BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
7 M
34

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

12
17
e
21

Montegnana Consilia Med.ca

[illegible]

Applic.o al Coll.o Rom.o

Conſilia montagnane.

¶ Cōſilia magiſtri bartholomei montagnane.

¶ Tractatꝰ tres de balneis patauinis.

¶ De cōpoſitione ⁊ doſi medicinarū.

¶ Antidotarium eiuſdem.

¶ Cōſilia domini Antonij cermiſoni.

¶ Tractatus de theriaca a Franciſco Caballo editus.

¶ Cum tabula Cōſiliorum et numero foliorum recenter addita.

1525

¶ Gerardo Bolderio Veronenſi tãꝙ patri obſeruandiſſimo Jacobus de vitalibus Brixienſis. S.P.D.

Dubitaverã ego antea vt ingenue fatear ſingulare medicoꝝ dec9 Gerarde Veronẽſis Bartholomeũ Mõtagnanã ꝓceptorẽ tuũ: quẽ tantopere tibi imitandũ ſuſceperas: quẽꝙ platonis more altero pene quoꝙ verbo miris in celũ laudib9 extollere ꝯſueueras. eruditũ q̃dẽ atꝙ apprime expertũ medicũ extitiſſe. Verũ qm̃ gratiſſimũ te in eũ nactus eſt diſcipulũ: q̃ diuino igenio doctrina ac medica gloria clar9 velut alter hippocrates hac tẽpeſtate colereris facile iducebar: vt exiſtimarẽ id Bartholomeo tuo vſu eueniſſe: qđ de grecis ĩꝑatorib9 a Criſpo memorie ꝓditũ legim9. Eorũ eſſi inq̃t geſta tãta apud poſteros habita ſunt: quãta fuere eoꝝ ingenia: q̃ illa ſcripſere. ¶ Poſtea ꝟo cũ preclara quedã de medẽdi rõne a Bartholomeo edita volumina ꝑlegiſſem: atꝙ illud in ꝓmis qđ innumeris ꝯſilijs refertũ vniuerſam medicine ſciẽtiã ſũma claritate cõplectit̃. cepi tãta viri illius veneratiõe ſic: et admiratiõe detineri vt nõ mõ tibi tanꝙ veriſſima de eo ꝓdicanti aſſentiẽdũ eſſe cẽſerem: verũetiã ceteroꝝ pace dixerim plane ꝯcedẽdũ aſſererẽ nullũ fuiſſe medicũ poſt ꝓncipẽ Aboali: quẽ ſemꝑ excipio: q̃ ſingulas medicine curatiue partes cõpẽdioſi9 aptius cumulatius attigerit: apuerit explicauerit. Generum nãꝙ olum egritudines tã cões ꝙ ꝓprias diuine rimatus: cũctaꝙ vel ad integrã ꝯſeruandã: aut nutantez vel tam labefactã erigendã reuocandãꝙ ſalutẽ cõferunt̃ caſtigatiſſime pleniſſimeꝙ adeo cõplex9 eſt: vt nihil iã excogitari poſſe videat̃. quo aut doct9 exꝑtuſꝙ medic9 delectari iuuari aut diſcẽdi ſtudioſus erudiri: et ad medẽdũ itroduci facile poſſit: qđ nõ a diuino Bartholomei ingenio cognitũ: lõga q̃ʒ experiẽtia cõprobatũ ei9 ꝯſilia docte dilucide copioſeꝙ oſtẽdãt. Ita vt ſiue de egritudib9 earũue cauſis ſiue de ſignis aut curis Mõtagnanã diſputãtẽ audire libuerit: nihil ab eo ꝓtermiſſuz: nihil diminutũ: nihil ieiune aut incommode dictũ diiudicare poſſis. ¶ Huiꝰ itaꝙ viri ſũmo deſiderio accẽſus cũ aiaduerterẽ ꝓclariſſimuz illud ꝯſilioꝝ opus: qđ multos ãnos apud paucos abditũ latuerat: ſi in lucẽ ꝓdijſſet Bartholomeo q̃dẽ nõ ſpernendã gloriã: medicis ꝟo oĩbus vtilitatẽ maximã allaturũ: opere ꝓciũ eſſe duxi nauare operã vt ei9 ꝯſilia oĩa vti in ꝓprio exẽplari repta eſſent fideliter imprimerent̃: atꝙ ita imprimerent̃: vt quãꝙ multa de ſimili plerũꝙ morbo inſcripta cõſilia eſſent. quoniã tamẽ illis nihil ꝓter inſcriptionẽ cõe erat: eoꝝ nulluz penit9 omitteret̃: ne ſi vno aut altero tñ impſſo cetera reſecaſſem mãchi atꝙ imꝑfecti operis curã ſuſcepiſſe diiudicarer. Ita diuina annuẽte clemẽtia factũ: nihil additũ: nihil diminutũ ꝓter ordinẽ quẽ adiecimus. Ipſe nãꝙ vti ſibi caſus medicũ a ſe opẽ iplorãtes egros obtulerat: ita ſalubriter cõſulẽs q̃ ꝯſuluerat ꝯſcribẽda curauerat. Quo factũ erat vt paſſim ac ſine vllo ordine quaſi vagãtia cõſilia nõ eque ſpecioſum op9 integrarẽt: ac ſi ſuis queꝙ digeſta locis cõſpici poſſent. Accedebat ꝓterea vt nõ facile inuẽtu legẽtib9 eſſet qđ cuiꝙ morbo cõſiliũ reſpõderet. ¶ Horũ igit̃ gratia cũ arbitrarer ordinẽ operi quid ẽ pulchritudinẽ nõ exiguam lectori ꝟo rerũ inuentionẽ facillimã preſtiturũ. conſiliorũ oĩum ſummã in tres partes diſtinxi. Quarum ꝓma eſt de regimie ſanitatis. Altera de ꝓprijs vniuſcuiꝙ mẽbro paſſionib9 a capite vſꝙ ad pedis calcem. Tertia de toti cõibus erit nõnulla tamẽ de ꝓprijs egritudinibus nuperrime inuẽta ꝯſilia vltimo loco addita claudẽs. Quib9 quo cõpletius: nulloꝙ extrinſec9 egẽs opus reddat̃. Addem9 quarto loco breues quoſdã verũ perutiles Bartholomei noſtri de balneis tractatulos. Succedentꝙ his vltimo loco aliꝗ quos de cõponẽdoꝝ: doſandoꝝ: adminiſtrãdorũꝙ medicaminũ regulas edidit vna cũ antidotario. q̃ß neſcio q̃s vt fert̃ illos ſibi falſo poſt Bartholomei noſtri mortẽ aſcripſerit. Erit itaꝙ vniuerſuz op9 in q̃nꝙ partes diſtributũ. Hec aũt oĩa fecimus quoad potuim9 ꝓncipẽ imitati: cũ quo merito Bartholome9 noſter dicere põt. Nõ eſt aũt bonũ vt plurimũ hui9 operis non ſit apud vnũquẽꝙ q̃ huius noĩe doctrine vocari: ⁊ per eam lucrari deſiderat. Minimum nãꝙ quod medico neceſſarium eſt comprehendit. Quod autẽ ſuperadditum eſt incomprehenſibile eſt. Vale.

¶ Gerardus Bolderi9 phyſicus Veronẽſis acutiſſimo doctori Jacobo de Vitalibus Brixiẽſi. S.P.D.

Superiorib9 dieb9 litteras tuas mihi q̃dẽ gratiſſimas accepi: ex quib9 ⁊ amor in me ſingularis: ⁊ nõ mediocris tua dicendi facultas oſtẽdit̃. In q̃bus preterea quo mõ quanc ſemita: miroꝙ ingenio conſilioꝝ opus Bartholomei mõtagnane ꝓceptoris noſtri hincinde diſperſuz vagantem ac abſconditũ tua arte opera induſtria atꝙ ingenij acumine: nõ modo in lucẽ reddidiſti intellexi. ſ verũetiã maxima tua doctrina ſummis vigilijs lucubrationibuſꝙ ita cõpoſite ordinaſti: ac in diuerſas ptes ſuo ordine diſtinxiſti: vt a viris in facultatib9 noſtris nõ mõ eruditis: ſʒ apprime cõſummatiſſimis te virum laude dignũ atꝙ bonarũ diſciplinaꝝ ĩbutũ eſſe iudicẽt ⁊ teneãt. Sʒ ne illi9 imortalis intelligẽtie Bartholomei mõtagnane noſtri immemor cẽ videar aliq̃ memorie digna: ac aſſidue ꝑ ipſʒ maximis laboribus continuo ſtudio accurata diligentia atꝙ in credibili ſolertia ꝯpoſita ordiata ⁊ atꝙ ſuo ingenio ꝑſpicaci in lucẽ deducta: atꝙ ꝯfecta: aperire narrare: atꝙ etiã veꝝ teſtimoniũ reddere intẽdo quo tale ꝯſilioꝝ diuinũ opus q̃bus eſt equũ laudib9 extollet̃ magis. magiſꝙ Bartholomei montagnane noſtri doctrina: incredibiliſꝙ ſciẽtia: non mõ in reb9 cõibus ⁊ vniuerſalibus vtriuſꝙ ptis medicine in regimine ſanitatiſue dilucidet̃. verũetiã in ſimplicib9 noĩbus grecis: hebraicis: atꝙ latinis. Quoꝝ ꝟtutes: proprietates ſingulares: innumeraſꝙ nature dotes mihi: nõ mõ publice legẽdo: diſceptando: ſʒ ꝯtinue ipſum pedes peditẽ ſemꝑ inſequẽdo edocuit atꝙ aperuit. doctoꝝ eni ver9 ſimpliciũ ſua incredibili ⁊ innata quadã cognitione ipſoꝝ diſcretiua vnic9 erat: qui cũ de eoꝝ aliquo ſermonẽ quouis mõ ⁊ vbilibet faciebat. ceteri oẽs ſilentio ducti gratis acq̃ſcebãt: ⁊ viſa experientia cõfirmabãt. Nã q̃o pre tpis anguſtia quantuz

deceret extollere admirãdũ illud ꝯſiliorũ opus inauditũ: atq; ab eo me interdũ ſcribẽte cũ vniuerſi ſtudij tota caterua ſcholaſtica ꝯpoſitũ ꝯpilatũ in regimine ſanitatis in ꝓprijs vnicuiq; mẽbro paſſionib⁹ ac morbis ꝑticularib⁹ in curãdis febrib⁹ in digerẽdis materijs: in dearticulãdis egritudinib⁹: in ꝓnoſticãdis bonis. maliſq; futuris. Quorũ difficultas q̄tũ ſubtilis: ardua atq; cognitu difficillima ſit vetuſtiſſimi ſuis in codicib⁹ oñdũt ꝑncipes. Nõne magr̄ alphabeti medicine: qḋ eſt anathomia vulgo dicebat ꝑfecto. Nã quotiẽs in caſib⁹ arduis ſiue collegiatis: ſiue in paleſtra: aut ex tpe his oculis ⁊ aurib⁹ hauſi. vna tñ cũ turba plurima ſcholaſtica hũc patrẽ nr̄m ſtudioſiſſimũ ac memorioſiſſimũ vltra q̄ ſatis dici poſſit ꝯueniẽtẽ cum Antonio Cermiſoni viro q̄dẽ grauiſſimi ſenſus ⁊ ſani iudicij: q̄ etate ſua inter equaliẽtes indicatiões alternatim ſibi aduerſantes electiõis libra fuit. De quo plana erat ſnĩa ꝙ ꝑ ſuis gratis ꝯformibuſq; inſtitoueras opifex ⁊ nr̄e adiutor fuit: ac etiã cũ ſolertiſſimo Ugone Bẽtio Senẽſe acutiſſimo q̄ppe. Dũ tñ pr̄ hic nr̄ eorũ dicta lõgis ſermonib⁹ ⁊ copioſiſſimis auctoritatib⁹ vallata curioſe ſtatim ad vnguẽ ⁊ ſuo ordine reſumeret rñdẽdo: ꝯfutãdo: caſumq; egritudinũ ⁊ ꝯplicatorũ accñtiũ in terminis ſtabiliret cũ cãis q̄buſlibet: ſignis ꝓprijs diſcretiuis. inferretq; ꝓnoſticũ ex his vndecũq; aſſumẽdũ. poneretq; tãdẽ intẽtiões curatiuas ſuo ordine cũ inſtrũis ꝓportionabib⁹. Que ꝓpͥe ꝓpã ſepi⁹ ſuis ꝓpoſitis accõmodabat. hincinde collecta ex codicib⁹ illis medicine veterũ ꝑncipũ: quorũ ſepulta fere erat apud ſupſtites memoria. Ipe aũt tãq̄ ex ſomno reſurgere faciebat. Secũ eñi ꝯtinuo erãt vigiles: vt Plini⁹: Paulus: Theodoric⁹: Priſcian⁹: Corneli⁹ celſus. ⁊ q̄dã volumina nõ vulgata Galeni ⁊ aliorũ plurimorũ: ꝙ illi aſtãtes college q̄ etiã de ꝑncipatu medicine tũc tpis altercabant ⁊ ꝯtẽdebãt: hoc pr̄e nr̄o Bartholomeo viſo ⁊ audito tanq̄ ſtupidi deſerebant facile credebãt ſibi plurimũ honoris veri theorici textualis ⁊ ꝯformis practici ꝯmittẽtes. Adhuc noui plures huius ſcñ: q̄ ꝑm ſepi⁹ ſic ⁊ tpe prõpte ꝯpoſiteq; allegãtẽ colnerũt. Quã partẽ nõ reaſſumã: arbitrat⁹ eſt ꝯſiteri ſe habuiſſe ꝑncipiũ ei⁹ ⁊ elemẽta a diuo ꝑceptore ſuo digniſſimo: ⁊ luminari maximo facultatis nr̄e: viro q̄dẽ olim electiſſimorũ optimo Marſilio patauo de ſctã Sophia: cui⁹ perennis fama quã ꝑor etas ⁊ memoria famat. Sic in mẽtib⁹ Jacobi Forliuiẽſis ſui ꝑus emuli: poſtea ꝟo deuotiſſimi filij cẽlor fuit: ꝙ nõ eius ſinceri animi integritas q̄ bonarũ lfarũ ſplẽdor: ac doctrina inferior fuerit. Preterea ne cirurgie ſciẽtiã: cui⁹ ſcie ⁊ artis hic Bartholome⁹ mõtagnana nr̄ pace olim dixerim antiq̄ſſimorũ olim veterũ inuẽtorũ atq; ꝑncipũ ſolus ver⁹ atq; fidelis opator: ac interp̄reſua tẽpeſtate fuit? Quid ꝑ immortales deos in curãdis egritudinibus digni⁹? q̄d in apatib⁹ incidẽdis aptius? q̄d in extrahẽdis oſſib⁹ ꝯmodius? q̄d in applicãdis vnicuiq; morbo remedijs vtili⁹? ꝑfecto nemo. Solus eñi in tot ꝑclariſſimorũ hoim corona huius cirurgie ſciẽtie atq; artis merito locũ ꝑmũ nũcupabat quã artẽ a teneris annis ꝑmo ꝓfeſſus eſt. Ultimo ꝟo q̄d in ꝯpoſitis ꝓpriam vita tuẽda nõ fecit. nõne antidotariũ in tot annis ꝯgeſtũ: ꝯpilatũq; teſtimoniũ nobis ꝑbet. Cuius vtilitas nõ tñ latinis: ſz etiã barbaris ꝑmaxima extitit. Quare gratulor: gaudeoq; de tãti taliſq; digniſſimi viri meritiſſima fama: vt ea q̄ ab ipo ſummo ſtudio in legẽdo: maxia ſolertia in diſputando: fidiſſime in docendo: ꝑitiſſime in practicãdo: miſericorditer ac diligentiſſime in conſulendo ſingulis diebus tanto tẽpore aſſidue viua voce audiuimus. Nunc me ſuperſtite merito pro preſentium abundãtiſſima atq; copioſiſſima doctrina ⁊ vtilitate maxima: ac poſterũ eterna memoria: ſi nõ in totũ ſaltẽ aliqua in parte: nõ modo in lucem deducta: ſed ſculpta: prompta: atq; inſignita perpetuo maneant. Uale.

¶ Tabula Conſiliorum excellentiſſimi medici dñi Bartholomei de Montagnana.

De conſeruãda ſanitate ⁊ ꝓpe corporũ: quorũ caput ⁊ ſtõachus ab eq̄lũ declinãt ad intẽſaʒ humi. ꝯſ. 1. fo. j.

¶ De regimie trãſfretãtium ⁊ cura accñtiũ eis ꝯtingentiũ: q̄ ſunt. Nauſea cõturbatio ſtomachi ⁊ immoderatus vomitus. Fluxus vẽtris ⁊ proprie dyaricus. Dolor capitis. Ualida ſitis. Uigilia immoderata. Debilitas virtutis. Debilitas appetitus et abomiatio cibi. Extenuatio immoderata. conſi. 2. fo. v.

¶ De preſeruatione corporum debiliũ in aere ſubtili. conſi. 3. fo. eodem.

De egritudibus cerebri.

¶ De ſoda a cholera vitellina: partim per eſſentiaʒ in capite. partim per colligantiam ſtomachi: ki...ſtis fellis ⁊ epatis. cõſi. primũ. fo. vj.

¶ De ſoda a mã cholica citrina ꝓueniente partiʒ ꝑ colligantiã ab epate: ⁊ partim per eſſentiã nocumenti ipſius cerebri. conſi. 5. fo. xj.

¶ De octo malis diſpõnib⁹. vꝫ. De ſoda ſiue monopagia ꝑiodica a cholera vitellina. De ablatione odorat⁹. De diſpõne ſcotomica cũ imaginatiõibus ꝯiũcta. De diminutiõe ⁊ corruptiõe digõnis ſtõi cũ ardoris ſenſatiõe. De dolore renũ interpolate affligẽte. De mala cõplone cal. ⁊ ſic. epis cũ freq̄nti febricitatiõe ꝓpter ipſam. De ꝯſtrictione flux⁹ emorroidalis ꝯſueti. De motu tremulo cordis cũ freq̄nti lipotomia ⁊ ẽt ſincopi. cõ. 14. f. xxv

¶ De ſoda ſtatica ꝓueniẽte ꝑ eſſentiale nocumentũ in cerebro: ⁊ ꝑ colligãtiã ſtomachi ad caput cuʒ multitudine lachrymarũ: difficultate maſticationis: ⁊ nocumẽto dentiũ ⁊ alijs nocumẽtis triſtis ſenſationis in partibus exterioribus ⁊ interioribus capitis accñtibus. cõſi. 19. fo. liij.

¶ De ſoda a materia melica contenta in ambobus panniculis cerebri. cõſi. 24.

¶ De ſoda a materia melica immerſa panniculis ꝑ cõitatẽ inchoatiue a ſplene. cõſi. 35. fo. lxxviij.

✠ ij

De ſoda dicta cephalea a ſanguine melico cui ēt multum flegmatis admiſcet.cōſi.36. fo.lxxviij.

De ſoda ſiue dolore capitis partim per eſſentiã: et partim per cōitatem ad ſtomachum.cōſ.129. particula.2.cap̄.4. fo.cxcvij

De ſoda cronica vel temporanea.conſ.248.cap̄. 3.rub.5. fo.cccxlvj.

De dolore capitis a cholera vitellina p colligãtiã epatis ⁊ renum cauſato.conſi.2. fo.vij.

De ſeptē malis diſpōnibus.vz.De dolore grauatiuo capitis a materia frigida ⁊ humida: ⁊ maxime tpe incurnationis.De debilitate viſus cũ qbuſdã imaginationib⁹.De ſibilo ⁊ ſonitu velut aq̄ currētis:⁊ titillatione ſenſatis in aure cũ deſtitutione viriũ corporis.De fluxu reumatis ad nares pectus ⁊ ſtomachũ ⁊ dorſum.De tuſſi cũ emiſſiōe ſputi tenacis ⁊ clari:⁊ maxime ex aſſumptiōe zuccari mota.De dolore ſtōachi tpe repletionis cũ nauſea tpe inanitōis.De dolore ꝯctiuo viſcex:ac ſi viſcera ꝯſtringerent.cōſi.17.fo.xlix.

De q̄nq3 malis diſpōnibus.vz.De dolore capitis inordinato ꝑiodo affligēte p cōitatē ad inferiora.De debilitate digōnis ſtōachi p quã magna pars cibi mutat in vētoſitates ⁊ fla.De debilitate cordis ⁊ totius corporis.De laſſitudine doloroſa renũ ⁊ totius ſpine.De mala diſpōne mēſicis a multitudine materierum congeſtarum in ea.conſi.18. fo.liiij.

De ſex malis diſpōnibus.vcz.De dolore grauatiuo capitis a mala cōplexione fri.⁊ hu.cũ materia.De grauitate ⁊ tenſione in muſculis colli et ſpatularũ:⁊ partiũ olm adiacentiũ.De laſſitudine ⁊ impotētia ad motũ olm quaſi partiũ corporis.De dolore renũ extēſiuo ⁊ grauatiuo cōicato q̄ſicetiã anchis.De ineptitudine ad eſſe fecundũ:de cuius cura nihil loquit.De difficultate anhelitus:q̄ſi ſemp moleſtãte ꝓpue tñ in aſcēdēdo ſcalas ⁊ mōtes.cōſi.20. fo.lvj.

De dolore capitis ꝯpoſito ex emigranea ⁊ cephalea a mala ꝯplone fri.⁊ hu.capitis cũ mã cũ cōplicatiōe pluriũ accñtiũ q̄ ſunt.Dolor muſculoꝝ lacertoꝝ:⁊ pãniculoꝝ faciei.Nocumentũ viſionis.Nocumentũ auditus.Nocumētũ in ſenſib⁹ interioribus. Profunditas ſomni cũ grauitate capitis.Tinnitus auriũ.Saltus oculi.Difficultas motus brachij ⁊ manus.Inſtantia doloris capitis.conſi.21. fo.lix.

De dolore capitis circa partē dextrã:ꝓtenſo ad muſculos colli ⁊ ſpatularum:⁊ vſq3 ad adiutorium cum cōtractione digitorum manus partis eiuſdem.cōſi.31. fo.lxxvj.

De dolore capitis a materia flatica mixta cũ cholera dñante tñ materia flatica.cōſ.32. fo.eo.

De dolore capitis.cō.10.trac.2.cap̄.6.in ꝓn°.fo. xxj.⁊ cō.16.trac.2.cap̄.2.in ꝓncipio. fo.xlix.

De dolore grauatiuo capitis.cō.57.cap̄.4.ſexta intē.quintũ accidens. fo.cv.

De grauitate capitis cũ motu vētoſitatũ: ⁊ tinnitu ⁊ catarro.cō.270.cap̄.5.rub.ꝓma. f.ccccxiij.

De dolore pſigitiuo ſiue mordicatiuo capitis.ꝯſ. 269.cap̄.3.parte.2.rub.2. fo.cccxc.

De dolore capitis cholerico.conſi.271.cap̄.3.rubri.6. fo.ccccxvj.

De quadruplici mala diſpōne.vcz.De cephalea ꝑiodica a mã flatica dñante:⁊ cholica ſubdñante:⁊ ꝓportionali vt eſt aquoſitas ⁊ vētoſitas cauſata.De nauſea ⁊ vomitu cũ diminutione appetitus ⁊ corruptione ciboꝝ ⁊ potuũ.⁊ de oppilōne ſtomachi a mala cōplexione cũ materia flatica aquoſa ⁊ mucillaginoſa dñantibus:⁊ cholerica effuſa ab epate ſubdñante.De ſtipticitate ventris ex diſtractione cholere ab inteſtinis et diminutione quoq3 humiditatis naturalis inteſtini meſenterij:⁊ debilitate expulſiue inteſtinoꝝ.De lypotomica diſpōne cũ tremore cordis p colligãtiã ad ſtomachũ.De ꝓſeruatione ab egritudinibus renũ ⁊ veſice.cōſi.4. fo.viij.

De triplici mala diſpōne.vcz.De mala ꝯplone cerebri calā et ſicca.De motu cordis q̄ ꝓpue ſalt⁹ dicit per colligantiam ad os ſtomachi.De mala complexione calida ⁊ ſicca in toto a corde cōmunicata.conſi.3. fo.viij.

De duplici mala diſpōne.vcz.De mala cōplōne frigida cerebri a cã ꝓmitiua inducta cũ ꝓſentia materie flegmatice:ſubtilis caliditate etiã participātis.De mala cōplōne ſtomachi calida ⁊ ſic a materia calida ⁊ acuta.conſi.6. fo.xij.

De duplici mala diſpōne.vcz.De mala cōplexione frigida ⁊ hu.cerebri a multo flegmate aquoſo ⁊ mucillaginoſo ꝓueniente.De ſonitu in auribus repreſentãte ſonũ aque fluentis aut vēti reuerberati ad parietes mōtiũ.cōſi.8. fo.xiiij.

De q̄druplici mala diſpōne.vcz.De mala ꝯplone frig.⁊ hu.cerebri cũ multis accñtibus cōplicata De mala complōne frigida ⁊ humida ſtomachi cũ debilitate ꝟtutis digeſtiue cōis in eo.De doloribus renũ a mala cōplexione humorali hereditaria ⁊ lapidis.De doloribus ſpatularum vſq3 ad collum:et hypocundriorum ⁊ ventris totius anterioris.conſi.9. fo.xv.

De mala ꝯplone cerebri frig.⁊ hu. cũ multitudie flatice mãei mucillagioſe ⁊ ꝓtim aquoſe cũ octo malis accñtibus ꝯiuncta:q̄ ſunt. Dolor capitis. Cōturbatio in ſomno. Nocumētũ in platiōe ſermonis.Urine retētio.Dolor ſpatulaꝝ ⁊ brachiorũ grauatiuus ⁊ extēſiuus. Emorroidaꝝ reſtrictio.Debilitas genuũ:⁊ fere olm iũcturaꝝ. Dolor ⁊ grauitas in ſtomacho.conſi.10. fo.xviij.

De mala cōplexione frigida ⁊ hu.cerebri acñtali cũ naturali cōplexione totius calida ⁊ ſicca cũ malis diſpōnibus in ſenſibus tã interioribus q̄ exterioribus cōplicata.cōſi.11. fo.xxij.

De mala cōplexione cerebri frigida ⁊ humida cũ multa materia flegmatica aquoſa et mucillaginoſa multotiens aliquando etiam ſalſa et aceroſa cum dolore capitis grauatiuo: et cum tuſſi catarroſa:et cum conturbatione viſus et auditus a cholera euaporante: aut aſcendente ad caput propter malam complexionem calidã ⁊ ſiccam epatis.conſi.13. fo.xxiiij.

Tabula

¶ De decem ma[illegible] b[illegible]n bus. vz. De mala cõplexione frigida et humida cerebri cũ nocumẽto in opationi[illegible]us ſtatũ intrinſecarũ ipſi⁹. vz apphẽ[illegible] [illegible]maginatiue: et memoratiue. De pfunditate ſomni cũ corruptis fantaſiis in eo: et cum difficili excitatione ab eo. et cu[illegible] timore. De diminutione viſus. De multitudine aquoſitatis in oculis. De debilitate dig[illegible] ſt[illegible]aci et appetitiue eẽ. De ablatiõe operati[illegible]. De debilitate mot⁹ pgreſſiui. De fluxu emorroidali frequẽter moleſtãte. De motu pulſatiuo ſiue de tremore cordis. De fri[illegible] [illegible] mẽbri genitalis cum difficultate coeundi. conſi. 15. fo. xxxiij.

¶ De ſeptẽ malis diſpõnib⁹. vz. De mala cõplxõne f[illegible] et hu. cerebri cũ. 6. accñtib⁹ q̃ ſunt. Dolor capitis. Conturbatio in ſomno. Corruptio in ſenſib⁹ interior[illegible]. Nocu[illegible] diminutiõis et corruptio[illegible] in [illegible] auditus vel eius opationib⁹. De fluxu fleg[illegible] a [illegible] ad inferiora. Debilitas fe[illegible]re in o[illegible].16. fo. xlij.

¶ De octo [illegible]. vz. De mala complxõne frigida et [illegible] mã. De mala cõpoſitiõe cere[illegible] de op[illegible] coart[illegible]toria. De vertig[illegible] debi[illegible] mẽbrorũ motiuorũ ſ. mol[illegible]catiõe et pal[illegible] ſcotomia. De ipotẽtia motus brachiorũ et cruriũ. De dolorib⁹ crurium. De defedatione cutis in manibus et pedib⁹ periodice eueni[illegible]e. con 22. fo. lx.

¶ De ma[illegible] fri. et hu. cerebri a flegmate mu[illegible] communitate ſtomachi et epatis. con. 23. fo. lxvj.

¶ De quadrup[illegible] mala diſpõne. vz. De mala cõplexione fri. et h[illegible] cerebri a mã flegmatica mu[illegible]agĩnoſa. [illegible] mala diſp[illegible] ſplenis. De debilitate memor[illegible]. De debilitate ſtomachi per deflu[illegible] a capite. con. 24. fo. lxvij.

¶ De [illegible] fri. et hu. cerebri cũ deſcẽſu mãerũ ad pe[illegible] fit tuſſis: et ad ſtõachũ vñ debilitat[illegible] digõ et [illegible]: inflat[illegible] ‹plẽ. cõ. 25. fo. lxviij.

De quinq̃ ma[illegible] [illegible]põnibus. vz. De mala cõplxõne fr[illegible]a cere[illegible] [illegible]tiplicãte flegma aquoſũ fri[illegible] actu. [illegible] anhelitus di[illegible]a aſma [illegible] debilitate dig[illegible] ſtomachi a mala ɔplexione frigida cuz [illegible]. De motu tremulo cordis. [illegible] mẽbr[illegible]orũ. con. 26. fo. lxviij.

¶ De q̃nq̃ malis [illegible]bus. vz. De mala cõplxõne [illegible]u. cerebri: hum[illegible]tate tñ dñante. De mala [illegible] [illegible]i. et hu ſt[illegible]chi cũ multo flegmate. De [illegible] dis p̃ter naturã per cõtatẽ ad ſtoma[illegible]. [illegible] mala [illegible]xiõe calida et humida epa[illegible]te tñ multũ dñante. De mala cõplexione frigida et humida renũ cuz impotẽtia coe[illegible] [illegible]. con. 27. fo. lxix.

¶ De [illegible]ne frigida et hu. cerebri a materi[illegible] aquoſa et viſcoſa aliqñ ad inferio[illegible] [illegible]te. con. 28. fo. lxxij.

¶ De [illegible] et hu. cerebri cum remiſſa caliditate [illegible] diſpoſitiones, ſunt neutralitas deci[illegible] 29. fo. lxxiij.

¶ De duplici [illegible] diſpõne. vz. De mala complxõne fri. et hu. cerebri a flegmate ſalſo. De ardore vrine a flegmate ſalſo i epate genito. cõ. 30. fo. lxxv.

¶ De mala cõplexione fri. et hu. cerebri i pulmonis et pectoris a flegmate mucillaginoſo et vitreo ad quã ſequunt accidẽtia ſuſpecta difficultas anhelitus: tuſſis fortis: et elongatio vuule ex deſcẽſu mãerũ capite ad ptes illas. con. 33. fo. lxxvj.

¶ De plenitudine capitis ex materia flegmatica q̃ in ſpatulis et lumbis recepta: et renibus cauſat dolores: et etiam diſponit ad dolores iuncturarum. con. 12. fo. xxiiij.

¶ De mala cõplxõne frigida et ſicca ſtõachi cum extenuatione tori⁹ et debilitate renũ. cõ. 41. fo. lxxxiij.

¶ De mala cõplexione fri. et hu. cerebri cũ mã in eo genita. con. 66. ſumma. 2. cap̃. 2. fo. cxvij. et con. 128. cap̃. 2. fo. cxcvj. et con. 131. cap̃. 2. fo. ccj. et con. 138. cap̃. 5. fo. ccx. et con. 173. in fine. fo. ccxliij.

¶ De hũiditate ſuꝑflua capitis. cõ. 132. ca. 2. fo. ccj.

De q̃nq̃ malis diſpõnibus. vz. De oppilationib⁹ cerebri cũ nocumẽto in ſenſibus tã interiorib⁹ q̃ʒ exterioribus. De repletione pectoris ꝓpter materias a capite deſcẽdentes. De dolorib⁹ colli ſpatularuz et dorſi. De humiditate ſuperflua ſtomachi cum ſuperflua caliditate epatis. De varicali mala diſpoſitione. con. 42. fo. lxxxiiij.

¶ De oppilatione cerebri a multa humiditate. con. 269. cap̃. 3. rub. prima. fo. cccxc.

¶ Ad aperiendum oẽs oppilationes cerebri anterioris. con. 14. parte. 2. cap̃. 2. fo. xxx.

¶ De debilitate cerebri et pectoris: non q̃dẽ ꝑ eſſentiã in membris predictis: ſed per dependẽtiã ad matricem. con. 46. fo. xc.

¶ De debilitate cerebri. cõ. 70. trac. 2. cap̃. 5. fo. cxxx. et con. 170. cap̃. 2. pro quinto. fo. ccxlj.

¶ Ad rectificãdũ caput. cõ. 242. c. 3. ru. 7. f. cccxxxv.

¶ De nocumẽto diminutionis et corruptionis imaginatiue potentie et cogitatiue qd̃ ꝓprie deſipiẽtia dicitur. con. 37. fo. lxxix.

¶ De corruptione ſenſuum interiorum et ꝓprie fantaſie imaginatiue et cogitatiue. con. 39. fo. lxxxij.

¶ De mala diſpõne capitis cõplicata ex vertigine et ſtrepitu vel fragore in aurib⁹. con. 40. fo. lxxxiij.

¶ De ſcotomia et vertigine. cõ. 164. pticla. 3. f. ccxxx.

¶ De corruptione operationũ ſenſuum interioruz. con. 164. particula. 5. fo. ccxxx.

¶ De ſcotomica diſpoſitione cum imaginationib⁹. con. 248. cap̃ 3. rub. 3. fo. cccxlv.

¶ De ablatione operationum ſenſuum interiorum. con. 252. ſed non ſpecialiter. fo. cccxlviij.

¶ De ſuperflua vigilia ab imoderata ſiccitate organi p̃mi ſenſitiui cũ corruptione opationũ imaginatione et cogitatiue potentiarũ cum pticipatione epatis et totius. con. 7. fo. xiij.

¶ De ſuperflua vigilia: et de ſuperfluo ſomno. con. 14. lect. 3. cap̃. 2. fo. xxix.

¶ Ad inſtantiam vigiliarum. conſi. 39. intentio. 4. folio. lxxxij.

¶ Ad ꝓuocãdũ ſomnũ. cõ. 244. rub. 7. fo. cccxxxix.

¶ De epilepſia ſiue diſpoſitione reducibili ad epilepſiã a mã flegmatica mucillaginoſa cũ mixtione

✠ iij

alicuius cholere rubee.con.45. fo.lxxxv.
¶De epilepsia ꝛ ꝑprie in hora paroxiſmi.con. 44. folio.lxxxvij.
¶De epilepsia siue matre pueroꝝ: siue īfantili morbo.con.45. fo.lxxxvij.
¶De melācholia a mā melica fecali.cō.47. fo.xci.
¶De apostemate vlcerato ī ſūmitate capitis a mā melica cū sanguine dhitus habēte.cō.38.fo.lxxxi.

De egritudibus neruoꝝ.

¶De paraliſi.con.48. fo.xcij.
¶De debilitate retentiue mēbroꝝ motiuoꝝ.ſ.mollificatiōe ꝛ paraliſi.con.22.ꝑticula ꝑma. cap.5.fo. lxi.ꝛ de cura ꝑticula.3.cap.5. fo.lxv.
¶De tortura oris ꝛ faciei cū paraliſi totius dextre partis.con.49. fo.xciij.
¶De tortura oris ꝛ vniuersali paraliſi dextri lateris.con.5o. fo.xciij.
¶De tortura oris.con.51. eodem.
¶De tortura oris.con.52. eodem.
¶De impotentia motus ꝑgreſſiui que tamē paraliſis vere dici non poteſt.con.53. fo.xcv.
¶De tremore capitis ꝛ brachioꝛū ex ſucceſſiōe ad cephaleam frigidam.con.54. eodem.
¶De tremore vniuersali mēbroꝛū.cō.145. fo.ccxv.
¶De immoderata ſiccitate ꝛ duritie neruoꝝ.conſi. 243.Sed nihil in ſpeciali. fo.ccccxxxvj.
¶De ſtupore digiti minoris dextre ꝛ ſiniſtre manus cū aliqua ꝯtione verſus domeſticā partē manꝰ per cōtītatē ad pectus apoſtemoſum: ꝛ ad caput catarrizās cū quinqꝫ accñtibꝰ.vꝫ. Oppilatio colatorij. Clauſio viarum naſi in loco rixe. Difficultas anhelitꝰ. Debilitas digeſtiue ſtomachi. Stiptas ventris.con.55. fo.xcvi.
¶De ſtupore iuncturarum: tremore: ſaltu: paraliſi: ſpaſmo: et impotentia ad motum: ꝛ ſuſtentatiōnem membrorum.con.244.in rubricis proprijs ibi diſtinctis. fo.ccccxxxvj.
¶De ſtupore tremore ꝛ motu ſpaſmoſo brachij.cō. 252.Sed non ſpecialiter. fo.cccclviij.
¶De ſtupore cruris.con.259. fo.cccliij.
¶De ſtupore membroꝛū ſuper q̄ dormit.cō.258.ca. 2.Ut autem

De egritudibus oculoꝛū.

¶De triplici mala diſpōne.vꝫ. De debilitate viſus imaginationibus cōplicata a mala cōplexiōe frigida ꝛ ſicca cerebri cum materia. De mala complexiōe frigida ꝛ hu. ſtomachi cū mā flegmatica mucillagioſa ꝛ aquoſa: epati ēt cōlcate. De hernia cōpoſita ex ruptura ꝛ vētoſa.con.56. fo.c.
¶De nocumēto diminutionis in viſu a mala cōplexione frigida hu. mālis ſtōachi cerebri ꝛ oculoꝝ cū.6.accñtibꝰ que ſunt. Oppilatio epatis. Tēſio ꝛ rugitus in ſtōacho. Nocumētū diminutiōis et corruptiōis digeſtiuis in ſtōacho. Fluxꝰ māerꝫ a capite ad pectus. Dolor grauatiuus capitis. Lachrymarum multitudo.con.57. fo.cj.
¶De ablatione viſus que per tranſmutationē creticam accidit.con.58. fo.cv.
¶De diminutione viſus.conſi.21.inten.5.fo.lx.ꝛ cō. 145. quartum accidens. fo.ccxvj.
¶De nocumēto viſionis per cōmunitatē ad ſtomachū.con.135.cap.ꝑmo.fo.ccv.ꝛ de cura.cap.4. folio. ccvj.
¶De cecitate ꝯfirmata in oculo ꝛ nocumento viſionis in altero.cō.66.ſūma ꝑma.fo.cxv.ꝛ de cura ſumma.2.cap.quarto. fo.cxviij.
¶De tenebroſitate viſus.con.299.ꝑte.2.inten.10ª rubrica.16. fo.cccccxvij.
¶De imaginationibus oculoꝝ ſiue de corruptione ſenſus viſus a mā flegmatica ꝓueniente per colligantiam a toto: ꝛ ſtomacho ꝓcipue.ꝛ de dolore ſciatico.con.59. fo.cviij.
¶De imaginationibꝰ oculorum.con.60. fo.cx.
¶De diſpoſitione ſcotomica cū imaginationibꝰ oculorum.cō.14.ſectione.1.cap.3. fo.xxvij.
¶De debilitate viſus cū q̄buſdā imaginationibus cō.17.Scdm ho nocumentum. fo.l.
¶De imaginationibus oculorꝫ. con.69.tractatu 3.cap.11.fo.cxxvij.ꝛ con.147.cap.3.3ª pars.fo. ccxviij.ꝛ con.164.ꝑticula.4.fo.ccxxx.ꝛ con.269. capitulo.3.parte.2.rub.5. fo.ccclxxxix.
¶De fiſtula in angulo lachrymali.con.61. fo.cxij.
¶De multitudine humiditatis ſiue lachrymarum oculi.con.15.cap.vltimo. fo.xlj.
¶De palpebra inuerſa.con.62. fo.cxij.
¶De obtalmia a ſangui.mixto flegmati ſalſo.conſilio.63. fo.cxij.
¶De ſaltu oculi.con.21.intētione 5ª. fo.lx.

De egritudinibus auriū.

¶De vlcere in aure cū exitu virulētie cū ſonitu quodam ꝛ diminutione auditus.con 64. fo.cxij.
¶De triplici mala diſpoſitione.vꝫ. De nocumēto diminutionis auditus. De ſonitu in aure percepto preter naturam. De exitu humiditatis corrupte ab aure.con.65. fo.cxij.
¶De triplici mala diſpoſitione. vꝫ. De mala complexione frigida et humida cerebri generatiua multorum flegmatuꝫ per indigeſtionem. De nocumento ablationis ꝛ partim diminutiōis ꝛ corruptionis auditus. De cōfirmata cecitate ī vno oculo ꝛ nocumēto diminutionis et corruptionis viſionis in altero.con.66. fo.cxiiij.
¶De ſibilo.conſi.67. fo.cxx.
¶De ſonitu ꝛ ſibilo aurium.con.68. eodem.
¶De vndecim malis diſpoſitionibus.vꝫ. De inſtantia ſibilationis in auribus. De reumate a capite deſcendente. De nocumento diminutionis in operatione memoratiue potentie. De inuentione et ſenſatione frigiditatis in partibus nuche. De debilitate ſtomachi cum appetitu vomendi. De debilitate renum. De motu et tenſione a ventoſitate in femore facta. De deſcenſu humorum ad teſticulū ſiniſtrum. De tremore cordis. De imaginationibꝰ oculoꝝ. De immoderata ſiti ꝑ duas horas poſt cibum.con.69. fo.cxxj.
¶De ſex malis diſpoſitionibus.vꝫ. De ſonitu ſibilo auris. De immoderato fluxu emorroidarum.

De [illegible] mala diſpõne ſtõachi epa [illegible] De mala [illegible] lexione cal.cordis cũ pul ſu [illegible] te eius. De debilitate cerebri. conſi. [illegible]o fo.cxxviij.
¶ [illegible] ſonitu in auri[illegible] repreſentãte ſonũ aq̃ fluẽtis aut vẽti ꝛc. co[illegible] fo.xliij.
¶ De nocumẽto [illegible] onis ꝛ corruptionis in ſen ſu auditus. co[illegible] [illegible] tractatu. 2. cap̃. 2. quartũ accidens. fo.xliij.
¶ De [illegible] bilo ꝛ ſonitu [illegible] aq̃ currẽtis ꝛ titillatione in [illegible] aure. c[illegible]ſi. 17. [illegible] nocumentũ. fo.lj.
¶ De nocu[illegible] auditus ꝛ [illegible] nitu auriũ. ↄſi. 21. 5ª [illegible] ꝛ co[illegible]. 17 [illegible] in fine. fo.ccxlj.
¶ De nocumento auditus ꝛ mala diſpõne cerebri. [illegible] 155. cap̃. 4. fo.ccvij.
¶ De [illegible] auriũ ↄſ. 269. c. 3. pte 2. rub. 4. f.cccxc.

De egritudinibus nariũ.

¶ De ſep[illegible] puro in naſo. c[illegible]ſ. 71. fo.cxxx.
¶ De pol[illegible] 2. fo.cxxxij.
¶ De cura a[illegible] q[illegible] q; ꝛ vlcerũ etiã. conſi. 14. ſec. 3. [illegible] 2. ca[illegible] fo.xxviij.
¶ De [illegible] ↄgreg[illegible]tiõe mul tarũ [illegible] ficarũ in [illegible] ꝛ carũ deſcẽſu ad part[illegible] ores. ꝛ [illegible] catarrus. De corruptiõe coloris cutis [illegible] ad [illegible] di[illegible] ſam. De no cumẽto a[illegible] qd[illegible] di. De diminutiõe vel corrupt[illegible] g[illegible] [illegible] chi. De mala cõplexio ne ca[illegible] a [illegible] ca[illegible] atis c[illegible] 73. fo.cxxxij.
¶ De catarro [illegible] 74. fo.cxxxvij.
¶ De ſex ma[illegible] p[illegible]⁹ vꝫ. De catarro a capite defluẽte ad pa[illegible] :ꝛ maxime ad pect⁹ De d[illegible] ſi ultate [illegible] prodica ꝛ moleſta. De [illegible] to [illegible] ꝛ digeſtiua ſtomachi. [illegible] oppilatione [illegible] De do[illegible] bus iuncturarũ [illegible] ed[illegible] et gen[illegible] De immoderato fluxu [illegible] c[illegible] 75. fo.cxxxviij.
¶ [illegible] 76. fo.cxl.
¶ De o[illegible]⁹. vꝫ. De catarro cũ ma la [illegible] ne tri[illegible] cerebri. De mala cõplone ca[illegible] a [illegible] De aſmate ꝛ tuſſi cum ſputo. [illegible] o[illegible] a[illegible]. De dolore mu[illegible] ſp[illegible]ꝫ [illegible] D[illegible] dyaria periodica. [illegible] cho[illegible] aliq[illegible] ꝓueniẽte. De ardore [illegible] fo.cxl.
¶ [illegible] a[illegible] a[illegible] ſo. ↄſ[illegible] 78. fo.cxlj.
¶ [illegible] o a mala [illegible] lexione frigida ꝛ humi [illegible] et [illegible] ca[illegible] tis cũ materia flegma [illegible] fo.cxliiij.
¶ [illegible] ad pectus ꝛ ad naſũ [illegible] in [illegible] c[illegible] 80. fo.cxlv.
¶ [illegible] io[illegible] e. vꝫ. De fluxu mate [illegible] a [illegible] pite. De dolore in partibus [illegible] gatione. De mala [illegible] u[illegible] mu[illegible] udine ventoſita [illegible] one c[illegible] a et ſicca epatis [illegible] De [illegible] c[illegible] mplexione renum cũ [illegible] m [illegible] rcnarum et petalo ru[illegible] ite tum albarum a [illegible] ce. co[illegible] fo.cxlv.
¶ De fluxu flegmatum a capite ad inferiora. conſi. 17. nonum inſtrumentum ꝛ decimũ ꝛc. fo.liij. et conſi. 274. cap̃. 3. fo.cccc.
¶ De fluxu materierum a capite ad pectus. conſi. 57. cap̃. 4. intentio. 6. quartum accidens. fo.cv. et conſi. 268. fo.ccclxxxiij. et ↄſi. 269. cap̃. 3. rub. 7ª. fo.cccxc. ꝛ conſi. 271. cap̃. 3. rub. 8. fo.cccxcvj. et cõſi. 279. cap̃. 2. quarta intẽtio. fo.ccccv.
¶ De reumate a capite deſcendente. conſi. 69. tra ctatu. 3. ꝛ cap̃. 3. fo.cxxiiij. et conſi. 147. cap̃. 3. ſe cunda pars principalis ꝛc. fo.ccxviij. et cõſ. 218. cap̃. 2. Itaqꝫ ſi ꝛc. fo.cccj. ꝛ conſi. 264. tertia par te cap̃. 2. fo.ccclxxvj.
¶ De catarro ſuffocatiuo a capite ad guttur. ↄ. 90 ſectione tertia particula ſcđa. fo.clvij.
¶ De fluxu catarri a capite ad meri. conſiliũ. 127. fo.cxcvij.
¶ De ablatione odoratus. conſi. 14. parte. 2. ſectio nis tertie. capi͛o. 2. fo.xxx. ꝛ conſi. 15. particula. 3. cap̃. viii. quartum accidens. fo.xlij.
¶ De coriza ꝛ brãcho. cõ. 269. cap̃. 3. rub. 6. f.cccix.
¶ De oppilatione colatorij ꝛ clauſiõe viarũ naſi in los corize. cõ. 55. tracta. 3. octaua intẽtio. fo.xcix.
¶ Ad rectificandum caput catarroſum. conſ. 100. cap̃. 3. inten. 5. fo.clxvij.
¶ Ad idẽ cũ catarrus eſt calidus. cõſ. 106. ſectione ſcđa. ſumma ſcđa. intẽtione. 4. ꝛ. 6. fo.clxxij.
¶ Ad idem et ad prohibendum materias in eo. cõ. 107. tractatu tertio. fo.clxxvj. ꝛ. cap̃. 2. f. clxxvij. et cap̃. 6. fo.clxxviij. et cap̃. 7. fo.clxxix.
¶ Ad prouocandum ſanguinem narium. cõſ. 107. tractatu. 3. capitulo primo in fine. fo.clxxvj. et cõ ſi. 301. ſectione ſecunda. cap̃. ſecundo. inten. pri ma in fine. fo.cccccxxxj.

De egritudinibus oris et faciei.

¶ De vndimia in gena partim per eſſentiam: par tim per cerebri rcumatizantis colligantiam. cõ ſi. 82. fo.cxlvj.
¶ De fiſtula in oſſe maxille. cõ. 83. fo.cxlvij.
¶ De fetore oris. cõſi. 84. fo.eodẽ.
¶ De fetore oris theouce rũ. cõ. 85. fo.cxlix.
¶ De fetore oris conſequente corruptione ſangui nis in venis totius. conſi. 86. fo.cl.
¶ De nocumẽto in ꝓlatiõe ſermõis. cõ. 10. tractatu ſcđo cap̃. 6. tertiũ accñs. fo.xxj. ꝛ cõ. 180. cap̃. 3. ꝑ vltimo accidente. fo.ccxlix.
¶ De grauedine lingue ad ſermocinandũ cũ dolo re in radice eius. conſi. 147. cap̃. 3. quartum ac cidens. fo.ccxviij.
¶ De ablatione ſermonis remanẽte tamen voce. conſi. 252.
¶ De puſtulis in colatorio ꝛ toto palato. cõ. 299. in ten. decime rub. 14. f.c[illegible]ccxxvj. ꝛ cõ. 3[illegible]2. ſectione 2. cap̃. 2. rub. [illegible] 5ᵐ accidẽs. fo.ccccxxxix.

De egritudinibus dentiũ

¶ De corruptione gingiuarũ et de dolore de[illegible] conſi. 87. fo.[illegible]

De egritudinibus membrorum gutturis.

¶ De elongatione vuule a ſtate aquoſo a cerebro ꝑ colatoriū ad vuulā deſcēdente.cōſi.88. fo.cl.

¶ De apſate gule nolatum dorſū.cōſ.89. fo.clij.

¶ De apoſtematibus gutturis que vulgo dicūtur diagoncelli.conſi.92. fo.clix.

¶ De triplici mala diſpōne.vꝫ.De catarro ſuffocatiuo a multa ⁊ groſſa mā̃ deſcēdēte a capite ad ptes gutturis. De multitudine vētoſitatū in vētre inferiori cū dolore illi ⁊ rugitu plurimo cū ſtrictate vētris.De nocumēto digōnis ⁊ appetitiue ſtomachi cū ſubverſiōe ⁊ nauſea:⁊ cū abſciſſione fluxus emotroidalis ꝯſueti.ꝯſi.90.fo.cliij.

¶ De ſtrāgulatione ab oppilōne:aut ab apſate i ptibus gule.cōſi.91. fo.clviij.

¶ De ſqnātica diſpōne.ꝯ.271.cꝑ.3.rub.7.f.cccxcvi.

¶ De aſperitate ⁊ raucedine vocis.conſi.299.caꝑ.intētionis decime rub.3.fo.ccccxxv.⁊ cōſil.301.ſectiōe.2.cꝑ.2.intētiōe.8.f.ccccxxxij.⁊ ꝯſi.302.parte.2.cꝑ.3.rub.5.7[m] accidēs. fo.ccccxxxix.

¶ Ad multitudinem ſputi.conſi.182.trac.2.caꝑ.6.intentione.4. fo.cclviij.

De egritudinibus pectoris ⁊ pulmonis.

¶ De orthomia ſiue difficultate anhelit⁹ a mala cōplone fri.⁊ hu.cū mā̃ flatica mucilla.⁊ partim vitrea dñante:⁊ chol'a ſubdñante.ꝯſ.93. fo.clix.

¶ De plenitudine pectoris ⁊ anhelitus coangustatione a materia flatica mucillaginoſa ſm maiorem partē ⁊ vitrea ſubdñante.ꝯſi.98. fo.clx ij.

¶ De multa mā̃ flatica ſalſa ꝯtēta in pectore ⁊ pulmone deſcēdēte a capite.ꝯſi.99. fo.clxviij.

¶ De difficultate anhelitus.ꝯſ.102. fo.clxvij

¶ De difficultate anhelitus diſnia vel orthomia.cōſi.103. fo.clxviij.

¶ De difficultate anhelitus quaſi ſemꝑ moleſtante ꝑpue tñ in aſcēdendo ſcalas ⁊ mōtes.ꝯſi.20.ca.2.intentione.4. fo.lviij.

¶ De difficultate anhelitus.ꝯſi.55.tracta.3.intētione.8.fo.xcix.⁊ ꝯſi.199. ſcda parte.caꝑ.intētiōis decime.rub.4.fo.ccccxxv.⁊ ꝯſi.302. ſectiōe.2.intētione.5.parte.2.8[m] accidens. fo.ccccxxxix.

¶ De difficultate anhelitus periodicas moleſta.ꝯſ.75.caꝑ.3.2[m] accidens. fo.cxxxix.

¶ De nocumēto āhelit⁹ ꝑ ꝑꝑetatē in pectore:⁊ ꝑ cōitatē ad ſtōm ⁊ caput.ꝯſil.128.caꝑ.3. fo.cxcvij.

¶ De aſmate ꝑꝑ plenitudinē pecto.ꝯſ.101.f.clxvij.

¶ De difficultate anhelit⁹ dicta aſma.ꝯſ.26.2[m] accidēs.fo.lxviij.⁊ ꝯſi.73.tracta.2.caꝑ.2.penultimum inſtm. fo.cxxxvij.

¶ De aſmate periodice euenīēte.ꝯſi.147.caꝑ.3.quītum accidens. fo.ccxviij.

¶ De aſmate ⁊ tuſſi cū ſputo.conſi.77.caꝑ.3.tertiū accidens. fo.cxxxix.

¶ De anhelitu ꝯſtricto.ꝯſi.139.trac.2.cꝑ.7.f.ccxiij.⁊ cōſi.266.caꝑ.2.ſꝫ nihil ſpāliter. fo.ccclxxx.

¶ Ad nocumentum in anhelitu.cōſi.182.trac.2.ca.6.intētio.4. fo.cclviij.

¶ De tuſſi cū emiſſione ſputi tenacis ⁊ clari: ⁊ maxime ex aſſumptione zuccari mota. Conſil.17.ſed nihil de cura ſpāliter. fo.l.

¶ De tuſſi forti interpolata moleſtante. conſil.139.in fine. fo.ccxiij.

¶ De tuſſi moleſta cū multitudine ſputi groſſi. ꝯſi.252.caplo tertio circa finem. fo.cccl.

¶ Ad tuſſim etiam catarralem.cōſi.182. trac.2.ca.6.intentione.4. fo.cclviij.

¶ De apoſtematibus in partibus pectoris profundis.conſi.94. fo.clxi.

¶ De pleureſi.Conſi.95. fo.clxij.

¶ De pleureſi.Conſi.96. fo.clxiij.

¶ De regimie ꝯualeſcētis a pleureſi.ꝯſi.97. fo.eo.

¶ De ſputo ſanguinis ex ruptura vene in pectore.Conſi.104. fo.clxviij.

¶ De ſputo ſanguīs theorice tm̄.ꝯſi.111 fo.clxxiij.

¶ De ſputo ſanguinis a pectore cum tuſſi et raſcatione.Conſi.112. fo.eo.

¶ De fractura vene in pectore coniuncta cum febre et maraſmo.Conſi.113. fo.clxxiiij.

¶ De his q̄ ꝓhibēt venaꝝ aꝑtionē.ꝯ.109.f.clxxiij.

¶ De ptiſi breuiter.ꝯſi.105. fo.clxviij.

¶ De ptiſi in quadā muliere.ꝯſi.106. fo.clxix.

¶ De ptiſi ⁊ ꝑparato ad ipſam.ꝯſi.107. fo.clxxij.

¶ De dolore pectoris a mā mixta ex flate ⁊ cholera vincēte flegmate.ꝯſi.110. fo.clxxiij.

¶ Ad ventoſitatem in pectore.Cōſi.182. trac.2.ca.6.intentione.4. fo.cclviij.

¶ Ad ꝯfortandum pectus.Cōſi.108. ſectiōe.2. ca.2.intentione.6. fo.clxxij.

¶ De quadruplici mala diſpōne.vꝫ.De nocumento pectoris ex percuſſione cum lancea.De mala complexiōe epatis cum materia calida.De mala complone calida ⁊ hu.cordis cū materia.De mala cōplexione frigida ſtomachi cū materia:⁊ de oppilatione eius.cōſi.108. fo.clxxix.

De egritudinibus cordis

¶ De mala cōplone cordis ⁊ ptiſi et adiacētiū pēdēte a chola citrina:ad quā ſequit interdū ſubit⁹ caſus ꝯtrariū oīm ſine manifeſta cā durās ꝑ ſpatiū h'e vni⁹ vel medie.cōſi.114. fo.clxxxv.

¶ De mala cōplone cordis cal.⁊ hu.cū mā̃.ꝯſ.108.ſectione.2.caplo.2.6.intentio. fo.clxxxij.

¶ De q̄druplici mala diſpōne.vꝫ. De mala cōplone fri.⁊ hu.cordis cū vl'i totius debilitate ⁊ extenuatione.De debilitate ſtomachi in appetēdo ⁊ digerēdo.De mala cōplone renū cal'a.De vl'i oīū mēbroꝝ debilitate ad motū.cōſi.115. f.clxxxvij.

¶ De motu cordis tremulo.cōſi.116. fo.clxxxviij.

¶ De motu tremulo cordis cū dicraſia frigi. ⁊ hu. cordis pectoris ſtomachi ⁊ capitis cū dolore in genu ⁊ cauilla.cōſi.117. fo.clxxxix.

¶ De tremore cordis:de vertigine:⁊ de debilitate digeſtiue ſtomachi.cōſi.118. fo.eodem.

¶ De motu tremulo cordis ⁊ difficultate anhelitus cum mala complexione ſplenis ⁊ oppilatiōe epatis:cum tenſione ⁊ oppilatione cānalis fellis deſcendentis ad inteſtina cum icteritia ⁊ mala cōplexione calida renum.cōſi.119. fo.clxxxix.

¶De tremore cordis a mala cōplone frida et hu. cor dis: et de mala cōplone fri. et hu. ſtōchi multiplicata a vento flatū cū aſmate et vigilia ſupflua et areſactione corporis et boliſmo. cōſil. 120. fo. cxcſ.
¶De tremore cordis. conſil. 121. fo. eodē.
¶De motu tremulo cordis cū frequēti lipotomia et ſin copi. c. 4. ſectiō. c. 3. pte. 2. cap. 8. f. xxviij.
¶De motu p... vo: ſiue de tremore cordis. conſ. 15. circa fi. fo. xij. ... 16. 4.[m] accñs. fo. xxvij. et cō. 69. tra. 3. cap ... fo. cxxvij. et cō. 145. 2.[m] accñs. fo. cxliij. et cō. 15. cap. 3. ad p[m]. fo. cxxxvj. et con. 145. 2.[m] accñs. fo. ccxv. et cōſil. 264. 3.[a] parte. c. 3. fo. ccclxxvij. et cō. 27... c. 4. rub. 2. fo. cccxciij. et cō. 2... 9. c. 2. intentione p[a]. fo. ccc... et conſil. 280. cap. 3. Cordi vero et c. fo. cccc vij.
¶De motu tremulo et diſpulſāte cordis. cō. 266. ſz nō ſpāliter. f. ccc... et cō. 269. c. 3. ru. 8. f. cccxc.
¶De motu cordis qui pptie ſaltus dicitur per colligantiā ad ſtomachū. ... on. 3. fo. viij.
¶De ſaltu ... on. 139. ſectione. 2. trac. 2. ca. 7. fo. ccxj. ... 2.[m] accidens. fo. c. xv.
¶De pulſu et ... cordis cū mala cōplone calida. cō. 17... c. 3. pro quarto vero et c. fo. ccxlj.
¶De diſpoſitione lipotomica q̄ non raro reuoluit ad veram ſincopim. con. 112. fo. cxcij.
¶De lipotomica diſpōne cum tremore cordis per colligantiā ad ſtomachum. con. 4. c. 4. fo. x.
... te cordis et totius corporis. conſil. 18. accidens. fo. liij.
¶Ad confortandū cor. conſil. 108. ſectione. 2. ca. 2. intentione. 6. fo. clxxxij.

De egritudi. mamillaꝝ.

¶De dolore ... ſiniſtre mamille. ꝯ. 123. f. cxciij.
¶De cancro in mamilla. cō. 124. fo. cxciij.
¶De ... atione mamillarum et olm alioꝝ mem ... 125. fo. eodem.
¶De ... milla cum doloribus ſicturaꝝ. conſil. 126. fo. eodem.

De egritudini. ſtomachi.

¶De triplici mala diſpone. vz. De nocumēto deglu ... pter ... De fluxu catarri a capite ad meri ad ... pies. De febre ꝯtinua cū ... ne tertiana. cō. 127. fo. 197.
¶De ... diſpone. vz. De mala ꝯplone ... et hu. ſtomachi cū ſtate mucillaginoſo et vi ... De mala cōplone fri. et hu. cerebri cū multa ... ca. De nocumēto an ... p ꝓprietatē ... p ... tatē ad ... et caput. De ma... ne ca. ... cū arenulis et lapillis. ... fo. cxcvj.
¶De ... mala diſpōne. vz. De mala cōplone ... cū multitudine māeꝝ flatice. De ... mēbu grolis. De mala cōplone ... multitudine harenularū et ... De ... dolore capitis pit pe... tatē ad ſtōachū et c. c. 129. f. cxcviij.
¶De ... fri. et hu. ſtōachi a ... go tpe: et et a ... cū dolore ſtomachi hypocū driorꝫ et toti[9] vētris inferioris cū lipotomia vel ſincopi: et impotētia ad motus corporeos cū vertigine vel ſcotomia. con. 130. fo. cxcix.
¶De triplici mala diſpōne. vz. De mala ꝯplone fri. et hu. ſtomachi cū ſtate et aquo et mucillaginoſo.
¶De mala complone fri. et hu. cerebri cū ſtate mucillaginoſo et vitreo. De hernia magna valde cū ruptura ſiſac. con. 131. fo. cc.
¶De q̄druplici mala diſpōne. vz. de mala cōplone fri. et hu. ſtōachi. De multa capitis humiditate. De frequēti oppilone epatis et ſplenis. De ꝯmutatione epatis ad frigiditatē cō. 132. fo. ccj.
¶De octo malis diſpōnib[9]. vz. De mala ꝯplone fri. et hu. ſtōachi. De catarro cū multitudine māeꝝ flaticaꝝ q̄ multū falſe ſunt. De frequēti apparitiōe imaginationū q̄ minanf corruptionē viſus. De grauedine ligue ad ſermocinādū cū dolore in radice ei[9]. De aſmate periodice eueniēte. De multitudine ructuū et rugitu in ſtomacho et ventre lferiori. De vētoſitate l pte inferiori minante herniā futurā. De laſſitudine ſiue debilitate mēbroꝝ olm ad motū. con. 147. fo. ccxvj.
¶De mala ꝯplone fri. et hu. ſtomachi cū nocumēto principalium membrorum vt cerebri et cordis cōplicata. con. 149. fo. cxlviij.
¶De mala ꝯplone fri. et hu. ſtomachi cū debilitate virtutis digeſtiue cōis in eo. con. 9. c. 2. fo. xij.
¶De mala ꝯplone fri. et hu. ſtomachi cū mā flatica mucillaginoſa et aquoſa: epati etiā cōicata. con. 56. ſectione. 2. cap. primo. fo. c.
¶De mala cōplone fri. et hu. ſtomachi cū mā. con. 173. pro tertia vero et c. fo. ccxlij.
¶Ad rectificādū ſtomachū lapſum ad frigi. et hu. con. 214. c. 3. intentione. 5. et vlt. fo. cccxcviij.
¶De mala cōplone fri. ſtomachi cū mā. et de oppilatione eius. con. 108. ſec. 2. c. 2. intē. 6. fo. clxxxij. et ꝯſl. 281. c. 3. pro regimine vero et c. fo. cccc vij.
¶De lapſu ſtomachi fri. et hu. calo et humido et frigido et ſicco cū mā. ꝯſl. 270. c. 4. ru. 4. f. ccc... ij.
¶De triplici mala diſpōne. vz. De debilitate ſtōachi a mala ꝯplone fri. et hu. cū multo flegmate. De nocumēto auditus a mala diſpōne cerebri. De nocumento viſus per communitatem ad ſtomachum et cerebrum. ꝯſl. 135. fo. ccj.
¶De debilitate ſtomachi p defluxū māeꝝ a capite ꝯſl. 24. circa finem. fo. lxviij.
¶De debilitate ſtomachi cū appetitu vomēdi. ꝯſl. 69. trac. 3. cap. ſexto. fo. cxxvj.
¶De debilitate ſtōachi i appetēdo et digerēdo. ꝯſl. 115. c. 3. tr. fi. f. lxxxviij. et ꝯ. 269. c. 3. ru. 9. f. ccc xc
¶De debilitate ſtomachi a mala ꝯplone fri. et hu. ꝯſl. 168. ſed non ſpāliter. fo. ccxxxiij.
¶De debilitate ſtomachi per colligantiam ad renes. c. 18 ... c. 3. fo. cclix.
¶Ad ꝯfortandū ſtomachū. ꝯſl. 100. c. 3. inten. 2. fo. clvij. et con. 108. ſec. ij. c. 2. inten. 6. fol. clxxxij. et con. 142. c. 3. rub. 7. fo. ccxxxv.
¶De q̄nq̄ malis diſpōnib[9]. vz. De tremore vlī mēbroꝝ. De motu tremulo cordis. De hūoroſitate et imoderata humiditate in ſtomacho ḡnata a

mala cõplone fri.ꝛ hu. De nocumẽto diminutio nis ꝛ corruptionis viſus. De dolore ſpatularũ ꝛ ſpine totius ꝛ crurium coxarũ.con.145.fo.ccxv.
¶De humiditate ſuperflua ſtomachi cũ ſuperflua caliditate epatis.con.42.c.5. fo.lxxxv.
¶De regimine pſeruatiuo in cõplone cholica nota bilr calida et ſicca cũ diſcraſia ſtomachi rare teſ ſture epatis ꝛ pectoris anguſtia.cõ.148.f.ccxix.
¶De mala cõplexione ſtomachi ca.ꝛ ſic.a mã ca.et acuta.con.6. fo.xij.
¶De debilitate appetit⁹ pueniẽte ex debilitate ſple nis nõ potẽtis attrahere melãcholiã ab epate et purificare ſanguinẽ ab ea.con.133. fo.ccj.
¶De mõ rectificãdi appetitiuã ꝛ digeſtiuã ſtoma chi ꝛ ſubſtãtiã cordis ꝛ renes.cõ.136. fo.cviij.
¶De modo rectificãdi digeſtiuam et appetitiuam ſtomachi.con.137. fo.eodẽ.
¶De quadruplici mala diſpõne.vz. De diminutio ne vel corruptione digõnis ſtõachi a chola citri na ꝛ vitellina in eo multiplicata cũ cholica paſ ſione frequẽter eueniẽte. De dolore renũ a mala cõplexione calida. De ſtipticitate vẽtris magna
¶De hernia oſſeali.con.134. fo.ccij.
¶De diminutõe ꝛ corruptiõe digõnis ſtõchi cũ ar doris ſenſatiõe.ꝯ.14.ſectiõe.3.pte.2.c.4.f.xxxij.
¶De debilitate digeſtiue ꝛ appetitiue ſtomachi.co. 15.particula.3.cap.4.fo.xxxvij.et con.75.ca.3. 3ᵐ accidens fo.cxxxix.
¶De debilitate digeſtiue ſtõachi a mala cõplone frida cũ mã.con.26.3ᵐ acciñs. fo.lxix.
¶De debilitate digõnis ſtõachi cũ mutatiõe cibi in vẽtoſitate ꝛ ſſa.con.18.2ᵐ acciñs. fo.liiij.
¶De debilitate digeſtiue ſtomachi.con.55.tract.3. 8ª intentio.4ᵐ acciñs.fo.xcix.ꝛ cõſi.77.c.3.4ᵐ acciñs.fo.cxlj.ꝛ con.268.c.2.circa medium.fol. ccclxxxv.et cõ.274.ſ3 nõ ſpãliter. fo.ccccxcix.
¶De mala diſpõne ſtomachi ꝛ epatis cũ debilita te.con.170.c.3.Ut autẽ ꝛc. fo.ccxlj.
¶De nocumento diminutionis et corruptionis di geſtiue ſtõachi.ꝯſi.57.c.4.intẽ.6.3ᵐ accñs.fo. cv.ꝛ cõ.73.c.4.f.134.de cura tra.2.c.2.f.cxxxvj.
¶De mala digõne ſtomachi epati cõicata.con.70. trac.2.cap.3. fo.cxx.
¶De mala digeſtione ſtomachi cũ multitudine vẽ toſitatum.con.81.c.2. fo.cxiv.
¶De nocumẽto digõnis ꝛ appetitiue ſtomachi cũ ſubuerſione ꝛ nauſea.cõ.90.ſectione.3.particu la.4. fo.clviij.
¶De nocumẽto appetitiue ꝛ digõnis ſtomachi cuz oppilõnib⁹ in eo.cõ.264.3ª.pte.c.4.f.ccclxxvij.
¶Ad confortãdũ digeſtiuã ꝛ appetitiuã ſtomachi con.107.trac.3.c.6. fo.clxxvij.
¶De ſex malis diſpõnib⁹.vz De apoſtemoſa diſpõ ne ſtõachi. De fluxu vẽtris qñq3 chiloſo:qñq3 liẽ terico. De cazctica diſpõne. De dolore renũ cum mala cõplone cal'a corꝫ. De mala diſpõne cere bri:et olim fere ptiũ capitis a cã frigi.ꝛ hu. mãli. De vlt debilitate corpis ppter debilitatẽ cordis a mala complone in eo.con.138. fo.cviij.
¶De quinq3 malis diſpõnib⁹.vz. De apate ſtoma chi. De ſaltu cordis. De anhelitu conſtricto. De tuſſi forti interpolate moleſtante. De febre inſeſ parabili.con.139. fo.ccx.
¶De duritie ꝛ tẽſione apoſtemoſa i media regione ſtomachi.cõ.266.S3 nõ ſpãliter. fo.ccclxxxix.
¶De dolore ſtomachi complicato cum colico ꝛ ilia co.con.142. fo.ccxiiij.
¶De dolore grauatiuo in ſtomacho.con.10. tract. 2.c.6.quartum accidens. fo.xxj.
¶De dolore ſtõachi tpe repletionis cũ nauſea tpe inanitionis.con.17.S3 nõ ſpãliter. fo.xlix.
¶De dolore ſtomachi cuz ſubuerſione ꝛ eructuatio ne:cum difficultate anhelitus: et pulſu cordis. con.248.c.3.rub.2. fo.cccxlv.
¶De nauſea ꝛ rugitu ꝛ ventoſitate ſtomachi. et de mala diſpoſitione capitis fri.ꝛ hu.flegmatica cũ debilitate viſus.con.140. fo.ccxiij.
¶De conualeſcente a febre tertiana non cui ſucceſ ſit vomitus fluxus ventris ꝛ tenſio hypocũ.ſini. cum dolore ſplenis.con.146. fo.ccxvj.
¶De nauſea ꝛ vomitu cũ diminutione appetit⁹ et corruptione ciboꝝ ꝛ potuum a mala cõplexione cum materia flegmatica mucillaginoſa cũ cho lera ab epate effuſa.con.4.cap.2. fo.ix.
¶De nocumento ſtomachi cum vomitu.cõſi.225. Sed non ſpecialiter. fo.cccvj.
¶Ad pуocãdũ vomitũ.cõ.237.ſec.2.c.4.f.cccxx[illegible]. ꝛ conſi.248.c.2. fo.ccc[illegible].
¶De inanitione ꝛ repletione ꝛc.con.260. parte.2. c.4. fo.ccclxiij.
¶De preſeruatione ab oppilationibus ꝛ tenſione magna in ſtomacho a materia flegmatica in eo ventoſata.con.144. fo.ccxv.
¶De oppilatione ſtomachi.con.4.c.3. fo.x.
¶De oppilatione ſtomachi cũ tẽſione in ore eius et diſpõne apoſtemoſa.con.280.c.3. fo.ccccv.
¶D ventoſitatibus que generantur in ſtomacho ꝛ in ventre inferiori cum debilitate digeſtiua ſto machi et epatis.con.141. fo.ccxiiij.
¶De mala diſpoſitione ſtomachi cum multitudine ventoſitatum et flegmatum.conſi.218.c.2.Jam vero ꝛc. fo.cccj.
¶De quadruplici mala diſpõne.vz De vehementi pulſatione in fundo ſtomachi percepta. De mo tu ſaltuoſo cordis. De febre colliquatiua: et eſt prima ſpẽs ethice. De ꝯtractione iũcturaꝝ p pter exiccationẽ ꝛ duritiẽ i eis.cõ.143. fo.ccxiiij.
¶De immoderata ſiti per duas horas poſt cibum con.69.trac.3.c.12. fo.cxxviij.
¶De ſiti immoderata.con.299.2ª parte.inten.xª rub.5. fo.cccc xxv.

De egritudini. epatis.

¶De debilitate epis poſt dyariam et diſſinteriam et de vlceribus in tibiis:et de dolore et tumore ti biarum.con.150. fo.ccxix.
¶De oppilationi epis a materia flegmatica p viã indigeſtionis genita.con.151. fo.cxx.
¶De oppilationibus in gibbo epatis et renibus. con.154. fo.cxxj.

¶De [illegible] oppilatione [illegible] tatis epat' ⁊ poꝛi fellei ad [illegible] ꝯplicata cũ mala ꝯplõne [illegible] ſtomac[illegible] 155. fo.ccxxij.
¶De oppilatione epatis.c[illegible]1.57.caꝑ.4. inten.6. [illegible] 29.parti.2.c.2.fo.cxcix.⁊ ꝯſi.132.c.3. fo.c[illegible] 4[illegible].3 fo.cccxxxvij.⁊ ꝯſi.269.ca. [illegible] parte [illegible] fo.ccccx.
¶De oppilatione [illegible] cũ ei⁹ debilitate.ꝯſi.281. c.3 p[illegible] medic[illegible] ⁊c. fo.ccccviij.
¶De [illegible] patis cũ oppilatõne leo. ⁊ cũ [illegible] omachi:ac cũ catarro [illegible] a capite ad occulos: nares:guttur:pect⁹ ⁊ [illegible] te cũ doloꝛib⁹ accñtib⁹ in diuer [illegible] partibus corpoꝛis.ꝯſi.152. fo.ccxx.
¶De mala ꝯplone calida ⁊ ſicca epatis cũ frequen [illegible] ratione ꝓpter ipſam.conſi.14. ſectione 2.[illegible] 6. fo.xxviij.
¶De mala [illegible] c[illegible] ⁊ ſic.cõis.ꝯſ.73. Sʒ nõ ſpãlr. fo.[illegible] c.3.3[illegible] ꝓo ⁊c.fo.cxlj.⁊ ꝯſi. 81.c. 2.[illegible] f.[illegible] ꝯſi.1[illegible]8.ſec.2.c.2.intẽ.6. f[illegible] 2.[illegible] paret [illegible] ⁊c. fo.cccj.
¶De mala [illegible] humiditate ta men m[illegible] ꝯſi.27.ſectione.2.ꝓo epate ⁊c. fo.lxxij.
¶De [illegible] ne hu.⁊ fri.[illegible] cũ diſpõe cacetica. [illegible] 2[illegible] 2 [illegible] ba [illegible] ten ⁊c. fo.ccccuij.
¶Ad [illegible] epar lapſum ad fri.⁊ hu.con. [illegible]
¶De [illegible] cũ oppilationib⁹ fre- qu[illegible] re[illegible]b⁹ ab harenulis reten- tis in eis. [illegible] fo.ccxxj.
¶De perm[illegible] ad frigiditatem.conſil. 32.caꝑ.4. fo.ccj.
¶De mala c[illegible] cũ duritie manifeſta [illegible] 219.c.2. fo.cccilj.
¶De [illegible] epa[illegible] cũ mã cuiuſ- [illegible] .c 4.rub.3. fo.ccccxclij.
¶De [illegible] ne [illegible] hu.ꝓ colligã[illegible] [illegible] ſtruoꝝ depẽdẽte. De [illegible] cura r[illegible]git.[illegible].156.f.ccxxij.
¶De [illegible] v ma[illegible] diſp[illegible]nibus q̃ ſunt. [illegible] d[illegible] De [illegible] epatis fri [illegible] ſuperfluu[illegible] m[illegible] troida- [illegible] dus [illegible] toti[illegible] co[illegible]poꝛis Debilitas vir [illegible].conſi.1[illegible]7. fo.ccxxv.
¶De ca[illegible] ca [illegible] .caꝑ 3. fo.c[illegible]x.
¶De ca[illegible] ca [illegible] capite pncipalr apparẽ [illegible] 66. [illegible] d n[illegible] ter. fo.ccclxxix.
¶De [illegible] forme [illegible] coꝛruptione complonis [illegible] ⁊ h[illegible] ꝓuenient[illegible].[illegible] 157.Sed non ſpe- [illegible] fo.ccxxv.
¶[illegible] c ꝯferentes.conſi.1[illegible]7.tracta.3. [illegible] 6. fo.clxxvij.
¶[illegible] epar.[illegible] 8.[illegible].6. fo.clxxxij.
¶[illegible] epar.[illegible] 243.c.3.ru.7.f.ccccxxv.

De egritudini. ſplenis.

¶[illegible] ex qua ꝓpter infe- [illegible] generatur puſtule ⁊ ſcabies. con[illegible] fo.[illegible]vij.
¶De mala diſpõne ſplenis.ꝯſi.24.ca.3. Gratia ꝓ- uidendi ⁊c. fo.lxvij.
¶De duritie ⁊ oppillatione ſplenis ꝓpter malã cõ plõne frí.eiuſdem.ꝯſi.159. fo.ccxxvij.
¶De oppillatione ⁊ duritie ſplenis.ꝯſi.270.c.4.ru bri.5. folio.cccxciij.
¶De tenſione ſplenis.ꝯſi.299.2ª parte intentio- ne.x.rub.6. fo.ccccxxv.
¶De quibuſdã accñtib⁹ euenientib⁹ capiti ⁊ coꝛdi et ſtõ ꝓuenientib⁹ a debilitate ⁊ oppillatione sple- nis ⁊ frí.eius.ꝯſi.160 fo.ccxxviij.
¶De duritie apoſa ſplenis.ꝯſi.161. fo.eo.
¶Ad oppillationẽ tẽſionẽ ⁊ duritiẽ ſplenis.ꝯſ.182. trac.2.c.6.inten.4. fo.ccliij.
¶Ad ſplenẽ medicine.ꝯſi.107.tra.3.c.6.fo.clxxvij.

De egritudi. ventris infe rioris ⁊ inteſtinorum.

¶De cholica paſſione cũ doloꝛib⁹ inteſtinoꝛũ circa vmbilicum.ꝯſi.162. fo.ccxxviij.
¶De doloꝛe vẽtris a vẽtoſitate.ꝯſi.165. fo.ccxxxj.
¶De doloꝛe ꝯctiuo viſceꝝ:ac ſi viſcera ꝯſtringerẽ- tur.ꝯſi.17. Sed nõ ſpecialiter. fo.l.
¶De doloꝛe circa regionẽ vmbilici.ꝯſi.252.Sed nõ ſpecialiter. fo.cccxlviij.
¶De motu ⁊ tenſione in femoꝛe a ventoſitate fa- cta.ꝯſi.69.tra.3.c.8. fo.cxxvij.
¶De multitudine vẽtoſitatũ in vẽtre inferioꝛi cũ doloꝛe illi.⁊ rugitu plurimo cũ ſtipticitate ven- tris.ꝯſi.90.ſec.3.parti.3.⁊.4. fo.clviij.
¶De multitudie vẽtoſitatis in oĩb⁹ inteſtinis. ꝯſi. 299.ꝑte.2.intẽ.xª rub.8. fo.ccccxxxj.
¶De imoderata ſtipticitate vẽtris ab inteſtinoꝛũ frigiditate depẽdẽte [illegible]:⁊ a ꝓhibitione trãſitus cholere ad inteſtina.ꝯſi.163. fo.ccxxviij.
¶De quinqȝ malis diſpõnib⁹.vʒ.De ſtipticitate vẽ- tris cũ rugitu ⁊ vẽtoſitate ⁊ cũ coꝛrupta dig[illegible]ne ⁊ eructuatione acida a mã melica in meſenterio mĩtiplicata.De ðbilitate coꝛdis cũ motu tremꝰ De ſcotomia ⁊ vertigie.De imagiatiõib⁹ oculoꝝ.De coꝛruptiõe opõnũ ſẽſuũ itonoꝝ.ꝯ.164.f.ccxxix.
¶De ſtipticitate vẽtris ex diſtractiõe cholere ab in teſtinis ⁊ diminutione hũiditatis nãlis meſente rij:⁊ debita expulſione inteſtinoꝝ.con.4.c.5.fo. x.⁊ ꝯſi.55.tra.3.8ª intentio.fo.xcix.⁊ ꝯſil.134.ſe- ctio.2.c.3.fo.cc[illegible]lj.⁊ ꝯſi.248.c.3.rub.quarta.fo. ccclv.⁊ ꝯſi.271.cap.3.rub.3. fo.ccccxcvj.
¶De fluxu vẽtris humoꝛali ex debilitate epatis ſto machi.ꝯſi.166. fo.ccxxxij.
De fluxu epatico.conſi.167. fo.ccxxxiij.
¶De dyſaria ꝑiodica.ꝯ.77.c.3.Ad regimẽ ⁊c.f.cxlj.
¶De dyſaria cholica.ꝯſi.271.c.3.rub.2ª. f.ccccxcv.
¶De fluxu vẽtris quãqȝ chiloſo quandoqȝ linterico. conſil.138.ca.2. fo.xxix.

De egritudinibus ani.

¶De.v.mal[illegible] diſpõnibus.vʒ.De tumoꝛe emoꝛroi darum notab[illegible] inteſtino recto intus ⁊ extra exi ſtentiũ.De debilitate ſtomachi a mala cõplone ipſius frí.⁊ hu.ꝓueniente.De coꝛruptione lo[illegible]

me a corruptiõe cõplonis epatis fri. hu. proueniente. De vili corporis debilitate ⁊ lapitudine. De ſtipticitate vētris imoderata q̄ accñtia q̄tuor ex emorroidibꝰ p̄cedūt. con. 168. fo. ccxxxiiij.
¶ De 4ᵒʳ mal' diſpōnibꝰ i fiteri ſiue ano. vꝫ De fluxu emorroidaꝝ imoderato: lꝫ iterpolato. De dolore itēſo i ipſis ptibꝰ. De formica miliari i eiſdē. De eminētia emorroiδ. ⁊ ē ficꝰ. ꝯ. 169. f. ccxxxvij.
¶ De. 6. mal' diſpōibꝰ. vꝫ De fluxu imoderato ſanguis ab iteſtio ꝓueniēte. De tumore aꝑ atex dolore iteſtini recti. De mala diſpōne ſtōachi ⁊ ep̄is cū debilitate. De pulſue debilitate cordis cū mala ꝯplone calida. De debilitate cerebri. De tinitu: ſ diminutione auditꝰ. con. 170. fo. ccxl.
¶ De fluxu emorroi. frequēter moleſtāte. cō. 15. parti. 3. c. vlti. 6ᵐ accidens. fo. xlj.
¶ De imoderato fluxu emorroi. cō. 70. trac. 2. p:lo. fo. cxx. ⁊ cō. 75. ca. 3. Apparuit aūt ⁊c. fo. cxxxix. ⁊ con. 157. caꝑ. 3. fo. cxlj.
¶ Ad ſtrīgēdū emorroi. cō. 15. i fi. fo. xlj. ⁊ cō. 20. litē. 2. fo. lviij. ⁊ ꝯ. 73. tra. 2. ca. 2. 17ᵐ iſtꝫ. f. cxxxvij. ⁊ ꝯ. 75. c. 3. Ad imoderatū ⁊c. f. cxxxix. ⁊ ꝯ. 114. i fi. f. clxxxvij. ⁊ ꝯ. 296. c. 3. litē. j. 3ᵐ iſtꝫ. f. ccccxvj.
¶ De emorroi. reſtrictis. co. 10. trac. 2. ca. 6. 7ᵐ accidēs. fo. xxj. ⁊ cō. 14. ſectōe. 3. pte. 2. c. 7. fo. xxxij.
¶ Ad ꝓuocādū emorroi. ꝯ. 20. litē. 2. fo. lviij. ⁊ ꝯ. 37. litē. j. fo. lxxx. ⁊ ꝯ. 29. litē. 5. f. lxxiij. ⁊ ꝯ. 73. trac. 2. caꝑ. 2. 17ᵐ iſtꝫ. fo. cxxxvij. ⁊ ꝯ. 75. Ad imoderatū fluxū ⁊c. fo. cxxxviij. ⁊ ꝯ. 114. in fi. fo. clxxxvij. ⁊ con. 122. in fine. fo. cxciij. ⁊ con. 242. ca. 3. rub. 2. fo. cccxxxiij. ⁊ con. 272. c. 3. inten. 2. f. cccxcvij.
¶ De aꝑate condilomate vel ficu in circulo ani. cō. 171. fo. ccxlj.
¶ De aꝑate i fiteri qδ δr ficꝰ. cō. 172. fo. ccx. ij.
¶ De aꝑate i fiteri. con. 70. trac. 2. ca. 2. fo. cxxix.

De egritu. renuꝫ ⁊ veſice.

¶ De q̄druplici mala diſpōne. vꝫ. De mala ꝯplone fri. ⁊ hu. renū cuꝫ mā. De oppilloe forti i renibꝰ ab eadē mā ſtatica ꝓueniēte. De mala cōplone fri. ⁊ hu. ſtōachi cū mā. De plenitudine cerebri a mā fri. ⁊ hu. cum eo. con. 173. fo. ccxliij.
¶ De mala ꝯplone fri. ⁊ hu. renū cū ipotētia coeūdi ⁊ gomor. ꝯ. 27. ⁊ δ cura ſec. 2. p renibꝰ ⁊c. fo. eo.
¶ De mala ꝯplone ca. ⁊ ſic. renū cū p̄ñtia mãeꝝ ſtaticaꝝ i eis ⁊ multitudie harenaꝝ cū fictiōe doloris in ſpōdilibꝰ renū. ⁊ aliqñ i extremitate mēbri gēital' ⁊ cū diſpōe ad lapidē i eis. ꝯ. 175. f. ccxliij.
¶ De mala ꝯplone ca. renū cū harenul' ⁊ lapill'. cō. 128. ca. 4. f. cxcvij. ⁊ ꝯ. 129. 2. pte. ca. 3. fo. cxcix.
¶ De mala ꝯplone renū cali. ꝯſi. 115. c. 3. f. clxxxviij.
¶ De mala ꝯplone renū cū multitudie trūboꝝ harenaꝝ ⁊ petaloꝝ. ꝯſi. 81. ca. 2. Renibꝰ ⁊c. fo. cxlv. ⁊ con. 218. c. 2. Pro q̄nta iꝓo ⁊c. fo. cccj.
¶ De doloribꝰ lūboꝝ renū ⁊ alchati ꝓueniētibus a mala ꝯplone fri. ⁊ hu. cū mā ſtatica mucillaginoſa ⁊ aliqualr vitrea immerſa i muſculis lūbalibꝰ interioribus. con. 174. fo. ccxliij.
¶ De dolore renū ꝓueniente a mãebꝰ ſtaticis viſcoſis ⁊ groſſis cū multitudine harenulaꝝ ⁊ lapillorum in eis. con. 176. fo. ccxlv.
¶ De doloribꝰ renū q̄ ꝓueniant a mala ꝯplone hu. ipoꝝ cū p̄ñtia harenaꝝ ⁊ lapillorū genitoꝝ ab imoderata cali. ipoꝝ renū. cō. 177. f. ccxlviij.
¶ De dolore renū ab opplone ex harenul' ⁊ lapill' ⁊ q̄ñq3 a ſtate ſtōeis cōicata facta. ꝯſi. 178. fo. eo.
¶ De dolore renali a mā ſtatica in lapillos ⁊ harenulas ꝯuerſa. con. 179. fo. ccxlix.
¶ De doloribus renū a mala ꝯplone humorali harenulis ⁊ lapide. ꝯſi. 9. c. 3. fo. xvij.
¶ De dolore renū iterpolate affligēte. ꝯſi. 14. ſec. 3. pte. 2. ca. 5. f. xxxij. ⁊ ꝯ. 248. c. 3. rub. 7. f. cccxlvj.
¶ De dolore renū extēſiuo ⁊ grauatiuo cōicato etiā q̄ñq3 anchis. ꝯſi. 20. caꝑ. 2. inten. 4. fo. lviij.
¶ De dolore renū a mala ꝯplone cal'. ꝯſi. 134. ſec. 2. c. 2. fo. cciij. ⁊ ꝯſi. 138. c. 4. fo. ccx.
¶ De dolore renū ⁊ iliοꝝ. ꝯſi. 272. c. 3. intētionibus 4ᵃ 5ᵃ ⁊ 6ᵃ. fo. cccxcviij.
¶ De dolore renū ab harenulis ⁊ lapillis. cō. 299. inten. xᵃ. rub. 15ᵃ. fo. ccccxxv.
¶ De laſſitudine doloroſa renū ⁊ totiꝰ ſpine. ꝯſi. 18. Renum vero ⁊c. fo. liiij.
¶ De debilitate renū. ꝯſi. 69. trac. 3. ca. 7. fo. cxxvj.
¶ De quadruplici mala diſpōne. vꝫ. De oppilatione in renibus ⁊ vijs vrine frequenter eueniente. De dolore renū ex retentione multaꝝ harenularum. De debilitate ſtomachi p colligantiam eiꝰ ad renes. De impedimēto ꝓlationis ⁊ ſermonis a mā flegmatica. con. 180. fo. ccxlix.
¶ De oppiloe renū. ꝯ. 75. c. 3. 4ᵐ acciñs. fo. cxxxix. ⁊ ꝯſi. 264. pte. 3. c. 6. fo. ccclxxviij. ⁊ ꝯſi. 269. c. 3. pte. 2. rub. 12. fo. cccxcj. ⁊ ꝯſil. 270. caꝑ. 4. rub. 6. fo. cccxciiij. ⁊ ꝯſi. 281. c. 3. cū aūt ⁊c. fo. ccccviij.
¶ Ad aperiendū oppillationes renū. ꝯſil. 114. ca. 3. 4ᵐ remedium. fo. clxxxvij.
¶ De triplici mala diſpōne. vꝫ. De ardore vrine a q̄cūq3 cā ꝓueniēte. De ſtrāgurica diſpōe. De diſſuria ſiue ipotētia retinēdi vrinā. ꝯſi. 152. fo. ccl.
¶ De ardore vrine ꝓueniēte ab vlceribꝰ in collo veſice. conſi. 183. fo. cclxiij.
¶ De ardore vrine ꝓueniente ex potu cantaridarū conſi. 184. fo. eodem.
¶ De ardore vrine cū excoriatione ⁊ vlceratione veſice. conſi. 192. fo. cclxxij.
¶ De triplici mala diſpōe. vꝫ. De ardore vrine. De freq̄nti mictu. De mictu ſāguis. ꝯ. 193. f. cclxxiij.
¶ De ardore vrine a ſtate ſalſo in epate genito. ꝯil. 30. circa fi. fo. lxxvj.
¶ De ardore vrine. cōſi. 77. in fine. fo. cxlj. ⁊ ꝯ. 271. caꝑ. 3. rub. 5. fo. cccxcvj. ⁊ con. 272. ca. 3. Nūc autem ⁊c. fo. cccxcviij.
¶ De ſtranguria a quacūq3 cauſa prouenientе. cōſil. 187. fo. cclxiij.
¶ De diſſuria ⁊ ſtranguria ſimul ꝓuenientibus ab acuitate vrine ⁊ ab excoriatione cū vlceribus in collo veſice. con. 188. fo. cclxvj.
¶ De diſſuria cum ardore. con. 189. fo. cclxvij.
¶ De ſtrāguria ⁊ diſſuria ab oī gñe egritudinū ꝓueniēte vꝫ a mala cōplone a mala cōpōne ſolōne ꝯtinui: ⁊ egritudie i nūero. cō. 194. f. cclxxvij.

¶De ſtrāguria ⁊ diſſuria.cōſl.196. fo.clxxix.
¶De retētione vrine.cōſl.10.tracta.2.c.6.6m accidens. fo.xxi.
¶De vlcerib' renū ⁊ veſice.cōſl.181. fo.ccl.
¶De vlcere veſice ⁊ annexis ei.ſ.diſſuria ⁊ dolore ī partibus ilorum.cōſl.185. fo.cclxiiij.
¶De vlcerib' ī collo veſice ⁊ renib'.cō.186. fo.eo.
¶De mictu ſaniei puenīēte a renibus pncipalr:⁊ a veſica ſecūdario.cōſl.190. fo.cclxix.
¶De mictu ſaniei et puris prouenīente a renibus. conſl.191. fo.cclxx.
¶De vrina nigra apparēte ex nocumēto renū op:pilone eoꝝ:⁊ poroꝝ vrinidū.ꝯſl.195.f.cclxxviij.
¶De lapide in renibus multiplicato.ꝯſl.268.in fine. fo.ccclxxxv.
¶De multitudine lapillorū ⁊ harenularū:⁊ eaꝝ retentione.cōſl.271.cap.5.rub.4. fo.ccexcvi.
¶De preſeruatione ab egritudinibus renū ⁊ veſice.conſl.4.cap.penul. fo.x.
¶Ad rectifi[illegible]dū renes.ꝯſ.242.c.3.ru.7.f.cccxxxv.
¶Ad puocādum vrinā.cō.20.intē.2.fo.lviij.⁊ cōſl.5.tra.3.intē.2.fo.xcviij.⁊.ꝯſl.102.i ſi.fo.clxviij.⁊ cōſl.1[illegible].trac.3.c.pº.fo.clxxv.⁊ ꝯſl.239.c.2.ad mediū.fo.cccxxx.⁊ꝯſl.242.c.3.rub.2.f.cccxxxiiij.

De egri. mēbroꝝ genera.

¶De gomorrea paſſione.cōſl.197. fo.clxxix.
¶De apāte duro ī radice vge.ꝯſl.198. fo.cclxxxi.
¶De triplici mala diſpōne.vz.De exituris in inguinibus. De moro.in eiſdē. De cācro ⁊ accīſitibus eis puenientibus.cōſl.199. fo.cclxxij.
¶De apāte in inguine.cōſl.200. fo.cclxxxiiij.
¶De tūore ī teſticlō cū duritie ⁊ dolore.ꝯſ.201.f.e.
¶De apāte teſticuloꝝ.cōſl.203. fo.cclxxxv.
¶De deſcenſu humoꝝ ad teſticulū ſiniſtrū.ꝯſl.69. trac.3.c.9. fo.cxxvij.
¶De ſter[illegible]ate ⁊ impotentia generandi:⁊ erectionis virge.conſl.202. fo.cclxxxiiij.
¶De frigiditate multa mēbri genitalis cū difficultate coeūdi.conſl.15.parti.3.c.6. fo.xxxviij.
¶De ineptitudine ad eſſe fecundū:ſʒ de cura nihil dicit.cōſl.20. fo.lv.
¶De impotētia coeūdi ⁊ gomorrea cū fridītate res n[illegible]ſl.27.ſec.2.p renib' circa finē. fo.lxxiij.
¶De diſpōne maculata feminis genitiui.ꝯſl.302. in fine. fo.cccclxxix.

De egritudinibus mēbro[illegible]erationis in mulieribus.

¶De du[illegible] mala diſpōne.vz.De mala complone [illegible] mficis cū humiditatib' albis.De mala [illegible] fri.⁊ hu.renū cū multa materia flegmatica.conſl.204. fo.cclxxxv.
¶De [illegible]ci mala diſpōne.vz.De mala complone [illegible] duritie manifeſta.De mala ꝯplone fri.⁊ [illegible] cū humiditatib' albis.ꝯſl.219.f.ccciij.
¶[illegible]ne.conſl.2[illegible]5. fo.cclxxxvij.
¶De [illegible] puenīēte ex toti' corporis replone. et n[illegible]rioꝝ partiū ⁊ ex menſtruoꝝ retētione.conſl.2[illegible]6. fo.cclxxxviij.
¶De fluxu magno a mfice ab imoderata ipſi' hūiditate q̄ efficit vt ſterilis fiat ⁊ nō ꝯcipiēs.ꝯſl.207.f.eo.
¶De duplici mala diſpōne.vz.De inordinato exitu mēſtruoꝝ:⁊ cū dolore magno.De abūdātia mãeꝝ albaꝝ a mfice exeūtiū.cō.213. fo.ccxciij.
¶De fluxu materieꝝ albaꝝ a mfice deſcēdētiuʒ q̄ multiplicaꝉ ꝓpe partū puenīēte ꝑꝑ lapſuʒ epatis ſtomachi ⁊ matricis.cōſll.214. fo.ccxcv.
¶De fluxu mãeꝝ al.a mfice.cō.215 .fo.ccxcvi.
¶De humiditatib' al. ſenilicorruptis ex apertione cotilidonū matricis vel venaꝝ ei'.cō.216.fo.eo.
¶De nocumēto mficis cū fluxu mãeꝝ albaꝝ cōplicato cū dolore renū ⁊ debilitate epis a ſua mala cōplone fri.⁊ hu.⁊ dolore capitis.cō.217.fo.ccc.
¶De ſex malis diſpōnibus.vz.De fluxu materierū acutarum a capite.De dolore in partib' colli et ſpatulaꝝ.De mala diſpōne ſtomachi cō multitudine vētoſitatū ⁊ flegmatū.De mala cōplone ca.⁊ ſic.mãli epis.De mala cōplexione renū cū multitudine trūboꝝ harenaꝝ ⁊ petaloꝝ.De fluxu materieꝝ al.a mfice.con.218. fo.eodē.
¶De fluxu humiditatū albarum a matrice. conſl. 81.circa finem. fo.cxlv.
¶De mala diſpōne mficis a multitudine mãeꝝ cōgeſtaꝝ in ea.cō.18.circa finē. fo.liiij.
¶De retētione mēſtruoꝝ.cōſl.220. fo.ccciij.
¶De retētione mēſtruoꝝ.cō.26.circa fi. fol.lxx.
¶Ad puocandum mēſtrua conſl.301.ſec.2.c.2.inſten.puīna.circa fi. fo.cccclxxi.
¶De prohibitione aborſus.cōſl.208. fo.cclxxxix.
¶De preſeruatione ab aborſu.cōſl.209. fo.ccxcij.
¶De pſeruatione ab aborſu.conſl.210. fo.eod.
¶De preſeruatione ab aborſu.⁊ de immoderato fluxu mēſtruorum alb.conſl.211. fo.eodem.
¶De phibēdo aborſum ⁊ felicitando fetum. conſl. 223. fo.cccv.
¶De corruptiōe mficis ꝑꝑ aborſū.cō.211.fo.ccciij.
¶De molata.ſ.qui emiſit fruſtū carnis magnum ⁊ ſpongioſum.cōſll.212. fo.ccxc.iij.
¶De exitu matricis.conſl.222. fo.ccciiij.
¶De apāte mficis cū vlcerib'.cōſl.224. fo.cccv.
¶De quadruplici mala diſpōne.vz.De motu ꝯctiſno ptiū iferioꝝ.De pfocatiua diſpōne mficis.
¶De impotētia mot' in partib' inferioribus cū nocumento etiā ſenſus.De nocumēto ſtomachi cū vomitu.conſl.225. fo.cccvi.
¶De prefocatione matricis ex nocumento ſni.conſl.226. fo.cccvij.

De egritudinibus apparētib' in extremitatib' membrorum.

¶De hernia cuiuſcūqꝫ ſpeciei.cōſl.227. fo.cccix.
¶De hernia oſſeali cū motu ꝯctiuo ſiue ſpaſmoſo ī teſticulo ſiniſtro ab oſſeo in ſuperiori ꝑte verſus mirach eleuato.conſl.228. fo.cccxiij.
¶De ramice oſſeali compoſita et ventoſa ⁊ adipiſna.conſl.229. fo.cccxiij.
¶De hernia oſſeali cuiuſlibet ſpēi.ꝯſl.230.f.cccxvi.
¶De hernia compoſita ex ruptura ⁊ ventoſa conſl.56.ſec.2.c.3. fo.cl.

¶De hernia magna valde cum ruptura ſifac.cōſi. 131.cap̄.3. fo.ccj.
¶De hernia oſſeali.con.134.ſec.2.c.4. fo.ccitij.
¶De vētoſitate in parte inferiori minante herniaʒ futuram.con.147.c.3. fo.ccxviij.
¶De ingenti tortura ſpondilium ſiue de gibboſita te cum ꝯtractione coſtarum et tremore ſiue ſal tu cordis.con.231. fo.cccxvij.
¶De gibboſitate cuiuſdā pueri.con.232. fo.cccxix.
¶De varicibus.con.233. fo.cccxxi.
¶De varicib⁹ in ſiniſtro crure.con.234. fo.cccxix.
¶De tumore cruris cum corruptione partis cuta nee.con.235. fo.cccxxi.
¶De elefantia ſm duas ei⁹ ſpēs.con.236.fo.eodē.
¶De varicali mala diſpōne.con.42.c.6. fo.lxxxv.
¶De tumore pedū vlceroſo: ⁊ īterdū nō vlceroſo ꝑ colligātiā epatis ⁊ ſplenis a q̄b⁹ māe melācholi ce ⁊ interdū aduſte ad pedes delegantur.conſi. 258. fo.ccclitij.
¶De ſtupore ī maiori pte pedis magni.ꝯſ.258.f.e.
¶De mala cōplxone ca.⁊ ſic.magni pedis pti ꝑ cēn tiā pti ꝑ colligantiā epatis ſanguinē cholicū ad pedes effundētis a q̄ nocumētū corruptiōis ope ratione tactiue potētie ꝓuenit.con.260.f.ccclv.
¶De vlceribus et puſtulis cruriū et pedū.cō.299. parte.2.inten.xª.ꝑticis.xª et xjª. fo.ccccxxvj. et cō.301.ſec.2.c.2.8ª intē.7ᵐ accñs.fo.ccccxxxij.
¶De dolorib⁹ cruriū.cō.22.pte.3.c.8. fo.lxvj.

De egritu. iuncturarum.

¶De doloribus iuncturarum per criſim factis.cō. 237. fol.cccxxiij.
¶De dolorib⁹ arteticis ꝓuenētib⁹ a māeb⁹ ſtati cis mucillaginoſis et aquoſis dñantib⁹ ⁊ a māe bus cholicis ſubdñantib⁹.ꝯſi.238. fo.cccxxvij.
¶De artetica paſſione vli.con.cc39. fo.cccxxix.
¶De dolorib⁹ iūcturaꝝ.con.240. fo.cccxxx.
¶De doloribus iūcturaꝝ a mā fri.et.hu.cū tumo re notabili et perdurāte.con.241. fo.cccxxxj.
¶De artetico dolore diuturno et māſiuo nō perio dicante determinate.con.242. fo.cccxxxij.
¶De q̄druplici mala diſpōne.vȝ. De artetica. De immoderata ſiccitate et duritie neruoꝝ. De ſal tuoſa diſpōne mēbroꝝ mot⁹. De oppilōne forti epatis ⁊ viaꝝ vrine.con.243. fo.cccxxxvj.
¶De.x.accñtib⁹ iūcturaꝝ.vȝ.De dolore. De tremo re. De frigore. De ſaltu. De ſtupore. De paraliſi. De impotentia motus membrorum. De impotē tia ſuſtentandi mēbra. De ſpaſmoſa diſpoſitio ne. De duritie in eis.con.2244. fo.cccxxxviij.
De dolore iuncturarum pedum et manuum.conſi. 245. fo.ccclitij.
¶De dolore iuncturarum.et principaliter in genu. con.246. fo.cccxlj.
¶De dolore inferioꝝ iuncturaꝝ genuū ⁊ pedū cuȝ impotentia motus progreſſiui.con.247.fo.eod.
¶De dolore artetico.con.247. fo.cccxlij.
¶De ſex malis diſpoſitionibus.vȝ.De dolore iūctu rarū. De dolore renum intēſo ſatis paroxiſmali. De ſoda cronica vel temporanea. De ſcotomica diſ poſitione cum imaginationib⁹. ¶De dolore ſto machi cum ſubuerſione et eructuatione cū diffi cultate anhelitus et pulſu cordis. De vehemēti corporis ſtipticitate.con.248. fo.eodē.
¶De debilitate genuuȝ ⁊ oim fere iuncturarū. cō. 10.trac.2.c.6.in fi. fo.xxj.
¶De debilitate in omnibus articulis.conſi.16.in fi ne. fo.xlix.
¶De dolorib⁹ iuncturarū in pedibus ⁊ genubus. con.75.c.3.5ᵐ accidens. fo.cxxxix.
¶De contractione iuncturarū ꝑpter exiccationem et duritiē in eis.con.143.4ᵐ.accñs. fo.ccxv.
¶De ſciatica.con.254. fo.cccl.
¶De dolore ancharum et ſciatico inuicem mixtis. con.255. f.eodē.
¶De ſciatica.con.256. fo.ccclj.
¶De dolore anchali et ſciatico et alkatin.con.257. fo.eodem.
¶De dolore in genu ex vulnere facto cum lancea vel enſe.et de tumore et duritie eiuſdem ꝑpter malam complexionem humidā accidentalem.cō ſi.261. fo.ccclxx.
¶De nocumento digitorum manus.conſil.249. fo.cccxlvj.
¶De impotentia motus digitoꝝ manus ꝑpter inci ſionem cū enſe.con.105. fo.eod.
¶De impedimento motus digitorum ⁊ raſete.con. 251. fo.cccxlvij.
¶De ſeptem malis diſpoſitionibus: ab eadem ta men cauſa dependentibus.vȝ.De ſtupore in ex tremitatibus digi.man⁹. De tremore illius ma nus et toti⁹ brachij. De motu ſpaſmoſo brachij et dextre partis capitis. De oblatione ſermonis remanente tamen voce. De ablatione operatio num ſenſuum interioꝝ. De tuſſi moleſta cū mul titudine ſputi groſſi. De dolore circa regionē vm bilici ſepe veniente.con.252. fo.cccxlviij.
¶De contractione manuū.conſil.281. circa finem. fo.ccccviij.
¶De doloribus ſpatularum vſq; ad collum: ⁊ hy pocundriorum et ventris anterioris conſi.9. ca pi.4. fo.xviij.
¶De dolore ſpatularum.conſi.10.tracta.2.c.6.5ᵐ accidens.fo.xxj.et conſi.77.c.3. Ad curam vero ⁊c.fo.cxlj.et con.81.cap̄.2. fo.cxliv.
¶De dolore ſpatulaꝝ ⁊ ſpine totius: ⁊ crurium et coxarum.con.145.5ᵐ accidens. fo.ccxvj.
¶De doloribus in ſpina a ventoſitate factis. con. 264.tertia parte.c.5. fo.ccclxxvij.
¶De impotētia ad motū ꝓgreſſiuuȝ que remanſit poſt dolores podagricos.con.253. fo.cccl.
¶De impotentia motus brachioꝝ et crurium. cō. 22.particula.3.c.7. fo.lxv.
¶De debilitate motus ꝓgreſſiui.con.15.particula 3.c.vltimo 5ᵐ accidens. fo.xlj.
¶De laſſitudine et impotentia ad motū oim quaſi partium corporis.con.115.c.3.fo.clxxxviij. ⁊ cō. 147.in fine.fo.ccxviij.⁊ cō.225. Sȝ nō ſpecialr. fo.cccvij. ⁊ ꝯſil.268.c.2. Ut aūt pollicit⁹ ⁊c.fol. ccclxxxv.⁊.ꝯ.302.ſec.2.c.2.ru.v.pte.2.f.ccccxxxix

De paſſionibus totius q̄ non ſunt febres.

¶De mala ꝯplone ca. ⁊ ſic. toti⁹. cō. 261. fo. ccclxxi.
¶De mala cōplone ca. ⁊ ſic. in toto a corde cōicata cō. 3. circa finem. fo. viij.
¶De diſcraſia toti⁹ ad cōplonē cholicā cū epate ve hemēter calido cū octo mal' diſpōnib⁹ i q̄s pat⁹ ē labi: q̄ ſunt. Febres cholerice. Dyaria cholica. Stipticitas vētris ex abūdātia cholere. Multitu do harenlaꝝ ⁊ lapilloꝝ ⁊ eoꝝ retētio. Ardor vri ne. Dolor capitis cholic⁹. Sḡnātica diſpō. Deſcē ſus mātꝫ ad pect⁹. con. 271. fo. ccccxciij.
¶De maraſmo ⁊ mala cōplone fri. ⁊ ſic. cordis: pul monis ſtōachi ⁊ epatis. con. 263. fo. ccclxxi.
¶De mala cōplone fri. ⁊ ſic. toti⁹ cū q̄nꝫ mal' diſpō nib⁹. q̄ ſūt. Mala diſpō capitis catarrizātꝭ. Mo tus tremulus cordis. Nocumētū appetitiue ⁊ di geſtiue ſtomachi cū oppilonib⁹ in eo. Dolores in ſpina a vētoſitatib⁹ facti. Oppilones in renib⁹ frequēter euenītes. cō. 264. fo. ccclxxxiij.
¶De maraſmo a mala cōplone fri. ⁊ ſic. toti⁹ cōpli cato cū ſtipticitate vētris ⁊ corruptiōe potētiaꝝ interiorum. conſi. 275. fo. cccc.
¶De mala cōploe fri. ⁊ hu. toti⁹. cō. 265. f. ccclxxvij.
¶De malo ꝯplone fri. ⁊ hu. māli toti⁹ ꝯplicata qua tuor malis accītib⁹ q̄ ſunt. Mot⁹ tremulus ⁊ diſ pulſans cordis. Nocumentū in anhelitu qḋ eſt ꝯſtrictio. Cazetica diſpō in capite p̄ncipalr ap parēs. Durities ⁊ tenſio apoſtemoſa in regione media ſtomachi. con. 266. fo. ccclxxix.
¶De lapſu toti⁹ ad fri. ⁊ hu. ꝯ. 18. 3ᵐ accīs. fo. liiij. ⁊ cō. 23. Sed nō principaliter. fo. lxvi.
¶De noc⁹ toti⁹ a mala ꝯplone māli humida cū ex ceſſu caliditatis ꝯplicata cū aſpate in fiteri ⁊ mul tis aliis accidentibus. con. 267. fo. ccclxxxi.
¶De mala ꝯplone hu. dñante cū ſubdñio cal. ⁊ abū dātia flatus cū. 8. mal' diſpōnib⁹ q̄ ſunt. Catar rus deſcēdēs a capite ad iferiora mēbra cū ḡui tate capitis ⁊ tuſſi. Dolor iuncturaꝝ q̄ñqꝫ eue niens. Stupor mēbroꝝ partis ſup quā dormit. Paraliſis. Debilitas ſiue impotētia ad motū ꝓ greſſiuū ꝑpter laſſitudinē. Debilitas digeſtiue ſtomachi. Infectio cutis faciei a flate ſalſo. La pis multiplicat⁹ in renib⁹. cō. 268. fo. ccclxxxiij.
¶De neutralitate decidēti a mala ꝯplone hu. toti⁹ dñante: cū ſubdñio caliditatis cū. 13. mal' diſpōni bus q̄s pat⁹ eſt incurrere q̄ ſunt. Oppilō cerebri a multa ꝯ̄iditate. Dolor pūgitiu⁹ ſiue mordica tiu⁹ capitis. Dolor nuche colli ⁊ ſpatulaꝝ. Soni tus auriū. Imaginatiōes oc'loꝝ. Corrize ⁊ bran ch⁹. Catarr⁹ ad pect⁹ cū tuſſi. Mot⁹ tremulus ⁊ pulſus cordis. Noc⁹ ſtōachi i appetitu ⁊ digōe. Oppilōnes ſplenis. Oppilōnes epis. Oppilōes ⁊ dolores renū. Febres cholice tā ꝯtinue q̄ȝ inter polate: tā pure q̄ȝ nothe. con. 269. fol. ccclxxxv.
¶De neutralitate decidēti e vt multū ſecūdi ⁊ tertij ſignifi... 6. malis diſpōib⁹. q̄ ſūt. Grauitas capitis cū motu vētoſitatū ⁊ tinnitu et catarro. Mot⁹ tremul⁹ cordis. Nocᵐ epis tā ſine mā q̄ȝ cū mā cauſis ſpēi. Lapſus ſtōachi fri. ⁊ hu. cal. ⁊ hu. ⁊ fri. ⁊ ſic. cū mā. Oppilō ⁊ durities ſplenis. Oppillatio renum a trumbis ⁊ petaloidib⁹ mu coſis. conſi. 270. fo. ccccxcj.
¶De q̄druplici mala diſpōne vꝫ. De laſſitudie vlꝰ toti⁹ corpis. De ardore vrie q̄ſi ꝯtinuo ⁊ forti. De dolore renū ⁊ iliōꝝ. De multitudie lapilloꝝ ha renulaꝝ ⁊ trūboꝝ a renib⁹. ꝯſi. 272. fo. ccccxcvj.
¶De triplici mala diſpōe vꝫ. De laſſitudie extēſiua toti⁹ corpis. De debilitate digōis ſtōachi. De ca tarro a capite ad iferiora aſta. ꝯ. 274. f. ccccxcix.
¶De vli debilitate corpis. ꝯſi. 138. ca. 6. fo. ccx. ⁊ ꝯſ. 157. cap. 3. circa fi. fo. ccxxvij. ⁊ con. 168. Sed nō ſpecialiter. fo. ccxxxiij.
¶De cacomica diſpōne. i. de plenitudine corporis malorum hu. conſi. 273. fo. ccccxcix.
¶De macrefactione corpis ꝑpter defectū nutrimē ti non directi ad mēbra. conſi. 276. fo. cccci.
¶Ad ꝓuocandū ſudorē. ꝯſi. 169. cap. 3. rub. i. intē. 2. i fi. f. ccxxxviij. ⁊ ꝯ. 301. ſec. 2. c. 2. itē. 2. f. cccccxxi.
¶Ad liuiditatē ⁊ paliditatē coloris corpis. ꝯſi. 182. tract. 2. cap. 5. inten. 4. circa finem. fo. ccliij.

De febribus.

¶De febre cholica continua. ꝯſi. 277. fo. cccci.
¶De triplici mala diſpōne vꝫ. De febre cholica cō tinua a chola citrina. De oppilōne ſtōachi cū tē ſione in ore ei⁹ ⁊ diſpōne apoſa. De tremulo mo tu cordis. con. 280. fo. ccccv.
¶De febre cholica nō maioris ⁊ minoris fame cum aſmate ⁊ dolore: pectoris ⁊ cū mā catarrizante ad pectus. con. 278. fo. ccccij.
¶De quadruplici mala diſpōne. vꝫ. De tertiana notha ꝯpoſita ex duab⁹ tertianis nothis maio ris fame. De motu tremulo cordis. De mala cō plone hu. ⁊ fri. eꝑiaci diſpōe cazetica. De dſcēſu catarri a capite ad pect⁹ cū tuſſi. ꝯ. 279. f. ccccuj.
¶De febre cholerica aliq̄ſi ſupueniente. ꝯſi. 77. c. 3. Si autem ⁊c. fo. cxli.
¶De febre cum exacērbatione tertiana. ꝯſi. 127. 3ª diſpoſitio. fo. cxcvij.
¶De febrib⁹ cholicis tā ꝯtinuis q̄ȝ interpolatis: tā puris q̄ȝ nothis. ꝯſi. 269. rub. 13ª. fo. ccccxci.
¶De febrib⁹ cholicis. ꝯſi. 277. c. 3. ru. pª. fo. cccci.
¶De febre iſepabili. ꝯ. 139. ſec. 1. trac. 2. c. 7. f. ccxiij.
¶De cauſone curata poſt quē remāſerūt aliq̄ ma le diſpōnes. vꝫ. Mala diſpō frigida capitis: et neruoꝝ cū diſpōnib⁹ ſpaſmoſis ⁊ paliticis. Ma la diſpō ſtomachi frigida. Oppilatio epatis cū eius debilitate. Oppilatio renū cum eorū dolo re. Cantractio manuum. ꝯſi. 281. fo. ccccvi.
¶De quartana cōtinua. ꝯſi. 282. fo. ccccviij.
¶De ethica cū vehemētia ſitis ⁊ caliditate partiū renū ⁊ toti⁹ ſpine: ⁊ ſudore diaforetico: ⁊ de fiſtu la in coxa ⁊ ſciatica. ꝯſi. 283. fo. ccccxix.
¶De ethica putrida complicata cum empimate ⁊ ptiſi. conſi. 284. fo. cc
¶De febre colliquatiua: ⁊ eſt pri a ſpē ethice. ꝯſil. 143. tertiū accidens. fo. ccxv.
¶De regimine ꝓſeruatiuo a peſte. ꝯ. 285. f. ccccxi.

¶De febre peſtilentiali cū antrace vlcerato: ⁊ ſex accidentibus q̄ ſolent ſequi febres peſtilentiales. con.286. fo.ccccxi.
¶De febre ſimili peſtilentiali.con.287. fo.eo.

De egritudinibus cutis.

¶De rubedine roſea in ſuꝑficie cutis corpis appa rēte cū ꝯtrctione digitoꝝ in manuū ⁊ pedū: catarro ſalſo: motu ꝯtinuo ſtomachi a ventoſitate: ⁊ cū doloribꝰ ancharꝝ ⁊ ſpine.con.288. fo.ccccxij.
¶De fedatōe faciei p modū dubij.ꝯ.289.f. ccccxiij.
¶De ſcabie ex aduſtione ſanguinis ⁊ cholere cum mixtione flegmatis nō aduſti reddētis totā materiam acutā ⁊ ſalſam.con.290. fo.ccccxiiij.
¶De ſcabie antiqua ⁊ fixa.con.291. fo.eo.
¶De ſcabie acuta vniuerſum corpus ambiente a melia aduſta cū ꝯmixtōe cholere.cō.292.fo.eo.
¶De ſcabie acuta cum vlceratione crurium. conſil. 293. fo.eodem.
¶De apate in collo pueri.con.294. fo.ccccxv.
¶De cruſtis ſine rupturis puerorum.conſil. 298. folio ccccxvij.
¶De puſtulis ⁊ cruſtis in brachijs cruribꝰ ⁊ pedibus poſt partū mulieris ꝓpter malam regimen ⁊c.con.295. fo.eo.
¶De ſahaphati hūida: ⁊ eſt puſtularū vlceratarū multitudo in facie.con.296. fo.eo.
¶De puſtulis vlceratiuis poſt cauſonem cholericam.con.297. fo.eo.
¶De lepra ꝓprie elefantica cū.14.accidētibus ad ipſam cōſequentibus cum ea cōplicatis: q̄ ſunt. Caſus piloꝝ barbe ⁊ ſupcilioꝝ. Puſtule p vniuerſum corpus apparentes. Aſpitas ⁊ raucedo vocis. Difficultas anhelitus. Sitis immoderata. Tenſio ſplenis. Immoderata caliditas epatis ⁊ renum. Multitudo ventoſitatis in olbꝰ inteſtinis. Stipticitas ventris. Multitudo puſtularum in omni pede magno. Ulceratio pedum. Stupor in pedibꝰ ⁊ tibijs. Euerſio ⁊ corruptio coloris nālis ad ꝓternaturalē. Puſtule in colatorio ⁊ toto palato. Dolor renū ab harenulꝭ ⁊ lapillis. Tenebroſitas viſus.con.299.fo.ccccxvij.
¶De lepra leonina.con.300. fo.ccccxxvij.
¶De lepra cuiuſlibet ſpeciei cum.9. accidentibus ad ipſam cōſequētibus: que ſunt aſperitas ⁊ duritics cutis. Feditas coloris eius. Caſus piloꝝ in ſupcilijs. Raucedo vocis. Oppillatio narium Defedatio vnguiū ⁊ aſperitas. Ulcera crurium Malitia cōplexionis in q̄buſdā mēbris derelicta Puſtule quedam in facie remanentes. conſil. 301. fo.ccccxxvij.
¶De lepra elefantica cū.12.accidentibus ad ipſaꝫ ꝯſequētibus: q̄ ſunt. Fetor horribilis totius corporis. Defedatio cutis capitis. Corruptio coloris naturalis. Multitudo puſtularum in facie. Alcoloſa diſpoſitio in ore. Anguſtia ſine oppilatio rize ⁊ partium naſi. Raucedo vocis. Anguſtia anhelitus. Pruritus in vniuerſo fere corpore. Impotentia motus membroꝝ plurium. Stupor ꝯpſim membroꝝ motꝰ. Diſpo maculata ſeminis genitiui.con.302. fo.ccccxxxiij.
¶De modo vniuerſali intrandi balnea: ⁊ obſeruandis.con.303. fo.ccccxl.
¶De modo intrandi balnea p inflatiōe cruris ⁊ debilitate.con.304. fo.eod.
¶De modo intrandi balnea p artetica ſine paraliſi.conſi.305. fo.eo.

Tractatus de balneis patauinis.

¶De minera aſpectu ꝟtute ⁊ operationibus eorū. Tractatus.j. fo.ccccxlij.
¶De regulis obſeruandis: ⁊ de mō ſuccurrendi accidentibus.trac.2. fo.ccccxliij.
¶De modo intrandi. ⁊ etiam bibendi aquaꝫ in aliquibus egritudinibus: ⁊ de regulis obſeruādis in eis.trac.3. fo.ccccxlv.

Antidotarium.

¶De vnguentis.Capitu.1. fo.cccclvj.
¶De emplaſtris.ca.2. fo.cccclx.
¶De cerotis.ca.3. fo.cccclxj.
¶De epithimatibus.ca.4. fo.cccclxij.
¶De embrocis.ca.5. fo.eod.
¶De oleis.ca.6. fo.cccclxiij.
¶De colutionibus.ca.7. fo.eo.
¶De ſieff.ca.8. fo.eo.
¶De ſacculis.ca.9. fo.eo.
¶De pulueribus.ca.10. fo.eo.
¶De ſpeciebus.ca.11. fo.cccclxiiij.
¶De confectionibus.ca.12. fo.cccclxv.
¶De trociſcis.ca.13. fo.eo.
¶De ſuppoſitorijs.ca.14. fo.eod.
¶De licinijs.ca.15. fo.cccclxvj.
¶De cliſteribus.ca.16. fo.eo.
¶De aquis.ca.17. fo.eo.
¶De ſyrupis.ca.18. fo.eo.
¶De electuarijs.ca.19. fo.eo.
¶De pillulis.cap.20. fo.cccclxix.
¶De odorandis in peſte.cap.21. fo.cccclxx.
¶De linimentis.cap.22. fo.eo
¶De colyrijs.cap.23. fo.cccclxxj
¶De caputpurgijs.ca.24. fo.eo

¶Finis tabule.

¶ [illegible] medici [illegible] de egri [illegible] particu‑ [illegible] Et de cō‑ [illegible] Incipit.

Conſilium pͬimum

De cōſer‑ uanda ſa[illegible] ⁊ ſtoma‑ chus [illegible] Et de [illegible]

¶ De [illegible] Cap. j.

Vo precipuo domino generoſiſſimo atqꝫ reuerendiſſimo in chriſto patri domino Petro donato ſummi pontificis prothonotario ꝯdigniſſimo Bartholomeꝰ de montagnana phyſicoꝝ minimꝰ ſalutem ⁊ eiuſdem conſeruationis canones dirigit. ¶ Cupiens canones conſeruandi ſanitatem atqꝫ euitādi nocumenta itinerandi vel commorandi domino preſcripto diligenti conſideratione dirigere premitto neceſſarium eſſe ad cuiuſlibet mēbri conſeruationē intēdere. verū magis ad ea q̄ ſibi l gſie mēbroꝝ magis lapſa vident̄. Cum igit̄ ipſius caput ⁊ ſtomachꝰ ab eq̄li declinēt adintēſaꝫ humiditatē ſatis: eapropter eſſe ꝯſcribēdū regimē: ⁊ ſi alioꝝ mēbroꝝ ꝯſeruationem intēdat: erit tn̄ exceſſus hoꝝ duoꝝ mēbroꝝ ꝓprie correctiuū. Huiꝰ aūt fundamētū ſtabiliendum circa ſex illa ſine quoꝝ applicatiōe corpꝰ humanū nec eſſe nec ꝑſiſtere pōt. q̄ res nō naturales a medicis numero ſex nuncupant̄. Et ſunt aer. Cibꝰ ⁊ potus. Exercitiū ⁊ q̄es. Inanitio ⁊ repletio. Sōnꝰ ⁊ vigilia. Et aīe accidētia. Neqꝫ ēt itinerāti vobis hoc regimē ſolūmodo· verūetiā ꝑſiſtēti ipm̄ diligēti affectione tenendū. Ipm̄ autē in ſeptē ſecui capitula. ¶ Pͬimū dicē qḋ ꝯſulendi fundamētū eſt venatuꝫ. ¶ Scōm ponit cām ꝯſeruandi ſanitatē ꝑ regimen aeris. ¶ Tertiū ꝑ regimē cibi ⁊ potus. ¶ Quartū ꝑ regimē motus ⁊ quietis. ¶ Quītū ꝑ regimē inanitionis ⁊ repletionis. ¶ Sextū ꝑ regimē ſomni ⁊ vigilie. ¶ Septimū per regimē accidētiū aīe. ¶ His eī̄ attētis facile ſanitatem gubernare poteritis.

¶ [illegible] ſanitatis per [illegible] ⁊ res [illegible] Cap. ij.

Via ſꝫ Galenū terapētice nono. Aerē vel inuſſine nolimus vnicuiqꝫ ꝯcedimus. [illegible]gif merito ab ipſo inchoandū. Eligatur [illegible]gif aer ciuitatis vel loci vel camere hyemali tp̄e ad caliditatē notabilit̄ vergēs reliquis autem temporibus in calore ſit equalis. Quonī autem tempore anni ſemper ad notabilem ſiccitatem declinare vꝫ. Euitentur igitur camere loca antiquis muris condita: teſtudinales etiaꝫ coopturas habentia mucore ⁊ reumate plena: aq̄s etiaꝫ ꝓpinqua: ⁊ ſole ⁊ ſtellis ⁊ aeris ſerenitate priuata vaſta etiā habitacula vēto ⁊ occidētali aſpectui aqlonari expoſita reprobent̄. habeāt aūt camere orientalē aſpectū ⁊ meridionalē. lꝫ non totaliter meridionali exponi debeant. Et qꝛ veſtes aliter et aliter aerē modificantes: ⁊ occurrere ꝓhibētes aeri cōnectunt̄. Ideo ꝑus generoſi capitis veſtri tecture ſint ex birretis vel infulis ſcarletinis colore keſmes diligēter intincte aut ſibi ſimiles. Laudo etiā ꝑma xime hyemali tp̄e birretū fulciri debere variorum dorſibus. Neqꝫ etiā in ſola capitis tectura leui ꝑſiſtendum: q̄nimmo in ꝯſumptione humiditatis que cōtinue ꝑauget̄ vigilandū. eſt eī̄ in ipſo marcoris capitis canicici: ⁊ reliquoꝝ ꝯſimiliū cauſa. Sint igitur capitis coopimēta ſibi decēter applicata: ⁊ ipm̄ nullatenus ꝯſtringentia. Neqꝫ etiā reliqne veſtes collū ⁊ pectus ſtringere debēt ſtomacho aūt ⁊ vētri veſtes decētius: ac q̄ſi cōſtringendo copulate ſeruētur in veſtibꝰ etiā vētris crocus lignū aloes ⁊ ambra ſeruent̄. Eſt ei odor hoꝝ cerebro vigorē addēs. Muſcū aūt vobis multa ſui euaporatiōe nō laudo Itinerāti aūt vobis diligētius in nocte muniat̄ caput: vt ſimplici ſcarletino birreto ſupponat̄ aliud ꝓfato modo ſuffultū. In die vero caput biuarico capello eq̄tando tegat̄ q̄ ſui amplitudine non ſolū caput: ſed collū ⁊ humeros abūdanter opiat. Aliter eī̄ de nocumēto nuche ⁊ filioꝝ ſuoꝝ ꝓpter humiditatis ⁊ frigiditatis exceſſum timeret̄. Manuū etiā optimā ꝯſeruationē optima tectura ꝓcurare oportet. Memoria ēt nō excidat defenſionē attēdere pedū: ipſos caligulis omni ſero ꝑmutatis vel exiccatis: vel ex filtro factis ambire. ¶ Et qꝛ iter agentes opꝫ frequēter loca fetida aeris nebuloſa peſtifera vel caliginoſa trāſire. Ideo ad hoꝝ ꝓſeruationē oīꝫ iuuat pomū hoc odorare frequēter. ℞. laudani electi. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. j. ābre. ℈ ß. gallie muſcate ſtoracis: calamite. aā. ʒ. j. ß. fiat pomū cūꝫ aq̄ roſ. muſcata. Et ſi huic deſcriptioni addatur· cāphore. ʒ. ſ. melius eſſet in ꝓhibēdo peſtiferi aeris impꝛ̄ſſionem. Loco etiā pomi huius ꝯueniret odor maiorane: ſerpilli: roriſmarini: ſaluie ⁊ ſimiliū. ¶ Stātes aūt habentes aerē male qualitatis ipm̄ corrigere poſſunt ℞. ſtoracis: calamite: laudani. aā. ℥. ß. thuris gummoſi. ℥. j. ligni aloes. ℈. j. fiat puluis: ex quo mediū coclear ignitis ſuperaſꝑgat̄ prunis. talis enim fumus malitiā aeris reprimit. Optimū etiā eſt accēdere ignē magnum in camera cūꝫ lignis iuniperi: lauri: cupꝛ̄ſſi: vel ſimiliū. rectificat enim ignis talem aerē ⁊ regalia mēbra cōfortat. ⁊ hec ꝑſepe neceſſaria ſunt iter agētibus: ⁊ peſtifera loca ꝑtrāſeūtibꝰ ⁊ colētibus. vel ea in q̄bus de peſtilētie dubitat̄ cuētu. Ut Cōſtātie ciuitas in qua cōciliū ꝓ ſacreſancte chriſtiane fidei. quā deus influat vnione. anno gr̄e xp̄i milleſimo. cccc v. celebrat̄. vbi me iudice haud paruꝫ de peſtilētie caſu verſus finem dominij germanorum ⁊ deinceps dubitatur. Similiter quoqꝫ ⁊ prefate ſuffumigationes vtiles exiſtunt tranſeūtibus ⁊ habitantibus hoſpitia vel immunda loca: aut ea in quibus prehoſpitati fuerant peſtifera et

immunda loca colentes.

¶De conſeruatione ſanitatis per electionem ⁊ re-
ctificationem cibi ⁊ potus. Cap.iij.

Ciborum autem ⁊ potus regimē exe-
quendo aliquos ſicut ⁊ in ſequenti-
bus capitulis premittam canones.
¶Primus. nunq̄ comedendum eſt
niſi fames naturalis inſurgat :⁊ cū
affuerit ſtatim comedēdū.qm̄ tolera-
re famē ſtōachū putridis replet hu
morib⁹ .vt tertia primi.vij. cap̄. ¶Scd̄s. ſtante in-
tenſa fame nō eſt comedendū vſq̄ ad ſaturitatem.
imo cibus accipiatur famis reliquis adhuc in ſto-
macho manētibus. ¶Tertius canō.nō eſt comedē
dū:niſi dū perceptū fuerit primū cibum a ſtomacho
ad inteſtina deſcendiſſe:⁊ in hoc limitatio tpis ha-
beatur vt inter primū ⁊ ſcd̄m cibū hore intercedāt
octo ſaltē. ¶Quartus.nō eſt comedēdū dū in ſtōa
cho ſentit̄ faſtidium:⁊ proprie cum fuerit faſtidiū ex
groſſis nutrimētibus quoniam cum faſtidiuz proue-
rit ex groſſis nutrimētibus facit hereditare dolores
iuncturarū:renū:⁊ diſniā:podagrā:duritiē ſplenis
⁊ epatꝭ morbos melācholicos:⁊ flegmaticos.tertia
primi. ¶Quintus.ſubtiles cibi ſemꝑ preaſſumant̄
groſſis.qui aūt ſint infra videbit̄. ¶Sextus canō.
mēſura cibi talis exiſtat ne ſtomachum grauitet:⁊
potus etiā ne in ſtomacho fluctuet .deterior eſt cō-
eſtio que ſtomachi grauitatem facit. ſicut deterior
potus eſt qui temperamentū egreditur:⁊ in ſtoma-
cho natat vbi ſupra. ¶Septimus.precepta ſtomachi
debilitate partiatur in cibus reſpectu ſoliti.ita q̄ por-
tio que in vice vna accipi ſolitus eſt in duas partia
tur .ſic enim melius digeritur.

In cibis

igit̄ in pane exordiū capiā ⁊ me-
rito cū ſit fere tot⁹ cibatiōis fun
damentū:vt Gal.alimentoruz p̄mo.Euitet̄ igit̄ pa
nis ōis factus ex frumēto male meſſis:aut in peſti-
fera regione collecto. Corrūpunt eñ mortalitates
vegetabilia ⁊ plātas ⁊ corrumpuntur animalia eis
veſcētia.Euitetur etiā panis nō bene coctus humi
dus ⁊ fermenti ⁊ ſalis parū recipiens.ſit igitur pa-
nis de puriori parte farine quā ſimulā vocāt fact⁹.
cōmuni modicū ſalitior:⁊ eo fermēti amplius reci-
piens nō per coctionē denigrat⁹:ſed candidus ma-
nens ⁊ partib⁹ cōbuſtis ſi cōtingit vel cruſtoſis ab-
iectis triū vel quatuor ad plus dierū etatē habēs.
Laudo etiā vobis biſcoctū panē cū granis fenicu-
li ex eo aliquid ante cibum ſumendo niſi ventris cō
ſtipatio prohiberet.

De carnibus

autem videndum eſt.
primo quorum anima
lium carnes competant.Secundo que de numero
partium animalium laudabiliores exiſtant . Ter-
tio quis cognitionis vel preparationis modus .In
animalibus primo iterum de domeſticis . ſecundo
de ſylueſtribus dicendum . Adhuc ex domeſticis.
primo de quadrupedibus.Secundo de volatilib⁹
tranſeundum.Ex animalibus autem quadrupe-
dibus conueniunt carnes vituli lactantis natiui-
tati non valde propinqui per duos menſes ab ea
diſtantis.⁊ annum vnum non valde tranſeuntis.
Conueniunt etiam capretine ſuo tempore per.xx.
dies a ſua natiuitate diſtantes . Caſtratine etiam
iuuenes ⁊ nō macre cōueniūt.Porcinarū aūt car-
niū vſus elōget̄:niſi partiū macrarꝫ:vt lōgie ⁊ hūe
rorū recētiū ſuo tēpore ⁊ aſſate potius q̄ elixe pbā-
tur.Agnine etiā carnes ei nō cōueniūt.vaporoſum
eñ ⁊ flegmaticū dāt ſanguinē.Si tñ aliquādo pla-
ceāt eligat̄ agn⁹ a natiuitate diſtās ⁊ cuz ſuo grege
ge excitādo degēs.nutriti aūt in ſtabulis agni ⁊ fa
rinā lini pingues tenelli ſtudio comedētes euitent̄.
¶Ex quadrupedib⁹ ſylueſtrib⁹ eligant̄ carnes ca
preoline leporine:⁊ aprine:ceruine etiā ſumi poſſūt
reliq̄ aūt:q2 nō ſunt in vſu ſciratulorꝫ ⁊ ſimiliū repti
liū carnes dimittant̄. ¶De volatilib⁹ aūt domeſti-
cis cōueniūt pulli:nō tñ parui q̄ ſolū ſi habeant̄ iu-
niorib⁹ abſentib⁹ aſſati q̄ elixi meliores.Laudant̄
galline:capones:pauones iuuenes : ⁊ colūbini ſal-
tē p.xx.dies a natiuitate ⁊ nōdū pfecte pēnati.horꝫ
tñ oium ſolide ⁊ antiq̄ carnes dimittant̄ .Anates
aūt ſi fuerint iuuenes nō valde pingues laudant̄:
raro tñ vſu ⁊ rarius anſeres.Anates aūt aſſe me-
liores erūt.Anſeres vo elixe. ¶De volatilib⁹ vero
ſylueſtribus laudant̄ ſtarne:pdices:faſiani:grues
⁊ pue aues in dumetis ⁊ nemorib⁹ degētes : ⁊ tur-
di:meruli:finchi:carduelli:muſcardelli:betuchi:phi
lomene:ficedule:alaude caude tremule:turtures:⁊
reliq̄ ſilves.Quales vo difficilis ſūt digeſtiōis ⁊ nau
ſeatiue ſtomachi.Paſſeres:aut hyrūdines : pice et
reliquorꝫ nō vſualiū carnes dimittant̄. ¶Animalia
vero volatilia in aq̄ degētia vobis in vſu nō exiſtāt.
Et ſi q̄n̄q̄ accipiant̄.fiāt cū aliquo ſaporꝫ infraſcri
ptorū cōdita.Laudo etiā colūbos ſylueſtres mino
res tñ ex eis. ¶Cōueniūt etiā vobis in vſu accipe-
re ſalitarū carniū aliquid elixarū in cibis que ma-
cre ſint:q2 ſtomachum confortant.

De partibus

autem animalium pre-
mittenduz primo.quod
omnium animalium quorum nutrimentum groſ-
ſum frigidum ⁊ viſcoſum oppilatiuum ⁊ vaporo-
ſum eſt carnes dimittantur . ¶Secundus canon.
animalium omnium anteriora calidiora ſunt ⁊ di-
geſtioni leuiora.poſteriora vero econtra . ¶Ter-
tius ſi caput ſtomachum collum ale groſſi ⁊ viſco-
ſi nutrimēti ptes aſſumere libet intentione remittē
di calorem.aut excitandi appetituz melius eſt pre
dicta aceto premacerata fuiſſe . ¶A capite igitur
initiens inq̄ cuiuſcunq̄ cerebri complexionem fri-
gidam eſſe ⁊ humidam ⁊ eſſe mali ⁊ viſcoſi nutri-
menti generatiuam.Ideo cum ſpeciebus ⁊ ſale be-
ne condiri debet.raro tamen tangatis.remollit eñ
ſtomachum.tarde digeritur.appetitū deijcit. Lau
dabilius tamen ceteris eſt cerebrum hedi ⁊ vituli
⁊ pullorum:⁊ in ſumma omnium natatilium vola
tilium cerebrum ⁊ maxime montanorum quadru
pedum cerebro laudabilius extat .Capitis autem
partes alie dimittant̄ preter oculū. ¶Mamille aūt
ſicce cōplexiōis exiſtūt.Et ſi iuuenis fuerint anima
lis collaudant̄. ¶Medulla lꝫ calida ſit ⁊ humida
deuitetur.ſtomachū eñ cōturbat ⁊ mollificat ⁊ ap

peccatum delet. ¶ Pulmo accidētali cōplexione frigi
dus eſt ⁊ humidus: q2 flegmatic9. Cōplexione vero
radicali calidus eſt ⁊ ſiccus ⁊ nō eſt mal9. ¶ Cor lʒ
calide cōplexionis ⁊ ſicce ſit: q2 tñ difficilis digeſtio-
nis niſi fuerit iuuenis ⁊ mollis alalis nō valde fre-
quentet. ¶ Epar calidū eſt ⁊ humidū tarde digeri
tur ſanguinē prebet groſſum: ⁊ in venis tarde pene
trat. De volatilibus tñ meli9 eſt epar galline ⁊ ana
tis. De q̄drupedib9 epar hedi porci ⁊ vituli. ¶ Splē
frigide cōplexiōis eſt ⁊ ſicce mali nutrimēti tarde di
geſtionis. melius tñ in eodeʒ genere eſt ſplen porci.
Laudatur enim ſtomacho ſua ſtipticitate conferre.
¶ Renes in caliditate nō multū eleuant: ſed in ſicci
tate valde. Ideoq3 nutrimentū paucum exhibēt et
groſſum. meliores tñ renes ſunt porcini ⁊ hedini et
nō multi vſus. ¶ Vētres vero ſunt cōplexionis fri-
gide ⁊ ſicce nutrimētum paucū ⁊ groſſum dantes.
Laudabiliores vero ſunt vētres auiū q̄ quadru-
pedū. comedantur tñ cū aromatibus. Galline autē
ſtomachus ⁊ maxime eius interior pellicula ſtōa-
cho ɔfert ſi bene digerat̃. ¶ Cauda calida eſt ⁊ cho
lerā generat: ⁊ laudatur: q2 in faſtidiū redit ſtoma-
cho. nō ſit in multo vſu maxime ſi fuerit valde pin-
guis. ¶ Pedes vero lʒ viſcoſum dent nutrimētum.
nō tamē valde vituperantur: cor ū tñ nutrimentuʒ
eſt paucaꝝ ſuperfluitatū: ſunt etiā boni chimi. ⁊ ſui
ventrē leniūt nutrimēto. Cauendū tñ ne comedant̃
cū diu in aceto macerati fuerint. ¶ Teſticuli calidi
ſunt ⁊ humid laudabile nutrimētū exhibēt: quan-
toq3 iunioꝝ alaliū eo meliores ſunt. Ex quadrupe-
dibus aūt meliores ſunt vituloꝝ ⁊ hircoꝝ. De vola
tilibus pauonū pulloꝝ ⁊ faſianorū perdicū vel ſi-
milium. Ex elixi etiā meliores q̄ alio preparationis
modo. ¶ Ale alaliū oīum iuuenū laudabiles ſunt.
¶ Caro autē rubea ⁊ ſine pinguedine vt muſculi ⁊
pulpe animalium laudabilis eſt. generat enim bo-
num ſanguinem paucarum ſuperfluitatum. ⁊ me-
lius nutrit q̄ pingues animalium partes. Pingue
dinis nanq3 nutrimentum vaporoſum eſt ⁊ vnctuo
ſum ⁊ multarum ſuperfluitatum. ¶ Caro autem
ſibi commixtam habens pinguedinem virgulataʒ
vocatam ſatis eſt laudabilis. niſi ſalita fuerit ⁊ rā-
cida. ¶ Cutis vero nutrimentum frigiduʒ eſt ⁊ ſic-
cum viſcoſum ⁊ oppilatiuū: ideo dimittatur.

De preparationis

autem modo nūc dicēdum premittēdo canones. Primus ꝙ oīum animaliū ha
bentiū groſſa ⁊ macra corpa carnes meliores ſunt
elixe ꝙ aſſate ⁊ in ſaporib9 macerate q̄ ſine. ¶ Se-
cundus ꝙ carnes virtutē acquirūt eoꝝ quibus co-
quuntur ⁊ preparantur: ⁊ ſi cū fabis ⁊ faſeolis ⁊ in
ſumma cū leguminib9 oībus ventoſe ⁊ groſſe ſunt.
Si vero cū ouis riſo herbis ⁊ folijs calidis odorife-
ris ecōuerſo. ¶ Tertius ꝙ aſſatoꝝ ſuperficies indu
rata nō comedatur. ¶ Quartus cano. ſummopere
cauendū eſt ſtando vel itinerando maxime come-
dere carnes aſſatas: que poſt coctionē calide ſuffo-
cate fuerint vt inde eleuatus vapor ſuper eas re-
flectatur: parua em veneno ſitate participāt: vt ſex-
ta quarti colligendū. ¶ Caro animalis laudabilis
elixatione ſufficienter cocta pre alijs vobis eſt eligē
da. ¶ Imitantes autē cōmunem cōſuetudinem cō-
cedimus in mane magis elixum. in ſero vero aſſa-
tum. eſt em̄ difficilius digeri. quare in ſero laudabi
lius cū melior in nocte digeſtio celebretur. ¶ Caro
vero ſuper prunis cocta difficilis digeſtiōis exiſtit:
ita ꝙ nunq̄ bene tota digeritur: ⁊ ſola comedi de-
bet nullo eā precedente vel ſubſequente cibo: ⁊ poſt
eā parum bibatur. ſi tñ bene digeratur multuʒ nu-
triens corpus robuſtū reddit. ¶ Caro vero cū pin-
guedine frixa faſtidium ⁊ nauſeam generat. ⁊ gra
uior eſt q̄ cocta ſuper prunas. Frixa vero cum oleo
more ſarracenoꝝ vel diligentiū oleū melior ⁊ leuior
eſſe dicitur. ¶ Caro vero in furno cocta ceteris eſt
laudabilior ⁊ multuʒ bene nutrit: non tamen ex ea
magna fit repletio. ¶ Caro autē in veru aſſata lau
dabilis eſt ſed iā nunc dicta minus. ¶ Caro omnis
conſeruata ⁊ ſalſa vt farciminū landutulorū ⁊ alio
rum nō valde pinguiū eſt laudabilis. exiccat em̄ et
cōſumit ſuperfluitates. ¶ Caro vero cocta cū laga
nellis ⁊ paſtillibus cibis alijs cū frumento cū boldo
nacijs ⁊ ſimilibus groſſis mala eſt. ¶ Carnes autē
cū aceto cōdite ſaltē eſtate laudantur. ſimiliter cuʒ
agreſta ſucco aranciorꝝ lymonibus. zuccaro tamē
his omnib9 rectificatis. vigorāt em̄ preparationes
tales ſtomachū ⁊ epar. hyeme aūt iſtis addantur
aromata. ¶ Carnes vero cū gelatina ſuccida ſoffri-
tis camellino ⁊ ſimilibus permaxime vtiles. ¶ Car
nes etiā cū ouis caſeo ⁊ aromatibus laudabiliter
preparate ſunt vtiles. ſimiliter cum plantis ⁊ folijs
odoriferis de quibus infra.

De piſcibus

vero q2 fidelib9 legē colenti bus nō ſemp in carnib9 li-
centia donatur: vt in quadrageſima: ideo poſt car-
nes ad piſces ſermo ɔtranſeat. ¶ Primus canon in
piſcibus. omnes quicunq3 ſunt molliorum carniuʒ
vt tince cefali: ⁊ ſimiles quanto maioris corporis tā
to meliores. In habentibus ſolidas carnes ecōtra.
vtrobiq3 enim exceſſus etate. ¶ Secundus omnes
piſces actualiter calidi comedantur. ¶ Tertius eſt
ex nullo piſcium genere fiat repletio: ita ꝙ minus
ex eis ſumi debet q̄ ex carnibus. ¶ Quartus canō
non multum inſiſtatur vſui piſcium. ¶ Quintus tē
pore quo neceſſitas exhibet eorum vſum comedan
tur cum aromatibus aniſo feniculo ⁊ saporibus in
fra dicēdis. ¶ Eligant̃ igit̃ ex eis fluuiales fontales
aut lacunales nō ſtantiū aquaꝝ imo currētiū. Cō-
ueniūt etiā maritimi ſolide carnes: vt orate: varioli:
marſiōes: ſteriliōes: rūbi: menule: ſturiōes: ⁊ ſibi ſi-
miles quos diu ɔſuetudo ꝓbauit. Silr ex alijs torrē
tine: carpiōes: lucij: capedani: ⁊ ſibi pes. Oēs aūt la
cunales: ⁊ lutoſis: ⁊ ſtātib9 aqs cōmorātes: ⁊ mari-
timi ēt molles ⁊ āple carnis euitent̃: vt regine tince
anguille ⁊ ſcardulle. In ſaltis aūt eligant̃ ſturiōes
carpiōes lucij: ⁊ regie: a cefalis vero ⁊ murenis ſalſis
nō vtendū eſt. Cancros vero fluuiales raro tamen
⁊ ex eis modica aſſumptione laudo. Cācri vero mari
timi paruuli laudabiles ſunt.

De ouis

vero dicimus ꝙ ip̄a q2 ouis mo- do cōueniūt. meliora tamen ſunt

in aqua cocta ſale ⁊ aromatibus condita ⁊ agre-
ſta ſuo tempore. Frixis autem raro vtendum ouis.
⁊ ſi placeant preparentur cum petroſelino feniculo
mentha ⁊ ſimilibus. ¶ Sintq̧ oua galline non an-
ſeris vel alia.

De lacte vero eius vſum omnino vobis re-
probo. ⁊ ſimiliter lacticiniorum vt
coloſtre caſei recentis vel mollis. ¶ Caſeum vero
inter nouum ⁊ antiquum medium laudo. ſitq̧ ſoli-
dus non viſcoſus et ſalſedine magis q̄ dulcedine
participans.

De leguminibus autē vt fabarū:
vſus faſeolorū:
cicerū alborū euitetur. Ciceribus aūt rubeis feni-
culo aut petroſelino cōditis vti poteſtis. Similiter
rizo pannico: ⁊ farre. frumento autem cocto et do-
rella nequaq̄.

De oleribus autē laudo feniculū: pe-
troſelī. ſerpillum: ſaluiam:
menthā: roſmarinū: cerfoliū: bletā: boraginē: ma-
iorana: ⁊ reliquas calidas plātas. Caulibus etiā
rationali iudicio in brodio pingui coctis vti pote-
ſtis. cucurbite vero angurie ⁊ cucumeres reprobē-
tur. ¶ Melone autē vti poteſtis: ſed non cum cibo
quoq̧: vt mos eſt hodie plurimū. ⁊ melius eſt come-
dere ipſum ſolū. lz ⁊ cōſuetudo contradicat poſt ci-
bum ſm Auicēne preceptū. Melo autē eſt tarde di-
geſtionis niſi quādo comeditur cum eo qd̄ eſt inte-
rius: ⁊ eius humor eſt melior. opꝫ preterea vt poſt
cibum ſequatur aliū. Qui aūt conceſſerunt ipm̄ an-
te cibū nō querunt ex eo nutrimentū multū ⁊ timēt
longā eius in ſtomacho morā ſi detur poſt cibū ꝑ-
pter quod putrefactionē ex ipſo fieri ſuſpicantur.
¶ Olera autē frigida vt lactuca: endiuia: portula-
ca: bletones: creſciōes que in fontibus creſcūt: atri-
plices: ⁊ ſimilia: vobis nō conueniunt: magni tamē
eſtus tēpore in ferculo vel ſalatutio: cum aceto vel
agreſta accipi poſſunt: ⁊ melius erit ei cōmiſcere ca-
lida: vt menthā: petroſelinū: ſaluiam.

De radicibus aūt laudabilis ē bau-
cia. i. paſtinaca ſcd̄m
oēm preparationis modū. ¶ Allea aūt cepe: porrū
et bulbus: lz ex parte cōplexionis calide conuenirent
hec tamen oīa qꝛ inflatiua ſtomacho nociua ⁊ ma-
li ſunt humoris generatiua dimittanꝛ. Rape autē
ac napi: qꝛ frigide ſunt ⁊ humide non conuenirent
qꝛ tamē prouocatiue ſunt: ⁊ ſupfluitates aquoſas
a corpore educūt laudanꝛ cū pinguibus carnibus
in igne cocte cū ſale ⁊ feniculo comeſte. Cōpoſte au-
tem nō valde acetoſe ſufficiēter melle ⁊ bonis ſpe-
ciebus cōdite ſunt vtiles. Raphanellus aūt q̄ come-
ditur q̄nq̧ vobis cōcedi poteſt maxime poſt cibū: ⁊
lz inflatiua ſit: tamē eius iuuamentū eſt multiplex
qꝛ aperit ſubtiliat reſoluit ⁊ exiccat: ſi tamen eius
vſus non multus: qꝛ oculis nocet. Locuſte aūt val-
de laudantur. calide enim ſunt aperitiue ⁊ reſoluti-
ue ⁊ boni humoris generatiue.

De ferculis aūt laudaꝛ panata xp̄iano-
rum cibus brodiū laudibi-
lium carniū ius cicerū ⁊ caulū: ⁊ bletaꝝ foliaꝝ ⁊ ra-
dices petroſelini ferculo ꝯdite cū granis ⁊ oleribus
olbus ſupra conceſſis. Sparagi quoq̧ et bruſcan-
doli ſuis temporibus conueniunt conditi ſecundū
conſuetudinem.

De fructibus aūt primus canō eſt: q̄
fructus oēs humidi et
aquoſi viſcoſi euitandi ſunt. nihil enim ita vaporo-
ſum ſicut fructus. tertia tertij. capitulo de egritu-
dinibus ſtomachi. ¶ Secūdus. generaliter oēs fru-
ctus recētes deteriores ſunt ſiccis. ¶ Tertius fru-
ctus leuitiui vētris ſuper alijs ab eis omnibus pre-
mittanꝛ: conſtipatiui econtra. ¶ Quartus fructus
poſt cibū ſumpti plurimū meliores ſūt cocti q̄ cru-
di. ¶ Poma igitur euitentur ⁊ maximus eoꝝ vſus
meliora tamē ſunt cocta: ⁊ zuccaro conſperſa. me-
liorat eīm ipa zuccaꝝ ⁊ deſcēdere facit. eliganꝛ igi-
tur ex eis apiola dactyliaca calimana galiola: et in
ſumma citrina vel rubea boni odoris: ⁊ dulcedine
participātia magis. ¶ Silr̄ pira: vt ea q̄ ſancti Ni-
colai cognominanꝛ: ⁊ reliqua dulcia nō valde ſoli-
da ⁊ ſint poſt cibū cocta aniſo cōdita cōſperſa. Ci-
bum eīm in ſtomacho vniūt ⁊ melius digeſtioni pre-
parāt ⁊ caput a vapore ſecurāt. Reliqua vero ter-
rea pira calculoſas partes in ſubſtātia habētia di-
mittanꝛ ſimiliter ſuo tēpore laudanꝛ muſcata pira
iuniola glaciola ⁊ ſimilia. ¶ Perſica vero qꝛ frigi-
da ⁊ humida ⁊ aquoſa renuenda forēt. verū quia
ſunt euſtomacha ⁊ diuretica eliganꝛ ex eis citrina
per maturationē non valde mollia: ⁊ ſm Auicenne
preceptū deberent ante cibū accipi. poſt ipſum eīm
ꝓpter eoꝝ humiditatē multā ꝓna ſunt corruptiōi:
ad quā ⁊ reliquū inclināt cibū. verū circa hoc ſtan-
dum eſt cōſuetudini ⁊ quātitati aſſumptiōis eorū.
parū eīm ex eis nō tanta minanꝛ pericula: ⁊ qꝛ cibus
etiā alius ꝑacceptus laudabilis eoꝝ nocumēta ca-
ſtigat. ¶ Pruna quoq̧ qꝛ frigida ⁊ humida nō pla-
cerēt gratia tn̄ mūdificatiōis ſtomachi et vētris et
eſtus tp̄e laudanꝛ quinq̧ vel ſex et ſint citrina ma-
gna recētia et bn̄ matura ⁊ an̄ cibū capianꝛ ſuo cor-
tice denudata. ſicca nō niſi medicine gr̄a cōuenirēt
¶ Ficubus aūt vti poteſtis et meliores ſunt albe ci-
trine et magne recētes et bn̄ mature: et comedanꝛ
an̄ cibū. Eis eīm ineſt lenificatio. vltima. can̄. ſcd̄o. p̄-
prio caplo. ꝓpter qd̄ poſt eas cōcediꝛ aqua vt lenifi-
cationē augeāt. meliores tn̄ vobis exiſtūt ſicce. ape-
riunt eīm oppilationes epatis et ſplenis: et ventrē
mutāt. verum qꝛ habēt partē acutā epati nociuā.
laudauerūt ſapiētes vt cū amigdalis dulcib⁹ com-
edantur. Corrigiꝛ eīm pars iſta acuta cholere ru-
bee gn̄atiua ⁊ eas etiā an̄ cibū ſumere meli⁹. ¶ Da-
ctyli aūt qꝛ calidi ꝯuenirēt vobis. at qꝛ ſanguinem
generāt groſſum oppilatiuū: iō nō multus ſit eorū
vſus. ¶ Pineaꝝ etiā grana calida ſūt ⁊ bona eēnt
veꝝ nō laudo. ſunt eīm de reb⁹ ſtomacho nimia vn-
ctuoſitate nocētib⁹. 3°. 13°. cap̄. de iuuātib⁹ ⁊ nocēti-
bus ſtomacho. ¶ Fiſtici aūt calidi ſunt ⁊ ſicci. cōfe-
rūt ſtomacho ⁊ epati valēt appetitui ⁊ nauſeā ꝓhi-
bēt ⁊ poſt cibū capianꝛ. ¶ Amigdale vero dulces lz
tēperate ponantur cū zuccaro comedanꝛ. tunc eīm
leuius nutrimentū exhibent. Laudo tn̄ magis la-

ſcula ex eis facta italicorũ modo. ¶ Auellane cali-
de ⁊ ſicce ſunt tarde digeſtionis. vomitũ excitãt: ca
put grauãt:ideo dimittãtur. Torrefacte vero ⁊ zucca
ro cõdite epati conferre dicunt.tertio.decimaquar-
ta.de his que epati conferunt.laudauit aũt eas pe
ritiſſimus hippocras qr in cerebro augmentum fa
ciunt. ¶ Citrorum vſus hic nõ habetur ⁊ dimittan-
tur:qr valde frigida.niſi vaſti eſtus tẽpore. tũc eñ
pulpa in centro exiſtens caloris eſt potenter remiſ-
ſa et frigida et ſicca.eorũ vero cortex calidus et hu
midus valde cordialis ⁊ capitalis.ſemẽ aũt calidũ
⁊ ſiccũ:et ſunt a natura dotem habentia corrigen-
di peſtiferũ aerem eius a natura occulta caſtigan-
do malitiam. Melle vero ipſa cõfecta quãdoq; tangi
poſſunt ⁊ ſm Auicenne preceptum quãdo ante ipſa
nihil nec poſtea comeditur. ¶ Ceraſis aũt nõ vten-
dum.frigida eñ ⁊ humida ſunt putrefactioni val-
de parata.qđ oſtenditur:qr tertia fere die in eis per
ſemitã putrefactionis vermes increſcunt. Eligant
autẽ ex eis remittendi feruoris alba vel rubicunda
ſolida cõpacta ⁊ pauce humiditatis recẽter ab ar-
bore lecta ⁊ poſt cibũ lꝫ pauca capiantur. ¶ Criſo-
milla frigida ſunt et humida febribus homines in
clinantia:quia humores velocis putrefactiõis ge-
nerantia ante cibum etiã accipiantur.et poſtea vi-
ni magnifici potus addatur. Comeſtio aniſi condi-
ti rectificat ea. ¶ Caſtanee vero frigide ſunt ⁊ ſicce
permaxime ventoſe et difficillime digeſtionis.et ni-
mirum qr ſpecies glandium ſunt.et ſunt ex his etiã
que nõ digerũtur: ꝗre dimittant ꝙ ſi ipſas capere
cõtingat comedat etiã poſt eas aniſum. ¶ Iuiubas
iterũ vobis euitari debere enuncio.frigide eñ ſunt
in primo gradu.in hũiditate et ſiccitate ambigue.
de quibus Galenus inquit. Non reperi iuiubas in
conſeruanda ſanitate et egritudine remouẽda ali-
quid operãtes. Sed difficilis digeſtiõis et pauci nu
trimẽti. ¶ Mora vero ſi bene matura fuerint ad ca
liditatem declinant.et ante cibũ ſumpta ventrẽ le-
niunt. Non perfecte vero matura ſtipticitatem ha-
bent:ideo fluxum humorum ad ſtomachũ ꝓhibẽt.
et poſt cibum cõueniunt. ¶ Granata trium ſunt ſpe
cierũ dulcia que frigida ſunt et humida. Acetoſa q̃
frigida et ſicca. Muza .i.medij ſaporis inter prima
et ſecunda cõplexionem mediã obtinentia. Dulcia
ſibi aliquid [illegible]bere videntur.nõ eſt tamẽ eorũ vſus
vtilis. Acetoſa vero gratia preſeruationis a putre-
dine magis ꝙ̃ cibationis via probant. Muza vero
vtriſq; hor[illegible]orũ virtutibus approbatur. Et
ſi granata oĩa ſint vrine prouocatiua.magis tamẽ
acetoſa fore talia cõprobant.mirabilẽ habẽt etiam
proprietatẽ corruptioni cibi in ſtomacho:vt Auer-
rois quinto colliget.qđ ſane itelligi debet de corru-
ptione a calore ꝓuenibili. ¶ Citonia frigida ſunt et
ſicca:q̃ ante cibũ quouis modo preparatiõis aſſũ-
pta ventrẽ ſtringũt. Poſt cibũ vero cõprimẽdo laxãt.
oẽs [illegible]or eorũ ſpecies tã dulciũ ꝙ̃ acriũ cõuenire
vident. [illegible]chũ cõfortãt appetitũ excitãt et vrinã
prouocant. ¶ Nuces autẽ qr calide ſunt et ſicce.ex
hoc cõuenire deberent:ſed qr ſtomacho graues:di-
geſtioni difficiles:vomitiue ſunt:⁊ capiti et pectori
nociue:ideo dimittantur. Corrigitur tamen earum
malitia eas permiſcendo ficubus. Impediunt aũt
ſermonẽ:⁊ quia lingue paraleſim faciunt deteſtan
tur. ¶ Meſpilla vero ⁊ ſorbe frigide ſunt cõplexionis
⁊ ſicce:⁊ ante cibum ventrẽ ſtringunt digeſtiõi ſunt
difficiles:ſed qr excitãt appetitũ:ideo quãdoq; poſt
cibũ tangi poſſunt. ¶ Uue aũt penſiles ⁊ albe ma-
gis nigris accipi poſſunt.⁊ poſt cibũ niſi vẽtris con
ſtipatio propoſitum mutaret. Et ſi renũ aut veſice
nocumẽta perciperentur dimittantur.naꝫ vua oĩs
nocet renibus ⁊ veſice.cañ.ſecundo. ¶ Reliqne vero
terrena ſcentia vt fungi boleta ⁊ ſpõgiola qͥ vene-
noſa ſunt ⁊ apoſtemata terre dicunt:ideo fugiant.
Inter ipſa tñ ſpecies quedã tartufole nolate mino-
rem habent malitiã:lꝫ ⁊ ab ea nõ euacuentur.

De ſaporibus
autẽ vti poteſtis:ſina-
piſmo ad acutum ma
gis ꝙ̃ ad dulce vergẽte.cõuenientior tamẽ eſt come
ſtio cũ groſſis ꝙ̃ leuibus carnibus. ¶ Allcatã etiaꝫ
quãdoq; laudo.fit tamẽ ꝑcoctũ alleũ:⁊ cuꝫ granis
feniculi.pipere:⁊ ſale cõdiatur. ¶ Salſa etiã vten-
dum cum folijs feniculi:petroſelini:mẽtha:⁊ gario
fil.facta:et cũ maio:ana:et ſerpillo. ¶ Sapor etiam
amigdalarum quẽ camellinũ vocãt laudat vobis.
Et iterum ex amigdalis zuccaro fiſticis agreſta et
croco fit ſapor bonus. Adhuc ex mica panis agre-
ſta croco paſſulis et vitellis oui fit ſapor bonus car
nibus aſpergendus. ¶ Et cõdimẽtũ factũ cũ aceto
zuccaro:paſſulis:pipere:croco:collo:pedibus:ſtõa
cho:et epate gallinarũ eſt laudabilis. Et in ſumma
ſapores omnes quibꝫ dulcia ſubdominantur ace-
toſis cũ pipere.zinzibere:et galãga:et reliquis aro
maticis collaudantur.

De conditis
vero cõpetũt oliue. calefa
ciendo eñ exiccãt aperiũt
ventrẽ leniũt os ſtõachi virile faciũt. ¶ Napi etiam
cõditi cũ bonis ſpeciebꝫ:vt ſupra laudant. ¶ Cepe
vero cõditi et cibi melliti omnes nõ bene laudant:
qr ventoſitates adaugẽt. ¶ Cappares autẽ ſm cõ
munem preparationẽ collaudant. ¶ Salſamẽti au
tem genus omne collaudo preter anguillas:et niſi
repugnet aliqđ:vt ſcabies pruritus calor epatis et
ſimilia. ¶ Zuccaratos aũt cibos accipere etiã bonũ.
¶ Sapa etiã et cõdimẽtis ex eo factis vti poteſtis.
¶ Uinũ vero vel granatorũ ſuccus nõ cõcedant vo
bis.ventoſum eñ eſt frigidũ et ſtipticũ. ¶ Oleũ oli-
uarũ dulce et nõ annoſum vobis eligatur.

De ſpeciebus
autẽ quibꝫ vobis in ci-
bis vti cõfert.ſunt oẽs
calide et ſicce vt ſal:cinamomũ:gariofili:galãga:zi-
ziber:macis:cardamomũ:feniculꝰ:aniſum:petroſe
linũ:crocus:lignũ aloes:piper triũ generũ:ſcꝫ albũ
longũ et nigrũ.ciminũ:carui:leuiſticũ:origanũ:ſer-
pillum:mentha:et etiã vſualia aromatica fortia in
hyeme:dulcia vero in eſtate. ¶ Ego aũt pro caſu ve
ſtro has ordino pro hyeme ſpecies. ℞.cinamomi:pi
peris albi et nigri.añ.ʒ.i.zinziberis electi:granorũ
paradiſi:croci:gariofilorũ.añ.ʒ.ß.foliorum origa-
ni calamẽti.añ.℈.ij.fiat puluis cibiꝫ aſꝑergẽdus.
¶ Pro eſtate vero he conueniunt. ℞.piperis albi.ʒ.

ſ.ß. cinamomi.℥.ß. coriandri per quatuor dies in aceto īfuſi deiñ exiccati.℥.iij.fiat puluis ſubtiliſſim⁹.

De confectionibus autem que in eſtate laudabiles et cibales magis ſunt iſte. Pinachea ſanones marzapan. Piſtachea. amigdale, condite que ſunt calide non valde. Frigide vero ſolum magni eſtus tempore capiende ſunt. citrum conditum zuccarum: poma arancia: tota confecta citonia et manus chriſti cum perlis et reliquis melius eſt coriandrum confectum. Medicinales autē magis et eſtate conuenientes ſunt he. Confectio dyarodō valēs epati et ſtomacho ſupercalefacti et confectio triaſandalorum. ¶ Confectiones autē cibales magis in hyeme cōuenietes ſunt baucie condite iringi cōditi: tragea maior: et cyprenſis. ¶ Medicinales autem pro hyeme magis ſunt zinziber conditum: qđ viride dicitur. cinamomum: et aniſum confecta: et ſunt cordiales et ſtomachales: dyacinamomum: et electuarium de gemmis: letificās Almanſoris. aromaticum roſatum deſcriptione Gabrielis. Laudo quoqꝫ maxime mirobalanos kebulos conditos: et accipiatur ex eis vnus per quinqꝫ horas ante cibum ſine potu: ꝛ mirabiliter confert ſtomacho epati ꝛ capiti: exiccat eñi flegma digeſtiuam confortat cerebrum vigorat ꝛ memoriā acuit. ¶ Cōfectio ad hec omnia per me pluries experta nobilis valde. ℞. galange: caſielignee: calami aromatici: croci: ciperi: ſpice nardi: gariofilorū: cinamomi: coſti: cardamomi: carpobalſami: piperis al. ni. ꝛ lōg. aſſari: zinziberis: ſeminis myrti. añ. ʒ.j. maſticis. ʒ.v. fiat cōfectio ſolida: ꝛ ponatur. ℥.j. ſpecierum iſtarū pro lib. j. zuccari diſſoluti: cū aqua mēthe: ꝛ fiat in rotulis trium. ʒ. ꝛ accipiatur ex eis vna per horas quatuor ante cibum ſine potu. ¶ Cōfectio alia ad ea que dicta ſunt ſimiliter cōferens. ꝛ pro eſtate magis ꝛ accipienda vt alia. ℞. zuccari albi manne. añ. ℥.j. ſucci liquiritie: dragag. ſeminis portulace: ſandalorū citrinorū: gūmi ara. añ. ʒ.ß. amidi. ʒ.ij. ſpodij: roſarū añ. ʒ.iij. ſe. cucumeris: cāgurie: cucurbite. añ. ʒ.ij. maſticis: ligni aloes. añ. ʒ.ß. croci: cardamomi. añ. ℈.j. fiat confectio ſolida cum lib. j.ß. zuccari albi diſſoluti cum aqua roſata.

De regimine autem potus canon primus. Potus cuiuſcunqꝫ vini ꝛ maxime fumoſi caueatur ieiuno ſtōacho: imo prius cibi notabilis quantitas premittatur. ¶ Secundus ſi in prandio vel cena exercitij cauſa aut ſitis plus de vino ſumatur ꝙ conſueuerit cibus notabiliter minuatur. ¶ Tertius potus vini fumoſi poſt comeſtionem fructuum humidorum inconueniens eſt ſaltem ſi multa fructuum quantitas preaſſumpta fuerit: tunc enim vinum eorum aquoſitatem in venis penetrare facit ꝛ ſanguinem putrefactioni preparat. ¶ Quartus canon. dum ex fructibus modicum comeditur: vinum optimū poſt eos bibere magis conuenit: corrigit enim ꝛ rectificat eorum malitiam. ¶ Quintum bibentibus vinum lymphatum conuenientius eſt anteꝙ bibatur p̲ duas horas lymphare ꝙ in menſa. ¶ Sextus ꝙ ſi in vini potu malitia artificij vel quantitate caput lederetur comedantur poſt ipſum ſex vel octo grana myrti. Et ſi propter hoc caput non alleuiaretur prouocetur vomitus: cum his que in quinto capitulo videbuntur. ¶ Septimus ſi poſt cibum valida ſitis infeſtet vinū dimittere melius eſt. Bibatur aūt zuccari roſati. ℥.j. cum cyatho vno aque cocte. in hyeme aūt ſit zuccarum album cum predicta aqua.

Uinum autem vobis pre ceteris eligendū ſit album vel colore rubicundū in ſubſtantia ſubtile clarum aromaticum ſtipticitate magis ꝙ dulcedine participans. dulcia enim quia epatis opilatiua ventoſa ꝛ vaporoſa ſunt: ꝛ qr impinguant non laudātur vobis. Fumoſa ḡo ꝛ eſtuoſa vina dimittenda ſunt. Gratia tamen exiccationis humiditatum ꝛ conſumptionis ventoſitatum ſlando parum vini vinoſi ante cibum ſumpti: vt ſclauonici greci vel maluatici. lꝫ in vobis ſemper ſuſpectā habeam maluaſiā. propter gipſum cum quo artificiatur quod eſt ſtomacho ꝛ capiti valde nociuum ꝛc̄. ¶ Aqua vero qua vtimini cū vino ꝛ reliquis ſit liberi fontis celo ꝛ aeri detecta non ſtans: imo fluēs odore vel fetore horribilibus denudata. in qua etiā athoma corpuſcula non natent. ꝛ ſi nō talis habeatur: tunc eius decoctio malitiam corrigit ꝛ caſtigat propter quod ad cautelam itineranti cuiqꝫ melius eſt aquam qua veſcitur pre coctā fuiſſe: ꝛ poſt ei⁹ reſidentiam denſo panno colatā. Aqua vero q̄ fercula cōdiuntur a ſuo fonte vel puteo per duas horas prius hauriri debet in vaſe ligneo quieſcere p̲mittatur. Poſt hoc leuiter accipiat̄: ne ſuperfluitas que iā fundū petierit ſue iterum ſubſtantie euertendo commiſceatur. ꝛ capituli tertij finis.

¶ De regimine ſanitatis per electionem motus ꝛ quietis. Cap̄. iiij.

PRo regimine vero per motum ꝛ quietem dicendum primo quietē vel ociū maxime vobis inimica fore. conuenit tamen poſt cibi aſſumptionem quieſcere per horas tres magis ꝙ exercitari ſaltem exercitio forti. Exercitium autem maxime vobis collaudandū eſt. Excutit eñi omnium fere digeſtionum ſuperfluitates calorem naturalem roborat. virtutes omnes reficit ꝛ corpus agile et robuſtum reddit. vnde ſecundo de regimine ſanitatis. ſecundo capitulo. Exercitiū eſt motus vehemens intantum vt alteret in maius vel minus velocius vel ſpiſſius. Adipiſcuntur enim ex exercitio ea que dicta ſunt nūc ꝛ quia ſolidātur mēbra. propter quod laboribus impoſſibilia ſine nocumento redduntur: augmētatur calor naturalis: melioratur mutatio que digeſtionum omnium perfectionem preſupponit: aperiuntur corporis pori depuranturqꝫ fumoſis euaporationibus ſpiritus qui omnium ſunt inſtrumēta virtutū. ¶ Spēs aūt exteriorum exercitiorum ꝛ ſi multe ſint laudabiliores tamē vobis exiſtūt: vt exercitiū equeſtre ac peditādo aliquātulum per ſolē feſtine p̲cedere: aut aliquo veloci curſu currere ludere: aut lapidē vel

ferreum: aut ligneum iaculum agitare: aut ludo pile: quem hodie tolli ꝛ māda vocāt inter alios: et vobis idoneos ſolatioſe ludere. Eſt eñ hec exercitij ſpecies: in qua partes omnes ſufficiēter ꝛ equali fere motu ꝛ nō ſuperfluo fatigātur. Caput eñ anſeriora ꝛ intermedie partes omnes ſi diligēter attendatis fatigātur. De hac exercitij ſpecie cōſiderans vtilitatem Galenus librum edidit quēdam de exercitio parue ſpere .i. pile intitulatum. ¶ Siatis etiā exercitij capitis eius fricationes ꝛ pectinationē laudo. ¶ Pedum autem ꝛ aliarum partium fricationes ꝛ ablutiones que loca exercitij tenēt collaudātur. Circa tamē talia iuuenilis etas vigili ſtudio ꝛ occupationibus arduis alijs nō diſtracta morbis quia hec laſciuiam potius oſtēdunt nō multum inſtare debet. ¶ Mane quoqȝ altis verbis moderato tamē ſermone loqui: vt lectionem vel pſalmos eleuata voce cantare bonum eſt exercitiū. ¶ Has aūt omnium exercitiorum ſpecies fieri conuenit prima iam ꝛ ſecūda digeſtione completis. ꝛ eſt tāto exercitādum tempore ꝙ totum corpus notabiliter caleat etiam vſqȝ ad alicuius laſſitudinis ſenſationē qua percepta illico ab exercitio deſiſtēdum. Et ſi in exercitij tempore ſudare vos cōtingiſſet pannis iā humefactis abiectis membriſqȝ ſufficiēter exiccatis alios induere pannos procuretis omnino.

¶ De regimine ſanitatis per electionem inanitiōis ꝛ repletionis. Cap. v.

Quarta res nō naturalis in ordine ſupra premiſſa fuit inanitio ꝛ repletio. ¶ De q̄ primus canon. repletio omnis vitāda ꝛ maxime ciborū humidorū ꝛ vaporoſoꝝ valde actu ꝛ potētia. de quib⁹ tertio capitulo viſum eſt. ¶ Secūdus ex cibo nō tātum ad repletionem perueniatur vt penitus ſatur fiat: imo comedēdum eſt reliquijs appetitus adhuc in ſtomacho manētibus: vt etiam ſupra. ¶ Tertius cib⁹ amplior debet eſſe in prādio ꝙ̄ in cena cum aliorum paritate. ¶ Quartus canon. in ſanitate veſtra melius eſt ad latus inanitiōis aliqualis .i. abſtinentie ꝙ̄ repletionis declinare. ¶ Obſeruetur igitur in cibis ordo talis. ꝙ poſtꝙ̄ mane ſurrexeritis ītēdatis mū[illegible]ationi vētris ꝛ vrine. Deinde ad nariū demu[illegible] ꝛ excreationē ſputi. Poſt hec ſi hora cibi aſſump[illegible] cōſueta perceperitis in ſtomacho vel in capite gra[illegible]tatem a prādio abſtinēdum eſt. Si autem nō [illegible]o vt ſupra mille fere paſſuum pſalam exercitio p[illegible]dēdū eſt. ¶ Si aūt poſt cibi aſſumptionem gr[illegible] ꝛ nauſea percipiatur in ſtomacho: aut ꝑpter [illegible]am aſſumptionem: vel propter cibi qualitatem malam illico ꝓuocādus eſt vomitus. ille eñ ſublimis eſt medicina. vnde Auicēna quarta ꝓmi. caplo. xiij. Et vomitus quidē euacuat flegma ꝛ cholerā ꝛ mūdificat ſtomachum: ꝛ remouet grauitatē que accidit capiti clarificat viſum ꝛ a[illegible]um: ꝛ cōfert laſſitudini: ꝛ eſt medica[illegible] ma[illegible] coloris: ꝛ ſecurat ab euētu egritudinum cr[illegible]rum: quinimmo curat eas cum acciderint. ¶ Adhuc iterum nulla in ſtomacho percepta grauitate quādoqȝ cōueniens eſt vomitum facere: ipſo eñ ꝓcipit hyppocras vidēdum eſſe ſingulo menſe duobus cōtinuis diebus: vt in ſecūda die educatur quod per vomitum in prima die agitatum ꝛ non eductum fuit. Laudo autem niſi aliud repugnet: ꝙ ſingulo ſaltem vere vomitum procuretis. ¶ Si ergo vomere tentaretis: aut ad illud neceſſitas induceret premittendi prius ſunt huiuſmodi canones. ¶ Primus ꝙ ſi vomitus ſine medicinarum adminiſtratione fieri poteſt: melius eſt ꝙ̄ ipſum cum medicinis inuitare. ¶ Secūdus ꝙ ſi cū medicinis fiat a leuioribus inchoandum de quib⁹ ſtatim. ¶ Tertius ꝙ tempus vomitui conuenientius eſt eſtas. deinde ver. ¶ Quartus ſi expediat alijs vomere temporibus anni eligatur hora diei calidior. ¶ Quintus ꝙ nunꝙ̄ fiat vomitus ſtante ventris conſtipatione: ſed primo venter leniatur: vt infra dicetur. ¶ Sextus ſi libet vomitum procurare: capiantur in prandio cibi multi ꝛ diuerſi in ſubſtantia: vt groſſi ꝛ ſubtiles: in odore: quia ꝛ fetidi ꝛ leuis aromaticitatis: in ſapore: quia dulces acres acetoſi ſalſi inſipidi: vnctuoſi ſimiliter ꝛ oleaginei ꝛ calidi ꝛ frigidi ſimul vt carnes ꝛ piſces: ex tāta eñ ciborum diuerſitate ſtomachus faſtiditus vomitui paratior fit. ¶ Septimus canon. tempore prouocādi vomitū: cibus nō bene maſticari debet. ¶ Octauus tempore vomēdi moueatur ꝛ exerceatur corpus motu magnifico ſatis: motus enim magis facit vomere. quarta primi. caplo. xi. ¶ Nonus canon. hora vomendi ligentur oculi ne recipiant fumos ꝛ humores. ¶ Decimus canon. poſt vomitum lauetur facies tota aqua roſata. ¶ Undecimus canon. poſt vomitum eſt leuiter comedēdum: qꝛ ſtomachus ex illo motu ꝛ euacuatione debilior fact⁹ eſt. ¶ Duodecim⁹. electiores cibi poſt vomitū ſunt leuis digeſtiōis ꝛ aſſati meliores ꝙ̄ elixi. ¶ Adhuc ſi poſt vomitū ſentiatur in ſtomacho mordicatio ſuperponatur lana oleo camomillino calido infuſa. ¶ Amplius ſi poſt vomitum ſuperueniret ſingult⁹ bibatur ſepe aqua calida. Et ſi non cōfert ꝓuocetur ſternutatio cum inſufflatione pulueris piperis in naribus et fortius hoc non valente eſt adminiſtratio pulueris ellebori albi naribus inſufflati vel cū pēna impoſiti. ¶ Modi autē vel inſtrumēta vomēdi ſunt: vt poſt predictorum ciborum aſſumptionē per horam digitus imponatur ori vſqȝ ad lingue radicem et ibi titillatio cum ipſo fiat: et prouocabitur. Quod ſi non intromittatur penna anſeris longa bene inferius aut ipſa tingatur oleo communi ſimplici. aut oleo ꝛ aceto commixtis: aut ſumatur cyathus vnus aque ꝛ quarta pars aceti fortis: et mixti totum tepidum bibatur. Exoluunt enim tepida omnis robur ventris .i. ſtomachi vndecimo terapentice huiuſmodi vomendi modi leues ſunt et ſecuri. ¶ Si autem per hos vomitus non prouocaretur fiat cum hac mihi experta medicina ſepe. ℞. ſucci radicum liliorum alborum. ℥.ſ. pulueris ſalis gemme. pondus granorum ſex ordei. bibatur totum tepidum cum aqua. ¶ Aliud. ℞. ſucci corticis radicum ſambuci. ℥.i. miſceatur cum cyatho medio aque. et totum tepidum bibatur. Hec vo-

mitiua primis aliqͣliter ſūt fortiora. lʒ etiā ſecure fie
ri pñt. plurima aūt mihi experta fortiora dimitto.
Ad intētionem iterꝝ minorandi ple
nitudinē vtēdū his
cliſterib⁹. Cliſtere ꝓ eſtate. ℞. malue: mercurialis:
folioꝝ violaꝝ. añ. ℳ. j. folioꝝ blete. ℳ. ß. coquātur
in phiala vna aque vſqꝫ ad cōſumptionē medieta
tis. Deinde colētur ⁊ exprimantur: ⁊ ex hac colatu
ra accipiantur tres cyathi: in qͣbus miſceatur olei
cōis cyathus vnus medius in vere ⁊ tantūdē vio
lacei in eſtate ſalis coclear vnum caſſiefiſtule: zuc
cari rubei. ana. ℥. j. ⁊ fiat cliſtere in mane. Et ſi gra
uitatē capitis ſentiret adiungaᷣ ꝑdictis ierepigre
℥. j. Si autē in inteſtinis ventoſitatū copia ſentireᷣ
cuius ſignum rugit⁹ ⁊ gurgulatio in eiſdē: tunc ꝑ
dicte decoctioni addātur aniſi: cimini: feniculi. añ.
℥. j. ⁊ fiat vt ſupra. ¶ Cliſtere pro hyeme. ℞. folioꝝ
blete. ℳ. ij. furfuris: malue. añ. ℳ. j. coquātur vt ſu
pra: ⁊ colature addatur hec mixtio. ℞. ierepigre be
nedicte: caſſiefiſtule: zuccari rubei. ana. ℥. ß. olei d̓ ca
momilla. et de aneto. ana. ℥. j. ß. ſalis coclear vnum
fiat in ſero ſi frigus intenſum fuerit. ¶ Et adhuc ſi
vētoſitates appareāt meli⁹ eſt loco olei cōis pone
re tantumdem olei de rutha: et loco ſalis ponere ſa
lis gemme. ʒ. j. ⁊ fiat vt dictum eſt. ¶ Laudo etiaʒ
ꝑ euacuatione leuiſſima: vt vtamini ſaltē a menſe
nouēbris incluſiue vſqꝫ ad mēſeʒ iunij excluſiue ca
pere pillulam alefanginā deſcriptione Meſue āte
cenā per horā vnā ⁊ in hebdomada ſemel verum ſi
capitis inſtaret grauitas laudo magis eius aſſum
ptioneʒ ꝑ horas duas poſt cenā: aut ſumaᷣ pillula
j. aſſaiareth deſcriptione Auicēne. prima tertij ho
ra iā nunc dicta. mundificant em̄ pillule tales ſto
machum: caput ⁊ inſtrumēta ſenſuuʒ. Neqꝫ aliqͣd
anxietatis includunt. De inanitione quoqꝫ ſupra
dixi: ꝙ ſtante ſanitate ad lat⁹ inanitiōis mediocri
ter declinare ꝯuenientī⁹ eſt vobis ꝙ͂ repletiōe: in eua
cuando tamen: ſicut ⁊ in replendo euitentur exceſ
ſus in extremis. ſuperfluitas enim ⁊ defect⁹ ad eaſ
dem ducunt cauſas. ſcdo tegni. Gale.

¶ De regimine ſanitatis ꝑ ſomnū ⁊ vigiliā. Ca. vj.

Moderantes vigiliam ⁊ ſomnum premit
tamus cañ. ¶ Primus ꝙ ſicut medio
cris ſomnus. ſ. nō prolixus ⁊ non ꝓfun
dus virtutes fortes efficit ita ecōtra cō
trarius: quia cerebrum humectat ⁊ to
tum corpus et reumatiſmos facit. ¶ Secundus qd̓
dormitio diurna vitanda eſt: niſi repugnet vigilie
ꝓlixitas in nocte preterita. In die eniʒ dormire ma
lum ad malas preparans egritudines: generat ei
morbos humectantes ⁊ reumatiſmos: corrumpit
colorem: grauat ſplenem: laxat neruos: ⁊ efficit pi
gritiam. tertia primi. capitulo nono. Melior autem
ſomnus eſt nocturnus: ipſe enim virtutes fortificat
niſi ſuperfluat. ¶ Tertius canon. non eſt dormien
dum poſt cibum: niſi poſt ſaltem per duas horas.
¶ Quartus cauendum eſt dormire membro ali
quo remanente diſcooperto. ¶ Quintus canon. nō
eſt dormiēdum reſupine: preparat enim corpus ad
difficiles egritudines maxime neruorum: qꝛ ſuper
fluitates ad poſteriora declinare facit. ¶ Sextus
naturalis ſomnus in eſtate non tranſeat octo ho
ras inter nocturnum ⁊ diurnum: ⁊ nō excedat diur
nus horam: in hyeme ſufficit dormire horis noueʒ.
¶ Sit igiᷣ ordo talis: vigilate ad min⁹ per duas ho
ras poſt cibum. deinde vos lecto exponatis prius
ſuper latere dextro vbi per primum ſomnū eſt dor
miendum. poſtea ſuper ſiniſtro. poſt quod iterum ⁊
ſuper dextro reuoluendo reuertendum. ¶ In om
ni quoqꝫ dormitione caput ſufficienter eleuatum
ſeruetur. ¶ Dormire autem ſuper ventre digeſtio
nem vigorat: ſed oculis nocet. ¶ Amplius non eſt
dormiendum ſtomacho vacuo. ¶ In vigilijs auteʒ
reliquum temporis expendatur: ⁊ ab exceſſu in eis
fugiendum. ſuperflue namqꝫ vigilare valde debili
tat: ⁊ ſpiritus reſoluit. ¶ Poſt autem excitationeʒ
a ſomno intendendum eſt expulſioni ſupfluitatum
vt capitulo ꝑcedēti viſum: poſt que omnia ſit occu
patio ſermonibus rerum animam delectantium ⁊
conuerſatione prudentium: aut locutione. vel nar
ratione hyſtoriaꝝ ⁊ nouoꝝ delectabiliū. ⁊ eoꝝ que
ſpūs dilatant leui ⁊ moderato motu. vnde ad ſub
tiliora ſpeculari ꝓcedendum.

¶ De regimine ſanitatis per electionem acceden
tium anime. Ca. vij.

Vltimū aūt ꝓpoſitū expediēs: iam nunc
ad aīe menſurandū accidentia tranſeū
dum. Dicēdū ergo talia fore: aut letitiā
triſtitiā: iram ſollicitudinē anguſtiā me
lācholiā: ⁊ ſilia. ⁊ qꝛ in oībus his paſſio
nibus motus fiunt in ſpiritibus iordinati: aut ſubi
to de centro corporis circūferentiā: aut ecōtra: qb⁹
violenter ⁊ importune motis accidit ⁊ in virtutibus
magna mutatio cum ſpiritus ipſarum ſint inſtra
talia oīa euitari debent. ¶ Prim⁹ igiᷣ canon. acci
dētia oīa in qͣbus ſubitus ⁊ fortis fit: motus de cē
tro ad extra ſummopere fugianᷣ. nā in breui tꝑe vᷣ
frequenter extinctioni ſpirituum preparāt regalia
membra. hec aūt ſunt letitia maxima q̄ gaudiū ꝓ
intenſum a medicis nūcupaᷣ vehemēs riſus ira et
anguſtia fortiſſime. Siliᷣ eꝫ ea in qͣbus fit mot⁹ ma
ximus de circūferentia ad centrum euitari debent.
Exceſſus tñ iſtoꝝ equalitate minus malū eſt ꝙ͂ in
alijs: poſtponantur igiᷣ omnia iſta vt Galeno pla
cuit. Extermināt ⁊ mutāt hec oīa corpus ab ea que
ſm naturā ꝯſiſtētia. tertio tegni. ¶ Denuo ꝟo: quia
apud hec accidentia coitus annecti ſolet. ideo eius
exceſſum inꝗ͂ tanꝗ͂ venenū peſtiferum fugienduʒ
ita etiā ꝙ natura ad ipʒ ſtudioſe nullatenus inuiteᷣ
imo eꝫ. Extenuat em̄ ⁊ exanimat corpus ſuperflu⁹
eius vſus. Incitante igitur vos natura ad coitum
⁊ non aliter fiat in ſeptimana bis vel ſemel: lʒ mi
nus in eſtate. Et ſit in mane prima iā ⁊ ſecunda di
geſtione cōpletis. ſ. ſtomachi ⁊ epatis: ⁊ fiat ſuaui
ter non cū impetu: ⁊ poſt ipm̄ modicū dormienduʒ.
Neqꝫ eadē die exercitandū valde. Nec mirandū ex
his que de coitu dixi. Eius em̄ exceſſus vltimos me
dulis immittit aculeos: vt accedente ſenio incura
biles ⁊ effeminātes paſſiones: qͣbus mors preeligē
da foret adducat. eſt igiᷣ ab eius ſicut ⁊ alteri⁹ cu

tuſcīqꝫ ſupradictoꝝ exceſſu fugiendum. Et expulſis his freno ſobrietatis ⁊ reliquis ale accidētibus intellectus libra recte pēſatis felicē iocundā ⁊ ſoſpitem vitam agetis: quā vobis annuat cunctipotēs ille deus qui cuncta regit alieno minime motu vel regimine vectus. Amen.

Conſiliū.2. De regimine trāſfretantiū et cura accidentiū eis contingentiū que ſunt.

¶ Nauſea ꝯturbatio ſtomachi et immoderatus vomitus. ¶ Fluxus vētris ⁊ proprie dyaric⁹. ¶ Dolor capitis. ¶ Ualida ſitis. ¶ Uigilia imoderata. ¶ Debilitas ꝟtutis. ¶ Debilitas appetit⁹ ⁊ abomiatio cibi. ¶ Extēuatio imoderata.

AD reuerendiſſimū in chriſto patrē ⁊ dominū dn̄z Abbatem camaraſcēſez de ꝓuincia anglie conſiliū pro tranſfretādo in terrā ſanctā hieroſolymitanā ad ſepulchrum ſaluatoris noſtri dn̄i Jeſu chriſti. ¶ Uir deuotiſſime atqꝫ benigniſſime pater accidentia que trāſfretantibus accidere poſſunt plurima ſunt numero. ¶ Primū quidē eſt fortis nauſea cōturbatio ſtomachi ⁊ immoderatus vomitus. ¶ Secundum eſt fluxus vētris vt plurimū dyaricus. ¶ Tertiū eſt dolor capitis ex agitatione materieꝝ adueniēs vt in pluribus. ¶ Quartū eſt valida ſitis. ¶ Quintū eſt vigilia immoderata. ¶ Sextū eſt debilitas virtutū omnium predicta accidētia neceſſario cōcomitās. ¶ Septimū eſt abhominatio ciboꝝ oim aut appetitus ablatio vel corruptio. ¶ Octauū ⁊ vltimū eſt macrefactio vel immoderata extenuatio.

Et primū quidē accidēs ſiue cōtingat ꝓpter agitationē in humoribus ꝓuenientē in īūdationibus ⁊ fluctibus aquarū: ſiue prouentat ab accidēte animi qḋ eſt timor magnus oīno difficile eſt: ⁊ magni nocumēti indigens cita ⁊ cōueniēti procuratione. ¶ Prouideat itaqꝫ primo huic accidēti anteqꝫ eueniat accipiēdo poſt cibum coriādri cōditi cū bono zuccaro coclear: aut ⁊ melius accipiant̄ poſt cibū fruſta duo vel tria dyacitoniū ſine ſpeciebus. Ego vero multis gallicis q̇ viſitant [illegible] terrā ſctā̄m ſolui facere cōfici cōfectionem hāc. ℞. [illegible] ſerue citonioꝝ abſqꝫ ſpeciebus lib. ß. maſticis. ʒ.j. gr[illegible]oꝝ myrti ameos: coriādri preparati puluerizatoꝝ. an. ℈. ij. incorporent̄ ſimul cū mina citonioꝝ: ⁊ fiat [illegible]io ſolida: ⁊ eſt multum efficax. Cuius [illegible] ab euētu accidentiū ꝓdictoꝝ: imo cura[illegible]. ¶ Cū vero accidētia ꝓdicta inualuerint ad [illegible]uendū cito primo ligētur brachia ⁊ genua ſup iūcturas ꝑ quattuor digitos ligaturis dolorē aliqualiter facientibus. ⁊ ſi cōtulerint bonū eſt: ⁊ ſi nō cōtulerint tūc bonū eſt qꝫ ponatur vētoſa magna in medio ſtomachi abſqꝫ ſcarificatione. ¶ Scḋo fiat ei ſuppoſitoriū ſi nō fuerit fluxus cōplicatus cū melle aut cū cādela de pinguedine m[illegible]a cū modico puluere colloq̄n. aut ſupponatur radix biete. ſpica allei inuoluta cum modico puluere ſcamonee: ⁊ ſi nō fuerint ſedata accidētia infundant̄ ſubito pedes in aquā frigidam. ¶ Poſt hoc aūt inungat̄ ſtomachus hoc vnguēto. ℞. olei de maſtice: olei de myrto. an̄. ℥. ß. olei de citonijs. ℥. j. ambre: muſci. an̄. gra. j. laudani puriſſimi gallie mu. ligni aloes an̄. ʒ. j. reſine electe. ℥. j. roſ. coriādri ꝓparati ſpodij. ciperi: ſquinātī an̄. ℥. ß. gari. mēthe. an̄. ℈. ij. cere quantū ſufficit. fiat vnguētū ꝓn̄ glutinoſum ⁊ applicet̄ ſtomacho pluries in die. ¶ Et ſi fortius deſiderares fiat cerotū tale. ℞. reſine. ʒ. vj. picis naualis. ʒ. ß. laudani. gallie muſca. an̄. ʒ. ij. colofonie. ʒ. j. ß. acatie. hypoquiſtidos. thuris. ſandarace. an̄. ʒ. j. cere quantū ſufficit. fiat cerotuꝫ ſtomachale ⁊ eſt elegās medicina. ¶ Sexto iteꝝ ſi nō ceſſa fuerint accidētia accipiat. ℥. j. ſyru. de berberis: aut de ribes: aut de granatis: aut orizaccare: aut ſyrupi de mētha: aut mine citoniorum: aut ſyru. de ſucco fructuū: cū aqua decoctionis coriādri ꝓparati: aut granoꝝ myrti: aut maſticis: aut granoꝝ ribes: aut cū berberis ⁊ ſimilibus. Cuius aq̄ portio ſit dupla aut tripla ad ſyrupos ꝓdictos de quibus omī mane ⁊ pluries in die accipe pōt. Et comedat cibaria facilis digeſtiōis vt pullos carnes vituloꝝ caſtratoꝝ iuuenū hedoꝝ colūboꝝ oēs conditi cum aceto: ⁊ melius cū ſucco arāncioꝝ: aut agreſta vel vino granatoꝝ. ¶ Cōfectiōes vero in caſu iſte conuenientes ſunt coriandrū ꝓparatū auellane aſſate: citonia ꝯdita: pira ꝯdita: mirabolani kebuli conditi. Hec ſunt quibus ſtomacho prouideri poteſt.

Pro regimine vero ſcḋi accidētis. ſ. fluxus vētris ꝯferunt oīa ꝓdicta ſtomachalia. Itē cōfert hoc cliſtere. ℞. granoꝝ myrti: cupulaꝝ glandiū: acatie: hypoquiſtidos: thuris: ciperi: ſandarace: balauſtie an̄. M. j. coquant̄ oīa in lib. viij. aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: ⁊ exprimant̄ fortiter: ⁊ de hac colatura. ℞. li. j. mine citonioꝝ. ſyr. de myrto. an̄. ℥. ß. electuarij de thure. ℥. j. olei citonioꝝ: olei de myrto. an̄. ℥. j. ß. diſſoluant̄ oīa ſimul: ⁊ fiat cliſtere. ¶ Pro iſto etiā confert inūgere vētrē inferiorē cū hoc vnguēto. ℞. olei roſ. olei de myrto. an̄. ℥. j. trociſ. de ſpodio: de bolo ar. de balauſtijs. an̄. ʒ. ij. cere. q. ſ. fiat vnguētū molle qḋ bulliat in. ℥. iij. ſucci plātaginis vſqꝫ ad ꝯſumptionē ſucci. ¶ Pro iſta intētione ꝯfert ſepe apponere vētri ventoſam magnā inter vmbilicū ⁊ pectinē ſine ſcarificatione. ¶ Suffumigiū bonū ad fluxum vētris. ℞. corticum granatoꝝ balauſtiaꝝ: colofonie. an̄. ʒ. j. thurꝭ: ſtoracis: calamite: gallie muſ. acatie: granoꝝ myrti: coriandri preparati: hypoquiſtidos. ana. ℥. ß. boli ar. ſan. ru. ana. ℥. j. ß. fiat puluis ſubtilis ex quo proiecto ſup carbones ignitos ſuffumigetur ſicieri ⁊ partes inferiores. Confert etiaꝫ ad hoc hic potus. ℞. electuarij de thure. ʒ. iij. mine citoniorum. ℥. ß. aque decoctionis coriandri preparati. ℥. ij. et detur in potu in aurora tepidum.

Sedatur autem dolor capitis accipiendo de ſyru. predictis quietantibus agitationem materierum. Item cum diuerſionibus antepoſitis. ¶ Et iteruꝫ potus bonus ad illud. ℞. ſyru. de papauere. ℥. j. orizaccare. ʒ. iij. aq̄ decoc. coriandri preparati. ℥. ij. detur in potu poſt cenam per duas horas. ¶ Linimentum bonum ad

dolorē capitis. ℞.olei de nenufare:olei roſ.añ.℥.j.ß.ſe.lactuce:papaueris albi.añ.ʒ.j.ß.aniſi:feniculi añ.℈.j.roſ.ſicc.menthe.añ.ʒ.j.ß.thuris acatie:hypoquiſtidos.añ.℈.j.cere quātū ſufficit.fiat vnguentū molle:qđ bulliat in.℥.ij.emulſionis papaueris: vſqꝫ ad cōſumptionē eius:ꝛ eſt medicina ꝯueniēs.

Curatur ꝛ quartū accidēs.ſ.ſitis cū ſyr. ſuperius poſito in ſedādo fluxū et agitationē ſtomachi.¶Appropriatus potus bonus ad illud eſt.℞.ſyr.de nenufare.℥.ß.ſy.acetoſitatis citri.℥.j.aque deco.maluaꝝ:aut ſublimationis capꝝ vel aque ordei dupluꝫ:ꝛ bibaꝷ de hoc ſepe in potu.¶Melior aūt eſt hoc.℞.ſyru.de lymonibꝰ ℥.ij.aque fontis cū eſt valida ſitis tātundē.Cōmunior aūt ꝛ melior eſt iulep violaꝝ: aut roſaꝝ ſimul aut diuiſim accipiēdo.℥.ij. cū equali pōdere aque ordei.¶Ad hāc intētionē valet retinere in ore ſacculos paruos rotūdos.fiat ex predictis mucillago: cui addanꝷ pulueres iſti. ℞. ſeminū lactuce papaueris al.ſucci liquiri.ſe.ſcariole ꝛ acetoſe.añ.ʒ.ß.cōficiantur ſimul et impleantur ex eis ſacculi qui ſemper teneantur in iulep ro.et vnus eorū in os teneatur permutando ipſum ſepe.

Curatur aūt aliud accidēs.ſ.inſtātia vigiliaꝝ pmo cū ſyru.iam pdicto de papauere. Itē cū linimēto ſup fronte ſupraſcripto.¶Itē cū potu iſto accepto i ſero p duas horas poſt cibū.℞.ſyru.violaꝝ:ſyru.de nenufare: ſyr.de papauere.añ.ʒ.ß.aque decoc.papaueris al.℥.iij.ꝛ accipiaꝷ ꝛc.¶Cōfert ad illud abluere pedes i ſero cū hac decot.℞.floꝝ nenufaris: violaꝝ:lactucaꝝ: ſolatri:folioꝝ vitis ꝛ ſalicis:floꝝ camomill.añ.M.j.coquātur oia in aqua ex qua mediocriter calida abluātur pedes vſqꝫ ad coxas ꝛ manus ꝛ brachia per horam ante cenam.¶Confert etiam ad hanc intentionem odorare ſepe poma mandragore ꝛ flores violarum:aqua nenufaris extremoꝝ vitis ꝛ foliorum ſalicis:ꝛ ſilia frigida ꝛ humida.

Pro curatione ſexti accidentis.ſ. debilitatis virtutis cōferunt brodia pulloꝝ cōuenientis decoc.cū aq̄ bugloſ.ꝛ modico vini aro.dulcis ꝛ ſuauis ſepe bibita. Itē aqua ſublimationis caponū vel gallinaꝝ.Iteꝫ electuarij regis ex quo in mane ante cibū aſſumat coclear vnū ꝛ in die pluries.Itē optima eſt cōfectio de hyacinto deſcriptiōe Auic.q̄nto cañ. ſumma pma.Itē cōfectio dyamargariton deſcriptiōe Nicolai in Antidotario.Et hec oēs ꝯferunt maxime quādo debilitas cōuenit cum ſignis frigiditatis.¶Qñ vero debilitas cōplicaꝷ caliditati cōferunt pmo cōditū de roſis:/de floribꝰ bugloſ. aut boraginis aut de violis quam ſepe in potu accipiat cū aqua ſublimationis pulli.Iaut aqua bugloſ. aut aqua recēti et modico vini maluatici vel alterius dulcis aromatici ꝛ ſuauis.¶Cōfert etiā ad intentionē iſtaꝫ ſepe odorare pomū hoc.℞.violarum.roſ. floꝝ nenufaris.ſandal.al.boli ar.añ.ʒ.j.cāphore.℈.j.ſe.baſiliconis.ǵ.Reſmes gaꝝ.ſe.acetoſ.coriandri pparati. añ.ʒ.ß macis.ʒ j.ß.puluerizēꝷ oia cū aq̄ roſ.muſcata:ꝛ.℥.ß.lau.puriſſimi fiant poma que ſepe odorata potēter viuificāt virtutē vitalē ꝛ aialem ꝛ in euacuationibus ꝛ in accidētibus alijs.¶Silr etiaꝫ ad hāc intētionē accipere pulueris deſcrip.predicte.ʒ.j.aque bugloſ.aq̄ ro.añ.℥.j.ß.muſci.ambre.añ.ǵ.j.cāphore.ǵ.iij.aceti.vini maluatici.añ.℥.j.piſtentur oino in mortario ꝛ ex eo ſepe madefiat ſtomachꝰ facies ꝛ nares ꝛ vole manꝰ ꝛ pulſus brachioꝝ cauille et plante pedum.ꝛ eſt vtile valde ꝛc.

Penultimū vero accidēs qđ ē ablatio appetitꝰ ꝛ abhominatio ciboꝝ olm ſi bene cōſidereꝷ facile remoueri pōt cum his que ſedāt ꝯturbationē ꝛ vomitū ſup his factis cū ſuccis arancioꝝ.vino citonioꝝ.ꝛ aqua ro.muſcata.vino maluatico.ꝛ modico aceti.bonus eñi odor excitat appetitiuā ſtomachi ꝛ ꝓprie cū fuerit in nutritiuis.13ᵃ tertij colligendū. ¶Linimentū bonum ad illud eſt hoc.℞.mice panis aſſate ꝛ infuſe p quatuor horas in vino citonioꝝ:ꝛ aceto.añ.℥.ij.poſtea teraꝷ in mortario vltima cōtritione.ꝛ cū iſtis.℞.reſine diſſolute cū vino maluatico.℥.j.ſumach.granoꝝ myrti.ameos.coriādri pparati.añ.ʒ.j.ß.macis gariof.añ.ʒ.ß.incorporenꝷ ſimul i mortario vſqꝫ ad bonā glutinoſitatē ꝛ ſtomacho ſuperponaꝷ.

Pro cura vltimi accidētis.ſ. macrefationis ꝛ reſolutiōis obſeruenꝷ oia q̄ dicta ſunt in regimie ſexti accidētis .ſ. debilitatis oim virtutū.¶Cōpoſita vero duo nūc elegātia ſcribenda ſunt.primū eſt hoc.℞.albumina ouoꝝ recētium numero.x.zuccari al.lib.j.aque bugloſ. ℥.iij. ꝯquaſſenꝷ ſimul oia in caceola diligēter.deinde ſuper cineribus calidis abſqꝫ flāma cū ſpatula agitādo coagulenꝷ ꝛ in fine ſupaſpergaꝷ modicū vini citonioꝝ.¶Aliud ꝯpoſitū ad hoc.℞.pulpe pulli pinguis ꝛ iuuenis bñ cocti lib.ß. ſpecieꝝ electuarij regis.ʒ.j.ß.troci.de violis.ʒ.ß.amili.ʒ.ß.zuccari al.ʒ.j.granoꝝ pineaꝝ infuſoꝝ in aqua calida p tres horas.℥.iij.incorporenꝷ ſimul ꝛ fiat electuarium.De quo omni fere tpe accipere poteſt coclear vnū bibēdo poſt illud vinū albū dulce ꝛ ſuaue cōmixtū eq̄li quantitate aque fontis electi ꝛc.

Conſiliū.3. De preſeruatiōe corpoꝝ debiliū in aere ſubtili.

Quoniā aer ciuitatis floꝛētie multa ſui ſubtilitate facile penetrando in corpora alterat ea ſi fuerit in diebꝰ frigiditatis vel caloris occurrens corporibꝰ facile alterabilibꝰ. aut ratione raritatis eorum. aut ratione debilitatis totius corporis que diſponit corpora ad valde facile alterari vel ratione debilitatis quarundam determinatarū partium corporis.¶Et quia vir egregius dominꝰ Baptiſta aliguamine valde paratus eſt ledi ſecunduꝫ totum corpus propter debilitatem que eſt in eo: etiam propter texture raritatem.¶Et tertio iteruꝫ propterea quia caput eius et pectus frequenter laborat lapſu frigido ex materia ſuperiori ad ipſum pectus catarrizante.Etiam ſtomachus eius naturaliter eſt debilis.¶Ideo oportet eidem aliquod

pręſeruatiuum regimen ſecundum rationem pręparari.

Videtur itaq3 mihi q vir iſte vtat quatuor infraſcriptis remedi[illegible]s: quoꝝ vſus ſit a principio menſis marcij p totum menſem ſeptēbris: deinde alijs q̄nq3 remedi[illegible] vtatur a principio mēſis octobris p totum mēſem februarij. ¶ Primum itaq3 remedium quo vti p[illegible] ſm primum ordinē iā dictum eſt hoc. ℞. aloes infuſi in ſucco endiuie p quinq3 dies. ℥. ſ. maſticis ſbuis corallorum amboꝝ cubebaꝝ añ. ℈. ß. exſicce aloes cum ſucco illo in ſole vel ſub tegula. Deinde ſuperaddantur pulueres prędicti cum. ℥. j. reubarbari electi: ꝛ fiant pillule ex ol. ʒ. vj. de q̄bus in ſeptimana per parum ante cenā accipere pōt vnā. Et ſi caput ei⁹ notabiliter graue percipit accipiat aliā p duas horas poſt cenam: vt dictuʒ eſt multo dies. ¶ Secundum vero remedium eſt ꝯfectio iſta de qua ſepe accipiat ſaltē in ſeptimana quater parū añ cenam vel ante prandium rotulā vnā ponderis ʒ. iij. ¶ Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſpecierū electuarij de ligno aloes ſpecieꝝ dyambre. añ. ℈. ij. liquiritie aniſi violaꝝ. añ. ℈. j. zuccari albi librā. ß. fiat cōfectio cū aq̄ menthe in rotulis iā dictis. ¶ Tertiuʒ vero remedium p̄ncipale eſt hic puluis de quo ſaltez in ſeptimana bis hora dormitiōis ſupaſpergat cōmiſſure ſagittali capitis quātitatez granoꝝ ordei q̄nq3. ℞. ligni aloes. ʒ. j. gariofiloꝝ. ʒ. ß. ſandarace roſarum. añ. ℈. ij. violaꝝ. ℈. j. fiat puluis ſubtilis. ¶ Quartuʒ vero inſtrm eſt iſtud compoſitum de quo aliq̄n accipiat tribus vel quatuor dieb⁹ continuis. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aque mēthe aque abſinthij aque cicoree añ. ℥. j. ß. miſce.

Primū vero remedioꝝ q̄bus vti debet a menſe octobris vſq3 p totum menſem februarij ſunt pillule iſte de quib⁹ accipere poteſt ſicut de predictis dictum eſt. ℞. ſpecieruʒ ierę abſq3 aloe. ʒ. j. aloes infuſi in ſucco vel in aqua maiorane per octo dies. ℥. ij. ß. ſalis indi. grana. vj. reubarbari electi. ʒ. j. ß. reformentur pillule cum ſyrupo de ſticados ex omni. ʒ. vij. Secundum vero remediū p̄ncipale eſt vt deſcriptioni pulueris capitalis ſupra poſi[illegible]antur folia; ameos amomi. ana. gra. v. ambr[illegible] ꝛ fiat puluis cuius vſus ſit vt de predicto [illegible] Tertium vero ſpeciale remediū eſt electuari[illegible]m ho . de quo accipiat omni tpe dicto ſaltē [illegible] vicibus in ſeptimana in aurora ꝛ tarde tur po[illegible] horis q̄nq3 aut ſaltē quatuor. ℞. ſpecieꝝ [illegible] ʒ. iij. ſpecieꝝ dyatrionpipereon. ʒ. ij. capilloꝝ veneris liquiritie violaꝝ lambruſce folioꝝ nenufaris. añ. ʒ. j. ſeminis ēdiuie aceroſe ſcariole añ. ʒ. ij. ſy. conſeruationis zinziberis. lib. j. penidiaꝝ. ℥. j. ß. fiat electuarium. ¶ Quartuʒ vero ſpeciale remedium eſt puluis iſte qui ligatus in ſyndone frequenter odoretur. ℞. ligni aloes. ʒ. ij. g[illegible]ſcate. ʒ. j. ſtoracis calamite been albi et rubei zedoarie [illegible]bebarum. ana. ℈. ij. corallorū rubeorum ſand[illegible] alboꝝ coriandri preparati roſarum lambruſce. añ. ʒ. j. ß. ſeminis baſiliconis macis ana. ʒ. iij. fiat puluis: vel ex eo cum electio laudano fiat pomum. ¶ Quintum vero ſpeciale remedium quo vti debet, eſt vt ſepe in dieb⁹ hyemis faciat gargariſma ex hac mixtione bis vel ter in ſeptimana p vnam horam ante cenam. Cuius deſcriptio eſt hec ℞. aque ſublimationis maiorane. ℥. iij. ſyru. de calamento. ℥. j. oximellis ſquilliti. ℥. ß. miſce totum ꝛ calidum in os gargarizando teneat: et ſufficit quātitas iſta pro duobus aut tribus diebus. ¶ De regimine autem per cibos et potus obſeruando per applicationem ſex rerum nō naturalium teneat ordinem quem alias ſermone meo declaraui ſibi ꝛ in ſcripturam redegi. Ad laudem dei. Amen.

¶ Bartholomei Montagnane medici pclariſſimi.

¶ De egritudinibus cerebri Conſilia ſequunt.

Conſiliū. I.

De ſoda a cholera vitellina partim per eſſentiam in capite partim per colligantiam ſtomachi chiſtis fellis et epatis.

Vir humaniſſimus ꝛ eximius leguʒ doctor dñs Antoni⁹ Bertoldus dilectiſſimus gener me⁹ moleſtat diſpoſitione que apud arabes ſoda: apō grecos vō cephalea dicitur. ꝛ eſt dolor capitis caput totuʒ cōprehēdēs ſatis intenſus tpe quo ꝑiodicat. nā eſt affligens ipſum non ſemper: ſed quodā determinato tpe vt inferius apparebit: quare periodicus. i. reuerſiu⁹ dicitur talis dolor. ¶ Eſt autem talis dolor ptiʒ p eſſentiā appropriatus capiti: partim vero p colligātiam a ſtomacho dependens. ¶ Et primum quidē declaratur propter fictionem doloris: licet non multum intenſi a quo non euacuatur in magna parte ſue vite ꝛ occupationum eius. ¶ Secundum vero declaratur eo q iſte dolor reuoluitur de intenſo ad remiſſuʒ ſm varietatem diſpoſitionis ſtomachi Et mirabile quidem dictu nouum gen⁹ accidentis eſt hoc. Nam cum vir iſte ieiunat ſicut ſepiſſime ſua deuotione conſueuit illa die parum aut nihil moleſtatur a dolore. ſed die ſequenti cū cibat ſiue paꝝ aut multū vel mediocriter q3 cibo accepto quacūq3 q̄litate participet dolorē tante intentionis incurrit q ipm vix tolerare pōt. ¶ Et ad ſoluendum hoc problema quare iſte dolor intendit die ſequēte ieiuniū ꝛ non eadem die opꝫ parumper phyſice ꝯtemplari. ¶ Supponatur igitur primo quia iſte vir a generatione ſanguineus eſt. ¶ Supponendum ſecundo. q maxime epar eius ſanguineum eſt. ¶ Premittendum tertio. q ſanguis huius viri notabiliter groſſus eſt: quod ex multis declarari poteſt. pmo quia compreſſis venis eius tumeſcentibus ſanguis eius pigra curſibilitate mouetur in eis. ¶ Secūdo pbatur. quia propter amplā humiditatē ſtomachi multa flegmata mucillaginoſa per viā indigeſtiōis generantur. humiditas eniʒ membri maior q̄ debet reddit ꝛc. ¶ Adhuc ideʒ pbat tertio. quia ſanguis ei⁹ īgroſſat a flegmate deſluēte a cerebro ei⁹. ¶ Et quarto iterum. quia propter notabilem caliditatē epatis magna pars vnctuoſitatis et aerietat⁹ ꝛ calide partis ſanguinis reſoluitur. ergo reliquuʒ re-

manet ſpiſſius.¶Et quinto iterꝝ probatur.qꝛ pro-
pter caliditatē renū ⁊ amplitudinē viarū vrinaliū
magna pars aquoſitatis educit̄ ꝑ vias vrine.ergo
reliqua maſſa ſanguinis remanet ſpiſſa.¶Premit-
tendū ergo ꝙ in epate huius viri vel in chiſti fellis
eius cholera q̄ reperitur etiā notabiliter groſſa eſt:
qđ facile probari poteſt per ſex rōnes quibus ꝓba-
ta eſt groſſitudo in ſanguine:⁊ maxime ꝑ tertiā ra
tionē.ſ.per cōmixtionē groſſi flegmatis cū ipa cho-
lera.Ad talē enim commixtionē generatur cholera
nota ⁊ famoſa vitellina dicta que ⁊ ſine dubio groſ
ſior eſt ꝙ̄ rubea ⁊ citrina cholera.¶Premittendū
vltimo ꝙ omne epar in quo vitellina cholera mul-
tiplicatur valde paratū eſt ad oppilatiōes ⁊ freq̄n
tes.¶Iſtis premiſſis ſoluatur problema primū di-
cēdo ꝙ tēpore ieiunij ſanguis ⁊ cholerica materia
facile ingroſſat̄.ſ.q̄ eſt inuēta i epate magis ꝙ̄ quā
do homo non ieiunat: ſed ad talem ingroſſationē
ſequitur oppilatio in concauo et gibbo epatis.er-
go prohibitio tranſitus cōſuete quātitatis cholere
per vias vrine ⁊ per vias ventris.ergo cholera iſta
retēta retrocedit ⁊ multiplicat̄ ꝑ cānale a chiſti fel-
lis ad profundū ſtomachi.⁊ per clauſionē gibboſe
partis epatis inferioris materia cholerica multipli
catur in vena chili aſcēdēte.ergo poterit ad caput
cū maiori quātitate ⁊ poteſtate ſua aſcēdere.ꝓbat̄
conſequētia hec.qꝛ materia multiplicata in ſtoma
cho ad ipſum delata facile pōt euaporādo dolores
efficere ⁊ intēſos in capite.⁊ multiplicata ꝑ cōcauū
chilis aſcendētis corporaliter poterit fluere ad ca-
put ꝑ venas a chili aſcendēte ramificatas ⁊ caput
interius ingredietes.Prime aūt rōnis maior ſuſtē-
tatur ex ſuppoſitiōe quarta cū ſuis ꝓbationibus.
minor vero ꝓbat̄ ex ſuppoſitione q̄nta.ergo ſequit̄
veritas cōſequētie.ſ.ꝙ ꝓpter talē oppilationē do-
lor capitis intēdit̄ in hoc viro.¶Cōtra.qꝛ data illa
rñſione ſequit̄ ꝙ in die ieiunij nō minus dꝫ dolere
caput ꝙ̄ in die ſequēti.ꝓbat̄ conſequētia.qꝛ in die
ieiunij nō minor pōt accidere oppilatio ꝙ̄ in die ſe-
quēte ieiuniū ſꝫ ad talē oppilationē ſeq̄bat̄ euapo-
ratio.vel delatio cholere ad caput.vt cōceſſum eſt.
ergo etiā in die ieiunij hic vir dꝫ magnifice dolere
caput.ꝯñs aūt repugat experiētie.huic viro nunꝙ̄
manifeſte dolet caput in die ieiunij.⁊ in die ſequēte
ipm fortiſſimo dolore moleſtat̄.¶Ad hoc motiuū
rñdendū eſt negādo illā cōſequentiā.¶Primo q̄dē
ad ꝯſequētiā dicēdū eſt ꝙ dato ꝙ in die ieiunij in-
tendat̄ caliditas in ſtomacho ⁊ in epate:⁊ etiā mul
tum reſoluat̄ de aqueo aereo ⁊ vnctuoſo ſanguinis
et cholere.⁊ adhuc dato ꝙ ſanguis ⁊ cholera igroſ
ſent̄ magis ꝙ̄ tēpore cibationis.nō valet tñ conſe-
quētia.caliditas reſolutiua eſt intēſior.materia at
tracta luēta eſt notabilis groſſitudinis ⁊ q̄titatis.
ergo ab eis maior fiet oppilatio.¶Illa ꝯñtia fallit:
non eñi fit oppilatio mēbrorꝝ precipue a materia vt
multa ⁊ groſſa:⁊ adhuc in vijs poſita:ſꝫ oppilatio
principaliter fit ꝓpter impotentiā virtutis materiā
a vijs expurgare non potētis: cum enim fortior ſit
virtus tēpore ieiunij ad prohibendū oppilationes
qꝛ nō eſt aggrauata ſimul a cibo ⁊ materia humo
rali.ſequitur quod ipſa prohibebit oppilationes.
die autem ſequente ieiunium iam a duplici cauſa
granatur virtus.videlicet a materia in ſtomacho
inuenta attracta et ingroſſata et a cibo qui de no-
uo acceptus eſt.ergo ipſa virtus tunc minorē ha-
bebit proportionem ad reſiſtendum fiendis et in-
ceptis oppilationibus quam quando nō erat ag-
grauata cibo vt in tempore ieiunij.¶Et ex funda-
mento conſideranti apparet pulchra ſolutio ad ꝓ-
blema ſecundū.ſ.quare hic vir magis dolet caput
in die ſequēte ieiuniū ꝙ̄ in eadē.¶Apparet ſecūdo
principaliter ꝙ ſequela illa nihil poterit cōcludere.
nā talis ſeq̄la nō probat hūc dolorē capitis ſupue-
nire niſi in virtute ꝯñtie:ſed deſtructa cōſeq̄ntia de
ſtruitur ⁊ ſeq̄la:qm̄ ad deſtructionē ꝯñtis ſequitur
deſtructio antecedētis:vt in ſermonibꝰ logicis ap-
parere pōt.¶Et ex hoc fundamēto iterꝝ ſequit̄ ter-
tio ꝙ hic vir nunꝙ̄ fere a leui dolore euacuat̄.ꝓba
tur cōcluſio.qꝛ tota habitudo eius ⁊ epar notabili
ter ſunt calida.ex prima ⁊ ſcđa ſuppoſitionibus et
in eo inuenitur cholera multa euaporatiua ex ſup
poſitione quarta.⁊ in eo inuenit̄ p̄ſentia oppilatio-
num aliquarū in ꝯcauo aut in gibbo epatis ex ſup
poſitione q̄nta.ergo ſequit̄ ꝙ cholera pōt euapo-
rando ad caput illum dolorē efficere.¶Et ex dato
fundamēto iterum ſequit̄ quarto qđ dolor in alijs
tꝑibus diuerſis a die ſeꝗuēte ieiuniū eſt paruus et
leuis.ꝓbat̄ correlariū.qꝛ dato ꝙ in his tꝑibus ad-
huc multa cholera feratur ⁊ euaporet ad caput:tñ
nō pōt in eo grandē efficere dolorē.ꝓpterea qꝛ vir-
tus non grauata cibo fortior eſt ad reſiſtendū im-
preſſioni materierꝝ ⁊ rectificationi earum.fortis eñi
virtus omnia contēnit ⁊ ſuſtinet.imbecillis ⁊ debi-
lis ab oībus contriſtat̄.vndecimo terapeutice.etiā
forti virtuti nihil reſiſtere poteſt in expellendis no-
citiuis.7ª afforiſmorꝝ.cōmento.55°.¶Adhuc ex pre
fato fundamēto ſequitur q̄ntū correlariū.ꝙ talis
egritudo in hoc viro eſt partim ꝑ eſſentiā diſpō ca-
pitis.partim ꝑ colligantiā ſtomachi chiſtis fellis ⁊
epatis.¶Et ſequit̄ penultimo inuētio cauſe mate-
rialis huius egritudinis.eſt eñi ipſa cholera vitelli
na vt patuit ſupra tertia ⁊ quarta ſuppoſitionibꝰ.
¶Et ſequit̄ vltimo ꝙ hec diſpoſitio in hoc viro non
leuiter eſt verenda.eſt enim egritudo duorꝝ mēbro
rum principaliū.ſ.cerebri ⁊ epatis ⁊ duorꝝ notabi-
lium membrorum:quorum vnum ſeruit toti ſerui-
tute preparatoria et latoria vt ſtomachus: qui ſcꝫ
tranſmutat cibum in chilū:⁊ defert ipſum ad epar
per meſeraicas venas.¶Et eſt diſpoſitio alterius
membri ſeruientis epati et toti virtuti latoria in-
quantum trahit choleram ab epate purificādo ſan
guinem ab ea.⁊ defert partem eius ad inteſtina in
vigorando ſolutionem et ad fundum ſtomachi vi-
gorando ꝯdigeſtiuam.¶Ex quibus tandem viri-
mate concluditur quod oportet hunc virum ſoler
tem eſſe et aſſiduum in ſui curatione:et felicitabi-
tur opus eius.Igitur regimē huius viri in duo ca-
pitula partiendum eſt.

¶Capitulum de regi-
mine per dietam.

Et primum quidem capl'm ſex cōtinebit particulas ſm numerum ſex rerum non naturalium que ↄuenienter adminiſtrari oportet. Et prima particula erit de regimine per conuenientem applicationē aeris: ⁊ ſic de alijs. ¶ Quantum autem ad primaȝ particulam premittendum eſt ꝙ oportet eligi aerē ciuitatis loci vel camere inclinatū ad infridationē ⁊ humectationē gratia ↄſeruādi naturalē diſpōnem q̄ calida eſt notabiliter vt ſupra ꝓbatū eſt. etiā qr remiſſa caliditas remittit intenſam caliditatem igitur ⁊c. ¶ Regimē ſex reꝝ non naturaliuȝ q̄ratur in [illegible] conſilio quod incipit. Ne mens mea.

¶ Capitulum de regimine per medicinalia.

Pro regimine ꝟo cephalee huius viri. 14. mihi occurrūt inſtrumenta obſeruari debere neceſſaria. ¶ Et primum quedem eſt vt ſi contingeret propter varietatem occupationum ſecularium hunc virum eſſe remotum a preſentia medicorum ſaltem ꝑ duos annos ſtatim in fine mēſis februarij aut in ꝓncipio marcij faciat ſibi fieri purgationē vniuerſalē ꝑ hūc modū. ¶ Primo q̄dē diſtāter a ꝑaſſumpta cena ꝑ noueȝ horas in aurora accipiat iſtas pillulas. ℞. pillularū aurearū ⁊ cochiarū añ. ℈. ij. reformenẜ pillule cū ſucco roſ. ⁊ dormiat poſt eas ⁊c. ¶ Die ꝟo imediate ſequēti ꝑ horaȝ vnā ⁊ mediā poſt ortum ſolis flebotometur ſibi baſilica ſub cubito dextri brachij inuenta ꝑ quaȝ educanẜ ſanguinis ʒ. v. ¶ Tertia ꝟo die imediate ſequēti hora pillulaꝝ ꝓcedentiū accipiat hunc potū. ℞. aquaꝝ cicoree: ſcariole ⁊ eupatorij. ana. ʒ. j. miſce ⁊ calide accipiātur cōtinuando eas ꝑ ſex vel ſeptē dies vſq3 quo in fundo vrinalis apparebit hypoſtaſis alba ↄiuncta eq̄lis dyafana. ⁊ figure piramidalis. Aliter non dimittatẜ potus niſi apparēte aqua cū maiori parte ↄditionū predictaruȝ. ¶ Cū ergo ita fuerit tūc iteꝝ purgeẜ cū iſtis pillulis. ℞. pillulaꝝ cochiarū. ȝ. j. pillularum aureaꝝ. ℈. j. formenẜ pillule vij. cū ſucco roſaꝝ ⁊ accipiāẜ vt ꝓdicte obſuatꝭ ⁊c. ¶ Scdm ꝟo ꝓncipale remediū ab hoc viro obſeruā[illegible] eſt [illegible]c. ℞. aloes abluti. ʒ. ß. pulpe collo q̄ntide ȝ. ß. bd[illegible] mollis ⁊ ſubalbidi. ℈. j. formenẜ pillule cum [illegible] de q̄bus oī tertia die accipiaẜ vna tp̄e quo a[illegible] digeſtiuū ꝓdictū. ꝓter q͛d non accipiat ipſam die imediate ſequente purgationeȝ vltimo factam. ¶ Et nota ꝙ iſtis pillulis etiā vti poterit ꝑ tot[illegible] accipiendo de eis vnaȝ vel duas immediate añ cenā ſm maiorē ⁊ minorē vētris ſtipticitatem. Et ſi cōtingeret ventrē eius nō eſſe multū ſtipticū ⁊ maiorē in capite percipi grauitatē: tūc accipiat de iſtis pillulis vnā vel duas poſt cenā per horā cuȝ dimidia ⁊ ſpero ꝙ multū felicitabiẜ curacas. ¶ Tertiū inſtr̄m ꝓncipale q͛d eſt neceſſariuȝ ē ꝙ iſte vir iteꝝ in menſe ſeptembris aut in ꝓncipio octobris purgeẜ ꝑ hunc moduȝ. ¶ Primo nāq3 ſ vno mane in aurora in hora purgatiōis veris accipiat hoc. ℞. caſſie nuꝑ de cāna ꝓparate cū aqua cicoree ȝ. vij. reubarbari electi. ℈. ij. ſpice nardi. ℈. v. ſalis gēme. ℈. ſ. miſce ⁊ totū accipiaẜ cum medio cyatho aque decoctionis calide ſeminū q̄ndecim melonuȝ ↄtritorū. ¶ Die ꝟo immediate ſequenti hora ꝑaſſignata accipiat hunc potū. ℞. ſyrupi roſaꝝ ſyrupi de endiuia. ana. ȝ. vj. aque abſynthij ⁊ cicoree. ana ʒ. j. ß. ⁊ ipſum accipiat hora ꝓdicta calidū totiens ꝙ in vrina videatur hypoſtaſis circūſtantijs ſupradictis menſurata. ¶ Tūc ergo die imediate ſequēti purgetur cū hoc. ℞. pillulaꝝ aureaꝝ. ȝ. j. pillulaꝝ cochiarū. ℈. j. formentur pillule. vij. vel. viij. cū ſucco roſ. ⁊ accipiaẜ hora ⁊ ↄditionib' obſernādis que ſupra dicta ſunt ⁊c. Et attēde ꝙ in purgatione autumali nō feci mētionē de flobotomia: aut qr fortaſſis vernalis flobotomia excuſauit ab iſta: aut qr eſtiuo tp̄e nō ita multiplicatur ſanguis: ſȝ materie acute farmaco educende ↄuenictius ſunt ꝓſcripto. aut qr autūnus inimicaẜ ſanguini ſm ↄtrarietatem ↄplexionis eius: ſi tñ in hoc tēpore ꝑciperenẜ ſigna repletionis ⁊ exuberantie ſanguinis circa ſuꝑiores partes: tūc laudarē: ꝙ ita in autūno poſt minorati uū ꝑaſſignatū die immediete ſequēti applicareẜ flobotomia cephalice in parte ſuꝑiori cubiti inuente: aut iter pollicē ⁊ indicē. ꝑ quā educerētur ſanguis ʒ. iiij. ad plus. Amplior ei ſanguinis q̄ntitas educi pōt a baſilica ⁊ nigra venis q̄ꝫ a cephalica vt notū eſt intelligenti cās. ¶ Et nota ꝙ in iſtis purgationibus veris ⁊ autūni ſuſtētaẜ ꝓncipium eradicationis ſuaꝝ egritudinū ⁊ ꝓſeruationis corporis a nocumētis epatis ⁊ ſtomachi. ⁊ adhuc ↄſeruationi ſanitatis huius viri. ¶ Quartū ꝓncipale inſtr̄m ē vt inter aſſignatas purgationes hic vir vtaẜ hoc electuario accipiēdo de eo oī ſeptimana ter vel ſalteȝ bis quantitatē. ʒ. ß. degluttiendo ip̄m mane añ prādiū per horas q̄tuor. ¶ Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſeminū q̄tuor cōium fridoꝝ. añ. ȝ. ij. ſeminū ēdiuie acetoſe ſcariole. añ. ȝ. j. adianti polítrici cetrac capilloruȝ ve. bedeguar. añ. ℈. ij. ſpodij raſure eborꝭ. ana. ℈. iiij. roſ. ſandaloꝝ amboꝝ coralloꝝ amboꝝ. ana. ȝ. ß. croci. ℈. j. cinamomi electi liq̄ritie. añ. ℈. v. macis. ℈. iiij. phiſticoꝝ mundatoꝝ. ʒ. ij. zuccari ſecūde coctionis. ʒ. iiij. oximellis compoſiti. ȝ. iij. infundanẜ ꝑ diē naturalē phiſtici in aquam ſcariole: deinde coquanẜ zuccarū ſimul ⁊ oximel in q̄bus incorporentur phiſtici vltimata ↄtritione contriti: et tandē vehementi contritione ⁊ longa addātur alie ſpecies. ⁊ fiat electuariū reſeruandū in vaſe vitreato ſtricti orificij. hoc eñi medicamen magnum iuuamētum facit in vigorādo digeſtiuā ſtomachi ⁊ epatis: ⁊ aperit opilationes coꝝ diuertendo motū cholere ad ſuperiora ⁊ ꝓcipitando ipſam cū flegmatibus ꝑ vias vrine ⁊ vētris: ⁊ tu cōſidera ex virtute cōponētium. ¶ Quintū ꝓncipale inſtr̄m eſt hoc. ℞. cōſerue citonioꝝ zuccarine. ʒ. ij. ſpodij ⁊ coralloꝝ ru. in athomales reſolutiōes reductoꝝ. añ. ℈. ij. hyacinti ſmaragdi ſaphiri. añ. ℈. ß. ſemis acetoſe pulueris ſumach. añ. ℈. ij. zuccari cādi. ʒ. j. diſſoluatur zuccaꝝ cū ſyrupo de mētha ⁊ vltimate ↄterēdo incorpeẜ dyacitonitē cuȝ alijs ſpēb'. fiāt q̄ formule in rotulis. ȝ. iij. vel. iiij. de q̄bus accipiat ſemꝑ in fine prandij ⁊ cene vnam bibendo vel abſtinendo poſt ipſam ſuo libito. ¶ Sextū ꝟo inſtrumentum ꝓncipale

pale eſt hoc. ℞.florum nenufaꝝ.ʒ.ij.roſarum viola
rū ſeminis endiuie accetoſe ⁊ portulace ana. ʒ.j.ma
cis.ʒ.j.ß.cāphore.℈.j.ligni aloes.℈.ij.terant̄ oīa
ſubtiliſſime ꝑ ſe.deinde ligent̄ i ſyndone retorta be
ne tēſa ⁊ ſepe odoret̄ hic puluis. confortat eñ cere-
brū ab eo repellēdo impſſiones cholericas ⁊ alioꝝ
calidoꝝ humoꝝ.Et ſi deſideraret rē hanc ſolidiorē
efficere:tunc accipiant̄ reſine electe ⁊ laudani puriſ
ſimi.ana.gra.v.⁊ diſſoluta inuicē vel ꝑ ſe incorporē
tur cū aqua roſ.muſcata ⁊ modico aceti cū ꝑdictis
ſpeciebus:et fiat pomum quod odoretur vt prius.
¶Septimū ꝓncipale inſtrm̄ eſt hoc.℞.aq̄ decoctio
nis folioꝝ blete.violaꝝ. mercurial.⁊ furfuris.ana
ſimul coctoꝝ lib.j. zuccari ru. caſſiefiſtule bn̄dicte
hiere ſimplicis.an̄.ʒ.ij.olei violaꝝ.℥.iiij.i dieb⁹ calo
ris:⁊ olei oliuaꝝ.℥.iiij.i dieb⁹ frigoris ſalis cōis.℥.
ß.miſce totū ſimul ⁊ fiat ex eo cliſtere ꝑ horā vnam
cum dimidia ante cenā.Et nota ꝙ huius cliſteris
vſus dꝫ fieri poſt purgationē veris per totū mēſez
maij omni ſeptimana ſemel:⁊ poſt purgationē au-
tūni per totū mēſez octobris.iterū omni ſeptimana
ſemel.¶Octauū inſtrumentū eſt vt poſt purgatio
nem veris vſq; ad autūnū omni mēſe bis dieb⁹ in-
termedijs aſſūptiōi cliſteris ꝑ vnā vel duas horas
an̄ cenā abluat pedes a plāta vſq; ad inguina cū
aqua calida huius decoctiōis.℞.folioꝝ ſalicis vi-
tis violaꝝ roſa.camomille ⁊ folioꝝ ppli ana. M.j.
coquant̄ in aqua quouſq; fiat bn̄ viridis.Poſt pur
gationē vero autūni ſaltē in mēſe ſemel ꝑdictā fa-
ciat ablutionē cum aqua decoctionis folioꝝ lauri
maiorāe ſaluie roriſmarini ⁊ ſimiliū calidoꝝ.¶No
nū vero inſtrumētū eſt hoc.℞.macis.ʒ.j.ß.ſanda-
race.℈.ij.ligni aloes ſpodij.ana.℈.j.maſticis.ʒ.ß.
puluerizentur oīa ꝑ ſe.deinde cōmiſceant̄ ⁊ caluā-
ria capitis cū ſetula diligēter pectinata in ſero cū
vadit ad lectū cū hoc puluere ad quātitatē quinq;
granoꝝ frumēti aſpgatur inter capillos ſaltē in ſe
ptimana bis cū ſetula deponēdo primum puluerē
quando vult ponere ſcōm.¶Decimū vero inſtru-
mentū eſt hoc ꝙ iſte vir ſepe ante prandiū vel cenā
ſaltē bis in ſeptimana comedat vnā radicē petroſe
lini recētis lōgitudine digiti medij cū dimidio mi-
nutiſſime maſticādo eā:⁊ hoc ſaltē per mediā horā
ante prandium ⁊ cenā.¶Undecimū inſtrumentū
principale eſt vt iſte vir ſepe ante prandiū vel cenā
ſaltē bis in ſeptimana aſſueſcat maſticare quātita
tem grani ciceris rubei de electo agarico nihil de-
gluttiēdo de eo:⁊ eſt mirabile ingeniū in attrahēdo
flegma aquoſum mucillaginoſum vitreū ⁊ ſalſum
et ſupfluitates etiā cholericas a capite eradicādo
cephaleas antiquas ſi nō timet̄ ei⁹ amaritudo ni-
hil degluttiēdo de eo vel de hūiditate inuēta in ore.
⁊ adhuc ſi degluttiret̄ nō eſſet ei⁹ nocumētū de quo
curandū.¶Duodecimū inſtrm̄ eſt hoc vt dieb⁹ in-
termedijs puluerizatiōi capitis aſſueſcat hora in-
trandi lectū deglutire vnū vel duo grana maſticis
electi ⁊ clari.cōfortat eñ ſtomachū reprimit fumo
ſitates ⁊ aperit vrine vias.¶Tertiūdecimū inſtru
mentū principale eſt hoc vt iſte vir quantū pōt ca-
ueat a decubitu reſupino.⁊ ſaltē in ſeptimana ſemel
vel bis totā ſpinā inūgi faciat ex oleo nardino ⁊ ci-
tonioꝝ equaliter mixtis leuiter calidis ⁊ ſupponat
pannū ſiccū nō valde calidū. ¶Ultimū vero inſtrm̄
principale eſt hoc. ℞.oximellis ſquilitici.℥.j. aque
maiorane aq̄ lauri.ana.℥.j.ß.miſce ⁊ ex hoc actu ca
lido ſaltē oī mēſe ter colluat os ſuū et gargariſma
etiā cū eo faciat:⁊ ꝓpter q̄n̄ ꝑciperet ſibilū vel tinni
tum in auribus grauitatē in palato ⁊ oppillationē
in ſuperiori parte naſi. tollentur hec oīa facile per
ablutionē et gargariſma auxilio illius q̄ ſanat ⁊c̄.
Ad laudem dei.Amen.

Conſiliū.2.

De dolore capitis a chole-
ra vitellina per colligantiā
epatis et renum cauſato.

HOnorabilis vir Antoni⁹ de ſctō Joā-
ne laborat dolore capitis a materia
cholerica ꝑ modū euaporationis ad
caput delata:⁊ ꝓpter ꝑ colligātiā epa
tis ⁊ renū ad ipſum caput:q materia
cholerica ꝓpter vitellina eſt.⁊ nō facit hūc dolorem
ſolū in capite ſuo ꝑ modū euaporatiōis:ſꝫ ꝑ modū
ſubſtātialis delatiōis ei⁹ ad caput ꝑ chilum aſcēdē
tē a gibbo epatis:qr epar ei⁹ notabiliter calidū eſt.
Ideo hic dolor diuturnus eſt . et cum etiam ſecun-
dum complexionem ſuam vergat in aduſtum non
eſt mirabile ſi dolor capitis eius cum acuitate nota
bili ledit eum.

Pro regimine igitur ipſius lꝫ multa
dicenda et declaran-
da eſſent.ſeptē tamē modis vr̄ mihi ſibi conſulen-
dum eſſe. ¶Primus modus eſt vt in cibarijs ſuis
euitet calida ⁊ ſicca ⁊ acuta euaporabilia oppilan
tia caput ⁊ ventoſabilia in ipſo:velut ſunt vnctuo-
ſa brodialia ſalſa oīa multe ſalſedinis ⁊ acuta.ve-
lut alleum cepe porrū ſinapis oliue condite rapha
nus:⁊ ſimilia iſtis.Et effugiat vſum vinorū valde
potentium:⁊ adhereat vſui vini magis ad debilita
tem ꝙ̄ ad fumoſitatē tēdētis.¶Scōs vero modus
eſt.vtat̄ iſtis faciētibus lubricū ventrē ſuū:⁊ diſtra
hentibus materias ne repant ad caput. ℞. aloes
abluti cum ſucco endiuie.℥.j.reubarbari electi reu
pontici ana.ʒ.iij.dyagridij.℈.j.violaꝝ ſpice maſti
cis:roſarū ſe.endiuie an̄.ʒ.viij.ſalis indi.℈.ß.cum
ſucco roſarū fiant pillule de omni. ʒ.vj. ¶Tertius
modus eſt vt iſte vir in tpe caloris ſaltē tribus vici
bus in ſeptimana lauet ſe ab inguinib⁹ vſq; ad pe
des cū aqua decoctionis violaꝝ ſolatri roſaꝝ folio
rum ſalicis in vna ſitula aque ponēdo de predictis
herbis plenas manus ⁊ bene coquendo.et ſit hora
ablutionis vna an̄ cenā:⁊ ſit aqua calida.¶Quar
tus modus eſt vt iſte vir aſſueſcat frequēter facere
ſibi fricationes cū pāno aſpero incipiēdo a ꝓncipio
ſpatulaꝝ apud collū trahēdo inferius vſq; ad finē
natium.¶Quintus modus eſt vt ipſe aſſueſcat ſe-
pe pectinare caput ſuum cum ſetula et fricare ipm̄
cum pannis mane ieiuno ſtomacho. ¶Sextus ve-
ro modus eſt:vt ipſe ſaltem bis in ſeptimana quan
do vadit ad lectum ponat ſuper anteriori parte
capitis ſui a ſummitate eius vſq; ad frontem de

hoc puluere quantitatẽ quatuoꝛ granoꝝ frumẽti ſpargẽdo ipm inter capillos ꝑ latitudinẽ quatuoꝛ digitoꝝ a dextro i ſiniſtꝝ. Cuius deſcriptio. ℞. maſticis.ʒ.i.ß. gariofiloꝝ.ʒ.i.roſaꝝ floꝝ nenufaris. añ.℈.ij.ligni aloes.ʒ.ß.fiat puluis. ¶Ultimus modus eſt vt ipſe ꝓcuret apꝛire ſibi emoꝛroidas fricãdo ipſas cum recẽtib⁹ folijs ficꝰ:aut ꝯſolide ma. vel medie. Et ſi nõ poſſet ꝓuocare emoꝛroidas ſaltem in mẽſe Marcij ⁊ ſeptẽbꝛis duob⁹ annis ſucceſſiuis faciat ſibi apponi vẽtoſas ſuꝑ natib⁹ cũ bona ſcarificatione. Attendat autẽ ꝙ ſupꝛadictis pillulis vti põt ſemel in mẽſe accipiẽdo ſeptẽ ex eis in auroꝛa doꝛmiẽdo paꝝ poſt eas.⁊ tardãdo cibum hoꝛis ſaltem ſex.quibus pillulis etiam vti poteſt accipiẽdo de eis ter in ſeptimana vnam quãdoqꝫ immediate ante cenam. quandoqꝫ vero per duas hoꝛas poſt cenam ⁊c. Amen.

Cõſilium.3.

De triplici mala diſpõne vi delꝫ. ¶De mala ꝯplone cerebꝛi calida ⁊ ſicca. ¶De motu cordis q̃ ꝓpꝛie ſaltus dicitur ꝑ colligantiã ad os ſtomachi.

¶De mala complexione cal.⁊ ſic.in toto a coꝛde cõmunicata.

Triplex eſt diſpoſitio q̃ hic iuuenis vꝛbis vicẽtine honoꝛabilis ciuis laboꝛat. Et ꝑma q̃dẽ ẽ mala cõplo cerebꝛi ipi⁹ ad caliditatẽ iclinata ⁊ ſiccitatẽ:lꝫ maioꝛ ſit ad calitatẽ ꝙ̃ ad ſiccitatẽ lapſus in eo:quã tamẽ caliditatẽ accidentalem credo magis eſſe ꝓuenientem a caliditate coꝛdis q̃ in eo multiplicata eſt vt paulopoſt dicetur.ꝓpter quã cõicãtur cerebꝛo a coꝛde vapoꝛes igniti male qualitatis modi ſubſtãtie inflãmãtes cerebꝝ:qꝺ facile deduci põt ex continuatione coꝛruptionis in ſomno.eo:qꝛ ſomniãt terribilia ſomnia ⁊ furioſa velut rixas ⁊ cõtumelias ipm impetuoſe excitãtia et magnifice timere facientia. ¶Appꝫ et hoc ꝓbari poſſe ex parte totius coꝛpis in quo coloꝛ apparet melãcholie adu ſte ſignificatiuus. ¶Tertio iteꝝ hoc deduci põt ꝑ maciẽ ⁊ extenuationẽ coꝛpoꝛis toti⁹ ⁊ maxie faciei. ¶Quarto ꝑ oculoꝝ ꝯcauitatẽ ſolito maioꝛẽ q̃ ꝯſecuta eſt [illegible]umptionẽ pinguedinis ⁊ humoꝝ quoꝝ preſentia [illegible]ẽs redditur oculus ⁊ magnus.

Secunda diſpoſitio ẽ motus coꝛdis ꝑ̃ternaturalis q̃ non eſt tectigatiuus:eo [illegible] ille eſt mot⁹ notabiliter paruus. Neqꝫ eſt motus [illegible] ꝓpter eandẽ cãm.⁊ etiã qꝛ tremulus motus [illegible] frequẽs eſt.ſed iſte coꝛdis motus eſt ꝓpꝛie ſaltus noiatus eo qꝛ iſte motus viciſſibilis reuolutione ſua notabiliter magnus eſt:ꝓpter qꝺ elongatur a tectigatione.⁊ cum ſua magnitudine notabilẽ habet raritatem:ꝓpter quam receedit a tremulo motu. Eſt autem hic motus ſpecie nominat⁹ ꝓpꝛie caſſacã:eo qꝛ eſt motus coꝛdis ꝑ colligãtiã oris ſtomachi ad ipm: vt colligẽdum eſt.xi. tertij.capitulo de tremoꝛe coꝛdis.⁊ ꝑ tertiadecima tertij.capitulo de egritudinibus ſtomachi.

Tertia diſpoſitio ex hoc fundamento coꝛrelarie ꝯcluditur que in hoc viro appꝫ q̃ eſt mala complexio cal.⁊ ſic.in toto dominãs pꝛincipaliter a ꝑ̃dicto lapſu coꝛdis ꝓueniens. ¶Uñ nõ eſt mirabile ꝯcludere ꝙ hic vir exiſtat debilis in opationib⁹ omnium virtutum:eo qꝛ egritudo in eo eſt vniuerſalis toti ⁊ eſt appꝛopꝛiata coꝛdi tanꝙ̃ ꝑmo ꝑ̃ncipio olm virtutũ ⁊ operationũ. ¶Et ex hoc fundamento cõcluditur ſcꝺo hãc diſpoſitionem eſſe ſeuã ⁊ verẽdã. ¶Et ſeqtur tertio ad ipſius remotionẽ intendẽdũ eſſe ꝙ̃ citius eſt poſſe. aliter eñ vꝛ̃ eſſe parata hec diſpoſitio ad trãſmutationeꝫ ipſius in ethicã aut ſaltem in maraſmum. Et hec quideꝫ eſt huius viri diſpoſitio taliter cõplicata ſuis cauſis:⁊ ſignis aperte manifeſta.

Pro huius itaqꝫ diſpoſitionis curatione canonica ⁊ ſic ſermone ꝓlixo opus eſſet. Duo tamen pꝛincipalia huic curationi ſufficientia expedire percurram. ¶Pꝛimum eſt aliqualiter diſcurrere per regimen rerum non naturaliuꝫ. Secundum eſt quinqꝫ vtilium medicinalium adminiſtrationem ponere. ¶Itaqꝫ ꝓ expeditione pꝛimi euitet hic vir mãſionẽ in ciuitate loco vel camera fri.⁊ hu.antiquoꝝ edificioꝝ vel habentẽ teſtudinales reuolutiones vel ꝓpinquã curſibus aquarum. Siſr hic iuuenis euitet omne exercitũ foꝛte:⁊ ꝓpꝛie poſt cibum factũ. Effugiat materiã oẽm clamãdi vociferandi vel rixandi vel vehemẽtis ire triſtitie aut furioſitatis. Item effugiat multã ciboꝛum aſſumptionẽ in quacũqꝫ ſui cibatione:imo ꝯuenientius eſt ei parcius accipe cibuꝫ ꝙ̃ completa ſaturitate cibare ſe. ¶Et ita de potu dicẽdum eſt. Item effugiat oẽm materiã notabiliter vigilandi:imo vigilia ois eſt valde verẽnda ita ꝙ declinari ab equali ꝑ augmẽtum doꝛmiendi eſt ei conuenientius ꝙ̃ ꝑ multitudinem vigilandi. ¶In cibis vero ita ſe diſcrete regat vt euitet cibos groſſos oppilatiuos viſcoſos ⁊ difficilis digeſtiõis. ¶Sit itaqꝫ eius cibus panis recẽs vni⁹ vel duoꝝ dieꝝ puriſſimus et candidiſſimus. Et carnes eius ſint velut pulloꝝ agnine: hedine:vituline:⁊ capꝛioloꝛum iuuenũ.reliquas autẽ dimittat.piſcium paruoꝛum recentiuꝫ vſum ⁊ cancroꝛum fluuialiũ laudo ei. ¶Latiania cibaria ex lacte capꝛino vel de vitulo iuuene accepto. Caſeus recens ſine ſale eſt ei optimus ⁊ melioꝛ eo eſt ei recocta. Colaſtra vero q̃ eſt lac congelatum non eſt ita conueniens ei. ¶Fercula ex bleta ſpinachijs:maluis:lactucis: poꝛculacis:criſolocanna cucur.⁊ ſimilibus ſuis tempoꝛib⁹ ſunt conuenientia. Ptiſana oꝛdacea:⁊ cicer rubeũ contritũ:⁊ pannicũ cũ lacte eſt ſibi ꝯueniẽs. Salſa aũt cibaria notabil' ſalſedinis ⁊ acetoſitatis dimittant. Ceraſa ſuo tpe ſunt ei conueniẽtia. Auellane amigdale ⁊ pira muſcata ⁊ melones dulces:⁊ ſimilia talia collaudanda ſunt ei.vino vtatur albo ſubtili non valde fumoſo ad mediocrem dulcedinẽ inclinato:quod ſemꝑ ſit lymphandum cum quarta vel tertia ſui parte aq̃ bugloſſe vel boꝛaginis. hec de cibis ⁊ potibus.

De rebus vero medicinalibus pꝛimum eſt ꝙ vſqꝫ ad

duos vel tres dies in aurora accipiat hoc minoratiuū cum.℥.iiij.aque lactis calefacte ⁊ tardet poſt ipſm cibū horis.vi.⁊ poſt quintam p̄dictarum horarū accipiat cyathū aque ordei calide:⁊ ſexta ſequēti hora prandeat. Cuius p̄ſcriptio. ℞. caſiefiſtule de ſua cāna extracte cū aqua bugloſſe.ʒ.x.reubarbari electi.℈.iiij.ſquinanti zedoarie añ.ℨ.v.ſalis gemme.ℨ.j.miſce.¶Secūdū medicinale inſtrumētū eſt hic ſy.quē incipiat aſſumere die imediate ſequēti poſt minoratiuum ⁊ cōtinuet ipſm.x.dieb⁹ cōtinuis in aurora calidū accipiēdo. Cui⁹ deſcriptio ℞.ſy.de corticibus citri:ſy.de bizātijs:ſyr.de endiuia.añ.℥.ß.aque bugloſ.℥.j.ß.aque cicoree:aq̄ capil.ve.añ.℥.j.miſce.¶Tertium inſtrm̄ medicinale ſunt pillule iſte de q̄bus tpe quo aſſumit digeſtiuū accipe debet vnā oī alterno ſero parum añ cenam grā diuerſionis materierū:dūmō ipſaz nō accipiat in ſero imediate p̄cedēte noctē aſſumptionis ſequētis purgationis.De quibus etiā pilulis accipe poterit poſt purgationē omni quarto vel quinto ſero vnā immediate añ cenā:ꝓpter ꝯſumptionē reſidui materierū.Eſt autē deſcriptio talis.℞.ſucci ēdiuie ſucci bugloſ.ſucci fumiter.añ.℥.j.ß.reub.electi.ʒ.j.ß.aloeſcẽpici.℥.ij.agarici thimi epithimi.añ.ʒ.j.lapidis armeni:lapidis lazuli preparati.ana.℈.iiij.ſpice nardi.capitum roſ.ru.ſe.citri foliorum auri.ana.℈.j.puluerizentur oīa ⁊ infundanť in p̄dictis ſuccis ⁊ conquaſſentur diligenter ⁊ exponāť ſoli vſq3 ad ꝯſumptionem ſuccorum ⁊ ita ter fiat renouatio ⁊ exiccatio:⁊ de hac materia fiant pillule ꝑ oī.ʒ.vij.⁊ accipianť vt ſupra.¶Quartuz principale inſtrumētū eſt ſolutiuū hoc:qđ accipiat illa imediate die ſequēti aſſumptionē ſy.in aurora codē modo ⁊ ꝯditionibus obſeruatis q̄ de p̄cedente minoratiuo ſcripta fuerunt ſupra.Et eſt ei⁹ deſcriptio talis.℞.triſere perſice.℥.ß.reubarbari electi.ʒ.ß.caſiefiſtule extracte cū aqua cicoree.ʒ.vj.ſquinanti roſ.ſpodij.ana.grana.ij.fiat oīm mixtio ꝯueniens et accipiatur vt ſupra.¶Ultimū remediū ⁊ ſpāle eſt vt facta purgatione iā p̄dicta:hic vir de electuario infra ſcripto accipiat oī mane hora ſyru.ʒj.iiij.deglutiendo ipſm:⁊ bibat poſt ipſm.℥.j.aque bugloſ.cum coclear i vno maluaſie vel alterius vini boni aromatici.Cuius deſcriptio.℞.limature auri ⁊ foliorum eius.ana.℈.j.oſſis de corde cerui doronici hyacinti ſmaragdi ſaphiri.ana.ʒ.ß.cora.ru.ʒ.ij.ſemis baſilicōis gariofi.ana.ʒ.iij.florum boraginis buglo.melliſ.roſaꝝ violarū.añ.ʒ.j.pul.interiorū vel exteriorū corticum.fiſticoꝝ.ʒ.j.ß.corticuz citri.ʒ.j.mirobalanorum indorū.ʒ.x.kebulorum.ʒ.v.ſpecierum letificantis Almanſ.ʒ.j.ß.granoꝝ phiſticoꝝ.℥.iij.zuccari candi.℥.iiij.cinamomi folij gariofilorū nucis been al.⁊ ru.añ.℈.j.terantur igiť mineralia:et oīa alia ꝑ ſe.et infundantur phiſtici per duos dies naturales in.℥.iiij.ſucci bugloſ.⁊.℥.ij.vini al.dulcis ⁊ aromatici.deinde extrahanť ⁊ vltimata ꝯtritione teranť ⁊ coquať zuccarū candidū cū lib.j.zuccari tabarzet cū aqua bugloſ.Cū igiť ꝑ coctionē receperint mediocritatē ſpiſſitudinis tunc apponanť aliaꝝ reꝝ ſpēs diligenter cōmixti:⁊ ꝯteranť longa ꝯtritione vſq3 ad debitā electuarij formā.¶hoc eſt ꝯpoſitū ſi bñ ꝯſidereť in ſe aggregat p̄ncipatū oīm medicinarū cordialiū ⁊ capitaliū.Sit igiť ei⁹ vſus ſm formā ⁊ modū p̄narratuz.Et iſtis actis ſcribat diſpoſitionem ſui ſtatus:⁊ ꝓuidebitur vlterius de localibus ⁊ alijs opportunis ſm q̄ melius conueniре videbitur.

Conſilium.4.

De quadruplici diſpoſitione videlz.¶De cephalea piodica a materia flegmatica domināte:⁊ cholica ſubdñante ⁊ ꝓportionali vt eſt aq̄ſitas ⁊ vētoſitas cāta.¶De nauſea ⁊ vomitu cū diminutiōe appetit⁹ ⁊ corruptione ciboꝝ ⁊ potuū.Et de oppilatiōe ſtomachi a mala ꝯplexiōe cū materia flegmatica aq̄ſa ⁊ mucillaginoſa dñantib⁹ ⁊ cholica effuſa ab epate ſubdñante.¶De ſtipticitate vētrij ex diſtractione cholere ab inteſtinis ⁊ diminutiōe quoq3 humiditatis naturalis inteſtini miſenterij:⁊ debilitate expulſiue inteſtinoꝝ.¶De lipothomica diſpoſitione cum tremore cordis per colligantiā ad ſtomachum.

¶De p̄ſeruatione ab egritudinib⁹ renum ⁊ veſice.

Oniunctiſſimus adoleſcēs Ubertin⁹ de marino filiali mihi zelo ꝯiūct⁹ q̄druplici laborat diſpoſitiōe in q̄cūq3 vereda:maxie aūt in adoleſcētia vbi virt⁹ in vigore ſuo potentiſſime florere ſolet.¶Primū itaq3 horū accidētium eſt dolor capitis vel cephalea periodice moleſtans ipſm.¶Scōm eſt nauſea ſtomachalis cū diminuto appetitu ⁊ leſione diminutiōis ⁊ corruptionis ciborū ⁊ potuū in eo:imo qñq3 perducit ad vomitū intēſiue ⁊ extenſiue magnū.¶Tertiū ꝟo accidēs ē lipothomica diſpoſitio vel defect⁹ aloſitatis ⁊ virtutis cū tremulo motu cordis.¶Quartuz ꝟo p̄ncipale eſt vētris ſtipticitas valde magna.

Et horum quidem accñtiuz cāe inueſtigāde ſunt.vr̄ eñ rōnale oīa iſta accidētia radicē habere ⁊ depēdētiā a mala ꝯplexione ſtomachi.Eſt eñ ſtomachi ſui mala cōplō materialť flegmatica mucilaginoſa ⁊ aquoſa dependēs a materia cui etiā ꝓpter viarū latitudinē inter ſtomachū ⁊ epar ei⁹ qđ eſt valde magnū:⁊ cholere multe generatiuū cōmiſceť huius cholere q̄titas notabilis cū p̄dictis flegmatibus:quare laborat ſtomachus mala cōplōne frigida ⁊ humida flegmatica dñante ⁊ mala complexione cholerica ſubdominante.multiplicať aūt in ſtomacho eius flegma duplex p̄dictū ꝑ viā indigeſtionis ꝓueniētis a p̄dicta mala cōplexione:quā non dubito a generatione h̄ctam:eo q2 genitrix ei⁹ que fuit mihi conſors dilectiſſima laborauit a conſimili diſpoſitione ſtomachi ex qua tandem defecit.¶Non igitur mirabile videť ſi hec materia ſempꝛ in ſtomacho ſuo inuēta nauſeam facit ⁊ inclinationem ad vomitum.Etiam ſi diminuit appetituz remolliendo ſtomachum.¶Et tertio iterū ſi diminuit digeſtionem minorando calidū innatuz ſtomachi.¶Et q̄rto ſi corrūpit digeſtionem:ꝓpter cholericaz materiam

materiā tali flegmati cōmixtā: cuius eſt efficere no: cumētū corruptionis: propter qđ cibaria in aquoſi tate vt in pluribus couertunť. qñq3 vero in vento ſitate nō raro in materias acutas doloiče pungi tiuas q extenſiuos efficientes in ſtomacho tante in ſtomacho oportet preterea aliter moueri ſtōachū ad tantū cauſcūq3 rei q̄ reperitur in ſtōacho.

Ad hec autem accidentia ſtomachi notabiliter intenden di parum iuuat ſtipticitas ventris ipſius infe: rioris. Que poteſt ↄtingere primo ꝓpter multe cho lere in ſtomacho: ꝓpter latitudinem pori ↄ canali cyſtis fellis a ſcēdētis ad fundū ſtōa chi per quā etiā3 vie amplitudinem infelices ab occupati ſunt qui talē diſpōnē patiunť. Cū enim materia cholerica diſtrahiť ab inteſtinis que ſi ꝑ ſua ꝑ expulſiuā [illegible] ſtimulabat: ita q3 per eius diuerſionē ab inteſtinis ad ſuperiora debilita tur expulſiua [illegible] vigoratur retentiua ipſo: rum. Cū poteſt [illegible] ventris ſtipticitas in hoc vi ro ↄtingere ꝓpter [illegible] inteſtinorū acquiſitā in eis ꝓpter colligantiā [illegible] a ſtōacho patiente. ¶ Poteſt iterum tertio [illegible] in hoc viro cōtin: gere: ꝓpter humiditatis priuationē ac minoratio: nem que ſolet reperiri in glandoſis carnibus me: ſenterei grati fini: propter glandoſas carnes ibi dem multiplicatas aquoſitate repletas a qua irro rantur inteſtina vt lubricioza forent. Cum ergo ta: lis aquoſitas non abundauerit in carnibus glādo ſis predictis: eo q3 per frequētatos vomitus educiť ſequitur neceſſario ſcđ ſtipticitatē in inteſtinis: cui⁹ enim ꝑſentia tanq3 agentis poſitiui aliquis effect⁹ induci ſolet: eius re motione eiuſdem effectus euen tus prohibetur. Et ſic apparet ſtipticitas vētris hu ius adoleſcentis cauſari multipliciter.

At vero iterum nō eſt difficile vide re cauſas defectus [illegible] tatis vel lipothomice diſpōnis que non eſt [illegible] malī q̄ vitalis virtutis caſus. quis enim [illegible] q3 ꝓpter malā cōplexionē: in o ꝓpter malā [illegible] v3 oppilationē ipſi⁹ ſtomachi nō leda: [illegible] paſſionē abſolutā ſimplex no [illegible] cōmunicari cordi a ab ipſo ſtōa [illegible] flegmatica cōmixta cum choleri: [illegible] aſcēdere pōt ad cor: a ab ipſo ſtōa cho [illegible] incitato ꝓpelli ad ipſu3 cor: [illegible] voſitas ab his mēbris dele: [illegible] in eo excellentia nocumē ti. [illegible] abſolutū ex diſcurſu pri mo: [illegible] ſcđo cordi cōicatam. ¶ Et q3 [illegible] hoc viro cronica eſt cū du: rauerit m[illegible] a an[illegible] nō eſt mirabile concedere in corde ſuo cōtractā eſſe diſpoſitionē male cōplo: nis frig de a hūide [illegible] a cholerica materia ꝑdi: ct[illegible] in corde ei⁹ aſſignabiť nocumētū ei⁹ per [illegible] fere vř nocumētū maius q3 id [illegible] per oēm modū colligāťe. [illegible] [illegible] viro nō eſt mirabile accidentia pre dicta c[illegible] magna a extenſiue quidem: q3 multo tempore durauerunt.

Rurſus iterum facile eſt videre cau ſas cephalee huius adoleſcentis. Efficiens eni vel ꝓductiua cauſa vel ſpēs male cōplōnis in cerebro hui⁹ viri: a pāniculis eius per colligantiā a ſtomacho depēdēs vtrūq3. ſ. abſolutā a nō abſolutā: aut ꝓprie de corde demō: ſtratū eſt. ¶ Et iā dđē op3 cōcedere in cerebro acq: ſitā eſſe ſpēm male cōplōnis ſixe fridę a hūide que generat malā cōplōnē fientē ſecutā ad ꝑmutātem a doloris effectiua3: ita q3 duplici mala cōplone la: borat cerebrū. prima per depēdentiā eius a ſtoma: cho. ſcđa ꝑ eſſentiā acqſitā in eo ꝑ tpis diuturnitate. ¶ Cā vero efficiēs materialis hui⁹ cephalee eſt ma teria flegmatica dn̄anter a cholica ſubdn̄anter et ꝓportionale ei vt aquoſitas a vētoſitas in cerebro multiplicate. ¶ Cā ſcđo ꝓpter quā hic dolor non eſt aſſiduus. eſt q3 materia nō eſt in pāniculis cerebri: a venis a arterijs eius cōtenta: ſed in inferioribus effuſa a cōmunicata. ¶ Ex quo apparet facile ſolui poſſe: q̄re hic dolor ꝑiodice reuoluiť. aliqñ oi ſero: a ꝓpter hora motus flegmatis cui⁹ eſt intrinſece ſin: gula die periodicare. qñq3 vero hic dolor tertiana cir culatione reuertitur. a hoc ꝓpter dominiu3 cholere poteſtatiuū quidē a nō quantitatiuū: vt ſuperius declaratū eſt. Nō raro vero cephalee periodice mole ſtant ipſum de quarto in quartū. a hoc qñ ꝑdictis materiebus flegmatice a cholice ꝑmiſcentur aliqñ poteſtatiue melice materie que dato q3 nō ſint effi ciens cauſa a materialis ꝑdictoꝝ accñtiū: tñ ꝓpter vehementē agitationē in lipothoma in nauſea ſub: uerſione a magnifico vomitu ſtomachi cōicatā ipſi ſpleni effundi poteſt ad ſtomachū aliqua materia melica que cōmiſcebitur predictis. ꝓtāte igitur ei⁹ totū mouebitur ad affligēdū de q̄rto in q̄rtū. ſicut de flegmate a de cholera iā fieri demonſtratum eſt.

Ex hac igitur cōtemplatiōe theorica inferunť plura correla ria. ¶ Primū q3 radicalis cauſa egritudinis huius viri: a principalis eſt mala diſpoſitio ſtomachi ipſi⁹ ¶ Scđ3 correlariu3 q3 efficiēs cauſa hoꝝ accñtiū eſt mala cōplō ſtomachi cōpoſita ex frigida dn̄ante et calida ſubdn̄ante. ¶ Tertiū correlariu3 q3 nō cūa: tur ſtomach⁹ ab egritudine cōpoſitionali. ſ. ab op: pilatione tunicarū ſtomachi: a ꝓprie intrinſece ma: gis. ¶ Quartū correlariū q3 ſi hec egritudo ꝓcede: ret de cōpoſitionali egritudine facile ꝑmutari poſ: ſet in cōpoſitā v3 in aſa de quo nō raro in hoc ado leſcēte dubitaui. ¶ Quintū correlariū: q3 materia: lis cauſa haꝝ diſpōnū eſt materia mixta ex flegma tica materia aquoſa a mucilaginoſa dn̄antibus et cholera ab epate effuſa ꝑdictis cōmixta ſubdn̄an ter. ¶ Sextū correlariū q3 nauſea diminutio appe: titus a digōnis ꝑncipalr ꝓueniūt a materieb⁹ illis frigidis. ¶ Septimū correlariū eſt q3 corruptio di: gōnis in eo ꝑncipalr ꝓuenit a materia cholerica in ſtōacho multiplicata a cānali kiſtis fellis effundē: te ipām ad fundū ei⁹. ¶ Octauū correlariū q3 ſtipti citas vētris hui⁹ viri auget a extēdit nocumēta pre dicta. ¶ Nonū correlariū q3 ſtipticitas t[illegible] lis vētris hui⁹ viri ꝓuenit ex diſtractiōe cholice ma[illegible] riei ab

inteſtinis ad ipſum ſtõachũ.Prouenit ſc͠do a debi-
litate virtutis expulſiue inteſtinoꝝ acq̃ſita per col-
ligãtiã ipſoꝝ ad ſtõachũ.Prouenit tertio hec ſupfi
citas per minorationem aquoſitatis in glandoſis
carnibus cuius pñtia irrorata inteſtina lubriciora
reddunt:⁊ contra.¶Decimũ correlariũ ꝙ nocu-
menta cordis in eo ꝓueniunt a mala cõplexione a
ſtõacho cõicata cordi ꝑ colligantiã abſolutã ⁊ non
abſolutã.¶Undecimũ correlariũ eſt ꝙ iterũ in cor-
de acquiſita eſt ſpecies male cõplexionis frigide et
humide dominãtis:propter quod hic adoleſcẽs eſt
factus puſillanimus ⁊ eſt facta cõuerſio coloris de
rubicunditate ad ſqualiditatẽ.¶Duodecimũ cor-
relariũ eſt ꝙ nocumenta cordis in eo proueniunt a
mala cõplexione a ſtõacho cõicata cordi ꝑ colligan
tiã abſolutam ⁊ nõ abſolutã.¶Tertiũdecimũ cor-
relariũ eſt ꝙ cauſa materialis horũ accidentiũ eſt
materia vel proportionale materiebus flegmaticis
dñantibus ⁊ cholere ſubdominãti.¶Decimũquar
tũ correlariũ eſt ꝙ caſus virtutis aut lipothomica
diſpoſitio huius viri prouenit a magno nocumẽto
ꝑcepto in partibus cordis propter cuius fugã mo-
uetur cor motu cõtractiuo ad quã ſequitur multo-
rum ſpirituũ qui ſolent inueniri in ſiniſtro vẽtricu-
lo eius expulſio aut fortaſis aliqualis ⁊ magna re-
ſolutio.ſicut ergo multorũ vitaliũ ſpirituũ preſen-
tia potens eſt cor ad operationes eius:ita eorũ ca-
reſcentia reſolutione aut ſuffocatione debilitat̃ ne-
ceſſario.vt ſunt ſermones principis .xi. tertij capi-
tulo de ſyncopi in diffinitione eius. ¶Decimũquin
tũ eſt ꝙ cephalea huius viri eſt mala ⁊ verẽda fa-
tis.quoniã eſt in cerebro diſpoſitio ꝑ eſſentiã ⁊ par-
tim per colligantiã.¶Decimũſextũ correlariũ eſt ꝙ
ſi hec cephalea perſeueraret dubitabile eſt ꝙ nõ le-
dat organũ auditus viſus aut olfatus leſione di-
minutionis aut corruptionis propter dilatationeꝫ
⁊ multiplicationẽ materieꝝ vel ventoſitatũ in orga
nis predictorũ ſenſuũ.¶Ex quibus omnibus deci-
mumſeptimum concluditur ꝙ magna ſagacitas ⁊
ſolertia debet eſſe huic viro ad procurandum de ſa
nitate ſua recuperanda.

Regimen per ſex res nõ naturales eſt in
illo conſilio magno qd' incipit.
Uir inſignis eximius vtriuſqꝫ legis doctor dñs An
tonius de ꝑgamo.¶Cura aũt diſpõnũ huius viri
multipliciter varianda eſt ſꝫ varietatẽ egritudinũ
accñtiũ ſupradictoꝝ.¶Itaqꝫ primo ponã regimen
male diſpoſitionis ſtõachi cõplonalis.¶Sc͠do vero
ponã modũ curationis oppilationũ ſtõachi ⁊ alio-
rũ mẽbroꝝ que cõſequũtur has diſpoſitões.¶Ter
tio ponã aliqua inſtrumẽta rectificãtia malã diſpo
ſitionẽ cordis ⁊ cõfortatiua eius.¶Quarto ꝟo or-
dine nõnulla ponã remedia ſupticitati vẽtris cõfe-
rentia.¶Quinto ponam ea que conueniunt ad diſ
poſitionem renum ad predicta conſecutiua .¶Sex
to loco ponã inſtrumenta conferentia cephalee ſu-
pradicte.Ex quibus tandem apparebit complemẽ
tum regiminis diſpoſitionum huius viri per ſex ca
pitula diſtincta.

¶Cap̃.de rectificatiõe male diſpõnis ſtomachi.

ITaqꝫ pro rectificatiõe male diſpõnis
ſtõachi neceſſariũ vr̃ mihi ꝙ iſte ado
leſcẽs purget̃ ſaltẽ per duos ãnos in
vere ⁊ autũno.¶Pro veris purgatio
ne hũc obſeruet modũ.Uerſus finem
eñ februarij.a.v.die lunaris vſqꝫ ad
xx.eius vno mane in aurora accipiat hũc potũ.℞.
aque meliſſe ⁊ abſinthij.añ.℥.i.ſere ſimplicis ſaꝉ.
ʒ.vij.zuccari albi.ʒ.vi.caleſiant aque ⁊ cõmiſceant̃
cũ electuario:⁊ totũ calidũ per vnaꝫ horã vel duas
ante diẽ bibat̃.⁊ poſt ipſum imediate per horã dor-
miat ⁊ tardet prandiũ.v.horis ⁊c̃.in quarũ fine ac-
cipiat cyathũ vnũ aque zuccarate calide:aut cya-
thũ brodij macri pulli ꝑ quod brodiũ iterũ tardet̃
prandiũ per vnã horã.¶Die vero imediate ſequen
ti accipiat hoc digeſtiuũ.℞.oximellis cõpoſiti mel
lis roſ.co.añ.ʒ.v.aque eupatorij abſinthij ⁊ cicoree
añ.℥.i.miſce ⁊ totũ calidũ accipiatur diebus octo
cõtinuis:poſt qd' tardet̃ prãdiũ horis ad minus q̃-
tuor.¶Nono vero die imediate ſequẽti purget̃ cuꝫ
hoc.℞.pillularũ de iera cõpoſita:pillulaꝝ aureaꝝ
añ.ʒ.ß.reformẽt̃ pillule.vi.vel.vij.cuꝫ melle roſ.et
accipiat̃ hora ⁊ cõditionib' oĩbus obſeruãdis vt ſu
pra.¶Propter purgationẽ aũt in autũno celebran
dã modus obſeruetur talis.℞.pillulaꝝ cochiaruꝫ
ʒ.ß.reformẽt̃ pillule.vi.vel.vij.cũ electuario roſ.⁊
accipiant̃ oĩa in eis obſeruãdo ⁊c̃.¶Die vero imme
diate ſequẽti accipiat hoc digeſtiuũ.viij.vel.x. die-
bus incipiẽdo a.xx.die ſeptẽbris:cui' deſcriptio eſt
hec.℞.ſy.dinarij vel de biſantijs.℥.ſyr.roſ.℥.ß.aq̃
vioꝉ.ſcariole ⁊ abſinthij.añ.℥.i.miſce ⁊ calidũ acci-
piatur tardãdo cibũ horis ⁊c̃.¶Cũ ergo acceperit
ipſum dieb' tot ꝙ appareat vrina in ſubſtantia ⁊c̃.
tunc die imediate ſequenti accipiat hũc potum.℞.
aq̃ decoctiõis mẽthe ⁊ nucis muſcate ſimꝉ.℥.iij .ele
ctuarij de epithimo.ʒ.ij.ß.electuarij roſ.ʒ.i.ß.vtriũs
qꝫ eq̃lis põderis.cõmiſceat̃ ergo cũ ꝑdicta aq̃ actu
calida eligẽdo horã ⁊ alias regulas iã obſeruatas
in ſolutiuis ꝓcedẽtibus.¶Sc͠dm vero principale re
mediũ pro rectificãda mala complexione ſtomachi
eſt hoc.℞.aloes epatici electi.℥.iij.maſtices:ſpice
nardi macis roſ.ſeminũ endiuie:acetoſe ⁊ ſcariole
añ.℈.i.ſalis indi.ʒ.i.ß.puluerizent̃ oĩa per ſe.dein-
de cõmiſceant̃ ⁊ infundant̃ in ſucco menthe ⁊ exicce
tur ſub radijs ſolis:deide iteꝝ remoueat̃ ſucc' dua
bus vicibus ⁊ exiccet̃.de hac ergo materia fiãt pil-
lule de q̃bus iſte vir omni fine.v.vel ſex dieꝝ vnã ac
cipiat ꝑ mediã horã ante cenã qñ in ſtõacho ei' ꝑce
perit nauſeã ⁊ anguſtiã:aut ꝑdictã pillulã accipiat
ꝑ duas horas poſt cenã qñ magis moleſtabit̃ a do
lore capitis.Et iteꝝ attẽdat ꝙ in dieb' in q̃b' acce-
pit ſyrupos antedictos ſi vẽter ei' nõ eſſet bñ fluxi-
bilis de iſtis pillulis põt accipe vnã ꝑuã parũ añ ce
nã:imo earũ vſus in magna ꝑte vite ſue erit ſuffi-
ciẽs rectificare ſtõachũ:caput:⁊ oĩa mẽbra ꝑdicta q̃
leſa ſunt.¶Tertiũ ꝓncipale remediũ eſt vt iſte ado
leſcẽs omni ſeptimana ſaltẽ ſemel in aurora deglu-
tiat coclear vnũ xilobalſami cõditi.Eſt eñ vigora-
tiuũ diſpoſitionis ſtomachi carminat vẽtoſitates:⁊
digeſtionẽ procurat ⁊ capiti ⁊ cordi magnum affert

[illegible]amentū.¶Quartū principale remedium eſt vt
iſte iuuenis lōgis diebus in fine ſuarū cibationum
comedat.℥.ß.ſolide confectionis facte de corticis
[illegible] carne citri.⁊ eſt ſublime remediū ad oīa ꝑdi
[illegible]¶Quintū remediū ꝓncipale ē hoc.℞.cinamo.
[illegible].℥.j.ligni aloes ſpice nardi macis añ.℈.j.pul
[illegible] mēthe folij:⁊ leucopiperis.ana.ʒ.ß.puluerizē
tur oīa per ſe:deinde cōmiſceanť ⁊ iſtis aromatib⁹
vtat̄ [illegible] oībus fere cōdimentis ſuis.¶Sextū reme
dium principale eſt vt aliqñ ante prandiū ſaltē per
du[illegible] horas comedat duo grana carpobalſami be
ne [illegible]alticata ⁊ degluttita.¶Septimū principale re
[illegible] eſt hoc.℞.laudani electi.ʒ.ij.reſine clare et
m[illegible].℥.j.folij xiloaloes ameos calami aromatici:
ca[illegible]omi maioris.ana.℈.j.mēthe.ʒ.ij.diſſoluať
[illegible]a cū ſufficiēti quātitate cere albe ſimul cū lau
dano:⁊ coquanť vſq ad bonā glutinoſitatem.Ex
hac quidē materia fiat extēſio ſup pāno de grana
figure ſcuti [illegible] magne amplitudinis:ita vt cōprehē
dat medietatē [illegible]ocundrioꝝ ⁊ applicet a pomo
granato vſq ad [illegible]bilicū.⁊ ibi p multū tp̄s potte
tur renoua[illegible]o [illegible] fuerit ⁊ proptie cū ca
lore naturali fuerit [illegible]olutū.¶Ultimū principale
remediū eſt vt iſte adoleſcēs faciat ſibi fieri pluma
ciolū de fuſtanco ⁊ impleat pluma vulturis aut ſal
tem minutiſſima pluma anſeris ⁊ ip̄m amplexatū
magna parte noctis ſup ſtomacho hypocūdrijs et
toto vētre retineat bñ calidū:⁊ ꝓpter hoc rectifica
bitur diſpoſitio ſtomachi ſui.

¶Capl̄m de cura oppilationis ſtomachi.

Oppilationes in ſtomacho ſoluerūt acci
dere coartatorie vt in pluribꝰ a materia
genita in eo per viā indigeſtionis.⁊ qñq
aliūde ꝓpulſa ad ip̄m vt a capite pecto
re epate ſplene:verūtñ vt in pluribus op
pilationes ſuccedūt male cōplexioni debilitāti vir
tutē digeſtiuā.vñ ſuꝑfluitates in fundo ſtomachi ⁊
in ore eius inferiori exiſtētes etiā tunice eius in inte
rioꝛi [illegible] inferius oꝛificiū frequēter claudunt.
Et ſi [illegible]tingat eas eſſe ſubtiles imbibunť in tunica
[illegible] p ſe.⁊ ſi flegmatice fuerūt cōmixte cū cho
ler[illegible] penetrationē a ſubtilitate ipſiꝰ.¶Ex
qu[illegible]cto apparet ꝙ intētio in earū cura eſt
q[illegible]ma eſt euacuatio minoratiua eaꝝ.
[illegible] ipaꝝ.tertia ē eradicatiua eductio
ip[illegible]mptio ⁊ exiccatio eius cū medi
cinis [illegible]achū.¶De rebꝰ vero cōibus
et [illegible] ad oēm materiā ꝑdictā eēt hic
po[illegible]℥.ß.reubarbari electi aga
rici.a[illegible] añ.gra.ij.ſalis gēme.g.j.
miſce ⁊ totū in p[illegible]ť cū.℥.ij.aque decoctio
nis aſſari calide.¶S[illegible]er ad hanc intentionem
vtiles eſſent he pillule.℞.pillulaꝝ de iera maioꝛi:
pillulaꝝ de agarico.añ.℈.j.boni pōderis fiāt pillu
le.vij.cū electuario roſ.⁊ accipiantur cū conditionī
bus ob[illegible]dis ⁊c.¶Secūda intētio complet per
[illegible]onē ſuius ſyrupi.℞.ſy.cōpoſiti aceto
ſi.ſy.[illegible]o.añ.℥.ß.aque feniculi:⁊aſſari.añ.
℥.j.ß.miſce ⁊ [illegible] accipiať calidū obſeruādo vt de
alijs ſyrupis.¶Complet autē intētio tertia eradicā
di materiā cū hac infuſione.℞.aque eupatorij aq̄
aſſari ana.℥.j.ß.agarici electi.ʒ.j.ß.reubarbari.℈.
ij.zinzibe.℈.ß.ſpice nardi.g.v.ſalis gēme.g.ij.zuc
cari albi.℥.ß.puluerizentur omnia et infundantur
in aquis predictis calidis per naturalem diem:de
inde calefiant et colentur cum expreſſione vehemē
ti:quoꝛum colatura bibatur in auroꝛa memoꝛādo
regulas.Si quis autem deſideraret habere ſoluti
uum delectabiliꝰ.accipere poteſt.ʒ.iiij.ß.de electua
rio ido:aut.ʒ.iij.electuarij de dactylis vel dyafinico
nis.qđ idē eſt cū vino calefacto obſeruādo.¶Quar
ta vero intētio cōpleri pōt ꝑ ea que pteracta fuerūt
in ꝑdicto caplo.⁊ ꝓprie per adminiſtrationē duarū
confectionū:⁊ ceroti ibidē deſcripti ⁊ electuarij de
xiloaloes:que ꝓ hac intētione optima eſſent.¶Ue
rumtamē tria ponā inſtrumēta debilitatioꝛ laſſitu
dinis ſtomachi remotiua ⁊ materieꝝ in eo exiſtētiū
cōſumptiua.¶Quoꝝ primū eſt.℞.olei de maſtice.
℥.j.olei nardini:⁊ abſinthij ana.℥.ß.ſpice ⁊ calami
aromatici:xilobalſami:xiloaloes:ameos añ.ʒ.ß.mē
the.ʒ.j.ß.ciperi roſ.ſpodij.ana.ʒ.j.conquaſſenť oīa
puluerizata in moꝛtario diu:⁊ de hoc linimēto ſal
tem ꝑ.xv.dies ante prandiū ⁊ cenā calefacto ſtoma
chus inungať ⁊ ſupponať ſtupa canapina diligen
ter calefacta.¶Secundū vero remediū eſt hoc.℞.
electuarij dyacalamētī.ʒ.ij.aque aſſari:⁊ aq̄ men
the.ana.℥.j.miſce ⁊ accipiať in auroꝛa calefactum
hoc totum.v.vel.vj.diebus.¶Tertium vero reme
dium ſpeciale eſt vt in auroꝛa quibuſdā diebus:vt
x.vel.xij.cōtinuis degluciat grana.iij.maſticis cla
re ⁊ electe.hec quidē remedia facere poterit quādo
perciperetur maioꝛem eſſe leſionem in ſtomacho ꝙ
in capite:lȝ etiā ip̄a eadē vtilia foꝛent qñ ſimul ſto
machus ⁊ caput egra ⁊ debilitata perciperet.

¶Capitulū de regimine nocumēti coꝛdis.

Nocumentū coꝛdis in hoc cōmēdatiſſimo
adoleſcēte nō eſt ei egritudo ꝑ eſſentiā:
ſed per colligantiam eius ad caput.Cū
ergo ipſe percipit vehementē caliditatē
totius coꝛpoꝛis per reſolutionē que aſſo
ciat ſibi motus quaſi ſyncopales:⁊ defectus quaſi
gumoſitatis.Tunc pꝛimum remedioꝝ eſt frequē
tare aſſumptionē xilobalſami conditi duobꝰ caplis
ꝑcedentibꝰ ꝑtactis.¶Secundum principale inſtrm
eſt vt tribus vel quattuoꝛ mane in auroꝛa bibat.ʒ.
j.electe tyriace andromachi etatis ad minus.12.an
noꝛū cū.ʒ.ß.aque roſ.muſcate tepide.¶Tertiū in
ſtrumentū ꝓncipale eſt vt ſepe accipiat de cōfectio
ne dyamuſci dulcis q̄titatē vniꝰ nucis muſcate:bi
bendo poſt ipſam.℥.j.aque ſublimationis folioꝛū
baſilicois gariofilati.¶Quartū remediū eſt:vt q̄ſi
ſemꝑ poꝛtet appēſuȝ collo ſuo fruſtū ſmaragdi ele
cti:aut ſaltē radicē vnā coꝛalloꝝ rub oꝝ electoꝛū.
¶Quintū ꝓncipale remediū eſt hoc.℞.roſ.ru.que
nondū expāſe fuerūt.ʒ.j.ß.lābruſce:floꝝ ſalicis.añ.
ʒ.j.ben albi ⁊ ru.floꝝ baſiliconis ⁊ ſeminis ciꝰ:de
drolibani.maioꝛane.añ.ʒ.j.melliſſe.ʒ.j.ß.cāphore.
℈.j.ambre electe ℈.ß.muſci.g.ij.puluerizenť om
nia per ſe.deinde ligentur in ſyndōe retoꝛta de gra
na:et ſepe odoꝛetur.¶Si autem iterum per hoc nō

alleuiaretur cordis debilitas ꝛ lipothomia. q̄ michi
valde ſuſpecta ſunt: tūc iterū eidē ꝓuideat̄ cū hoc
epithimate. ℞.aq̄ meliſſe lib.j.aque roſ. muſcate:
violarū: floꝝ ſalicis: ꝛ lābruſce.añ.lib.ß.ſpodij: roſ.
ſandaloꝝ amboꝝ oſſis de corde ceruii: folioꝝ et ſe-
minis baſiliconis.ana.℈.ij.muſci.g̃.ij.ambre gra.
v.vini maluatici metretā vnā.ſpecies oēs aliquan
diu bulliant cum aquis ꝛ vino ꝑ quartā partē ho-
re.in quibus infundatur quadratū fruſtū pāni de
grana: ꝛ calidū mediocriter applicet̄ cordi ol hora
quater vel quinq̄es. Et ſi in p̄dictū liquorē iterū in
funderet̄ fruſtū ſpōgie mollis ꝛ ſepe odoraret̄ etiā
grādi iuuamēto conferret. ¶ Adhuc iteꝝ ſi cordis
nocumēta p̄dicta nō tā faciles celeriter alleuiarent̄
q̄tum oporteret: tūc accipiant̄.ʒ̄.ij.ſpecieꝝ epithi-
matis immediate ante ſcripti: ꝛ cōmiſceant̄ cuʒ.ʒ̄.
v.farine ordei.ꝛ.℈.j.croci: ꝛ bulliāt cū ſufficiēti q̄n-
titate vini antiqui aromatici vſq̄ ad conuenienteʒ
ſpiſſitudinē. Deinde in mortario cōterant̄ cū quat
tuor folijs auri: ꝛ.ʒ.j.pulueris margaritarū nō vi-
tiataꝝ: ꝛ de hac materia extendat̄ ſuper panno de
grana predicto ꝛ calidū applicet̄ ſup mamilla ſini-
ſtra. mirabiliter eñ omnē reſolutionē ꝛ lipothomi-
cam diſpoſitionē cordis ꝑ ipm̄ alleuiari vidi in ſpa
tio minori octaue partis hore.

¶ Caplm̄ de regimine abſcindēte ſtipticitatē vētris.

Cauſe ſtipticitatis vētris in hoc viro in p̄-
mo huius opis caplo declarate ſunt.ꝛ lʒ
ſtipticitas in ipſo multipliciter ꝛ mltis re
medijs abſcindi poſſit: dn̄q̄ tñ meliora ꝛ
ſecuriora inſtra deſcribā. ¶ Primū itaq̄
ipſoꝝ eſt hoc cliſtere. ℞.radicū altee: ꝛ lilioꝝ albo-
rum.añ.M.j.maluaꝝ: blete. mercurialis.añ.M.j.
ß.ſeminū feniculi.petroſelini.carui.añ. M.j.tertiaʒ
partē bulliāt in lib.v.aq̄ vſq̄ ad ꝯſumptionē medie
tatis.ꝛ de colatura cū expſſione ipſaꝝ accipiat lib.
j.olei oliuaꝝ.ʒ̄.iij.ſalis cōis.ʒ.ß.zuccari ru. caſiefiſ.
añ.ʒ.iij.miſce ꝛ totū accipiat̄ per horā ante cenam.
¶ Scōm ꝟo remediū eſt. q̄ accipere pōt ꝑ mediam
horā añ cenā fruſtū vnū caſiefiſtule lōgitudinis di-
giti indicis extra cannā cōfractā ſuggēdo medul-
lam eius. ¶ Tertiū vero p̄ncipale remediū eſt q̄ ac
cipiat.℈.j.ſene p̄parate deſcriptiōe mea immedia-
te ante cenā.cū medio ſcutellino brodij carniuʒ vel
vini electi calefactoꝝ. ¶ Quartū ꝟo p̄ncipale reme
diū eſt q̄ parū ante cenā deglutiat.ʒ.iij. electuarij
de epithimo deſcriptiōe mea. ¶ Quintū ꝛ vltimū ꝛ
melius oībus alijs eſt vt ante cenā immediate de-
glutiat de electuario de pſilio q̄titatē.ʒ.ij.vel triuʒ
aut quattuor ſm̄ ſtipticitatē maiorē aut minorē.re
memorādo tñ in hoc caplo q̄ non minus vtile eſſet
vti pillulis ſupra cōpoſitis in caplo de purgationi
bus veris ꝛ autūni ſm̄ modum ibi datum.

¶ Caplm̄ de p̄ſeruatiōe ab oppilatiōe apoſtemate
lapide excoriatione veſice vel renum.

In hoc capitulo parumper contemplan-
dum eſt ne adoleſcēs iſte incurrat oppila
tionē apoſtema lapidē vel excoriationeʒ
veſice ꝟ renū.nā plerīq̄ eueniūt dolores
eidē in renib⁹ diſtēſi.ꝛ etiā ꝑ ſpine partes
inferiores qui nō ſunt in lumbis exterioribus.ſʒ in
partibus interioribus p̄dictis. Et hoc quidē verifi-
cat̄ per ſignum ſumptuʒ ab exeunte mutato qđ eſt
vrina. Nā plerūq̄ poſt dolores ſtomachi ꝛ ventris
inferioris ſuꝑuenit ei mict⁹ vrine in q̄titate diſcre-
ta.idē frequenter qui ſm̄ modernos ſtrĩa nolatur.
vel diſtillatio vrine. Etiā in quātitate cōtinua.quia
multā ſingula vice emittit vrinā que iteꝝ cōturba-
ta eſt flegmate mucillaginibus.trūbis.harenis. et
petaloidibus cōmixta q̄multis.ꝛ hoc q̄dē pſeuerā-
do ꝓuenire nō pōt ab altera parte q̄ a renib⁹ ꝛ vri
nalibus vijs.ꝛ ſunt Auic.fen noues.18.a tertij colli
gēdi.caplo de egritudinib⁹ renū.vbi inq̄t. Et cū ali-
quis hʒ diſpoſitionē ꝓpter quā ad mingēdū ſurgit
multotiēs ꝛ multū.tunc ſcias q̄ in renibus eius eſt
egritudo.patet aūt intelligēti q̄ materia ſaltē groſ
ſa facile poſſet oppilatiōes efficere in vijs vrinalib⁹
et ipſa eadē multiplicata in eis ꝛ retēta leuiter apo
ſtemare poterit p̄dictas partes. Et ſi ibidē materia
putreret abſq̄ apoſtemate valde facile poſſet ꝓpter
acuitatē ſuā p̄dictas excoriare partes: ꝛ vlcera l eis
efficere. Cū aūt materia talis nō multū groſſa eſt ꝛ
a calore excoquit̄.in harenas cōuertit̄. maxime qñ
ipſa nō diu retinet̄ in renibus ante colatoriū pānicu
lum eoꝝ. vbi ecōtra qñ retinet̄ ꝛ groſſe flegmati cō
miſcet̄.ꝛ maiori coctiōe adurit̄ in lapides ꝯuertit̄.ꝛ
ſi cōtigat illos dolorē efficere in pānicula colatorio
nō raro ꝓpter vehementē impulſionē a virtute fa-
ctā nō ſolū debilitabit poros colatorij. verūtamen
etiā frāgit̄ ꝛ ſcindit̄ ab eis intantum q̄ renes ꝛ vrini
des.ꝛ nō raro veſicā ad mala vlcera perducit fre-
quentius incurabilia q̄ ſanabilia.

Propter quod antea q̄ hic moraliſſi-
mus adoleſcēs ꝑdu-
cat̄ ad hec accedēti a ſeptē remedijs eidē prouidere
decreui. ¶ Quoꝝ p̄mū p̄ncipale eſt. vt cū iſte ꝑcepe
rit dolores in ſpina ꝛ ilijs.tūc ſtatiʒ accipiet hūc po
tū. ℞.caſſie nuꝑ extracte de cāna cū aq̄ milei ſol.ʒ.
vij.reubarbari electi.℈.j.ſpice nardi.g̃.v. ſalis gē-
me.g̃.j.miſce ꝛ totū accipiat̄ in potu cū.ʒ̄.ij. aq̄ de-
coctiōis duoꝝ ſebeſtē calefacte.ꝛ obſeruet oīa in ſo
lutiuis oībus ordinata. ¶ Scōm p̄ncipale remediū
eſt hoc. ℞.aque ſparagi.ʒ̄.ij.aque apij.ſyru.de ſe-
beſten añ.ʒ̄.j.miſce ꝛ calidū accipiat̄ ſicut ſupra di
ctū eſt de alijs ſyrupis obſeruādo. ¶ Tertiū p̄nci-
pale remediū eſt.vt cū acceperit hūc potū per vnā
ſeptimanā.tūc die immediate ſequēti euacuet̄ ma-
teriei reſiduū cum.ʒ.iij. electuarij indi deſcriptiōe
Meſue in antidotario cū.ʒ̄.ij aque apij. ¶ Quartū
principale remediū eſt.vt iſte vir ſemꝑ recipiat an-
te prandiū ꝛ cenā coclear vnū huius tragee deglu-
tite. ℞.ſeminū endiuie.acetoſe.ſcariole.calamenti.
politrici ca.ve.añ.ʒ.ß.granoꝝ milei ſol.ʒ.iij. orobi.
ʒ.j.ß.zuccari triplū pōderis omniū.pulueriʒent̄ oīa
per ſe.deinde cū zuccaro commiſceatur. ¶ Quintū
pricipale remediū eſt hoc. ℞. olei nardini.ʒ̄.ij. olei
amigdo.amararum.ʒ̄.j.olei de ſiſamo.ʒ̄.j.ß.butyri
non ſalit.ʒ̄.j.croci.ſpice nardi.ana.℈.ij. cere albe
quantū ſufficit.fiat vnguentū molle.de quo partes
illoꝝ oēs ꝛ ſpine a furcula ſpatularum inferius bñ

calefacto inungatur mane ⁊ ſero ante cibū: ⁊ ſuper ligentur cum lana mollificata. ¶ Sextū vero pñcipale remediū eſt hoc. ℞. capil. ve. ʒ. j. ſpice nardi: ſe[illegible]s apij: feniculi: ⁊ petroſelini añ. ℈. ij. aniſi liquiritie [illegible] ſolis. añ. ℈. iiij. cere albe q̄ſtū ſufficit: ⁊ fiat vnguentū molle. ⁊ in fine coctionis cōſpergat cum aceto ſq[illegible]tico. ¶ Ultimū vero remediū eſt: vt iſte [illegible] freq̄nter aſſueſcat bibere cyathū. ß. aq̄ decoctio[illegible] rubee tinctoꝝ recētis calefacte cū. ℥. ß. penidiaꝝ [illegible] ꝑ duas horas ante cenā. quib⁹ vero ex tali po[illegible] ſtringit nauſea ſoleo dare ad comedendū radicem vnā predicte plāte recētis lōgitudine digiti me[illegible] dij [illegible]cripta hora ad comedendū ante cenā. ⁊ forte q[illegible] oppilationibus renū medicinā huic parē inuenies: ſʒ [illegible]ſi cū magna difficultate meliorē nō reperies.

¶ Capitulum de inſtrumentis conferentibus cephalee.

[illegible]et plurima imo fere remedia oīa que i[n] [illegible] antecedētib⁹ caplis poſita ſunt: tā [illegible] p[illegible]rgationū vniuerſalium q̄ ex p[illegible] ⁊ diuertētiū: ⁊ coꝝ q̄ con[illegible] poſſent ꝯferre in hoc cap. nihilominus hic ponā octo inſtrā q̄ multū appropriata erunt ⁊ conferentia cephalee. i. magno dolori capitis huius adoleſcentis. ⁊ cum hoc poſt vniuerſalia predicta leuius: et cum minori occupatione approximari poterunt.

Et primū quidē eſt: vt oī ſeptimana bis aut ſaltē ſemel ante cenā ꝑ cōpletā horā abluat ſibi extrema inferiora ab inguinibus vſq; ad pedes cū hac decoctiōe calida a ſuperioribus ad inferiora trahēdo cū fricatione cōuenienti. ℞. folioꝝ lauri: calamēti mētaſtri: hedere et eupatorij. añ. ℳ. j. roſ. ℳ. iiij. ⁊ incidant ⁊ coquant cū quattuor ſitulis aque vſq; ad cōſumptionē medietatis de q[illegible] fiat vt dictū eſt. ¶ Scḋm pñcipale remediū eſt q̄ dieb⁹ intermedijs inter ablutionem [illegible] ⁊ ſcḋam aſſueſcat ſibi fieri fricationē predictis [illegible] a ſuperioribus ad inferiora trahendo vt dictū eſt. ⁊ ſi non habet tempus occupandū in fricationi[illegible] que ind[illegible] gerēt tpe hore ſaltē medie. tūc loco [illegible] ſibi fieri ligaturas ſup clanicula pe[illegible]tos bene conſtringēdo cū choꝛdis [illegible]. Altera aūt vice faciat eas fieri ſuper [illegible] digitos. ⁊ melius eſſet vt aliqñ applic[illegible] in carnoſa parte tibiaꝝ domeſti[illegible] ibi teneret ſaltē ꝑ mediā horā [illegible]ficatione. Et altera vice appli[illegible] domeſtica parte coxarū in loco li[illegible] iterū applicaret eas in inferiori parte [illegible] renoluendo ꝓcederet applicando ventoſ[illegible] de [illegible] ad coxas et de eis ad nates renoluēdo ꝓcedere. ⁊ hec q̄dē inſtrā meliora forēt q̄ abl[illegible] ⁊ ligature predicte. Et ſi ꝓdictas vē[illegible] ſemel [illegible] bis in anno in vere ⁊ in autūno a[illegible] ꝑoſt purgationē in illo tpe faciā cū ſca[illegible] no eſſet ei ſue curationis inſtrumen[illegible]. ¶ Tertium principale remediū eſt vt iſte vir in ſ[illegible]a ſemel aut bis maſticet electi agarici q̄titatem vnius grani fabe expuēdo totum qḋ attraheretur a capite ⁊ nihil degluciēdo de illo. Et ſi terreretur ex amaritudine agarici tunc loco illius maſticet radicem vnam calami aromatici aut duo vel. iij. grana carpobalſami: vel totidē grana cubebarū ſaltē per quartā partē hore. ¶ Quartum inſtrumentū principale eſt hoc. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ß. floꝛum hedere: ſticados ſpice nardi. añ. ʒ. j. macis maioꝛane. añ. ʒ. ij. aſſari: origani. ana. ℈. ij. lambruſce. ʒ. i. ß. puluerizentur oīa per ſe. deinde cōmiſceantur: ⁊ ligentur in ſyndone retoꝛta de grana et ſepe odoret. ¶ Quintum principale remedium eſt: vt cum iſte vir querit ablutionem capitis tūc faciat ipſam cum aqua cineris in qua prius decoquātur aſſari pānis poꝛcini: ligni aloes: ⁊ extremitatū hedere ana. ℳ. j. maioꝛane. ℳ. ij. ⁊ faciat ablutionē cum ſapone: in cuius. ℥. j. incoꝛpoꝛentur. ʒ. ß. pulueris ireos. ¶ Sextum principale remediū eſt hoc. ℞. gariofiloꝛum: ligni aloes. ana. ʒ. j. roſaꝝ lambruſce ſandaloꝛum alboꝛum ana. ʒ. ß. puluerizentur oīa ꝑ ſe: deinde commiſceantur. ⁊ de hoc puluere in tempoꝛe veris ⁊ autumni poſt deſcriptas purgationes vtatur ſuperaſpergendo parti anteriori capitis a ſummitate eius vſq; ad frontem excluſiue per medietatem capitis per quattuor digitos: ita vt amplectatur locū cōmiſſure ſagittalis ⁊ coronalis continuando hunc modum puluerizādi ſaltem ꝑ vnū menſem: ita tñ q̄ ſemꝑ pectinādo deponat primū puluerē qñ vult apponere ſcḋm ⁊ forte q̄ hoc inſtrū melius eſſet ei q̄ ablutio capitis licet etiam ipſa nō ſit reprobāda. ¶ Septimum principale remedium eſt hoc. ℞. iere Gal. ℥. ij. ſalis indi. ℥. j. ß. fiat electuarium de quo. ℥. j. ß. ponatur in lib. j. decoctiōis maluarum: blete: mercurialis: ⁊ violarum in diebus caloris: quibus addātur aſſari: maioꝛane: ſticados. ana. ℳ. ß. in diebus frigoꝛis. ⁊ hec tota materia mixta poſt purgationes veris ⁊ autūni. accipiat cliſteria quattuoꝛ in quattuoꝛ ſeptimanis applicanda. ¶ Ultimum vero inſtrumētum eſt. vt ſi per hec particularia remedia non inuenit manifeſtū iuuamentum in eradicatione ſue cephalee. tunc omni tempoꝛe anni vti poteſt pillulis ſupraſcriptis accipiendo de eis vnam vel duas poſt cenam per duas horas. Et ſi quereret habere remedium particularius appropriatum. tunc vtatur iſtis pillulis. ℞. pillularū aſſaiaret deſcriptione Auicen. prima tertij. capitulo de canonibus curationis capitis. ʒ. j. ß. pillularū de ſarcocolla deſcriptione Auicen. quinto canonis ſumma prima tractatu de pillulis. ʒ. j. incoꝛpoꝛentur ſimul. et fiant pillule de omni. ʒ. vj. de quibus iſte commendabilis vir accipere poteſt vnam bis in ſeptimana per duas horas poſt cenā. eradicabunt enim materiam ſue cephalee que mixta eſt ex cholera et flegmate reprimendo et prohibendo cōmunicationem vapoꝝ ad cerebrum. quod ſibi ſua miſericoꝛdia concedere dignetur altiſſimus per infinita ſecula benedictus ad laudem dei. Amen.

Conſilium. 5. De ſoda a materia cholerica citrina proue[illegible]te partim per colligantiam ab epate. et pa[illegible] per eſſentiam nocumenti ipſius cerebri.

Hic nobilis adoleſcēs veronēſis egrotat ſoda .i. dolore capitis magno: qui apud grecos cephalea nolatur ⁊ eſt dolor medietatis anterioris capitis pertingens vſq ad frontē. ¶ Prouenit aūt dolor iſte partim per colligantiaʒ ab epate ad caput. partim per eſſentiale nocumētū cerebri in quo inualuit mala cōplō calīa cū dñto cholere citrine facte ex mixtiōe flegmatis aquei cū chola rubea que materia ſiue in cerebro ei⁹ generet̄ p vīā mixtionis cholere delegate ab epate ad caput: ⁊ flegmatis aquei in venis pāniculoꝝ cerebri abūdātis. Siue hec materia pīa in epate generet̄ ex cōmixtione duaꝝ materieꝝ p̄dictaꝝ adinuicē. nō tollit̄ ex hoc tñ q̄n egritudo ſit p colligātiā ⁊ p ēntiā denominanda. qđ et appet demōſtrari poſſe: qm̄ qñ eſt diſcraſia epatis. ꝓpter cibos vel alias cauſas notabiliter intēditur dolor in capite: ⁊ ecōuerſo. dū bene diſponitur epar manifeſte remittetur dolor capitis. propter qđ apparet ꝙ cura hui⁹ diſpōnis. dependet ex rectificatiōe epatis ⁊ mundificatiōe cerebri ⁊ cōfortatione eorū amboꝝ ſimul. ¶ Signa aūt vlteriora hāc diſpōnem notificātia nō eſt neceſſariuʒ hic adducere: qm̄ res eſt per ſe nota. ſi diligenter perquirantur ſigna a tactu capitis ⁊ epatis accepta: et a pulſu magno veloci: ⁊ frequenti: etiā in tēporib⁹ ꝑcepto. Et adhuc a vigilia: ſiti: amaritudine oris et ſputo aliquando ad ſalſedinem lʒ leuem: aliquādo ad amaritudinem tendente: ⁊ ſic de alijs: propter quod regendus eſt iſte vir regimine conuenienti: vt in ſequentibus nunc apparebit.

Euitet ergo ſtationē in locis calidis et vehementer ſiccis: ſed aer eius declinet ad leuē caliditatē ⁊ euētatus exiſtat ⁊ elongatus a curſibus aquaꝝ ⁊ conuallīū: ⁊ a locis reumaticis terraneis ⁊ antiquorū edificioruʒ: ⁊ caput eius in nocte ſaltem leui coopturā tueatur. Et caueat a ſtatione aquilonaris venti. ꝓpterea q: recludit poros ⁊ materias in cerebro ꝯfirmat. ¶ Fugiat etiā hic vir cibaria rebus acutis cōdita. velut raphanū: cepe: alleuʒ: ⁊ conſilia. ⁊ dimittat oīa que humores corporis exacuūt ⁊ inflāmāt. velut croc⁹: piper: ⁊ reliq̄ aromatica calida. Et caueat abvſu rerum ſua multa euaporatione replentium cerebrū: velut ſunt legumina: lac: brodia pinguia: ⁊ fructuū multitudo. ⁊ dimittat etiā viſcoſa ⁊ oppilātia epar ⁊ venas ꝓpter q̄ intenditur caliditas in mēbris propter ꝓhibitā euentationē. Salſa ēt cibaria multuʒ nō ſunt ei ꝯuenietia. In reliq̄s habeat licentiaʒ ſuo mō. ¶ Dimittat etiā quantū pōt exercitia ⁊ fortes mot⁹ tā aīales ꝙ corporales ⁊ ꝓprie ſup cibo. Imo ꝯuenienti⁹ eſt ei quieſcere ſaltē vſquequo erit ſanitati reſtitut⁹: qđ cito erit ei. ¶ In mō aūt ſue cibationis moroſe comedat: ⁊ non impetuoſe deglutiat cibos ⁊ potus abſq cōgrua maſticatione. Et quia cholericus eſt nō cofert ei abſtinētia longa ne inflāmetur epar: ſed ꝯuenientius eſt ei ter comedere in die inter cenā ⁊ prandiū aliq̄d accipiendo circa horā 20ᵃᵐ ꝙ abſtinere ſuperflue: aut ꝙ bis ſtōachū multo cibo replere ⁊ potu. ¶ In dormiēdo tempus expendat cōdecens: ne ꝓpter multas vigilias virtus debilitetur ⁊ cerebrū eius ad exiccationē ꝑducatur que ſit cauſa attractionis materierū ab inferioribus mēbris ad ſeipſum. ꝓpter qđ temporibus condecentibus laudo ſibi dormitionē per octo horas in naturali die fiendā magis ꝙ pauciori tempore laboret dormire. ¶ De paſſionib⁹ vero anime: qm̄ iſte vir complexione choleric⁹ eſt: ⁊ hʒ materias humorales facile accenſabiles. Ideo euitet aīe accñtia quibus velox ⁊ vehemens motus ponitur in ſpiritibus ⁊ humoribus: vt ſunt ira: furor: iracundia: velocitas ⁊ fortitudo cōturbati ſermonis. Et in ſumma oīum horū accñtiū euitet intemperiem: ꝓpter q̄ cor ⁊ pectus vehemēter inflāment̄ ⁊ ꝑducant̄ ad anhelitū magnum velocem ⁊ frequenteʒ. ꝓpter qđ correlarie cōcluditur. Iſte vir parcus exiſtat in aſſūptione potus vini ſaltem fumoſi ⁊ valde potentis. ⁊ adhuc temperiem in multitudine ponat ⁊ frequentia coeundi. hec eñ fortaſſe perducerent ipſum ad antiquam ſodam vel cephaleam incurabilē. et malorum accidentium productiuam.

Regimen itaq medicinale huius cephalee cōpletur per octo remedia cōgruis tēporibus adminiſtrāda: vt nunc ſcribitur. ¶ Primuʒ itaq hoꝝ eſt ꝙ iſte vir adueniēte medietate ſeptembris purget̄ per hunc modū. ℞. ſyrupi roſati. ℥.j. ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥.ß. aq̄ acetoſe: aque cicoree ⁊ abſinthij. aā. ℥.j. miſce. ¶ Item recipe pillulaꝝ cochiarū ⁊ de reubarbaro. aā. ʒ.ß. boni pōderis cū electuario roſ. forment̄ pillule. vij. ⁊ accipiant̄ vno mane in auro: a dormiēdo poſt eas per horā vnā: ⁊ poſt quinq horas ab aſſumptione earum bibat cyathū vnū aq̄ ordei zuccarate calide ⁊ poſtea prādeat per horā vnā poſt iſtā aquā. ¶ Poſt illū minoratiuū accipiat digeſtiuū ſupraſcriptū eadeʒ hora calidū ſeptē diebus cōtinuis: ⁊ poſt ipſuʒ tardet cibū horis quatuor. ¶ Aſſumpto ergo digeſtiuo octaua ſequēti die purget̄ p hūc modū. ℞. caſſie nup ꝑparate cū aqua endiuie. ʒ. vij. reubar. electi. ʒ. j. ſpice nardi. g. v. ſalis gēme. g. v. aq̄ lactis. ℥. iiij. miſce ⁊ parū calidū accipiat̄ obſeruādo poſt ipſuʒ cōditiones q̄ ſcripte ſunt poſt pillulas ꝑcedētes. ¶ Secundū vero ꝑncipale remediū eſt. ꝙ adueniente vere circa finē februarij. i. ꝑncipiuʒ martij purget̄ per hunc modū. ℞. electuarij roſarū. ʒ. j. electuarij idi. ʒ. iij. vtriuſq auari ponderis miſce. ⁊ bibat̄ cū tertia parte cyathi vini albi aromatici ⁊ calefacti. ⁊ poſt hoc obſeruentur conditiones que ſuperi⁹ dicte ſunt obſeruari debere poſt pillulas. ¶ Die vero ſequēti accipiat hoc digeſtiuū hora ⁊ modo dicto de digeſtiuo autūni. ℞. mellis roſati. ſyrupi cōpoſiti acetoſ. ſyrupi de abſinthio. aā. ℥.ß. aque bethonice. ℥.j.ß. aque cicoree. ℥. ij. miſce. ¶ Poſt illud vero digeſtiuum mane immediate ſequenti purgetur cum iſtis pillulis. ℞. pillularum de iera maiori. ℈. ij. pillularum cochiarum. ℈. j. fiant pillule. vij. cum ſyrupo compoſito aceto. et accipiantur obſeruando cōditiones in alijs pillulis narratas. ¶ Tertiū vero principale remedium eſt hoc. ℞. aloes epatici electi

ʒ.iiij. reubarba.electi.⁊ agarici.ana.ʒ.j.dyagridij.
℈.ß.maſticis roſarum.ſe.acetoſe:endiuie:⁊ cicoree
ʒinʒi.ſpice.ana.℈.ß.ſalis indi.℈.j.puluerizentur
oīa per ſe.deinde commiſceantur ⁊ infundant̄ in.℥.
[illegible] ſucci endiuie.⁊.℥.j.ſucci maiorane:⁊ cōmiſcean
tur ⁊ ponant̄ ſub radijs ſolis:vſq₃ quo exiccent̄.de:
inde itez ſuperaddant̄ ſucci ⁊ permittant̄ exiccari:
vt dictu eſt tribus vicibus renouādo.de hac igitur
materia fiant pillule de omni.ʒ.vj.vel.vij.de quib⁹
tempoꝛe quo aſſumit digeſtiua:⁊ alijs tempoꝛibus
omnibus in ſeptimana bis vel ter accipere pōt vnā
parū ante cenā ⁊ ſecundā per duas hoꝛas poſt ce:
nam cōtinuando eas ſm̄ ꝙ viderit neceſſitatē ma:
ioꝛem vel minoꝛē cū capitis alleuiatione:aut graui
tate eius ⁊ nō dubito ꝙ hec pillule ſunt potētes ad
eradicandū doloꝛē ſuum ⁊ preſeruandū ipſum ab
incurſu in ipm̄.⁊ ſunt ſolēnes ad mundificandū ſto
machū epar ⁊ caput eius mūdificatione tēperata.
¶ Quartū pncipale inſtr̄m eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de
violis:⁊ de ſpodio añ.ʒ.j.trociſcoꝝ dyarodō.℈.ij.
ʒuccari albi lib.ß.cū aqua cicoꝛee fiat cōfectio in ro
tulis magnis de qua ꝑ totū mēſem Julij accipiat.
℥.ß. ante prādiu ⁊ tantundē ante cenā immediate.
Et ſi nō timeret expēſam laudarē ꝙ vteret̄ ea ꝑ to:
tum mēſez ſeptēbꝛis ſaltē quater vel ter in ſ.ptima
na accipiēdo de ea quantitatē predictā hoꝛis iam
ſcriptis. ¶ Quintū pꝛincipale remediuz eſt hoc. ℞.
ſpodij:coꝛallo ꝝ ru. [illegible] bꝛuſce:coꝛiādri ꝑparati añ.℥.
ß.macis.℈.j.ß.roſaꝝ.℈.ij.g[illegible]nofi.ʒ.j.⁊ puluerizē:
tur oīa ꝑ ſe.deinde cōmiſceant̄:⁊ de hoc puluere ſal
tem bis in ſeptimana.qñ vadit ad lectū puluerizet̄
pꝛoꝛa capitis eius im[illegible]ediate per latitudinē quat
tuoꝛ digitoꝝ a ſuperioꝛi parte frōtis vſq₃ ad ſum:
mitatē capitis. ¶ Sextū pꝛincipale remediū eſt hoc
℞.ſucci moꝛſus galline habētis floꝛes rubeos.℥.j.
ſucci radic⁹ blete.℥.ß.aque mellis.℥.iij. miſceant̄ ⁊
cali fiāt:⁊ impleto oꝛe aqua frigida leui tractu tra
h[illegible]at ꝑ vtrāq₃ narem dextrā ⁊ ſiniſtrā valde ſuaui:
[illegible]r ſemel in ſeptimana ante prandiū per duas ho:
ras per totū mēſem ſeptēbꝛis. ¶ Septimū pꝛincipa
le remediū eſt hoc.ꝙ poſtq̄ iſte vir fuerit purgatus
vere ⁊ autumno vt pꝛedictū eſt.ſi remaneret graui
t[illegible]te ⁊ cir[illegible]a oculos:tūc in naribus ei⁹
[illegible] per duas hoꝛas bis in ſeptimana in:
ter [illegible]rgij ſupraſcripti inſufflet̄ in nares
eius cū [illegible] de hoc puluere ad quantitatem
vni⁹ gra[illegible]ocabit eū ſternutationē di:
latādo ⁊ [illegible]icatus cerebri. ℞. pulpe ni
gelle.ʒ.j [illegible] ℈.j pulueris ellebori al.
℈.ß.ſube[illegible]t̄ ⁊ commiſceant̄. ¶ Octa
uum ⁊ vltimū p[illegible]pale remediū eſt hoc. ℞.
cōſerue roſaꝝ.℥.ij.c[illegible]ſerue boꝛaginis:⁊ violaꝝ.añ.
℥.j.ſe.acetoſe:cicoꝛee:endiuie:⁊ ſcariole.añ.ʒ.j.vio:
laꝝ floꝝ nenufaris.añ.ʒ.j.ß.coꝛiādri ꝑparati.℈.iij.
vini granatoꝛum.℥.j.ß.ʒuccari al.℥.iij.fiat electua
rium.Cui[illegible]s vſus eſt coclear.j.vel medium diebus
et ho[illegible] hic vir ſitit amaricatū habet os et
ſentit ca[illegible] hypocundrioꝝ ⁊ ſtomachi ⁊ pul
ſationē ⁊ ſa[illegible] in te[illegible]poꝛibus de eo pōt ſumere ter
vel quater in die ad libitū ſuū bibendo poſt ipſum

cyathum aque oꝛdei bene ʒuccarate ſi deſiderat bi
bere. Et his remedijs ita diligenter obſeruatis: nō
dubito quin ſanitatē pꝛoſpere obtinebit ⁊ ꝯfirmabi
tur in eo:quā ſibi miſericoꝛditer cōcedat altiſſimus
per infinita bñdictus ad laudes eius ꝑpetuas.

Conſiliū.6.

De duplici mala diſpoſitio ne videlicet. ¶ De mala cō
plexione frigida cerebꝛi a cauſa pꝛimitiua inducta
cum preſentia materie flegmatice ſubtilis:calidita
te etiam participātis. ¶ De mala cōplexione ſtoma
chi calida ⁊ ſicca a materia calida ⁊ acuta.

Conſideranti diligēter apparere
pōt ꝙ egritudines quibus moleſtat̄
ꝟ Joannes de mediolano teruiſinus
multum verende ⁊ moleſte ſunt: ſiue
ipſas plures egritudines cōplicatas
inuicem conceſſerim:ſiue vnicam dicam etiam eſſe
egritudinem que aſſociat ſibi aliam ab ea dependē
te:nihil enim defectus in theoꝛia medicine neq₃ in
opere apparebit quecunq₃ iſtarum duarum viarū
teneatur.quelibet eīn diſpoſitionū de quibus pau:
lopoſt dicet̄ ꝑpter vehemētiā leſiōis coꝛꝑ ſe aduo:
cat curationē.ita vt remota vna.nō tñ apta eſt re:
moueri altera cū nō ſimpliciter dependeat ab ea.

Eſt autē pꝛima huius viri diſpoſitio mala
complexio fixa in cerebꝛo eius q̄
fuit a pꝛimitiua cauſa ꝑducta.ſ.a vehemēti triſti:
tia anime que conſecuta eſt moꝛtē filie eius.ſiue igi
tur ꝑpter vehementē reſolutionē ſpirituum ſubſtā
tie cerebri ⁊ materierū laudabilium in eo que fue:
runt cōſecuta oīa.aut ꝑpter vehementē euacuatio
nem in effuſione lachꝛimarum contingentem . aut
pꝛopter immoderatiſſimum motum in ſpiritibus ⁊
humoꝛibus cerebri acquiſita fuit in capite eius in
flammatio in materiebus.et acuitas in eis.que vir
tutem expulſiuam cerebri irritauerunt ad materiā
expellendam . ¶ Unde ex hoc fundamento deduci
poteſt cerebꝛum eius egrotare mala complexione
frigida et pꝛiuatiua denominanda tali. eo quia cō
ſecuta eſt reſolutionem euacuatiuam ſpirituum et
materierum laudabilium vt iam deductum eſt. Et
quia in humoꝛibus et ſpiritibus tam in ſubſtantia
cerebri quam panniculis in venis . et arterijs eius
inuentis remanſit motus inflammatiuus non eſt
mirabile ſi iterum inuenitur alia ſpecies male com
plexionis calide denominanda . ad quod videtur
iuuare innata cerebri complexio . quam a genera:
tione credo fuiſſe calidam . vt in altera egritudine
in ipſo per me curata iam verum inueni. ¶ Ad pꝛi:
mam autem egritudinem inueniendā in plura mo
tiua perſuadere videntur. ¶ Pꝛimū quidē eſt ſūm:
ptum a pꝛimitiua cauſa que fuit paſſio in aīa val:
de foꝛtis que perduxit virum hūc ad paucificatio:
nem innati caloꝛis . ¶ Secundum motiuum eſt ve:
hemens penetranda in vig[illegible]ijs que etiam finaliter
infrigidant. ¶ Tertiū vero eſt grauitas capitis ip:
ſius. ¶ Quartum eſt ſubtilitas materiei que deſcē
dit.quam omnino opoꝛtet eſſe ſubtilem. a r[illegible]to
ſumpto a velocitate deſcēſus eius. ¶ Qui[illegible]eſt q₃

caput ⁊ adiacentes partes tangenti nõ repreſenta
tur cũ caliditate: imo cuʒ percepta frigiditate: ⁊ ſic
de alijs. ¶ At ꝟo materias iſtas flegmaticas ⁊ fluxi
bilés caliditate participare plura argumẽta con
cludunt. ¶ Et primũ quidẽ eſt ꝙ iſte vir cõſuevit ci
uilibus occupationibus agere capite diſcooperto
ſemper reuerentia cõſuete honeſtatis. Ex caſu aũt
filie ſue oportuit ipſum capite cooperto exercitari ⁊
maxime cuʒ magna caputcorum vanagloria ſicut
hodie moris eſt. ¶ Secũdo vero deducitur hoc ex ve
locitate materierũ ⁊ reſolutionis earũ. Cũ eñi deſcẽ
dunt materie per venas poſt aures laterales colli
⁊ arterias eius per muſculos chordas ⁊ neruos a
cerebro prodientes cito imprimunt ſenſationẽ tri
ſtem quod arguit potentiam materierum in' pene
trando ⁊ imprimendo. Quomodo eñi materia frigi
da ⁊ groſſa poſſet tã cito dolorẽ ingentem efficere.
¶ Tertiũ motiuũ eſt velox remotio doloris ⁊ abſen
tia poſtq̃ euenit. neq; eñi materia frigida vel groſ
ſa quãtuncunq; multa tã cito deſcẽdere poſſet neq;
poſt eius deſcenſum tã cito abſolueretur a mẽbro ⁊
ceſſaret dolor. ¶ At vero iterũ nõ leuiter deducunt
acuitatẽ materie duo motiua penultima. ſ. ꝙ iam
materia que deſcendit excoriauit linguã' ei⁹ ⁊ fecit
ſciſſuram laborum magnam: exiccauit guttur et
partes oris que omnia a materierum acuitate ⁊ ca
liditate ꝓuenire cõcedendũ eſt apud eos qui aliq̃d
veritatis guſtauerunt ex philoſophia ⁊ medicina.
¶ Apparebit autem iterum horũ veritas ex inſtru
mentis curationis. que ſcribã inferius a quibus nõ
dubito ipſum ſanari ſine magna anxietate: ⁊ hec de
diſpoſitione prima dicta ſufficiant.

Secunda vero hui⁹ viri diſpoſitio eſt cir
ca ſtõachũ cõuerſa. iuxta opi
nionẽ patiẽtis eſt frigiditas imoderata ſtõachi. qd
minime credẽdũ eſt: imo ſtõachus ei⁹ egrotat mala
cõplone calida ⁊ ſicca poſitiue ꝓueniẽte a materia
calida ⁊ acuta: qd oſtẽdũt motiua q̃plima. ¶ Pri
mũ: q: ꝙ diſtẽperãtie egritudinales inueniũt a cõtra
rijs alijs parib⁹ hoc tñ nõ ſemp eſt verũ pp acciñtia
cõſequẽtia egritudinis. Scribit eñi ꝙ cũ iſte vir de
glutit aliq̃d actu frigidũ ſiue aq̃ ſit: ſiue vinũ vehe
mẽtiſſime leditur: ⁊ vr ei ꝓpter hoc cõcludere lapſum
frigidũ oris ſtõachi: ſed in veritate in ſtõacho inue
nitur lapſus calidus vt dixi: tus: q̃ intenditur ex aſſum
ptione rerũ frigidarũ ſibi cõtrariarũ: ſiue cõtingat
q: mala cõplo calida ⁊ ſicca in ore ſtõachi vigoratur
in ſtõacho p antiperiſtaſim: ſiue accidat hoc: q: in
ore ſtõachi inuenitur materia ſubtilis ⁊ acuta: q̃ vehe
mẽti⁹ ꝓfundatur a friditate quã refugit: ſiue iterũ cõ
tingat illud: q: materia acuta in hore ſtõachi exñs
ibi fecit excoriationẽ quãdã cui⁹ nocumentũ auget
res frigida. ꝓpterea q: oẽ frigidũ corp⁹ nocet vlce
ribus ⁊ ol ſoloni cõtinuitatis. q̃nta affo. ſermõe illo.
Ulceribus frigidũ mordax ⁊c. Hãc aũt excoriationeʒ
ineſſe ori ſtõachi pſuadẽt accñtia in eo inuẽta q̃ ẽt
pſuadẽt lapſum ⁊ caſum materialẽ ei⁹. Et pmũ eſt
ſitis. ſcdʒ amaritudo oris. tertiũ eſt pũctio in ore ſto
machi percepta. quartũ eſt excoriatio lingue. quin
tum eſt ſciſſura laborũ: ⁊ plura alia motiua addu

cerẽ niſi longitudinẽ timerẽ. ¶ Ex quibus omnibus
primũ correlariuʒ annectitur ꝙ poſſibile eſt tenere
vnã fuiſſe egritudinẽ in viro iſto. ſ. malã cõplexionẽ
calidam in cerebro eius inuentã: a quo materia de
ſcenſum habuit ad ſtomachũ ⁊ ad alias partes. et
ſic egritudo ſtõachi fuiſſet per colligantiã ei⁹ ad ca
put ⁊c. ¶ Sequitur ſcdo ꝙ egritudo huius viri eſt
cõplicata ex egritudine cerebri ⁊ ſtomachi: quãtun
cũq; eñi in principio ſtomachi egritudo ei⁹ fuit ad
caput. tamen facta eſt in ſtomacho fixa' nõ remoui
bilis oĩno remotione egritudinis cerebri. ¶ Sequi
tur tertio ꝙ hec egritudo rationabiliter eſt per col
ligantiã ⁊ per eſſentiã vtriuſq; horũ mẽbrorũ ſimul.
ꝓbatur cõcluſio: q: ſi egritudo ſtomachi fuerit per
colligantiã ad cerebrũ ⁊ ſtomachus nõ minus lede
re poteſt cerebrũ q̃ ledi ab eo. ergo etiã egritudo ce
rebri pẽdebit ab egritudine ſtomachi. ¶ Utrũ autẽ
he due egritudines in his duobus mẽbris inueniã
tur ⁊ nõ in alijs: credẽdũ eſt ꝙ nõ. Raro eñi ſtoma
chi egritudines perſeuerãt aliquãto tẽpore quin le
dant epar: ⁊ leſum epar nocet ſtomacho vt pꝫ col
ligi ſcdo tegni. ⁊ tertio cañ. xiij. ⁊. xiiij. tertij. ⁊ tu cõſi
dera. Ex quibus ſequitur vltimate in cura harũ diſ
poſitionũ huius viri neceſſarium eſſe attendere ad
epar ⁊ ſtomachum: ⁊ nunc ſequitur.

Jam autem diſcurrendũ eſt per admi
niſtrationẽ regiminis re
rum nõ naturalium huic viro conuenientiũ: ꝯſequẽ
ter aũt medicinalium. ¶ Euitet igitur vir iſte man
ſionem in loco ⁊ camera vehemẽtis caliditatis imo
aer in eo ſit ad caliditatẽ mediocriter declinans ad
leuẽ ſiccitatem: imo fere non ſenſibilem neq; multũ
intenſe calefiat ⁊ caput teneat mediocriter erectuʒ.
¶ Scdo principaliter q̃to magis põt triſtitiam ab
anima ſua excludat. propter quid eniʒ opꝫ occupa
re animã circa paſſionẽ rei amiſſe cum recuperatio
eſt impoſſibilis. Eſt eniʒ addere ſtimulũ ſtimulo qd
eſt incurrere vitiũ officipdi. ita ꝙ memoriã ſuã volũ
tatẽ ⁊ aiam oĩno ꝯformet voluntati altiſſimi. Judi
cia eñi dei abyſſus multa. Fortaſſe eñi vir iſte triſti
tiã maiorẽ valde recepiſſet ex lõga vita filie ſue: que
ab humanis periculis fere infinitis nõ erat tuta: et
maxime in hoc tpe noſtre infelicis etatis ſubiecte tri
bulationib⁹ inſidiarũ odij belli ⁊ alioꝝ diſcriminũ.
Equo itaq; aĩo tolerandũ eſt qd ꝓuiſum ⁊ factuʒ
euenit. Alr eñi piculũ ſue vite grãde valde ꝑparat
ſibi vir iſte ex forti paſſione aĩe. Tales eñi paſſiões
exterminãt ⁊ mutãt corpus ab ea q̃ eſt ſm naturaʒ
cõſiſtẽtia tertio tegni. ¶ Similiter tertio in ciborum
aſſumptione ex parte q̃titatis menſurã habeat vt
ter aut q̃ter paulatine cibetur, in die naturali magis
q̃ ſemel aut bis: ſtõach⁹ eñi ꝓpter ſui debilitatẽ nõ
multã toleraret cibi aſſumptionẽ nã prorſus ſpar
gere cũ debilitate virtutis eſt ſecuri⁹. pma quarti.
cañ. de cibatiõe febricitãtiũ. ꝓpter qd etiã nõ mul
tũ tpis inter vnã cibationẽ ⁊ aliã interueniat ne no
cumẽtũ inferatur ex inanitiõe nimia. opꝫ eñi vt neq; in
vno die venas inaniri pmittas ꝓpterea q: deterior
eſt fertilitas in tpe ſterilitatis q̃ ſterilitas in tpe fer
tilitatis. iij. pmi. cañ. de regimine p cibuʒ. ¶ Quar

to ꝑncipalr.vir iſte ſūmope occupari dꝫ in dormien
do plure ꝑmo vt ceſſet motꝰ aie a triſtitia:itavt de
ſcat corpus ⁊ organa ⁊ inſtrumenta.ſcdo vt interci
pi[illegible]r fluxus:qꝛ ſomnus fluxꝰ oēs ꝑter eum q ꝑ ſu
dorē.ū pri[illegible] capitulo de his q̄ ꝓueniunt ex ſomno
[illegible]tudo ſudoris eſſet ei ↄueniens diuertēdo
[illegible] ergo ⁊c. ❡ Sed vltimum remediū inueniat
[illegible] ⁊ c[illegible]ulo ꝙ in omni cibario ponat emulſionis
[illegible] papaueris al.ſcutellā vnā vel mediam ad
[illegible] ❡ Item gr̄a huius inſtātibus vigilijs ꝑ ho
ri[illegible]ſt acceptionē cene accipiat hāc mixturam tepi
d[illegible].emulſionis ſeminum papaueris al.facte cuꝫ
aq[illegible] violarū.℥.iij.ſyr.nenufaris.℥.j.aut loco ſy=
ri nenufaris apponatur.℥.j.ß.ſyrupi de papaue=
re al.⁊ erit melius ſomniferꝝ dare.Scdm lꝫ minus
extin[illegible].primū tn̄ magis ē extinctiuuꝫ ⁊ minꝰ
ſomni[illegible] ❡ Et ſi deſideraret ſomnū inducere abſ=
ꝗ re pot[illegible]bi[illegible]ferente ex deſcēſu eiꝰ vt iā deſcripſi:
tunc ſalubre [illegible]ium eſt vt hora ꝑſcripta deglu=
tiat.ʒ.j.dyap[illegible]eris deſcriptione Nicolai ⁊ erit
ei iuuamētū ex[illegible] ❡ Quinto ꝟo ꝑncipaliter con
formiter loquēdo ꝑ[illegible] abſtinere dꝫ a motu cor=
poris vel exercitio fere oi.Si enī maior fit in corpo=
re humano agitatio ꝑꝑ aie exercitia:q̄to maior fit
in corpore agitato ꝓpter motū corꝑis ⁊ ꝑtiū eius:
quare loco exercitij ſalubre remediū erit:oī mane ꝑ
tres horas an̄ prādiū exhibere fricatiōes a genibꝰ
vſq ad pedes.ſcdario ab inguinibꝰ vſq ad pedes.
tertio a ſpatulis vſq ad nates ſemꝑ trahēdo inferiꝰ
vſqquo mēbra caleāt:⁊ rubeāt ⁊ eſt ↄſiliū bonū in
alleuiādo caput diſtrahēdo materias. ❡ Sexto ꝟo
ꝑncipaliter in q̄litate ciboꝝ agēdū eſt:ita vt ciba=
ria eiꝰ leuia ſint tā ex ꝑte quātitatis vt in.iiij.cap.
dictū eſt q̄ ex ꝑte q̄litatis:qꝛ digōni valde facilia ⁊
boni chimi gn̄atiua ↄtietatē ꝑhntia ad lapſus ꝑdic=
tos:vt in ſequētibꝰ exēplariter videri pōt in aq̄ de=
coctio[illegible]s vel emulſiōis ſeminū.ꝑmo ſeminū portula
ce.ſcdo ſeminū q̄tuor cōiuꝫ frigidoꝝ.tertio ſeminū
lactuce.q̄rto ⁊ vltimo ſeminū papaueris al.ꝑmū et
⁊ duo vltima ſuffi[illegible]tia ſunt ad ſanādū ipm.⁊ fiāt
hec iuſcula cū brodio pulloꝝ ⁊ caponū mediocrit̄ pi
gui[illegible] ⁊ [illegible] emulſ[illegible]ꝰ ꝑdictꝫ aut cuꝫ mica panis ma
cer[illegible]s emulſionibꝰ:aut cū vitello oui codeꝫ
mō [illegible] ⁊ magnū ſecretū inueniet ſi fecerit ſibi
iuſ[illegible] emul[illegible]oibꝰ:⁊ pulpa ꝑdicū vł pul
pa pu[illegible] di[illegible]gēter decoctis:⁊ ſi bn̄ ↄſide=
ras hec oīa [illegible]pſui cāe materialis et accn̄tibꝰ
ↄſtitibꝰ [illegible] oui in aq̄ nenufaris vł
papa[illegible]infuſi:qđ remediū cū pre=
dictis emul[illegible]erit [illegible] vtiliſſimū.Et ſilr iuſculū
de farina orde[illegible] cū ſe.papaueris:adhuc etiā fercu=
la fcā cū brodio decocti[illegible]s bletaꝝ ⁊ ſpinachiaꝝ ſūt
ei laudabilia:⁊ aq̄ carnis accepta ex pulpis faſiano
rū ꝑdicuꝫ vltimate ↄtritis ⁊ violēter expſſis.adhuc
ēt ⁊ vitellꝰ oui cū mica panis macerata:vt dictum
eſt.⁊ cocta i[illegible]aq̄ lactis cuiuſcūq vſualis laudabilis
erit.N[illegible]ꝑl[illegible]ꝰ in cibis me extēdo.qm̄ ſpero ꝙ
cū his dicti[illegible] facile ſanationē acq̄ret. ❡ De potu aūt
eiꝰ dicēdū n[illegible]c ꝙ potus eius ſit aq̄ cocta cū zucca=
ro multo abſq ordeo:cū aliquātis granis papaue

ris ſm hūc modū.Recipe aq̄ veri fontis lib.x.zucca
ri ſcdē coctiōis lib.ij.granoꝝ papaueris al.℥.j.bul
liant prius inſimul aqua ⁊ papauer vſq ad ↄſum
ptionem tertie partis:deinde ſuꝑaddatur zuccaꝝ
⁊ iterum ſuperebulliant in vaſe lapideo cuꝫ codea
ri diligenter diſpumādo vſqquo cadat quarta pa
tribus remanentibꝰ ipſius:hoc ꝑmittat̄ infrigidas
ri ⁊ coletur totum ꝑ pānum bis ſpiſſuꝫ:⁊ bibat hūc
potum ſimplicem ⁊ extra ipſam etiā. ❡ Et ſi deſide
raret aliq̄d extinctiuum magis:tunc.℞.huiꝰ potꝰ
ꝑtes quinq ſyru.vel iulep:nenufaris ꝑtē.vj.⁊ biba
tur ſimul. ❡ Si autem ꝓpter conſuetudinem aut ꝓ
pter etatem non poſſet oino dimittere vinum:aut
qꝛ ex ꝑdictis potus aſſumptione debilitatem virtu
tis incurret.tūc eligat vinum colore album ſubſtā=
tia dyaphanum odore ſuaue:ſapore vero dulce no
tabiliter:vt ſunt vina de feleto vel montello et miſ=
ceat predicta vina cuꝫ altera medietate ſupraſcri=
pti potus ⁊ felicitabitur eius cura:⁊ hec de regimi
ne ſex reꝝ non naturalium ſufficiant ⁊c.

Jam vero de regimine ex ꝑte inſtrōꝝ medicinalium ꝑtrāſire neceſ
ſarium eſt.Itaq ponātur inſtrumenta medicina=
lia:quoꝝ ſeptem applicabo capiti q̄nq ſtomacho
Itaq ſi ↄſtat virtus huius viri ꝑncipiū curationis
eius ⁊ ſecurus modus oꝑationis eſſet vt fieret flo=
bothomia vene cephalice ꝑ quaꝫ educerentur ſan=
guinis.℥.iij.aut paꝝ plus tolerāte ꝟtute. ❡ Scdm
ꝟo remediū eſt:vt poſt factā flobothomiā de cuius
applicatiōe nō dꝫ eē timor ex ꝑte etatis ſi tolerat cū
ꝟtus:⁊ ſi nō toleraret ꝟtꝰ adhuc flobothomiā poſt
flobothomiā ꝓcedā cū applicatione hoꝝ cliſterioꝝ.
⁊ iteꝝ ſi nō fieret flobothomia oī die ꝑ horā vnam
poſt ortū ſolis vnū applicet̄ ſibi cliſtere hoc mō fa=
ctū.℞.decoctiōis malue blete mercurial̄ lib.j.⁊ fiat
hec decoctio tādiu ꝙ aq̄ viridis fiat.℞.iere ſimpli=
cis.℥.ß.iere ruffi.ʒ.ij.caſſie zuccari ru.an̄.ʒ.iij.olei
viol̄.℥.iij.butyri.℥.ß.ſalis cōis.ʒ.iij.miſce ⁊ totum
accipiatur in vna vice ſaltem tribꝰ diebꝰ.Et illos
tres dies ſufficiat illi accipe oī die ſolū medietatē ꝑ
dicte q̄ntitatis. ❡ Tertiū remediū eſt vt prora ante
rioris ꝑtis capitis eius oī ſero inter capillos eiꝰ de
hoc puluere ſpargat̄ ad quātitatem ſex granoꝝ
ſemꝑ cum pectine deponendo puluerē primum qn̄
ponit ſcdm. ❡ Quartū ſpāle remediuꝫ eſt vt teneat
ſemꝑ hunc puluerē ligatum in ſyndone de grana
retorta in manu ſua ⁊ odoret ipm. ❡ Quintum ſpā
le remedium eſt ꝑ ſpatium vnius ſeptimane oī ma
ne ꝑ duas horas an̄ cibum faciat hoc gargariſma
℞.aque maiorane:aq̄ ireos:⁊ arthanite an̄.℥.j.ie=
re ruffini.ʒ.ij.zuccari al.℥.ß.caleſiāt oīa ſolum vſq
ad liq̄factionē deinde ex hoc impleat̄ os ⁊ diu tenea
tur:poſt fiat cū eo gargariſma. ❡ Sextuꝫ ꝑncipale
remediū ē hoc.℞.olī de croco ⁊ ð camomilla an̄.℥.
j.ß.olei ð myrto:⁊ de maſtice an̄.℥.ij.gallaꝝ cyꝑſſi:
ſpodij:roſaꝝ.⁊ granoꝝ myrti.an̄.℥.ß.coriādri ꝑpa
rati ⁊ ſubtiliter pulueriſati.℥.ij.farine volatil̄ mo=
lēdini q̄tū ſufficit fiat linimētū ꝓn̄ viſcoſuꝫ.de hoc
igit̄ actu calido extēſo ſuꝑ pāno extēdat̄ ſuꝑ ſp[illegible]tu
lis:⁊ ſuꝑ partibus oībꝰ ꝑ quas dolor extendatur.

¶Septimū ⁊ vltimū remediū eſt hoc. ℞. linimenti
immediate ſcripti. ℥. ij. olei de myrto: ⁊ de croco. añ.
℥. j. muſci. ambre. añ. ʒ. ij. pulueris arthanite vel ci
claminis. ℥. j. ß. terātur ſimul in mortario ſubtiliſſi=
me: deinde cū hoc vnguento oēs ptes capitis om=
ni ſero diligēter inūgant̄ excepta pte cōmiſſure an=
terioris ſup qua puluis ſupraſcript⁹ apponatur.

Modus. ꝟo prouidendi diſpoſitionibus ſtō
ſui ↄſiſtit in his remedijs. ¶Pri
mum eſt hoc. ℞. ſyr. iuiubini. ℥. j. aq̄ farfarelle. ℥. ij.
aq̄ mēthe. ℥. j. Et ſi abominaret̄ ſyrupus. ℞. aque
farfare ⁊ mēthe añ. ℥. j. ß. vini citonioꝝ. ℥. j. miſce. ⁊
det̄ ei in potū actu tepidū p duas horas ante diem
et proderit ei ſolēniter ↄtinuādo ipm ſaltē. 8. vel. 10.
diebus. ¶Secūdū ꝟo ſpāle remediū eſt hoc. ℞. cō
ſerue violaꝝ. ℥. iij. cōſerue bugloſſe. ℥. j. ß. trociſcoꝝ
ſtelle. ʒ. ß. trociſcoꝝ de violis. ʒ. j. ß. vini granatorū
muzoꝝ ⁊ dulcium. añ. ℥. j. zuccari al. ℥. ij. fiat electua
rium de quo ſemp p horā cū dimidia ante prādiū
et cenā ⁊ immediate poſt prādiū et cenā deglutiat
q̄titatē vni⁹ nucis maioris. ¶Tertiū ꝟo ſpāle reme
diū ē hoc. ℞. aq̄ portulace ⁊ lactuce añ. ℥. j. draga=
gāti: gūmi arabici. añ. ʒ. ij. pulpe ſebeſtē. ℥. j. ß. zucca
ri al. ℥. j. penidiarū. ℥. ij. incorporēt̄ur oīa ſil' vltima
ta cōtritiōe: ⁊ fiat loch de quo cōtinue in ore teneat
ad q̄titatē vni⁹ fabe: ita vt pmittat deſcēdere pau
latiue ad īferiora. ¶Quartū ſpāle remediū eſt hoc
℞. olei de nenufare: ⁊ cytonioꝝ. añ. ℥. ß. olei de men
tha vel origano. ℥. j. gallie muſ. ʒ. j. ß. violarū: florū
nenufaris: ſe. cuſcute. añ. ʒ. j. ß. roſaꝝ. ſpodij. men=
the: maſticis: coralloꝝ ru. gariofiloꝝ. añ. ℈. iiij. ce=
re al. quātū ſufficit: fiat vnguētū molle de quo qua
ter in die naturali actu calido iniat̄ ſtomachus ab
ore eius vſq3 ad vmbilicū ⁊ ſupponat̄ ei pānus du=
plicatus calid⁹ ⁊ ſuffumigat⁹ cū puluere gallie mu
ſcate. ¶Quintū ⁊ vltimū remediū eſt hoc. ℞. man
ne electe. ℥. j. aq̄ lactis caprini. ℥. v. diſſoluat̄ māna
in aq̄ lactis calefacta. deinde colet̄ et bibat̄ totū bñ
calīd. hoc eñ erit vtile valde multū poſt aſſūptionē
ſupraſcripti digeſtiui p quattuor vel q̄nq3 dies ac=
cepti vbi apperēat ſigna digōnis ⁊ materierū mo=
biliū: lʒ ego credā q̄ nō erit opus euacuādi mate=
rias altera ſpē euōnis q̄ p diſteria ſupi⁹ deſcripta.
Jpſa eñ p ſe electiue attrahēdo ⁊ diuertēdo mate=
rias ↄueniēter euāt a capite ⁊ ſtōcho mūdificādo.
Si tñ p̄ter hec oīa tardaret aduētus ſanitatis re=
ſcribat̄ de ſtatu ſuo ⁊ ꝓuidebit̄ de remedijs fortiori
bus ſi erit opus ad laudem dei. Amen.

Conſi. 7.

¶De ſuperflua vigilia ab imo=
derata ſiccitate organi primi ſen
ſitiui cum corruptiōe operationū imaginatiue ⁊ co
gitatiue potētiarū cū participatiōe epatis ⁊ toti⁹.

Superflua vigilia hui⁹ no
bilis viri ꝓue=
nit ab immoderata ſiccitate organi
primi ſenſitiui ⁊ eſt vētricul⁹ anterior
cerebri q̄ licet reſpectu medij gñis a
gñatiōe declinet ad caliditate ⁊ ſicci=
tatē: qr hic vir colericus fuit ⁊ eſt tñ poſitiua ſicci=
tas inducta in cerebro ei⁹ toto: ⁊ maxime in anterio=
ri parte multiplicat̄ ibidē a vaporib⁹ cholericis po
ſitiue et per ſe exiccātib⁹: ⁊ qr hi vapores ſīcū alijs
ab vniuerſa mēbrorū inferioꝝ cōgerie multiplicant̄
etiā in cerebro īducūt in ipo priuatiuā ſiccitatē per
viā reſolōnis. ¶Adde p̄terea p̄dictis q̄ epar eius
qḋ eſt notabilr̄ calidū nō euacuat̄ ab adurēdo ma
terias cholericas: pp quā aduſtionē trāſmutātur
in melicas. Et iſte eſt vnus de illis q̄ per decadētiam
in etate paugmaſtica trāſmutant̄ in melācholicata
tē. Juxta illḋ ſecūdi tegni. decidēte ꝟo calida ⁊ ſic=
ca craſi. ¶Et hoc totū demōſtrari pōt ex pluribus
ſignis. Primo qr tactu pcipit̄ caliditas ⁊ cū acuita
te notabili. 2° qr hītudie macer eſt ⁊ extenuat⁹. 3°
ex velocitate ⁊ freq̄ntia pulſus ei⁹ l q̄ nō ſeruat̄ ma=
gnitudo pp debilitatē ꝟtutis ei⁹. 4°. qr color ei⁹ eſt
rubicūd⁹ cū claritate. 5° ex imoderata ſiti. 6°. ex vē
tris ↄſtipatiōe: ⁊ ſic de alijs. Un̄ nō ē mirabile ſi vir
iſte aliq̄liter ī operatiōib⁹ imaginatiue potētie ⁊ co
gitatiue corruptionē hʒ: qm̄ hec oīa q̄ dicta ſūt mi=
nant̄ ſibi nō leue piculū corruptiōis opationū inte
rioꝝ ſenſuū. Un̄ opʒ iſtū virtū eē ſollicitū ⁊ bñ attē
tum ī curatiōe: ſui aliter nō bñ terminabit res ei⁹.

Occurrunt ergo mihi decē ſibi ↄſcribē
da. Et primū q̄dē hoꝝ eſt
vt abſtineat a cibis ſalſis. 2° ab acutis vt aromati
bus oib⁹ p̄terq̄ a croco ⁊ ab aneto q̄ ſunt due me=
dicie cū ſua calitate ſomnū īducētes. Jtē abſtineat
ab aceto. Jtē abſtineat a reb⁹ valde pinguib⁹ ⁊ p=
prie ↄmixtis cū p̄dictis mediocriter: brodialia non
ſunt vituperāda p̄ter iſta: alijs cibis vtat̄ ad libi=
tū. Uinū ꝟo ei⁹ albū ſubtile dulce nō valde fumo=
ſū. Et ſi nō eēt bñ dulce dulcoret̄ cū zuccaro aut cū
aq̄ decoctiōis radicū liq̄ritie mūdataꝝ. Si valde fu
moſuʒ. tūc frāgat̄ cū aq̄ boni fontis: aut cū aq̄ ciſter
ne q̄ melior eſt. ¶Sōm inſtr̄m eſt. q̄ iſte vir ꝓcuret
hr̄e vētreʒ ei⁹ mūdū ⁊ ꝓprie cū vſu eluarij de ſebe=
ſtē ſʒ hūc modū. ℞. eluarū de ſebeſtē. li. ß. eluarij ꝺ
pſilio. ℥. iij. icorporent̄ ſil' lōga ↄtritiōe. de hoc acci=
piat ſemp añ prādiū et cenā q̄titatē vnius nucis
muſcate: aut ſaltē de eo accipiat paꝝ añ cenā quā
titatē p̄dictā duplicatā. ¶Tertiū iſtr̄m ē q̄ iſte vir
oī ſero cū vadit ad lectū ſup tota caluarie capitis
ſui ponat quātitatē. vj. granoꝝ frumēti de hoc pul
uere. ℞. floꝝ nenufaris. ʒ. j. ß. ſe. lactuce: ſcariole cro
ce: corticū papaueris. añ. ʒ. ß. fiat oīm p ſe. puluis:
deīde ↄmiſceant̄. ¶Quartū iſtr̄ʒ ē. q̄ iſte vir oī ſero
cū vadit ad lectū totā ſpinā inūgi faciat ex hoc lini
mēto min⁹ calido q̄ tepido. ℞. olei de ſemib⁹ lactu
ce: olei viol'. ⁊ de ſiſamo añ. ℥. ß. olei de nenufa. ℥. j.
trociſcoꝝ de viol'. ʒ. j. ß. cere al. quātū ſufficit. fiat vn
guētū molle: ⁊ poſtea bulliat ī li. ß. emulſiōis papa
ueris: albi vſq3 ad ↄſumptionē illi⁹. ¶Quītū pricī=
pale remediū ē hoc. ℞. corticū mādragore ſe. ſcario
le: lactuce: ⁊ portulace añ. ʒ. ß. floꝝ nenufaris: corti
cū papaueris ana. ʒ. iij. fiat omnium per ſe puluis:
deinde commiſceatur et aſpergatur et imbibatur
cū ſucco foliorū papaueris albi: deinde exiccet̄ ſub
radijs ſolis renouādo ſuccum et exiccādo ipm. hic
ergo puluis ligat̄ ī ſyndone ꝺ grana retorto ⁊ ſemp
aut q̄ multum olfaciat ipſum patiens. ¶Sextu m̄

ꝑncipale remediũ ē hoc. ℞.folioꝝ malnaꝝ:violaꝝ
ſcariole:ꝛlactuce añ. M.ij.mãdragore:folioꝝ nenu
farie:ꝛ papa.añ.M.iiij.bulliãt hec oia in decẽ ſitu
lis aq̄ vſq̄ ad ↄſumptionem tertie ptis:ꝛ cũ iſta de
coctione tepida oi ſero p ho:ã añ cenã abluãƚ extre
me ptes inferiores a pedib⁹ vſq̄ ad iguina:ꝛ a na
tib⁹ vſq̄ ad humeros ꝛ facies tota ꝛ collũ.¶Septi
mũ remediũ ē hoc. ℞.ſe.ancti:croci:floꝝ lilioꝝ al.
violaꝝ.añ.ʒ.i.ß.floꝝ nenufa.lactuce añ.ʒ.i.pulue-
ris folioꝝ mãdragore.ʒ.ij.puluerizenƚ oia p ſe:ꝛ cũ
ſucco folioꝝ papa.fiãt pillule de oi.ʒ.vij.vel.viij.de
qb⁹ iſte vir oi ſero vel nocte qñ dormire nõ poterit:
deglutiat duas vel tres ↄtinuãdo eas.¶Octauũ
remediũ eſt hoc.℞.loch de papa.ʒ.i.pul.floꝝ nar-
[illegible].pul.flor lilioꝝ cũri. q̄ naſcũƚ i vallib⁹ añ.ʒ.ij.ꝛ
ſi nõ repiãƚ p̄dictoꝝ flores:tũc accipiãt folia ipſoꝝ
loco floꝝ papaueris albi.ʒ.ij.pmeaꝝ mũdatarum
ʒ.iij pomoꝝ mãdragore numero.i.ſiue matuꝝ aut
[illegible] ſiue recẽs ſiue ſiccuȝ habeaƚ amili.ʒ.i.ſe.
lactuce ꝛ flor nenufaris añ.ʒ.ß.macis capil.ve añ.
ʒ.v.li[illegible]ni [illegible]loes [illegible].viol.lib.i.zuccari albi.ʒ.iij.
fiat eluari[illegible] [illegible] pat[illegible] iſte accipiat añ cibũ coclear
mediũ:ꝛ tñdẽ poſt ꝑm imediate.frãgit ei caliitatẽ
epatis ꝛ cholere ꝛ ꝓhibet aduſtionẽ ꝛ euaporatio-
nẽ acutã ad caput:facit humectationẽ ↄuenlẽtẽ: ꝛ
igroſſationẽ i vaporib⁹ ꝛ cerebro.¶Nonũ remediũ
ē:vt hvir attẽdat ꝛ ꝓcuret ſibi apire emoroldas fri
cãdo eas frequẽter cũ felle tauri vł garzelli:aut cũ
pãno aſpo biſello vel de terliſio.Et ſi ꝓuocate fue-
rint emoroides pmittat eas fluere mediocriƚ.nul-
luȝ eñ remediũ eo felici⁹ iueniri poſſet.Si autẽ ſup
ueniret ipſaꝝ emorroſagia: tũc ↄſtringaƚ ẽplãdo
eas cũ ſtupis iſuſis i aceto.ꝛ expſſis vł madefactꝫ i
albumie oui ↄq̄ſſato cũ puluere thurꝭ:maſticꝫ:ſan.
dra.boli ar.ꝛ corallo ꝝ ru.ꝛ ematitis añ.¶Ultimũ
ſpãle remediũ ē vt ſi i hoc viro nõ poſſent emoroi-
des apiri p igenia p̄dicta:tũc tẽteƚ aptio tibiaꝝ in
locis i qb⁹ a q̄[illegible]tas ꝛ viruiẽtia ꝛmanare ſolebat. et
hoc q̄dẽ fieri põt ſupponẽdo emplm factũ de folijs
ap[illegible] ra[illegible]ni:qđ i rip[illegible]s fluminũ repiƚ bñ ↄterẽdo:ꝛ in
per crurib⁹ applicet tãdiu vt fiat ibi veſicatio. Cuȝ
vi[illegible]ns tybiaꝝ aptionẽ itẽdaƚ ca ꝝ mũdificatiõi cũ
hoc [illegible]o.℞.vnguẽti baſilicõis:ꝛ aploꝝ añ.ʒ.
i.lu[illegible]rcocolle:ſandarace.añ.℈.ij. icorpenƚ
ſil ꝛ bu[illegible] mediceƚ mẽbꝛũ patiẽs cũ eo.Et ſic tã
dẽ nõ ē du[illegible] q̄ res ei⁹ terminabiƚ ad bonũ ſi
ne ad ſa[illegible] [illegible]enƚ hec remedia:qđ non ſpero
ipm eſſ[illegible] ſoluit ad laudem dei. Amen.

Conſiliũ.8.

De duplici mala diſpõne.vȝ.¶De mala cõplexione
frigida ꝛ hu[illegible]da cerebꝛi a multo flegmate aquoſo
ꝛ mucillaginoſo p:ouemente.¶De ſonitu in auri
bus repñſentante ſonũ aque fluentis aut vẽti reuer
berati ad parietes montium.

Uenerabilis in xp̄o pater ꝛ ſacre theolo
gie docto:magiſter Hieronymus de
o[illegible] ſancti Auguſtini laborat du-
[illegible]ſpõne olno verenda multum.
¶Eſt eñ p:ia mala ↄplexio frigida ꝛ
humida cerebri materialis a multo ſlate aquoſo ꝛ
mucillaginoſo ꝓueniens ſiue iſtud flegma in capi-
te eius multiplicatũ fuerit a mala cõp:one p̄ceden
te qđ rõnabilius eſt:ſiue ſlmata iſta aliũde ad ca-
put ꝓpulſa generauerint ibidẽ malã cõplexionem
frigidã ꝛ humidã ꝓpter multã morã p̄dictoꝝ ſlaſ-
tum in capite ſuo.Et q̄litercũq̄ ↄcedaƚ neceſſe eſt q̄
cũ egritudo ei⁹ lõga fuerit q̄ ãbe cãe iſte repiãƚ ibi.
q̄rũ vna ē effect⁹ alteri⁹ ꝛ ecõuerſo.ita q̄ reciproce
ſe iuicẽ efficiũt ꝛ augmẽtãt.Propƚ q̄ nõ ē mirabile
ſi vir iſte hyemie nup p̄terita paſſ⁹ ē torturã oris.pp
ci ſl'a aq̄ſaȝ iſuſũ i muſcul' ꝛ neruis ſuſpẽdẽtib⁹ ꝛ ſu
ſtẽtãtib⁹ oſſa maxillaꝝ ad oſſa tẽpoꝝ fuit ſcã molli
ficatio:ꝛ cũ ps materiei i altera ↄ̄ria pte groſſa mo
ta fuit i p̄dictꝫ muſcul' ꝛ neruis ẽt genaꝝ ꝛ faciei ps
iſta ↄ̄cta fuit.et fortaſſis q̄ tunc laborauit duplici
egritudie.ſ.ſpaſmoſa i vna pte:ꝛ palitica i alia pte
q̄ tñ nõ credo:qm egritudo iſta ñ ita facile curata
fuiſſꝫ.niſi cura ipi⁹ egritudis fuerit cã ſubtil' ꝓuidẽ
tia ſapiẽtũ doctoꝝ q̄ ptractauerũt ipm. Ueriſiilius
ãt ē argumẽto ſumpto ab etate ↄpſone ei⁹ q̄ mate
ria iſta ſl'atica fuerit groſſa ꝛ effuſa ad muſculos ꝛ
neruos faciei genaꝝ ꝛ tẽpoꝝ i eiſdẽ ibibita: ꝛ ↄ̄xe-
rit p̄dictas ptes ꝑm lõgitudinẽ abbreuiãdo:ꝛ ꝑȝ la
titudinẽ extẽdẽdo:ita q̄ ſpaſm⁹ acciderit q̄ forma-
liter nõ ē aliud q̄ actual' ↄ̄ctio ptiuȝ mobiliũ v̄ſus
ꝑncipiũ ſuũ cũ ipotẽtia dilatatiõis vel expãdıtiõis
p̄dictaꝝ ptiũ ꝺ ſpaſmo i fieri itelligẽdo tm haꝝ de
ſcriptionẽ.Uñ hec tortura fuit egritudo ſolũ ſpaſ-
moſa:ita q̄ p ↄ̄ctionẽ ptiũ vbi erat ſpaſm⁹ i altera
pte ↄ̄ria ꝺ neceſſitate ↄtigit tract⁹ ꝛ extẽſio ad iferi⁹
pp qđ ps iſta appet magis mollificata ꝛ magꝫ egra
ꝛ tñ nõ ē.Cui⁹ apparẽtie mollificatiõis efficiens cã
fuit attractio torti.vt iſ alr colligiƚ.ſcđa tertij.cap.
de tortura.ſubtiliter intelligẽdo ↄ̄ opinionẽ Alexã
dri peripathe.quã Auic.ibidẽ allĩat ſi bñ intelligiƚ.

Propter q̄ ex p̄dictꝫ ñ valde ãguſtioſum ē
itelligere cãs cuiꝰ ſcđe male diſ
põnis hui⁹ viri q̄ eſt ſonit⁹ i aurib⁹ repñtãs ei audi
tũ aq̄ deſcẽdẽtis:ꝛ ipetuoſe fluẽtis:aut colliſionẽ vẽ
toꝝ reuerberatoꝝ ad pietes montiũ vel ſyluaꝝ ꝛc.
¶Eſt ergo diſpõ hui⁹ ſcđa verẽda multũ.eſt ei cor
ruptio in opatiõe ſenſus auditus:nullo ei obiecto
vel cã in medio exteriori exiſtẽte talis ſonit⁹ effecti
ue ꝑcipiƚ exteri⁹ ſonatiuũ eſſe:qđ nõ ſonat qđ ē for
male in corruptiõe opatiõis auditiue potẽtie.¶Eſt
aũt hui⁹ diſpõnis imediata cã mala cõplexio i to-
to cerebro:ꝛ miringa auditiua.Cã v̄o materiał vł
eidẽ ꝓpo:tionata ē vapor vel vẽtoſitas groſſa i mi
ringa p̄dicta:ꝛ neruis veniẽtib⁹ a 5° par neruorũ
ad ipſam.Audit⁹ ei fundaƚ in 5° pari neruoꝝ ſicut
guſt⁹ fundaƚ in 4°.vt p:ia ꝑmi colligẽdũ ē in cap.
de anothomia neruoꝝ.14° a medullari ſubſtãtia
cerebri oriẽtiũ.Cũ ḡ ↄtingit q̄ vapor iſte mollis ē et
fluẽs repñſentatur ſonit⁹ ↄſilis ipetuoſo decurſu aq̄
rum.Cũ autem cõtingit ventoſitatem iſtã groſſio-
rẽ eſſe:ꝛ vehemẽter ad p̄dicta organa colliſaȝ ẽẽ tũc
accidit ſonit⁹ agitatione ventorum ↄſimilis.¶Ex
quibus omnibus correlarie cõcluditur q̄ hec di[illegible]po
ſitio huic viro minatur ingẽtia pericula. Mul[illegible]us

cata eſt materia iſtorum vaporum ⁊ vētoſitatum ⁊ cauſa ex his in venis ⁊ rimoſitatibus cerebri minatur ſibi apoplexiā ſi fecerit oppillationē cōpletam ⁊ epilepſiā: ſi fecit ī cōpletā: multiplicata vero iſta materia in organis pmi ſenſitiui futurū ſubeth pnunciat ei. In poſteriori vero parte multiplicata iſta materia litargicam pdicit ei ſuſpectionē: ſicut ſi materia aquoſa fuerit ⁊ ſubtilis ⁊ a poſteriori parte cerebri defluēs per nuchā ſuſpicādam paleſim ptendit ei. Et cū firā fuerit materia iſta in organis auditus cōpletam ibi efficiens oppilationē neceſſario pronūciat ei ſurditatem fortaſſe incurabilē: et proprie quando fuerit cōfirmata: vt colligēdum eſt 4ª tertij in proprio capitulo litteraliter.

Pro regimine autē curatiuo predictarum diſpoſitionuꝫ multo quidē ⁊ accurato ſermone intēdēdum eſſet. ❡ Et pmo quidē oporteret dirigere regimen diſtinctum ⁊ cōueniēter electum circa oēs ſex res nō naturales vir vel particulariter cōſiderādas. ❡ Scđo nota ꝙ idem modus de electione inſtrumētorum ⁊ intētionum curatiuarū extēdēdus eſſet. verū quia vir iſte religioſus eſt ⁊ officio diuino inſtāter obligatus: ⁊ adhuc etiā qr diſpoſitio eius ad meli⁹ prompta eſt: immo fere ad perfectam curationem ex parte torture oris: lꝫ remāſerit ſibi nocumētum corruptionis in operationibus auditus vt declaratum eſt. Ideo videtur mihi vt nūc ſufficere ſatis deſcribere regimē eius in octo particulas diuiſum: vt nūc ſeqtur. ❡ Primo quidem vir iſte effugiat vſum ciboꝝ omnium caliditate ⁊ humiditate ſua nimium euaporatiuorum. Exemplum horum eſt alleum: cepe: bulbus: legumina oīa ⁊ pprie elixa: ⁊ pinguia omnia brodialia: ⁊ ſic de alijs. Item effugiat vſum rerum acutarum nimia ſua euaporatione pmouētiū materias ad caput et facientium eas a capite colligi velut eſt raphanus: ſinapiſmus ⁊ alia. Euitet etiā cibaria oīa frigida actu ⁊ potētia: vt bletam: ſpinachiam: portulacam: lactucam: endiuiam: ſemina cōmunia: ⁊ cōſimilia. Effugiat etiam viſcoſa ⁊ oppilatiua ſua euaporatiōe capitis grauatiua: velut lac ⁊ lacticinia cibaria ⁊ piſces ⁊ pprie elixos ⁊ paſtilla oīa: ⁊ ſimilia digeſtioni difficillima: et materieꝝ flegmaticarū ⁊ frigidarū gñatiua: vt antique carnes oēs: panis azimus aut nō bene coctus: ⁊ ſilia. ❡ Scđm vero pncipale in eo obſeruādū eſt vt caueat quātum pōt a multitudine potus: ⁊ pprie vini dulcis groſſi ⁊ cōturbati: immo recte loquēdo bonum eſſet ei vt pͦino vinuꝫ dimitteret saltē per. totā hyemem futurā: ⁊ vteret aqua mellis infraſcripta. Si autem argumētum aliquod inclinet ipſum ad potum vini velut etas: cōſuetudo: ⁊ debilitas ſtomachi: ⁊ nō bona tolerātia aque mellis: tūc ſaltem eligat vinū colore ſubrubeū aut albū dulcedine omnino priuatum: ⁊ cōiunctum cū medietate ſui dicte aque mellis facte ſm hūc modum. ℞. aque fontis vel fluminis electi: aut ſaltē aque ciſterne q̄ melior eſt propter ſubtilitatē lib. xv. floꝝ roriſmarini ℥. ij. bulliāt ſimul lēto igne vſqꝫ quo aqua iſta odore floꝝ cōueniēter participabit: tūc ergo addat̄ pdictis mellis electi lib. j. ß. ⁊ mediocriter coquēdo ⁊ cōtinue cū coclear diſpumādo vſqꝫ quo cadat tertia pars duabus remanētibus: ⁊ tūc colet̄ per pānū ſpiſſum bis aut ſaltem ſemel. ⁊ reponat̄ in vaſis vitreis bn̄ mūdis ⁊ vtat̄ ea. ❡ Tertium vero pncipale remediū eſt vt vtatur medicinis per tertiā opationē earū mundificatiuis: ⁊ cōfortatiuis organi audit⁹ q̄ etiā proniꝫ ⁊ expurgatū cōſeruēt ſpūm aialē: qui eſt inſtrumētum auditiōis. tn̄ iſte medicine debēt eſſe calefactiue ſubtiliatiue vehemēter. velociter penetratiue abſterſiue: ⁊ exiccatiue viarū pdictarū. ❡ De numero aūt hoꝝ ſimplicium ſunt: ſicut aſſarū: cinamomū: lignū aloes: amomū ameos: ſticados: puleguꝫ: calamētum: amaracū: ⁊ dedrolibanū. ❡ De cōpoſitis electis ad iſtud ſunt ſotira deſcripta 5° canon. ſumma prima. Et confectio alkekēgi magna tyriaca metridatū: ⁊ inter reliqua eluaria eſt eluū Eſdra intitulatū deſcriptum a Nicolao in antidotario eius ⁊ ſiliū pdictoꝝ vſus eſſe dꝫ accipiēdo ex eis omni ſeptimana ſemel vel bis. ℥. j. cū. ℥. j. aq̄ ſaluie vł roriſmarini calefacte per duas horas poſt cenā: hoc eīn eluariū ⁊ aliud ſotira dictuꝫ gētes q̄plurimas ab antiqua ſurditate ſanāt per longum vſum eius: lꝫ hoc aduerſetur ſnīe Auicē. 4ª tertij. in caplo proprio. vbi dixit. ꝙ antiquata ſurditas nō recipit curationem. Etiā ego intelligo lr̄am illā. ſ. nō niſi cum magna difficultate ⁊ tpis plixitate. Experimētum eīn eſt cōtradictorium lr̄e Auicē. vt patet in fratre Thoma anglico in cōuētu heremitarū ſancti Auguſtini de Padua qui ſanatus eſt de ſurditate. 12. annoꝝ. ❡ Quartū principale remediū eſt. ꝙ iſte vir ſepe aſſueſcat ſupponere aurē leſam aut ambas: ſi notabiliter leſe ſunt ſuper tabula de ligno cypreſſi vehemēter calefacta in ſero qn̄ vadit ad lectuꝫ: ſed ſi vellet remedium elegātius hoc eſſe: tūc iſti tabule calefacte ſuperponat bonā quātitatem pulueris folioꝝ origani: hoc eīn eſt remediuꝫ ſublime pre ceteris. ⁊ eſt illud quod illuſtres viri nolauerūt ſan tenegi ignoratū a q̄pluris⁹ ⁊ fere ab oib⁹. ❡ Quintum principale remediū ⁊ pprie ſonitus predictos in auribus repreſentatos ex fractione vel colliſione medij intranei eſt. vt applicet auribus ſuis mane ab aurora vſqꝫ diſtāter a prādio per horam vnam ter vel quater ſacculum infraſcriptum: ⁊ eūdem ſuperponere per duas horas ante cenam. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aſſari. calamēti: pulegij: ſticados añ. ℈. iij. ſpicenardi: ⁊ romane floꝝ roriſmarini: folioꝝ baſiliconis añ. ℈. j. ß. ligni aloes. ℥. ij. macis. ℥. j. origani. ℥. ij. puluerizētur oīa per ſe ſubtiliter. et fiant ſacculi quātitatis vero pedalis: ⁊ calefiant ſup tabula in 4.° remedio ſcripta ⁊ ſuperponat toti medietati dextre vel ſiniſtre capitis aut vtriuſqꝫ ſi ambe aures egrotabūt. ❡ Sextū remediū pncipale eſt ꝙ iſte vir aſſueſcat mane ante prādiū ⁊ ante cenā: etiā īfundere aurib⁹ ei⁹ aut alteri tm̄ vnā vel duas guttas de oleo infraſcripto: obſeruatis tn̄ regulis medicādi aures q̄ ſunt infraſcripte. ❡ Prima ꝙ nullum medicamē auri imponat̄ niſi vlt orpis euōne pmiſſa⁊ pticulari capit. ❡ 2ª rīa nūqꝫ auri īponat̄ aliqd niſi venit̄ ɔueniēter a fecib⁹ expurgat⁹ fuerit.

¶ Tertia regula vt auri nihil imponatur niſi premiſſa inſidificatione ⁊ abſterſione foraminis auditus: ⁊ ꝓpꝛie in profundo eius cōfractuoſo ⁊ toꝛtuoſo multum. ¶ Quarta regula vt nihil auri imponatur actualibus qualitatibus vehemēter aperitum: quare liquoꝛ auri imponēdus ols debet eſſe nō vehemēter calidus actu nec frigidꝰ: ⁊ ſequitur et hoc ꝙ debet eſſe actu tepidus: ⁊ liquoꝛ ols poſſit [illegible] vehemēter exiccatiuꝰ: et ſunt ſermones.10. tractatuū.⁊ ſcd̄o terapē. Organū eñ auditꝰ vehementer paſſibile eſt tenuitate raritate ⁊ ſubtilitate ſua [illegible] ēter ſiccum eſt naturalitate ſiccitate cō [illegible] per plura: vt deducit ibi Galenꝰ. ¶ Quinta re[illegible] ꝙ medicamē qd̄ imponitur auri non ſit mu[illegible] q[illegible]titatis. ꝓpter eñ impletionē foraminis auditus ꝓhibetur expulſio fumoſitatū ab intꝰ ad extra: a[illegible] huc receptio ſpecierū audibiliū ab extra ad intus. ¶ Deſcriptio aūt ꝑdicti olei talis eſt. ℞. olei nardini facti ſm artē ⁊ nō ꝑ infuſionē.℥.iij.olei de origano.℥ v.pulpe colloquintide ſubtiliter pulueriʒate.ʒ.x.orig[illegible] aloes.aā.℥.iiij.ola in vaſe vitreato dil[illegible] er c[illegible] ta bulliāt lēto igne vſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis. deinde cū expreſſiōe cōdecēti coletur bis per pānum ſpiſſum ⁊ reponātur in vaſe vitreo expoſito radijs ſolis. hoc eñ medicamen eſt ſublime valde. In eiꝰ eñ laudibꝰ cōuenerunt oēs illuſtres viri: ꝙ ipſa eſt de melioribꝰ medicinis ad oēs egritudines fridas materiales vel immateriales organoꝝ auditus. ¶ Septimū principale remediū eſt. ꝙ iſte vir aſſueſcat accipere omni mēſe ſemel. ℈.ij. maioꝛū pillularū deqꝫ ſarcocolla in auroꝛa: ⁊ tardet pꝛā[illegible]ū hoꝛis ad minus ſex cū cōditionibus ſepe in aſſumptione farmacoꝝ obſeruādis. qu as dimitto longitudinē effugiēs: legātur autem pillule iſte a Meſue de cōſolatiōe medicinarū capl̄o de ſarcocolla. Si aūt vir iſte haberet vētrem nō bene fluxibilem ⁊ materie ꝓpter illud inclinarentur ad caput tūc poteſt vti pillulis alefanginis de [illegible] a Meſue in antidotario deſcriptiōe.8ª.capitulo pꝛio. Stomachū eñ caput ⁊ inſtrumēta ſen[illegible] ficāt: vt ibi ſcribit Meſue: ⁊ oēs alij con[illegible] eo: de quibus tñ ꝑcepta grauitate ſtoma[illegible] .j.vel ij.parū an cenā. Cū inſtāte vero [illegible] ate accip[illegible]at eas per.2.hoꝛas poſt cen[illegible] remediū eſt. ꝙ iſte vir aſſueſcat ſupera[illegible] pitis per totū ſpatiū extēſiōis comi[illegible] in ſero qn̄ vadit ad lectum cū [illegible] quātitatē ſex granoꝝ frumēti [illegible] na. Cuiꝰ deſcriptio eſt. ℞. floꝛ[illegible] dos. maioꝛane aā.ʒ.j.gar.ʒ.iij. a[illegible]perſio [illegible] ga[illegible] ſuper ꝑtes capitis oēm mal[illegible] cōplexionē fridā materialē vel immaterialeʒ emēdat. vt ſcripſit Auēʒoar in ſuo theiſir.lib.⁊ cap. pꝛimo. pulueriʒētur aūt oēs medicine ꝑ ſe ⁊ ſubtiliter deinde cōquaſſantur in moꝛtario. Laus deo.

Conſilium.9.

De quadruplici mala diſpoſitione vcʒ. ¶ De mala cōplexione frigida ⁊ hu[illegible]ida cerebri cū multis accidētibus cōplicata. ¶ De mala cōplexione frigida ⁊ humida ſtomachi cū debilitate virtutis digeſtiue cōmanēis in eo. ¶ De doloꝛibus renum a mala cōplexiōe humoꝛali. A renulis ⁊ lapide. ¶ De doloꝛibus ſpatularū vſqꝫ ad collū. ⁊ hypocundrioꝛum. ⁊ ventris totius anterioꝛis. ¶ Diuiditur aūt cōſilium in capitula quattuoꝛ: ſm ꝙ quattuoꝛ ſunt diſpoſitiones in eo tractate.

¶ De diſpōne mala cerebri et eius cura. Cap̄.j.

In mentis acuitate ꝓfundati ſtudij cōplexiōe ſub[illegible]nu cōplōnis in humani coꝛpoꝛis diſcrimine vel langoꝛe ſumma cū affectione cōtēplādū eſt: maxime tñ illis opoꝛtunum hoc eſſe videtur qui ſunt lāgoꝛes ſeni ⁊ ꝑiculoſi ad huc et nūero plures. Et iterū qn̄ accidūt illis quos videmus nobis dilectiōe benigna cōiunctos: ⁊ eſſe de numero viroꝛū honeſtiſſimoꝝ ⁊ moꝛaliū quoꝛū pauci reperiūtur hac noſtra etate. ¶ Propterea ergo nobilis ⁊ moꝛaliſſimus vir ſer Marcus quadruplici et ingēti valitudine laboꝛat cui nō ſolum affectioꝛ: ſed tm̄ ei cōpatioꝛ ꝗ̄tū amicus amico cōcedere pōt. Ideoqꝫ cū magna nice mētis oneroſitate calamum aſſumpſi ꝓpter doloꝛē amici: ⁊ vehementi auiditate cōtēplationē aggreſſus ſum vt eidē ſubueniā fideliter ⁊ oppoꝛtune. ¶ Laboꝛat hic vir pꝛio mala cōplōne frida ⁊ hu. cerebri ſui que magis in eo reperitur ex tēpoꝛe ꝗ̄ a gn̄atiōe cōtracta. Credo eñ cerebrū eius reſpectu tēperati cerebri a gn̄atōe declinauiſſe ad ſiccitatē vel ad valde remiſſam humiditatē ⁊ aliqualē caliditatē plaſma eñ partium capitis: venarū ipſius multitudine ⁊ magnitudine viarū apertiōe: faciei coloꝛe rubicūdo ſatis: imo velocitas in operationibꝰ interioꝛū ſenſuū ⁊ mobilis perfectio in eis ad actiōes: actualis caliditas in oībꝰ partibus capitis tactu percepta: ⁊ capilloꝝ ſoliditas: ⁊ groſſitudo: hec.x. ſigna caliditatē capitis arguūt magis ꝗ̄ oppoſitū. Sed humanoꝛū actuum occupatiōes ad magna negocia et plurima expediēda ꝓpter neceſſitatē operationū ſenſuum interioꝛū ⁊ exterioꝛū etiā ſunt cāe permutatiōis cōplexionū radicaliū calidarū ad frigidas ꝓpter vehemētē reſolutionē in ſpiritibꝰ ⁊ humoꝛibꝰ: ⁊ ſubſtantia cerebri aduenictē ex eis ad que etiā concurrere pōt regimē ex pte ſex rerū nō naturaliū ꝑmutans ad humiditatē ⁊ frigiditatē. ¶ In ſumma igitur ſiue cōtingat ꝓpter diſpōnē cerebri ꝑ eſſentiā frigedā ⁊ humidā materierū fridarū multiplicatiuam ſiue etiā magnificet hec ꝓpter colligātiā inferioꝛuʒ partiū: ⁊ ꝓpꝛie ſtōachi ⁊ epatis. de quibus dicetur paulopoſt. Ueritas eſt ꝙ huic nobili viro accidunt oppilatiōes in meatibꝰ ⁊ vētribꝰ cerebri: ꝓpter ꝗ̄s claudūtur vie euentatiōis cerebri: partiū naſi: palati: poꝛoꝛū ⁊ auriū eius: vnde nō pōt ꝯuenienter anhelitū cōplere: ⁊ maxime inſpirationē ⁊ reſpirationē ꝑ partes naſi ⁊ palati. ¶ Et ex hoc fundamēto intelligere pōt hic vir cāſ pluriū accidētiū ꝗ̄ ſupueniūt ei. pꝛio apparet ei ꝙ claudat pars naſi ſuperioꝛ: ita ꝙ nō bn̄ attrahat aerē nec perinde aliqd a caliditate educat. Materia eñ ꝑdicta oppilās loca cerebri apud carūculas eiꝰ eſt cauſa huiꝰ accn̄tis ¶ Seqtur.2ᵒ ꝙ hic vir cogit vehemēter inſufflare

per naſum:patet:qꝛ natura conatur mouere aerē
ſpūm vaporē ⁊ vētoſitatē:vt reuerberet materiam
oppilātē ⁊ ſpargāt ipſam. Unum enim de iuuamē-
tis vētoſitatū eſt vt reuerberēt in faciē ſecū ſpargē
do eas.prima pmi finali caplo colligēdum. ¶Seq̄
tur 3° ꝙ hic vir ꝑcipit qn̄qꝫ magnā grauitatem in
capite patet ꝓpter materiam infuſam in pannicu-
lis facientem in eis dolorē extēſiuum grauatiuum.
¶Sequitur 4° ꝙ hic vir qn̄qꝫ percipere dꝫ in aere
aperitionem vaporum linearum ⁊ figurarum per
aerem volitātiū. ¶Sequitur 5° ꝙ hic vir quādoqꝫ
percipit lachrymas deſcendētes ad oculos. patet
qm̄ materiei pars ſubtilioꝛ ⁊ aquoſioꝛ fertur ad an
terioꝛem partem capitis. ¶Sequitur ſexto. ꝙ iſte
vir quādoqꝫ percipit punctionē in naſo cum coriza
vel deſcēſum materierum acutarum ad ipſum.pa
tet ꝓpter diuerſitatem materierum quarū alique
partes acute pellūtur per eādem partē. ¶Sequi
tur 7° ꝙ iſte vir quādoqꝫ percipit pondus et graui
tatem in cōcauo palati.patet ꝓpter deſcenſum ma
teriei ad collatoriū. ¶Sequitur octauo.ꝙ hic vir
percipit tumorē ⁊ pūctionem in glādoſis partibus
⁊ fine caſſillarum ⁊ partibus vuule. ¶Sequitur no
no.ꝙ quādoqꝫ hic vir percipit deſcēſum ⁊ doloꝛem
in muſculis colli poſterioꝛis partis eī⁹ ⁊ gule. ¶Se
quitur decimo ⁊ vltimo.ꝙ hic vir nō raro incurrit
difficultatē anhelitus ex parte pectoꝛis:⁊ nō ſolū
ex parte iuſpirationis ⁊ reſpirationis ꝑ partes naſi
⁊ colatoriū:de quibus dictum eſt. ¶Ex quibus om-
nibus vltimate concluditur ꝙ hic vir non leuibus
periculis eſt paratus que hic ſcribere nō curo. ſed
magis eī⁹ vtilitatē intēdens ad remedia ꝑtrāſibo.

Cum ergo hic nobilis vir perceperit ali quod de nocumētis iam pre
tactis ſtatim et ꝓuidēdum eſt ſm̄ infraſcriptū mo-
dum.decem inſtrumēta decem intētiones cōplen-
tia eidem oꝛdinādo vt nūc ſequitur. Si igitur ap-
paret in ipſo vehemētia accidētium predictoꝛum ⁊
ſubito ⁊ impetuoſe euenictium.tunc opoꝛtet de ne-
ceſſitate concludere materiam eſſe multam.

Primam ergo intētionē complere debet pmū inſtrumētum ſic. A pri-
ma die pncipij motus eius vētre exiſtēte medio-
criter lapſo fiat eidem flobotomia de cephalica ve
na brachij cōtrarie parti ad quam materia deſcen
dit. ¶Si autem vēter eſſet ſtipticus tūc ante flobo-
tomiā adminiſtretur hoc cliſtere ſm̄ hūc modū. ℞.
aque decoctiōis malue:blete:mercurialis:⁊ furfu
ris lib.j.olei violarū.℥.iiij.caſſiefiſtule zuccari ru-
bei:⁊ ſalis cōmunis.an̄.℥.ß.miſce totum et fiat cli-
ſtere ſaltē per tres hoꝛas ante flobotomiam.

Secundam intētionē cōplet ſm̄ inſtru mētum qd̓ poſtq̄ facta
fuerit flobotomia ſtatim applicetur:qd̓ eſt hoc.℞.
decoctionis maluarū:blete mercurialis:⁊ furfuris
lib.j.cum expreſſione coꝝ diligēter facta:zuccari ru
bei:caſſiefiſtule.tere ſimplicis:⁊ benedicte.an̄.ʒ.iij.
olei de ſiſamo ⁊ viol̓.an̄.℥.j.ß.miſce ⁊ totū accipiat̄
in auroꝛa:⁊ hoc etiā cliſtere ꝓcedere dꝫ flobotomiā
cui ſuccedere cōſueuit ſtipticitas vētris vel ꝓpter
euacuationē materierū ab ea:vel ꝓpter diſtractio
nem ipſarum de centro ad circūferentiam.

Tertiam intētionē cōplet tertiū remediū ſpāle ⁊ memorādū qd̓ eſt vt ſub
[illegible] diuerſiōes q̄ lꝫ multis inſtrumētis ⁊ vijs
adminiſtrari poſſint ſex diuertēdi inſtrumēta ī hoc
viro ſecurioꝛa ⁊ melioꝛa videntur vltra flobotomiā
⁊ cliſtere ꝓtractū:que etiā duo euādo diuertunt.
¶Primū itaqꝫ ipſoꝝ eſt apertio emoꝛroidarū: quaꝝ
euētū ī hoc viro ſperarē eſſe optimū inſtrm̄ curatio
nis oīum ſuarū egritudinū. Aperiri aūt pn̄t emoꝛroi
des multis inſtrm̄is:de quoꝝ nūero pmū ⁊ leuiſſimū
eſt fomētatio vel encatiſma factū ſepe ī aquā flu-
uialē bn̄ calidā. ¶Scd̓m ⁊ foꝛti⁹ illo ē.vt fiat deco-
ctio cū radicib⁹ feniculi. ¶Tertiū ⁊ adhuc foꝛti⁹ ē:
vt fiat decoctio ex radicib⁹ lilioꝝ al. ⁊ ē notabile re
mediū ⁊ ſublime. ¶Quartū remediū ē decoctio ra
dicū ircos recētū. ¶Quītū adhuc meli⁹ ē decoctio
radicū ciclaminis recētiū. ¶Sextū ⁊ pncipatū hꝫ
ſup alia ē decoctio radicū ellebori al. ¶Septimū ē
fricatio emoꝛroidaꝝ cū pāno aſpero vt folijs ficu
aut folijs cōſolide ma. ¶Octauū vo ē eaꝝ cōfrica-
tio cū oī felle:⁊ ꝓprie cū taurino. ¶Nonū vo ē emoꝛ
roidarū fricatio ⁊ leuis excoꝛiatio cū vngue. ¶De
cimū vo ē applicatio ſanguiſugarū ſup eis. ¶Un
decimū ē vētoſaꝝ applicatio ſup ſiteri. ¶Duodeci
mū ⁊ vltimū ē ſectio eaꝝ cū acuto flebotomo poſt tu
meſcētiā eaꝝ ī aliq̄ pmaꝝ decoctionū q̄ poſite ſunt
¶Cū ergo eger ꝑceperit pōdus ⁊ grauitatē ī alcha
tim:⁊ illis apparebit tēſio ⁊ pōdus qd̓ magnū ꝑcis
piet:ī ſiteri tumoꝛ ⁊ excreſcētia.ꝓdictarū venaꝝ pru
rit⁹:in eo loco tūc ſtatim applicet̄ aliqd̓ de ꝓdictis
inſtrm̄is ⁊ ꝑmittat̄ exire ſanguis cū altero triū modo
doꝝ cū cognoſcēdi ſufficiētiā euātiōis. ¶Quoꝝ pm⁹
eſt cū ꝑſeuerātia alleuiatiōis ⁊ roboꝛis ꝟtutis. ¶Se
cūdus ꝙ euāta fuerit materia nigra melācholica.
ſimplex aut cōmixta. ¶Terti⁹ ꝙ fiat ꝑmutatio exi
tus a ſanguie ꝓdicto ad ſanguinē rubicūdū leuiē
purpureū ⁊ calidū:cui⁹ euātiōis debilitas ſubſeq̄t:
¶Si ḡ tūc ꝯſtriget̄ a ꝟtute regulāte ſemp cū māeꝝ
fluctuatiōe cū ſui potētia.tūc bonū eſt. Si aūt tūc
trāſeat opatoꝛ ad ꝯſtringēdā emoꝛroſagiā ipſaꝝ
cū aliq̄ duoꝝ inſtroꝝ cōuenietiū. ¶Quoꝝ pmū eſt
hoc.℞.miclete.ʒ.ij.aq̄ decoctiōis ſumah vel ſemia
myrti vel ſe.plātagis.℥.ij.miſce det̄ ī potu tepidū
ſtatim cū fuerit oppoꝛtunū:tn̄ ꝯuenient⁹ opabit̄ q̄n
ſtōach⁹ ⁊ vēter erūt mūda. Eſt aūt miclete electuariū
multoꝝ iuuamētoꝝ colligēdū a Nicolao ī āntidota
rio a zarpellātib⁹ medicis nolarū michileta. ¶Scd̓z
vo iſtrm̄ ē.vt ī potu det̄.℈.ij.pillaꝝ de bdelio q̄ de
ſcripte ſūt a Raſi.9° almāſoris ī ꝓꝓo cap̄. ¶Tertiū
vo pncipale diuerſiuū māeꝝ ē applicatio vētoſaꝝ:
nūc carnoſis ꝑtib⁹ tibiaꝝ ⁊ cruriū:nūc vo natib⁹.ali
q̄n vo ſpatulis applicatarū ſm̄ ꝙ emergit itētio ſu
perioꝛib⁹ īferioꝛib⁹ ⁊ itermedijs ꝑtib⁹ q̄ applicātur
aliq̄n cū euōne īſenſibili.verū ſine ſcarificatiōe.ali-
q̄n vo ecōuerſo cū ſcarificatiōe. ¶Quartū vo pnci
pale diuerſiuū materierū eſt diſtractio earum ad
cutaneā partē cū fricationibus aut veſicationibus
de quib⁹ ꝓlixe ſatis in altera materia ſum locut⁹ in

magno tractatu cōpilato ad.12.accidentia ad ſpe
ctabilem militem florentinum nomine Julianū de
bāſans. ¶ Quintum ſo diuerſiuū eſt matericrum
diſtractiuum per vrinales vias ⁊ eſt ſecurius ⁊ feli
c[illegible]imus modus diuertendi materias: q̄ compleri
pōt quinqȝ iuſtris. ¶ Quoꝝ primū eſt vt exhibeant̄
patienti. ℥.v. aque liuoſpmatis cum zuccaro calefa
cte in aurora. ¶ Scōm ⁊ forti⁹ illo eſt. vt in potu dē
tur. ℥.iij. ſucci feniculi ſicut eſt. ¶ Tertium ſo ē. vt
in potu dentur. ℥.ij. ſucci apij vt ſupra. ¶ Quartū
ſo cōpoſitū ⁊ adhuc melius eſt: vt in potu dent̄. ℥.
v. aque ſublimationis corticū interioꝝ auellanaꝝ.
¶ Quintū ſo compoſitū elegantius oī altero eſt. vt
in potu detur. ʒ.j. hoꝝ trociſcoꝝ. ℞. granoꝝ orobi
lentiſ[illegible] añ. ʒ.j.ß. ſpice nardi: rubee tinctoꝝ: ſe. apij ⁊
ſcordeon. ſileleos ſu. ⁊ meu. puluerizent̄ ⁊ fiat troc.
cum ſucco vel aqua ſu: ⁊ eſt valeriana. ¶ Quintuȝ
vero diuerſiuū de autenticis eſt: vt in potu det̄. ℥.
ß. electuarij Ju[illegible]cum. ℥.ij. aque apij: eſt eñ ho
neſtū laudes conferre [illegible]ſtribus q̄ ꝓ nobis inſu
dauerunt a[illegible] due[illegible]do in quoꝝ inuentis: opȝ
adhibere grates. ¶ Ultimū ⁊ melius diuerſiuū ma
tericꝝ ꝑ vias vrine eſt vt in potu det̄. ℥.ß. eluarij de
ſeminibus: deſcripti ab Auic. v. canone. ſūma pma.
⁊ a Me. in antidotario diſtinctione pma ꝓprio ca
pitulo. ¶ Ultimū pncipale diuerſiuū materieꝝ eſt
ꝑ vias vētris. ⁊ lȝ nōnulla coꝝ que dicta ſunt ⁊ infe
rius dicenda diuertere poſſint materias ſcapitā
do eas ꝑ vētrē. Ego tñ ſcio q̄ inſtr̄m optimū eſt da
re in potu. ℥.iiij. calide aque decoctionis lizonotis:
⁊ eſt in in rei veritate planta in magno vſu medico
rum fere continue applicata: lȝ multi ignorent de
ea complexionem: ⁊ locum etiā vbi de ea ſcribitur.
Ego autem adequatum de ea capitulum inueni a
G[illegible]l. ab Oribaſio ⁊ a Dyaſcoride.

Quartā intentionē q̄ eſt rectificatio regi
minis ex pte ſex reꝝ non natura
liū complere dȝ quartum inſtr̄m: ꝓ qua intentione
⁊ c[illegible] iuſtris vir ꝑticulariter ponendis fiat recurs
[illegible] vltimū capitulū hui⁹ tractatus. In iſto nāqȝ
ponet̄ [illegible]ctrina ꝯueniēs regiminis olim diſpoſitos
[illegible] ꝑ ſingulas res non naturales.

[illegible]intam intentionē q̄ntū iſtiȝ pncipale
cōplet vcȝ digeſtionis mate
[illegible]aterie fuerint euacuate vlr: vt ſu
p: a [illegible]m actum eſt: etiā cū fuerit per
inten[illegible]cuata materia cōis inteſtino
rum [illegible]optata: vt patuit ꝑ cliſteria
tā po[illegible] fuerit facta materieꝝ diuer
ſio ꝑ regi[illegible]ret in ordine tertio: ⁊ tact⁹
fuit mod⁹ [illegible] ꝑ res [illegible] naturales: vt aūt ime
diate appuit. ¶ Jō opȝ ſubiungere q̄ntā intētionē
digeſtionis matericrum. ⁊ qr in pmiſſo capīo tam
deductū eſt materias dñantes in capite ēē flegma
ticas eſſe a dñio: lȝ etiā aliqd de materia cholerica
ſit ꝯmixtū. Jdeo deſcribā hic digeſtiua q̄ mihi ꝯue
[illegible] videnf ad materias. ¶ Leue igit̄ digeſti
[illegible] pōt eſſe primum hoc. ℞. aque ſalute. aq̄ lauri
añ. ℥.j.ß. aque violaꝝ. ℥.j. pme ei due aq̄ ſunt dige
ſtiua capitalia calida: lȝ de ſalūa nō inueniā mira
bilia q̄ dicant̄ a doctorib⁹ modernis. Auic. eñ de ea
ij. canone nō facit aliquod capitulū: lȝ ſcribit duo
capitula de ſaluia ortē. Sed de ea legi pōt a Dya
ſcoride ⁊ a Serapiōe in capitulo ō elilifago. ¶ Se
cundū ſo digeſtiuū ⁊ fortius illo eſt hoc. ℞. aque
roriſmarini: aq̄ maiorane. añ. ℥.ij. aque violarum.
℥.j. ⁊ erit valde melius primo. ¶ Tertiū digeſtiuū
⁊ adhuc melius illo eſt hoc. ℞. ſyrup. de calamēto.
℥.j. mellis roſati cocti. ℥.ß. aque hyſopi. ℥.ij. aq̄ me
nte. ℥.j. miſce. ¶ Quartum digeſtiuum iteꝝ elegā
tius ē hoc. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥.j. aq̄ ēdiuie. ℥.j.
ß. aque betonice. ℥.ij. miſce. ¶ Quintum digeſtiuū
ſublimi⁹ oī alio poterit ēē hoc. ℞. ſyrupi de calamē
to. ſyrupi de hyſopo. ana. ʒ.vj. aq̄ ſcariole. ℥.j.ß. aq̄
ruthe. ℥.ij. miſce. ¶ Etiā digerere poſſunt materias
electuaria q̄dā velut ē metridatū: cui⁹. ʒ.j. i potu da
ta cū. ℥.j. aq̄ betonice ꝑ tres horas poſt cenam ma
gnū affert iuuamētū. ¶ Scōȝ ſo remediū ē electua
riū dyābra deſcriptū ab Auic. q̄nto canone. ſum. j.
vel a Meſue in ātidota. diſ. j. q̄ exhibeat̄ vtꝑcedēs
¶ 3ⁿ. ſo iteꝝ remediū nō min⁹ elegās alijs eſt ele
ctuariū dyamuſci dul. deſcriptuȝ vbi ſupra: ⁊ eodē
mō in potu datū. Hec eñ electuaria ēt ſi darent̄ ma
ne in aurora ſublimius iuuamentum afferūt vt q̄ti
diana experientia comprehendere potui.

Sextā intētionē ꝯplet iſtr̄m ſextū ſic. Cū hec
oīa diligenter adminiſtrata fuerit ⁊
appūerit remiſſio egritudinis ⁊ accidētiū ei⁹: ⁊ vri
na ſube mediocritati fuerit vicina. In cui⁹ fūdo ap
ꝑuerit ſedimē albū ꝯiūctū ⁊ eq̄le i ſubſtātia ſat̄: tūc
opȝ ſubſeq̄ intentionem ſextā euacuādo. ¶ Primū
remedium. ℞. electuarij indi. ʒ.ij. agarici electi. ℈.
j. boni ponderis. zinzi. ℈.ß. aq̄ decoctionis ameos
aniſi vel feniculi. ℥.iij. totum calidum detur in po
tu. ¶ Secundum remedium eradicatiuum ⁊ meli⁹
eſt hoc. ℞. ieralogodion. ℥.ß. ⁊ detur in potu cuȝ. ℥.
ij. aque betonice. eſt enim ſolutiuū equale ſatis de
melioꝛib⁹ ⁊ ſecurioꝛib⁹ q̄ fuerint vſitata ab antiq̄s
Si autē voluerisſolutiuū equale in potentia. tunc
detur in potu. ℥.j. iere Gal. cum aqua ruthe vel lau
ri calefactis. ¶ Hec oīa electuaria cum magno ſuo
iuuamento etiā ſunt abominabilia ꝓpter ipſoꝛum
amaritudinem. Jdeo modus euacuandi cum abs
ominatiōe leuioꝛe ē cū pillul̄: quaꝝ deſcriptio ē hec
℞. pillulaꝝ de iera ſimplici Gal. ℈.iiij. ⁊ exhibeāt̄
i aurora cū iā cibus a ſtomacho deſcēderit. ¶ Alie
pillule fortioꝛes iſtis ſūt hec. ℞. pilluaꝝ de ſarcocol
la. pillulaꝝ de agrico añ. ʒ.ß. fiāt. vij. ¶ Jteꝝ ⁊ tertio
pillule fortioꝛes iſtis ſūt hec. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ.
ʒ.ß. pillulaꝝ ō ſarcocola inuētaꝝ in capīo de ea. ℈.
j. formēt̄ pillule. vj. cū electuario roſ. ſi īētio eſt ad
choleram aliquātā: aut cū electuario indo ſi īētio
ſteret̄ ad flegma magis. ¶ Et ſi fiat ītētio ad mate
riā partiū ꝑ ad hu. ꝑticipātē. tūc. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ
℈.j. pillulaꝝ aureaꝝ. ʒ.ß. formēt̄ pillule. vj. vl̄. vij.
⁊ exhibeant̄ hora pdicta ⁊ dormiat̄ ꝑ horā cū dimi
dia poſt eas ⁊ nō āpli⁹: ⁊ tardet̄ cibus donec hōrer:
tūc ergo accipiat̄ cyathus vn⁹ aq̄ zuccarate calide
poſtq̄ per horam accipiat prādiū: neqȝ ſuꝑ his eua
cuantibus fiat exercitium aliquod.

Septimā intētionē cōplet inſtrꝫ ſeptimū quod cōplet intētionē cōſumēdi reſiduuꝫ materieꝝ: igiť reliquas phr̄ ꝓma inſtrā cōſumere: ⁊ de equalib⁹ melioꝛib⁹ eſt vt iſte vir ꝑ. xv. dies accipiat ꝑiloƀalſami cōditi cocleař. j. ⁊ tardet comedere ꝑ quatuoꝛ hoꝛas. ¶ Scōm remediū ē: vt comedat mirobalanū vnū chebulū cōditū faciēdo poſt ipm: vt dictū eſt. ¶ Tertiū ꝟo ⁊ forti⁹ illo ē vt maſticet et degluciat radicē vnā elegātis ziȝibe. cōditi. ¶ Quartū ꝟo ⁊ nobilius predictis eſt hoc. ℞. ſpecierū dyābꝛe ⁊ dyamuſci dul. ań. ℥ ß. ſpecierum electuarij de ligno aloes. ʒ. ij. zuccari al. ℥. iiij. coquatur zuccaꝝ cū aq̄ maioꝛane ⁊ cū ſpēb⁹ illis: fiat electuariū de q̄ huic nobili viro ꝑ duas hoꝛas cū vadit ad lectuꝫ accipiat q̄ntitatē medie nucis muſca. I aurora ꝟo de ipo accipiat q̄ntitatē vni⁹ nucis muſ. degluciēdo ipm oī mane ꝑ. xv. dies. ⁊ abide oī q̄rta die in aurora a ꝓncipio mēſis octobꝛis vſq̄ ad finē mēſis februarij: ⁊ i hoc ſtat fūdamētū ſanitatꝫ ei⁹.

Octaua intentio ſeq̄ť q̄ eſt cōfortādi caput hui⁹ viri: lꝫ plurima: imo fere oīa q̄ in p̄cedēti caplo ſunt poſita ſint ad hui⁹ intētionē cōuenientiſſima. ¶ Tria tñ placuit mihi inſtrā cōſcribere q̄ cōplexionis ⁊ ſubſtātie cerebꝛi vehemēter ſunt rectificatiua. ¶ Quoꝝ ꝓmū eſt hoc. ℞. puluerꝭ floꝝ roriſmarini. ʒ. iij. folij ligni aloes: ʒiȝ. ań. ʒ. ß. gariofiloꝝ. ℈. ß. radicū liq̄ritie mūde. ʒ. j. ß. zuccari al. ℥. iiij. ⁊ cū aq̄ roriſmarini fiat cōfectio i rotulis ij. ʒ. de q̄b⁹ ſemꝑ comedat. j. in fine cibationis oīs. ¶ Scōꝫ remediū eſt hoc. ℞. aſſari: pulegij: origani ſticados. ań. ʒ. ß. folij ligni aloes ań. ℈. ij. macis. ʒ. j. ß. violaruꝫ ſpecieꝝ nenufaris. ań. ʒ. ß. coꝛalloꝝ al. ℈. ij. pulueriȝenť oīa ꝑ ſe. deinde cōmiſceāť ad inuicē ⁊ de hoc puluere oī ſero cū vadit ad lectū: ſaltē oī ſeptimana ꝑ totā hyemē pulueriȝeť ꝑs āterioꝛ capitis ſcōm īceſſuꝫ cōmiſſure ſagittalꝭ ꝑ tres vł q̄tuoꝛ digitos lōgitudinis vſq̄ ad ſūmitatē capitꝭ. ¶ Tertiū remediū ad hāc intētionē eſt hoc. ℞. maioꝛane folij floꝝ roriſmarini: aſſari ana. ʒ. j. fiat oīm per ſe puluis ⁊ ligeť in ſyndone de grana: ⁊ odoꝛeť ſepe.

Nona intētio ſequiť q̄ eſt rectificatio mēbꝛorū mādātiuꝫ. ⁊ q2 in hoc viro mēbꝛa mādātia vt certiſſime video ſūt tria. vꝫ renes. epar ⁊ ſtomach⁹. ideo ꝓ rectificatiōe renū fiat recurſus ad ea q̄ ſcribeť in caplo. iij. ſubſequēti vbi erit ſermo ꝺ diſpoſitiōib⁹ renū. Scōm ꝟo mēbꝛū mādans ē ſtomachus ei⁹ ꝓ cui⁹ rectificatiōe lege ea q̄ ſcribūť in ſeri⁹ caplo. ij. ad iſtud. ¶ Tertiū ꝟo mēbꝛū mādās ē epar: qđ ſua caliditate euaporādo vel trāſmittendo cholerā notabilr̄ alterat cerebꝛū ei⁹. ¶ Pro cui⁹ rectificatiōe plurima tāgenť i regimine ꝑ res nō naturales: ⁊ ſupꝛapoſita fuerūt duo inſtrā nobiliſſima. vꝫ ꝑiloaloes cōditū: ⁊ mirobalani kebuli. Ego tñ ſcio ꝙ cū ꝑcipiť caliditas in epate cū multa euaporatiōe cholerica ab eo fcā: tūc ſanū remediū ē cōedere añ cibum ſex vel octo auellanas toꝛrefactas cum non apparuerit lapſus ad calidum valde intenſus. Et ſi apparuerit ille: tunc ſecretum magnū eſt comedere a. x. vſq̄. xx. grana ribes: aut loco illorum grana granatoꝝ. xx. acriuꝫ cōminutis ⁊ maſticatis diligenter eorum arillis ⁊ deglutitis.

Decima intētio ſeq̄ť q̄ eſt coꝛrectio accñtiū ſunt aūt accñtia q̄ cōſueuerūt huc viꝝ moleſtare ꝓncipalr̄ q̄tuoꝛ ab eadē radice euenientia. ¶ Et ꝓmū q̄dē hoꝝ eſt obturatio ⁊ cōſtrictio nare vel ꝑtiū naſi radicaliū. ¶ Scōm ꝟo ē materieꝝ rheumatiſm⁹ ad ꝑtes colli faucū amigdalaꝝ ⁊ palati. ¶ Tertiū ꝟo accñs eſt catarrus ad pectus deſluēs. ¶ Quartū ꝟo eſt diſnia vł oꝛthomia. q̄ oīa q̄tuoꝛ accñtia ab eadē radicali cā ſunt ꝓueniētia: valet a materia flegmatica in partib⁹ cerebꝛi. vt i ꝓmo caplo diffuſe ⁊ apte demōſtratū ē. ¶ Cuꝫ ḡ materia defluxerit ad nāž oppillādo eā tūc ꝓmiſſis minoratiuis euacuationib⁹ ⁊ diuerſiuis vbi materia fuerit multa ſtatim appliceť nigella toꝛrefacta in ſyndone ligata q̄ ſepiſſime odoꝛeť: aut loco illi⁹ appliceť puluis maioꝛane ⁊ ſepe modicū ſupaſpſus ⁊ ſiccatus aut tertio loco illi⁹ applicetur puluis ligni aloes: folij aſſari cū granis feniculi toꝛrefactis aut cum aq̄ calida ſublimationis maioꝛane ꝑ nares trahināť leuiter. ¶ Pro accidēte ꝟo ſcđo appet ꝙ huic viro adminiſtreť gargariſma tepidū remiſſe ſm̄ hūc modū. ℞. aq̄ oꝛdei. ℥. iiij. rob nucū. ℥. j. miſce: ⁊ fiat ex eo gargariſmus. Et leuius illo ē vt gargariſmus fiat cum aq̄ oꝛdei ⁊ electuario de moris. Collo ꝟo ⁊ ꝑtibus gule euapoꝛatio fiat cum aq̄ decoctionis camomille ⁊ tertia ꝑte roſaꝝ pānis leuib⁹ vel ſpōgijs ībibitis ⁊ eis circūplicatis. ¶ Pro tertio ꝟo accidēte intēdať mūdificationi pectoꝛis cū expectoꝛātib⁹ leuib⁹: velut eſt in oꝛe tenere loch iſtud. ℞. loch dyapenidion: loch de papauere. ań. ℥. ß. incoꝛpoꝛenť ſimul ⁊ teneať in oꝛe quaſi ſemꝑ velut loch. ¶ Scōm remediuꝫ eſt: vt mane ⁊ ſero huic viro deť hic potus. ℞. penidiaꝝ. ℥. ß. loch de pino. ʒ. ij. aque oꝛdei. ℥. ij. ß. totum hoc in potu tepidū exhibeatur. ¶ Pro remotione vltimi accidētis quod ſuſpecti⁹ ē ꝓuidendum eſt ⁊ cōtēplādum ſubtili⁹. Oē eñ nocumētum anhelitus leuiter ꝑducere poſſet hunc viꝝ ad empima: aut ad apoſtema partium pectoꝛis ⁊ finaliter ad ptiſim. Eſt eñ diſnia nocumētū in anhelitu cōtingens in inſpiratione ⁊ reſpiratione ſimul. Oꝛthomia ꝟo eſt tāte malitie nocumētum ꝙ cogit hoīem rectū ſtare: ſi dꝫ anhelitus opa cōplere: ⁊ q̄dlibet hoꝛum prouenit vt plurimum a mala complexione materiali a multo flegmate mucillaginoſo et vitreo replentibus canulas pulmonis. Unde vꝫ aeris quantitas neceſſaria cōuenienter nō attrahiť. atq̄ fumoſitates ⁊ vapoꝛes in pectoꝛe cōgregati cōuenienter expelluntur: ꝓpter quod creſcit caliditas in coꝛde ⁊ in toto pectoꝛe: que eſt cā putrefactiōis materierum in eo: ⁊ tactus ipſaꝝ ad apoſtemandum. ¶ Quare cum iſte vir ꝑcepit nocumentum in anhelitu: doloꝛeꝫ in pectoꝛe ⁊ in partibus poſterioꝛibus ſpatulaꝝ ꝑſeuerātē tuſſim: ⁊ multitudinē ſputi aut ſaltē incitationē ad illđ: tūc ſtati. accipiat hoc minoratiuū. ℞. medulle caſſiefiſtule: ⁊ mucillagis ſcbeſtē q̄rū vtrūq̄ ſit p̄paratū cū aq̄ oꝛdei. ań. ℥. ß. reubarbari electi. ʒ. ß. agarici tertiā ꝑteꝫ. ℈. ſpice nardi. ǵ. v. ziȝibi. ǵ. ij. miſce totū: ⁊ bibať cū medio cyatho aq̄ oꝛdei calide ⁊ bñ zuccarate: ⁊ poſt illud tardeť cib⁹ ꝑ hoꝛas

per horas ſex aut quinq;. ¶ Secūdū vero principale remediū eſt hoc. ℞. ficuū pinguiū numero. x. violarum: liquiritie raſe: cap. il. ve. aniſi: & ſe. feniculi. añ. ℥. ß. grana ſebeſten numero. v. hyſopi. ℥. j. paſſularum nigrarū. ʒ. vj. bulliant omnia in lib. x. aq̄ vſq; ad cōſumptionē medietatis: de qua in potu detur apud ſomnū cyathus vnus. & in aurora cyath⁹ ſecundus. & ante cenā per horā cū dimidia tantundē & [illegible] de ea biberit aliquid pluries in die bonū erit ei. Digerit eni materias dilatando pectus: prouocando [illegible] putum: & [illegible]uertendo materiam ad inferiora. ¶ Tertiū remediū eſt hoc. ℞. loch de papauere. ℥. ß. loch de pino. ℥. j. incorporentur ſimul in mortario & de iſto patiens quaſi ſemper in ore ſuo tenens. premittit ipſum lubricando deſcendere ad inferiora. ¶ Quartū vero ſpeciale remediū eſt hoc. ℞. olei de ſiſamo & amigdalarū dulciū. añ. ℥. j. croci. ℈. j. violarum. [illegible]arfare ireos: feniculi: aniſi. añ. ℈. j. cere albe quantū ſufficit. fiat vnguentū molle: quo quater in die [illegible]ngatur pectus: vt in aurora parū anteſprandium & hora [illegible] & hora introitus in lectū preponendo m[illegible]gn[illegible] frū[illegible] lane pectinate vel cotti vel ſtupe moll[illegible] diligēter ligādo cū binda. ¶ Quintum vo remediū eſt hoc. ℞. dyapenidionis. deſcriptione Nicolai rotulā vnā: & de ea ſemper teneat in ore ſuo alternatim permutādo: ſicut de ſuperiori loco dictū eſt. ¶ Vltimū vero remediū quātū ad hoc memoret in cibarijs eius ſemp accipere aliqd croci & de enula [illegible]octa cōedere: aut de brodio ei⁹ bibere: & per hec inſtrumēta ſi bene perpendis pōt ſimul cōpleri cura oium ſpecierū diſnie & materierum que catarrizando deſcēdcrut ad pectus euacuādo per ſputum faciliter. Et ex omnibus iſtis apparet cura conueniens & completa nocumentorum capitis et pectoris huius nobilis viri.

¶ De cōplexiōe frigida & hūida ſtōachi. Cap. ij.

Iam vero vr̄ inſtare tpus declarandi cō[illegible]m diſpōnē huius ingenioſiſſimi [illegible]iri. Eſt aūt ipſa mala cōplexio frigida & hūida ſtōachi p quā debilitata eſt digeſtiua cōis in eo. ſ. ipſorū ciborū & potuū: & nō ſol[illegible] ipſa: ſed etiā ꝓprie [illegible] nutrimenti in ꝓpriā ſubſtātiā ſui [illegible]ultiplicant̄ in eo ſuperfluitates [illegible] t flegmata per idigeſtionē genita: & a[illegible]tes: & ex mala cōuerſione ſanguinis [illegible] ſtomachi naſcunt̄ oppilationes [illegible]lores extenſiui: & q̄nq; pūgitiu[illegible]ruptiōe ꝑdictarū materierū adu[illegible] q̄ iſta mala ſtomachi diſp[illegible] fuit p[illegible]tudinū eius in alterādo & noc[illegible]do capi[illegible] de q̄bus dictū eſt in capitulo precedēti. que e[illegible]achi diſpō nulla eſt cā eff[illegible]a & [illegible] oi[illegible]m nocumētorū huius viri. [illegible] ergo i[illegible]te vir pcipi[illegible]n ſtōachō ſuo frigiditatē [illegible]e p[illegible]du[illegible] in eo multi ſaliuālis aq̄ſi[illegible]ulla gr[illegible]oſ[illegible] pulſus in eo inueniatur p[illegible]rdus: & rarus: & vrina in ſubſtātia & colore [illegible]ti vicina: [illegible]c ſtatim deduci pōt ſtōachi lapſū [illegible] a flegmatica hūiditate puenēte. Si autē ab hoc viro ꝑcipit ſitis amaritudo: aut ſiccitas in ore caliditas & inflāmatio in ſtomacho: lingue ſiccitas punctio & mordicatio in regiōe ſtōachi. pulſus velocitas: aut frequētia vrine tinctura a citrīgulari vſq; ad igneam: tunc concedendum eſt ſtomachi lapſum eſſe calidum.

In primo ergo caſu ſeptē inſtrumentis eidem ꝓuidenduz eſt. In ſcdo vero ſex mihi videntur ſufficere poſſe medicamina. ¶ Primū principale remediū & cōueniens in ꝑmiſſo lapſu. ꝑmo ſtōachi eſt cliſtere deſcriptū in ꝑcedenti caplo. qd̄ mane aut ſero hora maioris alleuiatiōis exhibeat̄ ad lenificandū ventrē: & diuertendū materias a ſtomacho. ¶ Scdm̄ remediū eſt hoc minoratiuū. ℞. aq̄ eupatorij aq̄ abſinthij. añ. ℥. j. ß. agarici electi. ʒ. ij. turbith al. leuis & gummoſi ʒ. ß. zizi. ℈. j. dyagridij. ℈. j. infundant̄ oia in ꝑdictis aq̄s calefactis p diē naturalē: deinde calefiāt & colent̄ cū expſſiōe vehemēti & colature addātur caſſiefiſtul. ʒ. iiij. & totū bibatur calidū obſeruādo regulas q̄ in precedenti capitulo ſcripte ſunt in alijs ſolutiuis. ¶ Tertiū vo remediuz eſt: vt iſte vir in cibis ſuis accipiat ſemp radicē feniculi vel petroſe. & comedat fercula ex eis facta: & brodiū cauliū: & cicerū al. & ru. & panē cum in bono brodio. & cappares: & carotas in ſuis tpib⁹ & lymones in brodio: & ficus ſiccas ante cibū: & auellanas modicū torrefactas poſt cibū: & ſemina feniculi et aniſi et nigelle: et mēthā ſerpillum hyſopū ſaluiā: roſmarinū: et ꝯſimilia vegetabilia calīa: et carnes pullorū colūbellorū: caſtrati et vituli. Et vinū bibat albū vel rubeū bone potētie abſq; aq̄. Et effugiat bietā: ſpinachiā: portulacā: cucurbitā: lactucā: endiuiā: et oia frigida: et dimittat piſces elixos: ſalſis aūt vti pōt mediocriter. ¶ Quartū remediū eſt hoc. ℞. ſy. cōpoſiti acetoſi. ℥. j. ſyr. de eupatorio ℥. ß. aq̄ hyſopi et eupatorij. añ. ℥. j. ß. miſce et cal[illegible] accipiat̄ in aurora tardādo cibū horis ad min⁹ quatuor. ¶ Quintū eſt. vt iſte vir poſtq̄ acceperit digeſtiuū adeo q̄ appuit rectificatio ſtōachi vrina in colore: et ſubſtātia mediocritati vicina cuz hypoſtaſi alba ꝯiuncta eq̄li et in fundo ſedēte: tūc ſtatim purgetur cū iſtis pilulis. ℞. pillularū de agarico: deſcriptione Meſue in antidotario. ʒ. ß. pillularū cochiarū. ℈. ß. fiāt pillule ſex cū electuario ro. et exhibeant̄ obſeruādo regulas ſcciptas in alijs ſolutiuis. ¶ Sextū remediū eſt hoc. ℞. ſpecierū dyacinamomi deſcriptione Meſue. ʒ. j. ſpecierū dyacalamēti. ʒ. ß. zuccari al. ℥. iij. fiat cōfectio cū aq̄ abſinthij in rotulis. ij. ʒ. de q̄ ſemp rotula vna añ oē cibariū comedat̄. ¶ Septimū remediū ē hoc. ℞. olei de mētha olei de origano et de croco. añ. ℥. ß. zinzi. cinamomi folij origani. añ. ℈. j. ligni aloes: gallie muſ. añ. ʒ. ß. cere albe q̄tū ſufficit. fiat vnguētū cū reſina bn̄ tenax: et extendatur ſ[illegible] per pāno de grana: et ſemper ſtōacho applicetur t[illegible]ne[illegible]r. et hec de prima ſtomachi frigida diſpoſitione ſ[illegible]fficiant.

In ſecunda diſpōne ſtōachi calida parū āte notificata ꝑmū adiutoriū eſt hoc. ℞. ca[illegible]e nuꝑ ꝑparate cū aq̄ cicoree. ʒ. vj. reubarbari electi. ℈. ij. aut. ʒ. j. ſpice nardi [illegible] fa

ris gēine.ʒ.j.miſce ꝛ totū in potu accipiat̄ cū medio
cyatho aq̄ calide zuccarate:decoctiōis ſe.cōmuniū
¶ Scdm̄ ꝟo remediū eſt:vt ad īferiꝰ materia diuer
tat̄ cū hoc cliſtere. ℞.decoctiōis maluc:blete ꝛ mer
curialis lib.j.caſiefiſtul.icre ſimplicis ꝛ zuccari ru.
añ.ʒ.ß.ſal gēmc.ʒ.j.olei violaꝝ.ʒ.iij.miſ.ex qͣ tota
iſta materia fiat vnū cliſtere mane vl' ſero hora ma
ioris alleuiatiōis:qḋ ꝯtinuet̄ ol' dieſalt̄e ꝑ ſeptima=
nā vnā. ¶ Tertiū remediū eſt hoc. ℞.ſyr.de ēdiuia
ʒ.j.ſyr.ſimplic' acetoſi.ʒ.ß.aq̄ cuſcute:ꝛ ēdiuie.añ.
ʒ.j.ß.miſce ꝛ hoc digeſtiuū accipiat.v.vel.vj.vicibꝰ
cū ꝯditiōibꝰ obſeruādis q̄ dicte ſunt ī lapſu frigido
ſtōachi ꝑordinato. ¶ Quartū remediū ē hꝰ. ℞. pil=
lulaꝝ de reubarbaro.℈.ij.pillulaꝝ cochiaꝝ.℈.j.
auari pōde.formēt̄ pillule.vj.vl'.vij.cū ſucco ro.et
exhibeant̄ obſeruatis ꝯditiōibꝰ dictis ī alijs ſolutiuis
¶ Quītū remediū ē hꝰ. ℞.trociſcoꝝ dyarodō.ʒ.j.
ſpēꝝ triaſandaloꝝ abſq̄ cāphora.ʒ.j.ß.zuccari al.
ʒ.iij.cū aq̄ āgurie:ꝛ fiat ꝯfectio ī rotul'.ij.ʒ.de q̄ ſem
ꝑ añ cibū accipiat rotulā vnā:ꝛ aliā pꝰ cibū. ¶ Sex
tū remediū ē hꝰ. ℞.olei de maſtice ꝛ de myrto.añ.
ʒ.ß.olei citonioꝝ.ʒ.j.coralloꝝ amboꝝ roſaꝝ ſpodij
ſandaloꝝ gallie muſcate.añ.ʒ.ß.cere al.q̄ntū ſuffi=
cit.ꝛ cū ſufficiēti reſina fiat vnguētū mediocriter vi
ſcoſū:de quo ſtōachꝰ q̄rter totꝰ inūgat̄ ꝛ ſupponat̄
pānꝰ triplicatꝰ calidꝰ:ꝛ cū thure ſuffumiget̄. Uigo=
rat em̄ ſtōachū ꝓhibēdo fluxū m̄aterū ad ipꝫ.ꝛ exic=
cat māis in eo ꝯtētas remittēdo ēt caliditatē ꝛ acuita
tē ipſarū.

¶ De egritudinibus renū. Cap.iij.

Tertia ꝟo egritudo ſtati viri crudelior in
renibꝰ euſdē.cuiꝰ ꝫ poſſint aſſignari cā
plurime cāe ꝑticulares.vna tn̄ gn̄alis ꝛ vlis
cā olum accītiū eiuſdē ē mala cōplōciꝰ q̄
notabilr calaē.ꝫ hūiditati accītali ēt cō
iungat̄. Et modꝰ eiꝰ ē:vt q: ꝑp multā caliditatē at=
tractio fit fortis a circūſtātibꝰ ꝑtibꝰ ad ipſos renes
ꝛ ꝓpter materieꝝ q̄ īueniunt̄ in illis mēbris. ¶ Ad
huc ꝛ ſcdo ꝑp debilitatē q̄ ꝯſecuta eſt malā cōplōnē
ſuoꝝ renū:gn̄ant̄ em̄ materie flegmatice ꝑ indige=
ſtionē ꝛ accumulant̄ in renibꝰ. ¶ Et tu adde iſtis q̄
ſi fuerit in renibꝰ acq̄ſita debilitas ab exterioribus
cauſis:vt multitudine coitꝰ ꝛ frequēti decubitu ſuꝑ
ſpina ꝛ vehemēti ſtrictura iloꝝ ꝯveſtibꝰ:vl' ſtrictu
ra facta a lūbalibꝰ ꝑtibꝰ tūc plures aſſociate cauſe
debilitatis ꝑrimū materieꝝ eēnt gn̄atiue ꝛ ꝯgrega
tiue. ¶ Qualitcūq̄ igit̄ ꝯtingat ſiue vna ſiue plures
inueniant̄ cāe debilitatis:opꝫ de neceſſitate ꝯcedere
q̄ māe ille diu ꝑmanētes ī renibꝰ a caliditate ma=
gna ampliꝰ cocte ꝯuertunt̄ in ſubſtātiā durā. Et ſiq̄
dē in anguſtis ꝑtibꝰ ille ꝯtineant̄ ab aquoſitate vri
nali lauāte ꝛ abſtergēte ducant̄ ad extra.tūc ꝑtꝫ q̄
erit arenarū gn̄atio. Si aūt ampliori tp̄e remaneāt
ꝛ vehemētiꝰ excoquant̄ cū hoc q̄ nō euacuant̄ a vi
ſcoſitate ꝛ flegmatibꝰ ēt viſcoſis cōmiſceant̄ gene=
tis ꝑ viā indigeſtiōis in renibꝰ:ꝑtꝫ q̄ olno in renibꝰ
in loco añ colationē gn̄abunt̄ lapides. Multe enim
arene inuiſcate ꝛ ſupflue cocte ſunt materie lapidi=
bus:quoꝝ efficiēs cā eſt caliditas egreſſa a tēpera=
mēto.18ª tertij.cap̄.de cauſis gn̄atiōis lapidū ī re
nibus. ¶ Ex iſtis ſermonibꝰ ſequunt̄ correlaria plu
ra. ¶ Primū q̄ renes iſtiꝰ viri ſemꝑ ſunt egritudine=
complexionali. ¶ Sequitur ſecundo q̄ etiā egrotāt
egritudine cōpoſitionali.ꝑtꝫ q: oppilationē habēt.
¶ Sequit̄ tertio q̄ egritudo cōpōnalis coꝝ ē inuia.
¶ Sequit̄ q̄rto q̄ egritudo cōpōnalis iterū eſt in nu
mero.ꝓbatur q: eſt lapis in renibꝰ. ¶ Sequitur q̄n=
to q̄ paratꝰ eſt iſte vir ꝑmutari facile de egritudine
cōpōnali ad cōpoſitā.ꝓbat̄ ꝯcluſio.q: materia op=
pilās valde facile trāſire poſſet ad a ꝑandū. ¶ Seq̄=
tur ſexto q̄ q̄ſi ſemꝑ in renibꝰ huiꝰ viri inuenit̄ do=
lor grauatiuꝰ.ꝑtꝫ ꝑp materieꝝ retētionē q̄ pōdero=
ſe ſunt. ¶ Sequit̄ 7° q̄ dolores in eo nō raro inue=
niunt̄ extēſiui.ꝑtꝫ ꝑp materiā replētē ꝛ extēdentem
mēbra. ¶ Sequit̄ 8° q̄ dolores in iſto viro cū hoc q̄
ſunt fixi ēt nō raro fiūt mobiles de loco ad locū.ꝑtꝫ
ꝑp materierū cōuerſionē in vētoſitates ꝛ impulſio=
nē carū a virtute factā. ¶ Sequit̄ nono cā aduentꝰ
doloris extēſiui:ꝛ in renibꝰ magis q̄ eſt talis. Cum
em̄ retinent̄ lapides ꝛ arene groſſe extēdentes ipm
colatoriū faciūt dolores extēſiuos ꝛ magnos:quoꝝ
ēt cā eſt fortis conatꝰ virtutis ad coꝝ expulſionem.
Quō eniꝫ imaginari pōt q̄ lapides notabilr groſſi
deſcēdere poſſint ad poros vritides niſi vehementē
impulſiōe virtutis frāgat̄ pānicul' colatoriꝰ ꝛ ꝓdu
cat ad vlcera valde raro curabilia.aut expellit̄ la=
pis ꝑ colatoriū:eo q: ipulſiōe facta virtute cū graui
tate m̄aterū a vētoſitatibꝰ amplient̄ pori colatorij:
ꝑ quoꝝ amplitudinē deſcēdūt lapides arene ꝛ fruſ=
bi ꝛ petala. ¶ Et ex hoc fundamento iteꝝ ſequit̄ q̄
nō eſt mirabile ſi mictꝰ ſanguinis ſequit̄ eductionē
lapidis a renibꝰ. Erupto em̄ pānicùlo crūpunt̄ ve=
ne ꝛ arterie ī eodē ꝯtextu. ¶ Et vltimo ex hoc deduci
tur ꝟificatio multoꝝ appere. Cū em̄ fracto colato=
rio deſcēdit lapis ad veſicā appet in latere ſpine do
lor chordoſꝰ:ac ſi eēt chorda tēſa īferiꝰ diſtracta.et
hoc q: lapis deſcēdit ꝑ poros vritides q̄ ſunt cāna=
les valde āguſti ꝛ qn̄ dolor appet ſtās ī ſuꝑiori ꝑte
nati ꝓpe ſpinā.illic em̄ termināt poroꝝ vritidoꝝ ex
treme ꝑtes inferiores.ꝑp qḋ ēt nō raro ꝯtingit māe ī
veſicā ꝓpulſe a ſuperioribꝰ detineri.ꝛ oppilare collū
veſice ſil' cū humoribꝰ:lapillis:arenis:ꝛ lapilloꝝ.fra=
ctionibꝰ:ex q̄bꝰ in collo veſice putreſcētibꝰ nō raro
excoriat̄ veſica. Q̄re aſpiciēdū ē quātis ꝛ quot pīcu=
lis ſubiecta ſint corꝑa egrotātia doloribꝰ renū ꝓue
niētibꝰ a lapillis ꝛ arenis. In q̄ꝝ curā ꝯueniēdū ē
cū inſtrumētis ꝯuenientibꝰ ꝛ velocis iuuamenti.

Horū igit̄ cura ꝯueniēter fieri pōt ſex itē=
tiōibꝰ adminiſtrādis circa ta=
liter egrotātes. Et ꝑª q̄dē intētio eſt m̄aterū minora
tiua euacuatio.2ª ꝟo erit diſtractio ipaꝝ ad al's ꝑtes.
3ª m̄aterū adequatio.4ª ē ꝑticularis ipaꝝ eradica
tio.5ª ē rectificatio regiminis.6ª ē cōpleta viaꝝ vri
ne mūdificatio cū rectificatiōe cōpoſitionis earum.

Primā igitur itentionē cōplere ꝑhit fere ola
inſtrā euacuatiua:q̄ in duobꝰ ꝑcece
dentibꝰ capitulis poſita ſunt. Uere ſciētifice magis
loquēdo opꝫ inſtrā nō ſolū māebus educendis eſſe
appropriata:ſed opꝫ eadē ad ꝑcedentia mēbra ꝓpro
prietatē habere ꝑ operationē a ꝟtute ꝫª medicinaꝝ
prouenientē.a patiēte em̄ particulari ſemꝑ opꝫ ꝓn

apiū curationis aſſumere.quarta pmi. caplo pmo
co[illegible]igendū.ꝓpter qđ tria hic deſcribam remedia
mat[illegible]riaꝝ a renibus leniēdo euacuatiua. ¶Quoꝝ
primū ē hoc. ℞.mucillaginis muchete extracte cū
aqua ſublimatiōis altee caſſie ꝑparate cū aqua ca
pi[illegible].ve miſce ⁊ totū in potu accipiat cū medio cya:
tho aq̄ tepide decoctiōis mercurialis. ¶Scđm ſpe:
ciale [illegible]mediū eſt hoc. ℞.bñdicte ſimplicis.ʒ.ß.que
leu[illegible]er mūdificat renes ⁊ veſicā.caſſie nup extracte
de [illegible]na cū aqua paritarie.ʒ.vi. ⁊ totū accipiat in
po[illegible].ʒ.iij.aque farfare vel agrimonie. ¶Tertiū
re[illegible] eſt hoc. ℞.agarici electi hermodactyloꝝ
⁊ r[illegible]rbari.ana.℈.ij.ſpice nardi.ℨ.v.zinzi.℈.ß.
infund[illegible]ant oīa dili[illegible]enter pulueriʒata in tribus.ʒ.
aque [illegible]apil.ve.ꝑ diē naturalē:tūc ergo in auro:a ca
le[illegible]t ⁊ colent cū expſſiōe fo:ti.⁊ colatura illa det in
potu ho:a et conditionibus omnibus obſeruandis
in farmac[illegible]ndo:que in capitulo primo particulari:
ter et comp[illegible]te ſcripta ſunt.

Secūda vo p[illegible]ncipalis intētio ꝯpleri pōt
ꝑ [illegible]a diuertēdi q̄plurima q̄
tacta ſunt [illegible] ſcđo capi[illegible] [illegible]tu redi ad illud:q̄tuoi tn
p̄n[illegible]pa[illegible]ia memo:[illegible]e redu[illegible]ēdo ibidē tacta. pmū ē di
uerſio cū c[illegible]ſteribi po[illegible]a.ſ[illegible]m eſt diſtractio cū me
dicina ſolutiua immediate añ hoc capl'ȝ deſcripta.
tertiū eſt ꝓuocatio vel aptio emoiroidaꝝ cuius ibi
dem plura potes legere inf[illegible]ra.quartū eſt diſtractio
materieꝝ a renibus ad ſupio:a ꝑ vomitū. vt in eo:
dē caplo legere potes.⁊ eſt de melioribus ⁊ ſecurio
ribus a renibus diuertēdi materias.⁊ tu lege quar
ta [illegible]ni.caplo de iuuamētis que affert vomitus.

Tertia intētio nūc adminiſtrari dȝ q̄ eſt ma
terie adequatio. ¶Cū eñ in renib⁹
materie ſpecie diuerſe [illegible]gregent ⁊ declinēt ad eos ⁊
in eis generent ꝑ viā indigōnis: opȝ digerētia ma:
terias multas reſpicere:velut in hoc. ℞. aq̄ cicoree
ad calidas materias.aque eupatorij ad frigidas:
a[illegible]n[illegible] ad gro[illegible]as ⁊ ad viſcoſas.añ.ʒ.i.ß.miſce:et
[illegible]dico zuccari al. ¶Scđm vo remediū eſt hoc.
[illegible]apil[illegible].ve.ʒ.iij.aq̄ geneſtre ʒ.i.ß.miſce. ¶Ter
[illegible]ū melius illo eſt hoc. ℞.ſyrupi compoſiti
[illegible]pnloꝝ.ʒ.ij.aq̄ fu.ʒ.i.miſce ⁊ ad fri
[illegible]. ℞.oximellis ꝯpoſiti.ʒ.i. ⁊ ad ma:
[illegible]di aliōis ſyrupi eupatorij.ʒ.ß.
a[illegible] ¶Quartū digeſtiuū ad materi
as [illegible]eſt hoc. ℞. oximellis ſquilliti:
ci ʒ.[illegible]m.ʒ.ß aq̄ paritarie et milij
ſol[illegible] a[illegible]a potuiſſem deſcribere dige
ſtiua:[illegible]ſufficere ad oēm digerendā
materiā:[illegible]r eo:um virtutes.

Quarta [illegible]tio que eſt materieꝝ era
d[illegible]ue euacuatio per plurima
predictoꝝ in anteced[illegible]bus capitulis ⁊ etiā per ea
que in ho[illegible] capitulo de lenitiue euacuantib⁹ ſcripta
[illegible] [illegible]pleri pōt.ſi doſi[illegible] coꝝ aliqualiter augeatur.
¶[illegible] [illegible]terias aūt plurimas magnū iuuamentū
a[illegible] in potu [illegible].ß. electuarij de pſilio: cū.ʒ.ij.
[illegible]coctiōis mercur[illegible] calefactis. ¶Scđm remediū
[illegible]o eſt dare [illegible]n potu.ʒ.iij.electuarij indi de
ſcriptiōe Meſue in antidotario. ¶Tertiū vero eſt
ad materias reſiſtētie fo:tio:is dar[illegible] [illegible] pil
lulaꝝ fetidaꝝ. ¶Quartū vero [illegible] [illegible]
rēs materiebus diuerſiē ⁊ diu[illegible] [illegible]ſe co:rupt[illegible] eſt
hoc. ℞.electuarij de epithi[illegible].ʒ.ij.ele[illegible]tuari[illegible] eleſcof.
ʒ.i.ß.caſſie paulo añ de medulla extracte cū aqua
capil.ve.ʒ.iij.miſce detur in potu cū aqua lupuloꝝ
aut cum aqua paritarie calida: memo:ando cano
nes in qualibet purgatione poſitos.

Quinta vero intētio ꝑmiſſa eſt rectificatio
regiminis ⁊ circa ipſam nō exten
do ſermonē.quia finali caplo huius tractatus hec
materia ampliſſime ꝑtractabit illuc:iō recurre:niſi
q: opȝ rememo:are ꝙ vſus aq̄ lactis:īmo ⁊ lactis
ouini ⁊ ciboꝝ cum eo conditoꝝ habet magnā intē:
tionē ⁊ ꝓprietatē ad cōfo:tandū renes debilitatos.
Lacti eñ omnino nulla medicina cōpar eſt in debili:
tate renū.18ª terti caꝑ.tertio. veꝝ q: renū egritu:
dines plurimū fiūt ab oppilatiōibus aut cōplicant
cū eis.Iō ſecurius eſt in vſu lactis cōmiſcere aquā
capil.ve.aut alion:⁊ eſt ſparagus.In diſcraſia cali
da velut aquā viol.nenufaris ⁊ f[illegible]ariole.In diſcra:
ſia vo frigida apponere aquā eupato:ij fu ⁊ nieu.
In frigidio:i vero apponere aquā apij milij ſolis:
treos:polij montani:⁊ ſaxifragie.

Sexti aūt intentionē cōplendo nunc videt
hora adminiſtrādi medicinas q̄ cō:
plete mūdificēt renes ⁊ vrinales vias oēs.⁊ erit hec
mūdificatio cōpleta prohibitiua regenerationis no:
ue materie in eiſdē. Ego itaq̄ hāc intentionē ſoleo
cōplere tribus ſolēnibus ⁊ approp:iatis medicinis.
Pma eſt ꝑ electuariū litōtripon.ſcđa eſt electuariū
Juſtinū.tertia eſt electuariū ducis:q̄ oīa tria deſcri
pta repertunt a Nicolao in antidotario.ſaltē duo
prima vt in pluribus. ¶Primū aūt electuariū ape
rit lauat ⁊ abſtergit renes:educit arenas ⁊ frangit
lapillos:ꝓpter qđ litōtripon nolatū eſt.a tripos qđ
eſt cōtritio vel percuſſio:⁊ litos qđ eſt lapis. ¶Scđz
vero Juſtinū nolatū.q: a Juſtino imperatore cōpo
ſitū iſtis egritudinibus cui romana ſchola ꝯpoſuit
hoc cōpoſitū. ¶Et ſilr tertiū electuarium ducis.du
cis ſiculoꝝ ꝯpoſitū fuit ex ſpeciebus ergo alicuius
iſtoꝝ cū zuccaro fiat ꝯfectio cū aqua capil.ve.milij
ſolis aut ſaxifragie aq̄.de qua ſemper añ cibū oēm
paniēs comedat rotulā.i.duaꝝ.ʒ.aut ex coꝝ ſpecie
bus cum oximelle ꝯpoſito fiat electuariū. ꝙ ſi velis
efficere fortius fiat cū tribus.ʒ.medulle fiſticoꝝ:et
cū oximelle ꝯpoſito.aut cū oximelle ſqlliſtico.ſi ipm
poſtea fere vltimate efficere volueris. ¶Ego aūt ex
periētia certe ſcio ꝙ ſi nefretici ⁊ circa veſicā dolētes
vtant tyriaca Andromachi poſtq̄ trāſiuit decimū
ſue etatis annū curabunt:⁊ ſecurabunt ab euētu ⁊
recidiua egritudinū renū. Tyriaca eñ talis cōfert
dolorib⁹ ⁊ egritudinib⁹ renū a plurimis cāis ꝓuenie
tibus. vt 5°.cañ.ſum[illegible]na.i.cap.de ſublimitate tyria
ce legere poteris. Cofectio ēt alkekēgi mag̃ deſcri:
pta codē loco pallegato nō decidat a memoria tua
Quecūq̄ aūt iſtoꝝ delegeri exhibe ipſi⁹ aurora.ʒ.i.
vl.i.cū.ß.dādo i potu cū medio cyatho aq̄ ciceꝝ rue
beoꝝ.his eñ mōis gētē q̄plurimā curaui.⁊ pſerua
ui a ꝑdictis. ¶Ultio vo ſupaddc iſtis ꝯ oleū fac[illegible] ex

oppoponaco molli reſina ⁊ pice ſublimatis exteri⁹
inunctū calidū mirabile iuuamentū efficit in renuz
diſcraſijs frigidis: ſicut oleū de nenufare ⁊ de flori-
bus cucurbite ꝯfert in calidis: ⁊ tu cōſidera. hec de
tertia egritudie qua vir iſte moleſtat̃ ſufficere pñt.
¶ De doloribus ſpatulaꝝ. vſq; ad collū ⁊ hypocun
drioꝝ ⁊ vētris totius anterioris. Cap. iiij.

Quarta vero egritudo huius viri iteꝝ ver
tens ad ſecurā in hoc viro eſt multiplici-
tas doloris exterior in diuerſis partibus
corporis huius viri. Quñq; eñ apparent
dolores in ſpatulis huius viri ⁊ aſcēden
tes vſq; ad collū eius: quoꝝ quidez cauſa pōt eſſe
mala cōplexio partiū pectoris ⁊ capitis vehementi
cōmutatione cōmunicata ꝑdictis partibus. etiam
materia per viā defluxus aut paulatine cōgeſtiōis
ibidē multiplicata dolores iſtos efficere pōt: alterā
do ſubito vel oppilādo: in quoꝝ cognitionē tactus
ꝓuenire pōt. ¶ Et hoꝝ quidē doloꝝ qui plurimum
ſūt a materia flegmatica cōmixta ſanguini. Cura
fit ꝑ ea que tacta fuerūt in ꝑmo cap. hui⁹ tractat⁹.
¶ De localibus aūt appropriatis ad iſtos dolores
eſt hoc. ℞. olei de violis citrinis. ℥. j. ß. olei de coſto.
℥. j. ſpodij: roſaꝝ ſandaloꝝ amboꝝ. añ. ʒ. j. amili. ℥.
j. ß. croci. ℈. ß. vitellos oui numero. ij. puluerizentur
medicine ſubtiliter ⁊ incorporent̃ cū alijs lōga con
tritione in mortario eneo cū ſuo piſtello. ¶ Secun-
dum vero locale cōueniēs ad iſtos dolores: ⁊ ꝓprie
qñ participāt caliditate a ſangule vel a cholera do
minātib⁹ erit hoc. ℞. mucillaginis pſilij. amili. añ. ℥.
j. ß. croci. ℈. j. roſaꝝ ſe. plātaginis acetoſ[?]e ſcariole
añ. ʒ. ß. vitelli ouoꝝ nūero. ij. fiat linimētū in morta
rio vt ſupra: ⁊ applicet̃ tepidum actu cū fricatione
leui: ſicut precedens applicatur calidum actu: ⁊ cū
fricatione magna. ⁊ conferūt hec localia doloribus
etiam totius ſpine et renum.

Cōſimiliter etiā a predictis cauſis nō
raro eueniūt dolores i hy
pocundrijs: ⁊ in toto vētre anteriori. Et ſi fuerit cō
plicati cum ſtipticitate vētris. tūc remoueat̃ ſtipti-
citas cum cliſteri ⁊ medicinis ſolutiuis: quoꝝ mul-
ta fuerunt tacta primo ſecūdo ⁊ tertio caplis ante
cedentibus. ¶ Et ſi neq; remoueantur per illa: tūc
triplici inſtrumēto ei prouidendum eſt. Et primum
eſt de dolētibus partibus ei etiam ſitualiter cōtra
rijs ſepe applicētur vētoſe magnoꝝ orificioꝝ abſ-
q; aliqua ſcarificatione. ¶ Et ſi nō ꝯuenictera bſcū
dant̃ dolores per eas: tūc fiat hoc euaporatiuū ſic-
cum. ℞. furfuris groſſi ſcutellas quatuor magnas
milij nō confracti ſcutellas duas. cimini. ℥. ij. camo
mille manipulos ſex. calefiant omnia ſuper cineri-
bus calidis in fundo caldariole ſicce: ꝑter camomil
lam: q̄ dz poni ꝯſus finē: tūc ponant̃ in ſacculis ma
gnis ⁊ actu bñ calidi ſepe applicent̃ toti vētri. ¶ Cū
aūt dolores tales iteꝝ remoti nō fuerint ꝑ predicta
tūc fiat hec fomētatio humida: q̄ nō ſolet mihi defi
cere in iuuamēto. ℞. arthemiſie: matricarie: ruthe
recētiū añ. ℳ. ij. hedere arboree vel muralis. ℳ. ij.
camomille. ℳ. vi. capitū papaueris nūero. x. radi-
cū paucedani. ℳ. iij. incidētia incidant̃ ⁊ reliq̄ ꝯtū
dant̃ ⁊ bulliāt in tribus ſitulis aque lento igne vſq;
ad conſumptionē tertie partis. Infundant̃ ergo in
hanc decoctionē calidā magne ſpongie: q̄ inter duo
inciſoria magna expreſſe ⁊ actu calide toti vētri ap
plicentur ⁊ ſepe permutent̃ vſq; ad completā dolo
ris ſedationē ⁊ felicitatē eius cure auxilio piiſſimi
Saluatoris qui miſericordia ſua huic viro ſubuenire
dignet̃. ad laudes eius immortales. Amen.

Conſiliū. 10. De mala cōplexione cere-
bri frigida ⁊ humida cū
multitudine flegmatice materiei mucillaginoſe et
partim aquoſe. cū octo malis accidentibus coniun
cta que ſunt. ¶ Dolor capitis. ¶ Cōturbatio in ſom
no. ¶ Nocumentū in prolatione ſermonis. ¶ Urine
retētio. ¶ Dolor ſpatularum ⁊ brachioꝝ grauati-
uus ⁊ extenſiuus. ¶ Emorroidaꝝ reſtrictio. ¶ De-
bilitas genuum et fere omnium iuncturarū. ¶ Do
lor et grauitas in ſtomacho.

Adoleſcens quidaz de ciui-
tate Uincētina
famoſa ſatis diſpoſitione quadā mi-
rum verēda et ſociata pluribus acci-
dētibus nō minus timoroſis moleſta
tur. Eſt autē diſpoſitio eius mala cō-
plexio cerebri frigida et humida cum multitudine
flegmatice materiei mucillaginoſe ⁊ partim aquo-
ſe que in capite eius multiplicata eſt ꝓpter multaz
euaporationē a ſtomacho eius capiti cōmunicatā
cum iuuamēto multe euaporationis ab epate ⁊ ab
alijs mēbris inferioribus ꝓueniēte. alia vero pars
materiei in cerebro ⁊ ſuis cōcauitatibus genita eſt
propter debilitatem digeſtiue eius. Que quidē am
be materie in capite multiplicate cauſe ſunt plurīū
accidentium non minus moleſtantiū ipm q̄ faciat
principalis egritudo: que propter ſoda vel dolor ca
pitis grauis ⁊ antiquus denominari ſolet ab aucto
ribus vel cephalea. ¶ Primum igitur accidens eſt
ipſe dolor capitis iam dictus ab illa mala cōplexio
ne prouenicns. ¶ Secundum accidens eſt nocumē
tum in operationibus animaliū virtutum ſicut cō
turbatio in ſomno prouenicns. ¶ Tertiū eſt nocu-
mentū in ſermonis prolatione contingens. ¶ Quar
tum eſt vrine retentio. ¶ Quintum eſt dolor graua
tiuus ⁊ extenſiuus in ſpatulis ⁊ brachijs ſepe pro-
ueniens ⁊ aliquādo in muſculis pectoris apparēs.
¶ Sextum eſt emorroidaruz reſtrictio. ¶ Septimū
vero eſt genuū ⁊ vniuerſaliter fere omnium iūctu-
rarum debilitas in motu progreſſiuo ⁊ ſuſtentatio
ne corporis apparens. ¶ Octauū vero eſt mala di-
ſpoſitio ſtomachi quā pro nūc credo eſſe magis ac
cidens a nocumento capitis prouenicēs q̄ nocumē
tum capitis ab eo ꝓueniret: lz fortaſſis nocumentū
capitis prius a nocumēto ſtomachi incipiēdo pro-
uenerit. Egritudines eñ per colligantiā euenictes
frequēter ſunt cauſa vt vna eueniat ⁊ intendat̃ ab
altera ⁊ ecōtra. quare ſcḋa ꝑmi doctrina ꝑma octa
uo caplo. ⁊ eſt cū ſocietas ꝓuenit ad caſum: quēad
modū cū cerebrū egrotat aſſociat̃ ei ſtomach⁹. debi
litat̃ eñ tūc digō ⁊ mandat ipi ſtomacho vapores
malos: ⁊ nutrimētū nō digerit. ⁊ auget ipſi⁹ cerebri

egritudinẽ. ⁊ ſic ex hac egritudine ꝓueniũt patien-
tes ad debilitatẽ ⁊ circuitionẽ. Et alia litera habet.
⁊ ſic hec ſocietas .i. colligãtia cadit in iudiciũ ꝑmo-
nentie ⁊ circuitionis: et eſt littera clarior. Siue igit̃
nocumẽtũ cerebri a ſtomacho q̃ñq; ꝓueniat ⁊ inte-
datur: ſiue ecõtra cõtingat: tñ nõ videtur in hoc ac
[illegible] dam eſſe cõtrouerſiã: cũ ambor̃ mẽbror̃ pre-
dictorũ nocumentũ fixionis euidẽter appareat ab
eadẽ cauſa mãli ⁊ efficiẽte ꝓuenire: ita vt nõ diuer-
ſificet curatiõis modus neq; rõne hũoris: neq; iſtru-
mẽti [illegible] par̃ vt apparebit. ❡ Reliq̃ etiã accñtia nõ
nulla apparẽt in hoc adoleſcẽte vt debilitas renũ q̃
ꝓuenit ꝑ colligantiã a cerebro q̃ eſt modus colligã-
tie per tertiũ. Renes eñi colligant̃ cerebro . ꝓpterea
q̃ colligãti[illegible] hñt cũ epe. ⁊ epar colligãtiã hʒ cũ cere-
bro. ⁊ ita [illegible] cebrũ renibus colligat̃ ꝓpter epar: vt ſe-
cũda ꝑmi. cap̃. de cõplendis diſpoſitiõib᷒ apparet
in 6° colligãtie ibidẽ legendũ. ❡ Aliud aũt accñs
eſt ventris [illegible] vel gurgulatio. ⁊ q̃ñq; ſtipticitas.
⁊ aliq̃n [illegible] nãtuſũ tumeſcẽtia que oĩa
ab eadẽ radi[illegible] efficiẽte ꝓueniũt vt ꝯſiderã-
ti ſatis fa[illegible]le a[illegible] ❡ Et nec ea q̃ dicta ſunt
gratis ⁊ [illegible] videant̃ eor̃ aliq̃ rõnibus
⁊ auctoritatibus vigorare bonũ eſt. Quod aũt pri-
mũ accñs ſoda vel cephalea nolari debet manifeſtũ
eſt ex [illegible] auctor̃ ⁊ doctor̃ cõcordia. ⁊ colligi poteſt
ꝑma tertij. tractatu ſcđo capitulo ꝑmo. Q̃d aũt pro-
ueniat a mala cõplexiõe totiꝰ capitis ꝓbat fixio no-
cumenti grauitatis ⁊ offenſionis in capite apparẽ-
tiũ. Q̃d vero mali cã ſit flegma appet ex accñtib᷒
que ſequant̃ ad ipſum ẽt q̃ egritudines cronice.
Egritudo eñi huiꝰ cũ tẽpus ꝓlõgatũ eſt: eſt frigi-
da [illegible] ocm̃ eſſentiã .i. taʒ frigida eſſentialr̃ ꝙ mãli-
ter. ꝑma tertij tractatu ſcđo vltimo capitulo colligẽ-
dũ. ❡ Alior̃ aũt accñtiũ cauſas paruper reddere
vtile videtur. M. ãt eñi flegmatica cõgeſta in cerebro
ſiue fuerit in ipſo aliunde recepta. ſiue per viã debi-
lis [illegible] digeſtiue ipſius multiplicata per venas ⁊ ar-
[illegible] per neruos chordas ⁊ poros a cerebro ꝓpul-
ſa [illegible] deſcendẽs elemẽtalr̃. vt ſua grauitate vel flu-
[illegible] recepta in muſculis ſpatularũ ⁊ pectoris
[illegible] extẽſiõis ſoluẽdo ꝯtinuũ aliq̃liter fa-
[illegible] generat in ipſo malã cõplexionẽ frigidã
[illegible] cauſa ſcđa. Altera ṽo materiei
[illegible] cẽta q̃buſdã acutis vaporib᷒ vel
[illegible] ſp̃ũs inficiẽs eſt cauſa nocumenti
in o[illegible]b᷒ [illegible] virtutũ eminẽtis. ⁊ eſt etiam
cauſa [illegible] ⁊ corruptionis in ſomno ꝓue-
n[illegible] impreſſionẽ receperũt ſpũs talez
re[illegible]gantis ſenſuũ interior̃. q̃re nõ eſt dif-
[illegible] in dormiẽdo murmurat hõ con-
[illegible] corruptas opatiões interior̃ ſenſuũ
[illegible] vt ſepe ſonitũ ⁊ ſibilũ in aurib᷒ habe-
re [illegible] corruptionẽ in ſenſu viſus vt imagina-
[illegible] hre videat̃. ❡ Ex quo fundamẽto cla-
[illegible] ꝙ ſi mã iſta dñans aquoſa eẽt ⁊ ſubti-
[illegible] ꝙ iſte paratus eſſet paraliſim incidere.
[illegible] a ſi multiplicaret̃ in poſteriorib᷒ ptī-
b᷒ [illegible] le defferri poſſet ꝑ ꝯcauitatẽ ſpõdi-
[illegible] recipi ⁊ paraliſiʒ efficere. eo q̃ nucha

a pte poſteriori cerebri orit̃ ⁊ ei ſeruit lator̃e: vt pri-
ma tertij ſcđo cap̃. Nucha eñi ẽ vicariꝰ cerebri icur-
ſu dorſi ibi colligẽdũ. Et ex hor̃ oĩuʒ fundamẽto le-
uiter deduci põt cã alior̃ oĩuʒ accñtiũ: q̃ q̃ parua
ſunt omittant̃: cũ ad ſapiẽtes ſmo iſte dirigat̃. Ex q̃-
bus oĩb᷒ vlſio huiꝰ diſpõnis timor ⁊ grauitas ap-
parere pñt. Eſt eñi vir iſte paratꝰ egritudinib᷒ re-
pẽtine ⁊ male terminatiõis ſicut ſq̃nãtie ſi mate-
ria in ptib᷒ gule detineret̃: aut ſuffocatiõis ſubite ſi
multa mã ⁊ cito ad pectꝰ efflueret: aut dolori ĩũctu-
rar̃ ſm ꝙ materia ad diuerſas ptes efflueret. ⁊ ita
doloris genuũ: q̃d eſt vnũ de alijs accñtib᷒ cã facil-
le apparere põt. Que oĩa ꝯſiderãti dimitto. ❡ Pro-
pter q̃d regimẽ eiꝰ ꝓcuratiuũ ſollicite multũ ⁊ ſine
mora obſeruari debet: q̃d in duos tractatꝰ diuiden-
dũ eſſe ꝯſideraui. Et ꝑmꝰ erit de regimine eiꝰ ꝑ ſex
res nõ naturales. Scđs ṽo de curõne diſpõnis ipiꝰ
per medicinale regimẽ. vt inferius videri poteſt.

❡ De aere. Cap̃. i.

PRimus itaq; tractatꝰ ſex capl'a cõtinebit
ſcʒ. ſm numer̃ ſex rer̃ nõ naturaliũ facil-
le ꝓcurrẽdũ. In ꝑmo igit̃ capitulo mẽſu-
ra aeris regiõis ⁊ loci eligi debet. Sit igi-
tur loci vel camere eiꝰ aer ad ſiccitatez et
caliditatẽ actualr̃ inclinatꝰ. magis tñ ꝑ ſiccitatẽ ex-
cedere dʒ q̃ ꝑ caliditatẽ: ne ꝑ ipm̃ ꝓueniat ad inflã-
mationẽ argumẽto ſumpto ab etate q̃ cõſiſtẽtia ẽ.
Et q̃ naturalis eiꝰ cõplexio ad caliditatẽ infallibilr̃
inclinare vr̃. ſi ẽt nõ poſſet haberi aer ita notabiliter
ad ſiccitatẽ iclinatꝰ ſuppleri dʒ cũ electiõe ab arte ꝓ-
ueniẽte i habitet camerã edificio parietib᷒ ꝯſtructã
vel ſtuffaʒ ſiccã i ſe hñtẽ. aut 3° cũ magno igne. aut
4° cũ ſuffumigatiõib᷒ ſpẽrũ ſiccãtiũ aer exiccatio-
nis iclinet̃. vt cõburẽdo ligna iuniperi abietis lauri ⁊
ſiĩiũ: aut cũ puluere hoc carbonib᷒ ignitis ſepe aſp̃-
ſo camerã ſuffumigãdo. ℞. laudani ſtoracis cala-
mite. añ. ℥. ß. ligni aloes: ſãdarace: myrre. gallie mu-
ſcate. añ. ʒ. ij. aliptẽ muſcate. ʒ. iij. ff. pl'uis. Si ṽſus
finẽ hyemis ⁊ autũni frãgat̃ cũ alia medietate pul-
uerĩ gallar̃ cypiĩ aut nucis muſcate. ❡ Ad hãc cõ-
plexionẽ ꝯferũt cõbuſtio ſtoracis calamẽti pulegij ori-
gani mẽtaſtri: ⁊ ſiĩiũ: q̃rũ ſiccitas cũ aromaticitate
ſua lapſꝰ cerebri ꝯueniẽter ẽ rectificatiua. ❡ Et iter̃
ꝑdictar̃ medicinar̃ pl'uis i ſyndone colligatꝰ ⁊ ſepe
odoratꝰ magne vtilitatĩ exiſtit. Et ſi adhuc ex ꝑdcis
formẽt̃ poma q̃ i mãib᷒ ſepe odorent̃ vtiliſſimũ erit.
Rurſꝰ bonũ ẽ alia ꝯueniẽter limitari. Caput igit̃ bñ
muniat̃ birreto notabilr̃ ⁊ mĩtũ calo ſuffito pellib᷒
vlpinis aut ſaltẽ de doſſib᷒ varior̃ vl' de pellib᷒ ag-
nor̃ nigrĩ ⁊ ſiĩiũ. Et veſtes dorſo ⁊ vẽtre adiacẽtes
ꝑdcis pellib᷒ muniri dñt: pp q̃d ẽt iũcture ab hũidi-
tate ꝓuideri dñt ⁊ calciari ẽt notabilr̃ calefaciẽtib᷒.
❡ Et ex his facile ꝯſiderãti appere ꝑt ꝙ euitari dñt
aq̃s decurrẽtib᷒ ꝓpinq̃ ⁊ vẽtis ſeptẽtriõalib᷒ expo-
ſita. Sit ⁊ mãſio terrea ⁊ ãtiq̃s edificijs murorum cõ-
ſtructa. hec de aere ⁊ ſibi annexis.

❡ De motu ⁊ quiete. Cap̃. ij.

IN nõ ſtat huic adoleſcẽti potiſſimꝰ dolorũ
aut alior̃ accñtiũ ꝓhibẽri iũ motũ corporis:
nullo mõ ẽ ſibi laudãda q̃: ſ. ẽ eñi cã fixio

nis ⁊ ꝑmanētie mācrū ī iūcturis ⁊ capite ⁊ reflexionis vapoꝝ: ex quo: ū cōmixtiōe cū ſpiritib⁹ laxitudinis ſpēs aduenire poſſet ī iūcturis ⁊ toto: vt colligitur 2ª ꝑmi. caplo de his q̄ ꝓueniūt ex motu ⁊ dete.
¶ Exercitiū itaq̄ vl̄e: vt mot⁹ ꝓgreſſiu⁹ eq̄tatio. me. diocriꝫ ⁊ ſibi ſilīa mīrū vtilea ſunt ei. qꜭ iūcturas cōfortāt excutiēdo mās laxitudinis ⁊ doloꝝ ⁊ oīuz ac cīdiū ſupranoiatoꝝ. De ꝑticlarib⁹ āt exercitijs optima ſūt et frequēs capit⁹ fricatio. abſterſio vl̄ pectinatio. ſilr ⁊ mācrū a capite abſtractio ꝑ denūtiatio nē eleuationē vocꜭ caloꝝ pānoꝝ applicationē ⁊ frequētē ſternutationē reglariter adminiſtratā p⁹ vices ēſionee: ⁊ paucā repletionē capit⁹ ſenſatā: q̄ ꝑ abſētiā doloꝝ capitis cognoſci pōt. Igit̄ mane ⁊ ſero ſtō nō ḡuato cibis ꝓuocet̄ ſternutatio cū pl̄uere h⁹ narib⁹ iſufflato vl̄ attracto. Cui⁹ q̄ītitas nō trāſcēdat quātitatē ḡni frumēti. ⁊ ſꝫ. leniter ei⁹ attractio vel iſufflatio. Eſt aūt pl̄uerꝫ hec deſcriptio. ℞. coſti: piperis albi: ſtaphiſagrie: arthanite: piretri. aā. ℈. ß. ellebori al. ℈. 1. ptes. ij. pl̄uerizent̄: ⁊ ſꝫ. vt dictū eſt. Exercitiū ēt ſpāle iūcturaꝝ ad defendēdū eas a fluxiōe mācrū ī eis ē fricatio leuis eaꝝ ⁊ ꝓp̄e facta cū his q̄ calefaciēdo reſoluēdo ⁊ exiccādo mediocriter mās a iūcturꝫ excutiūt: ſicut frequēs aſpſio eaꝝ cū aq̄ ſalſa maritima vl̄ artificialr̄ tali: ⁊ cū fricatione eaꝝ facta cū oleo ⁊ ſale ꝯtrito. q̄re bieuiarij. 4. cap̄. de ꝓſeruatiōe iūcturaꝝ a dolorib⁹. Et ex eis q̄ cuſtodiūt hoīez ne accidat ei podagra: eſt ēbrocatio cum aq̄ ſalſa q̄ñ fundit̄ ſup duos pedes ſemp. ⁊ ſal tritū q̄ñ aggregat̄ cū oleo ⁊ ſꝫ. ex eis ēplm in pedib⁹ vel ſuperfricatio. hec de motu ⁊ quiete ⁊ annexis.

¶ De menſura ſomni ⁊ vigilie. Cap̄. iij.

Pro mēſura itaq̄ hoꝝ ꝑmittēduz: ꝙ ꝯuenīētioꝛ hora dormiēdi ē nox q̄ꝫ dies. lꝫ ꝑp ꝯtigētias nō paucas dormitio ēt diurna īterdici nō debeat: vt cū ꝯtingeret laxitudinē ſucceſſiſſe motib⁹ corpis ⁊ aīalib⁹ fortib⁹. q̄re ſcḋa ꝑmi cap̄. vt ſup. Nālis eñ dormitio ē ⁊ ſꝫ curſuz nāe facta q̄ noctē nō effugit ⁊ diē ñ īpedit Ubi āt adoleſcēs iſte nō mīrū ex laſſitudie debilitatus eēt. ⁊ magnā ī ſpiritib⁹ aīalib⁹ reſolōnē nō h̄ret q̄ū reſtauratiōis grā pti īuēt⁹ ē ſomn⁹: nō ꝯuēit ei aliq̄ mō diurn⁹ ſomn⁹. Quare 2ª ꝑmi. doctria 2ª. ſūma 5ª. cap̄ 13⁹. In die dormire malū ē ⁊ ad malas ꝑparās egritudies. ḡnat eñ egritudies h̄ūectātes ⁊ reumatiſmos. corrūpit colorē. ⁊ inflat ſplenē. laxat neruos: ⁊ efficit pigritiā. Ex q̄b⁹ ꝯcludi pōt ꝙ ⁊ ſi ſōnus gr̄a digōnis ⁊ reſtaurationis aīaliū ſpūuz huic iuueni ꝯueniēs eēt. tuti⁹ tñ ē ei a tēperata dormitione recedere parū ꝑ remediū vigiliaꝝ q̄ꝫ eꝫ. Itaq̄ dormiēdū ē ei capite notabilr̄ eleuato. talis eñ ꝑſpiratio mās ad caput euapoꝛare min⁹ iclinat. eo qꜭ ñ fit tāta mēbroꝝ vtriuſq̄ vētris iferioꝝ inicē copl̄a.
¶ Oino āt euitare dꝫ dormitionē reſupinā: q̄ñ mās ad poſteriora: vt ad nuchā ⁊ neruos decliare facit: vt ſcḋa ꝑmi. allegato cap̄. colligēdū. Et ſi oia eē q̄ bñ in ope ſicut ī v̄bo librari poſſent: pri⁹ q̄dē ſup dextro deiñ ſup ſiniſtro late dormiēdū eēt. ⁊ tertio iteꝝ ſup dextro latere accubit⁹ fieri dꝫ. Tal̄ ei dormiēdi modus organa digōnis oia ꝯueniēter rectificat alr̄ vigorat. ¶ Neq̄ attēdēdū ē qḋ frequēter a mītꝫ dr̄: ꝙ dormiēdū ſit ſup lecto pleno coto aut ſilib⁹ et. talea eñ fātaſie: neq̄ a poſterio: i: neq̄ a ꝑori v̄itatē h̄nt. Ego ei talea ſūt dimitto fātaſias ⁊ lectū ex pluma molli eligo: qꜭ vtili⁹. ¶ De regimie accñtiū aie. c. iiij.

Si aliqualr̄ ꝑmoueret me arg^m ab etate ſūptū ꝓnūtiarē audacter ꝯuenire debere huic iuueni oēs aie paſſiōes: ꝑ q̄s fortꝫ et ſatꝫ velox fieret ī h̄ūoꝛib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ mot⁹. Quare aliq̄ñ iracūdiā icidere bonū eēt. Silr̄ ēt ⁊ fortē ⁊ lōgā meditationē circa delectabilia ⁊ triſtātia: vt frequēter ꝯuerſari ī locis vbi hyſtorie delectabiles ꝓferant̄: ad riſuz notabilr̄ iclināte aut rerū triſtātiū memoriā adducant̄. ¶ Ex q̄b⁹ oībus facto in ſpiritib⁹ ⁊ h̄ūoꝛib⁹ notabili motu: ⁊ vapoꝝ vel vētoſitatū ꝯſumptio. ⁊ h̄ūoꝝ digō ⁊ excuſſio meli⁹ fieret: q̄re tñ hoc facili⁹ dici q̄ꝫ adminiſtrari ſecuri⁹ ē. raro irā ⁊ ſilēs paſſiōes aie vehementer agitātes icidere ⁊ maxie in ꝑſeuerādo in eis. Extermināt eñ hec oīa: ⁊ mutāt corp⁹ ab ea q̄ ē ſꝫ nāz cōſiſtētia. tertio tegni. ¶ Et qꜭ apḋ illuſtres phyſicos vt ī plib⁹ ſub accñtib⁹ aie coit⁹ collocari ſolet: ꝑp vehemētē aie affixionē ad appetitū ei⁹ ſepe: aut ꝑp delectationē ingētē q̄ ī eo ꝯtingit. Idē q̄ de ipō paulīſꝑ agēdū: neq̄ igit̄ mīrotiēs appeti dꝫ coit⁹: neq̄ ēt ei⁹ ludo frequēter īſiſtēdū ē. Nihil eñ ē qḋ corp⁹ extermínet magis ⁊ examinet q̄ꝫ coit⁹: ⁊ nihil ēt eſt qḋ hiſchias. i. ācha. dolores ⁊ incurabiles egritudines h̄ūano corpi irradicet q̄ꝫ coit⁹ mult⁹. vt clare colligi pōt 20ª tertij. cap̄. de nocumētis coit⁹. Raro igit̄ ab hoc iuuene coeūdū ē. ⁊ ꝓp̄e vſq̄ q̄ nō plene curatus fuerit. ¶ Ad officiū igit̄ coit⁹ nemo accedere dꝫ niſi pri⁹ icitatiōe ab appetitu nāli iclināte debite facta. neq̄ nāliter ꝓmoueri dꝫ ab obiecto extriſec⁹ frequēter occurrēte. Fiatq̄ ꝑma iā digōne cōpleta. ⁊ ſcḋa ēt qḋ vr̄ eē tp̄s auroꝛe ī dieb⁹ hyemis. ⁊ ab hora decima vſq̄ ad 12^am in tp̄e eſtatꝫ. Sicq̄ vt ꝑtactū eſt ad coitū iuitāte appetitiua v̄tute trāſiri pōt ſemel aut bis ī ſeptimana ad plimū expediēdo actū eius abſq̄ magna ꝯcuſſiōe. ſꝫ motu ſuaui corpis delitiā ei⁹ vltimate exequēdo. poſt quē actū ei⁹ dormitioni accubādū ē. ⁊ ab exercitio abſtinēdū ſaltē forti. ⁊ ꝑ īteruallū hore ad min⁹ corp⁹ cibarijs facil̄ ⁊ bōi nutrimēti cū mēſura rōnis aſſumpti reſtaurari debet.

¶ De regimine per inanitionē ⁊ repletionē. Cap̄. v.

Iuuenis iſte repletionē oēm euitare debet eo qꜭ caloris nālis ſuffocatiua eſt. De humorali autē repletiōe nihil ad phs: qꜭ in regimine medicinali de eo aliq̄d agetur. Solū aūt hic itelligitur de repletiōe propter cibos ⁊ pot⁹ eueniēte. Pro qua aliq̄ regule breuiter trāſeātur. ¶ Prima eſt. ꝙ nūq̄ꝫ cibū aut potuz accipiat ſtāte faſtidio aut abominatione ſtomachi tūc eñ neq̄ cū delectatione aſſument̄ nec bene digerent̄. ¶ Secūda regula. nūq̄ꝫ accipiēdus eſt cib⁹ ſtāte vētris ſtipticitate ſaltē magna vl̄ retētiōe aliarū ſupfluitatū. ¶ Tertia regula. ꝙ nūq̄ꝫ aſſumat̄ cibus niſi fames aut appetitus ad ipſuz inuitauerit. ¶ Quarta regula eſt. ꝙ nunq̄ꝫ aſſumantur cibaria ex pluribus ⁊ diuerſis cibis ⁊ potib⁹ facta. ¶ Quin

ta regula. q leuiora cibaria aliis pmitti debent de
d[illegible]us inferius. ¶ Sexta regula. q nō opz in cibatio
ne longū tpe expēdere ne diuerſitas digeſtionis in
nutriēte acqrat. ¶ Septima regula. q cibus ois an
teq̄ degluciat̄ ɔuenienter pmaſticari dz. ¶ Octaua
regula q nūq̄ cibor̄ ⁊ potuū tāta q̄titas accipiat̄
vt ex ea grauet̄ ſtomachus. deterior enī cibatio eſt
q̄ [illegible]machō grauitatē efficit. ſicut deterior pot⁹
eſt q̄ [illegible] ſtomacho fluctuat. ¶ Ultima regula. q cui
tent̄ cibi qualitates malas ratiōe inteſionis grad⁹
h[illegible]tes vel venenoſa qualitate participātes: ſicut
fungi oēs ⁊ ſ[illegible]ia. ¶ Itaq̄ cū ɔtigerit aliqua de cau
ſis [illegible] eſſe repletionē ad ipſam euacuandā ſubi=
to [illegible]uādū eſt. Si enī cibor̄ corruptor̄ in ſtoma=
cho [illegible]gna apparuerit ex odore vel fetore ipſor̄ eru
ctuatiōe diuerſa: aut alio ſigno cognoſcibili ſaltem
cibus ille a vomitu educi dz. ⁊ laudo etiā vomitum
nō ſolū [illegible]acuādi corrupta cibaria: ſz etiā gr̄a
minorā[illegible] ad[illegible]di [illegible]aterias egritudinū q̄ natu
raliter lōge [illegible] egritudinibus enī dignioib⁹:
vt [illegible] ſunt cronice: vt hydropiſis epi
lep[illegible]podagra ⁊ ſciatica. quar=
ta pmi. caplo de vo[illegible] ⁊ ſcda tertij ⁊ 22ª eiuſdē.
¶ Neq̄ et[illegible]na eſt ɔueniēs: qz vir iſte nō appa
reat habitudine ⁊ ɔplexione cholericus. qm̄ regule
ille intelligunt̄ de operati[illegible]e regulari. Inſtāte autē
neceſſitate vom[illegible]us ꝓuo[illegible]ari dz. ſemꝑ non exiſtente
magna d[illegible]tra[illegible]ōe ad [illegible]ppoſitū: ⁊ maxime in iuue=
ne iſto. cuius co[illegible] pectus ⁊ ſtomachus in ſuo plaſ=
mare vident̄ fortia ſatis. ¶ De melioribus autē in=
ſtru[illegible]ētis ad ꝓuo[illegible]d[illegible] vomitū eſt hoc ⁊ leue. ℞. aq̄
decoctionis granor̄ [illegible] carnoſitatis raphani. ℥. iij.
ſyr[illegible]pi ſimplicis acet[illegible]ſi. ℥. [illegible]. f. exhibeat̄ totū tepidū
et [illegible] vomuerit poſt illud per vnā horā intromit=
tat̄ digitus vſq̄ ad radicē l[illegible]gue: aut pēna inūcta
oleo ⁊ fiat ibidē titillatio ⁊ euomet. ¶ Si aūt vomi
tiuū fortius facere voluerit decoctioni granor̄ ra=
phani q̄n fiat addant̄ grana duo ellebori nigri: et
[illegible] [illegible]ctū eſt. ¶ Si aūt repletiōis in vētre inferio
ri [illegible] apparuerint euacuandū eſt cū cliſteri. Cu
[illegible]tio. ℞. decoctionis folior̄ blete malue: et
[illegible] [illegible]. olei oliuarū. ℥. iiij. ſalis cōis. ℥. iij.
[illegible] ℥ ij. cari catieſiſtul. añ ℥. vj. In tepo=
re [illegible]icto diſteri addant̄ ierepigre. ℥.
vj [illegible]n tantundē. ⁊ melius eſt ꝓpter
impe[illegible]q̄ ɔtingit ei in ꝓlatione ſermo=
ni[illegible]licari dōſ. bñdicte a medio ſe=
p[illegible]pi[illegible] apūs ⁊ loco olei cōis ꝑduci
[illegible] pōt poni oleū violar̄. ¶ Quā
[illegible] euitet oēm inanitionē ſuper=
fl[illegible]tat virtutis q̄ neceſſario ſequit̄
oē[illegible] forte. hec de inanitiōe ⁊ repletiōe.
[illegible] per cibum ⁊ potum. Cap. vj.

[illegible] a[illegible] ⁊ potibus nūc vltimo dicēdū
[illegible]t igit̄ panis eius plus ferinēti hñs
[illegible] cōis panis ⁊ ɔueniēter coctus.
[illegible] veris vteret̄ pane ordeaceo: aut
[illegible] facto melior eſſet ei ꝓpter ma=
[illegible] Euitet autē oīno panē azimū: aut
non [illegible] coctum. ſimiliter etiā effugiat cibaria oīa

de paſta vt laganas: vel de farina frumēti facta. n[illegible]
ſi prius fuerint in furno bene cocta: farina autē or=
dei non eſt ei vituperabilis neq̄ iuſcula ptiſana de
ea facta. ¶ Carnibus aūt vtat̄ q̄ nō habeant ſuper
fluā humiditatē actualē vel potētialē ſz magis ad
exiccationē inclinent̄: vt ſunt carnes lepor̄ gazelle
apri ⁊ olm auiū ſylueſtriū in aqua nō degentiū vt
ſunt colūbi: ⁊ ꝑdic ſilueſtres: turtures faſiani per=
dices et ſilēs. ¶ De quadrupedibus vt ſunt carnes
vituli lactētis etiā annualis carnes hedine. Rarius
aūt aſſumant̄ carnes agnine et caſtratine. Carniū
vero ſalitar̄ nō valde pinguiū vſus valde ɔueniēs
eſt ei. ſiue fuerit elixe vel aliter cocte. In ſumma igit̄
vt in pluribus adhereat carnibus pullor̄ ⁊ colum
bor̄ et maxime qz digeſtio in eo videt̄ eſſe fortis: ⁊ ſi
nō eſſet ita nō laudaret̄ ei vſus carniū colūbor̄: ſūt
enī tarde digōnis ⁊ lōge more in ſtomacho 13ª ter=
tij. lz ſylueſtres columbi: immo et oēs carnes tales
ſint meliores domeſticis quare tertio Almāſoris ca
pitulo 32°. Sylueſtres carnes meliores exiſtunt. et
ſanguis ex eis genitus paucas hz ſuperfluitates
caro etiā magne auis q̄ hz dētes in ſuo palato que
ſolet inueniri ſepe in mōtibus vincētinis eſt ſibi vti=
lis. ⁊ indigene autē illā vocāt perlonē. ¶ Piſciū autē
vſus nullo mō ɔueniēs eſt ei. ⁊ meliores forēt ſaliti
q̄ recētes. et frixi q̄ elix. Raro igit̄ eis vti dz. ¶ Et
ſi q̄n̄q̄ accipiat ex eis ſint ſicut lucij. marſiones tor
rētine ⁊ ſilēs. anguillas aut tēchas et cācros dimit
tat alijs. ¶ Lactis autē vſus oīno reprobabilis eſt
qualitercūq̄ accipiat̄. ¶ Caſeus vō vnius anni me
diocriter ſalit⁹ ſolid⁹ ⁊ ꝑ inciſionē frāgibilis ſibi ɔce
di pōt ⁊c. ¶ De olerib⁹ aūt euitent̄ oia frigida ⁊ hu
mida potētia. vt blete ſpinachie portulaca endiuia
cucumeres cucurbita et pepones ſaltē multi vſus.
¶ Olera vō minuta vt ſaluia roſmarinus. ⁊ petro=
ſelinū feniculus apiū bugloſſa ſerpillū yſopus mē=
ta canles oīa ſibi ɔueniētia ſunt. ¶ De radicib⁹ aūt
vti pōt aliq̄n raphano. et cepe ſub cineribus cocto
oleo melle ⁊ ſale ɔdito et bulbo. ¶ Alleū vō ⁊ porrū
et ſi rōne caliditatis ɔuenire viderent̄. dimitti tñ de
bēt ꝓpter multitudinē vētoſitatis ꝓuenientis ex eis
alleū enī ſitī facit 4° de regimine acu. ¶ Rape aūt
et napi omimō ꝑparatiōis ſibi vtiles ſunt. Silr̄ pa=
ſtinache ſylueſtres et domeſtice. et in ſūma radices
oēs caliditatē et ſiccitatē hñtes notabilē abſq̄ vēto
ſitate cor̄. ¶ De fructibus aūt euitent̄ oēs horarij
vt ſunt ceraſa. quor̄ vſus ꝓpter ſuperfluā humidi
tatē cor̄ nō placet niſi raro et gr̄a mollitiōis vētris
accipiant̄. Apud autē italos q̄dā ſpēs ceraſor̄ inue=
niunt̄ q̄ acetoſa ſunt amarilla notata. et aliqua inue
niunt̄ ſolida dura q̄ vtraq̄ frequētius ei ɔcedi de=
bent. eo qz minus humida ſunt. immo aliq̄ ſiccitate
participātia. ꝓpter eādē etiā cauſam nō placet mi=
hi frequens vſus perſicor̄. iniubar̄. pomor̄ apium
et ſi[illegible]ulium. Fructus vero oēs notabili dulcedine
participātes et ſolidi ſubſtātia ꝓſunt ei. vt ſunt fi=
cus et vue bñ m[illegible]ture. poma ⁊ pira notabilr̄ dulcia
auellane. amigd[illegible]le dulces. etiā nuces ſibi ɔueniūt
Caſtanee vero oīno dimittant̄. licet enī caſt[illegible]neas
in nutriēdo q̄ſi pares frumēto ſcripſit [illegible]at. [illegible] ale

mentoꝝ caplo.35°.qđ quidē intelligi dꝫ cas cōpa-
rando ad alios ſylueſtres fructus:qꝛ tñ eaꝝ nutri
mentū ventoſum eſt compactū groſſum ⁊ viſcoſum
dimittat̄ eaꝝ vſus. ¶ Grana vero pineaꝝ licet com
muni auctoꝝ ſentētia neruis videant̄ habere iuua
mentum.tñ qꝛ parua caliditate ſua ⁊ vnctuoſitate
mixta remollitiua ſtomacho nocēt: vt 13ª tertij colli-
caplo de nocētibus ſtomacho. Jđ dimittant̄:⁊ mihi
ſcripſit Auič.2° canone.q̄ voluit ipa infundi debe-
re in aqua calida:⁊ cōdiri cū melle ad hoies frigi-
de cōplexionis:cū zuccaro vero ad calidos. ¶ Fiſti
ci aūt qꝛ ponunt̄ calidi ⁊ ſicci in ſcđo. 22. cōtinētis.
caplo 53° auctoritate Bimaſij. cōuenientes ſunt ei:
eo qꝛ aperiūt meatus vētris ⁊ expurgāt cannales
pulmonis.8° de ſimplici medicina. ¶ Dactyli vero
nō videnť eſſe cōuenientes.eo qꝛ ventrē cōſtringūt ⁊
punctionē in ore ſtomachi inferūt:⁊ dolorē in capi-
te faciūt ⁊ oppilationes in epate ⁊ ſplene.23. cōtinē
tis.2° caplo de palma.licet etiam calidi ponant̄ in
pmo. De ſcđa vo qualitate paſſiua coꝝ fuit diſcor
dia apđ ſapiētes:vt pꝫ in aggregatore caplo. 65°
nomināt eos inter medicinas calidas ⁊ ſiccas. Aui
cēna vero de eis paꝝ ſcripſit:vt patet caplo de pal
ma ſcđo canone.vbi dicit:qꝫ pterijt ſermo de eis ca
pitulo de dactylis.lꝫ in multis voluminibus neq̄
inuenerīꝫ caplm de dactylis:neqꝫ de fenichia:neqꝫ
de rotab:⁊ ſunt termini qbus cognoſcunt̄ q̄liter cū-
qꝫ tñ ſit:ſiue in ſiccitate parū notabilr̄ eleuent̄ non
ꝯueniūt ei ꝓpter ea q̄ dicta ſunt. ¶ Mora vero celſi
vel parui ⁊ criſomilla nō placēt ꝓpter humiditatē
eoꝝ. ¶ Granata vero dulcia aliqñ ſibi ꝯuenire pñt.
Pōtica vero ⁊ muza nō ſint ei in vſu:niſi gr̄a lenitio
nis vētris ⁊ extinctiōis caloris aut ſedationis ſitis
¶ De ſaporibus aūt vti pōt aceto pterq̄ tpe paro-
xiſmi.ipm em̄ nocet neruis.pmo cap̄.ſecūda tertij.
Agreſta aūt mediocriter ſalſa melior eſt ei. Melio-
res aūt ſunt ei lymones ꝓpter caliditatē a ſq̄lla ac-
quiſitā. Succus etiā citranguloꝝ ſibi cōuenire poſ
ſunt. ¶ De cōditis aūt vtat̄ zinzibere cōdito a prin
cipio mēſis octobris vſqꝫ ad finē. ſiliter accipiendo
de eo radicē vnā bis in ſeptimana: ⁊ tardetur poſt
ipm cibus ſaltē quattuor horis. ¶ Citonia vo ꝯdi-
ta aut q̄lia ſunt nō placēt:eo qꝛ debilitāt iūcturas:
vt pꝫ ſcđo cañ. qꝛ tñ ſtōacho notabilr̄ ꝯueniūt:pōt
ex eis aliquā do accipere poſt cibū:⁊ ꝓprie in mane.
¶ Cortices etiā citrāguloꝝ ⁊ citri ꝯditi ⁊ ſecacul cō
ditū oīa ſibi vtilia ſunt. ¶ Accipere aūt bis in ſepti
mana mirobalanū vnū kebulū cōditū eſſet ſibi vti-
liſſimū. Oliue etiā condite: cappares ⁊ rape ⁊ napi
optime ſunt ei. ¶ De granis aūt dicendū primo qđ
oīs leguminū vſus abhorrēdus eſt. Eienes em̄ in-
curreret debilitates neruoꝝ ꝓpter comeſtionē legu
minū.vt 2ª affo.ꝯmēto 17°. ¶ De leguminib⁹ aūt
qbus veſci pōt:ſunt cicera rubea:⁊ ꝓprie me eoruꝫ
coctū cū radicibus aperitiuis:tale em̄ neruis ⁊ iun
cturis laudat̄:eo qꝛ materias ab eis diſtrahit.vt 3°
cañ.caplo de cura paraliſis. ⁊ nō deberet comedi i
pncipio.neqꝫ i fine cibatiōis:ſꝫ in medio:vt 2° cañ.
cap̄.de cicere. ¶ Panici etiā vſus mihi placet. ipſuꝫ
em̄ ꝓpter ſuā ſiccitatē paꝝ ⁊ bñ nutrit.⁊ ꝓpter ſuā
lenitatē vrinā prouocat:lꝫ frigidū ⁊ ſiccū ſit in ſcđo.
21° ꝯtinentis cap̄.109.⁊ colligi pōt ſcđo cañ.cap̄. de
gegueris. ¶ Riſum aūt ꝯueniēs eſt ei:qꝛ calidū ⁊ ſic-
cū in pmo.21° ꝯtinētis cap̄.126°.⁊ qꝛ etiā ꝯuenien-
ter nutrit ⁊ exiccat nō tñ ꝯmēdat̄ cū ſtipticitate: eo
qꝛ aliquā ſtipticitatē hꝫ.8° de ſimplici medicina ca
pitulo ſuo. ¶ Lētes aūt ſaltē abiecta pma decoctio
ne aliqñ comedi pñt ꝓpter exiccationē quā hñt. Si
vero aſſumant̄ cū pma decoctiōe magis aperitiue
ſunt:eaꝝ tñ vſus nō mult⁹ ſit. ¶ Fabe vero faſeoli
⁊ cicera alba dimittant̄:eo qꝛ caput ⁊ neruos ledūt
⁊ iūcturas debilitāt. hec de cibis dicta ſufficiant ⁊c̄.
¶ De potu aūt paulīſp agēdū.pmittēdū pmo qꝫ vi
ni vſus abſcindēdus eſt:⁊ ꝓprie tpe inſtātie doloris
capitis ⁊ iūcturaꝝ:in quo tpe ꝯueniens eſt ei vſus
hydromellis facti ex ſexdecim partibus aq̄ ⁊ .xvij.
mellis. Cui⁹ decoctio ſit vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie
partis. Et ſi ꝓpter nocumētū ſtomachi noceretur a
melle bibat aquā zuccari cui admiſceat̄ ſexta pars
ſucci vel vini granatoꝝ ſuis tpib⁹. Reliquo aūt tpe
bibere pōt vinū:⁊ argumēto ſumpto a nocumento
capitis ⁊ ſtomachi ꝯuenientius eſſet ei vinū albū: eo
qꝛ digeſtibilius ⁊ mētē.i.caput minus pcutit. ſcđo
de regimie acutoꝝ.veꝝ ꝓpter maiorē aptionē eius
ꝑ quā materias ad iūcturas inclinat nō dꝫ eidꝫ.
quare vinū eligēdū eſt ſubſtātia nō valde ſubtile co
lore cerē ſolum ſapore mediocre aut ad aliqualem
ponticitatē inclinatū:⁊ ad remiſſam dulcedinē: ha-
bens ⁊ odorē delectabilē. qđ quidē ſi nō fuerit vehe
mēter vinoſum bibat̄ ſimplex. Si aūt fuerit potens
valde frāgat̄ cū aq̄ frigida.i. dieb⁹ caloris ⁊ cruda.
Cocta vo in dieb⁹ frigoris. hec de cibis ⁊ potib⁹ ⁊c̄.

¶ Tractatus ſcđs de regimine ꝑ medicinalia.

Expedito Jtaqꝫ pmo regimine huius adoleſcētis ꝑ
mēſurā reꝝ non naturaliū ad regimen
medicinaliū trāſeūdū eſt. Et erit h̄ tra-
ctat⁹ in tot capl'a ptiēd⁹ quot ſūt intētio
nes i regimie haꝝ diſpōnū neceſſarie. pª itēno erit
māeꝝ eūo minoratiua. 2ª erit diuerſio eaꝝ. 3ª vero
māeꝝ digeſtiua narrabit. 4ª vo mās eradicād as
euacuabit. 5ª erit accñtiū correctio. 6ª vo ⁊ vltima
erit mēbroꝝ recipiētiū ꝯfortatiua ⁊ mādātiū rectifi
¶ De flobotō. ⁊ cūatiōe minoratiua. Ca.j. (catiua.

Jn hui⁹ capli mā paꝝ opꝫ extēdere ſmo-
nē.eo qꝛ eximij doctores.q̄ paulo añ hāc
diſpōnē magno rōnis ſcrutinio ꝓcurare
rūt palā ē ea a qb⁹ vlr̄ incipiēdū ē optime
ꝓcurauiſſe. Uerū qꝛ hoim diſpōnes non
ſunt fixe ⁊ ꝑmanētes. imo maxie mobiles. ⁊ frequē-
ter ꝯtingit renouare repletiōes. aliq̄ circa intētionē
hāc gr̄a pulchritudinis opuſculi leuiter ꝓcurrant̄.
¶ Apparētib⁹ igit̄ ſignis vlis plectorie flobotomet̄
hic iuuenis de vena nigra dextri brachij educēdo
ſanguinis.ℨ.iiij. vel.v.ad pl⁹. ⁊ ſi viderent̄ ſigna la
pſum epatis oſtēdētia flobotomet̄ ei⁹ brachij baſili
ca ſub cubito incīta. aut ram⁹ eius ſaluatella nota-
tus iter auricularē ⁊ anularē digitos appēs. et cꝫ-

h al [illegible] vt [illegible] ē. ℂ Apparētib⁹ aūt ſignis ple-
ctorie no [illegible] tis [illegible] flobotomiā euacuāda erit
materia cum [illegible]aco electiue educēte materias:
[illegible] um apprehēdetur: ⁊ q2 veriſimile eſt ⁊ de
[illegible]ucibile de his que poſita fuerūt in caplo pmo hu
[illegible] opuſculi dñari materias flegmaticas notabili
ter [illegible]lere pro parū ⁊ multominus apparere ſan-
g[illegible] Ideo euacuetur hec materia cū hoc approba
to [illegible]o. ℞. pillularū de iera gal. ʒ. j. agarici ele
cti ℈. j. zinzi. gra. iiij. reformētur pillule. vij. vel. ix.
cū [illegible]ario ſucci roſ[illegible]rū: ⁊ exhibeātur in aurora:
⁊ [illegible] poſt eas per horam vnam. ⁊ hora quin-
[illegible] aſſumptionē eaꝝ bibatur cyathus aque co-
cte [illegible] zuccaro: ⁊ tardetur cibus p horam vnam.
[illegible] aūt [illegible]atiuū materierū iſtarum eſſet
hoc ℞. pulueris hermodactyloꝝ: agarici electoꝝ.
a[illegible]. ʒ. j. turbit electi. ʒ. ß. zinzi. dauci: cinamomi electi
a[illegible]. [illegible] indi ʒ. ij. aque folliculoꝝ vel lupuloꝝ
⁊ c[illegible] ve. [illegible] ʒ. [illegible] fiat olium hoꝝ infuſio per diem
[illegible] deinde [illegible] fiat totū. ⁊ coletur ⁊ exprimat
et [illegible] po[illegible] [illegible]tur oia q̄ de pcedētibus
pill[illegible] ſcript[illegible] ſ[illegible] pro inter reliqua mino-
ratiua mag[illegible] [illegible]onē emorroidarū: eo
q2 iā cōſueuit habere ea[illegible]. Etiā q2 earū euātio ma-
gnum affert iuuamētum oībus cronicis egritudi-
nib[illegible] vt p3 17ª tertij. Ideo cū opportunitate tpis
aperiā[illegible]ur fricādo ea[illegible] cū folijs ficus: aut cū panno
aſpero. aut fricādo eas cū radice arthanite recen-
tis. aut radice ireos vel cū pauco puluere euforbij
aut [illegible]mādo eas. aut ſanguiſugas eis applicādo:
que magis tumētes [illegible]arebūt et erit modus faci
lis [illegible]. Et ſolet eaꝝ [illegible]atio vna vel duabus ſepti
manis durare: dein[illegible] ſe reſtringūtur vt in plu
ribus. ℂ Hanc etiā in[illegible] cōplet: ſed in longiori
tpe abſtinētia a q̄titate cibonū: q2 ipſa exiccat cor
pora. 7ª aff[illegible]. affo. 59°. Sūt adminiſtratio cliſte-
riorum ⁊ vomitus q̄ [illegible]upraſcripta ſunt. ℂ Pillule bo
[illegible]: an[illegible] [illegible]terias ſi accipiaꝝ ex eis oī die
[illegible] tertia die vna ante cenā. ℞. aloes ſucotri
[illegible] [illegible]arici hermodactyloꝝ. turbith electorum
[illegible]cis [illegible]zi. ſpice cinamo[illegible] electi. añ. ʒ.
[illegible] p[illegible]uerizata in. ʒ. iij. ſucci foliorum
[illegible] ſoli vt exiccētur deinde iterum
[illegible]cus: et ita ter remouetur: ⁊ fiant
[illegible]ni. ʒ. vj. q̄ exhibeātur vt ſupra.
ℂ [illegible]di materias. Cap. ij.

[illegible] is in pcedenti caplo eſſe
[illegible]ginari poſſe q̄ aliqua ſint in
[illegible]terias euacuātia minoꝝ act-
[illegible]uertāt. Itaqꝫ pars huius
[illegible] pcedēti caplo ſubincluſa vi-
de[illegible] ⁊ m[illegible] emorroidib⁹ actū est. ℂ Si
a[illegible] diuerſioni [illegible] magis eſſet op⁹ iſtāte neceſ-
ſitate ſi [illegible]mel [illegible] a [illegible]xtri pedis ſup cauicula il-
lius poſita ⁊ [illegible] ex ea minus de ſanguie q̄ de
a[illegible]tū eſt eo q2 [illegible] mia venaꝝ inferioꝝ magis
[illegible] q̄ ſupioꝝ. 4ª pmi cap. 20°. ℂ Sūt etiam
[illegible] v[illegible]e cū ſcarificat[illegible]e natib⁹ appoſite aut
ſp[illegible] exig[illegible] diuerſiōis diſtātionis aut pro
[illegible]. q fieri d3 p plus q̄ p vnā diametrū: ⁊ mi-
nus q̄ p duas. vt. 4ª pmi. caplo pmo. colligēdum.
ℂ Frequēs etiā ⁊ fortis extremoꝝ fricatio: ⁊ eorum
ligature doloroſe mās a ſupiorib⁹ ad inferiora: ⁊ a
centro ad circūferētiā cōuenieter mouēt. ℂ Ampli⁹
⁊ 4° medicine rubificātes ⁊ diſiccātes extremis mē
bris appoſite cōueniēter mās diuertere pñt: ſicut
appoſitio empli cū fermēto ⁊ aceto: ⁊ corporibus
cantaridarū facti: vt ſup carnoſis ptibus tibiarū
⁊ coxarū: aut ſup natib⁹ vel ſpatulis applicari d3
ſm q̄ videret opus diſtrahēdi ab vna pte magis q̄
ab alia: ⁊ hoc remaneat in cōiectura exercitati viri.
ℂ Domeſticū aūt diuerſiuū pōt eſſe hoc. Recipiant
recētia folia flammule vel apij ranini: ⁊ diligenter
cōterātur ⁊ apponantur: vt ſupra.

ℂ De regimine per digerētia ⁊c. Cap. iij.

De digerentibus aūt coīa ſunt ſicut gele-
niabin ⁊ oximel vtrūqꝫ ⁊ ſirupus de ſtica
dos ⁊ de calamēto ⁊ cōpoſitus acetoſus
zuccarinus. ℂ De domeſticis aūt cōpoſi
tis eſt hoc. ℞. aq̄ meliſſe q̄ aduerſatur
flegmati. ʒ. v. Et forti⁹ illo eſt. ℞. aque meliſſe. ʒ. ij.
aq̄ iris. ʒ. iij. miſce. Et iteꝝ forti⁹ illo ē hoc. ℞. aq̄ ſti-
cados. aq̄ iris. añ. ʒ. ij. ß. Et verū forti⁹ illo ē ſyrupus
de ſticados: ſyrup. de abſinthio añ. ʒ. vj. aq̄ meliſſe
aque abſinthij. añ. ʒ. ij. miſce. ℂ Et ſi ppter etatem
timeretur ex iſtis caliditas cōis. frāgātur digeſtiua
pdicta ex commixtiōe aq̄ cicoree vel endiuie ad epar
et ſplenē: ⁊ aque lupuloꝝ: ⁊ ſilium ad renes: ⁊ ſic de
alijs. ℂ Digeſtiuū bonū ad materias flegmaticas
qđ eſt ſtomachale cerebrale: iuncturis ⁊ oībus mē
bris cōueniēs: de quo magnā inueni vtilitatē: et p
me cōpoſitū. ℞. meliſſe. pulegij: ſaluie: floꝝ roriſ-
marini: betonice. añ. M. ij. herbe paraliſis: pance-
dani: cameos: aſſari: ſticados: eupatorij. añ. M. j. ga
lange. nucismuſc. granoꝝ paradiſi: baccarū lauri:
granorū peonie añ. M. ß. infundātur oia in lib. viij.
aque p duos dies: deinde coquātur lento igne vſqꝫ
ad cōſumptionē medietatis. poſtea colentur ⁊ forti
ter exprimātur: ⁊ collature addatur zuccari lib. j. ß.
aceti ſquillitici. ʒ. iiij. deinde leuiter bulliāt in aqua
decoctiōe bulliāt ſpecies iſte in ſyndone ligate. ℞.
ambre muſci. añ. gra. iij. amomi: granoꝝ paradiſi:
radicū peonie: acori calamēti galāge. añ. ℈. ß. ⁊ oia
ſubtiliter puluerizētur: ⁊ fiat ex eis ſyrupus lōgus
de quo aſſumātur. ʒ. v. i aurora: ⁊ ſit calidus. ⁊ tar
detur poſt eius aſſumptionē cibus quatuor horis.
Si aūt velis ipſum facere cōplete decoctionis acci-
piantur ex eis. ʒ. ij. cum tribus. ʒ. aque maiorane:
aut betonice vl meliſſe vl ſaluie. hec de ītētiōe. 3ia.

ℂ De euacuatiōe eradicatiua materierū. Cap. iiij.

Radicāt materias oia minor[illegible]tiua ſu-
perius tacta ſi doſis illoꝝ augeatur in
ſexquialtera magis q̄ ſit ſcriptum: aut
ſm tenorē virtutis cōprehēſum [illegible]b eo q̄
fuerit doctrina ⁊ experiētia doct⁹. ℂ De
euacuātibus aūt materias flegmaticas ſecuris et
cōueniētibus ſunt pillule de ſarcocolla deſcriptiōe
Meſ. maiori et minori. quaꝝ doſis ſit a. ℈. ij. vſqꝫ
ad. iiij. ſ3 mediū tenere q̄ cōplete euacuare tutius
eſt. Itē pillule de iera deſcriptiōe Auicē. 5[illegible]oū.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Pillule bone et ſecure ad hāc intētionē ſunt hec.
℞.arthanite.hermodactylo℞ agarici ele.añ.℈.ß.
turbit.℈.i.ptes.ii.zinzi.aniſi.dauci. ameos.añ.ℨ.
ii.formet pille cū ſuc.maiorane.⁊ exhibeāt: ⁊ ſunt
vna doſ ⁊ mediocris ſatis. ¶ Eradicatiuū vero liqdū
⁊ ꝯueniēs poterit eē hoc. ℞.iere ſimplicis.ʒ.ß.aga.
elec.℈.i.zinzi.ℨ.iii.totū hoc detr i potu cū aq̄ deco
ctionis macis: aut ſublimatiōis ſaluie vel maiora.
In oib⁹ aūt ſolutiuis iſtis obſeruēt canoñ. q̄ ſupra
poſiti fuerūt i p° c°.de minoratiuis. ¶ Solutiua vero
fortiora hincinde plurima ab auctoribus eligere
potes: ſed non ſunt hec ſecura.

¶ De accidentium correctione. Cap.v.

Ec itaqꝫ accidētia correctiōe idigētia plu
rima ſunt. Quo℞ pⁱmū eſt Soda. Scōm
cōturbatio in ſomno. Tertiū ē impedimē
tum ꝓferēdi ſermonē expedite. Quartuꝫ
eſt dolor ⁊ grauitas in ſtō nō raro appa-
rens. Quintū eſt dolor ſpatularū. Sextum vrine re
tentio. Septimū eſt emorroida℞ reſtrictio. Octauū
⁊ vltimū iūcturarū fere olm manifeſta debilitas.

¶ De cura doloris capitis. Cap.vi.

Rimū itaqꝫ.ſ.dolor capitis extēſiu⁹ ⁊ gra
uatiu⁹ toti capiti cōis: ⁊ marie poſterio-
ri pti q̄ ab arabicis ſodos: a grecis vero ce
phalea nolatus ē: ⁊ ſm q̀ l altera pte ma
gis nocet ꝙ in alijs monopagia nolari
pōt. Si totū caput iuadit: galea ab ālijs dict⁹ eſt:
oēs inqꝫ he ſpēs doloris p ea q̄ poſita ſunt i q̄ttuor
capitis ꝯſtitibus curari pnt. nā ⁊ minoratiue cuatio
nes digōes ⁊ eradicatiue cuatiōes mācrū ꝯueniē
tes ſunt: imo neceſſarie. ¶ De pticularib⁹ aūt exic-
cantibus mās ad caput ⁊ dētes ⁊ ſoluentibus eas
ſunt pille aſſaiaret deſcriptōe Auicē.pª tertij cap°
vlt°. ⁊ ꝓprie ſi eis addāt tertia ps agarici ⁊ fiat ex
eis pilla.i.magna q̄ exhibeat p duas horas poſt ce
nā. ¶ De exiccātib⁹ vero nō reſolutiuis ſunt ſicut ty-
riaca hermetis et metridatū: ⁊ aurea alexādrina:
ex qb⁹ exhiberi pōt.ʒ.i.p duas vel tres horas poſt
cenā cū modico aq̄ maiorane. Ego vero libēti⁹ exhi-
beo talia p ſeptē horas poſt aſſumptionē cibi. ¶ Lo
cale bonū ad dolorē capitis antiquū: ⁊ leue eſt hoc
℞.ruthe recētis.M.iiii.ſolatri recētis.M.i.ß.croci.
ʒ.i.ſalis cōis.ℨ.ß.farine ordei.ℨ.i.cū albumine vni⁹
oui: ⁊ applicet calidū dolētibus caput vel toti capi
ti. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞.radicū brionie recētiū
lib.i.abſinthij: calamēti: origani recētiū.añ.M.i.fa
rine ordei.ℨ.ii.croci.ʒ.i.ſcamonee.ʒ.i.ß.olei liliorū.
al.ℨ.iii.fiat emplaſtrum omnibus minutiſſime con
tritis: et calidum applicetur vt ſupra.

Corrigat 2ᵐ aūt acciñs.ſ. cōturbatio in
ſomno cū eluarijs ſupra poſi
tis. ⁊ ꝓprie cum tyriaca hermetis. Et ſi apparerēt
agitatiōes i ſōno magne: melior eſt aurea alexādri
na exhibita cū decoctiōe ℨ.papaue. ¶ Ego aūt ta-
les cōturbatiōes ſepe remoui dādo in potu.ℨ.ii.ſy
rupi de papauere.cū.ℨ.iiii.aq̄ diſtillatiōis flo℞ ca-
momille. aqua etiā diſtillatōis recētiū flo℞ croci mi
rabilis ē: ſi detr ex ea tepida.ℨ.iiii. cunti dormitū.
Et digne qdē: qꝛ crocus eſt de medicis cal.dis ſom

num ꝓuocātib⁹: vt pꝫ ſcdo cañ. caplo de croco.

Tertiū vero acciñs.ſ.impedimētū ꝓferēdi ſer
monē corrigit exhibēdo bis i ſepti
mana.ʒ.i.ß.ieralogodion cū aqua decoc.roriſmari.
¶ Itē cū oxis collutione ſepe facta: ⁊ ex coctiōe iſta.
℞.pulpe colloqn.ʒ.i.herbe biſtorte q̄ vocat Sula.
ʒ.ii.zinzi.electi.galāge.coſti.ℨ.paradiſi.añ.ʒ.ß.Co-
quātur oia in lib.iii.aque vſqꝫ ad cōſumptionē me
dietatis. deinde colētur et fortiter expumātur. dein
de addatur oximellis ſquilliticí lib.ß.⁊ iterū aliquā
diu bulliat. Ex iſta igitur decoctione calida ſepe re
tineatur in ore: et fiat ex ea collutio ⁊ non fallit.

Quartū vero acciñs qḋ erat dolor ſtōachi ex
tēſiuus vel grauatiuus cū nocu
mēto digeſtiue eiuſdē ēt notabilr corrigit p ea q̄ in
q̄ttuor imediate p̄cedētib⁹ capitis poſita ſūt. ¶ De
expertis aūt ad illō eſt hoc. ℞.pul.gariofi.℈.ii.aque
decoc.origani.ℨ.iii.zuc.al.ℨ.i. detur calidū in potu
in aurora. ⁊ tardet cibus q̄ttuor horis: et ſolet ſeda
re ſtōchi dolores ⁊ ſingultū a frido ꝓueniētes. ¶ De
coctio ēt aſſari ⁊ calamēti vtiliſſime ſunt. Et qdam
laudāt ſuccū recētē camomil. ſi ex eo calō.ℨ.ii.dent
in potu. ¶ De his aūt q̄ laudauit Auicē. ē puluis
ameos. ⁊ ꝓprie dat⁹ cū aqua mēthe calā. ¶ De lo-
calibus aūt expertis ad illud eſt vt inungat ſtōach⁹
cū calido oleo de neridē. deīde emplēt cū emplō ad
dolorē fridū ſtōchi deſcripto a Raſi 9° almēſ.cap°
de dolore ſtōchi. verſus finē. ¶ Si aūt inſtaret vehe-
mens in ſtōcho dolor ꝓpter euitare aꝑa eius pricu-
lum maius neceſſe eſt q̄nqꝫ trāſire ad oppiata det
itaqꝫ patiēti.ʒ.i.nouelle tyriace cū modico vini dul
cis p̄calefacti. Et ſi nō habes illā detur.ʒ.ß.filonij
bñ fermētati ſm canōes cū eodē vino. vt dictū eſt.

Quintū acciñs ſupra tactū q̄ fuit dolor ſpa
tularū cū his q̄ de diuerſionibus
vētoſis rubificātib⁹ ⁊ veſicātib⁹ dicta ſunt facile cu
rari pōt. Et ſi vehemēti⁹ iſtaret mūgāt ſepe ſpatule
vnguēto arogon calō deſcriptiōe Nicolai ātidotario
et forti⁹ illo ē vnguētū marciaton ibi poſitū. ¶ Lo-
cale bonū ⁊ eq̄le magis ē hoc. ℞.olei de croco.olei
vulpini.pingue.dabaon: ⁊ eſt taſſus.añ.ptes eq̄les
calefiāt: et fiat ex eis vnctio. ¶ Ego aūt ſcio a poſte
riori expiētia duct⁹. q̀ oleū de piretro ⁊ oleū de eu-
forbio oēs antiq̄s dolores ſpatula℞ potēter curāt.

Sextū vero accidēs q̀ me iudice difficilius ē.
fuit Suria.i. vrine denegatio. Et ip
ſum quidē diſcreta multū et feſtina ꝓcuratione in-
diget: ꝙ quidē accidēs plurimis et diuerſis indige
ret inſtrumētis ſm diuerſitatē cauſarū a quib⁹ pro
uenit. ¶ Videtur tñ in adoleſcēte iſto a duplici pro
uenire cā. Prima eſt multitudo materierū flegma-
ticarū obturātiū collū veſice adherētia ⁊ viſcoſita-
te ſua: et forte etiā cōtingit a materieb⁹ eiſdē oppi-
lari vias trāſit⁹ antiq̄ſitatis ab emulgētib⁹ ad re-
nes: aut a renib⁹ ad vritides vel ab eis ad veſicam.
¶ Et ſcda cā pōteſſe ꝓhibitio trāſit⁹ debite q̄titatꝫ
aialiū ſpirituū p q̄s dilatari ⁊ ꝯſtrigi dꝫ veſice col-
lū. q̄ oia adeo difficilia ſunt q̀ nō ſubiacēt recte co-
gnitiōi niſi cū ꝯiectura magna: vt pꝫ 2ª p̄mi doctri
na pª 8° c°. ¶ Si igit hoc acciñs ab hac vel ab illa

cū puenis ſ pcuret [illegible] his duob⁹. ℞. decoctiōis gra noꝝ [illegible] ʒ. i [illegible] ſpecieꝝ litōtripon deſcripti [illegible] e [illegible] ʒ. ſ. [illegible] totum calidū in potu. ℭ [illegible] ud [illegible] [illegible] ℞. radicas rubee tictoꝝ: ſpice nar [illegible] ʒ. ij. de [illegible] totum calidū in potu cum. ʒ. iij. [illegible] tionte [illegible] pilli veneris.

Septimū vo accñs. ſ. emoꝛoidaꝝ ꝯſtrictio ꝯplet ex his q̄ ſupra ſcͦpta [illegible] caplo ð euacu [illegible] minoratiue: ꝛ tu lege [illegible].

Octauū vo accñs. ſ. mēbroꝝ ū iſctura [illegible] debi [illegible] vlis corrigit ex his q̄ ſu [illegible] ex [illegible] pmo tractactu habita ſunt [illegible] ex euacu [illegible] bus ꝛ diuertentibus q̄ ſcripta [illegible]. Et pro [illegible] mento horuꝫ videtur mihi ſa lu [illegible] e quod [illegible] vere ꝛ autumno exponat ſe b [illegible] natura [illegible] bus. pmiſſis euacuationibus et cu [illegible] on [illegible] ſapientum.

ℭ [illegible] tatione membroꝛum mandantium [illegible]. Cap. vij.

V [illegible] is finis acqrit p ea q̄ in [illegible] b⁹ tacta fuerūt: vnū ſup [illegible] ꝯfectiōis ð acoꝛo mira [illegible] mēbra mādātia: ꝛ ad [illegible] ētia ad laudē dei. Amē

Cōſilium. II. De mala ꝯplōne frigida ꝛ hūida cerebri accidēta li cū natur [illegible] toti⁹ calida ꝛ ſicca: cū malis diſpo [illegible] ſen [illegible] bus [illegible] interioꝛib⁹ q̄ exterioꝛibus co [illegible] quatuor capitula.

ℭ De cauſis et [illegible] diſpoſitionum. Ca. i.

Si diligēter ꝯſideret diſpoſitio vene [illegible] ꝛ ſerui dei fratris Thome [illegible] de ordine ꝛ ſacra religione [illegible] toꝝ videbit q̄ duo ſunt pnc [illegible] puncta in eo conſiderāda. ℭ [illegible] ūs cōplexio, que indubitā [illegible] ad ca [illegible] p ſe et notabiliter. Se [illegible] pꝛctum eſt mala [illegible] eius diſpoſitio [illegible] ꝛ hum [illegible] ditatē acci [illegible] taliter conuerſa. [illegible] deduci poſſet. Sed ſuffi [illegible] a tactu ca [illegible] tē i toto pcipiē [illegible] titudinis. ℭ Tertio ex [illegible] uer [illegible] opacitate ꝯmixtū [illegible] ei⁹ partis cholerice [illegible] materie. ℭ [illegible] a pticie pcepta q̄ coegit [illegible] gran [illegible] toꝝ [illegible] ds⁹ infrigi dā [illegible] ſtomar [illegible] trinitas [illegible] ꝛ ferq [illegible] pulſus ei⁹ ℭ Se [illegible] ei⁹ a calore. Facile enim ex ap [illegible] ꝫ calidoꝝ iſlāmat iſte vir ꝛ iꝫ [illegible] que iter le [illegible] applicatione frigidoꝝ ad ipſū hoc [illegible] ſubſtantie eius magis q̄ ppter frig [illegible] ꝯplexionalē. ℭ Et qð ꝯfirmat totū eſt q̄ ex ap [illegible] ne potus dulcis ꝛ alioꝛum [illegible] lidorum ſta [illegible] inflāmatur iſte vir.

Secūda vo pncipalis diſpō ei⁹ ē mala cōplexio cerebri ſui frigida ꝛ humida q̄ credo magis eē accñtalē q̄ naturalē. ℭ Sic ꝯmutatio cerebri ꝑuenerit ex malo regimine nō bñ coopiendi caput: ꝛ exponēdi ipꝫ ad extrinſec⁹ infrigidātia. ℭ Siue ꝯtigerit ppter vehemētiā ꝛ lōgitudinē ſtudij ad qð ſeqtur reſolutio ſubſtātialis cerebri ſpūum ꝛ humoꝝ laudabiliū. ℭ Siue hmōi cōuerſio cerebri facta ſit ppter lōgā ꝛ pfundā dormitionē replētē caput. ℭ Aut q̄rto hmōi mala ꝯplō frigida ꝛ hūida i cerebro acq̄ri potuit ppter vehemētes vigilias: q̄ lꝫ pͦo occurſu calefaciāt ꝛ exiccēt: finaliter tñ ppter lōgitudinē vigiliaꝝ fit reſolō ſubſtātialis in cerebro ad quā ſequit multiplicatio materieꝝ frigidaꝝ p viā indigeſtionis. Etiā vigilie calefaciēdo poſſunt eē cā attractiōis materieꝝ ad caput. ℭ Sit etiā aſſumptio ciboꝝ ꝛ potuū multoꝛū frigidoꝝ et humidoꝝ. ℭ Et coitus ſup repletione. ℭ Et capitis decoctio. ℭ Et rara ei⁹ ablutio ꝛ humectatio abſq; exiccatione. Quacūq; igit haꝝ vel cōſiliū cāꝝ data facile pcipi pōt totū caput ei⁹ ꝛ maxie cerebꝛū humidū eſſe hūiditate infuſiua q̄ ē aq̄ſa ꝛ mucillaginoſa in oībus ptibus cerebri infuſa: ꝛ maxime in anteriori. Et niſi eēt eleuatio vaporū cholericoꝝ ab inferiori regiōe ad caput: q̄ eſt cā reſoluendi ptē pdictaꝝ materieꝝ aut aliq̄lr rectificādi eas i nō ſube: ꝛ faciēdo eas penetrare pfūdatas magis q̄ p ſe penetrarēt. neceſſariū eēt q̄ iſte vir cōtinue pſeuerarēt ꝛ affligeret magna effuſiōe ꝛ fluxu māerū a capite p nāſā p palatuꝫ p aures ꝛ oculos.

Ex hoc igitur fundamēto cōſideranti cuiq; poſſunt coꝛrelaria plura. ℭ Primū q̄ hic vir nō euacuat a nocumēto operationū imaginatiue potētie interioris. patet ppterea: q̄ aliqñ habuit coꝛruptionē in ſomno terribilem: ppter quā clamando timere faciebat aſtātes et ſocios excitationibus valde coꝛruptis: ꝛ adhuc aliqñ coꝛrūpuntur opationes etiā nūc imaginatiue potētie ppter nocumentū cōicatū p neruos ſecūdi et tertij paris deſcendētes ad maxillas: ꝛ ad gigiuas. ſiue hmōi nocumentū fiat in gingiuis per colligantiā ab [illegible] tā: vel p ſimplicē ꝯdolētiā ſiue accidat hoc p colligātiā nō abſolutā vt aliqd vapoꝛeū vel hu [illegible] ale feratur ad gigiuas inferius patet: q̄ mirāda ſpēs nocumēti pcipit a ſenſitiua potētia gigiuaꝝ ꝛ duorū dentiū anterioꝝ in ſiniſtra parte ſuperiori: ꝛ vꝫ eos eſſe diuiſos raros in quoꝝ medio imaginatiua potētia in ſui operatione coꝛrupta percipit rem fixam oblōgā in medio duoꝝ dentiū pdictoꝝ ſtātē ꝛ fixā quaſi eſſet neruus in medio illoꝝ dentiū poſitus. Uide ergo q̄ ſubtiliter ꝛ ſublimiter oportet virū ſapiētē cōtēplari cās mirabiliū effectuū in coꝛpe hoīs appentiū. ℭ Qð vo ledat iteꝝ le [illegible] o coꝛruptionis opatio imaginatiue potentie: iteꝝ a poſteriori manifeſte de [illegible] ſtrari pōt per coꝛruptam operatione ſenſus viſus cōphenſam p imaginationes ꝛ diuiſiones oculoꝛum. Sic enim defenditur opinio pythagoꝛicoꝝ q̄ ponebat fieri extra mittendo hoc fa [illegible] e tolerari pōt. Spūs enim viſibiles cum vaporib⁹ ſe [illegible] mixti [illegible] extra p [illegible] ſſi ab oculo recipiuntur in mediū imp [illegible] entes in ipm idola vel ſilitudines māeꝝ ex qb⁹ ſu [illegible] geniti vapoꝛes q̄ ſunt ꝯmixti ſpiritib⁹ viſibilib⁹. Si [illegible] vo [illegible] pōr fuerit eleuat⁹ a cholera ſubtili acuta ꝛ leui [illegible] uebit tal ſpūs [illegible] motu recto [illegible]

ſum:ꝛ appebit linea vel pũct⁹ colorata colore citri
no que paꝝ durabit:ꝛ reſoluet:ꝛ ſuccedẽte alio va
pore cũ ſpũ ꝑſeuerabit huius diſpõ lõgo tpe corru
pte dijudicãte imaginatiua potẽtia corꝑa talit co=
lorata et mota eẽ i aere:q̃ nequaq̃ erũt. ¶ Ex q̃ fun
damento ↄtẽplatur perit⁹ in ſcia q̃re qñq; appebũt
in imaginationib⁹ corpora extra ferri mota circu=
lari aſcẽſus vel deſcenſus vel ad latera:ꝛ q̃re qñq;
iſta corꝑa apparẽt biãgularia triãgularia:citrina
alba:ſubrubea:ꝛ ſic de alijs. ¶ Scđm correlariũ ẽ
ꝙ hic vir eſt ꝑat⁹ ad freneticas diſpoſitiões: ꝑ fre=
neſim itelligẽdo corruptionẽ factã i oꝑatiõib⁹ ima
ginatiue aut cogitatiue potẽtiaꝝ:aut ꝑ freneſiȝ in
telligẽdo veꝝ apoſtema pãniculoꝝ cerebri. ¶ Ter=
tiũ corelariũ eſt ꝙ hic vir eſt ꝑatus ad vigiliã cõpo
ſitã cũ ſomno corrupto.pȝ q: in eo inuenit augmẽ=
tũ flegmatis faciẽtis dormitionẽ ꝓlixã ꝛ ꝓfundaȝ
oppillãdo ꝛ mixtũ materiei cholerice faciẽtis vigi=
liã calefaciẽdo ꝛ reſoluẽdo:q̃re erit diſpoſitio cõpo
ſita ex dormitione vigilatiua ꝛ vigilatione dormiti
ua. ¶ Quartũ correlariũ ẽ.ꝙ tales diſpoſitiões mi
nantur huic viro cecitatẽ facile venturam.pȝ q: aq̃
deſcendens multiplicata in oculo facile congelari
poterit:ita vt fiat ex ea pannus cecitatis inductiu⁹
¶ Quintũ correlariũ eſt.ꝙ hic vir nõ euacuatur a
ſuſpitione corruptionis oꝑationũ auditiue potẽtie
vcȝ a ſibillo:tinnitu:ꝛ ſiſibus:pȝ ꝓpter malã cõple
xionẽ p̃dictã cũ ſuis vaporibus corruptiuã organi
auditus ꝛ ſpirituũ ei⁹. ¶ Sextũ correlariũ eſt.ꝙ hic
vir ꝑat⁹ eſt ad nocumẽta corruptiõis olfat⁹ ꝛ abla
tionis eius. P:imũ pȝ ꝑ p̃ntiam vapoꝝ cholericoꝝ
q̃ habẽt corrũpere organũ olfat⁹ ꝛ eoꝝ ſpirit⁹: ita
vt fetidũ ꝑcipiatur aromaticũ et econuerſo. ¶ Se=
ptimũ correlariuȝ eſt.ꝙ huic viro iminet ꝑiculũ re
pẽtine ſuffocationis.pȝ:q: materia multiplicata in
cerebro ꝛ vẽtricul' ei⁹ facile poterit deſcẽdere ad tor
cular vel lacunaȝ cerebri ꝛ infundi in rete mirabili
ſuꝑ ſtrato oſſi petroſo ꝙ eſt baſis teſte hoĩs. Hec in
ſumma vr̃ eſſe diſpoſitio huius viri ex tactis ꝑicu=
lis aggregata ꝓpter q̃ ↄcluditur virum iſtum opor
tere eſſe valde diligentem in regimine ſuo ſecundũ
ꝙ in poſterum declarabitur.

¶ De intentionibus habendis in cura haꝝ malaꝝ
diſpoſitionum. Ca.ij.

Et ex p̃miſſis apparet ꝙ regimen hu
ius viri dȝ adminiſtrari circa tria in ipo
p̃n.ipaliter corrigendas. ¶ P:imũ ẽ.cir=
ca nocumẽta in cerebro p̃ſentia ꝛ futura
fieri a materia in vẽtriculis ei⁹ ↄgregata
leſiua operationũ interioꝝ eius. ¶ Secundũ p̃nci=
pale eſt circa nocumenta corruptionis operationũ
viſiue potẽtie. ¶ Tertium regimẽ.dȝ attendere ad
egritudines cholericas ꝛ etiã ad augmentũ nocu=
mentorum cerebri ꝛ viſus ꝓpter magnam euapo=
rationeȝ ab epate ad caput cõmunicatã. ¶ Ex quo
rum fundamẽto apparet ꝙ iſtud regimen dȝ eẽ cõ
plexum ex his que calefaciẽdo exiccãdo reſoluẽdo
ꝛ ſubtiliando corrigãt lapſuȝ ſtomachi ꝛ cerebri in
q̃bus augmẽtatur flegmatica materia:ꝛ etiã ipm
opȝ eſſe commixtum ex regimine infrigidãte ꝛ hu=
mectante et corrigente lapſum epatis et cholericaȝ
materiã in eo inuentã. Et q: lõge maior eſt lapſus
frigidus ꝛ humidus materialiter et effectiue in cere
bro ꝛ ſtomacho q̃ ſit lapſus calidus in epate. Ideo
opȝ oĩa inſtrã moderare ſm̃ iuris modũ:ꝛ hic oſtẽ=
ditur ſapientia periti viri q̃ oĩa inſtrã medicinalia
adminiſtrare dȝ ex his q̃ ſunt calida ꝛ ſicca in p̃ma
manſione tertij gradus.et ex his q̃ ſunt frigida et
humida in p̃ma et ſcđa mãſione ſcđi grad⁹.vt oĩa
talia deducant ad medium:q: ſecundã mãſionem
ſecũdi gradus. Et colliget hi ſermones tertio tegni.
ↄ.illo. Si decẽ q̃dẽ numeris:et ↄmẽto illius ꝑtis ab
haly rhodoan.et pluſq̃ ↄmẽtatore:ꝛ adhuc q̃rta.f.
ca.ij. Curatiõis malaꝝ ↄplexionũ:et ↄ.illo. Ampli⁹
ſi ſanatiua cõplexio hec tñ ſunt mihi difficilia:dato
ꝙ illa credã eſſe leuiſſima viro magne vtilitatis et
celeberrimo doctori dño Bernardo de garzonib⁹:q̃
valde facile oĩa cõplere potuit:cũ iam oĩa heſperie
ſtudia ſua profundiſſima ſcia decorauerit ꝛc.

¶ De regimine aeris ſomni et reliquarum reruȝ nõ
naturalium. Cap.iij.

At nũc ꝓ̃o paulisꝑ diſcurrẽdo dicam⁹ ꝙ
aer climatis regiõis ciuitatis et camere
quã hitat iſte vir declinet ad caliditateȝ ꝛ
ſiccitatẽ q̃lis et quãta ẽ caliditas et ſicci
tas inuenit i p:ĩa ꝑte eſtatis ↄꝑata ad vlti
mã ꝑtẽ verꝭ:ꝛ quãta ẽ caliditas q̃ inuenit i ſtiua ſicca
remiſſe calefacta:ↄꝑata ad eãdẽ iẽſe calefactã. Et
q: inuenit talẽ aerẽ h̃ ẽ vbiq; locoꝝ bñ poſſe artificialr
ꝑparet accẽdẽdo i camera ignẽ nõ valde magnum
et fumigãdo locũ habitationis cũ thure:aut colo=
fonia vel ligno aloes:quoꝝ alteꝝ ꝓiciatur ſuꝑ car
bones ignitos:et ↄburãtur in loco ligna abietis iu
niperi:pomoꝝ:lauri:et ↄſimiliũ:et teneat vir iſte ve
ſtes ſtomacho decẽter applicatas:pannũ magnuȝ
de grana ſuꝑ ſtõm portẽdo:aut plumaceolũ de pel
le vulturꝭ:aut cerotũ factũ.ȝ.i.reſi. cũ ãn.ȝ.i.maſti
cis:ꝛ gaꝝ. Et caput ſuũ q̃tũ eſt pĩe teneat munitũ
infulꝭ calidis de grana vel altero de lana duplicato vel
de pellib⁹ agninis bñ artificialr factis. Et ↄſideret
ẽt bñ munire pedes ſuos rebus bñ calefacientib⁹.

Pro altera ꝓ̃o re nõ naturali:hic vir de=
ſcat ab oĩ exercitio poſt cibuȝ
tã corꝑali q̃ ſpũali ai ali et ꝑte ꝓficiẽde ↄtẽplatiõis
in ſtudio:ꝛ hoc ſaltẽ ꝑ q̃tuo: horas.lȝ exercitiũ orã
di pſalmodias lectiones legẽdi ꝛ leuiter vociferãdi
nõ noceret ei:ab alijs autẽ exercitijs oĩbus q̃eſcat.

Pro tertia re nõ naturali iſte vir euitet
dormitionẽ poſt cibum ſubi=
to factam:cum eñ ꝓpter reciprocationẽ caloris in
ſomno fiat augmentuȝ in eo:tunc fumi et vapores
groſſi ꝛ rudes a cibo eleuantur qui replent caput re
pletione non bene corrigibili:elapſis igit duabus
ho:is ab aſſumptione cibi dormiat capite ſuo bene
cooꝑto notabiliter eleuato:recũbẽdo ſuper dextro
latere p:ius:deinde reuoluẽdo ſe ad latus ſiniſtrũ
ꝛ tãdẽ ſuꝑ ſpinã. ¶ Et examinatis diligẽter oĩbus
circũſtãtijs non eſſet cõueniẽs ipm frequenter dor
mire reſupine magis q̃ incuruari ſuper latere de=
xtro:vt euitet caliditatis augmẽtũ in epate:ꝛ chole

rice materiei.¶A dormitione aūt ſuper facie ⁊ pectore oīno fugiat velut ab igne ne materie iclinenť ad oculos.¶Mēſura aūt ſomni huic viro eſt ſatis cōueniēs a ſex vſq; ad octo horas.cōueniēti⁹ tñ eſt ei dormire octo horis q̄ pauſe ſex:vt melior fiat in cerebro digeſtio ⁊ materierū ⁊ vapoꝝ rectificatio cōuenientior: alia vo ipīs parte vigilādū eſt ꝓpter cōſumptionē ⁊ diſtractionē que ſequūtur ad vigilias.

Pro quarta

vo re nō naturali.Iſte vir euitet aīe accidētia cōtriſta[illegible]:vt anguſtiam melācoliā triſtitiā ⁊ meditationes prauas ⁊ horribiliū hyſtoriā lectiōes repreſentātes martyria ſiue mortes:⁊ ſilia.Siliť etiā oēs impetuoſe aīe paſſiones ꝑ quas fortis ⁊ feſtin⁹ potentior mot⁹ in ſpiritib⁹ ⁊ hūorib⁹ euitāde ſunt:velut ira fortis ⁊ furor magn⁹ ad vindictā magn⁹ appetit⁹.ꝑ hec eñ oīa debilitať cerebrū ⁊ maĭerū digeſtio ꝓhibet ⁊ augmētū caliditatis in eis acquiriť ⁊c.

Pro quinta

vo re non naturali.hic vir effugiat malū regimē penes repletionē ciboꝝ ⁊ potuū.¶Primo nāq; nūq̄ cibū accipiat niſi ver⁹ ad [illegible] accipiēdū inducat appetitus. ¶Scdo nu[illegible] accipiat cibū niſi p̄cedētem aſſumptū cognouerit a ſtōcho expulſum:qḋ ꝑ eius alleuiationē ꝑcipiet.¶Tertio vo nullū accipiat cibum vel potū ſubito vel ingluuioſe deglutitum. ¶Quarto oīs cib⁹ calidus actu melior erit q̄ frigidus:vt ei⁹ actualis caliditas ⁊ potētialis cōtēperet frigiditatē pot⁹ qui c[illegible]ter accipiť frigidus.¶Quinto nō accipiat cibos potētia ſapore ⁊ ſubſtātia multum diuerſos.¶Sexto nō accipiat ciboꝝ ſpecie colore ⁊ ſubſtātia diuerſoꝝ multiplicitatē. ¶Septio nō deglutiat cibū niſi optima maſticatiōe p̄cedēte. ¶Octauo in comedēdo nō expēdat tpīs multiplicitatem qḋ ſolet eſſe ꝓpriū ſacerdotib⁹ q̄ multū tpīs expēdūt in comeſſationib⁹:neq; etiā velociter deglutiat:q2 illud eſt ꝓpriū falconib⁹ ⁊ guloſis. Et idem de potib⁹ dicēdū eſt. ¶In ſumma igiť ciboꝝ ⁊ potu[illegible]ra vz eſſe t[illegible]ta vt ꝑ eā nō ꝑcipiatur in ſtō[illegible] grauitas tēſio et fluctuatio.Colligūť hi ſermones z⁹ [illegible] cap̄.de regimine hoim ꝑ cibū ⁊ potū.

Pro vltima

vo re nō naturali.ſ. ꝑ cibū ⁊ potū in eligēdo debitam qu[illegible] potib⁹ ⁊ qualitatē opz p̄mittere.q q[illegible]tudinū hui⁹ viri vť eſſe etherogenea in [illegible]ſtātia.Dico aūt in ſpecie:q2 dato q[illegible] pa[illegible] exiſtat flegmatica ⁊ mucillaginoſ[illegible] ꝯmiſceť aliqḋ materiei cholerice h[illegible]ōis a caliditate notabili epatis huius vi[illegible] opz oīa cibaria participare ca iditatē n[illegible] valde itēſaz.In ſiccitate iñ poſſent eſſe magis eleuata. Exēplū hoꝝ eſſet velut panis bñ coct⁹:⁊ quātitatē fermēti ⁊ ſalis habēs plus q̄ panis cōis: ꝓpter q̄ oīa cibaria de farina ⁊ de paſta euitāda ſunt ab eo.¶Carnes antique difficilis di[illegible]is.⁊ groſſi nutrimēti dimittātur: ⁊ adhereat carnibus de pullis.de perdicibus et faſianis: merulis:⁊ turdis ⁊ auibus minutis:et capreoli lepores etiam ſunt ei vtiles.Carnes pulline ⁊ colūbine placēt mihi ⁊ frācolini ⁊ ſtarne. ¶Piſces vo oēs fere dimittēdi ſunt maxime in vſu multo: ⁊ tinche et anguille cancri ⁊ molles ⁊ viſcoſi piſces oēs ⁊ antiq̄ dimittātur:⁊ meliores ei forēt ſaluti piſces ⁊ [illegible] magis q̄ elixi.¶Propter que ſiliť oīno dimittere debet lactucas:ſpinachias:bletas:portulacas:⁊ criſolocanam:cucumerē:⁊ cucurbitā:citrulū.Melonibus autem mediocriter vti nō vitupero. ¶Omnium autē leguminum vſus ⁊ ꝓprie elixoꝝ diſplicet mihi:licet aſſumptio leguminū cū bonis carnibus cū ſaluia ⁊ roremarino nō mihi diſpliceat. ¶herbarū vo calidarū ⁊ ꝓprie oculiſtarū vſus mihi placet:vt ſunt feniculus:origanū:ſerpillus:bethonica: mētha:hyſopus:⁊ cōſimilia.Caules vo oīno dimittātur ⁊ caputij:q2 obtenebrāt viſum.¶Lactis aūt ⁊ lacticinioꝝ vſus oīno fugiatur.Butyrū etiā pro cōdimēto ciborum nō mihi placet:qm̄ oculos ⁊ ſpiritus multa vaporoſitate replet:ſed melius eſt oleū oliuaruz et de amigdalis dulcibus. ¶Item oleū de nucibus non mihi diſpliceret.Siſaminū vo nō mihi placet ꝓpter magnā vnctuoſitatē ⁊ humiditatē eius.Caſeo aūt vti pōt ſaltem habēte etatem plus q̄ ſex menſium. Mollis aūt caſeus ⁊ coloſtra ⁊ recocta dimittenda ſunt.¶Fructus aūt cōuenientes ſunt ficus recentes ⁊ ſicce ante cibū comeſte:⁊ vue albe bene mature recentes ⁊ exiccate: ⁊ amigdale ⁊ fiſtici ⁊ poma granata dulcia ⁊ mediocris ſaporis tpe ſuo nō vituperabo.Et amigdale recētes ⁊ ſicce mihi placēt: ⁊ caſtanee cocte poſt cibū nō ſunt vituperāde:⁊ vn q̄nq; piris dulcibus coctis poſt cibū cū aniſo ⁊ feniculo bonum eſt ei:⁊ carobe ⁊ paſtinace recētes ⁊ cōdite mihi placēt:⁊ oliue cōdite iterū ſunt ei laudabiles. zinziber conditū ⁊ mirobalani indi ⁊ kebuli cōditi ſunt ſibi vtiles.¶De peregrinis vo ſpeciebus conueniunt ei vt piper vtrūq; crocus:galāga:ciminū: macis:zinziber ⁊ cōſimilia ſiue ſint ſimplicia ſiue cōdita cum zuccaro vel melle. ¶Uinū vo coctum habeatur in paruo vſu et acetum rarius : ſed agreſta et vinū granatoꝝ ⁊ arancioꝝ ſuccus placēt. ¶De potu aūt dicēdum eſt q eligat vinū remiſſuz in potentia albū vel ſubrubeū clarū ⁊ ſapoṙē habēs quē diligat guſtus ⁊ ſtomachus eius:⁊ ſi eſſet in locis in quibus vina nō reperiūtur niſi valde potētia et fumoſa:tūc laudo q cōmiſceat cū aqua eufragie:aut ſaltem coquat aquā cū floribus eufragie:⁊ bene colatum miſceat cū vino per tertiā vel quartā partez ſm q ei videbiť opportunū ꝓpter fumoſitatē vini. Mēſura vo potus ⁊ cibi tāta ſit vt ex ea nō ꝑcipiať in ſtōcho grauitas:neq; tēſio fluctuatio: neq; gurgulatio multa . hec ſunt in ſumma q̄ vidētur mihi huic viro opportuna ꝓ regimine:⁊ ex parte eius obſeruādo in rebus nō naturalibus ⁊c.

¶De regimine per medicinas. Cap̄. iiij.

Venīamus ad quartā ptē ꝓ regimine iteꝝ rum purgeť in tpe hui⁹ hyemis ꝑ hūc modū.Primo q̄dē circa horā.xi.a p̄ncipio hui⁹ mēſis.ſ.decēbris ꝑ totū menſem ianuarij accipiat iſtas pillulas. ℞.pillulaꝝ de ieraa cōpoſita.ℨ.ij.pillulaꝝ de ſarcocolla. ℨ.ſ.pillulaꝝ cochiarū.ℨ.ß.formenť pill.vij.cū eluario.roſ. ⁊ accipiātur in aurora dormiēdo poſt eas imedia

te per horã cũ dimidia et nõ amplius. Deinde ſedeat et expectet euacuationẽ vſq ad.v.horas. ⁊ tũc accipiat cyathum.ſ.aque cocte cũ ſeminis fenicu.bñ zuccarate ⁊ cale: ⁊ poſt illã tardet comeſtionẽ ad minus ꝑ horã.i. ¶ Die vero ſequẽti hora ꝓſcripta: accipiat hũc potũ calidũ: ⁊ poſt ipſm comedere tardet etiã ꝑ iiij horas: poſt quẽ potũ exerceteꝶ ⁊ dormiat vt placet ſibi. Huius aũt potus deſcriptio ẽ hec. ℞.aq̃ arthanite.℥.ij.aque fenicu.℥.i.aq̃ eufragie.℥.i.ß. miſce. ¶ Et ſi deſideraret hĩc potũ maioris impſſiõis capiat iſtũ. ℞.ſyrupi cõpoſiti acetoſi.℥.i.ſyrupi roſ.℥.ß.aque nenufaris.℥.i.ß. aq̃ celidonie.℥.ij. miſce. Totiẽs igiꝶ aſſumẽda ſunt hmõi digeſtiua vt appareat vrina colore ⁊ ſubſtãtia ſatis mediocriter reducta: ⁊ ſit in ea ſedimẽtũ fũdo ſedẽs albũ ꝯiũctũ ⁊ eq̃le. ¶ Et tũc purgeꝶ cũ hoc. ℞.ierelogodion.ʒ.vi. aque feniculi: ⁊ eufragie.añ.ʒ.i.zuccari ſcðe decoctiõis.ʒ.vi.miſce. ⁊ totũ accipiaꝶ vt ſupra obſeruatis canonĩ.q̃ dicti ſunt poſt minoratiuũ ꝓaſſumptiũ ¶ Cũ ergo fuerit purgatus ꝑ hũc modũ tũc vtatur iſtis tribus remedijs vſq ad medietatẽ mẽſis februarij. ¶ Quoꝝ ꝓmũ ẽ hoc. ℞.ſucci feni.depurati ꝑ reſidẽtiã.℥.i.ſucci folioꝝ ſerpẽtarie quã vocãt iarõ.℥.ß. ⁊ eſt illa cuius folia aſſimilantur figure ſagite barbulate: de q̃ mã iſte ſeruus dei: ſaliẽ q̃ter in die in aurora añ p̃ãdiũ ꝑ horã ⁊ añ cenã bis.cũ vadit ad lectũ liniat oculos ſuos interius ⁊ exterius: et erit et ꝓſidiũ ſingulare. ¶ 2m remediũ eſt hoc. ℞.aloes epatica.ʒ.ij.puluerizetur ſubtiliter: ⁊ cũ ſucco ro.formentur pillẽ ex ol.ʒ.vi. ⁊ a q̃rta die purgatiõis deinceps oi q̃rto ſero recipiat.vnã cũ vadit ad lectum. ¶ Tertiũ remediũ eſt hoc. ℞.ligni aloes.ʒ.i.ß.folij ʒ.i.macis.ʒ.ij.violaꝝ.floꝝ endiuie ⁊ acetoſe.añ.ʒ.i.ß.puluerizẽtur oia ꝑ ſe. Deide cõmiſceãtur bñ conquaſſando. Deide de hoc puluere hic vir vſq ad finẽ martij cũ vadit ad lectũ puluerizet: ⁊ anterioꝛẽ partẽ capitis ꝑ mediũ eius ꝑ quatuor digitos ſup aſpergẽdo quãtitatẽ ſex granoꝝ ordei. ⁊ tũ apponet 2m tũc in ſcutula cõfricãdo deponat primũ. Et hec quidẽ inſtrumẽta videtur ſatis cõuenientia vſq ad medietatẽ mẽſis martij vel finem eius.

Cũ autẽ aduenerit medietas mẽſis martij tunc iſte vir oi mane in aurora cũ cõditionibus euacuãdi ſuperius tactis accipiat.iiij.ʒ.iere ſimplicis galieni cũ.ij.ʒ.aque maioꝛane calefacte et obſeruet poſt ipſm: ſicut de alijs euacuãtibus dictũ ẽ. ¶ Scðm vero ſpeciale remediũ eſt hoc. ℞.paucedani.arthanite vtriuſq ariſtolo.baccarũ lauri añ.M.i.bulliãt in bona quãtitate aque vſq ad cõſumptionẽ medietatis: ⁊ cũ hac aqua calida ꝑ horã ante cenã abluat oi die pedes ſuos a genibus vſq ad plãtas. ¶ Tertiũ remediũ eſt. vt melius ſit apponere capiti puluereſ: vt in caplo ꝓcedẽti dictũ eſt ſolũ oi quarta die ſemel. Et cum accipit iſtũ puluerẽ ſup caput ſemꝑ accipiat vnã de pillis ante ſcriptis. ¶ 4m remediũ eſt hoc. ℞.coſti: ſtaphiſagrie.piperis al.calami aromatici: ⁊ cubebarum añ.ʒ.i.ligni.mũdate ⁊ minutim inciſe.ʒ.i.piretri.bñ triti.ʒ.ij.ß.bulliãt in vi.lib.aque vſq ad cõſumptionem medietatis: et ex hac aqua calefacta accipiaꝶ cyathus cũ.℥.i.zuccari duarũ coctionũ: et tũc patiens accipiat de ea in ore ſuo bis bene lauãdo ipm et tertia vice gargarizet: et ſic reuoluat operationẽ a colluſione ad gargariſmũ ⁊ ecõuerſo: vſq ad cõſumptionẽ dicti cyathi: ⁊ ita faciat ꝑ horã et dimidiam ante cenã ſolũ mediũ cyathũ illius decoctionis cõſumẽdo vſq ad complementum totius decoctionis. ⁊ hec ſufficiant ei continuata vſq ad ꝓncipium geminoꝝ vel medietatem maij.

Cũ autẽ aduenerit eſtatis ꝓncipium vtatur q̃nq; remedijs infraſcriptis. ¶ Primũ. ℞.aque berbene: aque eufragie. añ.℥.i. aque feniculi.℥.ij.miſce. ⁊ accipiaꝶ in aurora mediocriter calefacte poſt quarũ ſumptionẽ immediate deglutiat pillulã vnã factã de aloe abluto a.vi.pro ʒ.cũ ſucco roſ. Erit enĩ modus digerẽdi mãs et atrahẽdi eas a ſuperioribus ad inferiora medio tractu diuerſionis ⁊c. ¶ Scðm remedium eſt hoc. ℞.ſucci arthanite.ʒ.ij.aque mellis.ʒ.iij. calefiat totũ et de eo actu tepido vel mediocriter calido circa horam xxi.oi die ſemel a fine maij ꝑ totũ mẽſem fiat tractus leuiter ꝑ nares ter ex vnaquaq ipſaꝝ i ſpatio vnius hore. Et attẽdat ꝙ qñ attrahit hãc aquã habeat ſemꝑ os plenũ aqua tepida ⁊ zuccarata vt melior fiat illius caputpurgij ingreſſus alr nihil faceret. ¶ Tertiũ remediũ eſt. vt cũ aduenerit ꝓncipiũ mẽſis iulij oi ſingulo vl tertio mane deglutiat coclear vnũ xilobalſami cõditi. Et ſi ꝓpter neceſſitatẽ celebrãdi nõ poſſet recipe illud in mane recipiat ipm in ſero ꝑ tres horas añ cenã. ¶ 4m remediũ eſt. ℞.fellis gazelli: vel capoli.fellis ſaboth piſcis: ⁊ eſt lucius fluuialis: añ.ʒ.ij.fellis capriui.ʒ.ij.ß.aq̃ mellis lib.ß. eufragie.ligni alo.añ.ʒ.i.ß.puluerizẽꝶ oia puluerizãda ⁊ miſceãꝶ bñ adiuicẽ i ãpulla bñ groſſa ⁊ circũdeꝶ ipa argilla bñ ẽplãta ad groſſitudinẽ vnius digiti. deide ponaꝶ i furno poſt extractionẽ panis ⁊ ibi dimitaꝶ tota nocte. deide extrahaꝶ ab ãpulla argilla illa et reſerueꝶ collitiũ i ſua ãpulla bñ obturatũ De iſto enĩ poſt finẽ mẽſis iulij accipiat mane añ cibũ ponere in oculis cuilibet oculo vnã guttã decũbẽdo ſup ſpinã i ãtro obſcuro: ⁊ hoc collitiũ erit ſibi ſemꝑ vtile oi ꝓceſſu vite ſue ⁊ ẽ remediũ magne vtilitatis. ¶ 5m remediũ ẽ hoc. ℞.ſemĩnoꝝ feni.aniſi.carui leuiſtici.añ.ʒ.ß.ſe.galitrici vi floꝝ eius.ʒ.ij.aloes ꝓparati.ʒ.i.ſalis gẽme.ʒ.ß.cũ ſuc.rapaꝝ viridium fiãt pillẽ de q̃bus hic vir a ꝓncipio mẽſis auguſti vſq ad mediũ octobris accipiat vnã parũ añ cenã: et aliã tertio ſero poſt ipſam ꝑ duas horas poſt cenam: et ita reuoluendo ꝓcedat ab illa que ante ad illam quã poſt cenam accipit vſq ad mediũ octobris ⁊c.

Cũ ergo iã aduenerit medietas octobris: tũc icipiat vti tribus remedijs ifraſcriptis cõtinuãdo ea vſq ad mediũ nouẽbris: et tũc icipiat vti remedijs diuiſis: q̃ poſita ſunt ſuperiora caplo regiminis mediciat. ¶ 1m aũt iſtoꝝ ẽ hoc. ℞.reſine electe bñ attrite.ʒ.ij.ameos amomi.ligni aloes.añ.ʒ.ß.ãbre.g̃.vi.muſci.g̃.ij.macis.ʒ.i.ß. violaꝝ.floꝝ.nenufa.añ.℈.ij. diſſoluaꝶ reſina cũ ſuc. roſ. et cũ ſufficiẽti q̃titate cere fiat cerotũ bñ tenax de q̃ extẽdaꝶ ſup pãno de grana latitudinis medie

ctis ſpãſe: ⁊ applicet̃ raſis pilis ſup̃ anterioꝛi pte me du [illegible] ap tis: ⁊ [illegible] ꝯtinue adhereat: ⁊ ſi deponeret̃ cre ſ. ẽ ib⁹ p[illegible]s reiteret̃ raſura ⁊ apponat̃ ſcđz cerotũ. ℭ S. dm ꝟo remediũ eſt hoc. ℞. oppoponacis: ſera pini [illegible] ā. ʒ. i. ß re ſine. ʒ. iij. euſoꝛb i. ʒ. j. calami combu ſti: auripigmẽti. añ. [illegible] .ij. incoꝛpent̃ ſimꝰ cũ aq̃ ſalis ar momaci: ⁊ fiat cerotũ lõgitudinis ſubmiſſioꝛ appli cet̃ poſterioꝛi pti q̃ dr̃ alteraten: ⁊ eſt locus vbi ꝯiũ git̃ [illegible] colli cuꝫ pñcipio ſpatularꝫ: adhereat ergo cerotũ illud tãto tpe vt ptẽ excoriet: ita vt educat̃ vl ſaniẽ ab ipſa ⁊ tũc curet̃ cũ vnguẽto aplõꝝ p ſpa tiũ duoꝝ vel triũ menſiũ. ℭ 3m. remediũ ẽ hoc: vt. ſ. hoc tpe iſte vir oĩ ſeptimana ter vl ſaltẽ bis maſticã do degluttat vnũ mirabolanũ ꝯditũ ⁊ ſic reuoluen do curãt p tpa anni ſpero q mia clemẽtiſſimi [illegible] ſu ducet̃ ad ſanitatẽ: et pſeruabit̃ ab euentu pdictoꝝ accidentiũ ad q̃ paratus eſt. Et hec ad laudẽ om nipotẽtis ſufficere poſſunt ad recupandã ſanitatẽ q[illegible] p[illegible]rtiri dignetur miſericoꝛs de⁹ q̃ eſt be ne[illegible]ctus i[illegible] ſeculoꝛum. Amen.

Conſiliũ. 12.

ℭ De plenitudine capitis et multa materia flegmatica que in ſpatul[illegible] et l[illegible]bis recepta et renibus cauſat doloꝛes: et etiam diſponit ad doloꝛes iuncturarum.

Iſte nobilis alaman⁹ egrotat plenitudine capitis a multa materia fle gm[illegible] deſcendente ad partes infe rioꝛes que recipitur in muſculis ſpa tularum. et q̃nq̃ multiplicata trãſit vſq̃ ad lumbos renaꝫ [illegible] recipit̃ etiã in renib⁹: et eſt cũ doloꝛis exteſiui ⁊ grauatiui in pdictis ptib⁹. ℭ Et q̃nq̃ hec materia multiplicata ⁊ in renib⁹ re cepta a caloꝛe potẽti epat[illegible] ⁊ renũ ꝯuertit̃ i multas harenas ex q̃bus ſatis pparatus eſt ad gñationẽ lapidis i[illegible] renib⁹: ⁊ pꝑter ſi erit hõ multo ꝯſuetudine [illegible]itudine vini [illegible] et valde fumoſi ⁊ multitu dine aromatum et foꝛti exẽrcitatione ſup̃ eq̃s laboꝛio ſ[illegible]bus. ℭ Ex q̃b⁹ etiã oĩb⁹ facile eſt videre q[illegible] iſte eſt pꝛeparatus ad doloꝛes iuncturaꝝ et [illegible] apparet in eo pꝛincipium ſuſpectionis taliũ dolo[illegible]ta iam pluribus ante diebus paſ [illegible] in [illegible]oris vſq̃ ad genua.

Pro regimine

igit̃ ei⁹ caueat vſus ci boꝝ multoꝝ: pꝛopꝛie pingu[illegible] ſh[illegible]ũ: leguminũ: ⁊ reliquo rũ v[illegible]to[illegible]raphani: enule: poꝛroꝝ: ⁊ ſimili[illegible]. Eu[illegible]moſa vt tactũ eſt et col tũ ⁊ [illegible] poſt cibum. ℭ Pꝛocuret purgare ſe a tpe [illegible] totum hunc mẽſem: aut ſaltẽ vſq̃ ad m[illegible] in hoc minoꝛatiuo. ℞. electuarij indi. ʒ. iij. a[illegible]arici electi. ʒ. ß. ſalis gẽme gra. ij. ʒinʒi. gra. vj. acc[illegible]iat̃ totũ calidũ cum aqua mellis in a[illegible]roꝛa: ⁊ tardet̃ cibus eius per ſex horas [illegible]o tñ poſt q̃nt[illegible] ho[illegible] vnã ſcutellã brodij ma ci[illegible] ʒ. ȝ. ß. ʒuc[illegible]ri [illegible]bi. ℭ Accepto minoꝛatiuo ac [illegible] hoc [illegible]geſtiuũ qđ ꝯtinuet ſex vel. vij. diebus [illegible] toto hoc tpe regimine laudabili ciboꝝ ⁊ po tus. ℞. ſyrupi de eupatoꝛio: ſyrupi đ calamẽto: oxi mellis cõpoſiti. añ. ȝ. ß. aq̃ bethonice. aq̃ abſinthij: ⁊ ſalui e añ. ȝ. j. miſce: accipiat̃ calidũ ⁊ poſt ipſum tardet̃ cibus q̃tuoꝛ hoꝛis. ℭ Accepto digeſtiuo ma ne in auroꝛa accipiat hoc ſolutiuũ. ℞. pillularũ de ſarcocolla. ℈. ij. pillularꝫ đ reubarbaro. ʒ. ß. boni põ deris refoꝛment̃ pillule. vij. cũ eluario ſucci roſ. Si aũt diebus q̃bus aſſumit digeſtiuũ vẽter eẽt ſtipti cus accipiat oĩ ſero vnã de pillulis iſtis. ℞. aloes ab lutı cũ modico aq̃ maioꝛane calide. ȝ. ß. maſtic[illegible]: cu bebarum: ireos. añ. ℨ. ij. ſalis idi. gra. v. refoꝛment̃ pillule cũ ſucco roſ. ex ol. ʒ. vj. ⁊ accipiat̃ ex eis oĩ ſe ro imediate añ cenã. ℭ Poſtq̃ ꝟo fuerit purgat⁹ di ligenter oĩ mane cũ ſurget a lecto lauet ſe ab inguini bus vſq̃ ad plantas pedis cũ foꝛti lixiuio in q̃ cocte fuerint nuces cypꝛeſſi vſq̃ ad. xl. ⁊ ſit calidũ. ℭ Et ite rũ tpe q̃ ſe abluit accipiat ſemp̃ añ prãdiũ et cenaꝫ p. ß. horã rotulã vnã iſti⁹ ꝯfectionis. ℞. ſpẽcrũ eluarij de acoꝛo. ʒ. ij. ſpẽruꝫ pliris archoticon. ʒ. j. ʒuccari al. lib. ß. cũ aq̃ maioꝛane fiat ꝯfectio in rotulis me diẽ. ȝ. ℭ Cõpletis aũt iſtis ſi remanebit ſanus bo nũ eſt: ſi aũt non: exponat ſe ad balnea q̃ inueniunt̃ in dioceſi ciuitatis padue in q̃bus balneet ſe bis in oꝛtu ſolis: ⁊ in. xxiij. hoꝛa: et nõ ſtet in balneo iſuſus amplius q̃ꝫ p mediam horam. Et caueat ſibi a po tu oĩ dum eſt in balneo: ⁊ poſt illud per horas duas et etiam a coitu ⁊ a ludo mulierum.

Cõſilium. 13.

De mala cõplexione cerebri frigida ⁊ hũmida cũ multa materia flegmatica aquoſa ⁊ mucillagino ſa multotiens. Aliquando autem ſalſa et acetoſa cum doloꝛe capitis grauatiuo: et cum tuſſi catarro ſa. Et cum ꝯturbatione viſus et auditus a choleri ca euapoꝛãte aut aſcendente ad caput, ꝑpter malã cõplexionem calidam ⁊ ſiccam epatis.

Diſpoſitio hui⁹ nobilis regu li pñcipalis eſt ma la complexio cerebꝛi frigida et humida cũ multa materia flegmatica aquoſa ⁊ mucillaginoſa vt in plurib⁹. Raro autẽ ſalſa et acetoſa. Ex quibus ꝓuenit in toto capite do loꝛ aggrauatiuus ⁊ frequenter multaꝝ ventoſita tum et vapoꝝ in eodẽ motus et cõgregatio. Unde non raro materie pdicte catarrizantes ad pectus multiplicãt in eo ſputũ cuꝫ multa raſcatiõe frequẽ tius et raro cuꝫ tuſſi: in quo đdẽ ſputo q̃nq̃ acredo repꝛeſentatur: qꝛ ꝑpter multã eius quãtitatem et frigiditatẽ ſapoꝛ talis acq̃rit̃. ℭ Cã ꝟo ꝑpter quã in eo frequẽti⁹ ſalſedo q̃ꝫ acredo repit̃ eſt ꝑpter ma teriã cholicã in epate ſuo q̃ a gñatione valde calin eſt multiplicata: q̃ cholica materia potuit capiti cõi cari p moduꝫ euapoꝛationis: aut qꝛ ſimul p venas cum ſanguine in ꝓpꝛia ſubſtãtia ad caput delata ẽ: ꝑpter quã [illegible]ã etiã in ei⁹ ocul' citrinitas ꝯtinua ſemp̃ appet: ⁊ totius faciei coloꝛ ad citrinũ vergit ⁊ in oꝛgano auditus ei⁹ q̃nq̃ tinnitus pſitis nõ ab ſcedit. Uñ ⁊ facile videri põt: ꝑpter q̃đ ante oculos eius deluſiones apparẽt ſn̄terioꝝ. terꝛoꝛ tertia ter tij. tractatu quarto imaginatiuee appellãte. ℭ Ex quoꝝ iteruꝫ fundamento aperte deduci põt cuiuſ dam difficultatis anhelitus interpollata exacer

datio q̄ ad ſpēm aſmatis quādā ad quā pat⁹ eſt
ex p̄dictaꝝ materierū deſluxu deduci pōt: vt colliḡ
decima tertij. tractatu. ij. cap̄. de aſmate. Hec enim
egritudo q̄ſq̄ reuoluit̄ p periodos l exordio capli
illius legendū. ¶ Leuiter igit̄ pōt ꝯcludi inſup fre
quēs oppilatio in eius ep̄e adueniēs cū tēſiōe ali-
quāta ⁊ dolore nō leui moleſtās ipm. Qualiter em̄
materie ab ep̄e ad caput delegari poſſunt taliter ⁊
facili⁹ flegma a cerebro ad epar facile effundi poſſe
nō vr̄ difficile. ¶ Colligit̄ igit̄ in ſumma lapſū iſtū
ꝯplicatū eē ex mala ꝯplexione frigida ⁊ humida
materiali ipſius cerebri: mala ꝯplexione cal'a ⁊ ſic
ca epatis: q̄ ābe deteriorē lapſum efficiūt iter alios
vt q̄nta tertij. cap̄. de cauſis catarri in lr̄a colligit̄.
¶ Sūt aūt lapſus iſti varijs accn̄tib⁹ ſupi⁹ tactis
ꝯcomitati: vt grauitati vētoſitatib⁹ capitis. Tinni
tui auris ⁊ imaginatiōib⁹ oculoꝝ multitudini ſpu
ti excreatiui ⁊ raſcatij: tēſionib⁹ ⁊ oppilationib⁹ et
epatis ⁊ dolorib⁹ eius q̄ oīa valde facile ſignis ꝓ-
priis mōſtrari poſſunt: q̄ q̄ in enarratione cāꝝ vir
tualiter includunt̄ dimittant̄ ad p̄ſens. ¶ Colligē-
dū igit̄ ex p̄dictis q̄ diſpoſitio talis difficulter: ⁊ cū
magno labore curari pōt. Et idiget regimine p res
nō naturales ⁊ medicinales multū ſcientifice mēſu
ratas. Qd̄ apparet: q̄ ea q̄ caput calefaciēdo ⁊ exic
cando conferrent omnia fere talia epatis diſcraſiā
predictam deteriorem efficerent.

Regatur igit̄ p̄mo ciuitate regiōe came-
ra vel loco habitatiōis aerē ha
bētib⁹ parūp ad calidū ⁊ ſiccū inclinatū ⁊ nō excel
lēter. Quare fugiat locū vētoſum humidū ſubter-
raneū antiq̄ ⁊ teſtudinalia edificia h̄ntē: ⁊ prope
aq̄s ⁊ flumina ⁊ reliq̄ humectatione multa nocētē.
Silr̄ euitet caputeos ⁊ veſtes multo ſudore ifuſas
caput pectus ⁊ corpus ad oppilationes p̄parātes.
¶ Dimittat etiā cibos vaporoſos: vt ſunt pinguedi-
nes oēs: legumina ⁊ aquoſa cibaria oīa vt fructus
recētes vt ceſara ⁊ fabas: effugiat etiā frigida ciba
ria valde vt lac ⁊ ſibi ſimilia. Itē ⁊ viſcoſa oīa ciba
ria: vt piſces cutes vētres: neruoſas ⁊ viſcoſas ala
liūſ p̄tes. Dimittat etiam acuta cibaria valde vt al
lium: cepe bulbū: raphanū: ſinapiſmū: ⁊ gn̄a oluꝫ
ſalſamētoꝝ. In reliq̄s aūt cibarijs p̄ter hec gn̄a re-
gat̄ ſuo mō. ¶ De vino aūt vtat̄ vino nō valde acu
to vel fumoſo opaco groſſo vel viſcoſo: vinū aūt ei⁹
ſit colore albū vel granꝝ cereſoleū dictū ſubſtantia
ſubtili nullo mō groſſuꝫ: ⁊ ſit dyaphanū ⁊ nō turbi
dū. In ſapore ad aliquātā dulcedinē nō tn̄ excellē-
ter: ſꝫ mediocriter eleuatū: aut ſit mediocriter pōti
cū ⁊ bruſcū: lꝫ nō ita mihi placeat hoc ſcdꝫ ſicut pri
mū. Oē aūt tale aromaticitatē habeat notabilem.
¶ Aq̄ vo eius ſit ex bono fonte vel fluuio accepta
dyaphana ſubſtātia ſubtilis vnctuoſitatis ⁊ limo
ſitati⁹ ptē oēm excludēs: aut ex puteo electā minerā
h̄ntē: aut de ciſterna accepta. Ab aq̄ ſalſedo oīs ex
cludat̄ q̄lis ſolet haberi ſalſedo in ciſternis ciuita-
tis venetiaꝝ vt in pluribus⁹. ¶ Exercitio aūt vtēdū ē
a nobiliſſimo mane in rec. tiori diei pte: ⁊ hoc in dieb⁹
caloris: vt a p̄n ipio ap̄lis vſq̄ ad mediū octobris.
Reliq̄ vo tp̄e exercitari magis ꝯueniret i ſero ⁊ añ
cenā. Meli⁹ aūt exercitiū ē paſſim mediocri frequē
tia ābulare: aut eq̄s ſupſedere q̄ⁿ nauib⁹ vehi ⁊ cur
rib⁹. Multā aūt ciboꝝ ſanitione euitare dꝫ maxie
in diebus caloris ꝓpter debilitatē ⁊ iflāmationē ad
q̄ paratus eſt argumēto accepto a diſtēperie epatiſ
ſupraſcripta: lꝫ ad abſtinētiā iclinare magis q̄ⁿ ad
ciboꝝ quātitatē multā ſibi ꝯuenieti⁹ videret̄ ꝓpter
malā ꝯplōnē frigidā ⁊ humidā ſupraſcriptā. In ſū
ma igit̄ ab abſtinētia diſcedat ſaltē frequēti. Utat̄
aūt ciboꝝ quātitate ꝯueniēti qua ſtomachus non
grauet̄: neq̄ in eo pot⁹ fluctuare ꝑcipiat̄. Ex q̄b⁹ vi
res corpis reſtauratas pſeuerare ꝑcipiat. Et ſi q̄n-
q̄ a mediocri ciboꝝ ⁊ potuū quātitate ſecedēdū ꝯ
tingeret ꝓbabiliter defendi pōt qd̄ minus malū eſt
ad mēſurā auctā aſcēdere argumēto ſūpto ab eta
te: q̄ ꝯſiſtēs ē ⁊ a digeſtiua ſtomachi q̄ ꝯuenieter
ſe hꝫ: et a tēperamēto epatis ſupi⁹ aſſignato. ¶ In
ſomno aūt ſicut ⁊ in ciboꝝ mēſura nō min⁹ ſapiēter
agere dꝫ. Sōnus em̄ lōg⁹ parūp eq̄li āplior vr̄ ꝯue
nire magis: q̄ⁿ breuior viuificat ei alalē vtutē: lapſū
cerebri corrigit: materias frigidas digōni diſponit
digōnes p̄mā ⁊ ſcdāꝫ meli⁹ p̄fici facit: neq̄ ex eo au
gmētū flegmaticū l cerebroꝝ reumatiſmū ad pect⁹
timēda ſūt ⁊ nō āpliori capite ꝯuenieter eleuato ⁊ te
cto: ſup dextro latere p̄us: deinde ſup ſiniſtro dor-
miēdo. Reſupinas aūt dormiēdi figuras ⁊ alias p̄
ter iſtas euitet ꝓpter cām notā. ¶ Accn̄tiū aūt aie
triſtātiū tiere faciētiū ⁊ occupatiōes melācholicas
iprimētiū: euitet occurſū: ⁊ maxie oēm ꝓpter quē et
a ſōno ⁊ exercitio ⁊ hora ꝯueniēti aſſumptiōis cibē
ſepet̄. aliter non ſibi leuis picul i onus incumbet.

De regimine vo medicinali ſollicit⁹ eē
dꝫ ex ſequētib⁹. Igit̄ die
decima quinta huius mēſis mane duabus horis
añ diē accipiat hoc minoratiuū cum medio cyatho
aq̄ calide cū zuccaro cocte ꝯmixtuꝫ: poſt cui⁹ aſſum
ptionē imediate dormiat p horā vnā. deinde vigilet
horis q̄tuor poſt q̄s bibat cyathū magnū aque or
dei cocte cū zuccaro: poſt quā p horā accipiat prā-
diū. ¶ Eſt aūt minoratiuuꝫ tale. ℞. māne electe. ℥.
ſ.ß. reupōtici electi. ʒ. ſ. ſalis gēme. ℈. ſ. ſq̄nāti. aniſi.
añ. ℈. ij. aque cicoree: aq̄ eupatorij. añ. ℥. ſ. ß. rema-
neāt infuſa p diē naturalē: deinde colent̄ et ꝯuenie
ter exprimant̄ et bibat̄ totū vt ſupra. ¶ Poſt mino-
ratiuū p̄dictū accipiat hoc digeſtiuū q̄uſq̄ videbit
in vrina nubē albā in fundo et ſedēte ꝯiūctā et trāſ
parētē: et accipiat hora p̄dicta calidū: et poſt ei⁹ aſ
ſumptionē tardet cibū q̄tuor horis ad minus. ℞.
ſyrupi de endiuia. ℥. ſ. ſyrupuꝫ de ſticados. ℥. ß. aq̄
cicoree ꝓpter epar: aq̄ abſinthij ꝓpter ſtomachuꝫ:
aq̄ meliſſe ꝓpter cerebrū. añ. ℥. ſ. miſce. ¶ Poſt illō
aūt digeſtiuū eradicet̄ materia cū hoc ſolutiuo. ℞.
pillularum de ierama. pillulaꝝ de reubar. añ. ℈.
ſ. pillulaꝝ de ſarcocolla. ℈. ß. reformenī ſex cū mo
dico caſſie: ⁊ accipiant̄ hora et ꝯditiōibus vt de mi
noratiuo ſtomachi di-tuꝫ eſt obſeruari. ¶ Fcā era
dicatiōe materieꝝ trāſeat ad ꝯfortationē p̄dictoꝝ
mēbroꝝ cū hoc eluario ꝯplicāte vtutes cerebrales
ſtomachales pectorales ⁊ epaticas. ℞. floꝝ āthos
M. e. ij. ſpiconis: ſaluie: bethonice: ſticados: pulegij:
hyſopi:

hyſopi: liquiritie: cinamomi electi. añ. ʒ. i. ß. roſaꝝ: vio
larū: ſpodij: floꝝ eupatorij. añ. ʒ. i. ß. ſe. endiuie: ſca=
riole: cuſcute. añ. ℈. i. capil. ve. praſſij: ariſto. rotun.
ſe meu. añ. ℈. ß. granoꝝ fiſticoꝝ p diē naturalē īn=
fuſorū in aq̄ maiorane. ℥. iiij. zuccari albi. ℥. iij. mel
lis roſ. colati lib. ß. fiat electuariū. de quo ol mane
in [illegible] a accipiat̄ vſq̄ ad quantitatē. ʒ. ß. ⁊ in hoc
ſtat [illegible] amētū curationis oīum diſpōnū p̄dicta=
rū. ❡ Adhuc etiā ſi poſt predictā purgationē ſtipti
citas ventris mualeſceret: aut gr̄a cōplete abſciſſio=
nis reliq̄arū materieꝝ vtat̄ iſtis pillulis ex quibus
accipiat q̄n q̄ vnā vſq̄ ad duas bis in ſeptimana: ⁊
p[illegible] añ cenā. aut accipiat ex eis bis in mēſe in au=
ro[illegible] inq̄ vt de minoratiuo ⁊ eradicatiuo dictū
eſt. ſunt iſte. ℞. al. epatici electi. ʒ. vi. infundātur
in. ℥. v. aque cicoree cū iſtis ſpēbus. ℞. maſticis: reu
pontici. agarici: ſinz. ſpice nardi. añ. ʒ. ß. diagridij.
gra. v. exponat̄ ſoli vſq̄ ad cōſumptionē aq̄: deinde
iterū renouet̄: ⁊ ſic fiat ter: ⁊ formenī ex eis pillule
ex ol. ʒ. vi. ❡ Ad hāc etiā intētionē cōfert talis cōfe=
ctionis vſus ex qua per totā iſtā etatē vti pōt acci=
piēdo rotu[illegible] vnā mediate añ prandiū ⁊ cenā. ℞.
trociſcoꝝ de viol. deſcriptiōe Meſue in antidotario
electuarij de ziloaloes deſcriptiōe Auic. 5° canone.
ſumma p̄ma. añ. ʒ. i. ſpēꝝ diarodon vſualis. ʒ. ß. zuc
cari albi lib. ß. fiat cōfectio ſolida in rotulis paruis.
❡ Cōfert inſup frequēs vſus ablutiōis pedū cū aq̄
decoctionis viol. roſ. folioꝝ ſalicis ⁊ nenufaris ⁊ ca
momille in eſtate quib⁹ addant̄ folia ſaluie: lauri:
⁊ roriſmarini in hyeme: ⁊ fiat ablutio ſemp añ cenā.
❡ Unde etiā multū eſt ſepe caput fricare ⁊ frequen=
ter pectinare. Ablutione aūt capitis nō vtat̄ frequē
ter: ſed ſufficit bis in mēſe caput abluere: facta ſem
per ſtatim ipſi⁹ exiccatione cōuenienti. ❡ Cōfectio bo
na ad attrahendū catarros a capite ⁊ faciēdū ex=
puere ⁊ excreare materias viſcoſitate ⁊ frigiditate
in colatorio gutture ⁊ iſofago inuiſcatas. ℞. peni=
di[illegible]. ℥. iij. p: aſſij: hyſopi: oppoponacis: ariſto. ro.
añ. ʒ. [illegible]reos: ſe. vrtice. añ. ℈. i liquiritie: aniſi: capil.
vene. [illegible]. ʒ. vi. croci piperis albi: ⁊ lō. añ. ℈. ij. zucca
ri [illegible]. aque ſublimationis praſſij: quātū ſuf=
fi[illegible] [illegible] cōfectio ſolida i rotulis p̄uis. Hec ſunt q̄
[illegible] vtiliora fieri poſſunt in caſu ꝯſili. Amē.

Conſilium. 14.

❡ De octo malis diſ=
poſitionib⁹ videlicet.
❡ De [illegible]opagia periodica a cholera vi=
tellina. ❡ De [illegible]ne odorat⁹. ❡ De diſpōne ſco=
thomica [illegible]b⁹ cōiuncta. ❡ De diminu
tione ⁊ [illegible]nis ſtōa hi cū ardoris ſenſa
tiōe. ❡ De [illegible] interpolate affligente. ❡ De
mala c[illegible]pōne [illegible]a [illegible] epatis cū frequēti febrici
tatione ꝑpter ip[illegible]m. ❡ De ꝯſtrictione fluxus emor=
roidalis ꝯſueti. ❡ De motu tremulo cordis cū frequē
ti lipothomia ⁊ etiā ſyncopi. Diuidit̄ aūt cōſiliū in
ſectiones tres. ❡ Sectio p̄ma cōtinens vnū capitu=
lum de enumeratione egritudinū ſiue
accidentium curandorum.

Mens mea ocioſa fortaſſe vt
credo diutius vileſceret
ne quoq̄ fructuoſa mihi ⁊ cōſueta cō=
tēplatio in ſcibilibus ⁊ opabilibus ſapiētie medici=
nalis ab honeſta exercitatione deſiſteret. Rem mihi
nuper arduā cōtemplatione dignā humane ſpeciei
pēdula fragilitas cōdonauit. Eſt eñ nobilis quidā
Zilliolus de Urſinis ⁊ cōmēdatiſſimus adoleſcēs va
riis diſpoſitionibus ⁊ anxioſe ſatis affligit̄: ex aliq̄=
bus quarū neuter decidētie ⁊ tertij ſignificati deno
minari pōt: nōnullis vero egritudinib⁹ laborās di=
ci pōt. ❡ Etenī vir iſte laborat Soda periodice affli
gente ipſum aliq̄ñ poſt. 20. dies. aliq̄ñ vero frequen
tius. Et eſt cū hoc dolor iſte capitis in anteriori par
te eius vſq̄ ad oculū eueniēs ⁊ perdurans nō raro
xv. vel. xx. dieb⁹ qui nō ſolū etiā ſenſu tactus intrin=
ſecus: ſed in exteriori p̄te etiā percipitur. ❡ Scd̄a ve
ro principalis diſpō ipſius eſt egritudo ſimplex ſem
per in eo exñs. ⁊ eſt apta permanere ꝑpter fixionē
ſuā. niſi aliter eidē diuina ꝓuidentia: aut medicina
le beneficiū ſubueniat: que quidē eſt odorat⁹ abla=
tio per quā a cuiuſcūq̄ odorabilis ꝑceptione priua
tus eſt. ❡ Tertiū vero p̄ncipale accñs eſt diſpō ſco=
thomica: que etiā cōiuncta eſt imaginatiōibus que
nō aliud importāt q̄ꝫ corruptā eſſe opationē viſiue
potētie: ita vt eidē appareat in aere exteri⁹ perage
ſenſata vel formas vel colores qui nequaq̄ꝫ in aere
reperiunt̄. velut ſunt nebule azurino ⁊ rubeo colore
colorate. a quibus cū cōtingit ipſum liberari rema=
net eidē in toto capite dolor. ❡ Quartū vero accñs
eſt cōplicata diſpoſitio ſtōachi ex diminutiōe ⁊ cor=
ruptiōe opationis digeſtiue ipſius. Scribit enim q̄
diminute digerit. ⁊ ſentit in ſtōacho ſuo ardorē qui
nō aliud importat q̄ꝫ corruptionē digōnis ꝑ quam
obiectū. q2 cibus in q̄ debet opari digeſtiua poten
tia pmutatū eſt ad inflāmationem vel aduſtionem.
❡ Quintū vero accñs eſt dolor in renib⁹ interpolla
te affligens ipſū ⁊ nō aſſidue. ❡ Sextū vero accñs
ei⁹ eſt epatis ipſius a ꝓprio tēperamēto ꝑmutatio
ad caliditatē ⁊ ſiccitatē notabilit̄ intēſas. ꝑ quā etiā
notabilit̄ ſolet ⁊ pluries cholerice febricitare. ❡ Se=
ptimū vero accñs in eo eſt fortis ⁊ firā fluxus emor
roidarū cōſtrictio: q̄ tñ in eo nō raro fluere ſolebāt ⁊
multū. ❡ Octauū vero accñs eſt motus tremul⁹ cor
dis ꝓpter quē frequēter vir iſte conducit̄ nō ſolū ad
defectū animoſitatis ſed lipothomiā ⁊ ēt ad verā
ſyncopim. ❡ Hec in ſumma eſt hui⁹ viri diſpō aggre
gata in qua ſi cōtemplat̄ quiſpiā ſubtiliter medita
ri debet. apparet q̄ difficile ſatis erit inuenire mo=
dum ſaluandi euentū hoꝝ accidentiū an ab vna ⁊
eadē cauſa ꝓueniant an a pluribus ⁊ diuerſis. Et
in dubio nō minus videt̄ eſſe difficile curationis in=
ſtrumenta conuenientia reperire. ꝓpter q̄ circa ea
videtur mihi cōtemplandū eſſe: vt nunc ſequitur.

Sectio

ſcd̄a narrat cāſ illoꝝ accñtiū ⁊ de=
clarat ea per ſigna cōuenientia: et
cōtinet octo capitula ſm̄ numerū accñtiū p̄dictoꝝ.

❡ De cauſa monopagie periodice. Cap. i.

PRi[illegible]ū capim iueſtigat cāſ p̄mi accñtis.
ſ. doloris capitis hui⁹ viri: q2 nemo in=
tromittere debet manū ſuā ad medici=
nā niſi doceat̄ p̄mis. vt ſcripſit Gal. 2°.
creticor. 3° cap. Jō anteq̄ꝫ eniuē aliquid

de modo curationis harũ diſpoſitionũ:oportet vt
in primis doctus ſim de eſſentia ipſarũ.¶Eſt itaq
dolor huius viri per eſſentiale nocumentũ cerebri
ipſius.⁊ per colligantiã ipſius capitis ad cor ⁊ ſto-
machũ ⁊ epar ꝓncipaliter:qđ quidẽ facile intelligi
põt:qm̃ in capite hui⁹ viri per viã indigeſtiõis mul
tiplicata ſunt flegma acetoſalia ⁊ groſſa magis ꝙ̃
naturalr̃:qm̃ vir iſte habet epar ⁊ renes notabili-
ter calidos.Uapor ergo a ſanguine ⁊ cholera a pre-
dictis mẽbris eleuatus occurrẽs flegmatice mate-
riei in cerebro inuẽte per modũ reſolõis reddit fle-
gma groſſius ꝙ̃ naturaliter exiſtat.Et qm̃ vir iſte
habet ex naturali cõpoſitiõe cerebri vias anguſtas
vt ex ſenſu viſus cõprehẽdi põt.Et ẽt hoc appet eo
q: per cões vias exalationũ nihil euacuat᷑. aut parũ
de eo qđ in cerebro abũdat:iõ materia hec flegmati
ca cõmixta cholere valde facile mẽbrũ:vel vias ce-
rebri nãliter ſtrictas oppilare põt cũ nõ deficiat ex
pte mẽbri vel viaꝝ:vel ex pte materiei.hec igit᷑ ma
teria in cerebro multiplicata ⁊ in pãniculis ei⁹ do-
lores fac̃:vt pl.mũ extẽſiuos ⁊ grauatiuos ex pte dñij
flegmatis:⁊ pũgitiuos ex parte mixtionis cholere.

Unde ex his ꝯcludit᷑ ꝙ hec eſt ſoda ꝓueni-
ens a mã flegmatica groſſa ⁊ cho
lerica inuicẽ cõmixtis.¶Et ſequit᷑ ex illo ꝙ hic do-
lor eſt a cholera vitellina ꝓueniẽs.¶Et ſequit᷑ 3° ꝙ
hic eſt dolor anterioris partis capitis .¶Et ſequit᷑
4° ꝙ hic dolor debet denominari monopagia vni⁹
partis.¶Et ſequitur 5° ꝙ hic dolor nõ eſt emigra-
neus denominandus:qm̃ lʒ iſte dolor ſit vnius me
dietatis anterioris.ſ.diſtincte a poſteriori:nõ tñ eſt
emigranea:eo q: emigranea importat dolorẽ vni⁹
medietatis capitis.ſ.diſtincte a ſiniſtra vel ecõuer-
ſo.vt ſcripſit Cornelius celſus ꝑmo practice.capitu
lo de emigranea.¶Et ſequitur vltimo ꝙ hic dolor
eſt periodicus nominandus eo quia reuoluitur re-
uolutione afflictionis per numerum dierum inter
vnam periodum ⁊ alteram interpoſitarum.

At vero itẽrũ ex predictis declaranda ſunt
tria.¶Primũ qđ ẽ eſt quare dolor
iſte magis anteriorẽ ptem occupat ꝙ̃ aliã ptem ca-
pitis.¶Dicendũ itaq ꝙ cã eſt duplex.Una qđ ẽ aſ-
ſignãda eſt.vt hic dolor eueniat ptim per colligan-
tiã ſtõachi aut mirach.hec eñ duo mẽbra talẽ do-
lorẽ faciũt in anteriori parte:vt ꝑma tertij.tractatu
2°.cap.7°.dũ inqt.Sed ad illud.i.ſoda qñq ſigni-
ficat᷑ ex pte doloris:q̃ cũ ſit cũ cõmunitate ſtomachi
plerũq incipit in anteriori pte capitis ⁊ infra parũ
⁊ que.ſ.ſoda ſit cã mirach declinat ad ãteriora val-
de.¶Et ex hoc fundamẽto ſoluere potes facile:q̃re
dolor iſte occupat oẽm ptẽ frontis vſq ad medieta
tẽ cõmiſſure ſagittalis.dũ dixit Auic.ad anteriora
valde.i.ad totã anteriorẽ ptẽ declinat talis dolor.

Poſſunt aũt ꝑdicte ptes.ſ.ſtõachus ⁊ mi-
rach cõmunicare magis anterio-
rib⁹ partib⁹ capitis ꝙ̃ alijs ꝓpter plura.¶Primuʒ
eſt ꝙ ſi talis ſoda fieret per colligãtiã nõ abſolutaʒ
ab anterioribus ptibus ad anteriorẽ alijs paribus
facilius põt eleuari vapor vel materia ad anterio-
rẽ ptẽ capitis ꝙ̃ ad alias ꝓpter rectitudinẽ aſpect⁹

¶Et ſcõm motiuũ eſt.q: vapor vel materia maiorẽ
ꝓpinquitatẽ ⁊ rectitudinẽ habet ad anteriorẽ par-
tem dum eleuatur a ſtomacho vel mirach:ꝙ̃ ad po
ſteriorẽ vel ad aliã partẽ capitis.ꝓbatur q: venaꝝ
⁊ arteriarũ per quas a mirach ⁊ a ſtomacho trãſi-
re põt ad caput velut vapor vel mã maior eſt recti-
tudo ad anterioreʒ ꝙ̃ ad alias partes capitis.igit᷑
⁊c̃.cõſequẽtia patet:⁊ antecedẽs arguit᷑:eo q: a ſu-
periori parte chilis aſcẽdẽtis ramificant᷑ vene que
immergunt᷑ in pãniculos cerebri iteriores ⁊ exterio
res.¶Tertia ratio eſt:q: cũ hoc ꝙ hec mẽbra ſunt
rectiora ⁊ ꝓpinquiora ad caput.vene tamẽ predi-
cte ⁊ arterie iterũ latiores ⁊ aptiores exiſtũt.¶Et
quarta rõ eſt euidẽs:eo q: cũ ſtomachus ſit ſubſtã-
tia a ꝑdominio neruoſus cõmunicat in natura cuʒ
ſubſtãtia pãniculorũ cerebri:imo in ſe maiorẽ ſenſa
tionẽ habet quantũ ad os ſuũ ꝙ̃ habeãt panniculi
ipſius cerebri.¶Et qnta rõ eſt.q: alijs paribus.qđ
libet vere leue nocumẽtũ illatũ ori ſtomachi ledere
põt caput vel pãniculos cerebri magis ꝙ̃ nocumen
tum exñs in renibus epate ⁊ ſplene potẽti⁹.¶Ulti-
ma rõ ⁊ adhuc euidẽtior eſt ꝓpter colligãtiã ſtoma
chi ad ipſuʒ caput:⁊ maxime ad pãniculos cerebri
eſſe maiorẽ alicuius mẽbrorũ inferiorũ ad ipſum ce
rebrũ.eo q: os ſtomachi colligatur pãniculis cere-
bri ⁊ cerebro per neruũ reuerſiuũ inuoluẽtẽ os ſto
machi circũquaq ramificatum ſexto pari neruorũ
a medulla cerebri ſeruientiũ:vt patet ꝑma ꝑmi do-
ctrina qnta.ſumma tertia.⁊ cap̃.2°.¶Per has ita-
q rões aut ipſarũ plures appet ꝙ rõnale eſt ꝑ col
ligantiã ſtomachi ⁊ mirach ad ipſuʒ cerebrũ nocu-
mentũ in ꝑdictis exiſtens facile poſſe communicari
anteriori parti magis ꝙ̃ poſteriori.¶Et ſi argueret
tur cõtra hoc.q: ſaltẽ nõ videt᷑ teneri poſſe dolorẽ in
anteriori pte capitis ꝓuenire ſaltẽ per nocumẽtum
mirach:cũ mirach ipſum nõ habeat tantaʒ colligã
tiã ad cerebrũ ⁊ pãniculos quãtã ſtõach⁹.huic mo
tiuo dõm eſt ꝙ lʒ ipm mirach nõ habeat ad cerebrũ
colligãtiã tãtã quãtã hʒ ſtomach⁹ ad ipm neq ita
immediate:tñ nocumẽtũ ipſius mirach facile cõica
tur ſtomacho:⁊ exinde facile peruenit ad cerebruʒ.

Secũdũ do ꝑncipale declarãdũ i mã hac
ẽ:q̃re dolor iſte ꝑiodic⁹ ẽ:vr̃ eñ ꝙ
dʒ eſſe mãſiuus:eo q: in cerebro inuenit᷑ mala cõplo
acetoſalis frigida ⁊ hũida a multitudine flegmatũ
ꝯcta:q: fixa eſt in cerebro.igit᷑ ꝯtinue ab eadẽ perue
nit dolor.¶Iteʒ mã cõmixta in flegmate ⁊ cholera
ſemp reperit᷑ ibidẽ vt dictũ eſt.⁊ pãniculi ſunt mem
bra ſenſibilia:⁊ mã eſt conuenientẽr applicata .ergo
ſemp ibi dʒ eſſe dolor.ptʒ ꝯſequẽtia ex altiori ſactia
eo q: ibi eſt agens paſſo diſpoſito ſufficienter appli
catũ cũ tẽporis circũſtãtia.igit᷑ ⁊c̃.¶Amplı⁹ mã il-
la in pãniculis eſt quãtitatiue ⁊ ꝑter nãliter aucta.
ergo ſaltem in pãniculis cerebri debet agens facere
extenſiuũ dolorẽ.cõſequens repugnat formali rõni
doloris periodici ⁊ experientie.igitur ⁊c̃.

Pro ſolutiõe hoꝝ motiuoꝝ dicẽdũ ⁊
ꝑmo mod⁹ q̃ dolores ꝑio
dici in cerebro fiãt:deide ſoluẽde ſunt rões ꝑdicte
⁊ tales cõſiles.Ex illo fundamẽto.¶Supponendũ

itaq; primo ꝙ periodi accidūt in egritudinibus dupliciter vt ꝓpoſito p̄ſenti ſpectat. Primo quidē rōne ſpecifice ꝓprietatis inuēte in humoribus: et hāc intellexit Auic. p̄ma quarti. tractatu quarto. caplo de febribus apoſtematū dum inquit. ꝙ vnicuiq; humori ineſt periodus que ſibi conuenit. ¶ Supponē d[illegible] ſcḋo ꝙ iterū periodicatio a materiebus ꝓueniē reperit̄ ꝓpter q̄ntitatē auctā materierū vel diminut[illegible] ꝓpter modū ſubſtātie eaꝝ groſſitudinē: vel [illegible]tatē: fluxibilitatē: vel viſcoſitatē. Et ſunt ſermones Gal. 2° de dr̄ijs febriū. penul. cap̄. Et intellexit [illegible]iam p̄nceps p̄ma quarti. tractatu allegato. cap̄. de febre ſextana dū inquit. ꝙ melācholia generat quartanā nō ꝓpterea ꝙ ipa eſt melācholia: immo ꝓpterea q; ē pauca groſſa. Uide qḋ vult Auicē. periodū quartanarioꝝ nō ſolū ſeq̄ ſpecificā ꝓprietatē me[illegible]cholie: immo etiā q̄ntitatē paucā et groſſitudinē eius: ⁊ p hoc conat̄ ꝓbare aliquā materiam poſſe facere ſe[illegible] ⁊ ſeptenā febres. Sic eīn materia determinate [illegible]tatis ⁊ groſſitudinis facere pōt paroxiſm[illegible] q[illegible]art[illegible]nari[illegible] d̄d repugnet qḋ mā minoris q̄ntitatis ⁊ minor[illegible] gro[illegible]udinis q̄ predicta poſſit facere paroxiſ[illegible] tardi⁹ euenientē: ſ; p̄ma facit paroxiſmū q̄rtanariū ꝓpter al[illegible] tā acuitatē ex parte quātitatis ⁊ mō ſubẽcti⁹. ḡ 2ᵃ faciet paroxiſmū tardi⁹ euen[illegible]ē. p; ꝯn̄ia. q̄ ſic ex augmētata ꝓportiōe acuitat[illegible] cū ali[illegible]s ptib⁹ ꝓuēit velocitas effect⁹.

Iſtis poſitis ponunt̄ ꝯcluſiones rn̄ſiue ad q̄ſitū. ¶ Et prima ꝯcluſio eſt ꝙ dolor capitis huius viri q̄nq; eſt periodi[illegible] pe[illegible]odo ꝓprie dicta q̄ ꝯſequit̄ ſpecificā ꝓprietatē [illegible]umoris. ꝓbat̄ cōcluſio. q̄ talis dolor ꝯſequit̄ tan[illegible] [illegible]m agentē cholerā vitellinā. ergo d; piodicare periodo de tertio in te[illegible]ti[illegible] reuoluta: ſ; talis eſt ordinata alijs partib⁹ igit̄ ⁊c. ¶ Scḋa ꝯcluſio ꝙ ꝯtingit hūc dolorē in hoc viro eſſe ꝯtinuū. ꝓbat̄ ꝯcluſio. q̄ ſicut a chol[illegible]. a vitellina e[illegible]tra vaſa mota vel extr[illegible]ta ſit dolor tertianari⁹. ita ab eadē in venis [illegible]a [illegible]ota vel alterata ꝓuenit dolor ꝯtinuus. ꝯſeq[illegible] p; eo q̄ materia inuenis cōtēta aut ſui mul[illegible] [illegible] aut maiori ſua caliditate vel acuitate: aut q̄ p[illegible] cerebri ꝓpinquior eſt pōt cōtinue in eis [illegible]tionem inducere magis q̄ cum materi[illegible] [illegible]a ven[illegible]s poſita.

Ex hac [illegible] potes ſoluere duo ꝓblemata [illegible] primū eſt. q̄re hic dolor q̄nq; ſo[illegible] [illegible]ertiū. ⁊ iā apparet ei⁹ cā ex p̄dictis. ¶ [illegible]a. q̄re hic dolor l; ſit periodicus q[illegible] q̄nq; diebus ⁊ nō plurib⁹ cā eīn ac[illegible]iētie materiei ad digōnē ⁊ reſolut[illegible] ⁊ ex [illegible]ubtilitatis ⁊ paucitat[illegible]. ¶ Et ſequit̄ ex hoc ſolo p[illegible]leumatis tertij. q̄re q̄nq; hic dolor durat periodice: tn̄ reuolutus. xv. vel. xx. diebus. hoc eīn accipit̄ ex parte multitudinis ⁊ groſſitudi[illegible] ipſius m[illegible]. ⁊ inobediētie eius ad virtu[illegible]. ¶ E[illegible] ſ[illegible]lui p[illegible]t iterū quartū ꝓbleuma: q̄re q̄nq; hic [illegible] parct pūg[illegible]tiu⁹ inflāmatiuus et pruriti[illegible] [illegible] hoc ꝓuenit ex p[illegible]rte caliditatis intēſe [illegible] ex parte ſubtilitatis eius. ¶ Et ex rōnibus aduerſis ſoluit̄ q̄ntū ꝓbleuma. quare hic dolor q̄nq; eſt grauatiuus. ⁊ q̄nq; extēſiuus. Primū eni; ſolū ſeq̄tur ad magnā ꝓportionē flegmatis ſupra cholerā. Scḋm vero ſequitur ad vētoſitates ex tali materia genitas. ¶ Et ſeq̄tur vlteri⁹ declarari poſſe ꝓbleuma ſextū: quare hic dolor omni die affligit egrū: ſicut eīn ex dn̄io p̄tātiuo cholerice materiei ſuper flegmate periodice prouenicbat tertionarius: ita ex p̄tātiuo dn̄io flegmatis ſupra cholerā piodice prouenit quotidianarius. ꝯn̄ia p;. q̄ nō minus ſpecifica proprietas flegmatis facit periodū quotidianā q̄ cholere tertianā. ¶ Soluere v̄o ꝓbleuma de ꝯtinuitate doloris apparet facile ex predictis.

Iam iterū apparet neceſſariū eſſe ſoluere difficultatē t[illegible]rtiā: q̄ eſt quare hic dolor q̄nq;. xv. q̄nq;. viij. quādoq; pluribus diebus durat. et quādoq; accelerat magis euēt⁹ eius. quādoq; vero tardatur. ¶ Dicendū igitur primo ꝙ cauſa minoris ⁊ maioris prolixitatis eius pōt eſſe multiplex. ¶ Prima q̄ virtus aliquādo inuenitur potētior ſuper materiā in vna periodo q̄ in altera: eo q̄ ipſa non fuit debilitata ab exceſſu et regimine ſex rerum non naturalium vel alioꝝ plurimum cōtingentium. ¶ Secunda vero cauſa pauce durationis eſt materiei paucitas et ſubtilitas. et econtra vero maioris durationis. ¶ Tertia vero cauſa poteſt eſſe pororum et viaꝝ expulſionis maior aptitudo vna vice q̄ altera. ¶ Quarta cā eſſe pōt propinquitas materiei ad vias expulſionis ꝓpter quā ſequit̄ velocitas expulſiōis eius ad extra. ⁊ mortalis reſolutio ſicut ad materiei ſitū oppoſitū ſequitur egritudinis elōgatio. ¶ Propter has itaq; cās apparet qḋ vbi materia fuerit pauca et valde groſſa: tūc periodū faciet euenientē de ſeptimo in ſeptimū de octauo in octauū: ⁊ ſic de alijs. Et ecōtra variata faciet periodū velocioris euēt⁹. ¶ Apparet etiā ſcḋo. ꝙ vbi materia fuerit groſſa ⁊ multa multo tpe durabit periodus ⁊ ecōtra. ⁊ ſic de alijs correlarijs que per te concludēda dimitto intelligendum eſſe.

Et ex oibus iſtis inuicem collectis diligēs ꝯſiderator eligere poterit ſigna ſpecierū huius ſodę diſtincta. ¶ Q̄ñcūq; eīn in vitellina cholera inuenit̄ quātitas ⁊ acuitas eius valde potēs ſuper flegmate: tūc dolor iſte p̄cipit̄ cū inflammatione faciei: pulſatione venaꝝ: capiti ⁊ inflāmatione ipſius pūctione. ⁊ mordificatiōe eius cū vigilijs: ſiti amaritudine: oris appetitu: ad iracundiā ⁊ rixā cōturbatione in ſomno: velocitate mobilitatis in operationib⁹: ⁊ ſic de alijs. ¶ Cū aūt ꝯtingit flegma multū cholere cōmiſceri [illegible] tūc faciūt oppoſita ſigna. ¶ Primū grauitas ⁊ ponderoſitas capitis. ¶ Scḋm ſomni profunditas vel prolixitas. ¶ Tertiū corpoꝝ aqueoꝝ in dormitione aperitio. ¶ Quartū oris ſalſedo vel inſipiditas. ¶ Quito viſcoſe materie in palato inuētę. ¶ Sextū faciei palliditas al[illegible]uali ſubcitrinitate refracta ⁊ pulſus non magna velocitas ve[illegible] frequentia vel magnitudo ſicut econtra dominante chole[illegible]a cū alijs partibus de cauſis contenti[illegible] pu[illegible]uum ⁊c.

¶ Sectionis ſecūde de cauſis ablati[illegible]is odoratus huius viri. Caplm. ij.

Licet nocumentũ huius viri in olfatu cõpletũ ſit.q2 ablatus eſt. huiuſmodi tñ olfatiue potẽtie:q̃ꝗ3 diminuunt̃:q̃ꝗ3 corrumpunt̃:q̃ꝗ3 auferunt̃:ſicut ⁊ oim aliarũ virtutũ operationibus triplex nocumentũ iã dictũ accidere põt. ¶ Pro conuenientiori itaq3 haꝝ intellectu p̃mittẽdũ ꝙ mẽbroꝝ que olfatus operationẽ cõplent aliqua dicta ſunt attrahẽtia. aliqua vero defendẽtia. altera recipiẽtia vel colligãtia. reliqua vero perficiẽtia. ¶ Primũ itaq3 ipſorum eſt lacertus ſparſus per ſubſtantiã panniculi interioris partis naſi velãtis: q̃ quidẽ mouet̃ p alatem ſpm̃ delatũ ſibi ab anteriori parte cerebri p pãniculos cooperiẽtes ipm̃. Et hic quidẽ lacertus iuuat ad olfatũ attrahẽdo aerẽ ab extra ad interiora naſi q̃ aer neceſſarius eſt ad deferendũ ſpecies odorabilis vel fetidi vel vapores ab eodẽ eleuatos q̃m ſine aere tanq̃ medio nihil contingit olfieri. Et hic etiã lacertus eſt ille p quẽ fit aeris et vapoꝝ inſpiratio ab extra ⁊ eorũdẽ ad extra ab intus expiratio. ¶ Scdm̃ vero mẽbrũ olfatus defenſiuum eſt os ↄcauũ cũ inferiori cartilagine naſi p que duo defertur aer vel fumus ad cerebrũ. ¶ Tertiũ vero membrũ colligẽs illũ aerẽ vel fumũ detinẽs vel ↄſeruãs ipſum ſunt cartilagines naſi ſuperiores nolate rize multiplicibus foraminib⁹ ↄcauate in q̃bus aer vel fumus receptus ↄſeruat̃ in quo aere obiecti odorabilis ſpẽs recipiunt̃ abſq3 neceſſitate alicuius vaporis a corpore odorabili vel fetido eleuati. Et hoc ſꝫ opinionẽ q̃ tenet ꝙ ad hoc ꝙ odoratus perficiat̃ nõ eſt neceſſariũ ab obiecto odorabili eleuari fumum mediꝫ organi: ⁊ potẽtie olfatiue immutatiuũ. Licet opinio pluriũ ſit illã euaporationẽ eſſe neceſſariã ⁊ maxime illoꝝ q̃ dicũt ꝙ odor eſt fumalis euaporatio.i.ꝙ odoratio fit p fumalẽ euaporationẽ. Et colligunt̃ he ſpeculationes ſcdo de aia. ⁊ quarto de accidẽti ⁊ morbo. ⁊ q̃nta tertij caplo p̃mo. Qualitas vero odoratus iã dicta eſt in caplo virtutũ. ſꝫ odoratus fit in aere.i.p aerẽ delatũ ad cerebrũ cũ paſſione ipſius.ſ. aeris a ſpeciebus odorabilis in aerẽ impſſis. Aut ſupple odoratus fit ꝓpter vaporẽ qui reſoluit̃ ⁊ q̃ eleuat̃ a corpore odorabili. Uide ꝙ has duas opiniones in paruo ſermone intellexit Auic. determinãs has duas q̃ões quãtũ ad ꝓpoſitũ ptinet. Inde ꝙ medicus recipiat ꝙ odoratus eſt aut perficit̃ in radice.ſ.in p̃ncipio ſenſuũ immediate q̃d eſt cerebrũ ꝓpter conuerſionẽ aliquã.i. impreſſionẽ in aere factã ſiue a ſpeciebus ſiue a vapore a corpore odorabili eleuato ſm̃ vias delationis.ſ.ipſius aeris ad carunculas mamillares immutantis eas et potentiã olfatiuã que fundatur in eis. ¶ Quartuꝫ vero mẽbrũ olfatus pfectiuũ ſunt duo additamẽta ſilia papillis mamillaꝝ que nolant̃ ab actorib⁹ caruncule mamillares que in rei veritate ſunt de ſubſtãtia cerebri in quibus mediantibus poris eaꝝ recipit̃ aer cui cõmixtus eſt vapor ab odorabili corpore eleuatus. aut q2 aer a ſpeciebus odorabilis alteratus eſt abſq3 neceſſitate alicuius vaporis in eodẽ aere cõmixti. Hic igitur aer recipit̃ in poris harũ caruncula ꝝ trãſiens per foramẽ pãniculi cooperiẽtis illas carũculas quẽ oportuit eſſe perforatũ ꝓpter hãc cauſam. Et iteꝝ ꝓpter aliã cãm que eſt vt ſupfluitates in duobus anterioribus vẽtriculis cerebri ↄgregate valde facilius a cerebro ꝓpulſe ad extra expelli poſſent. ¶ Cũ attractiõe igitur huius aeris immutãtis organa p̃dicta. ſ. carũculas ⁊ ſpm̃ animalẽ a cerebro ad eas ꝓuenientẽ immutatur potẽtia olfatiua ibidẽ radicata taliter ꝙ exit in actũ ſentiẽdi ſenſatione. ſ. olfatiua nolata. Et potes omnes iſtos ſermones colligere pulcherrime quinta tertij. preallegato capitulo cuius litteram in alio tractatu de hac materia per me particulariter expoſitam conſideranti nunc dimitto.

Et ex horũ fundamẽto plura potes ſoluere probleumata. ¶ Primũ ꝓpter q̃d infrigidati aut oppilati p̃dictas vias neq̃q̃ odorãt odorabilia neq3 percipiũt fetida aut diminute hoc faciũt. Sicut em̃ parua exiſtẽte oppilatione parũ odorãt ⁊ diminute. Ita cõpleta exiſtẽte oppilatione nullo mõ odorare pñt. ¶ Scdm̃ probleuma eſt quare q̃dã hoim praue odorãt. Alij vero nõ ita praue odorãt. Humidis enim ⁊ repletis in anteriori parte cerebri malus eſt odoratus: vt patꝫ de cholericis cõparatis ad flegmaticos: ⁊ de melãcholicis ad ſanguineos: lꝫ em̃ ſanguineo ꝓpter augmentũ humiditatis deberet eſſe impfectio olfat⁹. In melãcholico vero pfectio eius ꝓpter maiorẽ expurgationẽ ⁊ exiccationẽ organoꝝ olfatus q̃ in eis eſt. tñ q2 virtus fortior eſt in ſanguineo q̃ in melancholico ipa cum maiori augmẽto humiditatis pfectius odorat q̃ virtus melãcholicoꝝ que debilis eſt cum minori quantitate humiditatis eorum.

Et ex collatis in hoc caplo diligẽter elicit̃ ꝙ nocumentũ in odoratu cõtingere põt ex parte ſex nocumẽtoꝝ diuerſas partes ↄcernentiũ. ¶ Quoꝝ p̃mũ eſt ex parte virtutis. ¶ Scdm̃ eſt ex parte inſtrumẽti. ¶ Tertium eſt ex parte organi p̃ncipalis pficiẽtis olfatũ. ¶ Quartũ eſt ex parte mẽbri ſuſcipiẽtis ⁊ colligentis aerẽ immixtũ vel informatũ ſpẽbus vel vaporibus ab odorabili corpore eleuatis. ¶ Quintũ eſt ꝓpter nocumẽtũ inuentũ in mẽbro attractiuo aeris. ¶ Sextũ ⁊ vltimũ eſt ex parte mẽbroꝝ vel viaꝝ per quas p̃dictus aer defertur ad organum olfatus.

Et primũ quidẽ horũ declarat̃. q̃m cũ virtus totius mẽbri debilis fuerit tunc membra nõ poſſunt operationes ꝓducere que neceſſarie ſunt ad bene eſſe indiuidui. Unde et per hoc in ſenibus ⁊ in debilibus a generatione et reſolutis in longis egritudinibus: ⁊ in fortibus euacuationibus odoratus vt in pluribus aufertur: aut ſaltem vt in pluribus diminuitur.

Secundũ nocumẽtũ ex parte inſtrũ.ſ. ſpũs aialis q̃ defert̃ a cerebro ad carũculas mamillares declaratur: q̃m potẽtia olfatiua nõ exit in operationẽ ſuã aut ꝓpter penuriã ſpirit⁹ predicti: que ↄtingere põt ꝓpter oppilationes cadẽtes in pari neruoꝝ q̃ oriunt̃ ab anteriori parte cerebri. ¶ Si igit̃ in p̃ncipio eoꝝ ortus a cerebro: aut in medio eoꝝ: aut in altera extrema parte ipſoꝝ ter-

minata in ſubſtãtiã carũcularũ cõtingit oppilatio: tũc aut erit cõpleta: ⁊ negabit oĩno trãſit⁹ ſpirituũ ꝓdictorum: ⁊ accidet inde ablatio olfat⁹ ſicut credo in hoc viro cõtingere. Si autẽ oppilatio ſemicõpleta fuerit: tunc accidet diminutio in operatione ſenſus olfatus vt patet intelligẽti. ¶ Cõtingit etiã qñ ꝙ penuria vel paucitas ſpirituũ ꝓpter fortes euacuatiões a capite diſtrahẽtes. ¶ Silr etiã qñqꝫ contingit nocumẽtũ in olfatu ex parte qualitatis ſpũs vel diſtemperei in cõplexione ſua: ⁊ nõ põt eſſe iſtrumentũ operationũ cõueniens: qꝛ nõ bene mobilis: nec penetrabilis in ſubſtãtiã carũcularũ ꝓpter frigiditatẽ ſuã: eo qꝛ ſine calore .ſ. actuali vel potẽtiali ſenſus nõ cõtingit. 3⁹ de anima colligendũ. ¶ Similiter etiã ſi cõtingit ſpm in ſui cõplexione valde diſcraſiatũ eſſe in calore: tunc dato ꝙ expellatur a cerebro cũ debita ſui qñtitate: tñ nõ poterit eſſe cõueniens inſtrm potentie olfatiue: aut qꝛ in via trãſit⁹ eius a cerebro ad carũculas iã receptus pri⁹ inſenſibiliter exalabit ꝙ̃ recipiat a caruncul[is] temperamentũ quo ꝓducatur olfatiua operatio. ¶ Et iterũ ſilr cõtingit nocumentũ in olfatu ꝓpter ꝑmutationẽ ſpũs in ſubſtãtia: vt qꝛ nimiũ groſſus ⁊ vaporibus turbulẽtis cõmixtus nõ poterit debite mũdificari forma carũcularũ: ita vt fiat inſtrumẽtum olfatui cõueniens. Et etiã poterit hoc cõtingere propter ꝑmutationẽ ſpũs ad magnã ſubtilitatẽ ⁊ euaporationẽ. ¶ Ex quibus nocumẽtis in olfatu apparet ꝙ cõtingere põt ex ꝑte inſtrumenti valde pauci ſubtilis ⁊ trãſpirabilis: ſicut ecõtra qñ cõtingit ſpiritũ eſſe groſſum ⁊ frigidis vaporib⁹ cõmixtũ. Utrũ aũt opatio olfatiua noceri poſſit per augmẽtũ qñtitatiuũ cũ debita ipſius cõplexione ⁊ mõ ſubſtãtie. q̃ſtio eſt q̃ nõ indiget diſcuſſiõe: ſed credo ego ꝙ ſtãte tẽperamento ſpũs in q̃litatibus ꝓmis ⁊ ſecũdis: et ſi qñtitatiue augeatur ſpũs: nõ põt tamen operatio olfatiua per ipſius augmentum ledi aliqua leſiõis [illegible]e licet aliqui crediderint oppoſitũ eſſe verum.

Tertium vero de ꝓmulis declarandũ eſt ꝙ propter nocumentũ ꝯtingẽs in [illegible]pali organo olfat⁹ impedit operatio ipſius. De hoc a[illegible] hmõi opationis olfatiue organo: varie ſunt [illegible] opiniones. ¶ Quidã eñ crediderũt ta le o[illegible] duos ventriculos anteriores cerebri po[illegible]amẽta mamillaria cerebri non eſſe ꝓncip[illegible]atus: ſed ſolũ receptiuum aeris vel ſpẽrũ obiect[illegible] eo qꝛ aut ille carũcule mamillares ſunt de ſ[illegible]na cerebri: aut nõ. Si dicat ꝓmũ habetur in[illegible] eo qꝛ [illegible] additamẽta ſunt partes; cerebri q̃ cõmu[illegible] c[illegible]nole ⁊ diffinitiõe. ergo erũt ꝓductiue opationis [illegible] cũ ſint cerebri ꝑtes. Si vero dicatur ꝙ tales nõ ſunt de ſubſtantia cerebri: tunc apparet neceſſario collocare eas ſub denominatione alicui⁹ mẽbrorũ ſimpliciũ aut cõpoſitorum. Et nõ poterit aſſignari hoc niſi ꝙ ſint de eẽntia medulle. Et tunc neceſſario ꝓbabitur ꝙ erũt de eadem medu[illegible] ſubſtãtia que in cerebro eſt: ⁊ tunc ſtabit veritas diſcurſus precedentis. ⁊ hec opatio olfatiua appropriabitur cerebro: vt prius deductum eſt. ¶ Si aũt dicat ꝙ reponende ſunt ſub denominatione aliorũ membrorũ ſimpliciũ: tunc hoc videtur impoſſibile: qm̃ caruncule mamillares non ſunt caro: nõ neruus: nõ os: nec cartilago. ergo ⁊c̃. Et pari rõne nõ poterit dici ꝙ ſit mẽbrum compoſitum: qꝛ nec brachiũ: nec pes: nec cor: nec epar. ⁊ ſic de alijs. igit ⁊c̃. Relinquitur igitur ſm̃ hanc opinionẽ ꝙ principale organũ olfatus eſt cerebrum: qđ erat deducendũ. Et põt aliqualiter trahi ex ſententia Auicẽ. quinta tertij. capitulo preallegato dum inquit. ꝙ odoratus eſt in radice .i. in cerebro qđ eſt organum manifeſtatiuum ſenſuum oium. ¶ Altera aũt opinio ponit ꝙ principale organũ olfatus ſunt carũcule mamillares: eo qꝛ ꝙ̃ cito aer cũ ſpeciebus odorabilis vel vaporibus eius defertur ad eas tã cito ⁊ inſtantanee fit ſenſatio: ſed nõ tam cito ⁊ inſtantanee videt aerem talẽ deferri poſſe ad cerebrũ. ergo nõ poterit fieri tã ſubita vel inſtantanea odorabilis obiecti ſenſatio. cõſequens aũt repugnat experiẽtie. Igitur relinquitur ꝙ in carũculis fundatur vis vel potẽtia olfatus. Et clare tetigit hanc opinionem in 5ª tertij primo capitulo vbi inquit. Et anothomia inſtrumẽtũ quo fit odoratus ſupple cõprehẽdit anothomia naſi: qꝛ naſus includit carũculas in ſui anothomia ⁊ ſubiungit. Illud quidem .ſ. inſtrumentũ odoratus ſunt duo additamenta mamillaria: que ſunt in anteriori cerebro. ⁊ extenduntur .i. extra prominent a duobus ventriculis anterioribus cerebri. ¶ Tertia vero opinio poſuit ꝙ principale organũ olfatus eſt cerebrũ ſimul cũ ꝓdictis carũculis mamillaribus. Credidit hec opinio in carũculis mamillarib⁹ ꝑ ſe nõ poſſe ꝓduci opationẽ olfatiuã abſqꝫ alijs ꝑtib⁹ duorũ vẽtriculorum anteriorũ cerebri. ¶ Et clare expreſſit hãc opinionẽ Aui. ꝑallegato cap. 5ª. 3. vbi inquit. Et ex duab⁹ extremitatib⁹ ei⁹ recipiũt cerebrũ ⁊ duo additamẽta .ſ. mamillaria nata ex eo .ſ. cerebro odorẽ .i. ſpeciẽ odorꝫ cũ attractiõe aeris. ¶ Ego aũt credo ꝙ in ꝑtibus mamillarib⁹ iã ꝓdictis radicaliter fundet opatio olfatiua: ꝓpterea qꝛ velociter potẽtia ipſarũ exit in actũ olfandi cũ debitis circũſtãtijs ad opandũ requiſitis. ¶ Iterũ olfat⁹ eſt potẽtia exterior ſenſitiua. ſed oẽs alie potẽtie ſenſitiue exteriores habẽt mẽbrũ adequatũ in quo fundant. igit ⁊ iſta dꝫ habere. ¶ Itẽ qꝛ ſicut in determinatis q̃ruſdã alijs ꝑtib⁹ cerebri eſſentialib⁹ fundant diuerſe vtutes diuerſarũ opationũ ꝓductiue. Ita nõ incõueniẽt in carũculis que ſunt eſſentiales ꝑtes cerebri fundari potẽtiã olfatiuã. ſꝫ ꝓma ps añcedentis eſt vera: eo qꝛ in anteriori vẽtriculo ſenſus cõis ⁊ fantaſia: in medio ſcdo vẽtriculo cerebri virt⁹ imaginatiua ⁊ coagitatiua locantur. In poſteriori ſcdo memoratiua. igit ⁊ in partib⁹ mamillarib⁹ ſili rõne poterit olfatiua potẽtia collocari. ¶ Ampli⁹ ex ſola caruncularum leſione complexionali compoſitionali ⁊ vnitatis abſqꝫ aliqua partium cerebri leſione leditur operatio olfatiua ⁊ nõ ecõuerſo .ſ. ꝙ per leſionem partium aliarum cerebri neceſſario ledat operatio olfatiua. igitur in caruncul[is] mamillaribus principaliter potentia olfatiua collocat: qđ erat deducendũ. Et nota ꝙ motiua prima ſatis ꝑſuadẽdo ꝓbãt. hoc vero vltimũ motiuũ videtur ⁊ a priori ⁊

a poſteriori probare ſatis ſi bene conſideras.

Et ex horum olum ſententia cõcludit ſi leditur operatio olfatiua leſione appropriata mẽbro ipſiꝰ productiuo: ꝙ talis leſio cõſequi poteſt oẽm ſpeciẽ male cõplexionis immoderate: põt enĩ nimia caliditas frigiditas ſiccitas ⁊ humiditas immaterialis eſſe cauſa diminuendi corrũpendi ⁊ auferendi oꝑationes olfatiue potentie. Quĩ omnis immoderata diſcraſia deijcit actũ ꝓprie virtutis afforiſmorũ 2ª cõmẽto. In morbis minus periclitantur. ¶ Et adhuc fortiꝰ omnis ſpẽs male cõplexionis hoc nocumẽtũ efficere poteſt vt intelligenti apparet. ¶ Et iterum ꝙ olfatiue potentie oꝑatio ledat per ſpẽs male cõpoſitionis accidentis ſuperficiei in figura ⁊ in poris eius organi. velut cum accidũt oppilationes clarum eſt videre. ¶ Etiã egritudines cõpoſite iteruz. vt apoſtemata ſuinaſo vel carũculis euenĩẽtia: vt emorroides polipus cancer noceant olfatui vnuſquiſq; experientia concedit. ¶ Et iterũ ꝙ ſolutio cõtinuitatis caſus ꝑcuſſio attritio excoriatio a fortibꝰ caputpurgijs facta olfatui noceãt ab olbꝰ vniuerſaliter ꝯceſſuz eſt.

Iam autem ex ꝓmiſſis facile ꝯſiderãti patere põt quomõ nocumẽtũ in oꝑatione olfatiua cõtingere poſſit ex parte mẽbri cõcurrentis ad hanc operationẽ per modum ſuſcipiẽdi ⁊ colligẽdi aerẽ iã inſpiratũ que foramina etiã multũ anguſta ſunt. ¶ Et fuit multitudinis horũ foraminũ cauſa vt aer iã inſpiratꝰ in multas diuideretur partes. Si enĩ multũ vnitus aer deferretur ad carũculas ⁊ ad pãniculos ⁊ cerebrũ: tunc notabiliter lederet ipſuz ꝓpter ſuã frigiditatem aut ſubitũ ipetũ. ¶ Fuit ṽo anguſtorũ horũ foraminuz cauſa: vt ibidẽ aer in anguſtis ꝑtibus detineret̃: ita vt aliqualr̃ remitteret̃ in frigiditate ſua ⁊ ſubtiliaretur ſi groſſus fuerit: aut ſaltẽ paulatim afferret̃ ⁊ attraheretur ad cerebrũ. Patet aũt ꝙ ſi foramina illa pauca ⁊ ampla fuiſſent: ⁊ aer vnitus magis velocius ad cerebrum ꝑueniret: ⁊ nõ ita ꝯuenienter reſtauraretur. ¶ Hec videtur eſſe multiplicatis horũ foraminũ ⁊ ſtricture ipſorũ cauſe neceſſarie ad hoc ꝓpoſitum facientes: licet alie ipſorum foraminum poſſint aſſignari cauſe ex parte ſuperfluitatuz que in eis detinentur: vt non continue oris ⁊ naſi operationes impediant diſtillando ad ea.

Unde ex omniũ horũ fundamẽto apparet ꝙ lapſus cõplexionales frigidi diminuunt ⁊ auferũt oꝑationẽ olfatiuã: vt patet in infrigiditatis cerebrũ anterius. Et fortius hi lapſus hanc operationẽ impediunt cũ fuerint materiales. ¶ Silr̃ etiã lapſus cõpoſitionales vt ꝑdictoꝝ foraminũ coanguſtatio a gñatione vel a tp̃e ꝓueniẽs ⁊ ipſoꝝ exaſpatio ⁊ tãꝗ̃ receptaculũ repletio ⁊ apoſtemata ⁊ ſoluta ꝯtinuitas eoꝝ in olfatu nocumẽtũ diminutõis ablatiõis aut corruptõis efficere poſſit

Et ex horum olum ſermonũ ꝯſiderationc inſimul apparet ꝙ nocamentũ in olfatu ꝯtingere poſſit ex ſex cauſis ſuperius enarratis. ¶ Prima q̃dẽ ex debilitate ṽtutis impotẽtis ad ꝓductionẽ oꝑationis olfatiue: vt ꝑꝫ in debilitatis longis ⁊ fortibus egritudinibꝰ. ¶ Secũda vero ex ꝑte inſtrumẽti: qꝛ ſpũs in q̃titate ⁊ q̃litate variatur. ¶ Tertia vero ex ꝑte nocumẽti ꝑncipalis organi qđ eſt cerebrũ aut caruncule mamillares vel vtrũq; ſimul. ¶ Quarta ex parte aduenientis accidẽtis in oſſe radicis naſi riza nolari. ¶ Quinta ex parte mẽbri attractionis aeris qđ eſt lacertus predictus. ¶ Sexta vltima ex ꝑte viarũ que deferre debent aerẽ iam attractũ: vt qꝛ ſolute clauſe vel exaſperate ſunt. Et ex iſtis vltimo cõcluditur: ꝙ ad perfectam curationẽ huius diſpoſitiõis neceſſe eſt cognoſcere partem vel partes: ex quarum nocumẽto contingat leſio in operatione olfatus: quaruz rectificatio in vera curatione eſt neceſſaria.

¶ Sectionis ſecunde de cauſis imaginationum vel corrupte viſionis. Caꝑ.iij.

IAm vero ex predictis videtur eſſe acceptum fundamentum verificationis harum diſpoſitionum. ſ. imaginationum: eo quia in cerebro huius viri ⁊ toto capite eius propter debilitatem generantur ⁊ congregantur vapores multi: qui commiſcentur ſpiritui animali ⁊ deferuntur ad organũ viſionis qđ eſt criſtalloides: ⁊ ſm ꝙ contingit hos vapores turbulentos eſſe vel opacos vel colorem habentes ſubcitrinum vel ſubrubeum. Ita contingit potẽtiam viſiuam corrupte iudicare de ſpeciebus ꝓbiectorum viſibilium. Ita ꝙ qnandoq; viſiua iudicat vel apprehendit colores illos qui commiſcentur ſpiritibus obiectorum exterioruz eſſe exterius. dato ꝙ in aere nullus talis color exiſtat qualis repreſentatur organo ⁊ potentie viſiue a predictis vaporibus qui commixti ſunt ſpiritui viſibili ⁊ colorati talibus coloribus. ¶ Et ex iſtis ſecundario concluditur ꝙ ſimili modo potentia viſiua corrupte iudicat vel percipit quandoq; corpora in aere exterius moueri circulariter vel lateraliter vel ſm aſcenſuz ⁊ deſcenſuz vel perforata vel in modum retis ſm ꝙ cõtingit vapores predictos ſpiritui viſibili cõmixtos in ſpũ predicto efficere motũ rotatiõis vel alterũ de ꝑdictis: ⁊ ſm ꝙ cõtingit ipos vapores varijs ſitibꝰ ſituari q̃ commixti ſunt ſpiritui iam predicto. ¶ Propter qđ apparet ꝙ volenti canonice curare operatiões predictas neceſſe eſt huius nocumenti cauſas productiuas conuenienter cognoſcere: ⁊ horum ſententiam colligere potes tertia tertij. tractatu q̃rto. capitulo partim de imaginationibus dũ inquit. Imaginationes ſunt colores qui ſentiuntur coram viſu. ⁊ ſiquidez longo tempore tales vapores in cerebro permaneant tanto tempore vel per viam infrigidationis conuertantur in aquam que defluens ad organũ viſionis impediat receptionẽ ſpecierũ ab obiectis: tunc patet ꝙ paratus eſt eger de imaginationibus trãſire ad aquã que eſt catarata. i. defluxus denominat̃: ⁊ tandẽ de aqua ad pãnum. Ad cuius cõfirmationẽ ſequitur cecitas. Et hos ſermones intellexit Auicẽna preallegato tractatu de aqua duz inquit. Deſcenſus aq̃ eſt egritudo oppilatiua ſtãs.

¶ Sectionis ſecunde declaratiuum cauſarum diminutionis digeſtionis a ſtomacho. Caꝑ.iiij.

Licet cauſe diminuētes digeſtionē ꝛ cor-rumpentes illā plurime poſſint eſſe: ego tñ cās tangā cās ꝙ videnꝭ mihi ad ꝓpoſitū magis ꝯuenientes. ¶ Una igiꝭ cauſa rū nocumēti diminutiōis digeſtionis in ſtomacho huius viri eſt multitudo hūiditatis partim ab epate cōicati ſtomacho: ꝙ etiā ſui frigiditate diminuit calorē naturalē ſtomachi. ¶ Scḋa vero cā eſt paucitas caloris cōicati ſtomacho a mēbris circūſtantibus: quoꝝ iuuamento perficiꝭ ſtomachi digō. Sunt eñ muſculi vētris lōgitudinales ꝛ latitudinales pauce carnoſitatis. ꝛ mirach etiā eſt exile vel tenue pauce pinguedinis: et epar ei⁹ lꝫ ſit ad caliditatē ꝛ ſiccitatē lapſum: tñ qꝛ in eo multe aggreganꝭ humiditates per modū indigeſtionis ab hoc lapſu ꝓuenientis que attinēt nature flegmatis. Ideo ꝓpter hec oīa ſtomachus diminute digerit.

De cauſis vero ꝑ eſſentiale nocumentū ſtomachi digeſtionē diminuentibus. ¶ Prima ꝛ cōior eſt mala cōplexio frigida et humida ipſius ſtomachi cum multitudine humiditatum iam dictarū. ¶ Scḋa vero eſt multitudo vētoſitatū que in eius ſtomacho generanꝭ: que ſunt cā diminute digeſtionis inquietando ꝛ ſpargendo cibum qui debet in ſtomacho vnitus et congregatus permanere ſi debet conuenienter digeri.

De cauſis vero accidētaliter diminuentibus digeſtionē ſunt multitudo potus. ¶ Scḋa vero eſt multitudo cibi. ¶ Tertia vero frequēs ciboꝝ aſſumptio vt indigeſtū ſuperueniat indigeſto. ¶ Quarta cā eſt motus ꝑ exercitiū forte poſt cibi aſſumptionē. ¶ Quinta cā eſt freq̄ns et multus coitus. ¶ Sexta cā eſt frequens euacuatio per ventrē per fluxū ſanguinis ꝛ per euacuationes artificiales. ¶ Septima cauſa eſſe poteſt paucitas dormiēdi ꝛ multitudo vigilādi ſiue vigiliarū. ¶ Octaua cā aſſignari pōt ex parte ciboꝝ difficilis digeſtionis de quibus oibus in poſterū videbitur.

Inter quas oēs cās quinꝙ principaliter in hoc viro diminutā digeſtionē mihi videꝭ affluere. ſ. vna eſt eſſētialis ꝙ eſt diminuta calid[illegible] ſtomachi. ¶ Scḋa ex parte pauce cōicatio[illegible] ſtomachi a circūſtantib⁹ mēbris. ¶ Tertia vo [illegible] 4ª paulo añ dicte: ꝛ ſexta etiā videnꝭ in hoc v[illegible] efficere nocumentū iā predictū.

At vero [illegible] cauſa corruptionis digeſtio[illegible] in eo mihi videꝭ eſſe multitudo delegationis c[illegible]lerice materiei a kiſti fellis ad ſtomachū [illegible] qꝛ in hoc viro nō dubito eē amplitudinē cana[illegible] ra[illegible]ficatiua kiſti fellis per quē portaꝭ materia cholerica ad fundū ſtomachi: qḋ ꝑſuaderi pōt ex multis. ¶ Primo ꝓpter multitudinē materiei cholerice in ſtomacho eius qñꝙ percepte. ¶ Scḋo ꝓpter velocitatē incurſus ardoris i ſtomacho. Si eñ materia eſſet pauca ꝛ itrāſiret per anguſtam viā: nō ita cito ꝛ eque magnū efficeret nocumētu[illegible]. ¶ Itē tertio: qꝛ alie vie ſatis ample ꝯprehēdūtur in eo: ꝛ ꝓprie ſuper vētre. ¶ Scḋa vero cā corruptionis digeſtionis in ſtomacho ipſius pōt eſſe mala cōplexio calida epatis ipſius ſtomacho cōicata adhuc ſine materia cholerica. Sicut eñ vt in pluribus operationū diminutio ꝛ ablatio ꝓueniūt a frigiditate: ita ꝛ ipſaꝝ corruptio ꝓuenit a caliditate: vt ꝑma. 3. ꝛ 2° tegni colligendū. ¶ Tertia etiā cauſa corruptionis digeſtiue ſtomachi ꝛ ardoris in eo pōt eſſe materia ſalſa a capite defluens ad ſtomachū: ſicut in eo qñꝙ ꝯtingit. ¶ Quarta vero cā eſſe pōt ex parte ciboꝝ pluriū ꝙ in quorūdā hoīz ſtomachis corrūpi ꝯſueuerunt: vt pꝫ de ouis ꝛ ſimilibus. Et ad hāc cām corruptionis cōcurrere pñt plurime de cauſis ꝙ aſſignate ſunt in diminutiōe digōnis: ꝛ tu cōſidera illas. Uñ neceſſe eſt debētē curare talia accidētia ſm cano. cognoſcere cās illoꝝ ꝓductiuas.

¶ Sectionis ſecūde de cauſis doloꝝ renū. Cap. v.

Contingūt aūt in renib⁹ huius viri nobilis dolores ab interiori cā ꝓpter oppilatiōes in renib⁹ factas: ꝛ maxime in ꝑncipio potoꝝ vinidū. vñ quia ab eis aquoſitas humoralis nō euacuatur ꝯuenienter ꝛ ꝙcito opꝫ: immo retineꝭ circa partes renū ſimul cū materiebus ꝙ cū ea ꝯſueuerūt euacuari: accidit in eis dolor ꝓpter ſubitam alterationē ꝓuenientē a materiebus frigidis vel calidis. ¶ Aut eueniūt in his dolores: ꝓpterea qꝛ materie ibidē retēte vētoſanꝭ ꝛ faciūt ſolutionē ꝯtinuitatis ꝑ modū extēſiōis. ¶ Aūt iteꝝ tertio dolor in renibus ipſi⁹ euenire pōt: qꝛ materie flegmatice aut mixte cū cholera ꝛ flegmate ꝓpter oppilationes in renibus lōgo tpe ꝯſeruatas excoquanꝭ a forti caliditate. Uñ ex eis generanꝭ harene vel lapilli ꝙ retēti in colatorio pāniculo renū cauſe ſunt doloris vehemētis. Natura eñ tētat emittere harenulas vel lapillos illos: ꝛ nō eſt ei poſſibile niſi ꝑ vehementē extēſionē vel dilatationem poroꝝ colatoriū ꝙ nō pñt fieri abſꝙ vehementi dolore. Uñ in viro iſto ſepe eueniūt dolores a mala ꝯplexione frigida vel calida ſolutiōe ꝯtinuitatis iā ꝑdicte. ¶ Cognoſcuntur aūt dolores a mala ꝯplexiōe frigida ꝑ vrinarū albedinē ꝛ colorē aquoſum eaꝝ. ¶ Et cognoſcūtur oppilatiōes per ipſaꝝ tenuitatē vel ſubtilitatē: qm̄ vrine oppilationū ſunt tenues ꝛ clare. ¶ Et cognoſcunꝭ harenaꝝ ꝛ lapilloꝝ diuerſitates qm̄ harene rubee ad opacitatē tēdētes fiūt ex ſanguie aduſto flegmati cōmixto. et rubee clare vel citrine fiunt ex cholerica materia flegmatibus commixta: ſicut albe fiunt ex flegmate vehementi coctione in renibus putrefacto. ¶ Et ex ſignis que in eo comprehēdi dolores renum eius ſunt ab oppilationibus et ab harenulis a mala complexione calida prouenientes.

¶ Sectionis ſecunde declaratiuū complexionis calide et ſicce epatis ipſius. Cap. vi.

Complexionē epatis huius viri declinare ad ſiccitatē et caliditatē multa motiua declarant. ¶ Et ꝑmo quidē caliditatē eius declarat tactus: eo qꝛ tangendo totū corpus ꝛ ꝓprie hypocundriū dextrū percipiꝭ ibidē manifeſta caliditas. ¶ Secundo ꝟo declarat illud ſignū ab operationibus ſumptū: eo qꝛ totū corpus caleſit caliditate ſanguinis ꝛ ſpirit⁹ naturalis ab epate

toti cõicata. Apparet eñ in eo veſtigiũ caliditatis
intẽſe ꝓueniẽtis ab epate magis q̃ a corde. qm̃ ne
qꝫ aioſitas vel audacia nõ furor: neqꝫ pulſus ma-
gnus velox ⁊ frequẽs notabilr. Nõ etiã piloꝝ mul-
titudo ſuꝑ pectore neqꝫ alia ſigna cordis calefaciẽ
tia verificant̃ in eo. Igit̃ caliditatis augmẽtum in
hoc viro in totũ corpꝰ ꝓuenit magis ab epate q̃ a
corde. ¶ Amplius coloris rubicũditas vrine tinctu
ra notabilr ſuꝑfluitas indigõnis atteſtãtur calori
aucto epatis eiꝰ. ¶ Siccitatẽ vero epatis declarãt
paucitas carnis: ⁊ venaꝝ amplitudo nõ multa: ⁊ ſi
tis ⁊ oris amaritudo: ⁊ vrine tenues acute et tīcte:
et vniuerſalr totius corporis habitudo gracilis vl̃
macra. ¶ Preterea naturalẽ ſiccitatẽ ⁊ caliditatẽ
arguit frequẽs euẽtus egritudinũ cholericaꝝ ⁊ vi
giliaꝝ inſtãtia: niſi oppoſitũ ꝯtingat ꝓpter euapo
rationẽ multã a ſtomacho delatã capiti propter fle
gmata in eo ꝯgregata per viã indigõnis. Et plura
alia ſigna huic propoſito ꝯueniẽtius adducere poſ
ſem: niſi timerẽ lõgitudinẽ. ¶ Neqꝫ etiã deficit quin
in hoc viro frequenter multe humiditates in epate
ipſius ꝯgregent̃. Nã propter lapſum calidũ ⁊ ſiccũ
notabilr intẽſum per viã debilitatis epatis chilus
in multas partes aqueas ꝯuertit̃. Nõ eñ ꝯtẽplãti
exteriora difficile videt̃ ꝯcedere i eodẽ mẽbro duos
lapſus ꝯ̃rios: vel vnũ ⁊ eundẽ lapſuꝫ duoꝝ vel plu
rium ꝯ̃rioꝝ effectuũ productiuũ. A caliditate eniꝫ
et ſiccitate ipſius per ſe ꝓuenit macies. et extenua-
tio ⁊ ꝓuatio humiditatis: ⁊ ab eo per accidẽs debi-
litãdo digeſtiuã ꝓuenire põt humiditatis augmen
tum: ſicut in viro iſto de facto cõtingit. Epar enim
eius eſt lapſum ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ poſitiuã et
naturalẽ: vt ſupra oſtẽſuꝫ eſt. Et ad hũiditatẽ mul
tã infuſiuã per viã indigõnis etiã eſt permutatũ.

¶ Sectionis ſcðe inueſtigãs cauſas retẽtionis flu-
xus emorroidalis. Caꝑ. vij.

Icut ex his q̃ ex ore eius ⁊ aſtãtiũ ſibi fa-
miliariũ accepi. Iã alĩs vir iſte ſolitus eſt
hr̃e apertionẽ emorroidaꝝ periodicã: ita
q̃ꝺ q̃nqꝫ euacuatio ꝑ eas perdurabat a
ſpatio. xx. dieꝝ vſqꝫ ad vnũ mẽſem. A tꝑe
vero. v. vel. vj. annoꝝ citra iã eſt facta retẽtio eaꝝ. ⁊
nõ dubito q̃ magna cã grauitatis capitis ⁊ alioꝝ
accidentiũ eſt iſtaꝝ retẽtio. Sicut eñ per eaꝝ aper
tionẽ educit̃ ſanguis vel alie materie cũ eo ꝯmixte
que pñt grauare caput debilitãdo ſtomachũ: epar
et oĩa alia mẽbra: dũ retinent̃ põt corpꝰ ſecurari ab
euẽtu ꝑdictoꝝ accñtiũ: imo ⁊ de facto curari ab eis
ſi iã euenerit: ita nõ dubito eaꝝ retẽtionẽ in hoc vi-
ro maximã cãm fuiſſe ꝑdictoꝝ accñtiũ: ſiue q̃ maſ
ſa ſanguinea retẽta ꝑ modũ alterationis calefaciẽ-
do vel infrigidãdo grauauerit epar renes ⁊ ſtoma
chũ. Siue materie ꝑdicte retẽte cõprimẽdo mẽbra
nocuerint: ſiue materie ꝑdicte retẽte per modũ eua
porationis fecerint ſodã vẽtoſam vel vaporoſã: ⁊ tre
morẽ cordis: ⁊ alia iã ꝑdicta nocumẽta potuit in eo
fieri retẽtio emorroidarũ multis ex cãis. ¶ Et ꝑma
q̃dẽ cã põt eſſe debilitas ꝟtutis expulſiue. ¶ Scða
vero cã ex parte lapſus põt eſſe frigiditas ⁊ ſiccitas
ꝯ̃ctiua vel clauſiua venaꝝ. ¶ Tertia ꝟo cã põt eſſe
paucitas ſanguinis eius et groſſities eius remiſſa
ipſius hũiditate. ¶ Quarta cauſa põt eſſe diuerſio
ipſius ſanguinis ad ſuperiores partes propter do
lorẽ. ¶ Quĩta ⁊ vltima cã põt eſſe clauſura extremi-
tatũ q̃nqꝫ venaꝝ que diſſeminate reperiunt̃ in infe
riori parte inteſtini recti ſiue ſit clauſio a frigidita-
te ⁊ ſiccitate vel a renibus ſuꝑticãtibus: vel ab euẽ-
tu apoſtematum in inteſtino iã dicto. Vñ ꝓpter hãc
clauſionem neceſſe eſt materias ſuperioribus par-
tibus nocumentum efficere: vt iam dictum eſt.

¶ Sectionis ſcðe explicãs cauſas tremoris cordis
huius adoleſcentis ⁊c̃. Caꝑ. viij.

Onſiderãti diligẽter ex ꝑdictis facile
videbit̃ inuenire cãs motus tremuli
cordis. Põt eñ mala cõplexio hũida
et remiſſe calida cordis ipſius eſſe cã
tremoris. ſ. ipſius: ſiue per viã debili-
tatis virtutis motiue cordis hoc effi-
ciatur ſiue q̃ multa humiditas reddit cor incõſtãs
et fluidũ: ſiue ꝓpter debilitatẽ caloris multꝰ vapor
vel vẽtoſitas in corde generetur: ſicut in iſto iuuene
credo ꝯtingere: cũ credã cor eius fri. ⁊ hu. magis q̃
alia cõplexione cõplexionatũ. ¶ Põt iteꝝ ſcða cau-
ſa huius tremuli motus aſſignari ex parte colligã
tie mẽbroꝝ que in eo lapſa ſunt: vt ſtomachi epatis
et renũ ipſius: lꝫ veriſimilius ſit q̃ nocumentũ hoc
cordi venerit ꝓpter retẽtionẽ ſanguinis q̃ ſolitꝰ eſt
euacuari ꝑ emorroidales vias: ⁊ erit colligãtia per
tertiũ denotanda qm̃ vene hñt ad cor colligãtiam
mediãte epate a quo oriunt̃. Qualitercũqꝫ eñ ꝯtin
gat rõnabilius eſt ꝯcedere hũc tremulũ motũ cor-
dis per nocumẽtũ eſſentiale cordis: ⁊ etiã ꝑ colligã-
tiam q̃ per alteꝝ ipoꝝ tm̃. ¶ Et ex iſtis oĩbꝰ ꝯcludit̃
q̃ nõ leui ſollicitudine opꝫ attẽdi huic tremulo mo
tui cordis: cũ a multiplici cã ꝓueniat. Et iteꝝ q̃ eſt
egritudo vel accidẽs valde tremẽdũ: qm̃ ille qui hꝫ
tremorẽ cordis ſibi ꝯtinuũ cauere dꝫ ne ſubita inter
cipiat̃ morte. tertia ꝑmi. caplo de his q̃ ꝓnoſticant̃
egritudines. Et hec ſufficiãt ꝓ verificatiõe ꝑdictoꝝ
accidentiũ. 8. q̃ moleſtãt hũc nobilẽ virum ⁊c̃.

Sectio tertia

De regimine hoꝝ accñtiũ ꝯtinẽs duos articu-
los. Primus articulus ponit regimẽ ꝑ ꝯueniẽtẽ ad
miniſtrationẽ ſex reꝝ nõ naturaliũ. Scðs vero arti
culus per adminiſtrationẽ intentionũ ⁊ inſtrumẽto
rum medicinaliũ. Primus articulus cõtinet ſex ca-
pitula ſm̃ numerum ſex rerum non naturalium.

¶ De regimine aeris et ei annexorũ. Caꝑ. j.

Apitulũ ꝑmũ ponit regimẽ eius per
aerẽ ⁊ annexa. Si diligẽter cõſiderent̃
lapſus epatis huius viri ⁊ renũ ipſi-
us: ⁊ etiã dolor capitis prouenient a
cholera vitellina: vt ꝑmo caplo ſcðe
ſectionis viſum eſt. Apparet q̃ aer ⁊
oĩũ aliaꝝ reꝝ nõ naturaliũ applicatio fieri deberet
cum infrigidatione et humectatione eorum quod
etiam confirmatur ex etate eius: quia adoleſcẽs eſt
et ex habitudine eius quia ſatis macer. huiuſmo-
di autem macredo caliditatem ⁊ ſiccitatem arguit
magis quam frigiditatem et humiditatem: verum

qꝛ in eo inuenit̃ ſtomachi frigiditas et humiditas
et motus tremulus cordis a frigiditate ⁊ humidi-
tate ꝓueniẽs. Inuenitur ⁊ tertio in ipſo multarum
humiditatũ augmẽtum qḋ cõſecutum eſt remiſſio
nem caloris innati que ſucceſſit retẽtiõi euacuatio
nis cõſuete: vt ſupra viſum eſt penultimo caplo ſe
ctionis ſcḋe. Ideo ꝓpter hãc ſcḋam cõſiderationem
oporteret adminiſtrari res nõ naturales in calidi-
tate et ſiccitate eleuatas. In eo vero qꝛ tales auge
rent lapſum epatis et renum ⁊ dolorem capitis. et
ex altera frigida ⁊ humida augerẽt lapſum ſtoma
chi ⁊ cordis. Ideo neceſſarium eſt medium tenere:
ita vt adminiſtrentur calefaciẽtia ⁊ exiccãtia primi
gradus ⁊ remiſſe doſis. Talia eñ reſpectu calidi-
tatis ⁊ ſiccitatis epatis ⁊ renũ que inteſa eſt ꝑ pau
latinã adminiſtrationẽ erũt remiſſiua lapſus illoꝝ
mẽbroꝝ: ⁊ erũt cõtraria lapſui ſtomachi ⁊ cordis:
quare videntur ei cõuenientia. ❡ Igitur aer loci vel
habitationis eligatur ad lenẽ caliditatẽ eleuatus:
⁊ notabiliter ſiccior ꝙ̃ calidior. minime aũt frigid⁹
et humidus. ❡ Domus itaq; eius habeat aſpectũ
orientalẽ: ⁊ ſit camera tabulis decẽter munita a fla
tu venti et a curſibus aquarum vel a propinquita
te fontium elongata. Et ſi nõ eſſet in ea aer natura
liter talis: tũc ſepe in ea accẽdatur ignis cũ lignis
oliuarum lauri iuniperi abietis et ſimilium. ❡ Et
aer ipſius ſepe ſuffumigetur cũ ſandaraca colofo-
nia thure ligno aloes: aut cũ ſtorace calamita pro
prie: vel cum hoc cõpoſito. ℞. pulueris mẽthe: ſtora
cis calamite ligni alo. añ. ℥. ſſ. thuris colofonie lau-
dani añ. ℥. iij. fiat puluis groſſus de quo aſpergant̃
carbones igniti. et ſuffumigetur locus ſaltem trib⁹
vicibus in ſeptimana: cum quo puluere etiã ſuffu-
migentur infule ⁊ birreta que in capite tenet. Et at
tẽdat ꝙ caput eius cõueniẽter defendatur a frigo-
re cum birretis de grana ſuffultis pellibus agnoꝝ
⁊ varioꝝ et alioꝝ aialiũ notabiliter inferẽtium ca-
lorem ⁊ augmẽtantium ipſum in capite.

❡ Particule prime ſectionis tertie de adminiſtra-
tione ſomni ⁊ vigilie. Cap̃. ij.

DOrmitio in viro iſto nõ dꝫ eſſe breuis: im
mo longior ꝙ̃ cõſueuerit anteꝙ̃ egrota-
[illegible] predictis diſpõnibus: eo qꝛ ꝑ talem
[illegible] orabitur digõ taꝫ cibi ꝙ̃ humoꝝ in
[illegible] cho ⁊ in capite ꝓpter meliorem ap
plicatiõẽ [illegible] ad digeſtibile q̃ fit i ſomno: qm̃
ipſe eſt cã red[illegible] ↄgregatiõis ſpirituũ ad interius
Mẽſura [illegible] nõ ſit in eo minor ꝙ̃ ſeptem
horaꝝ: ⁊ eſt ei [illegible] lunare ad octo ho. ꝙ̃ ad ſex.

Si autez [illegible]geret ꝙ in eo accideret vi
gi[illegible]a ꝓpter lationẽ materierũ
et vapoꝝ calidoꝝ vt ſupra viſum eſt: tũc ꝓuideat̃
eidẽ cũ altero iſtoꝝ triũ remedioꝝ. ❡ Primuꝫ ꝙ in
cibis eius qñq; coquãtur grana papaueris albi: ⁊
ſimul cũ cibo comedãtur. ❡ 2ᵐ ꝟo eſt: ꝙ qñq; come
dat lactucas elixas cũ aliis cibis. ❡ 3ᵐ eſt ꝙ añ ce-
nam ꝑ vnã horã faciat ablutionẽ pedũ et crurium
vſq; ad inguina ⁊ manuũ ⁊ brachiorũ ⁊ faciei cum
calida aqua huius decoctionis. ℞. florũ ſalicis vel
florũ viol. roſarũ nenufaris ⁊ folioꝝ lactuce ⁊ ſola-
tri añ. M. ſſ. aſſari. M. j. camo. M. ſſ. coquãtur oĩa in
ſitula vna aque vſq; ad cõſumptionẽ tertie partis.

Si autem in eo qñq; ſuperflueret ſomn⁹
tũc ꝓuideatur ei triplici re-
medio. ❡ Primum ꝙ fiant ſibi fricationes a ſpatu
lis vſq; ad nates: ⁊ pedes ⁊ brachia vſq; ad man⁹
cum pannis calidis cutem rubificãtibus ad infe-
riora trahẽdo. ❡ Secũdum eſt: vt abluatur caput
eius cum lixiuio ſatis acuto: ⁊ ſapone albo: ⁊ diligẽ
ter exiccetur. ❡ Tertium remedium eſt: vt accipiat
in mane. ℨ. j. tyriace antique cum. ℥. j. aque roriſma
rini calefacte: ⁊ tardetur cib⁹ horis quinq;: dormiat
itaq; elapſa hora cum dimidia poſt cibũ capite no
tabiliter eleuato ſup dextro latere ꝓma dormitione
deide reuoluat ſe ad ſiniſtrã ptẽ dormitiõe ſecũda.

❡ De motu et quiete.

NIſi eſſet tremul⁹ mot⁹ huius viri videret̃
ꝙ exercitium paulo forti⁹ mediocri huic
viro cõueniẽs eſſet argumẽto ſumpto a
nocumẽto capitis ſtomachi epatis renũ
et alioꝝ oium accñtiũ ⁊ a materiali cau
ſa ipſoꝝ: eo ꝙ per exercitiũ tale qualis eſſet motus
progreſſiuus: et equitatio ſuper gradario equo eẽt
ſibi cõueniẽs: qm̃ per talia exercitia cõſumeretur:
aut ſaltem minoraretur materia illoꝝ accñtiũ: ⁊ di
uerteretur ad vias expulſionis velut ad poros ad
viam vrine vel ventris aut ſputa et ſimilium. Verũ
qꝛ ꝓpter motum vel exercitiuꝫ materie ꝑonũtur in
fluxu: ⁊ mote cõiter fluunt vel expellũtur ad debi-
lia membra. ❡ Ideo dubitãdum eſt: ne ꝓpter motũ
vel exercitium materie per modum fluxus vel eua-
porationis tremorem cordis adaugeãt: qḋ quideꝫ
facile põt experiri hic adoleſcens in ſeipſo. eo quia
poſt exercitium forte augmẽtatur ille tremor cor-
dis: ⁊ fit leſiuus magis. Ita ꝙ diligẽter attendat
ꝙ ab omni exercitio forti omnino abſtineat: ⁊ pro-
prie ab equitãdo equũ incõueniẽtis inceſſus: ⁊ vehe
menter agitati. Item caueat. ab omni exercitio et
proprie poſt comeſtionem facto ſicut enim motus
ante comeſtionẽ eſt ſanitatis cõſeruatiuus: ita poſt
cõeſtionẽ egritudinũ inuenit̃ gñatiu⁹. 4° Auicẽ.
2°. caplo. In ſũma igit̃ cõueniẽti⁹ eſt huic viro ad
plurimum quietare ⁊ raro ⁊ parum exercitari.

❡ De inanitione et repletione.

QUoniam accidẽtia octo predicta omnia
prouenit ex plenitudine totius cor-po
ris et mẽbrorũ que leſa ſunt. Ideo appa
ret repletionem omnẽ cuitãdã: cũ et qm̃
materiales repletiones augentur in cor
pore ꝓpter multã ciborũ et potuũ aſſumptioneꝫ: ⁊
inordinatũ modũ vſus eorũ. Ideo vir iſte a ciborũ
⁊ potuũ repletione oĩno ſibi cauere debet. Quantũ
cũ ꝙ enim cibi exiſtãt cibales: tñ multitudo eoꝝ du
pliciter nocere põt. aut eñ augẽt mãs quãtitatiue
vel qꝛ ꝓpter eoꝝ multitudinẽ calor naturalis per
modũ fere ſuffocationis minuitur ⁊ augent̃ mate-
rie per viam indigeſtionis genite.

Igitur in cibis ⁊ potib⁹ ſint regule tales ob
ſeruande. ❡ Prima ꝙ nunꝙ̃ come-
dat niſi verũ et naturalẽ appetitũ euenuiſſe ꝑcepit.

¶Scḋa regula ꝙ ſtatim cito talis appetitus euenerit cibari debet. ¶Tertia ꝙ in cibatione leuiora ꝑponantur groſſis: ib⁹: quoꝝ notitia vltimo capl'o hui⁹ articuli haberi poterit. ¶Quarta regula ꝙ menſura ciboꝝ ⁊ potuũ cõueniẽs ſit ꝑ quã ois grauitas tẽſio ⁊ fluctuatio a ſtomacho excludãtur. ¶Quinta regula ꝙ nunq̄ accipiat cibum neq̄ potum: niſi cum ſenſerit preaſſumptum cibũ a ſtomacho deſcẽdiſſe. ¶Sexta regula ꝙ nũq̄ cibetur cũ preſentia abominationis faſtidij acredinis vel nauſee que in ſtomacho percipiatur. Cum autem neutrum iſtoꝝ adfuerit illico cibari debet.

¶De paſſionibus anime.

Paſſionum anime cõtriſtãtium ⁊ mentez et corpus anguſtiare faciẽtium omnis applicatio euitari dꝫ: qm̃ ſpũs aut ſuffocatus detinet̃ ⁊ coartatur in iſtis: aut ꝑ cõtinuum ⁊ repẽtinũ motum reſoluitur ⁊ cõſumitur: au qꝛ motu ſpiritus magno inordinato ad diuerſas differẽtias poſitionis materie nunc de intus ad extra. aliqñ vo ecõtra diſtrahunt: q̄re ſepe ⁊ magna corruptiõe corrũpuntur. Siſr etiam paſſiones aie per quas in motu vehemẽtiori ponũtur ſpiritus ⁊ humorales materie euitari debent: velut ira vehemẽs furor ⁊ cõſimilia accidẽtia: ꝓpter cauſas allegatas: ⁊ maxime: qꝛ propter tales vehemẽs ſit motus in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹. Unde augmẽtatur neceſſario mot⁹ tremulus ꝑexiſtẽs et fixus. Si eñ iracũdia magna in hoĩe ſano nullum habẽte cordis motũ preter naturalẽ: talia eñ euenire poſſunt vt ſenſus oſtẽdit: quãto fortꝰ talia cõtingere poſſunt in his q̄ iam leſi ſunt ⁊ egrotantes: quare oĩa euitãda ſunt ꝑpter vehemẽtẽ corporis agitationẽ quã efficiũt. Ipſa eñ exterminãt et mutant corpus ab ea q̄ eſt ſm naturã cõſiſtẽtia. tertio tegni.

¶De cibo ⁊ potu.

Conformiter predict s ſermonẽ faciẽdo de regimine huius viri per adminiſtrationem ciboꝝ ⁊ potuum. Apparet ꝙ regimẽ eius ꝑ cibos ꝑꝑrie cibales dictos cõueniẽter fieri deberet. Tales eñ cibi inq̄ntum operãtur ꝑcipue a materia nõ augerẽt ſalpſum totius nec partis alicuius. Uerum qꝛ raro et pauci tales inueniũtur cibi ⁊ potus: qm̃ nutrĩẽtia quibus hũanus actus veſcitur plurimũ ſunt operãtia a qualitate ⁊ a materia ſimul. Ideo de talium ciboꝝ applicatione dicẽdum: ꝙ oẽs tales cibi ⁊ potus huic viro ſunt cõueniẽtes qui ſunt a materia operantes ⁊ hñt qualitates remiſſas vt caliditatem frigiditatẽ hũiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ: ⁊ ꝙ inter reliquos cõueniẽtiores erſit ei oẽs qui nõ trãſcẽdũt qualitates primi gradus aut prime mãſionis ſcḋi gradus Et ſi cibi tales raro inueniantur aut pauci: ſic opꝫ alterũ cõfrãgere cũ altero: vt fridũ cũ calido: ſicut lactucã cõmiſcerem⁹. coquẽdo ⁊ infũdẽdo pulueriʒãdo cũ carnib⁹ pulloꝝ. colũboꝝ vel ſiliũm: ⁊ cinamomũ vel aliud aroma. cõmiſcere cũ acrib⁹ vel acetoſis cibarus. ⁊ ſic de alijs. In diſcurrẽdo aũt facile ꝑ ſpẽs ꝑdictoꝝ eligat ab eo panis de vera ſimula vel polline farine fact⁹ parũ fermẽti recipiẽs plus ꝙ cõis panis ⁊ parũ ſalis etiã. Et ſit bene coctus non azimus ⁊ aduſtus: nec fact⁹ ex frumẽto ex locis malis collecto ⁊ tẽte ſua duoꝝ dierũ vel triũ ad plus terminũ nõ trãſcẽdẽs. ¶De carnib⁹ aũt de quadrupedibus vituli lactãtes ⁊ capreti iuuenis ⁊ caſtrati iuuẽculi bene pinguis. ⁊ aliqñ iuuenũ porcelloꝝum domeſticoꝝ carnes: ⁊ ꝑꝑrie ptes eoꝝ nõ valde pingues: qm̃ inter alias nutribiliſſime ſunt. 11° terapẽtice capl'o ꝑmo. Carnes etiã agnine: ⁊ ꝑꝑrie cũ fuerint de aiali bñ nutrito nõ trãſcẽdẽte annũ etiã laudabiles ſunt ei. Nec timeat̃ de hũiditate eoꝝ: qm̃ ea ſunt boni nutrimẽti ⁊ velocis digõnis. ¶De quadrupedib⁹ vo ſilueſtribus laudabiles ſunt carnes capꝛioloꝝ. Ipſe eñ iter ſilueſtres carnes meliores exiſtũt: ⁊ ſanguis ex eis genit⁹ paucas hꝫ ſupfluitates. 3° Almãſ. 32° capl'o. Caro eñ lepoꝛis cõueniẽs ꝑe pot ꝑpter augmẽtũ ſiccitatis q̄ aduerſatur multiplicationi flegmatis: ⁊ ꝑꝑrie qñ cõditur cũ cinamomo croco ⁊ ſimilibus: ⁊ cõdit̃ etiã cõueniẽter cũ pinguedine remouẽte ꝑparationẽ ei⁹ ad gñationem ſanguinis melĩ. ¶Caro aũt iuuenis porci ſilueſtris cõueniẽs eſt ei. qm̃ augmẽtũ hũiditatis ei⁹ refrãgit̃ ab exercitio vehemẽti quo venat̃ cibũ ſuum: qui plurimũ eſt ex glãdib⁹ nucib⁹: ⁊ radicũ olerum caliditate ꝑticipãtiũ. ¶Etiã eidẽ cõuenire pñt ceruorũ carnes ꝑpter elõgationẽ earũ ob exceſſus humiditatis: ⁊ ꝑꝑrie cũ fuerint aialiũ iuuenũ: quoꝛũ carnes facilis digõnis exiſtũt ꝑpter augmẽtũ hũiditatis inuẽte i etate pueritie vl' patria coꝝ. ¶Carnes etiã cuniculoꝝ ⁊ ꝑꝑrie nõ nutritoꝝ i carcerib⁹ ſed in rurib⁹ degẽtiũ eidẽ cõuenire pñt. ¶De carnibus aũt volatiliũ: ⁊ ꝑꝑrie domeſticoꝝ: laudabiles ſunt pulli nõ multũ parui: imo bene adulti ⁊ capones etiã ⁊ galline ꝑꝑrie. Caro nãq̄ gallinarũ eſt oĩ alia carne melior. 24° cõtinẽtis cap° 97°. Laudabiles etiã ſunt nobis carnes colũboꝝ iuuenũ cõpletas pẽnas hñtium. Pulli eñ colũboꝝ dãtur in cibo illius cui⁹ corp⁹ euacuatũ eſt ſanguine: aut in frigidatũ ex lõgo morbo. 24° cõtinẽtis ꝑallegato c°. ¶Carnes etiã iuuenũ pauonũ vtiles ſunt cum bene digerũtur. ¶Anſerũ vo ⁊ anatum vſus nõ ſit vobis niſi valde raro. Caro eñ anatũ hꝫ ſupfluitates ⁊ faſtidiũ mltũ facit. 3° Almãſ. c° 29°. ¶Carnib⁹ vo ſylueſtriũ aialiũ volatiliũ: vt ꝑdicũ faſianoꝝ coturnicis ⁊ frãcolini. ¶Siſr et carnes minutarũ auiũ in dumetis degẽtiũ: vt ficedule meruli turdi cardelli ⁊ ſibi ſiliũ. ¶Uolatiliũ vo ſylueſtriũ et ꝑꝑrie qñ nutriũtur in ſtagnis ⁊ paludib⁹ nõ ſit vobis vſus. ¶De plãtis vo vtiles ſunt vobis oẽs plãte calide decoquẽdo cibaria cũ eis ⁊ cõdiẽdo: ⁊ ꝑꝑrie cũ ex eis parũ accipit̃: vt ſũt feniculũ petroſelapiũ mẽtha ſaluia roſmarinũ ſerpiliũ ⁊ ſilia: ⁊ ꝑꝑrie qñ coquunt̃ cũ fridis: vt refrãgãt ⁊ refrãgãtur ab eis: ſicut ſunt ſpinachia bleta lactuca endiuia cucurbita ⁊ ſibi ſilia. ¶De granis vo vtile eſt vobis ordeũ ⁊ cõdimẽta ex eo facta ⁊ riſũ cũ multo lacte amigdalarũ factũ. et far etiã ſilr preparatũ. ⁊ cicerũ. ⁊ al. ⁊ pãnicũ etiã cũ lacte amigdalarũ ꝑparaçvel aialiũ. Nobilia vo fabe faſeoli ⁊ dorelle dimittãtur. ¶Ex radicib⁹ vo laudantur vobis ſparagi lo

caſte:rāpunculi:ꝛ napi:ꝛ baucie:ꝗ carotte. Rapis etiam vti poteſtis ꝛ ꝓpꝛie in igne coctis vel cū brodijs pinguibus. Alie autem radices: velut alleum cepe porrum ꝛ bulb⁹ dimittant̃. Raphano etiā non vtamini niſi raro. ¶ Lactis ṽo et ꝓpꝛie coagulati vſus nō eſt vobis laudabilis ꝓpter caput ꝛ ſtomachū ꝑncipaliť. Cibaria ṽo cū eo cocta ꝛ ꝑparata nō ſunt vituperanda. Poteſtis aūt vti caſeo nō multū molli nec tenero:ſed aliqualiter frangibili. Butyrū etiā in veſtro vſu nō placet mihi. ¶ Oleū ṽo recēs oliuaꝝ in cibarijs oībus cōueniēs eſt vobis:lꝫ ꝑ aliquātū tpe vſqꝫ ad duos vel tres annos. In vſu ṽo magis placeret mihi oleū amigdalaꝝ dulciū. Aromatū ṽo vſus. vt zinzi. piperis cinamomi gariofi. galange:ꝛ ſimilium multū calidoꝝ non eſt conueniēs:ſed croci vſus in oī cibario vobis ꝯueniens:et ſilr macis qđ tēperatum eſt capitale cordiale ꝛ ſtomachale. ¶ De ſallaticijs ṽo laudātur vobis cappares. Itē extremitates lupuloꝝ ꝛ cicorea buglos. endiuia ſcariola creſſones fontales ꝛ locuſte:vt ſupra dictū eſt. Portulaca ṽo ꝛ lactuca nō comedant̃ ſimplicia niſi cōmixta cū herbis calidis ſupra tactis. Lactuca enim cū hoc ꝙ multa ſui frigiditate ſtupefaciēteꝫ oppilat ꝛ viſui nocet. mult⁹ eñ vſus eius obtenebrat viſum:vt ſcđo canone. in ꝓpꝛio capitulo. alij laudāt vſum eius qꝛ temperata. Et rutha etiā:qꝛ corrūpit ſanguinē:ideo dimittenda eſt. Et ſimiliter portulaca:qꝛ eſt difficilis digeſtionis. ¶ De ſuccis ṽo qbus cōdiunt̃ ſapores: laudabilis eſt ſuccus arāncioꝝ et limonū nō valde ſalitoꝝ granatoꝝ et agreſta nō multi ſalis:et acetum mediocris acuitatis. Et vinū coctū et ꝓpꝛie cū aptius refrangētibus ipm ab aptitudine oppilationis quā hꝫ. Succus vero citri nō eſt vobis vtilis niſi tempore magni eſtus. ¶ De cōditis ṽo placēt mihi pinee napi ꝯditi et oliue nō multū ſalite. ꝛ citrū cōditum ꝛ cucurbite ꝛ mirobalani kebuli ꝛ xilobalſamū cōditu. zinzibere ṽo condito nō vtamini frequenter: ꝛ paruꝫ aſſumendū eſt de eo. Citonia aūt ꝯdita nō p[illegible]t mihi:niſi poſt cibū ꝛ in pauca quantitate. Carotte aūt ꝛ napi conditi ꝛ pira cōdita poſt cibuꝫ omno laudabilia ſunt. ¶ De confectionibus ṽo placent [illegible] pinee ꝯfecte amigdale. ſed pincarū vſus debet [illegible] infundant̃ in aquam calidaꝫ vbi ſtent ꝑ vnā [illegible]alē renouādo eā bis. ¶ Fiſtici autem ꝯditi [illegible]nt iuuamēti ad oēs fere diſpoſitiones veſtras. [illegible] coriandrū poſt cibū etiaꝫ ꝯueniret vobis. ¶ [illegible]e ṽo ꝯdite ꝛ ꝓpꝛie cū fuerint depillate bene [illegible]refacte mirabilis laudis exiſtūt vobis:eo qꝛ co[illegible] cerebro intātum vt augmētum efficiant in eo:ꝛ ſunt ſtomachales ꝛ mirabilis laudis dignificantur ad epar. ¶ Cinamomū etiaꝫ cum zuccaro ꝯfectum ꝛ cucurbita confecta et citrū ꝛ ꝓpꝛie cū zuccaro albo laudabilia ſunt vobis. Cōfectio ṽo de oleo amigdal̃. dul. cum zuccaro ꝛ amilo facta:quā multi italici vocant marzapan:nō eſt vo[illegible] laudabil̃:eo qꝛ remollit et nauſeat ſtomachū lꝫ reſta[illegible]rationem efficiat corporibus extenuatis. ¶ De confectionibus vero q̃ intentioni medicinali ſubſeruiunt magis ꝙ cibali erit inferius ſermo. vbi

cuiuſcūqꝫ predictoꝝ accidentium particulare regimen conſcribetur. hec de cibis ita ſufficiant. ¶ Potus autem eius exiſtat vinum album vel clarū colore ceraſoleū nolatū:vt nullo mō nigrū valde:ſubſtantia vero ſit tenue a fumoſitatib⁹ limoſis ꝛ terreis partibus denudatuꝫ odore ſuaue: bñ aromaticū:ſed ſapore nō valde:ſꝫ leuiter dulce:aut ad leuē ponticitatē inclinatū. Poſtea ṽo ſatis fumoſum magis ꝙ aquoſuꝫ. Et ſi tale haberi non poterit, bibatur purum:ꝛ nullo modo aque commixtum. Si autem inueniretur vinum fumoſum ꝛ ab his conditionibus elongatum:tūc frangat̃ cum aqua laudabili ciſterne. aut ſaltem cum aqua puteali vel fluuiali precoctis ꝛ deſiccatis. Et ſi cum ꝑdicta aqua tempore hyemis coqueretur quantitas duoꝝ granorum frumenti laudabile foret cuꝫ predictis aqs coquere. ℈.ß. de ſeminibus cicoree in qualibet flaſcha. ¶ Mellis vero vſus: vel zuccari in decoctionib⁹ aquarum potabilium nō eſt mihi dilectus multum lꝫ zuccarum in cibarijs laudabile ſit. non in multo tñ vſu. mel autem nequaꝙ mihi placet in eis. Hec in ſumma de ſectione ſecunda ſufficiant.

Pars ſcđa ſectionis tertie de cura accidētiū ſupius poſitorum:que diuidit̃ in octo capitula ſm numerum illoꝝ. octo accidentium.

¶ De cura ſode piodice hūc viꝝ moleſtātis. Cap. j.

Quoniam igitur primum accidens erat ſoda periodica affligens ipm a colā vitellina ꝓueniens. Ideo canon curatiōis ipſius ſicut ꝗ alioꝝ accidentium ſingilľ eſt ponendus. ¶ Itaqꝫ:cum acciderit dolor ille cū venaꝝ tēpoꝝ:ꝛ faciei extenſione: ꝛ plenitudine cū rubicūditate coloris ad citrinitatē inclinati cū pulſatione:ꝛ aliquāta pūctione ꝛ caliditate ꝑceptis in capite:ꝛ pulſus magnus ꝛ velox apparuerit. ꝛ vrina groſſa in tinctura notabiliť eleuata fuerit:ſtatim flomet̃ eiuſdē cephalica lateris in manu:ꝛ educant̃ ſanguinis. ℥. iij. vľ quatuor:ꝑmiſſa tñ vētris lenitione ꝯgrua naturaliter aut artificialiť adminiſtrata. ¶ Scđm ṽo remediū eſt vt poſt flobothomiā die immediate ſequēti vēter eius ſoluatur cū hoc medicamine. ℞. caſſie nuꝑ de cāna extracte cū aqua lupuloꝝ. ℥. j. reubarbari:agarici electorū. ʒ. j. ſpice nardi. ℥ ℥. añ. gra. iiij. ſalis gēme. ℈. ſ. accipiatur cuꝫ. ℥. ij. aque lupuloꝝ calefacte. ꝛ tardetur cib⁹ ꝑ horas ſex ꝑmittēdo aſſumptionē brodij pulli macrioris cū zuccaro calefacti poſt horas quatuor. ¶ Tertiū inſtrm̃ eſt: vt mane imediate ſequenti accipiatur hoc digeſtiuum calidū: ꝛ tardet cibū poſt ipm ſaltē ꝑ horas tres. ℞. ſyrupi de nenufare:ſyrupi de endiuia añ. ʒ. vj. aque ſaluie: aq̃ bethonice añ. ℥. j. aque cuſcute boni ponderis. ℥. j. miſce:ꝛ cōtinuet ipm diebus decē. ¶ Quartum ṽo ſingulare remediū eſt vt frons ꝛ tēpora eius in ſero ꝛ mane diligenter liniantur hoc linimēto expertiſſimo. ℞. terre ſigillate. ʒ. viij. tucie ꝑparate. ʒ. ij. acatie. ʒ. vj. pul̃. corticis papauerꝭ. ʒ. v. ſumac. ℥. j. ſcamonee croci. añ. ℈. iiij. vitellos ouorum numero. iij. ꝛ aq̃ roſaꝝ. ℥. j. puluerizent̃ hec oīa ꝑ ſe:et longa ꝯtritione inſpiſſando ipſa cuꝫ puluere aīmli ad ſufficiētiā.

¶ Quītū remediū eſt ſingulare: vt in ſero qñ vadit ad lectū pulverizet caput eius p̄ inceſſurā cōmiſſure ſagittalis uſq; ad ſummitatē capitis cū hoc pulvere iter capillos proiecto ad quātitatē quatuor granorū ordei. ℞. pulveris florū camomille. ʒ.j.ß. croci. ℈.ß. ligni al. ℈.ij. corticis mādragore. gra.v. ſe. plātaginis: ſumach: acatie ana. ℈.ij. & commiſceātur. ¶ Sextū remediū eſt. q̄ ſemp ante cibationē accipiat cliſtere ſm hanc formā. ℞. aque decoctionis viol. malvarū ſicce lib.j. olei viol. ℥.iij. electuarij de pſilio ℥.j. ſalis gēme. ʒ.j. miſce & accipiatur ſemel i die hora maioris alleviationis. ¶ Septimum remedium iterū eſt. q̄ ſemp ante cibationē oēm fiat extremitatum fricatio trahendo verſus inferius. Cum enim cibas habentem dolorem capitis frica ei extrema. prima tertij tractatu primo: in fine. ¶ Octauum remedium eſt. vt poſtq̄ acceperit digeſtiuum iterum revertatur ad accipiendum ſolutiuū ſupradictū minorando vel ſubduplando caſſiam cum alijs cōditionibus ibidem tactis.

¶ De cura ablationis odoratus. Cap.ij.

In cura aūt ſecundi accidētis. ſ. ablationis olfatus cōtēplandū eſt. Si enī nocumentū hoc pvenerit a debilitate virtutis aīalis in cerebro que contracta fuerit a principijs generationis vel poſt illa. & fuerit hoc nocumentū fixum coniunctū paucitati ſpirituum aīalium aut indiſpoſitioni eorū propter cruditatem & groſſitudinē eorū. Et adhuc etiā q̄ hec duo coniuncta fuerint cū nocumēto partis organice ſervientis ad operationem que eſt cerebrum: et carūcule mamillares. patet ſi hec nocumenta ꝯfirmata fuerint: nō recipient curationē: & ſi recipe poſſent illud fieri non poſſet niſi cum magna difficultate & prolixitate temporis. Quō eñ poſſunt ſaluari operationum integritates & reduci: qñ ſimul nocumētū concernit virtutē organa et inſtrā. Et ſi forte qđ hoc eſt qđ a ſapientibus ſcribit q̄ odoratus ablatio ꝯfirmata nō recipit curā. confirmatio aūt nulla pōt eſſe fortior q̄ꝫ ex parte nocumenti virtutis inſtrumēti & organi pvenientis cum tpis plixitate.

Propter quod intentio in cura talis ablationis olfatus eē dꝫ. primo ad vigorandū virtutē. Scđo ad reſtaurandū ſpiritus: & cerebrū qđ eſt organicum p̄ncipium huius operationis. ¶ Et primum q̄dem completur cū cibis velocis digeſtionis: & boni nutrimēti appropriatis capiti: velut ſunt aqua carnis vitelli ouorum: cerebella et teſticuli gallorum: et vinum album ſubtile mediocris fumoſitatis: et carnes pullorum columborum et carnes pullorum: et caro perdicum: et faſianorū et lactentis vituli: et oua ſorbilia: et proprie cum vino albo ſubtili cocta et cōquaſſata. Cibaria oīa cocta cum andracocha: ſaluia: maiorana: bethonica & roſemarino: et cerebrum leporis qđ habet in hoc proprietatem: & auclane comeſte: que in cerebro augmentum faciūt: & omnia ſimilia iſtis. ¶ Ea vo que ventriculos cerebri: & poros carūcularū mamillarū & venas: & arterias eorū expurgatas detinēt: ſūt p̄dicta oīa. ¶ Et de medicinalibus magis ſunt ambra roſmarinus: cinamomū: gariof. lignum al. & nigella: q̄ diu odorata oēs oppilatiōes cerebri apiūt & rutha etiam & p̄prie ſicca: & camedreos: & camepitheos calamētū: & origanū: et ſternutatio facta cū iſpiratōe ligni aloes: piperis al. & ſtaſiſagrie. ¶ De numero p̄dictorū eſt gargariſma factū cū hac decoctione apiente oppillatiōes cerebri oēs. ℞. radicū ſcordeon caſtorei ſerapini ana. ʒ.ß. coſti dul. ſtaſiſagrie: ligni al. piretri origani. añ. ℈.ij. corticis agarici. ʒ.ij. liquiritie: aniſi: peucedani: collo q̄ntide. ana. ℈.ij. ſalis indi. gra.j. coquātur omnia mediocriter contuſa in lib.ij. aque uſq; ad conſumptionem tertie partis deinde colentur: & fortiter exprimantur. Cum ergo hac colatura calefacta fiat omni mane in medijs tertijs gargariſma quatuor vicibus: et iterū ante cenam per horā vnā continuādo ipm per integrā ſeptimanā. ¶ Deſcriptio odoramenti bona ad illud eſt. ℞. nigelle torrefacte prius tñ in aceto infuſe. ℥.j. caſtorei: nucis muſcate. añ. ʒ.j.ß. been al. & ru. galange: piperis al. origani calamenti. añ. ℈.ij. coſti ſerapini: ruthe: ſe. baſiliconis. ana. ℥.j. pulverizētur omnia per ſe: & ligentur in ſindone retorta. & ſepe odorentur. Et conferunt hec omnia nocumēto odoratus a mala cōplexiōe frigida materiali cum oppilationibus: vel ſine eis eveniente.

Si aūt in odoratu ꝯtingeret nocumentum ex parte narīū p̄ quas fit attractio & delatio ſpērum odorabiliū: vel aeris habentis in potētia ſpēm odorabilē. tunc neceſſe eſt: q̄ aut in p̄dictis partibus ſit oppilatio: aut apoſtema: aut caro addita: aut cruſta: aut vlc⁹: aut excoriatio. Si autem in odoratu nocumentum ꝯtingat propter oppilationem: tunc aut erit hec oppillatio a natura cōtracta: aut adventitia. Si aūt eſſet primo mō ꝯtinuē ta ſicut contingit in multis melancholicis: aut multū frigidis corporib⁹: tunc ipſi⁹ curatio perfici pōt in his q̄ pauloante dicta ſunt apientia oppillationes cerebri. Et iterū fieri pōt huic oppillationis cā: aut a frigiditate pura: vel ſimul cum materia pvenientis: tūc curatio fieri debet cū iſtis q̄nq; inſtrīs quorum primū eſt deſcriptio huius ſyrupi. ℞. pulegij cardamomi ma. & mi. granorū paradiſi: bethonice: yſopi: ſticados: gūmi arabici añ. ʒ.j. florū nenufaris & violarū. añ. ʒ.ß. maiorane: florum roriſmarini: acori: peucedani: calami aromatici. añ. ʒ.j.ß. ſe. peonie excorticatorū: ligni aloes. añ. ʒ.vj. galāge cinamomi: nucis muſcate. añ. ℈.ij. ambre muſci añ. gra.ij. hec oīa bulliant in lib.x. aque in q̄b⁹ ſteterint infuſa p̄ dies duos: & coquant̄ uſq; ad medietatē: deinde cū vehementi expiſſione colent̄: huic itaq; colature addant̄ aceti ſquillitici. ℥.iiij. mellis diſpumanti: & zuccari al. ana. lib.ß. inſimul lēto igne coquant̄ uſq; ad ꝯvenientē inſpiſſationē aromatizando eadē cū muſci & ambre añ. ℈.j. de hoc itaq; ſyrupo decē diebus ꝯtinuis i aurora exhibeant̄. ℥.ij. cū aque roriſmarini & ſaluie. añ. ℥.j.ß. calefactis & tardet̄ poſt ipꝫ cib⁹ ſaltē horis quatuor. ¶ Scđm remediū eſt: q̄ vndecimo ſequenti die mane ſoluat̄ vēter cū hoc cōpoſito. ℞. pillularū cochiarū. ℈.j. pil. ſtomaticharū alkidi. ℈.ij.ß. reformentur pil-

lule. viij. cū aqua maiorane: vel roriſmarini: ⁊ ſunt
valde ſolēnes: q: pillule ſtomatiche alkindi cū ſua
euacuatione ſenſus omnes ⁊ eorum organa con-
fortant. ¶ Tertiū remedium ſingulare cui nullū
inueni par in apiēdo oppilationes cerebri anterio-
ris et colatorij eius eſt hoc. ℞. nigelle tribus dieb⁹
in aceto acutiſſimo infuſe ⁊ exiccate. ʒ. ij. agarici ele
cti. ligni aloes. caſtorei oppoponacis. añ. ℈. iiij. lau
dani puriſſimi. ʒ. ij. puluerizētur oia: ⁊ infundātur
in. ℥. iij. ſuc. maiorane. aut ſaltem aque ſublimatio
nis eius. ita q ſub radijs ſolis: vel ad ignem exiccē
tur. Ex hac igitur maſſa accipiatur. ʒ. j. ⁊ miſceatur
cum ℥. [illegible]. aque ſublimationis maiorane: ⁊ ore pri⁹
impleto aqua traijciat leuiter per nares. hec mixtio
ter vel quater p ſingulam noctem cū viciſſitudine
et interpolatione aliquāta facta. videbis eñ mira-
bile de ipſo. ¶ Quartum inſtrumētum eſt vt ſero ⁊
mane aliqñ nares liniantur cum hoc linimēto. ℞.
olei philoſophoꝝ. ℥. ß. ambre ℥. ij. cōterātur ſimul ⁊
cum pēna liniātur nares de hoc tepido. ¶ Quintū
cōpoſitum: qđ cōtinuatum nō eſt minoris efficacie
eſt hoc. ℞. radicis brio[illegible]ie ligni al. granoꝝ paradiſi
añ. ʒ. j. maiorane. gariofil. añ. ʒ. ij. caſtorei ſicciotis.
℈. j. muſci ambre añ. ℥. j. ß. puluerizētur oia per ſe
et miſceātur. Et de hoc compoſito inter capillos a
fine capilloꝝ vſq ad ſummitatem capitis cōſper-
gatur quātitas q̄ttuor granoꝝ ordei per inceſſum
ſagittalis commiſſure per quattuor digitos omni
ſero qñ vadit ad lectum cum pectine deponēdo pri
mum puluerem qñ vult ponere ſcđm. ¶ Et nota q
per hec inſtrumēta tā pauloante tacta facile curari
pōt ois cerebri oppilatio tā a tempore q̄ a natura
cōtracta. Unde ex iſtis inſtrumētis apparet ſufficiē
ter euacuari poſſe nocumētum olfatus ꝓueniēs a
debilitate virtutis cerebri. 2° ex defectu ſpirit⁹ aia
lis qui eſſe dꝫ eius inſtr̄m. 3° ex defectu lacerti ad
attrahēdum aerem ordinati. et fuerūt tres de cau
ſis [illegible]ocumenti olfatus poſite ſupra ſectione ſecun-
da [illegible]tulo ſecundo in fine.

Cum autē cōtigerit q nocumētū in odoratu
accidat ꝓpter apa in cōcauo viarum
eiu[illegible] neceſſe eſt q illud apa ſit ꝓfundum ⁊ pro
pe [illegible] ſenſum viſus effugiens. aut ſit infe-
riu[illegible] [illegible]ori: et ſenſu viſus diſcernibile:
⁊ quo [illegible]gat illud apa. erit illud quod
cō ter[illegible]t polipū aut cancrū vel emor
roides [illegible] hoc apa exiſtat polipus: vel
emorroid[illegible] apparēs: tūc cura eoꝝ
faci[illegible] ⁊ eſt [illegible]. ¶ Prima q: materia taliū
apoſtemat[illegible] vt [illegible]bus eſt ſanguis aquoſita
ti flegmatice cōmixtus. ꝫ qñq fiat ex flegmate ſal
ſo ſanguini cōmixto: t[illegible]es aūt materie ſunt obediē
tes ad curā magis q̄ melā colice vel acute. ¶ Item
quia hec apoſtemata nō ſunt ita ꝓfunditus mem-
bro i[illegible]a. vt 3° tegni. quare facilius ⁊ cōuenien
t[illegible]nt ei dē applicari localia remedia. ¶ Ter
tio [illegible] operatio manualis ad caput: ea con
[illegible] peruenire p[illegible]t. ¶ Quarto adhuc q: ta-
lia apoſtemata ſunt cō[illegible]gata magis a ſuperiorib⁹
partibus rize venarum et arteriarum: circa quas
cum localibus: ⁊ cum operatione manuali procedi
non poteſt ſine magno labore ⁊ timore.

Itaqꝫ cum talia apata medico occurrerent
cum repletione corporis totius nota
bili flōmetur baſilica lateris oppoſiti nari patiēti:
aut ſaltem vena nigra: vel media ſi fuerit repletio
maior. ſi autem nō tāta fuerit repletio ſufficit flo-
bothomare cephalicam aduerſi lateris extrahēdo
ſanguinis. ℥. iiij. vel. v. ſm cōiecturam viri in ſcien-
tia ⁊ opere periti. ¶ Facta vero flobothomia ſequē
ti die digerat materiam cum hoc compoſito. ℞. oxi
zaccare ſyrupi nenufarini. añ. ʒ. vj. aque acetoſe: ⁊
feniculi añ. ℥. j. ß. miſce et exhibeatur in aurora. vt
de alijs dictum eſt. ¶ Sumpto autem ſyrupo octo
vel decem diebus euacuetur cum hoc medicamine
℞. ſucci roſ. ℥. j. caſſie cum aqua violaꝝ nuper ex-
tracte. ℥. j. ß. totum hoc cum. ℥. ij. aque ordei paruꝫ
calide ſumatur. et fiat poſt ipſum obſeruatio eorū
que de alijs euacuantibus ſcripta ſunt.

Poſtquā autē euacuatus fuerit: tūc pro
cedatur ad curam cum tribus
localib⁹ que per me vtilia reperta fuerūt pre alijs.
¶ Quorum primum eſt linimētum hoc: de quo to-
tus naſus exterius ⁊ partes adiacētes ⁊ partes in
termedie fontis per quas extenditur vena recta in
eo intermedium vtriuſq ſupcilij: cuius deſcriptio
eſt. ℞. ſucci vermicularis: ſuc. plantaginis: ⁊ burſe
paſtoris añ. ℥. j. albumina duoꝝ ouoꝝ. camphore
ſubtiliſſime trite. ℈. iiij. tucie preparate: acatie: ſu-
mach. añ. ʒ. j. coralloꝝ combuſtoꝝ: karabe. añ. ℈.
ij. amili. ℥. j. ß. terantur omnia ſimul vltimata cōtri
tione in mortario plūbeo cum ſuo piſtello: et ter vel
quater in die renouetur eius applicatio. ¶ 2ᵐ in-
ſtrumētum eſt vt ſepe ſaltem in die quater p nares
traijciaē ſuccus folioꝝ virge paſtoris: et eſt card⁹
maior vocat⁹ a quibuſdā ſemp ſitiēs. Et ſi timeres
audacē infrigidationem eius: tūc eidem cōmiſceaē
tertia vel quarta pars ſaluie vl' bethonice. ¶ 3ᵐ cō
poſitū eſt hoꝝ apatū cōueniēter exiccatiuum. cum
quo magnum decus in pluribus acquiſiui. ℞. tu-
cie ꝑparate: ⁊ ꝓprie cū vrina infantis annoꝝ duoꝝ
ceruſe añ. ʒ. ij. ß. plūbi vſti. ʒ. iij. litargiri ſpumiſicati
℥. j. camphore. ʒ. j. ß. ſuc. ſempuiue. ℥. v. terātur hec
ola ſaltem tribus diebus longo tpe in mortario plū
beo cum ſuo piſtello: ⁊ exponatur ſoli: cūq exiccata
fuerint: bis vel ter renouē ſuccus: et quo medica-
mine ter vel quater in die liniātur apata ꝑdicta: et
hoc medicamē eſt tāte nobilitatis: q cum eo multi
tudinem hoīm habētium cancrum: ⁊ polipum vlce
rata blādiēdo perduxi vſq ad finē vite corruptio-
nes frequēter ſerpentes prohibēdo et remittendo.
Et tu cōſidera v̄tutē ſimpliciū ex ſentētijs illuſtriū
virorum acceptam et videbis veritatem.

Quarto iterū ꝑdictis ſupaddēdum eſt: q
ſi predicta apata mollia fuerint:
et nō obedirēt curationi per ꝑdicta inſtrā: ſapien-
tes ſcripſerūt curā operatione manuali tripliciter
fieri debere. ¶ Et primus quidem modus eſt cum
acutis forficibus ſuperadditam illam carnoſitatē
a narib⁹ incidēdo. deinde poſt ei⁹ inciſionē reſiduū

cõſumẽdo cum vnguento viridi qḋ ſic cõponit. ℞. mellis.℥.ij.aceti.℥.j.ß.ſarcocole armoniaci.añ.℥.j. bulliãt oĩa lento igne ſup carbonibus ignitis abſq3 flamma vſq3 ad cõuenientẽ glutinoſitatis acquiſitionẽ. Et de hoc liniatur tenta: et ponatur in naſo et eſt efficax linimẽtum ſm deſcriptionem Raſis 4rto Almanſ.ſeptimo capł'o. ¶ Scḋs vero modus operationis manualis eſt: vt predictis iã nõ valẽtibus cauterizẽtur apoſtemata illa cum cauterio ignito plane figure per canulam ereã circũferẽtialiter madefactaʒ aqua roſ. immiſſo vſq3 ad cõſumptionem illorũ apatum: et pluries reiterato. deinde locus inungatur cũ recẽti butyro vſq3 ad caſum eſcare. poſtea curetur cũ equali pmixtiõe vnguẽti baſilico: et de ceruſa: vel cum vnguẽto ſupraſcripto añ opatiõnẽ manuã. ¶ Tertius modus deponẽdi predicta apata eſt per viam ſectionis: et modus eſt talis vt accipiatur ſeta de cauda equina. cuius vna extremitas in naſo per foramẽ eius in os trahatur: et extra dentes: et alia eius extremitas extra naſuʒ ſit tendens. Tale ergo filum ſurſum et deorſum cõtrarias extremitates trahẽdo: latera predicti apoſtematis amplectatur: et iſta cõtinuet opatio vſq3 quo per filum apoſtema radicitus cõplete ſecetur Cum ergo ſectum fuerit reſtringatur ſanguis cum hoc puluere. ℞. mire ſarcocole. boliar. ſan. dra. añ. ℥.j. tucie preparate.℥.j.ß. pulueriʒẽtur ſup loco: vel inuoluatur in ipſum tenta cum albumine oui. et imponat. Cũ ergo reſtrict⁹ fuerit ſanguis curet cũ vnguẽto ante manuales opationes iam deſcripto.

At vero iterũ ſi pdictis locis ſcliroticũ fuerit apa: vel ſcephiroticũ vt iã trãſiuerit mẽſuram ſex mẽſium nũq3 vidi illius pfectaʒ opationẽ. ſed melius eſt blãdiẽdo cum ipſo procedere. Et de melioribus inſtrumẽtis ad illud cum rectificatione regiminis et digeſtiuis: et euacuatiuis melie eſt vt ſepe fiat oris collutio cũ oleo amigda. dul. ſimpli. vel compoſito cum aqua viol. vel nenufaꝝ añ. de quo etiam ſepe p naſum interius traijciatur vſq3 ad rimã: ita vt etiã per os deſcendat.

Cum aũt cõtigerit in predictis locis cancroſum apa: tũc ſiue fuerit vlceratum ſiue nõ nũq3 ipſius curationem vidi. neq3 ab aliquo ſapientum inueni: ſed oĩm ſapiẽtum cõitas cõiter cõcorditer cõcedit: q in cura ipſius paliãdo et blãdiẽdo pcedatur cũ ſiõmus melagogis. i. euãtiuis melancolie: et digeſtiuis appropiatis: que hic pter breuitatem omitto. et tu require in alijs cõſilijs q̃ de hac materia nõ raro compilaui.

Apparet inſup ex fundamẽto predictoꝝ q nocumẽtũ ablatiõis odorat⁹ pueniẽs pter excoriationẽ: vel vulnera vl' vlcera p̃dictarũ partium naſi eodẽ fundamẽto curari põt: qm̃ premiſſis cõonibus pretactis interius in naſo preponatur vnguẽtũ qḋ ante manualẽ opationem ſcriptuʒ fuit. qḋ oĩa talia vlcera cum rectificatione regiminis illius in breui tempore curabit ⁊c.

Nunc autem tria ſingularia remedia ad nocumẽtum odoratus deſcribaʒ vt nũc ſequitur. ¶ Primũ itaq3 de expertis mihi ſepe eſt capurpurgium hoc quod virtute ſui aperit: dilatat vias odoratus: abſtergit: et educit materias in eis cõtẽtas. reſoluit et conſumit eas: et confortat organa omnia olfatus et prope continuatum ter vel quater in ſeptimana actu calidum ſex vicibus vicifiim iniectum ieiuno ſtomacho cuius deſcriptio eſt. ℞. ſuc. cucũeris aſinini.℥.iiij. ſalis armoniaci. ſubtiliter pulueriʒati.℥.ß. miſceantur et ponantur in ampulla: et infundatur aqua vſq3 ad medium ampulle. De hac igitur aqua ſepe traijciatur in nares modo dicto. ¶ Secundum vero eſt ſuccus origani et pulegij anteq3 exponãtur ad ſolem et ad quãcũq3.℥.eoꝝ add an muſci. gra. ij. et fiant vt de alio dictum eſt. ¶ Tertium compoſitum eſt hoc. ℞. pulegij: origani: calamenti. añ.℥.j. granoꝝ paradiſi ℥.iij. fiat puluis et ligetur in panno et ſepiſſime odoretur. ¶ Et ſi bene conſideras iam apparet ſufficiẽter eſſe poſitam curam omnium ſpecieruʒ nocumẽti olfatus que prouenire poſſunt ex ſex cauſis. ſ. ex parte debilitatis virtutis olfatiue: aut cerebri: aut carũcularum mamillarum: aut vtriuſq3 ſimul: aut inſtrumẽti qḋ eſt ſpiri⁹: aut ex parte nocumẽti in oſſe rize cõtingentis: aut quinto ex parte lacerti attrahẽtis aerẽ vel ſpecies odorabilium: vel ſexto et vltimo ex parte viarum ad hoc deſeruiẽtium. et ſic apparet ſufficienter et laborioſe ſatis aſſignatum fuiſſe modum curationis ſecũdi accidẽtis: qḋ erat ablatio odoratus: vt ſupra viſum eſt.

¶ Sectionis ſecũde de cura ſcothomie et imaginationum principale. Cap. iij.

Sicut videri poteſt ex his q̃ legunt tertia tertij cap. de imaginatiõib⁹. et ex his q̃ intelligi pñt ex p̃ma tertij tractatu 5° cap. de vertigine. Oẽs he diſpõnes vcʒ ſcothomia vertigo et imaginatiões ſiue deluſiones cõicãt in hoc q ſunt nocumẽta corruptiões ſen ſus viſus: differt tamẽ parũper vertigo a duob⁹ p̃dictis: q dato q in vtigine aſſignet nocumẽtũ corruptionis viſus tñ in eo etiã eſt nocumẽtũ motiue potẽtie: q2 apparẽt in eo corpa deſcẽtia circulariter moueri: et eſt in ea nocumẽtu diminutionis ſubſtantiue vel retẽtiue potẽtie q2 apparet hoĩ qñq3 q cadat et p hoc ſufficiẽter apparet dr̃ia inter vtiginem ex vna pte: ſcothomiã et imaginationes ex alia parte: tñ a ſapiẽtib⁹ põt colligi dr̃ia etiã eẽntialis inter p̃dicta. eo q2 cã nocumẽti in vtigine ponit l cerebro q2 mot⁹ in ſpiritib⁹ in vẽtriculis: aut in rimoſitatibus cerebri cõtẽtis rotatiuus aſſignat. Cã vero nocumenti ſcothomie ponit in ſpiritibus contentis in neruis obticis. Cauſa vero eſſentialis imaginationũ ponit in criſta illoide et in organis actiõe cerebri q2 tñ hec dr̃ia ex pte locoꝝ aſſignata leuis et parua nõ eſt magna dr̃ia curationis intentionibus et inſtrumẽtis medicinalibus ab auctorib⁹ aſſignata: et maxie q2 oĩa p̃dicta accidẽtia cõueniunt in genere cauſe efficientis. ſ. materie humoralis flegmatice: vel vapoꝝ vel vẽtoſitatum eius. ¶ Idcirco non video plure multũ occupãdũ eẽ a multiplicatione inſtrumẽtoꝝ curatiõis eaꝝ: niſi q2 quinq3 ſingularia remedia ponã p me frequẽter experta. ¶ Quo=

rum primum eſt electuarium Sotira nominatum.
¶ Secundum vero eſt electuarium de ambra ma-
ius dando ex hoc vel illo.ʒ.vi.in mane hora ſyrupo
rum per menſem continuum premiſſis ſufficienter
euacuationibus. ¶ Tertium vero remedium ⁊ mihi
magis viſitatum eſt cõfectio hermetis deſcripta ab
Auic.22.tertii.capitulo de cautela a doloribus iũ-
cturarum cuius modus ⁊ doſis ſit vt dictum eſt de
predictis. ¶ Quartum remediũ eſt vt omni fine.x.
dierum accipiatur.ʒ.i.infraſcriptarum pillularum
⁊ tardetur poſt eas cibus horis ſex obſeruando re
gulas in aſſumptione farmacoꝝ ordinatas:quoꝝ
deſcriptio eſt hec. ℞.pil.de ſarcocolla:pil. fetidarũ
añ.ʒ.i.arthanite.℈.ß.fiant pillule cũ ſucco foliorũ
brionie.de quibus detur.ʒ.i. ¶ Quintum remediũ
tempore vſus ꝑdictorum medicaminum eſt vt aſſue
ſcat ſaltem tribus vicibus in ſeptimana ponere in
oculo quolibet guttas duas huius collirii. ℞. ſuc.
roſ.℥.i.ſucc.arthanite(et eſt porcinus panis).ʒ.ii.
fellis piſcis ſaboth (et eſt lucius fluuialis).ʒ.iii.ſuc.
violaꝝ.ʒ.vi.ponant in ampulla:⁊ exponat ſoli ſal-
tem p dies.xv.⁊ inde ſit ex eo vſus vt dictuz eſt ⁊c.

¶ De cura nocumenti digeſtionis. Cap.iiii.

Tam pro nocumento huius.x. tangunt.
quorum quodlibet ad diminutã ⁊ abla
tam digeſtionem confert:imo ad corru-
ptam notabiliter iuuat. ¶ Primum me
notabile eſt ꝙ longus vſus ſyrupi de
abſinthio ſolenniter iuuat ⁊ proprie ſm hunc mo-
dum. ℞.ſyrupi de abſinthio.℥.i.aque decoctionis
granorum paradiſi cumini.℥.ii.miſce. ¶ Secundũ
inſtrumentuz ſimplex eſt frequenter deglutire duo
vel tria grana carpobalſami ieiuno ſtomacho.
¶ Tertium eſt continuus vſus zinziberis viridis
ſaltem ter in ſeptimana aſſumpti. ¶ Quartum in-
ſtrumentum eſt vt ſepe fiat inunctio ſtomachi cuz
oleo de mentha facto de maſtice gariofilis et ma-
ce. ¶ Quintum inſtrumentum eſt frequens vſus ele
ctuarii de ligno aloes deſcripti ab Auicen. quinto
canonis ſumma prima rubrica illa. Electuarium
de ligno aloes. ¶ Sextum remedium eſt frequens ca
lefactio ſtomachi:et euaporatio eiuſdem facta cuz
cimino et granis orobi mentha ⁊ lambruſca equa-
libus partibus calefactis in caderiola ſicca ⁊ poſi-
tis in ſacculo. ¶ Septimum vero eſt defendere ſto
machum cum hoc ceroto portato ſuper ipſo. ℞.re-
ſine electe.ʒ.i.ß.maſticis.ʒ.i.gare.℈.ii. diſſoluatur
reſina cum bono aceto:⁊ fiat cerotuz ſcutale ſuper
panno de grana. ¶ Octauum remedium ⁊ cum ſi-
gnis etiam frigiditatis ⁊ ventoſitatis.ſ. vt poſt ci-
bum cum modico aromatici vini bibatur.℈.i.pul.
ameos:de quo dixit Auic.ꝙ erat mirabile:⁊ eſt ve-
rum. ¶ Nonum remedium eſt vſus confectiõis dia
citonitẽ cũ aromaticis ſpeciebꝰ:que colliguntur a
Meſue in antidotario:⁊ ab Auicẽna quinto canone.
¶ Decima ⁊ vltima medicina infallibilis iuuamen
ti eſt electuarium alkekengi deſcriptione Auic.quin
to canone.⁊ accipiatur ex eo omni alterno mane in
auro:a.ʒ.i.et tardetur cibus ſaltem horis.v.nullũ
enim ſtomachum quaſi complexione debilitatũ eſ-
ſe vidi ex vſu eius non fuiſſe ſanatum.

¶ De cura doloꝝ renum huius viri. Cap.v.

Tam vero ſuperius apparuit dolores in
renibus huius viri conſequi oppillatio
nes ⁊ ventoſitatum congregationes in
eiſdem eſſe. ¶ Pro canone igitur cura-
tionis eorum premittẽdum primo ꝙ ab
ſtinendum eſt a frequentia coitus:⁊ maxime inſtã-
tia frequentium doloꝝ. ¶ Scdõ ꝙ euitet̃ ſummope
ſtipticitas ventris:cui ſi euenerit prouideatur cuz
enemate ſuperius tacto:aut cũ pillulis poſitis in
capitulo de olfatu. ¶ Tertio ꝙ euitet̃ frequens eq-
tatio:et proprie ſuper equo ſiniſtre gradationis.
¶ Quarto ꝙ ſummopere euitetur decubitus ſup
ſpinam tam euigilando ꝙ dormiendo ⁊c.

Deinde predictis doloribus ſubueniendũ
eſt cum tribus remediis. ¶ Quoꝝ
primum eſt ꝙ tempore doloris accipiantur olei nar
di.℥.v.paritarie recentis vltimate contrite lib.i.co-
quantur ambo ſimul in ſartagine ſuper carbonibꝰ
ignitis abſq; flamma:⁊ in fine apponatur croci.℥.
i.et extenſis ſuper panno calidis actu fiat emplm
ſuper renes ſed dabit enim dolorẽ fere in inſtanti.
¶ Secundum remedium eſt deſcriptio huius tra-
gee:de qua tam tempore paroxiſmi doloris ꝙ gra
tia preſeruandi accipiatur coclear vnum ante om-
nem cibum.aperit enim oppillationes ſoluit vento
ſitates.prouocat vrinam mundificando materias
℞.granoꝝ milii ſolis.℥.i.granorum pinearum.℥.
ii.ſe.portulace lactuce endiuie ſcariole añ.℥.ß.gra
norum papaueris al.℥.i.ß.zuc.al. duplum põdus
omnium.terenda terantur ⁊ incidenda incidantur
⁊ commiſceantur adinuicem. ¶ Tertium remediũ
et infallibile eſt ꝙ ſepe patientis ſaltem in ſeptima
na ter accipiat.ʒ.i.electe tyriace andromachi cum
℥.i.ß.aque ſublimatiõis milii ſolis.et eſt nobile me
dicamen.ſcripſit enim Auicenna quinto canone ꝙ
tyriaca andromachi confert doloribus renum ex
pluribus cauſis ⁊c.

¶ De cura male cõplexionis epatis huiꝰ viri. Cap.vi.

Si bene ⁊ diligenter conſiderentur in-
ſtrumẽta ⁊ intentiones curatiue in ꝑ-
cedentibus capitulis poſita intelligi
poterit:ꝙ plura illorum malitiam cõ
plexionis epatis huius viri ſuperius
poſitam ⁊ declaratam curare poterũt
At vero nunc memoranda ſunt octo inſtrumenta
que partim a natura communi diſtemperiem epa
tis corrigere poſſunt. ¶ Memorandum ergo primo
ꝙ omnes endiuie ſpecies cõpetunt nocumẽto epa-
tis ſiue earum pulueres decoctiones ſublimatio-
nes et ſyrupi:⁊ confectiones exhibeantur. ¶ Secũ-
dum ſpeciale eſt limaciarum vſus: ⁊ ſunt codie que
inueniuntur in rubis:quarum carnes elixe come-
dantur:et proprie ſecum decoctis radicibus ſcario
le taraxacon. ¶ Tertium vero ſimplex eſt: vt ſaltẽ
in ſeptimana ter hic vir accipiat.ʒ.i.pul.epatis lu-
pi abluti cum aq̃ endiuie.⁊ in furno exiccati.⁊ acci
piat cũ.℥.ii.aq̃ endiuie.⁊ hec q̃dẽ tria aſſumi debẽt
tpe appricionis diſcolorationis faciei:⁊ extenuatiõis

eiuſdē:etem in inſtāti dolorē ⁊ tenſionē in epate ſe dant ⁊ colliguntur hec tria a principe decimaſexta tertij.capitulo d iuuātib⁹ ⁊ nocētib⁹ epati.¶Quartum ho famoſum ꝯpoſitū approbatū ab olb⁹ fere electū dialacca mai⁹ cū ꝯuc. reductū in forma ſolida de q ſemp añ cibum rotulā.ʒ.ij.3.⁊ ꝑprie factaꝝ cū aq̄ cicoree accipiat.¶Quintū cōpoſituȝ eſt vſus pillulaꝝ ſtomaticharꝝ alkindi deſcriptaꝝ ab Auicē.qnto canone.ſum.prima tractu nono. ¶Sextuȝ medicamē eſt ꝯfectio d xiloaloes ſupius notata frequēter.¶7m. inſtrm eſt vſus ſuffuf obede cui⁹ pul. detur in ſeptimana bis vel ter.ʒ.j.cū.ʒ.ij.aque eupatorij:cui⁹ laudes ⁊ deſcriptiones collegi 5° canone ſumma pma:tractatu 4°. ¶Octauū ⁊ vltimū exptum eſt electuariū poſitum ab Auicē.qnto canone ſumma pria. Rica illa ꝯfectio kimia medici ꝙ facit ad malitiā complexionis⁊ apoſtema epatis ⁊ ſoleo vti ea dando de ea ante cibum rotulam.ʒ.ij.

¶De cura et inſtrumētis apiendi emorroidas conſtrictas. Cap.vij.

Quoniā aliās vir iſte emorroidales venas fluētes ⁊ aptas habere ſolit⁹ eſt nō ē dubitabile ex retētiōe curſus eaꝝ plura de nocumētis ſupra poſitis euenīſſe:aut ſaltē augmētata fuiſſe. Reſtrictio eñ curſus eaꝝ eſt cā pluriū nocumētorū ꝙre 17a tertij cap.iij. Scias ꝙ in ſanguine ꝙ currit ab emorroidalib⁹ ex ano ē ſecuritas ab herpeſtiomeno ⁊ mania ⁊ melācholica:epileſia melācholica ⁊ heriſipilla:⁊ ex alijs: ꝙ ſunt ſicut multū ⁊ cācro:⁊ excoriatione:⁊ ſcabie:et lepra:⁊ pleureſi:⁊ pipleumonia:⁊ freneſi:⁊ qñ retinet ſanguis ex eis ꝯſuetus timet aliū haꝝ egritudinū ſupple ꝑdictaꝝ:⁊ timet etiā hydropiſis ꝑpter illud qđ accidit in epate de apoſtemate malo⁊ duro ⁊ corruptione male ꝯplexionis:et timet ptiſis ⁊ dolores pulmonis ꝑpter expulſionē ſanguinis mali ad ipm. ¶Cū ergo vir iſte aliqđ dictoꝝ accidētium tā incidere ꝙcit⁹ eſt poſſibile inſiſtēdū eſt aptioni venaꝝ emorroidaliū q.v.infraſcriptis ingenijs⁊ inſtrumētis apiri pñt a leuiorib⁹ inchoādo.¶Primū itaqꝫ eſt vt eger ſepe cū digito vel cū candela titilationē faciat in circūferētia intrinſeca inteſtini.¶2m ho parump fortius illo eſt:vt ꝯfricet loca ꝑdicta cum folijs fici.¶Tertiū adhuc forti⁹ alijs eſt vt ꝯfricet eas cū c pe ſquille circūcīſo. ¶Quartū ē ꝙ ſi ꝑdicta nō apirent fiat pluriū illoꝝ decoctio⁊ in aquā calidā ſedeat:deīde loco exiſtente bene calido actu fiat cōfricatio earum cum aliquo de ꝑdictis. ¶Ultimū ho eſt ꝙ ſi ex ꝑdictis ingenijs tales vene aperiri nō poſſunt ꝙ ſi apud me nunꝙ ꝯtigit:tūc fiat inteſtini ꝯpſſio ad extra:⁊ cū ſiboſothomo aptiſt vna vel due de ꝑdictis venis que groſſiores fuerint.

¶De cura tremoris cordis virum hunc moleſtātis. Cap.viij.

Regimen tremoris cordis in hoc loco in duas diuiſi intentiones. Prima quidem eſt reſpiciēs tempus paroxiſmi ⁊ augmēti tremoris illius qui tunc maxime debilitat. Secunda vero eſt regere ipſuȝ tempore quo non ita frequenter moleſtatur.

Pro expeditione vero prime ꝗnqꝫ ponaȝ ingenia: ꝑ cōplemento ſecūde ponā tria inſtrumēta.¶Primum itaqꝫ inſtrumētū prime intētionis eſt vt cum medicus occurrit egro moleſtato a reſolutione nimia ꝯſequente velocem ⁊ fortem motum ⁊ ſpirituū ⁊ humorum de circūferentia ad ipm cor ſtatim ſollicitus eſſe debet de augmēto reſolutionis illius,ꝓhibēdo:quia ſi perſeueraret valde facile poſſet egrū ad cōpletam extinctionem ꝑducere iuxta ſententiā hyppo.affo. ſecūda ſermone illo. Qui exoluuntur frequēter ⁊ fortiter ſine manifeſta cauſa repente moriūtur. Itaqꝫ primū inſtrumētum eſt vt ſtatim facies ⁊ extreme partes irrorentur cū hac mixtione actu frigida. ℞.aque roſ.ʒ.iiij. aque menthe.ʒ.ij.roſ.ſpodij ſandal.al.⁊ ru.ana.℈.ij. muſci ābre orietalis.añ.ʒ.ß.aceti.ʒ.ij.vini malnatici.℈.iiij.predictarum ſpērum pulueres ꝑ ſe contriti cuȝ liquoribus vehementi contritione conquaſſentur in mortario.hec enim irroratio virtutem vitalē reſolutam tā in febribus ꝙ in alijs diſpoſitionib⁹ reſeruare ſolet.⁊ colligitur ex ſermonibus.ſecūda primi in fine capituli illius. In harena ſepelire. ¶Secundū inſtrumētuȝ ad hoc eſt iſtud. ℞.vini aromatici aque buglo.añ.ʒ.j.ſpecieꝝ diamuſci dul.℈.j. miſce:⁊ detur in potu calidum. ¶Tertiū inſtrm eſt hoc. ℞.fol.baſiliconis ſiccoꝝ.roſ.violarum ſpodij oſſis de corde cerui.añ.ʒ.j.cāphore.℈.ij.muſci ambre electoꝝ añ.gra.iiij.ſandaloꝝ amboꝝ corolloꝝ amborum añ.ʒ.j.puluerizentur per ſe ⁊ miſceātur ⁊ ligenē in ſindone de grana:et odoret ipm eger ꝗſi cōtinue. ¶Quartū inſtrm eſt hoc. ℞.diamuſci dul. ſpērum electuarij de gēmis:ſpērum letificantis Almāſ.añ.ʒ.j.vini aromatici maluatici.ʒ.iiij.aq̄ buglo.aque acetoſe cicoree ⁊ viol.añ.ʒ.j.fragmētorū hiacinti ſmaragdi et ſaphyri.añ.℈.ß.margaritarum.℈.ij.cōquaſſentur oia in mortario:deinde leuiter calefiāt et intinguatur in eis pānus ꝙ applicet ſup mamilla ſiniſtra frequēter releuabit ei ⁊ reſtaurabit virtutē in breui tpe. ¶Quintum remedium ⁊ fortius alijs ſi frequentaret tremor⁊ reſolutio ꝟtutis eſt puluis iſte:de quo detur i potu.ʒ.ß.cū aq̄ roſ.bugloſ.⁊ vini maluatici olim trium añ.ʒ.j.cuius deſcriptio eſt hec. ℞.coral.ru.hiacinti ſmaragdi ſaphyri ana.gra.v.limature ſubtiliſſime auri.gra.iij.margaritarum.ʒ.ß.detur in potu ſuper aſpergendo predictis aceti al.coclear.j.⁊ nota remedia talia.

Pro ſecunda vero intentione.ſ.preſeruādi in tpe minoris moleſte.qr vir iſte non euacuatur ab aliquali motu tremulo cordis. Ideo nō eſt deſiſtendū ab applicatiōe remedioꝝ ꝑſeruantiū. ¶De modo ergo eoꝝ ꝑmuȝ eſt memorandū ꝙ in ol cibario ſuo ſemp ponatur aliqđ croci quantū eſt granuȝ vnum frumenti:⁊ in eius cibarijs bulliant ſemp folia bugloſ.recentia ⁊ comedat ea.aut ſaltē pul.ipſius exiccatū ponat in cibis. Eſt eñ preceptum Auic.ꝗ.de curatione tremoris cordis dum indi. Super bugloſſam vero ſis ſundas:⁊ nō timeas malitiā eius:⁊ vtere ea in oi qđ in potu tribuis ⁊ in cibo das. ¶Scdm ho remediū eſt electuarium

eſt electuariū hoc: de quo ſaltē ter in ſeptimana acci‑piat cocleár vnū in aurora ⁊ tardet cibū ſaltē ho‑ris quatuor. ⁊ ſi cogeretur bibere poſt ipſum bibat ℥.ß. vini aromatici cū aliquali quātitate aque roſ. mirte adiuncē. Eſt aūt huius electuarij deſcriptio. ℞ ſpecierū letificātis Almanſ. ſpecierū diamuſci dulcis ⁊ ſpecierū electuarij de gēmis aā.ʒ.vj. ſandal. ⁊ coral. ambo[rum] aā.ʒ.j. ſpodij oſſis de corde cerui aā. ℈ ij. ſyru. roſ. aā.ʒ.ß. ſyru. roſ. ſyru. acetoſita‑tis citri. ſyru. ſimplicis acetoſi. aā.℥.v. zuc. al.℥.iij. coquant ſyru. cū zuc. vſq ad ſpiſſitudinē ⁊ poſt in‑frigidationem ponantur ſpecies. ¶ Tertium reme‑dium eſt ſacculus iſte quē ſemper cōſutū portet: et renouet ipſum reuoluēdo ſemper de latere in lat⁹. Et melius eſſet vt haberent ſacculi duo qui alter‑natim renouarentur. ℞ .ſe. baſiliconis: flo[rum] bugloſ ſe bo[r]aginis oug[...]am capitis roſ. coral. ⁊ ſandalo[rum] ambo[rum] aā.ʒ.ß. hiacincti ſmaragdi ſaphyri aā.℥. v. cāpho: e. ℈.j. lambruſce.ʒ.ij. macis.ʒ.j.ß. terātur oia ſimul: ⁊ fiat ſacculus in ſindone de grana rcto[r]ta. ¶ Et ſpero ꝙ remedia hec bñficio ſummi ⁊ dul‑ciſſimi ſaluatoris curabunt ipſum ab inſtantia pre‑dictorum accidentiū ⁊ preſeruabunt ipſum a trāſi‑tum in diſpoſitionē deteriorem quod totum ſibi mi‑ſericordia ſua concedat omnipotens altiſſimus ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Conſilium. 15.

De decē malis diſpoſitionibus videlz. ¶ De mala cōplexione frigida ⁊ humida cerebri cū nocu‑mento in operationibus virtutum intrinſecarum ipſi⁹ videlz apprehenſiue imaginatiue demōſtra‑tiue ⁊c. ¶ De profunditate ſtomachi cuz corruptis fantaſiis in eo ⁊ cum difficili excitatione ab eo ⁊ cū timore. ¶ De diminutione viſus. ¶ De multitudine aquoſitatis in oculis. ¶ De debilitate digeſtiue ſto‑machi ⁊ appetitiue etiam. ¶ De ablatione opera‑tionis olfatiue. ¶ De debilitate motus progreſſiui. ¶ De fluxu emorroidali frequenter moleſtante. ¶ De motu pulſatiuo: ſiue de tremore cordis. ¶ De frigiditate multa membri genitalis cum difficulta‑te [...]di. ¶ Diuiditur autē conſilium in tres par‑ticulas. Particula prima cōtinens duo capitula.

¶ De narratione ⁊ enumeratione accidentium [...]. Cap. j.

Labilis humane nature cōpago multiſq lapſibus proni[...] [...] mihi magna ſpeculatione di[...]mā nuper obtulit. Vir eñ quidā ex his qui noſtro latio florētiſſimi exi‑[...] [...]bus mi[...]les legūq peritia ⁊ phie me‑diocriter eru[di]tus. alio vero noie pro nūc occultan‑dus eſt. videt plurimis accñtibus ⁊ difficilibus mo‑leſtari. ¶ Primo in operationibus virtutū cogniti‑uarum vel memorabiliū qm̄ ipſe tardius appre‑hendit ea que per operationē apprehenſiuam cele‑riter apprehendere ſolebat. Silr etiā nō eſt bñ diſ‑poſitus in operationibus imaginatiue potentie cō‑ponendo ⁊ diuidendo. ⁊ adhuc fortius qm̄ memo‑rabilia nō cōuenienter nec diu retinet. ¶ Scdo etiā vir iſte ſomno profundo moleſtatur a quo non niſi difficulter excitatur: etiam in dormiēdo ſomnijs cor‑ruptas fantaſias repreſentantibus agitatur. Et adhuc licet raro cum timore excitatur a ſomno. ¶ Tertio principaliter in viſu eius nocumētū perci‑pit diminutionis notabile: ita ꝙ nō niſi cuz magna difficultate legere pōt. ¶ Quarto ꝑncipaliter in ocu‑lis ſuis multitudo repreſentatur aquoſitatis ita ꝙ quaſi ſemper madefacti ſunt. ex quo percipitur lap‑ſus cerebri ad humiditatē: ⁊ qm̄ retenta eſt multe aquoſitatis preſentia quam facere ſolebat. ¶ Quin‑to ꝑncipaliter vir iſte moleſtatur debilitate digeſti‑ue ſtomachi. ¶ Sexto vir iſte quaſi priuat⁹ eſt ope‑ratione olfatiua. obiecta eñ odorabilia aromatica vel fetida fere nō percipit. ¶ Septimo vir iſte in ope‑rationibus motus progreſſiui manifeſtam percipit leſionē ⁊ laſſitudinem intātum ꝙ genua eius non videntur habere potentiā ſuſtentādi conuenienter corporis molez. ¶ Octauo inſuper vir iſte moleſtat fluxu emorroidali bis vel ter in menſe. ¶ Nono ad‑huc vir iſte percipit pulſationē in parte ſiniſtra cor‑dis ſub mamilla quā dicit eſſe tremorē cordis cum aliquali grauedine in anhelitu. ¶ Decimo ingenti moleſtatur accidēte qđ eſt multe frigiditatis ſenſa‑tio in toto genitali mēbro. ⁊ maxime in burſa eius ita ꝙ ad venereū actū valde raro ⁊ difficulter inci‑tatur. ⁊ ipſum nō niſi cū magna difficultate cōple‑re pōt. Quedam alia iterū in eo accidētia apparēt: que tñ a radice iſto[rum] accidentiū predicto[rum] depen‑dent. Hec in ſumma videtur eſſe diſpoſitio hui⁹ vi‑ri ꝓdictis. x. accidētibus cōplicata. que oia ſut ab‑ſciſſionē velociter fiēdā intelligēti facile manifeſtāt.

¶ De inueſtigatione cauſarum egritudinum ⁊ accidentium predictorum. Cap. ij.

Oportet aūt parūper cōtēplari theorice in cauſis ꝓdicto[rum] accñtiū añq curōnis inſtrā exprimant. In opationib⁹ eñ pri⁹ qdē corpo[rum] diſpō: ⁊ accñtiuz cognitio haberi dz. deinde ⁊ ſalubriū cauſa[rum] in‑uētio. ꝑmo regni. quomō eñ inſtrumēta curationis ⁊ ꝑſeruationis eligi ⁊ cognoſci poſſunt ſine ꝑcogni‑tione cauſarū egritudinū ⁊ accidentiū ea[rum]. ¶ Opz aūt hic fundamentū accipere. ꝙ oium ꝓdicto[rum] ac‑cidentiū vna ⁊ ſufficiēs cā eſt mala cōplexio frigida ⁊ hūida in toto corpe hui⁹ viri multū aucta. ¶ Hoc aūt ex pluribus ſignis deduci pōt. Primo qdē ab in‑herentibus ſubſtātie qi per tactū in quacūq par‑te eius mollities repreſentat ⁊ frigiditas etiā: lz ſit remiſſior q̄ humiditas. Lapſus eñ huius viri ad humiditatē magis eſt q̄ ad frigiditatē inclinatus qđ apparet ex vehemēti oium ptiū corporis molli‑tie ⁊ remiſſa in eis rubedine carnoſitatis augmēto cuz magna ipſius mollitie ex pluribus alijs nūc re‑ſecādis. ¶ Iterū predictus lapſus demonſtrari po‑teſt per ſigna ſumpta ab operationibus. ¶ Primo quidem virtutis pulſatilis: quia pulſus eſt mollis ⁊ tardus. licet enim humiditas haberet arterias red‑dere molles: multitudo tñ eius indiſponit ad motū vt patet in paraliſi. Etiam eſt paruus propter re‑miſſam caliditatem: ⁊ auctam humiditatem: ⁊ pro‑pter hoc non eſt velox: ſed ad frequentiam inclina‑

tus.Cū eñ virtus ſue neceſſitati per magnitudinē et velocitatē nō ſufficiēter ſatiſfaciat:ſupplet cū aliq̄li frequētia. ¶Apparet etiā hoc ꝑcipi poſſe per nocumētū anhelitus huius viri:qḋ in veritate eſt āhelitus cōſtrictio.Multa eñ humiditas cōprimendo membra anhelitus eſt cauſa anhelitus cōſtrictiōis:ita ꝙ videat̄ patiēti eū dilatare organa anhelitus cōprimentis hanc dilatationē impedire. ¶Et ex hoc fundamēto iterū declarari pōt cauſa alterius accidentis.ſ.motus tremuli cordis:virtus enim recompenſans neceſſitati cordis nō pōt facere diaſtolem magnā ꝑpter ipſius debilitatē et inobediētiā. quare humiditas augmētata laſſitudinē facit:in partibus mobilibus cordis.quare accidit mot⁹ tremulus cordis.quotiēs eñ virtus mouet cor ad diaſtolandū multa humiditas.et eius vapor impediēdo motū lapſitudine et debilitate quā facit eſt cā mot⁹ tremuli cordis et eſt accñs valde verendū:et proprie ſi pſeueraret.Vñ qui habet motū cordis tremulū cōtinuū caueat ne ſubita intercipiat̄ morte. quinta primi.capitulo de ſignis pronoſticātibus egritudines. ¶Et adhuc et tertio mala cōplexio frigida et humida corporis declarari poteſt ex multo et prolixo ſumno qui reducitur ad operatōes animales. ¶Et terum hoc apparet ex nocumento moralium virtutū:cōtingēte in hoc viro:cū difficultate enim apprehēdit et imaginatur et memorat vt ſupra declaratū eſt. ¶Inſuper talis mala cōplexio ab opatione appetitiue ſtomachi cognoſci poteſt:qm̄ appetitus eſt a multa humiditate ſopitus:ſiue ꝑpter oppilationē a materia tali cadēte in neruo reuerſiuo oris ſtomachi:per quē deſcēdere debet alalis ſpūs a ſexto pari neruoꝝ cerebri appetitus excitatiuus. ¶Silr etiā ex diminuta ſtomachi digōne exceſſus frigiditatis et humiditatis deduci pōt.tarde eñ et nō niſi lōgo tēpore digerit et fluctuāt in eo cibaria ita ꝙ eorū digeſtio in ventoſitates permutatur. ¶Preterea ꝑdicta mala cōplexio demōſtrat̄ facile ex notitia et opatione gñatiue potētie que in eo dici pōt nocumētū.ſ.diminutionis:qr parū appetit:et minus pōt in operatione venerea. ¶Etiā potētia trāſmutatiua ſanguinis in ſpma in operatione ſua corrupta eſt. ¶Etiā debilitata eſt expulſiua vaſoꝝ ſeminaliū:qr ſemen effundere nō pōt:niſi cū tēpore longo et cum labore magno:et hec oīa ordinant̄ opationibus vegetatiue potētie.Et rurſus iteꝝ augmētū frigiditatis et humiditatis pulchre demonſtrat̄ ex magno nocumēto in motiua potentia huius viri apparente. ſiue motu ꝓgreſſiuo quātū ad totū corpus.ſiue particulari mēbrorū vt capitis:qḋ nō bñ ſuſtineri pōt brachiorū et pedū:quorū motus ad oēs differētias poſitionis eſt in viro hoc valde difficilis. ¶Et videtur hāc diſpōnē in hoc viro nō ſolū eſſe a tēpore ꝯtractā ſed a ꝑncipio generatiōis maculatā.Refert eñ genitorē eius in tali parte etatis eſſet in qua ipſe nūc cōſtitutus eſt:nerdorū frigiditate et humiditate cum magna debilitate fuiſſe moleſtatū.Et adhuc intenſam frigiditatē in mēbris genitalibus valde magnifice fuiſſe paſſum.ꝑpter qḋ huius viri egritudo hereditaria denolari pōt:et eſt peior ꝙ̄ ſi eſſet a tēpore precipue ꝯtracta alijs paribus. ¶Adde iterū ꝙ lōga et frequēs euacuatio emorroidarū hūc virū perduxit ad ꝯſilēm diſpōnem magnifice augmentādā. Ois eñ euacuatio intēſiue magna a lōgo tempore durās perducit ad lapſitudinē et debilitatē mēbrorū motus et deſtructionē innati caloris augmētum friditatis ꝑpter quā diminuuntur et corrumpunt̄ opationes membrorū:vt 14ª tertij.cap̄.de aſclite. ¶Ex quorū omnium fundamēto iam manifeſte apparet ꝙ huius viri diſpoſitio eſt mala cōplexio frigida et humida totius corporis materialis que eū inuadit magis in capite ſtomacho et mēbris genitalibus eius vt iam deductū eſt. ¶Appet ſcōo ꝙ egri diſpoſitio cum ſuis accidentibus eſt valde verēda. ¶Et ſequitur tertio ꝙ ad eius curā citiſſime ꝓperādum eſt.Et ſequitur quarto ꝙ cura accñtium predictorū vana eſſet et pauce vtilitatis ſine pmutatione eius ad ſubtractionē frigiditatis et humiditatis materialis de qua dictum eſt. ¶Sequitur quinto: ꝙ cura huius viri fundari debet ſuper debito regimine menſurato multum accurate et diſcrete p res non naturales et medicinales:vt nunc ſequitur etc.

Particula ſecūda huius tractat⁹ de cōuenienti regimine huius viri per res nō naturales continens capitula ſex.

¶De habitatione et loco ſibi conuenientibus.Ca.j.

Quoniam huius viri diſpoſitio vt apparuit in precedenti capitulo eſt lapſus ad frigidum et humidum notabiliter intenſus Ideo indiget regimine reductiuo ad diſpoſitionem meliorem: quod per contraria fieri debet: ergo locus vbi habitare debet eligendus eſt ad caliditatem et ſiccitatem decliuis:ſed hoc regimen huic viro non niſi cum magna difficultate eligi poteſt: quoniam ipſe propter magnas italie diſcolias oratorie dignitate: vel officio diuerſas vrbes: et loca neceſſario cogitur perambulare:quicquid tamen contingat eligat ſibi habitaculū a vento et curſibus aquarum elongatum.Et caueat moram contrahere in habitaculis antiquorum edificiorum et proprie puluerulenta humiditate corruptorum:et frigiditate magna.propter quod eligat locum ſatis conuenienter ornatum et munitum:in quo etiam ignis accendatur non ex carbōibus:ſed ex lignis abietis:quercus:lauri:pomorum:iuniperi:et conſimilium. ¶In quo etiam ſepe ſuffumigatio cum puluere ſtoracis calamite ſuper aſperſo prunis ignitis:aut cum laudano thure ligno aloes ſandaraca coloofonia: res ſine bene dura. ¶Vel cum trociſcis. ℞. gallie muſcate laud ani electi.ana.ʒ.j.ß.ſtoracis calamite.ʒ.vj.ligni aloes.ʒ.j. baccarum lauri.ʒ.iij. pul.foliorū cupreſſi.ʒ.v.puluerizentur omnia per ſe et incorporentur cum ſuc.foliorum lauri:et fiant trociſci pōderis.ʒ.iij.quos poterit ſecum portare ſuffumigādo ex eis cameram veſtes caputeos et birreta. ¶Similiter etiam quantum ad annexa ſtet veſtib⁹ in nocte ꝯueniēter tect⁹,imo et adhuc in eſtate caput eius

pellibus ſuffultis ⁊ doſſibus varioꝝ: aut pellib⁹ vul
p[illegible]uenīēter tegaᷣ. ¶ Frequēter pomū iſtud
die[illegible] in manibus odorando teneat. ℞. croci
ʒ.[illegible] ancrorſ[illegible] arını [illegible]icados folij. ana.ʒ.ſ.ſ.
[illegible]talis. ℈.ſ. muſci.ʒ.ſ. ſtoracis calamite
[illegible] ʒ [illegible]. diſſoluantur hec duo in vino aro
ma[illegible] ⁊ fi[illegible] pomum vt dictum eſt.

¶ De r[illegible] eius per exercitium. Cap.ij.

Exercitiū equeſtre ⁊ melius pedeſtre ſibi
[illegible]mū eſſet: qm̄ ipſum eſt calefa
ci[illegible]uum ⁊ materieꝝ ↄſumptiuū inſenſi
bi[illegible]ter ⁊ ſenſibiliter. verū ꝙ corpora ple
na [illegible] a frigida et humida multa nō
ſine ſuſpitione exer[illegible]ari pñt. niſi preeuacuēt: qm̄
ex motu materie in fluxu ponerent ad mēbra vt ad
caput ſtomachū genitalia ⁊ neruos. Idcirco exerci
tium qḋ nūc ei adminiſtrandum eſt debet eſſe leue:
gradatio etiā ſuauiter ambulare: aut paſſibus len
tis per vnā horā incedere: ⁊ melius eſſet loco exerci
tij vt adminiſtrarent ſibi fricationes ad extremas
partes incipiēdo a genubus vſqꝫ ad pedes: ⁊ ab in
guinib⁹ vſqꝫ ad os. tertio a ſpatulis vſqꝫ ad nates
cū fricatiōe ↄueniēti vſqꝫquo manifeſte rubeāt. Et
p interuallū hore poſt illud pectinet caput ei⁹ a ſur
ſum in deorſum et econtra. et a dextro in ſiniſtrum.
demum cū pannis mediocriter calidis confortari li
cet ſuauiter et non violenter. Laudo autē ego hoc
tēpore magis quietē ꝙ̄ exercitiū: vſqꝫquo euacua
bitur vt in tertia particula ſcribetur.

¶ De regimine eius ꝑ ſomnū ⁊ vigiliā. Cap.iij.

Propter [illegible]amentū qḋ acquirit ex lōgi
tudine vig[illegible]ꝝ que corpus exiccant et
calefaciunt magis ꝙ̄ infrigidēt ꝓpter
motum corporis qui eſt in eis: quoniā
ſicut ſomnus quieti attinet: ita vigilia
motui: vt apparet ſcḋa ꝓmi. caplo de his que ꝓue
niunt ex ſomno ⁊ vigilia. Ideo huic viro cōuenit in
dinari magis ad augmentū vigilādi ꝙ̄ ad ſomnū
p[illegible]cū et eius perſeuerantiā. ꝓpter illud laudo qḋ
vir [illegible] non tranſeat in nocte ſex horaꝝ ſpatiū: aut
ſeptē ad plus. ¶ Et melius eſt vt ipſe nullo modo in
die do[illegible]at niſi gratia recuperandi ſomnum quē
con[illegible] perditum eſſe in nocte propter occupatio
nes [illegible] ⁊c̄.

De modo vero dormiēdi ponūtur aliqui
canones. ¶ Primus canon eſt
ꝙ nunꝙ̄ expo[illegible]d dormitionē poſt cibum niſi
tranſiuerit ad [illegible] hora vna cū dimidia. ¶ Se
cundus canon ꝙ [illegible] primus dormire ſup dextro
latere. deinde [illegible] ſuper ſiniſtro in ſcḋa dor
mitione. lꝫ minorē [illegible]am contrahere debet ſup ſini
ſtro ꝙ̄ ſuper dextro: propter tremorē cordis qui ex
tali decubitu intēderet. ¶ Tertius canon eſt ꝙ dor
miat capite conuenienter eleuato ⁊ nullo modo decli
ui. ¶ Quartus canon ꝙ oīno caueat a decubitu re
ſupino. [illegible] parat ad malas egritudines. ſ.
ſpaſ[illegible] epi[illegible] paraliſim ⁊ nocumentū anhe
litus et m[illegible] bus ꝑparatis ad hoc in frigi
ditate ⁊ hu[illegible]di[illegible] multā materiā replentē ner
uos habentibus ſicut eſt in hoc viro. ¶ Quintus ca
non eſt ꝙ fugiat dormitionē ſuper ventre: lꝫ videat
aliquantulū iuuare ad digeſtionem ſtomachi. incli
nat tñ materias ad ventrē mediū cerebri: ⁊ ↄſequē
ter ad oculos. Vñ facile incurret reumatiſmos cecis
tatē: aut debilitatē viſus ad quā notabilr̄ ē ꝑpara
tus. propterea qr̄ nocumentū viſus in eo eſt notabi
liter auctū et leſum leſione diminutionis et corru
ptionis vt in primo caplo declaratū eſt. ¶ Sextus
canon eſt ꝙ iſte vir in dormiēdo quantū poteſt cui
tet agitationes reuolutiuas de latere in latus ⁊ ꝓ
pter propter ſomni interruptionē. ¶ In modo autē
quieſcendi ſe habeat ſm̄ figuram iacendi aut ſedē
di ſecundum debitos modos ſuperius tactos.

¶ De accidentibus anime. Cap.iiij.

Modicus exceſſus in aliquali iracundia
et perſeuerare aliquantulū in paſſioni
bus anime vocē exaltantibus eſſet huic
viro valde conueniens: tales enim mo
tus reſolutionis et cōſumptionis diſpo
nunt humores frigidos et humidos: dūmodo non
ſuperfluant. Inducentia leticiam ſibi conueniunt
vt ſonus organorum et tubarum et oratorum: fu
giat paſſiones generantes anguſtiam et triſticiam
anime: quoniam extermināt corpus a naturali cō
ſiſtentia vt tertio tegni.

¶ De inanitione et repletione. Cap.v.

In hac re nō naturali mediū tenere de
bet ita ꝙ ad nullū extremoꝝ inclinet. lꝫ
in parce comedēdo ⁊ potius bibēdo ſit
ei data licētia amplior ꝙ̄ replēdo. ¶ In
modo ergo comeſtionis obſeruent hec
documēta. ¶ Primū ꝙ nunꝙ̄ accipiat cibū niſi cū
naturali appetitu incitāte ipm ad hoc. Comedere
enī ſine ↄueniēti appetitu diſponit ſtomachum ad
abominationē q̄ eſt ciboꝝ corruptiōis cā. ¶ Scḋm
documētū eſt ꝙ comedēdo optima maſticatiōe de
glutiat ⁊ potū paulatine: qui ↄtrium facit odit vitā
ſuā. ſcḋa ꝑmi. ¶ Tertiū documentū eſt ꝙ nō multā
morā ↄtrahat in aſſumptione ciborum ne primū cibū
ſumptū digerat anteꝙ̄ vltimū recipiat: ⁊ ita corrū
patur totus. ¶ Quartū documentū eſt ꝙ non acci
piat cibaria plura ⁊ diuerſoꝝ ſaporū in vno pran
dio nec acetoſa cū dulcibus. ¶ Quintū documentū
eſt ꝙ vitet cibaria in ſubſtātia multū dēſa cū cibis
ſubtilibus: cū groſſis viſcoſis ⁊ fluxibilibus. ¶ Se
xtum documentū eſt vt euitet cibaria grauia cū le
uibus. ſuptica multū cum leuibus ⁊ ventoſabilib⁹.
faciat qḋ leuia non ſupernatent: ſed preponantur.
¶ Septimum documentum eſt ꝙ diſcedat a mēſa
cum aliquali appetitu: ſed non cum ſtomacho flu
ctuante propter nimium potum ſeu cibum ⁊c.

¶ De electione ciborum et potuum. Cap.vi.

Iam vero videtur inſtare tēpus ordinan
di regimē huius viri ex parte ciboꝝ ⁊ po
tuu[illegible]. Et qr̄ quādoqꝫ huic viro fiēda eſt
ſubtractio materierum frigidarum ⁊ hu
midarum vt patuit ſuperius in quarto
capitulo precedenti. Ideo dicendum primo: quod
hic vir eſt regendus regimine ciborum precise ci
barium. ¶ Tales enim ci[illegible] ſunt operantes ſo

tum a materia nō ꝯueniēter calefacerēt ⁊ exiccarēt quantū oporteret. Uñ ipſi ſemꝑ ſunt cōmiſcēdi medicinis cibalibus ad calidū ⁊ ſiccū notabilr̃ inclinatis. lꝫ eius corpus nō indigeat regimine ꝓ caſe ꝓſeruatiuo: vl' reductiuo ſolū: ſꝫ curatiuo ꝓpꝛie: qd̓ per ꝯ̃ria fieri debet. ¶ Itaqꝫ panis huius viri eſſe debꝫ ex frumēto debite nieſſis factus: ⁊ plus fermēti ⁊ ſalis recipere debꝫ ꝙ̃ cōis panis. ⁊ ſit vnius vel duoꝝ dieꝝ ad plus ꝯueniēter coctus abſqꝫ aduſtiōe ipſi' ꝓpter qd̓ panis azimus humidus ⁊ nō bñ coct' euitari dꝫ. Et ideo ſi vir iſte ſepe vteret̃ pane biſcocto ⁊ ꝓpꝛie artificiato cū granis feniculi vel aniſi aut ſimiliū: laudādus eſſet: ⁊ gr̃a huius ola ꝯdimēta paſtilla ꝗ̃litercūqꝫ cocta ⁊ ꝓparata dimittere debet.

De carnibus

aūt dicēdū pꝛimo. ꝙ cōueniēs eſſet ei comedere carnes de volatilibus domeſticis vt carnes pulloꝝ oim quacūqꝫ ꝓparatione coctas ⁊ ꝓpꝛie: ⁊ frequentius aſſatas ꝙ̃ elixas. Tales eñ carnes ⁊ ſi ſubſtātiſice nutriūt magis cū bene digerunt̃: qualitatiue tñ minus humectādo alterāt: ⁊ ꝓpꝛie qñ coquunt̃ cū diureticis calidis ⁊ ſiccis vt feniculo petroſel'. ſerpillo cinamomo mace ⁊ aliis. ¶ Cōueniūt eñ ei inter cetera carnes colūboꝝ pulloꝝ incōplete pēnatoꝝ: dummō parūper poſt coꝝ mortē ꝯſeruent̃. Tales eñ caliditate coꝝ ⁊ ſiccitate cerebro neruis ⁊ collapſui frigido materiali ⁊ immateriali cōueniūt ei. pulli etiā colūboꝝ dant̃ in cibo illi: cuius corp' euacuatū fuit a ſanguine aut infrigidatū ex lōga egritudine. 24° ꝯtinētis caꝑ. 69°. Unde lꝫ olm colūborum carnes ꝯueniāt maxime tñ ſylueſtriū de qbus apud ſimpliciſtas duplex eſt opinio. ¶ Quidā enīꝫ credūt ꝑ tales intelligi debere magnos colūbos in turrib' habitātes magna voce murmurātes ⁊ plurimū arboꝛibus nidificātes q̄ noiant̃ palūbi in medicina ꝓpꝛie. ¶ Alij vero dicūt per iſtos intelligi debere colūbos quātitate ſui corpoꝛis minores domeſticis: ⁊ predictis in volatu ſuo leuiſſimos q̄ rubeos habēt pedes ⁊ raro pariūt in turribus ⁊ turib' habitātes: ⁊ hec via teneri dꝫ: q2 melior ⁊ verior. Carnes vero anatū nō placēt mihi ideo dimittant̃. generāt eñ ſupfluitates melācholicas et faſtidiū ſtomachi. tertio Almanſ. caꝑ. 10°. ¶ Silr̃ carnes anſerum ſylueſtriū ⁊ domeſticoꝝ euitari debēt. ſunt eñ difficilis digeſtionis: ⁊ humorē generāt ſatis humidum ⁊ groſſum. ¶ De ſylueſtribus vero volatilib': laudant carnes faſianoꝛum et perdicum propter laudabilitatem repletionis eorum et quia generāt ſanguinem ad exiccandum promptū et propter cordialitatē que inuenitur in eis. ¶ Et propter eandē cauſam omniū auium carnes ſylueſtriū que cibuꝫ ſuum queritant ⁊ venantur cū volatu ⁊ laboꝛe magno laudabiles exiſtunt. Tales enim ex numero a ſapientibus ponuntur carduelle: philomene: alaude: et paſſeres etiā reliqua vero pꝛeter iſtas dimittantur. ¶ Cōueniunt etiā coturnices: que multum abundāt apud ſiculos: ⁊ frācolini: quoꝝ copia eſt apud tridentinos: et ſtarne que multū abundāt in dioceſi aquilegiēſi: ſiue per ſtarnam animal ſpecie diſtinctū a perdice intelligas ſiue perdicem: vtraqꝫ eorum eiuſdē cōplexionis ſcribit̃. ⁊ ideo tales vtiles ſunt huic viro: quoniā caro perdicis auget ſanguinem valde: ⁊ conueniēs eſt ſi ea vtat̃ cōualeſcēs: cuius corpus fuit infrigidatū ⁊ ſanguine diminutū. 23° Cōtinentis caplo precallegato. Et eadē ratione laudantur faſiani vt dictum eſt: quoniā caro eoꝝ eſt melior carne pulloꝝ. ſcdo canone. caplo de durāgi. ¶ Caro vero volatilis quā lōbardi dicunt quaſtulā: greci autē vertiginē dicūt: ⁊ ianuenſes vocant ſquiſcalā raro accipi debet. qm̃ generat ſanguinem humidū ⁊ ventoſabilē: ⁊ ſua pinguedine facientem laſſitudinē in neruis ⁊ nauſeam in ſtomacho. ⁊ ideo vſus eius ſit paucus: ⁊ cū aromatibus ꝯdita. ¶ De carnibus quadrupedū laudant̃ capreine: propter inclinationē cōplexionis coꝝ ad leuem frigiditateꝫ cum augmento ſiccitatis. bone etiaꝫ ſunt vitelline. ¶ Carnes vero caſtrati ⁊ ꝓpꝛie valde pinguis ⁊ iuxta valles nutriti dimitti debēt. lꝫ eñ Auerrois ꝗ̃nto colliget carnes caſtratoꝝ videat̃ preferre carnibus vituloꝝ. Dicendū eſt. ꝙ intellexit de his q̄ oriūtur in climate vel regione magne caliditatis ⁊ ſiccitatis. qualis eſt regio hiſpanoꝝ. vnde oriūdus fuit erat enim Cordubēſis. vt in ſcripturis inuenio. Similiter etiā intellexit de caſtratis qui nutriunt̃ plātis calidis exiccātibus vt melliloto andachocha thimulo trifolio ⁊ ſimilibus. ꝓpter qd̓ et carnes caſtratorum in montibus vincentinis nutritoꝝ. ⁊ in cōſimilibus ꝓpter caliditatē et ſiccitatem a nutrimento acquiſitā ita collaudari debent ſicut carnes plātis frigidis ⁊ humidis nutritas reprobare ꝯueniēs eſt. ¶ Caro vero agni propter excedentē humiditatem eius non habeat̃ in vſu niſi raro ⁊ cū ſpeciebus aromaticis calefaciētibus ⁊ exiccātibus cōdita. Et adhuc cōueniētior eſt ei aſſata ꝙ̃ elixa. ¶ Caro ṽo domeſtici porci recens oīno dimittat̃. generat enim mollitiem in neruis ⁊ cerebro et iuncturis.

De quadrupedibus

ſylueſtribus ꝓpꝛie ſit ei cōuenire carnes ſylueſtris porci. raro tñ ⁊ in pauco vſu. et meliores erunt ei carnoſe partes in pinguedine minorate et pꝛopꝛie condite cum aromatibus et plantis calidis et ſiccis. ¶ Caro vero capreoli eſt ei valde laudabilis bonitate ſui nutrimenti l :uis a ſuperfluitatibus expurgati. ipſe enim inter ſylueſtres carnes meliores exiſtunt. et ſanguis ex ea generatus paucas hꝫ ſuperfluitates. tertio Almanſ. capitulo nono. ¶ Caro vero lepoꝛis iterum conueniens eſt ei ratione pauce humiditatis et multe ſiccitatis. que inuenitur in nutrimēto eius licet ratione remiſſe caliditatis non videretur aduerſari frigiditati ſuperacute. Inuenio tamen ſi artifi· taliter pꝛeparetur cum pipere croco ꝫinꝫibere et ſimilibus erit valde conueniens. tunc enim per ambas qualitates aduerſabitur generationi flegmatis. ¶ Carnes vero ceruoꝛum quorum magna copia eſt apud romanos. et in vſu habetur ibi non eſt multum diſconueniens. et pꝛopꝛie cum aromatibus condite. ¶ Caro vero cuniculi oīno reprobāda eſt. ¶ Alie vero carnes ſylueſtres non ſint multum in vſu preter viſoꝛum. quorum vſum abſcindite a vobis pro

pter groſ[illegible]tudinem ⁊ viſcoſitatem ⁊ remiſſam cali-
di[illegible] ſangu[illegible]is geniti ex eis. In ſumma igitur
o[illegible] animalium carnes a medio in ſpecie ſua
m[illegible] elongate per augmentum frigiditatis et
hu[illegible]tatis meliores erūt ei ſalute ⁊ aſſate ꝙ elixe.

Quia vero ꝓpter ſacre legis reuerentiā nō ſemper licz comedere carnes. Dicend[illegible] primo generalr ꝙ oleum piſciū vſus reprobandus eſt: ⁊ p[illegible]e [illegible] quātitate multa. Et me[illegible]ius eſt vel [illegible] p[illegible]ibus ꝙ recentib⁹: ⁊ in oleo fri[illegible]s vel a[illegible]atis ꝙ in aqua elixis. Sunt tñ piſces nu[illegible]nus incō[illegible] [illegible]edi. ſ. illi quorū cōplexio calidiori ⁊ ſicciori vi[illegible] eſt: ⁊ eorū ſubſtantia duri-tiei. De quorū numero elegātiores ſunt carpiones in comitatu veronēſi ⁊ brixienſi abundātes. Secundo etiā ſunt torrētine fluuiales vel principio maris vicine ſicut in extremitatib⁹ athaſis ⁊ padi mare attingentibus. Silr etiam piſces alij varioli nomiati: de quorū numero eſt ſpere ſolis ſemilunarē figuraz in ſquamis eius habēs. etiam cōueniunt ei more dicto lucij in aqs nō limoſis inuenti. Et aliquādo qui vocantur capedani ſturiones ⁊ temali boni ſunt et orade. ¶ De maritimis ſunt rumbi menole ſardelle ⁊ [illegible] oēs ſolidarū carniū inuenti ⁊ in mari nutriti a [illegible]ſitatibus ⁊ auitatib⁹ elōgati. ¶ Conchilia et o[illegible]ache quarū ꝓpter laſciuiā magis ꝙ ꝓpter vti-litate[illegible] ⁊ iuuamētum noſtris tēporibus cibatio ſtu-bet [illegible] placēt nec vobis vtiles ſunt. Talia eñ aialia genita [illegible]nt ex [illegible]moſitatibus ⁊ fecalibus partib⁹ in fundo maris ⁊ ripis [illegible]uentis magis per modū putrefactionis ꝙ ꝑpa[illegible]tione ſeminis: de quib⁹ alias ſermonē plura[illegible] feci r[illegible]ibus ⁊ auctoritatibus reprobantibus a[illegible]a [illegible]: vt patet in cōſilio ſcripto ad Anglicū abbatē Camaricenſem. ¶ Propter qđ anguille tinche: ⁊ omnes piſces molliū carniū ⁊ magnorū corporū nō ſunt accipiendi. Unde ⁊ cancri abhorreant in vobis fluuiales ⁊ marini ſimiliter quos [illegible]ſanctos vocant.

Lac vero ⁊ lacticinia omnia cōſimilr euitentur. vſus eñ eorū ſenſib⁹ interio[illegible] nociuu⁹ eſt ⁊ amētie ꝗhatiu⁹ ⁊ mollitiei ⁊ d[illegible] [illegible] augmētatiu⁹: vt colligit 2° canōe in [illegible] [illegible] [illegible]t. Lac eñ ꝑꝑ declinationē ei⁹ ad fri[illegible] [illegible]aticis: qm̄ eorū caliditas nō cō[illegible] [illegible]nguinē ſicut oportet. Et in an-reola [illegible] [illegible]acit euenire tenebroſitatem viſus ad [illegible] [illegible]opter qđ etiā caſeus mollis ⁊ recens [illegible]. ¶ Silr ⁊ butyri vſus omnino eſt ei [illegible] ꝓpter magnā mollitiē ⁊ relaxationem [illegible] ⁊ neruorū. Eſt tñ calidū ⁊ humidū in p[illegible] [illegible]as tñ eius eſt amplior caliditate ipſ[illegible]. ¶ [illegible] ꝓpter hoc conuenientior eſt ei vſus olei oliu[illegible] [illegible]aturarū. Eſt enim calidū in primo ⁊ [illegible] [illegible]e eius. ¶ Propter qđ ⁊ cōueniē-tius [illegible] [illegible] de nucibus ſolēniter approbatū [illegible] neruorū. Et oleū de amigdalis dul[illegible] [illegible]entius eſſet oleū de fiſticis. Fiſti-d[illegible] [illegible] infra patebit de fructibus.

Similiter etiā ⁊ melius vſus ꝯueniēs eſt in cibarijs ⁊c̄. Mel eñ poten-ter aduerſatur flegmati vt colligit ſcđo canone. et 6° de regimine ſanitatis. vñ ⁊ mellita cibaria cōuenientiora ſunt ꝙ zuccarata. zuccarum enim licz in paſſiuis tēperamentum obtineat: ad caliditatez tñ parūper inclinatur: ꝓpter qđ nō eſt ſufficiens vſus ſed gratia laſciuie cum aromatibus calidis.

Ea vero quibus cōdiuntur cibaria que attrahentia ſunt licet in multo vſu nō cōueniant: minus tñ nociua ſunt vobis ꝙ aceto ſa. Acetū eñ potēter nocet neruis vt patet ſecundo canone. ⁊ ſcđa tertij. capitulo primo. Et dicit de eo Serapio auctore Gal. ꝙ valde nocet neruis v: expe-rientia docet. Et ſi bene cōſideres acetum quanto magis acre ⁊ minus acutum tanto minus nocumē-tum erit vobis. ¶ Quia inſuper laudanda ſunt nō valde dura quocunqꝫ modo coctio preparetur pre-terꝙ ſixa. ¶ De aromatibus vero quibus fercula condiuntur conueniunt vobis calida ⁊ ſicca. Talia enim capiti cordi ⁊ ſtomacho ſunt vtilia. omnia eñ aromata diliguntur a membris principalibus vt quarta primi ⁊ ſecunda tertij colligendum.

Jam vero de leguminibus parūper agēdum eſt. Premittendū primo ꝙ olum talium vſus abſtinēdus eſt a vobis ꝓpter eorū ventoſabilitatē ⁊ ventoſationē que replēt neruos euaporatione eorū ad caput propṫe velut piſa fabe faſeoli ⁊ cicera alba. Unde cienes. ⁊ greci incurrerūt nocumēta iuncturarū ꝓpter comeſtionem multā eorū. ¶ Si qua tñ cōuenire poſſunt ſunt cicera rubea que calida ſunt ⁊ ſicca: ⁊ cōuenienter aperitiua ⁊ precipitatiua materierū flegmaticarū per vias vrine: non tñ ſint in multo vſu: eo qꝛ inflatiua ſunt: ⁊ nō debēt accipi in pncipio nec in fine cibi: ſed in medio ſolum. ſcđo canone ꝓprio capitulo. ¶ Laudo vobis pannicij vſum: licet enim ſit frigidū ⁊ ſiccum: qꝛ tñ parum nutrit: ⁊ ꝓpter ſui leuitatē ⁊ ſiccitatem cōueniens eſt: ⁊ vrinam prouocat. 11. cōtinentis capitulo. 99°. ¶ Similiter etiā cōueniens eſt vobis riſum. eſt enim calidū in primo ⁊ ſiccū in: ſecūdo 21. continentis capitulo 26°. conuenienter nutrit ⁊ exiccat: ⁊ cōfortat etiā: qꝛ habet aliquā ſtipticitatē. octauo de ſimplici medicina. primo cap̄. Alia aūt legumina nō placēt mihi ꝓpter allegatas cauſas.

De oleribus aūt dicēdū primo. ꝙ nullum eſt cōueniens vobis frigide cōplexionis ⁊ humide: nec habēs humiditatem multā facile ebullibilē ⁊ putribilē: qualia ſunt ſpinachia bleta portulaca lactuca ⁊ cucurbita ⁊ endiuia creſſones ⁊ ꝯſimilia. 22. continentis. Quod ſi aliqđ iſtorū olerū cōtingit accipere: frangatur cum calidis ⁊ ſiccis vt mentha ſerpillo feniculo petroſel. et alijs. Aut ſaltem iſta ante predictorū aſſumptionem accipiantur. ¶ Dicendū tertio ꝙ olera conuenientia vobis cū hoc ſint calida ⁊ ſicca debent eſſe aperitiua mediocriter vt materias cōſumant ⁊ precipitēt per vias vrine. De quorū numero eſt ſaluia ſepe laudata. 5° canone ab Auic. lz ſpāle capitulū nō fecerit in ſcđo canone. Diaſcoridea vero cap̄. de ſaluia videtur aſcribere operationes a caliditate et ſiccitate eius ꝓuenientes. lz eā nō graduet ſicut ne-

ꝙ aliqđ alioꝝ ſimpliciū niſi valde raro. Joānes ꝟo
Serap. in aggregatiōe ſimpliciū. cap. 49°. enumerarat
ipſam inter medicinas calidas ⁊ ſiccas in ſcđo:
⁊ dicit ꝙ eſt calida caliditate manifeſta ⁊ paruꝫ ſtiptica.
De hac plāta multi modernoꝝ ampla dicūt
in egritudinibus: qđ tamen nō ita auctēticum inuenio
ab illuſtribus antiquis. ¶ Laudo etiā vobis fenicul'
vſum: nō tamen in magna quantitate: eſt eñi
calidus in tertio ⁊ ſicc⁹ in primo. 8° de ſimplici medicina
tñ ꝑpter eius iuuamentū ad nocumenta viſus
que grandia ſunt in vobis etiam qꝛ calefaciendo
diuertit materias a remotis partibus per vias
vrine educēdo cōuenit recens in quantitate maiori
ſiccus vero minori. ¶ Similiter etiā ⁊ ſcđa ſpēs apij
petroſelinū nolata cōuenit vobis. eſt eñi caliduꝫ ⁊
ſiccū in 3°. 8° de ſimplici medicina. lꝫ aliqui ponant
ipſum in tertio gradu caliditatis ⁊ in ſcđo ſiccitatis:
quicquid tñ ſit eſt ꝯueniēs in prouocādo. caput
ꝯfortādo ⁊ ſtomachū vt a pluribus colligiť. lꝫ Ruffus
dixerit ꝙ nocet ſtomacho attrahēdo ad ipſum
materias acutas aliūde. Sed ſi bene ꝯſideretur intētio
eius fuit de apio vt eſt ꝑma ſpēs: ambo enim
ponunť eiuſdē ſpēi: vt patet ſcđo canone. ꝑmo capitulo.
⁊ 8° de ſimplici medicina. ꝑallegato loco. ⁊. 21.
cōtinentis. cap. 63°. ⁊ a Serapione ſimplicium 4°.
Aliter aūt ad Ruffum dici pōt negādo cōſequētiaꝫ
ſuam: nō eñi eſt argumētatio bona. petroſel'. trahit
materias acutas aliūde ad ſtōachū ergo nocet ei.
Cū hoc enim ꝙ attrahit eas abſtergēdo ⁊ aperiendo
cito educit eas: ita ꝙ in eo nō cōtrahant moram
tantam vt poſſint ledere. ¶ Menthe vero cuiuſcūq
ſpēi vſum laudo vobis: ſiue igiť per ipſam intelligatur
ſpecies eius cuius foliuꝫ parūper rotūditati attinet
⁊ ſtipes eſt ſubrubeus ⁊ parū plus ſemipedali
a terra eleuatur ⁊ eius odor eſt ſuauis ⁊ amen⁹:
⁊ talis poniť calide ⁊ ſicce cōplexionis in ſcđo canone
⁊ lege ibidem ꝙ ꝯfortat ſtomachū calefaciendo
ipſum: ⁊ ſedat ſingultū ⁊ digerit ⁊ prohibet vomitū
flegmaticū. ¶ Et ſi per mētham intelligať alia ſpecies
ſiſimbriū nominata: que apud venetos mētha
reputatur etiā hec planta cōueniēs eſt vobis. quoniam
eius caliditas ⁊ ſiccitas perueniunt vſq ad
tertiū gradū. ¶ Si aūt per mentham intelligať tertia
ſpēs eius que balſamica vocatur: etiā cōuenit:
eſt enim in aſtātia caliditatis ⁊ ſiccitatis ſicut ſcđa:
⁊ eſt capiti ⁊ neruis ꝯuenientiſſima: qđ eius aromaticitas
amena declarat. ¶ Propter qđ ⁊ mētaſtrū qđ
eſt ei⁹ ſpēs agreſtis etiā ꝯſimiliter laudandū eſt vobis.
¶ Nemētueꝝ qđ Auic. 2° canone ſerpillū nominat
⁊ Diaſcorides ſerpillū vocat: ꝯuenit vobis. Auicē.
ponit ipſum calm ⁊ ſiccū in ſcđo: ⁊ dicit ipſuꝫ aromaticitate
ſua ſtomacho ⁊ capiti conueniēs eſſe: et
ꝓuocat vrinam: lꝫ Serapio enumeret ipſum inter
medicinas calidas in 3°. ¶ Adhuc ⁊ ſaget alniarina
quā roſmarinū Serapio nolat laudāda eſt vobis
ꝑpter caliditatē ⁊ ſiccitatē ei⁹ in tertio gradu: ⁊
cōuenit ſtōacho capiti neruis ⁊ oclīs. ¶ Amaracos
etiā quā maiorauā vocāt ꝑpter virtuteꝫ eius attenuatiuā
⁊ diſſolutiuā ⁊ caliditate ⁊ ſiccitate tertiū
grad⁹ ꝯueniētē 8° de ſimplici medicina ꝯuenit valde:
⁊ eo fortius qm̄ aperit oppilationes cerebri ⁊ colatorij.
⁊ cōuenit dolorib⁹ capitis a flegma ⁊ vētoſitatibus
ꝯuenientibus. vt. 2° canone ſuo caplō colligendū
mēbrorū capitis. ¶ Ozimū ēt ꝯuenit. ſed illud
magis qđ aromaticitatē hꝫ ſiliꝫ gariofil' ⁊ magna
folia extēſa ⁊ min⁹ ēt qđ aromaticitatē amenā hꝫ ſimilē
gariofil'. ꝯueniēs eſt ei calm ⁊ ſiccū in 2° vt Joānes
Serapio de begereſen. ¶ Propter qđ dōm eſt: ꝙ
lꝫ multa ſint olera ꝑter iſta q̄ vſui holuꝫ in cibis conſueta
ſunt: vt origanū calamētū dauc⁹ ⁊ ſilla. oīa tñ
aromatica: quorū aroma emanat a caliditate ⁊ ſiccitate
⁊ nō a frigiditate ⁊ ſiccitate velut in cāphora
laudanť vobis in vſu. ¶ De alijs aūt olerib⁹ cū iaꝫ
excluſerim ea nihil ad ꝑſens niſi de rebus qrū cōis
eſt vſus. primo de caulib⁹. prima eñi apparētia videntur
cōuenire vobis: qꝛ calidi ſunt in primo ⁊ ſicci
in ſcđo: maturāt leniūt. ſ. vētrē exiccant ⁊ ꝓuocāt.
ſcđo canone. caplō ꝓprio: lꝫ 21° cōtinentis. capitulo
641. ſcribatur auctoritate Gal. ⁊ Bimaſij ſanguis
gñatus ex caulib⁹ eſt horribilis et mali odoris q̄re
melius eſt ab eis recedere. ¶ Borago ēt lꝫ ſit in vſu
multū mihi tamē nō placet propter vētoſitatē ſuaꝫ
per quā nocet digeſtioni inqetando cibū in ſtōacho
etiā qꝛ nō habet tantū caliditatis quātū vobis opportunū
eſſet. Ponitur enim tēperata. qꝛ eſt ſpecies
bugloſſe vt colligendū eſt ſecūdo canone. primo capitulo.
cū ſpeciale capitulū de ea nō habeať ibideꝫ.
¶ Medicine aūt temperate ad lapſum frigidum et
humidum. notabiliter intenſum nō habēt ſufficiētē
actiuitatem: qm̄ a ꝓportione minoris inequalitatis
nō ꝓuenit actio ſufficiens. ¶ Cerefoliuꝫ etiā qđ
eſt in vſu nō paruo quod calidum eſt in principio ſecundi
et ſiccum in eo conueniens eſt vobis ſubtiliatiuum
diureticum et confortatiuum.

Quia ꝟo antiquoꝝ ꝯſuetudo erat numerare
inter olera citrullos cucumeres angurias
⁊ pepones: dicēdū eſt de eis parūp. ¶ Et ꝑmo
dīcē angurie cucumeres citrulli parui oīno a vobis
cuitādi ſunt. Et lꝫ ſit cōis vſus ꝑdcī cucurbitis
veꝝ vſus eius apud vos oīno euitari dꝫ: qm̄ generat
humores frigidos humidos ⁊ crudos et male
ſube vt appet ſcđo alimētoꝝ. caplō. iij. tñ ſm ꝙ ibi
tangiť pōt artificialiter ita ꝯponi ꝙ ipa incliněť ad
gñationē laudabilis humoris: ꝑpter qđ ꝯſuetudo
fere cois artificialiter faciēdi ipſaꝫ cū modico croco
⁊ caſeo vobis eſſet laudabilis. Cū agreſta ꝟo non.
Similiter ⁊ portulaca ſpinachia ⁊ bleta ⁊ criſolacana
oīa dimittanť. ¶ De melonib⁹ ꝟo dicendū ꝙ pari
rōne dimitti debēt qꝛ ſunt frigidi ⁊ humidi: qꝛ tñ
eo minus frigidi ſunt quāto maiori dulcedine participant:
⁊ ſui ſubſtantia ſoliditati attinentes: ideo
magis vtiles videntur eſſe. ex eis comedere poteſtis
⁊ ꝓprie ante cibum ⁊ bibendo poſt eos laudabile
vinum in quantitate conuenienti abſq aqua:
vt colligitur ſcđo alimentorum. cap. quinto.

Inſuper iterum dicendū parūper ꝙ oēs
fruct⁹ actu ⁊ potentia frigidi et
humidi dimittendi ſunt. ¶ Propter qđ ceraſa non
placēt mihi: dulcia aūt lꝫ etiam ſint lenitiua vētri
tñ ſunt nocitiua ſtomacho: acria ꝟo lꝫ ſtomacho

vid[illegible] vt [illegible] ⁊ a[illegible]qualiter incliua: non tñ ſunt
vob[illegible] q: vētrē retinēt: vt Diaſco. In ſum-
ma [illegible] poſſis acc[illegible]pere de illis q̄ ſunt ſubſtā-
tie [illegible] gr[illegible] iis medij inter dulcē ⁊ acrē
q[illegible] [illegible] al[illegible]. ¶ Perſica etiā ꝓpter frigidi
tat[illegible] [illegible]o ⁊ h[illegible]ditatē in ſcḋo nō ſunt ꝯue-
n[illegible] ſunt bona ⁊ appetitus incita
tiua [illegible] [illegible]one [illegible] ſit eoꝝ vſus multus: ⁊ eli
gant [illegible] [illegible]atica ⁊ citrini coloris ⁊ ſa
poris ad [illegible] [illegible]ati ab oſſibus nō ſeparabi
lia n[illegible] per [illegible]. ¶ Et eadē rōne de pomis dicē-
duꝫ eſt ꝙ [illegible] que aromatica ſunt colore rubea
et [illegible]a ſub[illegible] [illegible]da in ſapore dulcedine nota
biliter particip[illegible]a ⁊ raro vtanᷓ. ¶ Propter qḋ ⁊ pi
r[illegible]ue diſ[illegible]uenire videnᷓ ꝓpter ſiccitatē eorū q̄
ad[illegible]iaᷓ humiditati ſunt eñ frigida in primo ⁊ ſic
ca in ſ[illegible]do. 21. Continentis. caplo nono. Ex eis tñ
el[illegible]. vt de pomis dictū eſt. ¶ De ficubus parū-
per [illegible]: ſunt eñ ſicce ex eis calide in p̄mo ſic
ce [illegible] p̄ncipio ſcḋi. humide vero ex eis nō tātā calidi
tat[illegible] ſiccitatē [illegible] ſꝫ magis nutriūt q̄ ſicce: lꝫ non
[illegible] [illegible]eniāt ſtomacho vt ſicce: quicq̄d tñ ſit ꝯueniē
t[illegible] ſunt vobis inter al[illegible]os fructus ſunt eñ melio
[illegible] fructibus in terris ⁊ regionib⁹ in quib⁹ eē
c[illegible]. tertia p̄mi. caplo de regimine p cibū et
po[illegible] eīn ſtomacho ſpleni renib⁹ ⁊ epati vtiles
[illegible]do ⁊ mūdificādo: in eis eñ eſt le-
n[illegible] [illegible] ⁊ notricatio maior q̄ in alijs fru-
ctib[illegible] c[illegible] [illegible] caplo. ¶ Paſſule vero ſtoma
cho [illegible] pe[illegible] [illegible]nᷓ ⁊ enumeranᷓ a ſapiētibus
inter [illegible] [illegible]d caliditatē declinantia. In
ſ[illegible] [illegible] ſunt vobis ille que hn̄t
ariſſos ⁊ bn̄ [illegible] [illegible]bēt vltimate maſticari: ta
lis pars ar[illegible]a [illegible] eſt ⁊ ſicca frāgit earum vn-
ctuoſitatē ⁊ humi[illegible] ſupfluā ꝓpter quā ſunt no
cue [illegible]pſibus hu[illegible]d[illegible]. ¶ Nucces aūt numeranᷓ m
[illegible]dulla ⁊ me[illegible] a[illegible] [illegible]alidas ⁊ ſiccas: propterea
[illegible] c[illegible]ueniunt: verū q: propter vnctuoſitatē mul
t[illegible]ꝝ na[illegible]ſe [illegible] ⁊ grauant caput ⁊ pe-
[illegible] ꝯu[illegible]t. ¶ Caſtancaꝝ aūt vſus lꝫ ra
[illegible] vi[illegible]nᷓ re[illegible]s: eaꝝ tñ nutrimētū q:
[illegible] ſu[illegible] eff[illegible]cias tr[illegible]ationis ⁊ carnꝫ
[illegible] [illegible]s vētoſitates conuertibilis
[illegible]: ſunt nutrimētū bntoꝝ. tra
[illegible]o de glāde vt colligiᷓ ſcḋo ca-
n[illegible] [illegible] que nonu[illegible] anteperſica et
ſ[illegible] [illegible]a ſunt parua que mature-
ſ[illegible] [illegible]ueniunt vob[illegible]: frigide et
h[illegible] [illegible]nt in ſcḋo genērāt eñ febres
n[illegible] [illegible] actionis eoꝝ: et precipitur
a [illegible] [illegible]ando come[illegible]antur accipia
tur [illegible] [illegible] ve[illegible] ſ[illegible]ē eius. ¶ Propter candeꝫ
c[illegible]o vobis [illegible]bas: lꝫ frigide ſint
in p̄[illegible] [illegible] paſſiu[illegible]e vt dicit de eis Gal. nō
[illegible] [illegible] ꝯcr[illegible]do ſanitatē et in remo-
[illegible]d ꝯferetēs. ſed reperi eas diffi
[illegible] [illegible]c[illegible] nutrimēti ⁊ malas ſtomacho:
c[illegible] [illegible]eſt diſ[illegible]ordia magna inter [illegible]u
[illegible] [illegible]ar[illegible]re non curo. ¶ Mora aūt bn̄
matura ⁊ dulcia declināt ad caliditatē et humidi-

tatem: q: tamen ſtomacho nocent dimittantur: illa
tamen q̄ de eis nō ſunt matura ponuntur frigide ⁊
ſicce complexionis: ⁊ de eis aliquādo comedere po-
teſtis q: confortant ſtomachū. ante cibū tñ ſumans
tur. ¶ Dactyli bene maturi vniuerſa holm ꝯcordia
ponuntur calidi in p̄mo. in paſſiuis tñ de eis diſcor-
dant ſapientes fere omnes Serapio enim in aggre
gatore enumerat eos inter medicinas calidas ⁊ ſic
cas in primo gradu. Auic. vero ſcḋo canone caplo
de palma. parū de eis dicit. ſ. ꝙ p̄terijt ſermo de eis:
ſed in pluribus voluminibus nō inuenio de eis ca-
pituluꝫ neq̄ ſub Rrica dactyli neq̄ de fenikia neq̄
de rotab. 23° continētis capitulo de palma ſic ſcri-
bitur. Dactyli maturi calidi ſunt in ſecundo humi
di in p̄mo. Auctoritate Dimaſij octauo de ſimplici
medicina legiᷓ ꝙ cū hoc ꝙ abūdanter nutriūt ⁊ ven-
trem ſtipticant ⁊ inferunt dolorē pungitiuū ſtoma-
cho ⁊ oppilationes epati ⁊ ſpleni. quare dimittanᷓ.
¶ De pineis iterū dicendū ꝙ in paſſiuis grana ea-
rum tēperata ſunt parū ad caliditatē declinantia.
ideo nō multū curādū eſt de eis. Si tñ acapere pla-
ceret aut in ꝯuiuijs eſſet neceſſarium: tūc meliores
ſunt cū infundanᷓ per noctē in aqua calida ⁊ ſic re-
mouebitur ab eis acuitas acrimonia ⁊ mordicatio
et efficientur optime ad nutriendum: ⁊ propter ma
gis condite cum melle ⁊ calefacte cū zuccaro. ¶ De
fiſticis dicendum ponuntur enim calidi in fine ſecū
di et eſt in eis humiditas non limitata. Raſ. 22. cō-
tinentis ſimplici. 53. auctoritate Archigenis et Di-
maſij ponūtur calide et ſicce. In ſumma igiᷓ laudo
vobis eos: aperiunt eñ meatus nutrimenti ⁊ oppi
lationes epatis expurgando ipſum ⁊ canales pul-
monis octauo de ſimplici medicina. ¶ Iā de grana
tis dicendū. triū ſpecieꝝ inueniunᷓ. ꝓpter qḋ nō ra
ro ⁊ paꝝ eoꝝ cōplexio diuerſificaᷓ: dulcia ſunt frigi
da ⁊ humida: acria vero frigida ⁊ ſicca i ſcḋo ⁊ muza
tenēt mediū. dulcia eñ ⁊ bn̄ matura comedere po-
teſtis: ꝯueniūt ſtomacho ꝓpter ſtipticitatē ſubtilē.

Quoniam vero parum differūt ſpecies alimētoꝝ inter ſe ſumpte ex carnibus ꝓpter partes aīalū. ¶ Ideo dicēdū eſt de
eis parūper. Et p̄mo ꝙ oīs aīalū mēbra vel partes
ſua potētiali vel actuali humiditate nimiū molles
et lapſitudinis membroꝝ poſitiue euitāde ſunt. de
quoꝝ numero cerebrū medulle partes medullares
et pinguedines oēs multipliciter eñ ledūt: aut mul
ta euaporatiōe implēte cerebrū: aut nimia eoꝝ mol
litie ledēdo ſtomachū et neruos. ¶ Scḋo etiā ꝙ om
nes partes aīalū viſcoſitatē habētes notabilē di-
mittēde ſunt. velut cutis mēbrana vel partes cuta
nee et neruoſe et ligamētales. ¶ Premittēdo tertio
ꝙ oēs partes q̄ ſubſtātia eaꝝ difficilis trāſmutatio
nis ⁊ groſſi nutrimēti ponunᷓ dimitti debēt. Sicut
caro cordis epatis ſplenis renū ⁊ fere olm inteſtino
rū. ¶ Propter qḋ ſ[illegible]ēdū eſt ꝙ ſole ⁊ laudabiliores
aīalū ptes exiſtūt carnes muſculoſe nō multū pin-
gues ſube ſ[illegible]de mediocri colore rubee ⁊ odore ſua
ues ⁊ de iuuenib⁹ a[illegible]lib⁹ accepte poſt occaſionē aia
liū nō diutius [illegible] p d[illegible]e vnū vel duos ꝯſeruate. Hec
in ſumma de regimine cibationis ſufficere poſſunt.

Iam autem vt cõueniens videaꝛ hora dicendũ eſt de potu ſꝫ conuenientiam. ¶ Premittẽdo ṗmo qð vina vinoſa ſua vinoſitate ⁊ ſubtilia in ſubſtãtia actuali vel potentiali: qꝛ nimiũ penetratiua euitari debẽt: lꝫ coueniãt ſtomacho rectificãdo digõnẽ eius: tñ qꝛ multũ replẽt caput ⁊ neruos maius eſſet nocumentũ coꝶ ꝙ iuuamẽtũ: ṗparãt eñ aductũ nõ ſolũ paraliſis ſed etiã appoplie ⁊ tenebroſitatis viſus ꝗre dimittẽda ſunt. ¶ Amplius cũ alijs ꝗ rectificant organa digõnis ⁊ generatiõis nõ minus ꝓuideri põt vobis ꝙ vino: plurimi eñ medicinales potus ſunt vobis vtiliores vino vt ſtatim diceꝛ. ¶ Si tñ nõ placeret dimittere vinũ argumẽto ſumpto a ꝯſuetudine bibẽdi vel incurrẽdi nocumẽta ex potu aque cuiuſcũqꝫ: aut ꝓpter laſciuiã ꝗ eſt argumentũ accuſandi fere oẽs hoies ꝓpter blãditiẽ magis ꝙ ꝓpter veritatẽ. Jõ cõdeſcẽdendo dicendũ ꝙ vinũ ꝯuenĩetius eẽ dꝫ odo: e ſuaue ſubſtãtia dyaphanũ colore rubeũ ⁊ vinoſitate ſua mediocre declinatũ magis ad paruaꝫ caliditatẽ ꝙ multã. ¶ Qð ſi tale vinũ nõ inueniret ṗdictis circũſtãtijs ꝯditionatũ permiſcendũ eſt cũ aqua fontis accepta liberi aeris ⁊ decurſus celo et aeri expoſita a lacunis ⁊ limoſis partibus denudata in qua nõ inueniaꝛ multitudo ranaꝶ vel ſanguiſugaꝶ: vel plante fetorẽ hñtes: velut aggi nenufar lẽticula tribulus ⁊ ſilla. Et ſi talis aqua ꝑcoqueretur: ⁊ ꝓprie qñ ſcaturit a mõtibus et decurrit ꝑ riuulos lapidoſos valde melioꝛ eſſet ꝓpter qð vltimo concludendũ ꝙ aqua ciſterne melioꝛ eſſet vobis ꝙ altera aqua. ¶ Dico aũt cõſilio ſalubrioꝛi vtens ꝙ melius eſſet vobis ſpatio integri anni vti mellicrato ſimplici aut cõpoſito: qð nõnulli veteꝶ laudant. ¶ Talis eñ potus ſua ꝯueniẽte caliditate ⁊ ſiccitate poiẽti: etiã qꝛ diureticus eſt. ¶ Et iteꝶ qꝛ mũdificatiuus eſt capitis neruoꝛuꝫ ⁊ inſtrõꝶ ſenſus. ¶ Et adhuc qꝛ ſatis ꝯueniẽter eſt nutritiuus. Jdeo oĩno eligẽdus eſt vobis. ¶ Cũ igiꝛ ꝗritis habere ſyrupũ deſcribaꝛ ꝑ hũc modũ. ℞. aq̃ ſupꝛaſcripte lib.xxv. mellis citrini odoꝛiferi cum ſua dulcedine hñtis aliquid acuitatis lib.ij. coquanꝛ ſimul in lapideo vaſe vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ tertie ptis ſpumificãdo ſucceſſiue ⁊ ꝯtinue abijciẽdo: deinde coleꝛ bis ꝑ ſtamineã ſpiſſaꝫ: ⁊ cũ infrigidatũ fuerit reponaꝛ in vaſis lapideis: ⁊ vtendũ eſt eo ad libitũ: ⁊ poterit ꝯſeruari per mẽſem. ¶ Cũ aũt deſideraueritis efficere ipm cõpoſitũ: tũc ꝗdẽ accipienda eſt deſcriptio qualiter repeniꝛ in receptarijs. ſed cõpoſitio eius fundari dꝫ ſuꝑ virtutibus medicinaꝶ habentiũ ꝓprietatẽ ad lapſum. ideo debẽt eſſe calide ⁊ ſicce: ⁊ habẽtiũ eleuationẽ ad cerebrũ per virtutẽ tertiã quales ſunt galanga nux muſcata: macis peonia ⁊ ſilia. ¶ Et iteꝶ eoꝶ que habẽt calefacere ⁊ cõfoꝛtare ſtomachũ. velut macis gariofil. maſtix piper al. ⁊ ſilia. ¶ Et iteꝶ recipere debet hic potus virtutẽ medicinaꝶ per tertiam operationẽ reſpicientiũ neruos: velut acoꝛus grana peonie cardamomũ vtrũqꝫ. ¶ Recipere etiã debẽt medicinas cõfoꝛtantes mẽbꝛa generationis velut daucus petroſelinum crocus ambꝛa muſcus arthemiſia matricaria ſemina daucie ⁊ conſimilia.

¶ Propter qð eligendum eſſet vobis hoc cõpoſitũ magiſtrale qð omnes pꝛedictas amplectitur virtutes ⁊ operatiões cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ambꝛe orientalis. ℈.ß. muſci. gra.vj. ʒ ʒ. de mecha nucis muſcate galange coſti. olei piperis al. añ.ʒ.ß. cinamomi ſubtilis ⁊ acuti.ʒ.j.ß. cubebarũ granoꝶ peonie ſe. daucie liquiritie añ.ʒ.ij. maſticis. ℈.ß. gariofil. ℈.j. aque laudate lib.xl. mellis ṗdicti. ℥. xlv. coquantur vſqꝫ ad conſumptionẽ tertie partis diſpumatione facta conueniẽter: ⁊ eedẽ ſpẽs ligari debẽt in panno raro et prius in aqua modicum coqui anteꝙ ponaꝛ mel: ⁊ poſt reſeruetur vt dictum eſt.

Particula tertia huius tractatus de regimine accidentiũ huius viri que cõtinet capl'a ſeptẽ. ¶ Capitulum primũ de regimine vniuerſali per euacuationes vniuerſales appꝛopꝛiatas ſm tempoꝛa anni. ¶ Capitulum ſecundum de electione medicinarum corrigentiũ lapſum frigidũ ⁊ humidũ materialẽ cerebꝛi. ¶ Capitulum tertiũ de medicinis conueniẽtibus nocumẽto diminutionis ⁊ coꝛruptionis viſus. ¶ Capitulũ quartum de medicinis curatiuis lapſus frigidi et humidi ſtomachi ⁊ rectificatiuis eius. ¶ Capitulũ quintũ de medicinis pꝛeſeruatiuis a paraliſi ⁊ confoꝛtatiuis neruoꝛũ. ¶ Capitulum ſextum de medicinis rectificantibus membꝛa generationis ⁊ diſponentibus ea ad venereũ actũ. ¶ Caplm ſeptimũ de medicinis ⁊ inſtꝛis correctiuis quoꝛũdã accidentiũ que in hoc viro perſeuerãt ⁊ curationẽ ad ſe vocãt.

¶ De purgatione in vere ⁊c. Cap̄.j.

Itaqꝫ pro declaratiõe capituli primi ꝑmittẽde ſunt medicine neceſſarie ad purgationes regulares que fieri debẽt in vere iuxta ſniam ſummi hypp. ſexto affoꝶ. affo° ſecundo ibi. Quibuſcũqꝫ farmacia aut flobothomia neceſſaria eſt hos in vere farmacare: aut flobothomare conuenit. Et ex hoc fundamento apparet quod euacuatiões in autumno celebꝛate ſi vtiles exiſtant non tamen ſunt ita regulares ſicut ille que in vere fiunt.

Igitur a pꝛincipio mẽſis martij vſqꝫ ad medium apꝛilis conueniens eſt: vt iſte vir purgetur bis ſcilicet omni.xx° die per hunc modum. Nam mane in auroꝛa accipiat hanc infuſionem calidam: poſt quam doꝛmiat per vnam horaꝫ completam: et non doꝛmiat ſuper ipſam niſi ſpatio pꝛime hoꝛe: et tardet cibum ſuũ vſqꝫ ad horas ſextam et quinta pꝛecedente hoꝛam ſextam accipiat cyathum vnum aque cocte cum zuccaro et calefacte. Eſt enim infuſionis deſcriptio talis. ℞. turbith electi pulueris hermodactyloꝛum. añ.ʒ.j. agarici albi leuis frangibilis et non nodali. ʒ.ij. ℥ ℥. cinamomi aniſi dauci ſpice. añ. ℈.ß. ſalis gemme. gra.ij. aque mellis. ℥.iiij. calefiat aqua ⁊ infundantur in ea pulueres cum. ℥.ſ. penidiarum: et ita conſeruetur per diem naturalem: hoꝛa vero ſuperius tacta calefiãt omnia ſimul et diligenter colentur et expumantur: et bibat de colatura illa calida: obſeruatis conditionibus iam pauloante dictis. ¶ Cũ ergo fuerit hac minoꝛatiua euacuatione mundificatus ſeq̃ntã

immediate die in mane accipiat hũc ſyrupum cali-
dum [illegible] aſcripta hora: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞.
ſyrup. de [illegible]icados. ℥.i. ſyrupi acetoſi compoſiti. ℥.ß.
aq betthonice ſalu[illegible] ⁊ eupatorij añ. ℥.i. miſce ⁊ totũ
acc[illegible]tur cal[illegible]um ⁊ tardetur cibus poſt ipſuz ho
ras ad [illegible]us quattuor. ¶ Cũ ergo ſumpſerit hoc
digeſtiuũ ſ[illegible] vel ſeptem diebus aut totiẽs ꝙ in vri
na eius appareat [illegible]iocritas in ſubſtãtia ⁊ in co-
lore [illegible] ⁊ h[illegible]ſtaſis in fundo vaſis alba cõ
tincta ⁊ equal[illegible] [illegible] mane immediate ſequẽti pur-
getur cũ [illegible] pillulis. ℞. pillulaꝝ fetidarũ. ʒ.ß. ⁊ de
ſarcocolla deſcriptione Meſue. ʒ.ß. formentur pille
vij. cũ ſucco ro. ⁊ ac[illegible]tur in aurora: quibus ac-
ceptis poſt eas obſeruẽtur regule q̃ in minoratiuo
dicte ſunt. Cũ aũt trãſiuerit ſpati[illegible] .16. aut. 20. die
rum iterũ purgeť cũ hac ſcďa purgatiõe q̃ virtuali
ter a p̃dicta differre dz aliquãtulũ. ¶ P[illegible]lo q2 nõ dz
eſſe ſcďa purgatio in gradu ⁊ potẽtia ſua eque for
tis ⁊ calefaciẽs vt p̃ma: q2 tũc virtus erit pariſper
tienata ꝓpter ſubtractionẽ ptis mãci. ¶ Itẽ q2 cali
ditas [illegible] tunẽtis tũc eſt maior ⁊ potẽtior ad mobilitã
d[illegible] m[illegible]s. ¶ Etiã q2 vie euacuationis ſunt paratio
res: [illegible] qď ꝑ minoratiuo recipiat hoc. ℞. eľuarij in
di ʒ.[illegible] agarici electi. ℈.ß. medulle cartami. ℈.ß. zin
z[illegible] cinamomi. añ. ℥.iij. miſce. accipiať hoc to-
tu[illegible] ℥.ij. aque ſublimationis radicis acori cale
facte: ⁊ tardeť [illegible]bus vt de minoratiuo dictũ eſt. Et
nota ꝙ ag[illegible]ricus ⁊ cartamus vehemẽter cõferunt
in de[illegible]us neruoꝝ. Collige hoc 2ᵃ tertij caplo
p̃mo [illegible] fine. ¶ Poſt illud ſcďo minoratiuũ mane im-
mediate [illegible] ac[illegible]at hoc digeſtiuũ. ℞. ſyrupi
de eupato[illegible]io. ℥.i. m[illegible]ro. co. ℥.ß. aque abſinthij.
feniculi ⁊ cico. ee. a[illegible] ℥.i miſce ⁊ accipiať vt ad ope
rationẽ bone digõnis ſicut ſupra ſcriptũ eſt in p̃mo
ſyrupo. Cũ ergo acceperit hoc digeſtiuũ mane ſe-
quẽti euacuetur cũ hoc medicamine. ℞. agarici ele
cti. ʒ.ß. medulle cartami. ℈.i. caſſieſiſtule ſyrupi vio
la. añ. ℥.ß. zinzi. ℥. iij. accipiat cũ cyatho medio aq̃
[illegible]lefacte: ⁊ fiat poſt hoc ſicut ſcriptum fuit
poſt [illegible]noratiuum primum.

De purgatione ſcďo in principio au-
tũni fienda ſic ꝓce
d[illegible] mẽſis ſeptẽbris vel i p̃ncipio octo
bris [illegible] aurora accipiat hoc minoratiuũ.
℞ [illegible] deſcriptione Auicẽ. 22°. tertij
[illegible] ß. aque ordei zuc. ⁊ calide. ℥.
iij. [illegible] et accipiatur obſeruatis cõ
[illegible]tiuo dictis. ¶ Poſt hoc autẽ
digera[illegible] ſex vel octo diebus cũ hoc ſyru
po. ℞. [illegible] mellis roſ. co. ſyrupi de
eupat[illegible] ℥.[illegible] que melliſſe lupuloꝝ ⁊ cicoree.
añ. ℥.[illegible]dum accipiatur vt ſupra de alijs
di[illegible] Et [illegible] bene cõprehẽdes hoc digeſtiuum
conuen[illegible] ad [illegible]aterias frigidas ⁊ calidas. ⁊ ali
qua[illegible]s aduſtas quas eſt rationale
[illegible] ⁊ g[illegible]itas in conſiſtãtia eſtatis et
[illegible] ⁊ ſimilibus. ¶ Accepto itaq3 di-
g[illegible]o [illegible] hoc ſolutiuum. ℞. benedicte ſim
p[illegible]cis. ʒ.[illegible]j. electuarij ſucci ro. electuarij
indi añ. ʒ.j. totũ [illegible]ipiatur cũ cyatho medio aque
ordei zuccarate calide cõditiõib⁹ olbus obſeruan-
dis que in alijs ſolutiuis dicte ſunt. Et nota ꝙ hoc
ſolutiuũ educit electiue materiã calidam a iunctu
ris virtute electuarij ſucci roſ. ⁊ materiã frigidam
ab eiſdem: et a remotis locis virtute electuarij indi
⁊ materias flegmaticas ⁊ aquoſas a ſtomacho et
neruis virtute agarici ⁊ educit etiam materias co
lericas flegmaticas ⁊ partim aduſtas a ſtomacho
epate ⁊ venis virtute caſſieſiſtule. ¶ Predictis autẽ
ſupaddẽdum eſt ꝙ ſi tempore iſtaruz purgationũ
qñ accipit digeſtiua vẽter nõ eſſet bene fluxibilis in
tus mittatur aliqď cliſtere in aurora compoſitum
hoc modo. ℞. folioꝝ blete malue mercurialis añ.
M. ij. polipodij cartami añ. M. j.ß. furfuris bñ cri-
bellati. M. ij. coquãtur oĩa in lib. quattuor aq̃ vſq3
ad cõſumptionẽ duaꝝ partiũ. ⁊ de hac colatura bñ
expreſſa accipiať lib. j. benedicte caſſieſiſtule zucca-
ri rubei añ. ℥.ß. olei oliuarũ. ℥. iiij. ſalis cõis. ʒ.ß. mi
ſce ⁊ totũ mediocriter calidum accipiatur: ⁊ quie-
ſcat poſt eius aſſumptionem: ⁊ calidos pãnos ſup
ventrẽ frequẽtet. ¶ Qď ſi vir iſte aut alter abomina
retur cliſterioꝝ aſſumptionem ſicut mos eſt pluriũ
⁊ maxime dñoꝝ alamanoꝝ: tũc omni die aut ſaltẽ
tertia die parum ante cenam accipiat vnã de iſtis
pillulis. Et placent mihi magis ꝓpter aſpectũ quẽ
hñt ad ſtomachũ. neruos caput ⁊ genitalia mem
bra. quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. cinamomi. ʒʒ. maſti
cis nucis muſcate radicis peonie. añ. ʒ.ß. ſalis indi
ʒ.j.ß. radicis feniculi. ℈.ij. agarici elec. ʒ.iij. hermo
dactyloꝝ turbith. añ. ʒ.j.ß. croci liquiritie añ. ℈.ß.
aloes epatici electi. ʒ.v. puluerizẽtur oĩa ꝑ ſe ⁊ infun
dãtur in. ℥.v. ſucci maiorane. ⁊. ℥.iij. ſucci ſaluie. ℥.
iiij. ſucci cicoree ⁊ diligẽter cõmiſceãtur ⁊ ponãtur
ſub radijs ſolis vſq3 ad cõſumptionẽ ſuccoꝝ. dein-
de iterũ renouenť ſucci ⁊ exiccẽtur: ⁊ ita tertio fiat
vt dictũ eſt: videbis eñ operationẽ diuinã in euacuã
do mãs p̃dictas a predictis locis ⁊ confortãdo ca. ⁊c.

¶ De cura lapſus cerebri frigidi et
humidi materialis. Cap. ij.

CUm vir iſte fuerit euacuat⁹ vt ſupra di-
ctum eſt ꝓcedẽdum eſt ad cõſumptionẽ
materierũ flegmaticarũ que in cerebro
eius p̃ncipaliter abũdãt. Et primo qui-
dem cum medicinis ſimplicibus.

Et de leuioribus ſimplicib⁹ eſt ſpi
ca nardi de qua
ſoleo dare in ſero qñ eger vadit ad lectum pillulas
duas factas cũ puluere eius ⁊ modico tyriace her
metis ꝑ duas horas poſt cenã eſt eñ potiſſima ad
p̃dicta vt ſcripſit filius Serapionis in ſuo capitulo
dum indi. Spica nardi exiccat humiditates in capi
te aggregatas cõfortat cerebrũ ⁊ ꝓhibet reumatiſ
mos. ¶ 2ᵐ ſimplex p̃dictis appropriatũ eſt ambra
et ꝓprie ꝑtibus patiẽtibus apoſtema. de ea eñ ac-
cipio ℥.iij. ⁊ cũ. ℥.ij. ſyrupi de calamẽto cõmixtam
exhibeo in aurora. cũ. ℥.iij. aque maiorane calefa-
cte. Ambra eñ aſſumpta cõfortat cerebrũ ⁊ corrobo
rat ipſm ⁊ ſenſus oẽs ⁊ cor etiam ⁊ ꝓprie in ſenibus
frigidis cõplexione. ¶ Tertium ſimplex eſt caput-
purgium factũ cum muſco per hũc modũ. ℞. pul-

ueris muſci.ℨ.ij.aq̄ maiorane.℥.ij.calefiant:ambe ſimul:⁊ in medijs tertijs aut per horã ante cenam ore prius repleto hydromelle tepido plena palma man⁹ de p̄dicta mixtiōe leuiter calida traijciatur p̱ naſum leui tractu p̱ vtrã꜒ narē bis in ſpatio me die hore. Eſt em̄ remediū valde efficax. ¶ Quartū ſimplex valde ↄueniēs eſt comedere ſex vł octo aue lanas torrefactas poſt cibū. ſcribit em̄ de his 2°. canon̄. in p̄mo c°. ꝙ augmētū efficiūt in cerebro.

De cōpoſitis aūt medicinis mirabili ter cōfortatiuis cerebri ⁊ exiccatiuis hūiditatū abūdātiū in eo ⁊ de cōferen tibus neruis eſt electuariū ab Auicē. deſcriptū 5° canon̄. ſumma p̄ma. ⁊ denolatur ſotira magna.i. ſaluatrix. Ego em̄ mirabiles effect⁹ cognoui de ea exhibēdo de ipſa. ℈.ij.cū.℥.i.ß.aque ſublimatiōis fo. herbe roriſmarini exhibēdo l auroꝛa mō p̄dicto. ¶ Scōm cōpoſitū ad eaſdem intētiones ⁊ eodē mō exhibitū eſt electuariū ibidē deſcriptū ſelite ab Aui cē. nolatū: qđ t̄n ab haliabate decimo practice capi tulo ſexto nolatur ſelphe. ⁊ mirabilr̄ approbat ip̄z. ¶ Tertiū cōpoſitū eſt xilobalſamū cōditum: ⁊ ſunt virgule ex arbore balſami recētes accepte ⁊ cōdite cū ſyrupo zuccarino modico muſci que in mane ac cepte ⁊ bene maſticate ⁊ deglutite mirabiliter cere bro ⁊ neruis cōferūt vt elici pōt ab auctoribus ca pitulo de ligno balſami ⁊ balſamo. ¶ Quartū com poſitū vſuale ſunt mirobalani kebuli cōditi quoꝝ vſus in ſero ⁊ in auroꝛa eſt bonus. lʒ difficile ſit in uenire ipſos electos: qm̄ oīa fere medicamina ab arboribus paganis aſportata corrupta ſunt ⁊ ſo phiſticata. ¶ Ego aūt expientia certa ſcio ꝙ inun ctio olum ſpōdilū a p̄n⁹ colli vſ꜒ ad fineri facta cū infraſcripto oleo calido potēter cōfert locis laxatis neruoſis ⁊ paraliticis. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. olei de coſto olei lilioꝝ alboꝝ an̄.℥.ij. ambre orieta lis.℥.ß.terāt ſubtilr̄ in mortario. deide incorporent ⁊ ponāt in ampula ſtricti orificij bn̄ obturata ſaltē xx. dieb⁹ teneāt ſub radijs ſolis: calefacto coclear i vno ex eo ⁊ facta inūctiōe: videbis rē tibi valde ḡtā

¶ De cura nocumēti diminutionis ⁊ corru ptionis viſus. Cap̄.iiij.

Quoniã aūt in viſu hui⁹ viri diminutiōis ⁊ corruptiōis notabile nocumētū cōſecu tum eſt ad malā cōplōnē fridā ⁊ hūidaꝫ ſtōachi ⁊ cerebri hui⁹ viri. Jō in hoc cap° leui⁹ trāſeūdū ē ⁊ ſuccincte magis. Oīa medicamīa q̄ cerebro neruis ⁊ ſtōacho ſcripta ſunt ⁊ dicētur viſui ei⁹ notabile iuuamētū afferūt. Mā em̄ flegmatica ⁊ vapor ei⁹ ſpiritui viſibili ⁊ neruis opticis ⁊ hūorib⁹ oculi cōmixta ⁊ inmerſa nocumē tū p̄dictū in viſu efficiūt vt ſupꝛa in primo capitu lo deductum eſt.

Propter qđ hic quattuoꝛ ſolū ponam infrā. duo q̄dē ꝓhibitiua lapſus: ⁊ duo ꝓhibitiua nocumēti ei⁹. ¶ Primum itaq̄ de ꝓhibitiuis eſt vſus pillulaꝝ in p̄° c° tertie particule ſcriptaꝝ. q̄s dū volueris efficere efficatioꝛes cōmiſcere debes cū tertia ſui pte pillulaꝝ lucis de ſcriptione Meſue in antidotario. Et accipiat ex eis vna p̱ duas horas poſt cenā: ⁊ ꝓprie qn̄ ex.ʒ.i.ſex pille facte fuerūt. ¶ 2m inſtrm̄ eſt pectinatio leuis capitis p̱ duas horas poſt cenā. poſtꝙ ſupaſpergā tur toti medietati anteriori capitis. ℈.ß.pulueris garion̄. Jn hoc em̄ medicamine magnū iuuamētū poſuit Auēzoar p̄mo Theiſir. caplo p̄mo. ¶ Ter tiū inſtrm̄ de abſcindētibus nocumētū diminutiōis et corruptionis viſus eſt vt ſepe oculi lauētur cum aqua cineris capitali ⁊ medietate ſui aque maioꝛa ne. ¶ Quartū inſtrm̄ ⁊ elegāti⁹ illo eſt. ℞. balſami electi.ʒ.ß.aque maiorane.℥.ij.miſce ⁊ pone in am phora obturati orificij: ⁊ exponāt radijs ſolis ſaltē per octo dies. de hoc ergo liniātur oculi intus ⁊ ex tra ⁊ eſt notabile medicamen.

¶ De medicinis curatiuis lapſus frigidi ⁊ humidi ſtomachi rectificatiuis eius. Cap̄.iiij.

Conueniēs eſt nūc eligere infrā curatio nis lapſus frigidi ⁊ hūidi ſtōachi q̄ ⁊ con ſumēdo materias in eo inuctas ip̄m con fortare poſſint. ¶ De numero igit̄ illoꝝ ē ſuccus abſinthij aſſumēdo de eo.℥.i.cuꝫ aque mēthe ⁊ meliſſe an̄.℥.i.ß.⁊ cōtinuetur ſaltem per decē dies. ¶ Scōm cōferēs ſtomacho etiā eua cuādo mām eſt iera ſimplex. Gal. accipiēdo de ea. ℥.i.cū.℥.ij.aque calamēti ⁊ eſt valde efficax obſer uādo poſt eā cōditiones ſuperius tactas in ſoluti uis. ¶ Tertiū valde cōueniēs ſtōacho calefaciēdo ipſum cōſumēdo ſupfluitates carminat etiā vētoſi tates: ⁊ eſt ſemē carui: de quo facio patiētes in ma ne maſticare.ʒ.i.vel.ß p̱ horas tres ante cibum. Eſt em̄ bonū ſtōacho calefacit ⁊ corroborat: ⁊ facit di geri cibū ⁊ nutrit in cōfectionib⁹ medicinarū facien tium deſcēdere cibū: vt Serapio l aggregatore ſcri pſit in ꝓprio caplo. ¶ Quartū eſt maſtix de quo ſal tem ter in ſeptimana facio deglutire ℨ.ij.vel.iij. eſt em̄ medicina ſtomatica epar ⁊ vētrē. defectos cor roborat ⁊ ad inflationes coꝝ iuuat abſ꜒ moleſtia vt ſcripſit Diaſcorides ꝓprio caplo. ¶ Ad hāc etiā intētionē cōfert electuariū diaciminū: ⁊ ꝓprie deſcri ptū a Nicolao in antidotario. accipiēdo de ipſo an̄ cibū rotulā vnā.ʒ.viii⁹ ⁊ medie. ¶ De nobilioribus aūt medicaminib⁹ ad vigorādū ſtomachū ⁊ cōſu mēdū mās duo ſunt mihi expta cōpoſita. ¶ p̄m eſt electuariū de ambra deſcriptiōe Meſue in antido tario diſtinctiōe p̄ma deſcriptione 2a. ⁊ eſt medicina ſublimis cerebꝛū cōfortās ⁊ cor ⁊ ſtōachū: ⁊ oīa mē bra nutricatōis: digōnē ꝓcurat: ⁊ vētrē ea letificat: ↄuenit ſenib⁹ ⁊ frigidis nā et mulierib⁹ ⁊ ad egritu dines matricis: doſis eius eſt vt ſcribit ibi.ʒ.iij.in auroꝛa cū.℥.ij.aque mēthe gr̄a ſtōachi cum aqua meliſſe ꝓpter cor. cū aq̄ abſinthij ꝓpter epar: aut oīuꝫ aut pluriū ſil' cū intēdit ad oīa ſil' aut ad plu ra coꝝ. ¶ 2m cōpoſitū expertū eſt electuariū de aro matib⁹ deſcriptū etiā a Meſue ibidē diſtinctiōe p̄a et cap° p̄mo. et debēt dari ex eo.ʒ.ij.cū vino odoꝛi fero l auroꝛa calefacto: aut cū aquis ſtatim dictis.

Hic etiam adduco duo medicinalia ſim plicia: ⁊ partim etiā cibalia. ¶ Primū ſūt carice.i. ficus ſicce. ſm̄ Diaſcoridē ſtō ſun vtiles accepte an̄ cibū. ¶ 2m ſūt fiſtici poſt cibū

accepti q̄ [illegible] ſtomacho ꝯueniētes exiſtūt auctoritate [illegible]ſcorid[illegible] plura ēt medicinalia ꝑter dicta [illegible]tia ſtomachū. ¶ Et ꝑmū q̄d ē eſt cerot[illegible] ſup[illegible]m ꝯtinue portet. ℞. laudani ele[illegible] ʒ. vi. galie muſcate ſtoracis calamite [illegible] ʒ ß. menthe abſinthij añ. ℈. i. maſticis. ʒ[illegible] g[illegible]e cū modico aceti vini citoni[illegible]a [illegible] glutinoſa ⁊ ꝓijciat̃ ſup pāno de [illegible]gu[illegible] f[illegible]ualē cū extēſione ꝯuenienti: ⁊ ſup [illegible]p[illegible] ꝯet pului gariofi. aſperſione leui. ¶ Si [illegible]aret habere medicinā leuioris applic[illegible] ⁊ [illegible]is ꝑmutationis cōponat ſibi būcſaccu[illegible] de grana retorta ⁊ portet ipſꝫ ſup ſtō maiori[illegible]te. Cuiꝰ deſcriptio eſt hec. ℞. ameos carui ſ[illegible]tani cinim añ. ɱ ß. mēthe origani abſinthij. [illegible] i. [illegible]gni al. folij añ. ʒ. ij. roſaruꝫ ſpodij maſticis añ. ʒ. ß. puluerizent̃ oīa ꝑ ſe: deinde miſceant̃ ⁊ m[illegible]tant̃ in ſacculo lōgitudinaliter ⁊ latitudinaliter. ¶ Adhuc ego experiētia certa ſcio ꝙ ſi ſtomac[illegible]ꝰ inūgat̃ mane ⁊ ſero cū ſupradicto oleo de b[illegible]amo actu calido ⁊ portet̃ ſup eo pānus calefactꝰ ſuffumigatꝰ cū puluere galie muſcate [illegible] breui tempo[illegible] ꝯfortat ſtomachum debilitatum. ¶ Scio eti[illegible] portare continue plumaceolum magnum ſu[illegible]acho plenum pluma vulturis mirabiliter [illegible]t ſtomachum ⁊ rectificat ipſum.

¶ De medicin[illegible] preſeruatiuis a paraliſi ⁊ cōfor[illegible]uorum. Cap. v.

[illegible]n [illegible]c cap. diligēter contēplādū eſt opꝫ [illegible]cinas q̄ hoīem paratū ad ener[illegible]el paral[illegible]m ꝑſeruare habent. [illegible] ſi [illegible]egrotet poſſent curare: memo[illegible]o[illegible]o ꝙ opꝫ ꝑintelligere ea q̄ dicta ſu[illegible] reg[illegible] p[illegible]bos[illegible] potꝰ ita vt ea q̄ ibi ꝯceſſa ſūt accipiant̃: reliq̄ vo ꝓhib[illegible] dimittāt̃. ¶ Premittēdū ſi vo ꝙ ta[illegible] a in[illegible]a q̄ [illegible]feliciꝰ opant̃ur poſt euacuationes in vere ⁊ in autūno celebratas.

De numero ergo harum medicinarum alique ſunt interius aſſumēde [illegible]o exterius applicāde. De his vo q̄ ap[illegible] [illegible]n nulle eaꝝ ſunt cibales ⁊ me[illegible] de cerebro leporis ⁊ de andacho [illegible]s in ſcd̃a tertij. ſicut de carne co[illegible]eſtriū. comeſtio eni eoꝝ ꝯfert ad rela[illegible] mēbroꝝ olm ⁊ tremori totiꝰ et co[illegible] ⁊ [illegible] poſt ſe crura ⁊ pedes ⁊ mēbris p[illegible] ⁊ iterfecti[illegible] loq̄le. p[illegible]lo Thelſir. [illegible] ¶ Non[illegible] vo haꝝ ſunt medicinales pe[illegible]ero cōis eſt acorus ꝯditus ac[illegible] ci[illegible] in m[illegible]ne radicē vnā vel duas. ¶ Secūd[illegible] magna de qua dictū ē ſupra. ¶ 3m eſt [illegible]ertis ci[illegible]ā ibi tacta. ¶ Quartū ſpeci[illegible]tio anacardina deſcriptione Auicē. d[illegible] ſ[illegible]n ma ꝑnia: ⁊ doſis eiꝰ eſt abvno. ℈. vſq̄ ad ʒ. i. ¶ [illegible]uintū ⁊ ſpeciale de ſoluētibꝰ eſt cō[illegible]o[illegible]ꝝ almaraſceni q̄ deſcribunt̃ ab Auicenna [illegible]ꝫ. i. ⁊ pillule fetide ⁊ pillule de ſarcocola [illegible]t neruos ⁊ cerebrū ⁊ materias frigidas [illegible]t ab eis aquoſas ⁊ groſſas. ¶ Ego aūt ex[illegible] [illegible]m ſepe electuariū hoc faciēdo hoīem vti ex eo per integrū annuꝫ accipienteꝫ. ʒ. ij. in aurora cum. ℥. ij. aque ſublimationis andachoche ⁊ tardetur poſt ipm̄ cibus horis quatuor. hoīes plures relaxatione iacere coactos vidi reſtitutos eſſe ad ꝓgreſſiuum motū ⁊ ad alias opationes vigoroſe ſatis. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. floꝝ roriſmarini florum ſaluie ⁊ maiorane añ. ʒ. iij. ſe. ruthe herbe paraliſis radicis acori añ. ʒ. v. cinamomi electi. ʒ. ij. galāge. ʒʒ. trium piperꝝ nucis muſcate añ. ʒ. i. ß. croci. ʒ. ß. ſticados arabici. ℈. iiij. radicis peonie. ℈. v. muſci gra. iij. ambre. ℈. ß. pulueris cerebri leporis cōbuſti. ℥. ß. balſami electi. ʒ. i. ß. mellis diſpumati lib. ij. zuccari lib. i. coquāt̃ ſimul zuccarū ⁊ mel vſq̄ ad ꝯuenientē inſpiſſationē: ⁊ cū inceperint infrigidari imponant̃ pulueres aliaꝝ medicinaꝝ ꝑ ſe puluerizatarum q̄ tñ ꝯuenienter ꝯquaſſando incorporent̃ diu ⁊ vſui reſeruent̃ in vaſe vitreo bene obturato.

¶ De his aūt medicinis q̄ exterius applicāde ſunt paliacis ⁊ paratis cōi olm auctoruꝫ fama ſunt aq̄ balneorū naturaliū: nō tñ olm ſed eligēde ſunt ſulphuree ꝓpriie ⁊ cimericie ⁊ etiā aſpaltine. Allumiñoſe vo ꝓpter ſtipticitatē ⁊ attramētine ꝯſimiliter ⁊ ferree aq̄ ⁊ q̄ ſcaturiūt ꝑ riuulos calibeos dimittende ſunt. ¶ Cū ergo deſideriū fuerit intrādi balnea eligant̃ ſulphuree aque aeri celo ⁊ aſtris ꝯuenienter diſcooꝑte ⁊ a paludibꝰ ⁊ vallibꝰ fetidis elōgate q̄ recipiūt in alueū arenoſum vel lapidoſum naturaliter vel artificialiter factū. Et vētre ꝯuenienter mundificato a cibo ⁊ potu vacuo. In ortu ſolis fiat introitꝰ in balneū. ⁊ ꝯueniens erit fricatio cum luto iacēto in aq̄s balneoꝝ a ꝑncipio nuche vſq̄ ad finē ſpine: ⁊ ꝯtinuet̃ mora in balneo vſq̄ ad tolerātiā q̄ excludat debilitatē. ¶ Tūc ergo corpore diligēter cooperto fiat exitus a balneo ⁊ introitus in lectum vſq̄quo reducatur calor ad priſtinā tēperiē: ⁊ tunc accipiatur cibus in moderata quantitate diminutus magis q̄ꝫ cōplete ſatietatis. Poſtq̄ autem tranſierint hore ſeptē: ⁊ in die iteꝝ fiat in balneū introitus cū fricatione ꝑdicta: ⁊ introitus in lectū et alia vt iam dicta ſunt. ¶ Cū ergo īgredit̃ lectū tota ſpina eius a fine vſq̄ ad ꝑncipium nuche leuiter confricādo inūgat̃ cū oleo de ambra calido: vel cū oleo de andachocha: aut oleo philoſophoꝝ. ¶ Cū ergo taliter pertranſiuerint duo dies accipiat aquā ſup capite ſuo cadētem a vaſe eleuato a capite ꝑ quatuor pedes qḋ vas impleatur aqua balnei ꝟginea vel a primo fonte ſcaturiente abſq̄ contactu hominum vel alioꝝ. Canula ergo ſit groſſitudinis digitalis a laterali parte exteriꝰ apud funduꝫ poſita aperiat̃ ⁊ cadat ſup priora capitis fronte eiꝰ ⁊ aliis ptibus circūquaq̄ coronatis pāno lineo ſatis groſſo: deinde voluat ſe a priora ad dextram ⁊ a dextra ad ſiniſtram et de ſiniſtra ad poſteriorem vſq̄ne quo percipiat caliditatem aque in profundo cerebri conuenienter peruenīſſe: et poterit etiaꝫ corpus cum conu[illegible]ientia tolerandi infuſum ſtare vſq̄ ad ſpatulas vel [illegible] dietatem corporis. ¶ Poſt hoc autem cum iam balneum acceperit ſuper capite aliis quinq̄ꝫ vel ſex diebus laudo et horis conuenientibus dimiſſa balneatione omni ingrediatur ſtuf

fam ꝓpe balneū factā: vt cōiter fit: ⁊ cum eadē aq̄
balnei ⁊ nō cum dulci in qua ꝑmaneat hora vna tā
mane q̄ȝ ſero. Hec in ſumma eſt balneādi forma cō
uenientior q̄ obſeruari pōt. ¶ Poſtq̄ȝ ergo a balneo
diſceſſerit neceſſariū eſt vt q̄buſdā dieb⁹ intēdat ad
ſubtractionē materieꝝ q̄ diſſolute ſūt: ⁊ de his que
trahūt ad materiā a cerebro. ⁊ ꝓprie eſt caputpur-
giū hoc. ℞. pulueris nigelle q̄ ꝑ quatuor dies infu
ſa ſteterit in aceto. ℨ. j. aque maiorane. ℥. iiij. miſceā
tur ſimul ⁊ calefiāt ⁊ traijciant̄ ꝑ naſum ſm̄ modū
ſuperi⁹ dictū. ¶ De his vero q̄ materiaȝ abſcindūt
a nucha neruis ⁊ muſculis eſt oleum de piretro de
quo calefacto fiat inunctio: ip̄m enim torpidos ⁊ et
paraliticos iuuat ſexto de ſimplici medicina primo
cap̄. ¶ Etiam cōueniens eſt oleū de caſtoreo ⁊ oleū
de croco. ¶ Itē conueniens exiccatiuū ⁊ confortati
uum eſt hoc. ℞. olei amigdalaꝝ dul. ℨ. iij. ſandara
ce baccarum lauri piperis nigri coſti añ. ℨ. j. ß. terā
tur diu in mortario: deinde calefiant ⁊ applicēt̄ vt
dictum eſt. Plura alia deſcribere potuiſſem que di
mittuntur: q̄m iſta meliora ⁊ elegantiora ſunt.

¶ De medicinis rectificātib⁹ mēbra ḡnatōis. ca. vj.

Riuſq̄ȝ explicent̄ inſtr̄a curatiōis actus
venerei opꝫ inq̄rere cās hoꝝ nocumēto
rum. neq̄ȝ eñ ſermo eoꝝ rōnabiliter ad
impleri poteſt ſine iſtis. ¶ Propter qḋ ꝑ
mittendum primo q̄ cauſe ꝓpter quas
contingit hominem ledi in actu coitus due princi-
paliter exiſtunt. ¶ Prima includit cauſas primiti-
uas vel extrinſecas corpori applicabiles. Secūda
ꝟo cā huic oppoſita a ſapientib⁹ partitur in viij. mo
dos cauſarum efficientium hoc. Quaꝝ prima aſſi
gnatur ꝓpter ꝑncipale nocumentuȝ in virga ipſa.
¶ Scḋa ꝟo aſſignat̄ ex parte defect⁹ in mēbris ſp-
matis. ¶ Tertia in mēbris ꝑncipalibus. ¶ Quarta
in mēbris q̄ ſequunt̄ ꝑncipalia. ¶ Quinta ex parte
nocumenti aduenientis mēbris q̄ ſunt intermedia
inter mēbra ꝑncipalia ⁊ mēbra coitus. ¶ Sexta ꝓ-
pter nocumētum proprium in membris que ſunt vi
cina membris coitus. ¶ Septima ex parte paucita
tis ventoſitatum in toto corpore inuente.

Pro declaratione itaq̄ȝ ꝑme cau ſe exteriorꝫ. di
cendum primo q̄ quecunq̄ȝ cauſa primitiua data
que applicetur corpori aſſidue finaliter ꝑducit ad
permutationem corporis ad lapſum complexiona
lem vel cōpoſitionalē. ¶ Scḋo q̄r nō ſemꝑ cauſe ita
ꝑmutant corpus imo remanent tenentes ſe ex par
te aīe aut ex parte agentium que corpori applica-
ta alterant ip̄m. imo impediunt ab opationibus na
turalibus. ⁊ de numero eorum dicuntur venefice in
cantationes maleficia faſcinationes ⁊ ꝯſilia velut
pluries inuentum eſt viros ⁊ mulieres ab opatione
coit⁹ eſſe priuatos intantū q̄ ſpeculationes ⁊ phy-
ſica inſtr̄a nihil valuerunt in curatione eorum. ſed
oportuit applicari nonnulla inſtr̄a ab occulta pro
prietate permutātia corpus: vt ſepe ꝯtigit me vidiſ
ſe audiuiſſe. ⁊ curauiſſe ⁊ ſūt tres cāe ꝯceſſe a ſapiē
tib⁹ de q̄bus paulopoſt dicet̄. ¶ Aliq̄ue etiā de nu-
mero haꝝ cauſaruȝ tenent ſe ex parte aīe vel ꝓpter

anguſtiam vel triſtitiā q̄ ꝓhibent hoīes ab actu ve
nereo. ¶ Contingit etiā defectus iſte q̄ñq̄ȝ ex parte
timoris in quo fit velox ⁊ fortis retractio ſpirituuȝ
a mēbris in q̄bus elaborari dꝫ ſemē. ¶ Tertio iteꝝ
ex parte verecundie in aīam impſſe ſicut contingit
aliquem verecundari a ꝯtactu mulieris: vt puſilla
nimib⁹ ꝯtigit hoībus. ¶ 4° iteꝝ ꝯtingit hoc ex par
te impreſſionis in aīam recepte ꝓpter abominatio
nem q̄ q̄ñq̄ȝ reperitur in actibus coeundi: frequēter
eñ aliq̄s vidēs aut audiēs inhoneſtū modum ſo-
domitice coeūdi aut more brutoꝝ abominationeȝ
recipit in aīa ob quā non ſolū coitus dimittitur: ſꝫ
frequēter illo priuat̄. ⁊ pōt colligi hec ſnīa. xx^a. ter
tij. ¶ Quinto iteꝝ hoc cōtingit ex parte impſſionis
in aīa facte ꝑ amorē caſtitatis ex lege vel ex religio
ne ſeu deuotione preoptata vt ꝯtingit ſanctis viris
in lege dei militantibus ⁊ in eremo deo ſeruiētibus
ꝓpter deuotionē non ſolū caſtos: ſed q̄ñq̄ȝ (lꝫ raro)
virgines ꝑmanere in tota vita ſua. ¶ Sexto iteruȝ
hoc ꝯtingere pōt ꝓpter nocumētū in aīa reminiſci-
tiua factū ꝓpter longā dimiſſionē coitus: frequēter
eñ mēbra generationis ꝓpter longā abſtinentiam
a coitu intm̄ debilitant̄. q̄ aīa non memorat neq̄ȝ ſo
licita eſt de generatione ſeminis ſicut contingit mu
lieri que ablactauit pueꝝ ⁊ dimittit ip̄m incurrere
nocumentum ꝓhibitiōis lactis. Et oēs hi ſermones
pulcherrime colligūt̄. xx^a. tertij. ⁊ valḋ ſubtiliter ca
pitulo de diminutione coitus dū inq̄t. Et de eis que
debilitant coitum ⁊ ꝟtutem ei⁹ ſunt res meditatiſ
ue q̄ȝtum ad actum imaginatiue potentie. vel ſicut
horribilitas coeūdi: aut verecundia eius q̄ȝtum ad
actum cogitatiue virtutis aut anteceſſio intellect⁹
ad cor. i. actualis opatio intelligendi: q̄ intelligētia
imo oīs operatio interior ⁊ exterior ponitur in cor-
de ab Ariſto. vt patet primo de ſenſu ⁊ ſenſato quā
etiā operationē in pte hac ſecut⁹ eſt Auic. xx^a. tertij
cap̄. j. in fi. vbi dicit. Et apud me ꝑncipium eius ſcꝫ
opationis eſt ex corde. Et ſubiungit q̄ omnes tales
impreſſiones in anima debilitāt a coitu: ideſt dimi-
nuunt. immo faciūt deficere vel abſcīdūt: ⁊ ꝓprie
q̄ñ ſine aduertētia vel a caſu ꝯtingit hoīem incurre
re has impreſſiones in anima: ſicut ſi aliquis inopī
nate videret aliquē inhoneſte vel ſodomitice coire.
Et ſenſit hoc ſubtiliter Auic. dum inquit. Et ꝓprie
cum illud aliqua hora caſu accidit ſupple decurre
re: tunc quotiens euenit iteratio aſſimilatur illud
in mente: ideſt reiteratur impreſſio in anima ꝑ ſpe-
cies in organo memorie reſeruatas tales ſpecies ve
lut fātaſmata mouent aīam intellectiuā abhorren-
dum ⁊ fugiendum coitum. Et iterum ſubdit. Et fit
cauſa in illo. ſ. nocumento diminutionis vel ablatio
nis coitus dimiſſio. i. abſtinentia: ⁊ q̄ anima obliuiſ
ſcit̄ eius: ꝓpter qḋ ſubſeq̄tur ꝯſtrictio. i. priuatio mē
broꝝ coitus ab eo. Et iterum ſubdit q̄ȝtum ad vlti-
mam cauſam q̄ paucitas ꝑparatiōis nature in ge
neratione ſpermatis ſicut accidit in deuotis ⁊ reli-
gioſis eſt cauſa vt nō generetur ſemen nec moueā
tur mēbra in ḡnatione illius. immo neq̄ȝ ad appe-
titū: ſicut natura nō eſt ſolicita in generando lac in
n. amilla remouendo filium a lacte. ¶ Unde q̄ȝtum

ſpeculatiõis opꝫ habere in intelligẽdo primitiuas
cauſas que diminuere aut auferre poſſunt coituꝫ.
Reliquas aũt cauſas primitiuas que nocumentũ
hoc efficere poſſunt nõ curaui extẽdere hic qm oẽs
eodem modo curationis fere abſcindi poterunt.

De cauſis aũt corporalibus primo ordi
ne dicẽdis potererit eſſe nocu
mẽtum eſſentiale in virga cõtingẽs: ⁊ ipſum poteſt
eſſe lapſus complexionalis ⁊ cõpõnalis: et de natu
ra cõi. ¶ Lapſus cõplonalis põt eſſe caliditas ⁊ ſic
citas: frigiditas et ſiccitas. Caliditas ⁊ hũiditas:
frigiditas ⁊ hũiditas materiales in ipſa virga in
uente. Nec tñ volo negare ꝙ lapſus complõnales
ſimplices ⁊ materiales in eo accidere pñt. ſed quia
ibi raro cõtingunt: ⁊ etiam quia curãtur curatiõe
compoſitoꝝ vel materialium lapſum in quo facile
permutãtur. Ideo de his ꝓncipaliter tractatũ eſt.
¶ Quomõ aũt cognoſcanꝫ lapſus cali ⁊ ſicci: facile
eſt videre ex caliditate ſenſus tãgẽtis repreſentata
⁊ etiã per egrũ pcepta ex rubore virilis mẽbri. extẽ
ſione venarum ⁊ arteriarum partis: ⁊ iuuamento
percepto ex applicatiõe frigidaꝝ rerũ: ⁊ ſic de alijs.
¶ Frigiditas ꝟo ⁊ humiditas virilis mẽbri pcipiꝫ
ex actuali frigiditate ipſius: venarum anguſtia ⁊
paruitate mẽbri: mollitie et ipſius põderoſitate: et
ipm iuuari a calidis ⁊ noceri a frigidis: debili tar
da ⁊ difficili ſeminis emiſſione p canalẽ ſuum: et ſic
de alijs. Signa lapſuum calidorum ⁊ humidorum
cognoſcũtur p ſigna cõtraria his q̃ nũc dicta ſunt.
¶ Et ita ſigna lapſuum calidoꝝ frigidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ
per ſigna oppoſita lapſibus calidis ⁊ humidis.

Poteſt iterũ in virili mẽbro inueniri lapſus
cõpõnalis ſimplex vt oppilatio ve
narum eſſentialium illius mẽbri. ¶ Aut oppilatio
cum paralitica diſpõne cõpleta ſicut qñ contingit
oppilari venas trãſitus ſpũs aialis ſenſibilis ⁊ mo
tiui intantum ꝙ nullo modo erigitur nec moueri po
teſt. ¶ Et ſi fiat clauſio viarum per quas fit trãſit⁹
ſpũs ſenſibilis tñ: tũc mẽbrum mouetur ⁊ nõ ſen
tit: vt aliqñ vidi. ¶ Et ecõuerſo. ſi fiat clauſio via
rum per quas in virga recipiꝫ ſpũs motiuus: tunc
ſentit ⁊ nõ mouetur: ⁊ iſtud ſepe contigit in multis
in quibus mẽbrũ ſentit obiecta tãgibilia oĩa ſibi ap
plicata: nõ tñ mouetur ad aliquã differẽtiam poſi
tionis neceſſariã. ¶ Un̄ ꝟo neruí ramificãtur quib⁹
in virgã defertur aialis ſpũs ſenſibilis ⁊ motiuus:
patet ꝙ veniũt a ſpõdilibus caude: vt colligitur 2ª
tertij. pmo caplo. ꝓpe finem. ¶ Lacerti ꝟo p quos
virga mouetꝫ quattuor ſunt: duo quidẽ in ipſa late
rales in dextra ⁊ ſiniſtra pte inueniũtur: qui cuꝫ de
ſcẽdũt ſunt cã dilatatiõis corporis virge ⁊ aptiõis ca
nalis p quẽ facile ſemen cũ vrina effunditur extra.
¶ Alij ꝟo duo lacerti a femore exeũt ⁊ fm trãſuer
ſum p virgã inceduñt: quoꝝ cõtractio cũ eſt verſus
inferiora virgã erigunt fm illã partẽ: ⁊ ecõuerſo.

Et ex hoc correlario cõcludere potes que
dam correlaria apparentia.
¶ Primum eſt quare in quibuſdam hoĩbus virga
cõtrahitur verſus oſceum. in alijs ꝟo verſus mirach
in quibuſdã verſus dextrũ: in quibuſdam verſus ſi
niſtrum. Cum eñ cõtingit cõtractionẽ fieri in mu
ſculis vni⁹ ptis. tũc mẽbrum inclinatur verſus illã:
et ecõuerſo. ¶ Scdm correlariũ quare in qbuſdam
hoĩb⁹ virga repitur tetanoſa. hoc eñ cõtingit pro
pter ſpaſmũ in vtraqꝫ partiũ muſculoꝝ. Cũ eñ fue
rit tãta potẽtia mãeꝝ ad ꝯhẽdũ verſus ſupra ſicut
ꝟſus infra: ⁊ tanta vis in mã fuerit ad cõtrahendũ
ad dextrũ ſicut ad ſiniſtrũ neceſſe erit mẽbrũ rema
nere rectũ ⁊ extẽſuꝫ ⁊ hec eſt ſpẽs ſpaſmi. Tetanus
nominata. ſcḋa tertij. ca. de ſpaſmo. ¶ Qui differt
a priapiſmo vel a ſatyriaſi fm alios: licet eñ in oĩ
priapiſmo ſit imoderata mẽbri diſtẽſio: in illa tñ nõ
eſt ſpaſmus neceſſario: ſicut neqꝫ in ſpaſmo inueni
tur multitudo ventoſitatis que eſt effectiua vl' ma
terialis priapiſmi cauſa.

Amplius euenire poteſt nocumẽtum cõ
poſitionale virge conſequens
apoſtema cuiuſcũqꝫ generis et ſpeciei: quoꝝ quod
libet impedire poteſt. immo priuare a venereo actu
vnde hec omnia memorare oportet.

Similiter etiam ſolutio cõtinuitatis in
ligamẽtalibus partibus ner
uoſis arterialibus et venalibus genitalibus mem
bri poterit eſſe cauſa impediendi: immo auferendi
venereum actũ: ſiue ſolutio cõtinuitatis fuerit vul
nus ſiue vlcus longum latum profundum biangu
lare ⁊ triangulare: ⁊ ſic de alijs.

Secũda cã nocumẽti actus venerei ꝯtinge
re põt ex pte mẽbroꝝ ſpmatico
rũ ꝓpinquoꝝ vl' ẽentialr ꝯcurrẽtiũ. Sũt aũt hec mẽ
bra duo ẽentialr. ſ. recipientia ⁊ gñantia ſpermã:
de qbus eſt diſcordia nõ parua inter philoſophos
⁊ medicos illuſtres. ¶ Ariſ. namqꝫ 4° de partibus
aialiũ credidit ſpmã gñari in vaſis inuolutis me
diãte caliditate ſpũs genitiui ꝓuenientis ex aggre
gatione ſpũs vital' aialis ⁊ naturalis: ita ꝙ purior
pars ſanguinis elaborati in vena chilis ⁊ in alijs ſi
bi ꝓpinquis p vaſa ſpermatica deferꝫ ad oſceũ ⁊ re
cipiꝫ in illis vaſis inuolutis vbi mediãte influxu cor
dis ſanguinis illa pars in vaſis inuolutis vltimo
elaborata ſpmatis formã recipe poterit: ⁊ ꝙ teſti
culi ad gñationẽ ſpmatis effectiue non cõcurrunt
niſi coadiuuatiue ad effuſionẽ ſpmatis in matricem:
põdera eñ teſticuloꝝ ipſoꝝ diſtẽſa ⁊ apta magis
reddunꝫ talia vaſa: vt p ea liberi⁹ ſemẽ effundatur
in matricẽ. ¶ Illuſtriſſimi ꝟo medicoꝝ plurimi. vt
Gal'. in libello de ſpmate noue tranſlationis: ⁊ Has
liabas collega eius fideliſſimus: ⁊ Halirodoã ſuper
ſcḋo tegni poſuerunt in teſticulis tẽperamẽtũ ſcꝫ
a genitiuo ſpũ ex cõmixtione ſpirituum. ſ. vitalis
aialis ⁊ naturalis. Dixerunt ergo ꝙ materia ſan
guinea pura iam ꝓtacta recipitur in vaſis inuolu
tis: ⁊ ibi detinetur. cũ ergo fit copula viri cũ mulie
re materia talis expellitur ⁊ trahitur ad teſticulos
⁊ ibidẽ mediãte temperamento aggregato ex ꝓdi
ctis cõuertitur in verũ ſperma. Et hec ꝟitas autẽti
ca ẽ a ꝓncipe. 20ª tertij pmo cap. in exordio dũ inqꝫ
Sublimis de⁹ creauit duos teſticulos ſicut ſciuiſti
q̃ inter mẽbra ꝓncipalia i qb⁹ gñaꝫ ſpma ex humi
ditate delata ad eos de venis ſuperioribus vel in ve

nis ſcilicet ſuis que eſt quaſi ſuperfluitas cibi in cor
pore toto: ꝛ eſt ſanguis magis digeſtꝰ ꝛ magis ſub
tilis. ¶ Ex quo fundamēto apparet ꝙ ſiue teneat
Ari. oplo aut alia ſcōa nocumētū in coitu ɔtinge=
re pōt ꝓpter lapſum cōplōnalem ꝛ cōpōnalē ꝛ vni
tatis inuētum tā in vaſis inuolutis ꝙ̄ in ſubſtātia
teſticulorum ꝛ pāniculo veſtiēte eos. Quid aūt intelli
gendū ſit ꝑ vaſa inuoluta pz: ꝙ ipſa ſunt extreme
ptes vaſorū ſpermaticorū: de quibꝰ parū poſt dicet.

Tertia cauſa nocumēti de corpalibꝰ iterū
aſſignat ex pte nocumēti in mēbris
pncipalibꝰ inuēti: ꝓpter qđ itelligēdū eſt ꝙ licet ſm
Ari. ſperma mālr nō decidat a pncipalibꝰ mem
bris oībus: tñ q2 a corde pncipalr ꝛ a cerebro ꝛ ab
epate delegātur ſpūs: ex quorū cōmixtiōe gignitiuꝰ
ſpūs fit: iō ſm ptē virtualē ſperma decidit ab omni
mēbro pncipali. Uirtualē aūt ptē intelligo ꝟtutem
impreſſam in teſticulis vel vaſis inuolutis a ſpū gi
gnitiuo ꝓducto q̄ eſt inſtrm aīe ad dādū ꝟtutē pre
dictis mēbris in gnatione ſeminis neceſſariā. licet
hyppo. Gale. ꝛ halie. collega eiꝰ poſuerint ſperma
mālr decidi a cerebro ꝛ delegari ꝑ venas q̄ ſunt
poſt aures ad vaſa ſeminaria: qđ ꝓbatur qm̄ ſectio
illarū duarū venarū ꝓhibet gnationē: ꝛ ꝑducit ad
ſterilitatē: q̄ opiniones tātorū virorū lz diſcoliā ha=
beāt ɔtradictoriā: conatus tñ fuit Auicē. talē diſco
liā cōciliare caute in his ſermonibꝰ dū inqt. immo
opz vt ſit ei. ſ. ſpermati ꝛ cū mēbro pncipali fons: et
vt ſit ex mēbris alijs deſudatio etiā ad iſtas radi=
ces. ¶ Quicqđ tñ de pdicta opinione tibi tenere pla
cet cōcedēdū eſt tā a corde ꝙ̄ a cerebro vel epate in
fluxum neceſſario oīm triū mēbrorū pncipaliū con
currere ad gnationē ſeminis ad coitū ꝛ ad fecūdi=
tatem: ꝛ ſunt ſermones collecti 20ª tertij pmo capi
tulo ꝓpe finē dū inquit. Et ſcias ꝙ virge accidit vir
tus erectionis ꝛ ventoſitatis a corde: ꝛ aduenit vir
tus ſenſuū ex cerebro ꝛ nucha: ꝛ aduenit ei virtus
ſanguinis eq̄lis ꝛ ſubtilis ꝛ deſiderium nāle ex epate.

Et ex hoc fundamēto facile pōt intelligi
ꝙ opz ꝓlificum ſemē ad gnan
dum ꝛ ad coitū neceſſariū eſſe ſanitatē mēbrorū pn
cipaliū. ¶ Et ſequit etiā ꝙ ſi mēbra pncipalia ſunt
diſtēperata aut nō ſana nō erit poſſibile verū ſemē
ꝛ ꝓlificum generari. ¶ Seqtur tertio ꝙ cā multarū
egritudinū q̄ a pncipio gnationis cōtrahūtur val
de facile aſſignari pōt ex nocumēto ꝛ egritudinibꝰ
pncipaliū mēbrorū. ¶ Sequit 4° ꝙ nō eſt mirabile
ꝙ hic vir eſt impotēs ad coitū ꝛ ad gnationē. In ol
em̄ pncipali mēbro ipſius deputato ad cōſeruatio=
nem indiuidui inuenit lapſus frigidus ꝛ humidus
mālis. ¶ Sequit 5° ꝙ nō eſt mirabile ꝙ complexio
mēbrorū gnatiōis huiꝰ viri trāſmutata eſt ad lapſum
frigidū ꝛ humidū: difficile em̄ eſt imaginari ꝛ diffi=
cillimū inueniri mēbra gnatiōis eucrata aut ſana
cum diſcraſia egitudinū mēbrorū pncipaliū: tēpera
mētum em̄ mēbrorū gnationis depēdet a tempera
mēto pncipaliū mēbrorū ꝛ nō econuerſo.

Quarta cauſa pncipalis ꝓpter quā cōtin=
git nocumētū in coitu et gnatiōe
etiā aſſignabat ſupius ex pte nocumēti mēbrorum
que ſequūtur pncipalia mēbra ꝛ hoc itelligere mul
tum neceſſariū eſt: cum ſpūs ꝛ virtus ſenſibilis de=
feratur a cerebro ad mēbra gnatōis neceſſe eſt aſſi
gnari vias ꝑ quas ille ſpūs deferatur. Cum ḡ dela
tor ſpūs ꝛ virtutis ſenſibilis ꝛ motiue ſit neruus
vel nucha aut alia mēbra ꝓportiōalia iſtis: vt cor.
pz ꝙ ex nocumēto taliū mēbrorū ſeruiētiū cerebro
ſeruitute latoria neceſſe erit variare temperamen=
tum ſenſus in mēbris genitalibus multipliciter.

Primo quidē ſi erit lapſus frigidus in mē
bris predictis ꝙ̄tūcūqꝫ cerebrū effū
dat ſpiritū aīalē ſenſibilē ꝛ motiuū quāto ꝛ quali
cōuenientē ꝓpter frigiditatē illorū mēbrorū ꝓhibebi
tur delatio illorū ſpirituū ad organa generationis.
¶ Primo q2 frigiditatis eſt immobilitare. Calidi=
tatis ꝟo mobilitare. ¶ Scđo: q2 frigiditas illorum
mēbrorū remittit caliditatē ſpirituū ꝑ quam ɔſtat
tēperamētū eorū. ¶ Tertio q2 frigiditatis eſt coar=
tare poros ꝑ vias ꝛ trāſitꝰ eorū ſpirituum. ¶ Quar
to iterū: q2 frigiditas ingroſſat ſubſtātiā ſpūs al a=
lis qui ſubtilior eſt: ꝓpterea q2 trāſit ꝑ ſubtiliores
vias. ¶ Quinto ꝛ vltimo frigiditas aduerſat. potē
tie virtutis. ¶ Propter has itaqꝫ cauſas vide quā=
ta tēperies cōplōnalis ꝛ cōpōnalis neceſſaria eſt in
mēbris que ſeruiunt cerebro virtute delatoria.

Si autem iterū contingat cū diſtēpera=
mēto mēbrorū talr ſeruiētium
cerebro: etiā eſſe diſtēperatū cerebrū lapſu frigido
ꝛ humido mālī: tūc neceſſe eſt cōcedere magnū no=
cumētum in mēbris gnationis ꝛ coitꝰ ꝙ̄tū ad ſen=
ſationē neceſſariā ꝛ ad venereū actū qui inuenitur
in membris generationis ꝓpter dependentiam eo
rum a cerebro: vt dictū eſt. ¶ Et ex hoc manifeſte ap
paret: quare in viro iſto inuenitur debilitas ſenſus
in mēbris coitus: hoc cōtingit ꝓpter immoderatum
lapſum frigidū ꝛ humidū materialē in cerebro eiꝰ
magnificatum. ¶ Et pari ratione dicēdū eſt hoc no
cumētū in mēbris gnationis ꝛ coitꝰ in hoc viro de
pēdere ſm magnā diſtēperātiā nuche neruorū renū
et aliorū a nucha oriētiū ꝑ quos aīalis ſpūs ſenſibi
bilis ꝛ motiuus ad mēbra gnationis delegari dz.

Similiter etiā cōtēplari opz ꝑ alia mē=
bra q̄ ſequūt pncipalia itelligere
poſſe ſtōa chū epar ſplenē arteriā adorti aſcēdētem
chilis ꝛ deſcēdētē. ¶ Si ei nocumētū ɔtingat l ſtōa
cho diminutiōis corruptiōis aut ablatiōis opatio
nū q̄ ꝓprie ſunt ſibi attribute. ſ. appetitiue ꝛ digeſti
ue pmi alimēti q̄mō poterit gnari ſanguis lauda=
bilis ex cuiꝰ puriori pte gnat ſemē. Ex nocumētis em̄
ſtōachi ꝛ ꝓprie pua tiōis iſtimbre eiꝰ acq̄rūt egritu
dines nūero plres ꝛ male. imo oēs fere ꝓpterea quia
nocumētū digōnis mr ē ꝛ fundamētū fere oīum egri
tudinū corpis. 13ª tertij capꝰ de nocumēto digōnis
¶ Et ex hoc fundamēto facile ē itelligere: quō nocu
mētū epatis ſit cā nocumēti coitꝰ. ¶ Et iterū ſi potē
tia ſplenis nō cōueniēter mūdificet ꝛ depuret melā
choliā a ſanguie: tūc pz ꝙ ſanguis nō erit cōueniēs
gnationi ſpmatis: q2 ſanguis ē fridior ꝛ groſſior ꝙ̄
opz: ſiue fuerit ſpumoſus: aut q2 nō erit ꝟtuti trā=
mutatiue ꝓportionatꝰ: vt ex eo ſeqſtret pars purior

ſubtilitate acritate caliditate vnctuoſitate eius. Adhuc etiã q̃rto hñs nocumẽta cõplexionalia vel cõpoſ̃nalia vel in natura cõi renũ: non põt ↄuenienter generare ſperma neq; tantũ caliditas influere mẽbris gñationis ⁊ coitus quantum oporteret. Deſiderium enim naturale. ſ. coeũdi quandoq; ꝓuenit in mẽbris generationis cauſa renũ. xx. tertij cap̃. ſ. in fine. ¶ Ex hoc fundamẽto volo eſſe manifeſtũ ꝙ ꝓpter nocumenta cõplexionalia vel nature cõis exiſtentia in vena adorti deſcendente: ⁊ ſilr in vena chili non paruum ſed excellens ⁊ magnum nocumentum accidit in membris generationis ⁊ cordis.

Quinta cauſa p̃ncipalis nocumẽti coitus aſſignabat̃ ex pte nocumẽti inuẽti i mẽbris q̃ ſunt intermedia iter p̃ncipalia mẽbra ⁊ inter mẽbra gñatiõis. Sunt aũt mẽbra hec q̃ ſeruiunt mẽbris coitus ſeruitute latoria ꝓprie iſta q̃ ſpermatica vaſa nũcupantur: que duplicia ſunt. ſ. dextrum ⁊ ſiniſtruʒ. ¶ Dextrũ ṽo vas orit̃ ab emulgenti vena ⁊ deſcendit inferius vſq; ad oſeum velatũ extremis inferioribus ptib⁹ ſifac: quoꝝ velamẽtum a ſapientibus Dedimus nolatũ eſt. Et hoc q̃dem ſpmaticũ vas a ſapientib⁹ poſitum eſt deferre materiã gñationis ſpermatis. ſ. ſanguinis iã depuratum in vena chili ⁊ alijs ramificatis ab ea a quarũ cõcauitatez ↄtinuatione caruʒ adinuicẽ ſanguis ille delegatur ad emulgentẽ venam. ¶ Cũ ergo ab illa oritatur vas p̃dictũ ſequitur ꝙ ↄueniẽter deferre poterit materiã talẽ q̃ prius recipitur in inuolutis vaſis in oſeo inuentis: in q̃b⁹ A R. poſuit talẽ materiam in ſpma conuerti lʒ Hypp. ⁊ Gal. ⁊ collegeꝰ ipoꝝ poſuerint ſpma illud vltimã ſuam ꝑfectionez acq̃rere in teſticulis vt ſupra. ¶ Scdm ṽo ſpmaticũ vas eſt ſiniſtruʒ ꝙ orit̃ a ramo arterie adorti deſcẽdẽtis: ⁊ hoc q̃dẽ tale a ſapientib⁹ ponitur ad mẽbra gñationis deferre obiectũ qḋ tenet locũ formalitatis magis ⁊ eſt ſpũs vitalis ex cuius tẽperamento in mẽbris coitus ⁊ gñatiõis: defertur virtus formatiua ſpmatis in mẽbra gñatiõis ſpmatis. ¶ Utrũ aũt p hoc vas ſpmaticũ ad mẽbra gñationis deferatur ſolũ ſpũs vitalis: aut ſimul cũ ipo ſanguine arteriali: eſt qḋ quã pauci ſapiẽtũ aggeſſi ſunt ⁊ raro ẽ ea inuenit̃ bñ determinatũ. ¶ Credo tñ ego ꝙ ſicut per dextrũ vas ſpmaticũ defert̃ ſanguis et ſpũs naturalis ad mẽbra gñationis: ita p vas ſiniſtrum ſpermaticũ defertur ſpũs vitalis ⁊ ſanguis arterialis. ¶ Dico ſcdo non eſſe neceſſarium ſanguinẽ arterialem ad mẽbra delatum ita materialiter trãſmutari in ſpma ſicut ſanguis venalis trãſmutatur in ipſum quoniã transfertur in vas dextruʒ lʒ etiam ꝓbabiliter teneri poſſet; hoc. ſcʒ ꝙ ſanguis arterialis poſſet eſſe materia ſpermatis. In ſumma ergo ex hoc fundamento pulchre intelligi põt quomodo ex diſtemperie vaſorum ſpermaticorum accidat nocumentum in coitu ⁊ generatione.

Sexta cã pñcipalis nocumẽti coit⁹ aſſignabat̃ ex pte nocumẽti iuẽti in mẽbris vicinis mẽbris coit⁹. Mẽbra aũt talia plura ſpẽ diſtincta itelligi poſſunt. Quoꝝ pͥmũ ſũt ſpõdiles cauде. ¶ Scdʒ eſt fiteri vel circul⁹ ani. ¶ Tertiũ eſt muſculoſa vl̕ carnoſa ps fiteri circũappoſita. ¶ Quartũ eſt vene emorroidales in extremitate inteſtini recti imbibite. ¶ Quitũ etiã eſt attractio ↄquaſſatio vel diſlocatio in ſpõdilibus p̃dictis: magnũ eñ inde nocumentũ nuche cõicari põt ⁊ ↄſr coitui eo qꝛ a ſpõdilib⁹ alkatim ⁊ caude ramificãt̃ arterie ſpiritalẽ ⁊ ſenſibilẽ ꝑtãtes ad p̃dictas ptes ⁊ mẽbra gñationis. vt põt legi pͥma pͥmi. doctrina q̃nta. ſumma q̃rta finali capitulo. ¶ Adhuc etiã ſi ↄtigat apa in circulo ani: ⁊ partib⁹ adiacẽtib⁹ ꝓpter cõpꝛeſſionẽ factã in vaſis ſpmatis põt fieri impedimentum in coitu. ¶ Dolor etiã magnus in circulo ani ⁊ emorroidalib⁹ ptibus magnũ nocumentũ efficere põt in coitu ꝓſternendo virtutẽ ⁊ facit fluere materias ad predicta loca. ¶ Similiter ⁊ immoderata euacuatio emorroidalis idẽ efficere poteſt. ꝓpterea qꝛ muſculoꝝ q̃ ſunt mouẽtes circulũ ani ↄtinuitas eſt magna cuʒ muſculis virge: vt põt videri prima primi doctrina q̃nta. ſumma tertia cap̃. xxv. ⁊ xxvj.

Ultima ṽo cã nocumenti coitus poſita fuit q̃titas vẽtoſitatũ in toto corpe in mẽbris coitus. Cũ eñ in actu coit⁹ neceſſaria ſit erectio p efficiẽtem cãm caliditatis: q̃ ſufficiẽter poſſit dilatare ⁊ ãpliare partes virge ſubſtãtiales: ⁊ in breui tpe mouere cãm mãlem aut ſibi proportionataʒ q̃. ſ. eſt ſanguis arterialis ⁊ venalis ſpũum aialiuʒ naturaliũ ⁊ vitaliũ multitudo ⁊ vẽtoſitas notabilis q̃titatis. ¶ Cũ ergo q̈libet iſtoꝝ a nãli caliditate mẽbris p̃dictis iſſuxa a corde valde facile moueri rareſieri ⁊ dilatari poſſit. pʒ ꝙ neceſſarie ſũt cõcauitates i q̃bus talia corpa recipi ↄtineri rareſieri ⁊ dilatari poſſint: tales ſunt poroſe ptes virge ipſi⁹ ampla ↄcauitas venaꝝ ⁊ arteriaꝝ multitudo in q̃bus cũ talis recipit̃ vẽtoſitas ⁊ ſpũs eoꝝ rarefactione fit virge tẽſio. Multitudo ergo vẽtoſitatũ in magna parte ambitus corporis inuẽta in partib⁹ etiã q̃ ſunt ꝓpinque mẽbris coitus eſt cã coit⁹ ⁊ ↄſr generationis. Et ecõuerſo defect⁹ vẽtoſitatũ in ptib⁹ remotis ⁊ ꝓpinq̃s mẽbris gñationis eſt cã defect⁹ in coitu ⁊ gñatione. Et oẽs iſti ſermones pulcherrime colligi pñt. xx. tertij cap̃. pͥmo. vbi inq̃t. Uirga eſt mẽbrũ inſtrũale gñatũ ex mẽbris ligamẽtoſis venoſis ⁊ carnoſis. Et pñcipiũ originis eius eſt corp⁹ ortũ ex carne pectinis ligamẽtali: ⁊ eſt plurime ↄcauitatis late q̃uis ſit gñatum in plurib⁹ diſpõnib⁹ coopꝗtũ: ⁊ iõ cũ ipm ↄplet̃ ventoſitate fit erectio. Et infra i eadẽ fen. caplo de diminutione coit⁹ inq̃t. Et ſcias ꝙ erectionis cã eſt vẽtoſitas ꝓcedens a ſpermate: aut non a ſpermate: ſed ſupple a toto corpore ⁊ partibus propinquis iam declarat ẽ. ¶ In hoc autẽ tractatu nõ curaui oſtẽdere quõi ⁊ coitu in generatione nocumenta contingant ꝓpter egritudines veſice ⁊ colli eius. Hec eñ in alio loco p me ſbene iã declarata fuerunt. ¶ Et pʒ etiã ꝙ ſi nocumẽtum accidere poteſt in mẽbris generationis p colligantiam ad remota membra manifeſtum erit ꝙ ꝓpter nocumẽta eſſentialia veſice magnifice ledi poſſunt membra coitus: qm̃ veſica eſt eis colligata nõ ſolum colligantia ſitus vel ꝓpinq̃tatis ſed colligãtia prouenіente a ligamentalibus neruoſis et mu-

que ſuperius declarata ſunt in regimine per cibos ꝛ potus. ¶ Secũdi vero generis inſtrumẽta ſunt ſi-cut illa que multã partẽ ſanguinis ꝛ. nutrimẽti re-ponũt cũ pauca tñ alteratione ꝑ̄iſq̄litates ꝓmas ab eis facta ſicut eſſet panis ordeace⁹: ꝛ vinũ pon-ticũ acrẽ acutũ vel notabilr̃ fumoſum: ꝛ carnes le-porũ ꝛ cuniculorũ colũborũ: ꝛ ſiliũ: quorũ eſt altera-tio cũ frigiditate vt leporis: cuȝ humiditate multa vt agnus ꝛ cuniculus: cũ caliditate magna: vt pul-li colũborũ: ꝛ ſic de aliis. ¶ De numero vero eoꝝ in-ſtrumentoꝝ que ſunt in tertio gñe ꝛ magis alterãt q̄ꝫ nutriũt magna diuerſitas a ſapientibus in ſcri-ptis reperitur: quoꝝ aliq̄ ſunt medulle: alique corti-ces: alique ſucci: alique gũme: alique radices: aliq̄ aque: alique ſunt fructus alique ſunt olera: ꝛ aliq̄ ſunt aialium partes. ¶ Que vero in primo loco po-ſita ſunt augmẽtant coitũ multis de cauſis: aut q2 ſunt vẽtoſitatũ materialiter generatiua: vt ſemen napi lupinus: eruca: baucia: ſemẽ melonis: et ſilia. ¶ Scḋo efficiunt hoc q2 apritiua membrorũ ſperma-tis dilatatiua vt ſparagus: ſemen raphani: vitice: apii: petroſel. ¶ Aut 3° iuuant q2 diſſoluunt mate-riã ꝛ ſpma in viis ingroſſatũ ꝛ cõgelatũ: vt grana alkerua caruí ꝛ pip lõgũ. ¶ Vel 4° iuuãt ad illud actuali vel potẽtiali lenificatione earũ ꝓpter quaȝ materias ꝛ vias fluxibilitati paratas efficiũt vt ſe-men lini: fenugrecũ: grana azelini ꝛ ꝯſilia. ¶ Hec igi-tur in ſumma cõtẽplãda ſunt vt vnũq̄d q̄ꝫ ipſoꝝ ad ſuã eius cõtrariã remouẽdã cõuenienter approxi-metur: ꝛ ſic de oibus aliis ſequentibus intelligẽduȝ eſt. ¶ De granis vero eſt granũ ben a ſapiẽtib⁹: ap-probatũ: calidũ eñ eſt ꝛ humidũ in ſcḋo vt pȝ i ag-gregatore Seraþ. in ꝓprio caþ. ſcribẽdo ben ꝑ ſim-plex e ꝛ nõ per duplex. grana etiã azelini vel grana canapis: ꝛ cicer: ꝛ fabe: ac faſeoli ſunt hui⁹ generis. ¶ Cortices vero q̄bus vtimur ſunt ſicut macis. In oi fere diſpõne ꝓpter tẽperiẽ ſuã tenet eñ locũ cor-ticis: ſicut cortex in recẽti auellana: ꝛ cinamomũ. in diſpõne frigida ꝛ humida qualis eſt veſtra: ꝛ ſic de aliis. ¶ Que ṽo tenẽt locũ fructuũ ꝛ granoꝝ ſunt ſicut ſiſtici ꝛ grana pini: ꝛ grana viridia: ꝛ ſunt ſe-mina albotin: ꝛ amigdale dul. ꝛ tribuli marini: ꝛ cõ-ſilia: vt lingua auis. ꝛ eſt ſemen fraxini ꝛ reliq̄ me-dulle iſtis proportionales. ¶ Summe vero vel ſucci ſunt ſicut aſſa ferida in diſpõne frigida ꝛ humida: dragagantũ. ꝛ gũmi arabicũ in diſpoſitione calida ꝛ ſicca: ꝛ ſic de aliis. ¶ Radices ad hãc diſpõnẽ vti-les ſunt ille p̄ncipaliter que cũ ſua caliditate mate-rialiter ſunt etiã ventoſabiles: ſicut eſt teſticul⁹ vul-pis. i. ſatyrion cuȝ ſpẽbus ſuis. ꝛ ꝓprie radix eius q̄ mollis eſt. Illa eñ q̄ ſicca eſt ſemper eſt diminutiua in coitu ꝛ coitui aduerſaṫ. Recẽs ṽo eſt vehemẽtis potẽtie ad faciẽdũ erectionẽ: ꝛ de meliorib⁹ iſtoꝝ eſt ſecacul ꝛ eſt Iringus duarum ſpecierũ potens val-de ad erectionẽ virge et napi et baucie domeſtice et cepe aſſatum et radix cardi ma. et piretrũ recẽs: et omnes ſpẽs hermodactiloꝝ recẽtiũ ſunt ad oia pre-dicta ꝯuenientes. ¶ De aq̄s ṽo et ꝓpe medicinali-bus laudanṫ aq̄ ferree: et hoc intelligẽdũ eſt vbi cõ-tingit nocumentũ in coitu venire ꝓpter lapſum hu-midũ: tales eñ aque bibite vel exteri⁹ applicate po-tenter exiccãdo ad hãc intẽtionẽ iuuãt. Aq̄ aũt ſub-limatiõis baucie domeſtice: radicis irigini: et oleum ſpẽrũ ſatyriõis in cibo ꝛ potu poſite mirabilr̃ iuuãt. ¶ Fruct⁹ iuuãtes ad hãc diſpõnẽ ſȝ ꝑ̄tẽ tacti ſunt ſupius. Sed amigdale: ſiſtici: pince: auellane. ꝛ cõſi-milia: ſed inter reliquos ſic⁹ recẽtes vtiles exiſtũt: ꝛ dactyli bene maturi niſi aduerſeṫ oppillatio: ꝛ vue recẽtes ꝛ ꝓprie albe ꝛ dulces cõueniũt. ¶ Olera ṽo cõuenientia ſunt: ſicut eruca: feniculꝰ herba baucie: dauc⁹: ſiſam⁹: fenug. recẽs ꝛ herba tribuli marini vł tontalis. ¶ Deinde iteꝝ inueniunṫ inſtra coitũ vigorã-tia q̄ ſumunṫ ex aialib⁹. ¶ Et de his q̄dã q̄ exterius miniſtranṫ et corpi appẽdunṫ velut ſcribiṫ a Raſi q̄ dicit ꝙ fel vrſi alligatũ femori hois facit ipm̃ coire. ¶ Dr̃ ẽt ꝙ cauda lacerti ab hoie portata facit coire potẽter. ¶ Et nodus ſpine ſtinci ſpine hois alligat⁹ reddit ipm̃ vigoroſum ad coeũdũ. ¶ Kiranides aũt ſubdit ꝙ lapis inuentus in dextro laterũculo ſtinci appenſus collo excitat coitũ. ¶ Silr̃ extremitas te-ſticuli vulpis appẽſa facit tẽſionẽ vehementẽ. ¶ Et ſcribiṫ mirabile qḋ a fidedigno habui ꝙ ſi inungan-tur aures hirci cũ oleo ſpm atizabit potẽter ſi ergo colligaṫ ſpma illud et ex eo inũgaṫ ṽga hois tẽſio-nẽ facit inexpugnabilẽ a muliere q̄cq̄. ¶ Auic^a vero 20ª tertii. duo mirabilia ſcripſit ad hãc intentionẽ eoꝝ. ſ. q̄ currũt curſu ꝓprietatis in augmẽtãdo coi-tũ. ¶ Et ꝓmũ eſt vt accipiaṫ ṽga tauri et exiccet in tegula calefacta: deinde pulueriȝeṫ et hui⁹ pulueris q̄ꝫtitas ponaṫ ſup oua ſorbilia: et eſt res ṽificati iu-uamẽti et ꝓpe q̄ñ q̄s vtiṫ eo frequẽter. ¶ 2^m ṽo mi-rabile eſt ꝙ accipiaṫ coagulũ camelli maſculi iuue-culi et diſſoluaṫ de eo q̄ꝫtitas ciceris cũ duabus ter-tiis aq̄ vel. ℥. viii. ꝛ bibat duodecies añ volũtatẽ co-eũdi: q̄ q̄dẽ duo videnṫ cũ ſua ꝓprietate ꝯuenienti⁹ iu-uare coitũ q̄ꝫ iſta q̄ exteri⁹ adminiſtranṫ. Veꝝ de nu-mero ꝑtiũ aialiũ iſte ꝯuenienti⁹ iuuare videnṫ q̄ ope-rãtes a mã in hũano corpe ſanguinẽ multũ vnctuo-ſuȝ vẽtoſabilẽ ꝑ̄ñatia ſunt: velut piſces ꝑui aſpra-tiles nolati q̄ hñt ſquammas ſolidas vt carpiones: lucii: torrẽtine: varioli: et ꝯſiles: et oua recẽtia galli-ne ꝑdicis et colũbi: et cerebra pulloꝝ pinguiũ: ana-tis: arietis: gallinaꝝ: et ſiliũ: et gña lactis ſuperius nolata et laudata et oua ſorbilia frequẽtata et pro-prie cũ ſale ſtinci aut cũ puluere carniũ ei⁹ exiccata-rũ. In his q̄dẽ oib⁹ eſt potẽtia magna excitãdi ꝛ vi-gorãdi coitũ. ¶ De cõpoſitis tria ſunt mihi expta ꝛ ſublimiora iter cetera alia q̄ nũc ſcribo. ꝓmũ ẽ iſtḋ. ℞. dactyloꝝ pinguiũ numero. xxv. fenugreci. ℥. ii. coquanṫ in lib. vi. aq̄ vſq̄ꝫ ad ipoꝝ diſſolõnẽ: deide extrahanṫ oſſa a dactylis ꝛ teranṫ ſil̃ vltimate cuȝ fenugreco ꝛ lib. ß. mellis diſpumati ꝛ bñ cocti: fiat elium: in cui⁹ fine apponere ſoleo. ℥. i. pulueris radi-cis ſatyriõis. De hoc ergo eluario exhibere ſoleo. ℥. ß. ꝑ duas horas añ cenã: et tñdẽ ex eo ꝑ duas horas poſt cenã cũ cyatho. ß. vini al. dul. ꝛ ẽ med^a efficax ꝛ cõplete ſecuritatis. ¶ 2^m ẽ ꝯfectio de medullis deſcri-pta ab Auic^a 20^a tertii. vbi lquit. Et de medicinis bonis eſt ꝯfectio de medullis ꝛ colligaṫ ibi. ℞. amig-dalaꝝ dul. auellanaꝝ excorticataꝝ granoꝝ ſiſtico-

rū:ꝛ naregil:qḋ apḋ veronēſes vocat̃ futraſinū:nucleorū:pinee:granoꝝ alkekil:ḡnoꝝ azeliui:granorū vir.aiū.añ.ʒ.ß.neheremiſch.pipis lō.zinzi.añ.ʒ.ij.terant̃ oīa vltimata ꝯtritiōe:ꝛ cū lib.ß. penidiarū diſſolutaꝝ ꝛ coctarū cū vino albo dul.fiat eluariuz de iſto ergo eluario ante prādiū ꝛ ante cenā comedatur ad quātitatē oui vni⁹:ꝛ eſt in eo iuuamentū efficax ꝛ ſine piculo.¶Tertiū medicamē ꝛ cognitiue deſcriptōis expertū:ꝛ bñ ſecuꝝ eſt eluariū diaſatyrion:qḋ ſm meliorē deſcriptionē inuētū eſt poſitū a Nicolao in antidotario ſuo ꝙ̄ in alijs locis:cuius vſus eē dꝫ ſicē pmi ꝓcedētꝫ.De nūero iſtoꝝ tria hec ſunt q̄ meliora ꝛ ſecuriora repiri potui inter cetera.¶Capl'm vltimū de memoria q̄rūdā medicaminuz ad diuerſa mēbra leſa ꝛ accñtia ꝯferētiū.Et primo de confortandis omnibus virtutibus cerebri.

Licet ex his q̄ ſupra tacta ſunt in pticula 3ª.cap̄.pmo de regimine hui⁹ viri ꝑ euōnes in vere ꝛ autūno faciēdas:ꝛ ex eis q̄ vlt viſa ſunt in q̄nq3 capl'is ꝓcedētib⁹ poſſit haberi īgeniū ꝓuidēdi accñtibus.f.q in pmo capl'o hui⁹ opis poſita moleſtare ſolēt viꝝ iſtū:tñ ī hoc capl'o fiet memoria quorūdā inſtrōꝝ ſimpliciū ꝛ cōpoſitorū q̄ laudata ſunt a ſapiētibus ꝯferre ad diuerſa accñtia q̄ in hoc viro apparēt.¶Et pmū q̄dē inſtr̄m eſt vt accipiat̃.℈.j.ambre electe:ꝛ ligni al'.4ª ps.℈.j.de q̄b⁹ ꝑ ſe diligenter tritis cū vino aromatico forment̃ pill'e pro ol.ʒ.vij.de q̄bus ol ſero ꝑ duas horaꝝ añ cibū deglutiātur due.Eſt eñ in eis iuuamētū magnū ꝑ me expꝫtū ad ꝯfortādū cerebrū ꝛ vigorādū ſenſus oēs ꝛ ad acuēdū virtutes eoꝝ.¶Cōpoſitū ꝟo eluariū ad h° eſt eluariū de ambra deſcriptione Meſue in antidotario diſtinctione pma de quo accipiat in aurora.ʒ.j.ß.cum.ʒ.j.aque maiorane calefacte ꝛ tardet cibū poſt ad minus horis quatuor.

¶De moleſtia in profunditate ſomni.

Remedium pncipale correctiuū accñtis qḋ eſt moleſtia in ꝓfundo ſomno eſt hoc.℞.caſtorei electi.ʒ.j.ſtaphiſagrie coſti.añ.℈.ß.aceti.ʒ.j.ß.cucumeris aſinini.ʒ.ij.terātur ſil' minutiſſima ꝯtritiōe.Et de iſto actu cal'o ſ linīgat totū caput in ſero qñ vadit ad lectū.¶Scḋꝫ remediū appropriatū ad hoc eſt vt mane añ prādiū ꝛ añ cenā ꝑ horā.j.f.ꝛ poſt cenā fiat fricatio ſub lingua eius cū modico metridato antiquo:hoc enim diſtrahendo materias a capite a ſomno profundo excitat ꝛ ſecurat ꝛ ꝓpt'e ſi eius vſus frequēs exiſtit.

¶De curſu lachrymarum.

Tertio accñti.ſ.curſui lachrymaꝝ experta habeo hec duo remedia.¶Pmū ē hoc.℞.myrrhe.ʒ.ß.lapidis ematitis.ʒ.j.ſucci tenerimaꝝ ptiū rubi:ꝛ extremitatū plāte roſ.añ.ʒ.j.miſceant̃ ſil' ī ampulla ꝛ clauſo orificio ei⁹ bulliāt ī calidario aq̄ bullētis vſq3 ad cōſumptionē medietatis deide colet̃ ꝛ ponat̃ gutta vna actu frigida ſaltē q̄tuor vicibus in die in oculis.¶Secundū remediuz eſt vt frons ꝛ tempora eius ſepe liniantur aut ſaltē in ſero ꝛ leniter fricentur cum ſucco roſato.

¶De nocumento olfatus.

Quartum accñs cui ꝓuidendū eſt.Eſt nocumētū olfat⁹ cui cōſcribo duo appropriata remedia.¶Pmū.℞.ſucci maiorane.ʒ.j.ß.ambre electe.ʒ.j.arthanite.℈.ß.terātur ſil' in mortario ſubtiliſſime ꝛ ponant̃ in ampulla ſtricti orificij ꝛ exponat̃ ſoli:ꝛ de iſto ſucco actu tepido mane ante prādiū ſepe attrahat̃ per nares:aperit eñ potenter vias olfatus ꝛ vigorat ipſum.¶Scḋꝫ remedium eſt vt frequenter olfaciat puluerem maiorane cum quarta parte pulueris de origano.

¶De debilitate in motu progreſſiuo.

Quintum accñs.ſ.debilitas in motu progreſſiuo fundamentū accipit curatiōis ex his q̄ ſcripta ſunt ſupra cap̄.3° huius tractat⁹.ꝛ cap̄.2° ꝛ 5°.ſed hic apponit hoc remediū leue ꝛ multe vtilitatis:ꝛ eſt vt eger ſepe lauet crura ſua cū lixiuio decoctiōis baccaꝝ lauri:ꝛ granorum peonie excorticatorū.

¶De fluxu emorroidali.

Sextum accñs erat multitudo flux⁹ emorroidalis cui pncipalr̄ ē ꝓuidēdū eo q2 īſtātia ei⁹ ꝑducit ad augmētū oīuz ꝓdictoruz nocumētoꝝ:ꝓpterea q2 reſoluit ꝛ educit ſanguinē laudabilē ꝛ ipūs q̄ ſunt inſtr̄a virtutū oīuz.Huic ḡ accñti ꝓuideat̃ trib⁹ infraſcriptis remedijs.¶Pmū eſt hoc.℞.oſſiū mirob.idoꝝ cōbuſtoꝝ.ʒ.iiij.ſcorie ferri ꝓparate.ʒ.ij.lapidis ematitis.ʒ.j.ß.gipſi.ʒ.ij.terant̃ ſil' in mortario vltimata ꝯtritione cū ſucco plātaginis:ꝛ de hoc ſepe liniat̃ circul⁹ ani exteri⁹ et interi⁹.¶2m inſtr̄m ſi ꝓdictū nō valet:tūc ēplaſtret̃ totū fieri cū hoc vnguēto.℞.ſucci extremitatū roſ.ʒ.ij.albumīs duoꝝ ouoꝝ:pulueris gipſi.ʒ.iij.terātur ſil' in mortario:ꝛ fiat ēpl'm vt dictū eſt.¶3m remediū eſt vt ſi ꝓdicta duo nō valēt:tūc ꝑ octo dies cōtinuos accipiat ol mane in aurora q̄nq3 pill'as de bdelio deſcriptas 9° Almāſ.ꝛ poſt eas tardet̃ cib⁹ horis ad min⁹ q̄nq3.Et ſi vēter ei⁹ fieret ſtiptic⁹ valde ꝓuideat̃ ei cū aq̄ decoctiōis mercurialis cui commiſceatur.ʒ.j.olei recentis amigdalaruz dulcium.

¶De pulſu cordis.

Septimum accñs emēdari pōt cū hoc exp'to remedio qḋ eſt tale.℞.lapidis ſmaragdi electi karabe.añ.℈.ß.ſe.baſiliconis:hiacinti.℈.j.fiāt pill' de quib⁹ deglutiat q̄n ꝙ tp̄e quo pulſus cordis vehemēter moleſtat eum.

¶De frigiditate membri genitalis.

Ego autem ſcio ꝙ octauū accidens qḋ eſt frigiditas.mēbri genitalis curatū fuit in viro decrepito cū frequenti linitione illius membri cum ſucco foliorū origani.¶Reliquis vero accidentibus vigentib⁹ in hoc viro omnino ꝛ cōplete ſatis prouideri poteſt per ea que ſcripta ſunt particulariter in ſex capitulis tertie partis:que omnia in ſalutem huius ſpectabiliſſimi militis ꝛ celeberrimi doctoris dirigat altiſſim⁹ ad laudes eius perpetuas.Amen.

Conſilium.16.

¶De ſeptē malis diſpoſitionibus videlicꝫ.

¶De mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri cū ſex accidentibus que ſunt.¶Dolor capitis.¶Conturbatio vel corruptio in ſomno.¶Corruptio in

ſenſibus interioribus.¶Nocumentum diminutio-
nis ⁊ corruptionis in ſenſu auditus vel eius opera
tionibus. ¶Defluxus flegmatum a capite ad infe
riora.¶Debilitas in omnibus fere articulis. Diui
ditur autem Conſilium in capitulum vnum prohe
miale et duos tractatus curatiuos.

¶Capitulum proheimiale inueſtigans acci-
dentia et cauſas eorum.

Maxima dementia ⁊ ampliſſi-
ma pietas venerāde
memorie excelſa benignitas⁊ genero
ſa vetuſtiſſimoꝝ illuſtriſſimoꝝ patrū
ꝓgenies. Sereniſſimi ac illuſtriſſimi
principis dñi ducis Lodouici comi-
tis palatini renēſis grauiaqꝫ ⁊ numero plura acci-
dētia q̄ in ipſius illuſtriſſima dominatione videnꝫ
me cōpellere quārū ex ingenio colligere potui:vt re
gimē debite ꝯmenſuratū in nō naturalib⁹ ⁊ medici
nalibus ſibi conſcribā quo diuina interueniēte gra
tia tātis et tot alleuiari poſſit accidentibus.Uiden
tur eñ numero ſex accidētia ꝑncipalr ipm moleſtā-
tia.¶Primū eſt dolor capitis. ¶Scōm eſt ꝯturba-
tio vel corruptio in ſomno.¶Tertiuꝫ eſt corruptio
in ſenſibus interioribus. ¶Quartū eſt nocumentū
diminutionis et corruptionis in ſenſu auditus vel
eius operationibus.¶Quintū eſt defluxus flegma
tum a capite qñqꝫ faucibus:qñqꝫ rize:qñqꝫ pectori
reumatizās.¶Sextū eſt debilitas fere in articulis
oībus maxime tñ in inferiorib⁹ articulis ab anchis
vſqꝫ ad pedes. ¶Siqua aūt accñtia alia his inue-
niunꝫ cōplicata:vtpote raucitas:appetit⁹ diminu-
tio:digeſtiue debilitas:⁊ ventoſitatū in oībus viſce
ribus magna quātitas.Oīa hec ab eadē videntur
pendere radice et eiſdem ingenijs curari poſſe.

Horū aūt accñtū oīum ⁊ ſi particulares
cāe aliqualr diuerſe aſſignari
poſſent:ab vna tñ gñali oīm ipſoꝝ effectiua cā ꝓue
nire:videnꝫ:vt a mala cōplexione cerebri frigida et
humida que ſiue a ꝑncipijs generatiōis ſiue a tpe
talis exiſtat valde facile plurimis ex ſignis declara
ri pōt. ¶Primo quidē tactu in partibus capitis et
[illegible] frigiditas cū mollitie notabiliter percipiū-
tur.¶Scdo vero ex his q̄ a capite decidunꝫ ſuꝑflui
tatibus.Eſt eñ materieꝝ flegmaticaꝝ que aquoſe
et mucoſe ſunt et qñqꝫ groſſiores cōtinuus a ſuo ca
pite fere defluxus. ¶Adhuc etiā ex colore faciei et
capilloꝝ et ipſoꝝ tenuitate paucitate et reliqs hoc
videri poteſt.¶Amplius ex operationibus aīaliuꝫ
virtutū et naturaliū.¶Iterū ex paucitate carnis ⁊
cutis rarītate et ſubtilitate cranei maxime in calua
ria hoc liquere pōt. ¶Adhuc etiā ex nauſeatiuo ſer
mone vel voce.¶Itē ex capitis grauitate vētoſita-
tibus et pluribus alijs.¶Ex quoꝝ genere ſignorū
aſſumptis ꝓbari poſſet rōnibus.¶Erit igiꝫ illa ma
la cōplexio egritudinis et oīm illoꝝ accidentiū ꝑdi-
cto effectiua cā. Nā ex debilitate in cerebro ipſius
videt mala cōplexione ſine materia quod nō credo
[illegible] raro cōtingere poterit dolor in toto capite ꝓue
nire:aut ex mala cōplexione cū materia frigida ⁊
humida vel ſibi ꝓportionatis vētoſitatibus et va-
poribus in medulla cerebri et in vtriſqꝫ pāniculis ⁊
neruis a cerebro oriētibus credo caput eius diuer-
ſis dolere partibus.Cum eñ in aliquo ſeptē pariū
neruoꝝ a cerebro orientiū materia vel vapor infun
diꝫ dolor in fundo cerebri notabilr percipiꝫ.Cū aūt
a medulla cerebri ad eius connexū et vtrūqꝫ pāni-
culū cerebri materia vel vapor impelliꝫ dolor in cō-
cauo cranei magnus percipiꝫ.Et ſi verſus cōmiſſu
ram coronalē impelliꝫ vel ſagittalē monopagiā fa-
cit.Si vero in magna pāniculoꝝ aut oī eoꝝ extēſio
ne materia ꝓpellaꝫ dolorē capitis ouū a ſapientī-
bus nolatū facit.Si vero ꝑ ſuſpēſoria pāniculoꝝ in
terioꝝ cerebri in miringā ꝯnexū cranei vellantē ad
exterius materia propellaꝫ dolorē in cute capitis ⁊
exterius vellāti panniculo vniuerſalē vel particula
rem facit.quē manus ſenſu tactus demōſtrādo ſen
tit.Ex qbus liqde declarari pōt quare dolor in ca-
pite huius ſereniſſimi principis qñqꝫ profunditus:
qñqꝫ exterius:qñqꝫ partibus intermedijs ꝑcipiaꝫ.
Materia eñ ad oēs delata partes talē effiat dolo-
rem quē veteres ſoda vocāt. ¶Hec igiꝫ mala cōple
xio cōturbatiōis in ſomno eueniētis effectiua cā aſ
ſignari vꝫ.Fumoſitates eñ tpe ſomni interius cō-
cluſe ex colliſione caloris notabilr ignite ſpiritibus
cōmiſcenꝫ et talē in organis ſenſuū impreſſionē fa-
ciūt quale in ſe idolū habuerūt.Preſentata igiꝫ po
tētie ſenſitiue alicui ſenſatiōe triſti virtus motiī im-
perās partibus mobilibus cerebri ipm a ſomno ex
cutit qñqꝫ clamoſum: qñqꝫ velut a bello et rixa fu-
giētē:qñqꝫ ſtupidū ⁊ impreſſionibus fere melācholi
cis agitatū. ¶Ad hoc aūt nō parū ꝯferre pñt impꝛeſ
ſiones melācholice aut alia animi accidētia triſtia
a cauſis ꝑmitiuis originē habētia: vt amiſſione cen
ſus affiniū amicoꝝ vel filioꝝ que oīa ꝑ ſereniſſimū
principē moderari debere cū humilitate et patien
tia conſulo.Exterminant enim hec ⁊ mutāt corpus
ab ea que ſm naturā conſiſtētia.tertio tegni. ¶Ex
his igitur elici pōt cauſa ſecundi accidētis.ſ.corru-
ptionis in ſomno ⁊ iterū tertij.ſ.corruptionis in ſen
ſibus interioribus.¶Ex quibus etiā diligēs ꝯſide-
rator facile deducere poſſet quare ⁊ qualr nocumē
tum:qñqꝫ ꝯtingat in operatioībus ſenſus cōis aut
fantaſie qñqꝫ imaginatiue:qñqꝫ cogitatiue et ali-
quādo memoratiue potētie.Uñ qꝛ alioꝝ ſenſuū in-
terioꝝ operatiōes ordinanꝫ ad cogitatiuam velut
ad finē ex corruptiōe in operatione cogitatiue poten
tie accñs vel egritudo deſipiētia noīata. Ex ei⁹ ve-
ro diminutiōe ſtultitia:ex eius ablatiōe demētia fa
cile ſeqꝫ poſſet:vt tertio de accñti ⁊ morbo.ſcdo cap.
colligi pōt.Uerēde quidē ⁊ oīno effugiēde diſpōnes
he quēlibet ſapientē ad eaꝝ remotionē promouere
debēt ¶Accñtis vero quarto loco ſupra tacti facile
cauſe patere pñt.Mala eñ cōplexio frigida⁊ humi
da:aut frigida tñ.aut humida tñ facile indiſpo-
nere poſſunt organū auditus ad debite operandū
cum ipſa fuerit poſſidens partē anteriorē cerebri in
duobus eius lateribus:et in loco originis qnti pa-
ris neruoꝝ in quo poniꝫ principiū auditiue poten-
tie: vt prima primi.doctri.qnta.ſumma tertia.et ca
pitulo 2° colligēdū.vñ ibidē audit⁹ in 5°.ſ.pi neruo

rum ⁊ parū ſupra. Cui q̄dē origo eſt a duobus cere
bri lateribus. Siue igit̃ ab hac mala cōplexione in=
diſponant̃ nerui q̄nti pis vel organū audit⁹ ex par
te qualitatū p̄maꝝ: vt q̄ nimiū humectent̃ calefiāt
infrigident̃ ⁊ exiccent̃ ſilr̃ ex parte qualitatū ſcdaꝝ
vt q̄ indurent̃ ⁊ exaſpant̃ ⁊ aliter indiſponant̃ ſiue
ꝓpter paucitatē ſpūs ſenſitiui ad organū auditus
trāſire debētis: ſiue ꝓpter indiſpōnē ei⁹. ¶ Propter
cōplexionē aut aliā efficiētē cām hec ꝯtingere facile
in opationib⁹ auditiue potētie nocumētoꝝ ſpēs di=
uerſe demōſtrari pn̄t. Cū ꝓpter ſiccitatē priuatiuā
vel poſitiuā organū auditus reddat̃ magis ſonoꝝ
debito ꝑceptiuū leuiter tinnit⁹ et ſibilos ad hec ſeq̄
deduci pōt. Cū a mala cōplexiōe frigida vel ab hu
miditate vel ſpirituū defectu obtuſum reddit̃ orga
nū in ſenſu audit⁹ diminutionē euenire opꝫ. Cū au
tē hec oīa aut hoꝝ plura multū augmentari ꝯtin=
gūt ablatiōis audit⁹ cauſe facillime cōprehēdunt̃.
Oīs eñ immoderata diſcraſia deijcit actū proprie
virtutis. affori. ſcda. ¶ Poſt hec inſup q̄nti accñtis
ſiue ip̄m talē ſiue egritudinē noīare velis: q̄ curaꝫ
ad ſe vocat ſicut ⁊ de alijs intelligi pōt nō niſi ma=
gno labore aſſignari pn̄t cauſe. Si eñ mala cōple=
xio frigida ⁊ humida āterioris partis cerebri in di=
geſtiuā ſui debilitādo ꝓcedat leuiter reumatis a ſa
piētibus corriza noīari deducet̃ cā. Si vero hec ma
la ꝯplexio anteriorē in ſui fine ⁊ mediam partē cere
bri poſſederit catarrū efficiet Brācū noīatū: ſi ceci=
derit in fauces tuſſes vero aſmata ⁊ varias difficul
tates anhelit⁹ in pectus decidēdo gn̄abit. Eſt autē
maxime ſuſpicādū ne materie ad poſteriorē parteꝫ
cerebri ꝓpulſe ibidē cumulent̃: ⁊ ad nuchā deferāt
et paraliſis et ſilīū egritudinū gn̄ationē efficientes
cāe fiāt: aut ibidē ſtātes ad obliuionē aut forte ad
litargiā diſponāt. Poſterior eñ cere vētricul⁹ mea=
tū nō hꝫ ſingularē ſꝫ anterior oculos ⁊ nares: vt de
cima tertij. ſcdo cap̄. colligendū. Sexti aūt accñtis
ex p̄miſſo fundamēto leuiter cāe elici pn̄t. Pōt enim
p̄dicta mala ꝯplexio frigiditatē ⁊ humiditatē cōica
re nuche. vñ in virtute ſuſtētatiua motiua ⁊ aliter
opatiua neruoꝝ oīm ab ip̄o oriētiū debilitas gn̄a=
bit̃ q̄lē eñ ad cerebrū influxū recipit talē oīb⁹ mēbris
ſenſus inferiorib⁹ delegat. Eſt eñ nucha vicari⁹ cere
bri in curſu dorſi. p̄ᵃ tertij. ſcdo cap̄. Siue igit̃ diſcra=
ſiet̃ ſiue oppilet̃ a mala ꝯplexiōe cerebri facile in oī=
bus mēbris ad q̄ ꝑ ip̄m ſenſus delegat̃: ⁊ mot⁹ nocu
mētū ꝯtingere pōt in p̄dictis. Ex q̄bus oīb⁹ clare de
duci pōt debilitatē oīm pedū magnā q̄ in ſereniſſi=
mo p̄ncipe ⁊ illuſtriſſimo dño in ciuitate Uenetiaꝝ
appuit originē habuiſſe a mala cerebri ꝯplexiōe p̄=
dicta. Quod etiam a poſteriori apparere pōt. Nam ex
calefacientibus leuiter et exiccantibus calidis capi
talibus conferentibus pulueribus ſyrupis et cliſte
ribus iuuamentum habuit manifeſtum.

Hec ſunt accñtia ⁊ egritudines que in ſe=
reniſſimo p̄fato p̄ncipe lōga mi
hi inueſtigatiōe apparuerūt ⁊ ꝯtēplatione: q̄bus cū
hoꝝ q̄libet ⁊ difficillimū ſciri et valde circa ip̄ꝫ ope
rari difficilius exiſtat. Quā puideri pōt leuius ⁊ ſe=
curius ex claro ſermone ordinādi duxi hoꝝ regimē
in duos partiēdū tractat⁹. Primus erit de regimie
eius ꝑ adminiſtrationē ſex reꝝ nō naturaliū. Scds
vo medicinalis opatiōis modū ⁊ ordinē inſtrōꝝ pro
nūtiabit apte. ¶ Primus igit̃ tractatus in ſex diſti=
guit̃ capl'a ſm numeꝝ ſex rerum non naturalium.

¶ De regimine ſeruādo per adminiſtrationē aeris et ſibi annexorum. Cap̄. j.

QUoniā igit̃ corporibus paꝝ ab eucraſia
ꝓpria lapſis aerē et ſilia paꝝ diſtātia in
cōplexiōib⁹ admiſtrari opꝫ. Et iſte lapſus
ad frigiditatē et humiditatē notabilr̃ de
ductus eſt. opꝫ aerē non oīno in q̄litatib⁹
ſimilē: ſꝫ in eis oppoſite qualificatū adminiſtrare ta
liter eñ corpora ad deperditā ſanitatē reduci pn̄t
maxime aūt aerē moderari opꝫ. Si eñ in egritudi=
nibus pedū abſtinentiā obſeruamus a Ziijs. vt p̄ri
mo Theiſir. tractatu octauo. cap̄. 24° colligenduꝫ
quāto magis in diſpōne p̄fati principis tot accidēti
bus et varijs cōplicata. ¶ Eligat̃ itaq̄ aer ad cali=
ditatem et ſiccitatē notabilr̃ inclinatus naturalr̃:
ſilr̃ domus locus et camera in q̄bus habitat. Et ſi
nō fuerit aer in qualitatibus ita naturaliter diſpo
ſitus artificialiter diſponat̃ magno igne in camera
accēſo aut ſtuffa ſicca vel alijs ingenijs mūdifica=
to aere. Aerē eñ ſtuffe humide actu et potētia om=
nino dimittat̃. ¶ Amplius etiā aerē diuerſas figu=
rarū imp̄ſſiones habentem vt motus circulares in
aere cōprehenſos euitet. ¶ Silr̃ etiā aerē nebuloſuꝫ
caliginoſum magna vētoꝝ turbine variatū fugiat
tales eñ in aere imp̄ſſiones vertiginis magne qua
al's moleſtatus fuit pn̄t eſſe cāe faciliter. ¶ Adhuc
etiā aer igne calefiat accēſo in arborib⁹ bonos odo
res emittētib⁹: vt iuniperi: lauri: abietis: tamariſci et
ſibi ſimiliū. Si aūt ligna talia nō ſunt p̄ſentia odo=
rem in aere camere ex ſuffumigationibus in ea fa=
ctis imponamus. ¶ Suffumigiū bonū in eſtate qn̄
ꝓpter aeris frigiditatē vel aliā cām oportet in aere
camere ꝯmorari. ℞. ſtoracis calamite. ℥. j. galie mu
ſcate. ℥. ß. cāphore. ʒ. ij. puluerizent̃ ⁊ fiāt trociſci cū
aqua roſa. pōdere. ʒ. ij. et exiccentur in vmbra: et cū
opus fuerit puluis eoꝝ carbonibus ignitis ⁊ a fu
mo priuatis aſpergat̃: ex quo diligēter camera vel
ſtuffa ſuffumigetur. ¶ Suffumigiū bonū in autum
no. ℞. ſtoracis liq̄de. ℥. ß. ſandaloꝝ al. ſpodij. aā. ʒ.
j. thuris: ſtoracis calamite. ana. ʒ. v. fiant trociſci cū
aqua melis: et fiat ex eis ſuffumigatio: vt ſupra cū
vino maluatico vel ſibi ſili: et adminiſtret̃ vt ſupra.
¶ Suffumigiū bonū in vere. ℞. violarū: floꝝ bora=
ginis: camphore ana. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. j. ß. ſandali:
ſtoracis. ana. ʒ. ij. fiant trociſci cum aqua violaruꝫ:
et adminiſtrent̃ vt ſupra. ¶ Quia eñ aer nō paruꝫ
camere vel alterius habitabilis loci varietatem re
cipit ex varietate aſpectus ad diuerſas mundi pla
gas. Ideo eligatur locus aſpectum habens orien=
talem aut meridionalem parum vero occidentalē.
¶ Sitq̄ locus a defluxibus aquarum fluuiorū pa=
ludum et aquarum notabiliter elongatus: neq̄ ha
beat ſtuffa vel camera teſtudineas reuolutiōes ex
muro conſtructas: neq̄ ex lapidibus antiquiſſimo
magiſterio laboratis edificijs.

Et q̄r aeris applicatio ad corp⁹ hūanū
ꝑpter veſtes multis modis
variari pōt. Jō veſtes ſub determinatiōe aeris repo
ni ſolēt. ¶ Primo q̄dē inſigne caput ſereniſſimi p̄nci
pis cū decentib⁹ coopturis optime muniri debet: eo
q̄r eſt aie rōnalis domus primo theorice: ⁊ q̄r debile
⁊ q̄r p̄dictoꝝ accitiū olum videt̄ eſſe p̄ncipium ꝯffe
ctiuū: vt ā̄tu cap̄. deductū eſt. ¶ In eſtate igitur in
nocte infulis ⁊ birretis ex dorſibus variorū pellib⁹
bene ſuffultis cuſtodiat̄. Et ſint infule hn̄tes appen
dicias vſq; ad alkeel. i. locū vbi collū cū ſpatulis con
iungitur. ¶ In vere aūt muniant̄ infule ex pellibus
martyꝝ. ¶ In hyeme vero ex pellibus agnorū lano
ſitate bn̄ pinguib⁹. Et ſi eq̄tare ꝯtigerit p̄fatum p̄n=
cipem infule ſint ex pellibus vulpiū bene munite: vt
capello de lana bene cooperto. ¶ In autūno ꝟo eli=
gantur pelles remiſſius calefacientes vt de medio=
cribus agnis martyrib⁹ ⁊ alijs. Neq; placet ꝙ ifra
pelles tales portetur iſula de pāno de grana facta:
ſed meli⁹ eſt pelles illas cuti capitis imediate appli
cari. Qualitercūq; tn̄ cōtingat infule oēs debēt ſepe
ꝑmutari ⁊ calefieri vt deſiccetur vnctuoſitas eis ad=
herēs. ¶ Silr etiā relique partes corporis cōueniē
tibus veſtibus notabiliter calidis ſuis tēporib⁹ mu
niri debent factis ex panno tincto ex keſines. i. gra=
na vt decet p̄ncipem ⁊ aromatizatis in ſua capſa cū
muſco ⁊ ambra ligno aloes: aut reponant̄ in capſis
pulueres deſcriptionis pomorū que ſupple compo
ſiti: que in hoc capitulo infra ꝑlegant̄. ¶ Partes au
tem inferiores vt crura tempore hyemali caligis ex
pelle vulpina factis bn̄ muniant̄ aut ex pelle lepori=
na. Eſt em̄ neruoꝝ confortatiua: vt Auenzoar primo
thayſir. neq; placet vt ſotulares portent̄ ita ſtringen
tes cauillas ⁊ pedes vt venetijs vidi. Silr neq; cali
ge tāta applicatione ſtringentes portari debēt. hec
em̄ ꝓhibēt ſanguinē ⁊ ſpiritus ad predicta mēbra
indeterminata quantitate diffundi.

Quia vero ſm determinatoꝝ corporum
celeſtiū ⁊ planetarū influx⁹ ⁊
cōiunctiones noſtris tēporib⁹ peſtilētie multe mul=
tiplicant̄: ſiue ꝓpter hoc ſiue q̄r ſummus opifex ho
minū cōtagioſas labes vltione puniat tali. Jdeo ali
quid de p̄ſeruatiōe ab impreſſiōe epidimie narrem⁹
Eſſet aūt op⁹ bn̄ cōtēplāti ponere canones p̄ſeruan
di ab epidimia eſtiua diſtinctos ab epidimia verna
li hyemali ⁊ autūnali: vt alia ſermonē cōpletū ſatis
in hac mā̄ ꝯſcripſi. Quicq̄d aūt ex cōib⁹ ꝯtra peſtilē=
tiā oēm valētib⁹ ex ſentētijs illuſtriū auctoꝝ habe=
ri pōt eſt vt ad multū in vſu coꝝ q̄ nūc ſcribā reda=
ctū. ¶ Cuiet̄ igit̄ hūoroſa repletio ſāguinis. ſ. ⁊ alio
rū humoꝝ. Nā ſumma p̄ſeruatiōis ⁊ curationis ab
epidimia ē exiccatio corpoꝝ. p̄ma q̄rti. tractatu 4°
⁊ 4° Almāſ. 25. cap̄. colligēdū. ¶ Corpa igit̄ robu=
ſta craſſa ⁊ ſanguinea notabilr̄ repleta ꝯuenienter
euacuari debēt ꝑ flobothomiā vene nigre. i. cōis vel
ſalbatelle. Si ꝟo alijs fuerint repleta hūorib⁹ diuer
ſis ꝯuenientius farmacijs purgent̄. ¶ Cōe tn̄ farma
cū quo in q̄buſdā peſtilētijs vſus ſum in cōitate gē
nūā qd euacuat ſuꝑfluitates cholere flegmatis ⁊ me
lācholie aduſtas: ⁊ ſanguinē clarificat: ⁊ cor ⁊ p̄nci=
palia ꝯfortat eſt hoc. ℞. ſucci fumiterre boraginis
vl' bugloſſe vini aromatici albi ſubtilis. an̄. ℥. iij. reu
barbari electi. ʒ. iiij. agarici. ʒ. ij. aloes ſuccotrini ele=
cti. ℥. ij. camphore: boli ar. margaritaꝝ ligni aloes:
ſmaragdi: hiacincti: olum an̄. ʒ. j. ſe. citri. ʒ. ß. zinz. ſpi
ce nardi: maſticis: croci: nitri. an̄. ℈. ij. puluerizent̄
oia ⁊ infundant̄ in p̄dictis ⁊ exiccent̄ ſoli: et ſic fiat
ter. deide fiāt magdaleones ⁊ reſeruent̄. Cū autem
opus fuerit. ℞. p̄dicte cōpoñis. ʒ. j. diagridij. ℈. j. et
formentur pilule ⁊ exhibeant̄ in mane: ⁊ tardet̄ ci=
bus ad min⁹ q̄nq; horis ꝑmittēdo hauſtū q̄ ordei ca
lide cū zucca. ꝑ horā vnā an̄ prādiū. ¶ In cibarijs
ꝟo vertat̄ vſus ad acetoſa ⁊ acria ad carnes lauda
biles nō valde pingues ad plimū aſſatas. ¶ Vinus
ēt boraginis: bugloſſe: ſerpilli: mēthe: ſaluie: ⁊ alioꝝ
aromaticoꝝ olerū cōueniēs eſt. ¶ Vinū ēt vtēdū al=
bo aromatico ſubtili claro aliqualr̄ pōtico minime
dulci. Et optimū eſt vt ꝯſueui facere vinū limphari
ex aq̄ ſublimatiōis bugloſſe boraginis vel acetoſel=
le que ꝓprietatē hn̄t in hoc. ¶ Spālia ꝟo medicina=
lia quoꝝ vſus ab illuſtrib⁹ auctoribus approbatur
ſunt pilule ex aloe myrra ⁊ croco q̄ ponunt̄ p̄ma q̄r
ti: ⁊ fuerūt pilule Ruffi. Ex quaꝝ vſu dixit Ruffus.
oīno corpora a peſtilētia p̄ſeruari: vt 17° cōtinētis.
3° cap̄. colligēdū. ¶ Silr ēt medridati vſus ꝯuniēs
eſt accipiēdo oī mane in aurora. ℈. j. vel. ʒ. ß. cū mor
dico vini ſubtilis ⁊ tardet̄ cibus q̄nq; horis. ¶ Ad=
huc ēt ⁊ tyriaca aſſumēdo ex ea hora eadē oī mane
ʒ. j. vel. ß. cū vino eodē optima eſt. Qui em̄ vtit̄ ea ſe=
curus erit ab egritudinib⁹ peſtilētie in 5° can̄. tra=
ctatu p̄mo. ⁊ p̄mo cap̄. colligēdū. ¶ De ſimplicibus
ꝟo valet puluis margaritaꝝ dādo ex eis in potu et
in cibis quacūq; die ſimplr̄. ſilr lignū aloes. Jtez ſe=
mē ozimi gariofi. ſilr ſemē citri: q̄r ꝯūat̄ veneno oīvt
ſexta q̄rti. tractatu 3°. cap̄. ſcđo colligēdū. ¶ Pōt an
te oīuz hoꝝ ſimpliciū ſingula die exhiberi. ʒ. j. vel. ß.
cū vino aromatico ſubtili. Variēt̄ aūt doſes ſꝫ eta
tes cōplexiōes ⁊ virtutes ⁊ alia libito tuo. ¶ Lutū ēt
armenū dādo ex eo oī die. ℈. j. cū vino p̄ſcripto opti
mū eſt auxiliū. 6° de ſimplici medicina. ⁊ 17° ꝯtinen
tis. allegato cap̄. ⁊ can̄. 2°. primo cap̄. Vn̄ Serapio
ſimplici. 36. q̄n dat̄ ex eo in potu cū vino ſubtiliſſimo
mediocriter limphato ꝯfert febrib⁹ peſtilentialibus
valde. Et q̄ aſſueſcit potui ei⁹ tēpore peſtilētiali pre
ſeruatur a nocumēto peſtilētie. ¶ Cōferūt ēt ſuffu=
migatiōes facte in camera cū aromatib⁹ ſimplicib⁹
vt thure ſtorace calamita laudano colofonia myr=
ra ⁊ ligno aloes. ¶ Suffumigium ꝟo. ℞. colofonie:
vſnen: ⁊ eſt lanugo in corticib⁹ vetuſtiſſimaꝝ arbo=
rū inuēta: myrre ſtoracis calamite. an̄. ʒ. j. cāphore:
muſci. an̄. ℈. ij. colofonie: laudani an̄. ℥. ß. puluerizē
tur ⁊ fiāt trociſci pōdere. ℥. ß. cū vino p̄dicto ⁊ exiccē
tur. ⁊ cū opus fuerit vn⁹ coꝝ puluerizet̄ ⁊ carboni=
bus ignitis apponat̄. ¶ Cōfert ēt odorare ſepe aro
matica ſimplicia vt ozimū: ruthā: mēthā: cāphorā:
ambrā muſcū ⁊ ſilia. ¶ Et cōpoſitū in forma pomo=
rū trāſmiſſuz veſtre ſerenitati. cui⁹ deſcriptio eſt ta=
lis. ℞. ſtoracis: calamite: granoꝝ lauri: ſandarace
gari. croci: ſquinānti: zinz. an̄. ʒ. ß. ligni aloes: cāpho=
re: nucis muſcate: reſine pini: macis. an̄. ʒ. ß. lauda=

ni.ʒ.iiij.ſeminis baſiliconis.ʒ.ij.muſci.ʒ.ij.ß. ambre ʒ.ß.puluerizent⁊ fiāt poma cū vino malnatico vel cū ſucco baſiliconis vel cū aq̄ roſa .de damaſco apportata vel hieroſolymitana ⁊ ſepe odorent. Ex eorū puluere ſuffumigia fiāt vt dictū eſt. ¶ Principaliter aūt a coitu ⁊ maxime ab vſu eius in aere peſtilētiali fugiēdū eſt: qꝛ innatū calorē debilitat ſuperfluitatē vltimi alimenti ⁊ ſpiritus euacuando. ¶ Similiter etiam ⁊ exercitiū forte euitādū eſt: propterea qꝛ anhelitus magnitudinē ⁊ frequentiā facit per quē multus ⁊ ſepe aer inſpiratur infectus. ¶ Similiter etiam ⁊ piſces euitādi ſunt qui nō cōceduntur niſi cū fuerit aſſati ſuper carbones: vt 4° Almanſ. allegato cap̄. colligendum. ¶ Et vniuerſaliter omnia cibaria ad velocē corruptionē prona habitantibus in aere epidimio euitari debent. Hec de aere.

¶ De regula ⁊ menſura in cibis ⁊ potibus obſeruandis. Cap̄. ij.

Ciborū ꝯuenientiā olim in regimine diſpoſitionū prefati ſereniſſimi pn̄cipis eligere oportet aliquas premittēdo regulas obſeruatione dignas. ¶ Prima nūꝗ̄ comedendū niſi vera ⁊ vniuerſalis fames affuerit. patet: qꝛ ſi ſic aſſumant cibi ſine naturali appetitu aut ſignificat cibū preaſſumptum nō digeſtū: aut ſtomachū plenū eſſe humoribꝰ maturatione indigentibus. ¶ Scd̄a regula nō tardet comeſtio dū verus appetitꝰ aduenerit. patet: qꝛ tolerare famē ſtomachū putridis replet humoribus. ¶ Tertia nullū cibariū actu vel potētia frigidū ſit vobis in multo vſu: patet indicatiōe ſumpta ab humiditate ⁊ notabili debilitate ſtōachi vr̄i. ¶ Quarta dū appetitus fuerit intenſus nūꝗ̄ eſt vſq̄ ad ſaturitatē cōpletā comedendū patet: qꝛ ſtomachꝰ nō eſt tāte potētie ad digerēdū quāte frequēter eſt ad appetendū. ¶ Quinta regula nūꝗ̄ comedēdū eſt niſi percipiatur preaſſumptū cibū a ſtōacho ad inteſtina deſcendiſſe: ⁊ in hoc cōſideret tēpus quātitatis ⁊ qualitatis preaſſumpti cibi. Securū aūt eſt vt inter vnū ⁊ alterū cibū interueniāt hore octo vel ad minus ſeptē. ¶ Sexta regula nūꝗ̄ comedendū eſt donec ſentitur in ſtomacho faſtidium: qm̄ gn̄at morbos melācholichos ⁊ flegmaticos. ¶ Septima ſubtilia cibaria groſſis ſemper p̄mitti debēt que inferius apparebunt. ¶ Octaua mēſura quantitatis in cibis ⁊ potibus talis ⁊ tāta ſit vt ex eis nō grauetur ſtomachus. Deterior eīm comeſtio eſt que ſtōaci grauitatē facit: ſicut deterior potus eſt qui tēperamētum egredit ⁊ in ſtōacho natat. ¶ Nona quouſq̄ ex aſſumptis cibis ⁊ potibꝰ ſentitur in ſtomacho grauitas a cibo abſtinendū eſt donec ſequitur leuitas. patet: qꝛ adiūgeretur debilitas debilitati. ¶ Decima dū ꝑcipitur in ſtomacho debilitas a comeſtione abſtinēdū eſt multa etiam ſi multus fuerit neceſſarius cibus. patet vt precedens. ¶ Undecima ſtante neceſſitate cibationis cū debilitate ſtomachi cibus ⁊ potus in plures ſunt partiendi ꝑtes. ſpargere enim. i. diuidere cibū in ꝑtes plures cum debilitate caloris optimū eſt. ¶ Duodecima ſtante debilitate ſtomachi cum neceſſitate cibandi cibus ⁊ potus debent eſſe medicinales: ita vt ſuis qualitatibus conueniant debilitati ſtomachi ⁊ ſue cauſe. ¶ Hec omnia legi poſſunt tertia primi. de regimine eius quod comeditur. ⁊ quarto Almanſ. capitulo quarto. ⁊ primo practice. 20. ⁊ 21° capitulis. ⁊ 21°. continentis primo capitulo.

Eligatur igitur panis de frumēto bn̄ mūdo cōuenienti meſſe collecto: ſit q̄ ſolēniter elaboratus ⁊ determinata fermēti quātitate ſpumificatꝰ: mediocriter coctus nō aſſatꝰ: colore cādidus: pōdere leuis: ſubſtātia nō cōpactus: mediocriter ſalitꝰ: duorū vel triū dierū etatē nō trāſcendēs. ¶ Et ſi q̄n̄q̄ acciperet panis leuiter opitꝰ. i. furfuracꝰ ꝯueniēs eſſet: talis eīm nō eſt multi nutrimēti ⁊ viſcoſi: ⁊ eſt facilis deſcēſus. 21. ꝯtinētis. 21°. c.

De carnibus autē videndū eſt primo quorū aīalium carnes cōueniunt. 2° quorū mēbrorū. 3°. q̄s p̄parationis modus vel decoctionis. In primo aūt de domeſticis. 2° de ſylueſtribus carnibꝰ trāſeundū. ¶ Generaliter aūt euitentur carnes oēs difficilis digēſtionis groſſi ⁊ viſcoſi nutrimenti ⁊ multū ſuperflui: vt bouine: vaccine: ouine: anſerine ⁊ aquatice fere oēs: ⁊ aīaliū partes viſcoſitatē habētes: vt capita collū ⁊ cutis. ¶ Ex animalibus aūt domeſticis q̄drupedibꝰ cōuenientes ſunt carnes vituline nō multū natiuitati ꝓpinque: ſed a diebus q̄nquaginta vſq̄ ad centū limitate. ¶ Silr̄ carnes hedine nō trāſeuntes dies. xl. Cōueniunt etiā agnorū ⁊ caſtratorū carnes ſuis tēporibus. ¶ Carnes vero porcine ſalite macre: tn̄ aliquādo cōueniūt. ¶ De ſylueſtribꝰ aūt ꝯueniunt ⁊ bone ſunt capriolíne: ipſe enī inter ſylueſtres carnes meliores exiſtūt: ⁊ ſanguis ex eis genitus paucas habet ſupfluitates: vt 3° Almā. 32. cap̄. ¶ Caro etiam leporis laudat qꝛ vtraq̄ q̄litate aduerſat frigiditati ⁊ humiditati capitis: ponit eīm calida ⁊ ſicca. canno. 2°. cap̄. de carnibus. ¶ Caro aūt vrſi cuniculi et ericij: ⁊ ſiles dimittant. ¶ De volatilibus aūt domeſticis ꝯueniūt pulli nō valde ꝑui: capones ⁊ gallie. Caro nāq̄ gallinarū oī alia carne eſt melior. 24° cōtinētis cap̄. 669°. ¶ Eligant etiā carnes ſtarne et coturnicis q̄ inter reliquas volatiliū ſylueſtriū carnes ponunt laudabiliores. 3° Almā. cap̄. 43°. Laudant etiā carnes iuuenculorū columborū cōplete pennatorū volare incipientiū. Pulli etiā colūborū dantur in cibo illius cuius corpus euacuatū eſt de ſanguine ⁊ infrigidatū eſt ex longo morbo. 24° cōtinentis. vbi ſupra. ¶ Caro autē anatū nō placet: qꝛ multas habet ſuperfluitates ⁊ faſtidiū multum generat. 3° Almā. 39° cap̄. ¶ Silr̄ caro anſeris propter difficultatē digeſtionis eius dimittatur. ¶ De volatilibus autem ſylueſtribus magis laudantur perníces: quia ad caliditatem ⁊ ſiccitatē declinant ⁊ cōueniunt cōualeſcenti: cuius corpus fuit infrigidatū ⁊ ſanguis diminutus. 24° cōtinentis. allegato cap̄. in fine. ¶ Optimi etiā ſunt faſiani: eorū enim caro eſt melior carne pullorum. 2° can. capitulo de durach. ¶ Aues etiam minute in ſyluis vel dumetis degētes bōe ſunt vt turdi meruli ſinci carduelles philomene ficedule alaude caude tremule: ⁊ q̄n̄q̄

p aſſeres: oēs eñ nutrimētū ſupfluitatib⁹ expurga-
tum ⁊ exiccatū reddūt. ¶ Caro vero artigis vel qua-
tale videt̃ eſſe ꝯueniēs cū ſit reſumptiua ad calidi-
tatē ⁊ ſiccitatē inclinent̃: vt colligit̃ ſexto de ingenio
ſani. cap̄. antepenultimo. Relique vero aues: vt pi-
ce picus hyrundines et ſturnelli dimittantur.

Quia vero ꝑpter ſacre legis reuerētiā
nō licet ſemꝑ comedere car-
nes. Ideo de piſcibus ꝑmittēdū: ꝙ ꝯtinuus eoꝝ vſ⁹
nō eſt vobis ꝯueniēs: ſi quo vero mō ꝯuenire pñt eli-
gant̃ piſces ſubſtātia mediocriter ſolida: humidita-
te ſupflua: ⁊ viſcoſitate ꝑuati: vt ſunt torrētine au-
rati piſces vel varioli marſiones petrini themali lu-
cij ſtelliones capedani carpiōes orate rūbi menule
et ſibi ſiles. ¶ Melior autē eoꝝ preparatio eſt vt co-
quant̃ cū oleo oliuaꝝ cū petroſellino milleſolio mē-
tha aniſo feniculo ⁊ ſilibus. ¶ Anguille vero tince:
regine: cephali graues: ⁊ oēs groſſaꝝ ⁊ molliū car-
niū dimittant̃: et iſtoꝝ ſaltoꝝ vſus eſt melior ꝙ re-
centium. ¶ Cancrorum etiam vſus non eſt valde cō-
ueniens niſi coquantur in vino aut lixiuio aut in
aqua mediocriter ſalita cum mentha: petroſelino ⁊
reliquis aromaticis calidis et ſiccis.

Deinceps aūt q̄ alaliū partes ꝯueniunt
traſcurrēdū eſt. ¶ Premittēdum
ꝑmo ꝙ oīm mēbroꝝ carnes frigidū groſſum viſco-
ſum et oppilatiuū nutrimētū exhibētes dimittant̃.
¶ Scdo ꝙ ſi tales aīaliū partes qñq3 placēt melius
eſt ꝯditas eſſe cū ſapore aliquo inciſiuo ſubtiliati-
uo aromatib⁹ et aceto cōpoſito ꝙ ſimplr̃ acceptas
eſſe. ¶ Tertia regula: ꝙ oīm aialiū anteriora cali-
diora ſunt ⁊ digeſtioni meliora: poſteriora vero eꝯ.
Colligitur hoc in dictis vībus. et alimētoꝝ tertio.
ꝑmo cap̄. ¶ Cerebrū igit̃ aīaliu3 nō ſit vobis in vſu
multo: qm̃ ſtomacho nociuū frigidi groſſi ⁊ viſco-
ſi nutrimēti generatiuū. tertio alimentoꝝ ſeptimo
capl'o. Melius tñ eſt ſylueſtriū aīaliū cerebrū ꝙ do-
meſticoꝝ: ⁊ maxime cerebru3 leporis qd̄ maxime et
mirabilr̃ laudat̃ ad neruos. Et adhuc volatiliū ce-
rebrū eſt ſupfluū minus ꝙ peditātiū. ⁊ vnūqdq3 ta-
lium melius eſt cū aromaticis ꝯditū ꝙ ſimplr̃ acce-
ptū. ¶ Medulle vero vniuerſalr̃ q2 ſtomachū ꝑtur-
bāt et mollificāt ⁊ appetitū tollūt. difficulter etiam
digeri pñt ꝑpter vnctuoſitatē que ipas leuigare fa-
cit male [illegible] us tñ mala eſt medulla ſpinalis
ꝙ alioꝝ o[illegible] tñ cū calidis aſſumi debēt: mel⁹
tñ eſt eas dimittere. ¶ Uber frigidū ponit̃ ⁊ ſiccu3.
quo tñ quādoq3 vti poteſtis vt caliditate ꝯtinentis
accepto ex aīali pingui lac habēte ⁊ cū aromatib⁹
cōdito. ¶ pulmo frigidus eſt ⁊ humidus ⁊ nō boni
nutrimēti: ideo dimittat̃. ¶ Cor aūt calidū eſt ⁊ ſic-
cum difficilis digōnis pauci ⁊ groſſi nutrimēti ideo
dimittēdū. ¶ Epar l3 calidū ⁊ humidū ſit tarde tñ
digerit̃ ideo nō placet. Melius tñ inter alia eſt epar
galline ⁊ anatis porcelli ⁊ hedi. ¶ Splen frigid⁹ eſt
et [illegible] cus mali nutrimenti ⁊ groſſi et tarde digōnis.
Melior tñ inter eos ponit̃ ſplen porci. Dicit̃ eñ ꝯfer-
re ſtomacho pōticitate ⁊ ſtipticitate ſuis. ¶ Renes
[illegible] in caliditate l3 equales exiſtāt: in ſiccitate tamē
[illegible] dūt ⁊ nutrimentū exhibent paucū ⁊ groſſum et
ſunt difficilis digeſtionis. Meliores tamē ſunt por-
cini et hedini ex qbus poteſtis accipere: l3 nō multo
vſus. ¶ Stomachus et inteſtina aīaliū frigide com-
plexionis ⁊ ſicce ſunt. ideo pauci nutrimēti flegma-
tici ⁊ groſſi. Si aūt accipiantur aromatibus cōdiri
debēt. ¶ Uētres tamē auiū magis laudant̃ ꝙ qua-
drupedū. Uētres aūt galloꝝ et gallinaꝝ ſi bene di-
gerant̃ ſtomacho ꝯferūt maxime interior pellicula
ſtomachi in vino aromatico pluries abluta ⁊ in fur-
no exiccata ⁊ puluerizata magnū ſtomacho prebet
iuuamentū. ¶ Aīalium cauda calida ponit̃ ⁊ cho-
leram generare et in ſtomacho faſtidium facere: idō
dimittat̃. ¶ Aīalium pedes nō multū a ſapiētibus
vituperant̃ q2 nutrimentū exhibēt paucaꝝ ſupflui-
tatum et humor ex eis genitus eſt laudabilis ⁊ ſūt
boni et nō multi nutrimēti l3 viſcoſi ideo eis vti po-
teſtis ſimplr̃: ⁊ qñq3 in aceto maceratis. ¶ Teſticuli
aīaliū calidi ſunt et humidi quantū vero animalia
groſſiora ſunt et maiora tñ eoꝝ teſticuli digeſtioni
difficiliores exiſtūt: plurimi tñ nutrimēti ſi bene di-
gerant̃. Et melior teſticulus eſt iuuenis animalis.
Et inter teſticulos volatiliū meliores ſunt galloꝝ
perdicū et faſianoꝝ. Quadrupedū vero aīaliū te-
ſticuli meliores ſunt vt agnoꝝ vituloꝝ ⁊ hedoꝝ an-
nualium: meliores tamen teſticuli ſunt elixi: q2 nu-
trimentū prebent laudabilius ꝙ alio ꝑparationis
modo. ¶ Oīm vero aīaliū ale ⁊ notabili exercitio ex-
ercitate partes et debitū influxum habētes ſangui-
guinis ab epate ⁊ ſpirituū a corde laudabiliores in-
ter alias partes exiſtūt. ¶ Caro igit̃ muſculoſa ru-
bea olbus alijs melior exiſtit: ⁊ propter cū nō fuerit
multa pinguedine ꝯfuſa nec ab ea denudata. ¶ Pin-
gues aūt excellēter carnes nutrimētū humidū exhi-
bēt ⁊ multaꝝ ſupfluitatū. Unde caro virgulis pin-
guibus ſubdominātibus et carnoſis ꝑdominātib⁹
cōfuſa nutrimētū exhibet equale ſatis ⁊ cōueniēs.
¶ Caro vero oſſib⁹ ⁊ mēbris ſpmaticis ꝑpinqua groſ-
ſum ⁊ viſcoſum nutrimētū exhibet l3 ſaporoſu3 ma-
gis. hec de animalium partibus ſuccincte tacta.

De modo vero coctiōis et preparationis
parūper dicendū. ꝑmittēdo ꝑ-
mo quinq3. ¶ Primū ꝙ oīm aīalium habentiū cor-
pora groſſa ſolida macra carnes elixe meliores ſūt
quam aliter preparate. ¶ Secundum quod volati-
lium auium pinguium carnes aſſate ſunt meliores
quam elixe: macrorum autem econtra. ¶ Tertium
quod carnes omnes cum cibis groſſis viſcoſis frigi-
dis et corruptibilibus cocte omnino euitari debēt.
Exemplum primi: vt carnes cocte cu3 corpore legu-
minum: vt fabe: rizi: et ſimilium. Exemplum ſecun-
di: vt carnes cocte cum neruis cutibus et paſtilib⁹.
Exemplum tertij: vt carnes cocte cum lentibus: et
condimentum de pomis vituperabile quo vtuntur
alemani et ſimilium frigidorum. Exemplū quarti:
cibi omnes cum lacte ꝑparati cū dulcibus ⁊ aceto-
ſis vel acribus ⁊ pōticis rebus. ¶ Quartū ꝙ ſupfi-
cies aſſatoꝝ ciboꝝ cum fuerit torrefactione candēs
nullo modo comedatur. ¶ Quintū qd̄ nullo modo
comedant̃ carnes aſſate poſtq3 fuerint in vaſe per
modum ſuffocationis ꝯſeruate: tūc enim reponunt̃

in ſpecie venenoſoꝝ.vt ſexta ꝗrti colligendũ.¶ In=
ter reliquas igiť carniũ ꝑparationes elixa ſufficien
ter cocta pre alijs eligi debent.¶ Caro aũt in veru
aſſata ꝯueniẽs eſt ſi bñ digerať:q: tñ tarde digeriť
nõ dz ex ea fieri repletio.¶ Caro ꝟo cũ pinguedine
frixa faſtidiũ generat:ſtomachum nauſeat : caput
grauat:⁊ neruos emollit:⁊ digõni grauioꝛ eſt ꝙ aſ
ſata ſup prunas .¶ Caro aũt ſup prunas aſſata ſi
bene digeriť multũ nutrit ⁊ corpus robuſtũ reddit
q2 tñ a ſapiẽtibus adeo difficilis digõnis eſſe peniť
ꝙ nunꝙ tota digeriť ideo ſine alijs aſſumi cibarijs
debet vt ſtomachus potẽtioꝛ reddať ad bene dige=
rendum ipſam.¶ Carnes vero in fornace vel furno
aſſate vel ſuper craticulas ꝑparate lz digeſtiõi gra
ues exiſtãt:tamen q2 nutrimẽtũ dant ſolidũ nõ va=
poroſum lz paucum ſi bene digerantur laudabiles
ſunt.¶ Carnes vero cõſeruate in moꝛiolis cũ feni=
culo ⁊ alijs ſpeciebus cõdite farcimina vel lãductu
li noiate bonũ laudabile exiccatiuũ prebent nutri=
mentũ.¶ Reliquae vero carnes cũ canabit.i.caulib⁹
caputijs nominatis et reliqs cibarijs et laganellis
de paſta ſylueſtribus et ruriculis cõdimẽtis dimit=
tanť.¶ Carnes vero in aceto ꝯdite almoſos in ara=
bico ⁊ gelatina in italico idiomate noiate cõueniẽ=
tes ſunt:choleras em̃ reprimũt:epar confortãt:ap=
petitũ incitãt et bonũ nutrimentũ exhibẽt cõueniẽ=
ter accepte.¶ Succida vero vel ſalſa nolata ſapoꝛ
aceto:gariofilis:amigdalis: pipere: et petroſelino:
cõpoſitus ꝯueniens eſt.¶ Caro etiã cũ ouis ſpecie=
bus mica panis et caſeo ꝯdita ꝯueniẽs eſt:ſi caſeus
nõ fuerit excedens in quo alamanoꝝ vſus peccare
ſolet:et maxime dum fuerit pinguioꝛ caſeus : ꝗ via
nutrimẽti deteſtabilioꝛ eſt ſed delectabilioꝛ.¶ Car
nes autẽ commixte cũ condimẽto ex alleo nucibus
et mica panis cõfecto:qñꝙ laudari poſſunt:ſi gra=
uitas capitis aut ventoſitatum moleſtia nõ prohi=
beant. Allium enim ſiſani : ideſt ventoſitatem fa=
cit.quarto regiminis acutoꝛum.

De ouis paulo dicendũ breuius.Oua eniz
lz ad equalitatẽ tẽdant in partis
bus tñ eoꝝ determinatas habẽt operatiões.¶ Vi=
tellus nãꝙ in caliditate tẽperatus eſt:nutrimentũ
facilis ꝑmutationis ꝯueniẽtis qualitatis delectabi
le et multũ affert.¶ Albumen vero frigidũ eſt diffi=
cilis digeſtionis nutrimentũ exhibet viſcoſuz ⁊ ſan
guis ex eo genitus nõ eſt bonus. tertio Almanſ.ca
pitulo.89°.¶ Oua vero inter reliqua melioꝛa ſunt
ex alalibus gallinaꝝ et faſianoꝝ: deinde anatum:
peioꝛa vero ſunt anſeꝝ.¶ Et ſm etiã preparatiõis
moduz diuerſificanť:ſorbilia enim a tremuloſitate
remota minus nutriunt et ventrẽ magis lubricãt:
et aſperitatẽ vocis in cãna pulmonis leniũt.¶ Tre
mula vero.i.per coctionẽ aliqualiter inſpiſſata ma
gis vt in manu tenẽtis in cortice ſuo cõfecta treme=
re videãtur melioꝛa ſunt alijs.¶ Dura vero per co
ctionem facta ad digerendũ ſunt difficilia et nutri
mentũ exhibent groſſum et tarde penetratiuũ.Ad
huc cum fuerint in aqua durificata et fortius cum
fuerint cum cineribus cocta.¶ Omniũ aũt peſſima
ſunt frixa:peſſimum em̃ generãt alimentũ.¶ Eligã
tur igitur tremula et ſoꝛbilia:reliqne aũt eoꝝ ꝑpa=
rationes dimittantur:lege de his alimentoꝛum ter
tio capitulo vigeſimoprimo.

De lacte vero pauliſper dicenduz. nullius
em̃ lactis vſus vobis conueniens
eſt:qm̃ ꝓpter declinationẽ ſuã ad frigus aliqđ no=
cet flegmaticis:qm̃ caliditas eoꝝ nõ ꝯuertit ipſum
ad ſanguinem bonũ et vniuerſaliter inconueniens
eſt ei qui indiget regimine ſubtiliatiuo.¶ Amplius
nõ eſt cõueniens habentibus ſodam vertiginem et
tinnitũ:et capita debilia:vt cañ. ſcđo ꝓprio caꝑ.col
ligendũ.et tertio alimẽtoꝝ.14° caꝑ.¶ Si aũt qñꝙ
lactis placeat vſus eligať caprinũ lac a femina iu=
uene per quattuoꝛ ſaltẽ mẽſes a ſuo partu diſtãte
et menſ.xvj.a ſuo partu nõ trãſeũte.Et ſit ex capra
rubea velut ex ſanguinea lapſum ſue ſpeciei coꝛris
gẽte in mõticuloſis paſcuis aut ſarcis non paludo
ſis nutricata.¶ Neꝙ ſit lac a tẽpoꝛe ſue mulſionis
notabiliter elongatũ:⁊ coctũ magis ꝙ crudũ eligi
debet.¶ Similr̃ et caſeus dz etate nõ multũ grauis
nec iuuẽtute mollis ⁊ viſcoſus multũ:ſed in partes
leuiter ſeparabilis nõ mlta viſcoſitate et cõpacitate
reſiſtẽs.¶ Forte aũt eligibilioꝛ eſſet caſe⁹ quẽ Gal.
tertio alimentoꝝ capĭo decimoſexto nolat Oxiga=
lacticũ.i.ex lacte acetoſo factũ.¶ Batincius autẽ
caſeus eſt ꝗ de lacte buffulaꝝ fit:quo romani diui=
tes in ſuis delitijs vtunť.lege ibidẽ vt ſupra.¶ Bu
tyri vero vſus vobis nõ eſt ꝯueniẽs: ꝓpter multam
eius humiditatẽ:et q2 ſtomachum debilitat et qui
vtitur eo in comeſtione flegmaticas patieť egritudi
nes.Remollit etiã neruos et caput eu apoꝛatiõe re=
plet.¶ Recocta aũt poſt caſeũ accepta poteſtis vti:
q2 ad equalitatẽ tẽdit.¶ Coloſtra aũt q2 tarde di=
geſtionis et groſſi nutrimenti non multũ habeatur
in vſu niſi cum zinzibere feniculo petroſelino aniſo
et multa zuccari quantitate ſuperaſpergať.¶ Ca=
ſeus vero ad ſalſedinem aliqualiter licet non excel=
lenter eleuatus conuenire poteſt.

Olei vero oliuarũ vſus bene maturaꝝ cõue=
niens eſt:lz calidũ ſit in ꝑncipio primi:et
humidũ in primo:foꝛte aũt cõuenientius eſt oleũ de
nucibus:q2 calidũ eſt in ſcđo: et humidũ in ꝑmo.lz
caput aliqualiter grauet quare prunum eligatur.

Mel aũt vobis comedendũ eſſe videtur q2 ca
lidũ eſt et ſiccum in ſcđo et nihil videtur
flegmaticis eo conuenientius:vt ſexto de regimine
ſanitatis colligendum. Si tamen dominiũ cholere
perciperetur in ſtomacho ſiti magna amaritudine
oris aut alijs cauſis dominantibus eius remouea
tur vſus.¶ Hydromel vero ex eo factũ et ꝓprie cuz
decoctione ſpecierum capitalium et ſtomachalium
inter reliqua mihi ſumme placeret. Poteſt autẽ hy
dromellis deſcriptio vtilis taliter aſſignari. Re.mel
lis al.vel citrini mediocriter ſpiſſi boni odoꝛis et nõ
valde antiqui.lib.ß.ameos.℥.ß.floꝛum roriſmarini
galange:aſſari:ſticados:herbe paraleſis. ana. ℥.j.
ß.zinzi.cinamomi electi.ana.ʒ.iij.granoꝛum para=
diſi.ʒ.j.aque fontis lib.v.coquantur vſꝙ ad ꝯſum
ptionem tertie partis ſemper diſpumando: deinde
coletur per colatoriũ ſpiſſum vna vice ⁊ vtatur eo.

Zuccari etiam vſus quouis modo conueniens eſt: qꝛ calidũ in fine primi aut equale in paſſiuis vel ſiccum in eo ſm quoſdam et cõfert ſtomacho ⁊ abſtergit flegma ſcđo canoñ pro prio capitulo colligendum.

De condimentis autem et ſaporibus cõueniunt omnia compoſita ex ſpeciebus aromaticis vt piper vtrũqꝫ cinamomum groſſum et ſubtile. crocus nux muſ. garioſili zinzi. cardamomum vtrũqꝫ galanga carui ciminum feniculum petroſel. ameos mentha origanum calamentum ⁊ ſimilia. ¶ Hec igitur ſpecies cum aceto cũ agreſta cum zuccaro melle amigdalis dulcibus nucibus fiſticis paſſulis ⁊ auellanis ⁊ mica panis in diuerſos ſapores a perito coquo condiãtur. ¶ Sapa etiam cũ talibus ſaporibꝰ cõueniens eſt ſilr ſuccus aranciorum ⁊ limonum.

De conditis aũt primo placet zinziber cõditũ ex quo bis vel ter in ſeptimana radicem vnam accipere poteſtis et confert capiti ⁊ ſtomacho ⁊ renibus: ⁊ cõuenientior eſt eius vſus a medietate autũni vſqꝫ ad medietatem veris. ¶ Cõueniunt etiam mirobalani cõditi eſtate magis ⁊ ſeca cul ⁊ pulpa exterior citri cõditi in altera parte veris ⁊ autũni. ¶ Nuces etiam cõdite optime ſunt capiti ⁊ ſtomacho cõuenientes. ¶ Oliue etiã cõdite placẽt ⁊ napi conditi. ¶ Cappares etiam et lupuli cõditi ꝯuenientes ſunt ſm exigentiã ⁊ tempus.

De leguminibus aũt nũc dicẽduz eſt non tñ de eis ſermo plongãdus eſt: cũ non ſit apud pꝛincipes: immo ꝟo apud germanos eoꝝ vſus. ¶ Gratia tamen decoris opis premittẽdum. ꝙ leguminum omniuz genera vẽtoſa ⁊ inflatiua ſunt. ideo dimittãtur ad placitum. ¶ Scđo ꝙ inter reliqua faſeoli fabe ⁊ cicera alba caput ⁊ neruos ledũt ⁊ ſicturas debilitãt: ideo dimittãtur. Cicere tamẽ rubeo ⁊ eius brodio qñqꝫ vti poteſtis. qꝛ calidum eſt ⁊ ſiccum in pꝛincipio ſcđi cõueniẽter nutritiuũ aperitiuum ⁊ lauatiuũ ⁊ materias diuertit ad vrine vias ⁊ non comedatur in pꝛincipio neqꝫ in fine cibi: ſed in medio eius canoñ. 2° ꝓpꝛio capꝰ colligẽdum. Et meliꝰ eſt ſi coquatur cum radicibus feniculi petroſellini dauci in tempore hyemis: aut cum predictis ⁊ radicibꝰ endiuie ⁊ cicoꝛee ⁊ ſilibus in tempore eſtatis. ¶ Panici etiam vſus placet mihi: licet eñ frigidum ſit in primo ſiccum in ſcđo. 21° cõtinẽtis caplo. 199°. ipſm tamẽ ꝓpter ſuã ſiccitatẽ parũ ⁊ bene nutrit: ⁊ ꝓpter ſuam lenitatem vrinam ꝓuocat ibidem. ¶ Rizum autem calidum eſt in pꝛimo ſiccum in ſcđo. 21° cõtinentis caplo. 126°. licet eñ habeat aliquam ſtipticitatem. 8° de ſimplici medicina in ꝓpꝛio caplo nõ cõueniret ſtante vẽtris cõſtipatione: qꝛ tñ cõuenienter nutrit ⁊ exiccat: ideo placet. ¶ Papauere autem albo ⁊ nigro cum vtrũqꝫ ſit ſtupefactiuum ſenſuuz ⁊ organoꝝ ipſoꝝ ⁊ ſpiritibus maxime cõtrarietur nullo modo eſt vtẽdũ: immo neqꝫ olei ipſius ⁊ aliorum mucillaginoſoꝝ ſeminũ: vt lini fenugreci ſiſami dorelle ⁊ ſilium. ¶ Lentes aũt abiecta prima decoctione frigide ⁊ ſicce complexionis ponũtur: ideo euitari debẽt. Cum prima vero decoctiõe quãdoqꝫ ex eis accipere poteſtis.

De oleribus ꝟo premittẽduz primo ꝙ olerũ ſylueſtriũ non bene cognitorum vſus omnino fugiẽdus eſt. ⁊ debet eſſe apud pꝛincipes hec cautela cum ſepe cõtingat eos diuerſa perquirere climata cum exercitibus ⁊ ſimilibus. ¶ Secũdo ꝙ multus et cõtinuus vſus olerũ frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ euitari debet. ¶ Tertio ꝙ partes omnes olerũ antiquoꝝ in paludoſis ⁊ vmbroſis locis oꝛtẽtũ ⁊ in cauernis mõtium dimitti debẽt ¶ Quarto ꝙ oium olerum calidorum ⁊ ſiccoꝝ aromaticoꝝ vſus cõueniens eſt. ¶ Saluie igitur bolus cõueniens eſt vobis de qua licet apud modernos magna ſit opinio iuuamẽti eiꝰ ad cerebrũ ⁊ ad neruos: nõ tñ ab autoꝛibus aucteñticatum aut parum de ea ſcriptum eſt: quia tamẽ calida ẽ ſicca vt Sera. ſimplici. 149°. dum dicit ꝙ eſt calida caliditate manifeſta ⁊ parum ſtiptica. Et Diaſcorides ſcripſit caplo de eliliſſago. ideo placet eius vſus. Auicen. ꝟo ſecũdo canoñ. ⁊ Raſis. 5° cõtinẽtis vſqꝫ ad vigeſimũquartũ incluſiue nihil de ea ſcripſerũt. ¶ Feniculus autem calidus in tertio ſiccus in pꝛimo laudatur vobis. qꝛ cõfert capiti ⁊ viſui ⁊ materias ad vrine vias diuertit: ⁊ aquoſitates a ſtomacho deducit et vẽtoſitates: ideo placet. ¶ Petroſellinum ꝟo calidum eſt ⁊ ſiccum in ſecũdo. 8° de ſimplici medicina in ſuo caplo. lꝫ Auicẽ. ponat ipſum calidum in pꝛimo ſiccum in ſcđo ꝓpter tamẽ ſuam ꝓuocationẽ ⁊ exiccationem: ⁊ qꝛ ſtomacho ⁊ capiti cõfert ꝯueniẽs eſt vobis. ¶ Et lꝫ Ruffus de eo ſcripſerit ꝙ nocet ſtõacho attrahẽdo materias ad ipſum aliũde. nõ pꝛopꝛie de petroſellino: ſed de apio intellexit: ſi bene cõſideretur littera ſcđi canoñ. caplo 2° de apio. Nam petroſellinũ eſt ſpecies apij: ⁊ de eo ſimul fit mẽtio cum caplo de apio: vt 2° cañ. ⁊ 8° de ſimplici medicina. allegatis locis. ⁊ in Aggregatoꝛe Serañ. capitulo 274°. ⁊ 23° cõtinẽtis caplo. 649°. ¶ Menthe ꝟo ⁊ ois ſpeciei eius vſus conueniẽtiſſimus eſt vobis. qꝛ ſtomachum cor ⁊ caput ⁊ viſcera fere oia confortat: ⁊ eſt calida ⁊ ſicca i ſcđo. 23° cõtinẽtis. 732° ⁊ 2° canoñ. ꝓpꝛio caplo. ¶ Sepillũ etiã qꝛ calidum ⁊ ſiccum in ſcđo vt 2° canoñ. caplo de nemẽ. lꝫ in aggregatoꝛe numeretur inter medicinas calidas ⁊ ſiccas in tertio: qꝛ tñ ſua aromaticitatate ⁊ ꝓuocatione cordi pectori ⁊ ſtomacho ⁊ capiti cõueniẽs eſt valde placet. ¶ Laudo etiam vobis roſẽmarinũ: qui eſt calidum ⁊ ſiccum in tertio. vt aggregatoꝛ capitulo de lageralmarinẽ: ⁊ qꝛ capiti ⁊ cordi pectori ⁊ ſtomacho cõueniẽs ⁊ ad cõfortãdum neruos magnã habet ꝓpꝛietatem. ¶ Maiorana etiã vobis vtiliſſima eſt calida eñ eſt ⁊ ſicca in tertio. ⁊ hꝫ virtutez attenuatiuam diſſolutiuã. vt octauo de ſimplici medicina ſuo capitulo colligẽdum. aperit eñ oppilatiões cerebri ⁊ cõfert doloꝛibus capitis a flegmate ⁊ ventoſitate veniẽtibus. vt ſecũdo canoñ. in areola membrorum capitis colligẽdum: ſepe igitur ipſam cibis immiſcẽdo ipſos moderãdo puluerem eius ſagittali cõmiſſure ſuperponẽdo veſtes ex ea aromatizando omnino vti debetis. ¶ Ozimũ etiam garioſil.

ſolēniter lauda.qꝛ capitale cordiale ꝛ calidū eſt et
ſiccum in 2° vt in aggregatore c° de berēgemiſch.
frequēs tñ ei⁹ vſus nō bene placet:qꝛ comeſtio no-
cet viſui:vt tertia tertij. tractatu quinto. caplo de
nocētib⁹ viſui.¶Anetū aūt qꝛ calidū ē in ſcdo gra
du lōgo aut i tertio breui:ꝛ ſiccū in ſcdo in ꝑncipio
aut in ꝑmo i fine ei⁹:vt 6° de ſimplici medicina.qꝛ
tñ maturatiuū eſt hūoꝝ frigidoꝝ ſedatiuū ꝛ carmi
natiuū in hoc placeret:niſi qꝛ aſſiduatio comeſtio-
nis ei⁹ nocet viſui:nocet etiā ſtō:imo ſemē ei⁹ vome
re facit vt ſcdo ca. ſuo caplo colligēdū.¶Blete ꝟo
cōpoſitarū ſunt ꝯtutū.ille nāqꝫ q̄ coloris aliqualr
exiſtūt opaci maculis rubeis colorate ad calidita-
tem ꝛ ſiccitatē declināt.Albe ꝟo ad fridītatē ꝛ hūi
ditatē:qꝛ tñ in oib⁹ eſt aqueitas cū qua de nitroſi-
tate ꝛ lenitiue ſunt ꝛ apitiue oppilationū epatis bñ
cocte placēt ꝛ ꝑprie cū petroſellino.¶Caules qꝛ ca
lidi ſunt in ꝑmo ſicci in ſcdo ꝛ qꝛ maturāt ꝛ leniunt
deſiccāt ꝛ ꝓuocāt cōuenire vidētur lꝫ 23° ꝯtinētis.
caplo 651° autoritate Gal. ꝛ Bimaſij ſcribat ꝙ ſan
guis ex eis genitus eſt malus ꝛ horribilis odoris.
¶Cereſoliū etiā qꝛ ſtōachale apitiuū ꝛ ſubtiliati-
uū eſt placet.¶Boragine etiā vti poteſtis:qꝛ tem-
perata ponit.eſt eñ ſpēs bugloſſe.de ipſa tñ parū
autēticū habet ꝛ ſingulari cap° ab autorib⁹ tradi
tum.¶Lactucā aūt et endiuiā ꝛ ſpinachiā ꝛ por-
tulacā creſſones ſtrinchiones tribulū epaticā et re
liquas frigidas ꝛ hūidas plātas in fontib⁹ vallib⁹
vel ſtagnis cōmorari ſolētes a cōtinuo vſu veſtro
ꝓlōgare debetis.Raro itaqꝫ ex eis accipiēdū ē vt tē
pore caumatis lactucā ꝛ portulacā aut gratia ſub
ueniēdi appetitui ſenationes et creſſiones:aut gra
tia cōfortādi epar endiuiā ꝛ cicoreā:aut alteri⁹ intē
tionis medicinalis gratia accipi poſſunt.Securi⁹
tñ eſt eas mētha feniculo ꝛ petroſellino cōmiſcere
ꝙ ſimplices accipere.hec de oleribus.

De radicibus poſt hec qꝛ nō parū di-
ctādi vſus cōſuetudi-
nis in cibis accepit vtēdi eis ex plātis acceptis pa-
rum iudicio rōnali ꝙ cōueniāt diſcernēdū ē.¶Ra-
phanū igit olbus fere cōtinuus in edulijs dei do-
meſtico intelligēdo calidū eſt in ꝑmo:humidū in ſe
cūdo.ideo ꝓpter hoc ꝛ qꝛ aperitiuū diſſolutiuū et
flegmatis ꝑ vrinā eductiuū eſt:meli⁹ eſt ipm come-
dere poſt cibū cōtra cōem vſum:et folia valde me
liora ſunt ꝙ radix.¶Bulbus aūt cepe paruū ſcalo
nia noiatum apud italicos qꝛ ſtomacho cōueniēs
eſt ꝛ facit digeri cibū cōueniēs eſt tñ in paruo vſu:
qꝛ nocet oculis.¶Alleū ꝟo lꝫ calidū ſit et ſiccū i ter
tio nō eſt vobis laudādus.et lꝫ cōtrarietur flegma
ti ꝛ maxime qꝛ grauat caput viſum debilitat ꝛ ca-
put ꝛ neruos fumoſitatib⁹ implet dimitto:fetorem
eius ꝑncipibus nō cōueniētē vel competētē.¶Cepe
aūt eſt calidū in tertio:qꝺ lꝫ habeat hūiditatē ſuꝑ
fluā:tñ qꝛ inciſiuū aperitiuū ꝛ ſubtiliatiuū eſt con-
uenire pōt.Melius tñ eſt ipſum coctū ꝛ cōditū cum
melle aut zuccaro ꝛ acetoqꝫ ſimplex accipi.¶Porrū
ſilr lꝫ ſit calidū ꝛ ſiccū in tertio:qꝛ tñ caput grauat
ꝛ facit videri mala ſomnia ꝛ neruos fumoſitatib⁹
implēdo relaxat ꝛ viſui nocet;dimittatur.ſi tamen
libeat ex eo quādoqꝫ comedere accipiatur cū melle.
¶Rape iterum qꝛ ſuperfluā humiditatem habent
et difficilis digeſtionis ſunt nō laudātur.Democri
tus dānauit eas tāꝙ corpori nociuas et inflationū
in ſtomacho excitatiuas ꝑdicauit:ꝙuis Dyocles ꝛ
Dyoniſius oppoſitum ſentiāt.Si tamē condite fo
rent cum aceto melle ꝛ ſpeciebus cōſuetis non vidē
tur reprobabiles eſſe.¶Carottis autem qꝛ calide
ſunt in primo aperitiue et cōuenientes ſtomacho et
precipitātes flegma vti poteſtis.¶Baucia autē.i.
paſtinacha qꝛ calida eſt et exiccatiua ſiue per ſe ſi-
ue per accidēs diuretica ꝛ mūdificatiua cōueniēs
eſt.¶Napi etiam idem iudicium videntur habere
qꝺ de rapis dictum eſt:ꝓpter tamē coꝝ humidita-
tem ſuꝑfluam nō eſt multum eis vtendum:quare
frequēs cibus coꝝ ꝛ modus preparationis in bro-
dio caulium apud alamanos conſuetus.lꝫ ſit mi-
nus malus non tamē laudatur.

De alijs aūt partibus plātarum vt extre-
mitatibus ſuperioribus ſparagi.
vniuerſaliter a Gal.noiati ſcdo alimētoꝝ.caplo 155°
vti poteſtis ſiue fuerint ſparagi vere vel ſparagi.i.
extremitates a plātis aromaticis calidis aperiti-
uis a ſtomacho epate et neruis materieruꝫ flegma
ticarum attractiuis:vt ſparagi lupuloꝝ ꝛ ſparagi
ꝑprie accepti qui ponūtur temperati ab aggrega
tore caplo de halion.¶Similiter cappares conditi
qꝛ calidi ſunt ꝛ ſicci in ſecundo diuretici.et abſter-
gunt flegma conuenientes ſunt.¶Hec ꝟo ex quibus
ſimul cum radicibus folia comeduntur ſunt ſicut
locuſte.i.ramponcioli quia calidi aperitiui et bene
nutritiui ſunt:ideo placent.

De fructibus vero generaliter premit
tendum ꝙ fructus oēs
quia vaporoſi ventoſi et humidi et corruptibiles:
vt in pluribus dimittendi ſunt.¶Secundo ꝙ fru-
ctus omnes humidi deteriores ſunt ꝙ ipſi ſicci.
¶Tertio ꝙ fructus lenitiui vētris premittēdi ſunt
alijs cibis.conſtipatiui vero econtra.¶Quarto vt
plurimum fructus qui comeduntur poſt cibum co
cti meliores ſunt ꝙ crudi.¶Ab horarijs igitur fru
ctib⁹ incipiendo ceraſa quanto magis dulcia tan-
to videntur nutritiua magis:minima tamen mol-
lificatione et relaxatione ſtomacho nocēt.¶Acria
vero ceraſa amarilia vocata apud italos.licet ſint
inciſiua aliqualiter et aliqualiter aperitiua et ſto-
macho aliqualiter vtilia:quia tamen ventrem:con
ſtipant:ideo neqꝫ prima neqꝫ ſecunda in vſu placēt
¶Perſica vero frigida ſunt in primo et humida in
ſecundo dimittenda ſunt:quia tamen ſtomacho vi
dentur conuenientia et appetitum excitātia:ideo
eis vti poteſtis:et melius eſt ea anteꝙ poſt cibum
aſſumere.¶De pomis autem dicendū ꝙ poma qñ
bene matura fuerint ꝛ ſolida ad caliditatē decli-
nare vidētur.Acria vero vel pōtica:qꝛ ad frigidi-
tatem inclinata ſunt neruis cōuenire non poſſunt:
ideo dimittātur.Aſſiduatio eñ comeſtionis coruꝫ
facit euenire doloreꝫ neruorum.ſcdo cano ꝓprio
capitulo.¶Pira ſimiliter:quia frigida ſunt in pri-
mo ꝛ ſicca in ſcdo:licet frigida ſint ꝓpter terreſtreꝫ

partem. ꝓpter aqueam vero, ad equalitatē inclinantur ꝛ ꝓpꝛie dulcia: vt octauo de ſimplici medicina: ideo eis coctis cum aniſo feniculo ꝛ zuccaro vti poteſtis. ꝛ iterum meliora ſunt elixa quam cruda. ¶ Auellana etiam licet ex parte qualitatū pꝛimarū conueniēs videatur: quia calida eſt ꝛ ſicca in pꝛimo gradu: non tamen ſit multus ꝛ frequens eius vſus: quia euertit ſtomachum ꝛ eſt tarde digeſtionis. Torrefacta igitur in pꝛunis ꝛ comeſta nō multum vituperabilis eſt. Exiſtimauit enim hyppocras quod ipſa facit augmētum in cerebꝛo. ¶ Amigdale vero que in calore equalitati vicine ſunt. quia et boni nutrimenti et aperiunt et abſtergunt conuenientes ſunt ſi bene digerantur melius eſt eas coctas vel crudas cum zuccaro comedere ne grauent ſtomachum ꝛ impediāt. ¶ Ficus autem ſicce ſunt calide in pꝛimo ſicce in pꝛincipio ſecūdi. ꝛ ideo albe et citrine bone mature ex eis collaudantur quia conferunt ſtomacho aperiunt oppilationes epatis renum ꝛ ſplenis. et eſt in eis lenificatio vltima et nutricatio maioꝛ quam in aliis fructibus vt ſcđo cano. colligendū: ideo placēt. ¶ Humide vero i. ꝛ recentes ficus magis nutritiue ſunt quam ſicce: licet ſtomacho non ſint ita ꝯuenientes poſſunt tamē accipi: ſed caueatur aſſumptio fumoſi vini poſt eas pꝛopter aptitudinem coꝛruptionis earum. ¶ Paſſule etiam placent: quia epati ſtomacho pectoꝛi laudātur ꝛ ſunt boni nutrimēti quocūque ſumantur modo: et licet numerentur inter equalia: videntur tamē ad caliditatē ꝛ ſiccitatē aliqualiter inclinare. quare placent. ¶ Nuces licet numerentur inter fructus calidos et ſiccos: tamen quia ſunt ſtomacho graues ad dirigendū vomitiue pectoꝛi ꝛ capiti nociue dimittende ſunt: ꝛ eo maxime: quia impedimētum ſermonis ꝛ lingue paraleſim faciunt. ¶ Caſtanee iterum frigide ſunt ꝛ ſicce in pꝛimo gradu. ꝛ ſua pauca dulcedine parū nutriunt comedi poſſunt vel cū zuccaro et maxime quia eoꝛum nutrimentū dū bene digeruntur ſatis cōgruum eſt: et oia mēbꝛa ꝯfoꝛtāt ſm Auic. ſulam: licet in nutriendo Galenus ipſas quaſi pares frumēto dixerit. alimētoꝛum ſcđo cap. 36°. quod tamen intelligendum eſt cōparādo eas ad alios ſylueſtres fruct⁹. quia tamen earum nutrimētū groſſum eſt ventoſum cōpactum ꝛ viſcoſum: ideo dimittātur. ¶ Criſomilla inſuper que ſunt pꝛſicoꝛum ſpecies frigide ſunt ꝛ humide in ſcđo: quia tamen ſunt velocis coꝛruptionis non habeantur in vſu. ſi tamē quandoque accipiantur ſit ante cibū ꝛ poſtea comedatur aniſum conditum: et bibatur vinū bonum. ¶ Grana vero pini temperata ſunt in paſſiuis declinātia ad puam caliditatem: ꝛ ideo multū ſua vnctuoſitate remollitiua ꝛ ſtomacho nociua: vt in decia tertia tertii. cap. de nocētib⁹ ſtomacho. quare dimittantur niſi infundantur in aqua calida ꝛ ſint cōdita cum melle ad hoies frigide cōplexionis: cum zuccaro vere albo ad homines calidos cañ. ſcđo ſuo cap. colligendum. ¶ Fiſtici vero calidi ſunt in fine ſecūdi ꝛ habentes humiditatem nō graduatam ſunt ergo conuenientes quia aperiunt meatus nutrimenti expurgant cānales epatis ꝛ pulmonis octauo de ſimplici medicina. Et adhuc magis: quia 22° continentis. cap. 53°. auctoꝛitate Bimaſh ponuntur calidi et ſicci in ſecundo. ¶ Dactyli vero bñ maturi ꝛ dulces calidi ſunt in pꝛimo. licet de ſecunda qualitate eoꝛum ſit diſcoꝛdia inter ſapientes. Nam Aggregatoꝛ capitulo. lxv. nominat eos inter medicinas calidas ꝛ ſiccas in pꝛimo. Auicen. vero cap. de palma dicit paruum ꝛ quod pꝛeteriit de dactylis ſermo licet in libꝛo meo non inueniam ab eo capitulum neque de dactylis neque de fenikia neque de rotab. ſed xxiiii. Halaui. cap. de palma. auctoꝛitate Bimaſij. dactyli maturi recentes calidi ponuntur in ſcđo humidi in pꝛimo. quia vero cum hoc quod abundanter nutriunt ventrem cōſtringunt: ꝛ inferunt punctionem in oꝛe ſtomachi ꝛ doloꝛem in capite faciunt ꝛ oppilationes in epate ꝛ ſplene nunquam accipiantur niſi raro et poſt cibum. ¶ Iuiube autē frigide ſunt in pꝛimo temperate in humiditate et ſiccitate. ꝛ quia male ſunt ſtomacho pauci nutrimenti vt Galenus ſcripſit de eis quod non inuenit eas vtiles in cōſeruanda ſanitate neque egritudine remouenda: ideo dimittantur. ¶ Moꝛa vero celſi quia calida ſunt ꝛ humida cum ſunt bene matura quandoque accipi poſſunt ante cibum ad confoꝛtationem quam in ſtomacho faciunt. non ſit tamen frequens eoꝛum vſus ꝓpter humiditatem pꝛeparantem ea ad coꝛruptionem facilem.

Granata vero dulcia que ponuntur frigida ꝛ humida in pꝛimo ꝛ ſtomacho cōuenientia accipi poſſunt. Acria vero frigida ꝛ ſicca non placēt niſi eoꝛum ſuccus in ferculis cum aliis cōdiatur. Muza vero. i. medii ſapoꝛis conuenire non poſſunt in plurimis cibis. ¶ Pꝛuna vero frigida ſunt et humida: et ideo quandoque vti poteſtis eis bene maturis gratia leniendi ſtomachum ꝛ incidendi ꝛ aliqualiter pꝛouocandi et ſint citrina vel rubea a ſuo coꝛtice depurata. ¶ Citonia vero licet frigide complexionis et ſicce ponantur: tamen conuenire poſſunt poſt cibum accepta. Cocta vero cum zuccaro vel cum melle condita: non tamen in magno vſu: multitudo enim comeſtionis eoꝛum ledit iuncturas vt ſecundo canone colligendum ante cibum poſt vero accipi non debent niſi gratia confoꝛtandi vētrem et remouendi lenitatem vel ſtomachi lubꝛicitatem. Hec de cibis pauca ſufficiant.

De potibus congruis poſt hoc dicendum eſt. ¶ Pꝛemittēdo pꝛimo quod vinum vobis conuenientius debet eſſe coloꝛe album ſubſtantia clarum ꝛ dyaphanum potentia ſubtiliatiuū exiccatiuum et aperitiuum. ſapoꝛe vero aliqualiter dulce non multum et aromaticum. ¶ Vinum vero odoꝛe abominabile groſſum turbidum non bene defecatum omnino euitari debet. ¶ Vini vero operatio non paruam diuerſitatem accipit a loco vnde oꝛtum habuit. ¶ Melius eſt vinum ex montibus vel planis acceptum a paludoſis et vmbꝛoſis locis elongatum. ¶ Et ſi dum componitur vinum cum aromaticitate caliditate et ſiccitate et apertione valentibus artificiaretur bonū eſſet. ¶ Fiat igitur vinum cuius vſus in eſtate meo iudicio conueniens erit. ℞. muſti lib. centum floꝛum roſiſmarini: floꝛum ſaluie. ana lib. ß. ſe. feniculi. ℥. iii. paſſular. nigrarum lib. ſe. acetoſe: ſe cicoꝛee. ana. lib. ß. mellis electi lib. v. ponantur omnia ad bulliendum

ſuo modo. ¶ Pro hyeme ꝟo placeret mihi vinū hoc modo ꝯfectum. ℞. floꝝ ſticados: florum roriſmarini: florum ſaluie. añ. lib. j. galāge zinziberis granorum padiſi. añ. ℥. ß. paſſul. lib. ß. fiat vt ſupra. ¶ Iterum hydromel hmōi deſcriptionis in hyme conueniens eſt. ℞. ſpēs nunc vltimo deſcriptas aq̄ fontis electe lib. ducētas: mellis electi. lib. xxv. coquanꝭ ſimul lento igne vſq; ad cōſumptionē octaue partis deinde ꝑ filtrū bene ſpiſſum colenꝭ. ¶ Poſſet etiam hic potus in eſtate eſſe ꝯueniens duplicato pōdere aque reliquis remanētibus. Quomodocūq; tamē ſiue his potibus vel vino vti libet in eo aliqui cañ. obſeruentur. ¶ Primo ꝙ ſi ꝓpter eſtuꝫ vel exercitia inualeſcat ſitis ⁊ multa potus quantitas neceſſaria ſit: tunc paꝝ de cibo aſſumendum eſt. ¶ Secundus canō. ꝙ ſi vinuꝫ limphari oporteat fiat ꝑ quatuor horas anteq̄ꝫ bibaꝭ. ¶ Tertius ꝙ in eſtate limphetur cum aqua decoctionis aniſi ⁊ feniculi vel cinamomi in hyeme. In eſtate ꝟo cū aqua ſimpliciter cocta vel decoctionis paſſularum vel ſe. cicor. ec. ¶ Quartus ꝙ non debet bibi vinum poſt cenā vel prandium cū iam trāſiuerit quarta pars hore aut media hora ad plus quare nō eſt laudandus vſus coꝝ q̄ apud ſomnū bibunt. talis eñ potus digeſtionē ſtomachi impedit: ſpūs rudibus ꝑmiſcet vaporibus: caput etiā vētriculos cerebri ⁊ oēs neruos vaporibus ⁊ ſuꝑfluitatibus implet ⁊ laxitudinē in articulis ⁊ dolores iūctuaꝝ hereditare facit. ¶ Quintus canon. Euitetis bibere vinū ieiuno ſtomacho eſt enim de rebus maxime nociuis ad neruos ⁊ ad iuncturas. ⁊ iterum nō accipiatur vinū niſi prius de cibo aliquid notabiliter ſit aſſumptū. Trahitur eñ faciliter ad remotas ꝑtes anteq̄ꝫ digeraꝭ bñ⁊ neruis accedat ⁊ ad plura nocumēta ꝑducit. ¶ Sextꝰ canon. ꝙ potꝰ vini nō eſt ꝯueniēs poſt comeſtionem fructuum recentiū et humidoꝝ: facit eñ coꝝ aquoſitatem in venas labi. quia penetratoꝛ eſt bonus. ¶ Septimus canon. ꝙ ſi ex tempore caput lederetur ex aſſumptione vini. bonum eſt poſt cibū comedere quatuoꝛ vel ſex grana mirti: maxime enim cōferunt ad prohibendum nocumenta talia. ¶ Octauus canon. ꝙ ſi adhuc notabile nocumentum ex aſſumpto vino ꝑciperet et ꝑſeuerans poſt ipm̄ illico ꝓuocādus eſt vomitus: vt ſequenti caplo colligēdū. ¶ De aqua ꝟo ſimplici regulas nō pono: q2 ipſam nō laudo vobis. hec de potu dicta ſufficiant.

¶ De mēſura repletionis ⁊ inanitionis. Ca. iij.

Quoniam itaq; diligenter imoderatā plenitudinē ciboꝝ ⁊ potuū: immo et oīm aliorum humorum euitari oportet. Eſt enim hoc ꝑncipiū oīm egritudinum materialium. ¶ Euitetur ergo repletio ex cibis omnibus ⁊ maxime malas qualitates habentibus de quibus ſatis viſum eſt: immo optimum eſt comedenti reliq̄as famis velut theſaurum conſeruare, ſibi tunc enim potentioꝛ eſt ſtomachi caloꝛ ad bñ digerendū ex ſaturitate ꝟo vel repletione ſuffocatus detinetur. ¶ In comedendo igitur ſepe potum accipere et parum melius eſt q̄ꝫ raro et multuꝫ bibere. ¶ Amplius cū ventris cōſtipatione et vniuerſaliter cuiuſcunq; ſolite euacuationis retentione non eſt comedendum immo prius mane corpus a communibꝰ ſuperfluitatibus ventris ⁊ vrine ſputo ⁊ narium mundificationibus et leui exercitio euacuari debet. Poſt hec autem comedenduꝫ ita vt nulla ex potu et cibo grauitas vel fluctuatio in ſtomacho percipiatur: vt ſupra tactum eſt.

Si autē grauitatē in ſtomacho ex cibis et potibus vel nauſeā vel aliam doloris ſpēm eueniſſe ꝯtingeret illico vomitus ꝓuocādus eſt. maxime enim confert egritudinibus cronicis: vt quarta primi caplo de vomitu. Et egritudines que ſunt digniores vt in eis fiat vomitus ſunt cronice: vt hydropiſis epilia melancholia lepra podagra ſciatica. idē etiam ſcribiꝭ ſecūda tertij. Amplius etiā laudaretur vobis vomitus quantūcūq; magnam aut nullā ꝑciperetis in ſtomacho grauitatem: qm̄ cōplexio veſtra eſt de illis que non ſunt ſuſpecte ad vomitū. Uñ quarta primi capitulo de iuuamentis vomitus. Et ille quidem cui maius iuuamentum affert vomitus: eſt cuius complexio prima eſt cholerica et eſt macer. ¶ Si autez liberet ꝓuocare vomitum modus eſt vt accipiatur fruſtum coti et ſuperponatur oculis et ligeꝭ adherenter cū vitta. poſt autē digito in ore poſito et titillatione facta cum eo in radice lingue vel cū pēna oleo prius vncta vel ſine oleo ꝓuoceꝭ vomitꝰ. Melius eñ eſt taliter q̄ꝫ cum medicinis vomitum prouocare.

Sunt autem canones in hoc obſeruādi. ¶ Primus ꝙ conuenientius eſt vomere in fine veris vel eſtate q̄ꝫ alijs tempoꝛibus. ¶ Secundus. ꝙ nunq̄ꝫ fiat vomitus ſtante conſtipatione ventris. immo ſemper ante leniatur venter. ¶ Tertius quod ſi fuerit neceſſariū cum medicinis prouocare vomitum ſunt leuiores premittende. ¶ Quartus quod ſi vomitum prouocare oporteat in hyeme eligatur hora ſexta diei vel calidioꝛ. ¶ Quintus canon. ꝙ ante vomitum repleatur ſtomachus cibis multis in ſubſtantia odore et ſapore diuerſis et groſſis ſubtilibꝰ ventoſis vnctuoſis dulcibus acetoſis et acerbis. talibꝰ eñ faſtiditꝰ ſtomachus ad vomitū facilius inclinatur. Cū igiꝭ taliter faſtiditus eſt ſtomachus exercitari dꝫ corpꝰ tunc enim facilius euomet. Motus enim magis facit euomere et quies minus. quarta primi capitulo de vomitu. ¶ Sextus canon. ꝙ poſt vomitū lauetur facies cum aqua roſa. ¶ Septimus ꝙ poſt vomitū non fiat repletio ex cibis neq; ex potibus: ⁊ maxime euitanda eſt aqua frigida. ¶ Octauꝰ canon ꝙ poſt vomitum deſcendum eſt per duas horas anteq̄ꝫ cibus accipiatur. ¶ Nonus canon ꝙ poſt vomitum comedātur aſſata leuis digeſtionis: vt ſunt per dices aues minute et ſimilia. ¶ Decimus canon. ꝙ ſi poſt vomitum remanſerit in ſtomacho moꝛdicatio: comedantur fercula pinguia: poꝛtetur lana infuſa in oleo calido. ¶ Ultimus canon. ꝙ ſi poſt vomituꝫ remanſerit ſingultus bibatur aqua calida ſepe et paulatim et prouocetur ſternutatio cum tactu pulueris piperis per nares.

De medicinis quo vomitiuis ſecurior eſt hec ⁊ famoſior vſitata. ℞.ſyrupi acetoſi ſimplicis.℥.ij.aque fontis.℥.iij.zuccari albi.℥.j.detur hoc totū in potu tepidū nō calidum.expoliunt enī omnia tepida robur ventris ⁊ ſtōachi.xi°.terapētice.℄Silr accipi pōt aceti.℥.j.aque.℥.ij.ß.zuc.℥.ß.et tepide bibatur. ℄Si aūt cum iſtis leuibus nō ꝓuocaret͛ vomitus accipiatur hec mihi ſepe experta medicina.℞.ſucci radicum liliorꝫ alborꝫ:olei cōis aā.℥.ß.ſalis gemme.grana.vj.aque fontis.℥.j.bibatur tepidum.℄Uel ſumatur ſucci corticum radicis ſambuci.℥.j.ß.⁊ tepidum bibatur. ℄Uomitiua quo cum elleboro fienda ⁊ reliquis fortioribꝰ omnia euitari debēt. ℄Si autem cōtingeret repletionē ex ſanguine vel alijs humoribus factam prouidendū eſt vt in ſecundo tractatu videbitur.

Ad repletiones quo ex fecibus muſcoſis ſupfluitatibus ⁊ aquoſitatibus in ſtōacho ⁊ inteſtinis ⁊ vicinis partibus tollēdas laudo prius ad hec cōueniētia cliſteria.Cliſtere bonum in eſtate fiendum. ℞.foliorꝫ violarꝫ.M.ij. foliorꝫ blete ⁊ mercurialis aā.M.j.zucca.rub.℥.j.ß.ſalis cōmunis.ʒ.iij.olei viol.℥.ij.olei de camomilla.℥.j.miſce cum lib.j.decoctionis ꝓdictorꝫ.℄Aliud temperamētū magis.℞.brodij pulli lib.j.zucca.ru.℥.ij.vitellum vnū oui ſalis cōis.ʒ.ij.miſce:et fiat vt ſupra.℄Cliſtere bonū pro autūno.℞.foliorꝫ blete.M.ij.violarū mercurialis.aā.M.j.zuccari rubei.℥.j.benedicte ſimplicis.ʒ.ij.ſalis cōis.ʒ.iiij.olei oliuarꝫ.℥.ij.fiat cliſtere. ℄Aliud cōueniēs magis cū adſunt ventoſitates ⁊ eodē tpe ℞.foliorꝫ camomille.M.j.ß.foliorꝫ blete foliorum malue aā.M.j.ß.olei de bacis lauri.℥.j.olei violarꝫ zuccari rubei aā.℥.j.ß.ſalis gemme.ʒ.j.cū lib.j.predicte decoctionis fiat cliſtere. ℄Cliſtere bonū pro hyeme.℞.foliorꝫ malue et blete ⁊ foliorꝫ camomille aā.M.j.granorꝫ aniſi ⁊ feniculi. aā. M.ß.olei de ſiſamo ⁊ amigdō.dulcium aā.℥.j.ß.ſalis gēme.ʒ.j.ß.miſce.℄Cliſtere 2^m ꝓ eodē tempore cū adſunt vētoſitates et grauitas capitis. ℞. aniſi feni. ameos ſe.aneti.aā.M.j.brodij pulli vel caponis vel galli antiqui qḋ meliꝰ eſt.lib.j.ſalis nitri.ʒ.ij.olei oliuarū.℥.ij.olei de aneto.℥.ij.fiat cliſtere.℄Cliſtere bonum ꝓ tempore veris. ℞.brodij pulli lib.j.olei de camomilla olei liliorꝫ alborꝫ.aā.℥.j.ß.zuccari rubei ℥.j.vitellos ouorum duos.butyri.℥.j.ſalis cōis.ʒ.j.fiat vt ſupra.℄Aliud ſimile huic.ſed minus calidum.℞.olei de ſiſamo amigdalarum dulcium aā.℥.ij.vitellos oui numero.ij.butyri.℥.j.ß.croci.ʒ.j.ß.brodij pulli vel decoctionis maluarum vel violarū lib.j.fiat vt ſupra.

Conferunt etiam ad minorādas māas ⁊ repletiones mēbrorū nutricationis ⁊ capitis etiā et aliarum partiū electuaria ꝗplurima ab auctoribꝰ hincinde tradita:vt electuarium de ligno aloes deſcriptione Auic.quinto canoñ.ſumma prima. ℄Item electuarium de piperibꝰ acceptum a Galeno in ſecretis ad omonteū deſcriptione ſecūda ꝓ Albucaſe religioſo vidi ibi magnas laudes eius:⁊ eſt mihi domeſtica medicina. ℄Item cōfectio diamuſca deſcriptione Auicē.5° canoñ.ſumma prima.vel Meſue in antidotario diſtinctione prima. ℄Item cōfectio aromatici ro.deſcriptione Gabrielis a Me.ibidem. ℄Item deſcriptio tragee ſerenitati veſtre trāſmiſſe que talis. ℞.ligni aloes.ʒ.ij.liquiritie ⁊ ſucci eius:aniſi aā.ʒ.j.ß.violarum roſarū ſandalorꝫ amborꝫ aā.ʒ.ij.macis galāge nucis muſcate folij ameos granorꝫ paradiſi aā.ʒ.ß.cinamomi electi.ʒ.ij.ſe.baſiliconis.ʒ.j.ß.margaritarum cōtritarum ſicut alcohol.ʒ.j.ß.foliorꝫ lauri numero.x.zuccari albiſſimi duplum pōdus omnium de hac accipi pōt ſemper ante cibum.ʒ.j.ß. ⁊ poſt cibū.ʒ.j.℄Ad hāc etiam intētionē cōfert electuariū ſerenitati veſtre trāſmiſſum.cuius deſcriptio eſt talis ⁊ accipiatur ex eo coclear medium per duas horas ante diem omni ſeptimana ter et dormiat ſup eo.℞.florꝫ ſquināti ſpice ameos galāge cinamomi cimini aā.ʒ.ij.ß.maſticis feniculi aniſi piperis nigri et longi calamēti aā.ʒ.v.folij ciperi croci aſſari caſſie lignee ſe. apij gariofilorꝫ cardamomi maioris ⁊ minoris cubebarum nucis muſcate macis carpobalſami xilobalſami piretri aā.ʒ.j.ß.mellis diſpumati quātum ſufficit: fiat electuarium ita ꝙ ꝓ lib.j.mellis ponātur ſpecierum.ʒ.ij.ß.℄Item ad eādē intētionē cōfert elegās mea cōfectio trāſmiſſa ſerenitati veſtre.Cuius deſcriptio eſt talis.℞.galāge caſſie lignee:calami aromatici ciperi croci ſpice nardi gariofilorꝫ cardamomi maioris croci coſti dulcis cinamomi carpobalſami ameos aſſari amomi ſe.mirti.cinami trium piperū.aā. ʒ.j. maſticis.ʒ.ij.piretri ſe.ruthe aā.ʒ.ß.florꝫ hypericonis florꝫ ſaluie ⁊ roriſmarini.aā.ʒ.j.ß.zucca.al.ꝗtum ſufficit cum aqua bethonice fiat cōfectio ſolida in rotulis magnis. ℄Cōferūt enī he deſcriptiones tres iuuamēto magno oībus egritudinibꝰ de materia frigida cōſumēdo eas:et digerēdo carminat ventoſitates capitis pectoris ſtomachi ⁊ omnium mēbrorꝫ nutricationis digeſtionem ꝓcurāt cibum penetrare faciunt:ſpiritus clarificāt:neruos cōfortāt ⁊ oppilationes aperiunt ⁊ extermināt deſcriptiones earū ex theorica medicine deduci poſſunt. ℄Solent autem regibus ducibus ⁊ magnis prelatis ad hec et ſimilia cōpoſita adiūgi mineralia: vt hiacintus et ſmaragdus ſaphirus limatura auri:⁊ ſimilia que qualiter et quantum ſint neceſſaria non vitupero: nec talia multe neceſſitatis eſſe credo.

Ad minorandas etiā repletiones plurima reperiuntur inſtrumēta māas exiccātia ab illuſtribꝰ auctoribus hincinde colleta.vt pillule de iera ſimplici deſcripte a Gal.7° terapētice.xi° caplo. Ex quibꝰ in ſeptimana pōt accipi.ʒ.ß. parū ante cenam aut ʒ.j.ß.ſemel vel bis in mēſe in aurora tardādo cibū per ſex horas premittēdo per vnā horā ante prandium abſterſiuū ex vno cyatho aque ordei cū.℥.j.zuccari rubei calidū acceptū.his autē pilulis moderniores nōnulli addūt agaricū ſubtriplū eius aut ſubquadruplū cum eis cōponendo: vt.℞.pillularum de iera ſimplici.ʒ.j.agarici electi.℈.j.fiat

primum modum aut grana.xv.iuxta ſcõm zinzibe
ris.gra.v.reformentur cum melle roſ. ⁊ accipian=
tur vt prius. ¶Conferũt etiam ad hãc intẽtionem
pillule alefangine deſcriptione Meſue. ¶Ego vero
ſerenitati veſtre trãſmiſi pillulas in hũc modũ de=
ſcriptas que caput neruos ⁊ oium ſenſuum orga=
na ⁊ mẽbra nutritiua emũdando cõfortãt: nec ma
gna cuſtodia indigent. ℞.aloes epatici electi.℥.ij.
agarici electi.℥.ß.ſalis gemme.ʒ.ij.infundantur in
ſucco maiorane: vt ab eo bene ſint cooperta ⁊ expo
nãtur ſoli vel cõſeruẽtur in loco calido bene vſqʒ ad
cõſumptionem ſucci tertia vice factã. poſt hoc. ℞.
ameos flor̃ roriſmarini ſticados aſſari nucis mu=
ſcate galãge.an̄.℈.ß.nitri.ʒ.vj.maſticis croci.an̄.
ʒ.vij.formentur pillule cum aqua maiorane: ⁊ de
eis pñt accipi vna vel due vel tres ante cibũ: ⁊ poſt
cenã p duas horas ad libitũ. ¶Ad hãc etiam intẽ
tionẽ cõfert puluis iſte de quo accipi põt.℈.j. aut
℈.ß.parũ ante cenã. ℞.turbith electi.ʒ.ij. polipo=
dij.ʒ.j.ß.folliculor̃ ſene.ʒ.ij.ß.zinzi.ameos cinamo
mi feniculi.an̄.℈.j.aniſi liq̃ritie.an̄.ʒ.ß.tartari.ʒ.j.
ß.fiat puluis ſubtilis. ¶Ad minorãdũ vo ꝑtialẽ re
pletionẽ capitis ꝯferũt pillule aſſageret ab Auicẽ.
deſcripte.j. tertij c° de canon̄.curatõis capitis⁊ ac
cipi pñt due vel tres ex eis p duas horas poſt cenã.

Inanitionem vo immoderatam ex longa cibi abſtinẽtia
ſiit a vobis euitãdã cõſulo. Unde lõga ieiunia aut
fortia valde: vt pane et aqua celebrata: ⁊ ſi ꝓpter
reuerẽtiam legis ⁊ deuotionem approbari debeãt:
ipſa tñ loquẽdo phyſice oia vobis reprobari debẽt
ꝑducerẽt em̄ vos ad debilitatẽ nõ facile recupera=
bilem quare dimittãtur. ¶Silr inanitiones p oia
loca immoderate factas euitare oportet: vt p na=
res per vomitum per vrinam per ſudationem: per
ventrem ⁊ per emorroidas ⁊ ſimilia loca. Hec de re
pletione ⁊ inanitione dicta ſufficiant.

¶De cõuenienti menſura adminiſtrãdi exer
citium et quietem. Cap̄.iiij.

Quia in ꝓſeruatiõe a diſpõnibus ſupra=
ſcriptis ⁊ earũ euacuatione cõpleta exer
citium nõ modicũ videt̃ afferre iuuamẽ=
tuʒ. Ideo pauliſper dicẽdũ eſt. ¶Premit
tendo primo ꝙ ſtãte notabili dolore ca=
pitis put iuncturarũ exercitiũ equitãdi aut peditã
di nõ eſt ꝯueniẽs. Patet q2 ponere materias i fluxu
ad maiora nocumẽta inducit ꝙ̃ vtilitatẽ afferat.
¶2° ꝙ ſtãte notabili plenitudine corporis ab exer
citio iterũ abſtinẽdum eſt: imo quieſcẽduʒ vt patet
ſupra. Tertio ꝙ mẽſura exercitij tãta debet eſſe: vt
hoiem perducat ad laſſitudinẽ excluſiue. ¶Quar
to ꝙ cũ cõtingeret ꝓpter exercitium laſſitudo; ab=
ſtinẽdũ eſt ab eo iuxta illud famoſum. In omni mo
tione corporis ⁊c. ¶Quinto ꝙ cõſueta exercitia con=
ueniẽtia ſunt ⁊ minus nocumẽtũ adducunt cũ ma
iori etiã facilitate tolerãda: immo ⁊ apud debilem
iuxta illud famoſum ſermonẽ Hyppo. Aſſueti aſſue
tos ferre labores. ¶Sexto ꝙ ſm diuerſitatem par=
tiũ diuerſificant̃ exercitia. Uniuerſale aũt exercitiũ
omni alio melius eſt ieiuno corpore longo tempore
mediocriter peditare aut gradarium equũ equita
re aut fricationem toti corpori applicare incipiẽdo
a pedibus vſqʒ ad genua: ⁊ a genubus vſqʒ ad ra=
dices coxarum: a manibus vſqʒ ad humeros cum
ſicco pãno aut manibus inferius trahẽdo ⁊ medio
criter membra cõprimẽdo: vſqʒquo notabiliter ru=
bedine participent: tales em̄ fricationes materias
cõueniẽter a ſuperiori ad inferiora ⁊ a ꝓfundo cor
poris ad exteriora deducũt. ¶De particularibus
autem exercitijs tranſeunduʒ: mane expulſis com
munibus ſuperfluitatibus vrina ſputo ⁊ fecibus
fieri poſſunt predicte fricationes: poſt ipſas autem
caput pannis calidis mediocriter fricari oportet vt
pectine pectinari ſi non ſentitur in eo dolor capitis
ſtante em̄ dolore capitis eius fricationes non con=
ueniũt prime cõueniẽtiores ſunt. In tali enim capi=
tis pectinatione nõ debet multum caput diſcooper
tum detineri in quo nõ parum errat ſerenitas ve=
ſtra: vt Uenetijs vidi. immo frequẽti pãnoruʒ coop
tura muniri debet. Et adhuc tempore caliditatis
cũ em̄ in nocte caput fuerit cõueniẽter infulis bene
calefactũ ex ei⁹ diſcooptura a matutinali vl' noctur
na frigiditate facile ꝑcutit̃: q̃re ad nocumẽta mlta
ꝑducit. ¶Poſt aũt exercitiũ cõuenientẽs oculis eſt ap
plicari mediocrẽ legẽdo litteram. remota nõ valde
obiecta reſpicere a flãma ignis oculos elõgare ⁊ re
liqua ſilium facere. Uoces aliqualiter alte ſubleuã
do hymnos deor pſalmos cantãdo pect⁹ exercitãt.
¶Iuncture aũt exercitio ſibi cõueniẽti fatigẽtur, vt
nõ ſupfluat. qm̄ exercitiũ ſupfluũ excitat podagrã
⁊ dolorẽ iuncturarũ. 22ª tertij. Necqʒ igit̃ laudãdũ
eſt vt calige multũ coxas ⁊ crura ⁊ iũcturas ſtrin=
gant. vt eſt multorũ alamanor̃ vſus. ¶Silr etiam
iũcturas genuũ ⁊ pedũ vel anchar̃ lõgo tpe incur
uatas detinere nocet. ꝓhibet em̄ hoc innati caloris
ſanguinis ⁊ ſpũs debitã quãtitatẽ ad iũcturas in
fluere: quare cõplexio cor̃ debilitat̃ ⁊ ad dolores et
ad reliqua nocumẽta ꝑparat. Un̄ lʒ deuoti; frequẽ
ter cõſuetudo ſit lõgo tẽpore flexis genubus orare
qđ apud theologos approbandũ eſt. In ſcholis tñ
phyſicor̃ nõ videt̃ approbãdũ imo oino fugiẽduʒ.
Forte em̄ verus theologus nõ approbaret ea q̃ ꝓ
ſalute aie detrimẽtũ corpis inducũt ſi euitari poſ=
ſunt: ⁊ tu cõſidera. ¶Loco aũt exercitij iuncturarũ
cõferũt fricatiões ꝓſcripte. Iterũ ⁊ embrocatiões ⁊
fricatiões cũ aqua ⁊ ſale: aut cũ oleo ſali cõmixto
ſup iũcturas facte: q̃re breuiarij 4° Sera. ſcripſit.
Et ex eis q̃ cuſtodiũt hoiem ne accidat ei podagra
eſt ẽbroca cũ aqua ſalſa qñ fundit̃ ſup duos pedes
ſemp. Et ſal iterũ qñ aggregat̃ cũ oleo et fit ex eo
emplaſtrũ in pedib⁹ vel ſupfricatio. ¶Quiete aũt
vtẽdũ eſt maxime ſup cibũ ⁊ tpe laſſitudinis vel de
bilitatis vel neceſſitatis dormiendi et reliquorum.
Hec de motu ſufficiant.

¶De cõueniẽti mẽſura ſomni et vigilie. Cap̄.v.

Pro qb⁹ ꝓmittẽdũ ꝓmo ꝙ cõueniẽtior ho
ra dormiẽdi ẽ nox ꝙ̃ dies. Nãlis em̄ dor
mitio ⁊ ſm curſuʒ nature facta ẽ q̃ noctẽ
nõ effugit: ⁊ diẽ nõ impedit. ¶2° ꝙ nõ ẽ
dormiẽdũ imediate poſt cibi aſſũptionẽ:

immo diſtant ab eo ſaltē p ſpatiū duarū horarū vel
vni⁹. ¶ Tertio q nullo mō dormiēdū ē diſcooꝑto
exiſtēte. ¶ Quarto q quātū fieri pōt euitari dꝫ ſom
nus diurnus. In die eñ dormire malū ⁊ ad malas
ꝑparans egritudines. generat eñ egritudines hu
mectātes ⁊ reumatiſmos. corrūpit colorē: ⁊ granat
ſplenem: laxat neruos. ⁊ efficit pigritiā. tertia ꝑmi.
doctrina ſcda. ſum. ꝑma. caꝑ. nono. ¶ Quinto q ele
uato capite dormiendū eſt. talis eñ ſitus caput mi
nus ad repletionē vaporū diſponit. ¶ Sexto q non
ē reſupine dormiēdū. Quia materias ad poſteriora
vt ad nuchā ⁊ ad neruos declinare facit. ¶ Septio
q naturalis ſomn⁹ mēſurā horarum. 7. 8. vel. 9. nō
trāſeat. ¶ Octauo q dormitio ſup vētrē digeſtionē
roborat: ſed oculis nocet. ¶ Sit ergo canō talis. q
aſſumpta cena vel prādio occupet tēs in lectiōib⁹
ſanctorū patrū. narrationib⁹ hyſtoriarū: ꝑtracta-
tionib⁹ negotiorū cōtium ducatus vri vſq ad ſpa-
tiū duarū horarū: deinde ſubito exuto corpore lecto
diſponamini. ¶ Nō eñ laudo vt diſcalciādo pedes
diſcoopiēdo caput. detegēdo pect⁹ ⁊ corp⁹ reliquū
introitū lecti tardetis: vt Venetijs vidi. Talis eniꝫ
modus corp⁹ veſtrum ad malas egritudines ꝑpa
rat ſubito. Igit vt ꝑtactū eſt lectū ingredi debetis.
caput altū ꝯuenienter decūbēdo tenere prius ſup
dextro latere primū ſomnū occupare. Deide ſup ſi-
niſtro voſmet reuoluere debetis. Poſt hec aūt ſup
dextro retrocedēdū eſt: ſi opus fuerit. Talis ei dor
mitio organa digeſtionis ad bñ digerēdū optime
diſponit. ¶ Neq ſit ſtratus ex rebus actu vel potē
tia frigidis artificiatus imo de molli pluma vel bñ
carpinato cotto ꝯſtruct⁹: liteolis ſerici vel mollibus
ſm ꝑncipatum veſtrū decēter ornatus. muſco ābra
ligno aloes gariofilorū galanga nuce muſcata fo-
lijs lauri melliſſe menthe ruthe decēter aromatiza
tus: que oīa aut ipſorū plura in loco ꝯſeruatiōis lin
teaminum ⁊ reliquorū pānorū reponi debēt: ⁊ maxi-
me puluis vel mā pomorū deſcriptorū ſupra caꝑ. de
mēſura aeris. ¶ Vigilie aūt q ⁊ ſi ꝑpter exiccationē
quā inducunt eſſent ꝑficue. q tamē multū reſoluē
do ſpiritus ⁊ humores laudabiles multum decon-
uenire videtur euitande ſunt. Cum igitur. viij. vel
ix. horarum ſpatium in die naturali conuenienter
dormiendo expenſum fuerit reliquo tempore vigi-
landum laudabilius approbatur.

¶ De ꝯueniēti mēſura accñtium anime. Caꝑ. vi.

Vellem igitur tā dulcius moderari poſſe
animi paſſiones veſtre q diligenti⁹ opta
rem. ¶ Quis eñ eſt q phyſica induſtria
qui ornato ſermone: q accuratiſſima di-
lectione accidentia animi ꝑncipū meti-
ri poſſet. nunc enim et frequenter eis triſtitia ⁊ fre-
quentius q dulcia q delectabilia ex nouis huius
fragilis mūdi caſibus enarrata ⁊ pertractata por
riguntur. ¶ At q quantum potui phyſicorum in-
duſtria diligenter inſpicere ex paſſionibus animi:
qui motus fiunt repentini in humoribus ⁊ ſpiriti
bus de centro ad circūferentiam: vt in forti riſu vel
gaudio tales euitari debēt. ¶ Secundo q motus
etiam oppoſiti repentine facti: vt in timore forti ve
recundia ⁊ ſimiles euitari debent. ¶ Tertio q acci
dentia aīe tantū metiri oportet cuꝫ ſcrutinio rōnis
vt eorum excellētia in motus iam dictos ꝓhibere poſ
ſit. ¶ Neq igitur conſiliantes nō ſecretarij neq fa
miliares hyſtorias: aut noua magne triſtitie indu-
ctiua principibus debēt explicare. nec cū percipiēt
eos mediocriter in intelligendo diſpoſitos contēta
mente exercitatos experientia: ⁊ doctrina rerū mū-
danarum attractos ⁊ eruditos ⁊ maxime cum con
tigerit eos eſſe egritudinibus doloribus et ſimilib⁹
corpus affligentibus impeditos. Et lꝫ plurimoruꝫ
illuſtrium ſnīa de coitu ſermonem faciat qñq ſu-
per caꝑ. de exercitio ꝓpter agitationem corporis ⁊
motum: quo exercitantur humana corpora cū ſua
miſeria delitiā illā effectātia. Similiter ⁊ alij ſub ca
pitulo inanitiones ipm repoſuerunt ꝓpter euacua
tionem laudabilis materie in coitu neceſſariaꝫ. Mi
hi autem placuit ſub accidentibus anime colloca
re ꝓpter affectionem ⁊ propter delitiam magnam
que ſequuntur ad ipſum. ¶ Neq igitur multus af
fectandus eſt coitus: immo neq coeundum eſt. Ef
feminat enim ſuperfluus vſus coitus et exanimat
corpus ⁊ nihil eſt quod magis Iſchias. i. ancharū
dolores ⁊ incurabiles egritudines humano corpo-
ri irradicet. ¶ Nunq igitur ad coitum accedendū
niſi cum incitatione a natura intrinſecus abſq ex
teriori inuitatione ꝑducatur corpus. Tunc enim ſi
fuerit prima digeſtio completa cum ſecunda. qd vi
detur eſſe tempus aurore in diebus hyemis ⁊ hore
none vel decime in diebus eſtatis. ad ipſum iam ir
ritante natura exequendum tranſiri poteſt bis in
hebdomada aut ter plus eius actum expediendo
non magna concuſſione in ipſum elaborando: ſed
ſuaui motu corporis eius delitiam acquirendo. ⁊
poſt eius tempus in dormitione occupandum eſt.
et poſt illud ab exercitio ſalte forti abſtinere opor
tet. Et cibis conuenientibus cuꝫ menſura rationis
acceptis oportet nutriri corpus. Hec de tractatu
primo.

¶ Tractatus ſecundus de regimine egritudinū et
accidentiū ꝑdictorū per medicinalia.

DEclaratio igit regimine pe-
nes ſex res nō na
turales ꝓ correctione male cōplexionis
frigide ⁊ humide cerebri ⁊ accñtium ſe-
quētium ad ipſam qd obſeruanduꝫ eſt
ꝑ illuſtriſſimū ꝑfatū ꝑncipem tanq ꝑncipium cura
tionis illorum accñtiū. Iam reſtat ponere canones
curationis illorum accidentiū. ¶ Et cū iam in ꝓhe
miali caꝑ. ꝑcedentis tractatus deductū fuerit oīm
ꝑdictorum accidētium cām ꝑncipaliter eſſe malaꝫ
cōplexionē frigidam ⁊ humidā cerebri. ¶ Videt cu
ratiuū regimen ꝑncipaliter ad ipm dirigendū eſſe.
poſt hec autem ſiqua haberi poſſunt remedia acci
dentibus prefatis appropriata illa ordinate ſcri-
benda ſunt ⁊ qualiter obſeruari debeant ꝑticulariter
declarandū eſt. ¶ Partietur igit regimen in duo ca
pitula. vt in ſequentibus nunc legendum.

¶ Capitulū primum de regimine male complexio-
nis frigide ⁊ humide cerebri.

Itaq; in regimine male cōplexionis ce=
rebri prefate.per qđ cōuenienter curari
poſſit ab ea p̄fatus ſereniſſim⁹ pnceps ⁊
ab accidentibus ipſam cōſequentibus
ſex videntur principales intentiōes ob=
ſeruari debere.❡Prima intentio eſt euacuatio mi=
noratiua materierū flegmaticarum in cerebro abū
dantiū ⁊ in nutritiuis membris congeſtarū.❡Se=
cunda eſt digeſtio predictarum materierū. ❡Ter=
tia eſt euacuatio eradicatiua dictarum materierū.
❡Quarta eſt membrorum mandantium rectifica=
tio.❡Quinta eſt cerebri tanq̄ ſuſcipientis membri
confortatio.❡Sexta ⁊ vltima eſt materierum in ce=
rebro fixarum ⁊ in alijs membris exiccatio.

Prima igitur intentio completur per hec in
ſtrumēta materias a capite neruis
pectore ⁊ mēbris nutritiuis educentia. Poſſunt aūt
eſſe inſtrumēta hec medicine fortes debiles: aut de=
biles fortes nuncupate. ❡Prima igitur medicina
fortis debilis erit attrahens materiā viſcoſaz groſ=
ſam ⁊ multe reſiſtentie in cerebro exiſtentem de com
munibus vſualibus: vt. ℞.pillularum de iera ſim=
plici Gal.agarici electi.añ.℈.j.zinz.ǧ.v reformenꝰ
pillule.vj.cum ſucco maiorane ⁊ exhibeantur.❡In
ipſis aūt accipiendis et quocunq; alio farmaco ta=
les regule obſeruari debent.❡Prima q̄ accipiātur
in aurora a preaſſumpta cena diſtanter nouem ho
ris aut ſaltem octo.❡Scđa q̄ ſuper eas dormiatur
per mediam horam.ſuper farmaco vero forti com=
pleta hora dormiendum eſt.❡Tertia q̄ exercitiū
poſt horam predictam debet eſſe leue et non perſe=
uerans vt leuis ambulatio.❡Quarta vt applicen=
tur panni frequenter mediocriter calidi ſuper toto
ventre inferiori.❡Quinta q̄ nō ſunt fiende fricatio
nes aliq̄ ſaltem fortes.❡Sexta q̄ poſt q̄nq; horas
ab aſſumptione p̄dictarū accipianꝰ.ℨ.vj.aque or=
dei calide cū.ℨ.ß.zuccari in eſtate:in hyeme ꝟo tot
ℨ.brodij pulli macri cū p̄dicto zuccaro.❡Septima
q̄ poſt aſſumptū brodiū vel aquā nō accipiaꝰ cib⁹
niſi tranſeat vna hora.❡Scđm ꝟo minoratiuū cō
mune pōt eſſe hoc. ℞.agarici electi.ʒ.ij.aque ſaluie
ℨ.j.ß.aq̄ maiorane vel lauri.ℨ.j.zinzibe.℈.j.infun=
dantur agaricus in p̄dicta aqua p diem naturalē
deinde in aurora calefiat totum,⁊ coletur et expri=
matur ⁊ colatura illa detur calida i potu: vt ſupra
ſcriptum eſt.❡Tertia ꝟo medicina fortis debilis
de nihil expertis eſt. vt deꝰ in potu.℈.j.aut.ʒ.ß.pillu
lar̄ de ſarcocola maior̄ deſcriptione Me.❡Si aūt
velis facere medicinā debilē fortē ⁊ appropriatam
ad educendum flegma liq̄dū ⁊ mucillaginoſuz po
eris deſcribere talr. ℞.ſticados hyſopi.añ.ʒ.ß. pul
ue.hermodactylor̄.℈.iiij.maſtic̄ zizi.flor̄ roriſm.
añ..ǧ.vj.agarici.℈.ij.turbith.℈.j.aq̄ ſaluie aq̄ hy
ſopi.añ.ℨ.j.ß.Pulueres oēs infundāꝰ ſimplr̄ in aq̄.
hermodactylus ꝟo agaricus ⁊ turbith ligenꝰ in ſin
done ⁊ infundantur in ea p diez naturalē: poſt hec
aūt calefiant colenꝰ ⁊ exprimantur ⁊ cū.ℨ.j. mellis
roſati colati hec aqua in potu exhibeatur. ❡Alia
ꝟo medicina huic cōſimilis poterit eſſe talis. ℞. ie
re ſimplicis.ℨ.ß.agarici electi.℈.j.zinzib.gra. iiij.
aque ſaluie betonice maiorane vel lauri.ℨ.j. exhi=
beatur vt ſupra.❡Ad hāc etiā intentionē ſeruiunt
oēs diuerſiones materierū a capite: vt lotiones pe
dum cum aqua decoctionis maiorane ſaluie meliſ
ſe pulegij ſticados calamēti; foliorū lauri origani
anthos ⁊ ſilium.Silr̄ ⁊ ligature extremis ptib⁹ ap
plicate vt ſup cauillis genubus manib⁹ cubitis et
adiutorijs.❡Adhuc ēt fricatiōes ſup eiſdē. ❡Itē
ēt ſpatular̄ fricationes cū furfurib⁹ puluere ſtica=
dos maiorane pulegij ⁊ ſilium.❡Itē vētoſitates ſi
ne ſacrificatiōe ſup ſpatulꝰ fcē ⁊ ſilia igenia gratia
breuitatis omiſſa. hec de intētiōe p̄ma leuiꝰ tacta.

Secūda intētio digerendi materias ſeq̄=
tur. Sequēti ꝟo die poſt p̄miſſuz
euacuatiuū digeratur materia aſſumēdo ol mane
infraſcripta vel ipſor̄ aliqđ hora nona poſt cibū et
dormiēdo poſt ea horis duab⁹ ⁊ tardando cibū ho
ris quatuor ſaltē euitādo forte exercitiū vt currēdi
eq̄tandi clamādi rixādi et iraſcēdi.⁊ hec eſt ɔditio
eſt in digeſtiuis obſeruāda vt totiens aſſumanꝰ vt
appeat rectificatio vrinar̄ in colore ſubſtātia cum
nube alba eq̄li ɔiuncta in fundo ſedēte. ❡Hor̄ igi
tur digeſtiuor̄ p̄mū pōt eſſe tale deſcriptione cōſta
tis. ℞.ſyrupi de ſticados.ℨ.j.ß.aq̄ ſaluie betonice.
añ.ℨ.j.aq̄ meliſſe.ℨ.j.ß.miſce ⁊ calidū exhibeaꝰ in
potu.❡Scđz ꝟo et inciſiuū et ſubtiliatiuū magis
eſſe poterit hoc. ℞.oximellis cōpoſiti. ℨ.j.ſyrupi de
ſticados.ℨ.ß.aquarū vt ſupra. ❡Tertiū ꝟo potes
rit eſſe ſubtiliatiuū magis abſterſiuū ⁊ materierū
difficilis eradicatiōis extirpatiuū. ℞.oximellis ſq̄l
litici.ℨ.j.ſyru.de hyſopo.ℨ.ß.aq̄ lauri.ℨ.j.aq̄ maio=
rane.ℨ.j.miſce.❡Quartū et meli⁹ eſt hoc materier̄
flegmaticor̄ ⁊ viſcoſar̄ ⁊ groſſar̄ et vētoſitatū i ca
pite rectificatiuum. ℞.ſyrupi de calamēto.ℨ.j.oxi=
mellis ſq̄llitici.ℨ.ß.aq̄ decoctionis macis.ℨ.iij.mi=
ſce.❡Melius aūt p̄ter hec oīa et magis expertū eſt
digeſtiuū hoc ɔpoſitionis mee. ℞.flor̄ roriſmarini
flor̄ ſaluie meliſſe pulegij betonice añ.M.ij.herbe
paraleſis paucedani ameos aſſari ſticados eupa=
torij.añ.M.j.galāge nucis muſcate granor̄ paradiſi
baccar̄ lauri granor̄ peonie. añ.M.j.ß.Infundan
tur oia in lib.viij.aq̄ p duos dies: deinde coquātur
lento igne vſq; ad ɔſumptionē. medietatis. deinde
colentur cū forti exp̄ſſione colature ſupaddaꝰ zuc=
cari.lib.j.aceti ſq̄llitici.ℨ.iiij.⁊ leui ebullitiōe coquā
tur: et in hac decoctione bulliāt he ſpēs i ſyndōe ra
re ligate. ℞.ābre muſci.añ.gra.iij.amomi:granor̄
paradiſi: radicum peonie acori calamenti galāge.
aū.℈.ß.oia ſubtiliter puluerizenꝰ: et mixta cū p̄e=
dictis fiat ſyrupus longus de quo aſſumanꝰ.ℨ.vt
ſupra placebit eñ inter cetera: rectificat eñ cerebr̄
digerit materias in eo abūdātes.ſoluit vētoſitates
confortat organa ſenſuum oīm interior̄ ⁊ exterior̄
⁊ principaliter cum ipſo ſepe auditus nocumenta
remoui. hec de intentione ſecunda.

Tertiam aūt intētionē complēt eradicā=
tia materias iā digeſtas.❡De
quorum numero elegantiores ſunt pillule de ſarco
cola iam p̄tacte: dando ex eis.añ.ʒ.ß.vſq; ad.℈.ij.
⁊ nō trāſcendēs doſim: q: fortes ſunt. Itē pillule de
iera

lera cōpoſita deſcriptione Auic. v. canon. ❡ Bonū
etiā ſolutiuū & ſecurū inueni hoc. ℞. pulueris artha
nite hermodactylorū agarici. an. ℈. ß. turbith. ℈. i.
partes. ij. zinziberis aniſi macis dauci ameos. ana.
ʒ. ij. formentur pillule cū ſucco maiorane vel ſaluie
& totam exhibeatur in potu. ❡ Aliud vero eradica=
tiuū bonū ſecurū & liquidū poterit eſſe hoc. ℞. iere
ſimplicis. ʒ. ß. agarici electi. ℈. i. zinziberis. ʒ. iij. mi=
ſce: & dentur in potu cū decoctione macis calamēti
vel alterius capitalis. Fortiora autem ſcribere non
curaui cum multa ſint: ſed non ita ſecura.

Quartam intentionē cōplent oīa inſtru
menta rectificātia cor. qd̄ fre=
quenter in sereniſſimo pricipe ledit ventoſitatē: iecti
gationē in ipſo faciente. ſilr rectificātia ſtomachum
humidū multarū vētoſitatū & tarde digōnis in pre
ſato pncipe exñtis. Amplius etiā ↄfortātia epar in
quo facile corrūpit humus ex indigeſtiōe in ipſo pro=
pter frigiditatē & aliqn̄ ppter caliditatē aduſtiuā, in
eo a fortibus exercitijs & paſſionibus pdictis mem
bris poterūt eſſe plura: vt troc. de cāphora deſcripti
nono Almāſoris: cū aqua cicoree ad caliditatē epa
tis: vel acetoſe ad caliditatē ſtomachi & cordis: vel
cum aqua abſinthij ad frigiditatē omniū predicto
rū. ❡ Itē electuariū diamuſcū in nono Almanſ. ad
cām frigidam cū aqua decoctionis ligni aloes aut
ſimiliū. ❡ Item electuariū de ligno aloes in prece=
denti tractatu & tertio capitulo deſcriptū. ❡ Item
ſyrupus iſte mirabilis iuuamēti ad diſpōnes pecto
ris ſtomachi epatis pulmonis ſplenis & cōſimilium
℞. cepe ſquille minuti inciſe. lib. i. ſe. feniculi aniſi pe=
troſellum piretri hyſopi ſe. ozimi gariofi. coſti. aſſa=
ri. an. ʒ. ß. ſe. apij. piperis cimini. an. ʒ. vi. dauci ameos
leuiſtici rauſeni cordumeni. an. ʒ. ij. foliorū ozimi ga
rioſi. ʒ. vi. aceti lib. ij. ß. mell' lib. ij. ſape lib. ij. ß. Terā
tur oēs medicine & infundant in aceto predicto per
dies tres coquant cū pdicto aceto vſq ad conſum=
ptionē [illegible]tatis: & tūc ſupeffundat ſapa vſq ad
[illegible]ptionē medietatis: deinde colent & fortiter ex
p[illegible]: & cū fuerit infrigidatū totū ſupaddatur
mel. deinde coquatur vſq ad ſpiſſitudinem. De hoc
igitur [illegible]ant in potu. ʒ. ij. ß. cū tribus. ʒ. aque bu
gloſſe. ❡ Rectificātia vero lapſum caliū mēbrorum
p[illegible]ū eſſe pñt: ſicut trociſ. de camphora deſcri
ptione Meſue. & Auicē. 5° cañ. ❡ Itē trociſ. de violis
de[illegible] Nicolai. ❡ Itē ſyrupus roſ. ſyrupus
[illegible]ans citri. ſyrup' de berberis. ſyrupus de ri
bes [illegible] cōpoſitū bonū. ℞. violarū roſarū. ſe. endi
uie [illegible] ſandalorū alborū & rubeorum ſpodij ſa
m[illegible]r' ſe. aceto ſe ſcariole. oſſis de corde cer=
ui [illegible] aq buglosse: aq cicoree: aq menthe. an. lib.
ß. [illegible]hos macis ſe. baſiliconis. an. ʒ. ß. Infun=
d[illegible]a per tres dies: deinde coquantur vſq ad
[illegible]nē duarū partiū pdictarū aquarū. poſt
co[illegible]ionē duarū [illegible] fortiter exprimant & colature ad=
be[illegible] co[illegible]ntur [illegible] ſyrupi acetoſitatis citri. an.
[illegible] vini granatorū [illegible] deinde coquant & aromati=
[illegible]ri al. lib. ß. ß. deinde coquant & aromati=
[illegible]ere. ʒ. i. ſpodij. &. ℈. ß. cāphore: & dentur
[illegible]n. ʒ. ij. cū. ʒ. ij. aq bugloſſe. ❡ Ad hanc ēt
[illegible]ferūt facellatiōes vnctiōes linitiōes, em=
[illegible]

broce emplaſtra epithimata & reliq ſilia. de qb' nō
curaui propter faſtidium applicationis earū: et qr
ex pretactis facile cōponi poſſunt & conſidera.

Quinta vero intētio ſupra premiſſa cōple=
ri pōt per ea que tacta ſunt in in=
tentione pcedēti. ❡ Itē & meli' oīa que tacta ſunt
ſupra tractatu pmo. cap. 3° de electuarijs cōfectiōi
bus trageis pulueribus. & reliquis ibi videndum.
❡ Ad quā etiā intentionē magnifice cōfert vſus ty=
riace maioris metridati. ❡ Domeſtica autē magis
ſunt electuarium dianthos: & letificans Almanſo=
ris: & multa talium que ſcribere nō vidi opus: cum
ſufficiant ea que ſupra tacta ſunt.

Sextam & vltimā intētionē cōplēt oīa fa=
cliter ſuperius tacta. tertio capi
tulo pmi tractatus. ❡ Itē gargariſmata collutiōes
caputpurgia ſternutatoria ablutiones & pulueres
capiti ſuperaſperſi. ❡ Gargariſma bonū poſt pmiſ=
ſas euacuationes poterit eſſe tale. ℞. aq decoctiōis
maiorane & zinzi. ʒ. iij. oximellis ſquillitici. ʒ. i. ß. mi
ſce & ex ipſo calido fiat gargariſma. ❡ Secundū po
terit eſſe ex decoctiōe ruthe ſticados pulegij calamē
ti betonice & arthanite. ❡ Tertiū & meli' pdicto eſt
hoc. ℞. radicum arthanite hyſopi calamenti folij
ameos pulegij ſticados an. ʒ. ß. piretri. ʒ. i. ireos. ℈.
iiij. aq fontis lib. iij. mellis diſpumati lib. i. coquant
oīa ſil' & de hoc calo ieiuno ſtōacho in mane & veſpe
fiat gargariſma: ex hoc etiā pōt fieri collutio abſq
exercatio gargalconis. Maſticatoriū cōmune poteſt
eſſe maſticare cerā fruſtū ligni corij glutinis & ma
ſticis. ❡ Meliora aūt maſticatoria: lz nō ita delecta
bilia ſunt vt maſticatio ireos arthanite corticis aga
rici galāge gnorū padiſi & plima taliū. Caputpur=
giū aūt opti[illegible] ex aq maiorane calā cū zuccaro in
ea diſſoluto attracta p nares mane & veſpe ore pri'
pleno aq zuccarata. ❡ Itē attractio aq mellis cum
ſubtriplo ſucci radicis blete. ❡ Itē attractio aque
mellis cū modico piperis & puluere agarici ſilr facta.
Sternutatoria vo comunia ſunt inſufflatio pulue=
ris piperis vel attractio ei' per canulā vſq ad rizā fa
cta. vel inſufflatio puluer' ellebori vel pulueris ſe.
vritice: aut granorū padiſi. Uel euaporatio facta ſu=
p aceto calido in quo cocta fuerūt ſtaphiſagria. zin
zi. galāga grana padiſi & ſilia: ita qr vapor p nares
attrahat. ❡ De ablutiōibus vo bona eſt ablutio cū
lixiuio facto ex aq decoctiōis maiorane ruthe ſtica=
dos hyſopi pugelij calamēti ameos baccarū lauri &
ſiliū. ❡ Itē ablutio aliqn̄ facta cū vino aromatico
ſubtili. ❡ Itē ablutio in dieb' frigoris ante facta cū
aqua viris calida. ❡ Ego vo infundere ſoleo cinerē
in aqua iris calida & ex ea facio lauari caput cū ſa=
pone albo in q parū muſci & ābre fuit incorporatū.

Pulueres vero capiti ſuperaſpergendi
fieri pñt ex omnibus ſupradi
ctis. Melius aūt qd fieri pōt eſt ſuperaſperſio pul=
ueris gariofilorū ſuper cōmiſſura ſagittali: vt ſcri=
pſit Auēzoar in prohemio theiſir. ❡ Itē puluis iſte
℞. pulueris maiorane. ʒ. ß. ſticados betonice florū
roſmarini: galange. an. ʒ. ß. ſandarace ʒ. ij. ſuper=
aſpergantur capiti: vt ſupra.

¶Capitulum ſecundum ſecundi tractatus erit deſcribens remedia ſingularia ſimplicia ⁊ compoſita remouentia accidentia ſex:quoꝝ dearticulata expreſſio facta fuit in prohemio huius operis.

PRimū quoꝝ fuit dolor capitis ad quod duo ponātur ſingularia medicamina ꝑ me ſepius expta. ¶Quoꝝ pmuꝫ eſt. ℞. aloes epatici.ʒ.i.īfundatur in trib⁹.ʒ. ſucci caulīū:⁊ exponaṫ ſoli vſq; ad conſumptionē ſucci:⁊ ita fiat bis.deinde ex eo fiāt pillule ex vna.ʒ.vi.de ꝗb⁹ accipianṫ vna vł due per duas horas poſt cenā:⁊ mirabili iuuamēto ꝯferunt vt. expertū pōt. ¶Scōm eſt locale exterius applicādum hoc.ſ. ℞.foliorū ruthe recētis.M.iiij.foliorū artemiſie.M.i.ß.folioꝝ ſolatri.M.i.foliorum betonice.M.iij.croci.ʒ.i.ſalis comeſtibilis.ʒ.ß.terātur oīa ſimul cū albumine oui reducanṫ in emplm ex quo frōs et tēpora ⁊ prora capitis liniāṫ ⁊ remoueṅṫ dolores omnes a cauſa frigida facti iuuamēto ſolenni.

Secundum ᵭo accn̄s malā cōplōnez calidā ⁊ hūidā cerebri cōſequens erat cōturbatio in ſomno corrupta ꝗ ampliꝰ ſcriptura nō extēdiṫ. ¶De his ergo que experta a ſapiētibus ꝓnūtiata ſunt eſt adamātē lapidē anulo ligatū vel collo aut alteri parti ſuſpēſum habere ⁊ ſub capite dormiēdo tenere.aut alr̄ qnōlibet ꝓpe ſe geſtare. ¶Cōpoſitū bonū ad hāc intētionez expertū eſt hoc. ℞.mirobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ indoꝝ an̄.lib.i.folliculoꝝ ſene lib.ß.infundātur in aq̄ violarū ⁊ bugloſſe.an̄.lib.iij.per quinq; dies.deinde coquantur cū ꝑdicta aq̄ vſq; ad cōſumptionē medietatis. ¶Poſt hec aūt predictis apponantur ſpecies iſte. ℞.ambre electe.℈.i.granorū peonie:⁊ paradiſi amomi:ameos cubebarū florū roriſmarini ana.M.i.granorū papaueris albi.ʒ.i.violarū ſiccaruꝫ.℥.i.croci ſeminis laneti aſſari caſſielignee ana.ʒ.i. Bulliant hec oīa cū predictis vſq; ad cōſumptionē medietatis remanentis:deinde cum lib.i.ß.zuccari albi:⁊ fiat ſyrupus plene coctionis:de quo per duas horas poſt cenam accipiantur.℥.ij.cum.℥.ij.aque decoctionis macis zuccarate.

Tertium aūt accn̄s.ſ.corruptio ī ſenſib⁹ interiorib⁹ remoueri pōt cū hiſq̄ poſita ſunt ī ꝑmo tractatu caplō tertio.⁊ in ſcdo tractatu vbi de ꝯfortantib⁹ cerebrū ⁊ de exiccātib⁹ materias in ipſo viſum eſt. ¶Ego aūt expientia certa ſcio.ꝙ maſticatio hoꝝ trociſcoꝝ facta ſtōacho ieiuno oluꝫ ſenſuū interioꝝ opationē ſolēniter rectificat. ℞.agrici elc̄i.℥.ß.muſci ābre.an̄.℈.ß.cubebarū ligni al̄.an̄.℈.i.īfundanṫ oīa in aq̄ ſublimatōis radicis iris vſq; ad exiccationē aq̄:deīde formētur trociſci ⁊ exiccenṫ in ſole:⁊ fiat vt ſupra. ¶Ad hāc intētionē valet anacardina ꝯfectio:de q̄ oī ſeptīana bis accipiaṫ in mane.ʒ.ß.cū modico vini maluatici calidi ⁊ quieſcat poſt quatuor horis. ¶Valet etiā ad hanc dianuſcus diambra ꝯfectio de hiacīcto ſotira ⁊ ſimilia ab auctoribus hincinde collecta.

Quartum ᵭo accn̄s erat nocumentū diminutiōis aut corruptiōis in organo audit⁹ eueniēs:cui⁹ ꝗdē correctio duob⁹ ēē pleri pōt inſtrīs. ¶Primū eſt. ℞.olei amigdalaruꝫ amararū.℥.iiij.ſucci raphani q̄ comediṫ.℥.vi.puluerīs muſci electi.ʒ.ß.Bulliāt oīa ſil̄ in fiala bn̄ obturata ſuſpēſa in aq̄ bullēte vſq; ad euaneſcētiā ſucci ⁊ remanēte oleo inſtillenṫ in quālibet aurē gutte due hora eūdi ad lectū.⁊ eſt medicina potēs. ¶Scōꝫ cōpoſitū eſt hoc. ℞.folioꝝ hedere recētis ⁊ murał.M.ij.cepe qđ comediṫ lib.ß.coquanṫ in hydromelle ſufficienter:deinde terantur vltimate in mortario ⁊ de hoc calido bis vel ter in ſeptimana poſt premiſſas euacuationes ⁊ purgationes emplaſtrentur aures foramine tamen prius cū ſindone cooperto. ¶Aut fiat aurium euaporatio cum aqua decoctionis.℥.ß.euforbij ⁊ quatuor.℥.maiorane.

Quintum ᵭo accn̄s erat deflux⁹ mā̄erū a capite ⁊ ad pect⁹ ⁊ remouētur per diuertentia q̄ superi⁹ in hoc tractatu in prima intētione ſunt tacta.⁊ ſcđa ſilr̄ per ꝯfortantia ⁊ exiccātia. ¶Cōpoſitū bonū ad illud. ℞.laudani puriſſimi.ʒ.i.nigelle.ʒ.i.ß.ambre muſci.an̄.g̃.iiij.torrefiant omnia ſuper patella ferrea ⁊ ligentur in ſindone ⁊ ſepe odorentur. ¶Scōm ad illud ⁊ conueniens eſt. ℞.thuris.ʒ.ß.ſandarace.℥.ß.macis.ʒ.i.puluerizentur oīa ſubtilr̄ de puluere hoc ſupaſpergaṫ prora capitis hora dormitionis ⁊ optime cōfert. ¶Tertium ad illud eſt compoſitum hoc. ℞.ſandarace.℥.ß.thuris gūmoſi maſticis raſure eboris amomi florum roriſmarini cubebarum baccarum lauri.an̄.ʒ.i.aluminis crudi vitrioli.an̄.℈.i.ſaponis ſolidi.ʒ.ij.ß.fiant trociſci pōderis.ʒ.ij.cū ꝗb⁹ ⁊ lixiuio calido fiat capitis ablutio in ſeptimana ſemel ⁊ oēs catarrizantes māa ⁊ flegmata in capite ſtātia cōſumūt.

Sextum vero accidens ſcilicet debilitas in articulis fere omnibus ⁊ maxime inferioribus remouetur per regimē ſupraſcriptum per euacuationes confortationes ⁊ exiccationes. ¶Et ſummopere prouidendum eſt.vt poſt euacuationes ſerenitas veſtra exponat ſe balneis ſulfurcis in quibus moram ſaltem.viij.dierum vel.x.contrahat corpus omni die ab anchis vſq; ad plantas pedum in tales aquas infundendo ⁊ cum eorū luto articulos omnes diligenter confricando. Rarius vero totuꝫ corpus in eis infundendo:qđ tamē omni die tertia fieri poteſt. ¶Et ſic in iuncturis fortitudo diuina gratia concedenda acquiretur ⁊ ſoliditas. Hec ſunt ſereniſſime princeps que de regimine veſtro ⁊ canone curationis diſpoſitionū ꝑmiſſaꝝ cū ſolciti conſideratione ex illuſtrium auctorū ſentētijs ⁊ experiētia quotidiana accipere potui. Que oīa in ſalutē veſtrā ille ſummus ⁊ clemētiſſim⁹ ſaluator dirigat:qui cuncta nutu ſuo gubernat. Amen.

Conſilium.17. ¶De ſeptē malis diſpoſitionib⁹:vcꝫ. ¶De dolore grauatiuo capitis a materia frigida ⁊ hūida ⁊ maxime tēpore incuruationis. ¶De debilitate viſus cū ꝗbuſdā imaginationibus. ¶De ſibilo ⁊ ſonitu velut aq̄ currentis ⁊ titillatione ſenſatis in aure cū deſtitutione virīū corporis. ¶De fluxu reumatis ad nares pectus ⁊ ſtōachū ⁊ dorſum. ¶De tuſſi cū emiſſiōe ſputi tenacis ⁊ claris ⁊ maxime ex aſſum=

ptione zuccari mota. ¶ De dolore ſtomachi tpe repletiõis cū nauſea tpe inanitiõis. ¶ De dolore contractiuo viſcerum ſi viſcera conſtringerentur.

Te laudabile māſuetū et generoſuz exercitiū ocioſe qdetis argumētis moleſtari poſſit. et ne etiā ego ferrec mentis et ab oi māſuetudine elōgate acu leis deteſtari poſſim: decreui poti⁹ voluminibus ſapientū in ɔtēplationibus phyſicis laboribus ingētibus tps expēdere: ꝙ ꝙ mihi qdē blādiens ab opere tāte nobilitatis et vtilitatis deſiſtā. Quid eñ viro pclaro ſublimius? qdve cōmodius indigētibus et qd fructuoſum magis ꝙ languentibus opē afferre ɔgruū: et maxime his q valitudinibus ingētibus lōgo tpe afflicti ſunt: et ppe magis illis q ɔtemplationi in operibus diuini cultus ſumma cū affectiōe iuncti ſunt. Eapropter ſi cui pia atq māſueta affectiōe ɔdolendū eſt: et nō minus auxiliandū maxime reor id tribuenduz eſſe viro huic: immo vni de cultoribus ſacre ſancte fidei ferūctiſſimo animo laboranti. d. dño epiſcopo friſigienſi. Eſt enim huius viri viuendi modus tanta manſuetudine tantaq deuota caritate et moꝝ venuſtate ornatiſſimus: ꝙ nedum ego ſed quilibet animi ꝙtuncunq duriſſimi compos moueri deberet.

Ego itaq vt neceſſitatibus hui⁹ viri ope fructuoſa magis ꝙ ſermonū ornatu cōplacere poſſim. Primo enūtiabo valitudines et eaꝝ accidētia qbus ille moleſtať a capite inituū faciēs: deinde ad alia deſcēdendo mēbra: inſup aliqd phyſice ɔtēplationis adÿciā quo valitudinis eius varietates et eaꝝ cauſe cognoſci poſſint. Tandem iſtis adÿcienť auxilia ſm oportunitatē. ¶ Primū itaq mēbroꝝ omniū eſt caput in quo grauatiuū percipit dolorē: et maxime tpe declinatiõis eius idest incuruatiõis. ¶ Scdz vero mēbroꝝ capitis eſt organū viſus: qd eſt totus oculus vel ambo oculi. et dicit ꝙ viſus eius eſt tepidus: et interdū apparent ei res mote. ¶ Tertiū membrū de partibus capitis ſunt aures in qbus dicit percipere ſibilū velut aque currētis: et in eis etiā titillatiōes percipit et ſon⁹ in eis pſentaň: ac ſi aliqd in eis moueretur. Et cū accidit ſibilus fit cū deſtitutiōe viriū corporis. ¶ Quartuz eſt naſus per quē dicit reuma defluere qñq ad pectus: qñq ad ſtomachū et partiz ad dorſum. Subiungit etiā ꝙ per naſum eius deſcēdit flegma pſpicuum: et cū per ipm tñ purgať caput deſcēdēte flegmate groſſo et nō bñ perſpicuo: bñ ſtat. ¶ Quintuz de mēbris leſis eſt pectus in quo dicit ſuperuenire tuſſim aſſumpto zuccaro: per quā tuſſim parū aut nihil educiť. illud vero qd educiť per eā tenax eſt et darꝫ dicit ꝙ in iacēdo anhelitus eius grauior ſit: et [illegible] in motu progreſſiuo. ¶ Sextū de mēbris leſis eſt ſtomachus in quo repletionis tpe extēſionis ſequitur dolor: et ſilr in pectore vel ſub eo et cum ille dolor intēdiť accidit in toto corpore viriū debilitas. Subiungit etiā qd tēpore vacuitatis ſtomachi nauſea percipiť: que tñ aſſumpto cibo parū conualeſcit: in quo tēpore eructuationes et grauco nō raro eueniſ re ſolent. ¶ Ultimum membrorum eſt venter. ſ. inferior in quo dicit apparere nocumentum acſi viſcera conſtringerentur. ¶ Hec in ſumma eſt viri huius diſpoſitio varÿs et grauibus valitudinibus et accidentibus non leuioribus complicata etc.

Super iſtis itaq accidentibus contēplandū eſt ſubtiliter fundamentum vt rectiſſimus conſiliÿ ad predictas diſpoſitiones et accidētia. ¶ Accipiā itaq mihi tria fūdamēta quoꝝ verificatione oīa predicta accidētia demōſtrabunť euenire. ¶ Primū itaq hoꝝ eſt: ꝙ cōplexio huius viri vlis declinat a medio per augmētū frigiditatis et humiditatis etc. ¶ Scdm ꝙ cerebri cōplexio etiā notabilr eſt frigida et hūida lz ampli⁹ humiditatis exiſtat in eo ꝙ frigiditatis. ¶ Tertiū eſt ꝙ ſtomachus ei⁹ notabilr frigidus eſt et hūidus.

Prima autem concluſio pbanda ſic: multis motiuis declarari pōt. ¶ Primū ꝙ corpus hoc tactu repīťaf frigidū et humidū. ¶ Scdm motiuū eſt: qꝛ ſubſtantia membrorum eius ad mollitiē declinat notabilē: ſed mollities maior equali arguit frigiditatis augmētū: et eſt illius cā: et ecōuerſo etiam frigiditas intēſa eſt cā augmēti hūiditatis: vt pª pmi. cap. de ɔplonib⁹. colli. ꝙ illo. Frigiditas maior ꝙ dz reddit corp⁹ humidius ꝙ oportet. Hec ſunt ſigna a ſubſtantialr inherētibus accepta. ¶ Scdm pncipale motiuū eſt ſumptū ab operatiōe virtutis vitalis: vt pulſus ei⁹ declinat ad paruitatē tarditatē et raritatē reſpectu etatis eius. et ſilr anhelitus. Sed he dſie pueniunt ab augmēto frigiditatis vt colligendū eſt xª et xiª tertÿ ſuis locis. et ſcdo tegni cap. illo. In frigidiori vero corde etc. ¶ Accipiť etiā hoc ex operationib⁹ alalis virtutis motiue: motus enim progreſſiuus et oīs alius mēbroꝝ declinat ad tarditatē et ad debilitatem in exercitÿs et in pſeuerātia in eis. ¶ Silr etiaz hoc deduciť ex operatiōibus virtutis naturalis vel vegetatiue: ppter eñ augmētū frigiditatis et humiditatis in toto: hic vir extenuatis et ad macredinē declinās reperiť. ¶ Cū ergo ex operationibus triuz mēbroꝝ pncipaliū. ſ. cordis a quo pulſatilis originať virtus: et cerebri a quo alalis motiua dēpēdet: et epatis qd eſt pncipiū vegetatiue potētie: hoc deducať ex ſignis ſumptis ab operatiōibus eoꝝ que ſunt euidētiora alÿs generibus ſignoꝝ. vt ſcda primi de ſignis cōplexionum patet manifeſtū eſſe per ſubſtātialia ſigna operationū eius: ꝙ eius cōplexio vniuerſalis frigida eſt et humida. ¶ Tertiū pncipale motiuū eſt ſumptū a caſibus. Color eñ oīm membroꝝ huius viri ad albedinē declinat. ¶ Amplius idē inueniť in coloribus capilloꝝ declinantibus ad albedinē leui citrinitate refractā. et iteꝝ capillorum paucitate et coꝝ etiā lenitie et planitie. ¶ Amplius hoc declarari pōt ex effuſiōibus materieꝝ a capite et exitus materiei aquoſe et mucillaginoſe per palatum et per naſum et per emiſſionē vrinaꝝ: quaꝝ color eſt infra citrinū: et oīs talis color frigiditatis augmentū declarat. ſcda pmi. caplo de ſignis vrinaꝝ ſumptis a colorib⁹. Et iteꝝ eius vrine tenues et aqſe ſunt. ¶ Silr ſuperfluitates vētris vel ſtomachi ſūt

ſputamina multa aquoſa⁊ mucillaginoſa. ¶ Et vētris etiā inferioris ſuperfluitates exiſtūt molles ⁊ diſcolorate: ⁊ oīa talia ſigna ſumunꝫ a caſibus ſicuti intelligēti patet. ¶ Cū ergo non ſint alia genera ſignoꝝ ꝙ̄ ea q̄ ſumunꝫ a ſubſtātialiter inherētib⁹ ab operationibus ⁊ caſibus ⁊ ꝑ ea deductū ſit hui⁹ viri cōplōnē vlēm ad frigiditatē ⁊ humiditatē declinare. vt ex ſingulis inducēdo declaratū eſt. ¶ Patz ꝓme ↄclōnis veritas ꝙ ↄplō hui⁹ viri tota declinat ab eq̄li ꝑ augmētū frigiditatis ⁊ hūiditatis: q̄d dē cōcluſio vigorari pōt ꝑ ea que ſumunꝫ ab extrinſecis alterātibus. Hic em̄ vir ab occurſu reꝝ frigiditatē ⁊ hūiditatē impꝛmētū notabilr̄ ledıꝫ: ſicut iuuamētū recipit a calidis ⁊ ſiccis ↄueniēter applicatis.

Secūda vero ꝓncipalis ↄclo paribꝰ argumētis deduci pōt. ſ. ꝙ cerebri huius viri ↄplō frigida eſt ⁊ humida: tāgenti em̄ tibi oēs capitis ꝑtes repꝛ̄taꝫ frigiditas vel ſaltē remiſſa caliditas cū hūiditate ⁊ mollitie. ¶ Et in opatio̅nibus ſenſuū interioꝝ nō eſt iſte vir valde ꝓmptus ad appꝛhēdendū imaginādū cogitādū ⁊ remouendū: immo magis declinat ad tarditatē in eis: ⁊ etiā eſt lōgi ſomni multe etiā effuſiōes a cerebro fiūt magis ꝙ̄ pauce. ¶ Et capilloꝝ ſubſtātia ⁊ color ⁊ planities hoc declarare pn̄t. ¶ Et nō diligere applicationē infrigidantiū et humectantiū ſuo capiti ſine leſione notabili. ¶ Et ledi catarroſis defluxibus et in oculis humiditatis augmentū ⁊ in palpebris inuiſcatio mucoſa: ⁊ vlr̄ ledi a frigidis ⁊ iuuari a calidis. Hec oīa augmentū frigiditatis et humiditatis declarāt in cerebro huius viri. ¶ Et tu quidē ↄſiderādo ex ꝑdictis deducere potes dn̄ari humiditatē ſuper frigiditate magis ꝙ̄ econtra.

Tertia vero ꝓncipalis ↄclō etiā itelligi pōt et ex ꝑdictis verificari. ſ. ꝙ ↄplō ſtomachi hui⁹ viri frigida eſt ⁊ humida: ꝓpter qđ lꝫ in hoc viro ſalueꝫ vt in pluribus appetit⁹ bonitas: nō tn̄ in eo eque bn̄ ſaluaꝫ digōnis cōis vel ꝓꝓrie pfectio: nō em̄ eque bn̄ digerit et trāſmutat cibū in kilum ſicut appetit ip̄m: neqꝫ etiā ſanguinē in ꝓꝓriaꝫ ſubſtātiam trāſmutat: ꝙ̄tū eēt ei oportunū: ꝓpterea qꝛ ſtomachus frigid⁹ appetere bonus: digerere vero nō eque alijs. 2° tegni. ⁊ 13ª tertij. cap̄. de nocumento digōnis legi pōt. ¶ Mollities etiā et remiſſa caliditas ſup ſtomachi regione percepta et paucitas carnoſitatis ibidē ⁊ piloꝝ nuditas ⁊ gurgulatōis aut rugitus perſeuerātia in ſtomacho cū eructuationibus. Hec oīa augmentū frigiditatis ⁊ hūiditatis in eo declarāt. ¶ Et tarditas digōnis vel longa mora ciboꝝ in ſtomacho plene demōſtrāt ſtomachi hui⁹ viri cōplexionē frigidā eſſe ⁊ humidā. Ex quibus oībus apparet fundamentū ꝑdictaꝝ triū cōcluſionū ſatis aperte declaratū eſſe. Et qꝛ loquor ad ſapientes nō curaui hic particulari ſermone ꝙ̄tū potuiſſem has materias extēdere longitudinē euitans.

Ex hoc itaqꝫ fūdamēto verificari pn̄t omnia accidentia in hoc viro apparētia que ꝑmiſſa fuerūt. ¶ Primo em̄ nō eſt mirabile ſi vir iſte grauitatē habet in capite ſuo. Nā grauitas capitis nō eſt aliud ꝙ̄ grauatiuus dolor eiuſdem: ſed talis ↄuenire pōt a mala cōplexione. ſ. a frigiditate cerebri huius viri: ꝓpterea qꝛ frigiditas ⁊ alie qualitates ſunt obiecta ſenſus tact⁹: vt patet ſcđo de aīa. ⁊ ſcđa ꝓmi. caplo de cauſis doloꝝ. quare frigiditas intenſa in cerebro huius viri pōt efficere dolorē grauatiuū: ſicut em̄ frigiditas ⁊ alie qualitates prime ſenſu tactus percipi pn̄t: ita ⁊ durities ⁊ lenitas grauitas ⁊ leuitas percipi pn̄t: et ꝓꝓrie qn̄ tales lapſus preſentanꝫ cum mēbris grauitatis effectiuis: ſicut cum flegmate diuerſarū ſpecieꝝ quale ⁊ quantū dominaꝫ in cerebro huius viri quantū ad partes ſenſibiles eius in pānicul[is] neruis et ſimilibus. ¶ Unde ex hoc fundamento plura colligi poſſunt correlaria. ¶ Primum ꝙ hic dolor in hoc viro manſiuus eſt et quaſi ſemper affligēs. Probaꝫ qꝛ cum hic dolor ſit effectus pendēs a mala cōplexione ſubito permutante et a multitudine materierum que vētoſitate extendūt et corpulētia ſua cuꝫ pōdere grauitāt et cauſe huius doloris in cerebro ſemper aſſiſtāt et dolor ꝑdictus ab eis depēdeat in fieri ⁊ ↄſeruari ſequitur ꝙ nūꝙ̄ erit reperire hūc virum niſi cū nocumēto ꝑdicti doloris. Cōſequētia tꝫ: ꝓpterea qꝛ in effectibus a ſuis cauſis depēdentib⁹ remanētibus cauſis eoꝝ neceſſe eſt effectū cōtinue remanere. ¶ Scđm correlariū eſt ꝙ hic dolor intēditur ⁊ remittiꝫ. Patet quia ſm̄ qđ intenditur frigiditas cerebri aut remittitur cū motu materieꝝ predictarū aut quiete eaꝝ: ita neceſſe eſt accidens hoc intendi et remitti. ¶ Tertiū correlariū ſoluit apparētiam que eſt in eo videlꝫ ꝙ tꝑe inclinationis capitis grauaꝫ magis a dolore ꝙ̄ quādo nō īclinaꝫ caput. ¶ Huius accidētis cā multiplex eſt: qꝛ quādo inclinaꝫ caput id eſt ad inferiora curuaꝫ: tūc mouentur materie motu recto deorſum magis ꝙ̄ prius mouerenꝫ: ſꝫ materie magis nocēt mobilitate ꝙ̄ quieſcēte: vt patet ſcđo interioꝝ: igitur. ¶ Scđa cā eſt quare in tali motu materie pluribus partibus cōmunicātur ꝙ̄ quieſcēte. ergo ſequiꝫ ꝙ dolor in tali incuruatione maior fiet ſaltem extēſiue. ¶ Tertia cauſa eſt qꝛ materie in tali motu magis profunditus immergunꝫ mēbris ſentire paratis. ergo dolor in tali motu intenſior percipieꝫ. ¶ Quarta cā eſt: qꝛ in tali motu materierū pars ventoſatur que magis ꝑparata eſt ventoſationi: ſed in tali motu extenduntur panniculi et alia mēbra ſenſibilia magis ꝙ̄ quādo quieſcebant. ¶ Cum ergo extenſio preter naturā ſit ſpēs ſolutionis cōtinuitatis que eſt ſecūda cā ꝓncipalis doloris: bene ſequitur ꝙ dolor talis intendiꝫ tēpore incuruationis capitis: qđ erat deducendū. ¶ Cum ergo in capite huius viri inueniantur due cauſe principales omniū doloꝝ effectiue: videlicet mala complexio fiens vel diuerſa et ſolutio cōtinuitatis: nō erit mirabile ſi iſte vir ſemper grauatur caput ſuum grauitate etiam multiplicata tēpore incuruationis: qđ fuit primum accidens in capite huius viri exiſtens et ſuperius premiſſum.

Secundū vero nocumētum huius viri eſt in operatione viſiue potentie. ¶ Cupiens ergo intelligere cauſas huius: poterit facile intelligere quod mala cō

plexio cerebri frigida ꝛ humida de neceſſitate com=
municatur oculis:qui ſunt mēbra genita ex ſuper=
fluitate materie generatiōis cerebri. ¶Sunt etiam
cerebro ꝓpinqua ſitualr:vt ſenſus oſtendit in ano=
thomia. ¶Et tertio ſunt ei ꝓpinqua per colligan=
tiam eſſentialē:videlicet neruorū duorū cruciatorū
qui exeunt a ꝑte anterioꝛis ventriculi ꝛ ſunt de ma
teria eius. ¶Et q̄rto iterū q꞉ ſunt;nerui ſatis groſ=
ſi magne:imo maioꝛis cōcauitatis q̄ reperiant̄ in
toto corpore. ¶Et quinto adhuc ꝯtinuitatē hn̄t cū
cerebro per pāniculos inuoluētes neruos opticos:
ꝛ per venas ꝛ arterias que ramificantur a venis et
arterijs pāniculorū cerebri. ¶Quid igitur mirabi=
le apparet ſi ꝑncipale mēbrum qḋ eſt cerebrū nota=
biliter leditur a mala cōplōne dicta:ꝙ etiā oculi q̄
ſunt debilia mēbra ꝛ tanta ꝓpinquitate ꝛ colligan
tia propinquata cerebro ledi debeant:ex qua debi=
litate accidit nocumentuꝫ tepiditatis.i. debilitatis
viſionis in ipſo viſu. ¶Amplius ꝛ ſcḋo cōfirmatur:
qm̄ cū in cerebro abūdet flegmatica mā aquoſa q̄
facile deſcēdere pōt per cōcauitatē ꝑdictorū mēbro
rū ꝛ arteriarū ꝛ venarū nō eſt mirabile ſi oculi eius
madefacti molles vt in pluribus ꝛ aliqñ lachrymā
tes efficiantur. ¶Et rurſus iterum arguit q꞉ talis
aquoſitas ꝛ mucillaginoſa mā vias trāſitus ſpūs
alalis ad oculum valde facile oppillare pñt ſed per
negationē trāſitus debite q̄titatis alalis ſpūs ac=
cidit in viſu tepiditas ꝑdicta:quare ꝛc̄. ¶Et iteruꝫ
quinto arguitur ſic:q꞉ talis mā ſpūi viſibili per mo
dum euaporatiōis cōmixta cōturbat ipſum. Cum
ergo alalis ſpūs ingroſſatus ꝛ cōturbatus a virtu
te criſtalloidis rectificari nō poteſt.ſequitur ꝙ obie
cta viſibilia quorum ſpecies in criſtalloide recepte
ſunt percipientur ſub modo tepiditatis ꝛ debilita=
tis vel diminutionis viſionis. ¶Poteſt aūt hec tepi
ditas vel debilitas viſionis a te imaginari diuerſi=
mode. ¶Primo vt obiecta viſibilia nō videantur a
tāta diſtātia q̄ta prius ſolebāt. Licet eñ obiecta vi
ſibilia ꝑ mediū extrinſecū:qḋ eſt aer exterioꝛ:et per
mediū intraneū qḋ eſt aer etiā limitatus multipli=
cent ſpēs ſuas vſq; ad organū viſiōis:qḋ eſt criſtal
loides:tñ q꞉ ſpēs ille ab organo nō cōuenienter de=
articulantur ꝓpter debilitatē ꝛ ꝓpter defectū ex ꝑ=
te ſpūs viſibilis cōtingentē:qui iā conturbatus eſt:
patet ꝙ oportebit obiecta viſibilia nō apprehendi
niſi de propinquo:qḋ erat deducendū. ¶Et hāc te=
piditatē intelligere potes ex ꝑte varietatis;obiecto
rū viſibiliū:vt q꞉ ipſa nō apprehendant̄ tāte exten=
ſionis q̄te ſunt:neq; eoꝝ colores determinati ꝛ di=
ſtincti ꝑcipiant̄ a potētia viſiua:neq; ēt talr ſituata
ſm eleuationē ꝛ depſſioneꝫ obiectoꝝ:qualr ſituata
ſunt ꝛ ſic de alijs. Et hoc totū eſt exprimere tepidi=
tatē.i.debilitatē viſiōis ex ꝑte diſtātie ꝯſuete. ex ꝑte
quātitatis.ex ꝑte colorū ꝛ ſituationū ꝛ figurarū et
integritatis ꝛ diminutiōis eoꝝ q̄ ſunt differentie vi
ſioni attribute:ꝛ ſpeculandū eſt.tertia tertij. caplo
de debilitate viſus.ꝛ tertio de accidenti ꝛ morbo.in
capitulo de nocumento ſenſus viſus.ꝛ pluries alibi
¶Et ſic apparet formale tepiditatis viſus ꝛ appa
ret que ſint cauſe efficiētes huius:q꞉ cōplōnales vt

frigiditas ꝛ humiditas cerebri preter nāles ꝛ com=
plexiōales cauſe.videlicet oppilatiōes ꝑdicte ꝛ ma
teriales cauſe:q꞉ ſubiectiue.ſ.cruciatio neruorū op
ticorū in qua fit viſio ſm opinionē quandā aut cri=
ſtalloides ꝛ ſpūs animales iam viſibiles facti ſi te=
netur poſitio ꝙ criſtalloides ꝛ ſpūs illi formalr ſint
animati.alr aūt tenendo nō eſſent ſubiectū denoia
tionis talis egritudinis:ꝓpterea q꞉ ſubiectū deno=
minationis cuiuſlibet diſpōnis ſane neutre vł egre
ꝑ ſe eſt mēbꝝ ꝛ ſpūs copulatiue. Si aūt teneret ſpi
ritum eſſe animatū:tūc ꝯcederet̄ opinio prima.ſ.ꝙ
ſpūs eſſet ſubiectū denominationis hui⁹ nocumēti
viſiōis:ꝓpterea q꞉ eſſet corporis humani viuēs parti
cula cui accidere pōt ſanitas egritudo aut neutra=
litas:ꝛ alijs partibus nō.ꝓpterea q꞉ ſanitatē ꝛ egri
tudinē impoſſibile eſt accidere carentibus vita.pri=
mo de ſenſu ꝛ ſenſato prope principium. ¶Qḋ vero
ſubiungit̄ ſcḋo ꝙ cū tali tepiditate apparēt res mo
te etiā indigēt ſpeculatiōe nō leui ſiue teneat̄ appa
ritio rerū que mouent̄ in exterioribus ſiue in interio
ribus ꝛ vtrūq; horū cōcedi debet apud ſpeculato=
res. Tenēdo eñ viſionē fieri intus ſuſcipiendo. vt
contra Pythagoricos pulchre ꝓbauit Ar.primo
de ſenſu ꝛ ſenſato.nō eſt difficile cōcedere etiā ſpēs
obiectoꝝ viſibiliū que mobilitant̄ extra multiplica
re ſpēs ſuas ꝑ mediū vſq; ad criſtalloidē. ¶Et ad=
huc ſubtilius dicendo imaginandū eſt:ꝙ lꝫ obiecta
que prius mouebant̄ euanuerint vel remota ſint:ta
men ſpēs ab eis deciſe prius in mediū reſeruate per
ipm deferri pñt ad organū viſionis predictuꝫ. Et ſi
potentia viſiua ꝑcipiat obiectorū motus viſibilium
tantos ꝛ tales ꝛ a tāta diſtantia ꝛ ſituatione quan
ta de facto ſunt nō erit aliud q̄ aſſignare ꝑfectionē
viſionis. Si aūt obiectoꝝ motus ꝑcipiant̄ ſub maio
ri velocitate tarditate diſtātia ꝛ ſituatiōe quam de
facto ſint:patet ꝙ hoc erit aſſignare nocumentum
in operatione potentie viſiue. Si autem contingat in
cerebro gn̄ari ꝛ in oculo multiplicari vapores ꝛ ven
toſitates que cōmiſceantur ſpiritui viſibili:tunc po
tet ꝙ vapores abint⁹ in mediū exteri⁹ ꝓpulſi:ꝛ ſpi=
ritus etiā cū eis in aerē ſigillabūt idolū ſue ſimilitu
dinis. Cū ergo aer trāſmutatus erit ab eis per mul
tiplicationem iterū ſpecierū a ꝑdictis per medium
deferet̄ ad criſtalloidē. Cū ergo potētia nō exeat in
actū niſi ſm ꝙ mutabit̄ ab obiectis ꝛ inſtrumētis q̄
ſunt ſpūs:ptꝫ ꝙ potētia viſiua deludet̄:ꝛ decipietur
in apprehēſione obiectorū apparētiū exterius que
tñ de facto nō ſunt ibi:ꝛ hoc eſt formale nocumentū
viſionis:qḋ corruptio nominatur. ¶Quare nō im=
merito hec diſpoſitio a quibuſdā antiquorū deluſio
viſionis nominata eſt. ¶Collige igit̄ q̄ pulchre po=
tes intelligere nocumentū tepiditatis viſiōis ex ap
paritiōe rerum que mouent̄ aut mote fuerūt:qḋ tñ
totū minime cōuenienter cape potes niſi peritus in
naturali ſcientia:ꝛ in ſpeculabilibus theorice medi
cine:ꝛ tu ſuperadde iſtis vt libet ꝛ cetera.ſequitur.

Tertium nocumētum in ſuperioꝛib⁹ pre=
miſſum quo moleſtatur hic pre
latus:videlicet ſibilus ꝛ reliqua nocumenta auriū
abſq; anxietate multa:intelligi poteſt cū ſuis cau=

ſis. Multitudo enĩ vaporum ⁊ ventoſitatũ que generantur ⁊ ꝯgregantur in cerebro ꝓpter ipſius debilitatẽ a malã cõplexiõe frigida ⁊ humida ei⁹ prouenientẽ eſt cauſa nocumẽtorũ tante varietatis in aurib⁹ euenientiũ. Quis enĩ habet dubitare ꝙ mala cõplexio frigida ⁊ humida auribus a cerebro cõmunicata eſt cauſa vẽtoſationis materierũ in ipſa aure que cũ fuerint eleuate a mã terreſtreitate aut acuitate participãte reuerberare ad organũ auditus qḋ eſt tenuiſſimus panniculus ſuperextenſus oſſi auris mirifice ⁊ tortuoſe compoſitus: ſonituz in eo cauſant cum colliſione etiã medij intranei ipſaꝝ aurium. ¶ Propter qḋ correlarie ꝯcluditur. Primo ꝙ a tali materia terreſtri ⁊ acuta cauſatur ſonitus ſibilus proprie dictus. ¶ Scḋm correlarium. ꝙ ſi vapor ille participans natura aquea actu ⁊ potentia reuerberatur ad organũ predictũ in eo cauſabit ſonitum ſimilẽ aeris fractioni facto a decurſu aquarum: ⁊ ſi talis vapor cũ predicta ventoſitate acuta cõmiſceatur tunc cauſabit ſonitũ cõpoſitũ ex ſibilo ⁊ ſonitu aquarũ decurrentiũ vel colliſarũ a littore maris vel fluuiorum. Si aũt vapor ille groſſitudiẽ participauerit in ſubſtantia ſui ⁊ vehemẽti impulſione frangat aerẽ intraneũ ⁊ reuerberet in panniculum auditus cauſabit in eo ſonitum conſimilem colliſioni ventorũ in aere: aut reuerberationũ eorũ ad parietes montiũ ſyluarũ vel edificiorũ. ¶ Ex quibus quarto cõcludit᷑ veritas apparẽtie que eſt ꝙ quibuſdã hoĩum repreſentant᷑ in aurib⁹ ſimul ſonitus ſibili decurſus aquarũ ⁊ fractiões ventoꝝ. Pꝫ correlariũ. q: tales opꝫ percipi ſonit⁹ ⁊ effect⁹ quales reperiunt᷑ in multiplicitate ⁊ potẽtia cauſarũ efficiẽtiũ: ſed cõtingit cãs efficiẽtes eſſe cõmixtas ex vẽtoſitate terreſtri: vel acuta ⁊ ex vapore aqueo ⁊ groſſo ſimul agitatis ⁊ agitãtibus mediũ intraneũ auriũ ⁊ miringã auditus: ꝗre correlariũ verũ. ¶ Et tandem igit᷑ ꝯcludit᷑ ꝙ in aurib⁹ egrotãtiũ: ⁊ ꝓprie huius viri percipit᷑ qñq; motus aque decurrentis: et hoc totũ verũ eſt qñ aquoſitas aliq̃ ſubtilis multiplicatur in venis ⁊ arterijs organi audit⁹ ⁊ partiuz ꝓpinquarũ. que aquoſitas decurrẽs ⁊ agitata motum fluxibilitatis repreſentat in organo audit⁹. ita ꝙ hoĩbus appet in eoꝝ aurib⁹ aquoſitas defluere: ⁊ per eas que iterũ aquoſitas ſi a cõcauo venaruz ⁊ arteriarũ ⁊ poris pãniculi auditus effundat᷑ ad foramẽ vel cõcauitatẽ auriũ nõ raro diſtillabit ad extra: ⁊ erit aquoſitatis deflux⁹ ab aurib⁹. ¶ Et ex hoc fundamẽto apparet intelligi poſſe cãm titillationis aũ miſſe. Cũ enĩ aliquid ventoſitatis tenuis vel vaporis includit᷑ ⁊ detinet᷑ in poris miringe auditus aut in venis vel arterijs: tunc cũ in talib⁹ vẽtoſitatib⁹ inſit nãliter mobilitas ⁊ aptitudo ad exitum ⁊ ad eleuari ſurſum ⁊ vie vel pori ſunt clauſi: ſequitur ꝙ talis motus ad partes laterales ⁊ non ſurſum vel deorſum repreſentabit partib⁹ ſenſibilibus ſimilitudinẽ motus ad predictas differentias poſitionis: ſed hoc eſt formale titillationis: igitur in auribus huius viri qñq; apparent titillatiões ⁊ rationabiliter. ¶ Qḋ vero vltimo ſcribitur ꝙ ſupuenit deſtitutio viriũ corꝑis cũ accidit ſibilus: nõ eſt credendũ ꝙ ſibilus per ſe poſſit eſſe cauſa tante debilitatis in viribus corporis eueniẽtis. ſed intelligi debet: ꝙ cũ mouetur materia vel vapor ſibilũ faciens per agitationẽ ipſi⁹ reſolutio fit in ſpiritib⁹ ⁊ ſubſtãtia cerebri ad quã ſequitur debilitas in virtute ſuſtentatiua mẽbroꝝ: ita ꝙ appareat patienti caput ⁊ mẽbra cadere ⁊ detineri nõ poſſe. Silr̃ ⁊ accidere poteſt in virtute vitali: ꝓpterea q: patiente cerebro nocetur etiã cor. ⁊ cõſequenter vitalis virtus q̃ radicatur in eo. Et iſta eſt cauſa deſtitutionis. i. magne debilitatis v̾tutis vitalis ⁊ ſuſtẽtatiue ⁊ motiue totius corꝑis: vt ꝓmiſſuz ẽ. Hec in ſumma eſt v̾ificatio tertij nocumẽti apparentis in hoc venerẽdo p̄late.

Quarti aũt nocumenti opꝫ iteruz reddere cauſas apparentis in quarto mẽbro nocito qḋ eſt naſus. ¶ Cũ ergo materie aquoſe ⁊ mucillaginoſe fuerint in cerebro cõgeſte ꝓpter debilitatẽ incitata virtus a nocumento materierum q̃ mote ſunt ſpargit eas ⁊ expellit per vias expulſionis. Cũ ergo naſus ſit via ⁊ meatus expulſionis ſuperfluitatũ cerebri: expellitur inde flegma aquoſuz qḋ eſt ꝑſpicuũ. i. clarũ reuma velut ſcribit᷑. ¶ Pars autẽ huius materiei fertur per mediũ ventriculum cerebri ad collatoriũ qḋ eſt foramen oſſis baſillaris in medio ſuperioris palati inuentum. illud ergo ꝓpulſa materia violenter impulſa per ſputum extra deducitur. ¶ Nonnulla vero pars huius materiei ab ore deſcendẽs per trachẽã arteriã immerſa pulmoni tuſſes efficere poteſt diſniã aſma ⁊ ortomiam ⁊ alias ſpẽs difficultatis anhelitus. ¶ Et ſi cõtingeret materiã acuitate ꝑticipare vel ſalſedine nõ eſſet mirabile iſti viro incũbere periculũ tranſitus in ptiſim aut empima ⁊ proprie ſi materies groſſior eſſet ad concauitatẽ pectoris ꝓpulſa vel defluens. ¶ Si autẽ materierũ pars fertur ad ſtomachũ vt ſepiſſime cõtingit: tunc nõ eſt mirabile. ſi ab eadẽ materia remollitione ſua cadit appetit⁹: ipſe enĩ ſic vigorat᷑ ſicco ita debilitatur humido. ¶ Qḋ vero ab eadem materia digẽſtiõis accidat impedimentũ ꝓbatiõe nõ indiget ꝓpter ipſius frigiditatẽ que cõtrariatur calori vel calido a quo fit omnis digeſtio que eſt perfectio a ꝓprio ⁊ naturali calore. methaurorũ quarto. ¶ Pars autẽ materieruz a cerebro propulſa per venas ⁊ arterias deſcendentes: aut per poros carniformium membrorum vel per neruos deſcendentes ab eo ſi retineretur in vijs intermedijs: ⁊ in loco colatorij minatur huic viro apoplexiam. ¶ Si autem propinquius pelleretur ad poſteriora minatur ei apoſtema in vulua ⁊ in amigdalis eueniẽtia: ⁊ ſi paulo magis deſcenderet materia ⁊ detineretur in muſculis gule periculum eſſet euentus quinantie ſinantie aut ſquinantie. ¶ Harum ergo materierum aliqua particula ſi contingenter expelleretur per interiores cerebri partes ad nucham minatur huic viro euentum paraliſis complete: et proprie cum materia aquoſa foret vel multa. ¶ Si ergo materia illa cerebro pelleretur per exteriores partes in ſpatulaꝝ muſculis ⁊ ſpina recepta: pꝫ ꝙ in eis efficiet dolores extẽſiuos aut cõpreſſiuos vel aliaꝝ ſpecieꝝ ſm̃ diuerſitatẽ illaꝝ materieꝝ in ſpecie ſua: in

modo ſubſtātie. ¶ Et ſi ꝯtingeret huius viri virtutem expulſiuā potētiorē eſſe: tūc huic viro imminet periculū euētus doloꝝ iūcturaꝝ variaꝝ ſpecierū ꝫ doloris ſpine ancharū genuū aut pedū ꝫ ſm diuerſum raptū materieꝝ ad illas ptes. ¶ Et ex hoc fundamēto intelligēti apparet valde facile poſſe reddi cās ꝑpter quas cū euacuaꝛ flegma p naſum groſſum aut ſubtile iſte vir melius ſe hꝫ: patet qꝛ ſicut retētio huius flegmatis eſt cā incitationis virtutis ad expellēdū ipm per varias regiones ꝓdictas: ita euacuatio illius flegmatis p naſum eſt cā alleuiatiōis et ſecuratiōis huius viri ab euētu ꝓdictoꝝ accidētiū ⁊ egritudinū: ⁊ tu ꝯſidera. qꝛ hoc eſt demōſtrabile a priori ⁊ a poſteriori: ⁊ ſic apparet verificatio nocumentorum quarti membri ſuperius premiſſi.

Quintū nocumētū ſupius poſitū fuit propter qntū mēbrū in hoc viro leſuꝫ fuiſſe pectus. ⁊ iā in ꝓcedētibus immediate duobꝰ caplis apparuit: quō mā diuerſos raptus hñs ſm partē expellebaꝛ ad pectus: ⁊ quas quales ⁊ qͣtas facere poterat egritudines: vt varias ſpēs nocumēti anhelitus apata l pectore empima ⁊ ſic de alijs. Ex qͥbus facile intelligi pōt quare aſſumpto zuccaro incitetꝛ tuſſis. ¶ Hoc eñ nō pōt eſſe ꝑpter aliū niſi qꝛ zuccaꝝ cōmixtū materiebus qͥbus obuiat leniēdo ⁊ abſtergēdo mobilitates ſiue fuerint infuſe ſubſtātie pulmonis ⁊ cāne eius ſiue fuerint inuiſcate ſupficiebꝰ ꝯcauis coꝝ. ¶ Cū ergo māe effūdunꝛ ad ꝯcauitatē ꝓdictoꝝ mēbroꝝ neceſſe eſt ꝟtutē moueri ad expellendū eas: ad hoc vt poſſit ꝯuenienter euētatio fieri pulmonis ⁊ cordis. ſtāte eñ pñtia ꝓdictaꝝ materieꝝ in trachea arteria ⁊ in cānulis pulmonis nō poſſet ingredi qͣtitas aeris ſufficiens ad refrigerādū: q̄re intēderetꝛ caliditas in toto pectore Et iteꝝ ſtātibus materiebus in ꝯcauitatibꝰ ꝓdictis nō ꝯuenienter expelli poſſent fumus capinoſus ⁊ aer iā factus inutilis a pulmone: ſꝫ p receptionē talium fumoꝝ intēderetꝛ. ¶ Amplius ⁊ tertio ſuperxcreſcente caliditate nō naturali creſcūt ꝓportio colliquationis ⁊ reſolutiōis aliaꝝ materieꝝ in pectore. igiꝛ fieret repletio maior qͣ prius eſſet. ſꝫ ſi aliquāta repletio incitabat virtutē ad expulſionē materieꝝ replentiū. ergo repletio magna magis incitabit: et ſic apparet manifeſta cā quare zuccaꝝ aſſumptū incitat tuſſim. ¶ Cōtra. qꝛ zuccaꝝ tollit et ſedat tuſſim famoſitate oim auctoꝝ. Iterū temperatū exiſtens aut temperamēto propinquū remittit caliditatē factam in pectore. ¶ Et tertio iterum. qꝛ leniēdo tollit ſiccitatē pectoris. ¶ Et adhuc quarto qꝛ ipſum abſtergēdo vias anhelitus liberiores efficit: ⁊ per hec oia videtur ſedare tuſſim ⁊ non incitare. ergo ꝯcluditꝛ ꝯdictoriū eiꝰ qđ dicebaꝛ: ſcꝫ ꝙ zuccaꝝ icitat tuſſim. ¶ Ad hec oia dicēdū eſt ꝓmo qꝛ zuccaꝝ per occurſum eius ad māᷤ leniēdo ⁊ abſtergēdo ⁊ effundēdo materias in ꝯcauitatē neceſſario eſt cā tuſſis. Cū aūt materie ꝓdicte p tuſſiꝫ expulſe fuerit: ſtatiꝫ ceſſat tuſſis. zuccaꝝ ergo diſſoluēdo ⁊ leniēdo māᷤ eſt cā tuſſis mō predicto. Accidētalr ergo ſedat tuſſim inquantum eſt cauſa vt moueaꝛ virtus ad expulſionem materierum. quibus expulſis ceſſat tuſſis. ¶ Ad motiua ergo facile reſpōdetur. Auctores ergo voluerunt zuccaꝝ ſedare tuſſim preparatiue: qꝛ ꝓparat vel digerit materias vt prōpte ſint ad expulſionē eaꝝ cuꝫ iam preparate ſunt. ¶ Ex quibus facile intelligiꝛ quare expelluntur materie ſubſtantia diuerſe aquoſe aut mucillaginoſe ex quarū eductione alleuiaꝛ pectus et anhelitus. Silr apparet cā quare qñqꝫ per tuſſim nihil aut paruꝫ educiꝛ de materia. Illud enim cōtingit qꝛ materia aut eſt imbibita aut eſt inuiſcata multū parietibus intrinſecis pulmonis: qđ apparet: qꝛ illud qđ educiꝛ eſt tenax et viſcoſum. ſi fuerit indigeſtū incitat virtutem ſinthomatice ad ſui expulſionē. ſi aūt fuerit aliqualiter digeſtū acqͥſiuit tenacitatē qꝛ fuit deductū ex aquoſitate ad groſſitudinem ſubſtantie. materieꝝ enim aquoſarum digeſtio eſt ipſarum aliquantulum ingroſſatio. ¶ Quod vero ſcribitur qñqꝫ in anhelitu nocumentum contingere in progreſſiuo motu eſt facile videre. motus eñ progreſſiuus aut calefaciendo aut ſpargendo vel diuidendo materias facit eas profundari magis in cōcauitatibus pulmonis et membroꝝ anhelitus. Cū ergo in qͥete corporis ⁊ aīe māe non ita ꝑfundenꝛ aut aſpgānꝛ ad plurimas anguſtas ptes anhelitꝰ ſequiꝛ neceſſario alleuiatio in anhelitu tā iſpirādo qͣ expirādo. ⁊ ſic eſt declaratū nocumentū qnti mēbri cū eius cauſis varietatibus ⁊ ſignis qđ fuerat ſibi ſupra ꝓmiſſuꝫ.

Sexti nocumenti facile cōtemplanti ſup predictis apparere pōt verificatio. ſ. nocumentoꝝ ſtomachi: quis enim dubitare debet ꝑpter malam complexionem cerebri magnifice ledi poſſe ſtomachum et econuerſo. ¶ Nullum eñ membrorum noſtri corporis fere tantam habet colligantiam cum cerebro quantaꝫ habet ſtomachus. Eſto enim ꝙ ſtomachus ſit de natura neruoſa. Cerebrū vero de medullari. nō tñ tollitur ex hoc quin ſtomachus magnifice colligetur cerebro propter ſubſtantiam panniculareм pie et dure matris. ¶ Secūdo iterum talis colligantia demonſtratur quoniam a ſexto pari neruorum deſcēdit neruus ad os ſtomachi eidem circumuolutus: ⁊ iterum reaſcendens ad ipſum cerebrum: propter quod neruus reuerſiuus nominatus eſt. Unde enim tanqͣ a principio deſcēdebat ad os ſtomachi ab ipſo ore ſtomachi aſcendendo reuerſiuus nominatus. Et ex hoc apparet error illorum qui credunt iſtos eſſe duos neruos. Eſt enim ſolus vnus neruus cuius partes omnes cōtinue ſunt. ſꝫ cōtinua ſunt quoꝝ extrema ſunt vnuꝫ. ſexto phyſicoꝝ ergo ⁊c̄. ¶ Propter hāc cauſam infertur ꝙ nō raro leditur ſtomachus a cerebro p cōpaſſionē abſolutā: ⁊ ecōuerſo cerebrū a ſtomacho. Tanta eñ vtriuſqꝫ hoꝝ mēbroꝝ eſt colligātia per ꝓdictū neruū ꝙ ſenſatiōe triſti ente in cerebro dolet nauſeaꝛ ⁊ reuomit ſtomachus: vt patet in cephaleis et percuſſionibus capitis: ⁊ ecōuerſo vt apparet in ſingultu vomitu ⁊ doloribus oris ſtomachi. Nullo ergo corporeo vel vaporeo delato a cerebro ad ſtomachū: nec a ſtomacho ad ipm cerebrū: patiēte tñ ipoꝝ altero vel vtroqꝫ nocumētū eſt dictū p colligātiā abſolutā. ꝓma tertij. tract. 2°. ⁊ ꝓmo cap. q̄re ⁊c.

¶Et ſi tu ↄcedis vtrūq̃ hoꝝ mēbroꝝ poſſe ledi al-
ternatim per colligantiā iam ꝑdictā: tunc qua opi-
nione vti potes ad negandū hec duo mēbra alter-
natim noceri poſſe per colligātiā nō abſolutā. Ma-
teria ergo hec vel illa aut vapoꝛ vł vētoſitas ab vno
hoꝝ mēbroꝝ ad alteꝝ delegata ⁊ ecōuerſo poten-
tioꝛ eſt ad nocēdū ꝙ̃ ſimplex ↄdolētia aut diſcraſia
ꝓpterea qꝛ materia aut ſibi ꝓpoꝛtionata nocēt q̄li-
tatibus eoꝝ actualibꝰ aut potētialibꝰ ſimplicibus
vel cōpoſitis calis vel frigidis: ⁊ ſic de alijs alterā-
do ſubito aut nocēt materie ſuis quātitatibꝰ ⁊ mō
ſube cōprimēdo ↄculcādo grauādo: ⁊ ſic de alijs: ſꝫ
hoc eſt formale cōpaſſiōis vel ↄdolētie nō abſolute.
vt ꝑma tertij. ꝑallegato cap̄. vbi ſupra. ¶Spēs igi-
tur male cōplōnis mālis vel immālis q̄cūq̃ fuerit
ꝑter nālis ori ſtomachi applicata magis nocebit:
ita ꝙ appetitꝰ cōis vel diminuiꝉ aut corrumpiꝉ aut
auferꝉ: ⁊ ſi fuerit inuēta in ꝓfundo ſtōi talis mala
ↄplō nocebit digeſtiue cōi ⁊ ꝓprie ipſiꝰ. ¶Et ſi tam
in fundo ꝙ̃ in ore ſtomachi repiaꝉ mala ↄplō vtra-
q̃ haꝝ oꝑationū nocebiꝉ: ita ꝙ qñq̃ diminuiꝉ ap-
petitus intm̄ ꝙ ſaturaꝉ vno vel duobꝰ bolis aut coꝛ-
rūpiꝉ appetitꝰ adeo ꝙ non appetit niſi extranea et
valde ↄtria: q̄ etiā nō ſunt cibaria vł potabilia. ¶Et
qñq̃ intm̄ inueniꝉ hec diſcraſia intēſa ꝙ oīno eger
priuaꝉ oī appetitu: et hec ꝓprie ↄtingūt qñ ſtoma-
chus mollificatus lenitus ⁊ humectatus efficitur a
multo aquoſo ⁊ mucillaginoſo flegmate. ¶Similr
etiā cōtingiꝉ vt diminuaꝉ oꝑatio digeſtiue potentie
taliꝉ ꝙ nō trāſmutet cibū niſi valde diminute: aut
coꝛrūpaꝉ oꝑatio eius taliter ꝙ cibaria et potabilia
trāſmutet in vētoſitates fumoſos vapores, ⁊ aquo-
ſos. ¶Aut qñq̃ intantuꝫ augeꝉ ꝟtus digeſtiue no-
cumentū ꝙ nullatenus tranſmutatur ipſe cibus a
ſtomacho etiam ſi notabili tp̄e detineretur in eo: et
accidit diſpō lienterica nōīata a ſapientibus. ¶Si
ergo contingat hec nocumenta repiri cū inuentiōe
frigiditatis in oꝛe ⁊ fundo ſtomachi et oībus par-
tibus eius cum multitudine ſputaminis ſaliualis
cū nauſea abominatiōe et faſtidio. ſignificant hec
oīa mala complexionē frigidā ⁊ humidā flegmati-
cam. ¶Si vero ſtomachi regio tactu ꝑcipiaꝉ calida
cum ſiti cum amaritudine oꝛis incendio ⁊ amaritu-
dine eius ⁊ lingue rubedine cum ſciſſione ⁊ inflam-
matione: patet hec oīa ꝓuenire a lapſu cholerico in
ſtomacho multiplicato. ¶Si autē frigiditas in ſto-
macho percipitur cum tenſione aliquanta duritie
oꝛis acredine: paucitate ſputi: aut nulla emiſſione
eius cum ventoſitatibus ⁊ gurgulationibus foꝛti-
bus. hec omnia lapſus melancholici erunt ſigna ꝓ-
pria. ¶Lenities autem ſtomachi cum caliditate in
eo multitudine ſaliualis humiditatis et dulcis et
actu calide: venarum ſtomachi tenſione ſignificant
dominiuꝫ materie ſanguinee.

Ex quibus hic patiēs multa coꝛrelaria
elicere poteſt. ¶Primū eſt ꝓ-
pter q̄d quādoq̃ doloꝛes repente in ſtomacho eue-
niūt ꝑūgitiui ⁊ moꝛdicatiui qꝛ fiūt a lapſu coleꝛico. Se-
cundum pꝛopter q̄d in hoc viro multum et ſepe ꝑ-
ſeuerat ſitis: hec enim ab eadem radice pꝛoueniūt.

¶Tertiū ꝓpter q̄d repēte qñq̃ in hoc viro fit nau-
ſea ⁊ ſubuerſio in ſtomacho cū ſiti ⁊ amaritudine ⁊
caumate magno partibꝰ coſtaꝝ ⁊ oris ſtomachi ꝑ-
cepto. hec eni͂ omnia pꝛoueniūt a raptu materierū
cholericaꝝ ad ſuperioꝛa. ¶Quartū coꝛrelariū ꝓ-
pter quid talia accidentia qñq̃ hunc virū moleſtāt
ſemꝑ indeſinēter. ¶Quintū coꝛrelariū ꝓpter quid
qñq̃ accidit interpollatio in iſtis accñtibus ⁊ ꝙ ali-
qñ affligūt ⁊ aliqñ nō. hoc eni͂ ↄtingit qñ materie
effuſe ſunt ⁊ natātes in ſtomacho. Non eni͂ tūc ap-
plicanꝉ tunicis ſtomachi cū potētia ſui nocumenti.
Sicut ecōuerſo cōtingit verificari de imbibitis ma-
teriebus que cū ſemꝑ ſint applicate paſſo parato
pati: ſemper eſt earum nocumentū ipſm inſeparabi-
le. Colligi poſſunt hec oīa ⁊ alia ꝙ̃plura que ꝑter-
mitto. decimatertia tertij. partim capitulo de egri-
tudinibus ſtomachi: ⁊ partim capitulo de modis ſi-
gnificationis egritudinis ipſius. ¶Pꝛopter qđ vlti-
mate ↄcludiꝉ ꝙ nō eſt mirabile ſi huic viro aliqñ ſu-
peruenit deſtitutio virium coꝛpoꝛis: iō ꝓpter nocu-
mentū ſtomachi vehemēter colligati cerebꝛo coꝛdi
et epati vehemēter nocenꝉ oīm membꝛoꝝ pꝛincipa-
lium operatiōes vitalis ⁊ aīalis motiua ſenſitiua ⁊
naturalis vegetatiua: que ſunt fere oēs coꝛpoꝛis
humani virtutes a plurimis ſapientū lipothomie ⁊
qñq̃ vere ſyncopes nōīate: et pꝛopꝛie cū fuerint ap-
pꝛopīnquate coꝛdi. Taceo hic de caſu alterius virtutis
videlꝫ generatiue nominate. Multis enim hominū
habentibus longā ſtomachi debilitatem inuentuꝫ
eſt hanc virtutē ſeminis generatiuam ita debilita-
ri ꝙ pꝛiuati ſunt coitu ⁊ conſequēter generatiōe: et
hec poſſunt colligi vigeſimaꝑma tertij. capitulo de
ſterilitate. et tu lege ibi. Ex quibus apparent cauſe
nocumentoꝛum ſtomachi cōplexionalis huius viri.
¶Timui aūt hic extēdere ſermonē de lapſibus cō-
plexionalibus ſimplicibus vt oppilationibus exten-
ſionibus ⁊ ↄſumptionibus ſtomachi que vocantur
maraſmodee: ⁊ ↄtr̄ de egritudinibus cōpoſitis eiꝰ
que apoſtemoſe ſunt: ⁊ tu ſuꝑadde iſtis ſi tibi libet.

Septimi nocumēti tā tp̄s eſt inueſtigare
et reddere cāa. ſ. nocumēti ſepti-
mi mēbꝛi ⁊ ē vēter īferioꝛ in q̄ vir ille ꝑcipit motū ac
ſi viſcera ↄtherenꝉ: q̄ motꝰ ꝓuenire pōt ꝓꝑ multā ſti-
pticitatē vētris ꝓꝑ ꝙ̃ feces ī colō ⁊ iteſtino recto mł-
tiplicanꝉ ⁊ ↄgreganꝉ: q̄ ꝓꝑ extēſionē ⁊ grauitatē ī il-
lis iteſtinis fcā ſunt cā ↄtractiōis alioꝝ iteſtinoꝝ ꝟſus
ea. ¶2ª cā huiꝰ pōt eē multitudo vētoſitatū q̄ ↄgre-
gate ſūt in illis īteſtinis. pꝛopꝉ ꝗ vehemētiā doloꝛꝭ
ↄtītis ad illaꝝ vētoſitatū extēſionē ſequiꝉ tractꝰ ſpi-
rituū ⁊ humoꝝ ꝟſus illas ꝑtes ⁊ de circūferētia ad
ꝓfundū coꝛꝑis: ita vt ꝑcipianꝉ iteſtina illa ↄtrhi ⁊ cō-
pꝛimi. ¶Tertia cā huius ↄtractiōis poſſet eſſe apoſte-
ma in aliquo illoꝝ inteſtinoꝝ: ꝓpter qđ fieret ↄtractio
alioꝝ ad apoſtematū locū. ¶Quarta cā pōt eē ve-
hemēs ⁊ toꝛtuoſus motꝰ a vētoſitatibꝰ immerſus in
ileon iteſtinū. Cū ꝗ illud iteſtinū pluribꝰ reuolutiōi-
bus in vētre inferioꝛi reuolnaꝉ ad oēs dr̄ias poſitio-
nis: vt ſenſu ī anothomia diſcerniꝉ. ꝗ vētoſitates in
eo vehemēter īpulſe ad oēs ꝑdictas ꝑtes faciūt tri-
ſtē ſēſationē ī diuerſis ꝑtibꝰ. Ita ꝙ cū īpelliꝉ vētoſi-

tas a dextro in ſiniſtruz pcipit ſenſus tactus quaſi motum inteſtinoꝝ de dextro: in ſiniſtrum latus et ecōuerſo.ꝛ de ſurſum in deorſum ꝛ de ante ꝛ retro ꝛ ecōuerſo.¶Et quinta cauſa huius.cōtractiui motus inteſtinorum pōt eſſe:ꝛ ſic eſt de facto mala cōplexio fiens calida vel frigida a ſtomacho cōicata inteſtinis inferioribus:quō eñ nō:cū inteſtina ſint omnino de eſſentia ſtomachi ꝛ eidē continua.vt 16ª tertij pmo caplo colligendum eſt.¶Plures cauſas ad verificationem huius accidentis adducere potuiſſem:ſed iſte ſufficiant tāꝗ̃ potiores:de quarum numero penultima ꝛ poſtrema nō ſolū hāc veritatem perſuadent ſed etiam demonſtrāt:ꝛ tu conſidera.¶Hec in ſumma eſt huius venerādi prelati ex varijs accidētibus complicata diſpoſitio:quorum inueſtigatio ꝛ verificatio nō cum paruo labore inuenta eſt:ꝛ inueniri poteſt:ꝛ qui intelligit dijudicet ¶Cum ergo he diſpoſitiones in hoc viro ꝗ̃ maxie ſint timoroſe:opꝫ eiſdem ingenijs auxiliatricis ſapientie medicine pvideri.¶Pretermiſſo itaqꝫ regimine ſex rerū nō naturalium qđ ad caliditatem ꝛ ſiccitatem notabiliter eleuatam declinare dꝫ huiꝰ viri egritudinibus ac ſuis accidentibus ſubuenire tentabo cum quindecim inſtrumētis vel adiutorijs medicinalibus cōuenientibus.¶Quātum vero ad ſecūdum opꝫ in cura ſuarum egritudinū facere euacuationes in vere ꝛ in autūno appropriatas q̄ erūt preſeruatiue eius a predictis:ſic eñ pcedēdum eſt in cronicis egritudinibꝰ que ſm plurimū reuoluūtur reuolutione veris ꝛ autūni: vt clauditur in ſententijs hyppo.ꝛ Gal.afforiſmorū.6ª ſermone illo. quibuſcūqꝫ flōmia aut farmacia cōuenit: hos vere flōmare ꝛ farmacare cōuenit. Nam cōmētator ibi dicit ſe multa corpora preſeruaſſe ab euētu talium egritudinuꝫ euacuādo ea in fine hyemis aut in pncipio veris : et ſimiliter de autūno.

Appropinquante igitur medietate mēſis februarij:hic vir vno mane in aurora accipiat hanc infuſionē calidā.℞.aque eupatorij ꝛ abſinthij añ.℥.i.ß.aque cicoree.℥.i.agarici electi.ʒ.i.ß.hermodactil.reubarbari añ.℈.ij zinzib.℈.ß.ſpice nardi.g̃.ſex.ſalis gēme.g̃.i.ʒuc.albi.ʒ.i.ß.penidiarū.℥.ß.caleſiant aque ꝛ diſſoluātur cū eis ʒuccarū ꝛ penidie ꝛ remaneāt ita per totam noctem:in aurora vero calefiāt ꝛ exprimātur a colatura illa actu calida tota bibatur ꝛ poſt ipſam dormiat p horā vnam aut p horā.i.ß.ꝛ quieſcat vſqꝫ ad horam quintam ſepe applicādo pānos calidos toti vētri.Cum ergo trāſiuerint hore quinqꝫ bibat ſitulaꝫ vnam brodij pulli macri ꝛ poſt ipſum ptrāſita hora prandeat. Mane vero immediate ſequēti accipiatur hoc digeſtiuum ℞.ſyrupi de calamēto.℥.i.oximellis cōpoſiti.℥.ß.aque betonice:aque melliſſe añ.℥.i.ß.caleſiat totuꝫ ꝛ accipiatur per nouē horas poſt cenam tardādo cibum horis ad minus quatuor cōtinet ergo ipſuꝫ vſqꝫ ad ſeptē dies aut totiēs vt videat vrinas colore ꝛ ſubſtātia rectificatas ꝛ hūtes hypoſtaſim vel ſedimē in fundo albū equale cōiūctū ꝛ dyaphanum. ¶Tūc ergo purgetur cū iſtis pillis.℞.pillularum de ſarcocolla denoiatione inuēta a Meſue in caplo de ea.pillularū de iera compoſita vel maiori añ.ʒ.ß.formētur pillule.vj.cum hieralogodion ꝛ exhibeantur in aurora ſeruatis ꝯditionibus omnibus in minoratiuo precedenti deſcriptis.

Secundum vero pncipale inſtrumētū tale eſt:ꝙ fiat et euacuatio autūnalis.Aduenięte igiť medietate vł fine mēſis auguſti euacueť cū iſtis pillulis.℞.pillularū cochiarū.℈.i.pillulaꝝ de agarico cōi deſcriptiōe.℈.ij.boni pōderis formētur pillule.vij.cū electuario roſato.ꝛ accipiātur hora ꝛ cōditionibus in minoratiuo vernali deſcriptis.¶Mane vero ſequēti.℞.ſyrupi cōpoſiti acetoſi.℥.i.ſyrupi de endiuia.℥.ß.aq̄ fumiterre.aque cicoree ꝛ ſaluie añ.℥.i.miſce. Et ſi velis digeſtiuū leuius ꝛ delectabiliꝰ.℞.aque abſinthij ꝛ fumiterre añ.℥.i.aque eupa.℥.ij.ß.miſce ꝛ accipiatur hora ꝛ diebꝰ oibus obſeruatis deſcriptis in digeſtiuo veris.Cū ergo viderit rectificationem vrinarū in ſubſtātia ꝛ colore cōtētis.tūc ſequēti die euacueť cū hoc potu.℞.hieralogodiō.ʒ.iij.eľuarij hamech.ʒ.ij.ß.miſce ꝛ totū accipiať cū aq̄ feniculi calida ꝛ ʒuccarata.Et diligētibꝰ euacuationē cum pillis.tūc ℞.pillaꝝ aurearꝝ pillulaꝝ de ſarcocolla añ.ʒ.ß.incorporētur cū ſuc.roſ.ꝛ accipiātur limitādo modū cū his q̄ dicta ſunt de euacuatiōe veris. Nō timeat aliq̇s exhibere hieralogodion qꝛ eſt farmacū laudabile ꝛ ſecurū inꝙ̄ ꝙ illuſtres antiq̇ nullo fere farmaco vtebātur niſi ipo:vt legere potes 5ꝰ canoñ.ſumma pria in deſcriptione. Neqꝫ moleſtare me dꝫ aliq̇s qꝛ in digeſtiuo ꝛ euacuatiuo autūni poſuerim medicinas cholere ꝛ aduſte materie eductiuas.Tales eñ materie multiplicari ſolent in autūno.ppter reliquas impreſſiones eſtatis.

Tertium inſtrumētuꝫ medicinale eſt hoc ℞.aloes epatici elec.lib.ß. agarici electi cādidi ꝛ leuiſſimi ꝛ a nodoſitatibus mūdi ℥.iij.hermodactyloꝝ.℥.i.turbith al.plani cānuloſi ꝛ mūdati.℥.ß.maſticis.ʒ.i.ß.zinzi.ʒ.ij.ſticados hyſopi abſinthij eupatorij ſcolopendrie añ.℈.i.ſalis indi.ʒ.iij.ſucci cicoree.ſucci ſcariole ꝛ roſaꝝ añ.lib.ß.puluerizētur oia per ſe:deinde infundātur in predictis ſuccis mediocriter calidis diligēter agitādo ꝛ exponātur radijs ſolis vſqꝫ ad ſuccoꝝ ꝯſumptionem ſepe agitādo:deinde iteruꝫ bis renouētur ſucci predicti.Cum ergo materia illa fuerit indurata ex ea fiant pillule cum opus fuerit de omni.ʒ.vij.de quibus omni tertia vel quarta die vnam accipiat parū ante cenā ſm maiorē ꝛ minorē fluxibilitatem ꝛ hoc tpe quo aſſumit digeſtiua predicta ſi venter nō eſſet bene fluxibilis.Eiſdē etiā pillulis vtendum eſt ab eo in omni tpe anni ꝛ vite ſue accipiēdo vnaꝫ omni quinta vel ſexta die parum ante cenam:ꝛ proptie cum perceperit ſtomachum eius grauatū abominationem habētem ꝛ vētoſitatibus plenum.Capite dolēte ergo vel grauato reumatizāte accipiat ex eis vnā per duas horas poſt cenā.Ego enim credo magnā ptē recuperātie ſanitatis eiꝰ ſuſtentari in illis pillulis.Nā ſi bñ cōſideras virtutē ſimplicium ex qbꝰ cōponūtur videbis:ꝙ diſtrahere phr māa a

c apite pectore ſtomacho ⁊ epate ⁊ a toto predicta membra cõfortãdo ⁊ ventoſitates reſoluendo ⁊ te neat eas ſecretas.

Quartum ſo pncipale remediũ ē a quo nõ diſcedat vt celebratis iã cũonib⁹ pdictis ſtatim in mane deglutiat coclear vnũ xilobalſami cõditi ⁊ tardet cibũ ſuũ ad minus horis trib⁹. Credo eñ hoc eſſe potentiſſimũ inſtr̃m cõfortãdi caput pectus ſtomachũ q̄ pncipaliter in hoc viro leſa ſunt ⁊ cõtinuet per mẽſem vnum.

Quintum pncipale remediũ eſt. ℞.ſpecierũ dyãbre .ʒ.ij. ſpẽrũ electuarij de xiloaloes deſcripti 5° cañ.ſumma pma ʒ.v.ſpẽrũ dyacimini deſcriptiõe Nicolai i antidotario.ʒ.ij.zuccari ſcḋe coctiõis.lib.ß.g̃noꝝ fiſticoꝝ mũdatoꝝ.ʒ.iiij. infundãtur fiſtici minutim inciſi per duos dies nãles in lib.j.aque mẽthe. deinde extrahant ⁊ vltimate cõterãtur ⁊ coquãtur cũ zuccaro ⁊ lib.ß.mellis roſati cũ folijs cõditi. Effundãtur autẽ poſtea ad mortariũ ⁊ incorporent ſecũ;alie ſpẽs ⁊ fiat electuariũ:de quo comedat ⁊ deglutiat quãtitatẽ duarũ.ʒ.per duas horas ante cenã:⁊ tãtũdem per duas horas poſt cenã ⁊ eſt optimũ rectificatiuum omnium ſuorum membrorum.

Sextũ medicinale inſtr̃m eſt. ℞. ſpẽrũ electuarij dyãtos.ʒ.ij. ſpecierũ dyacinamomi.ʒ.j.zuc.al.lib.j.g̃noꝝ fiſticoꝝ vt̃s infuſoꝝ lib.media:coquat̃ zuc.cũ aq̃ mẽthe:⁊ fiat confectio in fruſtulis velut pincata. De hac ergo ꝯfectiõe hic plat⁹ venerãd⁹ ſemꝑ poſt oẽm cibũ comedat vnũ vł duo fruſta bibẽdo poſt ipm vinũ nõ valde fumoſuꝫ

Septimũ medicinale inſtr̃m eſt hoc. ℞. ãbre orı̃etalis.ʒ.j. ligni aloes ʒ.j.muſci. g̃.j.qr timeo fumoſitatẽ ei⁹.ſtoracis calamite.ſpodij:ſandaracc:gariofi.añ.℈.melliſſe betonice aincos añ.ʒ.ß.floꝝ roriſmarini.ʒ.ij.zuc.al.lib. j.coquat̃ zucca.cũ aqua mẽthe.⁊ fiat cõfectio. Cũ ergo iſte vir fuerit vſus cõfectiõe immediate ante ſcripta ꝑ quatuordecim dies:tũc dimiſſa illa pmittet ſe ad accipiendũ de iſta hora eadem: deindeiterum de iſta reuoluat ſe ad aliam ſic continuando pro maiori parte ſui regiminis.

Octauum medicinale inſtrumẽtum eſt ℞.laudani electi aromatici ⁊ bene mollis excludẽtis ſenſibilẽ arenoſitatẽ. ℥.ß. ſtoracis calamite.ʒ.ij.ambre orientalis.℈.j.ſandaracc.ʒ.j.gallarum cupreſſi maſticis coralloꝝ ãboꝝ ſpodij añ.℈.ij.reſine electe.ʒ.vj.diſſoluãtur ſimul laudanum et reſina in vino antiquo et coquantur vſq3 ad viſcoſitatẽ bonã:oibus ergo ſimul incorporatis fiat cerotũ latitudinis quatuor digitoꝝ ⁊ lõgitudinis tante:vt cooꝑiat principiũ cõmiſſure ⁊ finem eius vſq3 ad laudã incluſiue. Depoſitis ergo capillis cum nouacula hoc cerotum extenſum ſuꝑ pãno tincture kẽſmes locis pdictis ſemper affixum cõſeruetur: antiqua enim reumata et catarros in plurimis hominũ iam conſumpſi.

Nonum inſtr̃m eſt.vt cũ contingerit mãs ꝑ motũ deflux⁹ reumatizare ad mẽbra iã pallignata factis euacuatiõibus ꝑ duas horas poſt cenã hic dñs et pater venerãdus deglutiat duas de ſequentib⁹ pillulis. ℞.coriandri pparati granoꝝ mirti cupularũ glãdiũ ſpodij.añ.℈.j.gallarũ cupreſſi coralloꝝ amboꝝ añ.℈.ß.maſticis.ʒ.j.ß.cum mũa citonioꝝ forment̃ pilule de omni.ʒ.vj.de quibus deglutiãtur due:intercipiunt eñ et exiccant reuma frigidũ excellenter confortando cerebrum.

Decimum inſtrumẽtum eſt:cum adhuc materierum fluxus a capite ⁊ ſputamina multiplicata fuerit a ſtomacho vltra conſumptiones ⁊ diuerſiones quas faciunt⁹ pillule cõfectiones ⁊ electuaria ſupra ſcripta diuertat̃ materia. ¶ Primo quidẽ cõfricationibus vtriq3 magno pedi añ cibũ ꝑ duas horas applicatis: ⁊ ſitr manib⁹ magis cũ pãno aſpo calido trahẽdo inferius vſq3quo rubeãt ptes. Et ſi vir iſte nõ eſſet delicatus cõuenietiſſime diuerterẽt̃ mãe ꝑ applicationem vẽtoſaꝝ abſq3 ſectiõe ſuꝑ carnolis domeſticis ꝑtib⁹ tibiarũ coxarũ ⁊ ſuꝑ inferiorib⁹ partibus naſtiũ ⁊ ſpatularũ. ¶ Tertiũ aũt inſtr̃m diuertẽdi optimũ eſt vt in hoc viro vere ⁊ autũno aut ſaltẽ ſemel in anno ꝓuocarẽtur ⁊ apertrentur ei emoroidales vene. Nõ eñ ſolũ per eas defendit̃ corp⁹ a begritudinib⁹ melãcholicas vel aduſtis ſ3 etiã a flegmaticis tã diſtinctis ex parte ſaporis q̃3 modi ſubſtãtie: vt claudit̃ in ſentẽtijs Gal.5ª affoꝝ cõmẽto illius. Emoroidas ſanari antiq̃s.⁊ legit̃ pulchre.17° ttij de iuuamẽti;ſequẽtib⁹ emorroſagiã emoroidalẽ.

Undecimum inſtr̃m eſt. ℞.dedrolibani maiorane ligni aloes folij meliſſe añ.ʒ.j.macis.ʒ.ij.puluerizẽtur oia ⁊ ligentur in ſyndone aromatica ⁊ ſepe odorẽtur:⁊ eſt bonũ rectificatiuũ cerebri ⁊ viarũ anhelit⁹. Iuuamẽta eñ meliſſe collige ſcḋo cañ.vbi voluit q̄ ipſa cõfert oibus egritudinibus flegmaticis cerebri ⁊c.

Duodecimum inſtr̃m eſt. ℞.ſpẽrum electuarij de ligno aloes.ʒ.j. floꝝ bugloſſe meliſſe folioꝝ baſiliconis hiacicti ſmaragdi oſſis ḋ corde cerui been al.⁊ rub. croci añ.℈.ij.macis.ʒ.j.ß.margaritarũ ꝟginearũ. ʒ.ij.puluerizẽtur oia ꝑ ſe ſubtiliſſime.deinde cõmiſceant̃ ⁊ cõſuant̃ in ſindone retorta aromatica ſacculo ente quadrãgulari ⁊ appodiẽtur ſuper mamillã ſiniſtra cũ capite vno ſuper medio toracis applicato et altero verſus latus tranſuerſaliter.

Tertiũdecimum medicinale inſtrumẽtũ ē hoc: vt cũ iſte vir ꝑceperit mãs in pectore fixas que nõ cõueniẽter ⁊ cito expellũtur cũ tuſſi:tũc accipiat de hoc electuario:qḋ ſepe in ore ſuo teneat cuꝫ lingua reuoluẽdo per os abſq3 maſticatione quãtitatem grani fabe:⁊ permittat diſtilãdo id qḋ colliquabit̃ t nore:hoc eñ leniẽdo mẽbra pectoris equãdo mãs ⁊ preparãdo eas eductioni per ſputũ. cõfert etiam alleuiãdo anhelitum. Cuius deſcriptio. ℞.granorum pinearum.℥.ß.granorum ſebeſten numero.xx. paſſularum nigrarum.ʒ.vj.liquiritie raſe.ʒ.j.ß.capilli veneris.ʒ.ij.hyſopi.ʒ.j.granorum fiſticorum. ʒ.ij.infundantur grana ⁊ ſebeſten in aquam deco

ctionis liqritie p dies ⁊ noctē: deinde coquanť cū ea vſq; ad conſumptionem aque. tunc ergo abiectis oſſibus ſebeſtē vltimate cōteranť in mortario ⁊ incorporenť cū. ℥.iij. penidiaꝝ. ℥.iiij. zuccari ſcōe coctionis ⁊ fiat electuariū vltimate ꝯterendo. Huic et viro neceſſariū eēt habere ſecū de hoc el'uario ſemp ꝑpter eī mutationē diuerſarū q̄litatū aerearū ⁊ ꝑpter varietatē ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ exercitioꝝ moueť ⁊ fluctuant materie q̄ frequenter in pulmone ⁊ pectore recepte pariunt accidētia valde difficilia: a q̄bus huius electuarij vſus feliciter preſeruabit ipſum.

Quartūdecimum inſtrumentū eſt. ℞. reſine electe. ℥.j.ß. laudani. ʒ.ij. ligni aloes gallie muſcate an̄. ʒ.j. mēthe balſamite gariofilate ana. ʒ.ß. macis gariofiloꝝ an̄. ʒ.j. cimini ameos carui. an̄. ℈.j. ſtoracis calamite. ʒ.ij. diſſoluanť ⁊ coquanť gūmi cū vetuſto vino potēti ⁊ cū ſufficienti quantitate cere fiat cerotū bū tenax: qđ extēſum ſup pāno de grana ſpico ⁊ bū magno: ita vt apphēdat regionem a granato vſq; ad vmbilicū ⁊ medietatem hypocūdrioꝝ potēter rectificat ſtomachū epar ⁊ inteſtina.

Ultimum vero inſtrm̄ eſt vtiſi in hoc viro qñq; p̄ſentarentur vrine albe ſubtiles velut aqua aut ſerum: tūc dubitanduz eſt de euētu doloris in renib⁹ ei⁹ de q̄bus nō habeo ſuſpitionē leuem: tūc ergo fiat linimē a principio ſpatularū p totā ſpinā vſq; in finē cū hoc vnguēto actu calido ter vel quater in die ſupponēdo pānū lineū duplicatum calidū. Unguenti cōpoſitio eſt hec. ℞. olei de violis citrinis. ℥.ij. olei lilioꝝ al. ℥.j. ſpodij. ʒ.j. ſeminis ēdiuie ſcariole an̄. ℈.ij. ſpice nardi. ʒ.j. violaꝝ florū nenufaris florū eupatorij. ana. ℈.ij. cere albe quātū ſufficit: fiat vnguentū mediocris mollicei: in cui⁹ fine ponanť cāphore. g̃.v. hoc eīn vnguētū defendit renes ab agitatione materieꝝ reſoluēdo materias ⁊ ſedando dolorē: quod totū et oīs ſanitatis eius ꝯplemētū ꝯcedat ei altiſſime miſericordie ſaluator cunctipotens dn̄s noſter Jeſus chriſt⁹ ad laudes eius immortales. Amen.

Cōſilium.18.

De quinq; malis diſpoſitionibus vcz. ¶ De dolore capitis īordinato ꝑiodo affligēte ꝑ cōitatē ad inferiora. ¶ De debilitate digōnis ſtomachi ꝑ quam magna ps cibi mutať i vētoſitates ⁊ flegma. ¶ De debilitate cordis ⁊ toti⁹ corpis. ¶ De laſſitudīe dolorosa renū ⁊ toti⁹ ſpine. ¶ De mala diſpōne matricis a multitudine materieꝝ congeſtarum in ea.

PRo nobili viroꝝ generoſa domina cōſorte p̄feſati Spectabilis viri prouidendum vtile vidi cum .v. remedijs q̄bus accidētia q̄nq; a quibus moleſtantur conuenienter releuari poſſunt. ¶ Primum itaq; eſt capitis dolor inordinato periodo affligens ipſam. ¶ Secundum vero eſt ſtomachi debilitas in digerendo cibū per quaz magna cibi quantitas in ventoſitates ꝑmutatur ⁊ flegmata. ¶ Tertiū vero eſt cordis ⁊ totius corporis debilitas. ¶ Quartum eſt renuz ⁊ totius ſpine laſſitudo doloroſa. ¶ Quintū ꝟo et vltimum eſt mala diſpoſitio matricis eius ꝑueniens a multitudine materierum q̄ congeruntur in ea.

Et primum q̄dem accidēs ꝯtingit i capite per colligantiā ei⁹ ad ſtomachū: ⁊ ſecundario ad matricē a q̄bus partib⁹ materia et vapor multus cōicatur cerebro ⁊ panniculis eius: vn̄ in toto capite grauatiuus ⁊ extenſiuus accidit dolor. Et huic quidem accidenti ꝑuidere et ꝑuidendum omnino credo cum iſtis tribus remedijs. ¶ Quoꝝ primum eſt hoc. ℞. electuarij indi. ʒ.iij. benedicte ſimplicis. ʒ.ij.ß. aque ſublimationis matricarie vel arthemiſie. ℥.ij.ß. miſceatur totū ⁊ calidum in potu detur in aurora: et tardeť cibus horis q̄nq; ad minus. ¶ Scōm ꝟo inſtrm̄ eſt ſacculus iſte quē calidum ſepe teneat ſtomacho ſuo applicatum. ℞. ruthe camedreos camepitheos mente abſinthij ana. M.ij. agarici: cimini: macis. an̄. ℥.j. gallie muſcate. ℥.ß. puluerizentur oīa ꝑ ſe: et fiat ſacculus magnus amplectens ſtomachū totum et partem hypocundrioꝛum. ¶ Tertium vero inſtrm̄ eſt ꝙ vtatur pillulis iſtis de quibus accipiat omni quarto ſero aut ſexto vnam immediate ante cenaz quaꝝ deſcriptio. ℞. pillulaꝝ alefanginarum. ʒ.j.ß. agarici colloquintide ana. ʒ.ß. ſalis indi. grana .v. reformentur pillule cum mũa citonioꝛum aromatizata ⁊c.

Secundo ꝟo accidēti p̄ncipali. ſ. ſtomachi debilitati iaz bene ſufficiēter ꝑuiſum eſt per remedia ſupraſcripta: quib⁹ nihil aliud mihi videtur addendum niſi ꝙ aſſueſcat ſepe in mane accipere rotulam vnam huius confectionis. ℞. ſpecierum electuarij de ligno aloes. ʒ.j.ß. ſpecierum electuarij de ſeminibus. ʒ.ij. zuccari al. ℥.iiij. cum aqua abſinthij fiat confectio in rotulis. ʒ.iij. ⁊ vtatur vt dictum eſt.

Tertium ꝟo accidēs fuit cordis d̄bilitas ⁊ totius corporis ꝑuenientes ꝑ cōpaſſionem non abſolutaz cordi ipſius ad ſtomachum renes ⁊ matricem. ¶ Et huic quidē accidenti ꝑuidendum eſt per remedia duo: quorum primuz. ℞. doronci been albi et rub. oſſis de corde cerui. ana. ʒ.ij. ſe. baſiliconis. ℥.j.ß. hiacinti ſmaragdi ſaphiri an̄. ℈.j. macis foliorū baſilicōis an̄. ℥.ß. ligni aloes gariofiloꝝ cinamomi an̄. ℈.ij. margaritarū electaꝝ. ʒ.iij. puluerizenť omnia per ſe et conſuanť in ſindone retorta et fiat ſacculus amplitudinis ſemiſſis et portetur ſub manilla ſiniſtra cōtinue adherens. ¶ Secundum vero inſtrumentum huic ꝑpoſito ſeruiens eſt electuarium hoc. ℞. ſpecierum electuarij de ligno aloes. ʒ.ij. ſpecierum electuarij cordial. deſcripti a Raſ. nono Almanſ. capitulo de egritudinibus cordis. ʒ.vj. pulueris ſaphiri hiacinti et ſmaragdi. ana. ℈.ß. margaritaruz. ʒ.ij. ſyrupi de calamento. ℥.v. zuccari albi. ℥.iiij. coquantur ſimul zuccarum et ſyrupus vſq; ad bonam glutinoſitatem: deinde ponantur ſpecies et totum diligenter incorporetur cum decem folijs auri et accipiatur ex eo mane ante prandium per horas quatuor ℥.ß. degluciendo ipſum et bibat poſt ipſum. ℥.j. electi maluatici vini ⁊c.

Renum ꝟo diſpoſitioni ꝯfert hoc vnguen-
tū de quo ſepe ſpina eiꝰ tota a fur
cula ſpatularū vſq; ad caudā inungat calido me-
diocriter ꝯfricādo vſq; ad finē ſpine ⁊ ſupponatur
pānus calefactus ⁊ ſuffumigatꝰ cū puluere ſtora-
cis calamite. Et eſt eius deſcriptio. ℞. olei de violis
citrinis. ℥. iiij. muſci ambre añ. gra. ij. roſarū ſpodij
ſeminis ꝯlātaginis añ. ʒ. j. ſpice nardi coſti xilobal-
ſami ⁊ carpobalſami. añ. ℈. j. cere quantū ſufficit
⁊ fiat vnguentum mediocris glutinoſitatis cū mo
dico reſine electe et applicetur vt ſupra.

Diſpoſitioni ꝟo matricis eiꝰ q̄ ꝓuenit
ab oppilatione venarū
emorroidaliū ab humoribus groſſis ⁊ viſcoſis i ea
dem multiplicatis ꝓuidendū eſt duplici inſtrumē-
to. ¶ Quorū primū eſt. ℞. feni. menthe aſſari caſie
lignee ariſtologie rotūde calamēti origani ameos.
℥. ß. ſpice nardi. ℥. j. myrre. ʒ. vj. bulliant oīa in ſitu-
lis duabꝰ aq̄ vſq; ad cōſumptionē tertie partis. Et
huic decoctioni actu calide infundatur lapis albꝰ
rotondus in fluuijs inuētus calidus: ex fumo illiꝰ
ſuffumiget hec dn̄a tali ſituatiōe: vt matricē ingre
di poſſit. ¶ Scdm̄ ꝟo ſpeciale remediū huic dn̄e op
portunū eſt hoc. ℞. rubee tinctorū ſiſeleos enule aſ
ſari pulegij origani añ. ʒ. ß. ſeminis apij ⁊ petroſe-
lini aniſi. ana. ℈. ij. ſpice nardi. ʒ. ij. croci. ʒ. j. muſci.
℈. j. aloes infuſi per quatuor dies i ſucco matrica-
rie vel arthemiſie. ℥. ij. coquatur aloes lēto igne vſ
q; ad cōſumptionem ꝑdicte aque ⁊ incorporent cū
eo ſpecies ſuprascripte per ſe puluerizate ⁊ fiāt pil-
lule de omni. ʒ. vj. Accipiantur ergo ex eis omni mē
ſe bis. ℈. iiij. in aurora ⁊ tardetur poſt eas cibus ꝑ
horas. vj. Et his obſeruatis felicitatem ſue termi-
nationis habebit ad laudem dei omnipotentis.

Conſilium. 19.

De ſoda flegmatica ꝓ
ueniente ꝑ eſſentiale
nocumentum in cerebro: ⁊ ꝑ colligantiā ſtomachi
ad caput cum multitudine lachrymarum difficul-
tate maſticationis et nocumēto dentium ⁊ alijs no
cumentis triſtis ſenſationis in partibus exteriori-
bus ⁊ interioribus capitis accidentibus.

¶ Diuiditur aūt conſilium in ſectiones tres.

Sectio p̄ma eſt capitm vnū verificās eēntiā
diſpōnis: ⁊ oſtēdēs neceſſitatē ſeq̄-
le accidentiū ad ipſam ⁊ varietatis ipſorum.

Diligenter examinatis oībꝰ q̄
ꝑ informationē ex
ſermone et ſcriptura comprehenſa ſunt
diſpoſitio generoſi vir dn̄i Andree ber-
nardo eſt ſoda per eſſentiam nocumen
ti in cerebro ⁊ pānicalis interioribus ⁊ exteriori pā
niculo etiam cōicata: q̄ q̄dem nō ita ꝓprie eſt ꝑ eſſen
tiā: q̄ etiam ꝑ colligentiam ſtomachi ad caput ma
gnifice intendat ⁊ foueatur: et qꝛ ſtomachus eua-
porat multitudinē fumorū ad caput vt paulopoſt
videbit. ¶ Eſt aūt materialis cā huiꝰ ſode flegma-
tica materia locis p̄dictis infuſa cū ꝑſentia mul
torum fumorum q̄ fumi lꝫ ſm̄ partem aliquam ele
uentur a materia in capite contenta. ſm̄ tn̄ maiorē
ꝑtē euaporāt a flegmatibus in ſtomacho cōtentis
quorū q̄dē vaporū pars maior tn̄ ſpirat inſenſibili-
ter ꝑ poros cranei ⁊ cōmiſſurā ſagittālē ꝓpter cali
ditatem naturalē reſoluentē ⁊ expellentē ipſos: ⁊ ꝓ
pter raritatem cranei in loco bregmatis etiā hanc
expulſionē iuuātē. ¶ Que q̄dē oīa facile videri pn̄t
ſi diligēter ad ſcripta ⁊ informata inſpiciat. Diſpoſi
tio eīm iſta minus nocet tpe q̄etis ⁊ iuuatur ab ea: ⁊
nocetur ab exercitio: eo qꝛ motus corporis vapora
tionem ad inferius ad caput excitat: materias etiā
in capite contentas euaporare facit. Cum ergo in-
cipit exercitium incipit nocumētum augeri adeo q̄
caput cooptū detineri ſubtiliter nocet ei: immo ne
ceſſe eſt ipm̄ diſcoopiri vt melius tranſpirare poſſit
qđ euaporat. ¶ Qđ ꝟo materia in capite contineat
denotat nocumēti ꝑſeuerantia. ¶ Et q̄ etiam ꝑ col
ligantiā ſe habeat hec diſpoſitio a ſtomacho ad ca
put apparet eo qꝛ tpe quo ſtomachus non bn̄ dige
rit ⁊ qn̄ vētoſitates in eo ⁊ inteſtinis cōgregant tūc
ꝑmo efficitur hic morbus. Adhuc etiam qꝛ poſt aſ-
ſumptionem cibi alleuiat: lꝫ in ꝑncipio aliqualiter
inflāmetur caput: q̄ tamen inflammatio cito remo-
uetur. ¶ Qđ aūt materia huius morbi flegmatica
exiſtat apparet ex priuatōe ſenſationis ſitis ⁊ ama
ritudinis oris vel dulcedinis ⁊ aliorum ſaporū ca-
lidas materias ſignificātium. ¶ Et iterum flegma
ſalſum frequenter ſpuit: cuius q̄dē ſalſedo ꝓuenit
ex fumo a materia cholerica eleuato vel a mixtiōe
modice quātitatis cholere cū ꝑdicto flegmate. Ad
huc etiam q̄ materia flegmatica ſit apparet ex fri-
giditate grauitate ⁊ reumate ad oculos dentes et
maxillā ſiniſtrā ꝑceptis. ¶ Qđ etiā iuuamentū ꝑci
piat hic nobilis ex mora in aere frigido et tpe anni
frigido: facile declarari pōt: lꝫ eīm morbus iſte mālı
ter ſit frigidus: cū actuali tn̄ caliditate ſociat: q̄ ꝓ-
uenit a multitudine vaporum: q̄ generant in cere-
bro: ⁊ q̄ etiā effundunt ab inferioribus partibꝰ ad
cerebrū. Cū ergo vapores tales exiſtant actualiter
calidi ꝑcipit patiens inflāmationē ⁊ caliditatē an-
mēgtatas. cum ꝟo vapores illi reſoluti ſunt: ceſſat
ꝑdicte caliditatis ſenſatio ⁊ remanet effectꝰ a ma-
teria flegmatica ꝓueniēs cogens ⁊ incitās ipm̄ ad
tecturā capitis cū caputeo vel birreto. ¶ Ex q̄bꝰ fa
cile deduci poteſt quare iuuatur ipſe ex mediocri-
ter calefacientibus caput et nocetur a vehementer
inflammantibus et calefaciētibus. Mediocris eīm
caliditas a virtute dirigitur melius ad materierū
digeſtionem et expulſionem. Fortior vero caliditas
nocet magis vaporum quantitatem augendo q̄
conſumendo. ¶ Ex quibus iterum facile concludi
poteſt diſpoſitionem iſtam eſſe complicatam ex ma
litia complexionis frigide et calide vnius potēcia-
liter: alterius vero accidentaliter. ¶ Tertio conclu
di poteſt quare nocetur a cibis et potibus calidis.
¶ Quarto quia legumina nocent eo quia ventoſa.
¶ Quinto itelligi poteſt quare ex motu capitis ad
diuerſas differentias poſitionis nocetur: eo quia
ex tali motu agitantur materie et euaporant ma-
gis. ¶ Sexto q̄re calet frōs: qꝛ fumi illi ſunt huiꝰ ef-
fectus cā. ¶ Et ſeptimo videri pōt quare non ſudat
caput eo qꝛ vapores illi ꝑrio inſenſibiliter trāſpirāt

ꝙ in aquoſitatem ſudoralem conuertantur. ¶ Ex quorum etiam fundamēto facile intelligi poteſt fricationem capitis eſſe iuuatiuam ⁊ pectinationem. ¶ Sic etiam intelligi poteſt ꝙ vapor materialiter ad hāc egritudinem cōficiēdam concurrat per preſentiam iectigationis in ſuperficie cutis cōprehēſe. ¶ Et vltimo facile intelligi poteſt iuuamētū ſequi ex potu pillularū de mirobalanis: educūt em̄ mām minoratiue ⁊ ſua ſtipticitate vaporationē ꝓhibēt.

Accidentium autē que ſibi eueniūt reddere cauſam nō eſt difficile. cum em̄ materia multiplicatur in capite cōmunicatur in ꝓfundum eius a frigiditate continentis parte ſuperioris eius expulſa ad oculum lachrymas accidere contingit. ¶ Cum ṽo nōnulla eius pars pellitur ad maxillam ꝓhibetur maſticatio conueniens. ¶ Ex parte ṽo materiei que confert ad dentes nocumenta in eis contingere eſt neceſſe. ¶ Palam igitur replicādo diſpoſitionem videri poteſt ꝙ diſpoſitio huius nobilis eſt ſoda .i. leſio vel offenſio in mēbris capitis: vt in cerebro in panniculis interioribꝰ ⁊ in exteriori: ⁊ cuti capitis: ⁊ eſt egritudo per eſſentiam magis in predictis partibus: lʒ nō leuiter per colligātiam ſtomachi ad caput talis diſpoſitio foueatur ⁊ intēdatur vt ſupra premiſſum eſt. ¶ Et ex hoc vltimo colligēdum eſt. ꝙ cura huiꝰ diſpoſitionis compleri debet ex cōuenienti regimine per ſex res non naturales ⁊ per conuenientem medicinarum exhibitionem vt deinceps ſequitur.

Sectio ſecunda ponit regimē huius diſpoſitionis per cōuenientē adminiſtrationē ſex rerum nō naturalium ⁊ cōtinet capl'a ſex.

¶ De regimine huius diſpoſitiōis per aerē. Cap. j.

Situr habitatio eiꝰ cōuerſatio ⁊ mora eſſe debet in climate regione ciuitate loco ⁊ camera ad caliditatem mediocrem immo etiam parūper a mediocri caliditate ad intēſam eleuatis. Siccitas ṽo in oībus his debet eſſe caliditate intēſior: ꝓpter qḋ cōuerſatio in ſtuffis ſiccis ⁊ ſitibus. Loca humida loca terranea humida frigida ⁊ vētoſa ſummope cauēdo: iuxta quoꝝ regimē etiā caput: ⁊ ꝓprie poſt euacuationē cōuenienter calidū cōſeruari debet tecturas eius habēdo ſuffultas pellibus ⁊ doſſibus varioꝝ aut de pellibus agninis ⁊ ſimilibus.

¶ De regimine ipſius per motum ⁊ quietē. Cap. ij.

De motu aūt dicendum: ꝙ motus vt nunc ⁊ exercitia nō ſunt eidē cōuenientia: ⁊ proprie q2 aſſumit nocumētū ex eis ergo deſcere melius eſt ei donec materie eiꝰ egritudinis cōuenienter digerātur ⁊ euacuentur: tūc em̄ exercitiū ſibi cōuenientiſſimū eſſet ad excitādū caliditatē innatā: ⁊ ꝓhibēdū materierū multiplicationē ⁊ ad cōſumēdum ⁊ diuertēdum vapores qui quotidie ad caput effundūtur.

¶ De regimine ipſiꝰ per ſomnū ⁊ vigiliā. Cap. iij.

Dormitio mediocris in quātitate ꝯueniēs eſt ei cum ipſa vigoret virtutē aīalem et ſpūs eidē ſeruiētes: ⁊ faciat ad bonā digeſtionem materierū que in capite reperiuntur ⁊ in mēbris inferioribus. Longa aūt dormitio vt excedēs mēſurā ſeptem vel ſex horarum nō videtur mihi eidē eſſe cōueniēs niſi ad oppoſitum ꝓmoueret me cōſuetudo: quā etiā corrigere vellē interpolatis ſubtractionibus dormitionis longe. Lōga em̄ dormitio materias in capite multiplicat ꝓpter attractionem earum ad ipſum que fit ex reuocatione ⁊ vnione caloris tpe dormitionis. Reliquo aūt tpe preter mēſuram dictā vigilare meliꝰ eſt ei. ¶ Debet aūt dormitio eius ſemꝑ fieri capite notabiliter eleuato: ⁊ incohari ſuꝑ dextro latere primo a quo fiat permutatio ad ſiniſtrum poſt ſomnum primum. et ab eo iterum ſuper dextrum latus reuolutio fiat. ¶ Reſupinus aūt decubitus omnino nō conuenit. decubitus aūt ſuꝑ ventre anteriori factꝰ cōueniēs eſſet ei: ⁊ ꝓpriequādo ſtomachi leſionem in appetēdo digerēdo ⁊ ventoſitates multiplicādo ꝑcipit.

¶ De regimine eiꝰ ꝑ inanitionē ⁊ repletionē. Cap. iiij.

Ciboꝝ ⁊ potuū quātūcūqꝫ laudabilium quāto magis cōtrarioꝝ multā quātitatem oīno euitare debet. palam eſt ꝙ naturalem caliditatē ſtomachi ſuffocādo mīnorātes extinguūt. mēſura igitur ciborum ⁊ potuū canonica eſt que efficit in ſtomacho grauitatem vel extēſionē faſtidiū nauſeā abominationē vel ſimilia ſicut potus mēſura cōueniēs eſt que in ſtomacho nō natat fluctuat: vel eſt cauſa rugituū. tertia primi. de regimine per cibum ⁊ potū. Neqꝫ etiā tempore quo veras ⁊ nō mēdoſus inſurgit appetitus a cibi aſſumptione deſiſtēdum eſt. Tolerare em̄ famē ſtomachꝰ i putridis replet. humoribus vbi ſupra: ſiue ſit eo q2 tpe famis intēſior facta caliditas humores aliūde nociuos attrahat: aut illos qui in ſtomacho inueniuntur extraneet ⁊ corrumpat.

¶ De regimine eius per accidētia anime. Cap. v.

Anime etiā accidētia ſapienter moderari opꝫ lʒ em̄ aduētu melācholie: vt in curſu in ipſam aut in irā vel indignationem cōprehēdat aliquādo iuuamētum ſequi vt retulit. hoc tñ fieri nō videtur fore rationale: niſi q2 tpe harū paſſionum ebullitione quadam in humoribus facta fiat vapoꝝ cōſumptio vel diminutio: vel ꝓhibitio aſcenſionis eoꝝ ad caput. maius, tamē nocumētum ex talibus paſſionibus rōnabiliter ſequi decet ꝓpter ebullitionem ad quā ſequitur euaporatio: ⁊ extraneatio humorum ꝙ ꝓpter conſumptionem ipſoꝝ. ¶ In ſumma igitur ſi qua ſunt aīe accidētia: per que fiat ſpirituū motus de circūferētia ad centrū: que non valde repente et fortiter pñt fieri talia iuuamētū afferūt vt predictū eſt. ſed longe melius eſt niti vel inſtare aīe paſſionibus letificātibus conſolantibus et aliter animam letantibus ꝙ oppoſitis.

¶ De regimine per cibos ⁊ potus. Cap. vj.

Poſt hec aūt in adminiſtratione ciborum ⁊ potuū amplius ſpeculādū eſt qui ꝗles qualiter ⁊ qñ cōueniūt. ſi diligēter inſpiciatur fundamētū in caplo ꝓmo ſtabilitū videbit̄ cōſiderāti ꝙ opꝫ cibos ⁊ potꝰ eſſe mediocriter calidos. amplius aūt exiccatiuos

apiſtiuos materierũ ad inferiora deriuatiuos. Sic
etiã per operationẽ vel virtutes tertiã vel quartã ſto-
machũ ⁊ caput reſpicere debẽt tales cibi ⁊ pot⁹ oẽs
¶ Igitur vtatur pane puriſſimo cõuenienter cocto: ⁊
hñte fermẽti quãtitatẽ ampliorẽ ꝙ cõis panis. Et
ſi q̃dẽ q̃nq̃ ꝑcepta fortitudine ſtõachi acciperetur pa
nis opirus. i. parũ furfuraceus cõueniẽs eſſet. Pa-
nem aũt azimũ antiquũ humidũ exuſtũ aut non
bene coctũ oĩno vitet. Carnibus aũt vtatur pulli-
nis: vitulinis: caſtratinis iuuenibus ⁊ nõ antiquis
et mediocriter pinguib⁹. Vtat etiã carnib⁹ ſilueſtriũ
aialiũ: vt leporũ apri: ⁊ ſilliuz. olm eñ aialiũ carnes
ſuũ victũ longo labore venãtiũ ſiue de pedeſtrib⁹
aut volatilib⁹ ſint. oĩno cõueniũt. ¶ De his ꝟo que
elegãtiora ſunt aliis ſunt ſicut carnes cazelli. i. ca-
prioli vel domeſtici capreti. ¶ Ex volatilib⁹ carnes
faſianorũ: ꝑdicũ merulorũ ⁊ minutarũ auiũ aliarũ
quas cõſuetudo habere victui cõdonauit hũano ⁊
ꝓprie carnes colũborũ paruorũ domeſticorũ vel ſilue
ſtriũ q̃ meliores ſunt. ¶ Piſciũ ⁊ olum aialiũ in aq̃
degẽtiũ cuitãdus eſt vſus indicando a mãli cauſa
egritudinis etiã a poſteriori q: nocumẽtũ ꝑcipit ex
vſu eorũ. ¶ Si tñ q̃nq̃ opportunũ eſſet vti eis com-
placentia nobiliũ aut ex ꝑcepto legis veſtre: ſit pi-
ſcium vel ſilium vſus aſſatorũ magis ꝙ elixorũ: qui
cũ aliquib⁹ aromatib⁹ mediocriter cõdiãtur cum
ſeminib⁹ vel foliis vel puluerib⁹ plãtarũ ſtõacha
liũ: vel capitaliũ: vt mẽthe: feniculi: petroſellini: ma
iorane: bethonice: ſaluie vel ſimiliũ. ¶ Sint aũt pi-
ſces oẽs ſolidarũ carniũ ⁊ nõ molliũ: neq̃ ſint anti
qui vel etate parua degẽtes: ſʒ mediocres inter pri
mã ⁊ ſecũdã etates dictas. ¶ De melioribꝰ aũt ſunt
torrẽtine: orate: menule: rũbi: de maritimis. Lucii
aut ſibi ſiles de fluuiis vel lacunis. ¶ Olera aũt in
cõueniẽtia eidẽ ſunt oia frigida ⁊ hũida: vt lactuca
endiuia: ſpinachia: portulaca: citruli: cucumeres
cucurbite: ⁊ peponũ vſus ⁊ olum aliorũ fructuũ ma
terialiter ⁊ effectiue ſanguinẽ aquoſum gñantium
vitari dʒ. Lʒ eñ iuuamẽtũ aliq̃d ꝑcipiat ex talium
olerũ vel fructuũ vſu: eo q: vẽtrẽ eius emolliũt ⁊ lu
bricãt. Forti⁹ tamẽ nocẽt ei mãs frigidas multipli
cando: ⁊ vapores multos effundẽdo ad caput: ⁊ ꝓ
ꝑie in fructib⁹ hoc attẽdi dʒ. Nihil eñ eque vapo
roſum eſt ſicut fructus. 5ª tertũ caplo de catarro
colligẽdũ. ¶ De olerib⁹ aũt illa q̃ cõueniũt ſũt ſicut
tacta dũ de piſcibus eſſet ſermo: ⁊ alie etiã ſiles ⁊c.
¶ Rape vel borago que multũ vẽtoſe ſunt: nõ ſunt
ei cõueniẽtia. ¶ Caulibus aũt aliq̃ñ vti põt ⁊ aliis
ferculis herbas recipiẽtibus. ¶ Legumina etiã oia
dimittere dʒ ꝓpter eorũ vaporationẽ: lʒ brodiis eo-
rum aliq̃ñ vti poſſit. ¶ De his aũt meliora ſunt ſi-
cut cicera rubea cõfracta: rizũ: far: ⁊ pãnicũ ⁊ ſilia.
¶ Etiã paſtiles cibos euitari opʒ: ⁊ maxime recen
tes. Vti ꝟo minutellis ⁊ ſilibus cibis paſtilib⁹ ſoler
ti induſtria cũ fermẽto laboratis ⁊ exiccatis ſaltem
vti põt q̃les ſunt hi q̃ a regione ſiculorũ ad nos ap-
portãtur. Reliq̃ aũt dimittãtur. ¶ De ſaporib⁹ aũt
vti poteſtis aceto: ⁊ agreſta: ⁊ ſucco arãciorũ: raro
tñ limonũ aũt ſuccus ⁊ ſubſtãtia mihi placẽt ma-
gis ꝓpter exiccationẽ ⁊ aptionẽ quã habẽt. Placet
etiã mihi: ⁊ ꝓprie poſt mũdificationẽ ſinapiſmi me
diocris vſus. Oliue etiã mihi placent. Rape autem
cõdite etiã cõuenientes ſunt. ⁊ maxime argumento
ſumpto a cõdimẽto earum. Cortex aũt arãcii etiã
cõuenit. Cucurbita ꝟo cõfecta etiam dimitẽda eſt.
Cibaria lacticinia oia omnino fugiat. Caſeus vero
mediocriter exiccatus ⁊ mediocriter antiquus con
ueniens eſt ei: et ꝓprie poſt cibum etiã in condimen
tis aſſumpt⁹: et ſi declinauerit ad aliq̃lẽ ſalſedinẽ
melior erit ꝙ ſi fuerit dulcis: vel ſalſedine priuatus
¶ De cõfectionibus ſunt ſicut cõfectio de fiſticis ſi
ue pineis. eo q: grana pini nocẽt ſtomacho. tertia
tertii caplo de iuuãtib⁹ et nocẽtibus eidem. ¶ Etiã
auellane cõdite placẽt mihi: ⁊ cõfectio de aniſo ⁊ ci-
namomo ⁊ cum. 33. ⁊ galãga. ⁊ tragea groſſa ⁊ im-
perialis cõueniũt ei. ¶ Coriãdri ꝟo cõfecti vſus nõ
placet ꝓpter frigiditatẽ eius ⁊ ꝓpter nocumẽtum
q̃d infert ſtupefaciẽdo niſi bene corrigat: ⁊ difficile
eſt ipſum bene corrigi ab apothecariis. ¶ Xilobal-
ſamũ ꝟo cõditũ. 33. ⁊ ſilia mihi bene placẽt: ⁊ ꝓprie
mirobalanorũ vſuʒ in mane laudarẽ accipiẽdo vnũ
tñ dãdo cibũ poſt ipſum ꝑ quinq̃ horas. ¶ De po
tu aũt aque vſus multus euitari dʒ. ⁊ ſi cõſuetudo
lõga duceret ad oppoſitũ: meli⁹ eſſet aquã eſſe ꝑco-
ctã ⁊ paulatine q̃titatẽ ei⁹ minorari. Neq̃ eñ aliq̃s
cõuenit ei potus q̃ infrigidãdo ⁊ humectãdo rugi-
tus ⁊ vẽtoſitates generando nocet ſtomacho. ¶ Igi
tur potus eius ſit vinũ colore albũ: vl' aureũ: ſiue ce
reſoleũ nõ valde nigrũ ſubſtãtia ſubtile: potẽtia me
diocriter ſapore leuiter dulce: nõ põticum vel acre.
¶ Quãtitas aũt aque ꝯmiſcẽde ſibi ſit quarta aut
tertia ps ſʒ regimẽ a diſcreta cognitõe ꝓueniẽs ⁊c.

Sectio tertia de regimine huius ſode ꝑ me dicinalia cõtinẽs caplm vnũ in quo diuerſa ponũtur inſtrumẽta medicinalia pro cura huius diſpoſitionis neceſſaria.

DE regimine ꝟo corũ q̃ ꝑ medicinas fieri
oportet videt mihi ſic ꝓcedẽdũ eſſe. Prio
ꝙ oĩni vere ⁊ autũno cõuenienter purget
euacuatiõe vniuerſali. caput tñ ⁊ ſtoma
chum magis reſpiciẽte. Et modus pur-
gationis vernalis talis eſſe dʒ. ¶ Mẽſe aprilis vel
martii hora a ſexta diei vſq̃ ad 23ᵃᵐ nouilunaris
accipiat hoc minoratiuũ. ℞. agarici electi. ʒ. ii. ℥ ℥.
℈. i. aq̃ ſaluie: aq̃ mẽthe. añ. ℥. ii. reubarbari electi.
ʒ. ß. ſpice nardi. gra. vi. infundant oia ſimul ꝑ vnam
diẽ nãlẽ. deinde calefiat i aurora ⁊ cõuenienter expri-
mat ⁊ colet: ⁊ colatura illa ico: ꝑcet cũ. ʒ. vi. iere Gal.
deſcripte 7° terapẽtice. c. de cura plenitudinis mã
lis ſtõachi. et tardet cibũ poſt aſſumptiõeʒ hui⁹ per
ſex horas: ꝑmittẽdo poſt q̃ntã horã aſſumptionem
vni⁹ cyathi brodii macri de pullo cũ zuccaro calefa
cti tpe hyemis aut debilitatis ꝑcepte. Tpe ꝟo eſta
tis ⁊ fortitudinis ſtõachi loco ei⁹ accipiat aqua ors
dei cum zuccaro tantundem: ⁊ ſimiliter tardetur
cibus quinq̃ horis. Continuet ipſum octo diebus
cõtinuis. ¶ Item tẽpore quo aſſumit digeſtiuum ſi
eſſet ſtipti. us venter accipiat parum ante cenam
vnam pillulam aleſanginam deſcr ptione Meſue.
aut loco eius accipiat cliſtere; hoc. ℞. decoctionis

malue: blete ⁊ mercurialis. lib. j. ß. olei cōis. ℥. iiij. ſalis. ʒ. ß. zuccari rubei: caſſiefiſtule. añ. ʒ. v. iere ſimplicis. ʒ. ij. Et ſi vellet vti hoc cliſteri tēpore caloris loco olei ponēdū eſt olei violaꝝ. ℥. iiij. ⁊ loco iere. ʒ. ß. electuarij de pſillio vel alterius ſibi ſimilis. ¶ Acceptādi itaqꝫ digeſtiui deſcriptio eſt talis. ℞. mellis roſati. ℥. j. ſyrupi de calamēto. ℥. ß. aq̄ abſinthij. ℥. j. ß. aq̄ betonice: ſaluie añ. ℥. j. miſce ⁊ calidū totū accipiat. ¶ Sumpto itaqꝫ digeſtiuo immediate ꝑdicto euacuetur materia cū iſtis pillulis. ℞. pillulaꝝ de iera maiori. ℈. ij. pillulaꝝ cochiaꝝ. ℈. j. reformentur pillule. vj. cū aqua vel ſyrupo de hyſopo ⁊ dētur in aurora obſeruādo poſt eas oīa q̄ in aſſumptiōe minoratiui ſupraſcripti obſeruari debere ſupraſcripta ſūt.

Euacuatio vero tēpore autūni fiēda poterit eē talis. ℞. ſyrupi acetoſi cōpoſiti. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ℥. ß. aq̄ violarū betonice: abſinthij. añ. ℥. j. miſce et accipiat calidū ⁊ obſeruēt poſt ipſm ea que ſup alio ſyrupo ſcripta ſunt obſeruari debere. ¶ Vez ſi tpe autūni pcipet plenitudinē ſtomachi capitis: aut vtriuſqꝫ ſimul vel totū. bonū eēt añ digeſtiuū ꝑdictū ꝑmittere minoratiuū tale. ℞. electuarij dyaſiniconis. ʒ. j. electuarij indi. ʒ. ß. accipiat cū aqua ſaluie calefacta obſeruatis his q̄ tacta ſunt in alio. ¶ Et ſi velis minoratiuū leuiꝰ accipe. Accipe. ℈. ij. pillularū de iera cōpoſita cū. ℈. ß. pillulaꝝ aureaꝝ. ¶ Accepto itaqꝫ digeſtiuo ꝑdicto: accipiat hoc pñs eradicatiuū mñeꝛrā. ℞. pillulaꝝ de iera ꝯpoſita. ℈. ij. auari pōderis reformentur pillule cū ſyru. de ſticados. ⁊ poſt eas obſeruent oīa q̄ in primo minoratiuo ſcripta ſunt

Celebratis itaqꝫ his euacuationibꝰ tēporaneis ꝓcedat cum his. ¶ Et primo vtatur ꝯfectione hac accipiēdo de ipſa. ℥. ß. paꝝ ante cenā in ſeptimana. ℞. ſpecieꝝ dyamuſci dulcis ſpecieꝝ dyambre añ. ʒ. j. ſpecieꝝ triaſandaloꝝ. ℈. j. zuc. albi. ℥. v. fiat cōfectio ſolida cū aq̄ mēthe. ¶ Itē vtatur hoc puluere quo bis ſaltem in ſeptimana pulueriʒet locū bregmatis qn̄ vadit ad lectum ponendo de eo quantū eſſent quatuor grana frumēti. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ābre gra. v. ſtoracis calamite: ſandarace: roſaꝝ: laudani. añ. ʒ. ß. floꝝ roſiſmarini. ℈. ij. fiat puluis ſubtilis. ¶ Itē ſepe odoret hunc puluerē quē in ſindone ligatū habeat. ℞. granorum keſmes: ⁊ ſunt grana tinctorum. ʒ. j. ß. maiorane. ſicce roſaꝝ añ. ʒ. ij. ligni aloes: folij ſtoracis calamite añ. ʒ. ß. fiat puluis ſubtilis. ¶ Item ſi abluit caput: qđ dʒ eſſe raro: fiat lixiuiū eiꝰ ex aqua in qua prius bullita fuerint iſta añ poſitionē cineris. ℞. aſſari calami aromatici: ligni aloes maiorane añ. ʒ. ß. ⁊ ſemꝑ fiat eiꝰ ablutio cū ſapone aromatico et exiccetur ꝯdecenter caput eiꝰ. ¶ Itē ad cōfortationē capitis et ſtomachi vtatur ſepe electuario de ligno aloes deſcripto ab Aui. v. canone. ſum. pila. ⁊ accipiat ex eo i aurora. ʒ. ß. abſqꝫ potu et cibo ꝑ tres horas. ¶ Et ad hanc intentionē etiā optimus eſſet vſus. ʒ. j. optimi metridati et ꝯfectionis de tribꝰ piperibus. ¶ Mirabilis aūt deſcriptio ⁊ multū laudata ponitur in libello ad Omontheū et eſt ꝯfectio de tribus piperibꝰ deſcriptione tertia: quam vide ibi.

¶ Fricationes etiā et ligature inferioꝝ partium et brachiorum ſtricture interiecte frequenter conueniunt. ¶ Similiter et ablutiones extremitatū inferiorum facte cū frondibꝰ ſaluie: betonice: roriſmarini: calamēti: pulegij ⁊ ſimilium conuenientes ſunt. ¶ Adhuc etiā ſi aliqn̄ caputpurgiū fecerit trahendo aquā maiorane in qua prius decoctuʒ fuerit de ligno aloes calefactā ꝑ nares eiꝰ hora veſperaꝝ eſſet ei vtile aliqđ. ¶ Fomētatio bona ꝓ maxilla ⁊ auribus ſuis fiēda tpe quo reuma deſcēdit ad partes illas eſt. ℞. calamēti pulegij: ſticados arabici: betonice hyſopi: ſemis aneti: ameos ana. M. j. cimini. M. ij. camomille. M. iij. ꝯquaſſant oīa et calefiāt in tegula leui igne et impleant ſacculi eiꝰ et ſupiaceat ipſis. ¶ Cōpoſitū bonū ꝓ reumate ad oculos ⁊ lachrymas eorū. ℞. ſief de olibano. ʒ. ij. ligni aloes roſarū. añ. ℈. j. aq̄ celidonie: aq̄ berbene ⁊ ruthe. añ. ℥. ß. fiat colliriū: de quo in oculū eius vtrūqꝫ ponatur gutta vna vel due ter vel quater in die. ¶ Pro reumate vero ad dentes eius fluēte fiat hec decoctio q̄ reuma ꝓhibebit ⁊ collectū reſoluit ⁊ dētes ꝯfirmat ℞. corticꝫ radicis caparoꝝ corticis radicū mori balauſtiaꝝ. ana. ʒ. j. ʒinʒ. calami aromatici peucedani: piretri. añ. ʒ. j. ſeminis iuſqꝛami al. corticis mandragore añ. ℈. j. florū roriſmarini. ℈. iiij. coquantur oīa in vino mediocri rubeo ſtiptico vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis. Et de hac decoctione calida ſepe in ore teneat. et collutio ex eo fiat: et erit ei iuuamētū ſublime ad ꝑdicta. Hec ſunt q̄ mihi i diſpōne huiꝰ generoſi viri meliora viſa fuerūt q̄ oipotēs altiſſimus ad ſanitatē eiꝰ feliciter dirigat. Amen.

Cōſilium. 20.

¶ De ſex malis diſpoſitionibus vcʒ. ¶ De dolore grauatiuo capitis a mala cōplexione frigida ⁊ humida cū materia. ¶ De grauitate ⁊ tēſiōe in muſculis colli ⁊ ſpatularum et partium olm adiacentiuʒ. ¶ De laſſitudine ⁊ impotentia ad motum omnium quaſi partium corporis. ¶ De dolore renum extenſiuo et grauatiuo cōmunicato quandoqꝫ etiā anchis. ¶ De ineptitudine ad eſſe fecundū. De cuius cura nihil loquitur. ¶ De difficultate anhelitꝰ quaſi ſemper moleſtante: ꝓpue tamen in aſcendendo ſcalas ⁊ montes.

Spectabilis vir qdā de militari et celeberrima ꝓgenie nobilium de Sabiogna no ꝺ pria adlegiēſi dñs Urbanꝰ multis diuerſis et grauibꝰ moleſtatur egritudinibꝰ ⁊ accidētibꝰ quoꝝ qdē. ¶ Primū eſt capitis grauitas vel grauatiuꝰ dolor totiꝰ capitis ⁊ maxie poſterioris ptis. ¶ Scdʒ vero accidens eſt grauitas ⁊ tēſio in muſculis colli ⁊ ſpatularū olm ⁊ adiacētiū partium. ¶ Tertiū vero eſt laſſitudo quedā vel impotentia ad motū olm partiuʒ ſpatularū ⁊ ſpine vſqꝫ ad finem eius intm ꝙ cū conatur exercitari peduādo poſtqꝫ ſedēs fuit notabili tpe: eſt ei difficile multū erigere ſeipſm et flecti ad differentias poſitionis in motu ꝓgreſſiuo neceſſarias. ¶ Quartū vero accidēs eſt renuʒ extenſiuꝰ dolor et grauatiuus qui qn̄qꝫ cōicatur etiam vſqꝫ ad

anchas.¶Quintū vero nocumentū eſt ineptitudo
adeſſe fecundū etiā cum muliere ꝓliſica nedū ꝙ cū
ſterili.¶Sextū vo accidēs ⁊ vltimū eſt difficultas
anhelitus quaſi ſemꝑ aliquātē moleſtans ipm: da
to ꝙ nō raro habeat intenſiones ꝑiodices q̄bꝰ ma=
gis ingenter moleſtat: ⁊ ꝓprie in ambulando: ſca=
las vel mōtes aſcendēdo: ⁊ ſic de alijs.¶Et lȝ iſtis
accidentibus nōnulla alia ſint cōplicata accidētia
velut multitudo ſputaminis: debilitas digōnis: mul
titudo vētoſitatū ꝯgregataꝝ in ſtomacho ⁊ toto vē=
tre inferiori: hec tñ tria et alia accidentia eūdē mo=
dum habent theorie cognitionis et curationis eoꝝ
cum dependeant fere omnia ab vna primaria et ra
dicali cā vt inferius demonſtrabitur. Hec in ſumma
videtur eſſe huius generoſi viri diſpoſitio cōgrega
ta et copulata accidentibus iam predictis.

Ut autē ꝑdicte diſpōnis aliq̄d ſciētifice ha
beri poſſit ꝑmittendū primo ꝙ ce=
rebrū huius viri declinat a medio gn̄ali ⁊ ſpecifico
ideſt cerebro ꝑ augmentum humiditatis excellen=
ter et frigiditatis quā credo in eo accidētaliter acq̄
ſitam eſſe.¶Et ꝑmū q̄dē hoꝝ ex multis declarari
pōt ſignis demōſtratiuis. Et primū q̄dem eſt molli
ties vel lenitas cutis capitis colli ⁊ olm partium fa
ciei.¶Scōm vero eſt ex ſuperfluitate humiditatū
q̄ generantur in cerebro eius ꝓpter frigiditatē acq̄
ſitam etiam ex multaꝝ humiditatū dn̄io et pn̄tia.
ꝓpterea q̄ ista duo inuicē reciproce ſe adiuuant.
Frigiditas eñ maior q̄ dȝ reddit ipm humidiꝰ q̄
opȝ ſicut econuerſo humiditas maior q̄ dȝ reddit
corpus frigidius q̄ oportet. 13ª tertij cap̄. de cōple
xionibus. Apparet aūt humiditatū augmētum ex
abūdanti expulſione eaꝝ: ꝑ ſputū: ꝑ nares et ꝑ ocu
los ita vt etiā valde facile ad lachrymādū ꝓ̄ptus
exiſtat.¶Tertiū ſignū principale deducitur aug=
mentū humiditatū ꝓpter ipm valde facile pati et
ꝑmutari a caliginoſo ⁊ pluuioſo aere. ꝓpter facili=
tatē tranſmutatiōis a genere ꝓportionali.¶Et q̄r
to hoc ꝓbari pōt ex ꝓfunditate ⁊ lōgitudine ſom=
ni ⁊ inclinatione ad ipm.¶Et q̄nto iterū ex intētio=
ne et fractione ventoſitatū in capite ſuo: q̄ multipli
cant̄ inter cōcauū carnei ⁊ ꝯnexum dure matris. ſi
cut etiā inter ābos pāniculos ⁊ inter cōcauitatē eo
rum et ꝯnexā cerebri partem: ita ꝙ etiā per venas
⁊ arterias diſſeminatas in cerebro: et per rimoſita=
tes eius multiplicant̄ vētoſitates vſq̄ ad organū
auditꝰ ⁊ cāſant in eo corruptionē oꝑationū ⁊ ſonituȝ
tinitū ſibilaȝ ⁊ ſibi ſīlia.¶Et ſexto ⁊ vltimo dn̄ium
multaꝝ humiditatū in inferiori ꝑte capitis ⁊ lacuna
et colatorio q̄ non facile pn̄t eē cāe oppillatiōis aut
clauſiōis colatorij. ꝓpter qđ nō leue incūbit ſibi pi=
culū apoplexie et aliaꝝ diſpoſitionū ſibi ꝓ̄marū.
Plura alia potuiſſem adducere ſigna augmētū hu
miditatū in ſuo cerebro demōſtrātia. ſȝ iſta ſufficiūt
ſi bn̄ ꝑpēdis: qm̄ aliq̄ ipoꝝ ſūpta ſūt a ſubſtātialit̄
inherētibꝰ: alia ab oꝑationibꝰ. ⁊ nōnulla a caſibus.

Quod vero in viro iſto nā cerebri ꝯplo
fuerit calīa ex pluribꝰ de=
duci pōt ſignis.¶Primo q̄ bn̄ carnoſum ē caput fa=
cies ⁊ oēs ꝑtes eiꝰ.¶Scdō q̄ bn̄ colorate ſunt par=
tes.¶Tertio quia effuſiōes cū ſua humiditate ca=
lide ſunt actu.¶Quarto q̄ valde facile ſudāt par
tes capitis.¶Quinto q̄ etiā tactu calide ꝑcipiun=
tur: lȝ remiſſe.¶Sexto ex mobilitate in opinionibꝰ ⁊
oꝑationibus interiorum ſenſuū. vñ ex iſtis ꝓbaret̄
augmentū caliditatis in cerebro.¶Verū q̄ ſupius
dixi et iteꝝ affirmo cōplexionē cerebri eius frigidā
eſſe ſaltē ꝑmutatiue ꝓpter augmētū humiditatuȝ
in eo. Ideo facile poſſunt ſolui motiua iā dicta. Di=
cendo ad primū: ꝙ lȝ ſit in eo carnoſitas: non tñ eſt
vera carnoſitas. ſed a ſanguine multo flegmati cō
mixta genita.¶Et ad ſecundū negandū eſt ꝙ co=
lor eiꝰ ſit rubeus verus ⁊ viuax: imo mixtus ex eo ⁊
ſubalbido.¶Et ad tertiū dicēdū eſt ꝙ caliditas re=
preſentata ꝑ humiditates eſt valde remiſſa: et ag=
gregata ex caliditate innata et aduentitia a mul=
tis vaporibꝰ ad caput eleuatis impoſita.¶Et ad
quartū dicēdū ꝙ ſi ſudat non eſt q̄ materia ſit ca=
lida: ſed q̄ ſubtilis ⁊ aquoſa cui parū cholere com
mixtū eſt.¶Et ad q̄ntū iaȝ dictū eſt ꝙ remiſſa cali=
ditas potiꝰ arguit frigiditatē q̄ caliditatē ꝓpter
tertiā mēſurā caloris luctā.¶Et ad ſextū dr̄ ꝙ mo=
bilitas in opinionibꝰ et oꝑationibꝰ ſenſuū interioꝝ
ꝓuenit a multitudine humiditatis organoꝝ ſpiri=
tuū et multaꝝ vētoſitatū pn̄tia. Quare ex oībꝰ cō=
gregādo vr̄ ſecuriꝰ eē dicēdū ꝙ cerebꝝ huiꝰ viri de
clinat ad frigiditatē ⁊ humiditatē multuȝ intēſam
reſpectu ſue frigiditatis. Et ſi iuuenilis itellectꝰ ſub
tiliari vellet poſſȝ dicere ꝙ cerebrū eēt frigidū frigidi
tate accn̄tali iā declarata: ⁊ calidū caliditate nāli.
De humiditatis aūt augmēto eiꝰ nullꝰ hȝ dubitare.

Et ex horū fūdamēto facile ſaluari pn̄t
accidētia q̄ in hoc viro appa
rent.¶Et ꝑmo q̄dē grauitas capitis ꝓuenit a mul
ta humiditate grauitāte. Etiam q̄ frigiditas debi
litando calorē innatū ⁊ ꝑmutādo cōplexionē ⁊ ſub
ſtātiam ſpirituū eſt cā vt grauitet caput eiꝰ magis
q̄ leue fiat.¶Et iterū facile eſt videri cām grauita
tis. i. grauatiui doloris ꝑtiū colli ſpatularū ⁊ adia
cētiū. Materia eñ frigida et humida immerſa mu
ſculis pāniculis ⁊ ligamētis eſt cā illius accidentis.
¶Tertij vo accidētis cā eſt debilitas in oībꝰ orien=
tibus neruis a ſpōdilibꝰ colli vſq̄ ad ifimas ſpine
ipſiꝰ partes. Materie eñ cū hoc ꝙ frigidādo ſubiꝯ
to alterāt etiā humiditate ſua laxant muſculos et
neruos a nucha oriētes: ꝑ qđ nō ſunt organa ꝯue=
niētia ſtruti ad motiones fiēdas ſm opportunitatē
¶Rurſus iteꝝ nō eſt difficile intelligere cām nocu=
menti in renibꝰ eiꝰ. Sūt eñ renes eiꝰ multo flegma
te pleni ꝙ q̄ſi cā eſſe debet difficultatis mictus ꝓ=
pter frigiditatē ipſius ⁊ vētoſitatē.¶Et iterū ma=
la cōplexio frigida cū flegmate illo eſt cā doloris ex
tenſiui ⁊ grauatiui in eis ꝓpter caliditatē q̄ dn̄atur
rōne decurſus etatis: non dubito ꝙ in renibꝰ eius
genite ſūt harenule multe: imo et lapilli. Caliditas
eñ vincens agēs in materiā illā frigiditate ⁊ viſco
ſitate ſua aptā indurari valde facile terminat ipaȝ
ad lapideitatē: vt colligēdum eſt ex decimaoctaua
tertij. cā̄. de gn̄atiōe lapidis in exordio eiꝰ. ⁊ hoc pōt
eſſe accidens aliud cōſecutiuū ad diſpoſitionē vel
nocumentum

nocumentũ quartũ ſuperius pretactum. ¶ Preter hec autẽ intellige ꝙ ſi materia illa diu figeret̃ in renibus dolores extenſiuos faceret ⁊ iam facit in eis. ¶ Et ſi materia illa a venis ⁊ arterijs effuſa colligeretur in carnoſa parte renũ ⁊ poroſitatib⁹ eorum valde facile apoſtema gñaret in eis. His enim modis apoſtemata generantur vt colligendũ eſt tertio tegni. Hallo periculũ eſt effundi in medias regiões. ¶ Si aũt materie tales a putredinali caliditate euerterẽtur: tunc valde facile cũ hoc ꝙ generarẽt febres per mixtas in renib⁹ ⁊ in poris vrinalib⁹ excoriationeꝫ veſice efficere poſſent. Uide ex iſtis quot ⁊ quãtis arduis periculis humanũ genus expoſitũ eſt. ¶ At vero iterũ circa quintũ accidens principale nõ leuius ſpeculandũ eſt. Eſt enim de ſecretis nature indiuiduũ nõ eſſe fecundũ. oportet enim fecunditatẽ cõſequi debitã diſpoñẽ cõplexionalẽ ⁊ cõpoſitionalẽ mẽbrorum que generãt inſtrumẽta ⁊ materias generatiõis. Patet aũt ꝙ inſtrm̃ gñationis pñcipale effectiuũ eſt ſpũs gignitiuus aggregatus ex alali vitali ⁊ nãli ſpiritibus. Opꝫ igitur hec mẽbra eſſe debite diſpoſita. ſcꝫ cor cerebrũ ⁊ epar: ſi debẽt generare ſpũm vitalem alalem ⁊ nãlem: ex quorum omnium cõmixtione fit ſpiritus gignitiuus nominatus ſiue huius gñatio fiat per occurſum ⁊ cõmixtionẽ vtriuſq₃ triũ adinuicẽ: ſiue fiat per alterationẽ ipſorũ inſimul: ſiue fiat per conuenientẽ cõmixtionẽ ⁊ trãſmutationẽ ſubſtãtialem vtriuſq₃ illorũ triũ: per quã corrũpant̃ ⁊ trãſmutentur in alterũ: ſicut in qualibet vera cõmixtione neceſſarium eſt fieri. Corrũpunt̃ enim oĩa que cõmiſcẽtur ſupple vera cõmixtione pmo de gñatiõe in fine. ⁊ tu cõſidera: quia iſte eſt pũctus eximie ſpeculatiõis. Cõceſſo enim iſto opꝫ dari quartũ ſpũm in corpe hũano pfecto ⁊ nõ orbato gñatiõis ⁊ pductiõis ſui ſimilis enti apto. ¶ Tñ nõ eẽt valde difficile tenẽti tres eſſe ſpũs neceſſarios ad indiuidui hũani cõſtitutionẽ. quartũ vero ſpũm eſſe ad ſpẽi cõſeruationẽ. ⁊ primi quidẽ tres vitalis alalis ⁊ nãlis ſpũs nominati ſunt. quartus vero gignitiuus nũcupat̃. Utrũ aũt hic gignitiu⁹ ſpũs generet̃ in corde ſicut ſpũs vitalis generat̃ in eo: quẽ peripatetici tenẽt eſſe quodãmõ mãm alalis ⁊ naturalis: aliter tñ ⁊ aliter modificatorũ in cerebro ⁊ epate: vt ſic cõcederẽt Ariſtoteles ⁊ philoſophãtes medici nõ eſt hic magna cura. Oẽs cõcorditer cõcedunt ꝙ ad hoc vt ſpũs fiat inſtrm̃ cõueniẽs ale ſenſitiue ⁊ motiue neceſſe eſt ipm̃ recipe pmã pfectionẽ in cerebro: ⁊ ita dicunt de nãli ſpũ ꝙ ipſe recipit vltimã pfectionẽ in epate. Et ita cõcederẽt ꝙ gignitiuus ſpũs vltimã recipit pfectionẽ in vaſis inuolutis ſm̃ Ariſtotelẽ: ⁊ in teſticulis ſm̃ medicos. licꝫ originalr̃ habuerit pñcipiũ ſue pductionis in quolibet mẽbro pñcipali. ⁊ hoc quidẽ colligit̃ expreſſe a pñcipe. 22ᵃ tertij. cap̃. de cauſis ſpmatis cũ dixit: ꝙ ſoꝝ vt ei. ſ. ſpmati ⁊ gignitiuo ſpũi inſit ex oĩ principali mẽbro fons ⁊ origo. ppter qđ ex hac mã videnẗ conſequi correlaria plurima. ¶ Primũ ꝙ fatui amẽtes ſtolidi ⁊ melãcholici raro gñant. ⁊ hoc ppter diſtẽperiẽ in ipſis egritudinibus neceſſario inuentam in cerebro. ¶ Scdm̃ correlariũ. ꝙ iracũdi furibũdi triſtes ⁊ anguſtiã hñtes magnã raro gñant. ppterea iſte egritudines arguũt magnã diſtemperiẽ cordis ppter quã etiã cãm frequẽter reſoluti lipothomici ⁊ ſyncopizãtes nõ bñ gñant imo raro niſi in muliere viragine. ¶ Tertiũ correlariũ eſt ꝙ hydropici: timpanitici: leucoflegmatici: ⁊ aſclitici nũꝙ gñant ⁊ ſi generãt corrupte efficiũt. ¶ Propter qđ vltimate cõcluditur ꝙ quicũq₃ intendit ad generationẽ ⁊ fecũdus eſſe: vitã ſuã regulare dꝫ in accñtibus anime: ⁊ operationib⁹ virtutũ vitaliũ ⁊ naturaliũ mediũ tenere quãtum magis eſt poſſibile: ⁊ hec quidẽ tã in viro quã in muliere eſt neceſſarie veritatis cõcluſio. ¶ At vero quãtũcũq₃ concedit̃ gignitiuũ ſpũm in quarto ⁊ in quali pfectũ repiri niſi ſeminalis mã cõuenientiã haberet ad gñationẽ nũꝙ fieret cõueniẽter gñatio. ¶ Uariãtur enim effectus in ſpera actiuorũ ⁊ paſſiuorum multũ excellẽter ppter indiſpoſitionẽ: aut diſpoñem mãerũ in quibus agũt agẽtia. quantũcũq₃ enim celeſtia corpora ⁊ impreſſiões aeree que gñant hoĩeꝫ per ſe bñ diſpoſita repirent̃: ſi ſanguis mẽſtruus eſſet nimiũ aquoſus fluxibilis nõ debite retẽtiuus: impreſſionis in ipſum facte aut nõ eſſet illius impreſſionis receptiu⁹ ppter frigiditatẽ ipſius groſſitudinẽ aut viſcoſitatẽ: nequaꝙ eẽt ad mẽbrorum fetus gñationẽ diſpoſitus. Et ſi ſupueniret ei ſpma aquoſum frigidũ pauci ſpũs nequaꝙ poſſet fieri gñationis receptiuũ. ſicut enim fermẽtũ nimiũ aquoſum antiquatũ groſſum ⁊ ſemicorruptũ farine ⁊ aq̃ mixtis adinuicẽ ſuppoſitũ nõ bñ fermẽtat eã: ⁊ ecõuerſo quãdo ſemini viri miſcetur ſpma mulieris ſi hꝫ ſpma plificum negatũ ab Ar. aut pmiſcet̃ ei ſanguis mẽſtru⁹ nimiũ frigidus ⁊ extinguit ſemẽ viri aut exoluit ipm̃: aut nimiũ hũid⁹ ⁊ facit ipm̃ fluxibile ⁊ incõſtãs: nequaꝙ poterit vera et cõueniens inueniri plificatio. ¶ Ex quib⁹ oĩb⁹ tãꝙ ex fundamẽto intelligi põt cã phibitionis gñatiõis in hoc viro. Cũ enim ampliſſima inueniat̃ humiditas in cerebro ⁊ alijs pñcipalibus vt pdictũ eſt. nõ appet mirabile ſi hic nõ eſt bñ fecũdus quãtũcũq₃ eius cõſors ⁊ vxor bñ ſana exiſteret quid ergo affirmãdũ eſſet ſi vxor ei⁹ etiã in predictis diſtẽperata exiſteret? ¶ Ex quib⁹ oĩb⁹ collige quantũ eſt difficile itelligere cauſas ſterilitatis in viro ⁊ muliere. Collige 2°. quãtũ eſt difficile reducere ad fecũditatẽ virũ ⁊ mulierẽ ſteriles. ¶ Collige 3° cõtra Claryclliones medicos ꝙ nõ eſt data vna medicina impregnatiõis ⁊ fecũditatis effectiua cauſa ſicut dicitur mãdragora a quibuſdã. illud affirmat̃ ⁊ ridiculoſum credit̃ de nepita qđ ſcripſit Macer caplo de calamẽto dũ inquit: fertur ꝙ caſtas impregnat odore ſuo. ¶ Ultimate cõcluditur verificatio quinti accñtis videlicet hui⁹ viri ineptitudo ad gñationẽ. ¶ Iã vero appet ſatis facile itelligi poſſe cãs ſexti accñtis vꝫ difficultatis anhelit⁹. Multe nãq₃ mãe flegmatice a capite ad pect⁹ ei⁹ effuſe cãnulas pulmonis: ⁊ vias ei⁹ anguſtas oppilauerũt ⁊ totũ pulmonem debilitauerũt a cõueniẽti dilatatiõe ⁊ ſiſtole ipſius ppter qđ cũ nõ recipiat̃ debita quãtitas aeris euẽtare debẽtis creſcit caliditas q̃ facit ad neceſſitatẽ magnificandi aut velocitandi motũ pulmonis ⁊ iã fumoſitates ⁊ mãe recepte incitant virtutẽ ⁊ cogunt ipſam ad magnificandum aut velocitandũ ⁊ fre-

quentandũ ſiſtolem.¶Cũ ergo iſtorũ cãe pſeuerãt tunc neceſſe eſt noceri anhelitũ magnitudine veloꝛ citate frequẽtia tarditate ⁊ raritate ⁊ puitate ꝫ ꝙ cãe harꝝ dñaꝝ ꝓductiue dñant̃ ⁊ ſubdñant̃ aut alr variant̃.¶Et hoc totũ nõ eſt aliõ ꝙ ẽe nocumẽtũ in anhelitu ita vt qñqꝫ nõ poſſint bñ dilatari pulmo ⁊ pect⁹ qñ facta eſt caliditas intẽſa in corde: debiliꝛ tas ꝟtutis: ⁊ inobediẽtia organoꝝ anhelit⁹ ꝓpter multitudinẽ materierũ ⁊ diſtẽperiẽ eaꝝ.¶Vñ qñqꝫ in hoc viro anhelit⁹ eſt puus velox ⁊ frequẽs: qñqꝫ vero magn⁹ tardus ⁊ rarus ꝓpter debilitatẽ ꝟtuꝛ tis inobediẽtiã organoꝝ ⁊ frigiditatẽ materieꝝ: et qñqꝫ paꝝ aut nil moleſtãs: qñqꝫ ꝟo multũ. Et hoc eſt illõ qõ intellexit ꝑnceps xᵃ tertij cap̃. de aſmate dũ inqt ꝙ hec egritudo qñqꝫ reuoluit̃ ꝑ poriſmos. ¶Et iterũ ex hoc appꝫt facile intelligi poſſe propter qd iſte vir grauet̃ magis qñ poſt qetẽ lõgã incipit ambulare. ⁊ qñ ꝑ ſcalas vel mõtes aſcẽdẽdo ꝓgreꝛ ditur: tũc eñi in motu dilatant̃ ⁊ extendunt̃ mãe et magis infundunt̃ in mẽbris: vñ magis cannales et vias replẽdo pulmonis ſunt cauſe nocumenti maioris in anhelitu.¶Et eadẽ rõne cũ infundant̃ mateꝛ rie in muſculis ⁊ mẽbris volũtarijs ⁊ aialis ꝑmotus magis nocet: ⁊ ſic appꝫt quomõ eſt leue querere cõ ſilium circa accidentia ⁊ egritudines diuerſas. Dif ficillimũ aũt eſt declarare ⁊ ſoluere eas. quoniã ſolꝛ uere vinculum nõ eſt ignorantis. elencorum primo.

Ex omnium igitur horũ fundamento colligitur ꝙ cauſa oĩum accñtium ⁊ nocumentorũ huius viri eſt mala comꝛ plexio frigida ⁊ humida cerebri cordis ⁊ genitaliũ mẽbrorum ipſius. Concludit̃ 2° ꝙ mãlis cã huius eſt flegma mucillaginoſum ⁊ aquoſum quib⁹ comꝛ miſcet̃ aliqd ſeroſitatis cholere: lꝫ paꝝ.¶Sequitur tertio ꝙ añcedens cauſa harũ diſpõnũ eſt cõtenta in venis pãniculorũ cerebri pectoris ⁊ genitalium. ¶Sequit̃ quarto ꝙ cõiuncta cauſa eſt immerſa po ris cerebri pulmonis ⁊ mẽbrorũ anhelitus ⁊ geneꝛ rationis.¶Sequit̃ 5° ꝙ nõ videt̃ aliqõ mẽbrum in hoc viro remãſiſſe ꝯuenienter ſe hñs magis ꝙ epar argumẽto ſumpto ab opationib⁹ cõmunibus attri butis ei. ſ. cõuenienter attrahẽdi alimẽtũ ꝑmũ. ſ. chi lũ in qtuor: hũores ꝑmos retinẽdi cõuertendi ipm ⁊ virtutẽ hñs expellẽdi vel depurãdi hũores qtuor a ſupfluitatib⁹ ⁊ delegãdi ipſos ad loca nutricatio nis apponendo vniendo ⁊ aſſimilando. Et qm̃ hec accidentia predicta videntur eſſe ſuſpecta ⁊ timoꝛ roſa multum apparet in hoc viro neceſſarium eſſe regimen feſtine ⁊ ſollicite procurationis eius quod nunc ſequendo declarabitur particulariter.

Regimen ſex rerum nõ naturaliũ con tinetur in illo cõſilio qõ incipit. Vir egregius ⁊ in iure canonico licentiatus.

¶De regimine medicinalium. Cap̃.

Explanato itaqꝫ regimie hui⁹ viri ꝑ res nõ nãles medicinale regimẽ eidẽ decla randũ eſt. Propter cui⁹ fundamẽtũ ꝑꝛ mittẽdũ ꝑmo. ꝙ lꝫ accñtia nouẽ moleꝛ ſtãt hũc generoſum virũ ꝑncipalis taꝛ mẽ egritudo eſt mala cõplo frigida ⁊ hũida totius corporis ⁊ maxime cerebri ipſius: que ſiue fuerit a gñatione talis ſiue a tpe nõ eſt mõ diſcutiendũ cũꝫ appꝫat in viro iſto multitudo mãerũ frigidarũ que ſunt aquoſe ⁊ mucillaginoſe: imo etiã ſm ptẽꝫ ſunt flegmata vitrea que nullo mõ generari ⁊ multipliꝛ cari pñt vera gñatione in epate ſuo aut equoca geꝛ neratione in cerebro ſtomacho ⁊ in alijs locis: niſi complexio nãlis aut accidẽtalis declinaret a medio per augmẽtũ frigiditatis ⁊ humiditatis. Cũ igitur hec oĩa in hoc viro nobili ſint manifeſta vt in primo ꝑncipali capitulo demõſtratũ eſt. Opꝫ regimẽ oĩuꝫ inſtrumentorũ medicinaliũ ſuſtẽtari ſuper hoc fun damento.¶Propter qõ in applicatione medicinaꝛ rũ que aduerſari debet male cõplexioni ⁊ mãlibus cauſis predictis ſeptẽ vident̃ mihi neceſſarie intenꝛ tiones curatiue penes quas diuerſificatur regimẽ omniũ inſtrumentorũ medicinaliũ.¶Et prima intẽ tio erit minoratiua materierũ euacuatio.¶Secun da vero erit illarum diuerſio.¶Tertia erit ipſaruꝫ rectificatio ⁊ digeſtio.¶Et quarta erit regiminis in qualitatibus primis ⁊ ſecũdis quorũdã ſimpliꝛ cium medicinarũ cõferentiũ ad predicta accidẽtia electio.¶Quinta vero erit eradicatiua ꝑdictarum materieꝝ euacuatio.¶Et ſexta enũtiabit plurima inſtrumẽta correctiua male cõplõnis frigide ⁊ hũiꝛ de huius viri.¶Septima ꝟo ⁊ vltima ſollicitabit cõ pletã cõſumptionẽ materieꝝ ꝑdictarũ: ⁊ ponet ſquedã inſtrã cordi cerebro ſtõacho ⁊ renibus cõuenien tia: in qua etiã nõnulla ſimplicia ⁊ cõpoſita medica mina ſm ſententiã illuſtriũ auctorũ cõſcribẽtur que virum ⁊ mulierem de ſterilitate reducunt ad fecun ditatem ⁊ tandem erit opuſculi finis.

Pro intentione ꝑma executioni mãdãda ꝑmittẽdũ ꝙ opꝫ inſtrã minoratiua mãs habere virtutẽ attrahẽ di flegmaticas mãs ꝑdictas a capite ſtõacho: a peꝛ ctore ⁊ renib⁹: ⁊ a muſculis ⁊ iuncturalib⁹ partib⁹: cũ iſte nobilis nõ leuiter ſit ꝑparat⁹ ad nocumenta iuncturarũ.¶Cũ itaqꝫ vno mane in aurora fuerit diſtãs a cena ꝑaſſumpta per noueꝫ horas. accipiat has pillas. ℞. pillarũ cochiaꝝ: pillaꝝ de ſarcocolla deſcriptiõe Meſue in cap̃. ſuo. añ. ʒ. ß. incorꝑent̃ cum tera ſimplici ⁊ fiãt pille. vij. ⁊ aſſumant̃ oẽs. poſt qrũ aſſumptionẽ qnta hora accipiat cyathũ vnũ plenũ aq ordei zuccarata: ⁊ poſt ꝑ vnã horã accipiat prãꝛ diũ. Neqꝫ ſup eas dormiat niſi valde parũ: qr debiꝛ les ſũt.¶Si aũt nõ diligeret accipe pil. tũc accipiat hãc medicinã. ℞. mellis roſ. ℥. j. ß. agarici electi. ʒ. j. pul. hermodactyloꝝ. ℈. j. zinziberis viol. cinamomi añ. ℥. iiij. ſalis gemme. ℥. j. zuc. ℥. ß. incorporent̃ oĩa ſimul ⁊ accipiatur totũ.¶Et ſi adhuc propter ama ritudinem abominaretur hanc medicinaꝫ accipiat hanc tertiam. ℞. electuarij indi. ʒ. j. ß. benedicte. ℥. ſ. hermodactylorum. ℈. j. zinziberis macis. gra. iij. miſce ⁊ accipiatur cum medio cyatho vini albi ſub tilis ⁊ aromatici.¶Et qualiſcunqꝫ de numero haꝛ rum medicinarum accipiatur poſt eam obſeruãde ſunt conditiones que ſcripte ſunt in aſſumptiõe pil. ſupraſcriptarum obſeruari debere. Et hec de mino ratiua euacuatione ſufficiant.

Secūda vero intẽtio eſt materieꝝ diuerſio. pro q̄ ꝑmittẽdū ꝑmo ꝙ ſi iſte vir in etate adoleſcẽtie vel pueritie ſoluit hũc fluxū emorroidaꝝ nulla melior poſſet inueniri ſpẽs diuerſionis q̄̃ aperire eas: vel fricādo ip̄as cū felle tauri aut cū folijs fici recẽtibus vel ſiccis. ¶ Vel tertio cū folijs ꝯſolide maioris. ¶ Et quarto cū pāno biſello bñ aſp̄o. ¶ Aut q̄nto pungẽdo eas cū ſetis porcinis vel cū flōmo. ¶ Aut vltimo ſupponẽdo paruā vẽtoſam circulo ani. Et qualitercūq̧ apiant̄ ꝑmittatur exire ſanguis vſq̧ ad debilitatẽ virtutis excluſiue. ¶ Si aūt vt frequẽter ꝯtingit fluxus ſanguinis ſuperflueret: tūc ſupponat̄ hoc medicamẽ. ℞. acatie: lapidis ematitis: gūmi arabici: dragaganti: fuliginis inuẽte añ faciẽ furni añ. ʒ. ij. pulverizent̄ om̄ia ſubtiliſſime ⁊ ꝯquaſſent̄ cū albumine oui cū quo cotū vel ſtupa de lino prius in aceto nigro infuſa ⁊ bñ exp̄ſſa madefiat: deide cū eo emplaſtret̄ ſiteri. ¶ Et ſi iteꝝ pſeueraret eaꝝ emorroſagia tūc exhibeātur pil. de bdellio deſcriptiōe Raſis 9° Almanſ. cap̄. de emorroidibus ragadijs ⁊ fiſtulis in ano. de q̄bꝰ patiẽs ſemꝑ añ prādiū ⁊ cenā ꝑ duas horas accipiat tres: ⁊ in aurora accipiat de eis ſeptẽ vel octo et felicitabit̄ eius cura. ¶ Scd̄s modus diuertẽdi materias eſt cū ꝓuocātibus vrinā. de quoꝝ nūero tria ſunt inſtr̄a ſecura ⁊ elegātiora. ¶ Quoꝝ ꝑmū ē hoc ℞. aq̄ milij ſolis. ℥. v. ⁊ bibant̄ i aurora calide. ¶ Et ſi volueris fortius illo. Accipe aq̄ apij rubee tictoꝝ et ſu. añ. ℥. j. ß. Accipiat̄ totū vt ſupra. ¶ Et ſi iterū volueris medicamẽ fortius: tūc. ℞. rubee tictoꝝ ſpice nardi granoꝝ orobi: ſu: meu: ſe. apij: aniſi: feniculi. añ. ʒ. j. pulverizent̄ ola ꝑ ſe: deinde cōmiſceant̄: et cū ſucco apij fiāt ex eis pillule: de quibus in aurora acapiant̄. ℈. iiij. aut. ʒ. j. ß. Et de eis etiā acapiātur añ prādiū ⁊ cenā ꝑ horā cū dimidia q̄tuor vel q̄nq̧ ſunt em̄ vtiles ⁊ magne ꝓuocatiōis ⁊ ſecure. Et credo ego ꝙ poſt diuerſionẽ ꝑ emorroidas nulla eſſet ſpẽs diuerſiōis melior ⁊ ſecurior q̄̃ vrine ꝓuocatio. ¶ Si q̄s aūt diligeret magis materieꝝ diuerſionem ꝑ vẽtris ꝓuocationẽ: tūc poſſet fieri hoc cliſtere. ℞. folioꝝ malue mercurialis ⁊ blete. añ. M. j. folioꝝ altee. M. ij. ſe. lini. M. j. ß. furfuris. M. ij. coquant̄ ola in q̄tuor ſſtulis aq̄ vſq̧ ad ꝯſumptionẽ medietatis Et de tali colatura cū exp̄ſſione bona accipiat̄ lib. j. olei de ſiſamo: olei lilioꝝ alboꝝ ⁊ de aneto. añ. ℥. j. ß. ſalis cōis. ℥. ß. benedicte. ʒ. vj. ꝫuc. ru. caſiefiſtule. añ. ℥. ß. miſce ola ⁊ cū eis mediocriter calis fiat cliſtere. ¶ Cōueniẽter etiā ꝑ vẽtrẽ diuerterẽt māas he pil. ℞. al. epatici pōderoſi ⁊ bñ piguis. ℥. ij. maſticis ſe. apij: feniculi ⁊ aneti. añ. ℈. ij. dyagridij. ʒ. ß. macis cinamomi. añ. ℈. j. ſalis indi. ℈. ij. infundātur ola ſubtiliter pulverizata in lib. ß. ſucci lupulloꝝ et ponant̄ ſub radijs ſolis ⁊ exiccent̄. poſtea autẽ bis renouet̄ ſuccus ⁊ exiccent̄. ⁊ de materia remanente fiāt pillule de ol. ʒ. vj. de q̄bꝰ acapiant̄ añ cenā due vel tres. Aperiūt em̄ vẽtrẽ ꝯueniẽter et mediocriter educẽdo materias fecales ⁊ alias in venis ꝓpinq̄s inuẽtas. ¶ Pōt etiā quarto diuerti materie ꝑ fricationes adminiſtratas a pedibus vſq̧ ad genua: et ab illis vſq̧ ad inguina: de q̄bus vſq̧ ad nates: ⁊ de natibus vſq̧ ad ſpatulas: ⁊ de manibꝰ vſq̧ ad humeros reuoluẽdo fiat fricatio cū pāno aſpero ſemꝑ ad inferiora trahẽdo vſq̧quo fricate ꝑtes efficiant̄ rubee ⁊ bñ calide actu. ¶ Quinto iterū diuerti pōt materie ꝑ applicationẽ vẽtoſaꝝ abſq̧ ſcarificatiōe que apponant̄ domeſticis ꝑtibꝰ carnoſis tibiaꝝ et coxaꝝ: aut ponant̄ ſuꝑ nates: aut tertio ſuꝑ ſpatulas intelligẽdo ip̄as ſemꝑ applicari debere abſq̧ ſcarificatiōe. ¶ Et ſi q̄s deſideraret materieꝝ diuerſionẽ cū euātione manifeſta nullū eſſet incōueniẽs adminiſtrare flobotomiā in hora electa de vena nigra purpurea: vel cōi in brachio dextro vel ſiniſtro incuruatura eiꝰ: aut de vena baſilica ibidẽ apō cubitū inuẽta ꝑ quā extraherent̄ q̄tuor vel. v. ℥. ſanguinis. In viro em̄ iſto m̄tiplicat̄ ſanguis notabilr̄ ꝓpter bonā diſpōnẽ epatis. ⁊ hec de intẽtione diuerſionis matericrum ꝯuenienter ſufficere videntur.

Tertia vero intẽtio premiſſa laborabat ad materieꝝ digōnẽ q̄ cū infraſcriptis inſtr̄is cōpleri pōt. ¶ Quoꝝ primū eſt hoc. ℞. aque capilloꝝ veneris: aq̄ miliū ſolis: aq̄ hyſopi. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ calide aſſumant̄ in aurora: poſt q̄ tardet̄ cibus horis quatuor. Capillus enim veneris reſpicit pectus cor ⁊ vias vrinales. q̄ lꝫ tẽperatus exiſtat tñ eſt tāte ꝓuocationis ꝙ de eo ſcribit Auerrois q̄nto colliget. ꝙ erat ꝓuocatiuus in tertio gradu. Miliū ſolis aūt reſpicit epar ſtomachū ſplenem ⁊ vias vrinales digerẽdo materias in eis. Hyſopus eſt de melioribꝰ medicinis capitalibꝰ pectoralibus ſtomachalibus epaticis et ſpleneticis et aduerſant̄ flegmati ꝯueniẽter in digerẽdo ⁊ diſtrahẽdo ip̄m a mẽbris illis. ¶ Scd̄m vero digeſtiuū delectabilius illo eſſet hoc. ℞. ſyrupi de hyſopo. ℥. j. ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥. ß. aq̄ feniculi abſinthij ⁊ apij añ. ℥. j. miſce et totū calidū exhibeat̄. ¶ Tertiū digeſtiuū conueniẽs eſt hoc. ℞. ſpecieꝝ dyacinamomi: ſpecieꝝ electuarij de ligno aloes ⁊ dyamuſci dul. ana. ʒ. j. ꝫuc. ſcd̄e decoctiōis: q̄ calidius eſt: tabarzet. ℥. v. cū aq̄ betonice fiat ꝯfectio in rotulis duaꝝ. ʒ. de q̄bꝰ ſemꝑ vna immediate añ cibū ⁊ altera poſt ip̄m. ⁊ tertia in aurora accipiat̄. Tales em̄ ꝯfectiones lꝫ nō ſint liq̄ditate ſua adeo facile penetrātes ad remotas partes: nō minori tñ virtute digerere pñt materias ꝓpter morā quā trahūt eiſq̧ cito penetrāt. Et fortaſſis iſta fuit cā ꝓpter quā illuſtres viri veteres māas digerebāt cū ꝯfectiōibꝰ: electuarijs: trociſcis: ⁊ pul. quos pul. arabici veteres nolant vlur: ⁊ greci nomināt eos ſufuf. Nos v̄o itali medici nolamꝰ eos trageas. ¶ Et iteꝝ quartū digeſtiuū eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de ſpica deſcriptiōe Raſ. 9° Almanſ. trociſcoꝝ de eupatorio deſcriptiōe Auic. q̄nto canoñ. añ. ʒ. j. cum ſucco abſinthij formentur trociſci et exiccẽtur in vmbra: de quibus cum exiccati fuerint detur. ʒ. j. in potu poſt vltimam contritionem eorum cum. ℥. ij. aque maiorane vel betonice. Et ſi patiẽs timeret abominationem vel amaritudinem: tunc ex eis pulverizatis formentur pil. v. vel. vj. et accipiantur in aurora. Ego aūt ex eis exhibere ſoleo pillulas tres per horam vnam ante prandiū ⁊ totidem añ cenā et quinq̧ ex eis offero in aurora: ⁊ ita ꝯuenienter: ⁊

ſine nocumēto digero materias febꝛiū et olm egri-
tudinū. ¶ Siſr etiā digeri pñt materie ꝯueniēter p
adminiſtrationē electuarioꝝ molliū: ſicut erat anti
quoꝝ ꝯſuetudo. ꝑpter qḋ optima eſſent electuariū
dyābꝛa nolatū dyamuſcū dulce dyaciamoinū aro
maticū roſatū deſcriptiōe Gabꝛiel. dyacalamentū
dyaꝛris ⁊ electuariū de gēmis: ⁊ electuariū de ligno
aloes deſcriptū ab Auic. 5° cano. ſumma ꝑma. hec
eñ olа ꝯueniētia ſunt ad digerēdū materias fleg-
maticas ⁊ frigidas alias immerſas in ꝑfunditate
mēbroꝝ quoꝛūcūqꝫ ⁊ aromaticitate ſua vigoꝛant
mēbꝛa illa: ⁊ a multiplicatione ſuperfluitatū defen
dūt ea. Soleo aūt ego in auroꝛa exhibere. ℥. ß. ſim-
pliciter deglutitā aut ſaltē cū aqua calamēti: beto-
nice vel ſaluie calefacta potatā. Neqꝫ timeo de eis
exhibere quantitatē caſtanee vnius immediate vel
parū ante prādiū et cenā. Et video olа proſpere et
conuenienter mihi ſuccedere. Altiſſimi tñ prouiden
tia magis ꝙ induſtria mea. Et hec de intētione di-
geſtionis et inſtrumentis eius talia ſint.

Quarta intētio laboꝛabat ad inueniēduꝫ aliqua medicamina accñtib⁹ hu
ius viri ꝯueniētia capitis grauitati et oppilatiōib⁹
cerebꝛi: ⁊ ſpatulaꝝ ⁊ pectoꝛis repletiōi conueniētia
ſunt hec olа infrā. ¶ Primū eſt xilobalſamū ꝯditū
de quo coclear vnū in auroꝛa deglutiēdo comedat
Et etiā aliqd de eo accipi pōt immediate poſt cibū.
¶ Siſr etiā huic intētioni ꝯferūt cubebe. 3. vel. 4. in
mane maſticate expuēdo ſupfluitates diſſolutas p
eas. ¶ Et radix etiā gētiane maſticate optima ē ſi
nō timeᵱ eius amaritudo. ¶ Et nux muſcata diu in
oꝛe retēta magnifice ꝯfert capiti ⁊ olb⁹ oppilationi-
bus cerebꝛi. ¶ Et cōfectio de acoꝛo poſt cibū come-
ſta vſqꝫ ad mediā. ℥. ¶ Et calamētū recēs in princi
pio prandij ⁊ cene comeſtū cū hyſopo et ſine illo eſt
valde ꝯueniēs. ¶ Spatulaꝝ aūt tēſioni ⁊ grauita-
ti ꝯfert fomētatio facta cū folijs betonice calamēti:
lauri: roꝛiſmarini: ⁊ ſimiliū calidoꝝ: ⁊ inūctio ipaꝝ
cū oleo irino calefacto: vel cum oleo de violis citri-
nis. Aut cū oleo de andacocha: qḋ adhuc meli⁹ eſt:
vel cū oleo de pipibus ⁊ de croco. Hec oīa aut ipoꝝ
aliqua vel ſimplr aliqḋ ex eis accipiēdo ſolenniter
ꝯferūt. ¶ Et madefacere pānos de lino in aqua vi-
ni bene expſſos calefactos apponere ſpatulis tollit
oēm eaꝝ laſſitudinē: ſiue p eā intelligaᵱ nocumētū
in ſenſu vel in motu inuētū. ¶ At ꝟo ſi huius viri pe
ctus ꝯſtipatū ꝑcipiaᵱ qḋ appebit p aliquā ſpēm diſ
nie. i. nocumēti anhelit⁹ eidē ꝑuidēdū eſt l ſero apḋ
ſomnū deglutiēdo. 3. ſ. electuarij de calamēto deſcri
ptiōe Nicolai in antidotario. ¶ Et ſi rauca ꝑcipieᵱ
vox eius eadē hoꝛa deglutiaᵱ electuarij diaris. 3. ſ.
deſcripta vbi ſuꝑ. aut ſaltē bibaᵱ diſſoluta cū modi
co vini albi dulcis ꝑcalefacti. Dilatāt eñ hec talia
pectus aperiēdo oppilatiōes eius: diſſoluēdo mās:
⁊ ꝑuocādo ſputū. ¶ At ꝟo ſi mot⁹ tremulus coꝛdis
adeſſet tūc accipiaᵱ pul. zedoarie. 3. ſ. ⁊ diſſoluaᵱ cū
aqua decoctiōis croci: ⁊ fiat ex ea linimētū ſuꝑ ma-
milla ſiniſtra. zedoaria eñ ꝯfert tremoꝛi coꝛdis ve-
hemēter valde ⁊ ꝑpꝛie a frigoꝛe ⁊ frigiditate facto.
Si aūt ſtomachus eius nauſeareᵱ ⁊ abominationē
haberet: tūc ꝯferūt eidē pillule ſupꝛaſcripte in intē-
tione diuerſiōis ⁊ electuariū de xilobalſamo ſupꝛa
ſtatim poſitū. ¶ Et optimū inſtrm̄ ē ad hāc itētionē
inūctio ex oleo nardino cū puluere ameos facta: in
qua etiā infundanᵱ cotū vel lana ⁊ ſtomacho actu
calida ſupponanᵱ. ¶ Si aūt ꝑciperetᵱ in epate oppi
latio p tēſionē ibidē repꝛtatā tūc ꝯueniēs inſtrm̄ de
localibus ad extra eſt eupatoꝛiū recēs calefactū fo
mētādo ipm̄ epar ſub hypocundrio dextro. ¶ Aut
deᵱ. 3. ſ. trociſcoꝝ de ſpica cū. ℥. ſ. aq̄ abſinthij ꝑcale
facte. ¶ Aut ſaltē eidē exhibeanᵱ l auroꝛa electua-
rij de ligno aloes. 3. ſ. ß. cū. ℥. ij. aque iris aut capillo
rū veneris calefactis. ¶ Doloꝛi ꝟo renū eius ſi ſup-
ueniret ꝑuidēdū eſt fomētādo eos cū paritaria re-
cēti calefacta: aut cū furfurib⁹ ⁊ milio. ¶ Et melius
illis eſt fomētū factū cū ſerpillo recēti calefacto ⁊ re
nibus applicato et eſt de expꝛtis meis. ¶ Et ſcio etiā
ego ꝙ tales doloꝛes ꝯueniēter aufert offerre. ℥. iiij.
aq̄ capilloꝝ vene. calefacte cū medio. ℈. croci. cum
in auroꝛa exhibenᵱ. ¶ Et expientia certificatus ſuꝫ
ꝙ exhibere. 3. ſ. tyꝛiace Andromaci cū. ℥. ſ. ß. aq̄ eu-
patoꝛij eſt valde ꝯueniēs: ipā eñ ꝯfert doloꝛibus re
nū ex pluriб⁹ cauſis aduenientibus ⁊ pluribus etiaꝫ
modis iuuamēti in 5° canoñ. ſumma ꝑma de laudi
bus tyꝛiace colligendū. Hec in ſumma videnᵱ mihi
ſufficere ꝑ intētione quarta eligēdi medicinas non
nullas ꝯueniētes accidētibus ꝙ pluribus moleſtā-
tib⁹ hūc virū: neqꝫ exiſtimādū eſt ꝙ hec olа vel eoꝝ
plura ſimul ꝯfundi debeāt. Sed ſapiēter intelligen
dū eſt. Nequaꝙ eñ eſſet poſſibile tot ⁊ tanta medi-
camina ꝯfu'ſa adminiſtrare. Cū neqꝫ virt⁹ pati poſ
ſet coꝝ opationē: nec illa ꝯueniēter actuare poſſet.

Pro quinta ꝟo intētione ꝑncipali apienda deſcribaᵱ ꝑmo hoc cōpoſitum.
℞. agarici electi. 3. ſ. hermodactyloꝛuꝫ. ℈. ij. turbit
albi leuis et gūmoſi. 3. ß. zinzi. ℈. ſ. ſalis gemme. gra.
iij. dyagridij. gra. ij. puluerizentur hec olа per ſe et
miſceātur in. ℥. iij. aque eupatoꝛij per diem natura
lem. poſt hec calefiant et cōmiſceantur et fiat coꝛuꝫ
colatura cum expreſſione foꝛti et illi colature adda
tur zuc. ℥. ß. et totū hoc calidū bibatur obſeruando
poſt illud regulas in pꝛimo mioꝛatiuo deſcriptas.
¶ Si vero eger abominaretur hanc infuſionē tunc
exhibeantur ei pillule iſte. ℞. pil. fetidarum pil. de
agarico: et de hermodactylis. ana. ℈. ſ. fiant pillu.
vij. vel. viij. cum ſuc. roſarum: ⁊ exhibeantur omes.
¶ Tertium eradicatiuuꝫ poteſt eſſe puluis iſte. ℞.
turbit electi pulueris hermodactyloꝛum ana. 3. ß.
dyagridij granum vnum zinziberis aniſi ameos li
quiritie ana. gra. v. puluerizenᵱ oīa p ſe ⁊ ꝯmiſcean
tur. ⁊ totus hic puluis bibaᵱ cum. ℥. ij. aq̄ eupatoꝛij
zuccarate ⁊ calefacte obſeruādo poſt hoc modos in
alijs euacuātib⁹ obſeruādos ⁊ deſcꝑtos. ¶ Si autē
eger deſideraret accipe eluaria: tū c ꝯueniēs erit ele
ctuariū indū electuariū de dactylis ⁊ de dyaſini cō
nominatū electuariū eleſcof deſcriptiōe Meſ. in an
tidotario. Et plura alia que hic ꝑpter bꝛeuitatem
pertranſeo cum predicta bene ſufficiant.

Pro ſexta vero intentione expedienda ꝑmittendum primo ꝙ plurima

illorũ que ſcripta ſunt in intentiõe pma de minorã-
tibus. in intẽtione 3ª de digerẽtibus in intẽtiõe 4ª
de cõferẽtibus ad accñtia diuerſa ad hãc intẽtionẽ
adaptari poſſunt. Quis eñ dubitat ꝙ minoratiua
digeſtiua: correptiua accñtiũ ⁊ eradicatiua medi-
camina ſufficiẽter corrigere poſſunt malã cõplexio-
nẽ frigidã ⁊ humidã huius viri: verũ adhuc inueniũ
tur plurima a ſapiẽtib⁹ laudata. ¶ Primũ eſt vſus
tyriace Andromaci propter multas cauſas: ⁊ pro-
prie q: ipſa ↄfortat calorẽ innatũ 5° cañ. vbi ſupra.
¶ Scdm vo eſt vſus metridati. ¶ Tertiuz eſt vſus
electuarij dyãtos. ¶ Quartũ ẽ ſotyra magnũ. i. ele-
ctuariũ noiatũ ſotyra: ideſt ſaluatrix. ¶ Et qntũ eſt
electuariũ alchechengi magnũ. ¶ Et ſextuz eſt ele-
ctuariũ dyalacca. ¶ Et 7ᵐ eſt electuariũ dyacurcu
ma noiatũ. ¶ Et 8ᵐ eſt electuariũ dyãbra noiatuz:
quorꝫ oĩuz accipiat a. ʒ. i. vſqꝫ ad duas degluttiẽdo
ipſum aut diſſoluẽdo ⁊ bibendo cũ aqua calida di-
ſtillationis maiorane: vel roſmarini ꝑpter cerebrũ.
Et bugloſſe vel meliſſe ꝑꝑ cor. Et hyſopi vel praſſij
ꝑpter pect⁹. ⁊ abſinthij ⁊ mẽthe ꝑpter ſtõachũ. ⁊ eu
patorij ⁊ apij ꝑpter epar. ⁊ tamariſci vel ſcolopen-
drie ꝑpter ſplenẽ. ⁊ fu: meu: ⁊ capillorꝫ veneris pro-
pter renes: que oĩa aut ipſorꝫ aliq̃ tepida: aut parũ
calida exhibeant cũ aliquo de predictis electuarijs
in aurora vel ꝑ tres horas ante cibũ. Hec eñ ſuffi-
ciẽter cõplexionem hominũ a temperamẽto ſuo elõ
gatam a frigiditate reducere poſſunt ↄuenlẽter ad
tẽperiẽ ↄſuetã. Et tu ↄſidera predictorum virtutes
primas: ſecundas: tertias: quartas: ⁊ inuenies ho-
rum veritatem: ⁊ hec de intentione ſexta.

Pro ſeptima vero intẽtiõe pncipali iã
apparet manifeſtũ eẽ ꝙ
oĩa inſtra que poſita ſunt in intentione 6ª pcedẽte
cõſumere pñt ⁊ exiccare mãs in pdictis mẽbris re-
manẽtes. Uerũ tñ ſcitũ eſt ꝙ galãga eſt de medici-
nis cõſumẽtibus mãs frigidas in cerebro abũdan-
tes. ¶ Et grana tria cubebarũ deglutita hora dor-
mitiõis mltũ etiã ↄferũt ad hoc. ¶ Et flores roſma
rini comeſti poſt cibũ mirabiliter ad hoc conferunt.
¶ Et odor maiorane ſicce ⁊ recẽtis ẽt eſt valde vtil'.
¶ Et ſupaſpergere pti anteriori capitis ſero ⁊ ma-
ne aliqd de puluere gariofilorꝫ eſt potẽs medicina
ad cõſumptionẽ ſupfluitatũ frigidarꝫ capitis ſicut
placuit Auenzoar pmo theiſir. cap. pmo. ¶ Ego vo
nõ minus iuuamẽtũ inueni in ipuluerizatione pdi-
cte ptis cũ puluere de electo ligno aloe facta. Praſ-
ſij aũt hyſopi: enule: ⁊ calamẽti vſus i cibis ↄſumũt
mãs frigidas in pectore hñtes. ¶ Cordis aũt ſuper
fluitates exiccat ⁊ educit ſuccus enule meliſſe: ſal-
uie: maiorane: macis: croci: ⁊ zedoarie. ¶ Puluis ve
ro camedreos: mẽtaſtri: ſtoracis: calamite ⁊ ſerpilli
mũdant ſtõachũ a ſupfluitatib⁹ frigidis. ¶ Splenẽ
vero expurgãt adiantũ cortex capparorũ tamari-
ſcus ſcolopẽdria ⁊ ſimilia. ¶ Epar aũt mũdificant
tineo mãs exiccant calamus aromaticus oppobal
ſamum carpobalſamũ: ⁊ xilobalſamũ: ⁊ fu: meu: et
ariſtologia longa ⁊ rotũda. ¶ Renibus vero confe-
rant grana milij ſolis deglutita ſemen apij rubea
tinctorum ⁊ radix liquiritie: camepitheos dãpneta: ⁊
vcuen ꝑprie ⁊ eſt matricaria de qua in diſpõnibus
renũ vide laudes ſcdo cañ. cap. de vcuen. ¶ Si enim
hec ſimplicia cõdiunt cũ cibis ⁊ ex aliquib⁹ fiãt de-
coctiones ſyru. iulep: trociſci: cõfectiões: ⁊ tragee: et
dentur ad comedendũ vel ad bibendũ nõ eſt dubi-
tãdũ tales poſſe producere opationes rectificãtes
predicta mẽbra cõſumentes materias in eis abun-
dantes: ⁊ tu conſidera hec eſſe vera per quaternas
virtutes in medicinis inuentas vt ſupra tactum eſt
⁊ hec de intentione ſeptima bene ſufficere poſſunt.

Conſilium. 21.

De dolore capitis com-
poſito ex emigranea: ⁊
cephalea a mala cõplexione frigida ⁊ humida capi
tis cũ materia cũ cõplicatione plurĩũ accidentiũ. q̃
ſunt. ¶ Dolor muſculorũ lacertorũ ⁊ pãniculorũ fa
ciei. ¶ Nocumẽtũ viſionis. ¶ Nocumentũ audit⁹.
¶ Nocumentũ in ſenſibus interioribus. ¶ Profun-
ditas ſomni cuz grauitate capitis. ¶ Tinnitus au
rium. ¶ Saltus oculi. ¶ Difficultas motus brachij
⁊ manus. ¶ Inſtantia doloris capitis.

Diſpoſitio huius nobilis et
laudatiſſime do
mine vxoris celeberrimi Baptiſte de
valle marana ſi diligẽter inſpiciat abſ
qꝫ dubio eſt emigranea: qđ facile de-
duci põt ex accñtibus multũ accura
te notatis ſubtilius atqꝫ pfundius inueſtigatis p
clariſſimos doctores Petrũ Salmonẽſem: ⁊ Bapti-
ſtã Uincẽtinũ: qui huius diſpõnis veritatẽ accura-
te multũ rimati ſunt. Et principalis egritudo in: ea
eſt mala cõplexio frigida ⁊ humida ſubſtãtie cere-
bri: imo totius capitis cum materia flegmatica pã
niculis intrinſecis immerſa: ⁊ ſui multitudine p cõ
miſſuras ad extra ꝑpulſa. tãta eñ ⁊ tot accñtia nõ
bene ſaluari poſſunt: vt pciſe fiãt a mala cõplone ce
rebri ⁊ pãniculorũ intrinſecorũ. ꝑpter quorꝫ colligã
tiã exterior pãnicul⁹ patiat. ¶ Etiã q: egritudo lon
ga fuit lapſuſqꝫ magn⁹ rõnabilr. cõicata mala cõ-
plexio ptibus exteriorib⁹ fuit: ⁊ potuit eſſe cã gene-
rationis mãerũ flegmaticarꝫ p viã indigeſtiõis ex-
terius cõgeſtarũ. ¶ Poſſibile etiã eſt plurimũ mãei
effuſam eſſe ab intus ad extra. lꝫ nõ videat neceſſa-
riũ ꝑpter ineptitudinẽ trãſitus materiei per vias
anguſtas cũ ſit ipſa groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ torpidi mot⁹.
¶ Adhuc egritudines etiã p colligãtiã cũ perſeue-
rant tranſeũt in eas que per eſſentiã nominantur.
¶ Quare dolor pceptus in muſculis mãdibularũ:
⁊ pãniculis ptiũ faciei: ⁊ in tẽporib⁹ ⁊ pfundis pti-
bus a mala cõplone pdicta cũ pfundata ventoſita
te in eis indubie accidit. ¶ Eſt aũt in ſupficie cutis
faciei ſtupor ꝑpter oppilationẽ cadentẽ in 2° 4° pa
ri neruorũ oriẽtiũ a cerebro. ꝑpter qđ ſenſus in iſtis
viget partib⁹. ¶ Stupor aũt in brachio apparẽs nõ
preciſe nocumẽtũ in cerebro factũ arguit: ſed etiam
cõmunicatũ pmo 2° ⁊ 3° parib⁹ neruorꝫ a trib⁹ pri-
mis ſpõdilibus veniẽtiũ ex quo facile deduci poteſt
cauſa difficultatis motus brachij ⁊ manus ⁊ tremo
ris eius aliqñ ⁊ nõnunqꝫ nocumenti eius in capien-
do ⁊ retinendo prouenientis. ¶ At vero ſalt⁹ in ocu
lo pncipaliter a nocumento pãniculorum cerebri cõ

tingit.Deinde per cōcauos neruos facile vētoſitas
ad oculū pelluꝛ.lȝ ex motibus nō naturalibus cere=
bꝛo ꝛ eius pāniculis aduenietibus ſaltus in oculo
abſqꝫ aliq̄ vapoꝛe coꝛpeo ꝯtigere poſſit.Et inſuꝑ ho
rū videtur accidentiū diſpoſitio fixa ſiniſtre partis
magis q̄ꝫ dextre.Et ita per hūc terminū emigranea
ꝓpꝛiꝰ importatū vt in diuiſionibus 4° cap̄.colligē
dum.ꝛ in viatico abſolute cap̄.2° legi pōt. ¶Mira
bile q̄d videꝛ quare in opationibus ſenſuū exterioꝛ=
rū nocumētū ;diminutionis coꝛruptionis vel abla=
tionis qñqꝫ vliter cōtingit.In ſenſu q̄dē viſus opa=
tionis diminutio vel coꝛruptio ꝑturbationē impoꝛ=
tare vř.Iu ſenſu auditus coꝛruptio per tinnitum ꝛ
fragoꝛē intellecta.Adhuc etiā ſomnꝰ ꝓfundus non
videtur per ſe cōſequi diſpoſitionē hanc:cū ad ipaȝ
nō fiat neceſſario nocumētū in oꝛgano pꝛimi ſenſiti
ui aut rete miraculoſo.Adhuc etiā q̄re nocumentū
vtriqꝫ oculo ꝯuenit ꝛ auri cū diſtincte ſint ab inuicē
dextra ꝛ ſiniſtra ps capitis per lineā ſecantemꝫ cere
brū in duas medietates cū ventriculis eius partiē=
tē.pꝛima tertij.cap̄.2°.interioꝝ 3°.cap̄.8°.determi=
nat etiaȝ alterutrāqꝫ ꝑtē coꝛpoꝛis dexterā ꝛ ſiniſtrā
dyametrū que ſȝ lōgitudinē extēdiꝛ que inter oſſiū
lineā q̄ mediū cerebꝛū diuidit oꝛdinata eſt:ad quaȝ
vtiqꝫ ꝑuenit diſtinctio lterioꝝ duoꝝ vētriculoꝝ cere
bꝛi.¶Pꝛopter q̄ð foꝛtaſſe diſpoſitionē hāc nō purā
emigraneā credo:ſed ex emigranea ꝛ cephalea ꝯō=
poſitā:terreri eñ a ſtrepitu ꝛ actibꝰ fere oībꝰ ꝛ a lu
minoſitate fere quacūqꝫ ꝛ ab his doloꝛē excitari te=
nebꝛas ꝛ ſolitudinē diligere reſupinationē ꝛ tacitur
nitatē:ꝛ ſimilia accñtia oīa que patiꝛ hec generoſa
dña ꝓpꝛie videnꝛ potius ſub cap̄.cephalee colloca=
ri q̄ꝫ emigranee appꝛopꝛiari.Reliqua vero eidē pꝛo
pꝛia ſunt.¶Hāc igiꝛ diſpōnē ex kautari ꝛ ex emigra
nea cōpoſitā credo:vt de his legi pōt.3ª pꝛimi. tra=
ctatu 2°.penultimo ꝛ vltimo cap̄.ꝛ interioꝛū tertio
cap̄.¶Nec obſtat ꝙ ouū dicaꝛ q꜡ cōpꝛehendaꝛ ca=
put totū:q꜡ de cōpꝛehenſione aptitudine ꝛ nō actu
intelligiꝛ:vt ſcipm̄ Auič.declarat.Hec pauca ſcripſi
clariſſimi doctoꝛes vt vobiſcū aliq̄d theoꝛice agerē.
Et q꜡ noſipſi ſublimius veſtro ingenio iſtā diſpōneȝ
inueſtigando cognouiſtis:neqꝫ in his mirandum:
cum diſpoſitiones valde raro:ita ſimplices videan
tur vt per auctoꝛes capitulantur

Et quia diſpoſitio hec valde verēda vř:q꜡
lōga ꝛ foꝛtis eſt:ꝛ ꝑncipalꝫ mēbꝛo
ꝓpꝛia ꝛ accñtia multa ꝛ ſuſpecta ſibi cōplicat:et la
pſui nāli cōtraria.Ideo in regimine ipſius accelera
re magis q̄ꝫ amplius theoꝛice indulgere decreui.Et
ſi regimen ipſius in duo capitula partiendū ſit.ſcȝ
nō nāliu̅m ꝑmo:deinde medicinaliū adminiſtratio
nē cōgruā pꝛimi oꝛdinis expediendum decurrā : cū
ſapiētibus nō ſit opus extendere capitula. ¶Cum
itaqꝫ diſpoſitio iſta ſit mala cōplexio frigida cū ma
teria flegmatica in toto capite neruis ꝛ pluribꝰ ad=
iacentibus ꝑtibus cōmunicata ꝛ cōmunicari apta.
Ideo aeris cibi ꝛ potus exercitij ꝛ aliarū regimē in
clinare debet ad moderate calefaciendū ꝛ audacꝰ
exiccādū in terminis tñ inſtrumētoꝝ nō trāſeuntiū
ſm̄ ſiccitatis gradū ꝛ caliditatis pꝛimū .Itaqꝫ aer
cibus ꝛ potus artificialiter pꝛeparentur. ¶Adhuc
etiā cum in hac diſpoſitione multū inueniaꝛ ex va=
poꝛibus fieri nocumentū.In omnibꝰ talibus exter=
minandis ꝛ carminādis virtus immiſceatur mode
rato vſu. Et ex his q̄ nō ſunt in gradu eleuata mul
tum:hec eñ talia grauāt caput multū ſiue calida
ſint ſiue frigida:ꝓpterea q꜡ aperiunt viā vapoꝛum
ad cerebꝛū.tertia pꝛimi.tractatu ſcðo.caplo 7°.

His itaqꝫ menſuratis ad medicinaliū re
gimē accedēdū duxi. Cū itaqꝫ
in particula patiēte ꝛ in diſpoſitione ipſius vtraqꝫ
materiali cōueniamus vt alias in ſimili diſpoſitiōe
ꝛ nobili quadā oꝛdinaui dña vtinēſi erit in.8.inten
tiones diuiſum.¶Pꝛima eſt materierū ad contra=
rium diuerſio.¶Scða eſt ipſarū minoꝛatiua eua=
cuatio.¶Tertia earū digeſtio. ¶Quarta eradica
tiua euacuatio. ¶Quinta accidentium coꝛrectio.
¶Sexta reſidui materierū cōſumptio.¶Septima
eſt mandantiū particularū rectificatio ſiqua ſunt.
¶Octaua capitis ꝛ neruoꝝ cōfoꝛtatio.

Pꝛima intētio fulcitur per diuertētia abſqꝫ
manifeſta euacuatione: vel cuȝ his
que euacuādo diſtrahūt.¶Pꝛimū genus cōpletur
per fricationes extremoꝝ ante cibū factas iuxta il
lud tertij.tractatu ꝑmo. caplo vltimo. Cūqꝫ cibas
patiētes egritudines capitis materiales frica ex=
trema ꝛ incipiaꝛ ab inferioꝛibꝰ cū mediocri fricatio
ne aſcēdendo q̄ tāto lenioꝛ eſſe debet quanto capiti
vicinioꝛ. ¶Scðm eſt in ieiunio facta. ¶Tertiuȝ eſt
ſola fricatio pedū. ¶Quartū eſt effuſio aque cali=
de ſuꝑ eis. Hec eñ aſſidue facta frequēter reſoluit
ſodam.pꝛima tertij.tractatu ſecundo.capitulo.x°.
¶Quintum eſt pannoꝛum calidoꝛum ſuper extre=
ma pō.¶Sextum ꝛ foꝛtius eſt ligatura extremoꝝ
cum ſtrictura.¶Septimum eſt ventoſarum abſqꝫ
ſcarificatione poſitio ſuper domeſtica parte carnoſi
tatis tibiarum crurium ꝛ ſpatularum:hec eñ om=
nia maximum afferunt iuuamentum caput graua
tis a materia:imo plura eoꝝum conferunt doloꝛi in
materiali ꝛ in omni Soda cui non coniungitur reu
ma.Et ſi eoꝝum aliqua in reumatica Soda vtilia
foꝛent.Que vero cum euacuatione manifeſta diuer
tunt ſequenti intentione ponentur.

Secunda vero pꝛincipalis intētio remo
uendi materias cōpletur plu
ribus inſtrumentis .¶Pꝛimum eſt vt conſentiente
virtute cum habitudine conuenienti fiat ei flobotoꝛ
mia:nec erroꝛ ex ea:ꝛ ſi non appareant ſigna domi=
nij ſanguinis manifeſta : quoniam quandoqꝫ hu=
moꝛes occultantur.¶Secundo quia alleuiat pleni
tudineȝ.¶Tertio quia diuertit ſi conuenienter fiat.
¶Quarto quia eſt euacuatio communis humoꝛes
etiam a ſanguine diſtinctos euacuans aut euacua
tioni diſponens.Unde tertio pꝛactice. vltimo cap̄.
Et ſi alij etiā dominentur humoꝛes:tamen ab ea in
cipimus:quoniam flobotomia eſt euacuatio cōmu
nis humoꝛū.¶Sit aūt in hac flobotomia ꝯſidera=
tio:qm̄ ſi ſuſpicamur aliq̄d de mēbꝛis inferioꝛibus
ſua diſcraſia in nocumēto cōmunicato adhibendo
vel alterādo materias in capite:fiat apꝛio vene illū

mēbrū aſpicientis: ⁊ nō dꝫ eſſe flobotomia multa ſed
leuis quātitatis. ¶ In qua etiā inſpiciatꝰ ꝯſuetudo
euātionis ꝯſuete iuxta quale ⁊ quātū. nā ſi ſoluerit
ſuis tꝑibus debite mēſtruari: ⁊ accidit varietas in
tꝑe ⁊ in quātitate euātionis flobotomeꝰ ꝓpe tp̄s cō
ſuete mēſtruationis de ſaphena ſiniſtra. ℥. iiij. ſan-
guinis educēdo ſꝫ iudiciū clariſſimoꝝ doctoꝝ aut
plus aut minus. ¶ Silr ſi epar aliqd cōicet in cā: et
iteꝝ ſi ſplen aperiatꝰ ſaluatella dextra aut ſiniſtra.
¶ Si aūt nullū inferioꝝ mēbroꝝ cōicet flobotomeꝰ
de cephalica aduerſe partis: vt maior ſit in ſangui
ne motus ⁊ in humoribus diſtractio etiā qꝛ debili-
tas partis ſiniſtre inuitat ad illud. ¶ Si aūt euitet
flobothomiā. aut ſapiētibus nō placet qbus crede-
re debeo. tūc ad alia deueniatꝰ diuerſiōis inſtrā. ꝓ-
uocenꝰ igitꝰ mēſtrua ſi iuuamētū ſperatꝰ ex illis. ⁊ ne
magna fiat alteratio cū medicinis leuiorib⁹ fiat na
ſcale ex radice ciclaminis recētis vel ireos vel pan-
cedani. ¶ Aut fiat ex folijs mercurialis cum muſco
croco ⁊ myrra. añ. ℈. iiij. ⁊ interponatꝰ poſt mediam
noctē. forte aūt flobotōia excuſabitꝰ ab iſtis. ¶ Ter-
tiū inſtrm̄ eſt ꝓuocatio emorroidaꝝ facta cū frica-
tiōe folioꝝ ficus aut panno biſello aut ſeta tamiſij
aut alia re aſpa. aut cū vngue ſcalpēdo aut cornua
vel vētoſas apponēdo ſuꝑ fiteri abſqꝫ ſcarificatiōe.
¶ Quartū inſtrm̄ eſt vētoſaꝝ cū ſcarificatione poſi
tio ſuꝑ domeſtica ꝑte carnoſa tibiaꝝ vel cruriū aut
ſuꝑ nates vel ſpatulas hac vel illa ꝑte vel partibus
ſm̄ iudiciū doctoꝝ p̄fatoꝝ. ¶ Quintū inſtrm̄ eſt cli-
ſterioꝝ adminiſtratio ⁊ ꝑtes capitales euacuantiū
q̄ ſunt. 108. ſꝫ taliū inhibem⁹ vſum. ℞. colloqn. cicla
minis. añ. ʒ. j. blete. ſaluie. ſticados. añ. M. ß. malue.
violaꝝ. añ. M. ij. Ex hac decoctiōe. ℞. lib. j. iere ga-
leni. ℥. ß. hieralogodio. ʒ. ij. bñdicte. ʒ. iij. olei irini. ℥.
ij. olei lilioꝝ al. ℥. ij. ſalis cōis. ℥. ß. miſce. ⁊ fiat cliſte-
re. ¶ Sextū inſtrm̄ eſt per euacuātia ebibita. vt pil-
lule de iera maiori. ſimplex eñ iera hic non ꝯuenit.
¶ Soleo aūt hoc facere cū. ℈. ij. pillulaꝝ de ſarco-
colla maiori aut cū pillulis lucis ⁊ de iera dādo añ.
℈. j. ¶ Aut cū infuſiōe hac. ℞. aque betonice. ℥. iiij.
agarici electi. ʒ. iiij. nitri gra. iij. zinzi. ℈. j. īfuſa ma
neant per tres dies. deinde colentur et cum. ℥. ß. pe-
nidiarum colatura tribuatur cum obſeruatione in
farmacijs conuenienti.

Tertia intentio ꝓncipalis q̄ eſt digeſtio ma
terieꝝ fiat cū iulep aliquo vel ſyru-
po caput ⁊ ora ab eo ⁊ flegma reſpiciētib⁹: vt ſyru.
de hyſopo de calamēto de ſticados cū aqua ſaluie.
roriſmarini: maiorane: betonice: et ſilibus. ¶ Spāle
tñ in hoc eſt ſyrupus iſte. ℞. folioꝝ hedere. lauri. be
tonice. roriſmarini. ruthe. añ. M. j. origani. hyſopi.
pulegij. calamēti. aſſari. añ. M. ij. acori. ſticados. ar
temiſie. hypiconis. paraliſis. ana. M. iij. macis: ſatu-
regie. ireos. ana. ʒ. j. ſqlle. ʒ. ß. granoꝝ peonie. cube-
baꝝ. ameos. ſiſilcos amomi. ana. ʒ. j. Infundantur
hec oīa ꝑ dies. 4. in lib. x. aq̄. et deinde coquanꝰ vſ-
qꝫ ad mediū. poſtea fortiter exꝓmanꝰ ⁊ colature ad
datꝰ pulueris zuc. lib. ij. aceti ſqllitici. ℥. ß. coquanꝰ ⁊
aromatizenꝰ cū galāga. et fiat ſyrup⁹ lōgus ex quo
denꝰ. ℥. v. Si ꝟo fiat plene decoctōis denꝰ ex eo. ℥. ij.
cum aqua iris ſaluie betonice. ¶ Digerunt etiam
materiā hāc ꝯfectiones magne: vt dyamuſcus dyā
bra dyaolibanum dyacinamomū dyamacis: et ſi-
miles. ¶ Adhuc etiā non parū iuuat quies ab excel
lentia motuū corporeoꝝ animaliū: ꝯueniens dor-
mitio etiā hora ⁊ quātitate ꝯuenientibus ⁊ letari et
bonā habere de ſalute ſpem et deo placabilē eſſe et
nō naturaliū olm rerum adminiſtratio congrua.

Quarta ꝑmiſſa intētio fuerat eradicatio
euacuās materiā antecedentem
que cōplecꝰ ꝑ medicinas ꝑ tertias ⁊ quartas virtu-
tes hoc facientes: parū vero ⁊ raro ſꝑando ꝙ educāt
materiā coniunctā niſi in lōgo ⁊ forti vſu: ſꝫ hoc cō-
uenientius dicēꝰ in intētione ſexta. ¶ De numero au
tem olm inſtrōꝝ ſunt pillule iā dicte: ⁊ infuſio iā di-
cta: que vbi prius erāt debiles conuertanꝰ in fortes
et econuerſo additione doſis penes virtutes cū leui-
tate ꝯueniūt: ⁊ maxime pillulis de ſarcocolla p̄cio
ſa ſunt hec: vt videꝰ finalr. ¶ Sunt aūt plurime et
experte ex antedictis medicinis: vt hieralogodion
qua multas cronicas extirpant dolores capitis ⁊ ie
ra phancligoris ⁊ buſicus ex qnto canoñ. tractatu
ſcdo. ⁊ do eas cū decoctione ſeminū peonie. ¶ Infu
ſio ſolutiua domeſtica ſatis. ℞. arthanite. ʒ. j. aco-
ri: peonie: nucis muſ. heyl. añ. ℈. j. agarici. ʒ. j. ß. pul
pe colloquintide. ʒ. j. dyagridij gra. j. ſubtiliter om-
nia bene trita infundātur in. ℥. ij. aque mulſe ꝑ diē
naturalē: deinde calefiāt ⁊ colentur ⁊ exprimanꝰ et
additis zucca. al. ʒ. x. totum calidum exhibeatur in
potu leuis eſt ⁊ ꝯueniēs. ¶ Pillule etiam alefangi
ne conueniunt aucta doſi et reliqua ſimilia.

Quinta intētio que fuerat accidentiū hc
diſpoſitionē cōcomitantiū corre-
ctio per adminiſtrationem preſcriptaꝝ acquiritur
verū qꝛ frequēter debilitas partiū naturalis vel ac
cidentalis eſt cauſa fixionis ⁊ augmēti accidentiū.
bonum eſt vnicuiqꝫ ſuo ꝯuenienti prouidere auxi-
lio. ¶ Decoctio maiorane: camomil. cū nuce muſca-
ta cū ſpōgia optima eſt doloribus muſculoꝝ lacer-
toꝝ ⁊ panniculoꝝ faciei ⁊ tempoꝝ. ¶ Nocumentū
aūt viſionis corrigitur per comeſtionē eufragie in
omni cibo ⁊ potu. ¶ Madefacere etiā oculū omi ma
ne cum aqua cineris eſt vtile valde. Et ſilr cum vri-
na propria. ¶ Aqua vero decoctōis colloquintide
auditū roborat actualiter auribus calida inſtilla-
ta ⁊ ſuperponere ſacculū heyl et peonie factū cum
maiorana. ¶ Vigorat autē interiores ſenſus tyria
ca maior parum ex ea deglutiēdo. ¶ Cōfectio etiā
anacardina aut pliriſarcoticon optima ſunt. Aufe
runt etiā grauedinē capitis: ſomni profunditatē:
doloris fixionem: lotiones odoramēta ſacculi ⁊ plu-
rima in tribus ſequētibus intētionib⁹ tacta. ¶ Tin
nitū autē aurium ꝯueniēter tollit ſuccus ellebori
nigri mane et ſero calidus in eiſdē inſtillat⁹. ¶ Sal
tum vero oculi ꝯuenienter amouet madefactio bis
in die facta cum lixiuio infuſionis ligni aloes et cā-
phore in ſubduplo. ¶ Difficultati amplius motus
brachij: et manus ſubuenit inunctio facta ſuper
ſpondilibus quattuor primus colli cum oleo de lau
ro de rutha vel de cinamomo. ¶ Mihi autē exper-

tum eſt oleum ſpice per ſublimationē factū. Inſtantie vero doloꝝ multū ſubuenit exhibere in ſero diſtāter a cena ſatis. ℈.i. auree alexādrine aut ſotire magne aut tyriace: nec timeat̄ ī iſtis. ¶ Et lixiuiū factū ex decoctiōe peonie et brionie antiquos capitis dolores aufert ablutiōe cū hac facta. ¶ Ego aūt in forti ⁊ lōgo dolore capitis vltimū inueni linitionem factam ex dyaltea ad q̄ꝫlibet. ℥. eius incorporādo duo grana muſci ſubtiliſſime triti ⁊c̄.

Sexta vero intētio ꝑmiſſa reſidui materieꝝ ꝯſumptio quā multiplicibus adimplebimus inſtrumētis. ¶ Primū eſt flobothomia vene frōtis q̄ in caſu iſto ꝑdicto mihi placeret conſentiēte virtute. ¶ Scd̄m eſt flobothomia vene ſiniſtre partis poſt aures cū euacuare ⁊ diſtrahere intēdimus. ¶ Tertiū eſt ſectio venaꝝ tēpoꝝ ſiniſtre partis que omnē antiquā ſodā eradicat. ¶ Quartū eſt poſitio ventoſaꝝ ſup loco cōiunctionū colli cū capite ⁊ cū ſcarificatione. ¶ Quintū eſt gargariſma ex hac decoctione factū mane ⁊ ſero p mediā horā ante cibū. ℞. arthanite: colloq̄ntide aga. an̄. ʒ.i. ſtaphiſagrie: piretri: coſti iris: piperis al. an̄. ʒ.ß. galange: gariofiloꝝ: zinzi. an̄. ʒ.ß. macis. ʒ.i. coquant̄ in lib. x. aque vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: deinde exprimēdo colent̄ ⁊ colature addat̄ mellis mūdi lib. i. aceti ſq̄llitici. ℥.ß. ⁊ coquant̄ vſqꝫ ad medietatē. De hac aqua accipiat̄ pars vna aque decoctiōis paſſulaꝝ et maiorane partes tres: et fiat gargariſma. ¶ Ad hoc etiā cōfert gargariſma factū ex metridato cuꝫ aqua ꝑdicta. ¶ Sextū eſt collutio ex decoctione iris cū melle ſepe facta ⁊ calida. ¶ Septimū eſt maſticatio ſepe facta cū maſtice aut piretro ⁊ zinzi. ſimil̄: aut cū galāga ⁊ heyl. ¶ Octauū eſt caputpurgiuꝫ cū modico mumie et aque maiorane calidū aut cū ſucco arthanite: aut cū ſucco blete: ⁊ aq̄ maiorane: ſed primū melius eſt. ¶ Nonū eſt linitio ſup naſuꝫ et tpa in ſero facta cū tyriaca vel metridato. ¶ Decimū eſt vſus electuarioꝝ magnoꝝ: vt tyriace ⁊ metridati. ¶ Ego vero experientiā magnam habeo in cōfectione anacardina ſcd̄e deſcriptionis Auic̄. q̄nto can̄. ſcd̄a etiā ibi poſita optima eſt. ¶ De ſimplicibus ad exiccandum materias capitis optima eſt pillula vna facta ex ligno aloes p duas horas poſt cenā accepta ⁊ incorporetur cum ſucco maiorane.

Septima ⁊ penultima itētio erat rectificatio mēbroꝝ mādātiū ſi q̄ ſūt difficile tñ in cronicis egritudinibus reperiri aliqđ mēbroꝝ quin in cā morbi vel in augmento accītiū nō cōicet. ¶ Igit̄ qđcūqꝫ fuerit mēbrū leſuꝫ malitia cōplexionis naturalis regat̄ ſibi approꝑato regimine digerentiū ⁊ euacuātiū: vt pluribꝰ locis ab auctoribus colligēdū. ¶ Poſt mūdificationē attēdat̄ ꝯfortatiōi vt pulmoni ⁊ pectori cū enula ⁊ hyſopo ⁊ croco dyahyſopo dyacalamento dyairis. ¶ Stomacho aūt cū ameos: abſinthio: amomo: mace: ⁊ mentha cum dyacinamomo: dyamace. ¶ Spleni etiam cum ſcolopendria: tamariſco: cortice capparorum: dyamace: dyacurcuma. ¶ Epati cū ſpodio: endiuia: cipero: ſquinanto cum dyarodon. dyalacca cōfectione de ſeminibus cum aqua radicis et emoꝛu ſia. ¶ Cordi vero cum hiacincto: ſmaragdo: oſſe de corde cerui margaritis ⁊ croco cū letificāte dyamuſco: trociſcis de croco electuario dyābre confectiōe de hiacincto. ¶ Matrici cū arthemiſia: matricaria: betonica cū trifaria magna theodoricon: anacardina ꝯfectione de ſeminibus benedicta: electuario de galia muſcata: ⁊ ſilibus. ¶ Renibus aut lūbis: aut ſpine ſubuenimus cū ſpica dauco comeſtione renū aialiū lacte ouino ⁊ reliq̄s cū nuce ꝯdita dyamace ꝯfectione de ſeminibus bñdicta iuſtino ⁊ ſimilibus cum oleo ſcorpionum nardino ⁊ ſimilibus.

Octaua ⁊ vltima intētio erat ꝯfortare caput. ſ. ipſius partis ꝟtutes. Et lꝫ hec intētio ex ſupradictis ꝯuenictius impleat̄: aliq̄ tñ vtilia ꝑtacta in intētione ſexta hic apponere mihi vtile viſum eſt. ¶ Cōfortat itaqꝫ caput ⁊ ꝟtutes eius ſemē meliſſe capiti ſupaſperſum comeſtū ⁊ bibitū. ¶ Et ſpica nardi cōfortat cerebrū et prohibet reumatiſmos ſcd̄o cap̄. ¶ Xiloaloes vt dicit Auic̄. etiā cerebrū ⁊ ſenſus cōfortat vt ſupra. ¶ Silr̄ ambra ꝯfert cerebro ⁊ ſenſibus. ¶ Caſtoreū etiā in ſero deglutitū. quātū eſt granū ciceris eſt mirabile ī caſu iſto. ¶ Cinamomū etiā in cibis huic diſpoſitioni valde vtile: mūdat eñ cerebrū attrahēdo ſuperfluitates ex eo ⁊ ponit̄ in medicinis aureis Auicenne. ¶ Auellana torrefacta ⁊ comeſta poſt cibuꝫ caput cōfortat. ¶ De rebꝰ aūt ad extra approximatis bonū ꝯfortatiuū eſt ſuffumigiū factū ex laudano: ligno aloes: ſtorace ſicca ⁊ ex decoctiōe camomille q̄ ſpālis eſt in hoc cū ſepe caput ſup eius fumo inclinat̄. ¶ Eximie etiā cōfert capiti ſuppuluerizato ex puluere gario. conmiſſure coronali ⁊ ſagittali fctā. ¶ Sacculi etiā ex ſpēbus dyamuſci dyābre ⁊ dyaxiloaloes mirabilr̄ caput ꝯfortāt. ¶ Odoriferꝝ bonuꝫ ad iſtud. ℞. origani: folij ameos. an̄. ℈.i. ligni aloes. ʒ.i.ß. ſtoracis calamite: maſticis: cipi. an̄. ʒ.ß. ambre. ℈.ß. fiat pomū cū. ℥.i. boni laudani: vel ligētur in pāno de ſindone. ¶ Lotio bona capitis ꝯfortatiua. ℞. ex lixiuio facto cū camo. ⁊ folijs hedere arboree. ¶ Aut ex lixiuio cū ſapone. ¶ Trociſci boni cuꝫ quibus illiniat̄ caput: ⁊ poſtea exiccet̄ valde cōfortat. ℞. maſticis: ſtoracis calamite. granoꝝ catapucie. piretri. gypſi. an̄. ʒ.ß. eufor. ℈.i. ſpice gariof. laudani. floꝝ roriſmarini. cubebaꝝ. an̄. ℈.ij. ⁊ fa. trociſcos cū ſucco maiorane pōderis. ʒ.ij. ⁊ ex eis vnus accipiatur. Oipotēs aūt ſaluator hec dirigat in ſalutem anime et corporis huius domine.

Conſiliū. 22.

¶ De octo malis diſpōnibus vcꝫ. ¶ De mala ꝯplexione frigida ⁊ hūida cerebri cū materia. ¶ De mala ꝯpoſitiōe cerebri. ſ. de oppilatione eius coartatoria. ¶ De vertigine. ¶ De debilitate retētiue mēbroꝝ motiuoꝝ. ſcꝫ mollificatiōe ⁊ paraliſi. ¶ De ſcotomia. ¶ De impotētia motus brachioꝝ et crurium. ¶ De doloribus cruriū. ¶ De defedatione cutis in manibus ⁊ pedibus periodice eueniēte. ¶ Diuidit̄ autem conſilium in tres particulas.

Particula prima hec accidētia enumerādo diſtinguit ⁊ eoꝝ cauſas et ſigna ponit et continet capitula nouem.

¶ De vili ſermõe narratiuo ꝑdictoꝝ accñtiū. Cap. i.

Odoricus de Coloreto vir notabilis diuerſis accidētib⁹ laborat ingēter ſiue ipſe egritudines aut accidētia noiare volum⁹. ¶ Primū itaqꝫ hoꝝ eſt mala cōplexio frigida ⁊ hūida mālis cerebri illius: ſiue ipſam a gñatione aut a tpe cōtractā intelligere velimus. ¶ Scda ꝟo ipſius diſpoſitio eſt cerebri ſui mala cōpoſitio. ſ. in via cadēs vel in poris ⁊ eſt oppilatio coartatoria vel implectoria ꝓueniēs a multitudine mucillaginoſi flegmatis in ꝑdictis locis. ¶ Tertiū aūt ꝑncipale accidēs eſt vertiginoſa diſpoſitio alternatis vicibus eidē eueniēs. ¶ Quartum ꝟo ꝑncipale nocumētū eſt debilitas in cōtentiua vel retētiua ꝟtute q̄ etiā includit in ſe ſpēm corruptionis in oꝑatione motiua ⁊ ſubſtētatiua: ita ꝙ ei appareat qñqꝫ inclinari ad cadere: lꝫ nō cadat: qñqꝫ tñ euenit nocumētū ablatiōis in oꝑatione ſuſtētatiue potētie: ita vt nedum inclinet͛ timēdo cadere: ſed de facto cadit. Et eſt locus iſte pūctus altiſſime ſpeculationis vt videbit͛. ¶ Quintū accidēs ꝑncipale eſt ſcotomia diſpoſitio: ꝑ quā ei apparet qñqꝫ volātes muſcas: ⁊ ſilr alalia in mediū ꝑcipere volātia vel mobilitata varijs differētijs: q̄ tñ nequaqꝫ inueniunt͛ in medio. ¶ Sextum nocumētum ꝑncipale eſt impotētia ad motus interiores in brachijs eius fortius ⁊ in oībus cruribus minus eueniens. ¶ Septimū ꝑncipale accidēs eſt dolor extenſiuus ⁊ cōtractiu⁹ in ſiniſtro crure eueniēs: magis tñ in muſculis tybie apparēs. ¶ Octaua ꝟo diſpoſitio ꝑncipalis eſt periodica puſtularū cū rubore et infectione cutis tibiarū ⁊ manuū apparēs determinato tñ tpe anni ⁊ nō in omni: qm̄ hoc ei accidit precipue in vere ⁊ in autūno. Hec in ſumma eſt ipſius diſpoſitio ex tā varijs nocumētis cōplicata difficilibus: nōnulla tñ alia accidētia frequēter in mēbris alijs apparēt: vt aliqñ leuis tuſſis cū facili anhelitus cōſtrictione: ⁊ qñqꝫ ſtōachi diſcraſia cū debilitate digeſtiue: ⁊ nō raro lūboꝝ ⁊ renū dolores extēſiui: ad quos qñqꝫ leuiter cōſequit͛ difficultas vrinādi. Sed hec vltima quatuor accidētia ⁊ q꞉ leuia ſunt ⁊ q꞉ ab eadē radice pēdētia in fieri ⁊ in conſeruari a q̄ pēdēt ꝑmiſſa octo accñtia: iō nō ſunt multū mētem moleſtātia egrotātis neqꝫ medicātis.

¶ Pricipale declarās ꝑdictarū diſpōnū cāsꝫ ⁊ ſigna ⁊ primo mala complexio cerebri per cauſas ⁊ ſigna eius declaratur. Cap. ij.

Quoniā impoſſibile videt͛ alicui⁹ diſpōnis rōnalē oſtēdere curā ſine ipſius diſtīcta cognitiōe: que haberi dꝫ ꝑmo ex cauſis diſpōnis cuiuſcūqꝫ ꝓductiuis. Et ſecūdo iterū ex ſignis vlibus ⁊ particularibus demōſtratiuis cuiuſlibet egritudinis. Et 3° iterum ex accidētibus cōib⁹ ⁊ ꝓprijs vnāquāqꝫ egritudinē cōcomitātibus: ex quibus egritudines oēs ſpēcificantur. Iō in ꝑmiſſis diſpōnibus declarādis parūper eſt theorice cōtēplādū. Et rōnibus ⁊ autoritatibus diſſerēdum: eo q꞉ iniuſtum eſt vni pte alijs credere demōſtratiōe aliuētoꝝ ꝑmo ⁊ c° primo.

Prima igitur huius viri diſpō erat mala diſpoſitio frigida ⁊ humida cerebri: q̄ aut eſt a gñatione talis aut a tpe: qm̄ hec diffinitio cuiuſcūqꝫ egritudines eſſentiā euacuat. ¶ Videtur aūt ꝙ cerebrū ei⁹ a gñatione nō ſit diſcraſiatū in frigore ⁊ hūiditate. ¶ Primo quidē ex ſignis a caſib⁹ hoc declarari pōt facies eñi hui⁹ viri ⁊ tota cutis capitis ipſius manifeſta rubedine coloratur. ¶ Scdo capitis capilli ⁊ plurimi ſunt ⁊ ſatis groſſi. lꝫ ad molitiē tēdētes ⁊ ſunt māifeſta rubedine colorati. ¶ 3° ꝟo cutis eius ex pte eſſentialiter inherētiū tactu ꝑcipitur calida notabiliter ⁊ leuis. ¶ Iterum effuſiones q̄ ab oꝑatiōe digeſtiue potētie emittūt͛ mediocriter ſunt digeſte in ſubſtātia ſatis adequate in colore ſuo albedine manifeſta pticipātes. Et vt in pluribus actu calide: lꝫ multa in actu expulſionis percipiant͛ accidētia ex q̄bus hoc facile declarari pōt. ¶ Ex pte tñ oꝑationū alalis potētie ſenſitiue ſenſibus exterioribus apte oſtēdit͛. ¶ Et ꝙ obiectoꝝ tangibiliū olm ipreſſiōes ⁊ faciles ꝯueniēter ꝑcipiūt͛ ⁊ diſtinguūt͛ ⁊ reſeruāt͛. ¶ Silr ī ſenſu viſus nāliter fuit bene diſpoſitus in cōprehēdēdo obiecta oīa vſqꝫ ad diſtātiā magnā in ſuo colore: vt alba ⁊ rubea in ſui quātitate: vt magna vel parua in ſui figura: vt longa vel ſperica in eoꝝ ſitu: vt inferius vel ſupinus ſituata in eoꝝ ſubſtātia vel ptiū cōtinuitate vel ſeꝑatione. vt ſolida vel ꝑforata in eoꝝ ſe hñdi modo vt mobilia vel q̄eta: ⁊ ſic de alijs: q̄ oīa arguūt bonitatem ⁊ ꝑfectionē viſiue potētie. ¶ Adhuc etiā ⁊ guſtatiua potētia exit in actū cōueniēter ꝑcipiēdi dulce amarū pōticū ⁊ acumē: ⁊ ſic de alijs ⁊ diſtinguēdi inter illa. Et iterū olfatiua potētia obiectū; omne debiliter aut potēter ſub modo delitie vel triſtitie impumēs apprehēdit ⁊ ꝑcipit: ⁊ inter illa diſtinguit. ¶ Silr etiā exteriores motus diuerſos ſonādi modos ſibi aſſociātes ſub ſpē acuitatis: vt tinitus ſub ſpē grauitatis: vt tonitruū magnū ⁊ ſic de alijs conueniēter ꝑcipit. Igit͛ appet ꝙ in oꝑationibus exterioꝝ ſenſuū ⁊ cito ⁊ cōueniēter cerebrū ipſius eſt bñ diſpoſitū. ¶ Amplius iterū diſpoſitio caliditatis in cerebro huius viri aſſumi pōt ex pte oꝑationū interiorū ſenſuū: ſenſus eñi cōis oꝑatio velox eſt ⁊ vehemēs in diſcernēdo vel diſtinguēdo oꝑationes exterioꝝ ſenſuū. ¶ Silr etiā fantaſia q̄ ponit͛ in poſtrema interiori pte anterioris vētriculi cerebri ⁊ facile ſpecies a ſenſu cōi ſibi delatas recipit ⁊ modificat. ¶ Et iterū imaginatiua potētia velociter exit ī actū cōprehēdēdi ⁊ diuidēdi. ¶ Silr etiā altioris potētie que cogitatiua ē oꝑatio⁊ feſtina eſt: ⁊ cōueniēs ī eligēdo ⁊ ꝓſequēdo hoc in euitādo ⁊ fugiēdo aliud. ¶ Silr ⁊ facit memoratiua potētia ⁊ detinet ſpēs eidē delatas: ⁊ ꝙ ꝑrimū eſt neceſſariuꝫ reminiſci de preteritis: tā cito rememorat͛ olum q̄ iā ꝑ ſpēs in cellula ſua reſeruata fuerūt. ¶ Hec aūt oīa vidētur atteſtari iudicio caliditatis ⁊ humiditatis in cerebro ſuo. vt 2° tegni ꝓceſſu multo. ⁊ 2° cōplonū. ⁊ ꝑma tertij. tractatu primo. colligi pōt in radicibus theorice medicine: q̄ oīa ſatis nota ſunt. ¶ Ex q̄bus oībus videt͛ cerebrū huius viri nullatenus debere poni frigide cōplonis nālis ſicut ſupra premiſſuꝫ fuit.

Neqȝ eñ eſt alius modus demõſtrãdi alicuius mẽbri cõplx̃onẽ nãlem q̃ ſimilitudo ſup ipſaȝ ex ſignis ab operationibus a ſubſtãtialiter inherẽtibus aſſum ptis ⁊ a caſibus ⁊ tu iã vidiſti oĩa hec:quare ⁊c.

Nunc autẽ oportet ſumere principium aliud declarãdi lapſum cerebri huius viri ad frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ nãlẽ. ¶ Pro cuius declaratione p̃mittendũ primo q̃ oẽs cauſe primitiue infrigidãtes ⁊ humectãtes cũ ſua excellẽtia applicate mẽbro cũ diuturnitate applicationis eaꝝ ⁊ diſpoſitione mẽbri ad pati ab eis de neceſſitate inducẽt infrigidationẽ ⁊ humectationẽ: ſȝ cerebro huius viri potuit applicari vehemẽs humiditas ab aere vel aqua cũ frigiditate agẽs in ip̃m. ¶ Silr ⁊ multitudo ciboꝝ taliũ ⁊ potuũ: ⁊ medicinarũ infrigidãtiũ ⁊ humectãtiũ fortis ⁊ diuturna applicatio. ¶ Et paſſionũ aĩaliũ multitudo ⁊ imp̃ſſio fortis: vt triſtitia vehemẽs cogitatio ⁊ timor magnus. ¶ Et iterũ lõgitudo ⁊ pſeuerãtia in dormiendo: vt eſt cõſuetudo nobiliũ: qm̃ ſuperfluus ſomnꝰ infrigidat ⁊ humectat: ſicut vigilie mlte calefaciũt ⁊ exiccãt: vt ſcd̃a p̃mi. caplo de his que pueniũt ex ſomno ⁊ vigilia. ¶ Amplius iteꝝ exceſſus in altera re nõ nãli. ſ. in multa repletione: qm̃ qui ingluuioſe comedũt ⁊ cibũ ſine cõueniẽti maſticatione degluttiũt ⁊ potũ voraciſſime hauriũt: oĩno calorẽ nãlem ſtomachi debilitãdo pducũt ad augmẽtũ gñatiõis hũiditatũ flegmaticarũ: q̃ poſtea in illo remanentes cauſe ſunt gñatiõis aquoſi ſanguinis q̃ poſtea in cerebro frigiditatis ⁊ hũiditatis augmẽtũ gñat. Et iterũ facilius ⁊ citius mãe frigide ⁊ humide in ſtomacho genite p modũ euaporationis delate ad caput: ⁊ ibidẽ retẽte ppter frigiditatẽ cerebri igroſſant ⁊ in aquã cõuertũtur q̃ p totũ cerebrũ ſparſa ⁊ cõicata malã cõplx̃onẽ frigidã ⁊ humidã efficiunt in eo. ¶ Pariter etiã exceſſus in ſupfluitate motus ⁊ exercitij p viã reſolutiõis eſt cã: vt in cerebro acq̃ratur mala cõplx̃o frigida ⁊ hũida mãlis. Pro quorum eñ p̃ſentia mẽbrũ aliqd̃ eſſentialiter eſt calidũ ⁊ humidũ p eoꝝ remotionẽ efficit̃ frigidũ ⁊ ſiccum ſed p p̃ſentiã ſpũuȝ multoꝝ ⁊ ſanguinis in cerebro ipſum reddit̃ calidũ: ergo ppter remotionẽ ipſoꝝ ip̃m efficit̃ frigidũ. Sed ſupfluũ exercitiũ ip̃m eſt cã cõſumptiõis ſpũum in ip̃o cerebro p modũ reſolutionis ſpũum ⁊ humoꝝ ⁊ inati caloris. igit̃ ⁊c. ¶ Similiter etiã ad hoc caplm adde. q̃ vna de cauſis cerebrũ notabilr̃ infrigidãtibꝰ eſt multitudo coitus ⁊ ſupfluitas in eo. Coitus eñ multiplicatꝰ pducit ad infrigidationẽ totiꝰ corpis: ad debilitatẽ innati caloris: ad mortificationẽ ṽtutis: ad debilitatẽ ſenſuum: ad epileſiã occultã: ad caluitiẽ ⁊ debilitatem iũcturaꝝ: q̃ oĩa pueniũt a frigiditate ⁊ hũiditate cerebri mãlibꝰ. vt 20ª tertij tractatu p̃mo caplo de nocumẽto ex coitu collr̃. ¶ Quare appetq̃ plurime haꝝ cãrũ poterũt i hoc viro augmẽtũ frigiditatis efficere: ⁊ ip̃e dȝ eẽ cõſiderator circa iſtas cãs: ⁊ inuenet veritatẽ i eis ex p̃terito regimine ſuo deducendã. ¶ Ex q̃bus oĩbus ſatis leuiter cõcluditur q̃ mala cõplx̃o frigida ⁊ hũida mãlis in iſto accñtalis eſt: ⁊ a tpe: ppter incõueniẽs regimẽ ex pte p̃dictoꝝ ⁊ male obſeruatũ. ¶ Et ex hoc vltimo appet declaratio p̃me diſpõnis eius. ſ. q̃ iſte vir egrotat mala cõplx̃one frigida ⁊ hũida cerebri ⁊ accñtalr̃ in eo acq̃ſita. ¶ Ex quoꝝ etiã fundamẽto cõſiderãs intelligere poterit. q̃ hec mala cõplx̃o ẽ fixa magis q̃ ficta: qd̃ arguit longitudo ipſius: lȝ etiã in eo poſſit aſſignari aliqua ſpẽs male cõplx̃onis fictis p colligãtiã in fieri ⁊ in cõſeruari depẽdẽs a mẽbris iferioribus vt ſtõ epate vel alijs: vt i poſterũ videri poterit. hec i ſũma ẽ p̃me diſpoſitiõis ipſiꝰ apta declaratio ⁊c.

¶ De mala cõpoſitione cerebri ipſius. Cap. iij.

Nunc aũt declarãdũ eſt i hoc caplo 3ᵒ nocumẽtũ cerebri huiꝰ viri pueniẽs ex cõpoſitione non nãli ſui cerebri. Eſt aũt mala cõpoſitio eius oppilatio coartatoria q̃dẽ pueniẽs a multitudine mãerũ coartãtiũ vias cerebri: p q̃s intelligo arterias ⁊ venas in panniculis eius. et medulari ſubſtãtia diſſeminatas in q̃bꝰ et circa q̃s mucillaginoſa mã multiplicata per indigõnẽ coartationẽ fecit: ad quã ſeq̃tur mãerum intẽtio et augmẽtatio q̃ ẽ aggrauatiua. Uñ caput eius dolore grauatiuo moleſtat̃ magis aut minus ſm augmẽtũ q̃ntitatis extẽdẽdo eas. ¶ Et q̃r etiaȝ inter pãniculos cerebri ⁊ in ſubſtãtia eoꝝ detinẽtur idõ ſcd̃aȝ ſpẽm doloris efficere pñt extenſiuũ noĩati. ¶ Et ſi cõtingat huic mãei admixtionẽ fieri mãei acute aut ſalſe: cũ tũc p̃dictis doloribꝰ cõplicari pñt dolores pũgitiui et mordicatiui et ſm ſpẽm mãei q̃ cõmiſcet̃ flegmati mucillaginoſo. ¶ Et iteꝝ ſi mã magna pars huiꝰ mãei ↄtinet̃ in ↄcauitate arteriaꝝ ad ip̃am ſeq̃t̃ pulſatiuꝰ dolor: et ſic de alijs ſm mãerũ diuerſitatẽ. ¶ Ex q̃ fundamẽto valde facile itelligi põt: q̃re vir iſte q̃ñqȝ pcipit cũ grauitate capitis extẽſionẽ ac ſi magnificaret̃ caput eiꝰ: aut pũctionem ac ſi pũgeret̃ pãniculi cũ ſpina vl̃ acu. et pulſationẽ magnã i tpibꝰ et i toto capite. ¶ Et iteꝝ ex hoc fundamẽto ↄcludit̃ q̃ ſi mã iſta nõ ſolũ i venis et arterijs aut poroſis cerebri ptibꝰ ↄtinet̃: ſȝ ẽt i originibꝰ neruoꝝ de ſeptẽ pibꝰ q̃ oriũt̃ a cerebro: tũc neceſſario ↄtigẽt nocumẽta diminutõis i operationibꝰ illoꝝ mẽbroꝝ. Si oppilatio illa ſemicõpleta fuerit, aut nocumẽta ablatõis operationũ i p̃dictꝭ mẽbris: ſi oppilatio cõpleta fuerit. ¶ Ex q̃ fundamẽto iterũ ſubtiliꝰ ⁊ pulchre pticulariꝰ d̃duci pñt nocumẽta operationũ ſenſus: tactꝰ ſi eñ ſemicõpleta fuerit oppilatio i neruis q̃ expẽdũt̃ p cutẽ capitꝭ: tũc nocumẽtũ diminutionis i ſenſu tactꝰ ſentit̃ i tota cute capitꝭ exteriꝰ. Et iſte ẽ ille ſtupor q̃ i cute capitꝭ pcipit̃. ¶ Et ſi ↄtingat iteꝝ q̃ hec oppilatio accidat i neruis diſpſis p cutiȝ totiꝰ corpis: tũc i toto pcipit̃ ſtupor: ſic pȝ i tota ſpina ipſiꝰ. ¶ Si ãt huic mãei ↄmiſceat̃ aliqd̃ vẽtoſitatis vl̃ vaporis petẽtis exitũ ad ex̃. tũc pȝ q̃ cũ ſtupore vl̃ diminuta ſẽſatõe i cute ipſiꝰ pcipit̃ motꝰ tectigatiõis. Et iſte vere ẽ ille motꝰ vl̃ ſenſatio p̃ter nãm quã hic vir formicationẽ noĩat i ſua ſpina pſeuerãtẽ. ¶ Nõ curo hic extẽdere q̃ et q̃lia nocumẽta ↄtingãt i operatiõibꝰ alioꝝ ſenſuũ: q̃r hoc facile itelligi põt ex hoc fundamẽto et maxime a viro pito i notitia originis ſeptẽ pariũ neruoꝝ a cerebro oriẽtiũ et tu per te cõſidera: q̃r talia nõ ſunt multum de p̲ſ

poſito iſto: ⁊ a me ſepe in alijs ꝯſilijs declarata fuerunt. hec de acc̄ſite ſc̄do p̄miſſo ſupius ptranſeant.

¶ De vertigine huius viri. Cap. iiij.

Videt̄ iteꝝ neceſſariū eē declarari modū euentus vertiginis in hoc viro. ¶ Eſt aūt vertigo iſta p quā hol habēti cū apparet vt mediū ⁊ res altiores ſup ip̄m exiſtētes voluant̄ in girū: ita vt appareat egro cerebrū ipſius reuolui adeo vt ſe a caſu cōtinere non poſſit: immo aliqñ cadit. ¶ Prouenit aūt hec diſpō a multitudine vapoꝝ vel vētoſitatū q̄ in anteriori parte cerebri comiſcent̄ ſpūi alali ⁊ reuolutione giratiua mouēt ſpiritū. Ex cuius motu potētie ſenſitiue ſenſu tactus apparet ꝙ cerebrū ⁊ oēs partes capitis rotatim moueant̄. Nec̄ eñ aliter potētia ſenſitiua ſentire pōt q̄ꝫ ſibi offert̄ ab obiecto vel ſpēbꝰ eius: tale aūt obiectum eſt vapor vel vētoſitas circulariter mota q̄ ſpiritū eadē ſpē motus mouet circulariter: ex quo mouent̄ in ſpū taliter motu facto et imitant̄ organa motꝰ. vñ potētia etiā ſenſitiua immutat̄: ex motu eñ obiectoꝝ mouent̄ inſtr̄a quorū motu mouent̄ organa ex q̄bꝰ imutant̄ potētie. Vñ lꝫ obiectū ⁊ ipſiꝰ imutatio ſit iteriꝰ potētia tñ ſenſitiua indicat motū i exterioribꝰ. Et ideo apparet ꝙ in hoc eſt corruptio in ſenſu tactꝰ pcipiētis moueri exteriꝰ qđ nequaq̄ꝫ mouet̄. ¶ Vñ ex hoc fundamēto apparet ꝙ vertigo eſt diſpō p̄cipue ſenſui tactꝰ appropriata. ¶ Apparet ſc̄do ꝙ pōt eſſe talis diſpō interiori ſenſui etiā appropriata. ſ. imaginationi. Si eñ hoc nocumētū et ſua cā cōmiſcent̄ anteriori pti vētriculi ipſiꝰ cerebri ſc̄di: tunc pꝫ ꝙ nocumētū accidet imaginationi: vt iā dictū eſt. ¶ Et ſeq̄tur ex hoc fundamēto tertiū ꝙ declarari pōt ꝙ vertigo eſt nocumētū corruptionis eueniēs viſiue potētie. Si eñ vertiginoſus intuitiue inſpiciat mediū ppter motū a vētoſitatibꝰ factū in ſpiritibꝰ: vt declaratū eſt pcipiet viſiua potētia corpora in mediū poſita circulariter moueri: eo q2 ſpūs viſibilis tali motu p̄alteratus q̄ refert̄ ad criſtaloidē rep̄ſentauit in eo motuꝫ circularē. Errans ergo potētia viſiua pcipiet moueri in exterioribꝰ corpora q̄ q̄eſcūt iā p̄dictū eſt. ¶ 4ᵒ iterū ex hoc fundamēto apte colligit̄ ꝙ hec diſpō ſeua ⁊ verenda eſt: eo q2 vt in pluribꝰ nocumētū eius in viſiua potētia tactiua et imaginatiua cōicatur. ¶ Et adhuc hoc ex hoc ſermone apparet ꝙ hec diſpoſitio cū pſeuerat pōt enūtiare epilepſiā aut apoplexiā multiplicata mā ipſiꝰ: ita vt nō ſolū euaporādo noceat: ſed incōplete aut cōplete oppillādo vētriculos cerebri: vt intelligēti appet. ¶ Preter hec etiā ꝯſiderādū eſt: ꝙ hec diſpō a primitiuis cauſis nō raro procedit: ſicut apparet in pueris aut in alijs ſup ſuum caput giratiue inuolutis. ¶ Et ſicut apparet etiā hol q̄ diſtrahit̄ a ſomno circulari: ⁊ ſicut ꝯtigit etiā ꝙ hō ſeip̄m giratiue reuoluit intātū ꝙ cū a motu tali ceſſat ad terrā cadit. ¶ Et ſicut apparet i cerebro hols reſeruari motū diſcurrētiū aquarū q̄ in ſyluis aut in mōtibꝰ apparuerūt vt nauigāti ꝯtingit. Spēs eñ ab obiectis deciſe ⁊ recepte ⁊ reſeruate in organis ſenſuū rep̄ntāt in eis imagines ꝯſiles q̄ ſi lōgo tp̄e imp̄ſſe detineant̄ faciūt apparere accidētia ꝯſimilia. ¶ Et ſilr hec diſpō contingere pōt ppter aſpectū corpoꝝ q̄ rotatim mouent̄ ſicut in rota fabri ⁊ molēdini pcipi pōt. Et hec ola pulcherrime ſentit p̄nceps. pria tertij. tractatu q̄nto. dū inq̄t. Et hec q̄dē vertigo q̄nq̄ꝫ accidit hol ppter qđ reuoluit ſeip̄m. ſ. inferiores ptes eleuādo ⁊ caput deponēdo giratiue ppter quē motū reuoluunt̄ ſpūs ⁊ vapores in ip̄o. ſ. cerebro ſicut reuoluit̄ vas plenū aq̄ poſtq̄ꝫ circūductum fuerit ⁊ ab impellēte dimiſſuꝫ. vas eñ mouet̄ dimiſſa ſupple impulſione. Et qñ reuoluunt̄ ſpūs. ſ. vaporibꝰ ſibi ꝯmixtis imaginat̄ hō ꝙ res voluant̄. ſ. exteriꝰ. Et ppter hoc ſupiꝰ dixi ꝙ nocumētū iſtud etiā ꝯtigit imaginatiue potētie. Et ſubdit de rōne huiꝰ rei demōſtratiua dicēs. Nā eq̄le. i. ſilr eſt ſiue diuerſificet̄ pportio ptium ſpūs ad ptes mundi. i. ad corpora q̄ in medio inueniunt̄: vel ad ptes mūdi. i. ad ptes ip̄m ſpūm ꝯtinētes. Ex pte ſpūs. ſ. moti circulariter ſiue diuerſificet̄ illud. i. nocumētū illud ꝯtingat ex pte mūdi. i. ex pte corporuꝫ q̄ exteriꝰ in medio mouent̄ cū p qñ fuerit ſenſibilitas per eas. ſ. partes mūdi. i. res in medio poſitas facta fuerit ſenſibilitas. i. imp̄ſſio. Et ſunt ſupple tales reuolutiones que ſunt ppter oppoſitionē. nam cum p qñ ſentiēs mouet̄ ſupple cum ſpūs ſenſibilis mouet̄ ⁊ mouet organa ⁊ potētiā pmutāt̄ oppoſita i. a potentia ſenſitiua pcipit̄ obiecta permutari. ſicut cū p qñ ſenſatū mouet̄. i. qñ obiectuꝫ imprimit in inſtr̄a ⁊ organa mouendo potētias: ⁊ ſubdit. Et hec q̄dē vertigo q̄nq̄ꝫ fit ppter ꝯſiderationē ad res que reuoluunt̄. ſ. ꝯtinuatim ⁊ fixim ita vt infigat̄. i. imp̄mat̄ forma illa ſenſati in ala. i. ſpēs ab obiecto infixa inſtr̄o ⁊ organo moueat potētiā: vt iā dictum eſt. hec lr̄a magne ſpeculationis in ſumma plꝰ non laborat oſtēdere q̄ꝫ ꝙ a ſpēbus obiectoꝝ exteriꝰ in mūdo giratim reuolutoꝝ in ſpiritibꝰ ⁊ in organis pōt imp̄mi ⁊ remanere imp̄ſſio vertiginis effectiua cā ſufficiēs: ſicut ſi cōtingat giratiuū motū in ſpiritibus ab interioribꝰ vētoſitatibꝰ ⁊ vaporibꝰ factuꝫ pmutare organa potentias: vt p̄dictum eſt. Quare iteꝝ ſubiūgit princeps. Et ppter hoc dr̄ ꝙ oēs operationes ſenſibiles pēdent ex inſtr̄is corporeis compatiētibꝰ: quoꝝ primū ⁊ dignius eſt ſpūs ſenſibilis ⁊ remanet in ip̄o ab ol ſenſato forma. i. ſpēs ipſius poſt eiꝰ. ſ. obiecti ſeparationē cū p qñ ſenſatū. i. obiectū fuerit forte. i. potēs ad iprimēduꝫ. Oē eñ ſenſatū nō efficit i inſtr̄o ſenſibili niſi formā. i. ſpēm vel actionē q̄ eſt ſibi ſilis: deinde ꝯformat̄ forma illa in ala ppter qđ ꝯformat̄ etiā diſpō ppter ſpecies in organo reſeruatas ⁊ retētas ⁊ euaneſcit. i. dato ꝙ remoueat̄ obiectum vel eiꝰ imp̄ſſio in quātitate. i. cuꝫ vehemētia vel diſpōne receptionis inſtr̄i. ſ. ſpiritꝰ et fortitudine ſenſati. ſ. obiecti vehemēter imprimētis. hec q̄dē ſunt puncta ſublimis ſpeculationis. ppter qđ ſubiungit huius vo. ſ. ſpeculationis expoſitio cōtinetur in ſciētia naturali. ¶ Vide quātū ſubtiliter contēplando opꝫ ad intelligēduꝫ diſpōnes humani corporis eſſe medicū ſpeculātē. ¶ Ex hoc ſermōe notabiliter apparet ꝙ lꝫ hec diſpoſitio i hoc viro a primitiua cā fieri potuerit: ipſa tñ adhuc poſt ſue cāe efficiētis remotionem reſeruata et fixa reman

ſit. Fuit aũt ipſi⁹ cũ vehemẽs ⁊ ſubit⁹ motus in ſpiritib⁹ aialib⁹ ⁊ in cerebro fact⁹ a ſubito ⁊ vehemẽtiſſimo motu ꝑpter qḋ ad terraʒ ꝓſtratus notabili tẽpore ꝑmanſit ⁊ maxime verificaṫ hoc qm̃ excellentie ſenſibiliũ corrũpunt ſenſus. ſecundo de anima.

De debilitate retẽtiue potẽtie facta in muſculis ⁊ membris moleʒ corporis ſuſtentantibus. Cap. v.

Si diligenter ꝯſidereṫ ꝑcedentis capli ſria appebit ſatis leuiter deduci poſſe debilitas ſuſtẽtatiue potẽtie. Cum ei i cerebro qḋ eſt organicũ ꝓncipium mot⁹ ⁊ ꝗetis effectiuũ in ſpiritib⁹ ⁊ organis motuũ iponendo ꝗetẽ ipletum fuerit multitudie vapoꝝ ⁊ vẽtoſitatũ q̄ etiã muſculis ⁊ neruis toti⁹ corporis iſunduṫ. Si ꝯtigat ab illis vẽtoſitatib⁹ motũ fieri giratiuũ vel inclinatuʒ ad dextrã. tũc potẽtia ſenſitiua ꝑiculi caſus ꝑcepti ua conaṫ erigere ⁊ figurare corp⁹ ad dr̃iaʒ poſitionis oppoſitã. Et ſiq̇dẽ potẽtia vel actiuitas vẽtoſitatũ ꝑſeueret ⁊ ꝯtinuãdo reſiſtat ita vt vicat ſuſtẽtatiue potẽtie actiuitatẽ: tũc pʒ ꝙ ꝟtute victa neceſſe ẽ egrũ cadere. Et ſiq̇dẽ ꝟtutis actiuitas vel reſiſtẽtia tãta fuerit vt caſuʒ ꝓhibeat ſaltẽ ex actiuitate vel ꝑſeuerãtia mot⁹ facti a vẽtoſitatib⁹ fit iclinatio corpis vt moueaṫ ad dr̃iam ad quã iclinat vẽtoſitas. Et ex p̄io ſeq̇ṫ caſus ⁊ ẽ ablatio opatiõis ſuſtẽtatiue potẽtie. ⁊ ex 2° ſeq̇ṫ diminutionẽ opatiõis illi⁹. Si aũt ꝯtigat ꝙ mot⁹ i ſpiritib⁹ fact⁹ a vẽtoſitatib⁹ nõ ſit valde excellẽs neq̧ manifeſte iclinatiuus corpis ad aliquã dr̃iaʒ poſitiõis: ſʒ ꝑ modũ impꝛeſſiõis ei⁹ nocumẽtũ ꝑcipiat ſenſitiua potẽtia: ac ſi iclinareṫ ad caſuʒ: tũc nocumẽtũ iſtud corruptiõis denoiari dʒ. ꝑ potẽtiã ei ſenſitiuã ꝑcipiṫ q̇liter nõ ẽ ⁊ q̇ale ei nõ offeraṫ: ſʒ hoc eſt eẽ corruptionẽ i opationib⁹ ſenſitiue potẽtie ſiue ip̄a fuerit imaginatiua vel tactiua. igiṫ ⁊c. Et ex hoc fundamẽto apparet ꝙ hec diſpõ itez verẽda ẽ: pʒ ꝙ valde facile ꝑducere põt ad epileſiã ꝑpter ꝙ p̄ia tertij. tractatu 5° cap̄. ḋ epilepſia indꝫ ꝑnceps. Aut ſupple fit epilepſia ꝑpter vẽtũ groſſuʒ retẽtũ i trãſitib⁹ ſpiritibus ſm̃ ꝙ viſum ẽ p̄ho magno A℟. Et vidit ipam vnã cãruʒ epilepſie q̄re leuiter de hoc viro timendũ eſt ne talem incidat egritudinem infeliciſſimam.

Verificatiuũ ſcotomie i hoc viro apparẽtis. Ca. vi.

Scotomiã appellauerũt ãtiq̄ nocumentũ corruptiõis i opatiõe viſiue potẽtie ꝓueniẽs ex multitudine vapoꝝ q̄ ſpũi viſibili cõmiſcenṫ ſicut ei hi vapores ſpũi ꝯmixti ⁊ rotatim moti i anterioꝛi cerebro ꝓpter neruos opticos ꝟriginẽ faciũt: ita ꝙ hi vapores ſpũi viſibili cõmixti in ꝯcauitate neruoꝝ opticorũ ⁊ iterpolati moti aut ꝑpter paucitatẽ aut ꝑpter ſubtilitatẽ coꝝ i organo viſionis iprimũt ſpẽʒ ꝯſimileʒ motui muſcarũ volitãtiũ vel pulicũ. Potẽtia itaq̧ viſiua ꝑpter ipꝛeſſionẽ interi⁹ factã vr̃ appꝛehẽdere obiecta exteri⁹ mota q̄ nequaq̧ ibi ſunt nec mouenṫ. vñ merito hec noiaṫ corruptio in operatione imaginatiue potẽtie. Hec de accidente quinto.

Demonſtratiuũ cauſarum nocumẽti vel impotẽtie motus brachiorum ⁊ crurium. Ca. vij.

Si nos recte ꝯtẽplãdo huius nocumẽti cãs aſſignare velimus neceſſe ẽ ꝯcedere ꝙ hoc nocumẽtũ ꝓueniat aut ex ꝑte debilitatis ꝟtutis motiue ꝑdictaꝝ ꝑtium aut ex ꝑte iſtroꝝ q̄ ſunt ſpũs aiales. aut ex ꝑte organoꝝ q̄ ſunt nerui vel ſibi ꝓportionales ptes: vel muſculoꝝ q̄ ſunt volũtarij mot⁹ iſtr̃a: aut ſaltẽ ꝯtigit hoc ex ꝑte oim̄ ꝑdictoꝝ. Nõ q̇dẽ rõnale videṫ hoc deduci poſſe ex ꝑte debilitatis ꝟtutis: eo q: vir iſte in etate ꝯſiſtẽtie poſit⁹ eſt cõplexione a gñatione ſanguine⁹ neq̧ aliq fortes cãe debilitatis ꝟtutis ipi applicate fuerũt velut reſoluẽtes ex multo exercitio potu medicinaꝝ calefacientiũ euacuantiũ: ⁊ ſui acuitate ſpũs et laudabiles humiditates ꝯſumẽtiſi. neq̧ aliq euacuatio ab interioꝛi cãꝫ ꝓueniẽs: vt ſudoꝛ flux⁹ ſanguinis emoꝛroides dyaria ⁊ ꝯſiles. Et pari rõne non vr̃ aſſerẽdũ eẽ nocumẽtũ iſtud ꝯtingere ex ꝑte paucitatis ſpũuʒ ꝑ ꝯſũptionẽ ipoꝝ ſubſequẽtis. Vr̃ igiṫ ꝙ cã debilitatis ſuſtẽtãdi molẽ corporis ꝯtingat ⁊ ex ꝑte oppilatiõis cadẽtis in neruis octaui paris de his q̄ naſcunṫ a cerebro: ſilṙ ex ꝑte oppilatiõis eueniẽtis in neruis ſeptime ſpõdilis colli. ⁊ p̄ie ⁊ ſcḋe de ſpõdilib⁹ dorſi a q̄rũ ramuṫ ad brachia ⁊ ſpatulas. cõicatꝫ ꝑtrãſite ſenſibiṫ ſpũs ⁊ motiu⁹. Facta igiṫ aliquãta oppilatiõe i oꝛigib⁹ ꝑdictoꝝ neruoꝝ a cerebro et a nucha veniẽtiũ neceſſe ẽ potẽtiã actiuã ꝑpter neceſſitateʒ inſtroꝝ mot⁹ debiliter opari. Et ſi ꝯtingat ꝑpter oppilationẽ talẽ diminute ꝑtrãſire ſpm̃ tã ſenſibilẽ q̧ motiuũ: tũc neceſſe erit aſſignare diminutã paraleſim quãdã. Et ſi viteri⁹ oppilatio magnificareṫ ⁊ cõpleta fieret ſequereṫ ꝯpleta ꝑaleſis ꝑticularis i brachijs aut pedib⁹. Et ſi oppilatio talis fieret i altera medietate nuche: tũc iã fieret vlis paraleſis vnius medietatis corporis. vt ſecunda tertij. capitulo de paraleſi intelligendum eſt ⁊c.

De aſſignatiõe cauſe doloris in ſiniſtro crure huius viri. Capi. viij.

Licet doloꝛ i crure hui⁹ viri apparẽs fieri poſſit a mala cõplexione frigida ꝑtis illi⁹: tñ rõnabilius ẽ cõcedere ipm̃ fieri a ſpẽ ſolutionis ꝯtinuitatis extẽſiua q̄ ꝓuenit ꝑpter multitudinẽ materieꝝ q̄ in muſculis imerſe ſunt extẽſionem in ipſis faciẽtes. Vñ erit accñs ſiṫ a mala ꝯplõne frigida ⁊ ſolõne cõtinuitatis eueniẽs. Et ſi mã iſta a q̄titate ⁊ actiuitate ſua multiplicareṫ: ita vt nocumẽtũ iponeret nuche et cerebro: tunc pʒ ꝙ vir iſte ſpaſmuʒ incurrere poſſet. Et ſi materia illa ad iũcturas multiplicata deſcẽderet: tũc iſundẽdo ligamẽta iũcturaꝝ valde leuiter in eis efficerẽt doloꝛes multum moleſtãtes.

De aſſignatione defedationis cutis in crurib⁹ et manibus eius euenientis. Cap̄. ix.

Nocumẽtũ ḋfedatiõis cutꝫ qḋ manib⁹ hui⁹ viri tꝑe verꝫ ⁊ i pedib⁹ ipſi⁹ in fine autũni accidere ſolet cũ pꝛuritu ꝑdictarũ ꝑtiũ oĩno ꝯtingit a mã ſalſa ſ̄tate aq̇ſo multo inuenis ei⁹ repto cõmixta. Periodice ãt i tꝑe verꝫ maʒ iſtã ꝟtus ad extra ꝓpellit ſui foꝛtitudie ad cui⁹ expulſ

ſionem adiuuat viarum apertio que in tēpore ve=
ris facta eſt a caliditate in cōtinēte vigorata q̄ etiā
adiuuat ad attractionē hāꝝ materierum de cētro
ad circūferētiā. Cauſa vero ꝓpter quā tpe vehemen
tis frigiditatis iterū he materie multiplicātur eſt:
qꝛ cū partes alique ſubtiliores ⁊ acutiores mãerū
cōtinue a virtute expellāť de cētro ad extra frigidi=
tate cōtinētis oppilātēꝗ poros tales in ptibus ſubcu
taneis detinētur ⁊ ingroſſanť: ita ꝙ neqꝫ inſenſibi=
liter neqꝫ ſenſibiliter expelli poſſent ad extra in ſub
cutanea. Igiť partis retēte pruritū dolorē ⁊ rubo=
rem efficiūt ſm eſſentiā ipſarū. ¶ Ex quo apparet
ꝙ talis diſpoſitio in extremis apparēs eſt ꝑ moduꝫ
criſis facta q̄ nequaq̄ cohiberi dꝫ vt inferius appa
rebit. ¶ Ex quibus oībus tādē vltimo appet acci=
dētium ꝑdictoꝝ viri declaratio ex ſuis cauſis ſignis
⁊ diuerſitatibꝰ aſſignata. reliqua vero accidētia ſub
iuncta leuiter ex fundamēto declaratiōis ꝑdictoꝝ
haberi pōt ⁊ tu cōſidera. ¶ Et ex fundamēto oīum
predictoꝝ cōſiderāti apparet ꝙ ad predictarū diſ
poſitionum regimē preſeruatiuū ne augeātur ⁊ cu
ratiuū feſtināter accedēdum eſt ſicut mox ſequiť.

Particula ſcda. De mō inuētiōis regiminis obſeruādi circa ꝑdictas diſpōnes in ſex rebꝰ nō nālibus: ⁊ cōtinet capľa ſex.

¶ De electione aeris ⁊ loci habitatiōis ſibi con=
uenientium. Cap. j.

Eſt igitur regimē huius viri partiēdum
in duo. Primū quidē in electionē admi=
niſtratōis rerū nō nāliū ſm debitā eoꝝ
cōuenietiā. Scdm vero in electionē inten=
tionū ⁊ inſtrōꝝ medicinaliū ⁊ modi ad=
miniſtratiōis eaꝝ vt nūc apparet cōſequēdo. Pri=
mū itaqꝫ hoꝝ duoꝝ partiť in ſex capľa ſm numeꝝ
ſex rerū nō nāliū. primū aūt hoꝝ capľm eſt de ele=
ctione aeris ⁊ loci habitatiōis ſibi cōuenietiū. Eli=
gatur itaqꝫ aer ⁊ oīm aliarū rerū mēſura ita vt ſint
caliditatis ⁊ ſiccitatis inductiue: verūtn̄ amplius
debēt eſſe exiccatiue q̄ calefactiue. Lapſus eñ hu
ius viri lꝫ ſit ad frigiditatē ⁊ humiditatē tñ eſt in=
tenſiue maior ad hūiditatē q̄ ad frigiditatē: quod
manifeſtiſſime apparet ex ſignis in ſcdo ꝑncipali ca
pitulo. ꝑme ptis ſuperius poſitis. Et ideo quātum
theorice dici pōt aer ⁊ reliquę res nō naturales de
bent adminiſtrari: ita ꝙ inducāt mēſurā ꝑmi gra=
dus caliditatis: ꝑ talē eñ mēſurā nālis cōplo que
calida eſt cōſeruabiť: ⁊ ꝑ frequētem adminiſtratio
nem taliū corrigeť ⁊ delebitur frigiditas iam indu
cta. Et cōſilit opꝫ ꝙ res nō nāles ita mēſurētur vt in
corpus inducāt ſiccitatem ſcdi gradus aut paulo
minorē illa vt frequēs earū applicatio corrigat la=
pſum ad humidum qui trāſcēdit gradū ſecūdum
⁊ fortaſſis cōplete attingit ad finē tertij: qđ appa=
ret ex cōuerſione corpis eius ad vehemētē hūidita
tem leſiuā opationū motiue potētie: qđ nō accidit
niſi ꝓpter remollitionē organoꝝ motus ⁊ ꝓpter op
pilationē viarū ꝑ quas motiui ſpūs ad mēbra pe=
netrare debēt in quātitate eius ⁊ qualitate conue=
nietibus. hec tñ longe facilius ſermone ꝓferunť q̄
ope cōpleātur ⁊ indigēt viro in ſcia ⁊ opatione ca=
nonica nō mediocriter erudito. Et claudunť hi ſer
mones in ſententia tertij tegni ibi. Si vero regere ⁊ ꝑ=
mutare volueris iterū in altero loco ⁊ quidem ⁊c.
Et iterū inferius magis curatio vero vnuꝫ hꝫ modū
Et ſuſtētātur etiā in ſermonibus Auicē. quarta pri
mi. caplo 2° illo. qm̄ ſanatura complexio. ⁊ pluries
alibi. Itaqꝫ eligať ab eo locus habitatiōis eiꝰ vlis
⁊ particularis: vt camere eius habēs aſpectū oriē=
talem vel meridionalē. Et ſit a terra eleuatus nota
biliter elongatus etiā a decurſibus aquarū valliū
vel ſtagnoꝝ nō habēs edificia vel parietes antiqui
tate ſemiputridos ⁊ corruptos: ſed tabulis de abie
te vel larice cōuenieter ſuffulta. ¶ Et ſi non poterit
inueniri naturaliter talis artificialiter fiat hoc ac=
cēdēdo ignes magnos ⁊ frequēter i camera qui re
linquent veſtigiū ⁊ potētiā caliditatis cū calefactio
ne ⁊ exiccatōe cōfortatiua neruoꝝ: velut eſſet ignis
factꝰ ex iunipero abiete larice lauro quercu pomis
auellanis ⁊ ſimilibus. Aut ſaltē ſuffumigeť eiꝰ ca=
mera frequēter fumo thuris laudani ſtoracis cala
mite colofonie myrre ligni aloes reſine ſicce cedrie
⁊ ſimiliū. ¶ Cōpoſitū bonū ad illud. ℞. ſtoracis ca
lamite ligni aloes añ. ʒ. j. laudani thuris ſandara=
ce. añ. ʒ. ij. colofonie. ℥. j. cuꝫ terbētina formētur ma
gdalcones ⁊ exiccētur: ⁊ cū opus fuerit puluerizeť
ex eis vnus ⁊ carbonibus ſupaſpergať igneis. ¶ De
his aūt que annexa ſunt vtať veſtibꝰ ſuffultis pel=
libus agninis vel vulpinis ⁊ caput eiꝰ tecturis be=
ne calefacietibꝰ muniatur etiā a frigore ſummope
cuſtodiatur ⁊ ꝓprie in nocte. ¶ Et adhuc attēdat
ꝙ inter reliqua ſibi neceſſaria optimum eſſet vt ma
iori parte ſui tpis habitaculum ꝯtraheret in ſtuffa
ſicca diligenter ⁊ ſepe ſuffumigata vt predictū eſt.

¶ Secunde partis de regimine huius per exercitiū
⁊ quietem. Cap. ij.

Quies longa huic viro oīno euitanda eſt
ne ꝑ ipſam fiat augmētū in mãebus que
euaporādo capiti ⁊ remolliēdo iūcturis ⁊
neruis magnifice nocerēt. Sicut eñ exer
citiuꝫ ⁊ ꝓprie poſt cibos vlēs iā ſibi ap=
plicatas cōueniēs eſt ad cōſumēdū ſupfluitates q̄
per digeſtionē ſcdam ⁊ tertiā multiplicari ſolēt ita
dimiſſio illius eſt cauſa augmēti ſupfluitatū illaꝝ
non quidē qꝛ ociū ⁊ quies poſitiue humectent: ſed
qꝛ ad eoꝝ longam applicationē ꝓhibeť reſolutioꝰ ⁊
cōſumptio eoꝝ que cōſumi debēt ꝑ exercitiū: quare
2ª primi doctrina 2ª ⁊ ſumma prima. capº 12º in=
quit Auicē. Quies ſemper eſt infrigidās ꝓpter pri
uationē viuificationis caloris ⁊ ꝓpter cōſtrictionē
que eſt ſuffocās ⁊ humectat ꝓpter reſolutionem ſu
perfluitatū. In hoc tñ attēdat ꝙ exercitiū oīno quo
exercitari debet excludat omnē potētiā humectādi
ſicut eſſet exercitiū piſcādi ⁊ circa aquas negocian
di vel nauigādi. Sed vtať exercitio equitādi ꝑ mō
tes aſcēdēdo ⁊ deſcēdēdo ſepe peditandi vſqꝫ quo
corpus eius perducať ad augmentū rubicūdi co=
loris et caliditatis perducentis ad anhelitum ma
gnum aliqualiter velocem et ſpiſſum.

¶ Secunde partis de adminiſtratiōe ſomni ⁊ vigi
lie cōuenietiū huic viro. Cap. iij.

Onformiter loquēdo ꝓmiſſis lōgus ſom
nus ab hoc viro fugiēdus eſt ⁊ adherē
dum eſt exceſſui vigiliarū magis ꝙ̄ ſom
ni ſi opoꝛtuerit illud efficere. Sicut enim
ꝑ ociū ſupfluitates multiplicātur: ita ⁊ ꝑ
ſomnū longū. Et ſicut ꝑ exercitiū ꝯuenientis mēſurā
nālis caloꝛ vigoꝛat ⁊ ſupfluitates ꝯſumunt ita ⁊ ꝑ
vigilias: ⁊ in hoc videntur hec in ſumma h̄re ꝯueniē
tiā: q̄re 2ª ꝓmi ſūma ꝓma. 13° c°. ſomnꝰ q̄ꝺē vehe-
mēter ſitis exiſtit ſupple effectiue: ⁊ vigilie valde ſūt
motiui ſitis. Mēſura itaq̄ nālis ſomni ē vt vir iſte
doꝛmiat ſaltē hoꝛis ad minꝰ ſeptē vſq̄ ad octo: quo
libet tp̄e: lꝫ doꝛmiēdi mēſura amplioꝛ cōueniat ei in
hyeme ꝙ̄ i eſtate: ⁊ i vere ꝙ̄ i autūno: tūc eñ ꝑtātā
doꝛmiēdi mēſurā nālis caloꝛ vigoꝛat ⁊ eiꝰ opatōes
foꝛtificātur: eo qꝛ nō tāta fit caloꝛis exalatio i ſom
no ꝙ̄ i vigilia. Mēſura ꝟo vigilādi amplioꝛ eſſe pōt
ꝙ̄ doꝛmiēdi: ꝓpterea qꝛ lꝫ aliqđ ꝑ reſolutionē nocu
mētū acq̄reret in vigilādo iuuamētū tñ maiꝰ eſſet
conſumendo ſuperfluitatem ꝙ̄ in reſoluendo ī natu
ralem caloꝛem paucificādo.

Secūde partis de conuenienti electione repletio-
nis et inanitionis. Cap. iiij.

N hac pte nō intēdo aliq̄d dicere de re
pletiōe mācerū hūoꝛaliū: neq̄ de euōne
carū: q̄m illud ꝑtinet ad regimē medici
naliū magis ꝙ̄ nō nāliū rerū: ſꝫ de reple
tione ꝑ cibos ⁊ potꝰ hic ꝑtractandū eſt.
Ut igit̄ vir iſte oīno fugiat ſtōachū eiꝰ replere ci-
bis ⁊ potibꝰ: imo remanēte opatiōe appetitiue po-
tētie naturaliter ſe habēte adhuc minus cibi ⁊ po-
tus aſſumere dꝫ ꝙ̄ oīno eidē comedēdo vel bibēdo
plene ſatiſfacere: q̄re 3ª ꝓmi. Cōſeruatoꝛ ſanitatis
cū deſiderio vel appetitu tm̄ comedere vel bibere
dꝫ vt reliq̄e famis vel ſitis adhuc in ſtō remaneāt.
Cuiuſcūq̄ igit̄ cibi ⁊ potꝰ aſſumpti mēſura talis
exiſtat: vt oēm grauitatē ⁊ fluctuationē a ſtōacho
excludat: tūc eñ cōuenientius cibis ⁊ potibꝰ applica
tur ſtōachus calefaciēdo rarefaciēdo reſoluēdo et
diſgregādo ⁊ vniēdo vel cōmiſcēdo cibi ⁊ potꝰ par
tes groſſas cū ſubtilibꝰ calidas cū frigidis molles
cū hūidis vt ptiſanaria maſſa q̄ chilus ē eq̄lioꝛ ⁊ cō
uenientioꝛ generet̄: ex q̄ velut mā q̄tuoꝛ ꝓmi hūoꝛes
in ſua ſpecie ꝯuenientes generentur. ⁊ a ſupfluitatibꝰ
cōuenienter ſeparent̄ ⁊ illas ſupfluitates potens exi-
ſtēs caloꝛ ad loca ſuarū expulſionū cōuenienter incli
net ⁊ ab eis a coꝛpe ꝯuenienter extra ducat qđ totū
cōuenienter videt̄ effici poſſe ſi nō aſſumat̄ menſura
cibi ⁊ potus amplioꝛ ꝙ̄ opꝫ. Et tu ꝯſidera ꝙ ſermo
nes iſti a poſteriori verificari debēt ⁊ ꝓprie ꝑ effe-
ctus poſt cibationem conſecutos ⁊c.

Sexte partis de electione paſſionū aīaliū. Cap. v.

Mnes motꝰ ⁊ alteratiōes in hūanū coꝛ
pus inducte a paſſionibꝰ aīalibꝰ ꝑ q̄s in
natus caloꝛ ſuffocet̄: euitari dn̄t. Et pro
prie ille q̄ inducūt ad extinctionē innati
caloꝛis celeriter: velut timoꝛ: ⁊ ſilr oēs
paſſiōes aīe q̄ lēte ⁊ paulatim ꝑducūt ad extinctio
nē innati caloꝛis euitāde ſūt: ſicut eſt triſtitia vehe
mēs: q̄re 2ª ꝓmi. vbi ſupra cap°. 15°. Et motꝰ q̄dē
ad exteriora aut fit ſubito ſicut fit cū eſt ira ſupple
magna: aut fit leuiter ⁊ paulatim ſicut cōtingit cū
adeſt triſtitia: ⁊ ſuffocatio q̄dē ⁊ reſolō ꝓdicte nūq̄
ſequūtur niſi illud qđ ſubito euenit: diminutio ꝟo
⁊ ptiſis. i. cōſumptio nāe nūq̄ ſequunt̄ niſi id qđ le-
uiter ⁊ paulatim ⁊ nō ſubito. ſ. fit ⁊ ꝓpter hoc 3° te-
gni ſcribit̄: ꝙ paſſiones aīales multū exterminātes
innatū caloꝛē reſoluēdo vel ſuffocādo exterminant
⁊ mutāt coꝛpꝰ ab ea q̄ eſt ſm nām cōſiſtētia. Letari
aūt ⁊ bene ſperare de ſalute ſua ſummo omnipotē-
te contribuente multum adiuuat ad ipſam recupe
rādam teſtimonio ſummi hyppo. affo. 2ª. ſermone
illo. In omni egritudine confoꝛtari mēte.

Secūde partis de adminiſtratione ciboꝛum ⁊ po
tuum in qualitatibus conuenientium. Cap. vj.

X his que in caplo de aere dicta fuerūt
apparet ꝙ cibi cōuenientes huic viro ma
gis debeāt eſſe cibi medicinales aut me
dicine cibales ꝙ̄ cibi abſolute: qꝛ virtus
in ipſo nō ē adeo debilitata vt opoꝛteat
intēdere ꝑ ſe ad reſtaurationē cū cibis cibalibus
ſed opꝫ ꝓcedere in ipſo cū cibis q̄ operātes a mate
ria nutrientes relinquāt: gradū remiſſe caliditatis
⁊ notabilis ſiccitatis qđ nequaq̄ in cibalibꝰ cibis
inuenit̄ cū ſint ꝑ ſe a materia opantes: ſꝫ hoc ē bñ
reꝑibile i cibis medicinalibꝰ aut i medicinis cibali
bus nolatis de qbꝰ i poſterū apparebit. Eligatur
igit̄ panis q̄ de fermēto ⁊ ſale parūꝑ aliq̄d magis
hēat ꝙ̄ cōis panis: ⁊ ſi eſſet modicū vł leuit̄ furfura
ceꝰ eēt ſibi ꝯuenientioꝛ ꝙ̄ panis de pura ſimula: q̄m
eēt maioꝛis exiccatōis effectiuꝰ. Sit ēt ꝯuenient̄ co-
ctus nō aduſtꝰ vł toꝛrefactꝰ. Panis aūt azimꝰ non
bñ coctꝰ: ⁊ farinacei vł paſtilles cibi oīno dimittant̄
De carnibꝰ āt eligāt̄ oēs leuis digōnis ⁊ boni nu
trimēti ⁊ ꝟtualr exiccationē accipiāt cū aptiōe via
rum vrine ſibi datā ex decoctiōe feniculi petroſel.
ſaluie roꝛiſmarini ſerpilli: ⁊ ſilium leis fcā de qbꝰ
cōuenientes ſūt. De volatilibꝰ domeſticis: carnes
pulloꝝ gallinaꝝ faſianoꝝ: ⁊ meliores ſūt carnes
colūboꝝ ⁊ ꝓpe i turribꝰ degētiū qbꝰ ēt meliores ſūt
ſiluēſtriū colūboꝝ oēs. Anſeruloꝝ āt ⁊ anſerū car-
nes ⁊ vł olm auiū carnes i aq̄s degētiū nō ſūt lau
dāde. De ſiluēſtribꝰ aūt cōueniūt ei fere oēs car-
nes volatiliū vſui hūano cōſuetoꝝ: velut ꝑdicū fa
ſianoꝝ auiū minutarū ⁊ cōſiliuꝫ. De domeſticis
ꝟo quadrupedibꝰ laudabiles ſunt ei carnes vitulo
rū vſq̄ ad vnū annū vel duos. Et caſtratine etiam
bone ſunt: ⁊ meliores illis iter oēs ſūt carnes capri
ne ⁊ carnes agnine ⁊ ꝓpe aſſate. ⁊ cū exiccatiuis ſa
poribꝰ ꝯdite ſūt ei ꝯuenientes. Carnes ꝟo poꝛcoꝝ do
meſticoꝝ ⁊ ꝓpe valde pigues nō comedāt̄ niſi valō
raro ⁊ ꝑuo vſu. Carnes āt q̄drupedū ſiluēſtriū ſicē
gazelli leporis ⁊ apri ſūt ſibi vtiles: olꝫ eñ taliū aīa
liū carnes cū ſua cōuenienti nutricatiōe ſolidū ⁊ exic
catiuū exhibēt nutrimētū. De carnibꝰ aūt ſalitis
datur eis licētia āpliſſima ſiue fuerit aſſate vł elixe.
Piſciū aūt vſus recētiū oīm dimittat̄: imo raro
valde accipiātur. Et nō niſi cōditi fuerint pipere ci
namomo mace aniſo petroſel. ⁊ ſilibus. Saniloꝝ
aūt piſciū vſus laudabilis eſt quocūq̄ ꝑparatōis

modo ꝓpter accidentalē nutricationē ⁊ nutrimenti pauci exhibitionē. ¶Sic lactis ⁊ lacticinioꝝ ciborū vſus oino fugiendus eſt ꝓpter ampliſſimā infrigidationem ⁊ humectationem quam efficiunt in toto corpore et remollitionē in neruis etiam qꝛ lac nocet grauatis caput vertiginoſis ⁊ ſcothomicis: vt ptꝫ ſecūdo can. in ꝓprio cap. ¶Propter qḋ ſimiliter dicendū ꝙ caſeus recens et mollis omnino dimittendus eſt: ſalito aūt caſeo ⁊ ꝓprie ſolido frangibili vti pōt. ¶Olei aūt vſus oliuarum vel nucum conueniens eſt: ⁊ ſimiliter oleum de amigdalis dulcib' expreſſum. ¶Butyri aūt vſus non mihi placet ꝓpter nauſeam ſtomachi et remollitionem quam facit in neruis ⁊ in toto corpore. ¶Oua ꝟo omni modo preparationis ↄueniunt ei preterꝙ frixione cocta: qm̄ talia ꝓpter nimiam euaporationeꝫ ſuam vertigini nocent et laborantibus egritudinibus oculorum. ¶Mellis ꝟo ⁊ mellitoꝝ ciborum vſus omnino ſibi vtilis eſt ꝓpter caliditatem ⁊ exiccationē ſuā p quā ↄfert corporibus ampliſſime humectatis. ¶Zucca ri etiam vſus eidē laudabilis exiſtit. ¶De aromatibus ꝟo ⁊ ꝓprie calidis omnino dicendū ipſa eſſe conuenientia velut piper: zinziber: cinamomū: galāga: macis: nux muſcata: cimīnū: grana paradiſi et conſimilia. ¶De oleribꝰ ꝟo ſcitꝰ ꝙ ola: q̄ infrigidantia ⁊ humectantia ſunt ⁊ iūcturas ⁊ neruos remollientia: velut ſunt portulaca bleta ſpinachia lactuca endiuia. et cōſimilia. ¶Et de horarijs fructibus effugiat ceraſa: recētes auellanas pira mollia cucumeres cucurbitā anguriā: ⁊ ↄſimiles. peponibꝰ aūt aliqn̄ vti pōt ꝓpter aptionē ſuā ⁊ nutrimētū qḋ mi nus eſt laudabile in eis ꝙ in p̄dictis. ¶De fructibꝰ vero dimittat pira ⁊ poma mollia ⁊ multa aq̄ſitate participantia: vt perſica ⁊ iuiubas. ⁊ granata dulcia multo vſu. ¶Reliq̄ ꝟo fere oia taꝫ olera ꝙ fructꝰ videnꝭ eſſe eidē cōuenientia p̄ter iſta ꝓpter qḋ mētha ſiſimbriū ſaluia roſmarinus feniculū petroſ. ſerpillū rutha tarcō: ⁊ ↄſilia placēt. ¶Et de fructibꝰ ficꝰ ⁊ amigdale recētes vel ſicci: ⁊ granata muza eidē cōuenētia ſunt. ¶De radicibꝰ aūt laudanꝭ ei bucie dicorec raphanꝰ bulbꝰ rape ⁊ ꝓprie napi ſiue elixi ſi vel piſtis cocti ſm ↄſuetudinē. ¶Alleū nō placet ꝓpter grauitatē quā in capite facit. ¶Cepis autē ſiqꝫ vti pōt ⁊ ꝓpue ↄditis cū melle ⁊ ſpeciebꝰ. Sparagi aūt ⁊ cappareos iteꝫ ſunt ſibi ↄuenientes ſuis tēporibꝰ ⁊ ſm ↄſuetū aſſumēdi modū. ¶De partibꝰ aūt alaliū euitenꝭ pinguedines medulla ⁊ cauda ſimiliter ⁊ vētres niſi in raro vſu. ¶Cerebrū etiam vitandū eſt niſi rariſſime cū multis aromatibꝰ ↄditū: ſed cerebrū leporis cū ꝓprietate quā hꝫ ad caput ⁊ neruos eſt ſibi valde laudabile. ¶Simili ſplē ⁊ renes ⁊ neruoſe valde alaliū partes non placent. ¶Epar aūt ⁊ muſculoſe ptes penitꝰ eligende ſunt. ¶Aceti ꝟo vſus ꝓpter nocumentū qḋ efficit in neruis nō placet mihi: ſed loco eius vtendū eſt agreſta ⁊ ꝓpue ſalita ⁊ ſucci arancioꝝ ⁊ ꝓprie lymonū ad dito ſale. Uinū aūt granatoꝝ in pauco vſu eſt habendū. Hec in ſumma de cibis obſeruari debent.

Potus aūt eius eſſe dꝫ vinū rubicūdū dyaphanū terreis ptibꝰ ⁊ vaporoſis bñ priuatū aromaticū ſapore laudabili nō valde dulce: ſed pōticitatē quādā aut leui dulcedie ꝑticipās. ¶Et ſi qḋ ſaltē a p̄ncipio mēſis octobris vſqꝫ ad ſinem februarij cōmiſceaꝭ eidē hydromel tenue erit eidē valde cōueniens. ¶Fumoſa aūt vina omnino cuitet et ꝓprie ieiuno ſtomacho aut in principio cibationis ne penetratione multa aut veloci intrēt in neruis: melius aūt eſſet ei vt frāgerenꝭ aliqualiter vina cū aq̄ ꝓcocta ſi nō placeret ei hydromel. ¶Sꝫ olno credere dꝫ ꝙ potus hydromellis excellētior eſſet ei ꝙ vinū et ꝓprie facti ſm hunc modū. ℞. aque electiſſimi fōtis lib. xxv. mellis electi lib. j. ℥. cinamomi macis gariofi. granoꝝ paradiſi cimini aniſi. añ. ʒ. ſ. fiat olm per ſe ſubtilis puluis et ligeꝭ in ſyndone rara. fiat ergo decoctio vſqꝫ ad cōſumptionem tertie partis diſpumando ſemp. Et bulliant cū eo p̄dicte ſpēs: deinde colenꝭ p pānū ſpiſſum vel ſaccū lū. Sit ergo eidē potus huiꝰ cōpoſitus ſimplex: aut ſalteꝫ fiat eiꝰ cōmixtio cū reliq̄s potibꝰ ſm tertiā vel quartam parteꝫ. Hoc in ſumma eſt regimen huius viri per ſex res non naturales.

Particula 3ª de electione inſtrꝫ medicinaliū: ⁊ ↄtinet capl'a nouem.

¶De euacuationibus fiendis in determinatis temporibus anni. ſ. vere ⁊ autumno. Cap. j.

Iam qḋ videꝭ reſtare p̄dictarū diſpoſitionū aſſignare regimē p inſtra medicinalia. Erit igiꝭ in hac materia p nouem capl'a ſeu partes pcedendū. ¶In p'io nāqꝫ ponenꝭ inſtra euacuādi virū iſtuꝫ in determinatis ptibus anni. ſ. vere ⁊ autūno cōueniētia. ¶In ſcḋo ꝟo cap. ponenꝭ inſtra. xij. malā cōplonē cerebri. frigi. ⁊ hu. naturalē corrigētia ꝟtuteꝫ eius ⁊ ſenſus et motꝰ oēs ↄfortātia. ¶In tertio ꝟo cap. dnqꝫ ponenꝭ inſtrumēta / oppilatiōes olm partium cerebri ⁊ neruorum remouentia: et materias frigidas a p̄dictis mēbris educentia. ¶In q̄rto ꝟo cap. conabor eligere medicamina expta ꝟtiginoſis a ſtatica mā laborātibꝰ ſimplicia vel ↄpoſita. ¶In q̄nto ꝟo cap. eligā medicamina nōnulla relaxatis ⁊ mollificatis ↄuenientia ſimplicia vel cōpoſita q̄ ad paraleſim a ſapiētibꝰ ſunt approbata ⁊ q̄tidiana experientia verificata. ¶Sexto ꝟo loco tria ſingularia ↄpoſita deſcribā q̄ ad ſtomachos cholericos electiora ſunt vt apparebit. ¶In ſeptimo ꝟo caplo de bilitati motiue ꝟtutis ⁊ brachioꝝ ⁊ extremorū oppoṅā cū. r. ſingularibꝰ et cōpoſitis exptis medicaminibꝰ. ¶In octauo autē capitulo dnqꝫ ponenꝭ medicamina ad dolores cruriū a ſapientibꝰ hincinde collecta. ¶In nono ꝟo ⁊ vltimo cap. ponenꝭ cañ. et inſtra carationis defedationis cutis vel impetigis noſe diſpōnis in cruribꝰ ⁊ in manibꝰ periodice euenientiū. ⁊ hic terminabitur huius operis finis.

Pro expeditione vero primi capl'i vir iſte adueniēte fine menſis februarij vno mane accipiat iſtas pillulas ℞. pillularū de ſarcocolla maioꝝ deſcriptiōe Meſue in antidotario. ℈. ß. pillularū aurearū. ℈. ſ. boni ponderis fiant pillule. vij. cū iera Galeni. Et poſt aſſumptionem earum dormiat p horam vnaꝫ

aut vnam cũ dimidia. Deinde ſurgat paucis ⁊ len=
tis paſſibus ⁊ raro ambulãdo ptranſeat vſq ad ho=
ram quintã: tũc ergo accipiat cyathũ vnũ aq̃ ordei
zucca. calefacte ⁊ p horã poſt iſtã accipiat prandiũ
ſuum. Sequenti vero mane immediate accipiat hoc
digeſtiuum calidum et continuet ipm. viij. vicibus
℞. ſyrupi de calamento compoſiti. ſyrupi de ſtica
dos ana. ℥. ß. aque ſaluie. aq̃ rorismarini. ana. ℥. j.
aq̃ abſinthij. ℥. j. ß. miſce. ¶ Nona vero die ſequenti
accipiat hoc eradicatiuũ. ℞. pillularum fetidaruz.
℈. ij. pillularum cochiarum. ʒ. mediam reformentur
pillule octo cum ſyrupo de ſticados: et capientur ho=
ra et conditionibus de precedenti minoratiuo di=
ctis obſeruandis. ¶ Attendendo etiã q ſi diebus q
bus aſſumunt digeſtiuum venter eius nõ eſſet bene
fluxibilis: tunc ol ſero ante cenam parũ põt accipe
re vnam de infraſcriptis pillulis. ℞. pillularũ ale=
ſanginarum deſcriptione Meſue. ℈. ij. fiant. vj.

Adueniente aũt fine mẽſis ſeptẽbris vir iſte purget p hũc mo=
dũ. ℞. electuarij dyacaſtorei deſcriptione Nicolai
ʒ. ij. iere Gale. ʒ. vj. accipiatur cũ. ℥. ij. aq̃ ſaluie ho=
ra et conditionibus obſeruandis q̃ de minoratiuo
tpe veris dicta ſunt. ¶ Sequẽti vero mane accipiat
hoc digeſtiuuz calidum q cõtinuet. viij. diebus. ℞.
ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥. j. ſyrupi de eupatorio.
℥. ß. aq̃ feniculi. ℥. ij. aque cicoree. ℥. j. ß. miſce et acci
piatur ſm q de predicto digeſtiuo in vere ſcriptum
eſt. ¶ Sumpto vero digeſtiuo mane imediate ſequẽ=
ti euacuet cũ hoc. ℞. pillularũ: cochiarum: pillularum d
ſarcocolla, añ. ʒ. ß. reformẽtur pillule. vij. cũ iera ſim
plici ⁊ obſeruentur poſt eas hora et canones de alijs
ſolutiuis dictis. ¶ Et memor ſit iterum q ſi tpe q aſſu
mit digeſtiuũ vẽter eius eẽt ſtipticus puideat eidez
cũ pillulis ſupius poſitis ⁊ eodẽ mõ aſſumẽdis ⁊c.

¶ De regimine male cõplexionis cerebri frigide et
humide p inſtrumenta medicinalia. Cap. ij.

PRo materia huius capli ponenda ſunt
viij. ſimplicia ⁊ quatuor cõpoſita q̃ ſua
caliditate ⁊ ſiccitate malã cõplonẽ pdi=
ctã corrigunt: ⁊ pprie p opationem ⁊ vir
tutẽ tertiã in cerebro efficiunt. ¶ Primũ
qdẽ ſimplex eſt xiloaloes qd ẽ calidũ ⁊ ſiccũ in q̃rto
ſm Auic. lz alij dixerũt audacius ipm eſſe calidũ et
ſiccũ in tertio. Eſt aũt xiloaloes radix arboris q̃ re=
cẽs ab eo colligitur ⁊ ſepelitur in terra vſq quo cortex ex
terior putrefiat ⁊ ab eo excorietur: ⁊ tũc obſeruatur ita
vt exiccetur: ⁊ lz habeat plures ſpẽs ſm diuerſitatem
locorum a qbus colligitur. melius tñ eſt xiloaloes indum
qd ponderoſum eſt vario colore coloratum ſub citri
no refracto ab opaco qd piectum ad aquã ſtati ſub
mergitur in pfundum. Cuius vſus apud me eſt fa
ciendo pillulas ex puluere ipſius cum aqua maio=
rane de qbus tres tranſglutiantur hora introitus
lecti aut ſaltẽ ex puluere ipſius ſuffumigetur caput ip=
ſius ⁊ infule q̃ portantur. ¶ Scdm vero ſimplex ẽ ſpica
nerdẽ vel nardus nolata a loco vbi colligitur: ⁊ ẽ cal i
da in prio ⁊ ſicca in ſecũdo aptiua et reſolutiua ⁊ p
hibet reumatiſmos et cõfortat cerebrũ: vt ſcdo cañ.
ſuo cap. colligendum. ¶ Tertium ſimplex pncipa=
le correctiuum lapſus pdicti: ⁊ pprie expurgando
caput: ⁊ pprie attrahẽdo ab eo materias eſt ſtaphi
ſagria: et eſt ſemẽ plante noiatum vua lupina cali=
dũ ⁊ ſiccuz in tertio: cuius ſemen ſi maſticetur attrahit
a cerebro materias p colatoriuz ⁊ nares. ¶ Quar
tũ ſimplex eſt ſticados planta qdẽ calida in primo
ſicca in ſcdo q̃ reſoluit ⁊ ſubtiliat amaritudine ſua
et aperit oppilationes egritudinuz frigidarum in
neruis quare opz vt aſſidue vtatur eo q debiles hz
neruos ⁊ q ex frigiditate in ipo patitur: vt ſcdo cañ. j.
cap. colligẽdũ in areola iuncturarum. ¶ Quintũ ſim=
plex eſt rutha ⁊ intelligo de domeſtica q̃ calĩa eſt et
ſicca in ſcdo dũ fuerit recẽs: ⁊ calĩa ⁊ ſicca l tertio ſi
fuerit exiccata ⁊ eſt inciſiua reſolutiua carminati
ua valde ⁊ mũdificatiua venarum et ↄfert paliſi tor
ture ſciatice ⁊ doloribus iũcturarum bibita ⁊ mõ empli
ſuppoſita: ⁊ cũ melle ↄtrita. ¶ Sextũ ſimplex eſt aco
rus et eſt plãta gladiolus noiata: cuius radice vti=
mur calida qdẽ eſt et ſicca in ſcdo vſq ad medium
eius aptiua inciſiua vẽtoſitatis ⁊ inflationũ reſoluti
ua neruorum et iũcturarum ↄfortatiua q̃ tãte excellẽtie
ab auctoribus ponitur q radice eius eluario de ipſa
exiccata facto ↄfidunt auctores de correctione cu=
iuſcũq male diſpoſitiõis frigide neruorũ ⁊ iũctura
rũ: et pprie ſi frequẽs fuerit eius vſus. ¶ Septimum
ſimplex eſt ambra de q̃ non leues fabule in medici=
na dicuntur. qdã enĩ dicũt q ipſa eſt ſpuma maris ca
lore ſolis et aſtrorum terminata ⁊ indurata: nonnulli
vero dixerũt q eſt ſpma ceti et eſt piſcis maior q̃rum vn=
q natura pduxerit. Effunditur ergo ab aiali illo ſe=
mẽ ſuũ qd in aq̃ ↄgelatũ tandẽ caliditate cõtinẽtis
induratur. Alij aũt dixerũt q ambra eſt ſtercus aia=
lis marini. Verior tñ ſnia q̃ ab illuſtribus de ea repit
eſt q ãbra eſt humiditas groſſa pinguis et viſcoſa
a fõtibus l mari exñtibus emiſſa q̃ tãdẽ caliditate ↄti
nẽtis ⁊ caliditate ſalſedinis maris ↄgelatur. hec g̃ a vẽ
tis vndas maris agitãtibus ppellit ad ripas quã inco
le colligũt ſubſtãtia qdẽ denſa q̃ſi velut cera: colore
vero gipſea: odore vero aromatica dlectabil': ſapore vero
aliq̃ſtulũ acuta pceptibilis calida tñ qdẽ ⁊ ſicca in
ſcdo hz calorẽ ſubtilẽ quo cerebrũ ↄfortat et ſenſus
oẽs interiores vel exteriores. Et pprie qñ ex ea cuz
aq̃ auricule muris decocta frequẽs fcã fuerit collu
tio oris: aut in pillas redacta hora ſomni deglutiẽ=
do ex eis duas vel tres. ⁊ eſt medicina illa de q̃ au=
ctores diuerſa cõpoſita ſcripſerũt caput vigorãtia
vt in poſterũ videbitur. ¶ Octauũ ſimplex ẽ caſtoreũ
qñ l rei veritate nõ eſt aliud q̃ teſticuli biffali marini
vel gazelli marini: qd qdẽ calidũ ẽ in fine tertij vſq
ad principiũ quarti. ⁊ ſiccũ in ſcdo. qd qdẽ cõfert mi
rabiliter neruos calefaciẽdo et ↄfert tremori ⁊ ſpaſ
mo humi. ⁊ alcuſen humido: et ſtupori ⁊ paraliſi et
ↄfert obliuioni ⁊ litargie et eſt ſubtiliatiuũ et fortius
oi alia re q̃ calefacit ⁊ exiccat. Lege ſcdo cañ. l areo
lis de nã ⁊ de iũcturis ⁊ de mẽbris capitis ⁊ videbis
eius laudes. q̃re de eo taliter egrotãtes ſepe ↄſulo dglu
tiri pill'am. j. hora dormitiõis ⁊ ẽ mirabil' iuuamẽti.

De compoſitis aũt q̃tuor inueniũtur in ter reliq̃ pbatiſſime
laudata. ¶ Quorum primũ ẽ electuariuz dyãbre de=
ſcriptum

ſcriptũ ab Auic.q̃nto cañ.ſumma prima. Aut velis accipere illud qđ Meſue ſcribit in antidotario diſtinctione prima. ℭSecundũ vero cõpoſitũ eſt electuariũ de muſco dulce: ⁊ qđ valet vt predicta. ℭTertium vero eſt electuariũ indum. ℭQuartũ p̃ncipale eſt electuariũ mitridatũ. Cuius vſus eſſe dʒ poſt euacuationes in ſeptimana accipiendo ex eo auř.j. aut.ʒ.j.ß.cũ.℥.ij. aq rorïſmarini calefacte. ℭAliorũ vero precedentiũ medicaminũ vſus eſt faciendo ex eis cũ zuccaro ſolidas cõfectiones: aut eluaria cuʒ melle diſpumato. ⁊ aſſumi p̃nt ex eis.ʒ.ij.aut.ʒ.iij.in aurora. Et per duas horas añ cenã ⁊ apud dormitionem. Et omnia hec electuaria mirabile iuuamentum in cerebro ſigillant: ⁊ tu conſidera.

ℭDe regimine male cõpoſitionis vel oppilationis cerebri p̱ medicamina ipʒ exoppilãtia. Ca.iij.

Ala ṽo cerebri cõpõ vel oppilatio: vt in 3° cap̃.p̃ncipali viſum fuit remoueri poterit p̱ ea que exoppilãt cerebrũ ⁊ vias p̃dictas attrahendo mãs ab eis que tñ ſecurius adminiſtrant̃ p̃miſſis euacuationibus vilibus de quibus in primo capitulo hui⁹ tertij p̃ncipalis viſuʒ eſt. Ponent̃ etiã pro huius capli cõplemẽto tria ſimplicia que aperiunt p̃dictas oppilationes. ℭEt p̃muʒ quidẽ horũ ⁊ ſecurũ eſt maſticatio agarici in mane facta que potẽs eſt in attrahẽdo materias flegmaticas ⁊ melãcholicas a capite ⁊ proprie: ſi pluribus diebus fiat. ℭScđm vero principale ſimplex eſt caputpurgiũ factũ ex ſucco arthanite ⁊ altera equali portione hydromellis qui attrahitur leuiter p̱ vtrãq; narẽ alternatim tẽporis interpollatione aliquanta facta ore etiã prius exiſtente pleno aqua calidã. ℭTertiũ ṽo principale eſt gargariſma factũ cum aq̃ calida decoctionis maiorane que ſimiliter aperit: vt dictũ eſt. ℭPrimũ ṽo ⁊ p̱prie de cõpoſitis eſt electuariũ qđ felite denominãt Auic.q̃nto cañ. ſumma prima. Haliabas vero 5° practice.ſexto cap̃.vocat ipſum felfe. ℭScđm ṽo cõpoſitũ eſt eluariũ ſotira notatũ qđ exponit̃ ſaluatrix ⁊ merito q2 ſanat ab oibus fere egritudinibus cerebri mãlibus frigidis. Cuius eluarij ſicut p̃cedentis vſus eſſe debet in ſero hora introit⁹ lecti accipiat̃ ex eo.ʒ.j.deglutita cũ ℥.ij.aque ſublimationis maiorane calefacta. Et ſimiliter de eiſdem accipi debet mane in aurora vt dictum eſt. Et ſunt tam excellentis virtutis q̓ eorum vſus ſanat oẽs p̃dicti cerebri diſpõnes tã mãles cõplexionales q̃ oppilatiuas. Hec de cap̃.3°.

ℭDe inſtrumentis curationis vertiginis. Cap̃.iiij.

In hoc caplo intendo ponere nouem medicamina appropriata ad vertiginẽ materialẽ ⁊ proprie frigidã ⁊ vẽtoſam vel vaporoſam. ℭPremittẽdo primo quoſdã cañ.obſeruari dignos quorũ primus eſt q̓ euonibus vilib⁹ premiſſis nõ p̃termittat̃ quin fiat flobothomia vena rũ poſt aures. ipſa em̃ eſt optima in curatione oiuʒ ſpecierũ vertiginis materialis. prima tertij. tractatu 5°.cap̃.primo. ℭScđs cañ. q̓ frequens appoſitio ventoſarũ ſuper ſummitatẽ capitis abſq; ſcarificatione optima eſt in cura p̃dicte vertiginis: ⁊ proprie qñ eſt vẽtoſa magis vel vaporoſa. ℭTerti⁹ canõ. q̓ in diuturna vertigine ſummũ remediũ eſt applicatio cauterij potẽtialis ſup̱ loco cõiũctionis cõmiſſure ſagittalis cũ coronali. Per tale em̃ cauteriũ lõgo tẽpore vigilãs mãs cõſumũt oẽs in cerebro fixas ⁊ de nouo adducẽtes mãs nõ permittit fieri fixas ⁊ vapores ⁊ vẽtoſitates exalare facit notabilr.

His premiſſis ponunt̃ quinq; ſimplicia. ℭPrimũ eſt lignũ balſami conditũ mirabile eſt in hac diſpõne ſi de eo ſepe accipiat eger coclear mediũ deglutiẽdo ipſum in mane ⁊ ſero ⁊ tardando cibũ horis ad minus tribus. ℭScđm ſimplex ad eandẽ intentionẽ vſus mirobalanorũ kebulorũ cũ optima maſticatiõe deglutitorũ. vt melius euaporẽt ad caput ⁊ horis p̃dictis aſſumi debent. ℭTertiũ ſimplex eſt frequẽs odoratio ſeminũ aniſi calefactorũ ⁊ euaporatio facta cũ eis calefactis in tegula circũ applicata capiti in ſacculis in predicta vertigine mirabilr cõfert. Euaporatio em̃ eius ⁊ odor ipſius naribus attract⁹ ſedat ſodã ⁊ vertiginẽ.ſ.frigidas Eſt em̃ calidũ ⁊ ſiccum in tertio g̃du teſtimõio Gal.⁊ Dyaſcoridis. ℭQuartũ ſimplex eſt q̓ in talibus ſpecieb⁹ vertiginis ↄfert vſus coriãdri poſt cibũ aſſumpti cũ zuccaro cõditi: ⁊ proprie cũ fuerit p̃paratũ ⁊ infuſum in aceto decoctionis maiorane. Scripſit em̃ de ea Auic.2° canõ.in areola mẽbrorũ capitis. q̓ cõfert vertigini facte a vapore flegmatico vel cholerico ⁊c epilẽe facte ex hoc. ⁊ eius p̱prietas eſt p̱hibere vapores ad caput. ℭQuintũ ſimplex eſt caputpurgiũ factũ ex ſucco cucumeris aſinini. Ego em̃ ſoleo ipſum adminiſtrare cũ aqua mellita decoctionis maiorane q̃ oia mixta inuicẽ attrahant̃ p̱ nares ore prius pleno aq̃ vt ſupra ⁊ p̱prie deſcribẽdo ſic. ℞. ſucci cucumeris aſinini.ʒ.j.hydromellis facti cũ aq̃ decoctionis maiorane.ʒ.ij.miſce ⁊ attrahatur vt prius.

De compoſitis primũ medicamẽ eſt cõfectio anacardina de q̃.ʒ.j.plurib⁹ ↄtinuatis dieb⁹ aſſumat̃ in aurora cũ.℥.j.ß. aq̃ ſublimatiõis maiorane: ⁊ tardet̃ poſt eã cib⁹ horis q̃tuor. ℭScđʒ medicamẽ de cõpoſitis eſt iera Hermetis: ⁊ p̱prie q̃ ponit̃ ab Auic.22ª tertij.in cap̃.de cura ſciatice ſm̃ hũc modũ. ℞. camedreos gẽtiane.añ.℥.ix. ariſtologie ro.℥.ij.ſe.ruthe lib.j.terant̃ oia p̱ ſe ⁊ cribellent̃ ⁊ cũ.x.lib.mellis diſpumati ⁊ cõuenienter cocte fiat eluariũ. Hoc eſt eluariũ multũ iuuit op̱atiões meas in oibus diſpõnib⁹ frigidis ſtomachi ⁊ cerebri ⁊ neruorũ qñ ex eo cũ coclearĩ deglutito.ʒ.ij.in mane do: poſtea tardet̃ cib⁹ horis q̃tuor. ℭTertiũ medicamẽ de cõpoſitis ẽ electuariũ de ambra magnũ cui⁹ vſus oẽm malã cerebri diſpõnẽ frigidã ⁊ oppilatiuã abſcindit. Et ſi proprie ex eo cũ ad lectũ vadit det̃.ʒ.j.deglutiẽdo aſſũpta. ⁊ tãtũdẽ ex ea in mane oi alterna vel tertia die. ℭEt nota q̓ in cõpõne ipſi⁹ ſoleo q̃nq; ſubduplare doſim iuſq̃ami ⁊ opij inuentã in cõpoſitione ſua. timeo em̃ illorũ ſtupefactionẽ audacẽ ⁊ p̱prie in hoibus cerebrũ a gñatione vel tẽpore debile habentib⁹. ℭAdhuc etiã attẽde q̓ p̱pter penuriã olei de balſa

i

mo fui cōtentus in deſcriptiōe illa loco magne do-
lis balſami accipere.ʒ.i.balſami cū.iij.ʒ.terebētine.
ſic eīn a ſapientibus percipit in permutatiōib⁹ me-
dicinarū obſeruandū eſſe. ¶ Amplius memorādū eſt
ꝙ electuariū iſtud ⁊ reliq̄ antidota magnarū deſcri
ptionū nō debēt exhiberi:nec in vſu haberi niſi poſt
ipſoꝝ fermentationē. Et hoc eſt qḋ voluerunt intel
ligere ſapientes pleriq̄ꝫ de conſimilibus medicinis
ſcribentes nō vtetur niſi poſt ſex menſes ⁊c̄.

¶ De electione inſtrumentorū conuenientiū mol
lificatis ⁊ paraliticis membris ⁊c̄. Cap̄.v.

Multa hinc inde a ſapiētib⁹ inueniūtur
ſcripta medicamina q̄ relaxata ⁊ mol
lificata mēbra corpis reſtaurare di-
cunt. Ego ſolūmō tāgā remedia mi-
hi quotidiana experientia vtilia ⁊ vera
eē cōprobata. ¶ Et p̄mū q̄dē ex his ē
frequēs inunctio mēbroꝝ eneruatoꝝ ⁊ ꝯfricatoruꝫ
cū calefacto oleo de piretro facto ſm̄ artē collectā a
Meſue in antidotario in cap̄.de oleis.mēbra illa for
tificat ⁊ ſanat a relaxatione ⁊ adhuc notabilr̄ fixa.
Et colligit ex ſentētia Gal.8° de ſimplici medicina
in ꝓprio capitulo dū inquit.ꝙ oleū de piretro torpi
dos ⁊ paraliticos iuuat.⁊ ꝑ torpidos tu itellige ſtu
porē habētes:eo ꝙ ſtupor ⁊ torpor nomina ſynony
ma ſunt. Scḋm vo cōpoſitū eſt. ℞.pipis coſti ſanda
race baccaꝝ lauri.añ.ʒ.i.olei amigdalaꝝ dulciū.℥.
iiij.coquātur inſimul vſq̄ꝫ ad cōſumptionē medicīa
tis.ʒ de hoc calido inungat ſpina tota. ¶ Tertiū cō
poſitū ⁊ adhuc efficaci⁹ illis eſt hoc. ℞.vnguēti mar
ciationis deſcriptiōe Nicolai.℥.iij.olei de croco.℥.i.
ß.de cinamomo facti ſcꝫ artē.℥.i.diſſoluant ⁊ incor-
porent inſil:⁊ ex eo fiat inunctio toti⁹ ſpine ⁊ mēbro
rū relaxatorū. ¶ Quartū cōpoſitū ē de exptis meis
⁊ lōgo tpe ꝯtinuet ſaltē dieb⁹.xv.aſſumptio.ʒ.i.me-
tridati electi cū.℥.i.aq̄ roſmari. Hoc eīn eluariū re-
leuauit multos iā paliticatos vt patuit in honora-
bili viro Burgeſio notario qui adhuc viuēs eſt.

De ſimplicibus aūt p̄mū ē ꝙ aq̄ ther
marū hoīes relaxa
tos ad ſanitatē reducit ⁊ ꝓpē poſt euōnē ⁊ poſt ad
miniſtrationē cōuenientē ꝑ ſex res nō nāles. Intelli
gēti ꝑ aquā thermaꝝ aquā nālīū balneoꝝ actu ⁊
potētia caloꝝ q̄ ſunt aq̄ ſulfuree enee cineritie cal-
cie attramētine ⁊ ꝯſilēs:⁊ mixte ex eis. ¶ Scḋm de
ſimplicib⁹ medicinale ēt cibale ſil' eſt frequēs come-
ſtio colūboꝝ ſyluestriū. Cōfortat eīn relaxationem
mēbroꝝ ⁊ tremori toti⁹ corpis ⁊ trahētibus poſt ſe
crura ⁊ pedes ⁊ hñtib⁹ ꝑuationē ſenſus ⁊ motus ⁊
interſectionē loq̄le.ſcripſit Auēzoar theiſir lib.⁊ ca-
pitulo primis. ¶ Tertiū ſimplex eſt ꝙ patientes ſe-
pe accipiant.ʒ.ß.puluēris ſe.abrotani cum.℥.ij.hy-
dromellis.calefacti inſimul in aurora ⁊ tardet ci-
bum.iij.horis. Et eſt de exptis in aggregatore.capi
tulo de abrotano. ¶ Quartum ſimplex eſt ꝙ patien
tes ſepe faciant caputpurgiū ex nigella q̄ ſteterit in
fuſa per duas horas in aceto inſuffletur in naribus
mundificat enim cerebrum ⁊ prohibet raptum ma-
teriarum ad neruos.

¶ De inſtrumētis appropriatis ad ſcothomiā.c.vj.

Ex his q̄ in trib⁹ p̄cedētib⁹ caplis ſcri-
pta ſunt appere pōt ꝙ oīa remedia i
ipſis poſita q̄ a capite mās euāant et
exiccāt eas ⁊ ꝯſumūt vētoſitates ⁊ va
pores in cerebro inuētas vtilia ſint in
cura cuiuſq̄ꝫ ſcothomie. Tria eīn cō-
poſita ponent hic q̄ expta ſunt ⁊ iuuamēto mirabili
approbata. ¶ Primū eſt iera Archigenis ⁊ ꝓprie il-
la que ſcribitur ab Auic.5° can.ſumma p̄ma ⁊ tra-
ctatu 2° ⁊ cap̄.7°. Ipſa eīn confert ad vertiginē ad
epilīam ⁊ ad inceptionē egritudinū viſus oīum. Et
ꝓprie ſi ex ea oī ſeptimana exhibeant aut.iij.vel
ʒ.iij.ß.cū decoctione granorū feniculi facta. ¶ Scḋz
vero cōpoſitū ⁊ ſublimius primo eſt theodoricon.i.
medicamē a deo datū collectū ibidē deſcriptiōe 9ª
⁊ datū ſm̄ eundē modū. ¶ Tertiū cōpoſitū eſt hoc
locale. ℞.liquoris qui emanat ab epate hirci dum
aſſatur in veru.℥.i.tucie ꝑparate.ʒ.i.licij ſarcocolle
nutrite in aq̄.añ.℈.i.miſceant inuicē ⁊ teneant ſub
radijs ſolis ⁊ de hoc collirio vna gutta in quolibet
oculo quatuor vel ſex vicibus actu frigido impona
tur. Et quieſcat eger ſuꝑ ſpina decumbens in aere
tenebroſo ⁊ oculis clauſis ſaltē ꝑ octauā ptē hore.

¶ De inſtrumentis appropriatis ad debilitatē pe-
dum et brachiorum. Cap̄.vij.

Non minus vr̄ vtile in hoc cap̄. cōſcri-
bere medicamina quedam que vtilia
ſunt ad debilitatē in brachijs ⁊ pedi-
bus magnis remanentē. Preter plati
ma aūt ⁊ vtilia ⁊ ꝓprie ea que ſcri-
pta ſunt hoc cap̄.p̄cedenti ſcribantur
hic quatuor ſimplicia:⁊ tria compoſita q̄ vtilia ſunt
ad debilitatem predictam. ¶ Et primum quidē de
expertis meis eſt ꝙ accipiat ſuccus vchuen in queꝫ
infundantur panni aut lamina de ſpōgijs ⁊ eſt me-
lius ⁊ calidus actu conuenienti adherentia circun-
ligetur predictis membris. Eſt enim hec planta ca-
lida in tertio ⁊ ſicca in ſecundo. Et ſi bene perlege-
ris eſt illa planta quam italicorum nonnulli nomi-
nant matricariam. Alij vero morellam ⁊ nonnulli
matricalem dicunt.de qua lege hyſtoriam cum mu
liere arabica habitaꝫ a principe illo verificatore me
dicinarum ſimplicium Simone ianuenſe. Secundū
vero ſimplex ad hoc vtile eſt vt ſepe membra predi-
cta lauentur et conuenienter fricentur cum calida
aqua cineris bene acuta quam italici lixiuium vo-
cant. ¶ Tertium vero ſimplex ⁊ principium inter iſta
eſt vt ex oleo antiquo oliuarum ſepe membra con-
fricentur actu calido ⁊ quanto vetuſtius eſt erit tan-
to melius. Quartum vero ſimplex eſt iterum de ex-
pertis mihi vt patientes ſepe degluciant pillulam
vnam factam ex caſtoreo pingui ⁊ ꝓprie hora in-
troitus lecti faciendo ex vna.ʒ.caſtorei pillulas.vij.

De compoſitis vero primum eſt vt
membra debilitata
ſepe embrocentur ex hac decoctiōe. ℞.radicū arte-
tice brionie paucedani biſtorte filipēdule gētiane ſti
cados.añ.M.iij.coquant in magna q̄ntitate lixiuij
capitalis in quo calido totū corp⁹ aut ſaltē brachia
⁊ pedes ſepe īfundent:aut ex eo ſuꝑfuſo embrocent.

¶Scđm vo cõpoſitũ eſt:vt mẽbra ſepe liniant᷑ ⁊ cõfricent᷑ ex hoc cõpoſito. ℞.caſtorei.ʒ.ij.gallarꝝ cupſſi lib.ß.terent᷑ ſimul vltimata cõtritione cũ lib.xx.vltime aq̃ capitelli:⁊ cũ eo ſepe cõfricent᷑ mẽbra:vt dictũ eſt. ¶Tertiũ vo cõpoſitũ ꝯuenienter exiccatiuũ ⁊ cõfortatiuũ neruorꝝ eſt hoc. ℞.ſucci mẽtaſtri lib.ij. ſticados camedreos cẽtauree minorꝝ.añ.ʒ.j.ß.puluerís peonie ⁊ hermodactylorꝝ.añ.ʒ.iij. ⁊ terant᷑ in mortario lõga ꝯtritiõe ⁊ ex eo actu calĩdo ſepe fricent᷑.

¶De inſtrĩs ꝯferẽtib⁹ ad dolores crurũ. Cap.viij.

In hoc caplõ nõ intẽdo ad dolores crurũ put hoc cõpleto termino includunt᷑ dolores in iũcturis coxarꝝ vel pedũ:ſed intẽdo hic ad dolores i carnoſis vel muſculoſis partibus crurũ vel tibiarꝝ euenientes q̃ ꝓueniũt a mala cõplĩone fiẽte in partib⁹ ꝑdictis q̃ põt ibi ꝯſeruari ꝓpter pñtiã materierꝝ q̃ in venis maioribus ⁊ minoribus ꝑdictarꝝ partiũ immerſe ⁊ coartate remanẽt. ¶Et pñt he materie ſpecie caliditatis extranee alterari ſine putredine ⁊ cũ putredine. ⁊ erũt doloris cã effectiua i ꝑdictis locis alterãdo. ¶Et ſi erũt q̈ntitatis notabilr aucte:tunc pȝ ꝙ extẽdẽdo faciẽt ſpeciẽ ſolute ꝯtinuitatis: et ſic erũt due cãe doloris vehemẽter alterãdo ⁊ cõtinuũ ſoluẽdo. ¶Ex q̈bus apparet ꝙ opȝ intẽdere ad alterationẽ ⁊ corruptionẽ illius male ꝯplĩonis ⁊ ꝯſumptionẽ materierꝝ ibidẽ immerſarꝝ:ꝓpter qđ hic ponent᷑ tria inſtrã curatiõis. ¶Primũ itaq; iſtorꝝ eſt: vt ſi materia appareret notabilis quãtitatis ⁊ ſup cutanee magis poſt ꝑmiſſas euacuatiões in domeſticis vel poſteriorib⁹ ꝑtibus carnoſitatis tibiarꝝ vl coxarꝝ apponent᷑ vẽtoſe cũ ſcarificatiõe ꝑ tres ſeptimanas ꝓ qualibet iꝑarꝝ ſemel in hora augmẽti luminis lune. taliter eñ poni debẽt vẽtoſe. 4ª primi. cap.21°. ¶Scđm vo inſtrm: vt ſi apparuerint ſigna caliditatis in mẽbro:tũc emplaſtret᷑ ipm cũ hoc cõpoſito. ℞.ſucci ꝟmicularis maioris ⁊ minoris. añ. lib.ß.⁊ iꝑa q̈dẽ eſt ſempuiua duplex.farine ordei.℥.ij.farine fabarꝝ.℥.iij.albumina ouorꝝ duorꝝ gallarꝝ cupſſi gallarꝝ perforatarꝝ.añ.ʒ.ij.mẽthe recẽtis vel portulace loco ipſi⁹.℥.iij.ſpodij roſarꝝ gũmi arabici a dragagãti torrefactorꝝ hypoq̈ſtidos añ.ʒ.j ß.fiat emplaſtrũ ſup oĩbus calis vſq; ad bonã ſpiſſitudinẽ ſemꝑ agitãdo cũ ſpatula iterꝝ vehemẽti ꝯtritiõe ꝯterat᷑ in mortario. De eo igit᷑ emplaſtret᷑ membrũ bis in die ⁊ eſt efficax multũ. ¶Tertiũ vo cõpoſitũ adhuc vtile ⁊ ꝓprie cũ ſignis frigiditatis ẽ hoc. ℞. abſinthij eupatorij.añ.M.iiij. ruthe recẽtis. M.ij. camomille:mellilotí.añ.℥.j. ß.farine ordei.℥.iij.vitellos oui nũero.ij.croci.ʒ.j.fiat oĩm emplaſtrũ cuȝ decoctione plantarũ minutiſſime cõtritionis: et ex eo emplaſtretur membrum.

¶De remotione defedationis cutis in manibus et pedibus huius viri periodice euenientis. Cap.ix.

Remittendũ primo ꝓ intellectu huius capli ꝙ ſi hec cutis infectiua diſpõ ꝓuenerit ꝑ modũ criſis nullo mõ cohibẽda eſt:immo mãdãtia mẽbra vigorãda et vie ꝑparãde ad expulſionẽ taliũ materierꝝ. Cũ aũt ꝯtigerit mẽbra ꝑmũdificata fuiſſe:tũc procedat᷑ ad reſolutionẽ ⁊ ꝯſumptionẽ taliũ materierꝝ. ¶Et qr materie tales nõ euacuant᷑ acuitate ꝑ modũ ſalſedinis:aut per modũ aduſtiõis vel ꝑ modum ꝑmixtionis cholericarꝝ materierꝝ cũ aq̃ſa materia:iõ remedia localia debent eſſe cõpoſita ex his q̃ refrãgũt acuitatẽ reſoluũt ⁊ ꝯſumũt materias cũ tali acuitate aſſociatas. Pro q̈bus duo ponent᷑ ꝯpoſita. ¶Primũ eſt hoc et ꝓprie adminiſtrandũ cũ ſignis caliditatis intẽſe. ℞.ſucci foliorꝝ enule:vel radicis ei⁹.℥.iiij.ſucci roſ.ʒ.vj.amili.℥.iiij. vitellos oui nũero.ij.plũbi vſti.℥.iij.ceruſe litargirí ſpumificati añ.℥.j.thuris ſarcocolle.añ.ʒ.j.olei onfancini.℥.ij. terant᷑ oĩa ſimul i mortario plũbeo ſubtiliſſima ꝯtritione:⁊ fiat linimẽtũ quo totũ mẽbrũ diligẽter circũtegat᷑. ¶Scđm cõpoſitũ ⁊ ꝓprie cũ ſignis frigiditatis eſt hoc. ℞.olei de granis frumẽti:olei de iunipo ana.℥.ij.thuris ſarcocolle ſandarace ſerapini ana. ʒ.j.ß.plũbi vſti.℥.iiij.albumia ouorꝝ duorꝝ croci.℈.j.terant᷑ oĩa ſil̃ in mortario ꝑus bene piſta vſq; quo acq̈rãt ꝯuenientẽ glutinoſitatẽ:tũc ergo ex eo liniat᷑ mẽbrũ tepido vel calido actu ⁊ ſanabit᷑ interueniẽte oĩpotẽtis mĩa ampliſſima. Et hec ſunt q̃ in ſũma in curatiõe diſpõnis huius viri nobilis colligere potui Oĩa aũt ea clemẽtia ſaluatoris in vtilitatẽ eius erigere dignet᷑ ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Conſiliũ.23.

¶De mala cõplexione frigida ⁊ humida cerebri a flegmate mucillaginoſo cũ cõitate ſtomachi ⁊ epatis. ¶Diuiditur autem conſilium in tria capitula.

¶Diſpõnẽ iꝑaȝ ⁊ cãs eius ⁊ ſigna inueſtigat. Cap.j.

Diſpoſitio lſatiſſimi adoleſcẽtis antonij de niſi de ianua eſt mala cõplĩo frigida ⁊ humida cerebri ſui nõ a generatiõe: ſȝ a tpe ꝯcta:qm̃ argumento ſumpto a rubicũditate faciei notabili carnoſitate venarꝝ amplitudine ⁊ earꝝ repletiõe videt᷑ naturalẽ cõplĩonẽ cerebri eius ad caliditatẽ naturalr̃ inclinatã. Fuit aũt in eo multiplicata materia flegmatica ꝑ modũ euaporatiõis a ſtomacho eius q̃ ſatis hũidus eſt. Uapores igit᷑ illi in cerebro ſucceſſiue multiplicati ꝯuerſi fuerũt in fl̃a mucillaginoſum ſatis. ⁊ ab hoc fl̃ate gñata fuit in cerebro accñtalis cõplĩo frigida ⁊ hũida q̃ ꝑternãlis eſt:ſȝ eius nãlis diſpoſitio totius ⁊ cerebri cal̃a ⁊ humida fuerit a gñatiõe. ¶Multũ aũt ad hãc diſpõnẽ acq̈rẽdã adiuuit caliditas epatis eius notabilr̃ itẽſa q̃ mltiplicat cholerã ⁊ ipa eadẽ chol̃a vaporib⁹ ꝑdictiſ ⁊ fl̃ati ꝯmixta reddit maioris actiuitatis q̈ꝫ ꝑ ſe forent: qm̃ mã cholica fl̃a reddit q̈ꝫ fluxibile magis ⁊ ſubtiliat ⁊ penetrare facit ipm in rimoſitates ⁊ ꝓfundas ꝑtes cerebri in quas ꝑ ſe penetrare nõ poſſet. Quouſq; igitur hoc fl̃a remanebit mucillagioſuȝ hec diſpõ trãſibit ſm hũc modũ. Si aũt fl̃ati tali ſupadderet᷑ multitudo aquoſi fl̃atis cui ꝯmiſceret᷑ cholica mã de facili gñaret᷑ in eo fl̃a ſalſuȝ qđ eẽt in eo ſuſpectũ magis ne decidẽdo inferius pect⁹ ⁊ ſtomachũ aut alia mẽbra excoriãdo vel vlcerãdo lederet. ¶Qđ aũt in hoc viro tale fl̃a mucillaginoſũ abũdet ex multiſ deducat᷑. Prĩo ab exceſſib⁹:qm̃ mã q̃ a palato decidit

⁊ naſo viſcoſa eſt notabilr. ¶Et iteꝝ vrine ei⁹ colore
ſuo ad paliditatē tēdūt cū leui citrinitate a ꝑdicta
cholera ꝓuenicte. ¶Et adhuc ꝯtentū in vrinis eius
apparēs in fundo reſidet velut mucillaginoſum in
pluribus vel quaſi ſemper. ¶Silr hoc videri pōt qꝛ
pulſus eius ad lenitatē tēdit: qđ eſt ſignū hūidi la=
pſus cōplexionalis. Totū etiā corpus cutis capitis
et adiacētiū partiū tactu ꝑapiꝶ mollis. ¶Et plura
alia ſigna his adiūgere potuiſſez ſicut de lōgitudi
ne ⁊ profunditate ſomni de frigiditate capitis: ⁊ ſic
de alijs. ¶Unde ex his oīb⁹ recolligēdo cōſideranti
apparere pōt: ꝙ hec diſpō ſatis ē difficilis: eo qꝛ ipa
eſt lapſus ad ꝯtrū cōplōni etati regiōi tpi anno: ⁊ ſic
de alijs. Uñ ad ipſius curationē accelerādū eſt per
hūc modū diſcurrēdo ꝑ regimē reꝝ nō naturaliū. ⁊
tertio tāgeꝶ regimē ꝑ medicinalia ſibi conueniens.

¶De dieta. Cap̄.ij.

PRo expediēdo igiꝶ ꝓmū ꝓmittēdū. ꝓmo
ꝙ oīm reꝝ nō naturaliū inclinatio fieri
dꝫ ad calida ⁊ ſicca eo qꝛ talia aduerſā
tur duabus qualitatibus flegmatis q̄
bus nocet ei: nec ꝓpter ſiccitatē ⁊ calidi
tatē multiplicari ⁊ inflāmari pōt cholerica materia
qm̄ lapſus ab ea ꝓueniēs eſt naturalis q̄ ꝯſeruatio
ne indiget ꝑ ſua ſilia. ¶Eligaꝶ igiꝶ aer calid⁹ ⁊ ſic=
cus notabilis gradus ſicut imaginamur aerē effe=
ctiue calidū ⁊ ſiccū vſqꝫ ad finē ſcđi gradus. ¶Silr
etiā idē ⁊ de cibis intelligi dꝫ. Cibaria eñ eius ſint
effectiue calida ⁊ ſicca in ſcđo. ꝓpter qđ euitari de=
bent frigida ⁊ humida notabilr: vt lac piſces bleta
ſpinachia portulaca attriplex viole malua cucume
res cucurbita anguria melo. ſaltē in mlto vſu. ¶Et
vinū eligi dꝫ ab eo mediocre ad leuē pōticitatē ten
dens: nequaqꝫ vero dulce. ¶Et olno euitetur ab eo
potus aq̄ ⁊ quocūqꝫ mō aſſumptionis. ¶Et adhuc
tertio effugiat quātū pōt dormitionē lōgā et ꝓfun=
dā immo melius eſt ei breuib⁹ ⁊ interruptis dormi=
tionibus agere qꝫ lōgis ⁊ ꝓfundis inſiſtere. ¶Silr
et q̄rto ociū ꝓlixū euitare dꝫ: immo exercitiū paſ=
ſim tactū ꝓlixo tpe in ieiuno velut eſſet ꝑ harenā in
cedere potēs ⁊ ſcalas diu ⁊ freq̄nter aſcēdere ⁊ velo
ci paſſu incedere. ¶De q̄nta ꝟo re nō nāli in accipiē
do cibū: ita ꝓcedat ꝙ ſemꝑ in q̄ntitate eius parcus
exiſtat: ita vt a mēſa recedat cū aliq̄li appetitu ꝯſer
uato magis qꝫ cū ꝯpleta ſaturitate ꝓcedēdo. ¶Et
propter hoc etiam omnia anime accidentia timoro
ſum ſollicitum et anguſtioſum efficiētia ipſum eui=
tare debet. Hec de regimine per res non naturales.

¶De cura per medicinalia. Cap̄.iij.

VT aūt regimē ei⁹ ꝑ medicinalia ꝯgruū
aſſigneꝶ decē remedijs eidē ꝓuidēdū eſ
ſe decreui. ¶Quoꝝ ꝓmū eſt vſus iſtaꝝ
pillaꝝ de q̄bus oī mēſe bis accipiat. ʒ.j.
in aurora: ⁊ non dormiat ſuꝑ eas vltra
horā vnā: ⁊ poſt q̄ntā horā ab aſſūptiōe eaꝝ bibat
cyathū vnū aq̄ ordei calide cū zuccaro ⁊ poſt ꝑ ho=
rā vnā prādeat. Quaꝝ deſcriptio. ℞. pillulaꝝ au=
reaꝝ pillulaꝝ cochiaꝝ ⁊ de ſarcocolla. añ. ℈.j. re=
formenꝶ pillule. vij. cū electuario ſucci roſ. ¶Scđm
remediū eſt vt dieb⁹ intermedijs ter vel quater acci
piat hoc cliſtere gr̄a diuerſionis a capite. Recipe de
coctiōis facte ex furfuribus bleta malua ſticados ⁊
arthanita lib.j. olei violaꝝ ⁊ de aneto añ. ℥.ij. ſalis
gēme. ℈.iiij. iere ſimplicꝫ. ℥.ß. dyacaſtorei. ʒ.iij. zuc
cari. ℥.j. miſce totū: et fiat cliſtere mane ꝑ horā poſt
ortū ſolis. ¶Tertiū ꝟo ꝓncipale inſtrm̄ eſt vt ſemꝑ
anteqꝫ aſſumat pillulas ſupraſcriptas hora eadez
accipiat de iſtis aq̄s ter vel quater añ eas. ℞. aque
betonice aq̄ hypericonis ⁊ maiorane. añ. ℥.j.ß. cale=
fiāt cū modico zuccari. Et poſt eas tardeꝶ cibus ho
ris quatuor ⁊c̄. ¶Quartū inſtrm̄ eſt vt iſte vir in ſe
ro qn̄ vadit ad lectū ſuꝑ ꝯmiſſura ſagittali ſpargat
℈.v. huius pulueris inter capillos. ℞. betonice pu=
legū origani calamēti ſticados pulueriꝫatoꝝ. ana.
℈.j. macis ligni aloes. añ. ℈.j.ß. maiorane gariofi
loꝝ añ. ℈.ij. fiat oīm ꝑ ſe puluis ⁊ ꝯmiſceaꝶ. ¶Quin
tum inſtrm̄ eſt: vt vir iſte ſaltē bis in ſeptimana qn̄
vadit ad lectū accipiat. ʒ.j. huius electuarij. ℞. ſpe
cieꝝ dyatrionpipereon ſpecieꝝ pliriſarcoticō. añ. ʒ.
j. metridati. ʒ.iiij. ſyrii. de ſticados. ℥.j. cum modico
zuccari fiat electuariū ⁊ bibat ipm̄ cū. ℥.j. aque ma
iorane. ¶Sextū vero inſtrm̄ eſt vt diebus interme=
dijs quibus aſſumit ꝑdictū electuariū bis inungat
ſibi interiora naſi cū modico electuarij dyacaſtorei
deſcriptione Nicolai ⁊c̄. ¶Septimū inſtrumētū eſt
vt ipſe portet in manu puluerē iſtū in ſyndone liga
tum quē frequētiſſime odoret: cuius deſcriptio. ℞.
gariofiloꝝ ligni aloes. añ. ʒ.j. macis maiorane. añ.
ʒ.ij. folij ruthe ſticados nucis muſcate. ana. ℈.iiij.
ambre muſci. añ. ℈.iij. pulueriꝫenꝶ oia per ſe ⁊ com=
miſceantur. ¶Octauum inſtrm̄ eſt vt ipe ſaltē in ſe
ptimana ſemel in medijs tertijs caput ſuum lauet
cū hac decoctione. ℞. radicis arthanite ſerpentarie
et peonie. ana. ʒ.ij. folioꝝ hedere lapidee maiorane
betonice roriſmarini. añ. M.ij. coquantur in ſitulis
duabus aq̄ vſqꝫ ad cōſumptionē tertie partis: dein
de ſuperadiungaꝶ cineris cribellati ſcutella.j. vehe
mēter agitādo: deinde coleꝶ diligēter. Et poſtqꝫ ca
put fuerit ablutū diligēter exicceꝶ. ¶Nonū inſtrm̄
eſt vt aſſueſcat facere ſaltē in ſeptimana bis garga
riſma cū. ℥.j. oximellis ſq̄llitici. ⁊. ℥.ij. aq̄ maiorane
diligēter calefacte. ¶Decimū ⁊ vltimū inſtrm̄ eſt vt
ſaltē in ſeptimana ſemel apponi ſibi faciat vētoſas
ſuꝑ carnoſis partib⁹ ſpatulaꝝ lateraliter et teneat
eas ſaltē per horā .ß. ſine ſcarificatione. Si aūt ꝯtin
geret ꝙ loca vētoſata denigrarenꝶ notabiliter bo=
num eſſet ei per totum menſem ſeptēbris ſemel fa ce
re eas ſcarificari ab octaua die lunari vſqꝫ ad. xiiij.
qm̄ illud eſt tp̄s augmēti luminis lune in quo vētoſ
ſe apponi debēt. quarta ꝓmi cap̄. 21⁰. Hec ſunt q̄ mi
hi meliora viſa fuerunt in hac diſpoſitione.

Conſiliū.24.

¶De quadruplici mala diſpoſitiōe: videlꝫ. ¶De
mala complexione frigida et humida. cerebri a ma
teria flegmatica mucillaginoſa. ¶De mala diſpoſi
tione ſplenis. ¶De debilitate memorie. ¶De debi=
litate ſtomachi per defluxum materierum a capite.
¶Diuiditur autem conſilium in tria capitula.
¶Capitulum primum has malas diſpoſitiones et
earum cauſas et ſigna inueſtigat.

Licet vnicuiq; languē
tiū ſum
ma cū affectiōe ⁊ caritatiua multū ſit
ꝓuiſſimū ꝓuidere reor tñ ego his pre-
cipue ingēti caritate ꝓuidendū eſſe q
nō ſolū deo altiſſimo ſe dedicauerūt:
ſed etiā toti mūdo maximā cōferūt vtilitatē ⁊ ꝓ-
ꝓue hoībus: quorū aīas dirigēdo ad cōplacēdum
altiſſimo ⁊ bene agere ⁊ beatificari faciunt. Idcirco
viro māſuetiſſimo ⁊ de pia religione ſancti Franci-
ſci fratri Georgio mihi nūc decretum eſt ſubuenire
quoſdā lāguores ſacris medicine ſubſidijs ſubleuā
do. ¶ Quorū primū eſt mala cōplexio frigida ⁊ hu-
mida cerebri eius ꝓpter quā cōgerūtur in eo ſtata
mucillaginoſa ⁊ aquoſa in opationib⁹ eū multum
infeſtātia. ¶ Et pͦmo qdē hic vir habet defluxū ma-
teriarū nūc qdē ad palatū ꝓpter qḋ frequētiſſime le
dit̄ ⁊ ad ſpuēdū incitat̄: que mā cū ſua mala com
plexione eſt cā vt magis multiplicet̄ tēpore ſermoci
nandi ꝙ quieſcēdi ab ope vocali. cū eñ in exꝓmen-
do ſermones per vocē laboret aīa: eo qꝛ vox eſt ſon⁹
aeris inſpirati ⁊ colliſi ad arteriā vocalē cū imagia
tione ſignificādi aliqd vel aliq. 2° de aīa. idcirco ita
li motu defluūt materie plures ꝙ in quieſcēdo ab eo.
¶ Et ſequitur ſcḋo ex hoc fundamento poſſe intelli-
gi cauſam ꝓpter quā hic vir frequēter efficit̄ rauc⁹.
¶ Et ſequit̄ tertio poſſe ſolui ꝓbleuma: quare qñq;
ſunt dolores ⁊ inflatiōes in partib⁹ faucalib⁹. ¶ Et
ſequit̄ quarto inueniri cām: quare qñq; grauatur
in anhelitu. ¶ Et ſequitur vltimo reddi cauſam: qua
re quandoq; moleſtatur a tuſſi.

At vero iterū: qꝛ hic vir a gñatiōe epaticus
eſt ⁊ ad caliditatē cholericā lapſū
eſt ei⁹ epar: qḋ ex multis argumentis deduci pōt vt
ex faciei ei⁹ citrinitate ⁊ caliditate actuali ꝑcepta in
hypocūdrio dextro. Idcirco eſt facile intelligere cām
ꝓpter quā ſputū hui⁹ viri qñq; ſalſum eſt: qñ mix-
tio mãei calide terreſtris ⁊ pauce cū multa aquoſa
mā eſt cā ſalſedinis: vt pꝫ prima ꝑmi. cap. de gña-
tione humorū. Gallo. Ois ṽo ſalſuginis cā. ⁊ colligit̄
etiā a pho ſcḋo methaurorū. vbi eſt ſermo de ſalſedi
ne aquarū. ¶ Et ex hoc fundamēto 2° deducit̄ ꝑicu
loſitas hui⁹ viri ⁊ ꝑparatio eius ad egritudines pe
ctorales valde verēdas. qs eñ dubitat q ſi māe ſal
ſe effunderent̄ ad pulmonē ibidē ꝑmanētes excoria
re poſſent ⁊ ꝑparare ad ptiſim. Effuſe ṽo ad conca-
uum pectoris ꝓducere poſſent ad empima.

Poſt hoc aūt iterū ſubiūgēdū eſt q hic vir
ꝑparat⁹ eſt ad ſpleneticas egri
tudines. eſt eñ in eo ſplē notabilr magn⁹ ⁊ magnā
ꝙtitatē melie in ſe detinēs lꝫ ad magnitudinē mē-
bri ſequat̄ potētia illi⁹ vt in plib⁹ ꝓpterea qꝛ in mul
titudine māe pl⁹ eſt de multitudine forme ꝙ ecōtra
⁊ ꝓpterea ſplē ipſi⁹ magnā quātitatē melancholie
ab epate trahit. nō tñ tm̄ ṽ ea digerit ⁊ expellit quā
tū attrahit. Iō appet hui⁹ viri color fuſc⁹ in facie et
ābitu toti⁹ itelligēdo ꝑ colorē fuſcū illū q ꝯſurgit ex
nigro dñante ⁊ albo ſubdñante. ¶ Et ex hoc funda
mēto pl'a poſſent deduci correlaria pliū accñtiū in
hoc viro manifeſtatiua. ¶ Primū eſt q̄re hic vir i ſtu
dio ⁊ cōtēplatiōib⁹ ſuis nō raro mobilis eſt. hoc eñ
eſt ꝑꝑ ſpūm ipſi⁹ factū q̄ſi ſyluēſtrē ad opa ſenſuū
interiorū vꝫ ſenſus cōis fantaſie ⁊ imaginatiue potē
tiarū: ꝑꝑ q̄s hō moralis ⁊ rōnalis dr̄ xi° ꝓbleumatū
vbi q̄rit phūs ꝑꝑ qd ſapiētiſſimū ⁊ prudētiſſimū eſt
aīaliū hō. ¶ Sequit̄ 2° ex hoc fundamēto ſolui pro
bleuma ꝑꝑ qd in hoc viro ē mēorie debilitas datoq;
organū memoratiue potētie qḋ eſt cerebri vētricul⁹
poſterior exiſtat ſiccū mediocriter. ⁊ hūores ēt illā
ptē nutriētes ſint ſatis eucrati i quāto ⁊ in q̄li. nō tñ
ſequit̄ act⁹ memoratiue potētie debēt eē bonos: qm̄
iperficiunt̄ ex nocumēto facto in inſtrō qḋ eſt ſpirit⁹
aīalis illi organo ⁊ inſtrō neceſſari⁹. ¶ Sequit̄ 3° ex
hoc fundamēto iā dicto q hic pat⁹ eſt ad oppilatio
nes dolores ⁊ tēſiōes in ſplene ſuo. ꝓbat̄: qꝛ māe in
eo multiplicate talia accñtia facere poſſunt ⁊ multi
plicare. ¶ Sequit̄ 4° q ſi nā huic ꝓuidiſſet de aper
tiōe venarū emorroidaliū ipſe lōgeu⁹ ſan⁹ ⁊ in omni
bus operationibus perficeretur egregie.

Quod vero adhuc in hoc appet noc^m
in opatiōib⁹ ſtōachi in ap-
petēdo ⁊ digerēdo ſatis eſt facile deducere ex multi
tudine māerū q defluūt a capite ad ſtōachū: et ꝑꝑ
malā cōplōnē frigidā ⁊ ſiccā a ſplene ſuo ad ſtoma-
chū cōicatā. Ois eñ imoderata diſcraſia ledit actū
ꝓprie ṽtutis. i. opatiōis. afforiſmorū ſcḋa. circa illā
afforiſmū. In morbis min⁹ periclitātur egrotātes
neq; etiam omnis frigiditas ⁊ ſiccitas eſt cauſa per
ficiendi appetitum: imo frequenter corrumpendi et
auferendi: ⁊ tu conſidera.

Hec igitur in ſumma eſt huius ſerui dei
cōplicata diſpō: ita ad cōpen
diū declarata: qm̄ ei⁹ diſpōnes ⁊ accñtia minant̄ ei
terminationē anguſtioſam: vt iā ꝓbatū eſt. Idcirco
eiſdē ꝓuidendū eſſe decreui. ¶ Et pͦmo qdē male cō
plexioni cerebri ſui ꝓuidebit̄ ꝑ ſeptē remedia. ¶ Se
cūdo ṽo male diſpōni ſplenis ꝓuidebit̄ ꝑ ſex oppor
tuna remedia. ¶ Tertio ṽo pro vigoratiōe memo-
rie ſcribent̄ tria ſapiētib⁹ appropriata. ¶ Quarto
ṽo debilitati ſtōachi ſcribēt̄ duo ſolēnia medicamīa.

¶ De regimine per ſex res nō naturales. Cap. ij.

Quantū aūt ad expeditionē oīum iſtorū
opꝫ diſcurrere gnālr ꝑ rectificatiōes
ſex rerū nō nāliū. ¶ Igit̄ argumēto ſū
pto a lapſu vtriuſq; mēbri q frigidus
eſt ⁊ hūidus opꝫ vti calefaciētibus et
exiccātib⁹: q̄re tā ex pte aeris ꝙ aliarū
rerū nō nāliū vtēdū eſt eis. ¶ Primo qdē aerē eligēdo
⁊ camere ⁊ loci habitatiōis calīn ⁊ ſiccū. ¶ Silr ēt in
cibis dōmeſt. Et ſi qdē haberi nō poſſent cibaria ca
lida ⁊ ſicca nāliter artificialr corrigēda ſunt coquē
do cū eis feniculū petroſellinū aniſuꝫ betonicā ſal-
uiā hyſopū aut ſaltē eis cōmiſcēdo puluerē piperis ⁊
ꝓpue albi qḋ ꝯfert ſtōacho cerebro spleni ⁊ māeb⁹
peccātib⁹ in eis. ¶ Silr itelligēdū eſt de alijs rebus
nō nālib⁹: vt qꝛ exercitiū ei⁹ dꝫ eē mediocriter calefa
ctiuū velut deſcēſus ⁊ aſcēſus mōtiū gradat⁹ ⁊ le-
uis: ⁊ vti qñq; aliq re caliditas excitatiua ſicut ſub-
tilizari in ſtudio rerū ꝓfunde ſpeculatiōis erit ei vti-
le pro paſſiōib⁹ aīe: qm̄ aīa in tali exercitio fatigat

nõ ſolũ ſpũs:ſʒ etiã mẽbra calefaciẽdo ⁊ exiccãdo.
¶ Simplr̃ opʒ potũ iſti⁹ eẽ calm̃ ⁊ ſiccũ velut eſt vi-
nũ ſubtile clarũ aromaticũ bñ potẽs: groſſuʒ aut cõ-
turbatum inſipidum fumoſum acerbum ⁊ põticuʒ
omnino dimittantur. ¶ Si autem hic vir a prin-
cipio menſis decembris per totum finem ianuarij
vteretur hydromelle facto ex. xv. lib. aque. ⁊. j. lib.
mellis decoctis cũ. ʒ. ij. cinamomi ſubtilis eſſet ei vti-
le valde ad oẽs diſpõnes eius. Et ſi pmutaret mul-
tũ in opationib⁹ ex potu hui⁹ hydromellis ſimpli-
cis ſaltẽ ipſum pmiſcẽdũ eſt cũ vino cum altera me-
dietate ſui. Et hec ſufficiant circa regimen rerum
non naturalium.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

De medicinalib⁹ ꝯuenietib⁹ capiti. pri-
mũ eſt vt ſaltẽ a medietate vl' fine mẽ-
ſis octobris vſq̧ ad pñ^m februarij ca-
put ei⁹ teneat bñ calm̃ infulis ⁊ coop-
turis bñ munitũ. ⁊ ſi coopturas capi-
tis haberet ex pãno de gña ſup reno-
uato aut abluto multũ vtile foret ſibi. ¶ Deide poſt-
q̃ ꝯuenieter purgat⁹ eſt pmũ remediorũ eſt q̧ oi ſe-
ro aut ſalteʒ alterno ſero pulueriʒet pars anterior
capitis ei⁹ p directũ ſagittalis cõmiſſure vſq̧ ad ze-
nit capitis cũ hoc puluere. ℞. macis. ℥. ß. folij. ʒ. j. li-
gni al'. ʒ. ij. maiorane florũ roriſmarini. añ. ʒ. ij. ß. pul-
ueriʒent oia p ſe: deide cõmiſceant. ¶ 2^m vo ſpãle re-
mediũ ad cerebrũ eſt hoc. ℞. pilla℞ de ſarcocolla. q̃
inueniunt in cap. ei⁹ a Meſue. ʒ. j. pillaruʒ aſſaiaret
deſcriptiõe Auic. pª tertij. tractatu pº. finali cap. ʒ.
ij. formenť pille ex ol. ʒ. vj. cũ eluario roſarũ. de qbus
oi fine. vj. dierũ deglutiat vnã qñ vadit ad lectũ: ita
vt ſit tps vni⁹ hore cũ dimidia poſt cenã eius. tales
pille caput mũdificãt oppilatões apiunt ⁊ leui q̃dã
ſtipticitate ꝯfortãt cerebrũ exiccãdo hũiditates fle-
gmaticas ⁊ diſtrahẽdo eas. ¶ 3^m vo ſpãle iniltr̃ʒ eſt
hoc. ℞. ſpẽrũ pliriſarcoticõ. ʒ. j. ß. ſpẽrũ dyatriõpipeõ
ʒ. j. ß. zuccari albi lib. ß. cũ aq̃ maratri. fiat ꝯfectio in
rotulis magnis de q̃ hic vir ſignato tpe ſemp in hye-
me accipiat añ prãdiũ rotulã vnã. ʒ. ij. ⁊ añ cenã tm̃-
dẽ. ptʒ eñi in ea maxia vtus ꝯfortãdi cerebrũ ppter
pliriſarcoticõ qd iterpretať pliũ iuuamẽtorũ. ¶ 4^m
vo ſpãle remediũ eſt hoc. ℞. tyriace ãdromachi trã-
ſcẽdẽtis etatẽ. x. annorũ metridati ꝯſilr. añ. ʒ. ij. ſpẽrũ
ꝯfectiõis anacardine deſcripte 5º cañ. ſumma pma
ʒ. j. fiat eluariũ cũ ſyrupo de calamento de quo iſte
vir oi fine. xv. dierũ p horas. v. poſt cenã accipiat. ʒ. j.
cũ cyatho medio hydromellis deſcripti in regimie
rerũ nõ nãliũ ⁊ totũ ſit calm̃. Ego eñi in ꝯfortatione
cerebri nõ inueni medicinã huic parẽ. ⁊ ſilr in repa-
tiõe ſenſuũ interiorũ. ⁊ nõ eſt mirabile ſi cõſideraběs
virtutẽ eorũ ex qb⁹ cõponiť. ¶ 5^m ſpãle remediũ eſt
hoc. ℞. oximellis ſqllitici ſyrupi d̃ calamẽto. añ. ℥. j.
ß. ſticados galãge hyſopi. añ. ℈. j. ireos piretri. añ.
℈. ß. pulueriʒent ⁊ cõmiſceant adinuicẽ ⁊ de cõpoſi-
to accipiať q̃rta pº cyathi ⁊ miſceať cũ hydromelle
añ ſcripto. ⁊ de ipſo actu calido fiat gargariſma, oi
die p horã cũ dimidia añ cenã p totã ſeptimanã vnã
in illo mẽſe. videbis eñi in eo magnũ iuuamentũ in
attrahẽdo mãs a capite ⁊ ꝯfortãdo ipm. ¶ 6^m ſpã-
le remediũ eſt hoc. ℞. ligni al'. ʒ. j. ß. macis. ʒ. iij. folij
ʒ. ij. capillorũ veneris corticũ citri. añ. ʒ. j. ß. pulueriʒẽ-
tur oia ſubtiliter. deinde cõmiſceant ⁊ ligent in ſyn-
done retorta ⁊ teneat hic ſeru⁹ dei in manu frequẽ-
ter olfaciendo. ¶ Ultimum eſt vt iſte vir a principio
menſis februarij vſq̧ per totum menſem maij vta-
tur pillulis alefanginis. ideſt de ſpeciebus odorife-
ris deſcriptis a Meſue in antidotario deſcriptione
prima de pillulis vtendo eis quandoq̧ vna vel due
ante cibũ accipiẽdo ⁊ ꝓprie quando ſtõachum eius
grauatũ ſentit. poſt cibũ vo p horas duas accipiat
vnã vel duas ⁊ ꝓprie qñ caput eius ſentit grauia-
tũ magis. tãta eñi in iſtis pillulis eſt potẽtia q̧ mũ-
dificant caput ſtõachũ ⁊ oia inſtrumẽta ſenſuuʒ vt
ſcripſit Meſue de ipſis. ⁊ tu lege ibi.

Oratia puidendi diſpõni ſcdẽ pncipali hui⁹
pmittendũ q̧ iſtoticẽs egrotat ſplẽ
egritudinib⁹ cõplexionalib⁹ ⁊ nõ minus vel rarius
egritudinib⁹ officialib⁹: dato q̧ hec ſnia ſm ꝑteʒ ſit
aduerſa medicis de ſecta Archiſtrati q̃ voluerũt mẽ-
bra nõ dici infirma niſi ppter vlnera aut groſſities
vel apoſtemata eueniẽtia in eis qd quidẽ tanq̃ alie-
nũ a veritate ſupponendũ eſt. multitudo eñi mãei
melãcholice cõgregate in ſplene põt malã cõplexio-
nem frigidã ⁊ ſiccã in eo generare: imo i epate ⁊ mẽ-
bris alijs ad que colligantiã habet: quoniã agẽtia
applicata paſſis cũ debita circũſtantia tẽporis ⁊ diſ-
poſitione paſſorũ agũt in eis ſm naturalẽ potẽtiã
ipſorum: ſed materia melãcholica eſt agens infrigi-
dans ⁊ exiccans qd applicatũ paſſo: q2 ſpleni cum
ſufficienti quãtitate tẽporis agit in ipſum etiã facit
labi ad frigiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ preter naturã. ¶ Et ex
hoc fundamento appet facile deduci poſſe quomõ
ſtomachus epar ⁊ cerebrũ ⁊ cor per colligãtiã sple-
nis ad ea noceri poſſunt: quorũ pmum apparet in
appetitu canino melãcholico. 2^m ipatet in fluxibus
epaticis melãcholicis. 3^m vero apparet in egritudi-
ne melãcholica facta in cerebro per colligantiã ſple-
nis ad ipm. Et quartũ apparet in tremorib⁹ cordis
⁊ melãcholicis paſſionibus in eo factis a ſplene cuʒ
cõtingat vt in pluribus nocumentũ ſplenis pueni-
re a mala cõplexione materiali melãcholica. ptʒ q̧
in hoc viro opʒ magnã habere pcuratione ad ſple-
neʒ eius: ⁊ poſſunt hi ſermones colligi 15ª tertij. de
egritudinib⁹ ſplenis. ⁊ pulchri⁹ iterioꝝ 5º. cap. 9º.
Modus aũt prouidendi diſpoſitionib⁹ ſplenis hu-
ius viri talis eſt. ¶ Primũ omni mẽſe ſemel in auro-
ra iſte accipiat. ʒ. v. electuarij dyaſene deſcriptione
Nicolai in antidotario ſuo cum. ℥. ij. vel. iij. aque
bugloſſe calefacte ⁊ zuccarate. et tardet poſt aſſum-
ptionem eius comeſtionem ſaltem per horas. v.
¶ Secundum ſpeciale remedium eſt hoc. ℞. capil-
lorum veneris. ſeminis acetoſe ⁊ plantaginis. ana.
ʒ. ſemi. boraginis bugloſſe ſcolopendrie tamariſci
corticum capparorum. ana. ʒ. j. zuccari ſecunde de-
coctionis. ℥. v. cuʒ aqua tamariſci vel ſcolopendrie
fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. de q̃ ſemp ante prãdium
parũ accipiat rotulã vnã cõtinuãdo ipſam a pnci-
pio mẽſis per totũ mẽſem februarij. ¶ 3^m remediũ
eſt hoc. ℞. armoniaci pignis ⁊ mollis. ʒ. j. tamariſci

ſcolopēdrie ſeminis agni caſti añ. ℈. ß. cū ſyrupo cō poſito acetoſo fiāt pillule de omi. ʒ. vj. de quib⁹ poſt purgationē predictā per dies. viij. ꝯtinuos accipiat oī ſero vnā parū ante cenā. Intelligo aūt purgatio nem ꝑſcriptā factā cū electuario dyaſene. ¶ Quar tum eſt hoc. ℞. aque tamariſci ſcolopēdrie ⁊ cicoree añ. ℥. j. ß. aceti ſquillitici. ʒ. ij. zuccari albi. ℥. ß. miſce totū ⁊ accipiat in aurora poſt aſſumptionē pillula rum immediate preſcriptarū de armoniaco cōtinuā do hūc potū diebus ad minus. x. Nō eñ eſt mirabi le ꝙ hic potus cū pillulis immediate ꝑſcriptis ſint duo remedia efficaciſſima ad curationē fortē cuiuſ cūqꝫ male diſpōnis ſplenis. ¶ Quintū vero eſt hoc. ℞. armoniaci mollioris et bene pinguis. ℥. j. bdellij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. ij. ſeminis agni caſti corticum capparorū tamariſci ſcolopēdrie añ. ʒ. ß. ſeminis plā taginis. ʒ. j. cū ſufficiēti quātitate cere fiat cerotum ſup pāno lineo ⁊ ꝯſpergat aceto ſquillitico ⁊ ſit figu re ſemilunaris qꝺ ſpatio. vj. mēſiū ad minus portet applicatū regiōi ſplenis l hypocūdrio ſiniſtro. opor tebit eñ vt ſplē eius magnifice ꝯfortet. ¶ Ultimum eſt vt iſte vir ſaltē oī ſeptimana ſemel ꝑ quatuor ho ras añ prādiū comedat vnū mirobalanū indū ꝯdi tū ⁊ eſt potēs remediū in oī ſplenis egritudie mali.

Pro reparatione vero memorie qꝺ fuit vltimū intentū ꝑmittendū eſt primo ꝙ electua riū de tyriaca ⁊ de metridato ante ſcriptū in regi mine diſpoſitionū cerebri valde vtilim ū eſt. ¶ Scōm vero ſpeciale remediū eſt vt iſte vir vtat electuario deſcripto ab Auicēna qnto cañ. ſumma prima. ⁊ vo cat cōfectionē philoſophorū: cuius vſus eſſe dꝫ poſt cenā per tres horas accipiēdo de eo quantitatē. ʒ. j. cum modico vini aromatici bene potētis. ¶ Tertiū vero eſt vt iſte vir vtatur hoc remedio mihi expto. ℞. ſmaragdi electi. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. j. ß. limature ſubtiliſſime auri. ℈. j. florum roriſmarini. ʒ. j. ß. cum ſucco aſſari formentur pillule ex omni. ʒ. v. de quib⁹ iſte vir ſaltem quinqꝫ vicibus omni menſe accipiat vnam quando vadit ad lectū per horas duas poſt cenam. Si conſideras virtutes ſimpliciū ex quibus componuntur: quorū omniū operationes ⁊ virtutes ſint in ſalutem diſpoſitionum huius viri.

Propter debilitatē aūt ſtomachi ſui: ꝑmit tendū eſt ꝙ oīa fere remedia que capiti huius ſunt cōferētia etiā erūt ſtomacho iuua tiua ꝓpterea qꝛ nocumēta ſtomachi huius viri ſm maiorē partē depēdēt a cerebro ꝑ colligātiā: qm̄ ce rebrū eius multitudine materierū q̄ abundāt in eo cōicat ſtomacho ꝑ viā defluxus. Et iō preterea q̄ ta cta ſunt duo obſuāda ſunt ſingularia remedia ſto machū vigorātia. ¶ pͫ itaqꝫ ipſorū ē vt mltis vicib⁹ hic vir poſt cibū degluttiat. ij. vel. iij. grana maſticis aut ſaltē thuris gūmoſi electi. ¶ S. ōm ꝟo remediū ſpāle eſt vt qñqꝫ hic vir poſtqꝫ celebrauit ꝑ horā de gluttiat coclear vnū xilobalſami cōditi ⁊ eſt potens med· ina in rectificādo ſtomachū ⁊ caput huius vi ri ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſiliū. 25. ¶ De mala cōplexione fri gida ⁊ humida cerebri cū deſcenſu materierum ad pectus. vnde fit tuſſis: et ad ſtomachum vnde debilitatur digeſtio et appeti tus et inflatur ſplen.

Pro altero ſeruo dei domino Marco Veneto ꝑdicti ordinis ꝓfeſſore ſummope intē dendū eſt in adminiſtratiōe remedio rū: qm̄ diſpō eius in armonia pluriū mēbrorū vr̄ eſſe ꝑuerſa. ¶ Caput eius eius tā in cōplōne qꝫ in cōpōne eſt frigidū et humi dum lapſuꝫ ꝟo in vijs ⁊ aptū in potis ita vt facile la bat ab exceſſu cuiuſcūqꝫ qualitatis alterantis ſiue calefaciēdo ſiue īfrigidādo ſiue humectādo. ¶ Am plius caput eius effundēs materiā multā ad pect⁹ ipſius implet pulmonē eius incitādo ad tuſſim ⁊ ex creationē frequentē ⁊ nō raro pars illius flegmatis in vētoſitates cōuerſa pectus eius inflat ⁊ in coar tationē ſepe deducit. ¶ At vero iterū nōnulla illarū materierū pars a capite in ſtomachū ꝑcipitata ap petitū auſert in eo frequēter ⁊ diminuit. Frequē ter aūt digeſtiuā eius impediēdo ꝑducit ipſum ad laſſitudinē quādā poſt cibū acceptū vt appareat ei ſe nō poſſe bñ mouere: ⁊ ſi appeteret ꝓpter qꝺ ⁊ ha rum ventoſitatum pars multa per venas interme dias ſpleni cōicata rugitum gurgulationes ⁊ extē ſionem in ipſo facit. vnde a debita operatione anhe litus vociferandi et cantandi impeditur.

Propter hec igit oīa iā manifeſtū eſt ꝙ oꝫ oībus iſtis ſublimi ingenio ꝓui dere ⁊ ordinatim applicādo remedia. 12. ꝑmutatiꝫ et ſucceſſiue ſicut nūc ſequit quorū tria capiti ꝑnci pali applicabunt. q̄nqꝫ ꝟo deſcribent appropriata pectori de quo maxime dubitādū. tria ꝟo ſtomacho ⁊ vnū ſpleni applicāda erūt vt nūc ſequit. ¶ Primū itaqꝫ de his q̄ capiti ei⁹ ꝯueniūt eſt eluariū hoc de q̄ oī mane in aurora accipiat q̄ntitatē medie nucis de gluttiēdo ipm̄ ⁊ tātūdē accipiat in ſero qñ vadit ad lectū oī die bis ꝯtinuando ipm̄ ꝑ totū mēſem aplis. Poſt illud aūt ſufficiet ei accipe de eo q̄ter in ſepti mana bis in mane ⁊ bis in ſero alternatim ꝑmutā do ipm̄ de mane ⁊ ſero: cui⁹ deſcriptio. ℞. ſpērū pliri ſarcoticō ſpērū eluarij dyatriōpipcō añ. ℥. ß. violarū florū nenufaris roſ. añ. ʒ. j. corallorū amborū añ. ℈. ß. niellis roſ. ℥. vj. zuccari. ℥. v. coquant ſil' mel ⁊ zuc carū ⁊ fiat eluariū. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ ꝑ capite eſt vt vtat pillis iſtis de qb⁹ ſaltē bis in ſeptimana in ſero qñ vadit ad lectū oī q̄rta die accipiat vnā: quarū deſcri ptio. ℞. pillarū aſſaiaret. ʒ. j. pillarū aleſanginarū de ſcriptiōe Meſ. ʒ. ij. fiāt pille ꝓ oī. ʒ. vij. cū ſyrupo de calamēto. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ ꝓ capite eſt ꝙ ꝑ totū mēſem maij portet ſup capite ſuo ꝑ directū ꝯmiſſure ſagit talis: ⁊ eſt locus vbi appet linea ſecāns capillos ī de xtrā ⁊ ſiniſtrā partē q̄ vocat ſemita. ℞. ambre. ℈. ß. muſci. g. v. ligni aloes ſtoracis calamite laudāi ele cti. añ. ʒ. j. macis. ʒ. j. ſpodij corallorū rubeorū añ. ℈. ß. puluerizent omnia per ſe ⁊ poſt commiſceantur.

De his que conueniunt pectori eius pri mū inſtrumentū eſt ꝙ poſt medietatem menſis Aprilis fiat ei purgatio ſecun dum hunc modū. ℞. pillularū de agarico. ℈. ij. pil

lularum de ſarcocolla.℈.j.reformenꝝ pille.vij.cum
electuario indo ⁊ accipiat eas in aurora ⁊ non dor-
miat poſt eas niſi p vnā horā cū.ß.⁊ poſtea ſtet ieiu
nus horis.v..deinde accipiat cyathū vnū aq̄ ordei
calide bñ zuccarate:⁊ poſt ipſam tardet prādiū per
horā vnā.¶Scdm remediū eſt vt poſtq̄ fuerit mi-
norative evacuatus accipiat hoc digeſtiuū in auro
ra calidū qđ cōtinuet octo diebus.℞.ſy.de praſſio
de hyſopo mellis roſ.colati.añ.℥.ß.aq̄ melliſſe.℥.j.
aque farfare.℥.ij.miſce.¶Tertiū inſtrꝫ eſt ꝙ die ſe
quenti.ix.ſ.poſt aſſumptionē digeſtiui accipiat hoc
eluariū.℞.eluarij indi.ʒ.iiij.diſſoluaꝝ cū cyatho.ß.
vini al.dulcis calidi ⁊ bibaꝝ in aurora.poſt ꝙ obſer
uenꝝ ſolēnitates ſcripte ſupra poſt pillās obſeruan
de.Et attēdat ꝙ ſi diebus q̄bus accipiat ſyrupū vē
ter eius nō eſſet bñ ſluxibilis:tūc ol tertia die paruꝫ
añ cenā accipiat vnā de pillulis ſupraſcriptis ꝓ diſ
poſitione capitis.¶Quartū inſtrm̄ eſt iſtud poſtq̄
fuerit evacuatus:tūc vtaꝝ hoc eluario.de quo omi
ſero qñ vadit ad lectū p dies.10.accipiat.ʒ.j.cū mo
dico aq̄ hyſopi calide:cuiꝰ deſcriptio.℞.loch de pi
no deſcriptiōe Meſue.℥.j.electuarij dyairis.℥.j.ß.
incorporenꝝ ſiꝰ cū modico ſyru.de liq̄ritia.¶Quin-
tū inſtrm̄ pectori apropriatuꝫ eſt vt poſtq̄ iſte vſus
fuerit eluario ꝑdicto:tūc teneat in ore ſuo mane et
circa veſpas ⁊ qñ vadit ad lectū modicū de iſto loch
et permittat ipm̄ diſſolui a calore naturali:cuiꝰ de-
ſcriptio.℞.loch de ſq̄lla.℥.ß.loch de pino.℥.j.elua-
rij dyairis.ʒ.iij.incorporentur ſimul cū modico ſyr.
de praſſio et.℥.j.penidiarum.

De appropriatis ſtomacho ꝓmuꝫ inſtrꝫ eſt hoc.℞.
ſpecierꝝ eluarij de gēmis deſcrip.Auic.5° cañ.ſum
ma ꝓma.ʒ.ij.ſpecierꝝ plirifarcoticō.ʒ.j.zuccari ſcđe
decoctiōis lib.ß.cū aqua melliſſe fiat cōfectio in ro-
tulis magnis de qua per totū mēſem maij accipiat
fruſtulū.ʒ.ij.añ prādiū ⁊ ante cenā.¶Scdm inſtru
mētū de ꝯuenientibus ſtomacho eſt hoc.℞.cinamo-
mi electi.℥.j.zedoarie granorꝫ paradiſi galāge añ.
℈.ij.aniſi ſe.ruthe ſiſeleos leuiſtici.añ.ʒ.ß.fiat pul
uis de quo ſemp aliq̄d ponat in cibis eiꝰ.¶Tertiū
inſtrm̄ de appropriatis ſtomacho eius eſt cerotum
cōe qđ ſemp dꝫ hr̄e applicatū ſtomacho ſuo ⁊ ꝓprie
cū ꝑcipit rugitus gurgulatiōes ⁊ inclinationes ad
vomitū ⁊ humiditatē in ſtomacho natātē.cuius de
ſcriptio.℞.reſine electe ʒ.vj.laudani.ʒ.j gariofilorꝫ
nucis muſcate galāge añ.ʒ.ß.ligni al.gallie muſca
te añ.ʒ.j.diſſoluanꝝ gūme cū modico aceti mōtani
et infundanꝝ ſpecies:et fiat cerotū ſuper pannū de
grana ſm̄ figuram ſcutalem.

Spleni aūt eius vltimū inſtrm̄ appropria
tū eſt cerotū hoc qđ fiat figure ſe-
milunaris et applicet ſub hypocūdrio ſiniſtro:cuiꝰ
lōgitudo attingat vſq; ad totū ilion incluſiue ⁊ lati
tudo vſq; ad vmbilicū:cuius deſcriptio.℞.ſe.agni
caſti tamariſci ſcolopēdrie ſe.plantaginis cicoree ⁊
cuſcute añ.ʒ.ß.armoniaci mollis.ʒ.v.bdellij mollis
et ſubalbidi.ʒ.ij.ß.ſe.ruthe.℈.ij.cere al.ʒ.j.ß.diſſol-
uanꝝ gūme cū aceto fortiſſimo:⁊ coquanꝝ ſimul cū
cera ⁊ cū ceperint infrigidari ſupaddanꝝ ſpecies et
effundātur ſup corio ſm̄ figurā ſupraſcriptā.¶Hec
eſt ſumma oīm inſtrorꝫ que pro ſuis diſpōnibus eli
gere potui.Attēdat aūt ꝙ ſi ꝑceperit aliq̄n ſtoma-
chū moleſtari magis q̄ caput:tūc incipiat vti reme
dijs ſtomacho appropriatis:⁊ ecōuerſo de capite di
cēdū eſt.⁊ ſilr ſi nocumēta pectoris maiora eſſe ꝑci-
peret vtaꝝ remedijs que ordinata ſunt pro pectore.
et econuerſo ſemp ex fundamēto ſcientifici habitus
intelligēdo ꝙ qñ in eodem correlarie plures egritu
dines ⁊ accidentia complicantur incipiendū eſt cu-
rare illam que ſuſpectior et moleſtior ſine cuius cu
ratione altera curari non poteſt.

Conſiliū.26. ¶De quinq; malis diſpo
ſitionibus.vcꝫ.¶De ma
la complexione frigida cerebri multiplicāte flegma
aquoſum frigidū actu ⁊c.¶De difficultate anheli-
tus dicta aſma.¶De debilitate digeſtiue ſtomachi
a mala ꝯplexione frigida cum materia.¶De motu
tremulo cordis.¶De retētione menſtruorum.

IOannes de venetijs vir cō
mēdabilis filiam
hꝫ q̄ grauibus accñtibꝰ ⁊ nūero plu-
ribꝰ moleſtata eſt iādiu.¶Primū q̄-
dē eſt cerebri diſpō frigida ꝑꝑ quā ꝑ
viā indigōnis l ipō gñaꝝ materia fle
gmatica aquoſa multa q̄ adeo intenſe frigiditatis
exiſtit ꝙ cū decidit p colatoriū in os q̄nq; ſenſui ta-
ctus repñtaꝝ velut glacies.Et hec q̄dē materia ra-
ro decidit p viā naſi niſi poſtq̄ bñficio medicinarūꝫ
vie rize aperte fuerūt.Et huic quidē diſpoſitioni iā
premiſſis vīibus digōnibus ⁊ eſiōnibus tria ſolen-
nia adhibui medicamina q̄ magnifice cōtulerūt re
ctificādo digeſtiuā ⁊ ꝓhibēdo tāte materiei gñatio
nē exiccādo eā.¶Quorꝫ ꝓmū eſt puluis iſte de quo
ol ſero a ꝓncipio capillorꝫ vſq; ad ſummitatē per in
ceſſum ꝯmiſſure ſagittalis p quatuor digitos lati-
tudinaliꝰ p capillos ſpargi dꝫ vſq; ad quātitatē ſex
granorꝫ ordei:cuiꝰ deſcriptio.℞.folij indi cubebarꝫ
ſtoracis calamite baccarꝫ lauri.ana.ʒ.j.ligni aloes
garꝫ.añ.℈.iiij.fiat olm ꝑ ſe puluis ⁊ poſtea miſceā
tur.¶Scdm ꝓncipale remediū eſt hoc cōpoſitū de
quo actu calido impleaꝝ manus ⁊ tā prius ore ſuo
pleno aq̄ leuiter ipē traijciat p narē dexterā.Dein-
de per ſiniſtrā aliquāto tpis interuallo facto:et ita
per oēm narē tribus vicibus traijciat demutando
materiā q̄ de capite deſcēdit:⁊ hoc faciat ſaltē qua-
tuor vicibus in ſeptimana p duas horas poſt exitū
a lecto.Cuius deſcriptio.℞.aq̄ ſublimatiōis radi-
cis ireos aq̄ maiorane.añ.℥.j.aq̄ mell.℥.j.ß.miſce.
¶Tertiū ꝓncipale inſtrm̄ eſt hoc eluariū:cuiꝰ vſus
debet eſſe ſaltez duabus vicibus in ſeptimana p.ij.
vel.iij.horas poſt cenā de eo accipiēdo.ʒ.j.cū quar-
ta parte cyathi vini alcalefacti:cuiꝰ deſcriptio.℞.
auree alexādrine metridati.añ.℥.ß.ſyrupi de cala-
mēto.ʒ.iij.ligni aloes.℈.j.incorporentur ſimul.

Secundū principale accidens huius iu
uencule eſt anhelitus difficul
tas que proprie aſma denominari debet et ei cōtin-
git hoc accidēs ex oppilatione pulmonis facta a ꝑ-
dicta aquoſitate q̄ diſtillat a capite ſuo et maxime

dormiendo que aquoſitas etiam in corpore poſuit ſpecie male complexionis frigide ⁊ humide ad quã ſequit̃ viarum angelitus coangustatio. ¶Et huic quidem diſpõni duplici ꝓuidendum eſt remedio. quorũ primũ eſt. ℞.loch de pino.℥.ß.loch de ſquilla.ʒ.ij.incorporent̃ ſimul ⁊ de hoc mane ⁊ ſero ꝗtitatem vnius grani fabe in ore ſuo teneat:ita vt diſtillando per cãnã pulmonis recipiat̃ in ꝯcauitate pectoris. ¶Scðm remediũ eſt cũ moleſtat̃ hoc accidente vt tribus vel quatuor mane in aurora accipiat hunc ſyrupũ calidũ actu. ℞. ſyrupi de praſſio ℥.j.aq̃ vngule caballine:aque hyſopi.añ.℥.j.ß. miſce.⁊ poſt eũ tardet cibus ſaltem horis quatuor.

Tertium principale accidẽs eſt ſtomachi debilitas in digerẽdo q̃ ꝯtingit ei a mala cõplone frigida ⁊ humida materiali ſtomachi ſpecie ꝯſimili diſpõnibus capitis ⁊ pectoris iam predictis:ꝓpter quas etiam diſpões oẽs hec mulier maraſmodea facta eſt adeo vt a pluribꝰ dubitatũ fuerit ipſam laborare ethica prime ſpẽi: cuius tñ nõ apparuerũt ſigna.Et huic quidẽ diſpõni duplici ꝓuiſum eſt inſtrõ ⁊ mirificũ inuentũ.¶Primũ itaq; iſtorũ eſt admiſtratio huius eluarij.de q̃ i aurora accipere dz ꝗtitatẽ nucis muſcate deglutiendo ipſum ⁊ tardet cibũ poſt horis quatuor: cuius deſcriptio.℞.muſci.℈.j.ſpice inde caſ.lig.folij lacce ablute reuſeni.añ.ʒ.ij.ſe.amcos ſeminis apij maſticis.añ.ʒ.iij.gentiane.ʒ.ij. cinamomi piperis ariſt.ro. añ.ʒ.iij.ligni aloes gariofil.añ.ʒ.j.ß.terãtur oĩa p ſe diligẽter cribrent̃ ⁊ fiat eluariũ cũ melle diſpumato cuius ꝗtitas ſit lib.iij.Soleo ego huius eluarij medietatẽ ꝯficere ꝓpter euitare expenſam ⁊ eſt mirabilis opationis ad oĩa p̃dicta ſi ꝯſiderent̃ ſimpliciũ virtutes.⁊ eſt ex deſcriptionibꝰ Aui. 5° canoñ.ſumma p̃ª.deſcriptiõe ſcða.ꝯfectionis de muſco.Lege ibi. ¶Scðz remediũ ad ſtõachi diſpõnẽ eſt hoc cerotũ qð ſup pãno de grana factũ dñi teneat ſup ſtõcho ſuo q̃ſi ſp ſuſtẽtet : cuius deſcriptio. ℞.laudani reſine electoꝝ.añ.℥.ß.myrrhe maſticis ligni aloes folij gaꝝ.amcos abſinthij cubebaꝝ mẽthe.añ.ʒ.j.nucis muſcate. añ.ʒ.j.ß.ſe. ruthe cimini pipis al.ana.℈.j.ſtoracis calamite.ʒ.vi. picis naualis cocte cũ vino fumoſo ⁊ aromatico.℥.j.colofonie.ʒ.j.ß.cere ꝗtũ ſufficit fiat cerotũ ſcutale magnũ ⁊ ſtomacho applicetur cum pyramide eius ſuper pomo granato poſita.

Quartum accñs p̃ncipale i hac dña inuẽtũ eſt motꝰ tremulus cordis q̃ valde verẽdus eſt in ea:⁊ maxime qꝛ ꝯtinuꝰ eſt.qm̃ ille q̃ tremorẽ hz cordis ſibi aſſiduũ caueat: ne ſubita intercipiat̃ morte.3ª p̃mi.cap̃.de his q̃ ꝓnoſticãt egritudines.⁊ huic q̃dẽ diſpõni duo ꝯferũt ſolẽnia remedia.¶p̃ᵐ q̃dẽ eſt ꝯfectio de muſco iã īmediate añ ſcripta.¶2ᵐ remediũ eſt ſaccul hmõi cuiꝰ deſcriptio. ℞. ſpẽrũ eluarij de ligno aloes deſcriptõis Aui.5° canoñ.ſũma p̃ª rubrica illa.Eluariũ de ligno al.℥.ß. ſpẽrũ eluarij de gẽmis.ʒ.iij. ſe. ozimi gario.ʒ.iij.folloꝝ roſ.coralloꝝ ru.añ.ʒ.j.miſce ⁊ i ſyndone de grana retorta fiat ſaccul ꝗtitatis ſemiſſis ⁊ ſp ſuper corde eius appẽſus teneat̃.

Ultima vero diſpõ ſeu accñs huiꝰ iuuẽcule eſt paucitas mẽſtruoꝝ:q̃ indubitãter ꝓuenit ex paucitate ſanguis in ea inuẽti:cũ hec mulier iã maraſmodea eſt vt ſupra p̃miſſum eſt.Et põt ẽt ꝓuenire ꝓp debilitatẽ expulſiue potẽtie cũ groſſitudie ſãguis ⁊ aliaꝝ mãeꝝ ſibi ꝯmixtaꝝ.Et huic q̃dẽ diſpõni ꝓuidẽdũ eſt duplici inſtrõ. ¶p̃ᵐ eſt ſemicupiũ hoc in q̃ ſedeat ſepe infuſa vſq; ad vmbilicuz ⁊ ſit calin. ℞.matricarie. M.iiij.arthemiſie.M.ij.ſe.ruthe recẽtis.M.j.coquãtur in aq̃ diu ⁊ fiat ex eo vt dictũ eſt.¶2ᵐ inſtrz eſt vt ſi huic mulieri ꝯtingat mẽſtruoꝝ retẽtio fortis accipiat ipſa ꝓpinq̃ eruptioni tribus diebꝰ in aurora tres vel q̃nq; de iſtis pillis infraſcriptis.pille bone ℞.oppoponacis pinguioris.℥.j.ß. ſerapini mollis ʒ.j.:caſie lignee:croci:ru.tinctoꝝ ũ añ.ʒ.j.ß. cũ ſucco ruthe reforment̃ pille ex oĩ.ʒ.vij.⁊ admiſtrent̃ vt ſupra dictũ eſt.¶Abſtineat aũt hec mulier ab oĩ cibo oppilatiuo viſcoſo frido ⁊ groſſo.quoꝝ exẽpliũ ẽ lac ⁊ cibi oẽs lacticinij paſtiles:⁊ ptes neruoſe ⁊pãnicuiloſe aĩaliũ ⁊ legumina elixa ⁊ panis azimꝰ:vł male coctus:aut cõbuſtus.pira citonia meſpila ⁊ talia ſimilia.Effugiat potũ vini nigri groſſi ⁊ ꝯturbati ſtiptici ⁊ põtici vel bruſci:⁊ aq̃ frigide potũ ſummopere fugiat.Hec ſunt meliora q̃ accipi põt ex ſentẽtijs illuſtrium viroꝝ hincinde collectis.

Conſilium.27.

¶De q̃nq; malis diſpõnibus:vꝫ. ¶De mala cõplone frida ⁊ humida cerebri hũiditate tñ dñante. ¶De mala cõplone frigida ⁊ humida ſtomachi cuz multo flegmate. ¶De motu cordis p̃ter naturã p cõitatẽ ad ſtomachũ. ¶De mala cõplone calida ⁊ humida epatis humiditate tñ dominãte. ¶De mala cõplexione frigida ⁊ humida renũ cum impotẽtia coeũdi ⁊ gomorrea. ¶Diuidit̃ aũt ꝯſiliũ in vnã ſummã ⁊ duas ſectiones.

¶Summa ipſa accidentia: ⁊ eoꝝ cauſas ⁊ ſigna diſputatiue inueſtigat.

Vir nobilis Uagnolus de monte ſctõ de marchia ãchonitana ꝓuicia celeberrima varijs ⁊ mltis accñtibꝰ ⁊ egritudinibꝰ infeſtat. ¶Et primũ q̃dẽ horũ eſt diſcraſia cerebri ſui ad humiditatẽ notabilr eleuata:⁊ ad friditatẽ.eſtimãdũ tñ ẽ cerebrũ eiꝰ a gñatione reſpectu medie ſpẽi fuiſſe calidũ magis q̃ frigidũ.Sz i eo eſt mala ꝯplõ frigida ꝓpter multitudinẽ vapoꝝ flegmaticoꝝ ab inferiori corpore ⁊ ꝓprie a ſtomacho eleuatorum.

Quod aũt augmẽtũ hũiditatis exiſtat in eo ex multis declarari poteſt.ſilr ⁊ friditatis remiſſe. ¶Prio q̃dẽ qꝛ tãgẽti repſentat̃ cutis capitis ⁊ partes eius adiecte remiſſe caliditatis ⁊ notabilis mollitiei. ¶Scðo vero qꝛ ex parte viſus color eiꝰ vergit ad aliq̃alẽ palliditatẽ immixte valde rubedini ꝯfractã. ¶3° ex opationibꝰ naturaliũ virtutũ cerebri hoc apparet:qꝛ diminute digerit ⁊ ſuperfluitates pigritãter expellit. ¶4° ex opationibꝰ ſenſuũ exterioꝝ:eo qꝛ viſiua eius q̃buſdã imaginationibus q̃hq; corrupte operat̃. ¶Et

itez in ſenſum tactus qñq; diminute ꝑcipit obiecto
rũ impꝛeſſiones. ¶3° ꝯtũ ex hoc: q2 olfatus eius di=
minutus eſt clauſione viaꝝ ꝑ q̃s vapoꝛ ab odoꝛabi
libus vel fetidis eleuatis obiectis ad cerebꝛũ: vl' ad
carũculas mamillares deferri dz. ¶Et adhuc: q2 i
ſenſu guſtus in opatiõe cadit diminutio. ꝓpterea
q2 pãniculus in ſupficie lingue ꝯtẽtus multis hũi=
ditatibus infuſus ⁊ limoſis ſupfluitatibus eſt vela
tus. ¶Inſup ẽt in ſenſu auditus qñq; in eo appa=
ret coꝛruptio in opationib⁹ ⁊ diminutio. ꝑcipit eñ
nõ raro diminute ſonos ⁊ ſtrepitus i aere exñtes: ⁊
qñq; eius apparet ſonitus ⁊ mot⁹ vẽtoſitatũ velut
agitãtiũ aquam qđ eſt in ſenſu auditus coꝛruptio
nolatũ. ¶5° ꝑncipalr cerebꝛi ipſius lapſus ad am=
pliſſimã hũiditatẽ ⁊ ad remiſſimã fritatẽ intelligi
põt ſignis ſumptis ab opationib⁹ virtutũ cogniti=
uaꝝ interioꝝ: quas philoſophi moꝛales appellãt.
¶Eſt eñ in opationibus ſenſus cõis imaginatiue
potẽtie ⁊ fantaſie ⁊ cogitationis qñq; nocumẽtum
diminutionis: qñq; coꝛruptionis: vt iductiue ex ſin
gulis facile deducere poſſem. ¶Sẽſus eñ cõis di=
minute apphẽdit. ¶Et ſilr fãtaſie ſpẽs a ſenſu cõi
dclatas nõ cõuenièter detinet ⁊ moderaẗ. ¶Pꝛopẗ
qđ imaginatio eius diminuta eſt in cõponẽdo ⁊ di
uidẽdo. Quare potẽtia cogitatiua nõ ꝯuenièter eli
git ex ſenſatis. ¶Uñ nõ miꝝ eſt ſi in opatiõe memo
ratiue nocumẽtũ aſſignaẗ. ¶Spẽs eñ obiectoꝝ nõ
ꝯuenièter in oꝛgano memoꝛatiue recipiunẗ nec reti
nenẗ. ¶Hoꝝ aũt oĩm cã ẽ multitudo flatũ i cerebꝛo
eius q̃ cũ hoc q̃ infundũt oꝛgana: vel vẽtriculos ce
rebꝛi: ẽt diſtẽperãt inſtrm. ſ. ſpm aĩalẽ: ipm ꝑmutan
do in cõplõne ad frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ: ⁊ in mõ
ſubſtãtie ipm groſſum ⁊ nõ bñ mobilẽ ⁊ penetrabi
lẽ reddẽdo qñ ⁊ q̃re opz. vñ ⁊ potẽtie iteriores ꝓpẗ
indiſpõnẽ inſtroꝝ q̃bus opanẗ ⁊ oꝛganoꝝ in q̃b⁹ lo
canẗ nequaq̃ ꝯuenièter opari pñt. ¶Et clare colli
gi pñt hoꝝ ſermonũ ſnīe p̃ a ꝑnil. doctrina 6ᵃ. caplo
de virtutibus aĩalibus cõpꝛehẽdẽtibus. ⁊ tertio de
accñti ⁊ moꝛbo. ⁊ vbicũq; 3° colliget ⁊ virtualr tra
hũt oꝛiginẽ ex his q̃ a philoſopho ⁊ cõmẽtatoꝛe ei⁹
ſcripta ſunt in tertio de aĩa. ¶6° ꝑncipalr lapſus
ad hũiditatẽ ⁊ friditatẽ in cerebꝛo cognoſci põt ꝑ
ſignũ ſumptũ a iuuãtibus: eo q2 ꝑ applicationẽ ca
lidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ iuuaẗ: ⁊ iteꝝ a nocẽtibus: q2 cerebꝛũ
eius ꝑ occurſum ad infrigidãtia ⁊ humectãtia ma=
gnifice lediẗ. Lapſus eñ nõ nãles iuuanẗ a ꝯrĳs.
Nãles vo notabilr eleuati facile nocenẗ a ſilib⁹: eo
q2 ꝯuerſio in gñe ꝓpoꝛtionali facilioꝛ eſt. 2ᵃ pꝛimi.
caplo de ſignis cõplonũ. ¶7° ꝑncipalr iteꝝ hoc ẽt
apparere põt ꝑ ſigna ſumpta ab exeũtib⁹. ſi eñ cõ
tingit cerebꝛũ ei⁹ moueri: aut naturalr aut ſinthoſ
matice ad expellẽdũ aliq̃d ꝑ ꝯgruas regiones mã
q̃ expelliẗ ab eo ꝑ palatũ: ꝑ nares: ꝑ oculos ſubſtan
tia ⁊ coloꝛe eſt flegmatica aq̃ſa ⁊ mucillaginoſa et
alba. ¶8° iteꝝ hoc apparere põt: eo q2 ipedimẽtũ
aliqđ in lingua ipſius aſſignaẗ indebite mouendo
ipſam: ⁊ ſermocinãdo. Neq; eñ aer ab ea ꝯuenien=
ter frangi põt ad voces dearticulãdas. ꝓpterea q2
virt⁹ pigritata eſt ab augmẽto hũiditatis: ⁊ muſcu
li lingue iſuſi ſunt ab eadẽ ita q̃ nõ pñt ꝯuenienter
moueri qñ ⁊ quare opz. ¶Et ꝯfirmaẗ hoc ſignũ cũ
multa ſit lenitas: ſeu lenitio in ſubſtãtia ligue ꝑ ta=
ctũ ꝑcepta: ⁊ cũ albedine ⁊ mucillaginoſitate ibidẽ
apparẽte. ¶9° iteꝝ p̃dicta cerebꝛi diſpõ itelligi põt
ꝑ ſignũ ſumptũ q̃ inter aĩales opationes enumera
ri ſolet. ꝓptea q2 virt⁹ aĩalis motiua retrahit ſpũs
⁊ inatũ caloꝛẽ de circũferẽtia ad cẽtrũ: ⁊ ẽt q2 virtu
tũ ſenſitiuaꝝ exterioꝝ ⁊ iterioꝝ opatiões detinenẗ
⁊ liganẗ i ſõno ſm placitũ eaꝝ. Eſt eñ i hoc viro ſõ
nus plix⁹ ⁊ ꝓfund⁹ a q̃ nõ facile excitari põt. ⁊ ſigni=
ficat augmẽtũ hũiditatũ. ꝑꝑ qđ vapoꝛes ab eiſdez
eleuati ſunt multi: ⁊ ꝓfunditas ipſi⁹ ſignificat groſ
ſitudinẽ mãerũ effundẽtiũ vapoꝛes groſſos q̃ non
niſi lõgo tpe a virtute reſolui pñt. ¶At vo vltimo
mala cõplo hũida mãlis a multo flãte pẽdẽs dedu
ci põt ex laſſitudine toti⁹ motiue virtutis ⁊ impotẽ
tia nõ ſolũ ad incipiẽdũ: ſz etiã ad cõtinuandũ mo
tus progreſſiuos ⁊ alios inchoatos. ¶Silr etiã ⁊ in
muſculis colli ⁊ ſpatularum preſentanẗ in eo doloꝛe=
res extẽſiui ex multa materia ab eiſdẽ infuſa ꝓue=
niẽtes. Et ex his facile ꝓbari põt ei⁹ cerebꝛi mala cõ
plõ iam pꝛedicta que videẗ eſſe cã magis ſuarum
diſpoſitionum. et clarius apparebit inferius.

Secũda diſpõ ꝑncipalis hui⁹ viri eſt ma=
la cõplo ſtomachi ipſi⁹ frigida ⁊
hũida. ꝑꝑ quã flã multũ ꝑ viã indigeſtiõis i eo ꝯgre=
gaẗ. lz eñ vt plurimũ i fundo ſtõachi reperiaẗ flã:
vt 13ᵃ tertĳ. cap̃. de egritudinib⁹ ſtomachi appet.
In hoc tñ viro ãpli⁹ de flãte gñaẗ ꝑꝑ p̃dictũ lapſũ
q̃ i cõitate hoiz repiaẗ. ¶Hec i flãta ſunt magis nõ
nãlia iq̃tũ nõ ſũt vere dicta flãta. Nullũ eñ ẽ verũ
flã denolandũ niſi illud qđ fcða digõne gñaẗ i epa
te. Alia vo flãta equoce talia dicta ſunt. ¶Ex hoc
aũt flãte ꝯtingit intendi p̃dictã malã cõplõnẽ ⁊ cõ=
firmari i ſtomacho ⁊ ipaz eãdẽ eẽ gñationis ipſius
cãm. Uñ effectus eſt ſue cauſe augmẽtatiu⁹ ⁊ econ
uerſo. ¶Hec aũt ſui ſtomachi mala cõplo a me cre=
diẗ eſſe radicalis cã oĩm malarũ diſpoſitionũ alio=
rum membꝛoꝛum de quibus paulopoſt dicetur.
¶Hanc igiẗ malã cõplõnẽ ſignificat debilitas ap=
petit⁹ ⁊ digeſtiue ipſius ꝓpter augmẽtũ humidita
tum predictaꝝ. ¶Scðo vo ſignificat ipam ꝑſeue=
rans ſtomachi lenities ad tactũ ꝑceptib:lis. ¶Ter
tio ſignificat ipam facilitas leſionis ab aſſũptione
humectãtiũ. ¶4° demõſtrat eãdẽ iuuamẽtũ ꝯhs
ex aſſumptione cuiuſcũq; rei calefaciẽtis ⁊ exiccan
tis ſatis notabilr. ¶Quinto cognoſciẗ ipſa ꝑ inten
tionem rugitus gurgulationis: vel fractionis vẽto
ſitatũ in ſtomacho. Sexto ſignificat ipſam multitu
do ructus. ¶Septimo ſignificat ſaliualis humidi=
tatis multitudo: q̃ tamẽ in eo nõ multũ ꝑſeuerat: ꝓ
pterea q2 caliditas epatis minoꝛat humiditatem ⁊
exiccat eã. ¶Octauo ſignificat ipſaz vẽtris lenities
aut ſaltẽ pꝛiuatio ſtipticitatis. ſupfluitates eñ pꝛi
me digeſtiõis multa humiditate cõmixte lenitionis
vẽtris ⁊ pꝛiuatiõis ſtipticitatis ſunt cauſe. reliqua
ſigna dimitto aliĩs q2 hec niciioꝛa ſunt.

Tertia diſpõ hui⁹ viri eſt motus ꝓter nãm
coꝛdis q̃ nõ põt eẽ ie tigatio ipſi⁹ ꝓ
pter ſui magnitudinẽ: que repugnat iectigationi.

Nec ē hic motus tremulꝰ:q̄ nō ē parūꝰ neq̄ multū ſpiſſus:neq̄ ē hic motꝰ ſaltuoſus ab auctoribꝰ noīatus q̄m iſte eſt melior illo neq̄ h̄z augmētū diaſtolis magnū notabiliter īterpolatū ſuccedētibꝰ vel p̄cedētibꝰ q̄eti aut ſiſtoli. Eſt igit̄ hic motꝰ cordis nominatꝰ ſtomachalis:quē Auic.xiª tertij.cap̄.ꝓprio caſacon noīauit. ¶ Pōt autē in hoc viro hic tremor ꝓuenire ꝓpter malā cōplexiōnē ſtomachi ꝑ colligantiā abſolutā nihil corporeū cordi cōicantis. ¶ Sed ꝯtinuatio huiꝰ motꝰ p̄ter naturalis facit me euidētiꝰ credere q̄ ꝓuenit a ſtō ꝑ colligātiā nō abſolutā. Egritudines em̄ mēbrorū ꝑ colligantiā dicte abſolutā:⁊ ſi q̄n̄q̄ fiāt raro tn̄ ꝑſeuerāt q̄n trāſeāt i' colligantiā nō abſolutā:vt colligi pōt 2ª primi cap̄. de cōplēdis diſpōibus. ¶ Et arguit̄ rōne pariter:q̄m oīs egritudo ꝑ colligantiā abſolutā dicta debilitat naturalē cōplexionē mēbri in q̄ ipſa eſt. ¶ Ampliꝰ ⁊ fortiꝰ vr̄ debilitare naturalē cōplexionē mēbri ⁊ q̄ ipa cōicat̄ alteri.ſed ad debilitatē mēbri cōicātis ſeq̄t̄ gn̄atio materierū ꝑ viā indigeſtionis ⁊ multiplicatiōis i eo. Igit̄ ab illo mēbro hec materia vel eiꝰ vapor ad cor delegari pōt:ſed illa eſt rō formalis colligantie nō abſolute p̄ia tertij.tractatu 2° cap̄.i.colligēdū. Igit̄ itēra ꝯcluſio vera.ſ.q̄ egritudines q̄ ꝑ colligātiā abſolutā ꝓueniūt in aliquo mēbro raro ꝑſeuerāt q̄n trāſeāt in egritudines ꝑ colligantiā nō abſolutā:q̄ fuit ꝯcluſio demonſtranda. ¶ Nō eſt autē hec cordis diſpoſitio leuiter ꝯſideranda ꝓpter plura.p̄rio q̄ nocumētū cordis oībꝰ alijs mēbris corporis cōicat. ¶ 2° q̄ ſpūs vitalis q̄ ē gn̄ale inſtrm̄ oīm oꝑationū paucificat̄:⁊ in ꝯplexione ⁊ mō ſubſtātie ſylueſtris efficit̄. 3° q̄ hic motꝰ ⁊ ꝓprie cū ꝑſeuerat a ꝑitioribꝰ medicis ſuſpectus eſt habitꝰ ⁊ ꝓprie cū eſt tremulꝰ. Ille q̄ h̄z tremorē cordis aſſiduū caueat ne ſubita interapiat̄ morte.3ª primi de ſignis ꝓnoſticantibꝰ egritudines. ¶ 4° iterū q̄ motus p̄ter naturā cordis frequēter ſolet aſſociari ſibi lipothomiā aut ſyncopim:ſed oīs caſus pluriū virtutū aut maioris partis earū eſt valde verēdꝰ.igit̄ ꝯcluſio vera.

Quarta p̄ncipalis diſpō eiꝰ eſt mala ꝯplexio calida ⁊ humida epatis.lz em̄ ego credā q̄ diſpō epatis eiꝰ a gn̄atione ꝯcta fuerit calida ⁊ ſicca:tn̄ in poſterū ꝯuerſa eſt in humiditatē materialē notabiliter. ¶ Potuit aūt hoc ꝯtingere in hoc viro pluribꝰ ex cauſis.p̄rio ex p̄mitiuis:eo q̄ hic vir habuit ꝯcluſionē notabilē ſuꝑ finibus pectoris ⁊ hypocūdrijs:ſed ad ipſam ꝓpter debilitatē ꝑ viā indigeſtionis multiplicata fuerūt flegmata:q̄ naturalē cōplexionē euerterūt ad humidā. ¶ Scđa ꝯo huius ꝑmutationis cā potuit eſſe mala ꝯplexio frigida humida ſtomachi p̄dicta q̄ ꝑ colligātiā abſolutā:vel nō abſolutā:vl̄ ꝑ vtrāq̄ ſimul ꝑmutauit cōplexionē epatis. ¶ 3ª cā eē potuit vſus rerū infrigidātiū ⁊ humectātiū longus. ¶ 4ª cā de remotis tn̄ eē potuit multitudo deſcēſus materiei flegmatice a capite ipſius q̄ receptū in ſtomacho ꝑmixtum fuit kilo reddēdo ip̄m frigidū ⁊ humidū. Epar ergo cū non potuerit rectificare diminutā digeſtionē ſtomachi ꝑmutatū fuit ꝑ illa ⁊ in humiditatē ꝯuerſum. ¶ Quinta cā potuit eſſe ꝑſeuerātia oppilationū in epate huius a materiebꝰ iā p̄dictis.humorales em̄ materie citiꝰ ⁊ fortius ꝑmutant mēbrorū cōplexiones q̄n̄ in eis fixe ꝑmanēt:ſz oppilatiōes ſunt cāe fixionis materierū i epate ſuo. Et ſi bn̄ ꝯſideras he quatuor cāe inuicē connexe huius rei veritatem manifeſte aperiunt. ¶ Pōt aūt aliq̄s in huiꝰ lapſus cognitionē deuenire ꝑ multa. ¶ Primo q̄ tangens hypocūdriū vt plurimū ꝑcipit in eo frigiditatē:aut remiſſam caliditatē cū manifeſta mollitie. ¶ 2° q̄ in eo abundat ſanguis multū aquoſus. ¶ 3° q̄ color in corpore ꝓueniens ab aquoſo ſanguine cū remiſſa rubedine ad paliditatem tēdit: vel remiſſam citrinitatē. ¶ Quarto quia totū corpus molle ⁊ lapſum eſt. ¶ Quinto q̄ in eo apparet multitudo vrine vt plurimū crude ⁊ aquoſe:aut faltē leui tinctura tincte.⁊ inuenit̄ in ea nubes pēdula in medio et ſupremo vaſis diuiſa ad colorē aq̄ vſq̄ tēdēs. ¶ Sexto q̄ ſuperfluitates inteſtinales mucoſe ⁊ aquoſe vt plurimum expellunt̄. ¶ Septimo hypocūdrium dexterū pl'us eſt denudatū ꝓpter augmentū humiditatis. ¶ Octauo quia cholere rubee paucitas in eo reperitur ⁊ paſſiones ⁊ accidentia eius. ¶ Nono ⁊ vltimo quia in toto fere corpore apparet diſpoſitio quaſi cacexia.hec aūt aſſignari nō pōt ꝓprie dicta ſine nocumēto epatis plurimū ꝯtingēte ab augmēto humiditatis in epate. ¶ Et ex oībꝰ iſtis inuicē ꝯgregatis ⁊ ꝓprie ex v̄tute vltimi ſigni ꝯcludit̄ q̄ vir iſte facile ꝑatꝰ eſt ad hydropē aſcitē niſi diſcrete ꝓuideat̄:vt īfra tāget̄. Hec de epatis ipſiꝰ diſpōne.

Quinta diſpoſitio principalis eſt mala cōplexio in renibꝰ eius:q̄ eſt frigida ⁊ humida:ſiue ipſa fuerit per eſſentiā in renibꝰ incipiens:ſiue ipſa fuerit per colligantiā ſm̄ partē ab epate ⁊ a ſtomacho eiſdē cōicata. Et veriſimiliꝰ eſt q̄ hec diſpoſitio in renibꝰ eius ſit magis accidētalis ⁊ temporanea q̄ naturalis.⁊ iterū per colligantiam denoianda talis q̄ per eſſentiā qualitercunq̄ tn̄ contigerit videt̄ q̄ hec diſpoſitio frigida ⁊ humida in renibꝰ perſeuerans:q̄ ꝑ multa declarari pōt. ¶ Primo per ſignū ſumptū ab oꝑationibꝰ virtutis naturalibꝰ digeſtiue eo q̄ ꝓprie digeſtiua ipſorum multas ſuꝑfluitates cōgregat in renibꝰ ꝓpter debilitatē:q̄ ſuꝑfluitates cognoſcunt̄:q̄ in aq̄ſitate vrinali ſedimen appet ⁊ nubes groſſa:q̄n̄q̄ capillaris nō raro crinoidalis vel herbina:⁊ aliq̄n furfurea:ſz hec ꝯcrēta ſignificāt renū debilitatē. 16ª tertij.cap̄. 3°. ¶ Itē vrina mingit̄ vt plurimū multa in q̄titate ꝯtinua ⁊ diſcreta:vt p̄ allegato loco colligēdū. Et ille q̄ mingit vrinā ꝓpter q̄ multotiēs ad mingendū ſurgit in renibꝰ eiꝰ eſt egritudo. Et ſilr̄ q̄ h̄z vrinam in qua eſt ſedimē carnoſ.capiloſ.⁊ herbinum. ¶ Secūdo illud declarari pōt ex ſubſtantia vrine:q̄ vt in pluribus aquoſa eſt.et perſeuerat frequenter in ea remiſſa tinctura palearis vel ſubcitrina: oēs autē gradus colorū q̄ ſunt infra citrinū ſignificāt frigiditatis augmentū.ſcđa primi.cap̄.de ſignis colorū vrine. ¶ Cōtra:q̄ vrine huius viri nō raro oſtēdūt tincturā notabilr̄ eleuatā:ita vt q̄n̄q̄ lrēſe citrine ruffe:aut ſubruffe videant̄:ſz oēs hi colores caliditatis augmētū ſignificāt.2ª p̄mi vbi ſupra. ¶ Itē

vrine ille frequētius ſunt groſſe nubē groſſaꝫ in medio vaſis pendentē: ⁊ colore citrino coloratā. ſꝫ multitudo nubis arguit potentiā caliditatis ſeparantis. ⁊ groſſitudo arguit materiā calidā ⁊ ꝓpterea cōplicatā cū colore citrino. igiť in renib⁹ eius caliditatis dñiuꝫ ſignificať ⁊ nō frigiditatis. ¶ 3° ad idē in renib⁹ ei⁹ appeť generari nō raro multitudo harenaꝝ: vt ab effectu in vrina ꝯſpiciť: ſꝫ hec ſignificat caliditatis augmētū. 16ª tertij cap̄. de lapide renū cū eī vincēs in generatione lapidis ⁊ harenaꝝ eſt caliditas egreſſa ab eq̄litate. Et p̄ eaſdē rōnes ⁊ cōſimiles pariter ꝓbari poſſet q̄ in epāte ei⁹ vincit caliditas ⁊ nō frigiditas: cui⁹ oppoſitū apparuit poſſe colligi ex p̄cedēti cap̄. Ad hec oīa rńdeť. ¶ Et primo ad vltimū dī q̄ ex ſignis i p̄cedēti cap̄. tactis oībus vł ipſoꝝ aliq̄ nō bñ ꝯcludiť in epe hui⁹ viri dñari frigiditatē: imo p̄ncipalis ꝯclō iueſtigata i p̄cedēti cap̄. fuit q̄ epar ei⁹ erat lapſum ad calidū ⁊ hūidū. veꝝ caliditas i eo eſt ita notabilř ab hūiditate ipſi⁹ ſupata q̄ apparēt manifeſte oīa humiditatis epatis ſigna: occulte ṽo caliditatis reſpectu illi⁹ ſigna percipiunť. Lꝫ eī in aliq̄ corpore caliditas vincat frigiditatē. ipa tñ remiſſa reſpectu humiditatis eſt cā gñatiōis ⁊ multiplicatiōis pluriū flegmatū. ¶ Hec igiť ſtata caliditatis nālis act⁹ ſua hūiditate opprimūt intm̄ q̄ nō apparēt manifeſte caliditatis impſſiōes. ꝓpter qđ ad motiua p̄dicta facile ſolui pōt. ¶ Et primo ad primū dicēdū q̄ nō ſemꝑ ex tinctura vrinaꝝ neceſſe eſt arguere caliditatē epatis aut renū: ꝯtingit eī mās q̄ ſunt tincture vrinaruꝫ efficientes cāc aliunde decidi: et ad vrinā effundi: lꝫ in mēbris vrinalib⁹ nullū caliditatis augmētū p̄cipiať. ¶ Ad formā igiť argumēti cū dicebať q̄ vrine hui⁹ viri ſunt notabilř tīcte ꝯcediť illud: ⁊ ſilř cōcediť q̄ tīctura illa ſignificat augmētū caliditatꝭ in ali loco vbi ipa oſtēdit p̄ncipiū effectiuū ⁊ materiale ſꝫ negať ꝯſequētia: qm̄ neq̄ in maiori neq̄ in minori ꝯcludiť diſtēperamētū cēntiale i epe: nec i renib⁹ eē. ſꝫ eſt q: cholerica mā multa q̄nq̄ detineť in kiſti fellis: ⁊ i venis epatis ⁊ renū circūſtātib⁹ ꝓpter aliq̄s oppilatiōes. cū ergo apiunť ille effundiť mā cholerica ad vias vrinales ⁊ tīgit aq̄ſitatē. Et ſilř ē de hac mā accidētalř tingēte vrinas ſicut accidit i creticis trāſmutationib⁹ cōpletis vel incōpletis. ¶ Et ſilř motiuū 2^m ſoluēdū eſt. q: dato q̄ multitudo et groſſities vrinaꝝ cū tinctura atteſtetur caliditati: non tñ ꝯcludūt caliditatē illā inualuiſſe i renib⁹ neq̄ in epate. ¶ Ad 3^m aūt lꝫ videať difficili⁹ dī q̄ harenarū ⁊ lapidis gñatio ſiūt a caliditate egreſſa tēperamētū: vt pulchre arguebať. nō tñ ꝯcludiť i renibus eē auctā caliditatē harenaꝝ ⁊ lapidis gñatiuā. Cōtingit eī ad ipaꝝ gñationē forti⁹ ꝯcurrere caliditatē circūſtātiū mēbroꝝ ⁊ caliditatē accñtalř in renib⁹ genitā q̄ caliditatē ꝓpriā ipoꝝ renū. Exēplū p̄mi. ſicut multotiēs ab epe a ſanguine in arteria orthi deſcēdēte: ⁊ in vena kili frequēter intēſa caliditas in renib⁹ ꝓduciť. Exēplū ſcōi. ſicut cū pſeuerāt oppilōnes: ⁊ multiplicanť circa renes intēdiť caliditas ⁊ multiplicať i eis. Ad formā igiť argumēti. a renib⁹ expellūť lapilli ⁊ harene q̄ gñanť a caliditate egreſſa tꝑamētū. ꝙ illa caliditas ē neceſſaria a renib⁹: pꝫ q̄ ꝯñtia fallit ex p̄dictis. ¶ 2° p̄ncipalř hec renū diſpō pōt ꝓbari ex nocumēto in opatiōe coit⁹ ꝯtingēte. debilitať eī ꝓpter frigiditatē ⁊ humiditatē in renib⁹ venere⁹ actus: ita q̄ q̄nq̄ nō ſolū diminuiť: ſꝫ etiā auferť. q̄re. 18ª tertij. caplo p̄allegato de egritudinib⁹ renū inq̄t p̄nceps. Et comitať q̄dē debilitatē renū q̄liter cūq̄ defect⁹ in coitu. ¶ Eſt autē ſubtilř cōmemorandū ꝓpter q̄d renū debilitas ſit cā defect⁹ coit⁹. Dicēdū itaq̄ q̄ act⁹ venere⁹ a ṽtute gignitiua ꝑficiť multiplř. ¶ Primo ex ꝑte ꝯueniētie māe ſeminaľ in quāto: ⁊ in q̄li debite diſpoſite. ¶ 2° ex debita diſpōne organoꝝ: in q̄b⁹ vltimate ꝑficitur ſemē. ¶ 3° ex debita diſpōne ſpūuꝫ: q̄ neceſſarij ſūt ad illi⁹ māei gñationē. ¶ Quarto ex debita diſpōne viaꝝ ꝑ q̄s effundiť mā ſemis. ¶ Quinto ex debita diſpōne mēbroꝝ. in q̄bus ſeminalis mā gñatur. ¶ Exēplū p̄mi: ſicut mā ſeminalis mediocris quātitatis: ⁊ ꝯueniēter ꝯplexionata effuſa ad teſticulos recipit ab eis tēperamētū q̄ ad delectationē ⁊ gñatiōis aptitudinē recipit. neq̄ eī aliq̄ materia ꝑcānale tertiū i mēbro virili ſꝑmaticū noīatū effuſa delectationē in coitu ⁊ fecūditatē efficere pōt niſi tꝑamētū p̄dictū a teſticulis accipiat. ¶ Propter qđ correlarie ꝯcludiť q̄ multotiēs exit aliq̄ ſꝑmatica mā: aut ſibi ꝯſilis a mēbro genitali ſine aliq̄ penit⁹ delectatione: vt pꝫ in multis gomorreis. ¶ Et hec eſt ꝑpue hui⁹ viri diſpō q̄ habuit lōgo tpe ſꝑmatice materiei eductionē multū vt in plurib⁹ abſq̄ aliq̄ delectatiōe. aut cum eadē remiſſe valde. ¶ Exēplū ſcōi multiplicē hꝫ dubitationē ſm multiplicitatē mēbroruꝫ q̄dā eī poſuerūt ſꝑmaticā mām gñari in vena kili ⁊ ſibi ꝓpinq̄s tꝑamēto epatis ꝑ renuꝫ ad illius gñationē ꝯcurrētib⁹ vt colligēdū eſt 18ª tertij. cap̄. de cauſis ſꝑmatis. ⁊ aliq̄liter 21ª tertij. cap̄. i. Et eādē mām ꝑ p̄dictas venas effundi ꝑ vaſa ſꝑmatica quoꝝ alteꝝ: q: dextꝝ oriť ab emulgētib⁹: ſiniſtrum ṽo ab arteria orthi. Hec igiť mā ꝑ p̄dcā vaſa effundiť ad teſticulos. ¶ Alij aūt voluerūt hāc ſeminalē mām gñari in vaſis iuolutis circa teſticulos a quoruꝫ tꝑamēto ſanguis effuſus dealbať ⁊ in ſꝑma cōuertiť ⁊ eſt opinio impoſita Ariſtoteli 9° aīaliuꝫ cap̄. de ſꝑmate. ¶ Nōnulli aūt noluerūt mām illā p̄ciſe in teſticulis gñari vt iā viſum ē. ¶ Et ſi bñ ꝯſideras faciliter iſtas apparēter diſſonas opiniōes ꝯſiliari pōt. Sꝑma eī ꝯpletiue gñať in teſticulis. Materia ṽo illi⁹ aliq̄liter remota tꝑamētū recipit i vaſis iuolutis. Materiā ṽo remotā magis neceſſe ē p̄diſponi a mēbris ſuꝑiorib⁹ in q̄b⁹ digeſtiua ṽt⁹ potētior eſt. ſ. in epate ⁊ in renib⁹. Pꝫ autē q̄ impoſſibile eſt ſꝑma veꝝ gñari: niſi organa vel mēbra p̄dicta ſint debite ꝯplonata ⁊ organizata i cōplone ⁊ vnitate coꝝ. ¶ 3^m p̄dictoꝝ iteꝝ neceſſariū ē. niſi ei debita q̄ntitas ſpūum vitaliū aīaliū ⁊ naturaliuꝫ ꝯcurreret: ⁊ coꝝ cōplonale tꝑamētū: q̄ nō poſſet talis materia gñari. ¶ Exēplū q̄rti eſt vt ſi bñ vaſa ſꝑmatica ⁊ vie iā p̄dicte: ꝑ q̄s ſeminaľ materia effundiť ⁊ recipiť nō eēnt bñ diſpoſite: neq̄ꝗ poſſet ſꝑma gñari. ¶ Exēplū q̄nti iā apparuit declaratione habuiſſem in declarando membra ad gñationē ſpermatis neceſſario concur

rentia. ¶ Ex his oĩbus diligenter cõſideratis appa rere põt cũ ꝓpter q̃d hic vir a copula venerei actus eſt priuat⁹. ¶ Tertio principalr hec renũ debilitas apparere põt ex debilitate motus ꝓgreſſiui: ⁊ ſuſtẽ tatione toti⁹ corporis ſup crurib⁹. renũ eñi debili= tas multotiẽs ꝓducit ad egritudines iũcturaꝝ. et hoc q̃dẽ eſt ſatis rõnale. qm̃ ſupfluitates ab epate ad renes valde facile delegari pñt p venã renibus ab epe aduenientẽ: vt 18ª tertij. cap̃. primo ꝓpe finẽ ¶ Silr etiã a renib⁹ ad iuncturas inferiores valde facile declinare pñt materie fluxibilitate ⁊ grauita te eaꝝ. ¶ Et iteꝝ p ramũ vene kilis deſcẽdentis in duas ptes ramificate: ⁊ deſcẽdẽtis p coxas. ¶ Et adhuc ẽt ꝓpter colligantiã ſitualẽ ad nuchã: et ad ſex paria neruoꝝ deſcẽdẽtiũ ad alk atin: q̃ oriunt̃ a nucha valde leuiter mãe a renib⁹ ad p̃dicta mẽbra delegari pñt. Uñ ⁊ hñtes debilitatẽ i renib⁹ i motu ꝓgreſſiuo ſunt leſi. Et plurimũ aliquã ſpẽz doloris iũcturaꝝ iferioꝝ icidũt. plura alia ſigna debilita= tis renũ demõſtratiua adducere potuiſſem. ſ3 hec cũ his q̃ ſupi⁹ dicta ſunt de nocumẽtis i vrina ↄtin= gẽtib⁹ ſufficere pñt. ¶ Et ex oĩb⁹ i hoc caplõ ⁊ i p̃ce= dẽtib⁹ declaratis ſummari colligi põt hui⁹ viri di= ſpõ: ita ꝙ cõplõ ei⁹ ex oĩbus aggregata pticulis de clinat ad frigiditatẽ ⁊ hũiditatẽ: magis tñ ad hũi= ditatẽ q̃ ad frigiditatẽ. tẽperamẽtu3 eñi naturale epatis nõ ſufficiẽter põt ↄ̃opari friditati ſtomachi epatis ⁊ alioꝝ: ⁊ cũ hũiditate intẽſa ſtat augmẽtũ ſuccedere frigiditati. vt pria primi. caplõ de cõplo= nibus. humiditas enim maior q̃ d3 reddit corpus frigidi⁹ q̃ op3. ¶ Scdo ex p̃dictĩ correlarie ↄcludit̃ ꝙ op3 huic viro ↄueniẽter ⁊ celeriter ꝓuidere: eo q: reſpectu cõplexionis eius a gñatione cõtracte: ⁊ re ſpectu etatis hic lapſus eſt ſibi ad cõtrariu3: ⁊ ois talis vt in pluribus eſt verendus: ⁊ male termina= tionis iuxta ſermonẽ ſummi veteris affoꝛiſmoꝝ 2ª. In morbis minus periclitantur egrotantes.

Sectio

2ª de admiſtratione regis debiti p ſex res nõ nãles ↄtinens caplã ſex.

¶ De electione aeris ⁊ loci habitabilis. Cap̃. j.

Regimẽ ãt ei⁹ i duas ptes diuidit̃. Et pri ma q̃dẽ rectificauit reꝝ nõ nãliũ admi= ſtrationẽ. 2ª v̾o medicinaliũ exhibitionẽ. ¶ Prĩa aũt haꝝ ſectionũ ſex ↄtinebit bre uia caplã. ¶ Quoꝝ p̃m eſt de loci habita bilis electione. Eligat̃ igit̃ clima regio ciuitatis do= mus vel camera ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ tẽdentia magis tñ ad ſiccitatẽ q̃ ad caliditatẽ. ⁊ ſit loc⁹ ei⁹ partialis oriẽtali ⁊ meridionali aere detect⁹ a vẽtis humidis borealibus ⁊ occidẽtalib⁹ elõgat⁹: ⁊ a de= curſibus aquaꝝ vel valliũ remot⁹: in quo frequẽter ignis accẽdat̃ ex lignis lauri abietis pomoꝝ iunipi pini: ⁊ frõdibus herbaꝝ cõſilr calidaꝝ. In quo ẽt ſe pe ſuffumigiũ fiat ex colofonia ſtorace calamite: re ſina: pice: ſandaracha: thure laudano: ⁊ cõſilibus. ¶ Et gr̃a annexoꝝ aeri veſtes ei⁹ ſint bñ calefacien tes: ⁊ mẽbris adherẽtes ↄuenientis ſtricture. Et in hyeme ex ↄueniẽtib⁹ pellibus diploidẽ muniat: ⁊ ca put eius birreto agninis pellibus ſuffulto in hye= me: ⁊ leuioribus in eſtate regendũ eſt. ſ. caput.

¶ De regimine p repletionẽ ⁊ inanitionẽ. Cap̃. ij.

Quoniã hui⁹ viri diſpõ a multa repletione depẽdet. Ideo ciboꝝ quãtitatẽ mediocrẽ accipe d3. meli⁹ eſt ei a dieta cõi media eq̃ diſtãti declinare ad latus ſubtilitatis q̃ ecõuerſo q̃re ciboꝝ ⁊ potuũ quãtitatẽ ac cipiat: nec appetitũ excludẽtẽ: imo decẽs eſt ei a mẽ ſa ſurgere reliquijs famis ⁊ ſitis i ſtomacho rema= nẽtib⁹ vt ↄdecẽtius amplectẽte ſtomacho cibos et potus digeſtio perficiat̃ ⁊ laudabilior. ¶ Si aũt ite rũ ↄtigiſſet ciboꝝ repletionẽ fuiſſe acceptã ad eoꝝ ẽ eductionẽ priuſq̃ corrũpant̃ ꝓperãdũ eſt vomitu aut ſubductione p inferius. ¶ Et p̃m q̃dẽ hoꝝ perfi cit̃ imponẽdo digitũ: aut pẽnã oleo inũcta3 vſq3 ad pricipiũ meri titillãdo. ¶ Et ſi nõ vomeret p hoc fa= cilr: tũc accipiat̃ cyathus aq̃ decoctionis radicis ra phani: ⁊ eidẽ addant̃. ℨ. ij. aceti: ⁊ totũ hoc bibatur tepidũ poſtq̃ plenus fuerit ſtomachus cibis in ſub tilitate groſſitie dulcedine et amaritudine: acredi= ne ⁊ acuitate variatis. ¶ Si aũt p hec conueniẽter euomuerit bonũ eſt. ſi aũt nõ: fiat ei cliſtere ↄueniẽ tis attractiõis ad iferiora. ℞. decoctiõis q̃tuor plã taꝝ malue. ſ. mercurialis: biete: ⁊ viol. lib. j. olei vio laꝝ. ℨ. iiij. ſalis cõis. ʒ. vj. bñdicte iere Galeni añ. ʒ. iij. zuccari ru. caſiefiſtule añ. ℨ. ß. miſce ⁊ totu3 hoc accipiatur hora cõuenientiori vt apparebit.

¶ De regimine per quietẽ ⁊ exercitiũ. Cap̃. iij.

Exercitiũ exiens a mediocri huic viro ↄue niẽs eẽt ꝓpt̃ neceſſitatẽ ↄſumptionis ſu= pfluitatũ q̃ in ipſo abũdãt. veꝝ q: i ipſo laſſitudo notabilis appet: iõ exercitiũ ꝓ= pter hoc nõ vr̃ eẽ ↄuenies. Leuiter ergo in cedẽdo aut gradariũ equũ eq̃tãdo ſtomacho exñte a cibis vacuo exercitet̃: aut montis diſtãtiã aliquã tã aſcẽdẽdo vel deſcẽdẽdo: ita vt cadat in eo actua liter ⁊ in mẽbris calor auct⁹ p̃cipiat̃. Si aũt ex hoc tali exercitio laſſitudinẽ incurrat deſiſtat ab eo ſer mone veteris. In oi motione corporis ⁊c. ¶ Et loco exercitij fricationibus corporis vtat̃ a genub⁹ vſq3 ad pedes. deinde ab inguinib⁹ vſq3 ad coxas: ⁊ a ſpa tulis vſq3 ad nates: ⁊ ab humeris vſq3 ad man⁹ in ferius trahendo cũ fricationibus rubedinẽ aliquã in mẽbris inducẽtibus. hora q̃dẽ qua iã prima cõ pleta eſt digõ ⁊ venter a ſupfluitate mũdificat⁹ fue rit. Reliquo aũt tpe ↄuenientius eſt ei quieſcere q̃ exercitari: eo q: motus materierũ digeſtionem im= pedit. 22ª tertij. cap̃. de doloribus iuncturarum.

¶ De regimine per ſomnum ⁊ vigiliã. Cap̃. iiij.

Ex his q̃ in p̃cedẽtib⁹ declarata ſunt p3 huic viro neceſſariũ eẽ p̃cedere mag3 ab eq̃li paruper p augmẽtũ dormiẽdi q̃ vi gilãdi vt melior in eo fiat digõ vtriuſq3 materiei ⁊ inſẽſibilis earũ expũſio: ⁊ l3 in ipõ multaꝝ materieꝝ augmẽtũ exiſtat: q̃ exicca= tiõe indigẽt: ⁊ p vigiliã exiccarent̃ magis. tñ q: per ipſam maior fiet i hoc viro laudabiliũ mãerũ reſolõ q̃ op3. Ideo ꝓpt̃ hoc ãplior ſomn⁹ ei ↄuenit q̃ bre= uis. ¶ Sõn⁹ itaq3 vel dormitio cõpetit ei diſtãter a cibo p horã vnã vel duas ſup dextro pri⁹. deide ſup ſiniſtro latere figura corporis mediocriter erecte.

¶ A decubitu ſuper ſpinam oīno caueat: imo cōue niētius eſſet ei ſuper vētrē ꝙ̄ ſuper ſpinā dormire. ¶ Caueat dormire in camera antiq̄ conſtructionis hñte teſtudinales reuolutiones: in quā etiā radi⁹ lūne nullo modo pertingat. nocet enim vehemēter capiti eius ⁊ reumatiſmuꝫ faciendo ſanguinē vel alteꝝ. ſcða tertij. tractatu primo.

¶ De accidentibus anime. Cap̄.v.

Paſſiones aīales: ⁊ maxime ꝯtriſtātes oīno euitari dñt. fortaſſis eñi ⁊ ita credo in hoc viro triſtitia magna fuit cauſa corruptionis ſanguis: ⁊ aliaꝝ mãeꝝ in eo. Aut ꝑ viā ꝯgelatiōis q̄ ſucceſſit ſuffocatiōi innati caloris: ⁊ in mēbris acētratis: aut ꝑ viā aduſtiōis mãerū illarū. lꝫ ṗmā cāꝫ a poſteriori viderim verificatā magis: qm̄ iſte vir expulit mãm meli cā ſanguine cōmixtā cū ſignis frigiditatē teſtificātib⁹ magis ꝙ̄ caliditatē. ¶ Fuit eñi illa mã nigra ⁊ obſcura penitus abſq̄ aliq̄ luciditate. ¶ 2° fuit ſm ꝑtes oēs cōpacta multū. ¶ 3° ṽo fuit aſſociata fetori horribili. ¶ 4.° nō hūit ſecū cōmixtas ſpumoſas ꝑtes aliq̄s: neq̄ colore citrino coloratas. ⁊ oīa iſta ſigna extictiōis calitatis demōſtratiua ſunt ſicut iſtis oppoſita calitatis augmētū ſignificāt ſeu oñdūt. ¶ Igif oē accñs aīe per qð moueanſ mãe: ⁊ ſpūs ad eẍ ab it⁹ erūt cā ṗdicte ſuffocatiōis innati caloris: ſicut furor iracūdia eēt cā īflāmationis et aduſtiōis caꝝ ꝑpter velocē ⁊ fortē motū i ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ ꝯtigētē iracūdis ⁊ ſilib⁹. Et forte ſi bñ ꝯſideras inati caloris diminutio q̄ ꝑ modū ſuffocatiōis ꝯtingit potuit eē vna de cauſis q̄ fecit hūc viꝝ ad venereos act⁹ ipotētē. ¶ Ex q̄ cā cōpleref ſatis numerus cauſaꝝ diminutionē in coitu efficiētium. Itaq̄ neceſſariū eſt huic viro has paſſiōes a ſeipſo ſoluat ⁊ hylaris ⁊ iocūdus exiſtat: vt ꝯfortata anima potentior ſit ad ſalutem inducendam bñ regendo materias ⁊ membra corporis.

¶ De electione ciboꝝ ⁊ potuū ꝯueniētiū. Cap̄.vi.

Nunc aūt in hoc cap̄. paulīſꝑ ſubtili⁹ ꝓcedēdū eſt. Uidef eñi difficile ſatis poſſe eligi cibaria ſuis q̄litatib⁹: ⁊ ꝓꝑe medicinalib⁹ vnicuiq̄ mēbro lapſo ꝯueniētia ꝓpf ꝯtrietatē lapſum in diuerſis mēbris eius in ṗmo ṗncipali cap̄. inueſtigatā. ¶ Ar ṽo vt rōnali iudicio modus dietādi in cibis eligaf: ṗmittēdū eſt ṗmo qð cibaria penit⁹ cibaria dicta ſaltē alicuius quātitatis nō eſſent huic viro ꝯueniētia: eo qꝛ augmētū efficerēt in mãeb⁹: ⁊ iteꝝ qꝛ nō ꝯuenienter aduerſarenf lapſib⁹ ṗdictis. Cibi eñi tales ⁊ pot⁹ penitus a mã operanf ⁊ nō a q̄litate. ¶ Premittēdum ſcðo ꝙ tales cibi dñt eſſe medicinales: aut medicinalibus cōmixti ſi cibales fuerint. ¶ Premittendus 3° ꝙ tales cibi dñt eē leuiter calidi nō trāſcēdentes primū gradū: aut primā mãſionē ſcði: qꝛ lapſus ad frigidū in hoc viro eſt parum intēſus. ¶ Premittendū quarto ꝙ tales cibi debēt eſſe in ſiccitate notabilr eleuati vt in ſcðo gradu: ⁊ adhuc in prima mãſione tertij. Probaf: qꝛ lapſus ad hūidū in hoc viro eſt āplior in duplo maior: ⁊ ampli⁹ ꝙ̄ ad frigidum quare ⁊c. ¶ His ṗmiſſis fiat huic viro panis modicū ſubtilis furfuris hñs de fermēto ⁊ ſale magis recipiēs ꝙ̄ cōis panis ⁊ ſi comederet aliquāto tꝑe panē ex farina ſpelte factū eſſet ei vtile magis: aut ſaltē in quacūq̄ cibatione ſemper comedat añ cibū: ⁊ poſt tortellos. x. ⁊ eſt bis coctus panis: ſit aūt bñ coctus panis etatē hñs duoꝝ aut triū dieꝝ ad plus. ¶ De carnibus aūt eliganf capreti bñ adulti: quorū carnes exiccatiue ſunt magis ꝙ̄ coꝝ quoꝝ etas mēſeꝫ nō trāſcēdet: ſint ēt vituli adulti ⁊ carnes gazelli ⁊ ſiluestris porci ⁊ leporis ⁊ ceruí. agni aut caſtrati ⁊ domeſtici porci dimittanf. ¶ De volatilib⁹ aūt vtaf oīb⁹ domeſticis ⁊ ſylueſtrib⁹ ṗterq̄ in aq̄s degentibus. Uñ pulli: ꝑdices: faſiani: coturnices: ⁊ minute aues ꝯueniētes ſunt. De melioribus autē qb⁹ vti pōt ſunt colūbi iuuēculi. eoꝝ ṽo carnes cōueniunt ei cuius corpus infrigidatū eſt ⁊. ſanguis eſt paucus. Uñ ex ꝯtinētis cap̄. 669°. Pulli colūborū danf in cibo illi cui⁹ corp⁹ euacuatū fuit ſanguine aut frigidatū ex lōgo morbo. Silr ⁊ capriolinę carnes de q̄drupedibus optime ſunt ei. ipſe eñi inter ſylueſtres carnes meliores exiſtūt ⁊ ſanguis ex eis genit⁹ paucas hꝫ ſupfluitates. Almāſ. 3° cap̄. 32°. ¶ Carnes ṽo aīalium multe humiditatis: velut ſunt agni caſtrati ⁊ recētis porci de q̄drupedib⁹. ⁊ anates ⁊ anſeres ⁊ ortigiones. i. q̄ualie de volatilibus nō cōueniūt niſi coquanf cū plātis ⁊ exiccatiuis nō multe calitatis: velut ſaluia hypericon aut cū aromatib⁹ notabilis exiccationis: de q̄b⁹ tñ pauca q̄ntitas apponaf: ne ꝓꝑ calitatē ledāt. ꝓꝑ qð grā huius ſalute carnes huic viro ſunt cōueniētes: ⁊ ſilr carnes in mortariolis ꝯdite ⁊ i vētribus ꝯſeruate. ¶ De plātis ꝯueniūt ei ſaluia: mētha: rutha: ſerpillū: ⁊ ꝓꝑe maiorana: feni. petro. dauc⁹. i. baucia ſylueſtris ⁊ domeſtica. Caules ēt ꝯueniūt ei: ⁊ i ſūma oē vegetabile: cui⁹ calitas nō eſt excedēs multūꝫ: ⁊ ſiccitas ē notabilis laudādū ē ei. ꝓꝑ qð lactuca: portulaca: bleta: ſpinachia: viola: malua: cucur. cucu. ⁊ citrulli: ⁊ ãguria oīno dimittāf: niſi i pauca valde quātitate ⁊ raro vſu. ¶ De fructib⁹ ṽo hortꝛꝛijs: vt ceraſa dimittāf ⁊ auellane recētes. Fic⁹ ṽo folatione: vel fabatione: ⁊ amigdale recētes: ⁊ pira ad notabilē dulcedinē iclliata: ⁊ pepones bñ dulces ꝯueniūt ei. ¶ De ſiccis fructibus ꝯueniūt ei fic⁹ ſicce fiſtici: xilokaracte. i. karobe: auellane: caſtanee elixe: ⁊ ꝓꝑe ꝓꝑ renes: ⁊ amigdale ſicce ⁊ ꝯſites: ⁊ vue recētes bñ et mature ēt viles ſunt ei: niſi qꝛ nō ſit vſus coꝝ frequēs ⁊ multe quātitatis. ¶ De radicibus cōueniūt ei rape: ⁊ napi ꝓꝑe: eo qꝛ mūdificāt renes et exiccāt coitū. Et cepe ēt ⁊ ꝓꝑe cocta ꝯueniūt ei ⁊ ꝓprie bulbus cū ꝯfortatiōe ſtomachi quā efficit. Alleū ṽo ⁊ porrū dimittanf. karote aūt cuiuſcunq̄ ſpēi vtilis ſunt: ⁊ q̄uis ṗparatiōis mō. Sparagus et luꝑpulus ⁊ cappares cū mūdificatiōe ⁊ exiccatiōe ſua et ſunt laudabiles. ¶ De ꝯditis placēt mihi oliue: ⁊ baucie: ⁊ napi ꝯditi: ⁊ ꝓprie ſec. ānl. i. iringus ꝯditus ꝓꝑ renes: ⁊ citonia ꝯdita ſiteꝝ poſt cibū ſunt ei bona. ¶ De peregrinis ꝯditis cōueniūt ei iter reliq̄ extremitates balſami. ꝯditū ⁊ ēt ꝯfectio xilobalſamū cōdītū. ʒ ʒ. etiam ꝯditū: qð viride ē. hec duo ſunt

in quibus magna ſue curationis vis conſiſtit kebuloſ et conditos laudo. Et erit omnium iſtoꝝ canon adminiſtrationis in regimine medicinali declarandis. ¶De his vero quibus cauſa delectationis cibi conduntur placet vſus aceti acutiſſimi: et agreſte conuenienter ſalſe: et lymonum etiam vſus cum aptione inciſione et exiccatione ſua conueniens eſt. Citrangulorum vero et granatorum acrium vſus non eſſet ei conueniens. ſuccus autem muzorum et dulcium granatorum omnino adminiſtrationis placet. ¶Oleum oliuarum bene maturarum non multum placet: eo quia humidum eſt in fine primi in quantum vero calidum eſt in principio ſecundi conueniret: ſed ſi erit in ſuo artificio conuenienter ſalitum conueniet ei. ¶Butyri vſus omnino dimittatur propter ampliorem eſſe in eo humiditatem quam in oleo oliuarum. ¶Si autem hic vir vellet vti oleo conuenienti non eligat oleum preter factum de nucibus. Ipſum ei cum exiccatione: calefactione: et aptione ſuis ſto. epati et omnibus vrinalibus vijs conueniens eſt quam predicta. ¶Oleum etiam amigdalarum dulcium: et de fiſticis ſumme conueniunt ei. ¶Oleum de pineis et de ſiſamo omnino dimittantur. ¶Mel vero et condita omnia cibaria laudabilia ſunt. cum ei calidum ſit et ſiccum in 2° et potenter aduerſetur flatiui vbicunque repiatur conſumendo ipſum et precipitando per ventrem et per vrinam non euacuatur ab euacuatione conuenienti: et proprie inuigorando et mundificando. propter quod oportebit quod vir iſte vtatur non raro hydromelle: cuius deſcriptio et modus vſus eius in ſequenti cap. declarabitur.

De potu autem eius conuenit ei vinum ſubſtantie purum vel dyaphanum colore album vel citrinum. odore ſuaue potentia ſua mediocrem fumoſitatem habens. quod tamen ſi fumoſum fuerit aqua confrangendum erit ſecundum tertiam vel quartam partem eius commixta quam menſurari poterit ſecundum diſcretionem patientis et vini fumoſitatem et ſit aqua ab electo fonte collecta: que ſit celo et aeri diſcoopertus a vallibus et limoſis ſuperfluitatibus: et corruptibilibus plantis in eo natis denudatus: in qua neque ranarum: neque ſanguiſugarum: vel piſcium multitudo reperiatur. ¶Eligibilior autem aqua eidem eſſet aqua ciſterne quam cum velocitate ſue penetrationis: et ſubſtantie tenuitate penetrabilior eſt: et proprie ſi cum zuccaro commiſceatur et coquatur. zuccarum enim et proprie tertie decoctionis tabarzet nominatum a medicis conuenit ei cum eo quidem nutrit calefaciendo et exiccando. Eſt enim calidum in fine primi: et ſiccum in eo: et confert ſtomacho abſtergendo ab eo flegmata et a membris nutricationis.

Sectio ſecunda continens capitulum vnum. De regimine harum diſpoſitionum per inſtrumenta medicinalia.

In electione autem medicinarum diſpoſitionibus huius viri conuenientium premittendum primo quod difficile eſt eligere inſtrumenta omnibus diſpoſitionibus ſimul conuenientia propter varietatem ipſarum quod ei eſſet conferens diſpoſitionis renum epati eius non videretur vtile ad diſpoſitiones ſtomachi capitis et neruorum ipſius. Ideo ſecurius eſt intendere ad rectificationem alicuius de numero harum diſpoſitionum: et maxime ei que ſuſpectior eſt deinde permutatim tranſire ad regimen aliarum ſecundum quod magis videtur infeſtare neceſſitas. ¶Premittendum eſt ſecundo: quod regimen huius viri per medicinalia permutandum eſt ſecundum reuolutionem partium anni. harum autem diſpoſitionum quedam magis infeſtare ſolent in vere quam in eſtate et ſic de alijs. ¶Ideo premittendum eſt 3°: quod reſpectu eius in principio veris fiat eductio materierum: a quibus he diſpoſitiones fieri et augeri ſolent vt nunc ſequitur: et ſic de alijs temporibus. ¶Itaque in principio menſis martij circa ſextum vſque ad decimum diem lunarem eius adminiſtretur huic viro hoc primum minoratiuum. ℞. agarici electi: hermodactylorum ana ʒ. j. ß. zinziberis: antiſi viol. ana. ℈. ß. ſalis indi. gra. iij. aque eupatorij: aque viol. ana ℥. ij. aque abſinthij. ℥. j. ß. penidiarum ʒ. vj. infundantur ſpecies puluerizate in predictis aquis per vnum diem naturalem. deinde calefiant omnia et bene miſceantur et colentur. colature illi admiſceatur electuarij indi. ʒ. j. ß. et totum calidum in potu exhibeatur. et poſt ipſum dormiat per horam vnam: et tranſactis horis quinque accipiat cyathum vnum aque calide ordei cum zuccaro et poſt iterum tardet cibum per horam vnam. ¶Accepto igitur hoc minoratiuo die immediate ſequenti accipiat hoc ſecundum remedium. ℞. ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥. ß. ſyrupi de eupatorio. ℥. j. aque menthe: aque abſinthij ana ℥. j. aque cicoree. ℥. j. ß. miſce et accipiat ipſum vſque quo appareat in eius vrina hypoſtaſis alba equalis continuata et in fundo ſedens. ¶3ᵐ inſtrumentum eſt vt in die immediate ſequenti purgetur cum hoc medicamine. ℞. iere Galeni. ℥. ß. caſiefiſtule paulo ante de canna extracte cum aqua eupatorij. ℥. j. agarici electi. ℈. j. zinziberis. gra. iij. miſce et obſeruentur poſt ipſum hora: et conditiones omnes que de minoratiuo ſuperius poſite ſunt. ¶4ᵐ inſtrumentum eſt. vt poſtquam iſte vir preſcripto modo purgatus fuerit intendet ad mundificationem capitis eius cum hoc gargariſmate. ℞. corticum: agarici colloquintide. ana. ʒ. ß. coſti p. retri ſtaphiſagrie zinziberis. cinamomi. ana. ʒ. j. puluerizentur omnia et bulliant in lib. iij. aque vſque ad conſumptionem medietatis. De hac igitur coctione colata accipiatur lib. ß. et ſuperaddatur ei de oximellis ſquillitici. ℥. j. ß. electuarij dyairis deſcriptione Nicolai. ʒ. iij. miſce: et cum hoc actu calido poſtquam pauliſper fuerit in ore retentum fiat gargariſma mane et ſero per horam. j. ß. ante cibum diebus ſex vel octo continuis. ¶Quintum inſtrumentum eſt vt poſt illud gargariſma gratia confortandi caput et cerebrum vtatur omnibus iſtis inſtrumentis ſimplicibus et compoſitis. ¶Quorum primum eſt ſpica inda que ſuper bregmate puluerizata confortat cerebrum. Unde in aggregatore Jo. ſap. in ſuo cap. Spica inda exiccat humores in capite congregatos: confortat cerebrum: et prohibet reumatiſmos. ¶Item ad hanc intentionem confert excellenter ambra puluerizata ſuper bregmate. Unde vbi ſupra capi. de ambra. Ambra ſuppoſita capiti confortat cerebrum et corroborat ipſum et ſenſus eius et cor. ¶Item ad eandem intentionem confert auellanarum comeſtio ipſe enim augmentum efficiunt in cerebro 2° cano. auctoritate hyppo. cap. de auellana. ¶6ᵐ inſtrumentum eſt: vir iſte poſtquam vſus fuerit predictis per aliquot dies per vnam completam ſeptimanam omni mane ore eius pleno traijciat per nares eius de hac nuxtione. ℞. aque ſublimationis maiorane. ℥. iij. muſci electi. gra. v. tepefiat totum et adminiſtretur vt ſupra. Ego enim tota etate mea nullum inueni remedium melius celerius et efficacius cerebri et neruorum confortatiuum. ¶7ᵐ inſtrumentum eſt: vir iſte aſſueſcat ſepe comedere xilobalſamum conditum non ſolum humectatum: quod fit ex recentibus ſingulis ligni balſami cum zuccaro conditum: et accipiatur in mane completa iam prima di

geſtione coclear vnũ ex eo ⁊ tardetur cib⁹ ſaltẽ ho-
ris q̃tuor. ℭ Octauũ inſtr̃z qḋ cõicat iuuamẽtũ ma
gnũ oĩb⁹ fere diſpõnib⁹ ei⁹ eſt vſus ſotire magne po
ſite ab Aui.5° cañ.ſum.j.que ſotira .i.ſaluatrix in-
terp̃tatur.lz haliabas 4.° practice.cap̃.6°. hoc ele
ctuariũ noiauerit ſelfe. Et accipiat̃ ex eo.ʒ.j.ß.i au-
rora cũ aq̃ maiorane gr̃a cerebri:⁊ cũ aq̃ roſmarini
pp neruos ⁊ cũ aq̃ abſinthij: vł mẽthe ꝓpter ſtõm.

Pro corde

nonũ remediũ ẽ ⁊ magis infe
riorib⁹ ꝯferẽs mẽbris ſtõ pe-
ctori ⁊ epati ei⁹ ⁊ cũ apparuerit i p̃dictis: vel ipoꝝ
aliquo nocumẽtũ manifeſtũ incipiat ſibi ꝓuideri ⁊
p̃mo lipothomijs ⁊ debilitatibus cordis ⁊ defectui
aioſitatis cũ hoc digeſtiuo. ℞.aq̃ ſublimatõis mel
liſſe ⁊ bugloſſe añ.℥.ij.ſyrupi ḋ corticibus citri.℥.j.
ſyrupi ḋ biſantijs.℥.ß.det̃ hoc actu calidũ i aurora
p̱.8. vel.x.dies cõtinuos. ℭ Decimũ inſtr̃z eſt vt hic
vir accipiat hoc euacuatiuuz die imediate ſequẽti.
℞.aq̃ ſublimationis foliorũ baſilicõis: aq̃ radicis
enule.añ.lʒ.j.ß.reubarbari: agarici electoꝝ añ.ʒ.j.
ß.zinziberis ſpice nardi.añ.℈.ß.ſal gẽme.g̃.iij.īfun
dant̃ oĩa p̱ diẽ nãlẽ in p̃dictis aq̃s.deinde calefiãt ⁊
colent̃ ⁊ exprimant̃: ⁊ colature addant̃.ʒ.ij.eluarij
ad meliam ſolutiui deſcriptiõe Auic.ſcḋo de virib⁹
cordis cap̃.penultimo.⁊ obſeruet̃ poſt iſtud totum
qḋ poſt alia ſelutiua ſcriptũ eſt. ℭ Et attẽde ꝙ p̃ſcri
ptũ digeſtiuũ immediate ⁊ hoc ſolutiuũ cõicant in
ĩtẽtiões ſuas materieb⁹. aut lapſib⁹ calidis ⁊ frigi-
dis. Uñ ſi tua intẽtio iclinaret̃ magis ad aduerſan
dũ cholere q̃ flegmati: tũc multiplicetur doſis reu
barbari.⁊ ecõuerſo ad frigidam intendẽdo cãm ad
datur in doſi agarici ſꝫ ꝯiecturã tuã. ℭ Undecimũ
inſtr̃m ſp̃ale ⁊ vltimũ eſt hoc cõpoſitũ. ℞.aq̃ melliſ.
℥.ij.pulueris zedoarie.ʒ.j.vini aromatici.ʒ.ij.miſce
⁊ q̃tuor vel.v.dieb⁹ calidũ exhibeat̃ in potu: ⁊ fuit
de exptis vetuſtiſſimi auctoris Alkaſis.ſcripſit eñ
in li° ſimpliciũ.zedoaria ꝯfortat cor letificat ip̃m: ⁊
vꝫ ſyncopi meñe ⁊ tremori cordis ⁊ multũ corrobo-
rat ip̃m ⁊ epar. ℭ Ego ṽo doctrina Dyaſcoridis: et
expientia ab eo habita ſcio ſi q̃buſdã dieb⁹ oĩ mane
in potu dent̃.gra.iiij.elei muſci cũ.℥.ij.aq̃ ſublima
tionis folioꝝ aut floꝝ croci mirabilr̃ releuat ſynco-
pizatos: ⁊ reſolutos oẽs a q̃cũq; cã ꝯtigerit ipos de
feciſſe: ſiue calida ſiue frigida. Uñ Dyaſ.in ſuo cap̃.
muſcus potatus ꝯfortat cor ⁊ oĩa mẽbra iteriora: ſi
ue ſuppoſit⁹. Uñ eſt dãs vigorẽ oĩbus mẽbris: vł ſo
latiũ: vt hꝫ alia lr̃a: fortitudinẽ ei⁹ augẽdo. ℭ Duo
decimũ inſtr̃m de his q̃ cordi cerebro ⁊ oĩbus p̃nci-
palib⁹ vtilitatẽ afferũt ad eł́ariũ de gemmis deſcri
ptũ a Meſue in Antidotario ſuo diſtin. p̱ria cap̃.3°
⁊ fuit de medicinis Gal̃.collectis ab eo in li° x° tra-
ctatuũ. de q̃ exhibeantur oĩ mane.ʒ.iij.⁊ ſi ṽolueris
ip̃m cerebro appropriare magis det̃ cũ.℥.ij. aq̃ ſub
limatiõis betonice: vel ſaluie in frigida cã: in calida
cũ aq̃ roſ.vel viol̃.⁊ cũ intẽdis ad lapſum frigiduz
cordis cũ eo det̃ cũ aq̃ enule vel melliſ.ad calidũ cor
dis lapſuz det̃ cũ aq̃ acetoſe vel floꝝ ſalicis: vel bu-
gloſ.q̃ tẽperata eſt.⁊ reſpectu lapſus calidi infrigi-
datiua ẽ: eo q̃ remiſſiũ ad ditũ ītẽſo remittit ipꝫ
vt ex p̃ncipijs theorice deductũ eſt. ſꝫr etiã ſi hoc ele
ctuario volueris vti ad ſtomachuz calefactũ detur
cũ aq̃ lambruſce: vel decoctiõe eius: vel cicoree: vel
floꝝ ſalicis: et ad frigiditatẽ eius cum aq̃ abſinthij
menthe: vel bethonice. Et q̃ñ volueris cum eo vigo
rare epar calefactum detur cũ aqua endiuie epati
ce vel cicoree ſicut ad ip̃m infrigidatum ꝯfert aqua
eupatorij: hypericonis ⁊ ſimilium.

Pro ſtomacho

Tertiũdecimũ iſtr̃m
eſt rectificãs ſtõm: in
quo ꝓpter amplã humiditatẽ eius p̱uiã indigẽſtiõis
materie frigide generant̃ ⁊ ꝯgregãtur: cui⁹ deſcri-
ptio. ℞.pulueris carui.ʒ.ß.maſtic̃s.℈.ß.detur i po
tu cũ.℥.j.aq̃ decoctionis grani piperis lõgi. Eſt eñ
inſtr̃m magne efficacie: qḋ inq̃ plurimũ hoiꝫ: et in
meipſo vidi vt ex ꝯponentib⁹ videri põt. Uñ Dyaſ.
cap̃.de maſtice. Maſtix euſtomaticha eſt epar ⁊ vẽ
trẽ defectos corroborat: ⁊ in actiões eoꝝ iuuat abſ
q; moleſtia. De carui ṽo in aggregatore ſerapiõis
ita ſcripſit. Carui bonũ ẽ ſtõ calefacit ⁊ corroborat
ip̃m: ⁊ facit digeri cibũ: ⁊ intra in ꝯfectionib⁹ medici
naꝝ facientib⁹ deſcẽdere cibum. Piperis lõgi vſus
ad ſtõm infrigidatum in cibis ei⁹ eſt optim⁹. ℭ De-
cimũ q̃rtũ inſtr̃m eſt ad ſtõm calefactũ experimen
tum hoc. ℞.pulueris lãbruſce.ʒ.j.detur in potu cuz
℥.j.ß.aq̃ acetoſe aque frigide. Ego etiã experientia
certa ſcio ꝙ ſi.ʒ.ij.roſate nouelle deſcriptione Nico
lai dentur in potu cum.℥.iij.aq̃ acetoſe mirabiliter
ꝯfert. ℭ Decimumq̃ntum inſtrumentum eſt ⁊ ꝓprie
de his q̃ ſtomacho cordi cerebro ⁊ epati mirabile af
ferunt iuuamentũ: vt vir iſte frequenti vſu accipiat
in aurora coclear vnum fiſticoꝝ conditoruz ſꝫm mo
dum de eis ab auctoribus inuentum. Ego vero ſi-
ne multa anxietate ſoleo exhibere mundificatos
cum ſubdupla quantitate zuccari albi.

Pro epate

Decimũſextuz inſtr̃m ⁊ ꝓprie
de his q̃ appropriant̃ epati in
quo multuz opꝫ ponere attentionẽ: eo q̃ forma hu
ius viri ſine dubio corrupta eſt: ſiue p̱ formam colo
rem aut habitudinẽ intelligere volumus. eſt eñ co
lor ei⁹ ex citrino ⁊ albo cõpoſitus. forma ei⁹ eſt cace
tica: vt vidẽti apparere põt. vñ talia ⁊ ꝓprie ſi p̱ſe-
uerarẽt venturã hydropẽ huic viro p̱nunciant. Cũ
igit̃ ad epar eius calefactũ intẽdẽs adminiſtretur
ei hoc digeſtiuũ ꝙ ꝯtinuet p̱ plures dies. ℞.aq̃ epa
tice: aq̃ cuſcute añ.℥.j.ß.ſyrupi de bizantijs: ſyrupi
de eupatorio.añ.ʒ.vj.miſce: ⁊ totum det̃ in potu pa
rum calidum. ℭ 17ᵐ inſtr̃m eſt educẽs materias ca
lidas ⁊ corruptas ab epate. ℞.triphere p̱ſice deſcri-
ptiõe Meſue in Antidotario.ʒ.ij.reubarbari electi
ʒ.j.ſq̃nanti.gra.vj.detur in potu cũ medio cyatho
aq̃ lactis caprini: ⁊ fiant poſt ipꝫ oĩa q̃ de p̱rimo mi
noratiuo ſunt ſcripta. ℭ Decimũoctauuz inſtr̃m eſt
vt intẽdat̃ ad epatis cõfortationẽ poſt ipſius eua-
cuationẽ cuz hoc cõpoſito. ℞.ſe.cuſcute: cicoree: ſca
riole ſpodij.añ.ʒ.j.eł́arij dyalacce deſcriptione Aui
cen.q̃nto cañ.℥.ij.vini granatoꝝ.℥.j.ß.zuc.cãdi.℥.
ij.fiat.eł́uariũ de quo oĩ mane i aurora accipiat.ʒ.
v.cũ aq̃ cicoree: ⁊ ꝯfortat valde: ⁊ tardet̃ cibus poſt
ip̃m horis q̃tuor. Et ſi volueris epar cũ his q̃ a pro
prietate conferunt rectificare cõgrue da ei in potu
quibuſdam

quibuſdā dieb⁹.ʒ.ß.epatis lupi exiccati cū.℥.j.aq̄ ci coree in m̄ā calida:cū aqua eupatorij in m̄ā frida. Epar eñi adib enumerat̄ inter res epar cōfortātes a ꝓprietate ſua que ſunt tres deſcripte 14ª tertij. cap.de cōfortātibus epar in fine.ꝛ ſunt oēs ſpecies endiuie. Caro limaciaꝝ ꝛ ſunt cochle:que repiunt̄ in dumetis.ꝛ epar adib.lege ibi.❡Decimūnonū inſtrumentū ad frigidū lapſum epatis intēde cū hoc digeſtiuo. ℞.aq̄ eupatorij:aq̄ abſinthij.añ.℥.j.ß.ſyru.dyarodon deſcriptiōe Meſue in antidotario.℥.j.ſyrupi de eupatorio.℥.ß.miſce:ꝛ det̄ in potu pluribus diebus cū apparitione hypoſtaſis ſupra limitate.❡Uigeſimū inſtr̄m ꝛ ꝓprie mūdificatiuū m̄āerū frigidarū ab epate eſt hoc.℞.electuarij idi.ʒ.ij. agarici electi.℈.ij.zinziberis.g̃.vj.ſyru.de eupatorio.ʒ.j.detur totū in potu cū decoctione exteriorum corticū fiſticorū cū cōditionibus in ſolutiuis obſeruandis vt ſupra.❡Et ſi volueris adminiſtrare pillulas:tunc.℞.pillularū aggregatiuarū deſcriptione maiori.ʒ.j.pillarū de reubarbaro.℈.j.cū ſuc.endiuie̊ reforment̄ pillule.viij.ꝛ dentur in potu.❡Uigeſimūprimū inſtr̄m ꝛ poſt p̄dicta rectificatiuū epatis eſt hoc.℞.elij dyacurcume deſcriptiōe Auicen. 5° cañ.℥.iij.floꝝ eupato.ʒ.j.ß.ſpice nar.ſq̄nāti:xiloſbalſami:cameo.añ.℈.ij.ſyr.de eupa.zuc.al. añ.℥.ij.fiat elm:de quo omni mane aſſumat.ʒ.ij.in aurora ꝛ tardet poſt ipſum cibum horis quatuor.

Pro neruis

Pro neruis ꝛ iuncturis:ſi aūt in hoc viro appareret reuerſatio in neruis vel in iuncturis ſicut ſatis in eo ſuſpicor ꝛ apparere poterit ꝑ impedimenta in motu progreſſiuo cōtingentia:tunc vtatur his remedijs ſimplicibus a ſapientib⁹ collaudatis. Quorū p̄mū eſt ꝛc.❡Uigeſimumſc̄m eſt frequēs vſus comeſtiōis pulloruz columboꝝ. Auēzoar eñi mirabilia dixit de eis:itaq comeſtio pulloꝝ colūboꝝ:ꝛ ꝓprie ſylueſtriuz cōfert relaxationib⁹ mēbroꝝ olum:ꝛ tremori toti⁹ corpis:ꝛ trahētibus poſt ſe crura ꝛ pedes:ꝛ priuatiōi ſenſus ꝛ mot⁹:ꝛ interſectioni loquele.❡Itē gr̄a huius a predicto auctore collaudant̄ aq̄ thermarū.i.balneoꝝ nālium ꝛ ꝓprie ſulfureoꝝ. Uñ ꝛ huic viro his dieb⁹ libenter balneū cōceſſiſſem niſi multitudo humiditatū in eo:de quaꝝ putrefactione dubitaui:et mēbroꝝ p̄ncipaliū debilitas obſtetiſſet:q̄re cū ꝑ regimē p̄dictuz ſufficienter rectificatus erit in medio autūni ſummo iuuamēto credo balneū ſibi collaturū.❡Uigeſimūtertiū inſtr̄m eſt experimentū nobile mūdificās cerebrū:ꝛ a neruis m̄ās īfuſas attrahēs Cui⁹ deſcriptio.℞.pul.nigelle:q̄ ꝑ q̄tuor dies nāles īfuſa ſteterit in aceto acuto.ʒ.j.ſucci radicū ſicle.℥.j.hydromelī.℥.iij.miſce ꝛ tepefiat:ꝛ de eo ff. ſicut caputpurgiū ſicut de alio ſuperi⁹ ſcriptū eſt debere fieri.❡Uigeſimūquartū inſtrumentū:ꝛ ꝓprie de cōpoſitis eſt vſus ꝯtinu⁹ elarij de acoro:aut ſaltem ꝯditū de acoro:ꝛ eſt radix ei⁹ hūida vel tenera cum melle ꝯdita:vt ꝑ varia volumia hincinde colligi poteſt.quoꝝ alteꝝ vel qdlibet accipiat̄ in aurora vſq ad quātitatē.℥.ß.tardādo poſtea cibū horis q̄tuor ❡Uigeſimūquintū inſtr̄m eſt vt q̄ hn̄t laſſitudinem in neruis ꝛ iūcturis aſſueſcāt inūgere ſpinā ſuā frequēter ex oleo de piretro actu calido.quare octauo de ſimplici medicina .oleum de piretro torpidos et paraliticos iuuat.

Pro renibus

Pro renibus vigeſimūſextū inſtr̄m p̄ncipale:ꝛ reliq̄ q̄nq ſequētia ſunt de appropriatis ad diſpōnes renū hui⁹ viri.ꝛ hoc q̄dē ꝯfert ad gomorreā:q̄ multū moleſtauit ip̄m intm̄ q ꝑduxit ip̄m ad impotētiā venerei act⁹. vñ aſſueſcat in aurora accipe.ʒ.j.pulueris floꝝ nenufaris cū.℥.ij.vini nigri ſtiptici. Ego ꝟo mai⁹ iuuamētū expertus ſum in radice nenufaris q̄ȝ in flore ei⁹ ꝛ tu elige ſicut tibi placet.❡Uigeſimūſeptimū īſtr̄z eſt hoc.℞.ſe.portulace:ꝛ lactuce.añ.ʒ.ß.ſucci.extremitatū cāne hūide.i.recētis.℥.ij.miſce ꝛ tepidū i potu det̄ in aurora tardādo cibuz horis q̄tuor:ꝛ dormiat poſt ip̄m ad libitū. Et hec duo lȝ a proprietate ꝯferāt in oi gomorrea excellēti⁹ tñ iuuāt i caſa.❡Uigeſimūoctauū inſtr̄m:ꝛ ꝓp̄e ad gomorreā fridā eſt hoc.℞.ſe.agnicaſti.℈.ij.aq̄ mēthe.℥.ij.det̄ in potu totū vt ſupra dcm̄ eſt.❡Uigeſimūnonū inſtr̄m ꝛ ꝓprie ad cuiuſcūq ſpēi gomorreā ꝯferēs eſt hoc.℞.ſe.roſ.couādri p̄parati:maſti.acatie:ſumac:granorū myrti:cupulaꝝ glādiū:ſpodij de cāna.añ.ʒ.j.ß.ſe.ruthe ꝛ agni caſti torrefactoꝝ:ꝛ ꝯſperſoꝝ cū aceto mēthe macis piretri.añ.℈.ij.coralloꝝ rub.ʒ.iij.mive citonioꝝ zucca.añ.℥.iij.fiat eluariū ꝛ accipiatur ex eo.xxx.dieb⁹ oi die in aurora.℥.ß.cū aq̄ ſublimatiōis gallaꝝ cypreſſi vl̄ decoctōis eaꝝ.℥.ij.ꝛ tardet̄ cib⁹ poſt ad min⁹ horis q̄tuor.❡Trigeſimū inſtr̄m eſt de his q̄ appropriata ſunt viris effeminatis q̄ coire nō poſſunt:ꝛ ad virge erectionē impotentes ſunt.℞.rad.iringi mūdificataꝝ ꝯuenieter lib.j.ſe.porri:baucie domeſtice ꝛ ſylueſtris:ſe.cepe.añ.ʒ.iij.radicū ſatyrionis recētiū.℥.viij.macis beē al.ꝛ ru. radicis liq̄ri.mūde.añ.℥.ß.caudaꝝ ſticoꝝ.℥.ij.cerebroꝝ paſſeꝝ aſſatoꝝ.℥.j.ß.zuc.al.lib.ß.coquant̄ radices oēs in lib.viij.aq̄ fontis vſq ad ꝯſumptionē medietatis ei⁹ lēto igne factā:deide ſupaddat̄ lib.j.vini dulcis tribiani de mōte ſctō.coquant̄ igit̄ oia ꝛ ſimul minutim īciſa vſqȝ q̄ diligēter ꝯteri poſſūt:tūc addat̄ ei zuccaꝝ diſſolutū ꝛ coctū cū aq̄ eruce.deinde addant̄ ſpēs ſubtiliſſime pulverizate.hoc eñi electuariū mirabilit̄ ꝯfert ad coitū rectificādo renes ꝛ oia mēbra ad ſeminis ḡnationē ꝯuenientia.❡Trigeſimūprimū inſtr̄m eſt hoc:ꝛ breui⁹ ꝛ maxie efficacie ad hoc vt oi mane tres vitelli ouoꝝ coquātur lento igne cū lib.ß.vini dulciſſimi p̄ſcripti:i fine aūt coctionis addant̄ penidiaꝝ.ʒ.vj.pl̄ueris ſatyriōis.ʒ.j.macis.℈.ß.miſce ꝛ hoc totū bibat̄ i aurora :ꝛ dormiat poſt ad libitū.ē eñi coitui bonū:cū quo gētes mltas ad venereū actū impotētes ſepe deduxi.❡Trigeſimūſcd̄m inſtr̄m ꝛ vltimū ſunt pillule q̄dā q̄rū vſus ꝯfert cerebro:cordi:epati:ꝛ mēbris ḡnatiōis ꝛ vrina lib⁹ mūdificādo flegmata:ꝛ m̄ās oēs mixtas:ꝛ expellēdo vētoſitates ab eis:ꝛ apiunt ēt oppilatiōes coꝝ:q̄rū deſcriptio.℞.ſuc.abſinthij.℥.iij.ſuc.endiuie:ſuc.roſ.añ.℥.iij.ß.al.epatici electi lib.ß.agarici al.leuis ſine nodis.℥.iij.hermodactylorū cortami añ.℥.j.maſtic.ʒ.j.ß.ʒȝ.dauci aniſi cimini.añ.ʒ.j.ſe.baſiliconis:ſpice nar.xilobalſa.ſe. apij.añ.ʒ.ß.ſalis

indi.ʒ.ß.oīa p̄ ſe:⁊ in dieb⁹ canicularib⁹ infundanť in predictis ſuccis ⁊ exponanť ſoli ſepe agitādo vſq̄ ad cōſumptionē ſuccoꝝ:⁊ ſic fiat ter pmutādo ſuccos.cū ergo tota maſſa exiccata fuerit puluerizetur ⁊ ex ea fiāt pillule pro ol.ʒ.vi.vel.vij.⁊ de eis accipiātur due parū ante cenā.⁊ pōt etiā ex eis oi medicatē mēſis accipi.ʒ.i.vſq̄ ad.℈.iiij.⁊ obſeruādo ea q̄ de minoratiuo ſuperius ſunt dicta:et ſi bene conſideras materiam compoſitionis earū videbis in eis includi iuuamenta multiplicia ad has vel alias diſpoſitiones plurimas ad laudes dei omnipotentis qui oēs languores ſanat ⁊ curat ⁊c.

Conſilium.28.

¶De mala complexione frigida ⁊ humida cerebri a materia flegmatica aquoſa ⁊ viſcoſa aliquando ad inferiora deſcendente.

Diſpoſitio nobilis viri Guidonis ē mala cōplo frigida ⁊ hūida cerebri a mā flegmatica aquoſa ⁊ viſcoſa:q̄ cū multiplicať in capite ſuo neceſſe eſt vt deſcēdat p aliquā viā expulſionū inācrū.aliter iumineret ei piculū aut ſuffocationis:aut alterius male diſpōnis cerebri.⁊ cū mā talis in cerebro ⁊ in venis ei⁹ multiplicata eſt incitat virtutē ad ſui expulſionē ⁊ virt⁹ incitata trāſfert mām p locuꝫ nō valde ſuſpectū:qn̄ deſcēdit ad palatū ⁊ ad os. ¶Inquantū vero ſm partē tranſlata eſt ad pectus mā maiorē dubitationē oſtēdit.ſi eñ pmanſiua fieret ibidē fortaſſis virū iſtū pduceret ad ēpima:aut ad aliā pectoris diſpoſitionē nō leuiter verēdā.Nō aūt ſcribiť de cauſis hui⁹ diſpoſitiōis effectiuis.ſcꝫ dormitione cū veſtib⁹ nō eſt neceſſariū credere:ſꝫ lōga vigilia:aut interruptio ſomni:aut multa ciboꝝ aſſumptio plus in cena q̄ in pādio vt cōiter fit:aut fortes mot⁹.⁊ veloces poſt cibū ⁊ vētris cōſtipatio: ſeu ſtipticitas:⁊ dormire in locis hūidis in multitudine frondiū:⁊ caput in dormiēdo decliue tenere:et nō bñ coopertū ſunt cāe fortiores ad intēdendū diſpoſitiones ſimiles ei quā patiť.¶Prima itaq̄ intētio eſt caput rectificare ne mā illas ita ſuccedendo mltiplicet.¶Scďa intētio eſt mās diuertere.¶Tertia eſt pectus mundū ⁊ apertū tenax efficere.

Prima autem intentio cempletur abſcindēdo vel diminuendo cibum in ſero de quantitate conſueta.Itaq̄ parum comedat et omnia fercula ⁊ brodialia euitet ⁊ vina valde fumoſa effugiat ⁊ non dormiat poſt cenam niſi tranſeat hora .i.⁊.ß.⁊ caput eius in dormiendo ſit bene coopertum pannis:⁊ nullomodo decliue imo eleuatum dormiendo teneat.Euitet dormitionem in vmbris ⁊ frondibus arborum ⁊ proprie in locis ad que radius lune peruenire poſſit.⁊ caueat a cibis acutis ⁊ ſalſis:vt cepe:allio:raphano ⁊ ſimilibus . euitet lac ⁊ oīa cibaria lacticinia :⁊ vinum quod bibit in ſero in cena omnino lymphatum ſit.

Pro complemento vero ſcďe intentiōis mlťa neceſſaria ſunt inſtrumēta huic magnifico viro. ¶Et primū quidē hoꝝ eſt vt mane hora electa.ſ.p vnā horā poſt ortū ſolis flobotomeť de cephalica vena dextre man⁹ inter policē ⁊ indicē poſita:⁊ educātur ſanguinis.ʒ.iiij.vel.v.vētre ei⁹ exiſte fluxibili:et hoc eſt curationis eius pmū pncipiū oīno pre alijs eligendum ⁊ premittēdum.euacuat eñ mām et diuertit:⁊ ſubtrahendo ipſam cerebrū fortius efficiť. ¶Scďm inſtrm̄ eſt vt mane ſequēti flobotomiam in aurora accipiat.vi.de iſtis piľ.poſt quarum aſſumptionē nō dormiat niſi p horā vnā immediate:⁊ tardet cibū horis.vi.⁊ eo mane cib⁹ in quātitate ſit aliqualiter minoꝝ quātitatis q̄ ſoluerit:quaꝝ deſcriptio. ℞.piľ.aureaꝝ.ʒ.i.aľ.abluti.ʒ.ij.ireos:arthanite ſandarace.añ.ℨ.vi.agarici colloquīti.añ.ʒ.ß. ſtora.calamite.℈.i.formenť piľ.ex ol.ʒ.ix.cū miua citonioꝝ.¶Tertiū inſtrm̄ eſt vt poſt diē euacuationis immediate dicte oī mane abluat os ſuū:⁊ gargarizet cū hoc gargariſmate.℞.aq̄ decoctōis.aniſi cyathū.i.mellis roſ.co.ʒ.i.ß.miſce:⁊ tepidū accipiat in os:⁊ cū eo fiat gargariſma.¶Quartū inſtrm̄ pncipale eſt vt vir iſte ſemp in manu ſua teneat hūc puluerē in ſyndone ligatū.℞.puľ.immediate infraſcripti.ʒ.ß.nigelle torrefacte.ʒ.vi.miſce ſimul ⁊ odoreť. ¶Quintū inſtrm̄:q̄ oī ſero qn̄ ponit ſe ad lectū puluerizet totā partē anteriorē capitis imponēdo quātitatē.vi.granoꝝ frumēti de pdicto puluere ⁊ cōtinuet hoc ad minus.xv.dieb⁹ ⁊ cū ponit ſcďm puluerē abſtergat primū cū pectine.vel aliter cui⁹ deſcriptio eſt hec.℞.ſpecieꝝ capitaliū.ʒ.i.ſpodij: corallorū.maſticꝫ.añ.ℨ.vi.ſandarace:laudani ſicci.añ.ʒ.i. puluerizenť oīa p ſe.deinde miſce.¶Sextuꝫ inſtrm̄ ⁊ ſalubre eſt q̄ ſaltē omni tertia nocte quando ponit ſe ad dormiendum deglutiat duo grana maſticis electi quantitatis granorum cicerum. ¶Septimum ⁊ vltimum inſtrumentum huius intentionis eſt:q̄ ſemper poſt omnem cibum comedat tria vel quatuor fruſta huius confectionis.℞. dyacitonitem cum maſtice lib.ß.

Vltima vero intentio ſatis facile complebitur obſeruando ea que in duobus precedētibus capitulis ſunt dicta:tamen ne in hac intentione fiat tranſitus abſq̄ remedijs duo ſunt ei obſeruanda remedia.¶Primuꝫ eſt vt ſepe in ore ſuo quandocunq̄ placet ei teneat de hac confectione non maſticando ipſam:ſed permittendo ipſam diſſolutam inferius deſcendere.dilatabit enim anhelitum aperiendo ⁊ leniendo vias et habilitando materias ad exitum .℞. dyapenidionis rotulam vnam in lib.ß.¶Secundum inſtrumentum principale eſt q̄ ipſe in memoria habeat accipere omni quarto vel quinto ſero quando vadit ad dormiendum vnam de ſcriptis pillulis . in his enim modis fundatur intentio ſue curationis ⁊ reductionis ſanitatis feliciter.quod ei cōcedat altiſſimus:qui omnia ſanare ⁊ benedicere poteſt.Ad laudes eius perpetuas.Amen.

Conſilium.29.

¶De frigiditate et humiditate cerebri cum remiſſa caliditate ſtomachi que diſpoſitiones ſunt neutralitas decidentie cōtinens tria capitula.

¶De inueſtigatione diſpoſitionis huius viri.Ca.i.

Carlinus de norimberga vir cōmēdabilis ꝛ prudens neutrali diſpōne laborat ī duobus mēbris.ſ.capite ꝛ ſtomacho ſuis Eſt aūt hec neutralitas decidentie ꝑ quā facile paratus eſt labi ad egritudinalē diſpoñē: cerebrū eñ eius lʒ credā a ḡnatiōe fuiſſe calidū ꝛ humidū: tñ vt ex ſignis apparet ad pñs frigidū eſt aut remiſſa valde caliditate calidum: excellēti aūt humiditate humidū. ¶Qḋ autē veſtigia caliditatis in eo remāſerunt oſtēdūt caliditas tactu in capitis parte percepta. capilloꝝ criſpitudo aliquāta ꝛ nigredo eoꝝ et color cutis ꝛ faciei ad rubicunditatē notabilr̃ eleuatus ꝛ alia ſigna q̄ dimittunt̃. ¶Multā aūt eius humiditatē oſtendūt ꝑmo lenities totius capitis. magna multitudo effuſionis materierum a capite. facilitas mobilitatis in oꝑationibus ſenſuū interioꝝ ꝛ ſilia. ¶Qḋ autē caput eius nō ſit egrū vere deuolandū oſtēdit ꝑmo leuitas nocumēti ꝑternaturalis ꝛ paucitas eiuſdeʒ. ¶Qḋ aūt leſio ſit ꝑternaturalis apparet ꝓpter multitudinē vētoſitatū ꝛ vehementiā ꝑſeuerationis earū ꝑ oculos nares ꝛ ꝑ palatū: ꝛ aliqua capitis grauitas que qñqꝫ ſatis notabilr̃ impediūt eū ꝛ cogūt ipm laborare in vehemētia expulſionis ꝑdictaꝝ ſuperfluitatū: q̄ tñ nō ſunt nocumenta egritudinalia. Si eñ ꝓpter cuiuſcūqꝫ nocumēti in corpore euenientis corpus egrū deuolari dʒ: piculū eſſet ſempiterne paſſiōis arripere dogma nullo corpore hñte optimas operationes corporis vniuerſas. ſcḋo tegni.

Pari etiā rone deduci pōt diſpōnē ſtomachi ipſius laborare neutralitate decidētie: ꝛ ꝑmo qḋē argumēto ſumpto ab oꝑatione eius ꝓpria.ſ.appetitiua: appetitus eñ eiꝰ notabilr eſt remiſſus: ſimilr̃ etiā ab oꝑatione cōmuni que eſt digeſtio ciboꝝ q̄ nō bene neqꝫ ꝑfecte permutant̃ immo ꝑ viā diminute digōnis materie flegmatice equoce dicte de flegmate generant̃ ī eo. Ex quo etiā apparet ꝙ rōnale eſt ipſum eſſe leſum in altera eius ꝓpria oꝑatione q̄ eſt forma chili debita ꝛ ꝯuenientis introductio: cū eñ cibus nō eſt ꝑfecte ſubtiliatus calefactus cōminutus ꝛ colliquatus: nō pōt eē materia ꝯuenientis forme chili receptiua: ꝛ cuʒ digōſcḋa q̄ eſt epatis nō poſſit ꝯuenienter corrigere nocumentū digōnis ꝑme.ſ.ſtomachi: relinquit̃ ꝙ in vniuerſo eius corpore multa generabit̃ humiditas q̄ preter naturaliter innatū calorē a ſua oꝑatione diminuit lʒ inſenſibilr̃ ꝛ nō valde manifeſte. Ex q̄bus apparet ꝙ iſte vir paratus eſt facile labi in egritudinē ab exceſſu humiditatis innatū caloreʒ in ſuis oꝑationibus impedientis: ꝓpter qḋ ſollicitꝰ ſit in ſui regimine ꝯuenientis obſeruādo ei adminiſtrato.

¶De regimine harū diſpōnū per conuenientē applicationē ſex rerum nō naturaliū. Cap.ij.

Regat̃ itaqꝫ vir iſte per ꝯuenientē mēſuraꝫ ſex reꝝ nō naturaliū: ita vt quantū pōt vitet editare vel exercitari tp̄e pluuie. et norā mulā ꝯhere in locis antiquoꝝ edificioꝝ q̄ ꝓpinqua ſint fontibus ꝛ decurſibus aquaꝝ. Et comodius q̄ pōt effugiat ꝯmorari ſub flatu vēti ſeptētrionalis ꝛ cuiuſcūqꝫ valde frigidi. ¶Et veſtibus ꝯuenienter defendētibus ipm in applicatiōe frigiditatis ꝛ humiditatis ſe muniat ꝛ ꝯſeruet. ¶Et caput ſuū ꝯuenientibus infulis ꝛ birretis bñ calidis coopertū teneat ꝛ ꝓprie in nocte: ꝛ oīno caueat ipſʒ madefactū hr̄e poſt ablutionē vt apḋ plurimos germanie incolas conſuetum eſt: et male quia exeunt a ſtuffa et cum capite humido per ciuitatem diſcurrunt aut alia loca.

In cibis vero ꝛ potibus ſilr̃ ꝓcedat vt eui tet cibos oēs actu ꝛ potētia valde humidos. immo oīno ſit eoꝝ aſſumptio parua ꝛ valde rara velut ſunt mucillaginoſe carnes antiq̄ valde ꝛ difficilis digōnis ꝛ piſciū multitudo ſalteʒ elixatoꝝ: frixis aūt vti pōt qñqꝫ ꝛ ꝓprie aſperſis cū granis feniculi vel aniſi. Cācro aūt anguillis ꝛ tenchis vti nō dʒ. ¶Silr̃ euitet lac et lacticinia cibariola ꝛ cibos paſtilles vt laganas ꝛ ſibi ſiles. ¶Effugiat etiā plātaꝝ frigidaꝝ vſuʒ vt ſunt lactuce portulace ſpinachia atriplex endiuia niſi agreſta q̄ cicorea dr̃. Bleta aūt qñqꝫ vti pōt ꝛ ꝓpe cū feniclo. petro. ꝛ iteꝝ cucur. cōcedere pōt ī brodio coctas carniū et caſeo ſalito ꝯfectas. Peponibꝰ aūt aliqñ vti pōt. ¶Cucumeres aūt ꝛ angurias nllo mō tāgat. Aceto aūt ꝛ agreſta ſalita ꝛ limonibꝰ vti pōt. ¶Leguminū aūt vſum apḋ ſe nō hēat niſi ciceꝝ rubeoꝝ. reliq̄ vo nō placēt. ¶Butyꝝ ēt dimittere dʒ: lʒ ſit ꝯ cōem fere vſuʒ germanoꝝ: ſʒ meliꝰ ei eſt oleū oliuaꝝ aut oleū de nucibꝰ. Carnibꝰ aūt ſalitꝭ ꝛ caſeo ſalito aliqñ vti pōt. ¶Poma vo ꝛ pira ceraſa criſomilla pſica ꝛ ſilia valde humida putribilia facile euitet niſi fuerit cū zuccaro croco cinamomo ꝛ aliis ſpēbꝰ ꝯdita. ¶Radice aūt raphani vti pōt ꝛ ꝓprie poſt cibū. ¶Cepas aūt ꝛ porros ꝛ alleū ꝛ ſilia effugiat. ¶Preter has aūt res q̄ ſibi ꝓhibite ſunt: vt in hoc cap. apparet vti pōt q̄buſcūqꝫ aliis carnibꝰ plātis ſeminibus ſpēbus ꝛ radicibus iā ꝯtualr̃ tactis. Uino aūt vtat̃ claro bñ fumoſo ꝛ aromatico albo: aut ſaltem roſei coloris ꝛ nō valde nigro vl̃ opaco: cui ſi oportuerit aquā adiūgere ꝓꝑ ꝯſuetudinē vel aliā cauſā oīno ſit pauca et de bono fōte vl̃ ciſterna collecta.

Circa tertiū aūt rē nō nālē caueat nimioꝝ ciboꝝ ꝛ potuū aſſumere q̄titatē: cū eñ calor inatꝰ a māeꝝ mltitudie noceat̃ ī actiōibꝰ ſuis nō ē dubiū ꝙ multitudo ciboꝝ ē cā diſponēdi ad meliorē ipſiꝰ caloꝭ nālis ſuffocationē: itaqꝫ nūq̄ comedat neqꝫ bibat vſqꝫ ad āplā vl̃ ꝯpletā ſaturitatē a cibis ꝛ potibꝰ: ſʒ poſtꝰ a mēſa ſurgat ꝯſuatꝭ adhuc ī ſtomacho veſtigiis appetitꝰ ad cibū ꝛ potū aliq̄ntis.

Pro q̄rta vo re nō nāli vel ꝑfectiori digōne cibi ꝛ potꝰ ꝛ māe flatice ī ipo augmētate digerant̃ ꝯuenit ei dormitio ꝯſueta aliqualr̃ amplior vt ſi ꝯſueuerat dormire horis.vij.iter diē ꝛ noctē ꝯuenit ei dormitio.viij.horaꝝ neqꝫ ad dormiēdū ingrediat̃ niſi poſt cibū trāſiuerit hora vna aut vna cū dimidia: ꝛ caueat dormitionē reſupinā quātū pōt exſcipiat dormire ꝑus ī dextro latere ꝑ ꝑmo ſōno ꝛ reuolutiōe ī ſiniſtro ꝑ dormitiōe ſcḋa ꝛ dormiat capite notabilr̃ eleuato: curuatio eñ capitꝭ fluxū materierū inclinat ad ipm: reliquo aūt tꝑe vigilandū eſt.

Circa quintã rẽ nõ naturalẽ ꝯueniẽs eſt ſibi exercitiũ nõ ſolũ mediocre ſed amplꝰ notabilr̃ ipſo ſiue ſit ipſm exercitiũ equeſtre ſiue pedeſtre:qꝺ tñ iuxta poſſibile fieri nõ ꝺʒ poſt cibũ immediate neqꝫ cũ magno conatu ⁊ ꝓprie ectando.qꝺ tñ eſt ꝯ cõem alamanoꝝ modũ qui prõpti ⁊ feſtinãtes ſunt ad ꝓperã ectationẽ:per exercitiũ eñ talr̃ celebratũ calor naturalis augeꝛ ⁊ potẽtior fit ad mãs digerẽdas ⁊ ſupfluitates excutiẽdas ⁊ ꝯſumẽdas.

De vltima vero re nõ naturali.ſ:de accñtibus anie.dicendũ eſt ꝙ oĺa animi accñtia q̃ in ſpiritibus ⁊ humoribus notabilem efficiũt motũ ꝯuenĩetia ſunt ei:velut cãtãdi modus mediocri vociferatiõe tñ ⁊ orãdi vel pſalmiſandi cũ vocis eleuatiõe notabili ⁊ paſſiões aĩe vehemẽti imaginatiõe cogitatione ⁊ ꝯtẽplatione mouẽtes ſpm̃ ⁊ innatũ calorẽ. ¶ Adhuc etiã aliq̃ paſſiões vt mediocris ira nõ tñ valde pſeuerãs ei ꝯuenire põt. In motu eñ ſpirituũ ⁊ humoꝝ q̃ pmo occurſu fit de circũferẽtis ad cẽtrũ ⁊ in 2° de cẽtro ad circũferentiã habilitanꝛ materie ad reſolutionẽ ⁊ ꝯſumptionẽ Et ṽtutes naturales expulſiue maiorẽ hñt potẽtiã ad humorales ſupfluitates expellẽdas ſenſibilr̃ vel inſenſibilr̃. ¶ A ſupfluo aũt coitu q̃ inter paſſiones aĩe enumerari ſolet ꝓpter appetitũ imaginationẽ ⁊ delectationẽ q̃ in ipſo neceſſarie ſunt ſibi olno cauere ꝺʒ:ne materieꝝ decurſus augmẽteꝛ ad renes:cũ etiã ad diſpõnes renales paratus exiſtat velut ad gñationẽ lapidis ⁊ oppilationẽ in eis ſicut facile videri põt ⁊ cognoſci ꝑ ꝯtẽta q̃ in eius vrinis freq̃ntãtur velut ſũt trũbi petala crinoides harena ⁊ ſilla.

¶ De regimine medicinaliũ per ipm̃ obſeruando ꝑ duodecim medicamina conueniẽtia. Cap.iij.

Quoniã diſpõ iſta vt in pmo caplo appet cõplicata eſt ex neutrali lapſu diuerſoꝝ mẽbroꝝ.ſ.capitis ſtomachi pectoris ⁊ renũ.ideo ꝓ regimine tali vr̃ mihi ſibi.xi. inſtr̃is medicinalibus eſſe ꝓuidendum. ¶ Quoꝝ pmũ eſt vt oĺ vere ſaltẽ vſqꝫ ad ãnos tres purgeꝛ ſm ordinẽ infraſcriptũ.Et purgeꝛ etiam in autũno ſemel.Scio eñ ꝙ cũ iſtis purgationibus et cũ obſeruatiõe eoꝝ q̃ de rebus non naturalibꝰ ſunt dicta ſuperius vir iſte ad bonã ſanitatẽ ſolẽniter reductus erit.Itaqꝫ ꝓ purgatione veris a medietate mẽſis martij incipiẽdo a q̃nta die lunaris illiꝰ vſqꝫ ad q̃ntã lunarẽ ⁊ vſqꝫ ad medietatẽ menſis aprilis purgeꝛ ſm hunc modũ.accipiat in aurora pillulas iſtas:poſt q̃s dormiat hora vna:⁊ tardet cibũ ſuuʒ horis.v.⁊ tunc accipiat cyathũ vnũ aq̃ calide cocte cũ zuccaro ⁊ ordeo:⁊ poſt illã aquã adhuc ꝑ horaʒ vnã tardet accipere cibũ.Pillĺe aũt ſunt iſte. ℞.pillulaꝝ cochiaꝝ.℈.j.pillaꝝ aggregatiuarũ.℈.j.et tertiã alterius reformenꝛ pillĺe.v.vel.vj.cũ oximelle cõpoſito. ¶ Poſt iſtas aũt pillĺas accipiat hoc digeſtiuũ qꝺ ꝯtinuet ſaltẽ.viij.diebus.℞.ſy.acetoſi ꝯpoſiti mellis ro.ſy.de ſticados añ.ʒ.ß.aq̃ ſaluie abſinthij cicoree añ.ʒ.j.ß.miſce. ¶ Sũpto digeſtiuo accipiat hoc medicamẽ.℞.eluarij idi.ʒ.iij.eluarij ſucci ro.ʒ.j.ß.⁊ accipiaꝛ cũ cyatho.ſ.vini albi bñ fumoſi calidi ⁊ poſt ipm̃ obſerueꝛ totũ qꝺ dictũ eſt poſt minoratiuũ obſeruandũ. ¶ Scðm ṽo pncipale inſtr̃m eſt deſcriptio purgatiõis ĺ autũno ſufficiẽtis.Itaqꝫ ex decima die mẽſis ſeptẽbris vſqꝫ ad finẽ illius mẽſis vno mane in aurora accipiat iſtas pillĺas. ℞.pillulaꝝ cochiaꝝ pillĺaꝝ de reubarbaro añ.℈.ij reformenꝛ pillĺe.viij.cũ eluario ſucci ro.⁊ accipianꝛ ⁊ poſt ipſas obſeruenꝛ ea q̃ poſt pſcriptas purgatiões ṽis dicta ſunt obſeruari debere. ¶ Poſt iſtud minoratiuũ incipiat aſſumere hoc digeſtiuũ qꝺ ꝯtinuet.viij.diebꝰ.⁊ tardet cibũ ſuũ poſt ipſius aſſumptionẽ horis ſaltẽ.iiij. ℞.ſy.dyarodõ.ſy.ꝯpoſiti acetoſi ſy.de eupatorio añ.ʒ.ß.aq̃ cicoree.ʒ.ij.aque abſinthij ſaluie añ.ʒ.j.miſce. ¶ Poſt iſtud vero digeſtiuũ ſeq̃nti immediate die accipiat hoc eradicatiuũ.℞.pillĺaꝝ de iera ꝯpoſita vel maiori pillĺaꝝ aureaꝝ cochiarũ añ.℈.j.boni põderis reformenꝛ pillĺe.viij.vel.vij.cũ eluario ſucci roß.⁊ accipianꝛ cũ ꝯditionibꝰ ⁊ modis poſitis in pcedẽtibus purgatiõibꝰ. ¶ Tertiũ ṽo pncipale inſtr̃m eſt deſcꝑtio haꝝ pillĺaꝝ de q̃bꝰ vir iſte accipe põt oĺ die vel alterna die vnã paꝝ añ cenam tpibus q̃bus aſſumit digeſtiua pdicta. Si ṽo vẽter eius fuerit ſtipticus aut nõ bñ fluxibilis ⁊ iſtis pillulis etiã toto tpe ſui regiminis vti põt poſt purgationes accipiẽdo de eis vnã ſeĺ vel bis in ſeptimana ſm maiorẽ vel minorẽ fluxibilitatẽ ſui ventris: ⁊ eſt deſcriptio talis.℞.aloes electi agarici añ.ʒ.j.ß.⁊ infundanꝛ in.ʒ.ij.ſucci endiuie cũ maſticis ⁊.ʒʒ.añ.℈.ß.⁊ reformenꝛ pillĺe ex oĺ.ʒ.vj.ꝺ hac maſſa poſtqꝫ fuerit exiccatus ſuccus a ſole. ¶ Quartũ inſtr̃m pncipale eſt electuariũ hoc quo vti ꝺʒ iſte vir accipiendo de eo oĺ mane ꝑ.xv.dies ꝯtinuos poſt purgationes ⁊ eſt in eo intẽtio mũdificãdi ſtomachũ pectꝰ et caput a ſupfluitatibus ⁊ carminat ⁊ ꝯſumit vẽtoſitates in eis ꝯgregatas.℞.ſpeꝝ electuarij dyamõſpipercon.ʒ.ß.ſpeꝝ electuarij de gẽmis.ʒ.ß.ſpecieꝝ electuarij de ligno aloes ⁊ aromatici ro.deſcriptione Gabrielis añ.ʒ.vj.mellis ro.co.lib.ß.aceti ſq̃llitici.ʒ.j.zuccari ſcðe decoctionis.ʒ.iiij.coquanꝛ ſimul zuccaꝝ ⁊ mel vſqꝫ ad ꝯueniẽtẽ glutinoſitatẽ ⁊ cũ infrigidari ceperit denꝛ ſpẽs ⁊ fiat electuariũ bñ ꝯtritũ ⁊ quãtitas q̃ ꝺʒ ſumi eſt.ʒ.iij. ¶ Quītũ ṽo inſtr̃m pncipale eſt puluis iſte de quo ꝑ.xv.dies oĺ ſero aſpgere ꝺʒ ſup capite ſuo coronalis cõmiſſure vſqꝫ ad finẽ ſagittalis quantitatis.v.vel.vj.granoꝝ ordei. ℞.ligni aloes.ʒ.j.macis.ʒ.j.ß.ſandarace.gra.añ.ʒ.ij.cubebaꝝ ſtoracis calamite añ.℈.ij.puluerizentur oĺa per ſe deinde inuicẽ cõmiſceanꝛ.poſtqꝫ autẽ per.xv.dies vſus fuerit pdicto puluere ⁊ pdicto electuario eis ambobus vti põt ſaltẽ duabus vicibus in ſeptimana horis ⁊ modis pdictis. ¶ Sextũ iſtr̃m pncipale eſt vt poſtqꝫ hic vir fuerit purgatus ⁊ acceperit electuariũ tũc oĺ mane faciat gargariſma cuʒ hoc.℞.oximellis ſq̃llitici.ʒ.ij.aq̃ deco.rad.ireos.ʒ.iiij.calefiat totũ ⁊ impleaꝛ os ⁊ cũ fuerit in os parũ fiat cũ eo gargariſma oĺ mane et ſero añ cenã ſaltẽ vicibus ſex. ¶ Poſtqꝫ aũt pdictũ gargariſma fecerit ꝑ ſeptimanã vnã:tũc omĩ mane per duas horas ante prãdiũ maſticet vnã de iſtis pillulis.℞.dragagãti gũmi arabici añ.ʒ.j.ß.amili.ʒ.ij.piretri ſtaphiſagrie coſti ariſtologie lõ.liq̃ritie añ.ʒ.j.puluerizenꝛ

omnia deinde incorporentur cum aqua in qua diſſoluta fuerit. ʒ. j. armoniaci. ¶ Septimū inſtrumentum principale eſt vt poſtq̄ iterū gargarizauerit: p ſeptimanā vnā omni ſero per duas horas ante cenam faciat caputpurgiū cum hac medicina. ℞. ſucci radicis blete. ℥. ij. macis. ʒ. ß. pulueris ireos. ℈. ß. aque mellis. ℥. iiij. ⁊ pleno prius ore ex aqua frigida accepto hoc medicamine in vola manus leui attractione attrahat per narē dextrā primo ⁊ modico tēporis interpolatione facta iterū fiat eius attractio per ſiniſtrā narem ⁊ iterum procedat reuoluendo ab vna ad reliquā per quālibet narem tribus vicibus. ¶ Octauū vero inſtrm̄ pncipale eſt vt poſtq̄ vir iſte has ſolēnitates in medicando obſeruauerit tunc vno mane in hora electa faciat ſibi fieri flobotomiam de baſilica dextre partis in domeſtica parte brachij apud cubitū inuenta ⁊ extrahantur ſanguinis. ʒ. iij. aut. v. ¶ Nonū inſtrm̄ eſt vt vir iſte propter diſpoſitionē ſuorū renū ppter quā videt mihi paratus eſſe ad euentū lapidis in eo ſaltē ol menſe quatuor vicibus in aurora accipiat. ʒ. j. huius pulueris cū. ℥. iij. aque calefacte deco. radicis ſtaphiſagrie ⁊ poſt illū puluerem tardet cibū ſuum horis quatuor. ℞. vitri cōbuſti. ʒ. ß. lapidis ſpōgie lapi. iudaici radicis ſtaphiſagrie añ. ℈. j. puluerizentur: omnia per ſe poſtea cōmiſceantur. ¶ Decimū inſtrumētum eſt vt vir iſte ppter diſpoſitionē renū iterū vtatur hac confectione de qua ſepe ante cibuꝫ accipiat ℥. ß. bis vel ter in ſeptimana ſm cōmoditatem quaꝫ habet. ℞. ſpecierum inſtini ſpecierū litontripon. añ. ʒ. ij. zuccari ſecunde decoc. ℥. iiij. cum aqua ſaxifragie fiat cōfectio in rotulis. ʒ. ß. ¶ Ultimū inſtrumentū eſt vt vir iſte tentet iuxta poſſibile aperire venas emoroidales in ano exiſtentes circulū ani interius fricādo ſepe cū panno aſpero vel folijs cōſolide maioris: vel corticibus radicis ſerpentarie: aut cū felle tauri. ſi eñ aperirent emoroidales vene nullum in eo inueniri poſſet ſm mei iudicium remediū magis preſeruatiuū ipſius a decidēdo in egritudines predictas ⁊ ad cōſeruandū. imo ad reducendū ipſum ad ſanitatē meliorē. Sunt itaq̄ hec inſtrumēta efficaciora que reperire potui pro regimine huius viri per res nō naturales ⁊ medicinales in nomine eius qui omnem remouet languorem. Amen.

Conſilium. 30.

De duplici mala diſpoſitione: videlicet. ¶ De mala complexione frigida ⁊ humida cerebri a flegmate ſalſo. ¶ De ardore vrine a flegmate ſalſo in epate genito.

Samuel hebreus de reuoredo duplicē egritudinem hꝫ moleſtā ſatis ⁊ ſuſpectaꝫ. pria eſt mala cōplo cerebri ſui frida ⁊ hūida mālis ppter quā in ipo ꝯgerunt ſuperfluitates flegmatice q̄pluime q̄ vt in pluribꝰ acquirūt ſalſedinē in capite ſuo: ſiue illō cōtingat: ppterea q2 ille māe oppilātes ptes venaꝝ ⁊ arteriarū capitis phibēt debitā euentationē ppter quā ſuperexcreſcēte calore excoquunt ille māe: aut ſꝫ partē putreſiūt adeo q ſalſe efficiunt. ¶ Siue iterū māe ille ſalſedinē acquirant ppter mixtionē materiei cholerice cū eiſdē ⁊ nō dubito q ambe iſte cauſe ſalſedinē efficiant in flegmatibꝰ inuentis in capite. ¶ Hoc igit flegma ſalſum retinet in nocte: ⁊ nō euacuatur ppter qd̄ ſomnꝰ eſt cauſa phibitiua euacuationis matericrū olum p̄ter eas q̄ fiūt per ſudoreꝫ: cū ergo in aurora vel verſus mane expergefit tunc māe tales incitāt virtutē ad expulſionē ſui: q̄re fit in in eo multiplicatio ſputi ſalſi. ¶ Cōcedendū etiam eſt imo nō ſolū veriſimile q pars aliq̄ harū māeruꝫ cadit in pectus ppter qd̄ incitat in eo tuſſis ⁊ excreationis multitudo. ¶ Et aliq̄ etiā pars hoꝝ flegmatū nō raro deſcendit ad ſtomachuꝫ ⁊ corrūpit in eo digeſtionem: multas etiam ventoſitates in eo generando: quod apparet ex multitudine ructuū ⁊ rugitus in ſtomacho eius perſeuerantiuꝫ. ¶ Et circa curam huius diſpoſitionis debet eſſe valde ſollicitus: quoniam praua eſt vt apparet ex dictis.

Secunda vō pncipalis egritudo eiꝰ eſt ardor in vrina: q̄ lꝫ poſſit a multis puenire cauſis mālis tñ illius cā eſt flegma ſalſuꝫ ſalſedine acq̄ſita in epate ex cōmixtiōe multi flegmatis aquoſi cū cholera rubea q̄ multa in eo gñatur: qm̄ eſt hō epatis notabilr calidi. ¶ Ad hāc etiā ſalſedinē augmētādā ꝯcurrere pōt flegma ſalſuꝫ in ſtōacho multiplicatū p deſcēſum ipſiꝰ: vt ſupra dictū eſt: qd̄ flegma cibis cōmixtū in kilo ex eis gñato reddit ipm̄ diſpoſitū vt hūoralis maīa q̄ ex eo gñatur in epate ſalſa efficiat. ¶ Ex quo fundamēto colligēde ſunt tres cāe ſalſedinis flegmatis. ¶ Prima eſt efficiēs. ſ. calitas epis. ¶ Scd̄a mālis vt flegmata p̄dicta. ¶ Tertia formalis puenies ex ambaꝝ applicatione adinuicē acq̄ſitione modi ſubſtātie ⁊ ſaporis in p̄dicto flegmate. ¶ Qualitercūq̄ igitur ꝯtingat vrinalis aquoſitas que eſſentialiter ſalſa ē maiorē acq̄rit ſalſedinē ab hoc flegmate. Qualitercūq̄ eñ virtus ſepatiua emulgētiū venaꝝ ⁊ ſequeſtratiua pānicli colatorij renū ſit potēs ad colādū aquoſitatē vrinalē a māebus ſibi añ cōmixtis: nō tñ ipſa eſt potēs ad colandū ⁊ mūdificādū eādē aquoſitatē a q̄litatibus vrinalibꝰ impreſſis in eādē aquoſitatē a flegmate iā p̄dicto. ¶ Hoc igitur flegma per poros vritides ad veſicā delatū ppter acuitatē ſuā in collo veſice poſuit ſpēm male cōplexionis que eſt immediata cā doloris mordicatiui in vrinādo apparenter: ⁊ ipſa etiā mā efficit ſolutionē ꝯtinuitatis in ſupficie colli veſice intrinſeca: q̄ eſt cā imediata doloris iā predicti. ¶ Cū ergo vrina iā eſſentialr ⁊ accidentaliter ſit acuta mordicat collū veſice: ⁊ fortiꝰ eo q2 ipſum eſt paſſibile magis ppter ſolutionē continuitatis in corpſo ab illa vrina factam.

Quod autem in eo talis exiſtat ſolutio ꝯtinuitatis in collo veſice: ſupficialis tñ ⁊ nō dū pfundata appet ex grauedine in inferiori pte femoris ⁊ in loco inter radicē teſticuloꝝ ⁊ fiteri itermedio: cū acuitate q̄dā ⁊ punctiōe ibidē. ¶ 2° appet hoc ex vrina frequēter micta q̄cito eñ ipa offert collo veſice iā leſo tā cito mouetur veſica ad expulſionē eiꝰ tāq̄ obiecti triſtātis: et ita expellit. Sꝫ hec eſt rō formalis frequētis mictus

noiati diſſuria. ¶3° itez appet hoc ex ardore i actu vrinādi ꝛ poſt ipm reſeruato parū. ¶4° itez appet hoc ex furfureis reſolōnib⁹ ꝛ minutis corticib⁹ multis in vrina appentib⁹ q̄ ꝑueniūt a collo veſice excoriato teſtimonio hyppocrat; affoꝝ 4ª.illo ſermone. Quibuſcūqꝫ in vrinis furfuree reſolōnes appent his veſica ſcabit. Et lege cōmētatorē ibi. ¶Et ex hoc fundamēto appet qꝫ iſte vir moleſtaꝭ duab⁹ prauis egritudinib⁹ q̄ nō ſūt curabiles niſi magna difficultate ꝛ ſollicitudine: vt nunc ſequitur.

Ab aere igiꝭ incipiēdo ciuitatis habitationis ꝛ camere aer calid⁹ ꝛ ſicc⁹ ꝯueniēs eſt loca oīa talia ei ꝯueniētia: pp qđ nec laudo ei habitaculū neqꝫ morā in ſtuffa ſm ꝯſuetudinem rouerētiū ꝛ ꝑprie in q̄ dormiūt comedūt ꝛ bibūt. in talib⁹ eīm ſtuffis aer vaporoſus ꝛ plimū ſemifetid⁹ ꝛ corrupt⁹ reperiꝭ: ꝛ nō bñ euētatus vel euētabilis: talis igiꝭ aer ſuo capiti valde nociuus eēt. ¶Caput ēt ſuū birretis ꝛ caputeis bñ tectū ꝯſeruare dꝫ ꝛ ꝑ ꝯſeruare ꝛ ꝑprie in nocte cū birretis bñ calefacientibus vt de pellib⁹ vulpinis agninis ꝛ ſilibus. ¶Lotionē etiā capitis dimittere debet aut ſaltē raro facere ipſam ꝛ ꝑprie cū lixiuio bene acuto ꝛ celeriter exiccare ipſum. frequens autem pectinatio capitis ꝛ fricatio cum pānis calefactis ꝛ ſuffumigatis thure ꝛ ſtorace calamita eſt ſibi valde conueniens.

De cibis aūt ꝑmo euitet oīa acuta nāliter vel artificialr̄ vt cepe alleū porrū ſynapiſmū raphanū oliuas valde ſalitas erucā tarconē ꝛ ruthā ꝛ ſilia. Silr̄ euitet oīa ſalſa et ꝯdita ex eis vt notū eſt in diſpōne ſua. ¶3° euitet brodialia valde pinguia niſi cum oleo ꝯdita. ¶4° euitet cibaria fumoſa ꝛ vaporoſa multum velut legumina ꝛ ꝯdimēta mellita. ¶5° effugiat oīa cibaria q̄ mlta ſua hūiditate aq̄a ꝛ viſcoſa caput ḡuāt ꝛ replēt velut lac ꝛ oīa cibaria cū eo ꝯdita ꝛ fruct⁹ molles ꝛ humidos ꝛ ꝑpē nō lenitiuos vt ceraſa auellane pira muſcata cucumer anguria cucurbita et ſilia illis. ¶6° dimittat cibaria oīa groſſitudine ſubſtātie oppilatiua luiſcatiua ꝛ māeꝝ notabilr̄ igroſſatiua vt ſunt paſtiles cibi oēs fru.nētū coctū ſabe confracte neruoſe ligamētales ꝛ pāniculares ptes aīaliū ꝛ ꝑprie āntiquoꝝ ꝛ piſces ꝯſiles vt cācri tinche anguille ꝛ ſilēs. Luccos ꝟo themalos capedanos carpiones recētes bñ laudo ſibi ꝛ ēt oēs tales leuiſſime ſalitos vt ſunt carpiones ꝑme frixōis in oleo abſqꝫ ſale mlto. ¶Piper aūt vtriuſqꝫ gñis zinziber cinamomū galāgā nucē muſcatā māna gariofil'. ꝛ ꝯſimilia aromata in ꝑuo vſu ꝛ q̄titate in cibarijs appoſita laudo ꝛ adhuc magis leuiſtici ſemē ꝛ oīa ſilia ꝑter apiū qđ euitare dꝫ vt ignē ne diſponat ipm ad epileptiā vel apopliam ad q̄ fortaſſe pat⁹ exiſtat. Oleū ꝟo oliuaꝝ electū bonū eſt ei. ¶Butyꝝ ꝟo ꝛ recētem caſeū oīno dimittat: ꝛ ſi qs caſe⁹ eſt ei laudabilis eſt anni etatē hñs frāgibilis aromatic⁹ et mediocriter ſalſus: cui⁹ tñ quātitas ſit pauca. ¶Acetū aut agreſtā ſuccū arāncioꝝ aut lymonū collaudo ſibi ꝛ ḡnata dulcia ꝛ muza hec oīa ter vel q̄ter in ſeptimana accepta aut ipoꝝ aliqđ. ¶Uinū aūt huic viro cōueniēs eē dꝫ albū vel cereſolcū vel ganꝝ ſuba ſubtile ꝛ bñ claꝝ aromaticū ꝛ mediocris fumoſitat;. Uina ꝟo rubea groſſa valde fumoſa ꝛ oīa dulcia euitare dꝫ. Aq̄ ꝟo vſum dimittat ꝛ ꝑpē ei⁹ q̄ repiꝭ in rouere do. oīs eīm talis ſcaturit a motib⁹ multa calce ꝛ gipſeis lapidib⁹ plenis: vt ſenſus oñdit. ꝛ iō nocēt capiti ſtō epati ꝛ renib⁹ infrigidādo oppillādo luiſcādo māa in eis ꝛ alias malas q̄litates dimittēdo: pp qđ in ſilib⁹ locis ſūme laudo vſum aq̄ cibalis ꝛ potabilis ꝑ harenā bñ diſtillate: ꝛ ē hebreoꝝ ferranēſiū ꝛ plimū hoīuꝫ ꝯſuetudo vbi dꝫ. ¶Laudo inſup huic viro vt mane añ cibū exerciteꝭ motu calefaciēte ipz ꝛ ad leuē ſudationē ꝑducēte vt paſſim ābulādo colles mōtiū aſcēdēdo aut eq̄tādo ꝑ miliaria duo: reliquo aūt tpe q̄eſcat. ¶Etiā diligēter attēdat in cibatiōib⁹ ſuis: vt nūqꝫ cōedat neqꝫ bibat niſi nāli vtriuſqꝫ appetitu iducēte ipm: neqꝫ in cibādo ſe cōplete ſaturet neqꝫ in potādo imo a mēſa diſcedat appetitu ad cibos ꝛ pot⁹ adhuc aliqualr̄ reſeruato magiſqꝫ cōplete victo. ¶Hoc itez attēdat ne poſt aſſumpta cibaria imediate dormiat: ſꝫ poſtea expectet ſpatiū duaꝝ horaꝝ aut ſaltē vni⁹: ꝛ tūc dormiat i die ñ amplius qꝫ ꝑ horā ꝛ ſꝫ capite ei⁹ notabilr̄ eleuato ꝛ effugiat dormitionē reſupinā nocturnā vel diurnam.

De paſſionibus autem anime effugiat iracūdiaꝫ furorem ꝛ motus conſimiles materias in fluxu ꝛ vaporatione ponentes. hec de rebus nō naturalibus.

Cura aūt ꝑdictaꝝ diſpōnū cōcordiā hře pōt in medicialib⁹ inſtrīs qꝫ ambo ꝯueniūt in formalitate ſua: ſunt eīm cōplōnis frigide ꝛ hūide capitis ꝛ renū. Cōueniūt ēt in cā mālī qꝛ in vtriſqꝫ multiplicaꝭ flegmatica mā ſalſa. ¶Si ergo in inſtrīs medicinalib⁹ ꝯuenire pñt intētiones curatiue in calefaciēdo exiccādo incidēdo ſubtiliando ꝛ aliqualr̄ remittendo caliditatē accñtalē a flegmate poſitā a caliditate extranea vel a mā choll'ca vr̄ qꝫ talia oīa ꝯfracta eſſe debēt ab infrigidātib⁹ ꝛ hūectātib⁹ ſicut eſſet cōmiſcere ſyrupū de ēdiuia cū aq̄ abſinthij hyſopi ꝛ ſiliū ꝛ ꝑprie qñ talia vtrāqꝫ ꝑticulā patiētē reſpiciūt ꝑ opationē ꝑueniētez a virtute tertia medicinaꝝ ſicut in cōpoſito dicto. Aq̄ eīm hyſopi aſpicit caput. aq̄ abſinthij ſtomachū. ſyrupus de endiuia ꝛ aq̄ feniculi epar ꝛ renes: ꝛ eſt in eo ꝯfractio ex infrigidante ꝛ humectante cū calefaciente ꝛ exiccante vt notū eſt. quare regimen iſtarū diſpoſitionum in duo capitula partiri decreui. Primo quidem tangēdo ea que mihi vtiliora viſa ſunt ad diſpoſitionem capitis. ſcđo ea que ad diſpoſitionem renū principalius cōueniāt. lꝫ vtrūqꝫ ſit cōplicandum cum attentione ad alterū ꝛ econuerſo.

Primo itaqꝫ pro diſpōne ſui capitis ſeptem pono remedia. quoꝝ ꝑmū ē qꝫ in medietate mēſis februarij ꝑñtis āni h vir i medijs terſijs a 4ª die lūar; vſqꝫ ad.xxij. faciat ſibi fieri flōmiā de baſilica dextri brachij ſb cubito poſita ꝑ quā educanꭍ ſāguis. ℥.v. qꝛ ſat; plectoric⁹ ē. ¶2ᵐ ē vt die immediate ſequēti accipiat h° euans minoratiuū. ℞. pill'. ð iera maiori pill'. cochiaꝝ añ. ʒ. ß. ſal'gēme dyagridij añ. ℈. j. cū ſucco ciclamis fiāt pill'e. vij. qs accipiat per horas nouē poſt cenaꝫ ꝛ poſt eas dormiat

hora vna ⁊ poſt q̄ntā horā accipiat cyathū vnū aq̄
ordei calefacte ⁊ zuccarate poſt quā comedat ꝑ ho
rā vnā. ¶ Tertiū eſt vt mane immediate ſeq̄nti acci
piat hoc digeſtiuū calidi l auroꝛa: qḋ ꝯtinuet ꝑ dies
viij. ⁊ tardet cibū. iiij. horis poſt ipm. ℞. ſyrupi ꝯpo
ſiti acetoſi. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ʒ. vj. aq̄ milij ſolis
aq̄ cicoree ⁊ meliſſe. ana. ʒ. ß. miſce. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ eſt
vt nona die immediate ſeq̄nti accipiat hoc eradica
tiuū poſt aſſūptionē digeſtiui. ℞. pillaꝝ de ſarcocol
la cochiaꝝ ana. ℈. ij. cū ſyr. violaꝛo ⁊ accipiat eas
hora ⁊ modis oībus obſuatis in minoꝛatiuo ſupꝛa
ſcripto. ¶ 5ᵐ eſt vt poſtq̄ purgat⁹ fuerit vir iſte in ſe
ptimana ter q̄n vadit ad lectū ſup tota caluarie ſui
capitis aſpgat huius pulueris q̄ntitatē ſex granoꝝ
frumēti inter capillos cū pectine mūdificādo ꝑmuꝫ
puluerē cū ponere vult ſcḋꝫ. ℞. coꝛalloꝝ ru. ſpo. ro.
an̄. ʒ. j. folij ligni al. gaꝝ. an̄. ℈. ij. macis. ʒ. ij. ſādara
ce. ʒ. iij. pulueris betonice. ʒ. ij. puluerizent̄ oīa ꝑ ſe ⁊
miſceant̄. ¶ 6ᵐ eſt vt iſte vir poſt purgationē ꝑ. xv.
dies oī mane ⁊ ſero ꝑ horā an̄ cibū faciat hoc gar=
gariſma. ℞. aq̄ decoctiōis vel ſublimatiōis radicū
adaminis cyathū vnū oximellis ꝯpoſiti. ʒ. ij. pireti
℈. j. ſtaphiſagrie coſti an̄. ℈. ß. miſce totū: ⁊ calefiat
et gargarizet duab⁹ vicib⁹ ꝑ horā vnā. ¶ Ultimū ē
qḋ iſte vir ꝑ totū mēſeꝫ maij oī 4ª die accipiat vnā
de īfraſcꝛiptis pillis a ꝑma icipiēdo poſt duas horas
poſt cenā ſcḋam vo accipiat ꝑ mediā horā an̄ cenā ⁊
ita reuoluat ſe de vna ad aliā. ℞. pillaꝝ alefangina
rū meſue pillaꝝ aſſaiaret an̄. ʒ. iij. pulueris colloq̄n
tide malaxate cū oleo amigdalaꝝ dulciū. ʒ. j. ß. pul=
ueris arthanite agarici an̄. ʒ. j. cū ſucco violaꝝ fiāt
pille ex oīm. ʒ. vj. ⁊ ꝯſulo iteꝝ q̄ quolibet mēſe bis ac
cipiat ex eis. ℈. iiij. ꝑ totū mēſem maij obſeruando
poſt eas que in ſolutiuis ſuperioꝛibus dicta ſunt.

Pro ardoꝛe vo l vrināndo eueniēte ꝓuidere dꝫ
q̄nq3 remedijs infraſcriptis. ¶ Pꝛimū eſt
hoc ℞. olei onfancini vel crudi. ℥. iiij. olei nardi. ℥. ij.
g̃. alkekengi cū ꝑdicto oleo vltimate ꝯtritoꝝ nume
ro. xx. ponant̄ oīa in ampulla cuius oꝛificiū argilla
vel paſta ſit bn̄ obturatū ⁊ ſuſpēdat̄ in aquā bulliē
tem bn̄ ſubmerſa vſq3 ad medietatis olei ꝯſumptio
nē. tūc ergo remoueat̄ et ex eo oī die ſcint̄ a furcula
ſpatulaꝝ vſq3 ad caudā calo tota ſpina vngat̄ q̄n
vadit ad lectū. ¶ Scḋm vo inſtrm̄ eſt hoc. ℞. aq̄ pa
ritarie aq̄ miliū ſolis an̄. ℥. j. aque poꝛtulace. ℥. ij. ca
lefiāt cū zuccaro ⁊ vtant̄ eis ſaltē l ſeptimana ter in
auroꝛa accipiēdo ſicut de ſyrupo ſupꝛaſcꝛipto dictū
eſt. ¶ Tertiū eſt hoc. ℞. zuccari albi lib. ß. ſe. lactuce
poꝛtulace an̄. ℥. j. granoꝝ papaueris al. ℥. j. ß. gra=
noꝝ pineaꝝ minutim inciſoꝝ. ℥. ij. fiat ex iſtis tra=
gea: de qua accipiat an̄ prandiū ⁊ cenā immediate
coclear vnū ꝑ tres mēſes aut ſaltē omni die ſemel.
¶ Quartū inſtrm̄ eſt hoc. ℞. granoꝝ ſebeſtē nūero
xl. radicū liq̄ritie mūdataꝝ. ʒ. j. ß. radicū iringi ⁊ do
ronici an̄. ʒ. j. lauent̄ ꝑus ſebeſtē cū aqua cal'a: deīn=
de bulliat in lib. v. aq̄ cū alijs rebus minutiꝫ inciſis
ad ꝯſumptionē medietatis. de hac ergo decoctione
quater in ſeptimana bibat ipſe cyathū vnū tepidū
ꝑ horā ⁊ mediā an̄ cenā. ¶ Ultimū eſt hoc. ℞. folioꝝ
capilli coꝛticū intermedioꝝ caſtaneaꝝ an̄. ʒ. j. pul. li=
quiritie. ʒ. j. ß. ſe. lactuce poꝛtulace endiuie ⁊ acetoſe
an̄. ℈. j. coꝛticū papaueris al. ℈. ij. pulueris iuſq̄a=
mi mādragoꝛe an̄. ℈. ß. puluerizēt̄ oīa ꝑ ſe ⁊ miſceā
tur ⁊ cū ſuperuenerit magni ardoꝛis inſtātia oī no
cte accipiat. ʒ. j. hui⁹ pulueris cū. ℥. ij. decoctiōis im=
mediate ſcripte calefacte. eſt eñ mirabilis ad hanc
intētionē ⁊ ꝓpꝛie apud non effrenitātes in coitu. In
quo iſte homo valde auarus eſſe debet ⁊c̄.

Conſiliū. 31.

De doloꝛe capitꝫ circa par tē dextrā ꝓtenſo ad muſcu los colli et ſpatulaꝝ vſq3 ad adiutoꝛium cum con= tractione digitoꝛum manus partis eiuſdem.

Onceperā ⁊ nō minus neceſ
ſariū fuiſſet in ac
cidētib⁹ huius dn̄e calamū erigere ⁊ ac
curate multū: eo q2 accn̄tia q̄ patitur ſa
tis valida ſunt. Pꝛimū etem̄ accn̄s q̄ eſt
doloꝛ circa dextrā partē capitis ꝓtenſus ad muſcu
los colli et ſpatulaꝝ ⁊ vſq3 ad adiutoꝛiū: opꝫ mām
multā a capite deriuatā eſſe ad illas partes. Et q̄m
multiplicatur doloꝛ in manu illi⁹ partis adhuc ma
ioꝛis dubitatiōis exiſtit: ꝓpterea q2 ꝯiungitur cum
ſtupoꝛe manus illius partis etiā impediēte motum
ad conſtrictionē manus. Sed minus dubitādū eſt
eo q2 deficiente doloꝛe remouetur etiā ſtupoꝛ illius
partis: ſed in hoc ꝯſideratio ꝓſūda eſt nō leuis. Q2
fixio doloꝛis in loco adiutoꝛij ſuſpicatur euentum
apoſtematis in eo: et adhuc opꝫ materiā eſſe in cere
bꝛo que ſucceſſiue funditur ad inferioꝛa.

Propter qḋ apparet in regimine ſuo attē
dendū eſſe ſimul cerebꝛo et par=
tibus leſis et dolētibus ꝑdictis cū quatuoꝛ. ¶ Pꝛi=
mū eſt vt abſtineat a cibis calidis ⁊ vapoꝛoſis mul
tum vt ſunt bꝛodia pinguia aromata vinū album
potēs ⁊ fumoſum ⁊ dulce ⁊ ſalſa cibaria ⁊ acuta vt
alleū cruca raphanus ⁊ ſilia ⁊ cibi paſtiles ⁊ lactici
nij ⁊ piſces eliri ⁊ ꝯſilia. ¶ Scḋm eſt vt ꝓcuret oī die
habere bn̄ficiū vētris ſaltē bis cū cliſtere hn̄te ieraꝫ
ſimplicē benedictā: ⁊ zuccaꝝ rubeū. ¶ Aut ſaltē cū
iſtis pillis q̄ mihi placēt magis de q̄bus accipiat oī
tertio ſero. ʒ. j. ꝑ duas horas poſt cenā. ℞. ſpēꝝ cō=
pletaꝝ iere ſimplic'. ʒ. j. aloes abluti. ʒ. ij. pulpe col=
loq̄ntide. ℈. j. bdellij mollis ⁊ ſubalbidi. ℈. ß. formē
tur pille de oīm. ʒ. vj. cū ſucco maioꝛane vel ſaluie.
¶ Tertiū eſt q̄ hec dn̄a oīm die poſt prandiū ⁊ cenā
in fine accipiat fruſtū vnū huius ꝯfectionis. ℞. ſpe=
cieꝝ aromatici roſa. ʒ. j. maſticis. ℈. j. coꝛiādri ꝑpa
rati. ʒ. ß. zuccari al. ℥. iiij. cū aq̄ acetoſ. fiat ꝯfectio in
rotulis. ʒ. ß. ¶ 4ᵐ remediū eſt hoc: vt incipiat inun
gere collū ſpatulas ⁊ totū bꝛachiū cū hoc vnguēto
mediocriter fricādo: ⁊ poſt ſupponat pellē agninaꝫ
calefactā ⁊ bene applicatā. ℞. olei de coſto de pipi=
bus ⁊ de croco ana. ℥. ß. ſandarace. ʒ. ij. maſticꝭ. ℈.
ij. boli ar. ſā. dꝛa. aca. hypoq̄ſtidos an̄. ʒ. ij. cere albe
q̄ntū ſufficit. fiat vnguētū mediocris tenacitatꝭ ⁊c̄.

Pro contractione digitoꝛuꝫ ma=
nus. ¶ Pꝛimū
remedium. ℞. medulle crurium boum. ℥. j. pingue=
dinis taſſi butyꝛi recentis pinguedinis anatis. an̄.
℥. ij. croci. ʒ. j. mucillaginis fenugreci ſebeſtē ſiſami

an̄.ʒ.ij.olei liliorū celeſtiū olei de croco olei violarū et trinarū an̄.ʒ.ij.ß.cere al.q.ſ.fiat vnguentum molle. ¶Scḋm remediū eſt hoc. ℞.radicū altee lib.ß.radicū ſaponarie maioꝛ.libꝛ.j. fenugreci granoꝝ ſiſami an̄.ʒ.ij.coquant̄ in quatuoꝛ ſitulis aq̄ vſq; ad ꝯſumptionē quartē partis. ¶Tertiū remediū eſt. ℞.hyſopi humide.ʒ.iij. ¶Quartū remediū eſt. ℞.armoniaci bdellij diſſolutoꝝ cū aceto forti an̄.ʒ.j. emplaſtri de mucillaginibus.ʒ.iiij.amurce olei recētis.ʒ.v.cere albe q̄ntū ſufficit fiat vnguentū molle. ¶Quītū remediū ē. ℞.pul.de polip.ʒ.j.⁊ diuidat̄ in.xxiiij partes equales. ¶Modus ꝓcedēdi in ſupꝛa ſcꝓtis eſt iſte. Primo ꝑ octo dies ꝯtinuos faciat ablutionē cū aqua calida pedū ⁊ manuū ſcripta in ſcḋo cap̄. deinde mēbris bn̄ exiccatis fiat inūctio eoꝝ cum vnguēto tepido deſcripto in tertio cap̄. ¶Tranſactis vero octo diebus dimittat vnctionē preſcriptā ⁊ alijs octo diebus ſequētibus inūgat p̄dicta mēbra cū vnguēto ſcripto in p̄mo caplo ⁊ teneat mēbra coopta cū lana molli ſeu ſuccida calefacta. ¶Deinde trāſactis alijs octo dieb⁹ dimittat ſcḋm vnguētū ⁊ inungant̄ mēbra oīa cū vnguēto ſcripto in quarto cap̄. ¶Et cōpletis iſtis vltimis octo diebus reuertat̄ iterū ad ablutionē mēbroꝝ cū aqua p̄dicta ⁊ vnctionē poſt ip̄am: ⁊ ſic trāſeat de illis octo ad vngendū cū ſcḋa vnctiōe: ⁊ alijs octo diebus cū tertia. Et ita cōtinuet iuxta poſſe ꝑ totū iſtū annū. ¶Ultimo vero oī fine ſex dierum parum ante cenam accipiat partem vnam de puluere ſcripto in vltimo capitulo. Et ita continuet per totum proceſſum ſue cure ⁊c̄.

Conſiliū.32. De dolore capitis a materia flegmatica mixta cum cholera: dominātē tamē materia flegmatica.

Nobilis vir Jacob⁹ de roma moleſtat̄ doloꝛe capitis a materia flegmatica cū cholera ꝯmixta dn̄ante tn̄ materia flatica ſuper cholericā: ita tn̄ ꝙ nō deuolat̄ cholera vitellina. Hec aūt materia facit egritudinē in cerebro ipſius ꝑ eſſentiā ⁊ partim ꝑ colligātiā ſtomachi ad caput. in ſtomacho em̄ eius multiplicant̄ flegmata mucillaginoſa q̄ euapoꝛāt ad caput eius et iteꝝ eadē materia ꝯmiſcet̄ cū kilo aut refrāgit ip̄m in qualitatibus ſuis vn̄ ſanguis reddit̄ a flegmate notabilit̄ alterat⁹. ¶Materia igit̄ hec aliqn̄ euapoꝛās capiti fert̄ ad oꝛgana auditus ⁊ ibidē facit ſonitus extraneos. qn̄q; vero pānicullis cerebri immerſa dolores efficit extēſiuos i eis: ⁊ ſi talis vapoꝛ ſpū viſibili ꝯmiſceat̄ qn̄q; facit ei illuſiōes ⁊ imaginatiōes in viſu. ¶Amplius ſi ꝯtingat has mās inferi⁹ ꝑ arterias venas ⁊ neruos deferri motus nō raro ſaltuoſos extēſiuos ⁊ ꝯtractiuos in cruribus facit apparere.

Unde opꝫ ꝙ in iſtis diſpōnibus ꝓuideat̄ cū his q̄ ꝓhibēt flatis illi⁹ multiplicationē in ſtomacho ⁊ capite cū cibis ⁊ euātionib⁹ oppoꝛtunis: vt nūc ſequit̄. ¶Primū itaq; h vir euitet oēs cibos ⁊ potus actu ⁊ potētia flaticos velut ē panis azimus piſcis cācri antiq̄ ⁊ carnes molles bleta ſpinachia ⁊ cetera q̄ nō accipiant̄ niſi i raro vſu. ¶Dimittat etiā vſum lactis ⁊ lacticinioꝝ ciboꝝ ⁊ paſtilliū ⁊ multū vſum fructuū frigidoꝝ: ⁊ ꝓpꝛie in q̄bus nō eſt potētia mūdificatiōis velut i ceraſis dulcib⁹. Auellanas molles pira muſcata poma mollia ⁊ alios fruct⁹ ſilr̄ actu ⁊ potētia hūidos euitare dꝫ ſaltē ad annū vnū. ¶Uino et̄ dimittat mixtē aq̄ frigide potū ſimplicis vl̄ vino ꝯmixte. Bibat vinū rubeū vl̄ albū nō valde groſſū claꝝ aromaticū vinoſitate ꝑticipās ⁊ nō acuitate: nec ſit valde bruſcū vl̄ valde pōticū. Ultra p̄dicta accipiat cibaria oīa ad libitū ſuū.

De medicinalibus

aūt q̄tuoꝛ ſibi ꝯueniētia ꝯſcribo. ¶Primū eſt ꝙ iſte accipiat vnā de infraſcriptis pillulis oī fine.vj.dieꝝ immediate an̄ cenā ⁊ vnā aliā accipiat ꝑ horā.j.vel.ij.poſt cenā: et ita in curatione ſua vtat̄ intētione reuolutiōis ab illa q̄ ſumit̄ ante cenā ad illā q̄ ſumit̄ poſt cenā et ecōuerſo. talr̄ em̄ ſtomachū ſuū mūdificabit et caput et nouā materieꝝ ꝯgḡationē effugiet. Sūt aūt pil. iſte. ℞. agarici electi. ℈.j.turbith pul.pulpe colloq̄ntide an̄.gra.viij.ʒʒ.electi. ℈.j.aloes ꝑparat. ʒ.ß.ſalis nitri. g̃.viij.foꝛment̄ pill'e cū ſucco ro.ꝑ ol. ʒ.vj. ¶Scḋm inſtrumētū p̄ncipale eſt hoc: ꝙ vtat̄ hac ꝯfectiōe de q̄ accipiat immediate ante pꝛādiū rotulā vnā: et ſilr̄ ante cenā excepta die qua accipiat̄ pill'a ante cenam et bibat poſt ip̄am modicū vini electi vſq; ad tertiā partē cyathi: et faciet hoc vſq; ad medietatē mēſis iunij. Cuius deſcriptio. ℞.ſpēꝝ eluarij de ligno aloes ſpecieꝝ dyābꝛe an̄.ʒ.j.zuccari ſcḋe decoct̄.ʒ.v.et cū aqua meliſſe fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ.ij. ¶Tertium p̄ncipale inſtrm̄ eſt: ꝙ ter in ſeptimana ꝑ.ij.horas ante pꝛādiū maſticet vnā de infraſcriptis pillulis ꝑ quartā partē hoꝛe. ℞.dꝛagagāti gūmoſi ⁊ electi.ʒ.ß. piretri coſti dulcis ſtaphiſagrie. ʒʒ.electi. ana.ʒ.ß.diſſoluant̄ cū modico aceti: ⁊ ꝓpe diſſolutionem eius incoꝛpoꝛet̄ cū pulueribus et fiant pill'e ad modū auellane et ſeruent̄ in pixide ſicca cū modico puluere nucis muſcate. ¶Quartū p̄ncipale inſtrm̄ eſt: ꝙ vir iſte accipiat purgationē infraſcriptam a.x. die mēſis ſeptēbꝛis vſq; ad.xx.eius ⁊ ſilr̄ in mēſe ap̄lis futuro ſm̄ hūc modū. ℞.pil.cochiaꝝ pil.aureaꝝ an̄.ʒ.ß.refoꝛment̄ pill'e.vij.cū ſyrupo de ſticados et accipiat eas in auroꝛa ⁊ doꝛmiat ꝑ horā poſt aſſumptionē eaꝝ ⁊ tardet̄ cib⁹ poſt ꝑ horas.vj. ¶Poſt aūt iſtud minoꝛatiuū ſeq̄nti die accipiat hoc digeſtiuū. ℞.ſy.acetoſi ꝯpoſiti.ʒ.ß.ſyr.de ſticados.ʒ.j. aq̄ acetoſ.meliſſ.⁊ violaꝝ an̄.ʒ.j.miſce ſumēdo ip̄ꝫ calīn in auroꝛa.vij.diebus ꝯtinuis. Quod ſi tp̄e aſſumptiōis hui⁹ digeſtiui vēter eius nō eēt lubricus tūc oī alterna die accipiat vnā de pillulis ſupꝛaſcꝓtis in p̄° cap̄. ¶Secūdo vero ſeq̄nti die imēdiate accipiat has pillulas. ℞.pil.de ſarcoco.cochiaꝝ de iera ꝯpoſita an̄. ℈.j.refoꝛmēt̄ pil.vij.cū ſucco roſ. ⁊ accipiant̄ hora dicta de minoꝛatiuo et obſ̄uent̄ ꝯditiōes q̄ circa ip̄m dicte ſunt. ¶Et ſilr̄ cū eiſdē medicinis purget̄ in vere: niſi q2 in ſy.ſupꝛaſcꝓto adiūgat̄. ʒ.j. aq̄ violaꝝ: et loco pillaꝝ de iera ꝯpoſita ponat̄. ℈.j.pillaꝝ fetidaꝝ. In alijs aūt obſeruet oīa q̄ ſcripta ſunt. Amē.

Conſiliū.33. De mala ꝯplexiōe frigida et humida cerebri pulmonis ⁊ pectoris a flāte mucillaginoſo ⁊ vitreo ad quā

ſequuntur accidẽtia ſuſpecta difficultas anhelit⁹ tuſſis fortis ⁊ elõgatio vuule ex deſcenſu materiei a capite vſq; ad illas partes.

Vereda multũ eſt diſpõ nobilis viri hieronymi õ põte ꝓpterea q: ipſa eſt diſpõ membroꝝ pluriũ nobiliũ partiũ corꝑis humani: eſt eñ mala cõplexio frigida ⁊ humida cerebri eſſentialr ꝓueniens a multitudine mucillaginoſitatis cui etiã nõ dubito cõmixtã eſſe partem vitrei flegmatis ꝓpter vehemẽtẽ frigiditatẽ in exterioribus ⁊ interiorib⁹ partib⁹ cerebri ꝑceptã imo etiaʒ in ꝓfundo. ¶ Eſt etiaʒ hec diſpõ egritudo pectoris ipſi⁹: q: ſpatioſitas eius a multo flegmate predicto repleta eſt. ¶ Magna etiã pars illoꝝ flegmatũ immerſa eſt pulmoni ⁊ dyafragmati ſuis: qđ declaratur ex vehementia difficultatis anhelitus ⁊ ex tuſſi cũ expuitione multa vt i plurib⁹ difficulter facta. ¶ Propter qđ īpoſſibile eſt nocumẽtũ notabile non eẽ cõicatum cordi: ſilr etiã ſtomacho ⁊ epati eius. Uñ nõ eſt mirabile ſi iſte vir ex forti ⁊ vniuerſali debilitate fact⁹ eſt debilis. ¶ Ex qbus apparet diſpõnẽ ipſam gñeeſſe vnã q: lapſum cõplexionalẽ frigidũ ⁊ humidũ a flegmate mucillaginoſo dñante ⁊ vitreo ſubdominãte depẽdẽtẽ. ¶ Apparet ſcđo q̃ ſint loca patiẽtia: q: cerebrũ pulmo dyafragma ⁊ pect⁹ totũ. ¶ Apparet tertio q̃ ſint accñtia ſuſpecta vt difficultas anhelit⁹ tuſſis fortis deſcẽſus materiei ad pect⁹. ¶ Et ex iſtis facile ⁊ vltimate deducit̃ cã mollificationis vel elõgationis vuule ꝓpter ipſam repleri a flegmatica materia mollificãte ipſaʒ. ¶ Uñ vltimate ꝯcludit̃ q̄ opꝫ ipm eẽ diligẽter ſollicitũ ad ꝓcurationẽ ſuine mã pectori imerſa vertat̃ i ſaniẽ ꝓpter quã fiat empicus ⁊ de empimate trãſeat ad ptiſim ad quã ſatis eſt paratus ꝓpter maciẽ pectoris ⁊ reliqua ſigna gratia breuitatis omiſſa.

Pro regimine itaq; diſpõnis huius cõmẽdatiſſimi viri attẽdat pmo q̄ vtat̃ iuſculis factis ex farina ordei cũ altera medietate farine amili cũ brodio galline vel caponis. ¶ Utat̃ etiã ouis recẽtib⁹ ⁊ piptonibus et panatellis ⁊ iuſculis factis in predicto brodio ⁊ ꝓprie alterato cũ folijs violaꝝ malue blete ſpinachie ⁊ atriplicis: ⁊ vtat̃ carnib⁹ p̄dictis ⁊ capretinis ẽt. ¶ Et vinũ bibat albũ ſapore dulce cũ altera medietate cõmixtuʒ aq̃ decoctionis q̃tuor ſeminũ colum frigidoꝝ aut ſaltẽ cũ aqua decoctionis liq̃ritie raſe minutim incise. aut tertio cũ aq̃ decoctionis paſſulaꝝ enucleataꝝ. ¶ Et in oĩ cibario ſuo ſemꝑ ponat quãtitatem duoꝝ granoꝝ frumẽti de croco: eſt eñ optimus in hac diſpõne ⁊ eſt de ſumma medicinaꝝ ꝯferẽtiũ nocumẽto anhelitus decima tertij apparẽs. cõuenit etiã ſibi q̃nq; accipere paꝝ ei⁹ in aq̃ lactis infuſi. ¶ Carnes capretine ⁊ gazelline eſſent ſibi vtiles. ¶ Et meli⁹ eſſet ei vt cibũ acciꝑet paulatine deglutiẽdo ⁊ in quãtitate pauca quatuor vicibus in die comedere magis q̃ duabus ſpargere. i. partiri cibũ cũ debilitate virtutis prorſus meli⁹ eſt. prima q̃rti. caꝑ. de cibatione febricitãtiũ. ¶ Euitet etiã neruoſas ⁊ cutaneas partes ⁊ piſces ⁊ paſtilicos cibos ⁊ fruct⁹ oẽs preter ficus quaꝝ tres aut quatuor comedere põt ante cibũ ſemꝑ. ¶ Caueat etiaʒ dormitionẽ vel morã ꝯhere in loco frigido ⁊ humido maxime ꝓpinquo aq̃s ⁊ expoſito ſt a ui vẽti ſeptẽtrionalis ⁊ turbidi ⁊ vaporoſi. ¶ Caueat etiam ab omni exercitio vſq; ad octo dies vel decẽ: ⁊ maxime poſt cibũ intantũ q̄ exercitiũ aĩale etiã euitare dꝫ: vt ſtudij ꝓlixitatẽ ⁊ ꝓfundaꝝ reꝝ ſpeculationẽ immo iracũdiã ⁊ triſtitiã ⁊ oẽs aĩe paſſiones euitare dꝫ. ¶ Euitet dormitionẽ immediate poſt cibũ immo elõget̃ ab eo ꝑ horã vnã ſaltẽ: ⁊ dormiat capite mediocriter eleuato ſuꝑ dextro latere: minime vero ſuper ſpinã iacẽdũ: ꝓpterea q: grauat anhelitum ſcđa prĩmi colligẽdũ. ⁊ hec de regimine huius viri rerũ non naturalium ſuccincte pertranſeant.

Pro regimine vero per medicinalia lꝫ multa ⁊ diuerſa medicamina neceſſaria forẽt ad curã huius diſpõnis et accidentiũ eius: tñ q: in cura egritudinũ et accidentiũ varioꝝ eiſdẽ cõplicatoruꝫ opꝫ attẽdere his que ſunt ſuſpectiora ſine quoꝝ cura talia feliciter curari nõ poſſunt. ¶ Idcirco ſex ponam remedia oĩno neceſſaria in cura huius diſpoſitionis: neq; eniʒ oĩa inſtrũa q̃ in ſuaꝝ diſpoſitionum curatione a principio vſq; ad finẽ forent neceſſaria: ita deſcribi põt vtiliter ꝓpter varietatẽ egritudinum ⁊ intercidentiam varioꝝ et multoꝝ accñtiũ que emergũt. ¶ Si qua autem preter hec ſex medicamina erũt auxilia oportebit ea adminiſtrari ſm tranſmutationem q̃ apparebit in hoc viro ex adminiſtratione ſex inſtrũorum pretactoꝝ. et totũ hoc cõplebit̃ ſm q̄ per calamum fiet notitia de predictis horum inſtrumẽtoꝝ.

¶ Primũ eſt hoc. ℞. radicũ altee ſeminis lini fenugreci añ. ℳ. j. blete malue añ. ℳ. ij. coquant̃ oĩa in lib. v. aque vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis. deinde ℞. huius expreſſe decoctionis librã vnã olei violarum et de ſiſamo añ. ℥. j. ß. zuccari rubei: caſſie bñdicte añ. ℥. ß. ſalis gẽme granũ vnũ miſce totũ et clyſterizet̃ omni ſero per horã vnã ante cenã. ¶ Scđm inſtrumentũ eſt hoc. ℞. mãne electe. ℥. ij. electuarij de pſilio. ʒ. ij. infundant̃ in. ℥. iiij. aque lactis caprini per noctẽ vnã: in aurora vero calefiãt colent̃ ⁊ exprimant̃ ⁊ eiſdẽ addant̃ aque decoctionis granoꝝ ſebeſten. ℥. ij. et totum parum calidius tepido aſſumat̃: ⁊ tardet̃ cibus horis ad minus q̃nq;. ¶ Tertiũ inſtrũm eſt hoc. ℞. dyapenidionis rotulã vnam ⁊ ſi hri nõ poterit loco eius accipiat penidiaꝝ. ℥. j. ß. diſſoluantur in lib. ß. aque ordei calide in quam infundantur. xxv. vel. xxx. grana ſebeſten prius lota: cum ergo turgeſcent teneat ſemper ex eis granum vnum in ore leuiter comprimendo ipſum vt deſcendat ex eo mucillago leniendo membra anhelitus: materiaʒ diſponet ad expulſionem et facilitabitur anhelitus. ¶ Quartum inſtrumentũ eſt hoc. ℞. aq̃ ſublimationis radicum altee. aque anguríe añ. ℥. j. ß. ſyrupi de liquiritia ſyrupi violati. añ. ʒ. v. miſce et totuʒ in aurora accipiatur omni mane ⁊ tardet̃ poſt ipſum aſſumptio cibi per horas ad min⁹ tres. ¶ Quintum inſtrumentum eſt hoc. ℞. aloes pre-

parati.ʒ.i.croci liq̄ritie hyſopi vngule caballine an̄.
℈.ß.colloq̄ntide bdellij mollis ⁊ ſubalbidi an̄.℈.i.
ſalis indi grana.v.cū ſyrupo de hyſopo formentur
pillule ex omni.ʒ.vij.de quibus omni ſero accipiat
vnā per duas horas poſt cenā. ¶Ultimū inſtrm̄ eſt
hoc.℞.corallor̄ rubeor̄ ſpodij roſar̄ an̄ .ʒ.ß. ſan-
dar ace.ʒ.ij. folij.℈.ß.ligni aloes.℈.i.macis.℈.iiij.
fiat oīm per ſe puluis deinde cōmiſceant̄.de hoc er
go puluere oī ſero tota prora capitis caluaries no-
minata puluerizet̄ ſemper primū puluerem cum pe
ctine deponēdo q̄n̄ ſcōm vult apponere. Accipe igit̄
zelanti caritate mi hieronyme hec predicta auxi-
lia ſolenniora. Cunq̄ horū vſum per quatuor dies
cōtinuaueris: accipe calamum ⁊ ne ſis piger in ſcri
bendo ſtatum tuum: tantū enim tibi caritatis oſtē
dam quantum ſcio ab optimo amico te credere poſ
ſe ad laudem dei. Amen.

Conſilium.34. De ſoda a materia melancholica contē-ta in ambobus pāniculis cerebri.

Iſte adoleſcēs egro-
tat ſo
da melancholica q̄ eſt dolor capitis
proueniēs a materia melancholica cō
tēta in ambobus pāniculis cerebri
ſua mala cōplōne ⁊ grauitate dolo
rē in eis facit extēſiuum ⁊ grauatiuū: cuius tñ ma
ior pars in anteriori vētriculo ↄtinet̄ q̄ in poſterio
ri. ¶Et ſigna q̄dē huius ſunt dolor grauatiuus cō
preſſiuus ⁊ magis q̄dē in ſiniſtra q̄ in dextra par-
te fixus. lʒ q̄n̄q̄ augeat̄ in dextra magis ꝓpter cali
ditatē q̄ influit̄ ſibi ab epate: ſiue ſit caliditas ſim-
plex: ſiue a vapore cholerico ꝓueniens: eo q2 cōple-
xio eius a gn̄atione videt̄ eſſe cholerica ad aduſtio
nē tendēs q̄ reddit materiam melācholicaʒ acutio
ris actiuitatis per accidēs q̄ eſſet per ſe ſola. Scd̄ʒ
ſignū ſumi poteſt a cōplexione totius que ad melā-
choliam per aduſtionem genitā inclinat̄. ¶Tertiū
ſumi pōt a diſpoſitione ſplenis: q2 ꝓpter exercitiū
plerūq̄ materia melancholica agitata vel vētoſa-
ta dolorē facit in ſplene eius. ¶Et quartū ſignū eſt
deſcenſus ſputi acris vel pontici a capite deſcēden
tis. ¶Et quintū ſignuʒ ſumi poteſt ab habitudine
que ad ſiccitatem videt̄ eſſe inclinata ⁊ nō quidem
ꝓueniēte a ſimplici ſiccitate vel a materia choleri-
ca. igit̄ a melācholica. ¶Sextū ſignum eſt durities
pulſus ſine velocitate ⁊ frequētia ⁊ abſq̄ ſpaſmo ⁊
apoſtemate duro in aliquo mēbro. igit̄ videt̄ eſſe a
ſiccitate melācholica. ¶Septimū ſignū pōt eſſe ap
paritio ſomniorū magis triſtātiū q̄ delectātium: ⁊
plura alia ſigna ſubiungere potuiſſem que ſignifi-
carēt preſentiā materierū in capite: ſʒ iſta ſufficiāt.
¶Ex his clare ↄcludi pōt q̄ iſte iuuēculus parat⁹
eſt egritudinibus melācholie. Si enim melācholia
multiplicaret̄ aut trāſiret de pāniculis eius ad ven
triculos ⁊ medullaʒ cerebri: ita vt ꝑmutaret cōple-
xionē eius ⁊ ſpūum tēperamentū: tūc neceſſario in
curreret melācholiā q̄ eſt ꝑmutatio extimationum
⁊ cogitationum a curſu naturali ad corruptionē ⁊
malitiā ꝓpter cōplexionē melācholicā faciētē ſylue
ſtrē ſpm̄ cerebri interius ⁊ faciētē ipſum timidū ꝓ-
pter tenebras ipſius. Et ex hoc ↄcludit̄ vltimate q̄
neceſſarium eſt ei ſubuenire celeriter.

Regatur igit̄ hic adoleſcēs hoc regimine
primo quidē euitet māſiones et
loca valde frigida ⁊ excellēter calida ⁊ ſicca ⁊ cone
tur ↄhere morā in aere ad caliditatē inclinato ⁊ hu-
miditatē. ¶Et euitet exercitia ⁊ labores ſupfluos
ſaltē vſq̄ quo curatus erit: quieſcat inquātuʒ pōt:
et ſummopere conetur euitare iracundiam furorē
et triſtitiam ⁊ cogitationes malas ⁊ in loco tenebro
ſo cōmorari ſolus. ¶Et caueat a multa quātitate
cibor̄ repletiū: lʒ tñ credā ſibi melius eſſe aliquātu
luʒ magis declinare ad quātitatē cibor̄ q̄ ad mul
tā ſubtractionē ipſor̄ ⁊ potuum. Timeo enim q̄
augmētū ſiccitatis in ipſo perducat ipm̄ ad aliquā
melācholie ſpēm. ¶Adhuc etiā ꝓpter hāc cauſam
effugiat multitudinē vigiliar̄ immo opʒ ipm̄ parū
amplius dormire q̄ ↄſueuerit ad hoc vt in eo me-
lior fiat digeſtio ⁊ corpus humectationē ↄuenientē
accipiat. ¶In cibis aūt ita ſe regat vt oē gen⁹ ace-
toſor̄ ⁊ acriū cibor̄ quātū pōt effugiat: vniuerſali
ter enim vſus aceti nocet melācholicis. ſcd̄o regimi
nis acutor̄. ¶Euitet etiā cibos valde calefaciētes
vt ſunt aromata ⁊ vinū valde potēs ⁊ vegetabilia
calida ſicut ruthā roſinarinū petroſelinum ſature
giā mēthā calamētum ⁊ ſimilia. ¶Effugiat etiam
vaporoſa multū ⁊ ꝓprie calida velut alleū porruʒ
cepe bulbū ⁊ raphanū. ¶Dimittat etiā faciētia vē-
toſitatem velut legumina ⁊ proprie fabas faſeolos
lētes caules ⁊ ſimilia. ¶Effugiat etiā inuiſcātia ⁊
ingroſſantia materias velut cibos paſtiles cutes ⁊
aīalium partes neruoſas. ¶Et iter̄ caueat ab vſu
oīm rerum acuentiū humores velut ſalſa ſinapiſ-
mum ⁊ ↄſimilia. ¶Utat̄ igit̄ pane recenti bñ fermē
tato non multum cocto neq̄ combuſto ⁊ carnibus
bñ pinguib⁹ facilis digeſtionis ⁊ boni nutrimenti.
Et vtatur carnibus pinguiuʒ pullor̄ caſtrati agni
et hedi et recentis porcelli: et vtatur brodijs medie
pinguedinis. Macras vero antiquas ⁊ groſſas car
nes dimittat. ¶Et comedat de piſcibus fontilibus
habentibus carnes nō valde molles nec fetidas eli
xis vel in dulci oleo oliuar̄ aſſatis ⁊ placēt etiā can
cri nō multe tñ ↄſuetudinis: ⁊ placent cibaria ex la-
cte cocto preparata ſi non percipit̄ ex eis grauitas
capitis. Et caſeus mollis mediocris pinguedinis
placet mihi. ¶De ferculis vero placēt blete ſpinaſ-
chia portulaca atriplex et borago ⁊ bugloſſa cū q̄-
bus ponant̄ ſparagi pauca folia petroſel̄. ⁊ ſaluie
feniculi ⁊ ſimiliū ediliū: ⁊ placēt mihi oīa cibaria cō
dita cū ſapa ⁊ ſucco pomor̄ dulciū ⁊ zuccaro. ¶Et
de fructib⁹ ↄcedunt̄ ei ceraſa auellane ⁊ ꝓprie recē
tes amigdale pira muſcata ⁊ poma ⁊ ficus recētes
⁊ vue tñ dulces ⁊ pepones ⁊ cucumeres ⁊ intube et
fruct⁹ oēs q̄rū calitas aut fríditas ē pauca cū aug
mento hūiditatis aut ꝓprietatis ad cerebrū velut
amigdale ⁊ auellane. ¶De ↄditis vo tibi pt̄ zuccaro
violaceo: ſʒ ↄueniēti⁹ eſt ei ↄditū cū bugloſſa ⁊ bora
gine equalr̄ mixtis de quib⁹ accipiat coclear in me
dijs tertijs aut in veſperis. ¶Uino vero vtat̄ dul-

ci aut ſibi vicino ⁊ ſit albū ipm eiꝰ mētē.i. cerebruꝫ
minꝰ ꝑcutit.ſcđo regiminis acutoꝝ.textu ⁊ cōmēto
pmis.⁊ ſiqđē tale vinū eſſet mediocris fumoſitatis
purū bibat.¶Si aūt vinū eēt valde potēs ſicut ſo
lent eſſe vina brixienſia tunc frāgere dꝫ eiꝰ potētiaꝫ
cum bona aqua fontis ſm diſcretionis menſuram.
⁊ hec de regimine non naturalium.

De his ſcđo q̄ per medicinales adminiſtratio
nes neceſſaria ſunt ei. Primū q̄dem
⁊ pncipaliꝰ eſt vt dū fuerit domi q̄etꝰ a q̄rta die iſtā
tis mēſis vſq; ad.xx.fiat ſibi flobothomia d̄ cephali
ca dextre partis inter policē ⁊ indicē poſita.⁊ extra
hant̄ ſanguis.℥.iij.vſq; ad quatuor.¶Et facta flo
bothomia lꝫ p inſignē doctorē magiſtrū Baptiſtaꝫ
fuerit cōuenienter purgatus;tn̄ ꝓpter vehemētem
agitationē in humoribꝰ factā a balneis.¶Etiā qr
vrine eiꝰ ſubſtātia.⁊ contēta notabilr arguūt reple
tionē.¶Et tertio qr pulſus affirmat ipſaꝫ.¶Et 4°
iteꝝ qr nō habuit alleuiationē ex p̄cedētibꝰ ſenſibi=
libus euacuationibꝰ.¶Ideo vr̄ olno mihi oportu=
nū vt poſt flobothomiā accipiat hoc digeſtiuū i au
rora calidū ⁊ cōtinuet ipm.x.vel.xij.diebꝰ.℞.aq̄ bu
gloſ.℥.iij.aq̄ meliſſe.℥.ij.⁊ eſt valde leue.¶Et ſi vo
lueris digeſtiuū potentius vel efficacius illo.℞.ſy=
rupi de epithimo.℥.j.ſyrupi violati recētis.℥.ß. aq̄
bugloſſe ⁊ capil.veneris an̄.℥.j.ß.miſce.¶Et ſi de=
ſiderares cū digeſtiuo materiaꝫ educere acuitatis
aliq̄d habētē vel aduſtionis.℞.ſyrupi de thimo et
de fumoterre an̄.℥.j.aq̄ violaꝝ ⁊ nenufaris an̄.℥.j.
ß.miſce.Si aūt diebꝰ itermediꝭs q̄bꝰ digeſtiuū aſſu
mit̄ vēter eius eſſet ſtipticꝰ accipiat vnā de iſtis pil=
lulis.℞.aloes electi p tres dies infūſi in ſucco bora
ginis.℥.ß.maſticis violarū epithimi foliculoꝝ ſene
ſalis indi.an̄.℈.ß.formenꝫ pillule cū ſucco boragi
nis ex oi.ʒ.vj.ex q̄bꝰ accipiat vnā oi alterna die pa
rum an̄ cenam.¶Accepto igit̄ digeſtiuo purget̄ cū
altero eoꝝ.℞.pillulaꝝ indaꝝ pillulaꝝ de lapide la
zuli an̄.ʒ.ß.reformenꝫ pillule.vj.cū ſyru.violaꝝ ⁊ ac
cipiat̄ i aurora dormiēdo poſt eas p vnā horā ⁊ tar
dādo poſt cibū ſex horis.poſt q̄rum q̄ntaꝫ accipiat
vnū cyathū aque ordei calide zuccarate:⁊ i altera
hora comedat.¶Poſt purgationē itaq; ſequēti die
tertia fiat ſibi appoſitio vētoſaꝝ in ſpatulis cū ſca
rificatione mediocri.¶Adhuc etiā oi ſero abluan=
tur pedes eius vſq; ad inguina cū hac decoctione.
℞.folioꝝ violaꝝ nenufaris ſalicis ⁊ ſolatri an̄.M.
ij.floꝝ camomille.M.j.coquant̄ in ſufficiēti quāti=
tate aq̄ ⁊ abluant̄ cū aq̄ calida p̄dicta extremalia.
¶Itaq; ſi p hoc caput eiꝰ a doloribꝰ curatū aut no
tabiliter alleuiatū erit tūc vtat̄ hac cōmixtione de q̄
accipiat oi mane hora q̄ ſumebat ſyrupum coclear
vnū tardādo poſt ipſam cibū p tres horas.℞.ꝯſer
ue violaꝝ bugloſſe ⁊ boraginis an̄.℥.j.incorporent̄
cū melle roſ.¶Et ſi velis ipm cordialiꝰ ⁊ cerebrale
magis tūc adde ſibi ſpētū dyamuſci dulcis ⁊ dyā=
bre an̄.ʒ.j.⁊ ꝯuenit etiā ſibi hoc electuariū ſi nō fue
rit curatꝰ ex p̄mis inſtrumentis.¶Poſt hoc iteꝝ ſi
ſteterit dolor tūc fiat ei hoc gargariſma.℞.oximel
lis ſqilitici.℥.ij.elēuarij dyatris ⁊ dyacalamēti. an̄.
ʒ.ß.incorporent̄ ſimul ⁊ accipiant̄ ex eo.ʒ.iiij.et miſ=
ceant̄ cū aq̄ decoctionis radicū blete ⁊ cū hoc bene
calido oi mane ⁊ ſero fiat gargariſma p duas ho=
ras ante cenā.¶Cōfert etiā ei tpe doloris capitis
ablutio talis.℞.foliculoꝝ ſene.M.ij. floꝝ nenufa=
ris violaꝝ bugloſ.an̄.M.j.fol. maiorane. M.ß.co=
quant̄ ꝯueniēter in aq̄ ⁊ addito ei cinere fiat lixiuiū
ex quo caput eiꝰ ꝯueniēter abluatur oi alterna die.
¶Adhuc etiā cōfert ei caputpurgiū hoc.℞. aque
maiorane.℥.ij.aq̄ ſublimationis radicum blete.℥.
iij.zuccari albi.℥.ß.diſſoluantur ſimul ⁊ ꝓijciat̄ ex
eo calido leuiter per vtrāq; narem omni ſero p ho=
ram ante cenam quatuor vel quinq; vicibus cum
aliquāta tēporis interpolatiōe ⁊ prius os impleat̄
aqua ne per palatum deſcēdat in os. ¶Si aūt per
hec oia ꝯplete adhuc nō eſſet curatus laudo ꝙ bis
in ſeptimana per duas horas poſt cenam accipiat
℈.ij.auree alexandrine cum.℥.j.vini dulcis calidi.
¶Aut in aurora accipiat vt predictū eſt.ʒ.j.tyria=
ce recentis cū vino iam predicto.¶Scio etiam ꝙ ſi
natura vel ars prouideret ei de apertione emorroi
darum omnino curaretur. Hec ſunt que in diſpoſi=
tione iſta meliora colligere potui ⁊c.

Conſilium.35.

De ſoda a mā melancholica immerſa pāniculis per cōitatem inchoatiue a ſplene.

Affluĕtia bonitas cū copia
bonoꝝ moꝝ ⁊ ho
neſtiſſime vite d̄ Frāciſcus bōdei de
q̄ duxerūt me ad erigendū q̄nq; reme
dia p ſua honeſtiſſima ꝯſorte vl'vxo
re neceſſaria. p mala diſpōne capi=
tis eiꝰ q̄ eſt ſoda melācholica ab ea=
dē materia cerebri pāniculis immerſa:q̄ lꝫ inchoa=
tiue fuerit diſpoſitio in cerebro p colligantiā a ſple
ne huic honeſtiſſime dn̄e:tn̄ ꝓpter diuturnitatē tem
poris nō ita nunc ſe hꝫ p colligantiam.q̄n etiaꝫ m=
ſit cerebro per eſſentiam. Itaq; puideat ſibi p hunc
modum.¶Primo q̄dē abſtineat ab vſu carniū an=
tiquarum ⁊ ꝓprie paludeſtrium:⁊ dimittat omnia
legumina ⁊ proprie lentes:⁊ dimittat vſum multi ſa
lis et ſalitoꝝ cibo::ſiue fuerint carnes vel caſeus
⁊ inter reliqua dimittat lentes caules cepe alleum
porrum ⁊ multi raphani vſum ⁊ aque frigide ſim=
plicis potum:⁊ vtat̄ vino albo ſubtili dulci ⁊ claro
⁊ nullo modo bruſco vel pontico. ¶Scđm ſcđo pnci
pale remedium eſt hoc. ℞.epithimi cretenſis.ʒ.j.
polipodij foliculorū ſene thimi agarici ana.ʒ.ß.ʒʒ.
cinamomi macis violarum ana.grana.iiij.ſalis in
di.grana.viij.cum ſucco apij formentur pillule ex
omni.ʒ.vij.de quibus hec domina omni ſine.15.die
rum p horā an̄ diem accipiat.vj.⁊ tardet cibum ac
cipere.v.horis de q̄bꝰ etiā pillulis omni quarta die
accipiat.j.in ſero qn̄ vadit ad lectum. ¶Tertiū pn
cipale remediuꝫ eſt hoc.℞.conſerue bugloſſe.℥.iij.
conſerue roſ.⁊ violaruꝫ an̄.℥.j.hiacinti ſmaragdi
doronici oſſis de corde ceruí.an̄.ʒ.ß.margaritarum
ʒ.iij.zucca.al.ʒ.iij.fiat electuarium:in cuius fine po
nātur folia auri numero.8. de hoc itaq; electuario
hec humilis dn̄a om̄i mane aut ſaltē alterno mane
per tres horas ante prandium deglutiat q̄ntitas

tem vni⁹ nucis muſcate.¶4m remediū ꝑncipale ē
hoc.℞.ſpērū letificātis Almanſ.ʒ.ß.hyacinti ſma
ragdi ſaphiri margaritaꝝ añ.ʒ.ß.zuccari al.lı.ß.fiat
ↄfectio in rotulis.ʒ.ij.de q̄ hec dña ſemꝑ in fine cibi
comedat fruſta duo aut ſaltē vnū.¶5m.⁊ vltimum
remediū eſt hoc.℞.violarū floꝝ bugloſ.⁊ boragi
nis folij ligni aloes añ.ʒ.ß.roſ.ſpodij ſādarace ma
cis añ.ʒ.j.fiat olm ꝑ ſe puluis:ex q̄ fiat ſacculus capi
talis in ſyndone retorta:hec dña hūc ſacculū ſemꝑ
portet ſuꝑ capite ſuo qñ moleſtatur vehemēti dolore
⁊ ſic bñficio miſeratiōis diuine ſanitatē ↄſeq̄tur quā
ſibi ſua largitate concedat altiſſimus.Amen.

Cōſilium.36.

De ſoda,dctā cephalea a ſanguine melancholi
co cui etiā multum flegmatis admiſcetur.

SOda huius viri proprie
dz denoiari
cephalea ſm ſniam veterū:eo q̄ ē do
lor cronicus fortis ⁊ manſiu⁹:⁊ totuz
caput ↄprehendēs intātū ꝙ nō ſoluz
huius materia morbi cōtinet in cere
bro ⁊ pāniculis eius imo ⁊ multiplicata ꝑ venas in
terioꝝ partiū ꝑdictarū per cōmiſſuras effunditur ſm
ↄartē ad panniculū cranei exterius inuoluentem.
¶Eſt aūt huius morbi materia ſanguis melācholi
cus cui multuz flegmatis admiſcetur quod apparet
ex colore mixto ex albo ⁊ fuſco plūbeo nolato.¶Ap
paret ſcdō ex magna capitis grauitate.¶Apparet
tertio ex diuturnitate ei⁹ ⁊ fixiōe.Apparet q̄rto ex
dolore non ſolū interi⁹:ſed etiam exteri⁹ cutē capi
tis tangēdo ꝑcipitur et eſt maior huius doloris pars
in ſiniſtra parte fixus apparens:qđ contingit ꝑ col
ligantiā ſplenis ad illā partē melancholicū ſangui
nem effundentis vel cōcomitantis.aut ſaltē q̄ ſpe
ciē male cōplexionis augmentat in cerebro ꝑ cōita
tem principaliter non abſolutā:licet etiam ꝓbabiliter
defendi poſſet ipm ſplenez nocumentū in eadē par
te capitis augmentare ꝑ cōpaſſionez abſolutā ſed
hoc raro contingit ſaltem in cronicis egritudinib⁹.
¶Ex iſtis facile concludi poteſt ꝙ hec egritudo dif
ficilis eſt ⁊ parat ad vt ex ea apoſtema in capite gene
retur.¶Et ſeq̄tur ſecundo ꝙ oportet ad ipſi⁹ cura
tionem feſtinātius accedere vt nunc ſequitur.

Abſtineat itaq̧ vir iſte a cibis infrigidā
tib⁹ oppilātibus ⁊ materiā in
capite viſcoſaz multiplicātib⁹:vt ſunt cibi paſtiles
caſei multitudo ⁊ lactis crudi vſus ⁊ legumina ⁊ ſa
lite carnes ⁊ animaliū neruoſe et pāniculares par
tes ⁊ vinum rubeum ⁊ vinum groſſum:⁊ acriū om
nium vſum euitet.aceto autem ſecurius vti poteſt.
¶Et caueat a motu et exercitijs ſuꝑfluis et ꝓpꝛie
poſt cibum.¶Et ſomnus prolixus conuenientior eſt
ei q̄ vigilia:caueat tamen ſubitam poſt cibum dor
mitionem.¶Et caueat ſe replere cibis multe q̄ntita
tis:immo parce comedere eſt ſibi vtilem agis q̄ vſ
q̧ ad ſaturitatem ⁊ nullum cibū degluttat niſi opti
ma maſticatione contritū.¶Et effugiat ſtationez
ſub radijs ſolis:morari tñ in aere calido abſq̧ flā
ma ſolis vel ignis pertingente ipſum eſt ſibi va
de ↄueniens.¶Et effugiat ventris ſtipticitatē imo

fluxibilis fiat per ea q̄ iferius ponūtur.¶Et caueat
triſtitiam iracundiam,⁊ reliquas animi paſſiones
humorum inflammatiuas ⁊ colliquatiuas.

De regimine ſo medicinali octo vidē
tur mihi inſtrumēta neceſſa
ria.¶Quoꝝ primum vt circa ſeptimum diem men
ſis madij fiat huic viro flobothomia de ſaluatella
ſiniſtre partis inter ānularem ⁊ auricularē digitos
poſita:⁊ extrahantur ſanguis.℥.iij.ad plus.¶Secū
dum ſo inſtrm eſt vt poſt iſtā flobothomiā accipiat
hoc minoratiuum cū cyatho vno aque calide deco
ctionis boraginis in aurora ⁊ cibū ſuū tardet ſaltē
horis ſex.cui⁹ deſcriptio eſt hec.℞.electuarij de pſi
lio.electuarij dyaſene añ.ʒ.iij.boni ponderis.miſce
⁊ totum accipiat vt dictum eſt,¶Tertium inſtrm
eſt vt poſt minoratiuū predictum ſequenti die hora
ꝑſcripta accipiat hoc digeſtiuū et cōtinuet ipm die
bus octo hora ꝑdicta accipiendo calidum cui⁹ de
ſcriptio eſt hec.℞.ſyrupi cōpoſiti acetoſi.℥.j.ſyru
pi de epithimo.℥.ß.aque bugloſſe meliſſe ⁊ betho
nice añ.℥.j.miſce.¶Quartū inſtrumētū eſt vt poſt
digeſtiuū nona ſequenti die in hora ꝑſcripta acci
piat hoc eradicatiuū.℞.pillulaꝝ indaꝝ pillularuz
de lapide lazuli añ.℈.j.pillulaꝝ de ſarcocolla.℈.
j.boni pōderis.reformentur pille.vj.cū electuario ro.
⁊ accipiantur hora qua primū minoratiuū acceptū ē:⁊
poſt ipſas obſeruentur conditiones ibidē ſcripte oēs.
¶Quintū inſtrm eſt:vt accepto eradicatiuo ꝑ tres
dies poſtea huic viro fiat flobothomia de cephalica
dextre partis:⁊ extrahantur ſanguinis.℥.iij.vel qua
tuor ⁊.ß.¶Sextū inſtrm eſt:vt tpe q̄ aſſumit digeſti
uū ⁊ ēt poſtq̄ fuerit purgat⁹ vtatur iſtis pillulis de q̄
bus accipiat oi q̄rto vel q̄nto ſero vnā paꝝ jañ cenā
⁊ alia vice ſecūdā per duas horas poſt cenā:⁊ ita re
uoluendo ꝓcedat ad vſum eaꝝ ab ea q̄ eſt ante ce
nam ad eā que eſt poſt cenā:⁊ ↄtinuet eas toto tpe
vſq̧ ad medietatē iunij deinceps vere vſq̧ ad ꝑn m
ſeptēbris rarius vtatur eis:⁊ tunc poterit eis vti toto
tpe anni ſm primū ordinē deſcriptū:cui⁹ deſcriptio
eſt hec.℞.aloes ꝑparati.℥.ß.ellebori nigri gra.viij.
thimi:epithimi ſalis indi.añ.℈.j.dyagridij gra.ij.
formentur pillule de oi.ʒ.vij.cū ſucco roſ.¶7m inſtrm
eſt:vt poſtq̄ fuerit purgat⁹ ſeq̄nti die in ſero qñ va
dit ad lectū oi die totū caput ſuū prius abraſuz ab
auribus ſuperi⁹ liniatur hoc linimento.℞.radicum
brionie:aſſari:ſticados:bethonice:calamenti:pule
gij.añ.℥.j.amili.℥.j.ß.croci.ʒ.j.ß.macis.ʒ.iij.galan
ge:nucis muſ.gariofi.añ.ʒ.j.ß.ſandarace.℥.j.ſalis
cōis ſubtiliſſime triti.ʒ.v.ſucci ſolatri quantū ſuffi
cit fiat linimentū ⁊ adminiſtretur vt prius.¶Octauū
ſo ⁊ vltimū inſtrm eſt:vt tpe quo vtitur ꝑdicto linimē
to oi ſeptimana ter.ſ.poſt duos dies interpollatos
inter vtrūq̧ maſticet vnā de infraſcriptis pillis i ma
ne nihil deglutiēdo ex eis neq̧ de eo qđ diſſoluitur
ab eis:imo exterius expuendo. quarum deſcriptio
eſt hec.℞.maſticis.ʒ.j.ß.piretri.ʒ.iij.dragagāti:gū
mi arabici:glutinis piſciū.añ.ʒ.ij.ß.macis:galāge:
zedoarie:liquiritie:aniſi.añ.℈.ij.diſſoluantur gumme
et glutē cum aceto ⁊ cum infrigidari ceperint for
mentur pillule groſſe ſicut auellana:quarum vſus

ſit: vt prius dictũ eſt. His actis ſi ſanus fuerit laudetꝛ deus altiſſimus: ſi aũt non: ſcribat de ſtatu ſuo ⁊ ꝓuidebitur ſibi ad laudem dei. Amen.

Conſiliũ.37. De nocumẽto diminutionis ⁊ coꝛruptiõis imaginatiue potentie et cogitatiue quod pꝛopꝛie deſipiẽtia dicitur.

OPtarẽ vt foꝛtuna iã mihi adduxiſſet acceptabilez ⁊ dilectã ꝙtum arduã ⁊ difficilis cõſiderationis materiam mihi nuꝑ adduxit. Etenĩ ex mihi zelatiſſimis amicis quidã adoleſcẽs varijs pauloante moleſtatꝰ eſt accñtibꝰ vir q̃dẽ complexione a generatione calidus ſm epar. frigidi tñ coꝛdis ⁊ humidi ⁊ cerebꝛi conſiſtꝛ quibꝰ niſi fieret ab epate contra operãtia pꝛinatiua fieret in eo in vniuerſis mẽbꝛis male cõplxõnis frigide ⁊ humide augmẽtũ notabile. Hic vir etiã ſplenẽ hʒ magnũ ſatis ⁊ debilez in virtute ſua nõ ꝯuenĩẽter attractiuũ ⁊ mũdificatiuũ melie q̃ delegatꝛ cũ ſanguine ꝑ vniuerſum coꝛpꝰ permutãs ipm ad melicitatẽ: ⁊ ſi tãta fuiſſet in epate ſuo potentia aduſtionis ſanguis ⁊ cholere ꝯuerteretꝛ iſte vir in cõplxõnẽ melicã in etatẽ per augmaſticã per decidẽtiã acq̃ſitã. Quicquid tñ ſit multitudo melie abũdantis in venis ꝓpter cãm pꝛedictã ⁊ etiaʒ ipſius melie pars notabilis coꝛdi cõicata per cõitatẽ abſolutã vel ſimplicẽ alteratiõnẽ: ſiſr ⁊ ad cerebꝛũ multiplicata accidẽtalẽ fecit ꝑmutationez cõplxõnis coꝛdis ⁊ cerebꝛi ⁊ ſpũum vitaliũ ⁊ alaliuz in cerebꝛo vñ ꝑmutate ſunt opationes coꝛdis ⁊ cerebꝛi ad accñtia melie. Hoꝝ aũt ſermonũ declarare veritatez nõ eſſet difficile ſi non timeretꝛ ꝓlixitas ſermonis. Põt enim caliditas epatis deduci ex ſenſatione caliditatis in hypocũdꝛio dextro percepta ſiſr etiã ex magnitudine hypocundꝛij illius ⁊ ex venaꝝ amplitudine notabili: ⁊ quarto ex tinctura notabili in vꝛinis apparẽte. ❡ Coꝛdis vero frigiditas deducetur remiſſione caliditatis circa mamillã ſiniſtrã percepte. Itẽ declinatione pulſans ad paruitatẽ tarditatẽ ⁊ raritatẽ: adhuc etiã qꝛ pectus totũ ſatis eſt nudũ pilis. ❡ Et ex eodẽ fundamẽto deducetꝛ etiã cerebꝛi cõplxõ per ſigna ſubſtãtialia a caſibus ⁊ operationibus ſumpta que hic dimitto.

Quod vero accidẽtalr permutata ſit cõplxõ huius viri ad accidẽtia melie ex multis apparet. Pꝛimo q̃dẽ qꝛ operationes imaginatiue ⁊ cogitatiue potentie leſe ſunt leſione diminutionis ⁊ coꝛruptionis. cũ enĩ imaginatiua potentia conuerti dʒ ad aliqđ imaginabile diminute appꝛehendit ſpẽs illius a fantaſia ſibi delatas ⁊ laboꝛat in actu diuidendi ⁊ cõponẽdi notabilr qđ nõ eſt aliud ꝙ nocumẽtum diminutionis in operatione imaginatiue potẽtie iã factũ. ❡ Cunq̈ imaginatꝛ inſidias rixas ꝯtumelias ⁊ offenſas nun ꝙ tñ ſibi factas ⁊ perſiſtit circa illud tũc aſſignandũ eſt nocumẽtũ coꝛruptionis eſſe in opatione ipſiꝰ imaginatiue. ❡ Cũq̈ cogitatiua potẽtia non elicit niſi diminute ex ſenſatis: tũc pʒ ꝙ eſt nocumẽtũ in opatione cogitatiue potẽtie diminutiõis nalatuʒ.

❡ Cũ aũt dicit ⁊ in iudiciũ exit nõ qualiter qñ quãtum ⁊ vbi deberet pʒ ꝙ illud eſt nocumentũ coꝛruptionis in operatione cogitatiue potẽtie. ❡ Et ſi cõtingat ſimul aſſignari nocumentũ in operationibꝰ duarum potentiaꝝ pꝛedictaꝝ: tunc pʒ ꝙ illud eſt verẽdũ maxime ⁊ ꝓpꝛie qñ coꝛrupte ſunt opatiões iſtaꝝ duaꝝ potentiarũ. Cũ enim hõ cũ hoc ꝙ coꝛrupte imaginatꝛ coꝛrupte etiã iudiciũ affert pʒ operationes eaꝝ potẽtiarũ bꝛutoꝛũ operationibꝰ eſſe ꝯſiles: ſicut enim hõ per ꝯuenĩẽtẽ opationẽ iſtaruʒ duaꝝ virtutũ eſt pꝛudẽtiſſimũ alaliũ nolbus ⁊ rõne degẽs. Ita ecõuerſo per coꝛruptionẽ ipſaꝝ virtutũ reponendus eſt inter alalia bꝛuta. ❡ Pꝛopter qđ plurimi illuſtriũ viroꝝ talẽ diſpõnẽ ⁊ merito denolauerunt deſipientiã tertio de accñti ⁊ moꝛbo ſecũdo caplõ colligẽdũ. ❡ Aliq̃ aũt talẽ diminutionẽ nolauerunt ſtoliditatẽ: vt pꝛima tertij. tractatu 4° colligẽdũ eſt. he aũt diſpõnes frequẽter ꝯtigũt a cauſis accidẽtibus q̃ coꝛpoꝛales nolate ſunt. ❡ Et modus imaginãdi euẽtũ harum eſt talis. ſuppõnẽdo pꝛimo ꝙ potentie interioꝛes nõ exeunt ad actũ niſi cũ debita diſpõne oꝛganoꝝ in quibus aſſignantur imaginatiua ergo ⁊ cogitatiua potẽtie nõ pñt cõuenienter operari niſi per debitã diſpõnẽ cõplxõnalez ⁊ cõpõnalẽ medij ventriculi q̃ eſt ſedes eaꝝ. vt pꝛima. pꝛimi. doctrina 6ª cap̃. 5° de virtutibus alalibus cõpꝛehẽdẽtibus literaliter colligendũ. nec eaſdem operationes ſine illius vẽtriculi tẽperamento debito pñt ꝯuenĩẽter efficere. pꝛimo ſexti naturaliũ caplõ ꝓpꝛio. ❡ Pꝛemittẽdũ 2° ꝙ potẽtie ſupꝛadicte adhuc non pñt operationẽ ꝯuenĩẽter efficere cũ tꝑe oꝛganoꝛũ niſi cum debita ꝙtitate ⁊ qualitate inſtr̃oꝛũ qui ſunt ſpũs alales mediocriter ſubtiles dyaphani clari ⁊ debita q̃litate calidi ⁊ humidi ſiue ſpũs tales nõ ſint eẽntialr diſtincti a vitali ſpũ a coꝛde delato ad cerebꝛũ: ſʒ ſolũ accñtalr diſtincti caliditate ⁊ ſubtilitate aut aliq̃li dearticulatiõe limitati: vt tenẽt peripatetici ſiue illi ſpũs alales a cerebꝛo cũ ſuo tẽperamẽto geniti ſint ex tenui ⁊ tẽperato vapoꝛe ſãguis l cerebꝛo lucti vt multi galeniſte tenẽt. Qualitercũq̈ tñ ꝯtingat imaginemur ſpũi ꝑ dicto cõmiſceri fumũ eleuatũ a multa melia q̃ abũdat in iſto viro. Et pʒ ꝙ neceſſarium eſt ſpm̃ reddi ſylueſtrẽ. i. incõueniens inſtr̃m ad opa ꝑdicta: et eo foꝛtiꝰ qñ a melia nõ ſolũ in ſpũ verũetiã in cerebꝛo cõplxõ melica acq̃ſita ẽ. ❡ Hoc igitꝛ ꝯceſſo pʒ ꝙ ſpũs ꝑmutabitꝛ ad fridıtatẽ ⁊ ſiccitatẽ ꝓpꝛie ꝯtiã cõplxõni ſue ⁊ iã efficietꝛ turbidus opacꝰ ꝯ ꝯuenientiã eiꝰ in mõ ſubſtantie ⁊ claritate: qualr ergo ꝑmutatus erit ſpũs tali ꝑmutatione ꝑmutabit ⁊ oꝛgana: ſed potẽtie nõ pñt opari niſi ſm ꝙ imutantꝛ ab oꝛganis ⁊ iſtr̃is ex ſuppõne pª ⁊ 2ª, ergo ſi ſpũs ⁊ oꝛgana iã ſunt coꝛrupta vt declaratũ eſt. pʒ ꝙ neceſſariuʒ eſt coꝛruptas eſſe opationes ambaꝝ potentiarum.

Et ex hoc fundamẽto deducuntꝛ coꝛrelaria plura. pᵐ ꝙ ſi imaginatio ⁊ cogitatio coꝛruptas faciunt opationes abſq̈ ſaltu rixa furoꝛe et demoniacis opationibꝰ talis diſpõ ꝓpꝛie melia denolari dʒ. Et ꝓuenit a mala cõplxõne melica nãli mãli vel immateriali. ❡ Si autẽ fuerit

¶ A decubitu ſuper ſpinam omnino caueat: imo cõue
niẽtius eſſet ei ſuper vẽtrẽ ꝙ̃ ſuper ſpinã dormire.
¶ Caueat dormire in camera antiq̃ conſtructionis
hñte teſtudinales reuolutiones: in quã etiã radi⁹
lune nullo modo pertingat. nocet enim vehemẽter
capiti eius ⁊ reumatiſmũ faciendo ſanguinẽ vel
alteꝝ. ſcḋa tertij. tractatu primo.

¶ De accidentibus anime. Cap̃. v.

Paſſiones aĩales: ⁊ maxime ↄtriſtãtes oĩ
no euitari dñt. fortaſſis enĩ ⁊ ita credo in
hoc viro triſtitia magna fuit cauſa cor=
ruptionis ſanguis: ⁊ aliaꝝ mãeꝝ in eo.
Aut ꝑ viã ↄgelatiõis q̃ ſucceſſit ſuffoca=
tiõi innati caloris: ⁊ in mẽbris acẽtratis: aut ꝑ viã
aduſtiõis mãerũ illarũ. lꝫ ṗmã cãꝫ a poſteriori vide
rim verificatã magis: qm̃ iſte vir expulit mãm meli
cã ſanguine cõmixtã cũ ſignis frigiditatẽ teſtificã=
tib⁹ magis ꝙ̃ caliditatẽ. ¶ Fuit enĩ illa mã nigra
⁊ obſcura penitus abſq; aliq̃ luciditate. ¶ 2° fuit
ſm ꝑtes oẽs cõpacta multũ. ¶ 3° ṽo fuit aſſociata
fetori horribili. ¶ 4.° nõ hũit ſecũ cõmixtas ſpumo
ſas ꝑtes aliq̃s: neq; colore citrino coloratas. ⁊ oĩa
iſta ſigna extĩctiõis calitatis demõſtratiua ſunt ſi=
cut iſtis oppoſita calitatis augmẽtũ ſignificãt ſeu
oñdũt. ¶ Igit̃ oẽ accñs ale per qḋ moueant̃ mãe: ⁊
ſpũs ad ex̃ ab it⁹ erũt cã ꝑdicte ſuffocatiõis innati
caloris: ſicut furor iracũdia eẽt cã iſlãmationis et
aduſtiõis caꝝ ꝓpter velocẽ ⁊ fortẽ motũ ĩ ſpiritib⁹
⁊ humorib⁹ ↄtigẽtẽ iracũdis ⁊ ſilib⁹. Et forte ſi bñ
ↄſideras inati caloris diminutio q̃ ꝑ modũ ſuffoca
tiõis ↄtingit potuit eẽ vna de cauſis q̃ fecit hũc viꝝ
ad venereos act⁹ ĩpotẽtẽ. ¶ Ex q̃ cã cõpleret̃ ſatis
numerus cauſaꝝ diminutionẽ in coitu efficiẽtium.
Itaq; neceſſariũ eſt huic viro has paſſiões a ſeipſo
ſoluat ⁊ hylaris ⁊ iocũdus exiſtat: vt ↄfortata ani=
ma potentior ſit ad ſalutem inducendam bñ regen
do materias ⁊ membra corporis.

¶ De electione ciboꝝ ⁊ potuũ ↄueniẽtiũ. Cap̃. vi.

Hunc aũt in hoc cap̃. paulĩſp ſubtili⁹ ꝓce=
dẽdũ eſt. Videt̃ enĩ difficile ſatis poſſe eli
gi cibaria ſuis q̃litatib⁹: ⁊ ꝓ̃ꝑ̃c medicina
lib⁹ vnicuiq; mẽbro lapſo ↄueniẽtia ꝓpt̃
ↄ̃rietatẽ lapſum in diuerſis mẽbris eius
in ṗ̃n°o ṗncipali cap̃. inueſtigatã. ¶ Ergo vt rõnali
iudicio modus dietãdi in cibis eligat̃: ṗmittẽdũ eſt
ṗmo qḋ cibaria penit⁹ cibaria dicta ſaltẽ alicuius
quãtitatis nõ eſſent huic viro ↄueniẽtia: eo q2 aug=
mẽtũ efficerẽt in mãeb⁹: ⁊ iteꝝ q2 nõ ↄuenienter ad
uerſarent̃ lapſib⁹ ꝑdictis. Cibi enĩ tales ⁊ pot⁹ pe=
nitus a mã operant̃ ⁊ nõ a q̃litate. ¶ Premittẽdum
ſcḋo ꝙ tales cibi dñt eſſe medicinales: aut medici=
nalibus cõmixti ſi cibales fuerint. ¶ Premittendũ
3° ꝙ tales cibi dñt eẽ leuiter calidi nõ trãſcẽdentes
primũ gradũ: aut primã mãſionẽ ſcḋi: q2 lapſus ad
frigidũ in hoc viro eſt parum intẽſus. ¶ Premitten
dũ quarto ꝙ tales cibi debẽt eſſe in ſiccitate nota=
bilit̃ eleuati vt in ſcḋo gradu: ⁊ adhuc in prima mã
ſione tertij. Probat̃: q2 lapſus ad ſiccũ in hoc viro
eſt ãplior in duplo maior: ⁊ ampli⁹ ꝙ̃ ad frigidum

quare ⁊c. ¶ His ṗmiſſis fiat huic viro panis modi
cũ ſubtilis furfuris hñs de fermẽto ⁊ ſale magis re
cipiẽs ꝙ̃ cõis panis ⁊ ſi comederet aliquãto tꝑe pa
nẽ ex farina ſpelte factũ eſſet ei vtile magis: aut ſal
tẽ in quacũq; cibatione ſemper comedat añ cibũ: ⁊
poſt tortellos. ẋ. ⁊ eſt bis coctus panis: ſit aũt bñ co
ctus panis etatẽ hñs duoꝝ aut triũ dieꝝ ad plus.
¶ De carnibus aũt eligant̃ capreti bñ adulti: quo=
rũ carnes exiccatiue ſunt magis ꝙ̃ coꝝ quoꝝ etas
mẽſeꝫ nõ trãſcẽdet: ſunt ẽt vituli adulti ⁊ carnes ga
zelli ⁊ ſilueſtris porci ⁊ leporis ⁊ cerui. agni aut ca=
ſtrati ⁊ domeſtici porci dimittant̃. ¶ De volatilib⁹
aũt vtat̃ oĩb⁹ domeſticis ⁊ ſylueſtrib⁹ ꝑterq̃ in aq̃s
degentibus. Vñ pulli: ꝑdices: faſiani: coturnices: ⁊
minute aues ↄueniẽtes ſunt. De melioribus auteꝫ
qb⁹ vti põt ſunt colũbi iuuẽculi. coꝝ ṽo carnes cõ
ueniunt ei cuius corpus infrigidatũ eſt ⁊. ſanguis
eſt paucus. Vñ ex ↄtinẽtis cap̃. 669°. pulli colũbo
rũ dant̃ in cibo illi cui⁹ corp⁹ euacuatũ fuit ſangui
ne aut frigidatũ ex lõgo morbo. Silr ⁊ caprioline
carnes de q̃drupedibus optime ſunt ei. ipſe enĩ in=
ter ſylueſtres carnes meliores exiſtũt ⁊. ſanguis ex
eis genit⁹ paucas hꝫ ſuꝑfluitates. Almãs. 3° cap̃.
32°. ¶ Carnes ṽo aĩaliu multe humiditatis: velut
ſunt agni caſtrati ⁊ recẽtis porci de q̃drupedib⁹. ⁊
anates ⁊ anſeres ⁊ ortigiones. i. quallie de volatili=
bus nõ cõueniũt niſi coquant̃ cũ plãtis ⁊ exiccati=
uis nõ multe calitatis: velut ſaluia hypericon aut
cũ aromatib⁹ notabilis exiccationis: de qb⁹ ĩñ pau
ca q̃ñtitas apponat̃: ne ꝑꝑ calitatẽ ledãt. ꝑꝑ qḋ grã
huius ſalute carnes huic viro ſunt cõuenietes: ⁊ ſilr
carnes in mortariolis ↄdite ⁊ ĩ vẽtribus ↄſeruate.
¶ De plãtis ↄueniũt ei ſaluia: mẽtha rutha: ſerpil=
lũ: ⁊ ꝓ̃ꝑ̃c maiorana: feni. petro. dauc⁹. i. baucia ſyl=
ueſtris ⁊ domeſtica. Caules ẽt ↄueniũt ei: ⁊ ĩ ſũma
oẽ vegetabile: cui⁹ calitas nõ eſt excedẽs multũ: ⁊
ſiccitas ẽ notabilis laudãdũ ẽ ei. ꝑꝑ qḋ lactuca: por
tulaca: bleta: ſpinachia: viola: malua: cucur. cucu.
⁊ citrulli: ⁊ ãguria oĩno dimittãt̃: niſi ĩ pauca valde
quãtitate ⁊ raro vſu. ¶ De fructib⁹ ṽo horarijs: vt
ceraſa dimittãt̃ ⁊ auellane recẽtes. Fic⁹ ṽo ſolatio
ne: vel fabatione: ⁊ amigdale recẽtes: ⁊ pira ad no=
tabilẽ dulcedinẽ iclìata: ⁊ pepones bñ dulces ↄue=
niũt ei. ¶ De ſiccis fructibus ↄueniũt ei fic⁹ ſicce fi=
ſtici: xiloka racte. i. karobe: auellane: caſtanee elixe:
⁊ ꝓ̃ꝑ̃c ꝑꝑ renes: ⁊ amigdale ſicce ⁊ ↄſiles: ⁊ vue recẽ
tes bñ et mature ẽt vtiles ſunt ei: niſi q2 nõ ſit vſus
coꝝ frequẽs ⁊ multe quãtitatis. ¶ De radicibus cõ
ueniũt ei rape: ⁊ napi ꝓ̃ꝑ̃c: eo q2 inũdificãt renes et
exiccãt coitũ. Et cepe ẽt ⁊ ꝓ̃ꝑ̃c cocta ↄueniũt ei ⁊ ꝓ=
prie bulbus cũ ↄfortatiõe ſtomachi quã efficit. Al=
leũ ṽo ⁊ porrũ dimittant̃. karotis aũt cuiuſcunq;
ſpẽi vti ꝑt: ⁊ q̃uis ꝑparatiõis mõ. Sparagus et lu=
pullus ⁊ cappares cũ mũdificatiõe ⁊ exiccatiõe ſua
ẽt ſunt laudabiles. ¶ De ↄditis placẽt mihi oliue: ⁊
baucie: ⁊ napi ↄditi: ⁊ ꝓ̃ꝑ̃ie ſec. ual. i. iringus ↄdi=
tus ꝑꝑ renes: ⁊ citonia ↄdita iteꝝ poſt cibũ ſunt ei
bona. ¶ De peregrinis ↄditis cõueniũt ei iter reliq̃
extremitates balſami. ↄditũ vꝫ ↄfectio xilobalſamũ
cõditũ. ʒ ʒ. etiam ↄditũ: qḋ vir ide vꝫ. hec duo ſunt

in quibus magna ſue curatiõis vis ꝯſiſtit kebulos et ꝯditos laudo. Et erit oim iſtoꝝ canõ adminiſtrationis in regimine medicinali declarãdis. ¶ De his vo quibus cũ delectationis cibi ꝯdiunt placet vſus aceti acutiſſimi: ⁊ agreſte ꝯuenienter ſalſe: ⁊ lymonũ etiaꝫ vſus cũ aptione inciſiõe ⁊ exiccatione ſua ꝯueniẽs eſt. Citrãguloꝝ vo ⁊ granatoꝝ acriũ vſus nõ eſſet ꝯueniẽs. ſucc⁹ aũt muzoꝝ ⁊ dulciũ granatoꝝ oĩmõ adminiſtrationis placet. ¶ Oleũ oliuaꝝ bñ maturarũ nõ multũ placet: eo qꝛ humidũ ẽ in fine primi in quo vo calidũ eſt in pncipio ꝫmi ꝯueniret: ſꝫ ſi erit in ſuo artificio ꝯuenienter ſaltũ ꝯueniet ei. ¶ But yri vſus oĩno dimittatᷣ ꝓpter ãpliorẽ eẽ in eo humiditatẽ ꝙ̃ in oleo oliuaꝝ. ¶ Si aũt hic vir vellet vti oleo ꝯuenienti nõ eligat oleũ pter factũ de nucib⁹. Ipm ei cũ exiccatione: calefactione: ⁊ aptione ſuis ſtõ epati ⁊ oib⁹ vrinalib⁹ viis ꝯuenienti⁹ eſt ꝙ̃ pdicta. ¶ Oleũ etiã amigdalaꝝ dulciũ: ⁊ de fiſticis ſumme ꝯueniũt ei. ¶ Oleũ de pineis ⁊ de ſiſamo oĩno dimittantur. ¶ Mel vo ⁊ cõdita oĩa cibaria laudabilia ſunt. cuꝫ ei calidũ ſit ⁊ ſiccũ in 2° ⁊ potẽter aduerſetᷣ flatui vbicũqꝫ repiatᷣ cõſumẽdo ipm ⁊ pcipitando p ventrẽ ⁊ p vrinã nõ euacuatᷣ ab euacuatiõe cõuenientı: ⁊ proprie inuigorãdo ⁊ mundificãdo. ꝓpter ꝙ oportebit ꝙ vir iſte vtatᷣ non raro hydromelle: cui⁹ deſcriptio ⁊ modus vſus eius in ſequenti cap̃. declarabitur.

De potu

aũt eius cõuenit ei vinũ ſubſtãtia puꝝ vel dyaphanũ colore album vel citrinũ. odore ſuaue potẽtia ſua mediocrẽ fumoſitatẽ hñs. qđ tñ ſi fumoſum fuerit aqua ꝯfrãgẽdũ erit ſm tertiã vel q̃rtã partẽ eius cõmixta q̃ meſurari poterit ſm diſcretionẽ patiẽtis ⁊ vini fumoſitatẽ ⁊ ſit aqua ab electo fõte collecta: q̃ ſit celo ⁊ aeri diſcoop̃t⁹ a vallibus ⁊ limoſis ſupfluitatib⁹: ⁊ corruptibilib⁹ plãtis in eo natis denudat⁹: in q̃ neqꝫ ranarũ: neqꝫ ſanguiſugarũ: vel piſciũ multitudo reperiatᷣ. ¶ Eligibilioꝛ autẽ aqua eidẽ eſſet aq̃ ciſterne q̃ cum velocitate ſue penetrationis: ⁊ ſubtilitate tenuitate penetrabilioꝛ eſt: ⁊ ꝓpꝛie ſi cũ zuccaro cõmiſceatᷣ ⁊ coquatᷣ. zuccaꝝ em̃ ⁊ ꝓpꝛie tertie decoctiõis tabarzet noiatũ a medicis ꝯuenit ei cũ eo q̃dem nutrit calefaciẽdo ⁊ exiccando. Eſt em̃ calidũ in fine primi: ⁊ ſiccum in eo: et cõfert ſtomacho abſtergendo ab eo flegma ⁊ a membris nutricationis.

Sectio

ſecunda cõtinens capitulum vnuꝫ. De regimine harum diſpoſitionuꝫ per inſtrumenta medicinalia.

In electione aũt medicinarũ diſpõnib⁹ huius viri cõuenientiũ pmittẽdũ p̃io ꝙ difficile eſt eligere inſtra oib⁹ diſpõnib⁹ ſimul cõuenientia ꝓpter varietatẽ ipaꝝ q̃ ei eſſet ꝯferẽs diſpõni renũ ⁊ epati ei⁹ nõ videretᷣ vtile ad diſpões ſtõachi capitis ⁊ neruorũ ipſius. Iõ ſecuri⁹ eſt intẽdere ad rectificationem alicuius de numero haꝝ diſpõnuꝫ: et maxĩe ei q̃ ſuſpectioꝛ eſt: deinde pmutatiꝫ trãſire ad regimẽ aliarũ ſm ꝙ magis vr̃ infeſtare neceſſitas. ¶ Premittẽdũ eſt ſcđo: ꝙ regimẽ hui⁹ viri p medicinalia pmutãdũ eſt ſm reuolutionẽ partiũ ãni. haꝝ aũt diſpõnum q̃dã magis infeſtare ſolẽt in vere ꝙ̃ in eſtate ⁊ ſic de aliis. ¶ Iõ pmittendũ eſt 3°: ꝙ reſpectu ei⁹ in pncipio veris fiat eductio materieꝝ: a q̃b⁹ he diſpões fieri ⁊ augeri ſolẽt vt nunc ſeq̃tᷣ: et ſic de aliis tpibus. ¶ Itaqꝫ in pncipio mẽſis martii circa ſextũ vſqꝫ ad decimũ diẽ lunarẽ eius adminiſtretᷣ huic viro hoc pmũ minoratiuum. ℞. agarici electi: hermodactyloꝝ añ. ʒ.i.ß. zinziberis: aniſi viol. añ. ℈.ß. ſalis indi. gra. iii. aq̃ eupatorii: aq̃ viol. añ. ℥.ii. aq̃ abſinthii. ℥.i.ß. penidiaꝝ. ʒ.vi. infundantᷣ ſpẽs puluerizate in pdictis aq̃s p vnã diẽ naturalẽ. deinde calefiãt oĩa ⁊ bñ miſceantᷣ ⁊ colentᷣ. colature illi admiſceatᷣ electuarii indi. ʒ.i.ß. ⁊ totũ calidũ i potu exhibeatᷣ. et poſt ipm dormiat p horã vnã: et trãſactis horis q̃nqꝫ accipiat cyathum vnuꝫ aq̃ calide ordei cũ zuccaro ⁊ poſt iteꝝ tardet cibũ p horã vnã. ¶ Accepto igitᷣ hoc minoratiuo die imediate ſequẽti accipiat hoc ſcđm remediũ. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ℥.ß. ſyrupi de eupatorio. ℥.i. aq̃ mẽthe: aq̃ abſinthii añ. ℥.i. aq̃ cicoree. ℥.i.ß. miſce ⁊ accipiat ipꝫ vſqꝫ quo appareat in ei⁹ vrina hypoſtaſis alba eq̃lis coniuncta. ⁊ in fundo ſedẽs. ¶ 3^m^ inſtrm̃ eſt vt in die immediate ſequẽti purgetᷣ cũ hoc medicamine. ℞. iere Galeni. ℥.ß. caſſiefiſtule paulo añ d cãna extracte cũ aq̃ eupatorii. ℥.i. agarici electi. ℈.i. zinziberis. gr. iii. miſce ⁊ obſeruẽtᷣ poſt ipm hora: ⁊ ꝯditiões oẽs q̃ de minoratiuo ſuperi⁹ poſite ſunt. ¶ 4^m^ inſtrm̃ ẽ. vt poſt ꝙ̃ iſte vir pſcripto mõ purgat⁹ fuerit intẽdet ad mũdificationẽ capitꝫ ei⁹ cũ hoc gargariſmate. ℞. corticũ: agarici colloq̃n. añ. ʒ.ß. coſti p. retri ſtaphiſagrie zinziberis. cinam. añ. ʒ.i. puluerizentᷣ oĩa ⁊ bulliant in lib. iii. aq̃ vſqꝫ ad conſumptionẽ medietatis. De hac igitᷣ coctiõe colata accipiatᷣ lib.ß. ⁊ ſupaddatᷣ ei dẽ oximellis ſq̃llitici. ℥.i.ß. electuarii dyairis deſcriptiõe Nicolai. ʒ.iii. miſce: ⁊ cũ hoc actu calido poſtꝙ̃ pauliſper fuerit in ore retentũ fiat gargariſma mane ⁊ ſero p horã .i.ß. ante cibuꝫ dieb⁹ ſex vel octo cõtinuis. ¶ Quintũ inſtrumẽtum eſt vt poſt illud gargariſma gratia cõfortãdi caput ⁊ cerebrũ vtatᷣ oĩbus iſtis inſtrumẽtis ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis. ¶ Quorum primum eſt ſpica inda q̃ ſup bregmate puluerizata confortat cerebrũ. Unde in aggregatore Io. ſap. in ſuo cap̃. Spica inda exiccat humores in capite cõgregatos: ꝯfortat cerebrũ: ⁊ ꝓhibet reumatiſmos. ¶ Itẽ ad hanc intentionẽ cõfert excellenter ãbra puluerizata ſup bregmate. Uñ vbi ſupra capi. de ambra. Ambra ſuppoſita capiti confortat cerebrũ ⁊ corroborat ipm ⁊ ſenſus eius et coꝛ. ¶ Iteꝫ ad eandẽ intentionẽ ꝯfert auellanaꝝ comeſtio ipſe em̃ augmẽtum efficiũt in cerebro 2° cañ. auctoritate hyppo. cap̃. de auellana. ¶ 6^m^ inſtrm̃ eſt: vir iſte poſtꝙ̃ vſus fuerit pdictis p aliquot dies p vnã cõpletã ſeptimanam oĩ mane ore eius pleno traiiciat per nares eius de hac mixtiõe. ℞. aque ſublimationis maiorane. ℥.iii. muſci electi. gra. v. tepefiat totũ et adminiſtretur vt ſupra. Ego em̃ tota etate mea nullũ inueni remedium melius celeri⁹ ⁊ efficaci⁹ cerebri ⁊ neruoꝝ ꝯfortatiuũ. ¶ 7^m^ inſtrm̃ eſt: vir iſte aſſueſcat ſepe cõedere xilobalſamũ ꝯditũ nõ ſophiſticatũ: ꝙ fit ex recẽtib⁹ frgulis ligni balſami cũ zuccaro ꝯditũ: ⁊ accipiatᷣ in mane ꝯpleta iam prima di

geſtione coclear vnū ex eo ⁊ tardetur cib⁹ ſaltē ho=
ris q̄tuor.¶Octauū inſtr̄z qḋ cōicat iuuamētū ma
gnū olb⁹ fere diſpōnib⁹ ei⁹ eſt vſus ſotire magne po
ſite ab Aui.5° cañ.ſum.j.que ſotira.i.ſaluatrix in=
terp̄tatur.lz halabas 4° practice.cap̄.6°.hoc ele
ctuariū noiauerit ſelfe.Et accipiat̄ ex eo.ȝ.j.ß.i au=
rora cū aq̄ maiorane gr̄a cerebri:⁊ cū aq̄ roſmarini
ꝑꝑ neruos ⁊ cū aq̄ abſinthij:vl' mēthe ꝑpter ſtōm.

Pro corde nonū remediū ē ⁊ magis infe
riorib⁹ ꝯferēs mēbris ſtō pe=
ctori ⁊ epati ei⁹ ⁊ cū apparuerit i p̄dictis:vel ipoꝝ
aliquo nocumētū manifeſtū incipiat ſibi ꝓuideri ⁊
p̄mo lipothomijs ⁊ debilitatibus cordis ⁊ defectui
aloſitatis cū hoc digeſtiuo.℞.aq̄ ſublimatōis mel
liſſe ⁊ bugloſſe añ.℥.ij.ſyrupi ḋ corticibus citri.℥.j.
ſyrupi ḋ biſantijs.℥.ß.det̄ hoc actu calidū i aurora
ꝑ.8.vel.x.dies cōtinuos.¶Decimū inſtr̄z eſt vt hic
vir accipiat hoc euacuatiuū die imediate ſequēti.
℞.aq̄ ſublimationis folioꝝ baſilicōis:aq̄ radicis
enule.añ.℥.j.ß.reubarbari:agarici electoꝝ añ.ȝ.j.
ß.zinziberis ſpice nardi.añ.℈.ß.ſal' gēme.g̃.iij.īfun
dant̄ oīa ꝑ diē nālē in p̄dictis aq̄s.deinde calefiāt ⁊
colent̄ ⁊ exprimant̄:⁊ colature addant̄.ȝ.ij.eluarij
ad meliam ſolutiui deſcriptiōe Auic.ſcḋo de virib⁹
cordis cap̄.penultimo.⁊ obſeruet̄ poſt iſtud totum
qḋ poſt alia ſolutiua ſcriptū eſt.¶Et attēde ꝙ p̄ſcri
ptū digeſtiuū immediate ⁊ hoc ſolutiuū cōicant in
ītētiōes ſuas materieb⁹.aut lapſib⁹ calidis ⁊ frigi=
dis.Vñ ſi tua intētio īclinaret̄ magis ad aduerſan
dū cholere q̄ſ flegmati:tūc multiplicetur doſis reu
barbari.⁊ ecōuerſo ad frigidam intendēdo cām ad
datur in doſi agarici ſꝫ ꝯiecturā tuā.¶Undecimū
inſtr̄m ſp̄ale ⁊ vltimū eſt hoc cōpoſitū.℞.aq̄ melliſ.
℥.ij.pulueris zedoarie.ȝ.j.vini aromatici.ȝ.ij.miſce
⁊ q̄tuor vel.v.dieb⁹ calidū exhibeat̄ in potu:⁊ fuit
de exp̄tis vetuſtiſſimi auctoris Alkaſis.ſcripſit eñ
in li° ſimpliciū.zedoaria ꝯfortat cor letificat ip̄m:⁊
vȝ ſyncopi melie ⁊ tremori cordis ⁊ multū corrobo=
rat ip̄m ⁊ epar.¶Ego ꝟo doctrina Dyaſcoridis:et
expientia ab eo habita ſcio ſi q̄buſdā dieb⁹ oī mane
in potu dent̄.gra.iiij.elci muſci cū.℥.ij.aq̄ ſublima
tionis folioꝝ aut floꝝ croci mirabilit̄ releuat ſynco=
pizatos:⁊ reſolutos oēs a q̄cūq; cā ꝯtigerit ip̄os de
feciſſe:ſiue calida ſiue frigida.Vñ Dyaſ.in ſuo cap̄.
muſcus potatus ꝯfortat cor ⁊ oīa mēbra iteriora:ſi
ue ſuppoſit⁹.Vñ eſt dās vigorē olbus mēbris:vl' ſo
latiū:vt hꝫ alia lr̄a:fortitudinē ei⁹ augēdo.¶Duo
decimū inſtr̄m de his q̄ cordi cerebro ⁊ olbus p̄nci=
palib⁹ vtilitatē afferūt ad el'ariū de gemmis deſcri
ptū a Meſue in Antidotario ſuo diſtin.p̄ia cap̄.3°
⁊ fuit de medicinis Gal'.collectis ab eo in li° x° tra=
ctatuū.de q̄ exhibeantur oī mane.ȝ.iij.⁊ ſi ꝟolueris
ip̄m cerebro appropriare magis det̄ cū.℥.ij.aq̄ ſub
limatiōis betonice:vel ſaluie in frigida cā:in calida
cū aq̄ roſ.vel viol'.⁊ cū intēdis ad lapſum frigidū
cordis cū eo det̄ cū aq̄ enule vel melliſ.ad calidū cor
dis lapſuȝ det̄ cū aq̄ acetoſe vel floꝝ ſalicis:vel bu=
gloſ.q̄ tēperata eſt.⁊ reſpectu lapſus calidi infrigi=
datiua ē:eo qꝛ remulſum ad dictū intēſo remittit ip̄ȝ
vt ex p̄ncipijs theorie deductū eſt.Siir etiā ſi hoc ele
ctuario volueris vti ad ſtomachū calefactū detur
cū aq̄ lambruſce:vel decoctiōe eius:vel cicoree:vel
floꝝ ſalicis:et ad frigiditatē eius cum aq̄ abſinthij
menthe:vel bethonice.Et q̄ñ volueris cum eo vigo
rare epar calefactum detur cū aqua endiuie epati
ce vel cicoree ſicut ad ip̄m infrigidatum ꝯfert aqua
eupatorij:hypericonis ⁊ ſimilium.

Pro ſtomacho Tertiūdecimū inſtr̄m
eſt rectificās ſtōm:in
quo ꝑpter ampliā humiditatē eius ꝑ viā indigōnis
materie frigide generant̄ ⁊ ꝯgregātur:cui⁹ deſcri=
ptio.℞.puluerís carui.ȝ.ß.maſtic.℈.ß.detur i po
tu cū.℥.j.aq̄ decoctionis grani piperis lōgi.Eſt eñ
inſtr̄m magne efficacie:qḋ inq̄ plurimū holz:et in
meipſo vidi vt ex ꝯponentib⁹ videri pōt.Vñ Dyaſ.
cap̄.de maſtice.Maſtix euſtomaticha eſt epar ⁊ vē
trē defectos corroborat:⁊ in actiōes eoꝝ iuuat abſ
q; moleſtia.De carui ꝟo in aggregatore ſerapiōis
ita ſcripſit.Carui bonū ē ſtō calefacit ⁊ corroborat
ip̄m:⁊ facit digeri cibū:⁊ intra in ꝯfectionib⁹ medici
naꝝ facientib⁹ deſcēdere cibum.Piperis lōgi vſus
ad ſtōm infrigidatum in cibis ei⁹ eſt optim⁹.¶De=
cimumq̄rtū inſtr̄m eſt ad ſtōm calefactū experimen
tum hoc.℞.puluerís lābruſce.ȝ.j.detur in potu cū
℥.j.ß.aq̄ acetoſe aque frigide.Ego etiā experientia
certa ſcio ꝙ ſi.ȝ.ij.roſate nouelle deſcriptione Nico
lai dentur in potu cum.℥.iij.aq̄ acetoſe mirabiliter
ꝯfert.¶Decimumq̄ntum inſtrumentum eſt ⁊ ꝑprie
de his q̄ ſtomacho cordi cerebro ⁊ epati mirabile af
ferunt iuuamentū:vt vir iſte frequenti vſu accipiat
in aurora coclear vnum fiſticoꝝ conditoꝝ ſm mo
dum de eis ab auctoribus inuentum.Ego vero ſi=
ne multa anxietate ſoleo exhibere mundificatos
cum ſubdupla quantitate zuccari albi.

Pro epate Decimūſextuȝ inſtr̄m ⁊ ꝑprie
de his q̄ appropriant̄ epati in
quo multū opꝫ ponere attentionē:eo qꝛ forma hu
ius viri ſine dubio corrupta eſt:ſiue ꝑ formam colo
rem aut habitudinē intelligere volumus.eſt eñ co
lor ei⁹ ex citrino ⁊ albo cōpoſitus.forma ei⁹ eſt cace
tica:vt vidēti apparere pōt.vñ talia ⁊ ꝑprie ſi ꝑſe=
uerarēt venturā hydropē huic viro ꝓnunciant.Cū
igit̄ ad epar eius calefactū intēdēs adminiſtretur
ei hoc digeſtiuū ꝙ ꝯtinuet ꝑ plures dies.℞.aq̄ epa
tice:aq̄ cuſcute añ.℥.j.ß.ſyrupi de bizantijs:ſyrupi
de eupatorio.añ.ȝ.vj.miſce:⁊ totum det̄ in potu pa
rum calidum.¶17m inſtr̄m eſt educēs materias ca
lidas ⁊ corruptas ab epate.℞.triſere ꝑſice deſcri=
ptiōe Meſue in Antidotario.ȝ.ij.reubarbari electi
ȝ.j.ſq̄nanti.gra.vj.detur in potu cū medio cyatho
aq̄ lactis caprini:⁊ fiant poſt ip̄ȝ oīa q̄ de p̄imo mi
noratiuo ſunt ſcripta.¶Decimūoctauū inſtr̄m eſt
vt intēdat̄ ad epatis cōfortationē poſt ipſius eua=
cuationē cū hoc cōpoſito.℞.ſe.cuſcute:cicoree:ſca
riole ſpodij.añ.ȝ.j.el'arij dyalacce deſcriptione Aui
cen.q̄nto cañ.℥.ij.vini granatoꝝ.℥.j.ß.zuc.cādi.℥.
ij.fiat.eluariū de quo oī mane i aurora accipiat.ȝ.
v.cū aq̄ cicoree:⁊ ꝯfortat valde:⁊ tardet̄ cibus poſt
ip̄m horis q̄tuor.Et ſi volueris epar cū his q̄ a pro
prietate conferunt rectificare cōgrue da ei in potu
quibuſdam

quibuſdā dieb⁹.ʒ.ß.epatis lupi exiccati cū.℥.i.aq̄ ci coree in m̄ā calida:cū aqua eupatorij in m̄ā frida. Epar eñ adib enumerat inter res epar cōfortātes a ꝓprietate ſua que ſunt tres deſcripte 14ª tertij. cap.de cōfortātibus epar in fine.ꝛ ſunt oēs ſpecies endiuie. Caro limaciaꝝ ꝛ ſunt cochie:que repiunt in dumetis.ꝛ epar adib.lege ibi.℄Decimūnonū inſtrumentū ad frigidū lapſum epatis intēde cū hoc digeſtiuo. ℞.aq̄ eupatorij:aq̄ abſinthij.añ.℥.i.ß.ſyru.dyarodon deſcriptiōe Meſue in antidotario.℥.i.ſyrupi de eupatorio.℥.ß.miſce:ꝛ det in potu pluribus diebus cū apparitione hypoſtaſis ſupra limitate.℄Uigeſimū inſtr̄m ꝛ ꝓpue mūdificatiuū mãrū frigidarū ab epate eſt hoc. ℞.electuarij ldi.ʒ.ij. agarici electi.℈.ij.zinziberis.ℨ.vi.ſyru.de eupatorio.ʒ.i.detur totū in potu cū decoctione exteriorum corticū fiſticorū cū cōditionibus in ſolutiuis obſeruandis vt ſupra.℄Et ſi volueris adminiſtrare pillulas:tunc.℞.pillularū aggregatiuarū deſcriptione maiori.ʒ.i.pillarū de reubarbaro.℈.i.cū ſuc.endiuie reformenť pillule.viij.ꝛ dentur in potu.℄Uigeſimūprimū inſtr̄m ꝛ poſt p̄dicta rectificatiuū epatis eſt hoc.℞.elij dyacurcume deſcriptiōe Auicen. 5º cañ.℥.iij.floꝝ eupato.ʒ.i.ß.ſpice nar.ſq̄nāti:xiloba lſami:cameō.añ.℈.ij.ſyr.de eupa.zuc.al.añ.℥.ij.fiat eltm:de quo omni mane aſſumat.ʒ.ij.in aurora ꝛ tardet poſt ipſum cibum horis quatuor.

Pro neruis ꝛ iuncturis:ſi aūt in hoc viro appareret reuerſatio in neruis vel in iuncturis ſicut ſatis in eo ſuſpicor ꝛ apparere poterit ꝑ impedimenta in motu progreſſiuo cōtingentia:tunc vtatur his remedijs ſimplicibus a ſapientib⁹ collaudatis. Quorū p̄mū eſt ꝛc.℄Uigeſimumſcd̄m eſt frequēs vſus comeſtiōis pullorū columboꝝ. Auēzoar eñ mirabilia dixit de eis:itaq comeſtio pulloꝝ colūboꝝ:ꝛ ꝓprie ſylueſtriuꝫ cōfert relaxationib⁹ mēbroꝝ olum:ꝛ tremori toti⁹ corporis:ꝛ trahētibus poſt ſe crura ꝛ pedes:ꝛ priuatiōi ſenſus ꝛ mot⁹:ꝛ interſectioni loquele.℄Itē grā huius a predicto auctore collaudanť aq̄ thermarū.i.balneoꝝ nālium ꝛ ꝓprie ſulfureoꝝ.Uñ ꝛ huic viro his dieb⁹ libenter balneū cōceſſiſſem niſi multitudo humiditatū in eo:de quaꝝ putrefactione dubitaui:et mēbroꝝ p̄ncipaliū debilitas obſtetiſſet:q̄re cū ꝑ regimē p̄dictuꝫ ſufficienter rectificatus erit in medio autūni ſummo iuuamēto credo balneū ſibi collatum.℄Uigeſimūtertiū inſtr̄m eſt experimentū nobile mūdificās cerebrū:ꝛ a neruis mãs īfuſas attrahēs cui⁹ deſcriptio. ℞.pul.nigelle:q̄ ꝑ q̄tuor dies nāles īfuſa ſteterit in aceto acuto.ʒ.i.ſucci radicū ſicle.℥.i.hydromel.℥.iij.miſce ꝛ tepefiat:ꝛ de eo ff. ſicut caputpurgiū ſicut de alio ſuperi⁹ ſcriptū eſt debe ri.℄Uigeſimūquartū inſtrūmentū:ꝛ ꝓprie de cōpoſitis eſt vſus ꝯtinu⁹ eľarij de acoro:aut ſaltem ꝯditū de acoro:ꝛ eſt radix ei⁹ hūida vel tenera cum melle ꝯdita:vt ꝑ varia volumia hincinde colligi poteſt.quoꝝ alteꝝ vel q̄libet accipiať in aurora vſq ad quātitatē.℥.ß.tardādo poſtea cibū horis q̄tuor. ℄Uigeſimūquintū inſtr̄m eſt vt q̄ hn̄t laſſitudinem in neruis ꝛ iūcturis aſſueſcāt inūgere ſpinā ſuā frequēter ex oleo de piretro actu calido.quare octauo de ſimplici medicina.oleum de piretro torpidos et paralyticos iuuat.

Pro renibus vigeſimūſextū inſtr̄m p̄ncipale:ꝛ reliq̄ q̄nq ſequētia ſunt de appropriatis ad diſpōnes renū hui⁹ viri.ꝛ hoc q̄dē ꝯfert ad gomorreā:q̄ multū moleſtauit ip̄m intm̄ ꝙ ꝑduxit ip̄m ad impotētiā venerei act⁹. vñ aſſueſcat in aurora accipe.ʒ.i.pulueris floꝝ nenufaris cū.℥.ij.vini nigri ſtiptici.Ego ꝟo mai⁹ iuuamētū expꝰtus ſum in radice nenufaris ꝙ̄ in flore ei⁹ ꝛ tu elige ſicut tibi placet.℄Uigeſimūſeptimū īſtr̄ꝫ eſt hoc. ℞.ſe.portulace:ꝛ lactuce.añ.ʒ.ß.ſucci.extremitatū cāne hūide.i.recētis.℥.ij.miſce ꝛ tepidū ī potu deť in aurora tardādo cibuꝫ horis q̄tuor:ꝛ dormiat poſt ip̄m ad libitū.Et hec duo lꝫ a proprietate ꝯferāt in oī gomorrea excellēti⁹ tñ iuuāt ī caľa.℄Uigeſimūoctauū inſtr̄m:ꝛ ꝓpe ad gomorreā fridā eſt hoc. ℞.ſe.agnicaſti.℈.ij.aq̄ mēthe.℥.ij.deť in potu totū vt ſupra dcm̄ eſt.℄Uigeſimūnonū inſtr̄m ꝛ ꝓprie ad cuiuſcūq ſpēi gomorreā ꝯferēs eſt hoc. ℞.ſe.roſ.coriādri p̄parati:maſti.acatie:ſumac:granorū myrti:cupulaꝝ glādiū:ſpodij de cāna.añ.ʒ.i.ß.ſe.ruthe ꝛ agni caſti torrefactoꝝ:ꝛ ꝯſperſoꝝ cū aceto mēthe macis piretri.añ.℈.ij.coralloꝝ rub.ʒ.iij. miue citonioꝝ zucca.añ.℥.iij.fiat eľuariū ꝛ accipiatur ex eo.xxx.dieb⁹ oī die in aurora.℥.ß.cū aq̄ ſublimatiōis gallaꝝ cypreſſi vľ decoctōis capꝝ.℥.ij.ꝛ tardeť cib⁹ poſt ad min⁹ horis q̄tuor.℄Trigeſimū inſtr̄m eſt de his q̄ appropꝛiata ſunt viris effeminatis q̄ coire nō poſſunt:ꝛ ad virge erectionē impotentes ſunt. ℞.rad.iringi mūdificataꝝ ꝯueniēter lib.i.ſe.porri:baucie domeſtice ꝛ ſylueſtris:ſe.cepe.añ.ʒ.iij. radicū ſatyrionis recētiū.℥.viij.macis beē al.ꝛ ru. radicis liq̄ri.mūde.añ.℥.ß.caudaꝝ ſticoꝝ.℥.ij.cerebroꝝ paſſeꝝ aſſatoꝝ.℥.i.ß.zuc.al.lib.ß.coquanť radices oēs in lib.viij.aq̄ fontis vſq ad ꝯſumptionē medietatis ei⁹ lēto igne factā:deide ſuꝑaddať lib.i. vini dulcis tribiani de mōte ſctō.coquanť igiť oīa ſimul minutim īciſa vſqꝫ q̄ diligēter ꝯteri poſſūt:tūc addať ei zuccaꝝ diſſolutū ꝛ coctū cū aq̄ eruce.deinde addanť ſpēs ſubtiliſſime pulueriꝫate.hoc eñ electuariū mirabiľr ꝯfert ad coitū rectificādo renes ꝛ oīa mēbra ad ſeminis gn̄ationē ꝯueniētia.℄Trigeſimūprimū inſtr̄m eſt hoc:ꝛ breui⁹ ꝛ maxie efficacie ad hoc vt oī mane tres vitelli ouoꝝ coquātur lento igne cū lib.ß.vini dulciſſimi p̄ſcripti:ī fine aūt coctionis addanť penidiaꝝ.ʒ.vi.pľueris ſatyriōis.ʒ.i.macis.℈.ß.miſce ꝛ hoc totū bibať ī aurora :ꝛ dormiat poſt ad libitū.ē eñ coitui bonū:cū quo gētes mltas ad venereū actū impotētes ſepe deduxi.℄Trigeſimūſcd̄m inſtr̄m ꝛ vltimū ſunt pillule q̄dā q̄rū vſus ꝯfert cerebro:cordi:epati:ꝛ mēbris gn̄atiōis ꝛ vrinalib⁹ mūdificādo flegmata:ꝛ mãs oēs mixtas :ꝛ expellēdo vētoſitates ab eis:ꝛ apiunt ēt oppilatiōes coꝝ:q̄rū deſcriptio. ℞.ſuc.abſinthij.℥.iiij.ſuc.endiuie:ſuc.roſ.añ.℥.iij.ß.al.epatici electi lib.ß.agarici al.leuis ſine nodis.℥.iij.hermodactyloruꝫ cartami añ.℥.i.maſtic.ʒ.i.ß.ꝫꝫ.dauci aniſi cinuni.añ.ʒ.i.ſe.baſiliconis:ſpice nar.xilobalſa.ſe. apij.añ.ꝛ.ß.ſalis

indi.ʒ.ß.oīa p̱ ſe:ꝛ in dieb⁹ canicularib⁹ infundanᷣ in pdictis ſuccis ꝛ exponanᷣ ſoli ſepe agitādo vſqꝫ ad cōſumptionē ſuccoꝝ:ꝛ ſic fiat ter p̱mutādo ſuccos.cū ergo tota maſſa exiccata fuerit puluerizetur ꝛ ex ea fiāt pillule pro ol.ʒ.vj.vel.vij.ꝛ de eis accipiātur due parū ante cenā.ꝛ pōt etiā ex eis ol medicate mēſis accipi.ʒ.j.vſqꝫ ad.℈.iiij.ꝛ obſeruādo ea q̄ de minoratiuo ſuperius ſunt dicta:et ſi bene conſideras materiam compoſitionis earū videbis in eis includi iuuamenta multiplicia ad has vel alias diſpoſitiones plurimas ad laudes dei omnipotentis qui oēs languores ſanat ꝛ curat ꝛc.

Conſilium.28. ¶De mala complexione frigida ꝛ humida cerebri a materia flegmatica aquoſa ꝛ viſcoſa aliquando ad inferiora deſcendente.

Diſpoſitio nobilis viri Guidonis ē mala cōplō frigida ꝛ hūida cerebri a mā̄ flegmatica aquoſa ꝛ viſcoſa:q̄ cū multiplicanᷣ in capite ſuo neceſſe eſt vt deſcēdat p̱ aliquā viā expulſionū inācrū.aliter iimmineret ei p̱iculū aut ſuffocationis:aut alterius male diſpōnis cerebri.ꝛ cū mā̄ talis in cerebro ꝛ in venis ei⁹ multiplicata eſt incitat virtutē ad ſui expulſionē ꝛ virt⁹ incitata trāſfert mā̄m p̱ locuꝫ nō valde ſuſpectū:qn̄ deſcēdit ad palatū ꝛ ad os. ¶Inquantū vero ſm̄ partē tranſlata eſt ad pectus mā̄ maiorē dubitationē oſtēdit.ſi eīn̄ p̱manſiua fieret ibidē fortaſſis virū iſtū p̱duceret ad ēpima:aut ad aliā pectoris diſpoſitionē nō leuiter verēdā.Qō aūt ſcribiᷣ de cauſis hui⁹ diſpoſitiōis effectiuis.ſcꝫ dormitione cū veſtib⁹ nō eſt neceſſariū credere:ſꝫ longa vigilia:aut interruptio ſomni:aut multa ciboꝝ aſſumptio plus in cena q̄ꝫ in prādio vt cōiter fit:aut fortes mot⁹.ꝛ veloces poſt cibū ꝛ vētris cōſtipatio:ſeu ſtipticitas:ꝛ dormire in locis hūidis in multitudine frondiū:ꝛ caput in dormiēdo decliue tenere:et nō bn̄ coopertū ſunt cāe fortiores ad intēdendū diſpoſitiones ſimiles ei quā patiᷣ. ¶Prima itaqꝫ intētio eſt caput rectificare ne mā̄ ilias ita ſuccedendo mltiplicet. ¶Scđa intētio eſt mā̄s diuertere. ¶Tertia eſt pectus mundū ꝛ apertū tenax efficere.

Prima autem intentio completur abſcindēdo vel diminuendo cibum in ſero de quantitate conſueta.Itaqꝫ parum comedat et omnia fercula ꝛ brodialia cuitet ꝛ vina valde fumoſa effugiat ꝛ non dormiat poſt cenam niſi tranſeat hora .j.ꝛ.ß.ꝛ caput eius in dormiendo ſit bene coopertum pannis:ꝛ nullomodo decliue imo eleuatum dormiendo teneat.Euitet dormitionem in vmbris ꝛ frondibus arborum ꝛ propter in locis ad que radius lune peruenire poſſit.ꝛ caueat a cibis acutis ꝛ ſalſis:vt cepe:alleo:raphano ꝛ ſimilibus .euitet lac ꝛ oīa cibaria lacticinia : ꝛ vinum quod bibit in ſero in cena omnino lymphatum ſit.

Pro complemento vero ſcđe intentiōis mlta neceſſaria ſunt inſtrumēta huic magnifico viro. ¶Et primū quidē hoꝝ eſt vt mane hora electa.ſ.p̱ vnā horā poſt ortū ſolis flobotomeᷣ de cephalica vena dextre man⁹ inter policē ꝛ indicē poſita:ꝛ educātur ſanguinis.ʒ.iiij.vel.v.vētre ei⁹ exnte fluxibili:et hoc eſt curationis eius p̱mū p̱ncipiū oīno p̱re alijs eligendum ꝛ premittēdum.euacuat eīn̄ mā̄m et diuertit:ꝛ ſubtrahendo ipſam cerebrū fortius efficiᷣ. ¶Scđm inſtr̄m eſt vt mane ſequēti flobotomiam in aurora accipiat.vj.de iſtis pil̄.poſt quarum aſſumptionē nō dormiat niſi p̱ horā vnā immediate:ꝛ tardet cibū horis.vj.ꝛ eo mane cib⁹ in quātitate ſit aliqualiter minoꝝ quātitatis q̄ꝫ ſoluerit:quaꝝ deſcriptio.℞.pil̄.aureaꝝ.ʒ.j.al̄.abluti.ʒ.ij.ireos:arthantte ſandarace.an̄.ℨ.vj.agarici colloq̄nti.an̄.ʒ.ß.ſtorra.calamite.℈.j.formenᷣ pil̄.exol:ʒ.ix.cū mina citomoꝝ. ¶Tertiū inſtr̄m eſt vt poſt diē euacuationis immediate dicte ol mane abluat os ſuū:ꝛ gargarizet cū hoc gargariſmate.℞.aq̄ decoctōis.aniſi cyathū.j.mellis roſ.co.ʒ.j.ß.miſce:ꝛ tepidū accipiat in os:ꝛ cū eo fiat gargariſma. ¶Quartū inſtr̄m p̱ncipale eſt vt vir iſte ſemp̱ in manu ſua teneat hūc puluerē in ſyndone ligatū.℞.pul̄.immediate infraſcripti.ʒ.ß.nigelle torrefacte.ʒ.vj.miſce ſimul ꝛ odoreᷣ. ¶Quintū inſtr̄m:q̄ ol ſero qn̄ ponit ſe ad lectū puluerizet totā partē anteriorē capitis imponēdo quātitatē.vj.granoꝝ frumēti de p̄dicto puluere ꝛ cōtinuet hoc ad minus.xv.dieb⁹ ꝛ cū ponit ſcđm puluerē abſtergat primū cū pectine.vel aliter cui⁹ deſcriptio eſt hec.℞.ſpecieꝝ capitaliū.ʒ.j.ſpodij: corall̄.ru.maſtic̄.an̄.ℨ.vj.ſandarace:laudani ſicci.an̄.ʒ.j.puluerizenᷣ oīa p̱ ſe.deinde miſce. ¶Sextuꝫ inſtr̄m ꝛ salubre eſt q̄ ſaltē omni tertia nocte quando ponit ſe ad dormiendum deglutiat duo grana maſtiſcis electi quantitatis granorum cicerum. ¶Septimum ꝛ vltimum inſtrumentum huius intentionis eſt:q̄ ſemper poſt omnem cibum comedat tria vel quatuor fruſta huius confectionis.℞.dyacitonitem cum maſtice lib.ß.

Vltima vero intentio ſatis facile complebitur obſeruando ea que in duobus precedētibus capitulis ſunt dicta:tamen ne in hac intentione fiat tranſitus abſqꝫ remedijs duo ſunt ei obſeruanda remedia. ¶Primuꝫ eſt vt ſepe in ore ſuo quandocunqꝫ placet ei teneat de hac confectione non maſticando ipſam:ſed permittendo ipſam diſſolutam inferius deſcendere.dilatabit enim anhelitum aperiendo ꝛ leniendo vias et habilitando materias ad exitum .℞.dyapenidionis rotulam vnam in lib.ß. ¶Secundum inſtrumentum principale eſt q̄ ipſe in memoria habeat accipere omni quarto vel quinto ſero quando vadit ad dormiendum vnam de ſcriptis pillulis . in his enim modis fundatur intentio ſue curationis ꝛ reductionis ſanitatis feliciter.quod ei cōcedat altiſſimus:qui omnia ſanare ꝛ benedicere poteſt.Ad laudes eius perpetuas.Amen.

Conſilium.29. ¶De frigiditate et humiditate cerebri cum remiſſa caliditate ſtomachi que diſpoſitiones ſunt neutralitas decidentie cōtinens tria capitula.

¶De inueſtigatione diſpoſitionis huius viri.Ca.j.

CArlinus de norimberga vir cōmēdabilis ꝛ prudens neutrali diſpōne laborat i duobus mēbris. ſ. capite ꝛ ſtomacho ſuis
Eſt aūt hec neutralitas decidentie ꝑ quā facile paratus eſt labi ad egritudinalē diſpōnē: cerebrū em̄ eius lʒ credā a gñatiōe fuiſſe calidū ꝛ humidū: tñ vt ex ſignis apparet ad pñs frigidū eſt aut remiſſa valde caliditate calidum: excellēti aūt humiditate humidū. ¶Q̄ð autē veſtigia caliditatis in eo remāſerint oſtēdūt caliditas tactu in capitis parte percepta. capilloꝝ criſpitudo aliquāta ꝛ nigredo coꝝ et color cutis ꝛ faciei ad rubicunditatē notabilr̄ eleuatus ꝛ alia ſigna q̄ dimittunꝰ. ¶Multā aūt eius humiditatē oſtendūt pmo lenities totius capitis. magna multitudo effuſionis materierum a capite. facilitas mobilitatis in opationibus ſenſuū interioꝝ ꝛ ſilia. ¶Q̄ð autē caput eius nō ſit egrū vere denolandū oſtēdit pmo leuitas nocumēti pternaturalis ꝛ paucitas eiuſdeʒ.
¶Q̄ð aūt leſio ſit pternaturalis apparet ꝑpter multitudinē vētoſitatū ꝛ vehementiā ꝑſeuerationis earū ꝑ oculos nares ꝛ ꝑ palatū: ꝛ aliqua capitis grauitas que qñqꝫ ſatis notabilr̄ impediūt eū ꝛ cogūt ipm laborare in vehemētia expulſionis pdictaꝝ ſuperfluitatū: q̄ tñ nō ſunt nocumenta egritudinalia. Si em̄ ꝑpter cuiuſcūqꝫ nocumēti in corpore euenientis corpus egrū denolari dʒ: ꝑiculū eſſet ſempiterne paſſiōis arripere dogma nullo corpore hñte optimas operationes corporis vniuerſas. ſcðo regni.

Pari etiā rone deduci pōt diſpōnē ſtomachi ipſius laborare neutralitate decidētie: ꝛ pmo q̄dē argumēto ſumpto ab opatione eius ꝑpria. ſ. appetitiua: appetitus em̄ eiꝰ notabilr̄ eſt remiſſus: ſimilr̄ etiā ab opatione cōmuni que eſt digeſtio ciboꝝ q̄ nō bene neqꝫ ꝑfecte permutanꝰ immo ꝑ viā diminute digōnis materie flegmatice equoce dicte de flegmate generanꝰ i eo. Ex quo etiā apparet q̄ rōnale eſt ipſum eſſe leſum in altera eius ꝑpria opatione q̄ eſt forma chili debita ꝛ ꝯueniēs introductio: cū em̄ cibus nō eſt ꝑfecte ſubtiliatus calefactus cōminutus ꝛ colliquatus: nō pōt eē materia ꝯuenientis forme chili receptiua: ꝛ cuʒ digō ſcða q̄ eſt epatis nō poſſit ꝯuenient̄er corrigere nocumentū digōnis pme. ſ. ſtomachi: relinquiꝰ q̄ in vniuerſo eius corpore multa generabiꝰ humiditas q̄ preter naturaliter innatū calorē a ſua opatione diminuit lʒ inſenſibilr̄ ꝛ nō valde manifeſte. Ex q̄bus apparet q̄ iſte vir paratus eſt facile labi in egritudinē ab exceſſu humiditatis innatū caloreʒ in ſuis opationibus impediētis: ꝑpter q̄ð ſollicitꝰ ſit in ſui regimine ꝯuenientis obſeruādo et adminiſtrato.

¶De regimine harū diſpōnū per conuenientē applicationē ſex rerum nō naturaliū. Cap. ij.

REgaꝰ itaqꝫ vir iſte per ꝯuenietē mēſuraʒ ſex reꝝ nō naturaliū: ita vt quantū pōt uitet equitare vel exercitari tpe pluuie. et norā multā ꝯhere in locis antiquoꝝ edificioꝝ q̄ ꝑpinqua ſint fontibus ꝛ decurſibus aquaꝝ. Et cōmodius q̄ pōt effugiat ꝯmorari ſub flatu vēti ſeptētrionalis ꝛ cuiuſcūqꝫ valde frigidi. ¶Et veſtibus ꝯueniēter defendētibus ipm in applicatiōe frigiditatis ꝛ humiditatis ſe muniat ꝛ ꝯſeruet. ¶Et caput ſuū ꝯueniētibus infulis ꝛ birretis bñ calidis coopertū teneat ꝛ ꝑprie in nocte: ꝛ olno caueat ipʒ madefactū hr̄e poſt ablutionē vt apð plurimos germanie incolas conſuetum eſt: et male quia exeunt a ſtuffa et cum capite humido per ciuitatem diſcurrunt aut alia loca.

In cibis vero ꝛ potibus ſilr̄ ꝑcedat vt euitet cibos oēs actu ꝛ potētia valde humidos. immo olno ſit coꝝ aſſumptio parua ꝛ valde rara velut ſunt mucillaginoſe carnes antiq̄ valde ꝛ difficilis digōnis ꝛ piſciū multitudo ſalteʒ elixatoꝝ: frixis aūt vti pōt qñqꝫ ꝛ ꝑprie aſperſis cū granis feniculi vel aniſi. Cācro aūt anguillis ꝛ tenchis vti nō dʒ. ¶Silr̄ euitet lac et lacticinia cibaria oia ꝛ cibos paſtiles vt laganas ꝛ ſibi ſiles. ¶Effugiat etiā plātaꝝ frigidaꝝ vſuʒ vt ſunt lactuce portulace ſpinachia atriplex endiuia niſi agreſta q̄ cicorea dr̄. Bleta aūt qñqꝫ vti pōt ꝛ ꝑpe cū feniclo. petro. ꝛ iteꝝ cucur. cōcedere pōt i brodio coctas carniū et caſeo ſalito ꝯfectas. Peponibꝰ aūt aliqñ vti pōt. ¶Cucumeres aūt ꝛ angurias nllo mō tāgat. Aceto aūt ꝛ agreſta ſalita ꝛ limonibꝰ vti pōt. ¶Leguminū aūt vſum apð ſe nō hēat niſi ciceꝝ rubeoꝝ. reliq̄ vo nō placēt. ¶Butyꝝ ēt dimittere dʒ: lʒ ſit ꝯ cōem fere vſuʒ germanoꝝ: ſʒ meliꝰ ei eſt oleū oliuaꝝ aut oleū de nucibꝰ. Carnibꝰ aūt ſaliſ ꝛ caſeo ſalito aliqñ vti pōt. ¶Poma vo ꝛ pira ceraſa criſomilla ꝑſica ꝛ ſilia valde humida putribilia facile euitet niſi fuerit cū zuccaro croco cinamomo ꝛ aliis ſpēbꝰ ꝯdita. ¶Radice aūt raphani vti pōt ꝛ ꝑprie poſt cibū. ¶Cepas aūt ꝛ porros ꝛ alleū ꝛ ſilia effugiat. ¶Preter has aūt res q̄ ſibi ꝓhibite ſunt: vt in hoc cap. apparet vti pōt q̄buſcūqꝫ aliis carnibꝰ plātis ſeminibus ſpēbus ꝛ radicibus tā vtualr̄ tactis. Uino aūt vtaꝰ claro bñ fumoſo ꝛ aromatico albo: aut ſaltem roſei coloris ꝛ nō valde nigro vl̄ opaco: cui ſi oportuerit aquā adiūgere ꝑꝑ ꝯſuetudinē vel aliā cauſā oīno ſit pauca et de bono fōte vl̄ ciſterna collecta.

Circa tertiā aūt rē nō nālē caueat nimiā ciboꝝ ꝛ potuū aſſumere q̄ñtitatē: cū em̄ calor inatꝰ a māꝗ multitudie noceaꝰ i actiōibꝰ ſuis nō ē dubiū q̄ multitudo ciboꝝ ē cā diſponēdi ad meliorē ipſiꝰ caloriſ nālis ſuffocationē: itaqꝫ nūqꝫ comedat neqꝫ bibat vſqꝫ ad āplā vl̄ ꝯpletā ſaturitatē a cibis ꝛ potibꝰ: ſʒ potiꝰ a mēſa ſurgat ꝯſuatiſ adhuc i ſtomacho veſtigiis appetitꝰ ad cibū ꝛ potū aliq̄ntis.

Pro q̄rta vo re nō nāli vel ꝑfectiori digōne cibi ꝛ potꝰ ꝛ māe ſtatice i ipo augmētate digeranꝰ ꝯuenit et dormitio ꝯſueta aliqualr̄ amplior vt ſi ꝯſueuerat dormire horis. vij. iter diē ꝛ noctē ꝯuenit ei dormitio. viij. horaꝝ neqꝫ ad dormiēdū ingrediaꝰ niſi poſt cibū trāſiuerit hora vna aut vna cū dimidia: ꝛ caueat dormitionē reſupinā quātū pōt et īcipiat dormire pus i dextro latere ꝑ pmo ſōno ꝛ reuolutiōe i ſiniſtro ꝑ dormitiōe ſcða ꝛ dormiat capite notabilr̄ eleuato: curuatio em̄ capitiſ fluxū materierū inclinat ad ipm: reliquo aūt tpe vigilandū eſt.

Circa quintā rē nō naturalē ꝯueniēs eſt ſibi exercitiū nō ſolū mediocre ſed amplꝰ notabilr̄ ipſo ſiue ſit ipſm exercitiū equeſtre ſiue pedeſtre: qḋ tñ iuxta poſſibile fieri nō dꝫ poſt cibū immediate neqꝫ cū magno conatu ⁊ ꝓprie eqtando. qḋ tñ eſt ꝯ cōem alamanoꝝ modū qui prōpti ⁊ feſtinātes ſunt ad ꝓperā eqtationē: per exercitiū eñ talr̄ celebratū calor naturalis augeť ⁊ potētior fit ad mās digerēdas ⁊ ſuꝑfluitates excutiēdas ⁊ ꝯſumēdas.

De vltima vero re nō naturali. ſ. de accñtibus anie. dicendū eſt ꝙ ola animi accñtia q̄ in ſpiritibus ⁊ humoribus notabilem efficiūt motū ꝯueniētia ſunt ei: velut cātādi modus mediocri vociferatiōe tñ ⁊ orādi vel pſalmiſandi cū vocis eleuatōe notabili ⁊ paſſiōes ale vehemēti imaginatiōe cogitatione ⁊ ꝯtēplatione mouētes ſpm̄ ⁊ innatū calorē. ¶ Adhuc etiā aliq̄ paſſiōes vt mediocris ira nō tñ valde ꝑſeuerās ei ꝯuenire pōt. In motu eñ ſpirituū ⁊ humoꝝ q̄ pmo occurſu fit de circūferētia ad cētrū ⁊ in 2° de cētro ad circūferentiā habilitanť materie ad reſolutionē ⁊ ꝯſumptionē Et ꝟtutes naturales expulſiue maiorē hñt potētiā ad humorales ſuꝑfluitates expellēdas ſenſibilr̄ vel inſenſibilr̄. ¶ A ſuꝑfluo aūt coitu q̄ inter paſſiones ale enumerari ſolet ꝓpter appetitū imaginationē ⁊ delectationē q̄ in ipſo neceſſarie ſunt ſibi oīno cauere dꝫ: ne materieꝝ decurſus augmēteť ad renes: cū etiā ad diſpōnes renales paratus exiſtat velut ad gñationē lapidis ⁊ oppilationē in eis ſicut facile videri pōt ⁊ cognoſci ꝑ ꝯtēta q̄ in eius vrinis freq̄ntātur velut ſūt trūbi petala crinoides harena ⁊ ſilia.

¶ De regimine medicinaliū per ipſm obſeruando ꝑ duodecim medicamina conueniētia. Cap.iij.

Quoniā diſpō iſta vt in pmo caplo appet cōplicata eſt ex neutrali lapſu diuerſoꝝ mēbroꝝ. ſ. capitis ſtomachi pectoris ⁊ renū. ideo ꝓ regimine tali vr̄ mihi ſibi. xi. inſtr̄is medicinalibus eſſe ꝓuidendum. ¶ Quoꝝ pmū eſt vt ol vere ſaltē vſqꝫ ad ānos tres purgeť ſm ordinē infraſcriptū. Et purgeť etiam in autūno ſemel. Scio eñ ꝙ cū iſtis purgationibus et cū obſeruatiōe eoꝝ q̄ de rebus non naturalibꝰ ſunt dicta ſuperius vir iſte ad bonā ſanitatē ſolēniter reductus erit. Itaqꝫ ꝓ purgatione veris a medietate mēſis martij incipiēdo a q̄nta die lunaris illꝰ vſqꝫ ad q̄ntā lunarē ⁊ vſqꝫ ad medietatē menſis aprilis purgeť ſm hunc modū. accipiat in aurora pillulas iſtas: poſt q̄s dormiat hora vna: ⁊ tardet cibū ſuū horis. v. ⁊ tunc accipiat cyathū vnū aq̄ calide cocte cū zuccaro ⁊ ordeo: ⁊ poſt illā aquā adhuc ꝑ horā vnā tardet accipere cibū. pillľe aūt ſunt iſte. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ. ℈. j. pillľaꝝ aggregatiuarū. ℈. j. et tertiā alterius reformenť pillľe. v. vel. vj. cū oximelle cōpoſito. ¶ Poſt iſtas aūt pillľas accipiat hoc digeſtiuū qḋ ꝯtinuet ſaltē. viij. diebus. ℞. ſy. acetoſi ꝯpoſiti mellis ro. ſy. de ſticados añ. ℥. ß. aq̄ ſaluie abſinthij cicoree añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Sūpto digeſtiuo accipiat hoc medicamē. ℞. eluarij idi. ʒ. iij. eluarij ſucci ro. ʒ. j. ß. ⁊ accipiať cū cyatho. ß. vini albi bñ fumoſi calidi ⁊ poſt ipſm obſerueť totū qḋ dictū eſt poſt minoratiuū obſeruandū. ¶ Scḋm ꝟo pncipale inſtr̄m eſt deſcriptio purgatiōis i autūno ſufficiēns. Itaqꝫ ex decima die mēſis ſeptēbris vſqꝫ ad finē illius mēſis vno mane in aurora accipiat iſtas pillľas. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ pillľaꝝ de reubarbaro añ. ℈. ij reformenť pillľe. viij. cū eluario ſucci ro. ⁊ accipianť ⁊ poſt ipſas obſeruenť ea q̄ poſt p̄ſcriptas purgatiōes ꝟis dicta ſunt obſeruari debere. ¶ Poſt iſtud minoratiuū incipiat aſſumere hoc digeſtiuū qḋ ꝯtinuet. viij. diebꝰ. ⁊ tardet cibū ſuū poſt ipſius aſſumptionē horis ſaltē. iiij. ℞. ſy. dyarodō. ſy. ꝯpoſiti acetoſi ſy. de eupatorio añ. ℥. ß. aq̄ cicoree. ℥. ij. aque abſinthij ſaluie añ. ℥. j. miſce. ¶ Poſt iſtud vero digeſtiuū ſeq̄nti immediate die accipiat hoc eradicatiuū. ℞. pillľaꝝ de iera ꝯpoſita vel maiori pillľaꝝ aureaꝝ cochiarū añ. ℈. j. boni pōderis reformenť pillľe. viij. vel. vij. cū eluario ſucci roſ. ⁊ accipianť cū ꝯditionibꝰ ⁊ modis poſitis in p̄cedētibus purgatiōibꝰ. ¶ Tertiū ꝟo pncipale inſtr̄m eſt deſcꝑtio haꝝ pillľaꝝ de qbꝰ vir iſte accipe pōt ol die vel alterna die vnā paꝝ añ cenam in tꝑibus qbus aſſumit digeſtiua p̄dicta. Si ꝟo vēter eius fuerit ſtipticus aut nō bñ fluxibilis ⁊ iſtis pillulis etiā toto tꝑe ſui regiminis vti pōt poſt purgationes accipiēdo de eis vnā ſeľ vel bis in ſeptimana ſm maiorē vel minorē fluxibilitatē ſui ventris: ⁊ eſt deſcriptio talis. ℞. aloes electi agarici añ. ʒ. j. ß. ⁊ infundanť in. ℥. ij. ſucci endiuie cū maſticis ⁊. ℥℥. añ. ℈. ß. ⁊ reformenť pillľe ex ol. ʒ. vj. ď hac maſſa poſtq̄ fuerit exiccatus ſuccus a ſole. ¶ Quartū inſtr̄m pncipale eſt electuariū hoc quo vti dꝫ iſte vir accipiendo de eo ol mane ꝑ. xv. dies ꝯtinuos poſt purgationes ⁊ eſt in eo intētio mūdificādi ſtomachū pectꝰ et caput a ſuꝑfluitatibus ⁊ carminat ⁊ ꝯſumit vētoſitates in eis ꝯgregatas. ℞. ſpēꝝ electuarij dyamōſpipereon. ℥. ß. ſpēꝝ electuarij de gēmis. ℥. ß. ſpecieꝝ electuarij de ligno aloes ⁊ aromatici ro. deſcriptione Gabrielis añ. ʒ. vj. mellis ro. co. lib. ß. aceti ſq̄llitici. ℥. j. zuccari ſcḋe decoctionis. ℥. iiij. coquanť ſimul zuccaꝝ ⁊ mel vſqꝫ ad ꝯueniētē glutinoſitatē ⁊ cū infrigidari ceperit denť ſpēs ⁊ fiat electuariū bñ ꝯtritū ⁊ quātitas q̄ dꝫ ſumi eſt. ʒ. iij. ¶ Quītū ꝟo inſtr̄m pncipale eſt puluis iſte de quo ꝑ. xv. dies ol ſero aſꝑgere dꝫ ſuꝑ capite ſuo coronalis cōmiſſure vſqꝫ ad finē ſagittalis quantitatis. v. vel. vj. granoꝝ ordei. ℞. ligni aloes. ʒ. j. macis. ʒ. j. ß. ſandarace. gra. añ. ʒ. ij. cubebaꝝ ſtoracis calamite añ. ℈. ij. puluerizentur ola per ſe deinde inuicē cōmiſceanť. poſtq̄ autē per. xv. dies vſus fuerit p̄dicto puluere ⁊ p̄dicto electuario eis ambobus vti pōt ſaltē duabus vicibus in ſeptimana horis ⁊ modis p̄dictis. ¶ Sextū iſtr̄m pncipale eſt vt poſtq̄ hic vir fuerit purgatus ⁊ acceperit electuariū tūc ol mane faciat gargariſma cuꝫ hoc. ℞. oximellis ſq̄llitici. ℥. ij. aq̄ deco. rad. ireos. ℥. iiij. calefiat totū ⁊ impleať os ⁊ cū fuerit in os parū fiat cū eo gargariſma ol mane et ſero añ cenā ſaltē vicibus ſex. ¶ Poſtq̄ aūt p̄dictū gargariſma fecerit ꝑ ſeptimanā vnā: tūc omi mane per duas horas ante prādiū maſticet vnā de iſtis pillulis. ℞. draganti gūmi arabici añ. ʒ. j. ß. amili. ʒ. ij. piretri ſtaphiſagrie coſti ariſtologie lō. liq̄ritie añ. ʒ. j. puluerizenť

omnia deinde incorporentur cum aqua in qua diſſoluta fuerit. ℨ. ſ. armoniaci. ¶ Septimū inſtrumentum principale eſt vt poſtq̄ iterū gargarizauerit: ꝑ ſeptimanā vnā omni ſero per duas horas ante cenam faciat caputpurgiū cum hac medicina. ℞. ſucci radicis blete. ℥. ij. macis. ℨ. ß. pulueris ireos. ℈. ß. aque mellis. ℥. iiij. ⁊ pleno prius ore ex aqua frigida accepto hoc medicamine in vola manus leui attractione attrahat̄ per narē dextrā primo ⁊ modico tēporis interpolatione facta iterū fiat eius attractio per ſiniſtrā narem ⁊ iterum procedat reuoluendo ab vna ad reliquā per quālibet narem tribus vicibus. ¶ Octauū vero inſtrm̄ p̄ncipale eſt vt poſtq̄ vir iſte has ſolēnitates in medicando obſeruauerit tunc vno mane in hora electa faciat ſibi fieri flobotomiam de baſilica dextre partis in domeſtica parte brachij apud cubitū inuenta ⁊ extrahantur ſanguinis. ℥. iij. aut. v. ¶ Nonū inſtrm̄ eſt vt vir iſte propter diſpoſitionē ſuorū renū ꝓpter quā videt̄ mihi paratus eſſe ad euentū lapidis in eo ſaltē ol menſe quatuor vicibus in aurora accipiat. ℨ. ſ. huius pulueris cū. ℥. iij. aque calefacte deco. radicis ſtaphiſagrie ⁊ poſt illū puluerem tardet cibū ſuum horis q̄tuor. ℞. vitri cōbuſti. ℨ. ß. lapidis ſpōgie lapi. iudaici radicis ſtaphiſagrie añ. ℈. ſ. pulucrizentur: omnia per ſe poſtea cōmiſceantur. ¶ Decimū inſtrumētum eſt vt vir iſte ꝓpter diſpoſitionē renū iterū vtatur hac confectione de qua ſepe ante cibū accipiat ℥. ß. bis vel ter in ſeptimana ſm̄ cōmoditatem quā habet. ℞. ſpecierum iuſtini ſpecierꝫ litontripon. añ. ℨ. ij. zuccari ſecunde decoc. ℥. iiij. cum aqua ſaxifragie fiat cōfectio in rotulis. ℨ. ß. ¶ Ultimū inſtrumentū eſt vt vir iſte tentet iuxta poſſibile aperire venas emorroidales in ano exiſtentes circulū ani interius fricādo ſepe cū panno aſpero vel folijs cōſolide maioris: vel corticibus radicis ſerpentarie: aut cū felle tauri. ſi eñ aperirent̄ emorroidales vene nullum in eo inueniri poſſet ſm̄ mei iudicium remediū magis preſeruatiuū ipſius a decidēdo in egritudines predictas ⁊ ad cōſeruandū. imo ad reducendū ipſum ad ſanitatē meliorē. Sunt itaq̄ hec inſtrumēta efficaciora que reperire potui pro regimine huius viri per res nō naturales ⁊ medicinales in nomine eius qui omnem remouet languorem. Amen.

Conſilium. 30. De duplici mala diſpoſitione: videlicet.

¶ De mala complexione frigida ⁊ humida cerebri a flegmate ſalſo. ¶ De ardore vrine a flegmate ſalſo in epate genito.

Samuel hebreus de reuorēdo duplicē egritudinem hꝫ moleſtā ſatis ⁊ ſuſpectā. prīa eſt mala cōplo cerebri ſui frida ⁊ hūida mālis ꝓpter quā in ipō ꝯgerunt̄ ſupfluitates flegmatice q̄ꝫ plime q̄ vt in plurib⁹ acquirūt ſalſedinē in capite ſuo: ſiue illō cōtingat: ꝓpterea q2 ille mãe oppilātes ptes venarꝫ ⁊ arteriarū capitis ꝓhibēt debitā euentationē ꝓpter quā ſuperereſcēte calore excoquunt̄ ille mãe: aut ſꝫ partē putreſiūt adeo q̄ ſalſe efficiunt̄. ¶ Siue iterū mãe ille ſalſedinē acquirant ꝓpter mixtionē materiei cholerice cū eiſdē ⁊ nō dubito q̄ ambe iſte cauſe ſalſedinē efficiant in flegmatib⁹ inuentis in capite. ¶ Hoc igit̄ flegma ſalſum retinet̄ in nocte: ⁊ nō euacuatur ꝓpter qō ſomn⁹ eſt cauſa ꝓhibitiua euacuationis materierū oīum p̄ter eas q̄ fiūt per ſudorē: cū ergo in aurora vel verſus mane experge fit tunc mãe tales incitāt virtutē ad expulſionē ſui: q̄re fit in in eo multiplicatio ſputi ſalſi. ¶ Cōcedendū etiam eſt imo nō ſolū veriſimile q̄ pars aliq̄ harū mãerū cadit in pectus ꝓpter qō incitat̄ in eo tuſſis ⁊ excreationis multitudo. ¶ Et aliq̄ etiā pars horꝫ flegmatū nō raro deſcendit ad ſtomachū ⁊ corrūpit in eo digeſtionem: multas etiam ventoſitates in eo generando: quod apparet ex multitudine ructuū ⁊ rugitus in ſtomacho eius perſeuerantiū. ¶ Et circa curam huius diſpoſitionis debet eſſe valde ſollicitus: quoniam praua eſt vt apparet ex dictis.

Secunda v̄o p̄ncipalis egritudo ei⁹ eſt ardor in vrina: q̄ lꝫ poſſit a mltis ꝓuenire cauſis mālis tñ illius cā eſt flegma ſalſū ſalſedine acq̄ſita in epate ex cōmixtiōe multi flegmatis aquoſi cū cholera rubea q̄ multa in eo gñatur: qm̄ eſt hō epatis notabilr̄ calidi. ¶ Ad hāc etiā ſalſedinē augmētādā ꝯcurrere pōt flegma ſalſū in ſtōacho multiplicatū ꝑ deſcēſum ipſi⁹: vt ſupra dictū eſt: qō flegma cibis cōmixtū in kilo ex eis gñato reddit ipm̄ diſpoſitū vt hūoralis mãia q̄ ex eo gñatur in epate ſalſa efficiat̄. ¶ Ex quo fundamēto colligēde ſunt tres cāe ſalſedinis flegmatis. ¶ Prima eſt efficiēs. ſ. caliditas epis. ¶ Scđa mālis vt flegmata p̄dicta. ¶ Tertia formalis ꝓueniēs ex ambarꝫ applicatione adinuicē acq̄ſitione modi ſubſtātie ⁊ ſaporis in p̄dicto flegmate. ¶ Qualitercūq̄ igitur ꝯtingat vrinalis aquoſitas que eſſentialiter ſalſa ē maiorē acq̄rit ſalſedinē ab hoc flegmate. Qualitercūq̄ eñ virtus ſepatiua emulgētiū venarꝫ ⁊: ſequeſtratiua pānicli colatorij renū ſit potēs ad colādū aquoſitatē vrinalē a mãebus ſibi añ cōmixtis: nō tñ ipſa eſt potēs ad colandū ⁊ mūdificādū eādē aquoſitatē a q̄litatibus vrinalib⁹ impreſſis in eādē aquoſitatē a flegmate iā p̄dicto. ¶ Hoc igitur flegma per poros vrītides ad veſicā delatū ꝓpter acuitatē ſuā in collo veſice poſuit ſpēm male cōplexionis que eſt immediata cā doloris mordicatiui in vrinādo apparenter: ⁊ ipſa etiā mā efficit ſolutionē ꝯtinuitatis in ſupficie colli veſice intrinſeca: q̄ eſt cā imediata doloris iā predicti. ¶ Cū ergo vrina iā eſſentialr̄ ⁊ accidētaliter ſit acuta mordicat collū veſice: ⁊ forti⁹ eo q2 ipſum eſt paſſibile magis ꝓpter ſolutionē continuitatis in corpſo ab illa vrina factam.

Quod autem in eo talis triſtat ſolutio ꝯtinuitatis in collo veſice: ſupficialis tñ ⁊ nō diū ꝓfundata appet ex granedine in inferiori pte femoris ⁊ in loco inter radicē teſticulorꝫ ⁊ ſiteri itermedio: cū acuitate q̄dā ⁊ pūctiōe ibidē. ¶ 2° appet hoc ex vrina frequēter nicta q̄ cito eñ ipā offert̄ collo veſice iā leſo tā cito mouetur veſica ad expulſionē ei⁹ tāq̄ obiecti triſtātis: et ita expellit. Sꝫ hec eſt rō formalis frequētis mictus

nolati diſuria. ¶3° iterū appet hoc ex ardore l actu vrinādi: et poſt ipm̄ reſeruato parū p. ¶4° iterū apꝫ pet hoc ex furfureis reſolōnib⁹ et minutis corticib⁹ multis in vrina apparētib⁹ q̄ puenīūt a collo veſice excoriato teſtimonio hyppocratis affor. 4ª. illo ſerꝫ mone. Quibuſcūq3 in vrinis furfuree reſolōnes apꝫ parent his veſica ſcabit. Et lege cōmētatorē ibi. ¶Et ex hoc fundamēto appet q iſte vir moleſtat duab⁹ prauis egritudinib⁹ q̄ nō ſūt curabiles niſi magna difficultate et ſollicitudine: vt nunc ſequitur.

Ab aere igit incipiēdo ciuitatis habitatioꝫ nis et camere aer calid⁹ et ſicc⁹ pue niēs eſt loca oīa talia ei puenīētia: pp qd nec laudo ei habitaculū neq3 morā in ſtuffa ſm pſuetudinem rouerētiū et pp̄ie in q̄ dormiūt comedūt et bibūt. in talib⁹ eni ſtuffis aer vaporoſus et plumū ſemifetid⁹ et corrupt⁹ reperit: et nō bn̄ euētatus vel euētabilis: talis igit aer ſuo capiti valde nociuus eſt. ¶Caput et ſuū birretis et caputeis bn̄ tectū pſeruare dꝫ et pꝫ cōſeruare et pp̄ie in nocte cū birretis bn̄ calefacien tibus vt de pellib⁹ vulpinis agninis et ſilibus. ¶Lo tionē etiā capitis dimittere debet aut ſaltē raro faꝫ cere ipſam et pp̄ie cū lixiuio bene acuto et celeriter exiccare ipſum. frequens autem pectinatio capitis et fricatio cum pānis calefactis et ſuffumigatis thuꝫ re et ſtorace calamita eſt ſibi valde conueniens.

De cibis aūt pmo euitet oīa acuta nāliter vel artificialr vt cepe alleū porrū ſynapiſmū raphanū oliuas valde ſalitas erucā tar conē et ruthā et ſilia. Silr euitet oīa ſalſa et pdita ex eis vt notū eſt in diſpōne ſua. ¶3° euitet biodialia valde pinguia niſi cum oleo pdita. ¶4° euitet ciꝫ baria fumoſa et vaporoſa multum velut legumina et pdimēta mellita. ¶5° effugiat oīa cibaria q̄ mlta ſua hūiditate aq̄a et viſcoſa caput gūāt et replēt ve lut lac et oīa cibaria cū eo pdita et fruct⁹ molles et hu midos et pp̄e nō lenitiuos vt ceraſa auellane pira muſcata cucumer anguria cucurbita et ſilia illis. ¶6° dimittat cibaria oīa groſſitudine ſubſtātie op pilatiua luiſcatiua et māceꝫ notabilr igroſſatiua vt ſunt paſtilles cibi ees fru. nētū coctū ſube confracte neruoſe ligamētales et pānículares ptes aialiū et p p̄ie ātiquoꝝ et piſces pſilēs vt cācri tinche anguilꝫ le et ſilēs. Luccos vo themalos capedanos carpioꝫ nes recētes bn̄ laudo ſibi et ēt oēs tales leuiſſime ſa litos vt ſunt carpiones pme fririōis in oleo abſq3 ſa le mlto. ¶Piper aūt vtriuſq3 gn̄is zinziber cinamo mū galāgā nucē muſcatā māna gariofil. et pſimilia aromata in puo vſu et q̄titate in cibarijs appoſita laudo et adhuc magis leuiſtici ſemē et oīa ſilia pter apiū qd euitare dꝫ vt ignē ne diſponat ipm ad epiꝫ lepſiā vel apoplīam ad q̄ forſan pat⁹ exiſtat. Oleū vo oliuaꝝ electū bonū eſt ei. ¶Butyꝝ vo et recētem caſeū oīno dimittat: et ſidē caſe⁹ eſt ei laudabilis eſt anni etatē hn̄s frāgibilis aromatic⁹ et mediocriter ſalſus: cui⁹ tn̄ q̄ātitas ſit pauca. ¶Acetū aut agre ſtā ſuccū arācioꝝ aut lymonū collaudo ſibi et gnāꝫ ta dulcia et muza hec oīa ter vel q̄ter in ſeptimana accepta aut ipoꝝ aliqd. ¶Uinū aūt huic viro cōue niēs ē dꝫ albū vel cereſolū vel gauꝝ ſubtile et bn̄ claꝝ aromaticū et mediocris fumoſitatꝭ. Uina vo rubea groſſa valde fumoſa et oīa dulcia euitare dꝫ. Aq̄ vo vſum dimittat et pp̄e ei⁹ q̄ repit in rouere do. oīs eni talis ſcaturit a mōtib⁹ multa calce et gꝫ pſeis lapidib⁹ plenis: vt ſenſus oſdit. et iō nocēt caꝫ piti iſtō epati et renib⁹ infrigidādo oppillādo luiſcāꝫ do māo in eis et alias malas q̄litates dimittēdo: pp qd in ſilib⁹ locis ſūme laudo vſum aq̄ cibalis et pota bilis p harenā bn̄ diſtillate: et ē hebreoꝝ ferrarīēſiū et plimū hoīuz pſuetudo vbi oꝫ. ¶Laudo iſup huic viro vt mane añ cibū exerceteꝫ motu calefaciēte ipꝫ et ad leuē ſudatioñē pducēte vt paſſim ābulādo col les mōtū aſcēdēdo aut eq̄tādo p miliaria duo: reli quo aūt tpe deſcat. ¶Etiā diligēter attēdat in ciba tiōib⁹ ſuis: vt nūq̄ cōedat neq3 bibat niſi nāli vtriuſ q3 appetitu iducēte ipm: neq3 in cibādo ſe cōplete ſa turet neq3 in potādo imo a mēſa diſcedat appetitu ad cibos et pot⁹ adhuc aliq̄alr reſeruato magiſq3 cōplete victo. ¶Hoc itēꝝ attēdat ne poſt aſſumpta cibaria imediate dormiat: ſ3 poſtea expectet ſpaciū duaꝝ hoꝝ aut ſaltē vni⁹: et tūc dormiat l die ñ am pli⁹ q̄ p horā et ſꝫ capite ei⁹ notabilr eleuato et effu giat dormitionē reſupinā nocturnā vel diurnam.

De paſſionibus autem anime effuꝫ giat iracūdiā3 fu rorem et motus conſimiles materias in fluxu et vaꝫ porationē ponentes. hec de rebus nō naturalibus.

Cura aūt pdictaꝝ diſpōnū cōcordiā hꝫe pōt in medicīalib⁹ inſtrīs q am bo puenīūt in formalitate ſua: ſunt eni cōplōnis fri gide et hūide capitis et renū. Cōueniūt ēt in cā māli qr in vtriſq3 multiplicat flegmatica mā ſalſa. ¶Si ergo in inſtrīs medicinalib⁹ puenire pñt intētiones curatiue in calefaciēdo exiccādo incidēdo ſubtilian do et aliq̄alr remittendo caliditatē accītalē a fleꝫ gmate poſitā a caliditate extranea vel a mā cholīꝫ ca vī q talia oīa pfracta eſſe debēt ab infrigidātib⁹ et hūectātib⁹ ſicut eſſet cōmiſcere ſyrupū de ēdiuia cū aq̄ abſinthij hyſopi et ſiliū et pp̄ie qn talia vtrāꝫ q3 pticulā patiētē reſpiciūt p opatione pueniēteꝫ a virtute tertia medicinaꝝ ſicut in cōpoſito dicto. Aq̄ eni hyſopi aſpicit caput. aq̄ abſinthij ſtomachū. ſyꝫ rupus de endiuia et aq̄ feniculi epar et renes: et eſt in eo pfractio ex infrigidante et humectante cū calefaꝫ ciente et exiccante vt notū eſt. quare regimen iſtarū diſpoſitionum in duo capitula partiri decreui. Priꝫ mo quidem tangēdo ea que mihi vtilioza viſa ſunt ad diſpoſitionem capitis. ſcdo ea que ad diſpoſitio nem renū principalius cōueniāt. l3 vtrūq3 ſit cōplꝫ candum cum attentione ad alterū et econuerſo.

Primo itaq3 pro diſpōne ſui capitis ſeptem pono remedia. quoꝝ pmū ē q in me dietate mēſis februarij pñtis āni h̄ vir l medijs terꝫ tijs a 4ª die iſtar̄ vſq3 ad. xxij. faciat ſibi fieri ſtōmiū de baſilica dextri brachij ſb cubito poſita p quā edu cant ſāguis. ℥. v. qr ſatꝭ plectoric⁹ ē. ¶2ᵐ ē vt die iꝫ mediate ſequēti accipiat h° eūane minoratiuū. ℞. pill. ſ iera maioꝛi pill. cochiaꝝ añ. ʒ. ß. ſal gēme dyaꝫ gridij añ. g. j. cū ſucco ciclamīs fiāt pille. vij. qs acci piat per horas nouē poſt cenā3 et poſt eas dormiat

hora vna ⁊ post q̄ntā horā accipiat cyathū vnū aq̄ ordei calefacte ⁊ zuccarate post quā comedat ꝑ horā vnā. ¶ Tertiū est vt mane immediate seq̄nti accipiat hoc digestiuū calmi l aurora: qđ ꝯtinuet ꝑ dies viij. ⁊ tardet cibū.iiij. horis post ip̄m. ℞. syrupi ꝯpositi acetosi.ʒ.j. syrupi de sticados.ʒ.vj. aq̄ milij solis aq̄ cicoree ⁊ melisse.ana.ʒ.ß. misce. ¶ 4ᵐ instr̄m est vt nona die immediate seq̄nti accipiat hoc eradicatiuū post assū ꝑtionē digestiui. ℞. pillaꝝ de sarcocolla cochiaꝝ ana. ℈.ij. cū syr. violato ⁊ accipiat eas hora ⁊ modis olbus obſuatis in minoratiuo supra scripto. ¶ 5ᵐ est vt postq̄ purgat⁹ fuerit vir iste in septimana ter q̄n vadit ad lectū sup tota caluarie sui capitis aſpgat huius pulueris q̄ntitatē sex granoꝝ frumēti inter capillos cū pectine mūdificādo ꝑinuꝫ puluerē q̄ ponere vult scꝫ. ℞. corallor ru. ſpo. ro. añ.ʒ.j. folij ligni al. gaꝝ. añ. ℈.ij. macis.ʒ.ij. sādarace.ʒ.iij. pulueris betonice.ʒ.ij. puluerizent̄ oia ꝑ se ⁊ misceant̄. ¶ 6ᵐ est vt iste vir post purgationē ꝑ.xv. dies ol mane ⁊ sero ꝑ horā añ cibū faciat hoc gargarisma. ℞. aq̄ decoctiōis vel sublimatiōis radicū cidaminis cyathū vnū ⁊ nimelis ꝯpositi.ʒ.ij. piretri ℈.j. staphisagrie costi añ. ℈.ß. misce totū: ⁊ calefiat et gargarizet duab⁹ vicib⁹ ꝑ horā vnā. ¶ Ultimū ē qđ iste vir ꝑ totū mēsem maij ol 4ᵃ die accipiat vnā de infrascriptis pillis a ꝑma incipiēdo post duas horas post cenā scđam ꝯo accipiat ꝑ mediā horā añ cenā ⁊ ita reuoluat se deīna ad aliā. ℞. pillaꝝ alefangina rū mesue pillaꝝ assairet añ.ʒ.iij. pulueris coloquintide malaxate cū oleo amigdalaꝝ dulciū.ʒ.j.ß. pulueris arthanite agarici añ.ʒ.j. cū succo violaꝝ fiāt pille ex oīm.ʒ.vj. ⁊ ſsulo iteꝝ qđ quolibet mēse bis accipiat ex eis. ℈.iiij. ꝑ totū mēsem maij obſeruando post eas que in solutiuis superioribus dicta sunt.

Pro ardore ꝯo l vrinādo euenicte ꝓuidere dꝫ q̄ncꝫ remedijs infrascriptis. ¶ Primū est hoc. ℞. olei onfancini vel crudi.ʒ.iiij. olei nardi.ʒ.ij. ʒ. alkekengi cū ꝑdicto oleo vltimate ꝯtritoꝝ nūmero.xx. ponant̄ oia in ampulla cuius orificiū argilla vel pasta sit bñ obturatū ⁊ suspēdat̄ in aquā bulliētem bñ submersa vſcꝫ ad medietatis olei ꝯsumptionē. tūc ergo remoueat̄ et ex eo ol die seint̄ a furcula spatulaꝝ vſcꝫ ad caudā calō tota spina vngat̄ q̄n vadit ad lectū. ¶ Scđm ꝯo instr̄m est hoc. ℞. aq̄ paritarie aq̄ milij solis añ.ʒ.j. aque portulace.ʒ.ij. calefiāt cū zuccaro ⁊ vtant̄ eis saltē l septimanā ter in aurora accipiēdo sicut de syrupo supraſcripto dictū est. ¶ Tertiū est hoc. ℞. zuccari albi lib.ß. se. lactuce portulace añ.ʒ.j. granoꝝ papaueris al.ʒ.j.ß. granoꝝ pineaꝝ minutim incisoꝝ.ʒ.ij. fiat ex istis tragea: de qua accipiat añ prandiū ⁊ cenā immediate coclear vnū ꝑ tres mēses aut saltē omni die semel. ¶ Quartū instr̄m est hoc. ℞. granoꝝ sebestē nūero xl. radicū liq̄ritie mūdataꝝ.ʒ.j.ß. radicū iringi ⁊ doronici añ.ʒ.j. lauent̄ ꝑus sebestē cū aqua calida: deinde bulliat in lib.v. aq̄ cū alijs rebus minutīs incisis ad ꝯsumptionē medietatis. de hac ergo decoctione quater in septimana bibat ip̄e cyathū vnū tepidū ꝑ horā ⁊ mediā añ cenā. ¶ Ultimū est hoc. ℞. folioꝝ capsli corticū intermedioꝝ castaneaꝝ añ.ʒ.j. pul. liquirtie.ʒ.j.ß. se. lactuce portulace endiuie ⁊ acetose añ. ℈.j. corticū papaueris al. ℈.ij. pulueris insq̄ami mādragore añ. ℈.ß. puluerizent̄ oia ꝑ se ⁊ misceātur ⁊ cū superuenerit magni ardoris instātia ol nocte accipiat.ʒ.j. hui⁹ pulueris cū.ʒ.ij. decoctiōis immediate scripte calefacte. est eñ mirabilis ad hanc intētionē ⁊ ꝓpue apud non effrenitātes in coitu. In quo iste homo valde auarus esse debet ⁊c.

Consiliū.31.

De dolore capit⁊ circa partē dextrā ꝑtenso ad musculos colli et spatulaꝝ vſcꝫ ad adiutorium cum constractione digitorum manus partis eiusdem.

Conceperā ⁊ nō minus necessariū fuisset in accidētib⁹ huius dñe calamū erigere ⁊ accurate multū: eo qꝛ accñtia q̄ patitur satis valida sunt. Primū eteñ accñs qđ est dolor circa dextrā partē capitis ꝑtensus ad musculos colli et spatulaꝝ ⁊ vſcꝫ ad adiutoriū: opꝫ māmultā a capite deriuatā ēē ad illas partes. Et qm̄ multiplicatur dolor in manu illi⁹ partis adhuc maioris dubitatiōis existit: ꝓpterea qꝛ ꝯiungitur cum stupore manus illius partis etiā impediēte motum ad constrictionē manus. Sed minus dubitādū est eo qꝛ deficiente dolore remouetur etiā stupor illius partis: sed in hoc ꝯsideratio h̄nda est nō leuis. Qꝛ sirio doloris in loco adiutorij suspicatur euentum apostematis in eo: et adhuc opꝫ materiā esse in cerebro que successiue funditur ad inferiora.

Propter qđ apparet in regimine suo attēdendū esse simul cerebro et partibus lesis et dolētibus ꝑdictis cū quatuor. ¶ Primū est vt abstineat a cibis calidis ⁊ vaporosis multum vt sunt brodia pinguia aromata vinū album potēs ⁊ fumosum ⁊ dulce ⁊ salsa cibaria ⁊ acuta vt alleū eruca raphanus ⁊ sīna ⁊ cibi pastiles ⁊ lacticinij ⁊ pisces eliri ⁊ ꝯsilia. ¶ Scđm est vt ꝓcuret ol die habere bñficiū vētris saltē bis cū clistere h̄ñte teraꝫ simplicē benedictā: ⁊ succaꝝ rubeū. ¶ Aut saltē cū istis pillis q̄ mihi placēt magis de q̄bus accipiat ol tertio sero.ʒ.j. ꝑ duas horas post cenā. ℞. spēꝝ cōpletaꝝ iere simplic̄.ʒ.j. aloes abluti.ʒ.ij. pulpe coloqntide. ℈.j. bdellij mollis ⁊ subalbidi. ℈.ß. formētur pille de oīm.ʒ.vj. cū succo maiorane vel saluie. ¶ Tertiū est qđ hec dña oīm die post prandiū ⁊ cenā in fine accipiat frustū vnū huius ꝯfectionis. ℞. spēs cieꝝ aromatici rosa.ʒ.j. masticis. ℈.j. coriādri ꝑparati.ʒ.ß. zuccari al.ʒ.iiij. cū aq̄ acetoſ. fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ.ß. ¶ 4ᵐ remediū est hoc: vt incipiat inungere collū spatulas ⁊ totū brachiū cū hoc vnguēto mediocriter fricādo: ⁊ post supponat pellē agninaꝫ calefactā ⁊ bene applicatā. ℞. olei de costo de pipibus ⁊ de croco ana.ʒ.ß. sandarace.ʒ.iij. mastic̄. ℈.ij. boli ar. sā. dra. aca. hypoq̄stidos añ.ʒ.ij. cere albe q̄tū sufficit. fiat vnguētū mediocris tenacitat⁊ ⁊c.

Pro contractione digitoruꝫ manus. ¶ Primū remedium. ℞. medulle crurium boum.ʒ.j. pinguedinis tassi butyri recentis pinguedinis anatis. añ.ʒ.ij. croci.ʒ.j. mucillaginis fenugreci sebestē sisami

añ.ʒ.ij.olei liliorum celeſtiũ olei de croco olei violarum ci trinarum añ.ʒ.ij.ß.cere al.q.ſ.fiat vnguentum molle. ¶Scðm remediũ eſt hoc. ℞.radicũ altee lib.ß.radi cũ ſaponarie maior.libr.j. fenugreci granorum ſiſami añ.ʒ.ij.coquantur in quatuor ſitulis aq̃ vſq ad cõſum ptionẽ quarte partis. ¶Tertiũ remediũ eſt. ℞.hy ſopi humide.ʒ.iij. ¶Quartũ remediũ eſt. ℞.armo niaci bdellij diſſolutorum cũ aceto forti añ.ʒ.j.empla ſtri de mucillaginibus.ʒ.iiij.ammurce olei recẽtis.ʒ. v.cere albe q̃tũ ſufficit fiat vnguentũ molle. ¶Quĩ tũ remediũ e. ℞.pul.de polip.ʒ.j.⁊ diuidatur in.xxiiij partes equales. ¶Modus pcedẽdi in ſupr. ſcriptis eſt iſte. Primo p octo dies cõtinuos faciat ablutionẽ cũ aqua calida pedũ ⁊ manuũ ſcripta in ſcðo cap. deinde mẽbris bñ exiccatis fiat inũctio eorum cum vn guẽto tepido deſcripto in tertio cap. ¶Tranſactis ſpo octo diebus dimittat vnctionẽ preſcriptã ⁊ alijs octo diebus ſequẽtibus inũgat pdicta mẽbra cũ vn guẽto ſcripto in pmo caplo ⁊ teneat mẽbra coopta cũ lana molli ſeu ſuccida calefacta. ¶Deinde trãſa ctis alijs octo dieb9 dimittat ſcðm vnguẽtũ ⁊ inun gantur mẽbra ola cũ vnguẽto ſcripto in quarto cap. ¶Et cõpletis iſtis vltimis octo diebus reuertatur ite rũ ad ablutionẽ mẽbrorum cũ aqua pdicta ⁊ vnctionẽ poſt ipam:⁊ ſic trãſeat de illis octo ad vngendũ cũ ſcða vnctiõe:⁊ alijs octo diebus cũ tertia. Et ita cõ tinuet iuxta poſſe p totũ iſtũ annũ. ¶Ultimo ſpo ol fine ſex dierum parum ante cenam accipiat partem vnam de puluere ſcripto in vltimo capitulo. Et ita continuet per totum proceſſum ſue cure ⁊c̃.

Conſiliũ.32. De dolore capitis a materia flegmatica mixta cum cholera:dominãte tamẽ materia flegmatica.

NObilis vir Jacob9 de roma moleſtatur dolore capitis a materia flegmatica cũ chole ra cõmixta dñante tñ materia flatica ſu per cholericã:ita tñ q nõ denolatur chole ra vitellina. hec aũt materia facit egritudinẽ in ce rebro ipſius p eſſentiã ⁊ partim p colligãtiã ſtoma chi ad caput. In ſtomacho enĩ eius multiplicantur fle gmata mucillaginoſa q̃ euaporãt ad caput eius et iterum eadẽ materia cõmiſcetur cũ kilo aut refrãgit ipm in qualitatibus ſuis vñ ſanguis redditur a flegmate notabiliter alterat9. ¶Materia igitur hec aliqñ euapo rãs capiti fertur ad organa auditus ⁊ ibidẽ facit ſoni tus extraneos. qñq vero pãniculis cerebri immerſa dolores efficit extẽſiuos l eis:⁊ ſi talis vapor ſpũ vi ſibili cõmiſceatur qñq facit ei illuſiões ⁊ imaginatiões in viſu. ¶Amplu9 ſi cõtingat has mãs inferi9 p arte rias venas ⁊ neruos deferri motus nõ raro ſaltuo ſos extẽſiuos ⁊ cõtratiuos in cruribus facit apparere.

Unde opz q in iſtis diſpõnibus puideatur cũ his q̃ phibẽt flatis illi9 multiplicatio nẽ in ſtomacho ⁊ capite cũ cibis ⁊ euationib9 oppor tunis:vt nũc ſequitur. ¶Primũ itaq h vir euitet oẽs cibos ⁊ potus actu ⁊ potẽtia flaticos velut ẽ panis azimus piſcis cãcri antiq ⁊ carnes molles bleta ſpi nachia ⁊ cetera q̃ nõ accipiantur niſi l raro vſu. ¶Di mittat etiã vſum lactis ⁊ lacticiniorum ciborum ⁊ paſti liũ ⁊ multũ vſum fructuũ frigidorum:⁊ pprie in q̃bus nõ eſt potẽtia mũdificatiõis velut l ceraſis dulcib9. Auellanas molles pira muſcata poma mollia ⁊ ali os fruct9 ſilr actu ⁊ potẽtia hũidos euitare dz ſaltẽ ad annũ vnũ. ¶Uino ẽt dimittat mĩte aq̃ fride po tũ ſimplicis vl' vino cõmixte. Bibat vinũ rubeũ vl' al bũ nõ valde groſſũ clarum aromaticũ vinoſitate ptici pãs ⁊ nõ acuitate:nec ſit valde bruſcũ vl' valde põti cũ. Ultra pdicta accipiat cibaria ola ad libitũ ſuũ.

De medicinalibus aũt q̃tuor ſi bi cõueniẽtia

cõſcribo. ¶Primũ eſt q ipſe accipiat vnã de infraſcri ptis pillis ol fine.vj.dierum immediate añ cenã ⁊ vnã aliã accipiat p horã.j.vel.ij.poſt cenã: et ita in cura tione ſua vtatur intẽtione reuolutiõis ab illa q̃ ſumitur ante cenã ad illã q̃ ſumitur poſt cenã et ecõuerſo. talr enĩ ſtomachũ ſuũ mũdificabit et caput et nouã ma teriem gñatione effugiet. Sũt aũt pil.iſte. ℞. agari ci electi.℈.j.turbith pul.pulpe collõqntide añ.gra. viij.ʒʒ.electi.℈.j.aloes pparati.ʒ.ß.ſalis nitri.g. viij.formentur pille cũ ſucco ro.p ol.ʒ.vj. ¶Scðm in ſtrumẽtũ pncipale eſt hoc:q vtatur hac cõfectiõe de q̃ accipiat immediate ante pradiũ rotulã vnã: et ſilr ante cenã excepta die qua accipitur pilla ante cenam et bibat poſt ipam modicũ vini electi vſq ad tertiã partẽ cyathi:et faciet hoc vſq ad medietatẽ mẽſis iunij. Cuius deſcriptio. ℞.ſpẽrum eluarij de ligno alo es ſpecierum dyabre añ.ʒ.j.zuccari ſcðe decoct.ʒ.v.et cũ aqua melliſſe fiat cõfectio in rotulis.ʒ.ij. ¶Ter tium pncipale inſtrm eſt: q ter in ſeptimana p.ij.ho ras ante pradiũ maſticet vnã de infraſcriptis pilla lis p quartã partẽ hore. ℞.dragagãti gũmoſi ⁊ ele cti.ʒ.ß. piretri coſti dulcis ſtaphiſagrie.ʒʒ.electi. ana.ʒ.ß.diſſoluantur cũ modico aceti:⁊ ppe diſſolutio nem eius incorporetur cũ pulueribus et fiant pille ad modũ auellane et ſeruentur in pixide ſicca cũ modico puluere nucis muſcate. ¶Quartũ pncipale inſtrm eſt:q vir iſte accipiat purgationẽ infraſcriptam a.x. die mẽſis ſeptẽbris vſq ad.xx.eius ⁊ ſilr in mẽſe ap lis futuro ſm hũc modũ. ℞.pil.cochiarum pil.aurea rũ añ.ʒ.ß.reformentur pille.vij.cũ ſyrupo de ſticados et accipiat eas in aurora ⁊ dormiat p horã poſt aſ ſumptionẽ earum ⁊ tardetur cib9 poſt p horas.vj. ¶Poſt aũt iſtud minoratiuũ ſeq̃nti die accipiat hoc diges ſtiuũ. ℞.ſy.acetoſi cõpoſiti.ʒ.ß.ſyr.de ſticados.ʒ.j. aq̃ acetoſ.melliſ.⁊ violarum añ.ʒ.j.miſce ſumẽdo ipſum calm in aurora.vij.diebus cõtinuis. Qð ſi tpe aſſum ptiõis hui9 digeſtiui vẽter eius nõ eẽt lubricus tũc ol alterna die accipiat vnã de pillis ſupraſcptis in p9 cap. ¶8a ſpo ſeq̃nti die imediate accipiat has pil lulas. ℞.pil.de ſarcoco.cochiarum de iera cõpoſita añ. ℈.j.reformẽtur pil.vij.cũ ſucco roſ. ⁊ accipiantur hora dicta de minoratiuo et obſeruentur cõditiões q̃ circa ipm dicte ſunt. ¶Et ſilr cũ eiſdẽ medicinis purgetur in ve re:niſi q in ſy.ſupraſcpto adiũgatur.ʒ.j. aq̃ violarum: et loco pillarum de iera cõpoſita ponatur.℈.j.pillarum feti darum. Jn alijs aũt obſeruet ola q̃ ſcripta ſunt. Amẽ.

Conſiliũ.33. De mala cõplexiõe frigida et humida cerebri pulmo nis ⁊ pectoris a flãte mucillagioſo ⁊ vitreo ad quã

ſequuntur accidētia ſuſpecta difficultas anhelit⁹ tuſſis fortis ⁊ elōgatio vuule ex deſcenſu materiei a capite vſq ad illas partes.

Vereda multū eſt diſpō nobilis viri hieronymi ꝺ pōte ꝓpterea q: ipſa eſt diſpō membrorū pluriū nobiliū partiū corporis humani:⁊ eſt eīn mala cōplexio frigida ⁊ humida cerebri eſſentialiter ꝓueniens a multitudine mucillaginoſitatis cui etiā nō dubito cōmixtā eſſe partem vitrei flegmatis ꝓpter vehemētē frigiditatē in exterioribus ⁊ interioribus partib⁹ cerebri ꝯceptā imo etiaȝ in ꝓfundo. ¶ Eſt etiaȝ hec diſpō egritudo pectoris ipſi⁹: q: ſpatioſitas eius a multo flegmate predicto repleta eſt. ¶ Magna etiā pars illoꝝ flegmatū immerſa eſt pulmoni ⁊ dyafragmati ſuis: qꝺ declaratur ex vehementia difficultatis anhelitus ⁊ ex tuſſi cū expuitione multa vt ī plurib⁹ difficulter facta. ¶ Propter qꝺ īpoſſibile eſt nocumētū notabile non eē cōicatum cordi: ſilr etiā ſtomacho ⁊ epati eius. Uñ nō eſt mirabile ſi iſte vir ex forti ⁊ vniuerſali debilitate fact⁹ eſt debilis. ¶ Ex qbus apparet diſpōnē ipſam gñe eſſe vnā q: ipſum cōplexionalē frigidū ⁊ humidū a flegmate mucillaginoſo dñante ⁊ vitreo ſubdominā̄te depēdētē. ¶ Apparet ſcdo q̄ ſint loca patiētia: q: cerebrū pulmo dyafragma ⁊ pect⁹ totū. ¶ Apparet tertio q̄ ſint accñtia ſuſpecta vt difficultas anhelit⁹ tuſſis fortis deſcēſus materiei ad pect⁹. ¶ Et ex iſtis facile ⁊ vltimate deducit̄ cā moliſicationis vel elōgationis vuule ꝓpter ipſam repleri a flegmatica materia mollificāte ipſaȝ. ¶ Uñ vltimate ꝯcludit̄ q opȝ ipm̄ eē diligēter ſollicitū ad ꝓcurationē ſuþne mā̄ pectori imerſa vertat̄ ī ſaniē ꝓpter quā fiat empieus ⁊ de empimate trāſeat ad ptiſim ad quā ſatis eſt paratus ꝓpter maciē pectoris ⁊ reliqua ſigna gratia breuitatis omiſſa.

Pro regimine itaq diſpōnis huius cōmēdatiſſimi viri attēdat p̄mo q vtat̄ iuſculis factis ex farina ordei cū altera medietate farine amili cū brodio galline vel caponis. ¶ Utat̄ etiā ouis recētib⁹ ⁊ piptonibus et panatellis ⁊ iuſculis factis in predicto brodio ⁊ ꝓpue alterato cū foliis violaꝝ malue blete ſpinachie ⁊ atriplicis: ⁊ vtat̄ carnib⁹ p̄dictis ⁊ capretinis ēt. ¶ Et vinū bibat albū ſapore dulce cū altera medietate cōmixtuȝ aq̄ decoctionis q̄tuor ſeminū coīum frigidoꝝ aut ſaltē cū aque decoctionis liq̄ritie raſe minutim incīſe. aut tertio cū aq̄ decoctionis paſſulaꝝ enucleataꝝ. ¶ Et in oī cibario ſuo ſemꝑ ponat quātitatem duoꝝ granoꝝ frumēti de croco: eſt eīn optimus in hac diſpōne ⁊ eſt de ſumma medicinaꝝ ꝯferētiū nocumēto anhelitus decima tertiū apparēs. cōuenit etiā ſibi q̄ꝗ accipere paꝝ ei⁹ in aq̄ lactis infuſi. ¶ Carnes capretine ⁊ gazelline eſſent ſibi vtiles. ¶ Et meli⁹ eſſet ei vt cibū accipet paulatine deglutiēdo ⁊ in quātitate pauca quatuor vicibus in die comedere magis q̄ duabus ſpargere. i. partiri cibū cū debilitate virtutis prorſus meli⁹ eſt. prima q̄rti. caꝑ. de cibatione febricitātiū. ¶ Euitet etiā neruoſas ⁊ cutaneas partes ⁊ piſces ⁊ paſtilicos cibos ⁊ fruct⁹ oēs preter ficus quaꝝ tres aut quatuor comedere pōt ante cibū ſemꝑ. ¶ Caueat etiaȝ dormitionē vel morā ꝯhere in loco frigido ⁊ humido maxime ꝓpinquo aqs ⁊ expoſito ſi a ui vēti ſeptētrionalis ⁊ turbidi ⁊ vaporoſi. ¶ Caueat etiam ab omni exercitio vſq ad octo dies vel decē: ⁊ maxime poſt cibū intantū q exercitiū aīale etiā euitare dȝ: vt ſtudij ꝓlixitatē ⁊ ꝓfundaꝝ reꝝ ſpeculationē immo iracūdiā ⁊ triſtitiā ⁊ oēs aīe paſſiones euitare dȝ. ¶ Euitet dormitionē immediate poſt cibū immo elōget̄ ab eo ꝑ horā vnā ſaltē: ⁊ dormiat capite mediocriter eleuato ſuꝑ dextro latere: minime vero ſuper ſpinā iacēdū: ꝓpterea q: grauat anhelitum ſcꝺa primi colligēdū. ⁊ hec de regimine huius viri reruȝ non naturalium ſuccincte pertranſeant.

Pro regimine vero per medicinalia lȝ multa ⁊ diuerſa medicamina neceſſaria forēt ad curā huius diſpōnis et accidentiū eius: tñ q: in cura egritudinū et accidentiū varioꝝ eiſdē cōplicatoruȝ opȝ attēdere his que ſunt ſuſpectiora ſine quoꝝ cura talia feliciter curari nō poſſunt. ¶ Idcirco ſex ponam remedia oīno neceſſaria in cura huius diſpoſitionis: neq enīȝ oīa inſtr̄a q̄ in ſuaꝝ diſpoſitionum curatione a p̄ncipio vſq ad finē forent neceſſaria: ita deſcribi pñt vtiliter ꝓpter varietatē egritudinum ⁊ intercidentiam varioꝝ et multoꝝ accñtiū que emergūt. ¶ Si qua autem preter hec ſex medicamina erūt auxilia oportebit ea adminiſtrari ſm tranſmutationem q̄ apparebit in hoc viro ex adminiſtratione ſex inſtrorum pretactoꝝ. et totū hoc cōplebit̄ ſm q per calamum fiet notitia de predictis horum inſtrumētoꝝ.

¶ Primū eſt hoc. ℞. radicū altee ſeminis lini fenugreci añ. ℳ. j. blete malue añ. ℳ. ij. coquant̄ oīa in lib. v. aque vſq ad ꝯſumptionē medietatis. deinde ℞. huius expreſſe decoctionis librā vnā olei violarum et de ſiſamo añ. ℥. j. ß. zuccari rubei: caſſie bñdicte añ. ℥. ß. ſalis gēme granū vnū miſce totū et cliſterizet̄ omni ſero per horā vnā ante cenā. ¶ Scdm inſtrumentū eſt hoc. ℞. māne electe. ℥. ij. electuarij de pſilio. ʒ. ij. infundant̄ in. ℥. iiij. aque lactis caprini per noctē vnā: in aurora vero calefiāt colent̄ ⁊ exprimant̄ ⁊ eiſdē addant̄ aque decoctionis granoꝝ ſebeſten. ℥. ij. et totum parum calidius tepido aſſumat̄: ⁊ tardet̄ cibus horis ad minus q̄nq. ¶ Tertiū inſtr̄m eſt hoc. ℞. dyapenidionis rotulā vnam ⁊ ſi hr̄i nō poterit loco eius accipiat penidiaꝝ. ℥. j. ß. diſſoluantur in lib. ß. aque ordei calide in quam infundantur. xxv. vel. xxx. grana ſebeſten prius lota: cum ergo turgeſcent teneat ſemper ex eis granum vnum in ore leuiter comprimendo ipſum vt deſcendat ex eo mucillago leniendo membra anhelitus: materiaȝ diſponet ad expulſionem et facilitabitur anhelitus. ¶ Quartum inſtrumentū eſt hoc. ℞. aq̄ ſublimationis radicum altee. aque anguriе añ. ℥. j. ß. ſyrupi de liquiritia ſyrupi violati. añ. ʒ. v. miſce et totuȝ in aurora accipiatur omni mane ⁊ tardet̄ poſt ipſum aſſumptio cibi per horas ad min⁹ tres ¶ Quintum inſtrumentum eſt hoc. ℞. aloes pre=

ei aut ſibi vicino ⁊ ſit albū ipſum eiſi mētē.i. cerebruʒ
min⁹ ꝑcutit.ſcḋo regiminis acutoꝝ.textu ⁊ cōmēto
ꝑmis.⁊ ſi q̄dē tale vinū eſſet mediocris fumoſitatis
purū bibat.¶Si aūt vinū eēt valde potēs ſicut ſo
lent eſſe vina brixienſia tunc frāgere dʒ ei⁹ potētiaʒ
cum bona aqua fontis ſm diſcretionis menſuram.
⁊ hec de regimine non naturalium.

De his

ꝟo q̄ per medicinales adminiſtratio
nes neceſſaria ſunt ei. Primū q̄dem
⁊ ꝑncipali⁹ eſt vt dū fuerit domi q̄et⁹ a q̄rta die iſtā
tis mēſis vſq̄ ad.xx.fiat ſibi flobothomia ḋ cephali
ca dextre partis inter policē ⁊ indicē poſita.⁊ extra
haꝝ ſanguis.℥.iij.vſq̄ ad quatuor.¶Et facta flo
bothomia lʒ ꝑ inſignē doctorē magiſtrū Baptiſtaʒ
fuerit cōuenienter purgatus;tn̄ ꝓpter vehemētem
agitationē in humorib⁹ factā a balneis.¶Etiā q2
vrine ei⁹ ſubſtātia.⁊ contēta notabilr̄ arguūt reple
tionē.¶Et tertio q2 pulſus affirmat ipſaʒ.¶Et 4°
iteꝝ q2 nō habuit alleuiationē ex ꝑcedētib⁹ ſenſibi-
libus euacuationib⁹.¶Ideo vr̄ oīno mihi oportu-
nū vt poſt flobothomiā accipiat hoc digeſtiuū i au
rora calidū ⁊ cōtinuet ipm.x.vel.xij.dieb⁹.℞.aq̄ bu
gloſ.℥.iij.aq̄ meliſſe.℥.ij.⁊ eſt valde leue.¶Et ſi vo
lueris digeſtiuū potentius vel efficacius illo.℞.ſy-
rupi de epithimo.℥.j.ſyrupi violati recētis.℥.ß.aq̄
bugloſſe ⁊ capil.veneris an̄.℥.j.ß.miſce.¶Et ſi de-
ſiderares cū digeſtiuo materiaʒ educere acuitatis
aliq̄d habētē vel aduſtionis.℞.ſyrupi de thimo et
de fumoterre an̄.℥.j.aq̄ violaꝝ ⁊ nenufaris an̄.℥.j.
ß.miſce.Si aūt dieb⁹ itermedijs q̄b⁹ digeſtiuū aſſu
mit̄ vēter eius eſſet ſtiptic⁹ accipiat vnā de iſtis pil-
lulis.℞.aloes electi ꝑ tres dies infūſi in ſucco bora
ginis.℥.ß.maſticis violarū epithimi foliculoꝝ ſene
ſalis indi.an̄.℈.ß.formen̄t pillule cū ſucco boragi
nis ex oī.ʒ.vj.ex q̄b⁹ accipiat vnā oī alterna die pa
rum an̄ cenam.¶Accepto igit̄ digeſtiuo purget̄ cū
altero eoꝝ.℞.pillulaꝝ indaꝝ pillulaꝝ de lapide la
zuli an̄.ʒ.ß.reformen̄t pillule.vj.cū ſyru.violaꝝ ⁊ ac
cipiat̄ i aurora dormiēdo poſt eas ꝑ vnā horā ⁊ tar
dādo poſt cibū ſex horis.poſt q̄rum q̄ntaʒ accipiat
vnū cyathū aque ordei calide zuccarate:⁊ i altera
hora comedat.¶Poſt purgationē itaq̄ ſequēti die
tertia fiat ſibi appoſitio vētoſaꝝ in ſpatulis cū ſca
rificatione mediocri.¶Adhuc etiā oī ſero abluan-
tur pedes eius vſq̄ ad inguina cū hac decoctione.
℞.folioꝝ violaꝝ nenufaris ſalicis ⁊ ſolatri an̄.M.
ij.floꝝ camomille.M.j.coquan̄t in ſufficiēti quāti-
tate aq̄ ⁊ abluan̄t cū aq̄ calida ꝑdicta extremalia.
¶Itaq̄ ſi ꝑ hoc caput ei⁹ a dolorib⁹ curatū aut no
tabiliter alleuiatū erit tūc vtat̄ hac cōmixtione de q̄
accipiat oī mane hora q̄ ſumebat ſyrupum coclear
vnū tardādo poſt ipſam cibū ꝑ tres horas.℞.ꝯſer
ue violaꝝ bugloſſe ⁊ boraginis an̄.℥.j.incorporen̄t
cū melle roſ.¶Et ſi velis ipm cordiali⁹ ⁊ cerebrale
magis tūc adde ſibi ſpērū dyamuſci dulcis ⁊ dyā-
bre an̄.ʒ.j.⁊ ꝯuenit etiā ſibi hoc electuariū ſi nō fue
rit curat⁹ ex ꝑmis inſtrumentis.¶Poſt hoc iteꝝ ſi
ſteterit dolor tūc fiat ei hoc gargariſma.℞.oximel
lis ſq̄llitici.℥.ij.elr̄uarij dyairis ⁊ dyacalamēti. an̄.
ʒ.ß.incorporen̄t ſimul ⁊ accipian̄t ex eo.ʒ.iiij.et mi-
ſceant̄ cū aq̄ decoctionis radicū blete ⁊ cū hoc bene
calido oī mane ⁊ ſero fiat gargariſma ꝑ duas ho-
ras ante cenā.¶Cōfert etiā ei tpe doloris capitis
ablutio talis.℞.foliculoꝝ ſene.M.ij.floꝝ nenufa-
ris violaꝝ bugloſ.an̄.M.j.fol.maiorane.M.ß.co-
quan̄t ꝯueniēter in aq̄ ⁊ addito ei cinere fiat lixiuiū
ex quo caput ei⁹ ꝯueniēter abluatur oī alterna die.
¶Adhuc etiā cōfert ei caputpurgiū hoc.℞.aque
maiorane.℥.ij.aq̄ ſublimationis radicum blete.℥.
iij.zuccari albi.℥.ß.diſſoluantur ſimul ⁊ ꝓijciat̄ ex
eo calido leuiter per vtrāq̄ narem omni ſero ꝑ ho-
ram ante cenam quatuor vel quinq̄ vicibus cum
aliquāta tēporis interpolatiōe ⁊ prius os impleat̄
aqua ne per palatum deſcēdat in os.¶Si aūt per
hec oia ꝯplete adhuc nō eſſet curatus laudo ꝙ bis
in ſeptimana per duas horas poſt cenam accipiat
℈.ij.auree alexandrine cum.℥.j.vini dulcis calidi.
¶Aut in aurora accipiat vt predictū eſt.ʒ.j.tyria-
ce recentis cū vino iam predicto.¶Scio etiam ꝙ ſi
natura vel ars prouideret ei de apertione emorroi
darum omnino curaretur.Hec ſunt que in diſpoſi-
tione iſta meliora colligere potui ⁊c.

Conſilium.35.

De ſoda a mā melan
cholica immerſa pāni
culis per cōitatem inchoatiue a ſplene.

Affluētia bonitas cū copia
bonoꝝ moꝝ ⁊ ho
neſtiſſime vite ꝟ Frāciſcus bōdei de
duxerūt me ad erigendū q̄nq̄ reme
dia ꝓ ſua honeſtiſſima ꝯſorte vl' vxo
re neceſſaria. ꝓ mala diſpōne capi-
tis ei⁹ q̄ eſt ſoda melācholica ab ea-
dē materia cerebri pāniculis immerſa:q̄ lʒ inchoa-
tiue fuerit diſpoſitio in cerebro ꝑ colligantiā a ſple
ne huic honeſtiſſime dn̄e:tn̄ ꝓpter diuturnitatē tem
poris nō ita nunc ſe hʒ ꝑ colligantiam.q̄n etiaʒ in-
ſit cerebro per eſſentiam.Itaq̄ ꝓuideat ſibi ꝑ hunc
modum.¶Primo q̄dē abſtineat ab vſu carniū an-
tiquarum ⁊ ꝓprie paludeſtrium:⁊ dimittat omnia
legumina ⁊ proprie lentes:⁊ dimittat vſum multi ſa
lis et ſalitoꝝ ciboꝝ:ſiue fuerint carnes vel caſeus:
⁊ inter reliqua dimittat lentes caules cepe alleum
porrum ⁊ multi raphani vſum ⁊ aque frigide ſim-
plicis potum:⁊ vtat̄ vino albo ſubtili dulci ⁊ claro
⁊ nullo modo bruſco vel pontico.¶Scḋm ꝟo ꝑnci
pale remedium eſt hoc.℞.epithimi cretenſis.ʒ.j.
polipodij foliculorū ſene thimi agarici ana.ʒ.ß.ʒʒ.
cinamomi macis violarum ana.grana.iiij.ſalis in
di.grana.viij.cum ſucco apij formentur pillule ex
omni.ʒ.vij.de quibus hec domina omni fine.15.die
rum ꝑ horā an̄ diem accipiat.vj.⁊ tardet cibum ac
cipere.v.horis de q̄b⁹ etiā pillulis omni quarta die
accipiat.j.in ſero q̄n̄ vadit ad lectum.¶Tertiū ꝑn
cipale remediuʒ eſt hoc.℞.conſerue bugloſſe.℥.iij.
conſerue roſ.⁊ violaruʒ an̄.℥.j.hiacinti ſmaragdi
doronici oſſis de corde ceruī.an̄.ʒ.ß.margaritarum
ʒ.iij.zucca.al.ʒ.iij.fiat electuarium:in cuius fine po
nātur folia auri numero.8.De hoc itaq̄ electuario
hec humilis dn̄a oīm mane aut ſaltē alterno mane
per tres horas ante prandium deglutiat q̄ntita-

tem vni⁹ nucis muſcate.¶4ᵐ remediū pncipale ē
hoc.℞.ſpērū letificātis Almanſ.ʒ.ß.hyacinti ſma=
ragdi ſaphiri margaritaꝝ añ.ʒ.ß.zuccari al.li.ß.fi
ↄfectio in rotulis.ʒ.ij.de q̄ hec dn̄a ſemꝑ in fine cibi
comedat fruſta duo aut ſaltē vnū.¶5ᵐ.⁊ vltimum
remediū eſt hoc.℞.violarū floꝝ bugloſ.⁊ boragi=
nis folij ligni aloes añ.ʒ.ß.roſ.ſpody ſādaracc ina
cis añ.ʒ.j.fi olm ꝑ ſe puluis:ex q̄ fiat ſacculus capi
talis in ſyndone retorta:hec dn̄a hūc ſacculū ſemꝑ
portet ſuꝑ capite ſuo qn̄ moleſtaſ vehemēti dolore
⁊ ſic bn̄ficio miſeratiōis diuine ſanitatē ↄſeq̄tur quā
ſibi ſua largitate concedat altiſſimus.Amen.

Cōſilium.36.

De ſoda,dctā cephalea a ſanguine melancholi
co cui etiā multum flegmatis admiſcetur.

Soda huius viri proprie
dz denoiari
cephalea ſm ſn̄iam veterū:eo qꝛ ē do
lor cronicus fortis ⁊ manſiu⁹:⁊ totuz
caput ↄprehendēs intātū ꝙ nō ſoluz
huius materia morbi cōtineſ in cere=
bro ⁊ pāniculis eius imo ⁊ multiplicata ꝑ venas in
terioꝝ partiū p̄dictarū per cōmiſſuras effundiſ ſm
partē ad panniculū crancij exterius inuoluentem.
¶Eſt aūt huius morbi materia ſanguis melācholi
cus cui multuz flegmatis admiſceſ quod apparet
ex colore mixto ex albo ⁊ fuſco plūbeo nolato.¶Ap
paret ſcd̄o ex magna capitis grauitate.¶Apparet
tertio ex diuturnitate ei⁹ ⁊ fixiōe.Apparet q̄rto ex
dolore non ſolū interi⁹:ſed etiam exterſ⁹ cutē capi=
tis tangēdo ꝑcipiſ et eſt maior huius doloris pars
in ſiniſtra parte fixus apparens:qđ contingit ꝑ col
ligantiā ſplenis ad illā partē melancholicū ſangui
nem effundentis vel cōcomitantis.aut ſaltē qꝛ ſpe
ciē male cōplexionis augmentat in cerebro ꝑ cōita=
tem principaliter non abſolutā:lz etiam ꝓbabiliter
defendi poſſet ipm ſplenez nocumentū in eadē par
te capitis augmentare ꝑ cōpaſſionez abſolutā ſed
hoc raro contingit ſaltem in cronicis egritudinib⁹.
¶Ex iſtis facile concludi poteſt ꝙ hec egritudo dif
ficilis eſt ⁊ parata vt ex ea apoſtema in capite gene
retur.¶Et ſeq̄tur ſecundo ꝙ oportet ad ipſi⁹ cura
tionem feſtinātius accedere vt nunc ſequitur.

Abſtineat itaqꝫ vir iſte a cibis infrigidā
tib⁹ oppilātibus ⁊ materiā in
capite viſcoſaz multiplicātib⁹:vt ſunt cibi paſtiles
caſei multitudo ⁊ lactis crudi vſus ⁊ legumina ⁊ ſa
lite carnes ⁊ animaliū neruoſe et pāniculares par=
tes ⁊ vinum rubeum ⁊ vinum groſſum:⁊ acriū om=
nium vſum euitet.aceto autem ſecurius vti poteſt.
¶Et caueat a motu et exercitijs ſuꝑfluis et ꝓprie
poſt cibum.¶Et ſomnus prolixus conuenientior eſt
ei ꝙ vigilia:caueat tamen ſubitam poſt cibum dor
mitionem.¶Et caueat ſe replere cibis multe q̄ntita
tis:immo parce comedere eſt ſibi vtile magis ꝙ vſ=
qꝫ ad ſaturitatem ⁊ nullum cibū degluttiat niſi opti
ma maſticatione contritū.¶Et effugiat ſtationez
ſub radijs ſolis:morari tn̄ in aere calido abſqꝫ flā=
ma ſolis vel ignis pertingente ipſum eſt ſibi val=
de ↄueniens.¶Et effugiat ventris ſtipticitatē imo

fluxibilis fiat per ea q̄ inferius ponūtur.¶Et caueat
triſtitiam iracundiam,⁊ reliquas animi paſſiones
humorum inflammatiuas ⁊ colliquatiuas.

De regimine ꝟo medicinali octo videntur mihi inſtr̄a neceſſa=
ria.¶Quoꝝ primum vt circa ſeptimum diem men
ſis madij fiat huic viro flobothomia de ſaluatella
ſiniſtre partis inter anularem ⁊ auricularē digitos
poſita:⁊ extrahanſ ſanguis.ʒ.iiij.ad plus.¶Secū
dum ꝟo inſtr̄m eſt vt poſt iſtā flobothomiā accipiat
hoc minoratiuum cū cyatho vno aque calide deco
ctionis boraginis in aurora ⁊ cibū ſuū tardet ſaltē
horis ſex.cui⁹ deſcriptio eſt hec.℞.electuarij de pſi=
lio.electuarij dyaſene añ.ʒ.iij.boni ponderis.miſce
⁊ totum accipiat vt dictum eſt,¶Tertium inſtr̄m
eſt vt poſt minoratiuū predictum ſequenti die hora
p̄ſcripta accipiat hoc digeſtiuū et cōtinuet ipm die
bus octo hora p̄dicta accipiendo calidum cui⁹ de=
ſcriptio eſt hec.℞.ſyrupi cōpoſiti acetoſi.ʒ.j.ſyru=
pi de epithimo.ʒ.ß.aque bugloſſe meliſſe ⁊ bethō=
nice añ.ʒ.j.miſce.¶Quartū inſtrumētū eſt vt poſt
digeſtiuū nona ſequenti die in hora p̄ſcripta acci=
piat hoc eradicatiuū.℞.pillulaꝝ indaꝝ pillularuz
de lapide lazuli añ.℈.j.pillulaꝝ de ſarcocolla.℈.
j.boni pōderis.reformenſ pille.vj.cū electuario ro.
⁊ accipiaſ hora qua primū minoratiuū acceptū ē:⁊
poſt ipſas obſeruenſ conditiones ibidē ſcripte oēs.
¶Quintū inſtr̄m eſt:vt accepto eradicatiuo ꝑ tres
dies poſtea huic viro fiat flobothomia de cephalica
dextre partis:⁊ extrahanſ ſanguinis.ʒ.iij.vel qua
tuor ⁊.ß.¶Sextū inſtr̄m eſt:vt tpe q̄ aſſumit digeſti
uū ⁊ ēt poſtq̄ꝫ fuerit purgat⁹ vtaſ iſtis pillulis de q̄
bus accipiat oī q̄rto vel q̄nto ſero vnā paꝝ ian̄ cenā
⁊ alia vice ſecūdā per duas horas poſt cenā:⁊ ita re
uoluendo ꝓcedat ad vſum eaꝝ ab ea q̄ eſt ante ce=
nam ad eā que eſt poſt cenā:⁊ ↄtinuet eas toto tpe
vſqꝫ ad medietatē iunij deinceps vere vſqꝫ ad pn̄ᵐ
ſeptēbris rarius vtaſ eis:⁊ tunc poterit eis vti toto
tpe anni ſm primū ordinē deſcriptū:cui⁹ deſcriptio
eſt hec.℞.aloes p̄parati.ʒ.ß.ellebori nigri gra.viij.
thimi:epithimi ſalis indi.añ.℈.j.dyagridij gra.ij.
formenſ pillule de oī.ʒ.vij.cū ſucco roſ.¶7ᵐ inſtr̄z
eſt:vt poſtq̄ꝫ fuerit purgat⁹ ſequēti die in ſero qn̄ va
dit ad lectū oī die totū caput ſuū prius abraſuz ab
auribus ſuperi⁹ liniatur hoc linimento.℞.radicuz
brionie:aſſari:ſticados:bethonice:calamenti:pule=
gij.añ.ʒ.j.amili.ʒ.j.ß.croci.ʒ.j.ß.macis.ʒ.iij.galan
ge:nucis muſ.gariofi.añ.ʒ.j.ß.ſandaracc.ʒ.j.ſalis
cōis ſubtiliſſime triti.ʒ.v.ſucci ſolatri quantū ſuffi=
cit fiat linimentū:⁊ adminiſtreſ vt prius.¶Octauū
ꝟo ⁊ vltimū inſtr̄m eſt:vt tpe quo vtiſ p̄dicto linimē
to oī ſeptimana ter.ſ.poſt duos dies interpollatos
inter vtrūqꝫ maſticet vnā de infraſcriptis pillis ī ma
ne nihil deglutiēdo ex eis neqꝫ de eo qđ diſſoluitur
ab eis:imo exterius expuendo. quarum deſcriptio
eſt hec.℞.maſticis.ʒ.j.ß.piretri.ʒ.iij.dragagāti:gū
mi arabici:glutinis piſciū.añ.ʒ.ij.ß.macis:galāge:
zedoarie:liq̄ritie:aniſi.añ.℈.ij.diſſoluanſ gumme
et glutē cum aceto ⁊ cum infrigidari ceperint for=
mentur pillule groſſe ſicut auellana:quarum vſus

ſit: vt prius dictū eſt. His actis ſi ſanus fuerit lau-
det deus altiſſimus: ſi aūt non: ſcribat de ſtatu ſuo
et ꝓuidebitur ſibi ad laudem dei. Amen.

Conſiliū. 37. De nocumēto diminutionis et corruptiōis imaginatiue potentie et cogitatiue quod proprie deſipiētia dicitur.

Optarē vt fortuna iā mihi ad-
duxiſſet acceptabilē et
dilectā ꝗ̄tum arduā et difficilis cōſi-
derationis materiam mihi nuꝑ ad-
duxit. Etenī ex mihi zelatiſſimis ami-
cis quidā adoleſcēs varijs pauloan-
te moleſtat⁹ eſt accñtib⁹ vir qdē complexione a ge-
neratione calidus ſm epar. frigidi tñ cordis et hu-
midi et cerebri conſilr quib⁹ niſi fieret ab epate con-
tra operātia priuatiua fieret in eo in vniuerſis mē-
bris male cōplōnis frigide et humide augmētū no-
tabile. Hic vir etiā ſplenē hȝ magnū ſatis et debilē
in virtute ſua nō ꝯuenīēter attractiuū et mūdificati-
uū melie q̄ delegat cū ſanguine ꝑ vniuerſum corp⁹
permutās ipm ad meliatatē: et ſi tāta fuiſſet in epa-
te ſuo potentia aduſtionis ſanguis et cholere ꝯuer-
teret iſte vir in cōplōnē melicā in etatē per augma-
ſticā per decidēnā acq̄ſitā. Quicquid tñ ſit multitu-
do melie abūdantis in venis ꝓpter cām predictā et
etiā ipſius melie pars notabilis cordi cōicata per
cōitatē abſolutā vel ſimplicē alteratione: ſilr et ad
cerebrū multiplicata accidētalē fecit ꝑmutationē
cōplōnis cordis et cerebri et ſpūum vitalū et aīaliū
in cerebro vñ ꝑmutate ſunt oꝑationes cordis et ce-
rebri ad accñtia melie. Hoꝝ aūt ſermonū declara-
re veritatē nō eſſet difficile ſi non timeret ꝓlixitas
ſermonis. Pōt enim caliditas epatis deduci ex ſen-
ſatione caliditatis in hypocūdrio dextro percepta
ſilr etiā ex magnitudine hypocundrij illius et ex ve-
naꝝ amplitudine notabili: et quarto ex tinctura no-
tabili in vrinis apparēte. ¶Cordis vero frigiditas
deducetur remiſſione caliditatis circa mamillā ſi-
niſtrā percepte. Itē declinatione pulſans ad parui-
tatē tarditatē et raritatē: adhuc etiā q2 pectus totū
ſatis eſt nudū pilis. ¶Et ex eodē fundamēto dedu-
cet etiā cerebri cōplo per ſigna ſubſtātialia a caſi-
bus et operationibus ſumpta que hic dimitto.

Quod vero accidētalr permutata ſit
cōplo huius viri ad acci-
dētia melie ex multis apparet. Primo qdē q2 opera-
tiones imaginatiue et cogitatiue potentie leſe ſunt
leſione diminutionis et corruptionis. cū eñ imagi-
natiua potentia conuerti dȝ ad aliqđ imaginabile
diminute apprehendit ſpēs illius a fantaſia ſibi de-
latas et laborat in actu diuidendi et cōponēdi nota-
bilr qđ nō eſt aliud ꝗ̄ nocumētum diminutionis in
operatione imaginatiue potētie iā factū. ¶Cumqꝫ
imaginat inſidias rixas ꝯtumelias et offenſas nun-
ꝗ̄ tñ ſibi factas et perſiſtit circa illud tūc aſſignan-
dū eſt nocumētū corruptionis eſſe in oꝑatione ipſi⁹
imaginatiue. ¶Cūqꝫ cogitatiua potēſia non elicit
niſi diminute ex ſenſatis: tūc pȝ ꝙ eſt nocumētū in
oꝑatione cogitatiue potētie diminutiōis naiatuȝ.

¶Cū aūt dicat et in iudiciū exit nō qualiter qñ quā-
tum et vbi deberet pȝ ꝙ illud eſt nocumentū corru-
ptionis in operatione cogitatiue potētie. ¶Et ſi cō-
tingat ſimul aſſignari nocumentū in operationib⁹
duarum potentiaꝝ predictaꝝ: tunc pȝ ꝙ illud eſt
verēdū maxime et ꝓprie qñ corrupte ſunt oꝑatiōes
iſtaꝝ duaꝝ potentiarū. Cū enim hō cū hoc ꝙ cor-
rupte imaginat corrupte etiā iudiciū affert pȝ ope-
rationes eaꝝ potētiarū brutorū operationib⁹ eſſe
ꝯſiles: ſicut enim hō per ꝯuenīētē oꝑationē iſtaruȝ
duaꝝ virtutū eſt prudētiſſimū aīalū nobus et rō-
ne degēs. Ita ecōuerſo per corruptionē ipſaꝝ virtu-
tū reponendus eſt inter aīalia bruta. ¶Propterqđ
plurimi illuſtriū viroꝝ talē diſpōnē et merito denoia-
uerunt deſipientiā tertio de accñti et morbo ſecūdo
caplo colligēdū. ¶Aliq̄ aūt talē diminutionē noia-
uerunt ſtoliditatē: vt prima tertij. tractatu 4° col-
ligēdū eſt. hee aūt diſpōnes frequēter ꝯtigūt a cau-
ſis accidētibus q̄ corporales noiate ſunt. ¶Et mo-
dus imaginādi euētū harum eſt talis. ſupponēdo
primo ꝙ potentie interiores nō exeunt ad actū niſi
cū debita diſpōne organoꝝ in quibus aſſignantur
imaginatiua ergo et cogitatiua potētie nō pñt cōue-
nienter operari niſi per debitā diſpōnē cōplonalē
et cōpōnalē medij ventriculi q̄ eſt ſedes eaꝝ. vt pri-
ma. primi. doctrina 6ª cap̄. 5° de virtutibus aīali-
bus cōprehēdētibus literaliter colligendū. nec eaſ-
dem operationes ſine illius vētriculi tēperamento
debito pñt ꝯuenīēter efficere. primo ſexti naturaliū
caplo ꝓprio. ¶Premittēdū 2° ꝙ potētie ſupradi-
cte adhuc non pñt operationē ꝯuenīēter efficere cū
tpe organorū niſi cum debita ꝗ̄titate et qualitate
inſtrorū qui ſunt ſpūs aīales mediocriter ſubtiles
dyaphani clari et debita q̄litate calidi et humidi ſi-
ue ſpūs tales nō ſint eēntialr diſtincti a vitali ſpū a
corde delato ad cerebrū: ſȝ ſolū accñtalr diſtīcti ca-
liditate et ſubtilitate aut aliq̄li dearticulatiōe limi-
tati: vt tenēt peripatetici ſiue illi ſpūs aīales a cere-
bro cū ſuo tēperamēto geniti ſint ex tenui et tēpera-
to vapore ſāguis i cerebro luēti vt multi galeniſte
tenēt. Qualitercūqꝫ tñ ꝯtingat imaginemur ſpūi ꝓ-
dicto cōmiſceri fumū eleuatū a multa melia q̄ abū-
dat in iſto viro. Et pȝ ꝙ neceſſarium eſt ſpm̄ reddi
ſylueſtrē. i. incōueniens inſtrm ad oꝑa ꝓdicta: et eo
forti⁹ qñ a melia nō ſolū in ſpū verūetiā in cerebro
cōplo melica acq̄ſita ē. ¶Hoc igit ꝯceſſo pȝ ꝙ ſpūs
ꝑmutabit ad friditatē et ſiccitatē ꝓprie ꝯriā cōplo-
ni ſue et iā efficiet turbidus opac⁹ ꝯ ꝯuenientiā ei⁹
in mō ſubſtantie et claritate: qualr ergo ꝑmutatus
erit ſpūs tali ꝑmutatione ꝑmutabit et organa: ſed
potētie nō pñt oꝑari niſi ſm ꝙ imutant ab organis
et iſtrīs ex ſuppōne pª et 2ª. ergo ſi ſpūs et organa iā
ſunt corrupta vt declaratū eſt. pȝ ꝙ neceſſariuȝ eſt
corruptas eſſe oꝑationes ambaꝝ potentiarum.

Et ex hoc fundamēto deducunt correla-
ria plura. pᵐ ꝙ ſi imaginatio et
cogitatio corruptas faciunt oꝑationes abſqꝫ ſaltu
rixa furore et demoniacis oꝑationib⁹ talis diſpō ꝓ-
prie melia denolari dȝ. Et ꝑuenit a mala cōplone
melica nāli māli vel immateriali. ¶Si autē fuerit

cū rixa iniurijs ſaltu ⁊ ſic de alijs talis diſpō ꝓpꝛie denominaꝛ mania cū ſuis ſequacibus.ſ.demoniaca lupina: ⁊ canina: ⁊ ꝓueniunt he a mala cōplōne melancholica in cerebro acquiſita a melia genita ex aduſtione cholere. ❡At vero ſi tales coꝛruptiones in predictis operationibus contingant cuꝫ riſu manſuetudine et mulcebritate oīno fiunt ex melia genita ex aduſtione ſanguis q̄ min⁹ mala eſt ceteris.iuxta illud affoꝝ. Deſipiētia q̄dē cū riſu facta ⁊c. ❡Et ſi ↄtingat has diſpōnes ↄſeq̄ impꝛeſſionē a melica materia genita ex aduſtione tales quideꝫ ſpēs oībus alijs deterioꝛes exiſtūt ⁊ tales oēs operationes ꝓducūt maniacas ⁊ demoniacas vt trahiꝛ ex ſnīa pncipis p̄ma tertij.tractatu 4° capitulo de melancholia ⁊ Gallo. Et quibuſdā medicoꝝ viſuꝫ eſt ꝙ melancholia generaꝛ a demonio. Et eadeꝫ ſnīa colligiꝛ capitulo de mania in exoꝛdio dum inq̄t. Expoſitio manie eſt demoniū lupinuꝫ: canina vero eſt ſpēs eius. Et pn̄t hi ſermones magno fundamento colligi ab Auic. vt ſupꝛa. Et dī melia mutatio extimationū ⁊ cogitationū a curſu naturali ad coꝛruptionē ⁊c. vide ibi qꝛ pulcher ſermo eſt ⁊ ꝓfundus. ❡Ex hoc fundamēto iterū diligēs ↄſideratoꝛ poterit itelligere cās ⁊ foꝛmalitatē oīm nocumētoꝝ ſenſuū interioꝝ q̄ ꝑ.12.terminos impoꝛtata colliguntꝛ in varijs voluminib⁹ ſapiētū. Quoꝝ prim⁹ eſt permixtio vel leſio ſenſus. Scđs eſt deſipiētia. Tertius eſt ſtoliditas. Quartus eſt amētia. Quintus eſt infantilis diſpō. Sextus eſt craſileos. Septim⁹ eſt freneſis vel karabitus. Octauus eſt melia. Non⁹ eſt zibare. Decim⁹ ē mania. Undecim⁹ eſt cuthubuth. Duodecimus eſt iliſthi. Et ſi nō timerē ſermonis ꝓlixitatē aperirē q̄d ipoꝛtaꝛ oībus iſtis terminis diffinitione māli. hec aūt colligi pn̄t ex p̄dictis qꝛ oīa quaſi declarata ſunt. ❡De nocumētis v̄o memoratiue potētie nihil ad pn̄s ꝓpoſito meo pertinet: ſed de nocumētis ↄtingētib⁹ in opationib⁹ alioꝝ duorū ſenſuū interioꝝ.vꝫ.ſenſus cōis ⁊ fantaſie: nō intromitto me ad pn̄s in mā talis ſpeculationis: reliquerūt eniꝫ hoc oēs auctoꝛes medicine: nihil tn̄ de eis ſermocinātes qđ mirabile eſt. Nō leuiter auteꝫ potuit autoꝛib⁹ hoc ↄtingere: qꝛ viderūt hos duos ſenſus ⁊ coꝝ opationes oꝛdinatas eē ad ſublimioꝛes potētias ⁊ ꝑfectioꝛes.ſ.imaginatiuā ⁊ cogitatiuā. ⁊ tu conſidera. ❡Et ſicut iā pauloante declaraui diminutas ac coꝛruptas opationes imaginatiue ⁊ cogitatiue potētie ↄtingere poſſe a cā coꝛꝑali: ita facile deducerē ipſas fieri poſſe a cauſis p̄mitiuis vel exterioꝛib⁹. ❡Pꝛimo ex parte aīe ſe tenētib⁹ aīa eīn eſt aliud a coꝛꝑe ergo eſt pꝛimitiua cā. 2° primi doctrina 2°. ⁊ p̄mo cap̄. Tāte eīn ipreſſionis ſunt paſſiones aīe in coꝛpus ꝙ extermināt ⁊ ꝑmutāt ipꝫ ab ea q̄ eſt ſm nām ↄſiſtētia. 3° tegni. tractatu p̄mo colligēdū. ❡Quis ēt dubitat ꝙ foꝛtis tioꝛ ⁊ occurſus feſtinus ad tenebroſitatē magnā coꝛp⁹ exterminēt ⁊ ꝑmutant: ſilr̄ ēt ꝓ cibi ⁊ pot⁹ melicas impꝛeſſiones efficiāt ꝓpter vſum coꝝ lōgū ꝑmutantē coꝛpoꝛa ad melicam cōplexionē: vt dictum eſt.

Ex quibus oībus vltimo colligiꝛ quid ſpeculādū eſt de hac egritudine: eſt eīn nocumētū diminutionis ⁊ coꝛruptiōis i opatiōib⁹ imaginatiue potētie. Scđo p̄ncipalr̄ ex iſto in ferꝛ cognitio cāꝝ interioꝝ ⁊ exterioꝝ iſtarū diſpoſitionū. ❡Sequiꝛ tertio poſitas inuētionis ſignoꝝ ſignātiū has diſpōnes. ❡Sequiꝛ 4° ꝙ neceſſariū eſt huic viro feſtināter ꝓuidere q̄ꝫ magis eſt poſſe ne nocumentū illud cōiceꝛ parti poſterioꝛi cerebri ita vt fiat inſipiens. Et ſic ad regimen ei⁹ diſtinguēdum nunc tranſeo.

Regimen itaq̄ꝫ diſpoſitionū huius viri ꝑ applicationē rerū nō naturalū menſureꝛ hoc mō. qꝛ icliueꝛ ad leuiter calefaciēdū ⁊ parum humectādū: neq̄ꝫ ꝓpter hoc moleſtari debeo cum ſuperius dixerim epar huius viri declinare a medio generis per augmētū caliditatis: nā illa caliditas aut reperiꝛ tante intēſionis intra terminos ſue ſanitatis: ⁊ tunc indiget conſeruatione. Si aūt notabiliter ſit lapſa ⁊ parata vlterius labi: tunc indigeret reductione ⁊ hoc per cōtraria ſiendum eſſet: ſed medicina pauce caliditatis lapſui intenſo applicata remittit ipſum tenendo viā philoſophātiū quā credo veriorē ꝙ remiſſum applicatum intēſo remittit ipm̄: igiꝛ ſi lapſus eſſet ad calidum in tertio gradu medicina calida in pꝛimo reduceret ipſum ad mediuꝫ igiꝛ eſſet ↄueniēs. Itaq̄ꝫ oīm regimen ex parte reꝝ nō naturalū inclineꝛ ad leue calefaciēdū ⁊ multū humectādū: talia eīn ſufficiēter coꝛrigent cōplexionē melācholicā huius viri. ❡Eligat itaq̄ꝫ panē de purioꝛi parte farine q̄ dī ſimula bn̄ coctū ⁊ fermētatū q̄ nō trāſcēdat etatem triū dieꝝ aut duoꝝ. Caueat ēt ab oī cibo paſtili velut de farina facto. ❡Carnib⁹ āt vtaꝛ laudabilib⁹ etate ⁊ nullo mō vetuſtis q̄ ſint bn̄ pingues: pinguedo eīn eſt inſtrm̄ ↄueniētis curationis harū diſpōnū: immo intētio ſapiētū fere non laboꝛat ad aliud q̄ꝫ ad impinguādū talia coꝛpoꝛa. igiꝛ carnes vitulíne lactētiū agnoꝝ caſtratoꝝ annualiū: ⁊ pulli galline capōnes erūt ei valde vtiles. ❡Et de ſilueſtrib⁹ ↄueniūt ſibi anates etiā domeſtice ⁊ caro capꝛeti ⁊ apꝛiculi triū vel quatuoꝛ menſiū ⁊ gazelli bn̄ pingues ⁊ in ſūma oēs carnes domeſtice vl̄ ſylueſtres aīalium iuuenū ⁊ bn̄ pinguium laudanꝛ ei. ❡De oleribꝰ aūt ↄuenientia ſunt ei ſpinachia bleta poꝛtulaca endiuia criſolocāna. ❡Et de fructib⁹ optīe ſunt ei amigdale ⁊ auellane recētes ceraſa bn̄ dulcia ⁊ pepones ⁊ cucurbite ⁊ angurie dulces ⁊ ficus recētes ⁊ vue ⁊ pira ⁊ poma bn̄ dulcia recentia vel ſicca ſunt ei ↄueniētia. ❡Oleū ēt oliuaꝝ ⁊ amigdalaꝝ dul. ⁊ de ſiſamo in diebus reuerētie legis ſunt ↄueniētia ſibi. ❡Silr̄ ēt butyꝝ: ſꝫ in pauco vſu hn̄dū eſt ꝓpter aptitudinē ſue inflāmationis. ❡De ſapoꝛib⁹ v̄o caueat ab aceto inq̄ꝫtū pōt aut ſi adminiſtreꝛ frangaꝛ cū multa aqua ⁊ zuccaro: ſꝫ melioꝛ eſt ei aggreſta etiā dulcoꝛata cū zuccaro ⁊ citrāguli ēt laudanꝛ ſibi raro tn̄ lymones accipiēdi ſūt niſi multo zuccaro dulcoꝛati. ❡Mellis aūt vſuꝫ nō laudo: ſꝫ ſi aliquo dulci ſapoꝛizāda ſunt fercula ei⁹ nō eligat ſūpꝛa ſapā ⁊ eſt vinū coctū: ⁊ quātō dulcius erit tāto melius. ❡De ſemib⁹ v̄o q̄b⁹ ↄdiunꝛ ex ſpeciebus ↄueniēs macis ⁊ coꝛtex citri ⁊ capilꝛ. ve. hec

ola tpata ſunt:feniculū aūt petroſ.ciminū ſi talia l
ſe caſa nō ponanł in cibis niſi raro ⁊ in pauca ꝗti=
tate ⁊ ꝓpue qñ accipiunł refracta cū ſeminib⁹ frigi
dis ſicut lactuce ēdiuie acetoſe ſcariole ⁊ ꝯſilibus.
¶Salſa ṽo cibaria ſiue de carnibus ſiue de ꝯdimē
tis itelligał dimittēda ſunt ola qm̄ efficiūt augmē
tū mãe melice ⁊ diſponūt ſãguinē ⁊ cholerã ad adu
ſtionē ꝙ nō poſſ; ei deteri⁹ eē:vt ſupra declaratū ē:

De potu aūt hui⁹ dicēdū ꝙ eligał vinū al
bū colore ſubſtãtia tenue et bene
dyaphanū ⁊ ſapore dul.qđ magis ꝯeſſe pōt velut ē
vinū de thiēnis:⁊ ꝯſilia ſibi.tale eñ vinū mentē.i.ce-
rebrū minus pcutit ꝗ̄ reliqua vina:ꝯueniētius aūt
erit ei ſi ꝯfrãgat ipm̄ cu; aq̄ electi fontis clara ⁊ ab
oi fetore purgata:ita ꝙ in alueo nō inueniał multi
tudo ranaꝝ limaciaꝝ ſanguiſugaꝝ ⁊ viparū:neq;
habeat alue⁹ multitudinē plãtaꝝ fetidaꝝ ⁊ putri
biliū velut ogi vel gladiolus:⁊ ſilia.cū hac ergo aq̄
frãgał fumoſitas vini vtrūq; partiēdo p medieta
tē ⁊ erit ei ſecurius ⁊ ꝓpue in dieb⁹ caloris aut ſaltē
vnã partē vini duab⁹ partibus aq̄ cōmiſcēdo cū in=
tēdił ad virtutē magis dū debilis eēt ꝓpter aliquã
euacuationē aut ꝓpter vigilias multas q̄ ſunt ac=
cidētia iſepabilia iſtis egritudinib⁹:ſi aūt aliter ef
frenitareł in potu ꝗ̄ vt dictū eſt:tūc poſſet pducere
ad alienationē multiplicatã p modū repl̄onis capi
tis a fumoſitatib⁹ vini ⁊ ſic icurreret diſpōnē ſupra
tactã q̄ craſiloes nuncupał:⁊ nō eſt aliud ꝗ̄ ebrie=
tas vt ſcripſit Cōmētator q̄rta affo.cōmēto illi⁹ ſer
monis.Si inebriatus aliq̄s ⁊c.¶De ingenijs tñ ꝓ
hibēdi nocumētū cōſecuturū in cerebro ex hauſtu
vini ꝓpter moderamē ipſi⁹ ex pte ꝗtitatis bonū ē
vt frãgał cū aq̄ ciſterne:min⁹ eñ noceret vinū fon=
talis aq̄ pauca ꝗtitate cōmixtu;:eo q2 faceret ipm̄
penetrare:⁊ ad inferiora deſcēdere ſubtilitate ⁊ ꝓ=
uocatione ſuis talis eñ aq̄ duplicē habuit expur=
gatorē ſufficiētē ⁊ ſubtiliatorē.¶Quoꝝ pmi⁹ fuit ve
hemēs agitatio ⁊ colliſio eius a vētis ꝯfrãgētib⁹ ⁊
exprimētib⁹ ab ea ſupfluitates.¶Scđs mundator
ei⁹ eſt trãſit⁹ ei⁹ p rimas terre vehemēter cōpreſſe ⁊
crepate velut eſt argilla ⁊ harena ſm̄ modum con
gruū conficiēdi ciſternas.¶At vero iteru; ſemē co
riandri p̄parati ſemen caulis ſemen acetoſe portu=
lace ⁊ nenufaris infuſa ⁊ in muſco bullita diſponūt
vinū ad non faciēdū ebrietatē.¶Et dr̄ ēt de lapide
gagate ⁊ de lapide calaminari ⁊ de margaritis re
centibus .i. ṽgineis nō maculatis ꝙ ola hec aut ipo
rum plura infuſa in vino nō pmittūt ipm̄ ebrietatē
inducere:⁊ plura alia dicto huic ꝓpoſito ꝯueniētia
ꝓpꝛietatē effugiēs.¶Si aūt ſtōachi appetit⁹ ⁊ incli
natio ad bibēdū aquã ꝓmpti⁹ repiretur landabi=
le q̄dē foret:⁊ ꝓprium ꝙ bibereł aqua ciſterne cum
multo zuccaro tabarzeth ⁊ albo cōmixto aut ſaltē
cū zuccaro cãdi.aut cū đcoctiōe radicū liq̄ri.mūda
taꝝ.¶Et ſi ī fine eſtatis vt a medietate auguſti vſ=
q; ad medietatē ſeptēbris biberet aquã ſublimatio
nis bugloſ.zuccaro cōmixtã:vt dictū eſt.nō eſſet in
ſtrm̄ ſue curationi ꝯueniēti⁹ inq̄t enim ꝑnceps ſcđa
tertij.cap̄.de canonibus curationis cordis. Super
bugloſſam ṽo ſis audax ⁊ non timeas adminiſtra
re eam in omni re:ſuimo ⁊ cibo et in potu.et hec de
prima re non naturali ſufficere poſſunt ⁊c.

De modo ṽo exercitãdi non vr̄ mihi huic
viro fore vtile exercitiū peditan
di equitãdi vel nauigandi:ſi tñ ante cibū leui exer
citio pgendo moueretł p plateã domū vel ſala; aut
lēto paſſu aſcēderet tēpliū ſancte Marie đ mōte ſal
tem in ſeptimana ter placeret mihi.¶Loco aūt ex=
ercitij vlis fiat exercitiū particulare leuiter pectinã
do caput aut eleuata voce mediocriť cantãdi aut
exercitiū i pſalmodeis orōnib⁹ aut exercitiū ipon ē
di ale cū armonicis inſtrīs:talia q̄dē ola ſumme cō
ferūt melācis oib⁹.vim ei pauci nō multū lãguētes
nō rari⁹ curati fuerūt p exercitiū ale ꝗ̄ p exercitiū
corpis:vt ſcripſit Gal.i libello de exercitio ad epige
nē ꝓpe ꝑncipiū.¶In ſūma igił q̄ſcere corp⁹ a mo=
tibus ⁊ alam exercitari in p̄dictis ſibi ē valde vtile.

At vero iſte nobilis adoleſcēs in mō ſue ci
bationis auertat pmo ꝙ nunꝗ̄ aſ
ſumat cibū niſi cū verus appetit⁹ inſurrexerit:ſi au
tē mēdoſus ⁊ vorax appetitus apparuerit ei ſicut
ſoluit:credēdū eñ eſt qñ vir iſte cū appetit⁹ voraci
tate tanta:⁊ tm̄ comedat illū nō fuiſſe ſibi verū ap=
petitū.ſed nō naturalē aut fortaſſis p̄ter natura;:
ꝓueniebat eñ in eo multitudine materiei melãcho
lice que effundebał a ſplene ad os ſtomachi per ve
nam magnã a ſplene ramificatã:⁊ ori ſtomachi cir
cūuolutã.Et ſi talis appetit⁹ in eo multiplicareł ⁊
pſeueraret olno pduceret ipm̄ ad appetitū caninū
ꝙ auertat de⁹ ab eo.¶Cū ergo appuerit talis ap=
petitus ſummū remediū eſt vt bibat brodialia pin
gula cū tertia pte vini dulcis ⁊ nigri vt trahił ex ſer
monib⁹ cōmētatoris cōmēto illi⁹ ſermonis.Pot⁹ in
digentiã ſoluit-ꝟ-illo.Oim velociter ⁊ multū nutriē
tiū eſt vinū lege ibidē.¶Et de exptis ad hoc eſt vt
bibat in mane.ℨ.i.ſ.olei recētis amigdalaꝝ dulciū
cū altera medietate vini dulcis iã dicti.¶Secūdus
canon in hoc capl̄o cū ſupuenerit ei appetitus na=
turalis illico dãdus eſt cib⁹ ⁊ nō differend⁹.tolera=
re eñ famē ſtomachū putridis replet humoribus.
¶Terti⁹ canon:hic adoleſcēs nullū cibū vel potu;
accipiat ingluuioſe ⁊ repētine: ſ; moderate deglu=
tiēdo et tarde.¶Quartus canō:in mēſa vna nō ac
cipiat mltitudinē ferculoꝝ ſuba ſapore ac ṽtute va
rioꝝ:imo ſit ꝯtētus ferculis duob⁹ vel trib⁹ ad pl⁹.
¶Quint⁹ canō:nullū cibū deglutiat ſine maſtica=
tiōe optima.q̄ eñ odit vitã ſuã cibū degluttiat ſine
illa.¶Ultim⁹ canō eſt mēſura cibi hui⁹ viri d; eſſe
tãta vt in ſtō nō pcipiał tēſio grauitas ⁊ dolor.⁊ po
tus mēſura d; eſſe tãta vt nō fluctuet in ſtomacho
a ſurſum in deorſum ⁊ a dextro in ſiniſtrum regur
gitando.colligunł hi ſermones tertia pmi cap̄. de
regimine cibi ⁊ potus.⁊ 25° continētis cap̄. primo.

Poſt hec Mēſuret iſte vir dormitionē ſuã
ita vt lōgiori tpe dormiat ꝗ̄ i ſa
nitate ſua facere ſolebat:ſic eñ vigorabił ṽtus di=
geſtiua ſtomachi ⁊ epatis eius q̄ plurimū corrūpił
in hac egritudine fortificabił virtus alalis cerebri
⁊ digeſtiua ipſi⁹ rectificãdo materias i iuuatiuo et
nocitiuo ⁊ ꝓhibebił alaliū ſpūum reſolutio: quoꝝ ū

ē magna neceſſitas ī egritudine iſta in q̄ ſylueſtres
efficiunt̄ ad op̄ationes. vt in p̄cedēti cap̄. dictū eſt.
¶ Modus aūt talis dormitiōis talis eſt. q̄ poſt aſ-
ſumptionē cibi p̄ horā cū dimidia dormire incipiat
pānis mediocriter coop̄tus capite ei⁹ eleuato ſatis
notabilr̄ ſup̄ dextro primū latere deſcēdo. deīde re
uolutio fiat ad ſiniſtrū: ⁊ tādē iterū ad dextrū talis
eñi dormitiōis figura laudatiſſima eſt. 2ª p̄mi cap̄.
de his q̄ p̄ueniūt ex ſomno ⁊ vigilia. ⁊ p̄ria tertij. tra
ctatu 4° tangit̄ cap̄. dē cura vigiliaꝝ ⁊ ſahara. et
13ª tertij. tractatu ſecundo cap̄lo de cura nocumē-
ti digeſtionis. ¶ Decubitum autē reſupinum oīno
fugiat velut ignem p̄pter ea que tangūtur ſc̄da p̄ri
mi preallegato cap̄. verſus finē. ĩ illo. Reſupine ſo
dormire malū ē ad malas preparat egritudines.

Pro regimine

ſo ad ſextā rē nō nālē ſ. p̄ accñtia aīe iā ſatis
declaratū eſt in p̄cedēti cap̄lo q̄ oīa aīe accñtia p̄ q̄
velox ⁊ vehemēs ponat̄ mot⁹ in ſpiritib⁹ ⁊ humori-
bus euitāda ſunt: ⁊ in illo cap̄lo vbi iaꝫ de exercitio
diſputatū eſt appet q̄ oīa aīe accñtia ſuauitatē de
lectationē ⁊ mulcebritatē ī aīa potētia ſunt huic vi
ro applicādo p̄pter cās notas. ¶ Hoc in ſūma eſt re
gimē hui⁹ viri p̄ ſex res nō naturales debite mēſu-
rādas i vide itaq̄ q̄ magno labore ⁊ ſpeculanti ſit
optimū medico mēſurare iſta ꝯuenīētia ad lapſus
corporis humani cōp̄hendere potes ex p̄miſſis.

Ut autem

regimē medicinale cōuenīēter admiſtret̄ huic generoſo ado
leſcenti p̄mittēdū primo. q̄ hec egritudo frequēter
reuoluit̄ periodice: vt colligitur prima tertij. cap̄. de
melia verſus finem. Premittendū ſc̄do q̄ ſuppoſito
regimine cōuenienti ſi iſte egritudines p̄iodicāt ea
rum p̄iodus frequētius in vere. ⁊ verſus finē autū
ni ſolet euenire q̄ alijs t̄p̄ibus. ¶ Prima pars veri-
ficatur: eo q̄ cū materie t̄p̄e hyemis groſſe ſint mi-
nus mobiles ⁊ in p̄fundis partib⁹ corp̄is imerſe re
māſiſſent adueniente caliditate veris materie ꝯdiſ-
gregant̄ colliquant̄ ⁊ p̄ poros ⁊ vias exteriores que
iā ſunt raro a caliditate ꝯtinētis ⁊ apte ꝯuenīētius
effundit̄ cordi ⁊ cerebro: q̄re accidunt he diſpōnes
in eo ⁊ ſunt ſermones cōmētatoꝝ. affo. 3ª cōmēto il
lius cap̄. Uere q̄dē manie melīe ⁊c. ¶ Et 2ª ps hui⁹
ſuppōnis arguit̄ q̄ñq̄ in eſtate p̄cedēte autūnū ma
terie melīce ſunt generate ⁊ multiplicate p̄ viā adu
ſtionis cū ſup̄uenit autūnus p̄ cōplōnē ei⁹ aſſimila
ri cōplōnis materie mouent̄ materie tales: q̄ñ ſiſte
addītū ſiſt facit ip̄m furere auctoritate. Ypocris. af
fo. ſc̄da cōmē. In morbis min⁹ p̄iclitāt̄ ⁊c. ¶ Tertia
ſuppō. q̄ oēs tales egritudines cronice ſunt: oēs ei
egritudines de frigida mā ſunt cronice. ſꝫ iſte ſunt
tales. ḡ ꝯclō vera. pꝫ ꝯñia cū maiori. ⁊ minor ē ꝯmē
tatoris ſc̄da affo. cōmēto illi⁹. Senes iuuenib⁹ ple-
rūq̄ min⁹ egrotāt. ¶ 4ª ſuppō. q̄ māe talū egritu
dinū nō ſunt digeſtibiles vt ī plurib⁹ vnica digōne
ſꝫ plurificata ꝯclō pꝫ p̄p̄ fortē reſiſtētiā māeꝝ frigi-
ditate: ꝯpacitate ⁊ etherogeneitate eaꝝ. ¶ 5ª ſup-
pō. q̄ ſicut talū egritudinū māe nō ſunt vnica di-
gōne digeſtibiles: ita neq̄ vna euacuatiōe ꝯuenien
ter euacuabiles: ſꝫ plificata. ¶ Sexta ſuppō. q̄ nūs
q̄ dꝫ relinq̄ cura iſtaꝝ egritudinū q̄uſq̄ appeat ea
rū mās ſufficiēter eradicatas eē p̄bat̄ ꝯclō. q̄ī ex op
poſito ſtutatꝫ ei⁹ poſſet frequēter talis egritudo p̄io
dicare motu quartanario p̄pter diſpoſitionē intrin
ſecam talium materieꝝ ad talem motum.

Iſtis poſitis

eliā pōt modus curatio nis ⁊ regiminis hui⁹ vi
ri p̄ intētiōes ⁊ inſtr̄a medicinalia. ¶ Pria ei intētio
dꝫ eē ad cōplete eradicādū mās p̄dictas ex ſuppō-
ne ſexta ſꝫ tales māe non p̄nt ꝯuenīēter ⁊ complete
euacuari niſi p̄ iteratas euōnes ex ſuppōne q̄nta ſꝫ
frequētata euacuatio haꝝ materieꝝ nō ꝯuenīēter
fit niſi p̄ reiteratas digōnes ex ſuppōne q̄rta eo q̄d
tales materie ſunt fortis reſiſtētie ⁊ faciētes egritu
dines lōgas ex ſuppōne tertia. ¶ Igit̄ ex p̄miſſis p̄-
ma intētio eſt ponere regimē vltimate abſciſſionis
materieꝝ. ¶ Sc̄da intētio erit deſcribere digeſtiua
reiterāda frequēter. ¶ Tertia erit apire inſtr̄a ꝯue
niētia taliū materieꝝ eradicatiua. ¶ Quarta itēn-
tio erit in ꝯfortādo ſtutē totius corp̄is. ¶ Quinta
erit deſcribere q̄dā inſtr̄a cordi appropriata. ¶ Ul-
tima itētio erit tāgere q̄dā exp̄ta ad rectificādū et
ꝯfortādū cerebrū ⁊ tandem erit hui⁹ tractat⁹ finis.

Prima

intētio cōplet̄ trib⁹ inſtr̄is. quoꝝ p̄ᵐ euacuat mās abſq̄ agitatione forti
diuertēdo eas p̄ vias vrine ⁊ vētris. cui⁹ deſcriptio
℞. epithimi: polipodij: ſene: cētauree mi. añ. ʒ. j. lapi
dis armeni p̄parati. ʒ. j. ß. ellebori nigri. ʒ. ß. dyagri
dij. ℈. ß. mirobal. indoꝝ. ʒ. iij. violarū floꝝ nenufa-
ris: bugloſ. ⁊ melliſſe: cinami electi: macis: ſe. baſili-
conis: been al. añ. ʒ. ß. puluerizent̄ oīa p̄ ſe ⁊ incorpo
rent̄ cū. ℥. ij. paſſulaꝝ nigraꝝ vltimate ꝯtritaꝝ cū
ſyrupo ꝯſeruationis mirobal. indoꝝ. ⁊ ſi haberi nō
poterit loco illi⁹ ponat̄ ſyrupus de corticib⁹ citri: ⁊
cū. ℥. ij. zuccari al. hoc ei eluariū ē ſecretū magnū i
euacuādo mās melīcas tā hypoſtaſiuas q̄ ex adu
ſtione genitas: ⁊ doſis eius ſunt. ʒ. v. p̄ nouē horas
poſt aſſumptā cenā: bibat̄ cum. ℥. iij. aq̄ lactis capri
ni: ⁊ tardet̄ cib⁹ horis ad min⁹ ſex nō dormiat poſt
ip̄m niſi p̄ horam. aqua eñi lactis ⁊ p̄prie a q̄ua ex-
tractus eſt caſeus ⁊ butyrū ineſt ſtus mundifican
di abluēdi ⁊ aduerſandi materieb⁹ melīcis: immo
poſt mūdificatiōes cibi lacticinei in ſua diſpōne val
de ꝯuenīētes erūt et caſe⁹ mollis leuiter ſalitus eſt
ei conuenīēs. ¶ 2ᵐ ſo inſtr̄m eſt: vt euacuent̄ māe
cū iſtis pillis ſi eger abominaret̄ potabile farmacū
quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. mirobal. indoꝝ ⁊ ebulico
rū. añ. ʒ. j. foliculoꝝ ſene polipodij añ. ʒ. j. lapidis la
zuli ⁊ armeni p̄paratoꝝ. añ. ℈. iiij. croci violarum
⁊ nenufaris ⁊ ſe. acetoſe. añ. ℈. ß. ſalis. indi. ʒ. j. for-
ment̄ pille cū ſucco roſ. ⁊ de eis mollibus exhibeā
tur. ℈. iiij. obſeruatis ꝯditionib⁹ in p̄cedenti farma
co poſitis. ¶ Tertium inſtr̄m ⁊ optimū inter alia eſt
vt ſollicitudo ſit circa iſtū virū ī aperiēdo ſibi emor
roides: ſpleneticis ⁊ melancholicis emorroides in-
nate bone. affo. 6ª. ¶ Mod⁹ aūt aperiēdi eas mul-
tiplex eſt. primo fricando eas cū folijs ꝯſolide ma.
aut ficus cū panno biſello bñ aſpo. ¶ Et ſi iſta non
ſufficerent tūc fricent̄ cū felle tauri: imo fel oē cōue-
niēs eſt. ¶ Et ſi p̄ hec nō obedirēt aptioni: tunc fiat
enkatiſma

enkatiſma.i.ſeſſio in calda aq̄ decoctiōis radicū filiꝑendule arthanite ⁊ ſanguinarie.eſt aūt hec plāta a terra eleuata per brachia fere duo cui⁹ ſtipes nodoſus eſt ⁊ folia oīno folijs ꝑſici ſimillima ſunt: q3 denſiora ad obſcuritatē tēdentia ⁊ maculis nigris trāſuerſalr maculata ꝓducēs flores minutiſſimos ex refractiōe coloꝝ rubei ⁊ albi coloratos: hec itaq3 plāta fricata emoroides apit ⁊ inſtra ⁊ ſanguinem etiā a naribus educit.¶Cū ergo diu ſederit eger in tali decoctiōe ſi nō aperirenť vene:tūc volūtarie cōprimat inteſtinū ad extra ⁊ flōmetur vna vel due ex eis vulnere valde paruo.¶Quidā adminiſtrāt ſup inteſtinū vētoſam ignitā notabilr: ſed mihi nō placet ꝓpter vehemētiā doloris quem ſemper inducit.

Secundam vero intentionē cōplent inſtrumēta q̄nq3.quoꝝ tria ſunt ſimplicia ⁊ duo cōpoſita.¶Primum ergo ſimplex digeſtiuū eſt: vt eger plurib⁹ diebus in aurora aſſumat.℥.iij.ſucci bugloſſe:q3 ꝑ eius ꝓprietate ſuis multū aduerſať melācholie vnicuiq3.¶Scđm vero digeſtiuū ſimplex eſt: vt exhibeanť.℥.ij.ſucci lupulorū depurati:in eo eñ nō depurati inueniť virtus ſolutionis leniтiue cū aūt ꝑ reſidētiā depurať nō ita manifeſte lenit: q3 morā nō cōtrahit penetrādo.¶3m digeſtiuū ſimplex eſt vt infirmo oī die in aurora et in medijs tertijs ⁊ ante cenā per duas horas.exhibeatur coclear vnū corticū citri cōditorū: ⁊ inuenies ipm efficacius oī alio.¶4m ⁊ p̄ncipale de cōpoſitis eſt ſyrupus de corticibus citri factus de quo exhibeātur.℥.ij.cū.℥.iij.aque vngule caballine ſz Italicos ⁊ ipſam in aggregatore Serapio denominat farfaram.vide ibi.¶Vltimū digeſtiuū eſt hoc.℞.aq̄ ſublimationis floꝝ croci cū folijs ⁊ fructu aq̄ boraginis an̄.℥.j.ß.ſyrupi de thimo ⁊ de epithimo ⁊ de corticibus citri.an̄.℥.ß.miſce ⁊ totū tepidū aut parum calidū exhibeať in aurora tot diebus quouſq3 appareat vrinā in ſubſtātia mediocritatē tenere et in colore rectificatā eſſe: ⁊ in fundo ei⁹ immerſa videbitur hypoſtaſis alba cōiūcta equaliū partiū dyaphana ⁊ figure piramidalis: tūc ergo apparebit ſecundā intentionē ſufficienter eſſe cōpletā: nullo eñ argumento euidentiori deducere potes a poſteriori perfectionem digeſtionis q3 cum predicto.

Tertiam intentionē tunc pz q3 tp̄s eſt cōplendi reiterādi euōnez: vt nūc ſequitur.¶Soleo aūt ego gr̄a hui⁹ exhibere patiēti.℈.ij.pulueris lapidis lazuli.℈.ß.lapidis armeni ꝓparatoꝝ cū.℥.ij.aq̄ bugloſ.⁊.℥.ß.vini al. ſubtilis aromatici ⁊ bene dulcis.lapis eñ lazuli ⁊ lapis armenus exhiberi poſſunt cū ſecuritate ſicut eſſ'us alb⁹ ⁊ niger cum cautela ⁊ timore. p̄ª tertij.cap̄.de canoñ.curatiōis capitis.¶Scđm vero ⁊ mihi domeſticū eſt hoc.℞.eluarij de epithimo deſcriptiōe mea facti in altero tractatu de melīa.ʒ.v.aq̄ lupulloruз ℥.iij.exhibeať in potu in aurora.¶Tertiū inſtrz eſt mirabile cōpoſitū deſcriptū ab Auic.cap̄.de virib⁹ cordis finali cap̄.⁊ eſt electuariū ſolutiuū ad melācholiā: cui⁹ doſis ſint.ʒ.v.cū.℥.ij.aq̄ ſublimationis floꝝ violaꝝ purpureaꝝ.¶Si q̄s aūt diligēter farmacū nobile expertiſſimū inter alia facere deſideraret ℞.decoctionē de epithimo, deſcriptā a Raſi 9° Almā.cap̄.de melā.ſ.de qua exhibere potes ab.℥.ij.vſq3 ad.iij.de eſſo nigro nunq3 dedi niſi vſq3 ad.℈.ß.

Quartam intentionē iā reſtat cōplere.ſ.cōfortādi virtutes toti⁹ corporis q̄ ꝓprie vitalis ⁊ aīalis intelligi dz.Plurib⁹ itaq3 inſtrumētis ꝯfortanť toti⁹ corporis virtutes.¶Primo q3dē ꝑ cōueniētē electionē nutrientiū in q̄titate ⁊ q̄litate debite mēſuratoꝝ: ⁊ hec q̄dē pficiť ꝑtim ꝑ capitulū p̄cedēs in quo fuit facta determinatio ciboꝝ ⁊ potuū ſibi ꝯueniētiū: q̄re apud illa nihil fere addendum eſt niſi q3 deſcribať eluariū q̄ddā virtutū ꝯfortatiuū modis p̄dictis qđ eſt tale.℞.carniū perdicū ſufficiēter coctarū lib.j.been al.floꝝ boraginis ⁊ bugloſſe zedoarie.an̄.ʒ.j.croci.℈.j.macis capil.ve.an̄ ℈.ij.hyacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui.an̄.℈.ß.limature minutiſſime auri.ʒ.ß.folioꝝ auri numero.iij.margaritaꝝ nō vitiataꝝ.ʒ.j.granoꝝ pineaꝝ recētiū.℥.iij.g̃na pini ⁊ carnes p̄dicte ꝑ vnū diē nālē ꝑmaneāt infuſe in.℥.iiij.vini dl'cis albi ⁊ ſubtilis ⁊ in.℥.ij.vini citonioꝝ.oīa aūt vltimate terant ꝑ ſe ⁊ cū lib.j.zuccari al.cocta cū infuſiōe p̄dictoꝝ fi. eluariū vltimate cōtritionis.⁊ deť de eo ꝓpe diluculū coclear vnū bibēdo poſt illud.℥.ij.aq̄ bugloſſe: et de eo medietas deť an̄ prādiū ⁊ cenā: eſt eñ de vtilimis mihi expertis in vigorādo virtutes.¶Scđo vero ꝑncipalr ꝯfortanť virtutes corporis abſcindēdo cās debilitatis caꝝ de q̄rū nūero eſt exceſſus ⁊ effrenitatio in coitu: eſt eñ tāte potētie ad debilitandū virtutes hoīs ⁊ diſſoluēdū cōpagines mēbroꝝ ⁊ ponēdū malā cōplexionē in oī p̄ncipali mēbro: nihil fere huic corpi deteri⁹ eſt q3 ipſe coit⁹ ⁊ ꝓpe melīca diſpōne laborātib⁹: ꝑꝑ qđ determinat epicur⁹ ipm oīno ſanitati hominis ⁊ lōgitudini vite eē nocitiuū.vt legiť 3° tegni. cap̄.illo.Venereoꝝ vero ſz epicuꝝ null⁹ ē ſalubris vſ⁹ ¶Ampli⁹ demōſtrať hoc rōne palā.qđcūq3 eñ corpori hūano exhibitū ꝑꝑ qđ euacueť vltimi alimenti vtil' ſupfluitas ē cōpaginis hūani corpi deſtructiuū Sz coit⁹ ē illđ.ḡ ꝯclō vera.pz ꝯñtia cū maiori: ꝑ cuius p̄ñtiā cōſtat hūani corpis cōpago ⁊ armonia ꝑ remotiuū illi⁹ deſtruiť: ⁊ minor colli 20ª tertij.Coit⁹ eñ nō ē aliđ q3 copula viri cū muliere ꝑ quā educiť ſꝑma qđ ē ſupfluitas vltimi alimēti vtilis: ſi ḡ talis ſupfluitas educiť ꝑ coitū q̄ſtūcūq3 moderate ⁊ moralr regulatū.tūc q̄ opinio negare pōt q3 ꝑ effrenitatū coitū nō diſſoluať hūanū corp⁹.¶Ampli⁹ oē illđ vires hūani corpis deſtruit ⁊ diſſoluit ꝑ qđ euacuātur p̄ncipia vite q̄ ſunt calm ⁊ hūidū in cōcreto ſi ꝑ coitū euacuanť ſꝑma ⁊ ſpūs quoꝝ vtrūq3 eſt calm ⁊ hūidū.igiť ⁊c̄.¶Age igiť inſignis adoleſcēs l hoc actu cū moderamine morali agēdo ſemel in hebdomada.Si eñ ꝓpter aliđ huic verecūdo actui nō eſt cōplacēdū ſaltē ab eo diſcedēdū eſt ꝑꝑ puſillanimitatē ⁊ īfamiā q̄ acq̄riť l cor: q̄d eñ vili⁹ ⁊ deteſtabili⁹ morali viro ſponi pōt q3 ſeipm ſubiectū faciat muliercule ꝑ laſciuiā ⁊ delectationē i momēto tpis euaneſcētē?¶At vero itē 3° mēbroꝝ ⁊ toti⁹ corpis debilitanť vires ꝑꝑ ſimultā frequētē ⁊ laborioſā agitationē in ſpiritib⁹ ⁊ hūorib⁹.Cū ḡ ꝑꝑ inſtātiā vigiliarū ꝓpter corruptas opatiōes imagiatiue potētie ⁊ ꝑꝑ

localē motū corporis hincinde diſcurrētis agitētur ſpūs ⁊ hūores. ⁊ cōſuetudo motus mãerū eſt q̄ ipe inclinant magis moueri ⁊ de facto mouent ad mē=bra debilia q̄ȝ ad fortiora. Et in hac egritudine duo pncipalia mēbra. vȝ cerebrū ⁊ cor magnifice ſint le=ſa. ergo erūt receptiua mãerū: illa ȝñtia tenet ex ſen tētia pncipis. pª pmi. cap̄. de mēbris in fine. mēbra autē fortia ſupfluitates eorū expellūt ad debilia: et ppterea inuētus eſt terti⁹ modus cōfortãdi mēbra faciēdo ipſa nō eſſe receptiua ſupfluitatū, pdictarū ⁊ totū hoc cōpletur cū ſtipticis: vt colli̇t 3° tegni. au=tentico ſer mone. repellūt eñ a ſe ſupfluitates ſup=ple vaſa cōfortata ſtipticis farmacijs. ¶ Igit̄ in cō=fortatiōe cordis q̄tuor tãgunt̄ expta medicamina: duo inquã ſingularia ⁊ duo cōpoſita. ¶ De ſingula ribus ergo eſt zedoaria potēs farmacū in cōfortan do cor. ⁊ ppc ſi fiat ex ea linimētū cū aq̄ ſublimatio nis ozimi gariofilati ſup regionē cordis. ¶ Famatū etiaȝ eſt per oēs illuſtres q̄ puluis feluzaharagi ſin potu dat⁹ cū vino electo pdicto mirabili iuuamēto ſubleuat deperditā virtutē cordis. eſt aūt feluzaha ragi ſmaragdus viridis electiſſima. ¶ De cōpoſitis aūt ad vigorãdū cor pmū ⁊ electiſſimū eſt eluariuȝ letificās deſcriptiōe Raſis 9° Alman. cap̄. de melia de quo exhiberi debēt. ʒ. iij. vel. iiij. cū aq̄ ſublimatio nis melliſſe ⁊ bugloſſe: ſed ſecretū mai⁹ eſt dare ipȝ in potu cū aq̄ ſublimatiōis corticis citri. ¶ Scdȝ cō poſitū eſt deſcriptio eluarij mirabilis poſita a Cōci liatore. differētia. 196ª. Qd̄ q̄ȝtū approbat ipſuȝ le=ge ibidē. ⁊ hoc fuit eliūm qd̄ deſcripſit Gētilis in cō=ſilijs ſuis: ⁊ dicit q̄ accepit ab vno ſocio fideli. ē aūt doſ eius q̄ȝtitas. ʒ. iiij. in aurora cū predictis liquo=ribus. ⁊ hec de intentione 4ª ⁊ 5ª ſimul.

Pro cōplemento

vltime itētiōis p mittēdū pº. q̄ in ſtra icq̄ȝ plā q̄ poſita ſunt i 2° cap̄. p regimē ſex rex nō nãliū ad hãc itētionē adduci pñt. Plima ēt imo fe=re oīa iſtrā imediate an̄ poſita in 4ª ⁊ 5ª intētiōib⁹ huic ppoſito ſunt ȝuenictia. Raro eñ inuenies ali=quã medªm cordialē q̄ nō ſit cerebralis in eodē gñe cordialitatis. Quecūq̄ȝ eñ medicamia frida ⁊ ſicca ſunt cordialia ȝtrãdo lapſui calo ⁊ hūido cordis: ea deȝ ſunt cerebralia ⁊ ȝria calo ⁊ hūido lapſui cere=bri: ⁊ ſic de alijs. ¶ Etiã q̄cūq̄ȝ inueniunt̄ cordialia p opationē ȝuenictē a 3ª ⁊ 4ª virtutib⁹ medicinarū eadē ſunt cerebralia pp illd̄. ſi eñ aliq̄ dat̄ medª p pprietatē cordis vigoratiua vt corall⁹ hyacint⁹ ſma ragd⁹ margarita bcē albū ⁊ rubeū ozimū gariofi=latū ⁊ cortex ⁊ ſemē citri ⁊ lignū al̄. ponant̄ ȝfortati ua cordis p pprietatē ſpecificã ipſox nō repugnat: imo ita de facto ē q̄ talia p eãdē pprietatē cerebro ſunt cōferētia vt muſc⁹ ⁊ ambra melliſſa: ⁊ ſic de ſi=milib⁹ p olfatū iſpirata cerebx ſil̄ ȝfortãt ⁊ cor. Pre ter pdicta aūt de famoſis ē eluariū dyamuſcū dul=ce eluariū dyambra deſcriptiōe Meſue in ãndota=rio ⁊ eluariū dyãthos deſcriptiōe Nicolai i eodē. et eliuȝ de xiloal̄. ⁊ elium philoſophox q̄ ãbo deſcripta ſunt 5° cañ. ſumma ⁊ tractatu pmis. ¶ Scio ãt ego q̄ ſi in potu dent̄. ℈. ij. ſubtiliſſimi pulueris de ele=cto ligno al̄. cū. ℥. ij. aq̄ auricule muris virtutē cere=bri reſolutā melicis impreſſionib⁹ miro iuuamento reſtaurat ⁊ ad verã ſanitatē pducit quē ſibi donare dignetur ſolū ille oīum opifex q̄ cuncta ſanat ⁊ bñ=dicit ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium.38.

¶ De apoſtemate vl=cerato i ſummitate ca=pitis a mã melica cum ſanguine dominiū habente.

Ex his que

mihi p nūtiū iſtū narrata fuerunt de diſpōne generoſi adoleſcētis: ſpe=ctabilis dñi prãtis vicētini filij appet q̄ egritudo iſta nō leuiter ē verēda: ē eñ apa vlceroſum in ſumma ſui capi tis pte: qd̄ eñ ſit apa pȝ. q̄ eſt eminentia magna in pdicto loco: vlceratione aūt illius demōſtrat ſolo cō tinuitatis iã vetuſta cū ȝtinua virulēte mãei effuſio ne ⁊ multa. At v̇o ipſi⁹ tumorē oñdit ptis durities cū ſilitudie veruce. ¶ Qd̄ nullo mō alteri cāe appro priari pōt q̄ȝ mãei melice cū ſanguine dñium hñti: oē aūt tale apa ⁊ maxime vlceri ȝiunctū paratū eſt vt facile pmutetur in cancrū. ¶ Neq̄ȝ itex tollit̄ rei hui⁹ timor: eo q̄ in apate aliqñ apparcat mollities ȝtingit eñ illd̄ qñq̄ȝ pp retentionē virulēte hūidita=tis ȝueniētē ex debilitate virtutis digeſtiue ⁊ expl=ſiue partis. Cū ergo fortificat̄ virtus et expellit̄ ab vlcerata parte mã virulēta. tunc remouet̄ mollities ⁊ remanet apatis ſubſtãtia ſolida ⁊ cōpacta: et hoc eſt formale ipſius egritudo leuiter conſtituenda.

Ex premiſſis

appet q̄s dȝ eē hui⁹ egri=tudinis curatiōis mod⁹. opȝ eñ patientem hunc euitare cibos groſſi ſangui nis ⁊ melancolici generatiuos velut eſt omnium le=guminum vſus multus ⁊ panis non bene coctus et carnes antique ⁊ caſeus antiquus. ¶ Euitare etiã debet res acutas: velut ſunt ſalſa omnia nuces ce=pe raphanus alleum: ⁊ ſimilia. ſimiliter effugere dȝ omnia cibaria multum calida velut ſpecies omnes brodialia pinguia ⁊ reliqua corruptibilia velut erucam: ⁊ effugiat fumoſa ⁊ potentia vina niſi cuȝ ma=gna quantitate aque.

De regimine

autē medicinali tria pro nunc videntur mihi ſibi applicanda eſſe. ¶ Quorum primum eſt q̄ omni ter tio ſero per duas horas poſt cenam accipiat vnam de infraſcriptis pillulis: quarum deſcriptio eſt hec. ℞. lapidis armeni preparati. ʒ. ſ. epithimi. ℈. j. alo es preparati. ʒ. j. ſ. reformentur pillule de omni. ʒ. vj. cum ſucco roſarum. ¶ Secundum vero principa le remedium eſt: vt ſuper loco patiente omni die ter apponatur de hoc vnguento: leuiter tangendo par tem non exprimendo cum violentia: imo cum coto vel ſubtiliſſimo panno abſtergatur ab eo virulen=ta tota materia: et ſuperponatur vnguentum cum filis ſubtiliſſimis. ⁊ eſt eius deſcriptio talis. ℞. mel=lis libraȝ ſemis floris eris. ʒ. ſ. vitrioli combuſti. ℈. ij. aceti. ℥. duas tutie preparate. ℥. ſ. litargiri. ʒ. iiij. terre ſigillate. ℥. ſ. coquantur ſimul leui igne mel et acetum vſq̄ȝ ad conuenientez glutinoſitatē: deinde permittat̄ in mortario infrigidari. ⁊ tūc ſupponant̄ alie medicine pulueriꝫate et lōga contritione incor

potent in mortario ⁊ apponat: vt iã dictũ ẽ. ¶ Tertiũ remediũ ꝯueniens eſt ⁊ circa locũ apoſtemoſum incipiẽdo apõ radicẽ eius fiat inũctio ꝑ q̃nqꝫ digitos circũquaqꝫ cũ hoc vnguẽto. ℞.boli arme. ʒ.ij. ſanguis draconis: terre ſigillate.añ.ʒ.ß.ſandarace thuris: hypoquiſtidos: gallaꝝ cypſſi. añ.ʒ.j.ß. amili. ʒ.j.albumina duoꝝ ouoꝝ.⁊ fiat olm ſit lõga ⁊ ſubtiliſſima ꝯtritio donec habuerit viſcoſitatẽ bonã.de hoc ergo fiat ol die ter linimẽtũ: vt dictũ eſt. ¶ Opꝫ igit̃ ꝑ quoſdã dies egritudinẽ iſtã diligẽter p̄curari vt p̄ſcriptũ eſt: ⁊ terminabit ad finẽ laudabilem. tũc iã habebit̃ intẽtũ. ¶ Si aũt aliter ꝓcedere videret̃ tũc ꝯſulo ꝙ tũc ⁊ nũc aduocet̃ eximi⁹ doctor petrus ſulmonẽſis q̃ huius egritudinis ſigna ⁊ accñtia ſm̃ habitũ phyſicũ ⁊ ſciẽtificũ cognita ꝯſcribat. tũc em̃ aliter ei ꝓuideret̃ ꝙ iã factũ ſit ⁊ ſepe diſpõnẽ videat ⁊ ꝓfundiſſima ſciẽtia ſua eximet ipſum ⁊ procuret vt ſi non fuiſſet a nuntio iſto ignaro ſcientie bene informatus poterit prefatus doctor.

Conſiliũ.39. De corruptione ſenſuum interiorum: et proprie fantaſie imaginatiue et cogitatiue.

Eſiderãti mihi q̃tẽ habere ab exercitio ⁊ maxime circa res difficillimas nũc fortuna obtulit mihi ſpeculãdi in ſcibilibus medicine materiã arduã ⁊ nõ minus difficillimã. ¶ Uir em̃ q̃dã nobilis dilectiõe religionis captus ⁊ ſacroſctẽ fidei cultum zelãtiſſime anhelãs incidit in nocumẽta corporis in ſenſibus interioribus. Eſt em̃ in eo nocumẽtũ in opationibus fantaſie: neqꝫ em̃ ꝑ eã apprehendit rerũ vel obiectoꝝ ſpẽs niſi ſub mõ corruptionis qđ em̃ ſibi offert̃ ab aſtãtibus grã placãdi ipm̃ ⁊ q̃tãdi in operationibus interioꝝ ſenſuũ ⁊ exterioꝝ ſub forma ꝯ̃iectatis recipit aut doli vel fraudis qđ non eſt aliud ꝙ fantaſie opationes eſſe corruptas. ¶ Et ſicut corrupte recipiunt̃ in eo ſpẽs obiectoꝝ: ita corrupte deferunt̃ ab vltima parte anterioris vẽtriculi cerebri in qua locat̃ fantaſia ad p̃mã partẽ ſcđi vẽtriculi cerebri in quo locat̃ imaginatiua potẽtia. Spẽs ergo tales corrupte et delate et recepte in organũ imaginatiue immutant ipm̃ qualr̃ eſt eis impotẽtia: et ꝓpꝛie qꝛ iã debilitatũ eſt organũ illud a cauſis infra videndis. ¶ Et ſi ſpẽs ille p̃nt immutare organũ: tũc neceſſe eſt cõcedere ꝙ immutant̃ inſtr̃a q̃ ſunt ſpũs aiales. Cũ ergo taliter ſe habeãt potentie ad opationes educẽdas qualr̃ ſe habẽt organa et inſtr̃a ipaꝝ potẽtiaꝝ: ⁊ illa duo iã corrupta ſunt: vt dictũ eſt. Igit̃ neceſſariũ eſt ipſius imaginatiue potẽtie imaginatiões ꝓduci corruptas. ¶ Cũ igit̃ alterius potẽtie.ſ.cogitatiue nõ ꝓducant̃ opatiões ab aia niſi mediãte organo ſuo: qđ eſt ſcđa pars vẽtriculi medij et mediãtibus inſtr̃is ſuis q̃ ſunt ſpiritus aiales in quibus iã facta eſt alteratio ſeu ꝑmutatio vel corruptio neceſſe eſt cogitatiue potẽtie operationes ſm̃ formas corruptoꝝ ꝓduci: et hec om̃ia p̃nt colligi in exẽplis a Gal̃.datis. ¶ Quidã em̃ erat qui oẽs ipm̃ viſitãtes corrupte reprehẽdebat et inimicos ei eſſe ꝓnuntiabat et iubebat expelli: opatio em̃ fantaſie in ipo corrupta erat et corrupte apprehendẽs: opatio tñ cogitatiue integra erat qꝛ p̄cipiebat expellẽdos eẽ eos vt inimicos. ¶ Alter aũt fuit cuſtodiẽs vaſa dñi ſui vitrea et ſtãs ad feneſtrã vocabat trãſeuntes an vellẽt illa vaſa habere et ꝓijciebat ea ad terrã ⁊ frãgebant̃. corrupta em̃ erat in eo opatio imaginatiue potẽtie qꝛ nõ imaginabat̃ illa vaſa vitrea eſſe frãgibilia. ¶ Alter aũt diſcolus a dogmate p̃ris fugiebat: pater aũt inſequebat̃ ipꝫ ipe aũt retrocedẽs verberabat p̃rem: p̃r aũt acriter rep̄hẽdebat eũ ⁊ ipe reuolués ſe ad p̃rem veniã petijt ab eo: opatio em̃ fantaſie et imaginatiue corrupta erat: qꝛ nõ cõprehẽdebat ipm̃ eſſe patrẽ: ſꝫ poſtea a p̃re monitus cognouit errorẽ ſuũ: vñ apparet ꝙ integra erat opatio cogitatiue potẽtie: et multa exẽplaria iſtis ſi̾a adducere potuiſſem. ¶ Simile accidit huic viro in quo leſa eſt opatio fãtaſie ⁊ imaginatiue potẽtie: imaginat̃ em̃ demones aſſiſtere ei querẽtes martyriũ eius et leſionẽ. Unde timore illo cõcitus verba timoris ꝓfert et multũ ſedule aſtãtibus et in ſeipo corruptos ſermones frequentiſſime ꝓfert et timoris magni ſi̾litudines exprimit: ⁊ q̃nqꝫ corrupte eligit ſtandũ et eundũ eſſe ad loca a q̃bus fugiendũ eſt et ecõuerſo. ¶ Unde ex his ꝯcludit̃ qđ diſpõ huius viri eſt valde verenda. ¶ Si enim huic viro ſuccederet nocumentũ in operatiõibus memoratiue potẽtie ſm̃ diminutionẽ: tũc fortaſſis ingrederet̃ capl'm ſtoliditatis et amentie aut diſpõnis infantilis cũ iam ingreſſus ſit nocumentũ corruptionis triũ virtutũ interioꝝ.ſ.fantaſie imaginatiue et cogitatiue potẽtiaꝝ. Itaqꝫ collocãda eſt eius diſpõ ſub capl'o de permixtione ſenſus. p̃ma tertij. tract. quarto. et ſub capl'o de ſtoliditate et amentia poſt capl'm illud in q̃bus vt ex predictis apparet ſubtiliſſime contẽplandũ eſſet ſi bene ſubtilr̃ et accurate ꝯſiderent̃ ea que ſcripta ſunt ibi. et tertio de acci. et mor. in capitulis appropriatis. et tu lege ibidem.

Horũ aũt nocumentoꝝ lꝫ cauſe aſſignentur ꝙ plures a ſapientibus in plurimo tñ cõtingentie caliditas et ſiccitas imoderate in cerebro ſunt potẽtiores ꝙ alijs. ¶ Aut qꝛ immoderata caliditas et ſiccitas cerebri eſt diſpõ diſproportionalis vt ab oibus conceditur. ¶ Aut qꝛ intenſa caliditas nimiũ mobiles reddit ſpũs aiales: vel qꝛ ipa multũ reſoluẽdo ſpũs cõſumit ſm̃ partem magnã atqꝫ ipos efficiẽdo ſubtiles exalatiõi diſponit. ¶ Aut qꝛ eadẽ vẽtriculos cerebri nimiũ exiccãdo indiſponit ad opationes. ¶ Aut fortaſſe qꝛ vehemens caliditas diſponit ſibi vehementẽ ſiccitatem ad quã ſequit̃ vehemẽs ſiccitas ad quã ſequuntur oppilõnes per partiũ cerebri ꝯcidẽtiã ſiue velis eas attenuatorias ſiue coartatorias dicere oppilõnes. ¶ Aut qꝛ diſtẽperies talis hũidũ ſubſtãtificũ ꝯſumit ⁊ hũidũ nutrimẽtale ꝯtentũ in arterijs ⁊ venis ebullire facit. ¶ Uel qꝛ lapſus ille ſpũs ⁊ hũores cerebri ꝯuertit i vapores corruptos. ¶ Uel nimiũ aliũde attrahit vapores ad cerebrũ q̃ oia alterãdo mediũ ⁊ alterãdo et permutãdo ſpũs et organa necẽ immutãt potẽtias in operationibus ſuis: ſed corruptio in operatiõibus vtplm̃ fit a calitate et ſiccitate

ſicut ablatio ⁊ diminutio a frigiditate ⁊ hūiditate.
prima tertij cap̄.de ſignis ſumptis ab opationibus
moraliū virtutū.cuius principiū has opationes in
greditur leſio.¶Spāles cauſe hāꝝ lapſuū ſunt ſicut
immoderatū exercitiū vehemēter cōſumptiuū ſiue
fuerit corporale ſiue aiale lōga ⁊ ſubtili ⁊ acuta ɔtē
platiōe.Fortes etiā cūones corpa exterminantes ⁊
vſus ciboꝝ calidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ actu ⁊ potētia.Et fre=
quēs aſſumptio aromatū calidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ. Et im=
moderata vigilia ꝓpter ⁊ ɔmorari in aere calido et
ſicco vehemēter ⁊ freqns balneatio in aqs thermā
ticis velut ſulfureis ⁊ attramētinis.Et retētio euo=
nū ſolitaꝝ ſicut mēſtruoꝝ in muliere ⁊ emorroidaꝝ
in viro ex qbus accidit ebullitio vel corruptio in hu
moribus.Et frequēs comeſtio fungoꝝ ⁊ aliaꝝ vege
tabiliū medicinaꝝ:ſicut dr̄ de iuſqamo ⁊ bēgi. Hec
eñ oia pñt eſſe cāe acqrēdi ſpeciē male ɔplōnis cali
de ⁊ ſicce in cerebro exterminātis organa et ſpūs et
immutātis opationes potētiaꝝ organoꝝ interioꝝ
vt iā dictū eſt.quare de eis oibus ab aſtātibus ɔſi=
derādū an aliq vel plures de nūero p̄dictaꝝ cāꝝ in
hoc viro applicate fuerint ex qbus apparebit fun=
damētū inuētionis egritudinis eius. ¶Cās aūt ex
pte aliaꝝ q̄litatū hic p̄termitto tā ꝗ̄ nō multū ꝓpri
as egritudini hui⁹ viri ⁊ tunēdo magis lōgitudinē
ſermōis ꝗ̄ inqſitiōis ꝟitatis.¶Si igitur vir iſte in fa
cie ⁊ habitudine tota extenuatus eſt. ¶Et oculi cō
caui.¶Et tertio ſitiēs eſt.¶Et quarto amaritudi=
nē hz oris.¶Et q̄nto linguā aduſtā vel denigratā.
¶Et ſexto color ei⁹ ɔuerſus eſt ad opacitatē. ¶Et
ſeptimo a ſpitate ⁊ ſoliditate participāt mēbra ſua
¶Octauo multū vigilās eſt.¶Nono inqetus ⁊ agi
tatus.¶Decimo rixa ſaltu ⁊ agitationibus corpis
moleſtatus.¶11° freq̄nter ⁊ multū abūde loquitur et
corrupte.¶12° euomit chol̄.ru.vel viridē vel opaci
tate participātē.¶13° appetit pot⁹ ⁊ cibos fridos ⁊
hūidos velut aquā.¶14° vēter ei⁹ ſtipticus eſt ⁊ ſu
pflua q̄ a ventre ſuo educunt ſolida ſunt ⁊ aduſta.
¶15° pulſus eius eſt velox ⁊ freq̄ns ad magnitudi
nē tendēs.¶16° vrina eius eſt in tinctura notabilr
eleuata velut crocea aut ignea ad opacitatem ali=
quantā tendens velut color roſe nuperrime expāſe
tūc nō remanet aliqua dubitatio qn iſti morbi pro
uenerint a caliditate ⁊ ſiccitate tēperamentū nota=
biliter excedēte et materiali magis ꝗ̄ immateriali.

Quibus iā cōprehēſis applicentur inſtrā cu
ratiōis ſex intētionibus ɔplēda.
¶Prima itaqꝫ eſt euo vlis:ita ꝙ huic viro ſtati flo=
botometur cephalica dextre manus inter policē ⁊ in=
dicē poſita ⁊ extrahantur ſanguis.℥.iiij.vel.v.ſm ꝙ
pñtabitur pulſus magn⁹ vel paruus.⁊ fiat hoc mane
ꝓpe ortū ſolis vētre iā mūdificato ⁊ ſtomacho eua=
to a cibis ⁊ vocatur hec hora electa.4ª p̄mi.cp̄.de flō
mia.¶Si aūt apparerēt ſigna replōnis vlis:tūc ſe
curius eſſet flōmare nigrā:⁊ ſi diſpō p colligātiā de
pēderet a ſplene vel epate:tūc flōmetur in p̄mo ſalua
tella ſiniſtra.In ſcdo ſaluatella dextra q̄ inueniunt
in dorſo man⁹ īter digitū mediū ⁊ annularē.¶Itē
p hac intētiōe ſoluatur vēter eius ſeq̄nti mane imme=
diate cū hoc potu.℞.aq̄ lactis capri.℥.iiij.māne.℥.
j.diſſoluantur ⁊ colentur ⁊ colature addantur epithimi
cretēſis.ʒ.j.dyagridij.℈.j.miſceant oia ⁊ totū acci=
piatur actu calidū ⁊ tardetur poſt cibus horis ad mi
nus ſex.¶Tertiū inſtrm̄ in hac intētione eſt:vt attē
datur lenificatiōi vētris cū cliſteri cōi in quo apponā
tur.℥.j.ß.caſſiefiſtule aut ſaltē vir iſte accipiat ante
cenam pillulam vnā factam de.℈.ß.aloes abluti cū
duobus granis lapidis lazuli preparati.

Secunda vero intētio p̄ncipalis eſt regi
minis ex parte ſex reꝝ nō na=
turaliū rectificatio:vñ ſtet in aere hūido et frigido
vt vtatur lactuca portulaca ſpinachia bleta cucu.cu=
cur.⁊ ſilibus.Et non bibat vinū niſi albū ⁊ dulce et
multa aqua pmixtū.Et euitet cibos oēs mellitos ⁊
multo zuccaro ɔditos.¶Et ponatur in ɔpedibus elō
gādo ab ipſo lapides fuſtes gladios et oia cū qbus
ledere poſſit ſeipm̄ aut alios.frequenter eñ interfi=
ciūt ſe ⁊ aſtātes aut acriter pcutiūt ⁊ vulnerāt:pro
pter qḋ ſemp aſſiſtāt eis viri honeſti morales ⁊ māſ=
ueti corrigētes:⁊ diſtrahētes eos a corruptis opa
tionibus intm̄ ꝙ opz egrotātes iſtis diſpōnibus fre
quēter alapis ⁊ ꝟberibus moleſtari ⁊ percuti:ita vt
redeat ad ipſas rō ⁊ ꝓprie cū ꝟtus fuerit fortis ⁊ co
rū cerebra nō fuerint apata.vt p̄ma tertij.caplō de
cura pmixtionis ſenſus.¶Silr vir iſte abſtinere dz
a motibus corporeis:ita vt nō occurrat ei aliqs ver
bis timoroſis et ſibi ingratis moleſtās ipm̄.¶Et de
his cibarijs q̄ ꝟtutē ſuſtētare pñt ɔuenieti⁹ eſt vt bi
bat aquā carnis q̄ diſtillabitur ab aſſaturis aialiū iu
uenū et pinguiū:et ſilr bona eſt ei aq̄ ſublimatiōis
pulli.¶Aqua ꝟo ɔſumptiōis carniū quā vniuerſa
gēs venetoꝝ noiat ɔſumatū nō plz mihi:et proprie
qñ cū ea diſſoluuntur medulle et neruoſe ptes:ſz ſi pu
ra caro excoriaretur ab oſſib⁹ et minutim inciſa coque
retur in fiala vſqꝫ ad ɔſumptionē et diſſolōnē carniū:
tūc illa melior eſſet.Et modus vſus eius eſt vt de ea
ponatur medius cyathus in omi ferculo aut bibat de
ea cū vno vitello oui ſecū diſſoluto et.℥.j.aq̄ lactu.
aut papaueris:aut bibat ipam cū modico vini dul
cis et aqua viol̄.aut miſceatur aqua illa cū medieta=
te aq̄ nenufaris:et q̄ntitate dupla brodij gallie pul
li vel capōis:aut teratur ipa cū cerebellis pulloꝝ:aut
teſticulis coꝝ:et detur in potu cū brodio ⁊ modico vi=
ni dulcis in qbus oibus ſemp ponatur aliqd de minu
tiſſimo puluere folioꝝ auri aut limature ei⁹ tenuiſ=
ſime aut cū puluere margaritaꝝ quas artificiū ali
qḋ nō maculauerit:ſed nouelle ⁊ puriſſime fuerint.

Tertia ꝟo intētio eſt digō materieꝝ p qua
ponuntur remedia tria oibus elegan
tiora.¶Quoꝝ vnū eſt hoc.℞.ſyrupi de corticib⁹ ci=
tri.℥.j.ſucci citonioꝝ vel vini eoꝝ.℥.ß.aq̄ bugloſſ.℥.
iij.dentur in potu. ¶Scdm̄ et leuius eſt vt oi mane
bibat.℥.v.aque bugloſſe:imo de ea ſemp ponatur
in oi potu et cibo ſuo.¶Tertiū eſt hoc.℞.ſy.de bi=
zātijs ſyrupi de corticibus citri añ.ʒ.vj.aq̄ floꝝ vio
laꝝ et nenufaris añ.℥.j.ß.miſce ⁊ qlibet hoꝝ detur
in potu in aurora actu frigidum his diebus.

Quarta intētio eſt accñtiū correctio et de
nūero accñtiū cōius et magis ve
rendū ē inſtātia vigiliaꝝ cui multiplr ꝓuidēdū eſt.

¶ Et primo quidē vt oī mane cōſtante ꝟtute fiat ei ablutio capitis cū hac decoc. ℞. violaꝝ corticū papaueris ſe. lactucaꝝ florū nenufaris ſe. malue. ⁊ altee raū. mādragore olium. añ. ꝟ. j. camo. ꝟ. ß. ſe. baſilico. ꝟ. j. ptes. ij. coquātur oīa in duabꝰ ſitulis aq̄ vſq; ad cōſumptionē tertie ptis ⁊ de hac aq̄ actu tepida embrocet caput ante cibū per vnā horā. ¶ 2m vero remediū ad hoc eſt vt ſemp odoret puluerem iſtū. ℞. corticū papa. al. ʒ. ij. violaruz nenufaris: ſc. portul. lactucaꝝ ⁊ ſcariole. añ. ʒ. j. ß. corticū mādragore vel pulueris pomoꝝ eius. ℈. ij. ligni aloes. ʒ. ß. croci ſe. aneti. añ. ℥. v. puluerizent oīa p ſe ⁊ ligent in ſyndone ⁊ odorent. ¶ 3m eſt vt in cibis eiꝰ coquatur aliq̄d de papauere al. ¶ 4m eſt q̄ ſemp cū cibarijs omnibus aut ante bulliāt folia lactuce ⁊ comedat ea. ¶ 5m eſt vt madefiat pānus in linimēto īfraſcripto ⁊ circūligentur tempora actu tepido. ℞. ſe. lactuce nenufaris ⁊ papaueris al. añ. ℥. ß. terantur vltimate cū aq̄ nenufaris: ita q̄ vertātur in eā. deinde addant eis amili. ℥. ij. lactis inmēte. ℥. iij. ⁊ i mixtione hac imergatur pānus: vt dictū eſt. ¶ 6m eſt vt iterū oī die añ cibū oēm abluantur manus ⁊ pedes eius cum decoctiōe ſupraſcripta cū qua caput embrocandū eſt. ¶ 7m ⁊ vltimū inſtrumētū eſt vt ꝯſtāte virtute p̄dictis nō valētibus det ei poſt prādiū ⁊ cenā p mediā horā. ʒ. ß. antid philonij cū. ℥. ß. aq̄ ſublimationis camomill: p remotionē eñ huius accñtis reſtauratur virtꝰ nālis ⁊ vitalis ⁊ nō ſolū aialis cuius reſolutionis reſtaurationē efficit ſomnus: vt colligitur ꝑ ꝑma tertij. tractatu 4°. cap̄. 21°.

Quinta ꝟo intētio eſt māeꝝ diuerſio q̄ cōuenienter fieri pōt cū euonibꝰ iam p̄miſſis diligēter adhibitis. ¶ Et iterū de melioribꝰ modis eſt vt huic viro ꝓuocent emorroides ⁊ ꝓprie cū fricatōe facta cū folijs fici fellis tauri aut cū modico eufor. aut cū leui flōmia illarū venarū aut apponēdo illis locis ſanguiſugas electas ſ3 ꝑnias ſapiētū. ¶ Et 3ꝰ diuertēdi modus eſt fortis fricatio domeſtice partis crurū. ¶ Et 4ꝰ eſt attractio ſanguinis ad varicales venas cū forti attractiōe facta cū vētoſis ignitis abſq; ſcarificatiōe. Melicis eñ et maniacis varices innate bonū. affo. 7a. ¶ Huic ēt intētiōi ſubſeruire pōt frequēs vētoſatio cū ſcarificatione facta ſuper domeſtica parte tibiarum ſupernatibus ⁊ ſpatulis.

Sexta ⁊ vltima intētio eſt vt vigoret virtus vitalis ⁊ aialis: q̄ l3 vigorari poſſet p inſtrumēta tacta in intentione ſcōa. tñ ſcribent tria ſolēnia remedia ad reſtaurādū virtutes predictas. ¶ Quorū primū eſt electuariū infraſcriptū de quo ſepe in die detur coclear vnū ⁊ mediū patiēti ad deglutiēdū. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. ꝯſerue violaꝝ ꝯſerue bugloſ. ⁊ boraginis. añ. ℥. ij. fragmētorum ſaphiri hiacinti ſmaragdi. añ. ʒ. j. doronici: oſſis de corde cerui ſpodij zedoarie. añ. ℈. j. muſci electi ābre. añ. ℥. iij. cinamomi gariof. añ. ℥. v. ſy. infuſiōis nuroba lanorū kebul. ℥. iiij. zuccari al. ℥. ij. margaritaꝝ puriſſimarū. ʒ. ij. incorporent oīa ſil ⁊ cōfrīgant in eis folia auri numero. 10. ſpero eñ q̄ ex hoc habebit iuuamentū. ¶ Scōm ꝟo eſt vt eidē oī mane in aurora exhibeat. ʒ. j. ß. letificātis deſcripti a Raſi cap̄. de melancolia. ⁊ tātūdē detur ei circa mediā noctē cuz aq̄ florū nenufa. lactuce vel papa. ¶ Scio aūt ego experientia notiſſima q̄ patiēti exhibere in die pluries. ʒ. j. de dyamuſco dulci in molli ſubſtātia facto ſcōm ꝑnias auctoꝝ ⁊ ꝓprie cū. ℥. ß. aque roſarū muſcate ⁊ cū. ℥. ß. vini dulcis clari ⁊ bñ aromatici aialē vitalē ⁊ naturalē virtutes viuificat qd ſibi cōcedere dignetur altiſſimꝰ qui per infinita ſecula viuit. Amē.

Conſilium. 40.

De mala diſpōne capitis complicata ex vertigine ⁊ ſtrepitu vel fragore in auribus.

ACcidentia que apparuerūt in nobili viro ſer Chriſtoforo de muzano omnino arguūt difficultatē cauſe a q̄ ꝓuenerunt: ⁊ eſt cā illa diſpō cōplicata ex vertigine ⁊ ſtrepitu vel fragore in auribus q̄ ambo in ſpecie ſua ſunt egritudines vel accidētia difficilia ⁊ ꝓlixe curatiōis ⁊ ſemp difficilis eo maxime q2 apparuerūt in viro forti ⁊ bone cōplonis: q2 calē ⁊ humide ſm vniuerſam habitudinē mēbroꝝ: verūtñ q2 in ipſo inuenit exceſſus hūiditatis ſup caliditate nō multū eleuatꝰ ⁊ ꝓprie in capite eius in quo vr̄ dñium cholerice māe argumēto ſumpto a tinctura vrinaꝝ eleuata ⁊ flegmatice māei q̄ iudicat ex multitudīe ſputaminis: ⁊ ex alijs gratia breuitatis omiſſis. ¶ Jō ex olbus colligēdo appet q̄ neceſſarium eſt q̄ feſtināter eſt poſſibile incipe curationē eius ⁊ inceptā ſedulo ꝯtinuare circa ſex inſtrumēta attēdēdo: vt nūc ſequit aliter res ingētia pericula minat eidē: vt p̄ma tertij. tractatu 5°. cap̄. de vertigine: ⁊ q̄rta tertij. cap̄. de ſonitu ⁊ ſibilo. et pluries alibi colligēdū. ¶ Primū itaq; inſtrm eſt. vt ipſe effugiat vſum olum euaporabiliū implētiū cerebrū multitudine fumoſitatū lunoſitatū ⁊ hūiditatū oppilatiuarū. ¶ 2° effugiat vſuz acutoꝝ oluz vt allei cepe raphani ⁊ eruce ꝓprie. ¶ 3° dimittat oīa acuta acuitate ſalſedinis. ¶ 4° euitet vina fumoſa acuta ⁊ eligat vinū al. ſubtile nō fumoſuz dulce ⁊ aromaticuz refractū tñ ſaltē 4a parte aq̄ ab electo fonte accepte. ¶ 5° effugiat vſuz coitꝰ ſaltē frequētis: imo nullus eſt ei cōueniēs. ¶ 6° attenuet dietā ſuā vſq; ad aliquot dies ſaltē abſcindēdo quartā ptē eiꝰ qd acciperet vel ꝯſueuit accipere. ¶ 2m inſtrm eſt hoc. ℞. pillarū cochiaꝝ. ℈. ij. pillaꝝ de ſarcol. ʒ. ß. forment pille. vij. cū eluario roſaruz ⁊ recipiat in aurora nō multum dormiēdo poſt eas ⁊ tardet comedere vſq; ad ſextā horā: dū tñ in q̄nta hora acceperit cyathū vnū aq̄ zuccarate calide. ¶ Tertiū inſtrm eſt vt mane tēpeſtiue mediocribꝰ paſſibꝰ exercitet eūdo et redeūdo vſq; ad portā ſancti Bartholomei deinde reuerſus faciat ſibi fieri flōmiā de cephalica ſup manu poſita inter policē ⁊ idicē dextre manꝰ p quā educant ſanguinis. ℥. ad minꝰ q̄nq;. ¶ Quartū inſtrm eſt hoc. ℞. ſyr. de calamēto q̄ optimꝰ eſt ad vētoſitates ſyrupi de bizātijs ad mām mixtaz ex cholera et flegmate ſyrupi cōpoſiti acetoſi. añ. ℥. ß. aq̄ betonice ꝓpter caput: aq̄ cicoree pp epar eiꝰ: aq̄ capilloruz veneris ꝓpter ꝓuocationē. añ. ℥. ß. miſce ⁊ oī mane

in aurora accipiat̃ calīn totiens vt videat̃ vrinã eſſe
remiſſam in colore rectificatã in ſubſtãtia cũ hypo=
ſtaſi alba cõiuncta equali ⁊ in fundo reſidẽte omni
bus aut pluribus harũ circũſtantiarum acceptis.
¶ Cũ ergo talia apparuerint ſtatim ſubueniat̃ ei cũ
inſtr̃o 5° qđ eſt hoc. ℞.ieralogodiõ.ʒ.v.iere galeni.
ʒ.v.ß.miſce ⁊ totũ calīn in aurora accipiat̃ cum.ij.ʒ.
aq̃ ſalule calefacte ⁊ obſeruentur poſt illud regule
poſite in altero ſolutiuo. ¶ Non miret̃ aliq̃s de doſi
hui⁹ ſolutiui.ipſa enĩ eſt eq̃lis q̃ñ iere Galeni doſis
trãſcẽdit.ʒ.xij.⁊ ieralogodiõ doſis attingit ad aur̃.
ij.⁊.iiij.nec aliq̃s credat ieralogodiõ eſſe farmacum
forte:imo eſt debile ſatis ⁊ oium antiquoꝝ teſtimo
nio ꝓbatiſſimũ intãtũ ꝙ veteres nullo mõ alio far=
maco vtebant̃ ꝓter iſtud:⁊ nõ dubito ꝙ ſi vir iſte ol
ſeptimana ſemel vteret̃ hoc farmaco ſanaret̃ ꝑfecte
abſq; alio. ¶ 6m ⁊ vltimũ inſtr̃m eſt hoc. ℞.coſti pi=
retri ſtaphiſagrie ligni al'.zinzi.nucis mu.añ.ʒ.j.ra
di.arthanite ⁊ dragõtee.añ.ʒ.j.ß.incidant̃ minutim
⁊ coquant̃ in.vj.lib.aq̃ vſq; ad medietatẽ deinde oi
mane ex hac mã colata accipiant̃.ʒ.v.oximellis ſq̃l
litici ſyrupi de calamẽto añ.ʒ.j.totũ calefiat ⁊ ex eo
impleat̃ os:⁊ fiat cũ eo gargariſma ſaltem oi mane
decies in ſpatio vni⁹ hore:⁊ ſi iterũ ꝑ vnã horã cum
dimidia ante cenã ſimiliter faceret eſſet ei cõuenien
tius. ¶ Hec itaq; ſunt mihi viſa meliora q̃ fieri poſ=
ſent in diſpoſitionibus premiſſis de quibus nõ leui=
ter heſitandum eſt:⁊ maxime quia egritudo cõtra
ria eſt virtuti cõplexioni ⁊ etati vt ſpeculanti pate=
re poteſt.Hec ad laudem dei.Amen.

Conſilium.41. De mala cõplexione ſtomachi frigida ⁊ ſicca cũ extenuatione totius ⁊ debilitate renum.

SPectabilis et generoſus vir dñs Am=
broſi⁹ ꝯtareno plurib⁹ moleſtat⁹ fuit
egritudinib⁹. ¶ Et ꝑma quidẽ earum
fuit vertigo ꝓpter quã ꝑcipiebat ob=
iecta viſibilia moueri motu circulari
cũ intuitiue aſpiciebat aerẽ extra ⁊ ſeq̃batur illđ ca
pitis tãta debilitas:vt vix tolerare poſſet multarum
gentiũ ꝯuerſationẽ ⁊ aſpectũ. ¶ 2a v̓o ꝑncipalis diſ
poſitio ipſi⁹ fuit mot⁹ tremul⁹ cordis q̃ erat cã ma=
gne debilitatis velut ſyncopalis in eo. ¶ 3a v̓o ꝑnci
palis egritudo ei⁹ erat mala cõplexio ſtõachi frigi=
da ⁊ ſicca ꝑꝑ quã corrũpebat̃ digeſtio ciborum ⁊ po
tuũ in eo cũ cõuerſiõe ipſoꝝ ad ſubſtãtiã melãcho=
licã ad quã nõ parũ iuuabat mala cõplexio calida
a renib⁹ ei⁹ cõmunicata ſtõacho. ¶ 4a v̓o diſpõ ꝑn
cipalis erat multiplicatio mãci melice in ſplene ei⁹
q̃ ꝯſecuta eſt retentionẽ emorroidalis fluxus quem
ſolebat hr̃e ingentẽ:vñ ⁊ ꝓpter multiplicationẽ ma
terici melãcholice in ſplene ſuo nõ raro effundebat̃
ab eo mã melãcholica ad os ſtõachi que tñ in eo in
tendebatur ꝙ finaliter erat in diſpõne tranſitus ad
appetitũ caninũ. ¶ 5a v̓o diſpõ: eſt vniuerſalis to=
tius corporis arefactio vel ꝯſumptio a mala cõple=
xione frigida ⁊ ſicca in toto corpore eius multiplica
ta ꝓpter qđ nõ eſt mirabile ſi vir iſte debilis erat in
oꝑationibus motiuis ſenſitiuis tam in interiori q̃ꝫ
exteriori ſenſu:vt iam declaratũ eſt q̃ñ notabiliter
debilitata erat operatio nutritiue potẽtie.igitur ne
ceſſario cõcluditur ꝙ ſi he diſpoſitiões in eo perſeue
raſſent dubiũ erat extinctionis eius in breui tẽpore
future. ¶ Licet igit̃ he fuerint diſpõnes preter natu
ram huius viri generoſi nõ oẽs tamẽ in eo remãſe=
runt.plurime nãq; ipſarum longo labore ⁊ ingenti
exercitio fuerunt ab eo remote.vertiginoſa enim diſ
poſitio q̃ laborabat curata eſt.⁊ motus etiã tremu
lus cordis ſm magnã partem abſciſſus eſt. Adhuc
motus mãci melãcholice in ore ſtomachi curat⁹ eſt.
fames etiã que in ipſo intendebat̃ abſciſſa eſt fere
tota.⁊ mala cõplexio calida renũ ꝓpter quã labora
bat in pollutione ſm magnã ptẽ curata eſt. ¶ Solũ
igitur videt̃ mihi tria remãſiſſe nocumẽta in eo pro
curatione indigẽtia. ¶ Quorũ ꝑmũ eſt mala com
plexio ſtõachi frigida ⁊ ſicca notabiliter tñ minora=
ta reſpectu precedentis. ¶ Scđm vero eſt extenua=
tio vel macrefactio. ¶ Tertiũ eſt debilitas que in re
nibus remãſit ꝓpter quã adhuc laborat in pollutio
ne:licz raro valde. ¶ Cũ igitur he diſpoſitiones tres
remãſerint in eo eis attendendũ eſt ſm ꝙ nunc ſub=
ſequit̃.primo quidẽ ꝑcurrẽdo regimẽ ab ipſo obſer
uãdũ ex ꝑte ſex rerũ nõ nãliũ.2° v̓o quorũdã medi
cinaliũ ponet̃ memoria q̃ iterpollate admiſtrari dz.

¶ De dieta. Cap.ij.

PRimo itaq; quãtũ eſt poſſibile abſtineat
ab exercitio corporis:⁊ proprie poſt ci=
bum niſi tranſiuerint hore quatuor ad
minus:tunc ſi oportet ipſum exercitari
faciat q̃ꝫ ſuauius poteſt ⁊ maxime ſedẽ
do ⁊ non ambulando:neq; recte ſtando. ¶ Simili=
ter caueat a manſione vel quiete ſub flatu venti:et
proprie orientalis vel occidentalis. ¶ Nec morã cõ=
trahat in cameris terraneis:ſed notabiliter ab aq̃
eleuatis. ¶ Et pectus ſuum ⁊ ſtomachum diligẽter
cooperta conſeruet cum diploide ſuffulta pellibus
agninis bene calidis.Et frigiditatem pedũ ⁊ extre=
mitatum quanto magis poteſt euitet. ¶ Et in ciba=
tione ſua expendatur tempus notabile bene maſti=
cando cibum ⁊ nõ velociter degiutiẽdo ⁊ ſtomacho
cõplaceat accipiendo menſurã cibi:tamẽ vt ex ea nõ
repleatur ſtomachus ⁊ tenſus fiat:neq; fluctuet in
eo potus ⁊ regurgitet. ¶ Et procuret quantum po=
teſt dormire prolixe:⁊ a vigilia caueat quantum po=
teſt:primo ſi in die naturali dormiret decẽ horis me
lius eſſet q̃ꝫ vigilare preter illas:imo exceſſus in dor
miendo longe melior erit. ¶ Effugiat etiam quãtum
poteſt immoderatas animi agitationes velut iram
triſtitiam ⁊ anguſtiam. ¶ In cibis vero ſumma ſit
vt vtatur laudabilibus quanto ⁊ quali vt pane re=
centi vnius diei ⁊ carnib⁹ de vitulo ⁊ caſtrato bene
pinguibus ⁊ pullis colũbinis mollib⁹ pullis capo=
nũ ⁊ gallinarũ ⁊ faſianoꝝ ⁊ ꝑdicũ bene pinguiũ.et
animaliũ quadrupedũ ꝑtes frequẽter comedat vel
pectorales et mamillares et conſimiles bene pin=
gues ⁊ non neruoſas neq; cutaneas:ex quorũ bro=
dijs faciat fercula velut cicera rubea et iuſcula de
ordeo de amilo ⁊ de amigdalis et bletis etiam ⁊ ſpi
nachijs quandoq; vti poteſt licet raro.Fercula etiã

de rapis ⁊ naponibus placēt mihi ⁊ panatella cū ouis fctā ex pane ſupraſcripto vtilis eſt ei. Et oua ēt oi modo ꝑparationis mihi placēt. Fercula ꝟo paſtilia ⁊ de leguminibus oīa dimittant. riſum etiā cum pingui brodio ⁊ amigdalaꝝ lacte coctū plʒ mihi. ⁊ fercula etiā fctā cū oleo oliuaꝝ electo bona ſūt. Aceti vſus dimittaꝝ ab eo. ſʒ granatoꝝ dulciū et medij ſaporis ſuccus bonus eſt: ⁊ agreſta nō multū ſalita et fercula oīa cū ſapa vel vino cocto ꝯdita bona ſūt. Et gr̄a ſalatitij vti pōt karotis ⁊ locuſtis q̄ rāpunciolī dr̄. ⁊ oliuis etiam ꝯditis vti pōt in ſeptimana ter ⁊ rape ꝯdite ſunt etiā ei bone. vinū aūt ſit albū claꝝ ꝯueniēter aromaticū ⁊ dulce qȝ purū bibat ſi nō fuerit valde potēs aut ſaltē cōmixtū cū quarta vel tertia parte aque ciſterne. ¶ Preparatiōes etiā carniū ꝑdictaꝝ elixe vel aſſate placēt: lʒ aſſatis freq̄ntius adherere dʒ. riſum etiā ⁊ oīa cibaria cū lacte alaliū ꝯdita ⁊ bñ cocta ſunt ei vtilia. a ſalſedine autem quantū poteſt effugere debʒ. hoc in ſumma eſt regimen ab ipſo obſeruandū et inter reliqua attendere debet ꝙ per totū mēſem futurum non exercitetur in coitu pluries q̄ in ſeptimana ſemel. deinceps autem poterit abundantius expendere.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. iij.

De regimine ex parte medicinaliū videntur mihi ab eo obſeruari debere. ¶ Primum eſt qȝ nō deſiſtat ab applicatione ſui remedij ſtomachalis. ¶ Scōm eſt ꝙ iteꝝ vtaꝝ ſuo cordiali ꝑ totū futuꝝ mēſem. ¶ Tertium eſt ꝙ a ſpatulis inferius omni die mane et ſero faciat inunctionē ſuper tota ſpina cū iſto vnguēto qȝ ſecū portat. ¶ Quartum eſt ꝙ frequenter vtaꝝ ſaltem in ſeptimana ter facere ablutionē ſuoꝝ pedum cum aqua decoctionis folioꝝ nenufaris ⁊ violaꝝ. ¶ Quintū eſt ꝙ vtaꝝ confectione ſua de xilobalſamo ſicut facere ſolebat ſi careret illa loco ipſius accipiat ter in ſeptimana ante prandium per duas horas radicem vnā zinziberis conditi noīati viridis a vulgo. ¶ Sextum eſt vt omi tertio ſero parum ante cenam accipiat coclear mediū electuarij quod ſecū portat: poſt cuius aſſumptionem immediate cenet. ¶ Septimū ⁊ vltimum eſt ꝙ aſſueſcat vti cōfectione iſta de qua ſemꝑ poſt prandium ⁊ cenam accipiat fruſtū vnū: cuius deſcrip̄tio eſt hec. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ lib. ß. violarum maſticis ſeminis endiuie ſcariole ⁊ acetoſe. aā. ʒ. j. ſeminū cōmuniū frigidoꝝ. ℥. j. granoꝝ papaueris albi. ℥. ß. infundanꝝ fiſtici minutim inciſi in aquā bugloſſe per diem naturalē. deinde vltimate teranꝝ ſimul cū ſeminibus cōibus ⁊ papauere predictis ⁊ coquantur in lib. j. ß. zuccari albi electi ⁊ aq̄ bugloſſe. ℥. iij. cum ergo ceperit ingroſſari ⁊ tepefieri: tūc addanꝝ reliq̄ ſpēs: ⁊ fiat cōfectio in fruſtulis velut pineata ⁊ erit ei valde vtilis per q̄ iuſtā non dubito plenā obtinere ſanitatem: dummodo aduiſatum me faciat omni ſeptimana ſemel de ſe ad laudem dei.

Conſiliū. 42.

¶ De quinq̄ malis diſpoſitionibus vʒ. ¶ De oppillationibus cerebri cum nocumēto in ſenſibus tam interioribus q̄ exterioribus. ¶ De repletione pectoris propter materias a capite deſcendentes. ¶ De doloribus colli ſpatularum et dorſi. ¶ De humiditate ſuperflua ſtomachi cū ſuperflua caliditate epatis. ¶ De varicali mala diſpoſitione. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula ſex.

¶ De accidentibus diſtinctis. Cap̄. j.

Reuerēdus in chriſto pater dñs Petrus de mōte ſacroſancte eccle ꝓtonotarius et collector ꝯdigniſſimus pluribꝰ diſpoſitionibus in diuerſis mēbris moleſtatur: q̄ lʒ ipm in rei veritate nō reddant manifeſte aut notabilr egrū nuntiāt tamē ei fortaſſis nocumēta nō leuia ꝓcuratura vt ex coꝝ diſcurſu haberi poteſt. ¶ Laborat eñ oppilatiōibus cerebri que viciſſim augmentāt nocumentū diuerſum in operatiōibus capiti appropriatis ⁊ cōibus. ¶ Scdō iteꝝ quadā pectoris diſpōne moleſtatur ꝑ quā non raro ꝑuenit ad materieꝝ in pectore collectionē: q̄ ſi perſeueraret indubitāter ipm ad emptima ꝓduceret aut ad oppilationes vel apoſtemata eiuſdē. ¶ Iteꝝ ⁊ tertio nō raro moleſtaꝝ doloribus q̄buſdā in collo eius ſpatulis dorſo et per partē ad iutorioꝝ extēſis. ¶ Et quarto iteꝝ cōplicationē hʒ caliditatis epatis notabilis ad multā humiditutē ſtomachi eius: q̄ humiditas ſi a ꝑdicta epatis caliditate notabili nō ꝯueniēter corrigereꝝ freq̄nter ipʒ ad varias ꝑduceret egritudines. ¶ Quinto iterum moleſtatur quadam ſua varicali diſpoſitione: licet nūc melius q̄ tempore preterito ſe habebat. hec in ſumma eſt eius diſpoſitio taliter congregata.

¶ De cauſis et ſignis primi accidētis et de eius cura. Cap̄. ij.

Quod aūt ꝑmū nocumētū in eiꝰ capite exiſtat lʒ ex multis demōſtrari poſſit his tñ valde facile motiuis apiri pōt. ¶ Qm̄ in operatiōibꝰ ſenſuū exterioꝝ aliquale nocumētū apꝑhendiꝝ: ita vt in viſu eius q̄nq̄ vehemēti intuitu aerē aſpiciētis quarūdā figuraꝝ ⁊ lineaꝝ in aere apparentiū ⁊ nō exñtiū forme ꝑcipiātur. hec q̄dē corruptio in ſenſu viſus noīaꝝ. vel mutatio a curſu nālī: vt imagineꝝ hō ꝙ nō inueniꝝ exterius. ꝑma tertij. 6° cap̄. lrālr colligēdū. ¶ Amplius etiā hoc declaraꝝ ex nocumēto diminutiōis in operationibus auditꝰ. ꝯtingit eñ ꝙ cū augmētanꝝ oppilatiōes etiā circa q̄ntū par neruoꝝ orientiū a cerebro fieri nocumentū diminutionis auditiue potentie. ¶ Silr etiā q̄nq̄ in eo odorabiliū ſpēs nō conuenienter recipiunꝝ in carūculis cerebri in q̄bus poniꝝ olfatiua potētia. vñ olfatus diminutionē notabilr ꝑcipit: ſicut ſane operatiōes ſenſuū ſignificāt cerebri ſalutē: ita ſenſuū operatiōes leſe ſignificāt leſionē in cerebro. ꝑma tertij cap̄. 5°. ¶ Fortius aūt cerebri nocumentū demonſtrareꝝ ſi notabilr leſio ꝑueniret in operatiōibꝰ auditus et guſtus. ¶ Reliq̄ aūt ſenſus. qñ ſuis ledūtur ſenſatis ſignificāt nocumētū i ipis caliditatis ⁊ ſiccitatis nō ꝓuenientiū ad hoc vt virtutem ꝓſternāt. Auditus etiā ⁊ guſtus ſm plurimū ſignificant ꝙ iſta cōplexio eſt in cerebro. ꝑma tertij. cap̄. ſexto ⁊ nono de acci. ⁊ mor. ¶ Harum autē ſpe=

ciorum debilitatis in cerebro ſignificata ſunt φ ol-
no corruptio in opationib⁹ ſenſuū tā exterioꝝ ꝙ in
terioꝝ ſignificat caliditatis augmētum. diminutio
aūt ⁊ ablatio in opationib⁹ eoꝝ ſignificat frigidita
tis augmētū. ❡Sermo eñ vñis in ſignificatiōibus
opationū eſt φ ipaꝝ diminutio ⁊ deſtructio fiūt p-
pter frigus ⁊ groſſitudinē ſpūs ⁊ humiditatē: et nō
fiūt ex caliditate niſi magnificet et pueniat ad hoc
vt deijciat virtutē. pmutatio aūt. i. corruptio opera
tionū ⁊ q̄ motui operant̄ fiūt ex caliditate et fiūt ex
ſiccitate. vt prima tertij. qnto cap̄. literaliter ſcripſit
pnceps. ❡Et ex hoc fundamēto diligens ꝯtēplator
intelligere poterit quales ſint lapſus in homie pue
niētes demōſtrādi ex ſpeciebus leſionū q̄ aduenīūt
in opationibus ſenſus interioꝝ ⁊ exterioꝝ. ❡Et 2⁹
iterum ex hoc fundamento deducit̄ modus cogno-
ſcendi nocumentum in determinata capitis parte
proueniens: cum enim in operationibus ſenſus vi-
ſus prouenit nocumentum diminutionis ſignificat̄
lapſus anterioris partis cerebri a frigiditate ⁊ hu-
miditate et ſpirituum viſibilium groſſitudine.

Cuius quidē nocumēti curatio pēdet
ex plurib⁹ iſtr̄is. ❡Quo
rum primū eſt: vt cū illud nocumentū pſeuerat eua
cuetur caput cū iſtis pillis. ℞. pillʼaꝝ de iera cōpoſi
ta: pillulaꝝ de ſarcocolla. añ. ℈. j. forment̄ pillʼe. v. ⁊
accipiant̄ in aurora ⁊ tardet̄ prandiū. v. horis acci
piēdo in hora quarta cyathū brodij pulli calidi cū
zuccaro tēpore debilitatis aut frigoris aeris. In die
bus vero caloris accipiat̄ aqua ordei: vt dictuꝫ eſt.
❡Scōm vero inſtr̄m eſt vt eo tp̄e fricationes fiant a
ſpatulis vſqꝫ ad nates retrahēdo mane ⁊ ſero p ho
ram ante cibū. ❡Tertiū vero eſt: vt digerat̄ mate-
ria cū hoc. ℞. aque ſaluie ⁊ betonice añ. ℥. j. aq̄ feni-
culi. ℥. ij. ß. miſce ⁊ accipiāt̄. v. vel ſex vicib⁹. ❡Quar
tum vt eradicet̄ materia cū predictis pillulis ſup-
addendo eis. ℈. j. ß. ambarum predictaruꝫ pillula
rum ana. ℥. iiij. et accipiat̄. ʒ. j. ꝯpleta ex eis. ❡Quin
tum inſtr̄m eſt vt ſuper cōmiſſura capitis eius poſt
purgationē omni ſero ſpargat̄ de hoc puluere quā
titas. v. gra. ordei. ℞. ligni aloes. ℈. j. gariofiloruꝫ
galāge. ana. ℈. ß. macis. ℈. ij. fiat puluis ſubtilis.
❡Sextū eſt vt oculis imponat̄ ſepe aliqd de aqua
iſta. ℞. aque roſ. ℥. ß. aque feniculi eufragie añ. ℥. j.
tutie pparate. ℈. j. ſalis gemme. ℥. v. miſce ⁊ ſepe cū
hoc abluant̄ oculi. Et ſi velis aquā leniorē iſta acci
pias lixiuij. ℥. j. ⁊ ponant̄ in ea. ℥. vj. ſalis gemme: ⁊
fiat vt dictū eſt. ❡Caueat̄ aūt tp̄e huius nocumen
ti a comeſtione multe ſalſedinis a raphano cepe al
leo et alijs acutis a lacte paſtilibus et rebus viſco-
ſis a coitu ⁊ vehemēti motu: ⁊ ꝓprie poſt cibū. qua
re nocumentū hoc iteꝝ a gētibus eſſet valde veren-
dū. et euitet aquā frigidā ⁊ vina valde fumoſa. me
lior itaqꝫ potus eſſet vinum albū ſubtile boni ſapo-
ris mediocris vinoſitatis exceptum purum. ſi autē
vinum eſſet valde fumoſum frangatur cū aqua de
coctionis florum eufragie. et hec de nocumento vi-
ſui contingente velut vtilioꝛa ſufficiant.

❡De repletione pectoris ex materiebus ad ipſuꝫ a
capite catarrizantibus. Cap̄. iij.

At vero nocumentū qd̄ pectori huius ve
nerandi pr̄is ꝯtingit eſt: qꝛ materie mul
te a capite ipſius effundunt̄ ⁊ p ſe etiaꝫ
defluūt p arterias ⁊ venas interiores ⁊
pfundiores. adhuc etiā nō raro cadit a
capite materia p foramē colatorij qd̄ eſt i ꝯcauo pa
lati. ❡Et hec quidē materia recepta in ſpatioſitate
pectoris tenſionē ⁊ grauitatē facit in mediaſtino pā
niculo pectoris. vñ in medio toracis vſqꝫ ad poſte-
riorē partē ſpōdiliū extēſiuus dolor ⁊ grauatiu⁹ p-
cipit̄ in partibus illis. ❡Et ſi ꝯtingat materiā iſtaꝫ
diffundi in dyafragma nō euacuabit̄ a nocumento
anhelitus ⁊ tuſſi humida: ⁊ ꝓprie cū fuerit materia
flegmatica. ſi aūt fuerit materia cholica nō euacua
bit̄ a ſili inflāmatione ⁊ pūgitiuo dolore in pectore
pceptis: ⁊ erit vt in pluribus tuſſis ſicca: eo φ mate
ria ſui ſubtilitate mēbris pectoris impſſa nō facilr̄
per ſputū educi pōt niſi pre nimia ſui multitudine
virtutē ad expulſionē vehemēter incitaret: ſicut pꝫ
in pleureſi in cuius principio materia euacuat̄ licet
olno indigeſta. ❡Ex qbus facile apparet φ opꝫ me
dicū eſſe intentū circa patientē ad feſtinā haꝝ ma-
terieꝝ eductionē ne in pectore morantes apoſtema
aut vlcus efficerēt in eo cui⁹ cura fiet: vt nūc ſequit̄.

Itaqꝫ pro curatione huius diſpōnis omnes
he intētiones ⁊ inſtr̄a neceſſaria ſunt.
❡Et prima quidē intētio eſt per abſciſſionē mate-
rierū a capite ad pectus catarrizantiū. abſcindunt̄
aūt materie iſte per inſtr̄a euacuātia diuertētia di-
gerētia et ꝯſumētia ſupfluitates cerebri que oīa in
pcedenti capl̄o videri pñt. ❡Scōo pncipalr̄ abſcin
duntur materie p gargariſma iſtud. ℞. loch de pa
pauere. ℥. j. maſticis torrefacti. ℈. j. aque decoctio-
nis capitū roſarū cyathū vnū miſce ⁊ totū tepidūꝫ
gargarizetur oī mane per duas horas ante pran-
diū: et ſil̄r ante cenā. Et ſi velis gargariſma fortius
pdicto adde pdictis rob nucū. ʒ. j. pulueris ſanda-
race. ℈. j. ⁊ erit efficaciſſimū. ❡Tertio iteꝝ abſcin-
dunt̄ materie a capite catarrizātes p aſſumptionē
iſtaꝝ pillulaꝝ. ℞. myrre ſtoracis calamite croci añ.
℈. j. opij. ℈. vnius partes duas cū ſyrupo roſ. fiāt
pillʼe de qbus tres aut qnqꝫ accipiant̄ per duas ho
ras poſt cenā ⁊ mirabilr̄ ꝯferūt in abſcindendo ca-
tarros: nec de opio in eis dubitādū eſt: qm̄ modicū
eſt ⁊ bñ correctū. ❡Materie iā ad pectus effuſe edu
cunt̄ cū hoc medicamine. ℞. olibani. ʒ. iiij. myrre. ʒ.
ij. vini cocti. ℥. iij. mellis. ℥. ij. coquant̄ ſimul mel ⁊ a
pa vſqꝫ ad ſpiſſitudinē: deinde addant̄ pulueres p-
dictoꝝ ſubtiliſſimi: et fiat loch de quo teneat̄ in os
multo tp̄e ⁊ de ipo etiā degluttat̄ ſepe quātitas vni⁹
grani fabe. ❡Aliud medicamē ⁊ lenius iſto eſt. ℞.
ſucci caulis. ℥. iij. mellis. ℥. iij. coquantur ſimul vſqꝫ
ad ſpiſſitudinē ⁊ fiat de eo vt dictū eſt in pcedenti. ⁊
ſunt medicine ambe ſecuriſſime ⁊ vtiles ex ſermone
Auic. xᵃ tertij. cap̄. de medicinis pectoꝝ. ❡Ad hāc
etiā intētionē multū ꝯfert loch de pino deſcriptione
Meſue in antidotario ⁊ loch de ſqlla. ⁊ ꝓprie cū mā
groſſa fuerit inuiſcata in mēbris pectoris pſūdata.
❡Cōfert etiā ad hāc intētionē acceptio ficuū ſicca-
rū añ cibū comeſtio enule ⁊ croc⁹ ſemꝑ in cibis acce-

ptus ⁊ vinū albū dul. ⁊ ſubtile cū aq̄ leuis decoctio nis floꝝ hyſopi. ⁊ abſtinere a reb⁹ paſtilibus piſcibus ⁊ leguminib⁹ elixis a reb⁹ valde ſalſis et groſſis ⁊ vino pōtico ⁊ acetoſo vel bruſco ⁊ ab aqua frigida et rebus oībus ſtipticitatem habentibus. Et hec de nocumento pectoris.

¶ De regimine doloꝝ ſpatulaꝝ ⁊ colli. Cap. iiij.

V T aūt accñs tertiū facilr remoueri poſſit qđ erat ſpatulaꝝ colli ⁊ ptiū adiacentiū dolor. ¶ Premittēdū pmo ꝙ vari⁹ eſt curādi modus ex varietate cāꝝ q̄ dolorē efficiūt. ⁊ qꝛ dolor ī hac pte eueniēs vt in plurib⁹ fit a ſolutione ꝯtinuitatis q̄ extēſiua ē ⁊ nō ſeparatiua partiū. ¶ Ideo huic dolori ꝓuidēdū eſt cū iſtis q̄ huic aduerſant̄ q̄lia ſunt mollificātia et lenitiua cū tēperamēto caliditatis aut parū ab eo diſtantia q̄ mām ꝯuenieter abſq; ſupfluitate reſoluere poſſent. ⁊ talia oīa inſtr̄a ſunt complonis mutatiua ⁊ materieꝝ reſolutiua p q̄ ꝯplet̄ curatio p duas ſpēs doloris. ſ. p ſtupefaciētia nequaq̄ ꝯſulo in hoc viro intromittēdū eſſe: qm̄ talia falſe ſunt dolorē ſedātia ⁊ nō vere eo qꝛ ſenſum a mēbro auferūt: ⁊ nō cām doloris effectiuā. Et ſunt ſermones pncipis q̄rta pmi. penultimo caplo dū inq̄t. Et ad ſūmū id qđ dolores ſedat ē aut illđ qđ cōplonē mutat aut qđ reſoluit māꝫ aut ſtupefacit ⁊ ſtupefaciēs q̄dē remouet dolorē: quoniā deſtruit ſenſuꝫ mēbri. ¶ Modus igit̄ ſedādi dolores ex multis canonib⁹ depēdet ⁊ inſtr̄is. ¶ Et pmū q̄dē eſt vt ſi fuerit doloris inſtātia grādis pri⁹ incipiēduꝫ eſt a ſedatione eius q̄ ab euacuātib⁹ ⁊ diuertētib⁹ iuxta illud q̄rta pmi. pmo cap. Cūq; ad diuerſum trahere volueris mēbri a q̄ ꝓtrahis dolorē prius ſeda. Eſt aūt in ſtr̄m bonū ad ſedādū dolorē vt mēbrū fomētet̄ cū ſpōgia infuſa in aq̄ decoctionis hoꝝ. ℞. camomille melliloti. añ. M. iiij. ſe. aneti. M. ij. ⁊ ſi velis ipm̄ lenitiuuꝫ facere magis huic decoctioni adde ſe. lini. M. iiij. ſi aūt velis ipm̄ magis reſolutiuū ⁊ ſubtiliatiuum facere adde ei ſe. apij amigdalaꝝ amararū añ. M. ij. ¶ Cū ergo mēbrū fuerit q̄nq; vicibus fomētatū cū ſpōgia ab hac decoctione diligēter expſſa exicceť: deinde inūgat̄ hoc linimēto. ℞. olei amigdalaꝝ dul. olei de ſiſamo. añ. ℥. ß. olei de camomilla. ℥. j. ꝯquaſſent̄ ſil' cū vno vitello oui ⁊ liniat̄ ex eis mēbrū. ¶ Aliud vnguētū ꝯuenieti⁹ eſt hoc. ℞. olei de camomilla olei de aneto ana. ℥. j. olei lilioꝝ al. ʒ. vj. pinguedinis anatis. ℥. ß. croci. ℈. ß. cere al. quātum ſufficit fiat vnguētū molle. et hec quidē remedia dolorē ſedant mutando cōplexionē ⁊ reſoluendo materiam. ¶ Si aūt ꝓpter magni doloris inſtātiam oporteret tranſire ad ſtupefaciētia nullo mō adminiſtrent̄ ea neq; valde pura: ſed predicto vltimo vnguēto addēda eſſet. ʒ. ß. opij et tunc eſſet efficax et ſine aliquo periculo vel nocumento.

¶ De regimine caliditatis epatis et humiditatis ſtomachi: ⁊ primo ſtomachi. Cap. v.

P Ro intētione ſcđo remouēdi q̄rtū accidēs opꝫ ſubtilius ꝯtēplari ex eo ꝙ ipſum cōplicatū eſt ex humiditate ſupflua ſtomachi ⁊ lapſu epatis ad caliditatē intēſam nō ſolum reſpectu ſtomachi: ſed cōparatione ad medium generis. ¶ Neq; enim hic diſputandū eſt an ſtomachus eius reſpectu medij generis ſit humidior q̄ epar reſpectu illius ſit calidius. ſatis enim facile ꝯſideranti apparet hoꝝ declaratio: eo ꝙ bonitas coloris habitudinis diſpō m diocritatē tranſcēdēs mēbrorū a generatione plaſmatio grādis venarum magnitudo et extenſio et ſanguinis multitudo ſignificat epar non eſſe magnifice lapſum ad caliditateꝫ: qm̄ ad ipſam ſequeret̄ macrefactio ⁊ ſanguinis paucificatio per viā exiccatiōis a reſolutione ꝓuenientis quā facit calor. ¶ Tarditas igit̄ digeſtionis ſtomachi mollities ad tactum percepta multitudo ſaliualis humiditatis vētoſitates in ſtomacho a multitudine ſupfluitatū pme digōnis. ⁊ reliqua ſigna prauiora iſtis q̄ nūc ꝓpter breuitatē abſcindo ſignificant augmētum humiditatis in ſtomacho magis q̄ ex ſignis ſuprascriptis deduci poſſit in epate lapſus ad calorem. ¶ Neq; iterum ſpeculatio iſta impedit medicum a recta curatione eo qꝛ in cooperantijs iſtorum membrorum maxima habetur vtilitas et non imperfectio. videt̄ enim ſtomachi operationes perfici ⁊ meliorari a caliditate epatis predicta magis q̄ impediri.

Attamē vtriq; illoꝝ ꝯuenietib⁹ inſtrumētis ꝓuideri poſſit premittenduꝫ primo ꝙ cū lapſus cōplexionalis ad humiditatem exiſtat opꝫ neceſſario aut ꝙ materia in ſtomacho ꝯtēta ſit in tunicis ei⁹ imbibita aut ſupficiei ꝯcaue ipſi⁹ adherēs aut in eius ꝯcauitatē effuſa ⁊ natās. Neq; aliter imaginari poſſumus materiā in ſtomacho ſe hr̄e: vt colligēdū eſt literalr 13ª tertij. cap. de egritudinib⁹ ſtomachi. ¶ Cū igit̄ ꝯtigerit materiā effuſam eſſe ad regionē ſtomachi inferiorē: tūc ſtatim minoratiue euacuanda eſt cū hoc medicamine ℞. aq̄ decoctionis ſe. ameos. ℥. j. ß. iere ſimplicis. ʒ. x. miſce totū calidū ⁊ exhibeat̄ in potu. ¶ Si aūt cōtigeret te īdigere euacuatione fortiori: eo qꝛ materia maioris reſiſtētie: tūc educēda eſt cū electuario iſto. ℞. electuarij indi. ʒ. ij. ß. bñdicte ſimplicis. ʒ. ij. miſce ⁊ det̄ in potu cū aqua decoctionis macis calefacta. ¶ Et ſi velis adhuc ſolutiuū melioris expeditionis. ℞. pillulaꝝ de iera cōpoſita. ʒ. j. reformēt̄ pillule. vij. et accipiantur vt ſupra cap. de euacuātibus a capite dictum eſt. ¶ Et ſi iteꝝ ꝓpter hoc minoratiuū nō totalr educeret̄ materia q̄n oporteret ipſam adhuc eradicari. tūc digerat̄ cū hoc ſcđo inſtr̄o. ℞. mellis roſati colati. ℥. j. ſyrupi de abſinthio ℥. ß. aq̄ eupatorij abſinthij ⁊ cicoree añ. ℥. j. miſce et calidū det̄ in potu in aurora: ⁊ tardet̄ prādiū horis quatuor. ¶ Si aūt velles digeſtiuū leuius illo tunc accipiatur iſtud. ℞. aq̄ abſinthij aq̄ betonice ⁊ cicoree. añ. ℥. j. miſce. ¶ Cū aūt materiā eſſe digeſtā apparuerit: tūc eradicet̄ cū. ʒ. j. pillulaꝝ ſtomaticharꝫ deſcriptione Aui. 5° canone. ſumma pma. tractatu 9°. lege eas ibi. ¶ Aut ſoluat̄ vēter cū his pillulis. ℞. pillulaꝝ de ſarcocolla: pillulaꝝ de iera cōpoſita añ. ℈. ij. reformēt̄ pill'e. vij. ⁊ fiat ex eis vt dictū ē. ¶ Poſtq̄ aūt mā fu̇ eradicata fuerit tunc attēdat̄ ad ſtomachi ꝯfortationē ⁊ ꝓprie cū ꝯfectiōe iſta. ℞.

ſpecieꝝ eluarij de ligno aloes deſcriptione Aui.5°
cañ.ſumma pͥma.tractatu 2° ſpērū aromatici roſ.
ſm Gabrielē ex Meſ.in antidotario diſtictiōe pͥma
añ.ʒ.ij.zuccari al.lib.ß.cū aq̄ abſinthij fiat ꝯfectio
in rotulis.ʒ.v.ꝛ vna ex eis accipiaꝭ ꝑ horā vnā añ
prādiū:ſine potu alicui⁹ liq̄ris. ❡Ad hāc intētionē
ꝯfert linimētū ſtomacho ſuper poſitū ꝯfectuȝ ꝑ hūc
modū.℞.olei nardini.℥.iiij.cere al.℥.j.ß.aloes ma
ſticis.añ.ʒ.j.ß.incorporenꝭ ſil'r in fine ſue decoctio=
nis ꝯſperganꝭ cū agreſta. hoc eñi medicamē ſuper
fluas ſtomachi humiditates exiccat ꝛ ipſum defen
dit a receptionib⁹ materieꝝ ꝛ fuit de cōpoſitionib⁹
Gal'.in libro decē tractatuū auctoritatū ab Auicē.
decimatertia tertij.cap̄. de cura debilitatis ſtoma
chi.Lege ibi:quia domeſtice ſatis rectificauit de=
ſcriptionem illam.

Pro diſpōne vero epatis que declinat
ad calorē lȝ cum eo ſani=
tas ei⁹ ꝯueniēs exiſtat.opȝ pͥmo pͥmittere q̄ res cō=
uenientes epati ſunt ſicut amara oīa ꝛ oīa apitiua
cū aliq̄ꝛa ſtipticitate ſicut myrra abſinthiū eupa=
toriū i diſpōnib⁹ fridis ipi⁹.cicorea elitropia ciper⁹
ꝛ citoniū ꝛ ſilia. Aut dn̄t eē medicine aromatice ſi=
cut ſq̄nātū cinamomū ꝛ pſilēs.Aut dn̄t eē abſterſi=
ue ꝛ mūdificatiue cū aromaticitate ſicut crocus et
pſilēs:aut dn̄t eē medicine velocis penetrationis ꝛ
mūdificationis aromaticitatē hn̄tes velut vinum
odoriferꝝ aut paſſule cū arillis ſic⁹ ꝛ ſilia . Et qn̄ in
vna ꝛ eadē re aggreganꝭ ꝓprietates iſte:tūc illa cō=
uenientior eſt ꝛ ꝓpe ſi nō fuerit recipiēs putrefactio
nē facile velut auellana torrefacta ataraxacō ꝛ en
diuia cāpeſtris ꝛ hortulana. Et eſt de reb⁹ ēt eidē
maxie ꝯferētib⁹ ꝑꝑ aromaticitatē ſuā ꝛ ſtipticitatē
cū penetratiōe ꝯfortatiōe ꝛ mūdificatiōe viaꝝ ſunt
vt ſcribiꝭ.13ª tertij.cap̄.de reb⁹ ꝯuenientibus epati.
❡De reb⁹ ꝟo cōpoſitis ꝯferētib⁹ epati calido ꝯſer=
uātib⁹ ipm i ſanitate ſua:ꝛ ꝓhibētib⁹ lapſum eius
intēdi ſunt ſicut eluariū hoc.℞.ſpērū dyarodō de
ſcriptione Nicolai in antidotario.℥.ß.ſe.acetoſe ci=
coree ſandaloꝝ al.ꝛ ru.añ.ʒ.j.ſyrupi de endiuia.℥.
iij.fiat ex oīb⁹ eluariū cū.℥.iiij.zuccari al.de q̄ acci
piat oī mane qn̄ a lapſu moleſtaꝭ: aut ſaltē oī ſepti
mana bis vel ter coclear vnū qn̄ lapſus non ita mo
leſtat. ❡2ᵐ ꝟo inſtr̄m huic cōueniēs eſt eluariū de
ſcoria ferri de q̄ loco pͥdicti eluarij accipe pͭ frequē
ter.ʒ.iij.i aurora: vt pͥdictū eſt. ❡Domeſticuȝ re=
mediū eſt vſus iſti⁹ ꝯfectionis.℞.ſpērū dyarodō.
ʒ.j.ß.ſpodij ſubtiliſſime triti.ʒ.j.ſe.endiuie.℈.ij.ſe.
acetoſe ꝛ ſcariole.añ.℈.j.zuc.al.℥.iij.fiat ꝯfectio i
rotulis.℥.ß.cū aq̄ cicoree:ꝛ ex ea ſꝑ añ oēm cibū ac=
cipiaꝭ rotula vna. ❡Ultimū ꝟo inſtr̄m epatis cali=
di ꝯſeruatiuū ꝛ vigoratiuū eſt vnguētum hoc. ℞.
olei de abſinthio.℥.ß.olei de maſtice.℥.j.roſarum
ſandaloꝝ amboꝝ ſpodij maſticis ſe.cicoree. añ.ʒ.
ß.myrre floꝝ ſq̄nāti vel extremitatum eius caſiel=
gnee ana.℈.ij.cere q̄ñtū ſufficit fiat vnguētū mol
le ex quo vnguatur hypocundrium dextrū ab vm=
bilico et ore ſtomachi tranſuerſaliꝭ vſq̄ ad ſpinam
mane quādo ſurgit a lecto ꝛ ſuperponaꝭ pānus be
ne ſiccus prius bene ſuffumigatus cū laudano car

bonibus ignitis aſperſo.ꝛ hec de cura quarti acci=
dentis cōplicati: vt ſupra dictum eſt ſufficiant.

❡De cura diſpoſitionis varicoſe. Cap̄.vi.

Ultimū ꝟo accñs huius venerādi pr̄is eſt
pͥncipiū varicoſe diſpōnis.de cui⁹ q̄dē re
gimine lȝ al'z fecerim tractatū ꝯuenientē
Nūc ām de nouo placent mihi duo expta
ꝯſcribere medicamina:vbi ꝯtigeret vari=
ces illas augmētari ꝛ maiores fieri . Quoꝝ pͥmū ē
empl'ȝ iſtō de q̄ tota ꝑs domeſtica cruris ꝛ tibie ma
ne ꝛ ſero empiaſtrāda eſt: cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞.
farine lupinoꝝ lib.j. ſtercoris capraꝝ exiccati lib.
iij.aceti nigri nō valde acuti in q̄ extīctū fuerit cali
bis fruſtū igniti q̄nq̄ vicib⁹ quantū ſufficit ex ipſo
aduenientē formā empli ꝛ liniaꝭ ex eo mēbrū :vt pͥdi
ctū eſt.❡2ᵐ ꝟo inſtr̄m eſt embrocatio īfraſcripta de
q̄ mane ꝛ ſero mediocriter calida cū ſpōgia princi
pio inguinis vſq̄ ad cauillā pedis fiat embrocatio
ꝛ eſt ei⁹ deſcriptio talis.℞.gallaꝝ cupſſi gallaꝝ ꝑ=
forataꝝ.añ.lib.ß. ſcorie ferri macerate ꝑ octo dies
in aceto ptē.j. dragagāti gūmi arābici torrefacto
rum.ana.℥.j.ß. bulliāt hec oīa in aq̄ pluuiali lōga
bullitione:deinde ex ea fiant vt dictum eſt.

Poſt hec aūt ſcribenda ſūt remedia qua
tuor q̄b⁹ vr̄ ipȝ vti debere ꝑ trāſi
tū ſui itineris. ꝛ iteꝝ hec talia remedia quouis tpe
erūt ei vtilia. ❡Et pͥmū q̄dē eſt haꝝ pillaꝝ vſus ex
q̄b⁹ accipe pͭ oī 3ª vel 4ª die vnā paꝝ añ cenā.ꝛ ſi
ꝯtigeret ipm ꝑmeare regiones epidimijs infectas
bonū'ē vt ex eis oī die accipiat vnā mane i ortu ſo=
lis aut ſaltē in ſero añ cenā.Eſt aūt eaꝝ deſcriptio
talis.℞.maſticis.ʒ.j.croci myrre añ.ʒ.ß.ſe.citri.℈.
ij.hyacinci ſmaragdi corallorū rubeoꝝ.añ.℈.ß.
īfundanꝭ oīa i.℥.iiij. ſucci endiuie ꝛ diligēter agi=
tenꝭ.deide exiccenꝭ ad ſolē.ꝛ iteꝝ fiat ſucci renoua
tio cū ei⁹ exiccatiōe vſq̄ ad q̄tuor vices. de mā igiꝭ
illa fiāt pille q̄ denꝭ:vt dcm̄ ē. ❡2ᵐ ꝟo iſtr̄m ē vſus
hui⁹ ꝯfectiōis de q̄ ſꝑ añ cibū accipiaꝭ rotula.j.aut
ſaltē in ſero añ cenā. ℞.ſpērū eluarij de ligno al'.ʒ.
j.ſpērū diacinamomi trociſcoꝝ de ro . deſcriptione
maiori añ.℈.j.zuc.al.℥.v.fiat ꝯfectio cū aq̄ abſin=
thij in rotulis.ʒ.iiij. ❡3ᵐ iſtr̄m ē vt ſi ꝯtigeret ipm
moleſtari dolore capitis grādi accipiat haꝝ pillaꝝ
vnā ꝑ duas horas poſt cibū : q̄ꝝ deſcriptio ē hec.
℞.ſpērū de iera ſimplici.ʒ.j.pillaꝝ aureaꝝ.ʒ.ß. re=
formenꝭ pille.x.ex oī.ʒ.vj.cū ſucco roſ. ꝛ fiat ex eis
vt dcm̄ eſt. ❡4ᵐ ꝟo iſtr̄m eſt haꝝ ſpecieꝝ vſus de
q̄b⁹ accipiat i cibis ſuis ꝛ ferculis quātitatē idoneā
ad libitū.q̄ꝝ deſcriptio ē hec.℞.cinamomi electi.℥.
j.floꝝ nenufaris roſ.lābruſce.añ.ʒ.ß.croci.ʒ.j.ß.ſpo
dij.ʒ.ij.fiat puluis oīm ꝑ ſe ſubtiliſſim⁹.Hec i ſūma
ſunt q̄ mihi vtiliora viſa ſunt ꝛ oīpotēs de⁹ i ſalutē
ei⁹ ꝑfecte dirigat iuxta optata ad laudē dei . amē.

Cōſiliū.43. ❡De epileſia aut diſpōne
ad epilepſiam reducibili a
mā flātica mucillaginoſa cū mixtōe alicui⁹ cholere
rubee. ❡Diuidiꝭ aūt ꝯſiliū in capitula tria.

❡Egritudinis eſſentiam inueſtigat per ſigna pro
pria et diſtinctiua ab alijs egritudinibus ꝛ ei⁹ cau
ſas ponit. Cap̄.j.

Nuper mihi Diſpō ſeniſſima oblata eſt: eſt em̄ ſeruus dei q̄dā de ordine heremitaꝝ ſancti Auguſtini laborās inordinata ꝓiodo caſuū ꝟtutis ei⁹ ſ₃ modū infraſcriptū.nā aliqñ exñs i ſermone cū aliq̄ ſibi ꝯiūcto ſocio q̄dā mod⁹ defect⁹ ꝟtutū oīm accidit ei:ita vt nō ſolū in opatiōib⁹ ſenſuū exterioꝝ:ſ₃ etiā interioꝝ ſenſuū nocumēto ne dū diminutiōis:imo ablatiōis moleſtiſſime vexaꝟ.❡Siīr ēt hoc accidit ei nō ſolū ſermocinā ti:ſ₃ etiā orāti:ꝛ qñq̄ ꝙ ſacratiſſimā miſſam ꝗ tūcūq̄ ſuauiſſime celebrāti:ꝛ cū hac q̄dē diſpōne multis iā mēſib⁹ vexat⁹ taliter ptrāſiuit ꝛc.❡Nūc aūt denuo res ipſa ꝑ mutatiōnē ad deteriorē cōuerſa eſt trib⁹ modis. P̄rio q: diſpō iſta valde frequēti⁹ iuadit ipm̄ ꝙ ſolebat.2° q: ipſa ē intēſiue maior effecta:eo q: vehemētior leſio opationib⁹ ꝟtutū interioꝝ oīm nūc apparet magis ꝙ ſolebat.Et itēꝝ q: nocumētū hoc extēſiue maius factū ē.ſ.q: ꝯtinua potētia mēbroꝝ oīm ꝛ maxime cerebri adeo debilitata ē q̄ nō ſolū lediꝟ i opatiōibus iterioꝝ ꝛ exterioꝝ ſenſuū ꝛ mot⁹ ēt imo violentia diſpōnis illi⁹ ad terrā cadere coartaꝟ.Hec q̄dē i ſumma ē hui⁹ viri collecta diſpō circa quā opꝫ ꝯtēplari diligenter in ei⁹ exq̄ſita cognitione ſi cōſiliū ei dē ſapienter ordinari dꝫ:vt nunc ſequitur.

Licet itaq̄ plures egritudines a ſapiētib⁹ poſite cognoſcanꝟ a q̄bus opationes ſenſuū ꝛ motuū auferūꝟ ſicut pꝫ de apoplexia cōgelatione litargia ſubeth forti ꝑfocatione mīrias ſyncopi grandi ꝛ epilepſia ſaltē in ſtatu eius:vr̄ tñ mihi hāc diſpōnem nūc reduci nō poſſe niſi ad epilepticos paroxiſmos.❡Subethico em̄ nō accidit ꝑuatio ſenſuū ꝛ motuū niſi ꝑcedēte ſomno ꝓlixo:nec etiā hoc accidit ei niſi cū magna cerebri ꝑmutatione ꝯplōnali ꝛ cōpōnali ꝑcedētib⁹ i lōgo tñ tpe.❡Epileptico aūt ꝓpriū ē auferri opationē ſenſuū ꝛ motuū in breui tpe intm̄ q̄ fere cognitio ipſius quātū ad ꝑncipiū ꝛ augmētū ꝑticularia occulta eſt:valde etiā viris ꝓfunde ꝛ lōgo tpe i medicina ꝑitiſſimis.❡Apoplectico aūt accidūt ꝑuatio nes ſenſus ꝛ mot⁹ fere inſtātanee ꝛ nullo ꝑcedēte ſigno euētus ei⁹ patiēti cognitio niſi fuerit ſignū illud qḋ ſcribiꝟ ab Auic.ꝑma tertij.ꝛ ē q̄ apoplectic⁹ clamat.cū em̄ materia q̄ facit apoplexiā ſit multa qḋ apparet:q: cōplete oppilat vētriculos cerebri ēt cū ipſa valde ſubito moueaꝟ.Jō ꝓpter vehemētē ꝛ velocē motū eius oēs vētriculi cerebri ꝛ neruoꝝ origines ſubito claudunꝟ ꝛ diſtēdunꝟ.vñ neceſſariuꝫ eſt ad diſtēſionē talē ꝛ tantā ſeq̄ dolorē magnū ꝓpter quē apoplectic⁹ clamat.❡Amplius apoplexia nō eſt egritudo ꝑoxiſmalis ſicut epilepſia.oīno em̄ ipſa vel interficit dū fortis fuerit vel in paleſim cōuertiꝟ ſi fuerit debilis.ſ₃ epilepſia vt plurimū ē multis paroxiſmis reuolubilis:ꝛ iterū ſanabilis eſt. Et 3° q: ꝑoxiſmus ei⁹ raro ptrāſit.v.vel.vj.horas.,q̄re nō pōt credi,talē diſpōnē apoplexiā dicendā eē quātūcūq̄ minorem.❡Neq̄ etiā in hoc viro aliq̄ ſigna fuerūt enūtiātia apoſtema poſterioris vētriculi cerebri litargicū noīatuꝫ:nec em̄ lēte febris ꝛ ꝯtinue: neq̄ in opationib⁹ memoratiue potētie leſus ꝑmanet añ paroxiſmū ſuū vel poſt ſolutionēꝫ ei⁹ ab eo.❡Adhuc etiā non vr̄ ipm̄ ꝯgelatū eſſe dicendū:q: m̄ mala ꝯplo cerebri ꝛ neruoꝝ frigida ꝛ ſicca vt in plurib⁹:aut frigida ꝛ humida materialis nō habuit ſigna ꝓnūtiātia eius euētū.❡Adhuc etiā cū iſte incurrit paroxiſmū ſuū diuerſis figuris ꝛ ſituationibus totius corporis ꝛ mēbroꝝ ꝑmutaꝟ.hoc aūt eſt impoſſibile verificari de ꝯgelatione:ꝯgelati em̄ oculos apertos tenēt ꝛ fixa remanet toti⁹ corporis ꝛ mēbroꝝ figura eo mō quo repiebaꝟ cū ꝑncipiū ꝯgelationis incepit.❡Quare opꝫ neceſſario dicere hanc diſpōnē epilepſiā eſſe noīandā vel ad illā eſſe reducendā.❡Et ſi bñ ꝯſideras ex hoc fundamēto ſolui poſſunt,ardue difficultates ꝛ dr̄ia inter litargiā et cōgelationē apoplexiā ꝛ ſubeth ex vna ꝑte ꝛ epilepſiā ex alia ꝑte.Et ſūt ſermōes colligēdi pulchre 3° de accidēti ꝛ morbo.ꝛ 3° interioꝝ.cap̄.de nocumētis ꝯtingētib⁹ opationib⁹ ꝟtutū ſenſuū interioꝝ et exterioꝝ ꝛ motuū ipoꝝ.Et de his etiā lege 9° theorice ꝛ 4° colliget.ꝛ ſunt ſermones ꝑncipis ꝑria tertij.tractatu 5° capitulis de epilepſia et apoplexia ꝛ dr̄ia inter eas.et tu lege ibi:q: pulchꝝ eſt.❡At ꝟo itēꝝ:q: alia diſpō repiꝟ ꝑ quā ſenſuū ꝑdictoꝝ opationes auferunꝟ et maxime cū fortis ē et ꝯfirmata vt pꝫ in ſtatu ei⁹ et eſt ſyncopis fortis noīata et dicta ſyncopis a ſyn qḋ eſt ſiꝟ vel inſtātanee eueniēs et cope qḋ eſt defectus:ideo magnā vr̄ habere vicinitatē ſyncopis fortis ad diſpōnē hui⁹ viri.❡Jō parūper ꝯtēplādū an hec diſpō ſit dicēda ſyncopis an epilepſia.ſi em̄ in ſyncopi deſtruunꝟ.i.auferūꝟ opatiōes motiue ꝟtutis et ſenſibilis ꝓpter debilitateꝫ cordis ſupple nō potētis expādere ſpūm ſenſibilem ꝛ motiuū ad mēbra neceſſe eſt a mēbris auferri opationes ſenſus ꝛ mot⁹.potentie nāq̄ tales nō mouēt organa ꝓductiua taliū opationū niſi cū ꝑñtia inſtroꝝ taliū q̄ ſūt ſpūs ſenſibiles ꝛ motiui.❡Ad hec etiā ſpū vitali pauco exñte auara eſt ꝟt⁹ cordis ad delegādū ipm̄ ad exteriora:imo detinet ipm̄ i vētriculis cordis gr̄a ꝯſeruationis ipſi⁹.❡Ampli⁹ ꝛ dato q̄ virt⁹ cordis fortis exiſteret ꝛ vitalis ſpūs in co mult⁹ repireꝟ ſi ſupueniret cā oppilōnis coartationis vel ꝑfocatiōis ſpūs in corde quō poſſet ſpūs talis ad exteriora delegari q: incarcerat⁹ eſſet.❡Vñ videre potes tres cās ꝓpter q̄s ꝑuanꝟ mēbra opatiōib⁹ ſenſus ꝛ mot⁹.Cū ei auferꝟ ſpūs vitalis trāſiturus ad mēbra ſtati ipā ꝑuanꝟ opatiōib⁹ illis. Siue cōtingat hoc q: aīalis ſpūs reſolui ꝟ a mēbris et euaporat ſublato influxu cordis.Siue accidat hoc q: ſpūs aīalis ſenſibilis ꝛ motiu⁹ adhuc remanēs in mēbris abſoluiꝟ a tēperamēto ſuo qḋ eſt ꝑ dependētiā ſe hñs ab influxu cordis.Siue ꝯtingat hoc q: ſpūs aīalis ibidē inuētus corrūpaꝟ:aut a cōplōne ſua vel modo ſubſtātie ꝑmutaꝟ a cōplexione diuerſa partium mēbroꝝ pluriū quoꝝ aliq̄ frigide ſunt cōplexionis ꝛ ſicce.vt ſpermatica.reliqua ꝟo frigide cōplexionis ꝛ hūide,vt pinguedines:ꝛ ſic de aliis Et tu ꝯſidera q̄ alter fere modus aſſignari nō pōt phyſice ſubiti caſus operationum virtutuꝫ ſenſus ꝛ motus ad que vt in plurib⁹ cuꝫ ꝑſeuerant ſubſe-

quiſ mors vt ſcripſit magnus hip.afo.2ª ſermone illo. ¶ Qui exoluunť frequēter ⁊ fortiter ſine manifeſta cā repente cōmoriunť.⁊ ſuſtētanť etiā ſermones iſti ex ſnīa Cōmentatoris ibidē. pulchrius aūt collige talia ſcd̄ꝫ tertij.cap̄.de ſyncopi i exordio dū dicit. Syncopi eſſe caſum vel deſtructionē plurium ꝟtutū motiue ⁊ ſenſibilis ꝓpter debilitatē cordis aut ꝯgregationē ſpūs ad ip̄m factā ꝓpter aliquā cām mouentē ſpūm ad intra: aut ꝓpter cām p̄ſocantē ip̄m ſpūm interi⁹. Ita ꝙ nō inuenit reſpiraculū.i.euētationē ſufficientē: aut ꝓpter puitatē ⁊ ſubtilitatē ſpūs vitalis q̄ reſeruať in corde ꝓpter ip̄m non eſſe ſufficiens ꝓ mēbris exterioribꝰ lege ibi ⁊ videbis. ¶ Propter qd̄ ex ſnīa ſermonū p̄ntiū diligēs ꝯſiderator ꝯcedere poſſet ꝙ diſpō ſerui dei huiꝰ eēt ꝯplicata ex caſu virtutis prouenientē in paroxiſmo epileptico: ⁊ ex caſu ꝟtutꝫ ſuccedēte motui ſyncopali iā p̄dicto. ¶ Et ꝓprie hoc vltimū ꝯcedendū eēt ſi p̄ceſſerūt euētū ſyncopis cāe ſufficiēter ꝓductiue. Et iterū ſi accidētia ſolita comitari ſyncopales motus cōcomiteť hāc diſpōnē velut eēt pulſus puitas tarditas ⁊ raritas in p̄ncipio ſyncopis plurimū apparēs et āhelitꝰ nocumēta iſtis ꝯſilia. ¶ 2m eſt pulſus velox ⁊ fortis ꝓfundatio āhelitꝰ apparēs ablatio. ¶ Tertiū ē pulſus diuerſitas ordinē nō ſeruās ⁊ ita de anhelitu dicēdū. ¶ 4m eſt oīm exteriorū mēbrorū infrigidationis euētus velox. ¶ Quintū coloris faciei ⁊ totius corporis ablatio.⁊ ꝯuerſio in colorē mortuorū colori ſimillimuꝫ. ¶ Sextū eſt pulſus cordis in p̄ncipio euētus lipothomie magnꝰ. ¶ Septimū eſt tremulus motus eiꝰ. ¶ Octauū eſt plurimū interiorū ſenſuū operationum ablatio: ⁊ ſimiliter exteriorū ⁊ ꝓprie in cōfirmatione ſyncopis. ¶ Cum eñ hec accidētia p̄ncipiū caſus in lipothomia huiꝰ viri p̄ſentata fuerint cū alijs accidētibꝰ epilepticū motū ꝓnuntiantibꝰ neceſſe eſt ꝯcedere hanc diſpōnē ꝯplicatā eſſe ex caſu ꝟtutis ſyncopali ⁊ epileptico: qm̄ accidentia inſepabilia ſyncopis oīa vel ſaltē eorū plura neceſſario abſoluunť ⁊ diſtinguunť ab accidentibꝰ q̄ motus epilepticos cōcomitari ſolēt ⁊ ecōuerſo. ¶ Unde ex hoc fundamēto apparet hāc diſpōnē maxime piculoſam debere cōcedi ⁊ maxime ſi cōplicata eſt: vt iā dictū eſt ſupra. verū qr ex relatis nō apparēt mihi ſigna p̄ſentia eſſe totidē ⁊ ita fortia q̄ ſignificēt ſyncopales motꝰ cordis ſicut apparent ſigna motus epileptici: iō potius affirmo hāc diſpoſitionē ſub capitulo de epilepſia collocandā eſſe q̄ ſub materia de ſyncopi reponendam. Similiter etiam ſi quid de nocumento cordis cōcludi pōt rationabiliꝰ eſt i ꝯſum nocumentū tale in corde reperiri ꝑ colligantiā cordis cum cerebro ⁊ ecōuerſo.

Supereſt aūt iam nūc materialem cām huiꝰ diſpōnis īueſtigare quā credo eē materiā flegmaticā mucillaginoſā dñantur q̄ tñ actius multū reddiť mobilis ⁊ impſſiua ꝑ cōmixtionē alicuius cholere rubee q̄ in tale flegma ebullitionē facit velocē ⁊ multū abſq̧ putrefactiōe tñ flegmatis illius: non eñ vr̄ rōnale motū tantū ⁊ tāte velocitatꝫ ⁊ nocumēti poſſe attribui flegmati ſimplici ꝓpter frigiditatē viſcoſitatē ⁊ groſſitudinē eius. ¶ Et ſi iterū illi flegmati cōmixtꝰ eſſet ſanguis deberēt in corpore huiꝰ viri eſſe p̄ntia ſigna motus eiꝰ: ⁊ multitudinis eius oſtēſiua velut venarū extēſio coloris rubedo corpis torpor ⁊ grauitas ad motus exteriores et ad operationes interiorū ſenſuum ⁊ ſilia: q̄ non videnť in hoc viro p̄ntia. ¶ Et ſi iterum hoc flegma actiuꝰ redderet ꝑ ꝯmixtionē māei melā ce cū ſanguine mirabile videreť ꝙ in operationibꝰ interiorū ſenſuū nō appareret corruptio vel diminutio q̄ vſq̧ nūc nō apparuerūt. ¶ Propter qd̄ repetēdo ꝯcludiť ꝙ mā huius egritudinis effectiua cā q̄ flegmatica eſt mucillaginoſa: ⁊ aliq̄liter aqſa caleſit diſſoluiť ⁊ rareſit ⁊ mobilitať: vt facile poſſit ingredi vētriculos cerebri incōplete oppilādo ipſos: vt pꝫ ex diſpōne ipſiꝰ p̄ma tertij.tractatu 5°. vbi inqt. ꝙ epilepſia ē egritudo ꝓhibens aīata a ſenſu et motu ⁊ erectiōe nō īegre.i.cōplete ⁊ illud ꝓpter oppilationē ꝯtingētē.ſ.incōpletā in vētriculis cerebri. ¶ Uñ ex oībꝰ inuicē collectis manifeſte deduciť ꝙ diſpō huiꝰ viri adeo verēda ē ꝙ vel ip̄a īcurabiľ eſt aut.ſi curabilis nō niſi a viro īſcia ⁊ ope q̄plurimū exercitato vt nūc ſeqtur. ¶ Itaq̧ regimē huiꝰ viri accelerādo.xv.inſtr̄is medicinalibꝰ cōplēdū eē deduxi. poſt iſta āt leue fiat capitulū vbi ſuccīcta memoria per res non naturales pertractabitur.

¶ De regimie ꝑ medicinalia ꝯtinēs.15.inſtr̄a. Ca.ij.

PRimū itaq̧ de p̄dictis inſtr̄is eſt: vt cū viro iſto apparcāt manifeſta vlis repletionis ſigna anteq̄ ptrāſeat medietas futuri mēſis aprilis fiat ei flōmia de baſilica brachij dextri ſub cubito poſita hora electa colligēda.4ª p̄mi.cap̄.20.⁊ educantur ꝑ ip̄am ſanguinis.℥.iiij.vel.v. ¶ 2m ꝟo inſtr̄m eſt: vt die īmediate ſequēti euacueť minoratiue mā p̄dicta cū infuſiōe tali. ℞.agarici electi.ʒ.j.ß.pulpe colloq̄ntide.ʒ.j.reubarbari elec.℈.iiij.ſpice ſalis gemme añ.gra.iij.ʒʒ.dauci antiſi.añ.gra.iiij.īfundanť hec oīa ꝑ ſe diligēter puluerizata i.℥.iiij.hydromellis calij ꝑ diē nālē: deide ī aurora calefiāt ⁊ coleť cū expſſiōe notabili: ⁊ tota colatura accipiať ī potu bñ cal'a dormiēdo poſt ip̄aꝫ ꝑ horā tm̄: deide ꝑmaneat ī camera bñ cal'a pānis calis vētrē calefaciēdo ⁊ leui ⁊ raro motu ꝓgreſſiuo exerciteť: ⁊ cū trāſiuerint hore q̄nq̧ bibat aq̄ ordei calefacte cyathū vnū cum zuccaro: ⁊ poſt vnā horā prādeat. ¶ 3m inſtr̄ꝫ ē: vt die īmediate ſeq̄nti īcipiat accipe hoc digeſtiuū ꝙ calꝫ ꝯtinuet diebꝰ ad minꝰ.x.ī aurora ⁊ poſt ip̄ꝫ tardet cibū horis ad minꝰ.iiij. ℞.oximelľ ſq̄llitici ſyrupi de ſticados ⁊ ď calamēto.añ.ʒ.ß.aq̄ buglo.vel meľ.℥.j.aq̄ ſublimatōis radi.peonie aut ſaltē ďcoctōis eiꝰ ℥.ij.miſce ⁊ totū accipiať. ¶ 4m remediū ē: vt nona die īmediate poſt aſſūptionē digeſtiui eradiceť mā cū iſtis pillis. ℞.pillarū ď ſarcoco.ma.℈.ij.ß.pillarū aurearū.℈.j.ꝼformēť pillľe.vij.vľ.viij.cū ſyrupo acetoſo ꝯpoſito ⁊ accipiāť ī aurora ⁊ poſt eas fiucť ꝯditiōes oēs de ſupraſcp̄to minorať dcō. ¶ Attēde aūt h̄ ꝙ pillľe ď ſarcoco.maiores nō īteligūť a q̄buſdā ī medicina ſciolľ ⁊ vt veriꝰ dicā parū exercitatis. Si eī aliq̄ ſcripſeri ī pillas de ſarcocolla maiores auctoritate Meſue non iniuſte ⁊ ſine ſcientia dictum eſt.

Lege enim ab ipſo de ꝯſolatione medicinaꝝ ſectione
2a in ſuo loco. vbi merito pilľe tales maiores nűcu=
pari phr. ⁊ q̄ in ſua deſcriptione recipiűt medicias
elegātioris opationis ⁊ iuuamētı. dicit enim Meſ. il
las eſſe mirabiles ad decē iuuamēta q̄ ibidē ab eo
colligere potes. educűt enim mām crudā groſſam et
difficilis eradicationis ⁊ a remotis locis ⁊ fuerunt
cōpoſite a q̄dā famoſo ſene. Miores aűt pilľe de ſar
cocolla legant a te in antidotario deſcriptiōe deci=
ma q̄ ſunt multű leniores ad oīa p̄dicta. pp q̄d nō
opȝ calűniari de re incognita. Sedētes ⁊ inuenientes
ad pauca reſpiciētes de facili enűtiant. p̄mo de ge
neratiōe ⁊ corruptiōe. ¶ 5m inſtrm eſt: vt poſtq̄ hic
vir fuerit pticulari eűatiōe inanit⁹ p dies q̄nq̄ poſt
ipſaȝ iteꝝ fiat ſibi flōmia ō cephalica dextri lateris:
⁊ pp̄ie ſup cubito eiuſdē in ſupiori pte vel ꝑp̄e ſyl
neſtrē ⁊ educant p eā ſanguis. ℥. circa q̄tuor. Uerű
vt ad intelligētes alloq̄r ſi appet mām q̄ mouet ad
caput ⁊ q̄ ꝯtinet circa regionē cordis: tűc ꝯuenięti⁹
eēt fieri flobotomiā de ſaluatella ſiniſtri cubiti ſub
cubito: ſicut enim baſilice dextre flobotomia eűat re=
pletionē mālē: ita ⁊ ſiniſtra euacuat repletionē va=
poroſam. decima tertij. cap̄. de canonib⁹ curatiōis
cordis. ¶ 6m ꝓ inſtrm eſt vt ſi vir iſte dieb⁹ q̄bus
aſſumit digeſtiua: ⁊ ēt poſt eűationes vētrem hr̄et
ſtipticű liceat facere ip̄m fluxibilē ⁊ ꝑp̄e cű pillis in
fraſcriptis de q̄b⁹ accipiat oī tertio ſero aut ſaltē oī
alterno ſero vnā paꝝ añ cenā: q̄rű deſcriptio ē. ℞.
pillulaꝝ alefanginaꝝ deſcriptione Meſ. ʒ. j. pulpe
colloq̄ntide. ʒ. ß. agarici electi. ℈. ij. ſalis idi grano=
rű peonie ligni aloes ſiſeleos. ana. ℈. j. pulueris oſ
ſis cranei hűani. ℈. ß. fiāt pilľe cű ſucco vel aq̄ ma=
ior ane de oī. ʒ. vij. ⁊ ſit caꝝ vſus ſaltē p annű inte=
grű accipiēdo de eis oī ſeptimana bis vľ ter: vt dcm̄
eſt. ¶ 7m ꝓ inſtrm ⁊ ꝑp̄e de diſtrahētib⁹ mām ad
viliora mēbra ⁊ ꝓſeruātib⁹ ab eūctu poriſmi ē hoc
℞. granoꝝ ⁊ radicű peonie. añ. M. ij. viſci q̄rcini q̄d
a q̄buſdā lignű crucis noiat. M. iij. granoꝝ padiſi
ligni aloes ſtoracis calamite. añ. ʒ. ij. Cōterant oīa
ſubtilr ⁊ coquant in lib. c. aq̄ vſq̄ ad ꝯſumptionem
tertie ptis. ⁊ cű decoctione tali oī ſero p horā añ ce=
nā abluant extrema iferiora ⁊ ſupiora ⁊ man⁹ ⁊ fa
cies eius. ¶ 8m inſtrm eſt: vt iſte vir oī mane et ſero
ſaltē p horā añ cibű faciat ſibi hoc gargariſma. ℞.
ierelu ⁊ eſt ſerpētaria. ʒ. ij. ieralogodiō. ʒ. j. aq̄ de=
coctiōis peonie. ℥. iij. calefiāt oīa ⁊ fiat gargariſma
ſaltē in decē vicib⁹ ꝯſumēdo horā vnā. ¶ 9m inſtrm
eſt ꝯcedēdo reuerētiā illuſtrib⁹ auctoribus: vt fiat
cānula argētea i q̄ ſuſpēdant radices peonie: ⁊ ali
q̄ dicűt q̄ ponant ſemina eius. Alij ꝓ vident itelli=
gere de peonia maſculo. ego aűt ad euitādas oēs
diſcolias ſoleo facere ligare in cānulā argēteā radi
ces peonie nō facietis ſemina ⁊ facietis ea cű ſemi=
nib⁹: et pȝ q̄ peonia q̄ nō eſt faciēs ſemina ē maſcu=
lus. Mirabilia enim ſcripſit Gal. de peonia ⁊ marie
expimētatr cű dixit. q̄ volēs expiri iuuamētű eius
ſuſpēdit eā collo patietis ⁊ nűq̄ euenit ei poriſm⁹
cű aűt depoſuit eā ab eo reuerſus eſt paroxiſm⁹. et
ego iteꝝ depono me hāc expiētiā oculo meo ſepe vi
diſſe. Princeps ꝓ 2° cañ. hoc idē affirmās laudat
etiā mirabilr corallű rubeű collo ſuſpēſum. Silr et
laudat lapis ſmaragdus ⁊ plurima aliű q̄ ꝑpter
breuitatē omitto. ¶ 10m ꝓ inſtrm eſt; vt vir iſte ſp
in ſyndone retorta ligatű portet hűc puluerē ſepiſ
ſime odorando ipſum. ℞. pulueris ruthe ⁊ ꝑp̄e mō
tane. ℥. ß. ſiſeleos. ʒ. ij. ſtoracis calamite. ʒ. j. ß. radi=
cű peonie. ʒ. iij. pulueriȝent oīa p ſe ⁊ cōmiſceant: et
fiat vt dictű eſt ex eis. ¶ 11m inſtrm eſt electuarium
hoc. cuius expiētiā apud deű teſtor q̄ilibet me vidiſ
ſe ſanauiſſe hoies ab epilepſia. et ſi nō vis mihi cre
dere q̄re ſeruű dei in loco beate Magdalene in Pa
dua ſociű dn̄i archāgeli. paroxiſmus enim epileptic⁹
inuadebat eű q̄nq̄ decies in die ꝑpt q̄d minabat ei
mortē. iuxta ſermonē p̄ncipis. p̄ma tertij. tractatu
5°. vbi dicit cuȝ frequētār paroxiſmi epilepſie: tunc
ſcias q̄ ipſa interficit. Eſt aűt huius eluarij deſcri
ptio talis. ℞. piretri ſticados coſti añ. ʒ. x. agarici. ʒ.
v. carui ſeminis aneti aſſe fetide ariſto. ro. ana. ʒ. ij.
ß. ſucci ſq̄lle mellis electi. añ. lib. j. ⁊. ℥. ij. Coquant ſi
mul ſq̄lla et mel lēto igne vſq̄ ad bonā viſcoſitateȝ
deinde ſupadditis ſpēbus fiat electuariű: cui⁹ do=
ſis ſit omni mane. ʒ. iij. ⁊ tardet poſt ipſum cib⁹ ho=
ris ad minus q̄tuor. ¶ 12m inſtrm eſt: vt iſte vir ſaltē
tribus vicibus in ſeptimana cű vadit ad lectuȝ in=
ungat ſibi nares interius cű modico de hoc vnguē
to leuiter ꝯfricando eas: ita q̄ quātitas eius nō ſit
maior vno grano milij. ℞. fellis tauri. ʒ. ij. amilli. ʒ.
ß. nigelle. ℈. ß. maiorane gra. vj. elleбori al. gra. v.
euforbij. ℈. iij. terant ſil vltimata ꝯtritione ⁊ fiat vn
guentű molle. ¶ 13m inſtrm eſt electuariű hoc de q̄
vir iſte omni die in aurora q̄ñ ſumit digeſtiuuȝ de=
glutiat poſt ipſum quātitatē vnius nucis muſcate
q̄ñ vero aſſumit electuariű aliud tűc dimittat iſtō
ſed de iſto aſſumat per horā vnā ⁊ dimidiā ante ce
nam et p̄ādiű quātitatē vnius nucis muſcate. Cu
ius talis eſt deſcriptio. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ mūda=
toꝝ. ℥. iij. doronici oſſis de corde cerui floꝝ boragi=
nis ⁊ bugloſſe violaꝝ roſ. añ. ℥. ij. been al. ⁊ ru. ana
ʒ. j. ß. baſiliconis coralloꝝ rub. ana. ʒ. ij. ß. hyacincti
et ſmaragdi ⁊ ſaphiri. añ. ℈. j. folij ligni aloes gra
noꝝ padiſi. añ. ℈. ij. floꝝ nenufaris raſure eboris
añ. ℈. iij. folioꝝ auri nűero. v. muſci ābre. añ. ℈. v.
mellis roſati ⁊ ſyrupi de corticibus citri. ana. ℥. v.
zuccari al. ℥. iij. fiat electuariű q̄d poſtea bulliat in
℥. iiij. ſucci bugloſſe vl boraginis vſq̄ ad ꝯſumptio
nē ipſius. ¶ 14m remediű eſt hoc. ℞. ſpērű cibarij
de gēmis ſpēꝝ letificātis Almanſ. añ. ʒ. ij. macis. ʒ.
j. origani folij ligni aloes ſtoracis calamite. añ. ʒ. ß.
pulueriȝent oīa p ſe: deide miſceant ⁊ ꝯſuant i ſac=
culo facto de ſyndone retorta ⁊ portet ſaccul⁹ ſup
mamilla ſiniſtra ⁊ ſudor exiccet ſepe. ¶ Ultimű ꝓ
inſtrm eſt. vt iſte vir poſt vľes euacuationes ſaltē in
ſeptimana ſemel p totű mēſeȝ aurora aſſumat. ʒ. ſ.
optimi metridati cű. ℥. ij. aq̄ melliſſe ⁊ pmaneat i le
cto poſt ip̄m dormiēs horis ad min⁹ q̄tuor. ⁊ q̄ñ ac=
cipit hoc vltimű illo mane dimittat oīm aliaꝝ me=
diciarű aſſumptionē. ꝯtinuet itaq̄ modű iſtű pmu=
tādo ſe de vno remedio ad aliud ſm ordinē p̄ſigna
tű ⁊ obtinebit ſanitatē cű auxilio ſaluatoris.

¶ De regimine per ſex res nō naturales. Cap. iij.

PRo regimie ṽo p̱ res nõ nãles obſ̃uãdo euitet ciuitatẽ ⁊ locũ frigidũ ⁊ humidũ vẽtoſum apud valles ⁊ decurſus aquarũ poſitũ. ¶ Et caueat a cibis frigidis ⁊ humidis viſcoſis ⁊ oppilatiuis velut paſtites cibi lac piſces cucurbitã lactucã bletã ſpinachiam portulacã cucumeres. Et caueat ab vſu carniũ ⁊ brodialiũ valde pinguiũ. Et effugiat acuta ⁊ acria cibaria velut ſunt cepe alleũ porrũ bulbꝰ raphanus. Et effugiat ẽt fumoſa ⁊ euaporãtia cibaria velut caules crucã legumina elixa res multum ſalitas ⁊ aromatũ immoderatũ vſuꝫ. ¶ De potu ṽo effugiat aq̃ frĩde vſum ⁊ cuiuſcũq; vini albi ſiue nigri potẽtis vſum ⁊ valde dulcis ⁊ p̃pe groſſi ⁊ turbidi vtaꝛ aũt vino ſubſtãtia ſubtili colore ru. vl' ſubrubeo minime nigro vel obſcuro ſapore leuiter põtico cũ aq̃ bugloſſe aliqualr̃ ꝯfracto vel ſaltẽ cũ aq̃ leuis decoctionis granoꝝ peonie. ¶ Caueat ẽt ſibi a multa ciboꝝ aſſumptione in mẽſa vna ⁊ a veloci ciboꝝ deglutione ſine maſticatione ꝯgrua ⁊ aſſumptione ciboꝝ frequẽti ⁊ nunq̃ comedat niſi ſtomachũ ſenſerit ꝑ aſſumpto cibo bñ alleuiatũ. ¶ Etiaꝫ exercitiũ nõ eſt ei ꝯueniẽs q̃ocũq; fuerit ⁊ p̃prie an mũdificationẽ corpis reiteratã: imo deſerere eſt ei oĩno neceſſariuꝫ. ¶ Effugiat ẽt oĩno dormitionẽ oẽm plurã ⁊ maxime poſt cibũ immediate factã ⁊ a dormitione diurna etiã ſibi caueat: ita q̃ incẽſura dormitionis eius nõ trãſeat ſpatiũ horaꝝ.vij.aut.viij. ad plus ⁊ p̃prie cũ ſenſerit in ſe debilitatẽ. ¶ Accidẽtia vero aĩe oĩa ſunt ei euitãda ⁊ p̃prie ea quoꝝ applicatione vehemẽs ⁊ velox in humoribꝰ ⁊ ſpiritibus ponit̃ agitatio. materie eñi mote inclinantur ad motũ ad p̃tes debiliores. He ſunt q̃ de predicta diſpõne verẽda mihi talr̃ collecta ſunt: dñs autem oĩpotens dirigat ad ſalutẽ eius. Amen.

Cõſiliũ.44. ¶ De epilepſia et p̃prie in hora paroxiſmi.

REgimen obſeruãdũ in his q̃ moleſtant̃ paroxiſmo epileptico eſt duplex: añ paroxiſmũ.ſ.⁊ in paroxiſmo. primũ cõplect̃ varijs inſtr̃is primo cũ cliſteri acuto ℞.radicũ arthanite ellebori nigri cẽtauree minoris hermodactyloꝝ recẽtiũ.añ.ʒ.j.cartami bñ ꝯtriti.℥.ß.coquant̃ in lib.aque tribus: cuiꝰ colature.℞.lib.j.ieralogodion.℥.j.olei de euforbio ʒ.x.ſalis indi.ʒ.j.ß.fiat cliſtere potenter diſtrahens materiam que moueri debet. ¶ Secundo coxarum interioribus carnoſitatibus applicent̃ vẽtoſe magni orificij bñ ignite in inferioribus partibꝰ natiũ. ¶ Tertio.℞.dyanacardini.ʒ.j.electuarij dyacaſtorei.ʒ.j.ß.diſſoluant̃ cũ aqua maiorane calida et de ipſa ante paroxiſmum abluat̃ os et traijciat̃ p̱ nares ter vel quater. ſepe enim diuertendo mãs inclinat extra corpus ⁊ euadunt a paroxiſmo.

Regimen obſeruãdũ cũ iã incipit paroxiſmus.xv.inſtrumentis complect̃. ¶ Primo cum ligaturis fortibus et ventoſis. ¶ Secundo cum fricationibus tempore ligaturarum. ¶ Tertio remotis ventoſis predictis ſuper locis vẽtoſaꝝ fiat fricatio cũ dyacaſtoreo et auripigmento. ¶ Quarto cum colyrijs longioribus digito medio ⁊ inuoluant̃ ſale gemma ſubtiliſſime puluerizato. ¶ Quinto ſi non poterit retineri colyrium vt ſepe cõtingit violẽter ⁊c. vel cũ cãdela ꝯſimilis groſſitiei intincta in dyacaſtoreo titilletur anus diu. ¶ Sexto quãtitas magna ruthe circũponat̃. ¶ Septimo.℞.ſucci arthanite vel ciclaminis q̃vere ſunt eidẽ: ſe.ruthe coaguli leporis.añ.ʒ.ij. ꝯquaſſant̃ in mortario ĩ forma electuarij ⁊ de ipſo ĩ naſũ iſufflet̃ cũ pẽna vultuꝝ vidi ex hoc miracula. ¶ Octauo auribus eiꝰ ſtrepitus horribiles oĩs gñis fiãt. ¶ Nono aperto ore: vt liniat̃ palatũ anacardino. ¶ Decimo eleuato corpore et erecto capite apertis palpebris ſubito offerantur luminaria magna. ¶ Undecimo ℞.folioꝝ maiorane florũ roriſmarini: añ.℥.ß. ligni aloes.℥.j. hoꝝ puluis per ſe factus diligenter conquaſſent̃ in mortario eneo cum.℥.iij.vini aromatici et in fine incorporent̃ oĩa cũ.℥.farine ordei.et.℥.ij.farine amili. hoc emplaſtrum extendat̃ ſuper pãno de grana ⁊ raſo capite applicet̃ bñ calidũ prore capitis incipiẽdo a capillis frontis vſq; ad poſtremum cõmiſſure coronalis ⁊ ſagittalis circũquaq; per tres digitos mirabili enim ꝯfortatione ſolet releuare de paroxiſmo. ¶ Duodecimo.℞.olei ruthini de caſtoreo ⁊ de piperibus añ.℥.j.coſti dulcis pietri.ʒʒ.albi galãge ⁊ ſe.ruthe.añ.ʒ.j.ß.fiat linimentum in mortario: de quo oẽs ſpatularũ partes copioſe liniantur actu calido. ¶ Decimotertio de potẽtioribus ſi per predicta nõ releuetur: tunc accipe chordulam de corio arietis: et cum ea mediocriter ſtricta liget̃ burſa teſticuloꝝ apud radices infallibile eſt. ¶ Decimoquarto.℞.ellebori al.ʒ.j.caſtorei ſiccioris arthanite folij origani ligni aloes.ana.℈.j.fiat puluis inſufflandus in nares potenter agit. ¶ Decimoquinto.℞.foliorũ ⁊ ſeminis baſiliconis origani floꝝ roriſmarini maiorane añ.℥.ß.hyacincti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui.ana.ʒ.ß.zedoarie.ʒ.j.ß.croci.℈.ij.farine amili farine purioris frumẽti.℥.ij.cũ aqua roſata muſcata hec oĩa leui coctione coquant̃: ⁊ de hoc medicamine actu calido pectoris medietas ſiniſtra ⁊ retro ⁊ diligẽter emplaſtretur cuꝫ conſtet in hac egritudine magnifice leſum eſſe cor cui hoc medicamẽ appoſitis confert.

Conſilium.45. ¶ De epilepſia ſiue matre puerorũ ſiue infantuli morbo.

¶ Diuiditur aũt conſilium in tria capitula.

¶ Egritudinem inueſtigat ⁊ diſtinguit Cap̃.j.

PAulo ante ad me venit diſpoſitio in puero vno etatis annoꝝ q̃nq; que quidem diſpoſitio ad tria capitula reduci põt. ¶ Et primũ q̃d ẽ eſt q̃ hec diſpõ mater puerorum vocari põt ¶ Scðꝫ eſt quia dici poteſt q̃ eſt vna ſpẽs epilepſie ſyncopalis. ¶ Tertiũ ẽ q̃ ipſa eſt ſpẽs epilepſie q̃ proprio nõie analapſia nominari debet. ¶ Et primo quidem declarari oportet cũ alijs vt diſputatiue diſcernatur ad quã de nũero haꝝ diſpoſitionum reduci dꝫ illa de qua nunc tractãdũ eſt. ¶ Eſt igit̃ circa hunc complexum terminum mater

puerorum hincinde ab auctorib⁹ diſcolia repta. q̄dam eñi p̄ matrem pueroꝝ penes notitia3 termini intelligūt diſpoſitionem iſtā q̄ eſt ſpēs epilepſie cue niens pueris: ꝑpter quod ⁊ ipſe infantilis morbus noiatus eſt: vt p3 ab hip. 6° epidimiarum. cap. 5° dum inq̄t. Epilepſia eſt ꝑprie morb⁹ puerorū ⁊ ꝑ ꝑ ſe noiatus morb⁹ infantilis ⁊ mater pueroꝝ: ⁊ idē fere literaliter colligiꝉ primo ꝯtinētis cap. p̄mo. q̄re ide3 Raſis p̄allegato cap. ſic inq̄t. Inueni in quodā libro q̄ morbus q̄ appellaꝉ mater puerorū eſt ſpaſmus ⁊c. ⁊ eadē eſt eiuſdē ſnīa in libello de egritudinibus puerorum. cap. 8°. vbi in rubrica inq̄t de alia egritudine que dr̄ mater pueroꝝ. hec egritudo accidit pueris. in prima eoꝝ etate frequēter. Et hanc ſnīam etiā colligere poſſumus ſeptimo breuiarij capi. 8° du3 inq̄t. Epilepſia eſt ſacra q̄ accidit pueris ⁊ infantib⁹. vide hūc ſermonē in deſcriptiōe q̄ noiatur kebiſgeni ⁊ eſt ꝯfectio perſica. vnde prima tertij tractatu 5° cap̄ de cauſis epilepſie: ⁊ illa q̄ apud q̄ſdam ꝑprio noie dr̄ mater pueroꝝ interficit multu3: ex quoꝝ oim ſermone ꝯcorditer apparet q̄ hic terminus mater pueroꝝ vel morb⁹ infantilis importat ſpēm epilepſie accidentē pueris nō multū a natiuitate diſtantib⁹. ❡ In eo āo q̄ importat p̄ terminum magna eſt diſcolia inter ſapiētes. q̄dam eñi videntur intelligere p̄ matrem pueroꝝ ſpaſmū ꝑueni entem a materia calida aduſta ⁊ ſicca faciēte fe. acutam cū qua inueniꝉ vrina alba. ⁊ q̄ ex hac egritudine liberenꝉ pueri ꝑpter multā humiditatē exiſtentē in eoꝝ neruis. ſi eñi hec diſpō accidat pueris quoꝝ etas eſt annus ſeptimus eſt eis morb⁹ difficilis ⁊ nō liberanꝉ. ⁊ ſunt ſermones Raſis primo ꝯtinentis. cap. 5° auctoritate Georgij. ⁊ iterū in eode3 cap̄. inq̄t eñi Raſis explicādo hāc diſpōnē clari⁹. Inueni in quodā libro q̄ morb⁹ q̄ appellaꝉ mater pueroꝝ eſt ſpaſmus ſuꝑueniens ex ſiccitate ⁊ nō liberātur ex eo niſi pueri ⁊ patiēs ipm plorat multū ⁊ erit cū hoc morbo fe. acuta ⁊ ſiccitas cutꝭ ⁊ nigredo lingue: hoꝝ aūt ſermonū ꝯdictoriū fere ibidē reperiꝉ a Raſi allegāte hip. in libro de morbo dei quē nōdu3 vidi dum inq̄t q̄ hic morbus accidit ex humiditate madefaciente cerebrū ⁊ manifeſtaꝉ p̄ pecudes. Cū eñi accidit eis hic morb⁹ ſi apereꝉ eaꝝ cerebrū inueniꝉ humiditate multa plenū. clari⁹ aūt p̄allegato cap̄. q̄nti ꝯtinētis collige p̄teriti ſermonis ꝯfirmationē auctoritate hip. in libro epidimiaꝝ ſupra ſcripto in cap̄. q̄nto vbi inq̄t. hic morb⁹ vt pluries accidit pueris ex humiditate tm̄ ⁊ non oīno ex cholera ⁊ q̄n̄q̄ hic morb⁹ eſt difficilis ſupple penes intentionē ⁊ accidētia multi pueri moriunꝉ ex eo. Et tangit mortis cām ſubiūgendo dicēs ex eo. q2 eoꝝ vene ſunt arcte ⁊ non poſſunt recipe multum flegma currens. Cū eñi in cerebris pueroꝝ multiplicaꝉ flegmatica materia ⁊ a virtute impellēte vel conante trāſmutare materiā ⁊ a cerebro p̄ venas non poteſt materia talis ⁊ tanta in venis recipi. ꝑpter anguſtiam ꝯpoſitionalē eaꝝ quare accumulata remanet in cerebro ⁊ ſuffocat innatum calorē. ❡ Uide quātū apparentis ꝯdictionis accipi pōt ex auctorib⁹ prealle gatis. Ut aūt hec apparens ꝯdictio nō remaneat ambiguitatem faciēs collige ex ſermonib⁹ p̄dictis q̄ duplex eſt ſpēs epilepſie noiate mater puerorum vel morb⁹ infantilis. ❡ Una q̄dē ſpēs eſt q̄ eſt ſpaſmus ex inanitione ꝑueniens a materia calida ⁊ ſicca ⁊ aduſta ꝯſumēte humidū ſubſtātificū neruorū cerebri ꝑpter quā ꝯhunꝉ verſus p̄ncipiū ſuū ⁊ hec q̄dem coniungiꝉ cū fe. acuta. q2 materia calida eſt ⁊ in mēbro p̄ncipali inuēta: ⁊ accidunt in ea vigilie ꝑpter ſiccitatē ⁊ planct⁹ multos ꝑpter nocumētū in cerebro p̄ceptū ſenſu tactus. ⁊ lachrymarū multitudo aduenit eis ꝑpter eliquationē humiditatū inuētaꝝ in cerebro. Accidit ſiccitas ⁊ nigredo lingue ab aduſtione forti. ⁊ hec eſt illa ſpēs mala ſupius allegata auctoritate Georgij p̄ quā ſpaſmanꝉ maxille pueroꝝ: ita vt dilatari ⁊ claudi nō poſſunt: et fame cruciati moriuntur, vt oculus meus vidit plurieſq̄ q̄ngētis vicib⁹. ⁊ nō eſt mirabile ſi morb⁹ iſte cū ē īteſus vt plurimū eſt mortalis: eo q2 eſt morb⁹ valde diſpropoꝛtionalis etati puerili q̄ humidiſſima ē inter alias. ❡ Alia āo eſt ſpēs epilepſie dicta morb⁹ infantilis q̄ ꝑuenit a materia frigida ⁊ humida implēte vētriculos cerebri ſemicōplete ⁊ oppillāte trāſitus ſpūum ſenſibiliū ⁊ motiuoꝝ ad organa ſenſus ⁊ motus ꝑpter q̄d fit ꝯctio hoꝝ v̄ſus p̄ncipiū. ⁊ hec eſt illa quā affirmauit hip. in libello de morbo dei. ⁊ 6° epidimiaꝝ p̄allegatis capituliſ. Et affirmat hāc ſpēm princeps prima tertij. tractatu 5° cap̄. preallegato dum inq̄t. Epilepſia āo plurimū accidit infantibus ꝑpter humiditates eorum ⁊ plerūq̄ apparet in eis q̄ primū naſcunꝉ. ⁊ q̄n̄q̄ poſt pubertatē eoꝝ. ❡ Tertia iteꝝ inueniꝉ epilepſie ſpēs q̄ dr̄ morb⁹ infantilis ꝑueniens ex corruptione lactis in ſtō̄ ꝑpter quā per colligentiā eius ad cerebrum ſiue propter ſimplicē cōdoleſcentiā ſiue ꝑpter cōpaſſionem abſolutā cōtingat ꝯhunꝉ nerui ad p̄ncipiū et cerebrū v̄ſus cētrū ipſi⁹ ita q̄ accidit ſpaſmus. Et hanc q̄dē talem ſpēm cōfirmat Raſis in libro de egritudinib⁹ pueroꝝ p̄allegato cap̄. dum inquit hec egritudo accidit pueris in prima etate frequēter. ⁊ ſignū huius eſt ploratus multus timor in ſomno vigilia augetur calor ⁊ ab ore eorum egreditur calor fetidus: et cauſa huius eſt acceptio lactis pluſq̄ digerere poſſunt: quare corrumpitur et facit ſpaſmum iam predictu3. ❡ Ex quibus in vnā redigendo ſummam patet q̄ morbus infantilis eſt triplex. ❡ Primus eſt ſpaſmus de inanitione ꝑueniens: vt ia3 dictum eſt. ❡ Secundus eſt ſpaſmus de repletione iam declaratus. ❡ Tertius eſt ſpaſmus per colligātiam capitis ad ſtomachum proueniens ex corruptione lactis in eo. et hec quidem ſpēs magis ꝑprie analepſia nolari d3: vt inferius declarandum eſt.

Secundum principale eſt quod morbus infantilis denominatur epilepſia ſyncopalis per quam quidem non poteſt aliud intelligi niſi aut q̄ eſt ſpecies epilepſie vna que coniungitur cum ſyncopi q̄ tamen non eſt accidens illius epilepſie. Aut q2 eſt vna ſpecies epilepſie a cuius cauſa efficiente ſimul ꝑueniunt epilepſia ⁊ ſyncopis. Aut tr̄io q̄ reꝑibit ē vna ſpēs ſyncopis ad quā ſeq̄ꝉ epilepſia. ⁊ ſentit hoc p̄nceps pre

allegato cap. duz indt. Et eſt q̄dē epilepſie modus
cōpoſitus cū ſyncopi quē forſitan medici extrahūt
de capitulo epilepſie. veꝝ in ipſo eſt ⁊ eſt ſpēs eius.
¶ Mod⁹ aūt quo ſaluari pōt ꝙ ſi q̄dā epilepſia cui
cōiungit̄ ſyncopis: nō tñ ꝓueniēs ab ea eſt vt ſi ꝯxi
ſtit epilepſia ꝑ eſſentiā nocumenti cerebri ipſi⁹: aut
ꝑ colligantiā ad aliquod mēbrū: ⁊ materia illa que
mota facit epilepſiā prius tpe moueat̄ ad cor face-
re ſyncopim poterit: pꝫ hoc ꝙ hic erit ꝯplicatio ſyn
copis cū epilepſia: quoꝝ tñ nullū erit alteri⁹ cauſa.
¶ 2° v̄o facile itelligi pōt ꝙ hol ſoleat accidere epi
lepſia in cuius agitatione magna an̄q̄ ꝯfirmet̄ cō-
tingit mās iuxta cor ſtātes ꝓpinquas vel elōgatas
ad cor moueri neq̄ tñ iſta erit accidēs epilepſie im
mo ꝯtingit ꝓpter debilitatē cordis aut ꝓpter ꝑpa-
tionē matericꝫ ad motū ad ipm cor. ¶ Scd̄s v̄o mo
dus intelligendi epilepſiā ſyncopalē eſt facilis ima
gināti ꝙ māc in aliquo mēbro mote ſm ptem eleuē
tur ad cerebrū ⁊ ad cor ⁊ faciant nocumenta ad eo
intēſa ꝙ ex p̄mo fiat epilepſia. ex 2° ſyncopis. ⁊ pꝫ
ex hoc ꝙ ſimul ⁊ ſemel he due egritudines vel acci
dentia fieri pñt aut ꝙ epilepſia p̄cedat ſyncopim:
ſicut qñ prius ⁊ forti⁹ mā mouet̄ ad cerebrū q̄ ad
ſtōm aut eꝫ. ¶ Tertius modus intelligēdi ſynco-
pis cōplicationē cuꝫ epilepſia eſt ꝙ fiat ſyncopis ꝑ
nocumētū eſſentiale cordis vel ꝑ colligātiā ad alio
mēbruꝫ tūc ꝓpter nocumētū cordis ipſius ledi pōt
cerebrū: ita vt fiat in eo epilepſia ⁊ erit ipſa accidēs
ad ſyncopim ſequēs vt intelligenti appet. ¶ Et ap
paret ꝙ hec ſpēs epilepſie ⁊ ſyncopis valde facile
ſaluari poſſunt multis modis: licet frequentior mo
dus earum eueniendi ſit ꝑ colligantiā ſtomachi ad
cerebrū ex p̄ſentia vermiū in ſtō reptoꝝ: ⁊ ꝓpẗ ma
gis qñ corrupti ſunt. ¶ Aut frequēter valde euenit
hec diſpoſitio ꝓpter matericꝫ corruptionem in ma
trice ⁊ in alijs locis. Unde p̄ma tertij vbi ſupra. Ex
hoc aūt capitulo eſt epilepſia q̄ accidit ꝓpter v̄mes
aut aſcarides. ⁊ infra paꝝ aut ꝓpter diſpoſitionez
matricis: ⁊ vltra hoc nolatur p̄focatio matricis: et
eſt vt mulieri accidit qñ ei⁹ mēſtrua retinent̄ nō in
hora ſua aut ꝯſtringant̄ cū retinēt̄ ab ea ꝓpter di-
miſſionē balnei ꝯuertitur id i matricē ſuā ad calidi
tatē venenoſā ⁊ adſūt ei mor⁹ ⁊ vaporatiōes aut cū
ꝑiodis aut ſine ꝑiodis. cū ꝑiodis q̄dē tertianarijs:
ſꝫ retēta mā vera cholericitatis pticipet ⁊ ſic ō alijs

Pro declaratione v̄o ei⁹ qđ 3° p̄ncipalr̄ p̄miſ-
ſum eſt dicēdū ꝙ triplex īuenit̄ hui⁹ diſpō
nis denoiatio. ¶ Prla q̄dē dr̄ epilepſia. ¶ Scd̄a ana
lepſia. ¶ Tertia catalepſia appellat̄. ¶ Eſt aūt epi
lepſia ſm veritatē illa ꝓprie q̄ fit ꝑ nocumētū eſſen
tiale in cerebro qđ ꝓuenit in pluri⁹ a mala cōplō-
ne frigida ⁊ humida cū multitudie māei ſtātice in-
cōplete oppillātis vētriculos cerebri ⁊ origines ner
uoꝝ ab eo orientiū. ¶ Lꝫ etiā ipſa q̄nq̄ fieri poſſit a
multitudine ſanguinis in cerebro cōtenti mō predi
cto. ¶ Et ēt tertio fieri poſſit a vēto vel vapore groſ
ſo cauſato in vijs trāſit⁹ ſpūs vt viſum eſt q̄ magno
phō Aꝛ. vt prima tertij. capi. de epilepſia ſcripſit.
A. ¶ 4ª v̄o ſpēs ei⁹ pōt fieri a mā meſica in locis p̄
dictis ꝯtēta faciēte oppilationē eo mō q̄ de alijs di
ctū eſt. ¶ Iſte q̄dē ſunt q̄tuor famoſe ſpēs epilepſie
ꝑ eſſentiā ex nocumēto cerebri ꝓueniētis: ⁊ oēs ta-
les merito denoiantur epilepſia dicta ab epi qđ eſt
ſupra ⁊ leſis qđ eſt leſio q̄ſi ſuꝑioris partis leſio: q̄ ē
cerebrū inter alias ptes hoc nocumento laborans.
¶ Scd̄a ſpēs eſt analepſia nolata quā ſapiētes di-
cūt ꝓuenire ꝓpter malā cōplōnē aut materiā in ſtō
retētā q̄ nocumentū ei⁹ cerebro cōicat ⁊ efficit hunc
ſpaſmū q̄ dict⁹ eſt. ¶ Tertia ſpēs ei⁹ nolata eſt ca-
thalepſia q̄ ꝓuenit ex nocumēto cerebri in eo rece-
pto ꝑ colligantiā toti⁹ corporis ad ipꝫ cerebrū aut
determinatas ptes ad ipſuꝫ ſicut mirach matricis
ſplenis epatis ⁊ ſic de alijs. ¶ Et mod⁹ q̄dē intellu-
gēdi vnāquāq̄ ſpēm ſpaſmi aut de inanitiōe vl̄ de
repletiōe faciētis epilepſiā velut eſt q̄libet ſpaſmus
ex defectu māe. vel ei⁹ abūdātia ꝓueniēs: vel ſpaſ-
mus nulli māei ꝓportionat⁹ velut ē a veneno ſficiē
te aerē interi⁹ inſpirato: velut a potu alicui⁹ medici
ne ſpaſmū efficiētis ſicut ſpēs elleborí. ¶ Uel a me-
dicinis venenoſis ſicut napello iuſq̄amo ⁊ ſilibus.
¶ Uel a venenis ſic abſolute dictis ſicut accidit ex
pūctura ab aiali venenoſo fcā ⁊ ſic de alijs. ¶ Qua
cūq̄ eñ harū efficiētiū cārū applicata tūc nocumē
tū cerebro impſſum a potētia ſenſitiua ei⁹ ꝑceptum
mouet expulſiuā v̄tutē ad fugā illi⁹ nocumēti: ꝯhit̄
igit̄ cerebrū in ſeipꝫ cuius etiā ꝯctione nerui ꝯhunt̄
verſus ipm. ¶ Et ſi q̄dē iteꝝ materia vel fum⁹ groſ
ſus dilatet cerebrū ⁊ neruos tūc ꝯuenit elōgatio et
dilatatio neruoꝝ a cerebro. ¶ Et cuꝫ iteꝝ materia
claudit vias ita vt ꝯctio ſuꝑueniat tūc ſuccedit di-
latationi noua ꝯctio: ⁊ ecōuerſo. ¶ Et hec ē cā aſſignā
di fortē agitationē in pedib⁹ ⁊ brachijs factā ⁊ tor
tionē mādibularū oculoꝝ colli capitis ⁊ aliaꝝ ptiū
q̄ oīa tādiu ꝑdurāt q̄diu epilepſia ē ſpaſm⁹ in fieri
cū aūt ipſa iā trāſiuerit finē augmēti ⁊ ꝑducta fue
rit ad ſtatū tūc ipſa eſt ſpaſmus in fcō ee: ⁊ tūc mē-
bra oīa p̄uant̄ motu nō integre. i. cōplete: aut p̄uan
tur ſenſu nō integre. i. nō cōplete: cū in aliq̄ ꝑticula
corpis remaneat q̄nq̄ ſenſus tact⁹: aut mēbra oīa
p̄uant̄ erectiōe nō q̄dē integre. i. totalr̄ ſicut pꝫ i epi
lepſia reuolubili ꝑ plures paroxiſmos a q̄bus eger
erigit̄ ⁊ eleuat̄. ⁊ pōt etiā totū corpus priuari cōple
ta erectione: vt pꝫ in epilepſia mortali q̄ eger defe-
cit in vltimo poxiſmo. ¶ Et pulchre oēs iſti ſermo-
nes claudunt̄ in diffinitione ei⁹ data a p̄ncipe p̄alle
gato cap. dū indt. Epilepſia ē egritudo ſupple cōdi
tionalis q: mala cōplexio plurimū frigida: vel ꝯpo-
ſitionalis: q: oppillatiua ꝓhibēs mēbra aiata ſup-
ple q̄ ſunt inſtrm̄ ſenſus ⁊ mot⁹: eo q: iſta ledant̄ le-
ſione diminutionis aut corruptiōis a p̄n° iclinſo vſ-
q̄ ꝑ totū augmētū ei⁹. ⁊ ꝓhibēs etiā mēbra ſupple
ab erectiōe ſupple cū eſt in ſtatu nō integre. i. nō cō-
plete q̄n poſſit eger iteꝝ releuari: ⁊ illud q̄dē totum
ꝯtingit ꝓpter oppilationē ꝯtingentē. ſ. in vētriculis
cerebri ⁊ in pāniculis ei⁹ ⁊ in originib⁹ neruoꝝ oriē
tiū ab eo. Et legi pōt hoc totū infra paꝝ dū indt. Et
cū fuerit humor oppilās aut. ſ. vēt⁹ groſſus: tūc cere
brū cū hoc etiā ꝯhit̄ vt expellat illud qđ impedit: ſi-
cut accidit ſtō ex ſingultu nauſea: ⁊ ſicut accidit ex
tremore: cū ꝑ qñ eſt ꝯctio ⁊ ꝯpreſſio ꝯncipium. ſ. effe
ctiuum

etiā in expulſiōe mēbrorū eius q̄ ipſa expellūt ſup
ple māei vel noc^m: ⁊ cū cerebrū cōtrahit motus ei⁹
diuerſificatur ⁊ ſequit̄ ꝯtractio neruoꝝ in facie ⁊ in
alijs ⁊ diuerſificant̄ mot⁹ ipſoꝝ. ⁊ hoc q̄dē totū in=
telligi pōt tā de epilepſia p eēntiā q̄ per colligātiā
facta. ¶ Ex qb⁹ oībus pulchre intellectis pñt cōpre
hēdi ſigna epilepſie in fieri ⁊ in facto eſſe: et iterū ex
iſtis pōt reddi rō: q̄re accidit in epileptico ſpuma in
os ei⁹. ꝓpter em̄ clauſionē ptiū ei⁹ colatorij incōple
tā a m̄a flegmatica factā incitata v̄tute ad ipſi⁹ ex
pulſionē forti agitatione in m̄ām illā facta cōmiſce
tur cū ipſa aer vel vapor vel vēt⁹ aut ſp̄us ⁊ cū m̄ā
ſit notabiliter viſcoſa īclauſum tenet aerē vel vapo=
rem ⁊ neceſſario efficit̄ ampulla ⁊ multe ampulle in
uicē īuiſcate faciūt ſpumā. q̄re ⁊c̄. ¶ Et ex his oībus
vltima cōcludit̄ difficultas hui⁹ diſpōnis eo q2 ſi cō
pleret̄ oppilatio tūc ex epilepſia fieret trāſit⁹ in apo
plexiā que magis piculoſa eſt: ⁊ ſi multiplicarentur
m̄āe quātitate ⁊ actiuitate ita vt frequentarēt pa=
roxiſmi ipſius eſſet mortalis iuxta ſermonē Auic. di
centis. Et quando cōtinuantur paroxiſmi epilepſie
tunc ipſa interficit. Ex quibus omnibus iā cōcludit̄
feſtina neceſſitas curādi hāc diſpōnē vt nūc ſequit̄.

Itaq3 pro Regimine hui⁹ tremēde diſpo
ſitiōis premittēdū pmo q̄ op3
regimē ordinari fm̄ cōtrarietatē ad cām ipſi⁹ mor=
bi: q̄d etiā habet ꝓprietatē rectificādi particulas le
ſas. Cū igit̄ morbus ipſe q̄ eſt mala cōplexio frigi=
da ⁊ hūida ſtōachi ⁊ cerebri: l3 ampli⁹ ſit hūida q̄
frigida: vtraq3 cōuenientiā habet cu3 materiali q̄ eſt
flegmaticus hūor in ſtōacho multiplicatus: ⁊ p col
ligantiā eius ad cerebrū delatus. pt3: q̄ oē regimen
eidē cōueniēs d3 eſſe ad caliditatē ⁊ ſiccitatē3 incli=
natū: magis tñ ad ſiccitatē q̄ ad caliditatē. Et cu3
mēbra hec egrotātia ſint ſtōachus ⁊ cerebrū q̄d ma
gis p colligātiā ipſi⁹ ad ſtōachū ledit̄ q̄ p ꝓpriū no
cumētū ab ipſo cerebro: pt3 q̄ oīa medicinalia iſtru
mēta ſtōachū ⁊ epar reſpicere debēt tā p opationē3
eorū ꝓueniētē a tertia v̄tute medicinarū q̄ q̄rta: q̄=
re prius diſcurrēdū eſt per regimē ex parte rerū nō
naturaliū ſcd̄o medicinaliū vt nūc ſequitur.

¶ De cura per regimē ſex rerū nō naturaliū. Ca. ij.

Teneat̄ igit̄ hic puer in camera bñ cali
da vēto vaporib⁹ ⁊ nebulis ⁊ hūidita
te denudata: cui⁹ aer ſicc⁹ ſit potētia
magni ignis in camera facti: et ſepe
ſuffumiget̄ cū ligno aloes ſtorace ca=
lamita ⁊ colofonia: ⁊ ſilr̄ pellib⁹ vl̄ pā
nis aut de dorſis varioꝝ ſtōachū coopientibus: aut
ſaltē ſup ſtōacho ſuo teneatur quadruplicatū pan
nū in optima grana ſtinctū qui ſtōachū ſuū in late
rales ptes diligēter amplectat̄: q̄ pān⁹ ſepe calefiat
⁊ ſuffumiget̄ cū puluere gaꝝ. ligni al̄. ⁊ gallie; muſ.

De modo v̄o exercitādi ip̄m bonum eſt q̄
mane añ aſſumptionē cibi mo=
tu ꝓgreſſiuo exercitetur ſaltē per horā mediā: et ca
neat̄ a regētib⁹ ip̄m vt nō pmittāt ipſum eq̄tare vel
nauigare vel in curru vehi ſaltē vſq3 ad ſpatiū vni⁹
anni quouſq3 fuerit ſanitati plene reſtitutus. ¶ Si
aūt pp aliquā cōtingētiā nō poſſet ambulare vt di=
ctū eſt: tūc ſepe fiāt eidē fricatiōes a radicib⁹ coxa=
rū vſq3 ad plātas pedū aſcēdendo ēt vſq3 ad nates
ei⁹ intm̄ q̄ p fricationē mēbra ipſi⁹ rubea fiāt: reliq̄
aūt tpe ſedeat ⁊ q̄eſcat ⁊ ſaltē ab oī motu ꝓhibeat̄
poſt cibū: euitet ēt oē exercitiū p q̄d caput ei⁹ incur=
uatū detineat̄. ¶ Et ſi pp exercitiu3 calefieret puer
iſte vt ſudaret ⁊ ex 2° ſudore hūid⁹ fieret pān⁹ quē
ſup ſtō portat tūc ſp calefiat ille pān⁹ ⁊ exiccet̄ ⁊ ſu=
pponat̄ ſtō: ⁊ meli⁹ eēt q̄ haberent̄ duo pāni tales:
ita q̄ de vno fieret permutatio ad alium: ⁊ ecōtra.

Oportet Etiā vt huic puero adhibeat̄ re=
gimē ꝯueniēs ex pte quātitat3 ci
borū ⁊ potuū ita q̄ nō pmittat̄ cōedere vſq3 ad ple=
nā ſaturitatē imo blādit̄ijs agēdū eſt vt a mēſa re=
cedat cū volūtate ampli⁹ comedēdi q̄ cū plena ſa=
turitate ſtōachi ſui. Et ſilr̄ ēt pot⁹ eius in quātitate
pauca aſſumat̄ ⁊ ſepe magis q̄ multū ex eo ⁊ raro.

De modo Dormiēdi nō pmittat̄ hic puer
dormire niſi poſtq̄ tranſiuerit
hora. j. ſ. ab aſſumpto cibo ⁊ dormiat capite bñ ele=
uato ſup dextro aut ſiniſtro latere decūbendo. Ca=
ueat oīno dormire ſup facie ſua: imo ꝯuenienti⁹ eſſet
ei dormire ſup ſpina q̄ ecōtra. ¶ Menſura v̄o dormi
tiōis ei⁹ nō trāſcēdat ſpatiū horaꝝ ſeptē ⁊ meli⁹ eēt
q̄ dormiret tpe minori horas ſeptē q̄ ampli⁹ eaſdē
excedere in ſuma itaq3 meli⁹ eēt ei declinare ad ex=
ceſſu3 in vigilia q̄ in lōgitudine ſomni q̄m ſomnus
m̄ām eliquat ⁊ infundit in organa ſenſuum ⁊ eas a
toto corpe ad caput effumare, facit cū fuerit ꝓlix⁹.

Pro ſexta Re nō nāli. ſ. pro accñtib⁹ anie
dōm q̄ ei ꝯuenientior eſſet leuis
ira. ⁊ ꝯturbatio animi q̄ fort3 triſtitia ⁊ timor: pro=
pterea q2 in ira leui excitat̄ ⁊ intēdit̄ calor ad quam
ſequit̄ m̄āeꝝ reſolutio: ⁊ aptitudo ad inſenſibile3 ⁊
ſenſibilē euaporationē. ¶ Paſſiōes v̄o aīe triſtātes
pp quas caloris nālis retractio de cētro ad circūfe=
rētiā magis ſunt ſuffocatiue innati caloris. deinde
ſequitur materierū incrudatio ⁊ augmentatio.

De modo v̄o regēdi eū penes cibos ⁊ po=
tus pauliſper magis op3 dila=
tare ſermonē. pmittēdo pmo gnalr̄ q̄ oīa cibaria fri
gida ⁊ hūida actu ⁊ potētia eidē ſunt valde nociua
pp cām ſupi⁹ tactā. ¶ 2° q̄ oīa pinguia ⁊ vnctuoſa
cibaria ⁊ corruptibilia velut lac oīno ſunt euitāda.
¶ 3° q̄ oīa vaporoſa cibaria ⁊ vētoſa ab eodē elon
gari debēt velut legumina oīa ⁊ ꝓprie elixa: ⁊ maxi
me ſuba coꝝ oēs fruct⁹ recētes ⁊ hūidi. ¶ 4° q̄ oīa
cibaria difficilis digeſtiōis euitari debēt ab eo velut
ſunt carnes groſſe panis azim⁹ vinū groſſu3 ⁊ ꝯtur
batū ⁊ ſilia. ⁊ cā eſt q2 hec diſpō eſt mater pueroru3
analepſia dicta ꝓueniēs a colligātia ſtōachi ad caput
vt ſupi⁹ deductū eſt. ¶ Itaq3 pticulariter deſcē
dēdo euitet carnes oēs nimiū hūidas hūiditate cō
nāli: velut ſunt anatuli anſeruli: ⁊ oēs in aq̄s viuen
tes ⁊ genite carnes: ⁊ ēt carnes hūidas humiditate
etatiua: velut ſunt natiuitati ꝓpinq̄ multū: ⁊ ēt de=
crepitoꝝ aīaliū carnes euitari debēt: in quoꝝ vtriſ=
q3 exiſtit ſupflua hūiditas p īdigeſtionē cōgregata
¶ Scd̄o ēt euitari debēt olum aīaliū ptes cōſilr̄ hūi
de: velut butyrū lac ⁊ pinguedines oēs. Uaporoſa

ēt oīa multū effugere dꝫ:velut legumina fruct⁹ recē
tes iura pinguia:⁊ ꝓprie pinguedine rācida vel an
tiqua. Nocēt etiā ſibi acria cibaria oīa:.acetoſa ꝟo
aliqñ vt ter in ſeptimana accepta ⁊ ꝓprie cōfracta
cū calidis:ſicut mace nuce muſcata cinamomo ga-
langa ⁊ pauco pipe ſunt ei iuuatiua. ¶ Ex oleribus
effugiat caules ꝑncipaliter ⁊ bletas ſpinachias la-
ctucas endiuiā portulacā cucu.cucur.ceraſa ⁊ ma
xime valde mollia. ſolidis ꝟo ceraſis et peponibus
vti pōt. ¶ Plāte eidē cōuenientes a q̄bus cibaria ſua
nō debēt elōgari ſunt mētha ſerpillū origanū hyſo
pus maiorana betonica thimus anetum petro.feni
culum rutha ⁊ vīr plante oēs calide ⁊ ſicce ſtoma-
chū ⁊ caput apte cōfortare ⁊ eas apire. ¶ Aromati
ca ei cōueniētia quib⁹ cibaria ſua condiri pñt ſunt
macis nux muſcata cinamomū zinziber galāga pi
per albū grana paradiſi gariofili ꝓprie; antofali et
cōſilia. ¶ Fruct⁹ ꝟo qui pñt eidē ꝯuenire ſunt ami-
gdale ⁊ auellane q̄ augmētū in cerebro efficiūt ⁊ cō
fortant ipm ⁊ ꝓprie torrefacte poſt cibum ſumpte.
¶ De rebus cū quib⁹ condiunt̄ fercula placet mihi
oleū oliuarū antiquū magis ꝙ recēs:⁊ cōueniret ēt
et meli⁹ oleū amigdalarū dulciū ⁊ pinguedo porci
mediocris quātitatis:alie ꝟo pinguedines dimittā
tur. ¶ De modis ꝑparationis ciborū euitet cibaria
oīa multe hūiditatis ⁊ euapoꝛatiōis:⁊ ꝓprie ſicut
frixa q̄ ſunt caput valde ledētia:ꝓpter qd̄ aſſata et
ꝓprie in ſero meliora ſunt ei ꝙ elixa. effugiat oīno
cibaria oīa que cocta ⁊ ꝑparata ſint in vaſis ereis:
imo talia prepararent̄ in vaſis lapideis ⁊ nō in alijs.
¶ De cōditis ꝟo optim⁹ ē ſinapiſmi vſus ⁊ oliue cō
dite ⁊ rape cōdite ⁊ napi cōditi ⁊ citonij poſt cibū ⁊
pira cōdita ⁊ dyacitonitē ſine ſpēb⁹ optima ſunt ei.
¶ Panis ꝟo ei⁹ ſit bene fermētat⁹ ⁊ parū ſalis hñs
ampli⁹ tñ ꝙ cōmunis panis:⁊ multū placeret mihi
ꝙ panis quo vtit̄ ſeu vti dꝫ eēt fact⁹ cū aq̄ ſublima
tionis radicū peonie recētis. ¶ Cibaria mellita ali-
quādo ſibi cōcedi pñt lꝫ zuccarū ſit eimelius ꝙ mel
argumēto ſumpto a materia ⁊ ab etate ſimul.

Potus quo vti dꝫ ſit vinū album ſubtile et
trāſparēs nō valde fumoſuꝫ:aut ſit
vinū coloris ğnatini vel rubicundi nō ſpiſſum neqꝫ
groſſuꝫ.⁊ mltū plꝫ mihi ꝙ vinū illō cōmiſceat̄ ſemꝑ
cū tertia ꝑte aq̄ ſublimatiōis peonie aut ſaltē aq̄;de
coctiōis pul.co.ru. ¶ Laudareꝫ ēt magis ꝙ egro-
tās iſte a fine mēſis februarij vſqꝫ ꝑ totū mēſeꝫ ap-
lis vteret̄ h° hydromelle qd̄ nūc ſequit̄ de q̄ accipiat
paꝝ aut ſaltē cū q̄rta ꝑte vini ſecū cōmixti.ē āt illi⁹
deſcriptio tal̄. ℞.radicis peonie minutim inciſe.℥.ß.
coral.ru.groſſo mō ꝯtritoꝝ.ʒ.ij.bulliāt i lib.iiij.aq̄
fōtis aut fluuij bñ clare ⁊ ab oī fetore mūdate vſqꝫ
ad cōſumptionē tertie ꝑtis.deinde eidē ſupaddant̄
mellis electi.℥.xij ⁊ coquant̄ ſimil̄ lēto igne cū deſpu
matiōe ꝯtinua vſqꝫ ad cōſumptionē tertie ꝑtis:dein-
de colet̄ ꝑ pānū bñ ſpiſſum ⁊ vtat̄ eo vt dictū eſt.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄.iij.

Ex his ꝟo q̄ mihi opportūa vident̄ de re-
gimine medicinali.xviij.apparent mihi
obſeruāda remedia. ¶ Primū itaqꝫ ho-
rū eſt vt puer iſte ꝑ totū mēſem maij oī
tertia die parū añ cenā accipiat de pillulis īfraſcri-
ptis:q̄rū deſcriptio. ℞.ſe.petroſellini ſiſeleos ſticа-
dos añ.ʒ.x.agarici.ʒ.v.carui:aſſe fetide ariſtol̄.ro.
añ.ʒ.j.ß.fiāt pill̄e cū melle deſpūato. ¶ Scdm̄ reme-
diū eſt vt gr̄a lubricatiōis vētris q̄libet ſeptimana
ſaltē trib⁹ vicib⁹ imediate añ cenā accipiat vnā de
iſtis ſcd̄is pill̄.⁊ ſi ꝯtingeret ꝙ vēter ei⁹ eēt mag̃ ſtri
ctus poſſet de eis accipe frequēti⁹:vt oī die aut ſal-
tē oī alterna die. Si aūt vēter ei⁹ nimiū fluxibil̄ red
deretur tunc eas dimittat aut raro de eis accipiat:
quaruꝫ deſcriptio. ℞.aq̄ maiorane aq̄ ſublimatōis
peonie aque menthe añ.℥.ij.aloes epatici electi.℥.
iij.azari peonie ſticados folij maiorane.añ.℈.ß.li-
gni al̄.ʒ.ß.macis grana.xij.ſalis indi.℈.ß.dyagri-
dij.gra.xv.infundant̄ oīa per ſe puluerizata in pre
dictis aquis per vnā diē nal̄e. deinde exiccētur ſub
tegula mediocris caliditatis ſepe agitādo ⁊ cōmi-
ſcendo:poſtea iterū renouetur infuſio predictarum
aquarū:⁊ iterū exiccetur:⁊ ſic fiat q̄tuor vicib⁹. De
illa itaqꝫ materia fiāt pillule de oī.ʒ.iiij.⁊ aſſumant̄
vt ſupra. Et nota ꝙ qñ he pillule ſcd̄e exhibentur ei:
tunc pillulas primas aſſumere debet per duas ho-
ras poſt cenā. ¶ Tertiū remediū eſt puluis iſte de
quo ſuꝑ cōmiſſura ſagittali a principio frontis vſqꝫ
ad ſummitatē capitis omni ſero quādo vadit ad le
ctum ponatur quātitas.gra.iiij.vel.v.frumēti:⁊ qñ
ſcd̄a vice ſuperponitur tunc fiat ei prius pectinatio
bona vt deponatur puluis primo ſuperpoſit⁹:cui⁹
deſcriptio. ℞.ligni aloes.ʒ.j.ſtorac̃ calamite gallie
muſ.añ.ʒ.ß.folij.℈.j.maiorane betonice peonie añ.
ʒ.ij.ambre electe.℈.j.puluerizentur oīa per ſe ⁊ vta
tur eis vt dictū eſt. ¶ Quartū remediū eſt odoriferꝰ
hoc qd̄ quaſi ſemper portet ligatū in pila de ſyndo-
ne retorta de grana:cuius deſcriptio. ℞.ruthe.ʒ.ij.
macis.ʒ.iiij.folij foliorū baſiliconis origani ameos
menthe añ.ʒ.ß.puluerizentur oīa per ſe:deinde mi-
ſceantur. ¶ Quintū remediū eſt:vt ſemꝑ in cibarijs
eius bulliāt quatuor vel q̄nqꝫ grana peonie ab ex-
teriori cortice purgata. ¶ Sextū remedium eſt vt in
vino qd̄ datur ei in potu ſemper infuſe teneant̄ ra-
dices peonie:ſcilicet in libris quindecim vini ponen-
tur peonie minutim inciſe.℥.j. ¶ Septimū remediū
eſt vt collo eius teneatur appenſa radix vna peonie
cum fruſto vno coralli rubei electi. ¶ Octauum re-
medium eſt vt ſaltem ter in ſeptimana quando va-
dit ad lectum inungātur ſibi intrinſece partes naſi
cum grano vno huius vnguenti. ℞. oppoponacis
grana quinqꝫ:ſtaphiſagrie:coſti:peonie folij artha
nite añ.℈.j.fellis tauri.ʒ.j.ß.ſucci maiorane vel fo-
liorū lauri vel betonice.ʒ.ij.incorporentur ſimul in
mortario minutiſſima cōtritione ⁊ fiat ex eo vt dctm̄
eſt. ¶ Nonum remediū ſpāle eſt vt ingeniuꝫ fiat cir
ca ipſum:ita vt oī mane maſticet a trib⁹ vſqꝫ ad ſex
de ſeminibus ſiſeleos. ¶ Decimuꝫ remediuꝫ ⁊ vlti-
mum eſt vt ſaltem tribus vicibus in ſeptimana an-
te prādium per tres horas fricet̄ palatuꝫ eius cum
hoc electuario. ℞.metridati electi.℥.ß.liqritie aniſi
polipodij añ.℈.ß.gra.peonie piretri caſtorei ana.
℈.j.incorporentur ſimul in mortario vltimata con
tritione cum ſyrupo de calamēto ⁊ cū grano ciceris

rabel fiat fricatio vt dictū eſt. ¶Undecimum remediū ē garganſma hoc de quo p tres horas añ prādiū oi quarta die gargarizet calide. cui⁹ deſcptio. ℞.arthanite piperis albi ruthe peonie piretri coſti añ.ʒ.j.ſtaphiſagrie acori ireos paucedani añ.ʒ.j.ß. coquanſ oia ſil in lib.iij.aq̄ vſq3 ad ↄſumptionē medietatis:deinde colenſ ⁊ colature ſupaddaſ oximellis ſqlliticí.℥.iij.coquanſ vſq3 ad ↄſumptionē tertie partis.de hac igiſ decoctiōe accipiaſ.℥.iiij.aceti ſqlliticí.℥.ß.calefiat totū ⁊ fiat ex eo garganſma hora pdicta. ¶Duodecimū remediū eſt vt iterū bis in ſeptimana maſticet vnā de iſtis pillis. ℞. dragagāti gūmi arabici.añ.ʒ.j.infundanſ in.℥.j.aq̄ lauri. deinde remoueaſ ab eis aq̄ ⁊ incorporenſ cū his ſpēb⁹. ℞.ſtaphiſagrie coſti dulcis añ.ʒ.ß. piretri.ʒ.ß.ſiſeleos.ſe.ruthe aſſari grana paradiſi añ.ʒ.ß.incorporenſ ſil' ⁊ fiāt pille p ol.ʒ.iij.⁊ maſticeſ vna p ſingula vice ſemp expuēdo totū qḋ eliquaſ a capite p maſticationē illā. ¶13ᵐ remediū vt eſt iſti patiēti duabus vicib⁹ in ſeptimana añ cenā p horā vnā fiat ablutio pedū cū hac decoctiōe. ℞.ſe. ſiſeleos hypiconis ruthe ſicce arthanite baccar̄ lauri.añ. ℳ.j.radicū peonie.ℳ.ij.coquanſ in ſitula vna aq̄ magna vſq3 ad ↄſumptionē medietatis.de illa ergo aq̄ calida fiat ablutio pedū vt dictū eſt. ¶Decimūquartū remediū eſt vt puer iſte ↄtinue ſup mamilla ſiniſtra ipſi⁹ portet ſacculū huius deſcriptiōis. ℞.doronici folior̄ baſiliconis:flor̄ boraginis ⁊ buglo. añ. ʒ.ij.hyacin ſmaragdi granati oſſis de corde cerui añ.ʒ.ß.folior̄ auri nūero.vj.margaritar̄.ʒ.iiij.roſ. gar̄.cinamomi ligni al'.corallor̄ rub.⁊ alb. añ.ʒ.ß. macis.ʒ.j.pulnerizenſ oia p ſe:⁊ fiat ſacculus quadratus vel rotūdus ſicut hoſtia:⁊ ponaſ ſuper mamilla ſiniſtra ↄſutus vel appēſus. ¶Decimūqntū remediū eſt vt hic ſup ſtomacho ſuo portet ſemper iſtud ſacculū. ℞.origani mēthe abſinthij folij betonice amcos añ.ℳ.j.ß.galāge granor̄ paradiſi cinamomi ſiſeleos ſe.ruthe cinami apij añ.ʒ.iiij.macis.℥.j.ß.fiat oīz puluis p ſe ⁊ ↄſeruet in ſacculo qntitatis ſpāſe bñ dēpiſſo de quo fiat vt dictū eſt. ¶Decimūſextū remediū ē vt iſti puero deſ ſepe añ cenā hmōi puluis qntitatis granor̄ qnqz ordei vl' frumēti cū.ʒ.ß.aq̄ mēthe vel ſublimatiōis radicis graminis. ℞.ſe.attriplicis cimini torrefacti ſemis ſctl añ. ʒ.j.muſci.ğ.v.fiat oim puluis p ſe ⁊ vtaſ vt dictū ē. ¶Decimūſeptimū remediū eſt vſus hui⁹ ↄfectiōis de q̄ accipe pōt añ cibū ⁊ poſt cibū vſq3 ad qntitatē ʒ.ß. ℞.granor̄ fiſticor̄ minutim inciſor̄.℥.iij.zuccari albi lb.ß.cinamomi electi.ʒ.j.ſe.attriplicis.ʒ.iij. muſci.ğ.vj.infundanſ fiſtici p diē naturalē i aqua decoctiōis rad.peonie.deide ↄteranſ vltimata ↄtritiōe ⁊ coquaſ zuccar̄ pdictū cū aq̄ mēthe ⁊ fiat ↄfectio ſicut pineata ⁊ exhibeaſ vt dictū eſt. ¶Decimūoctauū remediū eſt vt puer iſte vſq3 ad duos ānos purgeſ ſemp in pn° veris ⁊ in fine eſtatis ſm modū infraſcriptū q̄ eſt talis. ¶In vere itaq3 i mane.vno ex ſeptima die lunaris vſq3 ad 22ᵃᵐ eius accipiat has pill'as gr̄a euacuatiōis minoratiue. ℞. pill'ar̄ de iera ↄpoſita.ʒ.ß.reformenſ pill'e tres cū ſucco vel aqua maiorane ⁊ accipit eas ⁊ poſt ipas tardet cibum horis qnqz. qnta aūt hora accipiat ſcutellam mediā brodij macri calli cū zuccaro. ¶Seq̄nti vero mane incipiat hoc digeſtiuū aſſumere ⁊ ↄtinuet ipz octo diebus. ℞.aq̄ iris aq̄ maiorane aq̄ ſublimationis rad.peonie ana.ʒ.vj.miſce ⁊ cū modico zuccari deſ in potu ⁊ tardet cibū horis ſaltē tribus. ¶Aſſūpto digeſtiuo ſeq̄nti mane accipiat pill'as iſtas. ℞. pill'ar̄ cochiar̄ pill'ar̄ de ſarcocolla ana. ℈.ß.reformenſ pill'e tres cū aqua maiorane ⁊ dentur ſicut de pmis dictū eſt ⁊ obſerueſ de his ſicut de illis. Euacuatio ꝟo ↄueniēs et in fine mēſis ſeptēbris ſit iſta. ℞. pill'ar̄ de ſarcocolla pill'ar̄ aurear̄ ana. ℈.ß.reformenſ pill'e tres cū eluario dyacaſtoreo vel indo et denſ ſibi gr̄a minoratiōis. ¶Sequenti die accipiat hoc aliud digeſtiuū ⁊ cōtinuet ipm aliqbus mane. ℞.aque cuſcute aque betonice ana. ℥.j. aque peonie.℥.ß.miſce et accipiat eas calidas cum zuccaro. ¶Sequenti die accipiat. ℈.j.pillularum cochiarū de quibus fiāt tres cū ſyrupo violarum: ⁊ poſt eas tardeſ cibus et fiant oia que de primis dicta ſunt.

Poſt hec aūt attēdat q̄ patiēs iſte elōgetur ab omnibus infraſcriptis. ¶Primo ab exercitio vel curſu ſuper cibo. ¶Secūdo a ſtatione vel māſione in aere vaporoſo et nebuluſo. ¶Tertio ab aſpectu inundationis aq̄ ſaltē a vēto notabiliter agitate. ¶Quarto ab aſpectu ab alto ad infimū locū. ¶Quinto ab aſpiciēdo radiū ſolis ⁊ corpora valde luminoſa ſicut ſpecula vel alia ad que fiat radiorum ſolis reflexio fortis. ¶Sexto euitetur ab incurſu odoris rerū a pprietate agitantiū materias in cerebro. ſicut apij myrre galbani caſtorei aſſe fetide ⁊ ſimiliū. ¶Septimo effugiat ſummope ne comedat epar hircinum. Et in ſumma melius eſt ipm abſtinere a comeſtiōe cuiuſlibet epatis. ¶Octauo ꝟo inter cetera edulia euitēt lētes fabas ⁊ faſeolos. ¶Nono ⁊ vltimo caueaſ ne puer aliquod faciat exercitiū reuolutiōis corporis ipſius ⁊ capitis ſui. Hec ſunt vtiliora i ſumma:que hincinde diuerſis voluminibus reducere potui.

Cōſiliū.46.

De debilitate cerebri ⁊ pectoris nō q̄dē p eſſentiā in mēbris pdictis: ſz per depēdentiā ad matricem.

Accidentiū que generoſā ⁊ egregiam heram iſtā moleſtant reddere cauſas:ſatis mihi videtur nō facile ex his que pſenti anno ex ſua diſpōne multis applicata nocumentis ſcripta fuerunt. Sunt enim hec accidentia ſiue capiti ſiue pectori contingentia non quidem per eſſentiam in mēbris predictis eueniētia:ſed per dependentiam ſe habent ad matricem per colligantiam ipſius ad predicta membra: immo ad qꝫplurimas fere humani corporis particulas. ¶Siue igitur hec accidentia ſaluentur per compaſſionem abſolutam vel ſimplicem alterationem a matrice communicatā predictis mēbris ſiue per aliquod vaporeū vel materiale a matrice ad illa mēbra cōmunicatū:qḋ fuerit aut ſperma in matrice corruptū vel in venis adiacētib⁹ ei:vel fuerit in mēſtruo ſanguine:qḋ in oī vera ⁊ nāli impgnatiōe

retineꝛ: corruptio ſupaduenĩẽs: ꝓpter quã trãſmu-
teꝛ in materiã malã qualitatũ ꝓmaꝝ malitia vel ſe
cũdaꝝ. ⁊ qꝛ ſanguis mẽſtruus in quaſdã veneno-
ſas partes ꝯuerſus fuerit: totũ hoc ſatis facile ꝓba
ri pot eſſe cãm hoꝝ accñtiũ ſufficiẽter inductiuam.
¶ Neq͛ tñ ħ moleſtari volo vt ego credã hãc diſpõ-
nẽ ſimplr̃ reꝑiri in matrice q̃n ꝑ eius etiã nocumẽtũ
ſpẽs male cõplõnis ꝓpter diuturnitatẽ ⁊ fortitudi-
nẽ accñtiũ acq̃ſita ſit in ſtomacho in corde ⁊ in capi
te: ⁊ fortaſſis etiã in epate eius accidere potuit cor-
ruptio in eius ſubſtãtia aut ſanguine ipſius. ¶ Qđ
apparere põt ⁊ demõſtrari ex ꝑmutatiõe coloris ei⁹
ad ſqualidũ humidũ citrinũ vel ſubuiridẽ. ¶ Et ẽt
ex ꝑmutatiõe habitudinis eius ⁊ ꝓprie ſi fuerit epa
tis cõplõ ad frigidũ ⁊ ſiccũ corrupta. ¶ Aut etiam
hoc videri põt ex tumore ⁊ inflatiõe faciei vel cõuer
ſione habitudinis ad cazeticã ſimilitudinẽ qualis
euenit in epaticis ita noĩatis: de q̃bus ſpeculandũ
eſt 14ª tertij in cap̃. de egritudinib⁹ epatis interioꝝ
4°. ⁊ hoc ſigillatis caplis. ⁊ 5° de accñti et morbo.
caplis ſcđo ⁊ tertio in antiqua trãſlatione ſm quo-
tationẽ meã. ¶ At ꝟo iteꝝ neq͛ credo malã ꝯplõnẽ
vel cõpoſitionẽ in epate ſtomacho corde vel capite
quibuſcũq͛ hoꝝ qualitercũq͛ cõtingat eſſe magnã
intẽſiue: qꝛ cũ accñtia in hac eſtate fuerint extẽſiue
et intẽſiue maiora q̃ p̃ñtia ſi lapſus in p̄dictis mẽ-
bris fuiſſet notabilr̃ intẽſus: nõ poſſem ego credere
ꝙ hec dña impregnata fuiſſet: ⁊ ſi adhuc conceptio
nem ⁊ impꝛ̃gnationẽ incidiſſet nõ fuiſſet felicitatus
fetus ꝓpter diſpoſitionem malã aut in matrice pre
inuentam aut aggregatã ex mala complexione pre
dictorum membrorum et matricis ipſius.

Ex q̃bus oĩbus in vnã ſñiam cõgregatis
apparet ꝙ mod⁹ regiminis hu-
ius nobiliſſime dñe pẽdet ex curatiõe ⁊ rectificatio
ne ad mẽbra ſuꝑiora neceſſaria et ad matricẽ p̃nci-
paliter inclinãdo ſm ꝙ inferius mihi regulariter vi
deꝛ per. xxv. inſtr̃a ꝓcedẽdũ eſſe: quoꝝ p̄mum eſt vt
nũc ſcribiꝛ. ¶ Eſt itaq͛ ip̃m ordine ꝯueniẽti primuꝫ
adminiſtrãdũ cliſtere hoc in hora electa q̃ñ nondũ
ꝑoxiſmalr̃ affligiꝛ et eſſet ab hora vna vſq͛ ad. xxi.
aut in mane in p̃ncipio diei eligẽda: veꝝ ꝯſtãte ꝟtu
te nõ timerẽ ego p̄dictũ adminiſtrare cliſtere cũ in-
ſtãtia accñtiũ ꝑoxiſmi: ſubduplicãdo tñ vel alr̃ mi-
norãdo eius acuitatẽ: ⁊ deſcribiꝛ ꝑ hunc modũ. ℞.
granoꝝ ſiſami fenugreci radicũ altee minutim inci
ſe ſeminis lini añ. M. j. ß. camomille mellıloti ſe. ane
ti feni. añ. M. j. ß. ſe. malue ⁊ altee. añ. M. ij. coquanꝛ
oĩa in lib. aq̃. iij. vſq͛ ad cõſumptionẽ medietatis ⁊
colenꝛ cũ expreſſiõe forti: ⁊ huius liquoris accipiaꝛ
lib. j. olei violaꝝ citrinaꝝ olei de ſiſamo añ. ℥. ij. cro
ci. ℈. ß. ſalis cõis. ʒ. j. ß. zuccari ru. ℥. ij. ⁊ fiat cliſtere.
Et ſi q̃s cũ cliſteri deſideraret ꝯueniẽtius attrahe-
re vẽtoſitates p̄dicte decoctiõi addanꝛ cimini carui
ameos. añ. M. j. ¶ Facto ꝟo p̄dicto cliſteri nocte ſe-
quẽte vel tertia p̄ter illã ſoluaꝛ hec dña cũ hoc ſecu
ro medicamine in quo eſt intẽtio in mũdificãdo in-
teſtina a pectore ⁊ a matrice diuertere: cuius deſcri
ptio. ℞. aque bugloſſe: aque capil̃. ve. ana. ℥. ij. reu
barbari electi. ʒ. ij. mãne electe. ℥. j. ß. croci doronici
floꝝ bugloſſe ſe. aneti ⁊ cimini añ. ℈. ß. ſalis gẽme.
g̃. iij. penidiaꝝ. ℥. j. ß. ſquinãti. g̃. v. fiat oĩm hoꝝ in-
fuſio que ita remaneat per diẽ vnã naturalẽr in au
rora ſequẽtis diei calefiat totũ cum expreſſione con
uenienti. coleꝛ ⁊ addaꝛ ei. ℥. j. zuccari albi ⁊ calidũ
bibaꝛ. ¶ Et ſi contingeret ꝙ nõ voluiſſet accipe cli-
ſtere p̄dictũ ante hanc medicinã ſaltẽ anteq̃ acci-
piat eam fiãt ſibi ſuppoſitoria de melle duo vel vnũ
vſq͛quo fecuꝫ collectio fuerit educta: neq͛ tñ ex ob-
latione huius medicine vel cliſteris heſitãdũ eſt eo
qꝛ pregnans ꝓpter duas diſpoſitiões principales.
¶ Et p̄ma qꝛ ipa eſt in mẽſibus pregnationis in q̃-
bus data eſt euacuãdi licẽtia per hippocratẽ libro
affõꝝ. pregnãtes purgate ſi ꝯuenit. ¶ Et ſcđo iteꝝ
qꝛ dato ꝙ adhuc eſſet p̄gnans in alijs temporibus
hec tñ inde ſunt verẽda: ꝓpterea qꝛ ſunt medicine
debiles ⁊ nõ violẽte: ⁊ ſentẽtie auctoꝝ nõ excludunt
debiles immo fortes medicinas. ¶ Poſtq̃ vero dña
preeuacuata fuerit qđ oĩno neceſſariũ eſſe vr̃ tunc
ꝓcedaꝛ circa ipſaꝫ faciẽdo diuerſiões leues q̃ mate
rias a matrice ſuperioribus partibus cõicatas di-
uertere poſſunt leui tñ tractu ꝓpter periculum em
brionis: ⁊ eſt inſtrumentũ tertiũ cõueniẽs: vt fiat le
uis cruriũ fricatio a genu inferius attrahẽdo ver-
ſus pedes vſq͛quo aliqualiter mẽbra eius ingroſ-
ſentur ⁊ rubefiãt: et debet hec fricatio fieri cũ pan-
nis mediocris aſperitatis actu calidis ⁊c. ¶ Quar
tum vero inſtr̃m ſuperaddendũ eſt ſi mulier nõ fue
rit per precedẽtia alleuiata ꝙ ſuꝑ cauillis pedũ ei⁹
per mẽſuram quatuor digitoꝝ fiant ligature cũ in
ſtitis latitudinis duoꝝ digitoꝝ que mediocrem fa-
ciant cõpreſſionẽ ⁊ frequẽter vſq͛quo appareat qđ
dictũ eſt per fricatiões fieri. ¶ Quintũ inſtr̃m eſt vbi
p̄dicta nõ cõferãt ꝙ fiat applicatio vẽtoſaꝝ ſuꝑ car
noſis partibus interioribus tibiaꝝ ⁊ frequenter ſi
ne ſcarificatione vſq͛quo aliquid de iuuamẽto per
earum applicationem ſubſequi videatur. ¶ Predi-
ctas autem vẽtoſas ⁊ ligaturas nequaq̃ intelligo
applicari debere coxis ſm ꝙ fieri conſueuit ne pro-
pter fortem agitationẽ in fetu ⁊ in humoribus ma-
tricis fiat de aborſu ſuſpitio. ¶ Sextũ vero inſtr̃m
iteꝝ ꝯueniens ad diuertendũ vbi p̄dicta nõ bñ ꝯtu
lerint eſt diuerſio q̃ magis ꝯfert accidẽtibus cordis
⁊ capitis: ⁊ eſt ꝙ in adiutorijs apud p̃ncipiũ ſpatu-
laꝝ inferius fiãt ligature cũ ſtrictura ad leuẽ do
lorẽ ꝓducẽtes. ¶ Septimũ ꝟo ad hãc intentionẽ eſt
vẽtoſaꝝ ſine ſcarificatiõe applicatio in carnoſis par
tibus lateralibus colli ſupra oſſa ſpatulaꝝ inuicẽ.
¶ Octauũ ꝟo ingeniũ ⁊ ſublimis opatiõis eſt vt ꝓ-
hibeaꝛ matricis ſuꝑaſcẽſus ⁊ vẽtoſitatũ ad ſuꝑio-
ra eleuatio cum medicinis interpoſitis inter ſtoma
chũ ⁊ matricẽ in q̃bus ſit virtus frãgẽdi ventoſita-
tes ⁊ repellẽdi eaſdẽ cũ ꝟtute carminationis et ſti-
pticitatis que oĩa fundantur in medicinis remiſſe
caliditatis hñtibus aliqualr̃ fetore leui faſtidiuꝫ et
abomĩationẽ ĩponere matrici: velut ẽ deſcꝑtio ceros
ti hui⁹. ℞. ſumach gallaꝝ cup̄ſſi maſticis acatie ſe-
minis plãtaginis. añ. ʒ. j. cimini modicũ torrefacti
carui feniculi añ. ʒ. j. ß. ſeminis petro. ʒ. j. coriãdri p̄-
parati. ʒ. ij. reſine clare. ℥. j. galbani. ʒ. v. diſſoluanꝛ

gũmi cũ aceto citoniorũ ⁊ mũdificent a ſuperfluita
tibus p colaturã: deinde cũ infrigidari ceperint ap
ponant ſpecies predicte ⁊ fiant cerota duo ſperica.
quoꝝ vnũ ſuperponat vmbilico: ⁊ ibidẽ reſeruet: et
aliqñ pmutetur de ipſo ad alterũ ſm opportunita
tem. ¶9m vo inſtrumentũ eſt vt ſi ſupradicta mu
lier nollet predictũ acceptare cerotũ fiat hoc linimẽ
tũ ab vmbilico ſuperi⁹ per oẽm regionẽ ſtomachi ⁊
hypocũdriorum. ℞.olei de keiri citrina.ʒ.ij.olei de
myrto.℥.ij.laudani electi.ʒ.ij.ſtoracis calamite.ʒ.
iij.ſquinanti ciperi calami aromatici ſpodij añ.ʒ.ß.
coriãdri ꝑparati.ʒ.ij.cere quãtũ ſufficit fiat vnguẽ
tũ molle ⁊ calm applicetur vbi predictũ eſt. ¶10m
vo inſtrũ ⁊ magne neceſſitatis eſt vt ſi cõprehẽdat
in ſtõacho ei⁹ corruptã eẽe mãm cibalẽ ⁊ hũoralem
q̃ multũ inclinet ad ſuperi⁹ ſtõachi qñ cognoſcitur
ex nauſea ⁊ appetitu ad vomitũ tũc educat mã illa
cũ leui ⁊ cõſueto vomitiuo hoc. ℞.ſyrupi ſimplicis
acetoſi.℥.j.ß.aq̃ putealis groſſe ⁊ viſcoſe.℥.iij.fiat
hoc totũ tepidũ ⁊ det in potu: ⁊ ſi poſt ipſius aſſum
ptionẽ p horã vnã vel duas nõ euomuerit impona
tur ori digitus aut penna cũ quib⁹ titillatio fiat in
principio iſophagi ⁊ mã educat. Si aũt cõtingeret
ꝙ corpulẽta mã ad ſtõm nõ aſcẽderet imo interius
precipitaretur: tũc tẽtetur ei⁹ ſubductio cũ hoc leui
lenitiuo ⁊ abſterſiuo. ℞.aq̃ decoctiõis tamarindo
rũ.℥.iij.gelentabin.℥.ij.miſce ⁊ da totũ in potu cali
dũ hoc liniẽdo incidẽdo ⁊ abſtergẽdo ſtõachũ cõue
nienter mũdificare poteſt. ¶11m vo remediũ eſt vt
ſi cauſa nocumẽti illatiua in ſtõacho ꝑcipiebat eẽe
multitudo vẽtoſitatũ qđ cognoſcit extenſiõe ſtoma
chi cũ gurgulatiõe ⁊ rugitu ⁊ multitudine eructua
tionũ: tunc ſubueniat ei cũ electuario deſcripto ab
Auic.21a tertij.cap.de appetitu pregnantis in fine
ſm hũc modũ. ℞.cimini infuſi in aceto p triduũ: de
inde exiccati ⁊ torrefacti origani olibani oium ana.
℥.j.caſtorei.ʒ.ij.gelenlabin lib.j.fiat electuarium de
quo in mane ante cibũ ⁊ ante cenã in ſero dentur.ʒ.
ij.vel.iij.cũ aqua decoctiõis garioſi. ⁊ indubitanter
iuuamentũ excellẽs percipietur. ¶12m vo remediũ
⁊ magne neceſſitatis ꝓpter ſyncopim ⁊ pulſum cor
dis ei⁹ eſt epithima iſtud qđ calide cũ pãno de gra
na applicet ſub mamilla ſiniſtra ipſi⁹ ante prãdiuz
q̃tuor vicib⁹ ⁊ poſt prãdiũ p vnã horã vſq; ad horã
cene ſaltẽ octo vicib⁹ ⁊ erit in eo iuuam reprimendi
fumoſitates ⁊ mãs ad pect⁹. cui⁹ eſt hec deſcriptio
℞.aq̃ acetoſe aq̃ cicoree ⁊ meliſſe añ.℥.j.doronici.
ʒ.j.ß.oſſis de corde cerui fragmẽtoꝝ hyacinti ſma
ragdi ⁊ ſaphiri añ.℈.j.margaritaꝝ.ʒ.j.folioꝝ au
ri cũ ꝑdictis cõtritoꝝ numero ſex: macis gariofiloꝝ
ligni al.añ.ʒ.j.croci.ʒ.ß.aceti.℥.j.vini maluatici vel
alteri⁹ bñ fumoſi ⁊ antiq̃.℥.iij.miſce totũ ⁊ inuicem
ebulliat q̃buſdã ebullitionib⁹ ⁊ fiat ex eo vt iã dctm
eſt. ¶13m vo remediũ eſt vt ſi generoſa dña hec non
vellet epithima ⁊ iterũ dato ꝙ ipſum applicaretur
horis iã predictis intermedio vero tẽpore ſuper re
gione cordis eius continuo teneat hunc ſacculum
collo alligatũ: cuius deſcriptio. ℞.ſpecierũ electua
rij de gẽmis.ʒ.ij.ſpecierũ electuarij de ligno al.ʒ.j.
hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphiri añ.℈.vnũ.oſſis de cor
de cerui.ʒ.ij.oia per ſe ſubtiliter puluerizent ⁊ con
ſeruantur in ſacculo de ſyndone de grana ꝯtritatis ſe
miſſis ⁊ applicet vt predictũ eſt. ¶14m vo inſtrm cõ
ueniens ad mũdificandũ ſtõm ⁊ ꝓhibendũ aſcẽſuz
fumoſitatũ a matrice ⁊ ab ipſo ad cor ⁊ ad caput ẽ
mũdificatiuũ ſtõachi ei adminiſtrandũ ſm hũc mo
dũ. ℞.mel.roſ.colati.℥.ij.ligni al.puluerizati.℈.j.
det hoc totũ in potu cũ.℥.ij.aq̃ acetoſe ⁊ buglofſe ⁊
eſt fere de remedijs Auic.deſcriptis.21a tertij.cap.
de vlt regimine pregnãtis. ¶15m vo inſtrm eſt ꝙ do
mina hec ſemp ante cibũ accipiat rotulã vnã vnius
cõfectionis per horã añ. ℞.ſpecierũ eluarij de mar
garitis deſcriptiõe Auic.cap.ſtatim allato.ʒ.ij.zuc.
albi lib.ß.aq̃ mẽthe.q.ſ.ad coquẽdũ zuccaꝝ et fiat
cõfectio in rotulis. ¶16m vo inſtrm ad intentionem
olum predictoꝝ ⁊ rectificationẽ ſtõachi cõſumptio
nẽ mãeꝝ eſt vſus tyriace Andromachi cũ tertia ſui
parte de eluario de ſeminib⁹ quoꝝ amboꝝ cõmixto
rũ accipiat.ʒ.ß.aut.℈.j.in mane aliqñ cũ.℥.ij.aque
decoctionis granoꝝ myrti ⁊ inueni in eo iuuamẽtũ
notabile vt apparere põt ex virtute cõponentium.
¶17m vo inſtrm eſt vt hec dña cõtinue poſt cibũ oẽʒ
accipiat fruſtũ vnũ dyacitonitẽ facti ſm iſtũ modũ
℞.pulpe citonioꝝ cõſeruate lib.ß.doronici maſticis
macis añ.℈.j.gariofi.ligni al.℈.ß.fiat confectio in
rotulis.℥.ß. ¶18m vo inſtrz eſt vt ſemp in manu ſua
teneat puluerẽ iſtũ in ſyndone ligatũ quẽ ſepiſſime
odoret. ℞.coriãdri non ꝑparati.ʒ.iij.caſtorei.ʒ.j.ſe.
naſturtij: ſe.eruce añ.℈.j.laudani.ʒ.ß.fiat oluz pul
uis de quo fiat vt ſupra. ¶19m vo inſtrm eſt ꝙ dña
iſta ſup caput ei⁹ teneat ſacculũ iſtũ a ꝑncipio capil
loꝝ vſq; ad zenit capitis ſuperextẽſum. ℞.ambre.g.
vj.muſci.g.ij.meliſſe ſe.baſiliconis ligni aloes ma
iorane aſſari ſticados añ.ʒ.ß.gariof.ʒ.j.ß.ro.ʒ.ij.ff.
puluis ſubtilis oium p ſe ⁊ ꝯſuant in ſacculo de ſyn
done de grana facto hñte latitudinẽ q̃tuor digitoꝝ
¶20m vo inſtrm eſt vt loc⁹ matricis ei⁹ a ſpõdilib⁹
renũ vſq; ad finẽ ſpine ſepe inũgat hoc linimẽto. ℞.
olei de violis citrinis olei de myrto añ.℥.j.ß.trociſco
rũ de roſis.ʒ.j.ſandarace gallie muſ.ſquinãti cipe
ri añ.ʒ.ß.pulueris melliß.℈.ij.cere.q.ſ.fiat vnguen
tũ molle ⁊ liniat locus ille cũ ipſo calo. ¶21m vo in
ſtrumẽtũ eſt vt dña iſta ſepe maſticet folia menthe
ſubrubee in ſtipite ſuo aut ſaltẽ mẽthe aquatice in
ripis fluuioꝝ inuente que a ꝙplurimis ſapientib⁹
balſamita nolata eſt. ¶22m inſtrm eſt vt aliqñ ſaltẽ
in die ſemel inter coxas ei⁹ retineat fruſtuz coti ma
gnũ calefactũ ⁊ ſuffumigatũ cũ pluere gallie muſ.
ꝓiecte ſup carbonibus ignitis. ¶23m inſtrm eſt vt
genitalia ei⁹ vel inguina aliqñ inungant cũ calido
oleo ita cõpoſito. ℞.olei de maſtice ⁊ de myrto añ.
℥.ß.gallie muſ.ʒ.j.terant ſil vltimata cõtritiõe ⁊ ex
calido ipſo fiat linimentũ vt predictũ eſt. ¶24m vo
inſtrm eſt vt mulieri iſti omni mane ante prandium
fiat pedũ infuſio ⁊ coꝝ ablutio vſq; ad medietatez
tibie cũ aqua calida huius decoctionis. ℞.roſarũ
granorũ myrti coriandri preparati añ.m.j.ß.me
liſſe recentis vel ſicce.m.ij.coquantur omnia ⁊ fiat
ex eo vt predictum eſt. ¶25m inſtrumentũ eſt vt ho
ra paroxiſmi cũ apparent ei accidentia priuationis

ſenſus ⁊ mot⁹ ſup capite eius effundatur oleū cale factū de maiorana aut oleū nardinū aut oleū lilio-rū alboꝝ cōmiſſura ſagittali vſqꝫ ad locū cōiūctiōis colli cum ſpatulis vt ſecuret a tranſitu in ſubeth vel apoplexiā vel alterā diſpōnem malam. ¶ Ultimuz vero ſuperaddēdū olbus ꝑdictis eſt: ꝙ in regimine ex ꝑte ciboꝝ ⁊ pot⁹ hec generoſa dn̄a inquantum pōt euitet oia vina multū fumoſa calida ⁊ aroma tica: ipſum eñ euitare docuit Auicē.21ᵃ tertij.cap̄. de curatione ꝑfocationis.et gratia hui⁹ affirmauit hippocras vinū nigrū eſſe in his caſib⁹ cōueniens et nō albū ad hoc vt aliqualiter cōfortet matricē ⁊ cotiledones: et ſit capiti et ſuperiorib⁹ minus effuma tiuū: et oē tale cōueniret ei: ⁊ ꝓprie cū aqua extin-cti cū ns calibis. ſilr etiā euitare debet carnes et ciba ria groſſa difficilis digeſtionis et effugiat etiā ſura oia pinguia valde et vnctuoſa ⁊ aromatiſi effuman tiuꝫ capiti et excitātiū vētoſitates vīum. ¶ Reliqua autē illus ſuꝑaddēda et hoꝝ oluin cauſticā appli cationē relinquo ꝑitiſſimo phyſico ſuo qui tanqꝫ ſa piētiſſim⁹ hoꝝ oīꝫ regimē ⁊ maiorē gubernare poſ ſet. ¶ Et his ita regulariter applicitis altiſſimus omnipotens huius generoſe domine ſanitatem re ſtituet: ⁊ eam a periculoſis accn̄tibus preſeruabit quod ſui miſericordia dignetur facere: qui cuncta bene facit ⁊ regulat. Amen.

Pro vxore ſuprascripti domini Galaſij de pijs. ¶ Poſt ꝯſiliū factum trāſmiſſa fuerūt remedia iſta 7° ianuarij pro cōſ. r nādo ꝑtū ⁊ felicitādo eā ne ꝑiclitet. ℞. ſpērūꝫ dyamargaritonis. ℥. ß. ſpēꝝ eluarij de ligno al. ʒ. ij. zuc. roſ. antiq. ℥. ij. ꝯſerue citonioꝝ. ℥. iij. folioꝝ auri numero. vj. margaritaꝝ. ʒ. j. fiat eluariū cū ſyrupo de corticib⁹ citri. ¶ ℞. ſpēꝝ roſate nouelle. ʒ. j. ß. trociſ. de roſ. ʒ. ij. zuccari albi. ℥. v. fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. ¶ ℞. al. abluti. ʒ. j. ß. gallie muſ. ℈. ß. maſticis corallorum thurīs. an̄. gra. vj. fiāt pillule cuꝫ zuccaro roſarum ⁊ deaurent. ¶ ℞. puluerꝝ gallarū. ʒ. ij. maſticis corallorum rubeorum acatie hypoquiſtidos an̄. ʒ. j. ß. ſucci roſ. aque plātaginis an̄. ℥. ß. amili. ʒ. iij. croci. ℈ ß. fiat linimentū in mortario.

Conſilium.47. De melāncholia amā melancholica fecali.

¶ Diuiditur autē conſilium iſtud in tria capitula.

¶ Inueſtigatio ipſius egritudinis ⁊ eius cauſe per ſigna pronoſtica. Cap̄.j.

BAptiſta Uincētinus adoleſcēs de bononienſa familia Cripie cōdolendū eſt: laborat egritudine que ꝓprie melāncholia dici debet: co qđ eſt corruptus in opationibus ꝟtutis imaginatiue ⁊ cogitatiue: imaginatur enim corrupte ſe eſſe prelatum ⁊ ſeruum dei deuotiſſimū ⁊ catholice legiſlatorem magnū: cum neqꝫ habeat diſpoſitionem ad hoc neqꝫ ingenium neqꝫ exercitium ad talia potentem promouere ipſum. ¶ Neqꝫ etiaꝫ ſolum corrupta eſt in eo imaginatio vt dictū eſt: ſed cogitatiue potentie opationes in eo corrupte ꝓducuntur. ex falſe enim imaginatis ſpecies: talium imaginationum corrupte deferuntur ad organum cogitatiue ⁊ permutant ipſius cōplexionem ⁊ ſpiritum etiam qui eſſe debet inſtrumentuꝫ operationis ipſius cogitatiue: vnde ex permutatione organi et inſtrumenti cogitatiue potentie opꝫ ipſam cogitatiuam corrupte exire in operationes eligendi ⁊ eliciendi. Igitur potentia talis elicit ⁊ exit in actum orandi predicandi ⁊ de lege dei ſermocinandi quod totum in eo apparet eſſe ſecundum ſpeciem corruptionis in operationibus ambarum virtutum predictaruꝫ. ſcilicet imaginatiue ⁊ cogitatiue. vnde deterior eſt hec ſpecies qꝫ fuerit illa quam narrat Galenus de illo qui corrupte imaginabatur tubicines eſſe in camera ſua ⁊ iubebat expelli eos; imaginabatur. enim quod non erat: ferebat tamen iudicium quod afferre debebat: eo ꝙ pulſationes inſtrumentorum expelli debent a cameris in quibus ſunt homines talem leſionem cerebri habentes. ¶ Eſt autem hec melancholie ſpecies proueniens a materia melancholica fecali eo ꝙ excludit omnem rixam furiam vel querimoniam que ſunt accidentia inſeparabilia manie ⁊ ſuarum ſpecierum. ſcilicet canine lupine ⁊ demoniace: de quibus tribus nō ad propoſitum ingredi debeo qꝛ adoleſcēs hic iſtis nō moleſtatur egritudinib⁹. neqꝫ enim vnqꝫ aliquis demoniacus aut maniacus dr̄ niſi cū egrotat per melancholiā per aduſtionē genitā: quare ꝑma tertij.cap̄.4°. cap̄. de melāncholia. Cūqꝫ melāncholia cōponitur cuꝫ ſaltu ⁊ rixa ⁊ ſcintillis permutat nominatur mania ¶ Et neqꝫ dicitur melāncholia aliq̄ ſpēs niſi illa cui⁹ euētus eſt a cholera nigra nō aduſta: hec aūt melāncholie ſpēs partim ꝓcedit ꝑ eſſentiā male cōplōnis fri. ⁊ ſic. in cerebro multiplicate: partim ꝑ ſpēm male cōplōnis fri. ⁊ ſic. mltiplicate in corde ꝓpter ꝯhūū melice mãe multiplicate in ſplene que ab eo nō conuenienter digerit reſoluit vel expellit ad mēbra ad que nāliter expelli ſolet. Silr etiā epar eius notabiliter debilitatū eſt in expellēdo melāncholiā ⁊ depurgādo ipſam a ſanguine. Et ſplen ipſe iterū debilitatus eſt in attrahēdo melācholiā ab epate quare per vniuerſum corpus ⁊ ad ipſum cor melica mā. multiplicat que inficit ipſum cor ꝑmutando cōplexionē eius ⁊ ſpm̄ ipſum faciēdo ſyluestrē. i. ineptū ad operatiōes cōuenientes. cū igit ipſe vitalis ſpūs hac mala cōplōne cōplōnatus delegat ad cerebrū. neceſſe eſt ꝑmutari cōplōnē cerebri ad melicā diſpōnē ⁊ ſylueſtrē: lꝫ eñ in eo ſit fixa mala cōplō fri. ⁊ ſic. vt predictū eſt: ptꝫ tamē magnā ꝑtē huius diſpōnis pēdere a nocumēto epatis ⁊ ſplenis: ⁊ ꝓprie in depurando ſanguinē. vt ꝑma tertij.cap̄. ꝑallegato. ⁊ vlr quādo cholera nigra multiplicat ⁊ gn̄at qñqꝫ cā mēbri opantis nutrimētū qđ eſt epar cū debilitat ab expulſione ſuꝑfluitatis melice. i. qñqꝫ multiplicat melia cā mēbri qđ eſt cū atinū cholere nigre ⁊ eſt ſplē. qñqꝫ debilitat in duab⁹ reb⁹. q̄rū vna eſt attractio fecis ſanguis ⁊ cinerelitatis ei⁹ ab epate: ⁊ altera ē expulſio ſuꝑfluitatū q̄ ad ipm̄ ex eo trahit ad locuꝫ q̄ eſt ei ꝑparatus. ¶ Et ex hoc fundamēto intelligenti apparere poteſt hanc diſpoſitionē eſſe grauē ſatis ⁊ verendā: quoniā ipſa ſequitur nocumentū epatis ſplenis cordis ⁊ cerebri vt declaratum eſt.

Quod autē diſpō ipſius depēdeat a ma
teria melica fecali ex mem
bris apparere pōt. ¶ Primo ex pmutatione coloris
ad liuiditatē quaſi plūbeā. ¶ Scdo ex habitudinis
extenuatiōe q̄ euerſa eſt in maraſmū vel ꝯſumptio-
nē totius corporis. ¶ Tertio ex fixione imaginatio-
nū et eſtimationū corruptaꝝ in quibus ꝯtinue labo
rat deluſiue orādo ꝑdicādo: et ſic de aliis. ¶ Quar-
to ex vētris ſtipticitate. ¶ Quinto ex ſupfluitatū ꝑ-
me digōnis trāſmutatione ad colorē liuidū vel opa
cū. ¶ Sexto ex ſomni paucitate: q̄ tn̄ pfundus eſt in
tpe in quo dormit. ¶ Septimo q2 vrine ei9 limpide
vel aquoſe cū remiſſa albedine cū aliquali liuidita
te apparēt et tenues et clare cū ꝯtento crinoidali vel
cinericio ad liuiditatē tēdēte. ¶ Octauo ex diminu-
ta ipſius digōne q̄cūqꝫ hoc videri pōt. ¶ Nono ex ti
moris inſtātia et fixiōe. ¶ Decimō et vltimo ex luctu
eius in quo freq̄nter laborat. ¶ Non dico de pulſu
q2 notū eſt oib9 ꝙ eſt paruus tardus et rarus cū du
ritie et ſiccitate repꝑtatus. ¶ Vn̄ ex oibus coaduna
tis adinuicē deducit hāc diſpōnē eſſe verēdā ſatis
et ad ipſius curationem tranſeundum.

¶ De cura per dietam. Cap. ij.

Regimē itaqꝫ huius iuuēculi p res nō na
turales ſuccincte trāſibo: qm̄ eidē et aſtā
tibus ſatis diffuſe ptractaui illud. Itaqꝫ
oīno oim reꝝ nō naluū operatiōes ab eis
calefaciēdo et humectādo ꝯuenire debēt
vt fiat ad ipſum cōtrarietas: qm̄ ipſe eſt frigidus
et ſiccus. ¶ Habitet igitur i loco et in camera medio
cris caliditatis et humiditatis: et panis ei9 ſit puriſ
ſimus nullo modo furfureus nō habēs etatem niſi
vnius aut duoꝝ dierū ad plus. Omnes etiam car
nes quib9 vtitur ſint multum pingues vt pulline
agnine vituline caprioline et ſibi ſiles. ¶ Et vtat ſe-
pe lacticiniis cibis et ꝑprie de recocta et caſeo recēti
abſqꝫ ſale. ¶ Et de herbis comedat bletā ſpinachiā
maluā criſolocānā cucur. ceraſa melones amigda-
las et auellanas recētes et pira dulcia et reliq̄ iſtis ſi
milia. ¶ Salſa vero cibaria et acria et acetoſa oīno
euitent et cibos paſtiles oppilatiuos viſcoſos et dif-
ficilis digōnis oīno euitet: vino vtatur albo ſubtili
aromatico claro et dulci cōmixto ſemꝑ cū tertia vel
quarta parte ſui aque bugloſ. et melius eſſet eidem
cibum in quatuor vicibus in die partiri ꝙ̄ vnā cibi
menſuram in duabus vicibus exhiberi. oīno enim
ſpargere cū debilitate virtutis eſt ei melius. ¶ Ca-
ueat a ventris ſtipticitate: immo ꝓuideat ei cum in
ſtrumētis infra dicēdis. ¶ Et extēdatur mora eius
in ſomni prolixitate et nullo modo in vigilia. ¶ Om
nino autem in eo procedatur ad diuertendū eius
corruptas imaginatiōes inducēdo eidē oēm modū
cōſolationis et letitie: ita ꝙ conuerſentur apud ipm
cantātes et diuerſis muſicalibus inſtrumētis conti
nue laborātes: et narrentur ei hyſtorie delectabiles
et ꝑprie de his que negotia mul. ꝑ cōcernūt. ¶ Oi
no autē euitet acceſſus monachoꝝ et gabadeoꝝ ad
eū et ꝑprie eoꝝ q̄ pān̄os induūt nigros et retorto ca
pite triſtātes et lugētes. Hec de regimine rerum nō
naturalium breuiter expedita ſufficiant.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Huic aūt penes rerū medicinaliū admi-
niſtrationē duodecim inſtr̄is mihi viſuꝫ
eſt ꝓuideri debere. ¶ Quoꝝ ꝑmum eſt
huic puero fiat hec euātio quam facere
intēdebā ſi tps expectaſſet. ℞. aque la-
ctis caprini. ℥. iiij. epithimi. ʒ. ij. polipodij folioꝝ ſe-
ne. ana. ʒ. ij. ſalis indi dyagridij. ana. gra. iij. peni-
diaꝝ. ℥. j. infundātur oīa in. ℥. iiij. predicte aque p
diem naturalē. deinde colētur et exprimant et predi-
cte colature ſuperaddatur electuarij dyaſene de-
ſcriptione Nicolai. ʒ. iij. et totum calefactum in au-
rora bibat et poſt dormiat per horā vnā et poſt q̄ntā
horā accipiat aq̄ buglo. ℥. iiij. cū. ℥. j. zuccari calefa
cte: et poſt per horam vnā accipiat prandiū. ¶ Sū-
pto minoratiuo adminiſtretur ſibi hoc ſcdm inſtr̄m
℞. violarum ſy. de thimo. ana. ʒ. vj. aque bugloſ. ℥.
ij. aque melliſ. ℥. j. miſce et accipiat ipm diebus. x. cō
tinuis et hora in precedenti minoratiuo deſcripta.
¶ Tertiū inſtr̄m eſt hoc ꝙ ſi diebus quibus aſſumit
digeſtiuum vēter eius eſſet ſtipticus vtatur iſtis pil
lulis de quibus oīu ſero accipiat vnā vel duas im
mediate ante cenā ꝯtinuando. j. vel. ij. ſm ꝙ conue-
nientius operabunt: quaꝝ deſcriptio. ℞. epithimi
polipo. agarici. ana. ʒ. ß. ſalis indi. g. vj. lapidis ar-
meni: lapidis lazuli preparatoꝝ ana. ℈. j. aloes ꝑ-
parati cum ſucco endiuie. ʒ. ij. formentur pillule p
omni. ʒ. vij. cum ſucco roſaꝝ. ¶ Quartū inſtrumen
tum eſt ꝙ poſt digeſtiui aſſumptionem euacuet cū
medicina paruin fortiori vel audaciori ꝙ̄ fuit ꝑce-
dens: ſicut cū tali. ℞. pillulaꝝ indaꝝ. ʒ. ß. lapidis ar
meni. ℈. j. dyagridij gra. ij. ſalis indi. gra. j. fiāt pil-
lule cū ſucco roſ. et exhibeant hora et conditionibus
in ꝑmo medicamine deſcriptis. ¶ Quintū inſtr̄m ꝙ
ſequentibus. x. diebus poſt minoratiuum accipiat
hoc digeſtiuū predicto paꝝ fortius. ℞. ſy. de epithi
mo. ℥. j. ſyrupi de corticibus citri. ℥. ß. aque meliſſe
bugloſſe ana. ℥. j. ß. miſce et accipiatur vt in precedē
ti digeſtiuo dictum eſt. ¶ Sextū inſtrumentum eſt
vt poſt ſcdm digeſtiuū euacuet cū hoc medicamine
℞. electuarij ſolutiui ad melancholiā deſcriptione
Auicēne in ſcdo de viribus cordis. ʒ. v. lapidis arme
ni. ʒ. ß. accipiat calidū vt ſupra de euacuatiuo dictū
eſt. ¶ Septimū inſtr̄m eſt vt poſtꝙ̄ iſte vir fuerit ſe-
cūdo euacuatus vtat hoc electuario de quo oī ma
ne in aurora accipiat ad quātitatē nucis deglutiē-
do ipm et tardet cibū poſt ad minus tribus horis.
et ſoleo etiā ex ipſo exhibere quātitatē auellane im
mediate ante prandiū et ante cenā vt in cibis eius
ſigilletur vis confortādi cor et cerebrū et purificādi
ſanguinē et defendendi ſpīn ab impreſſionibus qua
litatū melācholicaꝝ. cuius deſcriptio. ℞. florū bo-
raginis et bugloſ. ſc. acetoſ. ſcariol. enō. violarum
adiantij politrici capill. ve. ana. ʒ. ij. gra. ſiſticoꝝ in
fuſorum in ſucco bugloſ. per duos dies naturales.
℥. iiij. pinearum ſimiliter preparatarum. ℥. iij. corticis
mirobalanorum indorum. ℥. j. hyacinti ſmaragdi
ſaphiri ana. ʒ. j. oſſis de corde cerui doronici zedoa
rie aā. ʒ. ij. ß. lapidis armeni lapidis lazuli prepara
torum ana. ℈. ij. zuccari ſecunde decoctio. librā. j.

ſ.folioꝝ auri numero.x.margaritaꝝ electaꝝ.ʒ.i.ſ. coquat̄ zuccaꝝ lēto igne cū lib.i.ſucci pomoꝝ apiorum vel alioꝝ dulciſſimoꝝ vſqꝫ ad ſucci ipſius conſumptionē:deinde cū ceperint tepeſieri ſuperaddātur alie ſpēs minutiſſime puluerizate ꝑ ſe ⁊ in fine ponant̄.℈.ij.muſci.⁊ ℈.iiij.ambre ⁊ fiat electuariū: hoc em̄ eluariū eſt efficaciſſimū:diligēter ei⁹ deſcriptio examinet̄. ¶Octauū inſtr̄m ⁊ ꝑncipale eſt deſcriptio hui⁹ empl̄i de qua ſemꝑ ſuꝑ mamilla ſiniſtra portet petiā vnā quadrāgulatam latitudinis ſpāſe ⁊ ſit calefactū ⁊ ſufficiēter ſuꝑligatū cuius deſcriptio. ℞.capil̄.ve.floꝝ boraginis bugloſ.⁊ aceto ſe recentiū aut ſiccoꝝ añ.M.v.roſ.recentiū nondū apertaꝝ cōplete lib.ſ.farine ordei.℥.iij.terebētine clariſſime.℥.ij.been alb.⁊ rub.añ.℥.i.doronici:oſſis de corde ceruí floꝝ roſmarini violaꝝ ana.ʒ.ij.ſ.croci.℈.ij.ſucci boraginis lib.ſ.coquant̄ ſimul ſuccus cū terebētina ⁊ farina ordei:deinde alijs ſuꝑadditis diligēter incorporent̄ ⁊ fiat emplaſtrū ⁊ applicetur vt dictū eſt. ¶Nonum inſtr̄m eſt vſus pulueris quē fere cōtinue olfaciat. ℞.macis.℥.ſ.gaꝝ.cinamomi electi ſe.baſiliconis ligni aloes añ.ʒ.ij.muſci ambre.añ.℈.i.ſ.fiat puluis ⁊ ligetur in ſyndone de grana retorta ⁊ cōtinue odoret ipm̄. ¶Decimū inſtrumētū eſt vt poſtq̄ tenuerit ſuper corde ſuo emplaſtrū immediate dictū tūc faciat iſtud epithima per alios.12.dies ꝯtinuos infundēdo in ipo pannū de grana duplicatū in mane ante prādiū tribus vicibus ⁊ per horā poſt prandium vſqꝫ ad cenā ſaltē qnqꝫ vicib⁹:⁊ iteꝝ poſt cenā apud ſomnū alijs duabus vicibus:⁊ ſit iſte pānus tepidus aut pauce caliditatis.cuius deſcriptio. ℞.aque bugloſſe melliſſe ana.lib.i.aque roſmarini maiorane añ.lib.ſ.muſci ambre ana.℈.ij.been al.⁊ ru.ſe.baſiliconis coral.ru.ana.ʒ.ij.hyacinti ſmaragdi ſaphiri.añ.℈.iij.vini maluatici vel alteri⁹ vini aromatici cyathū vnū miſceant̄ oia ⁊ leuibus bullitionibus bulliant:deinde cum leui panno ſuperponant̄ vt dictū eſt. ¶Undecimū inſtr̄m eſt puluis hic de quo vir iſte ol ſero qñ vadit ad lectū aſpergat a principio capillis vſqꝫ ad ſummitatē capitis per mediū ipſi⁹ latitudinis quatuor digitoꝝ ponēdo de eo ad q̄titatē granoꝝ vi.ordei.cuius deſcriptio. ℞.macis corticū citri añ.ʒ.i.ligni alo.ʒ.i.ſ.ſtoracis calamite florū roſmarini ſticados betonice pulegij.añ.℈.i.pulverizentur oia ſubtiliter ⁊ diligēter oia pōderata miſceantur. ¶Ultimū inſtr̄m eſt vnguētū hoc de quo ſtomach⁹ ⁊ oia hypocūdria imo vſqꝫ ad inguina inungantur ipo calefacto ⁊ ſupponat̄ pānus calefact⁹ ⁊ duplicatus prius ⁊ ſuffumigat⁹ cū puluere ligni aloes carbonib⁹ ignitis ſuꝑaſperſo.cui⁹ deſcriptio. ℞.olei de maſtice olei de mētha añ.℥.i.ſ.olei d ruthe olei de croco añ.ʒ.vi.ga.ʒ.i.ſe.leuiſtici carui ſiſeleos ⁊ ruthe añ.℈.ij.gra.ꝑadi.ʒ.ſ.cere albe q̄tū ſufficit.ff. vnguentū mediocris tenacitatis ⁊ fiat vt dictū eſt. ¶Hec ſunt que mihi vtiliora et magis neceſſaria in hac diſpoſitione apparuerunt.

¶De egritudinibus neruoꝝ ſequuntur conſilia.

Conſiliū.48. De paraliſi continens capitula quatuor.

LIcet in hac diſpōne paralitica ſermo ꝓlixus neceſſarius eēt vtilitatē afferēs huic dño qꝛ tñ operā dare nō poſſum ſm̄ ꝙ eſſet neceſſarius. Jō q̄tuꝫ cōmodi⁹ potero ea que mihi vtiliora videbuntur enunciabo quatuor ꝑticularibus capitulis enunciando.

¶De regimine paraliſis per adminiſtrationem debitam cibi et potus. ¶Cap.i.

QUorū ꝑma eſt hec.ꝙ hic dñs vtat̄ cibis virtualiter calefactiuis ⁊ exiccatiuis abſcindēdo oia infridatiua ⁊ humectatiua cibaria:panis ergo ei⁹ plus ſit fermentis ſalis hñs q̄ cōis panis. ¶Et carnib⁹ vtat̄ ꝑdicum faſianoꝝ turturū et auiū minutarū. Carnes vero caſtrati et vituli nō ſunt ita cōuenientes ei niſi cocte cū rozemario ſerpillo mētha ſaluia ⁊ ſilib⁹.Carnes vero porcine ſalite ſunt ſibi vtiles:recēs ṽo porcelli caro nō comedat̄ niſi cū ꝑdictis herbis et raro etiā. ¶Null⁹ piſcis vſus eſt ei cōueniēs niſi ꝑparat⁹ cuꝫ ꝑdictis herbis:piſcib⁹ tñ ſalitis vti pōt. ¶Lac et lacticinia cibaria oia dimittant̄ et fructus oēs ēt ꝑter ficus et amigdalas et auellanas et fiſticos:oēs autē alios fruct⁹ oīno dimittat.Caſeus non conuenit niſi ſalſus et antiquus. ¶Caules blete rape ſpinachie dimittant̄ ⁊ oia legumina ꝑter cicera rubea: q̄ cōedere dꝫ cū mētha ſerpil.hyſopo rutha petroſelino ⁊ feniculo. ¶Butyri vſus oīno dimittat̄.ſꝫ oleū oliuarū ꝓpter antiquū eſt ſibi valde vtile. ¶Omnia aromatica ⁊ calida ſunt ſibi vtilia: vt.℥℥.cinamomum galanga crocus et ſimilia. ¶Uinum dimittat oīno q̄tū pōt.ſi aūt ꝑp etatem aut ꝯſuetudinē hoc fieri nō pōt:eligat vinū rubeū antiquum qđ tñ ſemꝑ lymphatū bibat cū tertia aut quarta parte aque roſmarini.Et ſi abominaret̄ ex mixtiōe tali ſaltē ſemꝑ añ prādiū ⁊ cenā bibat cyathū vnum de decoctione aut aqua roſmarini.Si aūt ꝓpter cōſuetudinē nollet aut nō poſſet bibere vinū rubeum ⁊ inclinaretur ad albū tūc eligat vinū albū pauciferuꝫ lymphatū cū aq̄ decoctiōis.ij.℈.paradiſi poſitoruꝫ in vna fiala cōſumptione facta q̄rte partis trib⁹ remanētib⁹. ¶In q̄libet cibatiōe caueat a potu ⁊ cibo replētibus ſtōm cum extenſione grauatiua et pōderē:vtatur quiete oē exercitium corporale dimittēs.

¶De regimine per medicinalia. Cap.ij.

DE regimine vero medicinali in ſcđo cap. deſcribā que vident̄ mihi neceſſaria pro cūonib⁹ ei⁹. ¶Primo itaqꝫ hic dñs ol mane bibat.℥.v.de aq̄ roſmarini calda l auroꝛa ꝑ quinqꝫ dies ⁊ tardet cibū ad minus horis q̄tuor. ¶6ª die ſequēti euacuet̄ cū.ʒ.iiij.ieralogodio acceptis cū.℥.ij.aq̄ eupatorij calefactē ⁊ tardet prādere ꝑ.vi.hor.aut ad minus ꝑ quinqꝫ. ¶Licet em̄ pille fetide huic viro ⁊ egritudini cōuenientiores eēnt. ℞.agari.elec.℈.ij.aſſefeti.℈ſ.℥℥.gra.xij.dyagridij.gra.ſ.fiant pille cū ſucco apij et oēs exhibeant̄ in potu. ¶Poſtq̄ ergo ſemel purgatus fuerit tunc iteꝝ reuertat̄ ad accipiendū hoc digeſtiuū cōtinuatū ꝑ dies.viij.hora ſupra ſcripta cu

tus deſcriptiōis. ℞. aq̄ diſtillatiōis eupatorij ireos
⁊ abrotani an̄. ℥. i. ß. ⁊ calide accipiant cū modico
zuccaro: quātū enim hec tria ſunt neruo᷑ mūdifi=
catiua legat a Serapiōe Aui. ⁊ ab oib⁹ alijs. ¶ Cū
ergo digeſta fuerit mā̄ his dieb⁹ iterū euacuet cum
aliq̄ p̄dicta᷑ medicina᷑ ⁊ ita fiat in ſua cura reuo
lutio de digeſtiuo ad euacuās ⁊ ecōtra: tales enim
egritudines p ſe alr eradicari nō pn̄t phyſico bn̄fi
cio. ¶ Si autē diebus quibus accipit digeſtiua in=
termedijs vēter eius nō eſſet bn̄ fluxibilis tūc di ſe=
ro accipiat vnā de infraſcriptis pillis pa᷑ an̄ cenā
℞. pilla᷑ de ſpēb⁹ q̄ dr̄r alefangine. ʒ. i. pulpe col=
loq̄ntide ⁊ agarici an̄. ℈. ß. ſalis idi. gra. v. formen̄
pille cū ſucco apij de ol. ʒ. xi. ⁊ accipiant vt dictū eſt.

¶ De q̄buſdā medicis mā̄erū ꝯſumptiuis. Cap̄. iij.

Tertiū capl̄m exprimit q̄ſdā medicinas
materie᷑ ꝯſumptiuas: ⁊ ſunt quatuor.
¶ Quarū prima eſt ꝙ hic dn̄s accipiat
ol tertio mane p duas horas ante diē. ʒ.
ß. ꝯfectiōis anacardie cū. ℥. i. ß. aq̄ ruthe
calefacte ⁊ tardet comedere ad minus p q̄tuor ho
ras. ¶ 2m ſpāle ⁊ melius eſt vt hora p̄dicta idē dn̄s
accipiat tres de iſtis pillis. ℞. caſtorei ⁊ aſſefetide
ana. ℈. ß. ligni aloes electi. ℈. i. formen̄ pille de ol
ʒ. ix. cū eluario metridato. ¶ 3m ſpāle remediū eſt
hoc. ℞. metridati vetuſtioris q̄ h̄ri pōt. ʒ. i. ⁊ bibat
hora p̄dicta cū. ℥. i. ß. aq̄ ſaluie calefacte. Et ſi aq̄ il
la eſſet de ſaluia ſylueſtri lōge melior eēt. hec enim
medicamina ola ab oibus illuſtriorib⁹ approbata
ſunt. ¶ Ego aūt experiētia certa ſcio ꝙ ſi eger aſſue
ſcat oi mane accipere. ℥. iij. d aq̄ roſmarini cū trib⁹
granis pulueris piretri mirabili iuuamēto ei ꝯfert

¶ De inſtrumentis localibus. Cap̄. iiij.

Quartū ⁊ vltimū capl̄m deſcribit q̄dā
inſtr̄a localia. ¶ Primum itaq̄ eſt ꝙ ſi
eger balneet aut mēbra ſepe infunde=
ret vel embrocet in aq̄s therma᷑ ſecu=
rāt hoiem a p̄uatione ſenſus ⁊ motus:
ſz ois paliſis eſt p̄uatio ſenſus ⁊ motus. igitur ⁊c.
¶ 2m locale eſt hoc. ℞. pul. piretri. ℥. i. bulliat cum
lib. i. olei oliua᷑ vſq̄ ad ꝯſumptionē tertie partis.
Et de oleo iſto calefacto mēbra ola leſa quater aut
ſaltē ter in die nāli vngant magnifice ꝯfert ⁊ ſcri=
bit hoc a Serapione capl̄o de piretro auctēticatū
a Gal. 8° de ſimplici medicina lege ibi. ¶ 3m rem eſt
vt mēbra inūgant ex oleo cucumeris aſinini calefa
cto. ¶ 4m remediū eſt vt mēbra egra liniant ⁊ fri=
cent cū vernice liquida ⁊ eſt preſidiū ſingulare. ſcri
pſit enim Sera. ꝙ ꝯfert fluxibilitati neruo᷑ mēbro
ſo᷑ p̄uenienti a replōne fri. hu. materie. ¶ In iſtis
tn̄ inſtr̄is ordo teneat ꝙ ante applicationē ipſorū
mēbra euaporent cū vapore fumoſi vini p̄iecti ad
lapidē molarē bn̄ calefactū: ita ꝙ fum⁹ ille recipiat
ſuper mēbris oibus leſis: cū ergo mēbra diligēter
fuerint cū pannis exiccata tūc inungant ex aliquo
predicto᷑ linimento᷑ calido᷑ permutādo ſemper
vnū linimētū poſt aliud. nā ex ꝯtinuata applicatio
ne vnius medicine ſuper mēbro non ſequit impreſſio
exoptata: ppter qđ quarta primi precipit Auic. in
meditatione nō eſſe ſtandum in vna medicina: imo permutandū ab vna ad alterā: nō tamē virtu=
te differentē. Cū ergo mēbra fuerint decēter linita
tunc ſtatim cooperiant cum pelle vulpina bene cale
facta. Et ſi haberi poſſet pellis dabaon tunc longe
melior eſſet ad laudem dei. Amen.

Pro eodem de paraliſi. ℞. radicū peo=
nie hermodactylo᷑ artha
nite ruthe ana. M. i. coquant in duabus ſitulis aq̄
marine vſq̄ ad ꝯſumptionē tertie partis. ¶ Itē. ℞.
olei de caſtoreo. ℥. i. ß. olei de euforbio. ℥. i. ariſtol.
ro. arthanite abrotani ſticados ⁊ andacoche. ana.
ʒ. ß. ligni aloes. ʒ. i. muſci. gra. ij. cere albe quantum
ſufficit. fiat vnguentū mediocris mollitiei. ¶ Item
℞. olei nardini. ℥. iiij. piperis albi camepitheos ca=
medreos cētauree minoris ana. ʒ. ij. trociſ. ʒ. ß. cere
albe quātū ſufficit. fiat vnguētū molle. ¶ Supra=
ſcripta tria remedia applicata cōtinuent p. x. dies
hoc mō. primo omni mane ante cibū infundantur
ſpōgie magne in ſupradictā decoctionē bene cali=
dā ⁊ applicet oibus partibus ſtupidis ⁊ dolētibus
⁊ vniuerſalr oibus iuncturis leſis quater renouan
do ipſas mēbris bene applicatas. ¶ Itē de ſcđo vn
guēto diligēter inungant predicte partes. ¶ Item
tertio de tertio vnguēto extēdat ſup pannis: ⁊ po=
nat calidū ſup oibus mēbris predictis: ⁊ ſemp hoc
poſt applicationē ſpongia᷑ mane ⁊ ſero per duas
horas ante cibū ꝯtinuando p decē dies iā p̄dictos.
¶ Cū ergo ꝯtinuauerit. x. diebus predicta remedia
tunc reuoluat ſe ad ſequentia per alios decē dies.
¶ Primo quidē accipiat fruſtum lapidis molaris
ferramēto᷑ ⁊ calefiat in igne: ⁊ tūc illi lapidi ſuper
effundatur fiala vna: vel lib. i. ß. vini albi ſubtilis ⁊
antiq̄ ⁊ bene potētis paulatim ſuper illo lapide ſtil
lati mēbro ſemp diligēter cooperto cū ſclauina q̄n
ita ſuffumigatur. ¶ Cū ergo ita ſuffumigatus fue
rit exicca bene mēbrū p decimā partē hore. poſt il=
lud inūgat cū hoc oleo diligēter calo: poſt cuius vn
ctionē mēbra inuoluant: ⁊ ligent cū ſtupa canabi=
na bene cala. Eſt aūt linimētū tale. ℞. olei de eufor
bio. ℥. iiij. olei de rutha. ℥. i. caſtorei: piretri: triū pi=
pe᷑. an̄. ʒ. i. viol. ʒ. i. ß. ꝯquaſſent ſiml̄ in mortario: ⁊ ap
plicet vt dictum eſt. x. diebus: ⁊ poſt illud reuoluat
ſe ad altera remedia p alios decē dies ⁊ de his ad
iſta remedia reuoluēdo ſe: ⁊ econuerſo vſq̄ ad me=
dietatē madij: ⁊ ſpero ꝙ habebit ꝯualeſcētiā egre=
giā. ¶ Ut aūt ſupradicta remedia ſalubri⁹ ꝯferant
vtat hic dn̄s ꝯfectione ſequēti: de qua ſemper poſt
cibū accipiat fruſtū vnū. ℞. ſpērū dyacori. ʒ. i. xilo=
balſami: liq̄ritie: aniſi an̄. ʒ. ß. zuc. albi lib. ß. cū aqua
peonie: vel acori fiat confectio in rotulis. ℥. ß.

Conſilium. 49.

De tortura oris ⁊ faciei cum paraliſi totius dextre partis.

Egritudo huius viri multū verēda ē. q̄m ipſa
nō eſt ſimplex egritudo: imo eſt cōpo
ſita ex gn̄e egritudinum male cōplo
nis ⁊ male cōpoſitionis. Eſt eīn ma=
la cōplo frida ⁊ hūida in ptib⁹ oib⁹
cerebri ſui ⁊ in pte cerebri poſteriori: a qua oriūtur

℞. arthanite. recentis. ℥. ß. maiorane. ʒ. vij. ligni al. ʒ. i. ß. bulliant oīa in vna ſiala aq̄ vſq3 ad ↄſumptionē medietatis. hic itaq3 patiēs ipleat os ſuū aqua mellis. aut zuccari tepida deinde ipleat manū ſuā decoctione p̄dicta actu calida: ⁊ leuiter traijciat de ea ter p narē dextram ⁊ totiēs p ſiniſtrā: ⁊ hūc modū medicandi faciat trib⁹ vicib⁹ in mane: vel apud ortum ſolis in meridie ⁊ p horā ante cenam ⁊ pēdet hic magnū fundamētū ſue curationis. ⁋ Nonū inſtr̄m eſt vt iſte vir saltē in die ſemel ante prandium vel cenā ſubijciat ſibi ſuppoſitoriū vnū factū de radice panis porcini recētis ad quantitatē vni⁹ glandis. ⁋ Decimū ⁊ vltimū remediū ē vt hic patiēs oī ſero p duas horas añ cenā vl' p tres degluttiat duo g̃na myrre bñ pinguis ⁊ citrine: ⁊ ſic ꝓcedēdo ſit' hz ingenia ⁊ inſtr̄a curatiōis tā paralyſis q̄ torture ſi p̄t⁹ in medela bñ ꝓpēdat. trāſacta aūt ſeptimana vna op3 ſcire d' ſtatu ſuo. ⁊ tūc ꝓuideret' ei de opportunis: qm̄ tales egritudines magnitudine ſui aduocāt medicū ſemp aſſiſtentem eis: ⁊ tu conſidera.

Cōſilium. 50. De tortura oris ⁊ pa ralyſi dextri lateris ⁊ cura per duodecim modos.

Egritudo huius viri p ſe cognita ē ideo nō op3 multū ſubtiliādo ꝓcedere in theoria. verūtñ in ea accelerare remedia ↄuenientia q̄ magis eſt poſſibile: qm̄ egritudo valde ſeua eſt. Eſt eīm cōpoſita ex ſpaſmo ⁊ paralyſi: et eſt pars ſpaſmus p̄ticularis in muſculis faciei ⁊ mādibularꝫ: ꝓpter q̄ iā ſupuenit ei tortura oris: et eſt vl's paralyſis dextri lateris. Tortura eīm oris magis eſt i ſiniſtra p̄te: ꝓpter qđ ↄcluditur vir magnā p̄tē capitis fuiſſe repletā cum ab ipſo capite mā ſm p̄tē ꝓpulſa fuerit ad dextrā. ſm vero aliā p̄tem ad ſiniſtrā. ⁋ Eſt etiā egritudo hec difficil' cū ipſa ſignificet mām in cerebro multā ↄgeſtā: eo q2 ipſa p modū defluxꝰ tēpore q̄ſi inſtātaneo ꝓpulſa fuit ad p̄dictas p̄tes: propter qđ non op3 hic blādiri: ſed op3 conari attrahere mām: et euacuare p diuerſas partes. ſi eīm moraretur dubitabile eſſet q̄ multum de materia multiplicaretur ad p̄tē tortā ⁊ paliticā: nō eīm eſt rōnabile credere totā materiam a cerebro ad predictas partes fuiſſe trāſlatam: imo reliq̄as multas ipſarꝫ materierꝫ adhuc in cerebro remāſiſſe: ex quarū p̄ſentia dubitabile eſſet de ꝑmutatione ad epilepſiā: aut apoplexiā q̄ ſuperuenire poſſent propter qđ feſtināter ꝓuideat' ei ſm. xij. modos. ⁋ Primus igit' modus curationis cōtra no paliſi ⁊ torture ſuſtentat' in regimine per res non naturales. Et p̄mo q̄dē vtatur brodijs cicerū ⁊ farre ⁊ brodio caulicū cū petro. ſe. ⁊ ſemine aneti aut aliquo iſtorꝫ coctorum in brodio galline vel caponis: aut ꝑdicū aut faſianorꝫ ſi potēs eſt. q̄bus etiā carnib⁹ vti pōt. ⁊ ꝑtic aſſatis ⁊ etiā elixis. ⁋ Ex q̄bus etiā fiāt iuſcula cum farre vel ciceribus ↄfractis. ⁊ cōferunt etiā ſibi vitelli oui in predicto brodio cocti ⁊ aliud nō comedat ſaltem per primā ſeptimanam. ⁋ In potu vero oīno abſtineat a vino ⁊ vtatur aqua cocta p iſtum modum. ℞. florꝫ roriſmarini. ʒ. i. ß. mellis electi lib. i. aque fontis lib. xv. coquant' oīa lēto igne in vaſe lapideo bñ diſpumādo: flores tñ ligentur in pāno raro donec bulliāt cum alijs. ⁋ Scđs modus eſt vt in ſequēti nocte in aurora dent' ſibi pil. iſte ſup q̄s parum dormiat immediate: ⁊ tardet cibū horis ſex ꝑ mediā horā ante accipiēdo ſcutellā vnā macri brodij carniū ſupraſcriptarū. cui⁹ deſcriptio ē. ℞. pil'. de ſarcocolla. ℈. ij. pil'. fetidarꝫ. ℈. i. forment' pil. vi. cum iera Gal. ↄuenientius eīm opabuntur magne exiſtentes q̄ parue. ⁋ Tertius mod⁹ regiminis eſt vt die imediate ſequēti in aurora accipiat hunc potum quē ↄtinuet dieb⁹ ad minus. vi. ℞. ſy. de ſticados. ℥. i. aq̄ betonice: roriſmarini: añ. ℥. ij. totū hoc calidū accipiat' in aurora: ⁊ tardet' cibus horis quatuor. ⁋ Quartus mod⁹ eſt: vt die imediate ſequēti accipiat iſtas pil'. ℞. pil'. fetidarū. ʒ. i. boni pōderis fiāt. vij. cū electuario indi. ⁊ obſeruatur poſt eas oīa q̄ dicta ſunt de p̄mis. ⁋ Quintus modus eſt vt dieb⁹ intermedijs q̄bus ſumit ſy. tactū omni die parum āte cenā preter vltimā diem qua accipit ſyru. accipiat pil'. i. de pill'. iſtis. ℞. aloes abluti. ʒ. i. agarici ſerapini colloq̄ntide añ. ℈. i. fient pil. de ol. ʒ. vij. cū ierapigra. ⁋ Sextus modus eſt: vt iſte vir ſemp in ore ſuo teneat mediā nucem muſcatā: ⁊ teneat ibi quaſi ſemper. ⁋ Septimus modus eſt vt ſup capite ſuo a principio frōtis per medietatē capitis per. v. digitos vſq3 ad pricipiū ſpatularꝫ ↄpuluerizent' oēs iſte p̄tes cū iſto puluere in bona quātitate leuiter ↄfricādo. ℞. ſticados: pulegij: calamenti: betonice. añ. ʒ. i. ß. piretri coſti: ſtaphiſagrie. añ. ʒ. i. pul. maiorane. ℥. ß. fiat oīm per ſe puluis ⁊ poſtea cōmiſceantur. ⁋ Octauus modus eſt vt tota ſpina ipſ⁹ a p̄ncipio ſpatularum vſq3 ad finē ipſius tribus vicib⁹ in die naturali inūgat' cum oleo de coſto calido bene confricādo: ⁊ toti ſpine ſuperaſpergat' puluis ſupraſcriptus. ⁋ Nonus modus eſt vt tota pars ſiniſtri capitis ⁊ tympus illius partis omī mane ⁊ ſero emplaſtretur cū hoc medicamine rōnali calefacto. ℞. betonice recentis lib. ß. ſticados arabici. ℥. ij. calamēti mentaſtri pulegij: origani. añ. ℥. i. farine orobi. ℥. i. ß. farine fabarꝫ. ℥. ij. croci. ʒ. ß. coquātur herbe oēs recentes in bono lixiuio. deinde incorporentur cū alijs ⁊ cū iſtis oleis. ℞. olei de caſtoreo olei de piperib⁹ ⁊ de rutha añ. ℥. ij. ⁋ Decimus eſt vt iſte vir ſemp in manu ſua teneat magnā quātitatē ruthe ⁊ olfaciat eā. ⁋ Undecimus vero modus ē vt ipſe ſemper ante cibum p vnā horā accipiat rotulā vnā huius ↄfectionis: ⁊ poſt ipſam bibat cyathū vnum ſui potus dicti in primo mō regiminis cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſpecierū pliriſarcoticon: triūpipereō. añ. ʒ. i. zuc. ſecūdē decoctiōis. ℥. v. cū aq̄ roſmarini fiat ↄfectio in rotulis. ʒ. iij. ⁋ Duodecim⁹ eſt vt poſt ſecūdā purgationē ſup: aſcriptā iſte vir oī mane hora ſyruporꝫ accipiat. ℥. ß. electuarij de acoro ⁊ bibat poſt ipſum cyathum vnum mediū ſui potus calidi. Hec ſunt remedia ſublimiora que in hac egritudine fieri poſſunt ſaltē pro prima ſeptimana ⁊ ſecunda poterit tamen patiens in ꝓceſſu ſcribere de ſtatu ſuo ſi fuerit opportunum forſaſſe ſibi prouideretur vberius ad laudem dei. Amen.

mediū ſpāle eſt hoc. ℞. auree alexandrine ſaltē eta tis annoꝝ q̄nqꝫ mitridati. añ. ℥. ß. peonie maiorane nucis muſcate: ſeminū ruthe. añ. ℈. j. incorporent̄ diligēter. deinde poſt pulueriſationē ſupradictā vl' poſt ſacculū degluciat de hoc eluario q̄ntitatem vnius fabe. ¶ 5ᵐ remediuꝫ ſpāle eſt: vt oī mane añ prādiuꝫ ⁊ cenā etiā ꝑ duas horas ipleat os ſuū de aq̄ decocta cū zuccaro. deīde in manu ſua accipiat de decoctione infraſcripta calefacta: ⁊ traīciat de ipſa leuiter ꝑ naſum ſuū ſaltē quatuoꝛ vicibus per q̄mlibet narē: ⁊ ita cōtinuet diebus ad minꝰ octo. Decoctio vō quā trahere dꝫ ꝑ nares eſt iſta. ℞. foliꝫ ligni aloes: ſticados arabici: radicuꝫ cucumeris aſinini añ. ʒ. j. maiorane. ʒ. ij. zuccari ſcōe decoctionis. ℥. j. ß. coquantur oīa in libras. vj. aque vſqꝫ ad ꝯſumptionē duaꝝ ꝑtiū lēto igne deinde colent̄ ⁊ reſeruet̄ colatura in vaſe vitreo expoſito radijs ſolis ⁊ cū opus fuerit de p̄dicta coctiōe accipiat̄ cyathꝰ vnus ⁊ calefiat: et ꝑ nares traīciat̄ vt dictum eſt. ¶ 6ᵐ remediuꝫ p̄ncipale eſt ꝙ iſta adoleſcētula ſꝑ poſt prādiū ⁊ cenā accipiat fruſtū vnū infraſcripte ꝯfectionis. ℞. ſpērū dyamuſci dulcis. ſpērū dyambre añ. ʒ. j. zuccari ſcōe decoctionis. ℥. v. ⁊ cū aq̄ maiorane fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. j. ß. ¶ Ultimo vō hec adoleſcētula vti dꝫ īfraſcriptis pillˀis. ℞. pillˀarum alefanginaꝝ deſcriptione Meſue in ſuo antidotario. ʒ. j. ß. bdellij mollis: pulpe colloq̄ntide. añ. ℈. ß. fiāt pillule cū ſyrupo de ſticados. de oī. ʒ. j. ⁊ circūaurent̄. ¶ Deſcriptio aliaꝝ pillˀarū eſt hec. ℞. aloes abluti. ʒ. j. agarici electi. ℈. j. ßß. ligni aloes. gra. iij. fiāt pillˀe cū ſucco ro. de oī. ʒ. x. Sit aūt haꝝ pillˀaruꝫ vſus iſto mō. q2 de pillˀis aureatis accipiat vnā per duas horas poſt cenā q̄n fecerit fomētū cū tabula cupꝛ̄ſſi: ⁊ vnctionē poſt ipſam: ⁊ pulueriſationē ſup caput: ⁊ cū accepit eluariū ſupraſcriptū: tunc illo ſero nō accipiat pillulā: ſꝫ illā accipiat duobꝰ diebus ſequentibus. ⁊ q̄n accipit illā pillulam dimittat electuariū iā predictū. ¶ 4° vero ſequenti ſero ꝑ mediā horā ante cenā accipiat vnā de alijs pillulis: ita reuoluēdo de iſta quā accipit ante cenam ad iſtaꝫ quam accipit poſt cenā continuando modum: ita ꝙ q̄n acceperit electuariū dimittat pillulas: et ecōtra. et erit perducens ad ſanitatem.

Conſilium. 53 de impotentia motus ꝓgreſſiui que tamē paraliſis vere dici poteſt.

Nobilis vir Ludonicus de garzonibus laborat diſpōne q̄ ē impotētia ad motū ꝓgreſſiuum: que neqꝫ paraliſis vere dici pōt. oī vera paraliſis aufert ſenſuꝫ ⁊ motū ⁊ maxime cum ipſa fuerit vlis. i. alterā medietatē corporis dextrā aut ſiniſtrā inuadēs. ¶ Neqꝫ etiā hec diſpō pōt dici paraliſis in ſenſu cū experiētia ſit in oppoſitū: eo q2 vir iſte in ſenſu tactus medietatis dextre: q̄ paralitica fuit: vt & ſenſuꝫ hꝫ cōuenientē oīm obiectoꝝ tactus ꝑceptiuū. ¶ Silr neqꝫ dici poteſt paraliſis in motu: eo quia membra mouentur vt ſenſus oñdit. opꝫ igit̄ de neceſſitate ꝯcedere ꝙ hec diſpō eſt ipotētia ad ꝓgreſſiuum motuꝫ extēſiuū ⁊ ꝯctiuum: q̄ eſt accñs paraliſim ꝯſeq̄nēs. ¶ Pōt aūt huiꝰ accñtis verificatio hr̄i vt remāſerit aliqua oppilatio in neruis oꝛiētibꝰ a ſpōdilibꝰ cordis vel colli ꝑ quos ſenſibilis ſpūs et motiuus ad brachia deferri ſolebat. ſilr etiam potuit remanere aliq̄ oppilatio in neruis oꝛiētibꝰ a ſpōdilibꝰ renuꝫ allꝫatim ⁊ caude: ꝑ q̄s ſpūs motiui deferri debēt ad pedes magnos. ¶ 2ª cā pōt eſſe debilitas q̄ remāſit in neruis ſenſus ⁊ motus totius dextre partis. ꝓpa eñ debilitas illaꝝ partiū abſqꝫ aliqua oppilatiōe cadēte ī nucha ⁊ ī neruis ab ea oꝛiētibꝰ pōt cē cā debilitatis ⁊ ipotētie ad motū ꝓgreſſiuum vel alium. ¶ Credo autē ego ꝙ vtraqꝫ iſtaꝝ cauſaꝝ in hoc viro ꝯcurrat ad ipediēdū motū brachij ⁊ ꝓgreſſiuū. ¶ Etiā ꝯfirmari pōt ſatis ꝑꝑ lōgitudinē egritudinis: q̄m a ſex annis citra moleſtat̄ hac egritudine. ¶ 2° ēt hoc ꝯfirmari pōt a poſterioꝛi: q2 remedia q̄ fuerūt eidē applicata a p̄ncipio colli vſqꝫ ad caudā notabilr̄ ꝓfuerunt ei. vnde in motu brachij dextri ⁊ ꝓgreſſiuo ſm pedē totū manifeſtā habuit alleuiationē ꝓpter. qđ bene ſperādum eſt: ꝙ ſi proceſſerit in cura ſua ꝯuenienter ⁊ diſcrete notabilem habebit ꝯualeſcentiā vt nunc ſequitur.

Modus itaqꝫ regiminis eius pēdet ex debita electiōe reꝝ nō nāliū primo 2° ex debita admiſtratione inſtrōꝝ medicinalium. Pro declaratione itaqꝫ p̄mi p̄° eligat̄ aer ſibi cōueniēs in ꝯtiū diſcraſie: ⁊ ſilr totū regimē ſex rerū nō nālium. ¶ Regimē vō medicinale huic viro conueniēs. xij. remedijs mihi cōplēdū eſt. Quoꝝ p̄mū eſt vt iſte vir purget̄ oī vere a p̄n° mēſis martij vſqꝫ ad medietatē eiꝰ a. xx. die ſeptēbris vſqꝫ ad principiuꝫ octobris ꝑ hūc modū. ¶ Primū itaqꝫ remediū eſt hoc minoratiuū. qđ in mēſe martij recipiat in aurora cum. ℥. iij. aq̄ mellis calefacte: ⁊ tardet cibum ſuū poſt aſſumptionē ipſius ꝑ horas. vj. accipiens in q̄nta hora cyathuꝫ vnum aque oꝛdei zuccarate calide ⁊ poſt ſex horas prādeat. ℞. electuarij indi. ʒ. ij. agarici electi. ʒ. ß. reupōtici. ℈. j. ßß. ſpice nardi. añ. gra. v. ſalis gēme. gra. j. miſce cū aqua p̄dicta ⁊ fiat vt dictū eſt. ¶ 2ᵐ remediū eſt vt ſumpto minoratiuo iā dicto accipiat in aurora hoc digeſtiuū calidū: ⁊ ꝯtinuet tota vna ſeptimana ip̄m ⁊ tardet cibuꝫ quatuoꝛ horis. ℞. ſy. de calamēto: ſy. de ſtica. oximel. compoſiti. añ. ℥. ß. aq̄ acoꝛi: betonice. ⁊ ireos añ. ℥. j. miſce. ¶ 3ᵐ inſtr̄m eſt ꝙ poſt digeſtiuū p̄ſcriptū octaua ſequēti die in mane purget̄ cū iſtis pillulis. ℞. pillulaꝝ de ſarcocolla pillulaꝝ fetidaruꝫ añ. ʒ. ß. reformen̄t pillˀe. vij. cuꝫ melle roſato ⁊ accipiant̄ vt dictū eſt. ¶ 4ᵐ remediū eſt vt in fine ſeptēbris accipiat hoc minoratiuū: ⁊ poſt ip̄m obſeruet ꝯditōes vt de p̄° minoratiuo iā ſcriptū ē. ℞. pillˀ. de agarico: pillulaꝝ đ hermodactylis. añ. ʒ. ß. boni pōderis reformen̄t pillˀe. vij. cum eluario ſucci roſaꝝ. ¶ 5ᵐ iſtr̄m eſt vt poſt aſſumptionē preſcripti minoratiui accipiat hoc digeſtiuū: qđ ꝯtinuet ſeptimana vna hora: ⁊ modis obſeruādis in ſyrupo p̄ſcripto ī purgatiōe veris. ℞. aq̄ betonice: aq̄ ſaluie aq̄ iue. añ. ℥. j. ß. ſy. de eupatorio. ℥. j. miſce. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt

vt poſtq̄ accepit digeſtiuū ꝑdictuʒ octaua ſequēti
die in mane purget̄ cū iſtis pil. ℞.pillaꝝ de hermo
dactylis.℈.ij.pillaꝝ fetidaꝝ.℈.ij.reformient̄ pill.
vij.cū ſucco roſaꝝ: ⁊ accipiant̄ hora ⁊ ꝯditionibus
ſcriptis ⁊obſeruādis l purgationib⁹.❡7ᵐ ꝓ̄ncipa-
le iſtr̄m eſt vt tp̄e q̄ aſſumit digeſtiuū ſꝑ tota ſpina
eius inūgat̄ bis in die.ſ.in mane qñ ſurgit ⁊ ſero qñ
vadit ad lectū cū hoc vnguēto incipiēdo a ꝓ̄ncipio
colli vſq; ad finē ſpine leniter ꝯfricando. ℞.olei iri-
ni: ⁊ de coſto.añ.℥.j.de piperib⁹.℥.ß.miſce.❡8ᵐ re
mediū ꝓ̄ncipale eſt vt tp̄e q̄ aſſumit digeſtiua ꝑdi-
cta ſi vēter eius foret ſtiptic⁹ vtat̄ hoc puluere: de
q̄ oī tertio ſero paꝝ añ cenā accipiat.℈.j.cū medio
cyatho brodij: vel aq̄ ordei zuccarate: cuius deſcri
ptio eſt hec. ℞.turbit electi.ʒ.j.hermodactyloꝝ.℈.
ij.polipodij.ʒ.ß.folliculoꝝ ſene.ʒ.ij.cinamomi electi
macis: zinziberis: violaꝝ gariofiloꝝ.añ.℈.j.tarta
ri.℈.ij.ſalis indi.ʒ.j.puluerizent̄ oīa ꝑ ſe: demū cō
miſceant̄ diligēter.❡9ᵐ iſtr̄m eſt poſtq̄ iſte vir pur
gatus fuerit vtat̄ ꝯfectione dyacori: aut electuario
de acoro: de quo oī mane ꝑ q̄tuor horas ante cibū
accipiat coclear vnū deglutiendo ipſum ſicut ꝑa-
due facere ſolebat.❡10ᵐ inſtr̄m eſt vt poſt ꝑdictas
purgationes ſaltē ter in ſeptimana accipiat oī ſero
cū vadit ad lectū.℥.j.hui⁹ mixtionis. ℞.ſpēꝝ dyā
bre ſpēꝝ pliriſarcotici.añ.℥.ß.oximellis compoſiti
℥.iij.ſyru.de calamēto.℥.iiij.zuc.albi.℥.iij.coquat̄
zuccaꝝ cū ſyru. ⁊ cū inſpiſſatū fuerit ſuperaddant̄
ſpēs ꝑdicte cū iā tepeſcit.❡11ᵐ inſtr̄m eſt vt diebus
iſtis iterpollatis aliqñ bis in ſeptimana in aurora
bibat cū aq̄ ſaluie calefacta.ʒ.j.ꝯfectionis herme-
tis poſt quā tardet cibū horis ad min⁹ q̄tuor.❡12ᵐ
ꝓ remediū eſt vt in ſeptimana vicibus ſaltē qua-
tuor collutionē oris ſui faciat cū.℥.iiij.aq̄ mellis.et
ʒ.j.ß.ꝯfectiōis anacardine iuicē mixtis ⁊ calefactis
hoc eñ erit ſibi ſingulare remediū ad ipedimētum
ſermonis.❡Sicut ad ipedimētū mot⁹ digitoꝝ in
ſcribēdo nocitoꝝ ſinglare remediū erit frequēs ab
lutio facta cū lib.x.aq̄ cineris.⁊ lib.ß.ſulphuris viui
decoctis vſq; ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis. ſpero enim
per hoc tale remediū man⁹ ei⁹ ad laudabilē diſpo
ſitionē reduci debere: ſicut ⁊ totum corpus cū alijs
remedijs ſupraſcriptis ad bonā conualeſcētiā reſti
tui debere: qḋ totum altiſſimus miſericordia ſui cō
ceder dignet̄ ad laudes perpetuas.Amen.

Cōſiliū.54. de tremore capitis ⁊ brachio-rū ex ceſſiōe ad cefalicā fridā

Tremor quo moleſtat̄ iſte no
bilis vir eſt morbus
difficilis valde: ⁊ minat̄ ei ꝑiculū in-
gēs aduēt⁹ egritudinum neruoꝝ vt
paliſie: ⁊ fortaſſis ſpaſmi ⁊ egritudi
num cerebro appropriataꝝ: vt epile-
pſia ⁊ fortaſſis apopleſia. Cū eñ iſte tremor ſʒ ꝑtē
ſit egritudo capitis ſiłr ēt ſit egritudo dextri bra-
chij: ptʒ ꝙ mā q̄ facit hūc tremorē facile pōt eſſe cā
epilie aut apopleſie.multiplicata eñ ipa in multis
partib⁹ cerebri ꝓpt̄ aliquā de cauſis multiplicatio
nis ei⁹ facile pōt cōplete vel icōplete oppilare oēs
vētriculos cerebri: ⁊ tūc fuit iſte vir epilenticus: aut
apoplecticus.❡Et cā q̄dē multiplicationis eius fa-
cile intelligēti appet velut eſt ſuꝑfluitas in potu: et
ꝓprie vini fumoſi dulcis ⁊ vinoſitatē h̄ntis: velut
etiā eſſet immoderatus coitus ⁊ exercitiū ſuꝑ ciba
tione factū: ⁊ cōmorari in aere frigido et exercitari
exercitijs: ꝑ q̄ opʒ caput incuruatū tenere: ⁊ veſtib⁹
colliū valde ſtrigētibus veſtiri: ⁊ ſic de alijs. ꝓpter
eñ hec oīa multiplicaret̄ mā: q̄ ſi ſuꝑfluis ⁊ aquo-
ſa ꝑſeuerarct moleſtādo virtutē ad expulſionē ſui
ad originē nuche delata vł̄r paliſim in aliq̄ medie-
tatū toti⁹ corporis oppilādo efficeret.❡Atꝰo iteꝝ
ſi mām iſtā ꝯtigeret ⁊ adhuc q̄ītitate nō multipli
catā: ſiue in modū ſubſtātie groſſiorē fieri incitante
virtutē ad illi⁹ expulſionē: ꝑ neruos ꝓpulſa exten-
dēdo eos ſm latitudinē facile pōt eē cā ꝯtiui mot⁹
neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ verſus cerebrū ⁊ icurreret ſpa-
mū.❡Ampli⁹ iteꝝ opʒ ꝯcedere hāc egritudinē ne-
ceſſario eē verēdā ex nocumēto cerebri ⁊ neruorū:
qḋ appet ex tremore āboꝝ ꝑtiū. ❡Adhuc iteꝝ 4⁰
opʒ hāc egritudinē eſſe ſuſpectā: qm̄ ipſa eſt facta
ſucceſſione ad cephaleā frigidā: q̄ nō fuit canonice
curata.ꝓpt̄ qḋ ꝯcludit̄ in cerebro nō ſolū remāſiſſe
reliq̄as māei huius egritudīs: ſʒ etiā debilitatē ce-
rebri q̄ eſt cā ꝯtinua ḡnationis haꝝ māeꝝ ꝑ viā in-
digōnis.❡Cū ḡ mā hui⁹ egritudīs inueniat̄ ꝑ hos i
venis ⁊ neruis ⁊ cā ḡnatiōis ipſi⁹ ꝯtinue fixa ꝑma-
neat neceſſe eſt ꝯcedere egritudinē ipaʒ igēns ꝑicu
li eē neceſſitatiuā niſi alr̄ ꝓuideat̄ ei. veꝝ q̄ res iſta
lōga ⁊ accurata multā inq̄ſitione idigeret: ⁊ tā nō
inſtat tp̄is cōmoditas in particularit̄ deſcribēdo re
gimē qḋ eſſet ꝯueniēs ex ꝑte reꝝ nō nālīū ⁊ medici-
nalīū. Ideo nōnulla pūcta regimīs ei⁹ ex ꝑte regis
nō nālīū ⁊ medicinalīū ſuccincte ꝑcurrā reſeruans
intētionē ad ſupplēdū illa ſi in poſteꝝ fuerit neceſ-
ſariū.❡Igit̄ vir iſte oīno abſtinere dʒ ab vſu ciboꝝ
⁊ coꝝ q̄ ſunt fri.⁊ hu. vt piſces oēs: ⁊ ꝓprie elix: can
cer ⁊ anguille. Et lōge meliores ei ſunt piſces ſalıti
q̄ recētes: ⁊ euitet ſpinachias: bletas: cucu. portu-
la. ⁊ ſilia.❡Et caueat ſummoꝑe a reb⁹ groſſitudi-
ne ⁊ viſcoſitate ſua oppilatis: vt ſunt paſtile panis
azim⁹ nō bñ coct⁹.❡Effugiat ēt leguminū olʒ ſub-
ſtātiā ſʒ brodio cicerū ru.⁊ alboꝝ: farro riſo amig-
dalato vti pōt.❡Et panis ei melior modicū furfu-
raceus ſalis ⁊ fermēti modicuʒ h̄ns q̄ cōis panis.
❡Comedat carnes tp̄e ſuo vitulinas: capretinas
et minus frequenter capretinas. ⁊ caro ſalita non
pinguis eſt ei vtilis.❡Fructus recentes oēs vita-
re debet. limonibus aūt ⁊ arācijs ⁊ citro ꝯdito cum
ſpēb⁹ vti pōt.❡Lac vero ⁊ lacticinios cibos nullo
modo tāgat: nec caſeū dulcē: ſed caſeus ſalitus cre
tenſis oīno melior eſt ei.❡Feniculū vero ⁊ pe. men
thā: ⁊ roſmarinū: ſaluiam ſerpillū: oīa talia ⁊ coꝝ
radices in multo vſu h̄eat. paſtinache: karote: cap
pares ⁊ ꝯſilia bene placent.❡De potu autem eius
dicēdū oīno ipſum debere dimittere vinum ſi eſt di
lector ſanitatis eius ꝓpter qḋ placeret mihi ſumme
vt vteret̄ iſto potu: vcʒ ꝙ accipiat de aqua bone ci
ſterne li.xxv.floꝝ roriſmarini ſiccoꝝ.℥.j.bulliat aq̄
cū his florib⁹ vſq; ad ꝯſumptionē tertie partis eius
deīde ſuꝑaddant̄ ei mel.citrini electi lib.ij.⁊ iterū

in ſimul bulliant ſucceſſiue bñ diſpumādo cū coclea
ri vſq₃ quo q̄rta pars ↄſumaꝛ. demū coleꝛ ꝑ ſtamen
bñ ſpiſſuꝫ: reſeruet hec decoctio in vaſis mundis
vitreis bñ coop̄ta. De hac aūt aqua bibat ad libi=
tum ſuum loco vini. ſi aūt ꝓpter aliquā cām recipe
non vꝫ ſaltem miſceaꝛ ei tertia pars vel q̄rta pars
vini rubei clari non valde groſſi neq₃ fumoſi.

De regimine

ꝟo medicinali incipiēdo curā rōnabilr decēvidēꝛ
mihi ab eo obſeruari debere. ¶ Primū ē ꝙ ab hac
die pñti q̄nta martij vſq₃ ad duodecimā ei⁹ vno ma
ne vētre ei⁹ vacuo fiat flobothomia de baſilica de=
xtri brachij ſub cubito: aut ramo: ſiue ſaluatella ei⁹
in manu inuēta iter digitū ānularē ⁊ auricularē ⁊
educāꝛ ſanguis. ℥. iiij. vꝉ. v. ⁊ nō mireꝛ aliq̄s. Flobo
tomia ei iſta idicationē accipit a repletiōe corꝑis: et
ꝓprie epatis a mā flatica ⁊ chilica ſubdn̄ante: ꝙ ap
paret ex pulſu ei⁹ magno veloci ⁊ frequēti: ⁊ colore
corꝑis ꝟſo ad citrinitatē: ⁊ tictura vrine ad igneita
tē cū groſſitudie iclinatā. Chilica igiꝛ mā illō fla. diſ
ſoluēs ⁊ ſubtiliās facit ꝛp̄m veloci⁹ ⁊ magis penetra
re i p̄ncipia neruoꝝ: ⁊ addere i nocumētū hui⁹ egri
tudinis magnifice. ¶ 2ᵐ inſtr̄ꝫ ē ꝙ fcā flobothomia
ſequēti mane ſolua꜔ vēter ei⁹ cū iſtis pil. ℞. pil. co=
chiarū ꝺ ſarco. deſcriptōe Meſ. añ. ʒ. ß. formēꝛ pillꝉe
vij. cū ſuc. roſ. ⁊ tardet cibū poſt horis ſex p̄mittēdo
q̄nta hora potū cyathi vnius aq̄ calide zuccarate.
¶ 3ᵐ ꝙ in die imediate ſequēti poſt ſolutionē dictā
accipiat ↄtinue hūc potū: quē ↄtinuet ad min⁹ ꝑ mē
ſeꝫ. ℞. aq̄ diſtillatiōis ādacoche: betonice: roriſma=
rini. añ. ℥. i. ſyru. de ſticados: oximel. ſimplicis. añ.
ʒ. vi. miſce: ⁊ calidū i aurora accipiat ⁊ tardet cibuꝫ
horis q̄tuor. ¶ 4ᵐ eſt vt oī fine. xij. dieꝝ purgeꝛ cū
his iſtis pill. poſt aſſumptionē digeſtiui p̄cedēt̄. ℞.
pil. fetidarū. ℈. ij. pil. cochiaꝝ. ℈. i. formenꝛ pil. vi.
⁊ accipiant hora p̄dicta ⁊ ↄditiōib⁹ obſeruatis q̄ in
alijs pillulis ſcripte ſunt. ¶ 5ᵐ p̄ncipale: ē vt vir iſte
oī ſero cū vadit ad lectū accipiat coclear vnū radi=
cū acori ↄditi: ⁊ bibat poſt ip̄ꝫ cyathū mediū aq̄ an
dacoche calefacte ⁊ zuccarate. ¶ 6ᵐ inſtr̄m ē vt oī
ſero hora ſtatim dcā ⁊ oī mane añq₃ ſurgat a lecto
applicet pānos calefactos ab origie nuche ꝑ totas
ſpatulas vſq₃ ad finē coſtaꝝ: ⁊ cū ſenſerit penetraꝛ
ſe in mēbra tūc inūgat ea ex oleo de andacocha bñ
calō diligēter ↄfricādo. hꝫ ei in cura hui⁹ egritudi
nis ꝓprietatē mirabilē: vt 2ª tertij cap̄. de cura tre=
moris colligiꝛ. ¶ 7ᵐ ē vt iſte vir oīno ꝓcuret vti fre
quēter puluere cerebri leporis cōbuſti: cui⁹. ʒ. ß. añ
oēm cibū ꝑ horā vnā ſemꝑ accipiat cū hydromelle
ſuo: aut cū aq̄ andacoche vꝉ matricarie. ¶ Octauū
inſtr̄m ē vt iſte vir tp̄e aſſūptiōis digeſtiui: ⁊ tp̄e in=
tercedēte iter purgatiōes ſaltē oī tertio die paꝝ añ
cenā accipiat. i. vel. ij. ꝺ iſtis pill. q̄ ſubducēdo vētrē
trahūt aliq̄d de materia añcedēte hui⁹ egritudis.
℞. aloes electi īfuſi ⁊ ↄſeruati ꝑ decē dies in aq̄ ma
iorane. ℥. ij. agarici electi. ℥. ß. collocintide. ℈. ß. ʒʒ.
electi. ʒ. ß. formētur pillule de oī. ʒ. vi. cū aq̄ roriſma
rini. ¶ Nonū inſtr̄m ē vt poſtq₃ iſte vir bis purgat⁹
fuerit aſſueſcat oī die añ cenā ꝑ horas. ij. facere ſibi
apponere vētoſas ſuꝑ ſpatulis ꝟſus nuchaꝫ q̄ ſint
vehemēter ignite abſq₃ ſcarificatione: ⁊ ꝑmutenꝛ di
uerſis locis aſcēdēdo ⁊ deſcēdēdo. ¶ Decimū eſt vt
iſte vir oī ſero cū vadit ad lectū faciat ſibi pulueri=
zari totā poſteriorē parteꝫ capitis a ſummitate ei⁹
ꝟſus collū cū puluere iſto: p:i⁹ tñ cū digitis leuiter
madefaciēdo cuti abraſaꝫ cū aq̄ vitis. c aūt deſcri=
ptio pulueris hec. ℞. arterice herbe paleꝭ. ligni al.
ireos: pul. hermodactyloꝝ: ſtica. origani: calamēti.
añ. ʒ. ß. folij granoꝝ ꝑadiſi folioꝝ ruthe añ. ℈. i. pul
uerizenꝛ oia ꝑ ſe. deinde cōmiſceanꝛ. Hec in ſumma
ſunt remedia meliora: q̄ ſibi fieri poſſunt. q̄ oīa in
ſui vtilitate ⁊ ſanitate ſumus ſaluator dirigere di=
gnetur ad laudeꝫ eius ſempiternam. Amen.

Cōſiliū. 55.

de ſtupore digiti minoris de=
xtre ⁊ ſiniſtre man⁹ cū aliq̄ ↄ=
ctione coꝝ ꝟſus domeſticā ꝑtē manus ꝑ cōſtatē ad
pectus apoſtemoſuꝫ: ⁊ ad caput caterizās: cū. v. ac
cidentib⁹ veꝫ. ¶ Oppillatio colatorij. ¶ Clauſio via
ruꝫ naſi in loco rize. ¶ Difficultas anhelitus. ¶ De
bilitas digeſtiue ſtomachi. ¶ Stipticitas vētris. Di
uiditur aūt conſilium in tres tractatus.

Tractatus

p̄mus cōtinens capitulū
vnū de inueſtigatione diſ=
poſitionum predictarum ꝑ cauſas ⁊ ſigna.

IAm pauloāte diſpō q̄dā ⁊ ſcīri diffi=
cilis: ⁊ q̄ ad opus difficillima ad man⁹
meas ꝑuenit. Adoleſcēs ei q̄dā ſpineta
nūcupatus honorabilis ciuis Uincen=
tius ab anno citra his accidētib⁹ velut aculeis ſpi=
nis moleſtat⁹ ē. ¶ P:io q̄dē in digito minori dextre
man⁹ vt in plurib⁹ lꝫ etiā in eodē digito ſiniſtre ma
nus imo: ⁊ in oīb⁹ manib⁹ ſtuporē habuit cū aliq̄li
p̄dictoꝝ digitoꝝ ↄctione ꝟſus domeſticū man⁹ pl⁹
tñ in dextra q₃ i ſiniſtra manu. ¶ Cui cū talia acci=
debāt tñ nocumētū fere iſtātanei doloris capiti ei⁹
accidebat vt ſenſuū exterioꝝ oꝑatiōe fere q₃ ꝑ̄ſimū
priuabaꝛ. Etei auditiua potētia olfatiua guſtati=
ua ⁊ viſiua oꝑationib⁹ ſuis p̄uanꝛ oīno. In ſenſu ēt
tact⁹ adeo magnifice ledebaꝛ: ꝙ niſi forti ↄcuſſiōe
⁊ diſtēſione p̄iū agitat⁹ eēt in ſenſationē obiecto: ū
tact⁹ debitā exire nō poterat. ¶ Adde q₃ ꝙ i oꝑatio
nib⁹ ēt ſenſuū iterioꝝ nocumētū notabile ↄtigebat
ita ꝙ neq₃ ſenſus cōis fātaſia imaginatiua ⁊ cogi=
tatiua potētia ſibi debite ſeruiebāt ad oꝑa ſua: i q̄=
bus etiā virtutib⁹ iferiorib⁹ oꝑando corrupte lede
baꝛ: ita ꝙ murmurādo extraneos ſmōes ꝓferebat
⁊ ſeip̄m neq₃ aſtātes bñ cognoſcebat. ¶ Perſeuera=
bat aūt diſpō hec i eo tp̄e lōgiori q₃ duaꝝ horaꝝ af
fligēdo ip̄m. Cūq₃ aūt poſtea iualeſceret vt⁹ i mām
vel cām hui⁹ leſiōis de q̄ poſtea iueſtigatio ꝓcedit
remanebat eidē ſoda grauiſq̄ merito a iunioribus
galeata paſſio nūcupaꝛ: eo qꝛ totum caput ingēter
moleſtabat ꝑ vnā. diē nālē. ¶ Et cū hac q̄dē exacer=
batiua diſpone ꝑmāſit fere ānī circulo ↄpleto mole
ſtat⁹: cui q̄dē diſpōni ꝟtutis ꝺbilitas vlis i oꝑatiōi
bus vite ꝓgreſſiui mot⁹ ſupuenit: ⁊ ēt nocumētū
nutritiue potētie tñ incidit ꝙ extenuari ⁊ notabili⁹
macreſcieri cepit vbi in mēbroꝝ habitudine medio=
critatem carnoſitatis tranſcendere ſolebat.

Poſt hoc aũt circa ꝑnᵐ apꝛilis pn̄tis anni.1433.incepit ab ei⁹ capite catarrus defluere materia ſalſa q̄ ſemꝑ eidē ſupabũdat p.v.vel.vi.horas poſt aſſumptũ cibũ. ¶Et huius q̄dē materiei pars multa catarrizauit ad pect⁹ ⁊ ibidē in medio toracis ei⁹ adeo eſt collecta: ꝙ doloꝛē in mediaſtino pãniculo ſatis grãdē ꝯtinuũ ⁊ inſeparabilē efficit. ¶Cui⁹ etiã materiei ꝑticula nonnulla coꝛdi delata eſt ⁊ i eodē tremulũ motũ efficit adhuc ꝑſeuerãtē: ſiue ita ſit ꝙ vapoꝛ ꝑpter mãei illi⁹ nocumētũ in coꝛ fecerit: ſiue ipm̄ coꝛ ꝑ cõpaſſionē abſolutã pectoꝛi ꝯdolēdo nocet: inde eſt ꝙ a tremulo motu coꝛ eius nõ deſerit. ¶Propter eandē cãm etiã in pulſu ei⁹ diuerſitas apꝑet vni⁹ dyaſtolis q̄ maioꝛ eſt q̄ꝫ altera poſt q̄tuoꝛ vel q̄nqꝫ pulſatiões ⁊ eadē dyaſtoles q̄ aliijs cõparata minoꝛ eſt: etiã notabilr̄ frequētioꝛ eſt. ⁊ ita etiã dyaſtoles coꝛdis cũ ꝯſideratione bona tactu ꝑcepta diuerſitatē ſeruãt inter magnitudinē ⁊ ꝑuitatē velocitatē ⁊ tarditatē ¶Hec in ſumma vr̄ huius viri diſpõ aggregata: cui etiã ꝑdicta accñtia ꝯſecuta ſunt vt inſomnietas.i. doꝛmiēdi difficultas cõturbata doꝛmitio et cõmotio a ſomno cogens ipm̄ mittere materiã mncaꝫ cũ tuſſi raſcatiõe excreatõe violēter expellēdo materiã ſalſam multã ⁊ vehemētis viſcoſitatis ⁊c.

Quecq̄dē diſpõ ſi diligēter a viro i ſcia exercitato ꝯſiderer̃ apꝑebit eſſe et cognitu ⁊ oꝑatiõe difficillima. ¶Primo q̄dem ē diſpõ etati ⁊ cõplexiõi diſpꝛopoꝛtionata ſatis. ¶2° qꝛ arguit duoꝝ mēbꝛoꝝ ꝑncipaliũ: vt cerebꝛi ⁊ coꝛdis notabile nocumētũ: lꝫ etiam epar nocitũ ſit excellēter qđ arguit diſpõ quaſi maraſmodea quã incurrit. ¶Et 3° iteruꝫ qꝛ hec diſpõ immo diſpões ſociate ſunt accidētib⁹ q̄ nõ ſunt verēda min⁹ q̄ꝫ diſpõ que fuit illoꝝ cã. cũ ergo credã hoꝝ accidentiũ q̄ꝫplurima fixa eſſe ⁊ ãplius a cã nõ depēdere. ¶4° iteruꝫ hec diſpõ ſeua eſt: eo qꝛ inuenir̃ in viro ꝑuilegiis ꝑparantibus ad ꝑtiſim inſignito. eſt ei vir lõge ſtature habitudinis macerrime cerebꝛũ hñs humidũ: et vias ad ipm̄ notabilr̄ latas vel apertas: vt ſunt nares ⁊ alie ſtricturã hꝫ in riza: tꝑa ſatis nutrimēto ꝑuata collũ longũ ⁊ gracile cõpõnē pectoꝛis adeo longã: ꝙ finis coſtaꝝ ei⁹ q̄ſi ꝑncipiũ anchaꝝ attingit. Eſtqꝫ pectus ei⁹ a dyametro ab añ ⁊ poſt notabilr̄ anguſtũ: ⁊ carne ꝑuatũ: humeros excarnatos ⁊ eleuatos hñs ꝫ cũ vētris ſtipticitate notabili: ⁊ crurium gracilitate: ⁊ excarnatiõe hñs: ⁊ ꝯtinuũ hꝫ materierũ ſalſaꝝ a capite defluxũ: ergo ad ꝑtiſim parat⁹ ē ꝯñtia neceſſaria eſt intelligẽti termios. ¶Adhuc ēt 5° hec diſpõ difficilis eſt: eo qꝛ prolixitate ſui videt̃ eſſe ſubiecto infixa velut conſuetudinaria facta. tales autem non faciliter remouentur ⁊c.

Propter hec itaqꝫ oĩa ſi ꝯuenienter curatiuũ regimē adminiſtrari dꝫ opꝫ inueſtigari plura. ¶Et pmũ q̄dē eſt q̄ ſit egritudo ꝑncipalis olm aliaꝝ effectiua cã. ¶2° q̄ ſit egritudinis vel egritudinũ ſpēs. ¶3° qđ ſit mēbꝛũ cui diſpõ gnius ⁊ ꝑncipalius intēdi dꝫ. ¶Quarto a q̄ diſpõne incipiēdũ ſit exigere curationē: eo qꝛ plures ſunt inuicē cõplicate: vt ex ꝑdictis apparet. ¶Videt̃ autem mihi oĩno aſſerendum eſſe: ꝙ prima olm diſpoſitionũ ei⁹ q̄ ſit aliaꝝ effectiua cã ſit mala cõplo frigida et humida cũ multa mã flatica i pectoꝛe fixa: ⁊ ꝑprie i tꝑe poſteriori pectoꝛꝫ magis q̄ꝫ a nᷓriori: materia i venis diſſeminatis ꝑ pleureticē pãniculũ etiã i vena chili deſcēdēte. ¶Adhuc ēt 3° i ſpatioſitate pectoꝛis ꝯtinet̃ multa materia flatica: cui⁹ ꝑtē pate bit eē mucillaginoſã: ꝑtē ꝟo vitreã: q̄ ãbe eē ꝑhi veri hũoꝛes i epate geniti: ⁊ ꝑht eſſe flata etiã hic equoce dcã talia ꝑ viã idigeſtiõis i pectoꝛe ꝯgenita. oĩs ei humoꝛal̃ mã alibi q̄ꝫ in epate genita equoce dr̃ ꝺ ſua ſpē: vt ꝑtꝫ 2° colliget. cap̄. de iuuamētis flatis. ¶Neqꝫ extimare poſſuꝫ ꝙ mã hec ꝯtineri poſſit in digitis ⁊ i manib⁹ ſupꝛa tactis: q̄m i eis tumoꝛē faceret. ¶Adhuc etiã ſi tal̃ mã inuenirer̃ ibidē mirabile viderer̃ ꝙ tãta ⁊ tã breui tꝑe poſſit i cerebꝛo efficere nocumēta q̄ ſupꝛa tacta ſũt. ¶Et 3° qꝛ etiã cũ digiti man⁹ colligãtiã habeãt ad ſpõdiles colli ⁊ doꝛſi vt pꝫ i teriõꝝ cap̄. penul. ¶Si mã hec ꝯtinerer̃ i digitis ⁊ manib⁹: q̄re nõ apꝑet nocumētũ manifeſtũ in ſpõdilib⁹ colli ⁊ doꝛſi: q̄n talis mã pꝛodice mouerer̃ Rõnale ei ē vnã ꝑtē alteri colligatã citi⁹ ab eo pati ⁊ ꝯdolere q̄ꝫ aliã ꝑtē ſi ita imediate colligatã. ſꝫ neruoꝝ deferētiũ ſpũꝫ ſenſibilē ⁊ motiuũ ad digitos ꝑdcõs manuũ colligãtia imediata ē ad ſpõdiles colli magis q̄ꝫ ad caput. igir̃ in talib⁹ ſpõdilib⁹ nocumentũ pꝛi⁹ ⁊ mai⁹ apparere dꝫ. ꝯñs aũt repugnat expiētie in viro iſto: igir̃ ⁊ fundamentũ ex q̄ ſeq̄tur. ¶Opꝫ igir̃ hãc egritudinē intelligi talr̄: qꝛ cũ mouer̃ materia in locis venaꝝ pectoꝛis ꝯtenta per colligãtiã abſolutã ꝯpatiunt̃ digiti man⁹ ad pectus ⁊ nõ eꝯ. ſ. ꝙ pectus cõpatiat̃ digitis vel manib⁹ tã q̄ꝫ illam ꝯtinētibus. ꝑus eñ tēpoꝛe mouet̃ materia ⁊ nocet pectoꝛi. ſecũdario ꝟo nocumentũ in digitis ⁊ manus tanq̄ꝫ in partib⁹ debilioꝛib⁹ apparet. Cum igitur nocumentũ perſeuerauerit tꝑe aliquanto in manib⁹ ⁊ in pectoꝛe poſtea per colligãtiã abſolutã vel non abſolutã ledit̃ caput ſpēb⁹ leſiõis ſupꝛa tactis. ¶Cõtra qꝛ materia q̄ mouet̃ in pectoꝛe pꝛius nocumentum doloꝛis ſaltē extenſiui efficere dꝫ i pectoꝛe q̄ꝫ in manibus: partes ei ille non ſunt minoꝛis ſenſationis: ⁊ materia continet̃ in eis ⁊ nõ in manibus. igit̃ nocumētũ in eis ⁊ doloꝛ pꝛi⁹ apparere dꝫ. ꝯſequentia tenet: eo qꝛ agens rõnabilius pꝛi⁹ agit in ꝑpinquã partē q̄ꝫ i remotã. ¶Huic motiuo rñdēdũ eſt negãdo ꝯſeq̄ntiã illã. lꝫ ei materia nocumentiillatiua ſit partib⁹ pectoꝛis ꝑpinq̄oꝛ neceſſario cõtenta in eis: et partes ille non ſint minoꝛis ſenſationis vt bñ arguebat̃: qꝛ cetera nõ ſunt paria ex parte foꝛtitudinis virtutis. Ideo in manib⁹ vel digitis tãq̄ꝫ in membꝛis debilibus nocumentũ apparebit excellentius q̄ꝫ in membꝛis foꝛtib⁹. ¶Recolligēdo igitur ex pꝛedicto fundamento valde facile ſaluari poſſunt oĩa accñtia ſupꝛa pꝛio ſenſuũ interioꝝ ꝑpter diſtēperiem cõicatã oꝛganis ſenſuũ ⁊ exterioꝝ ⁊ interioꝝ: ⁊ etiã ꝑpter permutationem temperamēti ſpirituũ q̄ ſunt inſtrumēta ꝑdictaꝝ operationuꝫ fiet in operationib⁹ neceſſario nocumentũ. virt⁹ eñ adhuc foꝛtis non põt ꝯuenienter operari ſtãte diſtēperie in oꝛganis ⁊ inſtrũis: immo foꝛtius quando cõtingit in

cōtingit in vtriſq; diſtēperamentū. ¶Mod⁹ aūt ſal uādi dolorē capitis eſt ꝓpter ſubitā ꝑmutationē tē peramēti capitis: aut ꝓpter diſtenſionē pāniculoꝝ cerebri: q̄ eſt ſpēs ſolute ꝯtinuitatis. Dolor enī ois neceſſario ꝓuenit: aut a ſubita alteratione: aut a ſo lutione cōtinuitatis. 2° tegni. ¶Nocumentū abla tiōis viſiōis ꝓuenire pōt: aut ꝓpter fortē diſtractio nē ſpūum a criſtalloide ꝓpter qđ criſtalloides quā tūcunq; in oi nā bn̄ temperata nō pōt opari ꝓpter carentiā inſtri. ¶Adhuc ēt facile defendi pōt ꝙ va por mult⁹ a mā in pectore cōtenta eleuatus delat⁹ ad ꝑncipiū originis neruoꝝ opticoꝝ ibidē oppila tionē cōpletā efficere pōt: eo q: groſſus ⁊ viſcoſus ē. ſed hoc dato ſubito amitteret viſio: igit̃ ⁊c̄. ¶Et pa ri fundamento facile defendi pōt nocumētū diminu tionis corruptiōis ⁊ ablationis veniens in opatiōi bus tā olfatiue ꝙ̄ guſtatiue potētie. ¶Qđ vero nocu mentū accidat corruptionis in opationibus ſenſuū interioꝝ: ita vt alienādo corrupte ſermocinet̃ ima ginet̃ ⁊ corruptū iudicium ex ſenſatis elicdat facile itēꝝ ex ꝑdicto fundamēto deduci pōt. Idē etiā cōce dendū eſt de nocumētis diminutionis ⁊ ablationis in opationib⁹ interioꝝ ſenſuū ꝓuenientibus. Quoꝝ etiā nocumētū ſenſuū oium nō eſt credendū ita fie ri ꝑciſe ꝑ colligātiā iā aſſignatā: q̄n etiā nocumētū male cōplōnis in cerebro acq̄ſitū fuerit. hoc q̄dē fa cile ꝓbari pōt ꝓpter fixionē nocumenti in capite qđ neccīuz eſt aſſignari ꝓpter cōtinuū defluxū mācruz a capite catarrizātiū ad pect⁹. Et etiā q: talia nocu menta per euacuationes ⁊ abſtinentiā nō remanēt ꝑmū enī nocumēti ipſi⁹. ſ. cerebri qđ purgatiōe et cōplexiōis mēſuratiōe nō remouet̃ eſt ex cerebro.

Ex q̄bus oibus facile itelligi pōt q̄ ſit egri tudo pn̄s iſti⁹ viri. Eſt enī mala cōplō frigida ⁊ hūida māis inualeſcēs in pectore et in capite. ¶Patz etiā ex his cōplicatio diſpōnū harū inuicē. ipſe enī ſeipſas reciproce intēdūt. Māe enim que euaporāt a pectore ad caput iplēdo ⁊ alterā do nocēt cerebro: ⁊ cerebrū ſui frigiditate nō bn̄ di gerit mās illas imo in eodē multiplicate deſcēdunt pectus ⁊ pectoris egritudines augmētāt. Et ſenſit hec ꝑnceps 5ª tertij. cap̄. de catarro dū inq̄t. Cere brū enī frigidū nō digerit illud qđ ꝓuenit ad ipſum ex nutrimēto ⁊ nō reſoluit̃ qđ ad ipm aſcēdit ex va poribus. cōuertunt̃ ergo ſupfluitates nutrimenti et cōuertunt̃ in vapores ſicut cōuertit̃ in alēbico id qđ aſcēdit ad ipm ex cucurbita. ¶Patz itēꝝ 3° ex predi ctis ꝙ ſit mēbrū vel mēbra q̄bus ꝑncipalr̄ in regimi ne intēdēdū eſt. ſunt enī pect⁹ ⁊ cerebrū. ¶Et iteruz ex ꝑdictis facile videri pōt q̄ ⁊ q̄lis ſit mā hui⁹ egri tudinis. Eſt enī fl'a mucillaginoſuz ſm̄ magnā ptē qđ ei⁹ viſcoſitas declarat. eſt ēt aq̄ſum ſz notabile ꝑ tē qđ ei⁹ fluxibilitas oſtēdit. ⁊ ē fl'a h° notabilr̄ ſalſū ſalſedine in eo acq̄ſita ꝑ cōmixtionez pauce cholere cū multo flegmate aquoſo. Nec moleſtari debeo ſi flegma illud vt nūc groſſum valde ⁊ viſcoſum ap pareat: q̄m ps aquoſa ei⁹ notabilr̄ cōſumpta ē diu turnitate actionis caloris nālis in ipſam. ¶Ex his finalr̄ cōcludit̃ q̄rtū ſupra inueſtigari ꝓmiſum. ſcz a q̄ egritudine ⁊ mēbro incipiēdū ſit in cura. nā canonice ꝓcedēdo icipiēdū eſt ſimul ꝓcurare cerebrū ne mās cōtinue ad pect⁹ effundat. ⁊ cū hoc etiā pecto ri attendēdū eſt eradicādo mām: que in ipſo cōtine tur ⁊ fixa eſt qđ dolor oſtēdit ꝯtinuus. ¶Et gr̄a q̄dē hui⁹ intelligēdū ꝙ mā hec cōtinet̃ in partib⁹ ſupra tactis: ⁊ in pāniculo mediaſtino diuidēte pectus in duas ptes dextrā ⁊ ſiniſtrā: q̄ iā apoſtematis ꝑnci piū in eo fecit. dolor enī pleuerans in medio toracis ſicut tact⁹ oſtēdit ipm arguit mām ibidē apoſtemā tē cōtineri: vt ſumitur xª tertij. tractatu 4° . cap̄. de ꝑncipijs ſpeculatiōis ſcie apoſtematū ptiū pectoris ꝑter cor. ¶Ultio vero ex ꝑdictis facile ſaluari pōt oiz alioꝝ accñtiū euētus. ſ. vilis debilitatis toti⁹ corpis ꝯſumptiōis ⁊ extenuatiōis illi⁹. ledit̃ enī potēter vi talis virtus ⁊ nālis: q̄re mēbra ꝯuenienti nutrimēto depaupata maraſmodeā diſpōnē incidūt. ¶Ex eo dē fundamēto facile reddi pōt cā vehemētis ſtipti citatis vētris: māe enī que irrorādo inteſtina fluxiua reddere ſolēt exiccate ⁊ cōſumpte ſunt: ⁊ vtus expl ſiua debilitata eſt ēt: q̄re ⁊c̄. hec ſūt q̄ de diſpōne hu ius viri multipliciter cōplicata theorice ꝑmitti opor tebat. vnde ad regimen illius tranſeundum eſt.

Tractatus ſecundus de adminiſtratione ſex rerum non naturaliū continens capitula ſex.

¶De aere. Cap̄. i.

Regimē itaq; hui⁹ diſpōnis ptiēdū eſt in debitā ꝯmēſurationē reꝝ nō nāliū 2° vero in debitā mēſurā reꝝ medicina liū ꝯuenienter applicādaꝝ. Primū au tē ꝑtit̃ in ſex capl'a ſm̄ numeꝝ ſex re rū nō nāliū. ¶Pro expeditiōe ḡ aeris ⁊ ſibi annexoꝝ euitet aerē fridū ⁊ hūidū: euitet etiā ipm fridū ⁊ ſiccū. ⁊ adhuc ēt euitet aerē in calidita te ⁊ ſiccitate notabilr̄ eleuatū. ⁊ idē de regiōe clima te ciuitate ⁊ camera dōm ē. ¶Sit igit̃ loc⁹ hītatiōis ei⁹ orientali ⁊ meridiolani plage detect⁹ mediocris caliditatis ⁊ ſiccitatis: excellētias enī q̄litatū vtus de bilis nō pateret̃ ⁊ camera ei⁹ a terra eleuata: neq; ſit antiq̄ hñs edificia: neq; teſtitudinales reuolutio nes lapidū a decurſib⁹ aq̄rū: a flatu vēti ⁊ nebuloſi aeris ſecura. ¶Et ſi loc⁹ nālr̄ talis hēri nō poſſit ar tificialr̄ ꝑparet̃ tabulis ⁊ edificijs alijs: ēt i quo ff. ignis ſepe ex abiete lauro ⁊ iunipo ⁊ ſilib⁹ odoriferꝭ plātis. Sepe ēt ſuffumiget̃ cū puluere laudani: colo fonie: thuris: ſandarace ⁊ ꝯſilib⁹. ⁊ ꝓpe ēt ui hyeme ſi potēs eſt. ¶De annexis vero aeri ſit veſtib⁹ ꝯdecen ter munit⁹: ⁊ ꝓpe cū ſuffultis pellib⁹ agninis in die bus frigoris: ita vt oino caueat ſibi a frigore peduz pectoris ⁊ capitis qđ ꝯuenienter dz eſſe munitū birre tis ſuffultis ꝑdictis pellib⁹: aut doſſis varioꝝ: vl' cō ſilium. Laudo ēt ad hāc intentionē vt veſtes ei⁹ ſuf fumigent̃: aut cōſeruent̃ in capſa: vbi notabilis quā titas ꝑlo aloes cōdita fuerit ex eo: q: cerebri ⁊ pecto ris eſt maxime confortatiuum. hec de aere.

¶De motu ⁊ quiete. Cap̄. ij.

De eo aūt qđ ptinet ad exercitiū ⁊ q̄etē di cēdū ꝑmo ꝙ huic viro q̄es magꝭ ꝙ̄ exer citiū eſt necia: eo q: vtus ei⁹ ſatis debi lis eſt. etiā q: corp⁹ ei⁹ notabilr̄ repletū

eſt:ꝓpter qḋ exercitiū ⁊ mot⁹ oīs ſaltē fortis magis
eidē nocet mās in fluxu ponēdo ꝗ̄ eaſdē reſoluēdo
ſi aūt eidē aliqḋ videaꝛ eſſe cōueniēs exercitiuꝫ:erit
ſicut leuis deambulatio:vel eqtatio ſuꝑ gradario
equo facta añ cibū.De nā eñ mot⁹ eſt ꝙ q̄ñ añ co=
meſtionē fit calorē accreſcere facit innatū ꝗ̄obrē et
cib⁹ calorē īuenit accēſum.i.aliq̄liter auctū:⁊ corp⁹
tū.i.ꝓpter illud exercitiū groſſitudinē.i.potētiā ad
reſiſtēdū:⁊ tolerabilitatē.ſ.ad patiendū:⁊ vires ac=
q̄rit ſupple ad agēdū.Poſt cibū aūt oīno q̄ſcere de
bet.ſicut eñ mot⁹ añ comeſtionē ſanitatis eſt cōſer
uator ita poſt comeſtionē egritudinū īuenitꝛ.gñati=
uus 4° Almāſ.i.cap̄.litteraliter colligēdū.¶Si āt
neceſſitate vrgente cogereꝛ exercitari forti exercitio
poſt cibū aut alio tp̄e bonū eſt vt pect⁹ ei⁹ faſcia bñ
adherēti circūligeꝛ:⁊ tādiu teneat illā ꝗ̄diu exerci=
tatus fuerit.Silr ⁊ caput ſei⁹ inſtita leui adherētia
circūligeꝛ.ne ꝓpter exercitiū mās in eo vehementer
agitenꝛ ne ēt caput ad receptionē vapoꝝ ⁊ mācruꝫ
aliūde veniētiū ꝑpareꝛ.¶Si aūt q̄reret ſuꝑfluitatū
q̄rte digōnis conſumptionē:loco exercitij pōt fricari
ꝯuenīēter mane vel ſero ꝑ duas vel vnā horā añ ꝯcī=
bationē:⁊ mūdificatꝭ cōib⁹ ſuꝑfluitatib⁹ īcipiat fri=
cari a genib⁹ vſq3 ad pedes infra trahēdo.deide de
ſcēdat fricatio ab inguinib⁹ vſq3 ad pedes.Deinde
3° iteꝝ a ꝑncipijs natiū vſq3 ad pedes īfra trahen=
do.¶Fricatiōes aūt ꝑtiū pectoris añ ⁊ poſt ſuſpe=
ctas habeo ſaltē nūc īſtāte plenitudine ꝑdictaꝝ par
tiū:acq̄reꝛ eñ ex eis pl⁹ nocumēti ꝗ̄ iuuamēti ꝓ=
pter agitationē materieꝝ in eis mēbris factā. Silr
ēt ⁊ fricationē oēm circa caput factā vel fiēdā dete=
ſtor ꝑꝑ eādē cām:q̄re pectinare caput:⁊ pānis frica
re adhuc quātūcunq3 leuiter nō eſt laudabile:q꞉ ꝑ
leuē pectinationē vel fricationē capitis agitarentur
mās ⁊ nō ꝯſumarenꝛ:cui⁹ oppoſitū ꝑ mot⁹ intendiꝛ
laudo tñ exercitiū hoc:ſiue q̄tē hoc:ſiue q̄tē.nola=
re velis:qḋ eſt anhelit⁹ retētio ꝓpter quen꞉ ex aucto
calore melior fit materieꝝ cōſumptio ⁊ adequatio.
In ſumma ergo ex predictis appꝫ q̄ quieſcere me=
lius eſt ꝗ̄ exercitari:ſiue exercitium vniuerſale ſiue
particulare intelligatur de exercitio ⁊ quiete dicta.

¶De ſomno ⁊ vigilia. Cap̄.iij.

De mō aūt vigilādi ⁊ dormiēdi ꝑmitten
dū ꝙ caueat ſibi adoleſcēs iſte vigilare
multū:eo q꞉ debilis eſt ⁊ reſolut⁹ ſatis:
⁊ ꝑ vigilias ampli⁹ ꝯſumereꝛ ⁊ debilita
reꝛ.vigilie ēt ꝓhibēt debitā māeꝝ digō
nē ⁊ cholerā rubeā furere faciūt.de q̄ multū timen=
dū eſt in eo:eo q꞉ eſſet cā augmēti ſalſedinis in ma=
teria febricitādi acute:qḋ oīno in eo valde timoro=
ſum eēt.q̄re 4° Almāſ.cap̄.3° ita ſcribiꝛ.vigilie mk=
te calorē incēdūt ⁊ formaꝫ corrūpūt corpuſq3 deſic=
cāt atq3 cholerā rubeā in ipſo augmētāt.qḋ ꝑcipue
ꝑanꝛ cū corpa ſunt macra.opꝫ itaq3 vt aīa vigila=
re nō cogaꝛ cū diſſoluta ⁊ ſtupida fuerit. ¶Ex qb⁹
facile intelligi pōt:ꝙ huic viro ſomni menſura ſatis
ampla ꝯcedi dꝫ.itaq3 eidē meli⁹ eſt a tēpata dormi=
tione recedere ꝑ augmētū dormiēdi ꝗ̄ vigilare eq=
liter vt ſolit⁹ eſt:aut plus ſolito.¶Itaq3 dormiat ꝑ
horā poſt aſſumptā cenā ꝑus ſuꝑ dextro:deide ſuꝑ
ſiniſtro latere decūbēdo capite notabilr eleuato oī
no dormitionē effugiat reſupinaꝫ.Dormitio ꝟo fa=
cta ſuꝑ vētrē ēt viteꝛ lꝫ min⁹ mala ſit ei ꝗ̄ reſupina
ꝯria ſibi.¶Diurn⁹ ꝟo ſomn⁹ ꝑ vnā horā fact⁹ ſaltē
in tp̄ib⁹ lōgioꝝ dieꝝ aliq̄liter eſt ſibi vtilis.cū ꝟo no
ctes lōgiores ſiūt diurn⁹ ſomn⁹ euitādus eſt niſi ne
ceſſitas aliq̄ nocturnā dormitionē īterrūpat: ꝓpter
quā ſupplere opꝫ cū dormitione diurna.¶Omnino
aūt caueat ſibi dormire reuolutionib⁹ plurib⁹:vt
agitationib⁹ de dextro in ſiniſtrū:aut ecōtra ſepe fa
ctis.tales eñ ſunt cauſa corruptiōis cibi in ſtoma=
cho ⁊ in vētre toto ⁊ faciūt augeri ſuperfluitates.⁊
ꝓhibent mās debite digeri ⁊ ad loca naturaliū expꝉ
ſionum deriuari.Hec aūt huic viro ſunt ingenia cō=
uenientia valde:⁊ de ſomno dicta ſufficiant.

¶De accidentibus anime. Cap̄.iiij.

Accidētia aīe oīa q̄ velocis ⁊ fortis mo=
tus in ſpiritib⁹ ⁊ hūorib⁹ in pectore con
tentis eſſet effectiua fortaſſis ꝑma ꝯſide
ratione videnꝛ ei cōuenire:ſicut ira ve=
lox ⁊ furor.⁊ in ſumma accñtia oīa per
que fieret caloris ⁊ ſpūum reuocatio de circūferētia
ad ꝓfundū corꝑis.veꝝ q꞉ in motib⁹ talib⁹ magꝭ du
bitabile ē ꝙ mās ꝑdicte putreſcāt magis ꝗ̄ reſoluā
tur ⁊ digeranꝛ.Iō hec accñtia fortiū ⁊ velociū mo=
tuū euitāda ſunt.¶Que eñ aīe accñtia triſtari fa=
ciūt oīb⁹ ſanis noc̄ᵐ efficiūt exceptꝭ his q̄ carnis mī
noratiōe indigēt.Cū ḡ h° corp⁹ nō ſit ſanū nec car=
nis minoratiōe idigeat:īmo ſit extēuat⁹ vehemētius
ꝗ̄ oporteat nō ꝯueniūt ei accñtia aīe triſtari faciētia
neq3 fortes mot⁹ efficiētia. ¶Accñtia ḡ aīe gaudere
faciētia ꝯueniūt ſibi:eo q꞉ robur tribuūt ⁊ nūc vires
excitāt:⁊ ea ī ſuis rōnib⁹ adiuuāt.4° Alm̄.9° cap̄.
Etiā ꝯuerſari cū viris venerādis ⁊ dilectis:vbi hy=
ſtorie ⁊ ſmōes delectātes ī mediū adducanꝛ oīo ipꝫ
eligēdū ē.¶De coitu āt q̄ ꝑꝑ delectationē ⁊ ꝯcupiaꝫ
ad aīe paſſiōes reduci ſolet:dōꝫ ꝙ oīo euitare dꝫ:eo
q꞉ ꝑ ipꝫ euaꝛ mā laudabiꝉ:cui⁹ ꝯſūptiōe nō indiget
ipe ꝑꝑ extenuatiōnē.¶Etiā 2° ꝑꝑ laborioſuꝫ motū
q̄ in tali opē necēius ē:ex q̄ ſeq̄reꝛ agitatio fortis ī ſpi
ritib⁹ ⁊ hūorib⁹. ¶Et 3° forte q꞉ talis extēſio ī coi=
tu necīa ꝑparat ad opationeꝫ venaꝝ in pectore vel
ſputū ſanguinis ex cōpreſſione vel reſudatiō: cōtin
gentis:nequaꝗ̄ igitur danda eſt opera coitui:īmo
fortaſſis ſciētifice loquēdo nō ꝯueniret act⁹ ei⁹ ſemꝉ
in mēſe expedit⁹.Hec de accñtib⁹ aīe dicta ſufficiāt.

¶De inanitione ⁊ repletione. Cap̄.v.

De qnta aūt re nō nāli q̄ eſt repletio ⁊ ina
nitio ꝑtrāſeūdū eſt leui⁹.nā de repletio
ne ⁊ inanitione reſpiciēte materias hūo
rales dicetur inferius in regimine medi
cinali.¶De illa aūt repletione que cibo
rum ⁊ potuū menſurā reſpicit dicendū ꝙ oīno taleꝫ
repletionē euitare debet ꝓpter plura. ¶Primo qui
dem q꞉ debilis eſt eius digeſtiua. ¶Secūdo q꞉ talem
ſequitur dyafragmatis cōpreſſio ⁊ ꝯſeqnter materieꝝ
in pectore cōculcatio ⁊ nocumētū in anhelitu. ¶Et
tertio preter hec oīa augmētantur materie hūora=
les.¶Et lꝫ eidē ſit necīa reſtauratio:nō tñ ꝯuenit ei
alimētoꝝ repletio,īmo ſi q̄ñq3 cōtingeret repletionē

fuiſſe factā ad euacuationē ipſius ſubito feſtinādū eſt. ¶ Et pmus modus ⁊ ſecurior eſſet cum adminiſtratione tenuiſſime diete: aut ſaltē cū illa q̄ eſt ſibi vicina. ¶ Scd̄s autē modus eſſet vomitus: ⁊ ꝓprie qn̄ replēs materia reperiret̃ in ſtomacho. ¶ Uerū ſuſpectū habeo vomitū eo q: ꝓpter agitationē fortē q̄ in ipo neceſſaria eſt corruptioni diſponent̃ materie. ¶ Et mēbra etiā pectoris pparant̃ ad diſtenſionē ⁊ forte ad eruptionē. ¶ Et 3° etiā q: vomitus replet caput qḋ in viro iſto eſt valde repletū. ¶ Et 4° etiā q: debilitat ſtomachū. hʒ etiā hic vir ꝯditiones vomitū negātes: q: pect⁹ hʒ ſtrictū a dyametro q̄ ē ab an̄ ad poſt: etiā nocumētū hʒ in anhelitu ⁊ apt⁹ eſt ad ſpuēdū ſanguinē ꝓpter multā mām in pectore ꝯtētā: ⁊ collū hʒ lōgū ⁊ gracile: neq etiā vomitui aſſuetus eſt. Sʒ iſte ſunt ꝯditiōes ꝑ q̄s euitari dʒ vomit⁹: vt 4ª pmi. 2° cap̄. elegi pōt. igit̃ vir iſte vomitū euitare dʒ. ¶ Si ḡ in ſtōacho ei⁹ inueniret̃ mā cibalis aut altera ꝯueniēti⁹ erit ei diuertere ipſā ad inferiora cū cliſterib⁹ de q̄bus in regimīe medicinaliū dicet̃: aut ad illā replōnē minorādā ꝓcedet̃ cum pfacta attenuata dieta ⁊ fricatiōibus. ¶ Silr̄ etiā adoleſcēs iſte abſtinētiā ciboꝝ ⁊ potuū multā euitare dʒ ex ꝑte q̄ntitatis: ſufficit em̄ ſibi abſtinētiā facere ex parte qualitatis: vt in ſeq̄nti caplo vid ebit̃. Et credo q ſi minoraret ciborum quantitatem ita quod partem tertiam ſubtraheret cibi et potus quibus vtebatur cum ſanus erat eſſet hec electiua et canonica dietatio ſibi conueniens. hec de quinta.

¶ De cibis et potibus. Cap̄. vi.

De cibis aūt ⁊ potib⁹ paꝝ diffuſior ſmo vr̃ eē neccīus. Itaq cib⁹ in q̄litatib⁹ ſibi ꝯueniēs dʒ eſſe calius ⁊ ſicc⁹ ⁊ ſubtiliatiuus apitiuus mācꝝ ꝯſumptiu⁹ abſterſiuus ⁊ mūdificatiuus. tales ei ꝟtutes et opatiōes eaꝝ nec:e ſunt vt aduerſent̃ lapſui qui frigid⁹ ē⁊ hūidus. ¶ Silr̄ ⁊ ꝯtient̃ materieb⁹ q̄ groſſe ſunt ꝑ ſubtiliationē. ¶ Tertio vt vie reddant̃ apte q̄ oppilate ſunt a materia viſcoſa. ¶ Et q̄rto minorāde ſūt materie: qḋ ꝑ ꝯſumptiua efficit̃. ¶ Et 5° a ꝑte cui infixe ſunt vel adherētes ſunt abÿciēde q ꝯuenięter ꝑ abſterſiua pficit̃. ¶ Et 6° etiā q: opʒ canales ⁊ vias q̄b⁹ retinent̃ ſupfluitates ab eis euari. hec q̄dē efficit̃ ꝑ ꝟtutē apitiuā incīſiuā ⁊ abſterſiuā ⁊ expulſiuā in cibis exiſtētes. ¶ Ex q̄bus apparet q cibus huius adoleſcētis ⁊ potus magis medicinalis q̄ cibalis dʒ eſſe ꝓpter has intentiones immediate pdictas. ¶ Et q: etiā ipe notabilr̄ debilitat⁹ ⁊ extenuatus eſt vr̃ q in cibis reſtauratio magis q̄ medicinalis intētio ſit neceſſaria. ¶ Ex q̄bus viterius ſequit̃ difficillimū eſſe adminiſtrare eidē debitā regulā cibationis niſi ꝓueniat hec ab accurata multū ⁊ ſolerti ꝓuidētia tā ex ſcia q̄ ex parte medicine educta: leuius em̄ verba cant ant̃ q̄ opationes manifeſtent̃. ¶ Uerū vt mihi ⁊ legētibus cōplaceā videtur q pncipalis intentio in pncipio ſue cure in cibis eſſe debet magis ad qualitates medicinales cōparata q̄ ad reſtaurādi neceſſitatem. Neq enim ipſe adhuc eſt ita debilis: nec ita extenuat⁹ q reſtaurādi intētio in cibis vincere debeat q̄litates pfactas.

Itaq cibus eius ſit panis bn̄ coct⁹ fermētatus de pura farina nō q̄dē ſimula dicta: ſʒ paꝝ furfuris ꝟtutē habēs. ¶ Carnes ꝟo eius ſint ſicut lactētis vituli ⁊ agni et capreti ⁊ iuuenis porcelli ⁊ caſtrati iuuenis leporis gazelli ⁊ ſimiliū. ¶ De volatilib⁹ ꝟo ſint carnes pulloꝝ iuuenū. antiquas em̄ gallinaꝝ carnes aliqualr̄ ſuſpectas habeo: eo q: excitāt pfocationē niſi fuerit acetoſe vt legit̃ ſcd̄o can̄. cap̄. de carnib⁹. placēt etiā mihi carnes colūboꝝ paruoꝝ domeſticoꝝ ⁊ ſylueſtriū. ¶ Et de ſylueſtrib⁹ faſiani pdices turtures tutienes ⁊ aues minute degētes in rubis: ⁊ caro iuuenis panonis ⁊ parlonis q̄ eſt aīal hn̄s dētes in palato inuētū in mōtib⁹ vincētinis: ⁊ nō in alia ciuitate marchie taruiſine. Et in ſumma olm aīaliū carnes q̄ nō ſunt valde antiq̄ dure viſcoſe difficilis digōnis ⁊ mali nutrimēti placēt mihi. ¶ De pparationibus aūt carniū elixe placent mihi magis q̄ aſſate: neq etiā vituꝑande ſunt aſſate ſi fuerit molles ꝑ coctura ⁊ aīaliū iuuenū vt pinguiū non q̄dē pinguedine porci ſalita: ſʒ colatura eius aut recēti adipe vituli aut caſtrati ꝑguttate. Frixiores ꝟo carniū nō mihi placēt ꝓpter nauſeā et vnctuoſitatē quā efficiunt. ¶ De ſaporib⁹ aūt plʒ mihi ſuccus granatoꝝ dulciū ⁊ muzoꝝ nō q̄dē acriū ꝓpter ſtipticitatē eoꝝ et frigiditatē. Silr̄ dulcis citrāguli ſuccus: limonē vero acetū acutū ⁊ agreſtā ſalſam ⁊ valde pōticā deteſtor: ⁊ ꝯtinuū vſum iſtoꝝ triū. Si aūt fieret agreſta ex vuis manifeſte maturētib⁹ ⁊ abſq ſale nō eſſet improbāda. Sape aūt vſus olno ſibi ꝯueniēs eſt quocūq pparationis modo. ¶ Adde q̄ʒ q cū taliū ciboꝝ pparationibus ſemꝑ immiſceat̃ aliq̄d de radicibus vel ſeminibus plātaꝝ ſubtiliantiū apertinaꝝ et mūdificantiū: ſicut ſunt feniculus ⁊ petroſ. ſparagus bruſcus daucus et hoꝝ ſemina vel ſimiliūm eis ꝓpter cās ſuperius dictas. ¶ De conditis aūt nō placent mihi oliue neq cappares ſaliti. Napi aūt et rape condite et nuces et iringi et paria eis placēt mihi: cū mihi non ſint acuta et acetoſa multum. ¶ De ferculis aūt placent mihi caules et rape et olā olera leuis caliditatis. Bleta vero portulaca cucurbita ſpinachia ⁊ olā ſilia frigida nullo modo placent mihi ſimplicia: niſi fuerint refracta cū calidis: ſicut ſaluia mentha ſerpillo roſmarino et alijs predictis. ¶ De fructibus vero placent mihi amigdale auellane ficus recētes et ſicce vue bn̄ dulces: ⁊ mora etiā comedere pōt bn̄ matura: ⁊ poma dulcia apia dactyli a vel ſilia et paſſule cuiuſcūq manerieī exiſtāt. Fructibus aūt frigidis et humidis: ſicut ꝑſicis ceraſis piris et melonibus vti pōt et valde raro. ¶ Reliq̄ aūt fructus vt putribiles humidi et ſtiptici oēs dimittant̃ vt ſunt cucumeres criſomilla citonia ſorbe meſpille et ſilia. prunis aūt dulcibus et bn̄ maturis vti pōt et ꝓprie a cortice mūdatis propter acetoſitatē frigiditatē et ſiccitatē que eſt in eis. ¶ Lacte aūt cocto vel crudo vti nō debet nūc ſed in poſteꝝ bn̄ ſibi cōueniet. ¶ Caſeo aūt recēti leuis ſalſedinis vti pōt ſatis abūde. ¶ Oleum aūt non placet mihi et ꝓprie antiquū et mīn ſalis lʒ recēti oleo oliuarum maturaꝝ aliq̄n vti pōt. Uſus aūt butyri

non ſaliti ſibi ꝯuenientioꝛ eſt.⁊ ſi pōt inter cetera in oı̄ fere cibario vtaᷣ oleo recēti ex amigdalis dulcibus excorticatis oı̄ hebdomada fctō.¶De leguminib⁹ aūt placēt mihi optime cicera rubea quocūꝙ mō vſus ⁊ etiā alba ⁊ cib⁹ oīs de oꝛdeo fact⁹ vel de ſpelta vel de doꝛella. Far ṽo faſeoli lētes ⁊ riſum nō placēt mihi ꝓpter vētoſitatē frigiditatē ⁊ ſiccitatē eoꝝ:pānici aūt vſus plꝫ mihi ſi fuerit tn̄ cū pingui brodio bn̄ coctus. Robilia aūt ⁊ piſa et his ſilia nō videnᷣ mihi vtilia.¶De piſcibus aūt placēt fluuiales nō multe viſcoſitatis:ſicut lucij toꝛrētine capedani ſquali ⁊ marſiōes ⁊ alij ꝯſiles bn̄ cōditi. tince aūt ⁊ anguille nō placēt mihi niſi vſu valde rariſſimo. Cācris aliqn̄ vti pōt ⁊ ꝓprie bn̄ coctis:eo qꝛ ſūt difficilis digōnis.¶De ſpēbus aūt vtaᷣ croco in oı̄ fere cibario ſuo medıocri vſu:pipere aūt ſaltē freqn̄ter ⁊ multe quātitatis nō vtaᷣ nunc ſꝫ poſtꝙ̄ fuerit euacuatus vſus eius erit ſibi ꝯueniens: eo qꝛ ꝯfert capiti ⁊ pectoꝛi aduerſando materiebus ſupradictis ⁊ eas ꝑ vias vrine ꝑcipitādo. Cinamomo autē maioꝛi ⁊ minoꝛi vti pōt:ſilr̄ ⁊ nuce muſcata ⁊ corticce eius q̄ macis appellaᷣ:galāga aūt zinzi. ⁊ rebus acutioꝛib⁹ nō vtaᷣ niſi raro ⁊ in paucovſu. Hec de cibis dicta ſufficiant.¶Cibandi autē hoꝛa relinquatur conſuetudini aut ſaltem hoꝛe in qua hic vir ꝑcipit ſe magis alleuiatum:aut ſapientum doctoꝝ̄ conſilio vtatur circa hec.

De potu aūt eius vtaᷣ vino albo vel ſubrubeo coloꝛe granatino ſilı̄ potentia medıocri magis tn̄ ad virile vinū ꝙ̄ debile icl̄natū. Sapoꝛe ṽo dulce ⁊ ſuaue medıocriter ꝓpter lunentutē. Odoꝛe ṽo aromaticū ⁊ delectabile: ſubſtātia claꝝ ⁊ dyaphanū:fumoſitatib⁹ ⁊ groſſis ꝑtibus expurgatū:⁊ bibaᷣ oīno ſimplex abſꝙ aq̄ cōmixtiōe. ¶Uerum ſi vinū fuerit in potētia nimiū audax ſm̄ ꝯſuetudinē ſue vrbis opulētiſſime frāgaᷣ ipm̄ cum aqua clara ſubtili ⁊ electa turbiditate ⁊ prauitate odoꝛis denudata q̄ ſit ſimplex aut ſaltē cū.x.vl̄.xv. ℈.feniculi bn̄ cocta ⁊ poſt infrigidationē ei⁹ bn̄ colata:⁊ hoc ꝓprie in hyeme. ¶Si etiā a ꝑncipio mēſis octobꝛis vſꝙ ꝑ totū mēſem februarij vtereᷣ hydromelle facto ex.xx.ꝑtib⁹ aq̄ ⁊ vna ꝑte electi mellis vſ⁹ꝙ ad ꝯſūptionē q̄nte ꝑtis:q̄tuoꝛ remanētib⁹ valde vtile ſibi foꝛet ⁊ efficaciſſimū remediū in cura ſua ⁊ ꝓp̄e ſi in ꝑſcrꝑta q̄titate coq̄reᷣ.ʒ.ß.electi cinamomi minutim inciſi. Hec ſūt q̄ de cibis ⁊ potib⁹ mihi memoꝛia viſa ſunt:⁊ ſufficere videnᷣ de hac re nō nāli.

Tractatus tertius cōtinēs capl̄m vnū de cura diſpōnū predictaꝝ per medicinalia cōtinēs octo intentiones.

Regimē aūt diſpōnis huius adoleſcentis ꝑ medicinalia complendū opꝫ partiri in octo intētiones. ¶Et ꝑma q̄dē eſt materiez huius moꝛbi euacuatio mıoꝛatiua. ¶Scd̄a eſt ipſarū diuerſio. ¶Tertia eſt eaꝝ digō. ¶Quarta eſt materieꝝ eradicatiua euacuatio. ¶Quinta eſt materieꝝ in pectoꝛe contentarum velox ⁊ prompta conſumptio. ¶Sexta eſt capitis rectificatio. ¶Septima eſt pectoꝛis confoꝛtatio. ¶Octaua ⁊ vltima accidentium coꝛrectio.

Prima igiᷣ intētio cōpleᷣ ꝑ eſionē minoꝛatiuā. ꝑmo ꝑ flobotomiā factā: ⁊ dato ꝙ ſiᷣ capiti intēdēdū ſit ⁊ pectoꝛi ꝑncipalr̄ tn̄ ꝓpter inſtātiā doloꝛis flobotomia fieri dꝫ q̄ a pectoꝛe euacuet:⁊ hec q̄dē eſt flobotomia baſilice q̄ euacuat directius ⁊ immediatius ab oīı̄ parte pectoꝛis:vt pꝫ ſcd̄o regiminis acutoꝝ.textu cōmē.x.⁊ ibidē a Gal. pulcherrime declarāte hoc ⁊ extrahanᷣ ſanguinis ℥.v.in hoꝛa electa. Eſt aūt electa hoꝛa qn̄ flobotomia fit paꝝ poſt oꝛtū ſolis ⁊ cōplemētū expulſionis ſupfluitatū cōiūm:vt quarta ꝑmi.cap̄.2° legendū. ¶Si q̄s aūt vellet ꝑ flobotomiā immediatius a capite ⁊ ꝓpinq̄s partibus educere flōmare poſſet cephalicā q̄ euacuat a ꝑdictis partibus vt pꝫ quarta ꝑmi.allegato loco.mihi tn̄ plꝫ magꝭ baſilica dextre partis iā dicta ꝙ̄ cephalica eo qꝛ ꝑ ipſam facilius a capite pōt eūari mā ꝓpter fluxibilitatē ⁊ grauitatē ſui ꝙ̄ ꝑ cephalicā eūari poſſit mā in pectoꝛe ꝯtēta. ¶Contra. qꝛ flōmia baſilice euacuat illud qđ eſt a parte ſuminis vētris inferius.igiᷣ ꝑ ipſam nō habeᷣ in pectoꝛe notabile iuuamētū. ¶Huic rn̄deᷣ duplr̄. ꝑmo qꝛ lꝫ flōmia baſilice euacuat a parte ſuminis: vt dictū eſt:ꝑ talē eūationē pōt ſufficiēter deſcēdere ſanguis a pectoꝛe:⁊ hoc ſufficit medico vt a ꝑte patiēte diuertaᷣ materia ibidē ꝯtēta. ¶Dicendū ſcd̄o ꝙ flōmia baſilice euacuat directius a pectoꝛe ꝙ̄ a ſumine:ſicut ex hyppo.⁊ Gal.dictū eſt ſupra. Textus aūt Auic.vᷣ ꝓ iſta parte facere magis : eo qꝛ ſi flōmia baſilice euacuat a partibus ſuminis tanꝙ̄ inferioꝛi parte foꝛtius ⁊ facilius eūare dꝫ a ſupioꝛibus partibus:facilius eñ eſt materias deſcendere ꝙ̄ aſcēdere. ¶Facta igiᷣ flōmia ꝑdicta cū his q̄ neceſſario fieri debēt añ ipſam.ſ.lenitiōe vētris ſeq̄nti mane materia euacuaᷣ cū hoc minoꝛatiuo. ℞.agarici electi.ʒ.ſ.ß.reu.ʒ.ſ.zinzi.℈.ij.ſpice nardi tertiā partē.℈.ſ.pulueris ſticados.ʒ.ß.infundanᷣ oīa in ℥.iij.aque ſaluie ⁊.℥.ſ.aque hyſopi ⁊ caſieñ.et zuc. añ.ʒ.vſ.⁊ ita ꝑ vnā diē naturalē remaneāt ⁊ in ſeq̄nti mane foꝛtiter calefiāt:⁊ foꝛtiter exꝑmanᷣ ⁊ colatura illa in potu accipiaᷣ ⁊ poſt ipſam doꝛmiat eger ꝑ vnā hoꝛā:deinde vigilet ⁊ ieiunus permaneat vſꝙ ad q̄ntā hoꝛā:⁊ tunc bibat cyathū vnū aque oꝛdei calefacte ⁊ zuccarate:⁊ poſt illud per vnam hoꝛam prandium accipiat. ¶Sequēti vero die in mane iterum gr̄a minoꝛationis accipiat hoc cliſtere. ℞.foliorum blete malue mercurialis ⁊ hyſopi añ.M.ſ.furfuris bene cribellati.M.ſ.ß.coquanᷣ omnia vſꝙ ad conſumptionem medietatis:⁊ de hac colatura accipiatur lib.ſ.zuccari ru.benedicte ſimplicis. añ.℥.ſ. olei liliorum et de aneto.añ.℥.ſ.ß. ſalis gemme. ℈.iiij.fiat cliſtere. Et ſi timeres eius caliditatem loco predictorum oleorum ponantur.℥.iij.olei violarū purpurearum et proprie in diebus caloris. Hec de intentione prima.

Pro ſecūda vero intētione.ſ. diuertēdi materias apparet ꝙ oīa q̄ in precedēti intētione poſita ſunt cū hoc ꝙ euacuāt minoꝛādo materias etiā diuertūt eas. ¶Diuertentia aūt reliq̄ vltra hec videnᷣ eē ꝯueniētia excludendo vomitū q̄ mihi nō plꝫ:vt ſupra viſum eſt.cap̄.6°.

¶ Securiora aūt diuertētia eē poſſunt ꝑma: ꝑ frica
tiões de qb⁹ ſupra viſum eſt cap. 3°. ¶ Scdo ꝑ ꝓuo
cātia vrinā mihi meliora videnť: eo qꝛ materia pe=
ctoris frequētius reiiceat ꝑ vias vrine ꝙ̄ ꝑ vētrē: vt
ptꝫ ꝑ tertij. de diſterib⁹ pleureſis. Jgiť repeto ꝙ bo
nū eſt vt ſemꝑ in cibis ſuis coquanť radices fenicu
li petroſ. in dieb⁹ frigoris. Jn dieb⁹ vo caloris ſecū
ponantur radices endiuie vel cicoree citrine. ¶ Pro
hac ēt intētione laudo vt ſepe accipiat ſyrupū iſtuꝫ
℞. radicuꝫ ſe. petroſel. ſparagi bruſci dauci ⁊ apij.
añ. oncꝫ. ꝫ. j. granoꝝ milij ſolis. capil. vene. añ. ꝫ.
j. ß. ſe. endiuie cuſcute acetoſe ⁊ cicoree. añ. ꝫ. ß. ſe=
minū cōium frigidoꝝ oncꝫ q̄tuor. añ. ʒ. ij. fu. ⁊ meu.
añ. ʒ. iij. coq̄nť oia in lib. viij. aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē
medietatis. deinde colenť ⁊ colature addať zuccari
al. lib. j. vel pulueris ei⁹ lib. j. ß. ⁊ erit meli⁹: ⁊ fiat ſy=
rupus plene decoctiōis ⁊ clarificatus de quo deť in
potu in aurora. ℥. ij. cū. ℥. iij. aq̄ fe. ⁊ eſt bonū diure=
ticū. ¶ Et diuerſionē cū vētoſis in hoc caſu nō mul=
tū diligo: eo qꝛ tales magis ptē ſubtilē ſanguinis di
ſtrahūt ꝙ̄ groſſaꝫ ⁊ magis attrahūt acute ꝙ̄ a ꝓ=
fundis partib⁹. Sꝫ māe hui⁹ egritudinis ſunt groſ
ſe ⁊ ꝓfunde: vt ſupra viſuꝫ eſt. igiť ⁊c̄. ¶ Laudo etiā
magis in caſu iſto diuerſionē ꝑ emorroidas ſi natu
ra ſibi ꝯceſſiſſet illas. Si aūt deficiūt ex ope nāe ſup
plēdū cū arte ꝓuocādo eas pūgēdo loca ſiteri exte
rius vł cōprimēdo cū ſetis porcinis vł fricando eas
cū biſello pāno vł de ſartia vł cū ſetatio vel cū folijs
fic⁹ aut ꝯſolide ma. aut ad vltimū cū felle tauri vel
cum alijs acutis: ita vt ſanguis inde educatur: cu=
ius euacuatio continuare dimittatur ⁊ vſqꝫ ad euē
tum debilitatis virtutis excluſiue.

Tertia aūt intētio eſt māeꝝ digō: digerunt
aūt mās ꝑdictas digerētia mlta: vt
ſyrupi iulep decoctiões ⁊ electuaria ⁊ ſublimatiões
¶ De quoꝝ numero ꝑmū ⁊ leuiſſimū eſt. hoc. ℞. aq̄
farfare. ℥. iiij. aq̄ ſaluie. ℥. j. miſce cū. ℥. ß. zuccari ⁊ ca
lidū bibať in aurora tardādo cibū horis quatuor.
¶ Scdm digeſtiuū ⁊ forti⁹ illo ē hoc. ℞. aq̄ betonice
aq̄ capilloꝝ vene. añ. ℥. ij. ſyrupi de ſticados oximel
lis ſimplicis. añ. ʒ. vj. bulliāt oia ſimł cū modico zuc
cari ⁊ clarificent ⁊ denť in potu vt pri⁹. ¶ Tertiū di
geſtiuū ⁊ forti⁹ iſtis eſt ſyrup⁹ iſte. ℞. ſyrupi de hy=
ſopo. ℥. ß. ſyrupi de calamēto. ʒ. j. aq̄ praſſij. ℥. j. ß.
aq̄ farfare. ℥. ij. miſce: ⁊ deť in potu: vt pri⁹. ¶ Quar
tū digeſtiū ⁊ meli⁹ oib⁹ pōt eē hec decoctio. ℞. beto
nice ſaluie roriſ. ma. maiorane hedere. añ. ꝫ. ß. hyſo
pi praſſij feniculi. añ. ꝫ. j. pipis al. liq̄ri. aniſi capilł.
ve. añ. ꝫ. j. ꝑtes duas coquanť oia in lib. v. aq̄ vſqꝫ
ad cōſumptionē medietatis de q̄rū colatura in po=
tu denť. ℥. vj. ¶ Digerūt etiā mās tales eluaria mł=
ta: ſicut eluariū dyamuſcū dyābra dyatriōpipereō
dyairis dyapraſſiū: ⁊ ſilia. ¶ Ego ēt ad has intētio=
nes vtor mixtiōe tali. ℞. eluarij dyairis dyacalamē
ti. añ. ℥. ß. ſpēꝝ dyābre. ʒ. ij. trociſcoꝝ de viol. ʒ. j. ſy=
rupi violati ⁊ penidiaꝝ. añ. ℥. j. fiat eluariū de quo
in medijs tertijs ⁊ ꝑ duas horas añ cenā detur: co=
clear mediū vel. ʒ. iij. ⁊ ē med³ ſolēnis. ¶ Et ſi velles
hāc mixtionē efficere delectabilē magis fiat ex illis
ſpeciebus cōfectio ſolida in. v. ℥. pulueris zuccari et
hyſopi roriſmarini vel maiorane aq̄ denť ex ea ho=
ris ꝑdictis a. ʒ. iij. vſqꝫ ad. v. hec de intentiōe tertia.

Quarta intētio. ē ad eradicādū mās poſt
eaꝝ digōnē: lꝫ aūt multa inueniā=
tur medicamina ſimplicia ⁊ cōpoſita ꝑ auctores. ſo
lū tñ illa ſcribā q̄ mihi ſecuriora ⁊ vtiliora cōproba
ui expiētia quotidiana. ¶ Pᵐ q̄dē eſt pilłe iſte. ℞. pil
lulaꝝ de ſarcocolla ex maiori deſcrip. Meſ. in anti=
dotario diſtinctiōe x³. ℈. ij. pilłaꝝ cochiaꝝ deſcrip.
Raſ. 9° Almāſ. caꝑ. ꝑmo. ℈. j. icorporenť ſił cū ſyr.
de hyſopo: ⁊ fiāt. vj. vel. vij. ⁊ accipiantur in aurora
¶ Eradicatiuū vo leui⁹ iſto ē hoc. ℞. pilłaꝝ de aga
ri. ℈. iiij. renouenť pilłe. viij. cū ſyrupo de ſticados
⁊ denť oēs. ¶ Tertiū eradicatiuū poterit eē h°. ℞.
elłuarij idi. ʒ. ij. agarici electi. ℈. j. zinzi. ꝫ. v. incorpo
renť cū ſyru. ⁊ denť in potu cū aq̄ decoctiōis liq̄ritie
⁊ maiorane. ¶ Quartū eradicatiuū poterit eē infu=
ſio ſupi⁹ ſcripta in intētiōe mioratiōis ⁊ ꝓprie ſi au
gmenteť ei⁹ doſis vlis ⁊ particularis. ¶ Oēs aūt he
medicine limitari debēt ſm tenorē vtutis egrotātis
memorādo ꝙ ſemꝑ meli⁹ eſt euōnes iteratas frequē
tare in oib⁹ morbis: ⁊ ꝓpe l cronicis ꝙ̄ in vnica euō
ne ad moderationē ducere. Jteꝝ poſt iſtas medici=
nas aſſumptas obſeruenť oia q̄ ſuperi⁹ ſcripta ſunt
obſeruari debere poſt aſſumptionē minoratiū era=
dicatiue minoratiue. vt meli⁹ eaꝝ euō feliciteť: ⁊ tu
vide ibi. Hec de intentione 4ª ſufficiant.

Quinta intētio ſeq̄tur lꝫ a capite hui⁹ : mā
ꝯtinue ad pectus effundať: maior
tñ dꝫ eē itētio ad materiā in pectore ꝯgeſtā ꝙ̄ ad il=
lā q̄ ꝯtiue effundiť: eo qꝛ materia ibi ſtās facile pu=
trere poſſet ⁊ ad ptiſiꝫ ꝑducere: ſicut ſupi⁹ eſt oñſuꝫ
q̄ꝑꝑ ad ei⁹ eductionē ꝙ̄citi⁹ eſt poſſibile ꝓperāduꝫ
eſt. Hec aūt materia nō intelligiť eſſe ois materia in
pectore iuēta: ſꝫ ſolū illa q̄ eſt ꝯiūcta cū doloris apo
ſi: ſatis eñ ꝑ itētiões euōnū diuerſionū ⁊ digōnū q̄
ſupra poſita ſunt ad materiā añcedētē vł eē intētū.
Quapꝑ ſolū h̄ intēdo educere ꝯiūctā materiā ⁊ lꝫ
ſyrupi ⁊ ꝑdicta excreātia hāc 2ᵃᵐ ꝑtē educere pñt
ꝯuēiēti⁹ tñ cū his q̄ mō ponunť materia ꝑdicta edu
ci pōt. ¶ Pᵐ q̄dē eſt deſcriptio hui⁹ loch. ℞. loch de
ſq̄lla. ℥. j. de papauere. ℥. ß. miſceanť cū modico oxi=
mellis cōpoſiti ⁊ icorporenť ſił. ⁊ de hac meª ſepe te
neat in os nō maſticādo ipam: imo ꝯducēdo per os
adeo vt diſſoluta trāſeat ꝑ meri ⁊ cānā pulmōis vſ=
qꝫ ad pect⁹. ¶ Ad hāc ēt intētionē faciūt oia eluaria
recipiētia enulā hyſopū liq̄ritiā crocū pip ireos ꝑſſiū
ḡna feniculi ariſtologiā ro. oppoponacū fic⁹ paſſu=
las ⁊ capil. ve. ⁊ ſilia. ¶ Deſcriptio bōa eluarij faciē
tis ād itētionē iſtā eſt hec. ℞. ḡnoꝝ pineaꝝ amigda
laꝝ dulciū mūdataꝝ. añ. ℥. j. ḡnoꝝ fiſticoꝝ. ℥. ij. ra=
dicū ireos recētis. minutiſſime icisaꝝ. ℥. ß. capil. ve. ʒ.
iij. liq̄ritie aniſi. añ. ʒ. vj. croci. ʒ. j. ß. pipis hyſopi praſ
ſij. añ. ʒ. ß. radicū enule. ʒ. v. ficuū piguiū ⁊ dactyloꝝ
añ. nūero. vj. paſſulaꝝ. ℥. ij. zuccari ſcđe coctiōis lib.
j. pulmōis vulpis ꝑparati ſm artē. ſape lib. ß. coqua
tur ſił zuccaꝝ cū ſapa vſqꝫ ad ꝯueniētē ſpiſſitudinē
⁊ additis reliq̄s ꝯtritiōe lōgiſſima fiat eluariū de q̄
mane hora ſyrupoꝝ in medijs tertijs: ⁊ ꝑ horā añ
cenā: ⁊ qñ vadit ad lectū accipiat circiter. ʒ. ij. vſus

cū huiꝰ elꝰuarij deglutiti eradicat oēs mās que pectore cōtineri ſolēt ⁊ ꝓpiue groſſas ⁊ viſcoſas. Et ſi quis timeret eius caliditatē: que tñ nō eſt valde intenſa: pōt refrāgere ipm cū tertia vel quarta parte zuccari violacei. ¶ Memorādū etiā pro cōplemento huius intentionis ꝙ decoctio ſuperius ſcripta capitulo de intētione diuerſionū eſt equalis huic elꝰuario. Etiam ſit memor in omni cibatione ſua ſemper ponere de croco ꝙ̄titatem vnius vel duorum granorum frumenti. Hec de intentione quinta.

Sexta intētio ponit rectificantia caput que lʒ multa ſꝛ́ poſſunt hincinde collecta tria tñ ꝑncipaliter ſcribā que mihi vtiliora videnť. ¶ Et primū eſt odoriferū hoc cuiꝰ puluis ſepe in ſindone de grana ligatus odoreť. ℞. ligni al. ʒ.i. macꝭ. ʒ.ij. ambre. ℈.i. vel. ß. ꝓpter exꝑ́clam. floꝝ roſmarini maiorane ſticados nigelle. añ. ℈.ij. pulueriʒenť oīa per ſe: ⁊ fiat vt dictū eſt. ¶ Scōm ꝟo capitis confortatiuū eſt gargariſma hoc. ℞. nucis muſ. galāge ligni aloes cubebarū ireos piretri. añ. ℈.i. maiorane betonice floꝛ́ roſmarini. añ. ʒ.i. ß. roſarū violaꝝ. añ. ʒ.i. bulliāt oīa in lib. ij. aque vſqꝫ ad cōſumptionē medietatis ⁊ de hac aqua calida cū puluere zuccari ſepe teneatur in ore: aut fiat ex ea garga. cal'a facta: aut fiat ex ea caputpurgiū aliquid de ipa leniter trahēdo per nares ieiuno ſtōacho. ¶ Tertiuʒ principale eſt puluis iſte de quo omni ſero qñ vadit dormitū .i. ad lectū ſupponať capiti a ꝑncipio ſincipitis vſqꝫ ad ſummitatē capitis ꝙ̄titatis granoꝛuʒ quatuor frumēti ⁊ ſpargať intus capillos. Deſcriptio huiꝰ pulueris eſt hec. ℞. cubebarū nucis muſ. pipis lon. betonice ſticados. añ. ʒ.ß. ligni al. roſ. añ. ʒ.i. macis maiorane ſandaloꝝ al. añ. ʒ.ij. fiat oluʒ ꝑ ſe puluis. Sequēti ꝟo ſero cū debet reapponi p'luis cum pectine mundificeť cutis a puluere predicto et a ſuperfluitatibus cutaneis. Hec de intentione 6ª.

Septima ꝟo intētio tria ponit remedia pectoris cōfortatiua. ¶ Et pᵐ q̄dē eſt ſacculus cordialis talis. ℞. been al. ⁊ ru. zedoarie doronici ligni aloes oſſis de corde cerui croci. añ. ʒ.i. floꝝ boraginis bugloſſe anthos roſaꝝ violaꝝ. añ. ʒ.ß. fragmētoꝝ hyacincti ſaphiri ſmaragdi añ. ℈.ß. margaritaꝝ añ. ʒ.i. macis ſe. baſilicōis gariofi. añ. ʒ.ij. fiat ſacculꝰ in ſindone de grana q̄dratus aut lōgꝰ qui ſemꝑ porteť ſuꝑ mamilla ſiniſtra ſuſtentatus. ¶ 2ᵐ ꝟo ſpāle eſt cerotū hoc. ℞. empli de mucillaginibꝰ. ℥.ij. croci. ʒ.ß. ligni al. ſpice nardi floꝝ hyſopi radicū enule. añ. ʒ.ß. oppoponacis reſine electe. añ. ʒ.i. ß. diſſoluanť gūme cū vino aromatico: ⁊ icorporenť cū empliſ ⁊ additis ſpēbꝰ fiāt cerota duo ſuꝑ pāno de ḡna lōgitudinis maioris expāſa: ⁊ latitudinis digitoꝝ. v. quoꝝ vnuʒ porteť ſemꝑ in directo thoracis a furcula pectoris ſuꝑioris vſqꝫ ad pomū ḡnatū. Aliud ꝟo in pte poſteriori oppoſita ſili' ſitueť. ¶ 3ᵐ ꝟo remediū cordis ꝯfortatiuū eſt deſcriptio elꝰuarij poſiti 9° Almāſ. cap. de tremore cordis qđ incipit. Electuariū dyamuſcū. vide ibi: qđ cū zuccaro al. factuʒ in forma ſolida exhibere ſoleo vſqꝫ ad quantitateʒ. ʒ.i. ante ⁊ poſt cibuʒ ſemꝑ aut maxime. Hec de intentione ſeptima.

Octaua ꝟo intentio q̄nqꝫ corrigit accñtia indigentia correctione. Primū eſt oppilō colatorij. Scōm eſt clauſio viarū naſi in loco rize. Tertiū eſt difficultas anhelitus. Quartum eſt debilitas digeſtiue. Quintuʒ eſt ventris ſtipticitas. ¶ Primū quidem accidens corrigit retentio ꝙ̄titatis vnius grani frumenti de antiqua tyriaca in ore facta. Scōm vero eſt expertum. maſticatio croci integri. Tertiū vero ⁊ fortius illis ꝙ̄tum ad operationem eſt retentio aque maiorane calefacte in ore patientis. ¶ Scōm vero accidens remoueť traijciēdo per naſum decoctionem ſuprapoſitā in capitulo de cōfortātibus caput. Secūdum eſt vt ſepe per naſuʒ traijciatur aque maiorane ⁊ aque ireos calefactarū per nares patientis leui traiectione. Tertiū eſt odoratio ſepe facta ex. ℥.i. nigelle non torrefacte cum. ʒ.ij. laudani puriſſimi. ¶ Tertium vero accidens remouetur ex vſu electuarij pectoralis ſupra deſcripti in capitulo immediate precedenti. ¶ Ego auteʒ ſcio ꝙ ſi quis accipiat medium granum muſci cum ℈.i. pulueris croci et bibatur cuʒ. ß. cyatho vini al. aromatici ⁊ calefacti difficultatem anhelitus potēter abſcindit a quacunqꝫ cauſa prouenerit niſi a caumate vehementiſſime. ¶ Quartuʒ vero accidēs quod eſt debilitas digeſtiue rectificari poteſt cū electuario de muſco. ex 9° Almanſ. allegato capitulo immediate precedenti. ¶ Ego autem ſcio ꝙ ſi diuturno tempore inungatur ſtomachꝰ ex hoc vnguēto potenter omne nocumentum frigiditatis tam a debilitate virtutis ꝙ̄ a raritate texture ⁊ frigiditate ⁊ humiditate conuenienter ſubleuat. ℞. olei de maſtice olei de croco olei de pice. añ. ℥.i. laudani puriſſimi myrre electe añ. ʒ.i. ß. macis menthe abſinthij ciperi. añ. ʒ.ij. gariofi. ꝛ. ij. ß. roſarum ſpodij maſticis. añ. ʒ.i. ß. cere ꝙ̄tum ſufficit. fiat vnguentū bene viſcoſum ⁊ applicetur: vt ſupra. ¶ Quintum vero ⁊ vltimum accidens ſcilicet ſtipticitas ventris remoueri poteſt cum iſtis duobus inſtrumentis. ¶ Et primum eſt hic puluis. ℞. polipodij. ʒ.ij. folliculoꝝ ſene: ʒ.i. ß. ameos tartari aniſi liquiritie cinamomi macis. añ. ʒ.ß. ſalis indi. ℈.ij. fiat puluis ſubtilis: de quo accipiatur immediate ante cenam cum modico brodij vel vini calidorum. ¶ Secundum vero principale eſt hoc. ℞. penidiarum zuccari ru. añ. ℥.i. ß. pulueris hermodactylorum folliculorum ſene. añ. ʒ.iiij. mucillaginis pſilij. ℥.iiij. cinamomi aniſi. ana. ʒ.i. macis nucis muſcate gariofi. ana. ℈.i. coquanť ſimul penidie cū zuccaro ⁊ mucillagine pſilij leui decoctione. deinde cum eis incorporentur ſpecies alie ⁊ fiat electuarium conuenientis conglutinoſitatis. de quo ante cenam immediate omni alterna die accipiatur a. ʒ.iij. vſqꝫ ad. v. ſecundum maiorem ⁊ minorem ſtipticitatem continuando et interpolando ipſum. ¶ Hec ſunt que cum laude omnipotentis meliora mihi apparuerūt in diſpoſitionibus huius viri eligenda. Summus autem omnipotens ſaluator omnia ipſa dirigat in finem optate ſalutis. Amen.

¶ De egritudinibus oculorum ſequuntur conſilia.

Conſiliū.56.

De triplici mala diſpoſitione vẽꝫ. ¶ De debilitate

te viſus imaginationib⁹ cõplicata a mala cõplexione frigida et ſicca cerebri cũ materia. ¶ De mala cõplexione frigida et humida ſtomachi cum materia flegmatica mucillaginoſa et aquoſa: epati etiã cõicata. ¶ De hernia cõpoſita ex ruptura et ventoſa. ¶ Diuiditur autẽ conſiliũ in ſectiones duas. quaꝝ prima duo capitula continet.

¶ De diſpõnib⁹ dictis p̱ cauſas et ſigna. Cap. j.

Quidã curialis vnus ex amicis noſtris mihi dilectiſſim⁹ triplici diſpõne grauat̃. Cuius etiaȝ particulã alius meus nõ paꝝ moleſte gerit. ¶ Et pͥma q̃dẽ eſt debilitas viſus imaginatiõib⁹ cõplicata. ¶ Scḋa vero eſt mala diſpõ ſtomachi ipſius p̱ quã digeſtiua nocetur nocumẽto diminutionis et corruptiõis. quandoq̧ etiaȝ epati ſuo communicata. ¶ Tertia vero eſt hernie ſpecies non leuis: ſed grauiora et futura accidentia pronuntians ei.

Et prima quidẽ diſpõ dicta ẽ mala cõplexio ſui cerebri frigida et ſicca materialis dominãter: lȝ etiã ſit refracta ab humiditate flegmatis. Cerebri aũt diſpõ talis cognoſcit̃ ex grauitate capitis eius et frigiditate in partibus eius p̱cepta cũ exiccatiõe et pauca carnoſitate eaꝝ: et modica etiã effuſione p̱ aures nares et reliq̃s vias eũonis: et fortiora fierent hec oĩa accñtia niſi q̄ flegma cũ tali materia in venis commixtũ ſua humiditate refrãgẽdo cõtẽperat accidẽtia p̃dicta: ſiue illud flegma ꝓpter debilitatẽ digẽõnis in capite generet̃: ſiue illud ſit veꝝ flegma in epate genitũ: aut nõ verũ in ſtomacho cõgregatũ que capiti effumãdo vel fluendo cõicent̃. ¶ Et qualitercũq̧ cõcedat̃ ꝓpter frigiditatẽ in cerebro eius inualeſcentẽ etiã propter anguſtiã viaꝝ eius minorat̃ et refrãgit̃ ſpũs alalis in cerebro et ꝓhibet̃ tranſire in q̃titate debita p̱ neruos opticos ad organa viſiõis: quare apparet in eo nocumẽtũ diminutiõis viſiue operationis: et eſt ſpẽs mala quã Iohar nolauit debilitatẽ viſus ex penuria viſibilis ſpũs ꝓueniẽtẽ. ¶ Adhuc etiã q̄ calor innatus cerebri talis debilis eſt flegmata in eo in multos cõuertunt̃ vapores. Quoꝝ etiã vapoꝝ particula nõnulla ab inferioribus mẽbris cerebro cõicat̃: ꝓpter qḋ vapor iſte ſpũi viſibili cõmixtus cũ talis ſpũs defert̃ ad criſtalloidẽ repñtat in ipm ſpẽs coloꝝ mot⁹ et figuraꝝ ſibi ꝓportionaliũ: vñ receptis ſpẽbus viſibiliũ in criſtalloidẽ tã talr p̱mutata potẽtia viſiua p̱cipit et iudicat in mediũ exterius figuras formas colores et mot⁹ eſſe q̃ nequaq̃ ſunt: ꝓpter qḋ ab illuſtrib⁹ antiq̃s diſpõ talis nolata fuit deluſio viſus: in tm̃ q̧ patiẽs q̃nq̧ cũ manu tẽtat capere muſcas vl̃ culices quas in aere credebat eſſe: deluditur ergo q̄ nihil venat̃. Et hec diſpõ iteꝝ ſolet nolari imaginatio. vt tertia tertij tract. quarto dũ inq̃t Auicen. Imaginatiões ſunt colores q̃ ſentiunt̃ corã viſu. Ex quo colr̃ q̧ ſi hec diſpõ p̱ſeuerabit et augebit̃ minat̃ ſibi pãnũ. Uapores em̃ flatici in capite multiplicati tandẽ cõuertunt̃ in aquã: et aqua illa defluens ad oculũ ibi cõgelata cõuertit̃ in pãnũ: vt legẽdũ eſt pal legato cap̃. ab Auic. cap̃. de aqua. dũ inq̃t. Deſcenſus aque eſt egritudo oppilatiua ⁊c̃. Sȝ aq̃ cõgelata conuertitur in pannum et facit cecitatem: quare hec diſpoſitio minatur ei ablationem viſus. Hec de diſpoſitione huius viri prima.

At vero iteꝝ inueſtigari opȝ ſcḋe diſpõnis eſſentiã varietates et accñtia eius. Eſt em̃ ipa ſtomachi ſui mala cõplo frigida et humida cũ materia flatica mucillaginoſa et aquoſa que generat̃ in ipo p̱ viã indigẽõnis a p̃dicta frigiditate ꝓuenientis: et eſt ei egritudo p̱ eſſentiã q̃ etiã epati ſuo p̱ colligãtiã cõicata eſt: qm̃ non eſt poſſibile aut ſaltẽ difficillimũ caliditatẽ epatis cõplete poſſe corrigere frigiditatẽ ſtomachi et maxime cum fuerit diuturna et mãſiua: ꝓpter hãc igit̃ cãm epar eius debilitatũ ſanguinẽ gñat in eo remiſſi⁹ calin̄ et aquoſuȝ magis q̃ feciſſet a gñatiõe ſua a qua epar eius vr̃ cõtraxiſſe caliditatẽ ſatis auctaȝ reſpectu medij gñis. ¶ Propter has igit̃ duas diſpõnes malas epatis et ſtomachi non eſt mirabile ſi multiplicant̃ in inteſtinis eius flegmata mucillaginoſa et aquoſa que in vapores multos cõuerſa ventrẽ eius nõ raro extenſum rugitu et gurgulationibus plenuȝ efficiũt. Hec de diſpõne ſcḋa. et de accñtibus eam cõſequẽtibus.

Tertia v̾o huius diſpõ eſt hernia in inguine ſiniſtro q̃ cũ bñ cõſiderat̃ nõ eſt relaxatio vel dilatatio p̃ciſe: ſȝ eſt ruptura vera i parte ſifac ſuppoſita foramini oſſis femoris. Cũ igit̃ in vẽtre hui⁹ viri gñent̃ et cõgregent̃ vẽtoſitates q̃ plurime q̃ partib⁹ inferiorib⁹ ꝓpulſe ſm̃ partẽ magnã recipiunt̃ in didimũ nõ eſt mirabile ſi tales vẽtoſitates p̱ didimũ deſcẽdẽtes p̱ foramẽ iã dictũ recipiãtur in oſcẽũ et faciãt in eo tumorẽ et extẽſionẽ cũ dolore q̃nq̧. vñ appet q̧ hec eſt ſpẽs hernie cõpoſita ex ruptura et ex vẽtoſa: ſicut iã declaratũ eſt. Propter qḋ merito hic vir in ſui gubernatiõe ſollicit⁹ eſſe dȝ. ne pars didimi in cõcauitate oſſei tumoroſa fctã tãdẽ cõuertat̃ in aq̃a: qḋ p̱iculoſum eẽt. ¶ Ex q̃b⁹ oĩb⁹ intelligẽtibus apparet q̧ q̃libet haꝝ diſpõnũ i hoc viro nõ leuiter eſt ſuſpecta. et ꝓpe in etate ſua. vñ aliq̃d de regimie ſuo qḋ meli⁹ eſt et ab eo obſeruãdũ ſibi cõſcribere determinaui p̱ modũ q̃ nũc ſequitur.

¶ De cura per dietam. Cap. ij.

Quoniã autẽ egritudines huius viri tres p̃ncipales differũt inuicẽ rõne patientiũ locoꝝ: etiã tertia differt ab alijs ſpecie: q̄ ipa eſt ſolũ cõtinuitatis ſifac in p̱te inguinis coop̱iẽte inteſtina: videret̃ aliaꝝ egritudinũ curatiões debere eſſe diuerſas: qḋ q̃dẽ cõcedit̃ ſm̃ partẽ verũtñ: q̄ oẽs ille diſpõnes cõueniũt inuicẽ in cã materiali et ſibi ꝓportionata: q̄ vtriuſq̧ illaꝝ materialis cã eſt flatica materia et vapores vl̃ vẽtoſitates ab ea eleuati: ideo in canone curatiõis vident̃ hr̃e cõueniẽtiã ſatis tã penes regimẽ rerũ nõ naturaliũ q̃ medicinaliũ. Si q̃d aũt diuerſitatis in curatiõe haberi ſit neceſſariũ. videbit̃ infra in regimine hernie ſue. ¶ Dicendũ itaq̧ q̧ regimẽ hui⁹ viri p̱ debitã mẽſurã ſex reꝝ nõ naturaliũ fundari debet: ita q̧ oẽs res nõ naturales debẽt eſſe calefactiue exiccatiue apritiue et cõſumptiue vẽtoſitatũ. ¶ Eligat̃ itaq̧ ab eo locus hitatiõis notabilis calitatj et

ſiccitatis. Et ſit camera in qua poſſit fieri ignis elō
gata ab aere aqlonari: ⁊ ab oī hūiditate ſuperflua.
Caput ſuū tecturis ꝯuenientī pelle ſuffultꝫ tueat̄. Et
vēter etiā eius ⁊ pect⁹ diploide bñ calīa cuſtodiat̄.

De cibis

vero effugiat ꝓmo lacticinia oīa. Itē cibos paſtiles ſaltē elixatiōe
factos. tertio dimittat cibaria oīa vētoſitatū exicca
tiua velut ſunt legumina oīa cepe alleū porrū bul-
bus raphanū ⁊ ſiīa. q̄rto dimittat oēs fruct⁹ frigi-
dos ⁊ crudos. q̄nto dimittat valde pinguia cibaria
quacūq̄ pinguedine ꝯdita ꝑter oleū oliuaꝝ qḋ nō
eſt ſibi reprobādū. Butyꝝ vero adeps porci: ⁊ ſiīa nō
placēt mihi. Siīr etiā euitet ſpinachiā bletā cucur-
bitā portulacā anguriā cucumeres citrulos: ⁊ ſiīa
Aceto aūt cū alijs ꝯdito agreſta ſucco limonum et
arāciōꝝ vti pōt. Et caſeo etiā vti pōt dulci et ſalito
nō multū t̄n molli ⁊ viſcoſo. ¶ Piperis aūt croci zinz.
cinamomi vſus eſt ſibi vtilis. ¶ Vinum aūt eligat
ſubſtātia tenue ⁊ bene potēs ſapore mediocri inter
dulce ⁊ acre: dulcia aūt q̄ multū vētoſa ⁊ oppilati
ua ſunt ei diſcōuenientia ſūt: ⁊ acria ⁊ acerba frigidi
tate ⁊ oppiīone ſunt ei reprobāda. Aquā aūt oīno
dimittat etiā in eſtate. ¶ Supflui motus huic viro
nō ꝯueniūt ⁊ maxime poſt cibum q̄m agitatiōe ſua
materias ponūt in fluxu ad debilia mēbra. ¶ Sōs-
nus lōgus hic viro ꝯueniēs eſt ꝓpter vigorare digō
nē q̄ a mala ꝯpl'oue ſtomachi frigida ⁊ hūida debi
litat̄. Si t̄n caput eius reumatib⁹ ⁊ catarris mole-
ſtaret̄: vigilare ſibi ꝯueniētius eſſet q̄ͣ ꝓlixe dormi-
re. ¶ Cū aūt vir iſte ſuū cibū accipit ab ingluuioſa
comeſtiōe ſe abſtineat: ita vt cū aliquali appetitu ſur
gat a mēſa magis q̄ͣ a ſaturitate completa. Et ca-
ueat deglutire cibū niſi bñ ſolēniter ꝑius maſticaue
rit ipm. Et ita potū ſuū accipiat paꝝ ⁊ ſepe magis
q̄ͣ multū ⁊ raro bibēdo. ¶ Paſſiones aīe ⁊ iteꝝ tri-
ſtantes melice afflictiōes anguſtioſe ⁊ furor vel ira
cundia ab eo euitari debent propter exterminatio-
nem magnam et motum quem ponunt in humori-
bus. Hec de regimine non naturalium.

Sectio ſecunda continens capitula tria.

¶ De rectificatiuis diſpoſitione ſtomachi. Cap. j.

Modus aūt curatiōis ꝑdictaꝝ triū diſ-
pōnū partiet̄ in tria capl'a. ¶ Capl'ꝫ ꝑ᷑
erit rectificatiuū diſpōnū ſtomachi ei⁹.
¶ Scōm capl'm nocumēta ſui capitis re
mouere ꝓcurabit. ¶ Tertiū capl'm po-
net inſtr̄a ad herniā ſuā appropriata. ¶ Qm̄ igit̄ diſ
poſitio ſui ſtōachi eſt mala ꝯpl'o frigida ⁊ hūida cū
p̄ñtia multi flegmatis mucilaginoſi ⁊ aquoſi in eo
tā ꝑ viā indigōnis ꝯgregati q̄ͣ trāſmiſſiōis eoꝝ ab
epate opꝫ prius hoc ꝑcognoſcere. ¶ Igit̄ lenis cali
ditas aut frigiditas in regiōe ſtomachi ꝑcepta ſen
ſu tactus gurgulatio ⁊ vētoſitas in eo ꝑſeuerās le-
nities partiū eius tarditas ⁊ debilitas digōnis ſup
fluitatū vētris mollities ⁊ lentas eructuatiōes aci-
de vel inſipide multitudo ſputamis abſq̄ tuſſi pa-
lā ſignare p̄ñt ſtomachi friditatē et hūiditatē. Pro
quaꝝ diſpōnū regimie laudo q̄ iſte vir ſaltē ꝑ tres
annos oī mēſe martij ⁊ ſeptēbris purget̄ ſm̄ q̄ inſe
rius ꝯſcribā ſibi. ſcīā vero purgatiōe vtat̄ iſtis. v. reme
dijs infraſcꝑtis. ¶ Primū eſt hoc. ℞. pill'aꝝ alefan
ginaꝝ vel de ſpēbus in antidotario Meſ. diſtīctiōe
ꝑma. ʒ. ij. ſpēꝝ dyacalamēti deſcriptiōe Nicolai. ℈.
ß. ſalis indi. ℥. iiij. cū ſyrupo ꝯpoſito acetoſo fiāt pil
lule de oī. ʒ. vj. de q̄bus iſte vir ꝑ totū mēſem aplus oī
q̄nta die accipiat vnā ꝑ octauā partē hore añ cenā.
¶ Scōm inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſpēꝝ eluarij de ligno al'.
ſpēꝝ dyābre. añ. ʒ. v. ſpēꝝ dyacalamēti. ʒ. iij. ſēnoꝝ
fiſticoꝝ. ℥. iij. zuccari al. ℥. iiij. mell' roſ. ℥. v. ligni al'.
elci. ʒ. j. infūdant̄ fiſtici in bono vino mōtano calefcō
ꝑ tres dies: deinde vltimate terant̄ ⁊ icorporent̄ cū
melle ⁊ zuccaro bñ coctis vſq̄ ad viſcoſitatē terēdo
in mortario: deide additis ſpēb⁹ fiat eluariū. et acci
piat de eo poſtq̄ͣ fuerit purgatus ter in ſeptimana
in aurora q̄ͣtitatē medie nucis ⁊ poſt ipm tardet ci
bū ꝑ horas q̄tuor. ¶ Tertiū remediū eſt: vt iſte vir
diebus intermedijs eluario ſaltē bis in ſeptimana
deglutiat hora ꝑdicta. iij. ℥. maſticis. ¶ Quartū re
mediū eſt hoc. ℞. laudani elci gal'. muſcate ſtoracis
calamite. añ. ʒ. ij. reſine electe. ℥. ß. gaꝝ. ℈. ij. diſſol-
uat̄ gūmi cū vino fumoſo: et fiat cerotū vnū figure
ſcutalis: qḋ ſemꝑ aut in pluribus portet ſuꝑ ſtoma
cho ſuo. ¶ Quintū vero ſpāle remediū eſt. ℞. cinamo
mi electi. ℥. j. triū piperꝝ. añ. ʒ. iij. galāge ligni aloes
granoꝝ paradiſi zinzi. añ. ʒ. ij. puluerizent̄ oīa ⁊ mi
ſceant̄. ꝺ hoc puluere vtat̄ ſemꝑ in cibarijs ſuis ad
quātitatē que repleret corticē auellane. ⁊ hec reme
dia etiam iuuamentum nō leue cōicabunt capiti.

¶ De rectificatione nocumentorum capitis
ſectionis ſecunde. Cap. ij.

Pro diſpōne vero capitis eius ⁊ nocumēti
corruptiōis ⁊ diminutiōis viſus opꝫ ei
adminiſtrare remedia ſex. ¶ Primū eſt
hoc. ℞. folioꝝ roſmarini calamēti ori-
gani pulegij. añ. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. ij. ma
iorane macis. añ. ʒ. ij. ambre muſci. añ. ℥. ij. fiat oīm
ꝑ ſe puluis ⁊ cōmiſceat̄ ⁊ liget̄ in ſindone de grana
retorta ⁊ odoret̄ ſepiſſime. ¶ Scōm eſt hoc. ℞. gaꝝ.
ʒ. ij. ligni aloes betonice ſandarace ſpodij ſtoracis
calamite. añ. ʒ. ß. fiat puluis: de quo ſepe aſpergat̄
ſuꝑ prora ſui capitis a fine capilloꝝ vſq̄ ad ſummi
tatē ꝑ quatuor digitos ꝑ medietatē capitis. Et ſem
per cū apponit̄ puluis diligenter pectinetur caput.
¶ Tertiū vero inſtr̄m eſt: vt iſte vir duab⁹ vicib⁹ in mē
ſe q̄ñ vadit ad lectū accipiat. ʒ. j. ß. ꝯfectiōis dyābre
deſcriptiōe Meſ. ⁊ teneat ipm in os ſuū vſq̄ ad diſ
ſolōnē deglutiēdo eā. ¶ Quartū principale eſt: vt oī
fine decē dieꝝ duob⁹ diebus ꝯtinuis mane et ſero ꝑ
horā añ cibū faciat hoc gargariſma. ℞. aque deco
ctiōis maiorane ⁊ liq̄ritie cyathū vnū: icre ſimplic̄.
ʒ. ij. calefiat aq̄ et incorporet̄ cū ea iera et ex eo calī
fiat gargariſma circa octo vices in ſpatio vnius ho
re. ¶ Quintū ſpāle remediū eſt vt cū ipe attēdit ad
caput ꝓpter moleſtiā quā infert ei magnā: poſt ci-
bū accipiat ſemꝑ rotulā vnā huius confectiōis. ℞.
ſpecierꝝ dyābre. ʒ. j. ß. eufra. celidonie feniculi berbe
ne. añ. ℈. j. ſe. ruthe ſiſeleos. añ. ʒ. ß. zuccari alb. ʒ. v.
cū aq̄ eufragie: fiat ꝯfectio in rotulis. iij. ʒ. ¶ Sextū
⁊ vltimū remediū eſt. ℞. aq̄ ruthe celidonie et eufr.

añ.ʒ.ij.ſucci feni.ſucci berbene.ana.ʒ.j.fellis lucij.ʒ.iij.ligni al.ſubtiliſſime triti.ʒ.ß.ſe.ruthe celidonie maiorane.añ.ʒ.j.ponant̃ oĩa ſimul bñ pulueriʒata cũ p̃dictis aq̃ ⁊ felle ĩ vaſe vitreo:qđ diligẽter cooperiat̃ ⁊ obturet̃ cũ paſta molli:deinde ponat̃ in furno poſt extractionẽ panis bñ caľo. Sequẽti ṽo die extrahat̃ de furno ⁊ mũdificet̃ a paſta ⁊ orificio bñ clauſo exponat̃ ſoli per.x.dies vel.xij.poſt illud autẽ per pãnum ſpiſſum colet̃ ſine expreſſione ⁊ reponat̃ in vas vitreuʒ bñ obturatũ: de hoc ergo collirio olſero cũ vadit ad lectũ ⁊ mane cũ ſurgit ĩponat guttã vnã vnicuiq; ocľo ⁊ q̃ſcat reſupin⁹ videbit eñi vtilitatẽ ad nocumẽta ſue viſionis notabilem.

¶De inſtrũis ad herniã appropriatis. Cap.iij.

Pro diſpõne ṽo herniaca p̃dicta quatuor vident̃ mihi neceſſaria remedia: cũ eñi vir iſte moleſtaret̃ a deſcẽſu magne q̃ñtitatis vẽtoſitatũ implẽtiũ oſeũ:tunc ſtatim intẽdat ad eaꝝ reſoľonẽ cũ hoc euaporio totã burſam teſticuloꝝ notabilr cooperientẽ. ℞.furfuris frumẽti bñ cribellati ſcutellas duas cimini dauci. añ.ʒ.j.aniſi feni.carui ſiſeleos.añ.ʒ.ß.bulliãt furfures in.ij.ſialis vini nigri bñ potẽtis ⁊ in fine inſpiſſationis eaꝝ ſupaddat̃ farine or.ʒ.j.ß.⁊ deniũ finalr allaꝝ ſpẽrũ puluis ſuperponat̃:⁊ fiat emplm qđ calm applicet̃ ſicut dictũ eſt.¶2[m] remediũ eſt.℞.pellis arietis que minutim inciſa et depillata in aceto nigro ſteterit infuſa p.x.vel.xij.dies armoniaci ſerapini oppoponacis.añ.ʒ.ß.picis naualis colofonie.ana.ʒ.j.ß.gallaꝝ cupreſſi.ʒ.j.thuris ſandarace hypoquiſtidos acatie corallorꝝ amboꝝ ſpo.ana.ʒ.ij.mumie.ʒ.v.reſine bñ citrine.ʒ.j.ß.glutinis piſciũ ⁊ carte.añ.ʒ.ß.gũme diſſoluãtur in aceto nigro.deinde incorporent̃ cũ glutine ⁊ tandem cũ pelle arietina.⁊ additis alijs ſpẽbus fiat cerotũ fortis tenacitatis.¶Extẽdat̃ ergo de eo ſuper corio figure ſcutalis cũ parte lata ⁊ piramide inferius inguinib⁹ lateralr applicet̃. ⁊ ſup eo portet̃ ligatura ꝯueniẽtis cõpreſſionis:hoc eñi remediũ eſt de vltimis in hac diſpõne.3[m] vero principale remediũ eſt hoc.℞.gũmi ara.dragaganti torrefactorũ glutinis carte.ana.ʒ.j.gallaꝝ cupreſſi mumie ſpodij.ſeminis roſaꝝ.ana.ʒ.ij.fiant pilľe cũ ſucco plantaginis.de omni.ʒ.ix.de q̃bus vir iſte aſſueſcat aſſumere ſaltẽ omni ſeptimana bis ex eis.iij.p octo horas poſt cibũ.¶4[m] ṽo principale remediũ eſt hoc.℞.pulueris viticelle piloſelle.añ.ʒ.iij.roſaꝝ ſpodij mirtilloꝝ coriãdri p̃parati ⁊ ſeminis plãtagis añ.ʒ.j.ß.ſcorie ferri p̃pate.ʒ.iij.ʒuc.al.ʒ.iij.mellis ro.colati lib.ß.coquãt̃ mel ⁊ ʒuccaꝝ ſimul vſq; ad bonã ſpiſſitudinẽ:⁊ additis ſpeciebꝰ fiat eľuariũ de quo vir iſte a medio mẽſis aprilis vſq; per totũ mẽſem ſeptembris duabus vicibus omni ſeptimana in aurora accipiat coclear vnum ⁊ poſt ipſum tardet cibũ quatuor horis.Hec in ſumma ſunt remedia meo:a que pro iſtis diſpõnibus mihi apparuerunt. Altiſſimus dirigat omnia in ſalutem eius.

Modus purgationis in vere talis eſt.℞.pillaꝝ d́ iera ꝯpoſita.℈.ij.pillularum cochiaꝝ.℈.j.⁊ fiant.vij.cũ iera ſimplici:et obſeruent̃ que debẽt obſeruari in aſſumptione medicinaꝝ.¶Digeſtiuũ quo vti dʒ dieb⁹.vij.capiẽdo eſt hoc. ℞.ſyrupi de ſticados ſyrupi de abſinthio ana.ʒ.vj.aque abſinthij betonice calamenti.an.ʒ.j.miſce.¶Deide purg. t̃ cũ hoc.℞.eľuarij.Idi.ʒ.iij.bñdicte.ſimplicis.ʒ.ij.accipiat̃ cũ modico vini albi potentis ⁊ calefacti cũ ꝯditionibus debitis.¶Purgatio ṽo facienda in autũno a medietate ſeptembris vſq; ad finẽ eius.℞.eľuarij de pſilio.ʒ.iij.iere ſimplicis.ʒ.ß.miſce cũ aq̃ cicoree accipiat̃ vt ſupra. ¶Digeſtiuũ eſt hoc.℞.ſyrupi de biʒãtijs.ʒ.j.ſyru.de roſ.ʒ.ß.aque cicoree cuſcute ⁊ abſinthij miſce vij.diebus:vt ſupra.¶Poſt purget̃ cum hoc.℞.electuarij de pſilio.ʒ.ß.⁊ accipiatur cũ aqua ordei diebus quibus accipit digeſtiuum:ſi vẽter eſſet ſtipticus vtatur pillulis dictis ſupra ante cenam.

Conſilium.57.

De nocumento diminutionis in vſu a mala cõpľone frigida ⁊ hu.materiali ſtomachi cerebri ⁊ oculoꝝ:cũ ſex accidentibus que ſunt.¶Oppilatio epatis.¶Tenſio ⁊ rugit⁹ in ſtomacho.¶Nocumẽtũ diminutiõis et corruptiõis digõnis in ſtomacho.¶Flux⁹ materierũ a capite ad pect⁹.¶Dolor grauatiuus capitis.¶Lachrymaruʒ multitudo. ¶Diuidit̃ autẽ conſilium in capitula quatuor.

¶De diſpoſitione ⁊ eius cauſis. Cap.j.

Licet nocumẽtũ in viſu contingẽs ex plurib⁹ cauſis euenire poſſit exterioribus et interiorib⁹ quodlibet enim nocumẽtuʒ viſus eſt triplex.videlicet diminutionis corruptionis et ablationis aſſignari poteſt aut ꝑpter leſionẽ aduenietẽ tunice oculi.2° ꝑpter nocumẽtũ adueniẽs humorib⁹.3° in ſpũ viſibili.4° in vijs per quas ſpũs viſibilis a cerebro delegatur ad oculos.vltimo vero quando nocumenti cã illatiua oibus p̃dictis cõicat̃ partib⁹.Et hec q̃dẽ nocumẽti ſpẽs peſſima eſt:quõ enim potẽtia viſiua viſionẽ perficere põt cũ ſpũi viſibili vijs trãſitus ei⁹ ad oculũ:⁊ toti oculo nocumẽtũ cõtigerit:ꝑpter quod in fortibus ꝯtuſionib⁹ ⁊ ꝑcuſſionibus capitis et in trãſmutatione multaꝝ materieꝝ a caſitate ſinthomatice deriuãtiũ ad oculũ:⁊ impetuoſe nõ eſt mirabile ſi ſubito viſione priuat̃ hõ vt ſepe cõtingere vidi:vt pʒ in altero tractatulo per me cõpoſito ad notabilẽ quãdã mulierem de monacho ciuitate famoſa alamanie cui fere iſtãtanee ablat⁹ fuit viſus ex defluxu materieꝝ a capite ad oculum.¶Multiplr aũt ex parte tunicaꝝ noceri põt viſus.Et p̃mo q̃dẽ qñ ꝯtigerit corneã ꝑpter ſpẽm male cõpľonis fride aut calide ⁊ ſicce in ſui ſubſtãtia reddi nõ perniam vel dyaphanã opacã ⁊ tenebroſam: neq; eñi ſpẽs obiectoꝝ per mediũ ab ea poterũt ꝯuenienter recipi.Silr aũt ſi ꝯtingat in pupilla eſſe clauſioneʒ ſpẽs nõ ꝯueniẽter deferri poterũt ab ea per araneã ad criſtalloidẽ.Et idẽ etiã intelligi põt de ꝯturbatione ⁊ obſcuritate aranee.Et nocumẽta iſtaꝝ triũ tunicaꝝ fortiora ſunt ad ledẽdũ viſum ꝙ̃ nocumẽta ſilla ꝯtingẽtia in ſclirotica ſecũdina ⁊ retina.Dato etiã ꝙ nocumẽtũ iſtaꝝ triũ tunicaꝝ poſterioruʒ

viſum imperficere poſſit. ¶Amplꝰ etiã nocumẽtũ
viſioni ꝯtigit ex ꝑte diſtẽperãtie humoꝝ ocli in ꝗti
tate ⁊ q̃litate. q̃s enim dubitat ꝙ ſi paucificeꝛ groſ
ſus ⁊ turbulẽtꝰ humoꝛ fiat albugineꝰ nõ erit ꝯue=
niẽter ſpẽrũ receptiuꝰ neqꝫ eaꝝ delatiuꝰ ad pꝛinci
pale oꝛganũ viſiõis: qḋ eſt criſtallinꝰ humoꝛ. Silr̃ ẽt
paucificatio ꝑuie vel diminuta dyaphaneitas cri=
ſtalloidis magnifice faciũt ad nocumẽtũ viſionis:
ſicut magna ipſius ꝓfundatio ⁊ ad exteriꝰ eminẽ=
tia cũ tenebꝛoſitate ipſiꝰ ſꝑ magni nocumẽti in vi=
ſione eſt effectiua cã. Et eodẽ mõ de nocumẽtis con
tigẽtibꝰ ex ꝑte humoꝛis vitrei. Eius eñ turbulẽtia
paucitas ⁊ ſpiſſitudo cauſe ſũt nocumẽti magis in
viſiõe eueniẽtis. ¶Adhuc ẽt cũ ſpũi viſibili accidit
diſtẽperies: aut in ꝗto aut i q̃li: ⁊ ſi multitudo ſpũs
viſibilis nõ ſꝑ ſit viſui nocitiua tñ ꝓpᵗ ipſiꝰ nocumẽ
tũ in ꝗtitate ꝑcipue põt ita imoderate oculꝰ cale=
fieri vt fiat in eo humoꝝ inſpiſſatio aut nimia rare
factio reſolꝰ vel diſgregatio ſpẽrũ obiectoꝝ viſibiliũ
in tunicis ⁊ humoꝛibꝰ ocloꝝ. Plm̃ tñ nocumẽti et
frequẽtiꝰ eueniẽtis i viſiõe ex ꝑte viſibilis ſpũs ẽ q̄
ipſe paucificaꝛ aut rarioꝛ vel ſpiſſioꝛ fit q̃ opꝫ aut
turbulẽtioꝛ ꝑꝑ qḋ nõ eſt ſufficiẽs viſiõis inſtr̃m ꝑfe
ctiuũ: imo ipeditiuũ. At ſꝫo iterum nocumẽtum in
viſu ꝯtigere ex parte viaꝝ: ⁊ totius oꝛganizationis
oculi iã deductũ eſt. ¶Qualitercũqꝫ aũt oculo no=
cumẽtũ ꝯtingat: vt q̄ diminuaꝛ aut coꝛrũpaꝛ viſio
erit aut ꝑ nocumẽtũ eſſentiale ꝑtibꝰ integrãtibus
oculũ adueniẽs: aut ꝑ nocumẽtũ accñtale vel ꝑ col
ligãtiã dictũ aliũde ꝓueniẽs: vt a cerebro a neruis
opticis pulmone ſtomacho: ⁊ ſic de alijs. ¶Si autẽ
nocumẽtũ eſt accñtale: tũc ꝓuenire poterit a cauſis
exterioꝛibꝰ vt ab aeris intẽperãtia: q̄ nimiũ groſſi
caliginoſi fridi exiccãtis vel reſoluẽtis q̄ ledere po
terit tã pãniculos q̃ humoꝛes diſtẽperãdo ⁊ ſpũs
Alr̃ aduenire poterit ex ſupfluo motu vel immode
rato exercitio ⁊ ꝓpꝛie poſt cibũ. Aut ex multa bal=
neatione ⁊ ꝓpẽ poſt replõnẽ. Aut ex imoderato coi
tu vel aſſumptione ciboꝝ ſua friditate caliditate exic
catione groſſitudine vel viſcoſitate aut altera ma
la q̃litate de venenoſis inficiẽtiũ ſpm̃ viſibilẽ hu. et
tunicas velut accidit vtẽtibꝰ comeſtione fungoꝝ ⁊
alioꝝ ciboꝝ medicinaliũ q̃ hñt aptitudinẽ ꝯuerſio
nis ad coꝛruptionẽ. Silr̃ ẽt accidit hoĩbꝰ iracũdis
⁊ ſepe ſcãdala icurrẽtibus. Aut his q̃ multã moꝛã
ꝯhũt in aſpiciẽdo motũ coꝛpoꝝ rotatim agitatoꝝ
de q̄noꝝ nũero ẽt eſt frequens aſpectus ex alto fa=
ctus ad ꝯcauitates valliũ inter mõtes poſitarum.
¶De his ẽt q̃ exercitia faciũt ꝑ q̃ coꝝ capita ꝯſue=
tudine nõ bona aut neceſſitate opationũ curuãꝛ ⁊
curuari opꝫ vt multo vſu ſcribẽdi cũ capite valde
declini. ¶Ea ſꝫo q̃ viſui nocẽt de interioꝛibus ꝯtin=
gẽtia ſunt: ſicut male cõplõnes fride ⁊ humide ma
teriales vt a multo flegmate mucillaginoſo vitreo
⁊ aquoſo in ſtomacho vel cerebꝛo multiplicato ⁊ in
mẽbꝛis alijs q̃ humoꝛales mãe nocere pñt ſpm̃ in=
frigidando ingroſſando opacũ ⁊ obſcuꝝ faciendo:
aut vias trãſitus eius oppilando: aut ꝓpter nocu=
mẽtũ qḋ efficiũt in tunicis vt coꝛnea pupilla ⁊ hu=
moꝛibꝰ ꝑdictis: ſicut ẽt ꝯtigit i his q̃ etatiuo decur
ſu peruenerũt ad paucitatẽ ſpũs viſibilis ⁊ diſtem
perãtiã eius in friditate ⁊ mõ ſubſtãtie: vt q̄ groſ=
ſus vel ꝯueniẽti dyaphaneitate puatus eſt ſpũs.
¶Et forte ꝙ iſta eſt ꝓpꝛia cã nocumẽti viſionis hu
ius nobilis viri. Eſt eñ vir etate grauis: q̄ fere ſe=
ptuagenariꝰ: ⁊ ẽt hõ hũoꝛoſus valde: qḋ arguit ha
bitudo eiꝰ mediocritatẽ trãſcẽdẽs ꝑ augmẽtũ. eſt
ẽt vir i cuiꝰ ſtomacho ⁊ capite nõ paꝝ abũdat mãe
mucillaginoſe vitree ⁊ aquoſe ꝗtitas. ⁊ eſt in eo pe
nuria ſpũs viſibilis: q̃ poteſt ab etatiuo decurſu ne
ceſſario adueniẽs aſſignari: etiã in eo inueniꝛ nũe=
rus cãrũ ꝓmouẽtiũ ad augmẽtũ materieꝝ flegma
ticaꝝ. ꝓpterea q̄ fuit hõ vtẽs cibarijs groſſis mul
tum vapoꝛoſis ⁊ oppilatiuis vt ſcribitur.

Unde ex oĩbus iſtis in vnã veritatẽ redactã
inferꝛ pꝛimo ꝙ diſpõ huiꝰ viri eſt ma=
la ꝯplõ frigida ⁊ humida materialis ſtomachi cere
bꝛi ⁊ oculoꝝ. ¶Seq̄tur 2° ꝙ materialis cã huius
ſpẽi nocumẽti viſionis eſt aggregata vl' cõmixta ex
fl'ate mucillaginoſo vitreo ⁊ aq̄ſo. ¶Seq̄ꝛ 3° ꝙ hec
diſpõ nõ facit ſimplex nocumẽtũ viſiõi: ſꝫ eſt aggre
gatũ ex ſpẽ nocumẽti diminutiõis ⁊ coꝛruptionis.
¶Seq̄ꝛ 4° ꝙ hec diſpõ minaꝛ ſibi ꝓpiquã cecitatẽ
niſi deꝰ ſubueniat ei cũ bñficio medicinarũ de q̃bꝰ
infra. ¶Et ſeq̄ꝛ vltio ꝙ res curatiõis eiꝰ magis af=
fert ambiguitatẽ q̃ curatiõis ſpẽ. Ne ſꝫo hoꝝ ali=
quã calũniã a moꝛdẽtibꝰ accipiãt: rõnabile eſt aliq̃
liter ea rõne demõſtrare. Multitudo nãqꝫ fl'atis de
ducitꝛ a diminuta digõne ſtomachi: quõ eñ ſtoma=
chus ꝑficere põt digõnẽ cũ diminuta caliditate ⁊ ſi ca
liditas eius diminuta eſt: vt pꝫ a poſterioꝛi ex iuuẽ=
tione multoꝝ fl'atũ in ipſo. ẽ diminuta coctiõe gña
biꝛ chilus. igiꝛ ex eo diminute cocto gñabiꝛ fl'a qḋ
eſt mã ſanguis diminute decocti. Et cũ digõ ſcḋa
ep̃is ſufficiẽter coꝛrigere nõ poſſit nocumẽtũ in pᵃ
digõne eueniẽs. ẽ ſãguis fridus vl' remiſſe caliꝰ trãſ
mitteꝛ ad cerebꝛũ. Et cũ cerebꝛũ ẽt ſit infridatũ et
hũectatũ ſeq̄tur ꝙ nedũ poterit coꝛrigere nocumẽ
tũ in ſanguie ⁊ fl'ate inuẽtũ: imo potiꝰ augmẽtare
ipm̃ hoc igiꝛ fl'a ſua ꝯplõne ⁊ ſubſtãtia poterit op=
pilare vias trãſitꝰ igroſſare ⁊ ꝯturbare ⁊ hu. ⁊ tu=
nicas ocli diſcraſiare i cõplõne ⁊ ꝯpõne igiꝛ facere
nocumẽtũ diminutiõis viſus. Et ſi vapoꝛ a fl'ate ele
uatꝰ ꝯmiſceaꝛ ſpũi viſibili iponit i ipm̃ ſpẽs coꝛru=
ptiõis ꝯturbãdo ſpm̃ ⁊ mobilitãdo ipm̃ varijs dif=
ferẽtijs põnis. ita ꝙ imagiatiua potẽtia coꝛrupte
appꝛhẽdit coꝛpa exterius linealia ſpica vel triãgu=
laria in aere moueri q̃ nequaq̃ ſunt: ⁊ iſta eſt coꝛru
ptio i ſenſu viſꝰ eueniẽs: vt pꝫ 3ᵃ tertij. trac. 4° cap.
de imaginatiõibꝰ. Igiꝛ a mã vna ⁊ eadẽ ſpẽ ſm̃ tñ
diuerſas mẽſuras duplex nocumẽtũ i viſu cõtigere
poterit. ſ. diminutiõis ⁊ coꝛruptiõis: vt dem̃ſtratũ ẽ:
⁊ q̃nqꝫ mã cũ aliq̃ta ꝗtitate oppilãdo vl' alr̃ diſcra
ſiãdo hec nocumẽta efficẽ pt. ẽ iſta eadẽ mlto ⁊ ve=
hemẽtiꝰ diſcraſiata poterit facẽ nocumẽtũ excellẽtiꝰ
ꝑdcis ſꝫ ꝑdcã nocumẽta erãt dimĩutõis ⁊ coꝛruptio
nis viſꝰ. ẽ nocumẽtũ excellẽtiꝰ illis erit ablatõis viſꝰ
denolandũ: qḋ foꝛmalr̃ eſt cecitas. ¶Quare iã ap=
paret ſufficiẽter demõſtratas eaſ ſpẽs nocumẽti vi=
ſiõis huiꝰ nobilis viri: q̃ etiã pluꝛiꝰ aliqualr̃ demõ=

ſtrabunt ꝑdictoꝝ nocumētoꝝ ſpēs tāgēdo ſigna inſeparabilia vt nunc ſeqtur. ¶ De ſignis. Cap. ij.

Cum accidit nocumētū viſus ꝑ eſſentiā a mala ꝯplōne ẽcalꝫ. Signa ſūpta a ſubſtātialr inherētibus ſunt hec. pͥo qꝛ tactu oculi ⁊ totū caput ꝑcipit calm. 2° cū aliqͣli ſoliditate vel dēſitate reꝑitaꝛ cutis. 3° ꝙ ptes ꝑdicte magis ad macredinē ꝙ̄ pinguedinē ſunt inclinate. R caſibꝰ ꝟo ſigna ſunt: qꝛ paꝝ ſuperfluitatis in angulis lachꝛymalibꝰ oculoꝝ apparet niſi lapſus fuerit valde magnꝰ. Itē tales ſuꝑfluitates magis ſpiſſe ſunt ꝙ̄ fluide. Itē ſatis mordicatiue ſunt. Itē oculi tales paꝝ lachꝛymanꝛ. et adhuc pꝛuritu magno moleſtanꝛ ⁊ in coloꝛe ad citrinitatē tendūt notabilē. ¶ Signa ꝟo ſumpta ab oꝑationibus ſunt qꝛ in ſubſtantia macrefacti magis ꝙ̄ pingues apparēt. Itē qꝛ mobiles ſunt valde tales oculi. Itē qꝛ viſionē habēt acutā ſatis in diſcernēdo obiecta de longe ⁊ de ꝓpe niſi lapſus vlꝛmet. ¶ Per ſigna vero ꝯͣria predictis poteſt intelligi lapſus capitis ⁊ cerebꝛi frigidi ⁊ humidi.

In lapſu ꝟo calꝺo ⁊ humido ꝑcipiꝛ in oculis caliditas mollities magnitudo pinguedo coꝝ rubedo ipoꝝ ⁊ mobilitas ⁊ viſus ebetudo aliqualis cū augmēto ⁊ multitudie lachꝛymarū ⁊ aliarū ſuꝑfluitatū in angulis oculoꝝ abūdantiū cū inuiſcatiōe palpebꝛaꝝ ⁊ aliquali grauitate eleuationis ⁊ clauſionis eaꝝ. ¶ Per ſigna iſtis oppoſita cognoſci pōt lapſus frigidꝰ ⁊ siccꝰ cū hoc ꝙ oculi tales cū fuerint ꝗtuoꝛ ꝑdictis ſpēbꝰ lapſuū diſtēperati nocenꝛ a ſilibꝰ ⁊ iuuanꝛ a ꝯͣrijs cū applicatione ꝯuenienti. Si aūt tales lapſus fuerint non multū eleuati: ſicut diſtēperati diſtēperātia ſibi nālı tūc ꝯſeruanꝛ a ſilīū applicatione ſicut nocenꝛ approximatione ꝯͣrioꝛum: ⁊ hec ꝗdē cadūt ſub cognitione viroꝝ in canonibꝰ ⁊ diuturno opere peritoꝝ: etiam qꝛ iſti lapſus manſiui ⁊ fixi ſunt.

Si vero ꝯtingat nocumēta viſus eē ꝑ colligātiā ab alijs mēbꝛis ꝓueniētia tūc pꝫ ꝙ nō eſt neceſſariū nocumētū eē ſemꝑ ꝑmanens. ꝓpterea qꝛ ipm deficiet aut ſaltē notabiliter minoꝛabiꝛ cuꝫ tēꝑerie mēbꝛi qꝺ mādabat vel minoratione lapſus illius mēbꝛi notabiliter minoꝛabiꝛ. ¶ Exēpluꝫ eſt vt ſi ꝓpter plenitudinē ſtomachi multa ꝯͣmā flegmatica mucillaginoſa aꝗſa vel vitrea lederenꝛ oculi ⁊ ꝯtingeret ſtōchū mundificari vomitu vel farmacia aut minoꝛari mām ſtomachi ꝑ abſtinētiā vel dietā tenuē: aut cibari hoiem cibis in ſuis ꝗlitatibꝰ ꝯͣriantibꝰ flegmati ⁊ digerētibꝰ ipm neceſſe eſſet aut nocumētū viſus abeſſe aut ſaltē notabiliter minoꝛari: ꝑ quoꝝ eñ pñtiam in aliquo mēbꝛo ponitur nocumētū ⁊ intendiꝛ ꝑ eoꝝ remotionē vel remiſſionē neceſſe eſt nocumentū remoueri: aut ſaltē remitti. hoc eñ neceſſario ſequiꝛ ex ordine depēdētie effectus a cauſis. ¶ Cū igiꝛ nocumēta viſiōis ꝑ colligantiā inuēta dependeāt a mēbꝛis mandātibus ſeqtur ꝙ illoꝝ mēbꝛoꝝ correctione corrigentur nocumenta ꝑdicta vt deductum eſt: ⁊ hi ꝗdē ſermones veritatē ꝯtinēt tā de colligantia abſoluta ꝙ̄ nō abſoluta dictis. ¶ Cū aūt iā in viſu nocumēta ꝯtingerint ꝑ leſionē in alijs naturis euenientē. tūc ſi fuerit nocumentū in vnitate eueniēs aut erit ꝓpter ſolutā ꝯtinuitatē cornee in altera vel pluribꝰ de quatuoꝛ corticibus eiꝰ in cuius cura ꝓfunda ſpeculatio neceſſaria eſt. ¶ Aut etiā ꝓpter ſolutā ꝯtinuitatē in vuea pāniculo euenientē diſtāter vel in circūferentia pupille: ita ꝙ ſtrictioꝛ fiat ꝙ̄ opꝫ ꝓpter ſolutā ꝯtinuitatē ꝯͣhentē ad cētrū: aut latioꝛ ſit pupilla ꝙ̄ exigat diſpō naturalis eius a cētro ad circunferentiā: ita ꝙ etiā eſt curationis difficilis intātū ꝙ Auic. ſcripſit ꝙ cū eſt ꝯfirmata non recipit curā. 3a tertij. in ꝓpꝛio cap. ſuo colligendū. ¶ Silr etiā ſi accidat ſolꝺ ꝯtinuitatis in tenuiſſimo pāniculo aranea criſtalloidi āñpoſita ꝙ noceaꝛ viſio nō eſt dubitabile. ſed ꝗtū ad cognitionē eius ⁊ curā eſt ita difficile ꝙ viri ꝗcūꝗ fuerint illuſtres de hac cura valde modicū tractauerūt: qꝺ credo eis accidiſſe ꝓpter rei difficultatē ſub ſpeculatiōe ⁊ oꝑōne cadētē. Et ſi ꝓpter ſolꝺnē ꝯtinuitatis triū pāniculoꝝ ꝑdictoꝛuꝫ neceſſe eſt noceri viſionē: tunc ꝗ erit opinio tua ꝺ nocumēto viſui ꝯtigēte criſtalloidi ſi teneꝛ membꝛū: qꝛ pars aiata coꝛꝑis: vt plurimi ꝓhantiū ſpeculando ꝯceſſerūt. Et ꝗlitercūꝗ ꝯcedaꝛ tūc ex ſolꝺne ꝑtium eiꝰ neceſſe eſt noceri viſionē: ſi eñ alicuiꝰ mēbꝛi noceꝛ oꝑatio ꝓpter nocumētū adueniēs ꝑtibus ꝗ nō ſunt organa vel inſtꝛ̄a ꝓpꝛia illius operationis neceſſe eſt cū paucitate eārum excellētiꝰ noceri operationē illā ꝑ nocumēta organi vel inſtꝛ̄i illius operationis argumētū eſt neceſſariū. ¶ Poſtremo autem iteꝝ ex nocumento tertie nāe cōpōnalis pōt noceri viſio nocumēto in ꝑtiū creatura aſſignato vt i figura ſuꝑficie via ⁊ receptaculo: ſiue etiā noceret viſio ꝓpter indebite locari partes oculi organice vel inſtꝛ̄alr viſiōis ꝑfectiuas ſicut ſi in ſūmo multū ponerenꝛ criſtalloides vel in ꝓfundo vel aſpera vel toꝛta fieret cornea in ſuis ꝑtibꝰ ⁊ tu ꝯſidera: qꝛ ſpeculatio eſt ſolēnis cuiꝰ diſtīctā ⁊ clarā doctrinā ꝑtrāſiui lōgitudinē effugiēs. Lꝫ ex ꝑdictoꝝ fundamēto elici pōt modus intelligēdi talia. ¶ Collige ex ꝑdictis ꝗtū difficile ſit intelligere mām nocumētoꝝ in viſu ꝯtingētiū. ꝓpter qꝺ cū anxietate dolēdo doleo ⁊ ꝗrimoniā facio ꝺ imperitia idiotaꝝ ⁊ vulgi ꝗ fidē adhibent viris imperitis ⁊ illiteratis mundū trufatorie circuientibus ꝗ acceperunt licentiam medicādi egritudines oculoꝝ penitus incognitas eis.

¶ De curatiōe diſpōnū ꝑdictaꝝ ꝑ regimē adminiſtrādū ſibi ex parte ſex reꝝ non nālium. Cap. iij.

Prīuſꝗ mōi curationū egritudinū huiꝰ viri aſſigneꝛ neceſſariū eſt rectificari adminiſtrationē ſex reꝝ nō naturaliū. non eñ inſtꝛ̄a medicinalia ꝯuenienter operari poſſent in eo niſi debita menſura ſex rerum non naturalium premitteretur.

Itaꝗ ꝓ electiōe loci hitatiōis eiꝰ gñalr premittendū eſt pͥo. ꝙ aeris intēꝑies ꝗꝗ poſſet nimia friditate aut calitate nebuloſitate vel flatu vēti acuti ⁊ ipetuoſi i tunicis oculoꝝ ⁊ humoꝛibꝰ ⁊ ſpiritibꝰ coꝝ efficere ꝑmutationē ſoluēdo ꝯtinuū nimiū ꝯgregādo vel diſgregādo aut ſpūs ⁊ hu. reſoluēdo ⁊ ꝯgregādo euitari debet. ¶ Propter

qd caueat habitare loco vel camera valde frida vẽtoſa ⁊ vbi caliditatis ⁊ hũiditatis excellẽtia diſtẽpet aer. Qua re habitet locũ a terra eleuatũ ⁊ diſtã tem a fluxibus aq̃rum vel lacunaꝝ: ⁊ euitet mãſionẽ in loco ꝑticulari vbi eẽt reuolutio teſtudinalis: ⁊ ꝓp̃ie antiquoꝝ edificioꝝ ⁊ lapidoſoꝝ. ¶ Et ſit camera ei⁹ oriẽtali ⁊ meridionali plage expoſita bñ clauſa ⁊ feneſtris ꝓhibẽtib⁹ igreſſuz aeris fridi ⁊ nebuloſi fulcita: q̃rũ etiã grã caput ei⁹ bñ cooꝑtũ teneat cooꝑturis pelle agnia aut vulpia aut ꝺ varioꝝ doſſib⁹ duplicatꝫ. ¶ Et vtile miltũ eẽt ei q̃n̄q; ſuffumigationẽ facere in camera ſua. ℞. floꝝ eufragie ſen. maiorane. añ. ℥. ß. pulueris ligni al'. ʒ. j. thuris. ʒ. vj. pulueriʒẽt: ⁊ cũ op⁹ fuerit ſupaſꝑgat coclear vnũ carbonib⁹ ignitis. ¶ Et multũ vtile eẽt ei camerã ſuã calidã reddere accẽdẽdo in ea ignẽ ex lignis abietis lauri iuniperi tecle ⁊ ſimiliũ arboꝝ aromaticarum.

De modo ꝟo exercitãdi p̃mittẽdũ p̃rio ꝙ exercitiũ corpis magnũ nõ eẽt ei conueniens niſi prius corp⁹ euacuaret̃ ꝭm ꝙ inferi⁹ ordinabit̃. Exercitiũ ei ſup replõnẽ factũ magis eſt cã vt mãe fluant ad cerebrũ vel ſaltẽ per modũ euaporationis augeat̃ in eo. ſ. cerebro ⁊ oculis. Leue tñ exercitiũ mot⁹ ꝓgreſſiui ieiuno, ſtõ factũ ꝑ camerã ⁊ leuiter aſcẽdẽdo ⁊ deſcẽdẽdo ꝑ ſcalas eſſet ſibi vtile ꝓpter materieꝝ diuerſionez ad inferiora. ¶ Aiale tñ exercitiũ orando moraliter ſermocinando ſermones ꝓferendo ⁊ ꝯſilia ꝯfert ei. ¶ Et iterũ grã exercitij ꝑticularis laudo ei leuem capitis fricationem ⁊ pectinationẽ cũ pectine vel vngulbus mediocriter fricãdo cutẽ vt fumoſitates capitis liberi⁹ trãſpirare poſſint: poſt euacuatiões ꝟo p̃dicte fricationes capitis meli⁹ cõuenirẽt ⁊ fortiores iſtis.

De modo ꝟo ſomni ⁊ vigilie p̃mittẽdũ ꝙ exceſſus i multũ vigilãdo ⁊ ſilr dormiendo euitandus eſt: q: primus motus vigiliaruz agitãdo materias augmẽtaret in capite ⁊ diſponeret fluxũ ad oculos. ſecũdus ꝟo auget ⁊ gñat catarros ⁊ reumatiſmos: ⁊ mãs in fluxu ad oculos diſponit. ¶ Propter qd nunq̃ poſt cibationẽ dormiat niſi tranſeant ad minus hore due: ⁊ tunc dormire incipiat capite eius eleuato ꝯueniẽter: vt dictum eſt bñ tecto. ⁊ prius dormiat ſup dextro. deinde 2a reuolutione reuoluat ſe ſup ſiniſtro latere. ¶ Et euitet dormitionẽ diuturnã quãtũ põt niſi multũ vigilauiſſet in nocte. ¶ Et caueat dormire in locis ad q̃ radius lune in nocte ꝑuenire poſſet imulta eñ aeris luminoſitas multũ diſgregando ſpũs ⁊ humores ⁊ trahẽdo eos ad loca debilia ⁊ faciẽdo hu. fluere ad oculos eẽt ſibi valde nociua: ſicut eꝫ nimia tenebroſitas ⁊ ſtatio in ea ⁊ in aere caliginoſo ⁊ ꝑmutatio deipa ad aerẽ luminoſum eſt cã cecitatꝫ in breui tp̃e future. ¶ Propter qd Dionyſi⁹ ſyracuſanus tyrãnus inimicos punire volẽs faciebat eos diu in carcerib⁹ tenebroſis valde detineri. deinde ſubito ꝑmutabat eos ad aulã valde luminoſaz ⁊ multas habentem feneſtras vitreas ⁊ fiebant ceci.

De aie ꝟo accidẽtib⁹ dicendũ p̃rio ꝙ oẽs aie paſſiões ꝓpter quas vehemẽs ⁊ multus ponatur in ſpiritib⁹ mot⁹ ⁊ in humorib⁹ maxie nociue ſunt. Propter qd euitet iracundiã furioſitatem ⁊ vehemẽtiã riſus. ¶ Silr ⁊ econtra aie paſſiones per quas ſpũs ⁊ humores multum aceentrant̃ vt ſunt triſtitia vehemens imaginatio rerum ⁊ effectuum terribiliuz euitari debet. talibus eñ motib⁹ in aia factis ꝓpter ſubitã ⁊ multã retractionẽ ſpirituum a criſtalloide ⁊ a toto oculo. nõ ſolum accidit diminutio: imo corruptio: ⁊ q̃n̄q; ablatio viſionis: exterminant eñ talia ⁊ mutant corpus ab ea q̃ eſt ꝭm nãm conſiſtẽtia. tertio tegni. ¶ Multi etiã ꝑſepe ex longo fletu fuerunt facti ceci: ſicut etiã ſepe cõtingit ex multitudine lachrymaꝝ inuoluntariarũ ſicut actus eaꝝ ꝑſepe colliq̃t ⁊ reſoluendo ſunt cã ſubite delationis materieꝝ ad neruos opticos: propter ꝙ in inſtanti hõ omnino priuatur viſu.

Iam ꝟo de q̃nta re nõ naturali. ſ. inanitiõe et replõne parump̃ dicẽdũ. ¶ Propter ꝙ p̃mittendũ p̃rio ꝙ hic nõ erit ſermo de inanitiõe fiẽda poſt replõnẽ. hec eñ mã inferius reſeruat̃ ad caplm de canonib⁹ ⁊ inſtr̃is euacuãdi hunc viꝝ: ſꝫ hic eſt ſermo de mõ applicatiõis ciboꝝ ⁊ potuum in q̃titate excedẽtiuz ⁊ diminutoꝝ ⁊ in mõ aſſumptiõis eoꝝ. ¶ Itaq; oino caueat iſte vir a deglutione ciborum niſi bñ ⁊ ꝯueniẽter maſticatoꝝ. ¶ 2° nullo mõ accipiat cibum niſi ꝑuenerit in eo appetitus conueniens. ¶ 3° cum venerit appetit⁹ ad cibũ: cibuʒ accipiat nõ ꝯhendo morã poſt ꝑſtatũ appetitum: aliter eñ impleret̃ ſtomach⁹ materieb⁹ corruptꝫ ⁊ corruptibilib⁹. ¶ 4° nõ multã ꝓlonget morã in comedẽdo. ¶ 5° ꝟo ſemꝑ cibaria leuis digõis ⁊ lubricatiua p̃mittat his q̃ ſũt duriora digõni ⁊ lenitiõe priuata. ¶ 6° effugiat aſſumptionẽ ciboꝝ ſpẽ diuerſorũ et diuerſis fercul' ꝑmutatoruz. ¶ Septio effugiat oẽm ciboꝝ aſſumptionẽ ꝑ quã ſtomachus ꝑcipiat̃. extẽſus ⁊ grauitas ab eo apud vmbilicum ⁊ hypocũdria ꝑcipiat̃. ¶ 8° caueat aſſumere potuʒ im vt in ſtomacho eius efficiat rugitum ⁊ fluctuationẽ. ꝓpter qd melius eſt ei poſt cibationẽ quieſcere q̃ ambulare vel aliter exercitari.

De ſexta ꝟo re nõ nãli. ſ. de cibo ⁊ potu ſermo diffuſior eſt neceſſari⁹. ¶ Propter qd p̃mittendũ p̃rio ꝙ oia q̃ naturalr̃ aut artificialr̃ ſunt acuta multũ. vt cepe alleum porruʒ raphanus ſinapis ⁊ bulbus euitanda ſunt. ¶ Silr̃ effugiant̃ cibaria nimia ſua euaporatiõe caput replẽtia. vt lac nuces pinguedies ⁊ ſilia. ¶ 3° euitent̃ oia frigiditate ⁊ humiditate ſua ꝑticipante viſcoſitate notabili. vt ſunt piſces. ⁊ ꝓp̃ie ãguille tiche cãcri ⁊ vlr oẽs limoſis paludib⁹ inuẽti. ¶ Quarto euitent̃ ea q̃ nimiũ calefaciẽdo mordẽt pungunt et exiccãt: ⁊ multũ ſaliti vſus ⁊ carniũ et piſciuz ſalitoꝝ. Que ꝟo ſunt euaporoſa multuz fumoſa et ventoſa vt legumina oia et oua frixa et fruct⁹ frigidi et humidi ſilr̃ euitari debent ꝓpter cauſam notam.

Itaq; panẽ eligat bñ fermentatum et coctum non tñ aduſtum de puriori farina factum in quo ſit aliquid de fermento plus in cõi pane recens vnius aut duorum dierum ad plus: ⁊ ſi poſt cibum ſuuʒ acciperet viſpam parumper torrefactaʒ de pane biſcocto in vi

no rubeo ⁊ aliqualiter bruſco factū optimū eſſet ei: panis aūt azimus aut nō bene coctus dimittatur: ſilr cibi oēs de paſta facti preterꝙ tri. quod non videtur inconueniens propter exiccationem ſuam et priuationem a ſuperflua humiditate.

De carnibus aūt ꝯueniūt ei vituline caſtratine caprine ⁊ columboꝝ paruoꝝ ⁊ maxime ſylueſtriū. Carnes ꝟo anſerū ⁊ anatū de agno nō multū placēt mihi. Silr caſtratine nō ſunt multum laudabiles ⁊ ꝓprie valde pingues ⁊ antiq̄. Carnes ēt oīm aīaliū volatiliū in aq̄s degētiū nō ſunt ei laudabiles niſi aſſate ⁊ raro aut elixe ⁊ ꝓprie ꝑparate cū ſaporib⁹ ⁊ ſpecieb⁹ infra dicēdis. ¶De carnibus ꝟo q̄drupedū ēt ꝯueniūt ei vituline ⁊ de ſylueſtri porco rari⁹ tñ. leporine ꝟo carnes bñ placēt ⁊ ceruine apud ꝯſuetos nō ſunt inutiles ſicut etiā oīm aīaliū caro ſiue volatiliū ſiue peditātiū q̄ multo exercitio acq̄runt cibum ſuū laudabilis eſt. ꝓpterea ꝙ nō hñt multas ſuperfluitates. ¶Oua ꝟo oīmodo preparationis ſunt ei vtilia preterꝙ frixa. ¶Lac vero dimittatur oīno qr facit venire tenebroſitatem viſus ⁊ caliginem.

De leguminibus ꝟo placet mihi far et riſum qd̄ eſt calidū in primo ſiccū in 2° ⁊ ꝯueniēter nutrit et exiccat. ſilr etiā ⁊ pānicum laudabile eſt ei propter ſiccitatē et apertionē aliquātā. fabe vero et faſeoli cicera ru. piſa et ſiſamus oīa dimittantur ⁊c.

De oleribus effugiātur caules oīno et bleta et ſpinachia citruli cucurbita cucumer et portulaca ⁊ oīa talia niſi raro ⁊ in pauca quantitate ⁊ proprie commixta cum calidis ⁊ apritiuis infra dicēdis. ¶Peponis ꝟo vſuȝ nō vitupero dū fuerit bñ ſolidus dulcis ⁊ matur⁹. ¶Plātas ꝟo calās ſicut feniculū eufragiā celidoniā petro. roſmari. mēthe ſpēs oēs et ſerpillū et ſibi ꝯſiles bñ cōmēdo ipſis vtendo ſolis aut plurib⁹ inuicem commixtis: et etiam cum alijs.

De fructibus vero laudo ſibi recētes ficus et etiam ſiccas et vuas ſuis tꝑibus bene maturas pēſiles nonulatas amigdalis et auellanis et proprie torrefactis: ⁊ eiſdem etiā recentibus vti poteſt. ꝯueniunt etiā ei ceraſa bñ dura ⁊ ſolida amarilia nolata ꝓprie nō valde acetoſa. Acinb⁹ ꝟo vti nō eſt ſecuꝝ niſi valde parū. Pira vero muſcata pauca poſt cibū ſuis tꝑibus accepta et ꝯueniēter matura pñt ei ꝯuenire. et poma apia vel citrina dulcia ⁊ magni odoris pōt etiā accipere. ⁊ frequētius cocta ꝙ cruda ⁊ raro ⁊ non in magna q̄ntitate. Pira ꝟo ꝯuenientiora ſunt et aromatica bñ dulcia ⁊ meliora ſūt cocta ꝙ cruda. Nuces aut caſtanee ſorbe meſpile oīa dimittantur.

De radicibus vero plantarum quibus cōmunis eſt vſus vt cepe alleum porrum bulbus et raphanus et ſimiles dimittantur. paſtinacha vero domeſtica et ſylueſtri vti poteſt. radix alba que rapiali ſpecies eſſet ideo rapiolus nominata ei vtilis eſt. propter hoc qr declinat ad caliditatem et conuenienter nutrit cum aliquali apertione quam habet.

De conditis vero ꝯueniūt ei rape ꝯdite ⁊ paſtinache et ſecacul vel iringus etiam oliue ꝯdite ſm ꝯſuetum modū ꝓpter apertionem et exiccationem ſuā cū virtute feni. notabilr impoſita eis ſunt ſibi vtiles.

De ſpeciebus ꝟo q̄ ꝯuenienter in vſu ſuo admiſtrari pñt ſūt ſicut macis nux muſ. cinamomū galāga gariofili. ȝȝ. vtrūqȝ piper ſemē petro. ⁊ leuiſtici ſemē aniſi apij ⁊ aneti nō dimittat et in ſumma oīm aromatū calidoꝝ ſubtiliatiuoꝝ apritiuorū vſus mediocris eſt ei ꝯueniēs. oīa eñ talia ſtomacho cordi cerebro ⁊ oculis ſunt ꝯueniētia minorādo flegmata in predictis membris ⁊ depurādo ⁊ mundificādo ab eis ⁊ meatus cerebri et oculorum purgatos efficiendo.

De ſaporibus ꝟo in ſūma acetū acre valde: arācia limones crudi et ſuccus granatoꝝ ⁊ ꝓprie acriū nō ꝯuenit eiſȝ acetum acutum notabilr et agreſta cū ſale limones infuſi et ſuccus granatoꝝ muzorum et dulcium cum ſapa et ſine ſapa conueniēs eſt ei.

De partibus ꝟo aīaliū dicēdum ꝙ caput vētres piguedo cauda et ꝯſilia oīa vituperāda ſunt et cerebꝝ etiam oculus ꝓpter frigiditatem ſuā lȝ gñali ꝯuenientia mēbri ad mēbrum collandandus ſit oculus: et ꝓprie aīalium nō valde humidoꝝ. qr omne mēbrum videtur confortare ſibi ſimile alterum.

De his vero quibus cibaria ꝯdiūtur pinguedines animalium abijciende ſunt et butyrum etiā. ꝓpterea qr replet caput fumoſitatibus obtenebratiuis. ſed olei vſus eſt ei cōueniētior et proprie ſi fuerit factus de oliuis non valde maturis nec multo tempore macceratis.

De modo coctiōis. Cibaria oīa aſſata in vſu frequēti meliora ſunt ꝙ elixa: licet elixa ſemel in die non ſint ſibi reprobāda niſi valde pinguia et in vaſis multum coopertis conſeruata cuȝ humiditate que emanat ab eis. hec de cibis et adherentibus eis.

De potu ꝟo dicēdū ꝑmo ꝙ vinuȝ qd̄ pōt ei eē ꝯueniēs dȝ eē ſubſtātia clarum ꝯueniēter aromaticū colore ſubrubeo nō obſcuruȝ potētia ſua mediocriter vinoſum cui⁹ tñ vſus moderatus eē dȝ ⁊ nō ſuꝑflue. multis eñ modis ⁊ cauſis vr̄ ei tale vinū ꝯuenire. ¶Primo q̄dē qr mediocriter nutritiuū eſt: ꝓpter qd̄ virtutē reſtaurat ⁊ cōſeruat. ¶Scd̄o qr aromaticitate ſua cordi et cerebro ꝯuenit. ꝓpterea qr oē principale mēbrū diligit aromatica. ¶Tertio qr nō eſt valde euaporatiuuȝ recipit eñ minorationē euaporatiōis ab arilis ⁊ racemis vuaꝝ. ¶4° qr vapores ab eo eleuati ſubtiles ⁊ ꝯſumptibiles ſūt de leui. ¶5° qr cū qualitate ſua virtutē exiccatiuā recipit ab arilis et racemis. ꝓpter qd̄ ꝯuenit ad exiccādū flegma ⁊ cōſumēdum vapores. ¶6° ꝯuenit huic viro rōne decurſus etatis. lȝ eñ fuerit hō a gñatiōe ſanguine⁹ vt ex informatiōe accepi: nūc ꝟo i eo facta eſt ꝯuerſio ad frigiditatē aut ſaltē ad hūiditatē notabilē remiſſiōe caloris facta ꝑ etatē. caliditas eñ nālis poſt tꝑs ꝯſiſtētie inci=

pit diminui. ꝑ^a^ primi. cap̄. de etatib⁹. ¶ 7^a^ rō eſt. qꝛ
tale vinū ꝯuenit rōne oppilationū in cerebro q̄ ſunt
accidens inſeparabile ſenibus ꝛ ꝓpꝛie decrepitis.
¶ Octaua rō. qꝛ vinū magnā ꝯueniētiā hꝫ ad virtu
tē hoīs rōne aptitudinis facilis ꝯuerſionis eius in
ſanguinē ꝛ ſpiī. ¶ Nona rōne ꝯueniētie eius cū ſan
guine ꝛ ſpirituoſa ſubſtātia. Eſt eīm vinū calidū et
humidū: lꝫ vinū cū racemis factū minus humiduꝫ
ſit q̄ꝫ abſqꝫ eis. ¶ 10^a^ ꝛ vltima rō eſt ſumpta a ꝯſue
tudine. ſi eīm hō ꝯſueuit vti vino difficile eſt trāſmu
tare eū ſubito ad oppoſitū. ¶ Neqꝫ eīm nā repenti=
nas tolerat trāſmutationes ſine nocumēto magno
3° tegni. ꝓpter qđ vituperādus eſt medicus ille ſi=
culus cui⁹ nomē ignoro q̄ improbat aſſumptioneꝫ
vini in vna dn̄a ſicula hn̄te imaginatiōes. decrepi=
ta eīm erat ꝛ melica ꝛ laborabat cōplōne frigida ce
rebri cū flegmaticis vaporibus ſpiritui ſenſibili cō=
mixtis. ¶ Neqꝫ opꝫ terreri argumētis ꝑ eū iductis.
Ariſ. eīm ꝑ° de ſenſu ꝛ ſenſato. Meſue. Aui. ꝛ oēs vi
ri illuſtres q̄ꝫtūcūqꝫ ꝛ q̄cūqꝫ fuerint nō iprobauerūt
vinū in curis egritudinū oculoꝝ niſi cū vinū ꝯtin=
gebat eſſe calidū valde groſſum ꝛ vaporoſum cuꝫ
magna repletione aſſumptū: ꝛ in quātitate nō mo=
derata acceptum. ¶ Neqꝫ rationibus credēdū eſt
qꝛ ipſum eſt vaporoſum. vaporoſitas eīm vini ſubti
lis ꝛ aliqualr̄ fumoſi nō multa eſt nec multo tp̄e ꝑ=
manet q̄n trāſpirādo exeat aut reſoluaꝶ: imo nota
bilr̄ valde ꝯfert calefaciēdo apiēdo ꝯfortādo ꝛ mū=
dādo ſpirituoſam ſubſtātiā humidam ꝛ pāniculos
oculorum ꝓpter quod melius fuiſſet huic viro ta=
cuiſſe q̄ꝫ cum prauo lumine ſcientie approbāda re=
darguiſſe euntes eīm intuētes ꝛ ad pauca reſpiciē=
tes facili enūtiāt ꝓpter qđ fiūt motiua eq̄tātis ꝛ nō
bn̄ cōſiderantis. ꝛ quieti hoīs: ſicut de ſeipſo dicit.
Sedendo enim et quieſcendo fit anima prudēs. 7°
phiſicorum. ꝛ non vacillando et vagando.

Poſt hec aūt ſi qua videtur aqua conue=
niens eſſet aqua cocta cum zuc=
caro ꝛ nullo modo cum ordeo. ꝓpterea qꝛ cōmunis
aqua ordei inflatiua ꝛ vaporoſa eſt ſꝫ coqui debet
cum zuccaro taberzet vſqꝫ ad dulcedinē conueniē=
tem. et ſit aqua accepta ex fonte acri ꝛ celo detecto
non a locis vmbroſis. nec inter magnos mōtes in=
cluſis. et propꝛie cum aqua ab inferiori parte mon
tium ſcaturit. et ſit dyaphana multum omni odo=
re priuata et ſapore extraneo a limoſitate vel a pu
tredine plantarum impoſito et vel ab intentione et
ſtatione ranarū ſanguiſugarum: ꝛ viperarū in ea
inuentarum aut corruptione eorum vel alioꝝ ca=
dauerum que aliquādo in aquis corrupta malam
corruptionem in ipſa imponunt. ꝓpter quod ꝛ lau
dabilior fieret aqua ciſterne aut ſaltem petroſi fon
tis vel harenoſi orientali et meridionali plage ex=
poſiti. ¶ Si autem vir iſte eſſet de illis qui prudenti
regimine ſe gubernant. propterea qꝛ prudentia eſt
recta ratio agibiliū ſexto ethicoꝝ. Ideo laudarem
ei potū infraſcriptū cū quo gentē q̄ꝫplurimam a te
nebroſitate viſus ab imaginationibus et ſcotomia
vertigine defendi et preſeruaui: vt patet ex virtute
ſimplicium ex quibus componitur qui talis eſt. ℞.
eufragie ſileris montani roſarum que nōduꝫ ſunt
expanſe floꝝ celidonie ruthe. ana. ʒ. ij. radicuꝫ feni.
celidonie et berbene et ruthe. an̄. ʒ. j. ß. ſeminis feni.
floꝝ hypericonis macis. an̄. ℥. ß. coquantur oīa in
lib. aque. 50. vſqꝫ quo cōſumatur tertia pars duab⁹
remanentibus. deinde cum vehementi expreſſione
colentur. et illi colature apponantur mellis citrini
mundi odoriferi et valde dulcis lib. ij. ß. ꝛ lēto igne
iterū coquātur ꝯueniēter diſpumando vſqꝫ quo ite
rum tertia parte cadente remaneant due. ꝛ in hac
ſcđa decoctione aromatizeꝶ cū iſtis ſpēbus ligatis
in pāno raro et laſſo de ſindone. tūc ergo coletur to
tū ꝑ ſtamē ſpiſſum ꝛ reſerueꝶ in vaſis vitreis vel vi=
treatis vel lapideis. ꝛ ſit ei⁹ vſus in potu ſoli⁹ aut
ſaltē medietatē eius cū vino miſcēdo. eſt enim diui
num medicamē. Spērum autē cum quibus aroma
tizari debet deſcriptio talis ē. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ß.
granorum feni. ꝛ aniſi. ana. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. pulue=
ris florum eufragie. ʒ. ij. ß. puluerizētur omnia per
ſe: deinde cōmiſceantur in mortario conquaſſando
et fiat de eis vt dictum eſt.

¶ De regimine tenebroſitatis viſus hui⁹ viri ꝑ intē
tiones ꝛ inſtr̄a medicinalia. Cap. iiij.

Iam vero videꝶ inſtare tēpus hora conue=
niens ſubueniendo huic viro cum medi
cinalibus. Unde cura hui⁹ diſpōnis cō=
pleꝶ ſex intentionibus. ¶ Prima eſt ma=
teriei in eo ſuperfluentiū euacuatio mi
noratiua. ¶ Secūda eſt eaꝝ diuerſio. ¶ Tertia eſt
organorum ꝛ inſtrumentorum viſus confortatio ꝛ
totius corporis. ¶ Quarta eſt materierū digeſtio.
¶ Quinta eſt eaꝝ eradicatiua euacuatio. ¶ Sexta
et vltima eſt accidentium correctio.

Prima itaqꝫ intētio cōpleri pōt quatuor in
ſtrumētis medicinalibus. primo q̄=
dē euacuare per farmacū ſolutiuū. ſcđo vero per vo
mitiuū. tertio per apertionē emorroidaꝝ. 4° vero
per euacuationē ꝑ vias vrine factā. ¶ Et q̄m mate
ria diſpōnis huius viri dn̄antis flegmatica eſt ad=
huc ꝓpter etatē non curo hic aliq̄d de flobotomia
tāgere. et tn̄ ſi videretur iſte in viriū fortitudine cō
ſtās eē ꝛ colore rubeus et bn̄ carnoſus ꝛ eſſet ſolit⁹
hr̄e euacuationē ſanguinis per nares aut ꝑ emorroi=
das: ꝛ vrina ei⁹ eēt groſſa cū declinatione ad rictu
rā nō incōueniret ei adminiſtrare flōmiā de baſili=
ca vel de cephalica dextri brachij. per quā educerē=
tur ſanguis. ℥. iiij. vel. v. ¶ His autē nō apparētib⁹
euacueꝶ minoratiue per hūc modū. ℞. pillarum co
chiarū pillarū de ſarcocolla deſcriptione Meſue in
Antidotario. an̄. ʒ. ß. formenꝶ pille. vj. cū electuario
indo ꝛ exhibeanꝶ ei in aurora per horas. ix. poſt ce=
nā. ꝛ tardeꝶ aſſumptio cibi per ſex horas accipiēdo
cyathū aq̄ calide decoctionis zuccari ꝑ horā vnam
ante prādiū. ¶ Facta hac euacuatione ſequēti die
immediate accipiat hūc potū. ℞. aq̄ eupatoꝝ roſ=
marini ꝛ betonice. an̄. ℥. j. oximellis ſquilliticí. ℥. ſ.
mellis roſati. ℥. ß. totū calidū accipiatur in aurora
ꝛ tardetur cibus horis quatuor continuādo hoc di
geſtiuū ꝑ dies octo cōpletos. ¶ Die vero nona ſequē
ti accipiat hunc potum. ℞. eleuarij indi ſm Meſ. ʒ.

v.accipiat in aurora cū.ʒ.ij.aq̄ ſaluie aut cū 3ª pte
vini aromatici calefactoꝝ ⁊ obſeruet totum in hac
euacuatione.qḋ dictū eſt obſeruari debere in pillis
imediate ſupraſcriptiſ.⁊ oīno ꝓcuret facere hāc eua
cuationē bis in hoc vere.ſ.ſemel in mēſe martij ⁊ 2°
in mēſe aprilis hui⁹ anni.1441.¶Silr etiā ꝓcuret
facere euōnē in autūno bis ſm hūc modū.q: ſemel
in pricipio ſeptēbris.⁊ ſcḋa vice i mēſe octobris.℞.
pillaꝝ aureaꝝ ⁊ de iera ꝯpoſita. aā.ʒ.ß.reformenṫ
pille.vij.⁊ fiat de eis ſicut ſcriptū eſt de alijs.¶Die
ṽo imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū calm et
ꝯtinuet octo dieb⁹.℞.ſyru.de eupatorio ſyru.de ſti
cados ſy.violat. aā.ʒ.ß.aq̄ cicoree.ʒ.i.ß.aq̄ ſaluie.
ʒ.ij.miſce.¶Poſt aſſumptionē hui⁹ digeſtiui nona
die imediate ſequēti accipiat hoc euatiuuz.℞.iere
ſimplicis.ʒ.vj.agarici electi.℈.ij.ʒʒ.℈.ß.miſce ⁊ to
tū calidū in aurora bibaṫ obſeruādo cū ipo ea q̄ di
cta fuerūt de alijs ſolutiuis.¶Ad hāc etiā intētio
nē minorādi mās ꝑ farmaca ꝯueniunt pille iſte.℞.
al.epatici.ʒ.iiij.agarici electi.ʒ.i.turbit.ʒ.ij. dya=
gridij.℈.i.macis.℈.ß.ʒʒ.croci.aā.ǥ.xvi.ſalis idi.
ǥ.xij.puluerizenṫ oīa ꝑ ſe:deīde īfundāṫ in lib.ß.aq̄
diſtillatiōis maiorane i vaſe vitreo ⁊ ponaṫ i furno
poſt extractionē panis ab eo totiens ꝙ aq̄ exiceeṫ q̄
iteꝝ bis renoueṫ ⁊ exiceeṫ et ex maſſa illa fiāt pille
ex oī.ʒ.vj.de qbus oī alterna die accipiat vnā paꝝ
aā cenā.imo ſi vteṫ iſtis pillis toto tpe vite ſue vnaz
accipiēdo oī quarta die hora p̄dicta mirabile iuua
mētū ꝑcipiet ex eis in vidēdo.¶Scḋm ṽo inſtr̄z mi
norādi materias ꝯueniēs eſt hoc vomitiuū.℞.ſyr.
ſimplicis acetoſi.ʒ.i.ß.aque fluuialis.ʒ.ij. bibatur
tepidū poſt aſſumptionē prādij ꝑ vnā horaz:ita ꝙ
in prādio accepit cibos multos in ſapore ⁊ ſubſtā=
tia diuerſos ſtōm aggrauātes.¶Et ſi vir iſte eſſet
de illis q̄ nō facile euomūt tūc accipiat hoc vomiti=
uū qḋ eſt paululū forti⁹ prio.℞.oximellis ſqllitici.
ʒ.i.aq̄ decoctōis radicū vel granoꝝ raphani.ʒ.iij.
bibaṫ totū tepidū poſt prādiū hora predicta:dein=
de per vnam horā poſt prādium imponat digitum
mediū in os ſuū vſqꝫ ad radicē lingue:aut ſaltem
imponat pēnā in p̄dicto loco tinctaz oleo ibi titillan
do vſqꝫquo vult ꝓuocare vomitū liget oculos ſuos
cum globo coti ⁊ cum inſtita ligādo eos:⁊ eſt ei re=
medium ſingulare.¶Tertiū ṽo minoratiuū vel in
ſtr̄m eſt vt iſte vir ꝓcuret ſibi apire emorroidas fre
ri fricando cū folijs fici aut cū pāno biſſello aut cuz
cortice q̄rcus vel cū modico fellis auri vſqꝫquo ape
rianṫ.eſt eī m̄ in eis iuuamentū magnū minorādi re
pletionē a toto.⁊ bonū eſſet ei ꝙ hāc euacuationez
efficeret bis in anno poſt euacuationes veris ⁊ au=
tūni ſupraſcriptas:ita ꝙ illas euacuationes ⁊ iſtaz
efficeret duobus vel trib⁹ annis.¶Ultimū ṽo mino
rationis inſtr̄m eſt ꝑ vrine ꝓuocationē:⁊ hec q̄dem
fiet conuenienter comeſtione radicū: dauci feni.pe
tro.in cibis eius.Sed ꝓuocatiuū ꝯgruū eſt.℞.aq̄
milij ſoli s.ʒ.v.bibaṫ calida q̄nqꝫ vel ſex dieb⁹ i au=
rora:⁊ non comedat poſt eā niſi tranſeant hore q̄=
tuor.hec q̄dem omnia optima ſunt in minorando
materias flegmaticas ⁊ alias diuerſas ſi bene per
pendis de virtute predictarum.

Secunda intētio.diuertūt aūt materias
a capite inſtr̄a q̄plurima de
quoꝝ numero aliq̄ in p̄cedēti intētiōe:imo oīa q̄ ibi
dicta ſunt materias a capite diuertere pn̄t. ¶De
diuertentibus aūt p̄ter illa primum pōt eſſe cliſtere
hoc.℞.folioꝝ blete paſtinace violaꝝ ⁊ mercurialis
aā.M.i.ſeminis lini feni.recētis aut ſeminis eius.
aā.M.iij.coquanṫ in lib.x.vſqꝫ ad ꝯſumptionē me
dietatis.⁊ hui⁹ decoctiōis accipianṫ.ʒ.xij.olei vio=
laꝝ ⁊ de ſiſamo.aā.ʒ.i.ß.ſalis cōis.ʒ.ß.iere ſimpli=
cis.ʒ.i.miſceanṫ oīa ſimul ⁊ accipiaṫ in mane ꝯue=
niēter calidū oī tertia vel quarta die.¶2m ṽo diuer
tēs eſt:vt fiāt fricatiōes incipiēdo a genib⁹ vſqꝫ ad
pedes ⁊ ab inguinib⁹ vſqꝫ ad eos: deinde a ſpatu=
lis vſqꝫ ad nates inferi⁹ trahēdo adeo vt mēbra ru
beāt ⁊ leuiter tumeāt.⁊ hoc in mane per horā vnā ⁊
mediā ante prādium:⁊ ſilr ante cenā.¶Tertiū in=
ſtr̄m diuerſiuū eſt frequēs appoſitio vētoſaꝝ abſqꝫ
ſcarificatione vna die appoſitaꝝ natibus altera q̄r
ta die applicaꝝ ſpatulis.pri⁹ tn̄ melius eēt eas ap
plicare carnoſis ptibus intrinſecis tibiaꝝ. ſecundo
coxaꝝ tertio natib⁹.quarto ſpatulis:ita ꝙ in locis
ſemꝑ applicatis ꝑmaneāt ſaltē ꝑ horā.¶Quartuz
diuerſiuū eſſe pōt frequens applicatio ligature bn̄
ſtringentis in ſuperiori pte adiutorij apud humeros
¶Quintū diuerſiuū eſſe pōt maſticatio aā prādiū
plurib⁹ dieb⁹ facta cū coſto aut maſtice aut ſtaphi
ſagria:⁊ melior eſſet ſine cōparatiōe maſticatio ſu
per fruſtulo agarici ſi nō timeret amaritudinē ei⁹.
ego eī̄ excellēs iuuamētū in eo inueni.¶6m cōue=
niēter diuertēs eſſe pōt hoc.℞.aq̄ decoctionis aſſa
ri.ʒ.iiij.oximellis ſqllitici.ʒ.i.ſyru. de calamēto.ʒ.
ß.mixtis oib⁹ et bn̄ calefactis ſepe fiat ex his collu=
tio.¶7m inſtr̄z diuertēdi materiā eſt:vt ſuꝑ ſpatulꝭ
frequēter fricatio fiat cū radice ſerpētarie cum ra=
dicib⁹ flamule vel pedis coruini.hec eī̄ rubifican=
tia materias ꝯueniēter a capite diſtrahere poſſunt
¶8m ṽo diuerſiuum eſſe pōt adminiſtratio medici
naꝝ veſicātium ſuꝑ partib⁹ carnoſis ſpatulaꝝ in=
fra collū lateraliter.¶Nonū diuerſiuū pōt eſſe ap
plicatio potētialis cauterij ſuꝑ ſpōdilib⁹ in loco al
katim:⁊ eſt loc⁹ vbi finis colli ꝯiungiṫ cū principio
ſpatulaꝝ circa tertiā vel quartā de ſpondilib⁹ colli
vſqꝫ ad q̄ntā.pōt aūt potētiale cauteriū eē tale.℞.
arſenici citrini ⁊ eſt auripigmētum calcāti cōbuſti.
aā.ʒ.i.ß.argenti ſublimati.ʒ.i.incorporenṫ ſimul bn̄
puluerizata cū ſapone nigro:⁊ fiat ex his pilla ma
gna q̄ compreſſa capiat ſpatium alee cū qua luditꝭ et
circūtegaṫ coto diligenter ſuꝑligato.⁊ ibi ſuppoſi=
tā dimittaṫ ꝑ ſpatiuz duaꝝ vel triū horaꝝ vſqꝫquo
nigrā fecerit eſcarā.tūc ergo inde remoueaṫ ⁊ ſuꝑ=
ponatur butyꝝ vſqꝫquo cadat eſcara:deinde cure
tur cū vnguento egyptiaco equaliter mixto ⁊c.Pe
nultimū ṽo diuerſiuū eſt:vt circa principiū p̄ſe de
ſpōdilibus colli applicetur laque⁹ vel ſetonus ele=
uando cutim cum tenaculis pforatis ⁊ cū ſtilo acu
to accenſo perforetur cutis per quē imponaṫ cho=
da de ſerico.¶Aliud aūt diuerſiuū potēs ēvt rubi
ficatoriū veſicatiuū vel potētiale cauterium appo=
naṫ ſuper tempora ⁊ erit ꝯueniēs ad diuertendum

⁊ intercipiēdū trāſitum materierꝫ ad oculos:⁊ pro
prie qñ aliq̄ de venis q̄ ibi inueniuntur cauterizate
fuerint. ¶ Ultimū inſtrm̄ diuertēdū eſt: vt ſup̄ bre-
mate capitis ⁊ eſt loc⁹ vbi in nouiter natis craneuꝫ
eſt incōpletū applicet̃ potētiale cauteriū puenīēs vſ
q3 ad pāniculū excluſiue.⁊ ꝓcedat̃ ſup̄ eſcara ſua ⁊
curatiōe ei⁹: ſicut de alijs cauterijs adminiſtrādis
dictū ē: ita tñ ꝙ vlc⁹ illud nō ꝯſolidet̃ vſq3 ad duos
mēſes vel tres memorādo ⁊c. ¶ Et cū iſta diuerſiua
applicant̃ i eorꝫ adminiſtratiōe. obſeruet̃ ordo: a le
uiorib⁹ eorꝫ incipiēdo ⁊ ad itēſiora trāſeūdo ſicut
ordinate ſcriptū eſt: ⁊ fiat ꝑmutatio de vno ad reli
quū: ita ꝙ nō ꝑtermittat̃ hic mod⁹ curatiōis q̄n oī ſe
ptimana bis vel ter aliqḋ iſtorꝫ diuerſiuorꝫ applice
tur. ē ei in his iuuamētū ſublime. Si tñ mā ad ocu
los ita fluxiſſet vt feciſſet pānū nolatū cataracta pa
rū ꝯferant hec diuertentia: ⁊ ꝓprie cuꝫ iam pān⁹ cō
firmatus eſſet. hec de intentione ſecunda.

Tertia ṽo intētio ꝯfortādi oculos ⁊ viſum
multiplr̄ cōpleri pōt ꝑmittēdo pri
mo ꝙ ꝯfortatio multiplr̄ intelligi pōt. ¶ Primo natu
ralr̄ ꝓ oī alleuiatiōe capitis a materieb⁹ q̄ ipm̄ ad
oculos grauare ꝯſueuerūt. ¶ 2° ṽo accipit̃ ꝯforta-
tio ꝓ diſtractiōe materierū a capite ad oculos ſiue
fluxerint ſiue iterꝫ fluāt vbi primus mod⁹ intelligit̃
ſolū de materieb⁹ q̄ iā fluxe ſūt. ¶ 3° ṽo ⁊ ꝓprie ma
gis accipit̃ ꝯfortatio ꝓ vigoratione oculorꝫ ꝑ quaꝫ
reddunt̃ inepti ad recipiēdū materias aliunde fluē
tes. ⁊ hec q̄dē intētio cōpleri pōt ꝑ ea q̄ ſtipticitate
ſua mēbrū reddunt vnitū ⁊ cōpactū: ita ꝙ olno ſit
ſupfluitatū receptiuū: imo expulſiuū. iuxta illud 3°
tegni. repellit a ſiccis vaſa ꝯfortata ſtipticas farma
cijs. Et duo q̄dē primi modi ꝯfortationis oculorꝫ in
ꝑcedētibus intētionib⁹ cōplebunt̃. ¶ Cōfortantur
aūt oculi remouēdo nocētia multiplr̄. Primo q̄deꝫ
cū his q̄ tunicas oculorꝫ abſtergendo clarificant et
dyaphanas efficiunt. 2° ṽo cū his q̄ hu. oculi cla-
ros efficiūt ⁊ ſupfluitates aqueas ⁊ vaporoſas ab
eis expurgant. 3° vero cū his q̄ ſpirituꝫ viſibilē au
gmētāt ⁊ ꝯſeruāt ⁊ clarꝫ ⁊ luminoſuꝫ efficiūt. 4° cū
illis q̄ ſubſtantiam ei⁹ cōſeruant ⁊ a nocumētorum
impreſſione defendūt. ¶ Et primū q̄dē horꝫ cōplet̃
medicinis q̄ꝫ plurimis ſimplicib⁹ ⁊ cōpoſitis. ¶ Fa
moſa aūt ⁊ experta ſimplicia ſunt ſuccus feniculi a
reſidētia depuratus. ¶ Scđm ṽo eſt ſuccus plāte q̄
nolatur cartaphilago etiaꝫ depurat⁹. ¶ Tertiū eſt
ſucc⁹ galitrici q̄ vocat̃ cētrū galli. aut ſm̄ aliquos
ſaluia ſylueſtris eo q2 magnā hꝫ cōuenientiam ad
ipſam. ¶ Quartū eſt ſucc⁹ roſ. etiā depurat⁹ q̄ etiā
mirabilis eſt. ¶ Quintū ſuccus celidonie. ¶ Et ad-
huc ſucc⁹ memite depurat⁹. ¶ Itē ſeptimum eſt ſuc
cus berbere. ⁊ hec duo magis in lapſu calō. ¶ Octa
uum eſt ſuccus ruthe ⁊ ꝓprie in lapſu frigido. ¶ 9m
inſtrm̄ eſt abluere oculū frequēter cum vrina infan
tis. ¶ Decimū eſt ablutio eius cuꝫ lixiuio capitali.
Et hec duo vltima lꝫ ſint leuia tñ multū vtilia ſunt
¶ Undecimū eſt ſepe aliq̄d iponere oculis de felle ⁊
ꝓprie volatiliū rapaciū ſicut vulturis accipitris et
ſiſium: aut cū felle piſcis nolati ſaboth q̄ ſm̄ q̄ſdaꝫ
eſt luci⁹: ſꝫ veri⁹ ē ꝙ eſt piſcis fluuialis variol⁹ noīa
tus. ¶ 12m ſimplex ē balſam⁹ q̄ mirabilr̄ abſtergen-
do ſubtiliat ⁊ oēs tunicas oculi dyaphanas efficit.

De cōpoſitis autē ⁊ illuſtrib⁹ plura po
ſita ſūt colliria. ¶ Et pri
mū eſt factū de ſucco feni. depurato cum tertia ſui
parte mellis electi q̄ coquant̃ adinuicē ⁊ ſepe ponā
tur in oculis. ¶ Scđm eſt colliriū de fellib⁹. ⁊ ꝓprie
deſcriptum 9° Almanſ. cap̄. de imaginationib⁹. in
quo magnum inueni iuuamētū. ¶ Tertiū eſt vt ac-
cipiant̃ ſucci granatorꝫ murorꝫ. ℥. ij. mellis electi. ℥.
i. ß. bulliant modicū ſil̃: deinde ſupaddant̃ tucie ꝑ-
parate cū aq̄ roſ. ℈. v. ⁊ diligēter cōmiſceant̃: ⁊ po-
nant̃ i vaſe lapideo detecto ſub radijs ſolis ꝑ duos
mēſes expoſito: ⁊ de hoc imponat̃ oculis ⁊ eſt medi-
camē bonum. ¶ Quartū medicamē cōpoſitū ⁊ iterꝫ
bñ cōueniēs eſt hoc. ℞. aque feni. ℥. iij. balſami ele-
cti. ℥. v. tucie preparate. ℥. j. cōmiſceant̃ ſil̃ diligēter
⁊ exponant̃ radijs ſolis ꝑ duos mēſes poſt admini
ſtretur oculis ex eo modicū quatuor vicibus in die.
¶ Quintū cōpoſitum ⁊ bonū eſt colliriū cū fellibus
cōpoſitum ſcriptum ab Aui. 3a tertij. tractatu 4°.
cap̄. de cura debilitatis viſus collectū ibi medica-
mē de quo dicit̃ ꝙ eſt tanti iuuamenti. vide laudes
eius ibi. cōicat em̄ iuuamenta q̄ꝫ plurima tā in ab-
ſtergendo tunicas q̄ꝫ mundificādo hu. ⁊ ſpirituꝫ vi
ſibilem illuminando ⁊ conſeruando.

Ea vero medicamina q̄ viſui cōferunt va-
pores ⁊ ſupfluitates expurgādo
ab humorib⁹ lꝫ q̄ꝫ plurima poſita ſunt a ſapiētib⁹. Et
lꝫ plurima ꝑdictorꝫ ꝯferāt ad hāc ptē ſpālia tñ col-
laudāda ſunt plurima. ¶ Et primū horꝫ eſt colliriū
de antimonio puluerizato quod meli⁹ eſt dicere co-
hol q̄ꝫ colliriū. ¶ Scđm ṽo eſt: vt aliq̄ñ in oculo ap-
ponat̃ de ſucco aſſari depurato. ¶ Tertiū ṽo eſt aq̄
roſmarini ſublimata cū florib⁹ ſuis. ¶ Quartuꝫ eſt
aq̄ florꝫ hyriconis. ¶ Quintū eſt puluis florꝫ fenicu
li ſubtiliſſimus oculis inſufflat⁹. ¶ Sextū ṽo ⁊ mira
bile eſt: vt accipiat̃ quātitas electi ligni aloes: ⁊ ſub
limet̃ in alēbico vitreo ⁊ de aqua illa ſepe imponat̃
oculo eſt ſecretū magnum. ¶ Medicamina ṽo com
poſita que hu. oculi diligenter expurgāt lꝫ q̄ꝫ pluri-
ma ſint. vnum tñ ſpāle reperitur: ⁊ eſt liquor q̄ ema
nat ab epate caprino aſſato ſꝫ artē collectū a Raſi
9° Almanſ. cap. de noctilopis. lege ipm̄ ibi. ¶ Ego
autē experientia ſcio ꝙ ſi accipiat̃. ℥. j. aque roſma
rini calida ⁊ diſſoluātur in ea. ℈. ij. clariſſimi ſalis
gēme. ⁊ pluries in die de ea ponat̃ in oculis mirabi
liter clarificat hu. oculi itm̄ ꝙ etiā mirabiliter ꝯfert
ad imaginationes ⁊ principium aque.

Ea vero q̄ ſpūm viſibilē ꝯfortāt ⁊ augmē-
tant ſunt ſicut ibi cōuenictes q̄-
bus determinatio ꝓceſſit huius tractat⁹. cap̄. 3° ꝓn
cipali. Quā plurima etiam medicamina ab illuſtri
bus auctorib⁹ cōprobata reperiūtur ꝑter plurima
predictorum: q̄ etiam in hac parte conferunt. ¶ Et
primum quidem eſt: vt cum aqua feni. fiat colli-
riū ex puluere margaritarum ſuper lapide porphi
rio diu confricādo eo mō quo pictores colores eo-
rum conterendo componunt. ⁊ de hoc puluere ſepe
oculis imponat̃. ¶ Ad hanc etiam intentionem mi

rabiliter

radbiliter cōfert comeſtio carniū viperaꝝ q̄ ꝑparate ſint eo mō quo in tyriaca ponunt. ¶Et ſi velis hēre medicamē valde ꝯueniēs lege colliriū poſitū a Raſi 9° Almā. cap. de debilitate viſus. lr̄a illa. Confectio alcohol qḋ valde acuit viſum ⁊ adminiſtra ipm: vt ibi ſcribit. ¶Cōſeruāt aūt ſpirituoſam ſubſtātiā in oculis q̄pluri ma medicamina. De melioribꝰ aūt q̄ reꝑire potui eſt hoc. ℞. mirobalanoꝝ indoꝝ. ℥. ij. tu cie extincte aut ꝑparate cū aq̄ ſanſuci. ʒ. j. ſucci feni. depurati. ℥. iij. puluerizent medicie ſicut alcohol ⁊ ꝯquaſſent cū ſucco ⁊ exponant ſoli ꝑ duos mēſes: deinde imponat oculis ⁊ eſt medicamen diuinum. ¶Scio aūt ēt ꝙ ſi accipiat ſuccꝰ feni. depuratꝰ ⁊ miſceatur cū altera pte ſucci roſ. recētiū ⁊ tota ſumma fuerit quātitas. ℥. ij. in qbꝰ ponat. ʒ. j. electi balſami ⁊ exponāt radijs ſolis ꝑ duos mēſes: deiñ collizet ī oculū ter vel q̄ter in die gutta vna pua hoie iacente reſupino ꝑ ſextā ptē hore intm̄ cōſeruat ſpiritus et eos efficit claros ⁊ luminoſos ꝙ reſtaurat viſuȝ fere in decrepitis. ¶Ultᵒ ꝓo de electis eſt hoc. ℞. maſticis electi pulueris eufragie añ. ℥. j. zuccari duplū pōderis oīuȝ ex hac mixtiōe ī oī cibario ponat: ⁊ añ cibū ⁊ poſt accipiatur. ⁊ eſt in eo ſecretum magnuȝ.

Quartā ꝓo intētionē ꝑncipalē cōplēt digerētia q̄ ſupraſcripta ſunt in intentione prima. ¶Et iteꝝ de leuibꝰ pmū eſt hoc. ℞. aq̄ betonice abſinthij roſmarini. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ accipiat. vj. vel. viij. diebꝰ calīn in aurora: vt dictum eſt. ¶Aliud digeſtiuū ⁊ fortiꝰ illo eſt hoc. ℞. oximellis cōpoſiti. ℥. j. ſyr. de calamēto. ℥. ß. aq̄ eupatorij ⁊ betonice. añ. ʒ. j. ß. miſce. ¶Tertiū digeſtiuū ⁊ meliꝰ p̄dictis eſt hoc. ℞. ſy. de ſticados. ℥. j. ß. aq̄ lauri hypiconis ⁊ abſinthij. añ. ℥. j. miſce ⁊ accipiat calīn ī aurora totiēs quotiēs in vrīa videat rectificatio in ſbſtātia mediocri ⁊ hypoſtaſis in fundo alba equalis vnita ⁊ mediocriter dyaphana. tunc ergo tranſeatur ad intentionem quintam.

Quinta aūt intētio cōplet ꝑ ea q̄ mās conuenienter eradicare poſſunt: q̄ ſupra fuerūt tacta in intētione pma. ¶Et iteꝝ p̄dictis pñt addi hec tria eradicatiua. pmū eſt hoc. ℞. agarici electi pulueꝝ hermodactyloꝝ. añ. ʒ. ß. turbit. ℈. ß. zinziberꝭ: aniſi. añ. ℥. v. ſalis idi. ℥. ij. dyagridij. ℥. j. ß. formentur pillule. vij. vel. viij. cū electuario ſucci roſ. ¶2ᵐ ꝓo euacuatiuū pōt eſſe hoc. ℞. pillularuȝ fetidaꝝ. ℈. ij. pillu. cochiaꝝ. ℈. j. boni pōderis formēt pille. vij. cū ſucco ro. ¶3ᵐ ꝓo euacuatiuū qḋ mihi placet magis eſt hoc. ℞. iere ſimplicis. ℥. j. electuarij indi. ʒ. j. ß. miſce ⁊ totū accipiatur cū. ℥. ij. vel iij. aque ſaluie calefacte. Et poſt iſta euacuatiua et in eorum aſſumptione obſeruentur omnia que ſupraſcripta ſunt debere obſeruari in minoratiuis in prima intenſione poſitis.

Sexta ⁊ vltima intētio eſt ꝑ quā corrigi debēt accñtia q̄ diſpōnes p̄dictas ꝯcomitari ſolēt. ſunt aūt accñtia. ſ. epatis oppilatio et ſtōachi icēſio ⁊ rugitus in ſtōacho euenientes nocumētū diminutiōis digeſtiōis ⁊ corruptiōis eiꝰ. 4ᵐ nocumētū eſt mā a capite ad inferiora catarrizās. 5ᵐ eſt capitis dolor grauatiuꝰ. 6ᵐ eſt lachrymaruȝ multitudo. ¶Primū aūt nocumētoꝝ ꝓuenit a multitudine māꝝ flegmaticaꝝ q̄ precipitant a ſtō aut cōmiſcent chilo: aut ēt māe tales pñt in epate gñari ꝑ viā indigōnis. ⁊ hec oīa facile remoueri pñt cuȝ hoc medicamine. ℞. radicū fe. petro. ſparagi apij ⁊ bruſci. añ. M. j. coquant he radices bñ mūdate ī aq̄ fontis lib. tribꝰ vſq; ad ꝯſumptionē tertie ptis: deinde colent ⁊ ex decoctōe tali accipiant. ℥. v. calefacte cū. ℥. j. zuccari ⁊ ꝯtinuet diebꝰ. v. vel. vj. ⁊ eſt medicamē nobile. ¶2ᵐ ꝓo accñs ꝓuenit a multitudie māerū flegmaticaꝝ q̄ ſunt multiplicate in ſtō: vt flegma aquoſum ⁊ mucilaginoſum q̄ ambo ibidē vētoſant ⁊ qñq; hec vētoſitas multiplicat inter tunicas ſtōachi aut in ꝯcauo eiꝰ dolores extēſiuos efficiēdo. ⁊ hꝰ q̄dē nocumētū remoueri pōt cū hoc medicamie. ℞. ameos ligni aloes galāge añ. ℈. j. bibat cū modico vini aromatici. ¶3ᵐ accñs. ſ. nocumētū diminutionis digōnis ⁊ corruptiōis cibi in ſtō remoueri pōt ꝑ hec duo remedia. ¶Primū eſt comedēdo ꝑ duas vt tres horas añ cibū. ʒ. ß. ꝯfectiōis dyatrionpipeō de ſcriptiōe Meſue in antidotario. diſtinctiōe pma. nihil bibēdo poſt ipam: aut ſaltē bibēdo modicū vini ſubtilis ⁊ aromatici ſi fuerit opportunū. ¶2ᵐ remediū ad hāc intētionē eſt: vt ſuꝑ ſtō apponat hoc vnguētū. ℞. reſine albe ⁊ munde odorifere. ℥. j. gallie muſ. ʒ. j. gariofi. macis galāge granoꝝ ꝑadiſi piperis albi ⁊ lōgi. añ. ℈. j. laudani. ʒ. ij. cere quātū ſufficit. fiat vngᵐ bñ tenax ⁊ applicet ſtō renouādo diebus pluribꝰ. ¶4ᵐ accñs. ſ. defluxus māerū a capite ad pectꝰ rectificari pōt cū his duobꝰ inſtris. ¶pᵐ eſt vt qñ vadit ad lectū ꝑ horas duas poſtcenā accipiat. ℈. ij. auree alexādrine cū aq̄ maiorane. ℥. j. ß. calefacte ambobꝰ diſſolutis adinuicē. ¶2ᵐ ꝓo remediū eſt: vt ſuꝑ loco bregmatis oī ſero ponatur de hoc puluere quātitas ſex granoꝝ ordei ſpargendo ipm a cōmiſſura coronali vſq; ad finē ſagittalis inter capillos ꝑ q̄tuor digitos lateraliter. ℞. macis. ʒ. j. ß. ſandarace. ʒ. iij. ſpodij. ʒ. j. maſticis floꝝ roſmarini ⁊ maiorane ſticados aſſari. añ. ℈. j. puluerizent oīa ꝑ ſe: deinde oīa diligēter ꝯmiſceant. ¶5ᵐ accñs ſcȝ dolor grauatiuꝰ capitis remoueri pōt per ſtatiȝ dicta remedia duo. ¶Itē ꝑ eūones minoratiuas in intētione pma. ⁊ ꝑ eūones eradicatiuas in intētiōe quinta deſcriptas. ¶Itē ꝑ diuerſiōes cū ventoſis ⁊ alijs tactis in intētione ſcda. ¶Et adhuc remediuȝ bonū ad illud. ℞. oximellis ſqlitici. ℥. j. aq̄ decoctionis piretri ⁊ ſtaphiſagrie. ℥. iij. calefiāt ſilr ⁊ bñ diſſoluant. Et cū mixtiōe calā oī mane ꝑ horas duas añ prādiū. ⁊ oī ſero ꝑ horā vnā añ cenā fiat collutio oris ⁊ gargariſma eijciēdo tñ ea. ¶Cōfert ēt hoc remediū. ℞. folioꝝ lauri ſaluie roriſmarini ſticados ⁊ aſſari. añ. M. j. coquant in magna quātitate aq̄ vſq; quo bñ aromatica ſit aq̄: ⁊ in hāc aquā bñ calefactā ꝑ horas duas añ prādiū ⁊ añ cenaȝ infundant pedes vſq; ad genua: ⁊ brachia vſq; ad cubitos: ⁊ ibi teneantur ꝑ horā vnā aut ſaltē mediā. ¶Ultimum ꝓo accñs eſt multitudo lachrymaꝝ q̄ ꝓuenit a frigiditate ⁊ multa repletiōe cerebri a flegmatibꝰ ⁊ aq̄ſis dñantibꝰ. ⁊ ēt a debilitate ꝯtētiue ꝟtutꝭ eiꝰ. ⁊ hꝰ q̄dē accñs vehemēter aduocat ad ſe curā: qm̄ ſolet

eſſe cā tractus mãerū multarū ad oculos.⁊ adhuc
etiā frequētia ⁊ multitudo lachꝛymarū debilitat ce
rebꝛū ⁊ nocet viſui.3ª tertij.tractatu 4°.⁊ cap.pꝛio
colligēdū eſt.¶Et huic quidē nocumento ſuccurrere
pnt ea q̄ paulo ante dicta ſunt in hac intētiōe.¶Et
ꝯfert ei hoc remediū potēter.℞.lapidis ematitis pl'
uerizati ⁊ ꝯquaſſati in moꝛtario marmoꝛeo cum aq̄
frigida decies renouata.ʒ.ij.roſ.ſpodij coꝛallozum
amboꝝ karabe mirobalanoꝝ citrinoꝝ.añ.ʒ.j.ſucci
extremitatū rubi.℥.iiij.ꝯquaſſent oīa ſimul in moꝛ
tario lapideo ⁊ obturata ꝯſeruent.de hoc ḡ collirio
ſepe in die imponat oculis ⁊ lauent palpebꝛe ⁊ ma
deſiāt diligēter.⁊ hoc remediū eſt ei ꝯgruū in exiccā
do lachꝛymas ⁊ defendēdo oculū a receptiōe ſupꝑ
fluitatū.hec in ſumma ſunt que in diſpōnibus hu
ius viri melioꝛa ⁊ ſecurioꝛa eligere potui.hec autē
omnia in ſalutem huius viri benedicat ⁊ dirigat al
tiſſimus:qui cuncta ſanare et benedicere poteſt ad
laudem dei omnipotentis.Amen.

Conſilium.58.

¶De ablatione viſionis que per trāſmutationem creticam accidit.¶Diuiditur autem conſilium in ſummam vnam ⁊ duos tractatus.

¶Sūma egritudinē per cauſas ⁊ ſigna declarat.

Diligerē Inſignis doctoꝛ egritu
dinē hu' honeſte dñe
ta facilis eſſe curatiōis ꝙ facilis eſt co
gnitionis.Eſt eñ viſionis ablatio q̄ cre
ticā trāſmutationē mãerū in capite la
tētium eſt ꝯſecuta partim ꝓpter earū multitudinē:
partim ꝓpter idiſcretā ⁊ irregularē narcoticoꝝ ap
plicationē.¶Dū eñ ſtāte mãerū in capite multitu
dine notabili ⁊ in toto:qđ facile ꝯcludit ex ſignis di
ligēter ſcriptis.ſ.ꝯtinuo capitis doloꝛe:⁊ iſomnieta
te:vomitu:ꝯſtipatiōe:freneſi:⁊ ſudoꝛib':virt' mãeꝝ
digeſtionē ⁊ victoꝛiā tētaret.vbi cū leuib' diuerſiōi
bus ⁊ digeſtiuis adiuuari debuiſſet:nō ſolū ipedita
paupcula nā verūetiā a ꝓpꝛijs opationib' pꝛiuata
maxima cōmotione mãm vibꝛans auxilio quidē di
uino poti' ꝙ medicinali trāſmutauit mãm ad vias
oculoꝝ:nō ſolū ꝑ neruos ꝯcauos:ſ3 ꝑ venas etiā ⁊
arterias diſſeminatas per panniculos opticos ner
uos inuoluētes.colligant eñ oculi cerebꝛo ꝑ panni
culos.vt 3ª tertij.in pͥncipio dūindt.Cū nerui ⁊ pā
niculi qui eis aſſociant:ſ3 foꝛtius colligant cerebꝛo
per neruos dictos ꝙ per pāniculos:cū nerui ſint no
bilioꝛes oībus alijs neruis capitis:vt Ieſus hali.in
pͥmo cap.19°.colligātur etiā cerebꝛo mediantib' ve
nis ⁊ arterijs in pāniculis illis ꝯtextis.Cū eñ ex fo
ramine qđ in oſſe eſt oculoꝝ egrediuntur nerui.ſc3
optici egrediuntur que circa eos vene ⁊ arterie.3°
theoꝛice.per has equidē vias potuit mā pelli vſq3
ad extremitatē neruoꝛum ⁊ pāniculoꝝ ꝑdictoꝝ
terminatam excluſiue vſq3 ad humoꝛē vitreū vtri
uſq3 oculi.Ex quo colligitur cecitatis huius domine
cauſa pꝛima.¶Pōt iterū ſcđo hec materia contine
ri in infima parte duoꝝ vētriculoꝝ anterioꝝ cere
bri apud carūculas mamillares vnde oꝛiuntur pꝛe
dicti optici:vbi oppilationē faciens erit cecitatis cā
dato etiā ꝙ in opticis ⁊ oculis nullū genus egritu
dinum per eſſentiam inueniatur.¶Inter hanc' aūt
cauſam cecitatis ⁊ pꝛimam:licet difficillimū ſit per
ſigna diſtinguere ⁊ foꝛtaſſis ſapientia nō compꝛe
henſibile:aliqualiter eſt ratiocinari poſſibile.Si eñ
eſſet in foꝛaminibus neruoꝛum opticoꝝ contenta
materia mirabile videtur ꝙ aliqua eius quantitas
tanto tempoꝛe non fuiſſet cum vitreo ⁊ glaciali hu
moꝛe commixta.quare oculum conturbauiſſet:⁊ tu
nicas ⁊ varietatem coloꝛis induxiſſet ſm ſpeciē hu
moꝛis peccantis.¶Adhuc etiam oculum ad caloꝛē
frigus ſiccitatem ⁊ humiditatem punctionem moꝛ
dicationem leuitatem grauitatem ⁊ magnitudinē
vel paruitatem permutaſſet.¶Et confirmatur:qꝛ
quanto diutius materia in oculo permanet tanto
magis in digerendo ipſum debilitat:ſed maioꝛ de
bilitas eſt cauſa multiplicationis materierū in ipō.
igitur debent ſigna concomitantia materias appa
rere.conſequens repugnat experientie:quia oculi
ſunt mundi clari a maculis et reliquis:quare ⁊c̄.
¶Amplius vt etiam virtualiter tactum eſt ſi mate
ria in concauo neruoꝛum ipſoꝛum multiplicaretur
igitur eos extendere deberet.Cum igitur ſint ma
gne ſenſationis.igitur doloꝛe extenſiuo dolebunt.
¶Rurſus ſi extenduntur igitur intra oculos in oꝛ
bitam trahunt:igitur oculi pꝛofundioꝛes appare
re debent.¶Et ſi argueretur contra:quia ſi mate
ria oppilans non ſtat in neruis dictis:ſed in medul
la cerebꝛi ante oꝛiginem ipſoꝛum opticoꝝ pari ra
tione debent ad ipſam ſequi omnia accidentia pꝛe
dicta.neganda eſt conſequentia.¶Et quantū ad
pꝛimum inductum dicendū ꝙ materia in cerebꝛo
ſtans a glaciali ⁊ vitreo humoꝛibus eſt diſtantioꝛ.
quare nō eſt apta cōmiſceri eis.¶Et ad ſcđm dicē
dum:ꝙ qꝛ diſtantioꝛ eſt ideo nō cōturbauit oculos
⁊ ꝓpter idem nō variauit oculoꝛum coloꝛes.neq3 ēt
eos ad aliquā ſpeciem male cōplexionis permuta
uit.ſimiliter doloꝛ ibidem nō percipitur cū medul
la cerebꝛi nō ſit ſenſitiua.¶Et ad vltimū dicendum
ꝙ ſi materia ſtaret imbibita in ſubſtantia opticoꝝ
⁊ neruoꝛum ſecundi paris:ita vt extenderet eā per
latum.qꝛ groſſa bene fieret eoꝛum abbꝛeuiatio ⁊ cō
ſequenter pꝛofundarentur oculi.ſed qꝛ eſt in medul
la cerebꝛi nō eſt neceſſarium vt fiat talis pꝛofunda
tio.¶Neq3 etiam hec materia cōtinetur in neruis
ſecundi paris.nec in muſculis ſex per quos mouen
tur oculi.Non enim in neruis ſecundi paris:qꝛ tūc
neceſſario impedirentur oculi in motu ſuo.¶Secū
dum enim par neruoꝛum ita ſolum mouet lacertos
oculoꝛum ſicut a pꝛimo pari ſenſus viſus mādatur
interioꝛum quarto capitu.ſcđo.¶Neq3 etiam hec
materia in muſculis continetur oculoꝛum vel in co
rum coꝛdis.Nam apparet neceſſario naturalis ſi
tus oculoꝛum variatio verſus aliquam differentiā
poſitionis pꝛeternaturalis:vt pulchꝛe legendū al
legato ſtatim loco.¶Ex quib' omnib' mihi colligē
dum videt ꝙ ſi hec egritudo eſt mãlis cōtinet mate
ria in loco iam dicto.ſ.in infima parte duoꝝ ventri
culoꝝ anterioꝝ cerebꝛi vñ nerui oꝛiuntur conca
ui vel optici.¶Qđ etiam a poſterioꝛi deduci facile
poſſet pͥmo qꝛ rōnabiliter materie ꝑ naſum ⁊ pala

tū abūdare debēt. Scḋo q̄ȝ potētia olfatiua in opa
tione ſui rōnabiliter dȝ eſſe impedita diminutionis
corruptionis vel ablatiōis nocumēto aliquo. Pars
eñ iſta cerebri i qua duo nerui oriunt̄ optici ꝓpin
qua eſt parti a qua potētia locat̄ olfatiua. ꝑmi nāſ
q̄ꝫ paris neruoꝝ. ſ. a cerebro orientiū ꝑncipiū eſt ex
fundo duoꝝ ventriculoꝝ cerebri antecedētiū apud
duoꝝ additamētoꝝ vicinitatē mamillaꝝ extremi
tatibus ſimiliū q̄bus fit odoratus. ꝑma ꝑmi. doctri
na q̄nta. ſumma tertia. cap̄. ſcḋo. ¶ Aduerte aūt q̄ȝ
dixi ſi eſt egritudo materialis. poſſet eñ mala ꝯplo
frigida abſq̄ꝫ mā in partib⁹ ꝑdictis intēdi adeo q̄ᵹ
opticoꝝ vie clauderent̄. ¶ Etiteꝝ ꝓbabil̄r defer:de
ret̄ de mala ꝯplōne ſicca para: lȝ hoc ſit a mētibus
quorundā diſſonū. Nō eñ ꝯcederēt in mēbro ꝑnci
pali tāte humiditatis quāte eſt cerebrū malā ꝯplo
nem ſiccā purā adeo magnificari q̄ꝫ ſeq̄ret̄ ad ipaȝ
opticoꝝ clauſio ſtāte vita. ¶ Poſſet ēt ibidē fieri at
trito ⁊ apoſtema. Sȝ hec oīa excludunt̄ hic per ab
ſentiā ſuaꝝ cauſaꝝ efficientiū. Cū eñ mulierē hāc
repletā eſſe cognoſcā lapſus immateriales excludo
¶ Dixi iteꝝ ſupius q̄ꝫ mālis cā huius morbi ꝯtineri
poſſet in venis arterijs ⁊ pāniculis inuoluētib⁹ op
ticos. ꝑmū aūt nō videt̄. appareret eñ oculoꝝ vene
plene ſanguine ſplēdido ſi miſceret̄ cū cholera. ſub
albido cū flegmate. obſcuro ſi cum melācholia vel
purpureo ſi purior eſſet ſanguis. Ampli⁹ caliditas
mollities pſictio grauitas ⁊ cetera in oculis ꝑcipe
rent̄. ¶ Si aūt i arterijs ꝯtineret̄ materia calida in
oculis ⁊ partibus adiacētibus ꝑciperet̄ intēſa pul
ſatio fortis rubedo ⁊c̄. ¶ Si aūt in pāniculis inuol
uētibus ꝯtineret̄ mirabile foret tāto tp̄e ſtetiſſe ma
terias ibidē abſq̄ꝫ ſignis ꝯcomitantibus eas. ¶ Si
aūt materia in vno ſolo ꝯtineret̄ optico et eēt aqua
non multum groſſa: tūc facta compreſſione nota
bili ſup oculo patiente dilataret̄ pupilla ſani. ¶ Si
ꝟo fuerit oppilatio a mā nō curſibili facta: ſed fixa:
tūc quantūcunq̄ꝫ cōpreſſio fieret nō ſequeret̄ dilata
tio aliqua. vt tertia tertij. tractatu vltimo cap̄. de
aqua. ¶ Si aūt oppilatio caderet in cruciatiōe ner
uoꝝ ꝑdictoꝝ tūc ſubito ambo oculi viſiōe ꝓuarent̄.
Et ex hoc multū admirant̄ medici: ſȝ nō eſt admira
tio illis q̄ ſciūt anothomiā. vt zoar ꝑmo theiſir. tra
ctatu 8°. cap̄. 24°. ¶ Mihi aūt vꝫ q̄ꝫ mā hui⁹ egritu
dinis aō ſit in neruis ꝑdictis: ſȝ in cerebri loco ꝑdi
cto. vt ſatis pſuaſum eſt ſupra. Diſtinctio tñ huius
vꝫ eſſe difficilis ⁊ fortaſſis ſapiētia nō ꝯprehēdere.
tertia tertij tract̄. vltimo. cap̄. añpenultimo. Quali
tercūq̄ꝫ tñ ꝯtingat cura huius rei ſi poſſibilis eſt eā
dem habet procedēdi ſemitam ſine diſcordia.

Hec aliqualiter difficilȝ ex illuſtriū auctorum ſenten
tijs aggregata theoricis placet mihi conferre vobi
ſcum inſignis doctor: ⁊ quantum clarius colligere
potui. Quibus ante miſſis regimen procuratiuum
duos tractatulos continebit. primus rerum nōna
turalium regimen ſuccincte tranſibit. quia loquor
ad peritum virum. ſecundus vero prolixior parum
medicinalium ſemitaȝ diſtinctius enunciabit. Primi
tractatus capitula erunt ſex ſm rerū nō naturaliū
a medicis vocatarū numerū. Secūdi vero tracta
tus capitula erunt ſeptē ſm numerū ſeptē intentio
num quibus ad curam procedendū eſt.

Tractatus primi ¶ De menſura aeris et anne xorum ei. Capitulū. j.

AEREM igitur ⁊ oēm aliaȝ rem
nō naturalē opȝ in hac
diſpoſitione maxime a cōtrarijs de
nudatuȝ eſſe. Si eñ in egritudinib⁹
pedū abſtinentiā ſeruamus a cōtra
rijs quātomagis in iſta cui⁹ ſanitas
tantū neceſſaria eſt. ꝑmo theyſir. vbi ſupra. Dimiſ
ſa igit̄ imperitorū deceptoꝝ cōuerſatione ſapiētis
medici cōſilio eſt adherendū decipientiū ribaldoꝝ
ꝓpulſata ꝟſutia. ¶ Eligat̄ igit̄ aer ad calidū ⁊ ſic
cum notabiliter inclinat⁹ naturaliter talis vel arti
ficialiter cū igne accenſo in cameris ex lignis lauri
iuniperi tamariſci pomoꝝ ⁊ ſimiliū. ſit etiā clar⁹ ne
bulis vaporibus groſſis priuatus vt ſpūs de cen
tro moueat ad oculos. ſitq̄ꝫ oriētalis prius: deinde
ſeptētrionalis: occidētalis vero nō: auſtralis vero
nequaq̄ꝫ. Aer eñ meridionalis oculoꝝ egritudinē
facit. tertio Almanſ. 25° cap̄. Idē de vētis meridio
nalibus intellige. ſitq̄ꝫ domus habitatiōis eius ab
aq̄s fluuijs ⁊ fontibus elōgata ſolarata non terre
ſtris: neq̄ꝫ in camera habitet antiquoꝝ muroꝝ te
ſtudinales tecturas habentiuȝ neq̄ꝫ ſit camere aer
fumoſus puluere ſepe turbatus lacunis et fetidis
vaporibus infect⁹. ¶ Sȝ in hyeme hoc puluere aro
maticus factus. ℞. colofonie ſandarace gall̄. muſ.
ana. ʒ. ij. ſtoracis calamite thuris. ana. ℥. ß. fiat pul
uis groſſus de quo ignis aſꝑgatur et ſuffumigetur
camera. In eſtate ꝟo gallia muſ. ſuffumigentur vt
ꝯfortet̄ virt⁹ ⁊ dilatētur ſpūs ad extra: ⁊ ita de inſu
lis ei⁹ dicēdū. Calorē igitur capitis excitet birretis
de doſſib⁹ varioꝝ factis vel de pellibus martyris vl̄
pannis in tinctura de keſines poſitis: ⁊ alijs que in
medicinarum regimine ponuntur inferius ⁊c.

¶ De regimine per cibos et potus. Cap̄. ij.

QUE numero aūt ciboꝝ euitent̄ oēs diffici
lis digēſtionis groſſi viſcoſi ⁊ flegmatici nu
trimēti exiſtētes. ¶ Euitet igit̄ panē azi
mum nō bene fermentatū ⁊ coctū anti
quum ⁊ aſſum. Eligat q̄ꝫ panē fermenti
plus q̄ꝫ habeat cōis panis habentē. Sitq̄ꝫ a ſuo fer
mēto ꝯueniēter ſpumificatus ad ſoliditatē cōuenie
tem ſine pōdere per ſuā decoctionē ꝑductus obſcu
ro cādore aut opacitate priuatus. Et ſi fieret de fa
rina modicū furfuracea melior eſſet. Talis eñ non
multi nutrimenti et viſcoſi eſt et eſt facilis deſcēſus.
21° continentis. capitulo. 21°. Sal nanq̄ꝫ fermentū
et bona coctio remouent ab eo viſcoſitatem et red
dunt ipſum digeſtionis facilioris.

De carnibus autem euitentur omnes
difficilis digeſtiōis vt bo
uine vaccine porcine ouine caprine anſerine anati
ne et animalium partes viſcoſitatem habentes: vt
capita ⁊ collū. Collū enim ⁊ capita ꝓprietatē hr̄e ꝓ
bātur in faciēdo cecitatē: vt zoar cap̄. de debilitate

viſus.¶Eligant̄ itaq̄ȝ carnes gallinaꝝ caponum⁊ pulloꝝ iuuenū.Caro nāq̄ȝ gallinaꝝ eſt oī alia carne melioꝛ.ꝯtinētis 24°.cap̄.665°.¶Eligant̄ etiam carnes ſtarne ⁊ coturnicas q̄ inter reliquas volatiliū ſyluestriū carnes ponunt̄ laudabilioꝛes . tertio Almanſ.cap̄.43°.¶Laudant̄ etiā carnes ꝑdicū q̄ ad caliditatē declināt ⁊ ſiccitatē.ſunt etiā valde cōuenientes ei:cuius coꝛpus infrigidatū eſt ⁊ ſanguis paucificatus.24° ꝯtinentis.allegato cap̄. ¶Caro etiā faſiani huic dn̄e ꝯueniēs eſt cū ſit melioꝛ carne pulloꝝ.ſcd̄o can̄.cap̄.de durat.¶Colūbi etiā iuuēculi cōplete pēnati volare incipiētes laudant̄ vobis et ꝓprie ſyluestres.ꝓprietatē eīn in eis poſuit zoar ad debilitatē viſus ex penuria ſpūs viſibilis:et maxime ſi coquant̄ cū rapis.Rape eīn nō modicā proprietatē oculis hr̄e ꝓbant̄:vt zoar allegato tractatu.cap̄.19°.¶Caro aūt anatū nō plȝ:qꝛ multas generat ſupfluitates ⁊ faſtidiū.tertio Almanſ. cap̄lo 39°.¶Aues aūt minute oēs ⁊ in dumetis degētes placēt:vt fincij philomene carduelli turdi meruli ficedule alaude caude tremule ⁊ paſſeres.ſtoꝛnelli vero irūdines picus ⁊ pice nō placēt.¶De quadrupedibus ṽo laudat̄ vobis caro hedi vituli lactētis et annualis agni:lȝ raro ⁊ rarius caſtratine.nūq̄ȝ ṽo poꝛcine.¶De ſyluestrib⁹ bone ſunt capuoline.ipſe eīn inter ſyluestres carnes melioꝛes exiſtūt.ſāguis ex eis genit⁹ paucas hȝ ſupfluitates.tertio Almāſ. 32° cap̄.Caro etiā lepoꝛis cōueniens eſt vobis.

De pꝛeparationibus

vero carniū elixe cum feniculo recenti vel ſicco cū rapis⁊ ꝓprie cū eufragia ſemper accipiant̄.Aſſate etiā placēt.frixe vero cum pinguedinibus ⁊ oleo dimittant̄.

De piſcibus

aūt dimittant̄ oēs.Si q̄ tn̄ ꝯuenire poſſēt q̄n̄q̄ȝ ꝓpter reuerentiā legis ſunt ſicut hn̄tes ſubſtantiā mediocriter ſolidā humiditate ſupflua ⁊ viſcoſitate ꝑuaꝛi:vt ſunt toꝛrētine varioli marſiōes temali lucij et ſileꝰ.ſint tn̄ ſemꝑ calidi actu ⁊ ſpēbus⁊ aromatib⁹ conditi.Oēs alie piſciū ſpēs dimittant̄ lȝ de ſalitis aliq̄d q̄n̄q̄ȝ ⁊ nō multo vſu accipere poteſtis.

De lacte

aūt vſus ois dimittat̄.facit enim ꝯuenire tenebꝛoſitatē viſus ⁊ caliginē.ſcd̄o can̄.in ſuo cap̄.Similr caſeus ⁊ caſeata omnia cibaria ſunt mala.

De ouis

ṽo recētia tremētia dū ſunt̄ cocta igne vel aqua bona ſunt vobis. frixa autem et dura dimittantur.

De condimentis

aūt ⁊ ſapoꝛibus placēt mihi oīa cōdita cū aceto.agreſta ṽo granata arāncia et oīm hoꝛū ſucci nō placēt.limonibus etiā vti poteſtis et eoꝛū ſucco.¶Spēs q̄b⁹ cōdimēta ꝑparare poteſtis pre alijs ſunt puluis feniculi eufragie maioꝛane et ligni aloes.hec quattuoꝛ cōfoꝛtāt cerebꝛū ⁊ ſpiritū viſibilē acuūt ⁊ abſtergūt vias.¶Adhuc ⁊ cinamomū qd̄ ꝯfert pāno⁊ tenebꝛoſitati 2° can̄. ¶Et croc⁹ qui abſtergit viſum ⁊ ꝓhibet fluxū ad ipm̄.¶Et zinziber qd̄ abſtergit tenebꝛoſitatē oculi .oīa hec in 2° can̄.⁊ rutha que viſum acuit ibidē.¶De melle aūt quia calidū eſt ⁊ ſiccū in ſcd̄o.⁊ qꝛ abſtergit oculȝ can̄.ſcd̄o placent omnia condita. ¶Adhuc oleū oliuarum eſt vobis cōmendatū magis q̄ȝ oleum nucum ⁊ butyꝝ.Oleum nāq̄ȝ oliuaꝝ ⁊ bn̄ maturꝝ calidū eſt in ꝑncipio ꝑmi humidum in fine eius.Olea eīn oīa ex oliuis bn̄ maturatis facta ꝯfoꝛtāt coꝛpoꝛa ⁊ ex oleo antiquo fit colliriū tenebꝛoſitati. nō minus igit̄ interius aſſumptū ꝯfert aut ſaltē nō nocet Oleum autē de nucibus calidū eſt in ſcd̄o humidū in ꝑmo ⁊ caput grauat.¶Butyꝝ aūt calidū ⁊ humidū in ꝑmo.crudū aūt nō placet: qꝛ faſtidiū facit et ſuperius ad os ſtomachi aſcēdit.tertio Almanſ. cap̄.95°.coctum iteꝝ nō laudo.qui eīn in comeſtione vtit̄ eo flegmaticas patiet̄ egritudiēs.ibidē cap̄. 96°.¶Zuccaꝝ etiā qꝛ calidū in fine pꝛimi ⁊ equale in paſſiuis aut parum ſiccū placet mihi:⁊ ꝓprie zuccaꝝ nō laboꝛatū puluis zuccari nolatū. tale eīn calidius eſt et non minus potens in abſtergēdo ⁊ mūdificando q̄ȝ mel:et tale oculo impoſitum abſtergit eum de quo infra.In ſumma vero placet mihi amplius mel.¶Alie autem ſpecies quibus vti poteſtis ſunt macis gariofili nux muſca.cardamomum maius et minus galanga carui petroſel̄.ameos oꝛiganum ſerpillum calamentum et reliqua.

De leguminibus

autē dicendum pꝛimo ꝙ leguminum oīm vſus euitari debet.bꝛodiū tn̄ cicerꝝ rubeorum qꝛ calidū eſt ⁊ ſiccū in pꝛincipio ſcd̄i et diuertit materias:qꝛ diureticū eſt:poteſtis vti eo ⁊ ꝓprie cum radicibus et ſemine aut herba feniculi cocto. ¶Pannicum etiā placet nā lȝ ſit frigidum in pꝛimo ſiccum in ſcd̄o vigeſimoꝑmo ꝯtinētis.cap̄. 199°.tamen qꝛ ꝓpter ſui leuitatem et ſiccitatem vrinā ꝓuocat laudatur vobis. ¶Riſum aūt lȝ ſit calidū in pꝛimo ſiccuȝ in ſcd̄o vigeſimo ꝑmo continentis.cap̄. 126°.non tamen placet:qꝛ aliqualiter ſtipticuȝ eſt. octauo de ſimplici medicina.ſuo capitulo. ¶Fabas aūt et faſcolos piſa lētes cicera alba oīno fugiatis.

De oleribus

autem vtamini oībus oleribus calidis et ſiccis aperitiuis et facilis digeſtionis que materias a capite diuertant et ei appropꝛientur.¶De quoꝝ numero eſt ſaluia de qua multi modernoꝝ predicāt medici lȝ paꝝ de ea in paſſionibus capitis ⁊ oculoꝝ ab auctoꝛibus inueniat̄.fecit enim de ea Dyaſco.capitulum de lilifago.et in ſumma ex eo trahit̄ ꝙ eſt valde ſtiptica.In aggregatoꝛe vero Serap̄.cap̄.149°.numeratur inter medicinas calidas et ſiccas in ſecundo.et totum dicit quod Dyaſ. ſcripſit et nihil de ea capiti aut oculis appropꝛiat.Auic.vero can̄.ſecundo.et Raſis.21.vſq̄ȝ ad 24^{m} nihil dixerunt. ¶Etiā famoſus eſt vſus feniculi:licet eīn ſit calidus in tertio ſiccus in pꝛimo.octauo de ſimplici medicina. qꝛ tamen maximum iuuamentum pꝛebet viſui et eſt diureticum placet.¶Petroſellinum etiaȝ competit vobis:quia calidum et ſiccum in ſecūdo.octauo de ſimplici medicina. ¶Mentha etiam quia calida et ſicca in ſecundo placet et eſt ſtomachalis. ¶Serpillum quia calidum et ſiccum in ſecundo. quia etiaȝ capitale placet.¶Roſmarinum calidum et ſiccum

in 3° ↄuenit capiti ⁊ oculis placet. ¶ Maiorana etiã vtilis eſt vobis cal'a eſt ⁊ ſicca in 3° attenuatiua diſſolutiua. 8° de ſimplici medicina. ⁊ qꝛ aperit oppilationes capitis ⁊ cõfert doloribus eius a flegmate ⁊ vẽtoſitate factis. cañ. ſcðo optima eſt. ¶ Baſiliconẽ aũt vitetis: lꝫ ſit calidus ⁊ ſiccus in ſcðo. tñ comeſtũ nocet viſui. tertia tertij. tractatu 5° de nocentib⁹ viſui. vbi dicit Albederogi. ¶ Similiter euitare oportet anetũ alleum porros cepas oliuas ⁊ caules. ibi videndũ. ¶ Lactuca etiã tenebrat viſum. ꝗre dimittatur. ¶ Blete etiã cum ſua humiditate nõ placent. ¶ Boragine vti poteſtis licet de eo parũ ab auctoribus habeatur. ¶ Cerefoliũ etiã placet. qꝛ diureticũ. ¶ Alias aũt radices: vt raphanum ſcalonias paſtinacas dimittatis. ¶ Rapis aũt in cibis coctis ſemꝑ vtamini. oẽs enim auctores in hoc cõcordant ꝙ oculis ⁊ viſui magnifice ↄferunt: ⁊ ſimiliter cõdite rape meliores ſunt. ¶ Karotis aũt (qꝛ calide in primo et aperitiue ſunt) vti poteſtis. ¶ Sparagi etiã ſuo tempore placent: qꝛ tẽperati: vt Seraꝑ. caꝑ. de halyon. aut ad paruam caliditatem inclinantur. ¶ Cappares etiam cõditi placent: qꝛ diuretici ⁊ abſterſiui flegmatis ⁊ calidi ⁊ ſicci in ſecundo.

De fructibus ꝟo euitenꝫ oẽs frigidi ⁊ humidi: vt ceraſa. dulcia enim ex eis ſtomacho ſunt nociua. Acria ꝟo licꝫ ſint inciſiua flegmatis tñ vẽtrẽ retinẽt: ideo neutra placent. ¶ Perſica qꝛ frigida in primo hũida in ſecundo dimittanꝫ. ¶ Pira ꝟo qꝛ frigida in primo ſicca in ſcðo nõ placẽt. lꝫ eis coctis cũ puluere feniculi ⁊ aniſi qñq; vti poteſtis poſt cibũ. ¶ Auellane etiaꝫ nõ placẽt: qꝛ caput grauãt ꝓpter ſuã vnctuoſitateꝫ ſi tamẽ qñq; accipianꝫ ſint torrefacte ⁊ cũ zuccaro preparate ſm̃ vſum. ¶ Amigdalas vero qꝛ in calore equales qꝛ abſtergunt aperiũt ⁊ ſunt boni nutrimenti: laudo vobis. ¶ Ficus ꝟo ſicce calide ſunt in primo ſicce in ſcðo cõueniant vobis pre alijs fructibus: ⁊ ꝓprie añ cibũ. cõueniunt eñi epati ſtõ ⁊ renibus apiẽdo abſtergẽdo ⁊ mũdificãdo ⁊ in eis eſt lenificatio vltima. ſcðo cañ. Recẽtes magis nutritiui ſunt: lꝫ nõ ita ſtõachales: poteſtiſ tñ vti eis. ¶ Paſſule etiã placẽt qꝛ boni nutrimẽti ſtõ ⁊ pectori ↄueniẽtes ⁊ epati apiendo eq̃liter: qꝛ ponunꝫ inter equalia. ¶ Nuces aũt lꝫ inter res calidas ⁊ ſiccas ponanꝫ. qꝛ tñ grauãt ſtõm in digerẽdo pectori ⁊ capiti nocine ſunt: dimittanꝫ. ¶ Caſtanee etiã lꝫ frigide ⁊ ſicce ſint qꝛ vẽtoſe ⁊ groſſi nutrimẽti: dimittanꝫ. ¶ Criſomilla etiã fugiãtur qꝛ frigida ⁊ humida in ſcðo: et caput implent fumoſitatibus. ¶ Pinee vero quia in paſſiuis tẽperate ad aliqualẽ calorẽ inclinãtes infuſe in aquã calidã per noctem ⁊ condite cuꝫ melle ad infrigidatos ⁊ cũ zuccaro ad calefactos bone ſunt. ¶ Nam tollitur ab eis acuitas ⁊ acrimonia. ¶ Fiſtici vero calidi ſunt in fine ſecundi: ⁊ eſt in eis caliditas nõ limitata. ſunt ergo vtiles. nã aperiũt meatus nutrimenti: expurgãt cannales epatis ⁊ pulmonis. 8° de ſimplici medicina. ¶ Dactyli vero dulces calidi ſunt in primo. de ſecundis qualitatibus diſcordant auctores. Seraꝑ. nãq; ponit eos calidos ⁊ ſiccos. Auic^a vero caꝑ. de palma dicit. ꝓterijt eoruꝫ ſermo: lꝫ in libro meo nõ inueniam. 8° ꝟo de ſimplici medicina ſcribitur ꝙ cũ hoc ꝙ abũdanter nutriunt ventrẽ ſtipticant: punctionẽ in ore ſtomachi ⁊ dolorem capitis faciunt ⁊ oppilationes in epate ⁊ ſplene. dimittanꝫ ergo. ¶ Iuiube etiã frigide ſunt in primo. qꝛ tñ in cõſeruanda ſanitate ⁊ remouẽda egritudine dixit Gal'. ꝙ nõ inuenit eas vtiles: imo difficilis digeſtiõis dimittantur. ¶ Mora ẽt qꝛ ſtomacho nocẽt ⁊ facile corrumpũtur nõ ſunt vtilia. ¶ Granata vero dulcia qꝛ frigida et humida in primo quia ſtomacho conuenientia quandoq; accipi poſſunt. Acria vero frigida ⁊ ſicca in ſecundo non placent. Muza vero quãdoq; tangi poſſunt. ¶ Paſtiles etiã omnes dimittatis cibos ⁊ oppilatiuos.

Quia inſuper animaliũ carnes non parũ diuerſificatur ex ꝑte mẽbrorũ: ideo euitãde ſunt oẽs animaliũ ꝑtes: quarũ nutrimentũ groſſum eſt difficilis digeſtiõis: vt cor pulmo ſtomachus renes. ⁊ ventoſum ⁊ nauſeatiuum: vt pinguedinis ⁊ mamillarũ. ¶ Cerebrũ aũt leporis capitale eſt. cerebrum aũt columborum viſum acuit ⁊ ſenſus fortiores efficit. ¶ Iteꝫ animalium anteriora calidiora ſunt ⁊ ad digerendũ facilia. poſteriora vero ecõtra. ¶ De melioribus autem partibus animalium ſunt carnes rubee muſculoſe pauce pinguedinis nõ multũ extremis animalium vicine. tales nãq; melius omnibus exhibẽt nutrimẽtum ⁊ ꝓprie cum fuerint ex alis coxis elixe in mane: aſſate in ſero. frixa vero caro oĩno non placet. Caro vero omnibus alijs melior ⁊ ꝓbata magis eſt que in veru ⁊ ſuꝑ craticulis coquiꝫ. ¶ Caro ꝟo ſalſa in pauca quãtitate pauce ſalſedinis ⁊ raro nõ nocet. ¶ Caro inſuꝑ feniculo ⁊ quibuſdã aromatibus cõdita in veſicis vel inteſtinis ſeruata non nocet niſi fuerit multũ ſalſa. nã oĩa cibaria ſalſa acuta vaporoſa ⁊ os ſtomachi mordicãtia ſunt mala: vt ſupra tactũ. ⁊ tertia tertij vt ſupra colligẽdũ. hec de cibis.

Deinceps aũt de potu dõm. premittẽdũ primo ꝙ vinũ eligaꝫ albũ ſubtile clarũ aromaticũ cõuenienter vinoſum. Melius aũt eſt vt bibatur ſemper cũ aqua ſublimatiõis eufragie vel feniculi mixtũ ⁊ aſſumaꝫ in quãtitate diſcretiõe gubernata. repletio eñi vini eſt vna de cauſis efficientibus cecitatẽ. ¶ Ceruiſia autẽ de ordeo facta nõ placet: qꝛ caput dolere facit ⁊ inflat. 3° Almanſ. caꝑ. 26⁹. Que ꝟo de vinulo fit minus mala eſt: ſed nõ placet. ¶ Potus ꝟo vltim⁹ eſſet talis melior ſibi q̃ vinũ. ℞. aq̃ fontis lib. x. mellis mũdi librã vnã: feniculi. ℥. ß. florũ eufragie. ʒ. vj. ligni al'. ʒ. ß. coquãtur mel ⁊ aqua ⁊ bene diſpumenꝫ: deinde addãtur ſpecies ⁊ bulliant vſq; ad conſumptionẽ tertie partis ⁊ vtatur potu tali ⁊ bene erit ei vt ſpero.

¶ De motu ⁊ quiete. Caꝑ. iij.

Exercitiũ ante euacuationes infra dicendas nõ eſt bonum qꝛ agitat mãs ⁊ effumare facit ad caput: poſt ipſas autem cõueniens erit omni mane media hora feſtiue ſatis per domũ ambulare. ¶ Aut fiant ſepe fricationes pedibus ⁊ tibijs ꝓmo. deinde cruribus. 2°. 3° coxis ⁊ natibus vſq; ad ſpatulas vt

rubeſcant partes.¶Sepe etiam vtatur capitis pectinatione que eſt valde iuuatiua:imo ol die multotiens:quoniā attrahit vapores ad ſuperiora ⁊ remouet eos a parte oculi.tertia tertij.de cura debilitatis viſus.quieſcat aūt ad placitum ⁊ maxime aſſumpto cibo ⁊c̄.

¶De inanitione ⁊ repletione. Cap̄.iiij.

Euacuationes fortes ōcs vētris mēſtruales emorroidales ⁊ per vomitū ⁊ fluxū a naribus oīno vitētur:⁊ maxime ille q̄ fiūt cū medicinis laborioſe ſoluētibus ⁊ ꝓprie ſine digeſtione ꝑmiſſa. nihil autē ipſam ad melius reducere poterit ꝙ̄ euacuatiōes regulariter adminiſtrate de quib⁹ infra.¶Repletionē aūt cibo℞ oīno fugiat:imo a comedendo diſcedat reliquijs famis adhuc in ſtō̄ exiſtib⁹: neq̄ vnq̄ accipiat cibū niſi appetit⁹ inſurgat:⁊ tūc comedat ⁊ nō tardet ⁊ accipiat cibū bñ maſticatū ⁊ nūq̄ tm̄ vt ex eo grauet̄ ſtō̄achus.Deterior em̄ cibationū eſt que ſtō̄achi grauitatē facit:ſicut deterior potuū eſt qui in ſtomacho natat ⁊ fluctuat.3ª primi.⁊ 4ª.Almanſ.4° cap̄.⁊ 5° cōtinentis p̄° cap̄.Accipiat itaq̄ potū ſepe ⁊ parū vt melius cū cibo miſceat̄. Abſtineat etiā a vētoſatione frequēti:q2 attrahit ſubtilē humorum partem ⁊ groſſam firmari magis facit.

¶De ſomno ⁊ vigilia. Cap̄.v.

Superfluus ſomnus oīno vitādus:quia humectat ⁊ flegmata ꝓprie in capite multiplicat.Melius igitur eſt aliquātulum ad exceſſum in vigilia ꝙ̄ ad ſomnū declinare.¶Vigilie igit̄ ſm ꝯſuetudinē nālem moderate corpus roborāt:virtutes aīales excitāt ⁊ mēbra calefaciūt.¶Somn⁹ autē vel dormitio nālis ſm nāe curſuꝫ facta eſt que noctē nō effugit: ⁊ diē nō impedit.¶Neq̄ dormiēduꝫ imediate poſt cibū ſed diſtāter ab eo ꝑ.ij.horas aut.j.tm̄ ſuꝑ ſtrato molli odorifero ſuꝑ quo multa ſꝑgat̄ rutha ⁊ melior ē maiorana.ſitq̄ de pluma coto vel ſerico.Dormiēdoq̄ ꝑus ſuꝑ dextro:deīde ſuꝑ ſiniſtro latere,capite multū eleuato ei meli⁹ eſt reſupine dormire ſuꝑ facieꝫ aūt verti ⁊ capite inclinato vt ab igne fugiat caueatq̄ dormire in loco ad quem lune radius penetrare poſſit ⁊c̄.

¶De accidentibus anime. Cap̄.vj.

Poſt euacuationes dicēdas ſupinducere aliq̄d iracūdie vtile erit.aliqñ hyſtorias delectabiles q̄ dilatent ſpūs ⁊ moueāt māꝫ ꝯferret in cura.Alternati igit̄ ſuꝑ ipſam ab ira ad gaudiū:⁊ econtra ꝑmutatio fiat.Multas aūt paſſiones ⁊ afflixionē in triſtitijs afferre malū eſſet.¶Delitioſam autē ſenſationē coitus ⁊ maxime ſuꝑfluū oīno fugiat.eſt em̄ de rebus cecitatē inducētib⁹ ⁊ ꝯfirmātibus.q2 alalem ſpūm a cerebro extrahit:quare ſpm exāguē reddit.Raro igitur in ipſum nitendum niſi iā potenter inuitante natura.⁊ cum iam cibus in ſtomacho digeſtus creditur:⁊ cum virtus ad coitus complementum ſine multo labore potens eſt ⁊ poſt eius executionem ſentitur corpus forte ⁊ nō laxatuꝫ.aliter em̄ cecitatem confirmabit.hec de rerum nō naturaliū

adminiſtratione pauca ſunt ſcripta.

Tractatus

ſcd̄s ꝯtinebit ,capl'a ſeptem ſm intētiones ſeptē curam diuino auxilio cōplentes.Sūt autē iſte.Euacuatio vlis. Inclinatio materierum ad oppoſitum.Digeſtio materierum communiuꝫ ⁊ appropriata℞.Euacuatio eradicatiua earum . Exiccatio particularis earum.Cōfortatio capitis cū apertione oppilatiōnū.Rectificatio rerū mādantium.

¶De euacuationibus vniuerſalibus. Cap̄.j.

Corpus hui⁹ domine vir eſſe repletuꝫ ea q̄ ſcripta ſunt apte demōſtrāt ⁊ egritudo ipſa teſtat̄. Nō em̄ a pauca mā potuiſſet iā ſubito fieri cecitas:lꝫ illi⁹ cā ꝑncipalis indubitanter penes ꝯſcientiā meā fuerit narcotico℞ applicatio.hec em̄ mām ſui frigiditate in ꝓfundo corporis coartauerūt ⁊ ꝯgelauerūt ſpūs.q̄bus a tota ſpecie cōtrariātur.Nullus etiā viſus eſt qui narcoticis vteret̄ qui nō incurreret corruptionē ſenſuū interiorū ⁊ cecitatē.Et ideo ,oportet eā diligēter euacuare.¶Prima igitur huius capli intētio cōplet̄ inſtrūis q̄tuor.¶Quo℞ ꝑmū eſt: vt per dies.viij.ol mane accipiat cliſtere tale. ℞.maluarū blete violarū furfurum.ana.M.j.camomille.M.ij.ani.fen.añ.M.ſ. ex hac decoctione accipiatur lib.j.olei de lilio.℥.ij.olei de abſinthio.℥.j.ſalis cōis.℥.ſ.vitellos ouorū duoruꝫ caſieſi.benedicte iere hermetis vel logodion.⁊ ſi neutra habetur accipiatur iera ſimplex Sal.olium añ.ʒ.ij.fiat ⁊c̄.¶Scd̄m eſt ꝙ omni ſero parū añ cenā accipiat vnā ex his pillis. ℞.aloes ſuccotrini.℥.ſ.aque fontis.℥.iiij.agarici.ʒ.ij.zinzi.℈.ij.diſſoluatur agaricus ⁊ zinziber in mortario cū predicta aq̄ calida ⁊ conquaſſentur diu:deinde exprimantur et in aqua illa infundatur aloes per triduum.deinde coletur ab ea:⁊ addatur ei maſticis.℈.ſ.et in mortario agitando reducatur in pillulas ex omni.ʒ.faciendo.vj.¶Tertium inſtrumentum eſt:vt poſt illa 8.cliſteria hora.xxiª die ſequenti flobotometur de ſaphena ſiniſtre partis :⁊ extrahatur de ſanguine vſq̄ ad.℥.iiij.ne debilitetur:quia flobotomia venarum inferiorum magis debilitat ꝙ̄ ſuperiorum.4ª primi.20°.cap̄.¶Iterū poſt hanc flobotomiam accipiat omni tertia die hora iam dicta vnam ex predictis pillulis vſq̄ ad dies.8.ſequenti vero die aperiatur ſibi in mane ſaluatella dextre manus:⁊ extrahantur ſanguinis.℥.v.¶Quartum vero ſequenti die accipiat.℥.ſ.electuarij indi deſcriptione Meſue et tardet cibum ſex horis accipiendo ciffum aque ordei zuccarate poſt quintam horam.¶Et ſi non haberet electuarium illud accipiat has pillulas. ℞. pillularum cochiarum:⁊ de iera compoſita ana.℈.j.fiant.vij.⁊ dentur vt dictum eſt.¶Et attendat incipere has euacuationes circa medietatem menſis februarij:quia tempus erit idoneum valde ad ſequentia:et non tardet : quia periculum ſibi maximum incumbit.Et patiatur iſtis et ſequētibus euacuationibus tempus.Itaq̄ accipiat a coniunctiōe lunari diſtanter per tres ſaltem dies ante ⁊ poſt.

¶De canone inclinandi mās ad inferius. Cap̄.ij.

Materias in capite ſtātes ex ꝓpīquo ſummope dꝫ intēdere medicus ad ꝯtra deducere. ℭEt ſi q̄dē fluētes fuerīt a mſice ad caput mēſtrua mltiplicate: vt dādo iere ſimplicis. ʒ. j. croci. ℈. ß. ⁊ eſt mihi ſecretū. ℭAut. ℞. pillarū de oppoponaco. ℈. ij. muſci. ℈. ß. fiāt cū ſucco apij: ⁊ tardet cibū ſex horꝭ. ℭSi vo ab epatis gibbo ⁊ renib⁹ fluerēt cū diureticis diuertant. vt. ℞. ſy. de radicib⁹ ſine aceto. ʒ. j. ß. granoꝝ milij ſolis. ʒ. ß. det hec. v. dieb⁹ vel ſex. ℭSi aūt ſtomachus mādaret mūdificet cū iera ſimplici vel pillis de ea. ℭSi vo a ꝯcauo epatis trahat per cliſtere iā ſcriptū. ℭDe cōibus aūt diuertētib⁹ ſunt fricatiōes de q̄bus ſupra tractatu ꝑmo. cap. 3° viſū eſt. Aut ligent extrema ꝑmo ꝓpe clauiculas manuū et pedū. 2° ſupra genua ⁊ adiutoria. Silr ⁊ 3° apponant domeſticas coxaꝝ paꝝ ſup genu vētoſe vitree aut lapidee: aut cornee ignite potēter ſine ſcarificatiōe. ℭDe tractu aūt mãeꝝ in capite ſtātiū infra erit canō cap. 5°. Has etiā diuerſiōes iuuāt flobotomie ꝑmiſſe ⁊ cliſteria ꝑcedenti capitulo tacta.

ℭIntentio digerendi materias. Cap. iij.

Iam enī ꝑceſſerūt euatiōes vīes: q̄ euationē minoratiuā mãeꝝ ꝓpaꝝ reſpiciunt ſi bñ ꝯueniret. debēt igit̃ digeri mãe digōne appropata: plectoriā ꝑmo vlem. ſcdo pticularē reſpiciēte. ℭDigerat̃ igit̃ cum hoc mee inuētiōis diuino lumie exꝑto ſyru. ad hec ꝯſilia. ℞. floꝝ ſticados: thimi: epithimi: calamēti: pulegij: origani: herbe paraliſis: ſpice neridē: flo. bug. boraginis: radicū: iringi: mirabo. kebuloꝝ. enule: fen. eufragie: ireos: ruthe: maiorane: nigelle. añ. ʒ. ij. ſeminis ⁊ radicū peonie: folij ameos: cardamomi maioris: flo. anthos. añ. ʒ. j. infundant in aq̄ fontis ꝑ dies. v. deide extrahant ⁊ dimittat̃ exire aq̄ ꝑ diē mediā. ponant itaq̄ i alēbico: ⁊ cū ſapla ſublimenẗ: ⁊ hui⁹ ſublimatiōis. ℞. aq̄ lib. ij. mellis elci lib. ß. aceti ſq̄llitici. ʒ. ij. coquant: ⁊ cū bullit he ſpēs in ſindone ligate ſecū bulliāt. Et ſi velis lōgū facere ſyr. vt ſoleo dent. ʒ. v. vel ſex in aurora cale. ſi vo ꝯplete coquat: dent ex eo. ʒ. ij. cū. ʒ. ij. aq̄ maiorane: ⁊ tātūdē aq̄ feniculi. Spēs ſunt iſte. ℞. macis nucis muſ. añ. ʒ. j. ß. galāge: granoꝝ paradiſi: cubebaꝝ. ana. ʒ. j. ß. eufrag. fenicu. añ. ʒ. ij. ambre muſci. añ. g̃. v. fiat ⁊c̄. ℭAlia digeſtiua ꝗ plurima accipe poteſtis ex illuſtriū auctoꝝ ſentētijs: vt ſyru. ſquillitici oēs ⁊ proprie deſcriptione Democriti. Syrupus de calamento: de ſticados: ſecaniabin de lictſim et ſyrupus de hyſopo: ⁊ de lilio. ℭDomeſticū vo ⁊ bonū digeſtiuū eſt hoc. ℞. aque maiorane feniculi: eufragie: ruthe ana. ʒ. j. miſce: et calidum detur vt ſupra.

ℭDe euacuatiōe appropata eradicāte. Cap. iiij.

Apparēte digōne ꝯueniēti ex nebula alba: vel hypoſtaſi in fundo ſedēti iuncta eq̄li dyaphana piramidalis figure ⁊ rectificatiōe coloris ⁊ ſubē vrine. Iſlico ſoluat̃ vēter cum his pil. ℞. pil. lucis. ℈. j. pillaꝝ de ſarcocolla: q̄ mirabiles mihi exꝑte ſunt in ſilibus. ℈. ij. ß. fiāt. vij. vel. viij. cū ſuc. feniculi: ⁊ dentur vt ſupra ⁊ teneat̃ modus in ꝑmo cap. hui⁹ tractatus poſitus. ℭSi vo abhorreret pil. dentur iere ſimplicis. ʒ. x. cū aq̄ feniculi. ℭScribunt etiā q̄nto cañ. ſumma ꝑma. tractatu nono. pil. ſtomatiche alkindi: que multum vtiles ſunt: ⁊ doſis earum eſt. ʒ. j. ß. ℭPillule etiā ſine quibus eſſe nolo Nicolai bone ſunt. meliores tamen ſunt pillule auree eiuſdem placent autem mihi magis ſupraſcripte ꝑmo.

ℭDe exiccatiōe particulari matericrū. Cap. v.

Facta purgatiōe ad particularē exiccatiōnē deueniendū: que complet̃ inſtr̄is nouē. ℭPrimū eſt gargariſma hoc. ℞. piperis al. coſti ſtaphiſagrie: agarici piretri: ireos. añ. ʒ. j. ß. bulliant in duabus libris aque vſq̄ ad ꝯſumptionē tertie partis: deinde ex hac colatura accipiat̃ medius cyathus: ⁊ tātundē hydromeli. ⁊ calefiat: ⁊ fiat gargariſma mane ⁊ ſero. ℭScdm eſt maſticatio cubebe longo tpe: vel neruoſi alicuius corporis: vel radicis ireos: vel agarici: qđ melius eſt omi alio ⁊ fiat hora iā dicta. ℭTertiū eſt caputpurgiū factū cū ſuc. ciclaminis: aut cū hydromelle. ℭSi aūt nō habet ciclamē accipiat̃ ſuc. radicis blitis. ℭQuartū eſt fortis fricatio facta in fine colli cū pulpa ſquille: vel cū fricatione pulueꝝ euforbij. ℭQuintū eſt veſicatio ſuꝑ iam dicto loco facta cū pede coruino vel oleādro cōtritis: vel cū cātaridibus cōtritis: cum aceto et fermento. ℭNota nō valentibus alijs poſt veſicationē apponatur parti poſteriori chorda vel ſetonus cū cauterio. ℭSextū ē cauteriū potētiale factū ibidē cū capitello. vel cū cauterio tripūctali. ℭSeptimū ē cauteriū potētiale factū ſuꝑ cōmiſſurā coronalis et ſagittalis copla. vl̄ cū cauterio circulari tali. ℭOctauum ſi materia videret̃ finalr̄ in arterijs remāſiſſe eſt arteriotomia tpaꝝ. Et eſt vt raſo capite aſpiciat̃ arteria q̄ maior eſt ⁊ facta ſuꝑ ea ſciſſiōe eleuet̃ cū duobus vncinis paꝝ. ⁊ apud vncinos liget̃. et tunc in medio incidat̃. ⁊ ibidē cauterizet̃. ⁊ filū extra pendēs dimittat̃. ⁊ curet̃ locus cū baſilicone. ⁊ ſilibus. Si aūt mã ꝯtinet̃ in venis fiat applicatio ſanguiſugaꝝ venis tēpoꝝ. aut flobotoment̃ vene anguloꝝ ⁊ domeſticoꝝ oculoꝝ. ℭAttēdēdū q̄ ſemꝑ toto tpe quo patiēs aſſumit digeſtiua. ⁊ quo poſt purgationes hūt ea q̄ in hoc 9° cap. ſunt poſita. dꝫ vēter eſſe fluxibilis naturalr̄ vel artificialr̄ cū ꝑdictis cliſteribus ⁊ pillis. ℭNō potui doctor inſignis ꝑticularia hec ola multū accurate ꝑcurrere. q2 multis occupationib⁹ diſtrahor. ⁊ q2 loquor ad ſapientē. ſꝫ legant̃ hec 3ª tertij. 13° de ingenio ſanitatis in fine. Et in hoc cap. ſtat veritas curationis quā deus preſtet.

ℭDe confortantibus. Cap. vj.

In genere confortantium quedam reſpiciunt caput. quedam oculos cum ſpiritu viſiuo. Alia vtrunq̄ ſimul. de primis ergo plura ſunt. ℭPrimū odoꝝ oēs caludi vt macis. nucis muſ. galāge. gariofiloꝝ folij ambre muſci. ℭScdm ſunt ſacculi ex his facti ⁊ ſuper prora capitis portati. aut pulueres ex his ſuper commiſſuris iā dictis aſperſi. Et placuit zoar primo capitulo theiſir inter cetera puluerizando cum gariofilis. ⁊ eſt efficax valde vt milies vidi. ⁊

¶ Tertiũ eſt maſticatio cubebe vt ſupra. ¶ Quartũ eſt acceptio modici metridati in ſero cũ modico aq̃ lauri. ¶ Quintũ eſt ↄfectio dyãbra Meſue fiat ſolida: ꝛ teneaꝛ in os multotiẽs. ¶ Que ꝟo oculũ ꝛ viſũ confortãt ſpẽ ſunt ſicut eufragia ſepe comeſta. ¶ Uidi eñ hoies ꝛ decrepitos fere ad cecitatẽ ꝑductos fore itegre viſiõi reſtitutos cũ hoc puluere. ℞. macis.ʒ.j.eufrag.ʒ.iiij.fiat puluis ſubtilis de quo coclear mediũ ſemꝑ ante cibũ deglutiaꝛ. ¶ Itẽ fenículus ſepe maſticatꝰ. ¶ Itẽ ſuc.eius oculis iniectꝰ. ¶ Itẽ odor maiorane frequẽs ſecretũ eſt magnuʒ. ¶ Itẽ collíriũ de fellibus rapaciũ alaũ. ¶ Sextuʒ eſt iniectio balſami in oculis. ¶ Septimũ eſt ſuccus celidonie coctus cũ hydromelle ꝛc̃. ¶ Octauum eſt pul.mirabilis iuuamẽti: quẽ habui ab vno fr̃o dei et ego rectificaui: ꝛ ſepe exꝑtus ſum: ꝛ ſpero videbiꝛ eius in hac dñ̃a iuuamẽtũ. ℞. ſileris montani: cinamoni: cinami añ.ʒ.iij.ſe.eufragie: aniſi: fen.añ.ʒ.ß. ſio.anthos.ʒ.j.cubebaꝝ: macis: gaꝝ.gra.paradiſi ana.ʒ.j.oia per ſe teranꝛ: poſtea bñ incorporẽtur: ꝛ detur ex eo.ʒ.j.ß.oñi mane ante prãdiũ: ꝛ modicuʒ ex eo ante cenã. ¶ Confortantia vero vtrũq; ſunt ſicut vſus tyriace magne in mane per quinq; horas ante cibũ deglutite. confectio dyamuſci dulcis tyriaca dyateſeron et reliqua.

¶ De rectificatione mẽbroꝝ mãdãtiũ. Ca.vij.

Tam aliq̃d de hoc tactũ eſt i ſcđo caꝑ.huius tractatꝰ cũ de diuertentibꝰ fuit deſcriptũ. ¶ At ꝟo cor rectificamꝰ cũ odoriferis vt citro meliſſa muſco ꝛ ſacculis exiſtis: ꝛ eluarijs: vt de gemmis: ꝛ etiaʒ de hiacinto.5° cañ.ꝛ letificãte Almãß. ¶ Epar vero cũ dyarodõ infrigida. triaſandaꝛ. in calida cum ſpodio cicorea ꝛ ſilibꝰ. ¶ Stomacho vero cũ abſinthialibꝰ cõfectionibꝰ oibꝰ dyacinamomo: dyamargaritõ: cũ ſagenea: ꝛ ſelite: ꝛ ſilibꝰ. ¶ Splẽ vero cuʒ dyacapparis ſq̃nãti ſcolopẽ.tamariſ.ꝛ ſilibꝰ. ¶ Matricẽ ꝟo cũ trifera vtraq; ↄfectiõe de ſeminibꝰ artemiſia: matricaria: meliſſa: et metridato ꝛc. ¶ Pulmonẽ ꝟo cũ dyahyſopo dyagalãga ꝛ ſilibꝰ. ¶ Hec ſunt inſignis doctor q̃ in diſpõne huiꝰ mulieris occurrũt. vos aũt clara ſapiẽtia veſtra et addetis vbi diminute ſcripſi et regetis: ꝛ gubernabitis vt ſolertia grãdis veſtra monſtrabit. Amen.

Cõſilium.59.

De imaginationibꝰ oculoꝝ de corruptione ſenſus viſus a mã flegmatica ꝓueniẽte ꝑ colligãtiam a toto et a ſtomacho ꝓcipue. Et de dolore ſciatico continens tria capitula.

¶ De cauſis imaginationibus. Caꝑ.j.

FRater Jacobus brixienſis de religione ſcti dñici multis laborat accñtibꝰ que tñ ſunt duo ꝓncipalr põderãda ꝓueniẽtia tamẽ ab vna et eadẽ cã efficiẽte materiali. ¶ Sũt aũt eius accñtia principalia hec. ¶ Primũ imaginatiões oculoꝝ. ¶ Scđm ꝟo eſt dolor ſciaticus. ¶ Proueniunt aũt in hoc ſeruo dei imaginatiões a mala cõplexiõe frigida ꝛ humida totius: ꝛ ꝓncipalr capitis: propter quã in epate ſuo gñatur ſanguis flegmaticus multum. ꝛ in cerebro eiꝰ ꝓpter diminutã digõnẽ gñaꝛ et ↄgregaꝛ flegma multũ. cuius vapores ſpiritui viſibili ꝑmixti ꝑmutãt ipm̃ in cõplexione naturaliter infrigidãdo ſpũm ꝛ in ſubſtãtia ingroſſando ipm̃. ꝛ ſui groſſitudine et turbulẽtia reddũt ſpũʒ viſibilẽ opacũ. ¶ Et adhuc etiã ꝑs aquoſa flegmatis deſcẽdit a cerebro ꝑ viaʒ neruoꝝ opticoꝝ ꝛ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ ad criſtalloidẽ ꝛ araneã pãniculũ vſq; ad pupillã et corneam. Et huiꝰ quidẽ aqua deſcendẽs ſi deꝰ nõ iuuabit ipm̃ ingroſſata frigiditate ↄtinentis ꝑducet ipm̃ ad ꝑfectã cecitatẽ. Et trahunꝛ hi ſermones a ſnĩa ꝓncipis 3ª tertij.4° capꝰ de aq̃ vbi inq̃t. Deſcẽſus aque eſt egritudo oppilatiua ꝛc. vide ibi. Cũ ergo ꝑmanet vapor ille predictus ſpũi viſibili ꝑmixtꝰ cũ deferꝛtur ad criſtalloidẽ ꝑcipit potẽtia viſiua impreſſionẽ eiꝰ in organo. ꝓpter qđ aſpiciẽdo aereʒ extra corrupte iudicat vaporẽ illũ in aere impꝛſſum cũ tñ interius ledat organũ viſionis totaliter ꝛ partialiter. Et eſt modꝰ facile intelligendi nocumẽtũ opationis in potentia viſiua opatiõe ↄtinẽtis. tenẽdo ẽt adhuc ꝙ viſio fiat intus ſuſcipiẽdo. nã ſpẽs obiectoꝝ viſibiliũ per mediũ exteriꝰ recepte in ſpũ et organo viſionis ꝑmutanꝛ ad corruptionẽ viſionis.

Et ex hoc fundamento poterit hic vir ſoluere plura ꝓbleumata. ¶ Primũ ꝓpter qđ qñ ꝛ quãto magis dolet caput: tanto fortiores ſunt imaginatiões. ptʒ hoc ꝑꝑ maiorẽ debilitatẽ i oculo tũc exñteʒ. ¶ 2m ꝓpter qđ imaginatiões fortiores efficiũtur tꝑe repletiõis q̃ vacuitatis. ptʒ hoc ꝓpter debilitatẽ eorũ ꝛ multitudinẽ vapoꝝ. ¶ 3m ꝓpter qđ cũ alteraꝛ caput a frigidia intus et extra creſcant imaginatiões. patet ꝓpter augeri diſcraſiã tũc magis ꝛ ſpirituoſaʒ ſubſtãtiam ꝑmutari magis. ¶ 4m ꝓpter qđ in vigilia ꝛ abſtinẽtia minꝰ male ſe hʒ. ¶ 5m ꝓpter qđ ſtiptico ente ventre deteriꝰ ſe hʒ. ptʒ q2 tũc augeꝛ magis euaporatio. ¶ 6m ꝓpter qđ deterius eſt ei tꝑe hyemis q̃ tẽpore eſtatis cõſpicere obiecta. patet q2 illo tꝑe augetur diſcraſia. ¶ Septimũ ꝓpter qđ deteriꝰ ſucceſſiue ſemꝑ de anno in annũ corrũpiꝛ ei viſio. ptʒ propter debilitatẽ etatiuo decurſu acq̃ſitã: eſt eñ etas eius i fine ↄſiſtẽtie. vbi calor notabilr incipit minui ꝓma ꝓmi.capꝰ de etatibꝰ. ¶ 8m ꝓpter qđ linee vapores aut alie figure repñtanꝛ viſioni ſub ſpẽ albedinis. ptʒ q2 vapor aqueꝰ ꝓueniẽs ab albo flegmate repñtat viſioni ſimilitudinẽ ſuã. ¶ 9m ꝓpter quid qñq; in hac viſione corrupta appet formas et figuras illas aliqñ ferri ſurſuʒ aliqñ deorſuʒ. Patet ꝓmum qñ ſpũi viſibili cõmiſceꝛ vapor valde leuis cuius eſt moueri motu recto ſurſum. et econtrario quãdo ei cõmiſcetur aqua aut vapor grauis: quorum eſt moueri intrinſece motu recto deorſum. Ex quibus concluditur ꝙ ſi tantuʒ vapor moueret ſurſum quãtũ aqua mouet deorſum neceſſe foret imaginationes repreſentari ſm̃ figuram motus circularis. ¶ Ex quo fundamento vltimate ſoluit ꝓbleuma magnũ veʒ quare in hac diſpõne percipiꝛ quandoq; in capite motus circularis abſq; hoc ꝙ homo aſpiciat aerem vel alia obiecta exteriora, mul

totiēs eīn hōi deſcēti repñtat virtiginoſus motus in cerebro ſuo ꝓp quē hō indicat ꝙ oīa corpa exteriora voluant gyratiōe: nullo taliū corpoꝝ viſu ꝑcepto exteri⁹. Et hui⁹ diſpō eſt vertigo circularis vt pōt pulchre ⁊ ſubtilr cōprehēdi ab Auic. pª tertij. tractatu 5°. cap. 8° in exordio. Uertigo eſt vt hñti eā appeat vt res mūdi voluant in gyꝝ cū eīn in vētriculis cerebri: vel inter ipm ⁊ pāniculos multiplicat vapor: q̄ ſm figurā loci ſpūi viſibili commixtus mouet ipm rotatim. Quis hꝫ dubitare ꝙ ſpēs illi⁹ motus circularis ꝑcipiat a potētia tactiua ꝑtium ſenſibiliū pāniculoꝝ ⁊ neruoꝝ oriētiū ab anteriori ꝑte cerebri: q̄ ſunt inſtrā ſenſus. Et ꝙ ſpēs illius motus recepta in ſpū ꝑ mediū intraneū delata ad organa potētie imaginatiue repñtet ei motū circularē. hoc idē oīno rōnabile ⁊ neceſſariū eſt: qꝛ mot⁹ eſt ſenſibile cōe plurib⁹ ꝙ̄ vno ſenſu ꝑceptibilis: cuius ſpēs ꝑcipiunt a potētia tactiua: ⁊ a potētia interiori ſenſitiua vꝫ imaginatiua. propterea qꝛ ſpēs ſenſate in ſpm̄ ⁊ in mediū recepte ⁊ in organo mouēt potētias q̄ opant ſm impſſionē ab obiectis et ſpēbus in medio ⁊ organo factā. et ſunt ſermones Aui. in ꝑallegato cap. poſiti aꝑiendi ꝑ hūc moduꝫ. ¶ Ex hoc fundamēto collige pulchre differētiā inter ſcothomiā vertiginē ⁊ imaginationes oculorū. ¶ Prima enim diſpō ꝓuenit ꝓp corruptionē in operatione imaginatiue potētie iterioris: alia vō nō cuſatur a nocumēto in ſenſu viſus ꝯtingēte. ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Et hec q̄dē manifeſtat huic viro cām: quare caput eius nō raro ꝑcipit moueri circulariter. ¶ Et ſeq̄tur vlterius ex hoc fundamēto ꝙ hic vir ꝯtingenter diſpoſitus eſt ad epilepſiā ⁊ apopleſiā. Si enim vapor ille in aquā ꝯuerteret. ⁊ mā ex q̄ gñatur multiplicaret intātū ꝙ vētriculus cerebri oppilaret incōplete faceret epilepſiā. ſi vō cōplete faceret apopleſiā q̄ oīa colligunt in diffinitionibus epilepſie et apopleſie collectis pª tertij. vbi ſupra. ¶ Et 4° ſequit ex hoc fundamēto ꝙ non eſt mirabile ſi viſus huius viri obtenebratus eſt. intelligēdo ꝑ tenebroſitatē viſus impedimētū eius in apphēdēdo obiecta viſibilia nō clare ⁊ diſtincte neqꝫ vſqꝫ ad diſtātiam ꝯuenietē. ¶ Et tādē 5° ꝯcludit: ꝙ ꝑſeuerātib⁹ hmōi nocumētis iſte ſeru⁹ dei cito ꝑuabit viſione: aut qꝛ vapor ille igroſſabit. ⁊ aq̄ ingroſſata totalr oppilabit pāniculum araneā añ poſitū criſtalloidi. aut qꝛ vapor ille in aquā ꝯuerſus iplebit ipam pupillam. aut ille idē ⁊ aq̄ ex q̄ gñat igroſſabit añ pupillā et ꝯuertet in pānū cōplete cecitatis effectiuū. Et ſunt ſmones ꝑncipis 3ª tertij. tractatu 4°. cap. de aq̄. In exordio ſic icipiēs. Deſcēſus aq̄ ē egritudo oppilatiua ſtās iter corneā ꝙ̄tū ad ſupficiē vitie corticis ei⁹. ⁊ iter pupillā ꝙ̄tū ad ſupficiē ꝯcauā ei⁹. ¶ Ex q̄b⁹ oībus in vnū collectis appet ꝙ iſte vir idiget regimine curatiuo multū accurate eligēdo ⁊ adminiſtrādo ꝙ̄ citius eſt ei poſſibile ne cadat in peius.

¶ De cura per dietam. Cap. ij.

Itaqꝫ regimē huius viri vtilr adminiſtrandū: deinceps diuidet in duo capl'a. quoꝝ alteꝝ (⁊ eſt ſcōm in ordine) diſcurret per adminiſtrationē ſex reꝝ non naturalium. Aliud vō qđ eſt tertiū in ordine declarabit regimē ꝑ medicinalia. ¶ Pro declaratione igit ꝑmi diſcurrēdo ꝑ cibaria ⁊ potabilia ꝑmittēdū primo qđ oēs cibi tā medicinales ꝙ̄ medicine cibales difficilis digōnis: aut qꝛ difficulter: aut nō niſi i lōgo tꝑe trāſmutabiles a virtute ſeponēdi ſunt. pꝫ qꝛ cū lapſus huius viri in ſtomacho in toto exiſtat a frigiditate ⁊ humiditate: ptꝫ digeſtionē in eo debilē eē. ¶ Scđo ꝑmittendū talia oīa cibaria debēt eſſe calida ⁊ nō frida. ptꝫ qꝛ cal'a corrigēt lapſum vbi frigida augerēt ipm. ¶ Tertia ꝯcluſio ꝑmittenda eſt ꝙ talia neqꝫ dñt eſſe excellēter humida ptꝫ: qꝛ talia cōmutabilia ſunt in aquā ⁊ vaporē multū. ¶ Item qꝛ talia augerēt lapſuꝫ. ꝓbat qꝛ humiditas maior ꝙ̄ dꝫ reddit corp⁹ frigidius ꝙ̄ opꝫ. ¶ Exēplū ꝑmorū eſt velut carnes laudabiles: vinum mediocriter bonū. Exēpluꝫ ſcđoꝝ eſt: velut fructus oēs humidi potētia ⁊ actu: vt ſunt pira poma nō bñ dulcia: citrulli: cucumeres: ꝑſica ⁊ ſil'a. ¶ 4ª ꝯcluſio talia cibaria nō debēt eē multū humida materialr: vt lac piſces aqua multa ⁊ vinū aqueū: ⁊ brod talia multa ſaltē macra. ¶ 5ª ꝯclō ꝙ talia nō dñt eē humida humiditate effectiue tali nec nālīter. Exēpluꝫ ſicut porrū: alleū: cepe bulbus raphanus oīa enim talia hñt humiditatē multā ⁊ euaporabilē: ⁊ hñt caliditatem potētialiter euaporātē. ¶ 6ª ꝯcluſio ꝙ talia debēt eſſe viſcoſa inꝙ̄tū eſt poſſibile. pꝫ qꝛ talia gñarent humorē valde facile glutinabileꝫ et viſcoſum. ¶ 7ª ꝯclō ꝙ talia nō dñ eē nālīter effectiue hūida ⁊ corruptibilia velut lac ⁊ ſimilia. pꝫ qꝛ eſſent cauſa corruptionis nutrimēti boni ⁊ ſubſtātie ſpirituoſe. ¶ 8ª ꝯcluſio ꝙ talia edulia dñt eſſe ꝑ operationem a tertia virtute ꝓuenietē calefactiua aptiua ⁊ ꝯſumptiua ſubtiliatiua ⁊ vltimate viſus iuuatiua. ¶ Primū ptꝫ. qꝛ talia oculū ⁊ ſpm̄ ꝯtinētis cōſeruabunt. ¶ Et ſcōm declarat qꝛ aptiua faciūt euaporare ſuperfluitates ab oculo. Et tertiū apparet cū quarto qꝛ ſubtiliatiua ⁊ exiccatiua ſpm̄ ingroſſatū a vaporibus ad mediū deducēt ⁊ ab humiditate ſuꝑflua expurgabūt. ¶ 9ª ꝯclō eſt. ꝙ ꝑdicta oīa debēt eſſe hñtia operationes ⁊ vtutes viſui ꝯferētes ⁊ ipm confortātes ſiue ipm ꝯfortēt ſpm̄ viſibilē ſuſtētādo ⁊ a reſolutione ꝓhibēdo: velut coralline: ⁊ margarita: et lapis armenus lotus. ¶ Siue ſpm̄ clariorē efficiēdo ⁊ magis dyaphanū velut ſuccus ruthe ⁊ feniculi ⁊ eufragie. ¶ Siue ſpm̄ viſibilē a magna reſolutione ⁊ frequēti ꝓhibeāt. velut ſuccus roſaꝝ: ⁊ herbꝫ quā q̄dā frigidā ponūt. ¶ Siue talia cōferāt viſui, abſtergēdo pāniculos: velut fella oīa ⁊ humiditas colliquata ab epate caprino ſm doctores cōuenienter aſſato. His q̄dē oībus diligens ꝯtēplator dꝫ talia cibaria diligenter coquere commiſcere ⁊ preparare: vt oculus reddatur viſui conueniens inſtrumentum. ¶ Decima concluſio ꝙ quia he virtutes ⁊ operationes nunquā aut valde rariſſime inueniūtur in ſimplici, inſtrumento vel medicina. Ideo opꝫ medicū eſſe cognitorē medicinaꝝ ſimplicium: que has operationes producere poſſunt.

Particulariter aūt q̄dā ipſoꝝ pertrāſcūdo. Panis ta

liter egrotātiū dꝫ eſſe plus fermēti ⁊ ſalis aliqualiꝶ
hñs ꝙ cōis panis bñ coctus nō antiquus:ſꝫ duoꝝ
vel triū dieꝝ ad plus:ex cuius farina euitenꝶ lagaꝫ
ne:⁊ coctiones in aq̄:⁊ placētule ſine fermēto.¶ Et
ſint carnes eoꝝ velut vituli lactētis caſtrati iuue=
nis:pinguis capꝛioli capꝛeti domeſtici:leporis ⁊ iu
uēculi apꝛi:ſꝫ raro ¶.De volucribus ꝟo domeſticis
ſunt pulli:galline:capones:⁊ colūbelli:⁊ ꝓpꝛie ſyl=
ueſtres:q̄ magnā ꝓpꝛietatē hn̄t i ꝯfortādo cerebꝛū
¶ Perdices ⁊ faſiani:meruli:turdi:⁊ ꝯſiles ꝓbate ⁊
laudate carnes.vel coꝛtunices:⁊ frācolini in diſtri
ctu bꝛixiēſi ⁊ tridētino:⁊ ſtarne:⁊ cobbugi i regio=
ne ſiculis: ſiue frixe: ſiue elixe accipianꝶ he carnes.
¶ Piſciū aūt vſus recētiū ⁊ elixoꝝ:⁊ ꝓpꝛie lacunaꝝ
in aq̄s ſtātib⁹ degētiū nō plꝫ mihi ſaltē in frequēti
vſu. ¶ Maritimi aūt piſces ⁊ ꝓpꝛie aſſati vel frixi
cū pipere ⁊ zinzibere:feniculo:aniſo:⁊ petroſellino
et ꝯſilibus calidis ⁊ oculiſtis plātis ꝑparati: velut
feniculo berbena eufragia rutha bñ placēt pꝛeter
anetū:quē oino vitet:q꞉ facit oculoꝝ caliginē.¶ Cā
cri ꝟo anguille ⁊ tinche:⁊ oēs limoſi piſces oino di=
mittantur.¶ Oua vero oi modo pꝛeparationis mi
hi placent licet frixa non ſint ita laudabilia.¶ Lac
autem ⁊ lacticinia cibaria omnia dimittēda ſunt.
Caſeum dico dimittendum eſſe:niſi ſit habens eta
tem ampliorem ꝙ ſex mēſium ac aliquid ſalſedinis
habeat. ¶ Zuccari vero et mellis vſus omnino mi=
hi plꝫ. ¶ Acetū aūt ꝓpter ſuā punctionē ſit in raro
vſu:niſi cū ponitꝶ cū oculiſtis medicinis.¶ Sꝫ agria
velut agreſta limones:⁊ citranguli placent mihi.¶
¶ Granata ꝟo ⁊ coꝝ ſuccus nō multū mihi placēt:
niſi cinamomo:pipere ⁊ zuccaro vehemēter ꝯdian
tur.¶ Olera ꝟo oia ⁊ ꝓpꝛie actu ⁊ potētia frida et
humida dimittanꝶ: velut endiuia:bieta ſpinachia
poꝛtulaca:cucumeres cucurbite:⁊ olera:⁊ ꝓpē cau
les quoꝝ eſt obtenebꝛare viſum.¶ Plāte ꝟo calide
aptiue ſubtiliatiue cerebꝛales ⁊ oculiſte aptiue ſūt
velut ſaluia:mētha:⁊ dedroſbanū:calamētū:pule
giū hyſopus:⁊ ſaturegia ⁊ ſilia. ¶ De radicib⁹ ꝟo
dimittanꝶ alleū poꝛrū cepe bulb⁹: imo raphan⁹ ra
ro accipiaꝶ. ¶ Rape ꝟo ⁊ napi comedi pn̄t:q꞉ ma=
gnā hn̄t ꝓꝓetatē ad oculos intātū ꝙ ſemina vtriuſ
ꝙ zuccaro ꝯdita notabilr̄ ſunt viſus confoꝛtatiua.
¶ Karote aūt et radicula q̄ dr̄ rāpūceolus in ciba=
rijs eius vti pōt.¶ Oim ꝟo leguminū vſus oin ꝯ ab
hoc viro dimitti dꝫ:ꝑꝑ ipſoꝝ euapoꝛationē multaꝫ
q꞉ replēt caput. et ꝓpterea hn̄t ledere iūcturas ef=
ficiēdo doloꝛē in eis.vt pꝫ a Gal.colligēdū 2ª affō=
rū ꝯmēto.vbi dixit ꝙ elenes ꝑꝑ comeſtionē legumi
nū icurrerūt doloꝛes iūcturaꝝ. ¶ Si q̄ āt legumis
ſpēs ei ꝯcedi pōt.vꝶ hoc rōnabilr̄ dici poſſe de pāni
co:riſo:⁊ farre cōdro noiato ab Hyppocrate.¶ Fru
ctus aūt oēs potētia ⁊ actu fridi ⁊ hūidi dimittanꝶ
niſi paru⁹ ⁊ rar⁹ ſit coꝝ vſus.⁊ ꝓpē illi ꝯueniūt q̄
ſunt dulces nō valde molles: velut poma apia:da
ctylica et calamana muſcata ⁊ gayolica poma fa=
moſo noie in diſtrictu taruiſino inuēta.q̄ ſua dulce
dine oim fere alioꝝ fructuū ſapoꝛes excedūt.¶ Ce
raſa ꝟo ⁊ pira muſcata pn̄t ꝯcedi q꞉ paruo tpe du=
rāt niſi coꝝ fiat crapula magna.¶ Ficus ꝟo recen

tes:⁊ amigdale placēt mihi.⁊ iteꝝ auellane q꞉ i ce=
rebꝛo efficiūt augmētū.ſ.ꝟtuale reſoluēdo.⁊ fiſtici
ēt ſunt ei ꝯuenientes:et caſtanee ſicce cocte poſt cibū
comeſte ei laudari pn̄t. ¶ Uue aūt paſſe et ꝓpē al=
be minute in italia inuēte ⁊ a romania expoꝛtate
q̄s vocat Auic.aromaniaci oēs ꝯuenire videntur.
Oleū ꝟo q̄ cibaria ꝯdiunꝶ ſit oleū oliuaꝝ aut de nu
cib⁹ aut de amigdalis dulcib⁹ factū.¶ Butyꝛo aūt
vti pōt:ſꝫ nō ita frequēter. ¶ Spēs ꝟo ⁊ ſemina q̄=
bus vti pōt ⁊ ꝯdiri cibos:ſunt ſicut piper oē galan
ga:gariofilos:nux muſ.macis:zinziber:cinamomū
vtrūꝙ gn̄a ꝑadiſi:⁊ lignū aloes:croc⁹:ciminū:⁊ ſe=
mina ruthe:et daucus et ſilia. et hec videnꝶ ſatis
ꝯuenienter includere regimē ꝯueniēs ex pte ciboꝛū.

Jn potu ꝟo eligaꝶ vinū ſubſtātia ſubtile
aromaticū claꝝ.hoc eñ iter reli
q̄ vina mētē ⁊ rōnalē ptē hois min⁹ ꝑcutit ſcđo regi
minis acutoꝝ.Et dꝫ eē potētia mediocriter vinoſū
ex q̄ tñ nō fiat magna repletio: neꝙ in vſu ei⁹ deli=
tia.¶ Neꝙ timeanꝶ argumēta ſi q̄ ſunt apparētia
ꝙ vinū nō cōpetat in egritudinib⁹ oculoꝝ.hoc q̄dē
negādū eſt:dūmō vſus eius fuerit mediocris ⁊ ſa=
piēter reſeruat⁹. et ꝓpꝛie in hoib⁹ ꝯſuetis ad ipſuꝫ
cōplōne et etate fridis ſcđm vniuerſum coꝛpus et
maxime ſm caput.his enim abſꝙ dubio ꝯferret vi=
ni vſus ⁊ non noceret. ¶ Si q̄s aūt deſideraret hr̄e
potū his diſpōnib⁹ ꝯferētē.et nō eſſet cōſuet⁹ vino
imo careret eo etiā inſtōne legis.tūc poterit vti po=
tu infraſcripto oibus dieb⁹ vite ſue.et ꝓpē a pn̄ci=
pio mēſis octobꝛis vſꝙ ad mediū martij.Cui⁹ de=
ſcriptio eſt hec. ℞.floꝝ vel ſeminū berbene celido=
nie.ruthe.et eufragie.añ.ʒ.ij.coquanꝶ oia in centū
libꝛis aque fluuialis ſubtilis et dyaphane vſꝙ ad
ꝯſumptionē tertie partis. et tunc abſꝙ colatura ſu
peraddanꝶ mellis citrini bñ mūdi lib. xx. et leniter
oia bulliāt vſꝙ ad ꝯſumptionē alterius tertie par
tis ſemper cū cocleari cōuenienter diſpumādo ipſa:
tunc ergo per ſaccū mūdū et bñ ſpiſſum coleꝶ bis:
et reſerueꝶ in vaſe vitreo.et bñ obtureꝶ. hic ergo ſit
potus ei⁹ ſimplex.Et ſi deſideraret agere pōt ſecuꝫ
cōmiſcere quintā vel ſextā partē vini ſuperius ele=
cti.Uidi ego multos ad magnā tenebꝛoſitatē per=
ductos etiā in fine pꝛimi ſenij ab ea fuiſſe cōplete ſa
natos et tu conſidera virtutem ſimplicium. ex q̄b⁹
conficitur hic potus et poteris inuenire veritatē.

Jā enim tp̄s eſt ꝯſumēdi tertiū capl'm hu
ius regiminis annūciādo inſtr̄a
medicinalia q̄ cōuenire videnꝶ.in quo capitulo hec
ſeruabo:q꞉ pꝛimo ponā in ipſo ea q̄ videnꝶ cōueni=
re in toto tpe hyemis.⁊ erūt inſtr̄a quatuoꝛ. 2° de=
clarabo ea q̄ ꝯueniunt in vere et erūt inſtr̄a quinꝙ.
3° ponā ea q̄ ꝯueniūt in eſtate.⁊ erūt inſtr̄a tria. 4°
vero tāgā ea q̄ videnꝶ ꝯuenire in autumno. et erūt
inſtr̄a duo. Ultimo ꝟo deſcribā tria inſtr̄a ſciatice
conuenientia.et erit huius tractatus finis.

¶ De cura ꝑ medicinalia. Cap̄.iij.

PRo ſatiſfactione vero ad pꝛimam partē
huius capituli aduenieníte fine menſis
nouēbꝛis.aut pꝛincipio decēbꝛis vſꝙ ad
decē dies hic vir purgabiꝶ ꝑ iſtū modū.

¶ Primo q̇dẽ vno mane in aurora accipiat pillulas infraſcriptas: ⁊ poſt eas dormiat ꝑ vnã horã cũ dimidia. ⁊ ita ieiunus ꝑmaneat vſq; ad horas q̇nq; ⁊ tũc accipiat ſcutellã vnã brodij macri de pullo cũ zuccaro calidi: ⁊ poſt ipſm ꝑ horã prãdeat. Sũt aũt pillꝫ iſte. ℞. pil. de ſarco. ℈. ij. pillulaꝝ cochiaꝝ. ℈. j. formẽtur pil. vj. cũ ſucco roſaꝝ. he em̃ pillule trahunt potẽter, a iuncturis: et maxie ab ancha ꝓpter ſarcocollã. ⁊ trahunt a ſtõ capite ⁊ oculis preter cochias. ¶ Die ꝟo ſequẽti immediate accipiat digeſtiuũ infraſcriptũ hora ꝓſcripta calidũ: ⁊ tardet comedere ꝑ q̇tuor horas poſt ipſm. ℞. ſyru. de ſticados. ſyru. compoſiti acetoſi. ana. ℥. vj. aque feniculi. ℥. j. ß. aq̃ apij ⁊ eupatorij. añ. ℥. ß. auari ponderis miſce ⁊ calidũ accipiat totũ totiẽs ꝙ appeat vrina i ſubſtãtia mediocriter groſſa: ⁊ colore aliq̃liter citrino colorata habẽs in fundo eiꝰ hypoſtaſim albã eq̃lẽ ⁊ ↄtiũctã. ¶ Que cũ apparuerit euacuet cũ hoc ↄpoſito. ℞. bñdicte ſimplicis. ℥. iij. iere gal. ℥. v. ieralogodiũ. ℥. ij. aut eq̃lis põderis: miſce totũ cũ cyatho medio aq̃ feniculi calefacte: ⁊ quatuor coclearijs vini albi ſubtil. Et poſt aſſumptionẽ huiꝰ obſeruet modũ ⁊ regulas q̃ poſite ſunt in minoratiuo ꝓcedẽti. ¶ Scõm remediũ ꝓncipale eſt: vt poſtq̃ fuerit vlꝫ particulariter euacuatus: deinceps oi ſexto ⁊ quarto die accipiat vnã de infraſcriptis pil. paꝝ añ cenaꝫ altera ꝟo ſcdaꝫ ex eis accipiat ꝑ. ij. horas poſt cenã ¶ Quaꝝ deſcriptio. ℞. pil. ꝺ ſarco. pil. de iera ↄpoſita añ. ℈. j. aloes abluti. ℥. ij. pil. iucis. ℥. ß. cũ ſuc. feniculi formenẜ pil. de ol. ℥. vij. Sic em̃ a ſtõ capite ⁊ a iũcturis materias particularibꝰ euacuationibꝰ eradicabit. ¶ Tertiũ inſtr̃m ẽ: vt iſte vir oi mane ꝑ tres horas añ cibum accipiat radicẽ vnã. ℥. ↄditi: ⁊ erit vtilis ad oia predicta. ¶ Quartũ principale remedium eſt vt iſte vir ſemꝑ in fine prãdij ⁊ cene comedat. ℥. ß. huiꝰ ↄfectionis. ℞. ſpecieꝝ de ligno al. deſcriptione Auic. 5° cañ. ⁊ ſumma pria. ℥. iij. ſpecieꝝ dyacinamomi. ℥. j. cũ aqua feniculi: fiat ↄfectio in rotulis magnis. Et hec de reginune hyemis.

Aduenĩete aũt vere vir iſte ꝓpe finẽ mẽſis februarij ꝑ octo dies ↄtinuos oi mane in aurora accipiat. ℥. iiij. huius decoctionis. ℞. ℥. electi piperis al. ⁊ calami aromatici. añ. ℥. j. floꝝ eufragie. macis xilobalſami. añ. ℥. ij. hermodactyloꝝ electoꝝ mundatoꝝ numero. iij. Terãtur oia ſimul ⁊ coquanẜ in. v. lib. aq̃ vſq; ad cõſumptionẽ duarũ partium: deinde colẽtur ⁊ reſeruenẜ in vaſe vitreo ⁊ accipiãtur ante prandium per quatuor horas. ¶ Scõm remediũ ẽ hoc. ℞. ſucci roſaꝝ. ℥. j. aque cineris aq̃ eufragie. añ. ℥. j. miſce ⁊ teneantur in vaſe vitreo ſuſpenſo ad ſolẽ: ⁊ ꝑ totum tẽpus veris hic vir omni die ꝑ duas horas ante prãdiuꝫ ⁊ cenã madefaciat oculos ſuos. ¶ Tertium ꝟo ſpãle remediũ eſt: vt vir iſte in tota latitudine veris añ cenã ꝑ vnã horã vel duas accipiat mediuꝫ coclear xilobalſalmi ↄditi. ⁊ ſi non poſſet ipſm habere: tũc loco illius accipiat medium coclear acori conditi. ſed primũ melius eſt. ¶ Quartum principale remediũ eſt. ℞. gallarũ quercus maſticis terre ſigillate acatie. añ. ℥. j. ſandarace. ℥. j. ſucci roſaꝝ q̃ntum ſufficit

Terãnẜ oin ſimul in mortario, vltima ↄtritione et fiat linimentum bñ viſcoſum de quo hic patiens oi tertio ſero cum vadit ad lectum leuiter confricãdo cum eo actu frigido frontẽ leniat ⁊ tẽpora. ¶ Quintum remedium principale eſt hoc. ℞. macis. eufragie ana. ℥. j ß. ligni aloes. ℥. ij. feniculi carui anicos. añ. ℥. ß. carabe. ℈. ij. ⁊ ponitur ꝓpter exiccationem ſuam ⁊ ꝓhibitionem curſus humoꝝ. Eſt autẽ carabe idem ꝙ cachabre. ⁊ eſt gũmi acceptũ ab arbore que dr̃ ppľs ſylueſter vel ppľs alba. Et multi incole marchie taruiſine noiant hãc arborẽ albaꝝ alter arborẽ ſtultã ⁊ eſt magna eiꝰ copia apud eos in ẽmoribꝰ ⁊ ꝓpe valles ⁊ ẽ gũmi colore aureũ ⁊ aromaticum qḋ durcſcit velut lapides. Ex ꝓdictis ergo oibus cũ lib. iij. aq̃ feniculi fiat decoctio vſq; ad cõſumptionẽ medietatis de q̃ decoctione capiãtur. ℥. iiij. calefecte cũ zuccaro ter vel quater in ſeptimana ante cibum per tres horas. hec de regimine veris.

Pro regimine ꝟo eſtatis primũ iſtr̃ꝫ eſt. ꝙ hic vir memoret acapere de pil. añſcriptis I regimine frequentãdo eas vt ibi ſcribiẜ aut rarius accipiẽdo ꝓpter caliditatem ↄtinentis. ¶ Scõm ꝟo principale remediuꝫ eſt hoc. ℞. ſuc. roſ. ſuc. feniculi: ſucci ruthe. añ. ℥. iij. zuc. candi. lib. ß. penidiaꝝ. ℥. iiij. zuc. al. lib. ß. granorũ feni. liq̇ritie: violaꝝ: roſaꝝ: eufragie. añ. ℥. j. granorum fiſticoꝝ. ℥. iij. infundanẜ fiſtici in aquam eufragie tepidam per. v. dies: deinde extrahãtur ⁊ ꝑmittantur ſiccari in vmbra. deinde terantur vltimate ⁊ incorporenẜ cũ alijs de quo hic patiens om̃i mane in aurora degluciat coclear vnũ. Et ſi ꝓpter reuerẽtiã legis ⁊ ꝓpter neceſſitatem vacandi cultui diuino nõ poſſet ipſm recipere in mane recipiat ipꝫ ꝑ duas horas ante cenam ⁊ ſufficiat ei. ¶ Tertiũ ſpeciale remediũ eſt hoc. ℞. ſuc. berbene. ℥. ij. ſuc. roſ. ℥. j. aq̃ feniculi facte cum decoctione radicis liq̇ritie raſe. ℥. ij. fellis ſabolt. ℥. j. miſceanẜ ſimul: ⁊ in ãpulla exponantur ſoli. aut ſaltem teneanẜ in ſtuffa ſicca ſaltem ꝑ. xv. dies: deinde in ſubtiliori parte iſtius madefiat per horam añ cenam ⁊ prandiũ ſemel vel bis. ⁊ eſt colliriũ valde conueniens ⁊ ſecurum.

Cum ergo venerit tp̃s autũni memorãdum. ¶ Primo de pillis ãteſcriptis. ¶ Scdo de electuario iã ðſcripto. ¶ Tertio de linimẽto frontis ⁊ tempoꝝ. Et 4° de ſpẽbus capiti ſupponendis: que ſunt iſte. ℞. ligni aloes eufragie ſerpilli ſaturegie: hyſopi: ſticados: añ. ℥. j. macis. ℥. vj. violarum. ℥. j. ß. puluerizentur oia per ſe deinde cõmiſceanẜ. ⁊ de hoc pul. oi ſero ꝑ duas horas poſt cenaꝫ ſupaſpergaẜ anteriori parti capitis q̃ntitatis vnius. ℈. ꝑ cõmiſſuram ſagittalẽ a coronali cõmiſſura vſq; ad zenit capitis ſcḋm latitudinẽ quattuor digitorum ita tñ ꝙ primus puluis cũ ſcutula deponatur q̃ñ supponiẜ ſcḋs ⁊ hoc ſaltẽ oi tertia vel q̃rta die. ⁊ eſt auxiliũ magnũ in diſpoſitionibus ſuis. ¶ Scõm ꝟo ſpeciale remediũ eſt hoc. ℞. extremitatum edere arbore: ſe. vel foliorum galitrici: anicos ligni al. ſticados añ. ℥. j. calamenti origani. ana. ℥. j. ß. radicum ſaponarie. ℥. j. radicum altee. ℥. ß. bulliãt omnia ſimul in duabus ſitulis aque vſq; ad con-

ſumptionem tertie partis:deinde ſupeffundatur ci
nis ſubtiliſſime cribratus.De hac igitur aqua cine
ris bis vel ſemel in ſeptimana lauetur caput leui=
ter confricando cuz ſapone albo.Exiccat eni mate
rias ꝛ vapores attrahendo eos ad extra ꝛ vigorā=
do cerebri ſubſtantiam ꝛ oculorum.

Ultima ꝟo pars hui⁹ capituli declarat in=
ſtrā dolori ſciatico ꝯueniētia.Quo
rum primū eſt hoc .℞.picis naualis bn̄ cocte.ʒ.iij.
reſine.ʒ.ij.armoniaci:ſerapini:opoponacis. ana.
ʒ.ij.ſarcocolle:ſcordeon:peonie:ꝛ hermodactylorū.
an̄.℈.ij.coquant̄ oia cū ſucco roſ.ꝛ certa:ꝛ fiāt bn̄
ꝛ ꝯueniēter glutinoſa.De hac igit̄ materia fiāt cero
ta rotūda ſup pāno de lana:quoꝝ vnū applicatuz
ſemp portet̄ ſup ſcia ꝛ ꝯtinuatū ſolet eradicare] ab
ea oēm dolorē frigidum.⸿Scdm vero ſpāle reme=
diū eſt ꝙ iſte vir ſaltem in ſeptimana bis ponat ſibi
vnū colliriū factū de recēti radice ciclaminis ad ꝗ̄=
titatē glādis ſi fuerit inhabitās loca in quoꝝ mōti
bus repitur copia magna ſicut Uerone:Brixie:Uin
cēcie:Tridēti:ꝛ ſic de alijs.⸿Ultimū ꝟo remedium
eſt.vt ſi p hec oia non ꝯueniēter remoueretur dolor
ſcie:tūc cliſterizetur eger i ſeptimana ter cū.ʒ.viij.
hui⁹ decoctionis calide.℞.radicis arthanite recen
tis minutim inciſe.ʒ.ij.peonie:hermodactyloꝝ:ſar
cocolle.agarici.an̄.ʒ.i.ſalis indi.ʒ.ß.coquātur oia
in lib.v.aq̄ vſqꝫ ad cōſumptionē medietatis ꝛ acci
piatur vt dictū eſt.Et per hec oia mia ꝛ benignita=
te cunctipotentis dei et dulciſſimi Saluatoris no=
ſtri ieſu Chriſti ducetur ad ſalutem.

Conſilium.60. De imaginationib⁹ oculorum.

ISte nobilis vir i ocul'ſuis
egrotat diſpō
ne niultū verēda:que ꝗdem ꝟm ſniam ſa
pientum nolatur imaginationes: ꝛ ſunt
apparētie quarūdā figuraꝝ. que qm̄ in
aere apparēt linee:vel vili:aut ſicut culices,vel mu=
ſce volātes:que tn̄ in aere inueniūtur nequaꝗ̄:pro
pter qꝺ a ſapiētibus plurimis tales apparētie illu=
ſiones denoiate ſunt:eo qꝛ patiēs ab eis ſepe illudi
tur:ita vt ꝓijciat manū tētans capere qꝺ credit vi=
dere.ꝛ tn̄ non videbat:qꝛ obiecta illa in medio non
erant.⸿Cōtingit aūt hec diſpoſitio ab humiditate
multa cerebri q̄ ꝯuertitur in vapores ꝗ̄ cōmiſcentur
ſpiritui viſibili :ꝛ imprimunt in ipm figuras iā ꝑdi
ctas ꝛ ſpecies coloꝝ varioꝝ ꝟm varietatez materie
rum in cerebro ſupabūdantiū.⸿Et hec ꝗdē diſpo=
ſitio timoroſa eſt ſicut iā dictum eſt:eo qꝛ ipſa por=
tendit tranſitum ei⁹ in aquā deſcendētem cum va=
por in cerebro ꝛ organo viſionis ꝺhatur ꝛ perſeue
rat ibidem frigiditate cerebri ingroſſatus ꝛ cōgela
tus conuertitur in aquam: q̄ a cerebro deſcēdēs p
vias neruoꝝ opticoꝝ:aut p vias venaꝝ vel arteria
rum in oculo recepta recipitur inter ſupficiem ꝯca
uam panniculi cornee:ꝛ conuexā vuee: ꝛ ꝓprie an
te locuz pforationis eius qui nolatur pupilla.⸿Et
iterum hec diſpō minatur cecitatē:eo qꝛ hec humi=
ditas congelata qn̄qꝫ ita ingroſſatur vt fiat quaſi
panniculus cum in veritate non ſit pāniculus:ſꝫ eſt
aqua ꝯgelata ꝛ ingroſſata in figuraz panniculo ſi
milem ꝯuerſam ex neceſſitate ꝯtinētis:eo qꝛ ipa cō=
gregatur inter duas ſupficies planas cornee ꝛ vuee
iam ꝑdictas.⸿Et ex hoc fundamēto manifeſte ap
paret ꝙ hec diſpoſitio non recte nolatur pannus:
ſed cataracta cum nō ſit pannus vt ꝑdictum eſt:ſꝫ
dicatur ſuperfluitas talis cataracta:eo qꝛ per deflu
xum ad oculum genita eſt: qui nolatur catarrus.
Catarrus in greco defluxum importat in latino.
⸿Et ex hoc vltimo concluditur:ꝙ neceſſe eſt patiē=
tem eſſe multum ſollicitum ꝛ ſapientem:in intēden
do ad ſui curationē:vt nunc ſequitur.

In cura aūt diſpōnis ꝑtrāſcūdū cōpēdio
ſe p ſex res nō nāles. prio ꝗdez p
ꝯueniētē mēſuraz ex parte aeris vn̄ euitare dꝫ aerē
climatis regionis ciuitatis:vel camere frigide ꝛ hu
mide.ꝛ totū corpus eius veſtib⁹ bn̄ calidis oi fere
tpe tenendū.ꝛ ꝓprie caput cuz birretis pellib⁹ vul
pinis vel alijs bn̄ calidis diligēter muniri dꝫ.ꝛ etiā
flatum humectatiz vēti nebulas ꝛ caligines deferē
tis euitare]dꝫ:ꝛ frequētē aſpectū aꝗruz:ꝛ ꝓprie ꝗs
vēti ipetuoſe agitant.Penes aūt hec ſollicit⁹ ſit ne
poſt cibū exercitet̄ motu aliquo quantū eſt poſſibi=
bile:ꝛ ꝓprie fortis nauigationis p aquas p curſus
vel p equos.imo tunc oino ꝗeſcere dꝫ intm̄ ꝙ ſi poſ
ſibile foret etiā abſtinēdū eſſet ab exercitio ſcribēdi
vſqꝫ ad tres horas poſt aſſumptū cibū. Si aūt illō
nō eſt poſſibile figurari dꝫ:ꝛ melius ꝗdē eſſet vt ſcri
bēdo ſe volueret ſup altero tēporum dextro et ſini=
ſtro ꝗ̄ ante ſuper faciez incuruatus ſe inclinet.Pro
tertia re non naturali.ſ.circa menſuram cibi ꝛ pot⁹
ita ſe habeat ꝙ ſaturitatē cōpletā euitet ꝗ̄tum eſt
paſſibile.immo melius eſt ſibi a mēſa ſurgere reli=
quijs appetitus adhuc in ſtomacho remanentibus
magis ꝗ̄ a multitudine ipſi⁹ ſepulſ⁹.⸿Si tn̄ ꝯtin=
gēter qn̄qꝫ in cibis ꝗ̄titatē ꝯuenientē excedēdo de=
linꝗret ꝗ̄to cici⁹ eſt poſſibile:ꝓcuret eoꝝ a ſtō depo
ſitionē accipiendo puluerē iſtū.℞.tartari cartami
folliculoꝝ:ſene.an̄.ʒ.i.aniſi feniculi:euſragie: cina=
momi.an̄.lib.i.fiat puluis:de q̄ cū modico aq̄ vni⁹
folliculi ſene calidū in potu detur.ʒ.ß. aut.℈.ij. Et
gratia emūdādi ſtōm a ſuperfluitate ciborum oino
euitet vomitum:qm̄ ipſe nocet oculis.vt 4ª ꝑmi ca
pi.de nocumentis vomit⁹.ꝛ 3ª tertij cap̄.de reb⁹ no
centib⁹ ocl'is.⸿Si aūt abhorreret pul.aſſumptionē
tūc conet̄ accipe cliſtere ſatis attractiuū vt factū ex
decoctione cōi adiūgēdo ei dē.ʒ.i.iere ſimplicis ga
lieni.aut ſaltē ad corrigēdū ſupabūdātiā ciborū in
ſtō.et abſtineat a cibo vno die nāli cōpleto.ꝛ ſit ad
hec ſolicit⁹.⸿Pro ꝗrta re nō nāli.ſ.pro accñtib⁹ aie
effugere dꝫ oia que vehemētē motū agitatiuum et
colliquationē in toto corpe:ꝛ ꝓprie in capite effice=
re poſſint velut eſſet ira vehemens.ꝛ furioſus impe
tus:ꝛ fortis aie ꝯtriſtatiua paſſio ꝛ lōgus ſetor:imo
ꝗlibet talis talia eni mācī effluētis motū ſupaugēt
maxime leſiuū.⸿Quinta ꝟo res non naturalis eſt
ſomn⁹ ꝛ vigilia.Un̄ oino ab exceſſiua vigilia diſcede
re dꝫ lꝫ eni ad ipſam ſequat̄ exiccatio ſupfluitatuz
in toto corpe.forti⁹ tn̄ nocerēt vigilie nimiū debilitā
do caliditatem. et reſoluendo animalē ſpiritum ꝗ̄

exiccādo materias. ¶ Itaq; accepto cibo poſt vnaz mediā horā incipiet dormire capite ipſius decēter eleuato ſuper ſpina decūbendo ad ſiniſtrū ſe reuoluēdo ⁊ caueat oīno ſuper faciē recurue dormire: et ſpatium dormiēdi in eo rōnabiliter cōcedi pōt nō minus ſex horis et non plus horis .ix.

De modo aūt regiminis circa ſextā rem non naturalē hincinde diſcurrendo .ſ. penes cibor̄ cōueniētiā ⁊ electionē. ¶ Primo quidē euitare dȝ panē azimū multā humiditatem ⁊ viſſionez recipientē coctionē ſuā ⁊ diminutionem ab ea. ⁊ ſit panis eius de puriſſima farina frumenti: fermenti et ſalis amplius habentis par̄ ꝙ cōis panis. In quo etiā nōnulla feniculi grana cōmiſceanť dū ꝯficitur: ⁊ melius quidē eſſet ſi puluis granor̄ feniculi cū eo incorporetur. ¶ De carnib⁹ vero accipiat oēs q̄ boni ſunt nutrimēti ⁊ leuis digeſtionis: ſicut carnes pullor̄ colſibor̄: qui in hoc ſpālē hn̄t ꝓprietatē ſm̄ ſniam Auēzoar. ꝯueniunt etiā ei carnes anatulor̄: nō tñ in aquis degētium. ¶ De quadrupedibus bone ſunt ei carnes hedi lactētis vituli caſtrati. ¶ De ſylueſtrib⁹ volatilibus ꝯueniūt ei auicule minute: faſiani ꝑdices iuuēcule turtures. ¶ Item carnes leporis gazelli .i. capreoli: porci: ⁊ oēs in ſumma q̄ ſanguinē reponunt pauce humiditatis viſcoſitate: vaporoſitate. ⁊ vētoſitate priuatū. ¶ De ferculis vſus rapar̄ eſt vtilis ⁊ naponum: ⁊ oua in brodijs iſtius ſparſa cū mica panis feniculꝫ. et petro. mētha: rutha: ſaluia: origanū: roſmarinū: ſerpillū: et in ſumma plāte oēs calide et ſicce nō vaporoſe. ¶ Uegetabilia itaq; frigida et humida: veluti bleta: ſpinachia: borago et endiuia dimittanť oīno: ⁊ ꝓprie lactuca cuius vſus obtenebrat viſum. 2⁹ canoñ. caꝑ. proprio. ⁊ ſimiliter caules ſunt nocitiui nimia cor̄ vaporoſitate. ¶ De radicibus fugiat raphanū: porrū: allеū: cepas: bulbū ⁊ ſimilia. ¶ Lactis etiam vſus valde nociuus eſt. Caſeus ℟o frāgibilis ſapore ſuo ad ſalſedinē inclinatus cōuenit ei: ⁊ ſiīr oliue: cappares napi ⁊ rape ꝯdite: ⁊ oua oī ꝑparationis mō preterꝙ̄ frixa. ¶ Et vnctuoſa oīa euitari debēt ꝑterꝙ̄ oleū oliuar̄: vel de nucibus: vel de amigdalis dulcib⁹. ⁊ aſſata oīa cibaria ⁊ elixa ꝯueniūt nequaꝙ̄ autem frixa. ¶ De leguminibus aūt ꝯueniūt ei riſum ordeū pānicū cicera rub. lētes in brodio pingui ꝑparata. Alia ℟o legumina dimittanť. ¶ De fructibus ℟o ꝯcedi pn̄t caſtanee poſt cibū ficus ſicce: poſt cibū auellane torrefacte amigdale fiſtici. Nuces ℟o dimittantur ei. Ante cibū ꝯueniūt ei paſſule: ⁊ ꝓprie nigre et oēs vue ſicce. piris ℟o ⁊ pomis raro vtatur. ⁊ ſemꝑ coctis poſt cibū cū zuccaro conditis. ¶ De ſaporibus conueniunt ei acetum et agreſta ſalita et limones. vinū vero granatorum et citranguli dimittantur. ¶ De confectionibus optime ſunt ei auellane cōdite cum zuccaro prius tamē torrefacte. ⁊ cōfectio de amigdalis et de fiſticis facta: ⁊ aniſum ꝯditum: et tragea oīs cū ſpēbus aromaticis. Cōfectionē vero de granis pini oīno dimittere dȝ. ¶ Et de ceteris ꝯfectionibus ſunt grana feniculi ꝯfecta ſicut aniſum. ¶ Et mirabile iuuamētū inueni in cōfectione facta de ſeminibus raparum conditis ſicut aniſum.

De potu aūt dicēdū primo ꝙ vinū ei ꝯueniēs dȝ eē albū colore: ſubſtantia ſubtile ⁊ bñ dyaphanū: potētia ſua vinoſuȝ magis ꝙ̄ aquoſum: immo nullo mō plȝ ſimplicis aq̄ vſus. ¶ Modus tñ in potu q̄ ſe regere dȝ eſt vt obſeruet regulas .v. ¶ Prima vt euitet oīs vini potū tpe quo ieiunus eſt ſtomach⁹. ¶ Scđa regula ꝙ in cibatione ſua frequēter bibere dȝ magis ꝙ̄ raro ⁊ in quantitate multa: eo qꝛ ꝑ talē modū ꝯuenicti⁹ cibi ⁊ potus ꝯmiſcenť adinuicē. neq; ꝯtingere pōt motus et fluctuatio cibor̄ i ſtomacho: per q̄ caput multa vaporoſitate repleať. ¶ Tertia regula ꝙ cū acceperit cibū caueat a bibitione precedēte ipſuȝ imo aliquā cibi quātitatem prius comedat ꝙ̄ bibere incipiat. ¶ Quarta regula ꝙ vinū ſibi ꝯueniēs meli⁹ eſt purū ꝙ̄ aliqua aqua cōmixtū. ¶ Quinta regula eſt: ꝙ ſi ꝓpter ꝯſuetudinē aut reuerētiā aſtātiū nō poſſit bibere vinū pur̄ meli⁹ eſt cōmiſcere ipm̄ cū tertia parte aq̄ per tres vel per quatuor horas anteꝙ̄ bibať ꝙ̄ ꝓpe tp̄s potus ipſum permiſcere. ¶ Si aūt neceſſitas vrgeat ad bibēdū aquā ⁊ ꝓprie ſicut in diebus canicularibus: tunc ſit aq̄ illa ex ciſterna vel laudabili fonte vel flumine accepta: ⁊ cū zuccaro cocta vel commixta: ſic etiā eſſet a medietate iunij vſq; ad medietatē ſeptēbris. ¶ Alijs aūt tpib⁹ vltra hec ſi deſideraret aquā et bibere cogereť: tūc melior eſſet potus aq̄ huius decoc. ℞. macis .ʒ. j. ß. feniculi extremitatuȝ eufragie añ .ʒ. j. ß. aq̄ ciſterne lib. xxv. mellis electi lib. j. coquanť inſimul oīa: puluere tñ feniculi ⁊ eufragie in ſubtiliſſimo ſindone ligato laſſa ligatura. Deīde coquanť inuicē ſemper abijciendo ſpumā mellis. ⁊ coquať vſq; quo remaneant partes tres. deinde per ſpiſſum pānum coletur et reſeruetur vſui et bibat ex eo ſimplici vel cōmixto vino ad placitum ſuum. eſt enim medicina que gētes multas liberauit a cecitate cui ꝓpinque erant: quare hec habeat in memoria. Hec de regimine per res non naturales dicta ſufficiant.

Pro regimine aūt medicinaliū intētionū ⁊ inſtror̄ in cura hui⁹ diſpōnis ordinate aſſignāda ſermo ſatis ꝓlixus aſſignādus eēt. ver̄ qꝛ diſpō hec iā i ſtatu eſt ⁊ fixa vel ꝯfirmata. Ideo gn̄ales intētiones qb⁹ intēdere debēt ad mām antecedētē minoratiue euāndo ipaȝ diuertēdo ⁊ eradicādo. hic nō videnť eē magne neceſſitatis. Uideť aūt mihi ꝙ ſufficiat huic diſpoſitioni attēdere ſolū cū .x. regulis. ⁊ .xv. inſtris medicinalibus curā huius diſpōnis cōplentib⁹. ¶ Prima itaq; regula eſt vt iſte vir bis in anno purget ſe cū reſpicietib⁹ totū ⁊ ꝑncipalr caput. ⁊ eligat prime purgationis tp̄s a medietate mēſis martij vſq; ad medietatē maij. ſcđe ℟o purgationis ꝯuenietiā eligat ꝑ totū mēſem ſeptēbris. ¶ Itaq; cōplēdo ꝑmā purgationē poſt q̄ntā diē lunaris renouari vſq; ad vigeſimā ei⁹ vno mane in aurora diſtāter a cena ꝑ ix. horas gr̄a euōnis minoratiue accipiat iſtas .v. pil. ℞. pil. de ſarcocolla .ʒ. ß. pil. cochiar̄. ℈ ß. reforměť pil. v. vel. vij. cū ſy. de ſticados: ⁊ poſtꝙ̄ accepit eas imediate dormiat ꝑ mediā horā: deīde ꝑmit=

tas eas cūare ꝑ horas.v.deīde accipiat cyathū aq̄
ca͛e cū zuc.aut tm̄dē brodij macri.pulli:ꝛ poſt illō
per vnā horā prādiū accipiat.¶Accepto itaqꝫ mio
ratiuo ſequēti mane imediate hora deſignata acci
piat hoc digeſtiuū.℞.aq̄ ſublimationis :feniculi:
eufragie ꝛ roſmarini.ań.ʒ.j.oximellis cōpoſiti.ℨ.ß.
ſy.de ſticados.ʒ.j.miſce ꝛ calīn accipiat ꝛ tardeť ci
bus ſaltē horis q̄tuoꝛ ꝛ ꝯtinuet ipm̄ pluribꝰ diebus
q̄ꝫdiu appuerit nubes vel hypoſtaſis ī fundo ſedēs
ꝯiūcta eq̄lis ꝛ alba.¶Tūc igiť ſequēti mane ſoluať
venter eius cuꝫ iſtis pił.℞.pił.ꝝ lucis de iera:de
ſarcocolla.ana.℈.j.reformentur pillule.vij.cū ſy.
de ſticados:ꝛ accipiať obſeruādo poſt eas canones
ſicut de minoratiuo dictum eſt: ꝛ hec q̄dē purgatio
erit ei ꝯueniēs ꝓ tp̄e veris.¶Pro purgatione autē
cōueniēte ꝓ ṗncipio autūni attēdēdū q̄ nō opꝫ vti
medicis tā audacis caliditatis argumēto ſumpto a
caliditate ꝯtinētis q̄ ꝓceſſerit ꝛ tūc adeſt.¶Etiaꝫ qꝛ
ſtatica mā q̄ꝫtitate paucioꝛ eſt.igiť erit minoris re
ſiſtētie vt euēť a ꝟtute.¶3ª rō eſt qꝛ ſťa in tp̄e illo
aut ex magis digeſtū:vel ad digōnē magis ꝓpara
tū ꝛ ſiłr ad euationē.¶Quare digeſtiua ꝛ euatiua
poterūt eſſe leuioꝛa:velut iſtud.℞.aq̄ ſaluie ꝛ feni
culi.ań.ℨ.ij.oximell.cōpoſiti.ℨ.j.miſce.ꝛ accipiať to
tiēs quotiēs de ꝓdicto dictū eſt.¶Minoratiuū hoc
tp̄e ꝯueniēs erit hoc.℞.pił.de iera ſimpli.℈.iij.pił.
de reubar.℈.j.cū gelenīabin formenť pił.vij.ꝛ deť
hora ꝓdicta:ꝛ obſeruet poſt eas qḋ de alijs dictuꝫ
eſt.¶Eradicatiuū hoc tp̄e ꝯueniēs erit hoc.℞.pił.
de iera cōpoſita.℈.ij.pilłaꝝ cochiaꝝ.℈.j.fiāt pił.
vij.vt dictū eſt.ꝛ attēdanť de eis oīa q̄ in ſupioribꝰ.
¶Scōa regula obſeruāda eſt vt oī mane aut ſaltē
oī altera die ꝑ totū tp̄s eſtatis vt maſticet vnū gra
nū maſticis:aut ſaltē maſticet vnuꝫ fruſtum nerui
exiccati:aut maſticet ſaltē cubebā vnā.¶Poſt pur
gationē ꝟo autūni maſticet qn̄qꝫ calami aromati
ci.Aliqn̄ ꝟo fruſtū vnū nucis muſ.qn̄qꝫ ꝟo modicū
galāge ꝛ qn̄qꝫ dē agarico maſtice q̄ꝫtitatē vniꝰ gra
ni fabe.ꝑ has oēs maſticationes eādē ſp ſpuendo
totū quod eliquabiť:ꝛ nullo mō deglutiēdo illud.
¶Tertia regula obſeruāda eſt vt innitať frequen
tibus aſpectibꝰ ſpeculoꝝ ꝛ feneſtraꝝ vitreaꝝ nobi
lis dyaphanitatis.¶4ª regula eſt vt ieiuno ſtōa
cho aſſueſcat leuibus pectinationibus capitis ꝛ fri
cationibꝰ.¶Quinta regła eſt vt aſſueſcat frequēter
ań cenā pedes ſuos lauare cū aq̄ ca͛la decoctionis
folioꝝ lauri : ſaluie betonice:ſticados:pulegij: ori
gani:ꝛ reliquoꝝ aromaticoꝝ preterq̄ꝫ aneti ꝛ apij
que ambo euitari dn̄t.¶¶Sexta regula eſt vt ten
tet omni vere ꝛ autūno venas emoꝛroidas aperire
poſt purgationes factas pūgēdo eas cuꝫ poꝛcanis
ſetis:aut fricando eas cū folijs rubee tinctoꝝ: aut
boꝛaginis: aut ꝯſolide maioꝛis vel ſimiliū.¶Septi
ma regula eſt vt gr̄a diuerſionis fumoſitatū ꝛ va
poꝛis ſepe aſſueſcat ſiccis ventoſis ſeu nates vēto
ſare infra medietatē earū.¶Octaua regula eſt vt
frequēter fricationē faciat a ṗncipio colli vſqꝫ ad fi
nē ſpatulaꝝ inferius trahēdo cū pāno aſpero actu
calido.¶Nona regula eſt vt poſt purgationes iaꝫ
ꝓdictas in appēdicijs auriū in parte occulta ꝟſus
colli applicet fricationē cū flamula vel perſicaria
vt veſicationē ꝯcipiat fieri in ꝑte illa:q̄ prius rūpať
ita vt aqua ibidē ꝯtēta effluere poſſit.¶Ultima re
gula eſt vt ſtudeat euitare oīa ꝓuocātia tuſſim:ſi
cut occurſum ad puł.locum fumo plenum. aut ad
flatū venti multū ſeptētrionalis.Et eadē rōne pa
riter euitare debet occurſum eoꝝ:que frequēter et
multū ſternutare faciunt: velut eſſet ſubitus occur
ſus faciei ad ſplēdoꝛem ſolis et ſubita inſpiratione
aeris in foꝛti qualitate acuta.vel odoꝛ piperis gra
noꝛum paradiſi ſinapis ꝛ ſimilium.

Nūc aūt ꝓ cōplemēto opis ꝑponēda ſunt
xij.medicamina ſm̄ quotidianā
opationē nō ſolū mihi vtilia:immo ꝛ experta ſunt vi
ſa.¶Primū itaqꝫ hoꝝ ē puluis iſte.℞.ligni aloes
gaꝝ.granoꝝ paradiſi.ana.ʒ.ß.ambre.℈.j.eufra
gie:feniculi:floꝝ celidonie capitū roſaꝝ nō expādi
darū ań.℈.j.macis.ʒ.j.fiat puluis ſubtilis de hoc
itaqꝫ puł.frequēter pulueriзeť caput eius a ṗnci
pio coronalis cōmiſſure vſqꝫ ad finē ſagittalis ꝑ la
titudinē triū digitoꝝ: ꝛ fiat qn̄ vadit ad lectum po
nēdo de eo quātitatē.vj.granoꝝ:oꝛdei : ꝛ cū ponit
ſcōm puluerē ſemper cū petia abſtergat primum.
¶Scōm remedium eſt frequēs odoꝛatus pulueris
maioꝛane ī pāno ſindoneo ligati.¶3m remediū eſt
frequēs fumigatio pannoꝝ ſiue tegmētoꝝ capitis
facta cū puł.ligni aloes ſuꝑ carbonibus aſperſo.
¶Quartū remediū eſt frequēs comeſtio recētis fe
niculi:eufragie: ꝛ luminelle.i.cartiſilago.¶5m re
mediū nobile eſt hoc:ex cuius vſu diminutā magni
fice viſionē reſtaurari vidi:ꝛ ꝓpꝛie qn̄ de ipſo acci
pitur.℈.j.ań cibū.℞.eufra.ℨ.ß.macis.ʒ.ij.fiat oīꝫ
puł.ſubtiť et miſce.¶Sextū remediū eſt vt ań ꝯfir
mationē ꝛ ꝯuerſionē eius in pānū bis in ſeptimana
accipiať.ʒ.j.iere archigenis in auroꝛa cū.ℨ.j.aq̄ de
coc.granoꝝ feniculi calidū.et tardeť poſt ipſam ci
bus ſaltē horis quatuoꝛ.¶Septimū remediū ē fre
quēs comeſtio rapaꝝ ꝛ naponū in cibis ꝛ ſeminis
eius vſus vt ſupra tactū eſt.¶Octauū remedium
ſunt pił.iſte de quibus oī ſeptimana ſemel accipiať
vna poſt cenā ꝑ duas horas.℞.ſpēꝝ iere ſimplicis
℈.j.aloes infuſi ꝑ tres dies in ſuc.feniculi.ℨ.j.icoꝛ
poreť ſił ꝛ fiāt pił.ex oī.ʒ.vij.de q̄bꝰ ter in mēſe ac
cipiať.ʒ.ß.in auroꝛa ſeruādo cań.ſuperiꝰ poſitos ꝺ
ſolutiuis.¶Nonum remedium eſt vſus iere ſim
plicis:de qua ſaltē oī mēſe cū aq̄ fenicłi.ʒ.xiij.ob
ſeruādo cań.vt ſupra ſcriptū eſt et nō timeas illaꝫ
doſim:qꝛ debilis ē valde.¶Decimum remediū eſt
frquēs vſus centauree minoꝛis:de qua in potu cuꝫ
aqua feniculi omnium ſeptimana ſemel accipi po
teſt.ʒ.ß.vſqꝫ ad.℈.ij.ꝛ tardetur poſt eam cibus ho
ri ſex.¶Undecimum loco ſunt alie quattuoꝛ me
dicine locales : quaꝝ aliq̄ applicari nō dꝫ niſi poſt
euacuationes vles in anno ſiēdas:q̄ poſite fuerūt
ſupius etiā poſt euacuationes particulares q̄ fieri
dn̄t vt immediate ante ſcriptū eſt.¶Pꝛīa itaqꝫ me
dicina localis a ſapiētibꝰ laudata eſt vt aliq̄tiēs in
oculo ponať gutta vna pinguedis vł liq̄ꝛis q̄ diſſol
uiť ſeu ſtillať ab epate hirci aſſato ſꝫ doctrinā q̄tať
ē:qꝛ ſani hirci accipiať epar recēs ꝛ poſtq̄ꝫ ablutū

fuerit cōuenīēter vulnereł pluriꝰ pforationiꝰ et
impleatur granis pipis & feniculi:& eufra. folijs et
ponał in veru ad aſſandum lēto igne quouſq; cōue
niēter coctū ſit.cū igit coquitur ſubſternał eidē cacco
la enea vt colligał in ipa humiditas:q̄ diſtillat ſeu
cadit ab ipo.& de hac ocl'ꝰ colliriżeł vt dictū ē.¶Se
cūda medicina localis eſt:vt ſepe in oculo ponał li=
xiuium factū cū cineriꝰ ſtipituꝫ feniculi.¶Tertia
medicina localis eſt:vt cū vrina pueri nō polluti ſe
pe colliriżeł oculus.¶Quarta medicina & ſpālis ē
vt accipiał ſuccꝰ feniculi in fine mēſis aprilis & po=
nał in vaſe vitreo lōgo & ſtricti orificij:& pmittatur
ſub radijs ſolis q̄ndecim dieꝰ,vt. bñ deſicceł:& tūc
accipiał leuiter:ita q a fece nō cōturbeł. ponał ita
q; in alteꝝ vas:& ad quālibꝫ.ß. lib.eiꝰ imponał.ʒ.
j.ſubtiliſſimi pulueris ligni al'.& iteꝝ alijs q̄ndecim
dieꝰ ſub ſole dimittał.tūc igit accipias ipm & coleł
bis p pānū ſpiſſuꝫ & reponał i vas vitreū bñ obtu=
ratū & colliriżeł ocl'ꝰ in eo.¶Ultiᵐ medicamē q ex
ptū dr ab auctoriꝰ ē iſtud.℞.cineris capitis hirū=
dinis cōbuſti.ʒ.ij.mell' electi.℥.iij.ſucci fenicli.℥.j.mi
ſceanł:& ponał i āpulla vitrea:& claudał orificū eiꝰ
Deide coquał i caldario pleno aq̄ bullientis q̄uſq;
vna medietas cadat:& alta remaneat:itaq; colliri=
żeł ocl'ꝰ i mā̄e tēpeſtiue:& paꝝ añ cenā:& q̄n itur ad
lectū ex eo guttā vnā i ocl'ꝰ ponēdo:ex q̄s & alijs mihi
vtilioꝛa int' alia viſa ſūt p vniuerſa volula collectꝫ.
ſūmi oīpotētꝫ ſaluatorꝫ clemētia ad optatū pducat.

Cōſilium.61. De fiſtula in oculo.

Generoſa dña Blancha ma lipetro egrotat egri
tudine in angulo domeſtico oculi ſi=
niſtri:q̄ garab dr ab Aui.3ᵃ tertij.& ē
fiſtula i lachrymali illo.Cuiꝰ q̄dē vlti
matas pfecta curatio fieri dꝫ magis
p cauteriū ex auro vł ferro vł calibe.Ueꝝtñ q2 fiſtu
la illa non vr̄ eē antiq̄ multū ſicut pꝫ ex narratione
ſua.iō ſatis veriſimile eſt:aut q in oſſe nō ſit corru
ptio:cuiꝰ oppoſitū credo eē veꝝ:aut ſi q̄ ē ibi corru
ptio nō eſt pfunda.immo leuis & ſupficialis multū
& ideo in ipſius cura videł incipiēdū eſſe a leuioriꝰ
prius q̄ ad cauterium tranſeam.

Pro cuius q̄dē leuis & tētatiue cure acq̄
ſitione rectificeł regimē ex p=
te ciboꝝ & potuū pꝛio:deinde purgeł caput et cor=
pus eius.2° pcedendum eſt cū localiꝰ patiēti pti
cule applicādis:q̄ habeāt vim attrahēdi materiaꝫ
ex pfundo:& exiccādi eā:& cū ſua ſtipticitate cōfortā
di locū ne ſit receptiuus materieꝝ in poſteꝝ qđ q̄dē
regimē vr̄ mihi debere eſſe infraſcriptū.¶Pro pꝛio
igit abſtineat hec dña a reꝰ valde euapoꝛātiꝰ:et
cibis pīguiꝰ:lacticinijs & leguminiꝰ:& fructiꝰ hu
midis.¶Silr abſtineat a reꝰ acutis:vt ſunt cepe:
alleū:bulbꝰ:ſinapis:eruca:& valde ſalſis & varijs oi
bus.¶Adhuc ēt abſtineat ab olbꝰ q̄ ſua caliditate
& vapoꝛabilitate caput replere cōſueuerunt:vt ſunt
aromatica oīa fumoſa vīa & cito poſt cibū doꝛmire
& forti exercitio:& reliq̄ de nūero taliū. ¶Pro 2° ꝑo
pncipalr euaceł corpꝰ priꝰ & argumēto ſumpto a cō=
pleſione & habitudine priꝰ eſt corpus euacuandū vlr.
deinde canonice pcedēdo trāſeundū eē ad ptialeꝫ
capitis euonē.veꝝ q2 talia oīa ſcribi faciliꝰ calamo
& ꝟbo cōmēdari pñt q̄ operi.iō apparet mihi cū p=
tialiꝰ & repetitis euacuatōiꝰ facile ſuppleri poſ
ſe vlibꝰ euonibꝰ.¶Igit priꝰ corpꝰ minoratiue euaceł
cū his pil'.℞.pil'.de iera maioꝛi ſiue cōpoſita.ʒ.j.re
formenł pill'.vij.cū ſy.de calamēto vel alio eidē p=
portionato:& exhibeantur cū ſeptē cōditiōiꝰ:q̄ ſup
oī farmaco exhiberi debent ſparſim colligēdis.4ᵃ
primi.cañ.3°.& x° practice haliabatis.& ab vſu cōt
ter operantiū.¶Euacuatiōe minoratiua pmiſſa di
geratur mā cū hoc digeſtiuo & ſatis leui.℞. aq̄ be=
tonice.℥.iij.aq̄ roſmarini.ij.℥.ij.miſce. Dyaolibā=
nū eſt medicina potēs in exiccādo materias: & pro=
prie capitis & neruoꝝ.¶Digeſtiuū efficaciꝰ pdicto
poteſt eſſe hoc.℞.ſyrupi de calamento.℥.j.oximel=
lis cōpoſiti.℥.ß.aq̄ decoc.macis.℥.iij. Et ſi timeret
epatis caliditatē frangātur hec digeſtiua cū aliq̄
remittēte coꝝ caliditatē vt aq̄ cicoree & ſimiliꝰ:& ac
cipiatur hoc digeſtiuū p ſeptimanā cōpletā.¶Et ſi
tpe quo aſſumitur digeſtiuū vēter eſſet ſtipticus ac
cipiat oī ſero aut alternatiue pillulā vnā alleſangi
nā aut de aloe abluto paꝝ añ cenā.¶Digōne ma=
terieꝝ apparēte euaceł mā cū his pillis. ℞.pil.de
ſarcocolla.ʒ.ij.cochiaꝝ.ʒ.j.reformēł pill'.vij. cū
electuario ſucci roſaꝝ & exhibeantur vt ſupra. Fa=
ctis euacuationiꝰ iā predictis oī mane bis colliri=
zetur ocl'ꝰ cū collirio imediate īfraſcripto duas vel
tres guttas īponēdo. Poſt illud aūt īponał vna pe
tia huiꝰ ſequētis cōpōnis ſup āgulo domeſtico ocli
& ligeł firmiter & adherēter cū pluūaceolo lachryma
li āgulo ſuppoſito cum debita adherētia. ¶Deſcri
ptio collirij pnoiati eſt hec. ℞.antimonij tucie pꝑa=
rate añ. ʒ.j.ſarcocolle in lacte nutrite ſm doctrinā
ʒ.iij.licij.ſanß.dr̄ v.ſpodij:dragāti torrefacti: ſco=
rie ferri pparate ſm artē.añ.ʒ.iij.aque ruthe ſola=
tri & celidonie añ.℥.j.ex pulueriꝰ ſupraſcriptaruꝫ
reꝝ:fiat ſief cum ſucco ruthe:& exicceł.deinde cū pre
dictis aq̄s fiat colliriū fricādo ſuper cote. ¶Deſcri
ptio empli ſupponendi loco eſt talis. ℞.mumie bo=
li ar.acacie.ſang.dra.thuris hypoq̄ſtidos maſticis
añ.ʒ.iij.cupulaꝝ glandium:nucis cypreſſi:gallarū
perforatarum.añ.℥.j.glutinis piſciū: dragāti: gūmi
mi ara.añ.℥.j.diſſoluatur glutē cuꝫ aceto nigro foꝛ
tiſſimo:& ceteris additis fiat empl'm ſolide ſubſtātie
hec mihi viſa melioꝛa p nunc fuerunt.Amen.

Cōſilium.62. De palpebra inuerſa.

Patiens igit purgeł cū his pillis
pꝛio:& tardet cibū p ho
ras ſex & ſumat mane.℞.pill'aꝝ aurea=
rū. ʒ.ij.cochiaꝝ. ʒ.j.fiāt.vj. ¶Secūdi
ꝑo die ſumat hoc digeſtiuū p totā vnaꝫ
ſeptimanā.℞.ſyru.ro.℥.j.ſyru.acetoſi cōpo.℥.ß.aq̄
feniculi cicoree añ.℥.j.ß.miſce.¶Poſt cōpletionēꝫ
ꝑo digeſtiui ſumat iterato pillulas ſupꝛaſcriptas
immediate:& poſtea omni q̄nto die cōſulo ſibi ſumat
vnam de ſupraſcriptis pillulis p duas horas poſt
cenam.¶Sup carnoſitate ꝑo palpebre inuerſe fiat

linimentū pluries in die cum ſuc.apij ranini p.viij.
dies:deinde p alios.viij.dies madefiat locus leui=
ter cum aqua ſalis armoniaci:⁊ ſemp poſt primuꝫ
ſuccū ⁊ aquā vltimam ſupponatꝰ carni addito hoc
vnguētū.℞.empl'm de mucillagib'.ʒ.ij.alluminis
crudi vitrioli ꝯbuſti aā.ʒ.j.diſſolue ēpl'm cū vino an
tiq̄:⁊ incorpentꝰ cū eo pulueres:⁊ fiat vnguētuꝫ bñ
glutinatū:ð quo vnguatꝰ palpebra vt dcm̄ ē.Amē.

Cōſilium.63. De obtalmia a ſanguine mixto flegmati ſalſo.

Obtalmia hui' gñoſe Dñe iu
dicio meo pendet a
mā ꝯmixta:vt;ſan.fleg.ſalſo.Neqꝫ credo
ꝑſam mām eē ꝯmixtā ex cho.⁊ ſang. Et
mouēt me ad illud plura motiua. ¶p^m
eſt lōgitudo huius obtalmie:q̄ ꝓlixo tpe durauit.
chlica aūt obtalmia nō eēt tāte lōgitudis ꝓpꝰ acui
tatē materiei cui' piodus p ſe nō tranſit.14.diem.
¶2^m vo motiuū ē vehemēs prurit' cū mordicatio
ne ꝯmixt':q̄ ambo ſunt accñtia materiei ſalſe: ſicut
pūgitiu' dolor eſt accidēs cholerice.¶3^m vo moti=
uū eſt expēſio vel dilatatio hui' materiei ad frōteꝫ
⁊ ad faciē:chlice aūt materiei vehemētius exalant
⁊ citi' euaneſcūt q̄ fixe pmaneāt i mēbris. ¶4^m vo
motiuū eſt:q pars hui' mãei cōlcata eſt pectori:et
facit vlceratiōes i mamillis mãe aūt chlice pri'eua
porēt q̄ in ſaniē ꝯuertantꝰ.Et plura alia motiua ad
hāc intētionē ſi nō effugerē lōgitudinē.¶Neqꝫ ite=
rū credo:q hui' obtalmie lōgitudo principalr pro
ueniat ꝓpter retētionē mēſtruoꝝ:ꝓpter impꝰgnatio
nē:qm̄ frequēter videm' ꝓlixas obtalmias in viris
⁊ mulieribus non pꝰgnantibus.¶Et adhuc iteruꝫ
q;:cum mēſtrualis mã ſit multiplicata ꝓpter longi
tudinē tpis impregnationis mirabile eſſet q ipſa
nō feciſſet in oculo corruptionē magnā in vuea cor=
nea vel ꝯiunctiua: aut ſaltem viſui magnum feciſ=
ſet nocumentū.qm̄ videmus obtalmias a q̄rta vſqꝫ
ad ſeptimā diē q̄nqꝫ auferre viſionem.

Qualitercūqꝫ tñ ꝯtingit diſpōni ꝓul
derē q̄nqꝫ remedijs in
fraſcriptis.Regimē vo p euōnes ⁊ digōnes ꝯueniē=
tes nō dubito eſſe ꝯueniēter adminiſtratū ſicut cō
ueniēter fieri potuit.Scio tñ in ea q̄ de hoc regimie
neceſſaria fuiſſent:nō potuerūt eidē ꝯueniēter ad=
miſtrari ꝓpter impꝰgnationē:ꝓpter quā hec egritu=
do difficilior eſt reddita q̄ ſi nō fuiſſet pꝰgnans lꝫ tñ
hāc diſpōnē magis credā eſſe p eſſentiā q̄ p colligā
tiā matricis pꝛicipalr:vt ſupra pmiſſuꝫ eſt. Regimē
p illa q̄nqꝫ remedia ita adminiſtrarē ego ſi eſſeꝫ pa
tiens.¶Primuꝫ itaqꝫ hoꝝ remedioꝝ eſt puluis iſte
quo mane ⁊ ſero puluerizetꝰ caput ei' a principio cō
miſſure coronalis vſqꝫ ad finē ſagittalis ſpgēdo de
eo inter capillos vſqꝫ ad q̄titatē ſex granoꝝ ordei
cum ſetula ſemp aſpgendo primū poſitū pulvereꝫ
deponendo q̄ñ poni dꝫ ſcōs:⁊ eſt ei' deſcriptio tal'.
℞.floꝝ nenufaris.ʒ.j.corticū citri.ʒ.j.ß.viol'.ro.aā.
ʒ.ij.cāphore gra.iij.ligni aloes.ʒ.j.fiat oīm p ſe pul
uis ſubtilis ⁊ cōmiſceatur. ¶Scōm' vo remedium
ſpāle eſt linimētū hoc de quo magnū i obtalamijs
⁊ fluxibus materieꝝ ad oculos iuuamētum inueni
mai' q̄ in alijs fere remedijs oīb':⁊ liniantur ex eo
frons et tempa bis in die actu frido vel tepido. ℞.
amil.ʒ.j.ß.terreſigillate.ʒ.vj.tucie pparate.℥.ß.ſief.
memite.ʒ.j.ro.ſpodij ſan.ru.acatie hypociſtidos.
aā.ʒ.ij.gūmi arabici torrefacti.℥.j.ſucci plātagis
ſucci ꝯſolide ma.aā.℥.iij.fiat vnguētū in mortario
plūbeo lōga ꝯtritione cū ſuo piſtello ⁊ ſpo q vltim
eſt. ¶Tertiū remediū ſpāle eſt remediuꝫ iſtud. ℞.
ſief albi facti ex mucillagine dragagāti.ʒ.ij.ſarcoc.
nutrite.ʒ.j.tucie pparate.℈.ß.ſuc.ro.℥.ß.aq̄ viol'.
℥.j.collirizentꝰ oīa ſup cote ⁊ de hoc ſaltē ſex vicib'
in die naturali collirizetur oculus. ¶Quartū ſpāle
remediū huic diſpōni ꝯueniēs eſt epithima hoc. ℞.
aq̄ ſolatri aq̄ viol'.aā.lib.ß.papauer.albi.℥.ij.terātꝰ
ſil' vltima ꝯtritione vſqꝫ quo papauer fere ſiatꝰ i aq̄
deinde pdictis addantꝰ iſti pulueres. ℞.amili ð or=
deo.℥.iij.ſief.memite.℥.ij.ſandarace.℥.ß.ꝯq̄ſſentur
oīa ſil' ⁊ infundatꝰ in ea pānus q̄ expſſus ſupponatꝰ
oculo frōti ⁊ tpib'. ¶5^m vo ſpāle remediū ⁊ vltimū
ē iſte puluis de q̄ bis i die nāli oculo iponatꝰ ad q̄ti
tatē vni' grani milij ⁊ p duas horas aut ſaltē per
vnā i loco opaco teneatꝰ ocl's clauſus.deinde oculo
imponantꝰ gutte due collirij ſupraſcripti.ita ꝯtinue
tur in opatione pcedēdo ⁊ nō ſubito ſanabitur.

¶De egritudinibus aurium ſequuntur conſilia.

Conſilium.64. De vlcere in aure cū exitu virulētie:cū ſonitu quodā ⁊ diminutione auditus.

Hec domina hꝫ vlc' in au
re cū exitu vi
rulētie ⁊ cū ſonitu quodā ⁊ diminu=
tione audit'.vñ appet q hꝫ nocumē
tū diminutiōis ⁊ corruptionis i opa
tione ſenſus audit':ꝓpter q̄ð opꝫ cō
ſiderare magnū in ea eſſe piculū trāſitus in cōples
tā ſurditatē cui ſic ꝓuideatur. ¶Primo igitur ab=
ſtineat a ſupflua q̄titate ciborum ⁊ potuū grauā=
tiū ſtomachum ⁊ caueat comedere cibos de paſta
lac ⁊ lacticinia oīa ⁊ piſces elixos ⁊ ꝓprie tinchas
et anguillas.Et legumina oīa ⁊ caules etiā dimit=
tat et omnia fercula brodialia in ſero maxime. Si=
militer effugiat vinū dulce albū groſſum turbiduꝫ
et valde fumoſum:ſed bibat ipſum cum aq̄ recenti
cōmixtum imponendo de ea quartā partem.Et ca
ueat fortia exercitia ⁊ labores ſuper cibo ⁊ effugiat
ſemper caput tenere decliue.

De medicinalibus vo ſūt ſibi ſūt neceſſaria.

¶Primuꝫ eſt q ꝯſtāte virtute ⁊ reliquis fiat ſibi flo
bothomia ſuper manu dextra de vena cephalica q̄
eſt inter policē ⁊ indicē a qua extrahantꝰ ſanguinis
℥.iiij.vel q̄nqꝫ. ¶Scōm vo remedium eſt q vno ma
ne in aurora comedat.℥.v.dyaturbit cum reubar=
baro:poſt quam dormiat per horam ⁊ tardet come
ſtionē poſt eius aſſumptionem p horas ad minus
q̄nqꝫ aut.vj. ¶Tertium vo remediū eſt q faciat ſi=
bi ſacculū vnū plenum de puluere radicū aſſari et
ſic latitudinis ſpanſe vñiquaqꝫ ⁊ calefaciat ipm ſem
per ſup vna tabula ligni de ladice aut cypreſſo bñ
calefacta ⁊ ſupponat aurem infirmā ſaltē per q̄rtā
partem

ptē hore: aut ꝑ mediā horā calefaciēdo ipſam: deinde ꝗeſcat ꝑ ꝗrtā ptē hore. ¶ 4m ꝑncipale remediū ē ꝙ ſol die naīi ꝗtuor vicib⁹ iponat in aure ſua de h⁹ medicamie duas vel tres guttas tepidas iacēdo ſup aure ꝯria ꝑ. viij. ptē hore ⁊ ſemꝑ mūdificādo aurez cū vna tēta facta de pāno lini ſubtili. ℞. olī de pice. ℥. j. olī de coſto. ℥. ß. olij ōſacini. ℥. j. ß. elebori al. ℈. j. armoniaci. ʒ. j. ß. oppoponacis ſerapini. aā. ʒ. ß. ligni aloes. ℈. j. macis. ℈. j. ptes duas: pulueriʒenī oīa pulueriʒāda ⁊ terant ſīl in mortario vltima ꝯtritione. ¶ 5m remediū ꝑncipale eſt ꝙ poſt aſſumptionez ſupraſcripte ꝯfectiōis hec dn̄a vno ſero paꝝ añ cenā accipiat vnā de infraſcriptis pillis. 2m ꝟo ex eis accipiat per horā poſt cenā ꝯtinuādo hūc modū accipiēdi eas de 4° in quartū vſquequo ſanata erit. ℞. pillaꝝ cochiarū. ʒ. ij. pillaꝝ aureaꝝ. ʒ. j. formenī pil. vij. ex. ʒ. cū ſucco roſaꝝ. ¶ 6m ⁊ vltim reme est vt poſtꝙ medicauerit aurē per. x. dies cū ꝑdicto vnguēto: tūc alijs. x. dieb⁹ imponat auri ꝗter in die nāli tres guttas de ſucco ciclaminis vel panis porcini tepido: deinde reuertaī de ſucco vel vngm ⁊ ecōuerſo ſemꝑ medicādo aurē ⁊ ſic ꝯtinuādo vſquequo ſana erit. ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſiliū. 65.

De triplici mala diſpōne in aure videlicet. ¶ De nocumēto diminutiōis auditus. ¶ De ſonitu ꝑter nāz in aure ꝑcepto. De exitu hūiditatꝫ corrupte ab aur.

Hic reuerēdus in Chriſto pater ⁊ generoſus vir de nobili progenie Barbaro ſicut nuꝑ accepi egrotat nocumēto auris triplici. ¶ Primū ꝗdē eſt nocm diminutiōis audit⁹. ¶ Scdm eſt ſonit⁹ ꝑter nām in aure ꝑcept⁹. ¶ Tertiū ꝟo eſt fluxus vel exit⁹ hūiditatis ab aure corrupte interpolatim eueniēs. ¶ Et hec ꝗdē nocumēta lʒ nō appeant excellētia: ſunt tn̄ verēda multū: minanī em̄ cōpletā ſurditatē ſubſecuturā ad ea. ¶ Ipſa quoqꝫ nocumēta ꝑdicta inuicē ſūt depēdētia vnū a relīq ſicut nūc deſcēdendo appet. ¶ Neceſſe em̄ eſt oēm hūiditatē ꝑter naturā vl' corruptā emanātē ab aure: aut eſſe ꝑꝑ nocm ꝓpriū auris: aut ꝑꝑ colligātiā. ¶ Si em̄ erit ꝑꝑ ꝓpriū nocm auris: aut mā illa corrūpiī in venis ⁊ arterijs minutiſſimis diſſeminatis ꝑ pāniculū veſtiētē os anfractuoſum auris iteri⁹. Et hic ꝗdē modus exiſtēdi exitus hūiditatis raro cōtingit ſimplex: ⁊ eſt hūiditas valde pauciſſima: a paruo em̄ mēbro nō pōt multa ꝑ ſe emanare hūiditas: ⁊ cōprehēdiī hic mot⁹ ꝑ hec ſigna. ¶ Primū eſt paucitas ſubtilitas humiditatis exeūtis ⁊ raritas euētus ei⁹. Scdm eſt ſenſatio mala cōplexiōis calide cū titillatiōe pulſatione vel pruritu in ea. ¶ Scds mod⁹ deſcēſus hūiditatis ab aure ⁊ frequēti⁹ eueniēs eſt ab vlcerib⁹ inuētis in panniculo iā ꝑdicto que potuerūt ſubſequi ſolutionem cōtinuitatis factā a ꝑmitiua cā: vt ſpina, acuariſta ⁊ cōſilib⁹. aut ſubſecuta fuerūt vlcera iſta ad apa ta cholerica ꝑdicti pāniculi: ⁊ hec frequēter euenīūt ¶ Et veniī in cognitiōe hoꝝ vlcerū ꝑ hec ſig. ꝑm ꝙ ꝑceſſerūt dolores ⁊ feb. ad quas ꝯſecuta fuit ſubita eruptio cū eductiōe māe ſanitate virulēte fetide vel corrupte: ⁊ hec ꝗdē māei corrupte emanatio frequēter multo tꝑe ꝑſeuerat: ita ꝙ. x. vel. xv. āni ſpatio vix bn̄ curaī niſi a viro ſcīa ⁊ oꝑe bn̄ trito. ¶ Perducit aūt huiuſmodi māei pñtia qñqꝫ ad nocumētuz diminutiōis auditus: aut qꝛ ipſa oppilat vias tranſitus ſpūs alalis a cerebro ad organū auditus ꝑedictū. Aut qꝛ ꝑdicte hūiditates mala cōplexiōe corrumpūt cōplexionē pāniculi auditiui. Aut qꝛ ꝓpter infuſionē ꝑdicti pāniculi a mēbris illis ſpēs ſonorū nō bene recipiunī in organo vel pāniculo iſto: neqꝫ in medio itraneo auditus: ⁊ ꝓpter hoc diminute audiūt talr patientes. ¶ Pōt ēt ab his vlcerib⁹ gñari nocumētū corruptiōis auditus. vapor em̄ vel fum⁹ qui eleuaī ab hūorib⁹ ꝑdictis recept⁹ in pāniculuz iſtū repreſentat ei varios motus ſm quātitatē ſubtilitatē vel groſſitiē acuitatē pūctionē vel mordicationē in organo audit⁹ factā ⁊ vaporib⁹ illis. ¶ Ex hoc fundamēto ꝯcludiī intellect⁹ pluriū apparētiū ſi em̄ vapor iſte acut⁹ mult⁹ fuerit ⁊ pars panniculi iſtius mot⁹ ⁊ neruorū veniētiuz ad ipm a cerebro ꝑcipiet auditiua potētia motū ſimulē ꝑcuſſiōi aeris armorū vel aliarū rerū valde ſonatiuarū. ⁊ hic motus talis a ſapiētib⁹ tinnitus appellaī. ¶ Si aūt talis vapor eſt multus ⁊ groſſus ⁊ aquee nāe ꝑticipās fuerit ⁊ vehemēter agitat⁹ ſubito repreſentat auditiue potētie motū aq̄ fluctis. ¶ Qđ ſi ꝑdictos vapores ꝯtingit vehemēti colliſiōe reuerberari ad panniculū nō vehemēter infuſuz repreſentaī auditiue potētie mot⁹ ꝯſimilis colliſiōis ⁊ reuerberatiōis aeris a flatu venti vehementer colliſi ad ſyluas vel parietes vel ad alia: ⁊ hec oīa a viris illuſtrib⁹ nocumēta corruptiōis audit⁹ nominanī. tales em̄ mot⁹ in medio intraneo pāniculis ⁊ neruis cā repreſentant ſeipſos eſſe exterius in aere inuētos vel in medio extrinſeco in quo nequaꝙ ſunt. ¶ Ex ꝗbus oīb⁹ tāꝙ ex fundamēto ꝯcludiī ꝙ hec nocumēta tā diminutionis ꝙ corruptiōis in auditu cōtingētia facile ꝑducere pñt ad deſtructionē audit⁹ ſiue ꝑꝑ maiorez corruptionē in mā cōplonali eueniētē. ¶ Siue propter oppilōnes vel apata vel alias egritudines cōpoſitionales vel ſubſequētes. ¶ Siue ꝑꝑ magnificatā ſolōnē ꝯtinuitatis in ꝑdictis partib⁹: ſolutio em̄ ꝯtinuitatis mēbroꝝ eſt maxima cā debilitatis membrorū: vt ſcda ꝑmi cap. de cauſis debilitatis mēbrorū. ⁊ ꝑmo de accñti ⁊ morbo colligēdū. ¶ Siue propter talia vlcera ꝯtingat in aurib⁹ multiplicari ſorditiē q̄ ꝓhibeat receptionē ſpūs alalis i organo auditus: q etiā ſordities ꝓhibeat receptionē ſonorum in organo auditus declarato. ¶ Aut cōtingat poſt talia vlcera remanere cicatrices magnas i organo auditus ex ꝗbus ipſum fiat nō bene ſonorū. ¶ Iam aūt declarar opʒ ꝙ nocumēta ꝑdicta audit⁹ cōtingere pñt per colligātiā a medullari ſubſtātia cerebri cū pāniculis eius: vt ptʒ in ſirſen vel carabito in litargia vel cōgelatōe in ſubet apopleſia epilepſia ⁊ ꝯſilib⁹. ¶ Etiā ꝯtigere pñt ꝑdicta nocumēta ꝑ colligātiā organorū auditus a toto vt in febrib⁹ ⁊ alijs ptibus: vt pectore pulmone ſtōacho ſplene renibus matrice: ⁊ ſic de alijs. ¶ Quorū quidē nocumentoꝝ inuentio habetur per ꝯuenientia ſigna deducentia

in cognitionē nocumētorū totius aut aliarū partiū
corporis.ſed qꝛ hec nō videntꝰ multū ad ꝓpoſitū fa
cere iam reſecaui effugiēs etiā lōgitudinē.Si qđ au
tem de inferioribꝰ mēbris frequētius eſt cauſa augē
di nocumentū in auditu illud ſaluaꝰ euidentius:et
frequētius a ſtomacho ꝓuenire ꝙ ab alijs mēbris.
In cuius ꝗdem nocumenti cognitionē cōiçati auri⸗
bus ex parte ſtomachi ꝓueniꝰ per inuētionē ſignoꝝ
ſignificātiū nocumēta repletionis:doloris tēſionis
aut alterius nocumēti ſtōachi:qm̄ terminus diſcre
tiuus hoꝝ nocumētoꝝ eſt ſenſibilis leſio in opatiōi
bus mēbri euenuēs a quo per colligantiā leditur al⸗
terū.❡In ſumma igiꝰ diſpō huiꝰ reuerēdiſſimi pa
tris dñi ꝓthonotarij barbaro reduciꝰ:adi nocumēta
ſm ordinē declarata que fuerūt vlcera aut ſolōnes
cōtinuitatis in organo auditus exñtia.In cuiꝰ qui
dem curationis diſpōne.xij.mihi videnꝰ.neceſſaria
obſeruari vt nunc in poſterum ſequitur.

Primo itaqꝫ ꝓcurrēdū eſt regimē ſex rerum
nō nāliū abbreuiate:lꝫ multū diffu⸗
ſe oporteret extendere calamū ſi tp̄s adeſſet.Itaqꝫ
vir iſte morā ꝯtrahat in ciuitate domo ⁊ camera bñ
calidis:⁊ oīno effugiat flatū venti orientalis ⁊ occi⸗
dentalis magnū:⁊ effugiat ſtrepitꝰ oēs ⁊ fortes mo
tus ſonātium corpoꝝ aerē īpetuoſe collidēciū:⁊ ca⸗
ueat a cātu ⁊ ab approximatiōe ad cātus multū ex
cellētes:qm̄ excellēs ſenſibile corrūpit ſenſum:ſcđo
de aīa.❡Et caueat ab habitatiōe in locis hñtibus
teſtudinales reuolutiōes:imo morari ⁊ diu ſtare in
eis nō eſt tutū.❡Et caueat a ſtrictura veſtiū cōpri⸗
mentiū pectus ventrē inteſtina ⁊ hypocūdria:⁊ oī⸗
no caput eius ſit bene munitū infulis ſuffultis doſſi
bus variorū pellibus vulpinis ⁊ agninis.

In cibis vō euitet oīa multū vaporoſa vt
brodialia pīguia lacticinia fructꝰ
nitos bletas ſpiachias portulacas ⁊ alīs frigidas plā
tas.❡Caules vō ⁊ rape mētha feniculuꝫ petroſelꝰ.
ſerpillū rutha ſaluia roſmarinꝰ ⁊ reliq̄ ſilēs calide
plante optime ſunt.❡Et radices calide paſtinache
karote rāpūzcoli ⁊ ſilēs ſunt vtiles.❡Legumia vō
dimittanꝰ pter riſum ⁊ pānicū ⁊ far de ordeo ⁊ cice⸗
ra rubea cōfracta.❡De carnibꝰ laudāꝰ vituline:ca⸗
preoline caſtratine ⁊ leporine:⁊ de pullis oībꝰ ⁊ ꝓ⸗
prie colūbellis qui ſingularē hñt ꝓprietatem in hoc
caſu:⁊ faſiani ꝑdices ſtarne francolini meruli:⁊ ſic
de ſingulis minutis auibus.❡Fructꝰ vero dimittā
tur oēs pter ficus ante cibuꝫ:⁊ auellane torrefacte
optime ſunt etiā ⁊ ꝓprie poſt cibū ⁊ amigdale ⁊ fiſti
ci ⁊ nuces etiā nō ſunt male.❡De ſeminibus vō fe⸗
niculus aniſum grana paradiſi ciminū ⁊ cardamo
mū oīa vtilia ſunt ⁊ ꝓprie flos ⁊ ſemē origani mira
biliter laudata ſunt.❡Aceti aūt vſus in ꝯdimētis
laudādus eſt ⁊ ſuccus limonū ſalitoruꝫ.❡Agreſta
vero ⁊ granata ⁊ citrāguli nō placent.❡Cinamo⸗
mū aūt ⁊ nux muſ.galāga piper crocus.ʒʒ.⁊ oīa ta
lia optima ſunt.❡Lac vō ⁊ lacticinia oīa ac paſti⸗
lee cibi oīno dimittanꝰ.❡Caſeo aūt vti poteſtis nō
valde frequēter ⁊ ꝓprie frāgibili ad ſalſedinem ali⸗
quātā declināte.❡Carnes vero ſalite ⁊ macre ⁊ cū
ſeminibꝰ cōdite in landutulis ſunt bone.❡Cerebrū

inſuper vētres cor epar renes ⁊ caude aīaliū dimit
tanꝰ ⁊ vlr oēs neruoſe pānicoloſe ⁊ cutanee ptes di⸗
mittēde ſunt.❡Uino aūt vtaꝰ albo ſubtili claro bñ
aromatico ⁊ mediocris ſaporis tēdēte tñ ad fumo⸗
ſitatē magis ꝙ ad aquoſitatē.Et ſi tpe aliquo cau
ſa eſtus aut cōſuetudinis oporteret ipm aq̄ cōmiſce
ri:ſit aq̄ ciſterne aut altera aq̄ in q̄ diebus frigoris
coquanꝰ pauci flores origani:⁊ in diebꝰ caloris coq̄
tur ſimplr aqua ⁊ cōmiſceaꝰ quarta pars eiꝰ cū tri
bus partibus vini:aut ſaltē tertia cum duabus.

De modo aūt exercitādi dīcꝫ ꝙ oīno quie
ſcat poſt cibū:imo alio tpe neqꝫ
video ſibi exercitiū ſaltē magnū fore ei vtile.Exerci
tiū aūt peditatiuū paulatim ⁊ lōgo tpe factū ita vt
ducat corpus ad augmētū ſuauis caliditatis eſt ei
cōueniēs.❡Loco tñ exercitij vtaꝰ frequēter fricatio
nibus primo factis a genibꝰ vſqꝫ ad pedes:deinde
ab inguinibꝰ vſqꝫ ad genua.⁊ 3° a ſpatulis vſqꝫ ad
nates.⁊ 4° loco ab adiutorijs vſqꝫ ad manꝰ.❡Et
loco etiā exercitij particularis cōuenit ei frequēs pe
ctinatio capitis cū ſetula vel pectine abſqꝫ fricatiōe
pānorū:lꝫ pāni calidi ieiuno ſtōacho capiti frequen
ter applicati ſunt conuenientes abſqꝫ fricatione.

De ſomno aūt ita regat ꝙ poſtqꝫ cibatꝰ
fuerit per horā vnā cuꝫ dimi⸗
dia dormiat capite cōuenienter tecto:vt ſupra dcm̄
eſt:⁊ decenter eleuato nequaqꝫ inclinato ante vl ad
latera:⁊ ſit eius dormitio prima ſuper latere dextro
prius:deinde ſuper ſiniſtro facta.Et ſi perciperet ca
pitis grauitatē magnam:tunc caueat dormire poſt
cibum niſi traſāctis horis tribus.dormitio eñ ſup
repletione cito facta caput replet:⁊ reumatiſmos in
eo facit:ſed reumata mota fluunt ad mēbra debilia
ſicut ad aures ⁊ ſimilia.quare ⁊c̄.

Circa modum vero aſſumptionis ciborū caui
tet cibum aliquem accipere niſi vero ⁊
naturali appetitu incitante ad illud.corpora enim
faſtidiata ⁊ nō pura non ſunt cibanda prius ꝙ ma
teria digeratur replens.❡Secūda cōcluſio.nulluꝫ
cibū accipiat niſi cōuenienter diu ⁊ ſubtiliter maſti
catum:qui eñ odit vitam ſuam cibū deglutire de⸗
bet ſine maſticatione cōgrua.❡Tertia concluſio ci
baria multa numero ⁊ ſpecie diuerſa nō ſunt in vni
ca cibatione accipiēda:patet qꝛ ſm diuerſitatē odo
ris coloris ⁊ ſaporis ciborum variatur ſubſtantia ⁊
qualitas coꝝ ⁊ facilitas digeſtionis ipſorum.❡4ª
concluſio.in nulla cibatione temporis comeſtionis
prolixitas eſt fienda.hec concluſio eſt contra prela⸗
tos:⁊ probatur ſic:qꝛ quando multuꝫ temporis in
comeſtione expenditur primus aſſumptus cibꝰ ali⸗
qualiter digeritur ⁊ cibus vltimo aſſumptus crudꝰ
exiſtens commiſcetur ei.ergo incrudabit primum.
❡Quinta concluſio ꝙtitas cōueniēs aſſumēdi cibi
eſt illa que excludit tenſionem grauitatem ⁊ dolo⸗
rem ſtomachi:quare ſemper accipiatur cibus tante
quantitatis qua non grauetur ſtomachus.❡Sex⸗
ta concluſio.ꝙ potus non accipiatur multus in ꝙ̄ti⸗
tate continua ne grauetur ab eo ſtomachus.ergo
omnis potus melior eſt in ꝙ̄titate diſcreta factus:
hec concluſio eſt contra multos igluuioſe bibentes

et probaꝛ ſic. qꝛ melius amplexaꝛ ſtomachus et cū minori labore recipit vnā librā potꝰ ꝑtiti in quatuor vel qnqꝫ vices ꝙ ſel' accepti. ¶ Septima ꝯcluſio. moderata potꝰ quantitas eſt oīs illa q̄ excludit oēm fluctuationē rugitū vel gurgitationē in ſtomacho. pꝫ qꝛ alr nō bñ digeruntꝛ cibi ꝛ potꝰ: niſi qñ bñ q̄ſcūt in ſtomacho. ſꝫ rugitꝰ et fluctuatio ſūt motꝰ inquietātes cibos ꝛ potus in ſtomacho. igiꝛ ꝛc̄.

Pro mēſura igiꝛ ſexte rei nō naturalis ſcꝫ accñtiū aīe: dicēdū ꝙ oēs aīe paſſiōes vel accñtia ꝑpter q̄ fortis ꝛ ꝑſeuerans fit in ſpiritibus ꝛ humoribus agitatio euitari dꝫ. talia eñ accñtia ſunt ſicut ſubitus ꝛ fortis timor ꝛ immoderatū gaudiū ꝛ ſuperfluus riſus. ira aut vehemēs iracūdia: ꝑpter q̄ oīa vehemēs fit motus ꝛ euaporatio ad cerebrū et oēs partes capitis. ¶ Similiter etiā paſſiones anime per quas a circūferentia ad centrum fortis fit motus in ſpiritibus humoribus et membris euitande ſunt: et talia ſunt ſicut anguſtia triſtitia ſollicitudo cogitatio vel contemplatio profunda de rebus triſtantibus. Hec eñ oēs paſſiones exterminant et mutant corpus ab ea que eſt ſm naturam conſiſtentia. tegni tertio.

Secūdus ꝟo ꝑncipalis canō de duodecim ſupra tactis obſuādꝰ qꝺ diligēter fiat aduertētia ſi nocumētū auditꝰ ꝯtingeret ꝑpter ꝑſentiā multi ceruminis aut ſupfluitateꝫ in aure intēdaꝛ ꝯuenienti mūdificatiōi eius. ¶ Et pͥmo q̄dē cū pānis ſubtiliſſimis diligēter ꝛ ſepe reuolutis in aurē. ¶ Scdo ꝟo cū eiſdeꝫ ſepe madefactis in tepidā aquam mellis cum decoctione origani factā. ¶ Tertio vero ꝛ melius cum aqua mellis ꝛ pulpe colloquintide facta. ¶ Quarto ꝟo cū auris mūdificatorio facta ex auro argento ere. i. auricalco: ſꝫ primū ꝛ vltimū meliora ſunt aliis. ¶ Quinto ſepe imponaꝛ auri liciniū factū de pāno ſubtili lineo intincto in melle ꝛ ſucco cepe madefacto: ꝛ hoc ſimul cum ſecundo et tertio remedio experta ſunt.

Tertius canō ꝑncipalis obſuādus eſt qꝺ ſi nocumētū auditꝰ qꝺ fuerit de ꝑdictis tribus ꝯtingat: ꝑpter q̄ remāſerūt in organo auditꝰ q̄ ſunt magne ꝛ ꝯfirmate hec diſpō penitus erit incurabilis. ¶ Probaꝛ ꝯcluſio. qꝛ pentales cicatrices organū auditus reddiꝛ nō bene ſonorū. ¶ Scdo qꝛ in loco cicatrizato nō pōt recipi ſufficiēs quātitas ſpūs alalis neceſſarij ad operationē auditiuā: eo qꝛ locus cicatrizatꝰ nō eſt poroſus. ¶ Et tertio iterū qꝛ remedia q̄ eſſent neceſſaria ad extenuandā ꝛ ſubtiliandā cicatricē nō pñt cōuenienter applicari tali pānicullo ꝑpter anfractuoſam reuolutionē ipſius exiſtētis ſuper oſſe auris. ¶ Si auteꝫ cōprehēderet vir in ſciētia peritus ꝛ remāſiſſent cicatrices tenues poſt ꝯſolidationē vlcerꝝ in hoc tria ſunt mihi experta remedia. ¶ Primum eſt ꝙ in aure premūdificata a ſorde infundaꝛ media guttula electi balſami tepidi. ¶ Scdm eſt ꝛ expertū vt impōnaꝛ in ea ſuccus praſſij tepidus cum pauco puluere muſci. ¶ Tertium ꝙ auri imponatur oleū amigdalarum amarar̄ bullitū per medietatē: hec enim tria etiā cū teſtimonio auctorꝝ ſunt ꝓbatiſſima.

Quartus canō eſt ꝙ cura huiꝰ diſpōnis eſt vt iſte vir oī vere ꝛ autūno euacueꝛ per hūc modū: aliter ꝓceſſus eius nō felicitabiꝛ. Et qꝛ nūc inſtat autūni tꝑus euacueꝛ cū iſtis inſtrīs. ℞. pil. aurearꝝ ꝛ de ſarcocolla. añ. ʒ. ß. formētur pil. vj. aut. vij. cū eluario ro. ꝛ accipiantꝛ per. viij. horas poſt cenā ꝛ nō dormiat poſt eas niſi per horam ꝛ poſt. v. horas accipiat cyathū vnū aque calide bñ zuccarate ꝛ elapſa hora vna comedat. ¶ Die immediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. de calamēto. ℥. j. ſyru. cōpoſiti acetoſi. ℥. ß. aque ſaluie betonice ꝛ lupullorꝝ. añ. ℥. j. miſce ꝛ calidū accipiaꝛ in aurora ꝛ expectet poſt ipm̄ ꝑ quatuor horas cōtinuādo ipm̄ diebus octo. ¶ Nona ꝟo die immediate ſeq̄nti purgeꝛ cū iſtis pillis. ℞. pillarꝝ de iera cōpoſita: pillarꝝ cochiarꝝ ꝛ de ſarcocolla añ. ℈. j. formentꝛ pille. vj. cū electuario ro. ꝛ accipiaꝛ in aurora obſeruatis ꝯditionibus que dicte ſunt in ꝑcedentibus. ¶ Pro purgatione aūt veris. ℞. agarici electi. ʒ. j. ß. reupōtici. ʒ. ß. penidiarꝝ zuccari añ. ʒ. vj. aq̄ ſaluie ꝛ origani vel decoctiōis eorꝝ. añ. ℥. ij. zinziberis electi. g̃. viij. ſpice nardi. g̃. v. ſalis gēme g̃. ij. infundantꝛ pulueres in ꝑdictis aq̄s ꝑ diē naturalē: deinde calefiāt ꝛ diligēter exꝑmantꝛ que colatura accipiaꝛ in aurora calida obſernādo ꝯditiones in ꝑdicto ſolutiuo autūnali dictas. ¶ Die ꝟo ſequēti hoc minoratiuū accipiat hoc digeſtiuū qꝺ ꝯtinuet. vij. vel. viij. diebus obſeruādo ea q̄ ſcripta ſunt in digeſtiuo autūnali. ℞. ſyr. de biſantijs. ʒ. ß. ſyr. cōpoſiti acetoſi. ℥. j. aq̄ feniculi apij ꝛ abſinthij. añ. ℥. j. miſce. hoc totū calīm ſit acceptū. ¶ Nono ꝟo die ſequenti purgeꝛ cū hoc ℞. elarij indi. ʒ. j. ß. iere galieni. ʒ. vij. accipiaꝛ cum aqua calida bene zuccarata. ¶ Et ſi abominareꝛ iera ꝑpter amaritudinē: tūc loco eius accipiat pillularꝝ de iera cōpoſita. ℈. ij. pillularum cochiarum. ℈. j. formētur pillule cum electuario roſa. vj. vel. vij. ꝛ accipiantꝛ in aurora obſeruatis cōditionibus que de alijs pillulis dicte ſunt.

Quintus vero canō ꝑncipalis eſt ꝙ poſt iſtas euōnes regulares iteruꝫ vtatur pillulis nūc ſcribēdis de q̄bus accipiat vnā parum ante cenā oī. v. vel. vj. die cū rugitu cenſione et abominatiōe ſtomachi. Si autem nullum accidētiū horꝝ hꝫet: tūc accipiat vnā de iſtis pillis ꝑ duas horas poſt cenam die ſexta vel ſeptima vt dictū eſt. Sunt autē pille iſte. ℞. ſucci eupatorij ſucci liquiritie ana. ℈. j. ſalis indi. ʒ. ß. zinziberis cinamomi gariofilorum cubebarꝝ florum roſmarini nucis muſc. ana. ʒ. ß. ligni aloes. ℈. j. aloes epati. elci. ℥. iiij. agarici hermodactylorꝝ ana. ʒ. ij. pulpe colloquintide. ʒ. j. puluerizentur oīa ꝛ fundantur in lib. ß. aque maiorane diligenter commiſcendo: et ita quater vel q̄nquies fiat exiccando eam: de iſta ergo materia fiāt pillule ex omni. ʒ. j. quarum vſus fiat vt dictum eſt. et poterit etiam de eis omni fine. xv. dierum accipere. ʒ. j. in mane obſeruando conditiones que ſcripte ſunt de alijs pillulis. In his eniꝫ pillulis eſt magnū ſecretum mundificandi caput et omnium ſenſuum inſtrumenta etiam confortando ea ſiue de interioribus ſiue de exterioribus ſenſibus intelligam.

Sextus canon principalis eſt vt adminiſtretur ei hoc aromaticū. ℞.ligni al'.maiorane flo℞ roſmarini ſe.baſiliconis.ana.ʒ.j. cubeba℞ grano℞ paradiſi flo℞ vel ſe. andacoche zinziberis elcti ga℞.añ.℈.ij.muſci ambre añ.ǵ.iij. roſ.corti.citri añ.℈.j.origa.ʒ.iiij.pulueriʒent̃ oia p ſe ⁊ ligentur in ſindone de grana retorta:et ſepiſſime odorentur:hoc enim aromaticum aperit oppilationes cerebri etiam profundas confortat ipſum ⁊ expurgat materias ab auribus oculis et palato.

Septimus canō pncipalis eſt vt iſte vir ſaltē oī ſeptiana ter qñ vadit ad lectū pulueriʒet totā caluariē capitis cū hoc puluere ſupaſpgēdo de ipō q̄titatē octo ǵno℞ frumēti ſemp qñ ponit puluerē ſcōm cū ſetula mundificādo pmū.h ei puluis magnifice ɔfortat cerebruʒ ɔmiſſuras ⁊ poros capitis apiēdo ⁊ mās ɔſumēdo. Cui⁹ deſcptio eſt hec. ℞.ſticados:origani:calamēti pulegij:ſe.andacoche:ariſto.rotūde:aſſari:maiorane añ.ʒ.iij.beto.flo℞ hypic.macis añ.ʒ.ij.pſuerizent̃ oia p ſe:deide ɔmiſceant̃:⁊ ſit ei⁹ vſus vt iā dictū ē.

Octauus canō pncipalis eſt vt hic vir conet̃ mās a capite diuertere inferius diſtrahēdo nūc cū fricatiōib⁹ ſupius tactis: nūc cū ablutiōib⁹ ,pedū cū decoctōe lauri maiorane ſaluie ⁊ ſilib nūc vō adminiſtrādo a ptionē emorroida℞ de qb⁹ ſi nā ſibi puidiſſet ſūmū iuuamētū obtineret. ¶ Et ſi emorroides nō ſunt nāliter apte: tunc qñqꝫ fricent̃ cū folijs fici aut ɔſolide maioꝫ aut pāno aſpo vł felle tauri. ¶ Si aūt nō obediūt emorroides aptiōi:tūc ſaltē māe ad iferiora diuertant̃ ⁊ cū hoc cliſteri accepto in mane p duas horas añ prandiū. ℞.aſſari origani arthanite pulegij calamēti betonice maiorāe añ.ɱ.ß.foł. malue ⁊ mercurial' añ. ɱ.ij.furfuris groſſi.℈.iij.coq̄nt̃ oia l trib⁹ phialis aq̄ vſqꝫ ad ɔſūptionē medietatis: de hac igit̃ aq̄ cū ɔueniēti expſſiōe colata accipiat̃ lib.j.elcti diacaſtorei.ʒ.j.iere Gal'.ʒ.ij.ʒuccari rubei:caſſefiſtule añ.℥.ß.olei de lilio ⁊ d̃ ſiſamo añ.℥.j. miſce ⁊ accipiat̃ hoc cliſtere ⁊ nō timeat̃.qꝛ nō eſt violentū ſed ſummo iuuamento attrahit materias a capite ad inferiora.

Nonus canō eſt vt ſaltē ſcł in vere q̄tū ad medietatē ei⁹ ⁊ in medietate autūni in loco vbi finis colli ɔiungit̃ cū ſpatulis applicet̃ huic viro emplm ad q̄titatē palme man⁹ factū cū trib⁹ ptib⁹ ſiamule ſubtiliſſime trite cū q̄rta pte fermēti fer vel ſeptē die℞ cū modico aceti. hoc eñi emplaſtrū ibi p q̄tuor horas retētū cū ſua rubificatiōe ⁊ potēti calitate leuiter veſicātia cutis mās attrahit a capite q̄tūcūqꝫ pfundas. Nō miret̃ aliq̄s qꝛ ſi circa vi℞ iſtū nō fiet diligētia curatiōis expectat̃ in eo ɔpleta ſurditas: vt in pmo cap̄.demonſtratū eſt.

Decimus canō ite℞ pternitti nō dꝫ p materia a pfundo auris ab extra trahēda ⁊ ɔſumēda ⁊ in vaporē ɔuertēda ſm hunc modū: accipiat̃ eñi tabula de cupſſo bñ polita ⁊ vehemēter calefiat añ cenā ⁊ añ prādiū ⁊ ite℞ qñ vadit ad lectū: ⁊ tūc ſupponat aurē ſuā cū tolerantia iſtius calitatis vſqꝫ ad mediā horā auri magis ſeſe applicādo ipaꝫ aut vtriqꝫ pmutatiꝫ de vna ad aliā aurē. ¶ Et ſi volueris hoc remediū efficacius facere tūc. ℞.flo℞ origani.ʒ.iiij.pulpe colloq̄ntide.ʒ.j. ɔtūdant̃ minutim ⁊ ponant̃ in ſacculo: q̄ ſaccul⁹ bñ calidus ſupponat̃ tabule pdicte ⁊ ſuperponat̃ auris ſacculo pdicto: ita vt vtriuſqꝫ virtutem et iuuamentum accipiat auris tam ſacculi q̄ȝ tabule.

Undecimus canō pncipalis eſt vt auri imponat̃ manē in aurora ⁊ ſemel in nonis ⁊ tertio per mediā horā añ cenā et quarto per duas horas poſt cenā vna gutta olei de pice ſublimati diligenter tepidi poſiti et non valde calidi premedicando aurem eo modo quo in ſecundo cañ.principali ſuperius eſt declaratum.

Duodecimus ꝯo ⁊ vltim⁹ canō eſt vt aliq̄s nō ɔueniēter valētibus imponat̃ auri hoc ɔpoſitū: qḋ mirabili iuuamēto ɔferre vidi ſurditati: ⁊ adhuc forti: ⁊ hoc remediū inuētiōis mee paucis viris cōicaui in dieb⁹ meis. Cui⁹ deſcptio eſt hec. ℞.origani pulpe colloq̄ntide flo℞ ſerpilli ⁊ maiorane añ.ʒ.j.muſci elcti qḋ tuſbapiriū noiat̃.℈.j.ambre oriētalis.℈.j.cubebarū laudani macis ſtoracis calamite añ.ʒ.ß.olei amigdala℞ amara℞ olei lilio℞ albo℞ añ.lib.ß.pulueriʒētur oia p ſe ⁊ diligēter ɔquaſſata ponant̃ in ampulla ſtricti orificij cū pdictis oleis iſta igit̃ ampulla cū argilla vel paſta diligēter clauſa diligēter ſuſpēdatur in caldario aq̄ p vnā horā magnifice bullientis. deide accipiatur ampulla iſta ab igne ⁊ pmittatur refrigerari. De hoc igitur oleo actu tepido q̄ter in die medicetur auris vt pdictū eſt in xj° pcedēti cañ. videbis eñi potētia dei mirabilr opante i ſuis ſuis: qḋ feliciter ɔcedat ſumm⁹ ille hierarcha nazarenus q̄ ſanat oēs lāguores. Ad laudes ei⁹ ſemp immortales. ¶ Accipe igit̃ reuerēdiſſime i xp̄o pr̃ mihi ſumma caritate ɔiūcte hermolae ,ptonotarie de celeberrima pgenie barbaro q̄ tibi nō leui labore ɔpoſui ſalubria remedia in tuū ſubſidiū ⁊ gr̃as age altiſſimo ipm p me orādo ⁊ p venerabili in xp̄o pr̃e dño ptonotario de mōte: q̄ vires ſuas ad hec efficiendū totiēs: ⁊ tā ſedula caritate interpoſuit q̄ manifeſtari illū tibi mihi eēt difficillimū. Age igit̃ feliciť vt ſpo.

Conſiliū.66.

De triplici mala diſpōne viꝫ. ¶ De mala cōplōne frigida et humida cerebri generatiua multo℞ flegmatum per indigeſtionē. ¶ De nocumento ablationis ⁊ partim diminutionis ⁊ corruptiōis auditus. ¶ De ɔfirmata cecitate in vno oculo ⁊ nocumento diminutionis ⁊ corruptionis viſiōis in altero. ¶ Diuiditur autem conſilium in duas ſummas.

¶ Summa prima diſpoſitiones dictas per cauſas et ſigna inueſtigata.

MAnſuetiſſima hūanitas ⁊ āpliſſima qꝫ pietas q̄s multū florere video i reuerēde religiōis viro dño Galeſio epōrē. ſatis anguſtioſe mouerūt mētē meam ppterea qꝛ video ipm diuerſis egritudinibus ⁊ accñtib⁹ incōueniēter moleſtatū. ſed ⁊ tñ venerādus pr̃ hic terreri nō dꝫ: immo animoſior fieri ad expugnandū labores corporeos et aiales ſic

eni gĥoſos animos labor nutrit: ⁊ extimādū eſt abſqꝫ dubio aliq̄ talia nocumēta in meliorē ptē ſalutis ale ſue a ſummo oīuꝫ cōditore fuiſſe collata. Nūq̄ eni bella bonis: nūq̄ diſcrimina deſunt: ſic ꝓpter hᵒ pſalmigraphiſta dauid pſal. xxxiᵒ ſcripſit. Multa flagella peccatoꝝ: ſed ſꝑantes in dn̄o miſericordia circūdabit. ꝓpter q̄ ⁊ ego ſpo ſatis in dn̄o: rogito et exoro miſericordiā ſuā vt aperiat mihi viā ſubueniēdi lāguoribꝰ eiꝰ. ¶ Sūt aūt huius venerādi patris diſpōnes tres ꝑncipales oīa alia accñtia cōprehendentes. ¶ Et pᵐa q̄dē eſt mala cōplexio frigida et hūida mālis cerebri multoꝝ flegmatū gñatiua et ꝯgregatiua per viā indigeſtionis. ¶ 2ᵃ principalis eius diſpō eſt nocumētū ablationis ⁊ ꝑtim diminutionis ⁊ corruptionis auditus. ¶ 3ᵐ ꝟo nocumētuꝫ eſt ꝯfirmata cecitas in vno oculo ⁊ nocumētū diminutionis ⁊ corruptiōis in opatione viſiua alterius oculi. ¶ Et pᵐa q̄dē ſua diſpō eſt ꝑnᵐ ſuoꝝ accñtiū ⁊ cā pluriū alioꝝ ꝑncipaliū ⁊ euenire potētium. ꝓpter eni malā cōplexionē frigidā ⁊ humidā corpori augmētant̄ ſuꝑfluitates in anteriori ⁊ medio vētriculo cerebri q̄ ꝑ partē deſcēdūt ad q̄ntū par neruoꝝ que fecerūt ibi oppillationē in tota ſubſtantia nerui deferētis aut deferre iubētis ſpūm aīalēꝫ ad pāniculū tenuiſſimū cooperientē os aſamac. i. petroſi. ⁊ anfractuoſi ſuꝑficiē ꝯcauā: q̄ ſm̄ rei veritatē cū annulis eidē cōmixtis: a q̄bus trahit originē eſt organū auditus. cum igit̄ auditiua potētia nō poſſit exire in opationē ſuā niſi ſm̄ ꝙ mouet̄ ab obiecto: ⁊ obiectū q̄ntūcunqꝫ excellēter ſonās exterius eius ſpēs ſufficiēter diffundit per mediū extraneū: qᵭ eſt aer exterior vel in cōcauo auris exñs. Et adhuc ſuppoſito ꝙ ſpēs corpoꝝ ſonātiū reciperent̄ in mediuꝫ: qᵭ eſt aer intraneus in poris ꝑdicti pāniculi ⁊ neruoꝝ eius iunctus ⁊ q̄etus. videlicet cū ꝑ talia agētia potētia auditiua nō poſſit opari ſufficiēter ſine inſtrō ꝑtiali qᵭ eſt ſpūs aīalis ꝑdictus ꝑtialiter iaꝫ modificatꝰ in aure ſequit̄ ꝙ erit impoſſibile auditionē fieri: ⁊ hec eſt vna ⁊ principaliſſima cā ſurditatis huiꝰ viri. ¶ Hec aūt ſurditas a ſpeculatoribꝰ diuiſa eſt dupl'r. Aut eni a nā. i. a gñatione ꝯcta: aut a tpe. Si aūt fuerit a nā aut ꝓuenit ab oppilatione mālī neruoꝝ ⁊ pāniculi ꝑdictoꝝ: aut ꝓuenit ab ꝯpāte ipſoꝝ. aut cōtingit ꝓꝑ multitudinē ſordis vel ſaniei: aut accidit hoc ꝓꝑ ſoliditatē oſſis anfractuoſi: que ꝯcta eſt a gñatiōe q̄ſi mōſtruoſe: ita ꝙ os illᵭ nō fuerit concauū a ꝟtute gñatiua ꝓductū: ⁊ ſi ita fuerit hec ſpēs ſurditatis oīno eſt icurabilis. Et tales homines ſunt q̄ ſurdi a natiuitate ꝑ̄mūꝫ ſunt ſtulti: vt ſcripſit pħs pᵒ de ſenſu. ¶ Si aūt oppillatio fuerit in ꝑdictis locis ꝓhibēs delationeꝫ aīalis ſpūs a cerebro ad organū auditꝰ: aut hec oppilatio nō pertrāſit multū tp̄s: ita vt ꝯfirmata fuerit: aut ecōuerſo: ſi pᵒ mō tūc erit adhuc curabilis: lꝫ cū difficultate: tales aūt infantes cognoſci pñt. qꝛ cātus ⁊ vociferationes auri frequēter approximatos nō ꝑcipiūt niſi ꝑ ꝯꝝ. Et cū fuerit excellētes motꝰ taliū aut pliū ſepe curari pñt q̄ñ creſcūt in etate ꝓuectiori rōne caloris minorātiui hūiditatū: ⁊ aliq̄ñ curant̄ bñficio ſapiētis viri ꝯſilio regimē nutriētiū ad calīm ⁊ ſiccū ⁊ ſubtillationē hūoꝝ ⁊ diuertētis māꝫ cū rubificātibus attrahētibus māꝫ ad extra ⁊ cū his q̄ ponunt̄ auribꝰ appropriatis ad apiendū ⁊ exiccādū mediocriter de q̄bꝰ inferiꝰ deſcriptiōes vtiles apparebūt. Si aūt talis ſurditas tūc ⁊ gñatiōe vel natiuitate ꝯtracta lōgum tp̄s habuerit minime curari poterit. arguit eni debilitatē mēbroꝝ ⁊ diſpōnē fixaꝫ: ⁊ hec eſt ſnīa oīum auctoꝝ: vt colligit̄ 4ᵃ q̄rti. ⁊ 3ᵒ ꝯtinētis. pᵒ cap. in q̄pluribꝰ paſſibꝰ ⁊ pluries alibi. ¶ Si autē ſurditas a tpe ꝓuenerit nō valde ꝯfirmata ita ꝙ nō trāſierit vniꝰ anni: aut duoꝝ ſpatiū: ⁊ tūc curari poterit tñ tāto faciliꝰ quāto minꝰ lōga fuerit: ⁊ ecōuerſo: tāto difficiliꝰ quāto antiq̄or fuerit hec ſurditas. Nō eni eſt impoſſibile in viro bñ regulabili et a medico ſciā ⁊ expientia trito aliquā antiquā ſurditatē poſſe curari: vt patuit in fratre Thoma anglico q̄ ſurditatē habuerat pluribꝰ q̄ .xij. annis: ⁊ fuit ꝑfecte curatꝰ. ⁊ adhuc in ſanitate viget: dūmō cōpoſui hec dicta. ¶ Et ſi illuſtriū ſnīe in ꝯriū appeant dicendū ꝙ ipſi locuti fuerūt de his q̄ ſm̄ plurimū ꝯtingu ſit ⁊ nō eſt neceſſe nūq̄ credere poſſe ꝯtingere oppoſitū eiꝰ: qᵭ a ſapiētibꝰ ſcribit̄ ꝓꝑ diuerſitatē climatū regionū ⁊ locoꝝ: ⁊ ꝓꝑ diuerſitates cōplexionū regiminis hoīum ⁊ alioꝝ ꝑticulariū q̄ fere innumerabilia ſunt. Et hec eſt illa ſpēs ſurditatis quā Auicᵃ vocat tarax natiuā: lꝫ tarax poſſit importare ēt ſurditatē a tpe ꝯctā cōtra diſtinctā gnatici q̄ importat nocᵐ diminutiōis opationis auditꝰ. ¶ Propter qᵭ Auicᵃ 4ᵃ tertij. q̄tuor declarat termios nocᵐ in auditu ꝓueniēs iportātes. ſ. ablationis: ⁊ eſt tarax vel ſurditas natiua vel a tpe ꝯcta. ¶ Et nocᵐ diminutionis qᵭ gnatiē noiat̄. ſ. ꝙ nō poſſint ſoni vel voces audiri niſi a ꝓpinquo: ⁊ adhuc q̄litercūqꝫ audiant̄ cū difficultate ab audiēte audiuntur: ita vt voces ⁊ ſermones nō vere ⁊ diſtincte ab auditu ꝑcipiuntur ⁊ hoc nocᵐ ibidē grauedo auditꝰ noiat̄. ¶ 3ᵐ ꝟo nocumētū auditꝰ eſt alteratiōis qᵭ vocat̄ corruptio. ꝓpter qᵭ audiēs ꝑcipit ſtrepitus vel ſonos in aure q̄les ⁊ q̄nti nō ſunt ibi: ꝓꝑ qᵭ merito nō eſt alteratio in auditu vel corruptio: qꝛ auditꝰ in forma ſua vel in eſſentia ſua trāſmutatꝰ ⁊ corruptꝰ eſt. Modus autē intelligēdi tale nocᵐ eſt vt qꝛ frequēter a toto corpore patiēte velut in febribꝰ: aut ab aliq̄ ꝑticula inferiori: velut a mřice in qua hūores vel ſꝑmata corrupta īueniunt̄ ⁊ eleuant̄ vapores vel vētoſitates a renibus epate ſplene ſtōacho vel cōcauo pectoris ad ipm̄ caput: aut illi vapores vel vētoſitates in ipo capite ꝓꝑ debilitatē innati caloris aut ſpēm male cōplexionis eiuſdē gñant̄ in venis ⁊ arterijs: aut in vētriculis vel meatibꝰ cerebri gñant̄ vapores ⁊ vētoſitates q̄ deferunt̄ ꝑ neruos q̄nti paris ad pāniculuꝫ cooꝑientē os auris iteriꝰ: huiuſmodi ergo vapores immiſcent̄ aeri q̄eto exñti in pāniculo dicto ⁊ immiſcent̄ etiā ſpiritui aīali alterātes ſpiritū ⁊ mobilitātes aerē predictū velut inundare facientes: cū ergo in iſtis vaporibꝰ fuerit facta impreſſio ſtrepitꝰ vel ſoni ex magna colliſiōe vel agitatiōe in ſpiritibꝰ ⁊ pāniculo dicto facta a ꝑdictis vaporibus repreſentantur potentie auditiue ſtrepitus tales: ſic anima percipit illos ſtrepitus vel ſonos: ac ſi externus prouenī

rent: ⁊ hoc eſt formale corrupte auditionis dūm bene conſideras.

Ex iſto fundamēto pōt appere ſolo ad plura pblemata. ¶ Primū q̄re corrupta auditio aliq̄n appet ⁊ aliq̄n non. Pōt eñ q̄nq̄ corrūpi audit⁹ p colligātiā totius ad ptes inferiores: nō eſt aūt neciū inferiores ptes delegare ſemper vapores vel vētoſitates ad ſuperiora ſufficienter pmutātes potētiā auditiuā. Et itez dato q̄ ſemper aliq̄s vapor vel vētoſitas in capite ɔgregata inueniaf: nō oīs tñ quātitas eſt ſufficiēs ad alterādū organa auditus ⁊ inſtrā ad corruptionē. ¶ Et adhuc ſubtilius ſi in organo audit⁹ repiref multitudo vapoꝝ: nō tñ illi ſufficerēt ſemp corrūpere auditum niſi ex pcuſſione vel colliſione vehemēti ipſorū. ¶ Et ex hoc fundamēto ſeqtur 2°. ſ. alterius q̄ſiti. ſ. q̄re in ſtatu febriū plurīū appet nocumētū corruptiōis in auditu: patet q̄ tali tpe plurimū vapor eſt maioris quātitatis ⁊ velocioris mot⁹. ¶ De 3° q̄re q̄nq̄ nocumētum corruptiōis auditus eſt ɔtinuū: fit enim ita q̄ nocumentū eſt per eſſentiā in partib⁹ cerebri ⁊ neruoꝝ p̄dictoꝝ. ¶ Seqtur 4° q̄re q̄buſdā apparet corrupte audiētib⁹ pcipere ſemp decurſus aquarū eſt eñ q̄ vapor ille eſt hūidus ⁊ fluxibilis: aut vehementer colliguntf hūiditates ad neruū ad pāniculū ⁊ ad oſſa p̄dicta. ¶ De 5° q̄re q̄buſdā appet ɔtinue pcipe ſibilū: patet: q̄ vapor ille eſt ſubtilis ⁊ vehemēter motus. ¶ De 6° q̄re ɔtinue ſemp appent ſtrepitus p̄dicti auditui repñtati: hoc eñ ɔtingit in hñtibus corruptionē auditus puenientē ab eſſentiali nocumēto ipſi⁹ cerebri: que eſt mala cōplexio ipſius frigida ⁊ hūida mālis: aut vehemēs colliſio in hūoribus ⁊ ſpiritib⁹ cerebri ⁊ vaporib⁹ inuētis ibidem. ¶ De 7° q̄re q̄buſdā hoīum repñtanf ſonit⁹ in auerib⁹ armonia bubaꝝ ⁊ alioꝝ inſtroꝝ: pp eñ hoīes exñtes in locis lōgo tpe vbi pſeuerāt tales ſoni ⁊ armonie ɔtingit q̄ ſpēs ſonoꝝ iprimunf ⁊ reſeruātur in mediū intraneū auris ⁊ mouenf tñ ſpūs ⁊ organa. ⁊ ipſa mota mouēt potētiā cui vr̄ pcipe ſonitus illos in exteriori aere q̄ tñ nequaq̄ ſunt ibi. ¶ Et ex hoc fundamēto ſeqtur correlarie itelligi poſſe difficultatē curatiōis harū corruptionū audit⁹. Pluribus eñ hoīum in tota ſua vita pmāſit ſibilū ſonit⁹ aut alr̄ ſtrepit⁹ ⁊ hi ſunt viri in quorū cerebro vl' organo audit⁹ inueni ̄f eſſentialr̄ nocumentū aliqd̄ de numero p̄dictoꝝ. ¶ Et appet 8° valde facile intelligi: ppter q̄d aliq̄ ſpēs corruptionis auditus facilr̄ curanf. hoc eñ ɔtingit q̄ noc^m in cerebro: lꝫ ſit per eſſentiā: eſt tñ paꝝ. aut lꝫ ſit per colligātiam ab infrigidantib⁹ ptib⁹: vir tñ in ſcīa ⁊ ope bñ doct⁹ cām efficientē ⁊ malē nocumēti in mēbris mādātib⁹ cōuenienter digerēdo ⁊ euacuādo facile pducit homies ad ſanitatē vt mihi frequētiſſime verificatū ɔtingere vidi. ¶ Ex q̄bus omnibus bene conſideratis pñt elici ſigna horū nocumentoꝝ auditus: quorū tamē particularēꝫ notitiam videbis inferius vbi erit ſermo de cura harum diſpoſitionum.

Secundo vero p̄ncipale nocumētū in hoc viro inuentū eſt mala complexio frigida ⁊ humida ⁊ cerebri ⁊ totius capitis eius cū abundātia māerum flegmaticaꝝ que mucillaginoſe ſunt a dñio ⁊ aquoſe ⁊ a dñio vitree: hui⁹ enim cōplexionis cerebri ſigna pñt faciliter videri. ¶ Tactu eñ ptes capitis frigide ⁊ remiſſe calide pcipiuntur eſt etiā ſubſtantia membrorū mollis ⁊ facile cedens cōprimenti. ¶ Et hoc q̄dē appet ex exeūte muſtato: plurimas eñ emittit. ſupfluitates ſputādo et excreādo mucillaginoſas ⁊ aqueas: per vniuerſas vero fere ptes effuſionū capitis per oculos per nares per palatū ⁊ per aures. ¶ Tertio iterū cognoſci pōt q̄ pili eius ſunt molles plani ⁊ nō criſpi ⁊ velociter canitiem inciderūt ⁊ color in albedinē ⁊ paliditatēꝫ inclinatus ⁊ venaꝝ paucitas extenſionis ⁊ iuuaf a calidis ⁊ nocef a frigidis: q̄ diſcraſia eſt multū eleuata ⁊ ſomnolentus eſt ⁊ capitis grauitatē ⁊ lenitatem habens. ¶ Adhuc etiā in opationibus virtutū ſenſitiuaꝝ ſenſu exteriori declaratū eſt nocumentū diminutionis ⁊ corruptionis aut ablationis in ſenſu auditus ⁊ viſus ⁊ olfatus etiā notabilr̄ nocitus eſt. ¶ Silr̄ etiā in hac mala cerebri diſpōne demonſtrari pōt ex nocumētis in opationibus ſenſuū interioꝝ: opatio eñ fantaſie imaginatiue ⁊ cogitatiue ⁊ potētie mēoratiue notabilr̄ ſūt leſe: qd̄ melr̄⁹ ē ſub nube ptrāſire: q̄ꝫ āplı⁹ extēdef. h⁹ d̄ nocumēto 2° h⁹ viri.

Tertium vero ſpāle nocumentū eſt in ſenſu viſus quodāmō qd̄ nocumentū lꝫ poſſit plurib⁹ ⁊ diuerſis cōtingere cauſis: ſpāliter tñ reduci pōt ad triplex nocumētū. ſ. diminutionis corruptionis ⁊ deſtructionis: quorum tñ lꝫ plurime poſſint aſſignari cāe cuiuſlibet tñ noc^m ɔtigere pōt. ¶ Aut pp leſionē in tunicis oculi. ¶ 2° pp leſionem vel pmutationē in humoribus. ¶ 3° ppter alterationē in ſpiritibus aut in his ſil̄. et q̄libet triū p̄dictorū nocumentoꝝ vꝫ diminutiōis corruptiōis ⁊ ablationis pōt eſſe egritudo p ſe oculo pueniēs. ¶ Nocumēta itaq̄ per colligātiā in viſu repta ɔtingere pñt aut a cōplexiōe mala calida toti⁹ corpis: ſicut parꝫ in febrib⁹. Aut ppter tātā caliditatē magna fit reſolutio in hūorib⁹ ſpiritib⁹ ⁊ tunicis oculoruꝫ: vt ſepe cōtingit verificari in declinatiōe febriū acutaꝝ. Aut idē ɔtingere pōt in febrib⁹ a multa mā pēdētib⁹ que euaporat capiti replēdo vias trāſitus ſpūs aīalis a cerebro ad oculū eſt cā diminutiōis viſus et q̄nq̄ cecitatꝭ cū fuerit multiplicata potēter. Et etiā predicti vapores ſpūi viſibili cōmixti pñt eē cā corruptionis viſus. cū ei vapor ille ſpūi viſibili cōmixt⁹ eſt imutat organū imutatiōe ſui. Et ſi fuerit vaporoſitati motus vr̄ potētie viſiue pcipe mo:ū exterius: q̄ tñ nō reperitur ibi. eo q̄ vapor ille ſpūi viſibili et aeri intraneo cōmixtus facit potētiā viſiuā errando iudicare res moueri circulariter in medio exteriori: quas tñ cōtingit reperiri ibi. ¶ Et ex hoc fundamēto apparet q̄ nō ſolum per colligantiam totius ad oculum: imo propter colligantiā partialē vt a matrice renibus epate ſplene ſtomacho pectore pulmone ppter euaporationem a predictis membris eleuatā et ſpiritui viſibili et intraneo aeri cōmixtā inficitur viſio. ¶ Et ex hoc fundamēto iterꝫ cōcludif q̄ ſilr̄ a cerebro vētriculis et pāniculis ei⁹ pōt fieri nocumentuꝫ in viſu vt ſi oppilenf vie trāſitus ſpūs aīalis qui ba

trāſire ad criſtalloidē ita vt nihil trāſeat de illo ad
oculū ſubita fiet cecitas: q̄lis ↄtingit in notabili q̄=
dā dn̄a de ciuitate Monache famoſa vrbe alama=
nie cui ſubita cecitas ꝑuenit ex oppilatiōe iā dicta:
⁊ tn̄ ꝑfecte ſanata fuit ꝑ ea q̄ i ↄſilio altero ſup hac
mā a me ſibi ↄſcripta fuerūt. āno dn̄i. 1422. ¶Silr
etiā pōt accidere nocumētū diminutiōis in viſu ex
oppilatiōe nō ↄpleta i ꝑncipio neruoꝝ opticoꝝ aut
in medietate ipoꝝ aut in vltima parte ipoꝝ ad ocu
lum terminata ⁊ iō oēs ſpēs ipoꝝ nocumētoꝝ viſus
ꝑ colligātiā a ſapiētibus notate ſunt. Sole eñ egri
tudines ꝑ eſſentiā oculi euenītes ſunt q̄ cadūt aut
in tunicis aut in humorib⁹ aut in ſpū viſibili q̄ iā eſt
a tēperamēto criſtalloidis mūdificat⁹. pōt aūt no=
cumētū in tunicis multiplr ↄtingere. ¶Pmo q̄dē
ex ꝑte ↄiūctiue eius nocumētū nō ꝑ ſe ⁊ immediate
neceſſario facit ad leſionē viſus cū neq ꝑ ipam de=
ferant ſpēs viſibiliū ad criſtalloidē neq fit ꝑ tuni=
cam corneā cū ſpēs ꝑ iſtā nō recipiant neq etiā de=
ferant velut fit ꝑ pupillā: ⁊ ſilr etiā fit ꝑ araneā: hec
eñ tunica ꝑ ſe ⁊ immediate nō facit ad viſionē ꝑfi=
ciēdā ⁊ impficiēdā: ſicut nec alie res tunice poſterio
res: ſicut retina ſecūdina et ſcliroticalis cū faciant
magis ad ſuſtētādū oculū deferēdo ei nocumētū ⁊
ↄſeruādū criſtalloidē: ⁊ ſic de alijs. ¶Propter autē
nocumētū in cornea ↄtingens in aliquo de numero
quatuor corticū eius pōt accidere nocumētū abla
tiōis viſus: vt ſi totalr obſcura fiat vl' oppilata: ita
vt ſpēs viſibiliū deferri nō poſſēt. aut ↄtingat vt ſit
ita exiccata vel infridata vt ſpēs nō poſſit recipe vi
ſibiliū neq deferre eas ad pupillam: pꝫ ꝙ hō cecus
erit. Et ſi ↄtingat in aliquo corticū eius fieri macu=
lam vel pūctū rubeū vel veſtigiū cicatricis. ¶Silr
etiā accidit nocumētū ablatiōis ſi cadat in tota ꝑ=
te añ pupillā: ⁊ ſi fuerit aliqđ tale veſtigiū in parte
verſus angulū exteriorē tūc obiectoꝝ viſibiliū ex ꝑte
illius oculi nō ꝑcipiet pars dextra: aut eꝫ accidet ſi
erit cicatrix vel macula verſus angulū domeſticū:
ſiniſtra eñ pars obiectoꝝ viſibiliū nō ꝑcipiet ſi ceci
derit macula vel cicatrices in ſuꝑiori parte cornee
antepoſite pupille. Ex quo fūdamēto etiā apparet
ꝙ ſi pūctus macule vel cicatricis fuerit in ꝑte cētra
li eq̄diſtāte vel circūferentijs añpoſitis pupille talr
obiecta viſibilia apparebūt in medio ſubſtātie ꝑfo
rata: velut pūctus opacus in circulo. Et ex hoc fun
damēto etiā plura ſpeculabilia correlaria multoꝝ
ꝓblematū declaratiua adduci pñt. Ex quo fūda
mēto etiā clare colligere potes nocumēta q̄ ſequun
tur in v. ſu ꝓpter turbulētiā oppilationē. apoſtema
vel aliud genus egritudinū cōplōnaliū euenientiū
in pupilla que eſt pars vuee panniculi ⁊c̄. ¶Et ſilr
eadē nocumēta ↄtīgere pñt ꝓpter cōplōnales et cō
poſitionales egritudines aranee ⁊ pāniculi ⁊ ſolo=
nem ↄtinuitatis eius: ⁊ tu ↄſidera: qꝛ famoſa nocu
menta ab auctoribus vīr ſcripta aſſignant magis
ex parte defectus cornee ⁊ vuee ꝓuenire q̄ȝ ex parte
ara ee ſecūdine vel ſcliroticē vt hincinde legere po
tes. ¶At v̄o itēꝝ in viſu nocumentū ↄtingit ex ꝑte
ſpirituū viſibiliū. voco aūt ſpm̄ viſibilē ſpm̄ aīalem
q̄ iā de cerebro delatus eſt ad criſtalloidē q̄ ex viſi=
bilis in potētia q̄ñ nōdū ad viſionē dearticulat⁹ eſt
ꝓpter tēperamentū criſtalloides: cū eñ fuerit iam
mūdificat⁹ a tēperamēto ꝑdicto: tūc eſt actu inſtr̄
viſiōis: pꝫ aūt ꝙ ꝑdictus ſpūs iā ꝑmus q̄ȝ ſcōs pōt
eſſe paucus: ⁊ fiet nocumētū diminutiōis in viſu ēt
ſi fuerit turbulētus ⁊ groſſus vaporibus cōmixtus.
¶Si ergo ↄtingat ei vapores ↄmiſceri mobiles cir=
culariter apparebit vidēti ꝑcipe rotulas in aere cir
cūgiratas. ¶Et ſi ↄtingat vaporē illū eſſe groſſum
et pōderoſum apparebit in aere linea deſcēdēs ac
ſi eſſet aq̄ guttula cadens. ¶Et ſi acciderit vaporē
illū eſſe ſubtilē ⁊ leuē apparebit velut linea ſemper
aſcēdēs. ¶Et ſi ↄtingat vaporē illū eē paucū ⁊ val
de diſgregatū appebit vidēti ꝑcipere pulices muſ=
cas vel alia aīalia ꝑ aerē volitātia hincinde ſm̄ qđ
erit intrinſeca diſpō vaporis ad ferri ſurſum motu
recto vel deorſum aut motu giratiuo ⁊ ſic de ſingu
lis. ¶Et tu ↄſidera qꝛ hec oīa ſubtilia ſunt ⁊ nō bn̄
itelligibilia niſi a viro ſciaꝛ ope doctiſſimo. ꝑ quoꝝ
fūdamēta multe varietates corruptionū oꝑationū
ſenſus viſus itelligere poteris ſine quoꝝ cognitiōe
eris potēs ad ↄueniēter curādū eas: ita vt ſit mune
ris tui ⁊ nō alieni. ¶Et vltimo itēꝝ per hoꝝ funda
mēta poteris intelligere qualr ⁊ quot modis nocu=
mētū in viſu ↄtingat ex parte idiſpōnis triū humo
rū. ¶Si eñ criſtallinus humor paucus dēſus ⁊ tur
bulēt⁹ fiet aut accidet cecitas aut dimiutio viſus. ⁊
ſi eius partes diuerſe ſunt: vt q̄dā min⁹ dēſe alie ſe=
miturbide aut nō bn̄ ↄſtātes poterit varietate hui⁹
aſſignari nocumētū corruptiōis in viſu. ¶Necnon
etiā ſi vitreus humor q̄ ↄtinet ⁊ in ſe imbibit maio=
rē partē criſtalloidis fuit mult⁹ turbulētus ⁊ opac⁹
nocebit viſio: aut qꝛ parꝫ de criſtalloide detectū ab
eo relinquet. aut qꝛ pōdere vel frigiditate vel groſ
ſitie ſua alterabit ⁊ indiſponet aīalē ſpm̄ ⁊ ipaꝫ cri
ſtalloidē ad ↄueniēter videre. ¶Et idē intelligēdū
eſt de varietate ↄtingibili in hūore albuginea. Cuꝫ
eñ ↄtingit ꝙ mult⁹ vapor inuenit in oculo ↄgrega=
tus ſiue fuerit ibidē genit⁹ ꝓpter debilitatē caloris
ipſius ſiue fuerit a cerebro ſiue aliūde ꝓpulſus ad
oclm̄ oportebit ꝙ ↄmiſceat ſpūi viſibili. ⁊ ꝓpter ei⁹
ↄmixtionē varijs modis corruptiōis nocebitur vi=
ſus: cū eñ ſpūs alteratur neceſſe eſt mediū intra=
neū ⁊ alr̄ in criſtalloide itēꝝ alterari. vapor eñ ille
eſt agēs applicatū medio et organo imediate viſio
nis qđ eſt criſtalloides ⁊ remanet ibi multo tp̄e ſuf
ficiēter agēs in ꝑdicta ꝗ talr alterabit eadē qualr
eſt ei in potētia. ¶Cū ꝗ talis vapor multiplr poſſet
alterare ꝑdicta. aut ſui groſſitudine ſpm̄ aīalē ingꝗ
ſando. aut ſui opacitate ipꝫ turbulētū efficiēdo vel
ſui friditate claudēdo vias tranſit⁹ aīalis ſpūs ad
oclm̄ poterit eſſe cā ſit nocēdi viſionē nocumēto di=
minutiōis ⁊ corruptiōis. Diminutiōis quidem: qꝛ
nō erit debita q̄ȝtitas inſtr̄i viſibilis viſiōis effectiua
aut ꝑfectiua. Corruptionis v̄o qꝛ ſi vapor ille ſatis
erit leuis mobilitabit ſpm̄ aīalē motu recto ad ſuꝑi
us. ¶Et eꝫ ſi vapor valde grauis mobilitabit ipm̄
motu recto deorſuꝫ. ⁊ ſi tāta erit potētia vaporꝫ mo
uētis ſpm̄ ad ſurſuꝫ q̄ȝ ↄtra ad deorſuꝫ ⁊ ita ꝑſeuera
uerit mot⁹ i ſpū vapore ſibi ipſo nccē erit ꝙ ſpūs ⁊

mediū intraneū oculi ɔtinue moueaᷓ motu circula ri. ¶ Et ex iſto fundamēto colligēda eſt ſolō pluriū ꝓbleumatū q̄ neceſſariū eſt intelligere in opatiōe vi ſiua ɔtingētiū. Ipa eīn oīa hec facillime ſoluunt in vna ſuppōne pmiſſa q̄ eſt ꝙ oīs potētia ſenſitiua in terioꝛ vel exterioꝛ exit in opatiōnē hāc vel iſtā ſʒ ꝙ obiecta mouēt mediū. ⁊ mediū alterat ſpūs. ⁊ p hoc alterant organa. ⁊ tūc ꝗ potētia opaᷓ ſm ꝙ ſibi offer tur. ꝗ ſi offerᷓ ſibi a vapoꝛe vel ſpū alteratiuo mot⁹ ſurſum vel deoꝛſum: ⁊ ſic de ſingulis: talr̄ pcipit po tētia ⁊ opabiᷓ qualr̄ ſibi oblatū eſt a pdictis. ¶ Sol ue ꝗ pmū ꝓbleuma. q̄re eſt ꝙ a qbuſdā hoībus me diū aſpiciētib⁹ apparet aliq̄s vapoꝛ in aere moueri motu ſurſum. hoc eīn eſt ꝓpterea q: talis hō hʒ ca put plenū hūmoꝛib⁹ vapoꝛib⁹ ſubtilib⁹ cholicis ſuc ceſſiue mouētib⁹ ſpm ſurſū. ¶ Et ecōuerſo appet q̄ buſdā ꝙ vapoꝛ ille ſemp deſcēdat inferi⁹ hoc eſt ꝓ pter grauitatē ⁊ terreſtreitatē ipſi⁹. ¶ Soluᷓ 3ᵐ q̄ re qbuſdā appet ꝙ aer ſemp moueaᷓ motu circula ri. ſpēs eīn talis mot⁹ in ſpū impſſa a vapoꝛe q̄ tātū ſui leuitate mouet ſurſū quātū ſui grauitate deoꝛ ſum facit potētiā viſiuā coꝛrupte pcipe motū circu lare in aere exterioꝛi: q̄ tñ nō eſt ibi. lʒ tñ talis mot⁹ inueniaᷓ in ſpū ⁊ acre intraneo. ꝓpter qđ potētia vi ſiua idolū talis mot⁹ circularis coꝛrupte pcipit mo tū eſſe exteri⁹: cū tñ nō ſit ibi. hoc aūt totū teneri oʒ ſm ſnīam Ariſ. tenētis fieri viſionē int⁹ ſuſcipiēdo. lʒ alr̄ dicēdū eſſet ſm ſnīam Pythagoricoꝝ q̄ dice bāt viſionē fieri extra mittēdo: vt colligiᷓ pᵒ de ſen ſu ⁊ ſenſato. ⁊ tu ɔſidera: q: hoc ſubtiliādū eēt aliq̄ liter ſm poſitionē ſcđam. ¶ Ex hoc itē fundamēto ſolui pōt aliud ꝓbleuma: vcʒ q̄re qbuſdā hoīm ap paret pcipere vapoꝛē in aere mobilitatū coloꝛis ni gri: aliqñ rubei: nō raro citrini: ⁊ freq̄nter ſubalbi di. Spēs eīn taliū coloꝝ imprimunᷓ in aere a ſpū ⁊ vapoꝛib⁹ ſm determinatas ſpēs q̄ruoꝛ pmoꝝ hūoꝝ his coloꝛib⁹ ꝓpꝛijs coloꝛatoꝝ. ¶ Et appet etiā vlti mo ex hoc fundamēto: q̄re qbuſdā hoīm appet va poꝛ coloꝛib⁹ inuicē ɔfuſis coloꝛat⁹. hoc eīn cōtingit ꝓpter ɔmixtionē māeꝝ humoꝛaliū diuerſaꝝ ſpēꝝ: quapꝛopter diuerſis ſpēbus vapoꝛes alterāt ſpūs mediū itraneū oculi. Et plura alia ꝓbleumata iſtis ꝓpoꝛtionata ſoluere poſſeʒ ſi nō effugerē lōgitudi nē. ¶ Et vltimo ex oīm hoꝝ fūdamēto ɔcludiᷓ quot ⁊ quāte ſpeculatiōes medico ſint neceſſarie ad ɔue niētē curā ſpēꝝ coꝛruptiōis viſus. haꝝ eīn diſpōnū cura pfici nō pōt conuenienter a medico ita vt ſit ſui muneris niſi ipe diſtincte ⁊ diligēter cognoſcat: ſed euidēs cognitio hoꝝ nocumentoꝝ neceſſario ꝓſup ponit ſuaꝝ cāꝝ notitiā. ꝗ ad pfectā curā oīno neceſ ſariū eſt cāꝝ ⁊ egritudinū ipaꝝ diſticta cognitio. ꝓ pter qđ ſubtilr̄ ſcripſit Gal. ſcđo tegni. ꝙ al. primo in actionib⁹ ⁊ opatiōibus pus q̄d̄ coꝛruptaꝝ cauſaꝝ cognitio neceſſaria eſt: deinde ſalubriū cauſaꝝ inuē tio. vñ ⁊ ꝓpter hoc neceſſariū pmo oꝛdinare regimē qđ neceſſariū eſt in cura haꝝ diſpoſitionum ex par te ſex rerum non naturaliū. ſcđo vero ex parte me dicinalium ⁊ inſtrumentoꝝ que conueniūt eis ⁊c̄.

Sūma ſcđa de regimie pdictaꝝ diſpōnū ꝑ medicinalia ɔtinēs capl'a q̄nq̄.

Em aūt inſtat neceſſitas oꝛdinādi regi mē medicinale huic viro neceſſariū ꝓ cura ſuaꝝ diſpōnū et pſeruatiōe a caſu in lapſum deterioꝛē. qđ regimen in q̄nq̄ capl'a volo eſſe diuiſuʒ. In pmo eīn cap. ponā aliq̄ inſtra p q̄ poterit pſeruari a decidētia in lapſuʒ maioꝛē tā cerebri q̄ auris qua adhuc audit ⁊ oculi quo adhuc videt. nō eīn p bñficiū phicū ſpes ro ipm oculū q̄ iā hʒ pannū ɔfirmatū poſſe ſeruari necdū ad melius trāſire. rōnabile tñ eſt ingeniū phi cum poſſe facere aurē trāſire ad melius qua iā ſur dus effectus eſt. Igiᷓ in pmo caplo deſcribam vīcs cañ. per ipſum obſeruādos. In ſecūdo vero capitu lo ponā regimē ɔueniēs diſpoſitioni capitis. In ter tio capitulo ponā intētiones ⁊ inſtrumēta diminu tioni auditus conuenientia ſiue neceſſaria. In quar to capitulo ponā remediū conueniēs coꝛruptioni ⁊ diminutioni viſus. In q̄nto capitulo ponā modum deponendi pannū iam in oculo confirmatū.

¶ De regimine vniuerſali obſeruādo per pur gationes veris ⁊ autumni. Cap.j.

PRo cōplemēto itaq̄ pmi capli deſcribaʒ pmo purgationē ſibi obſeruari neceſſa riā in tpe veris. ſcđo vero in tpe autūni tertio vero deſcribā duo remedia cōue niētia ad pſeruādū ipſum tā cerebro q̄ auribus q̄ oculo appꝛopꝛiata. ¶ Itaq̄ pro execu tione pmi circa finē mēſis octobꝛis vel pncipiū no uēbꝛis in anno. 1441. vno mane in aurora accipiat hūc potū cū. ℥. iij. aque feniculi calefacte: ⁊ poſt ipm immediate doꝛmiat p vnā horā ⁊ mediā. ⁊ tranſac tis. v. horis bibat cyathum vnū aque calide cocte cū granis feniculi ⁊ bñ zuccarate: ⁊ poſt iſtā aquaʒ per vnā horā accipiat pādiū ⁊ iſto mane ſtet in ca mera a frigoꝛe vēto denudata. eſt aūt iſtius potus deſcriptio. ℞. iere gal'. ℥. j. ieralogodiō. ʒ. iij. miſce ⁊ fiat de eis vt ſupra. ¶ Facta iſta minoꝛatiua eua cuatione die immediate ſequēte hora predicta acci piat hoc digeſtiuū calefactū: poſt qđ nō comedat niſi prāſeāt hore quatuoꝛ. ℞. ſy. de calamēto. ſy. de ſticados: oximellis ſq̄llitici añ. ℥. ß. miſce ⁊ totum accipiaᷓ vt ſupra. ¶ Accepto iſto digeſtiuo in vno die immediate ſeq̄nte purgeᷓ cū iſtis pillis. ℞. pillu laꝝ de ſarcocolla ⁊ cochiaꝝ. añ. ℈. j. b. p. ſalis indi. gra. iij. foꝛmenᷓ pille. vij. cū ſy. de ſticados ⁊ accipiā tur hora ⁊ ɔditionib⁹ obſeruatis q̄ dicta ſunt de pri mo minoꝛatiuo. ¶ Cū aūt euenerit tps veris in fine mēſis februarij vel circa pncipiū martij vno mane hora pdicta cū luna habuerit dies. v. vel ſex a reuo lutiōe ſua accipiat has pillas. ℞. pillaꝝ fetidaꝝ. ʒ. ß. cochiaꝝ: ⁊ de iera ɔpoſita añ. ℈. ß. accipianᷓ obſ uatis ɔditiōib⁹ in pmo minoꝛatiuo dictis. ¶ Die ſc̄o imediate ſeq̄nti: accipiat hoc digeſtiuū qđ cōtinuet octo dieb⁹ calīs obſuādo ea q̄ de alio digeſtiuo ſūt dicta. ℞. ſy. de calamēto ſy. de hyſopo oximellis cō poſiti añ. ℥. ß. aq̄ lauri ſaluie ⁊ betonice añ. ℥. ß. mi ſce. ¶ Die ſc̄o octaua immediate ſequente: accipiat hoc ſolutiuū. ℞. iere diacolo. ʒ. ß. eluarij indi. ʒ. j. ß. miſce: accipiaᷓ cū cyatho vini calefacti ⁊ bñ fumoſi ⁊ obſuet ea q̄ in alijs ſolutiuis obſuari debere ſunt

dicta. ¶ Et ſi careat iera dyacono aut nõ poſſet ipſaȝ
aſſumere tũc. ℞. pillaꝝ fetidaꝝ. deſcriptiõe Raſis
9° Almanſ. cap. de paliſi. ʒ. j. pillaꝝ de iera cõpoſi
ta. ℈. j. ⁊ accipiaẜ vt dictum eſt inuicẽ incorporate.
¶ Poſt hoc aũt fiat ſibi hoc tertiũ cõpoſitũ. ℞. ma
cis gaꝝ. ſticados floꝝ roriſmarini. añ. ℈. ß. folij li=
gni aloes. ℥ ℥. añ. ℈. j. pulpe colloqntide turbit. añ.
ʒ. j. ß. radicũ hermodactyloꝝ electoꝝ. ʒ. iij. ſalis idi.
℥. ß. aloes epatici electi. ʒ. v. pulueriʒenẜ oĩa ſubtili=
ter ⁊ p ſe: deinde ꝯquaſſenẜ in mortario: ⁊ īfũdanẜ
in. ℥. v. aq̃ feniculi ⁊ totidẽ de maiorana ⁊ diligẽter
in catino vitreato exponaẜ ſub radijs ſolis ſepe cõ
miſcẽdo vſq̃quo exiccenẜ: tũc ĩ ĩfundanẜ ſcða vice
ꝑdictas aq̃s calis bñ cõmiſcẽdo ⁊ ponẽdo ſub ſole ⁊
exiccãdo vt dictũ eſt: ⁊ ita fiat q̃tuor vicib⁹: de hac
igiẜ mã fiãt pille ex oĩ. ʒ. vj. de q̃b⁹ accipe põt oĩ ſero
aut ſaltẽ oĩ alterno ſero vnã paꝝ añ cenã et alterã
p duas horas poſt cenã toto tpe q̃ accipit ſy. deſcri
ptos et ẽt p totũ annũ poterit eis vti ſaltẽ in ſepti=
mana. j. vł. ij. accipiẽdo hora ꝑdicta: ⁊ ſi de eis iteꝝ
acapet. ʒ. j. oĩ fine. xv. dieꝝ tardãdo cibũ ⁊ ꝯditiões
obſeruãdo tactas in alijs ſolutiuis valde ſaluber=
rimũ eẽt ei. In his eñ pillis eſt potẽtia mũdificãdi
ſtomachũ caput ⁊ oĩa inſtrã ſenſuũ ſi bñ ꝯſideras.
¶ Scðm ꝑncipale iſtiꝫ huic viro ꝯuenientiſſimũ cũ q̃
aliq̃ñ ſurditatẽ ꝯfirmatã ⁊ frequẽter grauitatẽ au
dit⁹ ⁊ caliginẽ oculoꝝ vidi ſanari: eſt hoc. ℞. ſpẽrũ
ſotyre magne. ℥. j. ſpẽrũ oppoſite. ℥. ß. ãboꝝ deſcri=
ptione Nicolai in antidotario. mellis electi cocti et
diſpumati librã mediã. granoꝝ fiſticoꝝ mũdatoꝝ
℥. iiij. ligni aloes electi. ʒ. ij. īfundanẜ fiſtici p biduũ
in aq̃ feniculi ⁊ maiorane ⁊ ſtẽt bñ coopti: deide mi
nutiſſime ꝯterantẜ ⁊ coquanẜ et incorporentur cum
melle predicto et poſt tepiditatẽ eius fiat electua=
rium cũ ſpeciebus predictis: de hoc itaq̃ electua=
rio patiẽs quantitatẽ nucis muſcate inter tẽpus aſ
ſumptionis pillularũ ſupraſcriptaꝝ in ſero qñ va
dit ad lectũ aſſumat ⁊ bibat poſt ipſum. ℥. j. aq̃ fe=
niculi vel maiorane calefacte: et videbit rem gratiſ
ſimam. Hec itaq̃ ſufficiant pro primo capitulo.

¶ De regimine ꝯuenienti diſpõni capitis. Cap. ij.

Ecũdũ vero captm regiminis medicia
lib⁹ explicare dꝫ ea q̃ male complõni
fride ⁊ hũide ſunt ꝯuenientia: et lꝫ ea
q̃ ſcripta ſunt in ꝑcedẽti cap. oĩa ſint
vtilia ⁊ neceſſaria: p diſpõne capitis
hic tñ ponã ea ⁊ inſtra deſcribã capi
ti multũ ꝯuenientia et nẽcia. ¶ Primũ itaq̃ ipſoꝝ ẽ
hoc. ℞. folij granoꝝ padiſi pulegij origani calamẽ
ti ſerpilli ana. ʒ. j. ß. ruthe ſicce ſticados maiorane.
ana. ʒ. iij. macis. ʒ. iiij. gariofiloꝝ ſtoracis calamite
añ. ℈. ij. ãbre orientalis. ℈. j. muſci. ℈. ß. fiat oĩꝫ p ſe
puluis: cui⁹ medietas ligeẜ in ſindone de grana re
torta: altera vero medietas cũ vino aromatico incor=
poreẜ cũ. ℥. j. ß. electi laudani ⁊ fiat pomũ: vtrunq̃
eñ iſtoꝝ alternati odorare dꝫ: ⁊ erit ꝑſidiũ magnũ
i ꝯfortãdo cerebrũ exiccãdo mãez apiẽdo vias ei⁹.
¶ 2ᵐ remediũ ẽ hoc. ℞. ſpẽrũ aliptẽ muſcate. ℥. ß.
ſtoracis calamite gallie muſcate ana. ℥. j. laudani
electi thuris gũmoſi añ. ℥. ß. pulueriʒenẜ oĩa et de
hac mã ſepe carbonib⁹ accẽſis fiat ſue camere ſuf=
fumigatio. ¶ 3ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. granorũ padiſi
gariofiłł. ligni aloes folij amomi añ. ʒ. j. maiorane.
ʒ. ij. floꝝ nenufaris. ʒ. j. ß. pulueriʒenẜ oĩa per ſe: de=
inde ꝯquaſſenẜ i fine ponẽdo ãbre. ℈. ß. ⁊ muſci gra
na. v. de hac igiẜ mã ſepe pulueriʒeẜ me ia ps ante
rior capitis a ꝑncipio capilloꝝ vſq̃ ad ſummitatez
eius p latitudinẽ q̃tuor digitoꝝ et aſſuefaciat hũc
puluerẽ a ꝑncipio mẽſis nouẽbris p totũ mẽſem fe=
bruarij ſaltẽ tribus vicibus in ſeptimana qñ vadit
ad lectũ: et qñ ponit puluerẽ ſcðm cũ pectine depo=
nat primũ. ¶ 4ᵐ vero ſpãle remediũ eſt: vt iſte dñs ſe
pe aſſueſcat añ prãdiũ et ante cenã apponere pan
nos calos triplicatos toti capiti ⁊ eos ibidẽ tenere
cõpreſſos: et poſt illud cũ ſetula pectinãdo caput le
uiter abſtergat limoſitatẽ ſupeꝛfluitatẽ. ¶ 5ᵐ vero
ſpãle remediũ eſt vt ſaltẽ oĩ ſeptimana tribus vici=
bus in mane incipiat ſibi facere fricationes a genu
bus vſq̃ ad pedes: deinde ab inguinibus vſq̃ ad
eos: tertio a ſpatulis vſq̃ ad nates ſemp inferius
trahẽdo vſq̃quo mẽbra rubeſcãt: tũc a fricatione
deſiſtat. ¶ 6ᵐ vero inſtrm eſt vt bis i ſeptimana vł ter
in mane p q̃nq̃ horas ante prãdium lõgo tpe ma=
ſticet vnã de pillulis infraſcriptis expuẽdo totam
mãm q̃ per eas attraheẜ a capite ⁊ nullo mõ deglu
tiẽdo ipſaꝫ: quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. maſticis diſ
ſoluti cũ aceto. ℥. j. gummi arabici dragagãti mol=
lificatoꝝ cũ mucillagine ſebeſtẽ añ. ℥. ß. piretri co=
ſti ſtaphiſagrie añ. ℈. iiij. ireos. ℈. ß. pul. hermoda
ctylorum. ℈. v. incorporenẜ oĩa et fiant pillule ſicut
auellane ⁊ exiccentur ſub tegula calefacta ⁊ fiat ex
eis vt dictũ eſt. ¶ 7ᵐ remediũ qð vidi valde effica=
ciſſimum in oĩbus diſpõnibus ſuis eſt hoc. ℞. ligni
aloes electi. ʒ. ij. foliorũ lauri ambre croci galange
ana. ℈. j. pulueriʒenẜ et fiãt ex eis pillule de quib⁹
per longum tpꝰ in cena poſt ipſam immediate de=
glutiantur due vel tres. ¶ Ultimũ remedium pro
iſto capitulo et efficaciſſimũ eſt vt hic dñs a princi=
pio mẽſis decẽbris vſq̃ ad medietatẽ februarij om
ni tertio ſero qñ vadit ad dormiẽdũ comedat vnũ
mirabolanũ kebulũ conditum ⁊ electũ ⁊ poſt ipm
bibat. ℥. j. aque maiorane calefacte cũ modico ʒuc=
caro. et hoc omni tertio ſero per quinq̃ horas poſt
cenam quando exponit ſe ad dormiendum. In hoc
enim capitulo ſtat magnum fundamentũ curatio=
nis omnium diſpoſitionum.

¶ De iſtis neceſſarijs nocumẽto audit⁹. Cap. iij.

Unc aũt ꝯueniẽs eſt explicare regimen
ꝯueniẽs pro nocumẽto audit⁹. Pro quo
premittẽdũ primo q̃ oĩa q̃ poſita ſunt
in duobus capitulis precedẽtibus ſunt
vtilia ad nocumentum auditus. Itaq̃
pro hoꝝ intẽtione curatiua ſeptẽ ponã inſtrã parti
ſurditati: partim diminutioni ⁊ corruptioni eius
ꝯuenientia. ¶ Primum itaq̃ inſtrm poſt vłes purga
tiones in vere ⁊ autũno celebrãdas ⁊ etiã poſt fre=
quẽtẽ aſſumptionẽ pillaꝝ q̃ poſite ſunt in ſcða pte
hui⁹ tractat⁹ eſt vt habeãẜ tabule magne cypreſſi ⁊
calefiãt notabilr: deinde ſuppouat tpa alternatim
nũc vnũ nũc aliud vſq̃quo poterit tolerare calidis

t atē predictaꝝ tabularꝝ cū auribus diſcoopertis:
hoc enim erit ei ſingulare auxiliū in curatione ſua.
¶2m vero ꝑncipale remediū eſt hoc. ℞.pulpe collo
quintide.℥.j.ſerpil.ruthe abrotani ſticados pule=
gij calamēti.aā.ʒ.j.ß.origani.ʒ.v.nitri.℥.ß.bul=
liāt hec omnia in lib.xxv. aque vſq₃ ad cōſumptio=
nē medietatis:deide ponaꝛ in cucuma magna ſup
q̄ ponaꝛ embotū ⁊ aure diligēter mūdificata inclu=
neꝛ ipſa ſup extremitatē emboti.In cucuma igitur
pri⁹ poſit⁹ ſit lapill⁹ calefactus ita ꝙ effumare fa=
ciat potēter liq̄rē:⁊ ſuffumigeꝛ auris ꝑ q̄rtā ꝑtē ho=
re hoc q̄dē remediū apit oppilatiōes auriū nervo=
rū cerebri reſoluit ⁊ ꝯſumit māas aq̄ſas groſſas ⁊ vi=
ſcoſas ⁊ vētoſitates ⁊ vapores genitos ab eis: et ſi
vtraq₃ auriū patieꝛ vtriq₃ applieceꝛ hec fomētatio.
¶Et ex eadē mā medicinaꝝ ſolui ſepe facere ſaccu=
los magnos q̄ calefiāt ſup tabulis cypſſi: ⁊ ſup eis
diu teneanꝛ tpa:immo eoſdē ſacculos nō raro ꝯſue=
ui ponere ſup tabulis calefactis de cypreſſo : ita ꝙ
vtrūq₃ ſiꝛ opeꝛ in aures. ¶Ueꝝ qꝛ nocumēta dimi=
nutionis ⁊ corruptionis auditus frequēter fiunt a
diuerſis cauſis:ideo hic diuerſa ꝑticularia deſcribā
remedia diuerſis nocumentis auditus ꝯferentia.

Si ergo nocumētū ꝑuenerit in auditu ab
apoſtemate calido in aurib⁹: tūc
ꝑmiſſis vlib⁹ cūratiōib⁹ ⁊ diuerſionib⁹ applieceꝛ au=
ri hoc duo remedia.¶Primū.℞.ſucci.ſolatri ſucci
nenufaris olei ro.aā.ptes equales bulliāt oīa ſimꝛ
vſq₃ ad ꝯſumptionē ſuccoꝝ : ⁊ de hac mā imponaꝛ
auribus cū cañ. obſeruādis medicando eas q̄ ſunt
q̄nq₃ particulares.¶Primus cañ. eſt ꝙ nunq₃ alis
q̄d imponaꝛ auribus niſi prius facta diligēti mun=
dificatione ceruminis: ⁊ aliaꝝ ſupfluitatū q̄ ſunt
ibi.¶Scd̄s cañ.ꝙ nunq₃ aliquod medicamē impo=
naꝛ auri notabiliꝛ calidū aut frigidū:immo ſꝑ tepi=
dū.¶Terti⁹ cañ.ꝙ nunq₃ de aliq̄ medicina ponaꝛ
q̄ntitas multa:imo niſi vna gutta vel due ad pl⁹.
¶Quart⁹ cañ.ꝙ poſtq₃ medicina fuerit ipoſita au=
ri decūbat eger ſup ꝑte ſana ꝑ horā vnā aut mediā
ad min⁹ ⁊ ſi ambe aures egrotauerīt: tūc pri⁹ ipo=
nat in vna ⁊ q̄eſcat ſup alia.⁊ econuerſo permuteꝛ.
¶Quintus cañ. ꝙ nunq₃ imponaꝛ ſcd̄a medicina
auri niſi pri⁹ fuerit mūdificatū apoſtema.¶2m vo
remediū ad apoſtema calm eſt hoc. ℞.olei violarū
de nenufare.aā.℥.j.pinguedinis capre.ʒ.ij.croci.ʒ.
ß.diſſoluantur ſimul ⁊ imponaꝛ auri. hoc enim con=
ueniens medicamen eſt in principio.

Si autē apa fuerit a mā frida flātica tūc
ſolenne remedium eſt hoc. ℞.olei
amig.aā.℥.j.olei d coſto.℥.ß.croci.℈.j.¶Et ſi vclis
remediū melioris efficacie:tunc. ℞.olei de penta=
dactylo et imponatur auri vt ſupra. ¶Et ſi mā eſt
mixta ex melācholica ⁊ flegmatica:tūc cōmiſceanꝛ
adiuicē oleū de amigdalis amaris ⁊ oleū de ſiſamo
deide coopiaꝛ auris cū magno fruſto lane aut coti.

Cum autē contingit noceri auditum ꝑ
pter plenitudinē ceruminis
aut aliarum ſuperfluitatum:tunc. ℞. ſucci maru=
bij ſucci porrorum mellis electi. ana.℥.j.aceti.℥.ß.
bulliant ſimul ⁊ imponantur vt ſupra.

Adhuc ſi ꝯtingat nocumētū audit⁹ a pu=
tura vermiū vt publicū exīmū
i aurib⁹ tūc auri imponaꝛ ſucci mētaſtri aut ſucc⁹
ruthe. ¶Ego aūt ſcio ꝙ ſi accipiaꝛ ſucci abſinthij
aceti.ana.℥.ß.ſcamo.ʒ.ß.et ponatur in auribus val=
de cito interficit animalia omnia.

Dum aūt nocetur auditus ꝓpter ſanguinē
in auribus cōgelatum tūc accipiatur
coagulli leporis.℥.ß.aceti.ʒ.j.caſto.℈.j.coquanꝛ ⁊
diſſoluaꝛ in auribus gutta vna de hoc tepido.

Si vero auris multa aq̄ſitate fuerit ple=
na exiccari ſolet cū noua ſpōgia
bñ ſicca ſupligata auri. ¶Cōfert etiā huic diſpōni
vt accipiaꝛ ramulus iunci exiccatus ⁊ imponatur
vna extremitas auri:altera vo extremitas accēdaꝛ
tūc em̄ ꝑ eā attraheꝛ ⁊ ꝯſumetur aquoſitas.

Et ſi ꝯtingerit ꝙ in aure ceciderit feſtuca pul=
uis lapillus aut granū fabe vel ciceris
vt ſepe vidi:tūc ingeniū ſolēne eſt vt auris liniaꝛ ⁊
mpleaꝛ oleo ſm ꝙ eſt poſſibile:deide eger igrediaꝛ
balneū vt bñ calefiat.poſtea exeat a balneo deide
inſuffleꝛ in narib⁹ ei⁹ modicū pulueris ellebori al.
⁊ claudaꝛ os ⁊ aliq̄naliꝛ nares vt fortiter ſternutet:
tūc em̄ exibit q̄d in ea ꝑter naturaliꝛ ingreſſum eſt.

Quādo aūt ꝯtigit repiri aurē plenā ſordi=
tie ⁊ ſanie tūc optimū eſt medica=
mē q̄d ſcripſit Alexāder. ℞. arſenici ruffi.ʒ.j. teraꝛ
diligēter cū melle.deide fiꝛ.liciniū ſubtile ⁊ inuolua
eo ⁊ iponaꝛ auri:q̄m mūdificat eā ⁊ exiccat vlcera ⁊
ſaniē ⁊ nō nocet ⁊ fiducialiꝛ vtēdū eſt eo q̄m expꝉtū
eſt.⁊ ſcribiꝛ de eo ꝑ° practice.cap̄. de ſordib⁹ auriū
⁊ allegaꝛ idē 3° ꝯtinētis cap̄.ꝑ°.¶Et ſi volueris re=
mediū efficaci⁹ iſto tūc. ℞.ſarcocolle ſanguis dra=
co.ſieꝛ memite thuris memirē ſpume maris ſal ar=
moniaci ꝯuenienꝛ mūdificata ẜ aure accipiaꝛ h̄ pul=
uis cū melle ꝯmixt⁹ ⁊ cū licinio iponaꝛ i aure mane
⁊ ſero:curat ei vlcera auriū corrodit carnē additā ⁊
corruptā ⁊ gñat ſanā ⁊ ſanat ipaꝝ:⁊ ſūt ſmones ra=
ſis 3° ꝯtinētis.ꝑ° cap̄.aucte Barō.¶Hic eñ itellige
ꝙ cū i deſcriptiōe dixit Barō ꝯuenienter hoc ē refereꝛ
ad ſalē armoniacū:neq₃ ei de eo i deſcriptiōe dꝫ ac=
cipi em̄ quātū de alijs ꝓpꝛ vehemētiā acuitatis et
caliditatē eius.aliꝛ em̄ cōpō eēt inartificialis : ꝑꝑ q̄d
vbi i cōpoſito de alijs q̄nq₃ medicis accipieꝛ aā.ʒ.j.
ſufficiet.℈.j. ſalis armoniaci ⁊ forte q̄ntitas mior.
¶Deniq₃ q̄ñ nocumētū audit⁹ ꝑuenit ꝑꝑ vētoſita=
tes ⁊ vapores:tūc nullū medicamē melius repiꝛ q̄₃
q̄d ſcꝑſit Theodoſi⁹:vt allegaꝛ 3° ꝯtinētis.ꝑ° cap̄.
⁊ ē vt de caſtoreo electo accipiaꝛ q̄ntitas lēticule et
minutiſſime ꝯteraꝛ cū oleo nardio.Ego āt ad vapo=
res ⁊ vētoſitates i aurib⁹ icluſos faciētes tinitū ⁊ ſi=
bilū ⁊ alios ſtrepit⁹ diuerſos ſꝫ diuerſitatē ipaꝝ vē=
toſitatū:vt ꝓbatū ē nullā potui parē inuenire medi=
cinā ei quā ſcꝑſit Raſis 3° ꝯtinētis allegato ca. ℞.el=
lebori al.croci nitri caſtorei.aā.ʒ.j.aceti mellꝛ electi.
aā.℥.j.bulliāt ſiꝛ ⁊ linito licinio plib⁹ vicib⁹ auri ipo=
naꝛ:ꝯpleciꝛ et hec medicia q̄tuor ſimplicia ſublimi=
tatē laudis ⁊ opatiōis vltra oēs medicias ꝓhtita ⁊
ꝯſeruāt auditū ⁊ alijs ſpēb⁹ corruptiōis ei⁹:⁊
cognoui ꝑ Aui.hāc medicinā 4a tertij.cap. de ſon

tu ⁊ ſibilo verſus finē lʒ dimiſerit ibi Aui. caſtoreū
ꝙ forte fuit defectus exemplaris vel ſcriptoris.

Dum aūt ſurditas fuerit ꝯfirmata non olno
deſpandū eſt ꝗn ⁊ experta obeāt applica
ri remedia: lʒ em̄ tale nocumētū ſcribaꝶ ab auctori
bus incurabile vt ſupra demōſtratū ⁊ declaratum
eſt: nihilominꝰ ⁊ frequēter apparēt in egritudinibus
mōſtra vel effectꝰ quoꝝ euentus phoꝝ induſtria nō
bñ pōt cōprehendi diſcurſu rōnis. ſiue ꝯtingat hoc
ꝓpter fortitudinē ꝟtutis: ſiue ꝓpter diſpoſitionem
paſſi: ſiue ꝓpter frequētem applicationē ⁊ ꝯtinua
tionē medicinaꝝ ꝗ applicanꝶ. ¶ Propter ꝙ hic de
ſcribē medicamē cū quo multas gentes reduxi ad
bonam auditionē que multo tpe ſurda remāſerant
ſicut inq̄rere potes a fratre Thoma anglico de or
dine heremitarum in ciuitate Padue qui. xij. annis
paſſus fuerat cōpletā ſurditatem vnius auris. ⁊ iā
plene curatus eſt cū hac ſolēni medicina deſcripta
3° continentis. ſ allegato cap. ⁊ auctoritate inſignis
viri noie carētis ſ illo. Abſqȝ auctore: ad pōderoſi
tatē in auribꝰ ⁊ ſurditatē forte diſtēpereꝶ aloes pul
pa collo q̄n inde ⁊ euforbiū ſubtiliſſime trita cū felle
vacino: deinde ex eis fiāt ſief ⁊ ꝑmittanꝶ exiccari cū
ergo op' fuerit fricenꝶ ſuꝑ cote: vt ibidē dr̄ ⁊ cū ſuc
co raphani imponanꝶ auri: ⁊ forte ꝙ hoc eſt medica
men fantenegi qđ deus creauit: qđ allegat Aui. 4ª
tertij. ſ allegato cap. cuius vſqȝ ad hos dies nō po
tui plenā habere expōnem: lʒ multum vigilauerim
ad idē tibi legēti ꝯcedo partem laboris. Hec in ſum
ma de remedio nocumentoꝝ auditus.

¶ De remedijs conuenientibus diminutioni et cor
ruptioni viſus. Cap. iiij.

In 4° cap. ponendꝰ eſt modus cure ima
ginationū ⁊ aq̄ deſcendentis: inter ꝗ duo
pōt aſſignari dr̄ia q̄m imaginationes. vt
ſupra viſum eſt nō importāt aliud ꝙ̄ no
cumētū corruptiōis opatiōis viſiue ꝓue
niens a multitudine vapoꝝ ꝗ cōmiſcenꝶ ſpūi viſibi
li ⁊ repñtat criſtalloidi ſilitudines eorum tā ex pte
caloris ꝙ̄ ex parte motus ipſoꝝ: imo ⁊ ꝓpter iſtam
cām deludiꝶ potētia viſiua: ita ꝙ et potētia imagi
natiua imaginaꝶ res eſſe exterius que nō ſunt ibi.
¶ Aq̄ ꝟo importat nocumētū deſcēſus aque a cere
bro vel pāniculis ad oculos ꝗ recipiꝶ qñqȝ iter tuni
cam corneam et vueam: quandoqȝ vero inter vueā
⁊ araneā. et ſi ꝯtingat ipſam ſm ptē aliquā ſituari
magis ꝟſus angulū domeſticū: ita vt obiecti viſibi
lis ſpēs viſibilis nō recipiaꝶ in parte iſta: q2 oppila
ta eſt tunc pʒ ꝙ pars ſiniſtra obiecti viſibilis nō po
terit videri ſi fuerit oppilatio illa in angulo dome
ſtico et econuerſo dextra pars non poterit videri ſi
fuerit in āgulo ſylueſtri oppilatio. ¶ Et ita ſi ab aq̄
fluente ingroſſata oppileꝶ pars ſuperior obiecti
viſibilis pars eminētior videri nō poterit: ⁊ ſilr̄ eiuſ
demqȝ inferior pars nō videbitur ſi oppilatio cadē in
inferiori parte ipſius pupille et ſic erit de diuiſione
medietatis obiecti ſi oppilatio cadet i medietate pu
pille. ¶ Et ꝑiformiter itellige ꝙ ſi oppilatio cadet ſo
lū in cētrali pte pupille: tunc nullū ꝑcipieꝶ obiectuʒ
niſi velut perforatum: vt ſuperius declaratum eſt.

¶ In ſūma igiꝶ drīa vera inter aquā ⁊ imaginatio
nes eſt ꝙ ipſa aq̄ eſt morbꝰ cōpōualis ab oppilōne
ꝓueniens imaginationes ꝟo nō ſunt morbꝰ cōpō
nalis ꝓpter qđ 3ª tertij vltimo cap. ita ſcribiꝶ. De
ſcēſus aq̄ egritudo oppilatiua ⁊ humiditas eſt ex
tranea ſtans in foramie vuee inter humorē albugi
neuʒ ⁊ ſifac. i. corneā. q̄re ꝓhibet penetrare formas
vel viſibiliū ad viſum. ¶ Ex quo fundamēto ꝯcludi
tur ꝙ ſicut aq̄ deſcēdēs pōt recipi inter tunicā cor
neā ⁊ vueā vel in foramine eius: ita deſcēdere ⁊ reci
pi poterit iter albugineū ⁊ ꝯuexū aranee: ⁊ ſicut ipa
ꝯgelata facit pannū inter cōuexū vuee ⁊ cōcauum
cornee tunice: ita poterit facere pānū inter ꝯcauū al
buginei ⁊ conuexū aranee ⁊ eſt vnus pānus ꝗ qñqȝ
difficulter apparet: q2 valde ꝓfundus eſt ⁊ bñficio
manualis opationis curari nō pōt: ſicut alter vt in
fra videbiꝶ. ¶ Propter qđ correlarie ꝯcludiꝶ ꝙ aqua
iſta nō dr̄ eſſe egritudo niſi cāliter: q2 eſt immediata
cā oppilatiōis ⁊ materialis cā ḡnationis panni ꝗ
dr̄ cataracta ⁊ impropriē: cū em̄ cataron vel catara
cta importet deſcenſum. pʒ ꝙ talis pannus nō pōt
recte dici deſcēſus defluxus cataracticꝰ niſi ad hūc
intellectuʒ: q2 eſt pānus ḡnatus ex ꝯuerſione aque
in ipm̄ a ꝯgelāte cā añpoſitus pupille vel in forami
ne eius ſolū. ergo hec egritudo denolaꝶ aqua. i. ab
ea defluēte ꝓueniēs ꝗ nōdū ꝯgelata eſt. ¶ Propter
qđ etiā intelligi pōt eēntia alteriꝰ egritudinis quā
aliq̄ oculiſte: vt Alchanomoſali Jeſu hali. ⁊ pluriuʒ
modernoꝝ denolant guttā ſerenā. Eſt em̄ egritudo
ꝓueniens ab humiditate multa aquoſa ⁊ ꝯturba
ta in cerebro ⁊ panniculis eiꝰ abundāte ꝗ frequēter
impetuoſe expelliꝶ. ⁊ deſcendit a cerebro in neruos
opticos oppilando eos cōplete: ⁊ facit cecitatē cō
pletā aut in oculo vno tm̄ ſi oppilauerit ſolū opti
cū neruū vnū: ita vt in inſtāti hō fiat cecꝰ in vno ocu
lo: ſicut ſepe ꝯtingit in fortibꝰ ꝑcuſſionibꝰ capitis: in
motibus creticis. in crapula ciboꝝ ⁊ potuū: multū
⁊ immoderate coeuntibꝰ: ⁊ in his ꝗ exercitanꝶ moti
bus ꝑ quos neceſſario inclinaꝶ caput ad anteriora
⁊ ad iferiora ⁊ hec eadē egritudo lʒ pauci intelligāt
ipſam recte denolatur gutta ſerena. Gutta ꝗdē: q2
ꝑ modū guttaꝝ deſcēdētiū eueniēs. Serena ꝟo q2
ꝑ eā oculus ad extra nō appet ꝯturbatꝰ neqȝ oppil
latus. imo clarus ⁊ ſerenus. ꝓpterea q2 humiditas
illa nō oppilat anteriores partes oculi viſu cōpre
henſibiles: ſed ſolū poſteriores. vʒ neruos opticos
ad quos non peruenit viſus hoīs exterius aſpicien
tis. ¶ Et nota ꝙ hic ſermo aperit tibi viā intelligē
di ſnīas pluriū illuſtrium oculiſtaꝝ ⁊ reſpondendi
ad queſitum ꝓpter ꝗd hoī inſtātanea accidit ceci
tas cū tñ a ſubſtantia ſua colore quantitate ⁊ dya
phanitate oculus nullo modo ꝯturbatus appeat.

Unde ex hoꝝ fundamēto eliciꝶ modꝰ curatio
nis haꝝ diſpōnū: vt tibi legēti appere
pōt triplici ſermōe ſequēti. ¶ Et primꝰ ponet can. ⁊
inſtr̄a curationis gutte ſerene. ¶ Scđs ponet inſtr̄a
curationis ⁊ intētiones habēdas ad aquā deſcēdē
tem priuſqȝ congeletur. ¶ Tertiꝰ ꝟo tāget modū ⁊
inſtr̄a curatiōis aq̄ que ꝯgelari incepit. ¶ Pro ꝯple
mēto itaqȝ primi ſermonis quatuor ſunt neceſſarie

intẽtiones. ¶ Pⁱma eſt mãeꝝ euacuatio. ¶ Scḋa eſt ipaꝝ diuerſio. ¶ 3ª eſt cerebri ⁊ partiũ eiꝰ rectifica tio. ¶ Quarta eſt materiei vltimata ꝯſumptio.

Prima qḋẽ intẽtio cõplet̃ p̃ tria iuſtr̃a. q̃ruꝫ primũ eſt euãtio minoratiua mãeꝝ ¶ 2ª digeſtio earũdẽ. ¶ 3ª eſt eradicatiua eaꝝ eua cuatio. ¶ Primũ itaq; ꝯplet̃ euacuãdo mãs añtes q̃ ꝑtim in mẽbris īferioribꝰ inueniunt̃: ⁊ ꝓprie in iſtõ cũ hec diſpõ fuerit ꝑ colligãtiã totalr̃ aut ſm partẽ Ptiã cõplet̃ cũ his que mãs aquoſas attrahũt a ca pite cũ ꝓprietate reſpiciẽdi oculũ ⁊ aquoſam mãm in cerebro ꝯgeſtã: ⁊ ad oculos fluentẽ: de q̃rum me dicinaꝝ numero tres pre oĩbus alijs excellẽtes ab auctoribꝰ illuſtribꝰ poſite ſunt vbicũq; legat̃. ¶ Et prima eſt ſerapinũ qḋ arabice denolat̃ ſeq̃nabum. ꝓpter ꝙ pille ex eo facte collecte 5° cañ. ſumma pri ma. tractatu de pillis. ⁊ a Meſue diſtinctiõe de eis ſunt valde ſolẽnes: ita vt ex eis det̃. ʒ. j. cũ aq̃ ſubli matiõis vel decoctiõis feniculi vel eufragie ⁊ obſer uent̃ poſt ipſas canones ſupra ſcripti in purgatiõi bus veris ⁊ autũni. Gal. ergo 6° de ſimplici medici na ſerapinũ ſic deſcripſit vt allegat Serapio in ag gregatore caplo. 286°. ꝙ ſubtiliat ⁊ abſtergit ma culas q̃ ſunt in oculo: ⁊ eſt de melioribus medicinis aq̃ deſcendenti ad oculos ⁊ tenebroſitati viſus q̃ ac cidit ab humoribꝰ groſſis. Dyaſco. ṽo ita dixit de eo ipm abſtergit veſtigia vlceꝝ oculoꝝ ⁊ ꝯfert ob ſcuritati viſus ⁊ aq̃ q̃ deſcendit ad oculũ et ꝓhibet eã. ¶ 2ᵐ ṽo medicamẽ appropriatũ ad hãc intẽtio nẽ eſt euforbiũ: qḋ calidũ eſt ⁊ ſiccũ in 3° gradu aut in pⁱa mãſione q̃rti: ſicut ſerapinũ lꝫ hoc ſit paꝝ ca lidiꝰ illo: ⁊ dixit de eo Serapio ſimplici. 336. auctori tate Dyaſ. ꝙ q̃ñ fit cohol cũ eo hꝫ virtutẽ abſtergẽ di aquã oculi: lꝫ eiꝰ mordicatio durat tota die: q̃re miſceat̃ cũ melle ⁊ cõficiat̃ cũ ſief ſupple albo ⁊ cuꝫ cautela. ꝓpter qḋ ob acuitatẽ eiꝰ bonũ eſt ꝯmiſcere ipm cũ aq̃ violaꝝ. ¶ 3ª medicina calida appropria ta oculis ⁊ maxie humiditatibꝰ eoꝝ ẽ colloq̃ntida q̃ inter ceteras medicinas ſaluiferas fere principa tũ obtinet in attrahẽdo mãs flaticas aq̃ſas ⁊ groſ ſas a cerebro ⁊ neruis. ꝓpter ꝙ medicamina oĩa cõ poſita ſolutiua ex ea facta elegãtia ſunt i caſu iſto. Si ergo velis ꝯuenĩẽter euacuare. ℞. pil. de ſerapi no. ℈. ij. colloq̃ntide kirat. iij. bdelij kirat. j. formẽt̃ pille cũ ſucco feniculi ⁊ exhibeant̃ vt ſupra. ¶ 2ᵐ ṽo inſtr̃m principale cõplẽs hãc intẽtionẽ eſt hoc. ℞. ſy. de ſticados. ℥. j. aq̃ ſublimatiõis iris et meliſſe. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ totũ exhibeat̃ calidũ in aurora: vt ſu pra. ¶ 2ᵐ ṽo digeſtiuũ ⁊ leniꝰ iſto lꝫ ꝑfectiꝰ eſt hoc. ℞. aq̃ maiorane. ℥. j. ß. aq̃ ſublimatiõis aſſari. ℥. ij. ß. miſce. ⁊ hec duo cũ hoc ꝙ ſunt digeſtiua materie rum añcedentiuꝫ etiam diuertũt eas ꝑ vias vrine. ¶ 3ᵐ ṽo inſtr̃m hãc euacuationẽ minoratiue ꝯplẽs eſt hoc. ℞. pil. de iera ſimplici. ℈. ij. ſerapini pulpe colloq̃ntide. añ. gr. iij. bdelij. gr. ij. format̃ pille. vj. ⁊ ex hibeãt̃ vt in euacuatõibꝰ dictũ eſt. ⁊ ꝑ hoc ſi bñ ꝯſi deras minorabit̃ mã q̃ in cronicis egritudinibꝰ nõ ẽ m̃ no: ſ̃da ſemel: imo q̃ñq; ter vel q̃ter ꝓpter reſiſtẽ tiã mãeꝝ frigidaꝝ ex pte huiꝰ q̃litatis multitudinis groſſitudis ⁊ viſcoſitatis. hec de intẽtione prima.

Pro inſtr̃o ṽo ſcḋe intẽtionis. ſ. diuerſiõis iteꝝ tria alia ſcribent̃ iſtr̃a. ¶ Primũ ẽ admi niſtratio huiꝰ cliſteris. ℞. radicũ ireos recẽtis polipo dij. añ. M. ß. pulpe colloq̃ntide tertiã ptẽ. M. j. folio rũ blete ſe. lini furfuris. añ. M. j. coquãt̃ i lib. iiij. aq̃ vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis. deinde. ℞. ieralo go. ℥. ß. olei d̃ ſiſamo. ℥. iij. ſalis gẽme. ʒ. j. ⁊ cũ. ℥. viij. ꝓdicte decoctiõis fiat cliſtere. ¶ 2ᵐ ṽo inſtr̃m diuer ſiuũ ẽ frequẽs fricatio extremoꝝ a genibꝰ vſq; ad pedes ⁊ ab īguibꝰ vſq; ad genua ⁊ a ſpatul̃ vſq; ad nates ⁊ a ſuperioribꝰ partibus ſpatulaꝝ vſq; ad cu bitos inferiꝰ ſemꝑ trahẽdo cũ fricatione vſq; ad ca liditatẽ auctã ꝑducẽdo mẽbra ⁊ ad rubedinẽ. ¶ 3ᵐ ṽo diuerſiuũ ⁊ tñ ꝯuenĩẽtiꝰ eſt hoc. ℞. colloq̃ntide. gra. v. agari. gr. x. liq̃ritie aniſi. añ. ʒ. j. zuccari. ℥. j. ß. puluerizent̃ oĩa cũ. ʒ. j. ʒin. electi. ⁊ ex hoc puluere ꝑ duas horas añ oẽm cibum fiat maſticatio ꝑ octa uam partem hore. hec de ſecunda intentione.

Pro tertia ṽo principali intentione rectificatio nis cerebri ꝯferũt inſtr̃a multa. ¶ Primũ ⁊ auctẽticũ olim auctoꝝ ſnĩa. ⁊ ꝓprie Gal. in libello d̃ cõmoditatibꝰ tyriace eſt: vt ſepe in aurora patiẽs bibat. ʒ. j. electe tyriace Andromachi cũ. ℥. j. aq̃ fe nic. calefacte. ¶ Scḋm ṽo eſt puluerizare caput cuꝫ deſcriptione ſupius poſita. ¶ 3ᵐ eſt frequẽs odora tio puluerís maiorane. ¶ 4.ᵐ eſt aſſumptio duarũ pillaꝝ q̃ fiunt ex puluere electi ligni al. ¶ 5ᵐ eſt elec tuariũ dyambra de quo ꝑ duas horas poſt cenaꝫ accipiat̃. ℥. ß. ¶ 6ᵐ eſt frequẽs vſus mirabolani ke buli cõditi. ¶ Septimũ eſt vt aliq̃ñ in mane cũ aq̃ fe niculi deglutiat infirmꝰ. ʒ. j. electe ſotyre deſcriptio ne Auic. 5° cañ. ſumma pⁱa. eſt eñ medicina vehe mẽtis iuuamẽti. ¶ Octauũ ⁊ vltimũ ẽ vt patiẽs vtat̃ ſepe poſt cibationẽ accipe. ʒ. ij. de ꝯfectiõe dyatrion pipereon tertie deſcriptionis q̃ poſita eſt a Gal. in ſe cretis ad Omontheum. ⁊ tu lege ibi. ⁊ hec ſufficiant ꝓ tertia intentione huius ſermonis.

Pro quarta ṽo intentione eiuſdẽ primi ſermo nis iã appet ꝙ ea q̃ poſita ſunt imediate añ ipaꝫ oĩa octo ſũt ꝯuenĩẽtia. ¶ Et ꝑter hec vti põt hoc electuario qḋ aggregabit oẽs intẽtiones extẽc. ſ̃ di cõplete materias ⁊ ꝓhibẽdi regenerationẽ ipſaꝝ ꝯfortando epar ſtomachum cor ⁊ cerebrũ. Cuiꝰ de ſcriptio eſt hec. ℞. ſpẽrũ electuarij dyamuſci dulcis deſcriptiõe. M. i ãtidotario ſpẽꝝ el̃uarij d̃ ligno al. deſcriptione Aui. 5° cañ. ſumma pⁱma. añ. ℥. ß. gra norum fiſticoꝝ mũdatorum. ℥. ij. zuccari al. lib. ß. co quatur zuccaꝝ lento igne cuꝫ. ℥. iiij. ſy. acetoſitatis citri. deinde cum eo ⁊ ſpẽbus fiat electuariũ de quo egrotans per horam vnã. ß. ante prandium ⁊ ante cenam accipiat. ℥. ß. cõplebit intentiones dictas ſcꝫ conſumendo materias antecedentes. ⁊ hoc de pⁱo ſermone principali taliter ſufficiat.

Pro notitia ergo ſermonis ſcḋi princi paliter ſciẽdũ ẽ ꝙ ſicut ab illuſtribus colligit̃ a qua diſtinguitur diſtinctione tẽporanea. aliqua eñ d̃r aqua initiẽs. aliqua q̃ au getur. tertia ṽo cõfirmata eſt: ⁊ idẽ vꝫ dicere ꝙ q̃dã aqua eſt in principio. q̃dã in augmẽto. quedam in ſtatu. ⁊ ꝑ talem ſermonem intelligunt particulares

tertus aliquoꝝ oculiſtaꝝ ꝙ aq̄ eſt q̄dā ſubtilis quedā groſſa ꝛ q̄dam media inter iſtas. ꝛ dicūt ꝙ ſubtilis phico bñficio curari pōt. media ꝟo curaꝛ per chirurgicale bñficium: vt in ſequēti cap̄. videbiꝛ ad plenū. Tertia ꝟo nullo bñficio phyſicali ꝛ manuali curari pōt. ¶ Et primus q̄dē ſermo facile verificari pōt. cū eñ aq̄ incipit ꝯgregari ꝛ fluere ad ipſum oculū priuſq̄ manifeſte debilitet ipſuȝ. tūc dr̄ principium aq̄: cū aūt iā manifeſtū fecit nocumentum in oculo diminutionis viſus aut corruptionis iam eſt in augmēto: ſȝ ꝓpter applicationē phyſici exercitij oēs iſte due ſpēs curari pñt euāndo mioratiue diuertēdo mām digerēdo ꝛ eradicādo cerebrū ꝛ mēbra mādātia rectificādo: igiꝛ talis aqua in p̄ncipio ꝛ augmēto exiſtens curari pōt. ¶ Scḋa ꝟo ꝯcluſio iteꝝ facile deduci pōt: ſi enim aq̄ ſit ꝓpe tp̄s trāſeūdi in ꝯfirmationē lȝ ſit difficile: nō eſt tñ impoſſibile rectificādo regimē ſex reꝝ nō nālū euacuādo digerēdo eradicādo ꝛ apponēdo medicīas locales ſubtiliatiuas diſſolutiuas ꝛ conſumptiuas. ergo talis aq̄ in fine augmēti exñs: ꝛ in p̄ma pte ſtat⁹ adhuc curari pōt p p̄dicta. Cū aūt aqua iſta fuerit cōfirmata. ſ. potētia friditatis īgroſſata ꝛ ꝯgelata aut reſolutis partib⁹ aeris ꝛ fluxibilib⁹ fuerit inſpiſſata talis eſt q̄ nō obedit phyſice opationi p medicinas euāneś digerētes aut reſoluētes eā: ꝛ hec eſt ſpēs iſta aqua noīata. ſ. a ſcḋa pte ſtatus vſq̄ ad finem eius cōfirmata q̄ ſolū bñficio manualis opationis curari pōt deponēdo ipſam: vt paulopoſt videbiꝛ. ¶ Tertia ꝟo ſpēs groſſa noīata q̄ inueniꝛ i fine ſtatus diuturnitate tpis aut vehemētia reſolōnis vel potētia frigiditatis cōgelata eſt q̄ neq̄ medicinali ingenio obedit. Nec eñ adhuc inuēta ſunt medicamina tāte potētie q̄ ſufficiāt ipſam mollificare reſoluere exiccare abſtergere ꝛ ꝯſumere ip̄aȝ: neq̄ ēt manualis opatio cū acu pōt ip̄aȝ deponere: eſt eñ iā facta tāte reſiſtētie ex pte duritiei ꝛ groſſitudīs ei⁹ ꝙ prius per acū frangiꝛ ꝛ ſeparaꝛ in partes q̄ inferius deponi poſſit. Sola ergo illa manuali opationi obediēs eſt q̄ non eſt ita aquoſa: vt ꝓpter ſuam fluxibilitatē fluat refluat ꝛ reuertatur: nec ita dura eſt ꝙ prius frangatur q̄ per acum colligatur.

Si vero aliqua ſunt ingenia ꝛ inſtrm̄a q̄ in initio curare poſſint ꝛ augmento erūt de numero. xij. q̄ ſequunꝛ: ꝛ nō inuenies aliam medicinā expertā atq̄ autētice approbatā. ꝛ legas vbiq̄ ſi legere ſcis. ¶ Primū ergo hoꝝ. xij. inſtrm̄oꝝ de ſimplicibus eſt expertū qḋ ſcripſit hallabas 5° practice. cap̄. 47°. intitulāto de diſpoſitione aque oculoꝝ medela. ꝛ eſt vt accipiaꝛ lapis marchaſite ꝛ ponaꝛ in crucibulo vbi coquiꝛ vitrū ꝛ tādiu pmaneat ibi: vt vertaꝛ in cinerē: de hoc ergo puluere ſoleo accipere. ℥. ſ. et cōmiſcere cū. ℥. ſ. aq̄ ſublimationis radicū raphani ſylueſtris ꝛ ē excellētis iuuamēti. ¶ Eſt aūt marchaſita lapis pireteś noīat⁹ et eſt lapis quo in nocte opȝ me accēdere lumen et docet hallabas inter ipſos atcipi ſub: ubeuȝ. cuius color vertitur ad citrinū de quo magnā inueni copiaȝ in celeberrimo mōte richo ꝓpe mōtē. Silicē. ¶ Scḋm vero p̄ncipale ſimplex in initio aque ꝓficuū ſed eſt potēti⁹ ꝛ acutius p̄mo. ꝛ eſt vt accipiaꝛ ſuccus ex radicibus ſerpētarie minoris q̄ iarus noīatur a Gal. 6° de ſimplici medicina. cū ergo ſuccus iſte fuerit defecatus per ſui reſidētiā accipiaꝛ purior pars ei⁹ de qua quater vel ſex vicibus imponaꝛ gutta vna oculo: ꝛ ſi velis hoc remediū facere fortius accipiaꝛ pars fecalis reſidēs ꝛ exicceꝛ ſub radijs ſolis: deinde puluerizeꝛ velut athomi: et fiat ex eo quater in die cohol in oculo. ¶ 3m̄ inſtrm̄ ſimplex ꝛ adhuc fortius p̄dictis eſt: vt accipiaꝛ ſuccus ruthe ſylueſtris et ꝓprie in mōtibus naſcētis. educaꝛ ex ea ſuccus ꝛ ſine alia defecatione colliriẓeꝛ ex eo oculus: ſi velis hoc iteꝝ efficere fortius permittaꝛ iteꝝ exiccari ſuccus cū fecali pte eius vt de predicto dictū eſt fiat de eo. ¶ 4m̄ inſtrm̄ de ſimplicib⁹ ꝛ iteꝝ p̄dictis forti⁹ eſt: vt colliriẓeꝛ oculus pſepe cū gutta vna fellis: et lȝ fel oē mirabili iuuamēto ꝯferat in ꝓhibēdo euentū pāni in oculo ꝛ curādo ipſum q̄ iā incepit ſua vehemēti ſubtilitate abſterſione ꝛ exiccatione ac reſolutione inſenſibili materieꝝ q̄ fit a vehemēti caliditate: eo ꝙ oē fel eſt calidū ꝛ ſiccū in quarto gradu. nihilominus iteꝝ fel ex alia rōne dr̄ eſſe potēter calidū: eo magis qñ accipiꝛ ab aīali cuius paucitas cholere per vias vrine et vētris educiꝛ. Et ꝓpterea infertur correlarie ꝙ fel ancipitris perdicis ꝛ gruis elegātiora ſunt alijs fellibus: talia enim aīalia non emittūt cholerā p viā vētris: qḋ a poſteriori verificaꝛ: eo q2 eoꝝ feces albe ſunt vt ſenſus oñdit neq̄ etiā talia aīalia mingūt: ita ꝙ cū aquoſitate vrinali educaꝛ cholera: cū ergo in talib⁹ multa cholera retineaꝛ poterit ipſa maiori quātitate commiſceri ignee ſpumoſe ꝛ aeree pti maſſe ſanguinee que eſt materia cholere: vt ptȝ prima primi. cap̄. de gñatione humoꝝ. Nutriēs maſticatione bñ. ¶ Et ſilr correlarie ꝯcludiꝛ ꝙ oīm quadrupedū fel eſt ꝯuenientius ad hāc intētionē qḋ accipitur ab aīalib⁹ parū mingētibus et feces nigras et ſquibaloſas educētibus. et hec eſt cā quare fel hirci capre elephātis in hac mā p̄laudātur alijs: lȝ q̄dā nō docti in ſciētia medicine credāt illud ꝯuenire in fellibus eoꝝ a forma ſpecifica. ¶ 5m̄ inſtrm̄ iteꝝ de ſimplicib⁹ ē lazar: cui⁹ recēs ſucc⁹ īponaꝛ in oculo ſi hñi pōt. ſin autē diſſoluaꝛ aut vltimate teraꝛ ꝛ oculo ter vel quater imponatur: vt prius dictū eſt. eſt aūt lazar aſſa fetida noīatū. ¶ 6m̄ et vltimū inſtrm̄ de ſimplicibus et elegātius predictis et fortius eſt. vt de aqua ſublimatiōis ſalis armoniaci guttula parua quater in die oculo colliriẓeꝛ. ſi aūt hoc nō ꝓfecerit labores ardēter inuenire meli⁹ qḋ nō credo. ꝛ hec ſex inſtrm̄a meliora ſunt ad principiū aq̄ q̄ ad augmentum eius.

De cōpoſitis primū inſtrm̄ ꝛ ꝓprie de his q̄ valēt ad augmentum aq̄. tūc cum iā imagines que manifeſte erāt diminuuntur et quotidie magis obtenebratur viſus et primum de cōpoſitis eſt hoc. ℞. piperis al. gra. iij. balſami electi. ℈. ij. miſce et guttula vna ter vel quater oculo imponatur et nō timeas mordicationem que fit ab eo: qm̄ ſolēniter iuuat in caſu iſto. ¶ Scḋm principale ad hāc intētionē eſt hoc. ℞. balſami electi. ſucci qui diſtillat ab epate hirci ſm̄ artē

aſſato: vt ſcribitur ab oībus et maxime a Raſ. 9°.
Almā ſoris. cap̄. de noctilopa. añ. ʒ. j. miſce ⁊ impo-
natur oculo: vt prius dictū eſt. ❡ Tertiū cōpoſitū ⁊
adhuc forti⁹ p̄dictis eſt hoc. ℞. fellis ancipitris bal
ſami electi. añ. ℈. ij. elli al. pipis. añ. ℈. ß. aquaſſen
tur cū. ʒ. ij. aq̄ raphani ⁊ ponātur in āpulla vitrea
diſcoopta ſub radijs ſolis clauſo tñ ſuo orificio: de
inde poſt. x. dies collirizetur ex eo ocul⁹: vt de alijs
dictū eſt. ❡ Quartū cōpoſitū ⁊ adhuc fortius oīb⁹
p̄dictis eſt hoc. ℞. oppoponacis armo. ſerapini. añ.
ʒ. j. fellis hirci. ʒ. j. ß. balſami. ʒ. j. ſucci raphani ſylue
ſtris p defecationē depurati. ʒ. j. ß. ꝯquaſſent̄ oīa iā
p ſe ſubtiliſſime puluerizata in eneo mortario: dein
de in ampulla vitrea diſcoopta ⁊ orificio obturata
ſub radijs ſolis p q̄ndecim dies: deinde ex tali liq̄re
collirizetur oculus pſepe. eſt enim ſecretū magnū.
❡ Quintū ⁊ penultimū de cōpoſitis ꝯferēs aq̄ ⁊ ad
huc in p̄ncipio cōfirmationis eſt illud qđ ſcribit̄ 9°
Almāſ. cap̄. de debilitate viſus. ⁊ eſt de melioribus
per me expertis. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. tucie ablu
te. ʒ. xx. ſucci maiorane facta reſidentia qua coope-
riatur p̄dicta tucia per digitalē quātitatem ꝯquaſ
ſentur inuicē ⁊ exiccētur ſub ſole vel ſub tegula ca-
lefacta. cū igitur fuerint exiccata. ℞. iſtius cōpoſiti
ʒ. v. zinzi. piperis ni. ⁊ lon. celidonie. añ. gra. xx. ſalis
armoniaci. gra. ij. terant̄ oīa per ſe ſubtiliſſime: de-
inde incorporētur inuicē cū ſucco recēti feniculi. et
fiat ex eis ſief. ⁊ cū ergo fuerit opus ꝯfricet̄ ſuper co
te cū aqua feniculi ⁊ ſepe in die collirizet̄ oculus ex
eo. cōpoſitio enim hec eſt mirabilis ⁊ multū artifi-
cioſe cōpoſita. ❡ Ultimū ꝓ io inſtr̄m ⁊ oī alio fere per
fectius eſt colliriū de fellibus deſcriptū a Raſi. 9°
Almanſ. cap. de aqua deſcēdēte. ℞. v. felliū. ana. ʒ.
j. ß. cū fuerint exiccata: ſerapini euforbij colloq̄nti-
de. añ. ℈. ß. puluerizā tenuiſſime: ⁊ cū predictis fel-
libus: ⁊ cū dupla quātitate ſucci feniculi depurata
cōmiſceantur. cū ergo fuerit opus imponatur ex eo
collirio toti oculo ſaltē in die quater. parē em̄ medi
cinā in iunamēto poteris inuenire: ſʒ nō meliorē ea
pp̄ qđ collaudat eā Raſ. dicēs q̄ ꝯfert aq̄ in initio
dilatationi pupille nō vidētib⁹ l ſero ⁊ debilitati vi
ſus lege ibi. ❡ Sūt aūt q̄nq; manerīes felliū predi-
cte. ⁊ cōī illuſtriū viroꝝ ſnīa approbate. Fel gruis
fel perdicis ⁊ ancipitris fel hirci ⁊ fel ſaboth piſcis
qđ a plurib⁹ credit̄ eē variolus piſcis. Ego aūt inue
nio q̄ eſt lucius fluuialis: ⁊ ſic accipio ⁊ colliriū ex
eo cōpono: ſi p hec quidē inſtr̄a non poteris curare
aquā incipiētē ⁊ tēdētē ad ꝯfirmationē non credo
per alia inſtrumēta curari poſſe q̄ per operationē
manualem que in ſequenti capitulo aperitur.

❡ De modo deponendi pannum cōfirmatū in ocu-
lo per operationem manualem. Cap. v.

ſik iā videt̄ inſtare tp̄s ponēdi eā modū. et
modū deponēdi aquā que nō fuit obe-
diēs medicinis ſcribant̄ inq̄ primo cō-
ditiones premittēde ante ipſius depo-
ſitionē: ſunt ergo a prioribus inētē q̄nq;
❡ Et prima quidem conditio eſt: vt anteq̄ perue-
nias ad opus experiaris de ꝯfirmatione illius: alr
enīʒ operatio tua euaneſceret: neq; enim voluit Ga
lienus aliquē in medicina operari niſi doceatur in
primis 2° creticoꝝ. 7°. cap̄. ❡ Scđa cōditio eſt: q̄ ſi
pannus nō fuerit bñ ꝯfirmatus ⁊ nō potuit per re-
ſoluētia ⁊ exiccātia ꝯſumi. regat̄ corpus cū cibis et
potibus ſanguinis ⁊ humoꝝ groſſoꝝ gñatiuis: p-
pter quod cibetur pedibus ai aliū caſeo ⁊ lacticinijs
cibis leguminibus ⁊ his ſimilibus et potus eorum
ſit vinū rubeū groſſum: aut ceruiſia de ordeo groſ
ſa: et non bene purificata. ❡ Tertia conditio: vt
prius tempore quam perueniatur ad actum conſi
deretur corporis diſpoſitio. et ſi inueniat repletum
valde materiebus ſimul commixtis fiat floboto-
mia de vena media aut de baſilica extrahēdo ſan-
guinis quantitatem conuenientē repletioni ⁊ tole-
rantie virtutis: et hoc per. v. vel. x. dies ante tēpus
operationis manualis. ❡ Et iterū poſtq̄ fuerit mi
norata replō vīs applicetur flobotomia de cepha
lica diuerſe partis ſuper manu apud policē. ❡ De
inde ſubſequēti die applicet cliſtere mundificatiuū
fecū ab inteſtinis. ❡ Si aūt ꝯtingat replentē mate-
riam non eſſe ſanguinē ſed alterā materiā ſangui
ni nō cōmixtā tūc fiat euacuatio appropriata ſm
ſpēm materiei dn̄antis: vt cū medicina flatis mehe
aut cholere eductiua: aut reſpiciente cōmixtionem
oīm p̄dictaꝝ māerū ſimul aut aliquaꝝ: tales enim
euātiōes ex multis cauſis p̄mittēde ſunt. ❡ Et p̄a
q̄dē eſt vt cū applicat̄ opatio manualis ꝓpter dolo
rē nō fluat mā multa apans oppilās aut vehemen
ti ſuo motu dolorē in oculo efficiēs. ❡ Et ſcđa cā eſt
q̄ ꝓpter agitationē q̄ fit in mēbris ſolonē ꝯtinuita-
tis nō acq̄rat̄ in eis vehemēs ebullitio in ptib⁹ capi
tis ⁊ oculoꝝ. ❡ Tertia cā eſt ne ꝓpter reſolutionē
ꝯtinuitatis ex fluxu materieꝝ ad oculū fiat noua
repletio aliarū imaginationū materialis ⁊ effecti-
ua cā. ❡ Quarta cōditio ante manualē opationē
perq̄rēda eſt: vt eligat̄ tp̄s ꝓportionale huic opera
tioni q̄ vniuerſa oīm ſapiētū ꝯcordia ponit̄ eē tp̄s
veris aut autūni: ⁊ ſane intelligēdo dʒ intelligi ps
veris eſtati ꝓpinqua ⁊ nō hyemi. tali em̄ tp̄e ſi qua
mā replēs fuerit hyeme gñata rōnale eſt q̄ iam ſit
diſſoluta ad exteriores ptes corpis ꝓpulſa vł attra
cta ad exteriora a caliditate cōtinuitatis. igit̄ nō re-
manet tāta du⁹ defluxu noue materiei ad oculum
ꝟſus finē veris. ſicut in p̄ncipio ⁊ l media pte eius.
❡ Sic et declarāda eſt pars autūni ꝯuenięter que
eēt medietas ei⁹: l tali em̄ pte autūni caliditas eſt fa
cta remiſſa reſpectu p̄me ptis ei⁹. vñ nō eſt apta po
nere mās in fluxu tm̄ quātū faceret l p̄ma pte ei⁹.
Adhuc ēt in hac medietate autūnī poterit ꝯuenię-
ter fieri ꝯſolidatio ſolute ptis p̄uſq̄ ſupueniat fri-
giditas ꝯtinuitatis: q̄ notabiliter maior eſt in fine
autūni q̄ in media pte ei⁹. ❡ Quinta cōditio eſt: vt
p̄uſq̄ fiat opatio manualis ꝯſideret̄ oculi diſpō ne
in ipſo aut in palpebris ei⁹: neq; in angulis exiſtat
tumor dolor prurit⁹ ſcabies excoriatio vł diſruptio
attritio: vł ꝯtuſio: ſi em̄ ocul⁹ apparet leſus aliq̄ vel
pluriū iſtaꝝ diſpōnū non feliciter arcetur opatio ma-
nualis ꝓpter motū materieꝝ ad ipſum oculum.

Premiſſis aūt hīe ꝯditionib⁹ iā declara
tis iteꝝ p̄us q̄ ad op⁹ perue

niaꝝ manuale ꝓmittẽda eſt cognitio aq̄ obedientis
ad curã: ⁊ ſilr inobediẽtis: ⁊ iã apparuit ꝙ cognitio
aq̄ obediẽtis ex parte modi ſubſtãtie declarata eſt
in ꝑcedẽti cap̄. Op3 eñ medicinã eſſe inter groſſam
⁊ ſubtilẽ aliter operatio vana eſt. ¶ Op3 2° ip̄a3 co
gnoſci p̄rio p aſpectũ vt nõ appareat groſſa valde
cũ eñ patiẽs aſpicit aerẽ luminoſum ſi ꝑcipit lumẽ
neqꝫ colorẽ aliquẽ: iſta eſt de illis q̄ non recipiũt cu
ram ꝓpterea q2 ip̄a ſignificat iã ta3 eſſe groſſitiẽ in
ea ꝙ ſpecies viſibilium p corneã nõ poſſunt deferri
ad pupillã: ⁊ ſilr qñ eger aſpicit aerẽ ⁊ ꝑcipit lineas
colores figuras in aere q̄ nõ ſunt: tunc ſignificaꝝ ex
hoc ꝙ aqua nõ eſt ꝯfirmata. ¶ Tertiũ ſignũ ſum
ptũ ex p̄te modi ſubſtãtie eſt: vt cũ artifex poſuerit
manũ ſuã oculo clauſo ſup pupillã ⁊ cõprimẽdo in
terius ſupius ⁊ inferi⁹ ad dextrã vel ſiniſtrã: rema
nebit pãnus nõ ſparſus neqꝫ diuiſus: imo in eadẽ
diſpõne remanẽs cognoſciꝝ ex hoc ꝙ talis pãn⁹ eſt
nimiũ ingroſſatus nec obedit depõni: imo prius frã
gereꝝ p pannũ q̄ꝫ deponereꝝ. ¶ Quartũ ſignũ eſt vt
cũ ſanus ocl's clauditꝝ nõ dilateꝝ pupilla neqꝫ rari
ficeꝝ pãnus. ſ3 in eadẽ diſpõne remaneat: ſi eñ pã
nus nõ eẽt ita dẽſus erit ꝓpter multitudinẽ ſp̄uu3
ꝙ i eẽ oculo dilatareꝝ pupilla rareficeret ⁊ diſgrega
reꝝ aq̄. ¶ 5ᵐ ſignũ poniꝝ ab expimẽtatoribus ⁊ ẽ vt
accipiaꝝ fruſtũ coti carminati ⁊ anponaꝝ oculo ve
hemẽter inſufflãdo in ip̄m: ſi eñ p talẽ inſufflationẽ
aliq̄liter ſpargitur ⁊ rareſiat pãnus: tũc ẽ obediẽs
cure. ſi ṽo nõ: tunc nõ eſt obediẽs: ſed hoc experimẽ
tũ non eſt veꝝ: q2 in panno q̄ depoſit⁹ fuit vidi hãc
inſufflatione3 fieri pluries: ⁊ nõ mouebaꝝ pannus.
¶ Sextum ſignũ eſt ſumptũ a colore pãni. ⁊ iam cõ
ueniũt ſapiẽtes ꝙ pannus iſte vel aqua q̄ obedit de
poſitioni eſt q2 h3 albedinẽ aq̄ vel aeri ꝯſimilẽ velut
margaritaꝝ: colores eñ tales ſubiectanꝝ in ſubſtã
tia dyaphana. ergo ſignificat ſubſtãtiã parata3 ce
dere ⁊ deponi per ꝯuenientẽ applicationẽ acus. Cũ
ergo aſpicis pannũ ⁊ videbis coloratũ colore gy
pſi aut albuginis oui per decoctione3 indurati. p3
ꝙ talis pannus nõ obedit curationi arguit eñ ta
les colores in ſubſtantia dẽſa ⁊ ſolida poſitos que
prius frangeꝝ q̄ꝫ inferi⁹ deponaꝝ. ¶ Et ſil'r intellige
qñ tibi aſpiciẽti apparebit pãnũ eſſe liuidũ rubeu3
obſcurũ citrinũ viridẽ vel eruginoſum: neuter iſto
rum pãnoꝝ obediens erit curationi ꝓpter ſolidita
tem duritiem vel ſiccitatẽ eoꝝ. ꝓpter q̄ omnia vehe
menter inuiſcantur ⁊ adhẽrẽt: ⁊ tu inuenies rõnes
ex premiſſis declarantes veritatem.

Ultima ꝯditio de ꝓpinquioribus obſeruã
dis apud manualẽ operationẽ eſt
vt eger ſedeat ſup ſcãno ⁊ adminiſtra vt cũ ligatu
ris firmeꝝ caput ⁊ pectus ei⁹ ⁊ ſit facies ei⁹ in aere
claro nõ valde luminoſo: tũc ergo opator precipiet
egro vt vertat oculũ ad aſpiciẽdũ ṽſus angulũ do
meſticum ṽſus naſum: opator aũt accipiat acũ in
manu ſiniſtra ſi ocl's patiens erit dexter: aut in de
xtra ſi oculus patiẽs erit ſiniſter ſic eñ p ꝯtrapõnẽ
faciei hoĩs ad faciẽ ps dextra vni⁹ opponiꝝ dextre
alteri⁹ ⁊ ecõuerſo ſiniſtra: ita ꝙ ſedeat miniſter ſup
ſcãno parũper altiori q̄ꝫ eger: accepto itaqꝫ acu inter
policẽ ⁊ indicẽ q̄ ambo ſuſtẽteꝝ cũ medio digito fa
ciat extra digitos ſuos eminere acũ p q̄ntitatẽ. ʒ. i.
digiti: deinde itromittat acu in ꝯiunctiuã ṽſus ãgu
lũ ſylueſtrẽ vel exteriorẽ. ⁊ ꝓprie in medio eq̄diſtan
tie ei⁹ inter angulũ ſylueſtrẽ vel agilopã. i. capitinũ
⁊ circũferẽtiã corne: ipellat ğ ſuauiter acũ torquẽ
do ⁊ retorquẽdo ṽſus ꝓfundũ vſqꝫ quo poterit ꝯie
cturari ſe penetraũiſſe ꝯiunctiuã: tũc ğ inclinet ma
nũ ṽſus angulu3 ſylueſtrẽ vel tp̄s ſemꝑ ſucceſſiue
paulatim vel ſuauiter ipellẽdo ip̄m ṽſus corneam
cũ ğ ꝑuenit extremitas acus infra cornea3 videbit
ip̄m acũ ꝓpter trãſlucẽtiã cornee: ſic ac⁹ videri põt
ſub vitro ipellat itaqꝫ acũ ſuauiter ṽſus pupillã ad
ſupiorẽ p̄tẽ circũferẽtialẽ ei⁹ intm̄ ꝙ ꝑtrãſeat q̄ſi vſ
qꝫ ad alterã p̄tẽ: tũc ğ incipiẽdo a ſupiori p̄te ſperi
citatis pupille reuoluẽdo acũ ibibitũ in pãno ṽſus
inferi⁹ torquẽdo deponat ipſam ṽſus circũferẽtiã
inferiorẽ eius ſub iferiori p̄te ꝯiunctiue tenẽdo ip̄m
ibi aliqualiter fixũ aperiat oculũ egri ⁊ aſpiciat pu
pillã ſi ergo videbit ip̄am clarã ⁊ dyaphanã opus
eius felicitatũ eſt. ſi aũt appebit in aliq̄ parte nõ bñ
dyaphana ⁊ opaca ſ3 obſcura: tũc iteꝝ cũ acu re
uoluẽdo laboret deponẽdo ip̄am vſqꝫ quo oĩno cla
ra ⁊ ſerena remaneat pupilla. tũc ğ habeat cotũ i
bibitũ in albumine oui agitato cũ pauca aq̄ roſa.
cũ modico puluetis fieꝝ de ceruſa ⁊ ẽplaſtret oculũ
⁊ frõtẽ: ita vt fix⁹ bñ ꝑmãeat ⁊ ſic dimittat vſqꝫ ad
tertiã diẽ: deinde bis vel ter ꝑmutet ip̄m ⁊ ſanatus
erit. ¶ Faciat aũt egrũ oĩno abſtinere a potu vini:
imo nõ bibat niſi aquã cũ zuccaro coctã ⁊ vino gra
natoꝝ decẽter cõmixtã. Et abſtineat a cibis fumo
ſis groſſis vaporoſis ⁊ vnctuoſis acutis ⁊ ſalſis. Et
comedat oua ſorbilla in aq̄ diu infuſa. ⁊ iuſculũ de
ordeo bletas ⁊ ſpinachias hec et alia bibendo ſine
maſticatione ſaltẽ vſqꝫ ad. x. dies. ¶ Uide q̄ꝫta ẽ ne
ceſſitas medico cõtẽplari corpus ⁊ aĩam domitã fa
cere in ꝯtinua ſpeculatiõe circa ea q̄ neceſſaria ſunt
in curatione languoꝝ humani corporis. ¶ Propter
ꝙ nõ poſſum deſiſtere a continua triſtitia: fletu ma
gno: ⁊ magna cordis ⁊ aĩe ꝯturbatione: cũ videã te
oĩm aliaꝝ ꝯtẽplationũ ꝑter diuinã ⁊ naturalẽ meri
to reginã ⁊ dominã ſacratiſſimã ⁊ altiſſimã. O me
dicinalis ꝯtẽplatio. q̄s eñ poſſit me a tãto fletu de
uiare: cũ videã te ab idiotis rudiſſimis ⁊ illiteratis
viris ſeuiſſimis aſtutijs ⁊ cautelis: et deceptionib⁹
dilacerari ꝯtinuo. ¶ Hic eñ ſe magnũ facit oculiſtã
⁊ caret oculis corporis et intellect⁹. ¶ Alter circuit
ciuitates deponendo pannum ⁊ cecos facit hoĩes.
¶ Alius ṽo ſecat fiſtulas emorroidaliũ partium: ⁊
nõ cognoſcit eas. ⁊ martyrio cruciat hoĩes. ¶ Non
nulli ṽo lapidẽ a veſica deponere, tentãtes magnã
turbã hoĩm annuatim interficiunt. ¶ Alter ṽo be
zel in hydropicis teſtificaꝝ ſe et bñ ſcire opari: q̄ tñ
hec nõ intellexit: nec cognouit. ¶ Multi deniqꝫ cata
ractã olfacientes ⁊ guſtantes pomponijs veſtibus
graui inceſſu. cauteloſis et fraudulẽtis ṽbis popu
los decipiunt: q̄bus non aliter dicendum eſt q̄ꝫ qd̄
Sal. dixit ad eos ſecundo de accidẽti et morbo ꝙ re
maneãt cũ ignorantia ſua. ⁊ ſi non terrenꝝ alio mo
tiuo terreantur in poſterum cruciatu gehenne.

¶Ego ꝟo corp⁹ ⁊ alam tibi o ſacratiſſima corporis humani ſubleuatrix: corp⁹ ⁊ alam in laudes cũctis potẽtis dñi a primis dieb⁹ etatis mee ſũma oĩ diligẽtia ⁊ maximo feruore deuoui: vt altiſſimaꝝ reꝝ: q̃rũ tu notitiã ꝓſupponis aliquã mihi ꝑticulã fructuoſe ſpeculationis concedat altiſſimus: vt ſcibilium tuorum veritatem guſtare poſſim aliqualiter iuxta illud poeticũ. Me ꝟo primũ dulces añ omnia muſe. Quarũ ſacra fero ingẽti ꝑcuſſus amore. Accipiant: veriq̃ vias ⁊ domgmata monſtrant. Ad ꝑpetuas ⁊ immortales laudes oĩpotentis. Amen.

Cõſilium.67. De ſibilo.

Generoſa dña vxor dñi Simonis d porto laborat ſibilo i ſiniſtra aure ei⁹ ꝯtinue fixo. vñ appet ꝙ ẽ egritudo ꝑ eẽntiã i cerebro ei⁹. vẽtoſitates ei vel vapores in cerebro ſuo mltiplicate effundũt ad ꝯcauitatẽ auris: ⁊ igrediũt i poros pãniculi coopientis os anfractuoſuz auris q̃ pãnicul⁹ valde nerue⁹ ẽ organũ auditiue potẽtie. hec igit vẽtoſitas mouet mediũ itraneũ: qḋ ẽ aer exñs i poris ꝑdicti pãniculi: ⁊ motu vel colliſiõe i ꝑdicto intraneo medio fcã ad pãniculũ ſonatiuũ accidit ſonit⁹ repñtatus. ergo auditiue potẽtie ꝑcipit ab ea ac ſi ab extͣ ad int⁹ delate fuiſſent ſpẽs talis mot⁹ vel colliſiõis ⁊ qꝛ vẽtoſitates ſubtiles exiſtũt ⁊ potẽtia ſicce: ⁊ organũ ẽ valde ſonoꝝ: ⁊ mediũ ẽ aer tenuis i poris ꝑdicte miringe ꝯtẽtus: iõ repñtat ſonit⁹ vel ſpẽs ſibili. ¶hec etiã diſpõ icremẽtũ recipit a regiõe ſplenis in quo cũ ꝯtingit aliquã adeſſe oppilõnẽ, ⁊ vẽtoſitatis ꝯgeſtã eſſe multitudinẽ q̃ ad ſupiora tãq̃ ad ꝓpriã lationẽ aſcẽdit magis q̃ ad iferiora. ꝑ ꝯcauitatẽ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ recipit i pãnicul' cerebri: a qb⁹ tãdẽ effundit ad organũ audit⁹. Uñ ex hoc fundamẽto appet ꝙ hec egritudo i ea eſt corruptio i operatiõe ſenſus audit⁹ ꝑ eẽntiale nocumẽtuz in cerebro exiſtẽs: ⁊ ꝑ colligantiã ad ſplenẽ etiam adueniens.

Abſtineat Igit hec dña a vaporoſis ⁊ vẽtoſis cibarijs ⁊ frigidis ⁊ humidis: velut ſũt: lac: piſces: paſtiles cibi fructuũ recẽtũ mltitudo: legumia ⁊ ꝓprie elixa. Spiachia bleta porculaca lactuca cucurbita ⁊ ꝯſilia. Et euitet aq̃ fride potũ ſimplicis vl' cũ vino ꝯmixte. ¶Et ꝯueniũt ei ſalſa cibaria ⁊ carnes laudabiles ⁊ aromatũ vſ⁹ ⁊ petroſel. feni. ſaluia roſma. ⁊ ſpillũ ꝓprie ⁊ vinũ al'. ⁊ ru. ſubtil' ſube mediocris ſapis ⁊ ꝯueniẽter potẽs.

De rebus ꝟo medicinalib⁹ vtat iſtis q̃tuor iſtrñs. ¶pͦm eſt: ꝙ accipiat vnã de iſtis pillulis añ cenã parũ: ⁊ ſecũdã accipiat ꝑ horas duas poſt cenã: ⁊ ſic reuoluẽdo trãſeat ab vna ad reliquã: quaꝝ deſcriptio. ℞. caſtorei. gra. v. pilulaꝝ de ſarcocolla. ʒ. ſ. aloes abluti. ʒ. ij. fiant pilule cũ ſucco calamenti. ⁊ accipiant oĩ quarta die alternatim: vt dictũ eſt. ¶Scðm ꝟo inſtrm eſt: vt euaporationẽ faciat in aurẽ ſpã hoc mõ. Accipiat enim vrceũ nouũ vitreatũ ⁊ in ipm iponat. ℥. ſ. fecis olei oliuaꝝ antidoris quã hr̃e põt: ⁊ coopiat ipm ẽboto hñte orificiũ tenue. ponat ergo vrce⁹ ſup carbonib⁹ ignitis vſq̃quo ferueat a murca in eo exiſtẽs. Inclinet ergo auris ſup orificio emboti ⁊ circũdet cũ pãnis vel coto: ita vt fum⁹ vnit⁹ in cõcauum auris recipiatur: ⁊ fiat vſq̃quo amurca euaporare deſinat bis in die mane ⁊ ſero añ cibũ ꝑ totã vnã ſeptimanã. ¶3m inſtrz eſt: vt cũ recedit a ꝑdicta euaporatione: tũc calefiat ſacculus iſte ſup tegula mũda ⁊ ponat auris ſup ipo tãdiu vt ſacculus tepefiat: recedat ergo ab eo: ⁊ añ orificiũ auris ponat modicum de coto in quo muſc⁹ ꝯſernat⁹ fuerit. ¶Eſt aũt ſacculi deſcriptio. ℞. calamẽti mẽtaſtri pulegij origani ⁊ ruthe ſiccoꝝ. añ. ℳ. ij. macis. ℥. ſ. amini amcos ſe. leuiſtici carui añ. ℳ. ſ. corticũ papaueris. al. numero. iiij. puluerizent ſubtiliter ⁊ imponãtur ſacculo lõgitudinis q̃ſi pedalis q̃ amplectat totã maxillã ⁊ ipõ vſq̃ ad ſummitatẽ capitis ⁊ occiput. ¶4m inſtrm eſt puluis iſte de quo oĩ ſero cuz vadit ad lectuz ꝯpuluerizet prorã capitis a ſui ſummitate capitis vſq̃ ad frontẽ ꝑ quatuor digitos lõgitudinaliter. cui⁹ deſcriptio. ℞. ſpecieꝝ ꝯpliris arcoticõ: ſpẽrũ dyamuſci dulcis añ. ʒ. ſ. miſce. Iſtis factis ſpero ſana erit. Ad laudem dei oĩpotentis. Amen.

Cõſilium.68. De ſonitu et ſibilo aurium.

Poſtulaſti Doctor eximie vt tibi gñalẽ curationis modũ ſonit⁹ ⁊ tinnit⁹ ꝯſcriberẽ qb⁹ pſepe te moleſtatũ dicis: faciã eq̃dẽ et ꝑbreuẽ tibi dabo viã. Eſt igit hoꝝ varia curatio ex varietate cãrũ: qm̃ ſonitus ⁊ tinnit⁹ q̃ fiunt a fame ⁊ in ꝯualeſcentib⁹ curãtur per reſtaurationẽ ⁊ regimẽ ꝯualeſcentiũ. ¶Factus a criſi vomitu fluxu ⁊ ſimilib⁹: ex iſtoꝝ ꝑfectione curat. i. ſi fiunt ꝑfecte he euacuationes poſt ipſas ceſſat: et ſi nõ fuerint ꝑfecte curant cura iſtoꝝ. ¶Siſr pendẽs a febribus cura eaꝝ curat. ¶pendẽs a ſuppuratione curatur apoſtematũ cura. ¶Si fuerit a ſortitudie ſenſationis ꝑcipiens leuiſſimos motus in aere vel vapore q̃ eſt i miringa: ⁊ talis nõ indiget cura: ſ; ſi iſta intenſa ſenſatio inſequit leſionẽ organi: etiã illa nõ indiget cura: vt Raſis nono. et Aui. in tertio ꝓprijs capitulo. Uerũtamen raſis dicit. ꝙ ſi ꝓpter eius ſuperfluitatem oportet fieri diſſoluentur duo grana opij in oleo et diſtillẽtur in aurẽ. Et Auic. dicit: ſunt q̃dã hoies q̃ ꝑcipiũt vtendũ eẽ ſtupefaciẽtib⁹: ſicut oleo ro. decocto cũ aceto: q̃ſi velint dicere q: deſtruere ſenſum eſt noua cura: vel etiã debilitare ipz. Ubi ꝟo inſequeretur paucitatẽ ſpũz q̃renda eſt reſumptio. ¶Et ſi malã cõplexionẽ ſeq̃tur remoueat ꝑ alterãtia ad oppoſitum appropriata. ¶Sequẽtẽ antẽ principia gñationis malã cõplexionẽ vel raritatẽ texture tanq̃ deſperatã relinquaĩn⁹: niſi ꝙ aliq̃b⁹ cõfortãtib⁹ aliqñ vti poſſumus. ¶Tinnitũ factũ a vẽtoſitate groſſa gñata: in cerebro vel in meatib⁹ ei⁹ curam⁹ his intẽtionib⁹. ¶prima eſt adminiſtratio debiti regiminis ſex reꝝ non naturaliũ in quo oẽs cãe multiplicãtes vẽtoſitatẽ ꝓhibeãt. vñ Raſis monet cibaria minuẽda ⁊ dimittẽdũ vinum. ¶Scða ẽ digeſtio humiditatis ex qua multiplicat vẽtoſitas cum ſubtiliantibus incidentibus aperientibus ⁊c.

vel ſyru. de

vel ſy. ò ſticados mel ro. co. ⁊ ſilia. ¶ Tertia eſt euacuatio in qua velut minoratiuā ſi cōuenerit; ipſam fieri añ digeſtionē fiat mā̄ exiſtente multa. vel etiaʒ minores poſt digeſtionē paulatiʒ euacuādo ⁊ digerendo donec poſtea eradices totū. Et hec cōplet̄ cuʒ notatis vt pillis aſſaiaret de iera ſimplici vel cōpoſita agarico pillis cochijs. electuarijs vt ierapigra. iera ma. ieralogodion. ieradyacoloquintidos ⁊ ſilibus. ¶ Quarta eſt diuerſio que partim complet̄ cū euacuationibꝰ ſupraſcriptis vel alijs ſilibus: ⁊ cuʒ fricationibus lotionibus vētoſis ſanguiſugis ꝓuocationibus vrine ⁊ ſeceſſus fluxꝰ emorroidalis vel menſtruorū cauterizationibꝰ: ⁊ alijs ſepe ſupra declaratis. ¶ Quinta eſt reſolutio vētoſitatis iſtius: ⁊ aliqualis exoppilatio auris in qua Raſis cōmēdat oleū de ſemine raphani cū oleoꝰ amigdalarū amararū ⁊ ro. in quibꝰ caſtoreū ſit diſſolutū. ¶ Item 9ᵒ Almanſ. laudat euaporationē cū aqua decoctiōis ſanſuci. i. maiorane ſticados arabici ⁊ abſinthij mētaſtri origani. añ. ℳ. j. Et ſi vis bñ opari poſt ipſam euaporationē diſtilla olea ſupraſcripta. ¶ Auicēna ꝟo laudat troci. expertū ex ellebori albi partis. v. nitri partis. x. diſſoluat̄ in oleis ſupraſcriptis. ¶ Sexta intētio eſt cōfortatio que cōplet̄ cū eiſdē. ⁊ ſi plura vis lege apud auctores. ¶ Ubi ꝟo eēt hic tinnitꝰ per colligantiā: tūc cura partit̄ in regimē mādātis. ſcʒ cū cōfortatione digeſtionibꝰ euacuationibus et alijs. Et in regimē mēbri. i. cerebri ⁊ auris recipientis. ꝓhibendo ne recipiat. vñ Auicᵃ iubet cōfortari cerebrū cū oleo mirtino: ⁊ aurē cū oleo amigdalino ⁊ ſimilibus. ¶ Pro q̇bꝰ intellige ꝙ ſi materia non ſit in cerebro vel aure peccās ꝙ ſit audax in repcutiendo materiā ⁊ trahēdo inferius ⁊ alia faciendo vt in dolore capitis per colligātiā. Hec in ſumma doctor inſignis generalē cōplex̄ curā tinnitus ⁊ ſonitus auris. Ad laudes eiꝰ imortales q̇ cūcta moueri iubet.

Conſiliū. 69.

De vndecim malis diſpōnibus. vcʒ. ¶ De inſtātia ſibilationis in auribꝰ. ¶ De reumate a capite deſcēdēte. ¶ De nocumēto diminutiōis in opōne memoratiue potētie. ¶ De inuētiōe ⁊ ſenſatiōe friditatis in partibꝰ nuche. ¶ De debilitate ſtōachi cū appetitu vomēdi. ¶ De debilitate renū. ¶ De motu ⁊ tenſione a ventoſitate in femore facta. ¶ De deſcenſu humorum ad teſticulum ſiniſtrū. ¶ De tremore cordis. ¶ De imaginationibus oculorum. ¶ De immoderata ſiti per duas horas poſt cibuʒ. ¶ Diuiditur autem conſilium in tres tractatus.

Tractatus

primus continens capitula duo: diſpoſitiones ꝑ cauſas ⁊ ſigna inueſtigat.

¶ De accidentibus omnibꝰ cauſis ⁊ ſignis ſibili in auribus: ⁊ eſt primum accidens. Cap. j.

Antonius porro Mediolanēſis de nobili ꝓgenie Porrorū ſatꝰ obtulit mihi porruʒ ſapore q̇dē ⁊ maſticatiōe valde horridū digeſtioni aūt difficillimū. Laborat eñ accñtibus q̄plibus ⁊ egritudinibꝰ: vt mihi ſcribit que oēs ⁊ multū verēde ⁊ nocitiue exiſtunt ſimul in eodē corpore inuēte: imo quelibet illaruʒ per ſe diligēter cōſiderata ſciētia ⁊ ope nō mediocriter eruditio diuerſis corporibus magnā ſpeculationeʒ ad ſe aduocat: vt diligēter capitulari poſſit. ¶ Accipiam itaq̄ diſpoſitiones eius ordinate velut ipſe ſcribit. ¶ Et ꝑma quidē earū eſt inſtātia ſibilatiōis in auribus. ¶ 2ᵃ ꝟo eſt reumatis a capite deſcēſus. ¶ 3ᵃ eſt nocumentū diminutionis in opatione memoratiue potētie. ¶ 4ᵃ eſt inuētio ⁊ ſenſatio friditatis in partibus nuche. ¶ Quinta eſt debilitas ſtōachi cū appetitu vomēdi aliqñ eueniēte lʒ nō ſemꝑ. ¶ 6ᵃ eſt debilitas renū. ¶ Septima eſt motꝰ ⁊ tēſio a vētoſitatibus in femore facta. ¶ Octaua eſt deſcēſus humorū ad teſticulū ſiniſtruʒ. ¶ Nona eſt tremor cordis. ¶ Decima eſt imaginationū inſtātia. ¶ Undecima eſt imoderata ſitis ꝑ duas horas poſt cibū eueniēs ⁊ pluribꝰ etiā alijs moleſtat̄ accñtibus ad hāc ſummā reducibilibꝰ. ¶ Cū ḡ hec oīa accñtia vel egritudines in eodē viro cōplicate ſint opʒ inueſtigare an oīa talia accñtia ab vna radicali cauſa ꝓueniant: an habeāt cāſ ꝓductiuas coꝝ diuerſas ſm diuerſitatē mēbrorū quorū hec accñtia ſunt paſſiōes: ⁊ ſm diuerſitatē materierū que ſunt ipſoꝝ ꝓductiue ⁊ q̄ ſunt ipſorū efficiētes ⁊ māles. ¶ Per hūc igit̄ modū poterit inueniri ꝑncipiū ꝓductiōis cognitiōis ⁊ curationis taliū accñtiū vnū ſolū ſufficiēs aut plura neceſſaria ad cōtēplationē ⁊ curationē taliū. ¶ Videt̄ igit̄ apud rōnabilr ſpeculātes ꝙ hoꝝ accñtiuʒ vel egritudinū diuerſitas eſt ꝙ quedā ſunt diſpoſitiones ꝑ eſſentiā q̇buſdā mēbris. q̇dā ꝟo ꝑ colligātiaʒ: nōnulle aūt ſimul per eſſentiā ⁊ per colligātiā diuerſorum membrorum ſunt diſpoſitiones.

Igitur ſibilus in aurībꝰ ꝑñtatꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ oīno ꝓuenit: ⁊ imediate vētoſitate incluſa in ꝯcauitate oſſis aſſamach ⁊ eſt os durum et tortuoſum valde ipſaꝝ auriū. ¶ Pōt etiā huiꝰ vētoſitatis pars imerſa eē in poris tenuiſſimi pāniculi q̄ inuenit̄ in ꝯcauitate ꝑdicti oſſis eū veſtiēdo. ¶ Pōt iteꝝ ⁊ 3ᵒ hec vētoſitas inueniri in neruis imerſa a q̄rto pari neruoꝝ cerebri ramificatis: ꝑ quas effundit̄ a cerebro aīalū ſpūs q̄ eſt inſtrm auditiōis. ¶ Et pōt etiā hec vētoſitas in oībus ꝑdictis inueniri mēbris ⁊ ſil̄. Qualitercūq̄ igit̄ ꝯtingat hec vētoſitas immixta aeri itraneo auris agitat̄ cū eo ⁊ colliſionē reuerberādo facit in pāniculū ⁊ os añ ſcripta. ¶ Cauſat̄ itaq̄ ſibilꝰ ꝓpterea q2 vētoſitas eſt exalatio terreſtreitate ꝑcipās: ⁊ tenuis exiſtens reuerberata ad mēbra illa q̄ ſonora ſunt repñtat potentie auditiue ſpēm ꝯfractiōis ſub ſilitudine ſibilādi. Cū aūt vētoſitas oīs a calo diminuto: nō tñ excellenter gñet̄. Si eñ eēt intēſa frigiditas nō fieret gñatio vapoꝝ nec vētoſitatis: ſicut ſi eſſet exceſſiua caliditas digereretur aut ꝯſumeret̄ mā̄ in vētoſitates reſolubilis ⁊ vapores. Opʒ igit̄ calīn vel calorē eē dimiuta reſpectu tēperamēti ꝓpꝛij patiētis. Hec igit̄ frigiditas aliq̄liter intenſa vel diminuta caliditas eſt ſpēs male cōplexionis frigide in cerebro abundantis: ⁊ eſt cauſa efficiēs predictoꝝ. Mālis aūt cā remota eſt mā̄ flegmatica terreſtreitate ꝑcipās acq̇ſita in ea: aut a mā̄ aliquāta cholerica aut melācholica: aut flegma

vitreū: a quo ꝑ ꝯtinuā actionē caloris reſoluteq; fuerunt partes aeree ⁊ aquee ipſius: ⁊ deductū fuit ad terreſtreitatē: erit mā antecedēs ꝑdicti ſibili. ¶ Cōiūcta ꝟo mā vel locuȝ eius tenens eſt ventoſitas in predictis locis īmerſa repreſentās auditiue potētie ſpēm ſibilādi: q̄re corrupta eſt auditiue potētie opatio. ꝑcipit enim in aere exiſtere ſibilātis ſpēm a qua aer ipſe euacuat᷑: ſed hoc eſt formale corruptiōis in opatione auditiua: vt ptȝ in ſpeculatiōibꝰ 2° tegni cap̄. illo. Nocet᷑ aūt opatio tripl'r. ¶ Formalis vero cā huiꝰ accn̄tis ē actualis refractio ⁊ colliſio vētoſitatū ꝑdictarū ad organa ſonorā ꝓpter q̄ percipitur actual'r ſenſatio rei exterioris nequaq̄ꝫ exiſtētis. Finalem aūt cām in opationibus aīe attributis in oībus aſſignare nō eſt facile. Neqꝫ eñ aīa vnq̄ꝫ īntendit per ſe: ⁊ ꝑmo hunc ſibilū tanq̄ꝫ opationē corruptā. Sed finalis cā eſt conatus ad expulſionē illaꝝ ventoſitatū a ꝓfundis partibꝰ cerebri. vñ orit᷑ quartum par neruoꝝ: qui ſunt inſtrā auditus organice ſeruientia illi aīe: in quā conatur ad expellēdū illas vētoſitates. Cū igitur nullā viā habeat aīa ꝑ quaȝ cōuenienter expelli poſſint vētoſitates ille q̄ꝫ per os aſſamach anfractuoſum: ⁊ ꝑ neruos ꝑdictos patet ꝙ vētoſitas illa violēter impulſa ſibilū facit predictum. Sonat eñ cū ꝑcutit᷑ affoꝛiſmoꝝ 7ª ſermone illo. Sternutatio fit a capite ⁊c̄. Ex quo appet completa declaratio ꝑmi accn̄tis. vcȝ. ſibili auriū. ¶ Uide quāto labore opus eſt ſpeculātibꝰ ad inuētioneȝ effectuū per q̄tuor cauſas: efficiētem mālem formalem ⁊ finalem que immediate declarate ſunt.

¶ De ſecunda mala huius viri diſpoſitione que eſt reumatis a capite deſcenſus. Cap̄. ij.

Ex fundamēto ꝑlecti capl'i diligēter cōſiderāti facile eſt videre cām ſcd'i accn̄tis ſupra ꝑmiſſi. vcȝ reumatis a capite deſcēſus. Cū eñ in toto cerebro exiſtat ſpecies male cōpl'onis fride ⁊ hūide: ⁊ māei flegmatice mucillaginoſe: ⁊ vitree multitudo: q̄ ibidē multiplicant᷑ ꝑviā īdigeſtiōis ⁊ euaporatiōis ab inferioribꝰ partibꝰ ad ipſuȝ caput multiplicata ꝑdicta mā cogit ꝟtutē ad expellēdū mām illā: vt exoneretur cerebrū ab accn̄tibꝰ ⁊ egritudinibꝰ q̄ ꝓp retentionē illaꝝ māeꝝ eēnt apta ꝯſeq̄. ¶ Et q: mā fluxibilitate ſua ⁊ ḡuitate apta eſt moueri īferiꝰ ſꝫ maiorē ptē: iō mā illa deſcēdēs aliq̄n retinet᷑ in locis glādoſis lateral'r apō vuulā poſitꝫ ⁊ tumeſcere facit illas ⁊ apari. ¶ Q̄nq̄ꝫ ꝟo mā illa ſꝫ ptē retieri ꝑt in vuula extēdēdo ⁊ mollificādo ip̄am. ¶ Et nōnulla pars ēt huiꝰ māei deſcēdit ad loca ſub faucibꝰ: ⁊ facit ibi tumores q̄ brāchi nolant᷑. ¶ Et ſi māe illiꝰ aliq̄ ꝑs deſcēderet iteriꝰ ⁊ retineret᷑ in muſculis gule ⁊ colli facere poſſet apata ſq̄nātia nolata. ¶ Sīāt illiꝰ māei ꝑs aliquāta deſcēderet ad pectꝰ faceret diſpōnē: q̄ catarrꝰ nolat᷑. Ex quo ptȝ ꝙ ſi iteꝝ huiꝰ māei pars aliq̄ deſcēderet ad ſtōm noceret eidē appetitū ⁊ digōnē eiꝰ īpediēdo ip̄m vaporibꝰ multū moleſtantibus. Nō curaui ponere ꝙ hec mā faceret corizā: q̄m ipſa q̄ſi tota groſſa eſt. Sꝫ corize mālis cā eſt aq̄ſa. q̄re ⁊c̄. ¶ Multiplicant᷑ aūt he māe iteꝝ in capite ex cauſis exterioribꝰ de q̄rū numero poſſet eſſe multitudo ciboꝝ ⁊ potuū: ⁊ ꝑciſe potus poſt vnā horam apud cenā multiplicatꝰ. Et exercitia fortia ſuꝑ cibū īmediate facta. Et coitꝰ etiā tūc multiplicatus: ⁊ ingluuioſe comedere: ⁊ cibis vti vaporoſis ⁊ brodialibus pinguibꝰ ⁊ dormitio ſubita poſt cibū. ⁊ ꝑlixitas in ea. Et rixari ⁊ alterari cū ſocijs ⁊ agitari ī paſſionibus aīe anguſtioſis ⁊ furibundis ⁊ alia q̄ eēnt cōſilia iſtis. Ex q̄bus valde facile poſſet intelligi eſſentia reumatis a capite deſcēdētiū ⁊ eoꝝ nocumēta ⁊ pericula que minantur. Hec de ſcd'o accidente.

¶ De tertia mala diſpōne: q̄ eſt nocumentū diminutiōis in opatiōe memoratiue potentie. Cap̄. iij.

Iam apparet ex predictis itelligendum eſſe cām nocumēti diminutionis memorie. Cum enim in cerebro huius viri mala complexio frigida ⁊ māe cōſiles multiplicate ſint patet ꝙ organū memoratiue potentie cuius eſt recipere ⁊ cōſeruare ſpēs ſenſibilium ledi pōt dupliciter. aut q: nō cōuenienter recipit ſpēs ⁊ ꝯgruāt q̄ꝫtitatē ſpūs animalis neceſſarij ad memoriā: aut q: ꝓpter magnā mollificationē a flegmatibus factā ventriculus poſterior cerebri nō conuenientes cōſeruat ⁊ theſaurizat ſpēs ſenſibilium. Humiditas eniȝ multa dato ꝙ prepararet ad facile recipi poſſe formas vel ſpecies rerum: ipſa tamen nō minus facit ad nō bene detinendū eas: humidum enim licet formas figurales facile ſuſcipiat ipſas tamen valde facile amittit. prima primi cap̄. de elemētis. propter qd' nō eſt mirabile ſi iſte: adoleſcens diminutam habet opationē memoratiue potentie. Et hec ſufficiant de accidente 3°.

¶ De 4ª mala diſpōne: que eſt inuentio ⁊ ſenſatio frigiditatis in partibus nuche. Cap̄. iiij.

Pro declaratione vero quarti capituli ⁊ accidentis in eo cōprehenſi non expedit multū extendere ſermonem. Cū iaȝ appareat ex poſitis in precedēti capitu. ꝙ mala cōplexio frigida ⁊ humida poſterioris ptis cerebri: ⁊ mā flegmatica ibidē multiplicata cāe ſufficiētes ſint friditatis in nucha multiplicate: ⁊ in neruis ſpōdiliū colli ⁊ dorſi ſuꝑiorꝫ ab eo oriētibꝰ. Nucha eñ eſt vicariꝰ cerebri in curſu dorſi. ꝑª tertij. 2°. c. Cū ḡ exeat ⁊ orīat᷑ īmediate a poſteriori cerebro ⁊ ḡñata ſit ex mā poſt cerebri ḡnationeȝ remanēte: opȝ de neceſſitate ꝯcedere ꝙ mā in poſteriori cerebro multiplicata nuchā infrigidat ⁊ hūectat ⁊ neruus ab eo oriētes: quare ſi mā fluidior eſſet et aquoſior ingens eſſet periculū ⁊ ſuſpitio in hoc viro de trāſitu in paraliſim. ¶ Quō aūt mala cōpl'o frigida acq̄rat᷑ in nucha cōicata ſibi a poſteriori cerebro ſatis facile eſt videre ſi ipſa generet᷑ a mā flegmatica ad nuchā effuſa: ſiue a cerebro alterante partes ſibi ꝓpinquas generetur in nucha frigiditas ⁊ humiditas per ſucceſſiuam alterationem vnius partis ad aliam. Et apparet ex hoc fundamento q̄ꝫ ſuſpectum ſit accidens quartum ⁊ moleſtum. Minatur enim huic viro ſtoliditatem aut amentiam aut paraliſim: vt planum eſt ex premiſſis.

¶ De 5ª mala diſpōne: q̄ eſt debilitas ſtōachi cū appetitu vomēdi aliq̄n eminēte lȝ nō ſemꝑ. Cap̄. v.

QUintum aūt accñs ſupius poſitū in hoc
qnto cap̄. declarandū leuiſſime intelligit
ex his q̄ dicta fuerūt in 2° cap̄. de cauſis
reumatis ad inferiora deſcēdētis. Nō ſo
lū eñ mā̄ a capite deſcēdēs ad ſtōachuꝫ
pōt debilitare digeſtiuā eius: ⁊ nauſeā ⁊ vomitū in
ducere ſuis alteratiōibus. ſꝫ ſola etiā ſtomachi cō=
paſſio abſoluta ad ip̄m cerebrū per ſimplicē altera
tionē hec talia accñtia efficere pōt: qꝺ facile percipi
pōt eo ꝙ q̄to cerebrū deterius ſe habet tāto ſtoma
chus indigeſtiue debilitate nauſea ⁊ vomitib⁹ agi=
tatur. Hec de accidēte quinto dicta ſufficiant.

¶ De. vj. mala diſpōne: q̄ ē debilitas renū. Cap̄. vj.

REnū debilitas q̄ eſt accñs ſextū etiā ꝯtin
gere poſſet ꝓpter materiā ꝑ viā indigō=
nis multiplicatā in ſtomacho ⁊ in inteſti
nis: q̄bus hec materia cōicaret renibus
per venas in meſentereo multiplicatas.
¶ Sed hui⁹ debilitatis aſſignari etiaꝫ pñt cāe alie.
¶ Prima eſt freq̄ns ⁊ lōgus decubit⁹ ſup ſpina qui
facit multiplicari mās in renibus q̄ infrigidādo et
mollificādo debilitāt eos. ¶ Scda cā pōt eſſe freq̄n
tia coit⁹. ¶ Tertia poſſet eſſe multa vrine retētio et
indebita eius euacuatio per colatoriuꝫ ⁊ vritides.
¶ Quarta cā pōt eſſe oppilatio in p̄dictis renibus:
ꝓpter quā multiplicant in eis materie laxātes ⁊ de
bilitātes eos: ⁊ hec cognoſcent ꝑ freq̄ntiā mictus ⁊
paucitatꝫ emiſſiōis vrine clare ⁊ tenuis ad ſubalbe
dinē tendētis. Hec ſufficiant de accidente ſexto.

¶ De ſeptima mala diſpōne: que eſt motus ⁊ tēſio
a vētoſitatibus in femore facta. Cap̄. vij.

CUm ergo in p̄cedēti immediate cap̄. de
clarata fuerit debilitas renum cū ſuis
cāis. Nō eſt dubitādū ꝓꝑ malā ꝯplōnē
⁊ mās inuētas in partib⁹ inferioris vē=
tris multiplicari vapores ⁊ vētoſitates
⁊ ꝓpē cū mā groſſior fuerit: vt flⁱa vitreū p̄ aſſigna=
tū in cap̄. p̄°. He igit vētoſitates pellunt a v̄tute: et
ꝑ ꝯcauitates inteſtinoꝝ vt expellant ꝑ inferi⁹: q̄rū
etiā ps in trāſpirādo ꝑ poros recipit iter ſupficiē cō
uexā inteſtinoꝝ ⁊ ꝯcauā ſifac. Ip̄a igit ibidē multi=
plicata extēdit ſifac innexū oſſi femoris: quare ibi=
dem neceſſario facit dolores extēſiuos. ¶ Uñ ſi hec
vētoſitas multiplicabit in didimo q̄ eſt oriēs a ſifac
et deſcendēs ꝑ locū vaſoꝝ ſpermaticoꝝ ad oſſeum
indubitāter in hoc adoleſcēte faciet vt iā fecit p̄nci
piū hernie vētoſe. ¶ Et ſi amplius a ventoſitate di
ſtēderet foramē ſifac: per qꝺ deſcendūt didimus et
pori vritides: aut rūperet ſubſtātia ſifac. nō eſt du=
bitabile ꝙ iſte incurreret: aut forte incepit in eo cre
patura vel hernia ꝑ quā inteſtina apta ſunt deſcē=
dere in oſſeū quare maxime neceſſariū eſt huic ado
leſcēti vt magnā hēat cautelā ⁊ ſollicitudinē in deſē
dēdo ſe ab euētu p̄tacti piculi. ⁊ hec de. vij°. accñte.

¶ De octaua mala diſpōne q̄ eſt deſcēſus humorū
ad teſticulū ſiniſtrum. Cap̄. viij.

OCtauū v̄o accñs ſupius memoratū eſt
humiditatis deſcenſus ⁊ multiplicatio
in ſiniſtro teſticulo: cui⁹ q̄dē accñtis iaꝫ
clare apparēt cāe ex p̄cedēti immedia=
te cap̄. Materia eñ deſcēdēs per didimū ⁊ venas ⁊
arterias q̄ portāt nutrimētū ad teſticulū p̄ternatu
raliter ibi multiplicata dolore in teſticulo facit gra
uatiuū ⁊ extēſiuū. ⁊ ſi ei aliq̄d materiei calide ꝯmi=
ſceret acute eſſet p̄dictus dolor etiā cū pruritu aſſo
ciatus: aut cū caliditate notabili abſq; pruritu: ſicut
de ſanguie ſi ꝯmiſceret cū p̄dicta mā. Ex q̄b⁹ appet
ꝙ hoc accñs huic viro minat euētū apatis l teſticu
lo ſuo: q̄re prudēter agat: ⁊ de re ſua ſollicit⁹ exiſtat.

¶ De 9ª mala diſpōne q̄ eſt tremor cordis. Cap̄. ix.

MOtū v̄o tremulū cordis q̄ poſit⁹ fuit ſu=
perius tāq; nouū accñs. Opꝫ cōcedere
ꝙ eſt aut diſpō cordi ꝑ eſſentiā aut per
colligātiā a cerebro ꝓueniēs: qꝺ appet
rōnabilius. cū diſtēperamēto nāq; cor=
dis ꝯplōnali aut cōpōnali tāto q̄tus eſt neceſſari⁹
vt ab eo fiat tremor cordis. non video bene ꝙ ſal=
uari poſſet fortitudo v̄tutis vitalis q̄nta ꝑſeuerat i
hoc viro. ¶ Silr ēt neq; ſaluaret bonitas pulſus q̄
magn⁹ eſt ⁊ mediocris inter velocē ⁊ tardū ⁊ ſpiſſuꝫ
⁊ raꝝ. ¶ Neq; etiā ſaluaret bonitas coloris: auda=
cia: ⁊ aioſitas q̄ adhuc notabilr in hoc viro vigent.
¶ Quare vr mihi ſecuri⁹ eē dicēdū ꝙ hic motus tre
mulus cordis eſt ꝑ colligātiā ipſi⁹ cordis ad ip̄m ca
put. ꝓꝑ eñ malā ꝯplōnē in cerebro inuētā cū māeꝝ
multitudie flaticaꝝ diſcraſia fit in corde frida ⁊ hu
mida ⁊ vapores multi a flāte deſcēdēte ad pectus
claudūt vias euētatiōis cordis mltiplicate in arte=
ria venali et in articulis et oſtiolis cordis: q̄re v̄tus
cordis mouet ad expellēdū illos vapores ⁊ ſpargē
dū eos tāq; obiectū triſtatiuū. Sꝫ ex fortitudie co=
nat⁹ ⁊ mot⁹ cordis ad expellēdū ⁊ fortitudie reſiſtē=
tie p̄dictoꝝ vapoꝝ ad reſiſtēdū naſcit mot⁹ tremu
lus: q̄ ſi ꝑſeueraret maxime verēd⁹: imo mortalis eſ
ſet. Iuxta illud autēticū. 3ª p̄mi colligēdū. Qui eñ
hꝫ tremorē cordis ꝯtinuū caueat ne ſubita interci=
piat morte: quare audiat patiēs periculū huius.

¶ De decima mala diſpoſitione que eſt ima=
ginationum inſtantia. Cap̄. x.

NOn eſt neceſſariū me anxiari multū i in
ueſtigatiōe ⁊ declaratiōe decimi accñ=
tis. ſ. imaginationū. Nihil eñ aliud im
portat ꝑ eas q̄ nocumētū corruptionis
in opatiōe viſiue potētie. Deludit eñ vi
ſiua potētia talr ꝙ apparet ei ꝑcipere formas figu
ras ⁊ colores in medio exteriori q̄ nequaq; reperiū
tur in eo q̄re potētia viſiua ꝑcipit ſe videre qꝺ nō vi
det. ⁊ ergo deludit. Et q2 imaginat imaginatiua ex
teri⁹ eſſe obiecta in medio q̄ nō ſunt: iō vocant ima=
ginatiōes q̄ ſunt colores forme vel figure q̄ percipi=
unt in aere cū neq; ſint in eo. ¶ Cū ergo in cerebro
huius viri multiplicata ſit materia flatica q̄ pluri
ma vapores ab ea eleuati cōmiſcent ſpūi viſibili q̄
delatus ad criſtalloidē ⁊ abinde exteri⁹ illuminās
mediū ſigillat in ipſum ſpēs motus illoꝝ vapoꝝ q̄
q̄nq; mouent motu circulari. q̄nq; vero motu recto
aſcenſus ⁊ deſcenſus. ⁊ ſic q̄nq; apparet alicui vide
re lineas vel alias figuras aſcēdētes aut deſcēden
tes aut circulariter motas. ¶ Et ſm ꝙ ꝯtingit illos
vapores eleuatos eē a materia colore valde aquea

ita apparet color ɔſilis in figuris p̄dictis. Et ſimilr̃ q̃nq; ꝓcipit̃ in eis citrinitas a cholera rubedo a ſanguine. opacitas a melã cholia p̄dictis vaporib⁹ repreſentãtib⁹ hoꝝ ſilitudines ſm ſpẽs p̄dictaꝝ materieꝝ. Spẽs ergo haꝝ formaꝝ vel coloꝝ impſſe in mediũ vel aerẽ ſuſcipiunt̃ int⁹ vel extra: q̄bus potẽtia viſiua corrupte diiudicat: vt iaȝ apparet. ¶ Vñ ex iſtis recolligẽdo ɔcludit̃ ꝙ ſi hoꝝ vapoꝝ multitudo pſeuerat in cerebro minant̃ aquã vel deſcenſum aq̃ cũ de aquea materia exiſtãt. Et hic deſcẽſus aq̃ cataracta noiat̃ a cataron greco ꝙ importat deſluxũ in latino. ¶ Et ſiquidẽ ɔtingat hãc aquã ɔgelari vel ingroſſari inter ɔcauã ſupficiẽ cornee ꝛ ɔuexã pupille: tũc facit egritudinẽ q̄ nolat̃ pannus ſubite cecitatis effectiuus. Ex quo apparet ꝙ impropꝛe loquit̃ vulgus hũc pãnũ nolando cataractã cũ cataracta nõ ſit aliud q̃ȝ aque deſcẽſus iã p̄dictus.

¶ De vndecima mala diſpõne q̄ eſt immoderata ſitis ꝑ duas horas poſt cibũ eueniens ꝛ plurib⁹ alijs accñtib⁹ ad hãc ſummã reducibilib⁹. Cap.xi.

VLtimi vo accñtis ꝛ vndecimi. vȝ ſitis valida q̄ ꝑ duas horas poſt cibũ in hoc viro multiplicat̃ opȝ intelligere cãm ꝛ excluſis acuitate ꝛ ſalſedine in cibis ꝛ potibus q̃nq; exiſtẽte. ¶ Dicẽdũ ꝙ cã huius accñtis eſt multitudo cholice materie inuẽte in fundo ſtomachi ꝛ venis eius q̄ tpe vinidis ꝛ reuocationis caloris ad ip̄m ſtomachũ gr̃a digerẽdi cibos excitat̃ ꝛ inflãmat̃ ꝛ ad os ſtomachi delata vel illi⁹ inflãmatiua ſitim efficit ita validã. Nõ eñ efficit ſitiȝ illã in p̄ncipio cõprehẽſionis cibi cũ nõdũ chol'a illa adeo ſit inflãmata ꝙ ſuffecerit reſoluere ꝛ exiccare humidũ roridũ oris ſtomachi cuius ɔſumptiõe fit ſitis. Et põt hoc experimẽto a poſteriori demonſtrari. qꝛ ſi patiẽs iſte tolerat ſitim finalr̃ liberat̃ ab ea: qꝛ cholerica materia digerit̃ aut reſoluit̃. quare ceſſat ſitis q̄ fiebat ab ea. ¶ Hec in ſumma eſt verificatio ꝛ inueſtigatio vndecim accñtiũ p̄ncipaliũ q̄ hũc adoleſcẽtẽ ingẽter moleſtãt ꝛ ꝑicula nõ minora eis ſibi portẽdũt. Si qua aũt p̄ter hec vndecim eueniũt accñtia radicẽ h̄nt a p̄dictis vndecim: q̄re de eis extẽdere ſmonẽ nõ eſt opportunũ. quoꝝ q̄dẽ accñtiũ curationẽ fieri opȝ: ſicut nunc ſequit̃ ordinate.

Tractatus ſecundus continens capitula ſex de regimine dictaruȝ diſpoſitionũ per ſex res non naturales.

¶ De electiõe aeris ꝛ ſibi annexoꝝ. Cap.i.

PRiuſq̃ modi curationũ accidentiũ huius viri aſſignent̃ neceſſarium eſt rectificare adminiſtrationẽ ſex reꝝ non naturaliũ. Nõ eñ inſtr̃a medicinalia ɔueniẽter opari poſſent in eo niſi debita mẽſura ſex reꝝ nõ naturaliũ p̄mitteret̃. Itaq; ꝓ electiõe eius loci habitationis eius gñaliter ꝓuidendũ eſt. Primo ꝙ aeris intẽperies q̄cũq; poſſet nimia frigiditate aut caliditate nebuloſitate vl' flatu vẽti acuti ꝛ impetuoſi in cerebro ꝛ in tunicis oculoꝝ in humoribus ꝛ ſpiritibus eoꝝ efficere ꝑmutationẽ ſoluẽdo ɔtinuũ nimiũ ɔgregãdo vel diſgregãdo: aut ſpũs ꝛ humores reſoluẽdo ꝛ congregando euitari debet.

¶ Propter quod caueat habitare i loco vel camera valde frigida vẽtoſa: ꝛ vbi humiditatis ꝛ caliginis excellẽtia diſtẽperet̃ aer quare habitet locũ a terra eleuatũ: ꝛ diſtãtẽ a fluxibus aquaꝝ vel lacunarũ: ꝛ euitet mãſionẽ in loco particulari vbi eſſet reuolutio teſtudinalis ꝛ ꝓprie antiquoꝝ edificioꝝ ꝛ lapideoꝝ: ꝛ ſit camera eius oriẽtali ꝛ meridionali plage expoſita bñ clauſa: ꝛ feneſtris habẽtibus ingreſſum aeris frigidi ꝛ nebuloſi fulcita. quoꝝ etiã gratia caput ei⁹ teneat bñ coopertũ pelle agnina aut vulpina: aut de varioꝝ doſſibus duplicatis. ¶ Et vtile multũ eſt ei vt q̃nq; ſuffumigationẽ faceret in camera ſua. ℞. floꝝ eufrag. ſeminis maiorane aã. ℥. ß. pulueris ligni al. ʒ. i. thuris. ʒ. vi. puluerizent̃: ꝛ cũ opus fuerit ſupaſpergat coclear vnũ carbonib⁹ ignitis. Et multũ vtile eſſet camerã ſuã calidã reddere accẽdẽdo in ea ignẽ ex lignis abietis: lauri: iuniperi: cedri: et ſimilium arborum aromaticarum.

¶ De motu et quiete. Cap.ii.

DE mõ aũt exercitãdi p̄mittẽdũ eſt p̄mo ꝙ exercitiũ corporis magnũ non eſſet ei ɔueniẽs: niſi prius corpus euaret̃ ſm ꝙ inferius ordinabit̃. Exercitiũ eñ ſup repletionẽ factũ magis eſt cã vt materie fluãt ad cerebrũ: vel ſaltẽ per modũ euaporationis augmẽtate in eo. ſ. cerebro ꝛ oculis: lȝ tñ exercitium motus ꝓgreſſiui ieiuno factũ per camerã et leuiter aſcendẽdo ꝛ deſcẽdẽdo per ſcalas eſſet ſibi vtile ꝓpter materieꝝ diuerſionẽ ad inferiora. Aliter tñ exercitiũ orando moraliter ſermocinãdo ſermões ꝓferendo: et conſimilia confert ei. ¶ Et iteruȝ gratia exercitij laudo ei leuẽ fricationẽ capitis: et pectinationẽ cũ pectine vel vnguibus mediocriter fricãdo cutem vt fumoſitates capitis liberius tranſpirare poſſint. Poſt euacuationes vero predicte fricationes capiti conuenirent fortiores iſtis.

¶ De ſomno et vigilia. Cap.iii.

DE ſomno et vigilia premittendum quod exceſſus in multum vigilando ꝛ dormiẽdo ſimiliter euitandus eſt: quia primus motus vigiliarum agitando materias augeret in capite et diſponeret fluxum ad oculos. Secund⁹ vero auget et generat catarros et reumatiſmos et materias in fluxu ad oc'los diſponit. ¶ Propter q̄d nunq̃ȝ poſt cibationem dormiat niſi tranſeant ad minus due hore: ꝛ tunc dormire incipiat capite eius eleuato conueniẽter: vt dictum eſt bene recto: ꝛ prius dormiat ſuper latus dextrum. deinde ſecũda ſepolutiõe reuoluat ſuper ſiniſtrum: et euitet dormitionẽ diuturnã quantũ põt niſi multũ vigilauiſſet in nocte. ¶ Et caueat dormire in locis ad que radius lune in nocte ꝑuenire poſſet. multa eñ aeris luminoſitas et ſtatio in ea et in aere caliginoſo: ꝛ ꝑmutatio de ip̄o ad aerẽ luminoſum eſt cã cecitatis in breui tpe future: pp q̄d Dyo⁹ ſyracuſan⁹ tyrãnus inimicos punire volẽs faciebat eos diu i carcerib⁹ tenebroſis valde detineri: deinde ſubito ꝑmutabat eos ad aulã valde luminoſam: et magnã h̄ñt nitas feneſtras vitreas ꝛ fiebãt ceci.

¶ De accidentibus anime. Cap.iiii.

DE aīe ꝟo accñtib⁹ dõm ꝓmo ꝙ euitaſ re dꝫ oēs aīe paſſiões: ꝑꝑ q̄s vł, emēs ⁊ mult⁹ ponaꝛ in ſpiritib⁹ mot⁹ ⁊ i hu morib⁹. ꝑꝑ qꝺ euitet iracūdiā furioſi-tatē ⁊ vehemētiā riſus. ¶ Silr ⁊ econ tra aīe paſſiones ꝑ quas ſpūs ⁊ hūo res multū accētranꝛ: vt ſunt triſticia vehemēs ima ginatio reꝝ ⁊ effectuū terribiliū euitari debēt. Tali bus eñ motibus in aīa factis ꝑꝑ ſubitā ⁊ multā re-tractionē ſpūum a criſtalloide ⁊ a toto ocło nō ſolū accidit diminutio: imo corruptio. ⁊ qñqꝫ ablatio vi ſiōis ⁊ leſio in oꝑōnib⁹ ſenſuū interioꝝ: ⁊ ēt nocumē tū in corde ⁊ in oꝑōnib⁹ ei⁹. Exterminãt eñ talia ac cidētia ⁊ mutãt corp⁹ ab ea q̄ eſt ſm nãm ꝯſiſtētia. 3° tegni. ¶ Multi etiã ꝑſepe ex lõgo fletu fuerūt fa-cti ceci: ſicut etiã ſepe ꝯtingit ex multitudine lachry marū inuolūtariaꝝ ſicut act⁹ eaꝝ ꝑſepe colliqñ et reſoluēdo fuit cã ſubite delatiōis mācrū ad neruos opticos ꝓpter qꝺ in inſtāti homo oīno ꝓuaꝛ viſu.

¶ De 5ª re nõ nãli. ſ. inanitione ⁊ repletione. Ca. v.

IAm ꝟo de q̄nta re nõ nãli. ſ. inanitio-ne ⁊ repletione parūper dõm. ¶ Pro-pter qꝺ ꝓmittendū eſt ꝓmo ꝙ hic nõ erit ſermo de inanitione cū mediana hec eñ inferi⁹ reſeruaꝛ ad caplm de canonib⁹ ⁊ inſtris euacuãdi hũc virū ſed hic eſt ſermo de modo applicatiōis ciboꝝ ⁊ po-tuū in quãtitate excedentiū ⁊ diminutoꝝ: ⁊ in mo-do aſſumptiōis eorū. Itaqꝫ oīno caueat iſte vir a de glutiōe ciborū niſi bñ ⁊ cõueniēter maſticatoꝝ. ¶ 2° nullomõ accipiat cibū niſi ꝓuenerit in eo appetitus ꝯueniēs. ¶ 3° cū venerit appetit⁹ ad cibū: cibū acci-piat nõ ꝯtrahēdo morã poſt ꝓſentatū appetitū. ali-ter eñ impleretꝛ ſtõach⁹ materieb⁹ corruptis ⁊ cor-ruptibilib⁹. ¶ 4° nõ multū ꝓlõget morã in comedē do. ¶ 5° ꝟo ſemꝑ cibaria leuis digōnis ⁊ lubricati-ua ꝓmittat his q̄ ſunt durioꝛa digōne ⁊ lenitiōe pri-uata. ¶ 6° effugiat aſſumptionē ciboꝝ ſpē diuerſo-rū ⁊ diuerſis ferculis ꝑmutatorū. ¶ 7° effugiat oēꝫ ciboꝝ aſſumptionē ꝑ quã ſtõachus ꝑcipiaꝛ extēſus ⁊ grauitas ab eo apud vmbilicū ⁊ hypocūdria ꝑci piatur. ¶ 8° caueat aſſumere pot⁹ tm̄ vt in ſtõ eius efficiat rugitū ⁊ fluctuatiouē: ꝓpter qꝺ medi⁹ eſt ei poſt cibationē q̄ſcere q̄ȝ ambulare vł alr̄ exercitari.

¶ De cibo ⁊ potu. Cap. vj.

DE ſexta ꝟo re nõ nãli. ſ. de cibo ⁊ potu ſermo diffuſioꝛ eſt neceſſari⁹. ¶ Pro-pter quē premittendū primo ꝙ oīa q̄ nãliter aut artificialr̄ ſunt acuta mi-tum. vt cepe alleū porrū raphan⁹ ſi-napis ⁊ bulbus euitãda ſunt. ¶ Silr̄ effugiat cibaria nimia ſua euaporatiōe capitis im-pletiua. vt lac nuces pinguedines ⁊ ſilia. ¶ Tertio euitentur oīa frigiditate ⁊ hũiditate ſua participã tia viſcoſitate notabili. vt ſunt piſces ⁊ ꝓprie angui le tinche cãcri ⁊ vlr̄ omnes limoſis paludib⁹ inuēti. ¶ Quarto euitētur ea que nimiū calefaciēdo mor-dent pūgunt ⁊ exiccãt vt multi ſaliti vſus ⁊ carniuꝫ ⁊ piſciū ſalitorū. Que ꝟo ſunt euaporoſa multū fu-moſa ⁊ vētoſa vt legumina oīa ⁊ oua friꝫa ⁊ fruct⁹ frigidi ⁊ humidi: ſimiliter euitari debēt propter cau ſam notã. Hec eñ omnia nocent ꝓncipalibus mem-bus ⁊ omnibus operatiōibus eorum ⁊ maxime ſen-ſuū interiorū ⁊ exteriorū. ſicut ſuperi⁹ declaratū eſt in duobus capitulis precedentibus.

Itaqꝫ panē eligat bñ fermētatū ⁊ coctū non tñ aduſtū de puriori faria factū ⁊ q̄ ſit aliq̄d de fermēto plus q̄ȝ in cõmuni pane recēs vni⁹ aut duorū dierū ad plus. ¶ Et ſi poſt cibū ſuū acci-peret vipã parū ꝑtorrefactã de pane biſcoto in vino rubeo ⁊ aliq̄liter bruſco facto optimū eſſet ei. ¶ Pa-nis aūt azim⁹ aut nõ bñ coct⁹ dimittaꝛ. ¶ Et ſilr̄ ci-bi oēs de paſta facti ꝓter q̄ȝ tri. qꝺ nõ vꝛ incõueniēs ꝑꝑ exiccationē ſuã ⁊ ꝓuationē a ſupflua hũiditate.

De carnibus aūt cõueniſit ei vituline caſtratie capretine ⁊ co lūborū paruorū ⁊ maxime ſylueſtriū. ¶ Carnes ꝟo anſerū ⁊ anatū ⁊ de agno nõ multū placēt. Silr̄ et carnes animaliū volatiliū in aquis degentium non ſunt ei laudabiles niſi aſſate ⁊ raro aut elixe ⁊ pro-prie preparate cum ſaporib⁹ ⁊ ſpecieb⁹ infra dicen-dis. Similiter ⁊ caſtratine carnes nõ ſunt multum laudabiles ⁊ proprie valde pingues ⁊ antique car-nes. ¶ De carnib⁹ ꝟo quadrupedū etiã cõueniunt ei vituline ⁊ de ſylueſtri porco: rarius tñ. leporine ve ro carnes bñ placēt: ⁊ ceruine apud incõſuetos non ſunt inutiles. ¶ Sicut etiã oīuꝫ animaliū caro ſiue volatiliū ſiue peditantiū que multo exercitio acqui runt cibū ſuū laudabilis eſt: propterea ꝙ nõ habēt multas ſuperfluitates. ¶ Oua vero omni modo pre parationis vtilia ſunt ei preterq̄ȝ friꝫa. ¶ Lac vero dimittatur omnino: propterea q2 facit euenire tene broſitatē viſ⁹ ⁊ caliginē: ⁊ ſtupefacit ſenſus omnes tam interiores q̄ȝ exteriores: ⁊ oppilatiões efficit in cerebro: ⁊ in hoc viro omnino corrumperetur ꝓpter augmentum cholere rubee in eo.

De leguminibus ꝟo placet ēt far ⁊ riſuꝫ qꝺ eſt ca-lidū in ꝓmo ⁊ ſiccū in ſcꝺo. ⁊ cõueniēter nutrit ⁊ exic cat. Silr̄ etiã ⁊ pãnicum laudabile eſt ei ꝓpter ſicci-tatē ⁊ aptionē aliquãtã. Fabe ꝟo ⁊ faſcoli: cicera ru bea: piſa ⁊ ſiſamus oīa dimittantur.

De oleribus ꝟo effugianꝛ caules oīno ⁊ blete ⁊ ſpinachia: citrul-li: cucurbite: cucumeres: ⁊ portulace: niſi raro etiam in pauca q̄ȝtitate: ⁊ ꝓprie cõmixta cū calidis ⁊ ape-ritiuis infra dicēdis. ¶ Peponū ꝟo vſum nõ vitupo dū fuerint bene ſolidi: dulces ⁊ maturi. ¶ Plantas ꝟo calidas ſicut feniculū: eufragiã: celidoniã: petro ſellinū: roſmarinū: menthe ſpēs oēs: ⁊ ſerpillū ⁊ ſibi conſimiles bene cõmendo ipſis vtendo ſolis aut plu ribus cõmixtis inuicem ⁊ etiam cum alijs.

De fructibus ꝟo laudo ſibi recētes fi-cus ⁊ etiã ſiccas: ⁊ vuas ſuis tēporib⁹ bñ maturas pēſiles nominatas: ami-gdalas ⁊ auellanas ⁊ ꝓprie torrefactas: ⁊ eiſdeꝫ ēt recentibus vti poteſt. ¶ Cõueniunt etiã ei ceraſa be ne dura ⁊ ſolida amarilia nominata: ⁊ proprie non valde acetoſa. Acribus vero vti nõ eſt ſecurum niſi valde raro. ¶ Pira vero muſcata pauca poſt cibuꝫ

ſuis tẽporib⁹ accepta ⁊ cõueniẽter matura poſſunt
ei cõuenire.¶Et poma apia vel citrina,dulcia ⁊ ma
gni odoris põt etiã accipe:⁊ frequẽtius cocta ꝙ̃ cru
da ⁊ rarorꝫ nõ in magna quãtitate.¶Pira vero cõue
nientiora ſunt ei aromatica bene;dulcia : ⁊ meliora
ſunt cocta ꝙ̃ cruda. Nuces aũt ⁊ caſtanee:ſorbe:ne
ſpilla omnino dimittantur.

Radices vero plãtaruꝫ qb⁹ cõis eſt vſus vt
cepe alleũ porrũ raphan⁹ ⁊ bul=
bus oino dimittat.¶Paſtiacha vero domeſtica ⁊ ſyl
ueſtria vti poteſt.¶Radix alba q̃ rampioli ſpecies
eſt:⁊ rampiolus nominata ei vtilis eſt:ꝑpter hoc qꝛ
declinat ad caliditatem ⁊ conuenienter nutrit cum
aliquali apertione quam habet.

De conditis vero cõueniunt ei rape con=
dite ⁊ paſtiache:⁊ feca cul
vel iringus.¶Etiam oliue cõdite ſm cõſuetũ modũ
ꝑpter apertionẽ ⁊ exiccationẽ ſuã cũ virtute fenicu=
li notabiliter impoſita eis ſunt ſibi vtiles.

De ſpeciebus vero q̃ cõuenienter in vſu
ſuo admiſtrari pñt ſũt
ſicut macis nux muſ.cinamomũ galãga gario.zin=
ziber vtrũqꝫ pip:ſemẽ petroſellini ⁊ lentiſci . Semẽ
aũt apij ⁊ aneti oino dimittat.¶Et in ſumma oiuꝫ
aromatũ caloꝝ ſubtiliatiuoꝝ apitiuoꝝ vſ⁹ medio=
cris eſt ei ꝯueniẽs.oia ei talia ſtõacho cordi cerebro
⁊ oculis ſunt ꝯueniẽtia minorãdo flegmata in ꝑdi=
ctis mẽbris ⁊ depurãdo ⁊ mũdificãdo ab eis ⁊ mea
tus cerebri ⁊ oculorũ purgatos efficiendo.

De ſaporibus vero in ſumma. Acetum
acre valde arãcij limo
nes crudi ⁊ ſucc⁹ ğnatoꝝ ⁊ ꝑprie acriũ nõ ꝯueniũt
ei.Sed acetũ acutũ notabilr̃ ⁊ agreſta cũ ſale limo=
nes infuſi ⁊ ſuccus granatorũ muzorũ ⁊ dulciũ cuꝫ
ſapa ⁊ ſine ſapa conueniens eſt ei.

De partibus vero aialiuꝫ dõm ꝙ caput
vẽtres pinguedo cauda
⁊ ꝯſilia oia vituperãda ſunt. Et cerebrũ ẽt ⁊ ocli ꝑꝑ
frigiditatẽ ⁊ hũiditatẽ ſuã:licet gñali ꝯueniẽtia mẽ
bri ad mẽbrũ collaudãdus ſit ocul⁹:⁊ ꝑprie aialiuꝫ
nõ valde humidorũ ꝑpter gñalẽ regulã: ꝙ oẽ mem
brũ videt̃ cõfortare ſibi ſimile alterum.

De his vero cũ qb⁹ cibaria ꝯdiunt̃ pinguedi=
nes aialiũ reijciẽde ſunt ⁊ butyrũ ẽt
propterea quia replent caput fumoſitatibus obte=
nebrantibus.¶Sed olei vſus eſt ei conuenientior:⁊
proprie ſi fuerit oleum de oliuis non valde maturis
nec multo tempore maceratis.

De modo cibationis. Cibaria oia melio=
ra aſſata in vſu frequenti ꝙ̃ eli
xa ſemel in die non ſunt ſibi reprobanda niſi valde
pinguia : ⁊ in vaſis multum coopertis conſeruata
cum humiditate que euentat ab eis.⁊ hec dicta ſuf=
ficiant de cibis ⁊ adherentibus eis.

De potu vero dicendũ ꝙ vinuꝫ qδ põt eſſe
ei cõueniens debet eſſe ſubſtantia
clarũ cõuenienter aromaticũ:colore ſubrubeũ non
obſcurũ:potentia ſua mediocriter vinoſum : cuius
tñ vſus moderatus eſſe debet ⁊ nõ ſuperflue. Mul=
tis enim modis ⁊ cauſis videtur ei tale vinũ conue=
nire.¶Primo quidem.qꝛ mediocriter nutritiuũ eſt:
propter quod virtuteꝫ reſtaurat ⁊ conſeruat. ¶Se
cundus:quia aromaticitate ſua cordi ⁊ cerebro cõ=
uenit.propterea quia omne principale membrũ di=
ligit aromatica.¶Tertio quia nõ eſt valde euapo=
ratiuum. Recipit enim minorationem euaporatio=
nis ab arillis ⁊ racemis vuarũ.¶Quarto qꝛ vapo=
res ab eo eleuati ſubtiles ⁊ conſumptibiles ſunt de
leui.¶Quinto qꝛ cũ caliditate ſua virtutẽ exiccati=
uam recipit ab arillis ⁊ racemis:propter qδ cõuenit
ad exiccandum flegma ⁊ conſumendum vapores.
¶Sexta ratio.qꝛ vinum magnã cõuenientiã habet
ad virtutem hominis.aut ratione aptitudinis faci
lis cõuerſionis eius in ſanguinem ⁊ ſpũm.¶Septi=
ma ratio eſt cõueniẽtia eius cũ ſanguine a; ſpiritu no
ſa ſubſtantia.Eſt eñ vinũ calidũ ⁊ humidũ:licet vi
num in racemis factũ nimiũ humidum ſit ꝙ̃ abſqꝫ
eis.¶Octaua ratio eſt ſumpta a conſuetudine . Si
enim homo;conſueuit vti vino difficile eſſet tranſ=
mutare eum ſubito ad oppoſitum : neqꝫ natura re=
pentinas tolerat tranſmutationes ſine nocumento
magno. tertio tegni.

Poſt hoc aũt ſi qua videtur aq̃ cõueniẽs
erit aq̃ cocta cũ zuccaro:⁊ nullo
modo cũ ordeo.ꝑpterea qꝛ omnis aq̃ ordei inflati=
na ⁊ euaporoſa eſt.Sed coqui debet cũ zuccaro ta=
barzet vſqꝫ ad dulcedinẽ ꝯueniẽtẽ.⁊ ſit aqua acce=
pta ex fonte aeri ⁊ celo detecto:nõ a locis vmbroſis
⁊ inter magnos mõtes incluſa.et ꝑprie cũ aqua ab
inferiori parte mõtiũ ſcaturit et dyaphana multuꝫ
omni odore priuata et ſapore extraneo alimoſitate
vel a putredine plãtarũ impoſitarũ ei vel ab inuen
tione et ſtatione ranarũ ſanguiſugarũ et viperarũ
in ea inuentarũ:aut corruptiõe eorũ ⁊ alioꝝ cada=
uerũ que aliqñ in aquis corrupta malã ;corruptio=
nẽ in ipſa imponũt.ꝑpter qδ et laudabilior foret aq̃
ciſterne aut ſaltẽ petroſi fontis vel harenoſi oriẽtali
et meridionali plage expoſiti.¶Si aũt vir iſte eſſet
de illis qui prudẽti regimine ſe gubernant.ꝑpterea
qꝛ prudẽtia eſt recta rõ agibiliũ.6° ethicoꝝ.Jdõ lau
darẽ ei potũ infraſcriptũ cũ quo gẽtẽ ꝙ̃plimã a te=
nebroſitate viſus ab imaginationibus a ſcothomia
et vertigine defendi et pẽſeruaui.vt patet ex virtu
te ſimplicium ex quibus cõponitur:que talis eſt. ℞.
eufragie ſileris montani roſarum que nondum ſint
expanſe.florum celidonie ruthe.añ.ʒ.ij.radicum fe=
ni.celidonie et berbene.ana.ʒ.i.ß.ſemen feni.florum
hypericonis macis añ.℥.ß.coquantur omnia in lib.
x.aque vſquequo conſumatur tertia pars duabus
remanentibus:deinde cum vehementi expreſſione
colentur:et illi collature apponantur mellis citrini
mundi odoriferi et valde dulcis lib.ij.cum.ß.et len=
to igne iterum coquatur conuenienter diſpuman=
do vſquequo iterum tertia parte cadente remane=
ant due . et in hac ſecunda decoctione aromatize=
tur cum iſtis ſpeciebus ligatis in panno raro et la=
xo de ſindone.tunc ergo coletur per ſtamen ſpiſſum
et reſeruetur in vaſis vitreis vel vitreatis vel la=
pideis.et ſit eius vſus in potu ſolius aut ſaltem me
dietatem eius cum vino miſcendo in cena et pran=

dio. eſt enim diuinū remedium et medicamē. Spe-
cierꝝ aūt cū q̄bus aromatizari dꝫ: deſcꝑtio talis eſt
℞. ligni aloes electi. ʒ. j. ß. granorū feniculi ꝛ aniſi.
añ. ʒ. ij. macis. ʒ. iij pulueris florum eufragie. ʒ. ij. ß.
pulueriȝenꝫ oīa per ſe: deinde cōmiſceanꝫ in morta
rio ꝯquaſſando. et fac ex eis vt dictum eſt.

Tractatus tertius de regimine dictorum accidentium per medicinalia continens capitula duodecim.

De purgationibus vniuerſalibus fiendis in vere et in autumno. Cap. j.

Modus aūt neceſſarius pro cura
oīꝫ accñtiū ſupraſcripto
rū vꝫ mihi ꝓncipalr fundari in duabus
intētionibus. quarꝝ prima eſt ordinare
huic viro regimē purgatiōis in fine hye
mis ꝛ eſtatis ex quo poſſit ꝓſeruari ab euētu illorū
accidentiū: immo manifeſte alleuiari ab illis q̄ mō
inualeſcūt. Primo itaqꝫ deſcribā purgationē in ve-
re ſibi conuenientē. Scd̄o vero in autūno. ¶ Itaqꝫ
poſt medietatē mēſis februarij a ſeptima die luna-
ris illius mēſis vſqꝫ ad vigeſimā mane per horam
poſt ortū ſolis iam mūdificatis ſuperfluitatib⁹ vri-
nalibus ꝛ fecalibus: ꝛ hora nona ante poſt ꝓaſſum
ꝓtā cenā faciat ſibi fieri flobotomiā de vena nigra:
vel media dextri brachij per quā educanꝫ ſangui-
nis. ℥. iiij. aut. v. ¶ Die vero immediate ſequēti flo-
botomiā mundificeꝫ cum hoc minoratiuo. ℞. reu-
barbari electi: agarici. añ. ℈. j. ʒ ʒ. ſpice nardi. ana.
gra. iij. ſalis gēme. ℥. j. caſſie parum ante preparate
cum aqua abſinthij vel ſaluie. ʒ. vij. miſce ꝛ totū ca
lidum ſumaꝫ poſt nouem horas a preaſſumpta ce-
na: ꝛ poſt ipſam dormiat per horaꝫ tantū: ꝛ tardet
comedere per ſex horas poſt ipſius aſſumptionem.
¶ Die vero immediate ſequenti incipiat aſſumere
hoc digeſtiuū in aurora: poſt quod dormiat ad libi
tum: ꝛ tardet cibum ad minus horis quatuor. Cu
ius deſcriptio eſt hec. ℞. oximellis compoſiti. ℥. j. ſy
ru. de biſantijs. ℥. ß. aque betonice: cicoree et abſin-
thij. añ. ℥. j. ß. miſce. Accipiat ergo ipſum totiens vt
appareat in vrinali hypoſtaſis in fundo ſedens al
ba coniuncta ꝛ in partibus equalis ꝛ dyaphana oi
bus: aut pluribus harꝝ cōditionū circūſtātionata.
¶ Tūc ergo die immediate ſequēti purgeꝫ iterꝝ cū
iſtis pillis quarum deſcriptio eſt hec. ℞. pillularuꝫ
cochiarꝝ. ʒ. ß. pillularum aurearū et de reubarbaro
ana. ℈. j. miſceanꝫ ꝛ incorporentur pillule. viij. vel
vij. cum iera ſimplici: et aſſumantur cum conditio-
nibus preſcriptis in minoratiuo obſeruandis.

Pro purgatiōe ꝟo autūni celebran
da poſt viginti dies
mēſis ſeptēbris mane vno accipiaꝫ hoc minoratiuū
cuius deſcriptio eſt hec. ℞. pillarꝝ aurearꝝ. ʒ. mediā
pillularꝝ de iera ꝯpoſita: ꝛ de reubarbaro. añ. ℈. j.
formentur pille. vij. vel. viij. cū eluario roſato: ꝛ ſu-
manꝫ hora ꝛ ꝯditionibus obſeruatis: q̄ ſcripte ſunt
in ſolutiuis alijs. ¶ Die vero immediate ſeq̄nti acci
piat hoc digeſtiuū poſt qd̄ teneat modū in digeſti-
uo vernali deſcriptū: cuius deſcriptio hec eſt. ℞. ſy.
ꝯpoſiti acetoſi. ℥. j. ſy. violati. ℥. ß. aq̄ lupullorꝫ ꝛ abſ-
inthij. añ. ℥. j. ß. miſce: ꝛ calidū accipiaꝫ hora ꝛ ꝯdi
tionibus poſt digeſtiuū veris obſeruādis: qd̄ iterū
totiēs aſſumi dꝫ quotiēs vrina fuerit rectificata co
lore ſubſtātia ꝛ ꝯtento: vel hypoſtaſis ſupius demō
ſtratis. ¶ Itaqꝫ die immediate ſequēti purgeꝫ cum
hoc electuario: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. electua-
rij indi. ʒ. j. ß. miſce: ꝛ totū accipiaꝫ cū aqua decoctio
nis zuccari: aut cū aqua feniculi: aut pauco vini al
bi ſubtilis ꝛ dulcis: cū q̄bus etiā ſupiora lenitiua et
ſolutiua pariter aſſumi debēt cū oībus ꝯditionib⁹
ꝓtactis. ¶ Quorꝫ etiā grā attēdere dꝫ vt ſi tp̄e quo
aſſumit digeſtiua tā veris q̄ꝫ autūni vēter eius non
eſſet bñ aut mediocriter fluxibilis: tūc oī ſero parū
añ cenā accipiat vnā aut ſaltē alterna die. dummo
do tñ pillulā illā nō accipiat die immediate ſeq̄nte
purgationis aſſumptionē ne ꝯiūgaꝫ duorꝫ ſolutiuo
rum opatio in vna die. Si eñ accepit pillulā in ſero
ꝓcedēte aſſumptionē purgatiōis in nocte: tūc cū ta
lis pilla nō opereꝫ in nocte illa ꝯplete ꝓpter debili-
tatē ſuā. ꝛ etiā ꝓpter lōgitudinē ſomni. tūc cū ipſa
ſuā cōpleret opationē in die ſequēti: in cuius auro-
ra iā aſſumpſiſſet ſolutiuū aliud: pꝫ q̄ꝫ duorꝫ ſoluti
uorꝫ opatio ꝯiungereꝫ in vna die: vt premiſſum eſt.
et hoc nō fieret ſine agitatiōe nociua. qd̄ oīno euitā
dum eſt. ¶ Et attēdat etiā qd̄ iſtis pillis vti poterit
in magna parte vite ſue cū magno iuuamēto ipſa-
rū: quarū deſcꝑtio talis eſt. ℞. agarici. ℥. ß. hermo-
dactylorꝫ: turbit olm electorꝫ. añ. ʒ. ij. ſalis indi. ʒ. j.
dyagridij. ʒ. ß. aloes epatici electi. ℥. iiij. ſucci lupul
lorꝫ. ſucci endiuie ꝛ ſaluie ana. ℥. ij. pulueriȝenꝫ oīa
per ſe: deinde infundanꝫ in ꝓdictis ſuccis bñ cōmi-
ſcendo ꝛ exponanꝫ radijs ſolis ſepe cōmiſcēdo vſqꝫ
ad ꝯſumptionē ſuccorꝫ. Tūc ergo ſcd̄a vice renouē-
tur ſucci ſupaddēdo. ʒ ʒ. ſpice nardi cubebarꝫ ga-
riofilorꝫ been albi ꝛ rubei añ. ʒ. ß. ꝛ iterꝫ ſupponanꝫ
radijs ſolis vehemēter ꝯmiſcēdo vſqꝫ ad ꝯſumptio
nē ſuccorꝫ. Et ſic iterꝫ 3° renouenꝫ ſucci ſupadden-
do ꝓdictis ſalis indi. ʒ. j. ꝛ ſupponātur radijs ſolis
vſqꝫ ad ꝯſumptionē vt dictū eſt. He igiꝫ pille magni
ficū huic viro iuuamētū afferūt mā̄s flaticas cho-
lericas: ꝛ ſm̄ partes melicas diſtrahēdo a cerebro ꝛ
pectore ꝛ a partib⁹ cordis ſtomachi ꝛ epatis oppilō
nes ipſorꝫ aperiēdo ꝛ ꝓdicta mēbra ꝯfortādo: vt pꝫ
ex deſcriptione ſimplicium que compoſitum hoc in
grediuntur. Hec de primo capitulo expediente pur
gationes vniuerſales huic viro congruas et oppor
tunas dicta ſufficiant.

De regimine abſciſſionis tinnitus et ſibili aurium. Cap. ij.

Secundum vero capitulum ponit regimē
abſciſſionis tinnitus et ſibili aurīū eius.
Pro cuius capłi introductione ꝛ aliorꝫ ſe
quentiū. premittendū eſt ꝓmo q̄ꝫ q̄ñ con-
tingit hunc virū maxime moleſtari tinni
tu vel ſibilo vel altero de decē accidētib⁹ ſupra me-
moratis: tūc vti debet regimine in quolibet illorꝫ ca
pitulorꝫ per ſe deſcripto. ¶ Si aūt moleſteꝫ vno vel
duobus vel tribus de nūero illorꝫ accidentiū: tūc in
cura illorꝫ ꝯmiſceat regulā vni⁹ capłi cū altero. attē
dendo tñ ſemꝑ illi accñti principalr a quo pre alijs

moleſtatur magis. et ſic continue in ſuo regimine diſcre-
te procedat. ¶ Itaque pro tinnitus inſtātia quinque vidē-
tur mihi neceſſarie intētiones. quarum prima eſt mino-
ratiua eius. ſecunda vero eſt materierum diuerſio tertia eſt
ipſarum digeſtio. quarta eſt eradicatiua materierum eius.
quinta eſt capitis totius et organi auditus confortatio.

Primā aūt intētionē cōplere poterit mino-
ratiuū tale: cuius deſcriptio eſt hec
℞. iere ſimplicis. ℥. ß. eluarij indi. ʒ. ij. ß. miſce: et totū
accipiatur cū medio cyatho vini actu calidi. ¶ Si aūt
eger abominaretur accipere minoratiuū potabile. et
quia etiā amarum eſt excellēter tūc accipiat iſtas pillulas
quarum deſcriptio eſt hec. ℞. pillularum cochiarum: pillularū
de ſarcocolla poſitarum a Meſ. in cap. de ea. ana. ʒ. ß. et
accipiantur in aurora. ¶ Item tertiū ſolutiuū poterit
eſſe hoc. ℞. turbit hermodactylorum. ana. ʒ. ß. dyagri-
dij. g. i. ʒ. ℈. ß. penidiarum. ℥. ß. et cū ſufficiēti quātita-
te caſſiefiſtule cū zuccaro albo fiat vnus dactylus et
comedatur in aurora obſeruādo poſt ipſum circunſtan-
tias que ſcripte ſunt in ſolutiuis veris et autūni. ¶ Et
nota quod tales euacuationes etiam ſupplere poſſunt pro
quarta intētione eradicādi materias dūmodo eis
parūper adiūgatur potētia ſolutionis ex parte doſis: que
omnia a viro dogmate et experientia perito limitari debēt.

Secunda vero intētio diuerſionis cōpleri
pōt per inſtrumēta quinque et di-
mittēdo cliſteriorum applicationem que non ita con-
grue peragrātibus mūdū adminiſtrari poſſunt. ¶ Pri-
mum et ſaluberrimū diuerſiuū eſſet adminiſtrare
emorroidarum prouocationē que virum iſtum preſer-
uarent ab omnibus fere accidētibus in duobus capi-
tulis prenominatis. ¶ Secūdū eſt fortis fricatio infe-
riorum partium a genu vſque ad pedes: et a ſpatulis vſ-
que ad nates vſque quo membra ruborem incurrerēt
manifeſtum. ¶ Tertium diuerſiuū eſſet predictarum
partiū ligatura conſtringens proprie facta ſuper ca-
uillas: deinde ſuper genua et tandē in ſuperiori parte
coxarum apud inguina. ¶ Quartū vero diuerſiuū eſ-
ſet freqnēs applicatio ventoſarum ſuper natibus et ſpa-
tulis abſque ſcarificatiōe: aut etiam cū illa ſi vētoſa-
tus locus manifeſte ruberet rubedine coloris mori
propinqui ſue maturationi. ¶ Quintū aūt diuerſi-
uū conueniēs eſſet: vt apparēte inflatiōe faciei cū tu-
more et tēſiōe venarum faciei et tēporum predicto viro ad-
miniſtraretur flōmia cephalice dextre per quā ſangui-
nis educerentur. ℥. ij. vel tres. Hec videntur diuertendi
materias inſtrumenta conuenientiora.

Tertia vero intētio complettur inſtrumentis iſtis. quorum
primum eſſet hoc leue: et delectabile
multū. ℞. aque ſaluie: aque roriſmarini. ana. ℥. i. aque
violarum et betonice. ana. ℥. ß. miſce: et totum accipiatur in
potu. ¶ Et ſi fortius illo volueris hr̄e digeſtiuū erit
hoc. ℞. ſy. de calamē. de ſtica. ana. ℥. vi. aque violarum
℥. ij. aque maiorane. ℥. i. miſce. ¶ Adhuc aūt ſi quis deſi-
deraret hr̄e digeſtiuū elegantius predictis tunc. ℞.
oximellis ſquillitici. ℥. i. ſyru. compoſiti aceto ſi. ℥. ß.
aque ruthe: aque origani vel cētauree minoris. ana.
℥. i. ß. miſce. ¶ Scio etiā ego: quod ſi in nocte poſt aſſum-
ptam cenam per duas horas accipiatur. ß. ʒ. auree
alexandrine cum quinta parte vini albi tepidi: ſo-
lenniter iuuat ad digeſtionem materierum cronica-
rum: et fractionem ventoſitatum: et ad prohibitio-
nem generationis earū in capite. ¶ Et ſimiliter ad
idem confert electuarium metridatum et tiriaca ma-
gna quorum laudes et memoriaz vide quinto cano-
ne. ſumma prima in eorum deſcriptionibus.

Quarta intētio per qua expediēda iā appa-
ruit memoria ſolutiuorum que po-
ſita fuerunt in prima intentione minorandi mate-
rias. ¶ Ego autem non dubito quod ſi acciperet. ʒ. i. ß.
pillularum que deſcripte ſunt ſupra poſt purgationē
autūni mirabili iuuamento conferrent. ¶ Si autez
iterū ſolutiuū fortius etiam ſecurum quis habere
cuperet: tunc accipere poterit pillulas que dicuntur feti-
de magne colligēde quinto canon. ſumma prima. tra-
ctatu nono. deſcriptione ſexta. Ponuntur enim ibi tres
deſcriptiones pillularum fetidarum. quarum prime
dicūtur pillule fetide magne. ſecunde dicūtur maio-
res. tertie vero minores. ¶ Et ſi deſiderares habere
ſolutiuum maioris nobilitatis ad omnia fere acciden-
tia numerata ſuperius: tūc dare poteris. ʒ. iiij. ierā-
logodion fermētate poſt ſex mēſes a cōpoſitione ſua cū
tertia parte cyathi vini aromatici. Verum quia multum
abominabilis eſt guſtui et olfatui. ego in pillulas cō-
uerto ipſam formatas cū ſucco roſarum faciēdo pillulas
vij. vel. viij. ex vna dragma ſpecierum eius. Diuinum
enim eſt medicamē vocatū ab Auic. benedictū. et me-
rito propter ſuas virtutes colligendū quinto can. ſum-
ma prima. tractatu ſecundo. deſcriptione tertia.

Pro finali vero intētione confortatur caput
etiam per auream alexandri-
nam: et reliqua electuaria apud ipſam poſita. ¶ Et
iterum ſolenniter confortatur caput et cerebrum ſu-
peraſpergendo toti caluarie puluerem ligni aloes.
Iterum puluerem cubebarum. Placuit autem ma-
gis Auēzoar ad confortandum caput ſuperaſperſio
pulueris gariofilorum ſuper prora capitis. ¶ Ego
autem in operationibus meis ſoleo vti puluere ta-
li. ℞. ligni aloes electi. ʒ. ij. folij cubebarum gariofi-
lorum. ana. ʒ. i. ſandarace roſarum. ana. ʒ. ij. macis
ʒ. iij. fiat omnium per ſe puluis deinde commiſceatur
et ſuper tota caluaria ponatur diſtanter a cena per
duas horas poſt eā et mane: in aurora etiā. ¶ Secūdū
vero confortatiuū capitis quo vtor ego eſt hoc. ℞.
ambre orientalis. ʒ. i. muſci electi. ℈. i. ligni alo. ℈.
ij. pulueris maiorane. ʒ. ß. ben albi et rubei croci ga-
riofilorum. ana. ℈. i. roſarum non expanſarum lābruſce ſpo-
dij de cāna. ana. ʒ. i. puluerizentur omnia per ſe: deinde cō-
miſceantur et ligentur in ſindone de grana retorta
in ſimilitudinem pomi. hoc ergo quaſi ſemper in ma-
nibus teneatur et olfaciat ipſum eger. Eſt enim mi-
rabile preſidium in confortando caput. Et tu conſi-
dera virtutem ſimplicium ex quibus cōponitur.

¶ De regimine reumatiſmi a capite. Cap. iij.

Sequitur capitulum tertiū in quo ponere oportet re-
gimen reumatiſmi deſcendētis a capite.
et hoc quidē acceſſus indigeret diſcuſſiōe ſolē-
ni pluribus ex cauſis. ¶ Et prima quidē eſt
quia tale reuma arguit malam complexio-
nem frigidā et humidā materialē in principali memb-

brio qđ eſt cerebꝛum. ¶ 2ª cā eſt: qꝛ arguit materiei
multitudinē ad inferioꝛa deſcēdētis. qđ eſt aliud
eſt reuma niſi materieꝝ motus de mēbꝛo ad mem
brū: vel de mēbꝛis ad mēbꝛa. ¶ 3ª cā eſt: qꝛ ſi talis
deſcēſus eſt paulatiue fact⁹ arguit debilitatē firā
in mēbꝛo a q̄ deſcēdit ⁊ vocaꝛ reuma vel ſtillicidiū.
Si aūt eſt īpetuoſe fact⁹ ⁊ cū multe materiei deſcē
ſu q̄ vocaꝛ defluxus: tūc minaꝛ piculū īgēs. cū enī
mā multa deſcēdit ad aurē ad rizā ad palatū ad
vuulā ꝟ ad amigdolas ⁊ ad gulā. tūc in talib⁹ minaꝛ
aut fortia apāta vel oppilatiōes aut ſubitā ſuffo=
cationē a tali defluxu futurā: vt ſuperi⁹ in cap̄. in e
ſtigatiōis huius ſcđi p̄ncipali inueſtigatū ⁊ ꝓbatū
fuit. ¶ Et quarta cā eſt. qꝛ māſ multas ⁊ impetuo
ſe deſcēdētes ꝯuenienter regere nō eſt bn̄ poſſibile et
a viro adhuc ſcientia ⁊ opere bene exercitato.

Cū ergo ꝯtingit cū grauitate capitis pcipi de=
ſcēſum mārie ad aliquā determinatā ptē:
tūc ſi deſcēſus eſt ad viles ptes ⁊ piculo ⁊ ſuſpitiōe
nō dignas meli⁹ eſt vigoꝛare virtutē capitis expul
ſiuā. vias expulſionis aptas efficere ⁊ ꝯſeruare. lo=
calia calida mēbꝛis ⁊ recipiētib⁹ adminiſtrare. Ita
q̄ ad ea ſummope trahaꝛ mā ⁊ multiplicetꝛ in eis. p
talia enim ingenia alleuiaꝛ p̄ncipale mēbꝛū ⁊ reliq
ſibi vicina ⁊ nobilia. Neq̄ per tractū illū nocumen
tū acq̄riꝛ de quo ſit curādū. Meli⁹ eſt enim mēbꝛo
vili ⁊ exterioꝛi nocumētū efficere q̄ⁱ māſ in p̄nci=
palib⁹ ⁊ nobilib⁹ mēbꝛis retinere. ⁊ ſunt ſermones
colligēdi 5ª tertij. cap̄. de cura catarri. ⁊ partiꝫ 4ª
p̄mi cap̄. 25°. vbi in medicatione apātū intātū ꝓceſ
ſit q̄ voluit ſummopere māſ extrahendas eſſe ad
ignobilia mēbꝛa cū emplaſtris calidis cū ſanguiſu
gis ⁊ vētoſis cū ſcarpellatione: ꝓpter qđ ſummope
errāt q̄ tales māſ retinēt cū repcuſſiuis. Nō raro vi
di medicoꝝ multos non bn̄ dogmaticos erraſſe.
¶ Si aūt mā reumatizās deſcēderet iterū ad aurē
aut ad vuulā vel ad amigdolas vꝉ ad muſculos gu
le: tūc ſi mā pauca eſt ſtatim attrahaꝛ ad inferius
ad remota ⁊ exterioꝛa loca p̄mo cū cliſteri aliquid
acuitatis h̄ite: vt. ℞. folioꝝ mercurialis malue ble
te et lizonotis. ana. M. j. furfuris groſſi. M. j. ß. co=
quanꝛ in aq̄ vſq̄ ad diſſolutionē ipſaꝝ de qua ac=
cipiaꝛ lib. j. olei cōis. ℥. iij. ſalis gēme. ℈. iiij. zuc. ru=
bei. ℥. j. iere. maioꝛis. ℥. ß. miſce ⁊ totū accipiaꝛ hoꝛa
electa tā mane q̄ⁱ ſero. Intelligo aūt ierā maioꝛē q̄
aſcribitur Gaꝉ. quinto cañ. ſm̄. pꝛima tracta. 2° de=
ſcriptione 17ª. ſiue iera Gaꝉ. deſcriptione vniuerſita
tis. ¶ Attrahiꝛ etiā mā ad inferioꝛa ⁊ remota cum
his pillulis: quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. pillꝉaꝝ au=
reaꝝ deſcriptione Nicolai in antidotario. pillꝉarū
cochiaꝝ Raſis 9° Almanꝫ. cap̄. pꝛimo. añ. ℈. j. foꝛ
menꝛ pillule ſex ⁊ exhibeanꝛ ſm̄ modū ſupꝛa poſitū
in purgationibus veris ⁊ autūni. ¶ 3° atq̄ attrahi
et diuerti poteſt materia cum fricationibus rubifi=
cationibus et ventoſis abſq̄ ſcarificatione. et cum
his que ſtatim ſubiunguntur.

Si aūt catarrizās mā multa eſſet ⁊ deſcen
dens ad p̄dicta loca magna rōnis
indagatione ꝓcedēdū eſt. ¶ Si eñ deſcenderet ad
aurē ⁊ multa nō eſt abſq̄ periculo apoſtematis op
pilatiōis ⁊ ſurditatis celeberrime. ¶ Si vero deſcē
deret ad vuulā apoſtemare aut mollificare poſſet
eā. ¶ Et ſi ad colatoꝛiū palati effunderetꝛ: tūc i plu=
ribus ſuffocationē efficit ſubitā oppilationē efficiē=
do in rete mirabili. ¶ Cū aūt deſcēdit ad amigdo=
las tumoꝛē ⁊ apoſtemata magna efficit i eis. ¶ Ei⁹
vero deſcēſus ad gulā exteri⁹ nō eſt ita ſuſpectus.
¶ Sꝫ ad partes īterioꝛes deſcēdēs et intermedias
ſquinātes efficit nō raro acutas ⁊ plurimū ad moꝛ
tem terminabiles. Iuxta ſnīam antiq̄ p̄ris affoꝛiſmoꝝ
4ª. Quicūq̄ ſquinātē incurrūt in. vij. dieb⁹ peunt.
Si ꝟo hos effugiāt empici fiūt. ¶ Ex deſcēſu vero
materiei a capite ad pect⁹ nō eſt euadere ſine ma=
gno periculo: ⁊ ꝓpꝛie cū mā multa fuerit ⁊ acuta q̄
vt plurimū oppilatiōes ⁊ apoſtemata vlceratiua in
pulmone ⁊ pectoꝛe efficere ſolet. ¶ Igiꝛ cū viro exer
citato apparuerit eger cū magna capitis grauita=
te: cū faciei extēſiōe ⁊ venaꝝ ⁊ tēpoꝝ ⁊ faciei magni
tudine: ⁊ difficultate iſpirationis ⁊ reſpirationis
p naſū. ⁊ cū magno doloꝛe auris. cū grauitate au
dit⁹. cū vuule caſu ſup meri ⁊ cāna pulmonis impe
diēte deglutionē ⁊ iſpirationē: aut rubēt tumeſcūt
⁊ valde dolēt amigdole: aut icurrit eger ſuffocatio
nē cū nocumēto mot⁹ ⁊ ſenſus ſiſi apopleſie. vꝉ tu=
meſcūt ptes gule iteri⁹ tumoꝛe vix pceptibili tactu ⁊
viſu noceꝛ iſpiratio ⁊ reſpiratio ⁊ deglutitiōis act⁹.
Necnō ēt exclusis iſtis cū appet magnū nocumētū
i anhelitu ſuffocatiuū cū tuſſi ſicca: pectoꝛis extēſi=
uo ⁊ ꝯpꝛeſſiuo doloꝛib⁹. hec oīa q̄dē magnū oñdūt
piculū ⁊ egritudines timoꝛoſas in p̄dictis mēbꝛis ⁊
male terminationis vt in pluribus. Quib⁹ appen=
tibus ſignis illuſtriū auctoꝛū ſentētijs q̄nq̄ inten=
tionibus in cura haꝝ diſpoſitionum vtendum eſt.

Et pꝛima q̄dē eſt euacuatio cōis per flo=
botomiā ſtatim in p̄n° : immo
in p̄ma die cū magna coꝛpoꝛis repletione floboto=
mādo baſilicā aut cōem venā extrahendo ſanguis
a. iiij. ℥. vſq̄ ad lib. ß. immo ſi talis reumatiſmus
ſquināces effeciſſet flobotomia fieri debet eradica=
tiua cū talis egritudo nō ferat inducias. Eſt enim
hec egritudo de magnifice perículoſis: in cui⁹ cura
auxiliū velociſſimū neceſſariū eſt: vt 9ª tertij. cap̄.
de cura ſuffocationū ⁊ apoſtematū gule colligēdū.
¶ In 2ª ꝟo pte illius diei adminiſtreꝛ cliſtere paulo
ſuperi⁹ deſcriptū gr̄a diſtractionis ⁊ euātionis ma
terieꝝ: qđ ēt cliſtere nō ſolū nūc: ſꝫ ēt añ flobotomiā
p̄mitti dꝫ. Flobotomia eñ incōuenienter admiſtraꝛ
cū ſtipticitate vētris: vt legiꝛ q̄rta p̄mi canoñ. cap̄.
20°. ¶ Die ꝟo ſequēti cū ꝟtutis ꝯſtātia admiſtreꝛ
flobotomia de vena cephalica ꝯtrie ptis et educanꝛ
ſanguis. ℥. iij. vꝉ. iiij. ¶ Si aūt apperet māſ reuma
tizātē q̄ añcedēs eſt nō ꝯuenienter cōmixtā eē ſāgui
ni tūc adminiſtrato cliſteri añ dicto cōis euātio ⁊ ap=
pꝛopꝛiata adminiſtrari dꝫ. voco aūt cōem: qꝛ pluriū
māerū eductiuā. pticularē ꝟo ecōtra. Tūc ḡ exhi=
beanꝛ patiēti pillꝉe iſte. ℞. pillꝉarū cochiaꝝ pillꝉarū
aureaꝝ ⁊ de iera cōpoſita. añ. ℈. j. ⁊ ǧ. v. foꝛmētur
pillꝉe. vij. vel. viij. cū eluario roſato ⁊ patiēti offeranꝛ
oēs vt in purgationib⁹ ſuperi⁹ dictū eſt. ¶ Si autē
eger nō eſſet aſſumptioni pillꝉaꝝ familiaris: tūc ex=

hibeanť ei.v.ʒ.iere ruffini. hec eñi medicina pmũ co
gnita ⁊ viſitata a medicis: vt 5° can. ſumma pma.
tractatu ſcḋo.⁊ cap̃.primo colligẽdũ eſt. Aut deť
ergo.iij.vel.iiij.vel.v.iera logodiõ vt ſupra. ¶ Et ſi
tu queris medicinã guſtui ⁊ olfatui delectabilioꝛẽ.
℞.electuarij idi.ʒ.iij.electuarij roſati.ʒ.j.ß.exhibea
tur totũ cũ pauco vino dulci diſſolutũ cũ ꝯditioni=
bus in ipſo obſeruandis: vt ſupra de alijs.

Secũda vo itẽtio eſt regiminis egri recti
ficatio. ¶ Primo vt ponať in ha=
bitaculo mediocris caliditatis. ¶ 2° vt quieſcat a
motu corporis ⁊ loco exercitij adminiſtrenť ei frica
tiones a pedibus vſq; ad genua: a genib⁹ vſq; ad
inguina ⁊ nates: ⁊ ab eis vſq; ad ſpatulas inferius
trahẽdo vſq; quo mẽbra rubeſcãt. ¶ Tertio caueat
a ſomno prolixo: immo vigilijs lõgis inſiſtẽdu; eſt
circa ipſum. ¶ 4° abſcindanť ab eo accñtia aie tri
ſtãtia: vt anguſtia: ⁊ triſtitia: ⁊ ea que motum effi=
ciũt magnũ ⁊ velocẽ in ſpiritibus ⁊ humoꝛibus: vt
ira furoꝛ et ꝯſimilia. ¶ 5° vero pauco cibo regẽdus
eſt et potu. Patiẽtes enim reumatiſma vigilent et
ſitiẽt ⁊ famẽ patianť: qm̃ ſunt initiũ cure. lege q̃nta
tertij.cap̃.de cura catarri. ¶ De cibo vo ⁊ potu di=
cendũ primo ꝙ cũ iſte egritudines oẽs ſint acute
velocitate ſui trãſitus⁹ in eis vtẽdũ eſt dieta tante
tenuitatis ꝙ ꝯſtãte virtute nihil debes ei dare. Ad
vltimas enim egritudines vltime curationes ad ꝑ
fectionẽ ſunt potẽtes. lege afforiſmoꝝ prima. ſermo
ne 5°. ꝓpter ꝙ ſi virtus nõ ꝯueniẽter ꝯſtaret vtẽdũ
eſt prima ⁊ ſcḋa diebus ptiſana oꝛdei valde aq̃ſa
q̃ colat a d̃r a ſapiẽtibus: vt pmo regiminis acutoꝝ. ⁊
prima quarti cap̃.de cibatione febricitãtiu; legere
poteris. ¶ Potus vo eius ſit aqua oꝛdei pauce de=
coctionis ⁊ rubedinis: aut aqua ſimplex cocta cum
modico vini granatoꝝ cõmixta. ⁊ ſimile; dietandi
modũ obſeruare debes vſq; ad primã quartã radi
calẽ. ¶ Cũ ergo pertrãſiuerit ipſa: tũc poteris dare
ptiſanã aut iuſculũ ſubſtãtie ſolidioris: ⁊ ita in po
tu eius adiũgere de zuccaro ⁊ aquam ⁊ proprie de
zuccaro cãdido quẽ illuſtres viri nolant ſalem ꝯſtã
tinopolitanũ. vt colligẽdũ eſt prima quarti. de cu=
ra ſitis in febribus. ¶ Trãſacta vero ſeptimana po
teris dare panẽ lotũ in brodio pulli cũ extremitati
bus eius cum agreſta cum vino granatoꝝ ⁊ ſucco
aranciorum offerendo. ¶ Pro multiplicitate vo ci=
boꝝ ⁊ potuũ ⁊ electione ipſoꝝ regredere ſuperius
ad regimẽ ex parte reꝝ nõ naturaliũ aſſignatu;. et
per hec compleri poteſt intentio ſecunda.

Tertia vero intentio q̃ eſt materieꝝ diſtra
ctio vel diuerſio multiplicibus intẽ
tionibus ⁊ inſtrũis cõplẽda eſt. ¶ Cũ ergo ꝑpẽderit
medicus mãm deſcẽdiſſe ad colatoriũ: tũc pmiſſis
euacuationibus vlibus ⁊ particularibus et diuer=
ſionibus: ⁊ ꝓprie cũ ligaturis foꝛtibus apud aſel=
las in ſuperiori parte adiutorij factis ⁊ cu; multis
ventoſis ⁊ vehementer ignitis applicatis ſpatulis
Silr etiã applicata ventoſa in loco ſagittalis com=
miſſure vehementer ignita cũ olbus iſtis inſtãdum
eſt. ⁊ ꝓprie cũ vltimo qḋ eſt mihi ſecretu; magnum
c m quo gentem plurimam curaui et a ſubita moꝛ
te liberaui. ¶ His igitur celebratis ſtatim ad loca=
lia procedendum eſt. Et primum mihi conſuetum
et vtiliſſimũ eſt: vt fricentur palatũ ⁊ colatoriũ cu;
caſtoreo diſſoluto ⁊ ꝯtrito cu; aceto ſquillitico. hoc
eñi mirabili quadã virtute colatorij aperit oppila
tiones ẽt a mã frigida valde groſſa ⁊ viſcoſa factas
¶ Scḋm vero inſtrũm eſt vt partes ille ꝯſilr fricẽtur
cum tyriaca magna: cuius etas trãſiuerit decẽ an=
nos. ¶ Similiter ⁊ tertio fricet locus ille cum ſucco
amaraci cũ quarta parte aceti ſquillitici cõmixto.
⁊ eſt hoc ſecretũ magna laude dignũ. ¶ Quartum
vo remediũ ad hanc intẽtionẽ eſt hoc. ℞. oximellis
ſquillitici.℥.j.ſucci radicũ ciclaminis recẽtũ.℥.ß. aq̃
mellis.℥.iiij.calefiant hec oĩa et cum eis fiãt collu=
tio ⁊ gargariſma pluribus vicibus in hoꝛa.

Quarta vero intentio eſt materierum illa
rum digeſtio et proprie quando
egritudo offert inducias in curatione ſui. et lз per
collutiones oris et gargariſmata ꝓtracta aliqualı=
ter poſſint digeri materie: tamen hic proprie qua=
tuoꝛ appropriata digeſtiua deſcribã. ¶ Quorũ pri
mum hoꝛum leue et ſecuru; eſt hoc. ℞. aque ſaluie
℥.iiij.aque betonice.℥.j.ß.miſce. ¶ Secundum vero
et foꝛtius illo eſt hoc. ℞. aque lauri et calamenti.
ana.℥.ij.miſce. ¶ Tertium remediu; principale eſt
hoc. ℞. oximellis compoſiti.℥.ß.ſy.de ſtica.℥.j. aq̃
iris et maioꝛane.ana.℥.j.ß.miſce. ¶ Quartum re=
medium ⁊ digeſtiuum foꝛtius predictis eſt hoc. ℞.
oximellis ſquillitici.ſyru.de hyſopo et de calamen=
to.ana.℥.ß.aque roriſmarini et maioꝛane.ana.℥.j.
ß.miſce et exhibeantur hec in auroꝛa actu calida:
poſt que tardetur cibus hoꝛis ad minus trib⁹ vel
quatuoꝛ: et exhiberi debent totiens ꝙ appareat ac
cidentium remiſſio et ſedimen in fundo vrine ſedẽs
album continuctum equale ⁊ rarum ſatis.

Quinta intentio poſt hec inſurgit que eſt
materierum eradicatio que perfi
ci põt cum adminiſtratione ierarũ quaꝝ ſuperi⁹ me=
moria facta fuit. Item põt fieri cũ hoc potu ꝯgruo
et ſecuro cuius deſcriptio eſt hec. ℞. agarici turbit
electorum.ana.ʒ.j.℥ʒ.℈.ij.aque betonice.hyſopi.
ana.℥.j.ß.ſalis gemme.gra.ij.dyagridij.gra.j.zuc
cari rubei.℥.j.calefiant aq̃ et per vnam diẽ natura=
lem infundantur in eis ſpecies. In auroꝛa vero ca=
lefiant ⁊ diligenter exprimantur et colatura bibať
obſeruandis conditionibus dictis poſt alia ſolu=
tiua. ¶ Secundum vero euacuans has materias
eſt hoc. ℞. pulpe colloquintide.ʒ.ß.agarici turbit
ana.℈.ß.dyagridij gra.j.bdellij.℥ʒ.cinamomi.
ana.g.iij.ſalis idi.g.ij.cũ ſucco roſaꝝ foꝛmenť pil
lule.vij.vel.viij.⁊ exhibeanť ſm ꝙ de alijs dictum
eſt. ¶ Et ſi volueris ſolutiuũ leuius: tũc deť.ʒ.j.vel
ʒ.j.ß.pillulaꝝ de iera ſimplici Galeni: ⁊ hec ſufficiãt
ad euacuationẽ eradicatiuã materierum.

¶ De remedijs appropriatis nocumẽto. memora=
tiue potentie. Cap.iiij.

Iam autem ſequitur capitulu; quartũ
in q̃ ponenda ſunt remedia appropria
ta ad nocumẽta memoratiue potentie
que ſunt diminute memorare eorum

quoꝝ memoria ꝯuenīēs eſſet neceſſaria.¶Et qꝛ hoc nocumētū ꝓuenit a mala cōplexione frigida et humida materiali poſterioris ꝑtis cerebri.q̄ lꝫ faciat ad receptionem ſpẽrum in organo memoratiue potentie faciliter tñ magis nocet augmentū humiditatis.qꝛ nō ꝯuenienter fit apꝑhenſaꝝ ſpẽrum retentio.Nō eñ theſaurizat eas poſterior vētriculus cerebri multū humectatus.ſicut ei in leui corpore faciliter fit impreſſoꝝ euaneſcentia.¶Propter qꝺ apparet ꝙ in cura huius diſpoſitionis opꝫ vti rectificatione cerebri euacuatiōe materieꝝ ab eo ⁊ diſtractione ⁊ fortificatione ipſius ne apparatuꝫ habeat ad facile alterari ab excellentia humiditatis.Et lꝫ oporteret hic memoriam agere de digeſtiuis ⁊ euacuatiuis.hec tñ ab hoc loco reſecāda ſunt ⁊ accipiēda ex ꝑcedenti cap̄.de cura reumatiſmi.Solū ergo hic memorabo.v.remedia appropriata ad vigorationē memoratiue potentie.¶Quoꝝ primū eſt hoc ℞.cubebaꝝ calamēti maſticis nucis muſc.gariofiloꝝ añ.ʒ.j.ambre oriētalis.ʒ.ß.muſci.gra.v.formētur pillule cū ſucco maiorane de ol.ʒ.vj.de q̄b⁹ patiens ol ſero cū vadit ad lectū degluttiat vnā.In aurora vero accipiat duas ⁊ tardet comedere per quatuor horas eſt eñ ſecretū bonū.Ego eñ vidi literatum virum q̄ vſus eſt ꝑ vnū mēſem ꝯtinuum ⁊ bonitateꝫ memorie reſtaurauit excellēter.¶2m vero de auctenticis ⁊ ꝓbatis remedijs eſt hoc.℞.ꝯfectiōis anacardine ⁊ ꝓprie deſcripte nono Almāſ.ʒ.j.et cū puluere maiorane fiāt ex ea pillule cū vino aromatico q̄ accipiantur vt ꝑcedentes.Ego vero magis iniuuamentū dādo huius electuarij.ʒ.ß.in ſero apud ſomnū.⁊.ʒ.j.in aurora cū.℥.j.aq̄ ſublimationis roriſmarini calide.¶Tertiū vero ſpāle remediuꝫ eſt hoc.℞.ſticados origani ameos amomi.añ.ʒ.ij.cubebaꝝ calamenti gariofiloꝝ añ.ʒ.v.pulegij folij floꝝ roriſmarini ⁊ ſaluie.añ.℥.j.fiat olm per ſe puluis tenuis ⁊ fiat ſacculus totam partē poſteriorem capitis amplectēs ſm medietatē eius q̄ ſemꝑ in nocte teneatur ibidē.erigit eñ potenter ⁊ vigorat ꝑtē poſteriorem cerebri:vt in pluribus gentibus nō raro ſum expertus.¶Quartū vero ſpeciale remedium eſt hoc.℞.metridati electi ⁊ antiqui.℥.j.gariofi.ʒ.ij.cōquaſſentur ſimul ⁊ ex eo linimentū fiat toti poſteriori medietati capitis diligenter cōfricando mane et ſero.deinde ſuperponatur pannus cum thure ſuffumigatus ⁊ calefact⁹.¶5m remediū.Scio etiaꝫ ego experientia infallibili ꝙ omni ſero cum eger vadit ad lectum vnum mirabolanum kebulum conditum mirabiliter confert:licet etiaꝫ non minus iuuamentū inuenerīꝫ in mirabolano indo q̄ꝫ in kebulo ꝯdito.⁊ hec de reparatione memorie ſufficiant.

¶De remedijs appropriatis ſenſationi frigiditatis in partibus nuche. Cap̄.v.

Quartū vero accidens huius viri erat vehementis frigiditatis inſtantia in ꝑtib⁹ nuche.qꝺ accidēs non parū augmētuꝫ facit in nocumēto memorie reſpectu cāe efficiētis ipſum.ꝓpter qꝺ oportet etiam attendere huic accidenti ⁊ ſue cauſe.Etiam ſi hui⁹ accidentis perſeuerentia fuerit arguit apparatum huius viri ad paraliſim.Nam ſi perſeueraret frigiditas que eſt huius accidentis effectiua cauſa:tunc per viā indigeſtionis ꝯgregarentur materie in poſteriori parte cerebri ⁊ cōlcarent ad nuchā ⁊ ipſam facile oppillare poſſent cōplete faciendo paraliſim vt ꝯſubet adhuc paꝝ ſciēs intelligere poteſt.¶Propter qꝺ in correctione hui⁹ accidentis ſex remedijs opportunis mihi videtur eſſe ꝓcedendū.memorando tñ ꝙ illa remedia que in duobus capitulis ꝑcedentibus immediate ſcripta ſunt etiam in cura huius accidētis iuuamentū afferre poſſunt.¶Primū itaqꝫ hoꝝ inſtrorum eſt:vt ꝑmiſſis euacuationibus ꝑtactis ol ſero cū eger vadit ad lectū ꝑ.xv.dies cōtinuos degluttiat vnā de iſtis pillulis.℞.ambre elcē.ʒ.j.cubebaꝝ numero.v.formentur pille de ol.ʒ.vij.de q̄bus eger accipiat vt dictū eſt.¶2m vero ſpeciale remediū eſt hoc.℞.tyriace Andromachi cui⁹ etas exiſtat ad minus decem annoꝝ.℥.ij.diſſoluatur cū modico vini aromatici calefacti ⁊ exhibeatur in aurora ſuper dormiendo ſaltem ꝑ duas horas.¶3m ſpeciale remedium ad hāc intētionē eſt hoc.℞.calamenti folij ſticados origani pulegij betonice.añ.M.iij.folioꝝ lauri ⁊ hedere.añ.M.iiij.camomille.M.vj.floꝝ ſaluie ⁊ roriſmarini.añ.M.viij.bulliant hec oia in q̄nqꝫ ſitulis aque vſqꝫ ad cōſumptionem tertie partis.⁊ in hac decoctione infundat ſpongia magna q̄ diligenter exꝑſſa ⁊ actu bñ calida applicetur a ſuꝑiori parte colli vſqꝫ ad medietatē ſpatulaꝝ ol mane ante cibū ſex vicib⁹:deinde loco ſupponaꝛ pānus ter vel quater calefact⁹ vſqꝫ ad conueniētē exiccationem:oēs partes ꝑdicte diligēter vngant ex hoc vnguento actu bene calido:⁊ ſuperponatur ⁊ circūligeꝛ pellis vulpina bñ calefacta.Eſt autem vnguēti deſcriptio hec.℞.olei de rutha olei de coſto ⁊ liliorum alborum.añ.℥.j.piperis albi et nigri.ana.ʒ.ß.folij roriſmarini galange.ana.℈.j.croci.℈.ß.euforbij.℈.ij.cere albe quantum ſufficit fiat vnguentum molle cū modico reſine ⁊ applicetur vt ſupra.¶Quintuꝫ vero ſpāle remediuꝫ eſt hoc.℞.picꝫ naualis lib.j.galbani armoniaci ſeraphini.añ.℥.j.ſticados galange pulueris artetice arthanite ⁊ pulegij.ana.ʒ.j.caſtorei.ʒ.j.ß.cere quantum ſufficit fiat cerotū amplectēs collū ⁊ ſpatulas ⁊ ibidē applicetur ⁊ longo tꝑe portet.Eſt eñ remedium infallibiliter auferens frigiditateꝫ illā.¶Si q̄s aūt potēs eſſet ⁊ deſideraret habere remedium facilis applicationis et laboris:tunc faciat inungi collū ⁊ ſpatulas cū balſamo electo calefacto et non inueniet fortaſſis remedium eque potens licet ſit impenſe non minoris q̄ꝫ iuuamenti.

¶De remedijs appropriatis nauſee ⁊ appetitui vomendi. Cap̄.vj.

Fuit autem accidens quintum in hoc viro nauſea cum appetitu vomēdi aliquādo ⁊ non ſemper moleſtans hunc viruꝫ.⁊ hoc quidem accidens abſcindendum eſt.Non enim eſt poſſibile nauſeatū viꝝ caput habere bonum.ꝓpterea qꝛ ſtomachus propter magnā ſui colligantiam ad caput notabiliter nocet ei augmētando accidentia ⁊ generando ea in

capite. ¶ Tunc ergo ſuppoſito ꝙ hec nauſea nō ꝓuenit in hoc viro a multitudine aſſumptionis ciboꝝ vel ab inginuie comedēdi de q̄b⁹ tactū eſt ſuperius. ⁊ ꝓueniat in ſtomacho ꝑ eſſentiale nocumētum eius: tūc modus curationis exiſtit ſuſtentatus in quatuor intentionib⁹. Quaꝝ pria eſt mundificatio ſtomachi. Scđa eſt ꝓhibitio gn̄ationis materierum in ipſo. Tertia vero eſt ipſaꝝ materierum diſtractio. Quarta eſt ipſius ſtomachi confortatio.

Prima igit̄ intētio cōpleri pōt ꝑ mundificātia ſtomachū que ſunt duo pricipaliter. ¶ Quorum primū eſt vt ꝓuocet̄ vomitus cū decoctione ſeminū raphani tepida aſſumpta. Et ſi hoc non ꝓuocaret vomitū ꝯuenienter: tūc. ℞. predicte decoctiōis raphani. ℥. iij. ſy. ſimplicis acetoſi. ℥. j. miſce ⁊ totū tepidum det̄ in potu poſt repletionē ſtomachi a multitudine ciboꝝ dulcium acrium lenis digeſtiōis ⁊ difficilis ſimul aſſumptoꝝ. ⁊ accipiat hoc vomitiuū ꝑ duas horas poſt cibationē ꝑdictā. ¶ Scđm vero pricipale mūdificatiuū ſtomachi et diſtractiuum ꝑ inferius eſt hoc. ℞. ierε ſimplicis. ℥. j. electuarij indi. ʒ. j. miſce ⁊ totum calidum accipiatur cum medio cyatho vini albi ſubtilis ⁊ aromatici: poſt quē tardet̄ cibus horis ad min⁹ qnq̄. ¶ Si qs aūt effugeret aſſumptionem iere propter eius amaritudinem: tunc accipere poterit. ℈. iiij. de pillulis ex ea factis. Meliores tamen ſunt pillule ſtomatiche alkindi colligende ab Aui. qnto cañ. ſumma prima. tractatu nono. Sunt enim vtiles multū ⁊ iuuatiue accipiendo de eis. ʒ. j. aut. ℈. iiij. ⁊ tu elige qđ tibi magis gratum exiſtit.

Secūda vero intentio ꝯpletur per q̄tuor ſpālia. ¶ Quorum primū eſt: vt ol alterna die patiens comedat. j. nucē ꝯditā ⁊ tardet poſt eā cibū per horas ad minus. iij. ¶ Secundum ſpeciale remedium eſt: vt eger añ cibum ſemꝑ deglutiat duo vel tria grana maſticis. ¶ Tertiū ſpeciale remedium eſt: vt eger potū ſuū limphet cū aq̄ decoctiōis maſticis q̄ eſt remediū ſinguiare. ¶ 4m vero remediū ſpeciale eſt cerotū iſtud qđ ſuo ſtomacho applicatum portet ſaltē ꝑ. xv. dies in quo inuenitur iuuamentū bonū: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. reſine. ℥. j. laudani. ℥. ß. picis naualis. ℥. ij. ſq̄nanti gariofi. maſticis ciperi thuris. añ. ℈. j. gariofi. cinamomi mēthe. añ. ʒ. ß. fiat cerotū ſcutale cū parte piramidali ſuꝑappoſitū ori ſtomachi ⁊ cū parte ampla pertingens vſq3 ad vmbilicū. ¶ Adde etiā huic ꝙ vſus comeſtionis mēthe in cibarijs potentiſſime defendit ſtomachum a multitudine generationis materierum in eo.

Tertia intētio ſic cōpletur diuertunt̄ a ſtomacho materie cōi diuerſione per vomitū de quo dictū eſt. ¶ Poſſunt etiā diuerti deintus ad extra per applicationē ceroti ſtatim deſcripti. ¶ 3° diuerti poſſunt ꝑ adminiſtrationē cliſteriorum ſupra tactoꝝ. ¶ Et quarto etiā diuerterent̄ ꝑ adminiſtrationem huius collirij. ℞. mellis bñ cocti ʒ. iiij. dyagridij. ℈. j. colloq̄ntide. ℈. ij. ſalis indi. ʒ. ij. ciclaminis ſeminis ruthe caſtorei. añ. ʒ. j. fiāt ſuppoſitoria q̄titatis digiti minoris: quoꝝ vnū ſubijciatur oī die bis aut ſaltem ſemel añ cibum. ¶ Ego etiam ſepe ſoleo diuertere materias a ſtomacho faciendo egrū añ cenam ſemꝑ ꝑ horam pluribus diebus iffundere pedes in aquā calidā. decoctiōis ſaluie ruthe rorima. mēthe ⁊ origani ⁊ valde iuuat.

Quarta intētio appet ex ꝑdictis ꝙ ſtomachus etiā ꝯueniēter cōfortari pōt per multa de his q̄ ſcripta ſunt: ꝓprie ſicut eſt maſtix comeſtio nucis ⁊ mirabolanoꝝ ſupradictoꝝ et adminiſtratio ceroti iā deſcripti. ¶ Gratia cui⁹ etiā nō raro cōpoſui ego hūc ſacculum. ℞. menthe ſicce electe ballamite ⁊ ꝓprie aquatice. añ. M. ij. origani abſinthij cipi ſumach maſticis. añ. ʒ. j. gariofilorū lambruſce nucis muſ. añ. ʒ. j. ß. macis. ʒ. j. puluerizētur oīa ⁊ conſuāt̄ in ſacculo q̄ portet̄ ſuꝑ ſtomacho ſepe ipm exiccando ⁊ ſuffumigando cū puluere gallie muſ. ſuper aſpſo carbonibus ignitis. hec q̄dē de cura q̄nti accidentis ſufficere poſſunt.

¶ De remedijs appropriatis d̄bilitati renū. ca. vij.

Fuit aūt accidēs ſextū huius viri renū debilitas: cui⁹ q̄dē cāe ⁊ varietates fuerunt narrate ſuperius. de quaꝝ numero euidētior ⁊ frequentis euent⁹ in hoc adoleſcēte aſſignari pōt oppillatio frequēter euenīēs in eis a multitudie materieꝝ q̄ funduntur ad eos a ſuperiorib⁹ mēbris etiā generant̄ in eis ꝑ viam indigeſtionis. ¶ Igit̄ ne materie iſte diu ꝑſeuerantes in eis ꝑducant eos ad oppillationes ⁊ apoſtemata: aut ad gn̄ationē harenarū ⁊ lapilloꝝ in eis q̄nq3 inſtrumentis vt̄ mihi in eo neceſſariū eē ꝓuidere. ¶ Quoꝝ primū eſt vt ſemel in ſeptimana qñ ꝑcipit illā renū debilitatē mane comedat ſemiſſum vnū caſſie ſuggēdo medullā eius a medittullio ⁊ tardet cibū ad min⁹ horis quatuor. Eſt eī in eo magna virtus mundificādi eparrenes ⁊ vias vrinarū oēs: immo ꝯfert ad oppillationes ⁊ apoſtemata eoꝝ ad harenas ⁊ lapillos: vt clare legere potes 14ª tertij. l ꝓprio ſuo cap̄. ¶ 2m vero ſpāle remediū ē vt iſte iuuenis oī die añ prādiū ⁊ cenā deglutiat coclear vnū hui⁹ tragee. cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞. granorum pineoꝝ recētiū. ʒ. j. ß. medulle fiſticoꝝ. ʒ. iij. ſeminis ēdiuie ſcariole acetoſe ⁊ lactuce. añ. ʒ. ß. aniſi ʒ. v. violaꝝ floꝝ nenufar capilloꝝ vene. adiāti politrici. añ. ʒ. iij. floꝝ altee. ʒ. j. ß. puluerizent̄ oīa ꝑ ſe deinde cōmiſceant̄ cū zuccaro al. qđ ſit triplū pōderis olm: mūdificat eī potēter renes: tollit dolores ⁊ preſeruat ab eis. ¶ 3m ſpāle remediū eſt. vt iſte vir ſaltē in ſeptimana bis oī fine q̄tuor dierū accipiat. iiij. ʒ. hui⁹ mixtiōis. ℞. aq̄ ꝑitarie capilloꝝ veneris ⁊ milij ſolis añ. lib. ß. aq̄ altee lib. j. miſce ⁊ calide accipiātur in diebus frigidis. frigide vero tpe caloris. ¶ 4m ſpāle remediū eſt hoc. ℞. olei de nenufare olei de floribus cucurbite. añ. ʒ. j. olei citonioꝝ. ʒ. ß. ſpice nardi. ʒ. j. ß. ſeminis acetoſe ⁊ plantaginis. añ. ʒ. ß. roſarum ſpodij. añ. ℈. j. amili. ʒ. vj. vitellos oui numero duos incorporent̄ oīa in mortario cū ſuo piſtello ⁊ fiat linimētū: de q̄ vngāt̄ renes in dietει: mane ſero ⁊ meridie. ¶ 5m vero ſpāle remediū ē hoc. ℞. reſine electe. ʒ. ij. galbani. ʒ. iij. croci. ℈. j. ſpice nar. ʒ. ß. ſpodij coriādri ꝑparati maſtic ſādarace. añ. ʒ. ß. diſſolua

tur ⁊ coquaṫ reſina cū aceto mediocri ⁊ ꝓpe tepidi-
tadē incorporenṫ cū eo ſpecies. ⁊ fiat cerotū latitu
dinis ſemiſſis ⁊ tante lōgitudinis vt comprehēdat
vtroſq; renes dextrū ⁊ ſiniſtruȝ. Apponaṫ igiṫ hoc
cerotum qn̄ laſſitudo fuerit intēſiue magna ⁊ in cu
ratione nō obediuerit remedijs ante ſcriptis.

¶ De remedijs appropriatis ventoſitatibus exten
ſiuis circa partes femoris. Cap. viij.

Upra declaratū fuit huic viro accide
re ventoſitates extēſiuas in partib⁹
femoris et in oſſeo: ꝓpter qḋ dubita-
batur futurā fieri in hoc viro herniā
immo fortaſſis incepiſſe ipſaȝ. Ergo
in cura iſtoꝝ doloꝝ intēdēduȝ eſt ſe-
ptē remedijs infraſcriptis. ¶ Primū ḋdē eſt: vt cuȝ
ꝑcipit vir iſte dolores in ꝑdictis partibus ſtatiȝ fiat
ei cliſtere ſm̄ hūc modū. ℞. granorū fenic. aniſi ci-
mini. aā. ℳ. j. ſeminis altee malue. aā. ℳ. ij. ordei.
ℳ. j. ß. foliorum malue. ℳ. iiij. blete. ℳ. ij. furfuris
groſſi. ℳ. j. ß. bulliāt oīa in libris aq̄ quatuor vſq;
ad ↄſumptionē medietatis. ⁊ huius ↄfectionis. ℞.
lib. j. olei de anetoꝝ amigdalaꝝ amararū. aā. ℥. j. ß.
ſalis gēme. ℈. iiij. caſſiefiſtule. bn̄dicte. electuarij de
bacis lauri. aā. ʒ. ij. miſce. ⁊ totū calidū accipiaṫ ſe-
ro ante cenā. ¶ 2ᵐ ꝯo ſpāle remediū eſt: vt fomētē-
tur inguinales partes ⁊ euaporenṫ cū hoc cōpoſi-
to: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. furfuris groſſi ſcu-
tellas. iiij. milij ſcutellā vnā cimini ſeminis aneti. fe
niculi ameos. ⁊ carui. aā. ℳ. j. calefiāt oīa in fundo
caldariole ſuꝑ cineribus calīs abſq; flāma ⁊ ponā-
tur in ſacculo magno et extendanṫ ſuꝑ femoralib⁹
partib⁹ ⁊ mirach ab vmbilico iferi⁹ an̄ ⁊ retro bis
in mane ⁊ totiēs in ſero renouādo ipm̄: imo pluries
in die ſi moleſtareṫ a dolore. ¶ 3ᵐ ꝯo ſpāle remediū
eſt: vt ſi ꝑ talia nō cōuenieṫer alleuiareṫ dolor: tūc
ter vel quater in die accipiat vnū de ſuppoſitorijs
infraſcriptis. ℞. ſemīs ruthe arthanite. cimini. car
ui. ſiſeleos. aā. ʒ. j. ſalis indi. ʒ. vj. melꝭ bn̄ cocti lib. ß.
fiāt ex eis ſuppoſitoria malarata cuȝ oleo de bacis
lauri: ⁊ applicenṫ vt dictū ē. ¶ Si aūt adhuc doloꝝ
iſtātia ꝑſeueraret ⁊ nō obediret curatiōi ↄueniēter:
tunc frequēter applicēṫ vētoſa magni orificij ſupra
ſumē in medio ⁊ laterib⁹ partib⁹ abſq; ſcarificatio
ne aliq̄. ipſa eñ ↄueniēter attrahit ⁊ ↄſumit vētoſi-
tates in oī loco ↄgeſtas. ¶ 5ᵐ ꝯo ſpāle remediū eſt:
vt ſi adhuc ꝑ iſta nō ↄueniēter alleuiareṫ eger: tūc
fiat plumaceolus in pāno de ligno plenus pilis le-
poris q̄ ni applicēṫ partibus inguinalibus vtriq;
cōprimēdo ibidē diligēter ligēṫ: ⁊ maiori parte tꝑis
portēṫ. cōpreſſio eñ per ipm̄ facta inclinat māȝ ad
deſcēſum et exitū per viā inteſtinoꝝ ⁊ alleuianṫ in-
guinales ptes a compꝛſſione vētoſitatum a quib⁹
futura fieri eſſet hernia. Et adhuc hec cōpꝛſſio ꝓdeſt
ſi iā incepiſſet ipſa. ¶ Cū aūt īfirmo aut medico ma
nifeſtū eēt iā incepiſſe herniā: tūc ſi tumor apparet
in inguinibus nōdū cōicatis oſſeo per cōpreſſionē ⁊
premiſſa remedia ↄueniēter alleuiari poterit. ¶ Si
aūt iā tumor apparuerit in oſſeo ⁊ tēſio in ipſo fue
rit cū rubedine ⁊ dolore: tūc ſtatim paciēti fiat flo-
botomia de ſaphena ↄtria ꝑtis poſita ſuꝑ cauilla ꝑ
quā educātur ſanguinis. ℥. iiij. vel. v. deīde loco in-
guinū ſuperponatur empl̄m ſm̄ hūc modum. ℞. fo
lioꝝ plātaginis recētiuȝ folioꝝ citonioꝝ ⁊ viticelle.
aā. ℳ. iij. coriādri ꝑparati granoꝝ mirti acatie aā.
ʒ. iij. mumie. ℥. j. gallaꝝ cupreſſi. ℥. iij. bulliāt folia i
lixiuio capitali vſq; ad eoꝝ teneritatē bonā ⁊ cum
eis incorporētur ſpēs preſcripte cū lib. ß. farine fa-
baꝝ. ⁊ lib. ß. farine volatilis molēdini. ⁊ fiat empl̄m
qḋ bn̄ ſtrictū alligeṫ femoralibus partibus: et ia-
ceat tūc eger ſuꝑ ſpina ſua: ⁊ oīno a motu ꝓgreſſi-
uo caueat vſq; quo apparuerit tumoris abſētia et
mēbri reductio ad quātitatē naturalē. ¶ Si aūt in
oſſeo tumor ꝑdictus apparuerit abſq; magna ten
ſione ⁊ rubore et in ipſo oſſeo gurgulatio vel rugi-
tus cōprimēdo apparuerit ⁊ etiā in vētre ⁊ in igui
nibus vētoſitatū mot⁹ ⁊ fractio ꝑcepta fuerit: tunc
iā incepit hernia vētoſa: in cuius ḋdē regimine da-
to ꝙ ſuperiora oīa fere remedia ſint vtilia: tn̄ huic
ſpāli tumori cū hoc ſeptimo ꝓuidēdū eſt remedio
℞. pulueris cimini ⁊ gallaꝝ cupreſſi. aā. ℥. ij. farine
fabaꝝ lib. j. farine volatilis molēdini lib. ß. pulueris
oſſiū boū combuſtoꝝ mumie. ana. ℥. j. ß. hec oīa bul
liāt ſiṁl in vaſe vitreato in lib. vj. aceti nigri ⁊ bn̄ acu
ti cū. ℥. iiij. glutinis piſciū vſq; quo fiat maſſa gran
dis viſcoſitatis. De hac ergo materia extēdaṫ ſuꝑ
pāno ⁊ emplaſtretur eo totū femur ⁊ oſſeū: ⁊ diligē-
ter cōprimēdo ligeṫ. Eſt enim vtile valde vt intelli-
gēti materiam ⁊ modum compoſitionis apparere
poteſt. et hec de accidēte ſeptimo ſufficere poſſunt.

¶ De remedijs appropriatis deſcenſus humorum
ad teſticulum ſiniſtrum. Cap. ix.

Uit aūt octauū accidēs humoꝝ deſcē-
ſus ad teſticulū ſiniſtrū: cuius ḋdē cu-
rationis modus ex his q̄ poſita ſunt in
cap. immediate precedenti bn̄ poterit
ſufficiēter: qn̄ tumorē in oſſeo iā accidiſ
ſe ↄtigerit. ¶ Sed in hoc accidēte octauo intelligiṫ
tumor teſticuli quātū ad ſubſtātiā eius: ita ꝙ ſi tu
mor ille fuerit preſentatus cū rubore ⁊ dolore tēſione
et pulſatione partium illaꝝ: tunc fiat ei flobotomia
de ſaphena ↄtrie partis: vt iā paulo āte dictū eſt. et
adminiſtretur empl̄m illud: ⁊ oīa fiant quoꝝ mate
riā et modū adminiſtrationis collige inde. ¶ Si aūt
teſticuli ſubſtātia tumor appareat cū duritie nota
bili et frigiditate ibidē percepta tūc ſtatim fiat me-
moria adminiſtrandi cliſtere in precedēti cap. poſ-
tum oī die ſemel per plures dies ne materia indu-
reṫ: et lapideū vel ſephyroticū fiat apoſtema. deīn-
de locus medicēṫ hoc remedio. ℞. olei amigdalaꝝ
dulciū ⁊ de ſiſamo aā. ℥. iiij. fecis olei lilioꝝ alborū
℥. viij. pul. cimini. ʒ. j. croci. ʒ. ß. miſce hec oīa ſimul ⁊
calefiant ⁊ infundatur in eis magnū fruſtum lane
ſuccide ⁊ calidū diligēter applicēṫ oſſeo et oībus fe
moralibus partibus ſaltē quater in die renouādo
ipſum. ¶ Dum aūt medico innotuerit oſſei tumorē
eſſe cū mollitie albedine loci ⁊ frigiditate abſq; pul
ſatione in loco perceptis: tūc ꝑȝ materiā collectam
iā eſſe flegmaticā: in cuius regimine premittaṫ ali-
qua de euacuationibus flegmatis ante dicta ⁊ fiat
etiam memoria applicationis cliſterij parum ante

deſcrpti.¶ Poſt hoc aūt emplaſtretur locus ex hoc
emplaſtro calido diligenter applicato ⁊ bñ ligato
oſſeo ⁊ femoralibus partibus: cuius deſcriptio eſt
hec. ℞.farine ordei orobi: pul.furfuris bñ piſtati et
cribellati añ.lib.ß.ſandaracc.ʒ.i.ß.ſerrature ligni
cypreſſi lib.ß. farine ſiliginis lib.i.bulliant hec oīa
in vaſe vitreato ſimul vſq̄ ad bonā viſcoſitatem et
applicent̄ vt ſupra.Et ſi volueris ipm̄ efficere forti⁹
tūc ſuperadde predictis roſaꝝ ſan.dra.boli ar.ſpo
dij ana.ʒ.ß.⁊ erit ad exiccandum magis efficax.

¶ De remedijs appropͣtis tremori cordis. Cap̄.x.

Accidēs ꝟo nonū qđ eſt tremor cordis q̄
moleſtat̄ iſte adoleſcēs magis eſt ſuſpe=
ctum: cū ipſum ↄtingat eſſe in mēbro pͥn
cipaliſſimo oīm: qđ cū ꝓlōgat̄ nūq̄ eua
cuat̄ q̄n ad mala perducat accidentia ⁊
labores difficiles: cuius q̄dē regimē ⁊ ſi partim hr̄i
poſſit ꝑ oīa fere remedia que capiti applicata fue=
runt nihilomin⁹ eidē ꝓui dēdū eſſe determinaui q̄=
tuor remedijs infraſcriptis. ¶ Quoꝝ primū eſt hoc
℞.ↄſerue roſaꝝ ⁊ bugloſſe añ.ʒ.i.ß.croci.℈.ß.beē
albi ⁊ rubei añ.ʒ.ß.gariofiloꝝ cinamomi añ. ℈.ij.
gra.paradiſi.ʒ ʒ.electi galāge ana.℈.ß. hiacincti
ſmaragdi zaphiri oſſis de corde cerui añ. ℈.i.fo=
lioꝝ auri numero.vi.margaritaꝝ puriſſimaꝝ.ʒ.ij.
puluerizent̄ oīa per ſe ⁊ cū lib.ß.zuccari fiat electua
riū cū ſyru.de corticib⁹ citri.De hoc igit̄ electuario
mane in aurora accipiat eger coclear mediū: vt in
medijs tertijs ⁊ añ cenā per horā vnā ⁊ cum vadit
ad lectū accipiat tātūdē bibēdo poſt ipm̄ coclearia
duo vini aromatici albi ſubtilis ⁊ dulcis. ¶ Scđm
ſpāle remediū eſt hoc. ℞.croci.℈.i.macis.ʒ.ß.pul
ueris corticū citri.ʒ.ij.ligni aloes.ʒ.i.ß.been albi et
rubei folioꝝ baſiliconis.añ.℈.iiij.puluerizent̄ oīa
per ſe cū granis duob⁹ muſci.⁊.℈.ß.ambre ⁊ ligē=
tur in ſindone retorta de grana ⁊ ſepe ⁊ q̄ſi ſp̄ olfa=
ciat ipſum eger. ¶ 3ᵐ remediū pͥncipale eſt hoc. vt
patiēs iſte aliq̄tiēs aut ſaltē bis cū moleſtat̄ vehe=
mēter a motu tremulo cordis accipiat hūc potum.
℞.ligni aloes.℈.i.ambre.g̃.ij. muſci.g̃.i.miſce et
bibat ea in medijs tertijs ⁊ ꝑ horā añ cenā mediaꝫ
vnciā aq̄ roſate ⁊ eadē quātitate vini ſupraſcripti.
¶ Ultimū ſpāle remediū eſt hoc. ℞. folioꝝ baſilico
nis ⁊ ſeminū eius corticū citri floꝝ bugloſſe ⁊ bora
ginis añ.ʒ.i.ligni aloes.ʒ.i.ß.ſpērū letificātis deſcri
pti 9° Almanſ.cap̄.de melācholia.ʒ.ß.miſceāt̄ oīa
⁊ fiat ſaccul⁹ q̄drāgularis in ſindone de grana re=
torta: q̄ ſp̄ applicatus portet̄ ſuꝑ mamilla ſiniſtra.

¶ De remedijs appropriatis imaginationib⁹ ocu=
lorum. Cap̄.xi.

Equit̄ aūt vndecimū capl̄m in quo opꝫ
memorare remedia ↄferētia ad imagi=
nationes oculorum in hoc viro. ¶ Pro
quoꝝ gratia dicēdū eſt ꝙ hic nō intelli
go imaginationes ꝓut importāt dimi=
nutam aut corruptam operationem ſolius imagi=
natiue potētie: ſed intelligo per eas nocumentum
corruptionis in potētia viſiua: ꝓpter quod ipſa per
cipit ſe videre quod non videt aut quale aut quan
tum aut qualitercuq̄ moueri aut in aere exteri⁹
apparere. ¶ Opꝫ aūt ↄcedere illud ꝓuenire ꝓpter
malā cōplexionē in totali organo viſionis.ſ.in ocu=
lo aut in ꝓprio inſtrumēto viſionis qđ eſt criſtalloi
des accipere. Et neq̄ illud ↄuenienter intelligi pōt
niſi ↄſideremus malā complexionē in toto oculo ſu
perueniſſe cū pħtis materieꝝ nobiliū que cōmiſcē=
tur humoribus oculi a quibus nutrit̄: aut illorum
cām eſſe vapores aut ventoſitates que immergun
tur ⁊ cōmiſcētur ſpiritui viſibili ponētes in eis colo
res ⁊ ſpecies motus circularis aſcēſus ⁊ deſcenſus
vt iā declaratuꝫ eſt in prima parte inueſtigationis
hoꝝ accidētiū. ¶ Igit̄ apparet ꝙ in curatione hoꝝ
accidētiū q̄nq̄ videant̄ intentiones neceſſario ob=
ſeruāde. ¶ Quaꝝ prima eſt rectificatio regiminis
egri vt inclinetur ad calefaciēdū mediocriter: ⁊ ad
exiccādū potēter: vt ſupra in regimine ſex reꝝ non
naturaliū diffuſe declaratū eſt. ¶ Scđa vero inten
tio eſt materieruꝫ euacuatio minoratiua ⁊ appro=
priata de qua ſuperius in regimine diſpoſitionum
cerebri latis ↄuenieēter declaratū eſt. ¶ Tertia vero
intētio eſt ipſaꝝ materieꝝ digeſtio que ibidem de=
clarata eſt vbi digeſtiua leuia fortia et mediocria
ſcripta fuerūt. ¶ 4ª vero intētio eſt materieꝝ pre=
dictaꝝ poſt digeſtionē eradicatiua euacuatio: vbi
lꝫ multa poſita fuerint infra ↄueniēter materierū
a capite eradicatiua: viſum eſt mihi hoc cōpoſituꝫ
magis appropriatū ad euacuationē materieꝝ ab
oculis appropriate eradicatiuū. Cuius deſcriptio
eſt hec. ℞.pillulaꝝ lucis deſcriptione Meſue in an=
tidotario.ʒ.ß.pillulaꝝ de ſarcocolla deſcriptaruꝫ a
Meſue cap̄.de ea.et pillularum cochiaꝝ Almanſo
ris añ.℈.i.forment̄ pillle.v.vel.viij.cū ſucco fenicu
li ⁊ exhibeātur obſeruatis ↄditionib⁹ quas in alio=
rum ſolutiuoꝝ aſſumptione obſeruandas eſſe de=
ſcripſim⁹. ¶ 5ª ꝟo itētio i cura imaginationū eſt cō=
fortatio totius capitis ⁊ principalr̄ organi viſiōis
totalis: qđ eſt oculus aut criſtalloides. Et qm̄ ocu=
li rectificatio nō perficit̄ niſi per applicationē medi
cinaꝝ q̄ teneāt ſubſtātiā neruoꝝ opticoꝝ ↄuenien=
ter aptā. 2° etiam neceſſaria ſunt ea q̄ ſpiritnoſam
ſubſtantiā clarā ſubtilē et a vaporibus ⁊ a ſuꝑflui
tatibus expurgatā cōueniēter obſeruēt: deinde cuꝫ
his que panniculoꝝ ſubſtātiā clarā et mundifica=
tam efficiāt et pͥcipalr̄ corneevuee ⁊ aranee. Neq̄
etiā operatio viſiue potētie cōuenienter effici poteſt
niſi per debitā quātitatē claritatis ⁊ mūdificatio=
nem humoris albuginei a ſuꝑfluitatibus eidē com
mixtis et cōmiſcibilibus. Et ampli⁹ q: oꝑatio viſi=
ua nō pōt ꝑfici niſi mediāte debita quātitate ⁊ q̄li=
tate humoꝝ trium oculi et principalr̄ criſtalloidis.
Ideo placuit mihi hac in parte eligere decē medici
nas: quaꝝ quelibet eſt appropriata oībus ꝑdictis.
¶ Quecūq̄ ergo medicina fuerit ↄuenienter ſpēs
viſibilis ſuſtentatiua ⁊ clarificatiua ⁊ viaꝝ trāſit⁹
eius apitiua ↄueniēter: ⁊ fuerit pāniculoꝝ oculi ab
ſterſiua et lucidatiua. Amplius que fuerit humoꝝ
oculi in quātitate ↄueniēti ↄſeruatiua ⁊ ſubſtātie
illoꝝ ↄturbate rectificatiua ↄueniēter: hec erit ꝟa
medicina oculiſta ⁊ viſionis ꝑfectiua. Sꝫ hec decē
infra inferius ponenda haꝝ oꝑationū ↄueniēter

ſunt effectiua. ergo ſunt vere viſus vel viſionis recti
ficatiua. ꝯſequentia neceſſaria eſt. qm̄ ex ſufficienti
effectus cauſaꝝ ꝓductione neceſſariū eſt effectum
ſubſeq̄: ⁊ maior ꝓbaṫ: q2 tota ſpeculatio ſapientum
nō aliter dixit poſſe ꝑfici opationē viſiuā niſi aut ex
ꝑte organoꝝ viaꝝ panniculoꝝ ⁊ humoꝝ q̄ ad viſio
nem a natura inuēta fuerūt: ⁊ minor ꝓbari poterit
ab eo q̄ cognoſcet naturā medicaminū ſubſequen-
tiū. ¶ Quoꝝ primū eſt vt ille q̄ intendit rectificatio
ni obtenebrationis viſus ſemꝑ añ cibū ⁊ poſt ipꝫ
accipiat coclear mediū hui⁹ tragee: cū q̄ ego mul-
tos hoīm reſtauraui ad vidēdum: q̄ notabiliter ob
tenebratū habebāt viſum: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞.
eufragie cum ſuis floribus collecte ⁊ in ſubtilē pul-
uerem reducte: macis añ. lib. ß. ſileris mōtani. ℥. iij.
zuccari albi duplū pulueris oīm. fiat tragea. ¶ 2^m
ſpeciale remediū eſt hoc. ℞. pilł. lucis ſe. ruthe ana.
ʒ. j. cum ſucco roſaꝝ formentur pillule de ol. ʒ. xiiij.
de q̄bus patiens omni ſero accipiat vnā cum vadit
ad lectum. ¶ Tertiū vero ſpeciale remedium eſt hoc
ꝙ cum iſte vir aut alter ſibi ſimilis intendit ad corru-
ptionē vapoꝝ ⁊ conſumptionē ventoſitatū q̄ abū-
dant in oculo ⁊ cōmiſcenṫ ſpūi viſibili: tunc ſuppo-
nat caluariei ſui capitis oī ſero infraſcripti pulue
ris quantitatē ſex granoꝝ frumēti: cui⁹ deſcriptio ē
talis. ℞. ſe. ruthe. ſe. galliririci. eufragie puluerꝫ her
bene ⁊ plāte quā italici q̄dā luminellā. alij vero car-
thaphilagine vocant añ. ʒ. j. ligni al'. ʒ. ij. gariofi. ʒ.
j. ß. puluerizentur oīa per ſe: deinde cōmiſceanṫ. Eſt
aūt carthaphilago plāta creſcēs a terra ꝑ ſpanſaꝫ
vnam aut paꝝ plus: virgulas habens q̄pluri mas
tenuiſſimas folijs minutiſſimis ⁊ candidiſſimis or-
nata ſubſtantia molliſſima pilis innumerabilibus
albis ⁊ ſubtiliſſimis ꝯſerta. ¶ 4^m ſpāle remediū eſt
hoc. ℞. laudani puriſſimi. ℥. ß. reſine electe. ʒ. ij. pul-
ueris celidonie: ligni al'. añ. ʒ. j. gariofi. ʒ. ß. diſſoluā-
tur cum aceto acuto ⁊ bulliant ⁊ coquanṫ cū vino
antiquo aromatico ⁊ fiat ex eis cerotū qđ applica-
tum ꝯſeruet ſuper cōmiſſura ſagittali capitis am-
plectens eā a loco ꝯiunctionis ꝑdicte cōmiſſure cū
coronali vbi ambe lignee orthogonalr. i. rectitudi-
nalr ſibijnuicē ꝯiunguṅt. hui⁹ eñ inſtri applicatio
ad illas partes calefaciēdo mediocriter exiccando
ſubſtantiā cerebri ⁊ ſpūm alalem ꝯuenienter ꝯfor-
tat. ¶ Eſt aūt hec ꝑ me intellecta celidonia ꝑ plan-
tam que a terra eleuatur ꝑ pedem cū dimidio cuꝫ
multis virgulis a radicibus earuꝫ eleuatis q̄ ſunt
q̄plurime: ⁊ florem ꝓducit citrinum ⁊ ex fractione
foliorum ⁊ radicū eius emittiṫ ſuccus citrinus: plā
ta quidē calꝫ ⁊ ſicca in ſecūdo gradu ab Aui. ſcđo
cañ. vocata caucū. de qua dixerūt Dyaſco. ⁊ Auic.
ꝙ hirūdinea ex ſucco foliorum eius in prima ſepti-
mana abſtergūt pullos ſuos q̄ naſcunṫ ceci. Ex quo
fundamento apparet ꝙ memithe nō eſt celidonia
vt ſcripſerunt q̄dam medicinam olfacientes ⁊ non
guſtantes. ¶ Quintū vero ſpāle remediuꝫ eſt: vt eger
aſſueſcat ſepe madefacere ſuos oc'los ⁊ palpebras
cum lotio ꝓprio qđ eſt vrina eius. Eſt eñ hoc ⁊ ſpi-
rituum ⁊ humoꝝ ⁊ panniculoꝝ cerebri mundifica-
tiuum vt a multis auctorum hincinde colligi pōt.

¶ Sextum principale remediū eſt hoc: vt ſi appa-
ruerit per predicta non ꝯuenienter rectificari ope-
rationem viſiuā quantum oporteret ꝑ adminiſtra
tionem ꝑdictoꝝ: tunc applicetꝰ hoc collirium: qđ lꝫ
ſit in gradu qualitatiuo non multū eleuatum: non
tñ eſt in virtute approbatū min⁹. Cui⁹ deſcriptio eſt
hec. ℞. ſucci feniculi lixiuij capitalis. añ. ℥. ij. tucie
ꝑparate cū vrina pueri. ʒ. j. ß. miſceantur ſimul ⁊ ex
ponantur radijs ſolis ſaltē ꝑ. xx. dies: de hoc ergo
collirio apponaṫ oculo: vt dictū eſt de ꝑdicto imme
diate. ¶ Septimū principale remediū ē hoc. ℞. ma
iorane feniculi ⁊ baſiliconis recētium añ. ʒ. ij. ruthe
recētis. ʒ. iiij. vini mōtani ſubtilis ⁊ clari lib. ß. ſucci
eufragie vel aq̄ ſublimationis eiuſdē. ℥. iij. bulliant
oīa ſimul in caldariola magne quantitatis aq̄ ꝯtē
tiua: ita ꝙ ꝑdicta medicamina ſuſpenſa in vaſe vi-
treo clauſi orificij coquanṫ vſq3 ad ꝯſumptionē me
dietatis: deinde ſub radijs ſolis exponantur inie-
ctis in eis dracmis duab⁹ tucie ꝑparate: deinde ex
liquore illo collirizenṫ oc'li exterius etiā madefiāt
videbis eñ iuuamentū haꝝ imaginationū notabi
liter repꝛeſſiuū. ¶ Octauū principale remediū eſt hoc
vt patiens ſepe inungat tēpora ſua ⁊ frontē totam
cū ſucco expꝛeſſionis folioꝝ roſaꝝ rubearū. ¶ Nonū
principale remediū eſt vt patiēs ſepiſſime aſpiciat
⁊ conetur aſpicere parietes ⁊ domos coloratos co-
loribus ꝯtrariantibus cauſis imaginationum. Exēpli
grā conetur aſpicere colores alurgos vel azulinos
in imaginationibus q̄ fiunt a vapore flegmatico: co
lores vero opacos in his q̄ fiunt in imaginationibus
a vapore ſanguinis ꝓuenientib⁹. Dyaphanos vero
⁊ multum claros ⁊ virides in his q̄ fiunt a materia
cholerica. In his vero q̄ fiunt a vaporib⁹ melācholi-
cis aſpiciat colores claros ⁊ candidos fctōs ex pi
cturis ierſeis. i. de ſerua facta. ¶ Ultimū remediū
principale eſt hoc: ꝙ eger ieiuno ſtomacho ⁊ ventre
mūdificato ſepe inclinet facieꝫ apertis oculis ⁊ ſuf-
fumiget eam vapore eleuato ab aqua decoctionis
celidonie eufragie feniculi ⁊ luminelle. Hec eñ om-
nia multum conueniunt ad correctionem imagina
tionum vt ſupra argutum eſt.

¶ De remedijs appropriatis ſiti. Cap. xij.

IAm vero hora videṫ ꝯgrua deſcribendi re
media ſitis huius viri correctiua. Et lꝫ
nōnulla fuerint ſuperius poſita vbi de
ſale conſtantinopolitano: et alia reme-
dija memoria fuit habita. Tamē ꝑſup-
poſitis euacuationibus cholerice materiei: que effe
ctiua ⁊ materialis cauſa eſt huius accidentis: vt ſu
pra declaratum eſt quinq3 ponam inſtra ſtomachū
irrorantia ⁊ ꝓhibētia ipm a receptione cholere ⁊ al
teratione in eo facta. ¶ Quoꝝ primū eſt. vt eger ali
quotiēs i mane ter vel q̄ter in ſeptimana deglutiat
℥. j. ß. vel duas aq̄ roſate tepide in dieb⁹ frigoris. ⁊
frigide in dieb⁹ caloris: ⁊ tardet cibū horis duab⁹
vel tribus. ¶ Secundum principale remediū eſt: vt
ſepe in die in ore teneat duo vel tria grana muche-
te pri⁹ ablute leuiter ⁊ infuſe in aquā tepidā ita vt
creſcāt ⁊ turgeſcāt in ea. ¶ 3^m ſpāle remediū eſt: vt
ſaltem patiens ꝑ duas horas añ cibum cum aqua

decoctionis ſeminū cōium bibat.ʒ.ij.roſate nouelle ⁊ eſt electuariū a Nicolao deſcriptuꝫ in ātidotario ſuo.¶Quartū ſpāle remediū eſt hoc. ℞.ſy.de berberis.℥.j.aque ꝯgurie.℥.ij.miſceāt totū in potu detꝰ actu frigidū bis vel ter in die:⁊ ꝓprie in diebus caloris.¶Scio aūt ego ⁊ ē q̄ntū remediū ꝙ aq̄ lactis vaccini ſimplex in auror a aſſumpta vſqꝫ ad.ʒ.iiij. mirabiliter ꝓhibet euētū ſitis a q̄cūqꝫ materia calida euenientis.Intelligo aūt ego ꝑ iſtā aquā lactis illam a qua caſealis pars ⁊ butyroſa q̄ includitur in recocta extracte fuerūt remanet eñ tunc aq̄ ſimplici elemento aque ſimillima.¶Hec ſunt accidētia huius viri in quoꝝ correctionem ingenium meū et interiorum virtutum actus non parum anxietatis habuerunt.Dirigat autem hec oīa in auxiliū huiꝰ viri illius omnipotentia qui oīa moderatur ⁊ regulat affluenter.In cuiꝰ laudes immortales hoc ⁊ oīa alia opa mea ſemꝑ cōponere ſum conatus.

Cōſilium.70.

De ſex malis diſpōnibꝰ vꝫ.¶De ſonitu ⁊ ſibilo auris.¶De imoderato fluxu emorroidaꝝ.¶De apoſtemate l fiteri.¶De mala digōe ſtomachi epati cōicata.¶De mala cōplexione calida cordis cuꝫ pulſu ſiue tremore eiꝰ.¶De debilitate cerebri.Diuiditur autem cōſilium in duos tractatus.¶Tractatus primi duo ſunt capitula.

¶De diſpōnibus ipſis per cauſas ⁊ ſigna. Cap̄.j.

Viro acutiſſimo ⁊ clariſſime ſciētie dño Hieronymo de pñia Forolulienſi clariſſimo artiū ⁊ medicine doctori Magiſter Bartholomeus de Mōtagnana ſalutes optat ingentes Gaudeo celeberrime doctor ꝙ video te nō inertem ſtudio ſed magna cōtēplatione aſſiduū ⁊ ſpeculatorem in cognitione diſtincta egritudinū:ex cuius negligentia nō eſt poſſibile aliquā egritudinē bñ curari:qm̄ falluntur nō minus medici in curationibꝰ egritudinū q̄ȝ in digeſtionibꝰ caꝑ.Gal.j.ad Glauconem cap̄.ij.Auge itaqꝫ ⁊ adde contēplationē ſpeculationi ⁊ felicitabuntur opa tua.Ex q̄bus eñ diſpoſitionibus arduis ⁊ ſpeculabilibꝰ augetꝰ labor:⁊ ex eiſdem augetꝰ gloria ⁊ fama.velut ex diſpoſitiōibus cuiuſdam nobilis ⁊ legum doctoris de celeberrima ſtirpe baldanorum ex celeberrima patria Utinenſi in quo remanſerunt debilitas ſtomachi epatis cordis cerebri ⁊ inteſtinorum:ex quibus ꝯductus eſt ad accidētia varia.¶Quoꝝ primū eſt ſonitus vel tinnitus ꝯtinuꝰ in aure.¶Scōm eſt pulſus cordis.¶Tertiū eſt eructuatio fortis et continua. ¶Quartū eſt ventris tumor ⁊ tenſio.¶Quintū eſt ſonitꝰ in pte ſuminis ſitis ſomno tympani.¶6^m eſt tumor pedis.¶Septimū eſt debilitas magna quā demōſtrat pulſus velocitas:frequētia:durities:lōgitudo.Siꝛr etiam vrina aquoſa:ſubſtantia et colore cū hypoſtaſi vel nebula diuulſa:que oīa portēdunt ſuſpitionē ingentē future tympanitis aut iaꝫ incepit.¶Apparent aūt hec oīa accidentia fieri ꝓpter aptionem venarum emorroidaliū et maxie in eminētiori pte longationis ꝓpe infimā inteſtini colonis:qꝺ etiā rōnabile eſt ꝓcedere ꝓpter conuerſionē inteſtini neceſſarijs in tpe aſſellationis:ita ꝙ videatur tunc in ſubſtantia inteſtini: quaſi fruſtum carnis:qꝺ nō pōt bene cognoſci an ſit emorrois an condiloma:vel aliud:ad qꝺ ſequitur accidens vltimum qꝺ eſt vehemēs dolor in tpe aſſellationis propter reuerſionē inteſtini ꝑdicti.¶Hec ſunt i ſumma que tua clariſſima conſideratio enuntiat de hoc viro.In quorum q̄dē vtilē ꝯtēplationem.lꝫ multū extēdendo calamum ſcribere poſſeꝫ.Solū ea puncta percurrā que mihi ꝓpoſito magis ꝑtinentia cū vtilitate videnꝰ.¶Placet ergo mihi immo neceſſariuꝫ eſt cōcedere ad febrem flegmaticā ſubſeq̄ immo aſſociari debilitatē ſtomachi tā in appetendo:q̄ȝ in digerēdo.immo hoc eſt ei ꝓpriū ſignū.quarta primi cap̄.de febre flegmatica.⁊ cap̄.de ſignis dñiam ponentibus inter febres humorales.Et rōne declarari pōt.Si eñ in ſtō etiam ſibi ſano ꝑ viā indigeſtionis vt plurimuꝫ reperitur flegma.13ª tertij.cap̄.de egritudinibus ſtomachi:etiā celerius aduenit i co debilitas qñ iam febris adeſt.Ex quo fundamento etiam neceſſariū eſt ꝯcedi debilitatē cōicari inteſtinis.¶Siꝛr ſequitur neceſſario ꝓpter ꝑſeuerās ⁊ magnum nocumētum ſtomachi debilitatem ſuccedere epati.Neqꝫ eñ epar corrigere pōt nocumētū idigeſtionis ſtomachi:ita vt ꝑficiat chilum in ſtomacho iam genitum per viam indigeſtionis.¶Qꝺ etiā accidat nocumentū cordi a nocumento ſtomachi. patet per colligantiā eius:⁊ maxime qñ ſtomachꝰ nocetur ⁊ ꝓprie in febriente.¶Qꝺ etiā nocumentum a flegmatica febre cōicetur cerebro.patet qꝛ tumor faciei fere caceticus grauitas capitis ⁊ ꝓfunditas ſomni accñtia ſunt inſeparabilia febri flegmatice. ſed hec nō fiunt abſqꝫ nocumēto cerebri.¶Iterū ꝓpter hoc cerebri nocumētū ⁊ ꝓpter vapoꝝ cōicationē ab inferioribꝰ ad ſuperiora accipere tinnitū ⁊ ſonitū in auribus eſt neceſſariū.¶Et ꝙ cū iſtis diſpōnibus ꝑductꝰ fuerit ad debilitatē cordis cū pulſu veloci ⁊ frequēti duro ⁊ lōgo:lꝫ exiſtimari poſſit:tñ nō credo has ꝑdictoꝝ mēbroruꝫ diſpoſitiones vel accñtia eē īmediatas cās ⁊ ſufficiētes pulſus velocis frequentis duri ⁊ lōgi.Cum eñ talia accidētia oīa deducātur ꝓcedere a diminuta digōne que arguit remiſſam caliditatē.rōnabile eſt cū paruitate pulſus tarditatē ⁊ raritatē velocitatē ⁊ frequētiā. Neqꝫ ēt durities ſequeretꝰ ad lapſum frigidū ⁊ ꝓprie caceti cū rōnabiliꝛ.¶Credo itaqꝫ in viro tali remāſiſſe adhuc febrē:lꝫ forte remiſſam:aut ſaltē ſpēm male cōplexionis calide in corde ſuo.Uñ ꝟtus nō pōt neceſſitati ſatiſfacere cū ꝑuitate.q̄re recurrit ad velocitatē:qꝛ cū ꝑuitate dyaſtolādi non tm̄ attrahit de aere quātum eſſet neceſſariū ad euētationē:q̄re opꝫ ꝙ recurrat ad velocitatē.⁊ cū in breui tpe cōpleatꝰ motus arterie velox:ita qꝺ non ſit capax et receptiuus tāti aeris quantus eſſet neceſſarius:neceſſe eſt ꝙ velocitati recompenſetꝰ ꝑ frequentiaꝫ.¶Hec igitꝰ videtꝰ mihi cauſa frequentie velocitatis ⁊ paruitatis pulſus:ſiue cā exiſtat reliq̄a febris ſiue mala cōplexio calida.¶At ꝟo duritici ipſius cā exiſtit ſubſtantifica conſumptio arteriaꝝ.cum augmento enim humiditatis

midiatis aduētitie eq̃litatiue ſtat ſiccitas poſitiua que potuit fuiſſe in mēbris adepta a p̄cedentib⁹ febribus ⁊ euacuationib⁹ pulchre deſcriptis. Conat̃ igit̃ v̓tus mouere arterias magna extēſione per lōgitudinē: corp⁹ eñ ſiccū nō eſt aptū eque bene eleuari ⁊ dilatari latitudinaliter ſicut lōgitudinaliter. In ſumma igit̃ ex p̄dictis ↄcludo q̄ vna de diſpoſitionibus huius viri eſt mala cōplexio calida aut ſe. que remāſit in eo. ¶ Cōcludo ſcdo q̄ accn̄tia p̄dicta remāſerunt poſt febres ⁊ egritudines lōgas: quas ꝑpeſſus eſt. ¶ Cōcludo tertio q̄ hec accn̄tia intēduntur ⁊ grauiora fiunt ꝓpter nocumentū qđ remāſit in inteſtino recto ſuperi⁹ ꝓnūtiatū: in cuius quidē inteſtini diſpōnis inueſtigatione nō mihi videt̃ magna neceſſitas ampl⁹ ſ̃dī calamū. Eſt eñ hec diſpoſitio altera duarū: vel ipſa eſt immoderata plenitudo venarū multarū: que in inteſtino recto ſenſu viſus appent in anothomijs: ⁊ ſunt vene quarū extreme ꝑtes inferiores emorroidales nolant̃ a ſapientibus: q̄ ſanguinis eductiue melā cholici: aut inuēte ad educēdū ipſum. Cū ergo ſanguis iſte frigidus ⁊ groſſus exiſtat tumere facit venas ⁊ poroſitates inteſtini quas ingredit̃. Et ſi quidē remaneat mā̃ iſto mō tūc erit oppilatio in inteſtino iſto a mā̃ extēdēte ipſum ⁊ corpora venaꝝ: vñ in ꝑte iſta neccio ſentitur pōdus ⁊ grauitas et plurimū cū frigiditate aſſociata: ⁊ cū conat̃ virt⁹ educere mām ſi ipſa fuerit materia groſſa: aut fex addit̃ grauitas grauitati .i. dolor grauatiuus dolori grauatiuo. Incitat̃ eñ inteſtinū ad expellēdū ⁊ fugiēdū rē nociuā: ſed cū non poſſit ſufficiēter applicari perſeuerat neceſſitas impulſionis v̓tute obtinēte: expellit̃ inteſtinū ⁊ euertit̃ cū nocumēto magno. Et q̄ expulſa fuit fex poſt euerſionē inteſtini ⁊ remāſit eius tumor ⁊ extēſio. Ideo etiā cū grauitate nō fere minori reintromittit̃ q̄ fuit expulſum. ¶ At v̓o color ⁊ ſubſtātia carnoſitati fere cōſimilis cōſequunt̃ preſentiā melācholici ſanguis ibidē exñtis. neq̧ eñ ibi eſt fruſtū carnis niſi ſimilitudinarie mō dicto. ¶ Si aūt mā̃e p̄dicte in inteſtio ſtarēt repñtātes ipſi⁹ corpulētiā vl̃ ſubām: tūc ſi ibi eſſet mā̃ calida ſanguinea ſentiret̃ grauitas pulſatio: tēſio magna: coloris opacitas: ⁊ venarū extēſio ⁊ arteriaꝝ. Si autē mā̃ eſſet ex cholera ⁊ ſanguine mixtis p̄dictis ſignis cōplicaret̃ pūctio: mordicatio ⁊ inflāmatio: ⁊ corroſio. ¶ Si v̓o ſanguis eēt flegmati ↄiunct⁹ ⁊ ↄmixt⁹ mollities in ꝑte ꝑciperet̃ cū colore ſubalbido frigiditate ꝑcepta abſq̧ ꝑ ūctiōe ⁊ mordicatione: ⁊ locus q̄ſi ſemꝑ hūiditate rorida madefactus ꝑciperet̃. ꝓ̃m tñ apoſtemata in his locis fiūt ſolida ſatis a ſanguine cū melācholia ꝑmixto ꝓuenientia q̄ a flegmate: ⁊ talia apoſtemata cal̃a apta ſanari cōdilomata nolata: lȝ mala ſint ⁊ verēda: tñ ſuſpectiora magis fiūt apoſtemata in illis locis euenientia a ſanguine melico acuto apto magis corrūpi q̄ ſanari: ⁊ iſta ſunt vehemētiſſimi timoris: apta eñ ſunt trāſire in cācrenā heſhomenū ⁊ aſchakulō. Et maxime video in hoc viro diſpōnes: vel ipſarum aliq̄s ↄſecutiuas: ⁊ ꝓprie ſi tumor iſte vel apoſtema in inteſtino diu ꝑſeuerabit abſq̧ ſanatiōe ipſi⁹. Poſt hec aūt p̄dictis ſuꝑaddēdū eſt: q̄ nedū accn̄tia oīa p̄dicta apta ſunt augmentari ab vltimo accn̄te: qđ ꝓuenit ex nocumēto inteſtini huius qđ eſt immoderata emorroſagia ſanguinis puri ⁊ clari qui indubitāter emanat ab arterijs ꝓprius eñ color ſanguinis venarū eſt albedo cū opacitate groſſitudīe ſubſtātie ⁊ remiſſiori caliditate ipſi⁹: ſicut ꝓpria ſ̃gna ſanguinis arterialis ſunt claritas ei⁹ ſubſtantie tenuis ⁊ ſpumoſitas cū intēſa claritate ipſi⁹ exeūtis. ¶ Cū ergo inteſtinū neccio magnifice debilitet̃ propter exitū ſanguinis: neccio ↄgregant̃ ibidē ſuꝑfluitates ⁊ ipſum eſt paratū recipere eas. Q: ſimū eſt. ¶ Et adhuc q̄ ipſum eſt via exit⁹ ſuꝑfluitatū. ¶ Et 3° q̄ eſt via receptiōis ipſaꝝ a toto corꝑe ꝓpter venas emorroidales. ¶ Et 4° q̄ mēbꝛū eſt multe ſenſibilitatis. ¶ Et 5° q̄ mā̃e in ipſo recepte difficulter ſunt euacuabiles: q̄ frigide et groſſe multū. Iō non eſt mirabile ſi ſubſtātia hui⁹ inteſtini remanet ſemꝑ tumēs ſiue tumor ſit oppilatiu⁹ ſiue apoſtemoſus: vt veriſimil̃⁹. ¶ Qđ aūt ſuprema ſanguinis eūone debilitet̃ totū corp⁹: oñdit ſenſus. ergo lōge magis debilitatur cor epar ⁊ reliqua mēbra principalia ab exitu ſanguinis arterialis q̄ venalis. Hec in ſumma videtur mihi ſententia qua vere cognoſcuntur egritudines huius viri.

Ex quibus oībus ↄcludit̃ p̄mo q̄ principalis egritudo vel accn̄s ad qđ intēdēdū eſt in cura huius viri eſt flux⁹ ſanguinis immoderatus. ſine cuius curatione impoſſibile eſt virū iſtū vnq̄ reduci ad ſanitatē. imo neccio periclitabit̃: ſiue per reſolutionē imoderatā: ſiue ꝓpter ſequelā tympanitis et aſcitis ad p̄dictū fluxū. ¶ Sequit̃ ſcdo q̄ oīno opportunū eſt intēdere ad curā tumoꝝ vel a ꝑationē inteſtini: ſine quoꝝ curatiōe fruſtra laborabit induſtria phyſicalis. ¶ Seq̄tur 3° q̄ nec̃iū eſt rectificare ſtōm ei⁹ et epar: ꝑncipali⁹ intēdēdo ei q̄ epati. Lȝ eñ epatis diſpoſitio ꝑiculoſior ſit q̄ ſtomachi: q̄ tñ ipſa depēdet a mala diſpoſitiōe ſtomachi et nō ecōuerſo. Iō intēdendū eſt pri⁹ ad ſtōm q̄ ad epar. ¶ Sequit̃ 4° q̄ ēt cordi ſummoꝑe intēdendū eſt ad remouēdū malā cōplōnē faciētē in ipſo pl̃ſationē fortē. ¶ Sequit̃ 5° q̄ rectificatiōe facta p̄dictoꝝ q̄tuor facile rectificabit̃ nocumentū cerebri et corruptio in ſenſu auditus: que ſonitus vel tinnit⁹ eſt. Ex quorū omniū fundamento neceſſariū eſt concludere: q̄ vir iſte attentus et ſollicit⁹ eſſe debet in ſui curatione: vt inferius continetur.

¶ De regimine dictarum diſpoſitionum per ſex res non naturales. Cap. ij.

Itaq̧ pro curatiōe predictarū diſpōnū ſuccincte ꝑcurrat̃ regimē quaſi vndā rerū nō nālīū. Cū eñ ſermo meus dirigat̃ ad virū ſapientē in cōtemplatione nālīū et medicinalīū rerū nō eſt mihi op⁹ dilatare. ¶ Reſecando itaq̧ cibaria et ſil̃r res nō nāles applicent̃ ei cū intētione et effectu infrigidādi et mediocriter exiccādi. Similiter etiā cū his q̄ in ꝑua quātitate multū de nutrimēto exhibēt. ¶ Propter qđ iuſcula oīa et brodialia ex laudabilib⁹ carnib⁹ leuis digōnis et multi nutrimēti repoſitiui ſint. et cōfrangantur cum decoctio-

ne burſe paſtoris in eis. ¶ Sed precioſior omni me= dicina in hoc eſt portulaca a qua cibaria ſua nullo modo eis cueniãt: imo ſemp in eis coquaẽ. ¶ Et ſi aq̃ ſublimationis portulace in potu ſuo ſemp miſceret optimũ eſſet ei. cõueniret etiã aqua roſarũ burſe pa ſtoris ⁊ cuſcute. ¶ Et placerent mihi cibaria omnia agreſto agreſta vel ſucco aranciorꝫ cõdita. Et ſi fierent ſapores: ⁊ cõdimẽta cũ vino de ribes vel criſpino delectabili facto cũ zuccaro bonũ opus eẽt. ¶ Et q̃ vtaẽ rizo ⁊ cicere ꝯfracto ⁊ cocto cũ brodialib⁹ ⁊ alꝫ q̃b⁹ granis ſumach: aut ſaltẽ ſup cibis ei⁹ appona tur puluis granorꝫ mirti: aut puluis coriãdri ꝑpa rati ſummũ eſſet ꝑſidiũ in hac cura. ¶ Memorãdo q̃ neq̃ cibaria ei⁹ iterũ euacuenẽ a coctiõe gummi arabici vel dragagãti in eis: aut ſaltẽ vnũ vel duo grana ex ipſis deglutianẽ añ oẽ cibariũ. ¶ Neceſſe eiũ eſt vim inglutinatiõis ingroſſationis inuiſcatio nis ſanguinis ⁊ mẽbrorꝫ ſigillari in cibis ei⁹: ⁊ ghas bitur ex eis ſanguis ꝯuenientr̃ ꝯtrius egritudini ⁊ la titudini mẽbrorꝫ. Et virt⁹ potẽtior erit ad regulan= dũ iſta latẽtia in cibarijs medicinalia q̃: ſimplr̃ ex= bibere. ¶ Et idẽ dico de potu ſuo q̃ debet eſſe vinum ſuba aliq̃liter attinẽs groſſitudini ſapore dulce aut ſibi vicinũ odore ſuaue. ¶ Cũ vino ſemp cõmiſcẽdũ eſt aliqð medicinale: ſicut aq̃ portulace aut aq̃ florũ ſalicis: aut aq̃ ſublimatiõis criſomillorꝫ q̃ tria i hac diſpõne mirabilia efficiũt iuuamẽta. ¶ Et ſi abomi narenẽ talia: tũc frãgaẽ vinũ cũ aq̃ in qua extingua tur calibs bis vel ter: ⁊ ſummope laudarẽ cibarium eius coquẽdũ eſſe cũ tali aq̃ calibeata: ⁊ ipſam po tui eius cõmiſcẽdã eſſe. ¶ De mẽſura vo aeris appa ret q̃ declinare debet ad infrigidationẽ ⁊ exiccatio nẽ aliquã. ¶ Silr̃ etiã q̃ oĩno a motu corporis ⁊ ale q̃ſcere debet: ꝑpter qð ale accẽtia, per que veloci= ter ⁊ multũ mouenẽ ſpũs ⁊ humores euitari debẽt. ¶ Silr̃ etiã euitet abũdã aſſump: tionẽ multã: imo lõ ge melius eſt ei q̃ter in die cibari cibo medicinali in q̃titate pauca multũ habẽte q̃litatis ⁊ nutribili= tatis q̃ in quãtitate multa raro cibũ accipe. Prior⁹ eñ ſpargere. i. diuidere cibũ in plures cibatiões cũ debilitate virtutis meli⁹ 4.ª ꝑmi. cap. de cibatiõe ſe bri tantiũ. Et altera cauſa eſt cũ frequẽs ⁊ multa fit in eo reſolutio indiget frequenti cibatione: aut vt ꝑdictũ eſt. ¶ Qð lꝫ cacetica diſpoſitio iuuaret ad vigilias: tñ qꝛ ipſa depẽdet ab imoderata emotro= ſagia in fieri ⁊ cõſeruari: ideo ſomnus cõpetit ei ad= huc amplior ⁊ plurib⁹ horis q̃ tpe ſanitatis ꝑpter neceſſitatẽ melioris reſtaurationis ⁊ digeſtionis: et hec de rebus nõ nãlibus ſuccincte ita ptrãſeãt ⁊c.

Tractatus ſcðs de cura huius diſpõnis per medicinalia ꝯtinẽs ca= pitula ſex. ¶ De regimine aũt diſpõnũ huius viri p medicinalia hunc ordinẽ obſeruabo. ¶ Primo enim deſcribãt ea q̃ mihi videbunẽ vtiliora in cã fluxꝰ im moderati ſanguinis ab inteſtinis ꝯuenientis. ¶ Se= cũdo ꝑncipalr̃ tãgã ea q̃ videnẽ mihi ꝯgrua ad cu= rã ipſi⁹ apõatis vel tumoris ⁊ doloris eius. ¶ Tertio ꝑncipalr̃ deſcribã ea q̃ videntur mihi necẽia pro diſ= poſitionibus ſtõachi eius ⁊ epatis ſimul. ¶ Quar= to ꝑncipaliter deſcribã ea q̃ pulſui cordis ⁊ ei⁹ malic cõplexioni cõuenientia videntur. ¶ Quinto aliqua per currã remedia cerebrũ confortantia. ¶ Sexto et vltimo tinnitui afferam remedia quedam ⁊c.

¶ De cura fluxus immoderati ſanguinis emor roidalis. Cap. j.

Pro executione ita q̃ ꝑmi. v. 8 ſcribãt remedia, quorꝫ ꝑmũ eſt h⁹. ℞. pillarꝫ de bdellio deſcriptione Raſ. 9° Almãs. ℥. ij. karabe ſpodij ematiti cos rallorũ ru. añ. ℈. ſ. formenẽ pillule cũ ſucco burſe paſtoris de ol. ℥. vij. de q̃bus hic vir acci piat per horã ante prandiũ ⁊ ante cenã ſemp. ij. In nocte vo p. vij. horas poſt cenã: accipiat ex eis tres vel. iiij. ¶ 2ᵐ vo ad hoc eſt. ℞. ſumach ſe. plantagi nis ſe. porri torrefacti acatie coriãdri. añ. ℈. ſ. kara be ematitis añ. ℥. ſ. pulueriȝenẽ oĩa p ſe ſubtiliſſime: deinde cõmiſceanẽ ⁊ icorporenẽ cũ lib. ß. zuccari al. vſq̃ ad glutinoſitatẽ decocti cũ aq̃ portulace: ⁊ ꝑ ꝯfectio in rotulis. iij. ℥. de q̃b⁹ vna ſemp añ cibũ. acci piatur. ¶ 3ᵐ remediũ eſt hoc. ℞. olei de mirto. olei de maſtice añ. ℥. ſ. trociſcorꝫ de karabe glutinis car te pulueris oſſiũ dactylorꝫ cõbuſtorꝫ ſpodij ſã. dra. ematitis añ. ℥. ſ. cere quãtũ ſufficit: fiat vngᵐ molle ⁊ ex eo actu frigido vł tepido vngaẽ tota pars alka tim ⁊ circul⁹ ani. ¶ 4ᵐ ad hoc remediũ eſt puluis iſte. ℞. gallarꝫ cupreſſi: gallarꝫ quercus pſoratarꝫ añ. ℥. ß. ſan. dra. mumie dragagãti gũmi arabici tor refactorꝫ añ. ℥. ſ. pulueris gipſi ad põdus oĩum pul ueriȝenẽ oĩa p ſe ⁊ diligẽter conquaſſenẽ: de hoc igiẽ puluere totũ inteſtinũ ſuppulueriȝeẽ: qñ in ſaſſellan do enuittẽ. Eſt eñ remediũ qð nũq̃ decipit iterãpiẽ do fluxũ ſanguis imoderatũ: qð nõ ꝯtelaui diebus meis bis alicui. ¶ Vltimũ remediũ in hoc ꝑmo ꝑnci pali eſt hoc. ℞. olei de criſomilis. ℥. iij. olei ⁊ maſti ce. ℥. ſ. olei onfancini lib. ß. acatie gũmi arabici dra= gagãti glutinis piſciũ lõgo tpe diſſolutorꝫ ⁊ ꝯtritorꝫ rũ cũ ꝑdictis oĩs añ. ℥. ſ. ß. infundaẽ in ꝑdictis oĩs fruſtũ coti ⁊ q̃ſi ſemp ſup ſiteri teneaẽ actu fridum vel tepidũ: ſpero q̃ ꝑpter hoc fluxus intercipietur.

¶ De cura apoſtematis in ſiteri. Cap. ij.

Pro his vo q̃ oppoꝛtuna ſunt: p c ſcðo ꝑncipali. ſ. pro cura apõatis ita ꝓceda tur. Si eñ p applicationẽ ꝑdictorꝫ vi debitur apoſtema minorari ⁊ reſolui: qꝛ talia remedia abſcindũt mãs aliũ de fluẽtes ⁊ nõ euacuanẽ a reſolutiõe ſubtili. Jõ cũ ipſis aliquãto tpe ꝓcedendũ eſſet. Si aũt ꝑcipeẽ ex ꝑdictis iuuamẽtũ leue aut fere nullũ: tũc ꝓcedatur hoc inſtrumẽto triplici. ¶ Primus eſt hoc. ℞. olei de criſomillis. ℥. ij. bdelij mollis ⁊ ſubal bidi. ℥. ſ. ſtoracis liquide. ℥. x. butyri recentis abſq̃ ſale pinguedinis anatis añ. ℥. ſ. amili. ℥. vij. ceruſe. ℥. ſ. ß. permiſceantur omnia ⁊ multo tempore in mor tario cõterantur: ⁊ fiat linimentũ ⁊ ex eo actu tepi do cũ euertiẽ inteſtinum diligenter inungatur quo tiens aſſellat ⁊ videbitur iuuamẽtum bonũ. ¶ Se cundum vero huic appropriatum eſt. ℞. maluarꝫ recẽtũ fenugreci granorꝫ ſiſami ſe. lini añ. lib. ß. bul liant oĩa vſq̃ ad corrũ fere diſſolutionem in aqua:

deinde colenť ab ea ⁊ incorporenť cū lib. ß. farine ſiliginis croci. ʒ. j. olei de criſomillis onfancini ⁊ amigdalaꝝ dul. añ. ℥. j. apij corticis mādragore añ. ʒ. ß. fiat empl̄m: ſup̄ quo actu calido ſedeat patiēs cū ſiteri: ⁊ de eo etiā emplaſtreť fiteri ⁊ partes nariū ⁊ alkatim: ⁊ eſt remediū excellēs. Si aūt p̄ p̄dicta nō cōuenienter reſolueretť apoſtema: neqꝫ ſedaretť dolor: tūc fiat enkatiſma tale. ℞. olei oliuaꝝ recētiū vni⁹ anni: qđ eſt magis mitigatiuū ꝙ̄ antiquū (lꝫ ſit magis reſolubile ꝙ̄ ipm̄. ſexto de ingenio ſanitatis) lib. x. ſape vel vini cocti: aut ſaltē vini valde dulcis ⁊ p̄prie nigri lib. xxv. croci. ʒ. j. ß. bdelliū mollis ⁊ ſubalbidi. ℥. j. bulliāt oīa ſimul vſqꝫ ad diſſolutionem lꝫ ſedeat poſt in ea infuſus vſqꝫ ad inguina quater in die tepefacta: aut ſaltem leuiter calida: ⁊ ſpero qđ diuino ſubſidio ſedabiť dolor ⁊ euacuabitur.

¶ De cura ſtomachi. Cap. iij.

V T aūt ſubſidiū afferať ſtomacho quod fuit tertiū p̄ncipale: eidē trib⁹ inſtrīs vr̄ mihi ſubueniēdū eſſe. ¶ Primū itaqꝫ ipſoꝝ eſt hoc. ℞. mine citonioꝝ muſcate ⁊ aromatizate. ℥. j. mellis roſati: ⁊ p̄ce ſel cū fo ųs. ʒ. j. aq̄ eupatorij ⁊ abſinthij ana. ℥. j. ß. miſce. ¶ Et ſi abominareť ſyrupū tūc. ℞. aq̄ eupatorij ⁊ abſinthij. añ. ℥. ij. vini citonioꝝ. ℥. j. miſce ⁊ ſtante fluxu ſanguinis abſcindať aqua eupatorij et loco eius apponať aqua portulace cuſcute ⁊ q̄ðuis eoꝝ aſſumať tepidū: vel leuiter calidū in aurora: ⁊ tardet abus horis ad minus quatuor. ¶ Cū ergo acceptū erit digeſtiuū totiēs ꝙ apparet vrina in ſubſtātia attineri groſſitudini in colore citrina: ⁊ ſubſidere ſibi ɔtētū in colore albū ſubſtātia equale vnitū ⁊ dyaphanū: tūc ſi erit opus euandi aliq̄ euone nō apparētib⁹ ſignis euonis mātēꝝ a natura factis vel ſi ēdis ſtatim eſt euanda mā: ſummoqꝫ ope dico ſemp̄ abſtinēdū eſſe ab ol farmaco forti: ⁊ nō ſecedēdū a māna vel caſſia cū emulſione tamarindorū. ¶ Aut ſaltē exhiberi debere de eluario de pſilio cū medicina ɔſſitiua vel ɔctiua dicta: qualis eſſet decoctio balauſtiaꝝ cū radicib⁹ ⁊ volubilis minoris: vt aq̄ p̄dicte. ℥. ij. ß. medulle caſſiefiſtule ⁊ pulpe tamarindoꝝ añ. ʒ. ij. manne. ʒ. v. miſce ⁊ detur in aurora. ¶ Scōm huic intētiōi ſubſeruiēs eſt hoc. ℞. zuccari albiſſimi lib. ß. pulueris corticis citri mēthe labruſce añ. ʒ. j. ſpodij gūmi ara. dragagāti acatie maſticis añ. ℈. ij. macis cinamomi croci añ. ℈. ß. coquatur zuccaꝝ cū aq̄ mēthe ⁊ fiat ɔfectio de qua paꝝ ante prādiū ⁊ añ cenā ⁊ poſt ipſam immediate accipiat ꝙ̄titatē duaꝝ vel triū. ʒ. Cū v̄o minori anxietate dicendū ꝙ eq̄ bñ ɔueniret ei citri carnoſitas cū zuccaro ſolido ɔdita ⁊ nō ſyrupizata. ¶ Tertiū remediū ad hoc eſt. ℞. laudani puriſſimi. ℥. ß. reſine clare. ℥. j. ſtoracis calamite. ʒ. vj. coralloꝝ ru. ſpodij ſumach granoꝝ mirti añ. ʒ. ß. macis. ʒ. j. ß. colofonie picis naualť. añ. ℥. j. coquanť cū trib⁹. ʒ. cere. ⁊ fiat cerotū ſeu tale bñ glutinoſum. qđ leuiter aſp̄gať puluere mēthe: ⁊ calīm applicetť ſtomacho. Si bñ cōſideras hec remedia efficacia ſunt ad ſubueniēdum ſtomacho epati ⁊ nocumētis eoꝝ: ⁊ tu diſcurre p̄ eoꝝ v̄tutes.

¶ De cura pulſus cordis. Cap. iiij.

P Ro quarto p̄ncipali tria videntur mihi ſufficiēter pulſui cordis: ⁊ eidē male cōplexioni ɔtrariari poſſe. ¶ Quoꝝ primū eſt hoc. ℞. macis folioꝝ baſilicōis floꝝ boraginis ⁊ bugloſ. añ. ʒ. j. croci. ʒ. ß. ſpodij oſſis de corde cerui coralloꝝ amboꝝ roſ. ana. ℈. ij. hiacincti ſmaragdi ⁊ ſaphiri. añ. ℈. j. margaritaꝝ ʒ. j. puluerizenť oīa per ſe ſubtilr̄: deinde ponanť in ſacculo quadrato ⁊ applicetť cordi vt ſemp̄ aſſiſtat ibi. ¶ Scōm v̄o remediū eſt hoc. ℞. aque bugloſſe. ʒ. ij. karabe. ʒ. j. pulueris ſmaragdi folioꝝ auri cōmixtoꝝ añ. gra. viij. vini aromatici. ℥. ß. cōquaſſenť oīa: ⁊ tepidū hoc bibať in aurora. ⁊ videbiť mirabile. ¶ Tertiū remediū ad hoc qđ etiam cerebro ɔfert eſt tale. ℞. ligni al. ſtoracis calamite zedoarie karabe añ. ʒ. j. ambre. ℈. j. muſci elct. ℥. viij. roſaꝝ ɔtritarū. ʒ. j. coralloꝝ. ſe. baſilico. maiorane añ. ʒ. ij. macis ʒ. ij. puluerizenť oīa ſubtilr̄ p̄ ſe: deinde ſilr̄ ɔquaſſentur ⁊ ligenť in ſindōe retorta: ⁊ ꝗſi ſemp̄ odorenť.

¶ De cura debilitatis cerebri. Cap. v.

P Ro q̄nto v̄o p̄ncipali duo remedia ɔſeribanť debilitati cerebri ſubueniētia potēter. ¶ Primū itaqꝫ hoꝝ eſt hoc. ℞. metridati elct aurec alexādrine ana. ℈. j. ambre orientalis. ℈. ß. bibať in ſeptimana bis per tres horas poſt cenā cū. ℥. j. vini antiqui ſubtilis aromatici. ¶ Scōm v̄o ſeruiēs huic diſpōni eſt hoc. ℞. floꝝ roriſmarini aſſari. ana. ℈. ß. ligni aloes. ʒ. j. ambre. ℈. ß. gaꝝ. ʒ. ij. fiat olm per ſe ſubtilis puluis: deinde diligēter cōmiſceatur: de hoc igiť puluere q̄ñ vadit ad lectum prora capitis eius puluerizetť a coronali cōmiſſura per ſpatiū quatuor digitoꝝ aſcendēdo ad ſummitatē capitis: ⁊ eſt remediū vtile multū in releuādo cerebrū a debilitate p̄ueniente a mala cōplōne frigida et humida eius a multitudine vaporum in eo congregatorum.

¶ De cura auditus. Cap. vj.

I N ſubleuatione vero corruptionis auditus: qđ erat ſextū principale accidēs: duo ſolēnia remedia ponam. ¶ Primuꝫ eſt hoc: vt accipiať tabula arboris cupſſi ⁊ calefiat ſolēniter: ⁊ ſemper ante cibationē mane ⁊ ſero appodicť auri ⁊ toto tēpori partis paciētis. Et ſi ambe aures moleſtarētur ambabus partibus tabula iſta vſqꝫ quo ad tepiditatem perueniat appodictur. ⁊ ita fiat ɔtinuis diebus vſqꝫ ad ɔſumptionē vētoſitatis q̄ ſonitū efficit. Scio aūt ego ꝙ ſuccus origani tepidus inſtillatus auribus pluribus vicibus in die tollit oēm ſonitū a vētoſitatibus ⁊ a mala cōplexione frigida ⁊ humida materiali p̄uenientē q̄ egros ſolet inq̄etare ⁊ a naturali dormitione p̄hibere a quo tinnitu ⁊ reliquis accidentibus virū iſtū ſui miſericordia tueať altiſſimus per infinita benedictus ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ De egritudinibus nariū cōſilia ſequunť.

Conſiliū. 71.

De ſephiros non puro in naſo. ¶ Et diuiditur conſilium in duos tractatus. ¶ Tractatus primus continens vnum capitulum de eſſentia egritudinis et eius per cauſas et ſigna diſtinctione ab alijs.

Iſte nobilis Raguſeus egrotat a=
poſtemate duro in ſupiori parte naſi
ex latere oculi ſiniſtro apud orbitam
oculi ⁊ domeſticū lachunıale ſiniſtrū
ꝑpter qđ medicatiōe ſumpta a parti
cula patiēte opꝫ ꝯtēplari in hac diſpōne vt ꝯueniēs
inueniri poſſit curatiōis canō. ¶Eſt igitur hoc apā
frigidū naturalr̄ ⁊ nō q̄dē flegmaticū: eo qꝛ non eſt
apā fluxū apud italicos noiatū vel molle: neqꝫ zi=
mia qđ idē importat apud arabicū ſicut vndimia
apud grecū. Neqꝫ eſt apā glādoſum ex ſtate indu=
rato ꝓueniēs: ſiue illiꝰ duritiei cā fuerit frigiditas
cōgelās vel caliditas inſpiſſaus. Igit̄ hoc apā non
pōt reponi ſub aliquo gn̄e flegmaticoꝝ apoſtema=
tum a ſufficiēti diuiſiōe in duas p̄dictas ſpēs. ¶Re
linquit̄ igit̄ neceſſario ꝯcedēdū eſſe hoc apā eſſe me
lācholicū. Et ipm̄ q̄dē nō eſt cācer neqꝫ nodus neqꝫ
ſcrofule. igit̄ nccīo oportebit ipm̄ noiare durū apā
apud italicos vel ſcliroticos apud grecos: vel Se=
phiros apud arabicos. Et capiūt hi ſermones fun=
damentū ſcđa p̄mi. q̄nto cap̄. ⁊ 14° terapētice. cap̄.
3° penes finē. Et ne p̄aſſumpta videant̄ gratis di=
cta opꝫ eadē demōſtratiōe ꝯfirmari. ¶Qđ igit̄ hoc
apoſtema nō ſit fluxū flegmaticū apparet: eo qꝛ in
apoſtemate flegmatico predicto inuenit̄ lenities ad
ſenſum tactus: coloris albedo a naturali partiū co
lore parū elōgata. ¶Neqꝫ eſt illud apoſtema eleua
tum a mēbro valde: ꝑpter qđ a q̄buſdā noiatū fuit
eſtuatio vel excitatio. i. parua mēbri in tumorē ele=
uatio: ex tertia quarti. tractatu ſcđo colligendū ca=
pitulo de zimia vel vndimia. ¶Amplius in tali apo
ſtemate ex cōpreſſione per digitū facta remanet in
mēbro fouea. In apoſtemate aūt huius viri nullū
p̄dictoꝝ ſignoꝝ eſt verificabile. igit̄ tale apoſtema
nullo mō denolari pōt fluxū. ¶Similr̄ ⁊ hoc apoſte
ma nullo modo dici pōt glādula: eo qꝛ glādula eſt
apoſtema in mēbro collectū ⁊ notabilr̄ eleuatū cuꝫ
duritie manifeſta: vt in pluribꝰ ⁊ ſeparabile vel mo
bile in mēbro cui adheret: ſed iſtius viri apoſtema
nequaqꝫ habet iſta ſigna: quare non erit ipm̄ glan=
dula nominanduꝫ. ¶Amplius cū oīa apoſtemata
melācholica ſufficiēter ſub vna trimēbri diuiſiōe cō
prehendant̄: qm̄ eoꝝ aliqua ſunt dura: alia ꝟo can
cer: ⁊ alia glādule: ſub q̄bus reponunt̄ ſcrofule ⁊ no
di. vt colligendū ſcđa p̄mi litteralr̄ ab Auic̄. ¶Et ta
le iſtius viri apoſtema nullo mō pōt dici cācer. Licet
eīm ſephiros ⁊ cācer ꝯueniāt ſubſtātialr̄ in materia
eo qꝛ vtrūqꝫ eoꝝ fit a materia melācholica: tn̄ inter
hec duo aſſignat̄ dr̄ia nō per ſe ſꝫ penes accn̄tia in
ſeparabilia que ꝓfluūt ab eis: quare ſcđa p̄mi. p̄al=
legato cap̄. Neqꝫ multū diſtat quin dr̄ia inter can=
crū ⁊ duritiē exiſtat ꝑpter accn̄tia inſeparabilia: et
non ꝑpter dr̄ias ſubſtātiales. ſ. ab eoꝝ materiis ac
ceptas. ¶Cū igit̄ accn̄tia inſeparabilia cancro ſint
hec: qꝛ cācer eſt apoſtema mobile. ¶Scđo qꝛ eſt ad
dēs. i. velociter augmentū accipiēs. ¶Tertio qꝛ eſt
ledēs. ſ. ſenſatiōe triſti. ¶Quarto qꝛ nō eſt deſtruēs
ſenſum niſi ꝑpter lōgitudinē tp̄is corrūpat ⁊ morti
ficet mēbrū. ¶Et q̄nto qꝛ hꝫ radices multas mēbro
innexas q̄ vndequaqꝫ apparet ſicut brācē cancri: ⁊
etiā qꝛ apparet in eo dolor acutus cū rubore ⁊ ma=
xime in augmēto eius. Et hec ſunt eadē accn̄tia inſe
parabilia. ergo tale apā huius viri nullo mō pōt di
ci cācer: ⁊ claudunt̄ hi ſermones in diffinitiōe cācri
collecta ſcđa quarti. cap̄. de cācro dū in: qꝛ. Cācer eſt
apā melācholicū a materia melica genitū: ant in q̄
cōbuſta eſt mā cholica: ⁊ nō a pura feculēta. Et ꝯſi=
dera qꝛ hec eſt formalior cācri deſcriptio q̄ dari poſ
ſit. ¶Et ꝯfirmat̄ iteꝝ q hoc apoſtema nō ſit cancer
ꝑ quatuor accn̄tia inſeparabilia ſephiros attribu=
ta. ¶Primū eſt: q hoc apā eſt quietū ſupple a mem
bro nō ſeparabile. ¶Scđm eſt: qꝛ eſt ſedatū. i. velo=
citatē augmēti excludēs. ¶Tertiū eſt: qꝛ ipm̄ au=
fert ſenſuꝫ: ⁊ ꝓprie cū fuerit purū. ¶Quartū eſt: qꝛ
lōgo tp̄e in vno ⁊ eadē extenſione ſine aliqua addi=
tione eius in mēbro ꝑmanet: ſꝫ hec accn̄tia nō ſunt
ꝓpria cācri ſigna: ergo huius viri apā magis ſephi
ros q̄ꝫ cācer denoiandus eſt. ¶At vero iteꝝ ne legē
tibus extraneū videat̄ hoc apā nō eſt vere purū ſe=
phiros noiandū. ¶Et p̄mo q̄dē qꝛ puri ſephiros co
lor ad cinericitatē: vl̄ ſubplūbeū colorē ꝟgit. In hoc
aūt apāte nō eſt notabilis variatio coloris partis.
¶Amplius in eo remāſit cuiuſcūqꝫ obiecti tangibi
lis ſenſatio ſiue calefaciēdo aut alr̄ alterādo impri
mētis: quare iteꝝ nō erit hoc apā purū ſephiroticū
noiandū. Vn̄ tertia quarti. tract. 2°. cp̄. de ſephiros
Si remanet cū eo ſenſus ⁊ dolor paruus: tūc nō eſt
illud ſephiros puꝝ. ¶Et ex hoc fundamēto ꝯcludi
poſſent duo correlaria apparētia ꝯdictoria. ¶Pri=
mū eſt: qꝛ hoc apā minat̄ ſuſpitionē difficilis cura=
tiōis. ¶Scđm eſt qꝛ ipm̄ portēdit ſpem facilis cura
tionis. ¶Et p̄mum q̄dē declarat̄ eo qꝛ oē purū apā
quāto fuerit magis materiei apte facere corruptio
nē ꝓpinquū: tāto ipm̄ eſt difficilioris curatiōis: ſed
in tali apāte inuenit̄ cōmixtio acute materiei cū me
lācholica. igit̄ vr̄ ipm̄ hr̄e inclinationē ad corruptio
nē. Et ꝓbat̄ minor duplici motiuo. ¶Primū eſt: qꝛ
q̄ñqꝫ in loco apāto ſentit̄ dolor aliquātā hn̄s acui=
tatē. ¶Et ſcđm motiuū eſt: eo qꝛ lachryma q̄ ab an
gulo huic apoſtemati ꝓpinq̄ emanat acuta eſt: vt
patiēs ꝑcipit: ſꝫ hec mā multū facile trāſit in ꝯiūctā
apātis predicti: igit̄ ⁊c̄. ¶Scđm ꝟo p̄ncipale corre=
lariū deducit̄: eo qꝛ hoc apā q̄ꝫto parius eſt ⁊ māei
apte facere corruptionē minꝰ ꝯmixtū ⁊ paruū extē=
ſiue ⁊ pauci tp̄is ⁊ in mēbro ſatis raro poſitū tanto
curatiōi paratū eſt magis: ſꝫ apā iſtius viri oēs hꝫ
predictas ꝯditiōes: quare facilioris vr̄ eſſe curatio=
nis. ¶Tu aūt inter hec ꝯdictoria apparēter tene=
re debes veritatē: ⁊ dicere q illud apoſtema ſi non
fuerit purū facilioris erit curatiōis aliis paribꝰ de
q̄ꝫtitate eiꝰ lōgitudine tp̄is ⁊ aliis ſilibꝰ. ¶Et ad ar
gumētū quo ꝓbat̄ ipſum eſſe difficilioris curatiōis
eo qꝛ pēdet a mā corruptiōi diſpoſita: neganda eſt
ꝯñtia: ⁊ dicēdū qꝛ ingeniū curatiuū pōt adminiſtra
re inſtr̄a ꝯuenienter corruptibilitatē māei rectifican=
tia: etiā qꝛ difficiliꝰ eſt duritiē aliquā a mēbro raroꝝ
calo abſcindere q̄ꝫ acuitatē māei rep̄mere: eo qꝛ du
rities in tali loco eſt morbꝰ diſproportiōalis q̄re ⁊c̄.
Et colit minor ſmōe veteris: ⁊ ꝯmētatoꝝ. aſſoꝝ 2°.

In morbis minus piclitant egrotātes ⁊c̄. ¶ Et ex hoc iterū fundamēto apud intelligentes cōcludi pōt φ hec diſpō iterū eſt difficilis curationis ꝙtuncūqȝ ſit durū apoſtema ⁊ nō purū: ꝓpterea queſt parti diſproportionalis. ¶ Amplius ⁊ ſcdo ꝓpterea q: ſi hoc apoſtema magnificaret valde facile eſſet cauſa corruptiōis oſſis orbite inferioris oculi. ¶ Et 3° iterum hoc demōſtrat: eo q: talia aḡata raro pſeuerant qn ꝑducāt egrū ad apoſtema garab .i. āguli lachrymalis ꝓpter vicinitatē coꝝ ad illū ⁊ de tali aḡate quaſi ſemꝑ ꝑuenitur ad fiſtulā in lachrymali: vt patet tertia tertij. tractatu 3°. de aḡate algarab. q̄re ⁊c̄. ¶ Adhuc ⁊ 4° ⁊ fortius demonſtrat huius aḡatis periculoſitas: eo q: ipſum eſt in oſſe ſiniſtre partis cōpoſitiōis naſi: ⁊ iuxta collateralē cartilaginē ei⁹. De numero em̄ oſſiū. 55. cōponentiū caput hūanū duo ſunt oſſa naris ⁊ ſuperiorē hūani naſi partē cōponētia: quoꝝ amborū oſſiū figura eſt vt imagineris duos triāgulos hn̄tes duos angulos parū eleuatiores alteris qui duo anguli ꝯiungant ad vnū punctū: ⁊ alij duo inferiores anguli coniungant ad aliū pūctū. ergo erūt q̄tuor anguli circa duo pūcta coniuncti: ⁊ preter hos duo erunt alij anguli ab eis ſeꝑati. igit de neceſſitate fiet hūani naſi cōpō ſupi⁹ piramidalis ⁊ inferius latā baſim hn̄s qua demonſtrabilis eſt. ¶ Ampli⁹ ⁊ 5° iter mediū amboꝝ oſſiū ponitur cartilago quedā tenuis: ⁊ a quolibet lateꝝ dextro vel ſiniſtro ponunt alie due cartilagines. Vñ naſi cōpō integrat ex duob⁹ oſſib⁹ ⁊ trib⁹ cartilaginibus: ſed q̄libet illorū oſſiū ⁊ cartilaginū raritate ⁊ tenuitate ſubſtātie ſunt ſatis facile corruptibilia. ꝙ aḡa in eiſdē eueniēs notabilē curatiōis ſuſpitionē oñdit argumēto ſumpto a ꝑtib⁹ cōponētibus vt deductū eſt. ¶ Et 6° iterū arguit diſpōnis ꝑiculoſitas: eo q: pſeuerās apta eſt nocere tribus operationibus vel iuuamētis que faciūt hūane nares. ¶ Et ꝑmo quidē eſt: q: ſunt via ⁊ loc⁹ per quē ad carūculas mamillares odorabiliū ſpēs deferunt: vñ homo diſcernit inter odorabilia aromatica ⁊ fetida: ſȝ propter aḡa ēt in loco illo valde facile claudi pn̄t vie ille mirabilis ⁊ neruoſe cōpoſitionis pforate hūani naſi: igit valde facile poterit hō nocumētū diminutionis aut ablatiōis odorādi icurrere. ¶ Scd̄m ꝟo naſi iuuamētū eſt vt in illo numeroſe pforationis oſſe retineat aer q̄ aliqualiter modulat⁹ ⁊ fract⁹ faciat ad bonitatē ꝓlationis ſermonis ⁊ ſectionē lraꝝ et ſyllabarū ⁊ formationē vocis: ſed ſtāte clauſiōe aut oppilatione ꝑdictaꝝ ꝑtiū aer non poterit ibi detineri colludi aut modificari: ꝓpter qd̄ nō ꝯueniēter poterit ſermo pferri: vñ exꝑimēto videmus φ habētes clauſionē talē loquunt naſantes. ¶ Tertiū ꝟo ſpāle iuuamētū eſt ipſarū nariū: vt ꝑ loca illa emūgantur ſupfluitates in duob⁹ vētriculis cerebri āterioribus abūdātes: ex q̄rū cōpleta retentione hoies non raro ſuffocati ſubitā mortē icurrūt: ſed ꝑ clauſionē predictaꝝ viaꝝ hec oia facile cōtingere pn̄t: q̄re facile ex fixiōe talis aḡatis in ꝑdictis locis tria predicta nariū iuuamēta ꝓhiberi pn̄t. Et ſunt ſermones ꝑncipis ꝑma ꝑmi doctrina. 5ª. ſumma ꝑma. ⁊ ca. tertio ibi. Naſi ꝟo iuuamēta ⁊c̄. ¶ Apparēt itaqȝ hec oia in vnā colligēdo ſnīam φ egritudo huius viri nō tā tū eſt difficilis quātū ſi extenderet magne ꝑiculoſitatis argumentū oſtēdat. ¶ Ex iſtis vltimo correlarie ſequitur φ meli⁹ eſt ei alia hūana negotia parū per ſe ponere ⁊ ſue curatiōi diligēter inſiſtere ꝙ talibus ꝑiculis cōtingēter accidere potētib⁹ ſubiacere.

Tractatus

Scd̄s de cura dictaꝝ diſpōnū cōtinēs capl'a duo. ¶ Igitur ad huius diſpōnē curādā accedēs ei⁹ regimē in duo capl'a partiendū decreui. Primū q̄dē eſt ſermonē ꝑtrāſire in ſex rerū nō nāliū admiſtratiōe ⁊ cōuenienti applicatiōe earū. Scd̄m ꝟo in adminiſtratione inſtrumētoꝝ medicinaliū cōuenienter applicabiliū.

¶ De regimine per ſex res nō naturales. Cap. j.

Tacqȝ locus habitationis ei⁹ oīno ſit elōgatus a cōuallib⁹ ⁊ locis valde humidis ⁊ nullo modo habēs aſpectū meridiolanē qualē habet Raguſea ciuitas ꝓpter qd̄ māſionē ſuā corrigat recipiēdo ⁊ faciēdo aerē camere eſſe oriētalē aut ſaltē aquilonarē. ¶ Et de annexis aeri euitet ſuffumigia camerarū ex rebus calidis aromaticis facta. velut thure myrra ſandaraca ⁊ ſimilibus ⁊ euitet ēt gratia huius tecturas capitis multū calefacientes: propter qd̄ oīno ponere debet birretum qd̄ nūc portat a ꝑncipio aprilis vſqȝ per totū mēſem ſeptēbris. Reliquo aūt tp̄e calidiorib⁹ capitis ornamētis vti pōt. effugiat etiaȝ veſtes corpus eius et illa notabiliter ſtringentes. ¶ De motu vero ⁊ quiete eius oīno melius eſt ei quieſcere ꝙ fortibus exercitari exercitijs. Caueat tñ ab oī exercitio quo neceſſariū ſit caput curuatū tenere ⁊ verſus faciē inclinatū: imo erectū ꝙtuȝ eſt poſſibile debet eſſe caput ei⁹: ⁊ ſi ad aliquā poſitionis differētiā iclinare ſe debet: meli⁹ eſt vt ad poſteri⁹ vel ſiniſtruȝ latus inclinet ꝙ ad alia. ¶ De mēſura ꝟo cibi ⁊ pot⁹ accipiēdi caueat ab oī faſtidiēte repletione: ꝓpterea q: oīs talis materias euaporantes multiplicat ⁊ caput replētes. vñ materialis apoſtematis cauſa augeret: ⁊ in ſumma melius eſt ei ſaluato appetitu adhuc ad menſa recedere ꝙ ciborū quātitatē multā accipe. ¶ De accn̄tib⁹ aīe ampli⁹ cōſiderādū eſt ſubtili⁹. cū em̄ apoſtema illd̄ vt ſupra demōſtratū eſt in ꝑmo cap̄. ꝑueniat a materia melācholica oīno ſollicitudines melācholicas triſtātes ⁊ ſpūm in ꝓfundo ſepeliētes euitare debet ¶ Et iterū q: apoſtema tale nō euacuat a mixtione māei paulīſper calide: ideo effugere dȝ oīa accidentia ex q̄b⁹ vehemēs in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ agitatio ſequatur: vt de circūferentia ad centruȝ: aut econtra velut furor ira inſania iracūdia ⁊ ſīlia. ⁊ ſi non alia de cā euitare debet talia ſaltē ꝓpter hoc. qm̄ extermināt et mutant humanū corp⁹ ab ea q̄ ſm nāȝ cōſiſtentia. 3° tegni. ¶ De āneꝑis aūt accn̄tib⁹ aīe quēadmodū ſolet eſſe coitus. ideo cautus ſit eo dȝ eſſe: eo q: rarus debet eſſe eius vſus ita φ nō fiat pl⁹ ꝙ ſemel in ſeptimana: ⁊ euitet eius actus prope poſt cibum etiam violenter ⁊ impetuoſe factus: imo moroſe ⁊ phyſice multum in tali actu negociandū eſt. ¶ De ſomno ⁊ vigilia dicendū φ ſomnus ei vel dor

mitio amplior cõſueta laudabilis eſt: ita ꝙ meli⁹ eſt ipſum vna vel duabus horis amplius cõſueto dormire ꝗ̃ in vigilando menſurã ſolitã excedere. Et forma dormitiõis eius eſſe debet eleuato capite pl⁹ ꝗ̃ mediocriter ⁊ reſupine aut ſuper dextro latere iacere: vt iã dictũ eſt. ¶ De cibo aũt eius ⁊ potu dicẽduꝫ ꝑmo ꝙ oĩno euitet cibos oẽs melãcī ſanguinis gñatiuos. velut ſunt carnes groſſe quib⁹ Raguſei domini vt in pluribus vtunt̃. Legumina oĩa ⁊ ꝓprie lentes fabe ⁊ riſum. Itẽ caulıũ vſus abominãdus eſt: ⁊ caro ſalita omnis ⁊ caſeus bubalinus ⁊ caſeus oĩs antiquus ſiue dulcis fuerit ſiue ſalitus ⁊ panis antiquus nõ bñ fermentat⁹. ¶ Et qꝛ in mã illa aliquid eſt de calido vt ꝑdictũ eſt. Jõ euitet multoꝝ aromatũ vſuꝫ ⁊ ſalitos cibos: vel ſapores: velut ſinapiſmũ raphanũ cepe allea ⁊ ſimilia. ¶ In ſumma itaꝗ̃ vtatur pane recenti duoꝝ vel triũ dierũ ad plus bñ fermẽtato ⁊ per coctionẽ nõ aduſto: carnib⁹ vitulis hedinis caſtratinis ⁊ pullinis pinguibus ⁊ de annuali agno: ⁊ carnib⁹ minutaꝝ auiũ vti põt. Que vero ſunt ſicut carnes lepoꝝ ceruoꝝ ⁊ ſylueſtris porci dimittẽde ſunt. ¶ Cõueniũt ẽt eidẽ cibi cũ lacte cocto ꝑparati ⁊ coloſtra ⁊ recocta ⁊ caſeus recẽs abſꝗ̃ ſale. ¶ Et de ferculis bleta ſpinachia portulaca lactuca endiuia ⁊ ſilia olera frigida ⁊ hũida. ¶ Et de fructibus bõa ſunt ei ceraſa pira dulcia anellane amigdale recẽtes pepones cucumeres ⁊ ſilia. ¶ Aceti vero vſus dimittat̃ niſi valde raro ⁊ loco eius vtatur agreſta nõ ſalita: ſucco citrãguloꝝ ⁊ hmõi. ¶ Butyri etiã vſus modeſta ꝗ̃titate ei ꝯuenit ⁊ oleũ oliuarũ dulciũ nõ valde ſalitũ. ¶ Et de aliꝭ fructib⁹ vue dulces ⁊ ficus recentes ⁊ poma dulcia ſibi cõueniũt Caſtaneas aũt ſorba ⁊ neſpilla ⁊ citonia oĩno dimittet. Uinũ vero quo vti debet nullo modo ſit nigrum ſed ſit albũ ſubtile aromaticũ mediocris fumoſitatis: ⁊ ſi tale nõ poſſit haberi miſceatur cũ ꝗ̃titate cõuenienti aque ciſterne: ⁊ caueat ab aqꝫ ſiũis groſſis Et ꝯueniẽs eẽt ei in dieb⁹ caloꝝ bibere aquã ciſterne cũ multo zuccaro cõmixtã. Mellis aũt ⁊ ſiliũ calidorũ vſus nõ placet mihi. Hoc in ſumma eſt reginẽ ei cõueniens ex parte ſex rerũ nõ nãliũ ita limitatũ.

¶ De regimine ei⁹ per iſtrumẽta medicinalia. Ca. ij.

De regimine ꝟo per inſtrumẽta medicinalia vꝫ mihi ipm debere hꝛe inſtrumẽta. xvj. in queꝝ adminiſtratiõe curatio ei⁹ rõnabiliter cõpleri dꝫ. ¶ Primũ ꝗdẽ eſt vt añ oĩa ꝓcuret ſi eſt poſſibile facere apꝛtionẽ venarũ emorroidaliũ fricando eas cũ pãno biſello bñ aſpo: aut cũ radice ſerpẽtarie vel foliꝭ ficus vel cũ fruſto cepe ſqlliticꝭ: aut cũ foliꝭ ꝯſolide minoris deſcendẽdo vſꝗ̃ ad fel tauri. In harũ eñ venarũ apꝛtione maior erit mihi curatiõis fiducia ꝗ̃ in altero fere inſtrumẽto: neꝗ̃ eñ flobotomia aut vẽtoſatio eque cõuenienter emanarẽt ⁊ diuerterẽt mãs iſtas velut emorroidarum fluxus ⁊ claudit̃ in ſnĩa Cõmẽtatoris cõmẽto illius affoꝛiſmi. Melãcholicis ⁊ varicib⁹ emorroides innate bonũ. Idẽ eñ ſermo haberi põt de ꝓuocatis artificialiter: ſicut de innatis emorroidib⁹. ¶ Scðm ꝟo inſtrumẽtũ eſt: vt adueniẽte fine ſeptẽbris accipiat hoc euacuãs minoratiuũ. ℞. pillaꝝ de lapide lazuli. pillularũ indarũ. ʒ. ß. reformẽt̃ pillule. vij. cũ ſucco roſarũ: ⁊ accipiat eas in aurora dormiendo poſt eas per horã vnã: ⁊ poſt quinꝗ̃ horas accipiat cyathũ vnũ aque ordei zuccarate calide. ⁊ poſt ipſaꝫ ꝑ vnã horã prãdium ſuũ accipiat. ¶ Tertiũ inſtrumẽtũ eſt vt poſt minoratiuũ predictũ accipiat hoc digeſtiuum qđ cõtinuet octo dieb⁹. ℞. mellis violati. ʒ. ß. ſyrupi de epithimo. ℥. j. aque boraginis: ⁊ violarũ. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ calidũ accipiat̃. ¶ Quartuꝫ ꝟo inſtrumẽtũ eſt vt poſt digeſtiuũ illud accipiat hoc euacuatiuuꝫ die immediate ſequenti. ℞. electuariꝭ amech deſcriptione maiori: electuariꝭ dyaſene ana. ʒ. iij. aque ſublimationis vel decoctionis lupuloruꝫ ʒ. ij. ß. miſce ⁊ totũ ſimul calefiat et accipiatur hora predicta: ⁊ poſt ipm obſeruent̃ oĩa que poſt minoratiuum ſupraſcriptum ſcripta ſunt obſeruari debere. ¶ Quintũ inſtrumẽtũ eſt vt poſt eũõnẽ predictaꝫ vtat̃ iſtis pillis: de quib⁹ accipiat vnã vel duas bis vel ſemel in ſeptimana parũ ante cenã: quarum deſcriptio. ℞. aloes epatici. ℥. ij. thimi epithimi folliculorũ ſene añ. ʒ. j. ß. reubarbari electi. ʒ. ij. dyagridij. ℈. xij. infundant̃ oĩa per triduũ in decoctiõe folliculorũ ſene: deinde exponant̃ ſoli vſꝗ̃ ad exiccationeꝫ eorũ. ⁊ ita fiat ter: eorũ decoctionẽ renouãdo ſemꝑ ⁊ exiccãdo: huic itaꝗ̃ cõpoſitioni addant̃ lapidis armeni ꝑparati. ʒ. iij. ⁊ oĩa ſimul diligẽter cõterãtur: ⁊ fiãt ex eis pille cũ ſucco roſarũ ex oĩ. ʒ. vj. de illis ergo accipiant̃ due vel vna: vt iaꝫ predictũ eſt. ¶ Sextũ inſtrumentũ eſt: vt viriſte ſepe in os ſuũ mane accipiat ℈. j. maſti. ipſum dentib⁹ ꝯterẽdo ⁊ maſticãdo ſaltẽ per quartã partẽ hore ⁊ expuendo totuꝫ illud de aquoſitate vel altera materia que per ipſuꝫ a cerebro educitur. ¶ Septimũ inſtrũm eſt vt poſt purgatus fuerit per ſex dies poſt oĩ ſero per horã añ cenã faciat ſibi hoc caputpurgiũ. ℞. aque decoctiõis foliorũ maiorane. ℥. iiij. oximellis ſimplicis ſyru. violati. añ. ʒ. ij. totũ calefiat ſimul: ⁊ tũc impleat os ſuuꝫ aqua fontali vel puteali ⁊ accipiat in palma man⁹ decoctionem predictam ⁊ traijciat ex ea leui tractu per narẽ dextrã: deinde ꝑmittat exire emungendo a naſo illud quod exibit poſt eam: deinde iterũ ex eadem traijciat per ſiniſtram narem per interuallum temporis quo diceretur decies pater noſter. poſt illud iterũ de eadẽ decoctione traijciat per dextram narem: ita ꝙ tribus vicibus per vtrãꝗ̃ narem traijciat hoc caputpurgium omni die per integrã ſeptimanã hora predicta. ſcða vero ſeptimana ſufficiat ei ſolum facere caputpurgiuꝫ illud omni tertia die vel quarta continuando ipſum per totum menſem iunij proxime futuri. ¶ Octauum vero inſtrumẽtũ eſt: vt poſt purgationem ſuã omni tertia nocte quãdo vadit ad lectum ſuperaſpergat proꝛam ſui capitis a principio frontis vſꝗ̃ ad ſummitatem capitis cum hoc puluere per medium capitis latitudine trium digitorum: et eſt pars illa quam medici vocant commiſſuram ſagittalem: de quo puluere omni vice ponatur quantitas quatuor vel quinꝗ̃ granorum ordei: et immergatur in capillis ſuis: ⁊ cum ponit puluerem illum ſecunda vice cum pectine vel

ſetula abſtergat pulverem precedenti die ſuderpoſitum. Et hũc etiã modum continuet p totũ menſez iunij. Eſt aũt eius deſcriptio ℞. folij. ʒ.j. ligni aloes ʒ.ß. violarꝝ florꝝ nenufaris. aã. ℈.j. pulveris maiorane. ℈.ij. oĩa per ſe ſubtiliter pulverizentur: deinde miſceãtur. ¶ Nonũ inſtrꝫ eſt: vt vir iſte aſſueſcat ſaltẽ quater in ſeptimana mane per duas horas vł tres añ prãdiũ facere ſibi fricationẽ cũ pãno aſpero incipiẽdo a pncipio colli vſqꝫ ad mediũ ſpine inferius trahendo vſqꝫquo cutis eius rubicũda fiat. ¶ Decimum inſtrm eſt: vt vir iſte ſaltẽ in ſeptimana bis abluat membra ſua ab inguinibus vſqꝫ ad plãtas pedũ cum hac decoctione calida per horã ante cenã. ℞. aſſari pulegij foliorum lauri aã. M.j. florũ ſalicis foliorꝝ violarꝝ. aã. M.ij. fiat eorꝝ in aqua decoctio vſqꝫquo virtus herbarꝝ ſufficienter accipiatꝛ in aqua: ⁊ fiat ex ea vt dictũ eſt. ¶ Undecimuꝫ vero inſtrm debet eſſe locale parti patiẽti approximãdũ in cuius quidem applicatione premittenduꝫ eſt ꝙ cura apoſtematũ durorꝝ perfici debet ex intentione mollificandi ad intẽtionẽ reſoluẽdi cõpoſita: ita vt per ſpatium vnius ſeptimane applicẽtur inſtrumẽta lenificantia. Sequẽti vero ſeptimana tota applicentꝛ reſoluẽtia moderate: nequaqꝫ enĩ materia indurata poſſet ꝯueniẽter reſolui niſi mollificaretꝛ: immo per applicationem pure ſolventiũ materia ꝯtinue ſucceſſiue magis petrificaretꝛ: vt ſunt ſermões Gale. decimoquarto terapentice. caplo tertio. ⁊ colligitur ab Auicenna quarta primi. caplo. 25°. ⁊ tertia primi. tractatu ſcdo. leguntꝛ clarius caplo de cura ſchiros. ¶ Igitur canonice pcedendo ad curam applicanda ſunt remedia: has intẽtiones cõplẽtia. Et ego qdẽ ſcribã inſtrm vnũ a Galeno acceptũ preallegato caplo in quo inveniꝛ excellẽtia iuuamẽti: et eſt cõpoſitũ ex radice altee quã vocãt arborificatam cum pinguedine anſeris vel galline: aut cũ recenti pinguedine porci. ¶ Eſt aũt altea arborificata plãta quãdã radicẽ hñs ſatis magnã albã colore ſapore dulcẽ ſimillimaꝫ radicibus: maluauiſci a qua elevatꝛ ſtipes altitudinis hoĩs: ⁊ folia eius penes radicẽ inveniuntꝛ elevata. Et ſilr per ſtipitẽ tota ptenſa appẽdiculũ hñtia lõgius ꝙ vna ſpanſa: groſſum humore multũ plenũ qui mucillaginoſus eſt tactu ⁊ ſapore dulcis ⁊ colore viridis: ⁊ ſũt folia eius plurima in figura rotũda in ſubſtãtia rugoſa ſatis ⁊ tactu aſpera: ⁊ flores pducit quaſi per totã ſtipitẽ ſuã colore rubicundos ad purpureã ſimilitudinẽ inclinatos in figura cãpanelle ſiles in cuius floris medio appẽdiculũ inveniꝛ colore albũ ⁊ molle ſilẽ tintinnabulo cãpane. Et hec quidẽ eſt illa plãta quã multi vocãt maluã hortulanã. Paduane vero mulieres vocãt ipſam roſam maluã: quã propter decorẽ ſui floris anteponũt ſpectaculis et feneſtris ſuis ⁊ multi vocauerũt ipſam maluã alteã propter elevationẽ eius in altũ. vñ de ea ſcripſit Macer in ſimplicibus: dicimus alteã quaſi ꝙ creſcat in altũ: ¶ Et ppter eã cãm Galenus allegato loco vocauit ipſam alteã arborificatã. eo qꝛ velut arbor in altuz creſcat ⁊ ramos pducit ꝙ plurimos ⁊ ſemina ſuo ſeminibus maluauiſci ſimilia: licꝫ illis ſint minora: quam quidẽ ppter excellentiã iuuamẽti eius ita deſcribere volui: lꝫ eius notitia nõ ſine labore magno varijs voluminibus hincinde colligatꝛ. ¶ Soleo autem ego hãc medicinam ex fundamento Galeni ita deſcribere. ℞. radicum pdicte plante lib. ß. vnã adipis anſerini adipis gallinacei. aã. ℥. iiij. farine ordei. ℥.j.ß. olei ſabini. i. a loco penes Romam invento ita nolari. ℥.ij. Et ego loco ſabini olei accipio oleum de granis ſiſami genſeminũ nolatũ. mundentꝛ itaqꝫ et abluãtur radices pdicte diligẽter. deinde ſubtiliſſime ꝯterãtur ⁊ finaliꝛ additis pinguedinibus ⁊ farina incorporẽtur ſimul in formã bone tenacitatis. de hac igitur materia locus emplaſtretꝛ p ſeptimanaꝫ vnã: vt iã dictũ eſt. ¶ Aliud aũt cõpoſitũ huic intentioni ſeruiẽs accipitꝛ ex ſermonibꝰ Auic. tertia quarti. tractatu ſcdo. preallegato capitulo. Et ego ſoleo ipm cõponere taliter. ℞. bdellij mollioris diſſoluti cum modico aceti. ℥.j. hyſopi humide. ℥.ß. cere albe ʒ.ij. incorporẽtur oĩa ſimul ⁊ fiãt cerata ꝯuenientis glutinoſitatis. que qdeꝫ patiẽti parti applicentꝛ: eo modo quo Paduc ceratũ eidẽ applicui. verꝝ oporteret ceratum illud eſſe latius vt maiorẽ partẽ amplecteretꝛ patientis mẽbri. Et elicitur hoc ꝯpoſitum ex ſermone Auic. ibi. Et de lenificãtibus in qbus eſt reſolo eſt bdelliũ ſiciliẽſe: ⁊ oleũ antiquũ: ⁊ hyſopus humida. Uerũ hoc remediũ facere potes magis mollificatiuum: ⁊ minus reſolutiuũ multiplicãdo hyſopum humidã: aut econuerſo ſi bdelliũ in cõpoſitione dñabitur ſuper oleo. ¶ Duodecimũ inſtrm eſt vt poſtqꝫ per ſeptimanã vnam ꝯtinuata fuerit mollificationis intentio perueniatur ad reſolventium applicationẽ. Et de numero qdem reſoluẽtia plurima compoſita a ſapientibus hincinde lꝫ colligi poſſint. Ego tamẽ ſolum illa ſcribã. que mihi auctoritas ratio et quotidiana experientia notiora fecit. ⁊ eſt modus quem ſapientes hoĩes tenere debent: et pceptũ Galeni preallegato capitulo poſitum dum inquit. Rogantes medicum quecunqꝫ experientia inventa ſunt: et quecunqꝫ de ratione ſola: et deinum cuꝫ his quecunqꝫ conferentibus vtriſqꝫ adinuicẽ. omnibus enim his recte vtetur ſolus: q exercitatus eſt in hac metodo. ¶ Et primũ quidẽ cõpoſitũ eſt ab Auicenna acceptũ caplo de cura ſephiros: qđ ego ſoleo taliter deſcribere. ℞. galbani armoniaci: bdellij: diſſolutorꝝ cum modico aceti ⁊ bene colatorꝝ aã. ℥.j. fecis olei liliorum alborꝝ. ℥.ij. mucillaginis fenugreci: mucillaginis ſemi. lini. aã. ℥.j.ß. cere albe. ℥.ß. bulliant ſimul: et incorporentur oleum et cera. deinde ſuperaddantur gummi diſſoluta vt dictum eſt: ⁊ ſimul cum mucillagine incorporentur omnia: ⁊ fiant magdaleones. et ſi bene conſideres hec eſt illa deſcriptio quam ſapiẽtes italici medici vocant dyaqlone cũ gũmis: ⁊ parum ab ea differẽs ſi bñ aſpicis volumina ſapientũ. ¶ Scdm vo ꝯpoſitũ ⁊ cõe ſatis ad hãc intentionẽ eſt dyaquilõ ſimplex albũ ex quo fiat ceratoriũ vt iam predictũ eſt. ¶ Ego vo preter pdicta alias ꝯſcripſi cõpoſitũ hoc: in quo inveni excellentiã iuuamẽti. ℞. mucillaginis fenugreci: ſe. lini: ⁊ granorꝝ ſiſami. aã. ℥.j. bdellij ſubalbidi ⁊ mollis. ℥.ij. litargiri. ʒ.j. radicum geneſtre: foliorꝝ cupſi

radi.hypiconis:radi.ſcrofularie ſiccaꝝ.añ.ʒ.j.ß. cere albe.ʒ.j.olei de ſiſamo olei vulpini añ.℥.ij. incorporent̃ oĩa ſimul ſm artẽ ⁊ fiãt cerata cõuenientis glutinoſitatis multiplicando ceram et bdellium ſi oportuerit.hoc igitur eſt inſtrumentũ magne efficacie ſi bene perpendis de compoſitione ipſius qđ applicari debet:vt dictum eſt.¶Decimũtertiũ inſtr̃m eſt vt ſi ꝯtingeret ꝙ materia hec reſolutioni nõ conuenienter obediret poſt reſoluentium predictorum adminiſtrationem fomentet̃ locus cum lana ſuccida bene pectinata infuſa in oleuꝫ calidũ de granis pineaꝝ factũ.⁊ fiat eius applicatio in die ter mane meridie ⁊ ante cenã:⁊ poſt illius applicationem adminiſtret̃ aliqđ de lenificãtibus ſcriptis ſupra ante adminiſtrationem reſoluentiũ applicandis.¶Decimũquartũ inſtr̃m iteꝝ eſt:ꝙ ſi diſpoſitio nõ cõuenienter obediret curationi poſt p̃dicta euaporet̃ locus cum aceto ⁊ marchaſita:in qua quidẽ euaporatione eſt iuuamẽti ſublimitas:vt ab oĩbus auctoribus hincinde colligit̃.Et forma quidẽ applicatiõis eius eſt i hũc modũ vt accipiat̃ lapis marchaſite:⁊ eſt lapis molaris rubei coloris q̃ igniat̃ ⁊ habeat̃ in vas aliqđ poſitus lapis ⁊ ſuper ipm̃ effundat̃ acetũ album notabiliter acutũ.cuius vapor recipiat̃ per cãnulã vitreã ſimilẽ tube:cuius vna extremitas ſit tãte amplitudinis vt totũ locũ patientẽ cõprehẽdat ⁊ aliquã partẽ loci ſani:⁊ altera eius extremitas ſit lata in quã recipiat̃ fumus qui per ꝯcauitatẽ illam perueniat ad particulã patientẽ ⁊ euaporet̃ ſalteꝫ per quartã partẽ hore.Si aũt huius euaporatiõis applicatio nõ poſſet cõuenienter fieri.tũc accipiatur mollis ſpõgia ⁊ infundant̃ in predictũ acetũ cũ decoctio.pul.marchaſite factũ ⁊ applicet̃ illa ſpongia actu calida ſuper patiẽte particula ſex vel octo vicibus vſqꝫ quo in ꝓfundo loci egrotãtis percipiat̃ penetraſſe caliditatẽ.¶Decimumquintũ inſtr̃m eſt vt poſt euaporationẽ cũ aceto p̃dicto factã ſemper adminiſtret̃ hoc oleũ.℞.olei de granis pinee.℥.ß.olei de fiſticis.ʒ.ij.mucilaginis radicum altee.ʒ.iiij.miſceãtur oĩa ⁊ bñ cõquaſſent̃ ⁊ calefiãt ⁊ infundatur in eis fruſtũ lane rotundũ ⁊ calidũ applicet̃ patiẽti particule:⁊ ꝯtinuet̃ ipſius applicatio cum euaporatione p̃dicta aceti per q̃nqꝫ dies.deinde trãſeat̃ ad reſoluẽtia iã p̃dicta.¶Decimumſextũ ⁊ vltimũ inſtrumentũ eſt vt ſi percipiatur ꝙ hec durities paulo magis interius cõlicet̃ fiat ſepe linimẽtũ nariũ interius cũ hoc cõpoſito.℞.olei amigdalaꝝ dulciũ:fecis olei liliorum al.olei de ſiſamo.añ.℥.ß.medulle cruriũ bouis.℥.j.ß.diſſoluãtur oĩa ſil̃:⁊ cũ.℥.ß.cere al.cõuenienter incorporẽtur.hoc igitur totũ cõpoſitum bulliat in.℥.iij.mucilaginis radicũ altee vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ predicti mucilaginis.de iſto igitur tepido interius nares ꝯuenienter duabus vel tribus vicibus inſigatur:quoꝝ olm adminiſtratiõe terminabit ad ſanitatẽ integrã.qđ cõcedat ille:qui ſolus languores oĩs ſanare põt altiſſimus ex ſui miſericordia et omnipotentia.Ad cuius laudem hec omnia conſimiliter conſcripta ſunt.Amen.

Conſilium.72. Pro polipo circa finem cure.

VIRo egregia et honeſtiſſima Dña domina Leona videt̃ mihi talr̃ ꝓuidendũ eſſe.¶Primo ꝙ vtatur ſacculo ſuo ſup capite poſito ſm modũ datũ.¶Scđo ꝙ vtatur ſparſione pulueris ſup poſteriori parte capitis ſicut ꝯſueuit.¶Tertio vtatur pillis ꝯpoſitis ei quas hꝫ ſecũ accipiẽdo ter in ſeptimana ex eis.i.modicũ añ cenã:⁊ ꝓprie ſi ꝑcepit grauitatẽ ſtomachi.Si aũt caput grauius eſſet tũc accipiat vnã vel duas ex eis ꝑ duas horas poſt cenã.¶Quarto ꝙ nari ſue imponat quatuor diebus continuis bis in die de hoc puluere cũ ſtilo inuoluto coto madefacto cũ ſaluia:cuius pul.deſcriptio eſt hec.℞.radicũ ſerpẽtarie:pul.hermodactyloruꝫ añ.ʒ.j.ſarcocolle rubee.ʒ.ß.tucie preparate.℈.iij. fiat puluis ſubtilis oĩm per ſe ⁊ poſt commiſceatur.¶Quinto ꝙ elapſis quatuor diebus p̃dictis madefaciat carnẽ ſuperadditã in naſo cũ aqua ſaponis tertia bis vel ter in die vt ſibi libet ⁊c̃.¶Deſcriptio aũt ſacculi p̃mi eſt hec.℞.caſtorei piretri:ſticados:pulegij:calamẽti añ.ʒ.ß.coralloꝝ ru.ſpodij.añ.℈.j.fiat puluis oĩm per ſe:deinde miſce et ponatur in ſacculo de grana retorta ⁊ applicet̃ poſteriori parti capitis.¶Deſcriptio vero ſecũdi ſacculi eſt hec.℞.ſpecieꝝ pliris arcoticon:folij ligni aloes:amomi.añ.ʒ.iij.fiat puluis omniũ per ſe.Deinde miſce ⁊ ponatur in ſacculo vt ſupra dictũ eſt:et applicetur anteriori parti capitis.¶Deſcriptio pulueris pro aſperſione eſt iſta.℞.pulueris ſupraſcripti pro parte ſuperiori capitis.℥.ß.¶Deſcriptio autem pillularum eſt hec.℞.pillularum cochiarum.ʒ.j.aloes ablutĩ.ʒ.ij.fiant pillule cum electuario ſucci roſarum.vj.ꝓ dragma.¶Item fuit ordinatum ei vt odoraret ſepe hunc puluerem qui ſit ligatus in ſindone rettorta.℞.cardamomi maioris et minoris:gallie muſc. nucis muſca.gariofi.ana.ʒ.j.camphore.℈.j.muſci gra.ij.ſandarace.ʒ.j.ß.fiat puluis omnium per ſe:deinde miſce et fiat vt dictum eſt.

Cõſilium.73. De quinqꝫ malis diſpoſitionibus.vcꝫ.

¶De cõgregatione multarum materierum flegmaticaruꝫ in cerebro et earum deſcenſu ad partes inferiores:et eſt catarrus.¶De corruptione coloris cutis faciei ad rubedinem intenſam.¶De nocumento anhelitus quod Aſma dicitur.¶De diminutione vel corruptione digeſtionis ſtomachi.¶De mala complexione calida et ſicca epatis.¶Diuiditur autem conſilium in duos tractatus.

Tractatus primus diſpõnes p̃dictas enumerat:⁊ earũ cãs et ſigna ponit:continens capitula quinqꝫ.

IAm pauloante q̃relã hic fecit de diuerſis diſpõnibus ⁊ accñtibus cõmẽdatiſſime prudẽtie ⁊ non mediocriter in iure ciuili peritus vir Baptiſta firmanus:¶Et primũ quidẽ accidentiũ ipſius eſt multa materierum flegmaticarũ:que plurimũ ſalſe ſunt congregatio:⁊ earũ precipu

tatio vel deſcenſus ad nonnullas capitis partes ⁊
ad inferiores etiã. ¶ Scõm vo accidẽs corruptio co
loris ⁊ cutis faciei infectio a mã ſanguinea rubee
cholere cõmixta cũ aquoſitate ſ̄fatis. ¶ Tertiũ vo
eſt nocumẽtũ anhelitus ſiue qs diſniam: ſiue aſma
nolare velit. ¶ Quartũ vo accidẽs eſt diminutio vl
corruptio digeſtionis prime.ſ.ſtomachi. ¶ Quintũ
vero nocumẽtũ eſt mala cõplo epatis ei⁹ ad calidi-
tatẽ ⁊ ſiccitatẽ notabiliter inclinata.lz magis ad ca
liditatem ꝙ̄ ad ſiccitatẽ permutata ſit.

¶ De cauſis ⁊ ſignis ꝯgregationis materieꝝ in ca
pite ⁊ eaꝝ deſcẽſus ad partes inferiores. Cap̃.i.

Quoniã aũt volẽti ſciẽtifice ꝯſulere neceſſe
eſt inuenire ꝑncipiũ ⁊ effectiuã cãm hoꝝ
accñtiũ. ideo ſupponẽdũ primo ꝙ cã con
gregationis materieꝝ in capite ⁊ altera
tionis eaꝝ dupliciter prouenit. ¶ Primo
quidẽ per nocumẽtũ eſſentiale cerebri. ¶ Scđo vo
per colligãtiã eius ad partes ſtomachi pectoris et
epatis. Eſt aũt nocumẽtũ eius eẽntiale ꝓueniens a
mala cõplone frigida ⁊ humida cerebri: cui ẽt ſicci
tas priuatiua aſſociat̃. ¶ Et primũ qdẽ hoꝝ duorũ
ex multis deduci põt. Et primo qdẽ ex tactu: qꝛ tan
gẽtib⁹ caput vt in plurib⁹ eius partib⁹ friditas ma
gis ꝙ̄ caliditas ꝑcipit̃ ¶ Scđo vo qꝛ molle percipit̃
⁊ molle magis ꝙ̄ aſpeꝝ ⁊ ſiccũ. ¶ Scđo vo ꝑncipa
liter ex ſenſu viſus: eo qꝛ in maiori pte capitis albe
do magis ꝙ̄ alter color pre ſe fert̃. ¶ Scđo vo qꝛ vi
ſu percipit̃ carnoſitatis mediocritas: q̃ tñ ad mol-
litiẽ declinare percipit̃ per tactũ. ¶ Tertio vero per
alia ſigna. qm̃ capilli in viro iſto plani ſunt ⁊ mol-
les. ¶ Et iteꝝ qꝛ tã apparet in eo caluiciũ intẽpeſti
uius ꝙ̄ rõnabile ſit. Jp̃m aũt in viro iſto ꝓuenit: ꝓ-
pterea qꝛ vapor aduſtus q̃ eſt mã pilli nõ reperit̃ in
pte anteriori capitis: niſi pauce ꝙ̄titatis ⁊ non bñ
ꝯgelabilis in poris. Adhuc etiã caluities ĩ viro iſto
ꝓuenire põt ex priuatiua ſiccitate: ⁊ accñtali in ce-
rebro. eo qꝛ inuenit̃ ſanguis delegat⁹ ab epate no-
tabilis caliditatis. ſꝫ talis per viã reſolonis ꝯſumere
põt materiã vel vaporẽ radicis capilloꝝ ⁊ materiei
eius ꝯtinuatiuũ. Vñ caluities in eo a duplici videt̃
cã ꝓuenire. ¶ Primo ꝓpter augmẽtũ humiditatis
multe. ¶ Scđo ꝓpter exiccationẽ priuatiuã mate-
riei ex qua capilli gñari debent. ¶ Cõtra: qꝛ caput
huius viri eſt lapſum ad malã cõplexionẽ frigidaꝫ
⁊ humidã materialẽ. ergo in capite eius dꝫ multi
plicari pili. pꝫ ꝯña: qꝛ ꝯceſſis cauſis ſufficientib⁹ effe
ctus ꝓductiu⁹ ꝓduci debet effectus. ſed friditas eſt
potẽs ad congelandum vaporẽ qui eſt capillorum
materia. Et multitudo materieꝝ inuenit̃ ibidem.
eo qꝛ lapſus eſt humidus materialis. vt ſupponit̃
igitur erit de neceſſitate ibi capillorum multitudo.
¶ Huic motiuo et ſibi ſimilibus rñdendũ eſt negan
do ꝯñam vltimã. Nõ enim arguit̃ ſufficienter: eo qꝛ
minor non aſſumitur conuenienter. lꝫ enim in cere-
bro ipſius inueniatur multitudo materierũ humi-
daꝝ. tñ ipſe nõ ſufficiẽter congelãtur: eo qꝛ nimiuꝫ
aquoſe ſunt. Vapor aũt ex quo capilli gñari dꝫ eſt
aduſtus et terreus poteſtatiue. ideo aptus conge-
lari facile. vapor autem aque⁹ valde minime. ¶ Vi
cendũ ſecũdo ꝙ. lꝫ mala complexio frigida ⁊ humi
da capitis ſit principalis egritudo. Et adhuc ſi cõ-
cederetur ꝙ in capite ipſius inuenirentur vapores
multi aduſti ⁊ terrei diſpoſiti ad cõgelationẽ. tñ in
cerebro iſto inuenitur accidẽtalis cã nõ ſolũ ꝓhibi-
tiua congelationis predictoꝝ vapoꝝ. immo corruꝫ
conſumptiua cauſa.ſ. mala cõplexio calida cerebri
ipſius per colligãtiam epatis ſibi cõtrariatã. ¶ Ex
quibus apparet ꝙ bñ negabat̃ minor cũ dicebat̃.
ſꝫ ĩ cerebro huius viri inuenitur mala cõplexio fri-
gida et humida. et adhuc ſufficiẽter vapoꝝ cõgela
tiua. igitur ⁊c. Negabitur ꝯña illa. ad hoc enim vt
concedenda foret illa ꝯña oportebat in minori ſub-
iungere in cerebro tali inuenitur frigiditas et hu-
miditas materialis per ſe ſufficiẽter vapoꝝ ꝯgela-
tiua. Et in eo inuenit̃ aliqua cã ꝓhibitiua ꝯgelatio
nis.ſ. mala cplo calida ab epate cõicata cerebro:
q̃ per viã reſolutionis mãm capilloꝝ ꝯtinuatiuã cõ
ſumit huc cerebri lapſum adhuc ſignificare poteſt
paucitas capilloꝝ capitis et tarditas ortus eorũ.
¶ Quarto vo principalr idẽ cognoſci põt per aug-
mẽtũ humiditatũ in capite. et per defluxũ ipſarum
per diuerſas euacuationis vias. ¶ Et adhuc quin
to per ſigna ſumpta ab operationib⁹ virtutũ inte-
riorũ. nã hñtes hãc cerebri cõplonẽ faciles ſunt ap-
prehẽſionis ⁊ difficilis cõſeruationis ꝙ̄tũ ad opa-
tiones memoratiue potẽtie. Nõ enim ita bñ memo
rant̃ ſicut apprehẽdũt ⁊ imaginant̃ lꝫ etiã in ima-
ginationibus ⁊ in iudicio cogitatiue potentie ſint
facile ꝑmutabiles. ¶ Adhuc etiã ad motus ⁊ exer-
citia ſatis tardi ſunt: et facile laſſabiles: vel per ex-
ercitia delectabiles. ¶ Ampli⁹ ſunt hoies ꝓlixi ⁊ ꝓ-
fundi ſomni. ¶ Et pulſus hñt ad paruitatẽ ⁊ tardi
tatẽ ⁊ raritatẽ cũ mollitie declines magis ꝙ̄ ad dif
ferẽtias oppoſitas. ¶ Et eorũ vrine ſunt ſubſtãtia
tenues et colore remiſſe tincture. ⁊ ſedimẽ hñt hu-
moroſum ſatis. ¶ Hec quidẽ oia verificabilia ſunt
⁊ a mala cõplone frigida ⁊ humida ꝓuenientia. ni
ſi predicte male cõploni ꝯtra operet̃ epar ſui calidi
tate ⁊ humiditate. qm̃ facile p has q̃litates epar ce
rebro cõtraoperari põt per caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ ei⁹.
¶ Et ſimilr etiã cordis cõplexio cerebro cõtraoꝑari
põt per caliditatẽ ⁊ ſiccitatem eius. ¶ Per hec itaqꝫ
oia leuiter cognoſci poteſt cerebrũ huius viri egro-
tare mala cõplone frigida ⁊ hũida ſibi ꝑ eẽntiã ihe
rẽte a calida ⁊ ſicca per accidẽs eidẽ ab epate cõica
tam per delationẽ ſanguinis cholerici ſatis.

¶ De cauſis et ſignis corruptionis coloris cutis fa
ciei: et conuerſionis pomorum et maxillaruꝫ ad ru
bedinem intenſam. Cap̃.ij.

Pro itellectu vo ſcđi accñtis.ſ. corruptio
nis coloris ⁊ ſubſtãtie pomoꝝ maxilla
rũ cũ ꝯuerſione eius ad rubedinẽ intẽ-
ſam. ¶ Premittendũ ꝑmo ꝙ haꝝ defe-
dationũ faciei alique in rei veritate nõ
ſunt egritudines. ſꝫ ꝯſuetũ eſt a ſapiẽtib⁹ nũerare
eas inter egritudines. neqꝫ enim corruptio coloris
aut ei⁹ ꝑmutatio eſt egritudo cõplonalis cõpõna-
lis vel vnitatis. q̃re ⁊c. ¶ Et de nũero haꝝ diſpõnũ
ꝑme ſũt vel ut ꝑmutatio coloris facta a ſtatiõe lõga

ſub radijs ſolis ⁊ occupari artibus fabrilibus vel igneis ſilib⁹ ɔ᷑:ijs vt frigore multo ⁊ flatu vēti frigidi ɔtingit denigrari faciē in hoibus: aut palleſcere. ¶ Et de numero taliū ſunt veſtigia leuia poſt curationē vlcerū ſubſequētia: ⁊ ꝑpter qñ nō fuerint valde caloſa: aut dura: aut ɔctionis cutis ꝓductiua. ¶ De numero etiā harꝫ diſpoſitionum eſt ſanguis mortu⁹ ⁊ lētigines magne ⁊ parue: ad quē ſub cute mortuū ſanguinē reduci pōt huius viri diſpō.

Pluribus eñ modis ɔtingit ſanguinem ſub cute mortificari. ¶ Et primo qñ ſāguis mult⁹ ⁊ ipetuoſe ferk ad cutē vt accidit i ɔtuſiōe: ⁊ in flōmys īdiſcrete factis: ⁊ in delatione mācrum male q̄litatis ad mēbra. ꝑpter qđ ſanguis mortificaꝛ ibidē aut q꞉ eſt obiectū virtuti trāſmutatiue ipſi⁹ incōueniēs. Quarelɔ virtute derelictū corrūpit ibidē. Ex cuius corruptione ɔſequūtur colores varij. ¶ Si eñ ſāguis fuerit cholericitati cōmixt⁹ relinquiꝛ in mēbro rubedo cū claritate: quā clarificatā denoiat Auicēna tertia quarti. tractatu 3° cap̄. de criſipila. ¶ Si vͦo ſanguis flegmatice fuerit nature relinquiꝛ i cute rubedo remiſſa q̄lis repreſentaꝛ in leui lotura carniū. ¶ Cū aūt ſanguini cōmixta fuerit melīa appebit in cute color q̄lis in moro pfecte maturatiōi vicino cōprehēdi pt. ¶ Dū aūt ſanguis puritati vicinor ē remanebit color rube⁹ a fuſcedine q̄dā refract⁹. q̄lē colorē ɔtemplator pōt imaginari mediū inter colorē a ſanguie cholerico ⁊ melico ꝓueniētē. ⁊ pñt itelligi hi ſermones a Galeno in libello de cholera nigra cap̄. 3° in ordinatiōe mea. ¶ Et attēde ꝙ ſi ſanguis ille cholericitati cōmixt⁹ i paruā particulā colligaꝛ diſpōnē efficiet: q̄ lētigo noiaꝛ. dū aūt p amplā mēbri partē expādiꝛ noiaꝛ pān⁹. vt 6ª quarti. tractatu. 2° ⁊ 6° cap̄. colligēdū. vt virtualr̄ 5° Almāſoris. cap. 16° in rubrica ipſius. Et ſunt ſermones Galeni virtualr̄ quinto decē tractatuū. cap̄. q̄nto. Et colligi pñt ēt horum ſnīe quinto continentis cap̄. Et taliter cōſiderāti apparet ꝙ huius viri diſpō ſub corruptiōe coloris: que nō eſt egritudo collocari poteſt.

At vero itez ſubtilius ɔtēplādo hec diſpō ad egritudines reducenda eſt. et maxime ad gen⁹ egritudinū cōpoſitarū ⁊ ſolōnis ɔtinuitatis. nā in pre cutis faciei: q̄ infecta eſt panno ap̄parēt nō raro puſtule q̄dā parue: q̄ corrupte aquoſitatē emitūt tendentē ad virulētiā: igit loc⁹ ille egrotat ap̄atibus: q̄ noiaꝛ eminentie. i. bothor parue ⁊ non ꝓfunde. Eminentie enim ſunt ap̄ata parua ſicut ap̄ata ſunt eminētie magne 2ª p̄mi primo cap. ꝑpe pn^m. Et nō p̄t ab ap̄ate emanare vir⁹ niſi fuerit ſoluta mēbri ɔtinuitas. ergo in mēbro tali ſunt eminentie q̄ ſunt apoſtema parua: ⁊ ſolutio continuitatis. quod fuit principale ɔcludendum.

Ad quam vero de numero defedationū faciei q̄ a ſapientibus numerantur reducenda ſit hec diſpoſitio difficile teneꝛ. ¶ Quidam enim tenere poteſt hanc diſpoſitionez in facie apparentem denominandam eſſe ſaphati cum ipſa ſit coloris corruptio: ⁊ puſtularū bothoraliū apparitio. ¶ Ego aūt huic opinioni nō adhereo. quoniam in loco iſto inueniuntur vlcera cruſtoſa. ¶ Amplius puſtule ille non ſunt accedentes fixe immo accedentes et recedentes. licet enim quedaz de paſſionibus ſaphati inueniantur in facie huius viri: nō tñ differentie omnes in diſpoſitione ſaphati denoiate in hac diſpōne inueniuꝛ. Saphati eñ nihil aliud eſt ꝙ̄ multitudo puſtulaꝝ: q̄ fixe ſunt lenes vel leues ⁊ eſt lr̄a melior. ⁊ diuiſe numeratione locorū. i. in pluribus mēbri locis abſq̄ ɔtactu earū adinuicē. deinde ſuccedit eis vlceratio cruſtoſa cū ꝑmutatiōe mēbri ad rubedinē. ¶ Collige hāc ſnīaz 6ª q̄rti. tractatu 3°. cap. p̄mo. Poſſet autē itez alicui apparere: ꝙ hec diſpō ipetigo denoiari poſſet: ſꝫ nō vr̄ hoc rōnabilr̄ aſſerēdū eē: eo q꞉ ipetigo multū in cōntiaz i accñdētib⁹ ɔuenit cū ſaphati. Neq̄ eñ pōt hec ipetigo noiari ſaphati: q꞉ neq̄ hūida: que noiaꝛ ſerēgi: neq̄ ſicca: q̄ ꝓuenit a mala humiditate corroſiua melācholica expulſa ad cutē cū corruptione ⁊ corroſione ipſius. ¶ Neq̄ noiari pōt aſſaphati balliati: q̄ deterior eſt ſpērū ſaphati. ¶ Neq̄ etiā eſt ſaphati ainatim: eo q꞉ ipſa ſunt vlcera melācholica appentia: i cute ꝓueniētia a mā homogena māei varicū. q̄re vr̄ hāc diſpōnē nō poſſe denoiari impetiginē de gñe ſaphati vt deductū eſt. Niſi q̄s dicere vellet ⁊ ɔcedere hāc eē ſpēm ipetiginis leuiorez: que ꝓuenit ex ſubtiliori pte ſanguinis emanante a loco in ſilitudinē roris cū ſupficiali corruptione cutis ⁊ levi. Et talr̄ facile diſpō hui⁹ viri ſub cap̄. de impetigine collocari pōt: vt 6ª q̄rti. tractatu 3°. cap. 2° p̄ncipali. ¶ Ego aūt veri⁹ credo diſpōnem hāc denoiandā eē bothor lenia: q̄ ſunt apparētia i lepore naſi: ⁊ ſup pomū maxillaꝝ: ⁊ ꝑpc ꝓueniētia a mā male q̄litatiſ eleuata a toto corpe vl̄ ab epate vl̄ altero mēbro magne q̄titatiſ. ¶ A q̄ ſi eleuaꝛ vapor ſtati ꝓpinqu⁹ ⁊ paſſionib⁹ ei⁹: fiēt bothor in p̄dictis ptib⁹ lenia ⁊ alba. ¶ Si aūt vapor ille a mā eleuaꝛ cōmixta cū ſanguine ⁊ cholera fiēt bothor talia colore rubicūdo colorātia magnā ptē quā occupāt neq̄ eñ in minorē aptitudinē videnꝛ hēc itrinſece vapores cholerici ⁊ ſanguinei ꝙ̄ vapores flatici. ſꝫ ex eleuatione vapoꝝ flaticoꝝ fiunt puſtule tales in p̄dictis locis lacteo colore faciē īficiētes. Igiꝛ ex vapoꝝ cholericoꝝ ⁊ ſanguineoꝝ eleuatione ad faciē color eiſdē ɔſilis appebit in ea. Et pñt oiꝫ horū ſnīe ſpeculā de ſumi. 6. q̄rti. tractatu. 7°. ⁊ capi. 3°. dū inq̄t. Q̄ñq̄ ſparguꝛ ſup naſum ⁊ ſup pomū maxillaꝝ bothor albe q̄ſi ipē ſint pūcta lactis. i. pue puſtulle pūctis aſſimilate: ⁊ a lacteo colore colorate Et alia lr̄a hꝫ q̄ſi ſint pūcta ac⁹ aſſimilate ꝓuenientis pp māꝫ virulētā expulſam ad ſupficiē cutis de vapore corpis. Vñ recolligēdo ex his apperet p̄t q̄ꝺ hui⁹ diſpōnis regimē curatiuū dꝫ eē puſtulis talibus ⁊ corruptioni coloris appropatū ⁊ tu ɔſidera.

¶ De cauſis ⁊ ſignis nocumēti anhelitus qđ Aſma dicitur. Cap. iij.

Amvo nocumēti anhelit⁹: qđ fuit tertiū accidens conueniens eſt aſſignare cauſas. ¶ Et lꝫ aſmatis cauſe omnino ſint reducende ad nocumentū organorum anhelit⁹. Sine enim leſione coꝝ diſuta

vel aſma:vel borthonia fieri nõ pñt.tñ hic dicẽduʒ ꝙ hui⁹ aſmatis cã ẽ mala ꝯplõ pectoris ꝑ colligan tiã cõicata magis ꝙ̃ in eo exiſtat noc^m ꝑ ẽentiã.Si enĩ ꝓueniret hic ãhelit⁹ difficultas ꝓpter nocumẽ tũ ẽentiale ptiũ pectoris oporteret ꝯcedere ſemꝑ ali quã moleſtiã i ãhelitu itẽſam ⁊ remiſſam ſm itẽſio nẽ ⁊ remiſſionẽ egritudinis ꝯplõnalis pectoris vel cõpoſitionalis eiuſdẽ vt oppilatiõis.¶Adhuc ẽt ſi nocumẽtũ in pectore fixũ eẽt nõ ita facile remouere tur ab ea diſnia.¶Itaqꝫ ex his ꝯcludit ꝙ hoc nocu mẽtũ ãhelit⁹:qd credo Aſma denotari debere ꝓue nlat pricipali⁹ ꝑ colligãtiã pectoris ad caput ⁊ ſtõʒ Eſt enĩ aſma egritudo pulmonalis cũ q̃ patiẽs nõ inuenit excuſationẽ ab ãhelitu frequẽti:ſicut eſt an helitus quo laborat ꝓſocat⁹ feſtinatus vel currens decima tertij in exordio.cap̃.de aſmate.

Modus aũt quo ãhelit⁹ difficultas huic viro accidit eſt:qꝛ cũ mãe in ca pite iã multiplicate effundãt a ꝟtute ꝓpulſe ad par tes pectoris recipiunt:in cãnalibus maioꝛib⁹ ⁊ mi noꝛib⁹ pulmonis q̃bus etiã recipiunt qñqꝫ nõ ꝑ mo dũ expulſionis a virtute facte:ſed ꝑ intrinſecũ prin cipiũ fluxibilitatis qd eſt iuẽtũ in quocũqꝫ coꝛpe flu xibili.Oẽ enĩ tale inclinat labi ad inferiorẽ ptẽ ſcdo celi ⁊ mũdi.Cũ ergo mã in ꝑdictis locis eſt recepta ſui viſcoſitate ibidẽ adheret q̃re ꝓhibet fieri debitã partiũ pectoris euẽtationẽ ⁊ fumoſitatũ pectorꝫ ad extra pulſionẽ.Igit neceſſitat ꝟtus ad magnã velo cẽ ⁊ frequẽtẽ pectoris dyaſtolẽ:ꝑ quã mult⁹ et cito et frequẽter attrahit aer euẽtat⁹ coꝛdis arteriaꝝ ⁊ toti⁹ coꝛpis.Igit neceſſe ẽ motũ anhelit⁹ eẽ magnũ et velocẽ ⁊ frequẽtẽ ꝯſtãte ꝟtute cũ paritate aliarũ duaꝝ cauſarũ cõtẽtiuaꝝ pulſus.Cũ ergo aer at tract⁹ nõ bñ ſufficiat ad euẽtationẽ neceſſario cre ſcit ꝓportio caliditatis.Igit multiplicabũt i pecto re fumi capnoſi vel alij neceſſitãtes ꝟtutẽ ad ipoꝝ expulſionem:et fietvoʒ ꝑ ſiſtolẽ partiũ pectoris q̃re erit nocumẽtũ in attrahẽdo aerẽ ⁊ in expellẽdo fu mos iã ꝑdcõs.Igit dyaſtoles ⁊ ſiſtoles pectorꝫ erũt magne veloces et frequẽtes ꝯſtãte ꝟtute cũ ꝑitate aliaꝝ cauſaꝝ vt ꝑdictũ eſt.Cũ aũt ꝯtingit ꝟtutem debilitari remanẽte aliaꝝ duaꝝ cãꝝ anhelit⁹ pari tate:tũc erit neceſſario anhelit⁹ paru⁹ frequẽs.Si aũt cũ debilitate ꝟtutis augmẽtet ꝓportio neceſſi tatis:tũc oportebit de neceſſitate eſſe paruũ et ma xima velocitate velocẽ.Et ſi adhuc maiori augmẽ to creſcat ꝓportio erit ãhelit⁹ vltimat⁹ fere paruus velox et frequẽs.q̃lis eſt ãhelit⁹ in ꝓſocato extinctio ni fere ꝓpinquo.Et ſi bñ ꝯſideras hec anhelit⁹ diffi cultas in hoc viro lʒ nõ ſit valde magna minatur in poſterum periculũ ingẽs decidẽtie.ex ea intẽ ꝙ in ſecũdis ſenib⁹ cõfirmat valde raro.⁊ fortaſſis nũqꝫ ſanat.quare decima tertij.ꝑallegato cap̃.hec egri tudo cũ accidit decrepitis non forſitan maturatur neqꝫ ſanat.quo modo enĩ non.cum ipſa etiã iuue nibus ſit difficilis vt plurimum.

Poſt hec autẽ iteꝝ dicendũ eſt ꝙ hoc no cumentũ anhelit⁹ nõ ſit ꝑ eſſe ꝑ colligantiam cerebri ad pect⁹.ſed fieri põt ꝑ colligã tiam aliorũ multoꝝ membroꝝ ⁊ ꝓprie ꝑ colligan tiam epatis ⁊ ſtomachi.¶Cũ enĩ in epate et ſtoma cho multiplicant materie oppilantes:aut apoſte mantes quantitate ſua cõprimunt dyafragma:cu ius compreſſione cõprimit pulmo:aut aliqua mẽ bra anhelitus quare neceſſe eſt in anhelitu nocumẽ tum accidere vt ſupra viſum eſt.Et poſſunt iterum materie tales epatis et ſtomachi ab eiſdeʒ defluxe ad organa anhelitus ipm̃ impedire.¶Et adhuc ẽt per ſpeciem male cõplexionis pectori cõicataʒ a mẽ bris illis põt in anhelitu nocumentũ accidere.¶Et per aliqua coꝛum que dicta ſunt compꝛehendi põt ꝙ hoc nocumentum anhelitus frequẽtius ⁊ veloci⁹ ꝓuenit poſt plenitudinem ſtomachi a cibis ⁊ a poti bus ꝙ̃ tempoꝛe euacuationis ipſius.¶Non ſuʒ au tem ille qui negare velim hoc aſma etiam poſſe con tingere ꝑ ſpeciem male complexionis iam facte per eſſentiam in pectoꝛe.ſed principaliter hec egritudo ꝓuenit per colligantiã magis ꝙ̃ ꝑ eſſentiale nocu mentum pectoris.Hec de accidente tertio.

¶De cauſis ⁊ ſignis debilitatis vel corruptionis di geſtiue ſtomachi. Cap̃.iiij.

Quartũ ꝟo accidẽs.ſ.diminutio vel coꝛru ptio digeſtiue ſtomachi.Et diminutio q̃ dẽ vel debilitas digerẽdi lʒ poſſit fieri a mala cõplexiõe frigida in materiali.In viro tñ iſto ꝓuenit a mala cõplexiõe fri gida ⁊ humida materiali.¶Cuius ſigna ſunt pau citas ſitis inflatio ventris:multitudo vel abundan tia ſaliualis humiditatis in os:multitudo enĩ ſpu ti ⁊ ſaliue ſignificat maliciã cõplexionis frigide ⁊ hu mide ſtomachi.13ª.tertij cap̃.15°.¶Quartũ ꝟo ſi gnum eſt nauſee ꝑſeuerentia.Si enĩ ſtomacho fue rit nauſea tũc materia eſt viſcoſa ⁊ imbibita.13ª.ter tij.de modis ſignificationum diſpõnis ſtomachi in vndecimo genere ſignorum.¶Quintũ ſignum eſt velocitas deſcenſus ſibi nõ bene elaborati a ſtoma cho cuius cauſa nota eſt.¶Sextum ſignum eſt eru ctuatio multa que conſequitur debilitatem caloris ſtomachi propter quam in eo multiplicantur fumo ſitates.¶7^m ſignum eſt tenſio vel grauedo in ſto macho percepta.¶Poteſt aũt doloꝛ extenſiuus in ſtomacho ꝓuenire a multitudine vẽtoſitatum q̃ in ſtomacho humido generantur ⁊ cõgregantur.que materie iterum ſui q̃titate ⁊ coꝛpulentia doloꝛẽ fa ciunt grauatiuum.doloꝛ enĩ extẽſiuus ſignificat vẽ toſitatem:ſicut grauatiuus repletionẽ.13ª tertij vn decimo cap̃.¶Octauũ ſignum eſt hoꝛum acciden tium multiplicatio et moleſtatio maioꝛ in nocte ꝙ̃ in die facta.quoniam hoc eſt tempus mot⁹ flegma tis.Flegma nãqꝫ dominat a tertia hoꝛa noctis vſ qꝫ ad ſextã.vt Ga.ad Mecenatem pꝛimo cap̃.ſcri pſit.Et hec ſufficiãt ꝓ verificatiõe q̃rti accidẽtis ⁊c.

¶De ſignis male cõplexionis calide epatis.Ca.v.

Epatis ꝟo ipſi⁹ caliditas cognoſcit ꝑ am plitudinẽ et repletionẽ venaꝝ et rubedi nẽ coꝛpoꝛis ⁊ multitudinẽ ĝnatiõis cho lere in iuuẽtute:⁊ velocitatem ſitis:⁊ bo nitatẽ appetit⁹:⁊ digõnis:et multiplica tionem carnoſitatis:⁊ pulſus hoꝝ ẽ plenus ⁊ ma gn⁹ et ſiccitas ventris vt in pluribus:⁊ vrine tincte

a magna citrinitate vſq; ad rubicũditatē. ⁊ hoc totum intelligi dʒ ꝯuenire ab epate ꝑ ſe niſi multitudo flegmatis ꝑ viam indigeſtionis ꝯgregati in ſtō ⁊ in corpore ꝯoperet̃ iſtis. Silr̃ frigiditas cordis cōtraoperetur. ¶ Cū igit̃ epar eius ad caliditatē notabiliter intenſam ſit lapſum: nō eſt mirabile ſi i ſanguine totius corporis frequēter ꝑcipit̃ ebullitio abſq; putredine: et q̃ſq; putredinalis. ¶ Ei iterꝫ ex tali caliditate ⁊ multitudine cholere cū ſanguis ebullitione facilitatur accenſus ad caput: ex quo ſaluat̃ euentus rubedinis faciei vt ſupra viſum eſt.

Tractatus ſcðs De cura dictaꝝ diſpōnum ꝯtinens capitula duo.

Ex oibus itaq; i vnā ſniaꝫ collectis vr̃ ꝙ regimē hui⁹ viri dʒ eē correctiuū caliditatꝫ itēſe epatis: ⁊ male cōplōnis frigide ⁊ humide cerebri ⁊ ſtomachi. et iſti ſunt lapſus ꝯtrarij. Et dʒ etiā regimē eius eſſe appropriatū ad curā triū accidentiū principaliter. ſ. corruptionis coloris faciei difficultates anhelit⁹: ⁊ debilitatis digeſtōis ꝑ qð etiam regimē poterit rectificari corruptio digeſtionis: que tñ rarius ꝯtingit cū ipſa: vt in pluribus fiat ab aucta caliditate. ſicut debilitas digeſtionis fit ex augmētata frigiditate. Cui⁹ q̃dē regimē partiēdum eſt in ꝯuenientē applicationē ſex reꝝ nō naturalium: ⁊ in menſurā debitā intētionū⁊ inſtrumētorum medicinalium: vt nunc ſequitur.

¶ De cura ꝑ admiſtrationē ſex reꝝ nō nālū. Ca. j.

Itaq; diligēter ꝯſiderādo ea q̃ in p̄cedēti ꝑticula deducta ſunt: oporteret aereꝫ ⁊ alias res non naturales inclinare ad infrigidandum ⁊ humectādū: argumēto ſumpto a diſcraſia epatis. Et oporteret ipm̄ eundē aerē eē calefactiuū ⁊ exiccatiuum in dicatōe ſumpta a mala ꝯplōne frigida et humida ſtomachi et cerebri. Quia tñ forti⁹ eſt nocumētū qð reperit̃ in cerebro ⁊ ſtomacho: qð apparet ex accidētibus ſupra tactis. Ideo regimē ipſi⁹ aeris inclinet̃ ad caliditatē et ſiccitatē eq̃les q̃m ea q̃ in p̄io gradu caliditatis et ſiccitatis approximant̃ reſpectu diſtēperātie epatis nō ſūt eidē nociua. eo q̄ lapſus talis nō ē multū notabiliter itēſus. lʒ eñ epar ſit lapſum ad caliditatem notabilr̃ magis q̄ ad ſiccitatem. tñ q̄ talis lapſus nō eſt a medio notabilr̃ elongatus: ideo ꝑ remiſſa calida ⁊ ſicca reſpectu illius nō pōt notabiliter intendi. Et ꝑ continuatas applicationes poterit cōuenienter aduerſari lapſui frigido et humido cerebri et ſtomachi. iō erit cōueniens regendi modus. ¶ Eligat̃ igitur aer eleuatus in caliditate nō notabiliter alterāte velut eſſet caliditas vernalis aeris: et ſit eius ſiccitas parūper intenſior caliditate eius: velut eſſet ſiccitas proueniens a calore aerꝫ i fine veris ꝯpata ad ſiccitatē ꝑueniētē a calore p̄dicto principio ipſius veris. hec tñ facili ſermone proferūtur magis q̄ actu reperiri poſſint. ¶ Cū autem ꝯtingit ſicut in plurib⁹ de facto eſt aerē in talibus qualitatib⁹ nō reperiri naturaliter ſe habētē inclinetur ad tales q̃litates artificialiter: velut eſſet aer habitationis: ⁊ camere et domus eligere elongatū a decurſib⁹ aquaꝝ: vel a nimia humiditate ex lacunis vel puteis aut edificioꝝ antiq̃tate ꝯueniētibus. ¶ Aut aer talis inclinet̃ ad p̄dicta cū igne accenſo in cameris habitationis facto ex ligneis abietis lauri iuniperi et ſiliū plātarū calidarū. aut ſepe ſuffumigādo camerā cū puluere thuris maſtiche laudani terbētine ⁊ reſine ⁊ colofonie et ſilibus pulueribus: quoꝝ tñ quantitas ponat̃ pauca vt a. ʒ. ij. vſq; ad quatuor. ¶ Silr̃ et veſtes eius et capitis tecture ſuffumiget̃ cū p̄dictis. et ſit etiā coopimētū capitis eius ex pannis tincture keſmes vel grane: qð idē ē.

¶ Suffumigiū bonū ad illud. ℞. ſtoracis calamite laudanꝫ thuris añ. ℥. ß. ligni al. ʒ. ij. puluerizentur omnia ſimul: et vtatur eis vt dictum eſt.

Exercitium

factuꝫ tpe ieiunij pedeſtri motu: aut eq̃tatione graſdarij equi: aut deſcēſu montiuꝫ velocius facto: aut aſcenſu eorūdē ſuauius et tardius celebrato conueniens eſt. ¶ Amplius ⁊ exercitiū interiorum virtutū cogitatiuaꝝ. vt ſpeculari in lectione vel re difficilis cōprehenſionis et intelligentie: et laborare in reminiſcendo eoꝝ: que a memoria iā deciderunt eſt ꝯueniens. Tales eñ motiones fieri nō poſſunt niſi ꝑ notabilem motum in ſpiritib⁹ ſeruientib⁹ virtutibus ſenſitiuis interiorib⁹. Et hoc q̃dē adiuuat ad expurgandū cerebrū et ꝯfortandum ipm̄ et ꝯſumendū et expellendū ſupfluitates in ipſo ꝯgeſtas ꝓpter diminutā digeſtionē aut ad ipm̄ aliunde trāſmiſſas. In ſumma itaq; exercitiū qðcūq; fiat qð perducat ad ſenſationem caliditatis in corpore toto notabiliter intenſe vſq; ad euentū debilitatis excluſiue.

Indicatione

ſumpta ab his q̃ p̄dctā ſunt apparet ꝙ excedere ad vigiliam aliquantā huic viro ꝯueniens eſſet eo q̄ vigilie ita ſunt corporis exiccatiue cauſe dum ampliores ſunt ſicut prolixus ſomnus eſt cā humectandi corpora. ¶ Et ideo dormiendi mēſura ſit tāta vt per reuocationē caloris ad intro factā fiat cōueniens materieꝝ digeſtio et reſolō et virtutis aialis refocillatio. hoc aūt fieri pōt ſi dormitio ſit horis ſeptē a medio veris vſq; ad mediū ſeptēbris aut octo ad plus. Reliq̃ vo parte tpis mēſura ſomni ſit octo horarum et medietatis alterius reliquo aūt tēpore vigilandum. ¶ Et attendat ꝙ dormitio, diurna euitari debet ſi per nocturnā dormitionē predicte q̄titatis fuerit a dormitiōe diurna excuſatus. Nā dormire in die malum eſt ⁊ ad malas p̄parat egritudines humectantes ⁊ reumatiſmos ⁊ corrūpit ⁊ grauat ſplenē ⁊ laxat neruos ⁊ pigritiā efficit ⁊ debilitat deſideriū ⁊ appetitum ⁊ generat apoſtema ⁊ febres. tertia primi. doctrina prima capitulo. ix. ¶ Similiter etiā inquātum pōt euitet dormitionē reſupinā: eo q̄ ꝑ ipſam ꝓhibetur ſupfluitatum eductio ꝑ conuenientes vias ⁊ ad ſpinam et nuchā et neruos declinare facit materias. vnde tertia primi vbi ſtatim. Reſupine vero dormire eſt malum et ad malas p̄parans egritudines: ſicut ad apoplexiā ad freneſim et incubuꝫ: q̄m ſuperfluitates ad poſteriora declinare facit ⁊ retinent̃: et per ſuos nō incedunt canales: qui ſunt ab anterioribus ſicut nares ⁊ palat

rum. Figura itaqꝫ dormiendi et decubitꝰ debet eſſe vt poſt cenam per horam cum dimidia reuoluat ſe ſuper dextro latere capite notabiliter eleuato et cõueníenter tecto birreto de doſſibus variorum vel triplicato ex panno de grana facto. ⁊ melius eſſet vt ex pelle agnina caput ſuum bene muniret.

In quãtitate ꝟo cibationis ꝯſiderãdũ: ꝙ olno caueat ſtomachi repletionẽ a cibis ⁊ potibꝰ grauitatẽ ⁊ dolorẽ ⁊ rugitũ includẽtibus: morbus eñ iſte ꝑuenit a repletione humoꝛali magna: q̃ ſtomachũ debilitat Si igit̃ ſuꝑueniat debilitas ex ciboꝝ quãtitate coartãte caloꝛẽ innatũ ſtomachi: pꝫ ꝙ augmẽtabunt̃ ſuperfluitates per viã indigõnis ciboꝝ ⁊ potuum. In hac igit̃ ꝑte regule q̃dã obſeruãde ſunt. ¶ Prima eſt ꝙ nunq̃ accipiat̃ cibus niſi ipm aſſumendũ vera ⁊ naturalis fames induxerit. pꝫ hoc qm̃ accipit̃ cibus ſine aliquo appetitu. tũc pꝫ ꝙ preaſſumptus cibus nõ ſit bñ digeſtus: ⁊ ſtomachus nõ fuit ab eo innanitus. Si eñ fuiſſet bñ digeſtus ⁊ ab eo mũdificatꝰ: tũc ſucceſſiſſet ꝯſumptio humidi ſubſtãtifici ab oꝛe ſtomachi: q̃ eſt cã vere famis. Cum igit̃ ipſa nõ ſit pñs: ſequit̃ ꝙ cibꝰ adhuc erit in ſtõacho nõ bñ digeſtꝰ. ſꝫ ponere idigeſtu ſup idigeſto eſt cã corruptiõis ꝟtutis. q̃re ⁊c. ¶ Si aũt accipiat̃ cibus ſup mẽdoſo appetitu. pꝫ ꝙ talis fit ꝑpt̃ malã cõplõnẽ ſtomachi ⁊ multitudinẽ mãeꝝ et male q̃litatis. Igit̃ ex ſup aſſumpto cibo creſcet eiꝰ replõ ⁊ nocumentũ valde notabilr̃. ¶ Scđa regula nõ tardetur comeſtio dũ verꝰ appetitꝰ euenerit. ꝓbat̃: q2 tardare cibũ in illo tꝑe ſaltẽ in coꝛpoꝛe repleto replet ſtomachũ putridis humoꝛibꝰ. ¶ Tertia regula: cibaria actu frigida ⁊ ẽt notabilis fridit atis potẽtialis ab iſto viro nõ ſunt a ccipiẽda. ꝓbat̃ hec regula argumẽto ſumpto a lapſu et materiebꝰ in ſtomacho inuẽtis. ¶ Quarta regula: ſtãte appetitu notabilis intẽſionis nõ dꝫ accipi cibus vſqꝫ ad ſaturitatẽ cõpletam immo comedẽdũ eſt reliq̃is famis aliquãte adhuc in ſtomacho manẽtibꝰ: ꝓbat̃: q2 appetitus eſt intẽſioꝛ nãli ⁊ ꝯſueto ſi accipiat̃ cibꝰ eiuſdẽ ſatiatiue: tũc talis cibatio nõ erit nãlis. ꝓbat̃: q2 ipſa coꝛreſpõdet appetitui ⁊ appetitꝰ eſt nãli intẽſioꝛ: vt ſupponit̃. ergo cibatio erit ãplioꝛ q̃ ꝯueniat. ¶ Quintus canõ nõ eſt accipiẽdus cibus niſi poſt deſcẽſuꝫ ſupfluitatũ a ſtomacho. ꝓbat̃: q2 ſi accipiat̃ cibus ꝓcepta adhuc ſupfluitate tali in ſtomacho: ambo commiſcebunt̃ adinuicẽ: quare fiet nocumẽtũ cacochimie. ¶ Sextꝰ canõ: nunq̃ comedẽduꝫ eſt dũ adhuc ſentit̃ in ſtomacho faſtidiũ. ptꝫ q2 ex tali comeſtione eo tꝑe facta ꝑgñant̃ durities epatis et ſplenis ⁊ moꝛbi melãcholici ſtatici. ꝓpter qđ bonũ eſt ꝙ inter cibũ vnũ ⁊ aliũ interueniat ſpatiũ octo hoꝛaruꝫ ad minus. ¶ Septimus canõ: ſubtilis cibaria ante groſſa ſꝑ accipiẽda ſunt. pꝫ: q2 talia priꝰ digerunt̃. ergo priꝰ ꝑ venas meſeraicas ad epar attrahẽtur. Si aũt prius acciperent̃ groſſa cibaria: tũc groſſa ſubtilia coꝛrũperẽt: ꝙ nõ haberẽt ꝯueniẽtẽ penetrationis locũ. ¶ Octaua regula: mẽſura cibi ⁊ potus tãta dꝫ eſſe ꝙ ſtomachũ grauitãdo ⁊ extẽdẽdo vel fluctuãdo nõ aggrauet. deterioꝛ eñ comeſtio eſt q̃ ſtomachi grauitatẽ efficit: ſicut deterioꝛ potꝰ eſt q̃ tẽperamẽtũ egredit̃ ⁊ in ſtomacho natat. ¶ Nona regula: cũ ſentit̃ grauitas in ſtomacho aliq̃ ſꝑ a cibatiõe abſtinẽdũ eſt donec alleuiet̃ ſtomachꝰ ab ea ptꝫ q2 dato oppoſito adderet̃ grauitas grauitati. ¶ Decima regl̃a: ſtãte debilitate i ſtomacho cũ appetitus aliquãti pñtia cibꝰ aſſumẽdus dꝫ eẽ quãtitatis pauce: ⁊ i q̃litate laudabili. ptꝫ: q2 ſtãte debilitate ſtõachi cibꝰ pauce quãtitatis coꝛpulẽtia ſua nõ grauabit ipſum a qualitate ſua conueniẽter reſtaurabit. igitur ⁊c. ¶ Hec oĩa ſatis apparẽter colligi pñt tertia primi. cap̃. de regimine per cibũ et potum. et quarto Almanſ. 4° cap̃. et. 25. continentis. 5° . cap̃. vt de cibo dictum eſt. Similiter ⁊ predicte regule de potu intelligẽde ſunt. ¶ Similiter etiã vehemẽs abſtinẽtia a cibis euitãda eſt: ne ꝑ ipſam ꝑueniat̃ ad debilitatẽ: q̃ multũ ſuſpecta eſſet ſaltẽ cum plenitudine magna: quanta in viro inuenitur.

Accidẽtia oĩa aĩe que aliquãtũ faciunt motũ in ſpiritibꝰ abſqꝫ debilitate huic viro cõueniẽtia ſunt: ſicut eſt lectionuꝫ et ſtudij applicatio vt ſupra dictũ eſt. ⁊ etiã motus in ſpiritibꝰ ⁊ humoꝛibꝰ. oꝛãdo vel contẽplãdo factus. ¶ Reliq̃ ꝟo paſſiones aĩe q̃ vehemẽti ⁊ veloci motu ſpũm de cẽtro ad circũferẽtiã. Et ſimiliter paſſiones per quas ſpũs ⁊ humoꝛes remanẽt ꝯgregati in interioꝛibꝰ ⁊ oppꝛeſſi a multitudine fumoſitatuꝫ humoꝝ et ſuperfluitatũ euitari debent. velut triſtitia melãcholice paſſiones impꝛeſſiones: anguſtie et ſimilia. Exterminãt eñ ⁊ mutãt coꝛpꝰ a nãli ꝯſiſtentia. 3° regni. Letari itaqꝫ iocũde agere ⁊ bñ ſperare de recuperãda ſanitate optimũ erit auxiliũ. ¶ De coitu aũt q̃ ꝑꝑ delectationẽ ⁊ affectionẽ enumerat̃ inter paſſiones aĩales caueat ipſe ab exceſſu eiꝰ in quãtitate diſcreta ⁊ in hoꝛa incõueniẽti. Alr̃ enim diſſolutioni coꝛpoꝛis ⁊ coꝛruptiõis ipſius vehemẽs exiſtit cã. igit̃ ad ipſius actũ nunq̃ peruenire dꝫ q̃s niſi naturali deſiderio ad ipſum inuitãte. Et hoꝛa q̃ cibus in ſtomacho iã cõplete digeſtus eſt. Et cũ ſenſerit hõ ſe potẽtẽ ad ipm cõplẽdũ: poſt cuius ẽt expeditionẽ hylaris factꝰ fuit coꝛens ⁊ nõ feſſus vl debilitatus ab eo: aliter autem effugiatur ⁊c.

Iã vero ſatis pꝫ ciboꝝ ⁊ potuũ electioneꝫ fieri debere ſm ꝯditatẽ ad diſpoſitiones predictas ⁊ eaꝝ cãs. verũ q2 diſpõ epatis ad caliditatẽ notabilr̃ eleuata eſt ⁊ ſiccitatẽ remiſſam: q̃ tñ magis accidẽtalr̃ remiſſa eſt q̃ eſſentialr̃ q2 lꝫ a ꝑgñatione credã epar huius viri eſſe calidũ ⁊ ſiccũ tñ apparent in eo magis ſigna caliditatis q̃ ſiccitatis aucte. qm̃ ſiccitas epatis magis remittitur a multa humoꝛoſitate ſtomachi q̃ caliditas ipſius. ¶ Adhuc etiã q2 caliditas intẽſa epatis notabilr̃ debilitat digeſtiuã eius. qm̃ oĩs immoderata diſcraſia ledit actũ ꝓpꝛie virtutis. et ideo in epate augmẽtant̃ humiditates ꝑ viã idigõnis: q̃ deberẽt in epate calõ ⁊ ſicco minoꝛ ari ⁊ ꝓhiberi ꝑgñari ſi nãlis epatis cõplõ nõ eẽt ipedita. ¶ Opꝫ igit̃ vt eligant̃ cibi medicinales i caliditate ⁊ ſiccitate ꝯtrãrietates lapſibus cerebri ⁊ ſtomachi: a qbꝰ magis ſumit̃ indicatio: q2 difficilioꝛes ſunt. et q2 difficile eſt cibos

his qualitatibꝰ ita ꝯuenienter poſſe adminiſtrari cū iuuamēto ſuo ad epar ⁊ ſtomachū quin ipſi aliqualiter noceāt epati calefaciēdo ipm. ideo ꝯfrangendi ſunt adinuicē calidi cū fri. ita vt eligat epar qḋ ſibi ꝯueniēs eſt: ⁊ attrahat ipȝ: ⁊ ſepat nā inter calos ⁊ frigidos ⁊ iter humidos ⁊ ſiccos delegādo ad lapſus fridos ⁊ calos: ⁊ ſiccos ad hūidos. Vtꝰ eīn diſcretiua mēbroꝝ i lapſibꝰ ꝯtriis ſepat iter medicīas cōpoſitas ꝯtrariaꝝ q̄litatū delegādo eas ad mēbra ſꝫ opportunitatē. vt pȝ 5° cañ. ſumma prima. ⁊ cap̄. pmo ⁊ prima q̄rti. cap̄. de cura emitritei. Igiꝛ poterit fortiꝰ ſepare iter cibos ꝯtrariaꝝ q̄litatū. pȝ ꝯña q: maior eſt fortitudo virtutis ad cibos medicinales et ad medicinas cibales q̄ ad puras medicīas Et cū hoc cibi medicinales ſunt parati faciliꝰ pati a virtute ⁊ eis minus reſiſtere. igiꝛ ⁊c. ¶Eligatur itaq̄ panis ex pte puriori farine factus lenis ſalſedinis bñ fermētatus ⁊ coctꝰ abſq̄ vſtione. q̇ vti dꝫ a medietate veris vſq̄ ad medietatē ſeptēbris. Reliquo vero tpe cōuenientius eſſet vti pane opiro aliqualr. i. furfuraceo. Cibaria vero ex farina humida facta paſtilia noiata oino dimitti debent.

De carnibus aūt eligende ſunt oēs q̄ ad caliditatē eleuētur. velut ſunt carnes colūboꝝ ⁊ ꝯſimiliū. ⁊ ſi tales naturaliter hīri nō poſſint: vt in pluribus reperiuntur: q: magis opant a materia q̄ a q̄litate eleuari dñt ad caliditatē accñtalē cū decoctione radicū plātarū ⁊ folioꝝ eoꝝ: et cū ſeminibꝰ ⁊ aromaticis: velut ſunt radix feniculi: petroſel. ⁊ ſe. eoꝝ: ⁊ macis cinamomū: ⁊ pul. eoꝝ ſimplices vel cōpoſiti. ¶Itaq̄ de domeſticis quadrupedibus eligant vituli lactātes aut paulo maiores eis. Itē caro capreti q̄ naturalr inclinat ad remiſſam caliditatē ⁊ ſiccitatē: ⁊ ꝓpṫ qñ fuerit etatis duoꝝ mēſium vel circa. ¶Itē carnes iuuencū caſtratoꝝ quas videt excellētius laudare Auerro. 5° colliget. q̄ carnes vituli: ⁊ ꝓpṫ carnes caſtratoꝝ iuuencoꝝ in regione ſua: ꝗs excellēti ſatis laude dignificat. ¶Carnes aūt domeſticoꝝ porcelloꝝ ouine ⁊ agnine dimittant ꝓpter excedētē humiditatē eaꝝ. ¶Silr ⁊ ei ꝯuenire pñt de ſylueſtribꝰ carnes gazelli. Caro eīn gazelli melior eſt oī ſylueſtri carne: vt 3° Almāſ. 32° cap̄. lꝫ placuerit Aui. collaudari magis carnes apri ſylueſtris iter alias auctoritate chriſtianorum. Indt eīn chriſtiani vero dicūt: et q̇ eos imitant ꝙ melior caro ſylueſtris eſt porci ſylueſtris. Et ꝓbat illud rōne cū indt. Nā cū hoc ꝙ eſt lenior carnibus ſylueſtribꝰ eſt ēt fortis ⁊ plurimi nutrimēti ⁊ eſt velocis digōnis et eſt melior q̄ eſſet pōt. Raſ. vero in cōmēdādo carnes gazelli ſic indt. Ipſe eīn inter ſylueſtres carnes meliores exiſtunt ⁊ ſanguis ex eis genitus paucas hꝫ ſuperfluitates. ¶Carnes vero cuniculoꝝ: que ꝓpter laſciuiā ad eas a multis collaudantur dimitti debēt ḡnant eīn ſanguinē humiditate aquea ſatis abundantē. ¶De volatilibꝰ aūt ⁊ domeſticis collaudātur carnes pulloꝝ a ſua natiuitate ſaltē ꝑ tres mēſes elōgatoꝝ. Cū eīn fuerit de adultis aīalibꝰ aſſūpte meliores ſunt. qm̄ per etatiuum decurſum refrāgiꝛ humiditas a ḡnatiōe ꝯcta. Carnes itaq̄ caponū ⁊ gallinaꝝ optime ſunt. Caro eīn gallinaꝝ ē oī alia carne melior. 24° continentis. cap̄. 669°. ¶Poſt iſtas aūt carnes cobugi. i. pdicū: ⁊ adurez: ideſt faſiani: ⁊ alterum. i. frācolinoꝝ. ¶Caro āt magnaꝝ volucrū: vt ꝓpe in aqs degētiū. ⁊ aīaliū hñtiū collū lōgū ⁊ corpora magna vituperāda ſunt: ꝑter pauones: quoꝝ nutrimētū eſt ei laudabile ſatis: cū inclinet ad notabilē ſiccitatē ⁊ ad remiſſam calitatē. ¶Caro vero paſſiboꝝ de ſylueſtribꝰ ſimplr volātibꝰ ⁊ nō peditātibꝰ ꝯueniēs eſt ei ⁊ laudabilis. ¶Caro inſuꝑ anatis: ⁊ ꝓpṫ volātis ꝯueniēs ē ei. q̄re 2° cañ. ꝑallegato cap̄. Caro q̄dā anatis eſt multi nutrimēti. nō tñ in bonitate ſua cū carnibus gallinaꝝ. ¶Neq̄ ēt credēdū eſt de domeſticis volatilibꝰ fore meliores carnes q̄ carnes colūboꝝ: q̄re 24° ꝯtinētis ꝑallegato cap̄. Pulli eīn colūboꝝ cum dant in cibo illi cuiꝰ corpꝰ cūatū eſt de ſanguie aut infridatū cū lōgo morbo valde conuenientes ſunt. ¶Caro vero anſeris ⁊ iuuēcule anatis dimittēda eſt eo q: multas reponit ſupfluitates ⁊ faſtidiū ḡnat. 3° Almāſ. 39° cap̄. de ſylueſtribꝰ ēt volatilibꝰ carnes itarne: q̄ ſpē differūt a pdice: ⁊ caro coturnicis ꝯueniūt ei: eo q: ſunt facte laudabiliores inter volatiliū ſylueſtriū carnes. 3° Almā. cap̄. 430°. Auiū minutaꝝ carnes i dumetis nutrite: ⁊ magno labore victū ſuū venātes bone ſunt: vt meruli: finci carduelli: philomene: alaude: ficedule: caude tremule. ¶Paſſeres vero ſtornelli: hirundines: ⁊ pice: neq̄ ſunt in vſu neq̄ laudabiles. ¶Caro vero ortiginis vl' quiſcule: quā italici quatulam nolant: etiā laudabilis eſt: et neſcio propter quā cām a quibuſdā modernis vitupat aſit: niſi ꝓpter multā pinguedinē eius eſſet: ſed pari rōne oēs alie carnes notabiliter pingues vituperande forent.

Quoniā aūt ꝓpter legis reuerētiā ad cuius obſeruationē nō ſolum catholici: verūetiā oēs legis cultores itēti ſunt: nō lꝫ ſp comedere carnes. ideo de piſcibus aliqualr dicēdū eſt. ¶Premittēdo ꝙ oēs piſces magnoꝝ ⁊ antiquorum corpoꝝ ⁊ vinctiū in limoſitatibꝰ aq̄rū ⁊ in aqs fetidis ſtātibus ⁊ corruptis plātis viuatis dimittendi ſunt. ¶Sic q̇ aūt videnf piſces ꝯuenire eligēdi ſunt velut torrētine: varioli: marſiones: ſterliones: themali: carpiones: lucij: orade: capedani: rūbri menule. ⁊ in ſumma oim piſciū quoꝝ caro ſolida eſt et limoſitate priuata ⁊ viſcoſitate multa: ꝯueniēs ⁊ melior frixa q̄ elixa. abſq̄ tñ eoꝝ piſciū iuolutione in farina vt cōiter ⁊ male fit. Augeſ eīn viſcoſitas viſcoſitati. ꝓpter qḋ ⁊ laudabilr ſupaſpgi dñt piſces aniſo: feniculo: cimino ⁊ cinamomo vel ſilibus. ¶Qui vero piſces ſunt velut anguille: tinche cephali: regine et cōſimiles dimittanf: ⁊ pari rōne cancri in multo vſu dimittantur: ⁊ valde raro accipiantur.

Lactis vero vſus oino fugiēdꝰ eſt. Silr et caſeus recens pinguis ⁊ mollis valde Et lacticinia cibaria ēt dimitanf. Lac eīn ꝓpṫ declinationē ſuā ad frigꝰ aliqḋ nocet ſtaticis. qm̄ caliditas eoꝝ nō ꝯuertit ipſum ad ſanguinem: ſicut opꝫ ſcḋo cap̄. de lacte. Si qua aūt lactis pars q̄ñq̄ ꝯuenire poſſet: eſt illa quam recoctam vocant.

Qua vero q̄ facile digeſtibilia ſunt ⁊ ad eq̄litatē tēdētia laudari p̄nt ⁊ p̄tie q̄n cocta ſūt ſub cinerib⁹ aut in aq̄:q̄.tū effundat̄ ab eis.frixa ꝟo ⁊ alit̄ i oleo cocta:q: remolliunt ſtōm ⁊ replēt caput groſſis fumoſitatib⁹:dimittāt̄.

De leguminibus ꝟo rar⁹ ſit vſus ⁊ paucus. ¶Ciceribus aūt rubeis q̄nq̄ vti poteſtis:ꝫ eni rubeum cicer ſit inflatiuum.eſt tñ cōueniēs q: nutrit apit et lauat:⁊ propter euitare nocumētū inflatiōis ab eo ꝓueniens intm̄ ꝓceſſit Auic.ꝙ voluit ip̄m nō debere comedi in principio nec in fine cibi:ſed in medio eius vt 2° cañ.in ꝓprio cap̄.aperte legit̄. ¶Seuers aūt.i.pāniceum q: frigidum in p̄mo ⁊ ſiccū i ſcd̄o rōne frigiditatis nō v̄r eſſe ꝓueniēs:q: ip̄m paꝝ nutrit.⁊ ꝓpter ſuā lenitatē ⁊ ſiccitatē.Et q: etiā ꝓuocat vrinā:vt 21° ꝯtinentis.cap̄.199 ꝯuenire pōt.Riſum q: aūt calidū in p̄io ⁊ ſiccū in 2°:vt p3 21° continentis caplo 126° vtile eſt conuenienter eni nutrit ⁊ exiccat ⁊ h3 aliquam ſtipticitatem:octauo de ſimplici medicina ꝓprio ca. ¶Alia ꝟo legumina:vt fabe:faſeoli:lentes:cicera alba:piſa:tanq̄ difficilia digeſtioni oppilatiua ⁊ ventoſa dimittantur.

De oleribus et ſitr eligēda ſunt omnia q̄ calida ſunt ⁊ ſicca ita tñ ꝯuenienter mēſurata:vt in q̄buſcūq̄ fuerit caliditas velut in petroſellino:roſmarino:origano:ſerpillo:⁊ ſilibus fiat cōmixtio ⁊ refractio cū his q̄ ſunt frigida:aut atriplex bleta:ſpinachia:aut ſaltē cū remiſſe calidis ſicut cū eupatorio:mētha ⁊ ſilibus. ¶De his ꝟo q̄ ſibi cōueniunt eſt ſaluia:de qua ꝫ nō ſcripſerit Auic.2° cañ.calida tñ pōt teneri ⁊ ſicca.vt p3 a Dyaſco.cap̄.de elilifago.ꝫ aggregator Serapio ponat eā calidā ⁊ ſiccā in ſcd̄o.vt p3 ſimplici.149. dicit eni ꝙ eſt calida caliditate manifeſta ⁊ paꝝ ſtiptica. ¶Conuenit etiā ei feniculus ꝓpter ꝓuocationē:⁊ q: diuertit aquoſitatem in ſtomacho. Non ſit tñ eius vſus multus ꝓpter inflationē quā facit.nā eſt calidus in tertio ⁊ ſiccus i p̄mo.octauo de ſimplici medicina colligendum. ¶Petroſellinū ꝟo propter caliditatem ſuā ⁊ ſiccitatem ⁊ vrine ꝓuocationē cōpetit. Ponitur eni calidum ⁊ ſiccū in ſtātia ſcd̄i gradus octauo de ſimplici medicina.ꝓprio cap̄.ꝫ Auic.poſuerit ip̄m i p̄io gradu caliditatis ⁊ in 2° ſiccitatis:q: tñ ꝯueniens capiti ⁊ ſtomacho bonum eſt vobis.ꝫ Ruffus dixerit ꝙ ip̄m nocet ſtō attrahēdo ad ip̄m materias acutas aliūde.Si tñ bñ ꝯſideret̄ intellexit Ruffus de apio.q̄m eſt ſpēs petroſel. aut ecōuerſo:petroſel.eni ponitur in capite de apio vt p3 2° cañ.cap̄.116°.⁊.8° de ſimplici.medicīa Gal legato cap̄.23°.continentis ſimplici.649.et a Serap.in aggrega.ſimplici 244. ¶Mentha ꝟo in cibario ꝯueniens eſt.Eſt eni calida ⁊ ſicca in ſecūdo calefacit ſtōm:⁊ ꝯfortat ip̄m ⁊ digerere facit:⁊ ſingultum remouet.23° cōtinētis cap̄.732°. ¶Serpillū ꝟo eſt vobis valde cōueniēs ꝓpterea q: calidū ē ⁊ ſiccū in 2° vt p3 i 2° cañ.cap̄.de nemē.ꝫ Serapio ꝯnumeret ip̄m īter medicīas calidas ⁊ ſiccas i 3°.Auic dd tñ eſt vtile valde eſt ei.eo q: ꝓuocat vrinam ⁊ cōfert capiti ⁊ ſtomacho caliditate ſtipticitate ⁊ aromaticitate ſuis. ¶Pedroſilanū ꝟo ſic a grecis nolatū .i.roſmarinū vtile eſt vobis capiti ſtomacho cōueniens:⁊ neruis:⁊ eſt calidū ⁊ ſiccū in tertio gradu vt p3 a Serap.caplo de lacētalmarīē. ¶Maiorana etiā huic viro valde vtilis eſt.eſt eni calefaciēs ⁊ exiccās in tertio.⁊ h3 vi3 attenuatiuā ⁊ diſſolutiuā vt.8° de ſimplici mediana in ꝓprio cañ.colligitur. apit etiā oppillationes cerebꝛi ⁊ ꝯfert dolorib⁹ capitis a flegmate ⁊ vētoſitate ꝓuenientib⁹. vt colligit̄ 2° cañ.in areola mēbroꝝ capitis. ¶Baſilicō etiā ⁊ ꝓpter gariofilatum in cibo cōmixtū cōueniēs ē aromaticitate ſua.⁊ q: calidū eſt ⁊ ſiccū in ſcd̄o vt p3 a Serapiōe cap̄.de berēgenuſch. ¶Plāte ꝟo nāī actu frigide ⁊ hūide:⁊ fruct⁹ ꝯſimiles nō ꝯueniūt ei imo ſit eoꝝ rarus ⁊ pauc⁹ vſus velut ſunt lactuca:ēdiuia:ſpinachia:atriplices:creſſiones:ſenationes:⁊ portulace. ¶Aneū etiā ꝯuenire v̄r:⁊ ſui caliditate ⁊ ſiccitate ⁊ ꝓuocatione.Eſt eni calidū in gradu 2° lōgo i.in fine eius:⁊ ſiccū in tertio breui.i.in p̄ima manſione eius.ꝫ alia lr̄a repiatur q̄ dicit ꝙ eſt calidū in ſcd̄o lōgo:aut in tertio breui.i.in fine ſcd̄i ⁊ p̄cipio tertij:⁊ ſiccū in ſcd̄o ⁊ principio ei⁹.vt 6° de ſimplici medicina ſuo cap̄.legit̄:q: tñ ip̄m eſt maturatiuū humoꝝ frigidoꝝ ſedatiuum doloꝝ:⁊ carminatiuū ventoſitatū vt in ſuo cap̄.apparet 2° cañ.ideo ꝯueniēs eſt vobis. ¶Blete ꝟo ſm̄ diuerſitatē eaꝝ diuerſis p̄ticipāt q̄litatibus.Que eni eaꝝ colore ſubcitrino colorate ſunt cū q̄buſdā maculis rubeis i folijs earū apparētib⁹ declināt ad caliditatē ⁊ ſiccitatē.Jlle ꝟo q̄ ſunt ad opacitatē tēdentes ad frigiditatem ⁊ humiditatē.Cū aūt in eaꝝ aquoſitate nitroſitas inueniat̄.ꝓp quā lenitiue ſunt ⁊ ſolutiue:⁊ oppillationū epatis apitiue ꝯueniētes ſunt ⁊ ꝓpie q̄n ſpargūtur cū eis folia petroſel.feniculi:⁊ conſilium. ¶Caules etiā q: calidi ſunt ⁊ ſicci.calidi i p̄io ⁊ ſicci i ſcd̄o vtiles ſunt vobis ⁊ ꝓpie q: maturāt ⁊ leniūt:⁊ exiccāt ⁊ ꝓuocāt.ſcd̄o cañ.i ſuo cap̄.ꝫ 23° ꝯtinētis.cap̄. 651°.ſcribat auctoritate Gal.⁊ Dimaſſi.ꝙ ſanguis eoꝝ eſt malus et horribilis odoris. Cerefoliū iterū vobis eſt valde vtile.q: calidū ⁊ ſiccu3 in principio ſcd̄i ſtomachale epaticū ⁊ ſubtiliatiuum ⁊ apitiuū. ¶Borago aūt non plꝫ:q: plāta multū vētoſabilis ⁊ vētoſitatiua.qd̄ oſtendit̄ ꝓpter multitudinē cructuationū q̄s efficit.⁊ ꝫ ponat̄ tēperata:⁊ q: eſt ſpecies bugloſſe q̄ tēperata eſt de paꝝ ab auctorib⁹ ſcribit̄:⁊ plura de ea credūt̄ q̄ rōne ⁊ auctoritate verificari poſſint.Auic.enim de ea nihil dixit.

De radicibus aūt q̄bus veſcimur ola acuta vt:allea:cepe:⁊ bulbus:porru3 raphanus ⁊ ſilia dimitant̄.⁊ ſiliter rape ⁊ napi. ¶Poteſtis aūt vti karotis ſm̄ conſuetu3 ꝓparationis modum.Extremitatib⁹ autē plantaꝝ poteſtis vti vt ſparagi. ¶Cappares ꝟo propter nitroſitatē eoꝝ nō ſunt vtiles vobis niſi lōgo tēpore macerentur in aqua auferente ſalſedinem.

De fructibus ꝟo vituparabiles ſunt vobis oēs actu et potētia frigidi et humidi ſaltē intenſe:niſi raro ⁊ valde pauco vſu.velut ſunt ceraſa:p̄ſica:criſtomilla:granata:iuiube:mora ⁊ conſilia. Cum his ꝟo q̄ declināt ad

calliditatē cuꝫ ſiccitate vti poteſtis: velut auellane: amigdale: ficus: fiſtici: ⁊ cōſimiles. ¶ De declinantibus vero ad frigiditatē cū ſiccitate ⁊ ſtipticitate vſus ſit valde rarus ⁊ paucus: velut ſunt pira et poma: caſtanee ⁊ granata. ¶ Qui vero declināt ad humiditatem apitiuā: velut ſunt paſſule recentes. ficus ꝯuenientes ſunt. ¶ Et qñq ēt vti poteſtis his q̄ declināt ad humiditatē cum apertione notabili: velut ſunt pepones: amigdale recentes: mora dulcia ⁊ bñ matura: ⁊ granata dulcia ⁊ muza.

De cōditis vero illa ſunt vobis vtilia: q̄ declināt ad aptionē cū inciſiōe velut ſunt cōpōnes oēs facte cū calidis ſinapiſmo cinamomo. ʒʒ. aniſo: dauco: pipe: croco: ⁊ cimino gariof. nuce muſ. ⁊ mace cum aceto nō valde acuto: et agreſta: ⁊ ſuc. arāciorꝫ ⁊ ſiliū: ⁊ melle: ⁊ ʒuc. cuꝫ oleo oliuarꝫ laudabili. Butyrꝫ aūt non plꝫ ꝓpter nimiā ventoſitatē: ⁊ q̄ nauſeat ſtōm cū vnctuoſitate.

Vinū vero qḋ in vſu ſuo habere dꝫ ſit colore albū ſubſtātia tenue ⁊ dyaphanū ſatis ad fumoſum eleuatū remiſſe dulcedis ⁊ ſuauis aromaticitatis. ¶ Et ſi loco vini vteremini aq̄ mellis facta cū. xv. lib. aq̄ ⁊ lib. j. mellis vſq ad ꝯſumptionez tertie partis bñ diſpumādo ipſam oino eſſet ꝯuenientiſſima ei ſaltē a medietate mēſis ſeptēbris vſq ad finē februarij. ¶ Si vero ꝓpter ꝯſuetudinē aut aliam cām deſideraret limphare vinū. tunc eligatur aq̄ ex fonte celo libero in cuius aqua nō inueniat multitudo ranarꝫ vel ſanguiſugarꝫ vel teſtudinum neq ēt in ea ſit multitudo herbarꝫ fetidarꝫ ⁊ ſit eius aqua ſubſtantia ſubtilis dyaphana ⁊ a fecibus expurgata: ⁊ ab oi horribili fetore denudata. hec de mēſura rerꝫ non naturalium dicta ſufficiant.

¶ De cura dictarꝫ diſpōnum ꝑ medicinalia. Ca. ij.

Si diligēter q̄s ꝯſideraret cōplicationez diuerſarꝫ diſpōnum q̄ reperiunt in iſto viro: regimē curatiuū earꝫ oporteret ſubtiliter ⁊ acurate diſtingui in plures intentiōes. ¶ Quaruꝫ prima eſt euacuatio minoratiua materierū in ipſo peccantū. ¶ 2ª eſt diuerſio materierꝫ ad vias oppoſitas illis ad q̄s effluūt materie. ¶ 3ª vero ē regiminis ꝑ res nō naturales ꝯueniens adminiſtratio. ¶ 4ª eſt abūdantiū materierꝫ digō. ¶ Quinta vero eſt earꝫ cōpleta euacuatio. ¶ 6ª eſt mēbrorꝫ mādātium rectificatio. ¶ Septima vero eſt partiuꝫ recipiētium ꝯfortatio. ¶ Octaua vero ⁊ vltima eſt cōpleta materierum conſumptio vel exiccatio.

Verū q̄ ſuppono harꝫ intētionū pricipales ⁊ vniuerſaliores iā eē expeditas ꝑ clariſſimos doctores q̄ ſubtili multū ⁊ claro ingenio et accurate ꝑtractauerūt ipm. Ideo hic decreui ſolū ꝑ v. remedia tāgere quorꝫ aliq̄ appropriata epati nōnulla vero ſtomacho. alia capiti. altera vero defedationi faciei: ⁊ reliq̄ erunt nocumento anhelitus ſubuenientia. ¶ Primū itaq horꝫ inſtrorꝫ eſt vt oi ānno in principio mēſis februarij purget ſcḋm iſtū moduꝫ. Accipiat eī vno mane hoc electuariū gr̄a minorationis materierꝫ ꝑ nouē horas poſt aſſumptā cenaꝫ cū cyatho medio aq̄ eupatorij. cuiꝰ deſcriptio ē hec ℞. electuarij de pſilo deſcriptione. M. ʒ. iij. electuarij de ſucco roſarꝫ. ʒ. ij. miſce. ¶ Sūpto aūt ſyrupo ꝑ dies. vj. aut. viij. ſequēti nona die aut ſeptima purget cū iſtis pil. ℞. pillularꝫ de iera maiori: pillularuꝫ cochiarꝫ añ. ℈. j. pil. de fumoterre. ʒ. ß. formēt pil. viij. cū ſyrupo acetoſo cōpoſito: ⁊ dormiat poſt eas ꝑ horam vnā. ⁊ cum tranſierint hore. v. accipiat cyathū plenū aqua ordei calefacta: ⁊ ſexta ſequēti hora ꝑrādeat. ¶ Deſcriptio aūt ſyr. u. eſt hec. ℞. ſy. cōpoſiti acetoſi: ſy. de abſinthio: et eupatorio. añ. ℥. ß. aq̄ abſinthij. aq̄ ireos. añ. ℥. j. ß. aque cicoree. ℥. j. miſce. ¶ 2m principale inſtr̄m eſt vt oi principio autūni a. x. dieb' principij ſeptēbris incipiat purgari ꝑ hūc modū. ℞. pil. de reubarbaro. ℈. ij. pil. aurearꝫ. ℈. j. pil. cochiarꝫ. ℈. ß. formēt pil. viij. cū ſucco roſarū: ⁊ accipiāt obſeruādo poſt eas ea q̄ dcā ſunt poſt purgationē veris. ¶ Die vero immediate ſequēti incipiat aſſumere hoc digeſtiuū: qḋ ꝯtinuet. viij. dieb' ℞. ſyru. dyarodo. ℥. ß. de eupatorio. mellis roſati colati. añ. ʒ. vj. aq̄ cicoree: fumiterre. añ. ℥. j. aq̄ feniculi. ℥. j. ß. miſce. ¶ Poſt ſy. aūt purget cuꝫ iſtis pil. q̄s accipiat nona ſequenti die cū ꝯditionib' in purgatione veris iā deſcriptis. pillule aūt ſunt iſte. ℞. pillu. aurearꝫ. pil. de iera compoſita vel maiori. añ. ℈. ij. refor mient pillu. viij. cum ſuc. roſarꝫ ⁊ exhibeant. vt dictū eſt. ¶ Tertiū vero principale inſtr̄m eſt vt ſi venter eſſet ſtipticus tpe quo aſſumit digeſtiua predicta vere ⁊ autūno: accipiat oi die. j. aut ſaltē alterna die pil. de aloe ⁊ agarico. ana. ʒ. j. ß. ⁊ infundantur in. ℥. ij. ſucci endiuie cū maſtice ⁊ zinzibere. ana. ℈. ß. et forment pil. de oi. ʒ. vj. de hac maſſa poſtq̄ ab ea exiccatus fuerit ſuccꝰ a ſole. ¶ Quartū principale inſtr̄m eſt: vt poſtq̄ fuerit purgatꝰ tūc incipiat aſſumere oi mane ꝑ ſpatiū. xvj. dierꝫ. ʒ. iiij. huiꝰ electuarij. Cuiꝰ intētio eſt ꝯſumere materiā flegmaticaꝫ in ſtomacho iuētā: ⁊ ꝓhibere ḡnationē ipſiꝰ. ℞. ſpērū aromatici roſati ſcḋm Gabrielē. ſpērum electuarij de ligno aloes deſcriptione Aui. q̄nto cañ. ſum. j. ana. ʒ. ß. trociſcorꝫ dyarodon. ʒ. ij. mellis roſati colati. ℥. iiij. coquat lento igne mel vſq ad bonā viſcoſitatē ꝫ poſtea incorporent cū eo ſpēs poſt eius aſſumptionē tardet cibꝰ horis. iiij. ¶ Quintū vero inſtr̄m principale eſt vt ſemꝑ ꝑ horā añ cenā ⁊ prandiū vir iſte accipiat rotulā vnam huiꝰ ꝯfectionis poſt cuiꝰ aſſumptionē nō bibat: aut ſaltē bibat cyathū mediuꝫ aq̄ decoctionis ʒuc. Eſt aūt deſcriptio ꝯfectionis huiꝰ. ℞. ſpecierꝫ aromatici roſati. ʒ. j. ſpecierꝫ dyarodon. ʒ. ß. ſe. acetoſe: ſe. ēdiuie ſylueſtris. añ. ℈. j. ʒuc. al. ℥. iiij. fiat confectio in rotulis velut alia. ¶ Sextū principale inſtr̄m eſt: vt poſtq̄ fuerit vſus ṗdictis inſtrumentis ꝑ. xv. dies aſſumēdis: q̄ habēt principaliter operationem efficere ad epar ⁊ ſtōm. tūc per. xv. ſe[illegible]ntes dies incipiat accipere hec quatuor inſtr̄a que ſequuntur in quibus intētio principalis eſt ad [illegible]dificationē pectoris ⁊ organorꝫ anhelitꝰ: lꝫ [illegible] conferant ſtō ⁊ epati. ſed nō ita cōuenienter. ¶ [illegible]uoruꝫ primum eſt hoc. ℞. aque ſublimationis enule: aque praſſij. añ. ℥. j. ß. aq̄ farfarelle. ℥. j. miſce: ⁊ cū. ℥. ß. ʒu. accipiatur hoc totum calidum act tet tardet poſt ipſum horis quatuor. ¶ Septimuꝫ vero principale inſtrumentum

inſtr̄z eſt vt oī alterna die poſt cenā per duas horas
accipiat hūc potū. ℞. aq̄ decoctionis paſſularu3 ni
grarū. ℥. j. ſ. eluarij dyairis. ʒ. j. oximellis ſq̄llitici. ʒ.
ij. miſce. ¶ 8ᵐ inſtr̄m pncipale eſt vt oī mane q̄tuor
vicib⁹ ab ortu ſolis vſq3 ad prādiū: ⁊ trib⁹ vicibus
ab hora decimanona vſq3 ad horā cene excluſiue te
neat in os. ʒ. j. loch de bɾionia deſcripto a Meſ. i an
tidotario diſtinctiōe 5ª deſcriptiōe 8ª. ¶ 9ᵐ inſtr̄m
pncipale eſt: vt his dieb⁹ ſemp in oī cibario ſuo po-
nat croci pulueriʒati quātitatē vnius grani ordei.
¶ Xᵐ pncipale inſtr̄m eſt vt ab hora aſſumptionis
prādij vſq3 ad ſextā horā poſt illud oī die añ cenā q̄
tuor vel. v. vicib⁹ deglutiat modicū hui⁹ eluarij ad
quātitatē medietatis auellane. ℞. ſpecieꝝ dyacala
menti. ʒ. j. ſ. radicū enule: liq̄ritie: vngule caballine.
añ. ʒ. ſ. ireos. ℈. j. violaꝝ paſſaꝝ. añ. ℈. iiij. oximel-
lis cōpoſiti. ſy. cōpoſiti acetoſi. añ. ℥. j. ſ. coquant̄ in-
ſimul ſyrupi vſq3 ad aliquātā viſcoſitatē: poſtea in
corporent̄ cū eo ſpēs ⁊ fiat eluariū. Et debet aſſumi
eluariū hoc per totā vnā ſeptimanā poſt. xv. dies ſe
cūdo loco imediate dictos. ⁊ quantū accipit de hoc
eluario oī die añ cenā tātūdem accipiat in mane ab
hora ſurrectiōis ſue vſq3 ad prandiū. ¶ Cū aūt cu-
rationi ſue intentus fuerit ſpatio xlª dieꝝ per reuo
lutionē regiminis ſtōachi ⁊ epatis ad regimē epatiſ
mūdificatiuū: vt p̄dictū eſt ſatis rōnabile eſt pect⁹ ⁊
ſtōm conuenienter pcurata ⁊ rectificata fuiſſe. Et iō
iā vr̄ inſtare tēpus puidēdi capiti cū plib⁹ inſtr̄is: q̄-
rum pmū ⁊ vndecimū pncipale eſt: vt vir iſte faciat
ſibi fieri flobotomia3 cephalice in curuatura cubiti
in domeſtica pte ⁊ ſupiori ⁊ extrahant̄ ab ea ſāgui-
nis. ℥. iiij. vſq3 ad quinq3. ¶ 12ᵐ ſo pncipale inſtr̄z eſt
vt poſt flobotomiā illā ſequēti mane in medijs ter-
tijs fiat ſibi hoc gargariſma. ℞. oximel. ſq̄llitici. ℥.
ij. ſe. vtrice: piretri: cubebaꝝ: ſtaphiſagrie añ. ʒ. j. cro
ci. ℈. ſ. ireos. ℈. j. ptes. ij. miſceant̄ oīa ſimul et fiat
electuariū. de iſto itaq3 eluario accipiat̄. ℥. j. aq̄ de-
coc. radicū blete. ℥. iiij. miſceant̄ ſimul oīa ⁊ actu bñ
calidis ex eis accipiat̄ octaua ps: ⁊ teneat̄ in os ali-
quāto tpe. poſt illud aūt gargarizet̄ ex eo. ⁊ ita octo
vicib⁹ faciat oī mane. ¶ 13ᵐ ſo pncipale inſtr̄m eſt:
vt poſtq̄ gargarizauerit p. v. dies vel. vj. tūc faciat
ſibi apponi duas vētoſas cū ſcarificatiōe inter aſ̄s
humeroꝝ: ⁊ accipiant̄ p eas. ſanguinis. ℥. ij. vel. iij.
⁊c̄. ¶ 14ᵐ ſo inſtr̄m eſt: vt poſt vētoſas illas oī ma-
ne maſticet de radice piretri ⁊ zinzi. añ. quātitatem
duorū granoꝝ frumēti: ⁊ cōpleta maſticatiōe cibu3
ſuū tardet̄ vna hora. ¶ 15ᵐ ſo inſtr̄m eſt: vt poſtq̄
maſticauerit dieb⁹ ſex vel. viij. tūc oī ſero per vnam
ſeptimanā faciat ſibi hoc caputpurgiū. ℞. oximel-
lis. ℥. j. aq̄ maiorane. ℥. ſ. ſucci radicū blitis. ʒ. vj. mi-
ſceant̄ oīa ſiml̄ ⁊ calefiāt actu: impleat itaq3 os ſuū
aq̄: deinde de hac mixtiōe in manu retenta traijciat
leuiter per narē dextrā ſemel: ⁊ altera vice per narē
ſiniſtrā per interpolationē tēporis aliquantā: ita q̄
per quālibet narē traijciat trib⁹ vicib⁹. ¶ 16ᵐ inſtru
mētū eſt: vt poſtq̄ hec pfecerit remoueat ſe ab opa-
tione oī ſaltē per ſeptimanā: verūtñ ſi vēter eius re-
maneret ſtiptic⁹: accipiat oī die vel alterna die vnā
de iſtis pillis: de q̄b⁹ etiā cōſulo q̄ accipiat oī tēpore
ſue medicationis vel poſt ipſam ſaltē accipiendo ex
eis vnā paꝝ añ cenā. ¶ Sūt aūt pillē iſte. ℞. aloes
epatici. ℥. ij. reubarbari electi. ʒ. vj. agari. ʒ. iij. turbit
electi. ʒ. j. ſ. maſticis. ℈. j. zinziberis ſpice nardi cimi
ni ligni aloes. añ. ǧ. vj. ſucci maiorane ſucci endiuie
⁊ abſinthij. añ. ℥. ij. oīa per ſe pus pulueriʒata ifun
dant̄ in predictos ſuccos diligēter cōmiſcendo ⁊ ex-
ponant̄ radijs ſolis vſq3 ad ſucci cōſumptionē: dein
de iterū ſupaddat̄ ſuccus ⁊ iteru3 exiccet̄: ⁊ ita fiat
trib⁹ vicib⁹. de hac ergo mā fiant pillule de omni. ʒ.
vj. vel. vij. de q̄bus vna accipiat̄ vt ſupra bis vel ter
in ſeptimana. ¶ 17ᵐ ſo pncipale inſtr̄m eſt: vt poſt-
q̄ q̄euerit ab opatione: vt prius dictū eſt: ſi remanſe
rit appitio accn̄tis notabilis in facie ⁊ catarrizātis
materiei deſcenſus: pcuret quantū pōt puocare ſi-
bi emorroidas cū fricatione eaꝝ cu3 recentibus fo-
lijs fici: aut folijs boraginis: aut ꝯſolide maioris vel
cū fricatiōe ex felle tauri: aut pāni biſelli valde aſpe
ri: ⁊ pmittat ſanguinē exire niſi immoderata fuerit
euacuatio. Si autē ſuperflueret emorroſagia: tunc
emplaſtret̄ anus cū hac mixtiōe. ℞. albumina triu3
ouorū farine volatilis molēdini. ℥. j. dragagāti gū-
mi arabici ſanguinis dra. boli armeni thuris myr-
re. añ. ʒ. j. ꝯqualſent̄ ⁊ emplaſtret̄ ei anus: vt predi-
ctum eſt. ¶ Decimūoctauū ſo inſtr̄m eſt: vt ſi p pre-
dicta inſtrā nō poſſint apiri emorroides: vt ſepe cō-
tingit: tūc fiat veſicatoriū in domeſtica pte carnoſi-
tatis tibiaꝝ in medio eaꝝ cū hoc. ℞. pedis recentis
coruini. ℥. ij. fermēti antiq̄. ℥. j. terant̄ vltimate inſil̄
cū. ℥. j. aceti ſq̄llitici ⁊ applicent̄ pti: verū ab hoc in-
ſtrumēto fieri pōt excuſatio p emorroidaꝝ aptionē.
¶ Decimūnonū ſo inſtr̄m eſt: vt poſtq̄ hec oīa pfe-
cerit per tres mēſes diſtāter a purgatiōe ordinaria
veris ⁊ autūni: tūc intēdēdo ad pncipale acc̄ns. qđ
eſt defedatio faciei faciat ſibi fieri flobotomiā de ve
na de numero duarū maiori que repiunt̄ in tēpori-
bus que vt plurimū eſt ſupior: ⁊ extrahant̄ per eam
ſanguinis ab. ℥. ij. vſq3 ad. iij. que quātū panno fa-
ciei ꝯferat flobotomia. lege 4ª pmi. 20° cap̄. fiat au
tem hora electa: quā lege ibidē. ⁊ eſt in mane iā ex-
pulſis ſupfluitatib⁹ cōib⁹ ⁊ digōne pma ꝯueniēter
celebrata. ¶ Uigeſimū ſo inſtr̄m eſt: vt poſt p̄dicta3
imediate flobotomiā oī ſero liniat totā faciē ei⁹ cu3
litargiro ſpumificato vl̄ albificato molliori facto cū
ſucco folioꝝ ſerpētarie. Sequēti ſo mane abluat fa
ciē ſuā cū aq̄ infuſiōis furfuris que fuerit p̄cedenti
ſero facta p totā noctē. ¶ Uigeſimūprimū inſtr̄z eſt.
vt poſtq̄ hec oīa cōſecutus fuerit per ſpatium. xxv.
dieꝝ. tunc fiat eidē altera flobotomia de vena tēpo
rū aduerſe ptis cū ꝯditionib⁹ de quātitate ſangui-
nis mō ad horā p̄dicta flobotomia declaratis. ¶ Ui
geſimūſcōm inſtr̄m ⁊ ppe faciei elegātiſſimū eſt: vt
poſt flobotomiā iſtā ſequēti ſero liniat faciē ſuā cu3
hoc linimēto ad hāc diſpōnē mihi ſepe expto qđ te-
neat ſup faciē ſuā per totā noctē. Sequēti ſo mane
abluat ipſam faciē cū aq̄ ſublimationis radicum ci
claminis. Eius aūt linimēti deſcriptio eſt hec. ℞. ſe-
minum recentium maluauiſci. ℥. j. ſ. terant̄ ſiml̄ vlti
ma cōtritione: deinde ſuperaddantur eis gūmi oli-
uarum diſſoluti cū modico aceti acris. ʒ. vj. ſtoracis

liquide.ʒ.iij.olei de frumento facto ſuper incude ſe cundum doctrinam ſapientum.℥.j.pulueris exiccatorum corticum medianorum vlmi.ʒ.x.terantur ergo omnia inſimul vltimata contritione ⁊ fiat faciei linimentum:vt dictum eſt.¶Uigeſimumtertium inſtrumentum ad eandem intentionem faciei eſt:vt poſtq̄ inſteterit linimento immediate ſcripto per.x.dies:tunc omni die ſaltem quinq̄ vicibus madefaciat ⁊ lenificatione fricet faciem ſuam cum ſucco radicum ciclaminis:eſt enim magne potentie ad illud auctoritate Serap̄.ſimplici.243° auctoritate Galieni.curat eīm alopitias ipetigines ⁊ lētigines ⁊ egritudines al'ſ ſiles iſtis.Et de eo itez dixit aucte Dyaſco.q' ſi coquaꝛ ſucc⁹ ei⁹ vſq̄ ad ſpiſſitudinem melius euacuat liuores qui fiūt in corpe ⁊ mundificat faciē ⁊ aufert bothor.¶Penultimū ꝟo inſtr̄z eſt deſcriptio hui⁹ electuarij:qḋ ꝯfert aſmati mūdificādo pect⁹:⁊ abſtergendo ēt mās a trachea artaria a palato.⁊ ꝯfert etiā ad cōſumēdū ſupfluitates in cerebro cōtentas.℞.extremitatū hyſopi ꝑ aſſij:radicū enule.aā.℥.ß.ireos.ʒ.j.capillorꝫ vene.℥.j.aniſi cinamomi liquiritie raſe ⁊ minutiꝫ inciſe.aā.ʒ.vj.triū piperum.aā.℈.j.paſſularū nigrarum ficuum pinguium aā.℥.ij.coquātur ſimul omnia in libris octo aque vſq̄ ad cōſumptionē duarū partium.deinde predictis ſuperaddatur mellis.℥.vj.zuccari albi.℥.iij.⁊ oīa coquātur cū predicta decoctione colata et expreſſa vſq̄ ad cōuenietē coagulationē.Tūc ergo ꝑdictis addanꝛ ſucci liq̄ritie:ſeminis apij:fenic.aā.ʒ.iij.ſeminis vrtice infuſi in aq̄ decoctiōis liq̄ritie ꝑ diem nālem.ʒ.ij.cordumeni.ʒ.j.piperis nigri ⁊ albi aā.℈.ij.incorporentur oīa ſimul ⁊ fiat electuariuz. Cum ergo inſtat paroxiſmus aſmatis ſemper de eo ⁊ ſepe degluttiat vſq̄ ad quātitatē grani ciceris. Et de eo iterū ſine deglutitiōe tātūdē ſepe teneat in os in forma loch.apit eīm oppilatiōes colatorij:⁊ cānales pulmonis ⁊ alleuiat anhelit⁹ difficultatē.¶Ultimū vero inſtr̄m ad nocumentū faciei ꝓpriiſſimū ex cuius frequenti linitione cum leuiſſima fricatiōe faciei mundificatur facies:⁊ redditur decora a maculis ⁊ panno ⁊ ſimilibus defedationibus mundificata eſt hoc.℞.radicum ſerpē.℥.ij.incorporentur cuz aqua roſarum odorem muſci habente:⁊ fiāt ex eis pillule ſicut auellane:⁊ exponantur ſoli vſq̄ ad exiccationem earum.Poſtea iterum terantur:⁊ ex eis ſuperaddatur quarta pars ceruſe.ſ.℥.ß.deinde incorporentur cum aqua roſata ſicut prius:⁊ exiccentur ſub radijs ſolis.Poſt tertiam autem exiccationem puluerizatis ipſis addatur pulueris oſſis ſepie piſcis.ʒ.j.ß.Et iterum cum aqua roſata incorporentur ⁊ ad ſolem exiccentur.cum ergo opus fuerit diſſolue ex iſtis troci.℥.ß.cum altera.℥.ß.aque ſublimationis radicum ciclaminis:⁊ liniatur ex eis in ſero ⁊ mane ⁊ meridie facies.Efficiet ergo operationem predictam iuuante ſummi ſaluatoris benignitate ⁊ complacentia cui ſint laudes infinite.Itaq̄ hec ſunt inſtrumenta magis electa ⁊ vtiliora q̄ mihi in hac diſpoſitione occurrerunt.

Conſilium.74. De catarro.

Ex bis que mihi per ſcripturā allata fuerūt videꝛ q̄ catarrus iſtius viri eſt partim per colligantiā inferiorꝫ mēbrorū ad caput:⁊ maxime ſtōachi vt patet ex debilitate digeſtiue ⁊ tarditate ipſius ⁊ ex alijs ſignis que ꝓpter breuitatē dimittuntur.Et eſt etiā catarrus iſte per eſſentiaz ꝓueniens a mala cōplexione frigida ⁊ hūida māli cerebri:qm̄ egritudo catarralis valde difficulter inueniri poteſt fieri per colligantiā membrorum inferiorum ad caput:quinetiam diſpoſitio illa eſſentialiter in capite inueniatur:imo non ſolum in fieri inuenitur ⁊ depēdens:imo vt in pluribus habituatur ⁊ fixa ſit ⁊ maxime quando extenditur per dies.

In hac igitur diſpoſitione quinq̄ videntur mihi cōſiderāda reſpicientia diſpoſitionē ſtomachi:imo etiā epatis ⁊ totidem etiaz reſpicientia caput ipſum.¶Primū quidem eſt q̄ per plures dies per duas horas ante ortum ſolis accipiat hunc potū bene calidū ⁊ poſt ipſum tardetur cibus ſaltē horis.iiij.℞.aque abſinthij aque betonice ⁊ meliſſe aā.℥.j.ß.zuccari al.ʒ.j.miſce:⁊ detur vt prius dictum eſt.¶Secundum vero remedium ad hoc eſt:vt ſemꝑ in fine ſex dierū accipiat vnā pillulā alefanginā parū ante cenā:⁊ ſcd̄a vice accipiat ipaz per duas horas poſt cenā ⁊ ſint pillule iſte.j.ʒ.cōponendo in ſeptem pillulas.¶Tertium vero remediū ad hoc eſt:vt iſte vir portet ſuper ſtomacho ſuo ſemper vnū ſacculū quātitatis vnius ſpāſe ⁊ duorū digitorū per oēm q̄draturā:in quo ſacculo ſint cōſute iſte ſpēs.℞.menthe abſinthij origani pulegij ſticados betonice calamēti aſſari.aā.M.j.macis.M.ij.roſarū.M.iiij.maſticis gallie muſ.aā.M.j.ß.puluerizentur omnia per ſe ⁊ fiat ſacculus.¶Quartū ꝟo ſpeciale:vt vtatur hac confectione accipiendo ſemꝑ ex ea ante cibū vnā rotulā.℞.ſpecieruz aromatici roſati ſm̄ Gabrielē.ʒ.j.ß.ſpecierū dyarodon.ʒ.ß.zuccari al.℥.v.cum aqua cicoree fiat confectio ſolida in rotulis.ʒ.ij.¶Quintum ſpeciale eſt.q' ſemper poſt cibum accipiat fruſtum vnum huius alterius confectionis.℞.conſerue citoniorum.℥.iij.maſticis coriandri preparati.aā.ʒ.ß.incorporentur ſimul cum modico ſyrupi de mentha in rotulis.℥.ß.

Remedia ꝟo caput reſpiciētia magꝭ vtilia mihi videnꝛ iſta q̄ ēt cōicāt intentionē ad ſtomachū ⁊ alia mēbra.Et ꝑmū q̄dez eſt:vt ſemꝑ ante oēm cibū ſaltē per vnā horā fiat eadē fricatio a genu vſq̄ ad pedes adeo vt rubeſcant mēbra:deide fricatio ēt fiat a natib⁹ vſq̄ ad genua ⁊ poſtremo a ſpatulis vſq̄ ad nates inferi⁹ trahēdo ſemꝑ.¶Scd̄m ꝟo inſtr̄m eſt:vt ſaltem q̄ter in ſeptimana apponanꝛ vētoſe ſine ſcarificatiōe ꝑ vnā horā aā cenā:vnā apponēdo ſuꝑ nate dextra.aliā ſuꝑ ſpatula ſiniſtra.tertiā ꝟo ſuꝑ nate ſiniſtra.⁊ vltimā ſuꝑ ſpatula dextra.⁊ ita fiat reuolutio ab vna ad reliquam.¶Tertium remedium eſt:vt vtatur ſemper odorifero iſto ligato in ſindone.℞.ligni aloes.ʒ.ij.roſarū florū nenufaris.aā.℈.iiij.maiorane ſicce ʒ.v.macis.℥.ß.puluerizentur:et fiat vt dictum eſt.

¶ Quartũ inſtrm eſt: vt ol ſero qñ vadit ad lectum pulverizet caput eius p mediũ capitis a fine frõtis vſq ad ſummitatẽ capitis cũ puluere iſto. ℞. gar. macis calamẽti pulegij. añ. ʒ. j. maſticis roſ. an. ℈. ij. fiat puluis ſubtilis oim de p ſe: deinde ꝯmiſceantur. ¶ Ultimũ vo ſpãle eſt hoc: ꝙ ſaltem bis in ſeptimana in aurora accipiat. ʒ. j. optime tyriace andromachi antiq̃ cũ. ʒ. j. ℥. aque maiorane ⁊ tardet poſt ipam cibus ad minus per horas. v. De cũationibꝰ vo vniuerſalibus hic nullã facio mẽtionem: quoniã non dubito oẽs iſtas ſuis tẽporibus fuiſſe ſapientiſſime factas. et hec ad laudem dei. Amen.

Conſiliũ. 75.

De ſex malis diſpõnibus. vꝫ. ¶ De catarro a capite defluẽte ad partes inferiores ⁊ maxime ad pectꝰ ¶ De difficultate anhelitꝰ piodica ⁊ moleſta. ¶ De nocumẽto in appetitiua ⁊ digeſtiua ſtõachi. ¶ De oppilõne renũ. ¶ De doloribus iũcturaꝝ in pedibꝰ ⁊ genubus. ¶ De immoderato fluxu emorroidarũ. ¶ Diuiditur aũt conſilium in capitula tria.

¶ De enumeratione diſpõnũ predictaꝝ ⁊ de cauſis et ſignis earum. Cap. j.

Spectabilis et generoſus vir dñs Joãnes gradanico varijs laborat accñtibus ipm nimiũ moleſtãtibꝰ. ¶ Quorũ primũ eſt catarrus a capite defluens ſm magnã partẽ eius ad pectus ſꝫ ſm aliquã particulã etiã deriuat ad fauces ⁊ nõ raro aliqua eius particula declinat ad rizã. notabilis etiã huiꝰ materie particula declinat ad palatũ q̃ nõ eſt quãtitate maior ꝙ̃ ſit materia q̃ deriuat ad pectus. ¶ Scdm vero accñs pncipale eſt difficultas anhelitꝰ multũ acriter ipm piodice infeſtãs. ¶ Tertiũ vo eſt nocumẽtũ in appetitiua ſtomachi cõtingẽs ſꝫ maius exiſtat in digeſtiua ꝙ̃ in appetitiua. ¶ Quartũ vero accidẽs eſt renũ diſpoſitio que frequẽter eſt oppilõ magis ꝙ̃ egritudo altera. ¶ Quintum vero eſt iuncturaꝝ dolor eidẽ in pedibus ⁊ qñq in genubus aduenieẽs. ¶ Sextũ vero ⁊ vltimũ accidẽs eſt immoderatus emorroidaꝝ fluxus q̃ inter alia accñtia magis eſt verẽdus et ſuſpicãdus.

Et hoꝝ quidẽ oim accñtiũ due videnť fuiſſe pductiue cãe pncipales. Et pma quidẽ eſt mala ꝯplexio frigida ⁊ humida cerebri in eodẽ a generatiõe cõtracta que etiã nõ paꝝ incrementũ habuit ab exceſſu in ſex rebus non naturalibus nõ ꝯuenienter ei applicatis. ¶ Primã aũt diſpõnem ex ſuis ſignis declarari ſatis vr̃ facile. ¶ Et pmo quidẽ qr partes capitis eius tactu frigide percipiunť. ¶ Scdo per ipſaꝝ mollitiẽ. ¶ Tertio per capilloꝝ lenitatẽ ⁊ velocitatẽ caniciei. ¶ Quarto p colorẽ predictaꝝ partiũ qui ſubalbidus eſt aut vo ꝯus citrinitatem inclinatus valde remiſſa. que ꝯtingit ppter mixtionem vaporis cholerici cũ materia flãtica: ⁊ etiã ppter ſpeciem corruptionis ſanguinis a mala cõplexione frigida et humida factã. ¶ Quintum ſignũ eſt venaꝝ gracilitas et occulta apparentia. ¶ Sextũ ſignũ eſt velocitas paſſionis ab infrigidantibus cauſis. ¶ Septimũ ſignũ eſt lõgitudo ſomni et eius pfunditas per ſe a tali diſpõne ꝯueniẽs: niſi fieret ppter paſſiones aie triſtãies: aut ppter accñtia corporis velut dolor ⁊ ſimilia. ¶ Octauum ſignũ eſt multitudo effuſionis materieꝝ flegmaticarum: per ſputũ: per palatum: aures et oculos. ¶ Nonũ ſignũ eſt ex parte virtutũ moraliũ velut tẽperies in paſſiõibus ad irã ⁊ furiã inducẽtibꝰ qm̃ hec oia remittunť ppter augmentum humiditatis ⁊ frigiditatis in cerebro: ſicut eadẽ intẽdũtur ppter cãs aduerſas ⁊ alia ꝙ̃plura ſigna huic ppoſito adduci poſſent: tñ hec intelligẽti ſufficiãt ſatis. ¶ Hec iteꝝ mala cõplexio ab exteriori cã nõ paꝝ recepit augmentũ. cũ enim hoiem contingit diuerſas mundi plagas circuire: ⁊ maxime trãſfretãdo neceſſe eſt ipſum diuerſis qualitatibus aeris applicari. ¶ Ciboꝝ etiã diuerſitatẽ magnã ei accidere: nõ ſolum ex parte cõplexiõis eaꝝ: ſꝫ ex parte quãtitatis aucte vel diminute: ⁊ ex parte pparatiõis eoꝝ indebite ex parte hore: ex parte ordinis: eſt eniꝫ difficile multũ hoi quãtũcũq ꝯmoditatẽ regiminis hñti ex parte politici vſus applicari cibos in q̃litate: quantitate: hora: ordine: pparatiõe ſibi ꝯuenientes. Quare amplius valde difficile vr̃ hoi trãſfretãti: aut varias vrbes peragrãti tale regimẽ applicare. Aliud aũt regimen neceſſariũ eſſet hoi q̃eto ꝙ̃ exercitato. Aliud iracũdo ꝙ̃ mãſueto. Aliud vo calefacto vigilãti ꝙ̃ infrigidato vel dormiẽti regimẽ valde diuerſum eſſe dꝫ. ppter qd valde difficillimũ eſt hec oĩa diſcrete moderari ppter repugnãtiã occupationis humane vite p diuerſa miniſteria. Quare regimen ſanitatis p ſex res nõ naturales ꝯueniẽti libra menſuratũ nõ eſt poſſibile applicari hoi: niſi q̃ fuerit liber magna prudẽtia curioſitate ⁊ obediẽtia ad medicinale regimẽ cuſtodiẽdũ tam ꝯſeruatiuũ ꝙ̃ pſeruatiuũ vel aliaꝝ diſcraſiaꝝ remotiuũ. ¶ Itaq cũ hic vir lõga circuitiõe mũdũ pagrauerit nõ dubito ꝙ tã in cibo ⁊ potu ꝙ̃ in aere exercitio ⁊ q̃ete ſomno et vigilia euãtione ⁊ repletione ⁊ accñtibus anime multum fecerit exceſſum q̃ fuerunt cã augẽdi potꝰ exceſſum in diſcraſia cerebri frigida et humida ꝙ̃ corrigẽdi ipm. Quare iã due verificate ſunt huius lapſus cauſe premiſſe. ¶ Hec itaq mala cõplexio cerebri frigida et humida nõ ſolum eidẽ videť appropriata: ſed in ſumma vniuerſa ipſius cõplexio reſultans ex coalteratione principaliũ membroꝝ ⁊ aliorum videť eſſe frigida ⁊ humida: ſꝫ pncipaliter frigiditatis exceſſus in cerebro et ſtomacho eius repſenterur magis ꝙ̃ in alijs membris ppter qd non eſt mirabile ſi in vtroq eorum congregatur multa flegmatica materia tam generatione prima ꝙ̃ generatione equiuoca dicta flegmatica.

Et ex hoc fundamẽto valde facile deduci põt cã accñtiũ olim pnarratorum pterq̃ vltimi qd eſt emorroidalis fluxus: ſꝫ et ipm ab illa mala cõplexione frigida ⁊ humida puenire potuerit: eo qr humiditas exceſſiua debilitas ꝯtentiuaꝝ venaꝝ ⁊ oim membroꝝ: etiã qr exceſſus friditatis ꝯcurrit ad illud: qm̃ ois immoderata diſcraſia aufert opationẽ cuiuſcũq vtutis. ¶ Ego tñ exiſtimo aliã cãꝫ imoderati fluxꝰ emorroidalis. Cũ

enim vir iſte habuerit a gñatione epar ſuū notabilis caliditatis in eo fuit ꝑ aduſtionē in tpe ꝯſiſtētie gñata multa materia melica:q̄ in eius ſplene ꝯgregata cā fuit emorroidalis fluxus cum nō habuerit cām ſui regiminis alterā ꝙ̄ nature opus. Sūt enī emorroides vene q̄ncꝫ in extremitate inteſtini recti a natura ordinate ad recipiendū ⁊ euacuādū ſanguinē melicū q̄ in humano corpore abūdat: ⁊ i hoc officio vene tales in viro vicarie ſunt venis mēſtrualibus in muliere: vt colligendum eſt 17ª tertij.⁊ 21ª eiuſdē. ¶Q̄ȝ etiā hic fluxus emorroidalis a ꝑdicta mala cōplexiōe frigida ⁊ humida augeri potuerit planū eſt intelligēti. ¶Et adhuc itez ꝙ talis flux⁹ effrenitās male ꝯplōnis frigide ⁊ humide ſit augmētatiua cā.apparet 14ª tertij.cap̄.de cauſis aſclitis.oēs enī immoderata eūo ꝑducit ad extinctionē innati caloris ⁊ maxime eūatio ſanguinis.lege ibi. ¶Amplius itez cū predicta diſpō totius corporis multas materias augmētari faciat flaticas.⁊ proprie circa epar ⁊ renes abūdātes:nō eſt mirabile ſi mala diſpō ⁊ huius materiei multiplicatio ſit cā doloris in iūcturis eiuſdē.arthetici enī dolores plurimū ꝓueniūt a ſupfluitatib⁹ digōnis tertie nō bene celebrate:vt colligendū eſt 22ª tertij cap̄.de cauſis doloꝝ iūcturaꝝ. ¶Et iā ex predictis apparet ꝙ he mēbroꝝ diſpōnes reciproce ſeinuicē iuuāt in ꝓducēdo accñtia ꝑdicta ⁊ in augmentādo ea:debilitas enī innati caloris q̄ necio prouenit ab immoderata eūatione emorroidali eſt cā: vt in capite ſtomacho epate ⁊ renib⁹ huius viri gñent̄ māe fride ⁊ hūide ꝑ indigōnē.Et mala ꝯplō toti⁹ fere corꝑis frida ⁊ hūida eſt cā ꝙ multiplicent̄ flatice māe q̄ reddunt ſanguinē aquoſum ⁊ valde fluxibilē:⁊ reddūt venarū orificia lapſa ⁊ nō ꝯſtātia nec apta ꝯuenicter detinere ſanguinē qñ ⁊ ꝙ̄tū oporteret:quare ad illā ſuccedit debilitas etiam alijs mēbris cōicata:quare circularis eſt effectus a ſua cauſa dependentis.⁊ ecōuerſo in diuerſitate dependentie effectus a ſua cauſa.vnus enim effectus reſpectu vnius cauſe eſt cā alterius effectus in genere cauſandi:vt patet.

¶De cura harum diſpoſitionum per regimē ſex reꝝ nō naturaliū. Cap̄.ij.

Propter hec itacꝫ neceſſe eſt viꝝ hūc magna ſollicitudine curā hr̄e d.ſpōnis ſue q̄ tot accñtiū productiua eſt. Itacꝫ lꝫ in hac re ſmo ſatis ꝓlixus necius eēt:ego tñ ſupflua reſecabo meliora ꝑdicta cōmemorās ad q̄ attēdere dꝫ. Et p̄mo q̄dē circa rerū nō naturaliū adminiſtrationē ſuccincte ꝑcurrā. Deinde ṽo medicinaliū inſtroꝝ ⁊ intētionū q̄ ſibi neceſſarie ſunt ordinē ꝑtractabo ſm ꝯgruitatē. ¶Itacꝫ locus ⁊ habitatio viri iſtius notabilr̄ ſit cal's:magꝭ tñ ſiccus ad corrigēdū exceſſum hūiditatis in eo inuēte.ꝓpter qd̄ habitatio vrbis Venetiaꝝ ⁊ aliaruz mari fluuijs ⁊ ſtagnis ꝓpinquaꝝ ciuitatū olno eſt ſibi diſcōueniēs. ¶Euitet itacꝫ cameras hñtes introitū aeris nebuloſi vētoſi ⁊ aquoſi:⁊ aſſueſcat in cameris ſuis accēdere grādē ignē ⁊ aerē camere ſepe ſuffumigare cū ſtorace calamita colofonia thure ſādaraca myrra ligno al'.⁊ ſilib⁹. ¶Et aſſueſcat caput ei⁹ tenere bñ coopertū ⁊ ꝓp̄e birretis bñ calidis ⁊ pellib⁹ agninis vel doſſib⁹ varioꝝ aut alijs bñ calis.⁊ ſilr̄ pect⁹ eius ⁊ ſtomachū pānis ⁊ pellib⁹ bñ munitū obſuare dꝫ:⁊ ſi ſup ſtomacho ſuo ⁊ pectore ⁊ vētre toto portaret fruſtū magnū duplicati vel q̄druplicati pāni de grana ſibi valde vtilimū eſſet.

In cibis ṽo eius abſtineat ab olb⁹ ſeq̄ntibus:vltra quos in olbus hꝫ licētiā. ¶Itacꝫ abſtineat ab olbus fridis ⁊ humidis cibarijs:ſicut ſpinachia:bleta:portulaca:cucurbita: lactuca:endiuia ⁊ ſilib⁹. ¶Et caueat etiā a viſcoſis velut eſt multitudo piſciū elixoꝝ:velut ſunt tinche: anguille:⁊ etiā paſtiles cibi ei diſconueniētes ſunt. ¶3° etiā abſtineat ab ol acuto cibario:ſicut ſalſedine multa:a nucib⁹ cepis:alleo:porro:raphano:ſinapiſmo:eruca ⁊ ſilib⁹. ¶4° effugiat ventoſa cibaria ola capiti:pectori:⁊ ſtomacho inimica:vt ſunt lacticinij cibi:legumina ola:⁊ mellita cibaria:⁊ fructus fridi:⁊ recētes:⁊ crudi. ¶5° ṽo abſtineat a potu aq̄ ſimplicis vel cū vino ꝯmixte. Et ſi nō poſſet aliud facere ꝓpt̄ ꝯſuetudinē q̄n cū vino ſuo ꝯmiſceret aquā eligat aquā mellis a p̄ncipio mēſis octobris ꝑ totū mēſem februarij:q̄ ſit fcā ex lib.xl. aq̄ ciſterne ⁊ libr. vna mellis. ita ꝙ ꝑ coctionē cadat q̄rta ps trib⁹ reſmanētib⁹. A p̄ncipio ṽo mēſis maij vſcꝫ ad finē ſeptēbris vtat̄ aq̄ cocta cū zuccaro miſcēdo, tertiā aut quartā partē aquaꝝ ꝑdictaꝝ cum vino ⁊ nō plus. ¶Vinū aūt eius melius eſt albū:claꝝ:odoriferꝝ: et bñ potēs:⁊ nullo mō ꝯturbatū mediocris dulcedinis:aut remiſſe magis ꝙ̄ intēſe.acre ṽo ⁊ pōticū vinū eſt ei diſcōueniēs. ¶Carnes vero laudabiles ei ſunt carnes pulloꝝ:vituloꝝ:caſtrati:capreti:agnianatū:capoloꝝ:leporꝝ:ſylueſtris porci ⁊ olm ſylueſtriū auiū ꝑtercꝫ in aq̄s inuētaꝝ. Salſe ṽo carnes ⁊ in mortariolis ꝯtrite ⁊ ꝯſeruate in pauco vſu accipiant̄ ab eo:lꝫ paꝝ ex eis aſſumere nō ſit ei valde nociuū. ¶Fructus ṽo ꝯueniētes ei ſunt ſicut auellane cerafa:muſcata pira:melones:pſica. ficus recentes.⁊ vue etiā q̄ncꝫ ſibi ꝯueniūt. Fruct⁹ ṽo ſicci ꝯueniūt ei.velut amigdale fiſtici.auella.pinee. Fic⁹ ṽo ꝓpter nimiā aptionē quā hñt nō ſunt ſibi valde laudabiles.⁊ meliores ſunt ei poſt cibū ꝙ̄ añ cibū. Paſſule etiā zibibū ⁊ ꝯſiles vue ſunt ſibi bone. ¶De ſaporib⁹ ṽo ꝯueniūt ei limones.arācij.vinū granatorū.⁊ agreſta nō multi ſalis. Acetū vero ſit in pauco vſu apud ip̄m.⁊ ſit mediocris acredinis. nullo mō acutū. ¶Spēs ṽo ꝯueniētes ſunt.cinamomū.gaꝝ.macis.nux muſ.⁊ crocus. Piper ṽo ⁊ zinziber ⁊ galāga ⁊ alie ſpēs acute ſint pauci vſus apud ip̄m et in parua q̄ntitate accipiant̄. ¶Exercitiū ṽo nllo mō ꝯueniēs eſt ei tā ꝑꝑ agitationē quā facit in hūorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ ꝑ quā māe diſcurrūt ad egrotātia membra.ꝙ̄ etiā ꝓpterea qꝛ diſponit venas emorroidales ad aptionē ⁊ ſanguinē ⁊ fluxibilitatē. Exercitiū tñ nauigādi min⁹ malū eſt ei ꝙ̄ eq̄tādi vel peditādi ¶In mēſura ṽo ciboꝝ caueat ab exceſſu vehementis ieiunij eo qꝛ mās multas in eo inuētas diſponit ad putredinē. ¶Effugiat aūt cibi et pot⁹ aſſumere quātitatē multā q̄ ꝑducat ad grauedinē ⁊ fluctuationē i ſtomacho ꝑceptas. ¶Mēſura ṽo dormitiōis

cōueniēs ei pōt eſſe lōgitudo. viij. horaꝝ aut ſaltem
vij. ⁊ in dormitiōe ſua ſummope caueat dormire ſu
per ſpina ⁊ capite decliui vel curuato. In dormiēdo
itaqꝫ caput eius teneat eleuatū ⁊ decubitum faciat
ſuper dextro latere pri⁹ deinde ſuper ſiniſtro. ¶ In
accñtibus aīe ſit ale euitet oīa que vehementē ⁊ mul-
tū motū ponere poſſunt in ſpiritibus ⁊ humoribus:
vt furor traciſdia ⁊ alia accñtia per que ſuffocatus
detineaᷓ ſpiritus ⁊ innatus calor: imo melius eſt cō
templationi ⁊ meditationi letitie ⁊ bone ſpei ſe occu
pare magis ꝙ̄ aduerſis inſiſtere. hec de rebus nō
naturalibus ſufficere videntur.

¶ De regimine dictarū diſpoſitionū per iñſtrumen
ta medicinalia. Et primo ad catarrum. Cap. iij.

ET pmo qdē catarro cui puidēdū mi-
hi videᷓ tēpore quo piodice moleſtat
quinqꝫ remedijs oīno neceſſarijs. Et
pmū qdē hoꝝ eſt: vt ſtatim a diuerſio
nibus incipiaᷓ per euacuationē mām
a capite diſtrahētib⁹. ¶ Et primū q-
dem diuerſiuū eſt: vt vir iſte imediate añ cenā acci-
piat puluerē iſtū cū. ß. cyatho aque decoctiōis radi
cū aſſari calefacte ⁊ zuccarate. ℞. hermodactyloꝝ
turbit electi. añ. ℈. j. ptes. ij. dyagridij. g̃. ß. ſalis gē
me. g̃. j. zuccari duplū pōderis oīum. ¶ Ego eniꝫ in
caſu iſto vereor exhibere pillas alcoticas cuiuſcun-
qꝫ deſcriptionis exiſtātes eo qꝛ maius qd̄ dubitē in eo
eſt vehemētia fluxus emorroidalis. Cū igiᷓ al. ape-
riat orificia venarū: nō verēdū eſt de eo. ¶ Silr etiaꝫ
timeo ego cliſteris adminiſtrationē pꝑter emorroi-
das: frequēter eñ ex fricatiōe cū cāna cliſteris ma-
gnificaᷓ fluxus: ⁊ dolor emorroidaruꝫ ⁊ preparatio
fit ad vlcera loci illius. ¶ Et ſi pdictus puluis non
cōuenienter euacuare videreᷓ: tunc loco illius exhi
beaᷓ alter plus iſte. ℞. folliculoꝝ ſene polipodij car
thami. añ. ʒ. j. thimi epithimi. añ. ℈. ij. aniſi dauci ſe
minis fenicu. ſpice nardi tartari. añ. gra. vj. dyagri-
dij. g̃. iij. fiat oīum per ſe puluis: deinde cōmiſceanᷓ
Et ex hoc quidē puluere cū. ℥. j. vel. ij. aque maiora
ne accipiaᷓ ante cibū: vt iā dictū eſt. ¶ 2m ſo pncipa
le euacuādo diuerſiuū eſt hoc. ℞. aga. electi. ʒ. j. po-
lipodij turbit carthami. ana. ℈. ij. dyagridij gra.
ß. reformenᷓ pillule de omni. ʒ. vij. ⁊ exhibeantur. iij.
poſt cenam per. ij. horas. ¶ 3m ſo inſtrm diuerſiuū
catarri eſt gargariſma hoc. ℞. aſſari ſticados folij
maiorane poltpo. añ. ʒ. j. ameos ſtaphiſagrie coſti.
añ. ʒ. ß. coquātur oīa in lib. j. aq̄ vſqꝫ ad cōſumptio-
nē medietatis: ⁊ deinde colenᷓ ⁊ exprimanᷓ ⁊ huius
colature accipianᷓ. ℥. iiij. oximellis ſquilliti. ℥. j. et
totū calidū mixtū pluribus vicib⁹ per. ij. horas ante
prādiū ⁊ añ cenā gargarizetur. ¶ 4m ſo inſtrm eſt
odoriferū hoc. ℞. nigelle torrefacte laudani. añ. ʒ. j.
ß. ſticados betonice aſſari origani folij. añ. ʒ. j. ſtora-
cis calamite ligni aloes macis. añ. ʒ. ij. roſarū. ʒ. j. ß.
puluerizenᷓ oīa per ſe ⁊ ligenᷓ in ſindone rara: et
ſepe odorenᷓ. ¶ 5m ſo inſtrm mārū catarrizātium
abſciſſiuū ⁊ cōſumptiuū eſt hoc. ℞. ſtoracis calami
te laudani. añ. ʒ. ß. ſticados arabici. pulegij origani
florū roſma. añ. ʒ. j. ß. ligni al. ℈. ij. ſādara. gāꝫ. añ.
℈. iiij. fiat puluis de quo ol' ſeroi ſupaſpgatur pra

capitꝫ vſqꝫ ad ſūmitatē p latitudinē q̄tuor digitoꝝ.

¶ Ad aſma ſiue difficultatem anhelitus.

SEcūm ſo accñs pncipale eſt noc.m anhelit⁹
qd̄ pꝛuenit ex defluxu mārū a capite
ad pect⁹: ⁊ pp vētoſitates in hypocūdrijs genitas
ex indigeſtiōe pꝛueniēte a debilitate caloris innati.
¶ Et huic qdē nocumēto obuiādū eſt cū h° loch de
quo ſepe teneat in os ſuū p os ꝯducēdo ita ꝙ liēri⁹
deſcēdat abſqꝫ maſticatiōe vel deglutiōe. Et eſt qdē
remediū valde efficax. Cui⁹ deſcriptio. ℞. mucillā-
ginis ſebeſtē. ʒ. iij. penidiaꝝ. ℥. ij. ireos ariſtologie
lōge: floꝝ hyſopi: radicū enule: ſeīs malue altee.
añ. ʒ. j. liq̄ritie. ʒ. ij. ß. aniſi. ʒ. j. ß. capilloꝝ vene. ʒ. iij. fe
nugreci. ℥. j. g̃noꝝ ſiſami. ʒ. j. ß. pipis albi ⁊ nigri. añ
ʒ. ß. coquanᷓ hec oīa in lib. aq̄. ij. vſqꝫ ad ꝯſumptionē
duaꝝ ptiū: deīde pdicte decoctiōi addaᷓ zuccari ſe-
cūde coctiōis lib. ß. ⁊ coquātur ſimul vſqꝫ ad conue-
nientē glutinoſitatē. poſtea īcorporenᷓ in mortario
ſimul cū penidijs ⁊ mucillagine ſebeſtē ⁊ in fine ap-
ponatur croci. ʒ. ß. ⁊ fiat loch. cui⁹ vſus ſit vt ſupra.
¶ 2m ſo inſtrm ad anhelit⁹ difficultatē appropria-
tū eſt hoc. ℞. camomille. ℥. ij. hyſopi origani. ana. ℥.
j. cimini. ℥. iij. fenicu. aniſi. añ. ℥. j. ameos. ℥. ß. pulue
rizenᷓ oīa: ⁊ fiat ex eis ſaccul⁹ magn⁹ q̄ cōuenienter
calefiat ſup tabula de lariſio ligno bñ calefacta et
applīceᷓ pectori ⁊ hypocūdrijs. ¶ 3m inſtrm ad hāc
intentionē eſt ꝙ tpe quo moleſtaᷓ difficultate anhe
litus ſepe in mane accipiat cyathū. j. hui⁹ decoctio-
nis q̄ mirabili iuuamēto ꝯfert. ℞. radicū vngule ca
balline. M. j. radicū enule. M. ij. liq̄ritie raſe. M. j. p-
tes. ij. incidanᷓ minutim ⁊ coquanᷓ in lib. ij. aq̄ vſqꝫ
ad ꝯſumptionē medietatis: deīde colenᷓ ⁊ exprimā-
tur: ⁊ huius decoctiōis accipiaᷓ quantitas pſcripta
cū. ℥. j. zuccari. ⁊. ℈. ß. croci: ⁊ accipiaᷓ totū calidum
⁊ tardetur poſt ipſum cibus horis quatuor.

¶ Ad nocumētum digeſtiue ⁊ appetitiue ſtōachi.

TErtiū ſo accñs pncipale ē ꝯplicatū ex noc⁹
digeſtiue ⁊ appetitiue ſtōachi ⁊ verū
ꝙ qdē hoꝝ pcedit ex fluxu māꝝ ad ſtōm: ⁊ a debi-
litate ei⁹ p colligātiā ei⁹ ad caput. pꝛuenit ēt pp de-
bilitatē q̄ ꝯſequitur eūonē imoderatā iā pdictā. Et
huic qdē accñti lꝫ ſupraſcripta ꝯferāt inſtrā: ⁊ maxi
me puluis ſupraſcript⁹ vterqꝫ euacuādo mām q̄ eſt
hui⁹ māei effectiua cā. tria tñ ſpālia remedia viden
tur mihi cōſcribēda. ¶ Quoꝝ pm eſt pot⁹ iſte quē ſe
pe ſaltē alternis dieb⁹ in aurora accipiat calīn ſm
hūc modū. ℞. aq̄ mēthe ⁊ abſinthij añ. ℥. ß. eluarij
dyacalamēti. ʒ. j. ß. miſce totū ⁊ accipiaᷓ. ¶ 2m vero
ſpāle remediū eſt vſus hui⁹ ꝯfectiōis. ℞. fiſticoꝝ mū
datoꝝ a teſta ſua. ℥. iiij. cinamomi electi. ʒ. j. ameos
macis: galāge. pipis lōgi. añ. ℈. j. pluerꝫ aniſi. ʒ. j. ß.
īfundanᷓ g̃na fiſticoꝝ in vinū maluaticū calīn per
duos dies nāles. deīde vltimata ꝯtritiōe teranᷓ: ⁊ co
quanᷓ i libra vna zuccari ⁊ lib. iij. aq̄ roſ. muſ. poſtre
mo añt īcorpoꝛētur cū eis ſpēs: ⁊ fiāt fruſta ſicut pe-
neata: ⁊ coopianᷓ folijs auri. de hac itaqꝫ ꝯfectione
ſemp añ cibū ⁊ poſt cibū accipiaᷓ fruſtū vnū vſqꝫ ad
ij. Et qñ irēdit ad ſtōm cū hac ꝯfectiōe dimittat ala
¶ 3m inſtrm huic diſpōni pꝑꝛiū eſt deſcriptio huius
ſacculi iāte amplitudinis vt coopiat ſtōm: ⁊ vtraqꝫ

hypocūdria. ℞.maioꝛa.oꝛigani menthe:abſinthij: folij floꝝ roſmarini:ſcolopēdrie.añ.ʒ.iij.roſ.ſādali lābꝛuſce.añ.ʒ.ij.macis.ʒ.j.puluerizent ola p ſe ⁊ ſuantur in ſacculo cū textura ꝯuenienti.Et calefiat ſacculus ⁊ ſuffumiget cū ſtoꝛace calamite:et mane ante cibum per duas vel tres hoꝛas: ⁊ ante cenam per hoꝛā vnā fomentetur ex eo ſtomachus:deinde ſuper ſtomacho poꝛtetur pannus de grana:de quo ſupꝛa in regimine per aerem dictum eſt.

¶Ad oppilationem renum.

Quartū vo ſpāle accñs fuit diſpō renuʒ q̄ eſt mala cōplexio coꝝ calida ꝓueniens magis ꝓpter ebullitionē mãeriẽ in eiſdē que cōſequit ꝓhibitā trāſpirationē coꝝ ab oppilationibꝰ in eo factis ex delapſu mãerū flegmaticaꝝ ad eos. vñ valde facile nocumētū ab eiſdē:⁊ mā p colligantiā vene chilis effundit ad iūcturas.¶Et hec eſt cā ꝑncipalis doloꝝ iūcturaꝝ ꝓdicte in eodē euenientiū:lʒ huius doloꝝ coadiuuatiua cā ⁊ valde potēs poſſit eſſe exceſſus in coitu ꝑcedētibꝰ tēpoꝛibus ⁊ in ꝑtitiaꝝ factus.¶Et huic qdē accñti ꝓuidēt ola ſupꝛaſcripta remedia ⁊ ꝓpꝛie ꝯfectio de fiſticis deſcripta ſupꝛius.fiſticis eñi ineſt tāta vtus apiendi: q̄ etiā harenas lapillos ⁊ trūbos ex renibus expellūt.18ª tertij.cap̄.de cura lapidis renū.¶Huic etiā diſpōni nobile remediū eſt hoc ⁊ infallibile.℞.aq̄ ſublimationis milij ſolis ſcolopēdrie ⁊ apij.añ.ʒ.j.ſ.aq̄ tamariſci.ʒ.j.miſce ⁊ totū calīn cū.ʒ.j.ʒuccari in potu accipiat in auroꝛa.iiij.vel.v.vicibꝰ. Et ſi timeret adminiſtratio aq̄ apij ꝓpter doloꝛem capitis: tunc loco ipſiꝰ apponat aq̄ petroſelli.nō eſt tñ verū q̄ aq̄ apij ledat caput ſicut herba illiꝰ:qm̄ velocitas trāſitus vel penetrationis eſt cā: vt non poſſit capiti nocere ſicut herba.¶3ᵐ vo remediū expeditū ⁊ vtile eſt q̄ in auroꝛa accipiant.ʒ.v.aq̄ ſublimationis capilloꝛū ve.lʒ eñi capilꝰ ve.ſit medicina tēperata a q̄ꝫ pluribus poſita:eſt tñ eius aptio in 3° gradu poſita 5° colliget.cap̄.de medicinis apitiuis.¶4ᵐ vo inſtrm huic intētioni ſeruiēs eſt linimētū hoc.℞.pulueris lapidis iudaici.ʒ.j.ſ.lapidis ſpōgie.ʒ.j.rubee tīctoꝝ ſpice nardi oꝛobi.añ.ʒ.j.ſ.olei oliuarū antiq̄.ʒ.iiij.terant ola ſubtiliſſime cuʒ ꝑdicto oleo:deinde bulliant cum eo vſq̄ ad conſumptionem medicatis .Et ſi quis huius olei caliditatem timeret addātur deſcriptiōi predicte floꝛum nenufaris.ʒ.ij.⁊ mane ⁊ ſero fiat ex eo linimentum a furcula ſpatularū inferius vſq̄ ad caudam.

¶Ad doloꝛem iuncturarum.

Quintū vo ꝑncipale accñs fuit iūcturarū doloꝛ cui quidē nocumēto iā aſſignate ſunt cāe.Et eidē ꝓuidēdū eſt cū iſtis tribꝰ remedijs:lʒ ola q̄ ſtō·pectoꝛi ⁊ renibꝰ ſunt aſſignata remedia huic ꝯferāt.¶Hoꝛū itaq̄ inſtrm ꝑmum eſt hoc.℞.olei ōfancini.ʒ.iij.ſanda.ʒ.ſ.croci roſ.añ.ʒ.ſ.cāpho.ſubtiliſſime trite.℈.ij.lactꝫ vaccini.℈.iiij.ſief memite.ʒ.ij.terant ola inſimul vltimata ꝯtritione ⁊ ex eo tepido liniātur iuncture oēs dolētes ⁊ infundat etiā in ꝑdictū linimētū pannꝰ:ex quo tepido iūcture liniant.¶2ᵐ vo inſtrm doloꝛibꝰ iuncturarū ꝯferēs ad alleuiādū doloꝛes:imo etiā qñ moleſtiſſimi ſunt eſt hoc.℞.farine oꝛdei lib.ſ.amili.ʒ.ij.roſarū.ʒ.iiij.maſticis.ʒ.j.ſ.ſandarace.ʒ.ij.bulliāt ola in lib.j.vini albi planēſis vſq̄ ad cōſūptionē tꝑiꝰ:deīn vltimata ꝯtritione terant in moꝛtario cū vitellis.ij.ouoꝝ.⁊ hoc totū tepidū applicet dolētibus iūcturiſ.¶3ᵐ vo remediū ſpāle eſt decoctio hec de qua perſepe calida abluant iūcture dolētes ⁊ diligēter exiccētur.℞.gallaꝝ.cupꝛeſſi lib.ſ.ſcorie ferri ſub incudibus inuente lib.ſ.roſaruʒ cupellarū glandiū.añ.ʒ.j.fenugreci.ʒ.iiij.bulliāt ola ſimul in aq̄ extinctionis ferri vel calibis quantitate lib.xlª.vſq̄ ad ꝯſumptionem tertie partis.de hac igitur decoctione embrocentur iuncture dolentes ⁊ teneantur in ea infuſe ſm placitum ⁊ eſt efficax remedium.

¶Ad immoderatum fluxum emoꝛroidarū.

Apparuit ſuperius in pꝛimo cap̄.q̄ vltimum accñs quo moleſtat hic generoſus vir eſt imoderatus emoꝛroidalis fluxus qui ſatis verēdus eſt a q̄cūq̄ cauſa cōtingat ipſum fieri ſiue a debilitate virtutis retētiue:aut digeſtiue ꝓpter nimiā reſolutionē vtuti vitali contingentem ꝓpter reſolutionē ſpūs ⁊ ſanguinis euacuationē:⁊ hoc qdē accñs verendū eſt:qꝛ minat huic viro hydropē futurā ꝓpter debilitatē epatis ad eādē euacuationē ꝯſtreʒ:neq̄ tñ laudo huius viri fluxus ſubitā retētionē:imo ſi cōtingeret euacuationē fieri p hūc fluxū ſemel aut bis in anno nō ſupfluēte ſpero q̄ hec euacuatio eidē eſſet laudabilis ⁊ nullo mō cohibēda.¶Cū itaq̄ ꝯtigerit ꝓpter aliquā cãrū hunc fluxū totaliter ꝯſtringi:tūc ꝓuocari dʒ ſignis tñ ꝑcedentibꝰ demōſtratiuis neceſſitatis euōnis illiꝰ:que ſigna plurima ſunt:de quoꝛū numero .¶Pꝛimū eſt grauitas totiꝰ coꝛpis ⁊ mēbꝛoꝛū olum.¶Scōm vo eſt laſſitudo vel ipotētia ad ꝓgreſſiuos motꝰ.¶3ᵐ eſt grauitas vel pōdus in loco fiteri.¶Quartū vo eſt extēſiuꝰ doloꝛ eueniēs poſtq̄ hō a leſione ſurgit: ita q̄ appet in coxis ⁊ in natibꝰ doloꝛ ⁊ pigritia magna in motu coꝛpoꝛis.¶Quintū vo ſignū eſt pꝛuritus ⁊ feruoꝛ in circunferētia fiteri ⁊ cōcauitate inteſtini.¶Sextū vo eſt grauitas per ſpinā ꝑcepta ꝓpter repletionē vene chilis deſcēdentis.¶Septimū vero eſt grauitas ſub hypocūdꝛio dextro aſcēdens qñq̄ vſq̄ ad furculā ſpatulaꝝ.¶Octauū eſt anhelitus difficultas ꝓueniens ex compꝛeſſione dyafragmatis a materia replente facta.¶Nonum vero eſt vertiginoſa aut ſcotomica diſpoſitio ſuccedēs ita q̄ homini apparet aerem exterius reuolui circulariter:⁊ ante oculos eius in aere percipitur muſcarum vel culicum volatus falſus ⁊ nō exiſtens.

Quando igitur hec omnia ſigna aut ipſoꝛum plura apparuerint tunc facile concludi poteſt q̄ emoꝛroidalium venarum retentio facta eſt maioꝛ q̄ꝫ opoꝛteat.Itaq̄ ad apertionem pꝛocedendum eſt diuerſis ingenijs.¶Quorum pꝛimum eſt ventoſa abſq̄ ſcarificatione domeſticis partibus crurium ⁊ coxarum facta ⁊c̄.¶Secundum vero eſt earum ſcarificatio ſi ventoſe non contulerint abſq̄ ipſa.¶Tertium vero eſt fricatio pꝛedictarum partium cū aſpero panno facta ante cibū ⁊ potum per hoꝛaʒ vnam.¶Quartum eſt ru=

bificatio predictarꝫ partiũ fcã cũ calamẽto vel apio ſylueſtri partibꝰ predictis appoſitis calis poſt cõ-ſtritionẽ. ¶ Quintũ eſt orificij ani fricatio cuꝫ felle tauri vł alio quocũqꝫ. ¶ Sextũ vero eſt earꝫ ꝯfricatio cũ folijs ficus ſiccis vel hũidis: vel cũ folijs ꝯſolide maioris. ¶ Septimũ eſt earꝫ punctio cũ ſetis porci-nis. ¶ Octauum vero eſt applicatio ventoſarum ſuper extremitate inteſtini. ¶ Nonũ vero eſt orificiorꝫ emorroidalium venarum apertio cum flobotomo. ¶ Igitur predictarũ venarum apertione facta permittaƚ exire ſanguis a quatuor vſqꝫ ad octo dies: vſqꝫquo ad illius exitũ magna nõ conſequatur debilitas: aut impotentia motus corporis.

Si autem ꝯtingeret ꝙ huic euacuatiõi ſuccederet magna debilitas: et per plures dies perſeueraret fluxus ſanguinis: tũc ſtatim reſtrictioni huius euacuationis ꝓuidendum eſt cũ infraſcriptis ingenijs. ¶ Quorꝫ eſt: vt ligenƚ manus ſup cauillis cũ corrigijs bñ ſtringentibus. ¶ Scðm vero eſt vt vẽtoſa magna apponaƚ pluries in die ſine ſcarificatiõe ſub hypocũdrio dextro vbi eſt locꝰ epatis. ¶ Tertiũ vero eſt vt ħ vir ſedeat in hac decoctione tepida bis vel quater in die. ℞. dragagãti. ℥. ß. gũmi arabici. ℥. ij. glutinis piſciũ. ℥. iij. ſcorie ferri ꝑparate vel frixe in aceto lib. ß. ſumach. granorꝫ mirti: corticũ granatorꝫ: capullarꝫ glãdiũ añ. M. iiij. ꝯtundanƚ oĩa: et bulliant in libris. 1ª. aq̃ vſqꝫ ad conſumptionem tertie partis: ⁊ fiat ex eo vt dictũ eſt. ¶ Quartũ vero remediũ eſt: vt ſup ſiteri et circũſtantibus partibus ſimul per ſemiſſem vnũ applicetƚ hoc emplaſtrũ calefactũ. ℞. mumie ematitis ſan. draconis: boli armeni: acatie. ana. gra. iij. gypſi puluerizati. ℥. j. ß. conquaſſentur omnia diligenter cum albumine oui: et infundanƚ in ꝑdictis faldelle ſtuppe prius infuſe in acetũ nigrũ ⁊ lene expreſſe: ⁊ cum bona adherẽtia applicẽtur partibus. ¶ Si autem per hec ingenia nõ reſtrigereƚ fluxus emorroidalis: tũc omni mane in aurora patiẽs accipiat. ʒ. iij. electuarij de thure. ℥. ij. aque decoctiõis ſeminis plãtaginis calefacte: ⁊ quere electuariũ illud nono Almanſ. in caplo de fluxu vẽtris. ¶ Si autẽ adhuc fluxus ille nõ reſtringereƚ: tũc om̃i mane in aurora patiẽs accipiat. vj. vel. viij. de infraſcriptis pillis de quibus etiã ſoleo ſemꝑ ante cenã ⁊ prandiũ per horam exhibere. iij. vel. iiij. Et eſt earꝫ deſcriptio. ℞. oſſium dactylorꝫ cõbuſtorꝫ. ʒ. j. corallorꝫ alborꝫ ⁊ rub. ſandarace: thuris gũmoſi: hypoquſtidos acatie: granorꝫ mirti. añ. ℈. ij. karabe: ematitis. añ. ʒ. j. ß. ſeminis porri torrefacti. naſtur. torrefci. añ. ℈. iiij. bdellij mollis ⁊ ſiri albidi. ʒ. v. teranƚ oĩa ꝑ ſe. deinde ſilƚ incorporenƚ in mortario cũ piſtello ſepius calefacto et fiant pillule de omni. ʒ. vij. quarum vſus exiſtat: vt iam ſcriptũ eſt: et ſunt nõ fallẽtes me in caſu iſto qui qñqꝫ perduxit hoĩem ad pulſum vermicularẽ: a quo tñ diuina gratia releuati fuerunt plurimi: ſicut ſpero hunc generoſum virum etiam liberari debere: qð ſua miſericordia cõcedere dignetur altiſſimus ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Conſilium. 76. De catarro.

PRo altero vero ſuo dei ꝑdicti ordinis frẽ Joãne de comis ꝓuidẽdũ eſt remedijs hñtibꝰ intẽtiões mũdificãdi caput ⁊ pectus et ſtomachũ a ſ'ate vitreo ⁊ muciłlaginoſo catarrizãte ⁊ ꝑ viã indigeſtiõis genito in predictis mẽbris: ꝓpter qð opꝫ ipm ꝓuidere ſibi: vt caput pectus ⁊ ſtomachũ pãnis bñ coopertis cuſtodiat: ⁊ ab vſu lactis ciborꝫ paſtiliũ a multitudie piſciũ ab vſu blete ſpinachie lactuce ⁊ aq̃ fride potu oĩno ſibi caueat: ⁊ vtaƚ remedijs tribꝰ ſm hũc modũ. ¶ Accipiat oĩ q̃rto ſero parꝫ añ cibũ vel añ collationẽ nocturnã qñ adeſt ieiunij tpͤs vnã de iſtis pillis. alterã vero pillulã accipiat ꝑ horas. ij. poſt cenã. ℞. aloes ablutı. ʒ. ij. ß. arthanite collo q̃n. agarici turbit hermodactylƚ. añ. ℈. vj. dyagridij. ℈. v. zinzi. garꝫ. macis ligni al. añ. ℈. iij. cũ iera ſimplici formenƚ pillƚe ex oĩ. ʒ. vij. de qbꝰ fiat vt dictũ eſt. ¶ 2m remediũ eſt: vt die itermedia inter vnã ⁊ alterã pillulã qñ vadit ad lectũ cũ. ß. cyatho vini al. calefacti ſubtilis ⁊ dulcis accipiat huiꝰ eluarij. ʒ. j. ß. ℞. elua. dyacalamẽti. ℥. ß. eluarij dyairis. ℥. j. amborꝫ deſcriptiõe Nicolai in antidotario incorporenƚ ſimul cũ modico ſyrupo de hyſopo. ¶ 3m vero inſtrm eſt puluis iſte de quo vir iſte oĩ tertio ſero qñ vadit ad lectũ ſup prora capitis ſui ꝑ directũ ſagittalis ꝯmiſſure in latitudine q̃tuor digitorꝫ apponat q̃ntitatẽ. vj. ℈. or. ſpargẽdo ipm iter capillos. Cuiꝰ deſcꝑtio. ℞. folij granorꝫ ꝑadiſi ligni alo. ſtoracis calamite. añ. ʒ. ß. corałƚ. ru. ℈. j. macis. ʒ. j. ß. garꝫ. ʒ. ß. fiat oĩm ꝑ ſe puluis ⁊ cõmiſceaƚ.

Cõſiliũ. 77. De octo malis diſpõnibꝰ videlꝫ.

¶ De catarro cũ mala ꝯplõne frigida ⁊ humida cerebri. ¶ De mala cõplexione calida ⁊ ſicca epatis. ¶ De aſmate et tuſſi cũ ſputo. ¶ De nocumẽto digeſtiõis ſtomachi. ¶ De dolore muſculorꝫ ſpatularꝫ ⁊ colli. ¶ De dyaria ꝑiodica. ¶ De febre cholica aliqñ ſupueniẽte. ¶ De ardore vrine. ¶ Diuidiƚ aũt ꝯſiliũ in capitula tria.

¶ De eſſentia ⁊ de cauſis ⁊ ſignis diſpõnũ. Cap. j.

NOn eſt dubitabile apð ꝑitos in theorica medicine qð catarrꝰ nobilis viri Joãnis frãciſci de triſſeno ꝑcedet a diſpõne duplici mẽbri ꝑncipalis. ¶ Et ꝑma q̃dẽ eſt diſpõ cerebri ꝑ eſſentiã. ſcða vero eſt epatis ꝑ colligantiã. ¶ Et diſpõ q̃dẽ cerebri naturalis: lꝫ a ꝑncipio fuerit calida: vt ex ſignis deduci poſſet: vt ex calore in toto capite ꝑcepto: ex nigredine capillorꝫ groſſitudine ⁊ aliquali criſpitudine eorꝫ: ex velocitate operationũ interiorũ. Silƚ ex alijs ſignis ꝯgregatis. ¶ Tamẽ diſpoſitio ꝑſens cerebri ipſius videƚ magis eſſe frigida et humida denoĩanda ꝙ̃ calida: qð ex multis contingere potuit: vt ex frequẽti applicatione ad aerẽ frigidum et ex vſu infrigidãte a quacũqꝫ rerꝫ non naturaliũ ꝓueniẽte ſiue ex cibis ſiue ex potibꝰ ſiue ex multo coitu prouenerit illud: ſiue ꝯtigerit permutatio cerebri a cauſis corporalibus: vt ꝓpter debilitatẽ digeſtiue ſtõachi epatis vel totiꝰ iã manifeſte videri ꝑt ꝙ in capite eiꝰ ꝯgeriƚ multa mã mucilagioſa ⁊ aq̃ſa. Q nc ⁊ ſi ab iſerioribꝰ mẽbris ad caput tota ꝑ-

pulſa fuiſſet:ipã tñ pp tpis lõgitudinẽ de neccitate
pmutauit cerebrũ ad friditatẽ ꝛ hũiditatẽ:qm oẽs
egritudies cronice ſm oẽm diſpõnẽ ſũt fride:vt col-
ligiẗ pma tertij.cap̃.de cã emigranee.¶ Ex q̃ funda
mẽto appet itelligi poſſe:q̃re egritudo iſti᷒ viri fuit
ꝛ eſt fortis:eo q꞉ ipã eſt lapſus ad ꝯriũ ꝯplõni cere-
bri etati ꝛ plib᷒ alijs. At ṽo ꝙ hec diſpõ ſit p eẽntiã
appet pp diuturnitatẽ tpis.¶ Scđa ṽo pp ꝯtinuaꝫ
fere effuſionẽ mãeꝝ a capite. Si eñ egritudo foret
ꝑ eſſe p colligãtiã ab epate ipoſſibile foret epar ipm
tãdiu ꝛ tãtã materiã trãſmittere capiti quãta effũ-
diẗ ab eo.¶ Et tertio iteꝝ ꝙ hec egritudo ſit p eſſen
tiã:apparet ex dolore capitis grauitate eius ꝛ extẽ
ſione ei᷒ egritudinis ad frontẽ tẽpora ꝛ poſteriores
partes:opꝫ igiẗ dicere ꝙ egritudo hec ſm magnaꝫ
partẽ eſt diſpõ cerebri p eſſentiale nocumẽtũ eius.

Qd vero hec egritudo ſm partẽ notabilẽ
depẽdeat ab epate ex multis de
duci põt.pº q꞉ mai᷒ nocumẽtũ qđ in capite veꝫ fixũ
appet eſt in tota medietate dextra capitꝭ ei᷒:ſꝫ hoc
poniẗ eſſe ſignũ nocumẽti cerebri p colligãtiã ei᷒ ad
epar.vt pª tertij.cap̃.14º.¶ Et iteꝝ 2º hoc deduci
tur ex pte mãei q̃ in ſapore ſuo ſalſedinẽ q̃ſi ſp ꝛ ali-
qñ amaritudinẽ repñtat.amaritudo aũt nõ põt p-
uenire niſi a cholã aut vapore ei᷒ ab epate eõlcato
ad cerebrũ.¶ Et 3º iteꝝ:q꞉ ſalſedo in tali mã euidẽ
ti᷒ aſſignari põt puenire p mixtionẽ chole cũ fl'ate
aq̃ſo augmẽtato i cerebro p viã idigõnis. Ex quoꝝ
duoꝝ ꝯmixtiõe adinuicẽ acq̃riẗ ſalſedo.pª pmi.cp̃.
de hũoribᵘ in ſcõ cẽ.Et lꝫ ſalſedo in mã acq̃ri poſſit
p modũ putrefactiõis:q꞉ tñ in viro iſto nõ apparẽt
ſigna putredinalẽ calorẽ teſtificãtia:ꝛ appet pmãſi
na ſalſedo in mã:iđ euidẽti᷒ deduciẗ ipaꝫ puenire
ex mixtiõe pdicta mãeꝝ q̃ꝫ ex putrefactione ipſaꝝ.
¶ Silr lꝫ fl'atica ſalſa mã qñqꝫ in ore hui᷒ viri repñ
teẗ cũ ſenſatiõe fumoſe aduſtiõis:deduci tñ poſſet
manifeſte ꝙ talis mãeꝝ aduſtio nõ fit i ipõ cerebro
Appent eñ multe vigilie inq̃etudo dormitiõis: cor
ruptio vehemẽs:ſitis ꝛ oris amaritudo:ſpẽs aliena
tiõis:vel corruptiõis in opatiõib᷒ ſenſuũ interioꝝ:
quoꝝ neutrũ in hoc viro appet.iđ ſubtili᷒ vř eẽ dicẽ
dũ ꝙ in epate ei᷒ aſſigneẗ calitas aduſtiua mãerũ
cholicaꝝ:q̃ cholerica materia aliqualr aduſta ſiue
ſubſtãtialr trãſeat ad caput:ſiue p modũ euapora
tionis ꝯmixta aquoſo fl'ati:cuius multitudo repiẗ
in cerebro ſiẗ in eo ponit ſalſedinẽ ꝛ odorẽ vł ſaporẽ
ſimilẽ ei qui puenit a corporibus que aduruntẗ.

Qd aũt in epate hui᷒ viri veſtigiũ aduſtiue
calitatis aſſignari poſſit ex multis
deduci põt.¶ Primo q̃dẽ ex colore ei᷒ q̃ ad rubedinẽ
cũ obſcuritate eleuat᷒ eſt.¶ 2º ex venaꝝ extẽſione.
¶ 3º ex habitudis ariditate.¶ 4º ex tactu calitatꝭ
a cute ipmẽtis.¶ 5º ex cutis aliq̃ꝫta ſoliditate.¶ 6º
ex mltitudie gñatiõis chole rubee.¶ Et 7º q꞉ i hoc
viro videnẗ appere ſigna decidẽtie ꝯplõnis eius in
aduſtã:quã pmutationẽ nõ credo ipm euadere poſ
ſe:niſi fiat ꝯ opantia ex pte regiminis ſibi ꝯuenieñter
aſſignãdi.¶ Ex qb᷒ oĩbus diligẽter ꝯſideratis:volo
mihi ſatiſfactũ eẽ de eſſẽtia egritudis hui᷒ viri va-
rietate eius:ꝛ accñtib᷒ ipſius.Eſt eñ egritudo eius
mala ꝯplõ frigida ꝛ humida mãlis cerebri iã decla
rata.¶ Varietas aũt eius eſt q꞉ mala ꝯplõ diuerſa
inueniẗ in cerebro ſuo.¶ Primo q̃dẽ diuerſa:q꞉ ꝯpoſi
ta ex facta q̃ eſt in cerebro fixa.ꝛ fluẽte q̃ depẽdet ab
epate.¶ Et iteꝝ diuerſa.q꞉ ex diuerſitate mãeꝝ p-
uenieñs.vt declaratũ eſt.¶ Et tertio aſſignaẗ diuer
ſitas ex pte accñtiũ cõtcantiũ materiã q̃ qñqꝫ ſalſa
cũ aduſtiõis veſtigio.qñqꝫ ſine eo repiẗ.aliqñ ṽo cũ
aliq̃li amaritudine.aliqñ ſine ipã repñtaẗ.¶ Accñ-
tia ṽo egritudinis ſunt catarrus q̃ qñqꝫ ꝛ rarus ad
partẽ nare ꝯuertiẗ.¶ Qñqꝫ p partes muſculoꝝ chor
daꝝ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ colli ꝛ gule deſcẽdit ad ſpa-
tulas.¶ Aliqñ ṽo p palatũ ꝛ venas deſcẽdit ad pe
ctus.qđ demonſtraẗ ex nocumẽto anhelitus tuſſi ꝛ
ſilibus.¶ Et qñqꝫ deſcẽdit ad ſtomachũ qđ appa-
ret ex dyaria vel fluxu vẽtris periodice apparente
inordinata tñ periodo magis q̃ꝫ ordinata. Hec ſũt
que de diſpõnibus huius viri:velut veriora ꝯtẽpla
ri potui.¶ Et ex hoc fundamẽto facile apparere po
teſt ꝙ talis egritudo minaẗ ſibi accñtia aſmatis em
pimatis ptiſis doloꝝ iuncturaꝝ leſionis ſtomachi
et pluriũ alioꝝ.vñ opꝫ ꝙ hic vir ꝛ prõptus ꝛ ſollici
tus fiat ad curationẽ ſui.aliter male ſe habebit.

¶ De cura dictaꝝ diſpoſitionũ per regimẽ ſex
rerum non naturalium. Cap̃.ij.

Regatur igiẗ iſte vir ex parte ſex reꝝ non
naturaliũ regimine ꝯfracto ex calefaciẽ
tibus ꝛ exiccãtibus q̃ aduerſenẗ diſpõni
cerebri.ꝛ infrigidãtibus et humectãtib᷒
q̃ diſpõnẽ epatis reſpiciãt.q̃re ſi bñ cõſi-
derenẗ ea q̃ de cibarijs alterata erũt ex predictis in
pmo gradu calitatis ꝛ ſiccitatis erũt ꝯueniẽtia la-
pſui cerebri.ꝛ erũt corrigẽtia caliditatẽ ꝛ ſiccitateꝫ
epatis q̃ notabilr eleuata eſt.Et q꞉ caliditas ꝛ ſicci
tas pmi gradus cõparata ad calitatẽ ꝛ ſiccitatem
ſcđi gradus erit ſufficiẽs remittere ipam.qm̃ remiſ
ſum remittit intẽſum ſm veriorẽ viã.vt pꝫ de aqua
remiſſe calida q̃ remittit intenſe calidã.iđ tale regi-
mẽ videreẗ eſſe ꝯueniẽs.¶ Poſſẽ aũt ego dicere dul
cius ꝛ cũ minori anxietate cibaria calã ꝛ ſic.ꝯmiſce
anẗ fridis ꝛ hu.ꝛ eꝯ ſperãs ꝙ diſcretiua potẽtia ad
egritudinẽ calidã ꝛ ſic.trãſmittet frida ꝛ hũi. ꝛ eꝯ.
vt ſcribiẗ pª q̃rti de cura emitritei ꝯ Alexãdrũ.ꝛ q̃n
to cañ.ſumma ꝛ cap̃.pmis.in ꝯpõne medicinaꝝ ex
ꝯrijs.¶ Aer itaqꝫ ipius ad caliditatẽ ꝛ ſiccitatẽ pa
rũper inclineẗ ꝛ locus habitatõis ꝯſilr ꝛ oĩno euitet
exceſſum humiditatis ꝛ ingreſſũ aquaꝝ ꝛ maxime
friditatẽ capitis ꝛ extremoꝝ.pcipit eñ maximũ no
cumẽtũ ex illis.¶ Scđo ṽo euitet cibaria velociẗ cor
ruptibilia.vt lac:vnctuoſa multũ ꝛ ꝯſilia.¶ Silr ef
fugiat vehemẽter vaporoſa ꝛ acuta.vt alleũ cepe ꝛ
ſilia illis.¶ Effugiat etiã vaporoſa cibaria oĩa.ve-
lut legumina fructuũ multitudinẽ ꝛ brodialia pin-
guia.¶ Et iteꝝ euitet cibaria magne viſcoſitatis.
velut paſtilia.piſciũ mltitudinẽ carniũ ptes cutane
as neruoſas ꝛ pãnicłarees.ꝛ iter reliq̃ ab oĩ gñe ſal-
ſoꝝ ciboꝝ abſtieat.ꝛ i cibarijs ſuis valde modicũ ſa
lis accipiat:ꝛ acuti ẽt acetiuſũ effugiat.Et pp eãdẽ
cãm ẽt caueaẗ a potu aq̃ fride ꝛ vſu ei᷒ cũ vino.niſi
fuerit diligẽter pcocta.Et vinũ ei᷒ ſit albũ nõ dulce

ne q̄ ſılı vicinū:ſ3 mediocritate ſaporis leui ſtiptici
tate pticipās. ¶Et 3° pncipalr a fortib⁹ exercitijs
abſtineat. ⁊ ꝓpue ſup cibo:⁊ i ſūma qeſcē vtil⁹ eſt
ei q̄ vehemēter exercitari:ſ3 mot⁹ ꝓgreſſiu⁹ medio
cris ſit ei ꝯueniēter vtilis. ¶4° adhuc in mō ſue ci-
batiōis euitet cibi q̄ntitatē magnā: imo meli⁹ eſt ei
parce comedere: q̄ i cibatiōe ſaturitatē cōplere: et
abſtinētia ꝑ quā corp⁹ manet in exiccādo reumata
⁊ catarros eſt valde ꝯueniēs. ¶5° ꝟo dormitionē
effugiat imediate poſt cibū factā: ⁊ēt diurnā iſtū
pōt: imo nō dormiat ꝓpe cibū: niſi ſaltē trāſierit ho
ra ꝯpleta: dormiat eleuato capite nullo mō reſupi
nus: ſ3 ad latera declinās ⁊ ꝑus ſup dextro ⁊ deide
ſup ſiniſtro latē: reliq̄ ꝟo tpe vigilet: ita q̄ menſura
ſōni in die nāli nō fiat āplior q̄ ſeptē horaꝝ. ¶Pro
alteratiōe rerū nō nāli oīno effugiat accīntia animi ve-
locē ⁊ fortē motū in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ iprimētia
ſicut iracūdiā furiā ⁊ ꝯſilia: immo ſpē bonā i ſua cu
ratione letāter accipiat in altiſſimo deo confidēs.

¶De cura dictaꝝ diſpōnū ꝑ medicinalia. Cap. iij.

PRo regimie ꝟo hui⁹ viri ꝑ medicīalia ꝑ
mittēdū eſt. q̄ qꝛ in hoc viro diuerſe ſūt
egritudies ⁊ accīntia diuerſis opꝫ vti itē
tiōib⁹ ⁊ iſtr̄is curatiuis. cū q̄libet illarū
egritudinū ⁊ accīntiū ꝟtat ad ſe curatio
nē neceſſariā. Sūt āt egritudies i h⁹ viro. ¶p.ª qdē
ē mala cōplo cerebri frida ⁊ hūida. cui⁹ accñs ē de-
ſcēſ⁹ māe catarrizās ad pect⁹. ¶Et 2ᵐ accñs eſt aſ
ma. Et tuſſis fortꝭ cū multitudie ſputi. ¶Et 4ᵐ ē cor
ruptio vł ipedimētū digōnis. ¶Et 5ᵐ ē flux⁹ dyari
cus q̄nq̄ eueniēs. ¶Et 6ᵐ eſt dolor circa ſpatulas
⁊ collū eueniēs q̄ q̄nq̄ extendit vſq̄ ad genu. ¶Et
2ª pncipalis egritudo eſt mala cōplo epatis calīa
⁊ ſicca: cui⁹ accñs ē q̄nq̄ cholerica febr. ſupueniēs.
¶2ᵐ accñs eſt ardor in vrina q̄nq̄ ſupueniēs. Cū
igit hec accīntia ſint q̄ plurima: iō viſū eſt mihi vnic
cuiq̄ illoꝝ ꝑ ſe ordinate ꝓuidere. ¶Premittēdum
pmo q̄ in curationib⁹ variaꝝ egritudinū ꝯplicata
rū pncipiū aſſumi dꝫ ab ea ſine cuius curatiōe reliq̄
curari nō pñt. cū igit diſpō cerebri videat eſſe ſuſpe
ctior oīb⁹ alijs opꝫ neceſſario ab ei⁹ curatiōe ēt inci
pere eiq̄ pncipalr attēdere. Et qꝛ poſt ipā3 nocumē
tū in anhelitu eſt multū piculoſi⁹. iō p° ponā iſta
rectificationis cerebri. 2° epatis. 3° pectoris. 4° ad
alioꝝ accīntiū curā ptrāſibo ⁊c. ¶Ad catarrū.

Itaq̄ ꝑ regimine ad cerebrū ꝯueniēti. 8. in-
ſtr̄a mihi necīia viſa adminiſtrabo.
¶Quoꝝ pᵐ eſt vt eger iſte mane hora electa flobo
tomet de baſilica dextri brachij ꝑ quā educant ſan
guis. ℥. v. ad alleuiādū epar: ⁊ diuertēdū māS ad
caput ſolitas effundi. ¶2ᵐ ꝟo inſtr̄m eſt vt ſequēti
die vir iſte purget cū. ʒ. j. aut duob⁹. ℈. pillarū co-
chiaꝝ. educūt eñ māS cholericā ⁊ flatic̄ā a capite:
⁊ inferiorib⁹. ⁊ ſunt vtiliſſime oīb⁹ i qbus ꝑſeuerāt ca
tarri. in eſtate ⁊ in hyeme. vt 5ª tertij. cap. de cura
catarri. literalr colligēdū. Exhibeant itaq̄ in auro
ra ⁊ dormiat eger poſt eas ꝑcipue ꝑ horā: ⁊ q̄nta ho
ra ab aſſumptiōe eaꝝ accipiat cyathū aq̄ ordei cū
pauco zuccaro calefacte: ⁊ in ſexta hora prādeat.
¶3ᵐ inſtr̄m eſt vt vir iſte poſtq̄ fuerit euātus: acci
piat hoc digeſtiuū calidū hora ꝑdicta: et cōtinuet
ipm ad minus diebus. x. Cuius deſcriptio. ℞. ſy. de
endiuia: mel. ro. ſy. de ſticados. añ. ℥. ß. aq̄ cicorec: ⁊
betonice. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶4ᵐ inſtr̄m eſt vt tpe q̄ aſ
ſumit hoc digeſtiuū: ſaltē ol tertio ſero ꝑ vnā horā
vel duas poſt cenā accipiat vnā pillam aſſaiaret de
ſcriptione Aui. pª tertij. trac. p°. ⁊ finali capi. diſtra
hūt eñ a capite ⁊ repinūt māS ad ipm aſcēdētes.
¶5ᵐ inſtr̄m eſt vt tpe digeſtiui predicti intēdat ad
diuerſionē māeꝝ: ⁊ de numero coꝝ q̄ leuiter ⁊ ſecu
re diuertūt: eſt lōga ⁊ fortis fricatio mēbroꝝ iferio
rū cū pānis calīs ab inguinibus vſq̄ ad pedes: tra
hēdo inferius ⁊ a ſpatulis vſq̄ ad nates: ⁊ ab hūe
ris vſq̄ ad manus. Mot⁹ eñ mēbroꝝ inferiorū eſt
valde iuuatiuus ꝑ catarrū. ꝓpt attractionē māeꝝ
ad inferiora. ¶2ᵐ diuertēs ⁊ fortius ē adminiſtratio
cliſteris huius. ℞. folioꝝ blete: mercurialis: malue
furfuris. añ. pugillū vnū. aſſari: betonice. añ. pugil
lū mediū coquant ꝯueniēter. ⁊ ex hac decoctiōe dili
gēter expreſſa accipiat lib. j. olei violarū: ⁊ de croco
añ. ℥. j. ß. lere Gal. ⁊ zuccari ru. añ. ʒ. vj. ſalis cōis. ℥.
ß. accipiant in mane. ¶3ᵐ diuertēs ⁊ remediū inter
iſta eſt frequēs appoſitio vētoſaꝝ ſup nates⁹ ⁊ ſpa
tulis ⁊ nō ſcarificent niſi in loco appōnis eaꝝ vehe
mēs appareat ſanguis veſtigiū. ¶4ᵐ diuertēs et
vtile inter cetera eſt ꝓuocatio emorroidaꝝ: ſ3 ꝓprie
ꝯueniētior eſt magis poſt euōnes iteratas: fricetur
itaq̄ extreme ptes inteſtini cū folijs fici: aut ꝯſoli-
de maioris: vel cū aliq̄ rugoſo cortice arboris: aut
cū pāno aſpero. vel earū fricatio fiat cū felle tauri
calefacto: cū modico ſalis vel pulueris arthanite.
¶Sextū inſtr̄m pncipale eſt. vt poſt aſſumptionem
ſyrupi vir iſte euacuet cū pillis cochijs iā predictis
qbus addi pōt. ℈. j. pillaꝝ de ſarcocolla: ⁊ obſeruēt
in hac euātione q̄ dicta ſunt in pma. ¶Attēdendo
tñ q̄ eger nō dꝫ eē ꝯtētus vna vel duabus euōnib⁹
ſ3 dꝫ eas reiterare totiēs quotiēs digōnis veſtigia
cōplete apparēt. qm̄ tal ē regła i curatōe egritudi
nū cronicaꝝ obſuāda: ⁊ ſi videret viro ſapiēti regē
ti hūc egrū ꝑdicto ſyrupo poſſꝫ fieri additio ſyrupi
de calamēto aut ſyrupi de praſſio gr̄a capitis ⁊ ſy
ru. ro. oxizaccare ⁊ ſimiliū gr̄a epatis. ¶7ᵐ inſtr̄m
pncipale eſt: vt vir iſte poſt predicta aſſueſcat oī die
ſemel lauare caput ſuū cū lixiuio acuto ⁊ cū ſapo-
ne: deide bñ diligēter exiccare ipm ⁊ hoc ꝯtinuare ꝑ
ſpatiū. x. dieꝝ mēorādo ſp i hoc tpe accipe aliquā
de pillis aſſaiaret ſupius tactis ⁊ tpe haꝝ ablutio
nū caueat exponere ſe aeri frigido fulciēdo caput
ſuū cū tecturis ꝯueniētibus. ¶8ᵐ inſtr̄m pncipale
eſt: vt poſtq̄ oīa ꝑdicta expleta fuerit qeſcat eger ꝑ
4. vł. 5. dies. Et tūc ꝑus raſo capite applicet ei ꝑ to
tū hoc emplm. ℞. ſucci calamēti vel metaſtri. ℈. ß.
farie fabaꝝ ⁊ orobi. añ. ℥. iij. pulueris coſti macis.
añ. ℥. ß. g̃. ſinapis. ʒ. j. pluerꝭ ſtercoris colūbini. ℥. ij.
płueris maiorane. ʒ. vj. bulliāt lēto igne: liniat g̃ to
tū caput ex eo qm̄ rubificādo veſicat ⁊ māS a ꝓfū
do cerebri attrahēdo ꝯſumit. ⁊ in cerebro ꝯfortatio
nē notabilē relinqt ſi bñ ꝯſideras ꝯponētia. Hec de
diſpōne cerebri ſufficere videntur.

¶Ad malam complexionem epatis.

Iā vero ad curā epatis trāſire opʒ:cui q̄tuor remedijs mihi ꝓuidēdū eſſe appuit. ¶ Primū itaqʒ eſt vt eger iſte pluribꝰ dieb⁹ accipiat.ℨ.iiij.aq̄ endi.cū.ʒ.ß.pulueris epatis lupi in furno exiccati ꝛ puluerizati. ¶ Scdʒ ꝟo ꝑncipale iſtr̄m eſt:vt iſte vir aſſueſcat comedere carnes codlaꝝ elixatas:qm̄ a ꝓprietate ꝯfortāt hec oia epar 14.tertij.cap̄.de curis vlibus epatis. Sūt aūt codie limacie magne cū teſtis rubeis ſup ſpinas ꝛ dumeta iuēte. ¶ 3ᵐ iſtrʒ ꝑncipale eſt:vt iſte vir q̄ſi ſp añ oē cibariū per lōgū tp̄s accipiat rotulā vnā ꝯfectionis dyarodō deſcriptione Nicolai i antido.q̄ ſit pōderis.ʒ.ij. ¶ Quartū inſtr̄m eſt vt ſepe iſte vir i diebus caloris aſſueſcat epithimare epar ſuū cū panno lineo lōgitudis ſpāſe ꝛ latitudis.v. digitoꝝ īfuſo in hāc mixtionē actu tepidā. ℞.aq̄ abſinthij cicoree ꝛ roſaꝝ añ.lib.ß.ſpodij.ʒ.j.ß.croci.℈.j.roſaruʒ ſandaloꝝ amboꝝ.ana.℈.ij.cāphore.gra.vj.aceti cōclearia.v.miſce diligēter.

¶ Ad aſma.

Pro regimine ꝟo tertij accñtis qδ ē Aſma tribꝰ remedijs mihi viſum eſt ꝯueniēs ꝓuidere. ¶ Quoꝝ primum eſt:vt mane ꝛ apud veſperas ꝛ iteꝝ i ſero tp̄e itroitus ad lectū vir iſte ſepe teneat i os ſuū de hoc eliuario. ℞.loch.de papauere.loch de pino.añ.ʒ.ß.incorporenť cū bona ꝯtritione. ¶ Scd̄m medicamē eſt vt vir iſte oi q̄rto mane in aurora accipiat.ʒ.iij.eliuarij dyapraſſij deſcripti a Nicolao in antido.cum.ℨ.ij. aq̄ decoctionis radicū liq̄ritie mūda. cū pauco croci ꝛ calefacte.mūdificat eñ ꝛ expurgat pect⁹ dilatādo vias anhelit⁹. ¶ Tertiū ꝟo remediū ē:vt oi ſero cū vadit ad lectū faciat inūgi pect⁹ ſuū cuʒ hoc linimēto. ℞.olei de croco:olei liliaꝝ albo . ana.ℨ.j. pulueris ireos croci ariſto ro.oppoponacis.añ.℈.j. terant oia vltimata ꝯtritiōe ſit:ꝛ ex eo calidū fiat vt dictū eſt.

¶ Ad nocumetū digōnis ſtōachi.

Pro regimine ꝟo q̄rti accñtis.ſ. nocumēti digōnis ꝯferre ꝓht quatuor inſtr̄a. ¶ Primū eſt vſus frequētatus mēte aromatice:cui⁹ ſtipes ad rubedinē tēdit in cibis accepte. ¶ Scd̄m ꝟo inſtr̄m eſt:vt ſp ante omnē cibum accipiat rotulā vnā.ʒ.ij.huius confectionis ℞.ſpērum eluarij de ligno al.deſcriptione Auicēne 5° cañ.ſumma prima ʒ.j. ſpērum aromatici ro. ſm Gabrielē.ʒ.ß.zuccari al.ℨ.iiij.cū aqua abſinthij fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ.ij. ¶ Tertiū ꝟo inſtr̄m ē: ꝙ vir iſte cū medio cyatho aq̄ decoctionis macis calide ſaltem bis in ſeptimana accipiat. ℈.j.pulueris ameos. ¶ Quartū iſtr̄m eſt:vt ſepe faciat inūgi ſtomachū ſuū cū hoc vnguēto. ℞.olei nardini: olei de maſtice.ana.ℨ.j.macis:mēthe ameos ſpice aſſari. ana.℈.j.gaꝝ.℈.ij.cere quātū ſufficit fiat vnguentum mediocris tenacitatis cum.ℨ.media reſine.

¶ Ad dolorem colli ꝛ ſpatularum.

Ad curā ꝟo alterius.ſ.quinti qδ eſt dolor muſculoꝝ colli ꝛ ſpatulaꝝ conferunt oia mundificātia caput ꝛ vētoſaꝝ applicatio ſupraposita in regimine capitis:ꝛ affert ei iuuamētuʒ notabile hoc linimētū ſpatulis frequēter applicatū ꝛ collo. ℞.olei onfancini.ℨ.j. olei de euforbio ℨ.ß.ſalis cōis torrefacti ꝛ bñ triti.ʒ.ij.cōquaſſenť ſimul et ex eo actu calido fiat vt dictum eſt.

¶ Ad dyariam periodicam.

Ad regimen vero alteri⁹ accidētis qδ eſt periodica dyaria videtur mihi ꝙ ꝯuenieti⁹ eſt ipſam nature regimini dimittere q̄ꝫ intercipere eā niſi ſupfluēdo debilitaret. Si autē ꝓduceret ad hoc ꝓuideať ei duplici inſtrumēto. ¶ Primuʒ eſt ꝙ ſemper ante cibū accipiat rotulam vnā huius ꝯfectionis. ℞. ꝯſerue citoniorum ℨ.iij.maſticis.ʒ.j.mēthe macis ana.ʒ. j. cum modico vini citoniorum diligēter incorporentur in mortario et fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ. iiij . ꝛ accipiať vna ex eis. ¶ Scd̄m vero inſtrumētuʒ eſt cliſtere hoc. ℞. coriādri preparati granoꝝ mirti:cupulaꝝ glādiuʒ ſeminis plantaginis:et acatie.añ.M.j. feniculi: cimini:aniſi.añ.M.ß.granoꝝ granatoꝝ exiccatoruʒ M.ij.de earum decoctione accipiať lib.j.olei roſaꝝ ℨ.iij.mellis roſati colati.ℨ.j.pinguedinis renū hirci.ℨ.ij.diſſoluantur oia ſimul et fiat cliſtere.

¶ Ad febrem cholericam.

Si aūt ſuperueniret huic viro febris cholerica ad ipſius curationē ꝯferūt digeſtiones ꝛ eſiones ſuperius dicte: attēdēdo tamen ꝙ in digerentibus ꝛ euacuantibus medicine debēt eligi aduerſantes cholere valde potēter. paꝝ vero aut minus debent eſſe flegmati appropriate.

¶ Ad ardorem vrine.

Pro cura vero vltimi accidentis.ſ.ardoris vrine qui prouenit ex acuitate cholerice materiei et ſalſi flegmatis cum illud continget.vtať iſta tragea:de qua ſemper accipiat coclear vnum ante cibū ꝛ mediū poſt cibuʒ. Cuius deſcriptio. ℞.ſeminum endiuie ſcariole aceto ana. ʒ.ij.ſeminum portu.lactuce.ana.ʒ.iiij.granorū papaueris al.medulle pinearum minutim incīſe. añ. ʒ.j.ß.ſeminis iuſquiami.ʒ.j.ß.pulverizentur pulueriza nda:et commiſceantur cum duplo pōderis eiʒ de zuccaro albo et accipiatur vt dictuʒ eſt. Ego eñ vtiliora et ſecuriora remedia:vt nunc huic viro eligere non potui. Oipotēs aūt et miſericors hec oia dirigat in ſalutē illius. Ad laudē eius. Amen.

Conſilium.78. De flegmate ſalſo.

NOn leuiter Conſiderādū eſt circa diſpoſitionē huius viri commendatiſſime vrbis Uincentie ciuis . eſt eñ diſpoſitio ipſa in capitulo acuti catarri collocanda:que cuʒ ineptitudine ſue curationis magna plurimum perducit ad accidētia praua inferius declaranda. ¶ Uniuſciuiuſqʒ autem ſalſi flegmatis videntur tres principales ab auctoribus colligi ſpecies ſm triplicē cauſaꝝ effectiuarū reſpectū. Eſt enim vna de cauſis ſalſi flegmatis caliditas putrefactiua ipſius : ꝓpť quā partes eius aquoſe terreis vehementer cōmixte in ſalſedinē ꝯuertunť. ¶ Scd̄a cā ē aduſtiua calitas q̄ vertit partes flegmatis i cinerē.ꝛ ipſe cū aquoſis p̄tib⁹ flegmatis cōmixte ſalſedinē efficiunt eo modo quo

pria primi.cap̄.de humorib⁹:exēplificat Aui. de ci-
nerib⁹ cū aqua coctis facientib⁹ ſalſedinē in aq̄ fieri
¶ Tertia cā ſalſi flegmatis eſt famoſior.qꝛ ab au-
ctorib⁹ vſitata magis etiā qꝛ frequēti⁹ in hoīe mul
tiplicata repit.ꝛ eſt vt multis partib⁹ aq̄is inſipidi
flegmatis cōmiſceant̄ cholerice mãe multū amare:
qꝛ aduſte cōmixtione eq̄li. Nō itelligo aūt ego eq̄li-
tatē mixtionis ponderalis vt.j.lib.flegmatis.j. lib.
cholere cōmiſceat̄.ſed intelligo eq̄litatē actiuitatis
cholerei flā ꝛ paſſibilitatē flatis ab illa. Si pportio
eſſet eq̄lis arithmetica nō dubito ꝙ in tali cōpoſito
remaneret amaritudo fortis ꝑpter maiorē actiuita
tē amaritudinis in cholera ꝙ̄ inſipiditatis in flate.
Et pñt colligi ſermōes iſti pria primi cap̄.ꝑallegato
ꝛ.2° naturaliū ſcīarū. ¶ Et ex hoc fundamēto ṽifi-
cari pōt famoſa ꝛ ꝑ ſcolas vētilata diuiſio triū ſpē-
rū ſali flatis:qm̄ aliq̄d fit tale ꝑ modū putrefactio
nis.aliq̄d ꝑ viā aduſtionis.ꝛ aliq̄d ꝑ viā cōmixtiōis
¶ Utrū aūt oēs tres ꝑdicte flans ſalſi ſpēs in qua-
cūq; parte corpis fieri poſſint.dicēdū eſt ꝙ nō ſꝫ vt
in plurib⁹ hoc flā ſalſum efficit̄ aut in epate aut in
venis magnis aut in ſpatioſitate mēbrorū magne
ꝯcauitatis ꝛ extēſiōis.velut ſunt āplitudines cere-
bri inter ꝯuexū ei⁹ ꝛ cōcauū pie matris:ꝛ inter pāni
culos predictos:aut inter ipſos ꝛ cranei ꝯcauitatē
ſilr̄ in cōcauitate pectoris ſtomachi veſice et ſimiliū
Credo aūt ego vt plurimū hoc flā fieri ſalſum inve
nis magnis a quacūq; de numero illaꝝ triū cāruꝫ
fieri ꝯtingat ipm̄ ſalſum. ¶ Et ex hoc fundamēto cō
tēplator facile poterit itelligere cās oēs ſalſi flegma
tis effectiuas. Si eñ tales cāe primitiue fuerint pꝫ
ꝙ aer calidus:interim dieb⁹ canicularib⁹ ꝛ ſub ra-
diis ſolis multū morari:ꝛ frequēs vſus ablutionis
capitis abſq; cōuenienti exiccatione:frequēter ꝯuer
ſari in thermis ꝛ in ſtuffis:in cibis ꝛ potib⁹ crapulā
do excedere:ꝛ multū luxuriari:ꝛ ꝓprie cū repletiōe
agere:ꝛ vini fumoſi ꝛ acuti multitudo: ꝛ iuriū pin-
guiū cū aromatib⁹ frequēs vſus ꝛ ſumere frequen
ter ꝯfectiones calefaciētes cū cibis:ſicut.33.ꝯfectio
de cinamomo de nuce muſ.de galāga ꝛ ſilib⁹:vt eſt
modus ꝑlatoꝝ nr̄is tpib⁹ diuitū ꝛ potētū. Et ꝯſilr̄
multa ſtomachi repletiōe vti ꝛ accītib⁹ aīe furiā,et
iracūdiā inducere ſolētib⁹ꝛ vehemēs.ſ.ſup cibatio
ne mot⁹ ſeu exercitiū ꝛ feſtina ꝛ ꝓlixa poſt cibū dor
mitio. ¶ Hec inq̄ oia ꝯoīm cārū primitiuaꝝ q̄ ſalſum
flegma poſſunt efficere ꝑ ſe vel reductiue ꝯplectunt̄
numeꝝ. ¶ Ex iſtis ꝯſiderāti facile apparere pōt ſuf
ficientia cārum corporaliū vel āñcedētium flegma
tis iā ꝑdicti. ¶ Et ex iſtis vltimate ꝯcludit̄ q̄ ſit cau
ſa ꝯiuncta catarri ſalſi.eſt eñ ipſa materia que a ve
narum ꝯcauitate effuſa ꝛ in poris recepta ꝑ vias ex
pulſionis educatur. ¶ Ex quo iterū quarto facile in
telligere potes varietatē catarroꝝ a via effuſionis
acceptā. ¶ Si eñ materia multiplicata in capite de
ſcendat ad pectus:tunc catarri ꝓprie denoiationē
accipit ſentētiam veteris ꝛ Cōmentatoris affoꝝ 7ª
ſermone illo. Catarri in ſupiori vētre inſanie ꝯuer-
tant̄ l q̄tuor dieb⁹. ¶ Si aūt mā deſcēdat ad fauces
ꝛ circa collū brāci nomē ſibi ſortit̄. ¶ Cū āt materia
falſa ꝛ ꝓprie acuta deſcendat ad naſum per rizam
tūc denoiat̄ corriza. ¶ Et pꝫ ex hoc ꝙ ſi materia de
ſcēdat ad partes colli poſteriores tumorē ꝛ dolorē
efficit in eis ꝓpter quā vulg⁹ dicit collū eſſe inchoꝛ-
dati. ¶ Et adhuc attēde ꝙ q̄libet de numero catar
roꝝ ꝑdictoꝝ fieri pōt ꝑ viam deflux⁹.ꝛ ita vt in plu
ribus ꝯtingit ꝙ materia in multa q̄ntitate et in tp̄e
breui per predictas vias a capite deſcendit. ¶ Aut
fieri pōt per modū trāſitus materiei pauce aut pau
latine ꝑ ꝑdictas vias.ꝛ hec eſt ſpēs quā nōnulli ſa-
pientes ꝛ vulgus etiam dicit reuma vel ſtillicidiuꝫ.

Unde ex oibus iſtis inuicē bñ collectis dili-
gēs ꝯſiderator poterit itelligere ſigna
catarroꝝ. De numero eñ ſignoꝝ aliq̄a a ſapien-
tibus dicunt̄ ꝓnoſtica futuri catarri q̄ ſunt plura.
¶ Primū qꝛ patiens ante deſcēſum materieꝝ lōgo
tp̄e ſentit caput eius grauatū eſſe vt in plurib⁹.pꝫ
a pñtia multi flegmatis poſſe ꝓuenire. ¶ Scōm ſi-
gnū eſt qꝛ iſti qñ capita ſua ſentiūt leuia: hoc eſt ꝓ
pter ebullitionē cholere materie vincentis flegma
a qua eleuantur vapores ſubtiles multe mobilita-
tis q̄ ſpiritui ſenſibili ꝯmixti cerebrū ꝛ pāniculos al
terant alteratione leuitatis cū mobilitate. Et patet
ꝙ hoc ſignuꝫ appropriatū eſt potētie tactiue. ¶ Si
aūt ſpūs ipſi talibus vaporib⁹ cōmixti alterant or-
ganum imaginatiue potētie:tunc pꝫ ꝙ corrumpit̄
opatio eius:ita vt imaginant̄ aliq̄ ꝙ volare velint
Senſata eñ imprimunt ſuas ſpēs in ſpūm ꝛ orga-
na.vnde immutent̄ potentie ſentientes.ſed ſenſatū
eſt vapor ſubtilis ꝛ ad ſuperiora mobilis quare ꝛc.
Et poſſunt hi ſermōes colligi ſcōo de aīa.circa finē
ꝛ prima tertij.tractatu q̄nto cap̄.primo. ¶ Tertiuꝫ
ſignum principale eſt ꝙ patiētes qñq; ſentiunt cali
ditatis vaporoſe ſubitā impſſionē.qñq; in cerebro
ſuo frigiditatē inualeſcentē:ac ſi ꝑ ipm̄ ꝛ pāniculos
fluens aq̄ actu frigida moueret̄ ad diuerſas dr̄ias
poſitionis. ¶ Et primum q̄deꝫ ſuſtentat̄:eo qꝛ dum
ebullit cholerica materia magna ꝑcipitur ab ea ca
liditas:ꝛ qꝛ vapor q̄ a tali materia eleuatur eſt reſo
lubilis:ideo cito euaneſcit illa caliditas:ꝛ remanēt
partes flegmatis mobilitate ꝛ fluide in venis hinc-
inde diſcurrētes qꝛ remota fuit cā actu notabiliter
calefaciēs.ideo tunc flegmata habēt potētiā infri-
gidandi quā primo nō habebāt. ¶ Et ex hoc ſigno
colligit̄ ṽificatio cuiuſdā apparētis. Iſtis eñ hoib⁹
appet ꝯtinua moleſtatio nūc tegēdi nūc detegēdi
caput:nunc ſentiendi ſudorē calidū:nunc frigidū.
¶ Quartum ſignū eſt ſequēs ex ꝑdictis ꝙ qñq; ca-
put ꝛ adiacentes partes:quādoq; calide:quādoq;
actu frigide percipiuntur a tāgente. ¶ Quītū ſi-
gnum eſt ꝙ color capitis ꝛ faciei nunc declinat ad
albedinē clarā nunc ad albedinē palliditati cōmi-
xtam. ¶ Sextū ſignū eſt varietas in dormiēdo ꝛ vi
gilando:qñq; eñ vigilatiui ſunt:qñq; ṽo dormita-
tiui. ¶ Septimū ſignū eſt ꝙ talis diſpō ꝓnuntiat̄ in
habentib⁹ iferiora mēbra calida:ſupiora ṽo frigi-
da. ¶ 8ᵐ ſignū cōpletiuū eſt ꝯueniētia alioꝝ ꝑticu
lariū:vt ꝙ hō nūc vtat̄ regimine calefactiuo: vt ex-
ercitio ꝛ cibis calefacientib⁹.aliqñ infrigidatiuo:vt
ocio lactuca:ꝛ ſilib⁹:ꝛ ꝓprie fructib⁹ horariis.nihil
eñ ita vaporoſum eſt:velut fruct⁹.5ª tertij.cap̄.v.

Reliqua ꝟo hui⁹ diſpōnis ſigna demōſtra
tiua dicūt a ſapiētib⁹. ¶ Primuȝ
ipſoꝝ eſt actualis materiei deſcēdētis ſenſatio a pa
tiente p aliquam pdictaꝝ viaꝝ. ¶ Scōm ſignuȝ eſt
punctio: mordicatio: vel excoriatio in vijs deſcēſus
notabiliter pcepta. ¶ Tertiū ſignū eſt frequēs ſter
nutatio eo qꝛ hec eſt materia humectās: ⁊ multa vē
toſitate replēs caput calefaciēdo ipm. ppter qꝺ in
citatꝛ virt⁹ expulſiua ad vehemēter ⁊ cito agitāduȝ
materiā vt expellat ipam in quo motu accidit ſom
nir⁹ ſternutatio nūcupat⁹. ¶ Quartū ſignū ē oris
⁊ toti⁹ palati ſiccitas cū reꝑitata ſalſedie notabili.
¶ 5^m ſignū eſt ſitis i ore pcepta: ⁊ cū potu nō ſedatꝛ.
¶ Sextū ſignū eſt nocumētū notabile a ſupuenıēte
febre pceptum. ¶ Septimū ſignū eſt faciei rubicun
ditas ſine magna venaꝝ extēſiōe. ¶ Octauū ſignū
eſt naſica itelligēdo p eā plationē ſermōis i naſo re
ſonātis. Alia āt lra dicere ſolet nauſitas. ⁊ ē vt qñ
qȝ multiplicata mā ſꝫ ptē ad ſtōm deſcēdēs icinet
ipm ad euomēdū: ⁊ eſt nauſee interptatio. ¶ Nonū
ſignū ē ab exeunte mutato. qꝛ qñqȝ exiēs ē mā ſub
tilis calida ⁊ acuta: q̄ ſenſu tact⁹ ⁊ guſt⁹ pcipitꝛ ſal
ſa ⁊ nō amara. ¶ Aliqñ ꝟo mā eſt ſubtilis et aq̄ſa:
lꝫ ſalſa pcipitꝛ ⁊ hec ſunt ppꝛie augmēti hui⁹ diſpō
nis ſigna. ¶ Aliqñ exiēs eſt mā groſſa in ſubſtātia
eq̄lis q̄ vehemēter calida pcipitꝛ ⁊ ſalſa. ⁊ hoc ppꝛie
accidit in ſtatu in q̄ vehemēter eſt in ſalubri catar
ro putrefactio ⁊ digō māeꝝ. ¶ Decimū ſignum eſt
pulſus varietas in ſuis differētijs. eſt ei pulſus ma
gnus ⁊ velox. qñqȝ duritiei. qñqȝ lenitiei attinēs ſm
varietatē indiſpōnis arteriaꝝ. aliqñ a cholera. ali
qñ a flegmate tacte nō raro hic pulſus magnus ve
lox eſt. ⁊ ppꝛie in augmēto ⁊ ſtatu. Aliqñ ꝟo paru⁹
⁊ velox ⁊ frequēs vt in principio ⁊ declinatiōe. ¶ 11^m
ſignum eſt ꝙ vrine iſtorum in colore ſuo in vii princi
pio in gradu citrinitatis notabiliter ſunt eleuate.
In augmēto ꝟo ⁊ ſtatu ad igneitatē tendunt nota
bilē. ſubſtātia autē ipaꝝ groſſitiei magis attinet q̄
ſubtilitati: eo ꝙ pl⁹ de flegmate repitꝛ q̄ ď cholera. qꝛ
ipa euaporat ⁊ nō pōt vrinas tenues efficere cū nō
remaneat. Circularis autē regio in hac diſpōne. i.
ꝯtētum tale in colore ſuo ad citrinitatē tēdit notabi
lē cum granulis p ei⁹ corpulētiā vndiqȝ diſſeminā
tis ppter vapores cholericos in ſciatica mā ſua vi
ſcoſitate icluſos. iuxta illud autēticū Egidij. In cir
culi ſerie ſi granula fixa tenētꝛ. In cerebro ſecreta la
tet ꝯfuſio cāe. ¶ In regiōe ꝟo aerea vrinaꝝ. i. in ea q̄
p digitalē mēſurā aeri vicina eſt plurima ſunt gra
nula in eius ſupficie ſparſa q̄ demōſtrant egritudi
nē eſſe actu in poriſmo. iuxta illud. Granula reuma
tice ſemp ſūt neceſſaria cāe. ¶ Et nota ꝙ hec ſig̃ po
tētiſſima ſunt. eo qꝛ ſufficiēter ꝯplectuntꝛ explicite
vel iplicite oīa gña ſignoruȝ q̄ in medicina ſcıri pñt
quocūqȝ volumine accuratiſſime ad hoc bñ plecto.

Unde ex omnibus pdictis apparet diſpōnē
iſtā eſſe valde difficilē. Ipſa eīm medi
cos oēs q̄tūcūqȝ illuſtriſſimos in ſui cōprehēſione
vehemēter fatigauit. vt ab eoꝝ ſententijs plegere
potes. Eſt iteꝝ hec diſpō valde verenda. Ipſius eīm
mā in cerebro multiplicata ⁊ toto capite aut ibi fixa
remanebit ⁊ ſucceſſiua ſui leſione ⁊ dilatatione poſ
terius incomplete oppillare oēs vētriculos cerebri: et
facere epilepſiam: aut cōplete ⁊ facere apoplexiam
aut collecta in āteriori pte organica ſenſus cōis fa
cit ſubeth: aut in poſteriori parte cerebri multipli
cata magis ⁊ p aduſtionē ꝯuerſa in meliam poterit
facere ꝯgelationē: vel ipſa eadē aduſta i aliq̄ pte ce
rebri collecta apoſtema in ipo poterit efficere ſibare
vel demoniū nolatū. Et ſi iſta mā ſine aduſtōe ebul
liēs tñ in cerebri pānicul' collecta fuerit aut i medul
lari ſbia efficere poterit apoſtema Carabitū nola
tū. prima tertij. tractatu 3°. aut nūcupatū ſirſen. 9°
almanſ. c. iij. ¶ Si aūt hanc diſpōnē mā efficiēs nō
fuerit in cerebro q̄eta: ſꝫ ꝟtutē ſtimulās ꝓpellatꝛ ab
ea ad aures pulſa p vētriculū medium i eis apoſte
mata efficere poterit. ad oc'os ꝟo obtalmiaȝ aut ce
citatē ſubitā. ad colatorium ꝟo ſubito depulſa ſuf
focationē efficere poſſet. Si ꝟo p venas iteriores ta
lis expellatꝛ materia ſq̄nātes efficere poſſet piculo
ſas. ¶ Si ꝟo ad pect⁹ facile ptiſim ⁊ piplemoniā cā
rę poterit. ¶ Si ꝟo ad meri ꝯcauū aut venas defe
ratur ad ſtōm nauſeā abominationē faſtidiuȝ ſub
uerſionē ⁊ vomitū ⁊ nocumēta digeſtionis inducere
poterit. ¶ Et ſi p poſteriorē ptē cerebri ꝓpulſa fue
rit ad originē nuche ibi vtriuſqȝ medietatis nuche
cōpletā faciēs oppillationē ad vniuerſalem paliſim
pducere poterit. Uide q̄tum verēda ſit hec diſpoſi
tio: ppter qꝺ ad ipſius curā feſtinādum eſt.

¶ De cera per dictam. ⁊ primo de aere. Cap. ij.

Oportet itaqȝ laborātes hac diſpōne regi
p res nō nāles oēs icinatas ad infrigi
dationē notabilē cū leui humectatiōe. q̄
tñ nō euacuetꝛ a refractione ipſi⁹ cū exie
cātib⁹. Et primū q̄dē hoꝝ pbatur qꝛ in
mixtiōe taliū materieꝝ poteſtatiue dñatꝛ cholera q̄
indiget refrigidāte remittēte caliditatē ⁊ acuitateȝ
ei⁹. ⁊ ipſa eadē ſiccitate ſuas partes flegmatis adu
ſtas vel ingroſſatas efficit vñ indiget humectāte ſi
bi ꝯrio. ſubdñante tñ reſpectu infrigidātis. ¶ Sitr
cū in tota mole māeꝝ q̄titate aut ſaltē eq̄litate in
ueniatꝛ flegma opꝫ ꝙ' corrigatꝛ augmētū humidita
tis ei⁹ p cōmixtionē exiccātiū ſibi ꝯrioꝝ. ⁊ iſta ē vna
⁊ pncipalis de cauſis: ppter q̄s ego ꝯſideraui maxi
mā eē difficultatē catarroꝝ acutoꝝ. difficile eīȝ ē ad
miniſtrare illa ita moderate refractiōis: vt ipa cō
ferāt exceſſui vni⁹ vel duoꝝ nō nocēdo alteri ď pdi
etis ⁊ ecōuerſo ⁊ tu ꝯſidera ꝙ facib⁹ pferuntꝛ q̄ ope
ꝯpleātꝛ. ¶ Propter qꝺ vir iſte morā ꝯhat i aere vt ca
mera i eſtate frigida. in hyeme ꝟo remiſſe calidita
tis: cui⁹ etiā aer in ſiccitate nō multū eleuetꝛ. ¶ Sitr
veſtes eius q̄ corpus mediocriter calefaciāt. ⁊ ppꝛie
tñ caput ei⁹ ſuffulturis decēter calefacientib⁹ cuſto
diatꝛ ne ab aere frigido: ⁊ multoꝝ vapoꝝ eius pſen
tia ledatꝛ vt ꝯſueuit. ¶ Euitet māſioneȝ terraneā: et
fontib⁹ vel aquarū curſui vicinā. ppter qꝺ vtile fo
ret ei in camera nouiſſimis tabulis ſuffulta cōmora
ri in qua tñ ignis multe flāme ⁊ fortis nō accēdatꝛ: ⁊
inter reliq̄ ſummopere ſtudeat ne exponat ſe flatui
vēti valde frigidi multā humiditatē ſpirātis in ae
re ⁊ ppꝛie poſt flatū meridionalis venti.

¶ De regimine per cibos & potus. Cap. iij.

Difficilimū eſt reperire aliquē cibū vł medicinā cibalē q̄ ſimul aduerſari poſſit tribus ſupradictis. & de primo nō eſt dubiū cū in corpe hūano opeř a tātā ꝑaſe 2m etiā eſt difficile: eo q2 in eodem cibo medicinali vel medicina cibali nō inueniunř ſit infrigidatio & humectatio & exiccatio. niſi fuerit mediante 3ſiarū ptiū cū humiditate ſupflua actuali: vt poſſint inueniri in coriādro humido: in radice altee: & baucia & ſilib9. ¶ Et ꝑꝑ hāc cāz neceſſaria fuit ſpeculatio medicoꝝ ad inueniendū cōpoſita hñtia oēs opationes q̄ neceſſarie forēt ꝑ plura ſimplicia in cōpoſitū redacta: q̄ in eodē ſimplici medicamie inuenire nō potuerūt. vt 5° canoñ. ſumma ꝓma cap. 2°. & 10. practice. cap. ꝓmo. & 7° breuiarij capi. 5°.
¶ Vñ in ꝓpoſito ſi brodialia & reliq̄ cibaria ola coquerenř cū radicibus petroſelini dñantib9: & radicibus endiuie ſubdñantibus: aut ſaltē prepararētur cū radicibus feniculi: & emulſione ſeminum cōium quatuor fridoꝝ poſſet hñi regularis curatiōis modus vtriuſq3 predictoꝝ correctiuus. ¶ In ſumma igiř audacter īfrigidātibus & humectātib9 vir iſte vti pōt a ꝑncipio mēſis maij vſq3 ad finē ſeptēbris reliq̄ vo tpe faciat eadē refracta magis cū calefacietib9 & exiccātib9: vicēte tñ fridītate in tota mole.
¶ Sit igiř panis e9 parūꝑ ſimulagine9 bñ fermētat9 & coct9 abſq3 toſtura. ¶ De carnib9 laudabilibus & piſcib9 ꝯueniētib9 vtař nō aromatibus aut paucis: ſ3 bñ croco rōnabiłr. ¶ Paſtilia & ꝯdimēta mollia nō ꝯueniūt: & vitet fruct9 ſpāliter recentes.
¶ Pot9 ſit vinū ſubrubei coloris: dimittat fumoſa.
¶ Quies ꝓlixa nō mihi pl3: nec forte exercitiu3: q2 ponit ſpūs & humores in motu: ſ3 fricationes extremitatū ꝯueniūt. ¶ Caueat a multa & ꝓlixa vigilia.
¶ Securi9 eſt a mēſa recedere appetitu remanente q̄3 vētre ſaturato. ¶ Accidētia aie vitet nimia.

¶ De regimine per medicinalia. Cap. iiij.

Cura huius diſpōnis ꝯpleř ꝑ ſex intētiones. ¶ Prima itaq3 harū intētionu3 eſt vłis euacuatio matericꝝ. ¶ Secunda diuerſio matericrū. ¶ Tertia digeſtio. ¶ Quarta eradicatio. ¶ Quīta eſt particularis matericrum a capite euacuatio. ¶ Sexta et vltima eſt capitis rectificatio.

Prima itaq3 intentio quadruplici inſtrō cōpleri pōt. ¶ Primū eſt q2 hora electa fiat flobotomia de cephalica poſita inter policē et indicē per quā ſanguis educař in quātitate. ℥. iiij. vel. v. ¶ Secūdū inſtrm eſt: vt die ſequēti poſt flobotomiā ſoluatur venter eius his pillulis in aurora ſumptis: poſt quas dormiat per vnā horā tñ. nec comedat vſq3 ad horas quinq3. & tunc accipiat cyathum aque ordei cū zuccaro. & poſt ipſam per horā vnā prādeat. ¶ Tertiū inſtrm eſt vt ſi natura inuitaret ipſum aperiāt ei emorroidas fricādo extremitatē inteſtini itriſec9 cū folijs fic9 recētib9 vł ſicacis vł cōſolide maioris: aut exprimař inteſtinū & fricet cū pāno aſpero cortice quercus cū aceto aut cū flobotomo: quouſq3 educatur quantitas ſanguinis: debilitatem tamen excludentis. ¶ Quartu3 inſtrumētum eſt ad hanc intentionem: vt poſt flabotomiam vel euacuationem iam dictam prouocetur ei vomitus imponēdo digitū vel pēnā vel aliud inſtrm agitatiuū iſophagi. aut detur ei in potu. ℥. j. ſyru. ſimplicis acetoſi cum. ℥. iij. aque decoctionis radicum vel ſe. raphani minoris comeſtibilis.

Secūda intentio principalis multis completur inſtrumentis. ¶ Primo cū fricationibus de quibus iam dictu3 eſt. ¶ Secūdo cum frequenti applicatione pannorum multe caliditatis ad extremas partes. ¶ Tertio cum applicatione rubificantium medicinarum ſuper intrinſecis carnoſis partibus coxarum et tibiarum & natibus: cum intētio eſt diſtrahere ad remota: aut ſuper ſpatulis brachijs et collo: cum intētio ſit diſtrahere ad ꝓpinqua. ¶ Quarto fit matericrum diſtractio per vētoſaꝝ applicationē in locis iā dictis: & ꝓprie ſine ſcarificatione. ¶ Quinto cum apertione emorroidarum iam dicta. ¶ Sexto cum diureticis vrinam prouocātibus velut eſt decoctio quinq3 ſe. maiorum calidoru3. ſ. feni. petroſelini bruſci. a ſparagi et apij. ¶ Septimo diuertuntur materie per frequentem pedu3 ablutionem cum decoctionibus calefacientibus ante cenam ſatis ꝓlixo ſpatio applicatis. velut ſunt calamentum mentaſtrum ſiſimbrium folia maiorane betonice ſticados pulegij aſſari & cōſimiliū. ¶ Octauo fiunt diuerſiones cū applicatione veſicantiū medicinaꝝ que applicenř extremis partib9 iā predictis cū his q̄ ſunt ſicut folia flāmule perſicarie maioris apij ranūi. & emplaſtro cātaridaꝝ et fricatione facta cum radice ſquille.

Tertia principalis intentio multis compleř inſtrumentis matcriā digerētibus.
¶ Primū & leue eſt hoc. ℞. aque endiuie. ℥. iij. aque epatice vel abſinthij. ℥. j. ß. miſce et ter detur in aurora tepidu3 et tardetur cibus poſt ad minus quatuor horis. ¶ Secundum digeſtiuum et ꝓprie ad materiam valde acutam et ſubtilem eſt hoc. ℞. ſeminū quatuor cōium frigidoꝝ. ana. ℈. j. ſe. lactuce granoꝝ papaueris floꝝ nenufaris viola. añ. ℈. ij. ſe. endiuie ſcariole acetoſe fumiterre adiāthi pollitrici capil. vene. añ. ℈. j. ß. raſure eboris. ʒ. ij. ſe. portulace. ʒ. j. ß. roſ. ſpodij. añ. ℈. j. ſandaloꝝ alboru3. macis. añ. ʒ. ij. rad. feni. petroſel. añ. nūero. ij. coquātur in lib. x. aq̄ vſq3 ad cōſumptionē medietatis aq̄ lēto igne: deide colenř cū expſſiōe fortis colature addař zuccari ſcbe coctiōis. ℥. x. vini granatoꝝ acriū lib. ß. & coquanř lēto igne. & de hoc ſyrupo clarificato & lōgo denř. ℥. v. ſi vero plene coqnř vſq3 ad ei9 viſcoſitatē. tūc ex eo denř. ℥. ij. cū aq̄ nenufaris violaꝝ & abſinthij. añ. ℥. j. hoc tepidum in aurora ſumptū ꝯtinueř diebus decē. ¶ Attēde iteꝝ ꝑ hac intētione meli9 cōplēda & ſi māei ꝑſeueraret acuitas inflāmatio ꝑfictior mordicatio: ꝑ horas duas poſt cenā apud ſomnū deř ei. ℥. j. ſyru. de papauere al. cū ℥. iiij. aq̄ ordei frigide cū emulſione ſeminū cōium maioꝝ: & totū hoc tepidū vel fridū accipiař in potu ſm maiorē vel minorē materiei flāmā. & hec ambo vltima ſunt de ſecretis meis vltimate opatiua.

Quarta intētio pncipalis cōplek p eradi-
cationē mā̃erū p euōnē multis in
ſtris ↄplēdā. ¶ p^m itaq3 inſtrop̄ ē. vt dic lmediate ſe
quēte poſt digeſtiuū euacuek mā̃ cū. ʒ. j. pilľap̄ au-
rearū. Eſt eñ in eis virtus educēdi mā̃s ex frigida
et calida cā̃. ¶ Scōm inſtrm ꝛ melius p̄dicto eſt hoc
℞. pilľarū cochiap̄: pilľap̄ de iera maiou. añ. ℈. ij.
reformenk pillule octo cū ſyru. nenufario ꝛ exhibeā
tur. ¶ Tertiū inſtrm forti⁹ p̄dictis ꝛ ꝑprie cū3 mā̃
declinat ad groſſitiē eſt hoc. ℞. pilľap̄ de ſarcocolla
deſcriptione Meſ. in antidotario diſtin. 8ª. ʒ. ß. pil-
lulap̄ cochiap̄. ℈. ij. cū eľuario ſucci roſap̄ formen
tur pilľe octo ꝛ exhibeank vt prius. ¶ 4^m euātiuu3
ꝛ ꝑprie cū mā̃ fuerit acuta multū. ℞. pilľarum co-
chiap̄. ℈. ij. dyagridij. ḡ. v. ſticados fumiterre ſa-
lis indi. añ. ḡ. ij. cū ſucco roſap̄ formenk pillule octo
¶ Quītū inſtrm ꝛ ꝑprie cū eger nō potuerit aut vo
luerit accipere pilľas eſt hoc. ℞. eľuarij ſucci roſ. ʒ.
ij. ß. eľuarū indi. ʒ. j. miſce ꝛ totū accipiak in potu cū
aq̄ decoctionis ſeminū cōium ſepe dicta. ¶ Sextu3
inſtrm ꝛ ꝑprie qñ mā̃ tēdit ad groſſitiē cū aliquan
ta aduſtiōe ē hoc. ℞. ieraľ. eľuarij dyacaſtorei. añ.
ʒ. j. electuarij ſucci roſarū. ʒ. ij. miſce totū in potu de
tur hora ꝛ conditionibus vt ſupra in minoratiuo.

Quinta intētio principalis eſt debita ad-
miſtratio ſex rep̄ nō naturalium.

Sextam aūt intētionē cōplere pñt inſtru
mēta oia q̄ mā̃s a capite educe
re pñt. ¶ Et nota q̄ difficile videk aliquā euōnē par
ticularē adminiſtrare capiti abſq3 diuerſione ſecu3
cōplicata: ſicut diſcurrere potes per oēs modos et
vias euationis a capite. ¶ Primū itaq3 hop̄ ē pōt
fricatio capitis cū pānis calidis. ¶ Scōm eſt admi
niſtratio rubificātiū ſup locis cōmiſſurap̄. ¶ Ter-
tiū eſſe pōt veſicatio ſup bregmate facta. ¶ Quar-
tū pncipale eſt cauterij ſup loco ↄiūctionis ſagitta
lis cōmiſſure rectitudinalr cadentis ſup cōmiſſura
ſagittali applicatio: ꝛ eſt locus q̄ experiētia in quo-
cūq3 hoie mirabili verificatus eſt: ꝛ nō fallit: ita q̄d
extremitate naſi poſita ſuper linea q̄ trāſuerſalr in
uenik in raſceta. i. in loco vbi finis brachij ↄiūgik cū
manu: ꝛ extēſo rectitudinalr indice p mediū frōtis
et calculata vel reuoluta ei⁹ extremitate verſus ſu
perius mirabili cōpōne diuinit⁹ data inuētū eſt q̄
illa eſt ver⁹ locus ↄiūctionis ambap̄ cōmiſſurarū
ad quē prim⁹ nodus digiti attingit. ibi eñ applica
ri debēt cauteria ſiue actualia fuerint ſiue potētia-
lia. ¶ Gra igik cōplemēti opis cauterij figura circu
laris exiſtat: inter mediū tñ cruce interſecata cuius
circuli extēſio vnguis policis q̄titatē nō trāſcēdat
ignitū igik cauteriū ferreū vel calibeū p̄dicto loco
applicek vſq3 ad cocturā oſſis excluſiue. Melius tñ
et ſecurius ꝛ dulcius cauteriū eſt ex auro factū: vt
4ª primi cap̄. antepenultimo. ¶ Octauo itep̄ particu
laris a capite mā̃erū euō fieri pōt cū his q̄ in narib⁹
iniūciunk. de quop̄ nūero eſt oleū de caſtoreo oleu3
de lauro. Et de ſecretis meis eſt oleū de pētadacty
lo: de quo lege doctri. 13ª tertij. tracta. quinto. cap.
de cañ. dādi in pota oleū de kerua: ꝛ eſt pētadacty
lus vel catapucia maior. ¶ 6° itep̄ particulariter
euāre potes mā̃m a capite per tractū materierū a
capite lachrymas inducēdo cū fricatione oculoru3
cū pipere caſtoreo: vel inūgēdo eos cu3 oleo. ¶ 7°
itep̄ euenk particulariter mā̃e a capite flobotomā-
do venas poſt aures in catarro anteriori: vel coriza
ꝛ venā frōtis in mā̃ p palatū: catarrizāte: ꝛ ad par-
tes poſteriores diuertente. ¶ 8° iteru3 fiat floboto
mia venap̄ tēpop̄ ad hoc. ¶ 9° per gargariſmatis
applicationē: velut eſt hoc. ℞. ſeminū ſtaphiſagrie
coſti: piperis: cimini: caſtorei: ireos. ana. ʒ. ß. aniſi fe
niculi: liqritie. ana. ʒ. j. corticū agarici: pulpe collo-
quin. ana. ℈. ij. macis. ʒ. ij. coquank in lib. ij. aq̄ fon
tis vſq3 ad ↄſumptionē medietatis. Deinde hui⁹ co
lature accipiank. ℥. v. oximel. ſquilitici. ℥. j. ꝛ calidū
in os accipiak. deinde fiat eius agitatio in inferiori
parte gargaleonis: ꝛ eſt loc⁹ vbi ſiľ ↄiūgunk extre-
mitates laringe ꝛ faringe. i. via aeris ꝛ cibi. ¶ Itē p
maſticatoria radicis gētiane. ¶ Scōm ꝛ fortius eſt
radix arthanite. ¶ Tertium eſt radix ireos ꝛ ꝑprie
cū penidijs al's excoriat partes oris. ¶ Quintū eſt
maſticatio ſeminū ſtaphiſagrie. ¶ Sextū ꝛ leuius
eſt maſticatio granop̄ cubebap̄. ¶ Itē adhuc leui⁹
eſt maſticatio maſticis. ¶ Itē caputpurgium p na-
ſum attractum ore aqua pleno de aqua maiorane
¶ Scōm ꝛ fortius illo eſt ſuccus blete cū hydromel
le. ¶ Itē cōpoſitū bonū ad humēdū partes naſi inte
riores vſq3 ad ripā excluſiue. ℞. caſtorei. ʒ. j. pulue-
ris euforbij gra. v. incorporentur ſimul vltimata
contritione. ¶ Ultimum abraſo capite toto coope-
riatur linimēto facto ex ſtercore colūbino cū aceto.
ꝛ addo ego tertiā partē de fermēto ꝛc. Iſta oia p̄di-
cta materiā potēter de capite eradicant ꝛ cōſumūt.

Pro cōplemēto ſeptime intētionis
hic ſcribā remedia
q̄ caput ↄueniēter ↄfortare ſolēt ꝛ maxie in tali la-
pſu cōpoſito ex ↄrijs qualitatib⁹ ꝛ mā̃eb⁹. ſ. ex cho-
ra ꝛ flate. ¶ Primū itaq3 illop̄ inſtrop̄ ē puluis iſte
de q̄ vir hic ex nūc vſq3 ad totū mēſem febrarij oi
ſero cū vadit ad lectū ſup cōmiſſura capitis ſagit-
tali ſupaſpergat vſq3 ad quantitatē granop̄. v. vel
vj. ordei. Cuius deſcriptio. ℞. macis ſādaracc. añ.
ʒ. j. roſ. ſpodij corti. citri coriādri p̄parati. añ. ℈. ij.
puluerizentur oia per ſe ꝛ miſceank. ¶ Scōm pnci-
pale inſtrumētū ē hoc eľuariū de quo vir iſte ter i ſe
ptimana hora ſcripta immediate deglutiat q̄titat-
tē. ʒ. j. ß. aut ſaltē bibat ipm cū. ℥. j. aq̄ tepide nenuf.
℞. loch. de papauere. ℥. j. ſpodij cora. al. ꝛ ru. maſti
cis añ. ℈. ß. icorporenk oia ſiľ cū ſyru. roſ. vſq3 ad
ↄuenientem ſpiſſationē. ¶ Tertiū inſtrumētum eſt
vſus iſtaru3 pillulap̄ de quibus dieb⁹ intermedijs
quibus accipiat electuariū ſaltem bis in ſeptima-
na hora introitus lecti accipiat. j. vel. ij. et eſt in eis
intētio attrahēdi materias a capite attractione le-
ui ꝛ ꝓhibēdi aſcēſum fumoſitatū ad caput ꝛ cōſu-
mēdi mā̃s ꝛ vapores in capite aggregatos: q̄rū de
ſcriptio. ℞. aloes p̄parati in ſucco endiuie. ℥. j. mira
bo. citri. ʒ. ij. reupontici. ʒ. j. ſalis idi. ℈. ß. ſādaracc co
ral. ru. añ. ʒ. v. cū ſucco roſ. fiāt pillule ex omni. ʒ. vj.
¶ 4^m inſtrm eſt ↄfectio iſta. Cui⁹ vſ⁹ notabilr ↄfor
tat cerebrū ꝛ ſenſus interiores oēs. ℞. ſpērū eľuarij

de ambra.ʒ.ij.trociſ.de roſ.ma.deſcriptiōis.ʒ.j.ſcorie ferri ꝑparate ſm artē.℈.ij.cū aq̄ acetoſ.fiat cōfectio in rotulis magnis.Cui⁹ vſus eſt poſt oē cibariū ſemꝑ ex ea accipiēs rotulā vnā.ʒ.iij.Et ſi ex eadē qñ itrat lectū accipiat q̄titatē grani fabe ꝛ teneat in oꝛe vſq̄ ad ſui diſſolutionē optimū erit ei auxiliū ad ꝑdicta.Ambꝛa ē medicina inter alias capitis excellētiſſima ꝛ ꝯfoꝛtatiua.¶Ultimū ꝟo ē puluis iſte quē q̄ſi ſemꝑ in ſindōe ligatū teneat ꝛ odoꝛet iuxta poſſibile ſibi.℞.roſ.ʒ.j.ſ.cāphoꝛe.℈.j.ſandaracc.ʒ.j.lābꝛuſce.℈.ij.ſandalo.al.ꝛ ru.añ.℈.v.maci.ʒ.j.pulueriʒent oia ꝑ ſe ꝛ ligent in ſindone:aut ſalteʒ ex puluere iſtoꝛum cum laudano ꝛ vino aromatico fiat pomum quo odoꝛet:vt dictum eſt ꝛc.

Cōſilium.79. De catarro a mala cōplone frigida ꝛ hūida cerebri ꝛ toti⁹ capitis cum materia flegmatica.

DEſcenſus materiei catarriʒātis a capite huius Nobilis dñe cām opʒ gñationis ſcire effectiuā ipſi⁹ anteq̄ʒ iuſt a curatiōis ipſius exhibeant.ſcdo opʒ inuenire cām coꝛruptiōis vl putrefactiōis ipſi⁹.tertio opʒ itelligi locū vbi hec mā gñet ꝛ ꝯgreget ꝛ putrefiat.¶Premittēdū igit̃ pꝛio ꝑ declaratione iſtoꝝ:ꝙ lʒ a pncipio huius materiei gñationis vel ꝯgregationis cā efficiēs potuiſſet eē mala cōplo inferioꝝ mēbꝛoꝝ:vt pectoꝛis ſtomachi epatis renū ꝛ matricis. nō tñ pncipaliter ꝑdictoꝝ mēbꝛoꝝ diſcraſijs aduertēdū eſt lʒ inuenirent̃ in eis q2 egritudines q̄ fiūt in eis ꝑ colligantiā ipſoꝝ ad alia mēbra non diu ꝑſeuerāt:q̄n fiat in mēbris appropꝛiate.¶Itaq̄ rōnabile eſt q̄ᵭ cā gñatiua hoꝝ materieruʒ in capite eſt mala ꝯplo ſui cerebri ꝛ totius capitis frigida ꝛ humida:propter quā gñant̃ in cerebꝛo materie flegmatice ꝑ viā indigeſtionis q̄ nō ſunt vere flegmata.eo q2 nullus humoꝛ vere ꝛ ꝓpꝛie dici pōt talis niſi fuerit in epate genitus tanq̄ʒ in pꝛincipio gñationis oꝛganico.¶Pōt iteꝝ hec q̄ mala cōplo eſſe cā:vt ſanguis q̄ dʒ eſſe materia nutricationis cōmixt⁹ flegmati aut remiſſe calidus ꝓpter digeſtiue debilitateʒ in cerebꝛo nō bñ regat̃ ꝛ conuenienter ꝯuertat̃ in humiditates ſecūdas.remanebit igit̃ magna ex eo ſuꝑfluitas in venis ꝯgregata.¶Ex quo apparet declaratio cāe efficientis ꝛ materialis efficiēs eñ cā eſt mala ꝯplexio frigida et humida cerebri ꝛ totius capitis.materialis ꝟo eſt materia flegmatica aut ſuperfluitas indigeſti ſanguinis:vt declaratum eſt. et ſic patet declaratio pꝛimi:quod pꝛemiſſum fuit.

Secūdū vero pꝛincipale verificandū eſt q̄ fuerit huius materiei cauſa extraneationis.¶Dicēdū itaq̄ ꝙ cū pꝛedicte ſuperfluitates per qualibet diminutā digeſtionē ꝯgregātur:tunc derelicte a caloꝛe naturali q̄ eſt debilis extraneant̃.¶Et pōt ad hāc extraneationē ꝯcurrere oppilatio in venis vel pāniculoꝛum cerebri interioris ꝛ exterioꝛis:ꝛ etiā poꝛoꝝ cranei ꝛ cutis aurium nariũ ꝛ aliarum viaꝝ:quoniā oppilatio ols notabilis ꝛ perſeuerās eſt cauſa ꝓhibendi euentatio ol̃ in cerebꝛo:ſed ꝓhibita euentatione eius intendit̃ caloꝛ ꝛ ꝑternaturalis efficit̃.igitur aget in mās ꝑdictas extraneādo eas.¶3° iteꝝ ad hāc extraneationē ꝯcurrere pōt multitudo caloꝛis aggregati ex vapoꝛib⁹ actu calidis:vt flaticis vel actu ꝛ potētia calidis:vt colicis ꝛ ſanguineis.Fumi eñ ꝛ vapoꝛes ſui caliditate materias ꝑdcās facile extraneare pñt:ꝛ ita apparet declaratio ſcdi pꝛincipaliter pꝛemiſſi.

Quis vero ſit loc⁹ vel loca ꝯgregatiōis taliū māꝛꝝ.pʒ ex ꝑdictis ꝙ locus in q̄ materie ꝑdicte:vel gñari vel multiplicari poſſunt:aut erit ſubſtātia ei⁹.ſ.cerebꝛi:aut vene ꝑ eius anfractuoſitates imerſe:ꝛ ſilr arterie:aut erit in vētriculis cerebꝛi:aut i pāniculꝭ ei⁹:aut inter pāniculos cranei ꝛ cerebꝛi ꝯtēta.¶Pꝛimū aūt hoꝝ declarat̃ ꝑ ſubſtātiā cerebꝛi itelligēdo medullarē ei⁹ ꝛ ſubtiliſſimos villos neruoꝝ q̄ oꝛiunt̃ ab eo q̄ ſūt paria ſeptē:in quoꝝ poꝛis ꝯtineri pōt mā:vt pʒ viaticuꝗ.ꝛ pōt materia ibi ꝯtēta eē cā añcedēs ꝛ ꝯiūcta huius diſpōnis.añcedēs inq̄ʒ ſi in venis repleat̃ hec materia abſq̄ putredie ei⁹.deīde putrefiat extra vaſa. Cōiūcta poterit eē hec materia ſi ꝯutreſcat i venis:ꝛ ita putrēs expellat̃ ad ex̄ ꝑ vias naſi colatoꝛij:aut auriū:vt ſepe ꝯtigit.¶At ꝟo ꝙ hec mā i vētriculis ꝯtineat̃ ibi putrēs intelligere nō poſſum:qm̄ cū ſit ſubſtātia:aut oppillaret cōplete:tūc neceſſario ſeq̄ret̃ apoplexia:aut icōplete:tūc epilepſia:aut ſi pauca eēt ꝛ tūc putreret ibi neceſſariū eēt ledi oꝑatiōes ſenſuū interioꝝ.Quō eñ ſaluaret̃ itegritas oꝑationū imaginatiue ꝛ cogitatiue potētiaꝝ.ſi i medio vētriculo ipſi⁹ cerebꝛi iuenireť mā ſui putredie extraneās oꝛgana:ꝛ ſpūs ibi lucētos:aut ſui quātitate oppilās vel apoſtemās.oꝑatiōes eñ ꝟtutuʒ ꝓpoꝛtionant̃ inſtrīs ꝛ oꝛganis:ꝑ q̄ iſte oꝑatiōes ꝑduci debēt igit̃ cū intēperie ipſoꝝ incōuenictes ꝑducerēt̃ oꝑationes.qᵭ erat deducēdū.vr̃ igitur ex iſtis deducēdū ꝙ materia hui⁹ diſpōnis nullo mō ꝯtineat̃ in aliquo vētriculoꝝ cerebꝛi.¶Intelligo aūt hic vētriculos ꝯcauitates manifeſtas in ꝓfundo cerebꝛi inuētas:in q̄bus cōtinentur ſubſtātie quedā quaſi carnoſe vermibus aſſimulate terreſtribus in q̄bus ꝓducuntur operatiōes ſenſuuʒ interioꝝ:vt pꝛima tertij capꝭ.pꝛio eſt colligendū.¶Qᵭ ꝟo hec materia in pāniculis cerebꝛi cōtineri poſſit ſatis facile eſt videre. eo ꝙ hec materia recipit̃ in poꝛis:ꝛ ibidē a naturali caloꝛe derelicta putreſcit.¶Ex quo fundamento apparet declaratio q̄rti ꝑmiſſi.ſ.ꝙ hec mā cōtineri pōt in diuerſis locis.Nā ſi hec mā effundat̃ a pāniculo pie mřis ꝟſus cerebꝝ.tūc recipiet̃ inter ſuperficiē cōcauā pie matris ꝛ conuexā cerebꝛi.¶Et ſi expellitur ꝑdicta materia a pia matre ꝟſus durā matrē:ꝛ a dura matre ꝟſus piā matrē:tunc neceſſario ipſa ꝯgregabitur iter duas ſuꝑficies pie mřis ꝛ dure mřis.¶Si vero materia iā dicta a ꝟtute ꝓpellat̃ a pia mře ꝟſus craneū vel a craneo ꝟſus ipſam tūc ipſa neceſſario ꝯgregabit̃ inter ſuꝑficiē cōcauā ꝛ cōuexam dure matris ꝛ craneū.¶Et q̄literc̄uq̄ cōtingat talis materia i oībus ꝑdictis locis putrere pōt ꝛ a ꝟtute expelli ꝟſus interioꝛeʒ ꝑtē cerebꝛi vſq̄ ad carūculas mamillares q̄ veſtiunt̃ pāniculo cerebꝛi in eoꝝ inferioꝛi parte perfoꝛato per cuius foꝛamen

defluēs vel ꝓpulsa mā recipiꝫ l caisim ⁊ in riza nasi ⁊ de ea ꝑ ꝯcauitatē nasi ad extra mittitur. ¶Hec in summa est ſpeculatio inueniēdi ſitū materieꝝ itra craneū inuētarū ⁊ locū expulſionis earū ⁊ vtrū ⁊ modū quātū ad exteriorē ptē cerebri. Si aūt mā l media pte cerebri inueniret magis ⁊ a ꝟtute ad extra ꝓpelleret: tūc neceſſariū eēt ꝙ emanaret ꝑ aures aut ꝑ palatū vt ſepe ꝯtingit mām ſanioſam ꝑ aures et ꝑ palatū lōgo tpe emanare. ¶Qđ aūt materia ſuperfluēs in oib⁹ ꝑdictis poſſit inueniri locis. lege pria tertij tractatu pmo cap. ſcdo. cui⁹ text⁹ ſeriē hic pertrāſeo. ¶Et ex hoꝝ oim fundamēto ſatis clare apparet ꝙ opꝫ huic nobiliſſime dñe ꝓmpte ⁊ ꝯuenienter adminiſtrari ſubſidia. aliter enim in breui ⁊ facile perducetur ad diſpōnes ⁊ accidentia mala. Regimē aūt ſibi adminiſtrādū nunc ita ſubſequitur.

¶De cura huius diſpoſitionis ⁊ regimine eius per res non naturales. Cap. ij.

Regimē itaqꝫ eius ꝑ res nō naturales pticulariter hic videtur eē ſupfluum. ad hec enim oīa clariſſimus vir⁊ doctor eximi⁹ Petrus Sulmonenſis magnifice ſupplebit. ¶Primo abſcidēdo ab ea aerē vel habitaculum magne caliditatis ⁊ frigiditatis eligēdo aerē tā in paſſiuis ꝙ in actiuis qualitatib⁹ mediocrē tñ iclinet magis ad caliditatē ſiccitatēꝙ ad alias qualitates: euitabit ab ea aerē nubiloſum vētoſuꝫ ⁊ vaporoſum. In cibis ꝯuenient ei mediocriter calefactiui ſubtiliatiui aperitiui ⁊ exiccatiui. neqꝫ cōueniunt ei cibaria groſſa: vt legumina antiq carnes ſimulia neqꝫ viſcoſa vt piſces ⁊ neruoſe partes aīaliū neqꝫ oppilatiua vt caſeus ⁊ ſilia. neqꝫ ꝯueniunt ei cibaria calida ⁊ ꝓprie aromatica q multū ſunt capitis grauatiua vt 5⁹ affoꝝ ibi. Muliebria educit ex aromaticis calefactio ⁊c. Euitet etiā cibaria multa pinguedine artificiata q multū capitis ſunt repletiua. ¶Effugiat etiā vina fumoſa valde ⁊ acuta ⁊ vtatur vino albo ⁊ ſubtili aromatico pauce fumoſitatis. Aq̄ aūt frigida ⁊ ꝓprie ſimplex nō ꝯuenit ei. cōmixta aūt vino bibi pōt ⁊ ꝓpe ſi vinū fuerit valde fumoſum. ¶Adhuc etiā euitet multā quantitateꝫ ciboꝝ ⁊ potuuꝫ grauantiū ſtōm ⁊ fluctuantiū in eo ¶Quarto iteꝝ dormiat capite aliquātulū eleuato ſup dextra vel ſiniſtra parte. effugiat diurnū ſomnum ſi dormierit in nocte conuenienter. ¶Exercitiū autem eſſet eidē ꝯueniens ante cibū factum paſſim ambulando per horam mediā in manib⁹ aliqd ferēdo vel aliqđ exercitium cū eiſdē faciendo qđ materias a capite deſcēdere facit ſicut eſſet gladio aliqd incidere vel in manibus rē aliquā ponderoſam portare. Accidentia aīe oīa q velocem ⁊ vehementē motum in ſpiritibus ⁊ humoribus efficiunt ſunt euitāda. vt ira furor triſtitia fortis: ⁊ ſic de alijs.

¶De regimine huī⁹ diſpōis ꝑ medicinalia. Cap. iij.

Sex videnꝫ mihi intētiones l cura huius diſpōnis eē ſufficiētes. ¶Pria eſt euō minoratiua mãeꝝ. ¶2ª eſt digō eaꝝ. ¶3ª eradicatio ipſaꝝ. ¶4ª diuerſio earuꝫ. ¶Quinta materierum cōpleta cōſumptio. ¶Sexta ⁊ vltima capitis confortatio.

Prima itaqꝫ intentionē cōplent duo inſtrā. ¶Primū eſt: vt ſi ꝟtus etas ⁊ cōplo ꝯueniunt: fiat eidē flobothomia de baſilica brachij dextri. ⁊ extrahaꝫ ſanguinis. ℥. iij. vel quatuor. hec eſt neceſſaria ſi icā materialis ⁊ efficiēte cōicas epar ipſi capiti. ¶Scōm inſtrm ē: vt ſi nō appebit flobotomādi iclinatio aliq in aurora recipiat has pilulas. ℞. pil. aureaꝝ. pil. de iera cōpoſita añ. ʒ. ij. vel. ℈. ſ. ⁊ accipiat ⁊ tardet cibū ſex horis ⁊ poſt accipiat aliqđ lauatiuum ꝑ horā ante prandium.

Secūda ꝟo principalis intētio ꝯpleri pōt ꝑ iſtra tria. ¶Pᵐ ē ⁊ leue hoc. ℞. aque ſaluie aq betonice. añ. ℥. j. ſ. aq acetoſe. ℥. j. miſce cū modico zuc. ⁊ totū calidū in aurora accipiatur ⁊ tardeꝫ poſt cib⁹ ſaltē horis. iiij. ¶Scōm digeſtiuū forti⁹ illo. ℞. mellis ro. colati. ℥. j. ſ. ſyru. de hyſopo. ℥. ſ. aq betonice: aq ſaluie añ. ℥. j. ſ. miſce. ¶3ᵐ digeſtiuū fortius predictis. ℞. ſyru. de calamento ſyru. de ſticadoq. añ. ℥. vj. aque yris: aq acetoſe: aq betonice añ. ℥. j. miſce ⁊ omnia dentur vt prius.

Tertia ꝑncipalis intētio cōpleꝫ ꝑ duo iſtrā. ¶Primū ē hoc. ℞. iere ꝑa. ʒ. j. agarici. ℈. ſ. zuccari al. ℥. ſ. miſce: ⁊ totū hoc bibaꝫ cuꝫ aqua ſaluie calefacta. ¶Scōm inſtrꝫ eſt vt ſi nō poſſet ſumere ꝑdictam medicinā ꝓpter eius amaritudinem: tunc capiat has pillas. ℞. pil. cochiaꝝ ⁊ aureaꝝ. añ. ℈. ſ. reſoluenꝫ pil. ſeptē cum ſyrupo de ſticados: ⁊ exhibeanꝫ in aurora: ⁊ poſt eas obſeruenꝫ oēs ꝯditiones que poſt ipm minoratiuū dicte ſunt.

Quarta principalis intentio eſt matereꝝ diuerſio: ſaltē pticularis que fieri poteſt pluribus inſtrumentis. ¶Prio diuertendo abſqꝫ euacuatione ſenſibili: vt per fricationes a pedibus vſqꝫ ad ſpatulas adminiſtratas. ¶Scdo ꝑ ligaturas ſup genua ⁊ cauillas manuum ⁊ pedū factas. ¶Tertio p vētoſas cū ſcarificatione appoſitas ſup ſpatulas ⁊ nates. ¶Et pōt iteꝝ et 2° ꝑncipaliter diuerti mās ad remotas ptes cū euōne ſenſibili. vt. M. ꝓuocatio: vel emoroidaꝝ adminiſtrādo cū cliſteria cum iera ſimplici vel ieralis a capite diſtrahētia. ¶Et adhuc diuerſiones fieri pñt ſenſibiliter ⁊ particulariter a capite eū antes. ⁊ prio q̄dē flobothomādo cephalicā: aut vētoſando ptes colli cū ſcarificatiōe. aut 3° ꝓuocādo ſanguinē a naribus. Si hec 3ª aut ipoꝝ alteꝝ videbiꝫ opportunū cū appitiōe dñij vel mixtiōis ſanguinis cū alijs. ¶4ᵐ diuertēs pticulare ē maſticatio fcā cū piretro: zinzibere agarico: maſtice: arthanita ⁊ ſilib⁹. ¶Quintum de numero hoꝝ diuertētiū ē collutio facta cū aqua decoctionis ruthe: ſticados: pulegij: calamēti: liquiritie ⁊ hyſopi. cū quoꝝ decoctiōe calida ſepe fiat oris collutio. ¶6ᵐ diuertēs ē gargariſma factū cū hac decoctiōe. ℞. coſti ſtaphiſagrie ireos: arthanite: ruthe: ſticados. añ. M. ſ. liquiritie. M. j. incidaꝫ ⁊ ꝯtūdatur. ⁊ cū lib. ij. aq. ⁊. ℥. iiij. mellis vſqꝫ ad cōſūptionē medietatis coquanꝫ de hac. 6. vel. 8. vicib⁹ fiat gargariſma añ prādiū ⁊ añ cenā. ¶7ᵐ diuertēs ē caputpurgiū hoc. ℞. aque mel. ℥. iij. ſucci radicū blete. ℥. j. ſ. calefiat totū: ⁊ pleno prius ore aq traijciaꝫ ꝑ naſum mane ⁊ ſero ante prādium ⁊ ante cenam.

Quinta ꝑncipalis intẽtio cõplek̃ ꝑ vnũ inſtrm̃: ⁊ eſt vt ꝑ vnã ſeptimanã continuã oĩ ſero qñ vadit ad lectũ accipiat. ʒ. ß. auree. alexãd. cũ. ℥. j. ß. aq̃ maio. calefacte ⁊ poſt vnã ſeptimanã ſufficit ei accipe bis vel ter in ſeptimana.

Ultima intẽtio que eſt ꝯfortandi caput per tria inſtr̃a cõplek̃. ❡ Quoꝝ ꝑmũ eſt, vt oĩ ſero qñ vadit ad lectũ ſaltẽ per dies decem accipiat rotulã vnã vl. ʒ. ij. cõfectiõis dyamuſci dulcis. ⁊ bibat poſt illud tertiã partẽ cyathi vini albi cũ altera ſui medietate aq̃ cõmixte. ❡ 2ᵐ inſtrm̃ eſt. vt oĩ ſero cũ vult ingredi lectũ a ꝑncipio capilloꝝ vſq; ad ſummitatẽ capitis ꝑ cõmiſſurã ſagittalem per tres digitos latitudinalr̃. de hoc puluere puluerizet vſq; ad quãtitatẽ. v. granoꝝ ordei inter capillos ſpargẽdo ipſum. ℞. macis. ʒ. ij. gaꝝ. ʒ. j. ligni aloes ℈. ij. oĩa ꝑ ſe puluerizent̃ ſubtiliſſime: deide miſceãtur ⁊ fiat vt dictũ eſt. ❡ Tertiũ inſtrm̃ eſt odoriferũ hoc qḋ ſemper in manu teneat odorãdo ipm̃. ℞. galle muſ. ſtoracis calamite. cala. aromatici. añ. ℥. ß. ligni aloes. ʒ. j. garioſi. nucis muſ. añ. ʒ. j. ß. muſci ambre. añ. ℈. j. pulue. maio. ℥. ß. fiat omnium per ſe pulu[is] ⁊ ligentur in ſindone de grana retorta.

Conſilium. 80.

De catarro ſalſo deſcẽdẽte ad pect⁹ ⁊ ad naſum cũ excoriatione ⁊ puſtulis in ꝑte exteriori.

Nobilis vir ⁊ R̃ndus in Xp̃o pr̃ dñs prior ſcti Antonij de viẽna diſpõnẽ capitis habet ꝑ quã in eo gñak̃ mã acuitatẽ habẽs accñtalẽ. eo q2 mã talis ẽ flegma ſubtile ſatis. cui cholerica mã cõmiſcetur reddẽs ipm̃ ſalſum vel acutũ. ⁊ ſepe cõtingit ꝙ hec mã decidit in pect⁹ eius ⁊ efficit in eo tuſſes ⁊ ſputa acuta ⁊ ſuſpecta ſatis. ❡ Et qñq; mã ꝑdicta ſtilat ꝑ naſuʒ ⁊ facit ei corrizã ſatis mordicatiuã. ⁊ qñq; excoriatinã ꝑtiũ interiorũ naſi. ❡ Et tertio iteruʒ hec mã qñq; effundik̃ per exteriores ꝑtes ⁊ recipik̃ in lepore naſi faciẽs ibi puſtulas vel bothor ꝑua colore roſeo colorata. ⁊ acuitate ſua erũpentia cutẽ ſine ſanie tamẽ eo q2 materia ſui ſubtilitate citius euaporatur ꝙ̃ in ſaniem conuertatur.

His itaq; diſpoſitionib⁹ ꝓuidẽdũ eſſe extiſtimaui q̃tuor remedijs. ❡ ꝑᵐ itaq; eſt loch infraſcriptũ. Cui⁹ vſus dʒ eſſe in mane ⁊ ꝑ horas tres poſt prãdiũ vſq; ad horã cene teneat de ipſo in ore ſuo q̃titatẽ grani fabe. ⁊ ꝑmittat ipm̃ a calore diſſolui ⁊ in pect⁹ per tracheã arteriã recipi abſq; maſticatiõe aliq̃. ℞. loch de pino. ℥. j. pill'aruʒ bichichiaꝝ deſcriptiõe Raſis 9° Almãſ. cap. de tuſſi. ʒ. ij. ſucci liq̃ritie. ʒ. j. oximellis cõpoſiti. ℥. j. ʒuc. cãdi. ʒ. x. terant̃ oĩa ſubtiliſſime in mortario. ⁊ fiat electuariuʒ bone viſcoſitatis: cuius vſus ſit vt ſupra. ❡ 2ᵐ remeᵐ ei ꝯueniẽs eſt hoc. ℞. g̃noꝝ ꝑmeaꝝ. ℥. iiij. g̃noꝝ fiſticoꝝ. ℥. ij. aq̃ violaꝝ aq̃ capilloꝝ ve. añ. ℥. iij. g̃na ꝑdicta īfundant̃ in ꝑdictis aq̃s: ⁊ nutriantur in eis trib⁹ dieb⁹ nãlib⁹. deide cũ ʒuccaro albo diſſoluto ⁊ cocto cũ aq̃ capilloꝝ veneris īcorporent̃ ꝑdicta g̃na itegra vel ꝯtuſa ſuo mõ. ⁊ vtak̃ ea añ cibũ vel poſt ſuo libito. Eſt eñ ei valde ꝯueniẽs ad cõfortãdũ cor ⁊ mũdificãdũ pect⁹ ⁊ aperiendũ oppilõnes ⁊ eſt reſtauratiua mirabilis ⁊ iõ ei cõueniẽs eſt: q2 macer ⁊ extenuat eſt notabiliter. ❡ 3ᵐ remediuʒ ſibi ꝯueniẽs eſt vſus harũ pill'arũ: de q̃bus accipere põt bis in ſeptimana parũ añ cenã cũ ſignis g̃uitatis vl' plenitudinis ſtõachi. aut accipiat eas ꝑ duas horas poſt cenã cũ ſignis grauitatis ⁊ diſtillatiõis a capite: quaꝝ deſcriptio. ℞. magdaleonis pill'. alefanglaꝝ aloes abluti. añ. ʒ. ij. reubarbari. ℈. ij. agarici electi. ʒ. ß. ſpice. g̃. v. ʒʒ. g̃. iij. cũ ſucco roſaꝝ fiant pillule pro omni. ʒ. vij. ❡ 4ᵐ remediũ ꝑncipale ⁊ ꝓprie ad defedationẽ naſi eſt hoc. ℞. amili de ordeo. ʒ. ij. litargiri ſpumificati. ʒ. vj. olei de vitellis ouoruʒ ʒ. ß. tucie ꝑparate ceruſe. añ. ʒ. j. ß. incorporent̃ ſimul ſubtiliſſima ꝯtritiõe ĩ mortario plũbeo cũ ſuo piſtello. De hoc igik̃ liniãtur oẽs partes naſi infecte in ſero abundanter: in mane ꝟo abluak̃ cum coto madefacto in aqua decoctionis ſeminum melonum non excorticatorum ⁊ reddentur partes ille formoſe. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſilium. 81.

De ſex malis diſpõnibus. vʒ. De fluxu materierũ acutarũ a capite. ❡ De dolore in partib⁹ colli ⁊ ſpatulaꝝ cũ iectigatiõe. ❡ De mala digeſtione ſtõachi cũ multitudine vẽtoſitatũ. ❡ De mala complexione calida ⁊ ſicca epatis cũ mã. ❡ De mala cõplexione renũ cũ multitudine trũboꝝ harenaꝝ ⁊ petalorũ. ❡ De fluxu humiditatũ albarũ a matrice.

❡ Diuiditur autem conſilium in duo capitula.

❡ Diſpoſitiões per cauſas ⁊ ſigna diſtinguit. Ca. j.

Magnifica ⁊ Generoſa Dña de Mirãdula varijs laborat accñtib⁹ ⁊ egritudinib⁹. ❡ ꝑrimũ eſt flux⁹ mãe acute a capite ei⁹. ❡ Scõm dolor in ꝑtib⁹ colli ⁊ ſpatulaꝝ ꝯmixt⁹ iectigatiõi cuidã. ❡ 3ᵐ mala diſpõ ſtõachi ipſi⁹ cũ multitudine vẽtoſitatũ ⁊ flegmatũ in eo genita. ❡ 4ᵐ mala cõplõ epatiſ calida ⁊ ſicca mãlis. ❡ 5ᵐ mala cõplõ renũ cũ multitudine trũboꝝ harenaꝝ ⁊ petaloꝝ. ❡ 6ᵐ eſt mãcrum albarum a matrice defluxus fere continuus.

Preterea diſpõ ꝓuẽit a mala cõplõne epatis ꝑdicta ⁊ mala cõplõne ſtõachi frigidi ⁊ hũidi. ſiue ergo flegmata ꝑ viã indigeſtionis gñata ⁊ cõgregata in ſtõacho faciãt chilum gñari frigidũ ⁊ hũidũ ⁊ aquoſum ꝓpter queʒ ſepar nõ põt gñare maſſam ſanguineã cõuenietẽ in complexiõe. vñ ex magna ꝑte flegmatũ euaporãtiũ ad caput ⁊ multitudine mãe cholerice: vel ꝓut in epate põt gñari flegma ſalſum: vel vapor ex flegmate ⁊ cholera in capite ei⁹ ꝯuerſus in flegma ſalſum: qḋ multiplicatũ in capite per ſeipſum fluẽdo deſcẽdit: aut ſaltẽ in ṽtute pellik̃ pars ei⁹ per palatũ expulſa in os repñtes ſalſedinẽ: ⁊ cũ ꝓ nõnulla illius pars per venas ⁊ arterias deſcenderit in ligamẽta cordis et muſculis colli ⁊ ſpatularũ immergitur: ⁊ pars eius acuta ſatis dolorẽ efficit pũgitiuũ. poſtea vaporoſior circulis interclуſa iectigationẽ facit: que incluſa in poris querens exitum mouetur motu eleuationis ⁊ depreſſionis in particulis muſculorum. ❡ ꝑrʒ

ergo q cerebrū egrotat dupliciter.ſ.mala cōplexiōe frigida & hūida a flegmatis aquoſi: & mala cōplexiōne calida a vapore cholerico ab epate cōicato. Ptz etiā cauſa doloris in ſpatulis. Itē q ſtomach⁹ egrotet mala cōplexione frigida & hūida indicat ex frigiditate ſenſata. ¶Scdo ex copia ventoſitatū & ructuū. ¶Tertio ex debilitate digōnis. ¶Qd epar ēt ſit calidū & ſiccū: patet ex tactu calido hypocundrij dextri: & ex velocitate & frequētia pulſus: & ex tinctura vrine ſm plurimū ignee vel ſubignee: & ex ſuperfluitate pme digeſtionis q eſt ſicca & citrina: & ex valida ſiti pſeuerāte: & ex tenuitate venarū & ex paucitate carnis. ¶Ex qb⁹ arguit etiā caliditas renū. cū ergo multiplicat in ſtō flegma: & ēt ab epate pellat ad renes calidos: & ſic ab eorū caliditate inſicat in lapidem. Et pulſa ad matricē icitāt ipſam ad expulſionē: itaqz frequēter laborat fluxu mēſtrū albarum a matrice ſua. ¶Etiā debilitas matricis pōt eſſe cauſa cōgregationis flegmatū in ipſa ꝑpter ſpēm maſle cōplexiōis acqſitā ꝑpter indebitā mūdificationē eius que cōpletius fit in muliere fecūda. Flegmata igit per viā indigōnis multiplicata in matrice nō minus impellunt ipſam ad ſui expulſionē ꝙ mā aliunde ad ipſam ꝓpulſa faciat. qre hec diſpō eſt ſatis difficilis: quia eſt complicata ex reciproca alteratione et communicatione nocumenti cerebri ad ſtomachum: & econuerſo ſtomachi ad epar: & epatis ad renes & matricem & econuerſo.

¶De cura dictarum diſpoſitionum. Cap.ij.

In cura ſupponit q lz diſpōnes mēbrorū hui⁹ dñe ſunt diuerſe: qm cōplō epatis & renū eſt calida & ſicca. & cerebri cordis ſtōachi & matricis ad frigidū & hūidum eleuata eſt. qz tū in toto dñat virtus frigidi & humidi. igit eligant inſtra calefactiua mediocriter & ſiccatiua potentius. qz maior eſt lapſus per humiditatē ꝙ per frigiditatem.

Catarro eius ad ſtōm vel ad pect⁹. p⁹ ſtā te mā multa qſi ſuffocatiua flobotomet baſilica. ¶Scdo diuertat mā ad inferiora cuz cliſteri cōt additis ſal gēme.ʒ.iiij. tere ſimplicis bñdicte.añ.ʒ.vj. ¶Et cū alijs gnib⁹ diuerſionū aperiant emorroides vētoſent ſpatule &c. ¶Uel. ℞. pillulaꝝ aureaꝝ.ʒ.j. trociſcoꝝ de ſtela.ʒ.ſ. mirabiliter ſiſtunt catarrum. dent per horā poſt cenā.

Spatularum dolor ſi inualeſcit anferēs ſomnum. ℞. olei amigdalaꝝ dul. ſiſami.añ.℥.ſ. olei de keiri citrini.℥.ſ.ſ. croci pinguedinis anatis & taſſi.añ.ʒ.ſ. cū cera fiat vng[m] vniaturqz. ¶Uel recipe folioꝝ camomille melliloti ſeminis aneti ameos meliſſe maiorane. añ.℥.j. fiat decoctio. & cū veſicis applicet vel cū ſpōgia. ¶Ut. ℞. folioꝝ cauliū betonice meliſſe.añ.M. iij. farine fabaꝝ.℥.ij. farine frumēti & ſemis lini.añ.℥.ſ.ſ. croci.ʒ.j. vitellos oūi numero.ij. coquātur ſil' in aqua ad bonā earū mollificationē: poſt ſecum aliis incorporentur ad formam emplaſtri.

Stomachi et⁹ indigōni cū multiplicatione ventoſitatis. p⁹. ℞. ſyrupi de calamento mellis roſ. col. ſyrupi de eupatorio.añ.ʒ.iij. aquaꝝ abſinthij menthe meliſſe.añ.℥.ij. continuetur vſqz ad apparitionem digeſtionis. ¶Poſt. ℞. tere Sal.ʒ.vj. benedicte.ʒ.ij. cum modico vini. ¶Poſt. ℞. ſpecierum electuarij de ligno aloes ʒ.ſ. ſpecierum dyamuſci dul.℥.ſ. granorum paradiſi.añ.ʒ.ſ. zuc.al.℥.iiij. cum aqua menthe fiat confectio. Doſ.ʒ.iij. ante omnem cibum ſuperbibēdo modicum vini. ¶Poſt. ℞. ameos ſpice ligni aloes menthe origani.añ.ʒ.j. macis.℥.ij. zuccari quedruplū omnium ponderis. puluerizentur omnia per ſe & miſceantur: & fiat tragea. Doſis coclear vnū poſt omnem cibum deglutiendo ſine maſticatione. ¶Item ℞. ligni aloes menthe macis origani cinamomi gariofilorum ſpice.añ.℥.ſ. trociſcorum gallie muſc.ʒ.ſ.ſ. olei menthe olei maſticis nardini.añ.℥.ſ. landani.℥.ij. reſine.ʒ.vj. cerotum fiat cū cera quantū ſufficit applicetur ſtōacho & ſolenniter cōuenit omni debilitati ſtomachi ꝓuenienti a mala cōplexione frigida & humida materiali & immateriali.

Epati eius calido qdē capiti & ſtōacho etiaꝫ ꝯfert in modica quātitate. ℞. trociſcorū de ſpodio: trociſcorum dyarodō.añ.ʒ.ſ. lacce preparate.ʒ.ſ. zuc.al.℥.iiij. & aque cicoree fiat cōfectio Doſ.ʒ.ij. ante et poſt cibum cum oportet. ¶Uel. ℞. aque cicoree: aque epatice.añ.℥.ſ. aque eupatorij.℥.ſ. ¶Etiam. ℞. olei nardini olei citoniorum.ana.℥.ſ. ſpodij roſ. corallorum amborum ſandalorum. ana.ʒ.ſ.ſ. cere albe quantum ſufficit pro vnguento molli ad epatis regionem.

Renibus iſta competunt: tamē ipſi & vias adeo & emulgētes teneant conuenienter aperti. vt materie nō figantur in eis conuertende in trumbos vel harenas & petala. cui opponitur primo. ℞. aque milij ſolis.℥.ij. aque ſaxifragie.℥.ſ. pluribus mane expertum. ¶Secundo. ℞. ſeminis ſparagi petroſellini aniſi feniculi.ana.℥.ſ. granorum hedere ſiccorum milij ſolis.añ.℥.iij. lapidis lincis lapidis iudaici.añ.℥.ſ.ſ. zuccari albi triplum ponderis omnium fiat tragea. & cum percipit dolorem renum & ſpine & vrinas eſſe factas renuce valde. tunc de iſtā tragea ſemper accipiat coclear ſ. ante cibum. educit enim trumbos harenas lapides vrinas prouocando notabiliter. ¶Tertio vinū eius habeat continue infuſa grana hedere vel ſumantur ſine maſticatione. vel cuz ea. viij. grana hedere ſepe. ¶Quarto ifallibile. ℞. ſublimatiōis apij ℥.ij. pulueris radicum ſaxifragie combuſti ſm artē añ.ʒ.j. bibe totum credo non poſſe remanere lapillos nec harenas cum vſu huius inſtrumenti.

Fluxui materierum albarum matricis que egritudo eſt cronica & difficilis curationis. ſiue enim proueniat ex tranſmutatione cretica materierum flegmaticarum corruptarum vel non corruptarum a toto: vel a determinatis mēbris difficilis eſt. ¶Similiter ſi ꝓueniat propter nocumentum digeſtionis ſtomachi & epatis que ambo ſunt cauſa multiplicationis talium materierum a matrice. Similiter tertio ſi proueniat propter colligantiam totius vel partium vel per proprium nocumentū ipſiꝰ.

matricis tamẽ. ¶ Primo. ℞. ſublimationis vchuẽ. ℥. iiij. p. xxx. vel. xl. dies mũdificat eñ ⁊ educit lauãdo et abſtergẽdo ſpaticas renales vrinales ⁊ matricales vias. ¶ Scḋo de mihi expertis. ℞. galbani electi. ℥. iiij. oppoponacis. ℥. j. ſandarace thuris hypoquiſtidos. ana. ℥. j. diſſoluant̃ gũme cũ aceto acuto ⁊ fiat cerotũ rotundũ ſup pãno de grana p digitalẽ menſurã maius ꝙ̃ nebula ſup vmbilico ponat̃ eius centrũ. penetrabit p venã vmbilicalẽ terminatã ad matricẽ. ¶ Tertio oñi mane ⁊ ſero fiat encatiſma. ℞. gallaꝝ quercus pforataꝝ: oſſiũ pineaꝝ nõ ꝯſeruãtiũ medullã. añ. M. iiij. alaminis roche lib. j. aluminis ſciſſi. i. iameni lib. ß. trociſcoꝝ alipte muſcate: trociſcoꝝ nere. añ. numero. j. coquant̃ oia in ſitulis aq̃ xij. ad ꝯſumptionẽ medietatis fiat encatiſma in vaſe ligneo p ſpatiũ medie hore. ¶ Ultimo ℞. ſpecierũ bñdicte ꝯpleraꝝ. ℥. j. ß. aloes tribus dieb' infuſi in ſucco vchuen. ℥. iij. ꝯfectiõis vel trociſcoꝝ nere. ℥. j. maſticis. ʒ. ß. croci. ℈. xv. cũ vino aromatico antiquo valde fumoſo. fiãt pillle p o l. ʒ. vij. doſis nũero. j. añ cenã paꝝ ol q̃nta die. Scio eñ ꝙ mãs ſupfluas corruptas vel corruptiõi paratas ꝯuenienter attrahũt et educũt a matrice. ppter quc quatuor inſtra pdicta plurime mulieres ab hac egritudine difficili ſanate ſunt integre. Ad laudem dei. Amen.

¶ De egritudinibus oris ⁊ faciei ꝯſilia ſequunt̃.

Conſiliũ. 82.

De vndimia in gena prius p eſſentiã: poſtm p cerebri reumatizãtis colligãtiã genita: ꝯtinẽs tria capl'a.

¶ De verificatione egritudinis cauſarũ eius et ſignorum. Cap. j.

Euma quoddã nup viꝝ honorãdũ Proſdocimuz de Taruiſio vehemẽter infeſtat. Etẽĩ a mẽſe februarij vſq; ad hoc pñs tps ad totã genã ⁊ ad oculũ dextruz reumatizauit materia: q̃ oẽs pdictas partes tumeſcere fecit ſine duritie: et abſq; magno rubore ⁊ partiũ pdictaꝝ inflãmatiõe: ⁊ tali pſeuerauit mẽſibus tri' vt ſcribit̃. Cui ſi remediũ aliq̃d canonice exhiberi dꝫ. opꝫ ꝙ hec diſpõ ad cognitionẽ adequatã pducat̃ cũ notitia eoꝝ: quoꝝ ꝯtẽplatio oppoꝛtuna eſt. ¶ Opꝫ itaq; materiã hanc vel in pdictis partibus eſſe ꝯgeſtã ppter debilitatẽ ipaꝝ p ſe cũm ꝯgeſtiõis illius: ⁊ erit egritudo p eſſentiã in partibus pdictis: aut neceſſe eſt hãc materiã ad pdictas partes aliũde defluxiſſe: ⁊ tũc erit egritudo partiũ pdictaꝝ p colligãtiã denolanda. nõ eñ inuenit̃ aliqua egritudo que ſub hac diuiſiõe nõ cadat ¶ Si itaq; hec diſpõ eſt partiũ pdictaꝝ per eſſentiã aut ineſt ei mala cõplexio frigida ⁊ humida: ⁊ tunc locus viſu pcipit̃ cum pallore: cũ mollitie: cũ frigiditate tactu percepta: ⁊ cũ digitus parti imprimitur remanebit in ea impreſſionis veſtigiũ: ⁊ erũt ſigna dñij flegmatis in parte. ¶ Qđ cõfirmatur ex accñte qđ de nouo ſupuenit. ſ. ex deſceſu aquoſe humiditatis per labia diſtillãtis actualr. ¶ Unde ex oñibus iſtis neceſſe eſt ꝯcludere hoc membrũ pati vndimiã idest apoſtema flegmaticum a flegmate dulci muſcillaginoſo vel aquoſo ꝓueniẽs. ¶ Et ex his iterũ ſecundo cõcludit̃. ꝙ ſi materia illa in pdictis partibus multiplicaret̃ ⁊ pfundaret̃ in lacertis ⁊ neruis interioribus periculum eſſet euẽtus torture oris in hoc viro. ⁊ diligẽter inſpiciat̃ qr fortaſſe ſunt ſigna principij torture illius. ¶ Et tertio iteꝝ ꝯcludit̃. qđ ſi materia iſta multiplicata deſcẽderet ad partẽ capitis poſteriorẽ: fortaſſe minaret̃ ei paraleſim. ¶ Si vero raptũ haberet predicta materia ad inferiores partes minaretur ei empima aut alias egritudines pectorales nõ mo dicum verendas. ¶ Si aũt predicta mẽbra egrotarent mala complexione materiali calida ⁊ humida: tunc ſigna illius eſſent ſigna flegmonis: ſcꝫ tumor in parte notabilis caliditas intenſa cum mollitie in parte pcepta loci rubor ⁊ pulſatio notabilis cum partiũ tenſione grauitate percepta. ¶ Et ſi predicta mẽbra lapſu materiali calido ⁊ ſicco egrotarẽt cum partiũ tumore: tunc ibi perciperetur caliditas cum punctiõe acuitate ⁊ pruritu magna inflãmatiõe ⁊ puſtulaꝝ cholericaꝝ apparitione. ¶ At vero iteꝝ ſi in pdictis partibus eſſet materialis egritudo frigida ⁊ ſicca per eſſentiã aut in tumore illaꝝ partiũ neceſſario pciperet̃ friditas partiũ ſoliditas ⁊ durities reſiſtẽtia ad tactũ digiti coloris partiũ opacitas vel nigredo ⁊ ſupfluitatũ exitus a loco ꝓuatiuo. ⁊ hec ſunt ſigna ſephirotice vel ſclirotice diſpõnis. quoꝝ oim pdictoꝝ ſnie colliguntur a Gal. in libello de tumoribus pter naturam. ⁊ tertio terapẽtice pmis capl'is. ⁊ tertia quarti pmo ⁊ ſcḋo tractatu. in capl'is flegmõis herſipille vndimie et ſephiros. ⁊ tu collige ſmones inde ſi pl'z. ¶ Uidet̃ aũt mihi ex pdictis oino ꝯcludendũ eſſe ꝙ apa ſub capl'o de vndimia collocãdũ eſt. vt ex ſignis in pmo loco tactis manifeſte deduci põt. ¶ Contra. qr in loco tumoris pcipit̃ aliqualis rubedo. ſꝫ ipa cũ fuſcedine remiſſa ſigt ſanguis dñiũ cũ claritate ṽo cholerã oñdit. igit̃ tumor ille nõ eſt vndimicus. ꝯcluſio tꝫ. eo qr apa vndimicũ excludit colorẽ rubeũ ⁊ ptici pat colore albo eſſẽtialr: ⁊ maior apparet ſenſu viſus. ⁊ minor probat̃ per paſſiones vel proprietates ſanguinis ⁊ cholere. qm̃ pmi paſſio eſt rubedo purpurea. ſcḋi ṽo paſſio eſt rubedo clara. ¶ Ad huius motiui ſolutionẽ dicendũ ꝙ motiuũ illud veritatẽ includit de ſignis ꝯſtitibus apoſtemata ſimplicia: ſꝫ q̃rraro inueniuntur apata ſingularia: immo plura eoꝝ ſunt ꝯpoſita. vt tertia q̃rti. pmo cap. colligẽdũ. Jõ dicẽdũ eſt ꝙ dato ꝙ cũ materia fl'atica miſceat̃ aliqua parua q̃ntitas ſanguinis. nõ tollit̃ tñ q̃n illđ apa vndimicũ denolari debeat. qm̃ a tumore quãtitate ⁊ virtute pdominãte debet fieri denolatio. ſcḋa primi. q̃nto capl'o de egritudinibus ꝯpoſitis. quare ſuſtẽtat̃ iam premiſſa ꝯcluſio. ſ. ꝙ partitule patientes egrotant apoſtemate vndimico: vt dictum eſt.

Poſt hoc igitur parũper vberius ſpeculãdum eſt iuxta ſm membrũ pãſſumpte diuiſiõis. Si eñ partes pdicte egrotãt egritudinibus per colligantiã. aut erit hoc per colligãtiam propinquitatis partium adinuicem aut diſtãtie ipſarum. ¶ Et ſi primum tunc erit ibi egritudo per colligantiam a cerebro ꝓueniẽs. et hoc videbit̃ rõnale propter plura. ¶ Primo qr in eo ꝯgregãtur

flegmatice materie ꝑ viā indigōnis ex conuerſione
vapoꝝ flegmaticoꝝ in eas q̄ eleuant a toto corpo-
re. ¶ Et ſcđa cā eſt.q2 ipē iteꝝ nutrit ſanguine fleg
matico. ¶ Et tertia cā eſt: ꝓpter aptitudinē curſus
materierū liquidaꝝ ad inferiora. ¶ Et quarta eſt
ꝓpterea: q2 vene ꝛ vie effuſionis materieꝝ a capite
ad maxillas plures ſunt ꝛ ample ſatis. quare videt
oīno aſſerendū ꝙ egritudo partiū ꝑdictaꝝ ſm ma
gnam partē ſe hꝫ per dependentiā a colligātia ipſa
rum ad cerebrū. ¶ Ex qbus diligens ꝯſiderator in
vnā ſententiā redactis facile ꝯcludet egritudinem
in ꝑdictis partibus eſſe per colligantiā ſimul et per
eſſentiā. ꝑmanētia eñ ꝛ fixio tumoris longi tēporis
arguit egritudinē partiū per eſſentiā. Uelox vo ad
ditio tumoris arguit defluxum aliūde ꝓuenientē.
igit egritudo haꝝ partiū eſt ſimul per colligantiā ꝛ
eſſentiā cēſenda. ¶ Ex his correlarie ꝯcludit ꝙ hec
egritudo ē difficilis multū: qđ ſatis facile pꝫ: q2 eſt
diuturna. igit dependēs a materia frigida q̄ diffi-
culter curationē recipit. Oēs eñ cronice egritudi-
nes a materia frigida dependēt. affōꝝ ſcđa. cōmen
to illius affo. Senes iuuenibus plerūqꝫ egrotant. ꝛ
eſt ſnīa ꝑncipis ſcđa tertij. tracta. ſcđo cap̄. de emi-
cranea. ¶ Utrum vero iteꝝ hec egritudo cōtigerit
aut eſſe poſſit per colligantiā inferioꝝ partiū deno
minādā. ſ. pectoris ſplenis epatis ꝛ alioꝝ mēbroꝝ:
non curo hic qm̄ ſatis faciliꝰ materie a ſuperiori-
bus ad inferiora declinare poſſunt q̄ ab inferiori-
bus ad ſuperiora: licet verificationi veritatis nihil
repugnet. ¶ Ex quibus iam nunc taliter premiſſis
vberius inueſtigari poterit regularis curationis
modus: vt nunc ſequitur.

¶ De cura huius reumatis per adminiſtrationem
ſex rerum non naturalium faciliter diſcurrēdo per
eas ꝛc. Cap̄.ij.

CUm ex ꝑcedēti capl'o manifeſtū ſit ma-
teriā huius reumatis fluētē ꝛ effuſaꝫ
eſſe flaticā apparet ꝙ regimen ipſius
per adminiſtrationē ſex reꝝ nō natura
lium inclinari debet ad calefaciendū et
exiccandū: ꝛ ad incidēdū flegma illud: cuius parti-
culā aliquā nō eſt dubiū eſſe ſatis groſſam. igit lo-
cus ꝛ māſio habitationis eius dꝫ eſſentialiter eſſe
calefactiuus ꝛ exiccatiuꝰ: aut ſaltē artificialiter eū
acceſſione ignis in camera ꝛ fumigatiōe illius cum
ſandaraca: ligno aloes: thure: colofonia et ſimilibꝰ
has eñ fumigatiōes in hac diſpoſitiōe ꝯferre mul
tum vidi. ¶ Et ita dicendū de cibis ꝙ opꝫ eſſe cali-
dos ꝛ ſiccos naturalr̄ aut artificialiter cū decoctio
nibus ſaluie roſmarini: petroſelī. mēthe: ſerpilli: ꝛ ſi
milium calidoꝝ. ¶ Et potus eius ſit hydromel fa-
ctū cū decoctione roſmarini aut andacoche vel ma
ſticis: qđ paꝝ bibat. aut ſi ꝓpter etatē acciperetur
augmentū miſceat cum hydromelle quarta pars
vini rubei clari nō valde fumoſi. ¶ Exercitiuꝫ vero
pedibus ambulando longo tēpore factū ſuauibus
paſſibus ieiuno ſtomacho conueniens eſt. ¶ Som-
no vero vtatur breui a quo melius eſt ipſum excita
ri q̄ in ipſum ꝓfundū eſt. ¶ Stomachi etiā alleuia
tionem faciat cū paucitate cibi. qm̄ hec tria famoſa
a veteribꝰ approbata ſunt. ſ. ꝙ patiētes hāc diſpō-
nē eſuriēt ꝛ vigilēt q̄ reumata curāt. ꝛ ſunt ſmones
Auicēne q̄rta tertij. cap̄. de cura catarri. verſus ꝑn
cipiū. vbi inq̄t. Euigilēt: ſitiēt ꝛ famem patiant: qm̄
ſunt initiū cure. ¶ De accidētibus aūt ſic apparet ꝙ
nullū eoꝝ eſt ꝯueniēs: ꝛ maxime ꝑ qđ motus vehe-
mens in ſpiritibus ꝛ humoribus acquiratur.

¶ De cura huius reumatis ꝑ medicinalia. Cap̄.iij.

ET licet credā ego ſine heſitatiōe aliqua
ꝙ iā diu ea que oportune huic diſpōni
cōueniebāt ſolēniter adminiſtrata fue-
rūt: vt tñ legētibus ſatiſfaciā ſm mate-
riā ſubiectā huius diſpoſitiōis regimē
ſex complectur intentionibus curatiuis.

Et prima carum eſt regimen per cōuenien-
tem mēſuram ſex rerum nō na
turalium: qđ ſuccincte pertranſitum eſt: eo q2 non
dubito particularibus appropriatis in eiſdem re-
bus huic diſpoſitioni fuiſſe prouiſum. etiā q2 gene-
ralis intentio. ſ. calefaciendi et exiccandi et inciden
di particulares intentiones includit aperte.

Secūda vero principalis intentio eſt ma-
teriarū euacuatio minoratiua: ꝛ
licet ego non dubitē hanc intentionē etiā fuiſſe ꝯue
nienter adminiſtratā. verūtamen aliq̄d de ea tāge
re viſum eſt mihi vtile. ¶ Et primo quidē premitto
ꝙ cōueniens eſſet ei flobotomia cephalice aduerſe
partis: eo q2 nō credo totā materiā effluxiſſe. ſꝫ par
ticulā eius aliquā adhuc fluere. Et ſi aſtātibus ap
pareret ꝙ hec diſpoſitio augmentū reciperet a pleni-
tudine epatis: eo q2 vir iſte abūdat ſanguine chole
re cōmixto ſatis. Jdeo magis canonicū eſſet prius
adminiſtrare flobotomiā baſilice dextre ſub cubito
deinde interiectis diebus quibuſdā vtiliſſimū [illegible] eſt
peruenire ad cephalice flobotomiā iam p̄tactā. ꝛ
qualitercūqꝫ fiat quātitas ſanguinis extrahēdi li-
mitet ſm ſapientiā aſtantiū a tribꝰ vſqꝫ ad q̄nqꝫ. ℥.
ſm iudicium meliori ratiōe fundatum. ¶ Neqꝫ ali-
quis mirari debet ſi flobotomiā tanto opē laudē in
hac diſpoſitione. ſꝫ flegmatis dñium quantitatiuū
immo ꝛ qualitatiuū in materia huius egritudinis
poſuerim. eo q2 materiā hanc cōprehendo ſatis ſuf
ficienter eſſe ſanguini commixtā: qđ apparet ex le-
ui rubore apoſtemoſam partē cōcomitante. ¶ Et ſe
cunda cā que mouet ad flobotomiā eſt: q2 vnus ex
canonibus cōcedētibus flobotomiā in reumatibus
ꝛ catarris eſt qñ materia terminatur ad fauces ad
pulmonem ad coſtas. vt quinta tertij. preallegato
capl'o colligendū. ꝛ a Meſue in appropriato capl'o
de cura catarri. ꝛ pluries alibi colligendum. quare
omnino flobotomia in hac diſpoſitione videt mihi
neceſſaria fore. ¶ Si autē heſitares de flobotomia
loco illius laudarem applicationē ventoſaꝝ in ſu-
premo ſpatularum cū ſcarificatione cōgrua. ¶ Ae
terū his premiſſis ſequēti die poſt flobotomiaꝫ vel
vētoſas bonū eſſet minorare materiā cum his pillu
lis. ℞. pillulaꝝ de ſerapino. ℈. ij. pill'. maioꝝ de ſar
cocolla. ℈. ſ. formētur pillule ſex cum ſyrupo de ca-
lamento et exhibeantur cum conditionibus poſt aſ
ſumptionem farmacorum obſeruandis.

Tertia ꝑncipalis intentio eſt mãeꝝ a patiē
te ꝑicula ⁊ a trãſmittēte diuerſio: q̄
plurimis ingenijs explicari pōt. ¶Et ꝑmū qdez eſt
ꝓuocatio emorroidaꝝ: quas alḣ in hoc viro cogno
ui eſſe fluētes. q̄ quãtū cōferre pñt in hac diſpoſitio
ne. legat 2ª tertij. cap̄. 2° verſus finē ⁊c. ¶2m ꝟo in=
geniū eē videt per flobotomiā ⁊ vētoſas iã ꝑtactas.
¶3m ꝟo īgeniū eſt fortis poſterioꝝ ꝑtium fricatio a
natib⁹ incipiēdo vſqȝ ad ſpatulas aſcēdēdo cū pro=
tractiōe ad īferi⁹ facta. ¶4m īgeniū eſt appō medi=
caminis rubificatiui: imo ⁊ veſicatorij in ſuprema
ſpatularum carnoſitate: vt cum flamula cōtrita vel
pede coruino: aut cū cantaridibus: fermento ⁊ ace=
to vel cum emplaſtro recenti de planta oleandri fa=
cta bene contrita. Et non dubito ꝙ in hoc ſuſtentat
bona pars curationis huius diſpoſitionis.

Quarta ꝑncipalis intētio eſt mãerū: adeq̄
tio q̄ plurib⁹ cōplet̄ inſtris. Quo=
rū ꝑmū ⁊ leue eſt h⁹. ℞. aq̄ betonice: aq̄ ſublimatio
nis calamēti. añ. ℥. ij. ß. miſce. ¶2m ꝟo melius eſt vt
patiens aſſumat oi mane. ℥. v. aq̄ ſublimatiōis ra=
dicis iris. digerit em̄ potēter mãs flegmaticas ⁊ a
capite diſtrahit eas per vrine vias educēdo. Et ſpo
ꝙ hoc ſolū remediū ſufficit in cura huius. ¶Si qs
aūt deſideraret digeſtiuū forti⁹ iſto: tūc accipiat ſy.
de calamēto: de ſticados. añ. ʒ. vj. aq̄ roſmari. ℥. iij.
miſce. ¶Medrolibanū eſt medicina potēs ad aduer
ſandū oi flegmatice mãei adequãdo ⁊ ꝯſumēdo eā
adequat ēt frigidas mãs in capite latētes: vt colli=
gēdū eſt 5° can. ſumma ꝑma. ¶Adhuc ēt vſus ſo=
tyre magne. Etiã vſus tyriace hermetis: ⁊ iterū ad
miniſtratio auree alexãdrie: ex qb⁹ oib⁹ in ſero apđ
ſomnū. ʒ. ß. det vſqȝ ad. ʒ. j. cū aq̄ decoc. macis calefa
cta. ¶Et pari rōne ad mãeꝝ flegmaticaꝝ digōnez
in capite ꝯfert multū retinere in os fruſtū nucis mu
ſcate. ¶Et forti⁹ illo eſt lignū aloes in ore retētū: et
dētib⁹ ꝯueniēter ꝯtritū. virtu ales em̄ medicinaꝝ par
tes facile ꝑ colatoriū ad cerebri ſubſtãtiã: ⁊ vētricu
los ꝑuenire pñt. ¶Ampli⁹ ēt mãs in capite latētes
digerere pñt ſacculi: aut pulueriʒatiōes a ꝑn⁹ coro
nalis cōmiſſure vſqȝ ad finē ſagittalis facte. quarū
deſcriptio eſt hec. ℞. macis. ʒ. ij. ligni al. ʒ. j. granoꝝ
paradiſi: cubebaꝝ: nucis muſ. añ. ʒ. j. muſci ambꝛe.
añ. ℈. j. fiat pul. de quo ſex granoꝝ ordei quantitas
applicet̄ ꝑdicto loco ꝑus madefacto: duab⁹ vel tri=
bus guttis aq̄ vitis: ⁊ eſt potēs remediū in abſ. idē=
do curſum materierū per modū cōſumptiōis eaꝝ.

Quinta ꝑncipalis itētio eſt mãerū eũo era
dicatiua: ⁊ iã qdē intētio hec com=
pleri pōt per adminiſtrationē ꝑdictaꝝ pillarū: qua
rū doſis augeri pōt ſm deliberationē ſapiētū aiã=
tiū. ¶Et ſi qs deſideraret exhiberi farmacū eradica
tiuū: ⁊ magis appropuatū exhibeat. ʒ. j. pil. fetidaꝝ
deſcriptiōe Raſ. 9° Almā. cap̄. de cura paliſis. Cō
cat em̄ hui⁹ egritudinis mã cū cã paliſis valde ma
gnifice: velut ex ꝑmiſſis appuit. ¶Adhuc ēt eradi=
cari pōt mã ꝑ frequētē adminiſtrationē vnius ma=
gne pil. date ꝑ duas horas poſt cenã velut pꝫ ex de
ſcriptiōe hac. ℞. pil. aiſaiaret: agarici electi. añ. ʒ. ß.
turbit colloqntide añ. ℈. ß. maſtices. ʒʒ. aniſi. añ. ℈.
iij. reformet̄ pil. de vna. ʒ. iij. Et exhibeat̄ hora pre
dicta vna: ⁊ collige hãc ſniam prima tertij. tractatu
ꝑmo in fine. cap̄. de cura diſpōnis capitis. vbi voluit
exhiberi debere apud ſomnū pillulã vnã magnã vt
paꝝ pōderis opationē efficiat ſufficientez. ¶Preter
hec iterū cōplere pñt exiccare mãs ⁊ ꝯſumere collu=
tiones oris gargariſmata ⁊ maſticatiōes. Collutio
bona ad eãdem intentionē. ℞. ireos. ʒʒ. electi: maſti
cis: piꝑis al. ſtaphiſagrie: coſti dul. añ. ℥. ß. coquant̄
in lib. j. aq̄ vſqȝ ad ꝯſumptionē medietatis: ⁊ huius
aq̄. ℞. ℥. ß. oximellis ſqllitici. ℥. j. ß. miſceant̄ ola ⁊ ex
eis actu calidis impleat̄ os ⁊ retineat̄ ibidē cū inun
datiōe coꝝ ꝑ totū os facta: ⁊ ex eadē mã adiungen
do eidē. ʒ. j. agarici fieri pōt gargariſma. ¶Scio au
tem ego ꝙ gargariſma factū cū. ℥. iij. aq̄ iris. ⁊. ℥. ß.
ſere luſ potēter mãs oēs in capite latētes cōſumere
pōt. ¶Et ſcio etiã ꝙ maſticatio coſti: aut ſtaphiſa.
illud efficiūt. ¶Et de deſiccatioib⁹ que cognoui eſt
frequēs maſticatio ieiuno ſtōacho facta cū granis
cubebaꝝ. magna em̄ ineſt ei virtus attrahēdi mãs
a capite ⁊ cōfortãdi cerebrum: vt ſcđo canoñ. ꝓpſio
cap̄. colligi pōt. ¶Caputpurgij aūt adminiſtratio=
nem deteſtor: eo qꝛ ipſum mãs inclinat ad anterio=
ra ⁊ ad partes particule patientij propinquas.

Ultima ꝟo intētio eſt rectificatio ꝑticularū
mãdãtiū. ⁊ qꝛ intētio hec ſatis vide
tur eſſe cōpleta ꝑ ea q̄ in q̄rta ⁊ q̄nta intētionib⁹ cō=
ſcripta ſunt. Ideo ſermonē hic finio vnicū ſolū tan=
gens remediū: qđ eſt tale. ℞. floꝝ roriſmarini: ſe. ru
the: ⁊ granoꝝ ꝑadiſi: gallie muſ. añ. ʒ. j. ligni al. ʒ. j.
ß. macis. ʒ. ij. ambꝛe muſ. añ. ℈. ij. fiat oluʒ per ſe pl=
uis. deide cōmiſceant̄ adiuicē: ⁊ ligent̄ in ſindone re
torta de q̄na. hec tãqȝ pila ī manu teneat̄ ⁊ ſepe odo
ret̄. hec ſunt q̄ mihi meliora in hac diſpōne viſa ſūt.

Conſilium. 83. De fiſtula in oſſe ma= xille.

HEc diſpoſitio qua mole
ſtat̄ h nos
bilis ſue cogniſiōis nō hꝫ difficultatē
eo qꝛ ipſa eſt fiſtula ꝑmutatiōe facta
⁊ corruptione ꝯſite ad violētiã agita=
tionē maxille ⁊ cōquaſſationē ei⁹. pro
pter quã mãe q̄ illuc fluxerūt nō potuerūt guberna
ri ꝯueniēter a ꝟtute: imo putruerūt ibi ⁊ ꝓpter diu=
turnam morã: quã diu cōtraxerūt. etiã ꝓpter tenui
tatē ⁊ virtutē ſubſtãtie oſſis maxillaꝝ fiūt cã corru=
ptiōis illi⁹: q̄ corruptio fuit ita ꝓfundata qꝛ ꝑuenit
vſqȝ ad cōcauitatē oſſis gene vſqȝ ad inferiorē ptē
orbite oculi. imo vſqȝ ad locū oſſis naſi q̄ riʒa nolat:
qđ multis ⁊ mirabilibus foraminibus cōpoſitum a
natura vacuis factis a carnoſitate: a neruis mani=
feſtis ⁊ glandulοſis carnibus quaſi ſemper mate=
riebus ſtillantibus a capite ſemiplenum inuenitur.
⁊ aere exteriori attracto ad neceſſitatē euentatiōis
cerebri: vt vaporib⁹ a cerebro expulſis nūqȝ euatur.

Unde ex hoc fundamento eſt facile cō
cludi cure huius diſpoſi=
tionis difficultatem. propterea ꝙ ſemper irroratur
locus a materia a cerebro defluente flegmatica: ad
cuius concauitatem nō niſi cuʒ magna difficultate

ꝯuenire poſſunt medicine mūdificatiue abſterſiue ⁊ regeneratiue quātū oporteret: ꝓpter qḋ ſublimiori indiget ꝯſideratiōe diſpō hec vt in poſterū apperietur vbi māam conabor amplius dilucidare ⁊ extendere cōgruitate tpis ꝯcedēte. Nūc aūt quātū opportunū vr apparet mihi huic viro decē eſſe ꝓuidēdū inſtrumētis ad ſui curationē neceſſarijs vt nūc ſequitur. ¶ Et pmū qdē hoꝝ inſtrumētoꝝ eſt: vt ex pte ſex rerū nō nālū inclinet ad calefaciēdū mediocriter: et ad exiccādū potentius. ꝓpter qḋ euitet oīa cibaria infrigidātia ⁊ humectātia: vt bletas: ſpinachias: lactucas ⁊c̄. Cibaria lacticinia ⁊ oēm lactis vſum ⁊ vina fumoſa valde caput implētia ⁊ mās humorales in ipſo diſſoluētia. ¶ Et euitet multoꝝ ciboꝝ aſſumptionē: ⁊ ꝓpe in ſero: ⁊ oēm fortē motū ⁊ coitū. ⁊ proprie poſt cibū. ¶ Et inter reliq̄ euitet irā: triſtitiam: ⁊ melācholicas impreſſiones. ¶ Et caueat a dormitione valde ꝓlixa ⁊ ꝓprie immediate poſt cibū: ⁊ capite dormiat ꝯuenienter eleuato: ⁊ in camera calidi et ſicci aeris: ⁊ expoſita meridiei: ⁊ oriētali plage. ¶ Et caueat ab oī ſtrictura veſtiū colli ⁊ capitis ⁊ pectoris. ¶ Et ab oī exercitio capitis incuruatiuo. ſicut ē quorūdā ſcribētiū cōſuetudo. ¶ 2m īo inſtrm eſt vt q̄rta vel q̄nta die pñtis lunaris que erit die ſabbati aut dñica octaua vel nona huius mēſis ſeptēbris fiat ei flobotomia a cephalica dextre ptis per quā euacuetur ſanguinis. ℥. iij. aut. iiij. ꝟ. ad plus hora electa: que eſt poſt digeſtū cibū ⁊ vētris mūdificationē per duas horas: vel duas horas cū dimidia poſt ortum ſolis. ¶ Tertiū īo inſtrm eſt: vt ſequēti mane immediate minoretur mā cū iſtis pil. ℞. pil. de ſarcocolla deſcriptione Meſue in de cōſolatione ſuo cap̄. ʒ. ſ. pillularum cochiaꝝ. ℈. ꝟ. formentur pille. vij. cū ſyru. ð calamēto. ⁊ adminiſtretur per. viij. horas poſt cenā obſeruatis ꝯditionibus que in farmacādis obſeruari dñt. ¶ 4m īo inſtrm eſt vt immediate poſt minoratiuum dictū hora iā pſcripta incipiat aſſumere hoc digeſtiuum: qḋ ꝯtinuet ſaltē diebus. x. Cuius deſcriptio eſt talis. ℞. ſy. de calamēto. ℥. ſ. oximel. cōpoſiti. ℥. ꝟ. aque betonice: aque roſmarini: viol. añ. ℥. j. miſce ⁊ calidū accipiatur tardādo prādiū horis ad minus q̄tuor. ¶ 5m inſtrm ē vt poſt digeſtiuū pdictū eradicetur mā cū pillulis pdictis aut cum pillulis de iera maiori ⁊ fetidis ana. ʒ. ꝟ. ⁊ obſeruentur ea q̄ dicta ſunt de minoratiuo. ¶ 6m inſtrm eſt. vt ſi iſte vir ſtipticus fuerit in tēpore quo aſſumit digeſtiuū pdictū oī ſero imediate añ cenā aſſumat vnā de iſtis pillis. ℞. aloes ꝑparati. ʒ. j. hermodactyloꝝ pulpe colloquintide. añ. ℈. ꝟ. bdelij ſubalbidi. gr. vj. aniſi dauci. añ. gr. ij. ſalis idi. gr. iij. formentur pille cū ſucco roſ. de q̄bus accipiatur vna oī ſero vt dictū eſt. ¶ 7m inſtrm eſt locale neccium ad curā fiſtule ſm hanc deſcriptionē. ℞. ſucci mellloti: ſucci ꝯſolide mi. añ. ℥. ꝟ. floꝝ orobi. ʒ. vj. ariſtol. lon. oppoponacis: ſarcocolle. añ. ℈. j. puluerizentur oīa ſubtiliter ⁊ cū ſuccis pdictis ⁊ vno vitello oui incorporentur ſimul in mortario lōga ꝯtritiōe: ⁊ fiat linimētū: de q̄ ſtuellus intingatur vel plagella: ⁊ imponatur vlceri ſm q̄ iā inceptū eſt in die naliter. ¶ 8m īo inſtrm eſt: vt poſtq̄ lotus fuerit cū pdicto mūdificatiuo ꝓcuret per vnā ſeptimanā imponat cū ſaracha hoc cōpoſitū actu tepidū in die bis cū magna ſuauitate impellēdo ipſum vt ꝑueniat ꝯuenienter in ꝯcauitatē ipſius fiſtule. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aq̄ ſublimationis radicū ꝯſolide ma. aq̄ mell. facte cū decoctione ariſtologie ro. añ. part. centū. pul. piloſelle: caude eq̄ne et cōſolide mi. omnium ſubtiliſſimorum ſicut alcochol añ. ℈. j. imponantur vt dictū eſt cōtinuando ſaltem x. diebus omni die naturali bis vel ter. ¶ 9m inſtrm eſt: vt poſtq̄ añcedēti remedio ꝓceſſum fuit p dies ad minus. xij. tunc ꝓcedatur cū hoc linimēto adhuc maioris efficacie q̄ pdicta cuius deſcriptio eſt hec. ℞. olei oliuaꝝ. ſy. de calamēto: farine orobi. ʒ. vj. pul. corticū radicis mori celſi. pul. caude eq̄ne: ⁊ ireos. añ. ℈. ij. cōterantur vltimate ſimul in mortario: ⁊ fiat linimentū cōueniētis viſcoſitatis. fiat igitur plagella vel tēta de recēti radice ireos ⁊ inungatur in hoc linimento ⁊ iponatur vlceri ita tñ caute vt extremitas eius ſit ita groſſa: vt ñ poſſit orificiū vlcerꝭ totaliter igredi: ⁊ ꝑmutetur oī die bis. ¶ Cū aūt ī cura ꝓce   fuerit reuolutione facta de pº locali vſq̄ ad penltimū iā dcm̄. tunc adminiſtretur hº medicamē vltimate: cuius deſcriptio ē. ℞. oppoponacis pinguioris. ℥. j. hypoquiſtidos: ſandaracæ: corticū citri. añ. ʒ. ſ. puluerizentur ſubtiliter ⁊ lōga et forti ꝯtritiōe terantur ſimul cū oleo de vitellis ouorū. latet enim in hoc medicamine mirabile iuuamētum vt perpendere potes ex virtutibus ſimplicium diligenter cōſideratorū. Gauderē tñ q̄ poſtq̄ hec localia aliquanto tempore fuerint applicata notificaretur mihi aliquid de ſtatu huius viri vt ſcieſſet opportunum vberius prouidere poſſem ⁊c̄.

Conſilium. 84.

De fetore oris. Et cōtinet ꝯſiliū duo capitula. ¶ De cauſis ⁊ ſignis fetoris oris. Cap. j.

LIcet multis ex cauſis et in   mēbris ſpē diſtictis poſſit in ore repñtari fetor. apparet tñ ex his que per iformationē cognoſcere potui q̄ fetor in ore huius nobilis dñe ꝓuenit principaliter ex altero triū mēbroꝝ. Primo quid   a cerebro. ſecundo a villis narium. tertio ex   tia ſtomachi ad ipſum cerebrū ⁊ ad os. ¶ Et pmū quidē horū facile declarari pōt: eo q̄ in cerebro huius mulieris ſuperfluitas cholerica ⁊ flegmatica in partibus eius inſtrumentis cōuertunt. Et modū qḋ viaticū ꝓpinquior eſt q̄ mae predicte in venis pāniculorū cerebri aut ꝓpter oppilationē: aut propter debilitatē digeſtiue cerebri extraneantur. que propterea q̄ ſtimulant expulſiuam virtutem: aut q̄ reſudant a porꝭ ⁊ orificijs predictarum venarū: aut inter conuexum dure matricis ⁊ concauum cranei: aut inter conuexū cerebri ⁊ concauum pie matris: aut inter vtrunq̄ pāniculū: que poſtea ad anteriorem partē ꝓpu e vſq̄ ad carūculas mamillares per locū rize ex   ūt ad naſum. Cum igitur he māe ſint putrentes · v por ab eis eleuatus per nares expulſus fetorē in ore repñtat aſtātibus. aut idē vapor ad organū o atiue potētie delatus: qḋ eſt papillaris cerebri ſubſtātia cū neruis ſenſus ad eā veniētibus ipſi patiēti fetorē repñtat: q̄ñ fetor ꝓſequitur putrefactionē iā dictā. Accidit tñ.

rarius: vt ipſe patiēs hūc fetorē ꝑcipiat ꝙ aſtātes. ꝓpterea qꝛ ꝑdicta olfatus organa ei⁹ ſunt infecta. Cū igiť oporteat organū recipiētis eſſe denudatū a natura recepti: vt pꝫ ſcōo de aīa⁊ organū eius eſt infectū: eo qꝛ ipm eſt diſpoſitū ⁊ agens eſt potēs: qꝛ vapor ꝑdictus eſt ei ꝯueniēter applicat⁹: iō ⁊c. ¶ 2° itēꝫ ꝑncipalr ꝓuenire pōt hic fetor i ore a materia acuta a cerebro ad naſum ꝓpulſa. q̄ lꝫ adhuc non ſit putrens: tñ illuc expulſa ⁊ diu retēta extraneať adeo ꝙ efficit vlcera q̄dā ⁊ excoriatiōes in ꝯcauita‐te naſi. vñ ex tali mā ꝓp̄e in loco naſi firmata pōt accidere fetor in ore: ⁊ nō ex cerebro: vel capite ꝓue‐niēs: ſꝫ ab vlcerib⁹ ⁊ excoriatiōib⁹ iā ꝑdictis. Et hāc credo verā eſſe cām fetoris in ore ipſi⁹: qḋ apparere pōt ex ꝑdictis narīū vlcerib⁹. ¶ Et ex hoc fundamē‐to pꝫ ꝙ opꝫ hāc mulierē in cura hui⁹ diſpōnis eē val‐de ſollicitā. eo qꝛ vlcera naſi imo ⁊ adhuc leuia pro‐na ſunt corruptiōi ⁊ ꝯcrematiōi ꝓpter debilitatem eius ⁊ mārieꝫ acuitatē ꝑdictā. ¶ 3° itēꝫ ꝓuenire poſ‐ſet in ore fetor ex vlcerib⁹ oris alcolla noīatis. aut ex putredine dētiū vel gingiuaꝝ. ⁊ hec oīa abſcīdo: qꝛ nō audio talia in hac muliere appuiſſe: lꝫ fortaſſis ſit diſpoſita ad hec vlcera ꝓpter delegationē mārieꝫ corruptaꝝ a capite vel a naſo ad ꝑdicta loca. ¶ 4° itēꝫ ꝓuenire poſſet in ore fetor ꝓpter vaporē ꝓue‐nientē ad os expulſuꝫ ad ipm a cerebro per ꝯcauū palatii orificiū a loco q̄ ḋr lacuna: ⁊ iterū hoc exclu‐do. ¶ 5° itēꝫ ꝓuenire poſſet fetor oris a mā putrēte in ſtomacho aut etiā in pectore: vt pꝫ in ptiſi ⁊ empi‐mate: ⁊ neutrū eoꝝ vr̄ mihi huic diſpōni ꝯforme in hac dn̄a niſi ꝑmū ⁊ ſcōm ꝙ huic mulieri vr̄ eē ꝓpriū eo qꝛ iā hꝫ in naſo quaſdā corruptōes ꝑdictas: que itēꝫ verēde ſunt ſatis: ⁊ eo maxime: qꝛ fortaſſis ex‐citādū vel heſitādū: vt ſemē in ea maculatū fuerit a ꝑncipio gñatiōis: ꝓpterea qꝛ genitrix ei⁹ paſſa eſt nocumēta iſtis fere ſilia. vñ ad hui⁹ diſpōnis curā feſtinādū eſt vt īfra ſcribiť. Ne tñ aliq̄d in hoc opu‐ſculo intactū remaneat ego ſuccincte vtriuſqꝫ haꝝ v. ſpēꝝ fetoris in ore repn̄tati: q̄ diſtinguunť diſtin‐ctione loci ⁊ cāe materialis a q̄bus ꝓueniūt ſuccin‐cte ponā curā vnicuiqꝫ diſtinctam vt nunc patet.

¶ De cura fetoris oris ꝓueniētis a mā in partibus cerebri vel intra craneū generata. Cap. ij.

ITaqꝫ ſi ꝯtingeret in ore fetor ꝓpter ma‐lā ꝯplōnē ⁊ materiā a cerebro deſcēdētē ꝑ vias naſi vt in ꝑmo ordine dictuꝫ eſt: poterit per hec ſigna cōprehēdi. ¶ Quo‐rū primū eſt dolor capitis: aut grauati‐uus: aut pūgitiuus: aut extēſiuus ſ̄m diuerſitateꝫ materieꝫ in ipo inuētaꝝ. ¶ Scōo ꝟo cognoſci pote‐rit ꝑ caliditatē in ipo augmētatā cū abſqꝫ illa non poſſit extraneari materia aliqua. ¶ Tertio per alte‐rationē in opatiōibus ſenſuū interioꝝ factā vt alie‐nationē nō verā: vł ꝑ corruptā opationē cogitatiue potētie: vel ꝑ corruptionē in opatiōib⁹ memoratiue ¶ Quarto cognoſci pōt hoc ꝑ corruptionē tpe ſom‐ni apparentē. ¶ Quinto ꝑ pulſationē in frōte in tpi‐bus ⁊ locis ꝯmiſſuraꝝ capitis māifeſtaꝝ. ¶ Sexto ꝑ actualē deſcēſuꝫ mārieꝫ ꝑ viā nariū. ¶ Septimo ꝑ ꝯtinuā inclinationē exſufflatiōis ꝑ eaſdē. ¶ Octauo ꝑ aliqualē excoriationē in ꝯcauitate naſi iā appen‐tē. ⁊ ꝑ alia plura ſigna iſtis adaptāda q̄ dimitto.

Cū itaqꝫ hec apparuerit ſigna ꝓcedať in cura illi⁹. ¶ Primo incunādo re‐gimē ꝑ res nō n̄ales ad infridationē ⁊ humectatio‐nē vel ad exiccationē ſ̄m ſpēm mārie. ¶ Scōo ꝟo at‐tēdať anteq̄ mā multū extraneeť ad euōnes capitis cū ſīōmia cephalice dextre. ⁊ exhanť ſan. ℥. iiij. vł. v.

Tertio ꝟo fiāt diuerſiōes cū medicina fla‐ue ⁊ cholere eductiua: q̄ etiā ſit ſan‐guinis clarificatiua: velut eſſet hoc. ℞. aq̄ fructuū. ℥. iij. caſſiefiſtule cū eadē aqua nouiter ex canna ex‐tracte. ℥. j. reubarbari elci. ʒ. ß. agarici. ℈. j. ſpice. ℥. vł. ℥℥. ℥. iij. miſce: ⁊ totū deť in potu. ¶ Et ſi timeres amaritudinē agarici loco ipſi⁹ ponere potes tātun‐dē hermodactyloꝝ: vel turbit. ¶ Et ſi velles ſoluti‐uū expeditius deť patiēti eluarij dyaſ. ℥. iij. cū aq̄ ordei. ¶ Et ſi timeres dn̄iū cholere accipianť dyaſ. ʒ. ij. eluarij. ſuc. roſ. ʒ. j. ¶ Et ſi velis meam in forma ſolida da in potu has pil. ℞. pil. cochia. pil. de iera‐ma. vel cōpoſita. an̄. ℈. j. ⁊ poſt tardeť cibus horis. v. ꝑmittēdo lauatiuū ſicut brodiū pulli in patiente debili ⁊ tpe frigoris. aut aquā ordei calidā in forti ⁊ tpe caloris. ¶ Adhuc etiā materieꝫ diuerſiōi atten‐dať cū appōne ventoſaꝝ. cū ſcari. ſup ſpatulis. aut ſuper natibus: ſi vis diuertere ad diſtātius. ¶ Et ſi velis maiorē facere diuerſionē intēde ad ꝓuocādū mēſtrua: aut ſaltē ad aperiendū emoroidas: fricā‐do ipas cū abſtergētibus ⁊ acutis. ¶ Et ſi deſidera‐res diuertētia leuiora tūc fiant extremoꝝ ligature: aut coꝝ fricatiōes cū pannis aſperis hora electa. ſ. ante cibum per horas duas. et ſic de alijs.

Quarta ꝑncipalis intentio in cura huius eſt digō materieꝫ cū digeſtiuo di‐uerſis materiebus appropato velut hoc. ℞. ſyr. de bizā. ℥. j. ſyr. acetoſi ꝯpoſiti. ℥. ß. aq̄ cicoree: aq̄ viola‐rū: aque melliſſe. an̄. ℥. j. miſce. ¶ Si velis digeſtiuū leuius. ℞. aque abſinthij acetoſe ⁊ cicoree. an̄. ℥. j. ß. miſce. ¶ Si aūt deſiderares digeſtiuū fortius ad materias fortis reſiſtentie. ℞. oximellis ſq̄llitici. ℥. ß. ſy. de bizātijs. ℥. j. aque abſinthij: cicoree. an̄. ℥. j. ß. miſce. Et q̄libet hoꝝ calidū deť in potu in aurora et poſt tardetur cibus per horas quatuor.

Quinto vero ꝑncipalr intēdēdū eſt ad era‐dicādū materias iam ꝑdictas: vt iā apparet ꝙ ſolutiua ſupradicta in hac intētione efficere pñt paulīſꝑ augmētādo eaꝝ doſes. ¶ Et ſi deſiderares eradicatiuū dare familiarius: ⁊ blādi‐tiuū magis exhibe hoc. ℞. agarici elci. ʒ. j. ß. reuba. ʒ. ß. aq̄ cicoree lupuloꝝ. an̄. ℥. ij. peni. ℥. ß. ſalis gē. ℥. ij. fiat olm hoꝝ infuſio per diē naturalē: deinde co‐leť ⁊ diligēter exꝑmať: ⁊ colatura illa deť in potu ⁊ poſt cā obſueniť cañ. q̄ i ꝑcedētib⁹ ſolutiuis del ſūt

Sexto ꝑncipalr intēdendū eſt ad rectifica‐tionē capitis ⁊ apparet mihi ꝙ l hoc ꝑmū inſtrm ꝯueniēs eſſet ablutio capitis cū decoc‐ti a. ℞. viol. floꝝ nenufa. ſc. acetoſe ⁊ por. an̄. ₥. ß. roſ. ₥. ij. aſſari ſquināti: maiorane: floꝝ roſma. an̄. ₥. vnius partes. ij. coquanť oīa in ſitula vna aque vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis: d. i ſe apponať ꝑtri

tas cineris ſufficiēs ⁊ fiat lixiuiū: ⁊ abluto capite ex eo ſtatim exiccet᷑ cū pānis calis mediocriter fricando ipm. ¶ Scdo ad hāc ītētionē vr̄ mihi vtile caput eius a ſupiori parte frōtis vſq ad ſummitatē capitis ꝑ inceſſum ꝯmiſſure ſagittalis puluerizare. cū infraſcrip. pul. ponēdo de ipo q̄ntitatē. v. ǧ. frumēti inter capillos ſparſo ſup cutim. cui⁹ deſcrip. ℞. laudani. ℥. j. corticū citri. ℈. ij. ſandarace. ℈. j. roſ. vio. flo. nenufa. añ. ℥. j. pul. folii. ſene. ℈. ij. fiat olm puluis ꝑ ſe ⁊ ꝯmiſceat᷑. ¶ Tertio ad hāc intētionē vtile vr̄ vt hec dn̄a ol fine ſex dierū in ſero ꝑ duas horas poſt cenā accipiat vnā de iſtis pill. ℞. pil. aſſageret. ℥. j. aloes infuſi in ſuc. endiuie. ℈. j. cū ſy. de nenufa. reformen᷑ pill. ix. ex q̄bus accipiat᷑. j. vt dictum eſt.

Septimo ꝑncipaliṫ intēdēdū eſt ad hui⁹ diſpōnis curā cū localib⁹ que ſunt tria quoꝝ ꝑmū eſt hoc. ℞. olei ro. ℥. ij. cere al. ℥. ß. diſſoluant᷑ ſil. deide diſſoluta īfundant᷑ in aquā frigidā. Cū igiṫ fuerint ꝯgelata colligant᷑: ⁊ in vaſe vitreato lauent᷑ trib⁹ vicib⁹ cū aq̄ vel ſuc. ſempuiue: et poſt illi⁹ ablutionē incorpent᷑ cū his pul. ℞. tucie ꝑparate. ℥. ij. litargiri ſpumificati. ℥. j. ß. coral. ru. ℥. j. ambre ǧ. ij. ola diligēter incorporent᷑: ⁊ ex hoc vnguētō ſaltē q̄ter in die liniant᷑ interi⁹ nares vſq ad medietatē naſi. ¶ 2ᵐ locale eſt hoc. ℞. flo. roſma. ſāda. al. ſpodij ro. añ. ℥. j. ß. cāpho. ǧ. ij. ambre. ǧ. iiij. coquant᷑ ola in lb. ij. aq̄ vſq ad ꝯſumptionē tertie partis: ⁊ in medio decoc. illi⁹ apponat᷑ melis roſ. ℥. ij. ſy. de nenuf. ℥. j. ß. deinde ꝯpleat᷑ decoctio ex q̄ mane ⁊ ſero añ cibū fiat gargariſma q̄ter vel q̄nq vicib⁹. ¶ 3ᵐ locale eſt caputpurgiū hoc. ℞. aq̄ decoc. maiora. vel ſublimatiōis ei⁹. ℥. iij. ſy. de ſtica. ℥. j. pul. minutiſſi. herm. ⁊ ſtaphiſa. añ. ǧ. v. miſce. Et poſtq̄ vnguētū ꝑdictū fuit adminiſtratū q̄tuor dieb⁹ ſeq̄ntibus fiat gargariſma ꝑdictū ſeptima die ſeq̄nti impleto ore aq̄ tepida de hoc caputpur. in vola man⁹ retēto leuiter traijciat᷑ ꝑ naſum q̄ter in mane ⁊ q̄ter in ſero ꝑ vnā narē ⁊ alterā alternatim ⁊ cū pānis leni tractu emungat᷑ illud qđ de capite deſcendit.

¶ De ſumma curationis fetoris a materia ꝑ colatorium expulſa. Cap. iij.

Ꝺ Erea q̄ in ꝑdicto cap. poſita ſūt ſufficiēter curari pt fetor oris ꝓueniēs a mā delata ad ipm ꝑ colatoriū: q̄re nō eſt op⁹ aliṫ curā diuerſitatis ītētionū rl'am eſſe ponendam.

¶ De cura fetoris ꝓueniētis ex corruptione in parte oris. Cap. iiij.

F Etor oris ꝓueniēs ex puſtull' vlceroſis: q̄ alcolla nolat᷑ ab auctorib⁹. vt pꝫ ſexta tertij. cap. de diſpōnib⁹ oris ⁊ ligue. deinde iteꝝ ꝓpter corruptionē gīgiuaꝝ colligēdū ibidē 8ª tertij. in cap. de vlcerib⁹ caꝝ. Et adhuc ex putredine vl' corruptiōe dētiū: vt ibidē etiā colligēdū 7ª tertij in ꝓpo cap. ¶ Et olm haꝝ cure inuicē cōicare vident᷑ in intētionib⁹. vij. in 2° ꝑncipali cap. declaratis niſi q2 ad ꝯplemētū operis q̄dā ſpālia huic diſpōni ꝯformia ꝯſcribēda ſūt. ¶ Quoꝝ ꝑmū eſt hoc ꝯferēs ad alcolla ⁊ corruptionē oris. ℞. aluminis crudi. ℥. ß. gal. cyꝑſſi acatie: ſumach. ǧ. mirti. añ. ʒ. ß. maſti. ꝯſolide mi. ſms. añ. ℥. j. aceti ni. ℥. iiij. coquant᷑ ola in lib. ij. aq̄ vſq ad conſumptionē tertie ptis. deinde freq̄nter ex eo tepido abluat᷑ os: ⁊ poſt illi⁹ ablutionē teneat᷑ in ore ſepe de rob nucū: erit ꝯferēs in tertia die. ¶ Pro corruptione gingiuaꝝ iteꝝ ꝯfert decoc. ꝑdicta de qua ſepe tepida fiat oris ablutio. ⁊ deinde fiat gingiuaꝝ ꝯfricatio cū hoc pul. ℞. ſpodij draga. gūmi ara. torrefacti: ſandarace: thuris ſang. draconis. añ. ℥. j. boli armeni. ℥. iiij. cāphore. ℈. ij. fiat puluis ⁊ applicet᷑ vt dictū eſt. ¶ Pro emendāda corruptiōe dentiū ſi fuerit valde profunda melius ingeniū eſt vt extrahat᷑. Si aūt leuis fuerit mundificet᷑ ſepe dens deinde in eius ꝯcauitate immergat᷑ ſtilus madefactus in calefactā aquā ſublimatiōis ſalis armo. ⁊ fiat hoc totiens quotiens rectificauerit corruptionem et ꝓhibuerit ipſam ampliari. Et ſi velis accipere remediū leuius illo: tunc cōfert capitellum tertie ſublimationis adminiſtratum eo modo quo dictum eſt.

¶ De cura fetoris oris vitio pectoris vel pulmonis prouenientis. Cap. v.

I Am vltimo opꝫ ꝓcurare regimē faciēs ad curā fetoris oris ꝓueniētis a materia in ꝯcauo pectoris: vel in pulmōe ſaniata. ⁊ hec q̄dē in hoc ꝓpoſito ꝓcurare nō curaui. eo q2 nō apparuerunt ſigna talis diſpōnis in hac egritudie manifeſtiſſima. Sꝫ regimē hui⁹ pēderet ex his q̄ ſcribunt᷑. 5ª tertij. cap. de cura empimatis. ⁊ ibidē finali cp̄. de cura ptiſis. et tu lege ibidē: q2m̄ he diſpōnes vix bn̄ curant᷑. niſi fuerint leues ⁊ in etate puerili: ⁊ ꝟtute forti. Sūma tn̄ curatiōis eius pēdet in adminiſtratione decoc. ꝯfectionū ⁊ loch abſtergēdo exiccādo ⁊ mūdificādo ⁊ ſputū ꝓuocādo. Et de ſumma hoꝝ ſunt tria eluaria famoſa ab auctorib⁹ approbata. ¶ Et ꝑm̄ q̄dē eſt ꝯfectio dyairis deſcriptiōe Nico. in antid. quam ego ſepe in aurora exhibere ſoleo cū. ℥. ij. aq̄ decoc. cētau. mi. ⁊. ℥. ß. zuc. taberzet. ⁊ tardet᷑ poſt ipm cib⁹ horis. iij. ¶ Scđm el'uariū ab auctoribus approbatum eſt loch de pino: cuius deſcriptionē meliorē colige a Meſ. in antidotario. ⁊ fa[...]io q̄ eger ſepe ex eo teneat in ore ſuo: ita vt a calore nāli diſſolutū deſcēdat per ꝯcauū: vel orificiū fiſtule cibalaris ad pulmonē: aut ſaltē diſtillās per ꝯcauū meri per modū reſudationis ꝑ poros eius recipiat᷑ in poris pānicu li cāne pulmonis cōplentis ipſam in poſteriori loco vbi cauerne pulmonis termināt in figurā quaſi ſemicircularē. hoc igiṫ loch ꝑ modū ꝑdictū reſudationis quē zoar vocauit trapellationē: ⁊ Gētil. cum eo tenuit. Ingredit᷑ eīn in ꝯcauū cāne pulmonis: ⁊ ibidem receptū a calore naturali actuatū agit in materias tā in ꝯcauo pulmonis immediatus q̄ in ꝯcauo pectoris mediate tn̄ ⁊ haꝝ expulſionē faciēs vis de laudes eius: q2 deſcriptio ſolēnis eſt. ¶ Tertiū ꝟo eluariū famoſe ꝑdicatū ab auctoribus: ⁊ maxime ab. A. ꝑ allegato capl'o eſt zuccaꝝ ro. nouelle cōpoſitiōis ⁊ ꝓprie cū in ipo immergit᷑ pul. pulmonis vulpis ꝑparatus ſm artē. Et bonū etiā eſt predictū zuccaꝝ ſine puluere illo: de quo in comeſtiōe accipi debet quātitas magna et mirabilia facit: vt. A. ſcripſit de muliere illa ptiſica: q̄ ꝓpter ad extinctionem

perducta erat. ⁊ vide hyſtoriam ibi: quaȝ ego dimiſi prolixitatē effugiens. Hec in ſumma mihi apparuerunt meliora: que in hac diſpōne ab auctorib⁹ hincinde accipere potui: ⁊ tu vide allegationeȝ ab eis acceptā: que etiam quotidiana experiētia mihi veriora efficiuntur ad laudem dei oīpotentis.

Conſilium. 85. theoricum de fetore oris.

SI qua diuerſitas manifeſta ī diſpōne hui⁹ gñoſe do minus cadit inter opinionē quā ego in altera ſcriptura credidi eſſe vera. ſ. in illa q̄ īcipit. Lȝ multis ex cauſis ⁊ pluribus ꝛc. Et iteꝝ affirmo ipaȝ ⁊ inter alterā opīonē quā ego nūc in ſcriptis redactam accurate ⁊ ſerioſe multū accepi. vt̄ mihi ꝙ ipa cadat inter duo ſpālia. In reliqs aūt nullā video diſſonātiā in egritudie: aut accītib⁹: neqꝫ in ipſoꝝ cauſis. ¶ Primus itaqꝫ pūct⁹ eſt ꝙ hec opīo ponit hāc diſpoſitionē eē naſo approp̄atā. cām vō ei⁹ ponit eſſe diſpōnē cerebri ⁊ mām ab ipſo ꝓpulſam q̄ ābe añcedētes cauſe ponunt hui⁹ diſpōnis. ¶ Scdꝰ vō punctus ſpālis eſt de loco materierū añcedētium: qui ponit eſſe cerebrum et non panniculi eius.

Circa q̄ duo pūcta opȝ parumper theorice agere: vt videat̄ ſi p has apparentes diſcolias ī curatiuo actu aliquāta poſſit cadere diuerſitas ipſi⁹ impeditiua. Circa cui⁹ pncipiū dicēdū p̄° ꝙ nō eſt dubitabile in ptib⁹ naſi eē egritudines inuicē cōplicatas diuerſoꝝ generꝫ. ¶ Quorum primū eſſe ſolo ꝯtinuitatis: q̄ eſt vlcus vel vlcera: ſeu trūbus ibidē manifeſta: ⁊ facile demōſtrationibus elicīēda: eo qꝛ inde virulētia emanat. ampli⁹: qꝛ ide cadit trūb⁹ ex ſtate ⁊ chol'a cōpoſit⁹: ⁊ in medio ei⁹ pforat⁹ ꝓpt neceſſitatē īcluſionis aeris aut vapoꝛis in ꝯcauo ei⁹ ab ipſi⁹ trūbi viſcoſitate īcluſoꝝ. ¶ 2ᵐ genus egritudinis ibi exn̄s eſt mala cōpl' ptis illius: q̄ demōſtratur ex pluribus. ¶ p̄° ex citrinitate ipſi⁹ mãci. ¶ 2° ex viridiate ipſius: q̄ ābo teſtant̄ exceſſum caliditatis. ¶ 3° ex cruſtis in pte illa ſucceſſiue genitis a mala cōplōne cal'a mãei durāte ī cruſtas ꝯuertēte. ſ. ꝑ vatiue p reſolōnē ab illa caliditate ꝓuenīētē. ¶ 4° iteꝝ ex fetore tā in mā q̄ in aere vl' fumis extra pulſis exn̄te. ¶ 3ᵐ gen⁹ egritudis ē mala cōpō: q̄ eſt mēbro multiplex intelligēda. p̄ma ī ſuꝑficie. 2ª ī via qꝛ via exitus aeris ⁊ vapoꝝ ⁊ attractiōis necīo oppilant̄. 3° iteꝝ credo ibi eē q̄nqꝫ egritudinē cōpoſitā. ſ. ap̄a vel puſtulam in ſupiori pte naſi exn̄tē aut plures ſucceſſiue eē genitā ſȝ ꝙ ſucceſſiue ⁊ paulatiue mā ꝯgerit̄ in pte: q̄ eſt illi⁹ trūbi mãlis cā. Neceſſe eſt em̄ illā aut eē genitū in ſupioribus ꝯcauitatib⁹ naſi. ſ. oſſis qđ riza noiat̄. ⁊ eſt ꝓpꝛie locus ab arabicis kayſiȝ appellatus. ¶ Aut illius trūbi mām in partibus ſupra illas eſſe ꝯgeſtā ⁊ ſunt loca cerebri et pāniculoꝝ: vbi ſunt carūcule mamillares in pn̄⁹ naſi naturalr̄ poſite. ¶ Aut vero 3° illius trūbi gñatio fit in partibus infra kayaſiȝ vel rizā ⁊ q̄litercūqꝫ ꝯtingat in aliq̄ hoꝝ locoꝝ vel vtriſqꝫ fieri illi⁹ trūbi gñationē: oportebit de neceſſitate ꝯcedere ꝙ illius trūbi gñatio fit in poris pānicoloꝝ ſupficiē intrinſecā naſi velantiū: aut in poris pāniculoꝝ cerebri. quoꝝ vtrūqꝫ penitus eſt īpoſſibile: ꝓpt magnitudine trūbi ⁊ perforationē eius. ¶ Aut vō 4° hui⁹ trūbi gñatio fiet in foraminib⁹ rize: aut in ꝯcauitate inter ſupficiē ꝯuexā carūcularū cerebri: et hoc nō vr̄ eē poſſibile. Si eñi fieret hui⁹ gñatio in foraminibus rize: quō poſſet eē hic trūb⁹ ita magnus: qꝛ locatū dȝ adeq̄ri loco. īzo locus: qꝛ foramina illa ſunt valde anguſta. ergo nō ſunt capacia trūbi tāte extēſionis. ¶ Si vō crederet̄ trūbi illū gñari ꝓpe carūculas vbi eſt ſpacioſitas ſatis ampla. quō trūbus vnitus ⁊ ꝯglobat⁹ tāte q̄titatis expelli poſſet. neceſſe em̄ eēt pn̄tiā illius trūbi eē cām inctationis cerebri ꝓhibitiuā: ⁊ ipſius a ſupfluitatibus fumoſis mūdificatiōis īpeditiuā. ⁊ ita oporteret malā cōplōnē calidā neceſſario in cerebro aſſignari. ¶ Si aūt hic trūbus crederet̄ expelli a virtute vehemēti conatu hoc faciēte: oporteret de neceſſitate ꝙ tūc trūbus nō vni⁹ ſȝ ī ptes diuiſus extra ꝓpelleret cū trāſeat p anguſtas vias vt iā oñſū eſt. ¶ Et iteꝝ hui⁹ trūbi gñatio fieret ī loco īfra rizā tūc oportebit imaginari illi⁹ gñationē fieri ī poris mēbroꝝ ⁊ erit neciuȝ ꝯcedē ibi eē: aut ꝯcauitatē vlceroſā: aut ī poꝛ mēbroꝝ cadere ſolonē ꝯtinuitatꝫ cū tumore ptiū p̄dictaꝝ ⁊ erit ibi necīo ap̄a. erit ei ibi ſolo ꝯtinuitatꝫ: ⁊ mala cōpō: q̄ ē tumor ipſi⁹ ptis et mala ꝯplō ꝯcedit̄ ibi eē: ⁊ ꝯuleit̄ pp gñationē ⁊ virulētie in pte illa. Et oīa hec tria ſunt luicē i codē ꝯiūcta q̄ ibi erit necīo ap̄a. pȝ ꝯña ex deſcriptiōe illius 2ª p̄mi. 5° cap̄. colligēda. ¶ Propt q̄ nūc vltimo tacta ſi bn̄ ꝯſideret̄ pcipiet̄: ꝙ ī pte carnoſa naſi ꝓpe rizā remanebit ꝯtinue aliq̄ ſolo ꝯtinuitatis attractiua m̄aeꝝ: q̄ nouā puſtulā ibi efficiūt: cuius mā cuȝ in virulētiā ꝯuertit̄ erūpit ſubſtātiā mēbri ⁊ erit reuolutio de vlcere ad ap̄a: et ecōuerſo. Ita ꝙ erunt ibi due egritudines q̄rū q̄libet q̄nqꝫ erit alterius cā ⁊ nō effect⁹ p tūc ⁊ ecōuerſo ita ꝙ ibi reperiet̄ effect⁹ ꝓueniēs ab altera egritudine: cui⁹ ipſe fuerit cā. ⁊ colligi pñt hi ſermones ſcđa primi cap. primo.

Dicēdū aūt nūc 2° principalr̄ ꝙ diſpō hui⁹ gñoſe dn̄e a me nō credit̄ eē preciſe egritudo diuerſoꝝ generꝫ aſſignata in p̄cedētibus ſȝ credo ego eē huius diſpōnis cōplicationē ex duabus egritudinibus: quaꝝ vna eſt predictis partibus naſi ꝓpria. altera vō eſt iteꝝ p eſſentiā cerebro appropriata. et hāc pono eſſe malā cōplōnē calidā ⁊ ſiccā ī cerebro ꝓueniētē ex ſan. cū ſt'a ⁊ chol'a inuicē cōmixte reperiunt̄. ¶ Si enim hec virulētia ꝓprie ꝯſequeret̄ pticularē egritudinē q̄ eſt ſolo ꝯtinuitatis vel puſtula: tūc oporteret ꝙ ſp ipſa emanaret a naſo aut q̄ſi ꝯtinuo ſenſibilr̄ exiret. eo qꝛ ipſa gñatur in vlceribus illius partis. ſȝ a q̄cūqꝫ vlcere ſp reſudat humiditas. vt colligit̄ 4° de ingē. ſa. ⁊ ſcđa primi de ſpēbus ſolōnis continuitatis. et q̄rta q̄rti tracta. tertio cap̄. de vlceribus. ¶ Ampli⁹ ſi hec virulētia ſola gñat̄ in naſo. ergo vel ex mā laudabili vel illaudabili. ſed nō pōt poni primū eo qꝛ in cerebro ponit̄ notabilis caliditas et ſiccitas. ergo materia ab ipſo fuſa nō erit laudabilis. Nec pōt poni ſecundum: qꝛ tūc haberet̄ ꝓpoſitū. Si hec materia

ex qua hec virulētia ḡnatꝛ eſt laudabilis cū effundiꝛ ⁊ eſt a cerebro effuſa. ꝗ ibi fuit extraneata. ergo opʒ in cerebro aſſignari ſpēm male cōplōnis. ⁊ ipſa q̄dē nō depēdet a diſcraſia alioꝝ mēbroꝝ colligatoꝝ cerebro. ꝗ erit eidē appropriata: qđ erat deducēdū. ❡Et ſi diceretꝛ ꝙ hec caliditas ⁊ ſiccitas cerebri nō eſt lapſus ꝑter nām: immo eſt lapſus nālis cerebro. ❡Cōtra: qm̄ i cerebro aſſignatꝛ debilitas digeſtiue ⁊ expulſiue eiꝰ. Igiꝛ nō vꝛ ꝙ ipſa ꝯſequatꝛ nālē lapſum eiꝰ. ❡Ampliꝰ hec caliditas ⁊ ſiccitas cerebri ꝯcediꝛ eē imediata cā ḡnationis acuitatis i mā̄ebꝰ. Sʒ he materie in cerebro ſunt ꝑter nām: ꝗ cā ḡnationis eaꝝ erit ꝑter nām. ❡Ampliꝰ he mā̄e ſūt ḡnate a mala cōplōne ipſiꝰ cerebri ⁊ nō vꝛ ipſas poſſe recipe fetorē quē hn̄t in ptibꝰ naſi ꝓpē: ergo ipm̄ receperūt aliūde ſʒ nō niſi i cerebro vbi ꝯcipiꝛ illa mala cōplō calı̄a ⁊ ſicca. Probatꝛ minor. qm̄ illa mala cōplō q̄ inueniꝛ in vlcere partiū naſi nō eſt adeo intēſa: vt illas materias tā cito putrefacere poſſet et tāta putredine vt ad ipſam ꝯſequatꝛ fetor notabilis ab aſtātibꝰ ꝑceptibilis. lʒ nō ſp̄ ab egrotāte ꝑcipiatur. ❡Et ꝯfirmatꝛ. qꝛ dato ꝙ hec mala cōplō appropriata naſo eſſet illius fetoris cā. tūc oporteret illū fetorē ſp̄ eē p̄ntē: eo qꝛ illius cā eſt ꝯtinua p̄ns: ⁊ materia eſt diſpoſita cū applicatione cauſe efficientis ad ipſam ⁊ tpis ꝯueniētia. igiꝛ ⁊c. ❡Et ſi cōcederetꝛ totū ad qđ rō deducit. ſ. ꝙ ſp̄ rep̄ntaretꝛ ille fetor. ergo opʒ i naſo neceſſario aſſignari vlcera nō ſolū ſupficialia: ſʒ ꝓfundiora. ꝯn̄a tenet: eo qꝛ in ſuperficiali vlcere nō poſſet ḡnari materia tāto fetori aſſociata ſolet eīm fetor tātus ꝯſeq̄ extraneationeʒ materieꝝ quā precedit ꝓhibita trāſpiratio ꝓueniēs a magnis oppilationibꝰ q̄ nō poſſent in ſupficiali vlcere ſufficiēter aſſignari. ❡Et ſi bn̄ ꝯſiderabiꝛ diſpō ꝑcipietꝛ: ꝙ in eius cerebro q̄nq̃ ꝑcipietꝛ caliditas itēſa. ❡2° ꝙ mā̄ ꝑ colatoriū exiēs q̄nq̃ amaritudine participabit ⁊ ſalſedine. ❡3° ꝙ circa partes capitis ⁊ tēpoꝝ percipietꝛ pulſatio ſm̄ intēſum tn̄ ⁊ remiſſum variata. ❡4° ꝙ circa partes capitis tactu calıdē ꝑcipientꝛ. ❡5° ꝙ i vigilijs q̄nq̃ occupabiꝛ. ❡6° ꝙ a corruptis dormitionibꝰ q̄nq̃ vexabiꝛ ⁊ alia plura ſigna cōſimilia iſtis ponere potuiſſem ſ. que ſumpta eſſent a nocumēto diminutionis aut corruptionis vel ablationis in oꝑationibꝰ interioꝝ ⁊ exterioꝝ ſenſuū ꝯtingēte ſilr a caſibꝰ ſupra ſigna ponere potuiſſeʒ: q̄ alijs ꝯſiderāda dimitto. ❡Quare ex oībus ipſis in vnū redactis finalr intētio mea colligiꝛ in hanc ꝯcluſionem ꝙ diſpō huius nobilis dn̄e eſt cōplicata ex diuerſis generibus egritudinū per eſſentiam in naſo exiſtentiū et male complexionis reſpectu ipſius cerebri per eſſentiā: que tn̄ reſpectu diſpoſitionis naſi per colligātiaʒ denolari pōt. Et elige vt libet: qm̄ a poſteriori videbiꝛ ꝙ erit impoſſibilis curatio diſpoſitionū naſi ſine rectificatione cerebri: que eſt illaꝝ partiū cōſeruatiua cā. Hec de p̄mo p̄ncipali ſupius p̄miſſo ita ſufficiant.

Propter declarationē ſcđi p̄ncipalis ſuperius antemiſſi vbi vꝛ dici ꝙ inmaterialis cā añs huiꝰ diſpōnis veriſilius ꝯtineꝛ i cerebro ꝗ̄ inter ꝯuexā ſuperficiē eius ⁊ ꝯcauā cranei.

❡Dicēdū primo ꝙ ex rōnibus in oppoᵐ adductis nō ꝯuinciꝛ q̄n materia añs p̄dicta etiā ꝯtineatꝛ inter cerebrū pāniculos ⁊ craneū. immo nāq̃ etiā negatꝛ illud lʒ credatꝛ veriſimiliꝰ ꝙ mā̄ ꝯtineatꝛ in cerebro ꝗ̄ inter ipſum ⁊ craneū vbi paulıſꝑ dicēdū ꝙ i hoc ego rōnabilius eſſe exiſtimē. Et p̄mo q̄dē ſi mā̄ illa ꝯtineretꝛ in cerebro neceſſe eſt ꝙ ipſa ꝯtineatꝛ in ventriculis: vel poris eius: vel in anfractuoſitatibꝰ eiꝰ aut in venis: vel arterijs ipſius: aut in poris. ⁊ .pa rium neruoꝝ ab eo oriētiū: a ſufficiēti diuiſiōe enumerate oēs illas ꝑtes ex q̄bꝰ cerebrū reintegretꝛ. ꝙ aūt hec materia nō ꝯtineatꝛ in vētriculis cerebri rōnabile apparet eo qꝛ cū ſit multa oppilādo illos vētriculos: aut eoꝝ partē neceſſario impedirentꝛ operationes interioꝝ ſenſuū: q̄ perficiuntꝛ in illis vētriculis. vt ſenſus cōis aut fantaſie q̄tū ad vētriculū primū. imaginatiue aut cogitatiue potētie q̄tum ad 2ᵐ ⁊ memoratiue q̄tū ad tertiū. ſʒ nō apparet aliqđ nocumētū diminutionis ablationis aut corruptionis in operationibꝰ illoꝝ ſenſuū. Igiꝛ non vꝛ ꝙ mā̄ in illis vētriculis ꝯtineatꝛ. ꝓbatꝛ maior. qꝛ mā̄ illa multitudine ſui nocumēti efficeret ibi aut grauādo aut oppilādo vētriculos ſm̄ partē ⁊ ita ꝑtiale nocumētū efficeret in eis: ⁊ ꝯn̄a ꝓbatꝛ qm̄ ſicut ex abſentia mā̄ei a vētriculis abſoluuntꝛ ipſi a nocuᵒ ita ex p̄ntia mā̄eꝝ i illꝭ accideret nocᵐ. ❡2° iterū ſi hec mā̄ ē in q̄litatibꝰ ſuis diſcreta: cuiꝰ diſcraſia reſultat ex cōmixtione flātice ⁊ cholerice mā̄eꝝ: ergo ſaltē noceret nocumēto ꝑmutatiōis male cōplōnis. Igiꝛ apperēt ſigna nocumēti i oꝑatiōibꝰ p̄dictoꝝ ſenſuū ſaltē corruptiōis: aut diutiōis ſʒ ſpēm alterationis. ❡Ampliꝰ ſi hec mā̄ mixta eēt tēꝑata in q̄ntitate ⁊ q̄litate quō moueret expulſiuā cerebri ad ſui expulſionē. ❡4° ad illud: qm̄ i cerebro aſſignatur debilitas ꝗ ꝓueniēs ab hac mā̄ vel ab altera cā. Si p̄mū hꝛ itēꝝ. ſ. ꝙ hec mā̄ ē diſcreta: ꝗ nō recipit alterationē i ptibꝰ naſi: qđ erat deducēduʒ. Si dꝛ 2ᵐ ſ. ꝙ i cerebro iueniꝛ debilitas ab aliena cā ꝓueniēs ⁊ nō a diſcraſia huius mā̄ei i eo: ꝗ hec mā̄ ē ſupfluitas ex cuiꝰ p̄ntia nō fortificatꝛ cerebrū imo debilitatur. ❡Cū ꝗ debile ſit cerebrū i digeſtiua. igiꝛ neceſſo in q̄litatibꝰ ſuis erit diſtēꝑatū qđ erat itēꝝ. Ex q̄bꝰ correlarie ꝯcludiꝛ: ꝙ ſi hec mā̄ ſupflua cōgregaretꝛ paulatiue i vētriculis cerebri ꝑti ā c dn̄am ad grādia diſponere ꝑicula ⁊ nocumēta. ❡Paribꝰ ēt aut alijs rōnibꝰ vꝛ eē dicēdū ꝙ mā̄ huius egritudis nō ꝯtineꝛ i poris cerebri: eo qꝛ nūq̃ euaderet hec dn̄a a nocumētis oppilōnis ſubſtātie medullaris cerebri i hac vel in illa pte exn̄tis. ❡Et itēꝝ 3° ſi locaretꝛ hec mā̄ inter cerebri anfractuoſitates: q̄s voco ꝑtes itermedias inter portiones medulle cadētes neceſſario oporteret aſſignari oppilōnes coartatorias: ad q̄s ſequerētꝛ nocumēta p̄dicta. ❡4° itēꝝ ſi locaretꝛ hec mā̄ in venis ⁊ arterijs diſſeminatis ꝑ ſubſtātiā cerebri nō p̄t bn̄ itelligi q̄n ibi faceret oppilōnes aſſociātes ſibi ꝓhibitā trāſpirationē: ad quā ſeq̄retꝛ lapſus cōplōnalis in cerebro. ꝓbatur ꝯn̄a: qm̄ materia illa notabilr eſt viſcoſa et vie ſunt anguſte: igiꝛ oppilabit. ❡5° p̄ncipalr: qꝛ ſi mā̄ locaretꝛ i neruis oriētibꝰ a cerebro tūc ipſe poneretur in originibus eoꝝ: vel in

poris: vel extremis partib⁹ ipoꝝ terminātib⁹ ad organa ſenſuū exterioꝝ vel īterioꝝ. Cū ergo mā ibidē poſita oppilaret eos oporteret neceſſario aſſignari nocumētū aliud de p̄dictis in opationibus ſēſuū: cui⁹ oppoſitū appet: q̄re vr ex p̄dictis colligēdū eſſe q̄ hec mā potius ſ3 maiorē ſui ptē elongatur a ſubſtātia cerebri q̄ ponat in ea. ¶ Uꝫ igitur veriſimilius eſſe q̄ ponatur inter cerebrū ⁊ craneū eo q2 ibidem poſita nō pōt nocumēta facere in opatiōib⁹ p̄dictoꝝ ſenſuū q̄ta ⁊ q̄lia faceret ſi locaret in cerebro. ¶ Modus v̄o q̄ ipſa expellit eſt: aut q2 per venas cerebri ꝯtinuatas vſq3 ad caruīculas mamillares effundit in principio nare vel naſi exiens ab extremitatib⁹ illaꝝ venaꝝ: vel a poris ipſoꝝ. ¶ Si et materia iſta imbiberetur in medulla cerebri nō video q̄n de neceſſitate p̄duceret ad aliq̄ de nocumētis p̄dictis. ¶ Adhuc iteꝝ dicēdū: q̄ lꝫ hec materia propter debilitatē cerebri a mala ꝯplexione ipſi⁹: quaꝫ credo eſſe diſtēperantiā p̄ternaturalē magis q̄ naturalē gn̄et ipſa mā: tn̄ p̄ poros ⁊ venas ipſi⁹ cerebri effundit ad loca itermedia inter ipm̄ ⁊ craneum vel ſupra poſitū eſt. ¶ Ad motiua v̄o. ſ. q̄ ſi mā cōtineret inter pānicu los: tūc oporteret q̄ faceret ibi aliquā ſpēꝫ doloris pūgitiui grauatiui vel extēſiui ne ganda eſt illa ꝯñia. Non eñ q̄libet diſcraſia a mā ꝓueniēs eſt ſufficiēs cā doloris: ſicut illa q̄ paulatiue fit. opꝫ eñ diſcraſiam doloris effectiuā eſſe ſubito alterante: vt ſcḋa p̄imi cap̄. de cauſis doloris. ¶ Amplius mā poſita inter ſup̄ficiē pāniculoꝝ ⁊ cranei nō pōt facere dolorē ꝓuenientē ab extēſiōe: q̄ eſt ſpēs ſolutionis ꝯtinuitatis eo q2 mā in ſup̄ficiebus poſita nō extēdit. ſꝫ illa q̄ eſt imbibita. ¶ 3⁹ iteꝝ q2 nō q̄libet mā panniculo ſuppoſita pōt grauatiuū efficere dolorē. ſ. q̄n eſt pauca: aut notabiliter lenis aut pauce actiuitatis. ¶ Ultio aūt cōcedit q̄ aliq̄ materiei ps ⁊ exigua tn̄ pōt poni in medullari ſubſtātia cerebri. ¶ Hec q̄deꝫ ita ſolatioſe collationis gr̄a vt mā contigerit ſpiciendi ociū ita leuiter ſcripſi recreationē alo eximij doctoris ⁊ reꝑhēſionis gr̄a vtriuſq3 noſtri adinuicē. Ipſe aūt ita mēte grata accipiat velut ſup̄na ꝯſcripſi. In re autē p̄ceſſus curationis nulla cadit diſſonātia fere ſi bn̄ ꝯſideret: ſepe auteꝫ diligerē ſolatioſe exercitij cā tāto viro materiā habere dirigendi calamū. Si q̄d v̄o vberius in inſtētis curationis ſcribendum remāſiſſet, offero me ad libitū cum auxilio prefati doctoris paratum.

Cōſilium. 86. de fetore oris conſequē⸗ te corruptionē ſanguinis in venis totius.

Licet fetor ex ore egrediēs p̄pter quē principalr̄ creati calamū. Iā nūc a determinata cā de q̄ in poſterū fiet ſmo ꝓueniat vt appebit: tn̄ imp̄ritiaꝝ ne me ꝯtingat q̄dē repetere pluries ſermonē vlem in hac mā mihi aliq̄liter explere placuit. Itaq3 p̄imus ex cauſis: ⁊ a q̄pluribus mēbris corp̄is fetor in ore appere pōt. ¶ Et ꝯ°lo q̄dē ꝯtingit in ore rep̄hēdari fetorē p̄pter putredinē in venis ⁊ arterijs totius fere corporis. ſicut cū ꝯtingit in egritudinib⁹ acutis magnaꝫ adeſſe putrefactionē mācꝫ a q̄b⁹ p̄ cōcaua venarū ⁊ arteriaꝝ vapores putridi ad ſtōm deferunt ⁊ ad pect⁹. Rep̄hētatur ergo in ore fetor p̄ptere a q2 hic vapor eleuat⁹ eſt a materia multe putredinis. ⁊ eſt ſignū malū ⁊ p̄prie in egritudinib⁹ acutis ſigñcat eñ victoriā innati caloris a putrefactiōe magna. ⁊ ꝯñr terminationē ad malū vt in plurib⁹. Et hui⁹ q̄dem ſpēi fetoris oris vel anhelit⁹ manifeſta ſunt ſigna. ¶ Primū inſtātia febris intēſe in q̄etudo magna caliditas in vniuerſo corporis: et maxime in partib⁹ pectoris ſuffocatiua: anhelitus velox ⁊ frequens: inſtātia ſitis ⁊ vigiliaꝝ. Urine intēſe a gradu rubicūditatis vſq3 ad igneitatis earum preſeruantes.

¶ De cura per dietam. Cap̄. ij.

Huius etiā fetoris p̄ſcripti: lꝫ vt plurimū ꝫ terminatio ſit ad mortē. tn̄ q2 nō eſt incōueniēs hūc anhelitū ⁊ oris fetorē rep̄hēſtari in corpore fortis reſiſtentie. ⁊ vbi fetor remiſſior eēt ⁊ accñtia minora ⁊ leuiora. Iō curā recipe poſſet que ſm hunc modum canonice intelligi poſſet. ¶ Primo q̄dem vt regimen huius infirmi ex parte ſex reꝝ nō naturaliū inclinaret ad infrigidantia ⁊ exiccantia: vt euentādo aerē ei⁹ cum flatu venti ſeptētrionalis: ⁊ aſp̄ſione cū aceto: agreſta: vino granatoꝝ ꝯmixtis roſ. ſandal. corall. rubeis: ſumach: cāphora ⁊ ſimilib⁹. ¶ Et cibi ei⁹ alterari debēt cōmixtiōe ſucci berberis: ribes: granatorū: vel citonioꝝ cū gelatina ſumachia ſulcida cum folijs ſolatri facta ⁊ ꝯſimilibus. ¶ Potus ei⁹ ſit aq̄ decoctionis ordei cū ſumach granis granatoꝝ: berberis: ribes ⁊ ſilibus. ¶ Et de potib⁹ putredinē adhuc maximā rectificātib⁹ mihi exp̄tus eſt. vt in lib. v. aque coquat. ℥. ß. boli ar. vſq3 ad ꝯſumptionē q̄rte partis. ⁊ de hac aq̄ ſepiſſime bibat eger cum ſexta parte ſyrupi acetoſitatis citri vel de berberis: vel de limonibus: aut cum vino granatorum: aut ſuc. citoniorum. Et ita eius regimen pence alias res nō naturales limitandum eſſet.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. iij.

Amplius in cura talis fetoris p̄cedendū eſt velut in cura fetoris cum euacuationibus vniuerſalibus per flobothomiaꝫ ſi apparent vrine rubee groſſe: corp⁹ valde rubicundum: venas extenſas ⁊ inflatas habens. Si autē apparent ſigna mixtionis cholere cum ſanguine non aduocant flobotomiā per ſigna ꝯ°ria predictis. tunc ſoluatur venter eius cum hac farmacia. ℞. aque decoctiōis prunorum tamarindoruꝫ ⁊ ſebeſten. ℥. iij. reubarbari electi. ℈. ij. ſq̄nanti gra. iiij. ſalis gēme. granū. j. caſiefiſtule de cāna extracte cum aqua ſolatri. ℥. ß. miſce totum ⁊ calidum in potu detur in aurora. et poſt illud tardent cibus per ſex horas.

Hac aūt minoratiōe facta digerat mā cuꝫ altero hoꝝ digeſtiuoꝝ. ¶ Primū ⁊ leue. ℞. aque endiuie: vini granatorum. ana. ℥. j. ß. aque cuſcute. ℥. j. miſce et detur in potu actu frigidum. ¶ Scḋm digeſtiuuꝫ poſſet eſſe hoc. ℞. aque endiuie: angurie ſolatri. an. ℥. j. ß. vini granatorum ℥. ß. miſce. ¶ Tertium digeſtiuum et fortius pre·

dictis eſt. ℞.ſy.acetoſi ſimplicis:oxizacare.añ.ʒ.vj. aq endiuie:viol.añ.℥.j.ß.miſce ⁊ detur vt prius.

Poſt digeſtionē aūt materiei reiterer̄ eū atio cū predicta medicina addēdo ei reubar bari.℈.j.❡Et ſi velis medicinā expeditiorē.℞.electuarij de pſilio.ʒ.iij.ſuc.roſ.℥.j.der̄ hoc totū in potu cum.℥.ij.aq fructuum ſupraſcripte.

Inſuper attēde ꝙ talis fetor oris ſufficiēter curari pōt ⁊ ꝯplete ꝓuocādo ſan.a narib⁹ cū iſtis ſignis.❡Primū ꝙ hōi appeat vigilāti ⁊ dormiēti pcipe radios ⁊ figuras ignitas in medio appentes.❡2m ſignū ē magna faciei frōtis ⁊ tēpoꝝ caliditas.❡3m ſignū eſt ꝑdictaꝝ ptiū pulſatio i venis eaꝝ appens cū velocitate ⁊ frequētia magnis.❡4m ſignū eſt magn⁹ prurit⁹ i olb⁹ ꝑtibus naſi:⁊ maxie in interiorib⁹ appenꝰ:qb⁹ ꝑtibus cū paleis:aut ſetis porcinis:vel cū ramis poligonie titillatio fiat vſq ad rizā adeo vt ſanguinis erit⁹ ꝓuocer̄:⁊ pmutar̄ exire vſq ad aduentū debilitatis excluſiue.❡Si aūt nō appent ſigna leuitatꝭ vel ſanguis aſcēſus ad ſupiora:imo ad iferiora.ita vt pciperē i alchatim pōderoſitas magna cū grauitate ⁊ pruritu circa ſiteriꝭ groſſitudie venaꝝ ibi exiſtiū ⁊ caſtitate ⁊ pulſatiōe caꝝ tūc ꝓuocer̄ emorroides fricando eas cū folijs ficus vel ꝯſolide minoris aut cū pāno aſpo:vel cū felle tauri:vl̄ modico euforbij:⁊ pmittatur exire ſanguis vſq ad ſufficientē tolerantiā egrotātis.❡Et adhuc ad eādē itētionē ꝯfert ſcarificatio cū vētoſis ſub ſpatulis ⁊ natibus appoſitis:⁊ in domeſtica pte tibiarum:⁊ hoc totū vt cōplete eradicer̄ a ſanguine iā corrupta materia ❡Et iteꝝ ad hāc intētionē ꝯfert hui⁹ cliſteris applicatio.℞.vio.ſolatri lactuce ⁊ portulace recētiū.añ.ℳ.j.fiat hoꝝ decoctio de q̄ accipiant̄.℥.xv.olei violaꝝ:⁊ roſaꝝ.añ.℥.ij.mellis violati.℥.iij.miſce ⁊ fiat cliſtere.❡Ultio p curatiōe hui⁹ ꝯfert hec mixtio.℞.ſuc.roſati.ſuc.viol.añ.℥.j.violaꝝ ſpodij:ſe.endiuie lactuce:ſe.cōium frigidoꝝ.añ.ʒ.j.ß.miſce ⁊ fiat electuariū:de quo ſepe degluriat ad quātitatē nucis.

Etiā fetor principaliter in ore ꝓuenire pōt ex putredine in pticulari loco corporis exiſte.velut ꝯuenit in apoſtematib⁹ calidis in ſiteri accidentib⁹:⁊ ex vlcerib⁹ corruptis emorroidarū cancrenis aſchachilos:vel eſtiomeno ibidem exiſtentibus.❡Ego enim in talibus ſepe vidi in ore patientis maximum repreſentari fetorē horrendū.nil eni mirabile videtur amarum eidem ⁊c.

❡De egritudinibus dētum cōſilia ſequuntur.

Conſilium.87.

De corruptione gingiuaꝝ ⁊ dolore dētiū.

Ad gingiuas corruptas itavt tote nigre forent ⁊ dentes oēs ꝯquaſſarent̄:fuit in nobili viro ꝑ Guido renaldini. ℞.gallaꝝ pforatarum ſumach:granoꝝ mirti.cupellaꝝ glādiū ſe.mirti. plantaginis.añ.ʒ.j.vitrioli albi: aluminis ſciſſi.añ.ʒ.j.ß.antofoli:⁊ eſt extrema pars gariofili:⁊ ſe.roſarum.añ.ʒ.ij.ß.contūdant̄ oīa groſſo modo:⁊ bulliāt in phiala vna aque:cui imponatur.xij.cime rubi ſerentis moras in ceſſis ad bulliendum donec conſumatur medietas aque qua colata ⁊ infrigidata ex eo patiens ſibi os ſepe colluat:quo facto imponat ſup gingiuis ⁊ dentibus de hoc infraſcripto pul.videm ex hac mirabilem experientā.℞.maſticis:ſandarace:acatie:hypoquiſtidos añ.℈.j.tucie ꝑparate.ʒ.j.vitrioli albi.℈.iij.fiat oim p ſe puluis ⁊ commiſceatur. ❡Ad dolorem dentium.

Cape opiū in pauca quantitate:⁊ manu calefactum ita vt molleſcat vt cera circūpone denti dolenti ⁊ aufert oēm dolorem ſtupefaciēdo.❡Ad dolorē dentiū.℞.camphore:⁊ mitte in aceto eam bullire modicū:deinde teneat eger in os:⁊ ad omnem dentis dolorem.❡Ad faciendū partem dentis putridā cadere:ex qua dolor aliqñ cauſar̄. ℞.ſalis armoniaci quantitatem quam vis:⁊ p alēbicū diſtilla:⁊ aquam collige:⁊ cū ſtilo coto ei in luto partē dentis tange ⁊ cadet.❡Loch facta.p dētibus.℞.balauſtiaꝝ:ſumach:granoꝝ mirti:cupellaꝝ glandiū.añ.ʒ.j.ß.corticū radi.moroꝝ.corticuꝝ capparoꝝ.añ.ʒ.iij.liquritie.ʒ.ij.ſandarace:ſarcocol.thuris.añ.ʒ.j.ireos.ʒ.j.ß.radices ſidālꝭ piſter̄ groſſo mō ⁊ bulliant in lib.vj.aq̄ vſq ad ꝯſumptionē medietatis:poſtea coler̄ ⁊ exprimant̄ bn̄ ⁊ addar̄ i dcā colatura.ʒ.j.ß.ſcorie ferri.⁊ iteruꝫ coler̄ leui expreſſione.❡Ad dolorē dētiū.℞.pipis albi:lōgi cubebaꝝ ſtaphiſagrie.corti.moroꝝ:capparoꝝ:corti.mādragore.añ.ʒ.j.piretri.ʒ.ij.ß.iuſq̄ami albi.ʒ.ß.ꝯtūdant̄ ſubtilr̄ ⁊ fiat decoc.in vino al.vſq ad ꝯſumptionem medietatis ⁊ poſtea teneatur in ore.

❡De egritudinibus membrorum gutturis conſilia ſequuntur.

Cōſilium.88.

De elōgatiōe vuule a fleg matc adſo a cerebro ꝑ colatoriū aduenuā deſcēdēte:⁊ ꝯtinet duo capitula.

❡De eſſentia egritudinis ⁊ de cauſis et ſignis eius. Capi.j.

Spectabilis et generoſus vir dñs Ludouicus ſtorlado frequenter etiamꝭ non leuiter moleſtatur mala diſpoſitione vuule ſue.⁊ eſt diſpoſitio illa extēſio vel elongatio vuule:que ꝓuenit a materia flegmatica ſatis aquoſa.q̄per colatoriuꝫ a cerebro deſcendēs recipir̄ in vuulā venas eius et poros implens ꝓpter qd̄ ipſa magnificatur.⁊ cum materia illa ſit fluxibilis ꝓpter ipſius aquoſitatem tunc patet ꝙ partes vuule elongātur ⁊ extendant̄ ab ea ⁊ ſicut accidit alijs membris dum paralizātur.ita vuule non minus:extendi eni poteſt:q̄ ipa eſt corpus neruoſum: vel panniculoſum extenſioni diſpoſitū ſatis.❡Cū ergo contingit ipſam elongari vt predictum eſt.tunc cuꝫ hō conar̄ ſermocinari: occurrit ipſa extremitati canne pulmonis.⁊ ꝓhibet aerem debere attrahi ⁊ expelli cum fumis:qui ⁊ in terrumpūtur ſermones a conceptu mentis ꝓuenire debentes.❡Similiter etiam frequētius contingit vt eadē vuula lōgior facta in extremitate meri obſtās impediat actū deglutiōis cibi.⁊ moleſtat etiā alio mō:qꝛ appet homini hac diſpōne moleſtato.ꝙ

ſemp in fine oris hēat bolū vel fruſtū aliqđ degluti
bile. vñ ſp conaꝛ deglutire rē impoſſibilē nō deglu=
tibilē. ¶ Et ſequiꝛ itez ad hāc diſpōnē 3ᵐ nocumē
tū: qđ eſt: qꝛ dū plena ē vuula per modū ſtutibilita
tis ⁊ diſtillationis ipſa effundit aliquā partē ſup=
fluē humiditatis q̄hꝫ per tracheā arteriā ⁊ recipi
tur in pulmonē ⁊ pect⁹: ⁊ efficit q̄hꝫ tuſſim aſma
dolores in pectore: aut pleureſim et ſiīes egritudi
nes. ⁊ ꝓprie cū mā fuerit acuta. ¶ Adhuc ēt mā ab
vuula deſcēdēs q̄hꝫ recipiꝛ i ſtomacho ⁊ nocet ori
eius appetitū impediēdo. aut toti ſtomacho dige=
ſtiuā eius humectādo vel corrūpēdo. ¶ Ex quib⁹
oībus colligiꝛ φ hec diſpō nō eſt leuis: immo diffici
lis. ⁊ nō eſt negligēda: immo ei⁹ curationi ſtudioſe
multū intēdēdū eſt. ¶ Et ex hac q̄dē narratione in
telligi pōt q̄ ſit egritudo talis. ipa em̄ eſt egritudo
cōpōnalis frigida ⁊ humida mālis a predicto ſtate
ꝓueniēs. Et pōt eſſe egritudo cōplōnalis cal'a cū
vuula impleꝛ a ſanguine cholico qđ tñ min⁹ cōtin=
git. Et itez tertio pōt eē egritudo cōplōnalis cōpo
ſita ex cal'a ⁊ frigida materieb⁹ inuicē commixtis.
Que vo ſit mālis cā. ſ. que ſigna: q̄ ⁊ qualia accidē
tia ad ipam ꝯſequanꝛ iā clare patet ex predictis.

¶ De cura. Cap. ij.

Equiꝛ aūt curationis modus: q̄ cōprehē
diꝛ in q̄nqꝫ intētionib⁹. Et p̄ma q̄dē earū
ē regiminis rectificatio. 2ª ē mācrū euatio
tertia eſt ipſarū diuerſio. quarta eſt finē
tium materierum repercuſſio. quinta eſt
cōpleta reliquiaꝝ materierum conſumptio.

Prima itaqꝫ intētio duplici ptitione idiget.
Et p̄ma q̄dē eſt adminiſtratio regimi
nis ꝯuenientis in tpe paroxiſmi vel moleſtationis ma=
gne. 2ª vo eſt ipſius adminiſtratio extra paroxiſmū ne
ceſſaria magis gr̄a ꝓſeruationis. ¶ Et prim⁹ q̄dez
modus regēdi in tpe paroxiſmi eſt φ in diſpōne frida
eger māſionē ſuā eligat locū vel camerā notabi=
lis caliditatis ⁊ ecōuerſo. ſi hmōi diſpō vuule calida
fuerit locū eligat fridū. ¶ In mō vo cibatiōis vīes
regule vtriqꝫ diſpōni necīe a ſapiētib⁹ inueniūtur
poſite. ¶ Et p̄ma eſt vt nullū cibū accipiat eger i q̄
neceſſarius ſit labor vel conat⁹ deglutiēdi magn⁹.
¶ 2ª vt euiteꝛ maſticationis oīs act⁹. ¶ 3ª ⁊ ſequi
tur ad alias ē φ oīs cibus ſit potabilis. ¶ 4ª vt ſit
actu calidus in frida ⁊ in cal'a actu frigidus. ¶ 5ª
regula: φ in vtraqꝫ diſpōne ꝯueniēs dieta ei⁹ dꝫ eē
tenuis: lꝫ in calida diſpoſitione ſubtilior dꝫ eſſe q̄
in frigida. ¶ Ita φ iuſculū ordei ſimplex bon⁹ erit
cibus in calida diſpōne. Ipſum vo cū hydromelle
in frigida diſpōne ꝯueniēs eſt. Siīr ēt ⁊ iuſculū fari
ne ordei ⁊ brodiū carniū nō valde pingue: ⁊ brodiū
cauliū lenis decoctionis: ⁊ ius cicerū ⁊ ſilia. ⁊ vitel=
lus oui ⁊ iuſculū ex eo factū cū pane ꝯtrito ⁊ ſic de
alijs. Et potus eius ſit vinū pauciſer ūpōticum vel
acre ⁊ nō multe quātitatis i frigida diſpoſitiōe. In
calida vero melior potus eſt aqua ordei cum ſucco
granatoꝝ. ¶ Similiꝛ etiā eius dormitio nō ſit lōga
nec continua. immo frequenter interrupta. qm̄ ꝓ=
lixus ſomnus generat reumatiſmos: vt ſcđa primi
aph. de his que ꝓueniūt ex ſomno. Et dormitio eius
ſit ſemper notabiliter cū capite eleuato nō ad poſte
riora nec ad anteriora: ſꝫ ad latera inclinato. ¶ Ab
ſtineat etiā ab omni exercitio ne ponanꝛ i fluxu ma
terie. ſed loco exercitij vtaꝛ fricationibus vt tangeꝛ
inferius. ¶ Qđ vero de cibis ⁊ potib⁹ nō dꝫ facere
repletionē iā dictū eſt. ¶ Oēm etiā exceſſum in paſ=
ſionibus alalibus euitare dꝫ. velut irā: furorē: timo
rem. ⁊ ſimilia. per que velox ⁊ vehemens mot⁹ ſpi=
ritibus ⁊ humoribus imponatur. ¶ Hec in ſumma
videꝛ eſſe ſuccincta memoria applicationis ſex rerū
non naturalium que lꝫ conueniens ſit in tpe paro=
xiſmi. nō minus etiā conueniens eſt in tpe preſerua
tionis: lꝫ nō debeat eſſe dieta eius ita tenuis in tpe
ſanitatis ſicut in tempore actualis leſionis.

Secūda vero principalis intētio cōpleꝛ p
euōnē materierum ſi itaqꝫ appa
ruerit in hac diſpōne mot⁹ materieꝝ calidarū: aut
itez ſi fuerit materieꝝ frigidaꝝ cū ſan. mixtio con=
ueniēs nō apparēte magna totius corporis plecto
ria. ſtatim in iſtis patiētibus fiat flōmia de cephali
ca dextre ptis ſup manu vł ſup cubito ⁊ extrahanꝛ ſā.
ℨ. v. vel. vj. ſm φ medico pñti indicatū fuerit ex cō=
plōne: ex etate vel tenore virtutis. ¶ Scđa vero ſe=
quēti die adminiſtretur egro medicamē euans mate
riā mixtā ex chol'a ⁊ ſl'ate: ſicut eſt hoc. ℞. electuarij
indi. ℨ. ß. ⁊ deꝛ i potu cū aq̄ mellis cal'a actu. ¶ Aut
denꝛ pillē iſte. ℞. pil. de ſarcocolla deſcriptione ma
iori. ℈. ij. pil. cochiaꝝ. ℈. j. ⁊ vtrūqꝫ ſit auari ponde
ris ⁊ fiāt pillē. vj. cū ſyrupo de ſticados. ¶ Si autē
apparerēt ſigna dñij ſl'atꝫ cū chol'a. tūc deꝛ. ʒ. j. pilł.
de agrico ⁊ ſunt leues. ¶ E ſi deſiderares medica=
mē fortius: tūc deꝛ. ʒ. j. pilł. de ſarcocolla. ¶ In ma=
teria aūt magis calida denꝛ pillule cochie aut au=
ree. ⁊ tu elige ſicut tibi placet. ¶ Et ſi vir eſſet q̄ nō
poſſet deglutire pił. vt ſepe ꝯtingit: aut abominare
tur: tunc eluariū deꝛ eidē. ⁊ hoc eſt ad calidā mate=
riaꝫ appropriatū magis. ℞. reubar. electi. ʒ. j. ß. ſpi
ce nardi. ℈. j. dyagridij. gra. ij. ſucci roß. ʒ. vj. aq̄ la
ctis. ℨ. iiij. infundātur oīa in predictā aquā calidā
per totā noctē. in mane vero colēture diligenter ex=
primanꝛ ⁊ exhibeaꝛ in potu calida: ⁊ nō dormiat ſu
per ipſam niſi hora vna: ⁊ tardet prādiū ſuū ſaltez
horis. vj. premittēdo potum aque ordei calide per
horā ante cibū. ⁊ hec de intentione ſecunda.

Tertiā vero intētionē complētia plura ſūt
iſtā necīa. ¶ Et p̄ᵐ quidez diuerſi=
uū ⁊ ꝯueniēs eſt vt in viro iſto fiat ꝓuocatio emor
roidaꝝ: ⁊ ꝓprie ſi ſolit⁹ fuit hēre eaꝝ euōnē. aut mē
ſtruoꝝ in muliere ſm ꝯſuetudinē ⁊ etatē. ¶ 2ᵐ vo
diuertēs ⁊ leuiſſimū eſt vt fiāt fricationes: ⁊ p̄inū
q̄dē a genubus vſqꝫ ad pedes: deinde ab inguinib⁹
vſqꝫ ad eos. Et adhuc a ſpatulis vſqꝫ ad nates cū
pāno ſatis aſpero trahēdo inferi⁹ vſqꝫ ad aliquātā
mēbroꝝ rubificationē. ¶ Tertiū vero diuertens eſt
vt ligature aliqualr doloroſe fiāt in radicib⁹ coxa=
rum apud inguina ⁊ adiutoriorum ꝓpe humeros.
¶ 4ᵐ vo diuertēs eſt applicatio vētoſaꝝ cū ſcarifi
catione ſup carnoſis ptib⁹ ſpatularum. ¶ Quintū
diuertens ⁊ fortius eſt applicatio medicinaꝝ veſi=
cantiū ſuper ſpatulas accipiēdo ſlamulā oleādrū

pedem coruinum aut aliam plantam acutã bene contritã ⁊ locis predictis appoſitam: vel ſupligatã ibidẽ ſaltẽ per duas horas teneatur. Domeſticũ autẽ veſicatoriũ eſt ex cantaridibus cum fermẽto ⁊ aceto contritis compoſitum ſm̃ conſuetudinem.

Quartã vero intẽtionẽ cõplẽtia ſcribã ꝙ plura remedia ab illuſtribus auctoribus hincinde collecta: q̃ cadẽtẽ vel mollificatã vuulã ſubleuare ↄſueuerũt. ¶ Quorũ pᵐ ẽ: vt fiat raſio capitis ſup cõmiſſura ſagittali: ⁊ applicetur ibidẽ vẽtoſa hñs orificiũ ſatis amplũ: ⁊ oblõgũ: et teneatur ibidẽ ſaltẽ pꝰ horã vnã: aut mediã ter vel quater in die reponẽdo ipſam. ¶ 2ᵐ vero ꝑncipale ſubleuatiuũ cadẽtis vuule eſt hoc. vt ſi eger habuerit lõgos capillos inuoluantur manibꝰ ad minus robuſti hoïs: deinde egro exñte reſupino ponantur pedes vel genua ſup humeris eiꝰ ⁊ trahantur violenter capilli eius ad ſurſuʒ ita vt cutis capitis expollatur a cranco ſuo. ꝑ tale eñ igeniũ ſtatim vuula mirabilr̃ ſubleuatur. Et nimirũ. hoc eñ ↄtigit ꝑ colligãtiã huiꝰ vuule a pãniculis cerebri ad cutẽ capitis: ⁊ põt etiã cõtingere ꝑpter velocẽ diuerſionẽ mãerũ de inferius ad ſupiora q̃ ſequitur dolorẽ in partibꝰ illis vehemẽtẽ. verũ igeniũ hoc fieri nõ dʒ niſi in caſu arduo magne ſuffocatiõis aut alteriꝰ accñtis ꝑductiuo. Et vidi ipm fieri: ⁊ inſtãtance ꝓfuiſſe. ⁊ trahitur ex ſentẽtijs Aui. 9ᵃ tertiũ cap̄. de canone curatõis ſuffocationũ. ⁊ ſequutus eſt ipſum Damaſcenꝰ in appropriatis. ſumma 9ᵃ. cap̄. de egritudinibꝰ fauciũ ⁊ gutturis in cura vuule. lege ibidẽ. ¶ Dulciꝰ aũt pcedẽdo in diſpõne hac primũ remediũ ⁊ infallibile eſt vt accipiat rob nucũ. ʒ. j. ß. aq̃ decoctiõis granorũ ſumach ʒ. iij. miſceantur ſil ⁊ ex hoc frido: vel ſaltẽ actu tepido in dies pluries fiat gargariſma. Et leuiꝰ illo eſt vt cũ aq̃ ordei: ⁊ rob nucũ fiat vt dictũ eſt: ⁊ leuiſſimũ eſt cũ aq̃ ordei vel vino granatorũ actu fridis. ¶ Et ſi quis deſideraret gargariſma fortiꝰ. ⁊ ꝓpe ad caliditatẽ ⁊ in ꝑncipio ↄueniẽs eſt hoc. ℞. aque roſ. ʒ. ij. aceti: ⁊ ꝓprie nigri. ʒ. j. balauſtiarũ: ſe. roſ. cupularũ glandium hypoquiſtidos: acatie: aluminis ſquamoſi bene torrefacti añ. ℈. j. miſce: ⁊ ex oībus illis fiat gargariſma. ¶ Ego eñ nõ curaui in admiſtrãdo gargariſma hoc ꝑcepto Serapionis in breuiario. in ſuo capitulo cuius deſcriptio eſt hec. ℞. balauſtiarũ. ʒ. ij. aluminis iameni. ʒ. j. croci cãphore añ. ℈. j. aq̃ roſ. ʒ. iij. miſce ⁊ fiat ex eo gargariſma vt dictũ eſt. De medicinis aũt ſubleuãtibꝰ elongatã vuulã ſunt pulueres nõnulli q̃ mirabilr̃ exiccãt ⁊ ſubleuãt eã. ¶ Et primus q̃dẽ mihi expertiſſimus ⁊ infallibilis eſt pul'. factus ex corticibus nucũ exterioribus: q̃ exiccẽtur ⁊ puluerizentur: ⁊ ponatur pul'. ille in paruo cocleari bñ ↄcauo: ⁊ ponatur ſub vuula ſubleuãdo ⁊ cõprimẽdo ipſaʒ ad ſuperiora. ¶ Scḋo vero ⁊ fortior eſt pul'. aluminis iameni cõbuſti eo modo poſitus. ¶ Tertio vero eſt pul'. ſalis armoniaci cõbuſti eodẽ mõ adminiſtratus. ¶ 4ᵐ vero inſtrumẽtũ fortius ad exiccãdũ materiam et vniẽdũ vuulã: et ꝓprie ↄueniẽs in fine ſtatus: ⁊ in declinatione ẽ hoc ℞. roſ. balauſtiarũ: corticũ granatorũ: hypoquiſtidos acatie. añ. ℈. j. piretri. ʒ. ß. cinamomi: piperis al. añ. ℈. ß. myrre. gra. v. puluerizentur oïa ꝑ ſe. deinde cõmiſceantur adinuicẽ. ex hoc itaq3 puluere. j. cocleari ſubleuatur vuula: vt iam dictũ eſt. ¶ Et intellige ꝙ hi oẽs pul'. melius operantur qñ adminiſtrantur poſt gargariſmata ꝙ̃ ſine eis: lʒ omni tpe ↄuenientes exiſtant. ⁊ hec de intentione quarta.

Quinta aũt ⁊ vltima intẽtio cõpletur pluribus inſtrũis nõ ſolum q̃dẽ per ea q̃ poſita ſunt in quatuor intẽtionibus ꝑcedẽtibus q̃ abſcindũt materiã ⁊ diuertũt eã a patiẽte loco ad alias partes: ſʒ ẽt vlterius ꝑ ea q̃bꝰ materie relique ↄſumuntur. ⁊ ꝓprie cũ his q̃ ↄfortãt cerebrũ: ⁊ ꝓhibẽt mãerũ gñationẽ in eo: ⁊ cũ medicinis etiaʒ: q̃ mãm iã effuſam ad loca vuule: ⁊ ad ipſam cõſumere pñt. Primi aũt generis ſunt medicine oẽs capitales calide ⁊ ſicce non multe caliditatis. Et ſi fuerint in caliditate notabilr̃ intẽſe. tũc diminuatur earũ doſis: et frequentia vius: ⁊ remittant tunc in gradu caliditatis per ſua contraria: vt nunc ſequitur. ¶ De numero igitur harum medicinarum eſt confectio dyatrion pipereõ deſcripta a Gal'. in ſecretis ad Omotheum. et proprie illa quam ſcripſit regi herodi. vide ipſam ibi et vtere ea dando in potu ex ipſa. ʒ. j. cum aqua decoctionis maſticis aut ſandalorum. per duas horas poſt cenam. aut miſceatur cũ predicta aqua leuiter calida gargariſma ante prandium ⁊ gargariſma ante cenã. ¶ Scḋa vero medicina cõueniẽs eſt electuarium ſoi yra magnũ nolatum electũ ab. A. quinto cañ. ſumma prima. ¶ Tertium vero et fortius alijs eſt electuarium anacardinum collingendum vbi ſupra. ⁊ eorum doſis ſit. ʒ. ß. aut due partes ex ea in aurora cum aquis predictis: aut fiat ex eis gargariſma eo modo quo dictũ eſt. ⁊ hec electuaria nunq̃ ſolita ſunt me decipere in rectificãda cerebri diſpõne frigida ⁊ humida cõſumẽdo frigidas mãs in eo inuentas. ¶ De cõpoſitionibus aũt vſitatis a doctoribus multum viles ſunt cõpões: vt cõfectio dyamuſci dulcis. ↄfectio dyambre. Et fortius illis eſt electuarium mitridatum. Ego aũt experientia certa ſcio ⁊ rõne vallata ꝙ ſi ſolitus pati reumata vuulã ⁊ ſquinãticas diſpões ⁊ reumata gingiuarũ ⁊ ranulã et alias egritudines oris frigidas ſepe faciat gargariſma cum ʒ. ij. aque decoctionis granorũ mirti. ⁊. ʒ. ß. electuarij dyapraſſij: ⁊ ꝓprie deſcriptione Nicolai in antidotario ꝙ curabitur a predictis diſpõnibus ⁊ preſeruabitur ab earum euentu. ¶ Et cognoui etiã experiẽtia ꝙ ſi frequẽter aſſumantur pille due facte ex puluere cubebarũ cũ ſucco ro. mirabilr̃ conferunt. ¶ Et quidã dixerũt ⁊ pro ſecreto affirmauerant ꝙ gargariſma frequẽter factũ cũ mius citoniorũ muſcata cũ tripla pte aq̃ decoctionis acatie mirabilr̃ ↄfert. ¶ Abſcidit ẽt mãs a capite deflũẽtes ad partes oris vſus pillarũ aſſaiaret deſcriptione Aui. 3ᵒ cañ. cap̄. de canonibus curationis capitis: ⁊ ꝓprie qñ ad. ʒ. illarũ pillarũ adiungit. ℈. j. pul. maſticis ⁊ fiãt ex eis pille cũ ſy. de mirto de ol. ʒ. vj. ex q̃bꝰ accipiatur vna p. ij. horas poſt cenã apud tpꝰ dormitionis. ¶ Hec ſũt q̃ in cura huiꝰ diſpõnis meliora eligẽ potui ex ſentẽtijs auctorũ ⁊ ex quotidiana experien

tia cōprobata. Summus autem oīpotens ipſa oīa
dirigat in ſalutē eius ad laudez ſempiternā. Amē.

Cōſilium. 89. De apāte gule noīato botio ꝯtinēs capl'a 4ᵒʳ.

¶ De inueſtigatione botij p cauſas ⁊ ſigna. Cap. j.

Nobilis ⁊ generoſa q̄daʒ dn̄a Marchiana mihi tu-
mo: ī gule ſue q̄ incepit ī ea mēſib' tri
bus circa: ⁊ lʒ hic tumor paru' exiſtat
⁊ ſit leuis leuitate accn̄tū: tn̄ ſuſpitio
nē aliquā portēdit: eo q: videtur eſſe
apā nō q̄dē flegmonicū neq hẽriſipilla aut ſephy-
ros neq cācer neq factū ex mixtione hoꝝ: ſed in eo
continet aliq̄d aquoſitatis flatice cū aliq̄ vētoſita-
te vel vapore cōmixto p̄dictis materieb'. Et ſi bn̄
conſideretur p ſigna ipſius vr̄ hoc apā reponendū
eſſe in denoīatione botij: ꝓpter qd' vr̄ difficultatem
ſue curationis oñdere: eo q: locus ille eſt pars cor-
poris fere formoſior: cui nō ita bn̄ applicari poſſunt
remedia ꝯuenientia ſicut opportunum eſſet: tū ꝓpter
difficultatez ligature q̄ huic loco neceſſaria eſſet: tū
ꝓpter q̄litates ⁊ grad' medicinaꝝ q̄s oporteret eē
notabilr̄ calidas ⁊ ſiccas: ⁊ ī gradu notabilr̄ eleua
tas: adhuc iteꝝ ꝓpterea q: iſtud ē apā de q̄ modicū
auxiliū ab illuſtrib' ⁊ vetuſtioīb' auctorib' hr̄i pt.
Nihil eñ expſſeuit tractatuz de eo ab hyp. q̄ oim fe
re ſcibiliū medicine fuit grauiſſimus inueſtigator.
Neq etiā de hoc apāte aliq̄d clare vr̄ explicitum a
Gal. 14ᵒ terapētice. neq in libro de tumorib' ꝓter
naturā: nec etiā ī 7ᵒ decē tractatuū: vbi plurima cō
ſcripſit excellētia medicamina ad diſpōnes guttu-
ris ⁊ gule ꝓbatiſſima. Neq iteꝝ ab eo aliq̄d tactū
vr̄ ſcd'o ꝓnoſticoꝝ. in ſermonib' q̄bus cōmētat' eſt
hypocratē circa materiā apātis ſq̄nātie. Amplius
etiā neq arabes in ſuis ſermonib' expreſſe tracta-
uerūt de materia huius apātis: vt videri poteſt ex
Auic. nona tertij. p totū eius pceſſum ⁊ tertia quar
ti. tractatu 2ᵒ cap. de apāte flatico vel melico. Qd'
vero de hoc apāte ſcriptū eſt ex Albuchaſi ſcd'o ſue
cyrurgie cap. 54ᵒ. ⁊ parū eſt ⁊ ſolā curā eius p opa
tionē manualē determināt. Nec hoc mirabile vide
tur nec defectū antiquoꝝ ponēs: eo q: ꝯtingit egri-
tudinū aliquas in q̄buſdā regionibus ⁊ climatib'
multiplicari ⁊ non in alijs. Silr̄ etiā aliquo tp̄e mul
tiplicant egritudines ⁊ manifeſtant q̄ alio tp̄e non
videntur: vt pʒ de vena ciuili noīata medē ab Aui.
eo q: in ciuitate illa multiplicat ⁊ nō in alijs. Et poſ
ſunt hi ſermones aliqualiter ſuſtentari ex lr̄a Aui.
prīa quarti. cap. de febribus quītana ⁊ ſextana ⁊c.
¶ Quicq̄d autem de hoc apāte ſciri pōt ex ꝯſidera-
tiōe theorica eſt: q: apā iſtud fit ex materiebus per
indigeſtionē genitis ⁊ ꝯgeſtis in capite ⁊ catarrizā
tibus ad partes gule: ⁊ ibi d' inter cutē pinguedinē
muſculoſas ligamentales ⁊ neruoſas partes pene
trātibus hec materia ꝓpter raritatē p̄dictarū par-
tium gule ſoluendo ꝯgregatur in tumorem: in cui'
circūferentia vt in pluribus ex ꝯgelatione partium
flegmatis aut exiccatiōe eaꝝ generatur folliculus
q̄ chiſtis apud grecos: ⁊ burſa apud latinos noīa-
tur hanc materiaʒ in ſe continēs aggregatā. ¶ Eſt
aūt hec materia in hoc apāte inuenta diuerſa val-
de ſcd'm diuerſitatē materieꝝ q̄ multiplicātur in hoīb
bus ꝓpter diuerſitatē cōplexionis ⁊ regiminis eoꝝ
ex parte ciboꝝ ⁊ potuum q̄ multiplicant flegmati-
cas materias aliq̄n mucillaginoſas aliq̄n aquoſas
aliq̄n v'o ſalſas: nō raro vero acetoſas. Et ad illud
etiā cōfert vſus quarūdā aquaꝝ ſua groſſitudine
⁊ mucillaginoſitate hec flegmata multiplicātium.
Et cōcurrit etiā ad hui' apātis gn̄atione non paꝝ
lōga mora: ⁊ ꝯuerſatio ſub flatu aq̄lonaris vēti. ꝓ-
pter qd' q̄dē ꝓbabiliter referunt hoc apā botiū fre-
quēter fieri apud alamanos: in quoꝝ regione aq̄lo
naris vēti flatus pſeuerat multus. hic igit' vētus p
tracheā arteriā inſpiratus: ⁊ p ꝯcauū meri: ⁊ p po-
ros ingrediens totius gule eſt cā efficiens hui' apā
tis multiplicando flegmata in illis partib' ⁊ ꝯgelā
do ea ⁊ viſcoſiora faciendo. Et iterū eē pōt hic vēt'
cā huius innatū debilitādo calorē: ad qd' ſeq̄tur fle-
gmatum multiplicatio p viā indigeſtionis vt iam
dictū eſt. Et ex hoc fundamēto facile eſt ſoluere ap
parētias multas in ſectione hui' apātis cōprehen
ſas. ¶ Ego eñ genitorē habui maxima mihi ⁊ vene
randa ſemp memorie reuerētia colendiſſimū q̄ ma-
nuali opatione ſua ſecādo curabat hec apāta in q̄-
bus q̄nq inueniebat folliculū aqua plenuʒ q̄ oīno
in colore ⁊ ſubſtātia elemento aq̄ ſimillima erat: ꝓ-
pter qd' nō īmerito approbari dʒ ſermo quorūdam
doctoꝝ: q̄ de hac materia tractātes noīauerunt hoc
apā herniā aq̄ſam gutturis. ¶ Nō raro v'o p̄fat' ge
nitor me' ī folliculo hoꝝ apātū inueniebat ſr̄a muci
laginoſum ſimillimū ei qd' emūgit a naſo. ¶ Q̄nq
v'o repiebat ī eis hūiditatē mucillaginoſaʒ citrino
melli ſilēʒ. ¶ Et q̄nq ī eis inueniebat viſcoſam humi
ditatē cinereā ptī ꝯmixtā eo mō q̄ mucū a naſo emā
nātē cineri ꝯmixtū imaginareris. Et poſtremo iteꝝ
q̄nq ī illi' folliculi ꝯcauitate repiebat paꝝ aq̄ſitatiſ
cū multitudīe vapoꝝ: qd' cog̃ſcebat: eo q: p fractio
nē p̄fati pāniculi fum' vl' vapor p modū exſufflatio
nis exibat. Ex q̄b' tādē diligēs ꝯſiderator poterit in
telligere dſcriptionē botij. Eſt eī apā ī ptib' gule ge
nitū a mā flatica aq̄ſa vl' vaporoſa cineritia vl' ſalſa
ī folliculo dtermiato ꝯphēſa p viā deflux' ab alienis
partib' trāſmiſſa: aut p modū idigōnis in eiſdē pti
bus gn̄ata. Et vltimate ex predictis apparet q̄ ſint
cāe materiales botij: ⁊ que ſint ſigna cognitiōis ei'
generalr̄ et ſpecialiter ex predictis elicienda.

¶ De canonibus duobus obſeruandis ante cura-
tionem botij. Cap. ij.

Pro canone v'o curationis botij premit-
tēdum prio q nō dʒ cura ipſi' vilipendi
q̄n fuerit in p̄ncipio. Cū eñ botium ꝯfir
matum fuerit cuius ꝯfirmationē ex ſen
tētijs ſapiētū intelligere debes: eo q: iā
pductum eſt ad ſtatum ipſius vltīm ⁊ nō vane itel-
ligendum eſt: vt q̄daʒ fabulant' de ꝯfirmatione ei':
quam aſſignant in ſpatio q̄tuor vel ſex mēſiū: neq
eñ apātum cronicoꝝ ꝯfirmatio talr̄ p̄fixa ſcientifi-
ce aſſignari poteſt. q̄nq eñ vni' cronici apātis ꝯ prin
cipium vſq extendetur p ſpatiū vnius duoꝝ vel triū
annorum: vt patet de ſephiros cancro et ſimilibus.

¶ Ꝑ: emittendum ſcdo ꝙ botium eſt duplex: vnum q̄dem naturale aliud vo accidentale. Et primi quidem: curationez impoſſibilem dixerunt antiq̄. vt pꝫ p Albuchaſim ſcdo practice. cap. 54° pcallegato. Et tu intellige p naturale botium omne illud quod puenit merito principiorum gñationis q̄ macula fuerunt: ſiue velis intelligere principia gñationis materialia tm̄: ſiue ipſa & formalia principia ſimul propter qđ apparet ꝙ tale botiū etiā ap̄a hereditariū nolari pōt. Vñ ex iſtis vltimate ꝯcludit ꝙ ad curaz eius ſalubrius eſt feſtinare in principio ipſi⁹ ꝗ̄ expectare augmentū ſtatū & ꝯfirmationē ipſius.

¶ De cura botij per regimen ſex rerum non naturalium. Cap. iij.

Egimē igit̄ huius diſpōnis. primo tranſeundū eſt p couenientē adminiſtrationē ſex rerū nō naturaliuz. ¶ Abſtineat itaqꝫ ꝓmū egrotans ab oib⁹ cibis q̄ materialiter ſunt cā gñationis & ꝯgeſtionis multi flegmatis. vñ effugiat panē azimū & pauci fermēti & non bene coctū & humidū actu vel potētia: velut panis de ſiligine. ¶ Euitet etiaz carnes oēs ſue natiuitati multū ꝓpinquas & ſue lactationi ſi fuerint aialium quadrupediū: & dimittat carnes mucillaginoſas: neruoſas panniculoſas: & recentis porci: & oēs valde pingues. ¶ Et effugiat etiam olim piſciū vſum: & ꝓprie elixorum: ſalitis aūt eis: & carnibus vti pōt: & ꝓprie macris. ¶ Effugiat etiam oē genus lacticiniorum & ꝓprie coloſtrā q̄ iuncata nolatur vel caput lactis. ¶ Et dimittat cibos paſtiles oēs & frequentem vſum fructuū humidorum & recētium: velut ſunt ceraſa auellane pira cucumeres cucurbite: pepones molles in multo vſu. ¶ Effugiat etiā recentes herbas frigidas & humidas: ſicut bleta ſpinachia lactuca endiuia & portulaca. ¶ Effugiat etiaz agreſte vſum & butyri & rerū valde pinguium: ꝓpter qđ in vſu eius oleū antiquum eſt ꝯuenientius ꝗ̄ recens: qꝛ reſolubili⁹ ſexto de ingenio ſanitatis: alijs aūt cibarijs humane vite ꝯſuetis vtatur: olbus ꝑter iſtos. ¶ Vinū aūt quo vtit̄ ſit album ſubſtantia ſubtile aromaticum recēs vel antiquū aut ſaltē ſit roſeum vel cereſoleū nolatum: & ſi fieri poſſet meli⁹ eſſet ipm purū bibere ꝗ̄ aq̄ cōmixtū. aut ſaltem cōmiſceatur aq̄ de bona ciſterna accepta. q̄ tñ melior eſt ſi coquatur ꝗ̄ ſi cruda bibat̄ cum vino. ¶ Loc⁹ aūt camere vel aer in quo morat̄ ad caliditatē & ſiccitatē ſit notabiliter inclinatus oriētalis vel meridionalis: & maxime clarus nebulis vaporib⁹ & caligine priuatus. ¶ Dormitio vo ei⁹ nō ſit valde ꝓlixa ꝓpter magnā humectationē q̄ ſequit̄ ad ipſam: ſed ad vigiliā magis ſe vertere dꝫ pluſꝗ̄ ꝯſueuerit & dormiat capite notabiliter eleuato ſup dextra vel ſiniſtra parte decūbens & iterū ſup ſpina meli⁹ eſt ei iacere ꝗ̄ ꝙ ſup vētre. ¶ De mō vo ſue cibationis caueat ne multitudine cibi aut pot⁹ ſtōm ei⁹ impleat: imo aliq̄liter famelicā ſe magis reddere dꝫ ꝗ̄ cōpletē ſaturatā. Et in ſumma memoria recōdat ꝙ cibū oēm prinſꝗ̄ deglutiat valde ſolēniſſime ſemp maſticet. ¶ De mō vo q̄etis ei⁹ dicēdū: ꝙ quies eſt ſibi valde nociua & ociuz omne: vel exercitiū quo caput ei⁹ incuruatū teneat̄: & inter cetera ab ol ſutura effugere dꝫ: melius aūt eſſet ei mane vti exercitio lōgo ambulationis ꝗ̄ ocio ſe exponere. Et ſi q̄dē taliter exercitari nō pōt: ſaltē ſupplicat̄ cum frequenti fricatione ſpatularū ſuarū incipiēdo a fine colli vſqꝫ ad locū anguli inferius: notabiliter cōprimendo vſqꝫ quo cutis eius notabilr rubeat. Et huius etiam grā couenient ei lotiones & fricationes pedū a genu inferius. Silr̄ & capitis frequēs pectinatio & fricatio capitis eſt eidē valde ꝯueniēs: frequēs aūt capitis lotio non plꝫ mihi. Et ſi q̄dē aliq̄ñ fiat adminiſtret̄ cū lixiuio ꝯuenientis cineris & cū ſapone cōuenienter facta: & caput ei⁹ exiccet̄ ſubito: ne madidū remaneat: ne incurrat pororum capitis oppillatiōes ad malā diſpōnē ipſam ꝑmutātes. ¶ Et grā ꝯſequētis ſermonis memor etiā ſit: ne caput eius ornatum faciat ornamētis recta politia & moralitate deteſtādis q̄bus hodie italice dñe vtunt̄ effrenitātes magis ꝓpter laſciuiā ornatus ꝗ̄ ꝓpter humilē & honeſtū viuendi ritum cū capita ſua turrigeris texturis exornēt in tēperatiſſime. ꝓpter qꝫ ad ſtillicidium et catarros multe earum ꝑducunt̄ & ad egritudines incurabiles. ¶ De vltima vo re non naturali dicendum eſt: ꝙ eidē conuenit qñqꝫ leuiter ad irā cōcitari & parump ꝯturbari: adeo vt ſpūs & humores calore excitentur & expurgent̄ vapores ſupfluitatib⁹ & ꝯſumant flegmatica q̄ ſunt materialis cā huius egritudinis vt ſupra deductū eſt. Triſtitiam autē impreſſiones aie adeo ꝑturbantes vt ꝑducant ad luctum ſummopere euitare debet. Hec de rebus nō naturalibus ita ſuccincte ſint acta.

¶ De cura botij per ſeptem remedia. Cap. iiij.

Ro canone vo curatiōis hui⁹ diſpōnis & iſtis neceſſarijs multa & accurate multū ſcribenda eſſent: verū qꝛ egritudo hec mihi vr̄ eſſe in prīa parte vlis principijs: iō curā ipſi⁹ cū ſeptē remedijs ſiēda eſſe decreui ſperās eius ꝑfectā curationē ex his cōpleri poſſe. Si autē in poſterū aliud apparet. Ego curaz eius p vlēs euacuationes & eradicatiuas & diuerſiuas cū earū digōe diffuſe ꝯſcribā: vt alias i hac mā accurate ſatis ꝑſcd. ¶ Sunt aūt illa ſeptē remedia hec: q̄ nūc apte & ordinate infraſcribunt̄. Quorū q̄dē primū eſt vſus hui⁹ pulueris in quo ē intētio diſtrahēdi materias a capite & etiā ſtomacho & ꝯfortandi cerebrū & aliqualiter ꝯſumendi materiā hui⁹ egritudinis añcedētem: q̄ in breui tpe in ꝯſūctā tranſire parata eſt. Et accipiat̄ hec puluis in aurora cū medio cyatho aq̄ mellis calefacte. Et eſt ipi⁹ deſcriptio. ℞. pulueris hermodactylorum & turbit electi añ. ʒ. j. ſ. [illegible] beris. ℈. ij. dyagridij. gra. vj. pulueris florū eſule. ʒ. ſ. zuccari al. ʒ. j. Ego autez in eius adminiſtratione ſoleo dimittere zuccarū & diſſoluere ipm cū aq̄ mellis iā ꝑdicta & exhibeo hui⁹ pulueris a. ʒ. ſ. vſqꝫ ad ℈. iiij. oi ſeptimana ſemel: & aliq̄ñ in capite q̄nqꝫ dierum: et erit ei valde vtile cōtinuare ipm p totū menſem iunij ꝓxime futuri &c. ¶ 2m vo ſpāle remedium eſt: vt hec dña vtat̄ aq̄ iſta de qua ſaltē i ſeptimana q̄ter in aurora accipiat cyathum mediū cum zuccaro calefacta & tardet poſt ipam cibū ſuum horis quatuor

quatuor ſicut et tardare dꝫ poſt pulnerẽ iã ꝑſcriptũ.
Et eiꝰ deſcriptio. ℞. aq̃ ſublimatiõis iris aq̃ roſma
rini aq̃ cucumeris ſyluestris. añ. lib. j. miſce ſil' ⁊ acci
piat̃ ex eis mixtis vt iã dictũ eſt. ¶ Tertiũ vero ſpẽle
remedium eſt: vt hec dña accipiat odoriferũ hoc qḋ
ligatũ in pila de ſindone retorta facta q̃ſi ſemper vel
manibꝰ ſuis teneat odorando ⁊ eſt eius deſcriptio
talis. ℞. floꝝ roriſmarini: foliorum maiorane: folij.
añ. ʒ. ij. ligni al'. electi. ʒ. j. ß. macis amomi laudani
ſtoracis calamite. ana. ʒ. j. ambre electe. ʒ. ß. omnia
per ſe pulnerizentur ⁊ ligentur in pila: vt iam dictũ
eſt. ¶ Quartum vero inſtrumentum eſt puluis iſte
de quo omni ſero q̃titatem granorum quinq; fru-
menti ponat ſuper prora capitis per medium com
miſſure capitis: quam ſagittalem vocant medici.
Et eſt huius deſcriptio talis. ℞. cubebarum nucis
muſ. ligni aloes florũ roſmarini arthanite añ. ʒ. ß. ſã
darace. ʒ. ij. pulnerizẽtur oĩa per ſe: deinde ſimul in-
corporent̃ diligẽter: deinde vtat̃ eo vt dictũ eſt: aut
ſaltẽ faciat ſacculũ latitudinis triũ digitoꝝ deſcri-
bentẽ ſpatium iã dictũ in quo ponat̃ puluis ille: qui
portet̃ ſup capitis prora iã ſignata. ¶ Quintũ vero
inſtrm̃ eſt: vt ſepe dña iſta aſſueſcat gargarizare in
medijs tertijs: aut ante cenã mediũ cyathũ huius
mixtionis calefacte in pluribꝰ vicibꝰ accepte. Cuiꝰ
deſcriptio. ℞. oximellis ſqllitici. ℥. j. ſyru. de calamẽ
to. ℥. ß. aque ſublimationis radicũ ireos aq̃ maiora
ne añ. ℥. ij. miſce ⁊ ex eo fiat vt dictũ eſt. ⁊ ſufficiat ex
hoc gargariſmate q̃ter in ſeptimana facere. ¶ Sex-
tum vero inſtrm̃ eſt. vt dña iſta ante cibũ per horã cũ
dimidia: ⁊ ꝓprie ante prãdiũ frequẽtius q̃ ante ce
nã ſemel accipiat fruſtũ vnũ huiꝰ ꝯfectiõis. ℞. ſpe-
cierũ aromatici roſati deſcriptiõe Gabriel'. ʒ. j. ſpeꝝ
dyambre. ʒ. ij. zuccari albi lib. ß. cũ aq̃ roſmarini fiat
confectio in fruſtis longis ſicut pineata et accipiat
vnum ex eis. ¶ Vltimum vero inſtrumentum eſt. vt
domina iſta ſuper particula patiente portet fruſtũ
vnum ſpongie: que cooperiat totum locum patien-
tem ⁊ aliquid de circunſtantibus locis: que ſpon-
gia infuſa ſit in aquas infraſcriptas calefactas ⁊ cõ
uenienter expreſſa ſuperponatur loco. eſt autem a-
qua hec: aqua ariſt. vel dragontee. Item aqua ſub-
limationis radicum arthanite. Item aqua radicuꝫ
cucumeris aſinini. Iteꝫ aqua ſublimationis roſma
rini. omnes he aque conuenientes ſunt et poſſunt
omnes in ſimul cõmiſceri: licet due prime alijs mul-
tum ſint elegantiores.

Conſilium. 90.

¶ De triplici mala diſpoſitione. videli
cet. ¶ De catarro ſuffocatiuo a multa ⁊ groſſa ma
teria deſcendente a capite ad partes gutturis.
¶ De multitudine ventoſitatum in ventre inferio-
ri cum dolore ilij: et rugitu plurimo cum ſtipticita-
te ventris. ¶ De nocumento digeſtionis ⁊ appetiti-
ue ſtomachi cum ſubuerſione ⁊ nauſea ⁊ cum ab-
ſciſſione fluxus emorroidalis conſueti. ¶ Diuiditur
autem conſilium in ſectiones tres.

Sectio prima

continens capitulum vnuꝫ de cauſis ſignis dictorum accidentium.

Villus de inſignitis
viris noſtre marchie Taruiſine cele-
berrimus vtriuſq; legis doctor de fa
moſa vrbe Taruiſina oriundus: dñs
Ioãnes de ſpineto egritudinũ varie-
tate laborat: que etiã cũ plurimis accñtibus mole-
ſtis aſſociate ſunt. Et iã mihi vt innotuit ꝑ ſcripturã
apparet has egritudines ⁊ accñtia ad triplicẽ nar-
rationẽ eſſe reducta. ¶ In ſerie nãq; ꝑma narrat ca
tarrũ ſuffocatiuũ a multa ⁊ groſſa mã deſfluẽs in eo
a capite vel aliũde in ptes gutturis cõgregari ⁊ de
tineri ꝯtigit: vt fere ad ſuffocationẽ ꝑducat vel ſtrã
gulationẽ. Et q̃ mirabile apparet patiens ab hac
egritudine cõualet: etiã alleuiatꝰ cũ cibũ accipit. et
ecõuerſo ampliꝰ moleſtat̃ cũ ieiuniũ celebrat lꝫ pro
lixum. ¶ In ſerie vero ſcḋa ſue narrationis videturq;
hic vir moleſtet̃ dolore ſiniſtri ilij vẽtoſitatũ multitu
dine que immergunt̃ ⁊ retinent̃ in ventre inferiori
cum dolore ⁊ rugitu q̃plurimo: ⁊ eſt cũ iſtis aſſocia
ta magis vẽtris ſtipticitas quã aſſerit eſſe cauſam
plurimorũ accidentiũ. ¶ In tertia vero narratione
fit querela de nocumẽto digeſtionis ⁊ ſtomachi pro
pter qḋ nõ raro perducitur ad emiſſionem cibi vel
deſcenſum ad inferiora cũ nocumẽto ſtõachi abo-
minante cibariũ omne ⁊ potũ cũ ſubuerſione nau-
ſea ⁊ tẽſione magnis: ⁊ eſt cũ diſpõnibꝰ oĩbus iſtis
ꝯiuncta emorroidaꝝ ꝯſtrictio que olim in ipſo flue-
re ſolebant. ¶ Hec in ſumma eſt huius preclari viri
multiplicũ egritudinũ ⁊ accñtiũ cõplicatio. Pro q̃
querit̃ ꝯſiliũ recte ꝓcedẽdi in curatione taliũ diſpõ-
nũ ⁊ ꝑſeruatione a recidiua ipſarũ. ¶ Cũ itaq; fere
in oĩ diſpõne nõ paruũ onus ſit: q̃nimmo difficile re
cte conſulere: q̃to aũt magis in egritudinibꝰ ⁊ ac-
cidentibus complicatis plurimis que ſuſpecta ſunt
⁊ timoroſa: ideo in huius rei contemplatione ſpecu
lando introeundum eſt.

Solet aũt mãeꝝ ſuffocãtiũ cã effectiua du-
plex eſſe. ¶ Prima q̃ eſt a ſapiẽtibꝰ no
minata mala cõplo q̃ eſt egritudo ꝑ ſe partiũ cere-
bri aut pectoris. ¶ Scḋa vero q̃ eſt egritudo mẽbrorũ
mãdãtiũ pectori ⁊ capiti aut ptiũ ſibi ſubſeruiẽtiuꝫ
latoria ſeruitute. ¶ Exẽplũ ꝑmi: ſicut qñ ꝯtingit per
ꝓpriũ nocumẽtũ cerebri ꝑrimũ ꝯtingẽs a mala cõ-
plone fri. ⁊ hu. mãli eiꝰ gñari ꝑ viã indigõnis ⁊ con
gregari in ventis rimoſitatibꝰ ⁊ vẽtriculis eiꝰ ſtaticã
mãm aquoſam ⁊ mucillaginoſaꝫ que cerebro nocu
mẽtũ iferẽtes cõplone vcꝫ ifrigidãdo ⁊ hũectando
multũ cogũt vtutẽ cerebri ad expulſionẽ ⁊ ſparſio-
nẽ mãeꝝ ipſaꝝ: ⁊ qr mãe ꝑdicte ſatis fluide ſunt et
graues pellunt̃ ad inferiora ꝑ poros venas ⁊ arte-
rias ⁊ retẽte in partibꝰ gule ꝑ multitudinẽ interſe-
ctionis muſculoꝝ ramoꝝ venaꝝ neruoꝝ ⁊ ligamẽ-
torũ: diu aggrauãt ⁊ ꝯſtringũt vias illas ⁊ cãnam
pulmonis: ita vt nõ ſufficiẽter dilatet̃ ad attrahen-
dũ aerẽ quãtũ qñ ⁊ moderate opꝫ. Nec et ipſe adeo
cõuenienter ⁊ opportune ꝯſtringunt̃ vt ſufficienter
expellantur fumoſitates ⁊ aer in pectore attractus
iam ſupercalefactus vilis ⁊ inconueniens factꝰ ad
euentandum. ¶ Et ex hoc fundamento ſpeculanti

pōt apparere ſolo ⁊ declaratio ꝓpter q̄d ⁊ qꝛ ſuffo=
cationis incipiētis huius viri. ¶ Et ſequit̄ ex hoc fū
damēto correlarie: ꝙ ſi diu talis modus cōſtrictio=
nis anhelit⁹ in hoc viro pſeueraret valde facile ſuf=
focari poſſet. ¶ Sequit̄ 3°: ꝙ cā efficiēs hui⁹ cōſtri=
ctionis eſt mala cōplexio frigida ⁊ hūida cerebri p̄=
dicta. ¶ Sequit̄ 4°: ꝙ m̄ālis cā eſt flegma aquoſuz
⁊ mucillaginoſum multiplicatū in venis ⁊ arterijs
⁊ ſanguini cōmixtū q̄d ē efficiēs cauſa m̄ālis ⁊ āñce
dens. ¶ Sequit̄ 5°: ꝙ imediata cā huius cōſtrictio=
nis anhelit⁹ eſt m̄ā imbibita in poris muſculoruz ⁊
arteriaꝝ neruoꝝ ⁊ pāniculoꝝ ⁊ aliaꝝ ptiū mobiliū
q̄ in gula gutture ⁊ collo repiunt̄: q̄rū ptiū numero
ſitas ⁊ diuerſitas ſm ptē inuenit̄. p̄ma p̄mi. doctria
5ª. de muſcłis ⁊ neruis oriētib⁹ a cerebro. ⁊ ptim col
ligi pōt 9ª. 3. cap̄. p̄mo de anothoª gutturis. ⁊ ptim
xª tertij: ⁊ 13ª tertij capłia de anothoª trachee arte
rie ⁊ meri. ⁊ tu lege ibidē. ¶ Sequit̄ 6°: ꝙ diſpō hu=
ius viri cū hoc ꝙ eſt cōploṅalis vt ꝓbatū eſt: etiā eſt
cōpōnalis. p̄mo de accñti ⁊ morbo. ⁊ 2ª p̄mi. cap̄. de
morbis cōpōnalib⁹. ⁊ tu lege ibidē. ¶ Sequit̄ 7°: ꝙ
hec egritudo eſt verenda nō leuiter: qm̄ ab ea cadit
nocumētū in duplici nā vel in duplici p̄n° ale ad ꝓ=
ducendū opationes neceſſario. vz in cōploṅe ⁊ com
poſitiōe. ¶ Et ſequit̄ vltimo: ꝙ magnifice timēdum
eſt ne m̄āe ille oppilātes diu retineātur in gutture.
he em̄ valde facile ꝓducere poſſunt virū ad ſquinā
ticas diſpōnes. Silr̄ facile hinc videri pōt quō hēat
m̄ā ꝯiuncta repiri in cerebro: pōt em̄ ſtare in ꝯvētri=
culis rimoſitatib⁹ ⁊ poris eius: vñ ꝓhibeat debitaz
euentationē ⁊ mundificationē cerebri: ꝓpter q̄d ac=
cidit ſuffocatio incipiendo facta a cerebro ⁊ mēbris
anhelitus communicata: deinde hoc in ſumma eſt
fundamentum ſcientifice intelligenti diſpoſitionez
huius viri in prima ſui narratione conſcriptum.

At vero ſecundo narratione altera nō leui⁹ contē
plādū eſt dolor em̄ in ilio: aut erit accñs ptiū exterio
rū vt muſculoꝝ vel lūboꝝ ſpie. aut cutie: ſilr̄ ⁊ ptiū
mirach lateraliū: aut erit egritudo mēbroꝝ iterioꝝ.
Si p̄mo mō tūc facile cognoſcet̄: qꝛ ſenſ⁹ viſ⁹ ⁊ tact⁹
manifeſtabūt ipm: ſi aūt dolor iſte ſit accidēs iterio
rū mēbroꝝ neceē eſt vt aſſignet̄: aut in pānicło ſifac
ſuppoſito muſculis: aut i pānicło pigui zirbo noia=
to: aut in renib⁹: aut in ſuba iteſtinoꝝ vł. in arterijs
⁊ venis ſuppoſitis iteſtinis: aut in carnib⁹ lūbalib⁹
lateralr̄ ſuppoſitis coſtis: aut in inteſtino eucaras
noiato a grecis: ab italicis dicto meſenterio. ¶ Q̄d
aūt iſte dolor in ſplene aut in epate vel ſtō exiſtat vł
dyafragmate nō appet: qm̄ dolor iſte nō ē in aliquo
hypocūdrioꝝ dextro vel ſiniſtro neqꝫ in loco medio
imediate ſubſtracto furcule pectoris iferiori. Nullū
em̄ aliud mēbrū p̄ter renes intra mirach collocat̄ ſ
ſnīas anothomiſtaꝝ ⁊ praſim anothomie cognoue
ris. ꝙ erit neceſſe dolorē eſſe in aliquo p̄dictoꝝ mem
broꝝ vel in pānicło ſifac: ⁊ hoc q̄dē apparet. ꝓpter=
ea: qꝛ dolor iſte ꝓfundi⁹ ſentit̄ magis m̄āſiu⁹ ꝙ ver
ſus exteriorē partē. ¶ Silr̄ in ſcd̄o nō vł hūc doloreꝫ
eſſe in zirbo ꝓpter magnā pinguedinē ei⁹ remittētē
ſenſibilitatē pāniculi eius intantū ꝙ ſectio in eo fa=
cta trāſuerſalis in vulneribus mirach penetrātib⁹
nō ꝑcipitur: vt ſenſibiliter cognoui. ¶ Silr̄ nō appet
hic dolor in vmbilico: ꝓpterea qꝛ in ꝓfundiori par=
te ꝑcipit̄ dolor quē ſenſus tāgentis nō ꝑcipit. ¶ Et
quarto adhuc nō videt̄ ꝙ dolor iſte ſit in meſente=
rio neqꝫ in venis vel arterijs ꝓpter obtuſam ſenſa=
tionē earū: ⁊ qꝛ deberet ꝑcipi in poſteriori parte ma
gis. Et ſilr̄ ſi eſſet in lūbis cuius oppoſitū apparet.
¶ Igit̄ videt̄ oīno aſſerendū eſſe ꝙ hic dolor eſt com
plicat⁹ ex dolore renū: ⁊ maxime dextre partis et ex
dolore inteſtinorū. Et p̄mū q̄dē apparet deduci poſ
ſe. primo ex loco doloris q̄ eſt locus vbi ſituatur ren
dexter. Itē in eius ſitu in parte poſteriori vbi ſuſpē
ditur ren apparet dolor grauatiuus ⁊ extēſiu⁹ no=
tabiliter. ¶ Tertio hic dolor cognoſci pōt ex frequē=
ti vrine diſtillatione. Cū em̄ colatorij pāniculus vñ
ramificantur pori vrinides fuerit ſm partē notabili
ter clauſus vel cōpreſſus parū de aquoſitate vrina
li fert̄ ad veſicā. Iō parum de ea emitti pōt. Et qꝛ ex
oppilatione in renib⁹ facta ⁊ in emulgentib⁹ aquo=
ſitas notabiliter ſuſcipit ebullitionem. Iō q̄ñ fertur
ad veſicā punctione ſua totiēs incitat ipam ad ex=
pulſionē quotiēs fertur ad ipſam. ergo erit frequen
tia mictus. Et ex illo ſtatim ꝓbatum eſt vrinas eſſe
paucas. ergo mictus in hoc viro erit frequēs ⁊ pau=
cus. Et qꝛ ad illi⁹ expulſionē cōtingit eſſe vehemēs
conatus colli veſice: ideo hic mictus ſtrāguric⁹ no=
minatur: capiēdo ſtrāguriā pro eo q̄d importat fre=
quentē mictū ⁊ guttatim factū. ¶ At ſcd̄o ⁊ q̄rto iteꝝ
cognoſci pōt hunc dolorē eſſe renalē ex accñtibus q̄
prefuerūt. Cū em̄ eger ante mingebat vrinas nota=
biles quātitatis ⁊ groſſas mediocriter harenis ſtū=
bis lapillis petaloidib⁹ ⁊ crinoidib⁹ reſolutionibus
exñtibus in ea: etiā poſt mingunt̄ vrie colore ſubſtā
tia elemēto aque vicine in q̄bus nullū predictorum
cōtentorū apparet aut exiguū valde: tūc eſt ſignifi=
catio cōpleta ſumpta a nocumēto in opōnib⁹ mem=
bris ꝯtingētē: q̄d eſt efficaciſſimū: eo: qꝛ termin⁹ di=
ſcretiuus vel diſtinctiu⁹ egritudinū ⁊ accñtiū eſt ſen
ſibilis leſio in opōnib⁹ mēbri. ſ. ꝓprijs. ſcd̄o tegni. Re
liq̄ aūt ſigna coadiuuātia ad diſpōnē dolorū renuz
omittant̄: qm̄ illa ſunt ſolēniora. ¶ Ad hos ēt dolo=
res renū efficiēdos: ⁊ augmētādos nō parū coadiu
uat multitudo vētoſitatū q̄ rōnabiliter in hoc viro
multiplicant̄ ꝓpter augmentū humiditatis i eo ſi=
ue nāliter inuenta fuerit ſiue accñtaliter multiplica
tur ex debilitate renū in trāſmutādo materiā ſui ali
mēti ꝓpriā: hec em̄ vētoſitas in renib⁹ genita vel ad
eos aliūde ꝓpulſa ꝯtineri pōt itra pāniculū renuz ⁊
ſupficiē ꝯuexā carnoſitatis eoꝝ q̄ ibidē multiplica=
ta dolorē extēſiuū in rene faciet. Et ſi q̄dē genita fue
rit ex m̄ā acuitatē hñte velut eſt ſciatica falſa: tūc ſilr̄
fiet dolor extēſiu⁹ ⁊ pūgitiu⁹. adeo vt appeat pāni=
culū renū q̄ſi terebello ꝑforari vel pūgi. Cui⁹ etiam
vētoſitatis nōnulla pars in cōcauitate renuz intra
colatoriū ſtās ibidē poteſt efficere dolores iam pre=
dictos. Etiā ſi aliqua eius pars per poros vrinides
ferretur ad veſicam: tam in eis ꝙ in veſica dolores
predictos efficere poſſet ingentes. ¶ Et ex hoc qui=
dem facile deduci poteſt: quare dolor huius viri.

q̄n̄q₃ alleniat̄ aut remouet̄ p̱ cliſteria carmināti a p̱ ſacculos ⁊ reliqua euaporātia medicamina ſi diſcrete applicata fuerit: aliter eñ carmināti a nō raro ſunt doloris augmentatiua magis q̄ ſedatiua. ¶His quoq₃ ſupaddēdū eſt q̄ dolores iſti⁹ viri ſ̄m partē aſſignari pñt in regione circa vmbilicum: vbi mala ꝯplō ſubito alteratiua ⁊ vētoſitates ⁊ materie eaꝝ ꝯtineri pñt inter lacertoſas p̱tes q̄ ſunt extreme quatuor muſculoꝝ trāſuerſaliū ⁊ duoꝝ latitudinaliū: q̄ oēs chordoſe partes crucialr̄ ſe interſecāt ⁊ ibidē inuoluunt̄ ex quaꝝ ꝯnexiōe tali ſ̄m partē ꝯponit̄ vmbilicus q̄ eſt ſicut vmbo in inferiori vētre ſuppoſit⁹ ad eius defendiculū: in q̄bus partib⁹ materie vel vētoſitates retēte aut ſubito alterādo aut extēdēdo dolores in eo efficere pñt: vt p̄dcm̄ eſt. Et ex hoc fundamēto ſolui pōt quare dolores q̄n̄q₃ firmant̄ ⁊ fortificant̄ circa regionem vmbilici. ¶At ꝓ itez q̄ꝛ dolor iſte rep̱iri poſſet in inteſtinis eſt facile videre ex fundamēto p̄dictoꝝ. Mala eñ cōplō frigida ⁊ humida cū materia mucillaginoſa vitrea inuēte in inteſtino ilion dolorē vehemētiſſimū illacū in ip̄o efficiūt. Et q̄ꝛ ilion in inteſtinū ſ̄m magnā partē collocat̄ in regiōe infra vmbilicū: ⁊ reuolutiones aliquas h₃ i dextra parte: pauciores aūt h₃ in ſiniſtra: q̄ occupat magna pars inteſtini colō. Jō ꝓpter iſtā cāz apparet p̄mo quare dolor iſte multiplicat̄ in loco ſuminis. ¶Apparet ſcd̄o. quare q̄n̄q₃ molleſtat etiā partē dextrā ⁊ ſiniſtrā minus. ¶Sequit̄ tertio declinatio huius egritudinis: q̄m ſi fuerit talis erit ilios no lata cholica fortis. ¶Sequit̄ quarto. q̄ hic dolor etiā extēdi pōt ad inteſtinū colō mala ꝯplone ⁊ materiali cā inuētis ibidē. ¶Ex quorū olm fundamēto ſequit̄ vltimo: q̄ dolor iſti⁹ viri eſt ex dolore renali iliaco ⁊ vmbilicali ꝯpoſitus. vn̄ apparet ex eo q̄ nō eſt mirabile ſi moleſtiſſim⁹ eſt iſte dolor ⁊ ſuſpectus valde. Et ſic apparet q̄ circa narrationē ſcd̄am ⁊ q̄ſitū ſpeculari oportuit. Leue eñ eſt qōnes petere: difficilimū ꝟo ſoluere: q̄n̄q₃ ſoluere vinculū nō eſt ignorātis. elenchoꝝ p̄mo.

Oportet aūt tertio aliq̄d ſpeculatiōis addiūgere ⁊ nō leuiter in eo q̄d dictū eſt in narratōe tertia. ¶Nocumētū eñ digōnis huius viri pōt eſſe accn̄s p̄dicte male digōnis renū inteſt noꝝ ⁊ partiū: de q̄bus dictū eſt in cap̄. immediate p̄cedenti: ⁊ tūc apparet q̄ erit ſatis facilis ip̄ius cura dū ſtōchi nocumētū in fieri ⁊ in ꝯſeruari depēdeat a p̄dicta mala cōplone doloꝝ effectiua cā. Si aūt iā firmata fuerit in ſtomacho ſp̄ēs male cōplonis fri. ⁊ hu. tūc oportebit q̄ impendat̄ ei cura ac ſi fuiſſet p̄cedēs dolores illos: ⁊ tūc oportebit ꝯſiderare ſp̄ēm nocumēti q̄ ꝓuenit ab ea. Aut eñ ab ea fit digō corrupta aut diminuta: aut vtraq₃ fit. ¶Tūc ergo diminuta digō ꝓpēdet̄: ꝓpterea q̄ꝛ corpus macreſcet ⁊ nō bn̄ nutriet̄ a mā ſemidigeſta. ¶Scd̄o q̄ꝛ pars cibi nōꝗ bn̄ digeſti deponet̄ a ſtomacho tanq̄ eius grauatiua: ⁊ fiet ſp̄ēs deſcēſus ſeu fluxus lienterici. ¶Et tertiū ſignū erit faſtidiū abominatio et ſtomachi ſubuerſio quaſi ꝯtinua prouenīēs a flāte in ſtomacho multiplicato per viam indigeſtionis. ¶Et quarto etiā ꝯſenſu tactus ꝑcipit̄ frigiditas et lenitio ſtomachi. ¶Et adhuc q̄nto erit in ſtomacho ciboꝝ non bene digeſtoꝝ localis motus nūc ad ſurſum ⁊ deorſum ⁊ ad varias d̄ſas poſitiōis cū cibū ip̄m non bene amplectet̄ ſtomachus: ⁊ in fundo ei⁹ aggregatū nō detineat. ¶Si aūt ad hāc ſp̄ēm male ꝯplonis frigide adeo intēſa ſequat̄ leſio: vt cibus corrūpat̄ in eo: tūc aut percipietur extēſio in ſtomacho cū fumoſa eructuatione ⁊ paꝝ fetida et erit ſignū corruptionis putredinalis ciboꝝ in ſtomacho. ¶Aut ſentiet̄ in ore eius acetoſitas ponticitas vel acredo: ⁊ erit corruptio ciboꝝ a frigiditate fcā. Aut ſentiet̄ in ſtomacho dolor inflāmatio p̄ūctio ⁊ mordicatio: ⁊ erit ſignū extranee caliditatis in ſtomacho per accn̄s ḡnate. Et iſte ſunt ſpecies nocumēti digeſtionis: que omnes in hoc viro accidere poſſūt ſi bene et diligenter conſiderabitur.

Alterius autē accn̄tis. ſ. ſtipticitatis vētris cauſe aſſignari pñt. ¶Et p̄mo debilitas ꝟtutis expulſiue ⁊ inteſtinoꝝ: ꝓpter quā lōgo tp̱e feces indurant̄: ⁊ ꝓpter in inteſtino ilion ꝓpter longitudinem ſuam: vel inteſtino orbo vel ceco ꝓpter tortuoſitatē ſuā. lōgo ergo tp̱e retēto feces in inteſtinis tandē exiccant̄ ab eaꝝ humiditate ⁊ in ſquiballas ꝯuertuntur. ¶Aut ſtipticitatis cā pōt eſſe vehemēs exiccatio humiditatū: que ꝯtineri ſolet in glādoſis carnibus meſenterij gr̄a lenitionis inteſtinoꝝ ⁊ fecū. Et hoc quidē cognoſcetur p̱ extenuationē magnā iteſtinoꝝ. igitur q̄n̄q₃ apparebit mirach adherere ſpine ſicut precedens vētris ſtipticitas per ꝯtrariū cognoſcit̄ p̱ multam humiditatē ⁊ mollitiē excludētes extenuationem. ¶Et tertia cā huius ſtipticitatis aſſignari poteſt ꝓpter malā diſpoſitionem renū que aſſociat ſibi diſſuriā vel freq̄ner. tiā mictus. Una eñ euacuatio frequēter minorat alterā diſtrahēdo materiam vt clauditur in ſententijs afforiſticis ſermone illo. Urina multa facta modicū ſeceſſum ſignificat. Et credo ego iſtam cauſam ⁊ primā efficere ſtipticitatem ventris in hoc viro. ¶Ex quibus omnibus apparet poſſe intelligi ſigna huius varie ſtipticitatis ¶Apparet ſecundo rationabiliter eſſe ꝯcedendum hāc ſtipticitatē eſſe magnā cām repletionis ſtomachi renū et epatis huius viri. ¶Apparet tertio materias multas propter hanc ſtipticitatē in toto capite et pectore multiplicari poſſe. ¶Ex quibus vltimo ſequitur q̄ ſicut hec ſtipticitas eſt horum accidentium cauſa magna: ita vētris mollities cōgrua eſt cauſa minorationis eorum.

De tertio vero accidēte de quo fit mentio in hac narratione tertia etiam aliq̄d ꝯſiderandū ⁊ ꝯcedendū eſt: q̄ reſtrictio emorroidaꝝ que fluere ſolebāt: nedū hoꝝ accidentiū in renibus in ſtomacho pectore et capite veniētiū pōt eſſe cā: immo potētiſſima valde. Cū eñ emorroides in humano corpore inuēte ſit ad euacuādū ſup̱fluitates melicas ⁊ groſſas ⁊ oēs alias in corpore abūdātes: op₃ neceſſario ꝯcedere q̄ per eaꝝ euōnē congruā corpus p̄ſeruatur ab euētu plurimaꝝ egritudinū: immo ⁊ freq̄nter curat̄ ab eis: cū prefuerit. ergo earū retētio erit cā eaꝝ: vt dictū eſt. Et collegun=

tur hi ſermones 17ª tertij.cap̄.ſc̄dō.et a Cōmētare q̄nto aſſōꝝ ꝯmēto ſmonis illiꝰ.Emorroides ſanare antiquas ꝛc.ꝛ plurics alibi.Et iteꝝ lꝫ in holenō ꝓfuerint emorroides vnq̄ꝫ tñ cholicis ſignificationibus multiplicatiōis mãeꝝ melicaꝝ ꝛ pluriũ aliaꝝ ꝛ maxime qñ apparet in ſiteri pōderoſitas grauis ꝛ in ſpina dolor extēſiuus et aggrauatiuus totius corporis pōderoſitas ꝛ ĩ vtroq̄ꝫ hypocūdrio tumor tēſio ꝛ grauitas:ꝛ ſplenis augmētū ꝛ acredo oris ꝯſilia accñtia:tñ(vt iã apparet)neceſſariũ eſt ꝯcludere aptionē emorroidaꝝ opportuna eſſe.Unde ex hoc colligiẗ ꝙ rectū fuit iudiciū eoꝝ q̄ crediderunt magnã partē egritudinis huius viri originē ꝯhere ex emorroidaꝝ ꝯſtrictiōe ꝑdicta:ꝓpter q̄d ꝟo exñte inſtãtia reumatiſmoꝝ ꝛ ꝑfocatiōis hic vir incurrat alleuiationē ex aſſumpto cibo videbiẗ in ſeq̄nti cap̄.

¶hec igiẗ in ſumma ſunt ſpeculabilia q̄ oportebat enarrare in declaratiōe egritudinũ ꝛ accñtiũ q̄ꝫplurimoꝝ q̄ ab hoc viro accurate multũ narrata fuerunt:vt apparuit.Unde q꜡ egritudines ꝑſcꝑte ꝛ accidētia q̄ꝫplurima ſunt ꝛ difficilia:in eligendo regimen ſibi ꝯueniēs ſubiungenẗ capl̄a duo. In quoꝝ primo fiet ſermo de regimine ſibi opportuno ꝑ res non naturales.ſecundo vero per medicinales.

Sectio ſc̄da ꝯtinēs capl̄a ſex de regimīe dictaꝝ diſpōnũ ꝑ ſex res nō nãles.

¶De aere et ſibi annexis. Cap̄.j.

PRo executione igiẗ ꝛ cōplemēto capl̄i ꝑmi ꝑmittēdū ꝑmo ꝙ q꜡ egritudines iſtiꝰ viri vt multū pēdēt a mala cōplexiōe frigida ꝛ humida partiũ predictaꝝ.Jdeo oīm reꝝ nō naturaliũ regimē ſuſtētari dꝫ ſuper his q̄ applicatione ipſoꝝ effectiue calefaciãt:ꝛ aperiant mediocriter:fortius aũt exiccando ſubtiliando ꝛ abſtergendo procedant.¶Uñ eligatur ei aer in quo camera ꝛ locus habitabilis q̄libet ad ca.ꝛ ſic.notabiliť incline:immo etiã in eſtate.Si eñ cū humectãtibꝰ regereẗ facile ad paraleſim ꝛ cecitatē ꝛ ſtomachi aꝑa ꝛ hydropen duceret. ¶Et ſi aer camere ſue nō eēt naturaliť talis:artificieẗ cum ſtuffa ſic.aut ſuffumigatētibꝰ cū carbonibꝰ lōgo tꝑe extra camerã ignitis.Deide in camera poſitis ſuꝑaſpgēdo aliq̄d ex puluere haꝝ medicinaꝝ: vel aliquoꝝ vt ligni al̄.ſandarace laudani reſine ſicce coloſonie thuris ſtora.calami.vel ſiliū.Jtē fiãt ĩ camera ignes magni cū lignis iunipi lauri tamariſci ꝛ ſimiliū.¶Ueſtes eiꝰ cal̄e ſint pellibꝰ vulpinis vl̄ agninis munite ꝛ caput eiꝰ oīo bñ tectū teneaẗ birretū de ꝗna doſſibꝰ varioꝝ bñ ſuffultū.ꝛ attēdat ꝙ ſuꝑ ſtōacho ſuo ſemꝑ portet plumaceolū pluma aut pilis leporis vl̄ meliꝰ pilis varioꝝ plenū:quē ꝛ tota nocte amplexatū tenere dꝫ. ¶Oīno itaq̄ꝫ camera ſua ſit ſedula ab aq̄s hũiditatibꝰ flatu vēti humidi ꝛ nebuloſi.

¶De cibis ꝛ potibus. Cap̄.ij.

CJbus ꝛ potus ſibi ꝯuenientes in ſuis q̄litatibus ad caliditatē ꝛ ſiccitatē debēt notabiliť inclinari magis tñ ad ſiccitatē naturaliť vel artificialiť q̄ꝫ ad caliditatem.credo eñ epar eius calm eſſe notabiliter.Jn cibis igiẗ obſeruētur he regule.¶Prima nunq̄ꝫ comedendū eſt niſi vera fames acciderit.pꝫ q꜡ ſi comedaẗ ſine appetitu ſignū eſt cibū ꝑaſſumptū nō eſſe digeſtū:quare crudū accipiẗ ſuꝑ crudo. Jtē ſi accipiaẗ cibꝰ cū appetitu:nō augmētaẗ illius cã.ſ.repletio:nec ſeq̄tur debilitas in ſtomacho maior.¶Sc̄da rl̄a eſt:nō tardeẗ comeſtio dū verus appetitus euenerit.pꝫ q꜡ tolerare famē ſtomachū putridis replet humoribus.nullū cibariū accipiaẗ frigidū actu vel potētia.ꝓbaẗ rl̄a indicatiōe ſumpta a lapſu ꝛ materia. ¶Tertia rl̄a:dū eſt intēſus appetitus nunq̄ꝫ comedēdū eſt vſq̄ꝫ ad ſaturitatē: immo reliquijs famis adhuc ĩ ſtomacho remanētibꝰ: pꝫ:q꜡ tūc augerētur lapſus ꝛ mã eiꝰ. ¶Quarta rl̄a nūq̄ꝫ comedatis niſi poſtq̄ꝫ ſenſeritis cibū a ſtomacho ad inteſtina deſcēdiſſe:ꝛ in hoc ꝯſiderandū eſt tꝑs ita ꝙ inter prãdiū ꝛ cenã cadãt hore ad minus octo.¶Quinta rl̄a:nūq̄ꝫ comedēdū eſt dū ſentiẗ in ſtomacho faſtidiū.pꝫ:q꜡ gñat duritiē epatis ꝛ ſplenis ꝛ morbos melicos ꝛ ſiaticos.tertia ꝑmi.¶Sexta regula:cibaria ſubtilia pre groſſis ſemꝑ accipiēda ſunt:qui ſubtiles et groſſi ſint cibi infra videbiẗ ¶Septima regula:mēſura quantitatis cibis talis exiſtat:q̄ ſtomachū non grauet:ꝛ ita de potu:deterior eñ comeſtio eſt q̄ ſtōachi grauitatē facit: ſicut deterior potꝰ eſt q̄ tēperamentū egreditur in ſtomacho natat. ¶Octaua regula:dū ſentitur ſtomachi grauitas:abſtinēdū eſt a cibo donec ſequatur leuitas:ꝛ ſi ꝑcipitur debilitas in ſtomacho: nō repleaẗ cibis etiã ſi adhuc eſſent neceſſarij: immo partiēdi ſunt:vt quãtitas q̄ vna vice cã reſtaurationis ꝛ appetitus videreẗ eē ꝯueniēs:in duas vel tres diuidatur partes:vt ꝟtus ipſaꝫ meliꝰ digerere valeat hec oīa legãẗ tertia ꝑmi.de regimine eiꝰ q̄ꝺ comediẗ.ꝛ quarto Almãſ.4º cap̄.ꝛ q̄nto ꝯtinētis ꝑmo capl̄o.

Eligat igitur de frumēto mūdo bone meſſis panis modicū opirus.i.furfuraceus ſaltē hyemali ꝛ vernali tꝑe factus.Eſtate vero ꝛ autūno ſit de pura ſimula.i.polinē farine. Eſt eñ hic panis leuior digōni q̄ꝫ alius. ¶Placet etiaꝫ mihi niſi vētris ꝯſtipatio ꝯdicat vt ſepe ante cibum et poſt vtamini biſcocto cū puluere modico aniſi facto.Quiſcunq̄ꝫ tñ panis exiſtat:ſi optime pinſatus et bene coctus ꝛ fermētatus ꝛ cōi pane ſaltior modicum bene cruſtatus. Uitetur tamē ex eo repletio et ſit trium dierum ad plus:antiquus autem ꝛ azimus et valde aſſatus euitetur.

De carnibus aūt primo quoꝝ alaliū. ſc̄dō q̄ de nūero partiū. tertio q̄s ꝑparãdi modus cōueniētior exiſtat. ¶Jn domeſticis quadrupedibꝰ ꝯueniūt eivitali lactãtes aut annuales.Jtē ꝯueniūt capreti nō multū natiuitati ꝓpinq̄.Jtē caſtratine carnes ꝯueniūt:lꝫ rarius Carnes autē agnine bouine porcine ꝛ ouine fugiãtur:licet q̄nq̄ꝫ comedere poteſtis ex carnibꝰ macris ſylueſtris porci.Carnes aūt porcine macre ſunt vobis vtiles:non ſemper tñ ꝛ in quantitate nō multa. ¶De quadrupedibus ſylueſtribus ꝯueniūt vobis optime carnes capriolinę:ipſe enim inter ſylueſtres carnes meliores exiſtūt:ꝛ ſanguis ex eis generatus

paucas hꝫ ſupfluitates.3° Almāſ.32° cap̄.Caro ēt
leporis vobis cōuenit.Nā etſi gñet ſanguinē melā=
cholicū:tñ q₂ ſiccitate aduerſaꝛ multiplicatiōi fle=
gmatis:ꝛ hoc ſolū cū pparaꝛ cū piperata :tūc enim
addit ei caliditas nāliter:aut nō ita ꝯtrariatur fle=
gmati.q₂ non calida.Auicᵃ tñ 2° can̄.ponit ipſam
ca.ꝛ ſic.quare in vtraqꝫ q̄litate cōtrariaꝛ gñationi
flegmatis.Caro āt cuniculi ꝛ ericij dimittaꝛ. ¶De
volatilibus domeſticis cōueniūt pulli nō valde pui
capones galline.Caro nāqꝫ gallinarū eſt melioꝛ ol
alia carne.4° cōtinentis ſimplici.669°. ¶Conue=
niūt etiā vobis optime carnes colūboꝝ domeſtico=
rū ꝛ ſylueſtriū iuuenū nō pfecte pēnatoꝝ bñ cocte ꝛ
poſt mortē aliqualr̄ ſeruate.pulli eñ colūboꝝ danꝛ
in cibo illi cuius corpus euacuatū fuit:aut ſangui e
aut infrigidatū ex lōgo morbo:vt 4° ꝯtinentis vbi
ſupra.Caro ēt pauonis iuuenis etiā ꝯuenire pōt:lꝫ
caro pauonis dura ſit ꝛ tarde digōnis.vt 4° cōtinē
tis ibi. Anſeres ēt ꝛ anates dimittanꝛ niſi raro val
de ꝛ aſſate pon⁹ q̄ elixe.Caro eñ anatis mltas ſu=
pfluitates ꝛ faſtidiū multū generat. tertio Almāſ.
caplo 39°. ¶De ſylueſtrib⁹ volatilibus eliganꝛ car
nes ſtarne ꝛ coturnicis:ponunꝛ etiā.laudabiliores
iter carnes volatiliū.2° Almāſ.cap̄.43°. Caro v̄o
pdicū q₂ ad caliditatē ꝛ ſiccitatē declinat :iō vtilis
eiꝛ.auget eñ ſanguinē valde ꝛ ꝯuemēs eſt ſi ea vtiꝛ
ꝯualeſcēs cuius fuit corpus infrigidatū ꝛ ſanguis
diminutus.23° ꝯtinētis.allato cap̄.in fine. Carnes
etiā faſiani ac pdicū nām fere inclinanꝛ: ꝛ ideo bōi
ſunt:quoꝝ ēt caro melioꝛ eſt carne pulloꝝ:ſcd̄o ca=
non̄. ¶Aues ēt minute in dumetis vel nemorib⁹ de=
gētes vobis vtiles ſunt:vt turdi meruli frucij.i.frā=
guilli carduelli philomene ficedule alaude caude
tremule ꝛ paſſeres.oēs eñ nutrimētū exiccatiōi pa=
ratū exhibēt.Stornelli v̄o hyrūdines ꝛ pice ꝛ picus
nō ſunt in vſu.Caro v̄o quatule vel ortiginis nō ſit
vobis in vſu:q₂ remollit ſtōm ꝛ nauſeare facit.

Quia vero pꝑter legis reuerētiā nō licꝫ
ſemp comedere carnes .Jō
de piſcib⁹ dōm.ꝑmittēdo pmo q nullꝰ piſcis vſ⁹ vo=
bis ꝯuenire vꝛ.Si q̄ tñ ꝯcedātur min⁹ mali ſunt iſti:
tñ raro accipianꝛ vt varioli marſiōes orade torrēti
ne ſterliones temali carpiones lucij capedani rūbi
menule ꝛ ſiles oēs ſolidaꝝ carniū viſcoſitate ꝛ hūi
ditate multa pnati.Melioreo tñ crūt oleo oliuaruꝫ
cū:petroſilī.millefolio ꝛ mētha frixi q̄ elixi ꝛ ſalſi q̄
eꝫ.Anguille v̄o tinche regine cephali geones ꝛ oēs
groſſarū ꝛ molliū carniū dimittātur.cācri ēt fluuia
les dimittātur:marini vero cācri minus mali forēt.

Lactis etiam vſus nullo mō vtilis eſt
ſiꝛr ſerū .Caſeus recēs
pinguis ꝛ mollis dimittaꝛ:ꝛ lacticinia cibaria ola.
Lac v̄o propter declinationē ad frigus aliquod no
cet flegmaticis:quoniam caliditas eorum nō cōuer
tit ipſum ad ſanguinem ſicut oportet ſecundo can̄.
ꝛ proprio capitulo in areola oculi.Lac facit euenire
tenebroſitatem viſus ꝛ caliginem.

Oua vero q₂ ad qualitatē tēdunt vtilia
ſunt maxime tremētia ꝛ mol=
lia in aqua vel ſuper cinerib⁹ cocta:frixa v̄o ꝛ valde
dura difficulter digeruntur.

De leguminibus v̄o dōm q nō mꝛ
tū in vſu habeā=
tur:verū cicerib⁹ rub.vti poteſtis.lꝫ eñ cicer ſit iſfla
tiuū:eſt tñ cōueniēter nutritiuū apitiuū ꝛ lauatiuū
ꝛ nō comedatur in pncipio neqꝫ in fine cibi:ſꝫ in me
dio.2° can̄.pmo caplo. ¶Pānico etiā vti poteſtis:lꝫ
eñ ſit fri.in pmo:ꝛ ſic.in ſcd̄o. Jpſuꝫ tñ parū nutrit
propter ſuā lenitatē ꝛ ſiccitatē:ꝛ pꝛouocat vrinā.21°
cōtinentis ſimplici.199°. ¶Laudo etiā vobis riſuꝫ
eſt eñ ca.in pmo:ſic.in ſcd̄o.23° ꝯtinentis.cap̄.126°
ꝛ ꝯuenienter nutrit ꝛ exiccat:ꝛ hꝫ aliquā ſtipticitatē
vt 8° de ſimplici medᵃ.pprio cap̄. ¶Alia v̄o legu=
mina vt fabe faſcoli lētes alba cicera piſa tāq̄ diffi=
cilia digōni vētoſa ꝛ oppilatiua dimittantur.

De oleribus v̄o ꝯueniūt vobis ola cali
da ꝛ ſicca aromatica leuē
ſtipticitatē hñtia ꝛ aperitiua viaꝝ vrine māꝫ diuer
tentia mediocriter:tñ apitiua eſſe debēt pꝑter renū
laſſitudinē ꝛ debilitatē:eoꝝ v̄o aptio lꝫ rōne grad⁹
fortis frequēter exiſtat pua quātitate minui poteſt.
¶De qb⁹ ꝯueniēs eſt ſaluia de q̄ lꝫ nō fecerit Auicᵃ
caplm ponꝛ tñ calida ꝛ ſicca vt colligi pōt ex Dya=
ſco.cap̄.de eliliſfago.ꝛ a Gal.in libro dyanimidiorū
de his q̄ calefaciūt in pmo gradu.Et in aggregato
re Sarap.ſimplici.149.ponꝛ inter medicinas cal=
das ꝛ ſiccas in ſcd̄o gradu.ꝛ dicit q eſt calā calidi=
tate manifeſta ꝛ parū ſtiptica.de hac plāta moder
niores plura dicūt ad egritudines neruoꝝ:lꝫ nō in=
ueniaꝛ de ea aliq̄d fere ab auctoribus ſcriptum :vti
tñ poteſtis ea. ¶Cōuenit etiam vobis vſus feniculi
pꝑter pꝛouocationem vrine q̄ diuertit aquoſitates a
ſtomacho:ꝛ pꝑter iuuamētū magnū qđ prebet : nō
excedatis tñ in vſu eius ne multū inflāmet vos.Nā
eſt cal.in 3° ꝛ ſic.i pmo.8° de ſimplici medᵃ.lꝫ Auic̄.
ponat ipm in pmo gradu caliditatis ꝛ in ſcd̄o ſicci=
tatis.ꝯueniēs tñ apđ plimos eſt ſtō.Ruffus tñ ſcri=
pſit q nocet ſtō attrahēdo ad ipꝫ māas acutas aliū
de:ſꝫ itellexit de apio ſi bñ ꝯſidereꝛ lr̄a Auic̄.ſcd̄o ca
non̄.cap̄.de apio.Nā petroſil.ē ſpēs apij ꝛ de eo fit
mēo ſil cū cap̄.de apio.vt pꝫ ſcd̄o can̄.ppo cap̄.ꝛ 8°
de ſimplici medᵃ.allato cap̄.ꝛ 23° ꝯtinētis.c.649°
ꝛ a Serap.ſimplici.274. ¶Mētha v̄o vſus ſit in ci=
bis:eſt eñ cal.ꝛ ſic.in ſcd̄o:cōfortat ſtōm ꝛ calefacit
ipm:ſedat ſingultū ꝛ digerit ꝛ pꝛohibet vomitū ſtati=
cū.ſcd̄o can̄.ppo cap̄.Jtē 23° ꝯtinētis ſimplici.732.
¶Serpillū ēt vobis cōueniēs eſt ſui caliditate ꝛ ſic=
citate ꝛ q₂ pꝛouocat vrinā.aromaticitate ēt ſua ſtō cō
ueniēs eſt.Et nūerat ipm Sera.iter medicinas cali
das ꝛ ſiccas in tertio.Auic̄.tñ dicit eſſe cal.ꝛ ſic.i ſe=
cundo.vt patet cap̄.de nemē. ¶Laudo vobis etiaꝫ
roſmarinū:q₂ ca.ꝛ ſic.in tertio.vt Sera.cap̄.de ſage
tal marina ꝛ ꝯueniēs eſt capiti ꝛ oculis. ¶Maiora=
na ēt vobis eſt vtilis.calefacit eñ ꝛ deſiccat in tertio
ꝛ habet vim attenuatiuā ꝛ diſſolutiuā.vt octauo de
ſimplici medicina colligitur:aperit etiā oppilatiōes
cerebri ex doloribus capitis ꝛ flegmate ꝛ a ventoſi=
tate euenientibus.vt ſcd̄o can̄.colligitur in areola
capitis. ¶Baſiliconē iterū gariofilatum dico vobis
conuenire.eſt enim calidū ꝛ ſiccū in ſcd̄o.vt Serapio

cap̄.de beregeniſſ. ¶ Lactucā endiuiā ſpinachiam creſſones ſenat:ões ⁊ reliq̄s herbas fri.⁊ hu.in fontibus vel aquis alijs degẽtes cuitare debetis. ¶ Anetū ꝟo qꝛ calidū eſt in gradu ſcḋo lōgo aut in tertio breui:⁊ ſic.l ſcḋo in pͥncipio:aut in pͥmo in fine.vt 9° de ſimplici medicina:qꝛ tñ maturatiuū eſt hūorum frigidorū ſedatiuū ⁊ carminatiuū.ſcḋo canoñ.ideo cōuenit vobis. ¶ Blete cōpoſitarū ſunt virtutū.Nā blete coloris opaci cū q̄buſdā maculis rubeis declināt ad caliditatē ⁊ ſiccitatē.albe ꝟo ad frigiditatē ⁊ hūiditatē.qꝛ tñ in albis eſt aqueitas cū nitroſitate q̄dā:ideoq̄ lenitiue vel ſolutiue leuiter oppilōnū cpis apitiue vti poteſtis eis ⁊ ꝓprie cū petroſillino. ¶ Caules ꝟo qꝛ calidi ſunt in pͥmo ſicci in ſcḋo cōueniūt vobis.Et pͥmo qꝛ maturāt leniūt ⁊ deſiccant ⁊ ꝓuocāt.ſcḋo canoñ.lꝫ.23°.ꝯtinẽtis cap̄.651.ſcribaꝶ auctoritate Gal.⁊ Bimaſij.q̄ ſanguis eiꝰ eſt malus ⁊ horribilis odoris:intelligiꝶ quādo ſunt multū cocti. ¶ Boragine vti poteſtis:ponitur enī ſpecies bugloſſe que temperata eſt.de boragine autem pauci ſcripſerunt:⁊ Auic.nihil. ¶ Cerefolium etiā ſtomachale apertiuū ⁊ ſubtiliatiuū eſt:ideo placet.

De radicibus

ꝟo.vti poteſtis q̄nq̄ raphano:qꝛ calidus eſt in primo:hūidus in ſcḋo apertiuꝰ diſſolutiuꝰ fl'atis per vrinā eductiuꝰ.Melius tñ eſt ipſum comedere poſt cibū.Et folia eius meliora ſunt valde q̄ radix. ¶ Bulbꝰ ꝟo eſt cepe paruū qḋ comediꝶ dictū ſcalonia nō nocet ſtōacho ⁊ facit digeri.Jō eſt vobis bonus q̄nq̄:tñ raro. ¶ Alleū aūt rōnabili iudicio confert vobis cū ſit calidū ⁊ ſiccū in tertio.lꝫ habeat humiditatē ſupfluā:tñ qꝛ eſt apitiuū inciſiuū ⁊ ſubtiliatiuū eſt vobis vtile.Meliꝰ tñ eſt coctū ⁊ zuccaro vel melle ⁊ aceto cōditū. ¶ Cepe cal'a eſt in tertio et hꝫ multā ſupfluitatē.Jdeo raro vti poteſtis cū aceto ⁊ oleo. ¶ Porrū iterū lꝫ ſit cal'in ⁊ ſiccum in tertio qꝛ tñ nocet viſui ⁊ ſtōacho:ideo dimittaꝶ.Si tamen q̄nq̄ aliq̄d ex eo vultis comedere comedatis cū melle. ¶ Rape aūt qꝛ ſupfluā hūiditatē hñt ⁊ difficilis digōnis exiſtūt:iō nō laudātur.Democritꝰ nāq̄ dānauit ea ꝫ tāq̄ corpi nociuas ⁊ inflatōis excitatiuas lꝫ Diocles ⁊ Dyoniſiꝰ oppoſitū ſentiāt:cōdite tñ ſmt vſui vobis ꝯuenire pñt. ¶ Carotis aūt qꝛ calide apitiue ⁊ cōuenienter pcipitatiue flegmatis vti poteſtis. ¶ Sparagis etiā ſuis tpibꝰ vtamini pp̄ cās notas ¶ Oliue etiā placēt mihi cōuenienter cōdite propter caliditatē ⁊ ſiccitatē ⁊ apertionē ⁊ cōfortationē quā acquiſiuerūt ex condientibus:lꝫ per ſe ſint difficilis digōnis. ¶ Cappares ꝟo cū ſint apitiui reſolutiui abſterſiui ⁊ fl'atis eductiui multū placēt:ēt qꝛ calidi ⁊ ſicci in ſcḋo:⁊ capiti ⁊ ſtomacho et neruis vtiles.

De fructibus

ꝟo cuitenꝶ oēs fri.⁊ hu. ¶ Ceraſa igiꝶ qꝛ frigida ⁊ humida oīa cuitenꝶ:lꝫ in eis virtus diuerſificetur nō parū:nā dulcia ſtomacho ſūt nociua:ſed vētris lenitiua magis:acria vero ſtomacho ſunt vtilia ⁊ flegmatis inciſiua ⁊ ventris cōſtrictiua magis:vt Raſis pͥmo cap̄.auctoritate Galeni dixit. ¶ Perſica ꝟo licet ſint ſtomacho bona ⁊ cibi appetitum excitātia.vt Auic.ſecundo canoñ.qꝛ tamē frigida ſunt in primo ⁊ humida in ſecūndo:nō mihi placent.raro tamen accipi poterunt ante cibum. ¶ Judicium in pomis quātuncūq̄ maturis eſt diuerſum. ¶ Que eñ valde dulcia ſunt ad caliditatem declināt.Jdeo ea q̄nq̄ poteſtis accipe ⁊ ꝓprie cū fuerint bene ſolida. Acria ꝟo vel pōtica et vir oīa dimittanꝶ.aſſiduatio eñ comeſtionis eorū facit euenire dolorē neruorum ſecundo canoñ. ¶ Pira aūt ex partibus diuerſis aqueis et terreis cum ſint cōpoſita diuerſitatē cōplexionis accipiunt.Nā propter terreſtrē partē ad frigiditatem:propter aqueā vero ad equalitatē inclinantur vt Gal.octauo de ſimplici medicina.Jn ſumma igitur frigida in primo ſicca in ſecundo vt 23° ꝯtinētis ſimplici.620.auctoritate Bimaſij.eis aūt q̄nq̄ vti poteſtis maxime cū fuerint bene dulcia et cocta:⁊ in prunis cuꝫ aniſo ⁊ feniculo meliora ſunt q̄ elixa ⁊ cruda. ¶ Auellana iterū licet ex parte qualitatum cōuenire vobis videretur.qꝛ ca.⁊ ſic.eſt in pͥmo:nō debet vobis eſſe in multo vſu.Nā euertit ſtomachum ⁊ eſt tarde digōnis.Si tñ acciperetis eam leuiter in pͥunis torrefactā nō multuꝫ vituperabilis eſt.Extimauit eñ hyppocras q̄ ipſa efficit augmētū in cerebro.Amigdale aūt qꝛ equitati in calore ſūt vicine humidiores q̄ calide cū ſint boni nutrimenti ⁊ cōuenienter abſterſiue ⁊ apertiue laudāturvobis. ¶ Ficus ꝟo ſicce ca.ſunt in primo ſic.in pͥncipio ſecūdi.meliores itaq̄ vobis ſunt alijs fructibus:⁊ ꝓprie albe ⁊ citrine ⁊ bene mature:ſunt eñ ſtomacho epati renibus ⁊ ſpleni vtiles:aperiēdo abſtergēdo ⁊ mūdificādo.Nam in eis lenificatio vltima ⁊ nutricatio maior eſt q̄ in alijs fructibꝰ ſcḋo cañ.hūide ꝟo vel recentes magis nutritiue ſunt q̄ ſicce:nō ita ſtomacho laudabiles ſunt ſicut ſicce:que recentes nō conueniūt ei niſi fuerint collecte per q̄tuor dies ante ad minus:⁊ tūc poſſunt ei cōcedi poſt cibum. ¶ Paſſule ꝟo qꝛ ſtōacho epati ⁊ pectori cōuenientes ſunt ⁊ boni nutrimenti.Jdeo laudanꝶ vobis quocūq̄ mō ſumantur:⁊ numerantur a pluribꝰ inter ea que ſunt equalia:aut ad caliditatem ⁊ ſiccitatē parump̄ inclinata. ¶ Amplius nuces:licet inter medicinas calide ⁊ ſicce ponantur videntur vobis vtiles.Uerum quia ſunt ſtomacho in digerendo graues pectori ⁊ capiti nociue.Jdeo dimittantur. ¶ Caſtanea ꝟo cū ſit frig.⁊ ſic.in pͥmo ſūt dulcedine que pauca eſt parū nutrit:licet Gal.in nutriendo ipſam fere parem frumēto dixerint:qꝛ tñ viſcoſum eſt eis nutrimentū ⁊ groſſum:iō dimittatur. ¶ Criſomilla q̄ pſico:um ſpēs ſunt frigida et humida in ſcḋo.q̄re dimittanꝶ:generant eñ febres velocitate putrefactōis eorū.Si tñ q̄nq̄ aſſumāꝶ poſtea comedatur aniſum. ¶ Grana vero pinee:qꝛ tēperata ſunt ad paruā caliditatem declinātia vobis vtilia ſunt:et ꝓprie cū infundunꝶ in aqua calida in qua per noctē remaneāt:tunc eñ remoueꝶ ab eis acuitas ⁊ acrimonia vnctuoſitas et mordicatio:et efficiunꝶ optima in virtute nutriēdi et proprie cum cōdiuntur ad infrigidatos cū melle et ad calefactos cū zuccaro albo:vt ſcḋo cañ.colligitur:et per hoc patet quō grana pinee nocent ſtomacho.vt.13ª.tertij.capitulo de rebus nocentibus ſtomacho.intelligitur enim de non correctis. ¶ De

fiſticis autem ſcribitur caū. ſcdo q̄ calide ſunt in fi ne ſcdi:⁊ eſt in eis hūiditas nō limitata ibi. ſ3. 22°. ɔtinētis ſimplici. ſ3°. auc̄te Archigenis⁊ bimaſij po nunt cal'a ⁊ ſicca in ſcdo. In ſumma igit̄ vobis vti les ſunt: aperiūt em̄ meat⁹ nutrimēti et oppilones epatis expurgando ipm̄ ⁊ cānales pulmōis. 8°. de ſimplici medicina colligēdū. ¶ Dactyli bñ maturi⁊ dulces calidi ſunt in p̄mo. ⁊ in ſcda qualitate diſcor dāt in eis ſapiētes. Serapio nāq̄ enumerat eos in ter medicinas cal'as ⁊ ſiccas in p̄mo. Auic̄. v̄o cap̄. de palma par̄ dic̄. imo dicit q̄ p̄terijt p̄mo de dacty lis. ſ3 i libro meo nō inuenio de eis capl'3: neq̄ de da ctylis neq̄ de rothab. ſ3. 23°. Alaui. i. ɔtinētis cp̄. de palma. inenit̄ q̄ dactyli maturi recētes cali ſūt l 2° humidi in p̄mo auc̄te Bimaſij. 8° v̄o de ſimpli me dicina. cū hoc q̄ abūdāter nutriūt vētrē: ſtipticāt ⁊ inferūt pūctionē in oie ſtomachi ⁊ dolorē capitis fa ciūt ⁊ oppilones in epate ⁊ ſplene: q̄re relinquant̄ ni ſi raro valde ⁊ poſt cibū. ¶ Iuiube v̄o fride ſunt in p̄mo tēperate in hūiditate ⁊ ſiccitate: et dixit de eis Gal'. nō repi iuiubas in ɔſeruāda ſanitate ⁊ egritu dine remouēda aliq̄d operantes: ſ3 repi eas difficilis digēonis ⁊ pauci nutrimēti: ⁊ ſunt etiā male ſtoma cho. q̄re dimittantur: l3 in eor̄ gradu diſcordja nō pauca inueniat̄. ¶ Mora bñ matura dulcia ſūt. Iō ad caliditatē declināt ⁊ humiditatē: q̄ ſtomacho tñ nocēt: ⁊ in eo facile corrūpunt̄ tenuēda ſunt. illa v̄o q̄ ſunt nō bñ matura ſunt frida ⁊ ſicca. Et q̄nq̄ ex eis accipe poteſtis p̄pt̄ ɔfortationē quā faciūt: oia tñ añ cibū accipiant̄. ¶ Granata itē trīū ſunt ſpe cier̄: v3 dulcia que frigida ſunt ⁊ humida in p̄mo. acria vero frigida ſunt ⁊ ſicca in ſecundo. Et muza q̄ mediū indicio accipiūt inter ea. dulcia vero vobis laudant̄ ⁊ ſunt ſtomacho ɔueniētia p̄pter id qđ eſt in ipis de ſtipticitate ſubtili. acetoſa v̄o nocēt ſtōa cho. Iō remouant̄: ſatis mihi de cibis dixiſſe videtur.

De condimētis v̄o laudant̄ fercula ex dulci ⁊ acetoſo cō poſita oia: vt zinzibere aniſo feniculo petroſel'. cro co cinamomo nuce muſcata: ⁊ mace ɔfecta. Sinapiſ mū etiā placet mihi: q̄ cerebi ale ⁊ ſtomachale eſt. Salſa ex petroſel'. mentha ſerpillo ⁊ aceto cōpoſita eſt valde vtilis. Condimentū etiā ex nucibus mica panis feniculo alleo cocto factum alleata dictū eſt vobis vtile. Et in ſumma ſapor ois ad calidum ⁊ ſic cum inclinatus cōfectus cum zuccaro vel melle eſt laudādus: l3 mihi placeant magis ɔdimēta melli ta q̄ zuccarata. ¶ Adhuc etiam olei oliuarū vſus eſt laudabilio: q̄ butyri vel olei de nucibus. Oleu3 nāq̄ oliuar̄ bñ maturatum eſt calidum in p̄ncipio p̄mi ⁊ humidū in p̄mo. humidius tñ q̄ calidū. Oleū autē nucum calidum eſt in ſecundo: humidū in p̄ mo. ¶ Mel vero q̄ vobis laudatum eſt calidum et ſiccū eſt in ſecundo: ⁊ eius vſus olno vobis confert. ¶ Laudare vobis etiā ɔueniēter aquā mellis: ⁊ p̄ p̄rie ſi coqueret̄ cū modico aniſo. aqua enim mel lis cōfortat ſtomachum: ⁊ facit appetere cibū. ſcdo cañ. poteſt autē fieri taliter. ℞. aque fontis vel flu uij lib. x. aniſo. ʒ. ſ. coquatur aqua in vaſe lapideo vt cadat quinta pars: poſtea adde mellis ſubalbi di lib. j. coquatur mel et diſpumet̄ ⁊ colet̄ iterū vſq̄ ad quintā intellige. ¶ Zuccaro etiā quouis mō vti poteſtis: l3 non ita exiccet ⁊ confortat ſtomachū. eſt enim calidum in fine p̄mi. ⁊ ſiccum in ſcdo ⁊ cōfert ſtomacho ⁊ abſtergit eius flegma. ¶ Spēs aūt qui bus poteſtis cōdire cibaria ſunt piper nigrū albū ⁊ longū: cinamomū ſubtile ⁊ groſſum: macis gariofi nux muſcata. ʒ ʒ. crocus cardamomū maius ⁊ mi nus: galāga carui ciminū fenicul⁹ petroſel'. aniſo mētha origanū ſerpillū calamentū ⁊ ſilia.

De carnibus aūt alalū ex parte mē bror̄ diſtinctis dicendū q̄ euitetis vſum omniū partium difficilis digēonis: quar̄ nutrimētū eſt groſſum. vt vētris cordis cutis neruor̄ ſplenis ⁊ viſcer̄. ¶ Et quar̄ nutrimentū eſt nauſeatiuū ⁊ mollificatiuū ſtomachi: vt cerebri ⁊ pul monis ⁊ ſiliū: ⁊ vētoſum nauſeatiuū: vt pīguedinis medulle mamillar̄. ſcdo q̄ olim aīalium anteriora digēonis ſunt leuioris ⁊ calidiora: poſteriora aūt cō. Meliores igit̄ alalū partes ſunt carnes rubee ſoli de ſine pinguedine: aut pauce pinguedini ɔmixte ⁊ p̄p̄rie his nō multū neruoſis exñtib⁹: talis em̄ caro meli⁹ inter ceteras exhibet nutrimētū. Et p̄mo cum fuerit ex alis vel coris elixa in mane: ⁊ aſſata in ſe ro: frixa v̄o caro dimittat̄ oino. Caro v̄o in veru et ſup̄ craticulas cocta alo vtilis eſt. Silr̄ caro ſalſa in pauca quantitate vobis eſt vtilis. Caro conſeruata cōdita ſpeciebus eſt vobis optima medicina. vt mo rioli farciminum et laudutuloium. tales em̄ prius in mortario cum ſpeciebus condite et exiccate lau dabile vobis nutrimentum preſtabunt.

Deinceps aūt de vino dicendū. vinū vo bis vtile d3 eſſe albū dyapha nū ſubtiliatiuū ⁊ exiccatiuū: ſapore v̄o dulce: ⁊ nul lo mō ponticū vel acre. Et ſi ad aliqđ hor̄ inclinari deberet: melius eſt ipm̄ ad aliqualē dulcē q̄ acrē et pōticū ſaporē vicinare. Sit etiā v̄tute fumoſum ma gis q̄ aq̄ſu3: qđ tñ olo ɔſulo ɔmiſcendū eſſe aq̄ cali beate: ⁊ eſt vt accipiant̄ aq̄ lib. xx. et extinguat̄ in ea quater vel q̄nq̄es vnū fruſtum ignitu3 calibis bene mundi: et a limatura et a rubigine quantitatis ſe miſſis: et iterum hec aqua coquatur: et ea vtamini. Eſt em̄ mihi magnum ſecretum viſum in curatione male complexionis frigide ⁊ humide materialis ſto machi. ¶ Vino etiam placeret mihi vt dimiſſo vino vteremini aqua mellis ſuperius deſcripta vobis. Et ſi ipſam cu3 calibe artificiaretis melius eſſet. Et hec de cibis et potibus dicta ſufficiant.

¶ De exercitio. Cap̄. iij.

Exercitiū maxime ieiuno corpe factū ſūme laudo vobis pedeſtre tēperatū i for titudine ſupexcedēs magis lōgitudine tpis. Eq̄ſtre etiā exercitiū pl3 ſup̄ grada rio ⁊ ɔmodo equo factū. ¶ Si aūt v̄tutis debilitas exercitio reſiſteret: fiant ſepe prius fricationes pedi bus et cruribus: deinde natibus et ſpatulis et bra chijs vſq̄ ad rubedinem membror̄. ¶ Quies aūt a motibus corporis et ale oino fiat poſt aſſumptum cibum vſq̄ ad completam digeſtionem.

¶ De inanitione et repletione. Cap̄. iiij.

Inanitionē multā euitare debetis ⁊ maxime ꝓpter liēteriā: q̄ vr̄e diſpōni multū parata eſt accidere: ſʒ ſi contingeret q̄ dubitabile eſt ꝓuideat̄ ꝑmo deglutiendo oī mane grana q̄tuoꝛ maſticis clare Itē accipiēdo coꝛiādrū ꝯfectū ſꝑ añ cibū. Itē dyaciconitē cū maſtice ⁊ mace optimū eſt. Iteꝝ. ℞. mine citonioꝝ. ℥.j. pulueris coꝛal.rub.ʒ.ß.thuris minuti. ℈.ß.miſce ⁊ accipiat̄ i mane. hoc eſt de expertis meis ¶ Repletionē aūt ſtomachi oīno euitetis: immo reliquie famis ſemꝑ diligant̄ a vobis aliquales poſt cibū. ¶ Cū aūt ꝯtigerit plenū eſſe ꝓuideat̄ ei cū ieiunio vni⁹ diei: aut cū his q̄ minoꝛādo euacuāt: vt infra ꝑma curationis intentione videbitur.

¶ De ſomno et vigilia. Cap̄.v.

Vigilias etiā multas euitare opʒ: lʒ enim ꝓpter exiccationē q̄ ſeq̄tur ad eas viderent̄ ꝯuenire: tñ ꝓpter debilitatē q̄ ꝯſeq̄tur ſpirituū reſolutionē in eis factā valde nocēt. vigilādū eſt igit̄ in die tota aut fere tota doꝛmiēdū tñ in nocte ſemꝑ: ⁊ in die nequaq̄ niſi ꝓpter debilitatē magnā. In ſomno igit̄ ꝟtutibus ꝯp̄ acēdū eſt. ita vt ꝯueniēter ciboꝝ digō ⁊ ſuꝑfluitatū maturatio ꝯpleat̄. Nālis igit̄ erit ſonin⁹ ſi natura nāliter mota inuitat: quē fieri opʒ elōgatū a cibo ꝑ vnā vel duas hoꝛas ſuꝑ ſtratos odoꝛiferos molles de pluma de coto vel ſerico mollibus: et ꝑus ſuꝑ dextro: demū ſuꝑ ſiniſtro latere doꝛmiēdū eſt. Et iteꝝ ſuꝑ dextro reuerſio fieri dʒ. Talis enim doꝛmitio ꝟtutes mſt̄a ⁊ oꝛgana digōnis ad bñ digerēdū optime diſponit Euitetis doꝛmitionē ſuper ſpina. Et freq̄ntē in lecto iactatū hincinde. ¶ Et i camera noui vel valde antiq̄ edifi: ciʒ ⁊ parietū teſtudinaliū lapideoꝝ: ⁊ ſub radioꝝ lune ꝯtactu doꝛmire fugiatis: ſʒ eleuato mediocriter capite. Suꝑ ventre etiā doꝛmire poteſtis ex ꝑte ſtōachi: ſʒ oclis nocet.

¶ De accidentibus anime. Cap̄.vj.

Circa accñtiū aīe mēſurā diligēter inſpiciēdū eſt. Oē eñ acc̄ns aīe: qḋ ſpūs mediocriter mouet ⁊ dilatat ꝯueniens eſt. Qḋ ꝟo ſpūs trahit ⁊ ad interioꝛa ſubito ꝓpellit: vel paulatiue ſepultos tʒ vt timoꝛ: fortis triſtitia ſollicitudo ⁊ melice imꝑſſiones peſſimū eſt. Silr̄ oē qḋ ſpūs de cētro ad circūferētiā extra impetuoſe mouet: vt furibūdi mot⁹ ⁊ iracūdi euitādū eſt. ¶ Coit⁹ aūt q̄ inter hec accñtia ꝓpter delitioſam apꝑhēſionē enumerari pōt: dicendū ad ipm̄ effrenitādo nunq̄ꝫ inclinari debere: immo nō niſi ad ipm̄ inuitāte ꝯueniēter natura trāſeundū eſt. Coitus eñ exceſſiuus ꝟtutes laxat: mēbꝛa eneruat ⁊ diſſipat: effeminat eñ coꝛp⁹ ⁊ irreparabilē ſolidarū partiū ꝯſumptionē infundit. Et cū hoc ꝙ brutalibus actibus aſſimilat̄: nihil adeo ſtomachi debilitatē ⁊ oclóꝝ incurabilē cecitatē facit: ſicut coit⁹ immoderāt⁹. Nō igit̄ ſapiētes laudauerūt eū niſi naturalr̄ ad ipm̄ incitāte natura: qḋ raro eſt: ⁊ cū cib⁹ eſt fere digeſtus: ⁊ coꝛpus ad ipſius executionē ſine multo laboꝛe potens eſt. Ex cuius cōplemento hylaris et foꝛtis remanet coiens et nō laſſus: et hec de ſex rebus non naturalibus dicta ſufficiant.

Sectio tertia. ¶ De regimine ꝑ medicinalia ꝯtinēs quatuoꝛ particulas.

Pro regimine ꝟo diſpōnis huius viri ꝑ intētiōes ⁊ inſtr̄a medicinalia ꝑmittēdū ꝑmo. ꝙ deſcribere regimen vnū qḋ oīno appropatū ſit oīb⁹ egritudinib⁹ ⁊ accñtibus de q̄b⁹ tractatū eſt ſupra in ꝑmo cap̄. videt̄ nō ſolū difficile: immo foꝛtaſſis impoſſibile apḋ viꝝ ſcia ⁊ ope nō mediocriter eruditū. Quis eñ ꝯueniēter poſſet adminiſtrare: inſtr̄a oīb⁹ ꝯueniētia anodina ꝓpter doloꝛes apitiua ꝓpter oppilōnes ꝯminutiua vel frāgitiua harenaꝝ ⁊ lapidū eductiua q̄ ſit ꝯueniētia foꝛēt defluēti catarro pectoꝛi ſuffocatiōi diſpoſito: ⁊ ſtomacho nauſeato ⁊ vomitu moleſtato q̄ ſit aſſumere poſſent vētris ſtipticitatē ⁊ reliq̄ amouere accñtia de q̄b⁹ dictū eſt: hoc eñ nō vr̄ rōnabile nec ꝯueniens apud viros dogmaticos. ¶ Verūtñ ſi q̄d diligēter aduertat oīm predictaꝝ egritudinū ⁊ accñtiū radicales cās: q̄s credo eē malā ꝯplōnē frigidā ⁊ humidā cerebri ⁊ ſtomachi hui⁹ viri ⁊ materialē cām oīm accñtiū hui⁹ viri: q̄ eſt ſl̄a aquoſum ⁊ mucillaginoſuʒ dñans ⁊ vitreū ſubdominās. pʒ ex hoc fundamento eſſe poſſibile deſcribere ⁊ inuenire inſtr̄a hui⁹ male ꝯplōnis coꝛrectiua ⁊ māeꝝ ꝑdictarū digeſtiua euantia ⁊ diuertētia ipas. vt infra patebit. veꝝ ꝓpter diuerſitatē mēbꝛoꝝ patiētiū ⁊ egritudinū vel accñtiū diuerſoꝝ vr̄ mihi ſecuri⁹ eſſe ⁊ familiare magis appꝛopꝛiare regimē mēbꝛis egritudinib⁹ ⁊ māeb⁹ q̄ ipas efficiūt ſm̄ diuerſitatē applicatiōis eoꝝ: ꝓut he egritudines ⁊ accñtia tꝑanee eē noluunt. vno accñtiū aut plurib⁹ vel vna egritudine moleſtātib⁹ magis q̄ꝫ oīb⁹ ſil̄. ꝓpter qḋ hāc ſectionē 3^m q̄tripartitū efficiā. ¶ In ꝑma nāq̄ꝫ ꝑte ponēʒ vnū cōe regimē ꝑſeruatiuū haꝝ egritudinū ⁊ accñtiū. ¶ In 2ª ꝟo ꝑte ponent̄ canones ⁊ inſtr̄a curationis cerebri ⁊ rectificatiōis eius ⁊ abſciſſionis māeꝝ q̄ catarrizādo q̄ſi ſuffocāt hūc viꝝ. ¶ In tertia vero particula erit ſermo de his q̄ aperiūt oppilōnes renū ⁊ ducūt trumbos harenas ⁊ māos oēs in eis aggregatas: in qua etiā particula fit ſermo de lenificatione vētris. ¶ In quarta ꝟo ⁊ vltima particula erit memoꝛia de rectificātib⁹ ſtomachū ad appetēdū ⁊ digerēdū ⁊ ad educēdū ab eo vētoſitates: ⁊ ad ꝓhibēdū vomitū. Ex quoꝝ oīm doctrina apparebit hoc regimē eſſe ſufficiēs ad defendēdū hūc viꝝ a curſu feſtino moꝛtis. Et ad ꝓhibendū ipm̄ ab incurſu in egritudines cronicas impoſſibiliter aut nō niſi cum maxima difficultate curabiles. Ex quo tādem aperiet̄ ꝙ negociāti eſt facile credere: ſpeculāti ꝟo ⁊ operāti difficillimum eſt queſita cōplere.

Particula prima aperiens modum preſeruationis ab accidentibus ſiue egritudinibus ſupra tactis in pꝛincipio.

Pro expeditione ꝟo particule ꝑ̄ntis videt̄ mihi neceſſariū eſſe hūc viꝝ ꝯueniēter purgari in autūno ⁊ in vere iuxta ſnīaʒ affoꝛiſticā Quibuſcūq̄ꝫ flobotomia aut farmacia videtur eſſe conueniens hos in vere ſimiliter in autumno flobotomare aut far-

macare ↄueniẽs eſt. ¶ Igit̃ q꞉ nũc iſtat tp̃s autũni poſtꝗ̃ erit hui⁹ lunaris die iouis ꝓxime futura ꝑmutatio. In 4ª ſequẽti die in aurora vir iſte mane accipiat pill'as. ℞. pill'aꝝ de ſarcocolla ⁊ cochiaꝝ ⁊ de agarico. añ. ℈. j. formẽtur pill'e. vij. cũ iera Galeni: ⁊ obſeruent̃ in eis ↄditiones ſeptẽ. ¶ Prima ꝙ accipiant̃ ꝑ nouẽ horas poſt aſſumptã cenaꝫ. ¶ 2ª ꝙ dormiatis imediate poſt eas ꝑ horã aut horã cũ dimidia ⁊ nõ plus. ¶ 3ª eſt ꝙ ꝑmittat eas operari ꝑ v. horas. ¶ 4ª ꝙ in tp̃e operationis earũ ſepe apponat pãnũ calidũ ſup toto vẽtre. ¶ 5ª ꝙ nõ exercitet̃ exercitio fortiſſimo interpolate ambulãdo decem vel duodecim paſſibus. ¶ 6ª ꝙ poſt horas. v. accipiat cyathũ. j. aq̃ cal'e zuccarate. ¶ 7ª ꝙ poſt iſtã aquã expectet prandere per horã vnã. ¶ Cũ ḡ fuerit hoc minoratiuo ↄueniẽter mũdificat⁹ die immediate ſequẽti in aurora accipiat hoc digeſtiuũ calidũ: ⁊ cõtinuet ipm̃ dieb⁹ ad minus. viij. Cui⁹ deſcriptio. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſi zuccarini. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ℥. ß. aq̃ iris milij ſolis ⁊ abſinthij. añ. ℥. j. miſce. ¶ 9ª ꝟo ſequẽti die imediate purget̃ cũ hoc cõpoſito. ℞. elect. idi. deſcriptiõe Meſ. ʒ. iij. agarici electi. ℈. j. boni ponderis: zinzi. gra. v. accipiat ipſum diſſolutũ cũ cyatho medio aq̃ cal'e decoctionis. iiij. vel. v. folliculoꝝ ſene: ⁊ poſt ipſum obſeruẽtur oĩno ↄditiones q̃ ſcripte ſunt obſeruari debere poſt pillulas antedictas. ¶ 2ᵐ ꝟo inſtrm̃ in hoc viro preſeruatiuũ eſt hoc. ℞. aloes epatici. ℥. iij. hermodactyloꝝ: agarici. añ. ʒ. ij. ℥ ℥. ʒ. j. dyagridij. ℈. ß. ſalis indi. ℈. j. cinamomi maiorane: macis gariofil'. ana. ʒ. ß. infundant̃ oĩa in lib. ß. aq̃ maiorane per diẽ nãlẽ deinde cooꝑiant̃ ſub tegula calefacta vſq; ad conſumptionẽ predicte aq̃ q̃ iteꝝ aq̃ renouet̃ ter ⁊ exiccet̃ poſtea de maſſa illã fiãt pill'e ex ol. ʒ. vj. de q̃bus ol 3⁹ die parũ añ cenã accipiat vnã toto tp̃e quo aſſumit digeſtiuũ ſupraſcriptũ. dũmõ pill'a illa nõ ſit aſſumpta añ diẽ purgationis. ſʒ ante diẽ tertiã ab illa. Et intelligat̃ ꝙ põt etiã vti iſtis pillis toto tp̃e vite ſue. ⁊ accipiat ex eis ol tertio vel q̃nto ſero vnã hora predicta Credo enim ego in virtute haꝝ pillularũ ↄſiſtere partem magnã curationis ⁊ preſeruationis ſuarum egritudinum ⁊ accidentium.

Pro purgatione aũt veris ↄtẽplãdũ primo ꝙ q꞉ in hyeme mãe gñant̃ ⁊ ↄgregant̃ de facto frigidiores groſſe: magne: viſcoſe: ⁊ plures. Ideo opꝫ vti hoc tp̃e inſtrũis paꝝ audacioꝛib⁹. ꝓpt̃ qð poſt medietatẽ mẽſis februarij vno mane accipiat hoc minoratiuum. ℞. medulle: caſſiefi. preparate cũ aq̃ petroſil'. ℥. ß. agarici electi. ℈. ij. reubarbari. ℈. j. ſpice. ʒ ʒ. añ. gra. v. ſalis gẽme. ʒ. j. incorporent̃ ⁊ ſumant̃ cũ medio cyatho aq̃ cal'e decoctionis petroſil'. ⁊ zuccarate. Et poſt iſtud minoratiuũ obſeruet ↄditiones in purgationibus autũni preſcriptas. ¶ Die vero immediate ſequẽti accipiat̃ hoc digeſtiuũ ſaltẽ per octo dies. ℞. aq̃ iris: aq̃ hipiconis: ⁊ aſſari. añ. ʒ. j. oximellis cõpoſiti. ℥. j. ſy. de eupatorio. ℥. ß. miſce: et obſeruẽtur in eo ea q̃ dicta ſunt de digeſtiuo autũni. ¶ 9ª ꝟo die imediate ſequẽti purget̃ cũ iſtis pillulis. ℞. pill'aꝝ de ſarcocolla de agarico ⁊ fetidaꝝ. ana. ℈. j. cum electuario roſ. formentur pillule. vij. et accipiãtur ſm̃ regulas poſitas in alijs ſolutiuis memorãdo ſemper: ꝙ tẽpore aſſumptionis digeſtiui ſupraſcripti bonum eſt accipere aliquã de pillulis ſupraſcriptis. Neq; eñ ↄueniẽs eſt digerere materias humorales cum ſtipticitate ventris.

Particula ſcð̃a in q̃ ponunt̃ canones curatiui ipſius cerebri ⁊ abſciſſiui materierum que catarrizantes ſuffocant.

In ſcð̃a vero particula huius capli eſt multũ accurate ↄſiderãdũ in mõ et via ꝓceſſus obſeruãdi ĩ cura catarri: ⁊ maxime in viro iſto: cuius catarrus eſt ſuffocatiuus: lʒ cuiuſcũq; catarri cura ſit difficilis. catarri tñ hui⁹ viri curatio difficilior eſt: q꞉ pẽdet a mã mlta ĩ breui tp̃e deſluẽte ad iferiora fluxu ſuffocatiuo: q̃d fieri nõ p̃t niſi a mã valde mlta: ꝓpter qð regimẽ iſtud diuidã in duplex. Et primum erit appropriandũ in tp̃e paroxiſmi vel ſuffocationis p̃dicte. Scð̃m ꝟo erit preſeruatiuũ appropriandũ in tp̃e in quo materia nõ tm̃ impetuoſe fluit immo neq; fluxus percipitur ſenſibilis leſionis.

Pro primo ergo exequẽdo p̃mittẽdum p̃mo ꝙ cũ eger perceperit totũ corpus eius põderoſum ⁊ laſſatũ vel impotens ad motus exteriores. 2° cũ apparuerit in eo multiplicata ſupfluitas dormiẽdi: ⁊ erit ei⁹ caput graue ⁊ vene faciei plene ⁊ tẽſe ⁊ grauitas in frõte cũ ſtrictura rize: ⁊ ſuperioris partis naſi: ⁊ ſenſerit in ſuo palato grauedinẽ cũ magno appetitu ad expuẽdũ et diſtillat a naſo eius aquoſitas multa: ⁊ tũ appet circa fauces ⁊ gulã ei⁹ extẽſio cũ grauitate ⁊ illaꝝ ꝑtiũ plenitudine. ex oĩbus iſtis colligendũ eſt mãm multã ſl'aticã in toto capite ei⁹ fore multiplicataꝫ. Tũc ergo ſtatim ſapiẽs ꝓcurator admiſtret ei flõmiã dextri brachij ſup manu ex vena poſita iter pollicẽ ⁊ idicẽ: ⁊ extrahant̃ ſanguis. ℥. iiij. vel. v. ⁊ ſi medico ꝑito apparuerit vlis corporis repletio: tũc ſ̃. prius flõmia de vena mediana eiuſdẽ brachij extrahẽdo ſanguis quãtitatẽ ſupradictã. hec eñ 2ª flobotomia cũ hoc qð reſpicit vlẽm plenitudinẽ nõ euacuat̃ a partiali diſtractione ei⁹ a ſuperiorib⁹ ꝑtibus. ¶ 2ᵐ ꝟo regimẽ ẽ: vt poſtꝗ̃ iã dcã flõmia hora electa admiſtrata fuit: tũc ĩ ſero añ cenã admiſtret̃ ei hoc cliſtere. ℞. aq̃ decoctõis furfuris malnaꝝ blete ⁊ radicis iris recẽtis lib. j. eluarij dyacaſtorei. ʒ. j. ß. caſſie zuccari ru. añ. ʒ. v. olei lilioꝝ al. ⁊ ð ſiſamo añ. ʒ. j. ß. ſalis cõis. ℥. ß. miſce totũ ⁊ mediocriter calidũ accipiat̃ ꝑ horã añ cenã. ¶ 3ᵐ regimẽ eſt: vt mane immediate ſequẽti minoret̃ materia cũ iſtis pillis ℞. pill'aꝝ de iera ma. ℈. ij. pill'aꝝ cochiarum. ℈. j. fiant pillule. vj. vel. vij. ⁊ accipiant̃ oẽs: q꞉ doſis eſt leuis obſeruãdo ↄditiones in purgationib⁹ annualibus ſupraapoſitas. ¶ 4ᵐ remediũ eſt: vt ſero diei illius añ cenã ⁊ ẽt dieb⁹ ſequẽtib⁹ ꝑ horã añ prandiũ ⁊ cenã ſꝑ fricent̃ ꝑtes extreme illi⁹ viri cũ faciolo aſpo: icipiẽdo a genub⁹ vſq; ad pedes: ⁊ ab iguinib⁹ vſq; ad eos: a cubitis vſq; ad man⁹. ⁊ ab hũeris vſq; ad eas. Et tãdẽ a ſuperioribus ſpatulis vſq; ad nates iferi⁹ trahẽdo ſꝑ tãdiu donec cutis rubẽ

incipiat. In dolore em̄ aut plenitudine capitis āte oēm cibū p̄mittēda eſt fricatio extremitatū prima tertij. tractatu p̄mo cap̄. de canonib⁹ curationis capitis in fine. ❡5m remediū eſt: vt die 3a q̄ ſequitur purgationē p̄dictā adminiſtrent̄ ſupiorib⁹ ꝑtib⁹ naſiū hui⁹ viri vētoſe due hn̄tes magna orificia cum attractione ſolēni per duas horas an̄ cenā. Die ho ſequēti an̄ cenā itez̄ adminiſtrent̄ eedē in ſuperiorib⁹ ꝑtib⁹ ſpatularū in laterib⁹ loci q̄ d̄r nocrati. vt q̄rta p̄mi. cap̄. 21°. ⁊ ē de vētoſis. ❡6m remediū ē hoc: ꝙ vir iſte adueniēte die ſeptima oī mane ⁊ ſero an̄ cibū ꝑ horā faciat hoc gargariſma. ℞. oximellis cōpoſiti. ℥. ij. aq̄ decoctiōis radicū coſti ⁊ aſſari. ℥. iiij. miſce totū. ⁊ ex eo cal'o ꝑ duas horas an̄ cibū faciat bis collutionē: tertia vice faciat cū eo gargariſma: ita ꝙ quatuor faciat gargariſmata cū octo collutionibus. ❡Septimū remediū eſt: vt toto t̄pe hui⁹ defluxus ⁊ ſuffocatiui mot⁹ hic vir abſtineat a potu vini ⁊ nō tangat ipſum: immo ſit pot⁹ eius aqua zuccarata cū 7a vel 8a p̄te vini granatorū. Et euitet etiā fercula oīa: ⁊ maxime pinguia preter q̄z iuſculū d̄ ordeo factū cū tertia parte amili. Memoret etiā dormire parū ⁊ nō immediate poſt cibū: ſed diſtāter ab eo ꝑ horas duas ⁊ capite ei⁹ mediocriter eleuato. iuxta ſiilam p̄ncipis. q̄nta tertij. p̄° cap̄. de cura catarri. Ibi. Euigilēt ⁊ ſitiāt ⁊ patiant̄ famē: q̄m ſūt initiū cure. ❡8m remediū ē: vt memoret iſte vir oīs ſua curatione ſpargere diuerſiones ſupius tactas cū fricationibus vētoſatiōibus ⁊ cliſteri prepoſito: aliter ſi curet̄ eger nō erit hoc ex donis ſciētie factū: ſed fortune vel caſus. ❡9m remedium eſt: vt t̄pe oī quo predicta adminiſtrata fuerint ſollicitet eger oī mane in aurora accipe hoc digeſtiuum. ℞. geleniabin colati. ℥. j. ſyru. de eupato: io. ℥. ß. aq̄ ſris betonice ⁊ nenufaris. an̄. ℥. j. miſce ⁊ totū accipiat̄ calīm. ❡10m remediū eſt: vt poſt q̄ apparuerit materiez̄ fluxū minoratū eſſe: ⁊ iā eger liberū hz anhelitū ⁊ mām expuit velociter vnitā aut ꝯiūctā vel equalē: tūc ſequēti mane euacuet̄ cuz hoc potu. ℞. ieralogodiō. ʒ. iij. zuccari. ru. ℥. ß. mell'ro. ʒ. vj. aq̄ decoctionis huius hermodactyli bn̄ mūdati facte cū ℥. j. ℥℥. ⁊ bn̄ calefacte. ❡Et obſeruet poſt hui⁹ aſſūptionē ꝯditiōes ī alijs euōnib⁹ tactas. ❡11m remediū eſt: vt poſt q̄ ita euāt⁹ fuerit ꝑ quatuor dies ſequētes oī ſero ꝑ tres horas poſt cenaz accipiat hoc eluariū. ℞. eluarū dyairis deſcriptione Nicolai. ʒ. j. iere hermetis. ʒ. ß. aq̄ decoctionis liq̄ritie tepefacte ℥. ß. miſce. ❡12m remedium eſt: vt poſt q̄ iſte vir hec oīa expleuerit: tūc vtat̄ hoc eluario: de quo oī mane ter vel quater ante prandiū ⁊ ſero ante cenā in ore ſuo teneat quātitatē medie nucis muſ. deglutiēdo ipſum ſm̄ ꝙ diſſoluit̄ a calore naturali. ℞. loch de pino. ℥. j. ß. loch. de papauere. ℥. ß. de ſq̄lla. ʒ. ij. incorporent̄ ſil' multū conterendo: ⁊ vtat̄ eo vt ſupra. ❡13m remediū cōicās iuuamētū ſuū oī t̄pe poſt adminiſtratā ſcōmiā eſt: vt oī ſero ꝑ duas horas poſt aſſumptum cibū puluerizet̄ tota pars anterior capitis ꝑ inceſſum ſagittalis commiſſure ⁊ latitudinis quatuor digitorū ex hoc puluere. ℞. ſtoracis calamite roſ. ſpodij lāb: uſce. an̄. ʒ. j. gariofilorū ſandarace. an̄. ʒ. j. fiat oīm per ſe puluis ⁊ cōmiſceatur.

Poſt q̄ ergo per hec inſtrā ꝯuenienter ⁊ ſufficienter fuerit facta cura catarri exiſtentis in paroxiſmo: preter q̄ inſtrā nulla inuenies meliora quātūcūq̄ oīa volumina ſapiētū perlegeris. Iā inſtat t̄ps declarādi mām preſeruatiuā ab incurſu ſuffocatiuo catarri iā predicto: qd̄ credo duobꝫ iſtrīs expleri poſſe. ❡Premittēdo primo ꝙ canō preſeruatiuus a diſpōnibus predictis orit̄ ex rectificatione male cōplonis frigide ⁊ humide mālis ſtomachi ⁊ capiti hui⁹ viri: vt dictū eſt. Ideo op3 ꝙ inſtrā oīa rectificēt ⁊ reducāt hāc ſpēz male cōplonis verſus extremū ad caliditatē ⁊ ſiccitatē. quare op3 ꝙ oīa talia ſint cōmixta ex calidis ⁊ ſiccis refractis ab his q̄ remittūt eorū audaciā: aut ſaltē talia non trāſeūdo latitudinē calitatis ⁊ ſiccitatis p̄mi grad⁹ effectiue. ❡Propt̄ qd̄ primū inſtrm̄ ꝯueniens videt̄ mihi hoc eluariū. ℞. ſpērū dyamonpipereō deſcriptione Meſue. ſpērū aromatici roſ. an̄. ʒ. ß. macis. ʒ. ij. cinamomi electi. ʒ. j. ß. zuccari albi. ℥. iiij. ſy. roſ. ℥. v. coquantur ſil' zuccarū ⁊ ſyrup⁹ vſq̄ ad bonā gluttuoſitatē. demū incorporent̄ cū eis ſpēs in mortario lōga ⁊ forti ꝯtritione. Et ſi bn̄ conſiderabis hoc eluariū nō erit caliditate eleuatū vltra primū gradū duplici argumēto. Et primo q̄dē aſſumpto a ſyrupo roſ. q̄ frigiditate ſui refrāgit caliditatē ſpērū. Et 2m motiuū eſt q̄ remiſſum additū intēſo remittit ipſum. ſz macis qd̄ tēperatū eſt: ⁊ zuccarū qd̄ ab equalitate recedit valde parum per qualitatē poſſunt remittere caliditatem ſpecierū3 que eſt in fine ſcd̄i gradus. ergo eluariū iſtud reducet̄ ad primuz gradū calitatis. Si aūt in eo addat̄ ſiccitas: aut remaneat in 2° gradu. hoc eſt qd̄ q̄rit̄ ⁊ cōueniēs eſt. igit̄ t̄pe neutralitatis decidētie: aut ꝯualeſcētie harū diſpōnū hic vir accipiat de hoc eluario oī mane ꝑ vnū mēſem. ℥. ß. ante cibū per quatuor horas. Et de hoc itez̄ accipere pōt q̄n vult comedere quātitatē nucis muſ. q̄rtā partē hore an̄ prādiū ⁊ cenam ꝑ ſpatiū vni⁹ mēſis. deinceps aūt ſufficiat ei accipere de eo bis vel ter in ſeptimana vſq̄ ad medietatem mēſis martij futuri. ❡2m remediū eſt hoc. ℞. ſpērū eluarij dyābre deſcriptione Meſue: ſpērū eluarij de ligno aloes deſcriptione Aui. 5° can̄. ⁊ ſumma prima. an̄. ʒ. j. ß. violarū: florū nenufaris: ſe. acetoſe: ⁊ ſe. endiuie. an̄. ℈. j. zuccari al. ℥. iiij. cū aq̄ violarū fiat ꝯfectio in rotulis magnis: et accipiat de ea ſemper in fine cibi. ʒ. ij. ⁊c. ❡Tertium remediū eſt hoc. ℞. laudani puriſſimi: reſine electe. an̄. ʒ. v. gallie muſ. ʒ. j. coralloꝝ: um: ſpodij: ſe. ſcariole et portulace. an̄. ℈. j. diſſoluant̄ gūmi cū aceto acri et ſufficiēti [illegible] tate cere. ⁊ fiāt cerota ſcutella ſup panno de q̄. [illegible] vnū ſp tota hyeme futura portet̄ ſup ſtōacho ſuo. ❡4m remediū ē hoc. ℞. macis. ʒ. ij. corallo. rub. ſpodij ſandalis amborū3. ana. ℈. j. ſandar[illegible] ʒ. ij. florum nenufaris. ʒ. j. ß. gariofil'. ʒ. ß. fiat o[illegible] per ſe puluis. deinde commiſceantur. de hoc ergo puluere ſuperaſpergat̄ prora capitis a ſuperiori parte frontis vſq̄ ad ſummitatem capitis per latitudinem quatuor digitorū. ⁊ q̄n ponit puluerē 2a vice abſtergat p̄mū cū pectine: ⁊ faciat hoc ſaltem in ſe-

ꝑ ſeptimana ter. ¶ Quintū remediū eſt hoc: vt iſte vir ꝓcuret aperire venas emorroidales fricādo eas frequēter cū folijs fici. aut ſcḋo cū folijs conſolide ma. aut tertio cū felle tauri. aut q̄rto cū puluere ſalis nitri aut cū frequēti ſeſſione in aquam calidā decoctiōis radicis ſerpētarie ⁊ epithimi. Si eñ in hoc viro apꝑirent᷑ emorroides fieret ei ſingulare iuuamentū ad oēs egritudines ⁊ accñtia ſupra tacta nō ſolū ꝑſeruando ab eis ſed etiā in curādo eas. Et tu ꝯſidera hoc ex fundamēto primi capituli: ⁊ videbis vera. ⁊ de ſcḋa parte huiꝰ capituli ſcḋi dicta ſufficiant.

Particula 3ª de his q̄ deoppilāt renes ⁊ vētrē ſtipticitatū leniant.

IN tertia vero ꝑticula eiꝰ capli duo opꝫ neceſſaria ⁊ vtilia expediri. p̄rio deſcribā intra renibꝰ ꝯuenientia. 2° vētris lenitionē in hoc viro ꝓcurantia. Pro expeditione vero primi q̄nq̄ ſolēnia tāgā medicamina ꝑ ſcḋo vero duo vtilia lenitiua deſcribā. ¶ Primū g̊ inſtrꝫ oppilationū renū apitiuū mūdificatiuū coꝝ ꝯminutiuū harenaꝝ ⁊ lapilloruꝫ eſt hoc. ℞. cineris corticū ouoꝝ ex q̄bꝰ pulli nati fuerūt. ʒ. ij. vitri cōbuſti lapidis ſpōgie lap. iudaici. añ. ʒ. j. ß. ſe. apij petroſellini bruſci ⁊ ſparagi ⁊ leuiſtici. añ. ʒ. j. aniſi liq̄ritie añ. ʒ. iiij. ſanguinis hirci ꝑparati. ʒ. v. mucillaginis mirobalanorum cheb. lib. j. zuccari ru. ℥. ß. oximellis cōpoſiti. ℥. iij. fiſticoꝝ mūdatoꝝ. ʒ. iiij. infundant᷑ fiſtici ī aquā cineris calidā ꝑ duos dies naturales: deinde vltimate ꝯterant᷑. poſtea coquant᷑ ſimul meduie ⁊ ſyrupus ⁊ zuccaꝝ vſq̄ ad glutinoſitatē: deinde in mortario incorꝑent᷑ cū fiſticis vltimata ꝯtritione ⁊ alijs ſpēbꝰ fiat electuariū. de quo tpe quo moleſtat᷑ a doloribꝰ oī mane accipiat coclear vnū ꝑ. v. horas añ cibū: et alijs tpibꝰ accipiat de eo oī tertio mane tātūdē obſeruādo hūc modū ꝑ totū mēſem aprilis ꝓxime futuri. Ego eñ credo nō eſſe poſſibile in epate renibꝰ ⁊ meſeraicis remanere oppilationes trumbos harenas aut lapillos que non educantur ab hoc electuario. ⁊ eſt de ſecretis meis maioris laudis: qḋ vnq̄ acq̄ſiuerim extractū ex ſentētijs olim ſapiētū. ⁊ ꝓ ꝑte ꝑncipis 18ª ⁊ 19ª tertij. ¶ 2m remediū eſt hoc. ℞. ſpēꝝ Iuſtini deſcriptis a nicolao in antido. ʒ. ij. zuccari al. ℥. iiij. vitri cōbuſti. ℈. ij. coquat᷑ zuccarū cū aq̄ milij ſolis: ⁊ fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. de q̄bꝰ accipiat vnā ter ī ſeptimana añ cenā paꝝ. ¶ 3m ſingulare remediū eſt hoc: q̄ iſte vir vtat᷑ carotis coctꝫ ſm cōem modum. veruntā ꝯdiant᷑ cū aceto ſq̄llitico loco cōis aceti. ¶ 4m ſingulare remediū eſt: cuꝫ iſte vir ꝑcipit grauitatē in ſpina ⁊ in renibꝰ ſtatim ꝑ decē dies oī mane vtat᷑ hoc potu infallibilr̄ ſanaturo ⁊ ꝑſeruaturo ipꝫ. ℞. ſucci limonū recētium. ʒ. j. ß. aq̄ ſublimationis cretani marini. ℥. ij. miſce et totuꝫ calidum accipiatur in aurora ieiunando poſt ipꝫ per q̄tuor horas. ¶ Quintum remedium eſt. ℞. olei irini olei de ſpica olei vulpini. añ. ℥. j. trociſcoꝝ ḋ ſpica ʒ. ij. cere. al. q. ſ. fiat vnguentū molle de q̄ calido tota ſpina vnguat᷑ a medietate ſpatulaꝝ inferius.

Pro lenitione vero vētris fiat hoc electuariuꝫ.

℞. medulle caſie extracte de cāna. ℥. iiij. medulle mirobalanorum cheb. ſilr̄ ꝑpa rate cū aq̄ ſaxifragie. ℥. iij. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi polipodij. añ. ʒ. iiij. ſe. altee malue macis liq̄ritie. añ. ʒ. v. cinamomi. ʒ. j. ß. fiat eluariuꝫ de q̄ patiēs cū ſenſerit ſe ſtipticum accipe pōt oī mane coclear vnū imediate añ prandiū. ¶ Scḋm remediuꝫ ad hāc lenitionem eſt hoc. ℞. zuccari ru. caſſie. añ. ℥. ij. radicum recētium polipodij vltimate ꝯtritaꝝ. ℥. iij. coquantur modicum ſimul: ⁊ ſic dimittant᷑. de hoc ergo electuario ſi primum videret᷑ abominabile accipiatur ante cibum ſicut de alio dictum eſt.

Particula q̄rta de rectificantibus ſtōm ad appetendum dirigenduꝫ ⁊ educendum ventoſitates.

PRo q̄rta vero ⁊ vltima ꝑticula huius capli expediēda ꝑmittēdū p̄rio q̄ oīa remedia q̄ ī purgationibꝰ ſupra poſitis deſcripta fuerūt. necnō illa q̄ ī regimīe catarri ⁊ renū poſita ſūt ſufficere poſſent ad rectificationē ſtomachi: veꝝ ꝓpter cōplemētū opis hic ponā aliq̄ ſimplicia ⁊ cōpoſita nūc appetitui: nunc vero digōni: necnō etiā vētoſitatibꝰ ſtomachi appropriata. Que vero ꝯueniūt appetitui duo erunt ſimplicia ⁊ duo cōpoſita ꝓ digōne vero ꝑficienda tria cōpoſita deſcribā. Et ꝓ vētoſitatibꝰ ſtomachi duo ſimplicia ⁊ vnum cōpoſitum velut vtiliora oſtendam.

De ſimplicibus ergo vigorātibus digōnē primuꝫ eſt

mētha in qua includit᷑ fere oīs potentia ſtomachalitatis: oīs eñ ſtomachalis medicina quinq̄ dꝫ facere opatiōes. ¶ Prima q̄ calefiat ſtōm caliditate nō multum intēſa. ¶ Scḋa q̄ habeat ꝟtutē exiccatiuā ⁊ ꝓprie flegmatum: q̄ plurimū abūdāt in ſtomacho 13ª tertij tractatu p̄rio cap. de egritudinibꝰ ſtomachi. ¶ 3ª q̄ habeat leuē ſtipticitatē ad tollendā lenificationē ſtomachi ab illis flegmatibus factā. ¶ 4ª q̄ habeat ꝟtutē ſubtiliatiuā et diſſolutiuā oīs viſcoſe materiei abundātis in ſtō ſm plurimū. ¶ 5ª ⁊ vltima: q̄ habeat aromaticitatē ꝑ quaꝫ ꝯtīet᷑ fetori materieꝝ q̄ multotiēs corrūpunt᷑ in eo ꝓpter debilitatē huiꝰ. hec oīa collige 13ª tertij. ꝑallegato tractatu cap. de medicatione ſtomachi in gn̄ali. ſed in mētha inueniunt᷑ oēs q̄nq̄ ꝯditiōes prenotate ergo eſt medicina ſtomacho ꝯuenientiſſima. q̄re ſcḋo cañ. in ꝓprio cap. mētha cōfortat ſtōm ⁊ calefacit ipm: ⁊ digerit: ⁊ ſedat ſingultum: ⁊ reliq̄ vide ibi ⁊c. ¶ 2m vero ſimplex medicamē ad eādē intētionem eſt maſtix q̄ olim ſapientū ꝯcordia ſtomachum laxatum ⁊ debilitatū in appetēdo: ⁊ digerēdo reſtaurat: ꝓpter qḋ inter reliq̄s medicinās ſtomachales Democritꝰ collaudauit eam. ¶ Cōpoſita vero rectificantia ſtōm ſunt duo ſuperius memorata. Et primum cōpoſitū eſt electuarium de aromatibus colligendum a Meſue in antidotario. diſtinctione prima. qḋ factuꝫ in forma ſolida cuꝫ zuccaro taberzet habeatur in vſu ante cibum ꝑ horam vnam accipiendo de ipſo. ℥. ß. cum potu pauci vini ſubtilis albi et aromatici: aut ſine illo. ¶ Secundum vero medicamen eſt electuarium dyaciminum: et proprie compoſitum a Nicolao in antidotario: cuius vſus ſit ante cibum ⁊ poſt cibum accipiendo de eo. ʒ. ij. vel. iij.

De cōpoſitis ṽo vigorantib⁹ digōnē eſt electuariū dyābra de
ſcriptū a Meſ.in antidotario deſcriptione p̄ria. Et
etiā ab Auic.5° can̄.ſumma p̄ria. ¶Et meli⁹ illo lʒ
par̄ forti⁹ eſt ꝯfectio dyatriōpipeō:ꝛ ꝑprie deſcri=
pta a Gal.in ſecretis ad Omotheū.deſcriptione 2ª
q̄m ſibi ponit deſcriptiones tres illi⁹ electuarij. Cu=
ius ꝛ ſil'r aliorum deſcriptiones hic nō appoſui effu
giēs p̄lixitatē op̄is.¶Scio aūt ego exp̄ientia lōga:
ꝙ xilobalſamū ꝯditū de meliorib⁹ eſt medicinis ad
vigorādū digōnē:ꝛ ſecurū ꝛ vltimū. Et ꝑprie ſi cō=
edatur an̄ cibum p̄ duas horas coclear vnū de eo.
¶Nō ſolū em̄ ſtō:ſʒ cordi:cerebro: et epati p̄bet au
xiliū l corrigēdo lapſum eoꝝ frigidū:mālē ꝛ imālē.

De his ṽo q̄ ſimplicia ſunt ſtō ꝯferentia ꝛ re
ctificātia ip̄m in appetitu ꝛ digōne.
¶P̄rimū ꝛ ſapremū fere iter alia ē carui.cui⁹ come
ſtio intm̄ vigorat eū ſiue an̄ cibū ſiue poſt cibū acci
piat̄:qḋ de eo ita ſcripſit Serapio in aggregatore.
Carui eſt bonū ſtō ꝯfortat ꝛ cor ip̄m calefacit ꝛ facit
digeri cibū ꝛ ingredit̄ in ꝯfectionib⁹ faciētib⁹ deſcē=
dere cibū.¶2ᵐ ṽo ſimplex medicamē ē zinziber tā
ſiccū ꝙ viride:cuius laudes ad digerēdū ꝛ ꝯſumen
dū vētoſitates in ſtō.lege 2° can̄.ꝛ vīi ſapiēiuʒ olim
ꝯcordia.¶Cōpoſitū ṽo tā appetitui ꝙ digōni ꝯfe=
rēs ꝛ ſpargēs vētoſitates a ſtō ē electuariū de ſemi
nib⁹ deſcriptū a Me.in antidotario deſcriptiōe p̄al
legata.de quo cuʒ zuccaro ſolido facto accipit̄.ʒ.ß.
ante cibū.Ego aūt ſoleo cōponere cū ſyrupo ꝯſerua
tionis zinziberis viridis:ꝛ multū efficiatius op̄atur
deglutiendo.ß.ʒ.ex eo.¶Ultimū autē inſtrm̄ ꝛ prin
cipaliter rectificatiuū ſtomachi ne vētoſitates mul=
te gn̄ent̄ in eo:ꝛ adhuc ſi iā gn̄ate ꝛ cōgregate fue
rint vētoſitates in ſtō carminatiuū ꝯſumptiuū ꝛ ex
pulſiuū illaꝝ vētoſitatū eſt hoc ꝯpoſitū.℞.calamē=
ti.ʒ.ij.macis.ʒ.iij.cinamomi ꝛ galāge maſticis thu
ris ameos carui.an̄.℈.ij.mēthe origāni camedreos
aſſari.an̄.ʒ.j.ß.ligni aloes electi.ʒ.j.puluerizent̄ oīa
p̄ ſe ſubtil'r:ꝛ cū lib.ß.ſyrupi de calamēto ꝛ.℥.iij.zuc
cari al.fiat electuariū.de quo āte oēm cibū accipia=
tur coclear.ß.ꝛ bibat̄ poſt ipſum.℥.ß.vel ſexta pars
cyathi vini clari aromatici ꝛ bene fumoſi: ꝛ ꝯtinuā
do ipſuʒ ad minus per dies.xv.felicitabitur ſtoma
chi diſpoſitio intātū ꝙ fortaſſis non eſt ei medicina
par.:et ſic p̄cedendo terminabit̄ diſpō celeberrime
doctor ad ſtatum felicem ꝛ optatum ad quē perdu
cat vos ille oīpotēs qui oīa felicitat ꝛ gubernat ad
laudes eius immortales.Amen.

Cōſilium.91. De ſtrāgulatione ab op=pilatione aut ab apoſte=mate in partibus gule.

Icet vt̄ minatā cognitionē diſpō
nis hui⁹ adoleſcētule de q̄
nūc ſcribit̄ p̄uenire nō ſit poſſibile;ex
certiorib⁹ ſignis q̄bus medicus egritu
dinū determinatā ꝛ diſtictā cognitio
nē adipiſcit̄.ſ.ex ſenſu viſus ꝛ ex ſenſu
tact⁹. Aliq̄d tn̄ ꝛ ſup̄ficial'r ſatis i hac mā enūciari
pōt p̄ ſenſuʒ audit⁹:ex iis q̄ accepi a clariſſimis do
ctorib⁹ diuerſitatē hui⁹ diſpōnis p̄fundiſſime ape=
rientibus petro.ſ.ſulmonenſi:ꝛ Baptiſta vincētino
noſtre etatis doctorib⁹ clariſſimis. Nec ꝙ tn̄ p̄ op̄a=
tionē ſenſus auditus hoc intelligi pōt niſi iuuamen
tum cognitionis adiungantur per op̄ationes ima
ginatiue potētie ad q̄s affirmādo vel negādo aliq̄d
poterit in ṽitate hui⁹ diſpōnis affirmari.¶Neceſſe
eſt itaꝙ hui⁹ tremēde diſpōnis vl'em ꝛ p̄imariā oīʒ
cām eē retētionē ei⁹ qḋ euacuari cepit a natura.Se
em̄ cū actuali euacuatiōe ſanguis groſſi ꝛ nigri per
nares ꝛ p̄ rizā cū excreatione etiā manifeſta ſuffoca
tionis ſigna nō apparebāt.Etiā poſt retētionē ipſi⁹
ſubſecuta ē anhelit⁹ difficultas cū ſtrāgulatiōe ꝛ do
lore circa tracheā arteriā ꝛ gulā.pʒ ꝙ horꝝ accñtiū
cā fuit materieꝝ p̄dictaꝝ q̄ euacuabant̄ retētio.Et
hoc q̄dē veritatē ꝯtinet excludēdo p̄imitiuas cās.ſ.
p̄cuſſionis ꝯpichēſiōis ſtricture p̄tiū colli ꝛ medicia
rū p̄focātiū aſſumptionē.excludēdo etiā ei nocumē
ta mēbroꝝ q̄ p̄ colligātiā hāc ſtrāgulationē efficere
poſſent.¶Itaꝙ igit̄ cum iā app̄eat nocᵐ hoc fuiſſe
ꝯſecutū ꝑpter retētionē māeꝝ neceſſe ē ꝯcludere ꝙ
hoc ꝯtingat:aut ꝑpter p̄ntiā p̄dictaꝝ māeꝝ oppi=
lādo coartātiū vias anhelitus ſiue oppilent oppi=
latione coartatoria ſiue carnoſa. Exēpluʒ p̄mi vt ſi
materie retēte fuerint in muſcul' gule ꝛ ꝙtitate ſua
ꝯprimāt tracheā arteriā.Exēplū ſcdi.vt ſi nimia ſic
citate ſua eētiali vel accñtali ſint cāe coāgulatio
nis viaꝝ anhelit⁹.Exēplū tertij.vt ſi māeꝝ p̄s aliq̄
retēta fuerit i epiglotti:aut in ſpatioſitate trachee
arterie aut i cānulis pulmōis.Pōt etiā mā tal' apo=
ſtemāda inſtar āhelit⁹ cōprimere.Et ſi q̄dē ap̄a fue
rit in exteriorib⁹ p̄tib⁹ gule ad ipſi⁹ cognitionē p̄ue
nire poterit ſenſus viſus ꝛ tact⁹.Sil'r ſi fuerit ap̄a i
p̄tib⁹ exteriorib⁹ colli.Si aūt ap̄a fuerit in muſculis
intermediis meri ꝛ trachee arterie aut in p̄fundis
valde ꝑpinq̄s p̄dictis mēbris:ꝛ nō fuerit q̄ntitatis
valde notabil':tūc difficulter p̄ ſenſuʒ viſus ṽ'l'r po=
terit hui⁹ cognitio:cū dolore in p̄tib⁹ p̄fundis gule
p̄ceptor cū nocumēto ſenſato i organo deglutionis
aut in trachea arteria:aut in vtroꝙ ſil'r. Sed ꝑprie
ducit̄ de ap̄e in pāniculo cāne pulmōis ꝯcatenante
annulos cartilagionoſos ei⁹ incōpletos ṽſus poſte=
riorē p̄tē colli ſup̄ q̄ loco inenit̄ meri ſuſtētari a tra=
chea arteria ſicut eadē meri ſuſtētatur.Et credo ꝙ
iſta ſit vera diſpō hui⁹ adoleſcētis.¶At ṽo iterum
hec diſpō p̄uenire pōt ꝑpter impotētiā ṽtutis vita
lis ꝛ natural' ꝯplēus op⁹ āhelit⁹:ꝛ hoc nō vr̄ ita rō=
nabiliter credere in diſpōne iſta:cū nulla manifeſta
cauſa debitatis velocis in his ṽtutibus videat̄ aſ=
ſignari.Neꝙ em̄ fortis euacuatio aliq̄ p̄ceſſit vel ab
ſtinētia fortis vel medicine male q̄litatis aſſumptio
niſi foret hec diſpō ſeq̄nantia peſtilētialis denoian=
da.¶Iteꝝ cauſa hui⁹ nocumēti anhelit⁹ poſſet cō
tingere ꝑpter nocumētum male complexionis aut
male cōpoſitionis oppilatiue ꝛ apoſtemoſe q̄ euenit̄
ſet in lacerto:vel in lacertis epiglottis cōplētib⁹ āhe
litū ad quē lacertū adueniūt neruia q̄rto q̄ntos.6°
paribus neruoꝝ nuche q̄ oriunt̄ a ſpōdi b⁹ colli.p̄=
pter quoꝝ neruoꝝ oppilationē aut ap̄a: aut malā
cōplexionē accidere pōt nocumētū ablationis in an
helitu q̄n ſp̄us aiales a cerebro nō delegantur ad

epiglotim: aut poſſet fieri nocumētū diminutionis q̄n ſpūuz alalū q̄titas pauca deferret ad p̄dicta loca. aut nocumētū corruptionis: q̄n alalis ſpūs in ſubſtātia ⁊ i ↄplone corrupt⁹: ⁊ mō ſue delatiōis cū trāſiret moderate q̄titatẽ oporteret. ¶ Et ego credo q̄ in hac difficultate anhelitus vl̄ ſtrāgulatiōe ſiđ de p̄dictis cauſis in hac muliere aſſignari pōt aut erit oppilatio: aut apa i ↄfundis muſculis gule intermedijs meri ⁊ cāne pulmonis iam predicto: aut erit nocumentum proueniens ex parte lacertorum epigloti aut erit in omnibus predictis mēbris: aut in pluribus eorum factum ⁊c.

Ex quibus oībus facile intelligi pōt q̄ hec res verēda eſt valde et feſtine mortis ↄnūtiatiua. Un̄ ad ipſi⁹ curationez feſtinādū eſt celeri⁹ q̄ eſt poſſibile ſm̄ octo inſtr̄a q̄ nūc inferi⁹ ↄtinent. ¶ Primū itaq̄ predictoꝝ eſt: vt ↄſentiente virtute ſicut ſcribit ſtatim fiat ei flobotomia de cephalica dextre ꝑtis educēdo ſanguis. ℥. iiij. vel. v. ſm̄ tolerātiā virtutis: ⁊ dʒ hec flobotomia ꝑmitti ꝑpter neceſſitatē ſubiti iuuamēti ↄſecuturi ad ipſam. ¶ 2ᵐ inſtr̄m eſt: vt facta flōmia predicta ſtatim adminiſtret ſibi cliſtere hoc. ℞. decoctionis cōis lib. i. olei de aneto: de croco. aā. ℥. ſ. olei de caſtoreo. ℥. i. ſ. ieralogodiō. ℥. i. ⁊ ſi nō habet iera illa accipiant ierepigre. ℥. ſ. arthanite. ℈. ſ. dyagri. ℈. ſ. ſalis cōis. ℥. ſ. miſce: ⁊ apponat hora melioris aſſuctionis. ¶ 3ᵐ inſtr̄m p̄ncipale eſt: vt in ſpatulis ꝑpe collū lateralr̄ ſequēti ſero in die vētoſationis ponātur due vētoſe magne ignite cū ſcarificatione. ¶ 4ᵐ inſtr̄m eſt: vt ꝑibus intermedijs haꝝ euōnū ⁊ diuerſionū q̄ſi ſꝑ fiāt ei fricationes a genub⁹ vſq̄ ad pedes: ⁊ ab inguinibus vſq̄ ad eos: ⁊ a ſpatulis vſq̄ ad nates: et ab humeris vſq̄ ad manus: cū pānis aſperis inferi⁹ trahēdo: vt ſaltez fiāt ei ligature ad predictas ꝑtes doloroſe. ¶ 5ᵐ inſtr̄m eſt: vt hec mulier ſepe gargarizet cū hoc gargariſmate actu frigido a p̄ncipio ſue egritudinis vſq̄ ad mediū augmēti vl̄s. ℞. aque decoctionis balauſtiarum: ⁊ ſumach lib. ſ. rob. nucū. ℥. ij. ⁊ ſi nō habet rob nucū accipiant dyamoronis. ℥. iij. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt. vt mſtāte timore fortis ſuffocationis radat caput in ſummitate eius: ⁊ applicet eidē vētoſa ſine ſcarificatione. que pluries applicet reiteratim. ¶ 7ᵐ inſtrumētū p̄ncipale eſt: vt ſepe eidē applicent ſuppoſitoria facta cū ſapone albo ⁊ lōgo ſicut index. ¶ 8ᵐ ⁊ vltimum inſtr̄m eſt: vt poſt euacuationes per flobotomiā ⁊ ventoſas predictas ſoluatur eius venter cuz ʒ. ſ. pillularum cochiarum: aut cum. ℈. ij. ex eis ſm̄ tenorē virtutis. ¶ Hec quidē inſtr̄a poſita ſunt ꝑpt neceſſitatē ſubiti iuuamēti qḋ ē neceſſariū i diſponē tali. q̄ tamē regulariter ex auctoribus varijs voluminibus colligi poſſunt. ¶ De modo autē ex parte rerum non naturalium obſeruādo dimitto clariſſimis doctoribus prefatis electionē fiēdā eſſe. Si aūt res dabit inducias in poſterꝫ poterit declarari ſermo in localibus ⁊ alijs particularibus remedijs diuertentibus ⁊ ↄſumētibus materiā ſm̄ opportunitatē. Raptiſſime ꝑter feſtināťiaʒ miſſi: oportuit eni in vna hora expediri ⁊c. Finis.

Cōſiliū. 92. De apatib⁹ gutturis q̄ vulgo Dragoncelli vocantur.

Frequens occurſus et longa mora ſub aere nocturno ↄcta: ⁊ ꝑpie ſub radijs lune et capite diſcooperto moraʒ ↄtrcre. Et 2° p̄ncipalr̄ ſuꝑ ſumpto cibo cito dormire et capite decuruo ⁊ corpore ſuꝑ ſpinaʒ inclinato. Cibarijs vnctuoſis. ferculis in ſero. Et vſus lacticiniorum ciborum ⁊ multitudo comeſtionis citruliorum et peponum: ⁊ vlr̄ motibus fortib⁹ exercitari ſuꝑ cibo: hec oīa cauſe ſunt ↄgregatiōis mãerū in capite: ⁊ expulſionis earū ad partes gutturis. vn̄ eueniūt apoſtemata a vulgo noīata diagōcel'i vel gauonces. A ſapientibus tn̄ in medicina noīant apoſtemata ſq̄nātica. q̄ cū ↄtingit fieri in ꝓfundis partibus gule acuta noīant apata vt pluri mū ſuſpecta ⁊ male terminationis. Si aūt exteriora fuerit nō adeo mala ⁊ ꝑiculoſa ſunt: intermedia vo locū ꝑrauitatis ⁊ bonitatis tenēt mediuʒ: inter alia duo p̄dicta: q̄cq̄d tn̄ in hoc ↄtingat oīa verēda et ſuſpecta ſunt: vt placuit ſummo Hypocrati vbi dixit. Quicunq̄ ſquināťiā incurrunt in. vij. diebus pereūt. ¶ Si vero hos fugiāt empici fiūt. ¶ Ex predictis itaq̄ appere pōt q̄ regimē taliū diſpōnū duplex dʒ eē. ¶ Et primū q̄dē p̄ſeruātiuū. 2ᵐ vo iā facte diſpoſitionis curatiuū: vt nunc ſequitur.

Preſeruāt aūt hoīes ab incurſu ſq̄nātie inſtr̄a q̄plurima. ¶ Primū eſt parcitas cibi ⁊ potus in cena. ¶ Secūdū euitare ea q̄ predicta ſunt. ¶ Tertiū frequēs capitis mūdificatio cū aſſumptione vnius pillule aſſaiaret ꝑ horas duas poſt cenā accepte. ¶ Quartū eſt frequēs capitis pectinatio ⁊ leuis eius fricatio. ¶ Quintuz gargariſma ex aqua ordei cū vino granatoꝝ: ſepe factū. ¶ Sextū eſt frequēs collutio oris cū aqua ordei ⁊ ſeptima parte rob nucis cōmixtorū inuicem. ¶ Septimū eſt frequēs pedū ablutio ante cenā facta cū aqua decoctionis folioꝝ hedere lauri maiorane roſmarini. ¶ Octauū frequēs pedū fricatio a genub⁹ vſq̄ ad plātas. ¶ Nonū freq̄ns maſticatio granoꝝ maſticis in mane facta vel ſaltē vni⁹ grani cubebe aut modici ligni aloes. ¶ Decimū frequēs ⁊ bona nariū demucatio. ¶ Hec ⁊ ſilia de p̄ſeruātib⁹ ab egritudine hac ſunt meliora: q̄ etiam ↄferre p̄nt q̄n iā mā̄ fluxerit ⁊ in gula collecta fuerit. Si autē ↄtigerit mā̄m in multa quātitate cōgeſtā eſſe in gula: tunc oīno ſubito prouidendum eſſet.

De ingenijs curatiuis ⁊ ꝑprie q̄n cōcomitaretur cū iſtis ſignis. ¶ Primū q̄ patiēs eſſet febriēs. ¶ 2ᵐ q̄ appereret ei nocumētū in deglutione. ¶ 3ᵐ ⁊ peius q̄ nocet anhelit⁹. ¶ 4ᵐ pūctio dolor fortis in ꝓfundo gule ꝑcepti. ¶ 5ᵐ abſentia tumoris i ꝑtib⁹ gule. ¶ Sextū grauitas capitis. ¶ 7ᵐ vehemēs pulſatio arteriarū gule ⁊ tēpoꝝ. ¶ 8ᵐ vehemēs rubor ⁊ inflāmatio ꝑtiū capitis ⁊ gule. ¶ 9ᵐ ſcothomica diſpō vel vertiginoſa vl̄ vtraq̄ ſit. ¶ Decimū eſt pulſus cordis veniēs ex ꝓhibitione debite euōnis eiuſdē. ¶ Cū enim hec accñtia aut coꝝ aliqua ⁊ ꝑprie q̄uq̄ prima iam

ſcripta apparuerũt:tũc ſtatī ꝓperādũ ē ad curatio
nē gñalibꝰ q̄nq; iſtr̃is ab vniuerſa ſapiētũ ꝯcordia
ꝓbatiſſimis.❡Primũ ē:vt vētre iā lubrico exñte ſta
tiʒ ff.flōtomia de cephalica ptis aduerſe patientis:
vt ſi tumor vel dolor fuerit in dextra pte flōtomet̃ ī
pte ſiniſtra vel ecōtra ꝑ quā extrahant̃ ſanguis ad
minꝰ.ʒ.v.hora electa ab Auic. deſcripta q̄rta p̄mi.
cap̄.26° ⁊c.❡2m inſtr̃m ē:vt ſtatī añq̄ īpediat̃ de-
glutitio patiētis vēter ſoluat̃ cũ.ʒ.j.pillaꝝ cochia-
rũ deſcriptiōe Raſ.9° Almā.cap̄.p̄°.poſt q̄rũ aſſũ
ptionē tardet̃ cibꝰ horis ad minꝰ.vj.ꝓpaꝝ dormiat
poſt eaꝝ aſſumptionē.❡Tertiũ inſtr̃m p̄ncipale ē
vt eadē die ⁊ p̄cedēte eger plures faciat gargariſ-
ma cũ hoc.℞.rob.nucũ.ʒ.j.vini granatoꝝ.ʒ.ß.aq̄
decoctiōis roſaꝝ balau.⁊ ſumach.lib.ß.miſce totũ:
et ex eo actu frigo gargariſma fiat ⁊ collutio oris.
❡Quartũ p̄ncipale iſtr̃ʒ ē regiminis ad res nō nāles
aduertētia:ꝑꝑ qđ q̄ p̄ncipalr̃ a ſapiētibꝰ ſũt appro
bata.ſ.lōgitudo vigilie ⁊ tolerātia excellētis ſitis:⁊
abſtinētia a cibo fere ol.vt ſcripſit p̄nceps nona ter
tij.cap.de ſuffocatiōibꝰ.vbi dixit.Et ſitiāt:⁊ vigilēt:
⁊ famē patiant̃:q̄m ſunt initiũ cure.❡Quītũ p̄nci
pale inſtr̃m eſt inclinatio vel diuerſio materieꝝ ad
partes oppoſitas:q̄ q̄dē multis ꝯplet̃ inſtr̃is: vt col
ligēdũ eſt 9a tertij.p̄allegato cap̄.❡Quoꝝ p̄mũ ē
frequētatio cliſteris hñtis aliq̄d acuitatis.❡2m ē
venaꝝ emorroidarũ apertio in hōīe ad hoc ꝯſueto.
❡3m eſt frequēs ⁊ fortis extremoꝝ ligatura: ⁊ ſtri-
ctura iuxta cauillas:genu:⁊ inguina:aut ſpatulas
⁊ humeros.❡4m eſt frequēs applicatio vētoſaꝝ cũ
ſcarificatione ſub alis ſpatulaꝝ.❡Et ſi q̄reret̃ di-
ſtractio longior tũc applicari p̄nt natibꝰ ⁊ carnoſis
domeſticis partibus tibiaꝝ.❡5m eſt ſpatulaꝝ fri-
catio vehemēs a ſuperiꝰ incipiēs ad īferiora trahē
do.❡6m p̄ncipale inſtr̃m:vniuerſa ſapiētũ ꝯcordia
approbatũ eſt vt ſi ꝑ predictoꝝ applicationē māe
añcedētes ⁊ ꝯiũcte nō eēnt ita ſufficiēter reſoluteꝰ
ꝯſũpte:q̄n adhuc notabiles in anhelitu ⁊ degluti-
tiōe nocumētũ appereret.tũc ſtat faſcia magna toti
gule circũapplicet̃ leuit̃ ꝯſtrīgēdo.Et tũc fiet aptio
ambaꝝ venaꝝ q̄ ſunt ſub līgua:⁊ extrahat̃ ſāguis
q̄ntitas tāta:vt ex ea ꝑcipiat̃ in anhelitu ⁊ degluti-
tione notabilis eleuatio:q̄ q̄nq; ita velox ⁊ manife-
ſta ſubſeq̄tur ꝙ ꝯtingit hoīeʒ in eadē die ſepiſſime
liberari.Et eſt p̄ceptũ Aui.preallegato capi.dũ in-
quit.Et nō pretermittatur quin in eo cadat flōmia
ambaꝝ venaꝝ q̄ ſunt ſub lingua. Cōſiderās enim
excellēs iuuamētũ ex applicatione flōmie talis vo-
luit ipſam p̄termitti nō debere ⁊ merito.hec eniʒ flo
botomia vtrãq; materiā ſimul euāre pōt añcedētē
⁊ ꝯiunctā: vt pʒ itelligēti ſnias anothomie ex rami
ficatione illarum venarũ a vena chili aſcendentis
vtriſq; ramis eius cerebrũ ingredientibus : et pan
niculos eius ex mixtione plurimaꝝ venaꝝ q̄ inimer
gũtur muſculis gule ⁊ gutturis.❡Quoꝝ olim ſen-
tētiā lege p̄ma primi.capi.de anothomia vene vētrē
hñtis aſcēdētis.⁊ 9a tertij p̄mo cap̄. clariꝰ idē per-
pere poteris.hec in ſumma eſt ꝯpēdioſa deſcriptio
ingenij preſeruatiui ⁊ curatiui haꝝ diſpoſitionuʒ.
❡De egritudibꝰ pectoris ⁊ pl̄monis ꝯſilia ſequūt̃.

Cōſilium.93.

De orthomia ſiue diffi-
cultate anhelitꝰ a ma-
la cōplexione frigida ⁊ humida cũ mā flatica mucilla
ginoſa ⁊ partim vitrea dñante ⁊ cholerica ſub do-
minãte.❡Diuiditur aũt cōſilium in tria capitula.
❡De diſtinctionibus cauſis et ſignis difficultatis
anhelitus et orthomie. Capi.j.

Omnia nocumēta q̄ in anhelitu
ꝯtingũt includunt̃ ſub
iſto cōplexo termino nocumētũ anhele-
tus qđ quidē multiplex eſt.❡Aliq̄n em̄
nocetur anhelitus in inſpirādo ⁊ nō in
expirādo.velut accidit his qui non p̄nt pulmonē ⁊
cānā eius ⁊ alia mēbra anhelitus adeo ſufficienter
dilatare:vt multa q̄ntitas aeris attrahatur ꝑ quaʒ
ſufficiēter cor ⁊ alia mēbra euētētur ⁊ hoc cōtingit
q̄n lōgitudinales villi ſeruiētes attractioni diſtem
perati ſunt in cōplone: q̄ īfrigidati aut alr̃ diſcra-
ſiati:aut q̄n oppilati ſunt vel ap̄ati: vt pʒ in pleure
ſi ⁊ peripleumonia ⁊ ſitibus.❡Aliq̄n vero nocumē
tum ꝯtingit in anhelitu quo patiētes nō p̄nt cōue-
niēter cōſtringere mēbra pectoris ita vt expellatur
aer in villis factus:fumoſitate vel vapores in pecto
re contēti : ⁊ hoc eſt quando latitudinales villi non
ꝯueniēter ꝯſtringũtur.❡Nō raro vero ⁊ 3° ꝯtīgit
nocumētũ in anhelitu tā ī inſpirādo q̄ in expirādo
et hec eſt praua ſpēs nocumēti anhelitus quā gre-
ci diſniā vocauerũt:vt colligimꝰ a Paulo'.p°lo pra
ctice capi.ꝓprio.❡Amplꝰ āt alr̃ nocumēta ī āheli
tu diſtinguũtur ⁊ collocātur ſub hoc termino p̄pa-
ratio anhelitus.q̄ nō importat aliud q̄ nocumētũ
quo eger nō ſufficiēter euētare pōt partes pectoris
niſi preparēt ſe ad varias figuras corporis vel loci
dñas.❡Cōtingit em̄ q̄nq; egrũ nō poſſe ꝯueniēter
anhelare niſi appodiet ſe ſuꝑ dextro latere ⁊ eſt q̄n
ꝓpt̃ frigiditatē intēſam aut ꝓpter oppilationem a
materia multa frigida vel groſſa:aut ꝓpter ap̄a in
muſculis coſtalibus ⁊ in inferioribus ⁊ ſuperioribꝰ
neſopleuris mēbra anhelitus cōpreſſa ſunt.Si er-
go eger ſuꝑ eodē taceat latere:grauant̃ illa mēbra
adeo ꝙ anhelitui nō ſeruiũt conueniēter.Et q̄nq;
ſuffocati moriũtur egri ex decubitu tali.Cũ ergo re
uoluitur ad latus oppoſitũ alleuiat̃ anhelitꝰ: q̄ re
mouet̃ cōpſſio mēbroꝝ.Ex quo appet ꝙ hec eſt p̄pa-
ratio anhelitus dextri reſpectu ſiniſtri. Vñ ꝯcludit̃
ꝙ cũ alleuiatio fit in anhelitu ex decubitu ſuꝑ vna
parte nocumētũ ⁊ cā eiꝰ eſt in aduerſa pte: ⁊ econ-
tra.❡Silr̃ nō raro ꝯtingit egrũ nō ꝯueniēter anhe
litũ perficere:niſi totũ corpꝰ ⁊ maxime pectꝰ ⁊ collũ
erigat ⁊ figura recta ſi tuet̃:⁊ hoc q̄dē ꝯtīgit q̄n no
cumētũ ⁊ eiꝰ cā inueniuntur in oī pte corpis multi-
plicata:tũc em̄ ſi corpus erigatur anhelitꝰ alleuia
tur:eo q̄ nulla mā ꝯprimere p̄t mēbra anhelitus a
dextro vl ſiniſtro añriori vel poſteriori ſitu. Rema-
net g̃ cāna pulmonis ⁊ alia mēbra erecta ꝑ quoruʒ
rectitudinē aer vberiꝰ ingredi pōt:⁊ vapores ab itꝰ
ad extra ꝯueniētiꝰ expelli.Alijs em̄ paribꝰ ſp vbe-
rius aer ingreditur ⁊ celeriꝰ per ꝯcauitatē rectā q̄
ꝑ incuruatā.Et ita etiā fumoſitates ⁊ aer ꝑ eādē li
neā rectā vel ꝯcauitatem celerius ⁊ liberius expel-

bunt ꝙ per incuruatā. ⁊ hec eſt illa nocumenti anhelitus ſpēs quā greci orthomiā appellauerunt: ⁊ cadit a ſignificato termini: orthos eñ apud grecos rectū vel rectitudinē importat. Hec eſt illa nocumenti anhelit⁹ ſpēs qua moleſtat generoſus vir Philippus de ſcolarib⁹. Hic eñ anhelitū ſuū ꝯuenienter expellere nō pōt: niſi ipſe erigat ſe ſedēdo aut ſtando. ¶Eſt aūt itez 3° ꝯſiderādū ꝙ hec nocumēta āhelitus q̄cūqꝫ dicta ꝓueniūt qñqꝫ a mala complexione partiū pectoris ꝑ eſſentiā in eis: qñqꝫ ꝟo ꝑ colligantiam aliaꝝ partiū. p̄rio q̄dē capitis cū defluit ab eo mā in mēbris anhelit⁹ recepta. ſcdo ꝟo ⁊ frequēter ꝑ colligātiā ſtomachi cū vētoſitates ⁊ māe i eo multiplicate dyafragma ꝯprimūt. Et ſilr de epate ⁊ ſplene repletis dicēdū eſt: ⁊ maxie de epate cū in eo apoſtemata aut magne oppillationes accidūt ꝑ quas grauitāte epate nocumētū in anhelitu ꝯtingit propter qꝺ cōprimit dyafragma: ita vt non ꝯuenienter dyaſtolet ⁊ ſiſtolet. Nō curo aūt hic tāgere ſpēs nocumēti anhelitus ꝓueniētes a matrice: nec ab aliis mēbris mala ꝯplone ſimplici materiali vł materiali nocētibus pectori aut a ventoſitate hoc efficiētib⁹ eſſet eñ materia ampliſſima ſpeculatione ⁊ diffuſa ſcriptura indigēs. ¶Amplius ⁊ quarto ſpecificant anhelit⁹ nocumēta ex parte cāꝝ māliū illa efficiētium. Et hec q̄dem mā vt in plurib⁹ eſſe pōt flegmatica aq̄ſa. Et de ea 10ª tertii. fit capl'm de aq̄ in pulmōe ꝯgregeta. Aut hec materia ꝯtineri pōt in venis ⁊ arteriis pulmonis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ āhelitus. aut ipſa eadē infundi poterit in poris mēbroꝝ anhelit⁹ ⁊ erit hec cauſa ꝯiuncta ſicut prima antecedēs cā ē talium egritudinū. Attende tñ ꝙ raro ꝯtingit talē cām ꝯiunctā haꝝ egritudinū eſſe flegma mucillaginoſum vel vitreum. Cum ꝓpter frigiditatē ⁊ ſuam viſcoſitatē nō ita facile penetrare poſſit mēbra anhelitus ꝓpter dēſitatē cōpoſitionis ⁊ ſubſtātie eoꝝ vñ vt in pluribus ꝯtigit: ꝙ hec materia ad penetrādum iuuatur ab aliq̄ particula cholerice materiei ſecū ꝯmixte: igit cholerica mā mobilitādo colliquādo ⁊ ſubtili⁹ reddendo ſ'a facit ipm penetrare i partes anguſtas mēbrorum anhelit⁹ in quas ꝑ ſe penetrare non poſſet ⁊ in viro iſto cōtingit hec orthomia a materia flegmatica mucillaginoſa ⁊ ꝑtim vitrea dñante ⁊ a cholerica ſubdominante.

Ex quorū fundamēto ꝯcluduntur correlaria plura. ¶Primū ꝙ hui⁹ viri diſpō nō eſt vere aſma denolanda ſi accipiat ei⁹ formalis diffō accepta. x. tertii. dū indt ꝙ aſma eſt egritudo cū patiēs non inuenit excuſationē ab anhelitu q̄ laborat feſtinatus: aut ſ̄ffocat⁹: ſed anhelit⁹ taliū eſt neceſſario velox ⁊ frequēs ⁊ magn⁹ nō neceſſitatus ad figurā erectionis. igit ⁊c. ¶Sequit ſcdo ꝙ egritudo hui⁹ viri eſt mala cōplexio materialis frigida ⁊ humida partiū pectoris anhelitus ſeruiētium ſeruitute latoria ⁊ ꝑparatoria. ¶Seq̄tur 3° ꝙ orthomia nō eſt egritudo ꝓprie ſumpa. patet: q2 nō eſt cōplexionalis aut cōpōnalis aut vnitatis. igitur ⁊c. ¶Seq̄tur 4° ꝙ orthomia eſt accidēs. pz: q2 cadit a mala cōplexione: aut a mala cōpoſitione ꝑtiū anhelitus. ¶Seq̄tur 5° ꝙ mālis cā hui⁹ egritudis eſt flegma cholericū mucillaginoſum: vel vitreū p̄dictis ꝑtibus inuentū. ¶Sequit 6° verificatio exitus ſanguinis cū ſputo ſimul. potentia eñ cholere diſſoluēdo ſanguinē: ⁊ ipm fluxibilē ⁊ ſubtiliorē reddendo facit ipm poris venaꝝ ⁊ orificiis eaꝝ emanare. ¶Adhuc 7° ſequit cām ſalſedinis in ſputo reperitate facile verificari poſſe. Cū eñ partib⁹ aq̄ſis ſtātis ꝯmiſceat cholerica mā notabiliter calida ſalſedo acq̄rit in tota maſſa: vt legit p̄ła primi. cap. de humoribus ꝯ illo. Ois aūt ſalſuginis cā. ¶Ampli⁹ 8° ſequit verificatio cognitionis loci vñ talis emanat ſanguis. Emanat eñ a remotis ⁊ ꝓfundis ꝑtibus pectoris: quod demonſtrat ex forti cōmixtione ſanguinis cū flegmate. Si eñ emanaret a ꝓpinq̄s ꝑtibus nō poſſet adeo ꝓfundari ⁊ cōmiſceri cū flegmate: cui⁹ oppoſitū appet ad expientiā. Neceſſe itaqꝫ ē ꝯcludere ꝙ emanat ⁊ exit a ꝑtib⁹ remotis: aut ſaltē nō a ꝓpinq̄s: ⁊ eſt ꝓdct⁹ notabilis theorie. ¶9° aūt ſeq̄tur facile poſſe reddi cām moleſte ſitis huius viri: q̄ ꝓuenit eſſentialiter ab illo flegmate. ¶Et decimo ſeq̄tur verificatio interpolati euētus ſitis. Neqꝫ eñ ſemꝑ gñatur ⁊ genitum inuenit flegma ſalſum potens ad exiccandū humidū roridū ꝑtiū pectoris ſolū eñ tūc multiplicat ſitis cū multiplicat cā ei⁹ effectiua: ſed illa eſt ſalſa. ſalſum igit. ¶Seq̄t 11° ſolutio q̄onis q̄re ſitis iſta nō oīno tollitur ex potu. pz q2 potabile non cito ꝑuenit ad iſta mēbra vt poſſit abſcindere cām ꝯſumptiōis humidi roridi: aut reſtaurare illud: ita vt abſcindat ſitis. ¶12° ſeq̄tur: ꝙ hic vir paratus eſt ad ptiſiz aut ſaltē ad ēpima: niſi miſerator altiſſimus ei ſubueniat. ad ꝑtiſim q̄dē cū mā corruperit pulmonē ſine cuius corruptione nō pōt intelligi ptiſis in ꝓprio ſignificato ad ēpima ꝟo paratus ⁊ ꝓprie cū materie ꝑdicte putreſcerent in ſpatioſitate pectoris. ¶Ultimo aūt deducit ꝙ niſi vir iſte ſollicite ſibi ꝓuideat non ꝓtelabitur ſue vite terminus valde multum. ¶Hec itaqꝫ mihi placuit tecum agere theorice clariſſime artium ⁊ medicine doctor Bartholomee arpo. tu aūt ſolito tibi ſtudio acutius meditaberis: ex variis eñ auctorum fontibus hec ſcripta emollita reperies.

¶De regimine dicte diſpoſitionis ꝑ regimen in ſex rebus non naturalibus. Cap. ii.

Principiū regiminis hui⁹ viri orthomici fundamētū aſſumit ex applicatione cōgrua ſex reꝝ non naturaliū. Et difficile q̄dē eſt tale regimen ꝯuenienter erigere ꝓpter cōplicationem egritudinis cū accidentibus ⁊ ꝓprie cū accñte ſuſpecto magis: qꝺ eſt ſputum ſanguinis: ipſe eñ aduocaret ad ſe adminiſtrationē oīz reꝝ frigiditate ꝓhibētiū inūdationē ⁊ ebullitionē ſanguis ⁊ reꝝ ſtipticantiū coartātiū vaſa ⁊ ſanguinē ēt igroſſantiū. Et hec q̄dē oīa nocerēt ꝑncipali diſpōni: q̄ eſt mala cōplexio frigida ⁊ humida in ꝑcedēti cap. demonſtrata. ¶Propter ꝙ nulla de ſex rebus non naturalib⁹ calefaciēs ⁊ exiccās ex vna parte ꝯueniēs eſſet. Silr neqꝫ infrigidātia ⁊ ſtipticātia forēt ꝯueniētia: quare dz neceſſario dici ꝙ talia debēt eē inuicē cōplicata ꝯtiaꝝ qualitatū inductiua. Ego aūt lōgitudinē ſermonū effugiēs ſub

exēplaritate diſcurrā ꝑ ea q̄ nocitiua ſunt ⁊ euitari debēt. Jn reliqͥs aūt preter iſta poterit ꝯcedi licentia. ¶ Primū ergo euitare opʒ habitationē in aere magne caliditatis ⁊ ſiccitatis: ſed eligat̃ aer in iſtis ambabus qualitatibꝰ moderatus naturaliter vel artificialiter: q̄liter imaginari debes q̄litates aeris vernalis comparati ad hyemalē ⁊ eſtiualē. Minime aūt aer iclinari dʒ ad humiditatē ꝓpter ſuſpitionē exitꝰ ſanguinis: ſilr etiā ⁊ veſtes eiꝰ nō ſint pectus multū ꝯſtringētes: neqꝫ collū. ⁊ capitis tecturas nō itēſiue calefacientes habeat: imo nō trāſcēdat caliditatē itēſiue maiorē ꝙ̄ inducerēt pelles de doſſibꝰ varioꝝ aut agnine mediocres. ¶ Exercitio autē oı̄ forti ⁊ duratiuo nullo mō exercitari dʒ: ꝓpterea q2 tales motꝰ māꝰ in fluxu ponūt: q̄ ad debilia mēbra plurimū defluunt. Quies ḡ corporis totiꝰ ⁊ aīe etiā a fortibꝰ meditationibꝰ triſtitia ⁊ anguſtia: ⁊ ſollicitudine circa exteriora negotia ſollicitāda ē. Et ſi diuerſionis gr̃a aliqḋ eſſet opportunū exercitiū: tunc fiat ꝯfricatio manuū vſqꝫ ad pedes. nequaqꝫ placet mihi fricatio brachioꝝ nec pectoris ꝓpter ſuſpicabilē motū ſanguinis. ⁊ hec ſufficiāt de exercitio. Uigilias aūt immoderatas effugiat ꝓpter caliditatē q̄ ſequitur ad eas: imo adherere ꝓlixitati ſomni eſt ei valde ꝯueniēs. ꝓpterea q2 in eo vigorat̃ digeſtio ⁊ ꝑficit̃ tā in cibis ⁊ potibꝰ: ꝙ̄ etiā in ꝑparatiōe materieꝝ pectoris ⁊ rectificatione ipſaꝝ: ⁊ oı̄no in dormitione ſua euitet reſupinationē ⁊ capitis curuationē: immo velut ſemiſedens dormiat. Ut trachea arteria liberior reddat̃ in inſpirādo ⁊ expirādo et expurgatione materieꝝ ꝑ ſputū. Et ſi in ꝑncipio dormitionis eius maſticaret mediocriter radicē vnā liquiritie mūdate ⁊ parūper torrefacte ſuꝑ lamina ferrea eēt ei valde ꝯueniēs. ¶ Jn aſſumptiōe ꝙ̄titatis ciboꝝ memoret ꝑtiri cibū ſuū. Jta ꝙ ex ipſo nō extēdat̃ ſtomachus nec grauet̃: nec in eo fluctuet potus amplitudo ꝓpter qḋ grauet̃ dyafragma ⁊ vene pectoris cōpreſſe ſanguinē effundunt: q̄ in pectore putreſcens in empima: vel ptiſim ꝯuerteret̃ egritudo. Jtaqꝫ cibū accipiat ꝑparatiōe ⁊ coctione ſuis ita diligenter ꝯfectum: vt quaſi ſemidigeſtus exiſtat neqꝫ maſticatione forti egeat. ꝓpter qḋ fortaſſis melius eſſet cibū eius ꝑtiri in tres vices ꝙ̄ ſolū bis ipm accipere in die naturali. Uelut ſi tꝑe veris 11ª vel 12ª hora cibaret̃. 28ª iterū aliq̄d accipiat ex eo: ⁊ poſtea iteꝝ 23ª vel 24ª hora cibaret̃ 3º ⁊ ita de potu dicendū. ¶ Ciboꝝ autē qualitates ⁊ potuū ⁊ coꝝ preparationes eligēde nunc dicant̃ ita ꝙ ꝑ hoꝝ declaratione ꝑmittendū eſt ꝙ cibaria abſolute dicta talia ꝯueniētia ſunt gr̃a ſuſtentatiōis virtutis cū operant̃ a materia ⁊ nō a q̄litate manifeſta ⁊ talia ſunt ſicut panis ſimulaceus. i. de pura farina factꝰ. Carnes molles ⁊ bñ pingues ⁊ pulloꝝ gallinarum ⁊ colūbelli etiā ⁊ anatuli ſylueſtres etiā aues vt faſiani ꝑdices meruli turdi ⁊ qualie bñ placēt mihi. De quadrupedibꝰ ꝟo vituli capreti annuales agni caſtrati cuniculi porcelli iuuenes domeſtici vel ſylueſtres ⁊ lepores ⁊ gazelli ⁊ ꝯſimiles carnes ſunt laudabiles. ¶ Et ō fercula oīa cū ouis ꝯpoſita ⁊ modico caſeo dulci ſunt ei ꝯueniētiſſima ⁊ ꝓprie propter ſputum ſanguinis. Et cicera rubea ⁊ al. ⁊ brodiū fabarū cū pinguibus carnibꝰ ⁊ caules optimi ſunt: ⁊ paſtinace domeſtice ⁊ ſylue. feniculū petro. mētha marubiū hyſopus roſmari. ſerpillū ſaluia. Jn ſumma oīm plātarū calidaꝝ vſus in ferculis eſt huic viro ꝯueniens: ⁊ ꝓprie qñ cū eis miſcet̃ aliqḋ vegetabile de his q̄ ꝓhibent venaꝝ relaxationē ⁊ aꝑtionē fieri: vt burſa paſtoris folia citonioꝝ mollia eīrubi etiā aliq̄liter in brodijs cocta in filo ligata: nō tamē comeſta. Hec oīa ⁊ ſilia in cibis ſigillāt virtutē alicuius ſtipticitatis venas ꝯfortātes. Juſcula ꝟo de ordeo: de amulo: ⁊ ꝯſimilibꝰ ſimplicia dico nō mihi placent: niſi eis cōmiſceatur aliq̄d de calefacientibꝰ pectoralibꝰ vt hyſopus: anetū: feniculum: petroſil̃. ſaluia: origanū: ⁊ ſilia. Silr etiā lacticini cibi dimittendi ſunt: ⁊ maxime ex lacte crudo. Cibaria ꝟo ex lacte cocto cōpoſita ꝯuenire poſſunt: ⁊ maxime qñ eis adiūgit̃ aliq̄d croci vel cinamomi nucis muſcate vl̃ macis. ¶ Aceti aūt vſus eſt ei dimittendus ne ꝓmoueat tuſſim: q̄ maiorē facit opationē in venis. Silr ⁊ agreſta non plʒ: ⁊ minus mala eſſet ei agreſta ſalſa cū zuccaro cōmixta ꝙ̄ ſimplex ⁊ ſine ſale. Limones aūt dulcedini vicini ſunt ſibi vtiles: ⁊ ſuccus arācioꝝ cū zuccaro factꝰ etiā cōueniēs eſt ei. Et ex eis oībus ſapores cōponi poſſunt variarū ſpērum ſm cōſuetudinē ⁊ modū diuerſaꝝ ciuitatū ⁊ locoꝝ. Olei ꝟo oliuaꝝ vſus nō multum placet mihi ꝓpter incitationē quā facit ad tuſſim. nā melius eſt ei butyꝝ. Et adhuc meliꝰ eſt oleū amigdalaꝝ dul. recēs ꝙ̄ aliq̄s liquor vnctuoſus q̄ reperiri poſſit. ¶ Caſeo vero ouino vel vaccino aliqualiter ſolido vti pōt. ¶ Aromata ꝟo ꝯueniētia ſibi plurima dicta ſunt vnū memorādo ꝙ crocus eſt ei medicina ꝯueniēs inter oīa ꝓpterea q2 dilatat organa anhelitꝰ cōfortando cor ⁊ ſpiritualia mēbra oīa: ⁊ ſua leui ſtipticitate cōfortat venas ⁊ vaſa ſanguis: ⁊ arterias et cor. Silr nō obliuiſcat̃ adherere vſui comeſtiōis enule frequētādo ipm. ¶ De fructibꝰ aūt recētibꝰ bone ſunt oı̄ auellane molles et amigdale ꝑ ceteris: et ficus recentes comedat audacter: et pira muſcata: ⁊ ceraſa ſolida bñ dulcia. Melones etiā ⁊ vue bñ dulces ſunt ei vtiles. Et granata dulcia comedat ad libitū: et iniube etiā bene mature ſunt ei ꝯuenientes. Perſica etiā bene dulcia qñqꝫ comedere pōt. ¶ Preparationes ꝟo ciboꝝ meliores ei ſunt carniū elixarū ꝙ̄ aſſataꝝ. Et ſi tñ aſſata placēt: in padellis cū pinguedine cocta cōcedi poſſunt. ſi ſunt bene mollia: et nō viſcoſa ꝓpter qḋ paſtilles cibi oīno dimittēdi ſunt. ¶ Potꝰ aūt huic nobili viro cōueniēs dʒ eſſe vinū albū vel ſubrubeū: claꝝ aromaticū: ⁊ mediocriter dulce: qḋ nō ſit valde fumoſum: ⁊ ita puꝝ bibatur. ſi aūt potens et fumoſum eſſet vinū: tunc miſceri poteſt cum aqua de bona ciſterna in diebus magni caloris ſimplici et cruda. Jn diebus aūt frigoris dʒ eſſe cocta. Gratia cuius ſuꝑaddendū eſt: ꝙ ſi a ꝑncipio mēſis octobris vſqꝫ ꝑ totū mēſem februarij biberit hydromel: nūc ſcribendū eſſet maximū iuuamētū ad ſanitatē eiꝰ recuperandā: aut ſaltē de ipſo cōmiſceret ſuo vino. Eſt aūt huiꝰ hydromellis deſcriptio talis. ℞. mellis electi lib. j. aq̄ ciſterne lib. xv. pulueris zuccari

zuccari lib.ß.croci.ʒ.ß.cinamo.℈.j. bulliāt oia ſimꝉ
in vaſe vitreato vſq; ad ↄſumptiōem tertie ptis:tūc
ergo ponaꝉ in eo maſticis.ʒ.j.⁊ iterū modicū bulliat
demū coleꝉ bis p ſtamē bene ſpiſſuʒ:vt ſit vſus eius
vt iā dictū eſt.Hoc in ſumma eſt huius viri regimē
celebrādū ex pte ſex rerū nō naturalium.

¶De regimie dicte diſpōnis p medicinalia.Ca.iij.

PRo regimine vero medicinali ab hoc ge-
neroſo viro obſeruādo pmittēdum eſt q̄
oia medicinalia miſſa debent pticipare
qualitatib⁹ ⁊ virtutib⁹ parū cōtrarijs.nā
indicatio a materieb⁹ in pectore cōtētis
indigētib⁹ ex purgatiōe p ſputū cōuenientia ſunt ei
calida apitiua ⁊ abſterſiua.Indicatio vero ab exi-
tu ſanguis ⁊ ab aliquāta pte cholere cōmixta fleg-
mati indigeret frigidis reprimētib⁹:q2 tū maior eſt
intētio ad exiccationē tanq̄ ad rē maioris vtilita-
tis.Ideo calefaciētia abſtergētia ſubtiliātia ⁊ ape
riētia ↄſiari debēt in cōpoſitis.⁊ ita ſciētifice pcedē
do oia remedia ſm hūc modū diſponenꝉ.¶Premit
tendū eſt 2° q̄ tā ad curationē q̄ ad pſeruationem
hui⁹ viri a frequētia paroxiſmorū innadētiū ipm in-
geniū curatiōis optimū eſt:vt iſte vir oī anno in ve-
re purgeꝉ ⁊ in autūno vn̄ purgatiōe:pectori tū ap-
propriata magis.¶Itaq; in purgatiōe veris taliꝉ
pcedaꝉ.nā anteq̄ trāſeat dies.xij. mēſis iunij opti-
mū erit ei auxiliū vt flobotometur a baſilica ſiniſtri
brachij ſub cubito inueniēda:p quā educanꝉ ſangui
nis.ʒ.ſaltē.iij.neq; timēdū eſt q̄ habuit aliā flobo-
tomiā.etas enī eius:fortitudo virtutis: multitudo
ſanguis in eo:⁊ ſpēs egritudinis cui cōplicaꝉ exit⁹
ſāguis ad flobotomiā īducere debēt.¶Facta ergo
flobotomia ſeq̄nti die ſoluaꝉ hoc minoratiuo ℞.mā-
ne electe.ʒ.j.ß.reubarbari.℈.ij.aga.elec.ʒ.j.ß.ſqui
nāti.gra.v.ʒʒ.℈.ß.ſalis gēme.gra.j.infundantur
hec oia in.ʒ.iij.aque yſopi cū.℈.ij. pulueris maſti
cis:⁊ ita aūt remaneāt p diē naturalē:⁊ tūc in auro
ra calefiāt:colenꝉ ⁊ violenter exprimanꝉ: et colature
tali apponaꝉ zuccarū ad libitū: ⁊ bibaꝉ calīn:⁊ dor
miat ſup eo hora vna:⁊ nō ampli⁹ deſcēdo.Et cum
trāſiuerit hore.v.bibat ſcutellā brodij macri calidi
cū multo zuccaro.Et poſt illud brodiū p horā acci-
piāt prādiū.¶Die vero imediate ſeq̄nti accipiat hoc
digeſtiuū.℞.aq̄ enule.ʒ.ij.ß.aq̄ lābruſce.ʒ.j.mellis
ro.ʒ.ß.ſyrupi cōpoſiti acetoſi zuccarini.ʒ.j.calīn ſal
tē bibaꝉ p dies.8.¶Nona vero die ſeq̄nti purgetur
eradicatiue cū iſtis pillis.℞.pillarū de agarico de-
ſcriptiōe Meſue in ātido.ʒ.j.pillarū cochiarū.℈.ß.
formenꝉ pille.vij.⁊ accipiātur hora ⁊ modis ī mino
ratiuo iā dicto obſeruatis.¶Cū igiꝉ hic vir fuerit euā
tus.tūc q̄ſcat p q̄ttuor vel q̄nq; dies. tūc q̄ incipiat
accipe de hoc eluario.qđ eſt ↄueniēter pectoris; ex-
purgatiuū.℞.mellis diſpūati lib.ß.rad.apij ⁊ pule-
gij.añ.ʒ.ij.coquaꝉ mel ⁊ diſpumeꝉ in vaſe vitreato.
tūc q̄ cū cepit infrigidari ponanꝉ ſpēs:⁊ ſiat eluariū
de q̄ patiēs in aurora ⁊ adhuc parū poſt ortū ſolis
degluttiat coclear.ß.⁊ p horā añ cenā tantūdē.Et ſi-
militer tātūdē accipiat qñ vadit ad lectū ⁊ eſt ꝺ me
dicinis a Democrito deſcriptis. ¶Memoret et hic
vir poſt purgatiōeʒ pdictā in oī cibatione ſua ſemp

accipe aliq̄d de nūero.8.medicinarū infraſcriptarū
¶Prima eſt crocus.¶Scđa ē fic⁹ ſicce.¶Tertia ē
eſt enula.¶Quarta hyſopus.¶Quinta maru-
biū.¶Sexta feniculum.¶Septima pulegium.
¶Octaua eſt betonica.

OCcurrēte aūt medietate menſis ſeptē-
bris poterit purgari per hūc
modū.Si enī clariſſimo doctori pfato appebit.pote
rit ſibi fieri flobotomia ꝺ baſilica dextre ptis. p quā
ſaltē extrahanꝉ ſanguis.ʒ.ij.ß.¶Seq̄nti aūt mane
minoret cū minoratiuo veris aliq̄liꝉ diuerſifica-
to:ita q̄ reubarbarū ⁊ agaric⁹ ponanꝉ equaliꝉ hoc
eſt p maiorē indicatiōeʒ ad cholerā hn̄dā in tpe au
tūni qđ pceſſit hyems.Et eſt enī rōnabile multipli-
cari magis choleram in eſtate q̄ eādem in hyeme.
¶Poſt minoratiuū vero die imediate ſeq̄nti accipiat
hoc digeſtiuū ī aurora calidū:qđ ↄtinet dies.8.ſ.℞
ſy.viol.ʒ.j.ſy.de hyſopo.ʒ.ß.aque capil.ve. aq̄ lam
bruſce ⁊ hyſopi.añ.ʒ.j.miſce.¶Poſt digeſtiuū vero
nona ſeq̄nti die purgetur cū hoc eluario.℞.eluarij
indi.ʒ.iij.eluarij roſ.ʒ.j.accipiaꝉ in aurora cū modi
co vini rubei calidi obſeruādo poſt ipm oia que, di-
cta ſunt in alijs euatiōib⁹.¶Cū q̄ hic fuerit euātus
q̄ſcat p.8.dies:tūc q̄ apponanꝉ eidē vētoſe ī ſpatu
lis cū ſcarificatiōe leui.vt attrahāt aliq̄d ſanguis p
quē alleuienꝉ vene a cōpſſiōe ⁊ dilatatiōe.Neq; ex
his timēdū eſt:imo ſi pſeueraret paroxiſmorū inſtan
tia ⁊ acchitiū fortitudo laudarē ego q̄ eligereꝉ alte-
rū horū duorū inſtrorum.¶Primū q̄ apponeretur
toraci eius medio p eq̄diſtantiā ab extremis caute
riū potētiale ſm hūc modū.℞.arſenici citrini et eſt
auripigmētū.ʒ.ij.vitrioli ru.ʒ.iiij.mellis.ʒ.iiij.pul-
uerizenꝉ ambo ⁊ decoquanꝉ cū paſta hn̄te foramen
lōguʒ figure inlube:tū q̄ ibidē dimittaꝉ vſquequo
fecerit eſcarā.ad cui⁹ caſuʒ intēdaꝉ cū appōne recē
tis aſſungie ⁊ cū ceciderit mundificeꝉ cū vnguento
apſtorū.Et ſi volueris leui⁹ vnguētuʒ apponas ba-
ſiliconē.Neq; curādū eſt q̄ ↄſolideꝉ loc⁹ vſq; ad an
nuʒ integrū.aut ſaltē vſq; ad ſex mēſes.¶2m vero re
mediū eſt appō ſetonis.⁊ hoc in ſiniſtra pte coſtarū
in penultima inferiori de quinq; coſtis mendoſis in
medio coſtarū laterali eque diſtāter a ſpina:⁊ a po
mo granato.¶Nota q̄ ſi iſte vir nō timeret in alte-
ro iſtorū duorū inſtrumentoruʒ ſuſtentatur magna
pars ſpei ſue ſanitatis.

CŪ ergo iſte vir fuerit euātus euōne dupli
ci iam pdicta.tūc mihi occurrunt
xv.remedia per ipm celebrāda in reliq̄ pte anni:
quorū.x.adminiſtrari debēt in hyeme inter purga-
tionē autūni ⁊ veris.alia vero q̄nq; adminiſtrenꝉ in
eſtate inter purgatiōem veris ⁊ autūni.Prima ve-
ro ſunt quinq; q̄.admiſtrari debēt a fine mēſis octo
bris p totū mēſem ianuarij:⁊ alia q̄nq; a menſe fe-
bruarij p totū mēſeʒ aprilis.¶Primū itaq; de q̄nq;
hyemalibus eſt hoc.℞.ſucci betonice.ʒ.j.ß.croci.ʒ.
j.pipis nigri epithi.añ.℈.ij.mellis electi diſpumati
lib.ß.coquaꝉ mel:⁊ poſt infridationē ei⁹ apponanꝉ
ſpēs diu cōterendo in mortario.de hoc ergo eluario
patiēs oī ſeptiana accipiat ter ī aurora coclear vnū
degluttiſſū:⁊ tardet cōcedere ad minus p tres horas.

¶Scðm ℞o reme^m eſt hoc.℞.cinamomi electi.ʒ.ß.
macis:nucis muſca.añ.ʒ.i.croci.℈.i.puluerís ga=
l gc.℈.ß.zucca.al.lib.ß.cũ aq̃ capil.ve.coquat̃ zuc
carũ ⁊ fiat ↄfectio in rotul.ij.ʒ.de q̃b⁹ ſemp̃ cõedat
vnã añ prãdiũ ⁊ cenã.¶Tertiũ reme^m eſt hoc.℞.
cubebar̃:gar̃.nu.muſ.añ.ʒ.i.ligni aloes.ʒ.i.ß.ſan
dara.ʒ.iij.ro.vio.añ.℈.ij.puluerizent̃ oĩa p̃ ſe.dein
de cõmiſceant̃:⁊ de hoc puluere dieb⁹ intermedijs
aſſumptiõi elr̃uarij ſupraſcripti qñ vadit ad lectuȝ
q̃titas ſex granor̃ ordei ſupaſpgat̃ ſagittali cõmiſ
ſure cranei ſemp̃ cũ pectine deponẽdo p̃mũ puluerẽ
cũ apponit̃ ſcðs.¶4^m reme^m ſingulare eſt hoc.℞.
olei de pulegio:olei de croco ⁊ pipibus.añ.℥.i.olei
onfancini.℥.i.ß.ſandarace:maſtices.añ.ʒ.i.terãtur
diu in mortario:⁊ de hoc linimẽto ptes coſtarũ an=
teri⁹ ⁊ poſteri⁹ qñ vadit ad lectũ diligẽter inungat̃
actu calido.¶5^m ℞o ⁊ vltimũ reme^m ꝺ hyemalib⁹
eſt hoc.℞.pul.roſmari.ʒ.ß.corallor̃ ru.℈.ß.miſce=
⁊ cũ modico zuccari bibat̃ i ſero p̃ duas ho.p⁹ cenã.

Quinq; ℞o alia remedia q̃ admiſtrari de=
bẽt a p̃ncipio februarij vſq;ad me
diũ aplis rõnabilr̃ debẽt eẽ a p̃dictis dria parũper.
incõtinẽte eñ eo tp̃e inuenit̃ caliditas intẽſior.q̃re
ꝛc.¶Primũ de predictis remedijs poterit eſſe tale.
℞.dyacalamẽti.℥.i.croci.℈.i.pulue.liq̃ritie.ʒ.i.in
corporent̃ ſimul ⁊ de hoc elr̃uario deglutiat eger ad
quãtitatẽ nucis muſca.ol ſeptimana trib⁹ vicibus
in aurora.¶Scðm ℞o reme^m eſt:vt dieb⁹ interme=
dijs aſſumptiõi p̃dicti elr̃uarij saltẽ bis in ſeptima=
na,hic vir accipiat hũc potũ calm in aurora tardã=
do cibũ horis ad min⁹ trib⁹.℞.aq̃ enule.℥.ij.aq̃ iris
℥.i.miſce ⁊ cum zuccaro bibat̃.¶3^m reme^m eſt hoc
℞.liq̃ri.ʒ.i.cinamomi macis florũ hyſopi ⁊ praſſij
añ.ʒ.i.ß.aniſi.ʒ.iiij.puluerizent̃ oĩa ſubtiliter ⁊ mi=
ſceant̃ cũ 3^a q̃titate zuccari:⁊ fiat tragea de q̃ vir
iſte ſemp̃ añ prãdiũ ⁊ cenã deglutiat coclear mediũ
¶4^m reme^m eſt:vt qñ vadit ad lectũ poſt cenã sal
tẽ p̃ duas horas deglutiat hui⁹ electuarij quãtita=
tẽ nucis muſ.℞.electuarij dyairis deſcrip.Nico.℥.
i.capillorũ ve.croci.añ.ʒ.ß.puluerís radicũ enule.
ʒ.i.fiat electuariũ.¶Ultimũ ℞o remediũ de predi=
ctis eſt hoc.℞.electuarij dyapraſſij deſcrip.Nico.
℥.ß.violar̃.ſe.papaueris al.añ.ʒ.i.ß.incorporẽtur
ſimul cũ modico de liq̃ritia ⁊ fiat elr̃uariũ.de quo pa
tiens p̃ duas horas ante prandiũ deglutiat quãti
tatẽ nucis muſcate.Et ſunt iſta decẽ remedia ſuſte
tamentũ curatiõis olim egritudinũ hujus viri.

At vero iterũq;aliq; ſunt ponẽda remedia
quib⁹ iſte vir vti põt in toto p̃ceſ=
ſu eſtatis.¶Primũ itaq; de p̃dictis eſt hoc.℞.mu
cillaginis ſebeſtẽ.℥.iij.electuarij dyaprunis ſimpli
cis.℥.ij violarũ liq̃ritie medulle cartami.añ.ʒ.ij.pe
nidiar̃.℥.iiij.fiat electuariũ.de quo hic patiẽs omi
ſeptimana ſemel in aurora deglutiat quãtitatẽ me
dic.℥.⁊ tardet cibũ ſuũ accipe horis ad min⁹.v.In
hoc eñ eſt magna virt⁹ leniẽdi mẽbra anhelit⁹ p̃uo
cãdi ſputũ ⁊ leniẽdi pectus.¶Scðm remedium eſt
hoc.℞.agarici electi.℥.ß.aloes epatica.ʒ.vi.℥℥.ma
ſtices.añ.ʒ.ß.ſalis indi.grs.vi.violar̃.liq̃ri.epithi.
hermodactil.añ.ʒ.i.ß.puluerizent̃ oĩa ⁊ infundant̃
in.℥.v.aque violarũ ⁊ diligẽter cõmiſceant̃ ⁊ ſuppo
nãtur radijs ſolis vel tegule calefacte vſq;quo exic
cetur aqua ter renouata.De maſſa ergo illa fiant
pillẽ ex ol.ʒ.vj.de quib⁹ vir iſte bis in mẽſe accipere
poterit.℥.i.in aurora tardãdo comedere p̃ q̃nq; ho
ras ad min⁹:aut ſaltẽ de eis accipiat omi q̃nta vel
ſexta die vnã parũ ante cenam.Et attẽde q̃ in iſtis
duob⁹ remedijs cõſiſtit vis lenificãdi ⁊ purgãdi vẽ
trem a ſupfluitatib⁹ ⁊ poterit eis vti ol tp̃e vite ſue
Si eñ hec remedia cõcedunt̃ cõuenientẽr in tp̃e eſta
tis:tũc nõ eſt dubitabile q̃ etiã cõueniũt in tp̃e hye
mis ⁊ in alijs.¶Tertiũ remediũ eſt hoc.℞.cõſerue
roſarũ antiq̃.℥.ij.cõſerue liq̃ri.croci pulueris farfa
re.añ.℈.i.trociſcor̃ de karabe.ʒ.ß.capil.ve.liquiri
tie croci pulucr.farfare.añ.℈.i.incorporẽtur ſimul
oĩa in mortario ⁊ de hac mixtione hic vir ſemp̃ in fi
ne prãdij ⁊ cene deglutiat coclear vnũ.¶Quartuȝ
vero remediũ ſingulare eſt hoc.℞.maſtices.ʒ.ß.ma
cis.ʒ.i.garioſi.℈.i.liq̃ritie.℥.ij.puluerizent̃ ⁊ cũ zuc
caro albo fiat confectio cũ aqua capil.vene.in rotu
lis magnis.De hac ergo cõfectione hic vir ſemp̃ añ
prandiũ et cenã comedat rotulã vnam.quatuor.ʒ.
¶Ultimũ ℞o remediũ qð occurrit eſt:q̃ iſti viro in
fine mẽſis auguſti apponãtur vẽtoſe due cuȝ ſcari=
ficatione ſup nates⁹ ad diſtrahendũ mãm a capite
⁊ a pectore per q̃ reddit̃ alleuiata virtus:ita vt ſa=
nitatẽ acq̃rat ⁊ poſſideat:quã ſibi ↄcedat altiſſim⁹
trin⁹ ⁊ vn⁹ regnãs p̃ infinita ſecula ſeculor̃.Amen.

Conſiliũ.94. ¶De apoſtemate in p̃ti bus pectoris profundo.

¶Diuiditur autẽ Conſilium in:capitula tria.

¶De cauſis et ſignis egritudinis.. Ca.i.

Apparet ex hĩs que recepi ore
ten⁹ mihi narrãtis
q̃ diſpõ hui⁹ honorãde domine wino
eſt apoſtema in partibus pectoris p̃=
fundum:quod ex multis euidentijs
demonſtrari poteſt.Et primo quideȝ
ex his que nunc apparent ſenſu.multos eniȝ hoies
hoc anno legis gratie.1440.periclitari contingit.⁊
paucos quibus hec accidit diſpoſitio in partibus
Italie q̃plurimis liberari contingit:q̃tuncũq; etiã
beneficio medicinali eos procurari contigerit p̃pter
quod hic moriendi modus ſub genere epidimie col
locandus eſt rationabiliter.Et eo maxime quia in
pleriſq; locorum hanc egritudinem contagioſam
eſſe ſenſus oſtendit.ita q̃ egrotantẽ vno.in eadem
domo plurimos egrotare conſimili morbo et pericli
tari compertum eſt.Quod non aliter apud ſpecu=
lantes in medicina ſaluari poteſt.niſi q2 morb⁹ iſte
cuidam venenoſitatis ſpeciei copulatus eſt.cuȝ ab
vno homine ad alium tranſeat.¶Et hoc totũ etiaȝ
maxime declarari poteſt p̃pter accñtium multitu=
dinẽ et eorũ vehemẽtiã in p̃ncipio huius morbi ap=
parentem.¶Et iterum propter liuorem in [illegible].ina ho
rum egrotantium ſtatim a p̃ma aut ſcða die huius
egritudinis repñſentatũ.huius eñ liuoris cã nõ põt
aſſignari ex p̃ vehemẽtis ebullitiõis vel putredis q̃
in p̃ncipio hui⁹ morbi apparet.hec eñ accñtia pro=
pria ſunt ſtatui egritudinis ⁊ vltime p̃ti augmenti

eius. Quare cū hic effect⁹ in manifeſtas cās non bñ
ſufficiēter reduci poſſit. oino opꝫ ipm ꝑuenire ab oc
cultis cauſis q̄ nō ſunt ꝯuenientes actioni ꝟtutis in
nām̄ ꝛ morbi in nām: q̄ contingere ſolēt in ꝑncipio
morboꝝ ſimplr mālū. Igit̄ hi morbi hoc mō cōtin=
gētes nō ſimplr terminās terminatione egritudini
bus cholicis ſāguineis ꝛ aduſtis cōiter attributa.
Sꝫ ꝑpter aliā cām: nō ſolū medico: immo etiā phi=
loſopho ꝛ aſtrologo penitus occultā. ¶ Sꝫ de par=
ticulari cā loq̄ntes q̄ eſt effectus immediate produ
ctiua cā: cuius cognitio difficillima eſt: iuxta poeti=
cum illud in georgicis. Felix q̄ potuit reꝝ cognoſce
re cās. Quid me igit̄ ꝓfundiſſime doctor agitas vt
tibi aliq̄d theoricū ſcribā de q̄litate egritudinū ta
liū hoc anno apparētiū. ſatis em̄ ex iſtis rei veritas
apparere pōt. Cū ꝛ ego his in egritudinib⁹ nullū re
mediū ſalubre magis afferre potuerīꝫ q̄ꝫ vtēdo me
dicinis bezaarticis vnicuiq̄ꝫ venenoſitati cordis ve
re ꝯrys. Quib⁹ cū opportuno tpe pᵃ vel 2ᵃ die ad=
uocatus fui vſq̄ꝫ mō a reuerētia ꝟtatis depono ti
bi q̄ neminē in manu mea pleuritici ꝯtingit de nūe=
ro. 40. ad quoꝝ curā vocat⁹ fui: niſi ſolū ynā decre
pitā. 75. annos abetate ſua trāſeuntē. ¶ Scdo autē
ꝑncipalr egritudinē ipam eſſe apā. apparet ex ve=
hemētia doloris ꝛ ꝓfundū eſſe: qm̄ tangēdo exteri⁹
tactus nō inuenit doloris locū. ¶ 3° apparet hoc ex
ꝯtinua febre q̄ eſt accñs propriū apātibus mēbroꝝ
ꝑncipaliū ꝛ ꝓpinquoꝝ eis. ¶ 4° iteꝝ ex nocumēto
anhelit⁹ a quo hec mulier nō euat̄: ꝛ ꝓpt̄e a cōſtri=
ctiōe eius. ¶ Et hoc iteꝝ ex tuſſi moleſtāte ipam ve
hemēter. ¶ Et 6° adhuc ex apparitiōe ſputi ſubru
bei q̄ oia ſūt pleureſis ꝓpria ſigna: vt 13ᵃ tertij. tra
ctatu 4°. cap̄. ſcdo ꝛ pᵃ affōꝝ ꝯmēto 12°. ꝛ p° de cri
ſi. ꝛ plur(i)es alibi colligēdū eſt. ¶ Facit aūt me non
paꝝ heſitare hui⁹ rei diſpō an ſit apa dyafragmati
magis q̄ꝫ pleure ſcm̄: vel pāniculo diuidēti pect⁹ in
duas medietates ꝓpter ꝯfuſionē ſignoꝝ q̄ mihi re
lata fuerūt. Dolorē vehemētē magis ꝑcipit mulier
hec in finib⁹ coſtaꝝ mēdoſaꝝ apud hypocūdria qđ
arguit mām in dyafragmate ꝯtētā cū difficultate
ſpuēdi nō niſi poſt multas tuſſes. ¶ Ai ꝟo in medie
tate pectoris pꝛofundit⁹ ꝑceptus dolor mām ſigt̄ in
mediaſtino pāniculo ꝯtineri. Dicit̄ em̄ q̄ dolor iſtat
magnus a furcula pectoris vſq̄ꝫ ad catenā gule re=
ctitudinalr ꝓfundatus. ¶ Qđ ꝟo pleuretides pā=
niculus iteꝝ ſit apatus manifeſtū eſt ex doloribus
in laterib⁹ pectoris paꝝ ſub mamila ꝑſeuerātibus
cū pūctiōe ꝛ alijs accñtibus q̄ p̄dicta ſunt. Unde ex
hac accñtiū multitudīe fortitudine ꝛ perſeuerātia
facile pōt apparere q̄ hec egritudo oēs aut pl'es p̄=
dictaꝝ partiū apoſtemādo occupat. q̄re in ipſi⁹ cu
ratione recto iudicio ꝓcedēdo pro nunc occurrunt
mihi. x. principaliter obſeruanda.

¶ De cura p regimē ſex reꝝ nō naturaliū. Cap̄. ij.

Rimū itaq̄ꝫ ipoꝝ qđ ē regimē ei⁹ ex par
te reꝝ nō nālīū ſit infrigidatiuū hūectati
uū ꝛ lenitiuū nō ſolū partiū pectoris: ſꝫ
etiā vētris ꝑꝑ qđ oia cibaria ei⁹ p̄paren
tur cū ptiſana vel aq̄ ordei cū ſeminib⁹
q̄tuor maiorib⁹ fridis cū ſpinachijs decoctiōe fenu=
greci mucillagine pſilij ſeminis lini ꝛ ſilib⁹: ita tñ q̄
ſuoꝝ iuſculoꝝ nullū euacuet̄ a croco q̄ eſt de ſūma
medicinaꝝ ꝯferētiū nocumēto anhelit⁹ ꝯſtricti pleu
reſi ꝛ ꝯſilib⁹. Silr̄ etiā recipiāt oia cibaria ei⁹ ꝟtutē
vel decoctionē enule: ꝓpterea q2 cordialis eſt et pe=
ctoralis multū. 11ᵃ tertij de medicinis cordialibus
colligēdū eſt. ¶ Uino ꝟo in potu tpe cibatiōis albo
ſubtili dulci cū aq̄ p̄dicta ꝯmixto abſq̄ꝫ ordeo vtat̄
niſi febris vehemētia dolor capitis aut aliud accī=
dens ꝓhibuerit. Pot⁹ em̄ dulcis hydromel et ſeca=
niabin opꝫ ſit vſus tu⁹ in iſtis rebus. 2°. reginunis
acutorū tertu ꝛ cōmento primis. ꝑmiſcere aquā or
dei cū vino nulla auctē cōfirmari pōt. ꝛ vana ē opi
nio credētiū illud ꝛ modus practicādi cū ea deteſta
bilis eſt. Cū nō videā rōnes niſi cōcludētes aptitu=
dinē corruptibilitatis ei⁹ a vino ꝛ corruptionis ſto=
machi ab ea ꝓpter ꝯuerſionē ei⁹ ad acetoſitatē ꝛ vē
toſitatū multitudinēꝫ quā ipſa efficit. vñ nocet ſto
macho vehemēter. vt ſcdo cañ. colligendū.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. iij.

Cdm ꝟo principale inſtr̄ꝫ eſt: vt ſtatim
occurrēs medic⁹ huic diſpōni cōſentiēte
virtute faciat flōmiam de baſilica ꝯtra
ꝑti dolēti ſub cubito poſita ꝛ extrahant̄
ſanguinis. ℥. v. vel. vj. qm̄ mulier a ꝯña
tiōe ſanguinea eſt. Si aūt dolor eēt in alb⁹ ptib⁹ pe=
ctoris cōicat⁹ adhuc ꝯpetit flōmia de pte p̄dicta: eo
q2 dextra ps oino fortior eſt ſiniſtra ꝛ p ipaꝫ flōma
tā meli⁹ euat̄ mā a baſi ſanguinis q̄ eſt epar. ¶ 3ᵐ
ꝑncipale q̄ poſt flōmiā illā mane immediate ſeq̄nti
ſoluat̄ vēter ei⁹ cu hoc potu. ℞. caſſie ꝺ ſua cāna no
uiter tracte cū aq̄ acetoſ. ℥. j. reubar. elel. ʒ. j. ſſq̄nāti.
ǧ. v. pulueris ſe. citri. ǧ. vj. ſal'gēme. ǧ. j. miſce totuꝫ
det̄ in potu cū aq̄ decoctiōis ſe. cōiū: ꝛ poſtponat̄ ci
bus horis ad min⁹ q̄nq̄ꝫ. ¶ 4ᵐ inſtr̄m eſt: vt poſtq̄ꝫ
cibū acceꝑit patiēs p duas horas euaporet̄ loc⁹ cū
furfurib⁹ ꝛ milio. Si aūt dolor inſtaret fomētet̄ cuꝫ
ſpōgijs vel veſicis plenis cala aq̄ decoctiōis camo=
mille mellilotí ſe. aneti capi. ve. ſe. malue altee ꝛ cro
ci ꝛc. ¶ 5ᵐ ꝑncipale eſt: q̄ ſi iteꝝ iſtaret dolor appo
nat̄ hoc empl'm lenitiuū ſedatiuū doloris mācī reſo
lutiuū ꝛ digeſtiuū. ℞. radicū lilioꝝ alboꝝ coctaꝝ i
ſapa. lb. j. ſe. malue altee violaꝝ capil. ve. ſeminū cō
uin fridoꝝ. añ. ʒ. ij. farine lini fenugreci. añ. ʒ. iij. cro
ci. ʒ. j. butyri recētis lb. ß. fiat empl'm ſꝫ artē cū deco
ctiōe p̄dictoꝝ ꝛ calīm ponat̄ p̄dictis ptib⁹ dolētib⁹:
ita tñ q̄ leui ligatura ligēt̄ nō ꝯprimēte pect⁹ ꝛ pro
pue dyafragma. ¶ 6ᵐ ꝑncipale inſtr̄m eſt: vt ſi poſt
q̄ꝫ trāſierit dies 4ᵃ dolor ifeſtet acerrim⁹ ꝯſentiēte
ꝟtute difficltate anhelit⁹ vrina ꝯturbata ſubiugali
vel liuida appente cū veſtigijs rubedinis ſtatiꝫ flō=
met̄ alteri⁹ ptis baſilica ꝛ extrahant̄ ſanguinis. ℥.
iiij. vel. v. ſm̄ iudiciū ſapiētis. ¶ 7ᵐ ꝑncipale inſtr̄m
eſt: vt q̄ñ hāc egritudinē ꝯcomitabit̄ vehemēs pul=
ſus ꝛ ſalt⁹ cordis: tūc applicet̄ cordi epithima infra
ſcriptū euitādo ſp q̄ ab ipō ꝛ ab oī altero locali ex=
teri⁹ apponēdo euenit̄ repcuſſiua. ipa em̄ māēi digō
nē ipediūt nimiū ingroſſādo ipſā ¶ Et iteꝝ ipſā ad
ꝓfūda pectoris ipellūt. ¶ Et 3° q2 ipaꝫ mām ad pn
cipalia mēbra retrocedere faciunt. ¶ Et 4° q2 nos

cumētū in anhelitu magnū efficiūt.ſunt eñ frida ⁊ oīa talia ſūt pectori nociua vt 5ª affoꝝ ab hypoc. ⁊ ꝯmēta.collr ibi.Frida ſicut nix vel criſtall⁹ pectoris.¶Ampli⁹ iteꝝ ⁊ talia ſtiptica mām in loco apa to ꝯgregātia dolorē augmentāt.¶Et iteꝝ 6°:qm̄ oīa talia ſputi exitū ꝓhibēt ꝙ oīno mortale eſt. 13ª tertij.tract.4° collr a pncipe.vbi inqt.ꝙ cū retinet ſputū:tūc ſcias ꝙ iā ꝓpe mors eſt:ꝓpter qđ vana ē opinio modernoꝝ practicātiū:q̄ in cura iſtaꝝ egritudinū appropinquāt ſtiptica oīno egros interficiētia.Et vtunt groſſo motiuo nō bñ ꝓlato nec intellecto a Meſ.q̄ dicit ꝙ ꝯpetūt repcuſſiua in pncipio pncipiāte de quo alias a me diffuſi⁹ diſputatio pficiet ¶Eſt aūt hui⁹ epithimatis deſcptio.℞.aq̄ farfare viol.añ.lb.ß.aq̄ meliſſe.℥.x.croci.ʒ.j.ſpēꝝ eluarij d gēmis:⁊ eluarij de ligno al.añ.ʒ.j.vini aromatici.℥.v.bulliāt ſil:⁊ calīu applicet cū pāno de grana ſb mamilla ſiniſtra.¶8m ꝟo inſtrz eſt:vt ꝙ tpe oī poſt pmā ſōmiā ſemp exhibeat ei hoc digeſtiuū in aurora calīn cū aq̄ ordei.℞.ſyrupi violaꝝ.℥.j.ſyrupi de liq̄ritia.℥.ß.miſce.¶9m inſtr̄m eſt:vt ꝓpter vehemētiā ſitis ⁊ nocumētū in anhelitu a vehemēti caliditate ꝓueniēs:⁊ grā expuitiōis facilis cū aq̄ ordei ſepe det in potu iulep violatū actu tepidū vel frigidū ſm iudiciū ſapiētis cū trib⁹ ptib⁹ de aq̄ ordei.¶10m ⁊ vltimū inſtr̄m eſt:ꝙ ſi vēter eius nō eſſet ꝯueniēter lubricus fiat ſibi cliſtere lenitiuū cū aqua ordei:vel decoctiōe herbaꝝ leniētiū ⁊ infrigidantiū cū zuccaro ru.caſſafi.⁊ oleo violato ⁊ ꝯſilibus: vt iudicio ſapiētis ꝓcedēdū apparuerit.¶Ultimo ſi ſupabūdāter ad pmiſſa duo trāſmitto remedia in his egritudinibus hoc modo per me experta:de quibus alternatim quaſi ſemp hec patiēs in ore ſuo teneat ſine maſticatione deglutiendo quod diſſoluetur.leniūt enim hec duo membra ſpūitionis:⁊ ſputū mobilius efficiūt ⁊ educūt:⁊ vias anhelit⁹ liberiores reddūt: qđ totū concedat altiſſimus qui omnipotentia ſua ſanat oēs languores.Ad laudem dei.Amen.

Conſilium.95.¶De pleureſi.

DIſpoſitio hui⁹ gñoſe dñe eſt pleureſis: qđ apparet ex ſignis mihi recitatis ⁊ ſcriptis:ſcz dolor exiſtit in pectore ſub coſtis ei⁹:⁊ febrit febre ꝯtinua cū tuſſi ⁊ grauitate anhelit⁹:⁊ iā appet veꝝ eē ex his q̄ vir in ſcia ⁊ ope ꝑitiſſimus opat⁹ eſt circa eā.Flōma eñ vētris lenitio ꝑ ſupius ⁊ inferi⁹ fomētatōes ⁊ linimēta pectori applicata ſūt ad curā illis diſpōnis.Et iā q̄dē ad tñ ꝑducta eſt diſpō:⁊ cū oī pdictoꝝ applicatiōe quantūcūqꝫ ꝯueniētiū dolor pectoris:neqꝫ ſedatus:neqꝫ alleuiat⁹ exiſtit:vt de quo curādū.Et qđ magis infeſta eſt:qꝛ dolor de ꝑte vna pectoris multiplicatus eſt ad aliā.Uñ ꝓpterea hoc ſubtiliter ꝯtēplādū eſt: vt inueniri poſſit modus curatiōis ꝯueniēs.¶Opz igit pmittere ꝙ hec pleureſis:aut eſt permutata de vna ꝑte pectoris ad aliā ſicut freq̄nter ꝯtigit in criſibus ꝑmutatiōis ⁊ incōpletis.Si eñ pleureſis mā trāſmutari pōt ad caput ⁊ ad pulmonē:vt pōt colligi xª tertij.cꝑ.de criſib⁹ pleureſis.tūc nihil reſiſtit: q̄n mā poſſit ꝑmutari de dextra ad ſiniſtrā ꝑtē pectoris:⁊ ecōuerſo.Et hui⁹ ꝑmutatiōis hñtur ſigna per alleuiationē doloris in ꝑte in q̄ pmo infeſtabat magis.⁊ ꝑ repſitationē caliditatis remiſſe in vna ꝑte ⁊ ꝙ ꝑ decubitū ſup patiēte ꝑticula min⁹ ḡuat eger in anhelitu ⁊ in tuſſiēdo q̄ꝫ pus.Eſt iteꝝ 2° l hac diſpōne ꝯtēplādū ſi hec pleureſ multiplicata vl ꝯplicata fiat vt fcā ſit:qđ q̄dē ꝯtigere pōt.qꝛ mā vna pus mota fuit qꝛ ꝟtutē ifeſtabat:magꝫ ḡ ꝓpulſa ad alteꝝ lateꝝ fecit vnā pleureſim ⁊ ꝯtigēs eſt alterā ꝑtē mãei nō fuiſſe motā tpe quo pª mā mouebat ꝓpter ea qꝛ nō erat ita mobil ex ꝑte q̄litatū ⁊ ſubē: nec ita acuta ⁊ ꝟtutis moleſtatiua. Cū ḡ ꝟtus erat potēs ad reſiſtēdū ei nō poterat hec 2ª mā moueri tpe illo q̄ mouebat ⁊ mota fuit mā pma.Supueniente ḡ pª pleureſi ſubſecuta eſt 2ª pleureſ.aut qꝛ ꝟt⁹ debilitata non poterat reſiſtere tñ q̄ꝫtū p° reſiſtebat. aut qꝛ mā magis calefcā vl ſubtilior ⁊ mobilior reddita.acutior ēt eſt q̄ꝫ pus eſſet.mouebit ḡ 2ª portio mãei ⁊ faciet 2am pleureſiz ñ reſoluta pª ſꝫ hec erit ꝯplicatio duplicate pleureſ.vt pꝫ itelligēti.Igit ſatis:viſile eſt ꝙ hec dña egrotauerit ⁊ adhuc egrotet duplici pleureſi.ſ.dextri ⁊ ſiniſtri lateris.Uñ ꝯcluditur ꝙ iſta eſt pleureſis valde mala.Et ſequit 2° ꝙ non eſt mirabile ſi remedia a ſapiēti viro q̄ꝫtūcūqꝫ canonice ⁊ electiſſime applicata nō curauerūt ipſam.ſile eñ ꝑſepe ꝯtigit in ꝯplicatis ⁊ ꝯpoſitis febrib⁹ ꝙ nō alleuiat eger ab accñtib⁹.q̄re foret ꝯueniēs ipm alleuiari debere ꝑꝑ motū noue mãei cui⁹ mot⁹ ipedit ꝟtutē ab opatiōe ſua l cōando ſenſibilr ⁊ iſenſibilr. ⁊ in digerēdo ⁊ diuertēdo mās.q̄re ipſa ꝟt⁹ faceret ſi a noue mãei motu nō īpediret.⁊ oīm hoꝝ ſmonū ſnīa colligi pōt xª tertij.cap.de pncipijs ſpeculationis ſcie apatū pectoris ⁊ pulmōis.⁊ ibidē cꝑ de ſignis ꝑmutatōis pleureſis.Et iteꝝ in cap.de criſib⁹ pleureſis.¶Et ad ꝯfirmādā hāc ꝟitatē mlta occurrūt motiua.¶pm eſt.ꝙ lꝫ inſtr̄a curatōis ꝯueniēter fuerint approximata.non tñ ꝯſecuta eſt alleuiatio accñtiū neqꝫ ꝯſtrictiōis anhelit⁹ neqꝫ tuſſis neqꝫ doloris neqꝫ febris.vt aſſtātib⁹ appet.¶2m motiuū eſt qꝛ in dieb⁹ q̄draturę criſis nō appuerūt ſigna victorie ꝟtutis ad mām.neqꝫ eñ añ pmā q̄rtā apparuerat ſputū ſubrubeū vt mihi dr ꝙ ſiḡt breuitatē egritudinis.Neqꝫ in pª q̄rta appuit aliq̄d ſputi ſubtil ⁊ aliqualr digeſti qđ ſiḡt terminationē in ſeptimana.Silr neqꝫ apparuerūt alia ſigna demōſtratiua fortitudinis ꝟtutis ad mām.ḡ de nccītate ꝯcludit ꝙ hec egritudo erit lōga ⁊ ſalubris.aut ꝙ erit mortalis añ.40.diē.aut ꝙ ꝑmutabit ab empima vl ptiſim.vt pª affoꝝ.textu ⁊ ꝯmēto 12° colligend eſt.⁊ xª tertij de criſib⁹ pleureſis.¶3m motiuū eſt.qꝛ lꝫ hec mulier ſit in fine etatis ꝯſiſtētie vt mihi dr.tñ qꝛ lōgo tpe vitā vidualē honeſtiſſime ſeruauit ⁊ lōgis orōnibus ⁊ abſtinētia ſuū corpus macerauit ⁊ vigilia ⁊ aſꝑo decubitu ſeipāz excellēter attriuit.ergo mētū euidēs eſt in ipa genitas ⁊ cōgregatas fuiſſe mās multas ⁊ acutas.quare nō eſt mirabile ſi vna pleureſis in ꝯſili dña alteri ſuccedere potuit.¶Ex q̄bꝫ oībus vltimate cōcludit difficultas bone terminatiōis et curatiōis huius egritudinis in qua vt

mihi videt̃ procedendum eſt: vt ſtatim ſequitur.

Licet itaq; in diſpõne hac theorice et opatiue cõtẽplatũ ſit pceſſum p virũ excellẽtis ingenij et pfundiſſime ſcie doctorem Marcũ dotũ. ⁊ vſq; nũc huc nihil ſperari poſſit. ſcribã tñ nũc ea q̃ mihi in poſterũ obſeruãda vident̃: cõphenſa eſt in quinq; modis curatiõis infraſcriptis.

¶ Primũ itaq; curatiõis igeniũ eſt: vt vẽtre lenito ⁊ ↄſtãte virtute ſtatiz fiat flobotomia de vena ſaluatella ptis patiẽtis nũc vltimo loco et extrahant̃ ſanguinis. ℥. iiij. aut. v. ¶ Si aũt poſt pmã flobotomiã adhuc apperẽt ſigna magne repletiõis meli⁹ ẽ flobotomare venã ptis cõtrarie patiẽtis: lʒ ipa iterum pu⁹ fuiſſet flobotomata ⁊ ſi timeret opator flobotomiã illi⁹: tũc fiat flobotomia de baſilica ſub cubito poſita a q̃ ramificat̃ ſaluatella pdicta hui⁹ eñ baſilice flobotomia velocius et rectiori aſpectu magis euat q̃ ſaluatella. ¶ Et adhuc 3° ſi ſigna vberioris repletionis apperent flobotomãda eſſet magis vena ptis cõtrarie patiẽtis. Et oẽs iſti ſermões colligi pñt a pncipe. r^a tertij. tractatu 5°. cañ. de pncipijs opatiuis in apatib⁹ ptiũ pectoris ⁊ pulmonis. ⁊ 9° Almã. cap. de pleureſi. ⁊ plurics alibi. ¶ 2^m: inſtrm curatiõis eſt: vt poſtq̃ flobotomia pdicta adminiſtrata fuerit ↄſentiente virtutis fortitudine ⁊: reſiſtẽte magna lenitiõe vẽtris die imediate ſeq̃nti venter leniat̃ cũ hac medicia. ℞. prunoꝝ ſebeſtẽ paſſul'. añ. ʒ. j. viol'. liq̃ritie capi. ve. ana. ʒ. ß. conquant̃ in lib. j. aq̃ vſq; ad ↄſumptionẽ medietatis: ⁊ cũ pdicta decoctione actu cal'a extrahat̃ medulla caſſie fiſtu. ¶ De hac igit̃ medulla. ℞. ʒ. x. reubar. electi. ʒ. j. ſpice nardi. g̃. v. miſce ⁊ totũ cũ cyatho. ß. pdicte decoc. actu cale accipiat̃ in aurora ⁊ tardet̃ poſt ipm cib⁹ horis. v. vel. vj. ¶ 3^m igeniũ eſt: vt ſi ppt̃ timorẽ debilitatis vtutis aut reſiſtẽtiã aſtãtiũ: vel altera de cã nõ poſſet admiſtrari flõmia ſcda: tũc applicẽtur vẽtoſe infra pticulas patiẽtes cũ leui ſcarificatione grã euonis: aut diſtractionis mãei ↄiũcte vel ppinque ad trãſeũdũ in ↄiũctã ⁊ dʒ fieri ſcarificatio leuis ⁊ fortis ſm iudiciũ pfati doctoris pfundiſſimi. Et forte ſi nõ reſiſteret debilitas virtutis: aut altera cã ingeniũ bon ſueſſet pvocare mẽſtruũ huic mulieri. ⁊ pprie cũ licinio impoſito collo matricis facto cũ. ʒ. ij. oppoponacis. et. ʒ. ß. eluarij albi incorporatis inuicẽ cũ modico fellis tauri. hoc eñ eſt de ſecretis Aui. colligendis ab eo. 21^a tertij. literalr. ¶ 4^m inſtrm. ſ. ad ſedationẽ doloris neceſſariũ: ⁊ illud eſt ſm hãc deſcriptionẽ. ℞. camomil'. melil'. ſeminis aneti: capil. veneris: ſeminis altee: malue: vngule caballine. añ. ʒ. ij. paſſulaꝝ nigraꝝ. ʒ. iij. corticũ papaueris nũero ſex. butyri recẽtis lib. ß. ſape dulcis lib. iij. aq̃ fontis fialas. xv. bulliãt oĩa ſimul cũ leui decoctione preter ſapa et butyꝝ: q̃ ambo [illegible] ſolum in fine decoctionis: ⁊ tũc etiã addat̃ croci integri. ʒ. j. ¶ De hac igit̃ materia fomentet̃ locus cum molli ſpongia vel lana ſuccida q̃ melior eſt: que amplectet̃ magnã partem pectoris: non ſolũ patientez particulam: ſed etiam ſanam. et poſt fomẽtationez illã ſupponat̃ lana ſuccida infuſa in hoc vnguento et calida actu applicetur. ℞. pinguedinis anatis: butyri recẽtis: amboꝝ lotorum cum aqua ordei calida: añ. ℥. ij. pinguedinis galline. ʒ. vj. vitellos ouorum numero. ij. croci. capil. vene. añ. ʒ. ß. fiat vnguẽtũ molle in mortario. Deinde lento igne bulliat in ℥. ij. ſape dulciſſime vſq; ad ↄſumptiõez illius ſape. ¶ 5^m inſtrm eſt: vt poſt hec intẽdat̃ ad digõnẽ materierũ ⁊ incitationi vtutis ad expuẽdũ materiã cũ his inſtris. ſi eñ mã in pectore ↄtẽta eẽt: ⁊ adhuc a capite reumatizaret ad pectus: fiat hec mixtio. ℞. loch de papauere. ℥. ß. ſy. de liq̃ritia: mellis violati: dyapenidiõis. añ. ʒ. vj. terant̃ oĩa ſil' vltimata ↄtritiõe: ⁊ de hac materia ſemp teneat in ore ſuo quãtitatẽ fabe: vt colliquata deſcẽdat ad pectus per ↄcauũ cãne pulmonis. ¶ Si aũt in materia appareret aliqd ſignũ digõnis: tũc dʒ habere virtutẽ facientẽ excreare: ſicut eſſet tale. ℞. loch de pino. vnciam. ß. dyapenidionis. ℥. j. miſce cũ ↄueniẽti q̃titate ſyrupi de hyſopo: aut de liq̃ritia ſi timet̃ caliditas. ¶ Et ſi ↄtingeret mãm eẽ reſiſtẽtie maioris: tũc ↄueniens eẽt mixtio dyapenidionis cũ loch de ſq̃lla eq̃lis doſibus. ¶ hoc etiã tpe oĩ mane exhiberi dʒ ſy. de hyſopo: ⁊ de liq̃ritia cũ aq̃ decoctionis ordei paſſulaꝝ ⁊ liq̃ri. ¶ Poſt hoꝝ eñ approximationẽ cũ ſapienti mõ dictandi q̃ mihi narratus eſt ſpero egritudinẽ iſtã ad viã ſanitatis pduci ſi eſt ſanabilis: qđ cõcedat oĩpotẽs altiſſim⁹: q̃ effluenti benignitate ſua ſanat oẽs lãguores: q̃ ſit benedictus in ſecula. Amen.

Cõſilium. 96. ¶ De pleureſi.

AD pleureſim p illo magiſtro ſcolaꝝ de mõtagnana neccĩũ eſt: vt huic viro die. 29. pñtis mẽſis det̃ hoc minoratiuum. ℞. eluarij roſ. ʒ. iij. ⁊ bibat̃ cum ℥. iiij. aq̃ lactis caprini colati in aurora ⁊ tardet comedere ſex horas. ¶ Scõm remediũ eſt q̃ die. xxx. imediate ſequẽti incipiat accipe infraſcriptũ potũ quẽ ↄtinuet dieb⁹ ad minus. x. hora imediate pſcripta. ℞. aq̃ meliſſe. ℥. ij. aq̃ violaꝝ ⁊ radicũ altee. ʒ. j. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ℥. ß. ſyrupi iniubini. ℥. ß. miſce. ¶ Tertium q̃ die. xxxj. flobotometur ſibi baſilica dextri brachij ſub cubito poſita p quã educant̃ ſanguinis. ℥. iiij. ¶ Quartũ pncipalr attẽdat ſi tpe aſſumptiõis digeſtiui pcedẽtis vẽter eius remaneret ſtipticus: tũc oĩ alterno ſero accipiat vnã pill'am ſm hũc modũ factã. ℞. agarici electi. ʒ. ß. armoniaci piguis. ℈. j. al'. ablutí. ʒ. j. ß. ℥ ℥. g̃. iiij. ſalis indi. gra. ij. reforment̃ pille cuz ſucco roſ. de ol. ʒ. vj. ¶ Quinto pncipalr attẽdat q̃ poſt. x. dies ab aſſũptione digeſtiui purget̃ ſm hũc modũ. ℞. caſſie nuper pparate cũ aque capil. ve. ʒ. vj. reuba. electi. ℈. ij. ſalis gẽme. gra. j. ſquinãti. gra. iij. miſce ⁊ totũ aſſumat̃ cũ. ℥. iiij. aque lactis caprin. [illegible] obſeruando p[illegible] q̃ in minoratiuo [illegible] poſita ſunt. ¶ Vltimo vero [illegible] q̃ añ cibũ ⁊ poſt ipm: ⁊ añ purgationẽ etiã ⁊ poſt ipſam aſſueſcat tenere ſepe in ore ſuo de loch de pino q̃titatẽ vnius grani fabe q̃ a calore naturali diſſolutũ ab inferiora deſcẽdat ſine deglutitione artificiali. [illegible] is factis ſcribat mihi de ſucceſſu ⁊ puidebit̃ ei. Ad laudem dei. Amen.

Conſiliū 97. De regimine cōualeſcētis a pleureſi ne recidiuet.

Venerabilis in xp̄o pat̄ dn̄s Maphe⁹ ɔtarcno de ſacra religione deuotiſſima monachorū ſcti Georgij de alga dieb⁹ paruꝫ añ elapſis laborauit pleureſi vera q̄ cōtingit in eo ex dn̄io materiei cholice:ꝫ vitelline que apanit pāniculū pleureticē dextri lateris ei⁹. ¶ Et ꝫ a pleureſi ⁊ ab accñtib⁹ ei⁹ dei gr̄a nūc ſit curat⁹: tñ q2 egritudines oēs difficulter eradicanꝭ in hyeme: q̄n remaneat aliq̄ portiuncula mãeꝝ q̄ non raro minanꝭ recidiuā. Idcirco ad eiuſdē pſeruationē q̄n q3 modis regiminis eius ipſum defendere vr̄ mihi neceſſariū eſſe ſicut nūc apparet in ſequētibus. Primū itaq3 regimē eſt vt ipſe euitet manſiones terraneas aq̄s ppinq̄s aeri ſeptētrionali ⁊ occidētali obiectas vſq3 p totū mēſem aprilis futuri. ¶ Effugiat etiā vſuꝫ cibarioꝝ iuiſcatiuoꝝ ⁊ groſſoꝝ ſaltē p vnū mēſem: q̄ tñ oēs cibi ſunt inſtra ſue religionis velut ſunt paſtilia oīa caſeus lac ⁊ lacticinia; cibaria aceſtū ⁊ acria oīa. ⁊ nuces ⁊ cappares ⁊ olei multitudinē vbi butyri vſus eēt ei ɔformior. ¶ Caueat a leguminib⁹ eḋris oīb⁹ ꝫ cicera rubea ⁊ alba ⁊ brodium fabaꝝ cū carnib⁹ pullinis vitulinis ⁊ colūbinis ſunt ei ɔuenientia. Nō eñ video ſecurū eſſe q̄ vtaꝭ regimine ſocietatis ei⁹ comedētis cibaria p̄dicta ⁊ mīta actu frida velut fruct⁹: vt caſtaneas carrubias pira poma q̄ oīa ſunt ei vituperāda: ꝫ paſſule ⁊ fic⁹ nō ſunt ei nociue. ¶ De fercuꝭ ṽo vti pōt caulibus ⁊ rapis radicib⁹ petroſeꝭ. ⁊ iuſcul' de ordeo ⁊ cōſimib⁹. ¶ Vinū ṽo ei⁹ ſit colore albū. ſubſtātia ſubtile ſapore dulce velut tribianū: qḋ hr̄et dulcedinē ſuā nālē ⁊ nō a vīo cocto datā. ⁊ eligaꝭ vinū vicētinū taruiſinū vel iſtrianū trib⁹ p̄dictis ɔditionib⁹ p̄uilegiatū. ¶ Aq̄ aūt vſus nō placet mihi. Et ſi pp̄ter ɔſuetudinē deſideraret liphare vinū tūc accipiaꝭ aq̄ p̄cocta ad cui⁹ ſtalā.i.ponaꝭ.ʒ.i.ꝭ.liq̄ritie bñ mūdate ⁊ minutim ciſe. ¶ Inſup euitet motū fere oēm ſup cibo imo deſcat vt i plib⁹. ¶ Sil̄r euitet vigilias imo dormitio lōga oīno eſt ei neccīa: pp̄ter qḋ nō aſpiciendo reuerētiā legis ſecuꝝ erit ei ſaltē p vnū menſem vel vſq3 ad mediū februarij abſtinere a viſitatiōe matutini nocturni: qḋ tñ poterit diurna lectiōe recupare. In comedēdo cibū ⁊ valde ſolēniꝭ deglutiat maſticatū ⁊ nō mīrū igluuioſe deglutitū. ſil̄r neq3 potū. Et oīs cibi ⁊ pot⁹ mēſura dꝫ eſſe tāta q̄ ad eā nō ſequaꝭ ſtōachi grauitas neq3 tēſio: ⁊ nō ſtet huī⁹ diſpōnis meditatiōe anguſtioſus: qm̄ ipſe dei gr̄a pfecte ſanabiꝭ ⁊ per hec ⁊ p ſequētia. ¶ Scōm p̄ncipale eſt. vt iſte vir pcuret hr̄e bñficiū v[illegible] ⁊ pp̄ie cū in ſtr̄o ei appropato eductiuo mãeꝝ q̄ f[illegible]erūt ſucceden tes ⁊ ɔiūcte cāe egritudis: [illegible] cū [illegible]is [illegible]. q̄.aꝭ. p̄parati.ʒ.ij. oppoponac[illegible] g[illegible]is: [illegible]lpe colloq̄tidc. añ. ℈.i. bdelij mol[illegible] ſub[illegible] ℈ [illegible] onas dyagridij. ſalis idi. añ. [illegible].iij. rerꝭ barb[illegible]: agarici eſſ en. añ. ℈.i. cū ſucco roſaꝝ formen[illegible] p[illegible] de o[illegible] ʒ.vi.ʒ dū⁹ [illegible]piat oī q̄rto ſero parū añ cenā. ¶ 3ᵐ p̄ncipale [illegible]ſtꝫ eſt h⁹. R. aſſari: hyſopi: pra[illegible]ſicados pulegij: ⁊ calamēti. añ.ʒ.vj. ſ[illegible]darace.ʒ.[illegible]ij. ſpice nardi ʒ.ij. ſanguis draconis: acatie. añ.ʒ.i. amili.ʒ.v. terātur oīa per ſe ſubtiliſſime. deide icorporenꝭ in mortario cū vino maluatico. deide reſueꝭ in vaſe vitreato ſtricti orificij. de ip̄o oī ſero cū vadit ad lectū poſteriores coſte ⁊ ſpatule diligēter inungantꝭ in loco bñ calido: ⁊ ſuauiter ɔfricādo: ⁊ cooperiaꝭ loc⁹ vulpina pelle calefacta: ⁊ circūligeꝭ. ¶ 4ᵐ vt hic fidiſſim⁹ ſeruus dei añ aſſumptionē pillaꝝ ſupraſcriptaꝝ l añ rora accipiat iſtas aq̄s. R. aq̄ farfare.℥.v. zuccari al.℥.i. ⁊ calidū accipiaꝭ totū. ¶ Vltimū ṽo eſt: q̄ iſte vir oīno circa. xiij. vel. xiiij. diē lunarē mēſis februarij faciat ſibi fieri flobotomiā de vena ſaluatella poſita iter anularē ⁊ auricularē digitos man⁹ dextre p quā educanꝭ ſanguis.℥.iiij. aut. v. ⁊ nō dubito q̄ p hoc tale regimē miſericordia ſummi ſaluatoris ipꝫ ad pfectā ſanitatē eſſe reducet. Si aūt aliq̄d deficeret ſcribatur: ⁊ paratus ero ad laudē dei. Amen.

Conſiliū 98. De plenitudine pectoris ⁊ anhelit⁹ coanguſtatiōe a mã flatica mucillaginoſa ſm maiorē partē ⁊ vitrea ſubdn̄ante. ¶ Diuidiꝭ aūt Cōſiliū in capl'a tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis egritudinis. Cap̄.i.

Vir nobilis dn̄s Marinus laborat diſpoſitione mala ⁊ verēda ſatis. vꝫ pectoris plenitudine ⁊ anhelit⁹ coanguſtatiōe pueniētib⁹ a mã flatica mucillaginoſa ſm maiorē ptē: ⁊ vitrea ſubdominātē q̄ ambe ɔgregate ſunt in pectore: ptim p colligātiā a capite pp̄ter defluxū materieꝝ que fundūtur ⁊ defluūt ad pect⁹. ⁊ etiā aliq̄ pars iſtarū mãeꝝ diuturnitate tēporis cōmorātes ibideꝫ cōuerſe ſunt in mãs vitro colliquato ſiles. pect⁹ eñ ei⁹ nō eſt tante potētie: vt mãs tāte q̄titatis ſenſibiꝭr vel [illegible]ſenſibiliter expellere poſſit: ⁊ digerere digōne in noctiuo cōueniēti. vñ pp̄ter multitudinē ipſarū faciūt ſolōnē cōtinuitatis vel extenſionē ⁊ malā cōplexionēꝫ q̄ ambe excitant ad expulſionē earū materieꝝ p̄us q̄ cōuenienter digeranꝭ. ¶ Si aūt mãe tales preciſe in cerebro generentur per viā indi[illegible]: aut ſm ptē effundantur a ſtomacho vel ab epate nō cōuenienter digerentibus propter debilitatem ſui. hoc nō videtur dubitabile: quoniam ſatis rationale videtur magnam partem harum materierum generari in epate ſuo propter debilitatē in eo cōſecutam a multitudine materierum que in epate ſuo abundāt. vñ de generantur propter illam malam complexionēꝫ fleginata proprie dicta ſicut in ſtomacho et capite eius generantur multe materie fleginatice eq[illegible]os e ⁊ non vere dicte tales.

Ex quibus oībus ɔcludiꝭ diſpōne[illegible] hui⁹ viri eſſe multū verē[illegible] pp̄ter multa. ¶ Primo quia eſt egritudo toti co[illegible] huius viri contraria. quoniam complexio e[illegible] ter eſt calida ⁊ egritudo frigida m[illegible]liter. ¶ [Se]c[ū]do iterum. q2 hec egritudo co[n]trariatur n[illegible] complexioni epatis ipſi[u]s quod e[ſt] calidum ⁊ hu[m]iduꝫ [t]am reſpectu medij in ſpecie q̄ reſpectu medij in genere. ¶ T[e]rtio quia ipſa eſt contraria eta[ti] hui⁹ viri. eſt eñ cōſiſtens. ¶ Quarto q2 eſt cōtr[illegible]

tio huius viri qđ ſatis laborioſuʒ eſt. ¶ 5° qꝛ ipſa eſt pẽdẽs a mã multa: qm mã pauca nõ poſſet caput eius ⁊ pect⁹ tã cito tã vehemẽter replere ⁊ coartare ꝙ cito fiunt ei hec accñtia. ¶ 6° qꝛ ipſa eſt egritudo ledẽs tria pncipalia mẽbra.ſ.cerebrũ ꝓpter plenitudinẽ ⁊ gñationẽ equocã mãeꝝ flaticaꝝ in eo: vt dictũ eſt. Etiã qꝛ replet hec mã cor notabilr: adhuc ẽt qꝛ ledit notabilr epar ⁊ cũ hoc ſtomachũ: vt in pcedẽti caplo deductũ eſt. ¶ Et vltima rõ eſt. qꝛ egritudo iã diu pſeuerauit ⁊ cronica fcã eſt. ergo a materia frida. ꝯñtia colligit̃ 2° affoꝝ.ꝯmento iſtius. Senes iuuenibus pleruꝙ minus egrotant. ¶ Propter qđ vltimo correlarie ꝯcludit̃ ꝙ iſte nobilis vir multum promptus ⁊ ſollicitus eſſe debet in ſui procurratione. vt nunc in ſequentibus apparebit.

¶ De regimine ꝑ ſex res non naturales. Cap.ij.

Sit ꝑ ſui regimine ꝑmittẽdũ eſt. pmo ꝙ iſte vir pcaueat ſibi ab aſſumptiõe multa ciboꝝ ⁊ potuũ in quantitate ꝯtinua: immo melius eſſet ei vnã quantitatẽ ciboꝝ ⁊ potuũ in tres vices ꝙ in vnica vl bina cibatiõe accipe de eis. ¶ Scđo ꝙ nullũ cibũ degluttiat: niſi prius bñ fuerit maſticatũ. ¶ Tertio ꝙ euitet cibos frigidos ⁊ humidos viſcoſos ⁊ oppilatiuos. Exemplũ vt piſces paſtiles cibi. multus vſus lactuce portulace blete ſpinachie ⁊ ſiliſi. ¶ Quarto euitet cibaria acuta euaporabilia ⁊ fumoſa: vt ſũt cepe alleũ raphanũ q̃ nõ tãgat vel valde raro ⁊ parũ ex eis accipiẽdo. ¶ Quinto euitet grana olm generꝝ leguminũ. ¶ Sexto effugiat olno cibaria actu frigida ⁊ vaporoſa ⁊ facile corruptibilia: vt lac coloſtrã capita lactis ⁊ oĩa ex lacte ꝯdita. ¶ Septimo effugiat fructus oẽs et ꝓpe crudos. pira etiã cocta nõ accipiat niſi in paruo vſu ⁊ quãtitate. ¶ De potu aũt attẽdat. ꝙ non bibat vinũ in multa ꝙtitate ſel aſſumptũ: ſʒ paꝝ ⁊ ſepe bibere meli⁹ eſt ei. Uinũ aũt ꝯueniẽtius eſt ei mediocriter dulce claꝝ ⁊ aromaticũ cũ aqua ciſterne ꝯfractũ in eſtate cruda. In hyeme aũt cocta melior eſſet ei. ¶ Uinũ aũt rubeũ claꝝ aromaticũ paꝝ põticũ vel bruſcũ meli⁹ eſſet ei qꝛ nõ ẽ ita euaporabile. vñ qꝛ cũ põticitate ſua ꝯtriatur vigõni ⁊ viaꝝ cerebri et pectoris oppilatiuũ eſt iđ dimittẽdũ. ¶ Sʒ eligat̃ vinũ rubeũ vel ſubrubeũ inclinatũ paꝝ ad dulcedinẽ. ¶ Uinũ aũt robolium melius eſt ei cũ aq̃ ꝯfractũ: qꝛ cerebrũ min⁹ grauat ⁊ cũ hoc facile ꝑ vrine vias pcipitat mãs ſecũ educẽdo. ¶ Uinũ aũt aromaticũ nõ eſt laudabile ei: ⁊ ꝓpterea qñ hʒ ꝙtitatẽ reſine et aliaꝝ gũmaꝝ: ꝓpterea qꝛ minus calefaciẽdo ⁊ colliquando mãs facit eas ad caput euaporare. ¶ Aceti aũt vſus cũ aromatibus ⁊ aliis ꝯdimẽtis ꝯuenire põt ei. Et agreſta ꝯſimilr. Et ſuccus arãcioꝝ ⁊ vinũ citonioꝝ. et ſucc⁹ limonũ: etiã hec oĩa bñ placẽt. ¶ Effugiat etiã longã morã in aere frigido ⁊ humido ⁊ ꝓpter calliginoſo. Et ſtationẽ ſub flatu venti meridionalis poſt flatũ vẽti aqlonaris. ⁊ ecõuerſo. ¶ De mõ aũt ſue dormitionis attẽdat ꝙ nõ ponat ſe ad dormiẽdũ niſi trãſcãt hore due. aut ſaltẽ vna ⁊ media. ⁊ dormiat capite ſatis eleuato ⁊ nullo mõ ſuꝑ ſpinã decũbendo: immo pus ſuꝑ dextro latere reuoluẽdo ſe ſuꝑ ſiniſtrũ. Et effugiat coitũ ꝙtũ põt. ⁊ ꝓpter ſuꝑ cibũ ſi factũ vſꝙ ad ſex horas. ¶ De accñtibus aĩe euitet furorẽ ⁊ iracundiã ⁊ triſtitiã multã ⁊ ꝯſilia. Et hec de regimine rerum non naturaliũ dicta ſufficiant.

¶ De regimine per medicinalia. Cap.iij.

De regimine aũt inſtroꝝ medicinaliũ. x. vident̃ mihi fore obſeruanda. ¶ Quoꝝ pmũ eſt. vt adueniẽte octaua die mẽſis nouẽbris de primo futuri vſꝙ ad. 14. eius fiat iſti viro flõmia de baſilica brachij dextri ꝑ quã educant̃ ſanguinis. ℥.iiij. vel. v. et nõ plures. ¶ 2^m vero remediũ eſt. vt die immediate ſeqñti flõmiã euacuet̃ cũ hoc minoratiuo. ℞. pil. aureaꝝ ⁊ de iera magna. añ. ℈.ij. forment̃ pille. vij. vl viij. cũ eluario roſ. ⁊ accipiant̃ ꝑ duas horas añ diẽ ⁊ tardet̃ cib⁹ vſꝙ ad horas ſex ꝑ horã vnã añ ꝑmittendo aſſumptionẽ vni⁹ ſcutelle brodij pulli macri. ¶ 3^m eſt. vt die imediate ſeqñti pillas accipiat hoc digeſtiuũ in aurora calin ꝯtinnãdo ꝑ dies octo. ℞. ſyrupi de biſantijs. ſyrupi de calamẽto ⁊ de liqritia añ. ℥.ß. aqnaꝝ cicoree viol. ⁊ melliſſe. añ. ℥.j. miſce. ¶ 4^m inſtrm eſt: vt poſt digeſtiuũ iſtud euacuet̃ cũ hoc eradicatiuo. ℞. eluariũ indi. ʒ.ij. eluariũ de pſilio. ʒ.iiij. vtrũꝙ auari põderis bibat̃ cũ modico vini albi calefacti in aurora ꝑuatis de ipſo ꝯditionibus q̃ ſcripte ſunt de pillis ſupraſcptis. ¶ 5^m inſtrʒ eſt. ℞. aloes epatici elci. ʒ.iij. aga. polipo. añ. ʒ.ij. pulpe collo q̃n. ʒ.j. reubar. elci. ʒ.iij. ſpice nardi. ʒʒ. ſalis indi. añ. ℈.ß. fundant̃ in ſuccis roſaꝝ endiuie. añ. ℥.ij. ⁊ ꝯſeruent̃ in ſtuffa cala ſepe agitãdo vſꝙquo exiccati fuerint ſucci. Deinde 2^a vice ſuperfundant̃ ſucci maio. ℥.ij. ⁊ iteꝝ exiccent̃ vt pus. ⁊ 3^a vice iteꝝ ſuperfundant̃ eis ſucci ſcariole. ℥.ij. croci. ℈.ß. ⁊ exiccent̃ vt pus. De hac ꝗ mã fiãt pille ex oĩ. ʒ.vj. qbus vtat̃ ol fine qnꝙ dieꝝ accipiẽdo duas. ſʒ primã accipiat immediate añ cenã. ſcđam vo ꝑ duas horas poſt cenã. Et ita reuoluẽdo ꝓcedat ab vna ad aliã: ⁊ poterit vti eis toto tpe vite ſue in qcũꝙ regione climate ꝯtingit eſſe Et ſi vẽter ei⁹ nõ eſſet bñ larg⁹ tpe quo aſſumit ſyrupũ ſupraſcriptuʒ. poterit accipe de eis ol tertio ſero vnã paꝝ añ cenã: vt dictũ eſt. In iſtis eñ pillis latet virtus ꝯſeruãdi ⁊ reducẽdi ſanitatẽ ſuã mundificãdo caput: pectus: ſtomachũ: et epar eius. ¶ Sextũ pncipale eſt: vt iſte vir aſſueſcet ſepe ſaltẽ in ſeptimana bis vel ter accipe vnã in mane radicẽ. ʒʒ. viridis elci. poſt quã tardet cibuʒ horis ad min⁹ quatuor. ¶ Septimũ eſt: vt poſtꝙ fuerit purgatus per totũ mẽſem martij ad minus tribus vicibus in ſeptimana cũ vadit ad lectum: accipiat coclear medium xilobalſami cõdit (nihil bibẽdo poſt ipſum. ¶ Octauũ eſt. vt vſꝙ ad tpꝰ in cap. precedẽti aſſignatũ bis in ſeptimana totã caluariam capitis puluerizet cum hoc puluere. ℞. ligni aloes. ʒ.j. macis. ʒ.ij. ſticados: maiorane origani añ. ℈.j. roſ. ſpodij: ſandarace. añ. ʒ.j.ß. fiat oĩum per ſe ſubtilis puluis. deinde ꝯmiſceantur diligenter. ¶ Nonũ eſt hoc. ℞. ſpecieꝝ aromatici roſ. deſcriptione Gabrie. ʒ.j. trociſcoꝝ de roſ. ⁊ de ſpica. ana. ʒ.ß. zuccari alb. libram. ß. et cum aqua viol. fiat confectio in rotulis magnis: de qua poſt cibum accipiat quantitatem

rotule vnius parue:⁊ ꝓpꝛie in diebus in quibus nō aſſumit.℥℥.ꝯditū de quo ſupra dictū eſt.¶ Ultimū inſtrꝫ ē:ꝙ iſte vir ſepe aſſueſcat facere ſibi fieri ablutionē pedibꝰ vſqꝫ ad inguina añ cenā cū aq̄ cal'a decoctiōis roſ.violaꝝ.añ.M.ij.calamēti origani: ſticados.añ.M.j.q̄ bulliāt i nīta aq̄ vſqꝫ ad ꝯſūptionē tertie ptis:⁊ vtēdo hoc regimine altiſſimi oīpotētis grā reſtaurabit ⁊ ꝯfirmabit ſanitatē ſuā ⁊c̄.Amē.

Conſiliū.99.

De multa materia flegmatica ſalſa contenta in pectore:⁊ in pulmone deſcendente a capite ⁊c̄.

Hic iuuenis in cibarijs ſuis euitare dꝫ cibaria oīa groſſi nutrimēti:⁊ vētoſa bilia viſcoſa ⁊ oppilatiua: ſicut ſunt legumīa elixa panē azimū aut nō bñ fermētatū. Carnes bouinas ⁊ vaccinas piſces inſtos et ꝓpe elixos. Euitet paſtiles oēs cibos ⁊ lacticinia.Itē euitet oīa acuta velut raphanū alleū ⁊ fercula ⁊ cibaria oīa multū ſalis hñtia. Itē vtaꝛ vino albo claro bñ vinoſo ⁊ ꝓpe aliq̄d dulcedinis hñte:⁊ ſummopꝑe effugiat potū vini pōtici vel acris bruſci:⁊ caueat a fortibꝰ motibus ⁊ exercitijs.¶ In regimine medicinali accipiat octo ꝯtinuis diebꝰ de his aq̄s.℞.aq̄ iris: aq̄ hyſopi et praſſij.añ.℥.j.aq̄ vngule caballine.℥.ij.zuccari.℥.ß.prime decoctiōis.¶ Nona ſeq̄nti die euacueꝛ cū mixtione ℞.caſſie nuꝑ extracte de cāna cū aq̄ vngule caballine.℥.j.ß.reupontici.℈.ij.vel.ʒ.ß.ſpice nardi.℈.ß.miſce ⁊ aſſumat eā cū cyatho.ß.aq̄ vngule caballine calefcē:poſt ipſam tardet cibū horas.vj.¶ Deinde q̄eſcat q̄tuor vel q̄nqꝫ diebꝰ: deinde poſt illō purgeꝛ cū p̄dicta medicina ⁊ teneat iſtū ordinē ꝑ totuꝫ mēſem martij duabus vicibus purgādo ſe oī mēſe. ¶ Diebus intermedijs q̄bus non accipiat aq̄s nec purgationē.⁊ etiā tpe quo illas accipiat oī die ſemꝛ inūgat ſibi totū iliū ſiniſtrū a coſtis incipiēdo vſqꝫ ad inguina cū infraſcripto vnguēto bñ calō.et ſuꝑ loco portet fruſtū vnū pellis bñ calefacte.℞.olei de croco ⁊ de camomilla.añ.℥.j.ß.pinguedinis anatis talli.añ.℥.ß.croci.℈.j.pulueris piꝑis al. ireos ⁊ ruthe añ.ʒ.ß.cere albe q̄ntū ſufficit fiat vnguētū molle ¶ Diebꝰ ꝟo intermedijs q̄bꝰ nō accipit aquas nec purgationē:⁊ etiā diebꝰ q̄bꝰ accipiat aq̄s ſi vēter eiꝰ eēt ſtipticus accipiat ſemiſſe vnū caſiefiſtule: ⁊ cōedat medullā eiꝰ añ cenā immediate abijciēdo corticēs ⁊ nodos interiores.¶ Electuariū aūt ſiue medicina ſupꝛ aſcripta ſi ꝯponereꝛ adinuicē ꝑ pluribus vicibus melius eſſet:qꝛ reciperet fermentationem.

Cōſiliū.100.

¶ De aſmate. Diuidiꝛ autem Cōſiliū in capl'a tria.

¶ De cauſis et ſignis. Cap̄.j.

Uia diſpō huius nobil' dn̄e polliſſene valde difficilis eſt.Iō maximā opꝫ eſſe attētionē in regimine ipſiꝰ tā ex pte medici q̄ꝫ ex pte eius in obſuādo neccia.Eſt em̄ aſma forte ꝓueniēs partim ex mala ꝯplōne frigida ⁊ humida cerebri mittētis materiam multā pulmoni partim ex frigiditate multa q̄ excreuit in pulmone eius ꝓpter abſentiā vuule ſue. Nā ꝓpter hoc frigus ad pulmonē ſine gradatione ꝑuenit ſic ꝑ vuule pñtiā ad tpꝫ q̄dati ꝑueniēdo iuuaꝛ.¶ Et ex hoc clare deduciꝛ cā ꝑmutatiōis vocis huiꝰ dn̄e.q̄ q̄nqꝫ rauca:aliq̄n ſonora:q̄nqꝫ tenuis ꝓferꝛ. Quoꝝ cāe facile haberi pñt cognitis iuuamētis vuule.9° de iuuamētis mēbroꝝ.⁊ 9ª tertij cap̄.p̄mo.Uñ ex his ꝯcludiꝛ fortaſſis impoſſibilitas aut maxima curatiōis difficultas ſi nō poſſet vuula reſtaurari q̄ ſpaſmata eſt vel exiccata. Nō em̄ eſt abſciſſa manualr vel a p̄ate aliquo corrupta: vt patiēs ꝯfirmat ⁊ aſtātes.⁊ eſſet ſpeculatio pulchꝛa in inueniēdo eius abſentie cās cū nihil ab auctoribus tactuꝫ habeaꝛ.¶ Cognoui etiā nocumentū in hoc aſmate non paruū fieri ⁊ augeri ꝓpter plenitudinem etiā ſtomachi ⁊ debilitatē digeſtiue eiꝰ. Quare his oībus ꝓuidendū eſt prius de regimine ex parte ſex rerum non naturalium aliquid precurrendo.

¶ De cura per dietam. Cap̄.ij.

Ligat igiꝛ hec nobilis dn̄a i cibis p̄mo panē notabilē q̄ntitatē fermēti hñtē bñ fermētatū ⁊ coctū duoꝝ dieꝝ aut triuꝫ ad plus:in quo ponaꝛ dum fit aliq̄d de puluere liq̄ritie vt in.x.panibꝰ ponatur vna.ʒ.¶ Carnes comedat vt pulloꝝ vituloꝝ lactātiū caſtronū agnoꝝ capꝛoꝝ lepoꝝ cuniculoꝝ capoloꝝ:q̄ optime ſunt ei ꝑdicū faſianoꝝ pipionū auiū paruaꝝ anatū ⁊ ſiliū. Als carnes dimittat ⁊ comedat eas vt plurimū elixas.aſſate etiā ꝯueniunt ſibi nō valde indurate. De ferculis accipiat brodiū cauliū petro.feni.mēthā ſal.hyſopū qua ſꝑ i cibis vtaꝛ. Spinachia raro vtaꝛ:⁊ rariꝰ rapa:lactuca endiuia portulaca cucurbita ⁊ reliq̄s fridis non vtaꝛ.¶ De radicibꝰ vti pōt q̄nqꝫ cepis coctis ⁊ porris.carote ei bñ placēt.Scalonia etiā vtilis eſt. Alleum aūt raro tangat:raphano etiā raro vtaꝛ.¶ De fructibꝰ vtaꝛ multū ficubꝰ ſiccis añ prādiū ⁊ cenā ⁊ vue etiā oēs ſicce placēt.⁊ maxime paſſule nigre de romania. Amigdale bone ſunt oī mō ⁊ fiſtici.r.pis [illegible] ad dulcedinē trahētibus vti pōt.¶ De [illegible]ꝰ vtaꝛ feni.aniſo cimino ſepe in cibis ſuis piꝑe et alijs calidis. ¶ De leguminibus bona ſunt cicera rubea ⁊ alba: brodiū fabaꝝ pānicū dorella riſū cū lacte amigdalaꝝ ⁊ capraꝝ.¶ Lac crudū dimittat ⁊ caſeum antiquū valde ſalitū:recēs ꝟo caſeus dulcis ⁊ bonꝰ eſt ei.¶ Melle ⁊ zuccaro in cibis vtaꝛ ⁊ ſepe.¶ De ſaporibꝰ vteꝛ aceto ⁊ agreſta ꝯmixtis cū calis: vt croco: piꝑe:zinzib.nuce muſ.gaꝝ.cinamo. cardamo.⁊ ſ[illegible]bus.¶ Uſus aūt reꝝ acriū ſimpliciū non conuenit. ¶ Oleū ⁊ oliuas euitet:⁊ loco eius vtaꝛ recēti butiro vel pinguedine porci:galline vel anatis:ve[illegible]ſeꝝ.¶ Spālia in cibis ponēda ſunt hyſopu[illegible] ve.marubiū enula:crocus:ficus: fenicul[illegible] aniſ[illegible]m. Iſtoꝝ aliqua ſꝑ in cibis vtaꝛ:⁊ maxime enula:[illegible]co.⁊ hyſopo.¶ Uinū bibat albū.claꝝ.odo[illegible]ce.⁊ ꝯuenienter vinoſum. Uinū ꝟo rubeū.turb[illegible]um groſſum.pōticū.acre:vel bruſcū fugiat. E[illegible] tpe frigido vti pōt aqua mel.iſta.⁊ eſt cibi valde ꝯueniēs accipianꝛ aque fontis lib.xv.cinamomi.croci.añ.ʒ.ß.hyſopi.ʒ.j.bulliāt vſqꝫ ad ꝯſūptionē quarte pars

tis tūc addat mellis boni crudi lib. j. & coquant vſq; ad ↄſumptionē tertie ptis: & colent p ſaccū ſpiſſū & hac vtat in potu: vel tēperet ex ea vinū: & erit valde ↄficua. ¶ Habitet in camera: domo: vel loco calidis vel ſiccis: & euitet aerē turbidū: vētoſum: nebuloſum: & humidū: & ſi habitat i ſtuffa nō ſit calā valde ſz mediocriter. ¶ Nō dormiat ilico ſup cibo: ſed tardet ire dormitū p duas horas: aut vnā & mediā et capite dormiat eleuato bñ calō birreto vel infulis: & caueat dormire ſuper ſpina. ¶ Caueat multū explere ſe cibis vſq; ad ſaturitatē & grauitatē ſtomachi. Abſtinētia eñ oino ſibi vtilis ē ſi ſentit ſe repletā vtat pillis īfraſcribēdis. Exercitiū & ābulatio et oēs mot⁹ corpis pedeſter et eq̄ſter eſt ei ↄueniēs oē etiā exercitiū manuale quo nō teneat caput curuum bonū eſt ei. oia vero exercitia vel fricationes fiāt ieiuna ea & nō cibata. ¶ Nō dz de ſua ſalute deſperare: ſed bñ ↄfidere & letari: & mentē q̄etā agere. Nā triſtitia multa curation ē impedit et retardat.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Regimē ho: eius ex pte medicinalū q̄tuor cōplectit intētiones. prima eſt pulmonē & pect⁹ mūdificare: et mūda ipſa ↄſeruare ſcda eſt ſtomachi euacuatio: et eius digeſtiue ↄfortatio. tertia eſt capitis rectificatione materias multas congreget: et inferi⁹ catarrizet. quarta eſt ad vuulam attentio.

Prima intētio cōplet p° purgatione pectoris oi mēſe fiēda cū his. ℞. aq̄ hyſopi. ℥. j. ß. aq̄ capil. ve. ℥. ij. ſyrupi de praſſio. ℥. j. ſyrupi de liq̄ritia. ℥. ß. accipiat in aurora calm totū ſeptē diebus. ¶ Digeſtiuū leuius. ℞. aq̄ farfare: vel vngule caballine. ʒ. iij. aq̄ hyſopi. ℥. j. ß. accipiat vt prius. ¶ Euacuatiuū bonum. ℞. pillar̄ de agarico ℈. ij. pillar̄ de ſarcocolla. ℈. j. fiat octo et accipiat eas in aurora: poſt q̄nq; horas accipiat ſcutellam brodij pulli cū multo zuccaro & p vnā horā poſt comedat. ¶ Aliud euacuatiuum. ℞. agarici. ʒ. ij. aq̄ decoctionis liq̄. ℥. iij. ʒʒ. ℈. j. turbit. ʒ. ß. f. īfuſio p totā noctē et accipiat vt pille. ¶ Pro hac ēt intētione ſepe teneat in os aliq̄d de loch de pino et aliq̄n de loch de ſq̄lla. ¶ Electuariū ad hāc intētionē bonū per me cōpoſitū mihi ſepe exptū. ℞. ireos praſſij. ariſt. ro. hyſopi. añ. ʒ. j. ß. liq̄ri. ʒ. v. capil. ve. ʒ. iij. aniſi fenī. añ. ʒ. ij. ſe. caulū medulle toti. añ. ℈. ij. croci. ʒ. j. ß. pinear̄ & fiſticor̄ mūdator̄ p duas noctes infuſor̄ in aq̄ decoctionis liq̄ri. añ. ℥. ij. penidiar̄. ℥. iiij. pulmonis vulpis preparati ſm artē. ʒ. j. mellis viol. lib. j. fiat eluariū de quo deglutiat oi mane bis vel ter mediū coclear: ita āte cenā: et de eo etiā ſepe teneat in os modicum et videbis iuuamentum magnum.

Secūda vo intētio cōplet cū iſtis. p° vtēdo ſepe añ cibū ↄfectione dyacinamomi. Itē aromatici roſati. Item ↄfert ēt vti cibis puluere melliſ. Aqua ēt ſublimationis ei⁹ optima eſt limphando vinū. ↄfert eñ egritudinibus de flegmate cerebro et ſtomacho. ¶ Cōfortat ēt ſtomachū aſſumere ſepe hoc. ℞. aq̄ mel. aq̄ abſinthij añ. ℥. j. ß. puluer̄ ameos. ʒ. ß. accipiat cū zuc. calm in aurora. Aliud digeſtiuū bonū. Recipe mellis roſati. ℥. j. ß. aque betonice. ℥. iij. accipiat vt ſupra. ¶ Aliud digeſtiuū ſit et mūdificatiuū accipiant. ℥. iiij. aque ſublimationis radicū ireos. ¶ Euacuatiuū bonum ſunt pille cochie de q̄bus accipiant in aurora. ℈. ij. et tardet cib⁹ vt ſupra. ¶ Aliud bonū. ℞. eluarij indi. ʒ. ij. ß. agarici. ℈. j. ʒʒ. g. vi. accipiat cū decoctione aniſi: & fiat vt ſupra. ¶ Unguētū bonū ſtomachi ↄfortatiuū de quo vnguat bis in die. ℞. calamenti mellif. betonice maſticis galāge cipi roſ. granorū padiſi. añ. ʒ. ß. laudani. ʒ. ij. ligni al. ʒ. j. gal. muſ. ʒ. j. ß. olei de mētha de abſinthio. añ. ℥. j. ß. cere. q. ſ. fiat vnguētū molle. ¶ Sacculus ad idē. ℞. mēte abſinthij maiorane origani meliſſe ſeminis baſiliconis añ. M. ij. macis. ʒ. iij. granor̄ paradiſi. ʒ. ij. puluerizentur & in ſindone de grana fiat ſacculus.

Tertia vo intentio cōplet ſic. purgat caput accipiēdo aliq̄n vt bis in mēſe has pillas. ℞. pillular̄ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici electi. ℈. j. fiant pille cū ſyrupo de ſticados et modico zinziberis accipiant ſicut de purgatiōe pectoris ſupra intentione prima. ¶ Itē opportunuz eſt. vt ſepe vtat pillis de ſpeb⁹ Meſ. accipiēdo vnam q̄n vadit ad lectū bis vel ter in ſeptimana. Itē vtiles ad hoc ſunt pille aſſaiaret Aui. & ppuie malaxate cū butyro & ↄfortate cum modico agarici et vtat vt ſupra. ¶ Pille mee mūdificātes caput et pect⁹ de q̄b⁹ vnā exhibeo vl. ij. poſt cenā p duas horas. ℞. aloes epatici ele. ℥. ß. agarici elci. ʒ. j. ß. īfūdāt p duas noctes i aq̄ maio. deinde exſiccant et. ℞. ſticados flo. ſaluie et roriſmarini añ. ℈. ß. macis. ℈. ij. dyagridij. g. v. ij. & forment pille ex ol. ʒ. vij. et dent vt ſupra. ¶ Ad eādē intētionē fiat puluis iſte ex quo ſup prora capitis puluerizent. ℞. macis. ʒ. ij. gariofilorū meliſſe galange laudani pulegij ſticados. añ. ʒ. ß. fiat puluis. Sacculus bon⁹ capiti ſuperponēd⁹. ℞. origani ſticados ruthe maiorane aſſari calamēti ana. ʒ. ij. galāge. ligni al. ameos. añ. ʒ. j. gar̄. ʒ. iij. roſ. ʒ. j. ß. ſanda. al. ℈. iiij. fiat ſacculus latitudinis q̄tuor digitor̄ et lōgitudinis magnus: et portet ſup cōmiſſura capitis et ſepe exiccet et thure ſuffumigetur. ¶ Lixiuiū quo caput abluit coquant hec cuz aqua poſtea ponat cinis et colet. ℞. aſſari galan. maio. ſtica. añ. ʒ. j. ligni al. ʒ. ß. ¶ Sapo cum quo abluit caput incorporet cū iſtis. ℞. puluer̄ ireos. ʒ. j. gariofilor̄. ʒ. j. ß. macis galāge ligni aloes. añ. ʒ. ß. ſaponis albi. ℥. ij. fiat cum aqua vitis. ¶ Pleno prius ore aq̄ tepida ſepe leuiter in mane trayciat per nares hoc caput purgiū. ℞. aque mellis. ℥. iij. pulueris arthanite: ligni aloes. ana. ℈. j. ſucci radicuz blete. ℥. j. ß. miſce ſimul et fiat calidum dum accipitur.

Ultima vero intētio exeq̄ pōt cū iſtis. ¶ p^m eſt tenere ſepe i os aquā decoctionis paſſ. ¶ 2^m eſt aq̄ decoctionis liq̄ri. ¶ 3^m eſt aq̄ ſublimatiōis ireos. ¶ 4^m eſt maſticatio crebra aniſi. ¶ 5^m eſt maſticatio nuc. muſc. ¶ 6^m eſt maſticatio cubebar̄. ¶ 7^m fricatio loci ſepe facta cum oleo amigdalar̄ dul. ¶ Itē cū oleo irino. ¶ 9^m cum puluere origani. ¶ Decimū cū puluere ruthe. ¶ Undecimū fricatio cū bono balſamo & eſt melius oibus. 12^m ſepe tenere in os fruſtuz ligni al. ¶ Hec ſunt q̄

mihi vtiliora viſa ſunt in cura diſpōnū huius nobilis dñe collecte varijs auctoꝝ voluminibus ⁊ Iſtudio paduc. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſiliū.101. De aſmate ꝑpter plenitudinem pectoris.

Strenuus ⁊ ſpectabilis miles de thienis in vrbe Uincētina laborat plenitudine pectoris a mā ſtatica ſm partē a capite effuſa ad pect⁹. ⁊ ſm magnā ptē genita in ipſo ꝑ viā indigōnis q̄ qualitercūq; ꝯtingat in pectore ipſi⁹ ſm maiorē partez ipſi⁹ ſaniata eſt. vt ſi lōgo tpe ibidē fixa ꝑmaneret: neceſſario pduceret ipm ad ethicaz aut ptiſim: aut ad vtrūq; ſimul. Prius tñ ꝙ perducat ad diſpōnes iſtas factura in eo eſt aſma: aut iā efficit illud. Propter igitur has diſpoſitiones euitandas aut alleuiandas prouidendum eſt ei per hunc modum.

Primo q̄dē euitet habitaculū camere terrene: aut loci fridi et humidi ⁊ vētoſi. ¶2° euitet oēs cibos groſſos: viſcoſos: ⁊ oppilatiuos: vt legumina: caſ:ū aīaliū partes neruoſas pāniculoſas ⁊ glutinoſas. ¶Effugiat ēt acuta oīa velut cepe: raphanū: allcū porrum ⁊ ſilia his. ¶Effugiat etiā cibos acres: vel acrib⁹ cōpoſitos: vt ſunt granata: agreſta: arāciū: limones. ⁊ ſilia. Granatorū ꝟo vſus dulciū ſibi valde ꝯueniēs eſt. aceto aūt vti pōt ter vel quater in ſeptimana. ¶Euitet etiā cibos viſcoſitate oppilatiuos: vt anguille: tinche: ⁊ ſimilia. Cācros autem in vſu aliqñ nō vitupero ſibi. ¶Dimittat etiā oīa cibaria acuta vehemētis excicationis velut ſunt ſalſa oīa. ¶Uino aūt vtaꝛ albo ſubtili aromatico dulci: ⁊ nullo mō acri. Et ſi nō poteſt hři albū accipiaꝛ ſubrubeū: ⁊ nullo mō nigruz. ¶Et ſi ꝑpter fumoſitatē vini: vel ꝑpter dolorē iāctu rarū oportet limphare vinū: tunc limpheꝛ cū aqua decoc. vnius radicis liquiritie quātitatis digiti minuti mundificate: ⁊ in fruſta inciſe: ⁊ imponātur in lib. xij. aque: et coquaꝛ vſq; ad cōſumptionem tertie partis. ¶De exercitio vero nō opꝫ in eo fieri ſermonē niſi qꝛ gratia exercitij ꝯuenirent ſibi fricationes a ſpatulis vſq; ad nates applicate ſemel in die ⁊ ꝓpiie in mane anteꝙ̃ ſurgat a lecto: aut ſaltez bis in ſeptimana applicenꝛ ſibi ventoſe due in natibus ſine ſcarificatiōe. ¶Cōtēperet oīa accñtia aīe ſuo poſſe. ⁊ ꝑpue triſtitiā ⁊ iracūdiā inducētia: qḋ tñ facere nō eſt ei leue ꝑpter accñtia mundana homines multū atterētia. ¶Cōſideret etiaz in aſſumptione ciboꝝ vti quātitate conuenienti: que ſtomachum nullo mō aggrauet. Neq; etiā tantus debet eſſe potus ꝙ in ſtomacho ipſius fluctuet.

Pro regimine ꝟo medicinali q̄ngꝫ videnꝛ mihi cōuenientia ſufficere medicamina. ¶Quoꝝ primū eſt eluariuz hoc de q̄ oī mane accipiat coclear vnū: ⁊ ꝑ horā ante cenā coclear mediū degluticēdo ipm abſq; maſticatiōe aliq̄. Cuius deſcriptio. ℞. liq̄ri. cina. capill. ve. añ. ʒ.j. pipis al. ⁊ nig. hyſo. vngule caba. ſe. fenu. añ. ʒ.ß. paſſulaꝝ. ℥.ß. pincaꝝ fiſticoꝝ: amigdalaꝝ purgataꝝ. añ. ℥.j. ireos ſe. vitice. añ. ℈.ij. ſy. viol. ℥.y. melꝛ. q.ſ. ⁊ fi. eluariū. ¶2m remediū eſt eluariū hoc de q̄ ſepe in die ⁊ in nocte I ore ſuo tenere dꝫ q̄ntitatē fabe nō maſticādo ipm: ſꝫ ꝑmittēdo deſcēderet qḋ diſſoluaꝛ ab eo. Cuius deſcriptio. ℞. loch de pino. ℥.j.ß. penidiaꝝ. ʒ.ß. incorporenꝛ ſil in mortario vltima ꝯtritione. ¶3m remediū eſt. vt ſi faſtidireꝛ loch liq̄do vel molli iā predicto loco illius in ore ſuo teneat fruſtū vnū cōfectionis dyapenidionis: ſicut dictū eſt de alio. ¶4m remediū eſt. vt oī ſero q̄n vadit ad lectū a ꝑncipio capilloꝝ vſq; ad ſummitatē capitis latitudine cōmiſſure ſagittalis triū digitorū ponat de hoc puluere ſparſo inter capillos quantitatē q̄tuor granoꝝ ordei. ⁊ cū reponit ſcōm cū pectine deponat ꝑmū. Cui⁹ deſcriptio. ℞. ſandarace. ʒ. ij. gariofil. ʒ.j. macis. ℈.ij. roſ. floꝝ nenufaris violarū corticū papaueris. ana. ʒ.ß. ligni aloes. ℈.j. fiat puluis olm ꝑ ſe. ¶5m ⁊ vltimū remediū eſt. vt pect⁹ ei⁹ oī ſero q̄n vadit ad lectū ante ⁊ retro vngaꝛ hoc vnguēto ſm oēm ambitū coſtaꝝ. ℞. olei violaruz: olei amigdalarū dulciū. añ. ℥.j. pinguedinis anatis butyri recētis. añ. ℥. iiij. croci. ℈.ij. cere al. q.ſ. et fiat vnguētū. Hec ſunt remedia q̄ mihi videnꝛ meliora: quoꝝ vſus ſit ſaltē vſq; ad. xij. dies. Et ſi res erit bone terminatiōis referanꝛ deo grates: ſin aūt reſcribaꝛ. qꝛ ſemꝑ paratus ero. ſꝫ defectū nūtioꝝ citius expedire nō potui. qꝛ ſum extra ciuitatē māſinus. quare melius eſſet determinatū hře nuntiuz.

Conſilium.102. De difficultate anhelitus. Diuiditur aūt conſilium in capitula tria.

¶De cauſis aſmatis ⁊ orthomie. Cap. j.

Sollicitauit me iā diu reuerēdiſſima vřa pr̄ſinitas benigniſſime pr̄. vt cuiuſdā difficultatis anhelitus quo plurimū cruciamini ꝙ clariori ſermone fieri pōt ꝯſiliū curationis oſtēderē. Et lꝫ ſm illuſtrium auctoꝝ ſniam difficultatis anhelitus plurime ſint ſpēs: vt ego ꝓlixiori ſermone ꝯſtruxerā: ne tñ ſni[illegible]rū ꝓlixitas faſtidiū ingerat ꝑlegēti. q̄ ꝓpoſito magis [illegible] ꝯgruere vidētur ſolūmō tres anhelit⁹ ſpēs declarare decreui. q̄ ſunt Aſma Diſnia ⁊ Orthomia: q̄[illegible] int earūq; inter ſe dřias ⁊ cāſ explicare ꝓpoſui. ¶Eſt igiꝛ aſma pulmonis ⁊ pectoris egritudo facta: ꝑpter debilitatez vel plenitudinē lacertoꝝ latitudinaliū pectoris. vñ nō debite expellunꝛ fumi ⁊ ſuꝑfluitates cōgregati. q̄re frequētaꝛ anhelit⁹ cū nō debite inūdificeꝛ cor ⁊ euēteꝛ ab eis ꝑ tractū aeris iſpirati. ¶Cū plenitudine ꝟo vel debilitate lōgitudinaliū villoꝝ trachee arterie ⁊ pectoris nō debita quātitas aeris cor euētare debētis attrahiꝛ. diſnia noiaꝛ. ¶Sꝫ cū vtroꝝq; villoꝝ lōgitudinaliū ⁊ latitudinaliū defectu ꝯ[illegible]git vt nō ſufficiat cor euētari ex inſpirato aere: atq; nō plene ipm cor ⁊ pulmo a fumis inūdificen[illegible] quibus ſuꝑfluitatū coartātiū: orthomiā [illegible] vocauerunt. Uñ aſma fit propter inſuffi[illegible]ciētē [illegible]oꝝ ſuperfluoꝝ expulſionē ⁊ aeris expiratione. Diſnia ꝟo fit ꝑpter diminutā attractionē ⁊ inſpirationem. In orthomia vtrāq; ꝯtigere. ſ. iſpiratiōis ⁊ expiratōis inſufficiētiā colligam⁹. Et ſi ꝙ pl̄es illuſtriū a[illegible]tꝝ q̄

ſermões eq̄uoce forte magis his noīb⁹ abutēdo loquan̄t melior tamē ſignificatio eoꝝ ꝑ iacta videtur. Harū inſup cāe q̄nq̄ mālēs q̄nq̄ imālēs eē ponūt. Mālēs ſunt male ꝯplones cū humorib⁹ vel ſibi ꝓportionalis. vt vētoſitatib⁹ ⁊ aq̄ſitatib⁹ ſimplicib⁹ vel ꝯmixtis. Itē harū alie añcedētes ⁊ alie ꝯiūcte. Immālēs ꝟo ſūt male coplones ſimplices vel cōpoſite ſine humoꝝ ⁊ ſibi ꝓportionatoꝝ vitio. Itē egritudines iſte q̄nq̄ ꝑ ꝓprietatē inſunt pulmoni ⁊ pectori, q̄nq̄ ꝑ cōitatē. Hos aūt ſermones diſtinctos talr̄ intelligere ꝯuenit. ¶ Cāe em̄ mālēs añcedētes ſimplices vel cōpoſite ſunt humores ſimplices vel ꝯmixti in venis ⁊ arterijs magnis aut locis vacuis pectoris ſi fuerint egritudines ille ꝑ ꝓprietatem aut capitis ſtomachi ⁊ alioꝝ ſi fuerit hi morbi ꝑ colligātiā. ¶ Cāe ꝟo ꝯiūcte mālēs ſunt ꝑdicti humores ſimplices vel cōpoſiti ibibiti in poris villoꝝ lōgitudinaliū aut latitudinaliū aut in vtriſq̄ .ſ. pectoris ⁊ pulmonis: aut in extremitatib⁹ arteriaꝝ ⁊ cānulaꝝ ei⁹ ſi fuerit egritudo ſibi ꝓpria. Si aūt ꝑ cōitatē. tūc ſtāte ſanitate pulmōis ꝯuenit pānicules pectoris cōprimit: ita vt eoꝝ ꝓhibeat̄ mot⁹ debit⁹ dyaſtol. ⁊ ſiſtol. ſicut cōtingere videm⁹ i plenitudine ſtomachi ⁊ epatis. In ſplenis q̄ꝫ duritie vł apate ⁊ in colica ſqbaloſa ⁊ vētoſa ⁊ iliaca ⁊ cholirica paſſionib⁹ ⁊ alijs mēbroꝝ egritudinib⁹ pectori colligātis. At ꝟo ſrēꝝ humores iſti q̄nq̄ in ipſo ꝯgeruntur ꝑ defluxū ab alijs mēbris vt capite ⁊ epate q̄nq̄ ꝟo in ipō inuenit̄ cauſa gn̄ationis eorūꝫ ſicut flegmatis et aquoſitatis. Cā gn̄ationis in ipō ē frigiditas q̄ paulatīꝫ roꝛificat: vt Aui. ẍᵃ tertij tractatu pͥo cap̄. de aſmate colligendū. ¶ Immālēs autē cāe ſunt friditas pura pectoris panniculos ei⁹ ſpaſmās: ⁊ motui indiſponēs: aut humiditas vias anhelitus hebētes: aut ſiccitas humidū pulmōis. ⁊ pānicuꝉoꝝ exurēs ꝑtes ei⁹ in pāniculoꝝ ꝯhēdo motui dyaſtolis ⁊ ſiſtolis ineptas reddit. pura q̄ꝫ caliditas hoc idem agit ſuo tractu: ⁊ qꝛ maiorē ꝗ̄ exigat in corde neceſſitatē ponit euentandi. quare cum in vna dyaſtole aeris portio iſufficiēs cor euētare nequaq̄ ex inſpiratione trahat̄. cogit̄ ꝟi⁹ iſpirationē iſpiratiōi ſubiungere: vt igniti neceſſitati ſufficienter ſatiſfacere valeat. ¶ Ex cauſis q̄ꝫ mālib⁹ añcedētib⁹ i plurimo euētu reꝑit̄ fl̄a: ⁊ aq̄ſitas: ⁊ vētoſitas in ipō ꝯgeſte: aut aliūde fluētes. Deide ſanguis frequēter a capite reumatiẓās: vt in ſomno ꝯtingit. Et qꝛ multa ei⁹ eſt quātitas in pectore ꝓpter ꝓpīq̄tatē epatis cordis: ⁊ vene chilis: q̄ ſunt i hūano coꝛpe manifeſte minere. Raro aūt cholera difficultatis anhelitus ē cā niſi ꝑ augmētū neceſſitatis aut ſiccitatis vł penetrationis pūgēdo ſic faciat. Rariſſime q̄ꝫ meliā tales egritudines facere videmus: cū ei⁹ pua quātitas in pectore inueniat̄: eiuſq̄ groſſitie pāniculos: niſi maxima difficultate ſubintrat atq̄ calore cordis ⁊ multi flegmatis ⁊ aq̄ſitatis in pulmone reſidētiū in ſuis qualitatib⁹ refrāgatur. ¶ Adde q̄ꝫ aliaꝫ haꝝ egritudinū cām fore frequenter paruitateꝫ et anguſtiā pectoris a gn̄atōe ꝯctā q̄re nō ſufficiēs aeris quātitas inſpirari ⁊ detineri pōt: vt ſpūaliū neceſſitati ſubueniat̄: ſicut dam a tertij allegato loco apte colligit̄: dum indꝫ. Et q̄nq̄ fit .ſ. aſma ꝓpter grſtatē pectoris: q̄re nō ſeq̄t̄ ipm̄ neceſſitas ex anhelitu. ¶ Cōtingit etiā q̄nq̄ anhelit⁹ difficultas a febrib⁹ peſtilētialib⁹: ⁊ potu venenoꝝ: vt vipe ⁊ ſillū. vt 6ᵃ q̄rti. trac. 3° colligēdū. Potu ēt medicīaꝝ venenoſaꝝ vt ibidē appet ex potu ceruſe: gypſi: opij: ⁊ iuſq̄amī ⁊ ꝯſillū. hec de cauſis.

¶ De ſignis. Ca. ij.

Ecitatis ꝯpēdioſo ſmone ſatis q̄ditate ⁊ cauſis aſmatis diſnie ⁊ orthomie ꝯuenit recte ꝯſulere volētē vnāquāq̄ ſpērū difficultatis anhelit⁹ ꝑ ſibi ꝓpria ⁊ adeq̄ta ſigna diſtiguere qm̄ cuidēs cognitio morbi curabil' ſpē certā medele pollicet̄: ⁊ q: in actiōib⁹ prius corpoꝝ cognitio ex ſignis manifeſta eē dꝫ. Deinde ⁊ ſalubriū cāꝝ inuētio. Galen⁹ pͥo. tegni. igit̄ erūt aſmatꝫ ⁊ reliquaꝝ ſpērū difficilis anhelit⁹ ſigna hec penes ordinē cāruꝫ ſuperi⁹ noiataꝝ. ¶ Si igit̄ aſma fuerit a dn̄io ſanguinis in pectore ⁊ pulmone exuberātis. erit ꝯſtrictio anhelit⁹ ꝑſeuerās ſcreat⁹ dulcis nō multe viſcoſitatis niſi calore multū agēte. ⁊ cū aliq̄li ſanguis: iterdū ꝯmixtiōe ⁊ q̄q̄ ſigna magꝫ adherūt hora ꝓpa motui ſāgui ſ vt i diluculo: ⁊ ꝑ horā vnā vel duas añ diē. Inſup ⁊ pōderoſitas pectoris cū inflāmatione multitudo ſudoris circa pect⁹ ⁊ guttur plenitudo venaꝝ pectoris et rubicūditas eius ſomnus ꝓlixus cū apparentijs idoloꝝ rubeorū: ⁊ niſi ꝟtus reſoluta fuerit: erit pulſus magn⁹ maior tn̄ ſiſtoles ꝗ̄ dyaſtoles. Erit etiā velox ⁊ frequēs ꝓpter neceſſitatē magnā quaꝫ imprimit ſuo calore ſanguis. Urina rubea vel ſubrubea aūt ruffa vł ſubruffa groſſa in ſubſtātia turbulēta. ¶ Si ꝟo aſmatis cā fuerit fl̄a erit ꝯſtrictio anhelit⁹ grauatiua: maior tn̄ hora mot⁹ fl̄atis ꝓpria .ſ. ab hora .1ᵃ noctis vſq̄ ad matutinū ſomnus ꝓfundus ⁊ lōgus ſtupor ⁊ hebetudo ſenſuū abūdātia ſcreat⁹ inſipidi: aut remiſſe dulcedinis aq̄ſi mucillaginoſi viſcoſi: aut ſalſi ſꝫ varietatē fl̄atis in n̄alitate: aut nō n̄alitate: ⁊ ſpēbus ei⁹ diſtictis: ⁊ ex ꝑte capoꝛis: ⁊ modi ſubē critq̄ palliditas faciei ⁊ oculoꝝ: ⁊ parua aut nulla pectoris caliditas cū mollitie: plurimiſq̄ tuſſis ꝑn̄tia cūꝫ ſcreatu multo abūdātiaq̄ multi vaporis in pectore capitis grauitas: pigritia toti⁹: pulſus q̄ꝫ tardus ⁊ rarus ⁊ mollis: ⁊ ſi fuerit in arterijs ꝯtēta mā̄ tremuloſus. Plurimū em̄ pulſus hn̄tiū aſma ē tremuloſus. ẍᵃ tertij tractatu pͥo cap̄. de ſignis aſmatis Urina i dn̄io flegmatis n̄alis erit pallida mediocriter ſpiſſa. In dn̄io ꝟo acetoſi vel acris palida cū ſubſtātia tenui ad mediocritatē accedētꝫ: aut alba: q̄nq̄ ⁊ glauca ſm̄ ꝗ̄titatē ⁊ ſbam fl̄atis. In ſalſo autē fl̄ate ſubcitrina erit cū ſubſtātia eq̄li non ꝑturbata ad mediocritatē vel ad ſpiſſitudinē accedēti. In vitreo aūt fl̄ate ē alba mediocriter tenuis cū hypoſtaſi petal ide ⁊ ꝑturbata in fundo ſedēte. Adde tn̄ q̄ ſi ꝑn̄tia feb. adeſſet variet̄ vrine color ad intēſum: ⁊ ſuba ei⁹ ⁊ hypoſtaſis fl̄atis diſſoluti ꝯmixtiōe minſtarent̄. Egōnes q̄ꝫ tūc ꝑ totū ſpumoſe videt̄ cū palliditate ⁊ mollitie ſubē. ¶ Dū aūt aſmatis cā fuerit colā: lꝫ raro ꝯtigat: ſigna erūt itēſio flāme cū ſiccitate et mordicatione pectoris: in dextra tn̄ ꝑte magis ꝗ̄ in ſiniſtra cum reſolutione atq̄ citrinitate pecto

ris toti⁹: pect⁹ q̃ʒ tactu inflāmatiue caliditatis exi-
ſtit aſpitas lingue gutturis ⁊ palati. Hec tñ oīa ma
gna aſſerūt hora motus cholere ꝑpria. ſ. a 3ª hora
diei vſqʒ ad nonā: pauc⁹ q̃ʒ ſcreat⁹: ⁊ q̄nqʒ citrinus:
imo ⁊ priuatio ſputi oīno: ⁊ qḋ ſputi cū recipit: ⁊ ad
nutriſtraẜ qḋ humectat. x³ tertij allegato cap̄. Etſiqʒ
i ſōno citrinaꝝ vel ignitaꝝ rerꝝ vt fulgoris vel ſcītil
laꝝ appitio pulſus magnus niſi v̄tus ſuccubuerit
velox ⁊ frequēs cū manifeſta duritie. Urina intenſa
citrina ruffa vel ſubruffa cum tenuitate ⁊ claritate
ſube pinguis cū aliqñ colliq̄ti flegmatis admixtōe.
Permutaẜ etiā ſigna hec ꝑmutatione cholere nāl'is
aut nō nāl'is i quātitate ſubſtātia ⁊ alijs diſcreṫ; pē
ſandū ⁊ febris abſentia vel pñtia: ⁊ alijs idē ipme
re potētib⁹. ❡ Signa aūt aſmatꝫ a melācholia nāli
facti vel pēdētis, ſunt pectoris ⁊ faciei liuiditas ⁊ al
bedinis oculoꝝ ſubnigredo: ⁊ eoꝝ lippitudo ⁊ gra
uitas ſenſuū puſillanimitas: ⁊ ſollicitudo, ꝙꝫ pluria
maxie cū hora mot⁹ melācholic ꝑpria. ſ. ab hora 9ª
diei vſqʒ ad horā ſcdā ʒ vel tertiā noctꝫ: i ānhelitu q̃ʒ
pōderoſitas: ⁊ ꝯſtrictio maior tā in ſiniſtra q̃ʒ in de
xtra pte ꝯtingit ſōn⁹ pauc⁹ terribiliū ⁊ nigroꝝ cor-
poꝝ appitio: ſputū aūt tenue ⁊ liuidū ſcreationes
⁊ eructuatōes acetoſe: pulſus tard⁹ debilitat⁹ tenuis
⁊ dur⁹: vrina alba tenuis clara: egōnes liuide ⁊ cō-
pacte: vētoſitas ⁊ rugit⁹ in pectore ⁊ toto. Et ei qñ
qʒ vrina liuida ſpiſſa ⁊ ſpumoſa: q̄nqʒ melāchol̃e vi
ſcoſe vel groſſe: vel alr̄ variate i nālitate nō nālitate
i mō ſbe qntitate ⁊ alijs. ❡ Nota tñ ſigñtionē ꝑdicto
rū oīm cōpleri euidētius ꝑticulariū ꝯuenientiū ꝯſide
ratione ſuppoſita. ſ. etatis ⁊ regionis exercitiorum
regiminis ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ alioꝝ imutare potētiū.
❡ Si aūt aſma ꝓuenerit a mā aliūde defluxa ſigni
ficabit ipm euēt⁹ ſubit⁹ ⁊ mittētiū mēbroꝝ debilitas
aut egritudo ꝑcedēs: ⁊ q̄ iuuēdiẜ ⁊ remittiẜ ſm quā
titatē materiei aliūde fluētis. Dū aūt fit vitio pecto
ris nō eq̄ ſubitus: ſed paulatin⁹ eſt eius euentus.
❡ Si ṽo aſmatis cā fuerint febres peſtilētiales: aut
alie: aut veneno vel medicinaꝝ venenoſaꝝ pot⁹ ſi-
gnificabūt ipm añceſſio illoꝝ ex ſignis ꝓprijs p̄la
q̄rti tract. 4° ⁊ 6ª q̄rti. tractatu 3° ſigillatis capl'is
colligēdū. ❡ Si ṽo fuerit eruptio ſaniei ad pect⁹ vt
in ſq̄nauticis ⁊ freneticis ⁊ ſilib⁹ ſepe ꝯtingit ſanio-
ſa in mām ad pect⁹ effundi: ſignificabūt illud ꝑceſ-
ſio freneſis ſq̄nātie: aut alioꝝ quoꝝ pñtia corp⁹ af-
fligebaẜ. ❡ Si ṽo fiat aſma a vētoſitate: ſignificāt
illud lenitas pectoris ⁊ augmentū neceſſitatis ex aſ
ſūptione ciboꝝ vel medicinaꝝ vl' vētoſitates gene-
rātiū ⁊ ſenſatio gurgulationis rugitus ⁊ tēſiōis in
pectore ⁊ pulmone. ❡ Cōmixtoꝝ aūt humoꝝ ſigna
aſma faciētiū: ꝯſidera diligēter ex ꝑfatis ſignis ſim
plicū humoꝝ dñiū arguētib⁹. ❡ Signa aūt mala-
rū ꝯplexionū ſine mā aſma ⁊ diſnīā faciētiū ſub cō-
pēdio colligaẜ: caliditatē eni ſimplicē ſine mā facti
uā aſmatis ſigñt: rubedo etiā lenitas pectoris ⁊ fa
ciei: pulſus velox: ſomn⁹ pauc⁹: ſitis mediocris: ſen-
ſatio caumatis in ꝓfundo pectoris noceri ab aere: ⁊
alijs calidis ⁊ iuuari a frigidis ❡ Frigiditatꝫ aūt ſi
ne mā ſigna ſūt. frig⁹ ſenſibile pectoris ⁊ adiacētiū
palliditas ei⁹: venaꝝ ꝑuitas ⁊ exilitas: pulſus tar-
dus: vrina diſcolorata: ſōn⁹ mult⁹: grauari a frigi-
dis ⁊ iuuari a calidis. ❡ Humiditatꝫ ṽo pure ſigna
ſunt: mollities pectoris: ſcreat⁹ mult⁹: ſenſuū hebe-
tudo: mult⁹ ſomn⁹ ⁊ q̄ iuuamētū ꝑcipit ex admini
ſtratiōe exiccātiū: ⁊ noc^m ex approꝑinq̄tione hume
ctātiū: pulſus mollis ⁊ vndoſus: vrina aq̄a ⁊ pluri-
mū ſpumoſa. ❡ Pure ṽo ſiccitatis ſigna ſunt duri-
ties aſꝑitas: ⁊ ſoliditas pectoris ſomnioꝝ ⁊ ſuꝑflui
tatū paucitas ⁊ iuuari ab humidis ⁊ noceri ab op
poſitis. ❡ Compoſitarum vero diſcraſiarum ſimpli
cium immaturalium ſigna ex ſimplicium ſignis co
gitando percurras. Hec de ſignis ⁊c.

Narratis reuerēdiſſime pr̄ ꝓlixo bñ ſer-
mōe aſmatis ⁊ reliq̄rū ſpērū
cauſis ⁊ ſignis vt euidēti⁹ ꝯſulere poſſim: aſmatis
ꝑdictaꝝ ſpēm quā incurritis eligēdā eē ꝯſidero. Mi
hi igiẜ ꝓ fundamēto firmeẜ difficultas anhelit⁹ vrī
cām eē plenitudinē atqʒ capitis debilitatē ꝯtingen-
tē ꝓpter multoꝝ fumoꝝ ⁊ vapoꝝ ad ipm eleuatoꝝ
a mēbris inferiorib⁹. ſ. epate qḋ indubitāter calidū
in vobis affirmo: necnō a ſtō ⁊ reliq̄s: qḋ etiā adiu-
uat multitudo cholere euaporare faciētꝫ. Eſt eni vt
eſtimo cōplexio vrā a gñatione cholerica niſi fuiſſet
ꝑ exteri⁹ occurrētia ꝑmutata. Cōfert etiā ad hoc cō-
plexio cerebri a gñatione calida. ❡ Eſt igiẜ modus
iſte ꝯgeſtionis māeꝝ in capite: mēbra eni iferiora va
porāt. Cerebꝝ q̃ʒ ſui caliditate trahit: fumi igitur ⁊
vapores ſuꝑiorē locū ſibi ꝓpriā pectātes in capi
te detēti cranei ꝯcauitate iuuante igroſſaẜ cerebri
frigiditate. ſicqʒ in aquā ꝯuerſi pectori ſtillāt q̄liter
ex vaporib⁹ ab inferiori mundo ad mediā regionē
eleuatis crediẜ naſci pluuia vt primo meta. ❡ Qḋ
aūt cerebri cōplexio a gñatione calida fuerit ſigna
plura teſtaẜ. ſ. criſpitudo capilloꝝ ⁊ eoꝝ citrinitas
facieiqʒ ⁊ alba oculorum: citrinata habitudo exte-
nuata faciei ⁊ reliquoꝝ ſenſuū interioꝝ claritas: fa
cilitas apꝑhendendi: ꝓmptitudo ad opatiōes: ꝓna
ad irā ⁊ gaudiū iclinatio pulſus: velox ⁊ frequēs tē
poꝝ ⁊ alioꝝ ⁊ alia ſupra tacta. ❡ Et ſi igiẜ oīm ſpē-
rū aſmatis ꝑdictaꝝ regimē exponere cupiā: princi
palius tñ aſmatis facti a mā pectori aliunde dimiſ
ſa regimē declarare cōcipio. In duas igiẜ diuiſiōes
diuidere nolui. ſ. in ꝑſeruatiuū regimen ⁊ curatiuū
Preſeruatiuū q̃ʒ intelligere ꝯuenit obſeruādū tpe q̄
nō moleſtami. Curatiuū ṽo tpe paroxiſmi. Eſt ei egri
tudo hec de lōgis habētib⁹ paroxiſmos acutos ſimi-
les paroxiſmis epilepſie ⁊ ſpaſmi. x³. tertij. allegato
cap̄. diuidaẜ iterꝝ regimen preſeruatiuum in duo. ſ.
in regimen ſex rerꝝ non naturaliū ⁊ medicinaliū.

❡ De cura per ſex res nō naturales. Ca. 11.

Legatur igiẜ iuxta res nō naturales q̄ ſūt
ſex. ſ. aer motus quies ⁊c. ❡ Primo eligaẜ
aer in quo moramini clarus ſubtilis ca-
lidus ⁊ ſiccus minime frigidus
dus non ventoſus: maxime a
dionalis euitetur ventus. Hic enim niu
aſmatis cauſa. tertia afforꝝ. conſtitutis quotidia-
ne. ⁊ ſcda primi doc. ſcda cap̄. de naturis tēporum.
⁊ x³ tertij ſepius allato cap̄. ❡ Et ſi aer talis nāli-
ter haberi nō poterit artificialr̄ ꝑparetur calefactē

do camerā accēdēdo ignē in ea cū lignis iunipi lau
ri cypſſi ozmiz ſilū. ¶ Aut ſuffumiget cū carbonib⁹
q̄bus aſpgat myrra laudanū ambra muſcus ſto-
rax calamita z olibanū ſimpl'r vl' cōmixtim. ¶ Aut
aſpgat prunis ex hoc ꝯpoſito. ℞. thuꝛ minuti. ℥. j.
laudani. ℥. ß. ſtoracis calamite. ℥. iij. fiat puluis.
¶ Aut ſupponat prunis ignitis puluis trociſcoꝝ
gallie muſ. aut ſilū. ¶ Uel cōburant i camera her-
be aromatice tales: calamentū: hedera: nepita: ori
ganū mētaſtrū: maiorana: ſaluia. ſerpillū: pulegiū
z ſilia. ¶ Tpe ṽo q̄ ad aerē exiens rectificet aer cum
iſto odorādo pomo. ℞. folij galāge macis. ana. ʒ. j.
laudani electiſſimi. ℥. ß. thuris ſādarace. añ. ʒ. ß. am
bre muſci. añ. ℈. ij. ff. pomū cū maluaſia. ¶ Aliud
pomū. ℞. trociſ. gallie muſ. ʒ. ij. cāphore oſſis ð coꝛ-
de cerui karabe blacte bizātie. añ. ʒ. ß. laudani ele-
cti. ʒ. v. muſci. ʒ. ß. ff. pomū cū ſucco vl' aq̄ maiorane
aut cū aq̄ vitꝭ vl' ruthe. Et ꝯfert ēt odor pomi hmōi
aeri peſtilētiali z rectificat cerebrū ſiſtēdo catarrū.
¶ Euitent inſup māſiones terranee z teſtudinales i
z nouit ꝯſtructe: ſitq3 camera hn̄s feneſtras oriēta-
les aut ſeptētriōales: z claro exn̄te aere apiant i ma
ne feneſtre z apte dimittant vſq3 ad horā prādij: de
inde claudant: z ſole petēte occaſū iteꝝ aperiant z
teneant ſic vſq3 ad crepuſculū noctis vt aer camē
renouet z rectificet ne ſuffocat⁹ maneat. Euitet ēt
māſio ſup aq̄s ſtagnis z lacunis: z aer turbidus ne
buloſus z vaporoſus fetidus z infect⁹. Et q2 veſtes
annectunt rectificationi aeris, phibēdo occurſū ei⁹
ad corp⁹ eligant mime pect⁹ z collū ſtrigētes cū ſuf
fulturis agninis mēbris imediatꝭ: aut vulpis q̄ me
liores ſūt: z ꝓpetate ꝯferūt. vt 2° cañ. cap̄. ꝓpo colli
gēdū. Aut fiāt de vario z doꝛſibus ei⁹: aut agnili-
nis z ſilib⁹. Suffulture aūt de ludra i facte aut alali
i aq̄ degēti vitāde ſunt: facte ēt de pelle lupi leonis
cerui chirati z ſiliū euitāde ſunt. Euitēt ēt caputei
z capitis tegmēta facta ex pāno guado colore tin-
cto: capiti eñi nociu⁹ exiſtit z cerebro ꝯtrariant: ſ3 poꝛ-
tent de pāno tincto in grana aut chermes: aut ba-
retino et morello puniceo z ſimilibus guadi tinctu
ra carētibus. ¶ Sternant etiam frequēter in came
ra herbe calide aromatice: vt mēta ſerpillu3 ſaluia
roſmarinū calamentum z ſupradicta: preter ruthā
z apiū que cerebro ſunt nocina: vt p̄ma tertij trac.
primo z 4° colligēdū. Aut irroret frequēter came-
ra i vino aromatico decoc. predictaꝝ herbaru3: aut
aq̄ vitis z ſimilib⁹. Hec de prima re nō naturali.

De motu aūt z q̄ete h̄ heāt regimis mod⁹
Exercitamini in mane expulſis
cōib⁹ ſupfluitatib⁹ ābulādo paſſu mediocriter velo
ci: aut aſcēdēdo: aut deſcēdēdo ſcalas: aut mōtes:
aut eq̄tādo ſup eq̄ nō valde ſiniſtro: aut arcu ſagit
tādo: aut ligna nō velociter icidēdo: aut cant⁹ mu-
ſicos, vel ſonos melliſluos audiēdo qð eſt exercitiū
pectoris ꝓpriū. 3ª p̄mi. doc. 2ª. cap. de ſpēb⁹ exercitij
ꝯſilr z in veſpis añ cenā hora iā plete digōnis facte
exercitiū ff. ¶ Euitet iſup mot⁹ ſup cibo niſi tēpera
tus. Ambulare eñi ſuauiter poſt cibū p mediā ho-
rā digeſtiuā excitat. Neceſſe eñi eſt vt mot⁹ qui fit
poſt comeſtionē ſit leuis z ſuauis. 3ª primi doc. 2ª
cap̄. 8°. ¶ Melioꝛ ṽo exercitij q̄litas eſt dū p ipſum
adhuc ſentit in opationib⁹ agilitas: z dū calor per
motū acq̄ſit⁹ ſine nocumēto tolerat: z dū mēbra in
motu igroſſant z coloran' tractu ſang. z ſpūu3 eq̄-
litatis mēſurā nō excedētiū. ¶ Qð ſi ꝓpter debilita
tē exercitiū fieri nō poſſit: vt in poriſmo ꝯtigit frica
tiones exercitij vices ſupplere dn̄t. ipſa eñi. ſ. frica-
tio ꝓ certo eſt: ac ſi eſſet altera ps exercitij. 3ª primi
doc. 2ª cap̄. 4°. ¶ In fricatione tñ tres ꝯditiōes ob
ſeruari dn̄t. ¶ Pꝛima eſt ex p̄te partium fricanda-
rum. ¶ Secunda ex parte qualitatis fricationum.
¶ Tertia ex p̄te ei⁹ cū q̄ fricatio fieri d3. ¶ Obſeruā
dū p̄mū. fricent p̄mo extremitates remote incipien
do a pedib⁹ z crurib⁹: ſitq3 fricatio fortis ſatis. De-
inde ꝓcedat ad coxas de ſupioꝛib⁹ ad iferioꝛa tra-
hēdo: vt fiat diuerſio fumoꝝ z ināeꝝ: deide fricent
nates z adiacētes p̄tes. Deide doꝛſū z ſpatule. Ulti
mo ṽo pect⁹ incipiēdo a p̄tib⁹ inferioꝛib⁹ pectoris
inferi⁹ trahēdo. Partes ṽo pectoris laterales fricē
tur trahēdo ṽſus brachia. Ultimo ṽo iteꝝ fricētur
extremitates remote p̄dicte: vt mā q̄ p̄focationē pe
ctoris z adiacētē faciēs motui habilitata eſt cū ſu-
mis ad remotioꝛa mēbra trahat. ¶ In q̄litate vero
fricatiōis obſuāda ſit regl'a iſta. Pꝛio eñi fiāt frica
tiōes fortes ꝓpt mām groſſiorē z multā motui foꝛ-
tius reſiſtere: vñ ꝓcedēdo leuioꝛes fiant ſubtiliata
iā mā motui habilioꝛi facta. Res ṽo cū q̄b⁹ fricatio
nes fieri dn̄t ſūt ſicut pān⁹ aſp meliorē ꝯfricationē
faciēs pp ſēſationē quā min⁹ delectabilē i mēbro i-
p̄mit. aut fiāt fricatiōes māib⁹ p̄dcis mēbris appli
catꝭ. Aut cū pāno molli calo: aut cū oleo camo. aut
anetino aut cōmuni. ¶ In poriſmo ṽo ſi fiāt fricatio
nes h̄ ordo ſuet. In p̄n° eñi poriſmi fricatio foꝛtioꝛ
fiat: q2 mā magna reſiſtit corpulētia ſua z q̄ntitate:
z q2 in mēbroꝝ ꝓfundo magis ſepulta eſt. In aug-
mēto ṽo fricatio fiat fortis ſatis: leuioꝛ tñ ea q̄ dicta
eſt mobili iā facta mā z invalēte calore digeſtiuā in
cipe tētāte. In ſtatu ṽo leuioꝛ fiat fricatio his q̄ di-
cta ſunt: q2 multū de mā reſolutū ē: z q2 motui ma
gis obedit: z q2 virt⁹ iā in p̄cedētib⁹ tpib⁹ multū re
ſoluta eſt: z q2 iſta eſt hora criſis. ſcða q̄rti. cap̄. p̄° z
q2 pori aptioꝛes exiſtunt: vñ traſpirabilis eſt mā p
eoſdē. In declinatione ṽo leuioꝛi vtēdū eſt fricatio-
ne paucificata iā mā z vigoꝛata ṽtute: z q2 tūc ſalu
bri exn̄ti moꝛbo expellit expelli d3 p̄° de criſi. z p̄ma
q̄rti. cap̄. 3°. ¶ Canones āt hi fricationū moderāt i
ſpecta virtute z faſtidito egro z ꝯſuetudine z hone
ſtate p̄tiū: et aliis diſcreto ingenio diligēter mode-
rādis. ¶ Pn̄t ēt fricatiōes fieri debili exn̄te ṽtute cū
pānis ſuffumigatis muſco ābra cinamomo ligno
aloes gallia muſ. et reliq̄s ifra tāgēdis: aut cū pan
nis ifuſis i vino aromatico maluaſia ribolia decoc.
gariof. galāge macis folij ſpice z ꝯſiliū: q̄ inq̄ pāni
exp̄ſſi ſupponant fricādis mēbris: z cū eis fricatio
fiat: aut ſic adherētes mēbro remaneāt. Ita tñ ne vi
ni corpulētia mēbroꝝ poris imbibat ipſos oppilās
et māeꝝ et fumoꝝ trāſpirationē ꝓhibēs. ¶ In ſum
ma igit colligēdo mot⁹ z exercitiū tēperatū caloꝛe3
nālē excitat z ṽtute viuificat. Quies ṽo ſupflua ſp
eſt infrigidans pp p̄uationē viuificatiōis caloꝛis:

⁊ ꝑ ꝯſtrictionē q̄ eſt ſuffocās.Et humectat propter
defectū reſolutionis ſupfluitatū.2ª primi.doct.2ª
cap̄.de his que ꝓueniūt ex motu ⁊ quiete.Auicē.tñ
fricationē fieri docet cū abrotano ⁊ nitro.

Pro tertia ꝟo re nō nāli: vt ſōno ⁊ vigi-
lia ſ͡ꝫ.iſta diuiſio q̄ꝛ limitād⁹
ē ſōn⁹ ⁊ vigilia penes horā:aut q̄ntitatē:aut q̄litatē
aut formā decubit⁹.¶Primū ei obſuādū.Nō ē ſn
ꝑ cibo valde cito dormiēdū:qm̄ melior ſōn⁹ ē ille q̄
fit poſtq̄ȝ cib⁹ a ſupiori vētre deſcēderit.Neq̄ȝ ēt ſup
nimia vacuitate dormiēdū ē:qm̄ v̄tutē deijciēs.3ª
p̄mi doc.2ª.cap̄.9º.Dormiēdū ꝫ ēt vt magr̄alr̄ docet
trāſactis ſaltē horis duab⁹ poſt prādiū:aut cenā.
Diurna q̄ꝫ dormitio vitāda ē:gn̄at ei mltas egritu
dies ad praua nocumēta ꝓductiuas.vñ 3ª p̄mi.al
legato cap̄.In die q̄ꝫ dormire malū:gn̄at ei reuma
tiſmos:⁊ egritudines hūectātes: ⁊ corrūpit calorē:
⁊ gn̄at ſpaſmū:⁊ laxat neruos:⁊ efficit pigritiā:de-
bilitat appetitū:gn̄at apata:⁊ frequēter febres:ma
xie tñ ſi a ſōno ſubito fiat excitatio.Sōnū tñ noctur
nū iterrūpētib⁹ dormire nō incōuenit in die tp̄e vel
hora ſupplētib⁹ vices ſōni nocte iterrupti:vt ꝯtigit
deū orātib⁹: aut alr̄ occupatis.¶Quātitas ꝟo ſō-
ni ſi ꝯſideret̄ ſpatio ſeptē vel octo horaꝝ limitāda
ē:hāc ēt moderādo ſ͡ꝫ dormiēdi ꝯſuetudinē ⁊ ciboꝝ
q̄ntitatē hic ei ſōn⁹ eſt tēperat⁹ q̄ olb⁹ melior exiſtit:
talis ei v̄tutē nālē potētē efficit ꝑficiēdo opationes
ſuas:⁊ eſt v̄tutē aialē deſcere faciēs:⁊ lei⁹ ſubſtātia
augmētū p̄beus.Qd̄ aūt ex diſpōne ſōni ē ſupans ē
q̄ȝ in ipſo calor occultat̄ ⁊ friditas manifeſtat̄.2ª p̄-
mi doc.cap̄.13º.⁊.3º ⁊ 4º de i.e.ſa. Forma ꝟo decu
bit⁹ melior ē iacere p̄º ſup latere dextro ꝯtinuatiōe
p̄mi ſōni:tūc ei meli⁹ ꝯnit̄ cib⁹ i fūdo ſtōachi meliuſ
q̄ȝ āplectit̄ ab epatis calore qd̄ ſtōacho ſubſtringit̄
ſic ignis lebeti:vñ ⁊ meli⁹ colliq̄t̄.Poſt hoc ꝟo ſ͡ꝫ.iu
ꝑ latē ſiniſtro ꝛuolutio:vt meli⁹ cibi forma a cordis
calore potētiori ꝑmutari valeat.⁊ vnaq̄ȝ ps ei⁹ vn
diq̄ȝ a calore patiat̄ cordis.ſ.⁊ epatis vtriq̄ȝ iſluētiū
Demū ꝟo 3º iteꝝ ſ͡ꝫ.ſup dextro latere reuolutio:tūc
ei cib⁹ digeſt⁹ ⁊ ei⁹ ſucc⁹ habili⁹ ꝑ portenariū ad me
ſeraicas ferri p̄t:vbi aliq̄lr ꝯuerti dꝫ: ⁊ ide ad epar
vehi vt ex ipo humoralis maſſa gn̄et̄.Sup vētre āt
dormire iuuat digōnē:ſ͡ꝫ euitād⁹ eſt ei⁹ vſus oclis ei
nocet.Reſupine ꝟo dormire maluꝫ ad in..las ꝑpa-
rās egritudines cerebri ⁊ neruoꝝ apopleſiā epile-
ſiā incub.. ⁊ freneſim:qm̄ ſupfluitates ad poſterio-
ra declinare facit.tertia primi allegato cap̄.Vigilie
ꝟo tēperate ſm̄ nām cōſuetudinē cōplōnē ⁊ i..s cor
pus fortificāt:virtutes aiales excitāt: appetitū effi
ciūt:⁊ ſupfluitates exiccāt.Mēſurā ꝟo debitā tp̄us
conſuetudinē ⁊ alia excedentes cōtrariū operant̄.

De repletiōe āt ⁊ inanitiōe dicēdū vt ei
corp⁹ a ſupfluitatib⁹ mū
dū ꝑmaneat valde ſtudere ꝯuenit:qd̄ vētris ſolōne
vrine:atq̄ȝ ſudoris ꝓuocatiōe ⁊ capitis:ac pedū et
toti⁹ ablutiōe fieri pōt:vt 4º Alm̄ā.cap̄.6º.Gn̄at
eīm retētio eoꝝ q̄ euari dn̄t egritudinē ois gn̄is: vt
cōplōnis ꝯpōnis ⁊ vnitatis:ad quas euitādas hn̄-
da eſt in mane debita ſupfluitatū expulſio per ven
trem ꝑ vrinā ⁊ ꝑ ſputum: aut ꝑ ſudorem ſi expedit.

opꝫ eīm menſurā euacuādoꝝ proportionari aſſum
ptis.ſilr̄ retinēdoꝝ mēſura exītib⁹ ꝓportionetur.
¶Et ſi debita eſio ꝑ vētrē nāliter nō hēat̄ artificia
liter ꝓcurari dꝫ intētione lenitionis.Primo incipiē-
do a cibarijs:q̄ꝛ a leuiorib⁹ rōnabilr̄ p̄us inchoari
dꝫ.¶Qd̄ ſi ꝑ hec nō cōpleat̄ nāc opus in expellēdo
iuuet̄ ipſa cū hoc cliſteri p̄º.Cui⁹ deſcriptio.℞.fo
lioꝝ violarꝫ mercurialis malue blitis ⁊ furfuris.
añ.M.j.coquant̄ in lib.ij.aq̄. deinde colent̄ ⁊ expri
mant̄: ⁊ de p̄dicta colatura accipias lib.j.olei cōis
℥.ij.ß.aut.iij.ſalis cōis.℥.ß.vel.ʒ.vj.vł mellis ro.co
lati.℥.j.vitellū oui vni⁹ miſceant̄ ola ſil.⁊ ſ͡ꝫ.cliſtē.
Eſt ei hoc de leuib⁹ ⁊ vtlib⁹: ꝯueniēs tñ magis tp̄e
eſtatis.¶Tp̄e aūt hyemis p̄dicte decoctioni addi
pōt oleū camomillinū anetinū liliaceū ⁊ ſilia ſm̄ iū
diciū q̄ntitatē caſſiefiſtule:⁊ iere pigre ⁊ zuccari rub.
añ.℥.ß.⁊ fiat vt ſupra.¶Potes ēt i vis in ipſo tp̄e
eſtatis ⁊ autūni iponere olei viol.⁊ roſati.añ. vt ſu
pra.¶Tp̄e aūt veris:q̄ꝛ tūc colliquant̄ ⁊ mouētur
humores corꝑis:poni p̄nt olea aliq̄liter vētoſitatū
carminatiua q̄ꝛ hu. in motu eoꝝ calore nāli ⁊ cōtis
nētis frequēter vētoſant̄.Eſſet ꝫ ꝯueniēs oleū de ru
tha:oleū laurinū:oleū de ſpica nardi:oleū de amig
dalis amaris ⁊ ꝯſilia.Mixtio ēt vni⁹.℥.b.p̄dicte ſim
plicis ꝯueniēs ē in p̄dicto tp̄e ⁊ hora.¶Aut ſi ma-
ior eēt vētoſitatis aggregatio addat̄ p̄dicte deco-
ctiōis.℥.ß.eluarij de bacis lauri: aut eluarij indi..
aut alioꝝ ꝯpoſitoꝝ ſiliū.Loco āt p̄dicte decoc.p̄t ac
cipi q̄ñq̄ȝ lib.j.brodij gallie vł galli piguioris cū p̄di
cti miſceri.Aut p̄t decoq̄ camomill.ſemē aneti ⁊ ani
ſi ⁊ de p̄dicta decoctiōe accipe vt ſupra.Aut ſi for-
tiorē vis decoctionē.℞.ſemis leuiſtici ruthe cerui ſi
ſeleos feniculi ⁊ apij.añ.M.j.cartami.M.ß.leſt eīm
cartamo ꝓꝑetas educēdi mām flaticā pectoris inui
ſca..⁊ ex p̄dicta decoc.facvt ſupra.¶Potes āt p̄di
cta cliſteria fortificare ⁊ eis velocitatē opatōis imp̄
mere ponēdo loco ſal cōis.ʒ.j.aut.ʒ.j ß.ſalis gēme.
Ineſt ei ei⁹ v̄t⁹ velocitādi opationē cu[illegible]cūq̄ȝ farma
cie.2ª cañ.cap̄.p̄º.Si ꝟo cliſtē a[illegible]ret eger: vt ē
alamanoꝝ ꝯſuetudo.Accipias loco p̄dicti cliſteris
remediū vniuerſitatis medicoꝝ.ſ.pilla ꝫ vnā alcfan
ginaꝝ deſcriptōe Meſ.ꝑ horā vnā añ cenā:⁊ ꝯuenit
iſta magna dū papet̄ i ſtōacho q̄ulitas.Si āt pcipe
ret̄ i capite pōderoſitas ⁊ alteratio p̄dicta pilla ſu-
mēda ē ꝑ duas horas poſt cenā.Hec eīm ē hora ꝯue
niētior cū mām a capite diſtrahere intēdis.vt p̄ma
tertij.trac.2º.cap̄.de canonib⁹ curationis capit[illegible]s.
Aut loco p̄dicte pille accipiat̄ pill'a vna aſſaiaret de
ſcriptiōe Aui.nūc allato loco.Aut loco p̄dict[illegible] pil
lulaꝝ bibat̄ ſcutella plena de piguiori brodio galli
antiq̄ ꝑparati ſm̄ artē.A. in 10ª tertij ⁊ plures ali
bi.Et ē vt poſt laborē ⁊ exercitiū mi'tū p̄dict⁹ ga[illegible]
decollet̄ ⁊ ꝑparet̄ ⁊ ponant̄ i vētre ei⁹ hec.℞.carta
mi.ſe.aneti.añ.ʒ.ij.vł.ʒ.iij.vel.℥.ß.⁊ coq̄t̄ [illegible] ant ſi lo-
co ſolōnis ⁊ carminatōis p̄dictū brodiū leni[illegible] facē
velis ponāt̄ fo[illegible]a blitis.vł folia volub[illegible]ris in
diſcraſia fetida.vł folia maluaꝝ violaꝝ [illegible] ca-
lida.Aut loco p̄dictoꝝ ſumāt̄ añ cibū cappares ſa
litis aceto ꝯditi:leuit̄ eīm ſubducūt i..dēdo ⁊ colliq̄ñ
ſi tñ acetū q̄ ꝯdiunt̄ nō valde acetoſuꝫ.ſ͡ꝫ remiſſum

in acuitate: eſt eñi pectori nociuū. ❡ Aut accipiatur gñ3 loco ꝑdictoꝝ aq̄ decoc. ordei. ℥. iij. pulueris cu ſorbij ſubtiliſſime triti. gra. ij. ⁊ deť in potu calidū in matutis. ❡ Aut deť aq̄ mellis. ℥. iij. epithimi. ʒ. j. vt ſupra. ❡ Aut denť aque decoc. ficuū ſiccaꝝ, calamēti ⁊ ruthe. ℥. iij. ❡ Aut coquať fenugrecū cū ficub⁹ ⁊ melle ⁊ aq̄: ⁊ bibať ex decoctione illa cyath⁹. ß. añ cibū. Tu aūt potes deſcribere ſic. ℞. ficuū ſiccaꝝ albaꝝ ⁊ magnaꝝ numero. viij. calamēti ruthe. ana. M. j. epithimi. M. ß. fenugreci. ʒ. iij. coquanť in lib. j. aq̄ vſq̄ ad ↄſumptionē medietatis: ⁊ deť in potu ex ea vt ſupra. q2 tñ fenugrecū nobilib⁹ ⁊ delicatis eſt abominabile: meli⁹ ē vt dimittať ſarracenis vt fuit eoꝝ mod⁹. ❡ Aut loco ꝑdictoꝝ capiať medicina cōitatis vt medulla caſſiefiſtule i. diluculo cū aq̄ ordei. ❡ Uel pōt ſumi puluis ſene ꝑparate. ʒ. j. vel. j. ß. vel ij. Preparať aūt ſena ip̄a taľr. ℞. folioꝝ ſene ſine ſeminib⁹. ℥. ß. tartari ex vino albo ⁊ vinoſo collecti. ʒ. ij. cinamomi zinzibe. electoꝝ. añ. ʒ. ß. ⁊ fiat puluis. ❡ Aut ſumať ex hoc electuario mihi lōgo vſu expto ⁊ ꝓpria induſtria cōpoſito: qḋ electuariū bñdictū p me vocatū eſt. ℞. violaꝝ recētiū polipodij recētis. añ. ℥. ij. ſeminū cōiū ↄ̄tuor frigidoꝝ paſſulaꝝ folliculoꝝ ſene. añ. ℥. j. capiľ. ve. endiuie boraginis bugloſ. volubilis minoris oiū recētiū ſi haberi pñt. añ. M. j. ptes. ij. ⁊ ſi haberi nō poſſint recētes ponantur ex predictis. M. ß. radic. fenu. petroſil. añ. M. j. coquātur oia in lib. aq̄ vſq̄ ad ↄſumptionē duaꝝ ptium. Deinde. ℞. pulpe caſſie fi. pīguis ⁊ bone pulpe prunoꝝ maturoꝝ. ana. lib. j. pul. zuccari. ℥. xv. coquanť oia ſiľ cū ꝑdicta decoc. vſq̄ ad formā eľuarij. Deinde deponanť ab igne ⁊ incorporenť ſpēs iſte. ℞. cartami electi. ℥. j. reubar. boni. ℥. ij. ſpice. ʒ. j. zinz. ʒ. j. ß. ſene tartari. añ. ʒ. ij. cinam̄. electi. ℥. ß. piperis nigri. galāge. añ. ʒ. fiat eľuariū deť ex eo in matutis ab. ℥. ß. vſq̄ ad. ℥. j. ß. cū vino aromatico calido vel aq̄ calida zuccarata vel cū decoctiōe hyſopi ficuū vel cimini. Soleo etiā ex ipſo p duas horas añ cenā dare cocle ar. j. vt trāſglutiať. ⁊ eſt ei⁹ opatio nobilis ⁊ expta in ſubducēdo mās cōes in inteſtinis reptas: ſi deť ex eo doſis remiſſa: educit etiā mās i pectore ⁊ alijs mēbris retētas. ſ. cholerā flegma ⁊ melācholiā ſimpľr vel cōmixtim ſi augeať ei⁹ doſis vt patere pōt p ſimplicia ex q̄b⁹ cōponiť. ❡ De eſione aūt p vrinā ſi minoreť ipſa ꝓcedēdū eſt cū aſſumptiōe diureticoꝝ ſimpliciū vľ ↄpoſitoꝝ. Tpe āt eſtati pōt accipi decoctio ↄ̄tuor ſe. cōiū frigidoꝝ aut decoctio aq̄ ordei: aut decoctio mercurialis: aut lebleb. i. volubilis minoris. Tpe aūt hyemis accipi pōt decoctio ſeminis fenugreci valeriane ſpice ⁊ alioꝝ ſiliū: aut aq̄ diſtillationis ptarie: aut ſucc⁹ vel aq̄ decoctionis vel diſtillationis ſeminū milij ſolij: q̄ duo lōgo vſu ⁊ expiētia mihi ſecreta fuerūt. ❡ De cōpoſitis aūt ē Iuſtinū deſcriptiōe Nicolai ⁊ Lythōtripō: ⁊ bñdicta ſimplex deſcriptione eiuſdem: et confectio iſta deſcriptione Auicenna. 18ª tertij ſparſim collecta. Cuius dſcriptio. ℞. ſpice nardi aſſari fu. maratri fenu. añ. ʒ. j. dauci carui ſe. apij. ana. ʒ. ß. ſe. milij ſolij ad pondus. olum piſtentur ſubtiliter ⁊ cribelenť: ⁊ fiāt trociſ. cū ſucco apij ⁊ ex eis accipiať vn⁹ in potu in matutinis ſit. aūt q̄libet trociſcus pōderis. ʒ. j. aut. j. ß.

❡ Soleo aūt frequēter retētā vrinā educere faciēdo ſemicupium. i. balneū medietati corporis applicatum. ſ. a furcula ſpatularum inferi⁹ corpus balneo infundendo decoc. herbarum iſtaru3. Quaꝝ deſcriptio. ℞. petroſil. macedonici apij valeriane gentiane paucedani biſtorte. añ. M. j. dauci ſemē milij ſolis petroſil. eupa. añ. M. ß. j. ſpice Ide: ⁊ celtice. añ. M. ß. coquantur in ſufficienti quātitate aque ⁊c.

Cōſilium. 103. De difficultate ālhelit⁹ diſnia vel orthomia.

Adoleſcēs iſte Antoni⁹ d̄ Coneglano egrotat difficultate anhelitus q̄ ꝓprie diſnia denolari d3 ſiue ꝑ a3 orthoiniā nolare velis nocumētū eñi in eo eſt inſpirādo magis q̄ in expirādo ↄtingēs: ⁊ eſt nocumentū p eſſentialē egritudinē pectoris q̄ ē mala cōplexio frigida ⁊ humida cū flegmatica mā mucillaginoſa q̄ ꝓfundať in pāniculis pectoris in ſua penetratione vigorata a q̄dā particula cholere rubee diſſoluēte colliquāte ⁊ faciēte penetrare flegma in ꝑdictas ptes in q̄s penetrare nō poſſet p ſe ꝓpter viſcoſitatē. ❡ Nā eſt etiā egritudo hui⁹ viri nō paꝝ p colligātiā capitis ad pect⁹ a quo defluit aq̄ſa mucillaginoſa mā flegmatica q̄ imergiť i pulmone in cānulis ei⁹ ⁊ carnoſa parte ipſi⁹. Uñ nō eſt mirabile ſi nocumētū ei⁹ eſt magnificū ⁊ excellēs: l3 eñi medicine pectoris expurgatiue facultatē habeāt vt expellant mās in pulmone ↄtētas: difficile tñ ē mās in pāniculis pectoris imerſas cū excreatiuis medicinis educere ⁊ expellere: ꝓpter q̄ apparet q̄ nō fiet niſi in notabili tpe ↄtinuando remedia. ❡ Et ſequiť ſcḋo ex fundamēto q̄ niſi aſſidue vtať ⁊ ſollicite ↄ̄res medijs excreatiuis ⁊ mūdificatiuis capitis ipſe paratus eſt ad ēpima vľ ad apata pectoris ⁊ vlcera ꝓtiū ꝑdictaꝝ: ⁊ finaľr ad ↄtiſim. ❡ Itaq̄ regať regimie. qḋ nūc inſcribiť ei ꝑtito in duo capľa ſequentia. q̄rū p̄mū ponit in ea a q̄b⁹ olb⁹ ſibi cauere d3. 2ᵐ. ꝟo caplm diſcurret p medicinalia ſibi ↄuenientia.

❡ De cura per dietam. Cap̄. ij.

Pro expeditione itaq̄ primi iſte vir ſibi caueat a flatu venti ſeptētrionalis: ſed ſtet in locis calidis ⁊ ſiccis. Et effugiat cibaria acria ⁊ acetoſa ⁊ acuta ⁊ ſalſa: ⁊ frigida ⁊ humida ⁊ viſcoſa valde et ventoſatiua ⁊ cōſtrictiua pectoris: vt pira etiam ⁊ paſtiles cibos caueat: ⁊ fugiat vſum olei communis: et loco eius vtatur oleo amigdalarum dulcium: aut butyro recenti: ⁊ ſic de alijs omnibus.

❡ De cura per medicinalia. Cap̄. iij.

Pro cōplemento ꝟo ſecundi capituli pꝛnes regimē p medicinalia faciat in hūc modum. ❡ Primo q̄ḋ ōi ſero quādo vadit ad lectu3 faciat ſibi inungi totā partem pectoris ⁊ coſtarum anterius ⁊ poſterius cū hoc linimento pectorali calefacto ſaltem per octauam partem hore pectus mediocriter confricando. Et ſupponat pannū de lino vel ſubtili binda leuiter inuoluendo. ❡ Secundo ꝟo principaliter

vtaꝛ hac ꝯfectione de qua ſemꝑ añ cibũ diſtãter ꝑ duas horas accipiat vnũ fruſtum vel duo ⁊ bibat poſt ipſam cyathũ mediũ vini albi ſubtilis dulcis ⁊ bene aromatici. ¶ Tertio pñcipaliṫ accipiat omni die quinta ſcartuciũ vnum ſpecierũ lenitiuarũ cũ medio ſcutellino brodij pinguis: ⁊ poſt aſſumptionẽ earum immediate cenet. ¶ Quarto principaliṫ incipiat accipere de electuario maiori omni mane i auꝛora quantitatẽ vnius nucis muſcate cum dimidia deglutiendo ipm abſq̃ potu aromatico. Si tamen ſitis infeſtaret ipſum bibat poſt ipſum cyathũ medium aque mellis. Et de hoc electuario iterũ parũ ante cenam accipiat q̃ntitatem medie nucis muſcate ⁊ de eodem per horã cum dimidia poſt cenam deglutiat q̃ntitatẽ nucis muſcate. Et continuet ipm diebus cõtinuis. ¶ Quintũ principale eſt ꝙ poſt .x. dies predictos accipiat omi tertia die in auroꝛa coclear vnũ electuarij minoris: ⁊ ita faciat .x. vicib⁹ accipiendo de ipſo omni tertia die vt dictũ eſt. ⁊ tardet cibũ quatuoꝛ horis. ¶ Sextũ principale ⁊ vltimum eſt ꝙ poſtq̃ ꝯtinuauerit electuariũ minus ꝑ decem vices: tũc incipiat accipere electuariũ tertiũ ꝑ alios .x. dies trib⁹ vicib⁹ in die accipiendo ipm hora ⁊ quãtitate qua accipiebat electuariũ maius. Hec medicamina ſunt adminiſtrata ad expurgationẽ mãerꝝ q̃ iã in pectore collecte ſunt ne ipſe putreſcerẽt ibi: ꝓpter ꝑicula ſuꝑius tacta. Ad laudẽ dei amen.

Cõſilium.104. De ſputo ſanguis ꝓueniente ex ruptura vene in pectore ⁊c.

Licet in ſputo ſanguinis dñi petri de caballꝭ nobilis ciuis veronẽſis plura particularia ſparſiꝫ fuerint applicata remedia nunc egritudinẽ ipſaꝫ q̃ fuit ampla venaꝝ pulmonis ſoluta ꝯtinuitas cũ exuberant nimiũ ſanguis eductione reſpiciẽtia: nũc ꝓ eo accñtibus ipſaꝫ ſequẽtib⁹ appropriata: ea th̃ ꝑcıſe ſcribã q̃ ceteris elegãtioꝛa ⁊ immediatius ad patiẽtes ꝑuenire ꝑtes poſſunt. ¶ Fiat igiṫ ſibi appropriat⁹ hic puluis. ℞. trociſcoꝝ de karabe ⁊ de terra ſigillata añ. ʒ. ß. mumie boli ar. ſan. draco. añ. ℈. ß. gũmi arabici dragagãti toꝛrefacti añ. ℈. j. aq̃ poꝛtulace plãtaginis. añ. ℥. j. miſce. in die accipiat hoc bis ſparſiꝫ qn adminiſtrabiṫ et hoc iulep. ℞. aq̃ poꝛtulace plãtagin. ⁊ buglos. añ. ℥. iiij. trociſ. de terra ſigil. et de karabe. añ. ʒ. j. boli ar. ʒ. ij. bulliãt ſiṁ modicũ deinde colenṫ ⁊ colature addãṫ mite citonioꝝ. ℥. iiij. deide clarificeṫ. ¶ Cõtinue fere tenebit i oꝛe loch iſtud. ℞. dyadraganti frigidi. ℥. iij. karabe. ʒ. j. ß. ꝯſolide mi. poligonie. añ. ℈. ij. gũmi arabi. dragagãti toꝛrefactoꝝ. añ. ʒ. j. amili. ʒ. iij. terre ſigil. ʒ. ij. ſyrupi violꝭ. et de myꝛto. añ. q̃ntũ ſufficit ad foꝛmã loch. ¶ Appareṫe eñ fixione materieꝝ coꝛruptaꝝ in pectore addita fuit loch mucillago pſilij ⁊ vtaṫ eo. ¶ Poſt iterũ emanante ſanguine pectori toti añ et poſt fuit applicatum hoc epithima. ℞. aq̃ nenufa. lib. ß. aq̃ acetoſe lib. j. aceti citonioꝝ. ℥. iij. cãphoꝛe. ʒ. ß. boli ar. ʒ. j. ß. ſandalꝭ. ãboꝝ ſpodij. añ. ℈. ij. croci. ʒ. ß. In hoc pãnis lineis madefactis ⁊ expꝛeſſis inſtãte forti ſanguinis eductione iuuamẽtũ fere illico inuentuꝫ eſt. ¶ Poſt hec aũt ad v̄tutẽ ſubleuã dã: ⁊ ad ꝓpꝛiã egritudinẽ intẽdẽdo factũ ſibi fuit hoc eluariũ. ℞. ꝯpulpe caponis cocti in aq̃ extinctiõis calibis cũ draga. ⁊ gũmi arabi. lib. ß. coꝛalloꝝ al. ⁊ rub. draga. ⁊ gũmi arab. toꝛrefactoꝝ. añ. ʒ. j. ß. boli. ar. karabe t̃re ſigilla. mumie lapidis ematitis añ. ʒ. j. ſeis poꝛtulace ⁊ plãtaginis. añ. ʒ. iij. amigdalaꝝ dul. lotaꝝ cũ vino citonioꝝ. ℥. iij. iniubaꝝ ſebeſtẽ illiꝰ lotaꝝ. añ. ℥. j. ſpecieꝝ electuarij regum. ʒ. ij. dragaganti. frigidi. ℥. iiij. zuccari al. et zuccari candi. añ. lib. iij. ß. coquaṫ zuccaꝝ cum aq̃ decoctionis pulli ⁊ ceteris additis fiat ꝯfectio ſolida. ¶ In cibis eñ lactis ſemꝑ vtatur hoc puluere. ℞. karabe dragagãti gũmi arab. amili glutinis piſciũ: añ. quantũ vis ⁊ ſufficit. ¶ Cliſteria ⁊ ſuppoſitoꝛia ⁊ regimina in reb⁹ nõ naturalib⁹ ꝑ aſtantes explicabunṫ. Ad laudem dei amen ⁊c.

Cõſilium.105. De ptiſi breue ⁊c.

Sputum hui⁹ generoſe iuueṅcule: qꝛ ꝑmixtũ ẽ ex ſanguie et ſanie cui fetoꝛ aliq̃s aſſociaṫ: qꝺ etiã ſputũ emittiṫ cũ tuſſi moleſta: ꝯiũctũ etiã deſcẽſui fere ꝯtinuo materieꝝ a capite participantiũ ſalſedine ⁊ acuitate: ⁊ febris etiã ꝯtinuo affligẽs ipſam cũ extenuatione toti⁹ coꝛpoꝛis cũ immoderata vigilia. ¶ Et qꝛ hec egritudo ſm partẽ ſucceſſit retẽtioni: aut indebite euacuationi mẽſtrualiũ mãerũ. Et iteꝝ qꝛ ſm magnã partẽ ⁊ qꝛ egrotãs eſt ꝯditionata ꝯditione quoꝛũdaꝫ ꝑticulariũ ꝑparãdi ipſam ad ptiſim: faciũt hec oĩa me paꝝ heſitare: imo [illegible] ꝯtiue credere ꝙ hec mulier iaꝫ eſt effecta ptiſica: ⁊ foꝛte trãſiuit principiũ: ⁊ eſt in augmẽto ptiſis. [illegible] vera ſunt ea q̃ mihi narrata fuerũt. Et iõ ex ꝑdi[illegible] fundamento nedũ ꝙ de ſanitate ei⁹ futura ꝯfidã: imo indubitanter de moꝛte eius nõ multũ diſtãte ſperãdum eſt magis q̃ de vita. ¶ Propter q[illegible] multiplicare ſermonẽ in deſcribẽdo plurima [illegible] q̃ ſibi oppoꝛtuna eſſent mihi viſum eſt [illegible]. Etiã qꝛ ipſa ꝑtractaṫ a doctoꝛib⁹ grau[illegible] oĩ diligentia oppoꝛtuna gubernãtib⁹ eam. Th̃ rogamine mot⁹ q̃nq̃ rememoꝛabo remedia: q̃ oĩbus diſpõnibus et accidentib⁹ ei⁹ ſunt ꝯueniẽtia. ¶ Primũ eſt zuccaꝝ roſaceũ recẽs cuius vſus vlceri tuſſi ⁊ febri: ⁊ reliq̃s ꝯueniẽs eſt accidẽtib⁹. ¶ 2ᵐ eſt loch de cancris fluuialibus diligẽter ꝑparatis: immo muſcula facta ex eis eſſent ſibi ꝯueniẽtia. ¶ Tertiũ eſt adminiſt[illegible] lactis aſinini: ⁊ ꝓpꝛie accepti ab aiali nutrito [illegible] appropꝛiatis: vt coꝛrigiola burſa paſtoꝛis [illegible] roꝝ pomoꝛum rubi ⁊ ſimilib⁹. ¶ 4ᵐ eſt ad[illegible] tio ſyrupi roſ. ⁊ ſyrupi de papauere recenti [illegible] aq̃ lactis acetoſi ⁊ zuccaro albo. ¶ Quintum [illegible] niſtratio dyapꝛunoꝝ per duas horas poſt [illegible] aqua diſtilationis paſſu. nigraꝝ bene ablut[illegible] recipit eñ fluxum: ꝓuocat ſomnuꝫ: ⁊ efficaꝛ [illegible] facile. Ad laudem dei amen.

Cõſiliũ.106. De ptiſi in q̃ dam muliere. Diuiditur autem cõſilium in duas ſectiones.

Sectio

Sectio pͥma continens vnum capitulum.
¶ De cauſis ⁊ ſignis ptiſis.

DIſpoſitionē maximi terroris ⁊ p:auorū accītiū: nup mihi obtulit labilis ꝗ̄uana ꝯditio. Etem̄ nobilis ⁊ honeſtiſſima dña laborat diſpōne ꝑparāte ipſam ad ptiſim quā difficile erit ipā euadere. Et fortaſſis rōnabilius eſt ipſam incidiſſe: vt paulopoſt declarabit̄ ⁊c̄. ¶ Eſt em̄ mulier hec in etate cōſiſtēte ꝑuilegiata cōditionib⁹ ipſam ad ptiſim maxime iclinātib⁹. Cū etate em̄ ia ꝑdicta mulier macerrima eſt: macie ꝗdē augmētū cholere ꝯñte magna ꝙ̄ ſiccitatē a melācholia vel ab alia cā ꝑueniēte. ¶ 2° ꝙo in facie ſua color eſt ad ſqualiditatē ex citrinitate albedine ⁊ remiſſa rubedine cōmixtis. ¶ 3° ꝙo ꝑncipalr oclos h̄z ꝯcauos: nō ꝗdē a gñatione: ſed defectū nutrimēti orbitaꝝ ⁊ ſube ocli ꝯñtes. ¶ 4° tēpora depaſta ſunt. i. nutrimento ꝑuata ꝑpter qḋ ꝯſumpta eſt. ¶ 5° cutis frontis ei⁹ tēſa eſt cū aſperitate in eius ſupficie ꝑcepta. ¶ 6° collū eius longū eſt ⁊ gracile. ¶ 7° tota capitis pars acuitate caliditatis calīa ꝑcipit notabilr. ¶ 8° a capite eius mãe defluūt acute mordicatiue ⁊ excoriatiue: cuius ſignū eſt oris ſiccitas cū ei⁹ aſpitate: frequēs ꝑtiuz oris mordicatio ⁊ excoriatio: q ola atteſtant̄ iudicio mãci acute. ¶ 9° ſitis inmoderata. ¶ 10° eſt anhelitus difficultas ⁊ ꝯſtrictio. ¶ 11ᵐ ſalſedo in eius ſputo ꝑcepta. ¶ 12ᵐ eſt emiſſio ſputi ꝑtib⁹ ſanguineis ꝗbuſdā aliqñ cōmixti. ¶ 13ᵐ pectoris anguſtia a differētia poſitiōis añ ⁊ retro ꝑcepta. ¶ 14ᵐ ſignū omniū partiū pectoris excarnata ⁊ maraſmodea diſpoſitio. ¶ 15ᵐ ſignū ſpatulaꝝ eminentia ad exteriora. ¶ 16ᵐ ſignū crura ei⁹ ſunt lōga ⁊ gracilia. ¶ 17ᵐ ſignū orthonie ſpēs indeficiēs. ¶ 18ᵐ ſignū catarrizātis diſpōnis augmētū: ⁊ ꝑprie poſt ſomnū factuz. ¶ 19ᵐ ſignū ſtrictura rize indeficiēs. ¶ Hec ⁊ plura ꝯſilia ſigna q̄ eis adduci poſſent vident̄ oñdere diſpōnē q̄ oino ꝑparat ad ptiſim: aut iā effecerit eam: quoꝝ plurima colligunt̄ ex 3ᵃ tertij. cap̄. de preparantis ad ptiſim. ⁊ 3° cōtinētis ꝑ ꝓceſſuz maguū: ⁊ partim interiorū ꝗnto ſermone ꝓlixo. ¶ Et arguit̄ ab illa rōne ꝑiter: qm̄ ola illa ſigna ſufficiēter ꝑparationem ad ptiſim demōſtrare pñt: q̄ ſignt apparatū corporū ex ꝑte habitudinis cōplonis dñi macꝝ ⁊ ꝯtinui defluxꝰ caꝝ ad ꝑtes pulmonis: q̄ ꝑpter ſui mollitiē vlcerationi valde diſpoſite ſunt: ſed ola ꝑdicta ſigna olno demōſtrāt iſta ꝗnꝙ. ergo ſequit̄ ꝙ demōſtrāt ptiſim: aut pñtē: aut ꝓnūtiāt futurā. ꝯñña neceſſaria eſt: eo q: ad cās effect⁹ neciō ꝓductiuas neceſſario ſequit̄ effect⁹: ⁊ maior eſt nota ꝯſideranti: ⁊ minor deduci pōt inducēdo ex ſingulis ꝑtib⁹ ei⁹. qḋ facere nō curaui breuitatē diligēs. Et ſi bñ ꝯſideras de numero haꝝ rōnum quedā ſatis ſufficiēter probant. Et ꝓprie q: hec mulier ꝯſtituta eſt in ꝑte etatis preparātis ad ptiſim inter alias ꝑtes. ſ. inter. 18. et 35. ſue etatis annos. Et ſunt ſermones magni Hyppocratis affoꝝ 6ᵃ. ptiſis fit maxime in annis a. 18. ad. 35ᵐ. eo q: in tali etatis ꝑte inuenit̄ dñiū ⁊ multitudo mãeꝝ acutaꝝ nālīter ⁊ accñtaliter. ¶ Et adhuc vlterius: qm̄ cerebri hui⁹ dñe diſpō nō ſolū a tēpore verū a gñatione adeo mala cōtracta eſt: quare arguit ꝑncipia generatiōis preparātia ad illud. Sed rōnabile eſt vbi ꝑncipia gñationis ſunt mala: ibi neciō aſſignari debere debilitatē virtutis. ꝙ̄ tā ex ꝑte mãerū ꝙ̄ ex ꝑte cōplonis ⁊ virtutis. hec mulier ad ptiſim olno eſt diſpoſita aut moleſtat̄. ¶ Eſt aūt cā mãlis catarri ſui acuta: q: ſalſa: ⁊ licet ſalſedinis cāe tres ꝑncipalr a ſapiētibus aſſignent̄. ¶ Pͥa ꝙ ſalſuz fieri pōt flegma ꝑpter putrefactionē in ipſo accenſam. ¶ Scḋo ꝑpter aduſtionē eius. ¶ Tertio ꝑpter ꝑmixtionē ꝑtiū aquearū pluriū cū mã cholerica pauca. Ideo fortaſſis ſalſedo l hac dña aſſignari pōt a duplici ꝓueniſſe cā. ſ. a putrefactiōe ⁊ ꝑmixtione ipſius cū cholera: ⁊ pñt hi ſermones colligi ſm ꝑtem. pͥma pͥmi. cap̄. de hūorib⁹ in fine ibi. Oēs ſalſedinis cāe. ¶ Qḋ vero ſalſedo in flegmate iſto acꝗſita ſit ex putredine ipſi⁹: apparet ꝑpter febrē q̄ nūꝙ̄ deficit in ea: acuitatē aūt eius oñdit vniuerſa cōplexio ⁊ habitudo cholerica: ⁊ epar magnifice calidū ⁊ ſiccū: ⁊ oris amaritudo cū ſiccitate: ⁊ ſitis multitudo ⁊ relique paſſiones a cholera ꝓuenietes q̄ oēs in ea inueniunt̄. ¶ Et ꝙo iterū ꝯtinuitatē febris ei⁹ declarat pñtia multitudinis materierum que cōgeſte ſunt in pectore eius: ſiue faciāt ibi apoſtema ſiue fecerint: ſiue opplādo ibidē ſint fixe que extraneate a calore ꝑternām ſui multitudine ⁊ ꝓpinquitate ad cor cōtinuā faciunt febrē: exacerbātē ītñ de tertio in tertiū magis: ⁊ hoc eſt ꝓpͥū ſignū ad intelligendū flegma iſtud fuiſſe factū acutum magis ex ꝑmixtione cholere cū flegmate ꝙ̄ per ſolā putrefactionē ipſius flegmatis. Tales em̄ a ſapiētibus ſpecificātur febres ꝗlis eſt eaꝝ reuolutio paroxiſmatica vel exacerbatiua. ſed hec febris exacerbat de tertio in tertiū. igit̄ appropͥāda eſt motui cholere. Ex quo correlarie cōcluditur ꝙ hec dña ꝯtinue febrit febre paroxiſmali de cholera. ¶ Cōtra. q: febris hui⁹ domine fuit ⁊ eſt ꝓlixa ſatis: ſed repugnat rōni formali febriū cholericaꝝ cuiuſcūꝙ ſpēi exiſtāt ipſas eſſe prolixas. igit̄ febris in hac dña nō pōt eſſe ꝯtinua cholerica. ꝓbatur cōſequētia: q: ꝯtinua cholerica ols breuior eſt ꝗlibet īterpolata cholerica alijs parib⁹: ſed interpolate cholerice periodus terminat in ꝗtuordecim dieb⁹: ergo cōtinua cholerica terminabit ſaltē in fine pͥme ſeptimane: minor ſuperi⁹ aſſumpta legitur a Gal. affoꝝ ſcḋa. cōmēto illi⁹. Tertiana vero in ſeptē periodis ⁊c̄. dixit em̄ Cōmētator verſus finē cōmenti ꝙ quātū facit interpolata cholerica l ſeptē periodis: vel in ꝗtuordecim dieb⁹: tātū facit ꝯtinua cholerica in vna ſeptimana. q̄re ⁊c̄. ¶ Huic motiuo ⁊ alijs ꝯſilibus dōm eſt: ꝙ ſermones iā ꝑdicti de ꝓlixis illarū febriū verificant̄ de illis febrib⁹ ſimplicibus. i. pēdentibus a mã excludēte cōmixtionē ſui cū altera: ſicut de tertianis nōtis: aut ſimplicibus diſtictis contra cōpoſitas ⁊ cōplicatas. ¶ Dico igitur ꝙ febris in hac muliere eſt cōtinua cholerica que prolixa adeo fit in ea rātū quātū ſucceſſiua materierū deriuatio ⁊ cōgregatio in corpore reperitur. cū ergo aliquāta materiei portio in pectore cōgregata eſt: ⁊ putreſcit: illa facit vnā cōtinuā cholericā vnico pa=

roꝛiſmo plures exacerbationes habentē:ſed tempore putredinis huius alia mā paulatim defluēs congregaꝛ:que poſtea putret:igiꝛ faciet alteraꝫ febꝛem ſuccedentē precedētis.q̄re cōtinuo febꝛibit febꝛibus eiuſdē ſpeciei:ꝓpter qḋ ſophiſta diceret ꝙ hec mulier febꝛit pluribus febꝛibus continuis cholericis.⁊ nō vnica ſolū.❡Poſſes aūt ſi velles defendere ꝓbabiliter aliquē febꝛire poſſe vna febꝛe cōtinua cholerica durante vno ⁊ duobus vel tribus mēſibus dupliciter imaginādo.p̄mo q꜄ aſſignata vna poꝛtiōe materiei in vna determinata minera cōtingit accendi vnā ꝑtem q̄ faciet vnā exacerbationē cōtinue:⁊ pꝛopter ethereogeneitatē materiei hāc mām non poſſe trāſire in ꝯiunctā in ſeptē exacerbationibus ⁊ in pluribus ſm maioꝛē ⁊ minoꝛē partiū materiei diuerſitatē in modo ſubſtādi.❡Amplius ſubtiliter imaginari potes:ꝙ in determinata minera repieꝛ vna quātitas cholere cuius vna ps putrēs trāſiuerit in cinericiū:qḋ nō eſt amplꝰ vehiculum febꝛis:⁊ ſic ſcḋa ps ⁊ tertia ps:⁊ de alijs.Et ꝙ interim ad predictā minerā noua alia deueniēs defluat materia:aut a mala cōplexione derelicta in parte vbi putruit p̄ma mā attrahaꝛ ſcḋa mā:quarū quelibet ſiue defluēs ſiue attracta alteriꝰ exacerbationis ſit effectiua cā:patet ꝙ hec febꝛis nō ſolū mēſibus ⁊ annis:ſed toto tēpoꝛe vite hoīs durare poterit.Et tu cōſidera.nō ſolum eñ iuuenilis ſed ſenilis intellectus talia concedere debet.❡Ad Gaꝛ.aūt ⁊ ad alios auctoꝛes dōm ꝙ cū aſſignauerūt terminū cholerice ꝯtinue eē ſubduplū vel minoꝛē termino interpolate intellexerunt de febꝛibus cōmuniter inuētis ⁊ verificabilibꝰ a poſterioꝛi.Cū hoc tñ ſtat ea que dicta ſunt vera.❡Mirabile aūt vꝛ:ꝙ hec dña pauca aut fere nulla tuſſi moleſtaꝛ:niſi interpollate:⁊ leuiter ſatis:ſed iā conceſſum eſt ipſam incidiſſe ptiſim:aut ad eādē ꝓparatā eſſe ꝓpter cōtinuū occurſum mārum a capite ſed ſtāte cōgregatione mārū in pectoꝛe fixū ⁊ cōtinuum erit nocumentū.ergo neċiū eſt ipſam debere habere tuſſim q̄ſi cōtinuā.patet cōſequētia:q꜄ ſtāte pꝛeſentia cauſe ꝓductiue effectꝰ:⁊ ſufficiēter neceſſe eſt aſſignare effectū.❡Cū ergo cauſa eſt fixa:tuſſis debebit eſſe fixa.patet cōſequētia:q꜄ aliū modū expellendi mās in pectoꝛe cōgregatas vel ingenitū nō habet virtus:niſi tuſſi:eo q꜄ tuſſis eſt motus pectoꝛis ⁊ partiū eius ad expellēdū cām vel nocumentū in pectoꝛe inuentū.xª tertij.tractatu tertio.ꝓpoſitione pꝛima.❡Hoc motiuū ſubtiliter ſatis vꝛ infeſtare.Et ideo ad ipſum dōm eſt ad foꝛmā reſpondēdo ꝙ ſtāte ptiſi aut altera cōſimili ſibi diſpoſitione continue fixū eſt nocumentū in pectoꝛe:⁊ negāda eſt illa cōſequētia.Ideo p̄miſſe nō ſufficiēter cōcludunt:cōtingit eī nocᵐ in pectoꝛe fixū eſſe paucū ⁊ cauſam mālem ipſius ꝓductiuā iterū eſſe paucaꝫ.ꝓpter qḋ nō opoꝛtebit iterū fieri tuſſim:ad expulſionē illius:materie eñ pauce aut a virtute rectificanꝛ:aut inſenſibiliter expellunꝛ:aut a pectoꝛe per vias inferioꝛes diuertunꝛ:vt patet xª tertij.cap.de criſibꝰ pleureſis quare ratio illa que valde foꝛtis apparebat nihil cōcludit.❡Modus aūt quo ſaluare potes periodicaꝫ reuolutionē leuioꝛis tuſſis ad magnā eſt ꝙ ſicut periodice vel alternatim māe maioꝛis vel minoꝛis q̄titatis a capite effundūtur ad pectus:⁊ cōueniēter deterioꝛis qualitatis.Ita periodice reuoluitur tuſſis de intenſa ad remiſſam:⁊ econuerſo.

Ex quarum omnium fundamento plura pꝛobleumata ſolui poſſunt.❡Pꝛimum pꝛopterquid eſt ꝙ ptiſici quandoq꜄ quatuoꝛ quinq꜄ vel ſex diebus nihil tu[illegible]nt.Dicendū eſt ꝙ contingit aliquando in pectoꝛe paucam valde reperiri materiam:aut q꜄ reſoluta fuit:aut q꜄ a pectoꝛe tranſpirata per alias vias:aut q꜄ per precedentes tuſſes ſufficienter expurgata fuit:tunc ergo deficit ⁊ minoꝛatur tuſſis:ſuperueniente vero noue materiei defluxu:aut noua materia ad pectus attracta:aut ibidem congeſta pꝛopter debilitatem:opoꝛtet de neceſſitate nouiter ſubſequi tuſſim.❡Secundum pꝛobleuma q[illegible]re eſt ꝙ quibuſdam ptiſicis:quādoq꜄ videtur defec[illegible]e febꝛis.Soluitur ex pꝛedictis.❡Tertium pꝛobleuma:quare eſt ꝙ ptiſici frequenter nulla:aut leuiſſima anhelitus difficultate moleſtantur.Soluitur quia quando canales pulmonis ⁊ oꝛificia eius ſufficienter expurgata fuerunt ſicut frequenter fit ab electuarijs ⁊ loch in oꝛe retentis:tunc libere aer inſpirari poteſt:⁊ fumi putridi vel alteri expirari:ſed ex ſufficienti inſpiratione ⁊ reſpiratione completur anhelitus:eo quia eſt motus ex diaſtole ⁊ ſiſtole partium pectoꝛis compoſitus.ergo ⁊c̄.❡Quartum pꝛobleuma:quare ptiſici quandoq꜄ nullum doloꝛem grauatiuuꝫ vel pungitiuum in pectoꝛe ſentiunt.Soluitur quod contingit pꝛopter mundificationem materierum q[illegible]s ciebant doloꝛem pungitiuum extenſiuum vel [illegible]dicatiuum.Et iterum:quia mundifi[illegible]atis [illegible]bus remittitur ſpecies male complexionis [illegible] in pectoꝛe intenſa erat.ergo in ptiſicis q̄nq꜄ [illegible] percipitur doloꝛ.patet cōſequentia:q꜄ ibi remittitur mala cōplexio ⁊ ſolutio cōtinuitatis que ſunt due pꝛecipue cauſe effectiue doloꝛis:vt co[illegible]r ſecūdo tegni ibi.Doloꝛes vero ſm que[illegible] incumbūt:aut ſolutam continuitate[illegible] alterationem oſtendunt.Et plur[illegible] pꝛobleumata ex hoc fundamento ſolui po[illegible] in hac materia:que pꝛopter bꝛeuitatem dimittuntur.

Eſt autem vlterius in hac materia contemplanduꝫ ſubtilius:ꝙ materia catarrizans a capite ad pectus quandoq꜄ deſcendit per occultas vias et paulatine:ita ꝙ in eius cognitione[illegible] poſterioꝛi peruenire difficillimum eſt:vt ſi mate[illegible]ſcenderet a cerebꝛo per poꝛos aliquoꝛum [illegible] paribus neruoꝛum oꝛientium ab eo.[illegible]dem deſcenderet per poꝛos muſculoꝛu[illegible] g[illegible] tranſlata a virtute ad illos muſculos per conc[illegible]tem venarum paruarum que ramificantur a [illegible]niculoꝛum et medullaris ſubſtantie cerebꝛ[illegible]tio.Iterum ſi contingeret eandem materi[illegible] deſcendere per venas et arterias minoꝛes:[illegible]tet quod cognitio vniuſcuiuſq꜄ hoꝛum trium modoꝛum catarrizandi materierum ad inferioꝛa valde diffi[illegible]lima eſt:tamen ne in ſcientia defectus apponi poſ-

ſit: dicendum q̄ adhuc in cognitione hoꝝ trium modorum catarri prouenire poſſumus per ſigna ſumpta a leſione opationū que ꝓducunt: aut ꝓduci debent a neruis pȝedictis: eo q2 terminus diſcretiuus egritudinū eſt ſenſibilis opationū leſio. ſcḋo tegni. ¶ Igit̃ apparet q̄ ſi materia deſcēdat p̄ neruos oriētes a q̄nto vel quarto pari neruoꝝ neceſſario euenit nocumētū in opatione guſtatiua vel auditiua: eo q2 guſtus in quarto: auditus ḟo in q̄nto pari neruoꝝ fundat̃. p̄ma p̄mi. doc. q̄nta. ſumma et cap̄. tertijs. ¶ Et pariformiter dicēdū q̄ p̄ leſionem ꝓuenientē in opatione motiua arguimus materiā occulte deſcendere p̄ poſteriorē partē cerebri a qua plurimi oriunt̃ nerui motus ſicut ab anteriori parte plurimi oriunt̃ nerui ſenſus q̄ꝫ motus. p̄ma p̄mi. cap. de mēbris colligendum. ¶ Silr̃ etiā ſi ſcḋa ſpēs catarri q̄ ꝓuenit p̄ occultū deſcēſum materieꝝ per muſculos colli ⁊ gule facilius cognoſci pōt: eo q2 ſi materia deſcēdit implēdo poros: aut faciet ibi oppilationē: aut tumorē: aut dolorē. Et ex hoc correlarie habet̃ modus ſoluēdi ꝓbleumata ꝓpter q̄d perſepe hoībus: ⁊ adhuc ſanis ſuperuenit tenſio ⁊ dolor in partibus gule ⁊ col[illegible] dicūt hoīes ſe eſſe inchordatos. Solutio illius habet̃ ex p̄miſſis. ¶ Adhuc et tertio ſpecies tertia catarri p̄muſi cognoſci pōt: eo q2 materia per venas deſcēdit neceſſario eas extenſiores: ⁊ rubicundiores aut altero colore coloratas magis efficit ſm̄ ſpeciē materierum que per predictas venas deſcendūt. ¶ Si aūt materia deſcēderit per arterias adhuc facilius cognoſcit̃: ⁊ ſi materia fuerit calida de neceſſitate in pulſu arteriaꝝ addit̃ magnitudo: aut velocitas: aut frequētia: aut oīa alia. ¶ Et ꝯſilr̃ ſi materia per arterias deſcendens fuerit frigida accident in pulſu dñe predicte: q2 ad materiā frigidā ſequit̃ oppilatio: ſed ad oppilationem neceſſario int[illegible]it̃ caliditas ꝓpter ꝓhibitā euētationē. igit̃ ⁊c̃. Quare recolligēdū eſt q̄ vtraq̄ſ ſpecies materieꝝ occ[illegible]lte catarrizantiū ad pectus cognoſci pōt. ¶ Si aūt materie nō paulatiue ſed impetuoſe defluāt ad pectus: tūc erit ſcḋa ſpēs catarri per defluxū notata. vbi prima ſpēs reumatiſmus vel ſtillicidium denominari debet: tunc patet q̄ð in iſtius cognitionē eſt facile puenire: eo q2 multa materia: et ſubito defluens ſeipſam facile manifeſtat. ¶ Aut propter dolorem extenſiuum grauatiuum mordi[illegible]atiuum pungitiuum: frangitiuum: aut alterum qui ſequitur ad ipſam. ¶ Aut propter ſubitā alterationē vel permutationē cōplexionis quā efficit in loco. ¶ Ex q̄bus oībus apparet q̄ in cognitionem catarri huius dñe puenire poſſumus p̄ ſigna nunc dicta ⁊ per alia. xix. ſuperius tacta que ipſam preparatam ad ptiſim: aut eam ab ea captā facile pronūtiare poſſunt. Unde ex premiſſis apparet q̄ð oportet feſtinanter incedere ad regimen huius diſpoſitionis ſiue inceperit ſiue p̄ncipio ſui propinqua ſit regimen e[illegible]us ordinando: vt nunc ſequitur.

Sectio ſecunda Continens duas ſummas.

¶ De inuentione ingenij curatiui pre[illegible]dicte diſpoſitionis.

Quoniā aūt p̄dicta diſpō difficillima eſt: ið regimen ei⁹ accurate multū inueſtigandū eſt. Primū itaq̄ ordināndū eſt regimē ei⁹ p̄ ptes ſex reꝝ nō nālū: q̄ð ꝯueniat eiſdē tā p̄ſeruādo ipſm a deteriori lapſu q̄ꝫ in curādo lapſum q̄ iā acciderit. Scḋo ḟo p̄ncipaliter ponēdus eſt mod⁹ curatiōis intētionū: ⁊ inſtroꝝ ei ꝯuenietiū. ¶ Primū aūt regimē in ſex diuidit̃ ptes ſm̄ nūeꝝ ſex reꝝ nō nāliū. ¶ Scḋm ḟo regimē in octo ptit̃ ptes ſm̄ nūeꝝ octo intentionū q̄ neceie ſunt in cura p̄dictaꝝ diſpōnum: vt varijs voluminibus hincinde ab auctoribus accipi poteſt.

Sūma pria ꝯtinēs cap̄ſa ſex. ¶ De regimine p̄ ſex res nō nāles.

¶ De regimine huius diſpōnis per aeris electionē et annexorum ei. Cap̄. j.

Conſiderādo circa diſpōnē p̄dictā tā ex fundamēto māeꝝ efficiētiū ipſam q̄ calide ſunt ⁊ acute ꝯtēplādo etiā ex parte ſebris indeficiētis apparet q̄ regimen ex pte oīm reꝝ non naturaliū inclinari dꝫ ad infrigidādū ⁊ humectādū. ¶ Ergo aer ciuitatis loci ⁊ camere in q̄bus morā ꝯhit notabilr̃ ſit frigid⁹ ⁊ humidus aſpectū hn̄s ſeptētrionalē: vel ptim ſeptētrionalē ⁊ ptim oriētalē: ⁊ poſit⁹ ſit penes decurſum aquaꝝ. ¶ Aut ſaltē in camera ei⁹ ſepe fiat ſparſio vel irroratio ex aq̄ frida: aut ex aqua violaꝝ nenufaris lactuce angurie cucumeris cucurbite portulace: ſi nō timet expēſaꝫ. ¶ Aut ſaltem in camera ipſius ſepe ſternant̃ folia violaꝝ nenufaris vitis q̄rcus: pomoꝝ ⁊ plantaꝝ frigidaꝝ. ¶ Aut quarto preparet̃ dom⁹ ad flatū vēti ſeptētrionalis: vel oriētalis: aut ſuffumiget̃ domus cum trociſ. de violis: aut cum puluere nenufa. ſeminum lactuce portulace et ſin[illegible]iū. ¶ Et de annexis eſt vt nō teneat caput eius vald[illegible] coopertū pānis vel pellibus valde calidis et ponderoſis: ne vigorata in capite caliditate accidētali vel naturali magna fiat materierum attractio q̄ꝫ earum digeſtio vel reſolutio ⁊c̃.

¶ De regimie ei⁹ p̄ adminiſtrationē mot⁹ ⁊ q̄etis. C. ij.

De motu aūt dicendū q̄ motus vel exercitiū nullū eſt ei ꝯueniēs: ⁊ ꝓpē ſtātē plenitudine totius capitis. Et adhuc poſt euācuationes nō bonū ipſam exercitari: eo q2 in talibus corporibus materieꝝ eradicatio totalis: aut impoſſibilis eſt: aut difficillima ꝓpter debilitatē virtutis. Cū ergo mot⁹ materias ponat in fluxu ⁊ materie mote facilius tranſeāt ad debilia q̄ꝫ fortia mēbra. Ideo melius eſt ei quieſcere q̄ꝫ moueri: quies eñ efficit vt calor naturalis meliori applicatione ad materias dig[illegible]rendas applicet̃: quare in plurimo ſui regiminis adherere debet q̄eti ⁊ nullo modo motui: aut valde pauciſſimo.

¶ De regimie ei⁹ p̄ inanitionē ⁊ repletionē. Cap̄. iij.

Si mulier etiam ſummopere caueat ſibi a multa ciborum a[illegible]ſumptione in q̄ātitate continua. ſ. multū ꝓ ſingula cibatiōe accipiēdo cibū: ⁊ in q̄ātitate diſcreta p̄ſepe vel pluries in die comedendo.

¶ Mẽſura cibi itaq; talis exiſtat: q nullã in ſtoma
cho grauitatẽ vel tẽſionẽ efficiat ſicut mẽſura pot⁹
ↄueniẽs eſt: vt in ſtomacho nõ fluctuet vel ſupaſcẽ
dat: deterior eñ ciboꝝ eſt: ſi ſtõachi grauitatẽ effi
ciat: ſicut deterior pot⁹ eſt q̃ in ſtõacho natat ⁊ flu
ctuat. 3ª pmi. cap̃. de regimie p cibũ ⁊ potũ. ¶ Silr
caueat 2ᵐ aſſumere cibũ: niſi pm⁹ bñ fuerit digeſt⁹
⁊ nũq; cõedat niſi cũ pñtia veri ⁊ nõ mẽdoſi appeti
tus: nec etiã vnq; cibũ deglutiat ſine maſticatiõe cõ
grua: q̃ eñ odit vitã ſuã cibũ deglutiat abſq; maſti
catione ↄueniẽti 3ª pmi. vbi ſupra. ¶ Pariformiter
etiã intẽdat ad expulſionẽ ſupfluitatũ cõtẽt in inte
ſtinis ĩuẽtaꝝ vel ſtõacho. Si eñ repletionẽ in ſtõa
cho pcepit ita lõgo tpe a cibo abſtineat: vt p ipſam
abſtinẽtiã pexña repletio digeraꝶ aut corrigaꝶ. Ne
q; eñ in hac diſpõne ↄueniẽs eſt vomit⁹: ppterea q:
ppter ſui agitationẽ ſuſpect⁹ ad rupturã venaꝝ in
pectore: ppt magnã debilitatẽ in eo iã factã a mãe
bus ibi retẽtis. Et colliguntꝶ hi ſmones 4ª pmi. cp̃.
de vomitu. ¶ Si aũt nõ ſufficiẽter p abſtinẽtiã corri
gi poſſet mãe ſupfluẽ in ſtomacho retẽte: tũc inten
daꝶ ad eductionẽ caꝝ accipiẽdo. ℈.j. pul. folliculo
rũ ſene cũ violis ⁊ macis. añ. ℥. iiij. ¶ Aut ſaltẽ acci
piẽdo ſemiſſũ vnũ caſſeſi. ↄtrite: cui⁹ hũiditatẽ lãbẽ
do deglutiat abiectis corticib⁹ ⁊ ſeminib⁹ ⁊ ſunt re
media duo efficacia. ¶ Si vo fecales mãe induratas
in iteſtinis educi oporteret tũc pter duo remedia iã
ptacta adminiſtreꝶ eidẽ hoc cliſtere. ℞. decoctionis
maluaꝝ blete violaꝝ volubil' minoris. añ. in aq̃ co
ctaꝝ. lb. j. olei viol'. olei de ſiſamo. añ. ℥. j. ß. butyri. ʒ.
vj. ſalis gẽme. ℈. iiij. aut ſalis cõe. ʒ. j. zuccari ru.
caſſeſ. añ. ℥. ß. miſce ⁊ adminiſtreꝶ in mane hora elcã.

¶ De electiõe ſõni ⁊ vigilie ſibi ↄueniẽtiũ. Cap̃. iiij.

Non eſt leue ſcribere: imo difficili⁹ eſt ad
miniſtrare huic dñe vel alteri ↄſili patiẽ
ti modũ regiminis p vigiliã ⁊ ſomnũ: q: ſm
diſpõ capitis indigeret regimine ſubtra
ctiuo dormitiõis: vt p ipm ↄſumerentur
mãe q̃ in capite ↄgregate ſũt: ⁊ ↄtinuo gñanꝶ. Et ex
alio indigeret ſomno ad digõnẽ mãeꝝ tã capitis q;
aliaꝝ partiũ. ¶ Et iõ ↄdicentib⁹ vtriſq; intẽtionib⁹
ſecurior modus eſt: vt hec mulier dormiat in die na
turali horis ſeptẽ: aut octo cũ iſtis regulis. ¶ Prĩa
q nõ ingrediaꝶ lectũ niſi poſt aſſumptionẽ cibi ſal
tem per horã vnã. ¶ Scd̃a vo q ſi põt ↄueniẽter dor
mire nocturno ſomno euitet diurnũ ſomnũ. ¶ 3ª q
dormiat capite notabil'r eleuato: ac ſi cẽr' ſemiſedẽs
¶ 4ª q euitet dormitionẽ reſupinã. ¶ 5ª q caueat
dormitionẽ cũ capite decliui: ⁊ multa reuolutione
ſup latera. ¶ Sexta q oĩno fugiat dormitionẽ ſup
facie ſua ne ppter ipam mãe catarrizãtes a capite
inclinenꝶ ad palatũ oculos ⁊ reliquas ptes: alio vo
t pe pter mẽſurã aſſignatã ↄueniẽtius eſt euigilare
q; magnũ tempus in dormiendo occupare.

¶ De regimine eius per accñtia anime. Cap̃. v.

Primũ periculũ eſt hãc mulierẽ oc[illegible]pa
ri in accñtib⁹ aie ppter q̃ materie m[illegible]
uenꝶ mobiliẽꝶ ⁊ acuanꝶ: ppter hec eñ
adaugeꝶ ipaꝝ flux⁹ ⁊ materie etiã mul
tiplicanꝶ ppter debilitatẽ q̃ ↄſequiꝶ ad
reſolutionẽ: ergo iracũdia: furor: ⁊ ſiles aie paſſio
nes euitari debẽt: neq; etiã occupeꝶ in his aie paſ
ſionibus que ſpiritum in pfundo corporis coarta
tum detinent: vt eſt timor vehemens triſtitia ⁊ ſimi
lia. Ab ea igiꝶ bñ ſperandũ eſt ⁊ letandũ: de ſue ſa
nitatis acquiſitione ſemper contemplandum.

¶ De electiõe ciboꝝ ⁊ potuũ ↄueniẽtiũ ei. Cap̃. vj.

In hoc capl'o diligẽtius ⁊ ſolẽnius ↄtem
plandũ eſt. Qm̃ in eo ſuſtẽtaꝶ regimẽ cu
rationis ſ̃m ⁊ medicinalibus intẽtio
nibus neceſſariũ. ¶ Itaq; de numero ci
boꝝ eligaꝶ ab ea panis de ſimula puriſ
ſima: quã florẽ farine laici noiant. Et ſi panis eius
cõponereꝶ cũ aqua ſublimatiõis farfarelle: aut cõ
ſolide mi. valde optimũ eſſet ei: ſit igiꝶ bene fermẽta
tus leui coctione abſq; cõbuſtione coctus: nihil aut
valde paꝝ ſalis recipiẽs: ⁊ nõ [illegible] antiqo: etate duo
rum dierũ. ¶ Carnes vero eidẽ laudabiles eligat:
ſicut pulloꝝ pinguiũ iuuẽculi vituli caſtrati ⁊ agni
et anatuli etiã ⁊ minute aues perdices faſiũculi le
puſculi ſylueſtres: ⁊ domeſtici porci iuuenes conue
niunt ei. ¶ Carnes vo ſanguinẽ in[illegible]matiuũ repo
nentes dimittanꝶ: ſicut ſunt columbi domeſtici ⁊ ſyl
ueſtres paſſeres: ⁊ anſeres ⁊ aues paluſtres vel aq
tice dimittende ſunt. Et mõtane longi ⁊ fortis exer
citij pterq; caro pauonis auis que iuueniꝶ in mõti
bus vincẽtinis: que ↄueniẽs eſſet ei: ⁊ eſt auis nigra
maior miluo roſtrũ fortẽ hñs ⁊ detes in palato lau
dabilis nutrimẽti repoſitiua ſ̃m partes oẽs. ¶ De
piſcibus vo ↄueniũt fontales oẽs fluuiales: nec [illegible]
tuperarẽ aliqñ comeſtionẽ anguillaꝝ ⁊ tinca[illegible]
pter infrigidationẽ ⁊ humectationẽ ⁊ viſcoſ[illegible]
caꝝ in pauca tñ q̃titate: eo q: cibus ethic[illegible]
ſicoꝝ dꝫ eſſe priuilegiatus ſex ↄditiõibus. [illegible]
eſt vt ſit infrigidatiuus. ¶ Secũda hum[illegible]us.
¶ Tertia ſit facilis digõnis. ¶ Quarta vt [illegible] ſui vi
ſcoſitate calori reſoluẽti ⁊ exiccãti re[illegible]us qd̃ fa
cit in eo viſcoſitas ⁊ glutinoſitas. [illegible] non
euacueꝶ a penetratione ↄgrua[illegible]
viſcoſitas hoꝝ aĩaliũ q: n[illegible] vox
vltimo q tã ſubſtãtifice[illegible] pdictarũ
qualitatũ in mẽbris repo[illegible]us: ⁊ eſſet ↄueniẽs vt
aſſumaꝶ actu frigidus: a[illegible] ſaltẽ leuiſſime calidus.
¶ Propter qd̃ ↄueniũt ei marſiones temali lucij ca
pedani ⁊ cãcri fluuiales: imo cãcroꝝ vſus ſ̃m pre
parationẽ debitã eidẽ eſt va[illegible]e ↄueniẽs. ¶ De [illegible]
culis vo ↄueniũt ei plãte oẽs [illegible] frigida[illegible]ue ⁊
humectatiue: imo nul[illegible]ũ cibariũ eius abſq; de[illegible]
ctione ipſaꝝ fieri debet: que ſunt ſicut la[illegible]uc[illegible]
ta ſpinachia cucurbita recẽs ⁊ ſicca olus hy[illegible]
que cõicant intẽtionẽ febri ⁊ al[illegible] diſp[illegible]
bñdictũ ⁊ burſa paſtoris que ſingularẽ p[illegible]
hñt in iſtis glutinatione [illegible]idatione ⁊ [illegible]
tione cum ſtipti[illegible]tate ſuis. ¶ Alie vero p[illegible]
nitroſitatẽ aut f[illegible]cdin[illegible]tes d[illegible]
les napi: ⁊ rape amare ⁊ [illegible]. [illegible]
vo vti põt riſo: ⁊ ppue decocto cũ aqua [illegible]a fur
fures infuſi ſteterint p diẽ naturalẽ [illegible] ab
ea humectationẽ ⁊ infrigidationẽ per q[illegible]
eius caliditas ⁊ virtutẽ mũdificatiuã ⁊ [illegible]:

que oēs neccie ſunt i diſpōnibus p̄dictis.¶Silr cōpe tit ei vſus cicerū alboꝝ ⁊ nigroꝝ:lʒ eīn caliditatem habeāt ⁊ ſiccitatē in p̄mo gradu.Illa tn̄ ꝯueniēter corrigiť per decoctionē ⁊ ab aq̄:⁊ ꝯuenit adeo excel- lēter pulmoni φ nihil eſt qđ nutriat pulmonē magꝫ ꝙ cicera alba:⁊ in gn̄e granoꝝ.ꝑpter qđ etiā cōue- niens eſſet ei q̄n̄qꝫ vſus dolicoꝝ ⁊ ſunt legumina in marchia taruiſina nolata piſa.¶Silr etiā ei: conue nit pānicū ordeū ⁊ pultes ex eo facte:⁊ cū lacte cap- no vbi lapides albi fontales extincti fuerint:aut ſal tē in lacte aſinino:qđ cōueniētius eſt p̄ter humanū p̄ª tertij.finali cap.colligēdū.¶De fructib⁹ ꝟo lau dantur eidē auellane recētes ⁊ ſicce ꝑpter cerebrū: que ſi coquanť cū aq̄ mellis ⁊ zuccaro cōdianť cō- ueniūt antique tuſſi:⁊ adiuuāt ad ſpuēdū.ſcđo ca- noſi.in areola membroꝝ pectoris.¶Et iterū vtiles ſunt ei amigdale ⁊ grana pini:ſi ſtomachus nō fue rit leſus.Et ceraſa ſuis tēporibus ⁊ pepones ⁊ gra nata dulcia ⁊ muza ⁊ iuiube ⁊ recētes fic⁹ ⁊ aliquā do ſicce:nō tn̄ in multa quantitate.¶Cōueniēs eſt ei etiā caſeus abſqꝫ ſale:antiquus ꝟo nullo modo ⁊ cibi cū lacte cocti q̄n̄qꝫ cōueniunt ei.¶Butyri vero vſum:aut olei oliuaꝝ nullo modo laudo.ſʒ loco eo- rū vtať oleo de amigdalis dul.aut de nucib⁹.Pin- guia cibaria oīa mihi nō placēt ꝑpter aptitudinem inflāmationis eoꝝ:⁊ q̄ caput notabilr̄ replent.De ſuccis ꝟo ⁊ ſaporib⁹ oīno fugiat aceti vſuʒ ⁊ agreſte valde acris ⁊ ſalite ſi vtať ea ſit abſqꝫ ſale:⁊ zucca- ro ꝯueniēter refracta.Muzoꝝ ꝟo granatoꝝ ⁊ dul- ciū vel vinū coꝝ ꝯueniūt ei:⁊ ſuccus citrāguloꝝ cuʒ multo zuccaro.Limones vero qui nō eſſent multuʒ ſalſi ſup aſperſi zuccaro placerēt mihi.¶Mellis ꝟo vſum ⁊ mellitoꝝ ciborū nō laudo ꝑpter caliditateʒ ipſius.Si tn̄ cū pauca ipſius quātitate p̄parenť ci- baria eius valde vtile foret:⁊ eo q̄ eſt mūdificator bonus oīum materierū in pectore ⁊ potenter defert ad cor ⁊ penetrare facit.¶Salſa ꝟo cibaria omnia ⁊ nālter ⁊ artificialr̄ oīno deuitet.Et paſtilles etiam cibi euitādi ſunt:niſi q̄ bis in ſeptimana comedere pōt tri.⁊ eſt cibus de paſta fermentata ⁊ exiccata: quē ſiculi minutelli vocāt.Et cib⁹ etiā vincētin⁹ de paſta fact⁹ quem in cole nolant ortos bonus eſt ei. ¶De aromatibus ꝟo euitet oīa q̄ maxime calida ⁊ multū eoꝝ vſum niſi ſpēs dulces ⁊ acutas cōmiſce- ret cū maiſo puluere violaꝝ aut ſe.portulace endi- uie lactuce aut cicoree dominantiū in cōpoſito pro- pter qđ ⁊ crocus ſilr̄ refractus ⁊ frequentia ei⁹ vſus eſt ei laudabilis:eo q̄ eſt medicina pectori cordi cō- fortando ⁊ mūdificando cōueniens.Hec de cibis.

De potu autem eius eligat vinū co lore albū ſubſtātia tenue dyaphanū vel trāſparens ab oī vaporoſa ⁊ fe culi pte ꝯueniēter enudatū:olfatui ſua aromaticita te amenū:ſapore dulce:nullo modo pōticū vel bru- ſcū.qđ ſi non fuerit fumoſum valde bibať ſimplex.ſi aūt valde fumoſum fuerit:iſtē refrāgať cū aq̄ leuis decoctionis liq̄ritie:aut cū aq̄ virge paſtoris bugloſ ſe enule vel farfarelle:aut cū aq̄ ciſterne p̄cocta ta- men quo potu vtať in cibis.Et ſi nō poterit habere vinū albū taliter cōditionatum eligat ſubrubeum valde cereſoleū vel gaurū nolatū.Reliquo aūt tēpo re extra cibos vtať aq̄ ordei cū zuccaro cocta clara ⁊ defecata.Et de potu eius iſta pertranſeant ⁊c̄.

Summa ſecunda

Cōtinens vnū capitlm de regimine diſpoſitionis huius per medicinalia.

Quoniam p̄dicta diſpō com plicata ē ex diſcra ſia cerebri ad caliditatē ⁊ ſiccitatē ele uata ⁊ ex diſpōne pectoris ſibi ꝯſimili ⁊ ex tertia que eſt p̄paratio ad ptiſiʒ aut in p̄ncipio eius exn̄s.Ideo appa- ret φ oīa infra medicinalia cōponi debent ex his q̄ virtutē hn̄t capiti ⁊ pectori ꝯuenientē:q̄ etiā ſint re- frangētia febris indeficiētis a qua moleſtať.¶Ita- qꝫ regimen huius diſpōnis nō niſi magno rationis ſcrutinio ⁊ diligēti ſtudio ſcribi pōt.Et adhuc cum maiori ſolertia applicari.¶Propter qđ ipſius regi- mē viſuʒ eſt mihi colligere in octo intētiones.Quaꝝ prima erit de modis euacuādi mãe partialib⁹ eua- cuationibus.¶Scđa ꝟo conabitur diuertere mãe ad viliora loca.¶Tertia ꝟo regimen digōnis enū- tiabit.¶Quarta vero intētio conabitur cū appro- priatis rectificare malā cōplexionē capitis ⁊ ꝯforta re ipſum.¶Quinta ꝟo intētio docebit modū mun- dificandi pulmonē ⁊ pect⁹ a materiebus ibi cōtētis. ¶Sexta ꝟo intētio canones ⁊ inſtrumēta intercipiē di fluxum a capite declarabit.¶Septima vero intē tio conabitur enūtiare medicinas pectoris cōforta- tiuas.¶Octaua ꝟo intētio deſcribet infra quedaʒ cōtrariātia febri ⁊ reſtaurātia ⁊ pinguedinē acq̄re- re facientia ſm φ a ſapiētibus acceptū inuenitur.Et nō mireris ſi nō inſtetī in hac mã ad eūones eradi- catiuas:qm̄ ſcio q̄ illud eſt impoſſibile niſi per par- tiales ⁊ leues euacuationes q̄n̄qꝫ ⁊ raro admīſtra- tas:vt ſubſequitur omnia declarando ⁊c̄.

Prima itaqꝫ intētio multis inſtr̄is cō- pleri pt̄.Circa quā tn̄ nō multū inſiſtā:eo q̄ tales eūones p̄mitti ſolite ſunt in p̄n⁹ vli magis egritudinū ꝙ in augmēto eaꝝ:qđ credo iā lcepiſſe:imo aliqs eaꝝ in vlī ſtatu:ſicut de- fluxū a capite iā credo ꝑueniſſe.¶Minorāt aūt p̄di ctas mãs.p̄mo cliſteria ſupius tacta in intētiōe re- giminis de inanitione ⁊ repletiōe.¶Itē medicamē hoc qđ ſemel in ſeptimana exhiberi pōt.℞.caſſiefi.ꝺ cāna extracte cū aq̄ farfare capil.ve.aut portulace. ℥.i.reubarbari electi.ʒ.ß.ſq̄nāti.℈.v.miſce.¶Aliud ⁊ facilı⁹ illo eſt hoc.℞.aloes abluti ⁊ p̄parati in ſuc co endi.ʒ.i.reupōtici electi.℈.i.violaꝝ floꝝ nenufa ris aā.℈.iij.miſce ⁊ fiāt ex eis pillule:de q̄bus acci- piat aliq̄n duas in aurora.¶3ᵐ ꝟo ſilr̄ eſt hoc.℞. pillularū aſſaiaret.ʒ.ß.dyagridij.℈.vj.reformentur pille cū ſuccoro.de ol.ʒ.vi.Et accipiatur ex eis vna bis in ſeptimana per duas horas poſt cenā:⁊ nō mi reris q̄ in tali diſpōne poſuerim dyagridiū:qm̄ ſm ⁊ ſcamonea etiā que eſt mater ei⁹ ponit in intētioni bus ⁊ inſtr̄is euacuādi mãs calidas a capite cū at- trahat eas:⁊ etiā q̄ q̄n medicine tales pigre ſunt et in opando tarde ſolēt ꝑpter multā morā vehemen- tius calefacere ꝙ opʒ.vn̄ ⁊ ſcamonea eis addita ve

locitās purgationē capꝫ ꝓhibet nocumentū caliditatis: ⁊ ſilr̃ dyagridiū ⁊ adhuc melius. Et ſunt ſermones ṗncipis ṗma tertij. tractatu ⁊ cap̄. allegatis dū dicit. Et fortaſſe vſus ſcamonee cū aloeticis adminiſtratur ꝓpter purgationē ipſi⁹ cerebri ⁊ ſtōachi: ſi egritudo ſtōachi eſt cū cōmunitate ꝓhibet earum calefactionē ſupfluā: ſupple ꝓuenientē ꝓpter ſuperfluitatē more ipſarū. Et excitat eas abbreuiatas a cōplemēto purgationis: eo ꝙ iuuat ad purgandū. Et voluit dicere id qđ premiſſuꝫ eſt. ſ. ꝙ facit eas velocius opari: ⁊ aufert ab eis caliditatē quā cerebrū acquirit ꝓpter longā morā earū: ⁊ he quidē pillule ſunt ſolutiuſi facile ⁊ ſecurē: vt preallegato cap̄. colligitur ibi. ¶ Solutiua ṽo facilia ad purgandū caput ſunt aſſatarct. ¶ Preter has aūt medicinas nō nulle etiā iuuamēti nō minoris a ſapiētibus poſite ſunt in diſpoſitionibus capitis cōplicatis cū febre ⁊ ſine febre: que oēs ſecuriſſime ſunt: vt colligendū eſt a ṗncipe preallegato loco vbi dixit. Decoctio ṽo prunorū ⁊ mirabolanoꝝ: ſupple citrinoꝝ ⁊ fumi terre: ⁊ ſyrupus de fructibus ⁊ ſyrupus violatus et decoctio caſſiefiſtule: ⁊ que ſunt illis ſilia etiā fortia cum ſcamonea ⁊ reliqs. ſ. medicinis educētibus cholerā. ſcꝫ cū reubarbaro ⁊c̄. ſm diſpoſitionē corporis etatis ⁊ virtutis: ⁊ ſm vacuitateꝫ ipſius a febre ⁊ ſcđm eſſentiā. i. preſentiā febris: ⁊ ſm diſpoſitionē virtutis ⁊ horū ſiliū ſupple particularū cōuenientiū: oīa ſupple predicta medicamina cōuenientia ſunt hūoribus cholericis ⁊ ſubtilibus: ſed materia huius diſpoſitionis eſt calida valde eſſentialiter ⁊ accidentaliter. igitur talia medicamina ſunt ei conuenientia. ¶ Neqꝫ in intentione hac de euacuatione minoratiua per flobotomiā videtur mihi aliqđ eſſe tangendum: qm̄ maraſmodea diſpoſitio corporis ⁊ virtutis debilitas hāc euacuationē mihi auferūt. Si aūt natura qñqꝫ ſui beneficio aut ars prouocaret leueꝫ ſanguinis exitum a naribus videretur mihi laudandum conuenienter bis in menſe applicando ipſum leuis quantitati: aut adhuc in ſeptimana ſemel. hec de intentione prima.

Secunda intētio ſequitur. Pro declaratione cuius premittenduꝫ eſt primo ꝙ diuerſiones a ſapientibus diuerſe poſite: q̄dam eīn dicuntur diuerſiones ſine euacuatione: q̄dam vero diuerſiones cū euacuatione. Et iterū de numero diuerſionum cū euacuatione: alique dicūtur diuerſiones cū euacuatione ſenſibili: ⁊ aliq̄ cum euacuatione inſenſibili facte. ¶ Pro intellectu tamē prime cōcluſionis ſi ſophiſta cauillare vellet dicendum eſt ꝙ nulla pōt eſſe diuerſio ſine euacuatione. Omnis eīn diuerſio fit gratia tranſportandi māam que fluit a parte ad quā mouetur ad aliam partem vel partes. igitur ſequitur ꝙ a patiente particula fiūt euacuationes verum quia intellectus ſapientū fuit per diuerſionem cū euacuatione ſenſibili intelligere mãei eductionē ad extra corp⁹ per viā nobis cognitā: aut qꝛ māam ſenſibilr̃ a corpore abijci videmus. Ideo cōcedendū eſt ꝙ alique ſunt diuerſiones ſine euacuatione ſenſibili. Ex quo apparet quid per diuerſionem cū euacuatione ſenſibili intelligendū ſit.

Quis eīn neget oēm materiei tractū ad partē ꝯtrariā ei ad quā fluebat eſſe diuerſionē qđ nōnulli antiqui antiſpaſim nolauerūt. ¶ De q̄rū diuerſionum numero ṗmaꝝ oībus alijs ṗma ⁊ lenior eſt per pannorū calidoꝝ applicationē facta. ¶ Scđa ṽo illa eadē fit per fricationes mēbroꝝ factas ad ptes cōtrarias: vt ſi materie fluebāt ad dextrā: fricatiōes fiāt verſus ſiniſtrā: ⁊ ecōuerſo: ⁊ ſic de alijs. ¶ Tertia vero talis diuerſio cū euacuatione inſenſibili fit per ligaturas partiū cōtrariarū: vt dictū eſt prius. ¶ 4ª vero fit per applicationē ventoſarum ſine ſcarificatione. ¶ Quinta vero fit per applicationē medicinarū rubificātiū ſolū: per nullā eīn harū diuerſionum materia ſenſibiliter quo ad nos a corpore educitur.

Preter has aūt alie dicūr diuerſiones cū euacuatione ſenſibili que pluribus fiūt modis. ¶ Primus eſt per applicationē medicinaruꝫ deſiccātiū ſup partib⁹. ¶ Scđs eſt per appoſitioneꝫ vētoſarū cū ſcarificatione. ¶ Tertius eſt per ſcalpellationem partiū. ¶ Quartus ṽo per adminiſtrationē flobotomie cōtrarie partis. ¶ Quintus per adminiſtrationē cliſteriorū a ſuperiorib⁹ ad inferiora trahentiū. ¶ Sextus per applicationē collutionū oris in caſu noſtro. ¶ Septimus per maſticationē medicinaruꝫ vt maſticis ſtaphiſagrie coſti agari. pire. ⁊ ſilū. ¶ Octauus per applicationē gargariſmatuꝫ. ¶ Nonus per applicationē ſternutationū. ¶ Decimus per applicationē caputpurgioꝝ. ¶ Undecim⁹ per inſufflationē medicinarū in nares. ¶ Duodecimus p applicationē cauterij potētialis in ptib⁹ colli. ¶ Decimuſterti⁹ p applicationē ſetonis vł laquei in predictis partibus. ¶ Decimuſquartus ⁊ vltim⁹ modus eſt diuertendi per applicationē actualis et potentialis cauterij ſuper coniunctionem inferioris partis commiſſure ſagittalis cum coronali.

Et nota ꝙ de numero iſtarū diuerſionum collutio oris ⁊ maſticatio gargariſma ⁊ ſternutatio ſunt ſuſpecta valde in diſpoſitione hui⁹ mulieris: eo qꝛ maiori impetu mouerēt māam ad pect⁹ ꝙ̄ actualr̃ deſcēdāt: ſed illud eēt ipediēs oppōnem ſue cure ⁊ prauiorē efficiēs eā: q̄re dimittendū eſt. ¶ De numero itaqꝫ hoꝝ modoꝝ diuertendi māam diuerſione partiali a capite laudāde ſunt ventoſationes ſup alkatim rubificationes deſiccatiōes ⁊ cauteria potētialia vel actualia ibidē applicata. ⁊ iteꝝ appoſitio ſetonis. ¶ Sed nullū iſtorū mihi euidentius ꝙ̄ applicatio cauterij potētialis vel actualis in prora capitis: vbi ſup mediū coronalis cōmiſſure orthogonaliter cadit coronalis cōmiſſura in cuius loci cognitionē ifallibiliter ꝓuenire potes in quocūqꝫ horū ſi facis ipſum ponere extremitatē naſi inferiorē ſup linea vltima raſete man⁹ ⁊ extendat digitum medium rectitudinaliter verſus commiſſuram laudam et vbi attingit extremitas digiti reuoluendo primum nodum eius ibi in quocunqꝫ hominum vel mulierum eſt duarum commiſſurarum ſibiīnuicem obuiatio ⁊ eſt infallibile et problema mirande ſolutionis. ¶ Preter hec autem nullum diuertendi ingenium mihi magis iocundum eſſet ꝙ̄ prouocatio emotroidarū in muliere iſta per quam

non ſolũ a capite: verũ a toto corpe diſtrahunt̃ materie ⁊ ↄuenientius p ſenſibilẽ euacuationẽ: quarum emorroidaꝝ fluentiũ iuuamentũ collige. 17ª tertij cap. ſcḋo. Modus vero aperiendi eas eſt: vt ſepe fricẽtur cum folijs fici recẽtibus aut ſiccis: vel cum felle tauri. Et tu elige modo tuo.

Tertia intẽtio eſt rectificãs digeſtionẽ mãerum: digerũt aũt materias inſtra: q̃ plurima: verũtñ in hac parte q̃ magis appropata ſunt ⁊ elegãtia dicẽda ſunt. ¶ Primũ eſt hoc. ℞. aq̃ ſolatri: aq̃ viol. ⁊ nenuf. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Scḋm ṽo ⁊ efficacius illo eſt hoc. ℞. ſyrupi de nenufare. ℥. j. aque acetoſe. ℥. iiij. miſce. ¶ Tertiũ ⁊ adhuc fortius iſtis eſt hoc. ℞. ſucci acetoſitatis citri. ℥. j. ſyrupi roſ. ℥. ß. aque buglo. aque viol. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Quartum ⁊ adhuc fortius iſtis eſt hoc. ℞. ſyrupi roſ. vini granatoꝝ. añ. ℥. j. aq̃ nenufa. ℥. ij. aq̃ violaꝝ. ℥. j. miſce. ¶ Poſſumus etiã digerere materiã cũ hac ↄfectione. ℞. trociſcoꝝ dyarodon. ʒ. j. ß. trociſcoꝝ de viol. ʒ. j. zuccari albi. ℥. iiij. fiat ↄfectio cũ aq̃ roſ. ¶ Scḋa ↄfectio eſt hec. ℞. viol. roſ. floꝝ nenuf. ſe. portula. endi. cuſcu. añ. ʒ. ß. zuccari al. ℥. iiij. aq̃ viol. q. ſ. fiat ↄfectio. ¶ Poſſit etiã digeri materie cũ electuarijs de quoꝝ numero bonũ ⁊ efficax eſt hoc. ℞. ↄſerue roſ. recentis. ℥. iiij. conſerue violaꝝ. ℥. ij. ſyrupi acetoſitatis citri. ℥. ij. ß. penidiaꝝ. ℥. j. ß. roſaꝝ violaꝝ floꝝ nenufaris. añ. ʒ. j. ß. fiat electuariũ cũ ↄuenienti quantitate ſyrupi violati ſi expedit ⁊c̃. ¶ De trociſcis ṽo digerẽtibus ſunt trociſci dyaireos: trociſci de berberis et de ribes: ⁊ trociſ. dyacorallion qui oẽs intentionẽ hñt ⁊ iuuamentũ ad pectus ⁊ ad caput: ⁊ ex eis accipi dʒ. ʒ. j. vel. ℈. ij. in mane cũ aliqua aqua capitali ⁊ pectorali. ¶ Et continuet̃ hoꝝ digeſtiuoꝝ vſus quoꝛſcũq̧ ↄtingat tanto tpe vt appareat rectificatio in ſubſtãtia ⁊ colore vrine ⁊ hypoſtaſis ſubſedẽs alba ↄiũcta ⁊ equalis: que quotieſcũq̧ apparuerit aduocat ad ſe aliquã euacuationẽ fieri debere: que tamen leuis eſſe debet: tam ex parte gradus q̃ ex parte operationis: vt ſuperius dictum eſt. ¶ Neq̧ pertranſeundum eſt a medicinis ſupra intentionem minorandi deſcriptis ad fortiores: niſi cum hoc q̃ quecunq̧ medicina exhibeatur ei ipſa ſit fortis debilis aut ecõuerſo ⁊ nõ alr̃. hec de intẽtione tertia.

Quarta intẽtio eſt rectificãdi caput ⁊ ↄfortãdi ipſm. Iã ṽo apparet: q̃ pmiſſis mũdificationibus ⁊ diuerſionib9 practis opʒ intẽdere ad rectificationẽ male diſpõnis q̃ inuenit̃ in capite ⁊ ad ↄfortationẽ ipſius. ¶ Et lʒ caput ↄfortetur per adminiſtrationẽ triũ intentionũ p̄dictarũ: qm̃ euacuãtia diuertẽtia ⁊ digerẽtia rectificãt ipm ⁊ ↄfortãt: nil minus a ſapiẽtibus alia inueniunt̃ ingenia: p que cerebrũ rectificat̃ ⁊ confortat̃: que ſub vna diuiſione bimẽbri ↄtinent̃. ¶ Et pimũ eſt per applicationem eoꝝ que corrigunt lapſum per contrarietatem applicationis eorum. ¶ Scḋm ṽo eſt p adminiſtrationẽ eoꝝ que caput inmutũ laxatum reſolutũ ⁊ mollificatum corrigunt: que cum hoc q̃ ſunt frigida ⁊ humida lapſus cerebri contrariantia: nõ euacuantur a leui ſtipticitate cerebrum vnientia ⁊ ipſum a fluxu materierum defendẽtia. ¶ Et ipſorũ quidẽ aliqua ſunt ſimplicia nõnulla vero ↄpoſita.

Et de numero ſimpliciũ primũ ⁊ ↄuenientius eſt ſemen roſ. vel roſa ipa nõdum perfecte dilatata vel expanſa: pulueris cuius det. ʒ. j. aut. ʒ. ß. frequentata magis in ſero cũ vadit ad lectum cũ. ℥. j. aque ſolatri actu frigida. ¶ Scḋm ṽo ſimplex capitis confortatiuũ eſt frequens comeſtio auellanaꝝ torrefactaꝝ: ⁊ proprie poſt cibũ cũ ſteterint infuſe in agreſta per diẽ ⁊ noctẽ ⁊ vſus eaꝝ augmentũ efficit cerebro. ¶ Tertiũ ṽo ſimplex eſt nenufar qḋ frigiditate ⁊ humiditate ſui corrigit oẽm lapſum cerebri calidũ ⁊ ſiccũ: ⁊ pprie ſi aqua ei9 exhibeat̃ ſepe in ſero apud ſomnũ. puocãdo eñ ſomnum digeſtionem corroborat. ¶ Quartũ ṽo ſimplex eſt frequens comeſtio acetoſitatis citri ⁊ pprie poſt cibũ. Caro eñ eius eſt frigida ⁊ ſicca frãgẽs choletã rubeã etiã ſui ſtipticitate. ſcḋo cañ. in pprio cap. ¶ Quintũ ṽo ſimplex ⁊ oibus efficacius ad reumata capitis ⁊ prohibitiuũ ſuſceptionis vapoꝝ ⁊ materieꝝ olm ⁊ pprie calidaꝝ eſt q̃ in ſero hora eũdi dormitum pluribus diebus ↄtinuatis detur. ℥. j. ß. vini granatoꝝ cum. ℥. j. aque pluuialis et. ℥. ß. zuccari: hoc enim medicamine nullum efficacius inueni. Sed ſi timeo diſpoſitionem pectoris ſoleo ponere loco zuccari penidias: et efficacius operatur.

De cõpoſitis vero pmũ eſt: vt patiẽs ſepe comedat mirabol. ideſt kebulũ ↄditum ⁊ bibat poſt ipſum tertiã partem cyathi aque fontis vel fluuij cũ modico zuccari. ¶ Scḋm cõpoſitum eſt. ℞. trociſcoꝝ ſtelle. ʒ. j. violarum ſe. endiuie ⁊ cicoree. añ. gra. vj. forment̃ pillule de omni. ʒ. vij. Et degluciat̃ ex eis vna alterno ſero qñ vadit ad lectũ. ¶ Tertiũ compoſitum eſt hoc ℞. ſandaloꝝ alb. ⁊ ru. roſ. ſpodij ſemis acetoſe añ. ʒ. ij. ſe. cõmuniũ frigidoꝝ. ℥. j. ß. ſe. portulace ⁊ lactuce añ. ʒ. ij. conſerue vio. roſ. añ. ℥. j. ß. penidiaꝝ zuc. al. añ. ℥. j. fiat electuariũ. de quo in aurora accipiat coclear medium ⁊ tantũdẽ per horã ante cenã: hec eñ rectificãdo inferiores partes phibent nocumentum caliditatis ⁊ ſiccitatis in cerebro. ¶ Quartum compoſitũ infrigidatiuũ humectatiuũ ⁊ repſiuum fluxus materieꝝ ad caput eſt compoſitũ ex hoc. ℞. ↄſerue citonioꝝ. ℥. iiij. violaꝝ floꝝ nenufaris ſeminis endiuie lactuce portulace. añ. ʒ. j. ß. roſaꝝ ru. corallo ꝝ amboꝝ ſpodij añ. ʒ. j. ß. ſeminũ cõmuniũ frigidoꝝ. ℥. j. maſticis macis añ. ʒ. j. ß. lãbruſce. ʒ. ij. ß. mine citonioꝝ lib. ß. zuc. al. ℥. iij. decoquat̃ zuccarũ cũ mina vſq̧ ad ſpiſſitudinẽ: deinde ſupaddantur ſpẽs: ⁊ fiat elm. de quo patiens mane ante cibũ accipiat per quatuor horas coclear. j. ⁊ in ſero qñ vadit ad lectũ per duas horas accipiat coclear. ß. ⁊ eſt efficax valde. ¶ Quintũ cõpoſitũ eſt loch de papauere de quo mulier hec quaſi ſemp aliqḋ teneat in ore ſuo ⁊ pmittat ipm diſſolui abſq̧ maſticatione ⁊ deſcẽdere inferius. Ego eñ abſq̧ anxietate perdrẽdi alia inſtrã antiquos reumatiſmos a capite ad inferius cũ ↄtinuatiõe huius ſepe curaui. Patet autem ex iſtis q̃ iã ſufficiẽter alterari pñt male diſpõnes capitis: ⁊ phiberi catarri ⁊ reumata: rectificari cerebrum: ⁊ tu ↄſidera cõpoſitionem eorum.

Quinta intētio cū inſtris mūdificantibus pulmonē ſicut in pmo cap. viſum eſt: nō eſt dubitabile mās ſm partē in pectore iā eē collectas. Et iō ne amplius in ipo pmaneāt ꝛ ibi putrefacte vlcerēt pulmonē: aut vlcera ſiqua ſunt augmētēt: ꝙ citius eſt poſſibile itēdēdū ad eaꝝ eductionē. ¶ Et qm mās in pectore ꝯtētē ſunt acute ꝓpter caliditatē multā ꝛ ſalſedinē in eis exñtē. Jō opꝫ ꝙ triplici qualitate: ꝛ ꝟtute participēt medicine oēs. ¶ Prima quidē vt infrigidēt ꝛ humectēt. ¶ 2ª vero vt abſtergēdo leuiter mās a pectore ꝓicipitēt. ¶ 3ª ꝟo vt quadā exiccatione ſolutionis cōtinuitatis in partibus pulmonis rectificatiue ſint.

De numero ergo harū medicinaꝝ difficile eſt aliquā ſimplicē inuenire oībus his opationibus participātē. Si aūt aliquā de ſimplicibus ſapiētes expſſerūt nulla magis approbata vr̄ ꝙ portulaca: ipa eīn in cibis ꝛ potibus ſublimata pulueriȝata quoquo mō vr̄ eſſe ꝯueniens. ¶ Scđa vero medicina ſimplex eſt virga paſtoris conſimili modo adminiſtrata. ¶ Tertia vero eſt farfara nolata ꝛ a laicis vngula caballina dcā: que tēperata ponit̃ ꝛ pectoris mūdificatiua ꝛ ꝯfortatiua: que temperamento ſuo lapſui valde calido confert remittendo ipſum: tenendo cōmuniorē viā pbantiū: ꝙ remiſſum additū intēſo remittit ipm.

De cōpoſitis aūt plurima ꝛ elegantia a ſapiētibus ſcripta reperiuntur: velut ſunt eluaria vel loch de iacur nolata ab. A. xª tertij. cap. de medicis pectoralib9. Et ſunt papauerata ꝯfectiōes. Silr̄ medicine elnuſare oēs amplius eluaria: velut dyapenidiō dyadragantū ad frigiditatē tēdentē: ꝛ cōſilia huic ꝓpoſito eſſent vtilia: veꝝ qꝛ nō opꝫ inſiſtere inuētioni medicinarū plectiōes veꝝ opꝫ adherere ei q̄ expta eſt: vt quito cañ. ſumma pma. cap. ſcđo dr̄ ꝙ expta melior eſt ꝙ nō expta. Jō tria ſpecialia pectoris ꝯuenīēter mūdificatiua hic deſcribent̃. ¶ Et pmū quidē eſt loch de pino. ſcđa deſcriptione Meſ. in antidotario diſtinctione qnta. Et iteꝝ loch aliud deſcriptū ibidē ſcđo cap. Cuius initiū. Loch ꝯferēs ethicis et ꝯſumptis. Et nota ꝙ vtrūqꝫ iſtoꝝ duoꝝ exhibere ſoleo: ita vt eger degluttiat ex his quatuor vicibus in die ꝗtitatē. ʒ. iij. ß. mane in aurora ꝛ poſt prādiū p horā ꝛ añ cenā ſilr̄ p horā ꝛ poſt cenā per duas horas. Jta vt poſt aſſumptionē ipſoꝝ ſemp bibat cyathū mediū aque cordi. ¶ Scđm ꝟo ſpāle compoſitū eſt ꝯfectio hec. ℞. dyairis facti cū zuccaro. ℥. iij. iulep viol. ℥. iiij. dyaprunis ſimplicis. ℥. ij. cētauree ma. ʒ. iiij. pulmonis vulpis ꝓparati ſm artē. ℥. ß. penidiaꝝ. zuccari al. añ. ℥. j. ß. fiat eluariū ꝛ eſt ꝯuenīēter mūdificatiuū: ꝛ caloris remiſſiuū ꝛc. ¶ Tertiū ꝯpoſitū p me ſepiſſime expertū: immo ꝛ in ptiſicis vſitatū eſt hoc ℞. capil. ve. folioꝝ farfare añ. ʒ. ij. granoꝝ pinearū ℥. iij. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. j. floꝝ bora. bugloſ. violaꝝ nenufa. ꝛ ſeminū portulace añ. ʒ. iij. pulmonis vulpis ꝓparati ſm artē. ℥. j. maſt. ʒ. j. ß. corallo. ru. ꝛ al. añ. ʒ. j. croci. ʒ. ß. pip al. ℈. ij. infūdant̃ pinee cū fiſticis in aqua ro. p duos dies naturales ipis tñ minutim inciſis. Deinde vltimate terant̃: tūc aūt coquant̃ in melle roſ. zucc. al. penidiaꝝ añ. ℥. iij. vſqꝫ quo ad ſpiſſitudinē deuenerint: deinde cū eis incorporētur pinee ꝛ fiſtici. poſterius aūt addant̃ aliaꝝ ſpecierū puluereꝫ ꝛ fiat electuariū. in cuius fine apponātur ʒ. ij. pulueris radicis liquiri. ʒ. iij. pulueris cōſolide mi. de hoc itaqꝫ electuario accipiat: vt de precedenti dictum eſt. et hec de intentione quinta.

Sexta intētio intercipiēdi fluxū a quacūqꝫ particula ad aliā ſuſpectiorem ſicut capitis ad caput: aut intercipiēdi fluxū a membris alijs ad ipm caput magnifice vtilitatis exiſtit: primo q̇dē qꝛ p ipa duplex acq̇rit̃ iuuamētū. ¶ Primū eſt: qꝛ mēbrū ad qđ fluit materia minus debilitat̃: qñ interpolat̃ fluxus ꝙ ſi ipe ſit cōtinuus. ¶ Scđm vero qꝛ adhuc mēbra a q̇bus materie fluūt minus debilitant̃ ſi fluxus intercipit̃ ꝙ ſit continuus: eo qꝛ ad ꝯtinuū fluxū: ſequit̃ ꝯtinuo motus ꝛ fluctuatio in materiebus ꝛ ſpiritibus ꝛ mēbris. ergo maior reſolutio: ꝛ ꝯñter debilitas. igit̃ ꝛc. ¶ Et lꝫ ingenia intercipiēdi materiā nōnulla tacta ſint: vbi de euōnibus ꝛ diuerſionibus materieꝝ actū fuit: nihilominus alia intercipiēdi materiā inſtrā ab auctoribus inuenta ſunt. de quoꝝ numero aliqua ſunt opiata noiata vel narcotica medicamina: nōnulla ꝟo ſunt viaꝝ p quas materie fluere ſolēt ꝯſtipantia. altera ꝟo ſunt ipas materias ad oppoſitū trahētia cū exiccatione ꝛ ingroſſatiōe ipſaꝝ materieꝝ. Et ad hec tria ingenia deduci poſſunt omnia ingenia intercipiēdi materieꝝ fluxus. ¶ Primum ergo inſtroꝝ eſt narcoticū oē. ꝙ pluribus modis ꝯfert. ¶ Primo qꝛ materiā in motu exñtē ingroſſando vel ꝯgelādo immobilē reddit. ¶ Scđo ꝟo: qꝛ mēbra p q̄ fit materierum fluxus cōſtipat ſui frigiditate ingroſſatione ꝛ exiccatione. ¶ Tertio ꝟo: qꝛ triſtē ſenſationē aufert ꝓpter qđ ab eis nō tāta fit agitatio vel materieruꝫ ꝓpulſio. ¶ Quarto ꝟo ꝙ talia vtplurimū inducunt ſomnū: ſed ſomnus retinet oēs fortes euōnes ꝛ fluxus pter eū que p ſudorē. ſcđa pmi. cap. de his que ꝯueniūt ex ſomno. igit̃ talia a ſapiētibus ꝯuenīēter fuerūt electa ꝓpter quatuor pretacta iuuamenta. ¶ Veꝝ in eoꝝ exhibitione canones q̇dā obſeruādi ſunt. ¶ Primus canō. ꝙ nullo modo exhibeant̃ narcotica: niſi cū altera alteratiua vel euacuatiua non fuerint. ¶ Scđs canō. ꝙ nunꝙ exhibeat̃ multum et debili exiſtēte virtute: eo qꝛ talia ꝯtriant̃ rei vite. decima tertij. caplō dē cura aſmatis. ¶ Tertius canon. ꝙ nō exhibeant̃ cū manifeſto nocumento conſtrictionis anhelitus propter idem. ¶ Quartus canon. quod ſi eſt poſſibile applicentur exterius [illegible] magis ꝙ interius: quoniam non prouenit eorum [illegible] operatio ad pncipalia niſi ꝯuenienter refracta. ¶ Quintus canon. nunꝙ exhibeantur ſimplicia ſi adhiberi poſſunt compoſita: rationabiliter enim talia a cōtrarijs: quia magis refracta ideo minus nociua. ¶ Sextus canon. quod ſi exhibeātur compoſita ſeltem per interius nunꝙ exhibeantur niſi fermentata ſaltem per ſex menſes. ¶ Septimus canon. quod eorum doſis ſit omnino auara et pluries reiterata magis ꝙ abunde applicata. ¶ Octauus canon. qđ plus adminiſtrent̃ de numero eorum ea que leuiorꝫ

ra ſunt: ſicut papauer album ⁊ mandragora in cõparatione eorum ad iuſquiamum ⁊ opium. ¶ Nonus cañ. q in adminiſtrando talia compoſita eligantur deſcriptiones ab illuſtrib⁹ viris appropriate magis: velut philonium tarſenſe poſitum ab. A. 5° canoñ. aut philonium perſicum deſcriptum 9° Almen. cap. de cura colice. ⁊ a Meſ. in antidotario deſcriptõe ſua. ¶ Decim⁹ cañ. q ſecuri⁹ eſt dare ea poſt cibũ q̃ ſtõacho ieiuno. ¶ 11⁹ cañ. q dent̃ in hora ſomno nãli ↄuenienter electa. ¶ 12⁹ ⁊ vltimus canon. q dentur ſemper cum vino calido: quod eſt bonum correctiuum nocumenti narcoticorum.

Iſtis premiſſis cañ. eligantur approbata de quorum numero famoſum eſt medicamen pille ſcotie colligẽde. 16ª tertij. ꝑ allegato cap̃. et pluries alibi: de quibus poſt cenã exhibere ſoleo vnã vel duas: ⁊ raro vel nunq̃ exhibui ex eis tres ſicut raro doſim eorum. ʒ. ß. pertranſire ſoleo. ¶ Secundũ vero philonium ex Aui. iam allegatũ quod dixit ibidẽ ſecurare hoiem de caſibus mortis. ¶ 3ᵐ cõpoſitũ ⁊ domeſticũ. eſt aurea alexandrina deſcriptione Nicolai in antidotario. ⁊ plurima alia approbata cõpoſita: velut ſclite ſatyra magna. colligenda ab Auicenna quinto canoñ. ſumma ⁊ tractatu primis. ¶ Et appollonia perſica ⁊ greca colligenda ab Haliabate. decimo practice. cap̃. de electuariis ⁊ antidotis magnis. Hec in ſumma oibus aliis expertiora exiſtũt. ¶ Securius tamen eſt vt bis vel ter in ſero apud ſomnũ dentur. ℥. ij. ſyr. de papauere cũ aqua lac. ℥. ij. ⁊ eſt ſtupefactiuũ domeſticũ nõ timoroſum. ¶ Secundũ vero inſtrumentum intercipiẽdi fluxũ cõplet̃ per adminiſtrationẽ medicinarũ ſtipticitate ſua cũ frigiditate claudentium vias fluxus: de quorum numero expertum vt fiat gargariſma cum puluere ſandarace cõmiſcẽdo ex ea. ʒ. j. cũ cyatho vno aque ordei ⁊ fiat collutio oris: aut gargariſma cum eo frigido aut tepido. ¶ Secundum vero cõpoſitum eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de balauſtiis: trociſ. de ſpodio ⁊ de roſis añ. ℈. j. aque plantaginis. ℥. iiij. miſce: ⁊ fiat ex eo vt pri⁹ dictũ eſt. ¶ Tertium vero ⁊ de expertis meis eſt: vt ſepe in die ⁊ ꝓprie poſt cibum collutio fiat ex hoc compoſito frigido vel tepido. ℞. aque decoctionis corticũ granatorum. ℥. iiij. rob nucum. ℥. j. ß. miſce et fiat collutio vel gargariſma. ¶ Scio etiã ego q ſi eger in os ſuũ teneat grana ſumach maſticando ea reumatizantes fluxus conuenienter retinere ſolent.

De trahentibus vero materias cũ exiccatione priuatiua diuerſa ſunt inſtrumenta. primo applicando laqueum vel ſetonem poſterius in medio cum cauterio ignito infra cutim appoſito abſq̃ ↄtactu muſculorum colli. ¶ Secundum et leuius eſt applicatio ſiccciarum vel ventoſarum loco cõiunctionis colli cum ſpatulis lateraliter. ¶ Tertium vero eſt compreſſio cum re ponderoſa ibi facta ⁊c.

De his vero que materiã ingroſſant cũ ſui exiccatione retinẽdo ſunt veſicationes toti cuti capitis applicate. Et primo quidem facte cũ fricatione cepe ſquille ſepe ſuperinciſe. ¶ 2° vero appoſitio flamule vel pedis coruini contriti. ¶ Tertium ⁊ fortius predictis eſt appoſitio cantaridarũ cum fermento ⁊ aceto cõpoſitarum: de quo leuiter liniat̃ cutis capitis. ¶ Quartũ vero ⁊ eſt de medicinis Gal'. memoratis ab eo. 5° de ingenio ſani. cap̃. de curis vulneꝝ pulmonis difficilib⁹: et eſt vt tota cutis liniat̃ cũ ſtercore colũbino diſſoluto cũ modico aceti acuti iſto mõ. ℞. ſtercoris colũbini ſic. ℥. ij. granorũ ſinapis. ʒ. iij. pulpe ſquil. minutiſſime cõtuſe. ℥. j. terantur oia ſimul vltimata ↄtritione in mortario ⁊ glutinoſa fiãt cũ. ℥. iij. fermẽti quatuor dierũ: de hoc enim medicamine liniat̃ tota cutis capitis vbi naſcunt̃ capilli. dimittat̃ autẽ ibi vſq̃ quo fuerit tota cutis deſiccata: tũc ergo cũ bene creuerint ampulle erũpant̃ ⁊ liniat̃ cutis cũ oleo vio. vel cũ pinguedine anatis vſq̃ quo bñ mũdificet̃. hoc enim ingeniũ eſt de meliorib⁹ rectificãtib⁹ cerebrũ. ſicut pat ex approbatione ipſius a Gal'. in preallegato loco de illa nobili romana ⁊ de illo iuuene curatis ab eo in ſimili caſu. ¶ Et nota q ſi hoc remediũ ſaltẽ in ꝓnº autũni reiteraret̃ bis vel ter in ſpatio vni⁹ menſis non eſſet niſi valde conueniens. ¶ Si autem timeres acuitatem medicaminum poſſes ↄfrãgere eadẽ: aut minorẽ q̃titatẽ veſicãtiuꝫ apponere: aut ſaltẽ minori tpe applicare. ¶ Et ſi ↄtingeret q veſicationes cutim vlceraret ꝓfundius q̃ cuti ei⁹ ſiue ſuperficiẽ: tũc mũdificent̃ cũ vnguẽto aploꝝ vł alio ↄſili: ita vt melius ſit eadem longo tpe vigilare facere q̃ conſolidare. hec de intentione ſexta.

Septima intẽtio eſt de medicinis pect⁹ cõfortantibus: lꝫ ſuperius dẽ medicinis pectoralibus nõnulle enumerate fuerit in precedentibus capl'is vbi de digeſtiuis ⁊ mundificatiuis pectoris pertractum eſt: alique tñ ſimplices medicine ⁊ cõpoſite leuiter enumerari poſſunt. ¶ De numero ergo earũ eſt capil. ve. qui ponit̃ eſſe tẽperatus ⁊ ↄfert pectori ⁊ pulmoni mundificando ipſos: vt 2° cañ. in ſuo cap̃. in areola mẽbroꝝ pectoris ⁊ in eo eſt ſtipticitas prohibẽs curſum materierum ibidẽ in areola operatiões ⁊ ꝓprietates. ¶ 2ᵐ ſimplex eſt olus iameniũ qđ eſt frigidũ ⁊ humidum in 2° cõfert tuſſi ſedãdo eã ⁊ ꝓprie cũ oleo amigdalaꝝ. ¶ 3ᵐ ſimplex eſt gñatum dulce: cuius ſuccus ⁊ maſticatio pect⁹ mirabiliter leniunt. ¶ 4ᵐ ſimplex eſt ſemen bateche. ¶ 5ᵐ eſt ſemẽ cucumeris vel cucurbite: que tria ſunt frigida ⁊ hu. pectoris lenitiua mundificatiua ⁊ malẽ cõplõnis alteratiua.

De compoſitis aũt ad eandẽ intentionẽ ſumma medicina eſt cõpoſitio zuccari vio. ro. ana. ¶ 2ᵐ cõpoſitũ bonũ eſt hoc. ℞. medulle ſebeſten. ℥. ij. olei amigdalarũ dul. ʒ. j. ß. amili de ordeo. ℥. j. incorporent̃ ſimul in mortario cum. ℥. iij. penidiarum. ¶ 3ᵐ cõpoſitum ⁊ melius predictis eſt hoc. ℞. mucillaginum citonioꝝ. ℥. iij. penidiarum. ℥. j. ß. ſucci granatorum dul. ℥. iij. bulliant ſimul lento igne vſq̃ ad acquiſitionẽ alicuius viſcoſitatis: tunc ergo predictis addantur zuc. al. ℥. iij. ⁊ bulliant vſq̃ ad acquiſitionẽ forme electuarij viſcoſi. ¶ Quartũ ⁊ nobilius predictis eſt hoc. ℞. ſeminũ communium frigidorum

ʒ.ſ.ß.ſemi.portulace.ʒ.ſ.amili de ordeo.ʒ.ij.grano rum pinearum.ʒ.ij.ß.zuccari al.ʒ.ij.loch de pap uere.ʒ.ij.ß.boli ar.ʒ.j.fiat electuariū.Et eſt in eo in tētio alterandi mundificandi ſputū cū cōſtrictiōe ſanguinis ⁊ ꝯſolidatione partis. ¶Qualitercunqꝫ autē ⁊ quōcunqꝫ hoꝝ medicaminū eligaꝰ accipiaꝰ ex eo ante cibū per tres horas coclear vnū:⁊ tꝑib⁹ intermedijs ex eis retineaꝰ in os q̄ntitas auellane per mittendo ipſuz deſcēdere abſqꝫ maſticatione aliq̄. ¶Et nota ꝙ pauce inueniunꝰ medicine ſimplices ⁊ compoſite pectorales infrigidantes ⁊ maxime q̄ ſimulet pectori ⁊ capiti ſint conuenientes.De nume ro tamen quarū preſcripte ſunt elegantiores que dari poſſunt.

Octaua intētio ⁊ vltima de electione aliq̄rū medicinaꝝ febri ꝯuenientium ⁊ deperditā ſubſtātiā mēbrorū reſtaurātiū. Nō eſt heſitādū:qm̄ plurime medicinaꝝ digerētiū alterātium infrigidando pectus ⁊ caput febri ſint cōtrariantes. Siquis tñ deſideraret cōplicare intentiones ad predicta oīa ꝯferētes:febri tñ appropriatas magis adminiſtret aliquꝝ iſtoꝝ trium. ¶p⁹ᵐ. ℞.ſyru.viol.ʒ.ſ.aque ſublimatiōis portula.ʒ.iij.miſce. ¶Scōm qḋ ſimul materiā ſiſtit fluentē ⁊ pectori cōfert mundificando ſolēniter. ℞.ſyrupi iuiubini.ʒ.ſ.ß.aque decoctionis liquiri.ʒ.iiij.miſce. ¶Tertiuz ⁊ valde vtile eſt hoc. ℞.vini granatoꝝ dul.ʒ.ij.aq ſublimationis viol.ʒ.iij.miſce ⁊c.

De numero vo medicinaꝝ reſtaurantiū ſubſtantificū humiduz deꝑditū ſunt oēs cibi laudabiles: de quib⁹ in ſcḋo caplo viſum eſt. ¶2ᵐ ⁊ valde vtile ad oīa predicta eſt. ℞.aque lactis acetoſi.ʒ.iiij.penidiaꝝ.ʒ.ß.bibatur ſepe in aurora. ¶3ᵐ cōpoſitū eſt adminiſtratio carniū cācroꝝ:quoꝝ caude ⁊ pedū carnoſitates cōponanꝰ cū zuccaro tabarzet ſufficiēter decocto cuz aqua violꝰ.⁊ reducanꝰ in formā confectionis ſicut pineata ⁊ vtaꝰ hac ꝯfectione ſemper ante cibū cōedēdo fruſtū vnū vnius.ʒ.cū dimidia. ¶4ᵐ eſt cōfectio de amigdalis dulcibus ⁊ zuccaro cū amilo: quā moderni vocant ſauoneā vel marſapanē: cui⁹ vſus ſit vt prius dictū eſt. ¶5ᵐ ⁊ vltimū cōpoſitū ē hoc. ℞.carniū iuuēculi caponis lib.ſ. ſe.quatuor frigidoꝝ cōium.ʒ.j.ß.granoꝝ pineaꝝ infuſaꝝ per vnū diē naturalē in aquā vio.ʒ.iij.zuccari al.lib.j. ſe.endi.ſcariole ⁊ lactu.aā.ʒ.j.amili de ordeo.ʒ.iij. zuccaꝝ leui coctione coquatur cū lib.ß.aq̄ vio. deinde incorporenꝰ ſcū grana pineaꝝ cū iā infrigidatū fuerit:tūc ergo ponanꝰ ad mortariū ⁊ ſuperaddaꝰ caro ſubtiliſſime cōtuſa ⁊ ꝯteranꝰ vltimata cōtritione ⁊ in fine addanꝰ ſpecies iā predicte: et fiat ꝯfectio ſolida in fruſtis.ʒ.j.vel ß.De hac ergo cōfectione aſſumat ſꝑ aā ⁊ poſt cibū fruſtū vnū vel duo ⁊ in veſperis tātūdē:alterat enim ⁊ reſtaurat valde potēter hoc ⁊ penultimū iā ſcriptū.Et credo ꝙ in reſtaurando predictis ambobus nō inueniaꝰ medicina melioris electionis:⁊ tu cōſideres.Hec igiꝰ ſunt que in diſpōne huius nobilis dn̄e electiora ſcribere potui.Miſericors ⁊ ſaluator ſummus dirigat eadē in ſalutē ſuam perfectam ad laudem eius.

Cōſilium.107.

Pro ſuſpecto ad ptiſim.Diuiditur autez Conſilium in tres tractatus.

Tractatus primus ꝯtinēs vnū caplm. De cauſis ⁊ ſignis ptiſis ⁊ preparati ad ipſam.

Ex his que mihi per ſcripturam innotuerunt maxime dubitandum eſt.ꝙ ſi vir iſte incidat ptiſim ⁊ eo fortius ſi ex parte naturalis cōpoſitionis videtur eſſe inſignitus priuilegijs ptiſim futurā vel preſentē arguentibus:que pulchre aſſumi poſſunt ex 2ᵒ tertij cap.de preparatis ad ptiſim.⁊ ſunt numero hec. ¶Primum quidem eſt ſumptum a compoſitione capitis vt nares habeat acutas. ¶Secundum vt rize ſint cum ſtrictura magna. ¶Tertiū vt habeat frontem excarnoſam:⁊ ſimiliter tempora. ¶Quartum eſt vt maxime ledatur ſtillicidijs a capite deſfluentibus.nunc per naſum vt faciant corizā.Nūc vero ad fauces vt faciant brancos.Aliquando vero ad pectus vt ſit catarrizans.Et verificanꝰ hec ſigna proprie cum deſcendens materia fuerit acuta tam ſenſu tactus q̄ȝ guſtus percepta talis vt ſaltez ſit partium per quas deſcēdit excoriatiua. ¶Quintum ſignum eſt vt collum eius ſit longum ⁊ gracile. ¶Sextum vt pectus in naturali ſua cōpoſitione ſit anguſtū penes differentiam poſitionis ab ante ad retro:aut breue ſit eius ſpatium a fine gule vſqꝫ ad os ſtomachi. ¶Septimū eſt vt moleſtari ſepe ꝯſueuerit a dolorib⁹ pectoris ſiue mediaſtino pānículo ſiue pleuretide vel dyafragmate cōtigat illos adeſſe. ¶Octauū eſt tuſſis ꝯtinuitas aut ſaltē multitudo cū emiſſione ſputi ⁊ ꝓprie poſt illius dor[illegible]tionē. ¶Nonū eſt ſputi ſanguis emiſſio al[illegible]ata vel viciſſitudinata. ¶Decimū eſt vt anhelitus eius ab aliqua ſpecie nocumenti diminutionis vel corruptionis non euacueꝰ. ¶Undecimū eſt ipſi⁹ vētris: immo habitudinis excarnatio. ¶Duodecimuz eſt cruriū lōgitudo ⁊ coꝝ gracilitas cū ex[illegible]one.

Hec quidem omni[illegible] po[illegible] oſtēdūt hom[illegible]em ad ptiſim paratum eſſe:⁊ proprie iſte que c[illegible]pitis ⁊ pectoris nocumenta portēdunt. ¶Et adhuc confirmatur hoc ap[illegible]aratus fortius proprie quando fuerit homo in etate poſitus a.25.vſqꝫ ad.35.Uel ſecundū aliaz literam a.35.vſqꝫ ad.45.annos:eo quia in talibus etatibus materierum acutaru[illegible] dominium reperitur magis q̄ȝ in alijs. ¶Et adhuc et tertio t[illegible] preparatio ad ptiſim euidentius affirmari pot[illegible] prie cum homo ſecundum complexionem t[illegible]. ¶Quarto iterum quando cerebrum eius [illegible] a medio generis elongatum per augmentu[illegible] [illegible]iditatis ⁊ ſiccitatis. ¶Quinto adhuc fortius [illegible]ſtratur illud quando homo malam cere[illegible]tionem contraxerit a principijs generatio[illegible] hereditate maculatis. ¶Amplius ⁊ 6° ꝓpter hoc cū hominē cōiungeret eſſe in applicatione ſex reꝝ nō naturaliū non bene rectū.Ita ꝙ regatur cibis ⁊ potibus repletiuis capitis ⁊ ꝯſeruatiuis materieruz acue

tarum ⁊ multaꝝ. Per hec q̄dē oīa phyſicus cōtemplatoꝛ demōſtrare pōt coꝛpus apparatum ad ptiſim. Cū ergo ī viro iſto plurima taliū ſignoꝝ haberi poſſint: eo qꝛ mr̄ eſt catarrizās acutas mās ad pectus ⁊ tuſſi moleſtetur ⁊ ſputo acuto ⁊ anhelit⁹ difficultate nō leuiter: ⁊ alioꝛuȝ predicta plurima. igit̄ non leuiter heſitandum eſt de ptiſis euentu in eo: ⁊ fuit ꝓpoſitio ſuperius iam premiſſa.

Et licet

hic ad ptiſim appāt⁹ ſit verēdus in eo: mihi tñ non vr̄ eſſe timēdū min⁹ ꝙ iam ipſam ptiſim inciderit. Et mouent me ad hoc rōnes non leues. ¶ Primo eſt: qꝛ egritudo iſta diu ꝑſeuerauit dubitabile eſt de impſſione in pulmone ab ea facta. ¶ Secundo qꝛ mā acuitate ei⁹ eſt ei⁹ effectiua. ¶ Tertio qꝛ pulmo videtur eſſe ſuſceptiu⁹ ꝓpter eius molliti.ȝ ⁊ foraminū multitudinē. ¶ 4° ꝓpter continuationem deſcēſus materieꝝ. ¶ Quinto ꝓpter cōtinuationem tuſſis ⁊ ſputi ſimul. ¶ Sexto ꝓpter fixionem nocumenti in anhelitu. Per hec omnia ſatis heſitandum eſt de ptiſi q̄ iam inceperit aut iam ad augmentū ꝑuenerit. ¶ Contra. qꝛ ſi iaȝ eſſet ptiſis in principio aut in augmento eius continue eſſet nocumentū fixū. igit̄ cōtinue eēt tuſſis ſputi ⁊ nocumenti anhelitus ꝑmanentia. Patet ꝯña: qꝛ ex fixione et ꝑmanentia cāruȝ arguit̄ perduratio effectus. ¶ Huic motiuo dicēdū eſt ꝙ ſtante ptiſi ꝓprie accepta que nō eſt aliud q̄ coꝛpoꝛis colliquatis ꝓueniens ex vlcerib⁹ in pulmone ſemꝑ remanebit nocumentū fixum: qȝ tñ q̄nq̄ȝ intentus apparet: q̄n. ſ. amplioꝛ eſt māeꝝ ꝯgeſtio: minus ꝟo q̄n iā materie paucificate ſunt. ¶ Cū ergo contingit mās in multa q̄ntitate deſcēdere a capite in pectus ⁊ ibi cōgeri: tūc neceſſe ē ſubſeq̄ maioꝛē ⁊ foꝛtioꝛē tuſſis impetū gr̄a expulſionis māeꝝ illaꝝ: q̄bus eductis vr̄ tuſſis ceſſare aut leuiter ꝑcipi. Et hec eſt cā q̄re alternatis afflictionib⁹ ⁊ apparēti ꝯualeſcētia reuoluunt̄ ptiſici. Ad foꝛmā igit̄ argumēti: qꝛ ſtante ptiſi ſtat fixi nocumēti cā cōceditur. ⁊ dr̄ ꝙ q̄n ꝯtingit vlcera ad pect⁹ eē mūdificata notabilr̄: tunc apparet alleuiatio manifeſta. lȝ realiter ⁊ de facto nocumentū habeāt fixum: ⁊ lȝ remiſſum. ¶ Et ex his oīb⁹ volo mihi ſatiſfactum eſſe de ſufficienti enumeratione cauſarum ptiſis tā ex parte primitiuarū cauſarum q̄ coꝛpoꝛaliuȝ aſſignanda. ¶ Et ſequit̄ ſcd̄o ex fundamēto illo ꝓpoſſe videri facile materialem cauſam ptiſis effectiuam. ¶ Ex quo fundamento cōcludit̄ tertio declaratio cauſarū accidentiuȝ q̄ ptiſim concomitantur. ¶ Et quarto iteꝝ ex hoc fundamento elici poſſunt ſigna ꝓnoſticatiua futuraȝ ptiſim ⁊ demōſtratiua illi⁹ actualitatis. ¶ De quoꝝ ſignoꝝ numero ꝓprie ipſam demōſtrātiū ſignū euidēs eſt frequent ia ſanioſi ſputi rotundi vel globoſi tenacitateȝ habētis ⁊ coloꝛati coloꝛe citrino vel ſubrubeo cū interpolata alicuius poꝛtiuncule ſanguinis admixtione. ¶ Quinto adhuc ex hoc fundamento elici poteſt ingenium curationis huius diſpoſitiōis: vt nūc in ſequentibus apparere poteſt.

Tractatus

ſcd̄s de regimine ꝓpoꝛtionatoꝛuꝫ ad ptiſim ꝑ res non naturales continens ſex capitula.

Egimen

itaq̄ȝ diſpōnis iſti⁹ ſuſtētatur in duob⁹. Primo in adminiſtratione ſex reꝝ non nāliū. ¶ Scd̄o vero principaliter in applicatione debita reꝝ medicinaliū ⁊ cū hoc ſm oꝛdinem qui nunc ſequitur.

¶ De regimine eius ꝑ aerem. Cap̄. j.

Taq̄ȝ circa hāꝝ reꝝ adminiſtrationeȝ ſermone ꝓlixo non vtar: eo quia iaȝ diu hoc regimē ꝯueniēter adminiſtratū fuit ꝑ eximios phyſicos ⁊ ſubtili aduertētia rexerūt ipm̄. ¶ Sed vt ad alios ēt ſermo verti poſſit. Eligat iſte vir regionē ciuitatē ⁊ particularem locū in quo morari dȝ. Cuius aer ad frigiditatē eleuetur ⁊ aliq̄ualiter ad ſiccitatē: lȝ frigidioꝛ ꝯueniat ei aer q̄ ſiccus. Et hic euitet locū habitationis edificioꝝ antiquoꝛuȝ ⁊ ꝓprie habētiū lapideas reuolutiones: ⁊ ſit locus a decurſib⁹ aquarū ⁊ ꝓprie aque ſalſe ꝓpinq̄tate elōgatus. Et ſit etiā camera ei⁹ oꝛiētali aſpectu ⁊ ſeptētrionali detect⁹: meridionali aūt ⁊ occidētali aſpectu non ſit aptus. Et camera ſua ſit ab impſſione reꝝ acutarum velut a vapoꝛib⁹ liquoꝛib⁹ ſalſis ⁊ acetoſis elōgata: in qua etiaȝ camera nequaq̄ȝ exiſtat fumus neq̄ȝ pulueris p̄ſentia. Hec eni ſemꝑ nocēt habentibus pectus tali nocumēto leſum. ¶ Et caueat etiā ab his q̄ annectuntur aeri cū nocumento: velut ſunt veſtes gulā pectus ⁊ ventrem ꝯſtringentes. Silr̄ etiam euitet tenere caput diſcooꝑtum ab aere frigido ledi paratū quare caput eius teneat birreto pellib⁹ agninis vel doſſibus varioꝝ vel ſimilium ꝯcedenter ſuffulto: ſꝫ menſuram caliditatis quā caput eius tolerare pōt abſq̄ȝ nocumento apparente.

¶ De regimine ei⁹ ꝑ exercitiū incipit vt ſeq̄t̄. Ca. ij.

E exercitio ꝟo vr̄ mihi nullū q̄ totū coꝛp⁹ moueat̄ ſibi foꝛe ꝯueniens ſiue exercitiuȝ eq̄tandi ſiue nauigandi fuerit. vtrūq̄ȝ ei coꝛꝑ nociuum eſt: eo qꝛ mās ī motu magis ponit: etiam qꝛ caliditas ꝑ motuȝ talem inīēditur in mā magis q̄ eſſet oppoꝛtunuȝ. Et iterum qꝛ ꝑ tales motus māe de inferioꝛib⁹ ad ſuperioꝛa mouent̄ magis. Et adhuc q̄rto qꝛ ꝓpter exercitiū partes pectoꝛis diſtendunt̄: ⁊ ſi cōtingat eas eē vlceratas peſſime diſponunt̄ magis. Si aūt ꝑtes pectoꝛis non fuerint vlcerate adhuc ex foꝛti dilatatione ipſaꝝ amplius p̄parant̄ ad nocumētuȝ ⁊ materieꝝ receptionē. Si q̄s igit̄ motus totius coꝛpoꝛis ei videret̄ eē ꝯueniēs ille eēt motus ꝓgreſſiu⁹ mane vel ſero añ cibū fact⁹ paſſib⁹ lente ꝑactis: ⁊ ſuauiter coꝛpoꝛe a fecib⁹ ꝯueniēter emūdato: ⁊ in loco cōuenietis aeris factus ꝑ quē coꝛpus ꝑducatur ad caliditatē aliqualr̄ eleuatā ſine aliquo nocumēto: ⁊ exercitiū tale nullo modo ꝑducat ad aliq̄d in anhelitu nocumētū. ¶ Et qꝛ applicare exercitiū cuȝ talib⁹ ꝯditionibus non eſt niſi valde difficile. Jō loca exercitij ꝯueniētius videtur mihi ⁊ ſecurius eē applicare q̄nq̄ȝ fricatiōes incipiētes a genu vſq̄ȝ ad pedes: ⁊ ab inguinib⁹ ſcd̄ario vſq̄ȝ ad pedes. Deīde a natib⁹ vſq̄ȝ ad p̄dictas ꝑtes inferi⁹ trahēdo: poſteriꝰ autem ab adiutoꝛijs vſq̄ȝ ad manus inferius medios

criter ↄfricãdo. ¶ Nequaq̃ ṽo eidẽ ↄueniens eſt fri
catio pectoꝝ adminiſtrata ꝑpter tractum ⁊ motuȝ
materierum in ip̃o. ¶ Capiti ṽo ↄdecẽs eſt leuis pã
norum mediocriter calidoꝝ applicatio ⁊ pectinatio
illius ſtomacho ieiuno facta. ¶ Lotio ṽo capitis oĩ
no ab eo dimittaẽ: ꝑpterea: q̃ ſuſpectionẽ portẽdit
colliciationis attractionis ⁊ motus materierum: ſȝ
loco eius cõuenientior eſt pectinatio iaȝ p̃dicta.

¶ De regimine eius per ſomnum. Cap̃.iij.

Circa ṽo id qḋ de ſomno vel dormitiõe cõ
ueniens eſt ei diligenter ↄſiderandũ: qm̃
gr̃a digeſtionis mãeꝝ ↄueniret ei dormi
tio notabiliẽ ꝑlixa veꝝ q̃ materie in capi
te eius d̃ñantes multe ſunt. Jḋ ꝑlix⁹ ſom
nus euitandus eſt: qm̃ reumatiſmos gñat: vt legẽ
dũ eſt 2ª primi cap̃. de eo qḋ ꝑuenit ex ſomno ⁊ vi
gilia. Etiã q̃ materie. in capite ei⁹ exñtes plurimuȝ
ſunt calide ꝑ longã dormitionẽ nocumentũ in eis in
tẽderetur: qm̃ in ſomno fit intẽtio caloris in ꝑfun
dis corporis partib⁹ ꝑpter reuolutionẽ caloris in cẽ
trũ corporis: q̃re dormitio ei⁹ dȝ eſſe cõſueta ⁊ a nã
li ſibi dormitione nõ elõgata: qm̃ ꝑ talẽ fit cõueniẽs
reuocatio ⁊ vnio ad materias digerẽdas. ¶ Jn mõ
ṽo dormitionis primo ſuꝑ dextro decumbat latere.
Jn ſcḋa ṽo dormitione ſuꝑ ſiniſtro reuoluat ſe capi
te ei⁹ cõuenientẽr eleuato. Et oĩno fugiat dormitio
nẽ reſupinã q̃ nocumentũ efficit in anhelitu inclinã
do materias ad partes pulmõis. ¶ Et caueat etiã
a dormitione reſupina ne ꝑpter nimiã cõpreſſioneȝ
a mole pulmonis factã ſuꝑ cor nocumentuȝ incur
rat in anhelitu vel ſibi ſimile. ¶ Propter etiã cõſilia
effugiat in vigilijs ꝑlixitatem reſolutionem ⁊ debi
litatem ⁊ materierum indigeſtionem vel corruptio
nem que ſequitur ad vigilias.

¶ De regimine eius ꝑ adminiſtrationem inanitio
nis ⁊ repletionis ⁊c. Cap̃.iiij.

Et ſi vir iſte indigeat regimine reꝝ nõ na
turalium oĩm cõuenientiſſime menſurã
do: fortaſſis t̃ñ nulla videtur eſſe res non
naturalis: cui⁹ exceſſus forti⁹ nocere poſ
ſet q̃ penes iſtam: eo q̃ augmentũ reple
tionis multipliciter nocere poteſt. ¶ Et primo q̇dem
multiplicando materias huius egritudinis: aut q̃
materie cibales ſunt materierum acutaꝝ generati
ue: aut q̃ ꝑpter debilitatẽ innati caloris ſuꝑacqui
ritur calor extraneus materieꝝ exacuitiuus: aut q̃
ꝑpter nimiã euaporationẽ a replẽte mã ↄueniẽ
tem repletur caput: qḋ eſt valde timẽdũ in eo ne ꝑ
ducat ad ventriculorum ipſius oppillationes. Etiã
ne mã multa a capite decidat in pectus ſubito caſu
ita q̃ ꝑducat aut ad ſuffocationẽ aut ad apoſtema
vel aliud nocumentuȝ ingens. Jgiẽ iſte menſura ſue
cibationis cautus eſſe dȝ: ita q̃ nunq̃ accipiat cibũ
ex cuius aſſumptione in ſtõ grauitatem aut tenſio
nẽ ſentiat. ¶ Secundo aduertat q̃ cibi q̃ntitas ta
lis exiſtat: vt ipſam ſtomachus tolerare poſſit: ita q̃
calor eius ſit ſibi cõuenienter digeſtiu⁹ ſaltẽ in tp̃e
in quo naturaliter digerere conſueuit. ¶ Tertio q̃
fugiat accipere cibũ niſi poſtq̃ ꝑſenſerit p̃cedenteȝ
eſſe digeſtum. Et in ſumma melius eſt a ↄſueta ci

batione recedere ꝑ ſubtractionẽ cibi q̃ ꝑ augmen
tum eius. ¶ Et iterum diligenter attendere opȝ q̃ ſi
p̃ſenſerit ciboꝝ corruptionẽ aliquã in ſtõ fuiſſe. ſecu
tã ꝑpter repletionẽ magnã: tunc ſtatim ad euacuã
dũ feſtinet eos. ¶ Et modus q̇dẽ euacuationis ſm̃
plurimos poniẽ ꝑ vomitũ: lȝ vomitus in hac diſpõ
ne non ſit mihi rõnabiliter apparens eo q̃ ex ei⁹ ag
gregatione repleẽ caput. ¶ Ampli⁹ q̃ ꝑpter motũ
in vomendo factũ hu. a capite magis ponuntur in
fluxu ad pectus q̃ prius erant. ¶ Tertio q̃ vomi
tus ſaltem hoĩbus cũ difficultate facientibus ipm̃
p̃parat ad multaȝ diſtenſionẽ ⁊ aliquando ad eru
ptionem venarum: ⁊ membrorum pectoris.

Jgitur ↄueniẽtius mihi videtur talẽ corru
ptioneȝ rectificare cũ iſtis inſtrumẽ
tis. ¶ Primo cũ dyacitoniẽ cũ ſpẽbus ante cibum
aſſumpto. ¶ Scḋo dyacinamon eodẽ modo. ¶ Ter
tio cum aſſumptione ℥.j. ſyrupi de abſinthio cũ aq̃
menthe vel eupatorij. ¶ Quarto cũ depoſitione ci
bi corrupti facta cuȝ pillulis duabus vel tribus de
aloe abluto ante cibũ acceptis. ¶ Aut ſi intendereẽ
ad cholerã accipiatur infuſio reubar. in aquaȝ ab
ſinthij ⁊ endiuie cũ penidijs facta ſȝ hũc modũ. ℞.
penidiaꝝ. ℥.j. reubar. elec. ʒ.j.ß. dyagridij. gra.iiij.
ſpice nardi. ℈.ß. infundanẽ in. ℥.iij. aq̃ abſinthij: de
inde coleẽ ⁊ exprimanẽ ⁊ in potu detur. ¶ Et ſi com
p̃hẽderet medicus corruptũ cibũ a ſtõ ad vẽtrẽ de
pulſum eſſe: tunc educat ipm̃ cum hoc cliſteri. ℞. fo
liorum maluaruȝ blete ⁊ mercurialis. aã. M.j.ß. fur
furis. M.j. iere ſimplicis caſſieñ. aã. ℥.ß. olei violẽ. ⁊ de
aneto aã. ℥.ß. ſalis gẽ. ℈. iiij. miſce has medicinas
cũ lib.j. decoc. p̃dictarum plantarum. Et ſi velis cli
ſtere maioris caliditatis ⁊ ventoſitati ꝑprium ma
gis predicte decoctioni adde aſſari ⁊ aniſi. M.ß. Et
ſi velis cũ eo ab inteſtinis abſtrahere ⁊ a [illegible] ⁊
ab epate diuertere cũ predicta decoctione ponanẽ
b̃ñdicte: ⁊ electuarij dyafiniconis. aã. ʒ.iiij. ¶ Siliẽ iteꝝ
ſicut de euitanda repletiõe ciboꝝ p̃di[illegible]tuȝ eſt. Jdẽ
de nimia inanitione intelligẽ[illegible]ais cũ
imoderata inanitio virtutis de[illegible]tem ſi
bi aſſociaret q̃ repletio ſibi[illegible]s.

¶ De regimine eius per acc[illegible]a ⁊c. Cap̃.v.

Quoniam ad omnia acc[illegible]tia aie ſequitur
motus inconueniens in ſpiritibus et hu.
maior tamen in ira furore ⁊ timore maxi
mis q̃ fiat in anguſtia in triſtitia ⁊ ime
ditatione. Mouenẽ eñ in magno timore
ſpũs ⁊ humores celeriter a circũferentia ad cẽtrum
⁊ ſimiliter in ira. Poſterius aũt in ipſa mouenẽ de[illegible]
tro violenter ad circumferentiam: quare infla[illegible]
tur ſpũs ⁊ humores non ſolũ in pectore: verũ[illegible]
panniculis cerebri ⁊ toto capite: ꝑpter qḋ au[illegible] in
lapſis ⁊ in gradum malitie in materiebus ſ[illegible]b[illegible]uẽ
tem ex predictis motibus ideo tales omnes [illegible]
abſcindendi ſunt. Jn triſtitia ṽo ⁊ meditat[illegible]
cum hoc q̃ mouentur ſpiritus et hu. mo[illegible] et
paulatino: ꝑpter tamen accubationem eo[illegible]n ꝑ
fundo corporis quaſi longo tp̃e ꝑmanent: nõ euanẽ
corpora ab alteratione valde nociua q̃re iteꝝ ⁊ mo
tus tales abſcindẽdi ſunt. Jgiẽ q̃tũ eſt poſſibile ab

tis ꝑcaueat ⁊ maxie ab iſtā mātib⁹ ſpūs ⁊ hu. Nul
lo em̄ mō ꝯueniēter mãe humorales digeri ⁊ a vir=
tute regi poſſent ꝑmanētib⁹ impreſſionib⁹ illis: q̄re
ab egrotãte hoc mō agēdū eſt mētis letitia cõfotta
tione ⁊ ſpe bona curationis ei⁹. ❡ Et qm̄ a plurib⁹
ſapiētie⁹ de coitu tractari ſoluit. vbi de accñtibus
ale determināt: qm̄ in coitu eſt ale affectio ad ipm̄
exequēdū ⁊ cõplēdū: ⁊ iteꝝ ꝓpter magnā delitiā q̄
in ipſo apprehēdit. ideo ne ꝓpter coitū multū fiat
in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ agitatio fortis ⁊ aie diſtra=
ctio a debita mãeꝝ digõne a coitu ſecedēdū eſt cuꝫ
per ipm̄ euacuet nõ ſolū mã vtilis: ſꝫ ſuperflua: ſꝫ
etiā multū ſpūs in eo fit ꝯſumptio: ad quam ſequit
innati caloris debilitas que eſt ꝯuenietis humorū
regiminis cã. Si igit in coitu licētia rationabiliter
cõcedi poſſit erit vt raro valde fiat ad pl⁹ in ſepti=
mana ſemel: nunq̄ tñ niſi ad ipſum ꝯueniēter per
appetitū incitata nã: ⁊ tũc digõne iã prima celebra
ta vel completa cum ſuaui agitatione in eo poteſt
concedi licentia: vt predictum eſt: aliter aūt non.

❡ De regimine per cibum ⁊ potum. Cap. vi.

Iam aūt opꝫ regimē ei⁹ ꝯtractare per ci
bos ⁊ potus. Premittēdū itaq̄ ꝑmo q̄
cibi oēs ⁊ pot⁹ eius inclinari debent ad
ꝯuetatē lapſus ꝑ infrigidat'onē et hu=
mectationē aut ſaltē ꝑ remiſſaꝫ coꝝ ca
liditatē: ꝓpter qđ aut opꝫ cibos eſſe frigidos ⁊ hu=
midos in p⁹ aut in 2⁹ gradu: aut ſaltē eſſe leui ca=
liditate calidos: aut a pᵃ mãſione ꝑmi gradus vſ=
q̄ ad ſcđam ei⁹ ſint fri. ⁊ hu. ❡ Et ꝑmū q̄d ē verifica
tur ſi lapſus eſt notabilr itēſus vt ꝯuenies ad ca. ⁊
ſic. ſecūdi grad⁹. ❡ Scđm vero intelligit: vt q̄ lapſus
fuerit talis: remiſſe tñ calida reſpectu lapſus in ca=
liditate notabilr intēſe eſſent illius corruptiua te=
nēdo illā viā q̄ cõtrariū remiſſum approximatum
cõtrario intēſo remittit illud. Si tñ eligi poſſent ci=
baria penitus a nã operãtia nullū gradū qualita
tiuū inducētia talia eſſent eligenda magis: veꝝ q̄
raro aut nunq̄ reperit aliqđ cibale q̄n etiā cuꝫ hoc
q̄ operat a nã ſit alicuius gradus qualitatiui in=
ductiuū. Ideo opꝫ premiſſum notabile cõſiderare:
vt dictū eſt. ❡ Itaq̄ pro regimine eius cibaria eli=
gēda ſunt aut frigida aut humida aut leui calita
te calia cū tēperamēto in paſſiuis nãliter talia aut
artificialiter elaborata. ❡ Itaq̄ eligat panis de pu
riori parte farine factus: ⁊ vocat ſimula. talis eniꝫ
videt magis elongatus a ſiccitate et terreſtreitate
Propterea: q̄ pars terrea q̄ fundat in furfuribus:
⁊ pars aquea q̄ fundatur in parte glutinoſa farine
videt eſſe a tali pane diminuta. Sit igit ꝯueniēter
fermentatus bene laboratus mediocriter coctus
duoꝝ dieꝝ aut trium ad plus etatē hñs: ꝓpter qđ
panis azimus ois vel alter humidus multuꝫ ſicut
multā aquā recipiēs ⁊ multū furfurace⁹ de pãnico
vel de milio fact⁹ ois euitand⁹ eſt. ❡ Et eligant ab
eo carnes cõplone ſua tēperamēto vicine ⁊ parum
elongate ab eo: humide humiditate ſubſtantifica.
humiditate aūt terreſtri parte cõmixta carnes ne
q̄q̄ eligant: velut antiq̄ quorſiq̄ ꝯtingat eas eē
ſiakū. ❡ De domeſticis itaq̄ ꝯueniūt ei vt gallina
rū ⁊ filium ſpecie iuuenes exñtes. Siſr anatuli ⁊ an
ſeruli iuuēculi ſuo tpe. ❡ De ſylueſtribus aūt cõue
niūt minute aues oēs: vt ſterne perdices faſiani et
cõſiles. ❡ Et de q̄drupedib⁹ domeſticis ꝯueniūt ei
annuales agni caſtrati ⁊ paruuli capreti: ⁊ iuuēcu
loꝝ vituloꝝ carnes ⁊ ꝓprie lactētiū ⁊ recētes ⁊ por
celli ⁊ ſibi ꝯſiles. ❡ De ſylueſtrib⁹ vero vſuales oēs
ſibi ꝯueniūt: ⁊ ꝓprie iuuēculoꝝ alaliū cuniculoꝝ le
porum gazelli ſylueſtris porcelli iuuenes ⁊ ſibi ſimi
les. Alie vero dimittantur contrarie diſpõni iſtis.
❡ De piſcibus vero cõueniūt ſibi aſpratiles noiati
piſces fõtales petroſi parui viſcoſitate priuati ⁊ nu
trimēti groſſitudine: quoꝝ oīm notitia diſtincta eſt
ſm regionū ⁊ ciuitatū fontes ⁊ flumina ⁊ ſm ꝯſue=
tudinē. etiā cancri ſibi ꝯuenire pñt: ⁊ ꝓprie cū fuerit
fluuiales: ipſi em̄ ⁊ reliq̄ piſces ex aq̄s ſalſis accepti
ab eo ſunt dimittēdi ne intrinſece in humoribus ex
eo genitis acq̄rat virtus acuitatis ex ſalſedine que
oino capiti et pectori ei⁹ eſſent valde nociua. ❡ De
ſaporib⁹ q̄b⁹ ꝯdiunt carnes oino euitare debet ace
tum ⁊ ꝓprie acutū ⁊ acria ⁊ pontica ola cū q̄b⁹ in=
uenit acuitas: velut ſunt limones ⁊ citrū etiā ma=
gne acetoſitatis: vel ſuccus eius nõ eſt ſibi ꝯueniēs
neq̄ agreſta ⁊ ꝓprie ſalita. ❡ Acria vero q̄bus vti
põt regulariter ſunt ſicut ſuccus granatoꝝ muzo
rū ⁊ ſuccus ceraſi põtici citonioꝝ ⁊ agreſta ſine ſa=
le ⁊ berberis ⁊ ribes ſuccus ⁊ prunoꝝ acriū ⁊ ſucc⁹
ſorbe vel neſpilloꝝ ⁊ ſimilia in quibus ſiccitas ma=
gna corrigit eoꝝ q̄ in ſucco reperitur. ❡ De cõditis
aūt vti poteſt citonio rapa piris conditis zuccaro
roſ. ⁊ viol. ⁊ oibus ſilibus a q̄bus acuitas elõgata
ſit: ꝓpter qđ oliue ⁊ reliqua ꝯdita acuta cū ſpēbus
calidis ſunt euitãda. ❡ De ꝯfectionibus aūt cõue=
niunt ei ꝯfectiones de pineis de amigdalis ꝯditiꝫ:
⁊ aniſ. ⁊ coriãdrum: ⁊ ꝓprie poſt cibuꝫ ⁊ trageā ma
ior ⁊ minor paruā calidaꝝ mixtionē hñs: ⁊ cõfectio
facta cū zuccaro ⁊ oleo amigdalaꝝ a q̄buſdā nola
ta ꝯfectio granoꝝ ſiſami etiā eſt ſibi vtilis. Et eſt ſi
ſamus granū apud ſiculos zurzulena nominatū.
❡ De ferculis vero cõuenientia ſunt ola ex bleta ſpi
nachia boragine: viola malua endiuia cicorea intu
ba ⁊ ſpõſa ſolis ſcariola portulaca cucurbita cū ſi=
milibus: que tñ ⁊ frigida ⁊ humida a multū ſecurū
eſt parūper cõfrãgere cū calis in decoctione ſua vt
cū feniculo petroſil. ⁊ ꝓprie cū fuerit intētio ad ape
riēdum ⁊ hyſopo mellif. ⁊ praſſio cū fuerit intentio
ad excreãdū: ⁊ mētha ⁊ ſiſimbrio calamēto ⁊ origa
no: cū fuerit intētio ad ſtomachū: ⁊ folijs violaꝝ ſo
lani nenufare ⁊ creſſonum ⁊ roſ. recētiū cū intētio
fuerit ad caput. Reliqua vero vaporoſa velut cau=
les: ⁊ humida viſcoſa velut canabit: ⁊ ē caulis rotū
dus dictus caputi⁹ apud lõbardos: talia inq̄ eui=
tanda ſunt. ❡ De leguminibus autē cõueniunt ei
pãnicum riſum cicera rubea ⁊ cãdaruſium de fru=
mēto ⁊ de ordeo qđ eſt farnoiatum hodierno ſermo
ne. Et ptiſana ordeacea cū amilo ⁊ ſine amilo. Re=
liqua vero legumina: vt faba lētes faſeoli dimittã=
tur. Ciceribus antē albis q̄drãgulatis ⁊ rotundis
noiatis dotiecchis a Sal. primo alimētoꝝ q̄ ſunt pi
ſa apud lõbardos dicta vti põt. ❡ De fructib⁹ aūt

cõueniũt ei ceraſa oĩa auellane amigdale recẽtes pepones melõ magnus viridis ⁊ rotũdus q̃ eſt anguria. Itẽ poma pira bñ matura ⁊ perſica conſil'r ſuis tẽporib⁹ recẽtia vel exiccata: paſſule oẽs albe parue ⁊ nigre quas Aui.14ª tertij denominat aromantaci: ⁊ magne paſſe q̃ denominant̃ zibibũ. Nec incõueniẽs eſt ei vti q̃nq̧ caſtãneis in igne aſſatis ⁊ ꝓpꝛie poſt cibũ. Et placẽt etiã mihi poſt cibuȝ ſilocaracte ⁊ eſt fruct⁹ carubia nolat⁹. Et citonium conuenit ei: ⁊ azarut ⁊ eſt ſoꝛba ⁊ neſpille: ⁊ ꝓpꝛie poſt cibũ: oĩa hec ⁊ ſimilia ſunt ei ꝯueniẽtia. Et fic⁹ ſicce ꝯueniẽtes ſũt ei añ cibũ accipiendo ex eis quatuoꝛ vel q̃nq̧. ¶De his aũt que cũ cibarijs admiſcent̃ lenificantia cõueniẽs eſt ei oleũ oliuaꝝ ⁊ oleũ nucũ: ⁊ melius eſſet ei ꝓpter caput ⁊ pect⁹ oleuȝ de amigdalis ⁊ ꝓpꝛie recẽs. Oleũ vero de fiſticis ⁊ pineis nõ placet mihi. pꝛimo ꝓpter caliditatẽ inteñſaȝ eius. 2° vero ꝓpter nimiã reuolutionẽ quã facit in ſtomacho cui nociuũ eſt. 13ª tertij. cap̃. de nocẽtib⁹ ſtomacho. Butyri etiã vſus moderat⁹ ꝯcedi põt ei: lȝ multũ impleat caput multitudine ventoſationis eius. ¶Lac ṽo ⁊ lacticinia cibaria oĩa ab eo dimitti debẽt: lȝ inter partes lactis recocta ꝯueniẽtioꝛ ſit ei q̃ lac ⁊ coloſtra. Caſeo vti nõ dȝ antiquo ⁊ ſalito notabilr: lȝ vſus caſei mollis ⁊ recẽtis parum ſalis hñtis ei ꝯcedi poteſt: vt colligendũ eſt ab. A. 5ª tertij. cap̃. de cura catarri. ⁊ etiã 13ª tertij. Salis autẽ vſus paruus ſit ei ꝓpter cãs ſuperius aſſignatas.

De potu aũt eius ꝯſiderãdũ eſt. Uinũ enim ipſius debet eẽ pauce fumoſitatis infra medietatẽ vinoſitatis electuȝ: q̃m vina ꝯria ſunt ei maxime capitis repletiua: ⁊ qꝛ ponũt materias in fluxu: ꝓpter colliquationẽ iterũ quam fecerat vini fumoſitas in humoꝛib⁹ cerebri. Sit autem ſubſtãtia ſubtile tenue ⁊ dyaphanũ coloꝛe albũ ſapoꝛe mediocre ⁊ aromaticitate etiã ſua tale. ſ. q̧ non eſt eligẽdũ aliud ſi haberi põt tale. Si vero nõ: refrãgat̃ vt reducat̃ ad mediũ vel remiſſuȝ in potẽtia cũ aqua clara ſubtili ab electo fonte collecta qui denudat⁹ ſit a multitudine herbaꝝ in conaſcẽtiũ ⁊ ꝓpꝛie fetidarũ: in quo etiã non inueniat̃ multitudo ranarũ vermiũ anguillarum ⁊ fetentium piſcium. ¶Si autem idoneo tpe ⁊ ꝓpꝛie per menſem anteq̃ ſolet affligi reuolutione paroxiſmali vteret̃ hydromelle facto ſm deſcriptioneȝ ſtatim ponendam: vt in menſe auguſti ⁊ menſe februarij ⁊ martij eſſet ei valde conueniens: ⁊ ꝓpꝛie dimittendo cuiuſcunq̧ vini potum ⁊ accipiendo in cibatione ſua extra cibationẽ potum iſtum. ℞. aque fontis electe. vt ſupra dictũ eſt lib. xl. mellis citrini mũdi ⁊ electi lib. j. coriãdri pꝛeparati. ℥. ß. mẽthe origani. añ. ʒ. j. ß. roſ. floꝝum lãbꝛuſce añ. ʒ. ij. coquantur oĩa ſimul cum puluere p̃dictaꝝ ſpẽrum: ⁊ poſtq̃ aliquãdiu bullierint ſpument̃: ⁊ fiat coctio vſq̧ ad cõſumptionẽ tertie partis. Ita q̧ tñ predictaꝝ ſpẽrũ puluis medietas liget̃ in ſindone rara ⁊ laſſa. Reliqua aũt medietas ſpargat̃ ad aquã: deinde colet̃ hec per colatoꝛium bene ſpiſſum ⁊ reſeruet̃ in vaſis bñ mundis ⁊ coopertis. hec igit̃ videt̃ eſſe in ſumma regula cibationis ⁊ potuũ ſibi conuenientiũ.

Tractatus tertius de regimine ꝑ adminiſtrationem inſtroꝝ medicinaliũ ꝯtinens cap̃la ſeptẽ ſecundũ intentiones ſeptẽ que vident̃ oppoꝛtune tã in regimine pꝛeſeruatiuo q̃ curatiuo huius diſpoſitionis.

Prima itaq̧ intẽtio erit materierũ que genite ſunt anteq̃ paroxiſmẽt cũo vlis. ¶Scd̃a erit materierum diuerſio. ¶Tertia erit earũdeȝ digeſtio. ¶Quarta erit euacuatio earũdẽ eradicatiua. ¶5ª erit regiminis rectificatio. ¶Sexta erit pꝛohibitio generationis materierum ⁊ accumulationis earum in capite. ¶7ª ⁊ vltima erit capitis et pectoꝛis confoꝛtatio ne materias que ab ea fluere ſolent faciliter recipiant ⁊ iã receptas conuenienter expurgare poſſint.

Primã itaq̧ intẽtionẽ cõplere vident̃ iſtã quatuoꝛ. ¶Pꝛimũ eſt flõmia. ¶2m eſt ventris ſolutio. ¶Tertium eſt vꝛine ꝓuocatio. ¶4m eſt fluxus ſanguinis a naribus ꝓuocatio ſeu applicatio. ¶De vomitu aũt nihil dico cũ habeam ipſum ſuſpectum: vt viſum fuit tractatu precedẽti cap̃. de regimine huius diſpõnis per inanitionẽ et repletionẽ. ¶Pꝛimũ itaq̧ inſtr̃m qđ eſt fleobotomia pꝛemittendũ eſt ⁊ eligẽdũ q̧ ſicut egritudo iſta bis in anno periodice affligit virũ iſtũ: vt circa pꝛĩcipiũ veris ⁊ autũni. Ita ſupponendũ eſt materiã huius egritudinis cõgeri in toto coꝛpoꝛe: lȝ pꝛincipaliter ei⁹ moleſtia in capite percipiat̃. Nec q̧ eñ credendũ eſt materiã tante q̃titatis pꝛeciſe in capite ei⁹ congregari. Mirabile enim eſſet q̧ mã illa non faceret coalterationẽ ſm qualitates pꝛimas vt calefaciendo: q̃m acuta pcipit̃: aut infrigidãdo qđ app[illegible] ex aquoſitate actualiter frigida que ab oꝛe [illegible] tit̃ amplius. Iterum hec materia in cap[illegible] tum efficeret penes qualitates ſcđas eius: aut oppillãdo aut doloꝛẽ grauatiuũ efficiẽdo: aut ſaltem tertio qꝛ pars ei⁹ in vapoꝛẽ ⁊ v[illegible]tatẽ ꝯuertit̃ doloꝛes extẽſiuos in capite ⁊ pann[illegible] effice ret. Cũ aũt neq̧ iſtoꝝ acci[illegible]c appareat: opȝ de neceſſitate [illegible]re: q̧ lȝ hec mã paulatiue ſit ſm partẽ in capite ꝯg[illegible] iñ tpe ſue paroxiſmationis a toto coꝛpe ad caput ꝓpell̃ t̃ ſint hoꝛmatice. Cũ ergo ipſa ſit in toto ꝯgregata ⁊ cõgeſta vt ꝓbatũ eſt: ⁊ nõ poſſit alibi co[illegible]tineri rõnabi[illegible] q̃ in venis. Ideo neceſſaria eſt euacuatio v[illegible] ⁊ iſta per fleobotomiã fit: vt 4ª pꝛimi. cap̃. 2[illegible] quit. Flõmia eſt euatio vlis que [illegible] cit. Uena aũt de qua p̃dicta [illegible] rib⁹ ponit̃ eſſe ſaphena dicẽtib⁹ ip[illegible] co qꝛ a ſupioꝛi ad iferioꝛẽ partic[illegible] ⁊ educit. Ego vero credo q̧ hui⁹ vene fle[illegible] dȝ dici euatio vlis. ꝓpterea qꝛ nõ põt a[illegible] euacuare q̃tũ opȝ ꝓpter ipſam eſſe ab co[illegible] a venis capitis etiã. Meli⁹ igit̃ eſt flebot[illegible] mediã que euacuat a toto. ꝓpterea q[illegible] a capite ⁊ ſupioꝛib⁹ partibus per cephalic[illegible]it. vel ꝯtinuat̃ ⁊ euacuat ab in[illegible] cũ ipſa ſit media iter duas illas. i[illegible] euat a ſupioꝛi ⁊ ab inferioꝛi q̃ faciat ſaphena [illegible] nõ

medicet inter duos ramos ſilks neqꝫ ſit eaꝝ ps. Ex-
trahantur igit̃ p̱ talē ſlobothobiā ſanguis. ℥.v. vel
vi. Limitando tñ ſm̃ etatem cōplōnē habitudinem
⁊ patiētis fortitudinē vel ecōuerſo. ¶ Et facta hac
ſlobothomia ſi ſufficiēs q̄titas ſanguis fuerit edu
cta excuſat. Si aũt nō: tūc in die eodē vel ſequēti vel
tertio ad illā fiat ſecūdatio eiuſdē partis ātcꝫ ꝯſo-
lidet. ¶ Et ſi ꝯtingeret ꝙ de ſali vena ſlobothomia
non poſſet fieri qꝛ a multa carnoſitate coopta eſſet:
aut ꝑpter cicatricē vel alias cāꝰ: tūc meo iudicio ad
huc conuenientior eſſet ſlobothomia baſilice q̄ ſa-
phene q̄ videt̃ euacuare a ſuperiorib⁹ vſqꝫ ad ingui-
na: ꝯuenientꝰ ⁊ immediatiꝰ q̄ ſaphena: ⁊ lꝫ ſaphena
immediatiꝰ euacuet a magno pede vbi fuerit mul-
titudo repletionis: de hac nō eſt curandū: eo qꝛ eua
cuatio a membris occultis ſuperioribus magis hꝫ re
ſpicere totum q̄ pedem magnum.

Secūdū ꝟo inſtrm̄ cōplēs euacuationem
vl̃tem erit p̱ ſolutiua medicami-
na: ⁊ dato ꝙ nō ſit bñ ab auctorib⁹ apte collectū ꝙ
vna medicina ſimplex euacuet a toto: illud tñ con-
uenientiꝰ fieri pōt p̱ ꝯpoſita medicamina: quoꝝ aliq̄
reſpiciūt caput: aliq̄ pect⁹: aliq̄ vētrē ⁊ aliq̄ partes
inferiores. ¶ Aut ꝟo dicet̃ medicīa vl̃r euacatiua: qꝛ
ipſa reſpicit oēm mām euacuandā: vt cholerā: flā:
melācholiā aquoſitates ⁊ vētoſitates educēdo. Et
de numero harꝝ medicinaꝝ plurime cōpoſite inue-
niunt̃ iter quas ē electuariū indū: qḋ ſupfluitates edu
cit a toto corpe. ¶ Et pillule aggre. deſcriptiōe ma-
iori: ⁊ pillł ſibi ſilēs: vel ille q̄ inueniuntur aggrega
te ex eis deſcribēdo ſic. ℞. pił. fetidaꝝ cochiaꝝ añ.
ʒ.ß. formēt ſimul cū melle roſ. ¶ Uel. ℞. pillularū
aureaꝝ: pillulaꝝ d̃ reubarbaro: pillłaꝝ de oppopo-
naco añ. ℈.j. reformet̃ pillł: vt pri⁹. ¶ Aut. ℞. pił-
lularū de tera cōpoſita de ſarcocolla: de hermoda
ctylis. añ. ℈.j. reformet̃ vt prius. ¶ Aut. ℞. eluas-
rū indi. ʒ.iij. eluariū ſucci roſ. ʒ.j. miſce. ¶ Aut. ℞. de
medicte iere ſal. añ. ʒ.iiij. miſce. ¶ Aut. ℞. electua-
rij eleſcof deſcriptione Meſue. ʒ.iiij. ¶ Aut. ℞. hāc
infuſionem olbus ptibus ⁊ mēbris corporis appro
priatam ⁊ opatione ſecuram. ℞. agarici electi reu-
bar. añ. ʒ.j. mirabola. Idoꝝ polip. añ. ʒ.j.ß. antꝭ. vio.
vana ſpice. ʒʒ. añ. ℈.ß. ſalis indi. gra. iij. penidiaꝝ.
ʒ.vj. zuccari ſecūde decoctionis. ʒ.j.ß. aque lupullo-
rum vio. añ. ℥.ij. fiat olm infuſio ⁊ detur in potu. Et
ſi velis hanc infuſionē approprietatā magis ad chole
ram nigrā adde in eā poſt colaturā lapidis arme-
ni aut lazuli ꝑparatorum. ℈.j. vel ß. tuo libito. Et
ſi velis ꝯhere magis ipſā ad cholerā ru. adde dya
gridij. gra. j. ¶ Si velis ipſam facere aſpicientē fle-
gma adiūge turbit. ℈.j. vel ß. modo tuo. ¶ Ego ꝟo
in lapſib⁹ cholericis dñanter ꝓcedere ſoleo cū hoc.
℞. ſucci ro. ʒ.x. pul. hermodacty. ʒ.ß. lapidis armeni
ꝑparati. ℈.ß. penidiaꝝ. ℥.j. aq̄ lupulloꝝ. ℥.ij. miſce.
Et q̄dcūqꝫ hoꝝ ſolutiuoꝝ placeat exhibēdū ē in au
rora calidum actu ſup quo dormiat̃ hora vna. De
inde abſqꝫ cibatione deſcat aut leuib⁹ paſſibus qui
buſdam moueatur. Deinde panni nō multū calidi
ventri applicētur ⁊ tardet cibum poſt aſſumptionē
v. horis: ⁊ tunc bibat cyathum vnum aque ordei ca
lide tempore caloris: aut brodij macri cum zuccaro
calidi tempore frigoris. Et poſt hos potus tardet ci
bum per vnam horam.

Tertiū inſtrm̄ coplendi hāc intentionē eſt p̱
diuretica q̄ mās cholericas vel alte-
ras diuertere ⁊ euacuare poſſunt per vrine vias. et
multa ſunt vrine ꝓuocatiua. velut feniculū petroſi.
apiū: daucus: grana milij ſolis abſinthium eupato
riū praſſiū ariſtoł. lōga ⁊ ꝯſilla in calidis. Et cetrac.
adianthum: ſemina quatuor maiora frigida: ſemē
cicoree endiuie ſcariol. in frigidis. Et capił. ve. ⁊ ſpa
ragis temperatis. tñ de his in propoſito non facio
eſtimationē magnā niſi cōuenienter aſpiciant māꝫ q̄
abūdat in corpore ⁊ ipſam euacuare poſſint p̱ vrine
vias ꝑpter qḋ primis ꝑdictoꝝ decoctis vel aliter ar
tificiatis addi poſſet aliquid de turbit hermodacti
lis. de agaꝝ. de ſerpentaria ad mām flegmaticam.
Secūdis ꝟo cōmiſceri pōt aliqḋ de dyagridio: de
gētiana de reupōtico de reubarbaro ad mām cho-
lericā. Temperatis ꝟo diureticis addi poſſunt oēs
medicine cuiuſcūqꝫ materiei eligēdo euacuatiue ve
lut polipodij: ſene thimus ⁊ mirabolanus indus: ſi
cut medicine flegmagoge ponerentur ad flegma et
choleram educēdū. ¶ Cōpoſitum bonū diureticoꝝ
ad omnes materias approbatū eſt hoc. ℞. aque cu
ſcute capił. ve. ⁊ granoꝝ milij ſolis añ. ℥.j.ß. m. fce.
¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſcolopendrie geneſtre: ⁊
ſaxifragie. añ. ℥.ß. miſce. ¶ Et fortius illo iterum eſt
hoc. ℞. aque. eupa. valeriane ⁊ meu. añ. ℥.j. pulue-
ris corticum auellanarum. ʒ.ß. miſce. ¶ Aliud com-
poſitum. ℞. ſpecierum benedicte ſimplicis. ʒ.ß. ſpe-
cierum lytontripon. ℈.ij. aque capił. ve. ℥.iiij. miſce
¶ Si qs vero deſideraret vrinā ꝓuocare conuenien-
tius vel equalius talia poſſet cū cibis decoquendo
cōmiſcere vel ea puluerizata eiſdē ſupponere. Aut
confectiones iulep electuaria: ſyrupos ⁊ decoc. arti
ficialiter ꝑparare. ¶ Quartum inſtrm̄ ſupra ꝑmiſ-
ſum fuit ſanguinis eductio p̱ nares: q̄quidē vl̃em
euacuationem includere pōt aut ꝑpterea qꝛ educit mām
ſanguini mixtaꝫ cuius partē magnā euacuare poſſunt
Aut quia talis euacuatio a ſuperioribus immediate
educit ⁊ ab inferioribus: ꝑpterea qꝛ vene ad nares
terminate ꝯtinuitatem habent ſatis ꝓpinquam cū
ramo venis chylis aſcendentis: vt patet prima pri-
mi. doc. quinta de vena chilis aſcendentis. Igitur ſi
ſanguis a naribus eductio fieret ſponte vel natu-
raliter illa eſſet electiua magis. Si autē non. tunc ꝓ
uocari dꝫ vel poteſt multis ingenijs. ¶ Primū eſt vt
naſus aliquanto tpe conſtrictus teneat̃. Deinde ve
hementi ⁊ frequenti exſufflatione per ipm̄ fiat mo-
tus ad extra. ¶ Secundo vero ꝓuocatur ſanguis a
naribus per ſternutationē ꝓuocatam p̱ oppoſitionē
nariū ad radios ſolis. ¶ Aut per inſufflationē pul-
ueris ellebori al. ſtrapini vel alterius acuti medica
minis. ¶ Aut per titillationem in naſo factam cum
ſetis porcinis paleis vel ramis herbarum pungiti-
uis: vel cum titillatione facta cum ramis ſanguis
narie que eſt centinodia. ¶ Aut partes interiores
naſi vngulbus fricando: aut aliter tuo modo ope-
rando. ¶ Et idḋ qualitercunqꝫ contingat perſeue-

ſeruare dꝫ exit⁹ ſanguinis quouſqꝫ per colorē ⁊ ſubſtantiā materieꝝ apparuerit ipſas eſſe laudabiles. Aut ſaltem vſqꝫ quo exitus fiat abſqꝫ debilitate virtutis que fugienda eſt. Et fiat per hec prouocatio ſanguinis ſemel vel bis ī die: ⁊ mane ꝓpe ortū ſolis qm̄ illa eſt hora mot⁹ ſanguis. Aut aliter fiat ſꝫ cōiecturam ſapientis ſua ſciencia hoc limitantis.

¶ De inſtrumentis diuertentibus materiā aptam fluere ad pectus. Cap̄. ij.

Dicet oīa inſtr̄a quatuor q̄ in precedēti intentione monſtrata ſunt ſufficienter poſſint diuertere mām: ⁊ ꝓprie cum iteratur earum applicatio. Preter illa tamen aliqua diuertentia huic loco applicari poſſunt: ⁊ ſunt numero quatuor que mihi vtiliora vidētur. ¶ Et primum quidem eſt materierum diuerſiuum a toto. ¶ Secundum eſt diuerſiuū eoꝝ a partibus pectoris velut fricationes. ¶ 3ᵐ vero eſt diuerſiuum eaꝝ per vias ſputi. ¶ Quartum vero eſt eaꝝ a ꝓfundo cerebri ad exteriores partes diuerſiuum.

Primū itaqꝫ hoꝝ complet̄ ꝑ reiterationē vētoſaꝝ ⁊ applicationē: nūc q̄dem ad pulpas interiores tibiarum: nunc vero coxaꝝ: aliq̄n vero ad nates: ⁊ q̄nqꝫ ad ſpatulas. Sil'r ſuꝑ collo poni poſſunt ventoſe cum ſcarificatiōe ⁊ ſine ſcarificatione ſm̄ conſilium ſapientis. ¶ Iterum hoc cōpleri poteſt per ligaturas predictis partibus factas. ¶ Tertio vero ꝑ fricationes. ¶ Quarto per rubificationes. ¶ Quinto per cauteria vltimate tamen applicanda. ¶ Adhuc etiā hoc primo cōpleri poteſt diuertendo a toto per ꝓuocationem ſanguinis menſtrui in muliere ⁊ emoroidarum in viro ſm̄ apparētiam neceſſitatis in hora electa ad quam vocat repletio multa aut imminentis vel pſentis accidētis timor. ¶ Diuertētia vero particulariter a pectore materiam educentia ſunt fricationes ⁊ vētoſe partib⁹ ſpatulaꝝ adminiſtrate. ¶ Amplius vētoſe ſepe ſub mamillis appoſite ſine ſcarificatione vel cuꝫ ea. Et adhuc etiā flobothomia magni rami vene q̄ ſuppoīt̄ thoraci apparens a fine eius vel pomo granato excluſiue vſqꝫ ad ſecundā ꝯiunctionē oſſium thoracis. hec enī flobothomia diuertit a ꝓfundo pectoris. ¶ Diuertentia a capite ⁊ a pectore ꝑ modum expulſionis ſunt electuaria ola elnufera .i. cinā vel enulā recipient a vt electuariū dyairis: ⁊ fortius illo eſt dyacalamentū. Et adhuc forti⁹ ſcd̄o eſt dyapraſſium: ⁊ eq̄les ſunt penidie ⁊ ꝯfectio caloe marzapā dicta q̄ a tēperamento paꝝ elōgat̄ ꝑ q̄litates actiuas cōfectiones ſiſamie ⁊ loch ſibi ꝓportionalia loch de pino loch d̄ amigdalis ⁊ ſibi ꝯſilia. ¶ Etiā tyriaca fermētata cū multo melle vel cū hydromelle cōmixta in aurora in potu data .ʒ. i. ſ. ⁊ ex ea cū duplo mell'. ⁊ aqua decoc. vel ſublimationis praſſij ircos vel ariſtologie rotūde ⁊ ē mihi ſecretū magnū. Ad vero iteꝝ loch de pigno: loch de ſq̄lla: loch de iuſ: et loch dyapenidion: omnia hec ꝯuenientia ſunt frequenter in ore retēta: a calore enī diſſoluta reſudant ꝑ tracheā arteriam ad pulmonē ⁊ māꝫ attrahunt tā a capite q̄ꝫ a pectore. ¶ Diuertunt aūt principali⁹ a capite materias maſticatiōes vel pireti: in parte piperis albi radicis gentiane: ⁊ maſticatio agarici et ſcordeon et arthanite ꝓprie: et eſt mihi ſecretum magnum. ¶ Et ab ambabus partibus illis potenter diuertere pōt laqueus vel ſeton partibus colli applicatus Et ſi velis magis ab inferiori diuertere q̄ꝫ ſuperiori pone ipm̄ in loco vbi collum ꝯiungit̄ ſuperiori parti ſpatularū. Si vero a ſuꝑiori magis pone ipm̄ vbi principium colli ꝯiungit̄ cū fine capitis ⁊ eſt locus quarta primi. cap̄. 12° a principe nolatus nocrati: vñ nucha a capite exit in collū deſcendēs. Forma aūt applicationis illius eſt qd̄ habeant̄ tenacule in extremitatibus plane ⁊ in medio ſui ꝑforate ⁊ capiat̄ cū eis cutis abſqꝫ muſculis ⁊ extendat̄ ad extra ⁊ ꝯpſſa teneat̄: ⁊ tunc habeat̄ radius ignitus quo vtriqꝫ ꝑforet̄ cutis: cui foramini īponat̄ ſeton de cauda equina factus. Aut ꝓ nobilibus de ſerico. Alijs vero de filo lineo liget̄ ergo ibideꝫ: ⁊ q̄nqꝫ ſic dimittat̄ multis diebus: illud ꝑmanens ꝯtinua eductione materieꝝ fit ꝯueniens diuerſio: vt iam dictuꝫ eſt. ¶ Particularia aūt a ꝓfundo capitis diuertentia iā plurima ſunt tacta: ita q̄ non vr̄ aliud fere ſuꝑaddendū niſi q̄ frequens lachrymaꝝ eductio mām a ꝓfundo cerebri diuertit ⁊ ꝓprie ab āteriori parte ſiue fiat oculos diu ꝯfricando: ſiue eos ad aerē calidū velociter ⁊ frequēter applicando: ſiue in eis īponat̄ oleū aut aliquod acutū velut puluis ellebori ſiue arthanite vel ſuccus apij abrotani: aut oculi liniantur interi⁹ ⁊ exteri⁹ cū felle tauri vel altero ſibi ſimili. ¶ Adhuc etiā a ꝓfundo capitis materie diuerti poſſunt attrahendo eas ad auriculas vt ſcalpellādo ⁊ rubificādo pēdentes ipaꝝ partes aut imponēdo eis oleum de rutha frequēter: aut oleū muſcelinū: vel de caſtoreo: aut ſuccū praſſij vel cepe aut arthanite q̄ oīa ſunt calida. ¶ Sil'r etiā diuerti pōt mā cū [illegible]tionibus rubificationib⁹ veſicationibus [illegible] bus ſuꝑficiei cutis. ¶ Ego aūt ꝑſepe mās plurimā in capite ꝑiodice ꝯgeſtas potenter diuerti ingenio. S. qd̄ pulchre eſt ab eodē ſcriptum 5° de igenio ſanitatis cap̄. 13° in hyſtoria quā narr[illegible] ad am nobili romana cui accidit ſputū ſangui[illegible]ter materiā catarrizātē a capite ad pect[illegible] ⁊ vide hyſtoriaꝫ q̄ ſm̄ hunc modū ſumm[illegible] ab eo colligitur.

Vocatus enī ad eā in media nocte ꝓpter debilitatē ſtatus q̄ erat i ea: q̄ diebus āntecedentib⁹ de cibo nō accepat niſi modicū nō fuit auſus flobotomare eā: ſed in eadē die adminiſtrauit ſibi remedia nouē. ¶ Primū fuit q̄ cl[illegible]rizauit ipam intellige lenificatiuo cliſteri ꝓpter debilitatē. ¶ 2ᵐ qr̄ fecit fricari extremitates vt pe[illegible] ⁊ manus magnas. ¶ 3ᵐ qr̄ fecit ligaturas in [illegible]ctis locis. ¶ Quartū appoſuit ſuꝑ capite e[illegible]dicinā acutā rubificatoriā ⁊ veſicatoriā fact[illegible] ſtercore colūbi ſylueſtris vt infra ſcribet̄. ¶ [illegible]nto poſt veſicationē ꝑdictaꝫ intromiſit eam [illegible] dulcis calide gr̄a diuerſionis ⁊ ſedation[illegible] ¶ Sexto in balneo ⁊ extra balneū med[illegible]ra caput eius cuſtodiuit. ¶ Septimo vero c[illegible] cā in ribus carniū cōuenienter nutritiuis: ⁊ poſt[illegible] dedit fruct⁹ ſtipticos frigidos. ¶ 8° in f[illegible] diei dedit ei tyriacā nouam gr̄a ꝓuocatio[illegible] ſo[illegible]ni et reſtrictionis

reſtrictionis curſus mãerũ ⁊ exiccationis eaꝝ. ¶9° vero in mane huius diei dedit ſibi mellicratũ ad intentionẽ mũdificationis pulmonis. ¶Scḋa ſequẽti die iterauit in ea fricationes ⁊ ligaturas. ¶In ſero vero illius ſcḋe diei dedit ſibi de tyriaca noua quãtitatẽ minorẽ ꝙ̃ in precedenti die. ¶Tertia vero die dedit mellicratũ ꝓpter mũdificare pulmonẽ ⁊ in eodem die dedit ei ptiſanam ordeaceã. ¶Quarto ꝟo ſequenti die gr̃a mũdificationis pulmonis dedit ei tyriacã fermẽtatã vel antiquã cũ multo melle. Et in eadẽ quarta die iterũ appoſuit ſibi veſicatoriũ cuꝫ ceroto de affodilis facto. ¶Tertio in eodẽ die adminiſtrauit ſibi balneũ. ¶Quarto ꝟo cibauit ipaꝫ. ¶Quinto ꝟo die obtulit ſibi fortiora mũdificatiua pulmonis ſicut eſſet tyriace noue addere ptem eq̃lẽ dyaire. ¶Secundo iterum in eodeꝫ die ⁊ deinceps rexit ipſam regimine conualeſcentium.

Uide ꝙ cura Gal̃.cõpleta cũ iſtis.xx.ingeniũs tota ſuſtẽtatur ſup quatuor intentionibus principalib⁹. ¶Prima eſt mãm a capite aptaꝫ fluere diuertere: qḋ totũ faciũt fricationes ligature veſicatoria ⁊ balnea. ¶2ª ꝟo intẽtio fundat̃ in incipiẽdo fluxũ: qḋ fit per ꝓuocationẽ ſomni ⁊ igroſſationẽ mãeꝝ quã facit tyriaca noua. ¶3ª intẽtio fuit in mũdificãdo pectus ⁊ cõpleuit hoc cũ tyriaca fermẽtata cũ melle ⁊ aliis excreantibus. ¶4ª intentio fuit in cõſeruãdo ꝟtutẽ ⁊ viuificãdo ipſam ⁊ ꝓhibẽdo eleuationẽ fumorũ ad caput: ⁊ hoc cõpleuit. G. adminiſtrãdo ſura regimẽ ꝯualeſcẽtiũ ⁊ fructus ſtipticos. ¶Et intellexit Ga. hoc noc^m ꝓuenire i pecto re ꝑncipaliter per colligantiã eius ad caput. lꝫ aliq̃liter crediderit nocitũ eſſe pect⁹ cui curationẽ adhibebat per ſputũ ꝓuocãtia. ¶Et ſilẽm fere ſententiam collige ab eo in ꝑdicto cap̃. in hyſtoria de altero iuuenculo romano qui paſſus eſt nocumentũ eẽntiale pectori quo cõueniebat materias preparatas efficere ipſum ptiſicuꝫ: ⁊ tu conſidera: quia modus cure eius eſt ſublimis curationis.

Ego ꝟo ſcio gentẽ multã quã hoc regimine ẽt erexi ⁊ in ſanitatẽ ꝑduxi: ⁊ ꝓprie cuꝫ iſta diſpõ fuerit incipiens ⁊ nõ aucta vel ꝯfirmata. Modus ꝟo inſtrõꝝ que ego adminiſtraui fuit: qꝛ ſepe accepi ſtercora colũborũ ſylueſtriũ ⁊ ea cũ lixiuio in mortario terẽs in linimentũ formaui. ¶Scḋm vero qꝛ frequẽter liniui caput cũ ſucco ruthe ſylueſtris q̃ oritur ſup mõtibus paduanis. ¶Tertiũ fuit qꝛ ſepe patientis caput fricari feci cũ cepe ſquille in mortario cõtrito. ¶Quartũ ꝙ ſepe adminiſtraui cerotum capiti factũ ex. ℥.iiij. picis naualis. ⁊. ℥.j.ß. pulueris radicis affodillorꝝ. ¶5^m qꝛ vbi volui cum veſicatione materiã attrahere adminiſtraui linimentũ factum ex ſucco flammule vel pedis coruini. ¶Sextum ⁊ vltimum ⁊ leuius omnibus eſt quia ſepe feci liniri caput cum ſapone ſimplici nigro cui aliquando cum fortius volui ipſum efficere commiſcui de puluere arthanite aut affodillorum aut de pulue re ſoliorum pedis coruini exiccati: ⁊ tu elige quod tibi placet.

¶De regimine per intentionem digeſtionis materierum incipit vt ſequitur. Cap̃.iij.

Iam ſatis ex ꝑdictis appꝫ re põtꝙ opꝫ medicũ intẽdere ad digõnẽ mãerum. Cũ eñ in viro iſto mãe ꝓdice ꝯgregent in capite difficile eſt imaginariꝙ ꝯ ibidẽ ꝯtineant̃ ꝙ aliq̃ eaꝝ ꝑticula ad pect⁹ nõ decidat vel in ipſum iam defluxerit: ⁊ gr̃a q̃dẽ hui⁹ inſurgit neceſſitas cũ digerẽtibus aſpiciẽtibus caput ⁊ pectus ⁊ aliqñ totũ corpus cuꝫ iſtis inſtr̃is. ¶P^m eſt digeſtiuũ mãeꝝ in capite ⁊ pectore leue ſatis. ℞. aque violaꝝ aq̃ nenufa. añ. ℥.j.ß. aq̃ capil. ve. ℥.ij. miſce. ¶Duo eñ ꝑma ꝑncipalr̃ caput reſpiciũt tertiũ ꝟo pect⁹. ¶Aliḋ digeſtiuũ ſilr̃ huic ⁊ forti⁹ ꝑdicto eſt hoc. ℞. ſyr. viola. ℥.j. ſyrupi de liq̃ritia. ℥.ß. aq̃ floꝝ ſalicis bugloſſe et nenufaris. añ. ℥.j. miſce. ¶3^m digeſtiuũ ⁊ forti⁹ predictis ad mãm frigidẽ eſt hoc. ℞. ſy. acetoſ. ſimplicis. ſy. de nenufare añ. ℥.ß. aq̃ capill̃. vene. boraginis ⁊ violaꝝ añ. ℥.j. miſce. ¶4^m digeſtiuũ ad mãs flegmaticas vbicũꝙ locoꝝ eſt h⁹. ℞. ſy. de ſticados. ſy. acetoſ. cõpoſiti añ. ʒ.vj. aq̃ betonice meliſſe añ. ℥.j.ß. miſce. ¶5^m digerẽs mãs flegmaticas fortioris reſiſtẽtie eſt hoc. ℞. oximel. ſqlliti. ſyr. de praſſio añ. ʒ.vj. aq̃ hyſopi. ℥.iij. miſce. ¶6^m digerẽs mãs adhuc magis cõpactas eſt hoc. ℞. ſy. de praſſio. ſy. de calamẽto oximel. ſqllitici añ. ℥.j. aq̃ iris ⁊ praſſij añ. ℥.j.ß. miſce. ¶Et ſi velis digerere mãm cõmixtã ex cholera ⁊ flegmate aggrega hec digeſtiua ſ. 6a cũ primis cõfrangẽdo ea cũ medicinis a dñio reſpicientibus cholerã aut ecõuerſo: aut equalẽ vtrãꝙ ſm neceſſitatem mixtionis matericrum. ¶Et ſi velis cum iſtis addere digerẽtia materiam melancholicam reſpicientia deſcribe ſic. ℞. ſy. de epithimo. ℥.j.ß. aque lupulorũ viol̃. ana. ℥.j.ß. vel.ij. miſce. ¶Et ſi erit tua intẽtio ad mãm aduſtionẽ habentẽ. ℞. ſyr. de fumo terre de thimo. oximell̃. de keyſim añ. ℥.ß. aque bugloſ. boraginis ⁊ nenufa. añ. ʒ.j. miſce. ¶Et ſi velis adhuc digeſtiuũ leui⁹ deſcribe ſic. ℞. aq̃ bora. ⁊ bugloſ. ana. ℥.j.ß. aq̃ capil. ve. ℥.ij. miſce. ¶Deſcriptio digeſtiui optimi ad mãs ſpecie diuerſas in capite pectore ⁊ toto inuẽtas eſt hec. ℞. violaꝝ floꝝ boraginis bugloſſe ſe. endiuie: cicoree: ſeminũ q̃tuor frigidorũ cõmuniũ añ. 𝔐.j. capill̃. ve. 𝔐.ij. aſſari origani pulegij calamẽti ſticados betonice añ. 𝔐.j.ß. folliculoꝝ ſene. 𝔐.j. fu: meu: ciperi ſq̃nanti carpobal. xilobalſ. ſpice nardi añ. 𝔐.ij. coriãdri preparati ſumach granorum mirti añ. 𝔐.j. cinamomi gariofil̃. ꝫꝫ. been al. ⁊ ru. añ. 𝔐.j. tertiam. coquantur omnia in lib.x. aque vſꝙ ad conſumptionem medietatis. Deinde colentur ⁊ fortiter exprimantur: ⁊ colature illi addantur zuccari ſecunde decoc. lib.j. mellis lib. ß. aceti. ℥.iiij. adinuicem coquantur diſpumãdo vſquequo glutinoſitatem recipiant. Deinde accipiantur huius. ℥.ij. aque cicoree: aque eupatorij añ. ℥.j.ß. miſce: ⁊ exhibeatur actu calidum in aurora diſtãter preaſſumpta cena per horas.ix. ⁊ tardetur poſt ipſum cibus horis quatuor. ¶Similiter etiam digerere poſſes aliquas materias in capite ſtantes dando in mane. ʒ.j. metridati cum. ℥.iij. aque ſublimationis hypericonis calefacte. ¶Et ſi velles digerere mãs in pectore ſtantes dare poſſes eadẽ hora.

3.j.electuarij dyaprassij: aut dyairis vel dyacalamẽti cũ.℥.iij.aq̃ decoc.passulaꝝ vel liq̃ritie. ¶ Quomõcũ ꝗ aũt deſiderares digerere mãs circa epar ſplenez ⁊ iferiora mẽbra ſtãtes dare poſſes.3.j.electuarij dya l..cce aut dyacurcume cũ.℥.iij.aq̃ ſcolopendrie eu-patorij vel acorce.⁊ hͦ in mẽbris frigidis. ¶ In calidis aũt mãcbꝰ digerere poſſes dãdo.℥.j.zuccari viol.in diſpõnibꝰ pectoris aut.zuccari nenufari.in diſpõnibus capitis: aut zuccari roſ.in diſpõnibus ſtõachi ⁊ epatis miſcẽdo eadẽ cũ melle violato vel roſato vel iulep ex predictis facto aut alias mixtiones ex iſtis ſuo libito ꝯficere põt ⁊ ſimilibus.

¶ Quarta intentio euacuãdi materias. Cap.iiij.

Videt mihi rõnabilr huic intẽtiõi ſatz fieri poſſe adminiſtrãdo medicias nilo-ratiue ⁊ vlr euacuãtes: de qbꝰ ſenſa-tũ fuit in intẽtiõe ꝑma. Si em̃ fiat in aliq̃ medicinaꝝ hãc vel illã partes vl mãs diuerſas reſpicientiũ augmentũ in doſi eaꝝ valde facile mã peccãs q̃cũq̃ fuerit illa ꝯuenienter euacuari poterit. q̃re nõ vr̃ opus alias deſcribere medicinas ſeruiẽtes ad intẽtionẽ iſtam niſi aliquarũ q̃ ꝓprietatẽ hñt ad mãs ſpecifice diſtinctas in diuerſis ptibꝰ inuentas deſcriptiones ponere. ¶ Mãm igit cholericã in ſuꝑioribꝰ ptibꝰ dñantez euacuare poterit feliciter hec infuſio. ℞.pul.mirabolanoꝝ citrinoꝝ reubarbari electi reupõtici añ.3.j.dyagridij.ℨ.j.ſucci roſ.3.vj.penidiaꝝ.℥.j.aq̃ violarũ nenufa.añ.℥.iij.fiat oĩum infuſio ꝑ diẽ nãlem. Deinde colet ⁊ exꝓmat ⁊ colature addant ſpice nardi.ℨ.v.⁊ det in potu calidũ. ¶ Flegma vͦ in capite ⁊ in pectore peccãs euacuare põt hec ifuſio. ℞.agarici electi.3.j.ß.turbit.3.j.pul. hermodactylorũ.℈.iiij.aniſi.ʒʒ.cinamomi añ.℈.j.ſpice nardi.ℨ.v.aque melliſſe ⁊ hyſopi añ.℥.ij.zuccari albi.℥.j.ſalis gemme.ℨ.j.ß.calefiãt aque ⁊ infundantur in eis puluere ſ per vnã diem naturalẽ. Deinde diligẽter expri-mẽdo colet: ⁊ colatura detur in potu vt prius dictũ eſt. ¶ Mãs vͦ melãcholicas a capite a pectore et a toto etiã cõuenienter euacuat hec infuſio. ℞.thimi epithimi folliculoꝝ ſene.añ.3.j.ß.polipodij.3.iij.aq̃ bugloſ.⁊ capil.ve.ana.℥.ij.cinamomi liquiri.aniſi.añ.℈.ß.gar.ʒʒ.añ.ℨ.iiij.zuccari al.℥.j.ß.ſalis gemme.ℨ.j.ß.calefiãt aque ⁊ fiat in eis infuſio per diem naturalẽ. Deinde colent ⁊ exprimant ⁊ detur in potu per horas duas ante diem: ⁊ non dormiatur ſuper ea ⁊ neq̃ ſuper predictis niſi hora vna: ⁊ tardetur cibus quinq̃ horis poſt aſſumptionem earum. et tunc bibatur cyathus vnus macri brodij pulli calidi: ⁊ poſt ipſum per vnã horã accipiat prandiũ.

¶ De regimine per adminiſtrationem ciboꝝ. Ca.v.

Non videtur mihi neceſſarium eſſe vt multum tempus expendam in hac intentione: quoniam ſuperius ſatis prolixe particulariter et vniuerſaliter de hac ſermo pertranſiuit in ſecũdo tractatu regiminis per ſex res nõ naturales: quare pro complemento huius intentionis recurratur illuc. Sequitur capitulum ſextum.

¶ De regimine per adminiſtrationem inſtrumentorum que prohibent materias huius egritudinis generari ⁊ periodice affugendo reuolui. Ca.vj.

Quoniã ſuperius in tractatu ꝑmo viſum eſt mãs hãc egritudinẽ efficientes fm multũ in capite gñari ⁊ ꝯgeri ibidem ꝓpter diminutã digõnẽ: ⁊ adhuc etiã apparuit ibi ꝙ huiꝰ egritudinis ptialis mã gñatur in ſtõ in epate ⁊ in pectore ⁊ in eiſdẽ cõgregatur. Ideo ex hoc fundamento manifeſte colligit ꝙ opz hic narrare medicinas digeſtionẽ capitis vigorãtes ⁊ mãs in ipſo cõgregatas ꝯſumẽtes. Et ita etiã de mãcbꝰ in inferioribus partibꝰ genitis ⁊ ꝯgregatis dõm eſt. ¶ Quare in hͦ ordine ꝑmo tãgã quedã inſtrã virtutẽ innatã capitis ꝯfortãtia: ⁊ ꝯſumẽtia mãs in eo inuẽtas. ¶ Sedo vͦ ordine id tangã de his que pectꝰ ꝑncipalr reſpiciũt. ¶ Tertio de hñtibus aſpectũ ad ſtomachum. ¶ Quarto vero ad epar fiet diſcurſus quidam.

Primũ itaq̃ ſimpliciũ caput calefaciẽtium eſt lignũ aloes. Ipm em̃ ⁊ q̃libet medicina in gradu caliditatis ⁊ ſiccitatis eleuata conueniens eſt cerebro ⁊ ortis ab eo: nõ q̃dẽ gr̃a ꝯſeruationis ipſius: qm̃ medicine talr oꝑantes debẽt eſſe frigide ⁊ humide. Neq̃ etiã tales medicine cõferũt capiti ſimplr preſeruãdo ipſum a futuro vel deteriori lapſu: qm̃ talis actus preſeruatiuꝰ cõpleri debet ptim per ſiña ptim per ꝯ̃ria vt 3ͦ tegni.trac.ꝑͦ colligẽdũ eſt ſed medicine predicte oꝑant in cerebrũ abſcindẽdo lapſum iã in eo inuẽtũ. Cũ igit t[illegible]lis lapſus ſit ꝓueniẽs a materia frigida dñanter [illegible]ma tizãte ad inferius opz oĩa talia inſtrã eſſe calida et ſicca. ¶ Et qm̃ etiã lapſus cerebri mãlis eſt notabiliter eleuatus vltra gradũ fm frigiditatis [illegible] humiditatis. opz oĩa inſtrã eſſe ſibi ꝯ̃ria per au[illegible]tũ caliditatis ⁊ ſiccitatis: opz em̃ medicinã cur[illegible] tm̃ per ꝯ̃rietatẽ ſuã diſtare a medicina tẽperata: quantũ lapſus reſpectu tẽperamẽti ꝓprij in gradu fuerit eleuatꝰ.4ª ꝑmi.cap.ꝑmo fm ptem.⁊ aptius ibidẽ cap.2ͦ.⁊ 3ͦ tegni vbi ſupra al[illegible]tũ eſt. et hoc q̃dẽ totũ veritatẽ capit ſolũ ab int[illegible] ⁊ regula curationis abſolute ſpeciei. ¶ Cum vero in curatione includitur aliqualiter preſeruationis modus: tunc oportet inſtrumenta omnia eſſe refracta ex his que ſunt cerebro ſimilia effectiue ⁊ fm partem cõtraria vt iam dictum eſt: quare cũ materia huiuſmodi lapſus nõ raro ⁊ vt plurimum quelibet ſit commixta ex flegmatica ⁊ acuta ꝯuenientius eſt aliq̃liter oĩa talia refrãgere ex calidis ⁊ frigidis vt iam dictũ eſt. Propter quod ponentur hic inſtrumenta quedam frigida ⁊ ſicca: frigida ⁊ humida capitalia [illegible] calida ⁊ ſicca etiam caput iuuatiua: ⁊ tu poteris ex [illegible] eligere modũ cõfractionis ex fundamẽto dato. ¶ Ita ꝗ xiloaloes iam premiſſis calidũ eſt ⁊ ſiccũ in ſecundo ⁊ aromaticitatem habet cerebro conuenientem ⁊ confortat etiã ſenſus. ¶ Secunda ver[illegible] capitalis medicina ſunt gariofil. ſimiliter cal.⁊ [illegible] in ſecundo aromaticitate ſua cum leui ſtipticitate cerebrum cõfortat ⁊ ſenſus. ¶ Tertia vero medicia eſt ſticados quod calidum eſt in primo ⁊ ſiccũ in tertio: ex cuius vſu hñs egritudinẽ neruoꝝ magnũ inuenit iuuamẽ

tum. ¶ Quarta medicina huic ↄſilio eſt camomilla q̃ ↄfortat caput ꝛ oĩa neruoſa mẽbra pluſq̃ altera medicina: qm̃ eius caliditas eſt fere ↄſimis caliditati ſpiãliũ. ¶ Quinta medicina eſt cordumeni: qđ cal. eſt ꝛ ſic. in tertio ꝛ magnã hꝫ efficaciã in ↄfortando cerebrũ neruos ꝛ oĩa ſenſuũ inſtrã. ¶ Sexta medicina de frigidis ꝛ hũidis eſt viola q̃ ſui ↄueniẽti aromaticitate oẽm lapſum calidũ ꝛ ſiccũ cerebri emendare põt: ꝛ ꝓpͥe qñ ↄtingit cerebrũ a multa ſiccitate vehemẽter eſſe leſum. ¶ Septima medicina itex de medicinis frigidis ꝛ humidis eſt nenufar qđ hꝫ frigiditatẽ in fine ſcđi ꝛ humiditatẽ in pͥncipio tertij ꝛ pariter ↄfert vt de viola dictum eſt. ¶ Octaua medicina adhuc fri. ꝛ hu. eſt lik ſi ideſt epatica ꝛ ꝓpͥe cũ fuerit a fontibus accepta remotis ab omni impreſſione putredinali. ꝛ operaꝛ fere pariter vt de duabus predictiꝫ eſt. ¶ Nona medicina capitalis frigida ꝛ ſicca eſt roſa que ↄuenit frigiditate eiꝰ in pͥmo ꝛ ſiccitate eius in pͥncipio ſcđi in qua ꝛ in quaſlibet eius parte eſt ↄfortatio cerebri ꝛ mẽbroꝝ neruoſoꝝ oĩm. ¶ Et hec q̃dem oĩa vt patet veritatẽ accipiunt in aggregatore Serapionis trac. ſcđo ꝛ capitulis ꝓpͥjs. ꝛ in quatuor voluminibus vere trãſlationis Dyaſ. ꝛ ſexto de ſimplici. per ꝓceſſum totũ et ſcđo cañ. proprijs capitulis. ꝛ tu perlege ibi.

Propter ꝟo decorẽ operis ꝛ cõplemẽtum. qm̃ perſepe opꝫ medicũ attrahere materias ꝛ euacuare eas a capite ꝓpͥe ſcribaꝫ hic ſimplicia q̃ olim a veteribus apoflegmatiſmata noĩabanꝛ: ꝛ ſunt flegmatum a capite eductiua. ¶ Quoꝝ numero oĩm fere elegantius eſt ireos: qđ cal. ẽ ꝛ ſic. in fine tertij. ex cuiꝰ ſucco mirabilẽ feci cũ pluribus hoĩbus opatonẽ in attrahendo a capite ſm̃ modũ adminiſtrationis talẽ. ℞. ſucci ireos. ℥. ß. mellis viol. ʒ. ij. aque ordei. ℥. ij. miſce totũ ꝛ ore pͥus aque pleno de hac mixtiõe actu calida traijciatur per narẽ hãc vel illã ſuauiter ꝛ nõ repẽte ꝛ videꝛ res valde vtilis. ¶ Siliter etiã ad hãc intẽtionẽ ↄfert tarcon: ꝛ eſt piretrũ: qđ eſt cal. ꝛ ſic. in tertio ꝛ ſoleo ipm̃ applicare eo modo cõponẽdo vt dictũ eſt de ireos: niſi q2 ad compoſitionẽ illã ſuperaddo croci. ℈. ß. ad aduerſandũ ſtupefactioni: quẽ ſolet facere piretrum: aut addo aliquid ſile velut camo. caſtoreum vinũ ꝛ ſpicã nardi. Hec eñ ſunt quinq̃ medicamina oĩm narcoticoꝝ audaciã refrãgere potentia: vt colligendũ eſt quarta pͥmi. caplo ſcđo. ꝛ partim prima tertij. trac. pͥmo ꝛ cap. vltimo. ꝛ aliqualr ꝓ ͣ tertij. de cañ. curationis cordis. ¶ Tertia ꝟo medicina a capite eductiua eſt aqua ſublimationis vel expreſſionis vchiien: ꝛ eſt matricaria calida ꝛ ſicca in tertio que operatur vt predicte. ¶ Quarta medicina eſt aloes cuius caliditas eſt in tertio et ſiccitas in primo. ꝛ eſt tante nobilitatis in mundificãdo caput q2 vſus eius acuit rationem in ſecundo cañ. in adequato cap. ¶ Quinta medicina eſt maiorana q̃ calida eſt ꝛ ſicca in tertio: cuius laudem tanq̃ omnibus notiſſimam dimitto.

Cõpoſita vero totũ caput humanũ cerebrũ ꝛ orta ab eo ꝛ ſenſus omnes ↄfortãtia q̃ plurima ab illuſtribus olim ↄpoſita poteſ legere potes in varijs voluminibus. ¶ Et pͥmũ q̃dẽ ab vniuerſa ſcola laudatiſſimũ eſt medicamẽ philoſophoꝝ ita intitulatũ q̃nto cañ. ſumma pͥma. Cuius laudes vide ad oĩm ſenſuũ interioꝝ recupationẽ ꝛ ꝓpͥe ad memoriã: vt ibidẽ legẽdum. ¶ Scđm cõpoſitũ famoſum eſt metridatum cuius laudes ꝛ modũ adminiſtrationis collige ibidẽ. ꝛ ſeptimo breuiarij in deſcriptiõe ſua: ꝛ in antido. Meſ. diſtinctione pͥma. ¶ Tertiũ ↄpoſitũ eſt tyriaca de vipis ꝛ proprie deſcriptiõe Andromachi. Cuius laudes ꝛ opationes accurato ſtilo a galeno inuenies in libello de cõmoditatibus tyriace. ꝛ adhuc extẽſius in libello de tyriaca ad Ceſarẽ ab eodẽ cõpilato: ꝛ vide ibidẽ mirabilia de ea. ¶ Quarta medicina compoſita eſt electuariũ de xiloal. deſcriptione Auic. q̃nto cañ. ſumma pͥma. cuius ipſe fuit ↄpoſitor. ꝛ eſt valde elegãs. ¶ Quinta medicina ↄpoſita eſt el'uariũ fere diuinuꝫ ſotyra magna noĩatũ. q̃nto cañ. vbi ſupra. Et vide ipm̃ ꝓpter magnificã opationẽ eius ad cerebrum ꝛ ſenſus ꝛ ad neruos: ꝛ q̃ plurima alia nocumenta. ¶ Sexta medicina adhuc nõ minoris efficacie quã aliqua iſtaꝝ eſt el'uariũ dyãbra noĩatũ. Cuius virtutes ꝛ laudes collige vbi ſupra. ¶ Septima medicina eſt ↄfectio vel el'uariũ dyamuſci noĩatũ. Cuiꝰ laudes ꝛ opationes etiã collige vbi ſupra. ¶ Octaua medicina eſt el'uariũ pliriſarcoticon ab auctoribus appellatũ. ideſt pluriũ iuuamẽtoꝝ ꝓductiuũ ad nocumẽta cerebri neruoꝝ ꝛ ſenſuũ oĩm. ¶ Nona medicina eſt el'uariũ dyatrionpipeon noĩatum: cuius lꝫ inueniãꝛ ab auctoribꝰ deſcriptiões ꝛ laudes. maius tñ inueni iuuamẽtũ in deſcriptione per Galenum facta in libello ad Omontheũ in rubrica illa. ↄfectio illa dyatrionpipereõ: quã ſcripſit ad herodẽ regẽ. ꝛ tu lege ibi. ¶ Ultimũ cõpoſitum ad predicta elegãtiſſime ↄferens eſt electuariũ de aromatibus ꝛ ꝓpͥe illud qđ ſcripſit diſtinctione prima. in caplo primo. ꝛ tu lege ibidẽ. ¶ Si q̃s aũt cũ his electuarijs deſideraret attrahere materias particulariter a capite ꝛ a neruis poſſet ex eis caputpurgia facere miſcendo ea cum decoc. alicuius quinq̃ ſimplicium a capite attrahentium que ſuperius poſita ſunt aut ſibi ſimilium et tu elige modo.

At vero iterum oportet nõnulla ſimplicia eligere q̃ pectus cõfortare poſſint ab eo abſcindẽdo materias ibi ↄgeſtas. ¶ Primũ ꝛ famoſum eſt hyſopus hortulana q̃ eſt cal. ꝛ ſic. vſq̃ ad pͥncipiũ tertij. ¶ Scđa ꝟo iteruꝫ famoſa eſt praſſium marubium ab Auicẽna ꝛ ab italicis noĩatuꝫ. Cuius potẽtia eſt ad aperiendũ pectoris oppilationes oẽs ꝛ mundificandũ ꝛ abſtergẽdum ab eo flegmata ꝛ ſibi ſimilia. ¶ Tertia medicina itex celebri noĩe dotata eſt elna vel enula que eſt calida ꝛ ſicca in pͥmo: lꝫ in ea ſit humiditas ſuperflua. ¶ Quarta medicina ꝛ adhuc elegãtior predictis eſt calamẽtum qđ ſui caliditate ꝛ ſiccitate ꝛ notabili penetratione attrahere habet a profundo pectoris materias. ¶ Quinta medicina eſt vrtica cuius caliditas peruenit vſq̃ ad principium quarti aut ſaltẽ ad finem tertij. potiſſima eſt in abſtergẽdo mãs a pectore: ꝛ diuertẽdo eas ad īferiora p̱ vrĩe vias. ¶ Sexta

medicina oi laude famata eſt crocus qui eſt cal'. et ſic.in ſcdo.cui nulla medicina ſcribit̃ eſſe par in confortādo pect⁹ et anhelitū.Juxta illud auctēticū x^a tertij. Et ſcias ꝙ crocus eſt de ſumma medicinarū conferentiū dilatationi anhelitus et aſmati ꝓpter hoc qꝛ ꝯfortat inſtrā anhelitus ⁊ facilē efficit ipſuȝ. ¶Septima medicina eſt aſſarus baccara nominata apud italicos:cuius caliditas ⁊ ſiccitas eſt in 3°.⁊ ꝓpter ſue aptionis elōgātiā materias flegmaticas et ſupfluitates cholericas diuertit a partib⁹ pectoris ad vias vrine. ¶Octaua medicina eſt ireos: de qua etiā ſupius eſt dictū in medicinis capitalibus calidis. ¶Nona vō medicina q̄ eſt de calidis ⁊ humidis eſt ſiſamus q̄ ſui caliditate cū tēperamēto ſibi dato a vehemētia humiditatis lenicēdo digerit:⁊ educit materias a pectore. ¶Decima ⁊ vltima medicina pectoralis ⁊ de tēperatis eſt farfara ⁊ eſt plāta vngula caballina noiata que numerat̃ inter medicinas temperatas:⁊ leniendo materias pectoris digerit et ſputum:et per vias vrine educit.

De medicinis

vō cōpoſitis abſtergēdo lenicēdo ⁊ mūdificādo mās a pectore ⁊ ꝓprie q̄ ſunt multe reſiſtentie expertū ⁊ vtile eſt eluariū dyapraſſiū ex quo cū aq̄ decoctionis croci nō triti ſoleo dare.3.j.ß.in aurora et ex eo ſoleo dare poſt cenā per.iij.horas.3.ß.cū modico vini dulcis albi. ¶Scōm vō medicamē eſt electuariū dyairis. ¶Tertiū ē diacalamētū. ¶Quartum eſt electuariū loch de pino deſcriptū a Meſ.in antido. ¶Quintū eſt eluariū hoc exptiſſimuȝ a me deſcriptū ſm hāc formā. ℞.enule ſicce.℥.ß.ireos hyſopi praſſij ariſtologie vtriuſqȝ añ.3.j.liq̄ritie aniſi capil.ve.añ.℥.ß.pipis albi croci añ.3.j.ß.folioꝝ vngule caballine.3.vi.pulmonis vulpis preparati.3.iij.cinamomi.3.ij.ligni aloes ſpice nardi.℥℥.piperis nigri añ.3.ß.penidiaꝝ.℥.iij.zuccari albi mellis diſpumati añ.℥.iij.coquant̃ ſimul zuccarū ⁊ mel ⁊ penidie vſqȝ ad glutinoſitatē.deinde cū ſtupefacta fuerint incorporent̃ ſecū p̄dicte ſpēs:⁊ fiat eluariū. Cuius vſus eſt ſeu eſſe debet ſicut de ſenſato primo dictum eſt.

Medicine

vō ſimplices ſtomatichales que appetitum ⁊ digeſtiuaȝ eius vigorare poſſunt ⁊ aperire oppilationes eius abſtergere ⁊ exiccare materias in eo infictas. ¶Prima ⁊ famoſa eſt abſinthiū ⁊ ꝓprie ſiccū ⁊ oēs abſinthiales medicine ſiue iulep ſiue ꝯfectiones vel eluaria fuerint. ¶Scda eſt origanū qd̄ eſt calidū ⁊ ſiccū in fine ſecūdi. ¶Tertia eſt cinamomū ꝯueniēs oīb⁹ ⁊ ꝓprie rectificatiuum materieꝝ putridaꝝ ⁊ q̄ aptificant̃ ad putredinem in ſtomacho. ¶Quarta eſt gaꝝ.⁊ ꝓprie ad lenitatē ⁊ mollitiē ſtōachi. ¶Quinta eſt ſpica nardi.⁊ ꝓprie ad oppilationē eius. ¶Sexta eſt galāga ⁊ ꝓprie ad ventoſitates ſtomachi. ¶Septima eſt calamus aromaticus ad vtrāqȝ illarum. ¶Octaua eſt cardamomū maius ⁊ minus. Et maius ſm plurimos eſt ſemē rubeū triangulatū:et ab Auicēna heilbagne noiatum:⁊ ab apothecarijs melliketa noiatū:⁊ cardamomū minus eſt notum. ¶Nona eſt ſquinantū ⁊ ꝓprie ad humoroſitatem eius. ¶Decima eſt lignū aloes ad oīa predicta valens:⁊ in ſumma oīs medicina ſimplex que aromatica eſt cal.⁊ ſic.aperitiua et ſtipticitatē habens eſt complectens virtutem ſtomachalem.

Etiā

de cōpoſitis dicendū eſt. Primū vō cōpoſitum oēm ſecuritatē includens ex parte gradus et operationis eius eſt iera ſimplex Gal.quā deſcripſit ſeptimo terapē. ⁊ educit materias flegmaticas dñanter cholicis cōmixtas. Cui⁹ doſis eſt a.3.vj.vſqȝ ad.x.⁊ ꝓprie cū aqua hñte virtutē ſubtiliatiuā:velut eſt aqua ſublimationis radicis ireos. ¶Scda medicina cōpoſita ad eandē intētionē eſt iera predicta addēdo ei agaricū ⁊ erit fortior ad predicta ⁊ ꝓprie ad eductionem flegmatis. ¶Tertia medicina ꝯpoſita ad illud eſſe poteſt iera archigenis ⁊ proprie quā Auic.quinto cañ.ſcripſit ſumma prima in rubrica illa.vide ipm ibi. ¶Quarta ꝯcōueniens eſt electuariū de dactylis. ¶Quinta eſt electuariū indū. ¶Et etiam pillule oēs ad hanc intentionē cōpilate huic parti adaptande ſunt.

Medicine

vero ſimplices epati ꝯferētes et ſpleni etiā ſunt ſicut gētiana q̄ calida eſt ⁊ ſicca.in tertio ⁊ aperit oppilatiōes epatis ⁊ ſplenis:⁊ ꝓprie ꝯfert dolori epatis. ¶Scda medicina eſt fu:que cal.eſt ⁊ ſic.in p̄mo aromaticitate ſua ꝯueniēs eſt epati: eo qꝛ oīe p̄ncipale diligit aromatica.quarta p̄mi.caplo p̄mo.⁊ aperit oppilationes eius per vrinā p̄cipitādo mās. ¶Tertia medicina eſt meu:qd̄ eſt cal.⁊ ſic.in ſcdo ꝯueniēs ad p̄dicta ⁊ eodē mō niſi ꝙ eſt fortior in opādo. ¶Quarta medicina eſt aſſarus cal.et ſic.in tertio aperiens oppilatiōes epatis ⁊ ſplenis ⁊ mūdificat ea a materiebus flegmaticis ⁊ mixtis et ſolutione etiā educit ea ab eis. ¶Quinta medicina eſt ſauina ca[illegible] ⁊ ſic.in tertio ⁊ operat̃ ſicut p̄cedēs in aperiēdo oppilationes p̄ter ꝙ nō eſt ſolutiua ſicut p̄cedēs:et eſt fortior in aperiēdo ꝙ ipſa. ¶Sexta medicina eſt ſpica nardus que cal.⁊ ſic.in p̄mo.⁊ eſt ꝯueniēs epati mūdificādo ipm. ¶Septima medicina eſt rubea tinctoꝝ cal.⁊ ſic.in p̄mo. Cuius virtus eſt c[illegible] epar:et mundificare ipm. ¶Octaua medicina eſt cicorea ⁊ endiuia ⁊ quelibet ſpēs eius de frigidis ⁊ humidis que oēs per tertiā opationē reſpiciūt epar abſtergēdo ⁊ mūdificādo ipm ⁊ alterādo oēm caliditatē in eo.ꝓpter qd̄ ſecuꝝ eſt ſemꝑ vti ad ꝯfrangendū caliditatem oīm medicinaꝝ epaticaꝝ. ¶Nona medicina eſt ſpodium qd̄ eſt fri.⁊ ſic.in tertio ⁊ ꝓprie illud qd̄ eſt cāna quod ſui friditate ⁊ ſtipticitate ꝯfortat epar:et conſumit materias in eo congregatas.

Medicine

vero cōpoſite que materi[illegible] ab epate precipitare p[illegible] [illegible]uendo ⁊ per vrinā educēdas ⁊ ꝓprie que ſecure ſūt iſte. ¶Quaꝝ p̄ma colligit̃ a Raſi in antido[illegible] diuiſionū.caplo decimonono ⁊ deſcriptiōe.14.[illegible] Confectio pillularū de quibus dat̃ hyd[illegible] omni nocte vide ipſas ibi:qꝛ elegātes ſunt ⁊ [illegible]tione educūt materias mixtas.ex cholera ⁊ flegmate cōfortando epar. ¶Scda medicina cōpoſita eſt eluarium de pſilio:cuius deſcriptio a Meſue in antidotario diſtinctione tertia rubrica illa. Modus electua

rij de pſilio ſolutiõe educẽtis cholerã. ¶3ª medicĩ na cõpoſita educẽs mãs ⁊ pꝓrie mixtas ⁊ aduſtio nẽ hñtes eſt ↄfectio amech deſcriptione maioꝛi collecta vbi ſtatim Rica illa ↄfectio medicamĩnis quod ſcripſit amech. ¶4ª cõpoſita medicina pꝓrie infrigidãdo ↄferẽs epati ⁊ auferẽs ab eo doloꝛẽ a calidi tate factũ ſunt trociſ. de azerech. i. de aceloſa collecti a Raſi in antidotario diuiſionũ. cap. 19°. ⁊ deſcriptiõe penultima. vide ipſam ibi. ¶5ª medicina infrigidatiua epatis eſt ↄfectio trociſ. de ſpodio collecta a Meſ. in antidotario diſtinctiõe octaua deſcriptio ne decimaquarta. Hec ꝗdem oĩa medicamina exhiberi poſſunt cũ aꝗ cicoꝛee vel decoc. rad. eius in diſpoſitiõibus calidis aut cum aqua abſinthij vel eupatoꝛij ⁊ ſimilium in diſpoſitionibus frigidis.

Medicine ſpꝛemiſſe ſupius ad diſpõnẽ ſplẽis ⁊ pꝓe ſimplices ſũt iſte. ſ. ſcolopẽdrie que eſt cal. ⁊ ſic. in ſcdo apitiua op pilationũ eius ⁊ ↄcipitatiua materierũ per ipſaȝ: ⁊ attenuat ei⁹ groſſitiẽ potẽter. ¶2ª medicina eſt tamariſcus que cal. eſt ⁊ ſic. in pmo omnib⁹ diſpõnib⁹ ſplenis cõuenĩẽs qꝺ docuerũt antiꝗ ſpleneticos oĩa cibaria ⁊ potabilia debere recipi in vaſis ex ea factꝭ. ¶3ª ſvo medicina ſpleni ↄferens ex opatione tertie virtutis eſt armoniacũ qꝺ ꝗdẽ eſt cal. in 3° ⁊ ſic. in pmo. Cuius ꝗdẽ. 3. ß. ol die data ↄfert ol oppilationi ⁊ duritiei ſplenis apiens in eo oppilatiões ⁊ educẽs ab eo mãs groſſas ⁊ pꝓe cũ bibitur cũ aceto decoc. ſcolopẽdrie cũ dupla ꝗtitate aque. ¶4ª medicina eſt abugiliſſe ⁊ eſt lactuca aſini plãta quedã in qua plurimi decepti ſunt aſſignãtes plãtã vnã que habet folia lõga nigra ⁊ aliquãtr opaca. ⁊ nõ eſt verũ: qm̃ abugiliſſe eſt plãta plurima folia educẽs a radi ce ſua que ſup terrã expãſa ſunt. ⁊ ſunt in coloꝛe nigra ſubſtãtia aſpa ⁊ ſpinoſa ⁊ eſt cal. ⁊ ſic. in fine pꝛimi. Cuius aꝗ decoctionis potata valet ad doloꝛem ſplenis. ¶5ª medicina eſt capparus ⁊ pꝓrie coꝛtex radicis ei⁹. Cui⁹ ꝗdẽ vſus tãte opationis eſt ad diſpõnes ſplenis ꝙ ↄfert ei magis ꝙ̃ alia medicina et reſoluit duritiẽ: ⁊ multũ ab eo euacuat mãm groſſam ⁊ melãcholicã cui ſuccedit ſanitas. ¶6ª medicina de ↄferẽtib⁹ ſpleni eſt alleũ ſylueſtre ⁊ eſt cal. et ſic. pueniẽs vſ ad q̃rtũ: qꝺ pꝑter vehemẽtiã reſolutionis abſterſiõis ⁊ apitionis ei⁹ enumerat iter me dicinas ſpleneticas: vt colligit 15ª tertij. cap. de gña li can. curationis ſplenis. ¶7ª medicina eſt terebentina cuius gradũ nõ videmus cõmuniter a Gal. expreſſum: ⁊ hoc quidẽ ↄtingit pꝑter diuerſitatẽ plãtarũ a qb⁹ liquoꝛ iſte diſtillat: ſ in aggregatoꝛe Serap. enumerat iter medicinas cal. ⁊ ſic. in 3°. Et ipa ꝗdẽ eſt lauatiua ſpleni: ⁊ mũdificat etiã epar ⁊ ambo a ſupfluitatib⁹ in eo retẽtis ſoluẽdo ⁊ vrinã pꝛouocando. ¶8ª medicina eſt ſumach que eſt fri. ⁊ ſic. in ſcdo. qꝺ ꝗdẽ inciſione ſua cũ leni apitione abſtergit ⁊ educit mãs in ſplene inuẽtas apiendo oppilationes eius. ¶9ª medicina de frigidis ⁊ ſiccis eſt plãtago que aſcẽdit vſ ad tertiũ gradũ: ⁊ exiccatione abſterſione ſua ↄfert diſpõnibus ſplenis. ¶10ª medicina de frigidis ⁊ humidis leniẽdo apientib⁹ eſt viola purpurea que mãs pꝛecipitat a ſplene ⁊ lenit ſub

ſtãtiam eius: ⁊ pꝓrie cũ in eo acciderit durities.

Medicine ſvo cõpoſite ſplenĩ ↄferentes frigiditate ſua cũ aliꝗli apertione ⁊ abſterſione plurime inuente ſunt: ſed famoſe ſunt due. ¶Et pma ꝗdẽ ſunt trociſ. de agno caſto deſcripti a Raſi 9° Almãſ. cap. de egritudinib⁹ ſplenis. De qb⁹ ſi dex. 3. j. cũ aꝗ ſublimationis vel decoc. lupulloꝝ pluries in mane ↄfert. ¶2ª ſvo eſt deſcriptio trociſ. ad eãdẽ intẽtionẽ ↄferẽtiũ ſpleni qui ſcribunt a Raſi in antido. diuiſionũ trac. 20°. deſcriptione ſecũda. vide ibidẽ ſunt eni vtiles valde ⁊ pꝓrie cũ exhibẽtur cũ. 3. ij. aque cicoꝛee. ℥. j. ſyrupi acetoſi ſimplicis. ¶3ª medicina cõpoſita valẽs ad ſplenis diſpoſitiones eſt ↄfectio alkekẽgi deſcripta ab Auicẽ. quinto cañ. ſumma pma. lege ibidẽ. ¶4ª medicina eſt electuariũ dyacurcuma deſcriptũ a Meſue i antidotaria deſcriptione pma. lege ibidẽ. ¶5ª ⁊ vltima medicina cõpoſita ad dictas diſpõnes oppoꝛtuna ⁊ pꝓrie qñ cõtingit ſplenẽ egrotare a mãebus ſpecie diuerſis in eo ↄtentis ⁊ fuerit in eo egritudo malecõplexionis pmixte ex calida ⁊ frigida eſt eluarium hoc in cuius vſu maximũ iuueni iuuamẽtũ. ℞. capil. ve. ſcolopen. añ. ℥. ß. armoniaci. 3. ij. tamariſci. 3. vij. ſe. agni caſti ⁊ plãtaginis ariſtologie lõge ⁊ ro. radicis eupatoꝛij abſinthij ſquinanti añ. 3. j. ß. laudani. 3. j. ſe. poꝛtulace acet. ß. ſcariol. ⁊ en. capeſtris ⁊ hoꝛtulane añ. 3. ij. ß. oximellis ſꝗlitici lib. ß. floꝝ nenufa. ⁊ violaꝝ ſe. malue añ. 3. ij. zucca. al. ℥. vij. coquatur zuccarũ cũ oximelle vſ ad cõueniẽtẽ ſpiſſitudinem ⁊ cũ tepefacta fuerint incoꝛpoꝛent cũ eis ſpẽs ſupra ſcripte ⁊ oĩa bulliãt in. ℥. iij. aque capil. ve. vſ ad ipſi⁹ aque cõſumptionẽ ⁊ exhibeant ex eo ol mane. 3. iij. cũ aꝗ ſublimationis vel decoc. aceto ſelle et eſt medicina expta. Hec ꝗdem ſatis medioctiter ſufficere vident ad intentionẽ. vj. ſupra pꝛemiſſam.

¶Intentio ſeptima diſpoſitionum capitis curandi ⁊ pectoꝛis. Cap. vij.

Ex his que in intentione precedẽti immediate ⁊ in alia vbi de diuerſionib⁹ capitis pertractatum eſt ſatis conueniẽnter apparere poteſt ꝙ caput cõfoꝛtatur ex predictis capiendo cõfoꝛtationem pꝛo omni operatione q̃ moꝛbum ⁊ eius cauſas a membꝛo auferre poteſt. Si vero capiamus confoꝛtationem pꝛo quadam operatione a ſtipticitate ⁊ ſiccitate pꝛouenientem vel inducta in cerebꝛũ ⁊ pectus que vr pꝓrie a Gal. intelligi tertio tegni dũ inꝗt. Expellũt a ſe vaſa ſtipticis farmacijs cõfoꝛtata: tũc patet ꝙ oĩs medicina que cũ cõueniẽti ſui caliditate ſubtiliatione ⁊ exiccatione mẽbꝛoꝝ ſubſtãtiã laſſatã vel extẽſam vnire poteſt erit hoc modo pꝛopꝛie cõfoꝛtatiua nominata. De qbus nõnulla expertiſſima tam capiti ꝙ̃ pectoꝛi vel ſtomacho applicanda in hoc oꝛdine inferius tãgun tur. ¶Et pꝛimum quidem hoꝛum eſt frequens maſticatio maſticis que materiam a capite educens ſigillat in ipſo ſtipticitatem ⁊ ſiccitatem. ¶Secunda medicina eſt ſandaraca licet ſit foꝛtioꝛ ꝙ̃ predicta in operatione ſua. ¶Tertia eſt maſticatio cubebe. ¶Quarta ⁊ adhuc meliox eſt maſticatio nucis mu

ſcate.¶5ª eſt maſticatio corticis eius:⁊ eſt macis. ¶6ª eſt frequēs odoratio pul.maiorane in pāno ligate.¶7ª eſt frequēs odoratio pomi ſm hunc modū deſcripti.℞.ligni al.ʒ.i.ſ.roſ.ſpodij:carabe:corallorꝝ amborꝝ añ.ʒ.i.florꝝ lābruſce.ʒ.ij.laudani electi.℥.ſ.viol.florꝝ nenufarẜ.añ.ʒ.ij.ſ.cāphore.ʒ.i.puluerizent̄ oia ꝑ ſe ſubtilr.⁊ diſſoluto laudano cuȝ aq̄ roſ.muſcata incorporentur ſecū ſpecies ⁊ fiat pomū: qđ in manu retētū ſepiſſime odoret̄.¶8ª ⁊ vltima medicina eſt vt ſepe ꝓra capitis ſm proceſſum cōmiſſure ſagittalis amplitudine quatuor digitorū puluerizet̄ a ꝓncipio frōtis vſqꝫ ad ſūmitatē capitis hᵒ pul.℞.laudani ſiccioris.ʒ.i.ſtoracẜ cal.ligni al. añ. ʒ.i.ſ.roſ.ʒ.ij.cāphore.ʒ.i.ſ.ſpodij:ſandalorū ūborū añ.ʒ.ij.ſ.puluerizent̄ ola ꝑ ſe:⁊ fiat pul.ſubtilis qui aſpergat̄ loco dicto:⁊ eſt efficax.Et ex hac iterū maſſa qñqꝫ cū multiplicata doſi laudani facere potes cerotū:⁊ ipſum ꝑdicte ꝑti applicare. Et habetur in hoc vtilitas nobilis ⁊ excellens.

Pro cōfortādo

vero pectᵒ ſm modū dictū iā plurics fuerūt medicine ſimplices ⁊ cōpoſite nolate ſupra.quare ibidē req̄rant̄.Sȝ de applicādis exteriᵒ pectori cōferūt ſolēniter hec tria.¶Primū eſt linimētū hoc.℞ olei de croco.℥.ij.olei liliorꝝ al.℥.i.ſtoracis liq̄de:ſpodij.añ.ʒ.i.dragagāti:gūmi arabici.añ.ʒ.i.ſ. croci. ℈.ij.ꝯterant̄ ſimul in mortario ⁊ fiat linimentum. ¶2ᵐ vnguētū pectori ꝯueniēs mediocriter calefactiuū ⁊ materierū cōſumptiuū in eo eſt hoc.℞.olei de camomilla.℥.ij.olei de croco.℥.i.ſandal.amborꝝ dragaganti gūmi arabici.ſeminis portulace endiuie ⁊ acetoſ.añ.ʒ.i.ſ.cere albe quantum ſufficit ad glutinoſitatem fiat vnguentum mediocris ſubſtātie: ⁊ applicetur mediocriter calidum. ¶Tertium medicamē ad hanc intentionem cōferēs eſt deſcriptio huiᵒ epithimatis.℞.aq̄ bugloſſe lib.i.ſ.a q̄boraginis ⁊ cicoree. añ lib.ſ.ſpecierꝝ tria ſandalorꝝ.ʒ. i.ſ.cāphore.℈.ſ.roſ.coral.amborꝝ. añ.ʒ.i.margaritarū fragmētorū:hiacinti ⁊ ſmaragdi añ.℈ ſ.vini maluatici.℥.iij.miſce oia: ⁊ in mortario cōquaſſentur bñ ꝯterēdo. intingat̄ ergo in eo pāñᵒ quātitatis vniᵒ ſemiſſ.tincturā hñs de grana: et expſſus applicet̄ ſup mamilla ſiniſtra ab aurora vſqꝫ ad prādiū excluſiue:⁊ ab vna hora poſt prādiuȝ.v.vel.vi. vicibᵒ ⁊ eſt ꝯueniēs medicina. Et ſi velis ex eo facere applicationē ſine liquore: tūc ex puluerībᵒ eiᵒ in ſindone de grana cōſutis fiat ſacculᵒ ſpericᵒ ⁊ partibᵒ ꝑdictis applicet̄. ¶Ultimū ṽo qđ apponendū eſt de medicinis caput pectᵒ ⁊ ſtōachū vigorātibᵒ:⁊ ꝓprie in hoīb̄ᵒ debilibᵒ eſt cōfectio dyamargaritō: quā ſcripſit Nicolaᵒ in antido.ſuo:cuiᵒ virtᵒ trāſcēdit oēs medicinas ꝑ me hincinde collectas ꝑter deſcriptionē electuarij dyamuſci q̄ poſita eſt a Raſi 9ᵒ Almā.cap.de ſyncopi q̄ trāſcēdit oēs alias medicinas ꝑ me exptas ſublimitate opatiōis ipſiᵒ. Et ita nō dubito has cōpoſitiōes ⁊ reliqua q̄ ſuperiᵒ ſcripta ſunt cum opportunitate ſui tēporis applicata huic viro reddere poſſe ſanitatē priſtinā. Aut ſaltem ipſum a deteriori lapſu ⁊ periculis incūberē potentibus ſecurum reddere. quod omnipotens miſericors et ſummus ſaluator miſericordia ſui tradere dignetur.Amen.

Conſiliū.108.

De quadruplici mala diſpoſitione. videlicet. ¶De nocumēto pectoris ex percuſſione cuȝ lancea. ¶De mala cōplexione calida epatis cum materia. ¶De mala cōplexione calida ⁊ humida cordis cuȝ materia. ¶De mala cōplexiōe frigida ſtomachi cū materia:⁊ de oppilatione eius. ¶Diuidit̄ autē conſilium in ſectiones duas.

Sectio prima

Continēs vnū capitulum.¶De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionum.

Si bene contēplādo deſiderauī diſpoſitionē huiᵒ generoſi viri ipſa videt̄ cōplicata ex pluribus accidētibus.quorꝝ quodlibet non leuis egritudo denoiari pōt. ¶Eſt eñ vna de diſpoſitionibᵒ eius mala cōplexio calida epatis: q̄ accidit in ſan.dñante.⁊ in materia cholerica ſubdominānte inuentis in epate ſuo.Tēſio eñ ⁊ amplitudo venarū eiᵒ:⁊ pulſus magnitudo cū notabili velocitate ⁊ vrinarū tinctura in citrinitatē intēſā cū groſſitudine ſubſtātie: hec ola huic iudicio atteſtant̄ rationabiliter.at etiā oppilationes q̄ in eius epate inueniunt̄ a materierꝝ multitudine cōſequētes talia iuuāt accidētia: imo ⁊ iuuant̄ ab eis reciproce. ¶Eſt autē ſcđa diſpoſitio eius mala cōplexio calida et humida cordis:q̄ ſatis facile pōt ꝯſequi ad diſpoſitionē epatis ⁊ ecōuerſo:cordis diſpoſitio potuit eſſe cauſa nocumenti in epate:aut vtrūqꝫ ſil potuit ꝯtingere eiſdē tꝑibus: ⁊ cā vt paulopoſt declarabit̄.Qualitercūqꝫ tñ contigerit veritas eſt ꝙ magnitudo pulſus eiᵒ ⁊ anhelitus magnitudo tā in ſpirādo q̄ȝ expirādo ſignt augmētū caliditatis in corde ſuo ⁊ arterie ſunt obedientes motui:⁊ virtᵒ eſt fortis:q̄ nō habuit aliquā ſue debilitatis effectiuā cām.ꝙ oportuit de neceſſitate pulſum eſſe magnū:⁊ anhelitū.Et hoc q̄dē a poſteriori ꝑ effectᵒ cōfirmatur:qm̄ cor eius percipitur habere pulſum notabiliter percutientem in parte thoracis magnum ſatis velocem ⁊ frequentem.¶Tertia ꝓncipalis huius viri egritudo eſt mala complexio ſtomachi magis frigiditati q̄ȝ caliditati attinens propter fortem reſolutionem in eo conſecutam a cauſis tangendis ſtatim. Similiter etiam eſt eius ſtomachi mala diſpoſitio compoſitionalis : quaȝ voco oppilationem.Et ſi ipſa non tranſiuit in egritudinē compoſitam:videlicet in apoſtema:tunc melius de eo ſperandum:licet hoc non ſine dubitatione eſt: vt poſtea declarabitur.¶Quicquid autem ſit veritas eſt:ꝙ fixa debilitas in ſtomacho ſuo eſt cauſa ꝙ per viam indigeſtionis multiplicentur materie in ſtomacho ſuo.Et adhuc etiam per viam effuſionis materierum a membris alijs:quoniaȝ membra fortia ſuperfluitates eorum expellunt ad membra debilia. vt prima primi. capitulo de membris in fine. ¶Siue contigerit quod materie in ſtomacho multiplicate extraneātur vel corrūpunt̄ caliditate accidentali earū trahētes materiā ab alijs membris.¶Si

ne igit͛ harꝝ cauſarꝝ oēs vel aliq̄ earꝝ in vnū ꝯueniāt manifeſtū eſt ꝙ q̄n māe fuerūt in ſtomacho notabiliter multiplicate ⁊ extraneate: incitat ſtomachi expulſiuā virtutē ad ſui fugā. quare adueniunt huic viro vomit⁹ fortes māerꝝ corruptarꝝ: vt ſenſus oſtēdit. Sūt eñ māe q̄ vomitu expellunt͛: q̄ſq̄ ſanguinee dñant͛ q̄ effūdunt͛ ad ſtomachū a vena magna ramificata a chili deſcēdēte: q̄ extēdit͛ ſup ſtōacho: vt pȝ 13ª tertij. cap̄. pmo dū īdīt pnceps. Et loco ſtomachi vehemētis gibboſitatis ſupponit͛ vena mag̃ pcedēs in lōgitudine ipſius: ⁊ mādat ei ramos plurimos: q̄ cū eo ligant͛: ⁊ diuidunt͛ in ramos ſubtiles q̄ ꝯſtituti ſunt i ordine ſuo: ⁊ adherēt ei. ſ. ſtomacho ſilr̄ arteria. nō igit͛ mirabile eſt ſi a ſtomacho multiplicaret͛ exit⁹ materierꝝ mltarꝝ: q̄ñ a magnis vaſis magna materierꝝ quātitas effundi pōt. ¶ At ꝟo iterū attēde varietatē ſpecificā iſtarꝝ materierum q̄ñ oēs materie ſimul in venis ꝯtinent͛ ergo ab eiſdē effundi pñt. Et iā probatū eſt ſupra ꝙ tales materie debilitate innati caloris ſtomachi corrūpunt͛. ergo ⁊ corrupte expellunt͛. ¶ Cā aūt q̄ pncipalior vr̄ fuiſſe malarꝝ diſpōnū ſtomachi fuit pmitiua. vcȝ fortis cōquaſſatio ⁊ cōtuſio facta a pcuſſione lācee: que lȝ ſtomachū non immediate pcuſſerit: immo pectoris partes: tñ impreſſionē fecit maiorē in ſtomacho ꝓpter eius debilitatē ⁊ minorē reſiſtentiā: quam fecit cordi ⁊ pulmoni vellatis ⁊ defenſis tegmine coſtarꝝ ⁊ thoracis. propter quam cauſam accidit de preterito et de pñti etiā anime ſubuerſio: que eſt nauſea inſeparabilis. 13ª tertij. tractatu q̄nto ⁊ primo cap̄. Sed aduētus pcuſſionis facit ſubuerſionē q̄ clauditur in diffinitione nauſee inſeparabilis.

Et ex hoc fundamēto pulcherrime colligi pñt plura vtilia correlaria. Et pmū q̄d ē eſt: ꝙ huic viro nō raro immo quaſi ſemꝑ inuenit͛ puſillanimitas. ¶ Scōm correlarium ꝙ iſte vir etiā freq̄nter icurrit lypothomicos mot⁹. ¶ Tertiū correlariū: ꝙ freq̄nter in ſuis differentijs variat͛ pulſus eius a magnitudine velocitate ⁊ frequentia ad paruitatē tarditatē ⁊ raritatē. Et ſilr̄ de anhelitu dicendū. ¶ Quartū correlariū verificat͛: q̄ñ in hoc viro fere inſtantanee q̄ſq̄ cadūt vires oēs. Hec aūt oīa facile verificant͛ ꝓpter nocumētum cordis. Cū eñ totius corporis vires in fieri eſſe ⁊ in ꝯſeruari depēdeāt a fortitudine cordis: ergo ipo debilitato neceſſe eſt ſeq̄ oppoſitū. ¶ At ꝟo iterꝝ: ne aliquem dubitare ꝯtingeret: quō pcuſſio eſt cā tot ⁊ tantorꝝ nocumentorūȝ in corde. Multiplr̄ rñderi pōt. ¶ Et primo quidē ꝙ fortis pcuſſio fortē facit dolorē ſoluēdo ꝯtinuitatē. ¶ Scđo q: in forti percuſſione fortis fit motus alterationis: ⁊ talis eſt mala complexio. ¶ Tertio q: in tali percuſſione trahunt͛ ⁊ expellunt͛ materie multe ad partes cordis. ¶ Quarto q: in tali percuſſione vehemens fit in ſpiritibus ⁊ laudabilibus humoribus cordis reſolutio. ¶ In pcuſſione itaq̄ tali nō eſt mirabile nocitas fuiſſe cordis op̄tiones. ſtomacho aūt huius viri cōtingit ⁊ magnificatū eſt nocumētū ꝓpter colligātiā ei⁹ ad partes pectoris. Colligātiā eñ hȝ ſitualē ad ipm cor ꝑ partē ſenſibiliorē eius q̄ eſt os diſtractū cordi in ſiniſtra parte parꝝ ab eo diſtās ⁊c̄. Colligātiā hȝ iterꝝ ꝑ arterias ab eo ramificatas ad ſtomachū coicatas. Colligātiā hȝ ⁊ tertio ad ipm pect⁹: q̄ñ ſtomachus colligat͛ epati per venas per quas etiā epar colligatur cordi. Silr̄ ⁊ eandē colligantiā hȝ cor ꝑ neruos ramificatos a nucha deſcendētes a ſpōdilib⁹ dorſi. ¶ Et ꝯſimilē hȝ colligantiā pānicularem cū caſſula cordis ⁊ pāniculis pectoralibus. Quare non eſt mirabile ſi nocito corde ⁊ partibus pectoris noceatur ⁊ ſtomachus. ¶ Et ex hoc fundamēto igit͛ ſequit͛ q̄ntum correlariū ⁊ eſt quare ſtomachus huius viri incidit freq̄nter vomitū. ¶ Et ſequit͛ ſexto ꝙ talis vomitus nō ſeruat periodū determinatā. ꝓbat͛ correlariū: q: talē periodū opȝ inueniri qualis eſt materierꝝ periodus q̄ ſibi ꝯuenit: ſȝ q: ꝯtingit materias eſſe cholericas: ergo multiplicabit͛ vomitus per tertiā. Et ꝯtingit eaſdē eſſe flegmaticas: ergo ſingulo die multiplicabit͛ vomitus. Et ꝯtingit eaſdē eſſe melācholicas: ergo reuoluet͛ vomitus reuolutiōe quartanaria. Et ꝯtingit materias eſſe ſanguineas: ergo erit ꝯtinue afflictio. ¶ Et ex hoc ſequit͛ correlariū ſeptimū magne ſpeculatiōis: et eſt intelligere cauſas quare hic vomitus in hoc viro nullā ſeruat ꝑiodū determinatā. Sicut eñ a dñio materierꝝ ſimplicium ſimplices periodici motus aſſignari debēt: ita ex cōfuſione materierꝝ omniū aut pluriū inuicē confuſi ꝯſequunt͛ periodici motus nullū ordinē in ſuis proceſſibus obſeruātes. Et hec eſt vera cā quare vomitus in hoc viro nullū obſeruat determinatū periodicum motū immo inordinate ꝓcedit. ¶ Et ſequit͛ octauo: ꝙ nō eſt difficile reddere cās nocumentorū epatis huius viri. Eedē eñ cauſe per ſe vel per colligantiā que potuerūt nocumentū efficere in corde ⁊ ſtomacho: ſunt cā nocumentorꝝ epatis ⁊ diuerſitatis eorꝝ. Quis eñ hȝ dubitare ꝙ fortis percuſſio per colligantiā nocumentū fecerit in epate. q̄ñ cauſe primitiue ⁊ proprie fortes mouent antecedentes idest corporales. prima quarti de ſermone vli in effimeris. ¶ Et ſequitur nono: ꝙ quando vomitus iſte eſt fortis magnifice debilitat ſtomachū: ſicut quando leuis eſt cōfert ei: patet decimatertia tertij. tractatu quinto ⁊ primo capitulo. In adminiſtratione vomitus equalis eſt iuuamentum. verū aſſiduatio eius debilitat ipſum: ⁊ facit ipſum lacunā ſuperfluitatum. ¶ Sequitur decimo quādo ſtomachus huius viri debilitatus eſt accidit ei nauſea et ſubuerſio quotiens cibetur: immo neq̄ cibum detinere poteſt: ſicut in hoc viro apparet vt in pluribus decimatertia tertij prealleg ato capitulo. Quotiēs ſtomachus debilis cibatur accidūt ei nauſea ⁊ ſubuerſio ⁊ ſi fuerit debilior nō poterit retinere qđ recepit: immo eijcit ꝑ ſuperiora ⁊ inferiora. ¶ Undecimū correlariū eſt pulchrū ꝙ vomit⁹ equalis. i. nō ſuꝑflu⁹ poſſet ſanare eruptionē venarꝝ ⁊ arteriarꝝ hui⁹ viri: vt 13ª tertij. ꝑallegato caplo dū īdīt. In adminiſtratione vomitus equalis ſanat͛ eruptio venarꝝ ⁊ arteriarū deferētiū ſanguinē. ¶ Et ſequit͛ 12° ꝙ iſte vir nō dȝ eſſe piger in cura ſui: immo feſtinus ⁊ ſolers. Cū eñ in ipo egrotēt duo pncipalia mēbra vt cor ⁊ epar: et membrū nobile ſeruiēs toti ſeruitute preparatoria

quale eſt ſtomachus: quõ poſſet ſtomach⁹ mẽbroꝝ tãte nobilitatis nocumẽta talia tolerare ſine picu- lo magno. ¶ Uñ ſequit̃ vltimo: ꝙ ad curã eius ꝓpe randũ eſt prõpte ⁊ ſubtilr̃ regẽdo ipm̃: vt in ſeq̃ntibus ↄtinet: vñ ⁊ regimẽ huius viri deinceps in duo capl'a partiendũ eſſe deduxi. Primum itaqꝫ capl'm trãſibit regulãdo regimẽ ſex rerum non naturaliũ. Scd̃m vero capitulum ꝓceſſum medicinaliũ ſeptẽ intentionibus complentibus ipſum.

Sectio ſcd̃a Cõtinẽs duo capitula. De cura huius diſpoſitionis.

¶ De regimine eius per adminiſtrationẽ ſex rerum non naturaliũ. Cap̃.i.

Pro declaratiõe itaqꝫ p̃me rei nõ naturalis videlicet aeris premittendũ eſt p̃mo: ꝙ difficillimũ eſſet regimen ſex reꝝ nõ naturaliũ cordi ſtomacho ⁊ epati huius viri equalr̃ ↄuenire ꝓpter ↄrietatẽ cõplexionis hoꝝ mẽbroꝝ. Uerũ tñ q2 lapſus hĩ conueniunt adinuicẽ notabilr̃ in cauſis materialibus: q2 in vtroqꝫ eoꝝ ↄgregant̃ materie ſlatice: ⁊ ſanguinee ſimulqꝫ corrũpunt̃ propter debilitatẽ hoꝝ mẽbroꝝ idcirco regimẽ hoc adminiſtrandũ eſt cũ mediocriter calefaciẽtibus ⁊ potẽter exiccãtib⁹ ⁊ diuertẽtib⁹ has mãs ꝑ vias vẽtris ⁊ vrine. ¶ Quare hic vir eligat locũ habitatiõis mediocris caliditatis eleuatũ a terra ⁊ diſtãs a fluxibus aquaꝝ oim̃: lꝫ aq̃ maritime min⁹ diſcõueniãt ei q̃ fõtales vel fluuiales. Sit aũt locus habitatiõis eius bñ munit⁹ tabulis abietis hñs aſpectũ oriẽtalẽ ⁊ partẽ ſeptẽtrionis ⁊ meridiei: minime vero occidẽtis. Et recipiat̃ in illo ventus oriẽtalis ⁊ ſm̃ partẽ ſeptẽtriõalis in p̃ncipio martij vſqꝫ ad mediũ octobris: deinceps aũt a medio octobris vſqꝫ in finẽ februarij eligatur locus oriẽtalis ⁊ meridionalis. Et de annexis aeri veſtes habeat munitas vulpinis pellibus leuiorib⁹ de varijs ⁊ dorſibus coꝝ in dieb⁹ frigoris. In dieb⁹ vero caloris ſufficiãt ei veſtes de ſerico cuiuſcũqꝫ ſp̃ei ⁊ de lanis mollibus. Omo aũt ſollicitus exiſtat vt pectus ⁊ ſtomachus eius veſtibus idoneis defendantur a frigore. ¶ Et ſi q̃dẽ aer talis nõ inueniret̃ naturalr̃ tũc artificialr̃ ꝑparet̃ euẽtãdo ipm̃ cũ flatu vẽtoꝝ p̃dictoꝝ ſuis tp̃ibus: aut cũ ſuffumigationib⁹ iſtis in diebus caloris. ℞. folioꝝ citri ⁊ citrãguli roſaꝝ ſandaloꝝ ambo ꝝ añ. ℨ.iij. viol'. floꝝ nenuf. añ. ℨ.ij. ↄtũdantur groſſo mõ ⁊ aſpgant̃ ad carbones ignitos: ⁊ ſuffumiget̃ bis vel ter camera cũ eis. In dieb⁹ vero frigoris ſuffumiget̃ camera cũ colofonia aut cum thure minuto aut cũ laudano puriſſimo vl' alio aromatico calido: de q̃b⁹ magna copia inuenit̃ apud grecos.

Scd̃o p̃ncipalr̃ rectificet̃ regimẽ iſti⁹ ex parte mot⁹ vt oĩno abſtineat ab oĩ exercitio vſqꝫ quo plene purgat⁹ erit: aut ſaltẽ caueat exercitiũ eq̃tãdi ⁊ vectigandi intm̃ ꝙ etiã nauigatio eſt ei ꝓhibẽda: ꝑ motũ eñi oẽm agitant̃ mãe ⁊ ꝓhibent̃ a bona digõne eaꝝ. In ſũma itaqꝫ meli⁹ eſt ei q̃ſcere cũ maiori pte ſue occupatõis ſedẽdo aut iacẽdo.

Iterũ ⁊ tertio p̃ncipalr̃ hic vir operã det dormitioni magis q̃ vigilijs: vt meli⁹ perficiatur materieꝝ digõ ꝓpter meliorẽ applicationẽ innati calidi nõ ſolũ ad materias humorales: verũ etiã ad nutrimẽta melius digerẽda. naturales eñi oꝑationes attrahẽdi retinẽdi digerẽdi ⁊ expellendi apponẽdi ⁊ vniẽdi ⁊ aſſimilãdi nutrimentũ mẽbris optime perficiunt̃ in dormitione: nõ aũt in vigilijs. Adde aũt ꝙ vigilie diſtrahẽdo materias in pectore ↄgregatas ſunt cã p̃cipitationis eaꝝ ad mẽbra debilia. ¶ Quicq̃d aũt ſit dormiat ſuꝑ latere vbi maiorẽ inuenit q̃etẽ: lꝫ excluſis cauſis impediẽtibus eſſet ei conueniẽtius dormire p̃ma dormitione ſuper latere dextro. ſcd̃a vero ſuꝑ ſiniſtro ⁊ iteꝝ reuerti tertio ſuꝑ dextro. Per primũ nãqꝫ decubitũ ↄueniẽtius applicat̃ epar ſtomacho ad vigorãdũ digõnẽ eius. Per ſcd̃m aũt decubitũ melius diſponit̃ portenariũ ſtomachi ad delegãdũ chilũ ad meſeraicas ꝑ portas. Per tertiũ vero decubitũ facilius labit̃ chiuũ in meſeraicas ⁊ ſurgit̃ ab eis minori compreſſione cõpreſſis a mole epatis ſuꝑ ſtomacho. Et in ſũma eſt regula dormitionis eius verior ⁊ ſecurior ⁊c̃.

Adhuc quarto vir iſte regulãdus eſt ex parte accidentiũ aĩe de q̃bus dicẽdũ ꝙ oẽs aĩe paſſiões ꝑ quas in ſpiritibus ⁊ humoribus corporis parua ponit̃ agitatio ⁊ minus feſtina eligi dꝫ. Quis eñi dubitat ꝙ ira cũ ſpecieb⁹ eius vt furore ⁊ iracundia p̃mo occurſu eſt cã velocis ⁊ fortis motus ſpirituũ ⁊ ſanguinis de exteriorib⁹ ad interiora: ꝓpter qđ in p̃ncipio diſcolorant̃ iracũdi: ⁊ cũ iam facta fuerit accẽſio in corde tũc velox ⁊ magn⁹ fit motus de cẽtro ad circũferẽtiã ꝓpter qđ corpora in ꝓceſſu ire rubicũda ⁊ velut inflãmata ꝑcipiunt̃. ſed nõ eſt dubiũ materias in tali motu freq̃nter ꝑduci ad corruptionẽ facientẽ febres. ¶ Amplu⁹ huius viri egritudines ſm̃ maximã eaꝝ partẽ ſunt in pectore ⁊ partib⁹ adiacẽtibus cordi ꝓpter fortẽ percuſſionẽ ibi habitã. ergo magnũ nocumentũ in eis adiũgi põt in ira ⁊ in paſſionib⁹ ↄſilibus: vt in anguſtia triſtitia ⁊ meditatione fortibus. ꝓpter quas humores ⁊ ſpũs accẽtrati ⁊ ꝓfundati retinent̃ in ꝓfundo corporis. ꝓpter hec igit̃ iſte vir effugiat triſtitiã ⁊ melãcholicas agitatiões ꝓpter quas pectus ⁊ totũ corpus eius vehemẽter ledi põt: nã ↄfortari mente optimũ auxiliũ ad cuiuſcũqꝫ egritudĩs curationẽ.

Quinta vero res nõ naturalis reſpicit corporis inanitionẽ et plenitudinem: propter quam in hac parte nõ intelligo repletionem vel inanitionẽ ab humorali materia. de hac enim fiet ſermo in capitulo tertio principali. ſed hic verto me ad inanitionem multam ex parte nutrimentorum. immoderata eñi ab eis abſtinentia propter debilitatem que ſequitur ab eis hoc corpus diſponeret ad maraſmodeã diſpoſitionem. Similiter etiam ⁊ immoderata quãtitas nutrimentoꝝ perduceret ipſum ad cachochimiam: q̃ forte in eo eſſet irreleuabilis. qm̃ ſuꝑfluitas ⁊ defectus ad eaſdẽ ducũt cãs. Itaqꝫ vir in ſui cibatione hos. x. attẽdat canones ſequẽtes. ¶ Quoꝝ p̃m⁹ eſt vt nunq̃ accipiat cibũ niſi verus appetit⁹ inducat ad ipm̃ pꝫ hic canõ qm̃ nõ verus appetit⁹ cõſequit̃ p̃ſentiã maloꝝ qualitatũ aut mãeꝝ q̃ in ſtomacho

multiplicate ſunt ⁊ fiunt cū corruptionis aſſumpti
alimēti.2ᵘˢ canō eſt cum aſſumit cibū nō furioſe ne-
q̄ impetuoſe deglutiat ipſum.immo paulatiue:ne
velox ⁊ fortis mot⁹ meri nocumētum augmētet in
ſtomacho:ꝓpter qḋ eueniat ampli⁹ q̄ ſolebat. ¶3ᵘˢ
canō eſt ꝙ nunq̄ deglutiat aliquē cibum niſi bene
maſticatum vt vnicuiq̄ parti ei⁹ cōueniēs fiat ap-
plicatio ſtōachi ad digerēdū.¶4ᵘˢ canō eſt qḋ ī vna
cibatione non accipiat fercula plura duob⁹ vel tri-
bus. pꝫ:qꝛ ſicut ſunt diuerſa in cōplōne ⁊ mō ſub-
ſtātie:ita diuerſa ex eis gñantur nutrimēta corru-
ptioni magis q̄ bone preparationi diſpoſita . ¶5ᵘˢ
cañ.eſt ꝙ in comedēdo nō ꝓlōget multā morā . illḋ
enim qḋ prius de nutrimēto acceptū fuiſſet eſſet ali-
qualr̄ digeſtū priuſq̄ acciperet 2ᵐ actu crudū:⁊ fie-
ret permixtio ad corruptionē diſponēs.¶7ᵘˢ cañ.eſt
ꝙ mēſura ſibi dꝫ eſſe tāta ꝙ nullo mō per eā ſtoma
chus incurrat nauſeā vel dolorē aliquē. ¶8ᵘˢ cañ.
eſt ꝙ in cibatione ſua ea que mollia ſunt et lubrica
tiua p̄mittat groſſis viſcoſis ⁊ glutinoſitatē hñtib⁹
¶9ᵘˢ canō eſt:ꝙ effugiat cibationē ex reb⁹ corrupti
bilibus ſapore etiā ⁊ ſubſtātia diuerſis. hec eñ cor
ruptioni preparata ſunt. Experimētatores eñ in-
di dixerunt ꝙ non eſt bonum comedere dulcia cum
acetoſis ⁊ acutis velut lac cum raphano ſinapiſmo
⁊ ſimilibus. ¶Decimus cañ.eſt ꝙ menſura potus
in quātitate ſua tanta exiſtat: vt nullo modo natet
vel fluctuet ī ſtomacho ⁊ regurgitet ad os ei⁹.Col-
liguntᷣ he regule omnes pulcherrime tertia primi.
capitulo de regimine per cibum ⁊ potum.

Nūc aūt ſublimius ꝯtemplādū eſt de mō
electionis ciboꝝ ⁊ potuū conue-
niētiū in qualitatib⁹ eoꝝ. ¶Premittēdū primo qḋ
cibaria oīa ꝯuenientius eſt eſſe medicinalia q̄ ciba
ria p̄ſe. Indicādo igitᷣ a māeb⁹ flegmaticis multi
plicatis in hoc viro per viaꝫ indigōnis in ſtomacho
ipſius ⁊ epate ⁊ pectore:opꝫ eos apritiuos exiccati
uos ſubtiliatiuos ⁊ inciſiuos eſſe. Ueꝝ qꝛ lapſus in
qualitatib⁹ primis videtᷣ inclinari ad caliditatē tā
in epate q̄ in corde ei⁹. Idcirco opꝫ tales cibos eſſe
remiſſe calefactiuos nō trāſcendentes gradum pri
mum caliditatis. neq̄ ꝓpter hoc timeatᷣ argumen-
tuꝫ.ꝓpterea qꝛ caliditas eoꝝ addita caliditate cor
dis ⁊ epatis intēdat lapſum eoꝝ. Illud enim nō eſt
veꝝ tenēdo viā cōtorem ⁊ ſuper experiētia fundatā
videlicet ꝙ remiſſum additum intenſo remittit in-
tenſum. Itaq̄ remiſſa caliditas talium ciboꝝ gña
ret ſanguinē in caliditate remiſſum refrāgērē cali-
ditatē cordis ⁊ epatis. ¶Itaq̄ panis quo vtetur
iſte dꝫ eſſe panis multa aqua ꝯdit⁹ ⁊ mollis in fur
no poſit⁹ ⁊ leuiter coct⁹ qualis eſt panis venalis in
plateis hñs notabilē q̄titatē fermēti ⁊ parū ſalis
cui⁹ etas nō trāſeat duos dies aut tres ad pluri-
mū. ¶Silr̄ etiā ſi ei placet vti cibis paſtilibus dato
ꝙ raro ꝯueniant ei: ſint tñ facti ex ſimula farine cū
multa aq̄ ⁊ pauco ſale ꝯditi. ⁊ tūc poterit vti aliqñ
laganellis minutis ⁊ tri. ⁊ minutellis ⁊ tortellis de
ſemi. ⁊ ſuni panis bis coct⁹. ¶Ferculis aūt vti pōt
ſicut cicerib⁹ rubeis ⁊ albis etiā ꝓpter ablutionē et
apertionē q̄ eſt in eis. Silr̄ ⁊ riſum eſt ei bonū: ⁊ cāda
ruſum de ordeo ⁊ frumēto: qḋ apud italicos noïatᷣ
far. Lētes aūt ⁊ alia legumina oīa dimittantur. ſꝫ
miliū ⁊ pānicū placet mihi ꝓpterea qꝛ in vtroq̄ eo-
rū eſt ꝓuocatio. ¶De plātis v̄o eligantᷣ aliqñ cau-
les ꝓpter aptionē ⁊ exiccationē eoꝝ ⁊ diureſim que
eſt in eis. Silr̄ etiā folia paſtinace ⁊ daucus petro-
ſelinū feniculus anetū ſaluia hyſopus dedroliba-
nū mētha cū ſuis ſpēb⁹ ⁊ nepitella q̄ eſt calamenti
ſpēs ⁊ origanū amaracus ⁊ betonica. Et in ſumma
oēs plāte aromatice calide ꝯueniūt ei in cibis deco
quēdo puluerizādo ⁊ alr̄ vtēdo eis in mediocri q̄ti
tate. ¶Et ſi argueretᷣ ꝯ:qꝛ hoꝝ plurima ſunt cal'a
⁊ ſicca in tertio. ergo nō ꝯueniūt ei idicādo a lapſu.
¶Negāda eſt illa ꝯña:qm̄ talia adminiſtrātur in
pauca q̄titate. Et adhuc ſi ponerentᷣ in quantitate
multa refrāguntᷣ a multitudine aq̄ qua coquuntᷣ:
quare ꝯueniētia fiūt artificialr̄. vbi nālr̄ videban
tur diſcōuenire. ¶Proter q̄ oīa euitare dꝫ iſte no-
bilis olera frigida. ⁊ humida actu ⁊ potētia:qm̄ ip̄a
intēderēt lapſum frigidū ⁊ humidū ſtomachi ⁊ cās
mālēs in eo multiplicatas. Sūt aūt talia velut la-
ctuca: endiuia: ſpinachia: criſolocanna: portulaca:
cucurbita: cucumeres: citruli: ⁊ anguric: que oīa di
mitti debent niſi cōmiſceantᷣ cū calis ⁊ ſiccis refran
gentibus eoꝝ frigiditatē ⁊ humiditatē. ¶Pariſor
miter etiā de fructibus frigidis idē intelligēdū eſt
vñ ceraſa pira pruna auellane recētes poma ⁊ con
ſimilia dimittantᷣ. Ueꝝ fruct⁹ in q̄b⁹ inuenitᷣ cū eoꝝ
humiditate dulcedo eleuata velut in ficub⁹ et pe-
ponib⁹ ⁊ granatis dulcib⁹ ⁊ perſicis ⁊ vuis recētib⁹
⁊ paſſis ⁊ maxime quales inueniuntᷣ in regione cy-
prenſi: vbi fructus ⁊ vegetabilia oīa optimā hñt pē
paſem quā arguit eoꝝ dulcedo magna: talia qui-
dem oīa huic viro ꝯueniētia ſunt. ¶De his v̄o ciba
riis q̄ accipiuntᷣ a plātis ex eoꝝ radicib⁹ laudaretᷣ
et paſtinaca raphanus alleū ⁊ bulb⁹. i. ſcalonia ⁊ ce
pe zuccaro aceto et oleo condite. hec enim oīa talia
⁊ ſibi ſimilia appetitū excitāt: ⁊ digōnē ꝯfortāt: ⁊ vē
toſitates frāgūt ⁊ expellūt: ꝓpter qḋ rape etiā ⁊ ſim
plices ⁊ ꝯdite ⁊ ꝓprie napi bñ ꝯueniūt ei. ¶De ſe-
minib⁹ vero quibus hoïes vtuntᷣ in cibis ꝯueniunt
ſemina feniculi petroſil. aniſi dauci carui ⁊ aneti et
cimini: ⁊ de peregrinis nauigatis ꝯueniūt ei carda
momum macus heilbagne dictum ab Auic. a lati-
nis vero aromatariis melegete vl' grana paradiſi:
⁊ cardamomū etiā minus ⁊ nigella ⁊ amomū ⁊ ꝯſi
milia calida ſubtiliatiua exiccatiua ⁊ aperitiua et
ꝓprie ſemē ruthe in ſuis diſpoſitionibus optimuꝫ.
¶De ꝯditis vero cōiter vſitatis ſummū oim in bo-
nitate eſt. ꝫꝫ. ꝯditū qḋ viride dꝛ a vulgo: ſecacul cō
ditum qḋ iringi dī. ⁊ napi cōditi ⁊ nuces ꝓpter eaꝝ
exiccationē ⁊ ſtomachi vigorationē. ¶De his vero
quibus ſaporiti reddūtᷣ cibi cōuenit ei acetū ⁊ quā
to acutius erit tāto melius eſt ei. Silr̄ ⁊ ſuccus limo
num: ⁊ agreſta bñ ſalſa ⁊ vinū granatoꝝ dul. ⁊ mu
zuꝝ: ⁊ ſyrupus de limonibus vel de corticib⁹ citri.
lꝫ enim in eis aliquid exiſtat frigiditatis: illud tñ re
mittitur ⁊ frangitur a forma decoctionis ⁊ multitu
dine zuccari ⁊ proprie in partibus huius viri in q̄-
bus hi ſyrupi ⁊ decoctiones elegantiſſime p̄parantᷣ

de alijs vero cū quibus artificialiter preparant̄ ci-
bi conueniens eſt ei oleum oliuaꝝ. ⁊ oleū de nucib⁹
laudaret̄ ei magis ꝙ butyꝝ. ⁊ oleū de amigdalis
dul. ⁊ de fiſticis inter alia melius eſſet ei oleū autē
onfancū alis onfancinū conueniens eſt ei ꝓpter ꝯſtric
cationē fortē. Oleum aūt de ſiſamo qḋ abunde ha-
betur in illis partibus lꝫ ꝓpter caliditatem ei⁹ cō-
uenire videat̄ ei. ꝓpter tñ magnā humiditat⁹ eius
non placet mihi: niſi qñ artificialiter cōmiſcet̄ cum
petroſellino mētha ⁊ ſilibus aromaticis: qm̄ odor
bonus vehemēter ſtomacho cōueniens eſt: ⁊ ꝓprie
cū fuerit in nutritiuis. 13ª tertij de cura vomitus.
Aromata vero reliqua peregrina ⁊ aliūde nauiga
ta velut cinamomū vtrūqꝫ macis galāga gariofil.
ʒ ʒ. balſamū ⁊ carpobalſamū ꝯueniūt ei. ¶ De car-
nibus vero ꝯuenientibus ei ſunt capretine quaꝝ co
pia magna in celeberrima ſua pria abundat. ⁊ car
nes vituline ⁊ caſtratine. Et de ſylueſtrib⁹ caro ga-
zelli ⁊ caro cerui ⁊ bubali iuuenis ⁊ caro etiam por-
celli iuuenis ſylueſtris et domeſtici et caro leporis
oēs ⁊ ꝯſit̄es bone ſunt ei. Et de volatilibus pulli gal
linacei oēs ⁊ colūbelli domeſtici ⁊ ſylueſtres ⁊ tur-
tures faſiani ꝑdices ⁊ ſtarne et frācolini. oēs enim
ſūt laudabiles. ⁊ carnes ſalite oēs nō valde pigues
ſunt ei bone. ⁊ ꝓprie ſalite q̄bus in ſua regione ve-
ſcūtur. porcine ſylueſtres ⁊ domeſtice: que meliores
ibi ꝙ alibi ꝯdiunt̄ ſunt laudāde. ¶ Piſces aūt ma-
ritimi fere oēs cōmuni holin fama ⁊ vſu approba-
ti ſunt ei vtiles: ⁊ ſaliti etiam piſces ei cōuenire pñt
quaſi eque bene ſicut recentes. ſed meliores ſunt ei
recentes friti laudabili oleo ꝙ elixi. lꝫ ipſi etiam ei
conueniant. ⁊ proprie cum crocro cinamomo mace
zinzibere qualis eſt eorum vſus. ⁊ laudatur apud
incolas regionis illius vbi condita faciunt lauda-
bilia cum ſapa croco aceto zuccaro ⁊ aromatibus.
¶ De partibus vero aialium vituperande ſunt ei
cutes ⁊ inteſtina oia ⁊ cerebrū ⁊ paries valde pin-
gues ⁊ mucillaginoſe. reliq̄ vero oēs cōceduntur ei
partes ⁊ ꝓprie frequentius aſſate ꝙ elixe.

Nunc autem vltimo aliquid dicēdū eſt de potu eius vinum
itaqꝫ quo in potu vti debet ſit colore album olfatu
bñ aromaticū ſapore mediocre ad dulcedinē tñ in
clinatū magis ꝙ ad acredinē vel pōticitatē: ſubſtā
tia vero claꝝ vel dyaphanū: potētia vero fumoſuꝫ
magis ꝙ aquoſum. Reliqua vero vina dimittātur
¶ Et ſiquidem vinū tale nō reperiret̄ velut in regio
ne illa vina fumoſa valde ⁊ potentia reperiuntur:
tunc ipſoꝝ audacia frangat̄ cum aqua laudabilis
fontis petroſi ⁊ nō limoſi: melior tñ eſſet aqua fon-
tis māſini ꝙ aqua riuuloꝝ per reuolutionē inuen
toruꝫ in regione illa: quos riuulos ibi nolant peta-
mos. Aqua vero laudabilis ciſterne pre omnibus
eligat̄. ¶ Poſtremo vero mihi videretur vtiliſmuꝫ ꝙ
iſte vir hoc hydromelle vteretur a medietate men-
ſis octobris vſqꝫ per totuꝫ menſem februarij ſequē-
tis. eſſet enim opportunū ad vigorandū digeſtionē
eius ⁊ digerēdum materias flegmaticas: ⁊ ad pre-
cipitandum eas per ventrē ⁊ per vrine vias ⁊ non
euacuaret̄ a nutricatione cōuenienti. Cuius deſcri
ptio eſt. ℞. mellis electi citrini vel albi lib. ij. cinamo.
electi: macis. ʒ ʒ. albi. ana. ʒ. j. gariofil. ℈. ij. aq̄ ci-
ſterne lib. xxv. bulliant omnia ſimul lēto igne expu-
mando ea: ⁊ coquantur vſqꝫ ad conſumptionē ter-
tie partis. tunc ergo coleut̄ ⁊ reponantur in vas vi-
treatum: ⁊ hoc potu vtat̄ ſimplici aut ſaltē cū vino
cōmiſcēdo ipm̄ ſm̄ tertiā aut quartā ptē cū ꝗ ſequet̄
ſtomachi delectatio. Hoc in ſumma eſt regimē hui⁹
vir: ſm̄ electionē ciboꝝ ⁊ potuū conuenientium.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. ij.

Pro regimine vero diſpoſitionum huius
viri per medicinalia ſunt. vij. in eo intē-
tiones neceſſarie. ¶ Et prima quidē ea
rum eſt vniuerſalis euacuatio materie-
rū. ¶ 2ª vero eſt ipſaꝝ diſtractio vel di-
uerſio ad ꝯtrarias partes. ¶ 3ª eſt regiminis recti-
ficatio. ¶ 4ª eſt ipſaꝝ materierum conueniens di-
geſtio. ¶ 5ª aūt eſt ipſaruꝫ eradicatiua euacuatio.
¶ 6ª eſt mēbroꝝ magis patiētiū ꝯfortatio ⁊ rectifi
catio. ¶ 7ª eſt vltimata materieꝝ conſumptio.

Primam autē intentionē complere debe-
mus per euacuationē vniuerſa
lem per quā ego itelligo euacuationē a toto corpo-
re: ⁊ adhuc euacuationē materierū que vniuerſalr̄
peccāt. ¶ Itaqꝫ ꝙ primū continget hunc virum eſſe
in ſua manſione quietum vno ſero cliſterizet̄ cū cli-
ſteri facto cum zuccari rubei ⁊ caſſiefiſtule añ. ʒ. ß. ⁊
olei oliuarum cyatho vno: ⁊ ſalis cōis. ʒ. ß. cū lib. j.
decoctionis violarum blete ⁊ mercurialis. ¶ Sequē
ti vero mane apud ortū ſolis per horā flobotomet̄
ei baſilica dextri brachij: que inuenit̄ apud cubitū:
per quā educant̄ ſanguinis. ʒ. v. ⁊ erit magnū iuua
mētū principij ſue curationis. ¶ 3ª vero ſequēti die
in aurora ſumat potū hunc. ℞. medulle caſſiefiſtu-
le cuꝫ aqua viol. extracte. ʒ. j. reubarbari electi. ʒ. j.
ſpice nardi. gra. vj. ſalis gēme. gra. j. miſce ⁊ totum
accipiatur cum cyatho medio aque lactis caprini
calefacti. Cum ergo aſſumpſerit ipſum per horam
vnā dormiat immediate poſt illud. deinde ſurgat ⁊
quieſcat ⁊ nō ambulet vſqꝫ ad quinqꝫ horas. tunc
enim accipiat cyathum vnum aque ordei calide: et
poſt ipſam per vnam horam prandeat: ⁊ hec ſuffi-
ciant pro euacuatione minoratiua. ¶ Quantū eſt
conferat flobotomia baſilice ad diſpoſitiones pecto
ris collige primo reg. acutoꝝ a Gal. cōmento illius
ſermonis. ¶ Et ſi paſſio ad furculā deſcenderit. Et
ꝙ magnifice ꝯferat reubarbaꝝ ad ꝯquaſſationes
interiores: lege quarta quarti tractatu ſcdo de fla-
gellatis ⁊ verberatis ⁊ ab alto cadentibus.

Secunda vero intētio multis pōt cōp[illegible]
inſtrīs. ¶ Et primum eſt extre-
moꝝ fricatio ⁊ ligatura fortis frequētata. ¶ 2m eſt
vētoſaꝝ magnarū ſuper domeſtica carnoſa parte
tibiarum ⁊ coxaꝝ frequēs appoſitio ſine ſ[illegible]-
tione. ¶ 3m eſt frequēs appoſitio vētoſaꝝ ſuper na-
tibus cū ſcarificatione. ¶ 4m eſt diſtractio [illegible]terie-
rum per vias vētris cū cliſteri ante ſcripto in intē-
tione prima: cui addat̄ ieralogodion ⁊ iere herme-
tis añ. ʒ. ß. ¶ 5m eſt harum pillularū frequentata
ſumptio. ℞. agarici electi. ʒ. j. abluti aloes. ʒ. ij. ʒ ʒ.

dyagridij añ. gra. ij. fiant pillē de ol. ʒ. vi. cū ſucco
praſſij: ꝛ accipiat vna ex eis in ſero parū añ cenam
ꝛ diſtrahēt materias a pectore inclinādo eas ad vē
trē. ¶ Sextū ṽo diuerſiuū bonum eſt ad vias vrine
declinādo materias. pͥmū ꝙdē in aurora accipiē
do. ℥. iij. aq̄ eupatorij calefacte. ſcd̄m ꝛ forti⁹ illo eſt
vt accipiat aque apij ꝛ petroſellini calefacte añ. ℥.
ij. tertiuꝫ ꝛ melius ol alio eſt hoc. ℞. ſyrupi cōpoſiti
acetoſi. ʒ. j. aque capil. ve. ℥. iiij. hoc eñ potenter in
clinat materias ad vrine vias. ¶ Septimum ṽo po
tens diuerſiuū ꝛ facilius ol alio eſſet apͥo venarū
emorroidaliū. Et ſi natura ꝓuidiſſet ei de hac eua
cuatione prodice nō ſolū diuertendo: ſed etiā eua=
cuādo materias ipm̄ feliciter curare poſſet. Et ſi ap
te nō fuerint naturaliter: oīno apͥende ſunt artifi=
cialr̄ multis inſtr̄is applicandis. ¶ Et pͥmū ꝙdeꝫ
eſt vt freq̄ēter ſedeat in calidā decoctionē radicis
apij ꝛ cucumeris aſinini: poſt quā ꝯfricet emorroi=
das cū pāno biſello aſpo. ¶ Scd̄o cuꝫ folijs ꝯſolide
maio. ¶ 3° cū folijs fici. ¶ 4° cū radice arthaniteꝛe
cēti. ¶ 5° cū felle tauri. ¶ 6° cū ſucco flamule. ¶ Et
ſi ꝑ hec non apͥrent oīno melius eſt vt poſtꝙ̄ ſederit
in decoctione p̄dicta: ꝛ fuerint facte tumentes tunc
aperiantur cū flobotomo. Ego eñ in tali inſtrumē=
to magnifice confido de curatione huius viri.

Tertia

intētio ſequit. Poſtꝙ̄ aūt ſcd̄a fuerit
adminiſtrata intētio cū modis p̄di
ctis intēdēdum eſt ad regimē hui⁹ viri adminiſtra
tione diete ꝯuenientis: ꝛ q2 electio diete ſue pēdet ex
quātitate ꝛ mō cibationis: q̄ fuerūt expedite in regi
mine q̄nte rei nō naturalis. vꝫ repletionis ꝛ inani=
tionis. Et pēdet etiā hoc regimē in electione quali=
tatum ciboꝝ q̄ð fuit expeditū in ſexta re nō natura
li. Id circo ſolū hic tāgā regulas. x. in ſua regulari
cibatione ſeruādas ꝓter p̄dicta. ¶ Pͥma eſt ꝙ nū
ꝙ̄ cibetur hic nobilis vir niſi preeuacuata fuerit fe
calis materia ab inteſtinis: q̄ð ſi non fuerit a nā fa
ctū: fiat ab arte cū adminiſtratione cliſteris añſcri=
pti in intētione diuerſionis. ¶ 2ª regula: ꝙ nec etiā
cibet niſi ꝑſenſerit reliq̄as cibi ꝛ pot⁹ a ſtō iā eē diſ=
poſitas: ꝛ ſi nō ꝯtigiſſet hoc naturaliter fuiſſe factū
tūc fiat cum aſſumptione pillularum in añſcripta
intētione poſitaꝝ. ¶ Tertia regula ꝑncipalis eſt: ꝙ
ſi in viro iſto apparet aliq̄s ꝑiodicus motus mate=
rierū: ipſe nunꝙ̄ cibet niſi ab eo ꝑiodo diſtanter per
q̄tuor horas ad minus. ¶ Quarta regula eſt: ꝙ ne=
ꝙ̄ etiā in ſecunda cibatione ꝓcedatur reliquijs cali
ditatis in corpore manifeſte appētibus. patēt iſte
due regule: q̄m per applicationem ciboꝝ cum reli=
quijs ſup̄fluitatum in ſtomacho comprimitur dya=
fragma: ꝛ totum pectus nocetur: ꝛ materie humo=
rales corrumpuntur aut ſaltem corruptioni diſpo
nuntur. ¶ Quinta regula eſt. ꝙ in ſua cibatione ob
ſeruet ſuam conſuetudinē diu obſeruatā nō diſtan
ter ab ea ſpatio multo. ¶ Sexta regula eſt ꝙ in ta=
li cibatione ſubtrahenda eſt pars tertia aut ſaltem
quarta a conſueta menſura cibi patet: q2 egritudi
nes eius ſunt de repletione cui ſuccurrendū eſt cuꝫ
inanitione ſibi contraria. ¶ Septima regula eſt q̄ð
nunꝙ̄ cibetur aliquo vaporali ꝛ ventoſo cibo. patet
quia ex cibo ventoſitates generate cōprimunt epar
ꝛ dyafragma ꝛ preparantur a nocumēto anhelit⁹
que omnia euitanda ſunt in diſpoſitionibus eius.
¶ Octaua regula eſt vt ſummopere caueat ſibi a
frequentata comeſtione ꝛ potus aſſumptione. pa=
tet: quia nihil deterius ꝙ̄ indigeſtum ſuꝑ indige=
ſtum ponere. ſed in frequentatis eduliorum aſſum
ptionibus primum nō eſt digeſtū quando accipit
ſecundum: nec ſcd̄m q̄ñ accipitur 3m. quare hec oīa
euitanda ſunt. ¶ Nona regula eſt. vt ſi ꝓpter con=
tingentias aliquas reciperet hic potus aut cibus
motus ad ſuperiora nauſeantes: tunc ſtatim digi=
to impoſito in fine oris cuꝫ agitatione infra vuulā
ꝓuocetur vomitus ne materie ſtantes in ſtomacho
corrumpantur ꝛ corrupte generent nouas egritu=
dines: aut ſaltem augeāt preexiſtentes. ¶ Decima
ꝛ vltima eſt. ꝙ ſi poſt aſſumptionem ciborum ꝛ po=
tuum perciperet hic vir grauedineꝫ vel compreſſio
nem in regione circa vmbilicū ſuperius ſtatim de=
ponatur cibus per inferiora cuꝫ hoc compoſito. ℞.
turbit albi cannuloſi et plani. ʒ. ß. ꝫꝫ. ℈. ß. zucca. du
plum pondus omnium. bibantur cum brodio pulli
vel cum aqua mercurialis: ꝛ deponentur per infe=
riora cibus et potus: et hec ſufficiant pro intentio=
ne tertia ꝛc.

Quarta intentio

ſequitur ſic. Q2
ṽo per intentio=
nes tres antedictas non poſſunt ſufficienter abſcin
di egritudines huius viri. Ideo opꝫ aggredi mate=
rias. Et quia materie nō obediūt virtuti niſi digeſte
ꝛ earum digeſtio in iuuatiuo fieri nō pōt ita vt re=
ducātur ad benignum ideo opꝫ eas ꝑparare in no
citiuo: ita vt fiant obiectum expulſiue virtuti con=
ueniens. Cū autē he materie ſunt diuerſe ſpecie. q2
flegmatice mucillaginoſe ꝛ aquoſe: ꝛ fortaſſis par=
tim vitree ꝛ ſalſe ꝛ acetoſe ꝛ ſanguini commixte cū
aliquali extraneatione cholere: quam arguit calor
preter naturam tactu perceptus ꝛ vrinarum incli=
natio ad croceitatē remiſſam: id circo opꝫ materias
digerere cū iſtis inſtrumētis ꝛc. ¶ Pͥmum eſt hoc
leue ſatis. ℞. abſin. ꝓpter ſtomachum et epar. ℥. ij.
aque apij ꝛ melliſſe. añ. ℥. j. ß. ꝓpter pect⁹ et flegma
in eo. offeratur ante diem totum hoc calidum ꝑ ho
ram cum dimidia ſuperdormiendo. ¶ Secunduꝫ ꝛ
fortius illo eſt ꝙ in potu aſſumat. ℥. iiij. vel. v. aque
cucumeris aſinini. ¶ Tertium adhuc fortius ꝛ ſub
limius. accipiat. ℥. iij. aut ſaltē. ij. ſucci praſſij. ꝛ cōſi
do ꝙ eſt ſecretum inſtrumentum ſue ſanitatis repa
ratiuum. ¶ Quartum de communibus eſt hoc. ℞.
ſyru. de praſſio ꝛ de hyſopo ꝛ liquiri. ana. ℥. ß. aque
melliſſe ꝛ eupatorij ana. ʒ. j. ß. miſce. et hoc quidem
guſtui delectabilius eſt. ſed penultimum omni alio
excellentius eſt: licꝫ amaritudinē habeat. ¶ Cū ergo
aſſumūtur hec digeſtiua cōtinuent tanto tp̄e vt ap
pareat vrinam huius viri eſſe rectificataꝫ in ſubſtā
tia ꝛ cōuerſam de ſubtilitate quā vidi ad aliquan=
tam groſſitiem: ꝛ colorē ei⁹ citrinitati vicinū eſſe et
immergat in vrina ſedimen album ſubſidēs eq̄le ꝯtī=
ctū ꝛ ꝑſeuerās: tunc ſcipꝫ mā eſſe ꝯuenienter digeſtam.
Ibi enim ſunt ſermones magni hypocratis ſecun=

do pronoſticorum textu 26° ⁊ Galeni commentato
ris ibidem ꝓbantis demonſtratiue veritatem eoꝝ.
¶Similiter etiam qñqꝫ neceſſarium eſt per alia in
ſtrumēta digerere materias velut cum iulep aut ꝑ
confectiones q̄ ſunt inſtrā a medicis inuenta ꝓ no
bilibus delicatis ⁊ potentibus viris. ¶Iddirco pro
ampliatione opis deſcribatur hoc iulep. ℞.ſyru.de
liquiritia de praſſio de hyſopo ⁊ oximelle ſquillitico
añ.ʒ.j.aq̄ meliſſe hyſopi cucumeris aſinini ⁊ abſin
thij añ.ʒ.iij.floꝝ hyſopi meliſſe aſſari iringi radi-
cis eupatorij añ.ʒ.j.liquiritie raſe.ʒ.ij.zuccari al.lib.j.
bulliant ſimul lento igne ⁊ clarificentur ⁊ aromati-
zentur cuꝫ gra.ij.muſci.⁊ de hoc detur in potu.ʒ.v.
¶Quodcūqꝫ igiꝰ hoꝝ digeſtiuoꝝ accipiaꝰ:aſſiduā
dū eſt diſtāter a preaſſumpta cena per horas octo
⁊ calidū actu:⁊ poſt ipm dormiat per duas vel tres
horas. ¶Digerunꝰ etiam materie conuenienter ſi
in mane accipetur.ʒ.ß.ʒʒ.ꝯditi. ¶Itē hec ꝯfectio eſt
digeſtiuū bonum.℞.granoꝝ pineaꝝ ⁊ fiſticorum.
añ.ʒ.ij.infundantur per biduum bñ mūdata in aq̄
hyſopi.deinde vltimate ꝯteranꝰ ⁊ cum.ij.lib.zucca
ri albi coctis cuꝫ aq̄ meliſſe:⁊.ʒ.ij.cinamomi electi
fiat confectio in rotulis vel fruſtis oblongis in mo-
do ſuo. ¶De hac itaqꝫ ꝯfectione ꝓ nobilibus ⁊ diui
tibus ꝯuenienti accipiat patiens circa.ij.ʒ.tardādo
cibum ꝑ tres horas.⁊ melius eſt vt de ea accipet cir
ca.ʒ.j.ſemꝑ añ oēm cibationē eius. Nō eñ eſt dubi
tabile ꝑ āteſcripta inſtrā materias humorales quā
tūcunqꝫ ſpecie diuerſas ⁊ magne reſiſtētie exiſtētes
poſſe digeri:vt pꝫ ex virtutibus earum:ex quibꝰ cō
ponuntur diligenter conſideranti.

Quinta itaqꝫ intētio ſequaꝰ ſic.Cū appa-
ruerit materias humorales eē cō
uenienter digeſtas itēdaꝰ ad eradicationē eaꝝ. ¶Et
primū q̄dē inſtrm eſt hoc.℞.aq̄ mell.ʒ.iij.agarici ⁊
reubar.electoꝝ.añ.ʒ.ij.turbit.℈.ß.medulle carta-
mi.ʒ.j.ʒʒ.℈.iiij.ſpice nardi.℈.ij.ſalis gēme.ʒ.j.⁊ in
fundantur oia puluerizata in aqua mellis calida
⁊ ꝑmaneant ibi ꝑ totam noctē:mane ꝟo calefiant ⁊
colentur cum expſſione bona:⁊ colatura calida de-
tur in potu cum.ʒ.j.penidiarum.et.ʒ.ß.zuccari al
bi. ¶Scōm ꝟo ⁊ meo iudicio melius illo eſt:vt acci-
piātur.ʒ.vj.ieralogodion cū vino albo dulci. ¶Ter
tium eſt hoc.℞.electuarij indi.ʒ.ij.ß.agarici.ʒ.ß.ʒʒ.
gra.viij.ſal.gēme.gra.j.miſce ⁊ totum in potu deꝰ
cum.iij.ʒ.aque mellis. ¶Quartū ſolutiuū in pilla
ta ſubſtantia eſt hoc.℞.pillularum de agarico.ʒ.ß.
pillularum fetidarum.℈.ß.pillularum de ſarcoco.
ʒ.ß cum ſucco praſſij formētur pillule.vij.⁊ quocūqꝫ
horū in potu deꝰ:⁊ poſt ipſum obſeruentur regule
in primo nunoratiuo ſupraſcripte.

Sexta aūt intētio ſequitur vez mēbrorum q̄
magis leſa ſunt ꝯfortatio ⁊ rectifica
tio:ꝑ qua ꝓmittendum eſt primo.ꝙ dato ꝙ mēbra
q̄ leſa ſunt per omnia ꝓdicta euacuantia digeren-
tia ⁊ diuertentia confortentur.tamen quedam ap-
propriata ad mēbra illa deſcribēda ſunt gratia de
coris opis ⁊ vtilitatis maioris.Sunt aūt membra
leſa in hoc viro epar ⁊ ſtomachus cor ⁊ dyafragma
immo totum pectus.

Itaqꝫ pro cordis confortatione ſcribanꝰ hec
tria.primū eſt hoc.℞.crod.℈.j.been
al.⁊ ru.floruꝫ roſmarini florū eupatorij ⁊ enule añ.
ʒ.j.ß.oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphi-
ri.añ.℈.ß.floꝝ meliſſe.ʒ.j.ß.foliorūꝫ baſiliconis ſic
coꝝ.ʒ.ij.ß.muſci ambre añ.gra.iij.fiat ſacculus in
ſindone de grana retorta quadrangularis q̄ ſemꝑ
porteꝰ ſuꝑ regione mamille ſiniſtre. ¶Scōm ꝟo ad
eandē intētionē eſt hoc.℞.reſine clare et electe.ʒ.j.
ß.laudani.ʒ.ij.muſci ambre añ.gra.iij.ligni aloes.
ʒ.ij.cāphore.℈.j.diſſolnaꝰ reſina cū vino aromati
co ſubtili:⁊ coquatur cuꝫ.ʒ.j.ß.ꝓpoleos ⁊ eſt cera al
ba:⁊ extendatur ſuꝑ panno de grana ſperico ſicut
vitrum feneſtrarum.hoc igitur compoſitum ſemꝑ
portetur ſuper poſteriori parte cordis ex oppoſito
anteſcripti ſacculi. ¶Tertiū ꝟo ad hanc intētionē
ſpāle eſt hoc.℞.ſpecierum letificantis Almanſ.⁊ de
ſcripti in nono cap.de mella ſpēruꝫ electuarij de gē
mis deſcriptione Meſ.in antidotario.ſpecieruꝫ ele
ctuarij de ligno aloes deſcriptione Auicē.5° cañ.⁊
ſumma prima añ.ʒ.j.ß.ſpecieruꝫ electuarij dyapru
nis ſimplicis.ʒ.iiij.granoꝝ fiſticoꝝ ⁊ pinearum ꝓ-
paratarū:vt ſupra in intentione digeſtionis māerū
añ.ʒ.ij.zucc.albi:zuccari candidi añ.ʒ.iij.ß.ſyrupi
acc toſitatis citri.ʒ.ij.foliorum auri numero.x.fiat
electuarium de quo hic vir accipiat omni mane co-
clear vnum per tres horas ante prādium:⁊ coclear
medium per horam ⁊ mediā ante cenam. Et ꝓprie
conferunt hec:quando hic vir ꝑcipit ſe in animoſi-
tate ⁊ virium fortitudine deficere.

At vero inſuꝑ licet pulmoni ⁊ pectori eius
tria conueniant preſcripta reme-
dia.tamen ſi contingeret virum iſtum percipere diſ
niam vel aliam ſpeciem nocumenti anhelitus [illegible]
opportunum inſtrumentum eſſet:vt acciperet ʒ.[illegible].an-
tique tyriace Andromachi cum.ij.ʒ.hydromellis
anteſcripti in regimine potus:⁊ eodē modo confer-
ret ei.ʒ.j.antiqui metridati.Ego autē ſcio ꝙ pulmo
nē ⁊ pectꝰ ab oi difficultate anhelitꝰ defendit potē-
ter frequēs retētio in ore cum loch de pino fa[illegible] ⁊c.

Iam aūt oportet attēdere ad rectificandum
ſtomachum:cui vꝰ mihi neceſſariū eē ꝓ-
uideri quinqꝫ inſtrumentis. ¶Et primum eoꝝ ⁊ no
bile valde eſt:vt hic vir aſſueſcat deglutire coclear
vnū xilobalſami ꝯditi:qđ apportatur a nauiganti
bus orientales partes virtute enim delectatione ⁊
operationum equalitate nullā parem inuenio me-
dicinam. ¶Scōm ꝟo inſtrumētū eſt:vt bis in ſepti-
mana comedat vnū mirabolanū conditum ꝑ duas
horas ante cibum. ¶Tertiū eſt vt ſepe in cibis ſuis
vtatur puluere roſmarini ⁊ macis equalibus parti
bus commixtis ⁊ prius per ſe puluerizatis accipien-
do ex eis quantitatē medij corticis nucis. ¶Quar-
tum eſt:vt poſt cibaria ſua aſſueſcat deglu[illegible]duo
vel tria grana maſticis. ¶Quintum vero ſ[illegible]le
ad ſtomachum eſt:vt iſte vir in ſeptimana [illegible]
ter in aurora bibat.ʒ.iij.aque decoctionis pulue-
ris ligni aloes calide:ita vt.ʒ.ij.pulueris [illegible] coquā
tur ad.j.lib.⁊ ß.aque fontis vſqꝫ ad ꝯſumptionē me
dietatis quanta enim ſublimate laudetur lignum

aloes ad ſtomachi diſpoſitiones frigidas pōt per-
pendere ſecundo caſt. capitulo de xiloaloes.

Nunc autem vltimo ad epatis confortatio-
nem deueniendum eſt: ⁊ iam memo-
rabo tria. ¶ Quorum primum eſt quod omnes en-
diuie ſpecies ⁊ partes earū conferunt epati: ⁊ epar
adip: id eſt lupi ⁊ proprie aſſatum: ⁊ caro limaciaꝝ
intelligēdo de his que inueniunt in dumetis quas
nominauit Gal. cortas alimentorum tertio in pro-
prio cap. lege ibi. ¶ Itaqꝫ non raro expertus ſum
hanc confectionem qua epati magno iuuamento
conferre cognoui. ℞. trociſcorum de roſ. deſcriptio
ne maiori. ʒ. j. ſpodij de cāna. ſubtiliter puluerizati
℈. ij. pulueris epatis lupi combuſti vel magnifice
exiccati. ʒ. ij. ß. zuccari al. lib. j. cum aqua cicoree co-
quat zuccaꝝ ⁊ cum alijs fiat ꝯfectio ſolida de qua
hic nobilis ſaltē in ſeptimana quater per horā ⁊. ß.
ante cenā comedat duo fruſta bibendo poſtea. ℥. j.
ſyrupi de ribes cū. ℥. j. ß. aque cicoree: ⁊ hec quidem
videntur bene ſufficere pro intentione ſexta.

Septimā iam opꝫ complere intentionē.
vꝫ ad vltimatam cōſumptio-
nem reliquie materierum. Et licet plurima predi-
ctorum ſeruiant ad hanc intentionem velut dicta
preſcripta digerentia euacuantia diuerſiones: ⁊ cō
fectiones: tamen hic memorabo quatuor. ¶ Et pri
mum quidem eſt quod memorauit Gal. videlꝫ tro
ciſ. eſcilos. gratia cuius Aui. deſcripſit hoc compo
ſitū. ℞. zurumbet: ⁊ eſt zedoaria: gariofil. vſnen ci-
namomi maſticis thuris olim ana. danich. ł vel. ʒ. j.
opij caſtorei. aā. kirat. j. ⁊ eſt pondus vnius ſemis
karubie. aloes epatici. gra. xv. formētur pillule cuꝫ
ſucco abſinthij: de quibus patiens in aurora acci-
piat. iij. ante prandiū ſaltē per tres horas. Sedant
enim agitationes ſtomachi ⁊ materieꝝ in eo cōſu-
mendo ſuperfluitatē. ¶ Secundū vero inſtrumētū
ē hoc. ℞. ſpecieꝝ electuarij dyacurcume ⁊ dyalacce
aā. ʒ. j. ſpodij maſticis corallorꝫ ⁊ ſandalorum am
borum aā. ʒ. ß. ſandarace. ʒ. ij. formentur pillule cū
ſucco ruthe de omni. ʒ. vj. de quibus eger omni ſe-
ro ante cenam accipiat vnam continuādo eas per
ſpatium. xv. dierum ad minus. ¶ Tertiū vero ſpe-
ciale confortatiuū epatis ⁊ ſtomachi etiam ⁊ ꝓprie
quando fluctuat vel euomitur ſanguis eſt nobile
cōpoſitū quod ſcripſit Aui. cap. de vomitu ſanguis
hoc modo. ℞. acatie ſe. roſ. terre ſigillate balauſtia
ruꝫ apij ſe. iuſquiami al. gummi arabici aā. ʒ. j. for
mentur pillule cū ſucco abſinthij ⁊ per quinqꝫ dies
continuos exhibeatur in potu ex eis in aurora. ʒ. ß.
⁊ ſunt medicamē optimum ⁊ ꝓprie qn̄ ſubdupla-
tur pōdus opij ⁊ erit medicina ſecurior. ¶ Ego aūt
experientia infallibili ſcio ꝙ ſi patiens aſſumet per
ſpatium. xx. dierū omni mane in aurora. ʒ. ij. aque
diſtillationis ſarcocolle: ⁊ tardetur poſt eā cib⁹ ho-
ris ad minus tribus conſumunt ꝑ eā materie oēs
corporis ſuperfluitates ⁊ ꝓprie frigide vñ alleuiatis
mēbris acquiritur ſanitas: quā huic viro concedat
alti[illegible]s ad laudes eius immortales. Amen.

Cōſiliū. 109. ¶ De his que prohibētve
narum apertionem.

Maxime in paratis ad illud: lꝫ
hic ſit ſermo in omni-
bus corporibus. ¶ Et primo. ℞. elua
rij de ſebeſten de quo talis paratus
ad hoc omni ſeptimana ſemel deglu-
tiat parū aā cenā a. ʒ. iij. vſqꝫ ad. iiij.
gratia lenitionis ventris: ⁊ ſi venter multū ſtipti-
cus eſſet: poſſet augeri doſis vſqꝫ ad. ℥. j. vel quaſi
omni die vel tertia die accipiendo. ¶ 2m remediuꝫ
eſt hoc. ℞. trociſ. de karabe. ʒ. j. lapidis ematitis lo
ti. ʒ. ij. ſcorſe ferri frixe. ʒ. j. ß. boli ar. terre ſigillate. ʒ.
j. amili. ℥. ß. ſeminū mirti. ʒ. ij. ß. fiat electuarium in
mortario vehementi ⁊ longa cōtritione: de quo pa-
tiens per magnū tempus omni ſuo exercitio teneat
in ore vt paulatim deſcendat. ¶ Tertiū remedium
vt omni ſeptimana ſel' accipiat in aurora. ʒ. j. zucca
ri roſ. antiqui cū. ℥. ij. aque decoc. grano. mirti aut
diſtillationis eius. ¶ 4m remediū eſt hoc. ℞. hypo-
quiſtidos acatie ſandarace: ſeminuꝫ plantaginis:
ſcariole ⁊ acetoſe. aā. ʒ. ß. ſeminis portulace. ℥. iiij.
ſcorie ferri preparate. ʒ. ij. pulueris ſeis lini torrefa
cti. ʒ. j. anthere balauſtiaꝝ karabe: ematitis aā. ʒ.
v. pineaꝝ. ℥. iiij. granorū mirti. ℈. ß. infundantur
grana pini per duos dies naturales in aqua ſub-
limationis mirti. deinde terant ⁊ coquant in. ℥. iiij.
zuccari ⁊ reliqꝫ ſuccis additis fiat eluariū: de quo
iſte quatuor vicibus in die naturali accipiat ꝓmo
in aurora. ʒ. ij. ⁊ tantūdem in medijs tertijs. per ſex
vero horas poſt prandiū accipiat ex eo. ʒ. j. ⁊ tātū-
dem per horā poſt cenā. Cū hoc enim eluario mul-
ti preſeruantur a raptura vene: immo venas fra-
ctas conſolidat. ¶ Quintū remediū eſt hoc. ℞. tro-
ciſcoꝝ de ſpodio cū ſemie acetoſe. Trociſcoꝝ de bo
lo ar. aā. ʒ. j. Trociſcorum de karabe. ʒ. ij. incorpo-
rent cū glutine piſciū diſſoluto cum ſucco roſ. ⁊ fiāt
ex eis pillule. ix. p. ʒ. de quibus preparatis accipiat
vnā omni quarto ſero cū vadit dormitū. Iſta reme-
dia fiāt ⁊ ꝯtinuent tꝑibus ſuſpectis ad minus p. ij.
mēſes cōtinuos cū oīs operatio tp̄a requirat.

Conſiliū. 110. De dolore pectoris a ma
teria mixta ex flegmate
et cholera vincente flegmate.

Iſte nobilis vir laborat dolore
pectoris a materia mixta
ex flegmate ⁊ chol'a dn̄ante flegmate
que oppilationes fecit ⁊ dubiū eſt: ꝙ
apare inceperit: ⁊ niſi ſuccurratur ei
no dubito ꝙ apabit: quare regat pri
mo per hunc modū. ¶ Iſte vir precauere ſibi debet
a ſtatione vel mora ſub flatu venti ſeptētrionalis
habitaculo camerarū terrenarū ꝓpinqꝫ curſibus
aquaꝝ: ⁊ habitet in locis calidis ad notabilē ſicci-
tatē declinātib⁹: caueat a veſtib⁹ pect⁹ ſtrigētib⁹ ⁊
coopturis capitis valde grauib⁹: imo caput ſuum
mediocriter munitū efficiat cū birretis. ¶ In cibis
vero teneat iſtū moduꝫ: vꝫ ꝙ effugiat oīa cibaria
acria ⁊ acetoſa ſaltē in multo vſu. Silr dimittat ci-
baria acuta vel cū eis cōpoſita: vt ſunt cepe alleū ⁊
ꝯſilia. Et ſilr res acutas cū ſalſedine multa. 4° ite
rū caueat ſibi a reb⁹ fridis ⁊ hūidis; vt ſunt lactuce

portulācē ſpinachia bleta ⁊ ꝯſimilia. Itē dimittat vil. oīa valde ⁊ vētoſa. Uilla vt ſunt lac ⁊ piſces eli-xi. Itē dimittat ea que ſunt pectoris cōſtrictiua: vt pira multa ⁊ ꝓprie acria neſpilla ſorbas granata nuces caſtaneas ⁊ ſimiles. Itē dimittat paſtiles ci-bos oēs. Itē effugiat multi olei cōis vſum. Sʒ loco eius vtat̄ oleo amigdalaꝝ dulciū aut butyro recē-ti. Itē effugiat vſum oīm leguminū ⁊ ꝓprie elixoꝝ: ⁊ vſum lactis crudi coctū cū ouis ⁊ alijs rebus nō vitupero. vtat̄ pane recēti bñ fermētato nō multū cōbuſto: ⁊ carnibus caſtratinis vitellinis de agno de capto de cuniculo de lepore ⁊ de carnibꝰ pullinis de gallinis ⁊ anatibus iuuenibꝰ. Et magnus vſus eiꝰ dʒ eſſe in comeſtione columboꝝ paruoꝝ elixoꝝ et aſſatoꝝ ⁊ auiū minutaꝝ turdoꝝ meruloꝝ ꝑdicum faſiani ⁊ ꝯſiliū. Antiquas aūt carnes ⁊ ſalitas oēs fugiat. In alijs aūt cibarijs hʒ licētiā preterꝗ̄ in ſu-pradictis. Potꝰ aūt eiꝰ vinū albū ſubtile dulce ma-gis ꝗ̄ bruſcū ⁊ pōticum bñ clarum ⁊ trāſparēs: qḋ tū l eītate cōmiſceat cū 3ª vel 4ª parte aq decoctio nis radicū liquiritie raſe. ⁊ in diebꝰ frigoris vinū cō-miſceat cū aq̄ cocta cū melius ꝗ̄titate pauca. ❡ Ef fugiat etiā ſaltē p vnū annū exercitia fortia oī tpe ⁊ ꝓprie poſt cibū. Et caueat exercitari aliquo exerci-tio incuruatiuo pectoris ⁊ capitis. ❡ Et caueat a ve hemētia ⁊ frequētia coitꝰ vſqꝫ quo erit ſanitati reſti tutus. ❡ Itē nō comedat vnꝗ̄ niſi qñ nālis appe-titꝰ affuerit. caueat comedere niſi cū optima maſti catione ꝑmiſſa. Et iteꝝ nō repleat ſtōachū cū cibo neqꝫ potu tāte ꝗ̄titatis ꝙ ſentiat grauitatē ⁊ flu-ctuatiōnē in eo. ❡ Dormiat aūt diſtanter a cibo ꝑ duas horas capite eleuato. Et caueat ꝗ̄tū pōt ne dormiat ſuꝑ ſpina: imo pꝛiꝰ iacēdo ſuꝑ dextro late-re: deīde reuoluēdo ſe ſuꝑ ſiniſtro. Et iteꝝ dimittat dormitionē diurnā ſi bñ ⁊ cōuenīēter dormiuerit in nocte: ita tñ ꝙ dormitio ſua ſit ꝑ ſpatiū octo horāꝝ aut ſeptē ad minꝰ. ❡ Ultio ꝗ̄tū ad hoc dimittat ſol licitudinē ⁊ triſtitia ⁊ ꝯtēplationē circa res melācho licas ⁊ timoroſas ⁊ ꝯſolato aīo cū bona ſpe letetur et gaudeat ad laudem dei. Amen.

Conſiliū. 111. ❡ De ſputo ſanguis theo ricē tārum.

Illa venerabilis religioſa que erit hēre notitiā ſputi ſan. ꝗ̄ mo-leſtat̄. ⁊ hec quidē diſpoſitio oīno pe riculoſa eſt valde. ❡ Si enim hoc ſpu tum ab inferioribus ꝓuenit ꝑ mo-dum inclinationis ad vomendū ne-ceſſe eſt aut ꝙ vene panniculoꝝ ſtomachi dilacera te vel aperte vel rupte ſunt. Aut ꝙ aliunde ad ſto-machū effundatur ſanguis. ❡ Si itaqꝫ ſanguis ef-fundetur a ſplene erit niger opacus ⁊ facile conge-labilis cū grauitate in ſiniſtro hypocūdrio ꝑcepta. ❡ Si aūt hic ſan. ꝓuenerit ab epe erit rubeꝰ obſcu-rus cū grauitate intentione in hypocūdrio dextro perceptio ⁊ erit multus et perſeuerās magis. ❡ Si autem effunditur iſte ſan. a matrice ad ſtomachū tunc precedent ſigna retentionis mēſtruoꝝ quod facile contingere poteſt in ea: eo quia quadragena ria eſt vt mihi ſcribitur ⁊ tunc erit grauitas ⁊ teſio in inferiori parte ſpīne ⁊ lateralibꝰ partibꝰ oſſium anchaꝝ cū rugitu vel tēſione in ꝓfundis locis in-fra vmbilicū ⁊ ſignis coanguſtationis anhelitus: aut interpolato euētu ſpērū prefocatiōis mrica[illegible]. ❡ At ꝟo iteꝝ ſi ſan. iſte emittat̄ a pectore ⁊ effūdat̄ a ꝯcauitate eius neceſſe eſt pꝛimum ſanguinē eſſe coagulatū ⁊ nigrū ⁊ interpolate expulſionis emiſſe ⁊ cū tuſſi moleſta ⁊ lōga ꝑcedēte emiſſionē predicti ſputi. ❡ Si aūt effundat̄ hic ſanguis a panniculis pectoris erit paucꝰ cū moleſta tuſſi rubedīe ad cla-ritatē tēdēte cū forti mixtione cū altera ſpatuli mā cū dolore in ꝑtibꝰ pectoris ꝑcepto. ❡ Sit aūt effūdi tur hic ſan. a pulmone neceſſe eſt ipm eē multū ru-beū claꝝ ⁊ ſpumoſum cū moleſta tuſſi emiſ. ⁊ ꝓprie qñ ꝓuenit ab eruptione magnaꝝ venaꝝ pulmōis Ubi ſi vene erupte ꝑue fuerit ſanguis erit paucꝰ: et cū ꝑdictis accñtibꝰ emiſſus. ❡ Si aūt educeret̄ ab arterijs: tūc ſanguis ille multꝰ eſſet rubeꝰ vehemē ti rubedīe ſpumoſus actu multū calidus cū pulſu cordis ⁊ inſeꝑabili ſe. miſſus. ❡ Cū vero educit̄ ſan guis per ſputū a regione aīatoꝝ mēbroꝝ tūc ſi erit paucꝰ leui rubedīe coloratꝰ ꝑ modū excreatiōis a capite attractus ꝓuenit a pāniculis cerebri a mala cōplexione frida ꝑ modū cōpreſſionis faciēs ipſum effundi. Aut a mala cōplexione humida ꝑdictaꝝ par tiū debilitāte ꝯtētiuā venaꝝ ꝑ modū mollificatiōis ⁊ accidit plurimū in nocte grauāte caput multum dormiētibꝰ ⁊ capite inclinato in dormiēdo tenētibꝰ. ❡ Ex quibꝰ oībus ꝯcludit̄ ꝙ qualitercūqꝫ ⁊ vnde-cunqꝫ predictis modis expuit̄ iſte ſanguis oīno ſuſ pecta eſt eius terminatio magnū periculū ſuꝑuē-turum ꝓnuntiat ei. Hec ſunt que conſiderari opor-tet in diſpoſitionibus huius domine.

Cōſilium. 112. De ſputo ſanguis emiſ ſo a pectore cum tuſſi et raſcatione.

Egritudo huiꝰ gñoſe dñe ſi-cut pōt colligi ex his q̄ mihi ꝑ ſcripturā plene ſatis ob-lata fuerunt eſt [illegible] plicibꝰ ⁊ varijs egritudinibꝰ vel accñtibꝰ cōplicata: q̄ tñ ⁊ ſi ꝓpter eaꝝ magnitudinē par ticularē aduocarēt ad ſe curationē. videtur tñ ab vna egritudine velut radice oīm aliarū ꝑncipium curatiōis aſſumere. ❡ Eſt aūt diſpō hec ſputū ſan-guis emiſſū a pectore cū tuſſi ⁊ raſcatiōe. Huiꝰ q̄dē lʒ plīme poſſint aſſignari cauſe ab auctoribꝰ annū tiate ⁊ varietates eiꝰ. vr̄ tñ mihi oīno verēdū eē ꝙ ſputū ſanguis iſtiꝰ dñe eſt ꝓp rupturā [illegible] rū i ſubſtātia pulmonis ipſiꝰ. ❡ Appet aūt [illegible] multis argumētis poſſe ꝓbari. pꝛio qꝛ hoc [illegible] non videtur in ea ꝓuenire propter reſudatio[illegible] ſanguinis a poris et orificijs venarum. primo q[illegible] dez: quia ſanguis qui ita ſpuitur neceſſario e[illegible] tilis ſubtilitate cholerica aut aquoſita[illegible]. ❡ Pꝛi mum aut̄ m nō videt̄ ita rōnabile ꝓp e[illegible]. qꝛ de-crepita eſt mulier lʒ nō foret īpoſſibile in muliē de-crepita: ſanguinē etiā valde cholericum repiri oēs egritudīes oībꝰ etatibus cōplexionibꝰ regionibus et tpibꝰ anni accidere pñt. lʒ quedā ſm̄ q̄dā maxime

fiunt ⁊ acuunt aſſoꝝ. tertia. ¶ Etiam nō videt̃ hūc ſanguinē rōnabilr̃ eē ſubtilem ſubtilitate aq̄ſa ꝓpter etate ⁊ ꝓpter viſcoſitatē in aquoſitate ſanguinis decrepitoꝝ inuenitur: ſed etas reddit ſanguinē frigidum: igit̃ non bene mobilē: ⁊ viſcoſitas eius ꝓhibet penetrationē: igitur ⁊ reſudationem.

Adhuc etiā non vī hoc ſputū ſanguis exire a ruptura magnarū venaꝝ ꝓpter plura motiua. ¶ Pꝛimū ſi expiret ab eruptione magnaꝝ venaꝝ: tūc emitteret̃ in maioꝛi q̄titate. ¶ 2m q2 emitteret̃ frequentius. ¶ Tertiū q2 maioꝛ eēt anhelitus conſtrictio. ¶ Quartū q2 tuſſis eſſet foꝛtioꝛ. ¶ Quintum q2 magna caliditas in pectoꝛe percipe retur. ¶ Sextū quia foꝛtis in pectoꝛe perciperetur ebullitio. ¶ Septimum quia pondus notabile ꝑciperetur in parte collectionis ſanguinis effuſi.

Cū igit̃ talia accñtia foꝛtia nō appareant vr̃ rōnabilius eſſe ↄcludēdū hoc ſputū ſanguis puenire a venaꝝ ruptura paruarū in pulmone exñtiū: qḋ multis declarari pōt argumentis. ¶ Pꝛimo q2 a paruis venis paꝝ effundit̃ de mā ⁊ ↄſequēter ipſa nō multū ↄſtringit anhelitū. ¶ 2° nō vehemēter efficit tuſſim. ¶ Tertio nō magna ꝑcipit̃ calitas ⁊ ebullitio in loco collectionis. ¶ 4° nō multus neq3 frequenter emittit̃ ſanguis. ¶ Et cum non eſſet paſſiēs caliditate ebullitiōe ⁊ aliq̄li grauitate in pectore ꝑceptis ſignificatur q2 mā non valde multa non cito nec frequēter in loco ↄgregat̃: ergo rara ⁊ pauca fit per ſputum ſanguinis emiſſio ⁊ cum leui tuſſi. ¶ Ab ꝯo doloꝛ aggrauatiuꝰ ⁊ partim extenſiuus in fine coſtarum ſub eis ꝑceptus ſignificat materiam a dyafragmia deriuaſſe q̄ ibi grauitās ⁊ inuapoꝛes ⁊ vētoſitates conuerſa cū ſubita etiam alteratione facta in ptē illa a mala cōplexione calida in ſanguine effuſo acq̄ſita doloꝛē efficit in dyafragmate: q̄ itērū valde verendus eſt: ꝓpterea q2 ibi pſeuerās attraheret aq̄a qḋ in hac etate ⁊ tanta debilitate pnitioſum eſt. ¶ Reliq̄ accidētia q̄ ex defluxu mīeꝝ a capite accidūt: ⁊ in ſtomacho eū pcipiūt in vētre in fenoꝛi ⁊ febris ⁊ ↄſilia ab hac radice ⁊ fundamento depēdēt ſi q̄s inſtructus diligēter conſideret.

Attēto igit̃ hoc fundamēto vt ad inſtāter rogitata deſcēdā3 ſeptē mihi viſum eſt huic generoſe dñe ꝓuidēdū eſſe remediis. ¶ Et pꝛimū q̄dem hoꝝ eſt pſupponēdo debitū regimē ꝓ celeberrimos doctoꝛes adminiſtratū q2 hec mulier vtat̃ hoc digeſtiuo oī mane in auroꝛa accepto. ℞. aq̄ plātag. ℥. ij. aque roſ. ℥. j. mūc citonioꝝ. ℥. j. miſce: ⁊ tepidū accipiat̃ pluribus diebꝰ. ¶ 2m eſt hoc. ℞. margaritaꝝ pfoꝛataꝝ coꝛal. ru. ematitiſe. poꝛtula. gūmis piſcis vel carte añ. ȝ. j. trocíſ. ð karabe. ȝ. j. ß. cū melle violaꝝ fiant pille ex oi. ȝ. ix. de qbꝰ hec dña ac cipiat tres ꝑ duas hoꝛas poſt aſſumptionē potꝰ ꝓdicti. ¶ Tertiū inſtr̃m eſt. ℞. zucca roſ. antiq̄. ℥. ij. loch de pino. ℥. j. coꝛal. rub. ſubtiliſſime tritoꝝ. ȝ. j. ß. fol. auri numero. iij. cū ſyrupi modico de berberis ff. electuariū. deq̄ iſta dña poſt cibū ſuū deglutiat ſuauitē in cis muſ. ⁊ de ipſo frequenter teneat i oꝛe ſuo ſine maſticatione pmittendo deſcendere. ¶ 4m inſtr̃m eſt hoc. ℞. empl̄ de mucillaginibus. ℥. j. ſan. dra. acatie. coꝛal. ru. ſe. poꝛtul. añ. ȝ. ß. dꝛaga. diſſolu ti cū vino ſubtil al. ℥. j. mucillaginis ſcbeſtē. ℥. ij. ß. linimētū tenue qḋ extēſū ſup pāno leuiter ſuppona tur coſtis dolētibꝰ de qbꝰ ſupra. ¶ 5m inſtr̃m ē hoc. ℞. ſtoꝛac. cala. ligni aloes garioſ. añ. ȝ. ß. ſandaracę coꝛal. ru. ſpodij roſ. añ. ȝ. j. ff. puluis ſubtil q̄ ſup puluerizet̃ capiti a pn° capilloꝝ incipiēdo vſq3 ad ſummitatē ipſiꝰ ꝑ amplitudinē q̄tuoꝛ digitoꝝ inter capillos: meliꝰ tñ eēt q2 abraſis capillis ſupponere tur cuti. ¶ 6m inſtr̃ eſt. ℞. ſpodij roſaꝝ karabe ſandarace. coꝛal. rub acatie añ. ȝ. ß. dꝛaga. diſſoluti cū ſyrupo de mirto. ȝ. j. ß. coqu ant̃ i. r̃ ſ fiant pille. de q̄bus hec dña accipiat duas vel tres ꝑ duas hoꝛas poſt cenā. ¶ Septimū inſtr̃m eſt vt vtat̃ eto deſcribeſtē: de quo accipiat ſaltē. ȝ. vj. vel. vij. ȝ. in auroꝛa cū decoct. paſſulaꝝ vel liquir. ⁊ tardet comedere poſt ipm ꝑ q̄nq3 hoꝛas. hoc eīn electuarium allentabit febrē lenīendo vētrē ⁊ molliſicando pectus ⁊c.

Cōſiliū. 113.

De fractura vene in pectore continuata cum febre ⁊ maraſmodea etiam diſpoſitione.

Tria igit̃ ꝑcurāda ſunt ⁊ cōtēplāda in hac diſpōne. ¶ Pꝛimū ē ſputū ſanguis. ¶ 2m ē febris ↄtinua. ¶ Tertiū ē ↄſumptio ſiue maraſmus vīis. ¶ Quibꝰ pnoſtidere volēti pꝛimū qḋ occurrit eſt attēdere ad excreatū ſanguis. ¶ 2m remittere caliditatē febrilē. ¶ Tertium reſtaurare coꝛpus cū cibis nutritiuis. ¶ Jtē. 15. remediis huic viro ↄſiderātī ꝑuidendū eē: de numero quoꝛum ſeptem erunt ad excreatū ſanguinis cōpeſcēdum adminiſtranda: q̄nq3 ad febrilē diſpoſitionē remouēdam. ⁊ tria ad aliqualē vigoꝛationem ꝟtutis ⁊ reſtaurationem membroꝛum que inanita ſunt.

Igit̃ pro pꝛimo ꝑmittendū eſt q2 quatuoꝛ modis retinet̃ ſanguis a venis vel arterijs effuſus. ¶ Pꝛimo per diſtractionem eiꝰ ad oppoſitum. ¶ Scḋo ꝑ motū ipſius ſanguinis in membro eodem vel ad ꝓpinqua. ¶ Tertio ꝑ electionem ciboꝛum ⁊ potuum. ¶ Quarto ꝑ applicationē medicinalium ↄueniētiū fluxū ſanguinis ſed antiū. hec collige 5° de ingenio ſanitatis ſexto cap.

In pꝛimo itaq3 hoꝛum non multum inſudabo: q2 ſcio ſibi factam per illuſtres medicos quicum viſit auerunt: nam pſeuerante ſanguinis excreatione virtute foꝛti flobotometur baſilica dextri bꝛachij ſub cubito ⁊ exeāt. ℥. ad minus due ſanguinis: quoniam ruptura eſt in parte ſiniſtra. ¶ Secundus vero diſtrahendi modus: quia ſanguis huius viri eſt cholericus: qḋ colligitur ex ſignis oſtēdentibꝰ ex ſiccitate palati amaritudine oris preſentia granuloꝝ in circulari regione vrine ⁊ alijs his apparentibus: ſanguis a naribus ꝓuocetur cum ſetis poꝛcinis vel cū retoꝛta cartula pergamena: ⁊ ſi hec non pꝛeſtant iuuamentū aperiatur cephalica inter policem et indicem dextre manus educendo. ℥. ij. ſanguinis vt magis a remotis fiat diſtractio. ¶ Tertiꝰ diſtrahendi modus eſt per applicationem pannoꝛum calidoꝛum ⁊

poſitionē ventoſaꝝ ſine ſcarificatione ſup nates in
ferioꝛes ſpme partes. ¶ Quartus diuertēdi mod⁹
eſſet vt apparēte fuſcedine in ſanguine cū groſſitu
dine intēdat̄ apertioni emoꝛroidāꝝ cū fricationib⁹
eaꝝ cū pāno biſello aut folijs ficus aut felle tauri:
p hec oīa alternatim facta iuuamentum ſentiet.

Pro declaratione ſcd̄o ſecūdi dico q̄ fricatio cir
ca loca pectoꝛis ſiue ſit oppoſita ſiue nō
ſed ꝓpinqua ſatis mouent māas aſcedētes ſi pecto
ris locis ꝓpinquas: vñ ſanguis emanat dūmō ta
lis fricatio non fiat vehemēs niſi cū reb⁹ potentia
aut ſaltē calidis actu. in talib⁹ eñ nō cōpetūt. catta
pue etēm vētoſe leuiter ignite frequentate ſup mu
ſculoſis ptib⁹ pectoꝛis anterioꝛib⁹: ⁊ poſterioꝛib⁹ vti
les ſunt. ¶ Et medicine rubificantes vt calamētum
apiū ſilueſtre adhuc leuit̄ veſicātes ꝯueniūt vt infu
ſio coti in lacte ficuū vel in ſucco apij ranini quoꝝ
aliqd̄ pōt remouere ſanguinē in mēbꝛo a quo fluxu
rus eſt exñtē. ¶ Taceo hic nōnullas ligaturas q̄s
ſepe feci cum choꝛdulis trahēdo cutim a coſtis ⁊ ſuſ
pendendo ipam cum circūnodatis choꝛdis: qd̄ in
ſtrumētum fere inſtantanee vidi ꝯferre ſimu: cū li
gatura adiutoꝛioꝝ ⁊ in radice oſſei facta que oīa
ſunt ſapiētum inſtrumenta.

Circa 3ᵐ ſcd̄o cibaria ⁊ pot⁹ debēt his pticipa
re q̄litatib⁹. ¶ Pꝛia q̄ ſint infrigidati
ua pꝛimi vel ſecūdi gradus. ¶ Scd̄a q̄ ſint ingroſ
ſatiua. ¶ 3ª inuiſcatiua. ¶ Quarta ꝯglutinatiua. le
ge hoc 5° de ingenio ſanitatis: ⁊ .xª tertij. Et cū fe
re in nullo ſimplici cibo ⁊ potu hec inueniantur: opꝫ
ꝯfrangere ea taliter aut coquēdo in eis dragagan
tum: aut gūmi arabi. aut modicū carte pgameni:
aut pultē ex bꝛodialib⁹ faciēdo ex amilo ⁊ farīa vo
latilis molēdini: aut riſi aut farina ꝯdri. i. farīa far
ris: aut ſaltē iā coctis ferculis ſupeffundere aliq̄d
de puluere coꝝ: aut frequētare ſuſcula ex lacte ca
pꝛino decocta: in q̄ pꝛius fruſtū calibis vel lapidis
fluuialis albi extinctū fuerit aut ſaltē diu coquēdo
ipm: aut pedes vituloꝝ ⁊ arietū pulloꝝ ⁊ caponū
in cibis eoꝝ coquēdo vehemēti diſſolutiōe aut ali
q̄d de glutīe carte vel piſcis diſſoluēdo cū cibarijs:
⁊ intm̄ pcedo ego q̄ facio freq̄nter diſtillari pedes ⁊
neruoſas ptes aīaliū cutē paꝝ añ excoꝛiatā. Et nō
raro ꝯfundo in cibis fruſtū anguille vel tinche ⁊ vi
ſceꝝ piſciū. ⁊ hec oīa faciūt iuuamētū: q̄m fundant̄
in teſtimonio antiquoꝝ ⁊ diſcurſu rōnali ⁊ q̄tidia
na expiētia. ¶ Pꝛopter qd̄ etiā potui infundi dꝫ ali
q̄d de glutine piſcium aut puluere eius: vt acq̄rat
glutinationē: ⁊ nō dubito ego q̄ ſi acciperetur lib. j.
mellis albi ⁊ in. xv. lib. aq̄ in q̄bus bis extincta fuiſ
ſet lib. j. calibis bene cādētis ⁊ miſceretur huic deco
ctioni dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. j. ß. cum. ℈. j.
croci: ⁊ coq̄retur totū vſq̄ ad tertiam ptem duab⁹
remanētib⁹ hic potus huic viro eſſet maximū iuua
mentum ſimplex acceptus: aut ſaltē cū altera me
dietate vini ſubrubei mediocris dulcedinis partici
pantis: ⁊ hec de cibo ⁊ potu.

Ex quo fundamēto apparet q̄ 4ᵐ pticula
re p̄miſſum iam [illegible] cluſum ē
in hoc 3° Lucidi⁹ tñ aliq̄d ſcribēdo dico q̄ bꝛodias
lia caponū faſianoꝝ pdicū ⁊ vitulinarū carniū [illegible]
loꝝ ⁊ gallinaꝝ oīa vt loquēdo coq̄ debēt in aq̄ [illegible]
tinctionis calibis: ſine qua difficulter ſanabit̄. ¶ Ut
tñ reſtaurationi medicamē aliqd̄ ꝯpoſitū ad [illegible]bea
tur. ℞. carniū turturis in aqua calibis iam dec
ctarū vſq̄ ad diſſolutionem carniū: de alijs fa[illegible]a
noꝝ caponū perdicū aut francolinaꝝ coctaꝝ i pꝛe
dicta aq̄ lib. ß. amili de oꝛdeo. ℥. j. dragaganti: gum
mi arabici: liq̄ritie raſe añ. ʒ. j. ß. ſeminum quatuoꝛ
cōium frigidoꝝ. añ. ʒ. ij. ſe. lactuce alb. ⁊ ſcariole do
ronici ⁊ iringi. añ. ʒ. ij ʒucca. candi. ℥. iij. floꝝ: vel ſe
loꝝ macianoꝝ ſarcocolle lōgo tpe nutrite in aq̄ ca
libis añ. ʒ. j. vitelloꝝ ouoꝝ numero. x. q̄ decoquant̄
in aquā calibis iam p̄dictā terant̄ ergo vitelli viti
mate cū modico aq̄ carnis ſublimate: ⁊ cū eis incoꝛ
poꝛent̄ carnes. deinde ⁊ reliq̄ alia cū aq̄ ro. muſ. a
ta: ⁊ ex hac mixtura fiat electuariū: de q̄ p duas ho
ras ante diē: ⁊ p horā añ pꝛandiū: ⁊ 3° iteꝝ p horas
añ cenā comedat̄ coclear vnū bibēdo poſt ipm vini
electi parū vt ſupra. cū hoc eluario plimos ſanaui
⁊ cōponentia declarant: ⁊ hoc de 4° remedio. ¶ 5ᵐ
aūt inſtrm̄ eſt ad miniſtratio localiū: igit̄. ℞. galla
rū pfoꝛataꝝ: gallaꝝ q̄rcus: ſumach: acatie. añ. ℥. ß.
granoꝝ mirti ſe. plāta. ⁊ poꝛ. añ. ʒ. iij. draga. ⁊ gū
mi arab. toꝛrefactoꝝ glutinis piſciū ⁊ carte añ. ʒ. v.
farine oꝛdei. ℥. j. ß. amili ⁊ farie volatilis molendini.
añ. ℥. j. croci. ʒ. j. croci. ʒ. j. bulliāt hi pul. i vinū rubeū
mediocris ſtipticitatis: deide incoꝛpoꝛent̄ in moꝛta
rio oīa ⁊ fiat linimētū vel empl̄m groſſum: de q̄ oēs
ptes coſtarū liniant̄ mamilla ſiniſtra dimiſſa i lati
tudine circa ſemiſſem: ⁊ fiat hoc in die nāli bis: et ſi
tale medicamē adheret ⁊ inuiſcat̄ cuti: nulla[illegible]
deponat̄: ſed eidē aliud ſupponat̄. ¶ Sextū [illegible] pſ
le inſtrm̄ eſt hoc. ℞. aquarū acetoſe melli[illegible]. lib.
ß. aq̄rū cicoꝛee ro. muſ. añ. ℥. viij. trociſ. de [illegible]. tro
ciſ. de ſpodio añ. ℈. ij. beē al. ⁊ ru. doꝛoni[illegible] oſſis de
coꝛde cerui. pul. margaritaꝝ añ. ℈. j. croci. ℈. ß. vi
ni maluatici cyathum. ß. miſce ⁊ bu[illegible] oīa modi
cū: in q̄bus infundat̄ pann⁹ de gr[illegible] quadrangu
laris ⁊ ponat̄ ſup mamilla [illegible] u tepidus: et
nullo modo calidus ⁊ a[illegible] ubi c[illegible] a pte poſte
rioꝛi ex oppoſito rectitudin[illegible] apponat̄: ⁊ frequen
ter hoꝝ applicatio omni hora ter aut ad min⁹ bis.
¶ 7ᵐ ſpāle remediū eſt hoc. ℞. ſe. plātagi. ſumach
acatie añ. ʒ. j. margaritaꝝ mūdiſſimaꝝ coꝛal. ru. ca
rabe ematitis: ſāguis dꝛa. añ. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. vi.
dra. gūmi arab. thuris gū[illegible]oſi. ana. ʒ. iij. puluerie
ꝫent̄ oīa p ſe ſubtiliter: ⁊ de hoc puluere aſſum[illegible]r.
℈. j. cum. ℥. j. ß. aque poꝛtul. in die q̄ter. v[illegible]
ſumptionis ſy: up[illegible] infraſcribendi añ vel po[illegible]
vice aſſumat̄ in medijs tertijs. tertia vice [illegible]at̄
añ cenā p horā vnā. q̄rta vice p duas horas [illegible]e
nam hic eſt ille puluis q̄ me felicitauit in [illegible]
tē plurimā in conſimili diſpoſitione. ¶ 8ᵐ re[illegible]
eſt. ℞. draga. frigidi. ℥. ij. ematitis lo[illegible]
tinis carte: coꝛal. ru. margaritarum [illegible] coꝛpo
rētur ſimul in moꝛtario cū loch de pa[illegible] ⁊ fiat
loch: de quo vir iſte quaſi ſemper tene[illegible] in oꝛe ſuo
quantitatem grani fabe. eſt enim meu[illegible] ſuffrag[illegible]
ſpeciale latens.

Nunc

Nunc aũt ſcdo ꝑncipalr attẽdendũ eſt febri cũ q̃tuoꝛ remedijs. ¶ Primũ itaq; ipſorũ eſt hoc. ℞. ſe. ꝛ radicũ plãtaginis anteꝛe granoꝝ mirti ſpodij cẽtauree mi. radicum cõſolide vtriuſq; triũ ſand aloꝝ añ. ℈. j. ſe. q̃tuoꝛ cõmuniũ frigidoꝝ. ſe. acetoſe. ſe. endi. ſe. ſcariole. añ. ʒ. j. ß. ſe. poꝛtula. ℥. ß. acatie ſumach añ. ʒ. iij. lãbruſce: ſpodij: coral. amboꝝ ꝛ ſand aloꝝ amboꝝ añ. ʒ. j. pl̃uerizent ola groſſo mõ ꝛ infundant in aquã decoctionis poꝛtulace ꝑ biduũ. deinde ſupaddant ei ſucci gña. muꝛoꝝ: ſuc. citoni. añ. lib. j. aque lãbruſce aq̃ roſ. añ. lib. ß. et ola inuicẽ bulliãt lento igne vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis. deinde colent vehemẽti expreſſiõe et colature ſupaddat vini citonioꝝ tã pẽpaſi ꝛ agreſte ſine ſale añ. ℥. viij. ꝛ inſil bulliãt cũ lib. ß. zuccari vſq; ad bonã glutinoſitatẽ ſyrupizationis. de hoc ergo ſyrupo ol mane in auroꝛa accipiat. ℥. ij. cũ. ℥. ß. aq̃ ſublimationis poꝛtulace ꝛ tardet cibũ aſſumere ꝑ tres hoꝛas. poſtq̃ ergo cibat⁹ fuerit accipiat iterũ doſim pl̃ueris ſupraſcripti in p̃cedẽti cap̃. poſt cui⁹ aſſumptionẽ iterũ cibetur: ꝛ iterũ a cibatiõe redeat ad pl̃uerẽ accipiẽdũ: ꝛ ecõuerſo de ipſo a cibatiõe: et erit regularis modus regiminis ei⁹ tã ex ꝑte ciboꝝ q̃ medicinarũ: ꝛ ſi cõſideras in hoc ſyrupo includitur virtus frãgendi caliditatẽ febulẽ ꝛ mam eius equãdi: ꝛ aſpectum habet ad extuꝝ ſanguinis. ¶ Scdm vero ſpeciale remediũ eſt hoc. ℞. cõſerue roſ. antiq̃ ℥. ij. conſerue boꝛaginis. ʒ. j. trocıſ. de ſpodio. ʒ. j. coral. amboꝝ ꝛ ſand aloꝝ amboꝝ acatie et ſumach añ. ℈. ij. pulueris margaritarũ. ʒ. ij. fiat electuariũ cũ modico ſyrupi de mirto: de quo hic vir accipiat ſemper ante cibum ꝛ poſt cibũ omnẽ quãtitatem nucis muſcate deglutiendo ipſum. ¶ Tertiũ remediũ ſpãle ẽ hoc. ℞. mucilagis ſebeſtẽ: mucillaginis ſe. citonioꝝ bñ groſſi vtriuſq; añ. ℥. ij. mãne electe. ℥. j. ß. olei amigdalarũ dulciũ. ℥. ij. inſpiſſent cum zuccaro albo in moꝛtario vltimata cõtritiõe: ꝛ de hac mixtione ſaltẽ omni tertio die aſſumat quãtitatem medie vncie: ꝛ cõſideret effectũ lenitiõis vẽtris aut alteri⁹ accñtis cõſequentis ad ipſum: ꝛ ꝑm ipſum minoꝛet aut augmẽtet quãtitatẽ vſq; quo alleuiationem percipiet ex aſſumptiõe eius. ¶ Quartũ ſpeciale remediũ eſt hoc. ℞. loch de papauere. ʒ. ij. maſt. carabe. coral. ru. añ. ℥. iij. miſce. ꝛ totum hoc per hoꝛã cũ dimidia poſt cenã bibat cũ. ℥. j. ß. aque poꝛtlace. Ego enim non dubito huic diſpoſitioni cõplicari ꝛ ad cã ſequi catarrizantem a capite materiam: aut foꝛtaſſe verius eſt cõcedere q catarrizans a capite materia inchoatiue fuit cã egritudinũ hui⁹ viri. ꝛ hoc de ſcdo capl'o attendendum ad febrem ꝛ annexa.

Iam vero tertio reſtat aliqd tãgere de cibalibus cõuenientib⁹: ꝓpter qd p̃mitto q pꝛimo in omni cibario ſuo bulliãt folia poꝛtulace ꝛ aliq̃ñ folia lactuce: ꝛ q̃ñq; folia granatoꝝ. Et de mihi ſecretis expertis eſt comedere fercula cocta cũ folijs cõſolide mino. ꝛ ad illud etiã adiũge folia burſe paſtoꝛis ꝛ pedes animaliũ ꝛ coꝛ etiã ꝛ pulmonẽ ipſoꝝ a comeſtione quoꝝ nullatenus ſecedẽdũ eſt: memorãdo etiam vſum electuarij reſtauratiui anteſcripti qđ eſt diuina medicina. ¶ Pꝛimũ enĩ inſtrumẽtoꝝ reſtaurantiũ eſt: vt accipiat lactis adog: ꝛ eſt quod paſtoꝛes vocãt caput lactis. accipe igit partes tres granoꝝ pini per triduũ infuſoꝝ in ſapã ꝑtes quatuoꝛ: olei recẽtis amigdalarũ dulciũ. ℥. ij. cõquaſſentur ola in moꝛtario lõgo tẽpoꝛe actu frigida vſq; ad cõuenientẽ ſpiſſitudinẽ: ꝛ de hac mã ſemꝑ in pꝛincipio cuiuſq; cibi aſſumat vnũ bonũ coclear bibendo poſt ipſum hydromelis ſupius dicti. ¶ Scdm reſtauratiuum delectabile ꝛ vtile eſt hoc. ℞. aque ſublimationis caudarũ cancroꝝ fluuialiũ. ℥. ij. aque ſublimationis carniũ caponis: qui per octo dies nutritus fuerit ex paſſulis factis de farina oꝛdei cũ puluere folioꝝ cõſolide minoꝛis partẽ. j. accipiatur hec mixtio frequenter per vnã vel duas hoꝛas ante cibum: ꝛ eſt reſtauratiuũ bonũ. ¶ Tertiũ ꝛ vltimum reſtauratiuũ eſt aqua ſublimationis teſticuloꝝ capretoꝝ vel caſtratoꝝ aut vituloꝝ iuuenũ per alẽbicum facta: de qua in omni cibario ꝛ potu ſuo accipiat. Et hec ſunt que pro nunc melioꝛa tibi celeriter mando: ſaluatoꝛ omnium te ſaluet ꝛ regat.

¶ De egritudinibus coꝛdis conſilia ſequuntur.

Conſiliũ. 114.

De mala cõplone coꝛdis ꝛ partium ei adiacẽtium pendente a cholera citrina ad quã ſequitur interdum ſubitus caſus virtutum olum ſine manifeſta cauſa durãs per ſpatium hoꝛe vnius vel medie. Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De eſſentia egritudinis ꝛ eius cauſis. Cap̃. j.

Conſueuit ſemꝑ volubilis foꝛtuna offerre mihi diſpõnes difficiles ꝛ ardue cõtẽplatiõis: de qb⁹ nõ min⁹ verẽdũ eſt q̃ innitendũ ſit in cognitione cauſarum ipſaꝝ egritudinũ pꝛioꝝ ꝛ poſterioꝝ. ¶ Quis enĩ eſt qui nõ debeat vereri. q offeratur ſibi vir etatis cõſiſtẽtie cõplone ſanguineus magis q̃ melicus ꝛ cholicus q̃ ſlaticus: hõ ſatis boni regiminis: nõ ſolit⁹ excedere valde frenitanter in regimine ſex reꝝ nõ nãliũ: ꝛ maxime nõ in potu: neq; in laſciuijs: foꝛtis ꝛ robuſtus apparẽs in opõnibus motiuis exterioꝛib⁹ ꝛ ꝑfectionẽ hñs ṽtutũ nãliũ: ꝛ earum que ꝑtinẽt ale cognitiue que vocant moꝛales virtutes: ꝛ ſatis amplã videt hr̃e ꝑfectionẽ in eis. ¶ Euenit aũt ei aliq̃ñ ſubit⁹ ṽtutũ olum caſus ſine manifeſta cã nõ timoꝛis nõ terroꝛis ꝛ triſtitie cauſis deiectus ꝛ rect⁹ regimine iã p̃dicto. a quo accñte iã p̃dicto capt⁹ tꝑe ſatis extẽſo ꝓſtrat⁹ remanet ꝑ ſpatium vni⁹ aut medie hoꝛe: ꝛ q̃ritur ꝯſiliũ ꝓpter qđ hoꝛum accñtiũ ꝛ canon ꝛ modus regiminis curatiui hui⁹ viri ꝛ p̃ſeruatiui ab euẽtu hoꝛũ accñtiũ. In qua q̃dem mã ſpeculari opꝫ non modicũ. ¶ Põt enĩ olum ṽtutũ caſus in hõie euentẽs appꝛopıari epileptico: aut apopleptico moꝛui. Uel catarro ſubito defluenti ad locũ rete mirabilis nolatũ lacuna. Uel ad partes ſuperioꝛes naſi. In quibus cõtẽta mã ꝓhibet cerebri euẽtationẽ ꝛ eius a ſupfluis fumoſitatib⁹ mũdificationẽ. ¶ Adhuc quinto huius virtutis caſus prouenit a caſu materierum in pulmone ſubito pꝛefocantium. ¶ Sexto vel prouenire poſſet a paſſionibus coꝛdis a multa materia in eo inuenta pꝛefocã-

tibus ipſum ⁊ facientib⁹ accidere lipothomiã: aut ca
ſum ꝟtutũ maiorẽ illa aut morũ ꝓpe dictũ ſynco=
palẽ. Ex qb⁹ oĩb⁹ accñtib⁹ debilitãtib⁹ per ſe aut p
colligãtiam cor aut cerebrum: aut vtrunq; ſimul:
poteſt homo incurrere caſum ꝟtutũ oĩm iam predi
ctam. ¶ Taceo q̃ nõ raro etiã dolores ingẽtes ali
quarum partiũ ⁊ ꝓprie multe ſenſibilitatis: ⁊ rerũ
valde fetidarũ occurſus pñt eſſe cãe ſubite ⁊ fortis
debilitatis omniũ virtutũ: vt pulcherrime colligit
ſcd̃a primi. cap̃. de cauſis debilitatis membrorum.
¶ He in ſumma videntur eſſe cauſe ꝓpter q̃s hoĩ con
tingit incidere ſbbito oĩm virtutum defectum: extra
quas nõ inueniũtur alie cauſe ſcripte a ſapientib⁹:
que non ſint iſte: aut ad eas reducibiles ſi bene cõ=
ſiderabis.

Ut aũt p̃dicti accidẽtis ⁊ cauſaꝝ eius aliq̃s
fruct⁹ colligi poſſit ex auctorũ florib⁹
premittẽdũ p̃mo. ¶ Qd̃ in hoc viro nõ apparent ſi=
gna mot⁹ epileptici: neq; in ipſo apparet magna ca
pitis plenitudo: neq; dolor grauatiu⁹: nec extẽſiu⁹
nec fortis ſomni ꝓfunditas: nec ſub lingua eius exi
ſtẽtes vene virides apparẽt: que ſolẽt eſſe ſigna pro
noſtica futuri mot⁹ epileptici. Et ꝟo huic viro nõ ac
ciderũt mot⁹ vertiginoſi antecedẽtes caſum ei⁹: ne
q; ante caſũ ad terrã habuit fortẽ pedũ agitatio=
nem ⁊ ɔ̃ctionẽ: ꝓpter quã ab antiq̃s pedicõ nomina
ta fuit hec egritudo: nõ habuit etiã capitis conquaſ
ſationẽ vel agitationẽ fortẽ: nec oculoꝝ ɔ̃torſionẽ:
neq; ſpaſmoſam mãdibulaꝝ ɔ̃ctionẽ: neq; ſpumas=
uit in tp̃e accidẽtis ei⁹. Igit̃ hic vir non eſt epilepti=
cus. ɔ̃ñtia eſt neceſſarie veritatis apud illos qui in=
telligũt ſigna demõſtratiua epilepſie. ¶ Qd̃ aũt hic
caſus virtutũ nõ ꝓueniat 2° a motu apoplectico. ꝓ
bat̃ facile. q̃ cũ iſte paſſus fuerit ſepe hoc accidens:
aut illa fuit apoplexia fortis aut debilis. Si prima
igit̃ neceſſario fuiſſet mortu⁹. Si 2ª igit̃ fuiſſet fact⁹
paralitic⁹. Prima ɔ̃ñtia ex his duab⁹ ex ſententiis
hyppocratis colligit̃. Secũda ꝟo colligit̃ a Galeno
cõmento illius ſermonis hyppocratis ſoluere apo=
plexiã fortẽ iꝑoſſibile: debilẽ ꝟo non facile. q̃re neq;
hic ꝟtutis caſus erit apoplectic⁹ nominãd⁹. ¶ Qd̃
autẽ iterũ illius cã nõ fuerit defluxus mãeꝝ multa
rum ſubitus ad lacunã cerebri que eſt in p̃te ſferio=
ri ĩ ſinus vbi ſuſtẽtat̃ cerebrũ: aut os baxillare ſuper
cui⁹ foramine ſufficiẽtenus locatur reticula ſiliete
nuiſſimis ⁊ ſolidis cõtexta mirabili artificio nature
fabricata. ꝓpter q̃d rete mirabile nõiat̃: vbi ponitur
gr̃a ſuſtentandi ⁊ detinendi ſiq̃dẽ defluxũ mãerũ q̃
a cerebro colliq̃te ⁊ diſſolute colligunt̃ in loco illo no
minato ſpecu vt exponit Gerard⁹ Cremonẽſis trãſ
lator Auicẽ. ꝑma tertii 2° cap̃ niſi enim reticula illa
illi foramini anteponeret̃: deflueret ſemꝑ mã iaz p̃=
dicta ad inferiora ad os imediate ipediẽs hoĩem a
ſermonis ɔ̃tinuatione: ⁊ dehoneſtãs ipm̃ ꝓpter mul
titudinẽ expuitionis. ¶ Et ſi imediate magis deſcẽ
deret per tracheã ad pulmonẽ: poſſet eſſe cã diſnie
vel alteri⁹ nocumẽti anhelitus ꝑiſis empimatis ⁊
aliorũ. ¶ Adde inſuꝑ q̃ ſp̃us vitalis tranſmiſſus a
corde per arterias recipit̃ ĩ tenuiſſimis arteriis hu=
ius miraculoſi retis: ⁊ ibidem vera digõne aut q̃dã
expurgatione mũdificatione: aut ſubtiliatione [illegible]
trãſmittit̃ ille ſp̃us ad cerebrũ ⁊ trãſmutat̃ a forma
cerebri vel ſuo tẽperamẽto. ⁊ efficit̃ alis. ¶ Cũ ergo
hic ſp̃us vitalis in p̃dicto rete recipi non poſſit: q̃d
eſt qñ repletũ fuerit a mã multa ad ipm̃ defluẽte. ſe
quit̃ neceſſario q̃ cerebrũ tranſibit ad non eſſe. nec
enim in ipſo ɔ̃ſeruat̃ vita: niſi per ɔ̃tinuũ influxũ vir
tutis ſibi delate a corde per vitalẽ ſpiritũ: ſ; cui⁹ pre
ſentia vita in aliquo ɔ̃ſeruat̃ illi⁹ ſublatione remo=
uet̃. Uide ergo q̃ facile eſt itelligere caſum virtutis
ꝓuenientẽ ex oppilõne ⁊ clauſione huius retis mi=
rabilis. ¶ Et tu adde q̃ vitalis ſp̃us ſubtractione
facta ſtatim cadit fortitudo cerebri ab euẽtatiõe et
debita trãſpiratione fumoꝝ viſiũ quoꝝ ad bene eẽ
vite neceſſaria eſt mũdificatio. ¶ Qd̃ aũt 4° princi
palr virtus cadere poſſit ⁊ auferri oꝑationes mo⁹
⁊ ſenſus ꝓpter ſubitũ defluxũ mãeꝝ a capite in cõ=
cauitate pulmonis oppilando meat⁹ introit⁹ aeris
⁊ egreſſiõis fumoꝝ: etiã cõcedi põt: ſ; rari⁹ hoc eue=
niat. ¶ Cũ ergo nõ apparuerit in viro iſto ſignũ fe=
ſtini fluxus mãeꝝ a vẽtriculo anteriori ⁊ medio ce=
rebri ad palatũ: ita vt cõprehẽdatur ibidẽ pondus
tẽſio ⁊ grauitas in ɔ̃cauo palati. Et vt plenus inue
niat̃ pãniculus in medio palati poſitus añ foramẽ
colatorii. patet q̃ ex his ſignis cognoſcit̃ mãm non
defluxiſſe ad locũ retis mirabilis. etiã ſi mã deflu=
xiſſet multa ⁊ ſubito in cõcauũ pulmonis: fuiſſet ne
ceſſe anhelitũ coangustatũ eſſe inſpirando vel ex=
pirãdo vel in vtriſq;. ¶ Etiã pondus vel grauitas
in cõcauo pectoris ⁊ plenitudo faciei per ɔ̃uerſionẽ
ipſius ad nigredinẽ ⁊ venarũ tenſio magna in gu=
la ⁊ in tota facie apparuiſſet. ¶ Cum ergo hec que
ſunt euidẽtia ſigna ſubite prefocationis nõ appa=
ruerint: ſequit̃ q̃ defectus ꝟtutis huius non fuit ex
materia catarrizante ad loca predicta. ¶ Qd̃ verõ
hic caſus ꝟtutis ꝓuenerit a ſtomacho epate ſplene
vel renib⁹ nõ eſt rõnabile: neq; a ſapientib⁹ inuẽtũ.
Neq; eñi mala cõplõ mãlis vl̃ immãlis calida vl̃ fri
gida nõ oppilatio vl̃ apoſtema ĩ p̃dictiſ [illegible] pñt
eſſe cã tãti ⁊ tã feſtini defect⁹ ꝟtu[illegible] ut q̃
oportet iuenire aliã ꝑuũ nocu[illegible] ẽ cãm hui⁹ fe
ſtini caſus ꝟtutis q̃ p̃dictoꝝ [illegible] oꝝ. ¶ Propt̃ cui⁹
declarationẽ p̃mittẽd⁹ ẽ [illegible] hyppocratiſ. Qui expol
uunt̃ frequẽter ⁊ fortiter ſine maifeſta cã repẽte cõ=
moriũt̃. Cũ eñi accidat cordi ſp̃s male ɔ̃plõnis fri
de: humide mãlis: mã illa cõprimit ⁊ aggrauat ſub
ſtãtiã cordis: vt non ſit facile mobilis motu dilata=
tiõis ⁊ ɔ̃ſtrictiõis: ſiue illa mã ɔ̃tineat̃ in caſſula cor
dis inter ſuꝑficiẽ ɔ̃uexã cordis ⁊ ɔ̃cauã caſſule [illegible]
la mã mltiplicata fuerit ĩ vẽis ⁊ arteriis cord[illegible] ma
gnis ⁊ minutiſ ĩ poris ⁊ vẽtriculis. Si eñi co[illegible]
mit̃ iteꝝ ⁊ nõ ɔ̃ueniẽter dyaſtolet: tũc non a[illegible]t̃
aeris q̃ñtitas ſufficiẽs qñ q̃lr oporteret. ſ; [illegible] no re
frigerato ſbbite corde acq̃rit̃ caliditas ĩte[illegible]
ſeq̃t̃ reſolõ ſp̃uũ ⁊ vapoꝝ laudabiliũ q̃ [illegible] trãſ
mutari ĩ ſpm̃ vitalẽ: ſ; ex hoc cadũt ſtatĩ [illegible]õẽs
cordis ⁊ alioꝝ mẽbroꝝ. Igit̃ hec eſt illa exolutio vel
diſſolutio q̃ ſolet ꝓuenire a cã non ma[illegible]ſta ſupple
ſenſib⁹ exterioꝛib⁹. Etiã ſit ſubito vel repẽte: ⁊ eſt il=
la reſolutio fortis ad quã ſequitur mors ſubita.

Et ex hoc fundamēto apparet p̄mo: quare aliq̄ ſtatim moriunt̄ in ſyncopim p̄uenictes. ❡ Apparet etiā ſcđo quare aliq̄ h̄nt ſyncopim. q̄n em̄ coartatio cordis: ⁊ reſolō ſequens ad illā fuerit breuior. tūc ad ipſam ſequit̄ ſyncopis leuior: q̄ lipothomia dicit̄ vel ſyncopis repabilis ⁊c̄. Et ſi adhuc coartatio fuerit breuior tūc accidet altera ſpēs ſyncopis leuioris: q̄ denolat̄ caſus v̄tutis a quo etiā ꝯtigit euadere. ❡ Et ſequit̄ 3° ex hoc fundamēto quare apparet in tali lapſu a multa h̄ūiditate ſcō motus tremulus cordis. ❡ Cū em̄ materia cōprimat partes cordis multitudine ⁊ friditate ſui tūc ꝓpter anguſtiā anhelitus conat̄ virt⁹ magnifice ad dilatandū: ⁊ mā ꝯprimit mō p̄dicto: et virtus ecōuerſo. ōre acq̄rit̄ ſaltus in corde. Et ab illuſtrib⁹ viris nolat̄ ſaltuoſa cardiaca: vt 2° breuiarij finali cap̄. in exordio colligēdū. Et ſi ꝯtigit motū illū cordis breuiorē eſſe ⁊ freq̄ntiorē. tūc denolat̄ hec diſpō cardiaca tremēs vel tremula. Et ſi adhuc mot⁹ illi⁹ cordis fuerit debilis valde breuior ⁊ leuior fiet: tūc nominabitur motus iectigatiuus cordis.

Poſt hec aūt intellige q̇ ſi mala ꝯplō materialis p̄dicta fuerit h̄ūida cū dñio cholerice materiei. tūc ꝓpter fortē reſolōnē in corde v̄tus magno conatu nitit̄ ad fugā illius cor dilatādo: vt aerē corruptiuū illi⁹ male caliditatis attrahat: ⁊ iā mā ꝯtinue ſui caliditate acuta ipm ledit ⁊ reſoluit: ad quā reſolōnē tenuis ps mārꝫ cū v̄tute vel ſubſtātia cholere p venas ⁊ arterias fert̄ ad partes pectoris gule ⁊ toti⁹ capitis cū vehemēti ⁊ acuto ſudore in partib⁹ p̄dictis: ⁊ hec eſt illa ſeuiſſima ⁊ verēda cardiaca: quā illuſtres viri nolauerūt cardiacā: in qua plurimos hoim vidi ego ſtatim mori: nō ſolū q̄n fit ex diſpōne cordis p eſſentiā in eo ſꝫ q̄n q̇ iterꝫ ꝯueniēs p colligātiā ſtomachi epatis ⁊ aliarū partiū: in q̄bus ꝯtinet̄ cholica acuta mā et male qualitatis p colligātiā abſolutā vel nō abſolutam cordi cōicata. Et hoc eſt formale modis moriēdi in pleriſqꝫ febrib⁹ peſtilētialib⁹ ⁊ aḡatib⁹ earꝫ in venenatis ⁊ in mulierib⁹ laborātib⁹ p̄focatiōe mſicali mēſtruoſa vel ſp̄matica. Et ꝓprie q̄n has mās ꝯtingit eſſe trāſmutatas ad venenoſitatē. Et ne ꝯtigat mercātib⁹ ab iniurioſis moriēdi poſſe īponi cām. collige hos ſmones 5° de accñti ⁊ morbo ꝓfūdiſſimo cap̄. ⁊ q̄nto iteriorꝫ 2° cp̄. xi^a. tertū cp̄. ď tremore cordis ⁊ 9° theorice i locis approp̄ati ab haliabate collige.

Ex q̄bus oībus diligēter examinatis colli ge correlaria q̄dā. P̄rimū q̇ hic caſus v̄tutis huius viri nō ꝯuenit ab epilia ex diſcurſu in hac mā ſcō. ❡ Neqꝫ accidit ab apoplia: vt ſcđo loco demōſtratū eſt. ❡ Neqꝫ iterꝫ ꝯuenit hic caſus v̄tutis ex defluxu mārꝫ ad lacunā: vel ad rete mirabile: neqꝫ ad guttur vel ad pect⁹: vt in tertio loco apparuit. ❡ Neqꝫ etiā hoc nocumētū ꝯſecutū eſt ex colligātia toti⁹ corporis ad cor: excludēdo febres peſtilētiales ⁊ ꝯſiles. ❡ Neqꝫ p colligātiā ſtomachi epatis ſplenis ⁊ mſicis: vt iā inductiue in ſingulis declaratū eſt: excludēdo etiā p̄mitiuas cās vt timoris ⁊ ꝯ[illegible]. ❡ Et p colligātiā aliorꝫ mēbrorꝫ ad cor nō pōt fieri adeo ſubita tā fortis ⁊ freq̄ns reſolutio in corde. ❡ Nec videnk̄ aſſignari poſſe alie cāe tā velocis ⁊ fortis caſus v̄tutis. ❡ Relinquit̄ ergo neceſſariū eſſe hāc diſpōnē eſſe appropriatā cordi. hec vltima ꝯñtia ꝯtinet veritatē ex ſufficiēti enumeratiōe mēbrorꝫ: ad quorꝫ nocumētū pōt ſeq̄ ſubit⁹ v̄tutis caſus ⁊ mors. ❡ Et ex olm ſermonū ꝯgregatiōe cōcludo penultimo: q̄ð egritudo hui⁹ eſt mala cordis cōplō ⁊ partiū adiacētiū cordi. ꝯueniēs a materia cōmixta ex cholera tenui cū multa aquoſitate ſl'atica. ❡ Sequit̄ vltimo q̇ hec materia eſt: q̄ a ſapiētib⁹ nolat̄ cholera citrina: q̄ eſt ſcđa ſpēs cholere famoſe ⁊ note maioris fame noiate. ❡ Poſt hec aūt ſupaddc q̇ lꝫ egritudo hui⁹ viri ſit in corde p eſſentiā p̄ncipalr: tñ ipa nō leuiter excitat̄: ſꝫ peior fit p colligantiā renū ad ipm cor: q̄ pōt ꝯprehēdi immediata colligātia: p quā renes p arterias colligant̄ cordi immediata colligātia. vꝫ in tertio dicta: p quā renes colligant̄ cordi p venas q̄ immediate colligant̄ epati. ſꝫ hec eſt colligātia in tertio nolata: vt pꝫ tertia primi. cap̄. de cōplēdis diſpōnibus. mala igit̄ mā malitia ꝓpria: q: acuta multū aut malitia accñtali. propterea q̇ multo tpe retēta ⁊ circa eos putruit: ⁊ corruptionē in eis accidere fecit effumās cordi: vel ad ipm trāſlata per venas ⁊ arterias efficit in eo nocumēta p̄dicta. ❡ Ex quo ſermone ꝯpleto finalr̄ eligit̄ modus regiminis huius viri. ꝯſiſtit em̄ p̄mo. in intētione rectificādi malas diſpōnes cordis ⁊ abſcindēdi mās p̄dictas ab eo. cōſiſtit ſcđo in rectificatione partiū renū: ne materiā retineāt in eis p̄dictorꝫ nocumētorꝫ effectiuā cām. ❡ Ex q̄bus tandē vltimate conclude quanto ſtudio ⁊ labore oportet exercitare volentem intelligere ſpeculabilia medicine.

❡ De regimine p ſex res nō naturales. Cap̄. ij.

Vt aūt regimē ꝯueniēs huic viro adminiſtret̄ opꝫ oēs res non naturales eſſe alteratiuas effectiue ad infrigidādū: aliquāto magis tñ ad exiccādū: lꝫ em̄ materia ſius cū egritudinꝫ huius viri ſit cholera citrina. tñ q: ad gnationē ꝯcurrit maior pars flegmatis aquoſi q̄ꝫ cholere. Ideo infrigidantia primi gradus aut vſqꝫ ad ſecundā manſionē ſecūdi ſufficient: que tñ oportet eſſe ſicciora magis vt in fine ſecundi ⁊ p̄incipio tertij gradus. Similiter etiam cōferunt ei temperata que ſufficiēter reiterata remittere poſſent acuitatem cholere iam predicte.

Eligatur igitur aer ⁊ locus habitationis temperate in qualitatibus oībus: p̄terq̄ꝫ declinet ad ſiccitatē eleuatam. vnde fugiat manſiones propinquas vallibus aut curſibus aquarꝫ fontaliū. ❡ Caueat etiā a longa ſtatione in domibus terraneis: quarꝫ edificia ſint cōſtructa reuolutiōibus circularibus vel teſtudinalibus. ❡ Et caueat a flatu vēti ſeptētrionalis ⁊ partiū ſibi ꝓpinquarꝫ: ſed aſpectus loci eius habitatiōis exiſtat meridionalis ⁊ partiū orientaliū ⁊ occidentaliū eidem propinquarꝫ. ❡ Et caueat a frigore pedū ⁊ capitis immo teneat caput ſuū bñ coopertū pānis duplicatis ⁊ ꝓprie in nocte: quare conueniēs ei eſt deponere capillos ⁊ deponere birreta in nr̄a etate truſatoria: ſed adhereat caputeo mediocri magis ⁊ bñ calido.

Pro alia re nō naturali:exercitiū peditādi aſcē
dēdi ꝛ deſcēdēdi mōtes ꝛ venādi ꝛ eqtan
di motu paꝝ fortiori ꝙ mediocri ꝛ gradariū equū
equitare ſepe nō tñ lōgo tpe eſt ſibi neceſſariū: ꝛ vti
qdē tpe cibatiōis. ¶ Et ſi ꝓpter aliquā de cāis ꝯtin
geret ipm nō poſſe talr exercitari: tūc loco illius ꝯti
nuet freqnter fricationē ab inguinibus vſqꝫ ad pe-
des ꝛ ablutionē ꝑdictaꝝ partiū ante cenaꝫ ꝑ duas
horas factā cū lixiuio vel cū aqua marīa vel cū aq
decoctionis calamēti ruthe mētaſtri pulegij in die-
bus hyemis. que tamē refrangant in eſtate cum fo
lijs rubi burſe paſtoris plantaginis violarum ſali-
cis ꝛ vitis. Reliquo aūt tēpore quieſcat: non tñ ſedē
do ſuper lapides: nec decumbendo ſuper ſpina.

In tertia vero re nō naturali.ſ. ſomno et vigilia ſe ita habeat ꝙ ei dormi
re ꝑ ſpatiū ſatis lōgū eſt ꝯueniēs ꝓpter neceſſitatē
digōnis ciboꝝ ꝛ mãeꝝ predictaꝝ. ¶ Caueat tñ dor
mire ſubito poſt cibū: immo neqꝫ ſub flatu vēti: ſed
expectet tranſitū vnius hore aut duaꝝ poſt cibum.
¶ Et caueat dormire ſub radijs lune: neqꝫ reſpice-
re: imo ei neceſſariū eſt ꝑus ſuꝑ dextro: deinde ſini-
ſtro decubitū facere: ꝛ magis ſuꝑ vētre ꝙ ſuper ſpi
na. ¶ Et caueat a decliuitate capitis ſui: ſummope
re memoret ꝙ tpe dormitiōis veſtes eius nullo mō
conſtringant ſpinam: neqꝫ pectus: adeo vt perduca
tur ad diſniam ꝛ creſcat ei motus tremulus cordis
per modum ſuperius declaratum.

Pertrāſeundo ꝟo qrtā rē nō nālez: qꝛ iſte vir eſt modicū
leuis ad iracūdiā. Jō illā euitare dꝫ: ꝓpterea qꝛ eſt
paſſio mēbri ꝙ ſuſpecti⁹ egrotat in eo ꝛ eſt cor: etiā
qꝛ iſte vir hꝫ venas notabilr plenas aquoſitatis. q̄
faciliter ebullitionē recipere poteſt ab anguſtia ira
furore ꝛ iracundia. que omnia ſunt accidētia inter
reliquas paſſiones anime eidem ſuſpectiora.

De penultima re nō naturali.ſ. de re pletiōe ꝛ inanitiōe ꝑ-
mittēdū ꝑmo: ꝙ hic nō intēdit ad iſta duo prout re
ſpiciūt mãs humorales ꝗtitate aucta vel diminu-
ta: ſꝫ ſolū intendit hic ad replōnē ex pte potuū ꝛ ci-
boꝝ: in qbus dubito ꝙ iſte vir freqnti⁹ errorē faciat
ꝙ ab eo fugiat: ꝓpter qđ ponēde ſunt aliq̄ rle de cō
uenientia cibi ꝛ pot⁹ ꝑ q̄s examinet ſeipm ꝛ corrigat
ꝛ regat. ¶ Quaꝝ ꝑma eſt. ꝙ neqꝫ ſuaſionib⁹ ſocioꝝ
vel alioꝝ cibū ꝛ potū accipiat: niſi ad ipa duo ver⁹
ꝛ nālis incitauerit appetit⁹ ꝛ nō mēdoſus. ꝓpter ꝙ
cū faſtidio qūtercūqꝫ in ſtomacho ꝑcepto nullū acci
piat potū neqꝫ cibū ſicut eſt ꝯſuetudo apud pluri-
mos de ſua pria inuitātes ſocios q̄ dicūt: faciamus
ſctm ioānē. ¶ Scda rla. ꝙ nullū accipiat cibū q̄ añ
deglutionē nō fuerit bñ maſticatus. q̄ eñ odit vitā
ſuā cibū deglutiat ſine maſticatiōe conuenienti: hoc
eñ plurimos holm freqnti⁹ interficit gula ꝙ enſis.
3ª ꝑmi. caꝑ. de regimle ꝑ cibū ꝛ potū. ¶ 3ª rla. ꝙ ci-
baria oia vitet artificialr ꝑparata in vaſis ereis: q̄
participant venenoſitate aduerſante cordi. 6ª qrti
colligēdū. ¶ 4ª rla. ꝙ nullū cibū tāte ꝗtitatis acci
piat: ꝙ ꝑ ipm ꝑcipiat in ſtomacho pōdus vel tēſio:
neqꝫ ꝑ multū potū fluctuatio. ¶ 5ª rla. ꝙ nō aſſue-
ſcat in vna cibatiōe plura ꝛ diuerſa fercula ſi l'acci
pere ꝯ̄ ꝯſuetudinē ſue prie: immo ſufficiūt ei cibaria
duo diuerſaꝝ ſpēꝝ: ſꝫ ꝗto magis cibaria cōicāt in
ſpecie: tāto eidē erūt ꝯuenientia magis. ¶ 6ª rla. qđ
nō freqntet comedere cibaria aptitudinē intrinſ: cā
hñtia ad ſui corruptionē: velut eſt in vna mēſa cōe-
dere lac cū ficub⁹ ꝛ aceto ſalſis ꝛ acutis vt ſinapiſmo
raphano cepe: ꝛ ꝯſilib⁹: in quo nō pauci delinqūt.
¶ Ultia rla de potu eſt. ꝙ ſiue multū ſitiat: ſiue nō:
nō dꝫ pot⁹ ꝗtitatē mltā i vna vice acape: imo mēſu
rā pot⁹ i plures ꝑtes diuidere. Hec de 5ª re nō nāli.

De vltima vero re nō naturali.ſ. de ſpāli ordine cibationū ꝑmittēdū ꝑmo ꝙ regimē ex parte
inſtroꝝ abſolute cibaliū nō poſſet eē ſufficiēs ad cu
rā diſpōnū huius nobilis viri: ꝓpterea qꝛ talia oia
opant in corp⁹ ꝑdſe a mā. ꝛ eſſent augmētatiua la-
pſus materialr: aut ſaltē nō eſſent ſufficiēter redu-
ctiua vel ꝑſeruatiua. q̄ duo opꝫ fieri per ꝯ̄rietatē ad
lapſum tanqꝫ illius corruptiua: q̄re cibaria oia ſua
refrāgēda ſunt cū olerib⁹ ꝛ reb⁹ in qbus in poſterū
fiet mētio. ¶ Eligat igit panis hñs paꝝ de fermēto
et ſale paꝝ plus ꝙ cōis panis: ꝛ ſit de pura ſimula
bñ coctus abſqꝫ toſtura ꝛ bñ fermētatus ꝛ non azi
mus. ¶ Cibi ꝟo de farina aut de paſta facti vt laga
na ꝛ ſilia oia dimittant. Et ſi panis ei⁹ aliqñ fuerit
cū modico pulueris feniculi factus laudādus eēt.
¶ Carnes ꝟo eligēde ſunt vituline: capꝛine: caſtra-
tine. Et de ſylueſtrib⁹ leporine gazelline. ¶ De vola
tilib⁹ ꝟo galline: pulline: capones. Auiū minutarū:
ꝑdicū: faſianoꝝ: turdoꝝ: ꝛ ꝯſiliū ſūt ſibi vtiles. Car
nes ꝟo porci domeſtici vel ſylueſtris aſſate ſunt bo
ne ei. Elire aūt magis tamē macre ꝙ pingues vale
de. ¶ De plātis ꝟo ꝯueniūt blete: ſpinachie: portula
ce: lactuce endiuia ꝛ cucurbita ſuis tpibus: ꝓ totꝫ
tñ oia aut ipoꝝ qōlibet refrāgēda ſunt cū feniculo
petroſellino: mētha: ſaluia: roſmarino: ꝛ ſilibus plā
tis calidis. ¶ Et inter reliqua nō omittat vt in oi ci-
bario vtat meliſſa: aut bugloſſa: et ſcabioſa: que a
Raſi vigeſimoꝑmo ꝯtinētis vocatur herba militis.
¶ Et vtat etiā ſummopere thimo de quo magnam
copiā inueniet in mōtibus ꝓ̄uincie. ꝛ eſt plāta radi-
ces plures hñs: cuius ramuli multi cū folijs minu-
tis ſuꝑ terrā ſpargunt ſilibus folijs hyſopi: vel roſ-
marini. ſunt eñ viridia folia nō ita magna ſicut ꝑ-
dictoꝝ moll·a: ꝛ delectabilē odorē flagrātia cū rū-
punt: ꝛ eſt plāte ſtipes a terra eleuatus: mēſura mi
nori ꝙ cubitali: in ſummitate cuius reperiunt flo-
res ad citrinū declinātes ſuauiſſimi odoris: cuius vir
tus ꝑª eſt calefacere ꝛ exiccare in fine ſcdi gradus. ꝛ
2ª virtus eſt apire dilatare oēs ꝑtes pectoris ꝛ ꝓ-
priecordis: reddere ipꝫ paratū ꝗtū ad debitā dya
ſtolē ꝛ ſiſtolē. et tertia virtus eius fumoſitates oēs
melicas ꝛ ſlaticas: ꝛ mãs tales a corde diſtrahere:
et ſenſibilr ꝛ inſenſibilr cū arc. ꝓpter qđ ꝯfert melan
cholicis triſtib⁹ cardiace: ſaltuoſe: tremulo ꝛ dya
phoretice. Et ſum ego certus ꝙ huius plāte ſolius
vſus ꝑducet iſtū viꝝ ad ſanitatē cōpletā. ¶ Silr cō
fert ei vſus ozimi: gariofilati ꝛ folioꝝ calendule: ꝛ fo
lioꝝ tarcon moderate tñ ꝛc. ¶ Caules aūt ꝛ plātas
melancholie generatiuas ꝛ excitatiuas euitare dꝫ

velut coriādrū ⁊ alia ſibi paria. ¶ De leguminibus in ſūma euitare dꝫ oīa: ⁊ maxīe ipſoꝝ corpora ⁊ ꝓprie lētes a q̄bus velut ab igne fugiat. Si tñ q̄nqꝫ accipe vellet cicera rubea ⁊ alba: ⁊ ꝓprie cū ſemine feniculi vel petroſil. nō ſunt ei denegāda: ꝓpter qḋ vſus farris: neqꝫ ordei placet. Riſum vero cōi p̄paratione cū emulſiōe amigdalaꝝ factū eſt ſibi bonū: ⁊ pultes facte cū ſimula de frumēto. pānicū aūt ⁊ miliū, dimittat: niſi cū lacte p̄pareꝛ caprino vel iumēto. ¶ De radicib⁹ vero ꝯueniūt ei remiſſe calī: aut ad tēperamētū declināties: velut ſunt rāpūzioli noiati locuſte: vel radicule. Silr etiā carote ſunt ei vtiles ⁊ paſtinace ſylueſtres baucie noiate. Cepe vero alleū ⁊ bulbus ⁊ raphan⁹ dimittātur. ¶ De fructibus vero ꝯueniunt ei amigdale ⁊ fic⁹ recētes ⁊ ſicce ꝑſica bñ matura ⁊ vue dulces ⁊ pruna bñ matura et valde dulcia ⁊ poma apia ⁊ muzeta ſolida dulcia ⁊ aromatica. Et pira et dulcia ⁊ muſcata ſuo tpe granata dulcia vel muſa ⁊ ſilr ceraſa. Fruct⁹ vero acres vl' acetoſi vel ſtiptici: vt pira ſolida citonia granata ſorbe neſpilla ⁊ cōſiles oēs dimittātur. ¶ De aromatibus vero ꝯueniūt ei macis capil. ve. que ambo tēperata ſunt ⁊ ſparagus cū eis ⁊ cinamomū in paruo vſu ⁊ crocus ⁊ feniculus ⁊ aniſuꝫ. Uti vero pipe triuꝫ generꝫ zinzibere galanga nuce muſ. ⁊ ſilibus ī parua q̄ñtitate ⁊ moderato vſu etiā eſt ei ꝯueniens: ⁊ ꝓprie ſi talia ꝯfrāguntur cū tēperatis iā p̄dictis: ⁊ cōficianꝛ cū eis cibaria. ¶ De his vero cū q̄b⁹ ꝯdiuntur cibaria plerūqꝫ laudaꝛ zuccaruꝫ ⁊ ſapa. Mel vero in p̄uo ⁊ moderato vſu accipiēdū eſt. niſi cuꝫ frigidis tēperatū ꝓprie cū agreſta vel ſucco granatoꝝ muzoꝝ ⁊ plātis frigidis ſupra noiatis. Acetū vero nolatū acutū ſit ei in paruo vſu. Succus aūt arāciorūꝫ ⁊ limonū laudabilis eſt cū zuccaro refractus. Olei vero vſus bon⁹ eſt ei de oliuis vel amigdalis. Butyrū vero nō placet mihi licet ſit cōtra forouilienſes. Pinguedo vero anatis galline ⁊ porci colata eſt ſibi bona. ¶ De ꝯditis vero ꝯcedantur rape ⁊ oliue ⁊ baucie ꝯdite ⁊ ſecacul ꝯditū. ⁊ eſt hyringus planta quedā cui⁹ radices nodoſe ſunt exteri⁹ rubee interius albe ſapore dulces. Cui⁹ ſtipes parum magis pedali eleuaꝛ a terra ꝓducēs folia viridia ſubalbida acuta velut ſpina: ⁊ facit floreꝫ ſtelle celeſti oino ſimillimū. Igiꝛ hui⁹ plāte radices ꝯdite ſunt ei valde ꝯueniētes: imo ⁊ recētes crude comeſte aut elixe ⁊ ſub cineribus cocte cū ſapa oleo ⁊ aceto: ſale cōdite: velut carote ſunt ei valde vtiles. Et napi etiam ꝯditi ſunt ei laudandi. ¶ De ꝑtib⁹ vero aīaliū fugiat cerebrū caudā ⁊ vētres coꝝ ⁊ pulmones. Epata vero ⁊ ꝑpē aīaliū pinguiū volātiū vel peditāiū ſunt ei ꝯueniētia p̄terq̄ꝫ coꝝ q̄ in aqua degunt. ¶ Propter qḋ piſces magnoꝝ corpoꝝ ⁊ antiq̄ viſcoſi vel limoſi vt tinche anguille cācri ⁊ ſilēs: limo ⁊ ſtercorib⁹ viuētes aut in fundo aq̄rū cuitādi ſunt. ¶ Piſces vero viuētes in fluuijs ⁊ fontib⁹ dyoceſis ei⁹ velut marſiōes temali capedani lucij menule ⁊ ꝯſilēs a col fauina approbati rubeas carnes hñtes velut torrentine aut albas: velut varioli vel oēs ſolide ſubſtantie carnes vt rūbi ⁊ ꝯſilēs ꝯcedanꝛ ei: ſiue elixi fuerint ſiue aſſati. ¶ Et placet mihi piſcis q̄ meruit ſibi nomē regina: ꝓpter magnitudinē ei⁹: ⁊ q2 carnes hēt ſatis digōni ꝓmptas ⁊ a limoſitatib⁹ bñ purgatas ⁊ nutrimētū exhibet non valde viſcoſuꝫ: ergo exhibeantur ei.

De potu aūt ei⁹ eligaꝛ vinū colore albū ſubſtantia tenue bñ dyaphanū ſapore ad dulcedinē īclinatū nō aūt valde pōticū vel acerbū potentia ſua ſatis eleuatū: ⁊ ſi nimiū fumoſuꝫ eſſet cū corrigēte refrāgaꝛ: qḋ melius erit ſi non indigebit. ¶ Si aūt ꝓpter ei⁹ fumoſitatē oporteret ipm alterari: tunc ꝯfrangaꝛ cū aq̄ decocta de electo puteo arenoſo vel fontib⁹ celo ⁊ aeri diſcoopertis: que ſit in frequēti vſu hoīum dyaphana nullo abominabili ſapore vel fetore pticipās: ⁊ in cuius alueo nō inueniaꝛ multitudo ranarū āguilarū aut ſanguiſugaꝝ. Tali itaqꝫ aq̄ q̄ cocta ſit adeo vt cadat ei⁹ q̄nta ps q̄tuor remanētib⁹ vinū ei⁹ limphet. Et ſi cū hac aq̄ coq̄reꝛ zuccarū taberzet bonū eēt ei. ⁊ ꝓprie magis in tpe hyemis. Si aūt pciperet in ſtomacho nauſeā molitiem vel laſſitudinē: tūc optimū eſſet vt predictā calibeatā efficeret. Ita ꝙ in duab⁹ ſitulis ei⁹ bis extinguerет fruſtum calibis ignituꝫ abſqꝫ rubigine aliqua. ¶ Diebus aūt veris a medietate februarij vſqꝫ ad medietatē mēſis martij in quo tpe tales egritudines ſolite ſunt inualeſcere. Laudarē ego vt ab vſu vino abſtineret ſaltē per vnū menſem: ⁊ biberet claretuꝫ per hūc modū factū. ℞. aque electe vt prius ſitulas quatuor. zedoarie. ℥. ſ. liq̄ri. raſe ⁊ bene mollis. ℥. ß. macis capil. ve. añ. ʒ. iiij. coquāꝛ vſqꝫ ad cōſumptionē quarte ptis lento igne: tūc ergo addanꝛ eis zuccari ſcōe coctiōis lib. iiij. et iterum coquanꝛ vſqꝫ ad ꝯſumptionē q̄rte ptis. Poſt hoc totū coleꝛ per pannū ſpiſſum ⁊ bene mūdū duab⁹ vicib⁹ ⁊ ponatur in vaſis vitreis vel lapideis vitreatis: ⁊ reſeruet vſui. De hoc ergo bibat in potu ſolo per. xl. dies aut ſaltē per mēſem vnū. Hoc in ſumma eſt regimē hui⁹ viti ꝑ mēſurā ſex rerū nō naturaliū ſibi eligēm.

¶ De regimie hui⁹ diſpōnis ꝑ medicinalia. Cap. ij.

Regimē ipſi⁹ medicinale ꝑ intētiones ⁊ inſtrā diuidēdū ē in duo capl'a. ¶ Et p̄mū q̄dē narrabit modū obſeruādum ab hoc pncipio decēbris vſqꝫ ad finē ianuarij futuri. 1444. ¶ 2m vero capl'm tanget curā canonica ꝓceſſus ſm intētiones ⁊ inſtrā neceſſaria: ſi eidē fuerint opportuna q̄n ſcribet mihi. Spero tñ ꝙ ꝑ ea q̄ in p̄lo cap̄. nūc ſcribenꝛ feliciter curat⁹ erit ¶ Pro cuius primi capituli expeditione decez remedia eidē ſunt applicāda: ſm modū q̄ nunc ſequitur. ¶ Quoꝝ primū eſt. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ electoruꝫ. ℥. ij. granoꝝ pineaꝝ electaꝝ. ℥. j. capil. ve. macis corticis citri. añ. ʒ. ſ. floꝝ bugloſ. ʒ. iiij. cinamomi electi. ʒ. j. garioſ. nucismuſ. galāg. añ. ℈. ß. aniſi liq̄ri. añ. ʒ. ß. hiacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui. añ. ℈. j. margaritarū electarū. ʒ. ij. folioꝝ auri numero. viij. ſyru. acetoſitatis citri ⁊ de limonib⁹. añ. ℥. ij. zuccari al. ℥. iij. ß. coquaꝛ zuccaꝝ cū aq̄ melliſſe in q̄ pri⁹ bullierint violaꝝ roſaꝝ ⁊ floꝝ nenuf. ⁊ lībruſce añ. ʒ. ij. in lib. ij. vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis. Cū ergo in tali aq̄ coctū fuerit zuccaꝝ cū ſyrupis vſqꝫ ad bonā viſcoſitatē ſuperaddanꝛ ei ſpēs oēs ꝑ ſe

puluerizate ſubtilr: ⁊ fiat electu. de q̄ hic vir accipiat
oī mane in auroꝛa coclear vnū ⁊ tardet cibū ad mi
nus q̄tuoꝛ horis: ⁊ tertiā ꝑtē coclearis accipiat ī ſe
ro qñ vadit ad lectū: ⁊ ita ꝯtinuet tp̄s vſq̧ ad me-
dietatē mēſis februarij. In hoc em̄ ſuſtētaṫ comple
mentū ſue curatiōis a tremulo motu cordis. ¶ 2m
ꝓ pncipale remediuz eſt hoc. ℞. aloes ablut. ʒ. ß.
oſſis de corde cerui: hiacinti: ſmaragdi. añ. ℥. v. ſa-
lis idi. ℈. ß. lapidis lazuli ⁊ armeni ꝑparatoꝝ. añ. ℈.
ß. reubar. elect. ʒ. ß. dyagridij. ℥. v. formenṫ pille de oī
ʒ. vi. de q̄bus accipiat vnā oī 4° vel 5° ſero parū añ
cenā. Et ſi vēter eius nō remaneret ꝯuenieṫer fluxi-
bil: tūc accipiat duas de eis: aut ſaltē accipiat vnā
oī tertio die vſq̧ ad tp̄s ꝑaſſignatū. ¶ 3m remediū
ē. ℞. macis capil. ve. corticū citri. floꝝ bugloſſe. añ.
ʒ. ij. ligni aloes. ℈. ij. origani: cinamomi: folioꝝ vel
ſeminis baſiliconis meliſſe. añ. ʒ. j. been al. ⁊ ru. cro-
ci ſpodij de canna: coralloꝝ āboꝝ. añ. ʒ. ij. folioꝝ au
ri numero q̄tuoꝛ: ābre oriētalis. ℈. j. muſci. ℥. iij. fiat
oīum ꝑ ſe puluis. ⁊ fiat ex eis ſacculus cordialis in
ſindone de ḡna retoꝛta quē ſemꝑ poꝛtet ſuꝑ mamil
la ſiniſtra extēſum: ⁊ ſi haberet duos ex eis: ita vt ꝑ-
mutaret vnū omni fine octo dierū ⁊ de illo tranſiret
ad aliū ꝑmutatiz melius eſſet. ¶ 4m remedium eſt
hoc. ℞. cīuarij de lepoꝛe ꝯbuſto lib. ß. vitri cōbuſti:
lapidis ſpōgie: lapidis lincis ⁊ iudaici. añ. ʒ. ß. ſe. ſa-
xifragie: ⁊ milij ſol: ⁊ ſparagi: ⁊ floꝝ altee ana. ʒ. j. ß.
oximellis ſquillitici. ℥. ij. penidiarum. ℥. j. ß. fiat ele-
ctuariū: de quo vir iſte dieb⁹ intermedijs quib⁹ nō
accipiat pillas ſupraſcriptas. accipiat coclear. ß. ꝑ
horam ante prandium: ⁊ tantundem ante cenaz: ⁊
hoc eſt 2m ſinglare remedium ad ſanitatem recu-
perādam ſibi efficax. ¶ 5m remediū eſt. ℞. radicis
ſaxifragie: ſe. apij: radicis pentablonis. añ. ʒ. j. ſera
pini oppoponacis ariſtol. ro. añ. ʒ. j. ß. olei de ſcorpio
nib⁹. ℥. j. olei nardini ℥. ij. olei de piperibus. ℥. j. flo-
rū altee. ʒ. iij. cere. q. ſ. fiat vnguētū mediocris viſco
ſitatis. de hoc itaq̧ vnguēto ſaltē trib⁹ vicib⁹ ī ſepti
mana inungat totā ſpinā a medietate ſpatularum
inferi⁹: ⁊ ſupponat pānū bñ calm ſuffumigatū cuz
puluere oppopo. ⁊ ligni aloes. ⁊ eſt etiā hoc de ſpāli
bus ad ſanitatē illā req̄ſitis. ¶ 6m remediū eſt hoc.
℞. aque ſaxifragie: ſparagi: bruſci: ⁊ apij. añ. lib. ß.
aq̄ cretani marini lib. ij. miſce: ⁊ de iſtis aquis aliqñ
ponat in fercloꝛ potu ſuo. Et ſi aliqñ de his biberet
cyathū. ß. añ cenā cū aliq̄ zuccaro eſſet ſibi valde vti
limū: repiret aūt plātā cretāi marini in ciuitate Ue
netiarū ⁊ eſt plāta ſuper litt⁹ maris ineta: cui⁹ q̄dē
radix groſſa eſt paꝝ ꝑ min⁹ groſſitudie brachij ſm
ei⁹ etatē ſubſtātia q̄dē pinguis mollis cuz notabili
vnctuoſitate colore in ſuꝑficie ei⁹ viridis ad albedi
nem refractā ⁊ citrinitate declināś alba in cētro cuz
ſapore dulci ꝑticipāte ſalſo parūper acuto: a q̄ eleua
tur ſtipes ſuꝑficiei terre ſpāſus nodoſus lōg⁹ groſ-
ſus ⁊ pinguis: cui⁹ folia in figura ſilia ſunt folijs ca-
meleontis nigre dēſioꝛa tñ ⁊ pinguia valde: in cui⁹ fo
lioꝝ extremitatib⁹ armata eſt hec plāta acutis ſpi-
nis valde ſolidis: hec q̄dē eſt de plantis mirabiliori
bus ad aperiēdas oppilōnes oēs: ⁊ ꝓprie renū edu-
cēs ab eis tr̄ſibos petalis mucos arenas ⁊ lapides

cū q̄ coꝛpoꝛa multa liberaui ⁊ ꝑſeruaui a freneſi. Et
vide Dyaſcoridē ⁊ alios de ipā memoꝛiā facientes.
¶ 7m remediū eſt hoc. ℞. ſpēꝝ dyambre deſcriptio
ne Meſ. ī āntidotario diſtictiōe ꝑ a. ʒ. j. macis corticū
citri ligni aloes ſpodij de cāna ſandara. añ. ʒ. ß. fiat
oīuz ꝑ ſe pluis. In cui⁹ fine ponanṫ ambre. ℥. xv. de
hoc ḡ puluere ſaltez ī ſeptimana bis vel ter aſꝑgat
pꝛoꝛā capitiſ a coronali cōmiſſura per inceſſuz ſagit-
talis vſq̧ ad ſūmū ei⁹ ꝑ latitudinē 4°: digitoꝝ: eſt
efficax ei ad aperiēdas oppilōnes āterioris cerebri
⁊ ad euapoꝛādas ⁊ diſtrahēdas māś q̄ perſeperen
matizāt ad lacunā in iferioꝛi ꝑte cerebri ſuppoſitā.
¶ 8m remediū ꝯferēs ad oēs fere diſpōnes eius eſt
hoc. ℞. ſeiuz q̄tuoꝛ coluz frigidoꝝ minutiſſime inci
ſoꝝ. añ. ℥. ß. ſe. endiuie ſcariole ⁊ acetoſe extrac ad-
iāti pollitrici capil. ve. ʒ. ij. liq̄ritie raſe. ℥. ß. aniſi dul
ci. ℥. j. ſe. ſꝑagi. vitri ꝯbuſti lapidis iudaici. añ. ʒ. j. ß.
pulueriʒenṫ oīa ſubtilr ⁊ cōmiſceanṫ cū tripla q̄ti-
tate zuccari albi. de hac ḡ tragea iſte vir accipiat in
brodio frequēter coclear vnū ꝯglutitū imediate añ
cibū eſt iterū de melioꝛib⁹ ſibi neceſſarijs. ¶ 9m ꝓ
remediū eſt. ꝙ iſte vir in medietate mēſis ianuarij a
5° die lunaris illi⁹ menſis vſq̧ ad 5m ei⁹ faciat ſibi
fieri flobotomiā de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubi
to inuēta. hoc em̄ pncipalr aduerſaṫ replētiōī vapo
roſe: vt ſcribiṫ xi a tertij. cap. de canonib⁹ curationis
coꝛdis etiā euacuat māz ſanguineā ⁊ alias eidē cō
mixtas ꝑ ipſam igiṫ extrahanṫ ſanguinis. ℥. iiij. vel
v. hoꝛa electa ⁊ vētre ꝑus lenito. ¶ 10m ꝓ ⁊ vltimū
remediuz eſt: vt iſte vir ſtudioſus exiſtat in aꝑtione
venaꝝ emoꝛrodialiū: ꝑ has em̄ ſufficiēter poterit di
uerti ⁊ euacuari mā oīuz ſuaꝝ egritudinū: ⁊ ꝓprie
cū fuerit mediocriter fluētes. pōt aūt multiſ modis
vel inſtrūis apire eas. ¶ Et ꝑmo q̄dē frequēter ſeden
do ī aquā calidā decoctiōis radicuz apij [illegible]
⁊ epithimi ⁊ c̄. ¶ 2° ꝓ poſt illud fricādo eas cū pāno
biſello vel de lino mediocriter aſꝑo. ¶ 3° ꝓ fricādo
eas cū aſꝑioꝛi ꝑte folioꝝ fici. ¶ 4° cū folijs ꝯſolide
ma. ¶ 5° cū folijs plāte ſanguinarie quā multi poli
goniā vocāt. ¶ 6° fricādo eas [illegible] ¶ 7° ſu
ꝑ eas apponēdo vētoſa magni [illegible] circulum
ani includēte ⁊ euertente ad extra. ¶ Cū iſtis itaq̧
igenijs vel cū ipſoꝝ altero cū apte fuerit emoꝛoides
ꝑmittanṫ fluere: ita tñ ꝙ nō ꝑducaṫ ad debilitatem
quā cognoſcere poterit. ¶ Per capit⁹ debilitatē gra
uitatem ſcothomiā aut vertiginē. ¶ Similiter tamē
ꝑ difficultatē anhelit⁹. ¶ Et 3° ꝑ toti⁹ vniuerſalē de
bilitatē. ¶ Et 4° ꝑ ipotētiā ad motū ꝓgreſſiuum.
¶ Et 5° ꝑ ſitim ⁊ ſtipticitatē vētris. ¶ Cū ḡ hec acci
dētia vel ipſoꝝ aliqua apparuerint ſtatiz pro[illegible]
reſtringere eas: ēpiaſtrando fiteri cū albumine oui
ꝯq̄ſſando cū puluere mumie terre ſigillate boli ar. ⁊
ſan. ro. Et ſic felicitabiṫ ei⁹ cura ad ſanitatē quā ſi
bi reddere ⁊ cōſeruare dignetur ſummus omnium
ſaluatoꝛ ſui pietate ad laudes eius perpetuas.
Amen.

Conſilium. 115.

De quadruplici ma la diſpoſitione. vides licet. ¶ De mala complexione frigida ⁊ humida coꝛ dis cum vniuerſali toti⁹ debilitate ⁊ extenuatione.

¶De debilitate ſtomachi in appetendo et digeren-
do. ¶De mala complexione renū calida. ¶De vni
uerſali omnium membrorꝫ debilitate; ad motum.
¶Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap. j.

Diſpoſitio honorabilis viri Leonardi de tri-
deto eſt multiplex ⁊ multis egritudi-
nibus ⁊ accidentibus cōplicata. ¶Prīa
eſt mala cōplo cordis frigida ⁊ hu. lꝫ
amplior in ea appareat humiditas
ꝙ frigiditas. ¶Ad hāc enī ſequit̄ vlis corporis de-
bilitas paruitas tarditas ⁊ raritas pulſus cū leni-
tie notabili: ita vt qnq; plurib⁹ diebus in neutro bra
chiorū pulſus inueniri poſſit: in maiori aūo euētu val
de paru⁹ reperit̄ ⁊ pſeuerat: lꝫ nūc tāte paruitatis
nō exiſtat ſicut ſoluit. ¶Eſt etiā ad hāc ꝯſecuta cor
poris ꝯſumptio vel extenuatio. Mala enī ꝯplo cor-
dis tā calida ꝙ frigida eſt cā ꝯſumptionis ⁊ ethice
corporis: ꝓprie cū eſt fortis vel lōga. xi^a tertij. cap.
quarto. ¶Ad hāc etiā ꝯſecuta eſt magna in ſtoma
cho debilitas in appetēdo ꝓpter multā humidita-
tē in ore ſtomachi factā q̄ appetitui multū aduerſa
tur: ⁊ qꝛ humiditas hec mālis eſt ꝓpter ipaꝫ ſtoma
chus ſepe dyariā ſtancā ⁊ lienteriā incurrit. ¶Scd̄a
ꝑncipalis diſpō eſt mala cōplo renū cal. ⁊ ſic. q̄ ſiue
naturalis ſiue accidentalis ex multo coitu: ſuppīcitate
vētris: lōgo decubitu ſup ſpina: vel ꝓpter vnguēta
cal'a q̄bus ſup ſpina vſus eſt: acciderit: etiam epati
cōicata eſt ſiue ab epate ad renes multiplicata: nō
multū ad operari repugnat in propoſito. ¶Tertia
ꝑncipalis diſpō eſt vlis olm mēbrorū motus debili-
tas: ⁊ maxime anchaꝝ: genuū: ⁊ pedū ⁊ ꝓpter quā
ꝓgreſſiuus mot⁹ ⁊ ſuſtētatio mollis corpis īpedit̄:
lꝫ alia q̄dā aliq̄n appareāt accidentia hec tñ ſunt ꝑnci
palia ⁊ aliorū cāe q̄b⁹ remotis alia facile curabunt̄.
Ponet̄ igit̄ ſuccincte modus regiminis ex pte reruꝫ
nō nāliū ſcd̄o medicinaliū ordo vtiliorū percurret̄.

¶De cura ꝑ regimē ſex rerū nō naturaliū. Cap. ij.

Camera in qua habitat dꝫ eſſe acris ca-
lidi notabilr in qua tñ ſiccitas ſit nota-
bilior: ⁊ habeat aſpectū orientalē ab aq̄
ſēto limoſis ſupfluitatib⁹ humiditate
edificiorū vel murorū ꝑuata: in qua ſepe
fiat ignis ex lignis lauri: iunipi: abietis: laricis: roſ
marini: cypſſi: ⁊ ſilib⁹. Sepe etiā ſuffumiget̄ cū pice
greca corticib⁹ abietis: laudano: ⁊ ligno aloes ſup
igne ꝯſparſis. ¶Mane añ prādiū ⁊ paꝝ añ cenam
conet̄ ⁊ experiat̄ exercitari eūdo per camerā cū bac
culo ſecuratus: vel brachijs alterius appodiatus: ⁊
faciat hoc quantū ſine nocumento tolerare poteſt.
Poſt cibū vero ⁊ alio toto corpore quieſcat. ¶Et ſi
exercitari nō pōt (vt dictū eſt) mane ante prandiuꝫ
faciat fricari anchas: genua: ⁊ pedes cū pānis leui
ter calidis per tertiā partem hore: ⁊ poſtea fricētur
cū ſubtiliſſimo puluere ligni cypreſſi cū modico vi-
ni commixti calido. deinde ligent̄ ⁊ ſuis caligis vul
pinis calcientur. ¶Dormiat vero nō ſubito. ſed per
duas ſaltē horas poſt cenā capite bene cooptor ele
uato. primo ſuper dextro: deinde ſuper ſiniſtro late
re reuolutus. Decubituꝫ vero ſuper ſpina velut ab
igne fugiat. Pōt aūt dormire. vij. vel. viij. hor̄. Alio
aūo tpe toto vigilet. ¶Diurnā vero dormitionē oīno
fugiat: ſaltē ꝑ totū mēſeꝫ martij: niſi ꝓpter aliqđ ac
cidēs ſomnū nocturnū īterrupiſſet. ¶Non ſit angu
ſtioſus ⁊ deſꝑatus de impoſſibilitate curatiōis ei⁹.
Neq; in alijs accidentibus aīam multū triſtātibus in
uolutus ꝑmaneat. ſꝫ bñ ⁊ audacter in potētia ſal-
uatoris Jeſu Chriſti cōfidat ⁊ ꝓperet: qui ſua reme
dia vigorabit in poſterū. ¶A coitu etiā quantū eſt
poſſibile dicere vel ſcribere caueat vſq; quo perfecte
aūtutū integritati vel fortitudini reſtitutus erit per
ipm enī in ethicā ⁊ periculū irremediabile ꝑduceret̄
valde cito. ¶Ciborū aſſūptionē multā oīno fugiat:
cū enī ſepe ꝓpter ſtomachi debilitatē acquiſitā a la
pſu cordis quantūcunq; ſe bñ regat in cibis adhuc
ſepe vomitū incurrat quātomagis ſi ſtomachū ſup
fluis oneraret cibis. ¶Accipiat igit̄ potuū ⁊ ciborū
tātā quātitatē vt ad ſtomachi grauitatē excluſiue
ducat. Melior enī cibationū eſt q̄ nō efficit ſtomachi
grauitatē ⁊ extēſionē: ſicut melior potuū eſt q̄ in ſto
macho nō fluctuat ⁊ natat. tertia pmi. ¶Euacua-
tiones aūt multas ⁊ frequētes effugiat: qꝛ cōpagi-
nem ſui corporis debilē cito finirēt. ¶Inanitionem
aūt ex multa abſtinentia a cibis ⁊ potibus fugiat.
Corpus enī eius aridū in ſiccitatē ꝯfirmaret̄ incu-
rabilē. Bis igit̄ in die nāli comedat ſm ꝙ ſibi datus
eſt ordo. ¶Si aūt ꝓpter debilitatē ſubuētione indi
geret: accipiat mane in aurora et ꝑ horā añ cenam
cyathū vnū brodij pulli vel caponis cū zuccaro ca
lidū. ¶Utat̄ pane recēti duorū dierū bñ pinſato fru-
mēto cocto non aſſato ex puriori parte farine facto.
¶Utat̄ carnib⁹ vitulinis agninis capretinis caſtra
ti porci domeſtici ⁊ ſylueſtris tenerib⁹ nō valde pin-
guibus elixis ⁊ aſſatis nō valde coctis: caponū pul
lorū ꝑdicū faſianorū turdorū colūborū paruorū ſtar-
norū frācolinorū leporū cuniculorū gazellorū i. capreo
lorū. alias dimittat. ¶Utat̄ piſcib⁹ fontalib⁹ paruis
laccis temallis ⁊ ſilibus. ¶Carnes ſalitas ⁊ piſces
fugiat. ¶Utat̄ ouis recētib⁹ ol mō ꝑparationis niſi
frixis. ¶Uti pōt nō multū ſepe caſeo recēti nō valde
viſcoſo: ⁊ lactis vſus precocti plꝫ. ¶Utat̄ oleo bono
citius ꝙ butyro: lꝫ qnq; accipere poſſit butyrū: ſed
nō frixū. ¶Abſtineat a lactucis ſpinachijs endiuia
portul. cucur. bleta. ¶Utatur caulibus carotis mē
tha petroſ. boragine quātū pōt feniculo ⁊ alijs her
bis calidis. ¶Utat̄ multū iuſculo ordei pānico cice
ribus rubeis ⁊ aliqñ albis. ¶Caueat ab vſu pomo
rum pirorū ⁊ vlr olm fructuū frigidorū ⁊ humidorū
et crudorum. De piris autē coctis qnq; dat̄ licētia.
¶De fructibus ſiccis placēt amigdale in cibis ⁊ fi-
ſtici ⁊ pinee lꝫ in frequenti vſu nō placerēt: qꝛ nocēt
ſtomacho. Auellanas aſſatas aliqñ accipere poteſt
Caſtanee fugiant̄. Paſſule placent omni mō: ⁊ vue
noſtrorū montium ſicce. Mel nullo modo placet: ſed
zuccaro vtatur ad libitum. Aceti vſus qnq; vtilis
eſt. Succus granatorū aranciorū ⁊ agreſte placet: et
inter cetera limonibus vtatur ſepe vt mundificent
renes eius. Pipere ⁊ alijs ſpeciebus calidis vtat̄ cū
temperamēto ne multū inflammarent ⁊ exiccarent

ipſum.Silr ab aniſo ꝛ cimino caueat.Rape ꝯdite cō uenienter ſumme placēt.Oliue etiā ſi nō ſint multuz ſalite ſunt bone ſibi.¶De ꝯfectionibus vti pōt ꝯfe ctiōe de amigdalis de pineis de fiſticis ꝛ de auella nis.Silr citro ꝯfecto cū zuccaro ꝛ corticibus arācio rū:de alijs nō valde curet.A paſtilibꝰ cibis caueat olno ꝛ valde ſalſis.¶Potꝰ eius ſit vinū albū clarū ſubtile odoriferꝝ boni ſaporis ad dulce leuiter incli natū nullo mō bruſcū vel pōticū vel acre.Nec dz eē nigrū obſcurū groſſum aut turbidū.Et ſi hz vinuz valde fumoſum limphet cū aqua decoc.milij ſolis. Tempore vero calido cum aqua ſola precocta.

¶De cura per medicinalia. Cap.iij.

IN regimine vero medicinaliū intendat ſemp ꝯfortationi cordis cū cibis ꝛ poti bus.quare vtat aliqua quātitate aque bugloſſe.Hec fuit aqua q̄ ipz quaſi mor tuū ſuſcitauit ex qua in vino cibis ꝛ oli bus ipm vti faciebā.Ponat ergo ex ea vel eius radi ce ſemp aliqd in cibis:ꝛ aqua ſublimatiōis eius po nat in potu:vel loco eiꝰ accipiat borago:vel de vno ad aliud pmutatio fiat.¶Scōm eſt ꝙ in ferculo po nat de puluere ligni aloes quātū eſt granū ciceris rubei.¶Tertium eſt puluis ſmaragdi ſimplr acce ptus.¶Quartū eſt vſus enule in cibis.¶Quintuz eſt vſus margaritaꝝ in eis.¶Sextū eſt vſus confe ctiōis iſtius quā mitto de qua vti poteſtis ſemp añ cibū ꝛ poſt:vt plz.¶Septimū eſt portare anulū cū rubino electo.¶Octauū eſt portare corallū ad col lū ꝛ vti eo in cibis.¶Nonū eſt comeſtio cordiū aia liū.¶Decimū eſt odorare muſcū freqnter ꝛ crocū ꝛ baſſliconē.Cōfortat etiā cor portādo ſacculū de ſin done de grana:in quo ꝯſeruentur iſte ſpecies quas portatis.¶Item accipiendo aliqñ vnā de iſtis pil lulis quas portatis qñ vēter eſſet ſtipticus.

Secūdo vo puidendū eſt renibꝰ eius q̄ ex multa caliditate adurēdo.hu.cō gregāt in ſeipſis multitudinē harenulaꝝ groſſarū ꝛ māceꝝ multaꝝ.ex quaꝝ lōga ſtatiōe in eis ꝛ cōica tione in eis facta p neruos oriētes a ſpōdilibꝰ.renū et alchatin tāta facta ē debilitas in anchis genubꝰ et pedibꝰ:quātū partes ille in ſuo motu ꝛ ſenſu vi geāt p ſpūs ſenſibiles ſibi delatos p neruos a p̄di ctis locis a nucha oriētes.legat p̄ma p̄mi.doc.qnta ꝛ p̄mo Almanſ.¶His igit puidēdū deduxi p̄mo cū hac vnctiōe quā portatis ex qua a media ſpina in ferius renes ꝛ tota ſpina vngant vſqꝫ ad ſiccitatē ſemel in die leuiter calida.¶Scōm ad eādē intētionē pro renibꝰ eſt vt vtamini iſto electuario qđ ſolēniter mūdi ficat renes ꝛ veſicā:ꝛ educit trūbos luti ꝛ ſaniē:de quo accipiatis oi die quātū eſt nux muſ.p quatuor horas ante prandiū.Et ſi tedet vos accipere ex eo omni die:accipiatis in ſeptimana quater ex eo co clear p vice.¶Tertiū ad eādē intētionē eſt vt oi ſe ro p horas duas ante cenam accipiatis coclear me diū hoꝝ ſeminū ꝯfectoꝝ maſticādo ſicut coriādrū: ꝛ degluttiēdo ea.¶Quartū eſt.recordamini come dere ſepe de lacte ouis cum alijs cibarijs cocto.

Attendendū inſup ſtomacho magna diligētia.Appetitū itaqꝫ et digeſtionē eius ꝯſeruat ꝯfectio cordialis ſupiꝰ no ta in ꝯfortatione cordis.¶Scōm eſt vſus mēthe co cte ꝛ crude etiā in cibis.¶Tertiū eſt deglutire fre quēter vnū granū maſticis añ cibū.vigorat eni di geſtiuā.Si vo accipiat poſt cibū ꝯfortat appetituz magis.¶Quartū eſt accipe aliqñ cyathu.ß.aq̄ de coc.ligni al.bñ zuccarate.¶Quintū eſt vti ſup ciba rijs ſuis more aromatū pluere ſubtiliſſimo ameos. ¶Sextū eſt portare ſup ſtomacho ipluma ceolū fa ctū de pilis leporis cum ſua lana tota vel de pluma vulturis factum.¶Septimū eſt vnctio iſta ex qua ſtomachus mane ꝛ ſero añ cibū vngat ꝛ ſupponat ei pānus ſuffumigatus thure.℞.olei de mētha:de pulegio añ.℥.j.olei de maſtice de mirto añ.℥.ß.gal lie muſ.ſtoracis calamite:ligni al.laudani ana.ʒ.j. ambre.gra.iiij.cere.q.ſ.fiat vnguentū leue.¶Octa uum eſt cerotum iſtud.℞.reſine clare.℥.j.laudani ſtoracis liquide.añ.ʒ.iiij.ligni al.ameos abſinthij. añ.ʒ.ß.foliorum ꝛ ſe.baſſliconis:cardamomi maio ris.añ.℈.ij.cere.q.ſ.fiat cerotū ſuper pāno de gra na bene glutinoſum in forma ſcuti:et ſemp aſſiſtat ſtomacho.¶Balnea ꝛ lotiones totius corporis ꝛ ca pitis pro nunc non placent.Hec ſunt que mihi vtilio ra viſa ſunt pro diſpōnibus veſtris.Si aūt receptis ſupradictarum medicinarum indigebitis ſcribem a et mittam.Non enim eas curaui ſcribere:qꝛ medi cinas habebatis.Deus autem omnipotens ꝛ ſalua tor Jeſus Chriſtus hec omnia cito deducat.

Conſilium.116. ¶De motu cordis tremulo.

EGritudines cronice mlti ter lz fixe re maneāt in plurimis tñ iſtaꝝ immo fe re oibus videt eſſe hoc accñs inſepa rabile ꝙ reuoluunt ad magis a gē dū in vere ꝛ autūno:vt claudit in ſria hypp.ꝛ Cōmētatoris tertis affōꝝ ſermone illo.Ue re quidē mania melācholie epilepſie appopleſie ꝛc. ¶Propter qđ nō eſt mirabile ſi motus p[illegible]us cor dis:ꝛ qñqꝫ tremulus motus ei[illegible] in honorādo viro Simone de rodigio infeſtat ip[illegible]m [illegible]agis in vere ꝛ autūno ꝙ tpibus alijs.¶Pro cuius quidē regimi ne lz als conſiliū ſibi erexerim ſatis ꝯueniēs in quo premitto regimē experte ſex rerū nō naturaliuz ab eo obſeruari debere:tñ preter illud quatuor reme dijs in preſentiaꝝ videtur mihi ei prouidendū eſſe. ¶Primū itaqꝫ iſtoꝝ eſt:vt ꝙ citius eſt poſſibile fiat huic viro flobotomia de baſilica dextre partis poſi ta ſub cubito mane vētre lubricato ꝛ cibo iā a ſto ma cho depoſito ꝛ ppe ortū ſolis per horā.j.ß.per q[illegible] extrahantur.℥.iiij.vel.v.ſanguinis.¶Scōm [illegible] eſt:vt die immediate ſequenti hic vir accipiat hunc potum.℞.ſy.de corticibus citri reubar.electi agar ici.añ.℈.ij.ſucci roſ.ʒ.vj.℥.ſpice.añ.gra.vj.ſalis gēme.gra.ij.zucca.al.q.ſ.Accipiat mane cū ß cya tho aque deco.floꝝ boraginis calefacte ꝛ poſtꝗ ac ceperit tardet cibū ſuū horis ad minꝰ qtuor.¶Ter tiū inſtrm eſt:vt poſtꝗ fuerit euacuatus cū p̄dicta medicina:tūc oi mane accipiat.ʒ.iij.infraſcpti electua rij:ꝛ de eodē accipiat.ʒ.j.ß.p horā vnā añ cenā:ꝛ tūc

dē accipiat de eo in ſero qn̄ vadit ad lectū degluttiē
do ipſum ꝛ ſi nō poſſet bn̄ deglutiri ꝑpter abomina
tionē ſtōachi: tūc bibat ipm̄ cū. ß. cyatho aq̄ bugloſ.
calefacte. Cui⁹ deſcriptio. ℞. dyamuſci dulcis ſpē
rū eluarij de gēmis. añ. ʒ. iij. gra. fiſticoꝝ. ℥. ij. doro
nici ſe. baſiliconis bēē al. ꝛ ru. croci. añ. ℈. j. floꝝ roſ
marini. ʒ. iij. zuccari al. ℥. iiij. ſy. de corticib⁹ citri. ℥.
iij. infundant̄ ſimul in bonā malvaſiā calefactā per
dies tres. deinde vltimate terant̄ ꝛ icorporent̄ cum
ſy. ꝛ zuc. inuicē bn̄ coctis ꝛ additis ſpēb⁹ fiat elua
riū. ¶ 4ᵐ inſtr̄ꝫ eſt: vt qn̄ accipit eluariū p̄dictū im
mo fere oī alio tp̄e accipiat de iſtis pillis oī 4° ſero
vnā parū añ cenā: quarū deſcriptio. ℞. aloes ꝑpa
rati. ʒ. ij. reubarbari electi. ʒ. j. agarici. ℈. iiij. bēē al.
ꝛ ru. croci macis ſalis indi. añ. gra. iij. cū ſucco bu
glo. fiāt pille pro oī. ʒ. vj. Iſtis q̄tuor remedijs iā ex
peditis ſcribat de ſtatu ſuo. ꝓuidebit̄ eñ ſibi ſucceſ
ſiue de applicatione remedioꝝ ſm̄ opportunitatē.

Cōſilium. 117. De motu tremulo cordis cum diſcraſia frig. ꝛ hu. cordis pectoris ſtomachi et capitis ꝛ cum dolore in genu et cavilla.

Vir honorādus ꝛ moraliſſimus Augustio de lonico laborat trib⁹ diſpo
ſitionibus qb⁹ alias labore ingenti ſa
tis remedia adhibui q̄ divina ſpirante
gratia ſecurauerūt ipſum ab ingēti ꝑiculo. ¶ Erat
enīꝫ in toto pectore ꝛ corde ei⁹ mala cōplo fri. ꝛ hu.
tremulū motuꝫ cordis in eo efficiens. cui⁹ mālis cā
erat flegma mucillaginoſum ꝛ aquoſum tāte q̄ti
tatis q̄ nō raro ꝑducebat ipſum ad diſniā ꝑiodicā
q̄ ſib̄ i mortē ſubitā minabat̄ per modū ſuffocatio
nis ab illa mā ꝑueniētis ꝓhibēdo iſpirationē ꝛ re
ſpirationē ꝯgruas. Et lꝫ hec diſpō eſſet ei i pectore
ꝑ eſſentiā ꝑncipalr̄. ſm̄ magnā tn̄ partē depēdebat
a capite mām flegmaticā p̄dictā ꝛ aliqn̄ ſalſam ad
pect⁹ effundēte. Cui⁹ etiā mārei nōnulla pars deſcē
debat ad ſtōachū nocumētū in digeſtiua notabilr̄
efficiēs ꝛ ſtōachū ſuū multis vētoſitatib⁹ replens.
¶ At ꝟo nūc lꝫ diſpō capitis ꝛ pectoris notabilr̄ al
leuiate ſunt: remāſit tn̄ p̄dicte diſcraſie ꝑs nō modi
ca in capite ꝛ ſtōacho ei⁹: ꝑpter qđ bn̄ficio ꝟtutis ꝛ
medicinarū auxilio nā mām deriuauit ad inferio
res ptes. ſ. ad genu ꝛ cavillā pedis dextri: qn̄q̄ do
lorē cū tumore efficit in cavilla eiuſdē pedis q̄ cum
bn̄ ꝯſiderant̄ minuant̄ ei euētū doloris iūcturaꝝ. ſ.
genu ꝛ cavilla ꝛ tumorē portēdūt cōicatione dolo
riejēt ad ānchas ꝛ ſupiores iūcturas qb⁹ oīb⁹ ei ꝓui
dēdū eſt. vij. remedijs īfraſcriptis. ¶ Pᵐ itaq̄ ipſo
rū eſt: vt poſt minoratiuū ꝑ me ſibi exhibitū padue
cū erat in domo ſua accipiat hoc digeſtiuū ꝛ conti
nuet octo diebus. ℞. aq̄ meliſſe ireos ꝛ eupatorij.
añ. ℥. j. ß. miſce ꝛ calidū accipiat̄ cū modico zuccari.
¶ 2ᵐ remediū eſt: vt die. ix. imediate ſequēti purge
tur cū hoc eluario. ℞. eluarij indi. ℥. j. eluarij ſucci
roſ. ʒ. ß. ꝛ accipiat̄ cū cyatho medio vini mōtani ca
lidi. ¶ 3ᵐ inſtr̄m eſt: vt dieb⁹ qb⁹ accipit digeſtiuū ſu
praſcriptū ſi vēter ei⁹ nō foret bn̄ larg⁹ adhuc et oī
tp̄e vtat̄ pillis iſtis accipiēdo oī fine. vj. dieꝝ vnā pa
rū añ cenā: ꝛ de eis frequēti⁹ accipe pōt ſi vēter eius
eēt magis ſtiptic⁹. q̄rū deſcriptio. ℞. pillaꝝ de ſar
cocolla deſcrip. Meſue in libro de cōſolatione medi
cinaꝝ. ʒ. j. pillaꝝ aleſanginaꝝ. ʒ. ij. cū ſucco roſ. for
ment̄ pille ꝓ oī. ʒ. vij. qb⁹ vtat̄ vt dictū eſt. ¶ 4ᵐ re
mediū: vt vir iſte oī ſeptimana ſemel in aurora acci
piat. ʒ. j. hui⁹ eluarij cū. ß. cyatho hui⁹ vini al. mōta
ni calefacti poſt euacuationē: cui⁹ deſcriptio. ℞. tyriace
hermetis. ℥. ß. metridati electi. ʒ. iij. incorporent̄ ſil̄
diu ꝯterēdo. ¶ 5ᵐ inſtr̄m eſt: vt vir iſte portet ſuper
ſtōacho ſuo ſacculū iſtū quē q̄ſi ſp̄ applicatū ibi ha
beat: ꝛ ꝓp̄e qn̄ ſentit ſtōachū infrigidatū nauſeatū
ꝛ vētoſitatib⁹ plenū: cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. origani
calaminēti abſinthij: menthe folij. ana. M. j. ß. came
dreos: camepi. aſſari: maiorane: floꝝ roſmarini. añ.
M. ij. macis. ℥. ß. gallie muſ. ʒ. ij. puluerizētur oīa ꝑ
ſe ꝛ miſceant̄: ꝛ fiat ſaccul⁹ in pāno lineo magne dē
ſitatis. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt vt vir iſte ſepe accipiat ſaltē
l die ſemel qn̄ vadit ad mēſam poſt oēs p̄dictas me
dicinas coclear. j. hui⁹ tragee. ℞. floꝝ boragis bu
gloſ. ꝛ roſmarini añ. ʒ. ij. been al. ꝛ ru. croci doroni
ci ligni aloes añ. ʒ. ij. liq̄ritie. ʒ. ij. ſe. baſiliconis. ʒ. ij.
hyacinti ſmaragdi ſaphiri an. ℈. ß. zuccari albi tri
plum pōderis oīm ꝛ fiat tragea. ¶ Ultimuꝫ inſtr̄m
eſt q̄ faciat ſibi fieri inūctionē īfraſcriptā oī ſero cū
vadit ad lectū ex ea calēa ꝯfricādo genu ꝛ cavillam
ſm̄ amplitudinē magnā. ℞. olei onfancini olei roſ.
añ. ℥. ij. ſandarace. ʒ. j. ß. ſalis torrefacti. ʒ. iij. roſ. ci
peri. añ. ʒ. ß. terant̄ oīa ſil̄ minutiſſime ꝛ reſeruent̄ i
vaſe vitreo: ꝛ calefiat vna ꝑticula ei⁹ de qua fiat in
unctio. cui ſupponat̄ ſtupa canapina bn̄ calefacta
ꝛ dēſa cum decenti ligatura. Hec ſunt q̄ mihi ꝑ nūc
vtiliora videntur ad ſui ſanitatem.

Conſiliū. 118. De tremore cordis de vertigine ꝛ de debilitate digeſtiue ſtomachi.

Licet accīntia q̄ remāſerunt huic viro ſeruo dei fratri Marco de ordie ſcti Georgij de alega ſint
numero plura tn̄ ꝑncipalia ſunt qb⁹
adhibēda eſt cura ꝯpleta. ¶ Pᵐ q̄dēꝫ
eſt motus tremulus cordis ꝯtinu⁹: re
miſſior tn̄ q̄ eſſe ſoluerit. ¶ 2ᵐ accn̄s eſt capitis diſ
pō a mā flatica in eo ꝯtēta q̄ ventoſata: ꝛ inter pā
niculos cerebri ꝯtēta: vertiginoſos mot⁹ cū aliqb⁹
dolorib⁹ extēſiuis in eo efficit. ¶ 3ᵐ accn̄s eſt dimi
nuta digeſtio in ſtomacho q̄ ꝑuenit a mā flegmati
ca in eo ꝯgeſta ꝛ etiā ſm̄ parteꝫ a capite defluente.
¶ Et ex iſtis bn̄ ꝯſideratis colligi pōt q̄ nō eſt mira
bile ſi aliqn̄ in hoc viro apparet laſſitudo vel debi
litas. ¶ Itē multitudo ſputi ꝛ aliqn̄ rugit⁹ in ſtoma
cho ꝛ in vētre. ¶ 4° ſi qn̄q̄ i eo apparēt ſcothomie
ꝛ ſvētoſitates in aurib⁹. ¶ Oīa eñ hec accn̄tia a pre
dictis tribus immo a quolibet illoꝝ per ſe ꝑuenire
poſſunt. q̄re neceſſarium eſt ei feſtināter intendere
ad eorum remotionem vt nunc ſequitur.

Attēto igit̄ regimine ꝑ res non nāles cōue
nienti. ſ. q̄ hic vir euitet lacticinios
paſtiles cibos humidos ꝛ vētoſos ꝛ q̄ in q̄cūq̄ cibatione pcc magis q̄ vſq̄ ad ſaturitatem comedat. ꝛ

bibat vinū albū vel rubeū mediocris fumoſitatis abſq; aq̄ aut cū pauca aq̄ cōmixtū ⁊ caueat a ſuꝑfluo motu ⁊ ꝓprie poſt cibū ⁊ a longa ⁊ ſubita dormitione poſt ipſum. Cū regimine medicinali ſe regat cū.v.remediis infraſcriptis. ¶Primū itaq; illorū eſt: vt vtat̄ iſtis pillis de quib⁹ accipiat.v.ol ſine.xv.dieꝝ vſq; ad medietatē mēſis iunij. tp̄e aūt intermedio accipiat vnā ter in ſeptimana paꝝ añ cenā ⁊ ita poſt medietatē iunij ↄtinuet aſſumptionē eaꝝ ter in ſeptimana vnā accipiēdo: vt dictū ē. Deinde incipiat vti eis ol ſine.xv.dieꝝ incipiēdo a p̄n⁹ ſeptēbris vſq; ad futuꝝ ver incluſiue niſi fuerit immoderata friditas cū niue ⁊ glacie vehemētiſſimis ℞.magdaleonis alcāginaꝝ.ʒ.ß.ligni aloes ſpice nardi polij mōtani.añ.ℨ.v.zedoarie.℈.ß.formenť pillē cū ſucco roſ.ꝑ ol.ʒ.vj. ¶2m remedium eſt: vt vir iſte vtat̄ hac ↄfectione ex ipſa ſꝑ añ cibū accipiēdo rotulā vnā. ℞.ſpecieꝝ dyamuſci dulcis.ʒ.j.doronici: oſſis de corde cerui: ſe.baſiliconis: hyacincti ſmaragdi.añ.℈.j.ß.zuccari al.℥.v.cū aq̄ bugloſſe fiat ↄfectio in rotulis.ʒ.iij. ⁊ cooperiat̄ foliis auri. ¶3m remediū eſt eľuariū hoc de q̄ hic ſeruus dei oī 3° mane in aurora ꝑ q̄tuor horas añ cibū accipiat ad quātitatē.ʒ.iij.deglutiendo ip̄m. cui⁹ deſcriptio ℞.trociſ.d muſco.trociſ.d croco deſcriptoꝝ a Meſ. lētido.añ.ʒ.j.hyacīcti.℈.ß.margaritaꝝ.ʒ.j.ſy.de corticib⁹ citri.℥.iiij.zuc.cādi.℥.iiij.coquant̄ ſil'ſy.⁊ zuccaꝝ ⁊ additis ſpēb⁹ ff̄.eľuariū. ¶4m remediū ē vt vir iſte ſuꝑ corde ſuo ↄtinue portet iſtū ſacculū: aliq̄ñ tñ calefaciēdo ⁊ exiccādo ip̄z. ℞.ſpēꝝ electaꝝ de ligno aloes ſpēꝝ dyamuſci ſpēꝝ electaꝝ de hyacinto oīa deſcriptiōe Aui.5° can.añ.ʒ.iij.ff̄.ſaccul⁹ in ſindone retorta q̄drāgulat⁹. ¶Ultimū remediū eſt: vt dieb⁹ intermediis in aurora perſepe accipiat mixtionē iſtarum aquaꝝ. ℞. aque bugloſſe aque meliſſe añ.℥.j.ß.aque roſiſma.℥.ß.miſce calefiat ⁊ cū pauco zuc.bibatur. Hec ad laudem dei.

Cōſilium.119.

De motu tremulo cordis ⁊ difficultate anhelit⁹ cū mala ↄplōne ſplenis ⁊ oppilatione epatis cū tēſione ⁊ oppilatione cānalis fellis deſcēdētis ad inteſtina cum ictericia ⁊ mala cōplōne calida renū.

¶Diuiditur autem conſilium in tria capitula.

¶De cauſis ⁊ ſignis haꝝ diſpōnum Cap.j.

Diſpoſitio huius venerabilis p̄ris dñi. N. de ꝓfeſſione ſancti Georgij alecis eſt difficilis: eo q2 ip̄a minat̄ egritudinē aut lōgo tp̄e duraturā aut ſaltē verēde terminationis. ¶Eſt em̄ mala cōplō diuerſa diuerſitate partim mēbroꝝ plurium q̄ ab ea egrotāt: partim vero q2 in quibuſdā eoruꝫ eſt mala cōplō frīa: in q̄buſdā aūt eoꝝ eſt frīēs ⁊ facta. Et lꝫ hic ſermo ꝓlixus neceſſarius eſſet tñ punctualr̄ diſcurrēdo illud qđ eſt huic rei neceſſarium nō opꝫ ꝑmittere. Egrotat em̄ in eo cor cui⁹ ſignum eſt mot⁹ eius tremulus ⁊ q̄ñq; ſaltuoſus eo magis verēdus q2 ꝑſeuerās eſt. Ille em̄ in q̄ ꝑſeuerat tremulus mot⁹ cordis caueat ne ſubita arripiat̄ morte: ⁊ lꝫ motus ſaltuoſus vel pulſatiu⁹ cordis minoris malitie exiſtat q̄ȝ mot⁹ tremul⁹ neuter tñ [illegible] euacuat̄ a ſuſpitione ⁊ ꝓprie cū eſt magnus. vt pꝫ xj^a tertij.cap̄.de cura tremoris cordis. ¶Et ſc̄do uerū oñdit hoc anhelit⁹ ei⁹ difficultas ⁊ diuerſitas in pulſu ꝑcepta ex paruitate velocitate ⁊ frequētia q qñ ip̄m interrūpūt ꝑuitate tarditate ⁊ raritate carū. Et etiā mala cōplō in ſplene hui⁹ viri nō preciſe ſimplex: imo cōplicata cū egritudine cōpōnali ei⁹ q̄ facile mōſtrat̄ ex notabili tēſiōe ſub hypocrūdrio ſiniſtro q̄ ꝑtīꝫ ab hūorali mā ⁊ ꝑtīꝫ a vētoſitatib⁹ illic icluſis ꝓueniq. In q̄ regiōe cū ſit cōpreſſio ꝑcipit̄ nocumētū ex dolore aut tēſione aut ↄpreſſione ibidē appente. ¶Et ſc̄do iteꝝ hoc idē appet ex vrine cōtētis q nō euānt a groſſitudine opacitate ⁊ feculentia melācholica. ¶Adhuc iteꝝ ⁊ 4° ↄſiſtit egritudo cōplōnalis ⁊ cōpōnalis in ei⁹ epate ꝑcipit̄.p⁹ ꝓpter tēſionē ei⁹ q̄ arguit oppilōnē ⁊ ꝓprie in ↄcauo epatis ad quā man⁹ tactu ꝑuenire pōt. ¶Cadit ēt nōnulla oppilō in cānali fellis deſcēdēte ad inteſtina ꝓpter quā cām feces ei⁹ vt in ꝑlib⁹ remiſſe ſunt tincture. ¶Uñ ⁊ ꝑꝑ eādē cām mā chollica regurgitāte de ↄcauo epatis in gibbo: ⁊ recepta i chili venā aſcēdēte ſui ſubtilitate caliitate ⁊ leuitate fert̄ ad faciē ⁊ ad oclos inſeꝑabilē in eis citrinitatē oñdēs: vñ ꝑꝑ hāc malā cōplōnē ⁊ cōpōnē epatis dubitabile ē de nocumēto l virtute trāſmutatiua ipſi⁹ futura fieri. ¶Et ſiq̄dē hec mala cōplō calīa notabilr̄ intēderet̄ minat̄ eidē ſuſpitionē tympanitis ⁊ aſclitis. Si em̄ caliitas nō nālis multū exuberaret fieret trāſmutatio magne ꝑtis chili in vētoſitates q̄ eēt mālis cā tympanitis. ¶Et ſilr̄ ex ſuꝑflua iteꝝ excoctiōe chili fieri poſſet l aq̄ſitates ↄuerſio ꝑꝑ debilitatē tranſmutatiue potētie epatis ab imoderata caliitate poſitiue facta cui ſuccederet friditas priuati[illegible]. ¶Et eodē mō ſi lapſus frid⁹ epatis in aleſceret [illegible] nutā digōnē ipſi⁹ poſſet fieri chili trāſmut[illegible] ol aq̄ſitatē q̄ nō minus eēt mālis cā aſclitis q̄ȝ vētoſitas tympanitis. Et colligunt̄ hi ſmones 14^a.tertij cap̄.de cura aſclitis. ¶Ampli⁹ iteꝝ q2 in [illegible]b⁹ ei⁹ aſſignet̄ egritudo facile ↄulat̄. ¶P⁹ ꝑꝑ[illegible] lecturā q̄ multū ꝑſeuerat. ¶2° ꝑꝑ ſedimē l eā appens qđ harenoſū ē ⁊ q̄ȝtitatis mīte iteꝝ trōboſuꝫ ē trūbis ei⁹ vergētib⁹ ad colorē rubeū cū opacitate. Et ſūt hec ſigna diſpōnū renū: vt pꝫ 4ª affōꝫ ibi. Si ſanguis ⁊ trūbos migūt ⁊c. Et iteꝝ paꝝ diſtāter ibi. Qu buſcūq; in vrinis harenoſe ſubſtāt ſuꝑfluitates ⁊c̄. Et ſūt ſmones Cōmētatoris in aliatis ↄmētis. Et hec oīa pulchre lege 18ª tertij.cap̄. de cauſis gñati[illegible]is lapi.l renib⁹. ⁊ i fine ſili⁹ fen ca.de mictu puri [illegible] ſanguis. Uñ diligēter ↄſiderāti nō dꝫ appere mir[illegible]le ſi hec egritudo ſuſpitionē portēdit nō leuē: vt [illegible]a ꝑmiſſū eſt. ¶Qđ ſ̄o hec ſpēs male cōplōnis diuerſe ſit ex frīēte: ⁊ facta cōpoſita facile ex mītis r[illegible]⁹ deduci poſſet: ſꝫ malā cōplōnē factā ſatis ꝓbat tp̄is lōgitudo. Frīētē ſ̄o ꝓprie demōſtrat va[illegible] affliictionis ei⁹ ex intēſa ⁊ remiſſa diuerſis ho[illegible] penſte: qđ etiā ↄfirmat varietas accītium q̄ nunc itēſiora nunc remiſſiora apparēt ↄſiderāti diligenter.

¶De regimine huius diſpoſitionis per ſex res non natura l.s. Cap.ij

His itaqꝫ p̄miſſis regimē ei⁹ ex pte reꝝ nō nāliū paulisꝑ diſcurrēdū ē pri⁹. Deīde et medicinaliū regimē ꝯſcribēdū eſt. ⁋ Pro primi itaqꝫ expeditione hic venerabil' pr̄ euitare dꝫ māſionē ⁊ locū multe caliditatis ⁊ humiditatis multe. Siccitas em̄ aeris aliq̄ꝫta ꝯueniēs eſt ei. vñ effugiat dormitionē in cella terrea multū humida: ⁊ vaporib⁹ aq̄s refecta. ⁋ Caueat etiā a ſtrictura veſtiū ſuꝑ pectore ⁊ hypocūdrio: ⁊ ſuꝑ renib⁹ facta. ⁋ Caueat ēt ab oī exercitio vel motu immoderato ⁊ ꝓpe ſuꝑ cibo facto: ⁊ oēm modū exercitādi q̄ ſolēt caput ⁊ pect⁹ icuruari effugiēdū eſt ab eo. Et in sūma q̄ꝫtū pōt deſcere meli⁹ eſt ei: vſqꝫ q̄ erit plene mūdificat⁹: qm̄ mot⁹ mās ī fluxu pōit: vt pꝫ affoꝝ 5ª. ⁋ Qm̄ aūt mot⁹ corpa ꝑturbat declarat nauigatio ⁊c. Et qꝛ iteꝝ in ipſo vt⁹ digeſtiua tā ſtōachi q̄ꝫ epatis nocumēto diminutiōis digerendi leſa ē. iō caueat multa q̄ꝫtitate ciboꝝ ⁊ potuū replere ſtom̄. Nō ei ſemꝑ q̄ꝫtū ꝑ appetitū expoſcit: tm̄ accipiēdū eſt: ⁊ ꝓpe q̄n inuenit' plenitudo magis cacochimica .i. mala q̄ꝫ euchimica .i. bona: imo ꝯueniētius eſt ei a mēſa recedere adhuc cū fame remanēte q̄ꝫ ſaturē fieri: iuxta illud can. 3ª p̄mi. Qm̄ a mēſa diſcedēdū eſt reliq̄js famis adhuc in ſtō remanentib⁹. Idē etiā de potu dicēdū eſt. qm̄ ꝯueniēti⁹ eſt ei parū pot⁹ q̄ꝫ multū aſſumere: ⁊ erit laudabilis potus mēſura limitāda taliter: vt ſtomachū replendo nō extēdat ⁊ in eo fluctuet: ⁊ a dextra in ſiniſtrā aut ad aliā drīam poſitiōis regurgitādo rugitū faciat. ⁋ Poſt hec etiā dormiēdi mēſura cogitāda eſt. lꝫ ei nālis cōplexio ei⁹ inclinat ipm̄ ad lōgā dormitionē qꝛ corpus ei⁹ vl' ⁊ ꝓpe caput humidū eſt: tā hūiditate ſubſtātifica q̄ꝫ infuſiua. Nihilomin⁹ a mēſura ꝯſuete dormitionis parumꝑ recedēdū eſt: aliqn̄ tātulū minus dormiēdo q̄ꝫ ſolebat: ⁊ in ſumma meli⁹ eſt ei a ꝯſueta diſpoſitione recedere paꝝ magis ꝑ augmētū in vigilia q̄ꝫ in dormitione ꝓlixa. Sicut enim vigilia ꝯſueta longior corpus exiccat. Ita dormitio ꝯſueta ꝓlixior corp⁹ humectat: ſꝫ hoc corp⁹ lapſum eſt ad augmētū humiditatū multaꝝ. Igit' curādū eſt ꝑ exiccātia ⁊ nō ꝑ humectātia. In ſitu aūt dormitionis euitet decubitū reſupinū ne mãe ꝯgregent' in renibus: eo qꝛ talis decubit⁹ multū eſt cā ḡnatiōis lapidis in renib⁹ ⁊ augmētationis: ſed in eo nō raro ḡnati ſunt ⁊ iterū ḡnant' lapides: q̄re talē decubitū euitare dꝫ. ⁋ Amplius iteꝝ nō eſt ꝯcedēdū decubitus ſuꝑ ſiniſtro latere ꝓpter nocumētū cordis ſupra aſſignatū ne materie illuc defluendo cōgregentur ibidē ⁊ eſſet timor non leuis. ⁋ Et qꝛ iteꝝ vt ſupra deductū eſt ⁊ ꝓbatū nocumētū nō leue i epate ipſius aſſignat': pari rōne decūbere nō deberet ſuper dextro latere. Ex quo apparet ꝙ nō eſt leue ꝯſilium in medicina facere hoī egrotanti tāta mēbroꝝ varietate. Nō em̄ vir iſte iacere pōt ſuꝑ ſpina: vt ex primo diſcurſu ꝓbatum eſt. Nec ſuꝑ ſiniſtro latere: vt ex 2° ordine deductū eſt. Nec ſuꝑ dextro vt parum añ ꝓbatum eſt: quo igit' deſcere dꝫ. Nō em̄ ꝯueniēs eſt ⁊ lōgo tpe fieri poteſt dormitio ſuꝑ faciē ⁊ ventrē. Igitur difficile videt' in tāta ꝯdictionū varietate poſſe conuenienter veritatem elicere. Et ſunt ſermones q̄ ⁊ coꝝ ſīles nō raro faciūt medicū anxiari ⁊ ſudare nō leuiter dicendū itaqꝫ ad hāc cōtradictionē p̄rio ꝙ ꝯueniētius eſt huic viro decūbere ſuꝑ parte ſuꝑ cui⁹ decubitu minus inuenit nocumētū aut nullū. Dicendū 2° ꝙ ꝯuenienti⁹ eſt ei decumbere ſuꝑ parte q̄ minori egritudine edit' ⁊ egrotat. Et hec indubitanter ſi bñ comp̄hendit' eſt epar ei⁹. Ex quo appꝫ ꝙ ei ꝯuenienti⁹ eſt iacere ſuꝑ dextro latere q̄ꝫ ſuꝑ aliꝫ. Et hic me nō extēdo ā plius lꝫ eſſet locus ſpeculationis ingentis. Ampli⁹ iterū vir iſte regat ſe regimine accidētiū aīe oīo ſollicitudinē triſtitiā iracūdiā ⁊ furorē poſtponēdo: qm̄ hec extermināt ⁊ mutāt corp⁹ ab ea q̄ eſt ſm naturā cōſiſtentia. 3° tegni. q̄re ſpēi optime adherere dꝫ: oēm ſue ſalutis viā altiſſimo cōmēdare. ⁋ Ultimo ꝟo lꝫ de re alia nō nāli fiendus eſſet ſermo ꝓlixus eligendo ea q̄ ꝯueniendo cordi nō noceāt epati: ⁊ ea q̄ epati forēt vtilia nō eēnt renib⁹ nociua ⁊ ecōuerſo. nihilomin⁹ longitudini pcēs diſcurrā ꝑ ea q̄ mihi ꝯceſſione diuina meliora viſa ſunt. Euitet itaqꝫ cibaria oīa viſcoſitatē habētia multā ⁊ in ſbā groſſa velut ſunt piſces oēs paſtilles cibi: legumina oīa et ꝓpe elixa ⁊ riſuꝫ iter alia ⁊ caſtaneas ⁊ xilocaractas ⁊ ſibilū. Auellāe ꝟo ⁊ paſſule ⁊ fic⁹ ſicce ⁊ amigdale dulces ⁊ fiſtici ⁊ vue mōtane ſicce ⁊ poma aromatica ⁊ citranguli ⁊ limōes cōcedunt' ei. ⁋ Silr' ⁊ de olerib⁹ vtiles ſunt ei oēs magis ad frigiditatē ⁊ humiditatē inclinate q̄ꝫ ad caliditatē: ꝓpter qđ dedroſibanū ſaluiā mēthā ſerpillū ruthā ⁊ ſīles plātas oīno effugere dꝫ. Bleta ꝟo ⁊ ſpinachia lactuca portulaca endiuia domeſtica ⁊ cicorea vel ſpōſa ſolis ⁊ reliq̄ frigide ⁊ humide plāte valde vtiles ſunt ei ⁊ crude ⁊ cocte ⁊ oī p̄parātiōis mō p̄ter q̄ꝫ ꝑ frixionē. vñ ēt ⁊ oua frixa euitare dꝫ: lꝫ apud religionē ſue ꝓfeſſionis in maximo vſu habeant'. ⁋ De plātis aūt q̄bus in vere veſcuntur hoīes ⁊ ꝓpe religioſi vtiles ſunt ei ſicut ſparagi ⁊ extremitates lupulloꝝ ⁊ radices locuſte ⁊ rāpūculi ⁊ ſibi ſimiles. ⁋ Si aūt ex neceſſitate reuerentie legis ⁊ impulſione ꝓfeſſionis oporteret accipere piſces de fluuialib⁹ eligant' ſicut luciꝫ torrētiſne ſqualī ⁊ ſibi ſīles. de maritimis ꝟo ꝯueniūt ei ſicut rūbi orade menule aq̄rice: ⁊ ī ſumma oēs piſces ꝑuoꝝ corpoꝝ euacuati a groſſitudine ⁊ viſcoſitate vt paulo āte tactū eſt. ⁋ De aromatib⁹ ꝟo euitet piper. 33. ⁊ oīa aromatica calida p̄ter cinamomū ⁊ crocum q̄ ambob⁹ mēbris vtile eſt: ⁊ leuitate ſua caliditate aromaticitate ⁊ ſtipticitate. ⁋ De his ꝟo q̄bus ꝯdiuntur ſummope vtat' aceto in oī cibatione ſua. Silr' ⁊ aggreſta nō multe ſalſedinis. Et limōes iteꝝ ꝯuenientes ſunt ei. Et olb⁹ melior eſt ei ſuccus citranguli. Itē vſus olei ⁊ ꝓpe dulcis ⁊ aromatici vtilis eſt ei: ⁊ ſi haberi poſſet oleū de nucib⁹ in hoc caſu eſſet ei elegāti⁹. ⁋ Cū aūt in ꝓfeſſione ſua multum habeat' in vſu caſeus nō video bñ motiuū perſuadēs mihi vſum ei⁹: q̄ꝫtū aūt rōnabili iudicio deduci pōt cum ſententijs veterū vti poteſt caſeo etatis vnius anni ab oī putredine mūdificato qui ad ſalſedinem magis q̄ꝫ ad dulcedinē inclinet': ⁊ ſit frāgibilis oī viſcoſitate denudatus: talem inq̄ꝫ laudare poſſem ⁊ nō aliū. ⁋ De potu autem ei⁹ eligat vi

nū colore albū ſubſtātia tenue odore aromaticum
dulcedine priuatū: ſʒ inclinet ad pōticitatē aliquan
tā: ⁊ ſiq̄dē fuerit notabiliter fumoſum frāgat cū ter
tia pte aq̄ de bona ciſterna. Si aūt poſſet haberi pu
rū nō valde fumoſum eligibili⁹ eēt. Hec i ſūma de ci
bis ⁊ potib⁹ ⁊ p ɔ̄ſ̄s de regimie p ſex res nō nāles ſʒ
q̄ ex pfeſſione ſua obſeruāda ſcribi dʒ. ¶ Ubi antē
ppter inſtātiā debilitatis ſ̄tuti coact⁹ eſſet hic pa-
tiens aſſumere carnes etiā ppter ampliationē ope-
ris laudabile foret ei vti carnib⁹ pullorꝫ vtriuſq̄ ſe-
xus. Itē carnes anatulorꝫ iuuenū: pdicū: faſianorū
auicularꝫ pnarum laudabilis caſtrati: capreti: ⁊ vi
tuli. reliq̄s aūt carnes dimittat. Et laudabilius eſt
ei aſſumere tales elixas q̄ aſſatas conditas cū ſuc-
co arāciorum ⁊ ſimilium ſupradictorum.

¶ De regimine p medicinalia. Cap.iij.

REgimēto ipſi⁹ p medicinalia p multa in
ſtr̄a cōpleri dʒ. quorꝫ olm primū ē vt cir-
ca mediū hui⁹ mēſis faciat ſibi fieri flobo
thomiā de baſilica dextri brachij poſita
ſub cubito p quaʒ extrahant̄ ſanguis. ℥.
v. ⁊ ſit p horā ppinquā ortui ſolis vnā. ¶ 2ᵐ ſ̄o in-
ſtr̄m ē vt facta flobothomia iā p̄dicta die immedia
te ſequēti ſoluat̄ vēter ei⁹ cū hac medicina quā aſſu
mat in aurora: ⁊ dormiat poſt ipſam p vnā horā im
mediate: ⁊ hora q̄nta ab aſſumptione ei⁹ bibat cya
thum vnū aq̄ ordei zuccarate calide: ⁊ poſt ipſaʒ p
horā vnā prādeat: ⁊ eſt ei⁹ deſcriptio tal̄. ℞. caſie nu
per extcte de cāna cū aq̄ cicoree. ℥. j. reubar. elci. ℈.
ij. ſalis gēme gra. ij. ſpice nardi. ℥. v. miſce ⁊ totū aſ-
ſumat̄ cū. ℥. ij. aq̄ deco. pauci tamaridi. ¶ 3ᵐ. inſtr̄ʒ
eſt: vt die imediate ſequēti poſt aſſumptionē p̄dictā
accipiat hoc digeſtiuū: ⁊ ɔtinuet ipʒ vſq̄ quo videat
vrinā in colore ⁊ ſuba eq̄lē habēte ſedimē in fundo
rarū vel dyaphanū ɔiūctū eq̄le leue ⁊ albū: ⁊ illi⁹ di
geſtiui deſcriptio eſt talis. ℞. ſyrupi de bizātijs. ℥.
j. ſy. de eupatorio. ℥. ß. aq̄ cicoree: aq̄ ſcolopē. ⁊ aceto
ſe. an̄. ℥. j. miſce ⁊ totū ſumat̄ calidū i aurora. ¶ 4ᵐ
inſtr̄m eſt euacuatiuū hoc qd̄ recipiat die imediate
ſequēti poſt digeſtiuū. ⁊ ē ei⁹ deſcriptio talis. ℞. pil
lularꝫ de reubarbaro. ℈. ij. pillularum cochiarꝫ. ℈. j.
reformenk̄ pille. viij. cū elec. ſucci roſ. ⁊ accipiant̄ in
aurora: ⁊ oīa poſt ipſi⁹ acceptionē obſeruent̄ q̄ dctā
ſunt in aſſumptiōe minoratiui ſupraſcripti poſt flo-
bothomiā. ¶ Quintū ſ̄o inſtr̄m: vt de tp̄e quo aſſu-
mit̄ digeſtiuū p̄dictū oī 3⁹ ſero imediate an̄ cenā aſ
ſumat vnā de iſtis pillis q̄b⁹ etiā vti pōt poſt purga
tionē oēm in toto tp̄e ſui regiminis aſſumēdo de eis
vnā vel duas oī ſero vel alterno ſero ſ̄m maiorē vel
minorē vētris ſtipticitatē q̄ appebit. Eſt aūt eorꝫ de
ſcriptio talis. ℞. aloes epatica. ʒ. ij. reubarb. electi. ʒ.
ij. agarici. ʒ. ij. ſalis idi. ʒ. ß. maſticis: croci: abſinthij
ſcolopē. an̄. ℈. ß. infundant̄ oīa in ſucco endiuie: per
duos dies: deide exiccent̄ ad ſolē: vel ad ignē leuē: ⁊
ita renouent̄ earꝫ infuſiones trib⁹ vicib⁹: de illa er-
go maſſa reformenk̄ pille. vij. p. ʒ. ¶ Sextū inſtr̄m ē:
vt poſt euacuationē imediate p̄cedētē pcuret apire
venas emorroid. fricādo fiteri ei⁹ cū folijs ficus vel
ɔſolide maioris aut cū aſpo pāno: vel pūgēdo eas
cū ſetis porcinis ⁊ eſſet ei iuuamentū elegās in eua

cuādo eradicatiue oēm mām egritudinū ſuarum.
¶ 7ᵐ inſtr̄m eſt: vt ſi nō poſſet fieri pnocatio emo
roi. modis iā dictis q̄ excuſaret ab alijs tūc appon̄
tur ei vētoſe in medio natiū cū ſcarꝫ. p q̄s extrahantur
ſan. ℥. iij. vel. iiij. ¶ 8ᵐ inſtr̄m eſt: vt tota ſpina poſt
purgationē ſc̄dam oī die bis vngat̄ mane ⁊ ſero cuʒ
hoc vnguēto. ℞. amili. ℥. j. ß. terre ſigillate. ʒ. ij. cam
phore. ʒ. j. croci. ℥. iiij. ol. roſ. ℥. iij. oīa ſil' in mortario
terant̄: ⁊ fiat linimētū. Nonū inſtr̄m eſt: vt circa re-
gionē epatis in hypocūdrio dextro mane ⁊ ſero fa-
ciat ſibi inūctionē talē. ℞. olei ō maſtice. ℥. ij. ſanda
lorꝫ al. ſpodij roſ. croci. an̄. ℈. j. trociſ. de ſpodio cuʒ
ſemine aceto. ʒ. j. ß. cere al. modicū: ⁊ fiat vnguentū
molle: ⁊ in fine incorporationis ei⁹ aſpgat̄ cū modi-
co aceti albi. ¶ Decimū inſtr̄m ē: vt poſtq̄ hec oīa p
dies plures adminiſtrauerit reuertat̄ ad faciēdum
aliā euacuationē. ⁊ prio q̄dē leuē cū medicina tali.
℞. aq̄ cicoree tamariſci ⁊ ſcolopē. an̄. ℥. j. mānę ele-
cte. ℥. j. ß. ſucci roſ. ℥. j. reubar. electi. ʒ. j. ß. ſalis idi. ℥.
iiij. infundant̄ oīa in p̄dictis aq̄s: deide ſequēti ma
ne colent̄ ⁊ fortiter exprimant̄: ⁊ p̄dicte colature ad-
dantur ſy. violarꝫ. ℥. j. ⁊ totū in potu accipiat̄ hora
p̄dicta. Et obſeruent̄ cau̅. q̄ dicti ſunt de alijs eua-
cuationib⁹. ¶ 11ᵐ inſtr̄m eſt: vt poſt illud euacuatiuū
nū iterꝫ incipiat aſſumere digeſtiuū hoc qd̄ ɔtinuet
viij. dieb⁹ vt de prio dictū eſt. ⁊ eſt ei⁹ deſcriptio hec
℞. ſy. cōpoſiti: acetoſi. ſy. de eupatorio: de bizātijs.
an̄. ℥. ß. aq̄ ſcolpē. cicoree. an̄. ℥. j. ß. miſce ⁊ calidū ac
cipiat vt ſupra. ¶ 12ᵐ inſtr̄m eſt vt poſt digeſtiuuʒ
illud accipiat mane imediate ſequēti hoc ſolutiuuʒ
℞. pillarꝫ de reubarbaro: pillarꝫ aggregatiuarꝫ de
ſcriptione maiori. an̄. ℈. ij. reformētur pille. vi[illegible]. cū
ſucco roſ. ⁊ accipiant̄ hora p̄dicta obſeruando poſt
eas oīa que dicta ſunt de alijs pillis. Et iterꝫ [illegible]
ſit q̄ ſi in tp̄e hui⁹ digeſtionis ⁊ ante ⁊ poſt [illegible] ei⁹
eſſet ſtipticus vtat̄ pillulis ſupradictis m[illegible] q̄ ibi di-
ctum eſt. ¶ Tertiūdecimū inſtr̄m eſt: vt aſſueſcat ſal
tē omni alterna die facere ablutionē extremorꝫ infe
riorꝫ a pedibus vſq̄ ad inguina cum aqua decoc.
foliorum ſalicis violarꝫ camomille [illegible] papaue
ris al. vel memite recētiū p hor[illegible] an̄ cenā ⁊ ſit aqua
hec cōuenienter calida. ¶ Quartūdecimū inſtr̄m ē:
vt ſi vēter ei⁹ vel ſtomachus remaneret laſſus: tunc
fiat inūctio ei cū vnguēto. ℞. gallie muſ. ʒ. j. ß. ma-
ſticis corallorꝫ āborꝫ roſ. ſpodij gariof. an̄. ʒ. j. reſine
electe. ℥. ß. olei citoniorꝫ de maſtice. an̄. ℥. j. ß. cere. q.
ſ. fiat vnguentū bn̄ viſcoſum ⁊ applicetur: vt dictū ē
¶ 15ᵐ inſtr̄m ē: vt poſt ſc̄dam euacuationē iā dictā vtat̄
hac mixtiōe de q̄ oī mane p tres horas an̄ cibū [illegible]
piat coclear. j. deglutiēdo ipm ⁊ ē hec. ℞. ɔſerue [illegible]
⁊ buglo. an̄. ℥. ij. orizacare. ʒ. j. ß. trociſ. de ſpodio cū
ſemie ace. ʒ. ij. ſpodij ro. ſandalorꝫ ru. an̄ ʒ. j. foliorū
auri nūero. v. fiat eluariū vltimate ɔtritiōis. ¶ 16ᵐ
inſtr̄m eſt: vt ſepe poſt ſc̄dam euacuationē o[illegible]
q̄ter ante prādiū ⁊ totiēs an̄ cenā epith[illegible] cor[illegible]
cū pāno de grana q̄ntitatis ſemiſſis d[illegible] ⁊ in-
fuſo liquore iſto tepido vel parꝫ calido. Cui⁹ deſcri
ptio. ℞. aque aceto. aque meliſſe. an̄. lib. ß. aque bu
glos. lib. ij. croci. ℈. ß. ſpecierꝫ electuarij de gēmis. ʒ.
j. ß. trociſ. ō cāpho. ʒ. ß. aceti al. ℥. j. vini maluatici. ℥.

iiij. miſceanẜ oĩa ſimul ⁊ leuiter bulliãt: ⁊ fiat epithima vt dictũ eſt. ¶ Ultimũ ꝟo inſtr̃m eſt: vt tpe quo facit epithima p̃dictũ ⁊ poſt illud etiã vtaẜ hac ꝯfectione de qua ſumat pa℞ añ cibũ fruſtũ. j. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. granoꝝ ſiſticoꝝ. ℥. iiij. pinearũ. ℥. ij. ſpẽrũ tria ſaudaloꝝ abſqꝫ camphora trociſcoꝝ de ſpodio. añ. ʒ. j. folioꝝ auri nũero. v. zuccari al. lib. ß. fiat ꝯfectio cũ aq̃ abſinthij ⁊ adminiſtreẜ vt dictũ eſt. Hec ſunt q̃ mihi meliora viſa ſunt q̃ interueniẽte diuina gr̃a eum ad ſanitatem ꝑducãt. In noie ⁊c.

Conſilium. 120.

De tremore cordis a mala cõplõne frida ⁊ humida cordis: ⁊ de mala cõplõne frida ⁊ humida ſtomachi multiplicatiua vẽtoſitatũ cũ aſmate: ⁊ vigilia ſupflua: ⁊ arefactione corporis: ⁊ boliſmo.

Egritudines honorabilis viri Joãnis de ſancto apponario multe ſunt ⁊ diuerſe: quas tñ mihi ad ſummã veritatis apparuit reducẽdas eſſe ꝑ hunc modũ. ¶ Egrotat enim motu tremulo cordis ꝓueniẽte a mala cõplõne frigida ⁊ humida cordis q̃ multiplicat vapores groſſos ⁊ vẽtoſitates in tota regione cordis: ad quã ſequiẜ vlis oĩꝫ virtutũ caſus ꝓpter ſpũs reſolõnẽ ⁊ extinctionẽ q̃ ꝓueniũt ex ſuffocatione ipſoꝝ a multitudine materieꝝ in predictis locis. ¶ 2ᵃ vero principalis eius egritudo eſt mala cõplõ ſtomachi frigida ⁊ humida multiplicatiua vẽtoſitatũ in eo q̃ adeo extẽdũt ſtomachũ ei⁹ vt ꝓpter cõpreſſionẽ ab eo factam in dyafragmate a pulmone ſequiẜ diſpõ denolationis que eſt aſma denolanda: ⁊ ipſa q̃dẽ eſt egritudo pulmonis cũ qua laborat patiẽs ſilr labori quo laborat prefocat⁹ aut feſtinatus aut currẽs: vt ꝑ ᵃ tertij. cap̃. de aſmate in exordio colligẽdũ. Et hoc q̃dẽ aſma eſt pu[illegible] accñs qḋ hãc diſpõnẽ comitaẜ. ¶ 2ᵐ vero accñs eſt maraſmus: ⁊ eſt vlis corporis ꝯſumptio ⁊ humiditatis ſubſtãtifice reſolutio: ⁊ in ſiccitatẽ euerſio: vt a Gal. colligiẜ in libello de maraſmo. in ꝑn°. quõ enim nõ eſſet poſſibile vt corpus nõ ꝯſumereẜ eo q꞉ tã appetitiua q̃ digeſtiua nocita ſunt nocumẽto diminutionis maximo. ⁊ iteꝝ digeſtiua nocita eſt nocumẽto corruptionis. cõuertit eñ cibos ⁊ pot⁹ in vẽtoſitates multas vbi deberet ꝯuertere ipſos l chilũ laudabilẽ. q̃re neceſſe eſt macreſcere corpus ⁊ ꝯſumi. Non curo hic diſputare q̃ de numero duaꝝ egritudinuꝫ. ſ. cordis an ſtõachi fuerit prius ⁊ alterius cã: qm̃ ambe ipſe potuerunt eſſe egritudines per ſe dato q nulla eaꝝ depẽdeat ab altera. ¶ Credo ego aũt q alĩs in hac mã ꝯſideraui q egritudo ſtõachi fuerit egritudinis cordis cã: lꝫ etiã ecõtra ꝯtingere potuerit. ſ. tremor cordis cũ ſui mala diſpõne fuerit nocumẽtoꝝ cã efficiens ſtõachi. q̃cq̃d tñ fuerit veritas eſt q he diſpõnes iã facte nũc ſunt per eſſentiã in predictis mẽbris lꝫ ẽt per colligãtiã ipſoꝝ ab inuicẽ vna ſit cã augmẽtãdi nocumẽtũ alteri⁹ aut ecõtra. ¶ 3ᵐ ꝑncipale accñs eſt exceſſus in vigilãdo: ⁊ põt ꝓuenire ex triplici cã ꝑncipali. ¶ Et prima q̃dẽ eſt ꝯſumptio vapoꝝ dulciũ q̃ ſunt cã efficiẽs ſomni oppilãdo vias ꝑmi ſenſitiui vel retis mirabilis: aut arteriaꝝ ſubethicaꝝ: ex quaꝝ oppilõne ꝯtingit ſomn⁹. ¶ 2ᵃ hui⁹ vigilie cã põt eẽ aſmatis augmẽtũ: qḋ vigilare cogit. Nõ eñ vr̃ poſſibile ſtãte vehemẽti motu dyaſtoles ⁊ ſiſtoles ptiũ pectoris ꝓlõgari ſomnũ: ſiue ſit. q꞉ nocumẽto pectoris cõpatiẜ cerebrũ: ſiue ſit q꞉ motus pectoris eſt cã magni mot⁹ in toto corpore: ſꝫ ſtante magno motu reſoluunẜ vapores q̃ ſunt cã ſomni vt dictũ eſt. ¶ 3ᵃ cã vigilãdi eſt ipſa egritudo cordis cũ ſui humidi ſubſtãtifici ꝯſumptione. Cũ itaqꝫ ipꝫ ponaẜ ꝑnᵐ oĩm ſenſuũ ⁊ motuũ interioꝝ ⁊ exteriorũ ꝓpter nocumẽtũ ei⁹ ipediẜ opatio dormiẽdi: ⁊ eſt rñſio facilis apud tenẽtes viã Ar. ⁊ ſequaciũ ei⁹. ¶ 4ᵐ accñs ad hãc diſpõnẽ ꝯñs eſt abominatio cibi ꝑ quã adeo ſtõachus cibũ reſpuit q vno ſolo bolo ſatur exiſtit. Uñ opꝫ in aſſumptione cibi ꝓlõgationẽ facere magnã: cũ tñ oĩa ei⁹ mẽbra: q꞉ arida cibo indigerẽt multe q̃ñtitatis. ⁊ hec eſt rõ formalis boliſmi q̃ eſt vehemẽs appetit⁹ oĩm mẽbroꝝ cũ ſatietate ſtomachi: vt colligiẜ 13ᵃ tertij. cap̃. de fame vaccina. ¶ Ultimũ accñs ẽ vehemẽs corpis ſtipticitas q̃ ꝯſequiẜ ꝯſumptionẽ humidi qḋ deberet inteſtinoꝝ ſubſtãtiã irrorare ⁊ fluxibilẽ facẽ. ⁊ ſeq̃tur etiã imoderatũ ſiccitatẽ toti⁹ corpis q̃ ipedit actũ ipellẽdi. Q꞉ oĩs immoderata diſcraſia deijcit actum. i. opationẽ ꝓprie ꝟtutis affoꝝ 2ᵃ. Hec in ſumma eſt diſpõ huius viri ad veritatẽ reducta q̃ adeo difficilis exiſtit q niſi oĩpotẽtis auxilium interueniat ſpẽ mortis magis q̃ vite ſibi minatur in proximo.

Uidetur aũt mihi huic diſpõni q̃ cũ ei⁹ eſt poſſibile ꝓuidẽdũ ꝑ hũc modũ. ¶ Primo quidẽ q remoueaẜ ab eo vẽtris ſtipticitas. ¶ 2° q attẽdaẜ reſtaurationi virtutis feſtinãter. ¶ 3° q ꝓcureẜ mioratio cordis tremoris. ¶ 4° q alleuieẜ anhelit⁹ ei⁹ difficultas. ¶ 5° q itẽdaẜ ad ꝓuocationẽ ſõni in eo. ¶ 6° ⁊ vltimo q ꝓuideaẜ ne tãta multitudo vẽtoſitatis in ſtõacho ipſi⁹ gñetur ⁊ ꝯgregeẜ.

Gratia primi ſicut egritudines repletionis ſanat euatio. Ita egritudines de inanitione ſanat reſtauratio affoꝛiſmoꝝ 2ᵃ. Itaqꝫ oĩ mane apponaẜ ſibi cliſtere hoc. ⁊ ſi virtus tolerare põt nõ eſt incõueniẽs eidẽ cliſtere ẽt in ſero applicare: qm̃ ipm̃ cũ lenitione ſua reſtauratiuũ eſt. Cuius deſcriptio. ℞. folioꝝ maluaꝝ viol. ſe. lini fenugreci añ. M. ſ. ß. coquantur oĩa in ſitula vna aque cũ vno capite caſtrati vel hedi vel agni pinguiuꝫ minutim inciſo. Et huius brodij recipiantur. ʒ. xij. olei violarum olei ſiſami olei amigdalarum dul. añ. ℥. j. medulle crurium vituli. pinguedinis anatis ⁊ galline butyri recentis. añ. ʒ. iij. ß. zuccari ru. ℥. j. miſcẽ fiat cliſtere. ¶ Ad hanc etiam intentionem valet vt iungatur pars ventris ab vmbilico vſqꝫ ad femur cum hoc linimento. ℞. olei amigdalarum dul. piguedis anatis butyri recẽtis. añ. ℥. j. bulliãt oĩa inſimul in ʒ. iiij. ſucci mercurialis vſqꝫ ad conſumptionẽ ipſi⁹ et adminiſtretur vt dictum eſt tepidum.

Gratia ꝟo ſcḋi teneaẜ modus iſte in cibatione eius ꝑmo q nullũ cibũ maſticalem recipiat: immo cibus eius ſint vitelli oui in aq̃ bugloſ. ⁊ mẽthe ꝑtib⁹ equalib⁹ cocti ⁊ deglutiaẜ.

¶ 2° vero deť ei aqua ſublimationis caponis vel galline pinguis. Ita q̄ in ſublimatione vnius pulli gallinacei ꝓponať. M.j.mēthe ⁊ tantūdem bugloſſe de qua ſublimatiõe.x.vel.xij in die deť eidē cū octaua parte bone maluaſie dulcis. ¶ 3° ꝟo grã cibationis detur ſibi brodiū decoc.pulloꝝ gallinaꝝ vel colūboꝝ nō bñ cõplete pēnatoꝝ. Ita q̄ de coꝝ carne cõplete diſſoluať in brodiū cū.x.folijs mēthe ⁊ quattuor folijs bugloſ.⁊.iij.gra.cimi. ¶ 4° iteꝝ deť ibi ſuccus expreſſionis carniū predictaꝝ q̄ prius aſſe fuerant cum predictis folijs ⁊ granis in coꝝ vētre poſitis. ¶ 5° fiat ei iuſculū de cerebellis ⁊ teſticulis pulloꝝ vel colūboꝝ in predictis brodijs ꝯtritoꝝ. ¶ 6° põt exhiberi cõtuſum pulli decoctū cū predictis folijs. Et quocunq̄ hoꝝ ciboꝝ ſibi dato ꝯueniēs eſt ſuper aſpergere eidē aliquas guttas maluaſie ⁊ vini citoniorum.℥.ß. ¶ Potꝰ vero eiꝰ ſit vinū albū ſubtile dulce ⁊ boni saporis. Et ſi oportuerit eidē adiūgere aquā ſit aq̄ decoc.gaꝝ.⁊ in phiala vna vſq̄ ad conſumptionē quarte partis tribianū vel ribolum.

Tremori ꝟo cordis ſubueniať ꝑ hūc modū. ℞.floꝝ recētiū roſmarini ℥.iij.floꝝ ſaluie bugloſſe ⁊ boraginis.añ.℥.j.ß. croci.℈.j.coquanť predicti flores in ſufficienti quantitate maluaſie ⁊ contritis fiat emplaſtrum: quod calidum ſuperponať toti regioni cordis.

Alleuiari aūt põt anhelitꝰ ipſiꝰ ꝑ ꝑdictū emplʒ ꝯfortādo cor ⁊ facilitando organa anhelitꝰ. ¶ Et ꝯferūt eidē vt circa horā tertiā noctis ⁊ in aurora deť eidē h potꝰ. ℞. aq̄ bugloſ.℥.j.ß.hyacīcti ſmaragdi ſaphiri margaritarū oſſ.de corde cerui deronici.añ.ʒ.vj. vini maluatici coclearia duo.pulueriȝenť oīa ꝑ ſe deinde miſceantur ⁊ calida vel tepida deť ſibi in predictis horis.

Prouocāt etiā ſomnuȝ hec inſtrā. pᵐ eſt vt partes extreme ipſiꝰ vt pedes ⁊ crura ⁊ manꝰ ⁊ brachia etiā facies balneenť cū hoc. ℞.floꝝ nenufaris. folioꝝ violaꝝ ⁊ papaueris al.recentium.añ.M.iij.camomil.recentis.M.ij. coquantur in ſufficienti aqua ex qua calida fiat vt dictum eſt. ¶ Confert etiam huic intentioni vt plāte pedum manuū frōs ⁊ tempora ⁊ brachioꝝ pulſus inunganť hoc linimento. ℞.ſe.papaueris al.℥.ß.ſe.lactuce portul. violarum.añ.ʒ.ij.croci.℈.j.olei nenufaris. olei de ſemine lactuce vel de floribus cucur.ana.℥.j.cere al.q.ſ.fiat vnguentuȝ molle: ⁊ ipm poſtea bulliat in.℥.iij.ſucci papaueris recētis vſq̄ ad conſumptionem ipſius.

Cōgregationi aūt vētoſitatū in ſtomacho iā aliqua' iter vř eſſe ꝑuiſum.qz in decoctionibus olbꝰ aſſumpta ſunt velut cinamomuȝ mētha gaꝝ. ⁊ crocus. ¶ At vero iterum medicamen vltimum eſt hoc. ℞ . pul. enule ſicce.℈.j.pul.cimini.ʒ.iiij.miſce ⁊ ieiuno ſtomacho in potu detur cum modico ſui vini ſupra deſcripti. Hec in ſumma eſt regula regiminis eius meliorꝫ ſecurior ⁊ facilioris auxilij. Supremus autem omnipotens in ſui ſalutem dirigat ea.

Conſilium.121. ¶ De tremore cordis.

Hic motus tremulꝰ cordis huius religioſi prouenit a multitudine ſanguinis cholerici vaporoſi ⁊ vētoſi circa partes cordis: cuiꝰ vapor vel vētoſitas cū multiplicať in predictis locis extēdēdo ⁊ cõprimendo ꝯculcat partes cordis: ⁊ ſequiť hoc nocumētū in anhelitu ꝓpter neceſſitatē in corde auctā q̄ cogit ipſum attrahere aerē velociter ⁊ multe q̄titatis: ⁊ qz etiā multitudo illoꝝ vapoꝝ ⁊ vētoſitatū i partibꝰ pectoris ꝯgregať neceſſe eſt cor iniri ad expulſionē eaꝝ velocē ⁊ vehemētē. Alr facile vir iſte incurreret diſniā aſma vel orthomiā. Uñ ꝓpter ꝑdictas cās appet q̄ nō ſolū ī arterijs verūetiā in corde creſcit neceſſitas euētādi et mūdificādi: ꝓpter qd dyaſtole ⁊ ſiſtole cordis ⁊ oim ꝑtiū ꝯuictū anhelitui neceſſario fit magna velox ⁊ frequēs. ¶ Et ex hoc fundamēto itelligēti apparere põt q̄ ſit hoꝝ cā efficiēs: qz virtꝰ neceſſitata vehemētius agit. ¶ Et appet etiā q̄ ſit huius nocumēti materialis cā vel ſibi ꝓportionata: qz eſt vapor vel ventoſitas. ¶ Et ſequiť etiā cognitio finalis cauſe ⁊ formalis facile intelligēda. ¶ Ex fundamēto apparet q̄ opȝ virū iſtum ſollicitū eſſe: vt cito careť ne perducať ad ſubitū virtutis caſum aut ſaltē ad aliquam ſpeciem nocumenti anhelitus de predictis.

Unde abſtineat primo ab oi ciboꝝ ⁊ potuū multitudine. caueat māſionē in aere frigido vaporoſo ⁊ nebuloſo. Et effugiat oē cibariū vētoſū: ſicut lac: legumina: mel: fructꝰ oēs: ⁊ maxime humidos euitet groſſa cibaria ⁊ viſcoſa velut paſtilia: piſces magnoruȝ corpoꝝ: panis azimꝰ: caſeus antiquus: caſtanee et ſimilia. Effugiat etiā acuta ⁊ vaporoſa ſimul velut cepe alleū raphanus: porrū: nuces: ⁊ ſalſamēta oia. Fugiat ēt vſum vini groſſi rubei põtici ⁊ [illegible] Euitet oino cuiuſcūq̄ aque potum niſi fuerit precocta cū parua radice liquiritie bene munde.

Pro regimine aūt medicinali ſex videť mihi remedia ꝑ nunc obſeruāda. ¶ Primū quidē [illegible] eſt vt vētre exiſtēte mediocris fluxibilitatis [illegible] us eſt poſſibile mane l medijs tertijs flobotometur baſilica dextri lateris ſub cubito: ⁊ extrahantur ſang.℥.iiij.ad educendū ſuperfluitatē eius ꝯuertibilē in vapores ⁊ vētoſitates.hec enim flobotomia oim optima eſt in alleuiando cor a repletione materiali. xiª tertij. cap̄.de canonibꝰ curationis cordis. ¶ Poſt iſtā aūt flobotomiā mane immediate ſequēti ſoluať venter eius cū hac infuſione. ℞.aque bugloſſe.℥.j.ß. aque cico: ec.℥.ij.reubar.electi.ʒ.j.ß.agarici.ʒ.j.ſuc[illegible]ß.ʒ.ß.ſpice nardi.℈.ß.ʒ ʒ.gra.v.fiat omnium in[illegible]ſio per diē naturalē. Mane aūt calefiat: ⁊ coleť [illegible]ʒ expreſſione forti ⁊ colatura bibať calida ⁊ tar[illegible] poſt cibus horis.v. Et tunc bibat cyathum vn[illegible] aque ordei zuccarate calide . poſt quā per l[illegible] prādeat. ¶ Poſt minoratiuū aūt pre[illegible]im mediate ſeq̄nti l aurora accipiat hoc [illegible]uū calefactū. ℞.ſy.de pomis.ſy.ꝺ corticibꝰ ci[illegible] ortracea re.añ.℥.ß.aq̄ bugloſ.meliſſe ana ℥.j aq̄ [illegible]ico.℥.j.ß. miſce ⁊ totū accipiať diebꝰ.viij.cōtinuis. ¶ 4ᵐ re-

mediū eſt: vt ſi vir iſte tpe aſſumptionis digeſtiui p̄ſcripti nō haberet vētre bn̄ fluxibilē: tūc ol ſero aut ſaltē ol alterno ſero accipiat an̄ cenā vnā de iſtis pillu. ℞. aloes abluti. ʒ. ß. reubar. electi. ℈. i. ſalis indi. ℥. v. fiāt pille cū ſucco roſ. ex ol. ʒ. vi. ❡5m remediū eſt: vt poſt digeſtiuū p̄dictū 9o die ſequēti ſoluat cū p̄aſſumpto minoratiuo: ita tn̄ q ſi vēter eēt multū fluxibilis ſubtrahat ab ipſo q̄rta ps ⁊ obſeruent poſt ipm oia q̄ de minoratiuo ſunt dicta. ❡Ultimū remediū ē: vt poſt oia p̄dicta fiat ſibi hoc epithima ℞. aq̄ buglo. lib. ß. aq̄ acetoſe lib. i. aq̄ meliſſe. ℥. iiij. ſpērū electuarij de gēmis ſpēꝝ lenificātiū Almā. an. ℈. i. ſpērum tria ſandal. ʒ. i. ß. aceti albi. ℥. ß. maluatici cyathū. i. bulliāt ſimul modicū ⁊ infundat in eis pānus de grana magnitudis ſemiſ. q̄ bn̄ expſſus ſupponat mamille ſiniſtre qnqȝ vicib9 an̄ prādiū. ſex vicib9 an̄ cenā. ⁊ poſt cenā duab9 vicib9 apud ſomnū. Et ita ad laudē ſaluatoris obtinebit ſanitatem vt ſpero. Si autē non remaneret bn̄ ſanus reſcribat.

Cōſiliū.122. De diſpōne lipothomica q̄ non raro reuoluit ad verā ſyncopim.

❡Diuidit aūt Conſilium in tria capla.

❡De inueſtigatione cauſarum. Cap. i.

Accidēs ingēns pīculi ardue ꝯſiderationis q̄ntū ad cās efficiētes ⁊ mālēs ipſi9 producti uas ⁊ q̄ntū ad patiētia mēbra iā nup inualuit in reuerēdū patrē dn̄z archipſbyteꝝ ſancte Marie de ſcledo dioceſ. Uincētine. ❡Et eſt lipothomia q̄ nō raro reuoluit in verā ſyncopim differens ab illa ex hoc q2 ipa ⁊ intēſiue ⁊ extēſiue leuior eſt. Cum eīn inuadit ipm aliqn̄ leniter nocet ⁊ cito abſoluit ab eo: qd̄ puenit ex debilitate efficiētis cāe ⁊ materiei paucitate ſubtilitate ⁊ leuitate. ⁊ pꝑter hoc differt a ſyncopi. q2 dr̄ lipothomia a lipos qd̄ eſt defectus ⁊ ſincopis eſt fortior illa: qm̄ ⁊ ſubito inuadit ipm ⁊ vehemētius etiā nocet: ⁊ ampliori tpe pdurat. Cū eīn inuadit ipz ſyncopis: ita velociter ⁊ magno impetu nocet ei: qd̄ aufert ab eo operationes ſenſuum exteriorūz: ⁊ motus etiam ſm magnam partem ſcilicet motum progreſſiuum et flexiuum membrorum ad omnes differentias pōnis p̄ter illos q̄ neceſſarij ſunt ad ſaluandū vitā. nō eīn aufert ab eo dyaſt: les ⁊ ſiſtoles arteriaꝝ neqȝ mēbrorum anhelitus ſeruiētiū. alr̄ eniz ſiuo deficeret. Et lege iſtos ſermōes. xia. tertij cap. de ſyncopi in deſcriptione ſua. ❡Et q2 vir iſte corp9 eſt plectoricū ſatis nō leuiter timēdū eſt de caſu ei9 ⁊ pꝑrie cū acceſſis freqn̄taret euētū ei9 ⁊ caderet in periculū pnunciatū ab hyp. affōꝝ 2a ſermone illō q̄ exoluūtur frequēter ⁊c. Pro q̄ etiā lege Cōmē. ibi. Et ne talia gratis dicta videant opz ſubtili9 cōtemplādo negociari in cauſis huius diſpōnis. Eſt ergo cerebrū hui9 viri ⁊ ſtomachus etiā lapſus a medio gn̄is p augmētū frigiditatis ⁊ humiditatis materialis q̄ eſt mā flegmatica mucillaginoſa ⁊ aquoſa Pars ergo illius a capite qnqȝ fluit paulatiue l cōcauitatib9 pulmonis accipit. ⁊ iā aliqn̄ ſemicōplete claudit eos. Cū etiā pars eius materiei a ſtōſeuaporat ad pect9 ex vtriuſqȝ māei vaporib9 multiplicatus ipleat arteria venalis: ⁊ ptes pulmōis iā p̄dicte pꝑter qd̄ cordi nō ſufficiēter ſatiſfacit aer inſpiratus qm̄ nō eſt q̄ntitatis ſufficiēter ingredi debētis vias illas aliq̄ntū clauſas. ❡Silr̄ etiā cū ptes pulmonis ⁊ pectoris nō ſufficiēter ꝯſtringant: vt poſſit aer viſlior fact9 ⁊ copioſa q̄ntitas vapoꝝ expelli ad ex̄ neceſſe eſt cordi ſuꝑuenire diſpōnē p̄focationis pꝑter qd̄ forti ⁊ ſubita facta ſpūm in retractione cadut mēbra ab opationib9 ſenſus ⁊ mot9 vt p̄dictū ē. ❡Cū aūt ſuꝑueniat a cerebro māei deſcēſus nō paulatinus ſz mult9: q̄ deflux9 a ſapiētib9 nūcupat ſuꝑ occurrēs materieb9 q̄ in pectore ⁊ iuxta cor ꝯgregate fuerūt p paulatinū deſcēſum: accidit tūc vītutū defect9 maior ⁊ velocior ſyncopalis nolatus: a ſyn qd̄ eſt ſil: vel in inſtāti: ⁊ cope qd̄ eſt defect9 eueniēs. Iuuant aūt hec duo accītia: immo ⁊ cā euētus ei9 ⁊ a cōpreſſione mēbroꝝ anhelit9 ⁊ pulſus pueniente a multitudine ſanguis inuēti in venis ⁊ arterijs dyafragmatis. pleure mediaſtini pāniculis chilis aliēdētis ⁊ arterie adorti. vir eīn iſte multū ſanguinem ⁊ humores gn̄at in epate ſuo: qd̄ notabilr̄ ſanguificū eſt. Et leniter deduci pōt ex multitudine carnoſitatis habitudis ei9 toti9 ⁊ calore rubicūdo. ⁊ ſic de alijs. Cū g̃ vapores ⁊ māe p̄dicte ꝯtineant in ꝯcauitate pulmōis ⁊ ptib9 cordis: ⁊ multe māe in venis ⁊ arterijs q̄ntitate ſua ꝯprimūt p̄dicta mēbra: quō eſt poſſibile q arterie ⁊ mēbra anhelit9 ſīn apiri poſſint vt attrahāt q̄ntitatē aeris ſufficiētis euētare caliditatē cordis difficile eīn ē imaginari impleto vaſe receptibile poſſe recipi. Silr̄ etiā materie ⁊ vapores cōtente in ꝯcauitate arteriaꝝ ⁊ venaꝝ phibent parietes ipaꝝ debite applicari verſus cētrū. Ita q ſufficiāt expellere aerē ⁊ fumos in eaꝝ ꝯcauitate ꝯtētos retinet ergo multitudo fumoꝝ in quacūqȝ ſiſtole q̄ nō cōplete fit. q̄re neceſſe eſt cor icurrere lipothomiā ⁊ ſyncopim vt demōſtratū eſt. ❡Ex q̄bus olbus intelligēti facile apparet poſſe colligere cās horū accidētiū. ſ. materialē q̄ ē ſuꝑfluitas ſl'atica ⁊ fumi caꝑinoſi iā declarati: ⁊ efficiēte cā q̄ eſt ipſa materia et ſua mala cōplo. Et finalis cā q̄ eſt vehemēs conat9 cordis ad attrahendū aerem p ſua euētatione ſufficientē: et ad expellendum fumos pro ſui et totius pectoris mundificatione cōuenienti. Formalis aūt horum accidētium cā eſt taliū materieꝝ applicatio cum accidētibus eiſdē coniunctis. Et ſequit ſcd̄o ex horūz fundamento oportere hunc virum eſſe ſollicitum ⁊ promptum ad ſui prouidentiam. ❡Signa vero huius diſpoſitionis intelligenti apparent comprehenſa in notitia cauſarum egritudinis iam dicta ⁊c. ❡Curetur hec diſpoſitio ſm q in dictis capitulis ſubſequenter apparet.

❡De regimine lipothomici p res nō nāles Cap. ij.

Primū itaqȝ iſtoꝝ eſt diſcurrere p res nō nāles memorādo q̄ de eis euitāda ſunt. ꝑpter illa regat vt ſibi placet ❡Itaqȝ euitet habitationes ⁊ hoſpitia frigida ⁊ hu. ⁊ ventoſa valde ⁊ caueat cōuerſionē in aere caliginoſo: ⁊ euitet birretum humidū ⁊ pingue: ⁊ camiſias multe ſudatiōis: ſed frequēter pmutetur ab illis. ❡In cibis vero euitet frigida et hu-

mida ⁊ aquoſa multū vt ſpinachiā: bletā: lactucā: portulacā: endiuiā: ⁊ ceraſa multa: ⁊ auella. ⁊ criſomilla cucumeres ⁊ angu. quoꝝ nullū tangat: niſi ceraſa: in quātitate tn̄ pauca ⁊ ficus recētes q̄ optime ſunt ſibi. ¶ Dimittat ēt cibaria oppilatiua groſſa ⁊ viſcoſa: vt paſtilles cibos: piſces velut āguillas: tinchas ⁊ alios magni ⁊ viſcoſi corpis. Cācros ꝟo fontales ⁊ marſiōes ⁊ ꝯſtites comedere pōt. ¶ De carnib⁹ ꝟo dimittat āntiq̄s ⁊ q̄leſcūqꝫ pingues valde. ¶ Effugiat ēt leguminū vſuz vſqꝫ ad duos mēſes: ⁊ ſalſa cibaria: vt caſeū: carnes ſalitas et ſi'a dimittat oīa. In reliq̄s ꝟo cibis faciat mō ſuo. ¶ Uino ꝟo vtaꝛ albo claro ſubtili mediocris vinoſitatꝫ ⁊ nō dulci ſꝫ ameno ⁊ boni ſaporis. Aquā aūt dimittat oīno. q̄ṁ pectori valde ē inimica. ⁊ iuxta illud hyppo. frigida ſicut nix vel criſtallus. ¶ In mēſura ꝟo cibatiōis ſue caueat comedere frequēter: ⁊ in q̄cūqꝫ cibatione ſit adeo auar⁹ ꝙ nō cōplete ſatiſfaciat appetitui ſuo ſꝫ recedat a mēſa reliq̄s famis adhuc i ſtō reſeruatis magis q̄ꝫ cōpleta ſaturitate cōplacēdo ſibi ⁊ cibos oēs deglutiat bn̄ maſticādo ⁊ nō deuorādo ſicut mos ēſt pluriū clericoꝝ. ¶ Silr̄ ēt euitet dormitionē ſup cibo velociter factā. neqꝫ ēt ꝓlixa ſit dormitio ei⁹ ꝑtrāſiēs ſpatiū octo horaꝝ: ⁊ ſi facere pōt nullo mō dormiat in die ꝯ pbr̄os multos. ¶ Cōueniēs aūt eēt ei poſtq̄ꝫ celebrauerit aſcēdere mōtes p ſpatiū duarū horaꝝ: aut paſſib⁹ ſatis velocib⁹ ꝓgreſſiuo motu exercitari. maxīa ei ꝑs ſupfluitatū q̄ faciūt ſibi motus lipothomicos ꝓdeclaratos ē ſupfluitas tertie digeſtiōnis ⁊ q̄rte: q̄ vt in plurib⁹ p exercitiū diuertitur ⁊ ꝯſumiꝛ: vt colligēdū eſt 4° de regimie ſanitatꝫ cap̄. ꝓrio. ⁊ 3ª primi cap̄. de exercitio ⁊ iuuamēto ei⁹. At ꝟo iteꝝ in paſſionib⁹ aīe moderamētū accipiat. Ita vt neqꝫ ira neqꝫ furore aut altera aī paſſiōe affligatur. ꝑ quā vehemēs ⁊ velox in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ efficiatur mot⁹. ¶ Neqꝫ etiā paſſionib⁹ aduerſis: vt triſticia ⁊ anguſtia affligi dꝫ. q̄ materias ſepeliunt in ꝓfundo mēbroꝝ. Exterminānt eñ hec ⁊ mutānt corpus ab ea q̄ ſm̄ naturā cōſiſtētia tertio tegni.

¶ De cura lipothomice ꝑ medicinalia. Cap̄. iij.

Oportet itaqꝫ huic diſpōni ꝓuidere ſꝫ ordinem in iſtis. xv. inſtr̄is ꝯprehēſum. de quoꝝ vno ꝑnumeratio fiat ad reliquū ſm̄ ꝙ nūc ſequiꝛ. ¶ Primū itaqꝫ eſt: vt q̄ꝫciꝰ eſt ei poſſibile accipiat i aurora pillulas iſtas dormiēdo poſt eas ꝑ horā vnā. ⁊ poſt q̄nqꝫ horas accipiat cyathū vnū aq̄ lactis calefacte ⁊ poſt ipſam prandeat p vnā horā. ℞. pillaꝝ de reubar. ʒ. j. pillaꝝ de tera cōpoſita. ℈. j. fiant pille. viij. cū ſucco roſaꝝ recētium. ¶ 2ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. aq̄ betonice ⁊ abſinthij. aā. ℥. j. ß. aque meliſſe. ℥. ij. miſce ⁊ totū calidū bibaꝛ in aurora ſex dieb⁹: ⁊ tardet cib⁹ ad minus horis q̄tuor. ¶ Tertiuꝫ inſtr̄m ē hoc. ℞. aloes epatici. ℥. ij. maſticis croci violarum florū bugloſ. aā. ℈. ß. ſpodij roſarum aā. gra. iij. dyagridij gra. vij. agarici electi: turbit lapidis lazuli ana. ʒ. ß. infundanꝛ oīa in ſuccū cicoree p triduū ⁊ exiccētur ſub radijs ſolis agitādo ꝑſepe. tunc ergo ex māſſa fiāt pille ex oī. ʒ. vij. de q̄b⁹ oī ſero parū ante cenā accipiat vnā. Et attēdat ꝙ etiā iſtaꝝ pillularuꝫ vſus p integrū annū ſibi valde ſecur⁹ eſt ex eis accipiēdo vnā oī q̄nta die hora ꝓſcripta. ¶ Quartū inſtr̄m eſt vt poſtq̄ꝫ aſſumpſerit aq̄s mane immediate ſequēti in aurora accipiat hoc ſolutiuū. ℞. agarici electi. ʒ. ß. pulueris hermodactyli. reubar. ana. ℈. j. dyagridij ſalis gēme. aā. gra. ij. ʒꝫ. ſpice nardi ſq̄nanti anili. aā. gra. iij. incorporenꝛ ſil oīa cū. ℥. ß. mellis roſ. ⁊ bibaꝛ totū cū. ß. cyatho aq̄ calide decoctionis volubilis mi. q̄ ſerpit ſup plātis: ⁊ in hoc ſolutiuo obſeruenꝛ ꝯditiōes oēs tacte ſupi⁹ in ꝓrio notatiue. ¶ 5ᵐ inſtr̄m eſt: vt poſtq̄ꝫ iſte vir fuerit euacuat⁹ a 14° die ꝓntis mēſis vſqꝫ ad. 20ᵐ eiuſdē faciat ſibi flobothomiaꝫ de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito inuēta ꝑ quā educanꝛ ſanguis. ℥. v. hec eñ felicitabūt curā ſuā cōplete euacuādo ip̄m. Ipſa eñ eſt ita vtilis ad euacuandū repletionē mālē: vt legiꝛ xiª tertij. cap̄. de canonib⁹ curatiōis corpis. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt: vt iſte vir ſaltē ꝑ totuꝫ mēſem ma[illegible] ſup mamilla ſiniſtra portet vnguentū hoc ſup pāno lineo ſperiſco extēſum. qḋ q̄ſi ſemꝑ adhereat ibidē. Cui⁹ deſcriptio. ℞. carabe zedoarie coral. al. ⁊ ru. blacte bizantie ſe. baſilicōis been al. ⁊ ru. floꝝ roriſmarini. aā. ʒ. j. ß. macis. ʒ. ij. ſe. acetoſe ſcariole et citoree. ana. ʒ. iiij. roſaꝝ floꝝ nenufaris. aā. ʒ. vj. reſine electe. ℥. j. ß. laudani. ℥. ß. cere al. ʒ. iij. diſſoluanꝛ ſil reſina ⁊ laudanū ⁊ incorporenꝛ cū cera. ⁊ cū cepint infrigidari addanꝛ ſpēs ⁊ fiat vnguentū ⁊c. ¶ 7ᵐ inſtr̄m ē: vt iſte vir ſemꝑ habeat in mēſa hūc puluerē: de q̄ aliq̄d imponat i ferculis eius. ℞. cinamomi electi. ℥. ß. croci. ʒ. j. pulueris zedoarie. ʒ. vj. puluerizenꝛ oīa ꝑ ſe ⁊ incorporētur. Eſt eñ zedoaria ſingularis in hoc caſu. de ipſa eñ ſcripſit Aui. ꝙ ꝯfert tremori cordis vehemēter valde. ¶ 8ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. olei de mentha olei de origano. ana. ℥. j. ß. coraloꝝ ru[illegible] cis roſaꝝ ſpodij mēthe. aā. ʒ. ß. gallie muſ. ʒ. [illegible] reſine. aū. q̄ꝫtum ſufficit. fiat vnguentum [illegible] glutinoſum de quo ſemꝑ habeaꝛ ſup ſtō ſuo. ¶ Nonum inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſpērum electuarij de gēmis. ſpērum electuarij d ligno aloes. aā. ʒ. j. coral. ru. ſpodij baſiliconis. aā. ℈. j. ʒuc. albi lib. ß. cum a[illegible] fiat cōfectio in rotulis magnis de qua [illegible] prandiū ⁊ cenā accipiat fruſtrū vnū q̄ꝫti[illegible] hoſtie. ¶ Decimū inſtr̄m ē hoc. ℞. folij [illegible] baccaꝝ lauri: maiorane. aā. ʒ. j. ligni aloes. gaꝛ. aā. ʒ. j. ß. puluerizenꝛ oīa ꝑ ſe ⁊ cōmiſcanꝛ: de quo puluere oī ſeptimana trib⁹ vicibus q̄ñ vadit ad lectum ponaꝛ ſup ꝑte toſta capitis q̄ꝫtitas. v. vel. vj. gra. ordei. ¶ Undeci[illegible] inſtr̄m eſt hoc. ℞. epithimi. polipodij: thimi: ſco[illegible]pēdrie: cuſcute. aā. ʒ. j. tartari folliculoꝝ ſene. aā ʒ. [illegible] ß. macis. ℈. iiij. puluerizentur oīa per ſe ⁊ c[illegible]tur: de quo puluere ſaltē in ſeptimana bis a[illegible] quātitas cōtinētie medij corticis nucis [illegible] mediate añ cenā cum modico brodij. lubricabit eñ ven[illegible] eius ſoluēdo ventoſitates ⁊ mundificand[illegible] machum ab eis. ¶ Duodecimuꝫ inſtr̄m [illegible]. radicis piretri quantitat[illegible] grani ciceris [illegible]: et ſaltem in ſeptimana ſemel in mane diu [illegible]ticet exſpuendo aq̄ſitatem q̄ inde diſſoluetur. ¶ 13ᵐ inſtr̄m eſt: vt iſte vir ſepe in cibarijs vtatur comedere folia bugloſſe ⁊ meliſſe tam recentia q̄ꝫ in [illegible] cocta.

¶ Quartūdecimū

¶ 14ᵐ inſtr̄m eſt hoc electuariū: de quo incipiat aſſumere oī mane trib⁹ horis quantitatē vnius nucis deglutiēdo ipſuz: ⁊ incipiēdo a medietate madij ꝑ totū mēſem iunij. poſt illud aūt accipiat de eo ſaltem bis in ſeptimana. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. iij. zuccari al. lib. ſ. ſyru. roſ. ℥. iiij. ſe. baſiliconis: coralloꝝ āborū roſ. ſpodij vtriuſq̧ been. añ. ʒ. j. zedoarie: carabe croci. añ. ℈. ij. hyacinti: ſmaragdi: ſaphiri. añ. ℈. ſ. macis: cinamo. gariof. añ. ʒ. j. folioruz auri numero vj. margaritarum. ℈. iiij. infundant̄ fiſtici minutiz inciſi in vinuz maluaticum per tres dies nāles. Deinde coquant̄ ſimul zuccarum ⁊ ſyrupus: ⁊ cuz eis incorporent̄ fiſtici vltimate cōtriti. poſtremo autem ſpecies incorporent̄ cū eis ⁊ fiat electuarium: ⁊ vtatur eo vt dictū eſt. ¶ 15ᵐ inſtrumētū eſt: q̧ iſte vir ꝓcuret ꝓuocare ſibi emorroidas. eſſet enim earū ꝓuocatio ſibi valde vtilis ad ſuarum egritudinū curationē ⁊ vite ſue ꝓlongationē. ¶ Fricent̄ itaq̧ cū pāno biſello bñ aſpero ꝑtes ſiteri interius ⁊ exterius. ¶ Et ſi hoc non cōferret fricent̄ cuz folijs conſolide malo. ¶ Et ſi per hoc nō apirent̄ fricent̄ cum folijs fici recentibus. ¶ Aut 4° fiat earum fricatio cū felle tauri. ¶ Aut 5° fiat earum fricatio cū pul. euforbij cōmixto ⁊ bullito cū ſucco rubee tinctoꝝ: cū quo tingunt̄ oua. hoc enim eſt fortius alijs quatuor precedentibus. Hec ſunt que mihi in diſpoſitione hui⁹ viri viſa ſunt vtiliora. Laus deo amen.

De egritudinibus mamillaꝝ cōſilia ſequūt̄.

Cōſilium. 123. De dolore in regione ſiniſtre mamille.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula quinq̧.

¶ De cauſis doloris ⁊ ſignis. Cap. j.

Dolorē in regione ſiniſtre mamille huius nobilis exiſtentē neceſſe eſt eſſe egritudinē ꝑtis cutanee pectoris: aut muſculoꝝ exterius velantium coſtas. Aut intermedioꝝ coſtis qui a ſapientibus nolantur muſculi meſopleuri. Aut tertio neceſſe eſt hunc dolorē eſſe nocumentū in pleuretico panniculo: aut mediaſtino pectoris: aut in dyafragmate. Aut 4° oportet ipſuz eſſe accñs pulmonis. Aut 5° erit egritudo cordis vel caſſule eius. In pectore enim nō reperiuntur alie ꝑticule: quibus accidere poſſit dolor eo q̧ pinguedo exterior coſtis aut circa cor exiſtens nec etiam coſte dolere poſſunt. ⁊ ſiqd de cauſa doloris reꝑiri poſſit in arterijs ⁊ venis pectoris illud oīno reducendū eſt ad diſpoſitionē membroꝝ ſupradictorum: que nō euacuant̄ a pñtia multarum venarum ⁊ arteriarum: vt patet de corde pulmone et dyafragmate ⁊ panniculis iam dictis. ¶ Quoniaz aūt cauſe q̧ doloris immediata cā eſt aut ſolutio cōtinuitatis: aut ſubita ꝑmutatio cōplonis partis dolētis neceſſe eſt dolorē iſtuz ꝓuenire aut a ſolone ↄtinuitatis alicuius partium ꝑdictaꝝ: aut a predicta mala cōplexione earum. ¶ Et primo quidez excludendo cauſas ꝑmitiuas ſi dolet aliqua ꝑdictaꝝ partiū ex ſolutione ↄtinuitatis ab intrinſeca cauſa ꝓueniente neceſſe erit materiā ſoluētē ↄtinuuz: aut ſui multitudine: aut ſui vehemēti īpulſiōe: aut acuitate ſui illud efficere. aut q̧ ſm magnā ſui partē cōuerſa eſt materia in vapores: aut vētoſitates continuū ſoluētes. ¶ Si aūt ↄtingat ꝓpter multitudinez materierū: tūc ſi fuerit ſanguinis dñiū cognoſcet̄ ꝑ exuberātiā ipſi⁹ cognitā ex regimine augmentante ſanguinez ꝑcedente aut pñte. vt cibis ⁊ potu ocio ⁊ retentiōe ſolite euōnis ſanguinis per naſuz ꝑ emorroidas ⁊ ſilia. Et cognoſcet̄ etiā ſanguinis augmētū per mediā carnoſitatē: aut ſupra illā per venaꝝ ⁊ arteriarū extēſionē ruborez totius corꝑis ⁊ faciei per grauitatē corporis ⁊ ſomnioꝝ oñdentiū ſimulacra rerū rubearū inſtātiam. ⁊ alia paria ſigna iſtis que per breuitatem dimitto.

¶ De cura doloris a ſanguinis multitudine ꝓuenientis quinq̧ intentiōes cōplectens. Cap. ij.

Et hui⁹ qdē doloris a multitudine ſanguinis ꝓuenientis canō curatiōis pendet ex qnq̧ intētionib⁹. ¶ Prima eſt ſanguinis ſubtractio cū flōmia baſilice dextre manus q̄ optima eſt in euādo replōnē ſanguineā: ad quā opz ita feſtinare: vt nullū aliud regimē digōnis vel alteratiōis flōmiā ꝑcedere debeat: niſi ſola ad caſuz virtutis ſi pñs eēt cū viuificātibus ipſam aduertētia. Et ſunt ſermones Auicēne. xj. tertij cap. de canonibus curatiōis cordis. verſus ꝑncipiuz. In euōne que ꝓcedit curſu flōmie ita feſtinemus ne oporteat eā nos ꝑmiſcere cū alio regimine mūdificatiuo: imo vt plurimū qd in ipſa obſeruamus eſt: ne ſuperfluat. ſ. ſanguis ⁊ ſupple adeo vt cadat virtus: ⁊ vt viuificem⁹ virtutez ſi debilitet̄ parūper cū rebus viuificātib⁹ eam. ¶ Cū aūt iam fuerit adminiſtrata flōmia: ſi nō fuerit eger notabiliter alleuiat⁹ per eam: ſequenti die ſoleo adminiſtrare ſecūdationē in hora electa que ꝟtuti ⁊ medico cōtēplāti ↄuenientior appet. ¶ 2ª ꝟo intētio in cura huius egritudinis vel diſpōnis eſt multitudis ſanguinis diuerſio. Et ſiqdē ſolit⁹ fuerit eger per aliam regionē hr̄e ſanguinis euōnē: apiat̄ illa via narū vel emorroidarū cū ↄuenientibus inſtr̄is in ꝑmo cañ. colligendū ꝑma tertij. in 2°. 13ª tertij. cap. de apientibus venas narū ⁊ emorroidar̄. ¶ Alr iteꝝ ⁊ 2° diuerſio ſanguinis poterit fieri cū applicatione vētoſarum ſup natib⁹ cū ſcarificatiōe eaꝝ aut cū ꝓuocatiōe menſtruoꝝ in mulieribus. ¶ Et 4° iterū diuerſio materierū fieri pt̄ per ſanguinis attractionē ad inferiora cū ventoſis ſine ſcarificatiōe appoſitis in domeſtica ꝑte crurū ⁊ tibiarum. ¶ Et iteruz 5° cū fricationibus cū pānis aſperis calidis ⁊ cū rubificantibus factis in natibus ⁊ ꝑdictis partib⁹. ¶ 3ª ꝟo intētio in regimine doloris ꝓuenientis a multitudine ſanguinis eſt rectificatio regimis ex ꝑte ſex rerum nō naturaliū que debēt talr librari: vt caliditate ſua materias in fluxu nō ponant: aut rarefaciant: aut acuāt ipſm ſanguinē: aut materialr augmētāt ipſm: quare adminiſtrent̄ cibi ⁊ potus īfrigidātes ⁊ exiccantes naturaliter aut artificialiter preparati. Velut ſi cibario ⁊ potui cōmiſcerent̄ ſuccus citrangulorum citoniorum granatoꝝ ⁊ ſimiliū: aut coquerent̄ tur in eo folia ſolatri: aut radix cicorce ⁊ ſimiliū: aut

fieret ei s cõdimētū cū ſumach ⁊ gelatia ⁊ ſuccida ⁊
his ſilia. ⁊ ita pariformiter dicēdū eſt de admiſtra-
tione aeris ⁊ aliaꝝ rerū nō naturalium. ¶ 4ª intētio eſt
vt ſanguinis retineat̃ curſus cū igroſſantib⁹ ipſuz.
Jta tñ ꝙ per illa nō adueniat in ptib⁹ pectoris ↄſti-
patio velut eſſet hoc digeſtiuū. ℞. ſyru. de iuiubis.
℥. ſ. ß. aque viol. ℥. ij. aque melliſſe: eo q2 i medicinis
male cõplonis calic cordis nunq̃ debet obſeruari
pure frigidū: qđ nō ſit cõueniēter refractū cū medi
cinis calis a ꝓprietate cordialib⁹. Meliſſa enī eſt a
ꝓprietate cordialis calida. vt pz i 2° cañ. in ſuo cap̃.
⁊ ſunt ſmões Auicēne ꝑalkato cap̃. Cū aūt volum⁹
vt ꝑmutem⁹ cõplonē calaz. nō ſumus auſi eſſe ↄtēti
īfrigidatiuis. ⁊ reddit cām q̄s vide pulcherrime. Un
cõtinue ſubiūgit ibidē. q̄ꝓpt nō īuenim⁹ ſapien-
tes antiquos euaſſe curā malitie cõplonis calic cor
dis ⁊ eius qđ accidit ei a permixtione medicinaruz
frigidaꝝ cū cordialib⁹ calis. Poſtea ſubiūgēdo ſol
uit argumētū. ⁊ poſſet fieri ꝙ medicie calic in diſcra
ſia calida deberēt eſſe nociue. ⁊ dicit ꝙ nō. eo q2 ↄſidē-
tes ſumus: ꝙ nā ſi fuerit fortis diſcernet īter īfrida
tiuū ⁊ calefactiuū. Et tu vide ibidē. q2 ſunt ſmones
glioſi. ¶ De numero aūt medicinaꝝ huic intētioni
ſeruiētiū eſſet ſyrupus de berberis. ſyru. de ribes. ſy
ru. de ꝑnatis ⁊ aq̄ meliſſe que ſpālis eſt i hac diſpo
ſitiõe refrāgēdo eas cū calis vt ꝑdictuz eſt. ¶ 5ª in-
tētio in cura hui⁹ diſpõnis eſt ad ſedādū dolorē in
ptib⁹ iā ꝑdictis. Et ſi ↄtigerit ꝙ per q̄tuor intētiones
iā ꝑdictas nō iā fuerit plene ſedat⁹ dolor. aut iterū
ſi poſt flobotomiā ꝓpter inſtātiā doloris idigemus
localib⁹ medicinis ad refrāgēdū dolorē ne ſit cā at
tractiõis mãeꝝ ad ptes illas: tūc ſūt expt⁹ ſuz hoc
ſingulare remediuz. ℞. olei ro. ℥. iiij. cere albe. ℥. ß.
diſſoluant̃ ſimul ⁊ īfundant̃ in aquā frigidā. cū er
go ↄgelatū erit hoc totū: tunc abluat̃ bis in ſcutella
vitreata. continue agitādo cū ſpatula cū aqua roſ.
muſcata: ⁊ in fine illi⁹ ponant̃ huiuſmodi pulueres
℞. corallo ꝝ amboꝝ: ſandaloꝝ amboꝝ: roſarū: ſpo
dij: lābruſce. añ. ʒ. j. croci. ℈. ij. ambre ℈. vj. incorpo-
rent̃ ola ſimul: ⁊ fiat ex eo linimentū pectori abūdā
ter anterius ⁊ poſterius. ¶ 2m̃ eſt poſitio hui⁹ empli
a quo nō ſoleo eē decept⁹. ℞. vitellos ouoꝝ numero
viij. olei roſ. ℥. iij. croci. ʒ. ß. been al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. capi-
tū roſaꝝ. ℥. ß. ſpodij. trociſcoꝝ de cāphora añ. ʒ. j. ß.
violarum ſe. acetoſe: ſe. endiuie. añ. ʒ. iij. ſe. baſilico-
nis. ʒ. ij. farine ordei. ℥. ij. fiat emplaſtrū i mortario.
poſtea coquatur cū aqua meliſſe. ℥. ij. vſq̄ ad con-
uenientem inſpiſſationem.

¶ De cura doloris pectoris prouenientis a materia
vehemēter impulſa: ⁊ per pectus agitata. Cap̄. iij.

Et hoc ↄtingit ꝑſepe dolere ptes pecto-
ris: ⁊ nō q̄dē q2 mãe multe in eo ↄgeſte
fuerit: ſed q2 vehemēter īpulſe hincide
per ptes dolores efficiūt imoderatos.
Solet aūt hoc ↄtingere multis ex mo-
dis: velut ex fortib⁹ vociferatiõibus: aut ꝓpter ma
gnum timorē: aut ꝓpter vehementez iracūdiā: aut
ꝓpter ↄtuſionem ⁊ attritionem ab extra ꝑuenienti
bus ⁊ ſimilibus: ⁊ omniū hoꝝ ſigna ex ꝑñtia cauſa-
rum primitiuaꝝ ↄſiderāti debēt eſſe nota. ¶ Et hu-
ius quidē curatiõis canõ pēdet ab abſciſſione pre-
dictarū. Si tñ ab illis ꝑmitiuis cãis tāta fuit ipreſ-
ſio fcā vt poſt eaꝝ remotionē remanet acciñs: tunc il-
lius cura pēdet ex ſtatī ſequētib⁹. ¶ Jgit̃ qñq̄ vehe
mēs mãeꝝ ipulſio fit a virtute laborāte cretice ad
mãeꝝ ꝑmutationē velut cõrigere põt in trāſmuta-
tione ſanātie ad pect⁹: ⁊ trāſlatione mãeꝝ a toto ca
pite ad ipſum. Cū aūt hec appuerint: tūc canõ cura
tionis rõnabiliter ītelligi põt per euões vlēs ⁊ ꝑti-
culares: per flobotomiā ⁊ vētoſas. Et ſi ↄtingit pec-
cātes materias eſſe a ſanguine diuerſas: ⁊ eidē nõ
ſufficiēter cõmixtas. tūc factis aliq̄ntis diuerſiõib⁹
iam predictis ſi peccãs mã fuerit mixta ex cholera
⁊ fl'ate: vt ſepius cõtingit diuertat̃ cū hoc ſufficienti
cliſteri. ℞. decoctionis maluaꝝ: violaꝝ: ⁊ mercuria
lis recētium. añ. ℥. ij. electuarij de pſilio. ℥. j. olei vio-
larum: olei de nenufare. añ. ʒ. j. ß. ſalis gēme. ʒ. j. ß.
dyagridij. ℈. ij. miſce: ⁊ totuz hoc accipiat̃ hora elec
cta. ¶ Credo aūt ego melius eē vt hec mã euacuet̃
per farmacū in potu aſſumptū. ⁊ melius ē iter alia
hoc. ℞. medulle carthami. ʒ. ij. agarici electi. ʒ. j. ß.
reubar. ℈. iiij. reupõtici. ℈. ij. ſpice nardi ſquinan-
ti. ʒʒ. violarum. añ. ℈. ß. infundant̃ hec omnia in. ℥.
iiij. aque decoctionis paſſularum ⁊ expreſſa dentur
in potu ⁊ tardetur cibus ſaltem horis ſex. ¶ Et ſi ve
lis expeditiorem facere euacuationez patienti den-
tur eluarij indi. ʒ. iiij. aut elarij dyafini. ʒ. ij. cuz vio
aromatico ſubtili ⁊ al. ⁊c. ¶ Et attende ꝙ ad ſedan
dum laborioſam agitationem materierū ſolēnitr
faciunt vnguentum ⁊ empl'm in precedenti capitu-
lo ſcripta. ¶ De medicinis autem ad hāc intētionē
optime faciētibus eſt emplaſtrum a Raſi deſcriptū
in diuerſionibus Almanſ. deſcriptione 32ª. recepta
illa. Emplaſtrum aſſoſati. lege ibidez. quia optimū
eſt ⁊ ꝓprie qñ fit cõpletum cū folijs cãnis et adipe.

¶ De cura doloris a materierum acuitate prouenientis. Cap̄. iiij.

Amplius īſup dolores in pectore eue-
nientes nõ raro ↄtingūt ꝓpter mate
rierū acuitatē ⁊ qualitcūq̄ cõtingat:
ſiue mã fuerit nāliter acuta vt chole
rica ſiue fuerit accñtaliter vt aduſta
putrens ſalſa: aut ventoſa facta fa-
cile per ſigna cognoſci poteſt. Primo quia dolor cõ-
ſequens ipſam neceſſario erit aut pungitiuus cor-
roſiuus pruritiuus inflāmatiuus: ⁊ ꝓprie ſi fuerit
cholerica ſiue fl'atica ſalſa materia. Siquidem erit
materia acuta facta propter putredinez ⁊ aduſtio
nem neceſſario cognoſcetur per cauſas putredinis
aut aduſtionis effectiuas: que ꝑfuerūt vel adſunt.
¶ At huius quidem diſpõnis curationis canõ pen
det ex his que in 2° cap̄. dicta fuerūt de euonibus
per flõmiaz fiendis. ¶ At vero iterum huic diſpõni
ſupflua vel audax flõmia virtute ↄſentiēte optimū
eſſet auxiliū. vt patet ꝑma affoꝝ. cõmento 22°. q2
in forti dolore et acutiſſimo apāte nulla eſt melior
medicina q̄ flõmia: immo vſq̄ ad ſyncopim. ¶ Ad
hāc etiā intētionē cõplēdā faciūt hec tria ſinglaria
remedia. ¶ Quoꝝ ꝑmū ē hoc. ℞. cãomille. ℥. ij. viol.
℥. iij. ſe. ēdi. lactuce portulace, cicoree ⁊ acetoſ. añ. ℥.

ſ.capil.ve.añ.ʒ.i.ſ.corticū papaueris numero.iiij. coquant̄ decoq̄ in lib.iiij.aq̄ vſq ad ↄſumptionez quarte partis.⁊ in fine decoctiõis addant̄ croci integri.ʒ.i.ſ.⁊ infundat̄ in p̄dictis ſpõgia actu calīa ⁊ actu calīa applicet̄ parti dolēti ⁊ inſtãtanee vidi ſedari dolorē. ¶ Scḿ ho ſpāle remediū huic diſpõni ↄferēs eſt emplm̄ hoc. ℞.roſ.ʒ.iij.ſumach coria.pie parati granoꝝ mirti.añ.ʒ.ſ.ſe.cōmuniū.frigidoꝝ.ʒ.iij.ſpodij corallor ſādaloꝝ amboꝝ.añ.ʒ.vj.farine ordei.ʒ.iij.doronici beē albi.oſſis de corde cerui.añ.ʒ.iij.croci.ʒ.ſ.fiat emplm̄ ex decoctiõe p̄dictoꝝ: qđ poſtea bulliat in lib.ſ.capi.ve.vſq ad ↄſumptionē medietatis ⁊ calidū applicet̄ oī pti dolēti. ¶ Tertiū remediū ſpāle huic diſpõni ↄferēs eſt euaporatiuū hoc. ℞.capil.ve.folloꝝ vel ſe. baſiliconis melliſſe bugloſſe añ.M.iiij. camomille. M.viij. roſ.coriandri preparati.añ.M.iiij.pulueriʒent̄ oīa ſubtilr̄ ⁊ miſceant̄ cū lib.iiij.furfuris bñ cribellati:ita vt ſpecies nõ cõburant̄:⁊ cū magnis ſacculis applicētur oībus dolētibus partibus:⁊ etiã lateralibus. ¶ Ultimo quantū ad hãc particulã ↄfert loth iſtud. ℞. loch de papauere.ʒ.ij.croci.gra.v.capil.ve.ʒedoarie pulueris enule.añ.ʒ.i.piſtentur hec oīa ⁊ incorporentur cuʒ iulep viol.⁊ de hoc fere ſemper teneat in os ſuū. Credo ego q̄ ſi materia nõ fuerit tã actu vehemēter a pane q̄ omnino dolor iſte ſedabitur p̄ localia que vſq nunc ſcripta ſunt.

¶ De cura doloris a materia ventoſa in partibus pectoris genita. Cap.v.

Q ēnicq̄ iteꝝ vt ſupra tactū eſt frequēter ↄtingit dolere pectus ꝓpter vētoſitates in partibus eius genitas ⁊ ↄgregatas a qbus raro ↄtingit aliquã materialem egritudinem pectoris euacuari. Et ſi cõtingat hoc huic diſpõni plura vidi cõferre remedia vel inſtra. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt vt cū aqua decoctionis croci det̄ in potu.ʒ.i.tyriace recentis a p̄mo vſq ad tertiū annū facte. In ea eñ eſt intētio ſedãdi agitationes ↄuenietes ab extēſione p̄ eas fcā.⁊ hoc p̄ virtutē opij cuius eſt ſedare oēm materiã ⁊ ab ea ↄuenientē agitationē. Et eſt iterū tyriaca dolor a vētoſitate ↄuenientiū ꝓprie curatiua:eo q̄ materiã cõſumēdo eradicat ex qua vētoſitates generari ſolēt ¶ Scḿ ingeniū ad hoc valēs eſt lõga anhelitus retentio:qñ per eã intendit̄ ⁊ vnitur in pectore calor. ¶ Tertiū vero ⁊ ſingulare preſidiū eſt ſternutationis prouocatio:que adeo potens eſt in frangendis ventoſitatibus:q̄ fere in inſtanti ipſa eſt dolorū ab eis prouenientiū ſedatiua. ¶ Quartū remediuʒ eſt prouocatio lenis tuſſicule artificialiter facte imperio voluntatis: aut deglutiendo aliquid aceti:aut apertum os inclinando ſuper vapore calidi aceti. ¶ Quintū inſtrumentū eſt frequēs calidoꝝ pannorum applicato ad pectus ⁊ proptie cuʒ ſuffumigatione eorum cum laudano facta. ¶ Sextum inſtr̄m eſt applicatio euaporationis facte cū cimatura pãni de grana actualiter calefacta: et ſacculus de ea fiat cum tertia parte cimini ſecum calefacti. ¶ Septimum inſtr̄m eſt applicatio ventoſarum ad poſteriores partes ſpatularum ⁊ muſculoꝝ dorſalium. ¶ Ultimū vero inſtr̄m eſt emplm̄ hoc. ℞. cimini modicū calefacti lib.ſ.fermēti.v.dieꝝ ad minus.ʒ.iiij. vitellos ouoꝝ numero.iij.olei de bacis lauri.ʒ.iij. pulueris granoꝝ ordei.ʒ.i.ſ.pulueris enule ſicce.ʒ.iij.fiat olim hoꝝ emplm̄ cū decoctiõe cimini predicti qđ poſtea vltimate ↄterat̄.hoc eñ emplm̄ oēs dolores a vētoſitate prouenietes ſedare vidi:ita q̄ etiã in iuncturis. Ad laudem dei oīpotentis. Amen.

Conſilium.124. ¶ De cancro in mamilla.

Vir iſte egrotat a pãte nolato cãcro.qđ nõdū puenit ad vlcerationē:ſed ꝓpter velocitatez augmēti eius q̄ eſt ꝓprietas tali a pãti:vt colligendū eſt tertia quarti.in p̄rio cap.talis cãcer ꝓpinquus eſt tēpori eruptionis:⁊ ſi erumperet̄ valde dubitãdū eſt de corruptione magna futura fieri per ipm̄:eo q̄ tale a pã magnū eſt:⁊ in mēbro apto putrefieri.ſ. mamilla:⁊ materia ipſius eſt multa notabilr̄ acuta:velut ſenſus tactus vnicuiq̄ tangēti teſtificari põt.

In cura itaq̄ iſti9 diſpoſitiõis vr̄ mihi ad tria p̄ncipalr̄ attēdēdū eſſe. ¶ Et p̄imū quidē eſt corporis mūdificatio a melia cholerica:ſaltē tribus vicibus in mēſe facta cū adminiſtratione regiminis ↄuenietis in cibis ⁊ potibus:cū his que habēt infrigidare remiſſe:⁊ humectare potenter abſtinēdo ab acutis:a ſalſis calidis inflammatiuis:vnctuoſis ⁊ corruptibilib9: maxime aptis generare choleraʒ ⁊ melancholiam in tali corpore. ¶ Inſtr̄m aūt quo melia in eodē ↄuenienter euacuari põt eſt tale. ℞.epithimi.ʒ.ij.polip.thimi folliculorum ſene añ.ʒ.i.ſe.cōmuniū frigidoꝝ violaꝝ añ.ʒ.i.ſ.cinamomi dauci.añ.ℨ.i.coquant̄ oīa hec in.ʒ.vj.aque lupulloꝝ lento igne vſq ad ↄſumptionem duaꝝ partiū. Deīde colent̄ ⁊ fortiter exp̄mant̄:⁊ colature tali addant̄ aq̄ lactis capri.ʒ.iij.⁊ totū tepidū bibat in aurora:⁊ tardet̄ poſt ipſ cib9 horis ſex.

Secundū vero p̄ncipale:ad qđ eſt intendendū:eſt vt ſup loco a pãto apponat̄ emplm̄ tale. ℞.farine fenug. farine ordei ana.ʒ.ij.folloꝝ mal.M.iij.ſempuiue.M.viij.herbe vermicularis.M.iiij.olei roſati cõfricationis plūbi lib.ſ.coquant̄ herbe in aque lactis:⁊ poſtea terãtur ⁊ incorporent̄ cū p̄dictis medicinis.⁊ totū illud emplm̄ poſtea bulliat in lib.ſ.aque ſolatri vſq ad ↄſumptionē p̄dicte aq̄.locus itaq̄ patiēs p̄us inungat̄ cū oleo roſato ↄfricato cum plūbo. Deinde ſuperemplaſtret̄ hoc emplo. Oleū aūt roſatū tale fit hoc mō:vt habeat̄ mortariū plūbeū ⁊ piſtellū tale ⁊ ponat̄ in eo olei roſati libr.ſ.⁊ oleū p̄dictū ↄfricet̄ trib9 aut quatuor horis cū tali piſtello.hoc eñ emplʒ hʒ remittere feruorē mãci:ſedare dolores a tali materia ↄuenietes:⁊ remittere augmētationē a pãtis:et eſt cã vt ꝓhibeat̄ magna putrefactio futura fieri in tali a pate ⁊ corroſio in eo:aut ſaltem remittatur.

Tertiū vero principale quod eſt obſeruandum eſt:vt ſi contingat q̄ illud a pã erumpat̄:aut corrodat partes tūcei medicãdū eſt cū duobus inſtr̄is. Quorū vnū ſuper vlcerato loco

alteꝝ vero in circūferētia ipſius apponendum eſt. ¶ Primū itaqꝫ ipſorū eſt tale. ℞. amili de ordeo. ℥. iiij. olei violaꝝ olei de nenufare olei roſ. p̄dicti. añ. ℥. iij. albumina ouoꝝ numero. iiij. tutie p̄parate. ℥. ij. lapidis ematitis decies abluti cū aqua nenufaris ꝛ ꝯfricati cū piſtello plūbeo. ℥. j. terant ergo diu ſimul albumina ouoꝝ cū oleis: deinde ſuperponat amilū multa ꝯtritione tp̄m incorporādo cū eis. Finaliter vero addant tucia ꝛ ematites vſqꝫ ad eoꝝ incorporationē optimā ꝛ de hoc vnguēto medicet locus cū tenuiſſimis filis de pāno lineo tali vnguento imbibitis. ¶ Scōm vero inſtrm eſt tale. ℞. olei roſ. cōfricatiōis plūbi. ℥. iiij. ſucci ſolatri. ℥. iiij. amili. ℥. ij. boli ar. ℥. iij. terre ſigillate. ℥. iiij. terant oīa ſimul in mortario plūbeo ſubtiliſſima ꝯtritiōe: ꝛ cū bn̄ incorporata fuerint: liniat ex eis loci circūferētia tali viro cōueniētis. Ad laudē dei omnipotentis. Amen.

Cōſiliū.125. De extenuatiōe mamillarū ꝛ oīm alioꝝ mēbroꝝ ꝛc.

Non eſt inhoneſtū medico vt freq̄nter inclinet ingenia ꝛ operationes eius nō ſolū reducere ad finē ſanitatis: q̄nimmo etiam bn̄ viuēdū vita pollitica ꝛ morali: oē ingeniū ꝛ opationē ſuā transferat ad bonū finē quo peiora poſſint euitari incōuenientia. propter qđ ſi qua deſiderauerit tumorē magnum mamillaꝝ ꝛ pedū ꝛ caceticā ſpēm paleare vel remouere: que nō raro cōtingit poſtq̄ mulier fuit corrupta ꝛ pregnans: ſiue vero partu aut aborſu fuerit euacuata: his tribus debet ꝓuidere remedijs: que p̄dictis diſpōnibus ꝯueniēter ſubueniūt. ¶ Primū itaqꝫ eſt hoc. ℞. polipodij ſarcocolle rub. aluminis roce crudi. añ. ʒ. j. ſandarace. ʒ. j. ß. cū ſucco foliorū ꝯſolide mi. fiāt pille de quibus q̄cūqꝫ deſiderauerit oī hora in aurora accipiat. v. ꝛ tardet cibū horis ad minus quatuor. In ſarcocolla em̄ ꝛ polipodio ineſt virtus attenuādi oēm carnoſitatē preternaturalē additā corpori humano. intm̄ q̄ extenuāt verā pinguedinē. vt pōt legi ſeptima quarti. ꝛ pluries alibi. ¶ Scōm vero p̄ncipale ingeniū eſt. vt q̄cūqꝫ fuerit in hoc caplo in oī cibario ſuo vtat puluere carabe. ꝛ ſi infunderet puluerē talē in vino quo vtit in potu. lōge velocius extenuaret. ꝓpterea q: vinū valde facile deducit ṽtutē cuiuſcūqꝫ medicinalis inſtri ad remotas partes. ¶ Tertiū vero p̄ncipale inſtrm eſt hoc ℞. gallaꝝ cupſſi gallaꝝ quercus: ꝛ ꝓprie ꝑforataꝝ añ. lib. j. aluminis roce ſcorie ferri p̄parate cū aceto añ. lib. ß. bulliāt hec oīa in magna q̄ntitate aq̄ gallarū qua vtunt cortarij. de hac igit aq̄ ſemicalida lauētur pedes ꝛ man⁹ ꝛ facies freq̄nter. ꝛ fomētent cum ea mamille cū ſpōgijs in ipam infuſis: q̄ iteꝝ applicent ſup vulua ꝛ partibus pudibūdis. extenuāt em̄ ꝛ exiccāt partes illas adeo potēter q̄ faciūt mulierē magnifice corruptā appere virginē. ita vt deludant ex hoc etiā q̄ ſunt bn̄ ſapiētes. Et tu cōſidera. q: oīa hec vadunt ſub conſideratione phyſica.

Conſiliū.126. De cācro in mamilla cū doloribus iūcturaꝝ. Diuidit aūt Conſiliū in duo capitula.

¶ De regimine preſeruatiuo a cancro. Cap. j.

Licet hec honeſtiſſima dn̄a duplici moleſtet egritudine quaꝝ p̄ma eſt dolor iūcturaꝝ inferiorū corporis. ſcđa vero eſt ſuſpectior cancer. ſ. in mamilla eius dextra iā manifeſtus. Et vtraqꝫ iſtaꝝ egritudinum aduocaret ad ſe tp̄s declarādi diuerſitatē cāuſarū et ſignoꝝ vtriuſqꝫ eaꝝ. Ego tn̄ h̄ neceſſitate cōpulſus ſolū aliqua ſcribā in diſpōne cācri necīa. pauciora vero ad dolores iūcturaꝝ. ¶ Iſte itaqꝫ cancer adhuc eſt in p̄ncipio vn̄ eius: nōdū tn̄ trāſiuit in augmētū ꝛ a ꝓprietate eius eſt in paucis diebus velociter augeri ꝛ magnificari. ¶ Et dolor mordicatiuus ꝛ inflāmatiuus in eo nō eſt magnus neqꝫ cōtinuus. ¶ Et iteꝝ tertio vene mamille apare nō ſunt multū ſenſibiles nec groſſe: neqꝫ colore nigro colorate. ¶ Pulſatiuus etiā dolor abeſt. vn̄ nō apparent ſigna corruptionis huius apatis. ¶ Propter qđ due in hac diſpoſitiōe intētōes occurrūt. p̄ma eſt ꝓhibere augmētū ꝛ corruptionē hui⁹ apatis ne trāſeat in vlc⁹. ſcđa intētio eſt p̄dicti apatis tētare reſolōnē iuxta poſſe.

Prima vero intētio ꝯplebit mīſtris diligenter applicatis. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt vt huic mulieri vſqꝫ ad decē dies fiat flōmia de ſaphena dextri pedis. ꝛ hec videt vtilis magis q̄ flōmia baſilice. ¶ Primo q: diſtrahit materias a loco patiēte ad viliores partes ad quas talis materia inclinat trahi ꝓpter grauitatē eius. ¶ Scđo q: ꝑ lineā rectam magis trahit materia a mamilla ad ſaphenā quā ad baſilicā aduerſi lateris ¶ Tertio q: cū talis materia participet venenoſitate quadā non eſt diſtrahēda ad ſiniſtrā partē: q: trāſitus eius fieret ꝑ cor: qđ negatū eſt quarta p̄mi. cap. p̄mo. ¶ Quarta rō. talis materia etiā diuertit per dyametrū ꝯueniētē magis. ſ. a ſupiori ad inferius. ¶ Quinta rō eſt: q: etiā forma talis ꝯueniēter euacuat ꝛ diſtrahit a matrice: qđ eſt valde conueniens in mulieribus ꝛ ꝓprie viduis. ¶ Educant itaqꝫ ſanguinis. ℥. iiij. aut. v. et nullo modo pretermittatur hec flobotomia. Etiam ſi preſenti anno fuiſſet flobotomata bis.

Secundū vero inſtrm huius intētiōis eſt qđ hec dn̄a moret in ciuitate loco: vel camera frigidi aeris ꝛ humidi vſqꝫ ad medietatē octobris. In diebus vero frigoris declinet aer ad tēperiē in qualitatibus: ꝛ nullo mō ad caliditatem manifeſtā: ꝓpter qđ etiā veſtes eius ſtringant pectus: ſicut apparuit mihi de eis. ¶ Silr in ocio degat quantū pōt: ꝛ nullo mō exercitet exercitio peditādi eq̄tādi: neqꝫ nauigādi. quieſcat etiā ſummope ab oī exercitio aīe. velut vociferatiōe magna: multitudine ṽboꝝ: ira: furore: anguſtijs: ꝛ tribulationibus aīe: quoꝝ oīm eſt materiā ponere in fluxu ad mamillā egrā. ¶ Caueat etiā ab ingluuioſa ciboꝝ ꝛ potuū deglutitiōe: imo ſuauiter comedat: ꝛ lōga ꝛ paulatim maſticatiōe cibū deglutiat. ¶ Somnus etiā vel dormitio ſit ei ꝓlixa magis q̄ occupatio in vigilādo. Et ſummope caueat ne dormiēdo iaceat ſup pectore ꝛ latere patiētis mēbri. ¶ De cibis autē ſollicita ſit: vt nullū accipiat cibū neqꝫ potum meliꝰ

generatiuū: aut exiccatiuum. generāt aūt ⁊ multi-
plicant melicū humorē panis azimus pauci fermē
ti per coctionez combuſtus ⁊ multi ſalis. Siłr caro
oium aialium antiquoꝝ: vt bouina: vaccina: ⁊ par-
tes neruoſe ⁊ oſſuoſe aialiuz: ⁊ lentes: caules: anti-
quus caſeus: ſumach: fabe: faſeoli: riſum ⁊ conſimi
lia. Et vinū nigrū groſſuz ⁊ ꝯturbatū: vt ſolēt eſſe q̄
dā ferrarieſia vina a quib⁹ oino fugiat. ¶ Utaꝛ aūt
carnib⁹ laudabilibus tñ pinguib⁹ caſtratinis: vitu
linis: ⁊ ꝓprie de agno: ⁊ piſcibus laudabilib⁹ elixis
magis q̄ frixis. Et in ſumma totū eius regimen ex
parte ciboꝝ incline ad pinguia. artificiata tñ cum
agreſta nō ſalita cū ſucco arāc̄ ⁊ granatoꝝ. ¶ De
moret aūt vti lacticinijs cibis: ⁊ ꝓprie lacte cocto cō
poſitis. Et vtaꝛ recocta coloſtra: ⁊ aqua lactis i plu
rimo vſu ſui regiminis. Et caſeus recens abſq̄ ſale
etiā eſt ſibi optimus. ¶ Excitāt aūt humorē melicū
oia acuta: vt cepe: alleū: raphanus: ⁊ ꝯſilia. Siłr et
ſalſa oia. ⁊ tertio aromata oia calida ſimiliter et ſe
mina: vt ſunt feniculus: petroſelinū: ciminū ⁊ conſi
milia. Et adhuc quarto aromata oia ⁊ ꝓprie cali
da: vt piper: cinamomū: galāga ⁊ ꝯſimilia. ¶ Et in-
ter aliqua acuētia ⁊ exiccātia humorē melicum eſt
vinū fumoſuz ⁊ potēs a quo ſecedat oino. et vtaꝛ vi
no albo ſubtili modice dulcedinis non valde ponti
co nec acri. ⁊ ſi fumoſum eſſet vinū. frāgat ipm cuz
aq̄ ciſterne qua vti mos eſt ferrarieſium fere oium.

Tertiū vero inſtr̄m huius ꝑme intētiōis eſt
diſtractio materierum ad remotas
partes: ⁊ ꝗz multa ſint ingenia diſtrahēdi materias
Ego tamē hic quatuoꝛ ponam inſtrumēta felicius
materieruz diuerſiua. ¶ Et primū eſt. vt teneantur
eius menſtruales vie aperte cū decoctione matrica
rie. arthemiſie ⁊ danete in qua mediocriter calida
frequenter ſedeat vſq̄ ad vmbilicū. ¶ 2⁹ mod⁹ di
uertendi ⁊ eque bonus eſt. vt aperiant ei emoꝛroi-
des cū fricatione facta cum folijs fici vel conſolide
minoꝛis: aut cum pāno aſpero. ¶ 3ᵐ diuertens eſt.
vt ſepe applicentur ventoſe ſuper carnoſa parte in-
terioꝛi coxarum ⁊ tibiarum. ¶ 4ᵐ ⁊ vltimū diuer-
tens ⁊ leuius eſt frequens appoſitio ventoſarū cuz
ſcarificatione in medio natium ⁊ appoſitio caruz in
ſeptimana bis facta ſup ſpatulis abſq̄ ſcarificatio
ne etiam eſſet ei valde vtilis.

Quartū inſtr̄z huius intētionis ꝑme eſt re
ſolutio apatis iuxta poſſe que du
pliciter fit. ¶ Primo vt hec mulier oi ſine. xv. dieruz
accipiat hunc potū. ℞. caſſie nouiter de canna ex-
tracte. ℥. j. epithimi. ℈. ij. ſeminis endiuie ⁊ ſcariole.
añ. ℥. v. miſce ⁊ totum in potu deꝛ in aurora cū vno
cyatho aque lactis capꝛini. ⁊ tardetur cibus hoꝛis
ſex. ¶ 2° ꝟo ꝑncipaliter tētāda eſt alteratio ⁊ reſolō
apatis cū hoc linimēto. ℞. ceruſe lote cū aq̄ ſempui
ue. xxx. vicib⁹. ℥. ij. tucie ꝑparate cum aq̄ ſempuiue.
℥. j. camphoꝛe. ʒ. j. vitelli oui numero. ij. olei roſati. ℥.
iij. fiat vnguētū molle in moꝛtario plūbeo cū piſtel-
lo ſuo: qd̄ vnguentū poſtea bulliat lēto igne in. j. lib.
ſucci ſemperuiue vſq̄ ad cōſumptionem ipſius. Et
hec ſufficiant de regimine preſeruatiuo ad cancruz
huius domine.

¶ De regimine dolorum iuncturarum. Cap. ij.

Ro regimie ꝟo doloꝝ iūcturaruz ei⁹: ita
pcedat q2 tpe quo nō vehemēter mole-
ſtaꝛ a doloꝛib⁹ vſq̄ ad vnū mēſez oi die
ſemel cū leui fricatiōe abluat iuncturas
cū aq̄ in qua ferrū ſartā ⁊ eſt calibs mul
totiēs fuerit extinctū. ⁊ etiā i ea diu bullierit ſulphur
puluerizatū. ¶ Tpe ꝟo quo vehemēti⁹ moleſtaꝛ a
doloꝛib⁹ vtaꝛ diuertentib⁹ in ꝑcedēti itētiōe tactis.
⁊ locis dolētib⁹ applicet hoc linimētū actu frigidū
aut ſaltez tepidū. ℞. olei roſ. olei onfancini. añ. ℥. j.
ſandarace. ʒ. j. ß. teranꝛ oia ſimul in moꝛtario lōgo
tpe. ⁊ applicet iuncturis: vt dictū eſt. hoc ad laudē
dei omnipotentis. Amen.

¶ De egritudinibus ſtomachi cōſilia ſequuntur.

Conſilium. 127.

De triplici mala diſ
poñe. vez. ¶ De no
cumento deglutiōis ꝓpter vlcus in meri. ¶ De flu-
xu catarri a capite ad meri ⁊ inferioꝛes ptes. ¶ De
febre continua cū exacerbatione tertiana.

Diſpoſitio ſpectabilis ⁊ ge-
neroſi viri domi
ni Pauli Paſqualigo celeberrimi ca-
pitanei ciuitatis Ueronēſis ſi bñ ꝯſi-
deraꝛ reducit ad tria ꝑncipalia. ¶ Et
ꝑmū eſt accñs qd̄ eſt nocumētū deglu
tiōis. ¶ 2ᵐ eſt catarrizās mā a capite ad inferioꝛes
ptes. ¶ 3ᵐ eſt febris ideficiēs valde intēſa reuolubi
lis aliqñ de tertio in tertiū. ¶ Et ꝑmū qd̄ē hoꝝ licet
fuerit accñs māe catarrizātis. tñ foꝛtaſſe eſt factuz
egritudo: qd̄ appet. q2 in ꝑn° meri ⁊ i ſupioꝛi pte ei⁹
ꝯcaua inueniꝛ doloꝛ mordicatiu⁹ ⁊ iſlāmatiu⁹ fixus
ibi: q̄ ſemꝑ etiā lēdiꝛ tpe deglutiōis cuiuſcūq̄ rei. ⁊
nō eſt rōnabile tale nocumētū eē oino ꝑ colligātiaz
capitis ad illas partes: imo aūt ꝓpter excoꝛiatiōes
aut vlcera aut apata coꝛruptiua in ſupficie ꝯcaua
ipſi⁹ meri ꝓpter q̄ etiā veriſile eſt meri ſubſtātiā eſſe
apatā ꝓpter fluxū māeꝝ ad ipſum q̄ ꝓuenit ex do-
loꝛe. qm̄ ois doloꝛ acuit reuma. 3° tegni. Et ſi nō ſūt
ibi apata nō dubito ibi eē aliā egritudinē cōpōnalē
ſ. oppilatiōes i coꝓhibētes fieri debitā applicatiōez
deglutitoꝛij ad deglutibile. ¶ Qd̄ ꝟo i ꝑdcō mēbꝛo
exiſtant vlcera excoꝛiatiua vel rogadioſa: appet: q2
mā q̄ defluit a capite acuta fuit acuitate ſalſedinis
⁊ mite caliditatis. Et q2 mā iſta adhuc multū imo q̄ſi
ꝯtinue fluit a cerebꝛo ad meri: nō eſt mirabile ſi loca
lia remedia q̄ adminiſtranꝛ meri nō ꝯueniēter curāt.
q̄tū eīm ꝑ iſta localia remittiꝛ ⁊ minoꝛaꝛ mā: tātuz
foꝛtaſſez pl⁹ defluit. mā etiā iſta nō eſt mioꝛis calidi
tatis ⁊ acuitatis: qd̄ apparet eo q2 in ſūmitate capi
tis ⁊ ꝓfundis ei⁹ ptib⁹ ꝑcipit grauitatē ⁊ caliditatē
notabilē vt oꝛeten⁹ accepi. ¶ Hoc igiꝛ accñs multiplr
eſt valde verēdū. ¶ Primo q2 poterit eē cā arefactio
nis coꝛpis defectu cōuenientis q̄titatis nutriētium.
¶ 2° q2 māe defluētes ad ſtomachū cū ſint acute po
terūt vlcerare aut excoꝛiare ipm vel apare. ⁊ cibo aſ
ſumpto cōmixte poterūt eē cā coꝛruptiōis ei⁹. ¶ Et
3° ꝓpter hoc iteꝝ accñs verēdū eſt. qm̄ ei difficulter
adminiſtrari pñt remedia. q̄ aſſiſtētia leſis ꝑiculis
pñt ipſas curare cōueniēter. Uñ ex iſtis credo punci

pulueriꝫate ſubtilr: ⁊ fiat elin. de q̄ hic vir accipiat oi mane in aurora coclear vnū ⁊ tardet cibū ad minus q̄tuor horis: ⁊ tertiā ptē coclearis accipiat i ſero qñ vadit ad lectū: ⁊ ita ꝯtinuet ipm vſq; ad medietatē mēſis februarij. In hoc eñi ſuſtētat complementū ſue curatiōis a tremulo motu cordis. ❡2m vo pncipale remediuꝫ eſt hoc. ℞. aloes ablut. ℥. ß. oſſis de corde cerui: hiacinti: ſmaragdi. añ. ʒ.v. ſalis idi. ℈. ß. lapidis lazuli ⁊ armeni ꝑpatoꝝ. añ. ℈. ß. reubar. elect. ʒ. ß. dyagridij. ʒ. v. formēt pille de oi ʒ. vi. de q̄bus accipiat vnā oi 4° vel 5° ſero parū añ cenā. Et ſi vēter eius nō remaneret ꝯuenièter fluxibil: tūc accipiat duas de eis: aut ſaltē accipiat vnā oi tertio die vſq; ad ipa ꝑaſſignatū. ❡3m remediū ē. ℞. macis capil. ve. corticū citri. floꝝ bugloſſe. añ. ʒ. ij. ligni aloes. ℈. ij. origani: cinamomi: folioꝝ vel ſeminis baſiliconis meliſſe. añ. ʒ. j. been al. ⁊ ru. croci ſpodij de canna: coralloꝝ ãboꝝ. añ. ʒ. ij. folioꝝ auri numero q̄tuor: ãbre oriētalis. ℈. j. muſci. ʒ. iij. fiat oīum p ſe puluis. ⁊ fiat ex eis ſacculus cordialis in ſindone de gña retorta quē ſemp portet ſup mamillā ſiniſtra extēſum: ⁊ ſi haberet duos ex eis: ita vt pmutaret vnū omni fine octo dierū ⁊ de illo tranſiret ad aliū pmutatiꝫ melius eſſet. ❡4m remedium eſt hoc. ℞. eluarij de lepore ꝯbuſto lib. ß. vitri cōbuſti: lapidis ſpōgie: lapidis lincis ⁊ iudaici. añ. ʒ. ß. ſe. ſaxifragie: ⁊ milij ſol: ⁊ ſparagi: ⁊ floꝝ altee ana. ʒ. j. ß. oximellis ſquilliticí. ℥. ij. penidiarum. ℥. j. ß. fiat electuariū: de quo vir iſte dieb' intermediis quib' nō accipiat pillas ſupraſcriptas. accipiat coclear. ß. p horam ante prandium: ⁊ tantundem ante cenaꝫ: ⁊ hoc eſt 2m ſinglare remedium ad ſanitatem recuperādam ſibi efficax. ❡5m remediū eſt. ℞. radicis ſaxifragie: ſe. apij: radicis pentablonis. añ. ʒ. j. ſerapini oppoponacis ariſtol. ro. añ. ʒ. j. ß. olei de ſcorpionib'. ℥. j. olei nardini ℥. ij. olei de piperibus. ℥. j. floris altee. ʒ. iij. cere. q. ſ. fiat vnguētū mediocris viſcoſitatis. de hoc itaq; vnguēto ſaltē trib' vicib' i ſeptimana inungat totā ſpinā a medietate ſpatularum infeři': ⁊ ſupponat pānū bñ calīn ſuffumigatū cuꝫ puluere oppopo. ⁊ ligni aloes. ⁊ eſt etiā hoc de ſpālibus ad ſanitatē illā reqſitis. ❡6m remediū eſt hoc. ℞. aque ſaxifragie: ſparagi: bruſci: ⁊ apij. añ. lib. ß. aq̄ cretani marini lib. ij. miſce: ⁊ de iſtis aquis aliqñ ponat in ferclor potu ſuo. Et ſi aliqñ de his biberet cyathū. ß. añ cenā eſt aliq̄ zuccaro eſſet ſibi valde vtilimū: repiret aūt plātā cretāi marini in ciuitate Venetiarū ⁊ eſt plāta ſuper litt' maris lucta: cui' q̄dē radix groſſa eſt paꝝ p min' groſſitudie brachij ſm ei' etatē ſubſtātia q̄dē pinguis mollis cuꝫ notabili vnctuoſitate colore in ſupficie ei' viridis ad albedinem refractā ⁊ citrinitate declināſ alba in cētro cuꝫ ſapore dulci pncipāl ſalſo parūper acuto: a q̄ eleuatur ſtipes ſupficiei terre ſpāſus nodoſus lōg' groſſus ⁊ piguis: cui' folia in figura ſilia ſunt folijs cameleonte nigre dēſiora tñ ⁊ pigula valde: in cui' folioꝝ extremitatib' armata eſt hec plāta acutis ſpinis valde ſolidis: hec q̄dē eſt de plantis mirabilioribus ad aperiēdas opplōnes oēs: ⁊ ꝓpie renū educēs ab eis trūbos petalla mucos arenas ⁊ lapides cū q̄ corpora multa liberaui ⁊ ꝑſeruaui a freneſi. Et vide Dyaſcoridē ⁊ alios de ipa memoriā facientes. ❡7m remediū eſt hoc. ℞. ſperū dyambre deſcriptione Meſ. i ātidotario diſtictiōe p². ʒ. j. macis corticū citri ligni aloes ſpodij de cāna ſandara. añ. ʒ. ß. fiat oluꝫ p ſe ptiis. In cui' fine ponant ambre. ʒ. xv. de hoc q̄ puluere ſalteꝫ i ſeptimana bis vel ter aſpgat prorā capitꝭ a coronali cōmiſſura per inceſſuꝫ ſagittalis vſq; ad ſūmū ei' p latitudinē 4° digitoꝝ ⁊ eſt efficax ei ad aperiēdas opplōnes āterioris cerebri ⁊ ad euaporādas ⁊ diſtrahēdas māſ q̄ perſepe reumatizāt ad lacunā in iferiori pte cerebri ſuppoſitā. ❡8m remediū ꝯferēs ad oēs fere diſpōnes eius eſt hoc. ℞. ſeiuꝫ q̄tuor coluꝫ frigidoꝝ minutiſſime mūdoꝝ. añ. ℥. ß. ſe. endiuie ſcariole ⁊ acetoſe oetrac adiāti pollitrici capil. ve. ʒ. ij. liqritie raſe. ℥. ß. aniſi dulcis. ℥. j. ſe. ſpagi. vitri ꝯbuſti lapidis iudaici. añ. ʒ. j. ß. pulueriꝫent oia ſubtilr ⁊ cōmiſceant cū tripla q̄titate zuccari albi. de hac q̄ tragea iſte vir accipiat in biodio freqnēter coclear vnū ꝯglutitū imediate añ cibū eſt iterū de meliorib' ſibi neceſſarijs. ❡9m vo remediū eſt. q iſte vir in medietate mēſis ianuarij a 5° die lunaris illi' menſis vſq; ad 5m ei' faciat ſibi fieri flobotomiā de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito iuncta. hoc eñi pncipalr aduerſat replētiōi vaporoſe: vt ſcribit xi² tertij. cap. de canonib' curationis cordis etiā euacuat mãꝫ ſanguineā ⁊ alias eidē cōmixtas p ipſam igit extrahant ſanguinis. ℥. iiij. vel v. hora electa ⁊ vētre ꝑus lenito. ❡10m vo ⁊ vltimū remediuꝫ eſt: vt iſte vir ſtudioſus exiſtat in apnone venaꝝ emorrodialiū: p has eñi ſufficiēter poterit diuerti ⁊ euacuari mã oiꝫ ſuaꝝ egritudinū: ⁊ ꝓpie cū fuerit mediocriter fluētes. pōt aūt mult' modis vel inſtris apire eas. ❡Et p̄mo q̄dē freqnēter ſedendo i aquā calidā decoctiōis radicuꝫ apij petroſilini ⁊ epithimi ⁊ cē. ❡2° vo poſt illud fricādo eas cū pāno biſello vel de lino mediocriter aſpo. ❡3° vo fricādo eas cū aſpiori pte folioꝝ fici. ❡4° cū folijs ꝯſolide ma. ❡5° cū folijs plāte ſanguinarie quā multi poligoniā vocāt. ❡6° fricādo eas cū felle tauri. ❡7° ſup eas apponēdo vētoſa magni orificij totū circulum ani includētē ⁊ euertentē ad extra. ❡Cū iſtis it aq; igenijs vel cū ipoꝝ altero cū apte fuerit emoroides pmittant flueret ita tñ q nō pducat ad debilitatem quā cognoſcere poterit. ❡per capitꝭ debilitatē grauitatem ſcothomiā aut vertiginē. ❡Similiter tamē p difficultatē anhelit'. ❡Et 3° p toti' vniuerſalē debilitatē. ❡Et 4° p ipotētiā ad motū pgreſſiuum. ❡Et 5° p ſitim ⁊ ſtipticitatē vētris. ❡Cū q̄ hec accidētia vel ipſoꝝ aliqua apparuerint ſtatiꝫ procures reſtringere eas: ēplaſtrando fiteri cū albumine oui ꝯq̄ſſando cū puluere mumie terre ſigillate boli ar. ⁊ ſan. ra. Et ſic felicitabit ei' cura ad ſanitatē quā ſibi reddere ⁊ cōſeruare dignetur ſummus omnium ſaluator ſui pietate ad laudes eius perpetuas. Amen.

Conſilium. 115. De quadruplici mala diſpoſitione. videlicet.

❡De mala complexione frigida ⁊ humida cordis cum vniuerſali toti' debilitate ⁊ extenuatione.

¶ De debilitate ſtomachi in appetendo et digerendo. ¶ De mala complexione renū calida. ¶ De vniuerſali omnium membrorū debilitate ad motum. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap. i.

Diſpoſitio honorabilis viri Leonardi de tridēto eſt multiplex ⁊ multis egritudinibus ⁊ accñtibus cōplicata. ¶ Prīa eſt mala cōplō cordis frigida ⁊ hu. ꝫ amplior in ea appareat humiditas ꝙ̄ frigiditas. ¶ Ad hāc eñi ſequit̄ vtis corporis debilitas paruitas tarditas ⁊ raritas pulſus cū lenitie notabili: ita vt q̄n̄ꝗ pluribꝰ diebus in neutro brachiorꝫ pulſus inueniri poſſit: in maiori ṽo euētu valde paruꝰ reperit̄ ⁊ pſeuerat: ꝫ nūc tāte paruitatis nō exiſtat ſicut ſoluit. ¶ Eſt etiā ad hāc ꝯſecuta corporis ꝯſumptio vel extenuatio. Mala eñi ꝯplō cordis tā calida ꝙ̄ frigida eſt cā ꝯſumptionis ⁊ ethice corporis: ꝓpⁱe cū eſt fortis vel lōga. xiª tertij. cap. quarto. ¶ Ad hāc etiā ꝯſecuta eſt magna in ſtomacho debilitas in appetēdo ꝓpter multā humiditatē in ore ſtomachi factā q̄ appetitui multū aduerſatur: ⁊ qꝛ humiditas hec mālis eſt ꝓpter ipā ſtomachus ſepe dyariā ſ̄taticā ⁊ liēteriā incurrit. ¶ Scđa pncipalis diſpō eſt mala cōplō renū cal. ⁊ ſic. q̄ ſiue naturalis ſiue accñtalis ex multo coitu: ſupticitate vētris: lōgo decubitu ſup ſpina: vel ꝓpter vnguēta calīa q̄bus ſup ſpina vſus eſt: acciderit: etiam epati cōicata eſt ſiue ab epate ad renes multiplicata: nō multū adoperari repugnat in propoſito. ¶ Tertia pncipalis diſpō eſt vtis olm mēbrorꝫ motus debilitas: ⁊ maxime ancharꝫ: genuū: ⁊ pedū ⁊ ꝓpter quā ꝓgreſſiuus motꝰ ⁊ ſuſtētatio mollis corpis īpedit̄: ꝫ alia q̄dā aliq̄n̄ appareāt accñtia hec tñ ſunt pncipalia ⁊ aliorꝫ cāe q̄bꝰ remotis alia facile curabunt̄. Ponet̄ igit̄ ſuccincte modus regiminis ex pte rerū nō nālū ſcđo medicinaliū ordo vtiliorꝫ percurret̄.

¶ De cura p regimē ſex rerꝫ nō naturaliū. Cap. ij.

Camera in qua habitat dꝫ eſſe aeris calidi notabilr in qua tñ ſiccitas ſit notabilior: ⁊ habeat aſpectū orientalē ab aq̄ cēto limoſis ſupfluitatibꝰ humiditate edificiorꝫ vel murorꝫ pūata: in qua ſepe fiat ignis ex lignis lauri: iunipi: abietis: laricis: roſmarini: cypſſi: ⁊ ſilibꝰ. Sepe etiā ſuffumiget̄ cū pice greca corticibꝰ abietis: laudano: ⁊ ligno aloes ſup igne ꝯſparſis. ¶ Mane añ prādiū ⁊ parꝫ añ cenam conet̄ ⁊ experiat̄ exercitari eūdo per camerā cū baculo ſecuratus: vel brachijs alienis appodiatus: ⁊ faciat hoc quantū ſine nocumento tolerare ꝑoteſt. Poſt cibū vero ⁊ alio toto corpore quieſcat. ¶ Et ſi exercitari nō pōt (vt dictū eſt) mane ante prandiū faciat fricari anchas: genua: ⁊ pedes cū pānis leuiter calidis per tertiā partem hore: ⁊ poſtea fricētur cū ſubtiliſſimo puluere ligni cypreſſi cū modico vini commixti calido. deinde ligent̄ ⁊ ſuis caligis vulpinis calcientur. ¶ Dormiat vero nō ſubito. ſed per duas ſaltē horas poſt cenā capite bene coopto ⁊ eleuato. primo ſuper dextro: deinde ſuper ſiniſtro latere reuolutus. Decubitū vero ſuper ſpina velut ab igne fugiat. Pōt aūt dormire. vij. vel. viij. hor. Alio ṽo tpe toto vigilet. ¶ Diurnā vero dormitionē oīno fugiat: ſaltē p totū mēſe marcij: niſi ꝓpter aliq̄d accidēs ſomnū nocturnū īterrupiſſet. ¶ Non ſit anguſtioſus ⁊ deſpatus de impoſſibilitate curatiōis eiꝰ. Neꝗ in alijs accñtibus aīam multū triſtātibus inuolutus ꝑmaneat. ſꝫ bñ ⁊ audacter in potētia ſaluatoris Jeſu Chriſti cōfidat ⁊ ꝓperet: qui ſua remedia vigorabit in poſterū. ¶ A coitu etiā quantū eſt poſſibile dicere vel ſcribere caueat vſꝗ quo perfecte ṽtutū integritati vel fortitudini reſtitutus erit per ipm eñi in ethicā ⁊ periculū irremediabile ꝑduceret̄ valde cito. ¶ Ciborꝫ aſſūptionē multā oīno fugiat: cū eñi ſepe ꝓpter ſtomachi debilitatē acquiſitā a lapſu cordis quantūcunꝗ ſe bñ regat in cibis adhuc ſepe vomitū incurrat quāto magis ſi ſtomachū ſupfluis oneraret cibis. ¶ Accipiat igit̄ potuū ⁊ ciborū tātā quātitatē vt ad ſtomachi grauitatē excluſiue ducat̄. Melior eñi cibationū eſt q̄ nō efficit ſtomachi grauitatē ⁊ extēſionē: ſicut melior potuū eſt q̄ in ſtomacho nō fluctuat ⁊ natat. tertia pⁱmi. ¶ Euacuationes aūt multas ⁊ frequētes effugiat: qꝛ cōpaginem ſui corporis debilē cito finirēt. ¶ Inanitionem aūt ex multa abſtinentia a cibis ⁊ potibus fugiat. Corpus eñi eius aridū in ſiccitatē ꝯfirmaret̄ incurabilē. Bis igit̄ in die nāli comedat ſm̄ ꝙ ſibi datus eſt ordo. ¶ Si aūt ꝓpter debilitatē ſubuētione indigeret: accipiat mane in aurora et p horā añ cenam cyathū vnū brodij pulli vel caponis cū zuccaro calidū. ¶ Utat̄ pane recēti duorꝫ dierꝫ bñ pinſato frumēto cocto non aſſato ex puriori parte farine facto. ¶ Utat̄ carnibꝰ vitulinis agninis capretinis caſtrati porci domeſtici ⁊ ſylueſtris teneribꝰ nō valde pinguibus elixis ⁊ aſſatis nō valde coctis: caponū pullorꝫ ꝑdicū faſianorꝫ turdorꝫ colūborꝫ paruorꝫ ſtarnorꝫ frācolinorꝫ leporꝫ cuniculorꝫ gazellorꝫ i. capreolorꝫ. alias dimittat. ¶ Utat̄ piſcibꝰ fontalibꝰ paruis laccis temalis ⁊ ſilibus. ¶ Carnes ſalitas ⁊ piſces fugiat. ¶ Utat̄ ouis recētibꝰ oī mō ꝑparationis niſi frixis. ¶ Uti pōt nō multū ſepe caſeo recēti nō valde viſcoſo: ⁊ lactis vſus precocti plꝫ. ¶ Utat̄ oleo bono citius ꝙ̄ butyro: ꝫ q̄n̄ꝗ accipere poſſit butyrū: ſed nō frixū. ¶ Abſtineat a lactucis ſpinachijs endiuia portul. cucur. bleta. ¶ Utatur caulibus carotis mētha petroſ. boragine quātū pōt feniculo ⁊ alijs herbis calidis. ¶ Utat̄ multū in ſeulo ordei pānico cicerіbus rubeis ⁊ aliq̄n̄ albis. ¶ Caueat ab vſu pomorum pirorꝫ ⁊ vlr olm fructuū frigidorꝫ ⁊ humidorū ſi et crudorum. De piris autē coctis q̄n̄ꝗ dat̄ licētia. ¶ De fructibus ſiccis placēt amigdale in cibis ⁊ fiſtici ⁊ pinee ꝫ in frequenti vſu nō placerēt: qꝛ nocēt ſtomacho. Auellanas aſſatas aliq̄n̄ accipere poteſt Caſtanee fugiant̄. Paſſule placent omni mō: ⁊ vue noſtrorꝫ montium ſicce. Mel nullo modo placet: ſed zuccaro vtatur ad libitum. Aceti vſus q̄n̄ꝗ vtilis eſt. Succus granatorꝫ arranciorꝫ ⁊ agreſte placet: et inter cetera limonibus vtatur ſepe vt mundificent renes eius. Pipere ⁊ alijs ſpeciebus calidis vtat̄ cū temperamēto ne multū inflammarent ⁊ exiccarent

ipſum. Silr ab aniſo ⁊ cimino caueat. Rape ꝯdite cō ueniēter ſumme placēt. Oliue etiā ſi nō ſint multū ſalute ſunt bone ſibi. ¶ De ꝯfectionibus vti pōt ꝯfectiōe de amigdalis de pineis de fiſticis ⁊ de auellanis. Silr citro ꝯfecto cū zuccaro ⁊ corticibus arācioꝝ: de aliis nō valde curet. A paſtilibꝰ cibis caueat oino ⁊ valde ſalſis. ¶ Potꝰ eius ſit vinū albū clarū ſubtile odoriferū boni ſaporis ad dulce leuiter inclinatū nullo mō bruſcū vel pōticū vel acre. Nec dꝫ eē nigrū obſcurū groſſum aut turbidū. Et ſi hꝫ vinū valde fumoſum limphet̃ cū aqua decoc. milij ſolis. Tempore vero calido cum aqua ſola precocta.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

In regimine vero medicinaliū intendat̃ ſemꝑ ꝯfortationi cordis cū cibis ⁊ potibus. quare vtat̃ aliqua quātitate aque bugloſſe. Hec fuit aqua q̄ ipſū quaſi mortuū ſuſcitauit ex qua in vino cibis ⁊ olibus ipm vti faciebā. Ponat̃ ergo ex ea vel eius radice ſemꝑ aliqd in cibis: ⁊ aqua ſublimatiōis eius ponat̃ in potu: vel loco eiꝰ accipiat̃ borago: vel de vno ad aliud ꝑmutatio fiat. ¶ Scōm eſt ꝙ in ferculo ponat̃ de puluere ligni aloes quātū eſt granū ciceris rubei. ¶ Tertium eſt puluis ſmaragdi ſimplr accē ptus. ¶ Quartū eſt vſus enule in cibis. ¶ Quintū eſt vſus margaritaꝝ in eis. ¶ Sextū eſt vſus confectiōis iſtius quā mitto de qua vti poteſtis ſemꝑ añ cibū ⁊ poſt: vt plꝫ. ¶ Septimū eſt portare annulū cū rubino electo. ¶ Octauū eſt portare corallū ad collū ⁊ vti eo in cibis. ¶ Nonū eſt comeſtio cordiū aialiū. ¶ Decimū eſt odorare muſcū freq̄nter ⁊ crocū ⁊ baſiliconē. Cōfortat̃ etiā cor portādo ſacculū de ſindone de grana: in quo ꝯſeruentur iſte ſpecies quas portatis. ¶ Item accipiendo aliqñ vnā de iſtis pillulis quas portatis qñ vēter eſſet ſtipticus.

Secūdo vero ꝓuidendū eſt renibꝰ eius q̄ ex multa caliditate adurēdo hu. cōgregāt in ſeipſis multitudinē harenulaꝝ groſſarū ⁊ māeꝝ multaꝝ. ex quaꝝ lōga ſtatiōe in eis ⁊ cōicatione in eis facta ꝑ neruos oriētes a ſpōdilibꝰ renū et alchatin tāta facta ē debilitas in anchis genubꝰ et pedibꝰ: quātū partes ille in ſuo motu ⁊ ſenſu vigeāt ꝑ ſpūs ſenſibiles ſibi delatos ꝑ neruos a ꝑdictis locis a nucha oriētes. legat̃ ꝑma ꝑmi. doc. q̄nta ⁊ ꝑmo Almanſ. ¶ His igit̃ ꝓuidēdū deduxi ꝑmo cū hac vnctiōe quā portatis ex qua a media ſpina inferius renes ⁊ tota ſpina vngant̃ vſq ad ſitcri ſemꝫ in die leuiter calida. ¶ Scōm ad cādē intētionē pro renibꝰ eſt vt vtamini iſto eluario q̄ ſolēniter mūdificat renes ⁊ veſicā: ⁊ educit trūbos lutū ⁊ ſaniē: de quo accipiatis oi die quātū eſt nux muſ. ꝑ quatuor horas ante prandiū. Et ſi tedet vos accipere ex eo omni die: accipiatis in ſeptimana quater ex eo coclear ꝑ vice. ¶ Tertiū ad cādē intētionē eſt vt oi ſero ꝑ horas duas ante cenam accipiatis coclear mediū hoꝝ ſeminū ꝯfectoꝝ maſticādo ſicut coriādrū: ⁊ deglutiēdo ea. ¶ Quartū eſt. recordamini comedere ſepe de lacte ouis cum aliis cibariis cocto.

Attendendū inſuꝑ ſtomacho magna dil. gētia Appetitū itaq et digōnē eius ꝯſeruat ꝯfectio cordialis ſeprꝰ nolata in ꝯfortatione cordis. ¶ Scōm eſt vſus mēthe cocte ⁊ crude etiā in cibis. ¶ Tertiū eſt deglutire frequēter vnū granū maſticis añ cibū. vigorat eñ digeſtiuā. Si vero accipiat poſt cibū ꝯfortat appetitū magis. ¶ Quartū eſt accipe aliqñ cyathū .ß. aq̄ decoc. ligni al. bñ zuccarate. ¶ Quintū eſt vti ſuꝑ cibariis ſuis more aromatū puluere ſubtiliſſimo anicos. ¶ Sextū eſt portare ſuꝑ ſtomacho ꝑplumaceolū factū de pilis leporis cum ſua lana tota vel de pluma vulturis factum. ¶ Septimū eſt vnctio iſta ex qua ſtomachus mane ⁊ ſero añ cibū vngat̃ ⁊ ſupponat̃ ei pānus ſuffumigatus thure. ℞. olei de mētha: de pulegio añ. ℥. j. olei de maſtice de mirto añ. ℥. ß. gallie muſ. ſtoracis calamite: ligni al. laudani ana. ʒ. j. ambre. gra. iiij. cere. q. ſ. fiat vnguentū leue. ¶ Octauum eſt cerotum iſtud. ℞. reſine clare. ℥. j. laudani ſtoracis liquide. añ. ʒ. iiij. ligni al. anicos abſinthij. añ. ʒ. ß. foliorum ⁊ ſe. baſiliconis: cardamomi maioris. añ. ℈. ij. cere. q. ſ. fiat cerotū ſuper pāno de grana bene glutinoſum in forma ſcuti: et ſemꝑ aſſiſtat ſtomacho. ¶ Balnea ⁊ lotiones totius corporis ⁊ capitis pro nunc non placent. Hec ſunt que mihi vtiliora viſa ſunt pro diſpōnibus veſtris. Si aūt receptis ſupradictarum medicinarum indigebitis ſcribend a et mittam. Non enim eas curaui ſcribere: qr medicinas habebatis. Deus autem omnipotens ⁊ ſaluator Jeſus Chriſtus hec omnia cito deducat.

Conſilium. 116. ¶ De motu cordis tremulo.

Egritudines cronice māliter lꝫ ſine remaneāt in plurimis tñ iſtaꝝ immo fere oibus videt̃ eſſe hoc accns inſeparabile ꝙ reuoluunt̃ ad magis affligēdū in vere ⁊ autūno: vt claudit̃ in ſnia hypp. ⁊ Cōmētatoris tertia affoꝝ ſermone illo. Vere quidē manie melācholie epilepſie appopleſie ⁊c. ¶ Propter qd nō eſt mirabile ſi motus pulſus cordis: ⁊ qñq tremulus motus eius in honorādo viro Simone de rodigio infeſtat ipſum magis in vere ⁊ autūno q̄ꝫ tꝑibus aliis. ¶ Pro cuius quidē regimine lꝫ alis conſiliū ſibi exexerim ſatis ꝯueniēs in quo premitto regimē experte ſex rerū nō naturaliū ab eo obſeruari debere: tñ preter illud quatuor remedia in preſentiaꝝ videtur mihi ei prouidendū eſſe. ¶ Primū itaq iſtoꝝ eſt: vt q̄ꝫ citius eſt poſſibile fiat huic viro flobotomia de baſilica dextre partis poſita ſub cubito mane vētre lubricato ⁊ cibo iā a ſtomacho depoſito ⁊ ꝓpe ortū ſolis per horā. j. ß. per ... extrahantur. ℥. iiij. vel. v. ſanguinis. ¶ Scōm ... eſt: vt die immediate ſequenti hic vir accipiat hunc potum. ℞. ſy. de corticibus citri reubar. electi agarici. añ. ℈. ij. ſucci roſ. ʒ. vj. ℥ ℥. ſpice. añ. gra. vj. ſalis gēme. gra. ij. zucca. al. q. ſ. Accipiat̃ mane cū .ß. cyatho aque deco. floꝝ boraginis calefacte ⁊ poſtq̄ ac ceperit tardet cibū ſuū horis ad minꝰ q̄tuor. ¶ Tertiū inſtrm eſt: vt poſtq̄ꝫ fuerit euacuatus cū ꝑdicta medicina: tūc oi mane accipiat. ʒ. iiij. infraſcꝑti eluarij ⁊ de eodē accipiat. ʒ. j. ß. ꝑ horā vnā añ cenā: ⁊ tūc

dẽ accipiat de eo in ſero qñ vadit ad lectũ deglutiẽ=
do ipſum ⁊ ſi nõ poſſet bñ deglutiri ꝓpter abomina
tionẽ ſtõachi: tũc bibat ipm cũ. ß. cyatho aq̄ bugloſ.
calefacte. Cui⁹ deſcriptio. ℞. dyamuſci dulcis ſpẽ=
rũ eluarij de gẽmis. añ. ʒ. iiij. gra. fiſticoꝝ. ℥. ij. doro
nici ſe. baſiliconis beẽ al. ⁊ ru. croci. añ. ℈. j. floꝝ roſ
marini. ʒ. iij. zuccari al. ℥. iiij. ſy. de corticib⁹ citri. ℥.
iij. infundant fiſtici in bonã maluaſiã calefactã per
dies tres. deinde vltimate terant̃ ⁊ icorporent̃ cum
ſy. ⁊ zuc. inuicẽ bñ coctis ⁊ additis ſpẽb⁹ fiat eluua=
riũ. ¶4ᵐ inſtrũ eſt: vt qñ accipit eluariũ p̄dictũ im
mo fere oĩ alio tpe accipiat de iſtis pillis oĩ 4.° ſero
vnã parũ añ cenã: quarũ deſcriptio. ℞. aloes ꝑpa=
rati. ʒ. ij. reubarbari electi. ʒ. ſ. agarici. ℈. iiij. beẽ al.
⁊ ru. croci macis ſalis indi. añ. gra. iij. cũ ſucco bu=
glo. fiãt pillẽ pro oĩ. ʒ. vj. Iſtis q̄tuor remedijs iã ex
peditis ſcribat de ſtatu ſuo. ꝓuidebit̃ eñ ſibi ſucceſ
ſiue de applicatione remedioꝝ ſm opportunitatẽ.

Cõſilium. 117. De motu tremulo cor= dis cum diſcraſia frig. ⁊ hu. cordis pectoris ſtomachi et capitis ⁊ cum do= lore in genu et cauilla.

Vir honorãdus ⁊ mora=
liſſimus
hugutio de lonico laborat trib⁹ diſpo=
ſitionibus qb⁹ aliàs labore ingenti ſa=
tis remedia adhibui q̄ diuina ſpirante
gratia ſecurauerũt ipſum ab ingẽti ꝑiculo. ¶Erat
eniz in toto pectore ⁊ corde ei⁹ mala cõpl'o fri. ⁊ hu.
tremulũ motuz cordis in eo efficiens. cui⁹ mãlis cã
erat flegma mucillaginoſum ⁊ aquoſum tãte q̄ti=
tatis ꝙ nõ raro ꝑducebat ipſum ad diſnũ ꝑiodicũ
q̄ ſibi mortẽ ſubitã minabat̃ per modũ ſuffocatio=
nis ab illa mã ꝓueniẽtis ꝓhibẽdo iſpirationẽ ⁊ re
ſpirationẽ ↄgruas. Et lz hec diſpõ leſſet ei i pectore
ꝑ eſſentiã ꝑncipalr. ſm magnã tñ partẽ depẽdebat
a capite mãm flegmaticã p̄dictã ⁊ aliqñ ſalſam ad
pect⁹ effundẽte. Cui⁹ etiã mãei nõnulla pars deſcẽ
debat ad ſtõachũ nocumẽtũ in digeſtiua notabilr
efficiẽs ⁊ ſtõachũ ſuũ multis vẽtoſitatib⁹ replens.
¶At ꝟo nũc lz diſpõ capitis ⁊ pectoris notabilr al=
leuiate ſunt: remãſit tñ p̄dicte diſcraſie ps nõ modi
ca in capite ⁊ ſtõacho ei⁹: ꝓpter qđ bñficio ꝟtutis ⁊
medicinarũ auxilio nã mãm deriuauit ad inferio=
res ptes. ſ. ad genu ⁊ cauillã pedis dextri: qñq3 do=
lorẽ cũ tumore efficit in cauilla eiuſdẽ pedis q̄ cum
bñ ↄſiderant̃ minuant̃ ei euẽtũ doloris iũcturaꝝ. ſ.
genu ⁊ cauille ⁊ tumorẽ portẽdũt cõicatione dolo=
riſ ẽt ad ãchas ⁊ ſupiores iũcturas qb⁹ oĩb⁹ ei ꝓui
dẽdũ eſt. vij. remedijs ifraſcriptis. ¶p̄ᵐ itaq3 ipſo=
rũ eſt: vt poſt minoratiuũ ꝑ me ſibi exhibitũ padue
cũ erat in domo ſua accipiat hoc digeſtiuũ ⁊ conti=
nuet octo diebus. ℞. aq̄ meliſſe ireos ⁊ eupatorij.
añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ calidũ accipiat̃ cũ modico zuccari.
¶2ᵐ remediũ eſt: vt die. ix. imediate ſequẽti purge
tur cũ hoc eluario. ℞. eluarij iudi. ℥. j. eluarij ſucci
roſ. ʒ. ß. ⁊ accipiat̃ cũ cyatho medio vini mõtani ca=
lidi. ¶3ᵐ iſtrũ eſt: vt dieb⁹ qb⁹ accipit digeſtiuũ ſu
praſcriptũ ſi vẽter ei⁹ nõ foret bñ larg⁹ adhuc ẽt oĩ
tpe vtat̃ pillis iſtis accipiẽdo oĩ ſine. vj. dieꝝ vnã pa
rũ añ cenã: ⁊ de eis frequẽti⁹ accipe põt ſi vẽter eius
eẽt magis ſtiptic⁹. q̄rũ deſcriptio. ℞. pill'aꝝ de ſar=
cocolla deſcrip. Meſue in libro de cõſolatione medi
cinaꝝ. ʒ. j. pill'aꝝ alefanginaꝝ. ʒ. ij. cũ ſucco roſ. for
ment̃ pillẽ ꝓ oĩ. ʒ. vij. qb⁹ vtat̃ vt dictũ eſt. ¶4ᵐ re
mediũ: vt vir iſte oĩ ſeptimana ſemel in aurora acci
piat. ʒ. j. hui⁹ eluarij cũ. ß. cyatho hui⁹ vini al. mõta
ni calefacti poſt euatiõnẽ: cui⁹ deſcriptio. ℞. tyriace
hermetis. ℥. ß. metridati electi. ʒ. iij. incorporent̃ ſil'
diu ↄterẽdo. ¶5ᵐ inſtrũ eſt: vt vir iſte portet ſuper
ſtõacho ſuo ſacculũ iſtũ quẽ q̄ſi ſꝑ applicatũ ibi ha
beat: ⁊ ꝓpẽ qñ ſentit ſtõachũ infrigidatũ nauſeatũ
⁊ vẽtoſitatib⁹ plenũ: cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. origani
calamẽti abſinthij: menthe folij. ana. M. j. ß. came=
dreos: camepi. aſſari: maiorane: floꝝ roſmarini. añ.
M. ij. macis. ℥. ß. gallie muſ. ʒ. ij. puluerizẽtur oĩa ꝑ
ſe ⁊ miſceant̃: ⁊ fiat ſaccul⁹ in pãno lineo magne dẽ=
ſitatis. ¶6ᵐ inſtrũ eſt vt vir iſte ſepe accipiat ſaltẽ
i die ſemel qñ vadit ad mẽſam poſt oẽs p̄dictas me
dicinas coclear. j. hui⁹ tragee. ℞. floꝝ boragis bu=
gloſ. ⁊ roſmarini añ. ʒ. ij. been al. ⁊ ru. croci doroni=
ci ligni aloes añ. ʒ. ij. liqritie. ʒ. ij. ſe. baſiliconis. ʒ. ij.
hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ. ℈. ß. zuccari albi tri
plum põderis oĩm ⁊ fiat tragea. ¶Vltimuz inſtrũ
eſt ꝙ faciat ſibi fieri inũctionẽ ifraſcriptã oĩ ſero cũ
vadit ad lectũ ex ea calẽ ↄfricãdo genu ⁊ cauillam
ſm amplitudinẽ magnã. ℞. olei onfancini olei roſ.
añ. ℥. ij. ſandarace. ʒ. j. ß. ſalis torrefacti. ʒ. iij. roſ. ci
peri. añ. ʒ. ß. terant̃ oĩa ſil' minutiſſime ⁊ reſeruent̃ i
vaſe vitreo: ⁊ calefiat vna ꝑticula ei⁹ de qua fiat in
unctio. cui ſupponat̃ ſtupa canapina bñ calefacta
⁊ dẽſa cum decenti ligatura. Hec ſunt q̄ mihi ꝑ nũc
vtiliora videntur ad ſui ſanitatem.

Conſiliũ. 118. De tremore cordis de ver tigine ⁊ de debilitate di= geſtiue ſtomachi.

Licet accñtia q̄ remãſerunt huic
viro ſeruo dei fratri Mar=
co de ordie ſcti Georgij de alega ſint
numero plura tñ ꝑncipalia ſunt qb⁹
adhibẽda eſt cura ↄpleta. ¶p̄ᵐ q̄dez
eſt motus tremulus cordis ↄtinu⁹: re
miſſior tñ q̄ȝ eſſe ſoluerit. ¶2ᵐ accñs eſt capitis diſ=
põ a mã flatica in eo ↄtẽta q̄ ventoſa ta: ⁊ inter pã=
niculos cerebri ↄtẽta: vertiginoſos mot⁹ cũ aliqb⁹
dolorib⁹ extẽſiuis in eo efficit. ¶3ᵐ accñs eſt dimi=
nuta digeſtio in ſtomacho q̄ ꝓuenit a mã flegmati
ca in eo ↄgeſta ⁊ etiã ſm partez a capite defluente.
¶Et ex iſtis bñ ↄſideratis colligi põt ꝙ nõ eſt mira
bile ſi aliqñ in hoc viro apparet laſſitudo vel debi=
litas. ¶Itẽ multitudo ſputi ⁊ aliqñ rugit⁹ in ſtoma
cho ⁊ in vẽtre. ¶4.° ſi qñq3 i eo apparẽt ſcothomie
⁊ ſvẽtoſitates in aurib⁹. ¶Oĩa eñ hec accñtia a pre
dictis tribus immo a quolibet illoꝝ per ſe ꝓuenire
poſſunt. q̄re neceſſarium eſt ei feſtinãter intendere
ad eorum remotionem vt nunc ſequitur.

Attẽto igit̃ regimine ꝑ res non nãles cõue=
nienti. ſ. ꝙ hic vir euitet lacticinios
paſtiles cibos humidos ⁊ vẽtoſos ⁊ ꝙ in q̄cũq3 aba
tione pcc magis q̄ȝ vſq3 ad ſaturitatem comedat. ⁊

bibat vinū albū vel rubeū mediocris fumoſitatis abſq; aq̄ aut cū pauca aq̄ cōmixtū ⁊ caueat a ſuperfluo motu ⁊ ꝓprie poſt cibū ⁊ a longa ⁊ ſubita dormitione poſt ipſum. Cū regimine medicinali ſe regat cū .v. remedijs infraſcriptis. ¶ Primū itaq; illorū eſt: vt vtat̄ iſtis pillis de quib⁹ accipiat .v. ol fine .xv. dierū vſq; ad medietatē mēſis iunij. tpe aūt intermedio accipiat vnā ter in ſeptimana paꝝ añ cenā ⁊ ita poſt medietatē iunij ↄtinuet aſſumptionē earū ter in ſeptimana vnā accipiēdo: vt dictū ē. Deinde incipiat vti eis ol fine .xv. dierū incipiēdo a pn⁹ ſeptēbris vſq; ad futurū ver incluſiue niſi fuerit immoderata friditas cū niue ⁊ glacie vehemētiſſimis ℞. magdaleonis alefāginaꝝ .ʒ. ß. ligni aloes ſpice nardi polij mōtani. añ. ℈. v. zedoarie. ℈. ß. formenē pille cū ſucco roſ. p ol. ʒ. vj. ¶ 2ᵐ remedium eſt: vt vir iſte vtat̄ hac ↄfectione ex ipſa ſꝑ añ cibū accipiēdo rotulā vnā. ℞. ſpecieꝝ dyamuſci dulcis. ʒ. j. doronici: oſſis de corde cerui: ſe. baſiliconis: hyacincti ſmaragdi. añ. ℈. j. ß. zuccari al. ℥. v. cū aq̄ bugloſſe fiat ↄfectio in rotulis. ʒ. iij. ⁊ cooperiat̄ folijs auri. ¶ 3ᵐ remediū eſt eł'uariū hoc de q̄ hic ſeruus dei ol 3° mane in aurora p q̄tuor horas añ cibū accipiat ad quātitatē. ʒ. iij. deglutiendo ipm. cui⁹ deſcriptio ℞. trociſ. d̄ muſco. trociſ. d̄ croco deſcriptoꝝ a Meſ. l ſtīdo. añ. ʒ. j. hyacinti. ℈. ß. margaritaꝝ. ʒ. j. ſy. de corticib⁹ citri. ℥. iiij. zuc. cādi. ℥. iiij. coquant̄ ſil' ſy. ⁊ zuccaꝝ ⁊ additis ſpeb⁹ fiat eł'uariū. ¶ 4ᵐ remediū ē vt vir iſte ſup corde ſuo ↄtinue portet iſtū ſacculū: aliq̄ñ tñ calefaciēdo ⁊ exiccādo ipz. ℞. ſpēꝝ electaꝝ de ligno aloes ſpēꝝ dyamuſci ſpēꝝ electaꝝ de hyacinto ola deſcriptiōe Aui. 5° can. añ. ʒ. iij. fiat ſaccul⁹ in ſindone retorta q̄drāgulat⁹. ¶ Ultimū remediū eſt: vt dieb⁹ intermedijs in aurora perſepe accipiat mixtionē iſtarum aquaꝝ. ℞. aque bugloſſe aque meliſſe añ. ℥. j. ß. aque roſiſma. ℥. ß. miſce calefiat ⁊ cū pauco zuc. bibatur. Hec ad laudem dei.

Cōſilium.119.

De motu tremulo cordis ⁊ difficultate anhelit⁹ cū mala ↄplone ſplenis ⁊ oppilatione apatis cū tēſione ⁊ oppilatione cānalis fellis deſcēdētis ad inteſtina cum ictericia ⁊ mala cōplone calida renū.

¶ Diuiditur autem conſilium in tria capitula.

¶ De cauſis ⁊ ſignis haꝝ diſpōnum Cap. j.

Diſpoſitio huius venerabilis pr̄is dn̄i. N. de ꝓfeſſione ſancti Georgij alecis eſt difficilis: eo q2 ipa minat̄ egritudinē aut lōgo tpe duraturā aut ſaltē verēde terminationis. ¶ Eſt eñ mala cōplo diuerſa diuerſitate partim mēbroꝝ plurium q̄ ab ea egrotāt: partim vero q2 in quibuſdā eoruz eſt mala cōplo fixa: in q̄buſdā aūt eoꝝ eſt fiēs ⁊ facta. Et lȝ hic ſermo plixus neceſſarius eſſet tñ punctualr diſcurrēdo illud qđ eſt huic rei neceſſarium nō opz p̄mittere. Egrotat eñ in eo cor cui⁹ ſignum eſt mot⁹ eius tremulus ⁊ q̄nq; ſaltuoſus eo magis verēdus q2 ꝑſeuerās eſt. Ille eñ in q̄ ꝑſeuerat tremulus mot⁹ cordis caueat ne ſubita arripiat̄ morte: ⁊ lȝ motus ſaltuoſus vel pulſatiu⁹ cordis minoris malitie exiſtat q̄ȝ mot⁹ tremul⁹ neuter tñ illorū euacuat̄ a ſuſpitione ⁊ ꝓprie cū eſt magnus. vt ptz 11ª tertij. cap. de cura tremoris cordis. ¶ At ſcđo uerū oñdit hoc anhelit⁹ ei⁹ difficultas ⁊ diuerſitas in pulſu ꝑcepta ex paruitate velocitate ⁊ frequētia q̄ q̄ñ ipm interrūpūt ꝑuitate tarditate ⁊ raritate earū. Et etiā mala cōplo in ſplene hui⁹ viri nō precife ſimplex: imo cōplicata cū egritudine cōpōnali ei⁹ q̄ facile mōſtrat̄ ex notabili tēſiōe ſub hypocrūdrio ſiniſtro q̄ ptz ab hūorali mā ⁊ ptz a vētoſitatib⁹ illuc icluſis ꝑuenientibus. In q̄ regiōe cū ſit cōpreſſio ꝑcipit̄ nocumētū ex dolore aut tēſione aut ↄpreſſione ibidē apparente. ¶ At ſcđo itez hoc idē appet ex vrine cōtētis q̄ nō euant̄ a groſſitudine opacitate ⁊ feculentia melācholica. ¶ Adhuc iteꝝ ⁊ 4° ↄſiſtis egritudo cōplonalis ⁊ cōpōnalis in ei⁹ epate ꝑcipit̄. p° ꝓpter tēſionē ei⁹ q̄ arguit oppilōnē ⁊ ꝓprie in ↄcauo epatis ad quā man⁹ tactu ꝑuenire pōt. ¶ Cadit ēt nōnulla oppilo in cānali fellis deſcēdēte ad inteſtina ꝓpter quā cām feces ei⁹ vt in plib⁹ remiſſe ſunt tincture. ¶ Uñ ⁊ ꝑꝑ eādē cām mā cholica regurgitāte de ↄcauo epatis in gibbo: ⁊ recepta i chili venā aſcēdēte ſui ſubtilitate calitate ⁊ leuitate fert̄ ad faciē ⁊ ad oclos inſeꝑabilē in eis citrinitatē oñdēs: vñ ꝑꝑ hāc malā cōplonē ⁊ cōpōnē epatis dubitabile ē de nocumēto l virtute trāſmutatiua ipſi⁹ futura fieri. ¶ Et ſiq̄dē hec mala cōplo cała notabilr intēderet̄ minat̄ eidē ſuſpitionē tympanitis ⁊ aſclitis. Si eñ calitas nō nālis multū exuberaret fieret trāſmutatio magne ꝑtis chili in vētoſitates q̄ eēt mālis cā tympanitis. ¶ Et ſilr ex ſupflua itez excoctiōe chili fieri poſſet l aq̄ſitates ↄuerſio ꝑꝑ debilitatē tranſmutatiue potētie epatis ab l moderata calitate poſitiue facta cui ſuccederet friditas priuati[illegible] ¶ Et eodē mō ſi lapſus frid⁹ epatis iualeſceret [illegible] diminutā digōnē ipſi⁹ poſſet fieri chili trāſmutatio l aq̄ſitatē q̄ nō minus eēt mālis cā aſclitis q̄ȝ vētoſitas tympanitis. Et colligunt̄ hi ſmones 14ª tertij cap. de cura aſclitis. ¶ Ampli⁹ iteꝝ q in renib⁹ ei⁹ aſſignet̄ egritudo facile ↄuīat̄. ¶ p° ꝑꝑ vrine ſicturā q̄ multū ꝑſeuerat. ¶ 2° ꝑꝑ ſedimē l ea appens qđ harenoſū ē ⁊ q̄litatis mīe iteꝝ trōbo ſuz ē trūbis ei⁹ vergētib⁹ ad colorē rubeū cū opacitate. Et ſūt hec ſigna diſpōnū renſi: vt pz 4ª affōꝝ ibi. Si ſanguis ⁊ trūbos mīgūt ⁊c. Et iteꝝ paꝝ diſtāter ibi. Qu buſcūq; in vrinis harenoſe ſubſtāt ſupfluitates ⁊c̄. Et ſūt ſmones Cōmētatoris in allatis ↄmētis. Et hec ola pulchre lege 18ª tertij. cap. de cauſis gñatiōis lapi. l renib⁹. ⁊ i fine ſili⁹ fen ca. de mictu puris ⁊ [illegible]gu[illegible]s. Uñ diligēter ↄſiderāti nō dȝ appere in[illegible]le ſi hec egritudo ſuſpitionē portēdit nō leuē: vt [illegible] p̄miſſū eſt. ¶ Q̄ ſcđo hec ſpēs male cōplonis diuerſe ſit ex fiēte: ⁊ facta cōpoſita facile ex mītis rōni[illegible]⁹ deduci poſſet: ſȝ malā cōplonē factā ſatis ꝓbat [illegible] lōgitudo. Fiētē ſcđo ꝓprie dem[illegible]ſtrat varie[illegible]s affli[illegible]ctionis ei⁹ ex intēſa ⁊ remiſſa diuerſis ho[illegible] appente: qđ etiā ↄfirmat varietas accñtium q̄ nunc itēſiora nunc remiſſiora apparēt ↄſiderāti diligenter.

¶ De regimine huius diſpoſitionis per ſex res non naturales. Cap. ij.

H Is itaq; p̄miſſis regimē ei⁹ ex pte rez nō
nālū paulſp diſcurrēdū ē pri⁹. Deīde et
medicinalū regimē ꝯſcribēdū eſt. ¶ Pro
p̄mi itaq; expeditione hic venerabil' pr̄
euitare dz māſionē ⁊ locū multe calidita=
tis ⁊ humiditatis multe. Siccitas eñ aeris aliq̄ta
ꝯueniēs eſt ei. vñ effugiat dormitionē in cella terrea
multū humida: ⁊ vaporib⁹ aq̄s refecta. ¶ Caueat
etiā a ſtrictura veſtiū ſup pecto: ⁊ hypocūdrio: ⁊ ſup
renib⁹ facta. ¶ Caueat ēt ab oī exercitio vel motu
inmoderato ⁊ ꝑpue ſup cibo facto: ⁊ oēm modū ex=
ercitādi q̄ ſolēt caput ⁊ pect⁹ leuitari effugiēdū eſt
ab eo. Et in ſūma q̄tū pōt deſcere meli⁹ eſt ei: vſq; q̄
erit plene mūdificat⁹: q̄m mot⁹ mās i fluxu pōit: vt
pz affoꝝ 5ª. ¶ Q̄m aūt mot⁹ corpa pturbat decla=
rat nauigatio ⁊c. Et q̄z iteꝝ in ipſo v̄t⁹ digeſtiua tā
ſtōachi q̄ epatis nocumēto diminutiōis digerendi
leſa ē. iō caueat multa q̄titate ciboꝝ ⁊ potuū reple
re ſtom̄. Nō ei ſemp q̄tū p appetitū expoſcit: tm̄ ac
cipiēdū eſt: ⁊ ꝑpue q̄n inuenit plenitudo magis ca=
cochimica. i. mala q̄ euchimica. i. bona: imo ꝯuenīē
tius eſt ei a mēſa recedere adhuc cū fame remanēte
q̄ ſaturē fieri: iuxta illud cañ. 3ª p̄mi. Q̄m a mēſa
diſcedēdū eſt relictis famis adhuc in ſtō remanen
tib⁹. Idē etiā de potu dicēdū eſt. q̄m ꝯuenīēti⁹ eſt ei
parū pot⁹ q̄ multū aſſumere: ⁊ erit laudabilis po=
tus mēſura limitāda taliter: vt ſtomachū replendo
nō excēdat ⁊ in eo fluctuet: ⁊ a dextra in ſiniſtrā aut
ad aliā d̄riam poſitiōis regurgitādo rugitū faciat.
¶ Poſt hec etiā dormiēdi mēſura cogitāda eſt. lz ei
nālis cōplexio ei⁹ inclinat ipm ad lōgā dormitionē
q̄z corpus ei⁹ vlr ⁊ ꝑprie caput humidū eſt: tā hūidi
tate ſubſtātiſica q̄ infuſiua. Nihilominꝰ a mēſura
ꝯſuete dormitionis parump recedēdū eſt: aliq̄ātu
lū minus dormiēdo q̄ ſolebat: ⁊ in ſumma meli⁹ eſt
ei a ꝯſueta diſpoſitione recedere paꝝ magis p au=
gmētū in vigilia q̄ in dormitione plura. Sicut eniz
vigilia ꝯſueta longior corpus exiccat. Ita dormitio
ꝯſueta ꝑlixior corp⁹ humectat: lz hoc corp⁹ lapſum
eſt ad augmētū humiditatū multaꝝ. Igit̃ curādū
eſt p exiccātia ⁊ nō p humectātia. In ſitu aūt dormi
tionis euitet decubitū reſupinū ne mā ꝯgregent̃ in
renibus: eo q̄z talis decubit⁹ multū eſt cā ḡnatiōis
lapidis in renib⁹ ⁊ augmētationis: ſed in eo nō ra=
ro ḡnati ſunt ⁊ iterū ḡnant̃ lapides: q̄re talē decu=
bitū euitare dz. ¶ Amplius iteꝝ nō eſt ꝯcedēdū de=
cubitus ſup ſiniſtro latere ꝑpter nocumētū cordis
ſupra aſſignatū ne materie illuc defluendo cōgre=
gentur ibidē ⁊ eſſet timor non leuis. ¶ Et q̄z iteꝝ vt
ſupra deductū eſt ⁊ ꝓbatū nocumētū nō leue i epa
te ipſius aſſignat̃: pari rōne decūbere nō deberet ſu
per dextro latere. Ex quo apparet q̄ nō eſt leue ꝯſi=
lium in medicina facere hoī egrotanti tāta mēbroꝝ
varietate. Nō eñ vir iſte iacere pōt ſup ſpina: vt ex
p̄mo diſcurſu ꝓbatum eſt. Neq; ſup ſiniſtro late=
re: vt ex 2° ordine deductū eſt. Neq; ſup dextro vt
parum añ ꝓbatum eſt: q̄uo igit̃ deſcere dz. Nō eñ
ꝯueniēs eſt ⁊ lōgo tpe fieri poteſt dormitio ſup fa=
cie ⁊ ventrē. Igitur difficile videt̃ in tāta ꝯdictionū
varietate poſſe conuenienter veritatem elicere. Et
ſunt ſermones q̄ ⁊ coꝝ ſiles nō raro faciūt medicuz
anxiari ⁊ ſudare nō leuiter dicendū itaq; ad hāc cō
tradictionē p̄io q̄ ꝯuenīētius eſt huic viro decūbe
re ſup parte ſup cui⁹ decubitu minus inuenit nocu
mētū aut nullū. Dicendū 2° q̄ ꝯuenienti⁹ eſt ei de=
cumbere ſup parte q̄ minori egritudine edit̃ ⁊ egro
tat. Et hec indubitanter ſi bñ cōp̄hendit̃ eſt epar
ei⁹. Ex quo appet q̄ ei ꝯuenienti⁹ eſt iacere ſup de=
xtro latere q̄ ſup alijs. Et hic me nō extēdo āplius
lz eſſet locus ſpeculationis ingentis. Ampli⁹ iterū
vir iſte regat ſe regimine accidētiū aie oīo ſollicitu=
dinē triſtitiā iracūdiā ⁊ furorē poſtponēdo: q̄m hec
extermināt ⁊ mutāt corp⁹ ab ea q̄ eſt ſm naturā cō=
ſiſtentia. 3° tegni. q̄re ſpei optime adherere dz: oēm
ſue ſalutis viā altiſſimo cōmēdare. ¶ Ultimo v̄o lz
de re alia nō nāli fiendus eſſet ſermo ꝑlixus eligen
do ea q̄ ꝯueniendo cordi nō noceāt epati: ⁊ ea q̄ epa
ti forēt vtilia nō eēnt renib⁹ nociua ⁊ ecōuerſo. nihil
ominꝰ longitudini parcēs diſcurrā p ea q̄ mihi ꝯceſ=
ſione diuina meliora viſa ſunt. Euitet itaq; cibaria
oīa viſcoſitatē habētia multā ⁊ in ſbā groſſa velut
ſunt piſces oēs paſtiles cibi: legumina oīa et ꝑpue
elixa ⁊ riſuz iter alia ⁊ caſtaneas ⁊ xilocaractas ⁊ ci
bibū. Auellāe vo: paſſule ⁊ fic⁹ ſicce ⁊ amigdale dul
ces ⁊ fiſtici ⁊ vue niōtane ſicce ⁊ poma aromatica ⁊
citranguli ⁊ limōes cōcedunt̃ ei. ¶ Silr ⁊ de olerib⁹
vtiles ſunt ei oēs magis ad frigiditatē ⁊ humidita
tē inclinate q̄ ad caliditatē: ꝑpter q̄d dedroliban ū
ſaluiā mēthā ſerpillū ruthā ⁊ ſilēs plātas oīno effu
gere dz. Bleta v̄o ⁊ ſpinachia lactuca portulaca en
diuia domeſtica ⁊ cicorea vel ſpōſa ſolis ⁊ reliq̄ fri=
gide ⁊ humide plāte valde vtiles ſunt ei ⁊ crude ⁊
cocte ꝑ oī ꝑpatiōis mō p̄terq̄ p frixionē. vñ ēt ⁊ oua
frixa euitare dz: lz apud religionē ſue ꝓfeſſionis in
maximo vſu habeant̃. ¶ De plātis aūt q̄bus in vere
veſcuntur hoīes ⁊ ꝑpue religioſi vtiles ſunt ei ſicut
ſparagi ⁊ extremitates lupulloꝝ ⁊ radices locuſte
⁊ rāpūculi ⁊ ſibi ſimiles. ¶ Si aūt ex neceſſitate reue
rentie legis ⁊ impulſione ꝓfeſſionis oporteret acci=
pere piſces de fluuialib⁹ eligant̃ ſicut lucij torrētis
ne ſquali ⁊ ſibi ſilēs. de maritimis v̄o ꝯueniūt ei ſi=
cut rūbi orade menule aq̄tice: ⁊ i ſumma oēs piſces
paruoꝝ corpoꝝ euacuati a groſſitudine ⁊ viſcoſitate
vt paulo ātē tactū eſt. ¶ De aromatib⁹ v̄o euitet pi
per. 33. ⁊ oīa aromatica calida p̄ter cinamomū ⁊ cro
cum q̄ ambob⁹ mēbris vtilis eſt: ⁊ leuitate ſua cali=
ditate aromaticitate ⁊ ſtipticitate. ¶ De his v̄o q̄=
bus ꝯdiuntur ſummope vtat̃ aceto in oī cibatione
ſua. Silr ⁊ aggreſta nō multe ſalſedinis. Et limōes
iteꝝ ꝯuenientes ſunt ei. Et oīb⁹ melior eſt ei ſuccus
citranguli. Itē vſus olei ⁊ ꝑpue dulcis ⁊ aromati=
ci vtilis eſt ei: ⁊ ſi haberi poſſet oleū de nucib⁹ in hoc
caſu eſſet ei elegāti⁹. ¶ Cū aūt in ꝓfeſſione ſua mul
tum habeat̃ in vſu caſeus nō video bñ motiuū per
ſuadēs mihi vſum ei⁹: q̄tū aūt rōnabili iudicio de=
duci pōt cum ſententijs veterū vti poteſt caſeo eta=
tis vnius anni ab oī putredine mūdificato qui ad
ſalſedinem magis q̄ ad dulcedinē inclinet̃: ⁊ ſit frā
gibilis oī viſcoſitate denudatus: talem inq̄ lauda
re poſſem ⁊ nō aliū. ¶ De potu autem ei⁹ eligat vi=

nū colo: c albū ſubſtātia tenue odore aromaticum
dulcedine priuatū: ſʒ inclinet ad pōticitatē aliquan
tā: ⁊ ſi q̄dē fuerit notabiliter fumoſum frāgat cū ter
tia pte aq̄ de bona ciſterna. Si aūt poſſet haberi pu
rū nō valde fumoſum eligibili⁹ eēt. Hec i ſūma de ci
bis ⁊ potib⁹ ⁊ p ↄ̄his de regimie p ſex res nō nāles ſʒ
q̄ ex pfeſſione ſua obſeruāda ſcribi dʒ. ¶ Ubi autē
pp̄ter inſtātiā debilitatis v̄tuti coact⁹ eſſet hic pa-
tiens aſſumere carnes etiā pp̄ter ampliationē ope-
ris laudabile foret ei vti carnib⁹ pullorū vtriuſq̄ ſe-
xus. Itē carnes anatulorū iuuenū: pdicū: faſianorū
auicularū paruarum laudabilis caſtrati: capreti: ⁊ vi
tuli. reliq̄s aūt carnes dimittat. Et laudabilius eſt
ei aſſumere tales elixas q̄ aſſatas conditas cū ſuc-
co arāciorum ⁊ ſimilium ſupradictorum.

¶ De regimine p medicinalia. Cap.iij.

Regimē v̄o ipſi⁹ p medicinalia p multa in
ſtrā cōpleri dʒ. quorū olm primū ē vt cir-
ca mediū hui⁹ mēſis faciat ſibi fieri flobo
thomiā de baſilica dextri brachij poſita
ſub cubito p quā extrahant ſanguis. ʒ.
v. ⁊ iii p horā ppinquā ortui ſolis vnā. ¶ 2ᵐ v̄o in-
ſtrm ē vt facta flobothomia iā p̄dicta die immedia
te ſequēti ſoluat vēter ei⁹ cū hac medicina quā aſſu
mat in aurora: ⁊ dormiat poſt ipſam p vnā horā im
mediate: ⁊ hora q̄nta ab aſſumptione ei⁹ bibat cya
thum vnū aq̄ ordei zuccarate calide: ⁊ poſt ipſā p
horā vnā prādeat: ⁊ eſt ei⁹ deſcriptio tal'. ℞. caſie nu
per ex̄cte de cāna cū aq̄ cicoree. ℥. j. reubar. elci. ℈.
ij. ſalis gēme gra. ij. ſpice nardi. g. v. miſce ⁊ totū aſ-
ſumat cū. ℥. ij. aq̄ deco. paruū tamaridi. ¶ 3ᵐ. inſtrm
eſt: vt die imediate ſequēti poſt aſſumptionē p̄dictā
accipiat hoc digeſtiuū: ⁊ ↄ̄tinuet ipſʒ vſq̄ quo videat
vrinā in colore ⁊ ſubā eq̄lē habēte ſedimē in fundo
rarū vel dyaphanū ↄ̄iūctū eq̄le leue ⁊ albū: ⁊ illi⁹ di
geſtiui deſcriptio eſt talis. ℞. ſyrupi de bizātijs. ℥.
j. ſy. de eupatorio. ℥. ß. aq̄ cicoree: aq̄ ſcolopē. ⁊ aceto
ſe. añ. ℥. j. miſce ⁊ totū ſumat calidū i aurora. ¶ 4ᵐ
inſtrm eſt euacuatiuū hoc qḋ recipiat die imediate
ſequēti poſt digeſtiuū. ⁊ ē ei⁹ deſcriptio talis. ℞. pil
lularū de reubarbaro. ℈. ij. pillularum cochiarū. ℈. j.
reformenť pille. viij. cū elec. ſucci roſ. ⁊ accipiant in
aurora: ⁊ oia poſt ipſi⁹ acceptionē obſeruent q̄ dctā
ſunt in aſſumptiōe minoratiui ſuprascripti poſt flo-
bothomiā. ¶ Quintū v̄o inſtrm: vt de tpe quo aſſu-
miť digeſtiuū p̄dictū oi 3° ſero imediate añ cenā aſ
ſumat vnā de iſtis pillis q̄b⁹ etiā vti pōt poſt purga
tionē oēm in toto tpe ſui regiminis aſſumēdo de eis
vnā vel duas oi ſero vel alterno ſero ſm maiorē vel
minorē vētris ſtipticitatē q̄ appebit. Eſt aūt earū de
ſcriptio talis. ℞. aloes epatici. ʒ. ij. reubarb. electi. ʒ.
ij. agarici. ʒ. ij. ſalis idi. ʒ. ß. maſticis: croci: abſinthij
ſcolopē. añ. ℈. ß. infundanť oia in ſucco endiuie: per
duos dies: deide exiccenť ad ſolē: vel ad ignē leuē: ⁊
ita remouenť earū infuſiones trib⁹ vicib⁹: de illa er-
go maſſa reformenť pille. vij. p. ʒ. ¶ Sextū inſtrm ē:
vt poſt euacuationē imediate p̄cedētē pcuret apire
venas emorroid. fricādo ſteri ei⁹ cū folijs ficus vel
ↄ̄ſolide maioris aut cū aſpo pāno: vel pūgēdo eas
cū ſetis porcinis ⁊ eſſet ei iuuamentū elegās in eua

cuādo eradicatiue oēm mām egritudinū ſuarum.
¶ 7ᵐ inſtrm eſt: vt ſi nō poſſet fieri puocatio emo
roi. modis iā dictis q̄ excuſaret ab alijs tūc apponā
tur ei vētoſe in medio natiū cū ſcarū. p q̄s extrahantur
ſan. ℥. iij. vel. iiij. ¶ 8ᵐ inſtrm eſt: vt tota ſpina poſt
purgationē ſcḋam oi die bis vngať mane ⁊ ſero cū
hoc vnguēto. ℞. amili. ℥. j. ß. terre ſigillate. ʒ. ij. ca
phore. ʒ. j. croci. g. iiij. ol. roſ. ℥. iij. oia ſil' in mortario
teranť: ⁊ fiat linimētū. Nonū inſtrm eſt: vt circa re-
gionē epatis in hypocūdrio dextro mane ⁊ ſero fa-
ciat ſibi inūctionē talē. ℞. olei ḋ maſtice. ℥. ij. ſanda
lorū al. ſpodij roſ. croci. añ. ℈. j. trocif. de ſpodio cū
ſemine aceto. ʒ. j. ß. cere al. modicū: ⁊ fiat vnguentū
molle: ⁊ in fine incorporationis ei⁹ aſpgať cū modi-
co aceti albi. ¶ Decimū inſtrm ē: vt poſtq̄ hec oia p
dies plures adminiſtrauerit reuertať ad faciēdum
aliā euacuationē. ⁊ prio q̄dē leuē cū medicina tali.
℞. aq̄ cicoree tamariſci ⁊ ſcolopē. añ. ℥. j. māne ele-
cte. ℥. j. ß. ſucci roſ. ℥. j. reubar. electi. ʒ. j. ß. ſalis idi. g.
iiij. infundanť oia in p̄dictis aq̄s: deide ſequēti ma
ne colenť ⁊ fortiter exprimanť: ⁊ p̄dicte colature ad-
dantur ſy. violarū. ℥. j. ⁊ totū in potu accipiať hora
p̄dicta. Et obſeruenť cañ. q̄ dicti ſunt de alijs eua-
cuationib⁹. ¶ 11ᵐ inſtrm eſt: vt poſt illud euacuatio-
nū iterū incipiat aſſumere digeſtiuū hoc qḋ ↄ̄tinuet
viij. dieb⁹ vt de prio dictū eſt. ⁊ eſt ei⁹ deſcriptio hec
℞. ſy. cōpoſiti: acetoſi. ſy. de eupatorio: de bizātijs.
añ. ℥. ß. aq̄ ſcolpē. cicoree. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ calidū ac
cipiat vt ſupra. ¶ 12ᵐ inſtrm eſt vt poſt digeſtiuū
illud accipiat mane imediate ſequēti hoc ſolutiuū
℞. pillarū de reubarbaro: pillarū aggregatiuarū de-
ſcriptione maiori. añ. ℈. ij. reformētur pille. vij. cū
ſucco roſ. ⁊ accipianť hora p̄dicta obſeruando poſt
eas oia que dicta ſunt de alijs pillis. Et iterū memor
ſit q̄ ſi in tpe hui⁹ digeſtionis ⁊ ante ⁊ poſt venter ei⁹
eſſet ſtipticus vtať pillulis ſupradictis m̄ q̄ ibi di-
ctum eſt. ¶ Tertiūdecimū inſtrm eſt: vt aſſueſcat ſal
tē omni alterna die facere ablutionē extremorū infe
riorū a pedibus vſq̄ ad inguina cum aqua decoc.
foliorum ſalicis violarū camomille ⁊ [illegible] papaue
ris al. vel menute recētiū p horā añ cenā ⁊ ſit aqua
hec cōuenienter calida. ¶ Quartūdecimū inſtrm ē:
vt ſi vēter ei⁹ vel ſtomachus remaneret laſſus: tunc
fiat inūctio ei cū vnguēto. ℞. gallie muſ. ʒ. j. ß. ma-
ſticis corallorū ābor roſ. ſpodij gariof. añ. ʒ. j. reſine
electe. ℥. ß. olei citoniorū de maſtice. añ. ℥. j. ß. cere. q.
ſ. fiat vnguentū bñ viſcoſum ⁊ applicetur: vt dictū ē
¶ 15ᵐ inſtrm ē: vt poſt ſcḋam euacuationē iā dictā vtať
hac mixtiōe de q̄ oi mane p tres horas añ cibū ac-
cipiat coclear. j. degluticēdo ipm ⁊ ē hec. ℞. ↄ̄ſerue roſ.
⁊ buglo. añ. ℥. ij. oriza care. ℥. j. ß. trocif. de ſpodio cū
ſemie ace. ʒ. ij. ſpodij ro. ſandalorū ru. añ. ʒ. j. foliorū
auri nūero. v. fiat eluariū vltimate ↄ̄tritionis. ¶ 16ᵐ
inſtrm eſt: vt ſepe poſt ſcḋam euacuationē oi mane
q̄ter ante prādiū ⁊ totiēs añ cenā epithimet cor ſuū
cū pāno de grana q̄titatis ſemiſſis duplicato ⁊ in-
fuſo liquore iſto tepido vel parū calido. Cui⁹ deſcri
ptio. ℞. aque aceto. aque meliſſe. añ. lib. ß. aque bu
gloſ. lib. ij. croci. ℈. ß. ſpecierū electuarij de gēmis. ʒ.
j. ß. trocif. ḋ cāpho. ʒ. ß. aceti al. ℥. j. vini maluatici. ʒ.

iiij. miſceant̃ oia ſimul ⁊ leniter bulliãt: ⁊ fiat epithi
ma vt dictũ eſt. ¶ Ultimũ ꝟo inſtr̃m eſt: vt tp̃e quo
facit epithima p̃dictũ ⁊ poſt illud etiã vtat̃ hac ↄfe-
ctione de qua ſumat paꝝ añ cibũ fruſtũ. j. Cui⁹ de-
ſcriptio eſt. ℞. granoꝝ ſiſticoꝝ. ℥. iiij. pinearũ. ℥. ij.
ſpẽrũ tria ſandaloꝝ abſq; camphora trociſcoꝝ de
ſpodio. añ. ʒ. j. folioꝝ auri nũero. v. zuccari al. lib. ß.
fiat ↄfectio cũ aq̃ abſinthij ⁊ adminiſtret̃ vt dictũ eſt.
Hec ſunt q̃ mihi meliora viſa ſunt q̃ interueniẽte di-
uina gr̃a eum ad ſanitatem p̲ducãt. In noie ⁊c.

Cõſilium. 120.

De tremore cordis a mala cõplõne frida ⁊ humida cordis: ⁊ de mala cõplõne frida ⁊ humida ſtomachi multiplicatiua vẽtoſitatũ cũ aſmate: ⁊ vigilia ſupflua: ⁊ areſfactione corporis: ⁊ boliſmo.

Egritudines honorabilis viri Joãnis de ſancto apponario multe ſunt ⁊ di-
uerſe: quas tñ mihi ad ſummã verita-
tis apparuit reducẽdas eſſe p̲ hunc
modũ. ¶ Egrotat enim motu tremu-
lo cordis p̲ueniẽte a mala cõplõne frigida ⁊ humi-
da cordis q̃ multiplicat vapores groſſos ⁊ vẽtoſi-
tates in tota regione cordis: ad quã ſequit̃ vilis oiꝫ
virtutũ caſus p̲pter ſp̃ũs reſolõnẽ ⁊ extinctionẽ q̃
p̲ueniũt ex ſuffocatione ipſoꝝ a multitudine mate-
rieꝝ in predictis locis. ¶ 2ª vero principalis eius
egritudo eſt mala cõplo ſtomachi frigida ⁊ humi-
da multiplicatiua vẽtoſitatũ in eo q̃ adeo extẽdũt
ſtomachũ ei⁹ vt p̲pter cõpreſſionẽ ab eo factam in
dyafragmate a pulmone ſequit̃ diſpõ denoiatio-
nis: que eſt aſma denoianda: ⁊ ipſa q̃dẽ eſt egritu-
do pulmonis cũ qua laborat patiẽs ſilr̃ labori quo
laborat pfeſocat⁹ aut feſtinãs aut currẽs: vt x ª
tertij. cap̃. de aſmate in exordio colligẽdũ. Et hoc q̃-
dẽ aſma eſt primũ accñs qđ hãc diſpõnẽ comitat̃.
¶ 2ᵐ vero accñs eſt maraſmus: ⁊ eſt vilis corporis
ↄſumptio ⁊ humiditatis ſubſtãtifice reſolutio: ⁊ in
ſiccitatẽ euerſio: vt a Gal̃. colligit̃ in libello de ma-
raſmo. in p̃n°. quõ enim nõ eſſet poſſibile vt corpus
nõ ↄſumeret̃ eo q2 tã appetitiua q̃ digeſtiua noci-
ta ſunt nocumẽto diminutionis maximo. ⁊ iteꝝ di-
geſtiua nocita eſt nocumẽto corruptionis. cõuertit
eñ cibos ⁊ pot⁹ in vẽtoſitates multas vbi deberet
ↄuertere ipſos i chilũ laudabilẽ. q̃re neceſſe eſt ma-
creſcere corpus ⁊ ↄſumi. Non curo hic diſputare q̃
de numero duaꝝ egritudinuꝫ. ſ. cordis an ſtõachi
fuerit prius ⁊ alterius cã: q̃m ambe ipſe potuerunt
eſſe egritudines per ſe dato q̃ nulla eaꝝ depẽdeat
ab altera. ¶ Credo ego aũt q̃ alĩs in hac mã ↄſide-
raui q̃ egritudo ſtõachi fuerit egritudinis cordis
cã: lꝫ etiã ecõtra ↄtingere potuerit. ſ. tremor cordis
cũ ſui mala diſpõne fuerit nocumẽtoꝝ cã efficiens
ſtõachi. q̃cq̃d tñ fuerit veritas eſt q̃ he diſpõnes iã
facte nũc ſunt per eſſentiã in predictis mẽbris lꝫ ẽt
per colligãtiã ipſoꝝ ab inuicẽ vna ſit cã augmẽtãdi
nocumẽtũ alteri⁹ aut ecõtra. ¶ 3ᵐ p̃ncipale accñs
eſt exceſſus in vigilãdo: ⁊ põt p̲uenire ex triplici cã
p̃ncipalr̃. ¶ Et prima q̃dẽ eſt ↄſumptio vapoꝝ dul-
ciũ q̃ ſunt cã efficiẽs ſomni oppilãdo vias p̃mi ſen-
ſitiui vel retis mirabilis: aut arteriaꝝ ſubethicaꝝ:
ex quaꝝ oppilõne ↄtingit ſomn⁹. ¶ 2ª hui⁹ vigilie
cã põt eẽ aſmatis augmẽtũ: qđ vigilare cogit. Nõ
eñ vr̃ poſſibile ſtãte vehemẽti motu dyaſtoles ⁊ ſi-
ſtoles p̲riũ pectoris p̲lõgari ſomnũ: ſiue ſit q2 nocu-
mẽto pectoris cõpatit̃ cerebrũ: ſiue ſit q2 motus pe-
ctoris eſt cã magni mot⁹ in toto corpore: ſꝫ ſtante
magno motu reſoluunt̃ vapores q̃ ſunt cã ſomni vt
dictũ eſt. ¶ 3ª cã vigilãdi eſt ipſa egritudo cordis
cũ ſui humidi ſubſtãtifici ↄſumptione. Cũ itaq; ip̃ꝫ
ponat̃ p̃nᵐ oim ſenſuũ ⁊ motuũ interioꝝ ⁊ exterio-
rũ, p̲pter nocumẽtũ ei⁹ ipedit̃ opatio dormiẽdi: ⁊ eſt
rñſio facilis apud tenẽtes viã Ar̃. ⁊ ſequaciũ ei⁹.
¶ 4ᵐ accñs ad hãc diſpõnẽ ↄñs eſt abominatio ci-
bi p̲ quã adeo ſtõachus cibũ reſpuit q̃ vno ſolo bo-
lo ſatur exiſtit. Uñ opꝫ in aſſumptione cibi p̲lõga-
tionẽ facere magnã: cũ tñ ois ei⁹ mẽbra: q2 arida ci-
bo indigerẽt multe quãtitatis. ⁊ hec eſt rõ formalis
boliſmi q̃ eſt vehemẽs appetit⁹ oim mẽbroꝝ cũ ſa-
tietate ſtomachi: vt colligit̃ 13ª tertij. cap̃. de fame
vaccina. ¶ Ultimũ accñs ẽ vehemẽs corporis ſiptici-
tas q̃ ↄſequit̃ ↄſumptionẽ humidi qđ deberet inteſti-
noꝝ ſubſtãtiã irrorare ⁊ fluxibilẽ facẽ. ⁊ ſeq̃tur etiã
imoderatũ ſiccitatẽ toti⁹ corporis q̃ ipedit actũ ipel-
lẽdi. Q2 ois immoderata diſcraſia deijcit actum. i.
opationẽ p̲prie v̲tutis affoꝝ 2ª. Hec in ſumma eſt
diſpõ huius viri ad veritatẽ reducta q̃ adeo diffici-
lis exiſtit q̃ niſi oipotẽtis auxilium interueniat ſpẽ
mortis magis q̃ vite ſibi minatur in proximo.

Uidet̃ aũt mihi huic diſpõni q̃ citi⁹ eſt poſſi-
bile p̲uidẽdũ p̲ hũc modũ. ¶ Primo
quidẽ q̃ remoueat̃ ab eo vẽtris ſipticitas. ¶ 2° q̃
attẽdat̃ reſtaurationi virtutis feſtinãter. ¶ 3° q̃ p̲-
curet̃ minoratio cordis tremoris. ¶ 4° q̃ alleuiet̃ an-
helit⁹ ei⁹ difficultas. ¶ 5° q̃ itẽdat̃ ad p̲uocationẽ
ſõni in eo. ¶ 6° ⁊ vltimo q̃ p̲uideat̃ ne tãta multi-
tudo vẽtoſitatis in ſtõacho ipſi⁹ gñetur ⁊ ↄgreget̃.

Gratia primi ſicut egritudines repletionis
ſanat euatio. Ita egritudines de in-
anitione ſanat reſtauratio affoꝛiſmoꝝ 2°. Itaq; oi
mane apponat̃ ſibi cliſtere hoc. ⁊ ſi virtus tolerare
põt nõ eſt incõueniẽs eidẽ cliſtere ẽt in ſero applica-
re: q̃m ip̃m cũ lenitione ſua reſtauratiuũ eſt. Cuius
deſcriptio. ℞. folioꝝ maluaꝝ viol̃. ſe. lini fenugreci
añ. M. j. ß. coquantur oia in ſitula vna aque cũ vno
capite caſtrati vel hedi vel agni pinguiuꝫ minutim
inciſo. Et huius brodij recipiantur. ʒ. xij. olei viola-
rum olei ſiſami olei amigdalarum dul. añ. ℥. j. me-
dulle crurium vituli. pinguedinis anatis ⁊ galline
butyri recentis. añ. ʒ. iij. ß. zuccari ru. ℥. j. miſce ⁊ fiat
cliſtere. ¶ Ad hanc etiam intentionem valet vt inun-
gatur pars ventris ab vmbilico vſq; ad femur cum
hoc linimento. ℞. olei amigdalarum dul. pinguedis
anatis butyri recẽtis. añ. ℥. j. bulliãt oia inſimul in
℥. iiij. ſucci mercurialis vſq; ad conſumptionẽ ipſi⁹
et adminiſtretur vt dictum eſt tepidum.

Gratia ꝟo ſc̃ói teneat̃ modus iſte in cibatio-
ne eius p̃mo q̃ nullũ cibũ maſtica-
lem recipiat: immo cibus eius ſint vitelli oui in aq̃
bugloſ. ⁊ mẽthe p̲tib⁹ equalib⁹ cocti ⁊ deglutiant̃.

¶ 2° vero detˀ ei aqua ſublimationis caponis vel gallinæ pinguis. Ita ꝙ in ſublimationem vnius pulli a ꝯponatˀ. M.j. mēthe ⁊ tantūdem bugloſſe de qua ſublimatiōe. x. vel. xij. in die detˀ eidē cū octaua parte bone maluaſie dulcis. ¶ 3° ꝓ grā cibationis detur ſibi brodiū decoc. pulloꝝ gallinaꝝ vel colūboꝝ nō bñ cōplete pēnatoꝝ. Ita ꝙ de eoꝝ carne cōplete diſſoluatˀ in brodiū cū. x. folijs mēthe ⁊ quatuor folijs bugloſ. ⁊. iij. gra. cimi. ¶ 4° iteꝝ detˀ ibi ſuccus expreſſionis carniū predictaꝝ q̄ prius aſſe fuerant cum predictis folijs ⁊ granis in coꝝ vētre poſitis. ¶ 5° fiat ei iuſculū de cerebellis ⁊ teſticulis pulloꝝ vel colūboꝝ in predictis brodijs ꝯtritoꝝ. ¶ 6° pōt exhiberi cōtuſum pulli decoctū cū predictis folijs. Et quocunq; hoꝝ ciboꝝ ſibi dato ꝯueniēs eſt ſuper aſpergere eidē aliquas guttas maluaſie ⁊ vini citoniorum. ʒ. ß. ¶ Potˀ vero eiˀ ſit vinū albū ſubtile dulce ⁊ boni ſaporis. Et ſi oportuerit eidē adiūgere aquā ſit aq̄ decoc. gaꝝ. ⁊ in phiala vna vſq; ad conſumptionē quarte partis tribianū vel ribolum.

Tremori

ꝓ cordis ſubueniatˀ ꝑ hūc modū. ℞. floꝝ recētiū roſiſmarini ʒ. iij. floꝝ ſaluie bugloſſe ⁊ boraginis. añ. ʒ. j. ß. croci. ℈. j. coquantˀ predicti flores in ſufficienti quantitate maluaſie ⁊ contritis fiat emplaſtrum: quod calidum ſuperponatˀ toti regioni cordis.

Alleuiari

aūt pōt anhelitˀ ipſiˀ ꝑ ꝓdictuꝫ emplꝫ ꝯfortādo cor ⁊ facilitando organa anhelitˀ. ¶ Et ꝯferūt eidē vt circa horā tertiā noctis ⁊ in aurora detˀ eidē h potˀ. ℞. aq̄ bugloſ. ʒ. j. ß. hyacīti ſmaragdi ſaphiri margaritarū oſſ. de corde cerui deronici. añ. ℈. vj. vini maluatici coclearia duo. puluerizētˀ oīa ꝑ ſe deinde miſceantur ⁊ calida vel tepida detˀ ſibi in predictis horis.

Prouocāt

etiā ſomnuꝫ hec inſtrā. pᵐ eſt vt partes extreme ipſiˀ vt pedes ⁊ crura ⁊ manˀ ⁊ brachia etiā facies balneētˀ cū hoc. ℞. floꝝ nenufaris. folioꝝ violaꝝ ⁊ papaueris al. recentium. añ. M. iij. camomil. recentis. M. ij. coquantur in ſufficienti aqua ex qua calida fiat vt dictum eſt. ¶ Confert etiam huic intentioni vt plāte pedum manuū frōs ⁊ tempora ⁊ brachioꝝ pulſus inungantˀ hoc linimento. ℞. ſe. papaueris al. ʒ. ß. ſe. lactuce portul. violarum. añ. ʒ. ij. croci. ℈. j. olei nenufaris. olei de ſemine lactuce vel de floribus cucur. ana. ʒ. j. cere al. q. ſ. fiat vnguentuꝫ molle: ⁊ ipm̄ poſtea bulliat in. ʒ. iij. ſucci papaueris recētis vſq; ad conſumptionem ipſius.

Cōgregationi

aūt vētoſitatū in ſtomacho iā aliqua iter vˀ eſſe ꝓuiſum. qꝛ in decoctionibus olbˀ aſſumpta ſunt velut cinamomuꝫ mētha gaꝝ. ⁊ crocus. ¶ At vero iterum medicamen vltimum eſt hoc. ℞. pul. enule ſicce. ℈. j. pul. cimini. ℈. iiij. miſce ⁊ ieiuno ſtomacho in potu detur cum modico ſui vini ſupra deſcripti. Hec in ſumma eſt regula regiminis eius melioꝛ ſecurioꝛ ⁊ facilioꝛis auxilij. Supremus autem omnipotens in ſui ſalutem dirigat ea.

Conſilium. 121.

¶ De tremore cordis.

Hic motus tremulˀ cordis huius religioſi prouenit a multitudine ſanguinis cholerici vaporoſi ⁊ vētoſi circa partes cordis: cuiˀ vapor vel vētoſitas cū multiplicatˀ in predictis locis extēdēdo ⁊ cōprimendo ꝯculcat partes cordis: ⁊ ſequitˀ hoc nocumētū in anhelitu ꝓpter neceſſitatē in corde auctā q̄ cogit ipſum attrahere aerē velociter ⁊ multe ſpūtatis: ⁊ qꝛ etiā multitudo illoꝝ vapoꝝ ⁊ vētoſitatū ī partibˀ pectoris ꝯgregatˀ neceſſe eſt cor iniri ad expulſionē eaꝝ velocē ⁊ vehemētē. Alr̄ facile vir iſte incurreret diſnā aſma vel orthomiā. Uñ ꝓpter ꝓdictas cās appet ꝙ nō ſolū ī arterijs verūetiā in corde creſcit neceſſitas euētādi et mūdificādi: ꝓpter qđ dyaſtole ⁊ ſiſtole cordis ⁊ oim̄ ꝑtiū ſuiētiū anhelitui neceſſario ſit magna velox ⁊ frequēs. ¶ Et ex hoc fundamēto itelligēti apparere pōt q̄ ſit hoꝝ cā efficiēs: qꝛ virtˀ neceſſitata vehemētius agit. ¶ Et appet etiā q̄ ſit huius nocumēti materialis cā vel ſibi ꝓportionata: qꝛ eſt vapor vel ventoſitas. ¶ Et ſequitˀ etiā cognitio finalis cauſe ⁊ formalis facile intelligēda. ¶ Ex fundamēto apparet ꝙ opꝫ virū iſtum ſollicitū eſſe: vt cito curetˀ ne perdicatˀ ad ſubitū virtutis caſum aut ſaltē ad aliquam ſpeciem nocumenti anhelitus de predictis.

Unde abſtineat

primo ab oi ciboꝝ ⁊ potuū multitudine. caueat māſionē in aere frigido vaporoſo ⁊ nebuloſo. Et effugiat oē cibariū vētoſū: ſicut lac legumina: mel: fructˀ oēs: ⁊ maxime humidos euitet groſſa cibaria ⁊ viſcoſa velut paſtilla: piſces magnoꝛuꝫ corpoꝝ: panis azimˀ: caſeus antiquus: caſtanee et ſimilia. Effugiat etiā acuta ⁊ vaporoſa ſimul velut cepe alleū raphanus: porrū: nuces: ⁊ ſal[illegible]ēta oīa. Fugiat ēt vſum vini groſſi rubei pōtici ⁊ [illegible]. Euitet oino cuiuſcūq; aque potum niſi fuerit precocta cū parua radice liquiritie bene munde.

Pro regimine

aūt medicinali ſex vi de[illegible] remedia ꝑ nunc obſeruāda. ¶ Primū quid[illegible] vt vētre exiſtēte mediocris fluxib[illegible] poſſibile mane ī medijs tertijs flobotometur baſilica dextri lateris ſub cubito: ⁊ extrahantur ſang. ʒ. iiij. ad educendū ſuperfluitatē eius ꝯuertibilē in vapores ⁊ vētoſitates. Hec enim flobotomia olm optima eſt in alleuiando cor a repletione materiali. ꝑ .2ª tertii. cap. de canonibˀ curationis cordis. ¶ Poſt iſtā aūt flobotomiā mane immediate ſequēti ſoluatˀ venter eius cū hac infuſione. ℞. aque bugloſſe. ʒ. j. ß. aque cicoree. ʒ. ij. reubar. ele[illegible]ti. ʒ. j. ß. agarici. ʒ. j. ſuc[illegible]. ʒ. ß. ſpice nardi. ℈. ß. ʒ ʒ. gra. v. fiat omnium [illegible] per diē naturalē. Mane aūt calefiat: ⁊ coletˀ [illegible] expreſſione forti ⁊ colatura bibatˀ calida ⁊ tar[illegible] poſt cibus horis. v. Et tunc bibat cyathum vn[illegible] ordei zuccarate calide. poſt quā per l[illegible] prādeat. ¶ Poſt minoratiuū aūt pred[illegible] immediate ſeq̄nti ī aurora accipiat hoc digeſtiuū calefactū. ℞. ſy. de pomis. ſy. đ corticibˀ ci[illegible] ortacca re. añ. ʒ. ß. aq̄ bugloſ. meliſſe ana. ʒ. j. aq[illegible]. ʒ. j. ß. miſce ⁊ totū accipiatˀ diebˀ. viij. continuis. ¶ 4° re.

mediū eſt: vt ſi vir ille tp̄e aſſumptionis digeſtiui p̄ſcripti nō haberet vētre bñ fluxibilē: tūc oī ſero aut ſaltē oī alterno ſero accipiat añ cenā vnā de iſtis pillu. ℞. aloes abluti. ʒ. ß. reubar. electi. ℈. j. ſalis indi. ǧ. v. fiāt pille cū ſucco roſ. ex oi. ʒ. vj. ℭ 5ᵐ remediuȝ eſt: vt poſt digeſtiuū p̄dictū 9ᵒ die ſequēti ſoluaꝛ cū p̄aſſumpto minoratiuo: ita tñ ꝙ ſi vēter eēt multū fluxibilis ſubtrahaꝛ ab ipſo q̄rta ps ⁊ obſeruenꝛ poſt ipm oīa q̄ de minoratiuo ſunt dicta. ℭ Ultimū remediū ē: vt poſt oīa p̄dicta fiat ſibi hoc epithima ℞. aq̄ buglo. lib. ß. aq̄ cicoree lib. j. aq̄ meliſſe. ℥. iiij. ſpērſi eluarij de gēmis ſpē̄ꝑleni ficātis Almā. añ. ℈. j. ſpērum tria ſandal. ʒ. j. ß. aceti albi. ℥. ß. maluatici cyathū. j. bulliāt ſimul modicū ⁊ infundaꝛ in eis pānus de grana magnitudis ſemiſ. q̄ bñ expſſus ſupponaꝛ mamille ſiniſtre quiq̄ vicib' añ prādiū. ſex vicib' añ cenā. ⁊ poſt cenā duab' vicib' apud ſomnū Et ita ad laudē ſaluatoris obtinebit ſanitatem vt ſpero. Si autē non remaneret bñ ſanus reſcribat.

Cōſiliū. 122. De diſpōne lipothomica q̄ non raro reuoluiꝛ ad verā ſyncopim.

ℭ Diuidiꝛ aūt Conſilium in tria capl'a.

ℭ De inueſtigatione cauſarum. Cap̄. j.

Accidēs ingēns p̄iculi ardue ꝯſideratiōis q̄ntū ad cās efficiētes ⁊ māles ipſi' producti⁹ nas ⁊ q̄ntū ad patiētia mēbra iā nūq̄ inualuit in reuerēdū patrē dñȝ archip̄ſbyterū ſancte Marie de ſcledo dioceſ. Uincētine. ℭ Et eſt lipothomia q̄ nō raro reuoluiꝛ in verā ſyncopim differens ab illa ex hoc q: ipa ⁊ intēſiue ⁊ extēſiue leuior eſt. Cum eñ inuadit ipm aliqñ leniter nocet ⁊ cito abſoluiꝛ ab eo: qđ ꝓuenit ex debilitate efficiētis cāe ⁊ materiei paucitate ł ſubtilitate ⁊ leuitate. ⁊ ꝓpter hoc differt a ſyncopi. q: 8: lipothomia a lipos qđ eſt defectus ⁊ ſincopis eſt fortior illa: q͂ꝛ ⁊ ſubito inuadit ipm ⁊ vehemētius etiā nocet: ⁊ ampliori tp̄e ꝑdurat. Cū eñ inuadit ipȝ ſyncopis: ita velociter ⁊ magno impetu nocet ei: qđ aufert ab eo operationes ſenſuum exteriorȝ: ⁊ motus etiam ſm magnam partem ſcilicet motum progreſſium et flexiuum membrorum ad omnes differentias pōnis p̄ter illos q̄ neceſſarij ſunt ad ſaluandū vitā. nō eñ auferꝛ ab eo dyaſt: les ⁊ ſiſtoles arteriaꝝ neq̄ mēbrorum anhelitus ſeruiētiū. alr eniȝ oīno deficeret. Et lege iſtos ſermōes. xiª. tertij cap̄. de ſyncopi in deſcriptione ſua. ℭ Et q: vir iſte corp' eſt plectoricū ſatis nō leuiter timēdū eſt de caſu ei' ⁊ ꝓprie cū acceſſus frequētaret euētū ei' ⁊ caderet in periculū ꝓnunciatū ab hyp. aff. ꝝ 2ª ſermone illō q̄ exoluūtur frequēter ⁊c. pro q̄ etiā lege Cōmē. ibi Et ne talia gratis dicta videanꝛ opȝ ſubtilꝰ cōtemplādo negociari in cauſis huius diſpōnis. Eſt ergo cerebrū hui' viri ⁊ ſtomachus etiā lapſus a medio gñis ꝑ augmētū frigiditatis ⁊ humiditatis materialis q̄ eſt mā flegmatica mucillaginoſa ⁊ aquoſa Pars ergo illius a capite q̄ñq̄ fluit paulatine ł cōcauitatib' pulmonis accipiꝛ. ⁊ iā aliqñ ſemicōplete claudit eos. Cū etiā pars eius materiei a ſtōācho euapo rat ad pect' ex vtriuſq̄ māei vaporib' multiplicatis impleꝛ arteria venalis: ⁊ ptes pulmōis iā p̄dicte ꝓpter qđ cordi nō ſufficiēter ſatiſfacit aer inſpiratus q͂ꝛ nō eſt q̄ntitatis ſufficiēter ingredi debēns vias illas aliq̄ntū clauſas. ℭ Silr etiā cū ptes pulmonis ⁊ pectoris nō ſufficiēter ꝯſtringanꝛ: vt poſſit aer vilior fact' ⁊ copioſa q̄ntitas vapoꝝ expelli ad ex̄ neceſſe eſt cordi ſupuenire diſpōnē p̄focationis ꝓpter qđ forti ⁊ ſubita facta ſpūum retractione cadut mēbra ab opationib' ſenſus ⁊ mot' vt p̄dictū ē. ℭ Cū aūt ſupueniat a cerebro māei deſcēſus nō paulatinus ſȝ mult': q̄ deflux' a ſapiētib' nūcupaꝛ ſup occurrēs materieb' q̄ in pectore ⁊ iuxta cor ꝯgregate fuerūt ꝑ paulatinū deſcēſum: accidit tūc ꝟtutū defect' maior ⁊ velocior ſyncopalis nolatus: a ſyn qđ eſt ſiꝛ: vel in inſtāti: ⁊ cope qđ eſt defect' eueniēs. Iuuanꝛ aūt hec duo accñtia: immo ⁊ cā euētus ei' ⁊ a cōpreſſione mēbroꝝ anhelit' ⁊ pulſus ꝓueniente a multitudine ſanguis inuēti in venis ⁊ arterijs dyafragmatis. pleure mediaſtini pāniculis chilis alicēdētis ⁊ arterie adorti. vir eñ iſte multū ſanguinem ⁊ humores gñat in epate ſuo: qđ notabil'r ſanguificū eſt. Et leuiter deduci pōt ex multitudine carnoſitatis habitudis ei' toti' ⁊ calore rubicūdo. ⁊ ſic de alijs. Cū ḡ vapores ⁊ māe p̄dicte ꝯtineanꝛ in ꝯcauitate pulmōis ⁊ ptib' cordis: ⁊ multe māe in venis ⁊ arterijs q̄ntitate ſua ꝯprimūt p̄dicta mēbra: quō eſt poſſibile ꝙ arterie ⁊ mēbra āhelit' itā apiri poſſint vt attrahāt q̄ntitatē aeris ſufficiētis euētare caliditatē cordis difficile eñ ē imaginari impleto vaſe receptibile poſſe recipi. Silr etiā materie ⁊ vapores cōtente in ꝯcauitate arteriaꝝ ⁊ venaꝝ ꝓhibent parietes ipaꝝ debite applicari verſus cētrū. Ita ꝙ ſufficiāt expellere aerē ⁊ fumos in eaꝝ ꝯcauitate ꝯtētos retineꝛ ergo multitudo fumoꝝ in quacūq̄ ſiſtole q̄ nō cōplete fit. q̄re neceſſe eſt cor icurrere lipothomiā ⁊ ſyncopim vt demōſtratū eſt. ℭ Ex q̄bus oībus intelligēti facile apparet poſſe colligere cās horū accidētiū. ſ. materialē q̄ ē ſupfluitas flātica ⁊ fumi caſpinoſi iā declarati: ⁊ efficiēs cā q̄ eſt ipſa materia et ſua mala cōplo. Et finalis cā q̄ eſt vehemēs conat' cordis ad attrahendū aerem ꝓ ſua euētatione ſufficientē: et ad expellendum fumos pro ſui et totius pectoris mundificatione cōuenienti. Formalis aūt horum accidētium cā eſt taliū materieꝝ applicatio cum accidētibus eiſdē coniunctis. Et ſequiꝛ ſcđo ex horuȝ fundamento oportere hunc virum eſſe ſollicitum ⁊ promptum ad ſui prouidentiam. ℭ Signa vero huius diſpoſitionis intelligenti apparent comprehenſa in notitia cauſarum egritudinis iam dicta ⁊c. ℭ Curetur hec diſpoſitio ſm ꝙ in dictis capitulis ſubſequenter apparet.

ℭ De regimine lipothomici ꝑ res nō nāles Cap̄. ij.

Primū itaq̄ iſtoꝝ eſt diſcurrere ꝑ res nō nāles memorādo q̄ de eis cuitāda ſunt. ꝓpter illa regaꝛ vt ſibi placet. ℭ Ita q̄ euitet habitationes ⁊ hoſpitia frigida ⁊ hu. ⁊ ventoſa valde ⁊ caueat cōuerſionē in aere caliginoſo: ⁊ euitet birretum humidū ⁊ pinguē: ⁊ camiſias multe ſudatiōis: ſed frequēter ꝑmutetur ab illis. ℭ In cibis vero euitet frigida et hu-

mida ⁊ aquoſa multū vt ſpinachiā: bletā: lactucā:
portulacā: endiuiā: ⁊ ceraſa multa: ⁊ auella. ⁊ criſo
mills cucumeres ⁊ angu. quoꝝ nullū tangat: niſi ce
raſa: in quātitate tñ pauca ⁊ ficus recētes q̄ optime
ſunt ſibi. ¶Dimittat ēt cibaria oppilatiua groſſa ⁊ vi
ſcoſa: vt paſtiles cibos: piſces velut āguillas: tichas
⁊ alios magni ⁊ viſcoſi corpis. Cācros ꝟo fontales ⁊
marſiōes ⁊ ꝯſiles comedere pōt. ¶De carnib' ꝟo di
mittat ātiq̄s ⁊ ꝗleſcūq̄ pingues valde. ¶Effugiat
ēt leguminū vſuz vſq̄ ad duos mēſes: ⁊ ſalſa ciba-
ria: vt caſeū: carnes ſaltas et ſilia dimittat oīa. In
rel. q̄s ꝟo cibis faciat mō ſuo. ¶Uino ꝟo vtat albo
claro ſubtili medio cris vinoſitat; ⁊ nō dulcis ame
no ⁊ boni ſaporis. Aquā aūt dimittat oino. q̄m pe-
ctori valde ē inimica. ⁊ iuxta illud hyppo. frigida ſi
cut nix vel criſtallus. ¶In mēſura ꝟo cibatiōis ſue
caueat comedere frequēter: ⁊ in q̄cūq̄ cibatione ſit
adeo auar' ꝙ nō cōplete ſatiſfaciat appetitui ſuo
ſ; recedat a mēſa reliq̄is famis adhuc i ſtō reſerua
tis magis q̄ꝫ cōpleta ſaturitate cōplacēdo ſibi ⁊ ci-
bos oēs degluti at bñ maſticādo ⁊ nō dnorādo ſicut
mos eſt pluriū clericoꝝ. ¶Silr ēt euitet dormitionē
ſup cibo velociter factā. neq̄ ēt ꝓlixa ſit dormitio ei'
ꝑtrāſiēs ſpatiū octo horaꝝ: ⁊ ſi facere pōt nullo mō
dormiat in die ꝯ ꝓbſos multos. ¶Cōueniēs aūt eēt
ei poſtq̄ꝫ celebrauerit aſcēdere mōtes ꝑ ſpatiū dua
rū horaꝝ: aut paſſib' ſatis velocib' ꝓgreſſiuo motu
exercitari. maxīe ei ꝑs ſupfluitatū q̄ faciūt ſibi mo-
tus lipothomicos ꝑ declaratos ē ſupfluitas ētie di-
gōnis ⁊ q̄rte: q̄ vt in plurib' ꝑ exercitiū diuertitur ⁊
ꝯſumit: vt colligēdū eſt 4° de regimie ſanitat; cap̄.
ꝑrio. ⁊ 3ª primi cap̄. de exercitio ⁊ iuuamēto ei'. At
ꝟo iteꝝ in paſſionib' aīe moderamētū accipiat. Ita
vt neq̄ ira neq̄ furore aut altera aī paſſiōe affuga
tur. ꝑ quā vehemēs ⁊ velox in ſpiritib' ⁊ humorib'
efficiatur mot'. ¶Neq̄ etiā paſſionib' aduerſis: vt
triſticia ⁊ anguſtia affugi dꝫ. q̄ materias ſepeliunt
in ꝓfundo mēbroꝝ. Extermināt em̄ hec ⁊ mutāt cor
pus ab ea q̄ ſm naturā cōſiſtētia tertio tegni.

¶De cura lipothomice ꝑ medicinalia. Cap̄. iij.

Oportet itaq̄ huic diſpōni ꝓuidere ſ; or
dinem in iſtis. xv. inſtrūis ꝯprehēſum. de
quoꝝ vno ꝑmutatio fiat ad reliquū ſm
ꝙ nūc ſequit. ¶Primū itaq̄ eſt: vt q̄ꝫcī-
ius eſt ei poſſibile accipiat i aurora pil
lulas iſtas dormiēdo poſt eas ꝑ horā vnā. ⁊ poſt q̄n
q̄ horas accipiat cyathū vnū aq̄ lactis calefacte ⁊
poſt ipſam prandeat ꝑ vnā horā. ℞. pillaꝝ de reu-
bar. ʒ. j. pillaꝝ de tera cōpoſita. ℈. j. fiant pille. viij.
cū ſucco roſaꝝ recētium. ¶2m inſtrm eſt hoc. ℞. aq̄
betonice ⁊ abſinthij. aā. ℥. j. ß. aque meliſſe. ℥. ij. mi-
ſce ⁊ totū calidū bibat in aurora ſex dieb': ⁊ tardet
cib' ad minus horis q̄tuor. ¶Tertiū inſtrm ē hoc.
℞. aloes epatici. ℥. ij. maſticis croci violarum florū
bugloſ. aā. ℈ ß. ſpodij roſarum aā. gra. iij. dyagri
dij gra. vij. agarici electi: turbit lapidis lazuli an. ʒ.
ʒ. ß. infundant oia in ſuccū cicoree ꝑ triduū ⁊ exicce
tur ſub radijs ſolis agitādo ꝑſepe. tunc ergo ex mā
illa fiāt pille ex ol. ʒ. vij. de q̄b' oi ſero parū ante ce-
nā accipiat vnā. Et attēdat ꝙ etiā iſtaꝝ pillularuꝫ
vſus ꝑ integrū annū ſibi valde ſecur' eſt ex eis ac-
cipiēdo vnā oi q̄nta die hora ꝑſcripta. ¶Quartū in
ſtrm eſt vt poſtq̄ꝫ aſſumpſerit aq̄s mane immediate
ſequēti in aurora accipiat hoc ſolutiuū. ℞. agarici
electi. ʒ. ß. pulueris hermodactyl'. reubar. ana. ℈. j.
dyagridij ſalis gēme. aā. gra. ij. ʒʒ. ſpice nardi ſinā
ti aniſi. an. gra. iij. incorporent ſil' oia cū. ʒ. ß. melis
roſ. ⁊ bibat totū cū. ß. cyatho aq̄ calide decoctionis
volubilis mi. q̄ ſerpit ſup plātis: ⁊ in hoc ſolutiuo ob
ſeruent ꝯditiōes oēs tacte ſupi' in ꝑrio minoratiuo
¶5m inſtrm eſt: vt poſtq̄ꝫ iſte vir fuerit euacuat' a
14° die ꝑhtis mēſis vſq̄ ad. 20m eiuſdē faciat ſibi
flobothomiaꝫ de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito
inuēta ꝑ quā educant ſanguis. ℥. v. hec em̄ felicita
bit curā ſuā cōplete euacuādo ipm̄. Ipſa em̄ eſt ita
vtilis ad euacuandū repletionē mālē: vt legit ꝫ1ª
tertij. cap̄. de canonib' curat[illegible]is corpis. ¶6m inſtrm
eſt: vt iſte vir ſaltē ꝑ totuꝫ m[illegible]em ma[illegible] ſup mamilla
ſiniſtra portet vnguentū hoc ſup pāno lineo ſperiſ
co extēſum. qd̄ q̄ſi ſemp adhereat ibidē. Cui' deſcri
ptio. ℞. carabe zedoarie coral. al. ⁊ ru. blacte bizan
tie ſe. baſilicōis been al. ⁊ ru. floꝝ roriſmarini. aā. ʒ.
j. ß. macis. ʒ. ij. ſe. acetoſe ſcariole et citoree. ana. ʒ.
iiij. roſaꝝ floꝝ nenufaris. aā. ʒ. vj. reſine electe. ℥. j. ß.
laudani. ℥. ß. cere al. ʒ. iij. diſſoluant ſil' reſina ⁊ lau-
danū ⁊ incorporent cū cera. ⁊ cū ceperint infrigidari
addant ſpēs ⁊ fiat vnguentū ⁊c. ¶7m inſtrm ē: vt
iſte vir ſemp habeat in mēſa hūc puluerē: de q̄ aliq̄d
imponat i ferculis eius. ℞. cinamomi electi. ℥. ß. cro
ci. ʒ. j. pulueris zedoarie. ʒ. vj. pulueriꝫent oia ꝑ ſe ⁊
incorporētur. Eſt em̄ zedoaria ſingularis [illegible] hoc ca
ſu. de ipſa em̄ ſcripſit Aui. ꝙ ꝯfert tremori cordis ve
hemēter valde. ¶8m inſtrm eſt hoc. ℞. olei de men-
tha olei de origano. ana. ℥. j. ß. coralloꝝ ru[illegible]ſtias
roſaꝝ ſpodij mēthe. aā. ʒ. ß. gallie muſ. ʒ [illegible] re
ſine. aū. q̄ꝫtum ſufficit. fiat vnguentum [illegible] glutino-
ſum de quo ſemp habeat ſup ſtō ſuo. ¶Nonum in-
ſtrm eſt hoc. ℞. ſpērum electuar[illegible] de gēm[illegible]a. ſpērum
electuarij d ligno aloes. aā. ʒ. j. coral. [illegible]pody baſi
liconis. aā. ℈. j. zuc. albi lib. ß. cum [illegible] fiat cō
fectio in rotulis magnis de q[illegible]a [illegible] an prandiū ⁊
cenā accipiat fruſtrū vnū [illegible] ſe[illegible] hoſtie. ¶De-
cimū inſtrm ē hoc. ℞. folij amcos baccaꝝ lauri: ma
iorane. aā. ʒ. j. ligni aloes. gal. aā. ʒ. j. ß. pulueriꝫent
oia ꝑ ſe ⁊ cōmiſceant: de quo puluere oi ſeptimana
trib' vicibus q̄n vadit ad lectum ponat ſup ꝑte ro[illegible]
ta capitis q̄ꝫtitas. v. vel. vj. gra. ordei. ¶Undeci[illegible]
inſtrm eſt hoc. ℞. epithimi. polipodij: thimi: ſcolopē
drie: cuſcute. aā. ʒ. j. tartari folliculoꝝ ſene. a[illegible]
ß. macis. ℈. iiij. pulueriꝫentur oia per ſe ⁊ cō[illegible]
tur: de quo puluere ſaltē in ſeptimana bis a[illegible]
quātitas cōtinētie medij corticis nucis im[illegible]
añ cenā cum modico brodij. lubricabit em̄ [illegible]
eius ſoluēdo ventoſitates ⁊ mundificando [illegible]
machum ab eis. ¶Duodecimuꝫ inſtrm [illegible].
radicis piretri quantitate[illegible] grani ci[illegible]. et
ſaltem in ſeptimana ſemel in mane diu [illegible]cet ex-
puendo aq̄ſitatem q̄ inde diſſoluetur. ¶13m inſtrm
eſt: vt iſte vir ſepe in cibarijs vtatur co[illegible]edere fo-
lia bugloſſe ⁊ meliſſe tam recentia q̄ꝫ in ci[illegible] cocta.

¶Quartūdecimū

¶14^{m} inſtrm̄ eſt hocceluariū: de quo īcipiat aſſume
re ol mane trib⁹ horis quantitatē vnius nucis de=
glutiēdo ipſuʒ: ⁊ incipiēdo a medietate madij ꝑ to
tū mēſem iunij. poſt illud aūt accipiat de eo ſaltem
bis in ſeptimana. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. iij. zuccari
al. lib. ß. ſyru. roſ. ℥. iiij. ſe. baſiliconis: coralloꝝ āboꝝ
rū roſ. ſpodij vtriuſqꝫ been. aā. ʒ. j. zedoarie: carabe
croci. aā. ℈. ij. hyacinti: ſmaragdi: ſaphiri. aā. ℈. ß.
macis: cinamo. gariof. aā. ʒ. j. foliorūʒ auri numero
vj. margaritarum. ℈. iiij. infundant̄ fiſtici minutiʒ
inciſi in vinuʒ maluaticum per tres dies nāles. De
inde coquant̄ ſimul zuccarum ⁊ ſyrupus: ⁊ cuʒ eis
incorporent̄ fiſtici vltimate cōtriti. poſtremo autem
ſpecies incorporent̄ cū eis ⁊ fiat electuarium: ⁊ vta=
tur eo vt dictū eſt. ¶15^{m} inſtrumētū eſt: ꝙ iſte vir ꝓ
curet ꝓuocare ſibi emorroidas. eſſet enim earū ꝓuo
catio ſibi valde vtilis ad ſuarum egritudinū cura=
tionē ⁊ vite ſue ꝓlongationē. ¶Fricent̄ itaqꝫ cū pā
no biſello bñ aſpero ꝑtes ſiteri interius ⁊ exterius.
¶Et ſi hoc non cōferret fricent̄ cuʒ folijs conſolide
maio. ¶Et ſi per hoc nō apirent̄ fricent̄ cum folijs
fici recentibus. ¶Aut 4° fiat earum fricatio cū fel
le tauri. ¶Aut 5° fiat earum fricatio cū pul. euforꝫ
bij cōmixto ⁊ bullito cū ſucco rubee tinctoꝝ: cū qua
tingunt̄ oua. hoc enim eſt fortius alijs quatuor pre
cedentibus. Hec ſunt que mihi in diſpoſitione hui⁹
viri viſa ſunt vtiliora. Laus deo amen.

De egritudinibus mamillaꝝ cō ſilia ſequūt̄.

Cōſilium.123. De dolore in regione ſi niſtre mamille.

¶Diuiditur autem conſilium in capitula quinqꝫ.

¶De cauſis doloris ⁊ ſignis. Cap̄. j.

DOlorē in regione ſiniſtre ma=
mille huius nobilis exi
ſtentē neceſſe eſt eſſe egritudinē ꝑtis
cutanee pectoris: aut muſculoꝝ exte
rius velantium coſtas. Aut interme=
dioꝝ coſtis qui a ſapientibus nolan=
tur muſculi meſopleuri. Aut tertio neceſſe eſt hunc
dolorē eſſe nocumentū in pleuretico panniculo: aut
mediaſtino pectoris: aut in dyafragmate. Aut 4°
oportet ipſuʒ eſſe acciñs pulmonis. Aut 5° erit egri
tudo cordis vel caſſule eius. In pectore enim nō re=
periuntur alie ꝑticule: quibus accidere poſſit dolor
eo ꝙ pinguedo exterior coſtis aut circa cor exiſtens
nec etiam coſte dolere poſſunt. ⁊ ſiqd de cauſa dolo
ris repiri poſſit in arterijs ⁊ venis pectoris illud oīs
no reducendūʒ eſt ad diſpoſitionē membroꝝ ſupra
dictorum: que nō euacuant̄ a ꝑſentia multarum ve
narum ⁊ arteriarum: vt patet de corde pulmone et
dyafragmate ⁊ panniculis iam dictis. ¶Quoniaʒ
aūt cuiuſcūqꝫ doloris immediata cā eſt aut ſolutio
cōtinuitatis: aut ſubita ꝑmutatio cōplōnis partis
dolētis neceſſe eſt dolorē iſtuʒ ꝓuenire aut a ſolōne
ꝯtinuitatis alicuius partium ꝑdictaꝝ: aut a ꝑdi
cta mala cōplexione earum. ¶Et primo quideʒ ex=
cludendo cauſas ꝑmitiuas ſi dolet aliqua ꝑdictaꝝ
partiū ex ſolutione ꝯtinuitatis ab intrinſeca cauſa
ꝓueniente neceſſe erit materiā ſoluētē ꝯtinuūʒ: aut
ſui multitudine: aut ſui vehemēti ipulſiōe: aut acui
tate ſui illud efficere. aut qꝛ ſm magnā ſui partē cō
uerſa eſt materia in vapores: aut vētoſitates conti=
nuū ſoluētes. ¶Si aūt ꝯtingat ꝓpter multitudineʒ
materierū: tūc ſi fuerit ſanguinis dñiū cognoſcet̄ ꝑ
exuberātiā ipſi⁹ cognitā ex regimine augmentante
ſanguineʒ ꝑcedente aut pñte. vt cibis ⁊ potu ocio ⁊
retentiōe ſolite euōnis ſanguinis per naſuʒ ꝑ emor
roidas ⁊ ſiſia. Et cognoſcet̄ etiā ſanguinis augmē
tū per mediā carnoſitatē: aut ſupra illā per venaꝝ
⁊ arteriarū extēſionē ruboreʒ totius corꝑis ⁊ faciei
per grauitatē corporis ⁊ ſomnioꝝ oñdentiū ſimula
cra rerū rubearū inſtātiam. ⁊ alia paria ſigna iſtis
que per breuitatem dimitto.

¶De cura doloris a ſanguinis multitudine proue
niētis quinqꝫ intentiōes cōplectens. Cap̄. ij.

ET hui⁹ qdē doloris a multitudine ſan=
guinis ꝓueniētis canō curatiōis pendet
ex qnqꝫ intētionib⁹. ¶Prima eſt ſangui
nis ſubtractio cū flōmia baſilice dextre
manus q̄ optima eſt in euādo replōnē
ſanguineā: ad quā opꝫ ita feſtinare: vt nullū aliud
regimē digōnis vel alteratiōis flōmiā ꝑcedere de=
beat: niſi ſola ad caſuʒ virtutis ſi pñs eēt cū viuifi=
cātibus ipſam aduertētia. Et ſunt ſermones Auicē
ne. xj. tertij cap̄. de canonibus curatiōis cordis. ver
ſus ꝑncipiuʒ. In euōne que ꝓcedit curſu flōmie ita
feſtinemus ne oporteat eā nos ꝑmiſcere cū alio regi
mine mūdificatiuo: imo vt plurimū qđ in ipſa obſer
uamus eſt: ne ſuperfluat. ſ. ſanguis ⁊ ſupple adeo
vt cadat virtus: ⁊ vt viuificem⁹ virtuteʒ ſi debilitet̄
parūper cū rebus viuificātib⁹ eam. ¶Cū aūt iam
fuerit adminiſtrata flōmia: ſi nō fuerit eger notabi=
liter alleuiat⁹ per eam: ſequenti die ſoleo admiſtra=
re ſecūdationē in hora electa que ꝟtuti ⁊ medico cō
tēplāti ꝯueniētior appet. ¶2ª ſ͛o intētio in cura hu
ius egritudinis vel diſpōnis eſt multitudis ſangui
nis diuerſio. Et ſiqdē ſolit⁹ fuerit eger per aliam re
gionē hr̄e ſanguinis euōnē: apiat̄ illa via nariū vel
emorroidarū cū ꝯueniētibus inſtr̄is in ꝑmo cap̄. col
ligendū ꝑma tertij. in 2°. 13ª tertij. cap̄. de apienti=
bus venas nariū ⁊ emorroidal̄. ¶Aliter iteꝝ ⁊ 2° di=
uerſio ſanguinis poterit fieri cū applicatione vēto=
ſarum ſuꝑ natib⁹ cū ſcarificatiōe eaꝝ aut cū ꝓuo=
catiōe menſtruoꝝ in mulieribus. ¶Et 4° iterū di=
uerſio materierū fieri p̄t per ſanguinis attractionē
ad inferiora cū ventoſis ſine ſcarificatiōe appoſitis
in domeſtica ꝑte crurium ⁊ tibiarum. ¶Et iteruʒ 5°
cū fricationibus cū pānis aſperis calidis ⁊ cū rubi=
ficantibus factis in natibus ⁊ ꝑdictis partib⁹. ¶3ª
ſ͛o intētio in regimine doloris ꝓueniētis a multitu=
dine ſanguinis eſt rectificatio regiminis ex ꝑte ſex re=
rum nō naturaliū que debēt talr̄ librari: vt caliditate
ſua materias in fluxu nō ponant: aut rarefaciant:
aut acuāt ipm̄ ſanguinē: aut materialr̄ augmētāt
ipm̄: quare adminiſtrent̄ cibi ⁊ potus īfrigidātes ⁊
exiccantes naturaliter aut artificialiter preparati.
Velut ſi cibarijs ⁊ potui cōmiſcerent̄ ſuccus citrangu
lorum citoniorum granatoꝝ ⁊ ſimiliū: aut coquerē
tur in eo folia ſolatri: aut radix cicorce ⁊ ſimiliū: aut

fieret eis cōdimētū cū ſumach ꝛ gelatia ꝛ ſuccida ꝛ
his ſilia. ꝛ ita pariformiter dicēdū eſt de admiſtra-
tione aeris ꝛ aliaꝝ rerū nō nālium. ¶ 4.ª intētio eſt
vt ſanguinis retineaᷓ curſus cū igroſſantib⁹ ipſuz.
Ita tñ ꝙ per illa nō adueniat in ptib⁹ pectoris ꝯſti-
patio velut eſſet hoc digeſtiuū. ℞. ſyru. de iuiubis.
ʒ.j.ß. aque viol. ℥.ij. aque meliſſe: eo qꝛ i medicinis
male complōnis calīe cordis nunꝙ̄ debet obſeruari
pure frigidū: qḋ nō ſit cōueniēter refractū cū medi
cinis calis a ꝓprietate cordialib⁹. Meliſſa enī eſt a
ꝓprietate cordialis calīa. vt pꝫ i 2° cañ. in ſuo cap̄.
ꝛ ſunt ſmōes Auicēne paltato cap̄. Cū aūt voluī⁹
vt ꝑmutem⁹ cōplōnē calāz. nō ſumus auſi eſſe ꝯtēti
īfrigidatiuis. ꝛ reddit cām q̄s vide pulcherrime. Uñ
cōtinue ſubiūgit ibidē. q̄propᷓ nō īuenim⁹ ſapien-
tes antiquos cūaſſe curā malitie cōplōnis calīe cor
dis ꝛ eius qḋ accidit ei a permixtione medicinaruz
frigidaꝝ cū cordialib⁹ calis. Poſtea ſubiūgēdo ſol
uit argumētū. ꝛ poſſet fieri ꝙ medicie calīe in diſcra
ſia calīa deberēt eſſe nociue. ꝛ dicit ꝙ nō. eo qꝛ ꝯſidē-
tes ſumus: ꝙ nā ſi fuerit fortis diſcernet īter īfrida
tiuū ꝛ calefactiuū. Et tu vide ibidē. qꝛ ſunt ſmones
glioſi. ¶ De numero aūt medicinaꝝ huic intētioni
ſeruiētiū eſſet ſyrupus de berberis. ſyru. de ribes. ſy
ru. de ğnatis ꝛ aq̄ meliſſe que ſpālis eſt i hac diſpo
ſitiōe refrāgēdo eas cū calis vt p̄dictuz eſt. ¶ 5.ª in-
tētio in cura hui⁹ diſpōnis eſt ad ſedādū dolorē in
ptib⁹ iā p̄dictis. Et ſi ꝯtigerit ꝙ per q̄tuor itētiones
iā p̄dictas nō iā fuerit plene ſedat⁹ dolor. aut iterū
ſi poſt flobotomiā ꝓpter inſtātiā doloris idigemus
localib⁹ medicinis ad refrāgēdū dolorē ne ſit cā at
tractiōis mãeꝝ ad ptes illas: tūc ſit expt⁹ ſuz hoc
ſingulare remediuz. ℞. olei ro. ℥.iiij. cere albe. ℥.ß.
diſſoluanᷓ ſimul ꝛ īfundanᷓ in aquā frigidā. cū er
go ꝯgelatū erit hoc totū: tunc abluaᷓ bis in ſcutella
vitreata continue agitādo cū ſpatula cū aqua roſ.
muſcata: ꝛ in fine illi⁹ ponanᷓ huiuſmodi pulueres
℞. coralloꝝ amboꝝ: ſandaloꝝ amboꝝ: roſarū: ſpo
dij: lābruſce. añ. ʒ.j. croci. ℈.ij. ambre ğ.vj. incorpo-
renᷓ oīa ſimul: ꝛ fiat ex eo linimentū pectori abūdā
ter anterius ꝛ poſterius. ¶ 2.ᵐ eſt poſitio hui⁹ empli
a quo nō ſoleo eē decept⁹. ℞. vitellos ouoꝝ numero
viij. olei roſ. ℥.iij. croci. ʒ.ß. been al. ꝛ ru. añ. ʒ.j. capi-
tū roſaꝝ. ℥.ß. ſpodij trociſcoꝝ de cāphora añ. ʒ.j.ß.
violarum ſe. acetoſe: ſe. endiuie. añ. ʒ.iij. ſe. baſilico-
nis. ʒ.ij. farine ordei. ℥.ij. fiat emplaſtrū i mortario.
poſtea coquatur cū aqua meliſſe. ℥.ij. vſꝗ ad con-
uenientem inſpiſſationem.

¶ De cura doloris pectoris prouenientis a materia
vehemēter impulſa: ꝛ per pectus agitata. Cap̄. iij.

Tcō ꝯtingit pſepe dolere ptes pecto-
ris: ꝛ nō q̄dē qꝛ mãe multe in eo ꝯgeſte
fuerit: ſed qꝛ vehemēter īpulſe hincide
per ptes dolores efficiūt imoderatos.
Solet aūt hoc ꝯtingere multis ex mo-
dis: velut ex fortib⁹ vociferatiōibus: aut ꝓpter ma
gnum timorē: aut ꝓpter vehementez iracūdiā: aut
ꝓpter ꝯtuſionem ꝛ attritionem ab extra ꝓuenienti
bus ꝛ ſimilibus: ꝛ omniū hoꝝ ſigna ex p̄ntis cauſa-
rum primitiuaꝝ ꝯſiderāti debēt eſſe nota. ¶ Et hu-
ius quidē curatiōis canō pēdet ab abſciſſione pre-
dictarū. Si tñ ab illis p̄mitiuis cāis tāta fuit ipreſ-
ſio fcā vt poſt eaꝝ remotionē remanet accñs: tunc il-
lius cura pēdet ex ſtati ſequētib⁹. ¶ Igiᷓ qñꝗ vehe
mēs mãeꝝ ipulſio fit a virtute laborāte cretice ad
mãeꝝ ꝑmutationē velut cōtigere pōt in trāſmuta-
tione ſqnātie ad pect⁹: ꝛ trāſlatione mãeꝝ a toto ca
pite ad ipſum. Cū aūt hec appaͦuerint: tūc canō cura
tionis rōnabiliter itelligi pōt per ecuones vlēs ꝛ ptī-
culares: per flobotomiā ꝛ vētoſas. Et ſi ꝯtingit pec-
cātes materias eſſe a ſanguine diuerſas: ꝛ eidē nō
ſufficiēter cōmixtas. tūc factis aliq̄ntis diuerſiōib⁹
iam predictis ſi peccās mã fuerit mixta ex cholera
ꝛ fſate: vt ſepius cōtingit diuertaᷓ cū hoc ſufficienti
cliſteri. ℞. decoctionis maluaꝝ: violaꝝ: ꝛ mercuria
lis recētium. añ. ℥.ij. electuarij de pſilio. ℥.j. olei vio-
larum: olei de nenufare. añ. ʒ.j.ß. ſalis gēme. ʒ.j.ß.
dyagridij. ğ.ij. miſce: ꝛ totuz hoc accipiaᷓ hora ele-
cta. ¶ Credo aūt ego melius eē vt hec mã euacueᷓ
per farmacū in potu aſſumptū. ꝛ melius ē īter alia
hoc. ℞. medulle carthami. ʒ.ij. agarici electi. ʒ.j.ß.
reubar. ℈.iiij. reupōtici. ℈.ij. ſpice nardi ſquinan-
ti. ʒʒ. violarum. añ. ℈.ß. infundanᷓ hec omnia in. ℥.
iiij. aque decoctionis paſſularum ꝛ expreſſa dentur
in potu ꝛ tardetur cibus ſaltem horis ſex. ¶ Et ſi ve-
lis expeditiorem facere euacuationez patienti den-
tur eluarij indi. ʒ.iiij. aut elīarij dyaſimi. ʒ.ij. cū3 vi-
o aromatico ſubtili ꝛ al. ꝛc̄. ¶ Et attende ꝙ ad ſedan
dum laborioſam agitationem materierū ſolēniter
faciunt vnguentum ꝛ emplm in precedenti capitu-
lo ſcripta. ¶ De medicinis autem ad hāc intētionē
optime faciētibus eſt emplaſtrum a Raſi deſcriptū
in diuerſionibus Almanſ. deſcriptione 32.ª recepta
illa. Emplaſtrum aſſoſati. lege ibidez. quia optimū
eſt ꝛ ꝓprie qñ fit cōpletum cū folijs cānis et adipe.

¶ De cura doloris a materierum acuitate proue-
nientis. Cap̄. iiij.

Amplius īſup dolores in pectore eue-
nientes nō raro ꝯtingūt ꝓpter mate
rierū acuitatē ꝛ qualitcūꝗ cōtingat e-
ſiue mã fuerit nāliter acuta vt chole
rica ſiue fuerit accñtaliter vt aduſta
putrens ſalſa: aut ventoſa facta fa-
cile per ſigna cognoſci poteſt. Primo quia dolor cō-
ſequens ipſam neceſſario erit aut pungitiuus cor-
roſiuus pruritiuus inflāmatiuus: ꝛ ꝓprie ſi fuerit
cholerica ſiue fſatica ſalſa materia. Siquidem erit
materia acuta facta propter putredinez ꝛ aduſtio
nem neceſſario cognoſcetur per cauſas putredinis
aut aduſtionis effectiuas: que p̄fuerūt vel adſunt.
¶ At huius quidem diſpōnis curationis canō pen
det ex his que in 2° cap̄. dicta fuerūt de ecuonibus
per flōmiaz fiendis. ¶ At vero iterum huic diſpōni
ſupflua vel audax flōmia virtute ꝯſentiēte optimū
eſſet auxiliū. vt patet p̄ma afforū. cōmento 22°. qꝛ
in forti dolore et acutiſſimo apāte nulla eſt melior
medicina ꝙ̄ flōmia: immo vſꝗ ad ſyncopim. ¶ Ad
hāc etiā intētionē cōplēdā faciūt hec tria ſingḻaria
remedia. ¶ Quoꝝ p̄mū ē hoc. ℞. camomille. ℥.ij. viol.
℥.iij. ſe. ēdi. lactuce portulace, citonee ꝛ acetoſ. añ. ℥.

ꝯ.capil.ve.añ.ʒ.j.ß.corticū papaueris numero.iij.
coquant̃ hec oīa in lib.iij.aq̄ vſq; ad ꝯſumptionez
quarte partis.⁊ in fine decoctiōis addant̃ croci in=
tegri.ʒ.j.ß.⁊ infundat̃ in p̄dictis ſpōgia actu cal'a⁊
actu cal'a applicet̃ parti dolēti ⁊ inſtātanee vidi ſe=
dari dolorē. ¶ Scōm aūo ſpāle remediū huic diſpōni
ꝯferēs eſt emplm̄ hoc. ℞.roſ.ʒ.iij.ſumach coriā.pre
parati granoꝝ mirti.añ.ʒ.ß.ſe.cōmuniū.frigidoꝝ.
ʒ.iij.ſpodij corallorꝝ ſādaloꝝ amboꝝ.añ.ʒ.vj.fari=
ne ordei.ʒ.iij.doronici bec albi.oſſis de corde cerui.
añ.ʒ.iij.croci.ʒ.ß.fiat emplm̄ ex decoctiōe p̄dictoꝝ:
qđ poſtea bulliat in lib.ß.capi.ve.vſq; ad ꝯſumptio
nē medietatis ⁊ calidū applicet̃ ol pti dolēti. ¶ Ter
tiū remediū ſpāle huic diſpōni ꝯferēs eſt euapora=
tiuū hoc. ℞.capil.ve.folloꝝ vel ſe. baſiliconis mel=
liſſe bugloſſe añ.M.iiij. camomille. M.viij. roſ.co=
riandri preparati.añ.M.iij.pulueriʒent̃ oīa ſubtilr̃
⁊ miſceant̃ cū lib.iij.furfuris bñ cribellati:ita vt ſpe
cies nō cōburant̃:⁊ cū magnis ſacculis applicētur
oibus dolētibus partibus:⁊ etiā lateralibus. ¶ Ul=
timo quantū ad hāc particulā ꝯfert loch iſtud. ℞.
loch de papauere.ʒ.ij.croci.gra.v.capil. ve. ʒedoa
rie pulueris enule.añ.ʒ.j.piſtentur hec oīa ⁊ incor=
porentur cuʒ iulep viol.⁊ de hoc fere ſemper teneat
in os ſuū.Credo ego ꝙ ſi materia nō fuerit tā actu
vehemēter apāns ꝙ omnino dolor iſte ſedabitur ꝑ
localia que vſq; nunc ſcripta ſunt.

¶ De cura doloris a materia ventoſa in partibus
pectoris genita. Cap̄.v.

QEniq; iterꝝ vt ſupra tactū eſt frequēter
ꝯtingit dolere pectus ꝓpter vētoſitates
in partibus eius genitas ⁊ ꝯgregatas
a q̄bus raro ꝯtingit aliquā materialem
egritudinem pectoris euacuari.Et ſi cō
tingat hoc huic diſpōni plura vidi cōferre remedia
vel inſtr̄a. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt vt cū aqua decoctionis
croci det̃ in potu.ʒ.j.tyriace recentis a p̄mo vſq; ad
tertiū annū facte.In ea eīm eſt intētio ſedādi agita
tiones ꝓuenientes ab extēſione ꝑ eas fcā.⁊ hoc ꝑ vir
tutē opij cuius eſt ſedare oēm materiā ⁊ ab ea ꝓue
nientē agitationē.Et eſt iterꝝ tyriaca doloꝝ a vēto=
ſitate ꝓuenientiū ꝓprie curatiua:eo ꝙ materiā cō
ſumēdo eradicat ex qua vētoſitates generari ſolēt
¶ Scōm ingeniū ad hoc valēs eſt lōga anhelitus re
tentio:qm̄ per eā intendit̃ ⁊ vnitur in pectore calor.
¶ Tertiū vero ⁊ ſingulare preſidiū eſt ſternutatio=
nis prouocatio:que adeo potens eſt in frangendis
ventoſitatibus:ꝙ fere in inſtanti ipſa eſt doloꝝ ab
eis prouenientiū ſedatiua. ¶ Quartū remediuʒ eſt
prouocatio leuis tuſſicule artificialiter facte impe=
rio voluntatis : aut deglutiendo aliquid aceti:aut
apertum os inclinando ſuper vapore calidi aceti.
¶ Quintū inſtrumentū eſt frequēs calidoꝝ panno
rum applicato ad pectus ⁊ propue cuʒ ſuffumiga=
tione eorum cum laudano facta. ¶ Sextum inſtr̄m
eſt applicatio euaporationis facte cū cimatura pā
ni de grana actualiter calefacta : et ſacculus de ea
fiat cum tertia parte cimini ſecum calefacti. ¶ Se=
ptimum inſtr̄m eſt applicatio ventoſarum ad poſte
riores partes ſpatularum ⁊ muſculorū dorſalium,

¶ Ultimū vero inſtr̄m eſt emplm̄ hoc. ℞. cimini mo
dicū calefacti lib.ß.fermēti.v.dierꝝ ad minus.ʒ.iiij.
vitellos ouoꝝ numero.iiij.olei de bacis lauri. ʒ.iij.
pulueris granoꝝ ordei.ʒ.j.ß.pl'ueris enule ſicce. ʒ.
iij.fiat oīm hoꝝ emplm̄ cū decoctiōe cimini predicti
qđ poſtea vltimate ꝯterat̃.hoc eīm emplm̄ oēs dolo
res a vētoſitate prouenientes ſedare vidi:ita ꝙ etiā
in iuncturis.Ad laudem dei oīpotentis.Amen.

Conſilium.124. ¶ De cancro in mamilla.

VIr iſte egrotat apāte nolato
cācro.qđ nōdū ꝑuenit
ad vlcerationē:ſed ꝓpter velocitatez
augmēti eius q̄ eſt ꝓprietas tali apā
ti:vt colligendū eſt tertia quarti.in ꝑ
prio cap̄.talis cācer ꝓpinquus eſt tē=
pori eruptionis:⁊ ſi erumperet̃ valde dubitādū eſt
de corruptione magna futura fieri per ipm̄:eo ꝙ ta
le apā magnū eſt:⁊ in mēbro apto putreſieri.ſ. ma=
milla:⁊ materia ipſius eſt multa notabilr̃ acuta:ve
lut ſenſus tactus vnicuiq; tangēti teſtificari pōt.

In cura itaq; iſti⁹ diſpoſitiōis vr̃ mihi ad
tria p̄ncipalr̃ attēdēdū eſſe. ¶ Et
primū quidē eſt corporis mūdificatio a melia cho=
lerica:ſaltē tribus vicibus in mēſe facta cū admini
ſtratione regiminis ꝯuenientis in cibis ⁊ potibus:cū
his que habēt infrigidare remiſſe:⁊ humectare po=
tenter abſtinēdo ab acutis: a ſalſis calidis inflam=
matiuis:vnctuoſis ⁊ corruptibilib⁹: maxime aptis
generare choleraʒ ⁊ melancholiam in tali corpore.
¶ Inſtr̄m aūt quo melia in eodē ꝯuenienter euacua=
ri pōt eſt tale. ℞.epithimi.ʒ.ij.polip.thimi folliculo
rum ſene añ.ʒ.j.ſe.cōmuniū frigidoꝝ violaꝝ añ. ʒ.
j.ß.cinamomi dauci.añ.℈.j.coquant̃ oīa hec in. ʒ.
vj.aque lupulloꝝ lento igne vſq; ad ꝯſumptionem
duaꝝ partiū.Deide colent̃ ⁊ fortiter exp̄mant̃: ⁊ co
laturetali addant̃ aq̄ lactis caprīi.ʒ.iiij. ⁊ totū tepi
dū bibat̃ in aurora:⁊ tardet̃ poſt ipʒ cib⁹ horis ſex.

Secundū vero p̄ncipale:ad qđ eſt inten
denduʒ:eſt vt ſuꝑ loco apāto
apponat̃ emplm̄ tale. ℞.farine fenug. farine ordei
ana.ʒ.iij.folloꝝ mal.M.iij.ſempuiue.M.viij.herbe
vermicularis. M.iiij.olei roſati cōfricationis plūbi
lib.ß.coquant̃ herbe in aque lactis:⁊ vltimate terā=
tur ⁊ incorporent̃ cū p̄dictis medicinis.⁊ totū illud
emplm̄ poſtea bulliat in lib. ß. aque ſolatri vſq; ad
ꝯſumptionē p̄dicte aq̄.locus itaq; patiēs p̄us inun
gat̃ cū oleo roſato ꝯfricato cum plūbo.Deinde ſuꝑ
emplaſtret̃ hoc emplō.Oleū aūt roſatū tale fit hoc
mō:vt habeat̃ mortariū plūbeū ⁊ piſtellū tale ⁊ po=
nat̃ in eo olei roſati lib:.j. ⁊ oleū p̄dictū ꝯfricet̃ trib⁹
aut quatuor horis cū tali piſtello.hoc eīm emplʒ hʒ
remittere feruorē māci:ſedare dolores a tali mate=
ria ꝓuenientes:⁊ remittere augmētationē apātis:et
eſt cā vt ꝓhibeat̃ magna putrefactio futura fieri in
tali apāte ⁊ corroſio in eo:aut ſaltem remittatur.

Tertiū vero principale quod eſt obſeruan=
dum eſt:vt ſi contingat ꝙ illud apā
erumpat̃:aut corrodat partes ſūcei medicādū eſt
cū duobus inſtr̄is.Quorū vnū ſuper vlcerato loco

generatiuũ: aut exiccatiuum. generãt aũt ⁊ multiplicant melicũ humorẽ panis azimus pauci fermẽti per coctionez combuſtus ⁊ multi ſalis. Silr caro olum alalium antiquoꝝ: vt bouina: vaccina: ⁊ partes neruoſe ⁊ oſſuoſe alaliuz: ⁊ lentes: caules: antiquus caſeus: ſumach: fabe: faſeoli: riſum ⁊ conſimilia. Et vinũ nigrũ groſſuz ⁊ ꝯturbatũ: vt ſolẽt eſſe q̃dã ferrarieñſia vina a quib⁹ olno fugiat. ¶ Utaꝛ aũt carnib⁹ laudabilibus tñ pinguib⁹ caſtratinis: vitulinis: ⁊ ꝓprie de agno: ⁊ piſcibus laudabilib⁹ elixis magis q̃ frixis. Et in ſumma totũ eius regimen ex parte ciboꝝ inclineꝛ ad pinguia. artificiata tñ cum agreſta nõ ſalita cũ ſucco arãcij ⁊ granatoꝝ. ¶ Remoret aũt vti lacticinijs cibis: ⁊ ꝓprie lacte cocto cõpoſitis. Et vtaꝛ recocta coloſtra: ⁊ aqua lactis l plurimo vſu ſui regiminis. Et caſeus recens abſq; ſale etiã eſt ſibi optimus. ¶ Excitãt aũt humorẽ melicũ olа acuta: vt cepe: alleũ: raphanus: ⁊ ꝯſilia. Silr et ſalſa ola. ⁊ tertio aromata oia calida ſimiliter et ſemina: vt ſunt feniculus: petroſellinũ: ciminũ ⁊ conſimilia. Et adhuc quarto aromata ola ⁊ proprie calida: vt piper: cinamomũ: galãga ⁊ ꝯſimilia. ¶ Et inter aliqua acuẽtia ⁊ exiccãtia humorẽ melicum eſt vinũ fumoſuz ⁊ potẽs a quo ſecedat olno. et vtaꝛ vino albo ſubtili modice dulcedinis non valde pontico nec acri. ⁊ ſi fumoſum eſſet vinũ. frãgat ipm cuz aq̃ ciſterne qua vti mos eſt ferrarieñſium fere olum.

Tertiũ vero inſtrm huius ꝑme intẽtiõis eſt diſtractio matericrum ad remotas partes: ꝗlz multa ſint ingenia diſtrahẽdi materias Ego tamẽ hic quatuor ponam inſtrumẽta felicius matericruz diuerſiua. ¶ Et primũ eſt. vt teneantur eius menſtruales vie aperte cũ decoctione matricarie. arthemiſie ⁊ dancte in qua mediocriter calida frequenter ſedeat vſq; ad vmbilicũ. ¶ 2⁹ mod⁹ diuertendi ⁊ eque bonus eſt. vt aperiãꝛ ei emorroides cũ fricatione facta cum folijs fici vel conſolide minoris: aut cum pãno aſpero. ¶ 3m diuertens eſt. vt ſepe applicentur ventoſe ſuper carnoſa parte inferiori coxarum ⁊ tibiarum. ¶ 4m ⁊ vltimũ diuertens ⁊ leuius eſt frequens appoſitio ventoſarũ cuz ſcarificatione in medio natium ⁊ appoſitio caruz in ſeptimana bis facta ſup ſpatulis abſq; ſcarificatione etiam eſſet ei valde vtilis.

Quartũ inſtrz huius intẽtionis ꝑme eſt reſolutio apatis iuxta poſſe que duplicter fit. ¶ Primo vt hec mulier ol ſinc. xv. dieruz accipiat huncpotũ. ℞. caſſie noniter de canna extracte. ℥. j. epithimi. ℈. ij. ſeminis endiuie ⁊ ſcariole. añ. ʒ. v. miſce ⁊ totum in potu deꝛ in aurora cũ vno cyatho aque lactis caprini. ⁊ tardetur cibus horis ſex. ¶ 2⁹ ṽo ꝑncipaliter tẽtãda eſt alteratio ⁊ reſolõ apatis cũ hoc linimẽto. ℞. ceruſe lote cũ aq̃ ſempuiue. xxx. vicib⁹. ℥. ij. tucie ꝑparate cum aq̃ ſempuiue. ℥. j. camphore. ʒ. j. vitelli oui numero. ij. ol. roſati. ℥. iij. fiat vnguẽtũ molle in mortario plũbeo cũ piſtello ſuo: q̃d vnguentũ poſtea bulliat lẽto igne in. j. lib. ſucci ſemperuiue vſq; ad cõſumptionem ipſius. Et hec ſufficiant de regimine preſeruatiuo ad cancruz huius domine.

¶ De regimine dolorum iuncturarum. Cap. ij.

Ro regimie ṽo doloꝝ iũcturaruz ei⁹: ita ꝑcedat qꝛ tpe quo nõ vehemẽter moleſtaꝛ a dolorib⁹ vſq; ad vnũ mẽſez ol die ſemel cũ leui fricatiõe abluat iuncturas cũ aq̃ in qua ferrũ ſartã ⁊ eſt calibs multotiẽs fuerit extictũ. ⁊ etiã l ea diu bullierit ſulphur puluerizatũ. ¶ Tpe ṽo quo vehemẽti⁹ moleſtaꝛ a dolorib⁹ vtaꝛ diuertentib⁹ in ꝑcedẽti itẽtiõe tactis. ⁊ locis dolẽtib⁹ applicet hoc linimẽtũ actu frigidũ aut ſaltez tepidũ. ℞. olei roſ. olei onfancini. añ. ℥. j. ſandarace. ʒ. j. ß. teranꝛ ola ſimul in mortario lõgo tpe. ⁊ applicẽꝛ iuncturis: vt dictũ eſt. hoc ad laudẽ dei omnipotentis. Amen.

¶ De egritudinibus ſtomachi cõſilia ſequuntur.

Conſilium. 127.

De triplici mala diſpõne. vcz. ¶ De nocumento deglutiõis ꝓpter vlcus in meri. ¶ De fluxu catarri a capite ad meri ⁊ inferiores ꝑtes. ¶ De febre continua cũ exacerbatione tertiana.

Diſpoſitio ſpectabilis ⁊ generoſi viri domini Pauli Paſqualigo celeberrimi capitanei ciuitatis Ueronẽſis ſi bñ ꝯſideraꝛ reduciꝛ ad tria ꝑncipalr. ¶ Et ꝑmũ eſt accñs qđ eſt nocumẽtũ deglutiõis. ¶ 2m eſt catarrizãs mã a capite ad inferiores ꝑtes. ¶ 3m eſt febris ldeficiẽs valde intẽſa reuolubilis aliqñ de tertio in tertiũ. ¶ Et ꝑmũ q̃dẽ hoꝝ licet fuerit accñs mãe catarrizãtis. tñ fortaſſe eſt factuz egritudo: qđ appet. qꝛ in ꝑn⁹ meri ⁊ l ſupiori ꝑte ei⁹ ꝯcaua iueniꝛ dolor mordicatiu⁹ ⁊ iflãmatiu⁹ fixus ibi: q̃ ſemp etiã itẽdiꝛ tpe deglutiõis cuiuſcũq; rei. ⁊ nõ eſt rõnabile tale nocumẽtũ ẽẽ olno p collegãtiaz capitis ad illas partes: imo aũt ꝓpter excoriatiões aut vlcera aut apata corruptiua in ſupficie ꝯcaua ipſi⁹ meri ꝓpter q̃ etiã veriſilr eſt meri ſubſtãtiã eſſe apatã ꝓpter fluxũ mãeꝝ ad ipſum q̃ ꝓuenit ex dolore. qm ols dolor acuit reuma. 3⁹ tegni. Et ſi nõ ſũt ibi apata nõ dubito ibi ẽẽ aliã egritudinẽ cõpõnalẽ ſ. oppilatiões l coꝓhibẽtes fieri debitã applicatiõez deglutitorij ad deglutibile. ¶ Qđ ṽo i ꝑdcõ mẽbro exiſtant vlcera excoriatiua vel rogadioſa: appet: qꝛ mã q̃ defluit a capite acuta fuit acuitate ſalſedinis ⁊ mixte caliitatis. Et qꝛ mã iſta adhuc multũ imo q̃ſi ꝯtinue fluit a cerebro ad meri: nõ eſt mirabile ſi localia remedia q̃ adminiſtranꝛ meri nõ ꝯuenienter curãt. q̃tũ eñi p iſta localia remittiꝛ ⁊ minoraꝛ mã: tãtuz fortaſſez pl⁹ defluit. mã etiã iſta nõ eſt minoris caliditatis ⁊ acuitatis: qđ apparet eo qꝛ in ſũmitate capitis ⁊ ꝓfundis ei⁹ ꝑtib⁹ ꝑcipit grauitatẽ ⁊ caliditatẽ notabilẽ vt orcten⁹ accepi. ¶ Hoc igiꝛ accñs mltiplr eſt valde verẽdũ. ¶ Primo qꝛ poterit ẽẽ cã arefactionis corpis defectu cõuenientis q̃titatis nutriẽtium. ¶ 2⁹ qꝛ mãe defluẽtes ad ſtomachũ cũ ſint acute poterũt vlcerare aut excoriare ipm vel apare. ⁊ cibo aſſumpto cõmixte poterũt ẽẽ cã corruptiõis ei⁹. ¶ Et 3⁹ ꝓpter hoc iteꝝ accñs verẽdũ eſt. qm ei difficulter adminiſtrari pñt remedia. q̃ aſſiſtẽtia leſis ꝑiculis pñt ipas curare cõuenienter. Uñ ex iſtis credo punci

piũ curationis omnis accipiendũ eſſe in rectificatio
ne huius diſpoſitiõis meri vel diſpoſitionum.

Secunda ꝟo diſpõ iaʒ p̄iacta eſt mã ca
tarrizãs a capite ad īferiora.
de cuiꝰ ſpecie nõ eſt dubitatio cũ ipa ſit acuta mate
ria gñata ex mixtione tenuis fl'atis cũ cholerica mã.
Nolo negare ad acuitatẽ eius etiã cõcurrere calidi
tatẽ putredinalẽ:ʒ in hoc fortaſſe nõ leuiter ſit heſi
tãdũ. Si eñ hec mã putrefacta fuiſſet in partibus
inferioribus: aut de facto putreret totaliter: aut pu
tredo eſſet vel fuiſſet in toto vel in partibꝰ. ¶Si pri
mũ neceſſarium fuiſſet hãc putredinẽ p̄ceſſiſſe conti
nuam febrẽ ex cholera ꝛ fl'ate prouenientẽ:ꝛ tũc p̄ceſ
ſiſſet tertiana notha cõtinua materia putreſcẽte ī ve
nis:ꝛ ſi putruiſſet in locis diſtictis tũc p̄ceſſiſſet emi
tritea febris: aut cõplicata ex alijs ſpẽbus humora
lium febriũ: ad qḋ ꝓbãdũ nõ habeo teſtimoniũ: niſi
ex his q̄ accepi ſcriptura vel ꝟbo. ¶Si aũt mã iſta
adhuc putruiſſet: aut ī locis diſtictis putreret: aut
in locis renũ: ſplenis: epȷ̃s: ſtomachi: vel ptiũ pecto-
ris: in q̃rũ notitiã facile fuiſſet ꝑuenire. ꝛ adhuc de
facto eẽt facile per lnctionẽ nocumẽtoꝝ ꝯtigẽtiũ in
ꝓprijs opationibꝰ p̄dictoꝝ mẽbroꝝ: ꝛ in colbꝰ opa-
tiõibꝰ coꝝ.ſ. in aliq̇bꝰ p̄dictoꝝ mẽbroꝝ ſunt opatio
nes toti cõicãtes cũ manifeſta ſua cã vł nocumẽto:
vt eſt de renibꝰ mũdãtibꝰ epar: ꝛ totũ ab aq̇ſitate: ꝛ
de epȷ̃e q̄tuor p̄moꝝ organica. 2° de ſtomacho rõne
chilificatiõis: ꝛ de pulmone rõne anhelitꝰ. Si eñ in
his mẽbris putruiſſet mã: aut de facto putreret ne-
ceſſariũ eſſet inueniri remedia ꝑ inctionẽ nocumẽto-
rũ p̄dictoꝝ: qm̃ terminꝰ hoꝝ diſcretiuꝰ eſt ſenſibilis
leſio in opatiõibꝰ. 2° tegni. ¶Si aũt mãe p̄dicte pu
trerẽt vel putruiſſent in capite: tũc aut locus putre
dinis eſſet ī venis: arterijs pãniculoꝝ cerebri: ꝛ tũc
putredinẽ talẽ ꝯcomitaret̃ dolor acuiꝰ īflãmatiuus
pũgitiuꝰ: aut mordicatiuꝰ: ꝛ iteꝝ febris ꝯtinua. Si
aũt putredo ꝛ mã fuiſſent ī rimoſitatibꝰ: aut venis:
ꝛ arterijs medullaris ſubſtãtie cerebri: tũc dolor fe
bris vigilie inq̇etudo: ꝛ reliq̃ ſilia accñtia neccio cõſe
querent̃. Nõ igit̃ apparet mãm talẽ acutã eſſe ꝓpt
putredinẽ p̄ncipalit̃: ſed ꝓpter mixtionem cholerice
mãei cũ fl'atica: ʒ nõ veliʒ negare mãm illaʒ recipe
augmẽtũ acuitatis a caliditate putredinali ī epate
ꝛ ptibꝰ adiacẽtibꝰ ei q̄ tñ nõ eſt multe intẽſionis: ſi
cut etiã accepi ex ſcriptura. ¶Qualitcũq; igit̃ cõce-
dat̃ hec mã ſm magnã ſui partẽ mineram hʒ remotã
circa epar. ꝓpinq̃ aũt ipſius minera eſt in venis pã-
niculoꝝ cerebri: ꝛ arterijs ipſoꝝ ꝛ ſubſtãtia cerebri
que etiam mã ibi augmẽtũ quãtitatiuũ aſſumit ex
ꝯtinua gñatione ipoꝝ in ipo capite ꝓuenięte ꝓ viaʒ
indigẽnie. Sicut eñ ad caput eleuant̃ vapores aq̇
ſi ꝛ mucilaginoſi fl'atis: ita ad ipm eleuant̃ vapo-
res cholerici. Sed vapores ab īferioribꝰ delegati in
capite ꝯgregati cõuertunt̃ in mãm ſpecie ꝯſimilem
eis. Igit̃ ꝛ vapores cholerici ſilr ingroſſati ꝯuertũt̃
in mãm ſibi ꝓportionabilẽ: ſed ex mixtione ambarũ
duarum mãerũ predictarũ gñat̃ flegma ſalſuʒ. Et
tu adde qm̃ in nulla fere diſpõne cerebri ũnq; a p̄e
ſentia multi flegmatis ꝛ vapoꝝ colericoꝝ p̄uatum
eſt: qḋ apparet ex varietate ceruminis auris. Igit̃
valde facile deduci põt minera huius mãei ꝓpinq̃
iã p̄dicta. Modꝰ aũt quo hec mã tale fecit nocumẽ
tũ in meri põt eſſe. q: cũ mãe iſte multiplicate deſcẽ
dũt aut ꝓpelluntur ad lacunã cerebri in loco oſſis
baſillaris. tũc partim per venas. partiʒ ꝟo ꝑ modũ
ſtillicidij tranſeuntes per rete mirabile recipiuntur
in concauũ palati: ꝛ deinde per pãniculũ iſtũ viden
tur īferiꝰ per loca vuule. ꝛ iſta eſt vera cã: quare p̄
mũ nocumẽtũ in hoc viro p̄ſentatũ fuit ī vuula eiꝰ
intantũ q̄ elõgata mollificata vel apata fuit. Cuʒ
igit̃ mãe iſte predictas partes repleuerint ꝛ intrin-
ſece ſint fluxibiles ratione aquoſitatis ꝛ mobilitatis
cholerice ſic recepte fuerint in meri. ꝛ q: ſunt acute
notabiliter: vt deductuʒ eſt. non eſt mirabile ſi fece-
runt predicta accñtia. Et ſi v. r iſte fuiſſet ꝑpeſſus fe
brẽ notabilr acutã cum arefactione corporis vt au
dio: ꝛ cũ nocumẽto deglutionis iã preſente: tũc res
eſſet periculoſiſſima ſatis. q: cecidiſſet in ſermonem
ſummi hyppo. vbi dixit. Quibuſcunq; in febribꝰ col
lum extorquetur vt vix deglutire poſſint tumore nõ
exñte in collo mortale. Hec igitur eſt ſumma eorum
que mihi conſiderãda videntur de catarrizãte ma
teria a cerebro ſine cuius rectificatione nõ erit poſ-
ſibile q̄ iſte vir ſanetur vnq̃.

Tertia ꝟo diſpõ eſt febris circa quã nõ extẽ
dã me niſi q̄ vereor q̄ mihi ſcribit̃ q̄
febris eſt notabiliter ītẽſa reuolubilis de 3° in 3m ꝛ
indeficiẽs. ꝓpter qḋ dubitabile eſt ipaʒ eẽ vnã. emi-
triteũ ꝯtinuã indeficientẽ ex cõtinua flegmatica et
īterpollata cholerica: q̄ res eſſet multũ ſeua cũ ipa
ꝯtinue faceret augmentũ in cã materiali catarri: vt
in ſcḋo caplo deductũ eſt. ꝛ vtraq; cõtinue ꝯcurrat
ad maiorẽ debilitatẽ cerebri efficiendã: ꝛ cerebium
cũ p̄dicta mã ꝛ febre nouũ augmẽtũ ſue reſolutiõis
ꝛ ꝯſumptionis continue facerẽt in nocumẽto deglu
tionis ꝛ eſſet res tãte cõplicatiõis admiratiẽ q̄ opor
teret ſimul vtrũq; horum triũ attẽdere in curatiõe
ſubtiliter: qḋ difficulter cadit ſub imaginatione: ne
dũ curatiõe canonica. ꝛ hoc ꝓpter ꝯſideratez lapſus
cõplexionalis: qui eſt febris. ꝛ cõpoſitionalis ꝛ exco
riationis meri ꝛ cõplexiõalis lapſus cerebri.

Propter que ola de his que curatiõi ſub-
ſeruiũt intẽtionibus ꝛ inſtrumẽ-
tis ſuccincte percurrã. ¶Primum itaq; eoꝝ cui p̄n-
cipaliter attẽdendũ eſt videt̃ eẽ nocumẽtum deglu
tionis: nõ eniʒ curari põt febris ꝛ cerebri diſpoſitio
ꝯuenięter per digerẽtia aut aliter alterãtia vel eua
cuantia niſi per os aſſumerent̃. ꝛ quõ poteſt nocu-
mentum deglutionis perfecte abſcindi noua conti-
nue defluente materia. nõ videtur ſine magna an-
xietate enuntiandum eſſe. ¶Propter qḋ viaʒ capiẽ
do que mihi ſecurior videtur ponã primo q̄ modus
intẽdendi ad nocumẽtũ deglutionis debet eſſe cuʒ
his que leniẽdo vel mollificando ipſum meri faciũt
aptum fluxibilitate ſua. fortaſſe enim exiccantia ab
ſtergentia ꝛ ſtiptica que eſſent recta inſtrumenta cu
rationis ſtante fluxu materie ꝛ febre efficerent ipm
conſtipatum magis. ¶Dico ſecundo q̄ verum p̄n-
cipium curationis dependet ex ſubtractione catar
rizantis materiei. ¶Dico tertio q̄ ſi qua recta cu-

ratio cũ inſtrũis adminiſtrari dꝫ ad febrem iſtaꝫ. eſt
cũ his que frangunt ⁊ rectificant nutriẽtia eius.

Propter primi itaqꝫ cõplementũ octo deſcribã ſingularia remedia q̃ leni
te poſſunt meri alteris diſpoſitionibus non nocen-
tia. ¶ Primũ eſt. vt accipiant̃ grana mecheite ⁊ vul
nerentur cum acu in. v. vel. vj. lateribus. Deinde in
fundantur in aqua leuis decoctionis liquiritie per
vnam noctẽ. tũc ergo patiens ſemper habeat gra-
num vnum in ore ſuo. ¶ Scd̃m vero remediũ eſt. vt
accipiantur grana citoniorũ ⁊ infundantur in ſuc-
co granatorum dulcium in cortice exiſtentium. ⁊ de
his granis ſimiliter in ore ſuo teneat. ¶ Tertiũ ꝑn-
cipale remedium eſt. vt accipiantur folia lactucarũ
recentium. ⁊ per medium diem infuſa in aquã ſubli
mationis vel decoctionis radicũ altee. ¶ Quartuꝫ
principale eſt. vt iuiube diu macerate in aquã por-
tulace per ſublimationem factam teneantur in ore
alternatim permutando de vno ad reliquũ. adhe-
rendo tamen ei de quo magis percipit iuuamentũ.
¶ Quintum principale eſt. vt ſepe teneat in os ſuũ
mucillaginem factam ex granis pſilij cum aqua ci
ſterne: ⁊ caueat artifex ne ita longo tempore mace-
rata teneat in aquã predictã tepidam. vt a medul-
lari eius parte effundat̃ actualiter eadem ſubſtan
tia aut ſaltem virtus. tunc enim excoriaret amplꝰ.
¶ Sextũ ꝑncipale ⁊ optimũ eſt vt alternatiꝫ teneat
in os ſuũ parum tepidã recoctã factã ex lacte vacci
no bene pingui. ¶ Septimum principale eſt: vt ſepe
per nares eius attrahat hunc liquorem. ℞. mucil-
laginis fenugreci: ⁊ pſilij. añ. ℥. ß. mucillaginis cito
niorꝫ. ℥. j. miſceant̃ oĩa cũ. ℥. j. aque maiorane ⁊ cuꝫ
altera aque nenufaris. ⁊ remiſſe tepidum traijciat̃
per nares: ore ꝑus pleno aqua mellis tepida. ¶ Ul-
timum remedium ad hoc eſt iſtud. ℞. medulle cru-
rũ bouis: hyſopi humide: pinguedinis taſſi ⁊ ana-
tis. añ. ℥. ß. mucillaginis fenugreci: ſe. lini. ana. ℥. ß.
croci. ℈. j. olei de nenufare. ℥. ij. cere albe quãtũ ſuf
ficit. fiat vnguentuꝫ molle quod poſt lauetur bis in
aqua nenufaris. De hoc igitur vnguento quater in
die tota guia ⁊ collum actu tepido diligẽter inũga-
tur: ⁊ ſuperponatur magna quantitas lane ſicce.

Pro ſcd̃o ꝟo ꝑncipali accñte tollẽdo. ſ. catarro
lꝫ ſermo diffuſus foret neceſſarius. hic tñ
mihi breuitatẽ imponã dicẽdi. ſatis eñ immo ꝯple-
te ſum excuſatus a ſufficiẽtia tot ⁊ tãtoꝝ doctoꝝ: q̃
ad reginẽ huius viri ꝯuenerũt: etiã qꝛ huic egritu-
dini nõ eſt blãdiẽdũ: vt ꝯſueuit medicoꝝ plurimoꝝ
vſus: qui cũ aqua ordei: caſiafiſtu. ⁊ reliq̃s nõ perti
nẽtibus ad curas: vt in pluribus perducũt egritu-
dines ad impoſſibilitateꝫ curatiõis martyrizando
egros. ¶ Primo itaqꝫ premitto mihi ꝙ oĩa inſtrã
ſtatim apponenda limitari debent tenore virtutis
ad hoc ſufficientis. itaqꝫ ſeptem inſtrumenta deſcri
bam: que mihi aut ipſorum plura omnino neceſſa-
ria ſunt in cura huius accidentis.

Et primũ quidẽ olm hoꝝ eſt vt intendat̃
diuerſiõi materieꝝ a capite ad
inferiora fluentiũ. Nec eñ tales materie vnica ꝑht
euãtione eradicari: aut qꝛ repugnãt materie ꝑpter
earum impreparationẽ aut qꝛ farmaca ꝯuenientia
nõ ꝑht adminiſtrari ꝑpter difficultatẽ deglutiõis.
¶ Primũ itaqꝫ hoꝝ eſt vt diuertant̃ materie per cli
ſteria parũper acuta facta. ʒ. j. elꝰuarij dyacaſtorei
deſcriptione Nicolai ⁊ leuius iſto erit. ʒ. ß. yere cõpo
ſite. ⁊ adhuc leuior erit bñdicta cũ puluere centau
ree: ⁊ corticũ agarici doſatis ſm̃ ſapiẽtiã ꝑfatoꝝ do
ctoꝝ. talia eñ nõ ſcribã: qꝛ credã eis ſuꝑaddere ali
quid: ſed vt ſatiſfaciã honori meo. ¶ Scd̃m ꝟo ꝑnci
pale diuerſiuũ qd̃ eẽt mihi oibus alijs grauius eſt
vt huic viro aperiant̃ emorroides. ¶ Tertiũ ꝟo eſt:
vt frequẽtet̃ appoſitio vẽtoſaꝝ cõuenienter ignita-
rum ſuꝑ natibꝰ ⁊ ſpatulis. ¶ Quartũ eſt vt applicẽ
tur rubificãtia diſtrahentia: ⁊ attrahentia materiã
ſuper partibus pulſuũ brachioꝝ. ¶ Quintum eſt ſi
talia nõ ſufficiunt ꝙ adminiſtrent̃ rubificãtia ⁊ exic
cantia loco alchatin facta ex flamula vel pede cor-
uino contuſis: aut ex cantaridibus ⁊ fermẽto ⁊ ace
to emplaſtratis: aut ſaltem cũ ſapone nigro ⁊ ſquil
la contritis ⁊ ſimul in ꝑdicto loco impoſitis. ¶ Sex
tum eſt vt iſtis nõ valẽtibus conueniẽter fiat rubifi
catio capitis cũ ſtercore colũbino: ⁊ ꝓprie colũboꝝ
ſyluestriũ incorporata cum modico aceti: ⁊ modico
pulueris anacardi ſm̃ hunc modũ. ℞. fermenti ſex
vel octo dieꝝ. ℥. iij. ſtercoris colũbini. ℥. j. ß. pulueris
anacardi. ʒ. ß. terant̃ ſubtiliſſime ⁊ incorporent̃ cum
modico aceti valde acuti. Uẽtre itaqꝫ ꝑus cum cli-
ſteri mũdificato ⁊ nõ exiſtẽte plenitudine cibi ⁊ po-
tus in ſtomacho capite diligenter raſo mane in or-
tu ſolis totũ caput eius liniat̃ predicto linimẽto: et
ſuperponat̃ pãnus ſiccus: ⁊ dimittatur ibidem per
tres horas donec ſenſus tactus tolerat: remoto li-
nimẽto nõ ꝓcedat̃ aliter vſqꝫ ad ſero. Si aũt nõ to-
leraret tũc madefiat caput cũ tepida aqua mellis:
⁊ deponat̃ linimẽtũ nihil aliud ſupponẽdo ei. Et ſi
vehemẽtia doloris inflãmati vigeret: tũc madefiat
caput cũ linimẽto ex oleo de ſiſamo facto. Et ſi vehe
miẽtia caliditatis expeteret frigida tũc fiat iſtud cũ
oleo floꝝ cucurbite: aut nenufaris. Tãte eñ poten
tie eſt inſtrm̃ hoc in diuertẽdo catarros oẽs ⁊ retinẽ
do coꝝ fluxũ ad inferiora ꝙ auſus eſt ſcribere gal.
ſexto de ingenio ſanitatis. ꝙ nõ eſt medicina melior
in curãdo vlcera pulmonis prouenientia ex deſcẽſu
acutaꝝ materieꝝ catarrizãtiũ ad pulmonẽ. vt colli
gendũ eſt ab eo in exẽplari de nobili quẽ in ſili diſ-
poſitione curauit. Si igit̃ hoc remediũ conferre põt
vlceribus pulmonis: tũc nõ repugnat quin cõferat
vlceribus meri vel excoriatibus eius abſcindendo
materiã que cõtinue fluit. ¶ Cõtra. qꝛ hoc ingeniũ
curationis nõ videtur conueniẽs: ipm̃ eñ attrahit
materias de inferioribus partibus ad ſuꝑiores: ſꝫ
materia iſta trãſibit ꝑ vẽtriculos ⁊ ꝓfũdas partes
cerebri. ergo hic modus curatiõis eſt erroneus. pꝫ
ꝯñtia: qꝛ in oĩ diuerſiõe obſuari dꝫ ne materia trãſ-
eat ſuꝑ ꝑncipali mẽbro: vt quarta ꝑmi. caꝑ. primo
colligẽdũ. Silr̃ etiã nõ dꝫ trãſire mã de parte mẽbri
ꝑncipalis viliori ad nobiliorẽ: ſed vẽtriculi ⁊ ꝓfun-
de ꝑtes cerebri ſunt ꝑtes multũ nobiliſſime ꝯpara-
te ad extremas ꝑtes eius: ergo ad illas nõ dꝫ fieri
tractus materiei cũ diuerſione: pꝫ hec vltima ꝯñtia

qm̄ ex hoc ſeq̄rent̄ grādiora nocumēta: ⁊ minor vl-
time ab oib⁹ ꝯcederet̄. Quis eīm dubitat vētriculos
eſſe ptes nobiliores q̄ circūferētiales ptes ei⁹: ma-
ior pme rōnis arguit̄: q2 nō vr̄ modus quo materia
ab inferiorib⁹ partib⁹ cerebri trahi poſſit ad ſupio-
ra niſi p media illi⁹: ⁊ minor pme rōnis eodē funda
mēto facile pbari pōt. ¶ Huic motiuo ⁊ alijs ꝯſilib⁹
rn̄dendū eſt ꝙ qn̄ māe mouent̄ a farmaco electiue
trahēte eas: aut ſaltē rōne calitatis intēſe: aut vtri
uſq3 attrahētiū ſil' he māe ſunt an̄cedētes catarri
q̄ ꝯtinent̄ in venis ⁊ in arterijs diſſeminate p panni
culos cerebri ⁊ l medullari ſubſtātia ipſi⁹. Cū ergo
iſte vene habeāt ꝯtinuitatē cū venis trāſeūtibus p
partes pāniculares ⁊ ligamētales inter ꝯmiſſuras
cranei: quaꝝ venaꝝ extreme ptes terminent̄ in cu-
tē capitis: ⁊ ad poros ei⁹: nō eſt mirabile ſi fit diuer
ſio. Et adhuc etiā nō repugnat materiā in pānicu-
lis cerebri trahi p poros ad extra: vt dictū eſt. ¶ Ad
formā igit̄ argumēti dicēdū ad maio: ē negādo ip-
ſam: immo talis curatiōis ingeniū oīno eſt ꝯueniēs
Et ad minorē pme rōnis negat̄ etiā ipa aſſignādo
trāſitū modi nature mō pdicto: q̄re motiuū iſtud et
oīa ſibi paria nihil ꝯcludūt. ¶ Et ſi inſtaret iteꝝ q2
capiat̄ materia ꝯiūcta catarri q̄ eſt acuta fluēs ꝯtē-
ta in colatorio ⁊ locis rete mirabilis: tunc p3 ꝙ tale
ingeniū curatiōis nō poterit diuertere ipam: igitur
nō eſt ꝯueniēs. ¶ Huic replicatiōi rn̄dēdū eſt dupl'r.
Primo q2 dato ꝙ tale igeniū nō total'r ꝯferat p ſe ma
terie fluēti: tn̄ pōt ꝯferre inq̄ſtū abſcīdit fluxū an̄ce
dētiū māeꝝ: ⁊ virt⁹ reddit̄ potētior ſup fluētē mām
reſoluēdo digerēdo ⁊ al'r regēdo ipaz q̄ ſi nō fuiſſet
fcā diuerſio māeꝝ an̄cedētiū. ¶ Dicēdū 2° ꝙ nō eſt
impoſſibile ꝙ mā q̄ repit̄ in vāis actu fluēs etiaz at-
trahat̄ iteꝝ ad venas: forti eīm ꝟtuti nihil reſiſtere
pōt l expellēdis. 7° affōꝝ. ꝯmēto 59°. Uirt⁹ igit̄ red-
dita potētior ſup actu fluēte mā ppter diuerſionez
an̄cedētiū māeꝝ poterit mām q̄ exiuit venas iterū
repellere inter venas: ⁊ ita fiet eaꝝ attractio ad op
poſitū. ¶ 7m ⁊ vltimū eſt qđ fortaſſe eſt leui⁹ q̄ pce
dēs vt fiat actuale cauteriū ſup loco ꝯiūctōis ſagit
talis ⁊ coronalis ꝯmiſſuraꝝ: vbi terminat extremi-
tas medij digiti mēſurata cū extrema pte naſi ſup
poſi'o maiori ruge raſete man⁹. Scribere āt caute
rn̄: ⁊ iſta pticlaria ſupfluū ē: q2 loquor ad ſapiētes.

Pro tertia ꝟo pncipali diſpōne. vꝫ pro febre
iā pdicta memorabo ꝯſueta digerentia.
¶ Primū eſt ſyrupus compoſitus acetoſus de. v. ra
dicibus cum tertia ſui parte ſyrupi de eupatorio.
¶ Scđm ē ſyrup⁹ de biſantijs cū aqua apij ⁊ eupa-
torij: quibus ſubtrahendum ⁊ addendu3 eſt prout
celeberrimorū doctorum prenominatorum peritia
determinabit ⁊c̄. Ad laudem dei. Amen.

Conſiliū.128. ¶ De quadruplici mala
diſpōne. vꝫ. ¶ De mala
cōplexione frigida ⁊ humida ſtomachi cū flāte mu
cillaginoſo ⁊ vitreo. ¶ De mala cōplexione frigida
et humida cerebri cū multa materia flatica. ¶ De
nocumento anhelitus per pprietatē in pectore: et p
communitatē ad ſtomachū ⁊ caput. ¶ De mala cō
plexione calida renū cū harenulis ⁊ lapillis. ¶ Di-
uiditur aūt Conſiliū in capitula quatuor.

¶ De cāis male ꝯplōnis ſtomachi ⁊ ei⁹ cura. Cap̄. j.

Nocumēta viri colendiſſimi dn̄i hērici digniſ
ſimi cācellarij illuſtriſſimi dn̄i ducis ⁊
pncipis hērici Bauarieſis ⁊c̄. Sūma-
rie ꝯtinent̄ in diſtēperie quatuor mem
broꝝ. Primū eſt ſtomachus eius. Se-
cundū pectus. Tertium eſt caput. Quartū eſt egri
tudo in renibus eius notabilis. ¶ Prima itaq3 diſ-
poſitio eſt diſtēperies ſtomachi ad frigiditatē ⁊ hu
miditatē cū multitudine materieꝝ flaticaꝝ q̄ mu-
cillaginoſe ⁊ aquoſe ſunt a dn̄io: vitree vero ſubdo-
minātes. Hec aūt cognoſci pn̄t per multitudinē ſpu
taminis ⁊ ſaliualis humiditatis aquoſe ⁊ mucilla-
ginoſe per lenitionē ſtomachi p lubricitatē qn̄q3 ſu-
peruenientē per obtuſionē appetitus. ¶ Cui diſpo-
ſitioni qn̄ ipſi pſeuerat ſup alias infra dicēdas pui
deat̄ ei cū aſſumptione ꝯfectionis de tribus piperi
bus: quā ſcripſit Gal'. ad Glauconem deſcriptione
tertia: de qua accipiat per duas vel tres horas an̄
cibū. ʒ. j. ⁊ bibat poſt ipſam quartā partē cyathi vi
ni ſubtilis aromatici ⁊ fumoſi. ¶ Scđo huic diſpōni
prouideat̄ vngēdo totū ſtomachū ex hoc vnguento
℞. olei de maſtice. ℥. ij. olei de mirto. ℥. j. olei de co-
ſto. ℥. j. ß. piperis al. ⁊ lō. granoꝝ paradiſi ciperi ſto
racis calamite. an̄. ʒ. j. reſine electe. ℥. j. gariofiloꝝ
mēthe maſticis cinamomi. an̄. ℈. ij. gallie muſcate
ʒ. j. ß. cere quantū ſufficit fiat vnguentū bene viſco-
ſum de quo magna petia ponat̄ ſuper toto ſtoma-
cho calefacta ⁊ portet eā ibi ſemper. ¶ Tertiū reme
diū ad hāc intētionē eſt ꝙ iſte vir aſſumat in auro-
ra radicē vnā ſm̄ menſurā digiti minoris de. ℥ ℥. vi
ridi electo ⁊ bono nō bibēdo nec comedēdo poſt ipꝫ
ſaltē per horas tres. ¶ Quartū remediu3 eſt vt iſte
vir ſaltē omni ſeptimana bis deglutiat. ʒ. j. tyriace
Andromachi bone ⁊ electe cū. ℥. j. aque menthe aro
matice que gariofilata dicit̄ calefacta. ¶ Quintum
remedium eſt vt iſte ſaltē omni fine ſex dierū recor-
detur accipere modicū ante cenam pillulam vnam
de ſpeciebus deſcriptione Meſ. in antidotario.

¶ De cauſis male complexiōis cerebri frigide ⁊ hu
mide et eius cura. Cap̄. ij.

Secūda ꝟo pncipalis egritudo huius vi
ri eſt mala cōplexio cerebri frigida ⁊ hu
mida dependēs a multa materia flati-
ca q̄ iteꝝ eſt cā augmēti ipſius male cō
plexionis in cerebro nō min⁹ q̄ iſta ma
la cōplexio ſit gn̄atiua iſtoꝝ flegmatū ⁊ ꝯgregati-
ua ipſoꝝ in capite per viā indigeſtionis. Et hec q̄dē
mala cōplexio potuit eſſe cā pma ⁊ originalis nocu
menti ſtomachi: l3 credā ego ꝙ mala diſpoſitio ſto-
machi maior fuerit cā et pinaria nocumēti capitis
q̄ econuerſo. Color eīm faciei ad albedinē inclinat⁹
criſpitudo ⁊ tinctura capillorum bonitas ingenij ⁊
operationū virtutū ſenſitiuaꝝ interioꝝ inclināt me
ad credendū ꝙ nocumenta que in cerebro apparēt
magis per colligantiā q̄ per eſſentiā exiſtant in eo.
¶ In cura itaq3 huius diſpōnis: ⁊ ſi oīa remedia
malā diſpoſitionē ſtomachi rectificantia declarata

in pcedēti caplo etiā capiti ↄferre poſſent: tñ p capi
tis diſpoſitiōe tria ſolēnia ponā adiutoria. ¶ Quo
rū primū eſt hoc. ℞. macis. ʒ. j. gariofilox folij cu=
bebax granorum paradiſi. añ. ʒ. j. ambre orietalis.
℈. iiij. ligni aloes. ʒ. j. cāphore. ℈. ß. roſax. ʒ. j. pul=
uerizenť oia p ſe: deinde ligenť in pāno de grana re
torto ꝛ ſepe odoreť. ¶ Scđm remedium eſt hoc. ℞.
ſpecierx dyābre ꝛ de aniſo dulci. ana. ʒ. j. ligni aloes
℈. j. cōmiſceanť inſimul: ꝛ de hoc puluere ſaltē in ſe
primana ter ſuperaſpergať tota pra capitis a pnci
pio capillox vſqꝫ ad ſummitatē capitis p mediū an
terioris ptis capitis p qtuor digitos per latitudinē
ꝛ cū ponić ſcđs puluis cū pectine deponať primus.
¶ Ultimū remediū eſt hoc. ℞. ſpērūz dyābre ꝛ dya
muſci dul. deſcriptione. Aui. 5° cañ. ſumma prima
aut ſaltē Meſ. in antido. diſtōne pma añ. ʒ. j. ß. ligni
aloes folij maiorane ſucce pulegij betonice. añ. ℈.
ij. zuccari al. ℥. ij. ſyrupi ↄſerue. ℥ ℥. viridis lib. ß. fiat
eluariū de quo egrotās ol ſero cū vadit ad lectū p
ſpatium vni° mēſis p duas horas poſt cenā deglu=
tiat. ʒ. j. ß. ꝛ erit remediū excellēter ↄferēs capiti ſuo.

¶ De cāis nocumēti i pectore: ꝛ cura eiuſdē. cap. iij.

Membrū autē 3ᵐ qđ in hoc viro leſum eſt:
eſt pect° ei°: qđ qđē magis hꝫ nocumētū
p colligātiā ad caput ꝛ ad ſtomachuꝫ ꝙ
p ppriā idſi° eſſentiaꝫ. Magnitudo enim
pulſus cum equalitate ſatis ↄueniēti fre
quentie ꝛ velocitatis ſignat potētiā virtutis ꝛ ne=
ceſſitatē non multū auctā: neqꝫ diminutā. Et qꝛ nō
appet in eo manifeſta plenitudo. neqꝫ coartatio: iđ
ſatis rōnabile eſt ↄcludi ſpatioſitatē pectoris pul=
monē ꝛ cor a nocumēto māex nō eſſe multū leſa: ne
qꝫ ēt appet puitas: aut dimiſſio l pulſu q̄ ſignat de
bilitatē ꝟtutis pulſatiue cordis: ꝛ pari rōne cū non
appeat magnū nocumētū in velocitate frequentia
diuerſitate ꝛ puitate anhelit°. iđ appet pect° ꝛ pul=
monē a multitudine māex nō eſſe valde oppſſa: ꝛ p
prie qſi nocumētū: ſi qđ apparet in pectore nō eſt p=
ſeuerās. ¶ Propter hoc itaqꝫ ↄcludēdū eſt: ꝙ multi
tudo ſputi cū excreatione vel raſcatione emiſſi cum
ſtrictura vel grauitate anhelit° cū rugitu ꝛ motu l
ↄcauo pectoris pceptis ſignāt māa a capite ad pe=
ctus defluxiſſe magis ꝙ ꝙ in pectore genite ſint p=
pter eſſentiale nocumentū cordis pulmonis ꝛ dya=
fragmatis: qđ ↄfirmať: qꝛ nocumenta talia magis
eueniūt ꝛ frequentāt in eo in ſero ꝛ poſt tpa dormi=
tiōis ꝙ i alijs tpib°. Itaqꝫ cū apparuerit a multitu
dine ſputi aggrauat° puideať ſibi hoc triplici reme
dio. ¶ Pᵐ eſt vt p duas horas poſt cenā: ꝛ p horam
ante cenā ꝛ in aurora accipiat cyathū vnū hui° de
coctionis calefacte q̄ māa digeret mūdificabit ꝛ di
uertet a pectore. ℞. radicū vngule caballine ꝛ enu
le. añ. M. j. ireos. ʒ. j. capil. ve paſſulax liqritie raſe.
añ. M. j. ß. ficuū pinguium numero octo: incidenda
incidanť ꝛ coquanť in lib. viij. aq̄ vſqꝫ ad ↄſumptio=
nem medietatis. ſꝫ croci ponať in fine decoctionis
tñ. ʒ. j. ß. deinde coleť ꝛ bibať vt ſupra. ¶ 2ᵐ reme=
diuꝫ pectori appropriatū eſt hoc. ℞. penidiax. ℥. j.
ß. loch de pino. ℥. ij. coquať ſimul lēto igne cuꝫ. ℥. iij.
pdicte decoctiōis vſqꝫ ad bonā ſpiſſitudinē ꝛ de hoc
ſepe teneat patiens in ore ſuo qntitatem vnius gra
ni fabe permittendo ipſum diſſolui ꝛ ad pectus de=
ſcendere ſine maſticatione aliqua. ¶ 3ᵐ ſpāle reme
dium eſt hoc: vt ſi viriſte nobilis pp̄ter hec duo re=
media nō alleuiareť a tuſſi: inmo inqetaret ipſum:
tunc accipiat hunc potū: poſt quē non dormiat niſi
vna hora tñ imediate poſt ipſum. Et tardet cibuꝫ
ad min° horis ſex. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. mu
cillaginis ſebeſten. ℥. ij. caſſie nup pparate cū aqua
capillox ve. ʒ. viij. agarici electi. ℈. j. ℥ ℥. gra. vj. in=
corporenť oia ꝛ bibať totū cum. ℥. ij. decoctionis, in
hoc caplo deſcripte: hoc enim ↄuenienter mūdificat
pectus: ꝛ lenit tuſſim ꝛ ipſam quietam reddit.

¶ De nocumēto renū ꝛ cāis ei°: ꝛ de cura. Cap. iiij.

Quartū mēbrū patiēs in hoc viro ſunt re=
nes ei° in quib° inueniť diſtēperies ad ca
liditatē notabilr intenſam ꝛ ſiccitatem q̄
remiſſa eſt reſpectu calitatis: niſi eniꝫ eēt
multitudo humiditatis epatis: et adhuc
multitudo humiditatis a materia flegmatica aug
mentate in ſanguine pp̄ter multiplicationē illoruꝫ
flegmatū in ſtomacho per viā indigeſtionis factā:
tunc intendereť in renib° ſiccitas nō minor calidi=
tate. ¶ Propter hāc igiť caliditatē renum māe ſla=
tice excoquunť in eis et cōuertunť in harenas ꝛ la=
pillos ꝛ ſunt cā euentus doloris ꝛ augmenti ipſox
in renib°. ¶ Quox quidem dolox duplex aſſignať
cā. Una quidē eſt mala cōplexio calida ipſox renū
vehementer et ſubito permutans ꝛ alterans eos.
¶ Scđa vero cā eſt extēſio multa facta in eis ab ha
renis ꝛ lapillis: pp̄ter qđ nō eſt mirabile ſi dolores
illi ſunt valde fortes: qui hñt vtrāqꝫ duax cauſarū
efficiētiū dolores: vcꝫ malā cōplexionē calidaꝫ ſubi
to alterātem: ꝛ ſolutionem ipſius cōtinuitatis pre=
dictam. ¶ Unde opꝫ ꝙ iſte vir ſit ſollicitus in recti=
ficatione renū in apertione ꝛ mundificatione viax
ſuax: ne ita frequenter in eis harene ꝛ lapilli mul=
to tpe permaneāt. Et in mūdificatione etiā māerū
mucillaginoſarum que multiplicanť in eis.

Pro quox cōplemento. v. ſibi conſcribo medi=
camina. ¶ Quox primuꝫ eſt. ℞. aq̄ eupa
torij. ℥. ij. aque capil. ve. ꝛ ſaxifragie. añ. ℥. j. ß. bibā=
tur calide cum ſucco omni ſeptimana tribus dieb°
continuis in aurora. ¶ Deinde accipe hoc 2ᵐ reme
dium. ℞. caſſie preparate cum aqua ſaxifragie. ℥.
j. ß. ꝛ bibať in aurora ꝛ tardet comedere per quinqꝫ
horas poſt ipſam. ¶ Tertiū remedium eſt hoc. ℞. fi
ſticorum mundatorum. ℥. iiij. aniſi feniculi ſe. paſti=
nace domeſtice ꝛ ſylueſtris granorum milij ſol. añ.
℈. ij. infundanť fiſtici in aqua capil. ve. per diē na=
turalem: deinde contundanť minutiſſime ꝛ coquan
tur cum ſufficiēti quantitate zuccari al. ꝛ cum ſpe=
ciebus fiat cōfectio in frultis. ℥. ß. de qua accipiat
ſemper fruſtum vnū ante cibū per ſpatiū vni° men
ſis. Eſt enim optima in mundificando renes a la=
pillis ab harenis: ꝛ materieb° mucillaginoſis: qm̄
fiſticis ineſt virtus qua cōminuiť lapis qui eſt in re=
nibus. 16ᵃ tertij colligēdum. ¶ Quartū vero reme
dium cū inſtantia doloris maxima eſt hoc. ℞. pillu
lax de iera ma. pillulax de bñdicta. añ. ʒ. ß. trociſco

rum ſtelle deſcriptione Aui.5°.caň.℈.ß.formentur
pillule.vij.cū ſyrupo acetoſo cōpoſito: ⁊ accipiātur
per duas horas ante diem: ⁊ tardet cibi aſſumptio
per quinq3 horas poſt eas. ¶5m ⁊ vltimū remediū
eſt hoc. ℞.ſpice nardi dauci carpobalſami ſe. apij
⁊ petroſel. aň.ʒ.i.ß. ſe. acetoſe cicoree ſcariole ⁊ cuſcu
te. aň.ʒ.i. granoꝝ milij ſolis.ʒ.iiij. capil.ve. radicū
ſaxifragie. aň.ʒ.ij. mellis roſ. ſyrupi compoſiti ace-
toſi. aň. lib.ß. lapidis ſpongie lapidis iudaici ⁊ vitri
cōbuſti. aň.ʒ.ij. zuccari al. lib.ß. fiat eluariū. de quo
patiēs diebus alijs poſt aſſumptionē aquaꝝ ſupra
ſcriptaꝝ in aurora accipiat coclear vnum ⁊ tardet
comedere quatuor horis. In hoc enim ſtat fundamē
tum curationis oim fere diſpōnum ſuarum.

Poſt hec aūt iſte vir abſtineat ab oibus ciba-
rijs frigidis groſſitudine et viſcoſitate
ſua oppilatiuis ⁊ ventoſis: velut ſunt fercula paſti
lia neruoſe ⁊ cutanee alialium partes. Piſces viſco-
ſi ⁊ in lacunis vel paluſtribus viuentes. Grana le-
guminū riſum lac ⁊ fercula lacticinia: ⁊ caſeū mol-
lem ⁊ viſcoſum ⁊ frequentē vſum feniculi aniſi ⁊ pe
troſel. ⁊ omniū diureticoꝝ euitet. ¶Euitet potū vi-
ni groſſi ꝯturbati ſiue fuerit nigrum ſiue albū: ⁊ ca
ueat a potu ceruiſie de ordeo ſaltem dulcis multū
⁊ ſummopere euitet aque frigide potum. Silr effu-
giat vſum rerum valde ſalſarū vnctuoſarum: ⁊ ca-
ueat etiam a comeſtione fructuū frigiditate ⁊ ſicci-
tate ⁊ ſtipticitate ſua oppilantiū ⁊ ingroſſantium
humores: vt ſunt pira citonia granata acria neſpil
la ſorbe ⁊ ſilia. preter hoc aūt vtat cibis ⁊ potibus
alijs libito ſuo. ¶Et caueat etiā a coitu frequētato
⁊ proprie ſuper cibis ⁊ a longa dormitione ſup ſpe-
na ⁊ felicitabitur vita ſua auxilio diuine potentie:
cui ſemper ſic referentur gratie immortales.

Cōſilium.129.

¶De q̄druplici mala diſpoſitione. videlicet
¶De mala cōplexione frigida ⁊ humida ſtomachi
cum multitudine materie flegmatice. ¶De oppila
tione epatis a mēbris groſſis. ¶De mala cōplexio
ne calida ⁊ ſicca renū cum multitudine harenulaꝝ
⁊ lapillorum. ¶De ſoda ſiue dolore capitis partim
per eſſentiā ⁊ partim p cōmunitatē ad ſtōachū ⁊c̄.
¶Diuidit̄ autē Conſilium in particulas duas.

Particula prima continet duo capitula
principalia.

¶De cāis p̄dictaꝝ diſpōnū: ⁊ p̄io ſtōachi. Cap̄.i.

NObilis vir dn̄s Nicolaus de
canali in ciuitate Pa
duana prouiſor caſtrēſis quadrupli-
ci diſpoſitiōe laborat ſiue has diſpo-
ſitiones egritudines aut accidentia
nominare velis. ¶Et prima quidem
eſt lapſus in ſtomacho eius frigidus a multitudi-
ne materiei flegmatice depēdēs. Cuius etiā ſtoma
chi frigiditas materias flegmaticas mucillagino-
ſas ⁊ aqueas eſt generatiua. Et ipſa etiā3 materia
predicta multa in ſtomacho congregata eſt cauſa
augmentandi malā complexionē frigidā ⁊ humidā
in ſtomacho predictam ꝑpter diuturnitatem more
ipſius materiei flegmatice in ipſo ſtomacho. vnde

vtraq3 iſtaꝝ duaꝝ eſt reciproce alterius augmēta
tiua. ¶Propt̄ q̄d valde facile intelligi pōt diuerſi-
tas accidētiū q̄ in hoc viro frequēter eueniūt: freq̄n
ter ei rugit⁹ eructuatiōes ⁊ inflationē in ſtomacho
percipit ꝑpter partē iſtaꝝ materieꝝ in vētoſitates
conuerti: que ſi ſubtiles ſunt ⁊ ſuperiora petūt eru
ctuando emittunt. Si aūt groſſi verſus fundū ſto-
machi ⁊ portanarium eius ad inteſtina ꝑpellūtur
ibidem faciendo dolores tortuoſos. Si aūt tales vē
toſitates multe ſint ⁊ mediocres inter groſſas ⁊ ſub
tiles: tunc in tota ſtomachi ſpatioſitate retēte ip̄m
ſtomachū inflāt ⁊ extendunt cū magnis doloribus
q̄n3 dyafragmati ⁊ hypocūdrijs ⁊ toti pectori cō-
municantur. ¶Et ex hoc fundamento poteſt etiā3
intelligi: q̄re quādoq3 iſte vir diminute digerit: et
grauatur eius ſtomachus: ita vt frequēter depona
tur cibus prius q̄3 bene digeſtus. ¶Et iterum q̄n3
tertium ſequitur accidens quod eſt corruptio dige
ſtionis que comprehēditur a ſapore acuto vel mor-
dicatiuo in ore perceptis. propter quod eructuatio
nes: quandoq3 emittit acres: aut acetoſas: aut acu
tas cū magna mordicatione ꝑcepta in toto ſtoma
cho eius. ¶Secūdo de cauſis oppilationū epatis.

Secunda vero principalis diſpō huius
viri eſt egritudo cōpoſitiona
lis epatis ipſius q̄d nō raro: immo frequēter oppi-
lat̄. Et l3 epar eius naturalr̄ ſit calīm ⁊ humidū me
mēbra calida ad oppilationes per ſe ſunt indiſpoſi
ta: q2 calitatis ē dilatare ſicut frigiditatis ē coagu
lare 2° tegni. tn̄ in epate ipſius oppilōnes accidūt
frequēter altero duoꝝ modoꝝ: aut q2 flāta multa
in ſtomacho ei⁹ ꝯgregata vt patuit in cap̄. p̄cedenti
diſſoluta vel colligata: aut mobilitata a rebus cali
dis in cibis acceptis ⁊ in potibus faciunt materias
iſtas effundi ad epar: in cuius cōcauitate ꝑpter an
guſtas vias eius faciunt oppilationes p̄dictas. Et
2ª iſtaꝝ oppilōnū cā pōt eſſe: q2 materie iſte flātice
frequēter cōmiſcent̄ chilo reddētes ipſum frigidū
groſſum ⁊ viſcoſum oppilatiuū ipſius epatis. digō
eīm diminuta ipſi⁹ ſtomachi raro ⁊ nō bn̄ corrigit̄ a
digōne epatis. vt colligēdū.13° tertij. ¶Ex quo ap-
paret ſolo pluriū q̄ in eo appent: frequēter enim in
hypocūdrio dextro ſentit̄ grauitas ⁊ tēſio: frequen
ter etiā in eo appet nocumētū diminutionis in vri-
na. Et hoc eſt q̄n oppilō cadit in gibbo epatis: ſicut
frequēter in eo accidit fluxus albus quē illuſtres vi
ri chiloſum appellant: ⁊ hoc eſt q̄n accidit oppilo in
ꝯcauo ep̄is. Cū enim ꝯcauū ep̄is oppilat̄ neceſſario
claudunt̄ vie venaꝝ porte: ſ3 ip̄is clauſis nō poteſt
recipi chil⁹ in ep̄e: cū ergo pellit̄ ⁊ defert̄ chil⁹ a mes
ſeraicis ad epar neceſſe eſt ipſum retropelli ad inte
ſtina: ⁊ ad hoc accidit flux⁹ chiloſus. ¶Hec ſunt ac
cn̄tia cōia ad oppilōnes q̄ iteꝝ ſi ꝑdurāt vl' in cōca-
uo vl' gibbo epatis neceſſe ē vt finalr̄ ꝑducāt ad fe-
bres putridas: ꝑpter oppilōnes eīm retinent̄ in epa
te mīe q̄ deberēt expelli per gibbū ad emulgētes ⁊
ad renes: q̄ etiam mīe deberēt recipi in kiſti fellis:
ſ3 ad retētionē taliū mīerū ꝓhibetur debita euēta
tio ad ꝓhibitionē euētationis intēdit̄ caliditas in
epate: ⁊ ad intēſiuā calitatē ipſius ſequit̄ aut ſim-

plex ebullitio in ſanguine:ꝛ fit ſinocha ſine putre‐dine cum effumatione ad ipm cor:aut fit ebullitio cum putrefactione cordi effumante ꝛ erit tunc pu‐trida febris.Ex quibꝰ olbus iſte vir intelligere pōt quare ipſe frequenter egrotat febre cholerica pura ꝛ impura ꝛ aliarum ſpecierum.

¶ Tertio de cauſis male complexionis calide ꝛ ſic‐ce renum.

Tertia ꝛ pricipalis diſpō huiꝰ viri ē lapſus renū ad calꝫ ꝛ ſiccū cū quo lapſu fre quēter applicanť oppillationes ꝛ dolores in eis:et iſte oppillationes plurimū fiūt a mā flatica deſcen dēte ad renes a ſtō vel' ab epe que faciūt oppillatio nes nō ſolū in pāniculo colatoꝝ renū lꝫ ēt in carno ſitate coꝝ:ꝛ cognoſciť hoc p dolorē ifra hypocun‐driū parū per pceptū ꝛ cōlcatū parti poſteriori ſpi‐ne infra coſtas.¶ Iteꝝ qñqꝫ in renibꝰ fiūt oppilla‐tiones a multitudine harenularꝫ luiſcatarū añ pā‐niculū colatoꝝ a flatica mā deſurſum deſcēdēte. Et apparēt tūc vrine valde tenues trūbis petalor‐dibꝰ et arenis priuate ꝛ diminuiť etiā vrina:ꝛ qñqꝫ acuta emittiť.Et appet hoc ēt a poſteriori:qm ſuc‐cēdēte vrina groſſa ꝛ harenoſa poſt tenuē ꝛ adſam allenianť dolores q priꝰ erāt.Et adde pdictis qꝺ iſti dolores nō raro fiūt a lapillis genitis in ꝯcauo renū añ pāniculū colatoriū pp̄ter harenulas ibidē luiſcatas a ſtate pdicto:cū a multa caliditate nāli ꝛ accñtali renū excoquiť mā pdicta ꝛ ꝯuertiť i lapi des pp̄ter qꝺ 18ª.3.ſcribiť q ſupple efficiēs l ge neratione lapidis eſt caliditas egreſſa a nāli tēpera mēto.f. p viā inteſionis.Vñ ꝟo cā eſt ſtā ꝛ harē‐nule tā pdicte.¶ Et nota q iſte vir multū ē paratꝰ ad generatiōnē lapidis in renibꝰ.Ille eñ cui pluri‐mū generať lapis in renibꝰ eſt q̄ pinguis eſt et hu‐midus.18ª tertij.pallegato cap.¶ Iteꝝ in renibus nō raro accidit dolor a ventoſitatibꝰ ibidē genera‐ratis ꝛ ꝓpulſis aliūde.Et diſtiguiť iſte dolor a pdi ctis pp̄ter ipm eē mobilē ꝛ nō fixū neqꝫ ꝺetū in pte vna.Cuiꝰ oppoſitū appet de dolore ꝯueniēte a ma lis ꝯplonibꝰ nālibꝰ ꝛ inālibꝰ fiētibꝰ:ꝛ a doloribꝰ ꝯ uenietibꝰ ab harenulꝫ ꝛ lapillis.Iſti eñ dolores: da to q qñqꝫ mobiliteť:ipſi tñ pmanent in parte ma‐gis predictis. ¶ Quarto de cauſis ſode.

Quarta principalis diſpō huiꝰ viri eſt ſo‐da.i.dolor capitis:q qñqꝫ eſt p eſ ſentiam capitis appropriatus:qñqꝫ ꝟo p colligan‐tiā eſt partibus inferioribus:ſcꝫ ſtomacho epate et renibus pdictis.In hoc tamē viro iſte dolor ſimul per eſſentiā:ꝛ p colligantiā eſt.¶ Eſt autē hic dolor ꝯueniens a mala cōplexione cerebri eius excellen‐ter humida materialiter ꝛ remiſſe frigida:q de do lor qñqꝫ granatiuus eſt:et pp̄ie qñ mā eſt flatica vel melica:qñqꝫ vero eſt abſqꝫ grauitate ꝛ pp̄ie qñ pendet a vaporibꝰ ꝛ vētoſitatibꝰ:quorum non eſt per ſe grauitatem efficere.¶ Et eſt qñqꝫ iteꝝ hic do lor inflammatiuus pruritiuꝰ ꝛ mordicatiuꝰ:ꝛ pro‐prie qñ pendet a mā ſubtili calida eēntialiter vľ ac cidētaliter.Et iſte dolor plurimū eſt eueniēs in hoc viro.Qñqꝫ etiā dolor capitis eiꝰ ꝓuenit a mācbus immerſis in panniculis cerebri ipſius: et tunc ap‐

paret dolor extēſiuus maior ē parte cerebri ambiēs circulariter:q ab antiqs illuſtribꝰ galeata paſſio nū cupata eſt.Et cū ꝯtingit ipm eſſe inteſiue magnū extēſiue:q plurībꝰ ptibꝰ cerebri eueniēs ꝛ multo tē pore pdurās: cephalea vel cephalargia nominaťꝰ eſt:vt legendū eſt p lo ꝯiūctis p lo ꝛ 2º caplo:19º Almāſ.p lo cap.ꝛ ab Oribaſio p lo ptactice.ꝛ a ꝗ pluribꝰ alijs.Et ex hoc fundamēto valde facile itelli gi pōt diuerſitas dolorꝫ capitis eiꝰ.Sicut ei iflāma tiuꝰ pruritiuꝰ pūgitiuꝰ ꝛ mordicatiuꝰ fiūt a mā cali da ita grauatiuꝰ ꝯpreſſiuꝰ ꝛ ꝯtuſiuꝰ fiūt a mā frigi da:ꝛ extēſiuus ꝛ pulſatiuus a vētoſitatibꝰ vel a va poribꝰ plurimū imerſis i pānicnlis cerebri.¶ Et ex hoc fundamēto iterū apparet qliter declināte etate hmōi vir paratus eſt ad ſubeth.aliqñ ad congela‐tionem litargiam epilepſiam vel apoplexiam:a qui bus omnibus tueatur ipm altiſſimus miſericordia ſua.¶ Et ex his olbus poſtremo cōcludiť q neceſſe eſt hūc virum eſſe ſolertē ꝛ vigilātē in regimine ſuo vt in poſterum apparebit.

¶ Prime particule de regimine per ſex res non na‐turales. Cap.ij.

QVoniā aūt hoꝝ accñtiū plurimū appet ꝯuenire a mala cōplone frigida ꝛ humi da māli ꝛ principalr cerebri ꝛ ſtomachi: ꝛ in epate etiā ꝛ in renibꝰ eiꝰ ſupexcreſcit mā flatica ꝗ plurima p colligātiā ipoꝝ ad ipos.Idcirco vľ oē regimē huiꝰ viri ex pte reꝝ nō nālū ꝯueniēter poſſe erigi vnicuiqꝫ hoꝝ mēbroꝝ cō ferēs.¶ Quēcūqꝫ eñ inſtrm erit rectificatiuū diſpō nis ſtomachi ꝛ cerebri illud erit etiā ꝯueniēs epati ꝛ renibꝰ ꝓhibēdo mām in eis ꝯgregari ꝛ delegari a ſtō ad epar ꝛ renes.¶ Quare itaqꝫ regimē dꝫ funda ri in applicatiōe oim inſtroꝝ que leuiter calefaciāt ꝛ potēter exiccēt.Qualis eñ eſt lapſus ꝛ ꝗta eſt ip ſius diſtātia a ꝓprio temperamento:talia et tanta debent eſſe inſtrumenta iſtiꝰ lapſus correctiua:ſꝫ la‐pſus eſt frigidus nō valde intēſus:igitur inſtra de bent eſſe calefactiua in ſuo gradu nō tranſcēdētia ſcōm gradum.Et iteꝝ lapſus eſt excellenter humi‐dus ꝛ exiccantia debēt eſſe multū eleuata. Oia er‐go q calefaciūt ad vltimā mā ſione primi gradꝰ vſ‐qꝫ ad vltimā ſecundi gradus erūt ei ita ꝯuenientia ſicut exiccātia in tertio gradu humiditatis multe erūt correctiua.Ita q aer eiꝰ dꝫ eſſe calefactiuꝰ leui ter ꝛ notabiliter exiccatiuus.Ita q locus vel came ra eius ſit tabulis decenter munitus ꝛ ab aquis et ab omni humiditate elongatus:ꝛ accendatur in eo ignis ſepe:ꝛ non tñ valde magnus.Et vtať veſtibꝰ calefactiuis cōueniēter exiccatiuis.Et ſimiliter vta tur tecturis capitis factis ex pāno de grana de doſ ſibus varioꝝ ꝛ ſimilibus.¶ In cibis ꝟo eiꝰ abſti‐neat ab ol re infrigidāte ꝛ humectāte.vt a mltovſu aque frigide lactuce vſu blete ſpinachie portulace cucurbite citruloꝝ.Et effugiat ēt lac ꝛ lacticinia ci baria ola.¶ Similiter effugiat vſuꝫ leguminū mul ta euaporatione replentiū caput ꝛ ſtomachū vēto‐ſitatibꝰ ꝛ vaporibus:ꝛ nō curet comedere piſces vel cācros niſi valde raro ꝛ in pauca quantitate.¶ Si‐militer euitet ꝗtitatem fructuum humidoꝝ vt ce

raſoꝝ ⁊ auellanaꝝ humidaꝝ: piroꝛuz: piſcoꝝ: ⁊ criſomilloꝝ. ¶ Caueat comedere fungos ⁊ ſpōgiolas. ¶ Et cerebrū ⁊ medullas ⁊ partes aialium pingues raro ⁊ in pauco vſu accipiat. ¶ Utatur aūt in cibis ſuis conuenienti q̄ntitate ſalis ⁊ aromatum vt cinamomo ⁊ ſimilib⁹. ¶ Et vtatur carnibus ſalitis ſimplicib⁹ vel conditis vt ſunt landutuli ⁊ ſimiles. ¶ Et vtatur aſſatis ⁊ ꝓpꝛie leuium carnium ⁊ elixis: ſ3 rarius. Et preter hec que tacta ſunt pōt vti ol alio genere ciboꝛum ad libitū ſuū. ¶ Uino aūt vtatur albo vel rubeo mediocris potentie claro ⁊ aromatico abſq; aq̄: aut ſaltem valde paꝝ ponatur de ea in vino. ¶ Poſt cibū aūt ſuū nō doꝛmiat niſi trāſeat vna hora vel vna cum dimidia: ⁊ tūc doꝛmiat capite ꝯdecēter eleuato: pꝛius ſup dextro latere: deinde ſup ſiniſtro ſe reuoluat. Minime aūt doꝛmiat ſup facie. Et nō multū etiā iaceat ſup ſpinā: neq; ſup renibus.

In cibis aūt accipiēdis hec obſeruet. Pꝛimo nūq̄ comedat niſi verus ſuꝑuenerit appetitus. ¶ 2° q̄ nullū cibū accipiat niſi bñ pꝛius maſticatū. ¶ 3° q̄ nō curet accipe cibaria valde plura numero in vna mēſa. ¶ 4° q̄ nō vtat̄ cibarijs ſpē diuerſis: ſicut eſſet vſus carniū piſciū rerū dulciū acriū cū aromatib⁹ cōditoꝝ: ⁊ ſic de alijs in vna mēſa acceptis. ¶ 5° q̄ nō ꝓlōget morā duaꝝ horaꝝ in comedēdo: vt q̄dā delitioſi faciūt. ſ3 expendat̄ media hora: aut ſaltē vna. ¶ 6° caueat exercitari violēter ſup cibis: imo vtili⁹ eēt ei q̄eſcere ꝑ tres horas aut q̄tuoꝛ: ſed ieiuno ſtō exercitari valde ꝯueniēs eſt ei: vt eq̄tare pedibus ambulare circuiēdo ciuitatem vel aliū locū: intātū q̄ caliditas ei⁹ parum exercitata ꝓducat ipm ad leuē ſudoꝛem: alio aūt tēpoꝛe q̄eſcat. ¶ Ultimo v̄o q̄ntū pōt effugiat irā furorē vel iracūdiā ⁊ animi ſollicitudines magne triſtitie inductiuas: ⁊ delitioſe vtat̄ animi accntib⁹: ſemper memorādo q̄ a coitu abſtineat poſt cibum niſi tranſeant hore ſeptem ad minus. Hec ſunt q̄ de regimine rerum non nālium obſeruare opoꝛtet.

Secūda v̄o ps ꝓncipalis hui⁹ tractatus apiet regimē medicinale accntibus hui⁹ viri ꝯueniēs. Et iā appet ex pꝛio cap̄. p̄cedētis ꝑticule: q̄ opꝫ inſtr̄a medicinalia eē calida nō valde notabiliter: ⁊ ampli⁹ exiccatiua. ¶ Et qꝛ olim feꝛe p̄dictoꝝ accntiū pꝛimaria cā eſt ſtomachi debilitas ꝓueniēs ex mala cōplōne ſtomachi, frigidi ⁊ humidi multi flegmatis aq̄ſi ⁊ mucillaginoſi multiplicatiua: ideo pꝛio ponā tria remedia iſtius diſpōnis ſtomachi rectificatiua. ¶ Et qꝛ hec ſtomachi mala diſpō multiplicādo predictas māſ eſt cā magna vt fiant in epate accntia p̄dicta: ideo ꝑ rectificatione epatis ponēt̄ duo remedia epati ſpāliter appꝛopꝛiata. ¶ Etiā qꝛ p̄dicta nocumenta ſtomachi ⁊ epatis ſunt magna cā oppillationis renū ⁊ fixionis mārū viſcoſaꝝ in eis: ideo in 3° cap̄. ſcribentur quatuoꝛ remedia ſimul epati ⁊ renibus cōia. ¶ Et qꝛ adhuc multa mā euāpoꝛās capiti replēs ipm efficit in eis doloꝛes p̄dictos. Idcirco q̄tuoꝛ ſpālia remedia ad doloꝛes capitis eius deſcribaꝫ appꝛopꝛiata.

¶ Particule ſecūde de trib⁹ remedijs rectificatiuis ſtomachi. Cap̄. j.

Itaq; ꝓ ꝯplemēto hui⁹ ꝑticule ſcdē. pꝛimo neceſſariū eſt q̄ iſte vir ſaltez ꝑ tres vel q̄tuoꝛ annos purget̄ in vere ⁊ in autūno: vt nunc ſeq̄t̄. ¶ Poſt medietatem mēſis ergo octobꝛis de hoc an. xxi. purgetur ſm hunc modum. ℞. electuarij indi. ʒ. iij. benedicte ſimplicis. ʒ. ij. ß. boni ponderis bibat̄ in auroꝛa cū medio cyatho aq̄ ſublimatiōis vel decoctionis radic. petroſel. calefacte ⁊ doꝛmiat poſt aſſumptionē eius ꝑ vnam horā cū dimidia ⁊ nō plus. Et nō comedat neq; bibat niſi poſt. v. horas: tūc ergo bibat ſcutellā vnā p̄dicte aq̄ petroſel. cū zuccaro calefacto: ⁊ poſt ipſam ꝑ vnā horā accipiat prandiuz ſuū. ¶ Die v̄o ſequēti immediate hora p̄ſcripta accipiat hoc digeſtiuū calidū qd̄ ꝯtinuet dieb⁹ ad min⁹ ſeptē. ℞. mellis ro. ℥. ß. ſyrupi acetoſi ꝯpoſiti. ℥. j. aq̄ abſinthij ⁊ betonice. añ. ℥. j. aq̄ cicoꝛee. ℥. j. ß. miſce ⁊ totuz ſit vna potio. ¶ Die v̄o 8° ſequenti purgetur cū hac medicina. ℞. ireos. ʒ. vj. electuarij d̄ dactyl. ʒ. ij. ß. accipiatur hec medicina in auroꝛa cū medio cyatho vini al. calefacti ⁊ obſeruentur poſt ipſaz ea que dicta ſunt in predicto minoꝛatiuo obſeruāda.

Pꝛo purgatione autē veris in fine mēſis februarij ꝓcedatur ꝑ iſtū modum. ℞. electuarij dyaſiniconis. ʒ. ij. ß. agarici electi. ℈. j. ʒʒ. gra. vj. ſalis gēme. gra. ij. bibatur totum cuz medio cyatho aque betonice vel feniculi ⁊ obſeruentur ea q̄ in minoꝛatiuo autūni dicta ſunt. ¶ Sequenti v̄o mane accipiat hoc digeſtiuum. ℞. oximellis ſquillitici. ℥. ß. ſyr. compoſiti acetoſi. ℥. j. aq̄ abſinthij feniculi et eupatoꝛij. añ. ℥. ß. miſce ⁊ calidum accipiatur ⁊ obſeruentur ea que de digeſtiuo autumni dicta ſunt. ¶ Octauo vero ſequenti die purgetur cum hac medicina. ℞. caſie de canna extracte cum aqua feniculi. ℥. j. reubar. aga. electoꝛum. añ. ℈. j. ſpice. ʒʒ. electi. añ. gra. v. ſalis gēme. gra. j. miſce ⁊ accipiatur hec medicina cum. ℥. ij. aque eupatoꝛij calefacte ⁊ obſeruentur ea que de infeꝛioꝛibus dicta ſunt ſolutiuis. ¶ Scōm vero pꝛincipale remediū ſtomacho: immo epati ⁊ renib⁹ ⁊ capiti eſt hoc. ℞. ſpērum dyatrionpiperēō ⁊ dyābꝛe. añ. ℥. ß. ſpērum dyarodon abbatis. ʒ. ij. granoꝛum fiſticoꝛum. ℥. ij. macis. ℈. j. garioſi. ʒ. ß. mellis ro. ℥. iiij. zucca. al. ℥. v. coquatur zuccarum cum melle ro. vſq; ad ſpiſſitudinem ⁊ additis fiſticis ꝑ vnā noctem infuſis in aqua abſinthij calefactam ⁊ minutiſſime ꝯtritis ⁊ alijs ſpeciebus fiat electuariū: de quo patiens poſt purgationem veris: accipiat ol mane per quatuoꝛ horas añ cibū ad q̄ntitatē vni⁹ nucis muſcate deglutiendo ipm cum cocleari: ⁊ tantumdem accipiat de eo ꝑ duas horas poſt cenā. Et ꝯſilr̄ accipiat de eo poſt purgationē autūni bis vel ter in ſeptimana horis predictis vſq; ad menſem februarij. Ego eñ non dubito hoc eſſe remediū ad ſanādum ipm. ¶ Tertium v̄o inſtr̄m ꝓncipale ad diſpoſitionē ſtomachi eſt hoc. ℞. turbit al. electi. ʒ. j. pulueris hermodactyloꝛum. ℈. iiij. folliculoꝝ ſene. ʒ. ß. cinamomi. ʒ. iij. macis. ʒ. ij. tartari. ℥. j. fiat puluis per ſe ſubtilis deinde commiſceantur oīa ſimul et de hoc puluere accipiat. ʒ. ß. bis in ſeptimana ſaltez immedia-

te ante cenam cum medio ſcutellino brodij carniū aut vini vel aque cum zuccaro cocto calefactorum Et poteſt vti ipſo in omnibus diebus vite ſue ꝛ tpe quo aſſumit ſyrupos: ad hoc vt vēter remaneat flu xibilis ꝯuenienter vſqꝫquo percipiat ſe fore ſanum: educet enim flegmata ꝛ omnes ſuperfluitates hu moꝛales ꝛ fecales a ſtomacho ꝛ inteſtinis.

¶De remedijs appropriatis epati. Cap.ij.

Licet inſtrā medicialis in p̄cedēti cap. poſita magnā ꝯueniētiā hēant ad diſpōnes epatis huius viri nihilomin⁹ q꞉ ꝑ lōgam moꝛā ſupfluitatū in epate ſuo frequēter accidit ipſa putrere i epate ꝛ ꝑducere ad febres ſuperi⁹ tactas. Ideo hic duo deſcribā ſingu laria remedia epati ꝛ febrib⁹ inde ꝓueniētib⁹ ꝯue niētia. ¶Quoꝝ p̄imū eſt hoc. ℞. ſy. de endiuia. ℥. ſ. ſyr. de eupatorio. ℥. ß. aque cicoree. ℥. ij. aque feni culi. ℥. j. miſce ꝛ accipiatur pluríb⁹ diebus vſqꝫquo vrine reuertētur in tincturā ſuā. Et ſi volueris hoc digeſtiuū facere extinctiuū magis: tūc loco ſyrupi de eupatorio ponat̄ tātūdē de ſyrupo de acetoſitate citri ꝛ erit nobilis operationis ꝛc. ¶2m remediū ſpeciale eſt hoc. ℞. reubar. electi. ℈. ij. agarid. ℈. j. electuarij dyaprunis ſimplicis. ℥. j. bibatur cum. ℥. ij. aq̄ eupatorij ꝛ tardet̄ cib⁹ eius: ꝛ alie obſeruent̄ ꝯditiones que in ſolutiuis p̄dictis ſunt ſcripte.

¶De remedijs renibus appropriatis. Cap.iij.

Apparuit ex p̄e cap. ꝙ hic vir nō raro incurrit doloꝛes renū a mā ibidē fixa ex tēdēte ꝛ ſubito alterāte: ꝛ ꝙ mala com plō radicalis cal'a coꝝ eſt cā ꝯuerſiōis mā eꝝ in harenulas ꝛ lapillos: ꝛ ꝓpter hec quatuoꝛ ꝯſcribunt̄ ei. ¶Quoꝝ p̄imū eſt admi niſtrādū qn̄ iſte vir ꝑcipiat grauitatē in ſpina tenſiones ꝛ vētoſitates in inteſtinis rugiētes ꝛ frequē tiā vrinādi cū paucitate ei⁹ ꝛ aliqua pūctione: tūc enim ſtatim accipiat hoc digeſtiuū. ℞. aq̄ decoctionis vel ſublimationis radicū vrtice. ℥. ij. bn̄dicte. ʒ. iij. caſſie nuꝑ extracte de cāna cū aq̄ milij ſolis vel ſaxifragie. ℥. ß. miſce ꝛ calīn totū accipiat̄ hora ꝛ re gulis obſeruādis olb⁹ q̄ i ſolutiuis dicta ſūt ſupioꝛib⁹. ¶2m p̄ncipale remediū eſt hoc. ℞. granoꝝ pi neaꝝ. ℥. j. ß. ſe. endiuie acetoſe bruſci ꝛ ſpagi. an̄. ʒ. j. ß. ſe. milij ſolis minutiſſime ꝯtritoꝝ. ʒ. vj. ſe. lactuce poꝛtulace an̄. ʒ. ij. ß. fiat puluis per ſe olm ſubtilis i cui⁹ fine ponant̄ vitri cōbuſti. ʒ. vj. deinde commi ſceātur cū dupla q̄titate zuccari albi pulueriʒati. Cū ergo ꝑcipit grauitatē vel tēſionē in ꝑtib⁹ renū ꝛ ſlioꝝ ꝛ punctionē in vrina ꝛ frequētiā ei⁹: tunc vtat̄ hac trageā ſꝑ de ipſa degluttiēdo coclear vnū ante oēm cibū. ¶3m remediū ad hāc itētionē eſt hoc. ℞. lapidis ſpōgie ꝛ iudaici vitri cōbuſti. an̄. ʒ. j. ſe. apij petroſel. dauci. ana. ℈. iiij. radicis ſaxifragie. ʒ. iij. ſucci liquiritie. ʒ. j. ß. formēt̄ pillule cū ſucco apij de ol. ʒ. vj. ꝛ de iſtis accipiātur in auroꝛa. v. poſt quas bibat. ℥. ij. aque ſaxifragie: ꝛ de eiſdē bonū erit ac cipere duas ꝑ totā ſeptimanā immediate ante p̄rā diū ꝛ cenā. Aperiūt enī oppilōnes epatis ꝛ renum educēdo lapillos trumbos ꝛ harenas cōuenienter. ¶4m ꝟo remediū eſt hoc vt vtat̄ ꝯfectione de ſiſte cis ꝑ. xv. dies qn̄ ſentit accn̄tia p̄dicta accipiēdo de ea duo fruſta ſemꝑ in p̄incipio p̄ādij ꝛ cene ꝛc.

¶De regimine capitis huius viri tpe inſtātie doloris eius. Cap.iiij.

Cum ꝗ hic vir ꝑcipit doloꝛē capitis cum grauitate ſua ꝛ ſomnolētia multa ꝛ pi gritia totius coꝛpis ꝛ venaꝝ groſſitie ꝛ tēſiōe ꝛ rubicūditate ꝑtiū capitis tēdēte ad aliqualē obſcuritatē: tūc ſtatī hora electa fiat flōmia de cephalica apud policē inuēta ꝑ quā educant̄ ſanguis. ℥. iiij. vel. v. Et attēdat ꝙ ſi doleret dextra ꝑs magis q̄ ſiniſtra tūc meli⁹ ē flobotomare ſiniſtrā: ꝛ ecōuerſo dolēte magis ſiniſtra q̄ dextra flōmet̄ dextra. ¶2m ꝟo inſtrm̄ p̄ncipale eſt: ꝙ mane ſequēti poſt flōmiā purget̄ cū iſta medicina. ℞. eluarij roſ. ʒ. j. ß. eluarij indi. ʒ. ij. boni pōderis: miſce cū medio cyatho aq̄ zuccarate ꝛ cale ꝛ accipiant̄ ꝛ obſeruent̄ poſt ipſaꝫ regule in alijs ſo lutiuis freq̄nter tacte ꝛc. ¶3m ꝟo p̄ncipale remediū eſt ꝙ poſtea eſiationē imediate dictā ꝑ q̄nqꝫ dies inſtāte adhuc doloꝛe capitis applicent̄ ſibi vētoſe i loco alcheel lateralr̄ ad ſpōdiles i carnoſis ꝑtib⁹ ſpatulaꝝ. Eſt aūt alcheel loc⁹ vbi finis colli ꝯiūgit̄ cuꝫ p̄n° ſpatulaꝝ. ¶Ultimū ꝟo iſtrm̄ ſedatiuū doloris capitis actualr̄ exn̄tis ꝛ p̄ſeruatiuū ab euētu ei⁹ eſt hoc. ℞. reubarb. electi. ʒ. j. maſticis ſpice nardi. an̄. ℈. j. dyagridij. ǧ. v. ſalis indi. gra. vj. polipodij fol liculoꝝ ſene tartari. an̄. ʒ. ij. fiat olꝫ ꝑ ſe puluis: de q̄ iſte vir i ſeptiana bis ol fine q̄nqꝫ dieꝝ paꝝ an̄ cenā accipiat. ℈. j. cū modico brodij: aut aq̄ zuccarate: aut vini: educet eni ſupfluitates fecales ꝛ mucoſas cholicas ꝛ melācholicas diſtrahendo eas a capite. Et nō miret̄ aliq̄s ſi huic viro nō deſcripſi pillas ali q̄s: q꞉ ꝑhe ei nequaq̄ pōt aſſumē eas. ¶De ablutione ꝟo capitis ipſi⁹ meli⁹ eēt ipāꝫ dimittē: ꝛ vti frequēti pectinatiōe ꝛ fricatiōe mediocrib⁹. Si āt nō vult di mittē lotionē: tūc faciat lixiuiū cū decoctiōe maioꝛane ꝛ abluat cū eo caput cū ſapone albo: ꝛ exiccādo ipꝫ imediate poſt ablutionē. Hec ſūt remedia ꝯpila ꝓ curatiōe diſpōnū iſti⁹ nobilis viri. Glioſus aūt altiſſim⁹ pietate ſua dirigat eas i ſalutē ipſi⁹. Amē.

Conſiliū.130.

De mala cōplōne ſtōachi frigida ꝛ humida a lōgo tpe ꝛ etiā a gnātione cōtracta cum doloꝛe ſtomachi hypocundrioꝝ ꝛ totius vētris infrigidio ſ ris cum lipothomia vel ſyncopi ꝛ in potētia ad motus coꝛpoꝛeos cum vertigine vel ſcotomia.

¶Diuidit̄ autem Conſilium in tria capitula.

¶De cauſis predicte male diſpoſitionis. Cap.j.

Diſpoſitio huius nobilis viri dn̄i Leonardi de Nurſberga eſt mala ꝯplō frigida ꝛ humida ſtomachi a lōgo tpe ꝯtcta i ipſo ſicut ex mihi narratis apparet. Ego ꝟo ex ſignis ſumptis a ſubſtantialr̄ inherētib⁹ ab actione leſa vel ab opationibus q̄ ſ idē eſt: ꝛ ab excuntibus ꝯſideraui: nō ſolū a tpe illā malā cōplexionē: verūetiā in ipſo a generatione ꝯtractā. ¶Potuit autē hāc malā cōplexionē intēdere ꝛ deterioꝛē facere exceſſus in aliq̄ de ſex reb⁹ nō

nālibꝰ: aut nimia ciboꝝ ⁊ potuū nō ſuo tpe ⁊ oꝛdīe frequēs aſſumptio. ¶ Silr etiā immoderata exercitia poſt cibi aſſumptionē ꝯſueta: adhuc etiā immoderate ⁊ foꝛtes repletiōes vētris cōſtipationē ꝯſites ¶ Iteꝝ ⁊ foꝛtes eūatiōes ꝑ ſolutiua farinaca facte aut per frequētatas flobotomias ⁊ vētoſationes. ¶ Silr etiā ⁊ imoderatꝰ coitꝰ: in quo iunioꝛes ſepe ⁊ multū impite peccare ſolēt. De rebꝰ aūt maxime debilitātibꝰ mēbꝛa eſt coitꝰ q̄ ⁊ lʒ virtutes oēs coꝛ-poꝛis cōpaginē diſſipādo deijcit ſtōacho in cerebꝛo ⁊ reliq̄s exanguibꝰ membꝛis ꝑmaxie nociuꝰ exiſtit. Ad hāc etiā debilitatē vigoꝛādā nō paꝝ ſupaddūt paſſiones aie: vt triſtitia: cogitatio doloꝛoſa: anguſtia mētis: ira furibunda: coꝛdis effectuoſa conmotio: ⁊ ſibi ſimiles aie cōmotiones. Extermināt enim hec accn̄tia ⁊ mutant coꝛpus ab ea que ſcḋm naturā cōſiſtentia. 3° tegni in principio colligendum.

¶ De cura huius male. diſpoſitionis per regimen ſex rerum non naturalium. Cap. ij.

Attēdēs igit talis diſpōnis ꝯſiliūʒ ſalubꝛe dirigere pꝛimitus: dico q͛ haꝝ reꝝ nō naturaliū immoderatā applicationē ꝑ ſui ꝯtrietatē: coꝛrigēdam ſanitatis ꝯſeruatoꝛ vel recuperatoꝛ diligēter attēdat. Nec enim huic diſpōni actū ꝯſeruatiuū oīno exiſtimo ſufficere: cū vt apparet diſpō ab eq̄litate multū exceſſerit: quare nō oino ſilibꝰ: ſʒ partim ꝯtrijs ⁊ eiſdē ad naturalē diſpōnē reduci debet.

Euitet igit patiēs iſte intēperiē aeris frigidi ⁊ humidi ventoſi caliginoſi et nebuloſi. ſilr ⁊ ſtationē in domibus et cameris terraneis frigidis ⁊ humidis ⁊ teſtudinali edificio munitis ſeptētrionali etiā flatui multū apertis: maxime aūt locus doꝛmitionis ſue aſpectum habeat oꝛientalem ⁊ meridionalem: quē eurus ⁊ auſter frequentius viſitēt: minime vero boꝛeas ⁊ fauoniꝰ. ¶ Veſtibus aūt optime calidis in hyeme ⁊ magis calidis in eſtate q̄ recētibꝰ vtat: que pectoꝛi toti ventri: maxime vero ſtomacho optimā faciant adherentiam. ¶ Laudo aūt q͛ ſuper ſtomacho maxime quolibet tpe poꝛtet pellē vnā vulturis: ⁊ cū ſua pēna ſup cute ſtomachi nuda extendat. ¶ Silr etiā confert fruſtū pāni. de pilo gazelli biuario nolato: quo nr̄is tpibus italici galeros poꝛtare cōſueuerūt. ¶ Soleo et ſtomachis fridis ⁊ humidis ⁊ vētoſis applicari facere ſacculū ex medietate plume anſeris: ⁊ alia medietate piloꝝ lepoꝛis ⁊ pāno lineo ꝯſtructū quē frequēter iubeo calefieri ⁊ thure ſuffumigari euapoꝛationibus: ⁊ tali ſtomachū cooptura muniri. Eſt eni in diſpōnibꝰ illiꝰ maxie iuuatiuis: l q̄ credo ꝑnm diſpōnis curationis huiꝰ nobilius pꝛincipali exiſtere.

Circa ſomnū aūt ⁊ vigiliam ſic ꝓcedere dʒ. Cum enīʒ ſtomachus eius indigeſtiue magnifice debilitatꝰ exiſtat: in quo etiā multe ḡnant ventoſitates q̄ doloꝛes extenſiuos foꝛtiſſimos in eo facere ſolēt virtutē non ſolum eius: ſed coꝛdis ⁊ cerebꝛi maxime ꝯſternentes: vt apparet ex lipothomia ⁊ virtutis motiue impotētia tpe doloꝛis ſtomachi ꝯſequētibꝰ. Eapropter in ſomno notabile tps extēdere dʒ: cū in eo virtus digeſtiua magis q͛ in vigilia ꝯfoꝛtet. Efficit eni ſomnus operationes oēs nāles foꝛtioꝛes. 2a pꝛimi. cap. de his que ꝓueniūt ex ſomno ⁊ vigilia. ¶ Incipiat igit doꝛmire poſt cibū vna hoꝛa tranſacta tpe eſtatis: duabꝰ vero in hyeme: ſitq̄ mēſura ſomni nō minus octo hoꝛarum tempus includens. Doꝛmiat ſuper dextro pꝛius latere: deinde ſuper ſiniſtro: deinde ſuper ventre inclinatus. Oino aūt ſupine doꝛmire fugiat. ¶ Semperq̄ in doꝛmiēdo ſit oi tpe pānis bn̄ cooptus: ⁊ maxime ſup ſtōacho ſit cooptus cooptura alicuiꝰ ſupraſcriptoꝝ ſaccoloꝝ bn̄ munitus. ¶ Vigilias aūt exceſſiue coꝛpus exiccātes effugiat: niſi foꝛte robuſtioꝛ efficeret ceſſante iā moꝛbo.

Quieſcat aūt oi tpe poſt cibū maxime ſuꝑ ipſo exerciteꝛ aut leuiter ambulando gradarium equum equitādo naues non velociſſimi trāſitꝰ nauigādo ſermones ⁊ hyſtoꝛias delectabiles ꝯferēdo: nullus enim exceſſiuus motꝰ aut exercitiū totius coꝛpoꝛis: aut alicuius partiuʒ videt ſibi eſſe ꝯueniēs velut luminoſa coꝛpoꝛa lōgo tpe ⁊ frequēter inſpicere maxime dū fuerit ſolarijs radijs repcuſſa: ſilr etiā nimia vociferatio frequēs ſtōachi ⁊ ypocūdrioꝝ fricatio eidē diſcōueniēt.

Repletionē vero totiꝰ coꝛpoꝛis: aut alicuius partis exceſſiuam: ⁊ maxime ſtomachi euitare debet. Ex ꝑdictis apparere pōt aliaꝝ etiā partiū ꝑter ſtomachū multa repletio nō paruā debilitatē ſtomacho ꝯferre poteſt. Ipſe enim ꝓpter alioꝝ mēbꝛoꝝ nocumēta frequentius ⁊ magnifice cōpatit. Colligat enim ſtōachus capiti coꝛdi pectoꝛi epati ſpleni renibꝰ veſice ⁊ mirci: vt intelligēti cōpōnem humani coꝛpoꝛis ex anothomia appere pōt q̄re nimiꝝ ſi aliaꝝ partium plenitudine contriſtat. ¶ In cibatione igit ſua euitet quantitatem ſtomachū grauātē ⁊ ſimiliter potuʒ. deterioꝛ enim cibatio eſt q̄ ſtomachi grauitatē facit ſicut deterioꝛ potus eſt q̄ in ſtomacho fluctuat. 3a pꝛimi cap. de regimine per cibū ⁊ potū. Silr etiam tpe ieiunij ꝓlixi magnā ciboꝝ quantitatē effugiat. ¶ Cū aūt ſe foꝛe repletū perceperit ſtatim ad euandū intēdat. melioꝛ aūt modoꝝ euacuationū eſt pꝛimo adminiſtratio cliſteris huiꝰ. ℞. decoctiōis folioꝝ blete maluarum mercurialis. et furfuris lib. j. olei de aneto. ℥. ij. olei de rutha. ℥. ß. ſalis gēme. ʒ. j. electuarij de bacis lauri. ʒ. ij. bn̄dicte iere ſimplicis. añ. ʒ. iij. caſſiefi. ʒ. vj. accipiat in mane tempeſtiue ⁊ viter optime muniat a frigoꝛe ⁊ exit vtile in hieme. In tpe vero eſtatis addant predicte decoctioni folioꝝ violarū. M. ij. olei viol. ℥. ij. olei de rutha. ʒ. vj. ⁊ fiat vt ſupꝛa. ¶ Loco aūt cliſteris: qꝛ ſolet eſſe alamanis ingratum pro cōi euacuatione accipiat hāc potionē ℞. iere Gal. deſcriptione eiuſdem. ſeptimo terapē. ʒ. x. benedicte ſimplicis. ʒ. ij. accipiat in auroꝛa cum medio cyatho vini calidi: ⁊ tardet cibum ſex hoꝛis poſt eius aſſumptionem pꝛemittendo parū bꝛodū pulli galline cum zuccaro calidi per hoꝛā ante pꝛandium. ¶ Si autē abhoꝛreret hoc farmacū ꝓpter eiꝰ amaritudinem accipiat. ʒ. j. vel. ℈. iiij. pillaꝝ quas mea experiētia vtimas in ſili diſpōne inueni. ℞. aloes boni epatici. ℥. iij. agarici electi. ℥. j. ſalis gēme. ʒ. j.

infundantur oīa in ſucco ruthe ꝑ octo dies deinde cooperiātur tegula bñ calida vſq; ad ſucci ꝯſumptionē. Poſt hec aūt ꝑdictis he ſpēs addantur. ℞. ligni aloes. ʒ. ß. croci. ℈. j. ſpice nardi ſquinanti. añ. ℈. ß. reubar. boni electi. ℈. ij. fiant pillule ex quibus accipiat ut vt ſupra. Diligenter autē attendat ꝙ pillule iſte poſt euacuationem ꝑfecte ſaluabunt ipm accipiendo ex eis vnā vel duas bis vel ter in ſeptimana per horam vnā vel mediā ante cenam.

De accidentibus

autē aīe fugiat oīa aīam ꝯtriſtātia ⁊ inordinate diſtrahētia ſpūs tenebroſos ⁊ incōuenientes opationibus naturalibus vitalib⁹ ⁊ aīalibus facientia: velut ſunt cogitatio: ſollicitudo de re triſti aut doloroſa de re ꝓcioſa irrecuꝑabiliter amiſſa. Circa morbū etiā ei⁹ affixe multum fugiat meditari. Jocundus aūt ⁊ letus ſtudeat eſſe ⁊ delectabilibus inſiſtere. ¶ Delitioſaꝫ aūt ſenſationē ⁊ maxime ad quam grandis ſeqtur ſpirituum reſolutio oīno euitare dꝫ: vel vt cā q̄ coitus eſt. Eſt eñ non ſolū ſtomachi: ſꝫ totius corporis compaginis diſſipatiuus vt ex premiſſis apparuit. Oīno igitur intēperiē eius effugiat ⁊ maxime ſuꝑ cibo diſtrahit eñ ſpirit⁹ ad digeſtionis operationem requiſitos.

De cibis

aūt etiā ⁊ eorum vſu nō minus cōtēplandum eſt. Euitet igit̃ oēs cibos difficilis digeſtionis: velut panē azimū nō bene coctum. Carnes bouinas ⁊ porcinas ⁊ caprinas: et aīalium ſylueſtriū magni corporis. Siſr ⁊ lētes riſuꝫ ⁊ legumina oīa ſaltē elixa nō ꝯtuſa. Adhuc etiā fructus velut pira caſtaneas dactylos: ſiliſetiam ⁊ granata ⁊ reliq̄ tam fruct⁹ ꝙ̄ reliq̄ ſemina difficile trāſmutabilia. ¶ Effugiat etiā oīa vētoſa facilis corruptionis: velut lac laticinia oīa caſeū mollē ⁊ recēteꝫ erucā boraginē ⁊ lactucā ꝑſlea criſomilla: ⁊ in ſumma oīa frigida ⁊ humida dimittat. ¶ Dimittat etiā viſcoſa cibaria oīa: vt ſunt piſces oēs in aq̄ decocti. dimittat cutes vētres collū ⁊ pedes pāniculoſas ⁊ neruoſas ptes aīalū oīm. ¶ Sit igit̃ panis ei⁹ triū aut q̄tuor dieꝝ ad plus optime fermētat⁹ ⁊ ꝯueniēter coct⁹: q̄ ſi fuerit torrefactus ſuꝑtice ptes abijciātur. ¶ De carnib⁹ aūt ꝯueniūt pulline colūbine: ꝑdicū: faſianoꝝ: auiū minutaꝝ ⁊ ſylueſtriū: vt capōne caprioline: annuales agni: vituline: leporine ⁊ ſimiles ¶ De piſcib⁹ aūt boni ſūt varioli torrētine rūbi: lucij ⁊ ſimiles facilis digōnis ⁊ pauce viſcoſitatis. ¶ De leguminib⁹ aūt placēt cicera rubea iuſcula de ordeo pānico farre ⁊ ſimib⁹. ¶ De olerib⁹ ꝟo boni ſunt caules petroſelī. ſaluia roſmarin⁹ feniculus: ⁊ q̄ꝫ blete petroſellino admixta. ¶ De fructib⁹ ꝟo ꝯueniūt ficus ſicce ante cibum: recētes autē rarius ſumi debent. vtiles ſunt ſibi amigdale: ⁊ q̄ꝫ dactyli: ⁊ fiſtici: pinee ꝟo paſſule etiā ſibi optime ꝯueniunt. Reliq̄ aūt fruct⁹ frigidi ⁊ hu. temporibus magni caloris aſſumi poſſunt: raro tñ. ¶ De ſaporibus tamen placent acetoſa maxime cum petroſel. mentha maiorana ⁊ reliquis calidis olerib⁹ ꝯdita: agreſta etiā ſaliſta q̄ꝫ vti poteſt: ⁊ ſiſr limonibus: arāda aūt ⁊ vinum granatorū nō placent. ¶ Oua ꝟo omni modo placent. lꝫ ſpira minus conuenientia ſint.

Potus

autem eius ſit vinum album ſubtile aromaticum conuenienter vinoſum nulla aqua cōmixtum. Si autem magis fumoſum occurreret vinum cum aqua decoctionis pauci cinamomi limphari debet.

¶ De cura ꝑdicte diſpōnis ꝑ medicinalia. Cap. iij.

REgimen autem medicinale huius diſpōnis in tria partiēdū eſt. Primo q̄dē in materie facientis morbū eradicatione. 2° in accidētiū correctionē. Tertio i ſtomachi ꝯfortationē ne māꝫ de nouo regeneret et ventoſitates accumulet. Similiter confortandum eſt epar eius ⁊ cerebrum: cum vtrūq; horum mēbrorum videatur eſſe aliqualiter leſum.

Pro executione

ꝟo primi laudo q̄ꝫ fiat eūo in p̄ncipio ſequētis mēſis cū his inſtrīs. ¶ Primo q̄dē vno mane accipiat. ℈. iiij. ſupraſcriptarū pillaꝝ cū modis ibi tactis gratia minoratiue euōnis. ¶ Sequenti vero mane accipiat. ℥. v. ſyrupi huius quem cōtinuet octo diebus. ℞. origani calamēti pulegij ameos aſſari eupatorij ſticados betonice. ana. M. j. ligni al. caſſie ligne e reupōtici granoꝝ paradiſi cardamomi minoris cubebarum. añ. ʒ. j. ſe. ruthe ſiſeleos. añ. ʒ. iij maſticis xilobalſami. añ. ʒ. j. ß. cinamomi electi. ʒ. iij. ꝯtundant̃ oīa ⁊ infundant̃ in lib. xij. aque fontis ꝑ dies. vij. deinde coquant̃ vſq; ad ꝯſumptionē duarum partium: deinde colentur ⁊ vehementer exprimantur. Cui colature addantur tpe hyemis lib. ij. mellis: tempore ꝟo eſtatis lib. ij. zuccari: deinde iterū coquant̃ bñ ſpumādo vſq; ad cōſumptionē medietatis ⁊ remaneat ſyrupus. Si aūt velis ipm obſeruare ſicuti ſoleo ponāt̃ in ꝑdicta colatura lib. ij. ß. zuccari coquantur vſq; ad ſpiſſitudinē ſm artem ſyrupizādi. Cū aūt plene coctuꝫ fuerit facio ſyrupū hunc ⁊ exhibeo ex eo. ℥. ij. cū. ℥. iiij. aque decoctiōis ligni aloes: ⁊ eſt magnifice opationis ad frigiditatem ⁊ humiditatem ⁊ vētoſitatē ⁊ rugit⁹ ſtomachi confortat digeſtiuā. Siſr cor ⁊ caput vt intelligenti apparere pōt. ¶ Si aūt nō poſſet talis ſyrupi confectio fieri accipiatur hec deſcriptio facilior. ℞. ſyrupi de calamento. ℥. j. gelenïabin. ℥. ß. aqua decoctionis ligni al. ℥. iij. miſce ⁊ detur vt ſupra in aurora calidum ꝑ horas. v. ante prandium. ¶ Facta ꝟo materierum digeſtione q̄ cognoſcitur ex mediocritate coloris ⁊ ſubſtantie vrine ꝯiunctione cū q̄litate lenitate hypoſtaſis in fundo ſedentis purgetur cuꝫ hoc. ℞. electuarij indi. deſcriptione Meſue. ʒ. v. dentur in aurora vt ſupra dictum eſt: cum. ℥. ij. decoctionis aque ligni aloes. ¶ Si vero abominaretur medicinam liq̄dam accipiat iſtas pillulas. ℞. pillularum indarum deſcriptione Meſue. ℈. j. pillularum aurearum deſcriptione Nicolai. ʒ. j. fiant pillule. viij. vel. ix. ⁊ accipiantur in aurora abſtinendo a cibo vt ſupra. he enim pillule doloribus ſtomachi ⁊ colicis ſunt valde proficue. paroxiſmus enim colice vincitur pillulis aureis. ſerta tertij colligendum.

Accñtia

ꝟo q̄ correctione indigēt ſunt dolor ſtōachi hypocūdrioꝝ ⁊ tori⁹ vētriſ iferioꝝ lipothomia vl ſyncopis ipotētia ad mot⁹

corporeos ⁊ vertigo vel ſcotomia ſubſequēs. ¶ Pro dolore igitur ſtomachi nauſea ⁊ abominatione ipſius fiat hoc vnguentū. ℞. olei de maſtice: de menthа: de pulegio. añ. ℥. ß. olei de croco. ℥. j. gallie muſ. ſtoracis liq̄de reupōtici cinamonu. añ. ʒ. ß. pul. betonice. ʒ. ij. cere. q. ſ. fiat vnguentū molle. ¶ Loco enim huius vnguenti ꝯfert emplm̄ de melliloto cuʒ ſapa diſſolutum ſup̱ panno extenſum ⁊ calidū ſtomacho applicatum teneat. vt experientia quotidiana me docuit. ¶ Tertiū remedium eſt hoc emplaſtruʒ. ℞. abſinthij betonice origani recētiū. añ. M. iiij. ruthe recētis. M. ij. bulliāt in ſapa notabili tp̄e: deinde ꝯterātur: ⁊ ex eis calidis ſtomachus emplaſtretur.

Pro dolore ꝓ hypocūdrioꝝ cōfert cliſtere ſupraſcriptū. ¶ 2° euaporatio facta cū furfurib⁹ bñ calefactis ⁊ cū ſacculo hypocūdrijs applicato. ¶ Tertio ꝯfert euaporatio ex ſex p̄tibus milij: ⁊ ſeptima parte ſalis ambobus in ſartagine bñ calefactis ⁊ cum ſacculo applicatis. ¶ Quarto ꝯfert valde apponere veſicas oleo oliuarum calido ſemiplenas. ¶ Quinto confert magnifice ventoſas ſine ſcarificatione vmbilico ⁊ hypocundrijs frequenter apponere: que etiā cōferunt ad totius ventris dolores ⁊c.

Syncopis ꝓ et ceteri v̄tutis caſus remouent̄ p̄io ponēdo hoc epithima cordi. ℞. aq̄ melliſſe. aq̄ hypericōis. añ. ℥. iiij. aq̄ buglo. lib. j. vini maluatici. ʒ. iij. ſp̄erum electuarij de gēmis ſpecieꝝ aromatici roſ. deſcriptione Gabriel. ligni aloes. añ. ʒ. ß. muſce. ¶ Confert etiam ad hoc ſacculus iſte. ℞. ſpecieꝝ letificantis Auicē. ℥. j. ſpecierum electuarij de gēmis. ʒ. ij. fiat ſacculus in ſindone bene muſcato: ⁊ ſi nō habet̄ fiat in alio ſindone ⁊ addatur muſci. ℈. ß. ⁊ apponat̄ cordi. ¶ De expertis autem meis eſt hoc. ℞. pulueris gariofilorum. ℈. ß. coralloꝝ rubeoꝝ electoꝝ pulueriʒatoruʒ ʒ. j. detur in potu in eſtate aduenіente caſu virtutis cū modico vini calidi aromatici.

Impotētia ꝓ ad mot⁹ corporis remouet̄ cordis rectificādo ſubſtantiam vt apparuit. ¶ Scđo cerebri vires ꝯfortādo: qđ fit primo cū abſterſionib⁹ extremoꝝ ⁊ irrorationibus faciei factis cū aqua roſacea muſcata ⁊ vino aromatico ⁊ modico ambre cōmixto cū modico macis ſecum admixti. ¶ Tertio ꝓ cū diuerſionib⁹ factis cū leuibus fricationib⁹ extremoꝝ ⁊ pānoruʒ calidoꝝ appoſitione frequēter facta circa pedes et reliqua extrema. ¶ Quarto ꝓ cū odorationib⁹ frequentibus vel cōuenientibus: quarū deſcriptio eſt talis ⁊ expta nō raro. ℞. macis galāge corticū citri. añ. ʒ. ß. folioꝝ ozimi ſiccoꝝ. ʒ. j. muſci ambre. añ. ℈. ß. croci. ℈. j. partes duas: fiat puluis ⁊ liget̄ i ſindone ⁊ ſepe odoretur. ¶ Eiſdem inſtijs remoueri pōt vertigo ⁊ ſcotomia conuenienter: ſimiliter etiā quiete ⁊ ſomno conuenientibus cum cordialibus ⁊ cerebralibus medicinis artificioſe cōpoſitis: ⁊ potuum dulciū non valde fumoſoꝝ ⁊ delectabilium frequēti exhibitione vtatur.

Circa ꝯfortationem ꝓ ſtomachi lʒ plurima ſcribere poſſim expta: tñ magis vtilia tradere volui: ſunt aūt tria. ¶ Quorum primuʒ eſt electuariū hoc. ℞. ſp̄erū electuarij p̄lo aloes ⁊ ſ-rū electuarij de hyacinto amboꝝ deſcriptione Auicē. 5° cañ. añ. ʒ. iij. ſp̄erū aromatici ro. deſcriptione Gabriel. ʒ. vj. pulueris pelliculaꝝ ſtomachi gallinarum. ℥. j. ſy. de corticibus citri. ſy. de mētha. añ. ℥. v. folioꝝ auri numero. vj. zuccari albi. ℥. iiij. fiat electuariū de quo oī mane p̄ horas q̄tuor añ cibū aſſumat̄ coclear vnū: q̄nte em̄ nobilitatis ⁊ iuuamēti exiſtat hoc electuariū intelligēti vires ſimplicīū ex q̄bus cōponitur patere pōt. ¶ 2m ꝓ ſtomachi ꝯfortatiuuʒ eſt cerotū tale. ℞. reſine pini clariſſime. ℥. j. ß. laudani puriſſimi. ʒ. iij. ambre orientalis. ʒ. ß. ſtoracis calamite ligni aloes nucis muſ. añ. ʒ. ß. myrre aloes. añ. ʒ. j. fiat cerotū pauca cere cōmixtione: ⁊ extēdat̄ ſup̱ pāno de grana ⁊ ſtomacho ſupponatur. ¶ 3m ꝓ remediū eſt vt ſup̱ ſtō ⁊ hypocundrijs portetur pellis vulturꝭ: aut loco ei⁹ ſi haberi nō pōt vulpina pellis aut fruſtuʒ pāni de grana maxie eſtiuo tp̄e ſup̱ ſtō ⁊ toto vētre portatū. oīno em̄ ad hec ꝯferunt pelles ſupraſcripte. ¶ De expertis aūt Gal. fuit ſup̱ ſtō portare corallum rubeum electiſſimū. Raſ. aūt ⁊ alij illuſtres viri collaudauerunt ſmaragdū auro circūligatū in manu portari debere. Eligat̄ qđ vis alteꝝ magis gratū libito p̱quirēs oīa em̄ vtilia ſūt. Hec ſunt q̄ de diſpōne hui⁹ nobilis viri ſcribēda deduxi attēdat aūt ꝙ iteꝝ mēſe aprilis purgetur vt ſupra ⁊ confert magnifice nō ſolum bis ſed ter vel quater in anno preſcriptam facere purgationeʒ: ſic em̄ ſue ſanitati reſtituetur: quam ſibi cōdonare dignet̄ altiſſimus Jeſus Chriſtus. Amen.

Cōſilium.131.

De triplici mala diſpōne veſ. ¶ De mala ꝯplexione frigida ⁊ humida ſtomachi cū f̄ſate adſo mucillaginoſo. ¶ De mala cōplxōne frigida et humida cerebri cum f̄ſate mucillaginoſo ⁊ vitreo. ¶ De hernia magna valde cum ruptura ſifac.

¶ Diuiditur aūt Conſiliū in capitula tria.

¶ De mala complexione ſtomachi frigida ⁊ humida ⁊ eius cura. Cap. j.

Iſte vir laborat triplici diſpoſitione: q̄rū q̄libʒ ꝯuenienti p̄curatione indiget. Eſt igitur prima diſpoſitio mala complexio ſtomachi frigida materialꝭ multi f̄ſans aquoſi ⁊ mucillaginoſi gn̄atiua ⁊ aggregatiua: qđ flegma nō raro ſtomacho ſuo oppillationes efficit: q̄ cognoſci poſſunt tenſione grauitate et nauſea que nō eſt aliud q̄ȝ appetitus q̄dam quaſi ad vomitum incitatiuus. Ac etiam flegma in ſtomacho ſuo ad vapores ꝯuerſum ⁊ ventoſitates inflationem tenſionē rugitum: ⁊ ructus in eo generat: que ſunt cā debilitandi digeſtiuā ei⁹ infrigidādo leniēdo ⁊ laxando: etiā q2 cibaria ⁊ potus in ſtomacho mobilitata ⁊ agitata efficiunt: vñ nō bñ amplexantur a ſtomacho etiam nō bene digeruntur.

Cū ergo iſte vir p̄cepit accidentia p̄dicta: aut plura ipſorum p̱uideat ſibi aliquo iſtorum ſ-cto remediorum. ¶ Quoꝝ primuʒ eſt. ℞. maſticis gariofiloꝝ cubebaꝝ nucis muſcate añ. ʒ. j. reſine

an.ʒ.i.reſine electe.℥.i.gallie muſca.ʒ.i.ß.diſſoluantur ſiḿ cū modico aceti acuti.⁊ fiat ei cerotū ſcutale figure ſuꝑ panno de ḡna qḋ applicatū ponat̃ per ſpatium vni⁹ mēſis.¶2m vo ṗncipale remediū eſt ꝙ iſte vir in cibarijs accipiat ſepe mēthā coctā aut pulueriʒatā ſuꝑ ferculis appoſitam.¶3m vo remediū eſt ꝙ ſaltē in ſeptimana bis accipiat radicē vnā ʒinʒiberis viridis electi:poſt quā tardet prandiū ꝑ tres horas.¶4m remediū eſt ꝙ ſaltē in ſeptimana ter hic vir comedat tres vel 4or bolos de raphano īfuſo in aceto.¶5m vo ṗncipale remediū eſt vt ṗn⁹ prādiū ⁊ ceneſemꝑ accipiat rotulā vnā hui⁹ ꝯfectionis.℞.ſpērū aromatici ro.deſcriptione Gabriel.ſpērū eluarij de ligno aloes.deſcriptione Aui.5o can.ſūma ṗma.cui⁹ ℞ica eluarium de ligno aloes nr̄m amboꝝ.an.ʒ.i.ʒuccari al.℥.iiij.⁊ cū aqua calamēti fiat ꝯfectio ſolida in rotulis.℥.ß.⁊ hec cōfectio cōſumit flegmata ⁊ apit oppilationes ⁊ carminat vētoſitates.¶6m ſpāle remediū eſt vt hic vir ſaltē bis in ſeptimana accipiat hūc potū.℞.aq̄rū calamenti aq̄rū diſtillationis radicū enule.an.℥.i.ß.miſce ⁊ calida bibant̃ in hyeme:min⁹ vo calida in eſtate et in alijs tꝑib⁹:⁊ tardet̃ cib⁹ trib⁹ horis ad min⁹.¶7m ſpāle remediū eſt vt iſte vir qn̄qꝫ poſt cibū per vnaʒ horaʒ degluti at ḡna.ij.thuris gūmoſi:ſicut cicer et frāget ventoſitates per ſuperi⁹ ⁊ ꝑ inferi⁹ educēdo eas.¶8m ⁊ vltimū remediū eſt vt iſte vir aſſueſcat a ṗn⁹ mēſis nouēbris vſqꝫ ad mediū martij accipe coclear vnū xilobalſami maſticādo deglutiēdo ipʒ:⁊ tardet cibum horis ad minus quatuor.

¶De mala cōplōne cerebri frigida ⁊ hūida:⁊ de cura eiuſdem. Cap.ij.

Secūda vo diſpō hui⁹ viri ē iteꝝ mala cōplo cerebri ſui fri.⁊ hu.cum mā flegmatica mucillaginoſa dhanter ⁊ vitrea ſubdhant̃:⁊ hec ꝗdē mā diuturnitate ſue more intātū diſcraſiat cerebrū ei⁹ ꝙ vltra egritudinē cōplōnalem etiā fecit in eo cōpōnales egritudines.videlicet oppilatiōes in añriori pte cerebri.Uñ ſi mala cōplo iſta intēderet̃ ⁊ multiplicaret mās ṗdictas magnā ſuſpitionē iduceret trāſitū in epilepſiā ⁊ apoplexiā:etiā eo maxie qꝛ hec diſpō nō ſolū eſt ei per eſſentiā imo etiā ꝑ colligātiā pēdēs a mala diſpōne ſtomachi declarata in ṗcedēti cap.Cū aūt adhuc in eo vigeat virtus ſatis irritata ꝯ māim depellit ipſaʒ ad nares ⁊ ad palatū:ad que loca etiā ṗdicte māe ſui fluxibilitate ⁊ grauitate deſcendere iclinant̃.Et he māe nō ſolū etiā i palato retinent̃ ⁊ ore:ſʒ etiā eedē māe ad pect⁹ deſcendūt facientes tuſſes difficultatem anhelit⁹ ⁊ pectoris grauitatē.Et hec ſunt accñtia multū vehemēter ledentia predicatores ⁊ alios deditos exercitio legendi clamādi ⁊ vociferandi.

Propter que oia videt̃ mihi iſtis diſpōnibus cerebri.v.remedijs eē ꝓuidēdū:⁊ añmittēdo etiā remedia oia fere q̄ in ṗcedenti cap.ſcripta fuerunt magnifice ꝯferūt huic ſui capitis diſpōni.¶Primū ḡ inſtr̄ʒ eſt vt cū percepit haꝝ materieꝝ defluxū ſtatim niemoret abſtinere a cibo ⁊ potu ⁊ a ſōno ꝓlixo.Siniāt em̄ vigilēt ⁊ fameſcāt qui curant reumata.5a tertij.cap.de cura catarri.Quo añmiſſo ſtatim hic vir mane i aurora accipiat iſtas pillas.℞.pillarum de ſarcocolla deſcriptione Meſ.in cap.de ca.℈.ij.forment̃ cū eluario ldo:⁊ accipiant̃ in aurora abſtinēdo a cibo per ſex horas:et per mediā horā añ bibendo dimidiā ſcutellā brodij pulli calefacti cū ʒuccaro:⁊ per mediam horā poſt prādeat.¶2m ſpāle remediū eſt hoc.℞.acetoſi cōpoſiti mellis roſati colati ſyr.de praſſio an.℥.ß.aq̄ decoctionis ficuū paſſularū ⁊ liq̄ritie.℥.iiij.miſce et totū calidū accipiat̃ in aurora per quatuor horas añ cibū ſaltē per vnā ſeptimanā.¶Die vo 8o ſequēti accipiat hoc 3m inſtr̄ʒ ſolutiuū.℞.eluarij ldi.ʒ.iij.eluarij de pſilio.ʒ.i.ß.miſce ⁊ calidū accipiat̃ hora ⁊ ꝯditionib⁹ obſeruādis ſicut i ṗcedētib⁹ ſolutiuis dictū eſt.¶4m inſtr̄m eſt hoc.℞.vbiaꝝ ſebeſtē paſſulaꝝ nigraꝝ.an.℥.i.liq̄ritie capilloꝝ vene.macis croci.an.ʒ.i.piperis albi ⁊ nigri.ʒinʒi.cinamomi.an.ʒ.ß.dactyloꝝ pīguiū nūero.vij.ḡnoꝝ fiſticoꝝ.℥.i.ß.folij ameos ſemis ruthe.an.℈.i.dactili ⁊ fiſtici minutim iciſi infūdant̃ in ſapā calefactā ꝑ duos dies nāles:deide coquant̃ ſiḿ vſqꝫ ad bonā diſſolutionem:poſt hoc vltimate terant̃ ⁊ icorporent̃ cū lib.ß.mellis diſpumati ⁊ bñ cocti:deide diu ꝯterēdo icorporent̃ ſecū penidiaꝝ.℥.i.ß.cū ſpēbus ſupraſcriptis:⁊ fiat eluariū:hoc em̄ vt expiētia docebit mirabilis eſt iuuamēti ad expurgādū totū pect⁹:⁊ ad mūdificādū cānales pulmonis:⁊ tracheā arteriā colatoriuʒ ⁊ oia mēbra vocalia.Cū quo plurimos dei ſuos aſſidue ṗdicātes defendi a ṗdictis reumatib⁹ ⁊ ipedimētis vocis.¶De pte ḡ aliq̄ ſupradictaꝝ ſpērū hui⁹ eluarij fiat cōfectio in rotulis cū ʒuccaro ⁊ penidijs:de qua q̄uis hora teneat̃ in ore q̄ntitas fabe more lohoc.Eſt aūt lohoc medicina que in ore retēta calore nāli diſſoluta lābēdo lenīēdo deſcēdit ad īferiora ſine maſticatiōe aliq̄.¶7m vo ṗncipale remediū eſt hoc.℞.folij ligni aloes ſticados pulegij calamēti an.℈.i.macis.ʒ.ij.violaꝝ floruʒ nenufa.roſ.corallоꝝ amboꝝ an.ʒ.ß.pulueriʒētur oia ꝑ ſe:deinde cōmiſceant̃:⁊ triplex ex hoc puluere fiat adminiſtratio.¶Et ṗma eſt ꝙ ex hoc puluere accipiatur.℥.i.⁊ liget̃ in ſindone bñ retorta de grana ⁊ ſepe odoret̃.¶2a eſt vt ex ipſo a ṗn⁹ octobris ꝑ totū mēſem februarij ſuꝑ tota caluarie capitis pulueriʒet̃ q̄ntitas ſex granoꝝ ordei in oi ſeptimana ter i ſero cū vadit ad lectum.¶3⁹ vo mod⁹ admiſtrādi dictū puluerem eſt fortior.℞.reſine electe.ʒ.ij.ß.landani puriſſimi.ʒ.i.ß.diſſoluant̃ gūme cū modico aceti acuti ⁊ fiat cerotū latitudinis triū digitoꝝ ſuper panno de ḡna:⁊ lōgitudinis coopientis a ſūmitate capitis vſqꝫ ad ṗnm frontis:qḋ poſt raſurā capillorum applicet̃ caluarie.Eſt aūt caluaries añrior ps capitis qua hoies calui efficiuntur.

¶De hernia ⁊ cura eius. Cap.iij.

Ultima huius viri diſpō fuit hernia valde magna:que non ſoluʒ fuit laſſitudo vel dilatatio ſifac:ſed fuit ipſius ruptura magna:propter quā nō ſolum ʒirbus ſed etiam inteſtina deſcendebant in oſcum.vt illon quod eſt illi loco ꝓ,inguinum.Et tam

quidem quia multo tpe laboraui circa iſtā egritu-
dinem intantū ꝙ ipſam vidi ꝑpe ad cōpletā ſanita
tē fuiſſe terminatā. idcirco hac in mā nō multū extē
do ſermonē: niſi triplici hoc memorādo remedio ꝓ-
uidendū eſſe. ¶ Quorum ꝓmū eſt hoc. ℞. pulueris
hermodactylorꝝ. ʒ. j. folliculorū ſene. ʒ. iij. tartari de
vino albo fumoſo ⁊ antiquo. ʒ. iij. macis. ℈. iiij. cina
momi liquiri. ſalis indi. an̄. ℈. ij. fiat omnium per ſe
puluis: deinde cōmiſceanꝭ: ⁊ vtēdū eſt hoc puluere
qn̄ vir iſte percipet vētrē plenū rumis ⁊ vētoſitatibꝰ
accipiēdo ex ipſo oī fine ſex dierū. ℈. j. parū an̄ cenā
cum medio ſcutellino brodij pinguis. ¶ 2ᵐ ꝓo reme
diū. ℞. thuris maſticis gallarꝝ pſoratarum mumie
corallorꝝ amborꝝ ſpodij acatie. an̄. ʒ. j. ſcorie ferri ꝑ-
parate. ʒ. iij. armoniaci ſerapini bdelij diſſolutorū
cum aceto an̄. ℥. ß. glutinis piſcium. ℥. j. ß. cere. q. ſ. ⁊
fiat vnguētum viſcoſum de quo inguina ⁊ oſſeū inū
gantur ter in die ſuperponēdo magnū fruſtum ſtu
pe compreſſe bene ſuperligate. ¶ 3ᵐ ꝓo ⁊ vltimū in
ſtrumentū eſt hoc. ℞. ſpecierū precedētis vnguēti.
℥. ij. glutinis cartarꝝ. ℥. j. ß. reſine ātique. ℥. ij. pellis
arietine bene cocte ⁊ piſtate ꝓus infuſe in aceto per
quatuor dies. ℥. ij. teranꝭ oīa diligēter ſimul ⁊ icor-
poranꝭ ⁊ fiat cerotū. Et hoc eſt illud diuinum reme-
dium per me cōpoſitū vocatū de pelle arietina. ſ. de
pilata. Cū ergo hic vir ꝑceperit aliquē deſcēſum ad
inguina: tūc faciat ex ꝓdicto ceroto ſcutalē figuram
ſuper corio qđ portetꝭ ſup inguine cū ligatura hn̄te
plumaccolū diligentis cōpreſſionis. ¶ Ultimo vero
abſtineat hic vir a lacte leguminibꝰ ſaltē ecliptis a pa
ſtilibus cibis ab alleo ⁊ cepe ⁊ a fructibꝰ crudis oī-
bus ⁊ a vino paucifero ⁊ aqueo ⁊ immoderatis mo
tibus ⁊ ꝓprie ſup cibū: ⁊ felicitabiꝭ eiꝰ cura annuē-
te illo ſummo oīum opifice qui pietate ſua oīa pro-
ſpera gubernat: ⁊ regit.

Conſilium. 132.

De quadruplici mala diſpoſitiōe videlicet. ¶ De mala complōne frigida ⁊ humida ſtomachi. ¶ De mlta capitis humiditate. ¶ De frequenti oppilatione epatis et ſplenis. ¶ De permutatione epatis ad frigiditatem. ¶ Diuiditur aūt Cōſilium in capitula quatuor.

¶ De cura primi accidentis. Cap̄. j.

Iſte honorabilis iuuenis ſtudēs
in iure ciuili laborat q̄tuor
accn̄tibus multū mināntibꝰ ſibi nocu-
mentū futurū: lȝ mō de facto nō mul
tū notabiliter affligatur. ¶ Primum
accn̄s eſt nocumētū ſtomachi eiꝰ a fri
giditate ꝓueniens ⁊ humiditate: ꝓpter qđ impediꝭ
notabiliter digeſtiua eius: ⁊ gn̄anꝭ ⁊ congregantur
in eo ventoſitates multe ſtomacho ⁊ inteſtinis mul
tum nociue. Cum ergo percipit talia accn̄tia vta-
tur iſtis tribus remedijs. ¶ Primum ꝙ vno mane
accipiat hūc potum. ℞. electuarij indi. ʒ. ij. eluarij dya
ſene. ʒ. iij. miſceantur cum. ℥. ij. aque menthe calefa
cte: ⁊ tardet cibum ſuū horis ad minus. v. ¶ 2ᵐ re-
medium eſt vt portet ſup ſtomacho ſuo hoc cerotū.
℞. reſine. ℥. j. laudani. ʒ. ij. maſticis. ʒ. ß. gariofil. ʒ. j.
cum ſufficiēti q̄titate cere fiat cerotum ſtomachale.

¶ 3ᵐ remedium eſt: vt ſemper ante cibum accipiat
rotulam vnā huius confectionis. ℞. ſpērum eluarij
de ligno aloes. ʒ. j. ſpecierum dyacimini. ℈. iiij. zuc
cari ſecunde decoctionis cum aqua menthe fiat cō
fectio in rotulis trium. ʒ.

¶ De cura ſecundi accidentis. Cap̄. ij.

Secundū accn̄s eius eſt humiditas mul
ta capitis: ꝓpter quam implentur ventri
culi eius notabiliter ⁊ corrūpuntur ope
rationes ſenſuum interiorū. Tali accn̄ti
ſubueniat cum tribus remedijs. ¶ Pri-
mum eſt ꝙ omni tertio ſero quādo vadit ad lectum
accipiat vnam pillulam de iera ſimplici. ¶ 2ᵐ reme-
dium eſt: ꝙ ſero intermedio eadem hora accipiat. ʒ.
iij. eluarij dyābre facti cū melle roſ. ¶ 3ᵐ remedium
eſt ꝙ ſuper prora capitis puluerizet omni ſero. ℈. ß.
pulueris gariofilorum a ſuperiori parte frontis vſ-
qꝫ ad ſummitatē capitis per latitudinem quatuor
digitorum.

¶ De cura tertij accidentis. Cap̄. iij.

Tertium accn̄s ꝓncipale eſt frequens op
pilatio ſplenis ⁊ epatis eius cū multitu
dine ventoſitatū que cōgregantur in eo
ex materia flegmatica ⁊ melancholica
mixtis. ¶ Cū ergo moleſtaꝭ iſtis accn̄ti-
bus per. v. dies continuos in aurora accipiat hunc
potum. ℞. eluarij dyacalamenti. ʒ. j. ß. pulueris ar-
moniaci. ℈. ij. aque ſcolopendrie. ℥. ij. calefiat totū
ſimul ⁊ tardetur cibus horis ad minus. v. ¶ 2ᵐ re-
mediū eſt vt partes ſubcoſtales lateris ſiniſtri om
ni ſero quādo vadit ad lectum ⁊ mane quando ſur
git vnguntur cum hoc vnguento calido. ℞. olei de
capparibus olei de ireos an̄. ℥. j. tamariſci ſolopē.
ſe. agni caſti. ſe. ruthe armoniaci an̄. ʒ. ß. cere quātū
ſufficit: fiat vnguentum molle. Et poſtq̄ fuerit inū
ctus ſupponat vnum pannum infuſum in aceto: be
ne tamen expreſſum ⁊ calidum.

¶ De cura quarti accidentis. Cap̄. iiij.

Quartum accn̄s eſt permutatio complō-
nis epatis ad frigiditatem ⁊ humidita
tem: propter quam iſte vir eſt effectꝰ ma
cer ⁊ diſcoloratus ad albedinem: vbi ſo
lebat eſſe pinguis ⁊ colore rubeus: pro-
pter quod vtatur iſtis duobus remedijs. ¶ Primū
eſt ꝙ ſaltem per duos mēſes in ſero accipiat q̄tuor
vel quinqꝫ ſummitates marubij cum modico aceti
an̄ cenam. ¶ 2ᵐ ꝙ omni ſero poſt cenā accipiat vnā
rotulam huius confectionis. ℞. ſpērum dyarodō.
ʒ. j. ſpērum eluarij de ligno aloes. ʒ. ij. zuccari al. lib.
ß. ⁊ fiat confectio cum aqua abſinthij. ¶ Abſtineat
etiam a multitudine piſcium: a cibis paſtilibus et
lacticinijs: a leguminibus: a caſeo molli: a blenis ſpi
nachijs: ⁊ ab omni cibo actu ⁊ potentia frigido. Et
bibat vinum bonum odoriferum ⁊ potens. Caueat
omnino ab vſu aque q̄tum poteſt: ad laudem dei
omnipotentis. Amen.

Conſilium. 133.

De debilitate appetitus ꝓueniēte ex debilitate ſplenis nō potentis attrahere melācholiam ab epate ⁊ purificare ſanguinem ab ea.

DEbilitas appetitus in gene
roſo ⁊ armipotēti
viro dño Gētili de Lioneſa olim pue
nit ex debilitate ſplenis nō potētis at
trahere melancholiā ab epate ⁊ puri
ficare ſanguinē ab ea. Sicut eñ debi
ta quātitas melāchole effuſa ad os ſtōachi p̄uenā
aſcendentē ad ipm eſt cā cōueniētis appetitus: ita
ecōuerſo penuria ei⁹ a ſtōacho eſt cā debilitatis ap
petitus. ¶ At vero digeſtio diminuta in eo facile in=
telligi pōt. Materia eñ melancholica multiplicata
in fundo ſtomachi ⁊ mala cōplexio ei⁹ frigida ⁊ ſic=
ca cōtrariat̃ debite digeſtioni q̄ perficit̃ per calidū
⁊ hu. etiā per hāc malā cōplexionē intēditur debili=
tas in ſplene ⁊ in ſtomacho: que eſt cā generationis
⁊ cōgregationis flegmatū in ea: que flegmata pro=
pter frigiditatē eoꝝ diminuūt ⁊ corrūpunt digōnē
ſtomachi immo ⁊ alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Ex q̄bus oībus
colligunt̃ correlaria plura. ¶ Primū q̄ multiplica=
tio melācholie in ſtōacho nō ſemp eſt cā intēdēdi ap
petitū in eo. ſ. niſi abūdet in ore ſtomachi. ¶ Scōm
correlariū q̄ cū appetitu diminuto ſtomachi p̄ue=
niēte ex ſubtractione melancholie ab ore ſtomachi:
ſtat diminutā eſſe digeſtiuā eius: pȝ propter frigidi=
tatē ab ea multiplicatā. ¶ Tertiū correlariū q̄ cū
tali diminuto appetitu cōplicat̃ corruptio digeſti=
ue ſtomachi: pȝ qr digeſtio non raro etiā corrūpit̃ a
frigiditate: lȝ vt in plurib⁹ corruptio eius fiat a ca=
liditate. ¶ Quartū correlariū: q̄ in tali diſpōne mł
tiplicat̃ vētoſitas ⁊ ꝯgregat̃ in ſplene. ¶ Quintum
correlariū: q̄ facile cognoſcit̃ cā ⁊ materia rugitus
in hypocundrio ſiniſtro eueniētis. ¶ Sextū correla
riū: q̄ fractio gurgulationis ⁊ rugitus in ſplene et
partibus circumſtātibus p̄uenit ex fractione vētoſi
tatis ibidē multiplicate. ¶ 7^m correlariū q̄ fractio vē
toſitatis ⁊ remiſſio ei⁹ p ꝯpreſſionē cū manu factā, eſt
cura mēdoſa talis diſpōnis: pȝ: qr p talē ꝯpreſſionē
nō remouet̃ mala ꝯplō neq; digerit̃ vel euacuat̃ cō=
ueniēter materia ex qua generat̃ ventoſitas illa.

Curatio itaq; talis diſpoſitionis fieri de=
bet per digeſtionē et euacuatio=
nem materierum predictarum et rectificationē ma
le complexionis predictarum partium: vt nunc ſe=
quitur. ¶ Conceſſo itaq; regimine conuenienti ſcili
cet: vt abſtineatur ab aere frigido et ventoſo et ſta=
tione prope curſus aquarum: et elongetur a rebus
ventoſabilibus vt lacte caſeo molli. Et a legumini=
bus et vino dulci: et omni condimento dulcorato cū
zuccaro vel melle ⁊ pomis piris ⁊ caſtaneis: quib⁹
omnibus a ſe elongatis vtat̃ vino ru. aliquātr pon
tico ⁊ bene fumoſo. Et vtat̃ oñi die capparibus cū
aceto ⁊ oleo conditis ante cibū: ⁊ comedat etiā oli=
uas ꝯditas. Et vtat̃ etiā gelatina cū croco ⁊ pipere
ꝯdita ⁊ agreſta ēt p̄us bullita cū puluere naſturtij.

His gn̄alibus obſeruatis prouiden
dum eſt ei cum ſeptē
medicinalibus inſtrumentis infraſcriptis. ¶ Primū
itaq; ipſorum eſt vt minoretur materia vno mane
cum hoc. ℞. electuarij dyaſene deſcriptione Nico=
lai. ʒ. ij. electuarij de epithimo deſcriptione mea: mi
ſce et diſſoluatur cum. ℥. iij. aque ſcolopendrie ca=
lefacte et bibatur totum: et tardetur comeſtio ſal=
tem per horas. vj. ¶ Secūdū inſtr̃m medicinale eſt
vt die immediate ſeq̄nti in aurora accipiat hoc di=
geſtiuū calidū: poſt q̄d tardet comedere p quatuor
horas. ℞. ſyr. de epithimo. ℥. j. oximellis ſquillitici. ℥.
ß. aq̄ tamariſci. ℥. ij. aq̄ ruthe. ℥. j. miſce. ¶ Tertium
inſtr̃m medicinale eſt hoc. ℞. aloes abluti in aq̄ ta=
mariſci. ℥. j. lapidis lazuli ⁊ lapidis armeni p̄para=
toꝝ añ. ʒ. j. cū ſucco ruthe: fiāt pill̃e ex ol. ʒ. vij. de q̄=
bus oī ſero paꝝ añ cenā accipiat vnam p̄terq̄ ſero
immediate p̄cedēte aſſumptionē farmaci nūc ſeq̄n
tis. ¶ Quartū remediū medicinale eſt: vt poſtq̄ ac
ceperit ſeptē dieb⁹ ꝯtinuis añ ſcriptū immediate di
geſtiuū: tūc octauo mane imediate ſeq̄nte accipiat
ix. vel. x. de pillis immediate ſcriptis: ⁊ poſt eas dor
miat p horā cū dimidia: deinde ſurgat ⁊ quieſcat: ⁊
poſt q̄nq; horas bibat ſcutellam brodij pulli abſq;
zuccaro. ⁊ poſt ipam p horā comedat. ¶ Quintū v̄o
remediū eſt vt poſt eūonē iā dictā oī die paꝝ añ prā
diū ⁊ cenā rotulā. j. huī⁹ ꝯfectiōis accipiat. ℞. trocis
ſco. de capparib⁹. ʒ. j. trociſco. dyarodoꝝ de agno ca
ſto. añ. ʒ. ß. zuccari ſcōe decoctiōis lb. ß. cū aqua apij
fiat ꝯfectio in rotulis triū. ʒ. q̄bus vtat̃ vt dictū eſt.
¶ Sextū remediū eſt. ℞. mētaſtri ſalis ſardini. añ.
ʒ. iij. folioꝝ ruthe. ʒ. vij. aromatici pinguis. ʒ. x. coq̄=
tur aromaticū cū vino antiquo bñ potenti: et cū eo
ſpēs incorporent̃: ⁊ fiat cerotū ſemilunare ſup pan
no al. de lana q̄d applicet̃ ⁊ conſeruet̃ ſup hypocun
drio ſiniſtro. ¶ Ultimū vero ſpāle remediū eſt hoc.
℞. aromatici bñ piguis. ℥. ß. ſe. ruthe. ʒ. ij. ſe. naſtur
tij. ʒ. j. cū ſucco ruthe. ʒ. ij. formen̄t pill̃e de oī. ʒ. x. de
q̄bus poſt purgatiōes oēs p quatuor dies oī mane
vel alterno mane accipiat vnā in aurora: ⁊ ſunt ſe=
cretū magnū in curatione ſua. ¶ Memorandū etiā
q̄ ſi poſt oēs purgatiōes gn̄ales vēter eius remāſe
rit ſtipticus: tunc accipiat oī tertio vel quarto ſero
parum ante cenā vnā de pillulis deſcriptis in tertio
inſtr̃o poſt aſſumptionē digeſtiui. Et non dubito q̄
diſpō ſua terminabit̃ ad ſalutē deo auxiliāte. Amē.

Cōſiliū. 134. ¶ De q̄druplici mala diſ=
poſitione. vcȝ. ¶ De dimi=
nutione vel corruptiōe digōnis ſtomachi a cholera
citrina ⁊ vitellina in eo multiplicata cū cholica paſ
ſione freq̄nter eueniente. ¶ De dolore renū a mala
ꝯplone cała. ¶ De ſtipticitate vētris magna. ¶ De
hernia oſſeali. ¶ Diuidit̃ aūt conſilium in ſectiones
duas. quaꝝ prima continet duo capitula.

¶ De cauſis predictarum diſpoſitionū. Cap. j.

GEnerosus quidam vir co=
lēdiſſima fama
cōſpicuus ⁊ iuris vtriuſq; doctor acu
tiſſimus: necnon ſacre maieſtatis re=
gie Cyprenſis fideliſſimus orator vi=
rum obtulit mihi quendam ſibi ſince
ra dilectione coniunctum: pro quo ſummis precib⁹
mecum egit vt eidem conſilium afferrem ſuper qui
buſdā diſpōnibus eius. Ego aūt qr vir iſte antiqua
mihi caritate nō leuiter ꝯiūct⁹ eſt. Etiā qr humanū
eſt ſubuenire lāguētib⁹: illi⁹ diſpōnes q̄ntū potui mal

tum accurate conſideraui: non minus tamē eſt dif=
ficile in earum perueniſſe cognitionem q̄ eiſdē con
grue ſubuenire. Sunt autem prefati amici eius diſ
poſitiones complicate q̄ plurime.

Et prima quidē eſt ſtomachi mala diſpō ꝓpter quā diminuiť eiꝰ digō: ꝛ nō raro corrūpiť a mala ꝯplone cholerica a duplici cholera in aioris fame vitellina ꝛ citrina nolata. ꝓpter em̄ epar huiꝰ viri magnū eſſe ꝛ magnifice calidū: ꝛ vias hn̄s latas aptas. ſ. poꝝ felleū trāſeuntē ad kiſtin fellis: ꝛ portanariū ſtomachi paꝝ diſtātē ab eo: q̄nq̄ in ſuꝑiori parte: q̄nq̄ in inferiori: vt in diuerſis anothomizatis hoibus intellexerūt qui viderunt. Multa fortis materia cholica rub. ad fundū ſtomachi ꝛ in ip̄m effuſa ꝯmiſceť flegmati: a quo fūdus ſtomachi nō euacuať: vt 13ª tertij. cap̄. de egritudinibꝰ ſtomachi colľr. ꝛ caplō de modis ſignificationū earūdē. Si ergo flegma illud groſſum fuerit: gn̄ať vitellina nolata. Si v̄o aquoſum citrina: ex ꝑ ſoꝝ cōmixtione gn̄atur cholera. Hec ergo in ſtomacho multiplicata ꝑ afflictionē pūctionis ꝛ mordicationis ſtomachi digōnē diminuit aut corrūpit: ſm multā q̄ititatē ꝛ nimiā caliditatez eius. ¶ Propter qḋ nō eſt graue videre dolores cū mala ꝯplone ſubito ꝑmutata: aut pūgitiuos aut mordicatiuos et extēſiuos ab eadē cholera ꝓuenire. Si aūt materia multe fuerit q̄titatis ꝛ notabilis corruptionis ſtomachū violēter cōpellet ad emittendū per ſupius: ꝛ etiā inferius cū magno dolore pulſu cordis motibus ſyncopalibus: ꝛ aliis que cōcomitanť hāc diſpoſitionē que ꝓprie cholerica nolatur egritudo: ꝑ quā materie diuerſe ꝛ corrupte precipitatiuo motu fluctuādo prorūpūt per ſupius ꝛ inferius. ¶ Et ſeqtur ex hoc fundamēto q̄ nō eſt graue videre cās doloris extēſiui pūgitiui ꝛ inflāmatiui ꝛ multitudinis vētoſitatū: que oīa in inferioribus inteſtinis in hoc viro gn̄anť. Hec igiť eſt huius viri prima diſpō.

Secunda v̄o eius diſpō eſt doloꝝ renū inſtātia nō leuis ꝛ ꝓpe q̄n accidit cholerica paſſio p̄dicta: ꝑ quā etiā in renibus mala cōplexio genita eſt calida: ꝓpter quā attrahūtur materie ſtatice a circūſtātibus partibus ad ipſos. ꝛ retēte ibidem diu excoquunť a caliditate ipſorum ꝛ permutanť in harenulas ꝛ lapillos paruos. Unde ſuſpicādū eſt q̄ in etate perangmaſtica aut in fine conſiſtentie in hoc viro generētur lapilli qui non leuiter moleſtarent ipſum ſi acciderent.

Tertia vero diſpō principalis huius viri eſt vētris ſtipticitas magna: ꝛ hec quidem rationabiliter in eo eſſe debet per tres cās p̄ncipales. ¶ Quaꝝ p̄ma eſt debilitas expulſiue ipſoꝝ inteſtinoꝝ que ſucceſſit doloribus p̄dictis ꝛ cholerice paſſioni. ¶ Scđa vero eſt multitudo flegmatis mucillaginoſi ꝛ vitrei congregati in inteſtinis ꝛ cōgeniti propter debilitatē ipſoꝝ. ¶ Tertia vero cauſa propter clauſionē viarū ſtatim declarandam.

Quarta vero p̄ncipalis diſpō huiꝰ viri eſt hernia q̄ oſſealis eſt nominanda. magna em̄ in ſifac eius inueniť ruptura et aptio ꝑ quā vidimus deſcēdit in oſſeū frequēter multa vētoſitate plenus ꝛ aquoſitate intm̄ qḋ adeo di[illegible] oſſeū. i. burſam teſticuloꝝ ꝯtētiuā: q̄ trāſit ad ma[illegible]gnitudinē quaſi elephāticā q̄ ruptura iteꝝ tāte [illegible]plitudinis exiſtit: q̄ ꝑ ip̄am aliqua particula n[illegible] ſolum zirbi: ſed etiā inteſtinoꝝ graciliū deſcēdit in oſſeū. ¶ Uñ ex hoc fundamēto apparet egritudinem iſtā eſſe valde verēdā ꝓpter multa. ¶ Primo q[illegible]a eſt ſolo ꝯtinuitatis valde magna. ¶ Scđo q̄ ip̄a eſt ſperica. ¶ Tertio q̄ eſt egritudo in pāniculo: ꝓpter que tria quādoq̄ incurabilis eſt: ꝛ vt in pluribꝰ q̄nq̄ curabilis: ſed nō niſi cū maxima difficultate: q̄ eſt per virū ſcia ꝛ opere doctiſſimū ꝛ ꝓprie cū recēs fuerit. ¶ Et quarta rō arguēs grauitatē huius egritudinis eſt: q̄ eſt egritudo cōpōnalis pluriū mēbroꝝ. Eſt em̄ egritudo ſitus vel loci: q̄ non bn̄ locanť hec mēbra. ſ. didimus: q̄ deſcēdit inferius magis q̄ ad inteſtina ꝛ vaſa inuoluta eoꝝ. Siľr eſt egritudo zirbi ꝛ inteſtinoꝝ. Et in ſitu cū iā deſcēderit in oſſeuz. ¶ Et q̄nta rō eſt: q̄ iſta egritudo eſt antiqua. ¶ Et ſexta q̄ ipſa eſt lapſus ad ꝯuū. Eſt em̄ in viro etatis ꝯſiſtētie calide ꝯplonis ꝛ bone cōpōnis: q̄ membra ſunt magne extēſionis ꝛ bone habitudinis: q̄ bona carnoſitate bn̄ carnoſus eſt. In talibus deberet eſſe reſiſtētia fortis ad egritudines tales. Cū ergo iā egrotet eis: opz de neceſſitate ꝯcēdere cām eſſectiuā eſſe fortē lēſiue ꝛ extēſiue: q̄ multo tp̄e ꝛ pluribus partibus cōlcatam. ¶ Et ex hoꝝ fundamēto valde facile ꝯcludiť: q̄ iſte vir paratus eſt ad ingentia pericula. Si em̄ humoroſe materie in oſſeū fluxe multo tp̄e ꝑſeuerarēt ꝛ ꝯgregarenť liq̄de ꝛ fluxibiles exn̄tes: valde facile poſſent illa membra apari. Et iteꝝ ſi materie tales laudabiľr ſanguini commiſcerenť in teſticulis diu morātes: efficerent ibi augmentū carnoſitatis eq̄uoce ꝛ nolareť hern[illegible]rnoſa. ¶ Et ex hoc fundamēto collige pul[illegible] hāc talē herniā eſſe omniū predictaꝝ egritudinū efficientem cām. Cū em̄ ilion inteſtini pars aliqua cecideſrit in oſſeū: fecalis pars in ipſo iniēcta plurimū fluxibilis ꝛ liq̄da exn̄s: propterea q̄ p[illegible]ru[illegible] fuit tp̄s ex quo fuit a ſtomacho delata. ¶ In int[illegible]no em̄ duodeno nullā fere aut valde paruā morā ꝯhit ſupfluitas a ſtomacho deſcēdēs ꝓpter tres cās. ¶ Prima ꝓpter re[illegible]titudinē eius. ¶ Scđa ꝓpter breuitatē eiꝰ cuius extēſio nō trāſit vltra. xij. digitos a quo duodenū nolata fuit. ¶ Tertia ꝓpter eius amplitudinē. ¶ Et in inteſtino ieiuno nunq̄ inueniť fex ꝓpter acuitatē cholere quam recipit a kiſti fellis. q̄ incitat expulſiuā ad ꝯtinue operandū ꝓpter quā etiā hoc inteſtinū ieiunū ꝛ vacuū ſemp apparet: vt in. xiiij. corporibus humanis anothomice ſectis oculus meus teſtificatus eſt. ¶ Cū ergo in duobꝰ p̄dictis in[illegible]nis ſupfluitas a ſtomacho deſcēdēs nō ꝯh[illegible] vt demōſtratū eſt: ergo in ip̄m deſcendēs fl[illegible] erit notabiľr. Et q̄ pars eius deſcēdit in o[illegible]a p̄a oſtīſum eſt: pars cliſ̄o in oſſeo recepta [illegible] ſtās a calore excocta ꝛ reſoluta exiccať ꝛ m[illegible]ral. Cū ergo vertať in ſc̄balas nō raro extēſas maiores q̄ ſit ruptura ꝑ quā deſcēdit in inteſtinū ilion: non v̄r rōnale niſi cū maxima difficultate ꝛ valde raro q̄ feces tales ſupaſcēdere poſſunt: āguſtiora eīs ruptu

rā ꝙ ſit earū extēſio: etiā eis tanꝙ ſui corpori repu
gnat aſcēdere. ¶ Propter qḋ valde facile eſt itellige
re vt in plurib⁹ ad mortē terminare: tū ꝓpter dolo=
rē: tū etiā qꝛ reliq̄ue ſupfluitates a ſupioribus inte
ſtinis retēte ibidem putreſcūt: ⁊ epati ⁊ cordi nocē=
do: ⁊ putridā ʒ fuliginē cōicādo ꝑducūt ad mortē ʒ.
¶ Et nō dubito ego ꝙ ſit ꝑmaria eſſentialis ⁊ effe=
ctiua cā male diſpōnis ſtomachi ei⁹ vomit⁹ tuſſis do=
loꝝ iteſtinoꝝ renū ʒ: ⁊ male diſpōnis oīum aliorum
mēbroꝝ. ¶ Quare ex his ꝯcludeꝙ fallunt̄ medici q̄
in diſpōnib⁹ hui⁹ viri ſolliciti fuerūt ad curationē ʒ
cholerice paſſiōis doloꝝ iteſtinoꝝ ⁊ alioꝝ dimitten
tes cām. Falluntur eñ medici nō min⁹ in curatiōib⁹
egritudinū ꝙ̄ in cognitionib⁹ eaꝝ. 2° creticoꝝ. 7°
caꝑ. Et ꝑmo ad Glauconem. 2° caꝑ. ¶ Tandē viti=
mate deducit̄ ex hoc fundamēto ꝙ opꝫ hunc viruʒ
curioſum ⁊ multū eſſe ſollicitū i regimie ſuaꝝ diſpō
nū. aliter eñ iſelicitabit̄ ei⁹ vita aut abbreuiabit̄: a
q̄b⁹ diuina miſericordia tueat̄ eū. De regimie vite.

¶ De regimine ſex rerum non nālium. Cap. ij.

Egat igit̄ regimē ei⁹ in hūc moduʒ. Ꝑrio
quidē locus vīis ⁊ habitatiōis ei⁹ parti=
cularis exiſtat regio ciuitas vel camera no
tabilis caliditatis ⁊ ſiccitatis. Et ſi nō eēt
aer talis nāliter: ꝑparet̄ artificialr̄ cū ter
mis ſiccis ſaltē artificiatis cū īcēſiōe lignoꝝ abie=
tis cupſſi iunipi lauri terebinti ⁊ ſiſium. Et caueat
oīno hitationes locoꝝ humidoꝝ actu ⁊ potentia: vt
ſtagnoꝝ lacunaꝝ valliū: ⁊ eoꝝ que ſūt ꝓpe decur=
ſus fontales. Et ſit aſpect⁹ ei⁹ oriētalis vel meridio
nalis. Et caueat ab occurſu ad aereʒ ꝯturbatū cali
gnoſum. Et iduat̄ veſtib⁹ bñ calefaciētib⁹ ⁊ maxi
me ſtomachū caput ⁊ pedes. Caueat ne veſtes eius
laſſe ſint: ⁊ ſtōacho ⁊ iteſtis nō bñ adherētes. ¶ Si=
milr̄ etiā oīno caueat a motu forti ſup cibatiōe: ⁊ ꝑ
pue ab eq̄tādo ⁊ deſcēdēdo ꝑ ſcalas ⁊ montes: ⁊ fa=
ciendo exercitia precipitatiua materieꝝ ad latera ⁊
ad inferiores ptes: qꝛ mot⁹ nō ſolū mēbra exagitat:
ſed etiā humorales materias in fluxu diſponit: oī=
no eñ q̄ſcere neceſſariū eſt: ⁊ altero exercitio nō mo
ueri niſi q̄ ad motū nauigādi. ¶ Uigilare multum
huic viro nō eſt ꝯueniēs ꝓpter debilitatē q̄ ſequitur
ad illud. argumēto tñ accepto a multitudie flegma
tū indigētiū reſolōne ꝓpter ventoſitates q̄ ꝯſume=
rent̄ per vigilias videret̄ ꝯuenire: ſed qꝛ in vigilijs
ſpūs ⁊ hūores mouent̄ magis ꝙ̄ q̄ſcāt: iō augmen
tū vigiliaꝝ iꝓbādū eſt ⁊ adherendū eſt magis lō
gitudini ſomni ampli⁹ ꝙ̄ ꝯſueuerit: cū meli⁹ in eo ꝑ
ficiant̄ act⁹ ꝑme ⁊ ſcđe digōnis ꝙ̄ in vigilādo. Dor=
mire aūt ꝯuenit ei ſup dextro latere lōgi⁹ ⁊ ſub ſini=
ſtro minus: ſed ſi nō timet nocumētū oculoꝝ aut ca
tarrizantis materiei ad naſum decubit⁹ ſup vētre
eſſet ei melior ꝙ̄ ſup ſiniſtra pte. ¶ De accñtib⁹ ꝟo
aīe nihil necli⁹ eſt ei ꝙ̄ bñ ſe hr̄e mēte ⁊ effugere im=
preſſiones melicas: vt irā furiā ⁊ ſiſes paſſiones: ex
quibus mot⁹ vehemens imponit̄ ſpiritibus ⁊ humo
ribus ſimilr̄ ⁊ anguſtia mentis euitāda eſt: que ſemꝑ
aſſociat ſibi anguſtiā. i. inquietudinē corpis. ¶ De
5ª ꝟo re nō nāli. Primo euitet magnā ſtomachi re=
pletionē: ipſa eñ debilitādo innatū calorē eſt cauſa
generationis ⁊ ꝯgregationis vētoſitatū que efficiūt
⁊ augent herniā ⁊ cholicā ꝑdictas. ¶ Silr̄ repletio
multa grauitādo mīās ⁊ inteſtina cōprimit ad infe
riora. ¶ 3° iteſtina ⁊ mīās que deſcenderūt ad oſſeū
grauitate ſua coartatas detinet in eo. ¶ 4° etiā ad
iſtas ſequit̄ augmētū ſolōnis ꝯtinuitatis i pāniculo
ſifac. ¶ Et 5° ſequit̄ ad fortē repletionēʒ magna
extenſio ⁊ diſtractio zirbi ⁊ preꝑatio ei⁹ ad eruptio=
nē. ¶ Menſura itaq; cibi ei⁹ debet eſſe tāta: vt ſtōa=
chū nō extendat ⁊ ſuiter ⁊ vino nō ſupnatet ⁊ flu=
ctuet. ¶ Silr̄ etiā nullū cibū ac potum accipe debet
niſi cognouerit ſtomachū eſſe ianitū a preaſſūpto ci
bo ⁊ potu ad hoc vt ſtomach⁹ liberior ſit ad ample
xādū nouā cibationē. Nā ſi pñtib⁹ adhuc reliquijs
preaſſumptoꝝ ciboꝝ ⁊ potuū in ſtomacho aſſume=
ret̄ nou⁹ cib⁹ poſſet fieri cōpreſſio dyafragmatꝭ: ad
quā ſeq̄ret̄ difficultas anhelit⁹ ⁊ tuſſis: q̄ ſunt cauſe
augmētatiue hernie ⁊ alioꝝ accñtiū. ¶ Nullū ēt ci=
bū accipe debet niſi diligēter premaſticatū. ¶ Neq;
etiā accipiat delectationē in multitudine cibario: ū
numero gñe ⁊ ſpē diuerſoꝝ. Exēpluʒ ꝑmi ſunt ſicut
q̄nq; vel ſex fercula. Exēplū ſcđi ſicut vnctuoſa ace=
toſa acria piſces carnes ⁊ ſiſia. Exēpluʒ tertij ſicut
accipe carnes vitulinas caſtrati ⁊ capreti agni lepo
ris. ¶ Propter hec etiā attendat in comeſtione ſuā
nō multū ꝓlōgare tēpus: vt prelati ⁊ iudei facere ſo
lent: qui q̄nq; vel q̄tuor horis in mēſa ſtāt. tūc eñ
ꝑducit̄ ad incōueniēs ꝑmiſcēdi digeſtū cū idigeſto
q̄s eñ dubitat ꝙ cib⁹ aſſumpt⁹ in ꝑma hora diges
ſtus erit reſpectu illius qui aſſumeret̄ i tertia hora.
Et hec de q̄nta re non nāli dicta ſufficiant.

Circa ſextā rē nō nālē ꝯtēplanduʒ pticulari⁹
¶ Premitto ꝑmo ꝙ cibaria q̄ aſſumun
tur debēt eē facilr̄ a ſtōacho trāſmutabilia: vt oua
carnes laudabiles fercula ⁊ brodialia mediocriter
pinguia. ¶ 2° debēt eē ab oī viſcoſitate ꝑuata: niſi
in tꝑe in quo intendit̄ ad ꝯſolidationē rupture her=
niace. ¶ 3° debēt eſſe cibi ei⁹ exiccatiui notabiliter.
¶ 4° debēt eſſe penetratiui ꝓpter neceſſitatē trāſi=
tus ꝟtualitatis eoꝝ ad remotas ꝑtes. ¶ 5° debent
eſſe multi nutrimēti in pauca q̄ntitate exhibiti: talr̄
eñ nec mēbra nec eoꝝ virtutes grauarēt̄. ¶ Panis
igit̄ ſit de pura farina bñ fermētat⁹ coct⁹ duoꝝ dies
rū aut triū ad plus. Et cibi farinacei ⁊ paſtiles oēs
dimittant̄ niſi vt infra dicet̄. ¶ De carnib⁹ ꝟo dimit
tātur carnes antique aīalium oīum ſiue domeſtico
rū ⁊ ſyluestriū: ⁊ ꝓpe in aq̄s ⁊ vallib⁹ degentiū. Eui
tet carnes ſalitas ⁊ etiā aſſatas oēs ⁊ ꝓpe q̄ ſuffo
cate remanſerūt in vaſis: maxime aūt eneis: a q̄ruʒ
vſu tanq̄ a veneno fugienduʒ eſt. Laudabiles igit̄
carnes ſunt ei de vitulo de capreto: ⁊ de iuuene por=
cello recētes domeſtice vel ſylueſtres. Et de gazello
etiam de lepore ⁊ ceruo. Carnes vero de cuniculo di
mittantur ⁊ de agno ſaltem in vſu multo. ¶ Piſces
vero laudant̄ ei approbati ſm regiones ſuas: vt flu
uiales capedani lucij torrētini ⁊ varioli temali ⁊ cō
ſiles. De maritimis ꝟo rumbi orade meaule cepha
li bene groſſi ⁊ pingues ⁊ recentes trille lauriger cō
ſimiles: ⁊ ꝓprie magis oleo frixi ꝙ̄ elixi ⁊ calidi actu
comeſti minime vero frigidi. Et placeret etiā ꝯdimētū

eorum cū agreſta ⁊ ſapa zuccaro ⁊ aromaticis ſpē bus. ¶De fructibus autē eullet frigida ⁊ humida oīa vt bletā ⁊ ſpinachiā criſolocānam portulacā endiuiam lactucā ſemꝑuiuā ſolatrū: ⁊ oēs herbas fōtales: vt ſenationes ⁊ creſſones. Caules ꝟo nō vituperant̄ ei: neqꝫ aliq̄ cōdimēta facta cū plantis calidis ⁊ aromaticis: vt meliſſa hyſo. mētha ſiſimbrio ſerpil. ſaluia roremarino tarcon pulegio calamēto ⁊ cōſilibus. ¶De radicib⁹ ꝟo in ferculis laudantur ei bancie ſylueſtres ⁊ domeſtice napi ⁊ rarius rape ꝓprie cōi brodio benecocte carote ⁊ ꝯſilēs. Alleū ꝟo cepe ⁊ porrum nō placent mihi: aliq̄ñ tñ vti poteſt bulbo: carminat em̄ ventoſitates: digerere facit: et apit. Raphanus etiā ſibi collaudari pōt bis vel ter in ſeptimana. ¶De ſeminibus ꝟo placēt feniculus petroſil. anetū carui cardamomū domeſticū ⁊ ſylueſtre ⁊ ſemen ruthe ꝓprie ad oēm ſuam diſpōnem quouis modo vſus. Et ſemē plātagis in cibariis ei⁹ comeſtū habet iuuamēta ſingularia in diſpōnibus ſuis. ¶De aromatib⁹ placēt vtrūqꝫ cinamomū galāga. ℥℥. cubeba nux muſcata ⁊ flos eius macis dictus ozimum gariofilatū ⁊ melanopip leucopiper. i. albū macropip ⁊ ꝯſilēs ſpēs calide ⁊ ſicce nō multum aduerſantes flegmati ⁊ ventoſitatib⁹ ⁊ hñtes aſpectū ad ꝑncipalia membra. ¶De pinguedinib⁹ vero quib⁹ ꝯdiunt̄ fercula laudat̄ pinguedo porci recēs ⁊ ſalita anatis ⁊ galline butyri ⁊ olei oliuarꝫ: ⁊ vtiliſſimū eſſet ei oleum de nucib⁹ ⁊ amigdalarū dul. pinguedo caſtrati ⁊ vituli ꝯueniunt ei. Similr̄ ⁊ acetum non eſt ei vituperandū ⁊ ꝓpē ꝯditū cum calidis aromatib⁹ agreſta ꝯdita ſuccus citrāgulorꝫ ſuccus granatorꝫ ⁊ ſuccus lymonū oīa cōueniūt ei: ſicut de aceto dictū eſt. ¶Lac ꝟo ⁊ coloſtra ⁊ oēs lacticinei cibi euitētur ab eo: lꝫ lac in cibariis ꝑparatum coctione nō ſit ſibi inutile. ¶Caſeus ꝟo recens ⁊ mollis dimittat̄ niſi vt infra dicet̄: ſed caſeus ols in ſalſedine eleuatus ⁊ proprie cretēſis eſt ſibi ꝯueniens. ¶Fruct⁹ vero ⁊ ꝓprie multū humidi actu et potentia dimittantur velut ceraſa pira muſcata pepones cucumeres anguria cucurbita ⁊ ſibi ſilēs: niſi raro ⁊ in pauca quantitate. Pira ꝟo ſolidiora et poma apia dactylica vel alterius ſpeciei rubea vel citrina ſolida ⁊ bñ dulcia oīa ꝯueniunt: neqꝫ granatorꝫ dulciū ⁊ muzorꝫ vſus nocet: pſicis etiam bñ ſolidis tpe ſuo vti pōt ⁊ meſpillis ⁊ ſorbis: ⁊ vniuſr ol fructu ſolido ⁊ bñ maturo velut citonia ⁊ ꝓpē cocta.

Potus aūt huius viri eſſe debet vinū rub. vel ſubrubeū nō valde groſſum nō conturbatum neqꝫ multū dulce: ſed ſapore mediocre ſubſtantia clarū ⁊ bñ aromaticū abſqꝫ neceſſitate cōmixtionis aque cū eo: aut tpe caloris cōmiſceatur aqua extinctionis calibis ſꝫ terciam ⁊ quartam partem aque prout ad illud deducet maior vl̄ minor vini fumoſitas. Hoc in ſumma eſt huius viri regimen per res non naturales conuenienter adminiſtratum.

Sectio 2ª De regimine ꝑ medicinalia cōtinens capitula quatuor.

¶De regimine colirice paſſiōis ⁊ male diſpoſitiōis ſtomachi. Cap. i.

Tertiū autem capłm de regimine eius penes medicinalia quadripartitum erit. ¶In prima enim parte ponetur canō ⁊ modus preſeruandi ab euentu colirice paſſionis ⁊ curationis illius cum iam acciderit. ¶In 2ª vero parte ponet̄ regimen ⁊ modus curationis dolorum renū ⁊ ventris inferioris. ¶In 3ª vero parte ponunt̄ inſtrā ventris lubricatiua euentus ſtipticitatis prohibitiua. ¶In vltima vero parte oſtēdetur modus curationis hernie oſſeal̄. ſiue cōtingat ipſam eſſe inteſtinalem zirbalem ⁊ didimalem vel vtrāqꝫ ſit̄ ſm̄ triplicē curationis modum.

Ad declarationē vero ꝑmi accñtꝫ vel egritudinis que colirica paſſio eſt grata ꝑ erbationis decē occurrūt inſtrumēta ꝯueniēter obſeruanda a decem cauſis frequēter colirice paſſiōis effectiuis. ¶Quarum prima eſt mala complo ſtomachi frigida ⁊ humiālis ab aquoſo ⁊ mucillaginoſo ſt̄ate ſm̄ plm: ⁊ a vitreo rarius ꝓueniens: que mala complo etiaꝫ eſt aliorum ſt̄atū gñatiua ⁊ augmētatiua cauſa. ¶2ª vero cauſa colirice paſſionis eſt oppilo tunicarū ſtomachi. ¶3ª vero eſt inuiſcatio illarum materierū in cōcaua ſuperficie ſtomachi. ¶4ª eſt illarū materierum multitudo in fundo ſtomachi que prohibet digeſtionē debitā fieri. ¶5ª vero cū materierꝫ predictarum eſt multitudo in orificio portanarii ꝑtialiter obturantiū ipſum: ne materie ſuperflue cibales vel humorales ꝯuenienter deſcēdere pñt. ¶6ª cauſa eſt materierū corruptarꝫ pñtia in ſtomacho incitantiū ipꝫ ad euomendū: ſi fuerint in ſuperiori parte ſtomachi materie tales inuēte. ¶7ª vero cauſa eſt multitudo ventoſitatū que ꝯgregant̄ ⁊ [illegible] in ſtomacho. ¶8ª ꝟo cauſa eſt inordinat⁹ ⁊ [illegible] motus ſup cibatione factus. ¶9ª ꝟo cauſa eſt coit⁹ frequētia ⁊ multitudo ⁊ ꝓprie ſuper cibo. ¶10ª vero ⁊ vltima cauſa eſt dimiſſio ꝯſeruationis potētie ſtomachi cum pauca coopertura pannorum: vel ꝓpter exponere ipſum infrigidantibus exterius occurrentibus. Si bene conſideras ad iſtas decem cauſas colirice paſſionis adduci poterunt omnes alie ex diuerſis voluminibus collecte.

Cum aūt ꝯſiderauerit diligēter attēdat ⁊ videbit qꝫ effectui q̄ prouenit ex trib⁹ vltis cauſis valde facile poterit adminiſtrari regimē. ¶Et ꝑmo cū calefaciētib⁹ ſtōachū rectificare ipꝫ cū plumaceolis calefactis appoſitis cū cerotis calefaciētib⁹ factis cū oleo de maſtice de ſpica ⁊ de cinamomo cū linimētis factis ex oleis conſimilibus: ⁊ cū cautela ab occurſu aeris: ⁊ rerū actu ⁊ potētia infrigidantium: ⁊ cum dimiſſione coitus: ⁊ cum quiete poſt cibationem omnino celebratis.

Nocumēto ꝟo q̄d ſequitur cās [illegible]: iterū ꝓuideri pōt multis modis. ¶Primo mūdificādo ſtomachū ⁊ ꝯfortādo [illegible] exhibēdo in aurora. ℥. i. lere gal. cū. ℥. ii. vel. iii. aq̄ menthe miſce totū. ¶Itē exhibēdo. ʒ. iiii. eluarii idi olino calefacti. ¶Aut tribuēdo. ʒ. ß. pillarū alefangīs narꝫ. ¶Aut. ʒ. iiii. pillarū de iera ſimplici ⁊ quvers

cuncꝫ fiat poſt iſta ſolutiua tardet cibus horis ad minus ſex. ¶Scđo ꝓncipalr ſtomacho ꝓuideri pōt cū vſu aromatici roſati deſcriptiōe Gabriel. de quo dent due vel tres. ʒ. añ cibū ⁊ poſt cibū. ¶Silr cum dyacimino. ¶Et meli⁹ iſtis eſt eluariū de ligno alo. deſcriptione Auicēne qnto cañ. ſumma ꝑma. ¶Itē ꝯfectio dyābre ⁊ dyamuſci dulcis ⁊ alie ſibi ꝯſiles. ¶Et bonū ⁊ facile remediū eſt: vt eger aliqbus diebus accipiat. ʒ. iiij. groſſi pulueris ligni alo. ¶Item pulueris maſticis ⁊ mēthe añ. ℈. ſ. bibat aliquibus diebus ꝑ horā añ cenā cū dimidio cyatho aq̄ betonice. ¶Itē optimū remediū eſt deglutitio gaꝝ. quatuor vel qncꝫ maſticatoꝝ ante cenā. ¶Itē ad hanc intētionē ꝯferre pōt pulu's tyriace ma. vl' andromachi: dādo ex eo. ʒ. j. in aurora cū. ℥. ij. aque menthe: ⁊ eſt de ſublimioribus. Hec igit omnia in ſumma cū diligenti regimine: vt ſuperius dictū eſt: pn̄t ꝯuenient ter ꝓſeruare hominem ab aduentu colrice paſſionis: abſcindendo effectum prouenibilem decē cauſarum que ſuperius nominate ſunt.

Cum aūt ꝯtigerit holem iā incidiſſe colricā: tūc ꝑmus canon curationis eſt conari deponere materiā fluctuantē in ſtomacho ⁊ in inteſtinis: ⁊ attrahere ipſam ad inferiora. Ad ꝑmū cōferūt infra multa. ¶Primū eſt hoc. ℞. aq̄ decoctiōis ordei cū cortice cū pauco zuccaro ſepe ⁊ multuꝫ de ea in potu exhibēdo. ¶Scđm aqua decoctiōis mercurialis cū pauca aqua mēthe data ſepe. ¶Tertiū aqua decoctiōis folioꝝ volubilis minoris. ¶Quartum eſt aqua decoctionis folliculoꝝ ſene. ¶Quintum ⁊ melius eſt aqua decoctionis pauce maſticis cū ſucco de quincꝫ radicibus aſſari. ¶Sextū eſt exhibitio tere ſimplicis cum predictis aquis. ¶Septimū eſt exhibitio decoctiōis folioꝝ origani ⁊ hyſopi ſimul dādo ex aliquo iſtoꝝ. ℥. iij. calefactoꝝ cū. ℥. ß. zucca. rn. hec enim oīa deponēdo materias per viā mundificatiōis ablutiōis abſterſionis ⁊ inciſionis abbreuiant accñtia colrice ⁊ eius durationem.

Gratia aūt diuertēdi materias fluctuātes in ſtomacho ⁊ in inteſtinis vehemētis dolorē ꝯuenit. ¶P⁹ flōmia ſaphene dextri pedis vel ſiniſtri. Et ſm intēſionē maioris doloris fiat flōmia de dextra ⁊ ecōuerſo de ſiniſtra ſaphena. ¶Secūdo ꝯuenit etiā fricatio vel ligatura circa inguina vel genua vel pedū cauillas facta ab vna parte incipiēdo ⁊ ad alias trāſeūdo ſi opportunū fuerit. ¶Et tertio itez gratia diuerſiōis ꝯpetit appoſitio ventoſaꝝ in carnoſis ⁊ domeſticis partibus tibiaꝝ ⁊ coxaꝝ facta ⁊ reiterata ⁊ r iteratio frequenter etiam ſuper natibus. ¶Quarto etiā has materias diuertere pn̄t apertiones emoꝛroidaꝝ ſiue fuerint naturalr tales aut artificial' ꝓuocate cū fricatione cū folijs fici vel cōſolide maioris vel cū pāno biſello cū eaꝝ fricatiōe ex felle tauri facta. ¶Amplius ⁊ quinto tales materias ꝯuenienter diuertere pōt hoc cliſtere ſero ⁊ mane añ cibū adminiſtratū. ℞. folioꝝ blete malue ma. viola. folliculoꝝ ſene. epithimi cretēſis añ. M. j. coquant in qtuor lib. aq̄ vſcꝫ ad ꝯſumptionē medietatis epithimo ⁊ ſene in fine decoctiōis poſitis. De hac igit decoctiōe cū expꝛſſiōe congrua accipiat lib. j. mellis roſa. ℥. j. zuccari rub. tere ſimplicis ⁊ caſſie añ. ℥. j. ſalis gemme. ℈. iij. miſce totum et in vna vice accipiatur.

Si aūt cū ꝑdictis mūdificātibus ⁊ diuertētibus iā poſitis egritudo extēdat: ſicut dolor ſtomachi ſingultus rugitus ⁊ eructuatio fortis ⁊ ventoſitatū multitudo cuꝫ pulſu cordis ſiti magna ⁊ inſtantia vigiliaꝝ ardua: tunc oībus tribus remedijs ꝓuidēdū erit. ¶Quoꝝ ꝑmum eſt hoc digeſtiuū. ℞. ſyrupi de mētha: ſyrupi de calamēto ⁊ de abſinthio añ. ℥. ß. aque betonice aſſari vel origani. ℥. j. ß. miſce ⁊ calīn totū accipiat: poſt queꝫ tardet cibus vſcꝫ ad quatuor horas. ¶Scđm remediū mirabile eſt hoc. ℞. ſpecieꝝ dyacalamēti deſcriptione Nicolai in antidotario ſpecieꝝ dyacinamomi ⁊ dyābre añ. ʒ. ß. zuccari albi. ℥. iiij. ⁊ cū aqua mēthe fiat cōfectio in rotulis duaꝝ. ʒ. de qua ſemꝑ accipiat. ʒ. ij. añ cibū ⁊ poſt cibū. ¶Tertiū remediū eſt hoc. ℞. doronici. ʒ. ij. folioꝝ baſiliconis lābruſci oſſis de corde cerui ſpice nar. añ. ʒ. j. macis. ʒ. ij. corticū citri. ʒ. j. cro. ℈. j. ß. ligni aloes. ℈. iij. cāphore. ʒ. ß. roſaꝝ. ʒ. j. ß. muſci ambre añ. g. ij. hyacinti ſmaragdi ſaph. añ. ℈. j. margaritaꝝ. ʒ. j. ß. folioꝝ auri numero. v. puluerizent oīa per ſe: deinde ꝯmiſceat ⁊ ex eis fiat ſacculus quadrāgularis in ſindone de grana retorta qui collo appenſus ſemꝑ portet ſuꝑ ſiniſtra mamilla podiatus. ¶Et ſi aliqs appeteret vt fiat empithima hūidū: tūc ex ꝑdictis ſpēbus accipiat. ʒ. iiij. ⁊ miſceant cū iſtis aqs. vcꝫ bugloſ. roſ. muſc. ⁊ acetoſe añ. lib. j. aceti al. coclearia quatuor. vini maluatici. ℥. iij. oībus iſtis cōmixtis tepidis in tp̄e frigido: ⁊ fridis actu in tp̄e caloris et infundat pān⁹ de grana ⁊ diligēter expꝛſſus applicet mamille ſiniſtre qualibet hora ter vel quater tp̄e neceſſitatē. ¶Et ex hoc fundamēto intelligēti diligēter apparere pōt modus ꝓſeruationis ab euētu malaꝝ diſpōnū ſtomachi huius viri ⁊ curationis eaꝝ cū iā euenerint: ⁊ ad quē pertinet hoc diligēter attēdat.

¶De remedijs nocumentorum renum. Cap. ij.

Pro rectificatione vero nocumētoꝝ renū in hac ſcđa parte huius capli ꝑmittēdū ꝑmo. qꝛ dolores in renib⁹ in ſpina ⁊ in lūbis ⁊ in ilijs in hoc viro fieri pn̄t a mala ꝯplōne eoꝝ vel ab oppilonib⁹. Et ſi qdē fuerit ꝑma: tūc aut illa ꝯplō erit calīa mālis aut frigida. Et ſi fuerit calīa aut a ſanguinis multitudine dependēs: vel a materia ſecū cōmixta ſufficienter. ¶Tūc ſi apparuerit vlis corporis replō fiat flōmia de vena nigra ꝯtra reni dolētī. Et ſi fuerit ambo dolētes: tūc fiat flōmia de vena dextri brachij. ꝑ quaꝫ educant ſanguis. ℥. iiij. vel. v. ¶Añ quā flōmiā ſiue ter nō fuerit bn̄ ſolut⁹ ꝑmittat hoc cliſter. ℞. violaꝝ mercurialis cāpeſt is folioꝝ nenufa. ꝑmicularis ⁊ portulace añ. M. j. coqnt in lib. v. aq̄ vſcꝫ ad medietatē: ⁊ de colatura illa ſufficiēter expꝛſſa accipiat lb. j. zuccari rub. caſſief. añ. ℥. j. ſalis cōis. ℥. ß. vitelli oui nūero. ij. miſce ⁊ totū hoc cliſterizet. ¶Seqnti vero die gr̄a lenitiōis ⁊ mūdificatiōis renū offerant pacienti. ℥. ij. caſſie nuꝑ de cāna extracte cū aq̄ viol. ⁊ nenufaris: ⁊ tardet poſt eā cib⁹ horis ad minus qncꝫ.

¶ poſt iſta ſo tria remedia applicādū eſt quartū.
℞.olei violaꝝ olei nenufa.aā.℥.ſ.ß.olei de ſiſamo.
ʒ.ſ.croci:ſe.endi.acetoſe ſcario.aā.ʒ.ſ.amili.℥.ij.vi
tellū oui vnū:ꝯquaſſent̄ oīa ſimul cū piſtello in mor
tario ⁊ fiat linimētū de quo renes ⁊ ilia in die natu
raliter vel quater diligēter inungant̄. ¶ Et attēde
ꝙ ſi ꝑdicta egritudo prolongaret̄: tunc nullū reme
dium efficacius inuenire potui ꝙ̄ ol mane in auro
ra bibere.℥.v.lactis ouini tepidi. lacti enim ouino
nulla medicina compar eſt in debilitate renum ſup
ple a cā calida facta.decimaoctaua tertij cap̄.3°.

Cum
autē euenerint dolores in renib⁹ a cho
lerica materia:qđ raro ꝯtingit: hec oīa
remedia ſupraſcripta immediate ꝯferre ꝑñt: dum
modo cliſtere illud fiat magis extinctiuū:⁊ ꝓprie cū
aqua portulace. ¶ Itē linimētū ꝑdictū optimū erit:
⁊ ꝓprie etiā qñ poſt eius ꝯpōnē bullierit cū trib⁹.℥.
ſucci ſempuiue vſqꝫ ad ꝯſumptionē illi⁹ ſucci. ¶ Itē
caſſia ſupraſcripta etiā vtilis erit ⁊ ꝓpe data cū aq̄
portulace vel plātaginis. ¶ Et quarto itē habeat
in memoria decoctio vel emulſio vel ꝯmixtio q̄tuor
ſeminū cōiū frigidoꝝ.ſ.melonis cucurbite cucume
ris ⁊ angurie aā.℥.ß.ſe.endi.portulace aceto.⁊ ſca
riole aā.ʒ.iij.granoꝝ papaueris al.℥.ſ.ß.penidiaꝝ
℥.ſ.zuccari al.duplū pōderis olm ꝯmiſceant̄ ſimul
⁊ fiat tragea. ¶ Quintū ſo ꝑncipale ⁊ mirabile in
ſtrumētū eſt. vt fiat cliſtere cū lib.ſ.olei nenufarini
ſimplicis mediocriter calidi. ¶ Ultimū remediū eſt:
vt ſepe abluant̄ pedes vſqꝫ ad inguina cū aq̄ deco
ctiōis floꝝ vel folioꝝ nenuf.paꝝ calidiori ꝙ̄ tepida.

Si aūt
dolores renū ꝓueniūt a mala ꝯplōs
ne frigida. ¶ Tūc ſummū remediū
eſt euacuare corpus cū cliſteri facto ex brodio pul
li cū.℥.ſ.benedicte.ʒ.ſ.ſalis gēme.⁊ quatuor.℥.olei
amigdalaꝝ amararū: qđ totū ante cenā imponat̄
vel prādiū vt libet. ¶ Ex q̄nti ſo mane purget̄ cum
hoc minoratiuo. ℞.bñdicte ſimplicis.℥.ß.eluarii in
di.ʒ.ſ.aque apij.℥.ij.m.ſce ⁊ totū calidū accipiat̄: ⁊
tardet̄ cibus horis ad minus quinqꝫ. ¶ Tertio ꝑn
cipalr accipiat̄.ʒ.ſ.ß.ſpecieꝝ eluarij de ſemīnib⁹ tro
ciſcoꝝ de ſpica.ʒ.ſ.granoꝝ fiſticorū.℥.iiij.zucca. al.
℥.iiij.infundant̄ fiſtici minutim inciſi ꝑ diē natura
lē in calidā aquā milij ſollo ⁊ cū eadē aqua coqua
tur zuccaꝝ:⁊ in reliq̄s additis fiat ꝯfectio in morſel
lis:vt pineata de qua patiēs ſemꝑ accipiat vnū vel
duos ante cibū. ¶ Quartū ſpāle remediū eſt vt ſpi
na ⁊ renes huius viri ter in die naturali inungātur
ex vnguēto arogon deſcriptione Nicolai in antido
ta.⁊ ſupponat̄ lana pectinata diligenter circūliga
ta. ¶ Ultimū inſtrm eſt vt cū inſtātia illoꝝ dolorū
huic viro ol mane in aurora exhibeatur.ʒ.ſ.tyriace
andromachi diſſoluta cū.℥.ij.aq̄ apij:⁊ eſt ſingula
re remediū:tyriaca enī ꝯfert in doloribus renū ⁊ ex
pluribus cauſis ꝓueniētibus q̄nto can.ſumma ꝑ
ma.capitlo de virtutibus ⁊ laudibus tyriace. Et a
Galeno in libello de ꝯmoditatibus eius colligēdū.
¶ Et ex iſtis inſtris ſi bene attēdis facile remoueri
ꝑñt dolores renū a mala ꝯpōne vel oppilone iſtoꝝ
ꝓuenīētes:cōicant ꝑdicta inſtra iuuamēta in vtriſ
qꝫ:vt ex coꝝ componentibus intelligi poteſt. Hoc in
ſumma eſt regimen doloꝝ tam in renibus ꝙ̄ in ſpi
na ꝙ̄ in lumbis et in inteſtinis venientium.

¶ De remedijs ſtipticitati vētris applicādis. Ca.iij.

Oſt hec aūt ponendū eſt regimē ſtiptici
tatis ⁊ vētris remotiuū. ¶ Pro quo ſuf
ficiēter cōferre pōt cliſtere lenitiuū de
ſcriptū in dolorib⁹ renū a ſanguine vel
cholera ꝓueniētibus. ¶ Scđo huic capi
tulo ſeruit exhibere potionē de caſſia vt ibidē appa
ruit. ¶ Tertio cōfert ad illud comedere aā cibū ſex
vel octo ficus calefactas. Itē comedere.℥.ſ.paſſula
rū nigraꝝ ante cibū. ¶ Et quarto multum vtile eſt
comedere q̄nqꝫ vel ſex pruna recētia aā cibū:⁊ ſi nō
habeant̄ niſi ſicca:tūc ꝑ noctē infundant̄ in aquaꝫ
violaꝝ ⁊ comedant̄ ante cibū. ¶ Ego aūt experiētia
certa ſcio:ꝙ oīs ſtipticitas vētris amouet̄ accipien
do aā cibū coclear vnū huius eluarij. ℞.prunorum
damaſcenoꝝ ſebeſtē aā.numero nonaginta.paſſu
laꝝ enucleatarū.℥.ij.granoꝝ pſilij lib.ß.polipodij
recētis.℥.iiij.folliculoꝝ ſene violaꝝ ſeminū cōiū ſu
praſcriptoꝝ aā.℥.ſ.infūdant̄ pruna ſebeſtē ⁊ pſiliū
in lib.iiij.aq̄ vſqꝫ quo mucilago ꝯuenīēter extrahat̄
ab eis:ſecurius tñ eſt pſiliū ꝑ ſe infundi ⁊ paꝝ ma
cerari:ne pars cētralis eius q̄ acuta eſt effundatur
ad aquā. De hac igit̄ mucilagine viſcoſa lib.iij.ac
cipiant̄ ⁊ coquant̄ cū lib.ß.penidiaꝝ vſqꝫ ad ſpiſſitu
dinē:deinde ꝑdictis addant̄ ſpēs vltimate ꝯterēdo
oīa ſimul in mortario:⁊ fiat eluarium ⁊ eſt maxime
vtilitatis. Et ſi velis ipſum fortius efficere dupliceu
tur polipodium et ſene:non tamen propter hoc fiet
acutius aut minus bonum. Hec de regimine ſtipti
citatis ventris bene ſufficere poſſunt ⁊c.

¶ De curatiōe ad herniā appropriata. Cap.iiij.

Am aūt inſtat tēpus expediēdi quartū ca
pitulū de curatiōe ad herniā appropria
ta. ¶ Pro qua ꝑmittēdū ꝑmo ꝙ huic diſ
pōni ſumma intētione attēdēdū eſt pre
ceteris diſpōnibus aliis cū ipſam cōpre
hendā eſſe cām cholerice paſſionis doloris in toto vē
tre ⁊ in renibus ⁊ ſtipticitatis iā ꝑdicte vlt cuiuſcūſ
qꝫ debilitatis huic viro euenientis. Cū enī inteſtinū ⁊
ſiꝯ zirbus ſm partē ad oſſeū deſcendēs ſimul cū ⁊
didimo relaxato:vt in primo caplo manifeſte ſatis
apparuit:nō eſt poſſibile ꝙ complete curari poſſint
alie diſpōnes remanēte hernia:qm̄ ipa eſt cā illaꝝ.
Et lꝫ qñqꝫ alleuient̄ ꝑdicte egritudines et accñtia:
remanēte tñ cā ꝯtinue releuatiōis eaꝝ: neceſſe eſt ſi
la accñtia ⁊ egritudines recidiuare ⁊ multiplicare:
vt eſſet circularis fere trāſitus eaꝝ de alleuiatione
ad intētionē ⁊ ecōuerſo. Quare ꝯcludit̄ ꝙ opꝫ vt at
tēdat̄ ad curā hui⁹ hernie ſolerti ꝯſideratiōe ⁊ ꝑa
ratiōe:alr hic vir erit dogma perpetue egritud[illegible].
¶ Eſt aūt a ſapiētib⁹ inuētus triplex curati[illegible]
dus. ¶ Et ꝑmus q̄dē eſt ꝑ manualē ſectionē. [illegible]
cūdus ſo ꝑ applicationē cauterioꝝ. ¶ Terti[illegible] cō
preſſionē partiū adeo facta: vt poſtꝙ fuer[illegible]
na ad naturalē ſitū reducta amplius de[illegible]dere nō
poſſint compreſſione ꝓhibente deſcenſum eorum.

Et primus
quidem modus eſt vt rectifi
cet̄ regimē patiētis cū dieta

attenuante mediocriter calefaciēte ꝛ exiccāte corpe euāato ꝛ inteſtinis mūdificatis a fecib⁹ cū applicatione cliſteris lenitiui in tpe veris aut in prima medietate autūni fiat operatio. ℭ Tpe aūt eſtiuo ꝛ hyemis nō eſt ita ꝯueniēs nec ſecurus ſectionis mod⁹: neqꝫ cauteriorꝫ applicatio. ℭ Itaqꝫ tūc p cōplemento operis ſi qs optaret curari per hūc modum Situato corpore reſupino p menſam cū natib⁹ ꝛ cum ceruicali ſuplenatis: opator cōprimat vētrē verſus vmbilicū ꝯtinēdo ipſum leui cōpromiſſione cū faſcia. ꝛ tūc extēdat cutē inguinis in pte ſupiori parū p ad os femoris ꝟſus lat⁹ añ ꝛ nō ppe pdictū os: tūc ergo cū raſorio acutiſſimo cutiꝫ ſcindat: defendēdo inter pinguedinē vſqꝫquo appuerit ei ſuſpēſoriū in quo ſūt ꝯnexa ſunt didimus vene ꝛ arterie et vaſa ſpmatica. Excoriādo ergo ſeparet hoc ſuſpēſoriū a pāniculis ꝛ partib⁹ circūſtātijs. Tunc ergo ſub illo ſuſpēſorio ponat vncinū ferreū vel argēteū ꝛ ſuſpēdat ipſum ad ſupiora: ꝺeīde liget ſupiorē ptē ligatura ꝯdecēti excludēdo magnitudinē doloris: et p diſtātiā vnius digiti ab hac ligatura infra vncinuꝫ pdictū aliā faciat ligaturā: qb⁹ ſectis trāſuerſalr ſecet ſuſpēſoriū illud: ꝛ tūc ſupiorē ptē prime ligature calēti ferro cauterizet: qua cauterizata ſm vnū opandi modū reliquā partē inferiorē ſuperius trahat extirpādo ipaꝫ a burſa teſticulorꝫ ſīl cū teſticulo. ℭ Ex quo appet ꝙ hic modus curationis eſt valde horribilis ꝛ ſuſpect⁹: tū ppter ſectionē: tū ppter cauteriū. Et 3° qꝛ priuat patiēs ab vno pncipaliū mēbrorꝫ ad ꝯſeruationē ſpēi deputato. ℭ Quibus factis mediocriter ipleto vulnere cū albumine oui ꝛ oleo ro. cū puluē boli ar. maſticis ſang. dra. ꝛ gallarꝫ cupreſ. agitatis inuicē filo ligature extra pēdēte medicet locus. ℭ Quidā etiā poſtꝙ ſecuerūt ſuſpēſoriū pdictū dimittūt vtrāqꝫ partē nō extrahentes in inferiorē partē didimi neqꝫ teſticuli. Et hic qdē curādi modus videt mihi melior: ꝛ ppꝛie cū inferiori pars ligamēti illius poterit ꝯſeruari: ꝛ a putrefactione defendi. ℭ Poſtꝙ ergo p duos vel per tres dies egro reſupino iacēte ꝛ vētre eius cū ſuppoſitorijs leuito: ita ꝙ nullo mō erigat ſe neqꝫ moueat quātū eſt poſſibile: applicent digeſtiua mūdificatiua ꝯglutinatiua: quale eſt terebētina lota tribꝫ vicibus cū aqua calida plantaginis. ad cuius ℥. iiij. cōmiſceātur maſticis thuris boli ar. ſanguinis draco. ꝛ gallarum cupreſſi partes equales. hoc ergo applicet loco predicto: ꝛ cum eo fiat ꝯueniens conglutinatio diuina condonante miſericordia.

Secundus vero mod⁹ curationis huius diſpōnis cum cauterio ponitur duplr. ℭ Primo quidē cū actuali calo cauterio applicato in loco pdicto inguinis: cū quo penetrat vſqꝫ ad ſuſpēſoriū deſcēdēs: ꝛ ibidē cauterizet vſqꝫ ad eos excluſiue: poſtea aūt pcedat cū defenſiuis pdictis ꝛ refrenatiuis ſanguis in pn°. Subſequēter aūt applicent mūdificatiua ꝛ ꝯglutinatiua pdicta. ℭ Et hic qdē curādi modus vr mihi multū horribilis ꝛ non bene ſecurus. ℭ Primo propter timorem ꝛ exterminationem infirmi. ℭ 2° quia difficile eſt imaginari ꝙ ad curam talē nō ſequat doloris vehementia ad ſpaſmum pductiua vel ad apa malum. ℭ 3° qꝛ operatores non ſemper ſunt periti in cognitione partiuꝫ corporis per anothomiam ppter quod ita bene poſſint applicari cauteria: vt p ea non perueniatur ad tactum venaru ꝛ arteriarum que ibi reperiuntur. ℭ Etiam 4° proptcrea qꝛ egri non ita bene ſuſtineant applicationeꝫ cauterij quin moueant ſe ad varias differentias poſitionis fugiendo triſtitiam ignis. Et propter hoc cōtingit cirurgicos errare per accidens ex eorum defectu.

Alter vero modus curationis hui⁹ ſpeciei tradit⁹ eſt p applicationem cauterij potentialis quale eſt hoc. ℞. arſenici citrini ꝛ eſt auripigmētum. calcāti cōbuſti calcis vine floris eris añ. ʒ. ij. argēti ſublimati. ʒ. iiij. pulueris amili. ʒ. ſ. ß. opij. ʒ. ſ. incorporent ergo ſimul cum aqua pruina ſaponis: ꝛ fiāt formule ſicut ſeminibus angurie: quarꝫ vna ponat in loco inguinis ſuperi⁹ aſſignato: ꝛ ibidē dimittat vſqꝫquo fecerit eſcaram. ℭ Cum ergo ceciderit eſcara ppter appōnē butyri vel aſſungie: ꝛ fuerit ꝯuenienter opatio pfundata habet intētū. Si vero nō itez reponat cauteriū pdictū vſqꝫquo fuerit pfundatio ptinēs ad os excluſiue. 4° ſi fieri poſſet ita vt cauteriū applicaret lateribus didimi deſcendētis melius ꝛ minus laborioſum eſſet: lꝫ aliqui ſunt qui cauterizāt etiā quartā didimi vſqꝫ ad pfundum. Alij vero ſolū medietatē eius. alij vero partes laterales vt predictū eſt. ℭ Poſterius aūt cū ceciderit eſcara: applicent mūdificatiua notabilr exiccatiua ſanguinis ꝯuerſionem faciētia in carnē durā ꝛ calloſam cōprimētem didimū ſi remāſerit: aut claudētē ꝛ obturātē vias inguinis: ita vt amplius vētoſitas neqꝫ aquoſitas neqꝫ humor alius deſcendere poſſit ad inferi⁹ propter viarꝫ clauſionem. ℭ Et quidē hec cura: lꝫ ſit cū dolore ꝛ anxietate facta: tñ eſt melior et ſecurior ꝙ ſectionis modus ꝛ cauterij actualis: ꝛ tu elige.

Tertius aūt modus curatiōis hernie eſt p cōpreſſionē ꝛ ſtricturaꝫ factus Et hic quidē modus curādi pfecte non ſemper eſt poſſibilis ꝛ ppꝛie qñ apertura nimiū lata eſt ꝛ antiqua: ſicut in hoc viro ppēdi. Verū ſnie auctorꝫ verificant vt in plurib⁹. Nec eſt ipoſſibile aliquā herniā ꝛ magne rupture curari poſſe: ꝛ ppꝛie cū reperit in viro morali ꝛ diſcreto ad obedientiam medici abſcindēte ſibi motū per notabile tpꝯ tā in ambulādo ꝙ in eqtādo: ſicut virū iſtū vidi manifeſte ꝯualere ex pdictis. ℭ Hic aūt huius diſpōnis curationis modus duplex eſt: ſm ꝙ ipſam inuenit duplr variatā eſſe: aut enim didim⁹ inteſtinū ꝛ zirb⁹ iam deſcēderūt in oſſeū ꝛ magnifico tumore extēſo ibi facta eſt cū duritie. aut iteſtina pdicta nōdū deſcēderunt: aut valde parꝫ. Cū aūt deſcēderit aut parūt tūc aut facilr reintroduci pñt p cōpreſſionē man⁹ ꝛ trāſpōnē corpis inſil: ita vt ſferi⁹ corpis ſit ſuperi⁹. aut vo nequaꝙ introduci pñt: ꝛ ppꝛie ppter reſiſtētiā ex pte duritiei q pꝛhibet flexionē inteſtinorꝫ. aut qꝛ ieſtina iā dicta multa ſunt vētoſitate ꝛ hūiditate plena. aut 4° qꝛ iā in inteſtino ilion: qd deſcēdit ad oſſeuꝫ recepta eſt aliq̄ ps fecis. q lꝫ primo fuerit

mollis diuturnitate more ibidez ꝯcte ꝯuerſa eſt in
ſquibalas:⁊ ei⁹ pars humidior vẽtoſata eſt:nequa
ꝙ igit introduci pōt inteſtinū:ꝓpter qd hoc cū acci
derit plurimū eſt difficilis terminationis ⁊ magni
periculi:vt in primo cap̄.demōſtratū eſt.Iā in iſto
viro ꝯſile vidi q̄ timoris ingẽtis ⁊ ſuſpitionis mām
mihi dedit. Uerūtn̄ cum hoc acciderit non eſt oīno
deſperādū ſed viriliter agēdū ꝑmittēdo mollifica-
tiua. ¶Et primū quidē eſt vt ꝯſtanti virtute patiē
ti fiat encatiſma ex aqua decoctiōis fenugreci gra-
noꝝ ſiſami:⁊ ſeminis lini añ.lib.ij. bdelij mollis et
ſubalbidi.ℨ.iij.camomil.⁊ melliloti añ.lib.ß.ſedeat
eger in ipſa vſq; ad vmbilicū infuſus:⁊ cū amplius
ibi morā ꝯhere nō poterit:tūc inguinales ptes ⁊ to
tū oſſeū diligẽter inungant ex oleo de ſiſamo et de
amigd.dulcib⁹ ante calis:⁊ hoc fiat ter vel quater
ſm tolerātiā virtutis. ¶Et autē p hoc ſemicupium
nō bn̄ reintromitterent inteſtina:tūc fomētent ſm
iſtū modū. ℞.fcis malue ⁊ altee.añ.ℨ.ij.bdelij mol
lis.ℨ.j.camomille mellilotı fenugreci:ſeminis lini
granoꝝ ſiſami.añ.lib.ß.radicū altee minutim inci-
ſaꝝ lib.j.coquant oīa in ſex ſitulis aque vſq; ad me
dietatē:infundant ꝗ in illā aquā ſpōgie magne et
applicent toti femori ⁊ oſſeo vſq; ad mollificationē
obediētē intromiſſioni. ¶Si aūt iteꝝ nō obediret:
tūc inſigat diligẽter cū ꝑdictis oleis ⁊ ſupponat hoc
emplm̄. ℞.radicū altee paſtinace lilioꝝ alboꝝ.añ.
lib.j.farine fenugreci:⁊ ſemis lini añ.lib.ß. vitellos
oui numero ſex bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ℨ.j.ß. bu-
tyri ⁊ aſſungie recentium añ.lib.ß.croci.℈.j.ex om
nibus iſtis diligenter contuſis fiat emplm̄ ⁊ calidū
ſuperponatur:ita vt amplectatur totum oſſeū dili
genter circūligatum. Hec fuerunt inſtrumenta per
que inteſtina reintromiſſa fuerunt.

Cum ergo iā inteſtina ad locū ſuū naturalē
fuerint reducta:tunc ſtatim ſurgit in-
tētio obſeruādi ea in vētre ſuo naturali cōglutinā-
di ⁊ claudēdi locū ꝙ magis eſt poſſibile:⁊ hoc ꝗnq;
iniſtis ꝯuenientēr fieri pōt. ¶Et primum iſtoꝝ eſt vt
grā mollificationis vētris ⁊ expulſionis ſupfluita-
tū hic vir accipiat oī octaua die.℈.ij. huius pulue
ris. ℞.medulle cartami hermodactyloꝝ electorū
añ.ʒ.j.polipodij ſicci.ʒ.j.ß.epithimi cretenſ.ʒ.ij.fol-
licu. ꝑ ſene.ʒ.vj.cimini dauci liquiritie ſeminis ru
the añ.℈.j.ſalis indi.ʒ.j.oīa puluerizentur per ſe:
deinde cōquaſſentur ⁊ cōmiſceantur ⁊ accipiat an-
te cenā cum brodio carnium vel modico boni vini
albi ſubrubei ⁊ clari. ¶Scdm remedium principa-
le eſt hoc. ℞.aloes preparati.ʒ.j.ß.pillularum alle-
fanginarum.ʒ.j.ß. incorporentur ſimul cum ſucco
roſ.⁊ fiant pillule de omni.ʒ.vj.de quibus omni die
quarta intermedia predictis accipiat vnā paꝝ an-
te cenā:⁊ cū iſtis alternatiꝫ ꝑmutādo ꝓcedat p to-
tum menſem aprilis.1444. ¶3ᵐ ſingulare reme-
dium eſt vt ſuper loco inguinis portet vnū de iſtis
cerotis oī decima ꝗnta die permutandū:⁊ ſi deficie-
rēt ea que portat:tunc fiat eius cōpō per hunc mo-
dum. ℞.ſanguinis draconis acatie thuris maſti-
cie ſandarace hypoquiſtidos boli ar.añ.ʒ.iij.ſera
pini oppoponacis bdelij galbani añ.ℨ.ß.gallarum
cupreſſi.ℨ.ij.glutinis piſciū lib.ß. Fiat ergo ſm h[oc]
modū. accipiat pellis arietis depillata:⁊ p qui[nque]
dies infundant in acetū bn̄ acutū:tūc eīn minu[tim]
incidat ⁊ coquat in eodē aceto:⁊ cum dupla p[arte]
aq̄ pluuialis decoctionis gallaꝝ cupreſſ. Cū p[el]
lis illa decocta fuerit vſq; ad ſui diſſolutionē:tūc er
go a decoctione accepta vltimate ꝯterat in morta-
rio:deinde eidē ſupaddant gūme diſſolute cū ace-
to acuto ⁊ incorporate cū lib.ß. ꝓpuleonis.j. cere al-
be. Poſterius autē ꝓpuleonis incorporent ſpecies
lōga ⁊ fortiſſima ꝯtritione:⁊ fiāt magdaleones ma
laxati cum aceto predicto:cum ergo neceſſitas ade
rit extēdat ſuper aluta ſcutali ꝯuenienti groſſitudi
ne ⁊ applicet inguini.fortaſſis enim medicina com
par iſti in bonitate reperiri pōt:meliorē aūt iſta in-
uentam adhuc nō vidi:⁊ a.xl. annis citra quotidia
na experiētia innotuit mihi. ¶4ᵐ remediū ſingu-
lare eſt hoc. ℞. gallaꝝ cupſſi pulueris viticelle añ.
ʒ.ß.reſine clare ⁊ bn̄ pinguis.q.ſ.fiāt pille cuꝫ ſucco
plantag.ſeptineruij:⁊ dent ex eis oī tertia die in au
rora a tribus vſq; ad ꝗnq;:⁊ debꝫ iſtis vti vſq; quo
erit ſanus. ¶5ᵐ ſingulare ⁊ vltimū remediū eſt hoc
vt oī ſeptimana diebus interadētib⁹ aſſumptionē
ꝑdictaꝝ pillarū deglutiat in aurora coclearonum
huius eluarij. ℞.acatie arilloꝝ granatoꝝ acetoſo
rum arilloꝝ vuaruꝫ ſumach granoꝝ mirti ſe.plan-
tag.capulaꝝ glādiuꝫ añ.ʒ.ij.lābruſce.ʒ.vj. boli ar.
maſti.hypoquiſti.⁊ thuris minuti añ. ʒ.j. liquiritie
ʒ.ij.ß.mine citonioꝝ ſyrupi de mirto añ.ℨ.iij. ꝫuc-
cari al.lib.ß.coquatur ꝫuccaꝝ cum ſyrupis ⁊ cuꝫ li
bra media aque ſublimationis gallarum cupreſſi:
vſq; ad debitā glutinationē:tunc ergo effund[a]tur
ad mortarium ⁊ cū ſpeciebꝰ vltimata ꝯtritione in-
corporent adinuicē ⁊ reſeruent in vaſe [vi]treo vi-
treato ſtricti orificij. ¶Accipe igitur m[agnific]entiſſime
Ugo vir inſignis ⁊ ampliſſima ſciētia doctiſſime re
gie maieſtatis. Cypriēſis ⁊ digniſſimis ꝯſul ⁊ orator
facūdiſſim⁹ hoc opuſculū cū mg̃n labore ꝑcipe-
re poteris emolitū hauſi[...] ſtriſ-
ſimoꝝ doctoꝝ huius ſ[...] ſi acurate
operā dederis in regēdo te vt tibi ſerioſe ꝯſcribitur
ſanitatē tuā recuperabis:⁊ illa recuperata poſſidebis.
Et vita tua nō paꝝ lōgenior fiet:quod tibi ſua
miſericordia concedere dignetur ille omnium opi-
fex:qui cuncta viuificat conſeruat ⁊ benedicit ad
laudes eius immortales. Amen.

Cōſilium.155.

De triplici mala diſpoſitione.vꝫ. ¶De debilitate ſtomachi a mala complexione frigida ⁊ humida cum multo fleginate. ¶De nocumentis auditus a mala diſpoſitione cerebri. ¶De nocumento vi[ſu]s ſiue de imaginationibus per cōmunitatem [ſto]machum et cerebrum. ¶Diuiditur autem [...] in tria capitula.

¶De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap̄.j.

Vir egregius [...] canonico licentiatus approbatiſſimus dominus Joānes de Liuenia diſpoſitiones habet tres de quibus principaliter intendēdū eſt. ¶Prīa

eſt debilitas ſtomachi ꝓueniens a mala cōplexione
frigida ⁊ humida cū ꝑitia multi flatus infuſi in tu-
nicas eius ⁊ in fundo eius natantis vel ꝯtenti: ⁊ hec
quidē ꝯſideranti faciliter patere poſſunt: eo q͛ dige-
ſtiua eiꝰ notabilr̃ debilitata eſt: ⁊ appetitiua etiam
ex negatione ſitis ⁊ multitudine ſaliualis humidi-
tatis ⁊ vētoſitatis q̄ntitate notabili in ſtō ipſiꝰ ꝯmo
rantiū: ⁊ vltimo q͛ ex potꝰ aut cibarij frigidi ⁊ hūi-
di aſſumptione diſcraſia eiꝰ notabilr̃ intēdit: ⁊ plu
ribus alijs ſignis q̄ gr̄a breuitatis omittuntur.

Secūda ꝟo principalis diſpō ipſius ē ma
la cōplō cerebri frigida ⁊ humi-
da mālis: ꝓpter quā debilitatē cerebri notabilr̃ hz:
q̄ etiam in poſterꝝ intenſior fieri parata eſt: qḋ licet
pluribꝰ ex ſignis demōſtrari poſſit: ex duobꝰ tñ no-
cumētis principalibꝰ q̄ in ortis a cerebro acciderūt
ſufficiēt manifeſtare eā: quorꝝ quidē nocumētorꝝ pri-
mum eſt in organo auditꝰ manifeſtū: qḋ eſt diminu
tio ⁊ corruptio in oꝑatiōe auditiua notabilr̃ magni
ficata. ¶ Propter cuiꝰ quidē nocumēti plenuz intelle-
ctū ꝓmittendū: q̄ nocumēta auditionis ſunt tria. ſ.
ablatio eiꝰ q̄ deſtructio nolatur: aut diminutio pro
pter quā auditꝰ nō ſubtiliter ꝑſcrutat̃ neq̧ audiat
niſi ex longinquo: aut eſt nocumentū auditꝰ corru-
ptio qḋ eſt vt ſit vice eius vt audiat qḋ audire non
pōt. ſicut eſt illud qḋ accidit in aure ex ſonitu tinni
tu ſibillo. 4ª tertij cap̄. 3°. de quibus nocumētis duo
principalr̃ hic vir egregiꝰ patit̃. ſ. nocumētū diminu
tionis ⁊ corruptionis in ſenſu auditꝰ. Ex quibus faci
le ꝯcludit̃ q̄ ad tertiā ſpēm nocumēti leuiter paratꝰ
eſt: ſicut eñ ex aqua ⁊ imaginationibꝰ ex quibꝰ acci-
dit corruptio in ſenſu viſus facile ꝓuenit̃ ad abla-
tionē eiꝰ: ita ex diminutione ⁊ corruptione in oꝑatio
nibꝰ in ſenſu auditꝰ ꝓuenit nocumētū ablationis eiꝰ
¶ Quolibet aūt nocumentorꝝ ꝓdictorꝝ duorꝝ: aut eſt
radicale aut accidētale. Et radicale quidē ē ſurditas
aut tarax aut guacre inter q̄ tria ab auctoribꝰ drīa
colligi pōt. ¶ Surditas nāq̧ eſt ablatio auditiōis
ꝓueniens ex priuatione foraminis oſſis auditus a
generatione: qḋ os eſt oſtracoſum anfractuoſum re
ceptibile aeris in ipſo ſonatiui. ¶ Ex quo facile con
cludi poteſt ſolutio ꝓbleumatis vulgaris ⁊ ab au-
ctoribus collecti. ⁊ experientia certificati. ſ. ꝓpter qḋ
ſurditas a generatione incurabilis eſt. Cū eñ a principio
generationis ꝟtus defecerit in plaſmādo fora
mē in os ꝓdictū: nullū ingeniū artis nāe defectum
ſupplere poterit: vt remoueat ſurditatem aut alia
duo nocumēta ꝓdicta. ¶ Tarax ꝟo ⁊ guacre ipor-
tāt nocumētū diminutiōis aut corruptiōis in audi
tu eueniēs a cauſis diuerſis a ꝑuatiōe foraminis iaz
ꝓdicti. Eſt tñ iter hec duo drīa: q͛ tarax iportat no
cumētū diminutiōis auditꝰ: ⁊ nō ablatiōis in ꝓprio
ſignificato. guacre ꝟo iportat nocᵐ corruptiōis au
ditus aut ablatiōis ꝓueniēs ex negatiōe trāſitꝰ ſpi
ritꝰ aīalis a cerebro a quinto pari neruorꝝ ab eo orien
tiū ꝓuenire debētis ad neruū vel pāniculū expāſuz
in ſuꝑficie ꝯcaua oſſis auditꝰ iā ꝓdicti. lz iꝓprie acci
piēdo terminos. ſ. tarax ⁊ guacre q̄nq̧ eadē intellige
re videant̃ auctores. p tarax q̄nq̧ nocumentū abla
tiōis. per guacre ꝟo nocumentum ablationis aut di

minutionē auditꝰ. hec oīa q̄litercūq̧ lege 4° tertij
p͛mo cap̄. ⁊ 3° cap̄. eiuſdē clariꝰ vbi inq͛t. ¶ Scias q̄
nocumēta auditus aut ſunt ab origine ⁊ eſt ſurdi-
tas aut tarax aut guacre natiua aut ſupple. nocu-
mētū auditꝰ eſt accidētale a tpe ⁊ intētio quidē ſurdi-
tatis eſt ꝓter intētionē tarax. Surditas nāq̧ eſt vt
ps intrinſeca aſarnax. i. oſſis auditꝰ ꝯcreta ſit ſurda
in q̄ nō exiſtit ꝯcauitas itriſecꝰ quaz ꝓdiximꝰ. ſ. p͛mo
huiꝰ: q̄. ſ. ꝯcauitas oſſis eſt cōprehēdēs. i. recipiens ⁊
ꝯtinens aerē q̄etū. i. in ipſaz imerſum ⁊ iā ꝯuenietē
factū: q. ſ. aer auditꝰ. i. audire facit voces ſuas vndoſi
tate. i. motu: ſicut vuea oculi eſt ꝯprehēdēs ſpēs: ſcꝫ
obiectorꝝ viſibiliū: p quā deferunt̃ ad criſtallinam
Tarax ꝟo ⁊ guacre ſunt vt nō p has ſenſus. ſ. audi
tus ꝯſequat̃ priuationē ſm̄ diminutionē aut corru-
ptionē. Et ſubdit ⁊ nō elōgat̃ quin guacre ſit ſicut de-
ſtructio. i. ablatio auditꝰ cōicās ſoliditati. ſ. oſſis ita
q̄ nō ſit illic in oſſe ꝯcauitas: ſz ſupple guacre etiaz
accidit. q͛ neruꝰ nō affert ꝟtutē ſenſus. lz ſit ibi cō-
cauitas: ⁊ tarax eſt ſicut diminutio abſq̧ deſtructiōe
i. importat diminutionē ⁊ nō ablationē auditꝰ vel
auditionis aut ꝯuenītāt. ſ. hec ambo in ſignificatiōe
ſm̄ cōuerſionē. ſ. qḋ illorꝝ quolibet iportare pōt nocu
mentū diminutionis aut ablationis in oꝑatione au
ditus. lege hec oīa ibi: q͛ pulchra ſunt: ⁊ colligi etiā
poſſunt horuz aliqua 4° de accñti ⁊ morbo. cap̄. 2°
de cauſis accidentium auditus.

Hec aūt duo nocumēta i auditu huiꝰ egre
gij viri exñtia aut fuerūt i eo a ge
neratione ꝯcta. ⁊ nō habent curationē cōpletā: aut
ſunt a tpe ꝯcta: ⁊ tūc aut nō ſūt notabilr̃ cōfirmata
aut cronica aut ecōtra. Si primo mō: tūc exiſtūt cu-
rationis faciliores: vt ſcribitur 4ª tertij. vbi ſupra.
⁊ 2° breuiarij 12° cap̄. ⁊ pluries alibi. ¶ Iteruz tam
diminutio q̄ corruptio in auditu exiſtens: aut ē p
colligantiā aut p eſſent ꝯ facta. Si p colligantiam:
aut p colligātiā totiꝰ ad caput. vt frequenter ꝯtin-
git nocumentū diminutionis aut corruptionis au-
ditus a mala cōplōne frigida ⁊ humida a toto ca-
pite cōicata aut calida ⁊ ſicca: vt ꝯtingit in febribꝰ
māis vl̄ vētoſitates cōicātes ad aures. Aut ſicut 3°
ꝯtingit in fluxibꝰ ventris emotroidalibꝰ aut vomi
tibꝰ aut fluxu ſanguinis a naribꝰ aut alijs euacuationibꝰ
naturalibꝰ aut artificialibꝰ ſimilibꝰ p te ꝯſiderandis
¶ Aut ꝯtingunt nocumēta ꝓdicta p colligantiā mē
brorꝝ primorꝝ vt cerebri ſicut ꝯtingit iu ꝟtigine me
lancolia ⁊ ſimilibꝰ. ¶ Aut ꝓpter nocumēta euenētia
neruis venientibꝰ ab vno pari neruorꝝ cerebri defe-
rentibus ſpiritū aīalē ad organū auditꝰ: q̄ eſt pan-
niculus ſupra declaratꝰ: ⁊ hec quidē ex neruis veniē-
tia nocumēta fieri poſſunt ꝓpter ſolutionē ꝯtinuita
tis in ꝓdictis neruis factā in fortibꝰ ꝑcuſſionibꝰ ⁊ cō
quaſſationibꝰ capitis: ⁊ hec etiā ſpēs nullū habēt cu
rationis ingeniū. ¶ Aut pōt ꝓuenire ꝓpter oppilatio-
nē coartatiōe tā in ꝓdictis neruis facta a mā humo-
rali q̄cūq̧ aut aquoſa vel vētoſa: ⁊ ſunt ſpēs ille q̄-
rū curatiōes diuerſis voluminibꝰ facile ab auctori
bus legi pñt. ¶ Aut ꝓuenire pñt ꝓdicta nocumēta
ꝓpter oppilationē carnoſaz: aut a veruca aut a ꝑa
te duro factā: q̄ iterum difficillime ſunt curationis

perſeuerat. etiã qꝛ ꝑ colligantiam a mala diſpõne ſtomachi depẽdẽt: quod quidẽ nocumẽtum corruptionis eſt imaginationes leues ꝓueniẽtes a vapore a ſtomacho ⁊ inferioribus partibus eleuato. q̃ cõmiſcent̃ ſpũi viſibili: ex q̃ cõmixtione ſequit̃ illuſio in operatione viſus ita vt imagineť videre in medium obiecta: ⁊ figuras a qb⁹ mediũ denudatũ eſt: ſicut pulices ⁊ muſcas volãtes añ faciẽ apparẽtes: quarũ captionẽ venaẽ man⁹ ſine effectu capiẽdi aliq̃d ⁊ etiã in opeuidẽdi ẽ nocumẽtũ diminutionis in eo: qꝛ obiecta viſus nõ põt in quacũqꝫ diſtãtia ꝯſueta ꝑcipere: nec figuris nec ſitib⁹ quãtitatib⁹: aut aliis differẽtiis viſionis obiectorum qualia deberis ꝑcipere. Quorũ oĩm cauſe ex ꝑdictorum nocumẽtorũ in primo ⁊ in ſecundo capitulis colligi poſſunt: q̃d gratia breuitatis omittitur.

¶ De cura ꝑ regimẽ ſex rerꝫ nõ naturaliũ. Cap. ij.

Ad regimẽ eius ꝑ res non naturales ⁊ medicinales trãſeundum: quod ẽ tale. Regetur igitur aere climatis ciuitatis domus vel camere ad caliditatẽ naturaliter inclinato: ita ꝙ habitatio eius ſit remota a terra ꝓpinquitate aquarꝫ valliũ teſtudinũ: ⁊ ſi talis haberi non poſſit: fiat artificialiter talis cum igne multo: aut ſuffumigationibus rerꝫ calidarꝫ: vt thuris laudani myrre ſtoracis calamite ſylueſtriũ aromaticorꝫ in camera carbonibus ignitis ſuperaſpſorꝫ. Idẽ dico de veſtib⁹ ⁊ tegumẽtis oĩb⁹ tã capiti q̃ ſtõacho ꝯueniẽtib⁹. ¶ Silr ẽt cib⁹ ⁊ pot⁹ oĩs ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ vergere dꝫ vt vtaẽ pane de ſimula puriſſima bñ fermẽtato ⁊ cocto. ¶ Vtaẽ etiã carnib⁹ artificialr ꝯditis cũ cinamomo pipere croco. ℥ ℥. ⁊ ſimilib⁹. Et ſint laudabiles carnes: vt pullorꝫ faſianorꝫ ⁊ ꝯſimiliũ in aq̃s nullo mõ degẽtiũ. Et ſint carnes vituli lactẽtis ⁊ annuales ⁊ carnes caſtratine gazelli ⁊ leporis ⁊ apri ⁊ ſimiliũ. ¶ Piſces aũt nõ ſint in vſu eius: ſꝫ raro comedat eos niſi frixos: ⁊ ſilr cãcros. ¶ Euitet lac ẽt ⁊ lacticinia cibaria oĩa ⁊ caſeũ mollẽ ⁊ viſcoſum ⁊ butyri vſum dimittere dꝫ. ¶ Legumina etiã oĩa preter cicera rubea euitãda ſunt. Põt aũt pãnico farre riſo ⁊ ſilibus vti. ¶ Fruct⁹ aũt humidi ⁊ recẽtes ceraſa pruna ⁊ auellane molles fic⁹ pepones ⁊ ꝯſilẽs aliĩ raro comedãtur. Oẽs eñ fruct⁹ ſicci ꝯſeruati ſunt meliores ei q̃ recẽtes: nil eñ ita vaporoſum ſicut fruct⁹: vt colli xi^a tertij. ⁊ pluries alibi. ¶ Sapores aũt aceto ꝯditi boni ſunt: nõ tñ in multo vſu. Agreſta ⁊ ſucc⁹ arãciorꝫ bona ſunt. ¶ De olerib⁹ autẽ bona ſunt ei oĩa calĩa ⁊ ſicca: vt ſaluia roſmarin⁹ ⁊ ſerpillum mẽtha meliſſa origanũ ⁊ aliq̃ñ caules: napi ⁊ rape optimi ſunt ei. raphanus aũt cepe alleũ bulbus raro comedanẽ ⁊ porrũ. ¶ Cõfectiones aũt de amigdalis de auellanis fiſticis aniſo. ℥ ℥. cinamomo oẽs placẽt: ⁊ coriãdrũ ꝯditũ cũ dyacitonitẽ cũ ſpẽb⁹ ⁊ abſqꝫ illis bonũ eſt. Cõfectio ꝟo de pineis oĩno dimittẽda eſt. Grana eñ pini nocẽt ſtomacho. 13ª tertij. ¶ Vinũ ꝟo ꝯueniẽs ei eẽ dꝫ albũ ſubtile aromaticũ ſapore ⁊ ſubſtãtia bonũ. Aqua vero ⁊ vſus ei⁹ oĩno dimittatur. Silr etiã fugiẽda eſt ceruiſia qꝛ vẽtoſa eſt ⁊ caput replet hydromel aũt bñ confectum conueniẽs eſt ei: dũmodo non generentur in eo ventoſitates.

¶ Exercitium vero conueniens eſt ei pedeſtre ⁊ equeſtre factum tñ ſuauiter ⁊ ꝓpꝛie poſt cibum. Ieiuno vero ſtomacho fortius exercitari põt. Multa vero quies ⁊ ocium non placet mihi: immo dimitti dñt. ¶ Dormire vero dꝫ conueniẽter in die naturali ſpatium. vij. vel. viij. horarum ad celebrãdam digeſtionem conuenientius: licet hec dormitio nocturna ſit ei conuenientior q̃ diurna. Si autẽ dormire debeat in die propter carentiã quãtitatis conuenientis nocturni ſomni: aut propter conſuetudinẽ dormiat diſtanter a cibo per horã vnã ⁊ mediam vel circa. ⁊ ſol no dormitio eius debet eſſe capite condecenter eleuato: ⁊ de cubitu eius facto pri⁹ ſuper dextro poſtea ſuper ſiniſtro latere. ¶ De paſſionibus autẽ aĩe triſtantibus ⁊ terrefacientibus omnino debet eſſe ſemotus: eo qꝛ debilitatẽ in virtute reſolutione. n in ſpiritu agitationem ⁊ vaporationem in humorib⁹ corporis efficiunt: propter que nocumẽta tã auditus q̃ viſus deteriora fieri poſſunt. ¶ De reliqua vero re nõ naturali. ſ. quantitate repletionis dicendũ ꝙ omnino non comedat niſi fames naturalis approximata ſit manifeſta. Cum aũt ſuperuenerit fames accipiendus eſt cibus ne materie a quibus ſtomachus eius non euacuaẽ in ipſo corrumpantur. ¶ Secundo attẽdat ne quantitatem cibi et potus egredientium naturalem mẽſurã accipiat deterior enim cibus eſt: qui ſtomachi grauitatẽ efficit: ſicut deterior potus eſt qui in ſtomacho natat ⁊ fluctuat ita ꝙ melius eſt ei a menſa ſurgere cum aliquali reliquia appetitus: q̃ cũ aliquali cõpleta ſaturitate. ¶ Cum aũt contigerit ex cã qualiſcũqꝫ fuerit cibi ⁊ potus quantitatem multã fuiſſe aſſumptã: intẽdatur omnino euacuationi eius ⁊ melior modus eſt ꝑ ſubſequẽtẽ abſtinentiã longã corrigere repletionẽ q̃ vti remediis aliis. Neqꝫ enim euacuatio per vomitum eſt ei conueniẽs: eo qꝛ ſtomachus ⁊ caput debilia ſunt: quorum debilitas intenditur a vomitu. Euacuatio etiã per cliſteria nõ multũ grata eſt vltramõtanis. Quia vero optima eſt ⁊ ſecurior aliis: ego conſulo ꝙ hic vtaẽ ea ⁊ maxime cliſteri tali. ℞. aque decoctionis foliorꝫ violarũ mercurialis blete volubilis omnium. añ. M. j. furfuris a farina bene mundi. M. j. ordei. M. j. ß. coquantur oĩa in lib. vj. aque vſqꝫ ad cõſumptionẽ medietatis: ⁊ fortiter exprimanẽ ⁊ colenẽ: de qua colatura. ℞. lib. j. iere ſimplicis Gal. ℥. j. zuccari rubei caſſie ⁊ benedicte. añ. ʒ. iij. olei violarũ. ℥. iiij. ſalis cõmunis. ʒ. v. ⁊ fiat cliſtere. Si autem velit ipſum calidius facere vt hyemali tẽpore loco olei violarꝫ ponatur olei de aneto ⁊ olei liliorꝫ al. añ. ℥. ij. ⁊ addanẽ decoctioni camomille: ſe. aneti. añ. M. ß. ⁊ erit optimum. ¶ Si autẽ omnino abhorreret cliſtere vtatur pillulis alefanginis deſcriptione Meſ. ex quibus accipiaẽ frequenter ab vna vſqꝫ ad tres ſm maiorem ⁊ minorẽ ſtipticitatẽ ventris parũ ante cenã: aut ex eis accipi pñt in auro: a quinqꝫ bis in menſe. placẽt autẽ mihi in caſu ſuo pillule iere ſimplicis excellenter.

¶ De purgationib⁹ fiẽdis bis in anno. Cap. iij.

Regimē vō p medicinales res appropria tas oībus pdictis diſpōnib⁹ ꝛ ꝯueniens ad tot⁹ corpis mūdificationē eſſe dꝫ in duo capl'a partiēdū. ¶ Primū eſt deſcriptio quarūdā purgationū q̄ bis in anno fieri debēt.ſ.in mēſe aprilis vel madij: ꝛ a medietate ſeptēbris vſq; ad medietatē octobris.p tales aūt purgatiōes mūdificabunť ſupfluitates in toto corpore cōgeſte: ꝛ in ſtomacho: ꝛ capite: ꝛ organis ſenſuū partialr inuēte. ¶ Minoratiuū igiť bonū pmittēdū eſt hoc. ℞.pill'aꝝ de agarico.℈.ß.pill'aruꝫ de reub.℈.j.fiāt pill'e.vij.cū iera ſimplici. ¶ 2^m minoratiuū leui⁹ pdicto.℞.caſſie de cāna extracte cū aq̄ ℥.j.agarici electi.℈.j.ℨ ʒ.gra.iiij. accipiať cū aqua feniculi cal'a. ¶ 3^m minoratiuū forti⁹ pdicto eſt hoc ℞.pill'aꝝ de iera cōpoſita.ʒ.j. reformenť pill'e. vij. cū iera ſimplici: ꝛ q̄libet haꝝ medicinaruꝫ accipi dꝫ in aurora: ꝛ poſt ipſas dormiať p vnā horā: ꝛ tardetur cib⁹ horis q̄nq;: ꝛ tunc accipiať cyphus brodij pulli macri cū zuccaro ꝛ bibať.poſt quē potum tardeť cibus p vnā horā. ¶ Digeſtiuum vero ꝯueniēs pdicto tpe ꝛ leue eſt hoc.℞.aque abſinthij: aq̄ feniculi.añ.℥.j.ß.aq̄ raphani.℥.j.zuccari albi.℥.j.accipiat totā calidā in aurora. ¶ Digeſtiuum forti⁹ predicto eſt hoc.℞.aque maiorane: feniculi.añ.℥.ij.ſyrupi de calamēto.℥.j.miſce. ¶ Itē digeſtiuuꝫ forti⁹ predictis eſt hoc.℞.oximell'.ſquilliti.℥.j.ſyru.de ſticados.℥.ß.aq̄ betonice: feni.añ.℥.j.radicū ireos ℥.ij.miſce ꝛ accipiať actu calīn. ¶ Premiſſa digōne eu acuetur materia eradicatiue cū hoc.℞.iere ſimplicis deſcriptione Gal'.4° terapētice.℥.j.electuarij dyacaſtorei.deſcriptione Nicolai.℥.j.miſce: ꝛ totum accipiať calīn cum aqua decoctionis galāge. Cum hoc enim medicamine gētē multā ab imaginationibus ꝛ tinnitu ſibilo: ꝛ diminutione auditus ad bonā diſpōnē ſepe reduxi. Aliud.℞.pill'aꝝ aureaꝝ.℈.j.pill'aꝝ de ſarcocolla: deſcriptione maioricarum.℈.ij.fiāt pillule.vij.cū ſy.de ſticados. ¶ Si vero fortius eradicatiuum querit.℞.pill'arum de ſarcocolla: pill'aꝝ cochiaꝝ.añ.ʒ.ß.vel.℈.ij.formentur pill'e cum ſy.de ſticados.ꝛ accipianť oēs hora q̄ in minoratiuis aſſignata eſt: ꝛ obſeruētur poſt eas ꝯditiones ibi tacte ꝛc. ¶ Minoratiua ꝯuenientia in autūno pcedēte hyeme leuiora debēt eſſe predictis eo q2 p'urimū virt⁹ eſt debilitata magis tunc q̄ in fine hyemis pꝑter reſolōnē ꝛ cōſumptionē et alios exceſſus i eſtate factos in regimine reꝝ nō naturalium: ꝛ ideo minoratiuū ꝯueniēs eſſet hoc.℞.aq̄ cicoree aq̄ violaꝝ.añ.℥.j.caſſie preparate cuꝫ aqua lupulloꝝ.℥.j.ß.miſce. ¶ Aliud minoratiuū cōuenienti⁹ pdictoꝝ p nobilibus eſt hoc.℞.aq̄ endiuie aq̄ lupulloꝝ aque violaꝝ.añ.℥.j.mānē electe.℥.ij.reub. electi.℈.ij.ſpice nardi.gra.v.infundanť ſimul per vnum diem naturalē.deinde exprimanť ꝛ colatura calida bibatur. ¶ Et ſi querimus minoratiuum fortius paulo ꝛ nō minus cōueniēs: accipiať.℥.ß.electuarij de pſilio cū aqua decoctionis hermodactyloꝝ ꝛ macis. Hec eīn medicamina educūt materias flegmaticas ꝛ cholericas ꝛ aliquātulū aduſtas a toto ꝛ a capite: vt pꝫ ex virtute ſimplicium. ¶ Digeſtiuū vero pro his tpibus ꝯueniēs pōt eſſe hoc.℞.mellis roſ.colati.℥.j.ſyrupi roſ.℥.ß.aq̄ feniculi abſinthij ꝛ cicoree.añ.℥.j.miſce. ¶ Aliud digeſtiuum fortius pdicto ad mās acutiores ē hoc.℞.ſyru.viola.℥.j.ſyru.nenufarini.℥.ß.aq̄ violaꝝ aq̄ acetoſe.añ.℥.j.ß.miſce. ¶ Aliū digeſtiuū cōis materieb⁹ fere oīb⁹ ℞.ſyrupi cōpoſiti acetoſi.℥.j.ſyrupi dyarodon.℥.ß.aque lupulloꝝ.℥.j.aque betonice meliſſe.añ.℥.j.ß.miſce. ¶ Euōnes vero eradicatiue hoc tēpore conuenientiſſime eſſe poſſunt ex predictis minoratiuis facte vigorando doſes. ¶ Aliud eradicatiuum bonum ad hanc intentioneꝫ eſt hoc.℞.electuarij dyafiniconis.ʒ.j.ß.electuarij de pſilio.ʒ.ij.miſce. ¶ 2^m euacuatiuū fortius dicto eſt hoc.℞.pillularum de iera cōpoſita.℈.ij.pillulaꝝ cochiaꝝ.℈.ß.fiāt pillule.vj.ꝛ denť: vt ſupra. ¶ 3^m euacuatiuū forti⁹ predictis ad multas materias valēs ꝛ diuerſas eſt hoc ℞.pillulaꝝ aureaꝝ.℈.j.fiāt.vij.cum iera ſimplici ꝛ denť oēs: vt ſupra de minoratiuis ſcriptum eſt.

¶ De medicinis hñtibus cōmune iuuamentuꝫ ad nocumēta ſtomachi viſus ꝛ auditus. Cap.iiij.

Pro ſecundo vero capitulo ſunt medicine ſcribende: quarum iuuamentum eſt cōe ad nocumenta ſtomachi viſus ꝛ audit⁹. Et primo quidem ſcribenť compoſita cōcernentia materias inuentas in capite ꝛ ſtomacho ꝛ organis ſenſuū ꝛ prohibentia generationem ipſarum ꝛ confortantia virtutes et organa ſenſuum. ¶ De quorum numero. ¶ Primuꝫ eſt hoc ℞.electuarij metridati de quo i mane hora ſuprāſcripta accipiať.ʒ.j.vel.ʒ.j.ß.cum.℥.j.aque maiorane betonice ſaluie vel lauri. ¶ 2^m eſt iera hermetis que accipiatur vt ſupra. ¶ Tertiū eſt tyriaca Andromachi que accipiatur cuꝫ aqua feniculi aut aq̄ lauri vel ireos. ¶ Quartum eſt electua[rium] dyambra. ¶ Quintum eſt dyamuſcus dulcis. ¶ Sextum eſt confectio anacardina de qua omni tempore accipi poteſt ſemel in ſeptimana.ʒ.j.in aurora cū decoctione macis preterq̄ in diebus caloris: ꝛ hec q̄dem medicina multum effic[a]x eſt ſi fuerit bene compoſita. ¶ Compoſitum aut[em] bonum quo vti ſoleo ego in ſimilibus diſpoſi[ti]o[n]ibus ꝛ inuenio iuuamētum maximum eſt hoc ℞.cubebarum folij ameos amomi galange zinziberis electi gariofil'.ana.ʒ.j.macis.℥.ß.ligni aloes nucis muſcate zedoarie aniſi cinamomi granorum paradiſi.ana.ʒ.j.ß.roſaruꝫ violarum florum nenufaris: ſeminum endiuie ſcariole.ana.ʒ.j.florum bugloſſe.ʒ.iij.florum roriſmarini granorum feniculi granorum fiſticorum infuſorum in aquam calidam per diem naturalem.℥.iij.ſyrupi de calamento.℥.iiij.oximellis ſquilliti[ci] ℥.ij.ij.ſyru.roſ.lib.ß.ambre muſci.ana.℈.ß.fiat electuarium cuꝫ lib.ß.zuccari albi quod quid[em] poſt complementum eius bulliat in ſuccis ſal[uie] [betonice] ꝛ feniculi.ana.lib.ß vſq; ad conſumptio[nem] ſuccorum et reſeruetur vſui accipiendo ex eo o[mni] mane ꝛ ſero a.ʒ.tribus vſq; ad ſeptem.nulla[m] enīꝫ inueni medicinam parem ſibi ad confortationem ſtomachi ꝛ organorum ſenſus ꝛc. ¶ Ad hanc etiā intentionem mirabiliter conferunt mirabolani kebu

li cōdita:ex qbus frequēter accipiatur p tres horas poſt cenā ⁊ in aurora etiā. ¶Et iterū ad hanc intentionē confert .ȝȝ. conditū ex quo in aurora accipiatur radix vna. ¶Ego vero ſepe in nocumētis viſus ⁊ auditus condiri feci cum zuccaro ſeminū raparū .ȝ.ij. ſe. raphani .ȝ.j. eo modo quo cōditur coriandrū: et faciebā egrotantes vti illis poſt prandiū et cenam. Quantum eñ ſemina rapaꝝ conferunt in acuēdo ⁊ cōfortando viſum: ⁊ ſemina ⁊ qlibet pars raphani in confortando auditum olm voluminum medicine ſententias legere potes.

Non eſt etiam mirabile aut impoſſibile inueniri medicinas ſimplices ⁊ compoſitas ſimul cōferentes grauitati auditus vētoſitatibus tinnitui ei⁹ ⁊ ſibilo: immo etiā viſui ɔferentes: ⁊ legere potes hec 4ª tertij. in cap. de cura nocumentoꝝ audit⁹. vbi plura ſcribunt talia. ⁊ habet lr̄e ſeries ita: ⁊ dicam⁹ ſicut a capite iterātes vbū. ꝙ ex medicinis illis oībus q̄ facta ſunt ex grauitate audit⁹ ⁊ dolore ei⁹: ⁊ vētoſitate ipſi⁹: ⁊ ſonitu: ⁊ tinnitu: cui⁹ cā eſt mā frigida ⁊ frigus poſt purgatione capitis ſunt: ſicut diſtilletur in aurē baurach. i. ſal nitrū cū aceto ⁊ melle dicendo ſic. ℞. mellis .ℨ.j. aceti .ȝ.ij. ſalis .ȝ.j. bulliāt oīa ſimul vſq ad ɔſūptionē ṫrtie ptis: ⁊ fiat ex eo ſicut dictū eſt. ¶Scðȝ remediū eſt fel ouinū cū oleo ⁊ melle: aut cū oleo amigdalaꝝ amaraꝝ iniicta aure ⁊ calidū. ¶3m vo eſt aq̄ i. ſuccus porri: ⁊ eſt p me exptū ſepe. ¶Quartū ē aq̄ i. ſuccus cepe cū melle. añ. ¶Quintū vo eſt pdictuȝ cū lacte mulieris diſtillādo in aurē duas guttas ex eo cū piſce diſſoluta ſil' mane ⁊ veſpe. ¶6m eſt ellebor⁹ alb⁹ ⁊ niger cū oleis ɔuenietib⁹: ⁊ cū oleo de lilio. ¶7m eſt aq̄ aniſi: abſinthij ⁊ corticū raphani: et intelligo: ⁊ opor itaꝫ aquā ſuccū. ¶8m vo ab occulta pprietate ɔueniēs eſt oleū decoctionis ſerpētis: ¶9m vo eſt oleū lauri ſepe pime exptū. ¶Decimuȝ vo eſt ingeniū factū de caſtoreo ⁊ euforbio cū oleo: vt ſepe feci. ¶11m vo eſt oleū de balſamo: qḋ eſt mirabile: niſi eſſet adeo pcioſum. ¶12m vo ⁊ vltimum eſt oleū de napta cū quo gētes plurimas a pdictis accidentib⁹ ſepe defendi. ¶Eſt aūt oleuȝ de napta: oleū de petris factum. i. oleū petroleum.

In litera vo ſequenti iteꝝ ex Aui. qtuor laudant ſolēnia medicamina. ¶Quorū primū eſt. ℞. glutinis albat: ⁊ eſt terbentina .ℨ.j. oleū de keyri: ⁊ eſt d̄ viola citrina .ℨ.ij. oleū amigdalarū amaraꝝ añ .ℨ.ß. coquantur oīa ſimul ⁊ diſtillet ex eo in aurē mane ⁊ ſero. ¶Scðm vo remediū eſt mel ſtoracis: ⁊ eſt lubite. i. ſtorax liqda cū oleo de keyri aurib⁹ iniecta calida: qm̄ ſepe vtiliter exptus ſum. ¶Tertium eſt aq̄ .i. ſuccus collodntide. ¶Quartū eſt ſuccus dragōtee. ſ. auri iniect⁹ calidus. Hec eñ complectunt ſublimitatē virtutis oīȝ medicinarum q̄ in aliqbus medicine voluminibus inueniri poſſunt: nec querere plura per elegantiā dignitatis: ⁊ maxime laudis Auicene ſuper alia medicine volumina ⁊c.

Specialia vo ad imaginationes medicamina conferentia ſunt electuaria ɔpoſita ſupraſcripta. Et maxie electuariuȝ ex illa mea deſcriptione cōpoſitum. Localia vo imponēda cū magna tñ cautela q̄ a me nunq̄ libenter iponunt niſi in caſu neceſſitatis magne leuiora ſūt iſta. ¶Primo ſuccus feniculi expſſus ⁊ depurat⁹ expoſitus ſoli cū modico pulueris ligni aloes eſt bonus. ¶Forti⁹ illo eſt ſuccus ille ex quo accipiatur ℨ.j. ſalis gēme .ȝ.j. ⁊ pmittatur diſſolui cū ſucco illo ⁊ colliriȝet ex eo gutta vna in oculum bis vel ter in die. ¶Tertiū eſt: vt accipiat fecalis pars a ſucco feniculi depurata ⁊ exiccata et diſſoluatur .ȝ.j. ex ea in .ℨ.j. aque eufragie ⁊ inueni ex ea iuuamentū ſublime ⁊c. ¶Cōmunia vo localia olm auctoꝝ medicine ſentētijs approbata ſunt fella olm et ſunt ꝓprie volatiliū de rapina degētiū: vt collirium fellis accipitris faſiani pdicis ⁊ alioꝝ nō ſarcofagorū volantiū peditātiū. ¶Colliriū bonū leue eſt hoc. ℞. fellis ſaboth ⁊ eſt piſcis luci⁹ noīatus .ȝ.ij. ſalis gēme .℈.ß. diſſoluatur ſal gēma in pdicto felle ⁊ iponat oculo. Hoc eñ eſt medicamen elegans ⁊ leue ſatis. Hec ſunt illa que meo iudicio rōnabili cū experimentali meliora etiā ſecuriora pdictis diſpoſitionibus cōferentia tradita ſunt a ſapientibus: vt in voluminibus eorum legi poteſt ⁊c.

Cōſilium. 136. De modo rectificandi appetitiuam ⁊ digeſtiuam virtutes ſtomachi et cordis ſubſtantiam et renes.

Gaudeo letitiā nō modica cuȝ ſentiā exte frater optime dñi. C. ſtrenui cōualeſcentiā exoptataȝ: de qua tñ nūq̄ dubitaui: nec adhuc dubito qn ſemp ad meli⁹ diſpoſitio ſua pmutari debeat vſq ad ſanitatem cōpletam: ꝓpter qḋ apud illa que iamodo non leui ſcrutinio fuerunt applicata. Quinq punctis quinq accidentium correctiuis videtur mihi deinceps inſiſtendū eſſe. ¶Et primū qdem ꝙ eſt melioretur appetitus eius ⁊ digeſtiua: cui prouideo cū hoc ceroto a ſapientibus approbato: qḋ ſuper ſtomacho ſuo ſemper applicatum conſeruari debeat. Deſcriptio ceroti. ℞. reſine clare electe .ℨ.j.ß. ligni aloes galie mu. macis menthe folij ciperi maſticis. ana .℈.j. cere quantum ſufficit fiat cerotum bene tenax. ¶Et ſecundum principale eſt ꝙ iterum vigoretur ſubſtantia cordis eius hoc medicamine cui⁹ petiam figura nebule zuccarate rotundam factam ſemper ſuper mamilla ſiniſtra portare debeat: omni tamen fine quatuor dierum naturalium renouādam. ℞. ligni aloes been al. ⁊ ru. oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi foliorum auri. ana .ȝ.ß. margaritaꝝ .ȝ.j. folij gariofiloꝝ galange. ana. gra. v. laudani puriſſimi .ȝ.j.ß. croci .℈.ß. reſine clare .ȝ.iij.ß. cere quantum ſufficit fiat cerotum bene tenax.

¶Tertium principale eſt ꝙ propter multitudinem ſputi ſuper caput ſuum portet ſemper hoc cerotum a coronali commiſſura per totam ſagittalem protenſum per latitudinem quinq digitorum vſq ad ſummitatem capitis: gratia cuius etiam ſputi per duas horas poſt cenam omni ſero accipiat vnam rotulam confectionis que infra deſcri

Cura huius egritudinis principalr depēdet ex cura apoſtematis ipſi⁹. Si ăpli⁹ duraret hoc apoſtema idurareť ⁊ eſſet difficilioris cure valde: ꝑpter qḋ ſubſequēda curationē his q̄ adhibita ſunt per me cū ipſe fuerit ſtōmatus ⁊ eūat⁹ eūonib⁹ approbatis educētib⁹ mām mixtam ex flegmate dn̄ante ⁊ cholera ſubdominăte ſatis mihi videtur ſufficere vt ſubueniă ei cū ſex remedijs. ❡Et p̄mū quidē hoꝝ eſt: vt iſte vir oī mane accipiat hūc potū quē ꝯtinuet per vnū mēſez. ℞. aque abſinthij ⁊ mēthe ⁊ mellilſſe. añ. ℥. j. aq̄ radicis altee. ℥. j. ß. miſce ⁊ cū zuccaro calidū ſumat ī aurora. ❡2ᵐ remedium eſt: vt cū accepit ipſum. v. vł. vj. vicib⁹: tūc ſexta die ſequēti vel ſeptima accipiat hoc eūatiuū leue qḋ educit mām p̄dictă: ⁊ ꝑprie imerſaz ī tunicis ſtomachi. ℞. iere ſimplicis. ℥. j. aque altee. ℥. ij. miſce ⁊ tardeť cib⁹ ⁊ pot⁹ horis ſex: ⁊ hec q̄dē duo inſtr̄a rectificăt mală cōplōnē ſtōachi frigidi ⁊ humidi mălez que depēdet a flegmate dn̄ante ſuper cholerica mă inuenta in ſtomacho eius. ❡3ᵐ remedium eſt: vt ſemper ſup ſtomacho ſuo portet hoc emplm. ℞. empli de mucillaginib⁹ ſimplicis. ℥. ij. empli de melliloto ſm̄ Meſ. ℥. iij. ſal'indi. ʒ. ij. ſtoracis liq̄de. ℥. ij. bdelij moll' ⁊ ſubalbidi. ℥. j. mēthe abſinthij cimini cardamomi maioris. añ. ʒ. j. ß. diſſoluanť oia cū aceto ⁊ icorporenť ⁊ cal'z ſtomacho applicet. Scio enīz ꝙ hoc emplm magnă ptē tumoris ⁊ duritiei ⁊ doloris curabit. ⁊ ſi ꝯtinueť in totū ſanabiť. ❡4ᵐ remediū eſt hoc. ℞. pillaꝝ de ſpeciebus ſm̄ Meſ. ʒ. j. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. j. armoniaci. ℈. ij. icorporentur oia ſimul cū modico vini aromatici: fiăt pille de oī. ʒ. vij. de q̄b⁹ accipe pōt vnă poſt eūonē iă dictam oī tertio vel quarto ſero paꝝ añ cenă tpe q̄. nō moleſtať a fluxu vētris: de quo videbiť in ſequēti ſecūda parte p̄ncipali. ❡5ᵐ remediū eſt: vt iſte vir ſemp añ cibū vtať cōfectione de fiſticis quă ego cōpoſui: que recipiať cū aq̄ menthe ⁊ nō cū aq̄ violata. Ego enīz tali ꝯfectione cū aq̄ hac vltima. i. aq̄ violarū vel endiuie facta vtor ſolū in febrib⁹. ❡6ᵐ remedium eſt hoc. ℞. gallie muſcate: ſtoracis calamite maſticis thuris añ. ʒ. j. cardamomi ma. cimini ſimplicis macis. añ. ʒ. ß. cū ſucco abſinthij formenť pille. de q̄bus iſte vir ſemp in fine cibationis vtať duab⁹ vel trib⁹: ipſe em̄ iuuant ad bonă digeſtiuă efficiēdam ⁊ conſumptionē materierū predictarū: ſicut predicta cōfectio ante cibationem accepta cū hoc ꝙ digeſtiuă confortat: materias etiaz per inferiora diuertit. Et hec de egritudine prima dicta ſufficiant.

❡De cauſis fluxus ventris ⁊ eius cura. Cap. ij.

SEcūda ꝟo p̄ncipalis egritudo hui⁹ viri eſt fluxus vētris: q̄ q̄n̄q₃ chiloſus eſt: q̄n̄q₃ liētericus aliq̄liter: lz em̄ digeſtiua ſtomachi nō ſit nocita nocumēto ablationis: eſt tñ leſa leſiōe diminutiōis: ita ꝙ chilus diminute digeſtus ꝑpter debilitatem retētiue ſtomachi a multa materia mucillaginoſa illată detineri nō pōt: imo lubricādo deſcēdit: ⁊ hoc eſt etiă cauſa deſcēſus cibi a ſtomacho p̄us q̄₃ digeſti. vnde lienteria efficiť nō raro. ❡Etiă ꝑpter p̄dictă mală diſpōnē a ſtomacho inteſtinis cōicată accidit fluxus dyari⁹ ex corrupto chilo: ſiue ipſe pri⁹ in ſtomacho corrupt⁹ fuerit anteq₃ ad inteſtia deſcendat: ſiue ipſe chilus poſtq₃ ad iteſtia deſcēdit ibidē corrūpiť. ❡Et ex hoc fūdamento deducitur, cauſa fluxus quandoq₃ chiloſi: quandoq₃ lienterici quandoq₃ vtriuſq₃ ſimul. ❡Et cognoſcitur etiam ex hoc fundamento diuerſitas coloris fetoris ⁊ varietas ſubſtantie ei⁹ quod emittiť. Apparet em̄ quădoq₃ in mă color ſubalbid⁹ q̄n̄q₃ fuſc⁹ vel leuiter niger: q̄n̄q₃ ſubcitrinus: q̄n̄q₃ ꝟo fetor leuis acredine repn̄tat⁹: q̄n̄q₃ ꝟo fetor cū acuitate: ⁊ materia etiă q̄n̄q₃ eſt liq̄dior: q̄n̄q₃ groſſior. Et hoc totū ꝯtingit ꝑpter lōgitudinē more ciborūz in ſtōacho: aut putitatē ipſi⁹ in eo: aut ꝑpter varietatē ciboꝝ in ſubſtătia ⁊ in ꝟtute medicinaliuz: aut ꝑpter varietatē actionis caloris ſtomachi magis ⁊ meli⁹ coquētis. aut q̄n̄q₃ ꝑpter maiorē attractionē cholere ad ſtomachū: ꝑpter quă corrūpiť ſubſtătia ciboꝝ ⁊ chili. vñ ſequitur varietas in colore ⁊ odore ſubſtătia predictis. ❡Et ex hoc fūdamēto ſatis pulchre itelligi pōt diuerſitas tertij fluxus quē patitur iſte vir qui dyaric⁹ vel humoralis exiſtit. Itaq₃ vt q̄n̄q₃ mă emittiť palida: nigra: vel ſubalbida: ſubcitrina: ⁊ leui viriditate. q̄n̄q₃ viridis ⁊ in ſubſtătia pauce aquoſitatis. ſz mediocris inter liq̄dă ⁊ groſſam: q̄ oia valde facile itelligi pn̄t ꝯtigere ꝑpter malam cōplōnē ⁊ cōpōnē ſtomachi iam p̄dictă: q̄ cōicať iteſtinis epati ⁊ ſpleni: ita ꝙ măe per modū attractionis ad iteſtina ꝑpter ipoꝝ debilitatē: vel ꝑpter ordinem năłē q̄ eſt ꝙ mēbra fortia expellūt ſupfluitates ad debilia: ita ꝙ cōgregať mă in inteſtinis: que poſt ꝟtutē icitat expulſiuă ad ei⁹ expulſionē: ⁊ accidit fluxus quē aliq̄ extimauerūt fluxum epaticū: ſz nō eſt ita. Similr enim potuiſſet iſte fluxus denoiari ſpleneticus ⁊ aliūde ꝑueniens. Eſt ergo hec egritudo in inteſtinis fixa lz ſm̄ ſui magnă partē dependeat a diſpoſitione ſtomachi predicta.

Cuius quidē cura octo inſtr̄is infraſcriptis felicitari pōt. ❡Et p̄mū q̄dē hoꝝ eſt cliſtere hoc qḋ oī die in mane accipiať. ℞. brodij pinguis carniū caſtrati. ℥. viij. vł ſcutellă vnă aque decocte ordei: ⁊ floꝝ granatorū. añ. ℥. iiij. mielete. ℥. j. cimini aſſati: menthe: thuris: ſpodij: ſandarace. añ. ℈. ß. olei onfăcini. ℥. ij. ß. miſce. fiat cliſtere. ❡2ᵐ ꝟo inſtr̄m eſt hoc. ℞. thuris: ſpodij: ſandarace: coriandri prepati: ſumach: granoꝝ mirti añ. ʒ. j. ß. pinguedinis hirci. ʒ. ij. olei onfancini. ℥. iij. gallaꝝ pforatarū: ⁊ corticū rubu: iterioꝝ caſtaneaꝝ añ. ʒ. ij. reſine. ℥. ß. cere al. ℥. j. fiat vnguētū mediocris viſcoſitatis: de quo actu calido tot⁹ vēter ab vmbilico iferi⁹ ⁊ ſilater vel q̄ter in die inungant. ❡3ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. thuris: maſticis: gallie muſ. ſtoracis. añ. ʒ. ij. colofonie. ℥. j. pulnerizentur oia groſſo mō: ⁊ cū hoc puluere ſuffumigenť păni qui ſepe ſupponanť oib⁹ locis quibus applicať inunctio. ❡4ᵐ inſtr̄m eſt vt applicetur ventoſa magni orificij ſepe ī loco ſuminis abſq₃ ſcarificatione. Urget enim fluxū imoderatum ſedat dolores efficaciter. ❡5ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſumach: granoꝝ mirti: coriandri preparati: ſe. plătaginis: arillorum vuarum añ. ℈. iiij. glădiū ꝯtritaꝝ

gallaꝝ cupſſi: balauſtiaꝝ: acatie: ⁊ corticū granatorū. añ. ʒ. ß. cimi. ameos carui fenicule ⁊ aniſi. añ. .M. j. corticū papaueris numero. x. coquant̄ oīa prius puluerizata in trib᷒ ſitulis aque duab᷒ ptibus remanētibus: in fine decoctionis ſupaddas aceti nigri cyathū vnū ⁊ in hac materia actu calida infundatur ſpōgia magna totū ventrē ambiēs decēter cōpreſſa que pluries in die applicet̄. ¶6ᵐ inſtr̄ʒ eſt hoc. ℞. ſuprāſcripte fomētationis lib. j. mellice vel ſurgi ſcutellas quatuor coquant̄ oīa ſimul in vino rubeo vel ſtiptico: ⁊ ex his ſpēbus impleant̄ ſacculi magni quadrati qui ſemꝑ ī predicto vino infuſi teneant̄ ⁊ bñ expreſſi actu bñ calidi applicent̄ poſt aſſellationem: mirabili enim iuuamēto ꝯferūt ad oēʒ dyariā: imo ad diſſinteriā. ¶7ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. thuris maſticis torrefactoꝝ. añ. ʒ. ß. trociſcorū ſtelle ℈. ij. incorporent̄ ſimul cū ſucco mēthe: ⁊ fiant pillule de quibus accipiat duas vel tres aut q̄tuor per tres horas poſt cenā. ꝯferūt em̄ magnifice ad multitudinē aſſellationis ⁊ frequentiā ei᷒ ſedādo dolores ⁊ ꝯfortādo membra. ¶8ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. thuris maſticis mirre ſandarace torrefatorum. añ. ʒ. j. liciij croci. añ. ℈. iiij. opij. ℈. j. terant̄ omnia ſubtiliſſime: ⁊ cū mu᷑a citonioꝝ ⁊ ſufficiēti q̄titate laudani diſſoluti cū aceto fiāt ſuppoſi: oria ꝑua cū filo eius appenſo. Cū ergo affuerit neceſſitas frequētis aſſellationis ⁊ magni doloris imponat̄ vnū ex eis ī ano ⁊ ꝑmittat̄ ꝑ horā ⁊ poſt extrahatur. Et hec de egritudine ſecunda dicta ſufficiant.

¶De cauſis cacheſie ⁊ cura eius. Cap. iij.

Ertia egritudo ꝑncipalis hui᷒ viri eſt q̄ſi cacetica diſpō ipſius: apparet em̄ facies eius tumens aliqualiter ⁊ aliquando venter eius: ita φ digiti cōpreſſio veſtigium concauitatis oñdit: ⁊ hui᷒ quidem cā faciliter intelligit̄ ex ꝑdictis. Neceſſariū em̄ eſt φ epar eius debilitatū ſit ꝓpter duas ꝑdictas egritudines: imo etiā ꝓprium nutritiuū mēbrorum particulariū: lʒ eis apponat̄: nō tamē vere eis vnit̄ ⁊ aſſimilatur propter debilitatē ipſorū ꝑ dependentiam ab epate ⁊ etiam a ſtomacho ⁊ ab inteſtinis. Eſt igitur ipſius mala cōplō frigida ⁊ humida notabiliter intenſa: ⁊ ſi perſeuerabit minat̄ ſibi futurā hydropem aſcitem vel hypoſarcā: que epatis diſpoſitio lʒ principaliter aduocet ad ſe curam: tñ ſm magnam partem dependebat cura ei᷒ a rectificatione ſtomachi ⁊ inteſtinorum iam predicta.

Pro cuius tamen particulari cura quatuor inſtrumenta ꝯſcribaʒ q̄ mihi videntur vtiliter ſufficere. ¶Et primū quidem horum eſt hoc. ℞. aque abſinthij. ℥. iiij. ſyrupi de eupatorio. ℥. j. bibat̄ ī mäe ꝑ plēs dies. ⁊ erit ſil᷑ ꝯferēs epati ⁊ ſtōacho vltra ꝑdicta in diſpōne ſtōachi poſita. ¶2ᵐ ꝟo inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſpecierū dyacinamomi ⁊ aromatici roſ. āboꝝ deſcriptiōe Meſ. añ. ʒ. j. ſpodij ſpecieꝝ dyarodon deſcriptione Nicolai. añ. ʒ. ß. zuccari al. lib. ß. cum aqua eupatorij. fiat confectio in rotulis. iij. vel. ij. ʒ. de quibus eger ſemper accipiat vnam añ cibum ⁊ alterā poſt cibum immediate. ¶3ᵐ inſtrumētū eſt hoc. ℞. ſpērū dyalacce ⁊ dyacurcume. añ. ʒ. v. mellis roſ. ſyrupi ꝺ eupatorio. añ. ℥. j. zuccari al. quantum ſufficit. fiat el'ariū de q̄ patiens omni tertio mane quo accipit ſyrupum predictum deglutiat quantitatē nucis muſcate. ¶4ᵐ et vltimum inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſquinãti floꝝ eupatorij ⁊ abſinthij añ. ʒ. j. ß. cere al. q̄tū ſufficit. fiat vnguētū molle de quo oī die ter totū hypocūdriū dextrum ⁊ ꝑtes poſteriores ei oppoſite actu calide diligēter inungantur. Et ſupponat̄ pān᷒ actu calidus ⁊ ſuffumigatus ſuffumigio in fluxu vētris deſcripto ⁊c.

¶De dolore renali ⁊ mala complexione calida eorum ⁊ cura vtriuſq;. Cap. iiij.

Uarta principalis egritudo hui᷒ viri eſt in renib᷒ eius que duplex eſt. ¶Et prima eſt dolor ipſoꝝ qui frequēter ꝓuenit ī eis a materiebus humoralib᷒ que ꝓpter viſcoſitatem earū retinent̄ in concauitate viīs ⁊ poris ipſoꝝ: ⁊ ibidē faciūt dolores ꝓpter malam cōplōnē calidā acq̄ſitā in eis ex longa ſtatione eaꝝ in ipſis renib᷒: aut faciūt dolores magnos propter malā cōplōnē frigidā ipſaꝝ materieꝝ excellenter ⁊ velociter alterantiū renes. Etiā predicte materie pñt ibidē dolorē efficere ꝓpter diſtractionē renū vel diſtēſionē que eſt ſpēs ſolutionis ꝯtinuitatis eorū. ¶2ª ꝟo egritudo in renib᷒ eſt mala cōplō calida ꝑtim nālis eoꝝ: partim ꝟo accñtalis: que acquiſita eſt ibidē ꝓpter ꝓhibitā euētationē ad quā ſeq̄t̄ intenſio caliditatis excoquētis mās flegmaticas inclutas in eis renib᷒ coctione tali φ in eis renib᷒ ḡnant̄ lapilli qñ mā groſſa fuerit ⁊ magnifice viſcoſa. Et ſi mā fuerit parūper min᷒ humida ⁊ min᷒ viſcoſa ad ſiccitatē parūper inclinata cū ꝑua mora quā ꝯtraxit in renib᷒: tūc ḡnant̄ in eis harenule multe q̄ [illegible] eſſe cā doloris in eis: ⁊ ipſe etiam ī renib᷒ ḡn[illegible] eſſe cā ſtrāgurie ⁊ impotentie vrinādi freq[illegible] et ſepe diſtillando vrinā etiā in pauca quā[illegible]ate emittendo ipſam. vbi ſi harene fierēt in quātitate multa clauſa totaliter via exitus ipſius acci[illegible] diſſuria q̄ eſt prohibitio exitus vrine. Etiam ſi c[illegible]gat virtutē eſſe potentem in expellendo ⁊ [illegible] renū non fuerit valde ſp[illegible] ac[illegible] vrinam cū lapilloꝝ multitud[illegible] qñ nō fuerint valde groſſi. Hec igit̄ eſt [illegible]pō renū huius viri grauis ad tolerādū: ⁊ difficilis ad curandū: ⁊ propriequando lapis magnificatus fuerit.

In cuius cura complicando ſimul remedia male complexionis ipſorū renū ⁊ male compōnis eorum procuratiua octo ponam remedia: que erunt vtriq; harum egritud[illegible] appropriata. ¶De quorum numero prim[illegible] eſt [illegible]ctio de fiſticis tacta ſupra in capitulo regi[illegible]inis ſtomachi. ipſa enim lauat: mundificat: ⁊ abſtergit materias a renib᷒ rūpendo ⁊ educendo harenas ⁊ [illegible]pillos ab eis. Iuxta illud 18ª tertij. fiſticis [illegible] virtus qua cōminuit̄ lapis qui eſt in ren[illegible] remediū eſt hoc. ℞. ſucci alkekēgi. ℥. ij. ſu[illegible] ℥. j. det̄ in mane in aurora totū c[illegible]lidū cū [illegible]o zuccaro. ¶3ᵐ remediū ⁊ bñ mundificatiuum eſt hoc. ℞. ſpērū eluarij de ſenibus deſcriptione Aui. 5° cañ. ſūma ꝑma. ℥. j. ſe[illegible]inis apij: carpobalſami: [illegible]dros:

orobi rubee tinctoꝝ: ſe. ſparagi: acetoſe: et ſcariole.
añ. ℥. j. ß. ſeminũ quatuoꝛ cõmuniũ frigidoꝝ. ℥. j. ß.
medulle fiſticoꝝ. ℥. ij. radicis ſaxifragie: ſeminis mi
lij ſolis: ⁊ vitri ↄbuſti. añ. ℥. ß. ſyr. de eupatoꝛio lib. ß.
mellis roſ. ℥. iiij. infundant̃ fiſtici mũdati in aq̃ ru=
bee tinctoꝝ p duos dies nãles: deinde ↄterant̃: ⁊ cuꝫ
eis q̃ dicta ſunt: ⁊ lib. ß. zuccari: fiat electuariũ: de quo
poſtq̃ ↄpleuerit aq̃s ſupraſcriptas p vnũ mẽſem cõ
tinuũ in aurora accipiat cocleꝛ vnu ⁊ tardet cibũ
horis ad minus q̃tuoꝛ. ¶ 4m remedium eſt hoc. ℞.
ſe. milij ſolis: radicũ peonie: lapidis ſpõgie egyptia
ci. añ. ʒ. j. pulueris cicadaꝝ ↄbuſtaꝝ. ℈. ij. ſpecierũ
electuarij deſcripti q̃nto cañ. qḋ intitulat̃ de ligno alo.
ʒ. iij. zuccari al. cocti cũ ſyrupo ↄpoſito acetoſo lib. ß.
⁊ cũ puluerib⁹ p̄dictis fiat ↄfectio in rotulis. ℥. ß. de
q̃bus oĩ mane añ prãdiũ p duas horas accipiat ro
tulã vnã. ¶ Quintũ remediũ eſt: vt iſte vir ſepe vtat̃
in ferculis ⁊ potu ſuo aliq̃d de aq̃ ſparagi ⁊ ſaxifra
gie equalr̃ ↄmixtis. ¶ Sextũ remediũ eſt: vt cũ va=
dit ad mẽſaꝫ degluttiat quatuoꝛ vel q̃nq̃ grana he=
dere in vere ⁊ in autũno in q̃bus floret: ⁊ grana fa=
cit. ¶ Septimũ remediũ eſt: vt ipſe ſepe inungat re=
nes ſuos cũ vnctione iſta. ℞. olei irini ⁊ nardini. añ.
℥. j. ß. ſucci radicũ ſparagi: ariſtologie lon. ſpice nar
di: floꝝ eupatoꝛij: ſeminis petroſel. apij: et ſparagi.
ana. ʒ. j. cere albe quantũ ſufficit: fiat vnguẽtũ mol=
le qḋ poſt bulliat in. ℥. iiij. ſucci apij vſq̃ ad conſum
ptionẽ ipſius: ⁊ de iſto vnguẽto actu calido inungã
tur renes ⁊ ambo ilia ter in die naturali ⁊ ſuperpo=
natur lana ſuccida bene pectinata ⁊ decẽter calida.
¶ Octauũ remediũ eſt: vt ſi inſtaret doloꝛ magnus
in partibus renũ ⁊ etiã in loco fiteri ⁊ colli veſice: ad
que duo loca materie freq̃uẽter declinãt et doloꝛes
magnos efficiũt: tũc fiat fomẽtatio cũ magnis ſpõ=
gijs ſuperpoſitis renibus: aut ſup quibus nudus
eger ſedeat cũ fiteri. Cuius decoctionis deſcriptio
eſt hec. ℞. fenugreci granoꝝ ſiſami: ſe. malue et al=
tee ana lib. ß. cimini. ℥. j. ß. ſeminis apij feniculi. ana.
℥. ij. ſeminum communiũ frigidoꝝ ana. M. iij. paſ=
ſulaꝝ. ℥. ij. rubee tinctoꝝ viridis lib. ß. corticũ papa
ueris numero. v. camomille meliſſe añ. M. viij. bul=
liant ⁊ in maſtello vno aque vſq̃ ad conſumptionẽ
tertie partis: in qua infundatur eger vſq̃ ad ſpatu
las ⁊ ſedabit ilico doloꝛes: aut ſaltẽ locis p̄dictis
applicentur ſpõgie: vt dictum eſt. Hec enim octo re=
media ſolenniter conferunt omnibus doloꝛibus et
oppilationibus renũ a quacunq̃ fere cauſa contin
gant ⁊ educunt lapidem ⁊ harenas ſolenniter.

¶ De mala complexione cerebri frigida et humida materiali et eius cura. Cap. v.

Quinta egritudo huius viri eſt mala
diſpõ cerebri ⁊ oĩm fere partiũ capi=
tis eius ↄueniẽs a cã frigida ⁊ humi
da materiali ipſius ꝓpter quã multe
materie flegmatice aquoſe ⁊ mucilla
ginoſe generant̃ ⁊ ↄgregant̃ in capi=
te: ſiue illa diſpõ cerebro ſit appꝛopꝛiata: ſiue ipſa ſit
per colligãtiã partialr̃ depẽdẽs ab inferioꝛibus mẽ
bris aut vtroq̃ mõ ſe hñs ſicut eſt rõnabile ↄcede=
re egritudinibus ⁊ quaſi ꝑſeuerãtibus ſicut eſt ve=
riſimile. Et hec mala ↄplo etiã freq̃nter eſt cã eleua=
tionis materieꝝ cholericaꝝ ad caput: q̃ aquoſo fle=
gmati commixte acq̃runt ſalſedinẽ: ꝓpter qḋ ex his
facile intelligit̃ multitudo ſputaminis aquoſi q̃ñq̃
ſalſi: quãdoq̃ inſipidi in eo perſeuerantis.

In cuius quidẽ diſpõnis cura videt̃ ma=
nifeſte ↄferre poſſe oĩa remedia
ſtomacho ⁊ epati iã p̄parata ⁊ deſcripta. Ego vero
ad complemẽtũ coꝝ q̃ neceſſario vident̃ in rectifica
tione cerebri ſui quatuoꝛ adiungã ſingularia reme
dia. ¶ Quoꝝ primũ eſt hoc. ℞. macis corticuꝫ citri
añ. ʒ. j. ß. ligni alo. ſtoꝛacis calamite galange nucis
muſ. cubebaꝝ granoꝝ paradiſi añ. ℈. j. coralloꝛuꝫ
ru. lã bruſce roſaꝝ añ. ʒ. ß. ambꝛe muſci. ana. gra. iiij.
gaꝝ. ʒ. ij. puluerizent̃ oĩa per ſe. deinde cõmiſceant̃
⁊ de hoc puluere puluerizet̃ anterioꝛ pars capitis
tota caluarie noĩata oĩ ſero q̃ñ vadit ad lectum a
medietate ſeptẽbris vſq̃ ad medietatẽ martij futu
ri. 1442. ¶ Scðm vero remediũ eſt hoc. ℞. metrida
ti electi ſotire magne deſcripte ab Auicẽna 5° cañ.
añ. ℥. j. ambꝛe muſci ligni aloes croci añ. ℈. v. incoꝛ=
poꝛent̃ ſil' cũ modico ſyrupi de ſticados: ⁊ fiat electua=
riũ. ⁊ de hoc electuario oĩ fine. v. dieꝝ accipiat. ʒ. j. cum
modico vini aromatici tepidi. ¶ 3m remediũ eſt hoc
℞. ſpẽꝝ dyamuſci dulcis ⁊ plirisar. añ. ʒ. j. maioꝛa=
ne. ʒ. ß. origani ʒ. ij. macis ad põdus oĩm fiat puluis
q̃ liget̃ in ſindone retoꝛta ⁊ ſepe odoꝛamẽtũ fiat ex ea
¶ 4m remediũ eſt hoc. ℞. ſaponis albi. ℥. j. laudani
ſtoꝛacis calamite ligni aloes myrre pulueris artha
nite ſticados ⁊ baccarũ lauri. añ. ʒ. ß. ambꝛe muſci.
añ. ʒ. ß. puluerizent̃ oĩa ⁊ cũ aq̃ roſaꝝ muſcata fiat
pomũ: de quo lauãdo caput cum lixiuio fricet̃ ipm
diligẽter. Et hec de q̃nta egritudine eius.

¶ De cauſis debilitatis vniuerſalis coꝛpoꝛis ⁊ cu=ra eiuſdem. Cap. vi.

Exta egritudo p̄ncipalis ei⁹ etiã verẽda
ſatis eſt vlis debilitas coꝛpoꝛis ↄueniẽs
ꝓpꝛie a debilitate coꝛdis ꝑꝑ malã ↄplo
ne in eo acq̃ſitã p colligãtiam ſtomachi
epatis capitis ⁊ aliaꝝ partiũ p̄dictarũ
cu eo. Vñ ad ipam ſequunt̃ accñtia lipothomica q̃
noiant̃ a ꝗ̄plurib⁹ caſus ꝟtutis ⁊ ꝓpꝛie paulati
ue eueniẽs. Si eñi feſtinus ⁊ foꝛtis eſſet virtutis ca
ſus: tũc ↄuerteret̃ cũ foꝛmali deſcriptione ſyncopis
accepta. 12° terapẽ. q̃nto cap. vbi dr̃ q̃ ſyncopis eſt
acuta ↄpaſſio ꝟtutis ſupple vitalis qua totũ coꝛpus
regit̃: etiã caderet hoc totũ in ſpeculatione expõnis
diffinitiõis ſyncopis accepte. ſcðã tertij. ſcðo tract.
cap. de ſyncopi. vbi dr̃. Syncopis eſt deſtructio plu
riũ ꝟtutũ vel maioꝛis partis ꝟtutis motiue ⁊ ſenſi=
bilis ꝓpter debilitatẽ coꝛdis: ⁊ aggregationẽ ſpũs
toti⁹ ad ipam ꝓpter cãm mouẽtẽ cũ ad interioꝛa: aut
ꝓpter cãm p̄focãtẽ ipm interi⁹: quare nõ inuenit re=
ſpiraculũ: aut ꝓpter ſuã paruitatẽ ⁊ ſubtilitatẽ ſuã
quare nõ ſupfluit ſup illum qui reperit̃ in nunera: ⁊
qualitercũq̃ ↄtingat neceſſe eſt hanc coꝛdis diſpõ=
nem rectificari: aliter periculũ minat̃ maximum.

In cuius quidẽ diſpõnis cura vel rectifi
catiõe p̄mitto mltã ↄferre poſſe
oĩa infra q̃ ſtomachũ ⁊ epar eius rectificãt ⁊ caput

et proprie illud qḋ deſcriptū eſt de puluere ⁊ eluario tactus. Preter hec aūt quatuor ſingularia deſcribā medicamina. ¶ Quoꝝ pmū eſt cortex citri cōfectus: de quo patiens ol die ante cibū qn̄ pcipit has lipothomias degluttiat fruſtū vnū. Et ad hoc excellenter valet caro citri cū zuccaro ɔfecta ante cibū ⁊ poſt cibū freqn̄tata. ¶ Scḋz remediū eſt hoc. ℞. ſpecieꝝ dyābre: ⁊ eluarij de ligno aloes. an̄. ʒ. ij. zedoarie. ʒ. vj. miſceant̄ inſimul: ⁊ de hoc puluere fiat ſacculus fere quātitatis ſemiſſis de ſindone retorta q̄ ſemꝑ cordi ſuper ſiniſtra mamilla applicatus portet̄. ¶ Tertiū remediū eſt: vt fiat confectio ex caplo de egritudinibus cordis de qua ꝑ duas horas ante prandiū ⁊ cenā accipiat. ℥. ß. bibendo poſt ipſam modicū vini mal. elc. ⁊ quieſcēdo ſuꝑ eā. ¶ Quartū remediū eſt hoc. ℞. margaritaꝝ elec. ʒ. j. zedoarie. ℈. ij. muſci: ambre ana. ʒ. j. pulnerizent̄ oīa per ſe: ⁊ cōmiſceant̄: ⁊ qn̄ actualr̄ exiſtit lipothomicus: aut ſyncopalis mot⁹ ex hoc puluere dct̄. ʒ. ß. cū. ℥. j. vini pdicti: ⁊. ℥. ß. aq̄ carnis fcē p ſublimationē boni pulli. ⁊ remouet holem a ſyncopi ⁊ piculoſis accñtib⁹ iā pretactis: a q̄bus oīpotēs deus miſericordia ſua ipſum tueatur ad laudes eius perpetuas. Amen.

Conſiliū. 139.

De quinqꝫ malis diſpoſitōibus. videlicet. ¶ De apoſtemate ſtomachi. ¶ De ſaltu cordis. ¶ De anhelitu conſtricto. ¶ De tuſſi forte interpolate moleſtante. ¶ De febre inſeparabili. ¶ Diuiditur autem conſilium in ſectiones duas.

Sectio prima

Continens vnum capitulum.

¶ De cauſis dictaruz diſpoſitionum. Cap. j.

Vir inſignis Baptiſta anconitan⁹ diuerſis ⁊ numero plurib⁹ laborat egritudinibus: quaꝝ plura accñtia rōnabilius q̄ egritudines denolari debēt. vident̄ eñ alique ipſaꝝ ab vna pncipali egritudine tanq̄ a ſua radice dependentes: vt paulopoſt demōſtrabit̄: ⁊ ſunt numero tales. ¶ Prima quidem eſt apoſtema ſtomachi: qḋ meo iudicio cronicū eſt ⁊ pmutatione magis q̄ incipiēdo factū. ¶ Scḋa vero eſt diſpō cordis qui proprie ſaltus denominari debet. ¶ Tertiū vero eſt nocumētū in anhelitu ipſius: qḋ ⁊ lz in caplo de aſmate collocādū ſit: ꝓprie tamē anhelitus ɔſtrictio appellari debet. ¶ Quartū vero nocumentū eſt fortis tuſſis interpolate moleſtans ipſum cum difficultate expuitionis. ¶ Quintū vero eſt febris inſeparabilis: de cuius ꝓprietate eſt cōſeq̄ apoſtema intrinſecoꝝ mēbroꝝ: ⁊ maxime nobiliū: vt colligit̄ quarta primi. caplo 25° ibi. Occultoꝝ autem apoſtematum febre ⁊c.

Et quia ſupra dictū eſt plurimas haꝝ diſpoſitionū eē accñtia ad alterā earum cōīa: videt̄ rōnabile declarari debere. Iniuſtū eſt enim vni pre alijs credere ſine demōſtratione aliquoꝝ primo. Ideo dicendum q̄ pncipalis egritudo que omnium aliarum eſt cauſa debet poni apoſtema ſtomachi pdictū. Eſt eñ apoſtema tale notabilis extēſionis ⁊ duritiei ſicut ſenſus tactus oñdit tangenti ⁊ patientis regionē ſtomachi palpāti paꝝ infra os ipſius verſus medietatē: ⁊ fundū ſtomachi perquirēdo: ⁊ q2 dolor comutatur apoſtema nō ſolum tpe cōpreſſionis: ſed etiā abſqꝫ cōpreſſione. Iō facile ɔcludi pōt q̄ apoſtema tale eſt in ſine augmēti ponendū in quo materia ſm partē extraneat̄: qḋ etiā ꝓbat febris intēſio maior nunc q̄ prius. Nam circa gñationē ſaniei dolores ⁊ febres accidunt magis q̄ facta ſanie. affoꝝ ſcḋa. ¶ Et rōnabile iterum eſt hoc apoſtema durū a materia melācholica genita ex aduſtiōe cholere vitelline ⁊ ſanguinis inſimul fuiſſe factū permutādo magis q̄ incipiendo. Raro enim apoſtema durū ſtomacho accidit incipiēs. vt patet in diuiſionibus Almanſ. caplo ſexto ſicut raro accidit ſtomacho apoſtema durū ab apoſtemate flegmatico cui accidit vt indureſcat. decimatertia tertij. tractatu quarto. caplo tertio in pncipio. Necqꝫ etiā hic apparēt ſigna per q̄ dici poſſet hoc apa eſſe a melia naturali factū. Necqꝫ eñ in loco illo eſt tāta durities quāta ſolet ɔcomitari apata a melia naturali facta. Intēſio etiā febris pūgitiuus dolor caliditas ⁊ pulſatio tactu ꝑceptavident̄ hoc ꝓbare rōnabilr̄: quare relinquit̄ hoc apa factū eſſe a materia melācholica ex aduſtione ſanguinis ⁊ cholere facta. qḋ etiā declarat euerſio coloris in citrinitatē ſu ſcedini cōmixtā ⁊ malitiei habitudo ois ⁊ pulſatio fortis in parte. ¶ Et hec de inueſtigatione apatis ⁊ reductione eius ad ſpēm ſuā ita ptranſeant ⁊c.

Inſuper q̄ pulſus ⁊ ſaltus cordis pdict⁹ ſit accñs huius apatis ex pluribus declarari poteſt. ¶ Primo per colligantiā ꝓpinquitatis. partis eñ apoſtemoſe in ſtomacho ad baſim cordis eſt magna ꝓpinquitas. ¶ Item per colligantiā ad tertiū ⁊c. hoc declarari pōt. Colligat̄ eñ ſtomachus cordi mediāte dyafragmate arterijs venis ⁊ ligamētis vtrūqꝫ coꝝ inuicē annectētibus: q̄re cor ꝑ ɔpaſſionē abſolutā ⁊ nō abſolutā a ſtomacho ɔpati pōt. Cū igit̄ ab hoc apate mala ɔplo calida materialis ⁊ vaporoſa cōicet̄ cordi: neceſſe eſt in corde augmētari neceſſita... notabilr. Opz igitur virtute exiſtēte forti ⁊ organis obediētibus aſſignatis fieri dyaſtolē cordis magnā: per quā piramidalis pars cordis fortē faciat pulſationē circa mediū thoracis: ſed illa eſt rō formalis ſaltus cordis: quare ⁊c. Ex quo apparet q̄ ſi creſcente aut remanente augmēto neceſſitatis pari in corde ſicut prius debilitet̄ virtus cū inſtr̄oꝝ obediētia: neceſſe erit dyaſtolē ⁊ ſiſtolē cordis fieri velociores ⁊ frequētiores: ⁊ aſſignabit̄ tūc motus tremulus cordis: quod erat declarandū. ¶ Amplius ⁊ tertio ſenſibiliter arguit̄ ſic. Si per compreſſionem dyafragmatis ab apoſtemate ſtomachi factam poteſt cōprimi ſubſtātia cordis ⁊ virtus cordis moleſtata laborabat ad oppoſitum: neceſſe erit aſſignare vehementē motum in corde factum ad tollendam predictā compreſſionē ſed hoc fieri nō poterit niſi per elongationē partiū cordis a cētro ad circunferentiā: ſed per talem elongationem neceſſario accidet in thorace ſaltatio fortis et talis erit ſaltus predictus. ergo ⁊c. Et ſenſit hec omnia princeps vndecima tertij. caplo de tremore

cordis. vbi per colligantiam dyafragmatis ⁊ ſtōachi aſſignat ipſam dnz dixit. Aut ſupple ſit tremor cordis cum cōitate pāniculi ſui. ſ. caſſule cordis: ita vt accidat in ea apoſtema durū aut molle: ſicut accidit ſimio ⁊ gallo. Caſſula aūt cordis colligaꝛ dyafragmati aut cū cōitate ſtomachi: quoniā in ipſo eſt humor vitreus aut mordicatiuus cholericus aut corrumpitur in eo cibus: aut cum cōitate oīm membroꝝ que dolent vehemēter. Et qñqꝫ multiplicatur cum cōitate ſtomachi propter humorem qui eſt in eo: aut bothor in ore eiꝰ: ⁊ infra parū: ⁊ quādoqꝫ accidit ꝑpter tremorē in ore ſtomachi ⁊ continuaꝛ illud: ⁊ eſt ſimilior res tremori cordiali: ⁊ hec de tremore cordis ſufficiant. ❡ Recolligēti igitur p̄dicta apparet manifeſte ꝙ talis ſaltus cordis eſt accñs. Si enim prius ꝙ̄ fieret apoſtema nequaꝙ̄ moleſtabat virum hunc. ⁊ cū preſentia huius apoſtematis nunc perſeueret. excluſis etiam alijs cauſis huiꝰ ſaltus effectiuis per colligantiam vel per eſſentiam ipſiꝰ cordis: oportebit de neceſſitate talē ſaltū cordis predicti apoſtematis accidens: quod erat principaliter declarandum.

Nocumentū ḋo in anhelitu qḋ viruz iſtum moleſtat ingēter: lz poſſet collocari ſub capl'o aſmatis: quod eſt egritudo pulmonis cum qua patiens nō inuenit excuſationem ab anhelitu frequenti: ſicut eſt anhelitus quo laborat prefocatus: ⁊ feſtinans: cōuenientiꝰ tamen hec anhelitus difficultas ſub cap̄. de cōſtrictione anhelitus collocari debet: eo qꝛ anhelitus hic cōuenientēr cōpleri non pōt: ſm̄ exigentiam dyaſtolis dyafragmatis qḋ continue cōprimiꝛ ab apoſtemate ſtomachi ſibi colligati: eo qꝛ ſupior pars ſtomachi que ſubſterniꝛ dyafragmati apoſtemata eſt. Et apoſtema eius notabiliter magnū ⁊ ſufficiēter comprimere poteſt dyafragma ipſum tpe quo dilatari deberet vt cōſtrictum remaneat ⁊ cōpreſſuz ab apoſtemate talis anhelitus neceſſario cōſtrictꝰ notatur vt colligendū eſt 10ª tertij. tractatu p̄mo cap̄. de ſermone vniuerſali malitie anhelitus. Et clariꝰ ſequēte cap̄. illo dum inquit Auicª. Cōſtrictio anhelitus vt nō inueniat aer in quo fit exercitatio cū anhelitu meatū in parte ſui motus: niſi ſtrictū in quo nō penetrat. ſ. aer niſi paulatim. Et vide inferius: quia lz aſſignare hāc conſtrictionē anhelitus fieri poſſe ex apoſtemate inferioꝝ mēbroꝝ. de ſtomacho etiā nō fuit oblitus. ❡ Qḋ aūt hec anhelitus conſtrictio ſit accñs huiꝰ apoſtematis deduciꝛ. ❡ Primo aū iſtḋ apoſtema non erat nocumentuz anhelitus: aut valde paruum quandoqꝫ erat. ❡ 2°: quia tale nocumētum anhelitus intēditur ⁊ remittiꝛ ſm̄ intēſionem ⁊ remiſſionē talis apoſtematis ⁊ accñtiū eius. ❡ Et 3° etiam: quia ꝑpter pondus apoſtematis ꝯñs grauitatē materierum apoſtemantium pcipiꝛ anhelitꝰ ꝯſtrictio: ac ſi dyafragma deſcēderet ad iferiꝰ. ❡ Et 4° iterū hoc oñdit: qm̄ ex ꝑſeuerātia tuſſis magnifice intēdiꝛ dolor in loco apoſtemoſo: ex cuius intēſiōe iterū magnifice noceꝛ anhelitꝰ. Quare ex his oībꝰ ſatis apparere poteſt tale nocumentū anhelitꝰ eſſe huius apoſtematis accidens.

Videre aūt tertij accñtis ſupraſcripti. ſ. tuſſis fortis cāin nō eſt difficile. eo qꝛ dyafragma ipſum a tali apoſtemate cōpreſſum notabiliter dolet: aut ꝑpter ſolutionē cōtinuitatis que eſt diſtēſio fortis in ipſo facta a cōpriſmente mā: aut ꝑpter malā cōplexionē ſequētē ad illud. Ex quoꝝ amboꝝ nocumēto ſequiꝛ tuſſis a virtute facta ꝑpter fugā nocumēti predicti. Eſt eñ tuſſis ex motibus quibꝰ nā expellit nocumētū a membro aliquo: ⁊ hoc mēbrū in tuſſi eſt pulmo. ⁊ mēbra que ei ꝯcomitanꝛ ⁊ cōtinuanꝛ: vt patet 11ª tertij. tractatu 3° in exordio. ❡ Qḋ ḋo hec tuſſis ponenda ſit accñs talis apoſtematis declarari pōt ex rōnibus parū ante tactis: qbus oñſum eſt conſtrictionē anhelitus eſſe huius apoſtematis accidens.

Febris que virū iſtū moleſtat inſepabilis ⁊ cōtinua eſt ⁊ humoralis. ❡ Neqꝫ eñ aliquibꝰ rōnibus oñdi pōt ipſam eſſe effimerā: aut ethicā ſi diligenter examinenꝛ collectiones ſignorū per que cognoſcunꝛ effimera ⁊ ethica. Relinquitur igiꝛ ꝙ talis febris eſt humoralis ⁊ non paroxiſmat ſingulo die: neqꝫ per tertium neqꝫ per quartum erit igiꝛ inſepabilis. Neqꝫ etiā aliquo euidēti ſigno vel ſignis deduci pōt ipſam eſſe aliqñ ſanguineā. Neqꝫ enim eſt equaliter ſtans: neqꝫ declinās: nec continue vniformiter augmētaꝛ. igiꝛ nō eſt ſanguinea a ſufficienti diuiſione. ❡ Adhuc etiā talis febris non eſt latica: nec ꝯtinue facta putredine flegmatis aq̄ſi mucillaginoſi nec vitrei. Nec huius febris materia eſt flegma acetoſum acre vel ſalſuz vel inſipidū in venis putrens. igiꝛ nō erit aliqua de flegmaticis continuis a ſufficienti diuiſione. ❡ Adhuc etiam febris nō eſt cōtinua de melācholia z nālī vel nō nālī: eo qꝛ nō reuoluiꝛ exacerbando per quartum. ⁊ illa eſt ꝓprietas febriū melācholicarū cōtinuatarū. igiꝛ ⁊c. ❡ Amplius pari rōne deduci pōt: ꝙ talis febris nō eſt ſimplex cholerica ꝯtinua: neqꝫ enim fit a cholera rubea neqꝫ a cholera vitellina vel citrina putrētibus inuenis. igiꝛ nō eſt continua cholerica. Etiaz qꝛ ipſa nō reuoluitur exacerbādo per tertiuz. ❡ Relinquitur igiꝛ ꝙ hec febris non pōt dici de numero aliquarū ꝯtinuatarū ſimpliciū: vt patet ꝯſideranti hūc decurſuz. Oportet igiꝛ neceſſario ꝯcedereꝙ hec febris eſt vna ꝯtinua ꝓueniēs mā mixta ex mā melancholica genita ex aduſtione ſanguinis ⁊ cholere: ꝑpter qḋ facile videri pōt q̄re ꝯfuſa ⁊ indiſtincta accñtiū reuolutio ꝯcomiteꝛ hāc febrē. ❡ Qḋ autem febris hec ſit huiꝰ apoſtēatis accñs: ita clare liquet ex diſcurſu iā facto: ꝙ nō eſt opus amplius illud rōne deducere. Hec itaqꝫ ſūt que de egritudine ⁊ accñtibus huius viri theorice cōtēplādo videntur.

Ex quorum contēplatione facile videri pōt quantū res iſta difficilis exiſtat ⁊c̄. Eſt enim egritudo cōplicata cū accidētibus multum verēdis: eo qꝛ talia in ſeipſis multū intenſa ſunt. ❡ Et iterum qꝛ ſunt accidentia partiz mēbri qḋ obtinet p̄ncipatum inter alia: partim ḋo membrorum magnifice dignitatis: vt dyafragmatis ⁊ ſtomachi. ❡ Et 3° iterum quia accidentia ſunt affixa: eo quia egritudo cronica eſt.

Sectio 2ª cõtinẽs duos tractat⁹. ¶ Tractat⁹ pͥmus eſt de regimine diſ=
poſitionum per ſex res non naturales: et continet
capitula ſex.

Ex his oı̄bus apparere põt diffi=
cultas curationis eius que
diuidẽda eſt in duos tractat⁹. Et pͥmus
erit de hui⁹ egritudinis ꝛ ſuoꝝ accñtiũ
regimine per cõuenientẽ menſurã ſex re
rum nõ nãlium. Scḋs vero de regimine eius ꝑ ad=
miniſtrationẽ inſtrumentoꝝ medicinalium.

¶ De aere ꝛ annexis ſibi. Cap.j.

Menſura itaqꝫ aeris in ſuis q̃litatib⁹ cõ=
uenientis nõ ſolũ eligẽda: ſed etiã in q̃=
titate opꝫ ipſum metiri. ¶ Non igiť iſte
vir cõmorari debet in domo vel in came
ra vbi aer multo occurſu vel veloci et li
beri ſit ingreſſus ad ipm̃. talis em̃ aeris applicatio
nõ ſolũ ſaltui cordis de quo ſupra dictuꝫ eſt nociu⁹
eſſet: ſed etiam oı̄bus alijs predictis diſpõnib⁹ noia
tis. aer enim qui ita liber eſt nocet ei: qui oris ſtoma
chi atqꝫ cordis quaſi cõplexionem habet. Almãſ. 3°
cap. ꝛ 5°. ¶ Eſt aũt eligẽdus aer ad leuẽ caliditatẽ
inclinatus ꝛ magis ad humiditatẽ q̃ ad ſiccitateꝫ
inclinatus. Tales enim q̃litates videnť oı̄ ſue diſpõ
ni ꝯuenientes. Neqꝫ etiã aer iſte parum calidus exi
ſtens poterit augmẽtare neceſſitatẽ in corde: ꝛ ſaltẽ
eius remiſſa caliditas nõ videť potẽs ad illud. Am
plius ex tali aere maius iuuamentum acq̃rereť ad
diſpõnes alias q̃ cordi nocumẽtũ fieret ex eo. ¶ Ui
tet etiam mãſionem in locis antiquoꝝ edificioꝝ ter
raneis ꝓpe curſum aquarũ ſtãtibus: ꝛ fugiat came
ras teſtudinales reuolutiones hñtes. In quib⁹ etiã
inueniať ꝯſuetudo flatus ſeptẽtrionalis vẽti ac me
ridionalis: qui plus oı̄bus ventis egritudinẽ infer=
re paratus eſt. Et q̃ maxime ſi in eſtate flauerit ꝛ in
fine veris. 3° Almanſ. ꝓ ıallegato cap. Uentus igi=
tur orientalis ꝛ domus ei expoſita pre ceteris eligẽ=
da ſunt. ¶ De annexis vo ei vt ſunt tegumenta cor
poris debet ꝯuenienter veſtibus muniri. Et caueat
ſummopere ne aliqua veſtis eius pectus ſtomachũ
ꝛ hypocſidria ꝯſtrigẽdo cõprimat ꝓpť cãꝫ notã ꝛc.

¶ De motu ꝛ quiete. Cap.ij.

Motus ꝓgreſſiuus ꝛ vr̃iter exercitiũ om=
ne qḋ totum corpus moueať ſaltẽ cõue=
nienter oı̄no inconuenientes ſunt ei: im=
mo ſi poſſibile foret q̃ſcere ſedendo vel
iacẽdo oı̄no eidẽ neceſſariũ eſſet: vt mãe
tam in ſtomacho q̃ in pectore ꝯtente cõuenientius
digeri poſſent: q: exercitiuꝫ acq̃reret iuuamẽtũ iſen
ſibilis euacuationis materierũ ꝛ diuerſionis earũ.
¶ Et q: non bñ fieri poteſt exercitiũ ſine nocumẽto
diſtractionis ſpũum ꝛ materierum. Ideo loco eius
fricationes alique adminiſtrari pñt incipiẽdo a ge=
nubus vſqꝫ ad pedes inferius trahẽdo cũ pãno ſic=
co mediocriter fricando vſquequo aliq̃liter incipiat
rubere cutis: deinde ꝑueniať ad iguina vſqꝫ ad ge
nua ſiľr infra trahendo. Et tertio a natibus vſqꝫ ad
inguina ꝛ vertebi a fricatio fiat vt dictũ eſt ꝑducẽs
ad rubedinem cutis: ꝛ hoc fieri poteſt in ſero ꝑ horã
vnã añ cenã. Et ſiľr ſequenti mane fricatio fieri po=
teſt. Et bonũ erit p̃dictis fricationibus vti a princi=
pio humeroꝝ vſqꝫ ad man⁹. forti aũt exñte virtute
non diſcõueniret leuis motus ꝓgreſſiuus predictis
horis factus aut aliquis ſimilis quo man⁹ pauliſ=
per moueretur in ſcribendo: vel aliter aliquid inci=
dendo: aut onera manibus portando ad diſtractio
nem materierum ꝛc.

¶ De inanitione ꝛ repletione. Cap.iij.

Omnẽ repletionẽ tã ciboꝝ q̃ potuũ euitã
dam eſſe a viro iſto manifeſtum eſt: eo q:
augereť pectus: ꝛ q: ſtomach⁹ ꝯuenien=
ter digerere nõ põt cibũ ꝛ potum adhuc
pauce q̃titatis: quare ꝯuenienti⁹ foret ei
partiri cibũ in tres cibatiões vel quatuor q̃ i duas
tũc em̃ rationabiliter conuenientius digerereť. ¶ Si
autẽ ꝓpter aliquã cãꝫ ꝯtingeret repletioneꝫ ex cibo
vel potu factã eẽ: neceſſariũ eſt ad ipſi⁹ euacuatio=
nẽ ꝓcedere q̃ citi⁹ ẽ poſſibile. Et ſi repletio talis da=
ret idutias melius eẽt corrigere ipaꝫ cũ abſtinentia
lõga q̃ cũ aliqua euacuatiõe. Et ſi nõ poſſet abſti=
nẽtia corrigi cõueniẽter adminiſtrenť euacuãtia ꝑ
inferius repletionẽ illã ſubducẽtia. ¶ Et bonũ iſtrꝫ
eẽt hoc. ℞. mellis roſ. colati. ℥. j. aque decoctiõis fol
liculoꝝ ſene. ℥. iiij. deť i potu q̃cũqꝫ hora libet. ¶ Aut
in potu deť. ℥. j. iere ſimplicis Gaľ. cũ decoctiõe p̃dic=
ta. ¶ Et ſi timereť febris deť. ℥. j. ß. aut aliq̃d min⁹
medulle caſſiefiſtule cũ aqua endiuie vľ ſolatri. Eſt
enim medicamẽ Auicẽne 3ª quarti cap. 2°. ꝛ in fine.
¶ Mãm aũt replentem vomitu educere in hoc caſu
multũ verẽdũ eſt: eo q: os ſtomachi ꝛ ꝑtes eidẽ vici
ne in viro iſto egrote ſunt. ſtante enim egritudine in
aliqua via: ꝛ ſi ſit nãliter deputata ad euacuanduꝫ
mãs aliq̃s: nõ eſt fiendus tract⁹ per ipſaꝫ: ſed diuer
ſio ad oppoſitũ. Mãe enim a ꝯcauo epatis euacuã=
de nõ ſunt ꝑ ventrẽ diſſintericon: immo per viã vri
ne. 4ª pͥmi. cap. pͥmo tñ iteſtinoꝝ ad ꝯcauitatẽ epa
tis eſt via ꝓpinquior ꝛ rectior ad euacuationem q̃
viarũ vrine ad ipſam. ſ. concauitatem epatis.

¶ De ſomno ꝛ vigilia. Cap.iiij.

Vigiliã indiſtum põt hic vir euitare dꝫ
ꝓpter debilitatẽ que ſequiť ad ipſam
ex reſolõne: etiam ex diuerſiõe: vel ꝓ=
pter diuerſionẽ caloris innati a cẽtro
ad circũferẽtiales ꝑtes. Et tertio q: i
vigilia materie ponunť in fluxu. hoc
aũt totũ eſt nociuũ p̃dictis egritudinib⁹. quare ne=
ceſſariũ eſt magnaꝫ ꝑtẽ tpis occupari ab eo in dor=
miẽdo ꝛ nõ in vigilãdo. ¶ Et iterũ ſi ex applicatiõe
ſomni ꝛ vigiliarũ nocẽtiũ paria acq̃rerenť nocumẽ
ta: minus tñ lædereť eger iſte ex nocumento ſomni
q̃ vigiliarũ. ¶ Figura enim dormitionis eius exi=
ſtat cũ inſtãtia doloris ſuper ꝑte vbi meli⁹ iacendo
q̃ſcit lꝫ em̃ obſeruãdo canonẽ ꝯuenientius foret ei
prius ſup dextro q̃ ſiniſtro latere iacere. Inſtantia
tñ doloris obſeruationẽ huius regule prohibet: ſi=
cut enim in omni motione corporis cuꝫ dolere quis
cepit ſaltem quieſcere ſtatim remediũ eſt. affoꝝ 2ª.
Ita ꝛ in omni corporis accubatione cum quis dolo
re moleſtatur ab eo diſcedendum eſt.

¶ De accidentibus anime. Cap. v.

Omnia aīe accñtia per q̄ fortis ꝛ velox fit in humoꝛibus ꝛ ſpiritibus motus a circūferētia ad cētrū ſicut in magno timore ꝛ ſibi ſilibus ꝛ a cētro ad circūferētiā ſicut in magna iracūdia ꝛ gaudio etiā: eo qꝛ impediūt digōnē ꝛ ſunt cā depꝛauatiōis ꝛ coꝛruptiōis materieꝝ: q̄re multū vtile eſt ei nō eſſe ſolicitū circa triſtitiā ꝛ fortē meditationē ꝛ timoꝛoſaz de egritudine ſua ꝛ ſibi ſilibus. In oī eñi egritudie cōfoꝛtari mēte bonum. Xriū vero malum ꝛc.

¶ De cibo et potu. Cap. vi.

Cibi oēs ꝛ potus qbus vti dꝫ eger iſte in qualitatibus p̄mis ſint calidi ꝛ humidi refracti aliq̄bus leuiter infrigidātibus ſcḋo ſint digōnis facilis. tertio ſint boni nutrimēti. quarto ſint leuis penetrationis. Hec aūt oīa neceſſaria ſunt in cibis ꝓpter debilitatē digeſtiue ꝛ neceſſitatē reſtaurādi humoꝛes rectificādi plectoꝛiā q̄ adeſt. etiā ꝓpter oppilōnes que in eo repiunꝭ coartatoꝛias ꝛ attenuatoꝛias. ¶ Panis ergo quo vti dꝫ ſit de ſimula puriſſima a furfuribus bñ mūdatus ꝯueniēter coctus paꝝ ſalis habens ꝛ plus fermēti recipiēs q̄ cōis panis. ¶ Carnes vo q̄bus vtiꝭ ſint ſicut vituline agnine caſtrati iuuenis ꝛ capreti. Carnes vero de quadrupedibus groſſioꝛes nō ſunt vtiles. Cōueniunt etiā ei carnes pulloꝝ caponū ꝛ gallinaꝝ ꝛ anatū iuuēculaꝝ pdicū ꝛ faſianoꝝ ꝛ auiū paruaꝝ ꝯmoꝛātiū in dumetis Carnes vo colūboꝝ domeſticoꝝ aut ſylueſtriū ſūt ſicut gazelli vel capoli. Ipē eñi inter ſylueſtres carnes melioꝛes exiſtūt ꝛ ſanguis ex eis genit⁹ paucas hꝫ ſupfluitates. 3° Almā. cap. 32°. Aialiū vo in aq̄s degentiū vel in nemoꝛibus aut mōtibus: quoꝝ carnes ad melācholie naturā inclinanꝭ oēs vitupande ſunt. Et in ſumma quāto carnes ſunt tenerioꝛes et notabiliꝭ pingues tāto ei laudabilioꝛes exiſtūt. De ferculis vo qꝛ difficile eſt inuenire vegetabilia calida ꝛ hūida niſi raro. ideo opꝫ talia fercula ad has qualitates inclinari: qḋ facile fieri pōt cū laudabilibus carnibus predictis ꝛ pinguedine poꝛci leuiter ſalita: aut caſtrati vituli ānualis agni ꝛ ſylueſtriū. In diebus vo obſeruādis ex lege chꝛiſticolaꝝ rectificenꝭ cibi cū recētibus oleis de ſiſamo vel amigdalis dulcibus. vel de granis fiſticoꝝ ꝛ de oliuis bene maturis. ꝛ ꝓprie qñ olea nō ſunt artificiata cū ſale. ¶ Etiā vti pōt piſcibus laudabilibus fluuialibus ꝛ maritimis: dūmō nō ſint antiq̄ magnoꝝ coꝛpoꝝ et carniū viſcoſaꝝ. De laudabilib⁹ itaq̄ ſunt varioli rūbi nienule marſiōes toꝛrētine orade ſterliōes temali carpiōes lucij capedani ꝛ ſilēs. Cācris aūt rarovtaꝭ. ¶ Ciboꝝ vo lacticinioꝝ vſus ꝛ ꝓpe ſi lac coctū fuerit ꝯuenit ei. ꝛ caſeus recēs ꝛ mollis et pauci ſalis. antiquus vo ꝛ ſalitus oīno dimittaꝭ. ¶ De leguminibus ꝛ granis vti pōt cibis de oꝛdeo pānico ciceribus albis ꝛ rubeis artificiatis ꝛ Riſo etiā cum amigdalis p̄parato vti pōt. ꝯuenienter eñi nutrit ꝛ exiccat qꝛ calidū eſt ꝛ ſiccū in ſcḋo gradu. vigeſimo p̄mo Cōtinētis. cap. 126°. cuius tñ ſiccitas coꝛrigiꝭ ꝯueniēter cū ſucco amigdalaꝝ. etiā alia ſtipticitas que in eo eſt: vt apparet octauo de ſimplici medicina. caplō ꝓpꝛio. refrangeꝭ ꝛ coꝛrigeꝭ ab amigdalis vt dictū eſt. ¶ De olerib⁹ vo ꝯueniētia ſunt ei ſicut bleta ſpinachia poꝛtulaca boꝛago bꝛodiū cauliū: ꝛ ſilēs plāte ꝯueniēter lenitiue ꝛ apitiue ꝛ mūdificatiue. ¶ De minutis vo ꝛ aromaticis plātis ꝯueniūt ei ſicut ſaluia q̄ poniꝭ calida ꝛ ſicca in p̄mo vt Gal. in libello dinamidioꝝ. i. de ꝟtutibus plātaꝝ. caplō de his q̄ calefaciūt in p̄mo gradu: lꝫ nō multū apte de ſiccitate exp̄mat Gal. Conueniūt etiā feniculus petroſel. mētha ꝛ ſilia. moderato tñ vſu in cibis accepta ꝓpter coꝝ caliditatē ꝛ ſiccitatē. ¶ Fruct⁹ vo et ꝓpꝛie oꝛarij oēs frigidi ꝛ humidi vētoſabiles ꝛ multe ſtipticitatis dimittende ſunt vt ceraſa poma pira dactyli caſtanee meſpila ꝛ granata acria ꝛ citonia. pōt aūt vti amigdalis recētibus ficub⁹ auellanis granatis dulcibus paſſulis ꝛ peponibus bñ maturis. Hec eñi oīa ſua leui caliditate ꝛ humiditatiue ꝯueniētibus bonū exhibent nutrimentū. Inter fructus pōt etiam vti fiſticis amigdalis ſiccis. Nequaq̄ aūt tāgat pineas. grana eñi pineaꝝ nocent ſtomacho. decimatertia tertij. caplō de iuuātibus ꝛ nocētibus ſtomacho. ¶ De radicibus aūt dimittat oīes que vētoſe ſunt excellēter ꝛ calide ꝛ acuitate participāt. vt alleū poꝛrū cepe bulbi. napi autē in ſuis tēpoꝛibus ꝯueniūt ei in cibis ꝯditis. Rape autē dimittēde ſunt: eo qꝛ ſupfluā hñt humiditatē ꝛ difficilis digōnis exiſtūt. Democritus nāq̄ tertio pꝛactice dānauit eas tanq̄ coꝛpoꝛi nociuas ꝛ inflāmationis ſtomachi excitatiuas: lꝫ Diocres ꝛ Dionyſi⁹ oppoſitū ſentiāt: vt ſcripſit Diaſco. in ꝓpꝛio caplō. Carote aūt placēt mihi: eo qꝛ calide ſunt ꝛ apitiue mediocriter ꝛ precipitāt a ſtomacho flegma. ¶ De ꝯditis vti poteſtis oliuis coꝛticibus arācioꝝ rapis ꝛ napis moderato vſu. De alijs aūt que ſumuntur ex ꝑtibus aīaliū laudandū eſt ei mel moderato vſu immo eius hydromel cōfoꝛtat ſtomachū ꝛ facit appetere cibū. vt ſcḋo can. caplō de melle. ¶ Laudanꝭ etiā ei oua p̄terq̄ frixa. Et butyrum recēs vel leuiter ſalitum. zuccarum autem tabarzet ſecunde coctionis placet mihi. ¶ Oleum etiam recens oliuarū dulcium et ſimilia laudantur. ¶ De ſapoꝛibus autem euitet acetum ſaltem ſimplex et acutum. Euitet etiam ſuccum granatoꝛum et ꝓpꝛie acrium: muzoꝛum et dulcium ſuccus omnino conueniēs eſt ei. Succus autem citonioꝛum ꝛ arancioꝛum ꝛ lymonum bonus eſt ei moderato vſu.

De potu autem ipſius eligat vinū ſubſtantia tenue coloꝛe album vel citrinū auctū a Gal. nolatū in libello de vinis ſapoꝛe dulce: non multum excellēter odoꝛe ſuaue: et vinoſitate remiſſum aut mediocre: qḋ ſi tale fuerit ſimplex accipiatur: aut ſi fuerit potentius frangatur cum aqua bene decocta. ¶ Si aūt inſtarent ſigna ꝛ accidētia caliditatis intēſe: vti poteſt hydromelle facto ex. xx. partibus aque et vna mellis decocte vſq̄ ad conſumptionem quarte partis. ¶ Aquam vero frigidam fugiat tanq̄ ignem ꝛ reliquos potus infrigidantes et incrudātes materias. Sufficiat hic de cibis et potibus ſermo ſuccinctus.

Tractatus ſcd̄s. De regimīe medicina li ꝯtinēs capitula ſeptem.

TRactatus ſcd̄s partiend⁹ eſt in tot capl'a quot ſunt intētiones neceſſarie in cura predi ctaꝝ diſpōnū. ¶ Prima itaqꝫ itētio erit materieꝝ cōmuniū eūatio q̄ non ſunt ꝑ ſe cauſe predictoꝝ. ¶ Scd̄a intētio eſt materieꝝ ap propīataꝝ et communiū ſimul minoratiua eūatio. ¶ Tertia intētio eſt diuerſio mãieꝝ fluētium. ¶ 4ª eſt ipaꝝ digō ꝯueniēs. ¶ Quinta eſt materieꝝ era dicatio. ¶ Sexta eſt ap̄atis curatio regularꝫ. ¶ Se ptima ⁊ vltima eſt accidentiū emergentiū vel inter cidentium: ⁊ aliorum complicatoꝝ correctio.

¶ De eūatione cōmuniū materierum. Cap̄.j.

PRimā itaqꝫ intētionē cōplēt inſrā q̄ ſto machū ⁊ inteſtina ⁊ vrinales vias mun dificāt a ſupfluitatibus cōiter inuentis in eis. ¶ Supfluitates ergo cibi in ſto macho multiplicatas ⁊ inuētas debili tate digeſtiue mūdificat comeſtio ſparagoꝝ: lupu loꝝ: cauliū ⁊ blete. ⁊ ꝯfert ad illud optima decoctio ficuū ſiccaꝝ añ cibū accipiēdo ex ea calida circa. ℥. v. ¶ Superfluitates vero in inferiori vētre ꝯtentas mūdificat hoc cliſtere ꝯuenienter. ℞. ficuū pinguiū numero ſex: radicum altee. M. j. folioꝝ malue ⁊ ble te. añ. M. ij. furfuris bene cribellate. M. j. ß. coquanꝰ hec oīa in ſufficiēte quātitate aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptio nē tertie partis. ⁊ huius decoctiōis lib̄ expreſſe acci piat lib. j. olei de ſiſamo: ⁊ olei violaꝝ. añ. ℥. j. ß. zuc cari rubei. ℥. ij. ſalis cōis. ʒ. iij. miſce ⁊ totū imponaꝰ diebus autē frigoris loco zuccari ponaꝰ mel. ¶ Su perfluitates ꝟo ꝯgregatas in vijs vrinalibus edu cunt ſparagus ⁊ lupulus vt dictū eſt. ⁊ hoc eſt mū dificatiuū appropriatū de quo ꝑ tres horas añ ci bum calido bibanꝰ. ℥. iiij. vel. v. ℞. granoꝝ milij ſo lis contritoꝝ. ʒ. ij. liqritie mundificate. ʒ. iij. aniſi. ʒ. j. coquanꝰ in lib. j. aque vſqꝫ ad conſumptionem ter tie partis. ⁊ exhibeatur ex ea vt dictum eſt.

¶ De euacuatione minoratiua appropriata rum materierum. Cap̄.ij.

EX predictis in caplo p̄mo manifeſtū eſt qꝫ euacuantia materias minoratiue de bent reſpicere melancholiā genitam ex aduſtione ſanguinis ⁊ cholere: cui etiā cōmiſcenꝰ flegmata a quibus rariſſime euacuatur. ¶ Et ad hāc intentionē ſufficere poteſt aqua fluctuuꝫ deſcriptione Meſue in antidotario. ¶ Itē electuariū de pſilio ibidē collectū diſtinctione prima. ⁊ eſt efficaciſſimū ſi denꝰ ex eo. ʒ. iiij. cū. ℥. iij. aque lactis caprini. ¶ Deſcriptio mūdificatiui bo ni cōferentis ad illud eſt hec. ℞. aque lactis capri ni. ℥. iiij. fumiterre polipodij folliculoꝝ ſene epithi mi. añ. ʒ. ß. reubar. electi agarici. añ. ℈. iiij. ſalis in di. gra. iij. penidiaꝝ. ℥. j. ß. oīa infundanꝰ in p̄dicta lactis aqua calefacta per diē naturalem. deinde ca lefiant ⁊ ꝯueniēter exprimanꝰ ⁊ colentur ⁊ colature addanꝰ electuarij dyaprunis. ʒ. vj. ⁊ totum calidū bibaꝰ in aurora. et poſt illud immediate dormiat ꝑ horam deinde quieſcat ⁊ tardet cibuꝫ ſex horis. Et poſt quintā horam accipiat. ℥. v. aque zucca. cale facte. et poſt ipſam per. j. horam comedat.

¶ De diuerſione materieꝝ fluentiū. Cap̄.iij.

HAnc intentionē complēt ventoſationes abſqꝫ ſcarificatione natibus applicate. Itē ſi apparēt ſigna motus ſanguinis ⁊ cōmixtionis eius: fiat in aurora vel paꝝ poſt flobotomia de baſilica ſiniſtre ma nus poſita inter anularē ⁊ auricularē digitos ⁊ ex trahanꝰ ſanguinis. ℥. ij. aut ad plus due cum dimi dia. Timeo eñ in eo ſanguinis eductionē amplio rem: eo qꝛ macer ⁊ extenuatus cholericus eſt vir fa ſtidiū ⁊ abominationē hñs: ⁊ tales timenꝰ floboto mari. quarta p̄imi. caplo vigeſimoſexto. ¶ Credo aūt ego nullā poſſe aſſignari minoratiue eūatiōis ⁊ appropriate viā ꝯuenientio: ē qꝫ eſſet emorroida rū ꝓuocatio. talis eñ ꝯueniēter educeret materiaꝫ huic egritudini adequatā. Etiā abſtractio eſſet cō ueniens ⁊ ſecura. quare ſi beneficio virtutis faceret oīno eligenda eſt. Si aūt huic euacuationi natura nō prouideret per ſe: artificialr ipſam ꝓuocare de bemus: fricādo extremitatatē inteſtini per ꝯpreſſio nē aliqualr extra ꝓpulſi cum folijs ficus aut folijs bardane vel alterius plāte aſperitatē hñtis: aut cū tela tamiſij: aut eas leuiter pungēdo cum ſetis por cinis ⁊ permittaꝰ exire ſanguis vſqꝫ ad egri tolerā tiam conuenientem. ¶ Apparet ex his que in p̄cedē ti caplo dicta ſunt magnam partem diuerſiōis ma terierū communiū fluentiū. ſatis eñ per cliſteria ꝑ flobotomiā ⁊ emorroidarū apertionē videꝰ antece dētes materias poſſe diuerti. Et cum predictis ite rum complectiꝰ hec intētio per vētoſas pretactas. ¶ Diuertunꝰ etiā materie per fricationes de q̄bus ſupra dictum eſt: vbi de exercitio ſermo factus fuit. ¶ Ea etiā que diuertunt per vias vrine pretacta in fine capli p̄cedētis huic loco apponēda ſunt. ¶ Pre ter illa aūt iteꝝ diuertere pōt materias extremorū infuſio ⁊ ablutio cū decoctiōibus medicinaꝝ ſua ca liditate materias attrahētiū ⁊ diſſoluentiū ⁊ in fu mos ꝯuertentiū. de quoꝝ numero elegātiores ſunt pulegiū mētaſtrū calamentū aſſarū origanū ſtica dos hyſopus paucedanū ireos arthetica biſtorta ⁊ ſilla. in quaꝝ decoctionē calidā infundanꝰ ⁊ abluā tur extrema. ¶ Materias ꝟo ꝯiunctas in loco apo ſtemoſo ꝯtētas diuertūt ſufficiēter medicine a ꝓfun do educētes materias calefaciēdo rubificādo ⁊ ve ſicādo. Quicūqꝫ igiꝰ cupit a ꝓfundo ap̄atis mate riā abſtrahere abſqꝫ loci ſcarificatiōe ꝯfricet locū cū recēti calamēto mētaſtro baucia ſylueſtri recenti ⁊ ſimiliū. ¶ Diuertētia igiꝰ materiā cū attractione et veſicatiōe ſunt ſicut fricatio cū recētibus folijs ſi mule ⁊ eſt pes coruinus. aut cuꝫ ſylueſtri pſicaria ⁊ acuta ⁊ cū apio ranino ⁊ ſibi ſīlibus. ¶ Cōe aūt di uerſiuū ⁊ veſicatiuū eſt hoc. ℞. corpoꝝ cātandarū ſine capitib⁹ ⁊ alis. ʒ. j. fermēti antiq. ℥. j. icorporenꝰ in mortario vltimata ꝯtritiōe cū aceto acuto ⁊ po nanꝰ ſup loca vbi dimittanꝰ ꝑ horā vnā. deide remo ueanꝰ ⁊ ſuperponaꝰ butyꝝ recēs aut aſſungia ſine ſale. vel cotū infuſum in oleo violarum frigido. Et hec de tertia intentione dicta ſufficiant.

¶ De digeſtione. Cap. iiij.

Aterie⁊ aũt digeſtio pẽdet ſm diuerſitatẽ ca⁊. eſt eñ aliq̃ mã añcedẽs apatis ⁊ alio⁊ apatũ q̃ in venis ↄtinet loco patiẽti ſatis ppinq̃s ⁊ elõgatis ẽt. Altera vero eſt mã ↄiuncta i loco apoſtemoſo ↄtẽta. Et nõ dubito ꝙ aliq̃ particula ei⁹ eſt dyafragmati ⁊ mẽbris pectoris infuſa. ¶ Leue aũt digeſtiuũ mãei prime ↄueniẽs eſſe poterit: ſicut aq̃ betonice q̃ multũ ſtõachalis eſt: ⁊ aq̃ abſinthij famoſa apud oẽs: ⁊ aqua melliſſe q̃ aduerſant flegmati ⁊ oib⁹ egritudinibus ſilib⁹: ⁊ partim melãcholie. et aqua herbe militis: ⁊ eſt ſcabioſa: vt pꝫ 21° ↄtinẽtis ⁊ aqua cuſcute: ſcolopẽdrie: tamariſci: fumiterre q̃ aduerſantur materieb⁹ aduſtis. Et ſyrupi ſicut de thimo: de epithimo oximel de keiſim. i. leuiſtico: oximel iulicum deſcriptione Alexãdri primo practice.

¶ Et digeſtiuum hoc ad hãc intẽtionem valde ſufficien eſt. ℞. melliſſe: flo⁊ boraginis ⁊ bugloſſe: cuſcute: ⁊ endiuie: kalendule: cicoree: radicũ q̃nq̃ frigida⁊: ſeminũ cõium quatuor frigido⁊. añ. M. ij. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. j. armoniaci electi. ʒ. j. ß. cinamo. galãge: ſpice macis añ. ℈. j. infundantur oia p duos dies naturales in lib. xij. aq̃. deinde coquant cũ eadẽ vſq̃ ad ↄſumptionẽ medietatis: ⁊ colentur: ⁊ violẽter exprimant: ⁊ huic expſſioni addãtur ſucci pomo⁊ apio⁊ lib. j. ſucci fumiterre: ſucci mẽthe: ſucci balſamite. añ. lib. ß. pulueris zuccari albi lib. j. ß. in eſtate. tãtũdẽ vero mellis in hyeme ⁊ coquant oia ſilr lẽto igne: ⁊ dum coquunt aromatizẽtur cũ hoc puluere. ℞. ſandalo⁊ amborum: ſpodij. roſ. añ. ʒ. ß. viola⁊. ʒ. j. ß. ambre. gra. ij. ligent in ſindone rara: ⁊ bulliãt ſimul dum coquit ſyrupus: deinde clarificet ⁊ fiat pars eius ſyrupus lõg⁹. pars vero cõplete decoctionis. De primo ergo exhibeant ℥. v. calefacto. De 2° vero exhibeant. ℥. ij. cũ. ℥. iij. aque eupatorij ⁊ cuſcute ⁊ cicoree vel tamariſci: et totiens exhibeat vt appareat accħtium remiſſio: et vrina in colore ⁊ ſubſtãtia mediocritati vicina cum hypoſtaſi alba ↄiuncta equali dyafana: ⁊ in fundo ſedẽte. ¶ Materias aũt ↄiũctas duro⁊ ⁊ cronicorũ apatũ digerere pñt cõueniẽter empl̃m dyaquilon: empl̃m de granis lauri: empl̃m dyaſinicon deſcriptione Meſ. in antidotario. diſtictione. 21ª. ⁊ emplaſtrum laudabile q̃ ſcripſit Aui. 13ª tertij tractatu tertio cap. de cura apatum duro⁊. ⁊ eſt valde conſimile emplaſtro de mellitoto: ⁊ eius deſcriptio eſt hec. ℞. melliloti: fenugreci camomille: baccarũ lauri: ⁊ altee: abſinthij oim añ. partem vnam. armoniaci thuris. añ. partes duas vnius partis. coquãtur oia in aqua decoctionis ficuum pinguium q̃ ſit lib. quatuor vini albi aromatici dulcis. lib. j. mellis lib. ß. oia ſimul coquant. vſq̃ ad ſpiſſitudinem aliquantam: deinde addatur puluis aliarum medicinarũ: et diligẽter coquãtur fiat emplaſtrum. vngat itaq̃ ſtomachus ⁊ circunſtantes partes cum oleo de ſiſamo calido in quo reſoluatur parum bdelij deinde ſuperponat emplaſtrum predictum calidũ ⁊ ſugilgetur diligenter. ⁊ hec de intentione quarta.

¶ De intentione quinta. Cap. v.

Ntẽtio vero q̃nta difficulter cõpleri põt in viro iſto ſaltẽ cũ medicinis aliqualiter audacibus: eo qr extenuat⁹ eſt valde ⁊ debilis ⁊ vẽtrẽ hꝫ pauca carnoſitate velatũ in quo timẽdũ eſt de applicatione farmacorũ vt claudit in ſnla veteris afforiſmo⁊ 2ª. In oibus morbis ea q̃ circa vmbilicũ ⁊ pectinẽ ⁊c. ¶ Cũ aũt fuerit in viro iſto ſufficiẽter digeſta materia: vt apparuit capitulo p̄cedẽti euacuari põt cum. ʒ. ß. pillularum de fumoterre que ſatis leues ſunt. ¶ Item dari põt hec medicina. ℞. electuarij dyaſene. ʒ. iij. thimi epithimi polipodij. ana. ʒ. ß. aniſi dauci cinamomi. añ. gra. iij. aq̃ lactis caprini ʒ. iij. exhibeat calm. ¶ Ego vero in ſimilibus caſib⁹ ad materias aduſtas ⁊ groſſas exhibeo electuarij de pſilio. ʒ. iij. electuarij dyaſene. ʒ. ij. detur totum cum aqua lactis. Et hãc medicinã dedi eidem in ciuitate Paduana et habuit iuuamentum efficax ex eo. ¶ Si quis autem exhibere vellet pillulas de lapide lazuli aut de lapide armeno: conſideraret circa eas minorare doſim propter predictas cauſas. Et hec de intentione quinta dicta ſufficiant.

¶ De intentione ſexta. Cap. vj.

Elior curatio que fieri põt huic apati ẽ: vt tẽtet eius reſolõ. Nullatenus autẽ ſi poſſibile eſt p̄curet maturatio ipſi⁹. Raro enim ex vlceribus poſt eruptionẽ in ſtomacho apoſtematũ eueniẽtib⁹ felicitat cura. ¶ Igit lꝫ apata dura curari ſoleãt per reſolutionẽ intẽtionis mollificãdi ad intẽtionẽ reſoluẽdi ⁊ ecõuerſo: vt pꝫ 4ª primi. cap. 25°. ⁊ 3ª quarti. tractatu 2° cap. de cura ſephiros. Sapiẽs tñ medicus poterit conuenienter in medicamine vno numero vcꝫ emplaſtro vel vnguẽto cõmiſcere mollificatiua cũ reſoluẽtibus debite ↄfecta. vt pꝫ in emplaſtro Aui. deſcripto in intẽtione precedẽte. ¶ Ego vo ſepe conſuetus ſum tales durities emollire ⁊ reſoluere cum hoc emplaſtro. ℞. emplaſtri de mucillaginibus pſilij lib. ß. fecis olei de ireos. ℥. ij. fecis olei amig. dul. ℥. iij. armoniaci bdelij diſſoluto⁊ cũ aceto. añ. ʒ. vj. incorporent oia ſimul. ⁊ in fine addãtur croci. ℈. iiij. ⁊ fiat forma mediocriter mollis ⁊ ſupponat vt pri⁹. Si aũt ↄtingeret p hoc nõ ſufficiẽter reſolui predictũ apa. ſed apparerẽt ſigna maturationis illius q̃ cognoſcit per augmẽtũ pulſationis et doloris oĩno procedẽdũ eſt ad maturationẽ illius cũ p̄dictis emplaſtris vel alicui illo⁊ admiſcẽdo radices altee aut lilio⁊ albo⁊: vitellos oui: oleum de ſiſamo: oleum de amigdalis dulcibus val ama. camomillã mellilotũ folia paſtinace vel malue vel ſimilium. ⁊ tu ↄſidera. ¶ Cũ ergo apparẽt ſigna maturationis per abundãtiã doloris aut remiſſionem eius ⁊ pulſationis ⁊ detumitionis apoſtematis vel depreſſionis: precipue infirmo vt cibet cibis aliqualiter ſalſis ⁊ acutis ⁊ accipiat puluinar magnũ bñ plenum pluma vel pẽna ⁊ appodiet ſtomacho ſuo ſuper ipſo leuiter comprimendo ⁊ erumpetur apa. ¶ Cum ergo eruptũ erit curetur cura vlcerum ſtomachi cũ mundificantibus vt hydromelle ⁊ aqua lupullo⁊. Vel aliter cum geleniabin: deinde grana

incarnationis ⁊ ꝯfortationis maioris deꝛ et mel roſatū cū iera ſimplici Gal. ⁊ decoctione maſticis vel decoctione cētauree mi. q̄ p̄ualet oi alteri medicine. ſimiliter vo deꝛ puluis maſticis ⁊ thuris cū aq̄ vel decoctione radicū cuiuſcūq̧ ꝯſolide gratia ſigillationis vlceris. Et hec de intētione ſexta dicta ſufficiāt.

¶ De intētione ſeptima. Cap̄. vij.

Ultima vo intētio ſupra tacta fuit accn̄tiū correctio. Et hec q̄dē cōpleꝛ per intētiones p̄tactas: ⁊ ꝑ regimen ap̄atis. qm̄ ſunt accn̄tia ipſi⁹: vt ſupra ꝓbatū fuit. ¶ Febris ergo vt ꝯſiderāti apparet facile curari poterit cū minorātib⁹ digerētib⁹ ⁊ euācuātibus p̄tactis ⁊ diuertētib⁹. ¶ Nocumētū vo in anhelitu etiā per eadē ꝓcurari pōt. ¶ Itē vſus croci ī cibarijs ſuis eſt de medicinis melioꝛib⁹. ꝯfert em̄ pectori ⁊ mēbris anhelit⁹. vt 13ª tertij. ⁊ 2° can̄. colligēdū eſt. ¶ Adhuc etiā hoc nocumētū ꝓcuraꝛ retinēdo ī os loch de pino aut loch de papauere ſi mā ad pectus catarrizaret a capite aut loch de ſqlla ſi groſſior eſt ⁊ mā viſcoſior. ¶ Salt⁹ vo cordis ꝓcurato ap̄ate a quo pēdet alleuiabiꝛ: aut eradicabiꝛ. gr̄a tn̄ ſedationis ipſi⁹ aut minorationis admiſtretur hic ſaccul⁹. ℞. beē albi ⁊ rubei doronici oſſis de corde cerui fragmētoꝝ hyacincti ſmaragdi ⁊ ſaphiri. an̄. ʒ. ß. margaritaꝝ. ʒ. j. ſc. ozimi gariofi. ʒ. iij. floꝝ boragis bugloſſe ⁊ meliſſe. an̄. ʒ. ij. croci. ℈. ij. ligni aloes. ʒ. j. fiat puluis ſubtilis ⁊ ipleaꝛ ex ea ſacculus q̄drāgularis ex ſindone retorta fact⁹ ⁊ applicetꝛ cordi. ¶ Et ſi velis ex eo empl'z facere adde ambꝛ roſ. an̄. ℥. ß. aq̄ roſ. ℥. iiij. muſci. ℈. iiij. ⁊ erit efficacius ⁊ melioris impreſſionis. ⁊ ſi accipianꝛ p̄dictaꝝ ſpēruz. ʒ. vj. aq̄ roſ. bugloſſe ⁊ meliſſe. an̄. lib. ß. vini maluatici electi. ℥. v. ⁊ bulliāt oia ſiꝛ leui bullitione ⁊ intigaꝛ in eis pānus de grana q̄drāgularis ⁊ tepid⁹ vel calid⁹ applicetꝛ cordi. erit etiā notabilis impreſſionis. ¶ Tuſſis vo q̄ erat accn̄s q̄rtū eiſdem inſtr̄is curari dꝫ q̄b⁹ nocumēto anhelitus ſubueniebatur: vt ſupra tactū eſt. Et hec ſunt que ad egritudines ⁊ accidentia huius viri mihi meliora ⁊ vtiliora viſa ſunt ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Conſiliū. 140. De nauſea ⁊ rugitu et ventoſitate ſtomachi: et de mala diſpoſitione capitis frigida ⁊ humida ⁊ flegmatica cum debilitate viſus.

Celeberrimo viro ⁊ ꝓfundiſſimo cauſaruz phyſis rimatori Hieronymo de ſancta Sophia artium doctori ⁊ cultori colendiſſimo pro regimine quorūdam accidentiū amicū ſuum frequēter ⁊ ardue moleſtantium Bartholomeus de mōtagnana exiguus phyſicus ſalutes dimittit perpetuas: ⁊ quē ſalubri⁹ poterit ſeptē inſtr̄a illoꝝ accn̄tiū abſciſſiua cōſcribit: vt nūc ſequiꝛ. ¶ P̄imū itaq̧ hoꝝ eſt deſcriptio pillulaꝝ quarūdā q̄b⁹ vti poterit gr̄a particularis diſtractionis ⁊ euacuationis materieꝝ a capite: ⁊ poterit eſſe vſus eaꝝ hoc mō. Cū em̄ cognouerit ī ſtomacho ſuo nauſeam rugitus ⁊ vētoſitates adeſſe: tunc ex eis accipiat vnā immediate ante cenā diutius eniꝫ cōmorabiꝛ in ſtomacho ſic accipiēdo: ⁊ meliorē in eo ⁊ in mēbris ibidē innētis impreſſionē facere poterit. Si aūt accn̄tia predicta fuerit a ſtomacho: ⁊ grauitas vel tēſio ⁊ vētoſitates in capite ⁊ in oculis ſtomatiche diſpōnes apparuerint: tūc vtaꝛ eis capiēdo vnā paꝝ groſſiorē ꝑ horas duas poſt cenā. ℞. aloes epatici electi. ℥. iij. agarici candidiſſimi: rari: leuis: ⁊ p̄mo occurſu organo guſtus leuē dulcedinē: deinde notabilē amaritudinē impumētis. ℥. j. hermodactyloꝝ leuiſſimoꝝ ⁊ cādidoꝝ. ʒ. ij. reubarbari aromatici rari pōderoſi rubicūdi ad roſeitatē in colore tēdētis ſine nodis ⁊ eq̄li carnoſitate carnoſi. ʒ. x. folij ligni aloes: zinziberis. an̄. ℈. ß. ſquināti ſpice. an̄. gra. viij. ſarcocolle nutrite in ſucco feniculi per q̄nq̧ dies ⁊ exiccate. ʒ. xv. ſucci betonice: ſucci ſaluie. an̄. ℥. ij. ſucci roſ. ℥. j. oia primo hec puluerizata ⁊ diligēter pōderata cū p̄dictis ſuccis miſceanꝛ: ⁊ exponātur ad ſolē ſepe commiſcēdo ea quouſq̧ ſucci cōſumanꝛ: deinde iteꝝ renouenꝛ ſucci ⁊ ita ter fiat. De hac igiꝛ mā poſtq̄ exiccata fuerit pilłe fiāt ex oi. ʒ. vij. vel. v. p̄ualebūt em̄ fortaſſis oēm medicinā in vſu ſuo. eo q2 ſtomacho capiti virtuti viſiue ⁊ organo viſionis ꝯferūt ⁊ diuertūt flegmata a mēbris p̄dictis vētoſitates ꝯſumēdo. ⁊ cuꝫ mediocri exiccatione ſtipticitatē cōuenietē ſigillando. ⁊ oim ſenſuū interioꝝ opationibus iuuamentū notabile afferūt. Uñ p̄dicta mēbra cōfortanꝛ eo q2 repellūt a ſe vaſa oia ſtipticis ꝯfortata farmacie. 3° tegni. ¶ 2ᵐ vero ſpāle inſtr̄m eſt ꝯfectio iſta de q̄ iſte accipere pōt ſꝑ an̄ cibū rotulā vnā. ʒ. iij. ⁊ nō fiat dilatatio cibationis poſt ipſam: imo imediate cibeꝛ ipa aſſūpta. Eſt āt ipſi⁹ deſcriptio talis. ℞. floꝝ roſmarini. ʒ. ij. ligni aloes ſubruffi ad nigredinē tēdentis acuitatē ⁊ in aromaticitate ⁊ ſapore hn̄tis ⁊ pōderoſi: ita q̧ ſubmergaꝛ in aquā. ʒ. j. trociſcoꝝ 1ª deſcriptione poſitoꝝ a Raſi in diuiſionibus Almanſ. cap̄. de medicis cordis. ʒ. j. ß. floꝝ meliſſe. ℈. ij. zuccari albi lib. ß. cū aq̄ betonice coquaꝛ zuccaꝝ et fiat cōfectio in rotulis. ʒ. ij. Attēde aūt q̧ in predicta deſcriptiōe trociſcoꝝ Raſ. recipiꝛ oleuꝫ de croco. Ego aūt loco ei⁹ ꝯſueui ponere troci. ʒ. ß. Olea enim vnctuoſitate ſua ſolent eſſe nauſeatiua ⁊ oris ſtomachi remollitiua. Neq̧ iterum mireris q̧ hanc medicinam hauſerim ex medicinis cordis. Medicine eni ſimplices illud compoſitum ingredientes que ſunt numero. xiij. preter oleum de croco cum hoc q̧ ipſe cordiales ſunt: etiam non minus: immo excellētius cerebro ſtomacho et epati conueniunt. ſicut citius cuiq̧ perlegenti capitulum apparere poteſt ſecundi. ⁊. xxij. continentis. ⁊ a ſexto vſq̧ ad nonum q̄nto de ſimplici medicina. ⁊ quinto colliget. ⁊ 2° can̄. et aggregatore Serap. que oia ꝓpter breuitatem relinquenda eſſe decreui. et tu diſcurre per ea libito tuo. ¶ 3ᵐ principale inſtrumētū eſt electuarium cōpoſitum a Gal. ad Herodē regem factuꝫ in ſecretis ad Monothēū ⁊ eſt ꝯfectio dyatriōp. perēo Herodi regi deſcripta. quā magnifice laudat ad oēs egritudines capitis a cā frigida ꝓuenientes ⁊ ꝓprie flatica. Et eſt ei⁹ vſus vt in ſero apud ſomnū deglutiaꝛ ex ea q̄. ita ꝙ vni⁹ aurei vel. ʒ. j. ß. cui⁹ deſcriptionē

videbis ibi ſi queres. ¶ 4m inſtrꝫ principale eſt puluis īfraſcript⁹ de quo vir iſte puluerizet caput ſuū a principio coronalis cōmiſſure tranſeundo ꝑ ſagitale ꝑ latitudinē quatuor digitoꝝ vſqꝫ ad ceruicē capitis ſupra aſpergendo de eo inter capillos quatuor vel quinqꝫ granoꝝ ordei qn̄titatē ⁊ deponat ſemꝑ primum cū ſetula pectinādo vel pectine quando vult apponere ſcḋm ⁊ eſt ei⁹ deſcriptio talis. ℞. ligni aloes electi cubebaꝝ radicum peonie pulegij calamenti floꝝ roriſmarini aſſari ſticados. ana. ʒ. i. ambre muſci electoꝝ aā. ℈. ß. eufragie feniculi ruthe aā. ℈. i. puluerizentur oīa ꝑ ſe ⁊ diligenter pōderata cōmiſceant̄: ⁊ fiat ex eo vt dictum eſt ſaltē in ſeptimana ter a principio octobris vſqꝫ ad finem februarij reliq̄ autē tpe rarius ⁊ minori quantitate vtat̄. ¶ Quintū inſtrm̄ eſt caputpurgium iſtud. cuius laudo vſum a principio mēſis februarij ꝑ totū menſem maij. ⁊ a medietate ſeptēbris vſqꝫ ad finē octobris ter in ſeptimana ꝑ nares leui tractu traijciendo nunc ꝑ dextram nūc ꝑ ſiniſtrā nares actu calidā ſemꝑ ore eius pri⁹ pleno tepida aqua ordei cū zuccaro cocta. ⁊ eſt ipſius deſcriptio talis. ℞. melis electi. ℥. iiij. coſti dulcis ſaxifragie ligni aloes. aā. ʒ. ß. colloquintide corticum agarici. aā. ℈. ß. coquātur oīa in phiala vna aque vſqꝫ ad conſumptionē q̄rte partis. de hac igitur decoctione colata. ℞. cyathum mediū ſucci radicū ſicle ⁊ eſt bleta quartam partē cyathi miſce ⁊ accipiatur vt ſupra. ¶ 6m ꝑncipale inſtrm̄ eſt maſticatorium hoc quo vti poterit alijs trib⁹ dieb⁹ in ſeptimana dieb⁹ iteriectis ꝓdictꝭ caputpurgio: aut ſaltē vna ſeptimana maſticatoriū faciat. ⁊ altera ſequenti faciat caputpurgiū ⁊ incipiat a maſticatorio prius ſi voluerit ipm̄ facere cū caputpurgio aut alterum ipſorum eligat libito ſuo Eſt aūt illius deſcriptio talis. ℞. dragaganti. ℥. ß. maſticis electi. ʒ. v. ireos. ℈. ß. coſti ſeminis ruthe ſticados ca ūcedreos. ana. ℈. i. piretri. ℈. iiij. cimini. ℥. v. diſſoluantur gumme cū aceto fortiſſimo ⁊ ſuperaddantur eis glutinis cartarū. ʒ. ij. deinde incorporentur cum. ʒ. iij. cere albe. ⁊ ſuperadditis ſpeciēb⁹ alijs fiant formule ſimiles auellanis. ⁊ exiccētur in ſole vel ſub tegula calefacta de eis autē maſticetur vna cum opportunum fuerit per quartam partem hore vel per mediam continue expuendo materiā que diſſoluitur: ita ꝙ nullo modo ad inferiora deſcendat. ¶ Ultimum vo inſtrm̄ eſt odoriferū qḋ teneat in ſindone de grana retorta ligatū et ſepe odoret ipſum quacunqꝫ hora libet. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. macis origani ameos amomi galange nucis muſ. ana. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. iij. puluerizentur omnia per ſe et commiſceantur. et ſi fuerit opportunum et magis libuerit ei: fiant poma cum. ℥. i. electi laudani. et. ʒ. iij. ſtoracis calamite. et. ʒ. i. gallie muſcate: et incorporentur cum ſucco maiorane. hoc pomum non eſſet minus vtile quā puluis ſuprascriptus. ¶ Hec ſunt celeberrime doctor que amico tuo tanqꝫ magis vtilia eligere potui. Quorum iuuamentum ex virtutibus ſimplicium experiri poteris eſſe ſublime ſi cuncta capitula conſideraueris. ¶ Experientia vero quotidiana tibi clarius aperiet et confirmabit illud. Ego autem de nouo ſi opus fuerit alia cōſcribā ſꝫ ꝙ diſpoſitio poſtulabit ¶ Et tu illis ſuꝑadde pillulas de ſarcocolla q̄bus vtat̄ ſaltē in mēſe ſemel ex eis. ʒ. i. accipiendo q̄ nuperrime reformate ſint cum ſucco maiorane: memorando tamen ꝙ diebus vehementiſſimi caumatis ⁊ frigiditatis ab eis abſtinendum eſt ſicut a farmacijs alijs. Sūmus ⁊ omnipotens hec ad amici mei vtilitatem ita affluenter dirigat ſicut eadem omni mihi poſſibili caritate conſcripſi ad laudem ei⁹ ſempiternam. Amen.

Cōſilium. 141. De ventoſitatibus que generantur in ſtomacho et inferiori ventre cum debilitate digeſtiue ſtomachi ⁊ epatis.

Venerandus in chriſto pr̄ ⁊ ſacre pagine doctor dn̄s frater Philippus ordinis heremitarum ſancti Auguſtini vtat̄ hac ꝯfectione accipiēdo ſemꝑ de ipſa rotulam immediate aā cibū. ⁊ eſt in ea intentio frangendi ventoſitates que generantur in ſtomacho: ⁊ in inferiori ventre ⁊ ꝯſumēdi flegmata in eis inuenta: ⁊ rectificandi ſtomachū ⁊ epar in digeſtiuis ⁊ eorum. ℞. ſpecieꝝ dyacinamomi: ſpecierum dyambre ⁊ dyagalange. aā. ʒ. i. zuc. al. lib. ß. fiat confectio in rotulis magnis cum aqua ſublimationis calamenti vel hyſopi. ¶ Unguentum ad eandem intentionem quo vti debet in ſero: qn̄ vadit ad lectum inungendo a ſcuto oris ſtomachi vſqꝫ ad femur: ⁊ omnia ilia. ℞. olei de aneto: olei lilioꝝ al. olei nardini. aā. ℥. i. trociſ. de roſ. cinamomi: galāge: maſticis: cimini: abſinthij: ſquinanti: calami aromatici ameos. aā. ʒ. ß. piperis al. granoꝝ paradiſi: calamēti. aā. ℈. i. gariofi. ℈. ij. reſine laudani. aā. ʒ. vi. cere quantum ſufficit: diſſoluantur gūme in modico aceti: deinde coquantur cum oleis: et cum infrigidari ceperint addantur ſpecies alie: et fiat vnguentum bone tenacitatis. ¶ Pillule ad eandem intentionē. ℞. aloes abluti. ʒ. ij. ſpecierum elec. de baccis lauri ℈. i. reformentur pillule. xvij. cum elec. de ſucco roſarum et de eis accipiatur vna bis vel ter in ſeptimana immediate ante cenam vel collationem de ſero: et de eis iterum ſemel in menſe accipiantur. v. vel. vij. in aurora: ⁊ tardetur cibus poſt ipſas horis ſex. ¶ Abſtineat a leguminib⁹ elixis: ab omni cibo actu frigido ⁊ paſtillib⁹ ⁊ lacticinijs: ab allio: cepe: porris: raphano: ⁊ ab oībus melliitis cibarijs a potu aq̄ ⁊ vini paucifert. Deo gratias. Amen.

Conſilium. 142. De dolore ſtomachi complicato cū colico et iliaco.

Amicus meus Joanne frā ciſc⁹ aliquando moleſtatur doloribus circa ſtomachum ⁊ vētrē inualeſcentib⁹ q̄ cū ꝯſiderat̄ ꝑuenit a vētoſitate generata in inteſtino ilion a mā mucilaginoſa flegmatica ⁊ vitrea ibidē ꝯgregatis. Cūqꝫ cōgregatur ventoſitas illa in inteſtino illo: et contin

git monoculū inteſtinū eſſe repletū fecib⁹ induratis
tūc vētoſitas illa cū nō habeat aptā viā deſcēſus p
inferioꝛa neceſſario intrinſeca ſui latione fertur ad
ſupꝛioꝛa: ꝛ ꝓpellit ad ſtomachū ꝛ ibidē ꝯgregant in
eo doloꝛes tortuoſos ꝛ extenſiuos faciens. ꝛ ſi ꝯtin-
git vētoſitatem illā in ſubſtantia ſua ſubtilē eſſe ſa
tis. tunc fracta ipſa ab ipellēte ꝟtute emittit p ſupe
rioꝛa p eructuationis modū. ꝛ tunc alleuiat et ab-
breuiatur doloꝛ. ¶ Si aūt contingat virtutem eē de
bilē in expellendo ꝛ ventoſitatē multā eſſe ꝛ groſſā
ꝛ potentē ad reſiſtendū virtuti. tunc ibidē cōgrega
ta ꝛ multiplicata facit doloꝛes longo tpe māſiuos ꝛ
fere intolerabiles. ¶ Poſt hoc aūt ſi ventoſitates in
predicto inteſtino illion: cōgregatas contingit p in-
ferioꝛa ꝓpelli ꝛ monoculū ꝛ: colon inteſtina a fecib⁹
eſſe munda. inteſtino ꝟo inferioꝛi pleno exñte neceſ-
ſe eſt vētoſitates illas retrocedere et ſupaſcendere.
ꝛ tūc faciunt doloꝛes colicos diu pſeuerātes ꝛ ma-
xime moleſtos. ¶ Propter qđ appet ꝙ diſpō iſta eſt
valde difficilis: itaq̧ frequenter cōtingit ipſam eſſe
cōplicatā ex doloꝛib⁹ colicis ꝛ ſtomaticis. ¶ Ex qb⁹
correlarie ſeqtur. ¶ Primo ꝙ hic vir paratus eſt ad
colicā paſſionem. ¶ Sequit ſecundo ꝙ ingēs peri
culū minatur ei hec diſpō de apoſtemate ꝑdictarū
partium. ¶ Seqtur tertio ꝙ neceſſe eſt ipm ꝓuidere
huic diſpoſitioni ꝗ celerius eſt poſſibile. aliter coꝛ-
pus eius erit ſemper neutrum decidentie frequen-
ter moleſtatum. huic ergo prouidendum eſt ſcđm ꝙ
infra ſequitur.

Regatur itaq̧ regimine ex parte ciboꝛū aduerſantium ꝯgregationi ꝛ ge
nerationi flegmatis in ꝑdictis partibus abſtinēdo
ab oī cibario frigido et humido: ꝛ endiuia lactuca
ſpinachia bleta poꝛtulaca criſolocanna ꝛ huiuſmo
di ꝛ ꝓprie que cum frigidi. ꝛ hu. ſua vētoſabilia ſunt
ꝛ doloꝝ in predictis membris generatiua. De quo
rum numero quatuoꝛ ſunt ſpecialia doloꝛe in eis
efficientia: vt lac melones cucur. ꝛ pira. Item abſti-
neat ab omni cibario actu frigido. Item a cibis pa
ſtilibus ꝛ a viſcoſis multū: ſicut ſunt piſces ꝛ ꝓprie
elixi ꝛ maxime ab anguillis ꝛ tinchis. Item a can-
cris ꝛ ſimilibus. ¶ Utatur aūt cibis calidis ꝛ acu-
tis: vt ſerpillo petroſil. mentha dauco cerefolio ſal-
uia roꝛemarino paſtinacis: carotis ꝛ conſimilibus.
ꝛ cappares conditi ꝛ carnes ſalite ꝛ caſeus ſalitus
notabili ſalſedine participans bona ſunt ei. ¶ Item
vſus aromatum ꝯuenit ei. Et vinum album coloꝛe
potentia bene fumoſum ſubſtantia claꝝ ꝛ bene aro
maticum ꝯuenit ei ꝛ ꝓprie non limphatum. Si aūt
quouis modo neceſſarium eſſet limphari vinū: tūc
fiat cū aqua decoctionis cinamomi ſubtilis vel cū
modico radicis galange aut granis paradiſi ꝛ ſimi
libus calidis ꝛ ſiccis ſubtilis ſubſtantie bene pene-
tratiuis ꝛ aromaticitate participantibus.

De regimine ꝟo ex parte medicinaꝝ ſeptem occurrunt mihi
neceſſario ſibi obſeruanda. Et primum qđ ē hoꝛum
eſt. vt iſte vir in cibis ſuis vtatur hoc puluere ſalte
quatuoꝛ vicibus in ſeptimana. Cui⁹ deſcriptio. ℞.
granoꝝ paradiſi galange ſeminis feni. aniſi. añ. ʒ.
ſ. piperis al. ꝛ lō. añ. ʒ. iiij. cinamomi electi. ℥. j. ß. pul
uerizentur ꝛ cōmiſceantur. ¶ Scđm principale eſt.
ꝙ ipſe ſepe poſt prandiū ꝛ cenam accipiat rotulā
vnā huius confectionis. ℞. ſpērum dyacimini: ſpe-
cierū dyacinamoni. añ. ʒ. j. ſe. ruthe. ℈. ij. zuccari ſe
cunde decoctionis. ℥. iiij. cū aqua abſinthij fiat cō
fectio in rotulis. iij. ʒ. ¶ Tertiū principale eſt. vt ipſe
faciat fieri inūctionē toti ſpine bis in die cum ſurgit
de lecto ꝛ vadit ad ipſum cū hac inūctione. ℞. olei
de citonijs. ℥. j. olei nardini. ℥. j. ß. croci. grañ. vj. ſcis
plātaginis ſeminis acetoſe ꝛ ſcario. añ. ʒ. j. ß. ſan. al.
ꝛ ru. añ. ℈. j. cere al. quantū ſufficit ꝛ fiat vnguen-
tum molle. ¶ 4m principale eſt. vt iſte amicus ſepe
in mane accipiat iſtas aquas in auroꝛa tardando
cibū poſt p quatuoꝛ hoꝛas. ℞. aque oꝛigani aq̄ ca-
lamēti ꝛ ruthe. añ. ℥. j. aq̄ ꝯſolide minoꝛis. ℥. j. ß. mi-
ſce. ¶ Quintū principale eſt. vt vi iſter oī ſeptimana
ſemel in auroꝛa p hoꝛam añ diē nonē hoꝛis poſt ce
nā accipiat. ʒ. j. metridati cum. ʒ. ij. aq̄ betonice ꝛ ia-
ceat in lecto per tres vel q̄tuoꝛ hoꝛas: ꝛ tardet cibū
poſt ad minus hoꝛis ſex. ¶ 6m principale eſt. vt ipſe
vtat infraſcriptis pillis. de q̄bus omni q̄nta die ac-
cipiat vnā parū ante cenā: quarū deſcriptio. ℞. al.
ꝑparati. ʒ. ij. galbani oppoponacis armoniaci. añ.
℈. j. cimini ſeminis ruthe cinamomi. añ. ℥. iiij. fiant
pillule cū ſucco roſ. de omni. ʒ. vj. ¶ Ultimū princi-
pale eſt. vt vir iſte ſuper vmbilico ſuo poꝛtet hoc ce-
rotum continue ſibi aſſiſtens vſq̧ ad natiuitatē do
mini. ꝛ ſi caderet per ſe faciat ipm renouari et erit
magnum auxiliū ad ſanitatem ſuam. ℞. emplaſtri
de mucillaginibus. ʒ. vj. empli apoſtoliconis. ʒ. x. diſ
ſoluant cum modico aceti. ꝛ fiat cerotum rotundū
ſicut nebula ꝛ eo vtatur vt dictum eſt.

Cōſilium.143.

De quadruplici mala diſpoſitiōe. vz. ¶ De
vehementi pulſatione in fundo ſtomachi percepta.
¶ De motu ſaltuoſo coꝛdis. ¶ De febre colliquati-
ua: et eſt prima ſpecies ethice. ¶ De contractione
iuncturarum propter exiccationem et duritiem in
eis factam.

Quatuoꝛ accidentia huius vi ri ſunt quibus ꝓui-
deri opoꝛtet: aliter eſt impoſſibile ip-
ſum ſanare vnq̄.

Primū itaq̧ eſt vehemēs pul ſatio in fundo ſtoma-
chi ipſius que indubitāter prouenit a magno apo-
ſtemate: vel ſaltē oppilatione foꝛti cadente in par
te meſentirion fundo ſtomachi oppoſita: cui proui-
dendum eſt remedio duplici. ¶ Primū eſt. vt ipſe oī
mane in auroꝛa accipiat. ℥. iiij. ß. aque diſtillatiōis
radicum altee calefacte cum. ℥. ß. zuccari: et tardet
prandium hoꝛis. iiij. ¶ Secundum remedium eſt.
vt omni mane per duas hoꝛas ante cibum munga
tur tota regio ſtomachi cum oleo nardino calefa-
cto: deinde ſuperponatur hoc emplaſtrum. ℞. ro
ſarum ru. ʒ. v. ſpicenardi: maſticis. ana. ʒ. iij. ciperi:
ſquinanti: calami aromatici. ana. ʒ. ij. violarum. ℥.
iiij. farine fenugreci. ℥. ij. ß. floꝝ camomille: ſeminis
maluauiſci: farine oꝛdei. ana. ʒ. x. fiat emplaſtrum

cū lib. ſ. mucillagis: ſe. lini: ⁊ calīn ſupponat renouando ipſum oī die bis diligenter ſuperligatum.

Secundū vero accidēs pricipale eſt motus ſaltuoſus cordis p̄ quo pcuret cum iſto epithimate. ℞. aque bugloſſe. lib. ſ. aque farfare ⁊ cicoree. aā. ℥. iiij. vini maluatici cyathu3. ʒ. croci. ℈. ſ. ſpodij doronici: oſſis de corde cerui: ſeminis baſiliconis: beē al. ⁊ ru. aā. ℈. ſ. ligni al. 3cdoarie. ana. ʒ. ß. ſan. al. roſ. coral. al. aā. ℈. ij. miſce: ⁊ in hunc liquorem calefactū intingatur pannus de grana ⁊ bene expreſſus. tepidus: ponat ſup mamilla ſiniſtra aā prādiū tribus vicibus: ⁊ poſt cenā duabus: ⁊ inter prandium ⁊ cenam ſex vicibus.

Tertia vero pricipalis egritudo huius eſt feb. colliquatiua q̄ indubitanter eſt ethice ſpēs pᵃ. ¶ Pro qua vir iſte vtat lacte accipiēdo de ipſo oī mane. ℥. iiij. cū. ʒ. ij. zucca. al. ⁊ cōedat ſepe in cibis ſuis lac coctū ⁊ recoctum: ⁊ capiat lac abſq3 butyro. ¶ Et vtat in cibis atriplice bleta: ſpinachia: portulaca: ⁊ q̄nq3 cācris fluuialibus: ⁊ carnes iuuenū aīaliū pingues cū ptiſana ordei vel de amilo. ¶ Et fugiat cibaria acuta ⁊ ſalſa: ⁊ aromata oīa preter crocū. ¶ Et bibat vinū album ſubtile dulce cū altera medietate aque bugloſſe liphatū. Et erit cura maraſmodee diſpōnis ei⁹ correctiua.

Quartū accñs principale eſt neruoꝝ ꝑuatiua exiccatio: ꝑpter quā ɔtracte ſunt iūcture: imo fere in duritiē ɔuerſe. intātū φ dubitat valde de poſſibilitate reductiōis eaꝝ: qm̄ partes eē factas ſolidas ⁊ induratas ɔſumptione humidi ſubſtātifici īpoſſibile eſt humidū⁹ fieri. ſ. humiditate ſubſtātifica. 2° tegni. Si qđ tñ argumētum adhuc ſpei curationis manifeſte tñ in hoc viro adduci poſſet ſuſtētaret in duob⁹ motiuis. Primū eſt q2 diſpōnes iſte nō ſunt multū fixe lōgitudine tpis 2ᵐ eſt φ hic vir adhuc eſt ī etate ɔſiſtētie ɔſtitut⁹. Un̄ ſi regat ɔueniēter. vt ī p̄cedēti cap̄. declaratum. poſſibile fortaſſis erit ſit̄ cū reſtauratiōe ſua neruorū ɔctionē remoueri: ip̄o tñ euitāte oēs ſpēs euōnis humidi ſubſtātifici ⁊ ꝑpē coitū ⁊ farmacoꝝ oīz vſu3. Cū hoc itaq3 fūdamēto neruis ei⁹ iā ī duritiē ɔuerſis ꝑuideat triplici inſtrō. ¶ Primū eſt hoc. ℞. olei recētis amigdalaꝝ dul. olei de ſiſamo. aā. ℥. j. pinguedis cerui vrſi ⁊ taſſi. ana. ℥. ß. pul. arthenite. ʒ. ſ. ɔquaſſent ſil̄ ⁊ ex iſtis actu calīs lungat tota ſpina a p̄n° colli vſq3 ad caudā q̄ter ī die nāli leuiter ɔfricādo. ¶ 2ᵐ vo p̄ncipale eſt. vt iūcture ei⁹ ⁊ pedes ſepe lauent cum aq̄ decoctionis vel brodio dabaon ⁊ eſt taſſus. ⁊ eſt de remedijs Aui. 22ᵃ tertij. ¶ Tertiū vero principale ſi potēs eſt ad expēſam. vt ſit ꝑpinquus macellatorib⁹ a q̄b⁹ accipiat pelles arietis vel caſtrati velociter ab aīali excoriato ⁊ feſtināter veſtiat membra predicta pellib⁹ illis anteq3 ab eis euaneſcat calor ab illis animalibus infuſus. In iſtis enim duobus remedijs latet ſanitatis eius remedium ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſiliū. 144. De p̄ſeruatione ab oppilationibus ⁊ a tēſione magna in ſtomacho a materia flegmatica in coventoſata.

Veneradus in chriſto pater dn̄s archidiaconus eccleſie maioris. Pataiine pro regimine p̄ſeruationis ab euētu oppilōnū ⁊ tēſionis magne in ſtomacho ɔueniētiū a mā flatica mucillaginoſa vitrea ⁊ aquoſa. q̄ materie vētoſe in ſtomacho frequēter dolores intēſiuos ⁊ extēſiuos ibidem efficiūt. modū teneat infraſcriptū. ¶ Primo quidē accipiat de iſtis pillis vſq3 ad medietatē mēſis iunij oī 5ᵃ die vnā paꝝ aā cenā. Et ſi ɔtingeret ipſum percipere ſe grauatū in toto corꝑe poſſet ex eis accipere. vij. oī fine mēſis vnius in aurora. ⁊ tardare aſſumptionē cibi poſt ſex horas. Eſt aūt earum deſcriptio talis. ℞. aloes preparati. ℥. ß. agarici electi ℈. ij. cartami polipodij calloquintide. aā. ℈. ß. ℥℥. electi calamēti. aā. gra. vj. ſalis indi ⁊ nitri. aā. ℈. ß. cū ſucco roſaꝝ formenī pillē de oī. ʒ. vj. ⁊ ɔſeruent in pixide cū puluere cinamomi. Et attendat φ pōt eis vti toto tpe vite ſue. ¶ 2° vo vtat hac ɔfectione de qua ꝑ totū mēſem maij ſemꝑ accipiat ante prādiū ꝑ horā. ſ. ß. rotulā. j. ⁊ bibat poſt eā quartā partem cyathi optimi vini albi nō dulcis ⁊ bñ fumoſi. Et eſt eius deſcriptio talis. ℞. ſpēꝝ ligni aloes: ſpecieꝝ dyacalamēti: ſpērū dyacimini. aā. ʒ. ſ. zuccari al. lib. ſ. ß. cū aqua mēthe. fiat ɔfectio in rotulis magnis: ⁊ coopiant cū folijs auri. Et ſi vteret ɔfectiōe iſta a medietate ſeptēbris vſq3 ad mediū maij ſemper eſſet ei ɔueniēs. ¶ 3° vero principalr habeat ꝑpe ſe electuariū hoc de quo ponat coclear vnū cum cyatis quatuor decoctionis cliſteris vt ſibi dixi. in q̄ cliſteri ponat de oleo liliōꝝ al. ⁊ aneti 3ᵃ pars cyathi pro quocunq3. Et electuarium eſt hoc. ℞. benedicte ſimplicis electuarij de baccis lauri: eluarij indi. ana. ℥. j. ß. ſalis gēme. ʒ. ij. caſſiefiſtule: zuccari rub. aā. ℥. ij. cūterant ſimul vltimate in mortario ⁊ ſeruet in vaſe vitreo bñ cooperto. ¶ 4° principalr attēdat φ ſi aliqñ ſentiret tēſionē ⁊ grauitatē ī ſtomacho ⁊ rugitū ⁊ motionē vētoſitatū poſt cenā per vnā horā ſupponat ſtomacho pettia3 vnā hui⁹ vnguēti: q̄ habeat amplitudinē vni⁹ ſpāſe ⁊ calīa ſupꝑligeť. cui⁹ deſcriptio. ℞. olei amigdalaꝝ amaraꝝ: olei de mentha de origano ana. ℥. j. olei nardini. ℥. j. ß. maſticis ſpice ſquinanti zuccari roſ. calami aromatici aā. ʒ. ß. corallorum amborum. aā. ʒ. ij. reſine electe. ℥. iij. laudani. ʒ. v. diſſoluantur gumme cum modico aceti acuti ⁊ incorporentur cum. ℥. j. cere diligenti commixtione: ⁊ cum fuerint tepefacta apponant ſpecies ⁊ diligēter incorporent cum alijs ⁊ reſeruetur in vaſe vitreato bene cooperto.

In cibatione vero ſua euitet bletas ſpinachias lactucā endiuiā portulacā ⁊ cucur. ꝑpric. Et in ſumma dimittant oīa fercula herbarū vel aliaꝝ rerū frigidarū. Si tñ q̄nq3 placeret accipere de lactuca vel portulaca ⁊c̄. cōmiſceat eis equalē quantitatē herbarū calidarum: ſicut ſaluiā roſmarinū mēthā hyſopū ſerpillū feniculū petroſilīū. melius tñ ſalatiiū eſſet locuſte. i. rāpū 3coli ſuo tpe ſparagi ⁊ cappares. ¶ 2° etiā dimittat vſum ciboꝝ oppilatiuoꝝ: ſicut piſciū

cãcrorꝝ ⁊ ꝓpꝛie anguillarꝝ ⁊ tẽcharꝝ.piſcib⁹ iñ ſalſis vıi põt: ⁊ luccis varıolis ⁊ torrẽtinis ⁊ alijs laudabilibus hñtibus carnes ſolidas ⁊ paucã viſcoſitatẽ. ¶ Euitet etiã 3° cibos paſtiles ⁊ riliquos oppilatiuos ⁊ viſcoſos vt cutes ⁊ neruos aīalıũ ⁊ cerebrũ ⁊ caudarꝝ eorum ⁊ ventres in multo vſu. ¶ Relinquat etiam vſum lõgũ ⁊ magne quantitatis ceraſorꝝ ⁊ fructuũ humidorꝝ: ⁊ pꝛopꝛie dimittat pira muſcata cucu. ⁊ angurias: pepones autẽ ⁊ ficus. ⁊ vue: ⁊ amigdale: ⁊ auellane ſunt ei conuenientes. ¶ De ſapoꝛib⁹ aũt laudatᷓ ei agreſta: ⁊ ſuccus lymonũ ſaltorꝝ ⁊ arãciorꝝ. Uſum aũt aceti ⁊ vini granatorꝝ dimittat: aut raro de eis accipiat. ¶ Uſus vero ſpẽrũ. vt. ʒ ʒ. piperis: croci: cinamomi: galãge nucis muſca. macis: ⁊ ꝯſimilium placent.

Potus aũt eius ſit vinũ albũ coloꝛe: ſubſtãtia ſubtile: bene dyaphanum ⁊ clarum: odoꝛe ſuaue: ſapoꝛe medium inter dulce ⁊ põticum: quod ſi bene potens ⁊ fumoſum pluſq̃ mediocriter: ⁊ vtatur eo puro. Et ſi fuerit neceſſarium aquã in ei cõmiſcere: tunc commiſceatᷓ 3ª vel 4ª ps aq̃ cocte que fuerit de ciſterna: vel laudabili puteo. Hec in ſumma ſunt remedia ⁊ mod⁹ regis melioꝛa que fieri pñt ꝑ eo ad laudẽ dei oīpotẽtis. Amen.

Cõſiliũ.145. De q̃nq̃ malis diſpõnib⁹. videlicʒ. ¶ De tremoꝛe vniuerſali membꝛoꝛum. ¶ De motu tremulo coꝛdis. ¶ De humoꝛoſitate ⁊ immoderata humiditate in ſtomacho generata a mala complerione eius frigida et humida. ¶ De nocumẽto diminutionis ⁊ coꝛruptionis viſus. ¶ De doloꝛe ſpatularum: et ſpine totius: ⁊ crurium: et coxarum.

Quinq̃ ſunt diſpões q̃ remanſerũt in nobili viro Nicolao trũdo: ſiue ipſas egritudines: ſiue accñtia nolare velis. Uidẽtur tñ oẽs ille ab vna radice traxiſſe pꝛincipiũ ⁊ ab ea depẽdere. ¶ Eſt enim mala complerio frigida ⁊ humida ſtomachi: coꝛdis: ⁊ cerebri eius: nõ parum etiã epaci cõicata. ꝓpter qđ vniuerſa eius egritudo frida ⁊ humida neceſſario in toto reſultat. Horꝝ enim mẽbꝛorꝝ q̃tuoꝛ predictorũ lapſus naturalis ſiue preternaturalis toti facilius cõmunicari poteſt coꝛpoꝛi cũ alioꝛum mẽbꝛorꝝ lapſus ſtomachi epatis coꝛdis ⁊ cerebri cõplõnem euertere poſſit: pꝛopter quod facile ſaluari pñt oīa illa accidentia ab hac radice dependere.

Propter malã enim cõplõnẽ cerebri ḡnantur in eo flegmata mucillaginoſa ⁊ aq̃ſa: q̃ ſine ſui fluxibilitate: ſiue diſſolutione a nãli caloꝛe i eo facta ꝓpelluntᷓ ad neruos motiuos: ⁊ ad nuchã: ⁊ infunduntᷓ in eis. Uñ ꝓpter illorꝝ flegmatũ mollificatiõnẽ ⁊ põderoſitatẽ ḡuatᷓ ſuſtẽtatiua potẽtia: ita q̃ mẽbꝛa ſm̃ exigẽtiã dicte põnis ab eo ſuſtẽtari nõ pñt ꝯueniẽter. Et ad ſubleuandum ⁊ ꝯ operãdũ nocumẽto ꝓueniẽti ab hac mala complerione ⁊ a multitudine flatũ ꝓueniẽti mouetᷓ virtus: ⁊ de facto mouet mẽbꝛũ ad differẽtiã poſitionis oppoſitãq̃ ei ad quã mouet mã iſta ꝑdicta. ꝓpter qđ tremoꝛ eſt moꝛb⁹ officialis. i. mala cõplõ in ſtrãlis mẽbꝛorꝝ ꝓueniẽs ꝓpter defectũ virtutis motiue. ſ. factũ a mala cõplõne vel mã ꝑdictis. ⁊ eſt defectus ꝯtinuãdi motũ lacertorꝝ cõpar. i. eq̃lis grauitati. ſ. a mã ꝓueniẽti. ſilr etiã cõpar virtuti. i. potẽtie virtutis itromittẽti. ſ. actualr mouẽti membꝛa ſua motiue volũtaria q̃ ꝓuenit ab appetitu virtutis mẽbꝛi aīati mouẽtis mẽbꝛa motu ꝯueniẽti. Uñ ꝓpter hoc mot⁹ volũtarij ꝯmiſcentᷓ cũ motib⁹ inuolũtarijs. ſ. ꝓueniẽtib⁹ a mala cõplõne vel mã ꝑdictis. ꝓp qđ coꝛrelarie inferᷓ q̃ hec egritudo ẽ accñs ꝓueniẽs motiue virtuti: ſicut ſtupoꝛ eſt accñs ꝓueniẽs virtuti ſenſitiue. ſ. ſenſui tact⁹. Et hec diffinitio eſt pñcipis. 2ª tertij. cap̃. de tremoꝛe. vbi inq̃t. Tremoꝛ eſt moꝛb⁹ officialis eueniẽs ꝓp defectũ virtutis motiue a motu lacertorꝝ ſm̃ ꝯtinuitatẽ compar grauitati cõpari intromittẽti ſua motiõe motionẽ volũtariã quare cõmiſcentᷓ mot⁹ volũtarij cũ motibus inuolũtarijs: ⁊ eſt nocumẽtũ in virtute motiua ſicut ſtupoꝛ eſt leſio in ſenſibili. Uide ergo q̃tũ nocumẽtũ eſt tremoꝛ capitis bꝛachiorꝝ ⁊ aliarꝝ ptiũ. hoc enim ſignificat lapſũ in cerebꝛo exñtẽ mẽbꝛis mobilib⁹ cõicatũ ꝟtutẽ motiuã ⁊ q̃tatiuã ledẽtẽ leſione coꝛruptiõis. ꝓpter qđ eſt egritudo ſeua valde parꝝ bñ itellecta ⁊ raro bñ curata. ¶ Pro cõplemẽto igitᷓ hui⁹ tremoꝛis q̃ notabilr alleuiat⁹ eſt vt ſenſus oñdit tria mihi viſa ſunt ſibi cõſcribẽda remedia. ¶ Pꝛimũ horꝝ eſt. vt iſte vir ſepe accipiat i mane. ʒ. iiij. vl̃. v. lactis actu cali: ⁊ mltũ nuce muſ. vtatᷓ ẽt in cibis ſuis. ¶ 2m ſpãle eſt: vt ſepe vtatᷓ iunctione a collo vſq̃ ad finẽ ſpatularꝝ fcã ex oleo iſto. ℞. ſẽis canapis: florꝝ andacoche. añ. ʒ. ß. olei onfancini. ʒ. ß. cinamomi electiſſimi. ʒ. vj. bulliãt oīa ſil vſq̃ ad cõſumptionẽ medietatis. ⁊ ex eo calo iunganᷓ loca ꝑdicta actu calo mediocriter ꝯfricãdo ea. Cinamomũ eñi hʒ magnã ꝓprietatẽ i tremoꝛe. vt legiᷓ ſcđo cañ. cap̃. de eo. ⁊ oleũ de ſemie canapis. ⁊ andacocha electiſſima ſunt in hac diſpõne. vt legitᷓ ab Auicẽna. 3° cañ. fen. 2ª. cap̃. de cura tremoꝛis. vbi inq̃t. Et inũctio cum oleo canapino ⁊ de andacocha mirabilem habet pꝛopꝛietatẽ. ⁊ ſ...liter empl...u ex ea factum. ſ. recenti ſolũmodo. ¶ 3m vero pꝛincipale et expertũ eſt. vt eger iſte ſemel in ſeptimana in auroꝛa accipiat. ʒ. ß. ꝯfectionis anacardine diſſolute cũ modico aque roſmarini tepefacte: ⁊ tardetᷓ poſt cibus horis ad minus q̃tuoꝛ. ⁊ eligatᷓ anacardia ꝯfectio deſcripta i 9° Almãſo. cap̃. 7°. Eſt eñi nobilioꝛ alteris ⁊ nõ dubites de eius caliditate cũ ſcribitᷓ q̃ ꝓuocat ilico ſudoꝛẽ ⁊ inducit febꝛẽ: hoc eñi intelligitur in frequẽtia vſus eius ⁊ quãtitate magna. ⁊c.

Secundum accñs huius viri eſt mot⁹ tremulus coꝛdis ei⁹ qui fuit marima cã olim ſuarum egritudinum. Cu... quidẽ cauſa eſt mala cõplerio ⁊ materia pre...cta eo modo verificando ipſum ſicut de alioꝛu... me...bꝛoꝛum tremoꝛe dictum eſt. Et q2 hec diſp...no oīno remota eſt. pꝛopter quod totius co... vires reſtaurate ſunt. Ideo in hac diſpoſition... nõ ponaʒ niſi ſingularia remedia duo. ¶ Pꝛim... autem horꝝ eſt ad tollẽdũ egritudinem ſi recidiu...ret ⁊ ꝑ habẽdo aduẽtum eius vt vir iſte ſemper poſſet appẽtuʒ

collo ſuo iacentem ſuꝑ corde ſuo electiſſimum ſma-
ragdū. habet enī ꝓprietatē mirabilē i ꝯfortādo cor
⁊ ſtomachum etiā. lȝ ſit cōplexionis frigide et ſicce.
¶ Secundū ꝟo ſpāle remediū eſt. vt vir iſte ſuꝑ cor
de ſuo ſemꝑ portet cerotū factū in hunc modum. ex
hoc enī ceroto ab eo portato motus tremulus cor-
dis oīno remotus fuit. Cuius deſcriptio. ℞. zedoa-
rie carabe oſſis de corde cerui been albi ⁊ ru. aā. ʒ. i.
foliorū ⁊ ſeminis baſiliconis macis doronici. aā. ʒ. ſ.
croci. ʒ. ß. hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphiri. aā. ℈. ß. mar
garitarū electarū. ℈. ij. ligni aloes. ʒ. i. ß. muſci am
bre. aā. gra. ij. reſine clare diſſolute cū modico aceti
⁊ bene colate. ℥. ij. capitū roſ. ʒ. i. ß. cere albe. ʒ. ij. fiat
cerotū ſpericū ſicut nebula qd ſemꝑ ſuꝑ corde affi-
xum teneatur adhuc ꝑ ſpatiū medietatis anni.

Tertium principale accñs hui⁹ viri ē hu
moroſitas ⁊ imoderata humi-
ditas in ſtomacho ei⁹ genita a mala cōplxone frigi
da ⁊ humida ſtomachi ſui. ꝓpter enī innati caloris
ſui debilitatē chilus multū diminute digerit: ⁊ cru-
dus ⁊ aquoſus: q̄ poſtea ad ſtomachū attract⁹ ⁊ ex
pulſus gr̄a ſui nutrimēti multiplicatus facit in ipo
ſtomacho humiditatis ⁊ aquoſitatis augmentum
⁊ mucillaginoſe materiei q̄titatem multam. q̄ ibi
dē ꝯuertit in flata: ⁊ poſtea deſcēdētia ad ſtōm no-
cumētū augmētant in ipo maius q̄ erat. ꝓpter qd
efficitur in ſtomacho ſuo circularis regeneratio ma
teriei ꝑdictarū. tñ ꝓpter malā cōplexionē cerebri eſ
ſentialē in eo. tū ꝓpter nocumentū auctū ꝑ colligan
tiam ſtomachi ad ipm ⁊ ecōuerſo: vt legi pōt q̄nta
tertij. cap̄. de catarro. ⁊ 3° de partibus animalium.
cap̄. de cura cerebri. ¶ Et ex hoc fundamento mani
feſte cōcluditur cauſa multitudinis ſputaminis in
hoc viro. ¶ Sequitur ſecundo q̄ impoſſibile eſt hūc
virum abſolui a ſputamine illo: niſi rectificetur ſto-
machus ⁊ cerebrū. ¶ Sequitur tertio q̄ cura hui⁹
rei eſt valde difficilis. Et ſequitur quarto q̄ fortaſ-
ſis nunq̄ ab hoc ſputamine curabitur: et maxime
dum multo vtetur coitu.

Propter huius inq̄ ſtomachi rectificatio
nem q̄uq̄ deſcribā ſingularia re
media. ¶ Primū q̄dem de interioribus eſt hoc. ℞
cinamomi electi maſticis. aā. ʒ. i. granorū mirti: hy-
pocʒſtidos: ſpodij: coriandri ꝑparati. aā. ℈. iiij. fiat
omnium ꝑ ſe puluis. deinde miſceatur de quo ſem
per accipiatur añ cibum. ʒ. ß. cum modico vini aro.
¶ Secundū eſt q̄ ſemꝑ poſt cenā vtatur hac confe
ctione. ℞. trociſ. de roſ. deſcriptione maiori. ʒ. i. tro-
ciſ. de ſpodio. ℈. iiij. cimini torrefacti. ʒ. i. ß. zuccari
ſcōe decoctionis. ℥. iiij. cū aqua menthe. fiat ꝯfectio
in rotulis quatuor. ʒ. ¶ Tertiū eſt vt aliquādo acci
piat. ſ. bis in ſeptimana. ℥. ij. aque menthe aroma-
tice cum. ℥. ij. aque roriſmarini: vt ſupra dictū eſt.
¶ Quartū eſt vt exterius applicet ſtomacho hoc ce
rotum. ℞. laudani electi: reſine clare: picis naualis
aā. ℥. ß. gallie muſca. ʒ. ij. gariofilorū: maſticis: pire-
tri: cinamomi: ſpodij. aā. ℈. i. cere quantum ſufficit
fiat cerotum bene tenax. ¶ Quintū principaler pro
prie gratia mundificationis ⁊ cōfortationis ſtoma
chi eſt hoc. ℞. pillularū de ſpeciebꝰ. ʒ. i. ß. macis: ga-
lange: maſticis: coriandri: preparati. aā. gra. vi. cū
ſucco menthe formētur pillule de omni. ʒ. vij. de q̄-
bus vna omni tertia vel quarta die accipi pōt ꝑ me
diam horā ante cenā non pretermittendo reliqua
remedia, que iam dicta ſunt.

Quartū accidens principale hūc virū mo
leſtans ⁊ vertens ad ſe curam eſt
nocumentū viſus qd aliqñ eſt nocumentū diminu
tionis: eo q̄ obiecta viſibilia, vſq̄ ad diſtātiā ꝯſuetā
non bene ꝑcipit potentia viſiua ſm colores q̄titā-
tes: ſitus ⁊ figuras ipſorū. Accidit enī q̄nq̄ nocumē
tum corruptionis viſus: qm̄ videt ei ꝑcipere in me
dio exteri⁹ obiecta que nequaq̄ ibi ſūt. ꝓpter qd no
cumentū hẽt corruptio viſionis reducit ad capitu
lum de imaginationib⁹: ⁊ imaginationib⁹ ipſis fre
quenter ſuccedit aqua: ⁊ aque ſuccedit pannus: q̄
falſe nominatur cataracta: niſi ꝑ ipm intelligatur
pannus per defluxum genitus. His igit̄ diſpoſitiōi-
bus duplici remedio prouidendum eſſe decreuim⁹.
¶ Et primū horū eſt vt poſt cenam accipiat vnā de
infraſcriptis pillis. ℞. aloes epatici in fuſi in ſucci fe
niculi ꝑ ſeptimanā vnā. ℥. i. ſpēꝝ iere ſimplicis pil-
lularum lucis. deſcriptiōe Lucis in āntidotario. aā.
℥ i. ß. cū ſucco feniculi formentur pillule de ol. ʒ. vi. de
his ergo ſumatur vna per duas horas poſt cenam
¶ Scōm eſt colliriū hoc de quo ſingulo die oculis
eius. iiij. vel. v. imponat̄ gutta. i. ipſo ſedente reſupi
ne. Cuius deſcriptio. ℞. ſucci feniculi depurati ſuc-
ci celidonie ⁊ eufragie. ana. ℥. ß. tucie preparate. ℈.
iiij. fellis piſcis ſaboth: ⁊ eſt luci⁹ vel variolus. ℥. ß.
miſce ⁊ expoſitum ſoli teneatur diu.

Quintū principale accñs moleſtās hūc vi
rū eſt dolor ſpatularū ⁊ ſpine to-
tius ⁊ crurū ⁊ coxarum. Et huic q̄dem dolori nō vi
detur mihi aliter cū ꝑuiſione ꝓuidendū eſſe q̄ cū re
ctificatiōe ſtomachi cerebri ⁊ cordis: de q̄bus dictū
eſt ſupra: ⁊ ipm dolorē remoueri vidi. ¶ Si tñ inſta-
ret dolor in ſpatulis ⁊ ſpina vngnat̄ cū hac inūctio
ne. ℞. olei de croco de coſto de lilijs albis. aā. ℥. i. ca
ſtorei piperis piretri. aā ℥. ß. croci. ℈. i. cere albe. q.
ſ. fiat vnguentū molle ⁊ actu calidū ſpatulis ⁊ toti
ſpine applicetur ter in die. ¶ Si aūt dolor iſtaret in
cruribus. tunc eidē ꝓuideatur cum ablutione actu
calida ex his ſpeciebꝰ facta. ℞. eupatorij abſinthij
aſſari ſaluie betonice aā. M. iij. radicū peucedani.
M. iiij. cōtundant̄ ⁊ incidant̄ ⁊ coquant̄ in q̄titate
magna aque vſq̄ ad ꝯſumptionē tertie partis. Ita
q̄ ꝑdictorū accūtiū cura felicitabit̄ auxiliante deo
cū applicatione ꝑdictorum inſtrumentorum.

Caueat tñ vir iſte a cibis humidis ſicut ble
ta ſpinachia portu. cucur. ⁊ ſiliȝ
que nunq̄ accipiat niſi in parua quātitate ⁊ in vſu
paruo. Melones aūt bñ dulces ⁊ maturos comede
re pōt lȝ non omni die. Ficus aūt recentes ꝯcedun-
tur ei: ⁊ ſimiliter vue bñ mature: ⁊ amigdale dulces
⁊ granata dulcia ſiue muza ⁊ perſica: licet in paruo
vſu. Uitet etiam multi aceti vſū. ſed loco ei⁹ come-
dere poteſt agreſtam recentē ⁊ ſalitam ⁊ ſuccū arā
ciorum ⁊ lymonum conditorum. vſus etiam butyri
dimittendus eſt: ſed oleum oliuarum melius eſt ei.

¶ Potus vero ei⁹ exiſtat vinū rubeū vel ſubrubeū ſaporis mediocris nō valde pōticū vel bruſcū ſubſtātia clarū hñ odoriferū ꝛ nō valde fumoſum. ego aūt tale vinū ꝯceſſi argumēto ſumpto a debilitate ſtomachi ꝛ epatꝫ nec vidi cerebro nocere vel neruis: nec aliqđ efficere nocu͂m. Secundū tñ ſniam ſapiētū laudarē ei hydromel: ꝛ ꝓpꝛie in quo coq̄retur cinamomum. ¶ Neruis eni͂ cerebro ſtō ꝛ cordi ſolenniter cōueniret ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōſilium.146. De conualeſcēte a fe. tertiana nota cui ſucceſſit vomitus fluxus vētris tenſio hypocūdrij ſiniſtri: cum dolore ſplenis.

FEbris quā paſſus eſt iſte nobilis adoleſcēs de ciuitate Brixie fuit ſimplex t'tiana nota cholera vitellina genita ex mixtione fla‑tis groſſi cum cholera: ꝛ fuerūt paroxiſmi ei⁹ ſolū omni tertio die affugentes ſicut eſt ꝓpꝛium talib⁹ febribus ꝛ erat parox. longitudo. 16. horarū ad plus vel. 18. Accidentia v'o hāc febrem cōcomitantia fuerunt tria principaliter inter alia verenda magis. ¶ Primū accidēs fuit vomitus in principio paroxiſmi q̄ lꝫ laudabilis exiſtat tñ verēdus erat: q2 ſupfluus ꝛ virtutē debilitās. ¶ 2m fuit dyarria valde fortis ex materieb⁹ ſpē diſtinctis omnibus preter ſanguinē: q̄ etiam non parꝝ timendus erat: q2 incidebat in canonē veteris affoꝝ ſcđs Egeſtiones diuerſoꝝ coloꝝ ſponte facte: malnꝫ ꝛc. ¶ Tertiū accidēs ꝛ fortius ꝑdictis tenſio hypocūdrij ſiniſtri cum dolore ſplenis ex corruptione materierum cholericarum que aduſte fiebant in fe. tales enim materias contingebat commiſceri melle fecali ꝛ attrahi ad ſplenē tanq̄ ad receptaculum earū. Ex quibus complexio ſplenis corrupta erat: ꝛ adhuc eſt adeo q̄ verendum eſt de cōuerſione diſpoſitionis eius in tympanitem: aut fortaſſis caſus in melācholiā mirachia: qui ambo ſūt grandis ſpeculationis ꝛ timendi caſus.

PRopter qđ ex predictis infertur oportere regimē eius diligenti ſpeculatione menſurandum eſſe. euitando adminiſtrationem ciborum omnium ꝛ potuum omnium dulcium ꝛ vētoſabilium: ꝛ eorum qui ſunt apti groſſitudine et viſcoſitate ſua oppilationes facere ꝛ innuentas confirmare. ¶ De regimine autem ex parte medicinali ꝫ quatuor videntur mihi eſſe obſeruanda ſaltem per totum preſentem menſem. ¶ Primum eſt confectio de qua ſemper ante cenam ꝛ ante prandium accipiat rotulam vnam. ʒ. iij. Cuius deſcriptio. ℞. trociſ. dyarodō. trociſ. de capparibus. trociſ. de eupa. añ. ʒ. ſ. pulueris zucce. ℥. v. fiat confectio ſolida cuꝫ aqua ſublimationis apij. ¶ Secundum principale quo vti debet eſt digeſtiuuꝫ hoc de quo accipiat ſaltem omni alterna die in aurora ꝛ tardet cibū ſuuꝫ ſaltem horis quatuor. ℞. aque ſublimationis lingue ceruine. ℥. iiij. aque farfare. ℥. ſ. miſce et totum ſit doſis vna et calefiat. ¶ Tertium principale eſt vſus harum pillularum de q̄bus die intermedia ſecunde aſſumptiōis digeſtiui accipiat duas autȳnā ſm intentionem congrue operationis illarum. Cuius deſcriptio. ℞. armoniaci mollioris ꝛ electi. ʒ. j. ß. al. infuſi in aqua cicoree per noctem. j. ℥. j. ß. maſtices. ℈. ß. croci. gra. vj. incorporentꝰ omnia inſimul ꝛ fiāt pillule ex oi. ʒ. vj. ꝛ accipiātur vt ſupra. ¶ 4m remedium ſpāle in quo valde eſt confidendū: eſt vſus ceroti cuius materia extendatur ſup corio facto ſm figurā lunarē ꝛ applicetur hypocūdrio ſiniſtro ſꝫ inceſſum coſtaruꝫ inferius. Cuius reuolutio ꝑtingat infra vmbilicū vſq3 ad os anche ꝛ fixum ſemꝑ in eodeꝫ loco remaneat. Cuius deſcriptio. ℞. bdelij mollis ꝛ ſubalbidi armoniaci. vt ſupra. añ. ʒ. ij. agni caſti tamariſci ſcolopē. corticum radicū capparorum. ana. ʒ. j. ſeminis plantaginis ariſto. ro. oppo. cipert. añ. ℥. ſ. diſſoluantur gumme ꝛ coquantur predicte cum aceto ſquillitico: ꝛ fiant cerota. vt ſupra. ¶ Et ſi ex materia dicte compoſitionis optaueris facere vnguentum molle omnia predicta preter acetū ſquilliticum incorporentur cum oleo de capparibus ꝛ de citonijs. ana. ꝛ cum ſufficienti quantitate cere reducantur ad glutinoſitatem conuenienteꝫ ꝛ fiat ex eo inunctio predicti hypocūdrij ter in die naturali. Si autem res videretur prolōgari: ꝛ ad terminationeꝫ non bonam reuerti oporteret ꝑticulariter deſcribi diſpoſitionem ꝛ accidentia que remanſiſſent: ꝛ tunc compreſſius conſiderando vberius ꝓuideri poſſet ad laudem dei. Amen.

Cōſilium.147. De octo malis diſpoſitionibus. ſ3. ¶ De mala cōplexione frigida ꝛ humida ſtomachi. ¶ De catarro cuꝫ multitudine materierum flegmaticaꝝ q̄ multū falſe ſunt. ¶ De frequēti apparitione imaginationum que minanꝰ corruptioneꝫ viſus. ¶ De grauedine lingue ad ſermocinandū cum dolore in radice eius. ¶ De aſmate ꝑiodice eueniente. ¶ De multitudine ructuum ꝛ rugitu in ſtō ꝛ ventre inferiori. ¶ De ventoſitate in parte inferiori mināte herniam futuram. ¶ De laxitudine ſiue debilitate mēbrorum omnium ad motū. ¶ Diuiditur aūt Conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictaꝝ diſpoſitionum: ꝛ de cōplexione membrorum ꝛ totius patientis. Cap. j.

VIr nobilis Damianus de foro iulij diocesis aqlegienſis diuerſis egritudinib⁹ ꝛ accidentibus moleſtatur ingenter. ¶ Et primum quidem eorum eſt mala complexio ſtomachi ipſius frigida ꝛ humida: quam credo ego magis ꝓueniſſe ꝓpter exceſſum regiminis ſex rerum non naturalium q̄uā a principio generationis: q̄m naturalis complexio eius recedit a mediocri per augmentum caliditatis et humiditatis: magis tamen per augmentum humiditatis q̄ caliditatis. Naturalis enim cōplexio eius videtur eſſe ſanguinea ſm vniuerſum habitudinem: eo quia rubedo in toto repreſentatur ꝛ carnoſitatis augmentum habet notabiliter ꝛ membra eius groſſa ſunt ꝛ ſolida ſatis ꝛ capillorum omnium manifeſta eſt rubedo ꝛ eſt longi ſomni ꝛ multitudinem ſputi ꝛ aliarum ſuperfluitatum hꝫ cum

reliquis

reliq̄s ſignis augmētū ſanguinis p̄tedētib⁹. ¶ Par
ticularis ꝟo mēbroꝝ cōplo videt̄ ſe hr̄e taliter: qm̄
ſtomachus ei⁹ abūdanti humiditati laborat: qđ ar
guit multitudo ſaliualis humiditatis: tardus ap=
petit⁹: pauca ſitis: vētoſitatū multitudo cū eru=
ctuatioib⁹: tēſione q̄plurima ⁊ gurgulationib⁹ i ſto
macho ſepe perceptis. velut cū aq̄ aut aer vehemē=
ter pulſus includit̄. ¶ Cōplexio epatis ad calidita=
tem notabilē declinat ⁊ humiditatē lȝ intēſi⁹ calidū
ſit epar eius q̄ humidū qđ facile deducitur: eo. q̄
vrina eius in tinctura notabilr̄ eleuatur a gradu ci
trinatis intēſe vſq̄ ad ruffedinē manifeſtā: ⁊ in hy=
pocundrio dextro ipſius caliditatis p̄cipit̄ tactu: et
eius excuntia in tinctura notabilr̄ ſunt eleuata ⁊ fre
quenter ſitis cuȝ oris amaritudine aliquāta repre
ſentatur: ⁊ eſt in eo pulſus magnus velox. nō tamē
frequens per ſe niſi cum moleſtatur aſmate vt infra
dicet̄: ⁊ repreſentat̄ pulſus velox cum inclinatione
ad remiſſam intenſionem ⁊ duritiē. ¶ Capitis autē
naturalis cōplo ad caliditatem ⁊ humiditatē decli
nat intenſe: qđ apparet ex multis: imo ex tactu par
tium eius caliditas cum mollitie repreſentat̄. ¶ Se
cundo q̄ multitudo effuſionis ſup̄fluitatū per ocu
los ⁊ aures abūdat abſq̄ frigiditate cū predictis
ſup̄fluitatibus percepta: que tñ humiditas in ſapo
re ſuo nullā vt in pluribus excellētā ſaporis hr̄t: lȝ
q̄nq̄ ſapor ſalſus in p̄dictis effuſionibus p̄cipiat̄: ⁊
ꝓpter cū ꝯtingit epar cholericū māȝ notabilr̄ aquo=
ſitati ſanguinis cōmiſcere: ex q̄bus ſalſedo in predi
cta cōmixtione percipitur. Neq̄ eniȝ hec ſalſedo in
p̄dictis ꝑuenire pōt ex putredine p̄dictarū m̄aeruȝ.
Neq̄ etiā ex aduſtione earum: vnū eniȝ in eo ſignū
putredinis vel aduſtionis ſufficiens demōſtratiuū
non videt̄: ſi q̄s bñ conſiderat: quare predicta ſalſe
do prouenit ex miſtione pauce cholere vel vaporis
cū multitudine aquoſitatis ſanguinis ⁊ flegmatis
huius ſermones colligendi ſunt p̄ma p̄mi. cap̄. de
humoribus in facto cauſe ibi. Omnis enim ſalſedi=
nis cā ⁊c. Multa aūt ſigna humiditatis cerebri ⁊ ca
liditatis eius exceſſiue hic adducere potuiſſem. ſed
hec videntur ſufficere. ¶ Cōtra: q̄ in capite ei⁹ mul
titudo capilloꝝ ruffoꝝ: qui etiā ſunt groſſi et ſolidi
ſatis repreſentat̄: ſed hec arguūt cerebrū calidū ⁊
ſiccū: eo q̄ multitudo capilloꝝ arguit multitudinē
vaporum qui ſunt materia ipſoꝝ ⁊ generantur per
aduſtionē. vt patet ſeptima quarti in exordio. Ca=
pillus enim naſcit̄ ex vapore fumoſo ⁊c. ¶ Huic mo
tiuo dicēdū eſt. q̄ lȝ mālis cauſa capilloꝝ exiſtat
vapor predictus: ipſa tñ p̄ncipalius eleuatur a toto
corpore inferiori ⁊ recipit̄ in caput tanq̄ in caminū
totius: ⁊ propter hoc q̄ cerebrū eſt amplu⁹ humidū
q̄ calidū. Jđ refrāgunt̄ predicti vapores. ꝓpterea
q̄ ⁊ ſi capilli ſint multi: q̄ vapor eſt mult⁹: ⁊ ſint ru=
bicundi: quia vniuerſa complo ⁊ ſimiliter partialis
cerebri cōplo eſt calida ⁊ vapor aſſimilatur nature
ſanguinis abūdātis in eo: ideo tanta in capillis tin
ctura conſiſtit: ⁊ q̄ vapor ille notabilr̄ humidus eſt.
iđ refrāgit ſiccitatē que ſoliditatis ⁊ groſſitudinis
capilloꝝ exiſteret cauſa per ſe. Vñ ⁊ plani ſunt in eo
capilli: propter humiditatis augmentū. ſicut ſolidi
fierent ⁊ criſpi ꝓpter augmētum ſiccitatis. ¶ Am=
plius caliditatē ⁊ humiditatē cerebri arguit facili=
tas ⁊ ꝓmptitudo in op̄ationibus interioribus cere=
bri: eo q̄ vir iſte bene nobilis eſt in op̄atiōib⁹ ⁊ ima
ginationib⁹ ⁊ memoratiua: ſilr̄ etiā exterioꝝ ſenſuū
op̄ationes oīno caliditatis ⁊ humiditatis oſtendūt
velut humoroſitas oculorum ⁊ auditiue potētie di
minutio prouenies ex infuſiōe miringe auditiue ab
humiditate multa facta. Et guſtus etiā aliquanta
diminutio propter predictam cauſam: ⁊ odoratus
remiſſior organi tact⁹ mollities actualis q̄ ex aug=
mento humiditatis proueniunt: vt dictuȝ eſt. ¶ Et
ex eiſdem vere ſignis apparere poteſt q̄ cordis cō=
plexio naturalis ad caliditatem ⁊ humiditateȝ de=
clinat. Non enim vir iſte eſt iracundus vel furibun
dus multū: ⁊ pulſum hȝt magnum ⁊ velocem cum
organi mollitie repreſentatum: ⁊ pectus eius tactu
humidum ⁊ nudum pilis percipitur. vt tāgenti pa=
tere poteſt. ¶ Ex quibus omnibus in vnā cōgrega=
tionē reductis apparet q̄ complexio eius humida
eſt ⁊ calida: cū maiori tamen humiditatis q̄ calidi
tatis augmēto. ¶ Ex his iterū bene conſideratis fa
cile inuenire potes cauſam omnium accñtium que
in ipſo perſeuerant: quin vt in pluribus moleſtatur
catarris per palatū ⁊ nares expulſis. ¶ Secunduȝ
ꝟo accidens eſt multitudo materierum flegmatica
rum que multum ſalſe ſunt. ¶ Tertium accidēs eſt
frequens apparitio imaginationū que minātur ei
corruptionem viſus. ¶ Quarum accidens eſt lingue
grauedo ad ſermocinandum cum aliquali etiaȝ do
lore in radice eius apparente. ¶ Quintum accidēs
eſt aſmatis periodici non debilis euentus: imo mo=
leſti. ¶ Sextū accidens eſt multitudo ructuū ⁊ rugi
tus in ſtomacho ⁊ in vētre inferiori. ¶ Septimū ac=
cidens eſt deſcenſus ventoſitatū ad mēbra genita=
lia que minantur eidem futuraȝ herniā. ¶ Octauū
accñs eſt membrorū motus laxitudo vel impotētia
aut debilitas ad motus exteriores vel exercitia.

Quorum olum accñtium facile aſſigna=
ri p̄nt cauſe: vt nūc ſequit̄. Ma
la eniȝ complo mālis excellenter humida cauſa eſt
multiplicandi flegma i cerebro. qm̄ humiditas ma=
ior q̄ opȝ debet corpus reddere frigidi⁹ q̄ opȝ: ⁊ ꝑ
pt̄e cū fuerit excellenter aucta. ¶ Sive igit̄ augmē
tentur humiditates in cerebro per viā indigōnis: ſi=
ue etiā a reſiduo corporis per modū euaporatiōis.
vel defluxus in cerebro multiplicent̄ cum virtute ex
pulſiua ad ſui eductionē excitet̄: neceſſe eſt p̄dictas
materias aut expelli per palatum: ⁊ ecce catarruȝ.
¶ Aut expelli per nares ſubtiliores humiditatum
partes: ⁊ ecce coriza ſatis acuta ꝓpter ſalſedinem
materieꝝ. ¶ Vel pars haꝝ materierum ad organa
auditꝰ expulſa obtuſum reddit auditū: ꝓpter infu
ſionem organi p̄dicti. ¶ Aut vero per iteriores p̄tes
neruorum ⁊ exteriores. pars aliqua ad oculos ꝓ=
pulſa faciet mollificationē oculoꝝ que iam notabi=
liter in eo inualet: adeo: q̄ palpebrarum extremitas
ab eo cooperitur ſm̄ magnam partē. ¶ Cū aūt ha=
rum materierum vapores ſpiritui viſibili cōmiſcen
tur potētie viſiue rep̄ñtant colores ⁊ mot⁹ ſm̄ diſpō

nes vapoꝝ:ita vt idem q̄nq̄ȝ imaginent̄ varietates
coloꝝ figuraꝝ ⁊ motuū in aere apparētium:que tñ
nequaq̄ȝ in aere inueniunt̄ vñ viſio corrupta reddi
tur:vt clare colligi pōt 3ª tertij.trac.4° cap̄.d̄ ima
ginatiōibus dū inquit.Imaginatiōes ſunt colores
qui ſentiunt̄ viſu:ac ſi eſſent immiſti aeri ⁊ cū in eis
eſt ſtatio rei nō pure inter glatialē:⁊ inter ea que vi
dētur:lege ibi q: ſermo ſubtilis eſt. Vñ ex his facile
ſaluari pōt euent⁹ catarroꝝ ⁊ multiplicatio māeꝝ
p̄dictarum ⁊ corruptionis viſus que ſunt tria p̄ma
accidētia ſuperius tacta.¶Poſt hec aūt cōtēplan=
dū eſt q ſi mā per palatuȝ ⁊ vias alias deferat̄ ad
linguā:⁊ in oculos mouētes ipſam:tūc ꝓhibet̄ eius
cōueniēs motus:qui neceſſari⁹ eſt ad bñ ſermocinā
dum.vt colligi pōt 6ª tertij.cap̄.p̄mo. Et ſi māe ta
les infundant̄ muſculis ⁊ ſubſtāie lingue:tūc pote
rūt ibidē dolorē efficere per modū ſolōnis ꝯtinuita
tis extenſiue nolate:aut per modū ſubite alteratio
nis.Et ex his appet verificatio q̄rti accñtis p̄tacti.
¶Pari etiā rōne verificat̄ accñs q̄ntū qd̄ eſt anheli
tus nocumētū ꝓueniēs:aut a deſcēſu p̄dictaꝝ māe
rum ad pect⁹:aut q: p̄dicte māe oppilāt vias trāſi
tus ſpūs aialis quo moueri debēt organa anheli=
tus.Fit aūt mot⁹ pectoris ptim aialis factus a ſpū
motiuo a cerebro ad pect⁹ delegato. Partim v̄o fit
nālis deuolat⁹:eo mō quo motus cordis ⁊ arteriaꝝ
nālis deuolat̄ a ſapiētib⁹: vt pōt colligi 10ª tertij.
cap̄.de anhelitu.⁊ 3° colliget.cap̄.de eodē. Et iterū
nocumentū in anhelitu:in hoc viro per colligātiam
in hoc euenire pōt a ſtomacho.⁊ credo ipȝ vt in plu
rib⁹ hoc mō euenire ꝓpter māe vel ventoſitates in
ſtomacho ꝯgregatas q̄ cōprimūt dyafragma imme=
diate ⁊ alia organa anhelitus ſecundario ⁊ media
te magis.¶Sexti v̄o accñtis.ſ. multiplicatiōis ru=
ctuū ⁊ māerū i ſtōacho cā eſt mala cōplō hūida iā
p̄dicta per viā indigōnis ledēs ſtōachuȝ:⁊ eſt talis
hūiditas ſubiectiua cā gñatiōis vaporū ⁊ vētoſita
tū:ex q̄bus a virtute ꝓpulſis hincinde accidūt ru=
gitus ⁊ torſiones in ſtomacho iā predicti. ¶At v̄o
inſuper ex p̄dicto fundamēto deducunt̄ vētoſitatū
in inferiori ventre cā multiplicationis ⁊ deſcēſus ea
rū ad inferiores partes violēter facti in eis ab expel
lē te v̄tute:⁊ ꝯgregatio in iguinib⁹ apud femur.Vñ
ex iſtis parat⁹ eſt ad herniā.i.rupturā inguinalē:vt
iam fortaſſis incidit in eā.¶Laſſitudines aūt iun=
cturaꝝ ⁊ impedimentū in motu vel exercitio proue
nit ex humiditatibus iam predictis mollificātibus
⁊ relaxantibus lacertos ⁊ chordas iuncturarum ⁊
ligamenta per que motus in eis compleri dȝ. ¶Ex
quibus liquide apparet que ſit p̄ncipalis viri hui⁹
egritudo.Eſt enim mala complō frigida ⁊ humida
que tamen amplius ledit ipſum per augmentū hu
miditatis ſiccitatis:vt ſuperius declaratum:q̄ etiā
mala complexio aſſociat ſibi octo accñtia ſuperius
declarata ⁊ verenda ſatis. ¶Propter quod vltimo
concluditur q opȝ virum iſtum multum eſſe ſollici=
tum in regimine ſue diſpoſitionis:aliter non ſolum
periculo: ſed ingentibus periculis oīno eſt parat⁹.
¶De regimine huius diſpoſitionis per adminiſtra
tiones ſex rerum non naturalium. Cap̄.ij.

Vir iſte omnino caueat ciuita
tem ⁊ locū habitatio=
nis.que ſunt humida valde ⁊ aquaꝝ
decurſibus ꝓpinqua vel accñtalr hu
mida antiquorū edificiorū vel teſtu
dinalibus reuolutionibus cōpoſita.
Et locus habitationis ad caliditatem ⁊ ſiccitateȝ
notabilem eleuetur:excellētius tamē eſſe debet ad
ſiccitatem q̄ȝ ad caliditatem inclinatus.Et ſi natu=
raliter haberi nō poterit rectificetur ad exiccādum
cū lignis lauri cedri iuniperi abietis ⁊ cōſimilium.
Aut ſuffumigetur eius camera cum thure ſandara
ca colofonia laudano ſtorace ligno aloes ⁊ ꝯſimili=
bus.Aut cuȝ hoc compoſito quod eſt ſolēne.℞.ma
ſticis laudani aſpalti thuris ligni aloes terbentine
reſine ſiccarum.añ.ʒ.ſ. ſtoracis calamite. ʒ.j. pul=
uerizentur oīa: et de his camera eius ſuffumiget̄.

Pro regimine vero motus ⁊ quietis
effugiat ociū quantū
poteſt:immo pedeſtre exercitium ieiuno ſtomacho
factum ſibi valde cōueniens eſt:vt frequens aſcen=
ſus ⁊ deſcenſus per vias monticuloſas:⁊ exercitiuȝ
etiam gradario equo factum ⁊ ſuper aſſumpto ci=
bo non eſt eidem conueniens.

De tertia re non naturali diligenter aſpi
ciat q repletioneȝ a cibo ⁊ potu
effugiat:immo nunq̄ȝ comedere debet ad ſaturita=
tem completam:ſed reliquijs aliquante famis vel
appetitus in ſtomacho remanentibus cibetur . Et
ſummopere caueat q cibum optima maſticatione
cōterat anteq̄ȝ degluciat. Nam odit vitā ſuam qui
cibum ſine optima maſticatione deglutit. 3° primi.
cap̄.de regimine ſanitatis per cibum. ¶Similiter ⁊
potū menſurate ⁊ bene partitū accipiat nō ſemel in
multa quantitate ⁊ impetuoſe degluttiens : ſed pa=
rum ⁊ partitione diſcreta:ita q in ſtomacho nō de=
fluctuet.Deterior eniȝ cibatio eſt que ſtomachi gra
uitatē ⁊ tenſionem efficit:ſicut deterior potuum eſt
q̄ in ſtōacho fluctuat ⁊ diſcurrit.3ª p̄mi.vbi ſupra.

Eius vero mēſura dormitionis debet eſſe vt
non dormiat immediate poſt cibū:imo
trāſire pmittat horas duas:vt cib⁹ ⁊ pot⁹ in ſtoma
cho congregati a calore naturali ꝯuenientius elabo
rentur.Cū enim cib⁹ in ſtomacho reperit̄ in motu ⁊
dormit multū groſſas ⁊ q̄ȝ plurimas vētoſitates in
capite multiplicat.¶Menſura igit̄ ſomni in eo eſſe
pōt q̄ntitas.vij.vł.viij.horarū.¶Neq̄ȝ ꝓcuret in die
dormire ſi poteſt:aut valde parū:⁊ quātcūq̄ȝ cōtin
gat ſemper dormiat capite notabiliter eleuato: ⁊ oī
no reſupinā fugiat dormitionē:qm̄ reſupine dormi
re p̄parat ad apopleſiā freneſim ⁊ incubū ⁊ ꝓprie
in hoībus caput repletū hñtibus:ſicut in ipſo viſuȝ
eſt.Melius aūt eſſet ei ſupra vētrē dormire q̄ȝ ſupra
ſpinam:⁊ ꝓprie in dormitione ſecunda. Naȝ p̄ma
dormitio ipſum magis preparat ad curſum mate=
rierū ad oculos que oīno in eo euitari debet.

Regimen vero per anime accñtia intel=
ligendum:ita q omnino vitet
paſſiones anime per quas vehemēs ⁊ velox motus
in humoribus ⁊ ſpiritibus accidere poſſit ⁊ in ſūma

manſuetus eſſe debet in omnibus paſſionib⁹ anime tales eñ̄ extenuāt ꝛ mutāt corpus ab ea q̄ ſm̄ naturam eſt ↄſiſtētia. tertio tegni. capl'o p̄mo colligēdū.

In qualitate ꝟo ciboꝝ ꝛ potuū ita p̄cedat. Euitet eñ̄ cibaria oīa actu ꝛ potētia humida velut bletas: ſpinachiā: portulacā: cucur. citrul. ꝛ ↄſilia q̄ accipe nō dʒ niſi in quātitate pauca. ¶ Secundario euitet cibaria oīa: ꝛ pot⁹ bñ ꝛ valde vētoſos velut lac ꝛ fruct⁹ oēs orarios. i. paꝝ durātes ꝑpter exceſſiuā eoꝝ humiditatē: ꝛ qꝛ multū euaporāt ad caput: nihil autē magis vaporoſuʒ eſt ꝙ fructus. vt ſexta tertij. cap̄. de catarro colligēdū. ¶ Silr̄ euitet mellita oīa cibaria ꝛ ↄdita cū ſapa. effugiat etiā vini dulcis vſum ꝛ ꝑprie qn̄ eſt recēs ꝛ nō bñ defecatū. ¶ Euitet tertio paſtiles cibos vt lagana ꝛ ſilla: velut neruos cutes pāniculos ꝛ vnctuoſas alaliū partes oppilonū effectiuas. ¶ 4⁰ etiā effugiat acuta cibaria oīa ꝛ vētoſa ſimul: velut alleū cepe raphanus eruca bulbus ꝛ ſalſamēta oīa ꝛ ꝑprie multo vſu: lʒ ſalſa in ꝙtitate pauca ſint ei iuuatiua. ¶ In reliqs aūt ciboꝝ ꝛ potuū ſpēbus licentiā hr̄e pōt ſuo mō ꝛ ꝑprie vtendo cū cibarijs ſpēbus q̄ digeſtiuā eius adiuuāt ꝛ corroborāt ꝛ qualitates frāgūt ꝛ mās ↄſumūt ꝛ humiditatibus ↄueniēter aduerſanꝭ: velut origanū cuminū aniſum daucus mētha ſerpillū ſaluia feni. petr. apiū ſparagus cappares triū ſpērū piper ʒinʒiber cinamomū gariofili macis nux muſcata. Nullū cibariū dʒ eſſe denudatū ab aliquo eoꝝ: ꝛ ꝑprie maſcegaꝝ. cinamo. pip. feni. ſerpil. mētha ꝛ roſmario.

Potus ꝟo eius ſit vinū colore albū. qđ mētē. i. caput ꝟtutū cognitiuaꝝ ſedē minus ꝑcutit ꝙ alia vina. vt pʒ ſcđo regiminis acutorū ↄmēto p̄mo. ꝛ dʒ eſſe in ſubſtātia ſubtile: eo qꝛ diureticū ꝛ penetrabile exiſtit: ꝛ dʒ eſſe odore ↄueniēter aromaticū: qꝛ eſt mēbroꝝ ↄfortatiuū p̄ncipalium. aromatica eñ̄ ſunt ↄfortatiua p̄ncipaliū mēbroꝝ: vt pʒ q̄rta p̄mi p̄mo cap̄. dʒ etiā vinū ei⁹ eſſe potētia famoſum ſatis ꝑpter neceſſitatē exiccatōis materieꝝ. ¶ Aque ꝟo vſus oīs in eo eſt euitādus cū augmentū humiditatis in eo ſuperfluū exiſtat. vt p̄cedēti capl'o viſum eſt. hoc in ſumma eſt regimē eius per ↄueniētē ſex reꝝ nō naturaliū adminiſtrationē.

¶ De regimine huius diſpoſitionis et accidentium conſequentium ipſam per adminiſtrationē inſtrumentorum medicinalium. Cap̄. iij.

Licet regimē huius viri ꝑ medicinalia multo ꝛ acurato ꝓceſſu indigeret ſatis: qꝛ tñ̄ ea q̄ ꝗhalr̄ adminiſtrari debēt ↄueniēter adhibita fuerūt ei minorādo mās digerēdo eas eradicādo ꝛ diuertēdo. Jō ab iſtis videor ſatis excuſatus. ¶ Quare deſcribā ſolū purgationē quā credo ei ↄuenire debere in autūno ꝛ vere futuris. ¶ Scđo ꝟo ad humiditates ꝛ vētoſitates capitis ↄſumendas ꝛ euacuādas q̄dā deſcribā ↄpoſita ↄueniētia. ¶ Tertio ꝟo ad imaginatiōes approbata deſcribā ¶ Quarto diſpōnibus lingue aliqua tangā vtilia. ¶ Quinto ad nocumentū anhelit⁹ ipſius ꝓuidebo. ¶ Sexto nōnulla tangā ſtomachū rectificātia ꝛ cōfortātia. ¶ Septimo ventoſitates a ventre excludētia remedia tangā. ¶ Octauo ꝟo ad herniā ventoſam ꝛ inteſtinalē aliqua vtilia memorabo. ¶ Nono experta quedam ad laſſitudinem totius corporis ꝛ luncturarum ſuccincte percurram.

Itaqꝫ pro p̄ma huius capli parte a decima menſis ſeptēbris vſqꝫ ad finē eius: accipiat hāc minoratiuā euonē. ℞. pilllaꝝ cochiaꝝ de iera ↄpoſita. añ. ʒ. ß. reformenꝭ pille. vij. cū electuario de pſilio ꝛ exhibeantur de mane ꝛ poſt eas dormiat hora vna: ꝛ hora q̄nta poſt aſſellationes accipiat cyathū vnuʒ aq̄ calide decoctionis ʒuccari: ꝛ ſexta hora ſeq̄nti cibū accipiat. ¶ Seq̄nti ꝟo mane immediate accipiat in aurora digeſtiuuʒ hoc calīn: ꝛ ip̄m ↄtinuet. viij. dieb⁹. ℞. oximellis cōpoſiti ſyru. de ſticados. ſyr. de cala. añ. ℥. ß. aque feniculi betonice abſinthij. añ. ℥. ß. miſce. ¶ Nono ꝟo die ſequēti accipiat hoc eluariū cū vino actu calido diſſolutum. ℞. electuarij indi. ʒ. vj. ꝛ bibaꝭ vt ſupra ꝛ poſt ip̄m fiāt oīa que poſt minoratiuū ſunt ſcp̄ta debere fieri. ¶ Si vero diebus quibus aſſumit digeſtiuum venter eius eſſet ſtipticus: tunc oñi die paꝝ ante cenā aut ſaltē oñi alterna die accipiat vnam de pillis infra dicēdis. Et ſiquis propter reliquias eſtiue caliditatis timeret caliditatē predicti digeſtiui: tunc partianꝭ aque ſuprascripte: et ſit earū vna medietas et aqua endiuie vel cicoree.

Pro purgatione ꝟo in vere adminiſtrāda accipiat minoratiuū hoc. ℞. pillulaꝝ de ſarcocolla. ℈. ij. pillulaꝝ fetidaꝝ. ℈. j. reformenꝭ pille. vij. cū ſy. de calamēto ꝛ exhibeantur hora ꝛ ordine in minoratiuo ſupiori obſeruādis. ¶ Sequēti autē die ſumat hoc digeſtiuū. ℞. ſyr. ↄpoſiti acetoſi mellis roſ. ſyru. de calamento. añ. ℥. ß. aque ſublimationis ireos ꝛ eupatorij. añ. ℥. j. ß. miſce ꝛ fiat ordine aſſignato. ꝛ hora ſuperius in autumnali. Et ſi ſtipticus eſſet diebus illis accipiat de pillulis ſupra nominatis. ¶ Poſt. vij. vel. viij. dies aſſumptionis predicti digeſtiui purgetur cū iſtis pillulis. ℞. pillularum de agarico: de iera compoſita ꝛ cochiaruʒ añ. ℈. j. reformentur pillule. vij. et accipantur hora et modo in ſuperiori purgatione obſeruandis.

Secūda pars principalis huius capli ponit regimē catarri. ¶ Et p̄mo quidem p̄ſeruatiuū in tp̄e interpolationis adminiſtrādum. ¶ Scđo vero curatiuū obſeruādum tp̄e quo materia deſluit ꝛ iā defluxit. ¶ Primū quidē regimen cōplecꝭ per ↄuenientē mēſuram ſex reꝝ nō naturaliū: de q̄bus dictum eſt in p̄cedēti caplo. ¶ Scđm vero regimen complecꝭ multis inſtrumētis. ¶ Quorum p̄mū eſt euātio vniuerſalis de qua dictū eſt. ¶ Scđm eſt particularis a capite euātio cū iſtis pillulis: de q̄bus accipi debet vna ter in ſeptimana. ita ꝙ vna accipiaꝭ immediate añ cenā. ſcđa ꝟo ꝑ duas horas poſt cenā quaꝝ deſcp̄tio eſt hec. ℞. aloes epatici elci. ℥. j. agarici turbit hermoda. añ. ʒ. ij. maſtic. ℈. j. ʒinʒi. ſpice ameos cala. ligni al'. ana. ℈. vj. ſalis indi. ʒ. ij. puluerizenꝭ oīa: ꝛ infundanꝭ in ſucco maiorane ꝛ cicoree añ. ℥. j. aq̄ iris. ℥. j. ß. deinde bene cōquaſſenꝭ ꝛ exponātur ſoli vſqꝫ ad conſumptionem

ſaccoꝝ. deinde iteꝝ renouenꝭ liquores ⁊ exiccenꝭ. et
treꝝ tertio renouenꝭ. De maſſa aũt illa fiãt pillꝰ pro
ol. ʒ. vj. quaꝝ vſus ſit vt dictũ eſt. Et ꝯferũt etiã he
pillꝰ in pſeruãdo a gñatiõe materiei catarrizantis
¶ Tertiũ inſtrm abſciſſiuũ catarri eſt puluis iſte:
de quo aſpgaꝭ caput a pncipio ꝯmiſſure laude vſ-
qꝫ ad finẽ ſagittalis. ℞. ligni al. ʒ. j. ſãdarace gaꝝ.
maſticis coralloꝝ ru. añ. ℈. ſ. roſ. laudani granoꝝ
mirti. añ. ℈. ij. pulucrizenꝭ oĩa ꝑ ſe ⁊ ꝯmiſceantur.
¶ 4m inſtrm eſt diuerſio mãeꝝ: ⁊ fieri dꝫ cũ ligatu-
ris ſup cauillis pedũ ⁊ ſup genua: ⁊ apud inguina
⁊ verſus pncipiũ adiutorij ſub humero cũ ligatu-
ris cõſtrictis vſqꝫ ad aliquẽ doloꝛẽ perducentibus.
¶ Silr diuertunꝭ materie cũ fricatiõibus pdictarũ
partiũ. ¶ 3° cũ rubificationibꝰ eaꝝ ⁊ veſicationibꝰ
aquoſitatẽ educẽtibꝰ. ¶ 4° cũ vẽtoſis naribꝰ ⁊ ſpa
tulis adminiſtratis. ¶ 5° cũ ꝓuocatiõe emoꝛroida
rũ ⁊ eſſet felicioꝛ diuertendi modus. ¶ 6° cũ flõmia
cephalice dextre manꝰ cũ extractiõe ſanguis. iij. vel
iiij. ʒ. ¶ 7° cũ gargariſmate facto cũ. ℥. j. oximellis
ſqllitici. ʒ. j. aq̄ iris. ⁊. ℥. j. aq̄ maioꝛane inuicẽ calefa
ctoꝝ. ¶ 5m pncipale inſtrm eſt cũ exhibitiõe huiꝰ po
tus in ſero dati cũ. ℥. j. aq̄ maioꝛane. ℞. dyairis. ʒ. j.
elʼarij de thure. ℈. ij. miſce. ¶ 6m inſtrm eſt vt oĩ q̄r-
ta die ꝑ duas horas poſt cenã denꝭ patiẽti. ʒ. ij. au-
ree alexãdrie cũ modico aq̄ maioꝛane calefcẽ. ¶ 7m
inſtrm catarroꝝ abſciſſiuũ eſt rectificatio regiminis
ſex reꝝ nõ naturaliũ inclinataꝝ ad exiccationem. ⁊
de hoc quidem ſuperius modus expeditus eſt.

Tertia pars huius capli iã videꝭ ſufficien-
ter expedita ꝑ ea q̄ in regimine ab-
ſciſſionis catarri ſunt ſcripta ⁊ pſeruationis ab eo.
vt in pcedẽtibus duabus partibus videri põt. Ut
aũt huius capli pars tertia pncipalis ꝯueniẽter ex
pediaꝭ recurrẽdũ eſt ad ea q̄ de abſciſſione catarri
ſunt ſcripta. ¶ Ad imaginationes etiã ſolẽne reme
diũ eſt hoc etiã expertũ. ℞. fellis piſcis ſaboth. i. lu-
cij. fellis piſcis ſolaris ⁊ ſturionis recẽtis: ⁊ ꝓpꝛie in
fluminibꝰ inuẽti. añ. ℥. ß. aqnaꝝ eufragie maioꝛane
feniculi ⁊ celidonie. ana. ℥. j. antimonij ſubtiliſſime
pulueriʒati. ℈. ſ. ligni aloes ſeminis ruthe marga-
ritaꝝ ſubtiliſſime tritaꝝ. añ. ℥. ß. vini riboli. ℥. j. oĩa
ſubtiliſſime pulueriʒata miſceanꝭ cũ liquoꝛibꝰ in va
ſe vitreo bñ obturato cũ argilla: ⁊ poſtq̄ ſteterit ad
ſolẽ. xx. diebꝰ: tũc ex eis bis vel ter imponanꝭ oculo
gutte due mane ⁊ ſero añ cenã ⁊ teneat oculos per
octauã partẽ hoꝛe clauſos. ¶ Mollificatiõi aũt ⁊ ex
tẽſiõi cutis palpebꝛaꝝ ꝯfert freq̄ns vſus huiꝰ colirij
de quo pdicta cutis ſene balneeꝭ ſine impoſitiõe in
oculũ. ℞. coriãdri granoꝝ lẽtis ⁊ mirti. roſ. balau-
ſtiaꝝ. añ. ʒ. j. coquanꝭ in lib. aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ
duaꝝ partiũ. huic igiꝭ liquoꝛi collato miſceaꝭ ami
li. ʒ. j. thuris ſandarace hypoquiſtidos ſief memite.
añ. ʒ. vj. tutie pparate. ʒ. j. ß. ⁊ vtaꝭ ea vt pdictũ eſt.

Quartũ accñs fuit ligue grauitas. ⁊ huic
q̄dẽ accñti ſubueniri dꝫ his tribꝰ
remedijs. ¶ Quoꝝ pmũ eſt: vt poſt purgationes in
vere ⁊ autũno factas ꝑ q̄tuoꝛ dies fiat eidẽ flõmia
vene dextre q̄ ſub lingua repiꝭ et extrahaꝭ ſanguis
ab. ℥. ij. vſqꝫ ad iij. poſt aliã purgationẽ flõmeꝭ alia
ſiniſtra vena cũ eiſdẽ modis: vt in dextra dictũ eſt.
¶ Scðm remediũ eſt vt poſt ꝯſolidationẽ pdictarũ
ſepe fiat ſcarificatio ſub lingua cũ metridato omni
tertio die de mane per. xx. dies. ¶ Tertium inſtru-
mentum eſt: vt ſepe fiat maſticatio granoꝛum cube
barum per hoꝛam ante cenam.

Quintũ accidẽs vꝫ aſma tpe inſtãtie ipſi-
us ꝓuideaꝭ cũ euõnibus ⁊ diuer-
ſionibus ſupius tactis ¶ Cui etiã optimũ remediũ
eſt adminiſtrare ꝑ duas horas poſt cenã hũc potũ.
℞. eluarij dyairis. ʒ. j. filonij. vj meñſũ. ℈. ß. exhibe-
anꝭ oĩa mixta cũ. ℥. j. ß. aq̄ hyſopi calefacte. ¶ Scðꝫ
remediũ eſt vt oĩ mane accipiat patiẽs hũc potũ ca
lidũ. ℞. aque ſublimationis radicũ enule. ℥. v. ʒuc-
cari al. ℥. j. ß. exhibeantur in auroꝛa. ¶ Attẽde autẽ
q̄ð in preſeruatione a paroxiſmo aſmatis ſingula-
re preſidium eſt vti in cibis enula decocta croco fi-
cubus ſiccis praſſio hyſopo et capillo venere.

Sextũ accñs. ſ. rugitus ⁊ ructus corrigunt
infra tria. ¶ Quoꝝ pmũ eſt puluis
quẽ ſecũ poꝛtet quo ter in ſeptimana per duas ho-
ras añ prandiũ aſſumat. ʒ. j. cũ cyatho. ß. vini aro-
matici mediocriter fumoſi ⁊ actu frigidi: cuius de-
ſcriptio. ℞. piretri. ℥. ij. coſti ſtaphiſagrie ſeminis ru-
the ſaxifragie. añ. ʒ. ß. liq̄ritie. ʒ. j. fiat puluis ſubtiꝭ.
¶ 2m inſtrm ad hoc eſt vſus pillʼaꝝ q̄s ſecũ poꝛtat.
de q̄bus accipe dꝫ paꝝ añ cenã: ⁊ cũ cõplete fuerint
iſte accipiat de illis q̄ ſupꝛa ſcripte ſunt in abſciſſio-
ne catarri. ℞. pillularꝝ alefanginaꝝ. ʒ. iiij. dyagri-
dij. ℥. vj. turbit elcl. ʒ. ß. ℥ ℥. ℥. vj. fiãt pillꝰ ex ol. ʒ. vj.
cũ ſucco roſ. ¶ Tertiũ inſtrm eſt: vt poſt aſſumptio-
nem cibi ſemꝑ comedat. ʒ. ij. aut. ʒ. j. cõfectiõis dya-
cimini deſcriptione Nicolai in antidotario.

Septimi hoꝛ penultimi accñtis. ſ. hernie
future fieri: aut cuius iã pꝛinci
piũ manifeſtũ eſt regimẽ fieri dꝫ tribus inſtrumen-
tis. ¶ Pꝛimũ eſt ꝑ aſſumptionẽ pulueris q̄ rugitum
tollit: vt pꝫ in regimine ructus pcedẽti immediate.
¶ Scðm inſtrm eſt vt ꝯtinue ſup inguine poꝛtet ce-
rotũ vnũ de his q̄ ſecũ poꝛtat ſeu hꝫ cũ ligatura cõ
ueniẽti de qua infoꝛmatꝰ eſt. ¶ Tertiũ inſtrm eſt vt
ſepe vtatur aſſumptiõe. iij. vel. iiij. ℥. aque ſublima-
tionis gallarum cypreſſi recentium in auroꝛa poſt-
ea tardetur cibus ſaltem hoꝛis. v.

Octaui vero ⁊ vltimi accñtis. ſ. latitudinis
iuncturaꝝ cura perfici poteſt cum
quinqꝫ inſtrumẽtis. ¶ Pꝛimo ꝑ regimẽ catarri ſupe
rius. ¶ Scðo ꝑ freq̄ntẽ vſum pillarũ q̄ ſupꝛa ſcripte
ſunt. ¶ Tertio ꝑ adminiſtrationẽ diuerſionum per
emoꝛroidas: vt ſupꝛa viſum eſt. ¶ Quarto ꝑ fre[illegible]n-
tem ablutionẽ iuncturarũ cũ aqua extinctionis fer
ri actu calida ante cenã ſaltẽ. ¶ Quinto cũ fricatio
ne genuũ cauillarũ pedis ⁊ ancharũ facta fricatio
ne cum. ℥. v. olei oliuarũ. ⁊. ℥. j. ſalis ſubtili[illegible]e tri-
ti. ¶ Hec itaqꝫ oĩa videnꝭ ſufficere poſſe ad curã diſ
poſitionis ⁊ accidentiũ predicti viri. Neqꝫ ex his mi
randũ eſt ſi ſermonẽ ꝓlixũ in regimine ipſius impẽ-
derim: qm̄ diſpõ cũ ſuis accñtibus adeo grãdis eſt
q̄ indigeret adhuc ſermonibus: ⁊ ſpeculatione pꝛo
fundioꝛibus. hec tamen videntur ſufficere.

Conſilium. 148.

De regimine p̄ſeruatiuo in complexione cholerica notabilit̄ calida ⁊ ſicca cū diſcraſia ſtomachi rare texture epatis ⁊ pectoris anguſtia.

Generoſus Uir Gabriel de cādiana pro cōſeruatione ſanitatis ſue: ⁊ p̄ſeruatione ab euentu egritudinum que facile ei accidere poſſūt ſcire debet q̄ tria membra in eo videntur lapſa. ꝓpter quorum diſtemperiem frequēter in eo accidūt egritudines aut ſaltem neutralitates debilitātes. ¶ Ipſum primum quidem horum mēbrorum eſt ſtomachus eius qui propter raritatem texture ſue ⁊ paucitatem carnis exterioris tunice valde diminute digerit qui etiam non raro incurrit corruptionem digeſtionis propter effuſionem cholere rubee ab epate ad ipſum ſtomachum. vnde cibus conuertit̄ ad corruptionem per quam ardor ſitis ⁊ corrupta eructuatio percipiuntur. ¶ 2ᵐ vero membrum eſt epar quod reſpectu medij generalis calidum in ipſo eſt ⁊ ſiccum: quod apparet ex cōſumptione vniuerſe habitudinis vel macredine magna ex paucitate velaminis carnis in hypocūdrio dextro: ⁊ tactu in eodē percepta caliditate ⁊ multiplicatione cholere rubee ⁊ vrinarum tinctura a croceitate vſq̄ ad igneā quādoq̄ aſcendēte. Unde ex applicatione cauſaꝝ oppilantium ⁊ infrigidantiū materia in venis eius frequenter ebulit: ⁊ aliquādo putret ꝓpter ꝓhibitam euentationem ab oppilationibus pororum corporis venarum ⁊ epatis eius. ¶ 3ᵐ vero membrorum predictorum eſt pectus eius: cuius cōpō ꝓpter eiꝰ extenuationē ad quā ſequitur debilitas. ⁊ ꝓpterea quia facile recipit alterationē ab epate effundēte ſibi cholere rubee multitudinem valde facile aptus eſt incurrere difficultatem in anhelitu inflāmationē anguſtiā ⁊ caliditatis augmentū circa partes cordis. ꝓpter quam etiam cauſam multitudo cholere cum ſanguine ſimul effuſa ad partes pectoris in eo iam paucis diebus fecit pleureſim veram ⁊ acutiſſimam: ꝓpter quam ⁊ eius accītia morti valde propinquus fuit: vt vnicuiq̄ aſtantium manifeſte apparuit. ¶ Adde itaq̄ q̄ ꝓpter diſpōnes hoꝝ mēbrorum ⁊ materias in eo congregatas non raro vir iſte incurrere debet dolorem capitis: vigilias: oris amaritudinē: ſitim: renū dolores: vrine tincturam quaſi ſanguinolentā ⁊ eius acuitatē in viſu perceptibilē. ¶ Hec in ſumma eſt huius viri diſpoſitio collecta. ſ. cōplō cholerica notabili caliditate ⁊ ſiccitate a tēperamento elongata cū diſcraſia epatis ſtomachi ⁊ pectoris vt preſcriptum eſt cui prouidendum apparet mihi. vt nunc ſubſequitur.

Primo itaq̄ dicendū q̄ lapſus huius viri non aduocat ad ſe ingeniū ꝯſeruatiuū ſui. ſed quia lapſus tante intēſionis ꝓmptus eſt facile labi egritudinalit̄. Indiget ergo regimine preſeruatiuo quod partim per ſimilia ſubſtantia ⁊ partim per cōtraria perfici debet. vt patet 3ᵃ primi. de regimine corporum. quorū cōplexiones non ſunt bone. ⁊ 3ᵒ tegni. in p̄mo cap̄. Si ꝟo regere ⁊ preſeruare volueris. ⁊ 6ᵒ colliget. ⁊ pluries alibi. ¶ Itaq̄ vir iſte abſtinere debet a pane azimo ponderoſo non bene cocto parū fermenti hn̄te: ꝓpter qd̄ paſtilles ⁊ farinacei cibi ab eo abſcindēdi ſunt. ¶ Similit̄ etiam ⁊ piſciū vſus non placet mihi niſi qn̄q̄ cū aliquantulū feni. petroſil. ſaluie mēthe roſmarini ſerpilli ⁊ conſimiliū preparent̄ ſiue elixi ſiue in oleo aſſati fuerint. ¶ Adhuc etiam dimittat neruoſas ⁊ cutaneas partes: ⁊ vtatur laudabilibꝰ carnibꝰ vt perdicas ⁊ alijs notabilit̄ bn̄ coctis cū ſucco arāciorū vel lymonū: ⁊ ꝓprie recētium ⁊ vino granatorum. ¶ Dimittat etiā omniū leguminū vſum: ⁊ proprie quando ſunt cocta in brodialibus nō bene cōtrita ⁊ colata. ¶ Euitet etiam multorū aromatū vſum: lȝ anarus eorū vſus ⁊ moderatus ei ſit valde conueniēs. ¶ Adhuc etiā euitet multi ſalis ⁊ multoꝝ ciborum excellētē vſum: brodialia etiā pinguia multū: ⁊ proprie valde ſalita euitari debēt. ¶ Lactis etiā vſum ꝓpter corruptionē eius deteſtor in eo: lȝ phyſica cōſideratione conueniret ei ſi bene digeret̄ abſq̄ corruptione eius in ſtomacho ſuo. Butyri ⁊ aceti vſus non placet mihi. ¶ Fructuum aūt vſum recētiū ei non deteſtor: ſi cōgruis temporibꝰ ⁊ moderato vſu vtat̄ eis ⁊ quātitate nō multa eorum. ¶ Potus aūt eius eſſe debet vinum albū aut ſubru. ſapore mediocre dulcedine magis q̄ pōticitate p̄cipās. quod ſi fuerit in potētia mediocre puꝝ accipiat̄. Si aūt fuerit fumoſum valde miſceatur cum 3ᵃ vel 4ᵃ parte aque precocte tp̄e hyemis: in eſtate autē aqua ſimplici vti poteſt: ſi fuerit clara dyaphana fetore ⁊ limoſitate priuata: ⁊ ſi non: coquatur ſemper.

De rebus autem medicinalibus q̄n̄q̄ videtur mihi ab eo obſeruari debere. ¶ Primū eſt q̄ vir iſte adueniēte menſe ſeptēbris circa medietatem eius purget̄ per iſtū modū. ℞. caſſie fiſtule de nouo preparate cū aqua cicoree. ℥. i. reubar. elci. ʒ. ß. ſpice nar. ℈. v. accipiat ipſum cū aqua lactis caprini vel cū aqua ordei calīa paꝝ dormiendo poſt ipā: ⁊ tardet cibū horis ad minꝰ q̄nq̄. ¶ Sequēti die accipiat aque lactis cyathū vnū aq̄ abſinthij. ℥. ij. miſceat̄ totū ⁊ calidū bibat̄ p̄ ſex dies cōtinuos. ¶ Septima ꝟo ſequenti purget̄ per hunc modū. ℞. pillaꝝ de reubar. pillarū de iera maiori. pillaꝝ aurearū. aā. ℈. i. ⁊ fiāt pille. vij. cū ſucco ro. ⁊ recipiat eas hora p̄ſcripta obſeruādo conditiōes q̄ obſeruari debēt poſt caſſiam p̄dictā. ¶ 2ᵐ principale eſt vt iſte vir iterū purget̄ in vere futuro per iſtū modū. ℞. eluarij indi: eluarij de pſilio. aā. ʒ. ij. accipiantur hora p̄dicta cū modico vini calefacti circa x. dies mēſis martij vſq̄ ad finē eiꝰ: ⁊ obſeruet cōditiones dictas in alijs ſolutiuis. ¶ Sequēti vero die accipiat hoc digeſtiuū hora p̄dicta: ⁊ cōtinuet ipm̄ vi. diebꝰ. ℞. ſy. cōpoſiti acetoſi melt̄ ro. co. aā. ℥. i. ß. aque abſinthij lupulloꝝ endiuie. aā. ℥. i. miſce ⁊ accipiat̄ calidum. ¶ Septima ꝟo ſequenti die purget̄ cum hoc. ℞. pillarū de agarico pillarū cochiarū aā. ʒ. ß. forment̄ pille cū ſucco roſ. ⁊ faciat poſt hāc medicinam vt dictū eſt de alijs. ¶ 3ᵐ inſtrumētum medicinale eſt hoc. ℞. aloes p̄parati cū ſucco endiuie. ℥. i. maſticis. ℈. ß. ſquināti ſpice aſſari. aā. ℈. vi.

reubarbari elet.ʒ.ſ. dyagridij. ℈.ſ.ſalis nitri.℥.v. formenť pille cũ ſucco roſ. de o.ʒ.vj.de quibus qñ vir iſte accipiet ſyrupos ſuos accipere põt ol 3° ſero pa rum ante cenã.ⁿ toto tẽpore anni vti põt eis accipiẽ do vnam pdicta hora ol quinto die:ⁿ ppꝛie quãdo venter ei⁹ nõ eſt bñ lubricus.ⁿ ſi pcipit grauitatem in ſtomacho ſemp accipiat eã parũ añ cenã vt dictũ eſt.ſi aũt pciperet grauitatẽ in capite accipiat ipaʒ per horã vnam poſt cenã.In iſtis enĩ pillulis clau ſa eſt virtus pſeruationis ⁊ cõſeruationis ſanitatis eius.¶4ᵐ ṽo inſtr̃m eſt vt vir iſte vtať ꝯfectiõe lra ſcripta ⁊ ppꝛie in dieb⁹ caloris.℞.granoꝝ pincaꝝ ⁊ fiſticoꝝ mũdatoꝛuʒ.añ.ʒ.j.ſpodij coꝛal.al.macis añ.ʒ.ſ.cinamomi.ſandaloꝝ amboꝝ.añ.℈.j.ſe.en diuie cuſcute.añ.℈.ſ.zucca.al.lib.ſ.infundanť fi ſtici ⁊ pince per triduũ in vino citonioꝝ pcalefacto: deinde vltimate ꝯteranť:coquanť cũ zuccaro ⁊ in coꝛpoꝛenť:⁊ fiat ꝯfectio i foꝛmulis magnis. Et vtať hac cõfectione ante cibũ ⁊ ſubito:⁊ ppꝛie quãdo eis addiť pul.margaritaꝝ.ʒ.j.¶5ᵐ inſtr̃m eſt hoc.℞. doꝛonici beẽ al.⁊ ru.ᵃoꝛũ boꝛag.⁊ bugloſ.coꝛticum citri.ſe.baſiliconis.añ.ʒ.ſ.hyacinti ſmaragdi ſaphi ri margaritaꝝ.añ.℥.vj.folioꝝ auri.numero.ij.ma ioꝛane meliſſe floꝛum roſmarini.añ.℈.ij.croci.ʒ.ſ. fiat omniũ per ſe puluis:deinde cõmiſceanť ⁊ ſuan tur in ſacculo quadrãgulato de ſindone retoꝛta et poꝛtet ipſum cõtinue ſuper ſiniſtra mamilla adhe rentẽ:⁊ aliquãdo exiccetur ab humiditate ſibi infu ſa.Hec enim inſtrumenta ſummi ſaluatoꝛis interue niente gratia integre ſanitati reſtituent hunc viruʒ et vt appcbit mediocriter ipiguabiť. Ad laudẽ dei.

Conſilium.149. De mala cõplõne frigida ⁊ humida ſtomachi cum nocumento pꝛincipalium membꝛoꝝ vt cerebꝛi ⁊ coꝛdis complicata.

DIſpoſitio autẽ nobilis viri cognati ſpecta tiſſimi domini Angeli parum diffici lioꝛ eſt.Eſt enim lapſus etati ⁊ cõplõ ni huius viri ꝯtrarius:⁊ eſt cũ nocu mento pꝛincipaliũ membꝛoꝛuʒ vt coꝛ dis ⁊ cerebꝛi cõplicatum.Quod ſi pſeueraret mina retur ei diſpoſitiones:quas vtilius eſt ſilẽtio ptrãſi re ꝙ̃ ſcribere.

Itaqꝫ vir iſte precaueat ſibi ab vſu lacticinio rum ciboꝛum ⁊ a bꝛodialibus pingui bus ⁊ carnibus ⁊ ſimilibus ab vſu cauliũ ⁊ legumi num omniũ:⁊ fugiat vſum paſtiliũ ciboꝛuʒ ⁊ piſciũ omniũ maxime elixoꝝ:⁊ euitet ſummopere res acu tas multa euapoꝛatione ſuã caput replẽtes fumis ⁊ ventoſitatibus acuitatem hñtibus: quoꝛũ exem plum eſt cepe alleum raphanus ſinapi ſinus poꝛrũ ⁊ ſimilia:⁊ dimittat vina fumoſa omnia ⁊ ppꝛie dul cia groſſa ⁊ conturbata.¶Et effugiat etiã laboꝛio ſos motus oẽs vt equitandi currẽdi poſt cibũ.¶Et ſimiliter euitet motus laboꝛioſos animales: vt fu riam iracũdiam:per que omnia foꝛtis ⁊ velox in ſpi ritibus ⁊ humoꝛibus ⁊ oꝛganis interioꝛis ſenſus po natur motus.Et de numero hoꝝ eſt etiã coit⁹ mul tus:⁊ decubitus cum capite decuruo.

HIs obſeruatis circa ſeptimum vel octauum diem mẽſis apꝛilis fiat ſibi vno mane flõ mia de ſaluatella dextre manus poſita inter anula rem ⁊ auricularem digitos:⁊ extrahantur ſangui nis.℥.ſaltem.v.ventre pꝛius molli exiſtente natura liter:aut per aliquam pillulam ante cenã antecedẽ tem aſſumptaʒ.¶Premiſſa hac flõmia in mane im mediate ſequẽti ſoluatur venter eius cum iſtis pil lulis.℞.pillularum aurearum.⁊ de cera cõpoſita. añ.℈.ſ.boni põderis foꝛmentur pille.vj.vľ.viij.cũ eluario ſucci ro.⁊ accipiantur in auroꝛa ⁊ tardetur pꝛandium.vj.hoꝛis pmittendo in hoꝛa quinta cyas tum vnum aque calide cuʒ zuccaro cocte.¶Sequẽ ti vero die in mane per tres hoꝛas ante prãdiũ acci piat rotulam vnam huius cõfectionis ſine aliquo potu:aut bibẽdo poſt ipſam cyathum mediũ aque diſtillationis cuſcute vel cicoꝛee:⁊ hãc confectioneʒ continuet ad minus diebus.xv.Eſt autẽ huius cõ fectionis deſcriptio talis.℞.ſpecierum dyarodon ⁊ trociſcoꝛum de violˀ.⁊ de ſpodio.añ.ʒ.ſ. zucca. al.℥. iiij.cum aqua cicoꝛee:coquatur zuccarum:⁊ fiat cõ fectio in rotulis.ʒ.iiij.¶3ᵉ pꝛincipaliter omni ſero a tẽpoꝛe facte euõnis de pillis infraſcriptis parũ an te cenam aſſumat pillulam vnam ⁊ erit ei vtiliſſimũ ſi continuabit eas per totum menſem apꝛilis. Quaruʒ dſcriptio eſt hec.℞.aloes abluti.℥.ſ. agarici electi. ℈.j.dyagridij.℈.ſ.maſticis ʒinʒi.añ.℥.vj. foꝛmen tur pillule cum ſucco ro.de omni.ʒ.vj. ⁊ conſeruen tur in pixide in loco ſicco.¶Si autem aliud ſuper ueniret ſcribat ⁊ parabo ſibi remedia foꝛtioꝛa . Ad laudem dei amen.

De egritudinibus epatis cõſilia ſequuntur.

Conſilium.150. De debilitate epatꝭ poſt dyarã [illegible] in teriam:⁊ de vlceribus in tibia ⁊ de doloꝛe ⁊ tumoꝛe tibiarum.

REgimen quo vti debet vir i armis expertiſſim⁹ Schcrſonis de ſenis.opʒ [illegible] e hipitũ: ita vt reſpiciat [illegible] atẽ eius que re mãſit ei poſt [illegible] ⁊ diſſinteriã que perpeſſus [illegible] etiã opoꝛteret reſpi cere debilitatẽ que remã [illegible] in iũcturis eius cum ali quanto doloꝛe:⁊ aliquibus vlcerib⁹ in tibia eius.liʒ ſuperficialib⁹ que olã in eius crure conſecuta fue runt vehementem frigiditatem ab aquis impꝛeſſaʒ quibus infuſe ſteterũt tibie ſue tpe furtiue ſubuer ſionis ciuitatis veronenſis.Anno.1439. menſis no uembꝛis:quibus omnibus prouidenduʒ eſt: vt nũc ſequitur.¶Et pꝛimo quidem abſtineat a cibis pa ſtilibus lacte ⁊ lacticinijs ⁊ multo vſu piſciũ:⁊ pꝛo pꝛie elixoꝝ:⁊ effugiat vſum ciboꝝ acutoꝝ vt [illegible] notabiliť aromatũ ſinapis eruce ficuũ ſiccarũ [illegible] ⁊ huiuſmodi.¶Euitet etiã cibos lenitiuos ⁊ [illegible] catiuos vt ſunt ſpinachia blete malue vio[illegible] mercu rialis ⁊ cauliũ:⁊ ppꝛie non bene coctoꝛũ. Itẽ euitet vſuʒ aceti valde acuti.¶In potu ṽo vtatur vino ru beo cõuenientis ſapoꝛis claro mediocris ſapoꝛis ſi ne aqua:aut cum pauca aqua limphatum.

De rebus ꝓo medicinalibus. ꝑmo ꝓpter epar vtaꝛ hac ꝯfectiõe de qua oı mane añ cibū accipiat rotulā vnā. ℞. ſpẽꝝ dyarodon ſpecieꝝ triaſandaloꝝ ſine cāphora amboꝝ deſcriptiõe Nico. añ. ʒ. j. zuc. albi. ℥. iiij. fiat cõfectio cū aqua cicoree in rotulis ꝗtuor. ʒ. ❡ Scdm̄ inſtr̄m eſt ꝙ vtaꝛ iſtis pillis. de ꝗbus accipiat oı ꝗnta die vnā paꝝ añ cenā dimittēdo ꝯfectionē tūc ⁊ poterit eis vti toto p̄ñti ãno vſqꝫ quo bñ ſentiat ſe fortifica tū ⁊ allenıatū: ꝗꝝ deſcrptio. ℞. al. ꝑparati cū ſucco endiuie. ℥. ß. reu ba. elci. ʒ. j. agarici. ʒ. ß. ſpice nardi. ℈. v. ſa ſidi. ℈. iiij. reformēꝛ pille cū ſuc. ro. de oı. ʒ. vj.

Pro diſpoſitione ꝓo tibiaꝝ ꝑmo intēdat ꝑ ꝯſolidatione vlceꝝ ꝓdictoꝝ cū ceroto iſto bis in die permutato cū modico antiq̇ p̄ni carpinati cuius deſcptio. ℞. empli tetrafarmacõ. ℥. ij. reſine glutinis piſciū. añ. ℥. j. diſſoluanꝛ ſimul. ⁊ fiat cerotū ſm̄ exigentiā loci patiētis. ❡ Poſtq̄ aūt ſanata fuerint vlcera ſi remoti fuerint dolores ⁊ timor tibiaꝝ bonū erit. ſi aūt nõ: tūc vtaꝛ ablutiõe tibiaꝝ cū decoctione infraſcripta actu calida quā accipiat ſemꝑ per horā ante prandiū ⁊ añ cenā: aut ſaltē in die ſemel. Cuius deſcriptio. ℞. gallaꝝ cypreſſi numero. xxv. ciperi calami aromatici balauſtiaꝝ añ. M. ij. ſcorie ferri ſcutellas duas bulliāt in ſitulis. vj. aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: ⁊ poſt fiat vt dictū eſt ⁊c.

Cõſiliū. 151. De oppilatione epatis a mā fl'atica ꝑ viā idigõnis gēita.

Angelus de burgo ſcti ſepulchri armiger virilis incurrit ſepe oppil'ones epatis a mā fl'atica ꝑ viā indigõnis genita ⁊ ꝯgregata in ſtomacho eius ⁊ ꝯgeriꝛ talis materia ex multitudine ciboꝝ et varijs horis cibatiõis: ꝓpter q̄ calor innat' nõ ſufficiēter digerit cibaria: ſed ex eis crude partes multe cū chilo cõmiſcenꝛ: ⁊ ſunt cā debilitādi epar ⁊ gñandi materiā oppilatiuā ipſi': ⁊ ad hoc ꝯcurrit multitudo materiei cholice inuēte in eo que penetrare facit flegma ꝓdictū in partes anguſtas: ꝓpter qḋ ꝯcluditur ꝙ in eo quaſi ſemꝑ eſt dñiū cholere nõ naturalis vitelline noiate q̄ ꝓuenit ex mixtiõe groſſi fl'atis cū cholica materia. Cui diſpõni ꝓuidēdū eſt ꝗtuor modis ifraſcptis. ❡ P' modus eſt vt iſte vir nõ ꝯuerſeꝛ in locis hūidis ⁊ ꝓpinꝗs aq̇s ⁊ caueat a freq̄nti comeſtiõe ⁊ deglutitione ciboꝝ male maſticatoꝝ: q̇ duo credo eē cās ſue oppilonis effectiuas. Caueat etiā a dormitiõe ſuꝑ terra ⁊ ſuꝑ ſpina ꝗtū põt: ⁊ a fortibus motibus immediate poſt cibū ſaltē ad. xv. dies. ℞. pill'aꝝ de iera ꝯpoſita de ſarcocolla. añ. ʒ. ß. boni põderis. fiāt. vij. cū ſucco ro. ℞. ſy. de cala. ſyr. cõpoſiti acetoſi: ⁊ de epithimo. añ. ℥. ß. aque ſaluie ⁊ melliſſe. añ. ℥. j. ß. aque cicoree. ℥. ß. miſce. ℞. electuarij indi. ʒ. ij. ß. ſucci roſ. ʒ. ij. miſce. ❡ Scdus modus ſui regiminis eſt vt ipſe omni ꝗnta vel ſexta die accipiat vnā de pillis iſtis immediate añ cenā. ℞. aloes preparati cū ſucco endiuie. ʒ. ij. maſticis. ℈. ß. croci. ℈. iij. dyagridij. ℈. v. reu põtici. ℈. j. fiāt pille cū ſucco ro. de oı. ʒ. vj. ❡ Tertius modus eſt vt poſt cibū ſuū ſemꝑ accipiat rotulā vnā huius ꝯfectiõis. ℞. ſpẽꝝ dyarodõ. ʒ. ß. aromatici ro. ⁊ dyacinamonii. aū. ℈. ij. zuc. ſcdc coctiõis. ℥. iiij. fiat ꝯfectio cū aqua abſinthij in rotulis. ʒ. iij. ❡ Quartus modus ſui regiminis eſt a ꝑncipio mēſis may vſqꝫ ad medietatem ſeptēbris oı ſeptimana ſel' aut bis bibat iſtas aq̇s in aurora frigidas. ℞. aq̄ cuſcute abſinthij ⁊ cicoree. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ poſt eas tardet cibū hoꝛ. ꝗtuor ⁊c.

Conſiliū. 152. De mala ꝯpl'one calida ⁊ ſicca epatis cū oppil'one in eo: ⁊ cū debilitate digeſtiue ſtõachi: ac cū catarro ſalſo a capite ad oculos: nares: guttur: pect': ⁊ pulmonē deſcēdēte cū dolorib' accñtib' in diuerſis partib' corporis. ❡ Diuidiꝛ aūt ꝯſiliū in capl'a tria.

❡ De narratione diſpõnum ꝑdictarum. Cap. j.

Vir quidā ex amicis nr̄is ⁊ bñ dilectis multis retroactis tꝑibus laborauit mala ꝯplexione epatis cal'a ⁊ ſicca mālr: ꝓpter quā in ei' epate augmētabaꝛ chol'a qualitate exceſſiua multū qḋ apparebat ex citrinitate ꝯtinua in ꝯiūctiua oculoꝝ ei' ⁊ in tota facie. ſcdo ex ſiti et amaritudine oris. tertio ex pulſus velocitate ⁊ freq̄ntia. quarto ꝑ caliditatē intenſam ſenſu tactus in hypocūdrio dextro ꝑceptā ⁊ in partibus poſteriorib' eius corrñdētib'. ꝗnto ex ꝯtinua vrinaꝝ effuſione ſubruffaꝝ ruffaꝝ ⁊ ignearū q̄ arguūt multe cholere rubee cū ſanguine cõmixtionē. ❡ Res aūt huius viri ꝑ tꝑa ſuccedētia permutata fuit ad oppil'ones epatis ⁊ dolores eius ſiue ꝯtigerit hoc ꝓpterea qꝛ ſuꝑaucto calore in epate ꝓpter oppil'ones attrahebanꝛ fl'ata a ſtomacho ⁊ circunſtātibus partib' ad ip̄m epar: ita ꝙ oppil'ones erāt cā tractus materieꝝ ad epar ꝑ accñs: ſiue ꝯtigerit illud qꝛ ꝓpter malā ꝯpl'onē calidā epatis ꝑſeuerātē ſubſtātia epatis ⁊ ſpūs eius reſolnebanꝛ: ꝓpter quā reſol'onē debilitato epate gñabanꝛ in eo fl'ata ꝑ viā indigõnis. ❡ Cū igiꝛ hec debilitas epatis etiā cū oppil'onib' in eo multo tꝑe ꝑſeuerauerint ſuper acq̇ſita fuit debilitas digeſtiue cõis in ſtomacho: ꝓpter qḋ ꝯgregatis in ſuꝑfluitatib' ſtomach' eius lõgo tꝑe fuit: ⁊ nūc etiā eſt moleſtat' abominatiõe faſtidio nauſea ſubuerſione ⁊ vomitu freq̄nter q̇ ſunt mot' ꝓter naturā approꝑati ſtõacho. colligendi 13ª tertij. trac. ꝗnto cap. ꝑmo. Unū vir iſte nõ raro ad magnas reſol'ones dolores fortes ⁊ accñtia ꝗplurima mala moleſtat' eſt: ⁊ adhuc hodierno tꝑe moleſtaꝛ. ❡ Et ꝑꝑ diſpõnē ſtõachi ei' ꝑ colligātiā capiti eius cõicatā mlta euaporatiõe delata ad cerebrū a cholerica mā ⁊ fl'atica mixtis accumulatū in capite ei' fl'a ſalſuꝫ ſiue illḋ in epate ꝑmo genitū euaporādo traſmittaꝛ ad cerebꝝ: ſiue ꝑ modū ꝯmixtiõis in pānicul is cerebri vel alijs locis fl'a illḋ ſalſedinē acq̇rat: ad qḋ ſubſecut' eſt ſibi acuti catarri deſcenſus: q̄nqꝫ ad palatū faciēs in palatū ⁊ corruptiões ſiccitatē magnā cū ſapore magno ꝑceptā: q̄nqꝫ mā eadē i pānicul' remanēs cephaleā ſibi fac fortē. Aliq̄ñ trāſmiſſis vaporib' ad organa audit' corrūpiꝛ operatio auditiue potētie ꝑ ſonitus ⁊ ſibilos. ❡ Aliq̄ñ ad oculos delata ꝯturbationē in eis efficit. Et nõ raro

in muſculis colli recepta dolores extēſiuos ibi effic̄. ¶ Aliqñ vero in partib⁹ gule retēta ſqnātias efficit ei moleſtas. ¶ Freqñter aūt ad pectus delata tuſſes magnas efficit ei ⁊ i pulmonē imerſa ꝑducit ipſz ad aſma ex quo iā alīs fuit in diſcrimie mortis. vnde ꝙ vir iſte laboret diſpōnibus nō leuiter ſuſpectis.

¶ De regimine per dietam. Cap.ij.

DOnā itaqꝫ regimē eius per inſtra appropriata ſm modū infraſcriptū. Apparet ex ꝑdictis ꝙ iſte vir dꝫ euitare applicatonē oim inſtrox infrigidātiū ⁊ humectātiū ꝑ q̄ etiā oppilari ꝑſt vie ſtoachi ⁊ epati. Etiā effugere dꝫ oia illa q̄ materialr vl' efficiēter multū poſſint vaporationē capiti cōicare. ¶ Et ꝓpter primū hox effugiat habitationē loci camere fri. ⁊ hu. ꝓpter qḋ reprobāda eſt camera ſua q̄ expoſita eſt aſpectui aqlonari ⁊ ſita ꝓpe curſum flumis indeficiētis. Effugiat etiā cibos oēs infrigidatiuos ⁊ humectatiuos: vt ſpinachiā bletā lactucā portulacā endiuiā cucur. cucu. angurias i cibis acceptas. ¶ Propter ſcḋm euitet vſum paſtiliū cibox cuiuſcūqꝫ artificij fieri poſſēt. Et dimittat piſces niſi in vſu pauco: ſilr dimittat alaliū ptes ſua groſſitudīe ⁊ viſcoſitate mēbrox oppilatiuas: velut ſunt inteſtina pedes cutea panniculi ⁊ reliq̄ ſilēs iſtis. ¶ Propter tertiū effugiat oia euaporatiua: ⁊ maxime cal'a naturalr ⁊ efficiēter velut ſunt alleū cepe porrū bulb⁹ ⁊ ſilia. Apientia aūt ſine calitate: aut cū calitate remiſſa ſunt ei ꝯueniētia: velut acetū in ꝑmo gñe: raphan⁹ ſparagus cappares ſaliti in ſcḋo gñe. Silr etiā gr̄a tertij euitare dꝫ cibos lacticinios oēs ⁊ a leguminib⁹: ⁊ maxie elixia ⁊ ꝑncipalr a triplici ſpecie leguminū ſibi cauere dꝫ q̄ inter reliq̄ gñ'a ꝑncipatū tenēt in euaporādo: vt ſunt piſa faſeoli ⁊ fabe. ¶ Potus ei⁹ eſſe dꝫ vinū pluſqꝫ mediocriter vinoſuz ⁊ potēs odore ſuaue ſubſtātia dyaphanū: ab oi vaporoſo ⁊ limoſo corpore expurgatū ſapore dulcedine vicinū: remiſſe th̄. ¶ Aq̄ aūt vſus in eo nō plz mihi niſi tp̄e magne calitatis: tūc em̄ pax aq̄ ciſterne vio miſcere pōt: aut ſaltē aq̄ diſtillate ꝑ harenā ſm modū ferrariēſiū: ⁊ ſi in illa aq̄ etiā ꝑ harenā purificata co q̄renē cibaria ſua ſalubri⁹ eēt. ¶ Agreſte aūt ⁊ aceti vſus in cibarijs ⁊ lymōes ⁊ arācij placēt mihi magis qꝫ granatox. ¶ Cinamomū vero pip zinzi. gario. galāga aniſuz ciminū feni. ⁊ reliq̄ cal'a odorifera: et ſunt bñ ꝯueniētia. Butyri aūt vſus nō ſit ei niſi i val de raro vſu: imo meli⁹ eēt ei oleū oliuax. Napi iſup ⁊ rape ꝯdite ⁊ oliue ꝯdite ⁊ cappes ſūt ei ꝯueniētes.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap.iij.

QUontā regimē hui⁹ viri per medicinalia fundamentū accipere dꝫ ab egritudinibus ⁊ eax materiali cā: ⁊ iam apparet ꝙ egritudines eius ſunt fri. ⁊ hu. ⁊ ꝯueniūt eſſentialr in materiali cā q̄ eſt flatica: licꝫ accñtalr differāt ꝓpter ſalſedinē inuentā in flate in ſtomacho ⁊ capite eius multiplicataz. Jḋo canonice pcedēdo nouē remedijs ſibi ꝓuidēdū eē appuit mihi. Quox q̄tuor erūt capiti applicāda pro rectificatione cerebri eius. tria vero eligenē ſtomacho appropriata corrigētia lapſum eius ꝯſumentia ⁊ euātia flegma ab eo ꝑdictū ⁊ ꝓhibētia gñationē eius: reliqua vero duo epati eius appropriabunē ipſm rectificātia: ⁊ ab euētu oppilōnū in eo ꝑſeruātia. ¶ Primuꝫ itaqꝫ de nūero quatuor ꝑmox eſt hoc cerotū qḋ ferat ꝯtinue ſup caluariē rotūdū ſup pāno de grana ſcꝫ ⁊ remoueaē oi mēſe ſel. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. reſine elcē. ℥.j. laudani. ʒ.ij. ligni al. ℈.ij. folij. ℈.ß. corticū citri. ℈.ij. diſſoluanē gūme cū aceto ⁊ fiat cerotū bñ viſcoſū. ¶ Scḋm remediū ad caput eſt hoc ℞. pillax aureax. ʒ.j. pillulax aſſagerec. ʒ.ß. formētur pille ex oi. ʒ. vij. cū ſyrupo cōpoſito acetoſo de q̄bus vir iſte accipiat oi tertio ſero vnā per duas horas poſt cenā in tp̄e quo materia ſalſa multa a capite catarrizat: reliquo vero tp̄e poterit de eis aſſumere vnā hora ꝑdicta ſolū in fine decē diex. ¶ Tertiū remediū eſt ꝙ vir iſte ſepe faciat gargariſma ꝑ vnā horā añ cenā cū aqua cal'a hui⁹ decoc. ℞. ireos. ʒ.ſ. nucis muſ. ℈.ij. cubebax nūero. viij. ligr. aniſi dul. añ. ʒ.j.ß. mellis elci coclearia q̄tuor: aq̄ flumis phialas duas: coquanē oia vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis aq̄: deinde colenē ⁊ reſeruenē in vaſe bñ obturato. ¶ Quartū remediū eſt: qḋ etiā bene cōicat ad diſpōnē ſtomachi cū hoc ꝙ eſt capitale eſt hoc. ℞. metridati. ℈.ij. aq̄ meliſſe ⁊ maiorāe. añ. ℥.j. miſce ⁊ caleſiāt ⁊ aſſumanē i aurora ꝑ. viij. hor. poſt cenā ⁊ ꝑmaneat in lecto q̄eſcēs bñ cooꝑtus ꝑ. iij. horas.

Pro diſpōne vero ſtomachi ꝑmū eſt hoc ℞. aque abſinthij meliſſe cuſcute. añ. ℥.j.ß. miſce. ⁊ vtaē iſtis aq̄s pluribus dieb⁹ in aurora acceptis calidis poſt q̄s tardet prādiū ad min⁹ q̄tuor horis. ¶ Cū ergo accepit ꝑ. viij. vel. x. dies ꝑdictas aq̄s: tūc vtaē hoc remedio mūdificatiuo capitis ⁊ ſtomachi. ℈. turbit elci. ʒ.j. puluer is foliox ſene. ʒ.ij. pulue. hermodacty. ℈.ij. cimini aniſi feniculi zinzi. añ. ℈.ß. tartari. ℈.v. macis. ʒ.ß. miſce. de hoc puluere accipiat. ʒ.j. vel. ℈.ij. cū. ℥.ij. aq̄ cocte cū zuccaro. Et ſi deſideraret ꝑdicto vti puluere aliquo tp̄e quo accipit aq̄s tūc de ipſo accipiat ℈.j. cū modico brodij vel vini calidi parū añ cenā. ¶ 3ᵐ remediū ad hāc intētionē qḋ etiā cōicat iuuamētū epati eſt hec ꝯfectio. ℞. granox fiſticox. ℥.ij. infūdanē in aquā eupatorij calidā ꝑ duas noctes: deinde coq̄nē in lib. ß. zuccari ⁊. ℥.ij. aq̄ eupatorij vſqꝫ ad bonā glutinoſitatē: ⁊ cū eo incorporenē fiſtici vltimate ꝯtriti cū. ℥.j. electi cinamomi: ⁊ fiat ꝯfectio in fruſta. ℥.ß. quox vnū accipiaē ſemꝑ ante cibū ſcꝫ in mane ⁊ in ſero: aut ſaltem ſemel in die.

Si aūt ꝯtingeret ꝙ iſte vir ſentiret pūctionē ⁊ caliditatē in hypocūdrio dextro ⁊ vrine eius apparerēt rubee ⁊ inflāmate: tūc vtatur hac decoctione de qua per plures dies calefacta in aurora accipiat. ℥.v. aut cyathi vnius partes duas ℞. radicis feniculi petroſel. añ. numero. v. adiāthi politrici cuſcute capil. vene. ana. ꝟ.ß. raſure eboris ſpodij maſticis. añ. ʒ.ß. flox eupatorij. ℈.ij. liq̄ritie inciſe minutim. ʒ.j. oia coquanē in duabus phialis aque vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis ⁊ verſus mediū decoctionis addaē aceti albi. ℥.ij. deinde ꝯpleatur decoctio que coleē ⁊ de ea accipiaē vt dictuz eſt. ¶ Et ſi velis leuius illo. ℞. aque cuſcute abſinthij

eupatorij.añ.ʒ.j.ß.τ accipiant vt ꝑdictū eſt. In die
bus ꝟo caloris addat ꝑdictis aq̄s vini granatorū
ʒ.ß.¶2m remediū epati appropriatū eſt vt totū hy
pocūdriū dextrū bis vel ter in die vngat cū vnctiōe
iſta cui ſupponat pānus de lino paꝝ calefact⁹. ℞.
olei citonioꝝ.ʒ.j.ß.olei nardini.ʒ.j. olei de maſtice
ʒ.ß.ſpodij ro.ſquinăti cuſcute cinamomi ſpice nar-
di.añ.ʒ.ß.croci.gra.v.cere quātum ſufficit.fiat vn-
guētū nō valde tenax: τ in fine ſue icorporationis
aſpergat cum modico aceti τ applicet loco ꝑdicto.

Si autem

ꝑpter oppilationes ſtomachi
vl' epatis retētis materiebus
corruptis in predictis mēbris ſuperuenient ſibi do
lores immoderati ſicut ꝯſueuerūt: tūc ꝓuideat illis
talibus cū iſtis.v.euaporatiuis diuerſis. ¶Primū
eſt in fundo lebetis ſup cinerib⁹ calefiāt furfures a
farina bñ expurgati τ poſitis in ſacculis bñ fomētē
tur loca dolētia. ¶2m eſt: vt ſi dolor nō bñ alleuia-
ret tunc ꝑdictis furfuribus addat miliū precalefa
ctū τ modicū ſalis ſm hūc modū. ℞.milij bñ cribel
lati ſcutellas.ij.furfuris ſcutellas.iij. ſalis ſcutellā
vnā.τ olb⁹ calefactis fiat fomētatio vt ſupra. ¶3m
eſt: vt predictis locis ſuperponat magna ventoſa
abſq ſcarificatiōe. ¶4m eſt hoc. ℞.camomille mel
liſſe ſe.aneti aniſi.añ.M.iiij.macis. M.j. aniſi feni.
ſe.malue τ altee.añ.M.j. corticis papaueris nume
ro.iiij. coquant ola in ſitula magna aque vſq ad
ꝯſumptionē tertie partis.τ ex illa decoctiōe impleā
tur veſice magne q̄ permutatim applicent partib⁹
bñ ligate. ¶5m ſpāle ad inſtātiā doloris eſt hoc. ℞.
furfuris ſcutellas.ij.capil.ve.ſe. aneti leuiſtici τ ci-
mini.añ.ʒ.ij.camomille melliloti. añ.M.iij. bulliāt
in vino albo dulci: aut ſaltē ameno: τ nō pōtico. De-
inde piſtent in mortario τ addat farine ordei.ʒ.j.ß.
olei de camomilla.ʒ.ij. fiat emplaſtrū de quo bñ ca
lido emplaſtrent dolētia loca. Et eſt medicamē ano
dinum ſatis. Ad laudē dei omnipotentis.

Conſilium.153.

De caliditate epatis
τ renum cum oppila
tionibus frequenter euenientib⁹ in renibus ab ha-
renulis retentis in eis.

Venerandus in Chriſto pr̄
fideliſſimus
dei ſeruus τ nō fictus dñs Ioannes de
Auguſtis de prefato ordine ſepe mole-
ſtatus eſt vehemēti caliditate epatis τ
renū cum frequēti acceſſu: τ receſſu oppilationū in
renib⁹ ab harenulis multis non raro retētis in eis
a flegmate inuiſcante eas in vijs emulgētiū venaꝝ
τ colatorij panniculi renū. Unde prouidendū eſt ei
ne lōgo tēpore harenule illic retēte ꝯuertant in lapi
des propter qđ lȝ ego alꝯ magnopere ſudauerim
in preſeruādo ipſum a nocumētis illis. Nūc tñ q̄n-
q videtur mihi partim ſue memorie reducēda.par
tim vero nuperrime eligēda. ¶Primū quidē ipſoꝝ
eſt vt vtat pillulis alꝯ ſibi ordinatis ſm modum. ſ.
frequēti⁹ aut rarius accipiēdo eas ſm maiorē aut
minorē fluxibilitatem vētris. ¶2m principale eſt q̄
vtatur confectione in alio ꝯſilio ſibi deſcripta ſm q̄
ibi conſueuit accipere eā. ¶3m ꝟo eſt q̄ ſi ꝯtingeret
perueniret ad ſitim intēſam cū amaritudine oris.et
caliditate ſub dextris coſtis percepta incipiat acci-
pere iſtas aquas in aurora tepidas p.v. vl'.vj.dies
cōtinuādo eas.τ tardet cibū poſt eaꝝ aſſumptionē
horis quatuor. ℞.aque acetoſe cicoree.añ.ʒ.j.ß.aq̄
abſinthij.ʒ.j.vini granatoꝝ zuccari añ.ʒ.j. miſce.
¶4m iuſtū eſt: vt poſtq̄ acceperit predictas aq̄s
accipiat hoc lenitiuū cum.ʒ.ij.aque ordei aut cya-
tho.ß.aque lactis caprini calefactis inuicē in auro-
ra τ tardet cibū horis.v. ℞.caſſie nuper de cāna ex
tracte cum aqua endiuie.ʒ.j.reubarbari electi.℈.
ij.ſquinăti.gra.j.ſalis gemme.gra.j.miſce. ¶5m re
mediū pricipale eſt.vt poſtq̄ euacuat⁹ fuerit. vt iā
nunc dictū eſt.tunc ab hora vna prādij balneet pā
num in hoc epithimate qđ bñ expreſſum.iiij. vel.v.
vicibus ſuperponat hypocūdrio dextro vſq ad ho
rā vnā ꝯtinuā. τ ſilr poſt cenā cuius deſcriptio. ℞.
aque endiuie ſolatri τ acetoſ.añ.lib.ß.aq̄ roſ.ʒ.iiij.
ſpodij roſ.ſandaloꝝ triū.añ.ʒ.ß.cicoree.℈.j. cam-
phore gra.iij.aceti coclearia quatuor conquaſſent
ola ſimul τ applicentur vt dictum eſt. Et ne ꝯtinge-
ret defectu ſcripture ipſum carere recepta ꝯfectiōis
ſibi ordiate hec eſt. ℞. ſpecieꝝ tria ſandaloꝝ abſq
camphora ſpodij cuſcute ſe.acetoſ.añ. ℈.j.raſure
eboris.℈.ß.cāphore.gra.ij.cū aqua abſinthij.τ.ʒ.
iiij.zuccari tabarzet fiat confectio in rotulis.ʒ.iij.

Conſiliū.154.

De oppilationib⁹ in gib
bo epatis τ renib⁹. ¶Di
uidit aūt conſilium in capitula tria.

¶De diſpōnibus dictis τ cauſis eaꝝ. Cap.j.

Nobilis vir dñs Nicolaus del
phino laborat oppi-
lationib⁹ in gibbo epatis: τ in renib⁹
eius alternatiꝫ τ viciſſitudinarie ad-
uenientib⁹. Et materia quidē harū op
pilationū eſt flegma groſſum valde:
quod quidem in ſpecie vitrei magis reponi debet q̄
ſub altera ſpecie flegmatis. τ hoc quidē multis mo
tiuis deduci poteſt. ¶Et primū quidē eſt pōderoſi-
tas vel grauatiu⁹ dolor in ſpina eius τ verſus dex-
trum hypocūdriū. τ magis tñ poſteri⁹ frequenter
eueniēs.cū enim grauitas magis circa partes ſpi-
ne percipit: tunc iā eſt in renibus oppilō.cū aūt per
cipit in altero iā dicto loco: tunc in gibbo epatis iā
facta eſt oppilatio.oppilōnē eñi ſignificat grauati
uus τ extēſiuus dolor.2a primi. ¶2m motiuum eſt
frigiditas cū grauitate ꝑdicta in locis illis ꝑcepta.
¶3m motiuū a poſteriori ſumit.τ eſt q̄ iā aperiunt
oppilōnes bñficio nature: aut artis.vnde vbi vrine
ipſi⁹ erāt tenues τ clare iam efficiunt groſſe. ¶4m
motiuū eſt. q̄ in tpe aptionis oppilōnū i vrinis ei⁹
ꝑcipit fund⁹ ex quadā mā alba groſſa in ſubſtātia
τ colore fruſtulis ſaponis ſimilima q̄ nō pōt eſſe al-
tera q̄ mā ſtatica vitrea.q̄ aut ꝑ viam ꝯgelationis
exprimētis humidiorē partē vitrei ſtatis ꝯſumēteꝫ
iā groſſior τ cōpacta magis facta eſt q̄ ſit flegma
vitreuꝫ in ſua nālitate exiſtēs. ¶Dixi aūt ſuperius
has oppilōnes alternatim moleſtare ipſum. cū eñi
virt⁹ epatis fortior exiſtat q̄ ipoꝝ renū rōnabile ē i
renib⁹ tales oppilōnes accidere magis q̄ in epate

ad quod adiuuat maior viarum ſtrictura ꝙ̃ epatis.3° iterū qꝛ vrinalis aquoſitas ſīa tale ſecū commixtū faciliꝰ ꝑcipitare facit in renibꝰ. Si aūt ↄtingat ꝓpter mām cibalē aliqñ epar oppilari fortificata tñ virtute eiꝰ ꝑdictas oppilationes aperit.ꝛ materie ꝑdicte ab ipo epate effunduntᷓ ad renes.ꝛ tūc ceſſante oppilōne epatis ſuccedit oppilatio in renibus viciſſitudinariā.vt iā dictuȝ eſt. Hec in ſumma vr̄ eſſe diſpō ipſiꝰ in vnū collecta. ¶Ex quibꝰ facile videri pōt ꝙ ſi in viro iſto perſeuerarēt in epate iaȝ predicte oppilationes facile paraṙ ad flegmaticas febꝛes:ꝛ ad extinctionē innati caloris epatis vl̄ ad apata flegmatica.aut ad trāſitū in aſcitē ex debilitate innati caloris eiꝰ ꝓuenire aptā.Silr̄ etiaȝ ſcḋo correlarie cōcludi pōt iſtū viꝝ eſſe paratū ad gñationē lapidis in renibꝰ.ꝛ ad multas alias egritudines quas valde facile ingeniū ſpeculantis ex predictis deducere poteſt. Hec de diſpōne eius.

¶De cura per dietam. Cap.ij.

PRo canone aūt ꝑſeruationis eiꝰ a predictis ꝛ curationis ab oppilōnibꝰ ꝑmittendū ꝑmo vir iſte in cibarijs eiꝰ oīa q̄ frigiditate groſſitudine viſcoſitate apta ſunt facere ꝛ ſupaugere oppilationes in ꝑdictis locis euitari dȝ.quare euitet panē azimū.panē coctione valde cōbuſtū viſcoſum non bn̄ coctuȝ: et oēm qui parum ſalis ꝛ fermēti hȝ. ¶Euitet carnes groſſas ꝛ viſcoſas:ꝛ aīalium partes hñtes qualitates ↄſiles.de quoꝝ numero eſt vēter aīaliū nerui cutanee partes caude ꝛ ſiles. ¶Silr̄ aūt effugiat vſuȝ frequētem piſciū recētiū viſcoſitatē multā hñtium: vt ſunt anguille cephali gori ꝛ ↄſiles. ¶Effugiat ēt legumina velut fabas faſeolos cicera al.ordeum ꝛ pānicū. Et de fructibus effugiat velut citonia meſpilla ſorbs ꝛ ↄſilia. ¶Etiaȝ raro vtatur lacte caſeo molli ꝛ nō frāgibili. ¶Caueat ab his q̄ ſua frigiditate ꝛ ſtipticitate predictas vias ↄſtringūt: velut eſt agreſta ꝛ reliqua ſibi ſiiā. ¶Uino aūt vtaṙ ſubtili albo ↄueniētis fumoſitatis aq̄ ciſterne. ſemper tñ precocta mediocriter limphato. ¶Caueat a vehementi ſtrictura veſtiū ſuper ilijs ꝛ renibus:ꝛ dormitione ſup ſpina quā oīno euitare dȝ: eo qꝛ mās ad poſteriora eiꝰ inclinare facit. Hoc in ſumma eſt regimen eius ex parte reꝝ nō naturaliū obſeruādum.

¶De cura per medicinas. Cap.iij.

PRo regimine aūt per medicinalia videṙ mihi qnq̃ principalr̄ obſeruari debere. ¶Primum quidē eſt vt ſaltē per annos tres euacueṙ vſ i euacuatione in vere et in autūno inferiꝰ ↄſcribēda. ¶2m vero eſt ꝙ vtaṙ ↄfectione inferius deſcripta duplici: de q̄ ſemper accipiat rotulā vnā.ʒ.ij. oī die aut ſaltem oī alterna die parū ante cenā. Et prima quidē confectione inferius deſcripta vtaṙ a medietate mēſis ſeptēbris vſq̄ ad medietatē mēſis martij. ſecūda vero confectione ſcripta poſt predictam vtatur toto reliquo tēpore anni vt iā dictum eſt. ¶Tertiū quo vti debet eſt vnguentum infra deſcriptum de quo inungere debet a furcula ſpatulaꝝ vſq̄ ad caudā omni ſeptimana ſaltē ter.ꝛ primo quidem vngēdo a medietate ſeptēbris vſq̄ ad medium martij altero vero toto tpe anni reſiduo vt predictū eſt. ¶4m vero remediū eſt vſus pillarum primaꝝ infra ſcriptaꝝ a medietate ſeptēbris vſq̄ ad medietatē martij vt iā predictuȝ eſt. Alteris vero pillulis alio anni tpe vti dȝ tā ex eis ꝙ̃ ex primis vnā vel duas horas accipiendo paꝝ ante cenā bis vel ter in ſeptimana. ¶5m ſpeciale ab eo obſeruāda ſunt duo iſtā primū quidē eſt recēs radix petroſel.ꝛ ꝓprie naſcētis ſuper lapidē quā comedere dȝ crudam parum ante cenam bis vel ter in ſeptimana. 2m eſt radix q̄ comediṙ falſo a vulgo raphanus nominata de qua ij.vel.iij.mediocria fruſta prius in aceto ꝛ ſale ↄuenienter infuſa comedere debet immediate ante oēm cibarium in cena ſua quatuor vicibꝰ l ſeptimana quocūq̄ tpe vti velit ea.ꝛ eſt res valde experta.

COpleñdo itaq̄ deſcriptiones precedenti cap.tactas accipiat purgationem ſuam in tpe veris a x° die menſis martij vſq̄ per totū mēſem aprilis. ſed ꝙ̃to citius faciet eā tāto ſecurius erit ꝓpter quod incipere ipſam prealſignato tpe melius eſt ſm ſniam veteris ꝛ Commētatoris afforiꝫ 6a.illo ſermone. Quibuſcunq̄ flōmia aut farmacia confert. Lege cōmētatorem ibi. itaq̄ accipiat prius hoc minoratiuum ꝛ viaꝝ preparatiuum quod eſt. ℞. agarici electi.ʒ.j. reupontici.ʒ.j. ſalis gē.gra.ij.viol.ſpice nardi.ana. ℈.ß.ʒʒ. ℈.j. partes.ij.infundanṙ oīa in.℥.iij. aq̄ ſublimationis radicum apij cum.℥.j. penidiaꝝ.ꝛ cū ſteterint p vnā diē naturalē calefiat ꝛ coleṙ ꝛ exprimaṙ ꝛ colatura detur in aurora ꝛ dormiat poſt ipſam parum.ꝛ in vna hora accipiat.℥.v.aque ordei cum zuccaro calefacto.ꝛ poſt per horam accipiat prādiū. ¶Sequēti vero mane immediate accipiat hoc digeſtiuū qḋ continet.vi.vl.vij.diebus in hora predicta. ¶8a ꝓo die immediate ſequēti accipiat has pillulas. ℞.pillularum de reub.pillularum cochiarum.aā. ℈.ij.ꝛ ſi timerentur pillule cochie loco earum pillule accipiantur aggregatiue maiores aut pillule de iera cōpoſita ſm doſim preaſſignatā. ¶Digeſtiuū aūt eſt hoc. ℞.ſy.de eupatorio.℥.j.oximellis compoſiti ℥.ß.aque feniculi cicoree.aā.℥.j.ß. Et ſi volueris ipſū fortius efficere adde aquam ſublimationis apij vl̄ rubee tinctorum aut valeriane. Hec de purgatione ꝛ digeſtione in vere obſeruanda. ¶Tempore vero autūni ſe purgare debet a principio ſeptēbris vſq̄ ad finem illius ꝛ accipiat prius hoc minoratiuum quod debet eſſe leuius ꝙ̃ predicta: eo quia materie in hoc tpe nō inueniunṙ tante reſiſtētie:ꝛ virtus eſt debilior ꝛ vie magis aperte. cuius deſcriptio. ℞. electuarij de pſilio.ʒ.iij.agarici electi. ℈.j.zinzi.ʒ. iiij.accipiatur hoc totum cum aqua ſublimatiōis lupulloꝛum vel feniculi. ¶Digeſtiuum in hoc tēpore debet eſſe tale. ℞.ſyr.acetoſi compoſiti.℥.j.ß. aq̄ lupullorum.℥.ß. aque cicoree.℥.j. miſce ꝛ accipiat vt prius. ¶2 Medicina eradicatiua in hoc tpe congrua eſt talis. ℞.electuarij indi.ʒ.iij.turbit electi.ʒ. ß.zizib eris violaꝝ.ana.ʒ.v.miſce ꝛ deṙ i potu cū aq̄ ordei vel vino al.ſubtili nō valde fumoſo calido. Et poſt iſta ſolutiua obſeruenṙ cañ.q̄ poſiti fuerunt ſu

pra in aſſumptiõe minorati uͥ in tpe veris aſſigna-
ti. ¶ Pro executiõe ſcdi inſtri medicinalis obſeruan
di in tpe veris vti dz ↄfectione iſta. cuiꝰ deſcriptio ẽ
hec. ℞. trociſcoꝝ de aniſo. trociſcoꝝ de lacca deſcri
ptiõe meſ. in antid. diſtinctiõe 8ª. añ. ʒ. j. ß. pulueris
zuccari. ℥. iiij. fiat ↄfectio ſolida cũ aq̃ eupatorij i ro
tulis. iiij. ʒ. de q̃ accipiat vt ſupra i p̃cedẽti cap̃. viſuz
eſt. ¶ Alia ṽo cõfectio in hoc tpe veris vtilis põt eſſe
iſta. ℞. ſpẽrũ electuarij de ſeminib. deſcriptiõe Me
ſue in ãtido. deſcriptiõe 2ª. ʒ. ij. trociſcoꝝ de viol. ʒ. j.
zucc. al. ℥. iiij. fiat ↄfectio ſolida i forma iã dicta z vta
tur ea ſicut i precedẽti dictũ eſt. Et attẽde ꝙ hec cõ
fectio leuior eſt ꝗ̃ pria. ¶ Cõfectio ṽo qua vti dz in
tpe ol altero iã dicto eſt ↄfectio facta ex ſpẽbꝰ dya-
curcume maioris deſcriptõe Meſ. in antiᵒ. diſtinctio
ne 2ª. ¶ Et ſi ↄſideras habere ↄfectionẽ maioris ele
ctionis aꝑientẽ oppillatiões oẽs itra venas z ꝓfun
das q̃ ↄfert etiã corruptioni forme z aſciti hypoſar
che z p̃ſeruat a ſtrãguria z difficultate mīgẽdi aꝑiẽ
do oppillatiões viaꝝ vrine: z ſedando dolores
eaꝝ nõ eligas p̃ter dyalaccã maiorẽ cuiꝰ laudes col
ligere poteris 5ᵒ cañ. ſũma pria. z a Sal. in 9ᵒ decẽ
tractatuũ. z a Meſ. diſtinctiõe 2ª. deſcriptio iã p̃di-
cta et modus cõpõnis eiꝰ eſt ſicut z p̃cedẽtis. z erit
tal. ℞. ſpẽrũ dyalacce maioris. ℥. iiij. zuccari al. lib.
ß. aq̃ ſublimationis radi. geneſtre: aut apij vel eupa
torij. z fortior olbꝰ eſt aq̃ ſublimatõis radi. meu z ru
bee tinctoꝝ cũ qbᵒ vel ipſoꝝ altero coq̃ dz zuccarũ
in quo ṽſus tp̃s coagulationis eiꝰ addantꝰ ſpẽs vt
predictũ eſt: z reducantꝰ in formã rotulaꝝ ponderis
triũ. ʒ. z accipiatur ex ea vt dictuz eſt. ¶ Deſcriptio
ṽo tertij inſtri ſuperius premiſſi. ſ. vnguenti eſt hec.
℞. olei de croco. ℥. j. ß. olei de ſiſamo. ℥. ij. ſe. ſiſeleos
carui apij ruthe z aniſi añ. ʒ. j. ariſtologie lõge eu-
patorij orobi. añ. ʒ. ij. ſpice nar. ʒ. iij. cere al. ℥. j. oppo
ponacis infuſi iu aceto ſubtili p diem naturalẽ. ʒ. j.
fiat vnguentũ molle z vtatꝰ eo in tpe autũni z ſequẽ
ti iã preaſſignato. ¶ Si aũt hoc vnguẽto vtẽdũ eẽt
a p̃ncipio veris vſq; per totũ mẽſem auguſti. tũc ac
cipiantur vnguenti iſtiꝰ. ℥. iiij. ſucci citonioꝝ cicoree
ſucci lupuloꝝ añ. ℥. iij. aceti ſqilitici. ℥. ß. oia ſimul lẽ
to igne bulliant vſq; ad ↄſumptionẽ ſuccoꝝ z aceti.
¶ Pillule autẽ q̃ ſuperius ſunt ꝓmiſſe obſeruande
ſunt ꝓ regimine preſeruatiuo huiꝰ nobilis. prio q̃dẽ
ꝓ tpe veris z eſtatis obſeruande ſunt iſte. ℞. agari
ci reubarbari reupontici electoꝝ añ. ʒ. ß. aloes epa-
tici. ℥. ß. ſpice dauci maſtice aniſi zinziberis añ. gra
na. viij. infundantur omnia in ſucco cicoree diligẽ-
ter immerſa: z exponantur ſoli ſepe agitando ea vſ
q; quo conſumatur: et ita remouetur tribus viabus
cum igitur materia talis exiccata fuerit: tunc ex ea
fiant pillule ex omni. ʒ. vj. quarum vſus eſſe debet vt
ſupra dictum eſt. ¶ Ultimum vero inſtrumentũ ſu-
perius premiſſum eſt quod erat vſus illarũ radicũ.
Lege ibi. hec in ſumma viſa ſunt vtiliora pro diſpo
ſitione huius nobilis viri.

Cõſilium. 155.

De oppillatione ↄcaui-
tatis epatis z porri fel-
lei ad inteſtina deſcendẽtis cõplicata cum mala cõ
plexione frigida z humida ſtomachi.

Camillus adoleſcẽs hono-
rabilis ciuis vin
centinus laborat diſpõne duplici cõ
põnali. ſ. z cõplõnali. Cõpõnalis ṽo
eiꝰ egritudo eſt oppillatio cõcauita
tis epatis ꝑ quã etiã cõtcatꝰ oppilla
tio collo cãnalis fellis deſcẽdere de-
bẽtis ad inteſtina: ꝓpter quã cũm iſte vir ſepe icur-
rit ſtipticitatẽ vẽtris: eo qꝛ cũ cholica mã q̃ ſolet de-
ſcẽdere ad inteſtina: z virtutẽ expulſiuã eoꝝ vigora
re ad ſuꝑfluitatũ eductionem nõ trãſit ad iteſtina:
tũc decreſcit potẽtia virtutis expulſiue ad expellen
dũ ea: qm̃ fortitudo ṽtutis expulſiue inteſtinoꝝ re
ſultat ex potẽtia ṽtutis expellẽtis. z ex iuuamento
qd̃ recipit ipſa expulſiua virtꝰ a p̃ntia cholere effuſe
ad iteſtia q̃ cholerica mã caliditate acuitate z ama
ritudine ſuis iteſtinoꝝ expulſionẽ vigorat. ¶ Et ex
hoc fundamẽto correlarie ↄcludũtꝰ tria. ¶ P̃ᵐ ꝙ ſcã
hac oppillatione p̃dicta feces fiũt ſqualide aut nul
la citrinitate colorate vel exigua multũ. ¶ 2ᵐ corre
lariũ ꝙ iſte vir in facie ſua citrinitatẽ vt plurimũ re-
p̃ntat. ¶ 3ᵐ correlariũ. ꝙ iſte vir freqũẽter dolet ca
put cũ inſtãtia vigiliarũ. cũ ei cholica mã ſui citrini
tate i cõcauitate iteſtinoꝝ recipiebatꝰ neceſſe erat fe
ces ab ea tingi. z hec eſt rõ primi correlarij. Etiã cũ
illa cholerica mã nõ effunditꝰ ad inteſtina ꝑs illa in
kiſti fellis multiplicata expãditꝰ ꝑ gibbũ eiꝰ z multi
plicatꝰ i kilivena. Et ab illa ꝑ reliq̃s venas toti cõica
tur. z maxie in ſuꝑioribꝰ ꝑtibꝰ ad q̃s cholerica mã
ſui ſubtilitate z leuitate valde facile fertꝰ. z ẽ rõ ſcdi
correlarij. Et pari rõne multiplicata cholera i ꝑtibꝰ
capitis facile ẽ itelligere euẽtũ doloris in eo z vigi-
liarũ. hec ẽ prima ipſiꝰ diſpõ in ſũma collecta. ¶ 2ª
ṽo ipſiꝰ principalis diſpõ eſt mala cõplo frigida et
humida ſtomachi ipſiꝰ ꝓpter quã generãtur z mul
tiplicantur in hoc iuuẽculo flegmata ꝑ viã indige-
ſtionis in ſtõ z etiã i venis eiꝰ. z hec q̃dẽ mã flegma
tica multũ iuuat ad oppillationẽ p̃dictã efficiendã
in collo cãnalis deſcẽdẽtis ad inteſtina. Uñ ad hãc
efficiẽdã oppillationẽ duplex vr̃ efficiens cã concur
rere. Prima eſt frigiditas a ſtomacho cõmunicata
ipſi epati q̃ coanguſtat cãnalẽ p̃dictuz. Scda ṽo eſt
mãlis cã efficiens. ſ. flegma p̃dictũ in epate illius vi
ri multiplicatũ qd̃ ſui frigiditate groſſitudine z vi-
ſcoſitate predictã efficit oppillationẽ. z qꝛ cholerica
mã in ſui caliditate z ſubtilitate z colore refrangitꝰ
a flegmate ſibi cõmixto. iõ in eo apparet color nõ ve
re citrinꝰ. ſꝫ eſt citrinitas eiꝰ ab albedine refracta eo
qꝛ cholera in iſto viro abũdans magis eſt vitellina
ꝗ̃ pura naturalis. ¶ Et patet etiã ſcdo ex hoc fun-
damento quare dolor capitis eiꝰ eſt cum grauitate
qd̃ non eſt ꝓprium dolori capitis a ſimplici cholera
ꝓuenienti. z plura alia ex his concludi poſſunt corre
laria de accidentibus in hoc viro prouenientibꝰ que
ad preſens dimitto.

Ex predictis itaq; facile apparet inue-
niri poſſe regimẽ huic vi
ro conueniens. opꝫ eñi vt hic vir abſtineat a frequẽ
ti vſu reꝝ actu frigidaꝝ z potent a ſicut a potu vini
valde frigidi actu z debilis in potentia ſua; ab vſu

rerū q̄ groſſe ſunt viſcoſe ꝛ frigide. Exēplū ſicut multitudo piſciū paſtiles cibi. ꝛ lacticinei. ꝛ pedes ꝛ neruoſe ꝑtes aīaliū. ꝛ panniculoſe. ꝛ vētres. ꝛ capita abſtineat etiā a fructib⁹ oppillatiuis. vt ſunt citonia meſpilla ꝛ ſorbe. ꝛ ab his q̄ ſunt facile corruptibilia velut ſūt criſomilla citrulli. i. cucumeres parui. pira valde dulcia ꝛ ceraſa. Et caueat etiā ab acutis inflāmabilib⁹. vt acetū alleum porrū ꝛ bulbū. Euitare dꝫ ꝛ cepe oī mō ꝑparationis: ꝛ dimittat vſum vini in ſubſtātia valde groſſi ꝯturbati colore nigri ſapore pōtici vel ſtiptici. neq; ēt ei cōpetūt vinū valde dulce ꝛ ꝓprie cū in ſubſtantia ei⁹ fuerit groſſuꝫ. oē eniꝫ tale oppillatiuū eſt epatis. vt 3° Almāſ. primo cap. ꝛ 2° can̄. cap̄. de vino colligendum eſt.

Pro regimine ꝟo medicinali ipſi⁹ q̄n q; videnꝶ mihi inſtra neceſſaria huic viro. ¶ Et p̄m q̄d ē eſt vt hic vir a p̄ncipio mēſis martij ꝑ totū mēſeꝫ ſeptēbris aſſueſcat accipe ſemel vel bis in ſeptimana hūc potū. ℞. aq̄ eupatorij. aq̄ abſinthij. an̄. ℥. j. aq̄ capil. ve. ꝛ cicoree an̄. ℥. j. ß. miſce ꝛ abſq; zuccaro totū in aurora recipiaꝶ frigidū actu cū ꝑntia ſitis: ꝛ amaritudine oris calidū ꝟo actu ſine illis. ꝛ poſt ip̄m tardet cibū 4°ꝛ horis. reliquo ꝟo anni tp̄e aſſueſcat accipe hūc aliū potū. ſ. a p̄ncipio octobris ꝑ totum menſem februarij eo mō quo de predicto potu dictū eſt. ℞. aq̄ eupatorij. feniculi. a. n̄ ℥. j. ß. aq̄ apij. ℥. ij. miſce ꝛc. ¶ 2ᵐ ꝟo principale remedium huic viro ꝯueniēs eſt vſus iſtaꝝ pillarū. ex q̄bus accipe pōt ſex vel ſeptē bis in autūno ꝛ totiens in vere in ſpatio vni⁹ mēſis. ꝛ tardet poſt eas cibū horis q̄nq; paꝝ dormiēdo poſt earū aſſumptionē. q̄rū d̄ſcriptio. ℞. reupōtici. ℥. ß. agarici electi. ℥. j. reubarba. ʒ. ij. ſpice nardi. ℈. j. ℥℥. electi. ʒ. ß. violarum. ſemi. acetoſe: cicoree an̄. ℈. j. ſalis indi. ʒ. j. ß. puluerizenꝶ oīa ꝑ ſe. deinde ſuis pōderibus miſceanꝶ ꝛ infundanꝶ in. ℥. v. ſucci cicoree: ꝛ miſceanꝶ: ꝛ exponanꝶ radijs ſolis vſq; ad ſucci cōſumptionē. deinde iterū renoueꝶ ſuccus ille 2° ꝛ 3° conſumendo ip̄m vt p̄dictum eſt. de hac ergo maſſa formenꝶ pillē ex oī. ʒ. vj. ꝛ pōt etiā omni tp̄e anni ex eis accipe parū an̄ cenā vnā vel duas ſm̄ maiorē vel minorē ſtipticitatē ventris partiēdo eas. ꝛ ſunt ſubtilis opationis in aperiendo oppillationē ſtomachi et epatis ꝛ p̄cipitādo mām vitellinā ab eis. ꝛ aduerſantur potenter multiplicationi flegmatis in predictis. ¶ 3ᵐ ꝟo principale inſtr̄m huic viro cōueniēs eſt hui⁹ cōfectionis vſus de qua accipe pōt rotulaꝫ vnā an̄ prādiū ſepe: ꝛ ꝓprie cū ſentit tēſionē vel grauitatē in hypocōdrio dextro. ꝛ pōdus in ſpina ꝛ grauitatē erectionis ſpine ꝛ vlr̄ cū diſtenſiones in tota ſpina ꝛ in iliū cruris ꝑcipit. ℞. trociſcoꝝ de eupatorio. ʒ. j. trociſcoꝝ de ſpodio cū ſe. acetoſe. ʒ. ß. cum ſe. endiuie caſſie lignee ſpice nardi cinamomi ameos. an̄. ℈. j. ſe. leuiſtici. ℈. iiij. reubarbari electi. ʒ. j. zuccari al. lib. ß. cum aqua abſinthij fiat cōfectio in rotulis. ʒ. iij. ꝛ ſit vſus eius vt dictum eſt. ¶ At ꝟo inſuꝑ remedium 4ᵐ huic viro cōuenientiſſimū ꝛ opportunum eſt q̄ iſte vir a p̄ncipio mēſis februarij vſq; ad finē maij. ꝛ ita a principio octobris vſq; ad finē decēbris ſemel in mane ante diē accipiat. ʒ. ij. electuarij dyalacce deſcriptione Aui. 5° can̄. ꝛ ſumma prima q̄ fuit extracta a Gal. 8° decē tractatuū ꝛ eſt melior oībus alijs ꝛ tardet poſt eā cibū horis. v. ¶ Ultimū ꝟo inſtr̄m huic viro vtile eſt: vt bis vel ter in vere et totiens in autūno ꝑ duas horas an̄ diem accipiat ʒ. j. electuarij metridati deſcriptione Meſ. in ātidotario diſtinctione prima q̄ vtilior eſt alijs ꝛ miſceatur cum. ℥. j. aque eupatorij ꝛ tardetur q̄tuor horis poſt ip̄m cibus. hoc in ſumma eſt regimen ei conuenientius q̄d eligere potui.

Et q2 honeſtiſſima ꝛ cōmēdatiſſima ei⁹ vxor pluribus laborat diſpōnibus: vt de viro ſuo dictū eſt. Jō opꝫ ei aliq̄d regimē ꝯueniēs appropriare. verū q2 diſpōnes ille accn̄taliter differūt: lꝫ ſpē ſint eedeꝫ eo q2 vtriuſq; diſpō eſt mala cōplexio frigida ꝛ humida materialis ſtomachi ꝛ egritudo cōpoſitionalis. q2 oppillatio ꝯcaui epatis ꝛ chiſtis fellis: differūt tn̄: q2 in vxoris diſpō eſt intēſior diſpōne viri ſui. ꝛ extēſior: q2 lapſus in ea ꝓlixior eſt. Jō opꝫ q̄ remedia ei ꝯuenientia parūper ſint audaciora in gradu ꝛ in doſi vt nūc ſeq̄tur. ¶ Regimē ꝟo ei⁹ ex ꝑte ciboꝝ ꝛ potuū dꝫ eſſe ꝯſile regimini viri ſui niſi q̄ in cibarijs ſuis vtatur decoctione feniculi petroſe. leuiſtici ſerpilli ꝛ ſilibus. aut ſaltē ſemꝑ in cibarijs vtaꝶ puluere ſimplicis cinamomi. immo maſticatio ipſi⁹ in mane ꝛ comeſtio facta ſola eſt potēs curare ipſam. Et puluis ameos ꝛ ſemē ei⁹ valde vtile erit ei ad curā ei⁹. Et ſemē feniculi agreſtis. ſepe ieiuno ſtomacho comeſtū q̄d carui dr̄ eſt ei ꝯuenientiſſimū: ꝛ ꝓprie illud cuius magna copia repiꝶ apud ciuitateꝫ feltrinaꝫ ꝛ ſuꝑ mōte ſumano. ¶ Silr̄ ꝯueniūt ei pillē ꝓ ſuo viro iā deſcripte: ſed opꝫ q̄ ad eaꝝ deſcriptionē addaꝶ pulpe colloq̄ntide. ʒ. j. ꝛ oppoponacis. ℈. iiij. ꝛ vtatur eis vt p̄dictuꝫ eſt. ¶ Adhuc etiā puluis iſte valde bon⁹ erit ei ſi vtaꝶ eo an̄ cenā paꝝ accipiēdo de eo vt. ℈. j. vel. ʒ. ß. bis in ſeptimana cum modico brodij vel aqua cicoree. ℞. tartari accepti ex vino albo. ʒ. ij. polipodij folliculorum ſene hermodactylorꝫ. an̄. ʒ. ij. ß. ſalis indi. ʒ. iij. puluerizenꝶ oīa ꝑ ſe. deinde commiſceantur ꝛ ſit eius doſis vt predictū eſt. ¶ Ultimū ꝟo remediū huic mulieri cōueniēs eſt. ℞. laudani reſine puriſſimoꝝ an̄. ℥. ß. gallie muſ. ʒ. iij. ſtoracis calamite. ʒ. ij. folij ameos ligni aloes myrre. an̄. ʒ. ß. ſe. abſinthij cipi maſticis ſe. ruthe an̄. ℈. j. olei de citonijs ꝛ de maſtice an̄. ʒ. vj. olei de abſinthio. ℥. j. ß. cere. q. ſ. fiat vnguētum bn̄ tenax et de eo extendatur ſuper panno figure ſcutalis magne apponatur ſuper ſtomacho ſuo cum parte piramidali applicata ſuꝑ pomo granato: ꝛ dei gratia perfecte ſanabitur. Amen.

Cōſilium. 156.

De cacexia a mala diſpoſitione fri. ꝛ hu. epatis ꝑ colligantiā matricis ex immoderato fluxu mēſtruoꝝ depēdēte. de mēſtruis tn̄ nihil in cura ꝯtāgit. ¶ Et diuiditur conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis ꝛ ſignis cacexie. Ca. j.

FRāciſcus aromatari⁹ ciuis vincētinus vxoreꝫ habet que laborat diſpoſitione praua que a ſapientibus cacexia nūcupatur.

Et eſt totius corporis tumor ꝓueniēs a mā flegmatica tenui cui commixte ſunt vētoſitates ⁊ vapores plurimi: quoꝝ gñatio accidit a mala complexione epatis frigida ⁊ humida: vt nūc apparet ex his que infra dicenꝰ. ¶ Eſt aūt hec mala cōplexio frigida ⁊ humida diſpō epatis nō q̄dē ꝑ exiſtentiā in eo: ſꝫ per colligātiā acquiſita eo q2 ſucceſſit immoderato mēſtruoꝝ fluxui ꝓpter quē epatis cōplō corrupta eſt: ⁊ innatꝰ calor eiꝰ debilitatꝰ adeo vt vbi chilū in ſanguinē ⁊ alias mās humorales ꝯuenīēter trāſmutare deberet maiorem ipſius partē in aquoſum flegma ⁊ vaporē ꝯuertit. ad gñationē enim flegmatis ⁊ vapoꝝ ꝯcurrit innati caloris debilitas. ¶ Ad ꝑfectionē vero ſanguis ⁊ aliaꝝ mārū neceſſe eſt ꝯcurrere iuſtitiale tēperamētū epatis ex fortitudīe caloris nālis reſultās. neqꝫ tñ opꝫ hic me digne reprehēdi poſſe ſi forſaſſis in ꝑnˢ huiꝰ egritudīs mala cōplexio calā in epate vel in toto fuerit adinuēta quacūqꝫ eñi haꝝ duaꝝ data demonſtrabile eſt caceſſiā poſſe ad illas ſuccedere: ſicut eñi mala cōplō frida innatū calorē epatis corrūpēdo pōt eſſe cā efficiēs aquoſi flegmatis ⁊ vapoꝝ. ita ⁊ cōplō calida mala hoc efficere pōt: ſꝫ nō ita frequēter. ⁊ hoc quidē facile eſt videre ex ſermonibus principis. 14ª tertij. tractatu 4°. cap̄. 2°. vbi enumerādo cās hydropiſis cōplōnales ſic ſcribit. ¶ Et ꝯplōnales ſupple cauſe ſunt inflāmātes ⁊ faciūt hydropiſim pluꝰ illis. ſ. apoſtematibus cū gradatione reſolōnis innati caloris aut extinctiōis eiꝰ ſubito. Intelligo aūt ꝑ reſolutionē hic illud qꝺ ſciunt medici. ſ. ꝙ calori innato accidit reſolutio paulatim aut extenſio ſiue ſit illud ex calido ſiue ſit ex frigido: ſicut ex potu aq̄ frigide in ieiuno ⁊ reliqua. lege ibi: q2 ſunt pulchri ſermones. ¶ Et ex hoc fundamēto facile deduci pōt qualiꝛ ꝓpter euacuationes oēs q̄ ſupfluūt ꝑ viā reſolutionis innati caloris ſuccedere pōt caceſſia ⁊ ſpēs hydropiſis oēs. Et hec quidē fortiꝰ ꝯſequunꝰ ad euacuationē ſanguinis q̄ᵐ alioꝝ humoꝝ. Nociuilior eī eūatonū eſt eūatio ſanguis. 14ª tertij. cap̄. ſtatim allegato. quare 21ª tertij. tractatu 3°. cap̄. 2°. Cuꝫ ſuperfluit fluxus ſanguinis ſequitur euꝫ debilitas appetitus: ⁊ debilitas digōnis: aut inflatio extremitatū: ⁊ corporis: ⁊ malitia coloris. ⁊ qñqꝫ perducit ad hydropiſim. Quicquid aūt ab imaginatione deduci poſſit nō plus habet cōcludere: niſi ꝙ lꝫ forſaſſis in primis mala cōplexio calida diſpōnꝰ: que nūc pñs eſt precedere potuerit. diſpoſitio tñ actualiter pñs eſt caceſſia ꝓueniēs a mala cōplexione frigida epatis ſucceſſiue acq̄ſita vt iam deductuꝫ eſt.

Et ſigna illius ſunt iſta. Primū eſt corporis tumeſcētia ꝓueniēs a materia flegmatica ⁊ vētoſitatibus ſimul mixtis in ſubſtātiā membri immerſis: vt ſcribiꝰ 2ª primi. vltimo cap̄. Declaratio aūt huiꝰ eſt ꝙ vētꝰ in caceſſia l ſubſtātia mēbri eſt admixtus. ¶ 2ᵐ vero ſignū eſt mollities totius corporis. ¶ 3ᵐ aūt eſt albedo illiꝰ: que duo ꝓueniūt a tenui flegmate reddēte mēbroꝝ ſubſtātiā mollē ⁊ ſua albedine taliꝛ membra colorante. ¶ 4ᵐ ſignū eſt leuitas reſiſtētie ad ipreſſionē tāgētis. ſicut eñi vapor ille premēti facile cedit. ita etiā ⁊ illud aquoſum flegma pauca reſiſtētia reſiſtit comprimēti. ¶ 5ᵐ ſignū eſt remanētia ꝯcauitatis l loco depreſſo. ⁊ hoc q̄dē accidit: q2 lꝫ illud ſtā cōprimēti facile cedat. remoto tñ comprimēte nō ita facile refluit ad locū a quo expulſum fuit. ⁊ hoc q̄dē accidit ꝓpter ipſiꝰ viſcoſitatē q̄ eſt vna de paſſionibꝰ ꝓprijs flegmati. accidit tñ flegma illud qñqꝫ in breui tpe retrocedere ꝑ acceſſꝰ. eo q2 moueꝰ motu vētoſitatis vel vaporis impellētiū ipm cū ſint ſiꝛ in mēbro cum ſtāte ꝑmixti vt iā allegatū eſt. ¶ Ex qbꝰ correlarie ꝯcludiꝰ ꝙ receſſus flegmatis ⁊ acceſſus eiꝰ ad mēbrū eſt tardꝰ ⁊ velox ſm maiorē ⁊ minorē cōmixtionē flegmatis cū vaporibꝰ. multo eñi exñte vapore ſtāti cōmixto velox fit flegmatis retropulſio ad mēbra: ⁊ ecōuerſo. ¶ Ex quibus etiā correlarie 2° concludiꝰ ꝙ ſi equalis fuerit cōmixtio flegmatū ⁊ vapoꝝ ſiꝛ: refluxus flegmatis ad mēbra mediꝰ erit inter tarde ⁊ velociter retrocedē. ¶ 6ᵐ ſignū eſt tumeſcētia faciei ⁊ ꝓprie palpebraꝝ ⁊ partiū ſubſiſtētiū oculis. ⁊ hoc q̄dē ꝓuenit propter flegma qꝺ euaporauit ad partes illas ſatis raras ⁊ detētum fuit in eis viſcoſitate ſui ⁊c. ¶ 7ᵐ ſignū eſt euerſio coloris corporis ad ſubcitrinitatē quādā: q̄ quidē ꝯtingerē pōt: aut difficile eſt imaginari flegma qꝺ frigidū eſt ⁊ viſcoſum a debili calore in vaporē cōuerti: qnetiā aliquid de cholera q̄ ſui caliditate raritate ⁊ ſubtilitate euaporabilior eſt a debili calore in aliquā vaporeā partē trāſmuteꝰ: q̄ vapori flegmatis iā predicto cōmiſceaꝰ. ſꝫ ex cōmixtione vaporis aquei ⁊ albi cū citrino neceſſario ꝑmutabiꝰ corporis formoſitas ad colorē mixtuꝫ ex albedine ⁊ citrinitate. igiꝰ. ¶ 2ª vero cā huius coloris aſſignari pōt imaginādo ꝙ aliqua pars ſtātis a calore extraneo ſiue putrefaciēte ſiue nō: notabiliꝛ excoquaꝰ: ita vt vapor ille notabiliꝛ inflāmatus colorē corporis ad citrinitatē ꝯuertat eo mō quo in pluribꝰ vigilātibꝰ hoc ſepe ꝯtingit. ⁊ in his q̄ a calore extraneo ad mortē ꝑducunꝰ. Et hec q̄dē cā lꝫ ſit ſubtilior ⁊ phyſica magis: valde tñ facile ex principijs medicine deduci pōt. ¶ 8ᵐ ſignū eſt ꝑmutatio habitudinis mēbrorū ad corruptionē forme eoꝝ vel plaſmatis. In caceſſia eī vapor ⁊ flegma ſiꝛ qñqꝫ ſpargunꝰ in totū corpꝰ ita vt hāt ſicut maſſa. 24ª tertiꝰ. tractatu 4°. cap̄. 2°. ¶ 9ᵐ ſignū eſt ipotētia ⁊ laſſitudo ad exercitia ⁊ ꝓgreſſiuos motꝰ ⁊ cā illiꝰ pōt eſſe duplex. ¶ Et prima q̄dem eſt multitudo ſtātis ꝑ totū corpꝰ augmētati qꝺ ſua frigiditate ⁊ q̄ntitate grauitādo mēbra reddit idiſpoſita ad ꝯuenīētes motꝰ. ¶ 2ª cā eſt multa remollitio iūcturaꝝ ⁊ alioꝝ mēbroꝝ motꝰ. vt muſculoꝝ chordaꝝ ⁊ neruoꝝ. ¶ 10ᵐ ſignū eſt minoratio vrinaꝝ ⁊ ſudoris. ⁊ cā in primo eſt trāſmutatio aquoſitatū a vijs vrine ad extrema corporis. ¶ Cā vero paucitatis ſudoris eſt indiſpō mārie ad exitū ꝑ vias poroꝝ q̄ fit. aut ꝓpꝰ fridītatē ſtātis. aut ꝓpter viſcoſitatē eiꝰ. aut ꝓpter debilitatē virtutis expellētis aut ꝙ deficit illi ſtāti coadiuuatiua cā ſudoris q̄ eſt vapor cholericus. aut ipſa mā cholerica ſubtilior q̄ in ſudore videꝰ eſſe neceſſaria. qm̄ ſudor eſt aquoſitas ſanguinis cui ꝑus cholericū eſt admixtū ſecundo can̄. ꝓprio cap̄. ¶ Undecimū ſignū eſt mul

tiplicatio vētoſitateſ ⁊ rugit⁹ in vētre: ⁊ cā hui⁹ eſt nota ex multitudine vētoſitatum et vaporum qui neceſſario inueniunt̄ in his corporibus tā ex parte cauſe efficientis que eſt debilitas innati caloris: q̄ ex parte cauſe materialis q̄ eſt flegma ſatis aqueū. ❡11ᵐ ſignū eſt tenſio mirach.⁊ hęc quidē accidere pōt a flegmate ⁊ vapore cōtēto inter ſupficiē ↄuexā inteſtinorū ⁊ cōcauā ſifac. multiplicatis eīm vaporibus ⁊ ventoſitatibus in predictis locis neceſſe eſt extēdi totū mirach:⁊ ad extra ↄpelli. ❡2ᵃ vero cā huius eſſe pōt multiplicatio flegmatis ⁊ vaporis in ſubſtātia mirach.⁊ inter ſuperficiē cōcauam ſifac:⁊ cōcauā muſculorū vētris ⁊ aliarū partium ex quib⁹ aggregat̄ mirach. ❡13ᵐ ſignū eſt tumor teſticulorum cum trāſlucētia eorū.⁊ cā primi eſt: qꝛ cū multiplicat̄ flegma deſcēdit per chilum inferiorem ad teſticulos:⁊ ibi receptum detinet̄. ita ꝙ q̄n̄qꝫ nō ſolū oſſeum ⁊ inuoluta vaſa impleant̄ illo ⁊ tumeſcant. immo etiā ſubſtātia teſticulorū preternaturalr̄ magnificat̄.at vero trāſlucētia 1 eis accidit: eo qꝛ pars aquea flegmatis ibi cōtēta dyaphana eſt. ❡14ᵐ ſignum eſt difficultas cōſolidationis vlcerū q̄ in talibus corporibus accidūt.⁊ hoc totum accidit ↄpter corruptionē cōplexionis ⁊ ↄuerſionem eius ad frigiditatē ⁊ multiplicationē materierū frigidarum. ❡15ᵐ ſignum eſt prurit⁹ in oſſeo in inguinibus et partibus intermedijs corarū ⁊ femoris ⁊ inguinū. et hec quidē accidit ↄpter lationē vaporū ⁊ materierū corruptarū ad predictas partes. ⁊ voluit hoc ſubtiliter Aui. preallegato cap.dum inq̄t. Et q̄n̄qꝫ accidit in cōmiſſuris inguinis:id eſt in his intermedijs iā predictis.aut in cōmiſſuris ⁊ inguinibus. i. in rugis que inueniunt̄ in oſſeo.⁊ inguinib⁹ caliditas ⁊ pruritus ↄpter vaporē corruptum aſcendentem. ❡16ᵐ ſignū eſt corruptio digeſtionis ſiue per corruptionē intelligam⁹ diminutionē aut ablationē:quorū vtrūqꝫ a frigiditate fieri poteſt.ſiue p corruptionē intelligamus nocumentum in digeſtione tranſcēdens mēſurā hūmane ſpeciei ↄuenientē:qꝫ a frigiditate iam in totū multiplicata facile ↄueni re pōt.⁊ ex eodē fundamento valde facile pōt ſalua ri. ❡17ᵐ qd̄ eſt fortitudo appetitus in caceſia eueniens.ſicut etiā in appetitu canino videri pōt. frequēter enim appetitus canini effectiua cā a ſapientibus aſſignat̄ frigiditas intenſa.ſed ↄtingit in caceſia frigiditatē ſtomachi non eſſe minorem immo maiorem que fecit appetitum caninū ⁊c. ❡18ᵐ ſignum aggregat̄ ex multis.⁊ eſt qꝛ in caceſia inuenitur diuerſitas fluxibilitatis.aut ſtipticitatis ventris.aut ſyncopis ⁊ vigiliarum.ita vt q̄n̄qꝫ vēter ſit fluxibilis:q̄n̄qꝫ vero ſtipticus:⁊ aliq̄n homo ſit vigilatiuus:q̄n̄qꝫ vero dormitatiuus.Et aliq̄n etiā eidem eueniunt ſyncopales motus:⁊ q̄n̄qꝫ nō habet illos. ❡Et cā quidē horū accidētiū aſſignari poteſt ex varietate motus flegmatis ſm ꝙ virtute diuerſis tpibus ſynthomatice ab ipſa mota mās flegmaticas ⁊ vētoſitates ab ipſa motas hincinde ↄpellit. Cum enim ↄtingit multiplicatū eſſe flegma cū vaporibus in fundo ſtomachi ⁊ in īteſtinis virtute ab eiſdem incitata accidit fluxus flegmaticus. Si aūt ↄtingit flegmata illa ſubſtātie mēbrorū eſſe notabiliter impreſſa: ⁊ viſcoſitatis ⁊ frigiditatis notabilr̄ exiſtere. tūc mā ille detinent̄ in vētre: ⁊ ꝑit etiā materie ille a nāli calore derelicte aliqualr̄ extranea ri a calore ↄternaturali q̄ ↄſumēdo ſubtilior ē ⁊ aquoſiorem partē flegmatis erit cā cōſtrictionis vētris. ❡Et ex hoc fundamēto deduci pōt etiā cā vigiliarum. Cū eīm flegma illud aliqualr̄ ſup calefactū eſt aut a calore excoquente ipſum nō nālē ſalſedinem aliquā acq̄ſiuit: erit vigiliarū cā. Cum aūt flegma cōtingit eſſe aqueū ſatis ⁊ vaporabile multitudine vaporū ⁊ frigiditate ſua erit cā ſomnolētie. ❡Et pari rōne iterū deduci pōt qualiter q̄n̄qꝫ cacetico adueniat ſyncopis. Cū enim veloci impulſione a virtute facta vapor aut flegmatice materie ↄpellunt̄ ad cor ↄpter oppilationē in eo ↄtingētem. aut propter nocumentū a frigiditate flegmatum ⁊ extēſione vaporū in corde ↄtingens accidit in corde nocumentū reſolutionis.aut notabilr̄ extinctionis innati caloris:⁊ totū hoc formalr̄ eſt ſyncopis.vt colligē dum eſt 1ᵃ tertij.⁊ tractatu ⁊ cap.ſcdis. Si aūt cōtingat tale nocumentū a corde remoueri:tunc alleuiabit̄ cotā ſyncopi vel lipothomia ⁊ ſilibus. ❡Et hec q̄dem ola pulchre intellexit Aui.14ᵃ tertij ſepe allegato cap.dū inq̄t. Et eſt natura in ſua retētione ⁊ reſolutione ſm ordinem.⁊ ſilr̄ eſt diſpoſitio ſyncopis eius.quandoqꝫ et vigiliarum ⁊ elongationis eius ⁊c. Expone literam ſicut iam declaratum eſt: quoniam eſt occulta vt potes videre.

❡De cura caceſie cōplectēs ſex intētiones. Cap. ij.

Am aūt poſitis ſignis cognitionis caceſie oportet venire ad canones curationis eiuſdē:que quidē ſuſtentat̄ in ſex intentionib⁹ que clare ꝑit intelligi ab auctoribus. ❡Et prima quidē intentio eſt regiminis ipſorū rectificatio. ❡2ᵃ vero eſt materierū vel eua cuatio minoratiua ⁊ particularis etiā. ❡Tertia vero intentio eſt materierū diuerſio. ❡4ᵃ aūt eſt ipſarum digeſtio. ❡Et 5ᵃ eſt vltimata materierum euacuatio. ❡6ᵃ vero eſt membrorū confortatio cum exiccatione reſidui materierum.

Et prima quidem intentio diſcrete intelligi dꝫ ⁊ cōpleri.argumēto eīm ſumpto a multitudine materierū flegmaticarū que congeſte ſunt:opꝫ vti regimine attenuāte ex parte quātitatis: et calefaciēte ⁊ exiccāte ex parte qualitatis.eo qꝛ morb⁹ pēdet a repletione multa ⁊ a mā frigida ⁊ humida. ❡Vel qꝛ egritudo hec eſt cronica opꝫ regimen ei⁹ nō eē multū tenue in ꝑn° ⁊ augmento.neqꝫ tātum diſtans a regimine ſue ſanitatis vt per ipſum debilitetur virtus ⁊ ↄpue cū peruenerit ad tꝑe ſtatus. ❡Et cā 2ᵃ iterū ↄpter quā nō opꝫ regimē multū eſſe tenue eſt debilitas virtutis que accidit ↄptereā qꝛ alimētū nō bn̄ digerit̄ ↄpter nocumentum epatis in quo virtus nutritiua ſuſtētat̄. ❡Quare ex oībus ↄcludendo videt̄ ꝙ regimē debꝫ eſſe ex his que notabiliter nutriunt. ⁊ qualitate ſua notabilr̄ materias deſiccant ⁊ virtutē ↄfortant ↄprietate ſua. ſicut ē comeſtio carniū ꝑdicis faſiani ⁊ auiū minutarū:⁊ vitulorū lactentiū; ⁊ pullorū non

multum excellenter pinguiū.In q̄bus oībus ciba-
rijs ponatur ſ̄btus aromatū calefaciētiū ⁊ exiccātiū
⁊ confortantiū membra ꝑncipalia:⁊ habentiū etiā
virtutē inciſiuam ⁊ apitiuā.Et ſenſit hec oīa ſubti
liter princeps 14ª tertij.tractatu quarto cap̄.de cu
ra caceſſe.dum inq̄t.Cibus aūt habentium ca ceſſā
ſit ex hiis in quibus eſt ſuauitas ⁊ ꝯfortatio nature
ſicut aduragi.i.faſiani.⁊ algobogi.i. ꝑdicis.⁊ ſint
ſura eoꝝ azabrat:alia litera azabiegi.i.fercula cō-
dita cum croco ⁊ aceto odorificata valde cum eis q̄
ſunt ſicut gariofili cinamomum ⁊ ſimiliter almoſu-
fath.i.gelatiua.⁊ miſceantur etiā cum cibis ea que
ſunt ſicut ſinapis ⁊ porrū ⁊ allea etiā currant curſu
eoꝝ abſq; multitudine nimia.i.quantitate. ¶Ex q̄
bus omnibus iā apparet q̄ panis eoꝝ dꝫ eſſe parū
furfuraceus ⁊ cōuenienter coctus.Et q̄ etiam eui-
tare debēt omnia cibaria infrigidantia ⁊ humectā
tia oppillatiua ⁊ inuiſcantia.¶Exēpluꝫ primoruꝫ
ſicut ſunt lactuce endiuie ſpinachia bleta atriplex
portulaca cucurbite cucumeres melones ⁊ āguria
p̄ſica criſomilla ⁊c.At olera ſ̄o ⁊ fruct⁹ declināttia
ad caliditatē ⁊ ſiccitatē.aut ſaltem ad leuem frigi
ditatē cū aptione poſſunt ei ꝯuenire ⁊ ꝑprie in pau
co vſu.Unde inq̄t Aui.q̄ ex fructibus granata dul
cia ⁊ de citonijs parū nō nocet.¶Exēplum ſ̄o ſecū
doꝝ ſicut cibi paſtiles oēs ⁊ viſcoſe ⁊ neruoſe aīaliū
ꝑtes ⁊ cutes:⁊ lac ⁊ cibaria ex eo condita. ¶Exem
pluꝫ aūt alioꝝ eſt.ſicut piſciū oīm vſus ⁊ leguminū
elixoꝝ ⁊ carnes antique ⁊ caſeus antiquus ⁊ ſilia.
Saluia ſ̄o rutha betonica mētha abſinthiū ſerpil-
lū ⁊ caules paſtinachia ⁊ reliqua tales oēs ꝯuenien
tes ſunt.¶Et de fructib⁹ amigdale fiſtici auellane
nuces ⁊ oēs fructus calidi ⁊ ſicci cū aptione ꝯueniūt
eis.¶De potib⁹ ſ̄o cōueniēs ē ei inter oēs pot⁹ hy-
dromel.⁊ ꝑprie qn̄ cū eo coq̄tur maſtix. Si aūt pro
pter virtutis debilitatem nō poſſet ei negari vinuꝫ
exhibeatur ei vinū albū aromaticū nō valde aq̄uum
lino mediocriter fumoſum.Et pōt iterū ei cōuenire
vinū ſubrubeū ſubtile ⁊ aromaticū.Et ſi in ipſo iſu-
ſe ſteterint radices eupatorij aut ſpice nardi aut ci
namomi:vel caſſia lignea vl̄ radix camepitheos vel
vitice erit in vino tali intētio oīno ꝯueniēs ⁊ neceſ-
ſaria.¶Silr̄ etiā oꝫ regimē ex ꝑte aeris ⁊ loci habi-
tabilis dꝫ inclinari ad calefaciendū ⁊ exiccandum.
¶Et ſilr̄ exercitiū mediocriter calefactiuum ⁊ exic-
catiuum cōueniens eſt ei ⁊ ꝑprie poſt euacuatiōes
¶Quid vero de regimine per alias res non natura
les dicendum ſit ex predictis apparet.

Secunda ſ̄o intētio cōplet̄ cū admini-
ſtratione medicinarū que edu
cūt materias cholericas diuerſaꝝ ſpērum.velut eſt
cholera rubea vitellina ⁊ citrina.¶Et ō appropria
tis ad hoc eſt exhibitio ierepigre Gal. Ipſa enim
educit ſuꝑfluitates predictas abſq; humiditatib⁹
inanitis.14ª tertij.allegato cap̄.Et exhibeāt̄ ex ea
ʒ.x.vel.xij.cuꝫ aq̄ abſinthij vel eupatorij calefactis
¶Et gratia huius etiam cōueniret medicina talis
℞.electuarij dyaſiniconis.ʒ.ij.dyagridij gra.j.reu
barbari electi.℈.j.ſpice nardi.gra.ß.exhibeatur vt
prius.Et confert etiam eis non minus exhibere pil
lulas iſtas.℞.pillularum de reubarbaro.℈.ij.pil
lularum de iera Gal.ʒ.ß.ſalis gemme.gra.ij.reſor-
mentur pillule cum ſucco ro.⁊ exhibeātur.¶Si au
tem cōtingat reperire materias viſcoſiores ꝑdictis
⁊ groſſiores:tūc ꝯuenit eis exhibere.℥.ß.electuarij in
di.aut.ʒ.iij.electuarij dyaſiniconis.aut.ʒ.iij.dyaco
loq̄nthidos q̄ melior eſt ꝑdictis:aut dare in potu pil-
lulaꝝ de agarico.ʒ.j.cū.ij.granis dyagridij.¶Aut
dare infuſionē iſtā.℞.agarici electi.ʒ.j.ß.polipodij
ʒ.j.dyagridij.gra.iiij.aq̄ eupatorij.aque abſinthij
añ.ʒ.ij.aniſi cinamomi añ. gra.iij.ſalis gēme. gra.
ij.pulueris zuccari.℥.j.fiat infuſio per diem natura
lem.deinde calefiat et diligenter expꝛeſſa exhibeatur
vt dictum eſt.¶Si aūt ꝯtingeret reperiri materias
eū melancholia cōmixtas exhibeat̄ medicina talis
℞.agarici electi.ʒ.j.thimi folliculoꝝ ſene polipodij
añ ʒ.ß.ellebori nigri.gra.vj.zizibcris.℈.ß.aniſi ſpi
ce ſe.feniculi dauci ana.grana.vj.Infundantur om
nia in aquis bugloſſe et meliſſe.añ.℥.ij.deinde co-
lentur ⁊ exprimantur ⁊ exhibeantur vt ſupra.¶Si
autem medicinas maioris ſublimitatis expeteres
et ꝑprie reſpiciētes materias aduſtas.tunc exhibe
ʒ.iiij.ieralogodion deſcripte ab Auic.cañ.q̄nto ſum
ma prima tractatu ſecundo deſcriptiōe 3ª.¶Et me
lior illa ſcd̄m intentionem meam eſt iera ruffi.⁊ iera
Archigenis deſcriptiōe vniuerſitatis.¶Et optima
etiam eſt iera Auicenne in illo tractatu collecta de-
ſcriptione vltima.quarum omnium doſes exhibeā
tur cum aquis ſublimationum predictis:aut alijs
que tibi placebunt.Minoratiuo vero cum floboto-
mia in hac diſpoſitione fienda raro videtur habere
locū.aut propterea quia materia non ꝯmiſcet̄ ſan-
guini.aut ꝑpter debilitatem que iam inuenitur in
epate contracta.de cuius additione magis q̄ꝫ de re
motione timetur per flobotomiam.¶Poſſunt iterū
adhuc materie minorari per cliſteria que habent
potētiam attrahendi materiā.ſicut eſt cliſtere iſtud
℞.aque decoctionis maluarum radicis altee ⁊ viti
ce:⁊ foliorum blitis lib.j.iere ſimplicis ⁊ benedicte.
ana.℥.ß.caſſiefiſtule.ʒ.vj.olei de abſinthio.olei lilio-
rum añ.℥.j.ß.ſalis gemme.℈.iiij.miſce ⁊ totum ſi-
mul exhibeat̄.¶Si aūt deſiderabis magis flegma
ticam materiam ⁊ ꝑprie groſſam educere:tunc ꝑdi
cto cliſteri apponatur dyacaſtorei.ʒ.iij.aut ieralo-
godiō.ʒ.iiij.aut iera dyacoloq̄nthidos.¶Et ſi ꝑſenſe
ris aduſtionē in materia:tunc ponātur in cliſteri.ʒ.
iiij.iere ruffi ⁊ ab eo remoueant̄ benedicta ⁊ iera ſim
plex.¶Et ſi iterū percipies in mā melancholiaꝫ eſ-
ſe commixtā tunc poteris ꝓuocare emorroidas fri-
cando eas cuꝫ folijs ficus vel felle tauri.¶Et ſi ma
terias eaſdem cognoueris circa matriceꝫ eſſe dñan
tes.tunc ꝓuoca menſtrua exhibēdo.ʒ.j.trociſcoruꝫ
de myrra cum decoctione croci integri.¶Reliq̄ au-
tem ꝑ que euacuatio minoratiua fieri poſſet tamē
non ita vtilia dimittantur.

Tertia ſ̄o intentio que digeſtionē materie
rum efficit nō min⁹ ꝯuenienter ꝯſpi-
ciēda eſt.Opꝫ enī digeſtiua q̄litatib⁹ primis aduer
ſari materiebus calefaciēdo ⁊ exiccādo ⁊ ꝑ virtutes
ſcd̄as incidere ſubtiliare ⁊ aperire.et ꝑ virtutes

teriaſ epati cõferre ipm confortando ⁊ virtutẽ eius
ſuſtentando. ¶ De numero quarum medicinaruʒ
multe a ſapientibus ſcripte reperiuntur. ſicut ſyru
pus de abſinthio. ſyrupus de eupatorio. ſyrup⁹ de
biſantijs. ſyrupus dyarodon. oximel cõpoſitũ oxi-
mel de leuiſtico. ſyrup⁹ cõpoſitus acetoſus. et ſyru
pus ſquilliticus in materia fortis reſiſtentie. ¶ Ex
qbus poteſt fieri cõmixtio talis. ℞. ſyrupi de eupa-
torio. ſyru. ſimplicis acetoſi. ana. ℥. j. aque abſinthij
⁊ cicoree añ. ℥. j. ß. miſce. ⁊ talis confert ad materiaʒ
nõ valde frigidam. ¶ Si aũt contingat cũ materie
bus inueniri ad mixtionem cholericarũ materierũ
exhibeatur hic ſyrupus. ℞. ſyrupi de biſantijs. ℥. j.
ſyru. de endiuia. ℥. ß. aque abſinthij. ℥. j. aque cico-
ree. ℥. ij. miſce. ¶ Cũ vero volueris materiaʒ aſpicere
maioris frigiditatis ⁊ viſcoſitatis ⁊ groſſitiei. tunc
℞. oximellis ſqllitici. ℥. j. ſyrupi d abſinthio. ʒ. vj. aq̃
eupatorij. ℥. iij. miſce. ¶ Et ſi volueris hoc digeſtiuũ
efficere magis aperitiuum: tũc. ℞. ſecaniabin de le-
uiſtico. ℥. j. ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥. ß. aq̃ eupato
rij aque iris. añ. ʒ. j. ß. miſce. ¶ Cum vero contingat
in materiebus inueniri mixtionem melancholie: tũc
cõpetit hic ſyrupus. ℞. ſyrupi de epithimo ſy. de hy
ſopo añ. ℥. j. aque meliſſe capillorum vene. ana. ℥.
j. ß. miſce. ¶ Qđ ſi perceperis materieb⁹ eſſe mixtaʒ
melanc cholericam: tũc exhibe digeſtiuũ tale. ℞. ſy
rupi de fumoterre. ſyru. de ẽdiuia. añ. ʒ. vj. aque bo
raginis aque endiuie. añ. ʒ. j. ß. miſce. ¶ Et cum vo-
lueris digerere materiam cui eſſet cõmixta melan-
cholia flegmatica. tũc. ℞. ſy. de epithimo. ℥. j. ſyru-
pi cõpoſiti acetoſi. ℥. ß. aq̃ meliſſe. aque capil. vene-
ris. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Et lʒ etiam raro ꝯtingat mate
riebus cõmiſceri melãcholiã aduſtã ex naturali me
lãcholia factã. qꝛ tñ aliqñ in iuuenib⁹ apparet ⁊ ꝓ-
pric vehementer exercitatis ⁊ regimine ſuper cale-
factiuo vtentibus. tunc. ℞. ſyrupi de epithimo. ℥. j.
ſyrupi violacei. ʒ. vj. aque nenufaris. aque endiuie
⁊ boraginis. añ. ℥. j. miſce. ¶ Hec quidem digeſtiua
oibus fere materieb⁹ ſunt appropriata. niſi qꝛ ſi in
ueniretur materias eſſe commixtas cum ſanguine
et quo etiã aliqua particula aduſta foret: tunc cõ-
ueniret exhibere aque fructuũ: que ſanguinis ⁊ cho
lere feruorẽ extinguit. ℥. v. aut exhibeantur ſyrupi
de biſantijs. ℥. ij. cum. ℥. ij. decoctionis prunoꝝ ⁊ ta
marindoꝝ. ¶ Et ſi quis vlterius mitiora digeſtiua vni
cuiqꝫ materieꝝ iã dictarũ appropriata deſideraret
tũc accipiat aq̃s ſublimationũ ꝑdictis ſyrupis cõ-
mixtas dimittendo ſyrupos illos ⁊ dãdo aq̃s illas
augmentãdo doſim earꝫ vſqꝫ ad. ℥. v. ¶ Et addc ite
rum ſermonibus iſtis q̀ nõ ſolũ fit materieꝝ dige-
ſtio p ſyrupos ꝑdictos. ſed conuenientius digeret
materia ſi tpe adminiſtrationis eoꝝ aliqua de pre-
dictis plantis vel radicibus coquatur vel cõmiſcea
tur in cibis ⁊ potib⁹ eoꝝ vt etiã ꝓ pte ſuperi⁹ tactũ
eſt in intẽtione prima. ⁊ tu recurre ad eam.

Pro quarta vero intentione. ſ. materieꝝ diuerſione ꝯtẽplandũ pri-
mo q̀ due ſunt ſpecies diuerſionũ principaleſq̃ ma
gis in hac diſpoſitiõe a ſapientib⁹ collaudate ſunt.
¶ Prima quidẽ eſt materieꝝ diuerſio per vomitum.

¶ 2ª vero eſt p adminiſtrationẽ cliſteris materiã ab
epate: ⁊ a venis educentiũ ⁊ inclinantiũ eas p infe-
riores vias ⁊ aperientiũ oppillationes ſubtiliando
⁊ reſoluendo materias. ¶ Aliqbus igit̃ ſapientum
placuit magis diuerſio prĩa eo qꝛ ipa forti⁹ diſtra-
hit materias ab epate per ſuperius educendo eas.
maior eñ virtutis fortitudo reqrit̃ ad faciendũ aſcẽ
dere materias ſua grauitate multum reſiſtentes q̃
ad faciendum ipſas deſcẽdere. Cum ergo ita diuer
tunt̃ per ſuperius videtur materias fortius a ſuo
loco eradicari. ¶ Secunda ratio qꝛ vomitus videt̃
conuenienter poſſe ſugere materias vel extrahere
eas ab epate p meſeraicas que ſunt in fundo ſtõa-
chi. ¶ Et 3° qꝛ vomit⁹ vr̃ eſſe bonus eradicator ma
terierũ q̃ in infimo loco poſite ſunt. ¶ Et quarto ite
rum qꝛ p vomitũ non ſolum materie que in ſtoma-
cho ⁊ adiacentibus partibus ſunt poſite que facile
poſſunt tranſire in coniunctas. Et traxit iſta opinio
fundamentum ex 14ª tertij. ꝑallegato ſepe cap. vbi
inqt. Et vtvtant̃ ante cibum vomitu. eſt eñ bonum
regimẽ eis. Et opʒ vt ſit in principio rei cum rapha
no infuſo in ſyrupo acetoſo. Et in fine eius cum elle-
boro. ſed elleborus non educit materias niſi violen
to tractu. igitur ⁊c. ¶ Alijs vero magis placuit ſecun
da diuerſio p cliſteria ſiẽda. ⁊ moti fuerũt rõnibus
pluribus. ¶ Et prima quidem eſt. qm̃ materia huius
diſpõnis ſm magnam partem ꝯtinet̃ in cõcauo epa
tis cuius ad inteſtina maior eſt ꝓpinquitas q̃ eiuſ
dem ad fundum ſtomachi. igitur materie in eo ſtã-
tes potuerunt p cliſteria melius ⁊ facilius trahi q̃
p vomitũ. ¶ Et ſecunda quidem ratio eſt qꝛ materie
facilius inclinantur deſcẽſui q̃ aſcẽſui. ¶ Et tertia
eſt qꝛ eductio p ventrem eſt euacuatio minus pre-
ternaturalitatis includens q̃ vomitus. ¶ Et quar
ta eſt qꝛ cum cliſteribus poſſunt melius perfici ſub
tiliatio reſolutio ⁊ conſumptio materierum: ⁊ aper
tio oppillationum cum medicinis in eis poſitis q̃
per vomitum. Et videtur hec opinio traxiſſe ſenten
tiam ſuam ex ſerie preallegati capituli dum inquit.
Et in pluribus diſpoſitionibus quas habent neceſ
ſe eſt vt euacues cum eis que educunt humores ſo
lutione ventris ⁊ aperiunt oppillationes. Et cliſte-
ria ſubtiliatiua ⁊ reſoluentia humiditates ſolutio-
ne educentia eas conferunt in ea valde. ¶ Propter
quod tale poteſt deſcribi cliſtere. ℞. foliorum blete
mercurial̃. añ. M. j. ß. furfuris. M. j. radicis vrtice ⁊
ireos. añ. M. j. ſeminis feniculi aniſi ⁊ leuiſtici. ana.
M. ij. granorum cartami contritorum. M. ß. coquã
tur omnia in lib. iiij. aque vſqꝫ ad conſumptionem
tertie partis. deinde. ℞. huius decoctionis libram
vnam iere ſimplicis. ℥. j. olei viol̃. ⁊ de ſiſamo ana. ℥.
j. ß. ſalis gemme. ʒ. j. ⁊ ponatur. ¶ Si autem volue-
ris ipſum flegmatis magis attractiuum loco iere
ponatur benedicta. ¶ Et ſi adhuc volueris ipſum
ſolennius eradicare materias appone in ipſo. ʒ. iij.
electuarij dyacaſtorei ⁊ erit eligibilius. ¶ Si quis
autem deſideraret eligere que duarum opinionum
melior exiſtat ⁊ ſoluere queſtionem illam facile dice
re poteſt q̀ ſi cõtingat in hac diſpoſitione materias
tales declinare magis ad ſtomachum q̃ ad inferio
ra q̀ cognoſcit̃

ra. quod cognoſcit per nauſeam abominationem ⁊
ſubuerſionem ſtomachi: ⁊ per rugitum ⁊ tēſionem ⁊
motum materierum in ipſo. ¶ Tunc in hac diſpoſitio
ne conuenientior erit vomitus. ¶ Si autem ꝑcipies
materias magis ad inferiora rapere ꝙ̄ ad ſuperio
ra. tunc cōuenientius erit cliſtere predictū aut alia
ſibi ſimilia. Et ſuſtentatur hec reſponſio ſuper ſer-
monibus veteris afforiſmorum prima. Que ducere
oportet vndecūꝗ natura repit ⁊c. ¶ Tertiū quidē
ingenium diuertendi materias eſt cum ꝓuocanti-
bus vrinam. ⁊ proprie quando cōtigerit magis eſſe
propinquas in gibbo epatis. ⁊ facile quidez hoc fie
ri poteſt coquendo in cibarijs ſimplicia quedam ſi-
cut radix feniculi petroſel. dauci ⁊ bruſci. aut eorū
ſemina. aut ante cibum exhibendo confectionez fa
ctam ex ſpeciebus electuarij de ſeminibus. aut dā-
do pillulas aliquas factas ex trociſcis de eupato-
rio de capparibus. vel rubea tinctorum aut ſpica
nardi. ¶ Quartum autem ingenium diuertēdi ma
teriam iterum eſt per ea que attrahunt materiaz a
fundo corporis ⁊ vniuerſis partibus eius: ⁊ proprie
cum applicatione balnei ſulphurati non alumino-
ſi: aut ſalſi calidi actu. aut ſalſi frigidi actu velut in
aqua maris. hec enim materias attrahendo reſol-
uunt ⁊ cōſumunt. que ſi non fuerint preſentia natu
raliter talia. tunc artificialiter fieri poſſunt in dulci
aqua coquendo alumen ſulphur ſal ⁊ alia ſimilia.
¶ Quintum vero inſtrm̄ diuertendi materiā iteruz
eſt per applicationem euaporationum que applicē
tur ſtomacho ⁊ epati. ⁊ proprie cum medicinis ſua
caliditate attrahentibus ſubtiliantibus ⁊ cōſumē-
tibus materias: velut eſſet euaporatorium hoc. ℞.
radicum paucedani fu meu rubee tinctorum cala-
mi aromatici ſquinā̄ti apeci añ. ℈. j. ß. caſſie lignee
gallie muſcate ſtoracis calamite añ. ʒ. ij. abſinthij
origani dauci cimini añ. ℈. j. ß. terantur omnia in
ſimul forti contritione ⁊ calefiant in ſartagine ſicca.
deinde imponantur ſacculis qui actu calidi appli-
centur ſtomacho. ¶ Diuerſio autem cū vētoſis abſ
ꝗ ſcarificatione etiā conuenire poteſt. ¶ Materias
diuertere per emorroidarum apertionem ⁊ appo-
ſitionem ventoſarum cū ſcarificatione. ⁊ per appli-
cationem rubificantium medicinarū ⁊ veſicantiuz
nō videtur habere locū in hac diſpoſitione. eo quia
materie non ſunt ſanguinee neꝗ eidē ſufficiēter cō
mixte: neꝗ etiā ſunt adeo ſubtiles ꝙ per rubifican-
tia ⁊ veſicantia conuenienter educi poſſint.

Licet plurima pro complemento intentionis
quinte: ſupra premiſſe. ſ. complete era-
dicationis materierum ſupra tacta fuerint cum de
modo ⁊ inſtrumentis minorandi materiā dictū fue
rit: alia tamen varijs in locis ab auctoribus inuen-
ta ⁊ magis experientia comprobata ad hunc locuz
adducere eſt conueniens. ¶ Quorum primū eſt de
ſcriptio pillularū ſtomaticharum alkindi: quarum
deſcriptionem ex Auicenna collige 5° canon. ſum-
ma prima. ⁊ tractatu 9°. Et vide ibi earum laudes
⁊ compoſitionem. ⁊ dicit earum doſem eſſe auſ. ij. lz
nunꝗ dederim ex eis niſi. ʒ. j. ⁊ ſolēniter conferunt.
¶ Amplius eodem tractatu vide tres deſcriptiōes
ſucceſſiue poſitas ab eo. quarum prima incipit ibi.
Pillule alie conferentes ad febrem cronicam: et ad
debilitatem ſplenis ⁊ epatis et inceptionem aque.
¶ Et iterum deſcriptionem ſibi ſubiunctam: cuiꝰ ꝓn
cipium ad febrem cronicam ex humoribus cōmix-
tis. ⁊ ad dolorē epatis ⁊ inceptionez aque. ¶ Et ite
rum collige ibi aliam immediate ſequentem deſcri-
ptionē cuius initium. Conferentes ad febrem croni
cam accidētem ex humoribus commixtis. ⁊ ad do-
lorem epatis ⁊ ad inceptionem hydropiſis. Et om-
nium harum doſis per me data eſt a. ℈. ij. vſꝗ ad
iiij. lz deſcriptionē tertiam ex predictis magis cōfe-
rentem viderim. ¶ Si autem deſideras hēre cōpo-
ſita leuiora ad hanc intētionem ⁊ ꝓpria reſpiciētia
ſuperfluitates cholericas flegmaticas. ⁊ melāncho-
liam ex aduſtione genitam ⁊ fecalē. tunc. ℞. hoc cō
poſitum. ℞. mirabolanoruz indoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebu
lorum añ. ʒ. j. reupōtici agarici electoruz añ. ℈. iiij.
maſticis ſpice nardi añ. ℈. j. ſquinanti floꝝ eupato
rij añ. ℥. vj. croci. ℥. iij. ſpodij ſalis indi ana. ℥. v. aq̄
eupatorij aque capillorū veneris. ⁊ aque ſublima-
tionis radicum iris ana. ℥. j. zuccari rubei. ʒ. x. fiat
omnium horū infuſio per diem naturalē. deinde in
aurora coletur ⁊ diligenter exprimatur: ⁊ calida de
tur in potu obſeruando poſt ipſam vt poſt oīa ſolu
tiua canones qui ſupra poſiti fuerunt in exhibitiōe
minoratiuorum. ¶ Et ſi quis deſideraret medicinā
diuerſos humores educētem tunc poterit exhibere
hoc cōpoſitum. ℞. iere Archigenis ſupra nominate
ʒ. ij. iere Gal. ʒ. v. aque decoctionis folliculorū ſene.
℥. ij. miſce. ¶ De domeſticis autem ſolutiuis ⁊ vſita
tiuis ⁊ proprie ad materiā mixtā ex flegmate ⁊ cho
lera eſt exhibere. ℥. ß. electuarij indi cum. ℥. ij. aque
eupatorij ⁊c. ¶ Et ſi velis reſpicere mixtionem nota
bilem cholere adiunge predicto electuario. ʒ. j. ele-
ctuarij ſucci roſarū ⁊ ſubtrahe de predicto. ʒ. j. ¶ Et
ſi intendis cum hoc educere materiam melancholi
cam non habentem aduſtionem de qua curandum
tunc exhibeantur. ʒ. v. de electuario dyaſene cū de-
coctione predicta. ¶ Si autem deſideras materiaz
educere notabilis aduſtionis tunc exhibe. ʒ. v. vel
vj. electuarij hamec cuz decoctione predicta. aut. ʒ.
j. pillaꝝ de lapide lazuli: vel de lapide armeno. vbi
fuerint aduſtiōis veſtigia notabiliť apparentia.

Sexta intentio complet cum his que epar
⁊ ſtomachū confortant cū tam notā
biliter nocita ſunt a mala complexione frigida ⁊ humi
da cum multitudine materierum frigidarum ⁊ hu
midarum plura ſunt a ſapientibus ſcripta. ¶ Quo
rum vnum ⁊ laudatum eſt. vt exhibeatur in auro-
ra electuarij metridati. ʒ. j. cum aqua decoctiōis flo
rū eupatorij vel ſpodij ſi magis exiccare velis. ¶ Et
ſecundum eſt tyriaca Andromachi que exhibeatur
vt ſupra. ¶ Tertium eſt electuarium de ambra fa-
ciendo ex ſpeciebus eius cum zuccaro ⁊ aqua eupa
torij confectionem. ¶ Et quartum eſt confectio dya
cimini. ⁊ proprie quando cuz mala complexione fue
rit ventoſitatum quantitas notabilis. ¶ Et quintū
famoſum eſt confectio dyalacca. ¶ Sextum eſt con
fectio dyacurcuma. ¶ Septimū eſt tyriaca herme-

tis.quorum omnium deſcriptionem collige ab Aui cēna ⁊ exhibe vt dictum eſt.¶Et de vſitatis cōmu nibus eſt trifera maior ⁊ trifera de ſcoria ferri.⁊ tri fera perſica ⁊ trifera ſaracenica.¶De trociſcis vero fumoſioribꝰ ſunt trociſci de abſin. trociſci de eupa torio.trociſci de lacca.trociſci de reubarbaro in diſ poſitionibus frigidis.¶Et trociſci de roſis ⁊ berbe ris omnium deſcriptionū ⁊ trociſci de ſpodio ſimpli cis:aut cum ſemine acetoſe. ⁊ trociſci de camphora ſecunde ⁊ tertie deſcriptionis legendarum ab Aui cēna quinto can.ſumma pma octauo tractatu. Et trociſci de ſpodio cum terentabin qui omnes confe runt in diſpoſitione cal'a ⁊ exhiberi debent cū aqua endiuie vel cicoree vl' alterius ſimilis. ¶De his etiā que confortāt epar a ſpecifica proprietate eſt come ſtio carnium codiarum elixatarū ⁊ caro adip.i. in pi comeſta vel exiccata:⁊ in puluerem reducta ex q̄ fiant pillule vel confectiones vel eluaria. ⁊ ſit vſus eorum frequens in aurora ⁊ ante cibum.¶Omnes etiā endiuie ſpecies a proprietate confortant epar in cibis accepte vel in potibus: et propter illa que amara eſt ad rubedinem declināns.⁊ eſt illa quā ho die cicoream nominamus. ¶Aut etiam endiuie ſpēs que dicitur armata:eo qr folia habet in ſuis extre mis ⁊ circūferentijs multum ſpinoſa . ⁊ emittit lac. ⁊ producit florem qui ſimilatur pilis leporis colore etiam pluma ſua.¶Et de confectiōibus famoſis et vſitatis in diſpoſitione cal'a eſt confectio dyarodō. ⁊ confectio tria ſandalorū deſcriptione Nicolai i an tidotario.Et dyacitoniten Galeni inuentum a Se rap. 7° breuiarij. Et eluarium de xiloal'. deſcriptū ab Auic. 5e can.ſumma pma.Et alie multe ſicco q̄ per te ab auctoribus collige ⁊c.

Conſilium.157.

De caccſia cōiūcta quinqꝫ malis diſpo ſitiōibus q̄ ſunt.¶Motus tremulus cordis. ¶Ma la diſpoſitio epatis frigida ⁊ humida.¶Fluxus ſu perfluus emorroidarum.¶Fedus color totius cor poris.¶Debilitas virtutis vniuerſalis . ¶Diuidi tur Conſilium in capitula tria.

¶De ſignis ⁊ cauſis diſpoſitionis cacetice ⁊ accidē tium quomodo ſequantur ad eam. Cap.i.

Egritudo nobilis viri domi ni Jacobi de dio ceſi foroliuienſi eſt caccſia corruptio cō plexionis epatis ⁊ conuerſio ipſiꝰ ad frigiditatē ⁊ hūiditatē. ¶Et ſūt eiꝰ ſigna corruptio coloris ex albedine dnante citrinitati.vñ color eiꝰ appa ret ſicut cadauerum color.¶Eſt etiam inflatio i to to corpore a materia flegmatica tenui i mēbris im merſa proueniens.¶Tertio iterum venter eius eſt inflatus ⁊ multis vētoſitatibus plenus.ita ꝙ in eo quandoqꝫ apparet ſicut vtritas.i. diſpoſitio ſimi lis vtri vento pleno ⁊ aere.¶Et quarto iterum to tum eius corpus graue eſt et propter in virtute nu tritiua vehementer nocitum.¶Et quinto iterū ex treme partes vt pedes et manus non euacuantur ab aliquali inflatione a predicta flegmatica mate ris et eius vapore proueniente. ¶Et iterum 6° fo lent hanc diſpoſitionem quandoqꝫ concomitari ſo lutio ventris dyarica: aut lienterica:aut vtraqꝫ ſi mul que proueniunt propter augmentum humidi tatum que in corpore multiplicate ſunt propter de bilitatem virtutis digeſtiue epatis :propter quas etiam digeſtiua virtus:et retentiua inteſtinorū de bilitata eſt. ¶Septimo iterum hanc diſpoſitionem concomitatur longitudo in ſomno propter multi tudinem eua porationum ad caput. ¶Et adhuc octauo debilitas appetitus eſt accidens hanc diſ poſitionem vt plurimum concomitans.¶Nono ite rum tremor cordis ad hanc diſpoſitionem conco mitatur propter malam diſpoſitionem cordis ab epate communicatam per colligantiam nō abſolu tam immo vapoream ⁊ materialem.Et poſſunt om nes hi colligi ſermones 14ª tertij.tractatu 4°.cap. de caceſia.⁊ de aſcite.⁊ quarto breuiarij.cap.ſexto ⁊ pluries alibi.

Et licet huius diſpoſitionis ⁊ ſuorum acci dētium plurime cauſe aſſignari poſ ſint.velut omne genus egritudinum complexiona lium compoſitalium:⁊ vnitatis in epate exiſtentium: ⁊ multitudo cibationū calorem innatū ſuffocantiū. ⁊ vſus ciborum ſua groſſitudine ⁊ viſcoſitate epar oppilantiū ⁊ fortis motus ſuper cibum cōſuetus: ⁊ multus coitus:⁊ ventris fluxus imoderatus:⁊ pro lixe febres:⁊ alie membrorū epati colligatorū egri tudines. nō video tamē euidentiorē cauſaꝫ que hūc virū ad hanc diſpōnē pduxerit q̄ꝫ imoderatꝰ emor roidarum fluxus.ipſe enim nō ſoluꝫ ad hanc diſpo ſitionem:immo ad deterioreꝫ pducere pōt corpꝰ p pter debilitatem eſionum conſequētem pncipaliter Licet enim omnis alia imoderata euacuatio ad hanc egritudinē pducere poſſit:magis tñ ſanguinis exi tus multus.Ois enim euacuatio forte perſeuerās corpora debilitat.maxime vo iſta que eſt ſanguinis 14ª tertij.preallegato cap.¶Ex quibus omnibꝰ ap paret ꝙ huiꝰ viri diſpō per ſe eſt verenda ſatis.quā to magis autem difficilior eſtimari poteſt:cum ipſa ſit coniuncta pluribus pred ctorum accidentium:⁊ maxime tremoris cordis:⁊ preparationi ad hydro pem aſcitem:aut hypoſarcam.Unde ſollicite mul tum intendēdum eſt ad totalem ipſius eradicatio nem.vt nunc ſequitur.

¶De regimine huius diſpoſitionis .⁊ primo per ſex res non naturales. Cap.ii.

Regimen itaqꝫ huius diſpoſitionis pē det ex rectificatiōe complexionis epa tis principaliter. Secūdo vo ex remo tione tremoris cordis. Tertio vero ex rectificatione hab tudinis totꝰ.Regi mē tamen vtriuſqꝫ ipſorū ſuſtentatur ſuper cōuenienti electione ſex rerum nō naturaliū ⁊ debita adminiſtratione rerū medicinaliū.¶Pro declaratione itaqꝫ regiminis rerum non naturaliū eligatur a viro iſto ciuitas vel locus habitatiōis ad caliditatem ⁊ ſiccitatem notabiliter inclinatus.ha bitet itaqꝫ cameram a terra notabiliter eleuatā ⁊ e elongatā a decurſibus aquarū vel valliū:⁊ minime ſit hūida vetuſtate edificij:imo ſatis nouiter cōſtruc

cta aſpectum habens orientalem vel meridionalẽ:
in qua etiam frequenter notabilius accendat̃ ignis.
⁊ ſepe in ea fiat ſuffumigium ex ſandaraca ſtorace
calamita laudano colofonia thure ligno al'.⁊ ſimili
bus ſimplicibus aut commixtis. De annexo ṽo ae-
ri totum corpus ⁊ ꝓprie caput veſtibꝰ ⁊ infulis: vel
birretis de panno de grana conſtructis decẽter mu
niat. ℂExercitiũ ṽo conueniẽs eſt ei ⁊ ꝓprie nũc: qr
fuit rectus regimine digeſtionis ⁊ cõuenientis euã
tionis materieꝝ. Cõſulo igit̃ ꝙ mane per horã poſt
ortum ſolis ſurgat ⁊ exercitet̃ pedeſter montẽ aſcẽ-
dendo ⁊ deſcendendo: aut gradus ſcalaꝝ ꝙplurí-
mos: aut pedeſter reuolutiõe ꝓlixa vſqꝫ quo corpus
eius caleſiat ⁊ ad ſudorem mediocrem ꝑducat̃. ⁊ ſi
debilitas obſtaret ſaltẽ equũ gradarium vel ſuccuſ
ſarium per tria vel quatuor miliaria eq̃tet. ⁊ ſi ad-
huc maior debilitas ꝓhiberet exercitiũ ſaltẽ benefi
cio vẽtris ꝑcedẽte fricent̃ eius extrema incipiẽdo a
genubus vſqꝫ ad pedes: ⁊ ab inguinibꝰ vſqꝫ ad eos
⁊ a ſpatulis vſqꝫ ad nates: ⁊ ab hũeris vſqꝫ ad ma-
nus inferius trahẽdo cũ fricatione vſqꝫ ad rubedi-
nem perducẽte. reliquo autẽ toto tempore q̃eſcat.
ℂDe modo ṽo ſomni ⁊ vigilie caueat a dormitione
ꝓlixa: ꝓpterea qr ipſa humectat corpora ⁊ generat
reumatiſmos. Mẽſura itaqꝫ ſomni ſibi ꝯueniẽtis nõ
excedat ſeptẽ horas in nocte ⁊ vnã in die. ⁊ niſi debi
litas repugnaret minor adhuc dormiẽdi menſura
cõueniret ei: reliquo tpe vigilãdũ eſt. vt exiccent̃ ſu-
perfluitates in eo ꝯgeſte. ℂIn canone aũt aſſũptio
nis cibi ⁊ potus attẽtus eſſe dꝫ. vt nõ accipiat cibũ
vel potũ vſqꝫ ad cõpletã ſaturitatẽ. immo cibet̃ ſemꝑ
reliquijs famis adhuc in ſtomacho remanentibus.
ℂSilr̃ etiã nunꝙ cibũ ſuũ accipiat niſi ꝯueniẽs ap
petitus incitauerit ad ipm: neqꝫ etiã curet diuerſi-
tatẽ ciboꝝ multã accipere. immo vno vel duobꝰ fer
culis ꝯtẽtus eſſe debet. ℂCaueat etiã ne cibũ ſuũ
deglutiat abſqꝫ maſticatione ꝯdecenti ne cibus re-
manẽs indigeſtus ſit materia ꝯgeſtiõis multaꝝ ſu
perfluitatũ. ℂSilr̃ etiã potũ in quãtitate continua
pauca. immo melius eſt ei ſepe ⁊ paꝝ ꝙ raro ⁊ mul
tum bibere. ℂDe paſſionibus ṽo aie euitet ſollicitu
dines ⁊ anguſtias triſtãtes ⁊ ſpm̃ vel innatũ calo-
rem ſuffocãtes ⁊ animã ſuã dilatet in gaudio ⁊ ſpe
ſue ſanitatis. Neqꝫ inconueniret ei aliquando (licet
raro) aliquam iracundiam vel anguſtiam leuẽ in-
currere. ℂDe vltima vero re ſcilicet cibo ⁊ potu. Di
cendũ primo generaliter quod omne cibariũ eius
eligi debet ad cal. et hu. naturaliter vel accidenta-
liter inclinatum. ℂParticulariter vero deſcenden-
do in cibis eligatur panis modicũ furfuris habens
bene coctus et fermentatus duorum aut triũ dieꝝ
ad plus. Et caueat a pane azimo vel non bene fer-
mentato parum cocto: et euitet omnes cibos paſti-
les vel de farina factos. ℂDe carnibus vero conue
niunt ei carnes capreoline domeſtice: ⁊ meliores ſũt
ſyl. ueſtres: vituline caſtratine ⁊ de manzo vnius an
ni. Item carnes animalium ſylueſtrium vt leporis
apri cerui et ſimilium conueniunt. Laudo etiã q̃n-
qꝫ carniũ ſalitaꝝ vſum. Carnes ṽo pulloꝝ gallina
rum ⁊ caponũ ⁊ anatuloꝝ iteꝝ bone ſunt. Et inter

reliquas meliores carnes ſunt colũboꝝ ⁊ ꝓprie ſyl-
ueſtriũ. Itẽ minutaꝝ auiũ degentiũ in nemoribus
⁊ dumetis carnes ſunt vtiles. ℂCarnes ṽo aialiuꝫ
in aq̃s viuentiuꝫ: ⁊ ſilr̃ piſces vituperandi ſunt niſi
fuerint ſicut capedũ varioli torrẽtine trilie ⁊ ſibi ſi-
miles. Alij vero nõ placẽt niſi parui piſces ⁊ marſio
nes ⁊ ſiles in fluuijs ⁊ petroſis locis inuenti. Cãcro
rum vero vſus ſpernendus eſt omnino. ℂSilr̃ lac ⁊
lacticinia cibaria oĩa fugiant̃. Caſeus ṽo aliqualr̃
ſolidus mediocris ſalſedinis ⁊ nõ valde mollis lau
dabilis eſt: lꝫ in multo vſu nõ ſit habendus. ℂOlei
vero vſus bonus eſt ſiue fuerit de oliua ſiue de nu-
cibus ſiue de amigdalis dulcibus. Butyrũ vero di-
mittatur ⁊ ſimiliter brodialia oĩa pinguedine por-
ci multũ artificiata. ℂOĩa etiã legumina dimittã-
tur ꝑter cicera rubea ordeũ vel pãnicũ: ⁊ ſilr̃ riſum
fugiat. ℂLactuca ṽo ⁊ portulaca ſpinachia cucur.
oĩa dimittant̃. Endiuia autẽ domeſtica ⁊ ſylueſtri
q̃nqꝫ vti põt cũ oleo ⁊ aceto. Pepones aũt laudo ſcꝫ
dulces ⁊ bene maturos ⁊ añ cibũ acceptos. Citrul-
los ṽo ⁊ angurias dimittat. ℂDe fructibus autẽ
vti poteſt q̃nqꝫ piris muſcatis ⁊ auellanis ⁊ amig-
dalis. Sed inter reliquos nullus eſt melior fructus
ꝙ ficus recentes ⁊ ſicce. Pomis etiã ⁊ vuis albis bñ
maturis ſuo tpe vti põt. Citonia ṽo ⁊ neſpilla ⁊ ſor
bas dimittat. Et ſimiliter granata acria niſi ꝓpter
magnum eſtum. Dulcia vero ⁊ mediocria granata
ſunt ſibi vtilia. In iuiubis autem nullo mõ ſit vſus.
ℂDe plantis autem ꝯueniũt ſibi caules feniculus
petro. ſaluia roſmarinus mẽtha ſerpillũ hyſopus ⁊
reliquę plãte calide cũ q̃bus cibi oẽs condiri debẽt.
ℂDe aromatibus placet mihi crocus pip. zinziber
aniſum lignum al'. cinamomũ ciminum macis ga-
langa ⁊ nux muſcata. ℂPlacent mihi cappares cõ
diti ⁊ iringi ꝯditi ⁊ oliue ꝯdite: ⁊ aſparagi ſuo tem-
pore. Aceti etiã vſus ⁊ ꝓprie cũ alijs cibarijs plꝫ. et
quãto fuerit acutius tãto melius erit. Silr̃ ⁊ agre-
ſta cum ſale ꝯdita. ⁊ lymones etiã placẽt. Arancia
vero ⁊ vinũ granatoꝝ dimittat. ℂDe potu aũt eiꝰ
dicẽdũ ꝑmo. ꝙ oĩno dimittat oĩs aq̃ vſum ſiue ſim-
plicis ſiue cocte cũ ordeo vel ſilibus. ℂDicẽdũ ſcdo
qꝺ laudandũ eſt ſibi hydromel factũ ex decoctione
xxv. lib. aque. ℥. j. pulueris eupatorij et lib. j. mellis
que diſpumentur et coquantur vſqꝫ ad cõſumptio
nem tertie partis duabus remanentibus. ℂVinuꝫ
vero conueniens ei eſt album ſubtile clarum bene
odoriferꝫ nullo modo dulce: ſed ab eo elongatum ⁊
medium inter dulce et acre. Et ſi non poſſet haberi
album accipiatur citre ſoleum vel leuiter rubeum.
Et ſi fuerit neceſſarium refrangere ipſum. ℞. cum
aqua meliſſe. Melior enim eſt ei aqua ciſterne: pu-
us tamen cocta. apponant de ea ad vinum tertiam
vel quartam partem ſecundum diſcretionem ratio
nalem.

ℂDe regimine eius per medicinalia. Cap. iij.

De regimine vero per medi
cinalia ſic ꝓce-
dã. ponã enim pͦ remedia. viꝫ. ad tremo
rẽ cordis appropriata. ℂ2ͦ ponã q̃nqꝫ
remedia malã ꝯplonẽ epatꝫ rectificãtia

¶3° ponā tria remedia colorē fedū corrumpentia.
¶4° loco ſubiūgā tria ꝟtutis debilitatē reſpiciētia.
Primū igiꝛ remediorꝫ cordialiū ꝯfortantiū
ipm cū uiſtat tremulus motus ma-
gnus eſt iſte ſyr. de quo accipiat oi mane. ℥.ij. cū aq̄
acetoſe. ℥.iiij. ⁊ eſt ꝯueniēs cū apparentia vel ſignis
caliitatis. ℞. ſe. endiuie ſcario. cuſcute. ſe. q̄tuor cōiū
frigidorꝫ. añ. ℳ.j. florꝫ boraginis ⁊ bugloſſe doroni
ci. ſe. acetoſe ⁊ baſiliconis. añ. ℳ.j.ß. coriādri ꝑpa-
ra. ℳ.ij. florꝫ nenufaris ſandalorꝫ al. ⁊ rub. ſpodij
been al. ⁊ ru. añ. ℳ.j.ß. cinamomi ligni al. garꝫ. añ.
ʒ.j. coquanꝛ oia in lib. x. aq̄ vſq̄ ad ꝯſumptionē me
dietatis ⁊ colenꝛ cū forti expſſiōe. deinde addantur
zuccari lib. ij. ⁊ coquanꝛ vſq̄ ad inſpiſſationē. Et ſi
apparēt ſigna friditatis cū tremore cordis. tūc ex-
hibeaꝛ iſte ſyr. cū. ℥.iiij. aq̄ meliſſe. ¶Scdꝫ remediū
cordiale eſt hoc. ⁊ ꝓprie ꝯferēs qñ in pectore ⁊ circa
cor inueniunꝛ vētoſitates multe vel vapores. ℞. ſy
ru. de corticibus citri. ℥.ß. ſyr. de calamēto. ℥.j. aque
enule. ℥.iiij. miſce ⁊ exhibeaꝛ hoc totū calin pluribꝰ
mane. ¶Tertiū inſtrm̄ ꝯferens oi tremori cordis. ⁊
ꝓprie frigido magis eſt carabe de cuius puluere in
potu denꝛ. ℈.ij. cū aqua meliſſe. Et ſi velis ipm ap
ꝓpiare magis lapſui calido deꝛ cū aqua acetoſe.
Ad idē vꝫ ⁊ eſt ſingulare pul. zedoarie. ¶Quartū
inſtrm̄ eſt hoc eluariū de quo oi mane ⁊ in veſpis ac
cipiaꝛ quātitas medij coclearis ⁊ poſt ipm bibatur
tertia pars cyathi vini aromatici ⁊ bñ fumoſi ad la
pſum frigidū cū aqua acetoſe ad lapſum calm. Cu
ius deſcptio. ℞. ſpecierꝫ letificātis Almā. ʒ.ij. ſpērū
eluarij de ligno al. ʒ.j. foliorꝫ auri nūero. vj. hyacin
ti ſmaragdi: ſaphiri oſſis de corde cerui. ana. ℈.j.
margaritarꝫ. ʒ.iij. ꝯſerue roſate ⁊ violarꝫ. añ. ℥.j.ß.
ambre nucis muſ. añ. ℈.ij. fiat eluariū cū. ʒ.j.ß. zuc
cari cādi. ⁊. ℥.j. ſyr. de corticibꝰ citri. ⁊ poſt hoc elua-
riū bulliat in lib. ß. ſucci macianorꝫ: ⁊ ſunt poma ſyl
ueſtria parua in nemoribꝰ inuēta. ¶Quintū inſtrm̄
ſpāle eſt bugloſſa: de cuiꝰ puluere oi ſero eger qñ va
dit ad lectū accipiat pōdus medij aurei: ⁊ eſt pon-
dus. ℈.ij. ⁊. ℈.iiij quare vndecima tertij. cap̄. de ca
no. vlibꝰ curatiōis cordis. Et ex his quorꝫ iuuamē-
tū magnificaꝛ in tremore eſt potare mediū aureꝫ
de bugloſſa tpe ſomni noctibus ꝯtinuis. Ipa etiam
recēs ⁊ ſicca in oi cibo ⁊ potu accepta: aut eiꝰ aqua
ſublimata ꝯueniēs eſt. quare vndecima tertij cap̄.
de cura tremoris cordis inqt. Super bugloſ. vo ſis
audax ⁊ nō timeas malitiā eiꝰ: imo vtere ea in oi q̄ſi
potu quē tribuis in cibo quē das. Etenī iā cōcurrit
ꝯſuetudo vt in potu tribuaꝛ ⁊ ſilr aqua eiꝰ diſtilla-
ta. ¶Sextū inſtrm̄ ſpāle eſt vnguētū hoc de quo ap
ponaꝛ pānus rotūdus latitudinis ſemiſ. ſup regio
ne cordis. ℞. florꝫ boraginis bugloſ. ana. ℥.j. mel-
liſſe recētis vel ſicce. ℥.ß. florꝫ roſarꝫ nōdū ꝯplete ap
tarū. ℥.iiij.ß. florꝫ ſalicis lābruſce foliorꝫ baſiliconis
ſicci vel recētis. añ. ℥.j. croci. ʒ.j. been al. ⁊ ru. zedoa
rie carabe. añ. ʒ.ij. hyacinti ſmaragdi margaritarꝫ
ſaphiri. añ. ℈.j. corallorꝫ ru. ℥.ß. amili farine ordei.
añ. ℥.ij. aceti. ℥.j.ß. bulliat farina ordei ⁊ amilum ſi
mul lēto igne cū vino aromatico. deinde in mortā-
rio ponaꝛ ⁊ cū inceperint tepefieri ſuperaddantur
aliarꝫ medicinarum pulueres diligenter cōterendo
⁊ apponatur tepidum. ¶Septimū inſtrm̄ eſt ſaccu
lus iſte qui ſemper portet ſuper corde et eſt facilius
applicabilis q̄ vnguentū ꝑmo ſcriptū. ℞. ſpecierū
letificantis Almanſ. ſpecierum electuarij de gēmis
⁊ de ligno aloes. añ. ʒ.ij. florum roſmarini roſarꝫ
nenufaris. añ. ʒ.j.ß. puluerizenꝛ oia per ſe ⁊ cōmiſce
anꝛ ⁊ ponanꝛ in ſacculo de ſindone de grana retor
ta facto: ⁊ applicetur. ¶Octauū ⁊ vltimū inſtrm̄ eſt
hoc. ℞. ſpecierum electuarij in quarto remedio ſcri
pti. ʒ.ij. zuccari al. ℥.iiij. cum aqua bugloſſe. fiat cō-
fectio in rotulis. ʒ.iij. ⁊ ex ea ſemper accipiat ante ci
bum rotulam mediam ⁊ tantundē poſt cibum.
Inſtrumēta vero que malā epatis diſ
poſitionē corrigere pñt ⁊
ꝓprie qñ lapſus eſt fri. ⁊ humi. ſicut eſt in viro iſto.
ſunt hec. ¶Et primū eſt ſy. iſte de quo accipiat. ℥.ij
cū. ℥.iiij. aque eupatorij calide actu. ℞. cuſcute eu-
patorij foliorꝫ apij abſinthij florꝫ roſmarini gariofi
lorꝫ cinamomi. añ. ℳ.j. ſpodij ſcolop. epatice ſanda
lorum amborꝫ. ſe. cicoree. añ. ℳ.ij. corallorꝫ rub. an
dacoche radic. feniculi petroſellini lābruſ. añ. ℳ.ß.
coquantur oia in lib. x. aque vſq̄ ad ꝯſumptionem
medietatis: deinde ꝑdictis addantur vini citoniorꝫ
℥.ij. zuccari al. lib. j.ß. ⁊ lento igne coquanꝛ vſq̄ ad
ſpiſſitudinē ⁊ aromatizeꝛ cū cinamomo garꝫ. ⁊ ſpo
dio de cāna. ¶Scdm̄ inſtrm̄ ſpāle eſt ꝯfectio hec de
qua ſemꝑ eger accipiat rotulā vnā añ cibū et poſt.
℞. ſpecierꝫ dyalacce ⁊ dyacurcume. añ. ʒ.j. ſe. tara-
xacon. ʒ.ij. ligni al. gario. croci. añ. ℈.ß. zuccari. ℥.v
cum aqua eupatorij fiat confectio in rotulis. ʒ.j.ß.
¶Tertiū inſtrm̄ ſpeciale eſt vt eger pluribus diebꝰ
accipiat. ʒ.j. aut mediam de puluere epatis lupi in
furno exiccati ⁊ ꝓprie cū. ℥.j. aque eupatorij ⁊ tar-
det cibū ſuū ſaltē horis quatuor poſt. ¶Quartum
inſtrm̄ ex ſimplicibus rectificātibus epar eſt vt eger
aſſueſcat comedere carnes codiarum: ⁊ ſunt lima-
tie in dumetis inuente que ſerpūt ſup ſpinas vel ru
bos ⁊ ꝓprie habētes teſtas parumper ad citrinita-
tem vel rubedinem tendentes. ¶Quintum inſtrm̄
epati cōueniens ⁊ ꝓprie ad magnificandū ipſum ⁊
euacuādū abeo materias diuerſas ⁊ corruptas eſt
hoc. ℞. ſucci eupatorij. ℥.j.ß. reubarb. electi. ʒ.j. epi-
thimi cuſcute ſpice nardi. añ. gra. vj. ſalis gēme. ℈.
j. exhibeatur hoc totum in potu ⁊ tardeꝛ cibus ſal-
tem horis quinq̄ poſt aſſumptionem ipſius.
De his vero inſtrīs que emorroidarum flu-
xuꝫ ſtringere poſſunt: primū ⁊ exper
tum eſt hoc. ℞. ſcorie ferri puluerizate ⁊ frixe in ace
to rubeo. ℥.j. mirobalanorum combuſtorum: oſſiuꝫ
dactylorum corallorum rubeorꝫ: corticum ouorum
omnium quatuor combuſtorꝫ añ. ʒ.j. pulue. gypſi.
℥.ß. albuminis ouorum numero quinq̄ vel ſex con-
quaſſenꝛ oia inſimul ⁊ ſubmergantur in ipſis ſtupe
prius infuſe in aceto extinctionis calibis ⁊ bene ex-
preſſe linianꝛ predictis medicinis ⁊ apponantur fi-
teri ventre prius mundificato a ſuperfluitatibus.
¶Secundum ſpeciale inſtrumentum eſt deſcriptio
pillularum de bdellio. ¶Tertium inſtrumentū eſt
deſcriptio pillularꝫ de ſandaraca: que ambo duo

collige.17ª tertij cap.7º. de medicinis liquidis et embrocis emorroidarũ. Et eſt modus adminiſtrandi has pillas vt omni mane accipiat ex eis. ʒ.j. ⁊ tardet cibum ſuum horis ad minus quatuor.

De his ſo inſtrumentis que fedum colorem abſcondere poſſunt: iam patet ꝙ omnia predicta ad hoc capitulum ſeruiunt et proprie illa que cor ⁊ epar confortant ſanguinem pacificãdo ab aquoſitate flegmatica ⁊ ab aquoſitatib⁹ cholericis ⁊ alijs corruptis. ℂ Primuʒ eſt hoc. ℞. aque lactꝭ caprini. ℥.iiij. ſucci cuſcute. ℥.j. miſce ⁊ accipiatur in potu diebus ſaltem. xv. ℂ Secunduʒ eſt hoc. ſucci fumiterre ⁊ abſinthij. ana. ℥.j. miſce ⁊ accipiatur vt ſupra. ℂ Tertium inſtrumentum eſt hoc. ℞. aque ſublimationis radic. acori: aque ſublimatiõis napinum. ana. ℥.ij.ß. miſce ⁊ totum accipiatur ĩ potu per. xv. dies. clarificat ſanguinem diuerſionẽ faciendo materierũ corruptarum ſimul cõmixtaruʒ: ⁊ eſt de medicinis acceptꝭ ex ſeptima quarti. tractatu ⁊ capitulis ſecundis.

Specialia vero remedia tria debilitati virtutis ſubuenĩẽtia ſũt iſta. ℂ Primum. ℞. granorum fiſticorum. lib.ß. ſe. cõmunium frigidorum. ℥.j.ß. violarũ. ſe. endiuie ſcariole lactuce. añ. ʒ.ij. cinamomi electi. ʒ.j.ß. corallorũ ru. ſpodij. añ. ℈.ij. margaritarũ. ʒ.iij. carniũ ꝑdicũ de alis acceptaꝝ. ℥.v. terant̃ ſil' carnes ⁊ fiſtia cocti in vino dulci vſq; ad vltimatã ꝯtritionẽ. deīde incorporentur cum lib.j. zuccari al. cocti cũ aqua bugloſſe ⁊ in fine apponant̃ ſpẽs ⁊ fiat confectio in fruſta. ℥.j. De hac itaq; confectiõe in omni cibario accipiatur vſq; ad. ℥.ij. ℂ 2ᵐ ſpãle inſtrũm eſt vt vir iſte aſſueſcat in cibis ſuis ponere aquam ſublimationis ꝑdicum vel caponum ꝓprie diſtillatam cũ folijs baſiliconis recentis vel ſicci. ℂ 3ᵐ inſtrũm vt vir iſte grã cõfortãdi innatum calorẽ ſaltem in ſeptimana ter accipiat ſingl'a vice. ʒ.j. electe tyriace Andromachi: ⁊ tardet poſt eam cibum ad minus horis. vj. Si autem in tẽporib⁹ in qb⁹ vtitur prefatis remedijs vẽter eius ſtipticus redderetur: tũc accipiat añ cibum ſemꝑ cocleár vnuʒ hui⁹ eluarij. ℞. medulle ſebeſten. pulpe tamarindorum. caſſiefiſtule. añ. ℥.iij. ſe. endiuie acetoſe. ſe. coium frigidoꝝ oĩm. añ. ʒ.j. cinamomi electi. ʒ.j.ß. zuccari al. cocti cum. ℥.iiij. aque ſublimationis foliorum volubilis minoris lib.ß. incorporent̃ ſimul ⁊ fiat eluarium quo vtatur vt dictum eſt. Hec ſunt meliora que eligere potui in diſpoſitionibus huius viri. ſummus autem opifex omnia ipſa in ſalutem eius dirigat. Amen.

ℂ Capl'z de tremore cordis ⁊ mala cõpl'one ſtõachi.

Recipe vnguenti cordialis cõpleti cũ reſina lib.j. de hoc vnguento mediocriter groſſo extẽdat ſup panno de grana qui ſit figure circularis ⁊ latitudinis ſemiſſis: ⁊ ponat ſup mamilla ſiniſtra in mane qñ ſurgit de lecto: ⁊ ſero qñ vadit ad lectum actu tepido. ℂ Recipe pul. odoriferi. ℥.j. quẽ ligatum habeat in pãno de ſindone de gña retorta in forma pile facto: quẽ pro maiori parte tpĩs odoret. ℂ Recipe aque bugloſſe lib.j. aquarũ cuſcute ⁊ cicoree añ. ℥. iiij. miſce. De iſtis aquis mediocriter calefactis cuʒ pauco zuccaro accipiat oĩ mane in aurora cyathuʒ vnũ paruũ: ⁊ hoc diſtãter per nouem horas poſt cenã ⁊ poſt ipſas tardet cibuʒ horis q̃tuor. ℂ Recipe confec. de fiſticis cũ ſpeciebus triaſandalorũ. ℥.iiij. de hac confectione accipiat vnum vel duo fruſta oĩ die añ cenam: ⁊ poſt añ prandium. ℂ Recipe pul. de polip. pul. preparati. añ. ʒ.j. ⁊ partiant̃ in qnq; ptes eq̃les. de quib⁹ ſumat oĩ ſero immediate ante cenã ℂ Recipe pillulã vnã de aloe abluto immediate añ cenã poſtq̃ cõſumpti ſunt pulueres. ℂ Recipe eluarij de epithimo. ʒ.v.ß. ⁊ diſtẽperent̃ cum vino in mane ⁊ ſumat calidum. ℂ Recipe zuccari. al. lib.ß. turbit bñ mũdati hermoda. añ. ʒ.j.ß. puluerꝭ aniſi dulcis. ʒ.j. ⁊. ℈.ij. ſe. ruthe. ℈.j. coquat̃ zuccarũ cuʒ aq̃ ruthe ⁊ fiat cõfectio in rotulis magnis ⁊ cooperiat̃ folijs auri de qua accipiat q̃titatem. ℈.ij. vel. ℈.j. ℂ Recipe aniſi ſpice macis ſeminũ leuiſtici ⁊ ruthe añ. ʒ.j. cimini. ʒ.ij. pulueris ſene. ℥.j. tartari. ʒ.ij. mellis roſa. co. lib.ß. zuccari ꝑfecti. ℥.ij. coquatur ſimul zuccarum ⁊ mel ⁊ fiat electuarium de quo accipiat omni ſero ante cenam per horam vel.ß. ʒ.ij. vel. iij. ℂ Recipe dyacimini dulcis. ℥.ij. ⁊ accipiat de ea añ cibum ⁊ poſt quantitatem. ʒ.ij. ⁊ cum cõtinuet per plures ſeptimanas. ℂ Recipe confec. de fiſticis ſimplicis lib.j. ⁊ ea vtatur vt ſupra. ℂ Recipe electuarij de epithimo. ʒ.xviij. de quo ſumat añ cenã imediate quãtitatẽ nucis muſcate. ℂ Recipe vnguenti glutinoſi. ℥.ij. quod applicetur ſtomacho ⁊c.

De egritudinibus Splenis cõſilia ſequũtur.

Conſilium. 158. De mala diſpoſitione ſplenis ex qua ꝓpter infectũ ſanguinem gñantur puſtule ⁊ ſcabies.

Vir clariſſimus et eximius vtriuſq; iuris doctor dominus Sublimanus laborat diſpoſitione ſplenis nõ ſufficienter mũdificati propter melancholicum humoreʒ ab epate ⁊ a venis. quare melãcholicus humor in epate ⁊ in renibus eius recipit caliditatem magnã per quam inficit ſanguinem ⁊ reddit ipſum corruptuʒ ⁊ obiectuʒ virtuti nutritiue inconueniens qui dato ꝙ apponat̃ membris reſolutis non tamen vere vnitur ⁊ aſſimilatur eis qui etiã latus ad mẽbra inficit ea: corrumpit ⁊ mortificat faciẽdo puſtulas acutas ⁊ vlceratiuas. ⁊ dato ꝙ iſte abſcindantur a mẽbris per vnctiones ⁊ ablutiones: tamen milies recidiuaret niſi perfecte cõplexio membrorum rectificetur. ℂ Propterquod vir iſte abſtineat a cibis ⁊ potibus omnibus acutis. vt cepe raphano alleo ⁊ ſimilibus ⁊ a rebus valde pinguibus valde ſalſis: ab cruca a caulibus ⁊ ſimilibus. ⁊ a vinis valde fumoſis acutis. Et preter hec iam dicta accipiat cibum omnem libito ſuo.

Pro regimine vero medicinali vtat̃ iſtis tribus: quorum deſcriptiones infra poſite ſunt. ℂ Prima eſt deſcriptio pillularuʒ de quibus ſaltem omni ſexta die pa

rum ante cenam accipiat vnam:⁊ ſic ſemper conti=
nuando eam niſi fluxus ventris immoderatus ac=
ciderit.¶Accipe aloes abluti.ʒ.ij.ß.lap.ar. ⁊ lazuli
añ.℈.j. fiant pillule ex omni.ʒ.vj. cum ſucco roſa.
¶Secundum remedium eſt iſtud electuarium :de
quo ſaltem omni menſe bis in auroꝛa accipiat.ʒ.iij.
ß.cum medio cyatho aque lactis:reliquo aũt tem=
poꝛe vtatur pillulis ſupraſcriptis. ℞. electuarij de
pſilio:de epithimo.añ.℥.ij.electuarij roſarum.℥.ß.
miſce.¶Tertium remedium ſpeciale eſt deſcriptio
quarundam ſpecierum que debent in aqua coqui:
vt infra apparet.de qua aqua quando inſtat neceſ
ſitas magni pꝛuritus ⁊ multitudo puſtularum coꝛ
rumpentium.Iſte dominus madefaciat corpꝰ ſuũ
totum aut ſaltem partes illas que magis leſe ſunt
a ſcabie.℞.radic.ſerpentarie enule:⁊ lapatij.añ.℥.
j.elli nigri.ʒ.iij.coquantur ſimul in.viij. phialis aq̃
vſq; ad conſumptionem quarte partis ⁊ fiat vt di=
ctũ eſt.¶Ad idem.℞.aluminis iameni.℥.j. argẽti
ſublimati.℥.ß.bulliãt in tribus metretis aq̃ vſq; ad
conſumptionẽ tertie partis:⁊ fiat vt ſupra.

Pro ſcabie

Accipiat hoc electuarium in
auroꝛa cum medio cyatho
aque lactis calide:⁊ poſt doꝛmiat per vnam hoꝛam
⁊ tardet cibum aſſumere hoꝛis quinq;.⁊ poſt ꝑ vnã
hoꝛam prandeat.℞.electuarij de epithimo:electua
rij de ſucco ro.añ.ʒ.ij.miſce ⁊ ſumat vt ſupra.¶Se
cundo accipiat iſtas aquas in auroꝛa et poſt doꝛ=
miat per vnam hoꝛam et tardet cibum hoꝛis qua=
tuoꝛ ad minus.℞.aque de fumoterre acetoſe ⁊ enu
le.añ.℥.j.miſce.¶Tertio quando accipit digeſtiuũ
per aliquot dies ſi venter eius fuerit ſtipticus acci=
piat omni tertio die parum ante cenam pillulã vnã
de aloe abluto:et poſt comedat imediate.¶Quar
to accipiat octaua die.ʒ.j.de pillulis iſtis infra ſcri=
bendis hoꝛa ſupraſcripta in minoꝛatiuo ⁊ poſt doꝛ
miat per vnam hoꝛam cum dimidia et tardet cibũ
hoꝛis.vj.in quarum quinta accipiat cyathum vnũ
aque zuccarate calide.℞.pillularum aurearum et
de iera compoſita.añ.℈.ij.lap.ar.⁊ lazuli.añ.gr.vj.
fiant pillule ex omni.ʒ.vj.¶Quinto poſt euacuatio
nem eradicatiuam inungatur coꝛpus totum bis in
die.ſ.in ſero quando vadit ad lectũ: ⁊ in mane quã
do ſurgit : aut ſaltem in ſero vſq; ad quatuoꝛ dies
vel.vj.cum hoc vnguento.℞. vnguẽti de ſucco enu
le.℥.iij.vnguenti al.ʒ.j.miſce.¶Ultimo vero factis
omnibus ſupradictis remedijs abluat coꝛpus ſuũ
cum decoctione radicum ⁊ folioꝛum lapatij ⁊ enule
tribus vicibus quam ablutionez continuet per me
diam hoꝛam ⁊c.Hec ſunt que ſuccincte ſentio melio
ra de huius viri diſpoſitione: velut omnipotens vt
per hec ſanitatem conſequatur.

Conſilium.159.

De duritie ⁊ oppila
tione ſplenis:ꝓpter
malam complexionẽ frigidã eiuſdez.

ISta venerabilis
domina religioſa ſicut apparet egro
tat duplici egritudine ꝑncipalr.Pri=
ma eſt mala complxõ frigida ſplenis
ipſius notabiliter ⁊ aliqualiter ſicca:licet non tãtuz
ſicca quantum frigida:⁊ ad ipſam ſequuntur op=
pilationes in ipſo ſplene pꝛouenientes a materia
mixta a flegmate ⁊ melancolia.Et quando domina
tur materia melancholica ſuper flegmaticam:tunc
inuenitur tenſio cum duritie ⁊ rugitu in ſplene ſuo.
Si autem dominatur flegma ſuper humoꝛe melan
colico:tunc inuenitur in ſplene eius tumefactio ſi=
ne duritie et ventoſitatum multitudo in ſplene ſuo
propter que omnia cõpꝛimitur dyafragma et alia
membra anhelitus.vnde neceſſe eſt fieri tuſſim mo=
leſtam ⁊ foꝛtem.Et hec diſpoſitio poteſt cõmunica=
ri capiti ⁊ ledet cerebrũ per colligantiã eius ad ipz.
Et q2 dña iſta mediocriter carnoſa eſt.vt ſcribit: ra
tionabile in ipſa cholera inueniri debet que cõmix=
ta cum flegmate reddit ipſum ſalſuz.⁊ eſt cauſa ef
ficiens ⁊ materialis ſputi ꝑdicti ſalſi.

Pro regimine

eius quinq; videntur
mihi pꝛincipaliter ob
ſeruanda ⁊ neceſſaria.¶Pꝛimũ eſt ꝙ hec dña abſti
neat a cibis frigidis ⁊ humidis ⁊ vẽtoſalibꝰ:ſicut a
leguminibus oibus:a lacte ⁊ lacticinijs cibis.a mul
to vſu blete ſpinachiaꝝ lactuce poꝛtulace cucu. cu=
cur.⁊ pſilium actu ⁊ potẽtia frigida ⁊ hũida.¶Ab
ſtineat a vino dulci cuiuſcũq; coloꝛis ⁊ cõditiõis exi
ſtat:⁊ a multo vſu ciboꝝ conditoꝝ cũ zuccaro ⁊ mel
le:lz mellita cibaria:⁊ ꝓprie qñ condiatur cũ aceto
ei conuenlant:⁊ oino euitet vſum aque frigide ſim=
plicis:vel cũ alijs cõmixte.¶2m ꝑncipale obſeruan
dum in ipſa eſt:vt hec dña in pñti menſe: aut ſaltez
2a die futuri menſis faciat flobomiã de ſaluatella ſi=
niſtre manꝰ ſita inter anularẽ digitũ ⁊ auricularẽ:
qua educantur ſanguinis.℥.v.vel.iiij.¶3m pꝛinci=
pale eſt:vt hec dña per totũ menſem iunij futuri ac=
cipiat infraſcriptas aquas in auroꝛa calefcãs abſq;
aliqua alia mixtione zuccari vel alteriꝰ rei.℞.aque
tamariſci:⁊ ſcolop.añ.℥.j.ß.aque meliſſe.℥.j.miſce
¶4m ꝑncipale eſt vt cũ acceperit ꝑdictas aquas ꝑ
vi.dies cõtinuos:tũc ſeptima imediate ſequẽti die
ꝑfata ꝑdicta hoꝛa accipiat.v. de infraſcriptis pillu
lis :poſt quas nõ comedat niſi trãſeãt hoꝛe quinq;.
℞. epithimi polipo.folliculoꝛũ ſene. añ.ʒ.j.lap. la=
zuli preparati.℈.iiij.aloes abluti.ʒ.ij.dyagridij.gr.
iiij.agarici electi. ℈.ij.foꝛmentur pillule cuz ſucco
ſaluie de omni.ʒ.vj. ¶5m pꝛincipale eſt:vt hec dña
vtatur infraſcripto puluere de quo ſuper ꝑtẽ capi
tis tota vbi homo efficitur caluꝰ oi quarta die ſpar
gatur ad ꝗtitatẽ ꝗtuoꝛ granoꝛuz frumẽti ipz ſpar
gẽdo inter capillos.Et attẽdat inſup ꝙ omni tẽpo=
re vite ſue de hoc puluere põt vti.cuiꝰ deſcriptio.℞.
roſ.ſpodij coꝛalloꝝ alboꝝ ⁊ rub.añ.℈.j.macis.℈.
iiij.gariofiloꝝ.ʒ.ß.puluerizent̃ oia ſubtiliter per ſe.
deinde cõmiſceant̃ ſuperaddẽdo ligni aloes ſubtili
ter puluerizati.℈.ij.in fine.¶Et memoꝛet inſuper
q2 ſupraſcriptis pillulis in quarto cap. poteſt vti to
to tempoꝛe vite ſue accipiendo ex eis vnam omni
quinta die parum ante cenam ſi percipiet grauita=
tem ſtomachi:aut vnaz ex eis per duas hoꝛas poſt
cenam dum percipiet grauitatem capitis.Et nullũ
dubiũ eſt ꝙ ſi hec domina vtetur regimine tali pre=

ſeruabitur ab incurſu deterioris nocumẽti ⁊ ſanita tem ſuã recuperabit ad melius valde.

Conſiliũ.160. De quibuſdã accñtib⁹ eueniẽtibus capiti cor di ⁊ ſtomacho ꝓueniẽtibus a debilitate ⁊ oppilatio ne ſplenis ⁊ frigiditate eius ⁊c.

ACcidẽtia huius olno venerabilis fui dei dñi nři Jeſu xpi radicalr ꝓueniũt a debi litate ⁊ oppilõne ſplenis ipſius q̃ non eſt potẽs ad expellẽdũ ſupfluitates in ipõ ꝯgeſtas. remanẽt ergo ibi ⁊ in vẽtoſitates ꝯuertunt̃ q̃ aſcẽdũt ad cor ⁊ caput vehe mẽter ledẽdo ea. ¶ Et ex eodẽ fundamẽto propter malã ꝯplõnẽ frigidã ipſi⁹ ſplenis ſtomachus ꝑ colli gãtiã ledit̃ in digõne ſua: hec eſt in ſumma hui⁹ viri diſpõ. Jta ꝓuidẽdũ eſt ei cũ remedijs infraſcriptis. ¶ Primo vt vno mãe hora electa fiat ſibi flõmia de ſaluatella poſita iter ãnularẽ ⁊ auricularẽ digitos ſiniſtre manus ꝑ quaz extrahant̃ ſanguinis. ℥.iiij. vel.v. ¶ Seqñti die minoret̃ materia cũ hac medici na. ℞.aq̃ ſcolopẽdr.℥.ij.eluarij dyaſene ⁊ hamech añ.ʒ.iij.calefiat totũ ⁊ accipiat̃ in aurora nõ multũ dormiẽdo poſt ipm.⁊ tardet prãdiũ ſex horis. ¶ 3⁹ pluribus dieb⁹ in aurora accipiat.℥.v.aq̃ ſcolopen drie calefacte ⁊ tardet cibũ poſt eã per horas tres. ¶ Quarto diebus intermedijs ⁊ quaſi per vnũ an num vtat̃ pillis infraſcriptis: de q̃bus accipiat vnã vel duas añ cenã immediate: ⁊ poterit ex eis.vij.ac cipe ol fine.xv.dieꝝ obſeruando poſt eas ea q̃ dicta ſunt de eluario: quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞.alo.ꝓpa rati cũ ſucco endiuie.℥.j.tamariſci corti.capparoꝝ ſcolopẽdrie.añ.℈.ß.armoniaci mollie.ʒ.iij.lapidis lazuli lap.armeni ꝓparatoꝝ añ.ʒ.iij. fiãt pillule cũ ſucco folioꝝ agni caſti. ¶ Quinto freqñter inungat regionẽ ſplenis ſub coſtis ſiniſtre partis cũ hoc lini mẽto. ℞.olei nardini olei de capparib⁹ añ.℥.j.ß.ſe. agni caſti ſcolopẽdrie ⁊ tamariſci armoniaci corti. capparoꝝ.añ.ʒ.ß.pulueris ameos.℈.ij.terant̃ vlti mate ſimul ⁊ ex eo calido fiat inũctio. ¶ Ad ꝓhibẽ dũ ꝟo nocumẽtũ in corde ſequens portet ſemp ſup mamilla ſiniſtra hũc ſacculũ infra interulã ꝯſutuz. ℞.ſpecieꝝ electuarij de ligno aloes: ſpecieꝝ letificã tis Almã.añ.ʒ.v.puluerizent̃ oĩa ⁊ fiat ſacculus q̃ drãgulatus in ſindone de grana. ¶ Ad ꝓhibendũ ꝟo euapoꝛationẽ ad caput ⁊ ad ꝯfortãdũ digõnem ſimul vtat̃ hac ꝯfectiõe. de qua ſemp poſt cibũ acci piat rotulã vnã. ℞.maſticis.ʒ.j.roſarum ſpodij mẽ the.añ.ʒ.ß.coriandri p: eparati.ʒ.ij. ꝯſerue citonio rum lib.ß.cũ vino citonioꝝ calefacto fiat confectio in rotulis.℥.ß.his factis ſi ſanus erit offerat perpe tuas altiſſimo laudes: ſin autem ſcribat ⁊ prouide bitur ei de alijs. Ad laudẽ dei olpotẽtis. Amen.

Conſilium.161. De duritie apoſte moſa ſplenis.

DVrities apoſtemoſa ſplenis hu ius nobiliſſime dñe cãz hz ⁊ habuit ſuijpſius rationabilr ꝓdu cruã. febres eñ.plixe ꝓpter ꝯtinuã qua ſi reſolõnẽ quã faciũt in ſpiritibus ⁊ al terationem vel corruptionẽ quã faciũt in materiaꝫ nutrimẽti euertũt corpus ad corruptionem humo rum ⁊ totius ſubſtantie membroꝝ. Unde ꝓpter mo dum reſolutionis ducẽtis ad priuatiuã ſiccitatẽ: et per viã exiccationis poſitiue que ꝓuenit eſſentialr ad febrẽ inquantũ eſt motus ſiccus ⁊ credo ꝓueniſ ſe a materia huius febris dñe quã credo fuiſſe cho lerã notã vitellinã a ſapiẽtibus nuncupatã: corpus ⁊ materia eius ꝑducte ſunt ad incinerationẽ ⁊ acq̃ ſitionez terreſtreitatis: ꝓpter qđ non eſt mirabile ſi ſplen ipſius apoſtemat̃ ⁊ induratus eſt. Unde ⁊ hec mulier egrotat duplici genere egritudinũ.ſ.cõplõ nali vt eſt frigiditas ⁊ ꝯpoſitionali ſicut eſt durities aut apã ſplenis. Et hi ſermões facile colligi pñt pri ma quarti.caplõ de tertiana nõ pura.⁊ ibidẽ caplõ de quintana ⁊ ſextana.⁊ ſcđo de differẽtijs febriũ.⁊ vndecimo terapẽtice.⁊ pmo ad Glauconẽ. ¶ At ꝟo hec egritudo accñti ſatis tremẽdo complicata eſt. Scribit̃ eñ q fere oĩ quarta aut q̃nta die ſupuenit ei fluxus ſanguinis a naribus copioſus valde qui ꝓuenire põt a fortitudine ꝟtutis laborãtis ad eua cuãdũ materiã aſcẽdẽtẽ illi⁹ apãtis creticis ꝑmuta tionib⁹.qđ ſi ita ꝯtingeret bñ ſperãdũ eſſet de termi natiõe eius. Si autem huius ſanguinis euacuatio aſſociaretur debilitati ꝟtutis perſeueranti: hic flu xus ſanguinis malam terminationem argueret in ea futuram.

Qvacunq̃ tamen contingat ei prouidendum decreui quinq̃ re medijs infraſcriptis. Anguſtia enim temporis non concedit mihi modum ſubtilius ampliandi ſcriptu ram. ſed applicari poſſunt remedia conueniẽtia. Et ſi ſuccedet ei bonum erit: ſin autem fortaſſis vbe rius in hac materia contemplabor ſi concitus ero. ¶ Primum itaq̃ inſtrumentorum iſtorum eſt po tus iſte quem hec domina per vnum menſem con tinuum omni mane in aurora accipiat. ℥.iiij. cali do exiſtente actu. ℞. aque diſtillationis ſcolopen drie tamariſci ⁊ cuſcute añ.lib.j.bibatur ex ea om ni mane.℥.iiij. cum.℥.ß. aceti ſquillitici vt dictũ eſt. ¶ Scđm inſtrm̃ eſt q omni ſero per horaz ante cenã hec domina deglutiat tres de iſtis pillis. ℞. armo niaci mollioris.℥.ß.pulueris ſeminũ agni caſti cuſ cute ⁊ plantaginis.ana. ℈.ß. cum ſucco matriſſylũ ue.fiant pillule de omni.ʒ.vij. ¶ Et ſi contingeret q venter huius domine nõ eſſet bene ſolutus: tunc re cipiatur.℥.ß.predictarum pillularum aloes epatiſ ci per quinq̃ dies macerati in.℥.iij.ſucci matriſſylũ ue que Dyaſcorides vocauit ſplegmonem. ℥.j.fiãt pillule de omni.ʒ.vj. de quibus omni ſero accipia tur vna immediate ante cenam. ¶ Tertium inſtru mentum eſt: vt hec mulier omni mane ante prandi um immediate accipiat rotulam vnam huius con fectionis. ℞.trociſcorum de capparibus.ʒ.j. trociſ. de ſpica.ʒ.ß.pului.radic.liquiri.℈.ß.zuccari ſecun de coctionis.℥.v.cum aqua ſcolopendrie fiat confe ctio in rotulis.ʒ.iij. ¶ Quartum inſtrumentum eſt: vt accipiantur aceti albi lib.xv.in quibus q̃nq̃ vici bus extinguat̃ fruſtũ vnũ calibis põderis libre vni⁹ qđ ſit bene candens: accipiãtur igitur fruſta biſcilũ

panni amplitudinis duarum ſpanſarū ⁊ infundan
tur in predictū acetū ⁊ ſupponanꝰ toti hypocūdrio
ſiniſtro bene calefacto et ſuperligenꝰ loco illi mane
meridie ⁊ ſero ante cibū permutando ipſum et fiat
hoc octo diebus ꝯtinuis. ¶ Ultimum inſtrm eſt cero
tum hoc qđ alteris diebus octo ſequentibus imme
diate applicetur hypocundrio vbi ponebatur pan
nus: ⁊ ibidem continue appoſitū permaneat: cuius
deſcriptio. ℞. armoniaci pinguis ⁊ electi. ℥. ſ. ß. diſ-
ſoluendum. ſeminis plātaginis ⁊ agni caſti ſcolopē
drie ⁊ tamariſci ⁊ corticum capparorū. ān. ʒ. ß. fiat
cerotum lunaris figure tante amplitudinis ⁊ pau-
lo maioris quante extēſionis eſt apoſtema vel duri
ties ſplenis: ⁊ ibidem permaneat octo diebus: poſt
hoc aūt remoueaꝰ. ⁊ fiat reuolutio ad appoſitionē
pani infuſi i aceto: vt pdictū eſt. Et ſic circulare fiat
trāſitus in curatiōe de pāno ad cerotū ⁊ ecōtra ꝯti
nuādo hoc ⁊ ſuprascripta remedia: vt iam dictū eſt
hoc autem ad laudem dei. Amen.

De egritudinibus vētris inferioris ⁊ inteſtinorum conſilia ſequuntur.

Conſilium.162. De colirica paſſione cum doloribus inteſtinorum circa vmbilicum.

Dolores quos patiꝰ vir nobilꝰ Ni
colaus perſidus ſm ꝙ mihi narratū
eſt perſeuerāt circa regionē vmbilici
tam ſuperius ꝙ̄ inferius: ⁊ extendū-
tur etiā ad latera quibus etiā qn̄ꝙ
ſuccedit vomitus ſatis magnus ⁊ ſolutio vētris nō
minor iſto: qui etiā dolores extenduntur vſqꝫ ad re
nes ⁊ ſpinā. ¶ Et lꝫ exiſtimari poſſit ꝙ iſti ſunt dolo
res renū ꝓuenientes ab harenulis vel trūbis vel la
pillis in eis indicatione ſumpta ab extenſione do-
loris per partes predictas: tamen aſpiciendum eſt
ne hec diſpoſitio reducēda ſit ad diſpoſitionem co-
lerice paſſionis quā alias in ipſo vidi ⁊ curaui mo-
leſtiſſimam intenſiue ⁊ extenſiue quo ad tempus et
membra. aut ſaltem hi dolores iliaci cōicari poſſūt
cum colica. ¶ Credo ego ꝙ hec diſpoſitio magis ad
ſpeciem colerice paſſionis deduci debeat. ꝑpter qđ
qualitercūꝙ contingat reponi egritudinem in al-
tera predictarum denominationū vel in pluribus
eaꝝ apparet: qm̄ intētio curationis ſatis communi
cat in oībus illis: ⁊ ꝓprie principaliter in ſedando
dolores: quoꝝ intentionem ⁊ perdurationē iſte vir
nobilis multo tempore tolerare non poſſet.

Pro quorum curatione premiſſo debi
to regimine per ſapien-
tiſſimos doctores ordinato in rebus non naturali-
bus. videtur mihi prouidendum eſſe ei quinꝙ re-
medijs infraſcriptis. Quorum primum eſt: vt huic
viro ſepe applicentur ventoſe ſicce magnorum ori-
ficiorum. quandoꝙ inter vmbilicum ⁊ os ſtomachi
in media regione illius quandoꝙ permutentur ad
ilia: quandoꝙ ad ſumen in quibus inueniet iuua-
mentum ſingulare. ¶ Secundum remediū eſt hoc.
℞. olei de camomilla et olei de aneto ana. ℥. iij. olei
de croco. ℥. ij. farine orobi: farine fabarum. ana. ℥. ſ.
ß. coquantur lento igne ſuper cineribus calidis abſ-
ꝙ flamma: et cum ceperint inſpiſſari addantur eis
vitelli ouorum numero decem croci. ʒ. j. trociſcorum
ſtelle. ℈. ij. coquantur omnia inuicem vſqꝫ ad debi
tam commixturam. Et de hac medicina totus ven
ter eiꝰ a ſcuto oris ſtomachi vſqꝫ ad inguina et ilia
omnia emplaſtrentur actu calido. Et placet etiam
mihi ſumme: vt de eodem medicamine emplaſtren
tur renes ⁊ tota ſpina eius. ¶ Tertiū remedium eſt
vt fiat ſibi mane ⁊ ſero cliſtere hoc. ℞. brodij deco-
cti galli antiqui ꝑparati ſm artē. ℥. iiij. olei de viol.
citrinis de camomilla ⁊ de aneto. ān. ℥. ij. olei vulpi
ni. ℥. ſ. ß. croci. ʒ. ß. vitellos ouorum numero. iij. ſalis
gēme. ʒ. j. imponantur intra ⁊c. ¶ Quartū remediū
eſt hoc. ℞. eluarij qđ ſibi trāſmitto. ʒ. iiij. ß. aq̄ ſubli
mationis camomille. ℥. ij. calefiat aqua ⁊ cōmiſcea
tur predicto eluario poſt qđ tardeꝰ prādiū ꝑ ſeptē
horas: in hoc eīn electuario maximū eſt iuuamētū
in ſilibus diſpōnibus in mūdificādo totū ventrē a
materiebus corruptis carminādo ⁊ expellēdo vēto
ſitates olim intraneoꝝ mēbroꝝ. Et ſi de eodē elua-
rio acciperet bis in ſeptimana vtiliſſimum eſſet ei.
¶ Et ſi nollet iſto mō accipere: bonū eſſet qđ oī ſero
per. xij. partē hore ante cenā deglutiret de hoc elua
rio quātitatē vnius nucis muſ. deſcriptio electuarij
eſt iſta. ℞. cubebaꝝ xilobalſami carpobalſami bac
ca. lauri. ān. ʒ. ſ. ani. liquiri. ān. ʒ. ij. ſe. ruthe leuiſtici
et feniculi. ana. ʒ. ſ. macis. ʒ. iij. cinamomi electi. ʒ. ß.
thimi epithi. polipo. cartami. ān. ʒ. iij. ſyrupi conſer
uationis zinziberis viridis. ℥. viij. ſalis indi. ʒ. ij. zuc
cari albi. ℥. ij. coquantur ſimul cum ſyrupo ⁊ reliqs
ſuperadditis fiat electuarium. ¶ Quintū remediū
eſt. vt iſte vir omni mane poſt prandiū per horā cū
dimidia deglutiat vnam de iſtis pillulis quas ſibi
tranſmitto ⁊ ſpero ꝙ felicitabiꝰ diſpō ſua cū iſtis: ꝗ
non ſcripſi ꝙ credam aut velim ſuperaddere inſtru
mentis ⁊ prudētie tantoꝝ doctorum qui ꝓcurant
hunc virum: ſed oportet amicis complacere ⁊ ad ro
gamina condeſcendere. Deſcriptio eſt hec. ℞. mag
daleonis pillularum alefanginarū Meſue. ℥. ß. po-
lipodij epithimi ſalis indi. ān. ℈. ß. dyagridij. gra.
ij. formentur pillule cum ſucco roſ. de omni. ʒ. vj. Ad
laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſiliū.163. De immoderata ſtipticitate ventris ab inteſtinoꝝ frigiditate dependente ſimul ⁊ a prohibitione tranſitus cholere ad inteſtina.

Diſpoſitio que vltimate res
māſit in viro no-
bili triuiſino cognomine a vulpe no-
minato: eſt immoderata vētris ſtipti
citas: ꝑpter quā difficulter aut quaſi
nunꝙ naturaliter hꝫ ventris benefi-
ciū: imno etiā cū applicatione medicinaꝝ lenitiuū
et ſoluentium venter eius difficulter moueri poteſt.
¶ Cuius quidē accidentalis cauſa principalis eſt
debilitas expulſiue virtutis proueniens a mala cō
plexione frigida inteſtinoꝝ olim. ¶ Scđa ꝟo huiꝰ ſti
pticitatis cā eſt ꝓhibitio trāſitus chollice materiei a

cãnali fellis ad inteſtina. ſtatica enĩ mã multa per viã indigeſtionis multiplicata in ſtomacho ⁊ in venis ſua viſcoſitate oppilat̃ viã chiſtis fellis ꝑ quam cholerica mã ad inteſtinũ ieiunũ deſcẽdẽs ſua acuitate ſtimulat expulſiuã. ¶ Efficiẽs vero cã hui⁹ ſtipticitatis eſt debilitas expulſiue iã dicta: ꝓhibitio vero trãſit⁹ mãei cholerice tenet locũ materialis cauſe.

Et ex hoc fundamẽto appet via curationis hui⁹ diſpõnis q̃ ꝯſiſtit i quatuor ꝑncipalib⁹ ꝯſiderationib⁹ ⁊ inſtrĩs. ¶ Primũ eſt fortificare virtutẽ expulſiuã. ¶ 2m eſt apire vias trãſitus cholerice mãei ad ipſa. ¶ 3m eſt abſcĩdere cãs oppilationis ꝑdicte. ¶ 4m eſt cõſeruare vias illas lenificatas ⁊ apertas bene ſꝫm ꝙ oportet.

Primũ itaq̧ hoꝝ cõplet̃ ꝑ debitã applicationẽ ſex reꝝ nõ naturaliũ. ¶ Itaq̧ euitet iſte morã ⁊ habitationẽ in locis frigidis ⁊ ſiccis multũ ventoſis. Itẽ dimittat oĩa cibaria infrigidãtia ⁊ inuiſcãtia ⁊ oppilãtia: velut paſtilles cibi ⁊ lacticinia: neruoſe ⁊ pelliculoſe aialiũ ptes: ⁊ caſei oĩs vſũ: ⁊ legumina oĩa: ⁊ ꝓpe elixa ⁊ multũ cocta: ⁊ carnes antiq̃s ⁊ valde duras: ⁊ cibaria oĩa ſalita multũ. ¶ Itẽ dimittat̃ piſciũ oĩm vſus ſaltẽ frequens. Et euitent̃ fruct⁹ ſtiptici: velut granata citonia ſorbe meſpille ⁊ ſilia. ¶ Effugiat etiam oĩs vini vſum groſſi vel oppilatiui. ⁊ ꝓpterea nigri ⁊ ꝯturbati. dimittat etiã vſum panis azimi aut valde torrefacti. Pter hec ãt cibaria ⁊ pot⁹ vtat̃ oĩb⁹ aliis ad placitũ. ¶ Adhuc ẽt effugiat mot⁹ oẽs et exercitia laborioſa: ⁊ ꝓpue poſt cibũ. ¶ Et inclinet̃ in regimine ſuo ad dormiẽdũ paruꝫper amplius ꝯſueto. ad hoc vt digeſtio melius ꝑficiat̃ ⁊ ſequat̃ ad illud ſubſtãtifica inteſtinoꝝ hũectatio amplior ꝙ̃ ſi nõ bona fieret digẽo. ¶ Silr ẽt euitet ciboꝝ ⁊ potuũ aſſumptionẽ in quãtitate multa. iã enĩ dictũ eſt ꝙ digeſtiua ei⁹ eſt debilis ꝓpt̃ friditatẽ ⁊ humiditatẽ ſtõachi ſui. multitudo itaq̧ ciboꝝ obtinẽdo calorẽ innatũ ſtõachi et inteſtinoꝝ eſſet cã renouãdi ⁊ ꝯſumẽdi oppilões iã dictas ⁊ augmẽtãdi frigiditatẽ in ſtomacho ⁊ in inteſtinis. ¶ Accẽtia vero aĩe paruꝫper exiccantia ⁊ acuẽtia calorẽ eſſent ſibi cõuenientia qr mobilitarẽt inteſtina ⁊ materiã in eo contentã ⁊ augmentarẽt expulſiuam eius: ⁊ tu ſcis ſi bñ conſideras.

Scda vero intẽtio ⁊ inſtrũ curationis pmiſſe diſpõnis fundant̃ in adminiſtrando medicinas apiriuas: ⁊ ſecuri⁹ cõmiſcẽdo eas cũ cibis: grã cuius cõplẽde q̃nq̧ ponã inſtrã: vt nũc ſeq̃tur. ¶ Primũ vt ſemper in cibis ſuis bulliãt radices ii. vel. iii. dauci aut feniculi aut petroſel. ſꝫ primum eſt melius apud me ſemꝑ. ¶ 2m eſt vt hic vir aſſueſcat ſepe modicũ añ cibũ maſticare. x. vl. xii. grana milii ſolis. bonũ ei eſt. ¶ 3m vero eſt vt iterũ añ cibũ ſepe vtat̃ rotula. i. ʒ. iii. cõfectionis de ſe. deſcripte a Meſue in antidotario diſtictione pª. ¶ 4m vero eſt. vt in aurora ſepe accipiat. ℥. iiii. aque cuſcute calefacte cum modico zuccari. Ego autẽ experientia ſcio. ꝙ ſi oppilati vel apti ad oppilationes deglutiant. ʒ. ß. vel pillulas tres factas de puluere rubee tinctorũ cum ſucco lymonũ qđ eſt ſecretũ magnũ in aperiẽdo oppilationes ⁊ in aperiendo futuras fieri ⁊c̃.

¶ Quintũ vero ſpãle eſt. vt iſte vir vtat̃ ſepe linimento facto mane ⁊ ſero ſuꝑ toto hypocundrio dextro etiã vſq̧ ad inguina actu calĩo. cuius deſcriptio. ℞. olei nardini. ℥. i. ß. olei de aneto. ℥. ß. ſalis indi rubee tinctoꝝ orobi ⁊ eupatorii radic. ſparagi. añ. ʒ. i. cõmiſceantur oĩa ſimul in ampulla que pendens in aquam bullientem diligenter cooperta coquat̃ vſq̧ ad medietatem. ⁊ fiat vt dictum eſt.

Tertia vero intentio abſcindẽdi cãs euentus oppilationũ per duo premiſſa facile obtineri põt. ¶ Aut vero iteꝝ debilitatẽ inteſtinorum ⁊ ꝓprie expulſiue facile tollit frequẽs vſus cliſteriorum cum oleo ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ factoꝝ. ¶ Item ad iſtud confert frequens vſus inteſtinorũ omnium animalium iuuenum. ¶ Item confert ad iſtud vſus brodialium mediocriter pinguiũ ⁊ lentẽtium compoſitorum cum pinguedinibus recẽtibus abſq̧ ſale. ¶ Quarto iterũ ad illud confert potus ℥. i. aut medie olei de kerua actu calidi in mane frequenter exhibiti: poſt quẽ tardetur cibus horis ad minus quatuor. Scio etiã ego ꝙ frequens inunctio totius ventris ſuperioris ⁊ inferioris cum oleo calido decoctionis radicum enule vſq̧ ad medietatem facto frequenter vigorat expulſiuam ſtomachi ⁊ inteſtinorum ⁊ ꝓhibet oppilationem in eis effici ⁊ cõfirmari. ⁊ hoc ſignum eſt notandum.

Pro cõplemẽto vero intentionis vltime ſcribentur inſtrumenta quinq̧. quoꝝ vſus alternatim oẽm debilitatem expulſiue inteſtinoꝝ auferri põt ⁊ ventrẽ totũ lenẽ efficere ac etiã lenẽ conſeruare. ¶ Primũ eſt puluis iſte. ℞. polip. bene mundati. ʒ. ii. liquirit. ʒ. i. pulueris gratiole. que eſt perſicaria minor ſcđm q̃ſdã. ʒ. i. ß. farie ſiſami. ℈. ii. zizziberis. g. vi. macis g. viii. ſalis indi modicũ torrefacti. ʒ. i. ß. fiat omniũ per ſe puluis: ⁊ commiſceatur de quo frequẽter ante cenam vel prandium. ʒ. i. accipiat̃ cum media ſcutella brodii carnium recẽtiũ. hic puluis educit flegmata ⁊ ſuperfluitates melãcholicas ⁊ viſcoſitates in inteſtinis inuẽtas. ¶ 2m vero inſtrumẽtum ẽ: vt ſepe patiens accipiat vnam pillulã factam ex aloe ſuccotrino cuius. ʒ. ii. infuſe ſteterit in. ℥. v. ſucci corticum radic. ſambuci: vſq̧ ad conſumptionẽ ipſius factã ſub radiis ſolis vel tegula calefacta. ¶ Tertium inſtrũm eſt puluis iſte cuius vſus cholicas educit ſuꝑfluitates ⁊ flegmaticas carminat ventoſitates in concauitatibus inteſtinoꝝ repertas ⁊ educit etiam ſuperfluitates melicas ab eis. cuius deſcriptio. ℞. folliculoꝝ ſene electorum. ℥. i. dyagridii. ʒ. i. ſalis indi. ʒ. ii. liq̃ri. vl' ſucci ei⁹. ʒ. i. aniſi ciminidauci. añ. ℈. ii. reupõ. electi ſolidi. ʒ. ii. macis. ʒ. i. puluerizent̃ oĩa ꝑ ſe ⁊ cõmiſceant̃ ⁊ accipiat̃ ex eo. ʒ. i. vel ℈. ii. cũ aqua decoctionis zuccari vel brodio pingui parum ante cenam. ¶ 4m inſtrumẽtũ ẽ potus iſte. ℞. aque decoctionis mercurialis facte vſq̧ ad medietatẽ. ℥. v. zuccari ro. ℥. i. ß. diſſoluat̃ totũ ⁊ bibat̃ ante cenã. ¶ Vltimũ vero inſtrũm qđ ẽ valde vtile ⁊ ſecuꝝ eſt hoc. ℞. medulle caſſie extracte cũ aqua ſublimatiõis mercurialis lib. ß. eluarii de pſilio dyaſene. añ. ℥. iiii. zucca. ro. ℥. ii. ß. ꝯquaſſent̃ ſꝫ hec oĩa

cũ.ʒ.j.pulueris dyagridij. deinde bulliant in lib.ß.
aq̃ ſublimationis florũ violarum lẽto igne vſq; ad
ipſius aque conſumptionẽ. de hoc igit̃ eluario op=
pilati ⁊ ſtiptici perſepe accipiãt ab.ʒ.ß.vſq; ad vnã
ante cibũ deglutiendo ipſum. Eſt enim medicamẽ
vtile ad lenificationem ⁊ oppilationem ſatis exper
tum. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſiliũ.164.

De q̃nq; malis diſpõni
bus. videlicet. ¶ De ſti
pticitate vẽtris ⁊ cum rugitu ⁊ ventoſitate: cum cor
rupta digeſtione ⁊ eructuatione acida: ⁊ a materia
melãcholica in meſenterio multiplicata. ¶ De de=
bilitate cordis cũ motu tremulo. ¶ De ſcothomia ⁊
vertigine. ¶ De imaginationib⁹ oculoꝝ. ¶ De cor=
ruptione operationũ ſenſuum interiorum. ¶ Diui=
dit̃ autẽ Conſilium in particulas quinq;.

Particula prima continens duo capitu la eſt de prima diſpoſitione.

¶ De cauſis ⁊ ſignis eiuſdẽ prime diſpõnis. Cap.j.

Quinq; ſunt egritudines vel ac
cidentia: que ingenter
moleſtãt literatiſſimũ virũ dñm Leo
nardũ de Teramo. Quorũ cuilibet
ꝓuidere non niſi cũ magna anxieta
te videtur eſſe poſſibile. tum propter
eſſentiã iſtoꝝ accidẽtiũ in ſuam formam bñ cõſide=
ratorum: tũ etiã qꝛ talia accidentia ſunt paſſiones
mẽbroꝝ corporis principaliũ aut valde nobilium.
Et 3° qꝛ talia ſunt valde cronica. ¶ Et 4° iterũ. qꝛ
ipſoꝝ aliqua contrarietatẽ videntur habere inter
ſe tam ex parte cauſarũ efficiẽtiũ q̃ ex parte diuer=
ſitatis leſionum prouenientium ab eis. ¶ Eſt autẽ
hoꝝ accidẽtiũ primum in ordine multitudo melie
partim naturalis multiplicate in meſenterio ⁊ mi=
rach a ſplene eius predictis locis mãm talem effun
dente. Altera vero pars hui⁹ melie in predictis lo=
cis adurit̃: ſiue illius aduſtionis cã ſit: vt credo op
pilatio facta in predictis locis ab hac materia pro=
pter quã per ꝓhibitã euẽtationem intendit̃ calor il
lius mãei aduſtiuus in plurib⁹ abſq; putrefactio=
ne illius talis mãei: lʒ etiã nõ raro cognouerim ego
talẽ mãm in eo putruiſſe ⁊ febres melãcholicas cõ=
tinuas proportionales in eo effeciſſe. ¶ Adhuc etiã
illi⁹ mãei melice aduſtiua cã coadunatiua ſiue cõ
pletiua potuit eſſe intẽſa caliditas epatis ⁊ renum
eius: ſed qꝛ vſq; nunc nõ habui manifeſta ſigna ca
liditatis in iſtis membris. ideo amplius nõ ꝓtendo
ſermonem. ¶ Et ex hac cauſa aduſtionis harꝝ ma=
terieꝝ in meſenterio ⁊ mirach pluriũ accidentiũ in
eo apparentiũ pulchre reddi põt cã. ¶ Primo qꝛ vẽ
ter eius vt in pluribus eſt excellẽter ſtipticus: poſi=
tiua enim frigiditas cõcurrit ad immobilitandum
mãm. Siccitas ꝟo ipſi⁹ iuuat ad ꝯſumẽtũ humidũ
ipſoꝝ inteſtinoꝝ per cuius irrorationẽ in eis acq̃rit̃
fluxibilitas ventris. Silr illa ſiccitas exiccat humi=
dum ipſarum fecũ. vñ ⁊ expellibile qđ eſt ipſa fex et
inteſtina expellẽtia ad expellẽdũ ſunt inepta. ¶ Ad
hãc etiã ſtipticitatẽ efficiẽdã ꝯcurrit caliditas adu=
ſtiua ꝑdictaꝝ materieꝝ per modũ ſue reſolutionis
exiccãdo mãm ⁊ priuãdo iteſtina ab irroratiua mã

ꝑdicta. ¶ Et fortius ⁊ pulchre. qꝛ cũ mã talis ſcḋm
multã ſui quãtitatẽ teneat̃ in meſenterio ꝯcurrit ꝑ
modũ ſue friditatis nãlis ꝯſtringẽdo ⁊ ſue ſiccata=
tis ꝯſumẽdo humidũ roridũ qđ gr̃a finis a nã recõ
ditũ eſt in glãdoſis ꝑtib⁹ meſenterij. Inde neceſſa=
rio ꝯſequit̃ ſtipticitas raro bñ a medicis cognita et
ſcita. Et colligit̃ hec ſnia 16ª tertij. de ſignis ſtiptici
tatis. Et iterũ cap. de cauſis colice tractatu 5° ibi=
dẽ ꝯtẽplãdo. ¶ 2ᵐ ꝟo accñs principale eſt multitu=
do rugit⁹ ⁊ vẽtoſitatũ in inteſtinis multiplicatarũ
in ſplene ⁊ in ſtõacho ẽt: hoc autẽ verificat̃ a multa
melia ⁊ a caliitate vẽtoſatiua ipſi⁹. ¶ 3ᵐ iteꝝ accñs
eſt corrupta digeſtio ꝓueniẽs a vẽtoſitate mobili=
tãte cibos in ſtomacho ⁊ a friditate diminuẽte ope
rationẽ caliditatis in cibo. ¶ 4ᵐ ꝟo accñs adhuc
ſequens eſt eructuatio frequenter acida ⁊ fumoſa.
¶ 5ᵐ ꝟo qđ ſequit̃ ad iſta eſt latio harꝝ vẽtoſitatuʒ
ad caput eius ledẽtiũ modis tangẽdis inferius.

¶ De cura prime diſpõnis male. Cap.ij.

Pro cura itaq; huius diſpoſi=
tionis quinq; princi=
palia ſuccincte tangendo mihi obſeruã
da videntur. ¶ Quoꝝ primũ eſt. vt hic
vir euitet comeſtionẽ ciboꝝ acutoꝝ in=
flãmantiũ ⁊ cõburẽtiũ mãs. ſicut alleũ cepe rapha
nus porrũ ſinapis caro ſalita ⁊ ſimilia. Itẽ dimitat
cibos intrinſece melicos. ſicut panẽ azimuʒ ⁊ valde
cõbuſtũ ⁊ multi ſalis ⁊ furfuraceũ lentes fabas car
nes valde ſalitas piſces carnes bubali ⁊ antiquoꝝ
alalium ⁊ magni corporis ⁊ multitudinem aceti et
acriũ ciboꝝ oim. Et vinũ rubeũ groſſum ⁊ nigrum
acre cõturbatũ ⁊ põticũ. ¶ 2ᵐ principale remediuʒ
ad hãc intẽtionẽ eſt. vt vir iſte vtat̃ medicinis lenie
tibus ⁊ ꝓprie cholerã nigraʒ nãlẽ ⁊ aduſtã medio=
criter educentibus: ſicut eſt electuariũ hoc. ℞. me=
dulle caſſieſt. mucillaginis ſebeſten nuper extracto=
rum añ.ʒ.iij. thimi epithi. añ.ʒ.j. lap. lazuli lap. ar
meni preparatoꝝ ſcḋm artẽ. añ.ʒ.ß. ſalis indi.ʒ.ij. ma
cis.ʒ.j. cimini aniſi ſucci liquiri. ana. ℈.iij. zuccari
ro.ʒ.iij. Coquatur zuccarꝝ cũ aqua ſublimationis
violarum ⁊ incorporent̃ cũ ea reliqua in forma ele=
ctuarij. De hoc igit̃ ol quarta vel quinta die paruʒ
ante cenã accipiat patiẽs a.ʒ.vj. vſq; ad.ʒ.ß. deglu
tiendo ipſum: aut cũ aqua decoctionis violarũ ſic=
carum diſſoluendo ⁊ actu calidũ bibendo. ¶ Ter=
tium remedium eſt hoc. vt ſi vir iſte abhorreat elua
rium iſtud accipiat de iſto puluere hora iam predi
cta a.ʒ.ß. vſq; ad.j. cum modico brodij pulli. ¶ 4ᵐ
remedium eſt. vt iſte vir frequenter inunctionem in
ferioris ventris et hypocundrij ſiniſtri cum hoc li=
nimento actu calido. ℞. olei de croco olei de radi=
ce enule ⁊ amigdalarum amararum. añ.ʒ.ß. pulue
ris cimini in aceto infuſi per duos dies ⁊ exiccati.ʒ.
j.ß. ariſtolo. ro. gentiane. ſeminis ruthe. ana. ℈.j.
acori radic. enule. ana.ʒ.ß. violarum.ʒ.j.ß. conquaſ
ſentur omnia diu in mortario abſq; alia cera. ⁊ fiat
vt dictum eſt. ¶ Quintũ remediuʒ eſt electuarium
iſtud: cui⁹ iuuamẽtũ ſublime reptũ eſt ꝯ oẽs impꝛeſ=
ſiones melicas tã i corde q̃ in cerebro factas ⁊ ẽ ei⁹
vſus vt accipiat̃ ex eo coclear vnũ in aurora iã cõ=

pleta digōne pria. ⁊ iterꝝ poſt ſeptē horas ab aſſum
ptione pradı̄j accipiat ex eo coclear mediū: ⁊ tardet
poſt ipm cib⁹ ſaltē duab⁹ horis. Cui⁹ deſcriptio. ℞.
floꝝ boraginis bugloſſe meliſſe corticū citri carabe
zedoarie. ana. ʒ.j.ſe. baſiliconis. ʒ.ij. macis capilloꝝ
vene. añ. ʒ.j.ß. cimini aniſi feniculi ſucci liqritie. añ.
ʒ.ij. folioꝝ auri numero. vij. hyacinti ſmaragdi ſa-
phiri coralloꝝ ru. oſſis de corde cerui añ. ℈.ij. doro
nici. ℥.ß. lapidis armeni lapidis lazuli ꝑparatoꝝ. ʒ.
j. zuccari al. lib. j. mellis infuſionis aut decoctionis
ebulicoꝝ. lib. ß. coquant ſil' zuccarū ⁊ mel vſq ad con
decētē ſpiſſitudinē. ⁊ poſtq̄ infrigidata fuerint ſup
adiungant ſpēs oēs ꝑ ſe ꝯtrite ꝯtritione lōga ⁊ vlti
ma. ¶ Ultimo vero hoc electuariū leui ebullitione
bulliat in libra. j. ſucci pomoꝝ apioꝝ vſq ad ꝯſum-
ptionem ipſius. ſeruet ergo in vaſe vitreo vel lapi-
deo. Et i hoc claudit ſumma intētiōis curatiue ſua
rum diſpōnū que ſunt dicte ⁊ dicende.

Particula 2ª De debilitate cordis cum motu tremulo ⁊ de cura.

SEcunda ꝑo principalis diſpō hui⁹ v riest debilitas
cordis cū motu tremulo ipſi⁹ ⁊ qñq ſal
tuoſo. ¶ Primū aūt cōtingit a mala cō-
plone cōlcata cordi a mā melica vł ava
porib⁹ ipſi⁹ q̄ qñq cōmixti ſpiritui cū infectiōe etiā
ſanguis cordis ꝯtiū etiā adiacētiū fcā a mā melica
nōdū bulliente vel putrēte cā exiccādi cor ad expul
ſionē ꝑdictoꝝ vapoꝝ ⁊ māeꝝ. Quantū ꝗ virt⁹ moti
ua cordis ꝑcordis mouet ad dyaſtolādū: tñ mā
illa ⁊ vapores mouēt ad oppoſitū. ꝑſeuerante igit
motu cordis ad vnā dſiam poſitionis a virtute fcā
⁊ motu ipſius ad dſiam oppoſitā ꝓueniēte a melia
⁊ vaporib⁹ ei⁹ acqrit motus tremulus. Et ſi ꝯtigat
mām illā vehementer caleſieri aut putrere: ita vt in
corde ponat malā cōplōnalē calidā ꝑternaturalē.
tunc ſeqtur motus ſaltuoſus ꝓpter neceſſitatem in
corde vehemēter auctā. ¶ Pz igit ex ꝑdictis q̄ neceſ
ſe eſt cor notabilr debilitari. vnde valde facile reddi
pōt cā: quare accidit eſſe puſillanimū ⁊ timentem.
¶ Patet etiā ſcdo cā quare huic viro ſupuenit qñ
q ſpēs caſus virtutis aut lipothomie. ¶ Sequit et
3° inueniri cauſas ꝓpter quas hic vir qñq incurrit
timorē ⁊ cōturbationē magnam tꝑe ſomni. ¶ Et co
gnoſcitur ex hoc fundamento iterū 4°. quare huic
viro accidunt non raro dyaforetici ſudores pectori
faciei ⁊ toti capiti eius.

Pro cura igit hui⁹ diſpōnis q̄tuor ſingu- laria obſeruāda deſcribam vt

nunc ſeqtur. ¶ Quoꝝ primū ē. vt iſte vir tꝑe q̄ mole
ſtat a nocumēto cordis oī die in aurora: ⁊ ꝑ decem
dies accipiat. ℈.ij. puluerꝭ zedoarie cū. ℥.ij. aq̄ mel
liſſe calefacte ⁊ ꝓprie qñ magis apparēt ſigna fri-
giditatis q̄ caliditatis. ¶ 2m ꝑo ſimplex ⁊ ꝓprie cū
ſignis caliditatis eſt hoc. ℞. ſpodij de canna. ʒ.ß. ca
rabe cāphore añ. gra. iiij. miſce ⁊ accipiat vt dictuz
eſt. ¶ 3m ꝑo remediū eſt hoc. ℞. ſpērū letificātis Al
māſ. ℥.ß. trociſ. de roſis. deſcriptiōe ma. trociſ. de ſpo
dio ⁊ de croco. añ. ʒ.ß. ꝯſerue roſ. ⁊ bugloſ. ℥.j.ß. vini
citonioꝝ zucca. candi. añ. ℥.j. fiat electuariū ⁊ acci-
piat ex eo toto tꝑe leſſionis cordis oī mane hora pre
dicta a. ʒ.iiij. vſq ad. vi. degluticdo ipz. ¶ 4m reme
diū eſt ſaccul⁹ iſte quē ſemꝑ teneat ſup mamilla ſi
niſtra aliqñ exiccādo ipm ab actuali hūiditate quā
recipiet a mēbris: cui⁹ deſcriptio. ℞. ſe. baſilicōis ſe.
endiuie acetoſe lābruſce. añ. ʒ.ij. carabe oſſis de cor
de cerui doronici cāphore. añ. ʒ.ß. ſe. acetoſe. ʒ.ij. flo-
rū meliſſe bugloſſe ⁊ capil'. ve. añ. ℈.ij. macis. ʒ.j.ß.
ligni al'. ʒ.j. puluerizentur oīa ꝑ ſe ⁊ fiat ſacculus q̄-
drāgularis lōgitudinis ſemiſſis de ſindone de gra-
na retorta. memorādo inſuꝑ q̄ huius electuarij de
ſcriptio in ꝑcedenti cap̄. non minus ꝯfert ad hoc ſm
capl'm q̄ illa q̄ hic ſcripta ſunt.

Particula tertia De ſcothomia ⁊ vertigine ⁊ de cura.

TErtia principalis diſpō hui⁹ viri
eſt ſcothomia ⁊ vertigino
ſa diſpō. ¶ Accidit aūt ſcothomia in eo q̄
eſt corrupta viſio a vaporibus melicis a
ſpū alali in panniculis cerebri cōmixtis
⁊ in medulla eius. nullo tñ nocumēto adhuc in ocu
lis inuento ꝑ eſſentiā. ꝓpter eñ alalē ſpm cerebri al
teratū in motu ei⁹ ⁊ ſm aliquā partē ei⁹ etiā effectū
tenebroſum repñtant potētie viſiue ſpēs mot⁹ vel
apparitionis muſcarū vel pulicū in aere volētium.
Cum ergo in tali ſpiritu circularis motus imponit
a vaporibus motis per medullam ⁊ pāniculos cere
bri potentie ſenſitiue ſenſus tactus repreſentat mo
tus circularis: quia motus eſt ſenſibile cōe ſenſu ta
ctus ⁊ viſus perceptibile. Et hec eſt diſpō quā ꝟtigi
nem vocāt ſapiētes: viſu eñ ⁊ ſenſu tactus apparet
res mūdi circulariter ⁊ giratiue moueri. ¶ Et hec diſ
poſitio non eſt verenda leuiter: qm̄ ſi materia illius
multiplicaretur aut vapores illi ꝯuerterent in ma-
teriam ſpecie ꝯſimilē ei a qua geniti ſunt: tūc faciē-
do oppillationē incōpletā ad epilepſiam aut cōple
tam ad apoplepſiam terminarentur.

Pro cura igit hui⁹ diſpōnis qñ ipa appa ret ⁊ ꝓprie qñ ꝑſeuerat ⁊ eſt for

tis oīno feſtinādū eſt ſex modis curationis q̄ nunc
ſequunt: ⁊ tu vide ipſos. ¶ Primuz itaq hoꝝ eſt. vt
vir iſte vno mane in aurora ſoluat cū iſtis pillulis:
poſt q̄rū aſſumptionē per horā integrā dormiat. et
poſt q̄nq horas accipiat cyathū vnū aq̄ ordei cum
zuccaro calide ⁊ ſexta ſequenti hora accipiat prā-
dium ſuum. ℞. pillularū fetidaꝝ pillulaꝝ de ſarco
colla ⁊ cochiaꝝ. añ. ℈.j. fiant pille. vij. cuz ſy. roſ. et
non multū exercitet poſt eaꝝ aſſumptionē ⁊ calefa-
ciat ventrē ſuū cū pānis calidis frequenter. ¶ Scdz
inſtrm eſt. vt in die ſequēti poſt ſolutionē ꝑdictā aut
ſaltē die tertio ad ipſaz flōmetur ei vena poſt aurē
ſiniſtri lateris et educantur ſanguinis. ʒ.ij. aut. iij.
hec enim flōmia eſt optima in cura ꝟtiginis cuiuſ-
cunq materialis. vt pl'a tertij. tractatu 5°. de cura
ꝟtiginis. ¶ 3m inſtrm eſt. vt poſt illā ſequenti mane
accipiat hoc digeſtiuū calidū i aurora ⁊ tardet poſt
ipm cibū horis ad min⁹ q̄tuor ⁊ ꝯtinuet ipm ad mi-
nus 8° dieb⁹ cui⁹ deſcriptio ē. ℞. ſy. de calamēto oxi
mel'. cōpoſiti ſy. de ſticados. añ. ℥.ß. aq̄ radi. trios hy
riconis. ana. ʒ.j.ß. miſce ⁊ accipiatur vt dictum eſt.

¶4^m inſtrm eſt: vt poſt ſy. iſtū nona ſequēti die purgetur cū iſtis pillis. ℞. pillarū de ſarcoc. pillarū de tera cōpoſita. ʒ. ß. boni pon. reformenť pille ſeptē cū ſucco roſaꝝ. ⁊ poſt eas obſeruenť ꝯditiones dicte de minoratiuo ſupradicto. ¶5^m inſtrm eſt. vt poſt cōpletā purgationē vir iſte in ſero dū vadit ad lectum ꝑ duas horas poſt cenā ol 3^a die accipiat. ʒ. ß. auree alexādrine bñ fermētate cū. ℥. j. aq̄ ſaluie calefacte ⁊ eſt in ea opatio magni iuuamenti in ſimili. ¶6^m inſtrm eſt puluis iſte de quo ol ſero cū vadit ad lectū iſte vir ꝗtitatem. v. gra. ordei pulueriʒet ſuꝑ poraʒ capitis ſui a fine capilloꝝ vſq ad ſummitatē capitis ꝑ latitudinē ꝗtuor digitorū. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. ligni al. ʒ. j. ß. maci. ʒ. j. ß. calamēti origani folij ameos amomi. añ. ℈. j. roſ. coralloꝝ ⁊ ſandalorū ru. añ. ʒ. ß. pulueriʒenť ola ꝑ ſe deinde cōmiſceantur.

Particula quarta de cauſis imaginationum ⁊ de cura.

ACcidens ſcḋo 4^m pricipale huius viri eſt imaginatio q̄ eſt corruptio in ſenſu viſus: ⁊ ipſa ꝗdē ſue ꝟificationis fundamentū facile oſidit: ps em materieꝝ in capite abūdātiū ⁊ vapoꝝ q̄ cōmiſcenť ſpūi viſibili ſunt cā vt viſiua potētia ꝑcipiat in aere ꝑpitionē coloris ⁊ figurarū q̄ neq̄q̄ in aere repiunť: eo qꝛ ſpēs obiectoꝝ viſibiliū recipiunť in ſpū q̄ iā hʒ ſpēm corruptionis predictā. ¶Ex quo appet ꝙ ſi mā fluxibilis ⁊ aq̄ſa multiplicareť in cerebro: ⁊ vapor etiā q̄ ꝯuerतereť in aq̄ſitatē de corruptiōe viſionis ꝑueniret ad deſcenſuʒ aque q̄ oppilationē faceret in pupilla. Et ſi diminuta eſſet oppilatio fieret nocumētū diminutionis ſenſus viſus: vbi ſi oppilatio cōpleta foret eſſet tā aq̄ſitus pannus cum ſiccitate ſimul.

Itaq̄ huius diſpōnis cura ex his q̄ in ꝑcedēti cap̄. poſita ſunt principiū vere curationis accipere videť. veꝝ ꝓ manifeſtiori operatiōis ꝯplemento ⁊ vtilitate laborātis: tria hic appropriata remedia deſcribā. ¶Quorū primū eſt deſcriptio pillularum de q̄bus eger hic accipere dʒ vnā parū añ cenā ⁊ alterā ꝑ duas horas poſt cenā alternatiʒ ꝓmultādo eas. quartuʒ deſcriptio. ℞. floꝝ eufragie ligni aloes. folij ſe. celidonie ſyluestri ruthe ſiſeleos rad. peonie. añ. ℈. j. maiorane ſal. indi. ana. gra. v. aloes infuſi per. viij. dies in ſucco feniculi exiccati. ʒ. j. informenť pillule ex omni. ʒ. vij. ¶Secundū remediuʒ ē hoc. ℞. ſucci maiorane ſucci roſaꝝ ⁊ berbene añ. ℥. j. ſucci feni. ℥. ij. ligni al. ʒ. ij. fell' piſcis ſabothi eſt lucius fluuialis. ʒ. j. terant ola ſimul in mortario eneo ſaltē decies in die vna. deinde ibidē reſidere ꝑmittantur vſq̄ quo clareſcant cum ſpongia itaq̄ bene munda recipiatur ſubtilior pars ⁊ colletur bis ꝑ pannum ſpiſſum. deinde ponatur etiam in ampulla vitrea que ſub radijs ſolis diu teneať. de hoc igitur liquore ponatur vna gutta in ſingulo oculo ſaltem ol alterna die capite ſeu corpore diu recūbente ſuper ſpina. Iſtud em eſt remediū ſublime ad ꝓn^m imaginationum ⁊ tenebroſitatē viſus ⁊ expertuʒ eſt. ¶Tertiū remediū eſt hoc. ℞. ābre. ℈. j. muſci. ℈. ß. cardamomi ma. ⁊ mi. ligni al. ⁊ peonie ⁊ maiorane. añ. ʒ. j. macis. ʒ. ij. fiat olm ꝑ ſe ſubtilis puluis ⁊ ligetur in ſindone retorta: ⁊ odoretur ſepe: ⁊ multuʒ confortat cerebri ſubſtantiā aperiēdo oppillatiōes eius ⁊ ꝯſumendo materias ⁊ vapores melancholicos ⁊ flegmaticos in ipſo abundantes.

Particula quinta de corruptione operationum ſenſuum interiorum ⁊ continet duo capitula.

¶De cauſis hoꝝ accidentiū cum ſignis eoꝝ. Ca. j.

QUintum pricipale accñs huius viri ē corruptio in opationibus ſenſuū interiorū frequēter moleſtās ipſm ⁊ nō leuior ꝑdictis: imo grauiſſima. ¶Cuiꝰ q̄dē cāe ſpēs ⁊ lʒ magno ingenio ⁊ fundamento inueſtigande forēt ſm diuiſionē ſpērum ſuarū ꝓuenientē ex multitudine ſenſuū interioꝝ. ſ. ſenſus cōis fantaſie imaginationis cogitationis ⁊ memoratiue. Silr etiā opʒ extēdere ſermonē in ſpēbus leſionū venientibꝰ in opationibꝰ hoꝝ ſenſuū. ſ. diminutionis corruptionis ⁊ ablationis. Hic tñ in talibꝰ nō multū curo dilatare ſermonē ꝓpter plura. ꝓrio qꝛ raro inuenies a ſentētijs veterū quātūcūq̄ illuſtriū aliq̄d bñ particulariter declaratū de nocumēto opatiōis ſenſus cōis ⁊ fantaſie. ac etiā adhuc de nocumentis aduenientibꝰ in opationibꝰ memoratiue potētie a veteribꝰ famoſiſſimis a Gal. paꝝ: et bñ declaratū inuenies. ſicut pʒ 3° interiorum de nocumētis memoratiue potētie. vbi redarguit Archigenē cū famoſitate ſua parū de leſionibꝰ memoratiue potētie fuiſſe locutum: vt pʒ in ſ° illo. In neceſſitate igiť poſitus cuiꝰ deperditā reſtaurare memoriā. iō de nocumētis in opationibꝰ haꝝ triū potētiaꝝ modicum hic dilatabo calamuʒ: ⁊ pōt hoc iterum auctoribus ⁊ mihi contigiſſe: qꝛ nocumēta in opationibus ſenſus cōmunis ⁊ fantaſie contingentia clariꝰ comprehendūtur ꝑ nocumenta imaginatiue ⁊ cogitatiue potentie: ſicut enim fantaſia recipit ⁊ detinet ſpecies a ſenſu cōi ſibi delatas ita ꝙ fantaſia ſeruit imaginatiue potētie ⁊ preparando ⁊ deferendo ſpecies. Similr ⁊ imaginatiua potentia componendo ⁊ diuidēdo deſeruit cogitatiue potentie: ita vt ipſa eliciendo iudiciū afferat ſequendi illud ⁊ fugiendi alterum. ita vt ipſa velut alter intellectꝰ in hoīe ponatur a ꝗ̄plurib⁹: ꝓpter hoc igiť vť rōnabile auctores cū maiori ſollicitudine ꝑtractauiſſe nocumēta imaginationis ⁊ cogitationis ſenſus communis fantaſie. ¶Contingit aūt huic viro frequenter ipm corrupte imaginatum fuiſſe: ita ꝙ aliqñ imaginatus fuerit rem delectabilem odioſam amicabilē inimicaʒ: ⁊ albam fuiſſe nigram: ⁊ letantē fuiſſe triſtātē. et ipm frequēter in ſomno ⁊ in vigilia timuiſſe rem de qua bene ſperare ⁊ letari debebat. Nam ex vaporibꝰ melācholicis naturalibus ꝯtingit q̄nq̄ cor eius fuiſſe infectū ⁊ ſpiritū vitalē ab eis fuiſſe corruptū corruptione mobilitatis ingroſſationis et cōturbatiōis. Et cū hic ſpūs ſit mā ſpūs alalis l quē trāſmutať a forma cerebri cū ſuo tēperamēto. nō ē mirabile ſi ex corrupta mā. ſ. ex ſpiritu vitali corrupto corruptus genereť effectus. ſ. alalis ſpūs ex eo. ¶Et ꝯfirmatur

q2 forma cerebri cū ſuo tēperamēto debilior eſt ad
pficiēdum aīalē ſpiritū ex vitali ſpū iā corrupto q̄
ſit forma cordis cū ſuo tēperamēto ad phibēdum
corruptionē in ſpū vitali fieri a vaporibus ⁊ a mā
melācholica. ſ3 cor nō potuit phibere corruptionē
vitali ſpūi: qd tñ eſt fortius. ergo nec cerebrū po=
terit vitalē ſpm̄ pficere: ita vt ex eo fiat aīalis ſpūs
imaginationis ⁊ cogitationis operationū ſufficien
ter pductiuus. ¶ Et cōfirmat̃ iter qr iā cōplō cere=
bri huius viri notabilr̄ eſt nocita a vaporibus ⁊ ab
humore melancholico. Igit̃ cū ſua diſcrepātia ſpm̄
vitalē etiā corruptū rectificare non poterit: vt ex eo
fiat aīalis ſpūs inſtr̄aliter opationū imaginatiue ⁊
cogitatiue pfectiuus. Cū igit̃ mā aīalis ſpūs q̄ eſt
ſpūs vitalis: ⁊ organū qd eſt cerebrū infecti ſint. ſe=
quitur q necceſſario opationes impfecte ⁊ corrupte
pducent̃. Neceſſe eſt enim corrupto inſtr̄o ⁊ orga=
no ad operationes deputato corrumpi opationes
ab eo producibiles. ¶ Contra: qr corruptio in opa=
tionibus ſenſuū interiorum pcedere pōt ex augmēto
caliditatis ⁊ diminutio ⁊ ablatio ex frigiditate pce
dunt: vt prima tertij. tractatu primo colūna pma.
ita has oēs opationes ingredit̃ leſio. ſ3 ſupra dictū
eſt vaporē inficiētē vitalē ſpm̄ deciſum eſſe a melan
cholica naturali q̄ frigida eſt. ergo in opationibus
ſenſuū interiorum d3 aſſignari diminutio ⁊ ablatio ⁊
nō corruptio. ¶ Huic motiuo dupl'r r̄ndēdu3 eſt. di
cēdū itaq primo q ab exceſſu cuiuſcunq qualita=
tis calē vel fride aut ſicce ɔtingit ledi opationes in
teriorum ſenſuū leſione corruptionis. Uerūtñ frequē=
tius leſio corruptionis puenit a calore vel calō q̄
a frigore: ⁊ ſic intelligit̃ auctoritas Aui. ⁊ aliorum in
hac mā loquentiū: ⁊ ipſe exprimit illic in lr̄a ſi bene
aſpicis. ¶ Dicēdū 2° q ſupra nō aſſumebatur va=
por p̄ciſus a melācholia nāli aut ipa eadē infecti=
ua cordis ⁊ ſanguis etiā ⁊ vitalis ſpūs: ſ3 dicebat̃
q ipa ſub forma naturalitatis humoris melācholi
ci aut ebulliens aut putrefacta illud efficē poterat.

Et ex hoc fundamento facile deducūtur
correlaria quedā aliquorum ap=
parētium in hoc viro declaratiua. ¶ Primū eſt: q̄re
hic vir facile ⁊ frequēter mobilis eſt in opinionib⁹.
¶ 2ᵐ: quare cū hic vir in ſtudio accurate circa actū
imaginationis attēdit facile permutat̃ de recta ad
corruptā imaginationē. ¶ 3ᵐ quare magis pſiſtit
in corrupte q̄ recte imaginādo. ¶ 4ᵐ q̄re qñq di=
cit corrupte deſiſtēdum eſſe a ſtudio et aliqñ male
opandū eligit. ¶ 5ᵐ quare memoratiua potētia nō
ſeruit ei ɔueniēter ad theſaurizandu3 ſpēs quibus
ereat ad actū bñ memorādi. ¶ 6ᵐ quare qñq in
caput ſuū pcipit calidū qñq frigidū. ¶ 7ᵐ qñq ca
put grauatū pcipit ⁊ qñq leuificatū. ¶ 8ᵐ q̄re tin=
nitus ⁊ varij ſonitus auditiue potētie ſue repreſen
tant̃. ¶ 9ᵐ quare aliqñ diſtenſiones ⁊ grauatiuos
mot⁹ pcipit circa occiput ⁊ gulā eius. ¶ 10ᵐ ⁊ vlti=
mum quare frequēter vigilias imoderatas habet.
¶ Hec enim oīa facile ſolui pñt ſm̄ diuerſitatē huo=
ris melācholici ⁊ ſubſtātie ipſius que multiplicat̃ in
cerebro. ⁊ aliqñ a mā melācholica fecali deciſa. ali=
qñ vero mā illa inflāmata vel putrens ſubſtātialr̄
miſcetur cum ſanguine cordis ⁊ cerebri: aut vapor
ipſius inflāmatus miſcet̃ ſpūi vitali ⁊ aīali qui eſt
inſtr̄m opationū ſenſuū interiorum: vñ varie fiūt im=
preſſiones ⁊ pmutationes opationū ſm̄ varietatem
corruptionū in ſpiritib⁹ ⁊ organis factā a mā feca=
li melācholica: aut tali etiā p̄ternāli facta: vt p3 in=
telligēti. Et horum plurima legi pñt 3° interiorum. cap̄.
de melācholia. ⁊ 3° colliget. cap. de nocumētis accñ
tibus in opationib⁹ ſenſuū interiorum: ⁊ pluries alibi
vt 9° theorice q̄ particulariter allegate dimiſi et tu
recurre illuc ⁊ videbis. ¶ Ex q̄bus oīb⁹ vltimate cō
cluditur q huic viro neceſſaria eſt magna ſagaci=
tas ⁊ cantela grandis in regimine ſuo.

¶ De cura hui⁹ diſpōnis p medicinalia. Cap̄. ij.

Pro cura igit̃ regulari diſpōnis hui⁹. xij.
inſtr̄is videt̃ mihi eidē puidendum eſſe:
prius tñ memorādo duorum. ¶ Quorum pri=
mum eſt q flobotomia poſt aures iā p̄=
miſſa ⁊ electuaria duo cordialia deſcri=
pta ſuperius nō leue auxiliū huic cap̄. exhibere pñt
¶ 2ᵐ eſt q oīa inſtr̄a medicinalia q̄ in polterum tāgē
da ſunt includere debēt intētionē aduerſandi melā
cholie cū oīb⁹ qualitatib⁹ ⁊ ɔfortādo cerebrū ⁊ de=
fendēdo ipſum ab impreſſionib⁹ illius non ſolum
per qualitates cōes: ſed etiam per appropriatas.
¶ Primū itaq de inſtr̄is medicinalib⁹ eſt: vt poſtq̄
ſedata fuerint accidētia premiſſa ⁊ remanſerit inſe
ſtatio maior in opationibus interiorum ſenſuū: ſicut
vt in pluribus fieri ſolitum eſt in eo. tunc ſtatim ho
ra electa. ſ. poſt ortum ſolis p horā vnā cibo in ſto=
macho iam predigeſto ⁊ vētre ipſius iam bñ mun=
dificato flobotometur eidē ſaluatella ſiniſtre man⁹
inter anularē ⁊ auricularē digitos poſita: ⁊ educā=
tur ex ea ſanguinis. ℥. iij. vel. iiij. ¶ 2ᵐ vo inſtr̄m eſt
vt ſequenti mane adminiſtret̃ ei hoc minoratiuum
materiei melācholice partim eductiuū in aurora: ⁊
obſeruent̃ poſt aſſumptionē ɔditiones q̄ ſuperi⁹ in
alijs ſolutiuis tacte ſunt. Cuius deſcriptio. ℞. caſ=
ſie nup de cāna extracte cum aqua lupullorum. ℥. vj.
pulueris lapidis lazuli. ℈. j. lapi. armeni. ℈. ſ. mi=
ſce ⁊ detur in potu calidū cum. ℥. iiij. aque lactis ca
prini ⁊ erit ſublime. ¶ 3ᵐ vo inſtr̄m eſt: vt vir iſte ac
cipiat hoc digeſtiuū qd continuet dieb⁹ ſaltē. xv. in
aurora ipſum calidū accipiēdo ⁊ tardet̃ p quatuor
horas poſt ipſum cibus. Cuius deſcriptio. ℞. aq̄ la
ctis caprini. ℥. v. pulueris lapidis lazuli. ʒ. ij. ſucci
bugloſſe. ℥. j. miſce ⁊ accipiat vt ſupra. ¶ 4ᵐ inſtru
mentum eſt hoc. ℞. aloes abluti cū aqua endiuie. ʒ.
j. lapidis armeni epithimi polipodij añ. gra. v. ani
ſi dauci li'rītie. añ. gra. ij. cū ſucco roſarum formētur
pillule ex oī. ʒ. vj. ⁊ ſi vēter eius tpe aſſumptionis di
geſtiui foret ſtipticus: accipiat ex eis vnā vel duas
parum ante cenā omni quarta die. ⁊ etiā tpe ſue ſani
tatis eiſdē vti pōt. ¶ 5ᵐ inſtrumentum principale
eſt vt poſtq̄ receperit digeſtiuū p̄dictum diebus li=
mitatis: tunc euacuetur mā iā digeſta hoc ſolutiuo
℞. pillularum de lapide lazuli. pillularum de lapide ar
meno. añ. ℈. j. exhibeant̃ ei horis ⁊ ɔditionibus ta=
ctis in alijs ſolutiuis. Et nō mireris ſi poſt digōnē
materierum ſolutiuum hoc exhibeat̃ in parua doſi. co

quia in cronicis egritudinibus canō rationalis eſt ſepe ⁊ paulatim eradicando euacuare cum medicina debili forti ſecundum quod materia pluribus digeſtionibus frequentatis etiam digeri debet. Et colliguntur hi ſermones quarta primi.cap. tertio ⁊ 4°.de qñ ⁊ qualiter euacuare opꝫ.⁊ de regulis cōibus ſolutioni vētris ⁊ vomitu. ¶ Sextum inſtrm eſt: vt poſtꝙ euacuatiōes adminiſtrate fuerint huic viro fiant veſicatoria in domeſtica ⁊ carnoſa parte tibie ad diuertēdū ⁊ ad inferiora inclinādum mām a ſplene ⁊ meſenterio cum hoc cōpoſito. ℞.ſaponis nigri.℥.j.pulueris anacardi.ʒ.j.ß.vitrioli viridis crudi.℈.ij.arſenici citrini ⁊ eſt auripigmētum.℈.j.incorporentur oīa ſimul ⁊ extendanť ſup panno latitudinis vnius palmi: ⁊ applicetur calīn predictis partibus. ¶ In hoc enim ſepe repperi ſublime iuuamentum laborantibus a melancholia.

¶ 7m inſtrm eſt: vt ſummo ingenio ꝓcureť ⁊ intendatur ꝓuocationi emorroidaꝝ huic viro: eſt enim in eis ſublime iuuamentum in hoc caſu ſnia hyp. afforum 6a.ibi.Vaniacis ⁊ melācholicis emorroides innate bonū. Eſt autē multiplex ingeniū ꝓuocandi eas. ¶ Primo quidē ꝙ eger impellat extra ſiteri. deinde fricenť emorroides cum rugoſo cortice alicuius arboris. ¶ 2us modus ⁊ cōis eſt fricatio eius cū folijs fici recentibus. ¶ Tertius modus cū folijs cōſolide maioris. ¶ Quartus modus cū forti fricatione cū felle tauri aut alterius aīalis facta. ¶ Quintus cū fricatione leui cū modico puluere euforbij. ¶ 6us finaliter illis nō valentibus vt aperianť leniter cū flobotomo ⁊ permittať exire ſanguis vſqꝫ ad debilitatem excluſiue. Et ſi ineꝝ cōtigerit eas retineri fiat ingreſſus ad eaꝝ apertionē ſaltē in duobus primis mēſibus veris: ⁊ vltimo mēſe autūni. ¶ 8m vero inſtrumētū eſt: vt iſte vir ſuper regione ſplenis portet cerotum vnū ex hac mā factū. ℞.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.j.ß.galbani.ʒ.j.armoniaci electi.ʒ.ij.tamariſci ſcolopendrie ſe.agni caſti ⁊ plātaginis corticum capparorum.añ.ʒ.ß.roſarum ſenunis cuſcute ⁊ acetoſe.añ.ʒ.j.diſſoluanť gūme cum acuto aceto ⁊ bñ colenť a ſuperfluitatibus ⁊ cū ceperint infrigidari ſuperaddanť ſpecies ⁊ extendanť ſuper corio figure ſemilunaris ⁊ portet ſuper regione ſplenis. Tali modo ad ſanitatem antiquas oppilationes ⁊ duritiem ⁊ debilitatē ſplenis: vt ſupra dictū eſt: ſepe ego reduxi. ¶ 9m inſtrumētum ⁊ nō minus efficax predictis eſt: vt iſti viro ſuper regiōe ſplenis duꝫ predicta iā nō valuerit apponať chordula vna cū ignito ferro amplectēte ſpatioſitatē ſiniſtri hypocūdrij ꝑ tres digitos ⁊ portet ibi longo tpe. Et ſi ꝯtingeret i hoc viro ꝯueniēter rectificatū fuiſſe ſplenem inuēto tñ nocumēto in capite eius fixo notabili: tūc laudarē ꝙ ſetō predictus magis adminiſtraretur ſup collo in loco diſtante ab exitu nuche ꝑ tres digitos. ¶ 10m inſtrm eſt hoc. ℞.violaꝝ floꝝ nenufaris ſe.endiuie acetoſe cuſcute cicoree.añ.ʒ.j.ß.ſādali c.ʒ.ij.ß.macis.℈.iij.folij ligni al.gar.añ.℈.j.ambre muſci.añ.ʒ.j.partē tertiā fiat puluis ⁊ ligetur in ſindone retorta ⁊ fere ꝯtinue odoreť ⁊ erit cerebri ſui notabilr ꝯfortatiuus. ¶ 11m inſtrm eſt: vt olſero poſt cenā per horā vnā ⁊ mediam vir iſte degluciat duas de iſtis pillulis. ℞.ſtoracis calamite ſpodij liara.ro.coralloꝝ al.añ.℈.j.ſandarace.℈.ij.ambre muſci.añ.gra.ij.fiāt pillule cū ſucco maiorane.⁊ ſunt efficaces multū. ¶ Vltimū vo inſtrm eſt: vt iſte vir aſſueſcat aſſumere poſt cibum omni die ʒ.ij.cōfectionis de ambra deſcripta a Meſ.diſtinctione prima.⁊ fiat cū zucca.albo ⁊ aqua ro.muſcata.⁊ inueniet ex hoc remedium excellēs ad oēs preſcriptas diſpōnes.cuius quidem eidē ſui miſericordia concedere dignetur omnipotens deus ꝗ viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ.Amen.

Conſilium.165. De dolore ventris ⁊ ventoſitate.

VIr cōmēdatiſſime Iame Bartholomeus de ſerico ſ quaſdam ſpa diſſinteria dolorē paſſus eſt ū tumore ⁊ rugitu ſatis grandibus ab inguine ſiniſtro vſqꝫ ad mediū ſumitis ⁊ ventris ⁊ quaſi vſqꝫ ad regionē ſplenis aſcēdentibus. ¶ Et hic quidē tumor ⁊ dolor non erat in eo ꝓueniēs ab apāte: qm ſenſu tactus cū manu cōprimēdo vētrē verſus poſteriora. nullus in aliqua particula percipiebať colliſionis motus. Neqꝫ enim ſoliditas neqꝫ tēſio manifeſta ibidē apparebāt. Ab vmbilico verſus os anche deſcēdēdo verſus inguē. ſꝫ rugitus notabilis ꝑcipiebať ꝗ ꝓueniebat ex fractione vētoſitatis a cōpreſſione cū manu facta. Qđ etiā declarať eo qꝛ vētoſitatis exitus ad exteriora ꝑcipiebať.⁊ tertio qꝛ in tali compreſſione dolor alleuiabať.qm vētoſitas ꝗ ibi cōgregata erat minorē extēſionē faciebat poſt ſui cōpreſſionē qꝛ frāgebať ꝙ ante compreſſionem qꝛ vnita permanebat.

Oportet aūt grā huius diſpōnis ſex principaliter inueſtigare ⁊ īdagare. ¶ Primū que ſit cauſa efficiens. ¶ 2m que ſit illius materialis cauſa. ¶ 3m vbi talis ventoſitas cōgregetur. ¶ 4m que accidentia poſſet hec diſpoſitio adducere. ¶ 5m quale ſit eius remediū per res nō naturales obſeruandum. ¶ 6m quis per inſtrumēta medicinalia ſit curationis modus.

Et prime quidem cauſe declaratio eſt: ꝙ mala complexio frigida illius partis eſt cā gñationis ventoſitatis in inteſtinis et in venis meſeraicis ⁊ in toto meſenterio inteſtina ſuſpendente ad dorſuꝫ vel ad poſteriores partes. Nā qñ ſupfluitates prime digōnis a ſtomacho deponunť ⁊ recipiunť in inteſtinis: tūc calor nālis colon ⁊ mirach.qui debilis eſt nō pōt ꝯueniēter ſugere neqꝫ rectificare humiditates in; iſta ſupfluitate inuētas.agēdo igiť debilr in eas eleuat fumū vel vētoſitates ab illis ſupfluitatibus qui cōtinue ⁊ ſucceſſiue cōgreganť: aut in cōcauo inteſtinoꝝ vel meſeraicarū aut in venis illaꝝ partiū. Aut qꝛ talis fumus vadit per poros inteſtinoꝝ ad cōcauū ſifac vel zirbi. Quid autē fieret ſi calor debilis ex cibo ꝗtumcūqꝫ equali in quantitate et in qualitate generat vētoſitates ſi calori debili exhiberetur cibus actu ⁊ potētia ventoſabilis: ſicut lac allium cepe ⁊ ſimilia. Ex

q̄bus apparet ꝙ cā efficiens iſtarum diſpōnum eſt debilitas innati caloris predictarū partium.

Declaratio ſecundi. Ex p̄dictis etiā apparet ꝙ materialis cā remota hoꝝ nocumentoꝝ pōt eſſe cib⁹ ⁊ potus: q̄ quantūcūqꝫ equalis exiſtat non poteſt ꝯuenienter in chilū tranſmutari: quin maior pars eius trāſmutetur in ventoſitates vel vapores. ¶ Et pōt iterum cibus eſſe cauſa materialis huius nocumenti ois q̄ in ſubſtantia valde humidus eſt: lꝫ potētia ſit ſiccus: vt aliū cepe ⁊ ſilia aut cibus ois q̄ in ſubſtātia ⁊ potentia eſt valde vētoſabilis: vt lac citrulli melones ⁊ vlr oēs fruct⁹ recētes actu ⁊ potētia humidi debilē cōmixtionē habentes partiū inſ[s]abiliū. ¶ Propinqua cā materialis huius egritudinis eſt vētoſitas in cōcauo inteſtinoꝝ: vel inter ea ⁊ mirach retenta q̄ extendendo dolorem facit in eis.

Declaratio tertij. Jā ex p̄dictis appet ꝙ vētoſitas illa q̄ ē immediata cā materialis huius egritudinis aut ſtat in cōcauitate venarū meſeraicoꝝ que diſſeminantur p ſubſtantiam inteſtinoꝝ: vt colon ⁊ recti. ⁊ etiā in concauitate miſeraicoꝝ q̄ plures ⁊ maiores i meſenterio reꝑiunī: tertio loco pōt hec vētoſitas ſtare in cōcauitate monoculi ⁊ recti inteſtini. quarto inter concauum eoꝝ ⁊ ſupficiē ⁊ concauum mirach. ¶ Quare autē hec ventoſitas in globuꝫ colligit̄ magis apud inguem ſiniſtrum cā eſt: q: ille locus ſpatioſus eſt ⁊ amplior ⁊ non tanta fit ibidem ab inteſtinis cōpreſſio: eo q: inteſtina declinant magis ad anterius et non ita appodiantur ſup inguina p os femoris: et ꝓpter ſifac annexum oſſi femoris quod ſuſtētat inteſtina ſupius: ⁊ etiā ꝓpter muſculos ventris tranſuerſales ⁊ ligamenta eorum ad os ancharum.

Declaratio quarti. Jam facile videtur intelligere ad que accidētia vel egritudines hec diſpoſitio huiꝰ viri pducere poſſit: ventoſitas enim in venis meſeraicis multiplicata extendendo iſtas perducere pōt ad dyariaꝫ ſanguineam a ruptura vel debilitatē venarum meſeraicarum ꝓuenientem. ⁊ ſi materia in eis contenta cum hoc ꝙ ventoſatur eſſet acuta multum: tunc ad inteſtina delata perduceret ad diſſinteriam eorum ⁊ talem credo fuiſſe diſſinteriam quam paulo ante paſſus eſt hic vir. ¶ Si diſpoſitio ventris iam predicta p dies ante p̄ceſſit diſſinteriā efficiendam ꝯcurrit penultima cauſa vētris ⁊ mirach ei⁹ offenſi: aut q̄ſi caſus aut ꝯpreſſio ab equo facta ⁊ alijs vt ⁊ mihi teſtificat⁹ eſt. ¶ Tertio iterum loco hec vētoſitas inter inteſtina ⁊ mirach comprehenſa tranſiens vel retenta in inferioribus apud inguina immergi poſſet in didimum qui eſt in inferiori ſubſtantia ſifac: ⁊ per ipſum pelli ad oſſeum ⁊ facere ei ramicem ventoſam vel herniam fixioneꝫ in loco iſto finaliter erūpit ſifac: ⁊ ex ruptura illa exiens ventoſitas colligitur inguine et faciet rupturam vel herniam inguinalem: ſicut ſi ventoſitas in aliq̄ anfractuoſa parte prope vmbilicum diu fixa pmaneret faceret eruptionē ſifac in iſta parte ⁊ ligamētoꝝ vmbilici ⁊ eēt hernia vmbilicalis. ¶ Similiter ⁊ quarto eadē vētoſitas in aliqua intermedia pte ventris retēta ⁊ multiplicata finaliter erſipere poteſt ſifac p cui⁹ rupturam inteſtinuꝫ ilion vel zirb⁹ egredi poſſunt verſus mirach ⁊ erit ruptura inteſtinalis. ¶ Ultimo ſi hec ventoſitas in concauitate colon congregata moīā contrahit ſine tranſpiratione neceſſario ꝯducet ad cholicam ventoſam: ⁊ tu conſidera q: omnia iſta demonſtrabilia ſunt verificāda ex ſexta. xxij^a. tertij. in capitulis apoſtematis: quorum memoriam et literam ſcribere non curaui ne legentes efficiantur tedio. ſicut eſt fere omnium modernorum vſus abhorrentium ſententias et literas periti[ſ]ſimorum veterum allegari.

Declaratio quinti. Uir in ſcientia medicinali mediocriter erudit⁹ faciliter intelligere poteſt que ſit mod⁹ regiminis huius viri per adminiſtrationem ſex rerum nō naturaliuꝫ. Neqꝫ enī cōueniens eſt ei locus habitationis aeri frigidi ⁊ humidi ⁊ vētoſi caliginoſi ⁊ ꝓpue exiſtens circa decurſus aquarum. ¶ Et caueat etiā vehementer a frigiditate capitis ⁊ pedum ac etiaꝫ vētris principaliter. Jdeo laudo ꝙ tota futura hyeme iopulā habeat vſqꝫ ad mediū coxarū⁹ vel diploidem pellibus agninis bene ſuffultā. ¶ De motu vō vel exercitio ⁊ principaliter de eq̄tandi exercitio ſibi caueat: immo melius eſt eidē exercitiū motus ꝓgreſſu: ſatis longe mane ⁊ ſero ante veſpas facti. ⁊ ꝓpue cum fuerit bene fortificatus. ¶ Loco aūt exercitij vſqꝫ ad. xx. dies melius eſt ei fricatio ab inguinib⁹ incepta ad pedes trahēdo inferi⁹ ⁊ poſt illā mediocris fricatio ſup vētre facta inferiori cū raro ſacculo pleno furfurib⁹ bñ cribratis actu calidis. Dormitio conueniens eſt ei ad meliorē efficiendā digeſtionem ciborum ⁊ humoꝝ: ⁊ etiaꝫ q: vigorat innatum calorē conuertendo materiā cibalē in chiluꝫ et humores ꝯueniētes ⁊ maxime in ſanguineꝫ laudabilem cuius vapor laudabilis tēperatus eſt miā ſpiritus colligit̄ x1^a tertij. ⁊ 9^c de iuuamentis mēbroꝝ. ꝓpter qꝺ ⁊ lōga vigilia debilitādo innatū calorē eſſet cā augmēti vētoſitatum. ¶ Accidentia aie triſtātia ⁊ melācholicalē cōplexionē et facientia ſunt euitāda. qm̄ p ea extinguit̄ ⁊ ſepelit̄ ſpūs ⁊ coartat̄ in ꝓfundo coartatione ꝓhibente ei⁹ expulſionē ad mēbra q̄ indigent illo. ¶ Quare a talibus aie ſollicitudinib⁹ recedendum eſt ⁊ adherendū delectationibus ⁊ bone ſpei paſſionibus anime. ¶ Cibi aūt ⁊ potus ſibi diſconuenientes iam tacti ſunt ſuperius vbi cauſa efficiens ⁊ cauſa materialis ventoſitatis declarabatur: q̄ omnes euitandi ſunt ſicut piſces: lac: paſtiles cibos: fructus oēs fri. ⁊ hu. ⁊ maxime eoꝝ multitudo allium cepe porrū bulbus mel ⁊ legumina oia ⁊ ꝓprie cicera: vinū dulce in ſubſtātia groſſum: aq̄ frigida lactuca ſpinachia bleta cucur. que omnia opꝫ euitari. ¶ Et p̄ter hec in oibus alijs cibarijs a q̄bus grauetur ſtomachus ei⁹: ita ꝙ calor naturalis opprimat̄ ⁊ ſuffocetur: ꝓpter qꝺ p indigeſtionē cibus et potus in ſtomacho et in toto corpore in ventoſitates conuertuntur.

Declaratio ſexti. Pro ſexto autē principali declarādo. ſ. p regimine

medicinali decẽ videnẽ mihi inſtr̃a ꝑ cura hui⁹ diſpõnis neceſſaria ⁊ cõueniẽtia: quoꝝ applicatio eſſe dȝ vt infra nũc ſcribeẽ. ¶ Primũ itaqȝ hoꝝ inſtr̃oꝝ eſt cliſtere iſtud: qḋ accipiat oĩ ſexta die in mane in medijs tertijs ſm hũc modũ. ℞. folioꝝ ruthe abſinthij betonice ſerpilli. añ. M. ß. blete malue furfurum añ. M. j. ß. zuccari rub. ʒ. iiij. ſalis gẽme. ℈. iiij. totuȝ miſceaẽ diligẽter ⁊ imponaẽ. ¶ 2ᵐ inſtr̃m principale eſt vt intendaẽ diuerſiõi materieꝝ. ⁊ ex diuertẽtib⁹ ꝯuenientibus in hoc caſu tria videnẽ mihi ſufficientia. ¶ Pᵐ diuertens mãs ad inferius abſqȝ ſenſibili euacuatione eſt: vt oĩ mane ⁊ ſero ante cibũ ꝑ horã fricenẽ inferiora a genu vſqȝ ad cauillã: ab inguinibus vſqȝ ad eandẽ inferius trahẽdo forti fricatione ꝑ quã mẽbra rubeſcãt. ¶ 2ᵐ diuertẽs eſt vt in inferiori ꝑte natiũ frequẽter applicemur vẽtoſe ſine ſcarificatione. ¶ 3ᵐ diuertẽs ⁊ oĩ alio melius mãm ſenſibiliter educẽs eſt vt intendaẽ ꝓuocationi venarũ emorroidarũ fricando eas cũ pãno aſpero: vel cuȝ folijs ficci vel cõſolide maioris aut cũ re altera aſpera. ¶ 3ᵐ inſtr̃m vẽtoſitates carminãs ⁊ educẽs ad inferiora eſt ſuppoſitoriũ hoc. ℞. arthanite ſe. ruthe baccarũ lauri caſtorei galãge ſtaphiſagrie ireos piretri. añ. ʒ. ij. ſalis idi. ʒ. iij. ſalis cõis torrefacti ⁊ pulueriȝati. ʒ. ß. mellis bñ cocti. ℥. iiij. fiant ſuppoſitoria minora ꝙ̃ digit⁹ minimus ⁊ de eis ſemel in die aut bis añ cibũ ꝑ horã accipiat vnum ⁊ ſupponat. ¶ 4ᵐ inſtr̃ȝ principale eſt hoc electuariũ de q̃ ter in ſeptimana accipiat coclear. ß. añ cibũ ꝑ quatuor horas degluciendo ipm. ℞. ſpẽrũ dyamuſci. ℥. ß. ſpẽrũ dyacimini. ℥. j. ß. ſyru. de calamẽto lib. ß. zuccari. ℥. iij. granoꝝ fiſticoꝝ. ʒ. ij. infundanẽ fiſtici in aquam lauri tribus diẽb⁹: deinde cõteranẽ ⁊ cocto ſyrupo cũ zuccaro fiat eleceuariũ ſm artem. ¶ 5ᵐ inſtr̃m cõueniens eſt hec cõfectio de qua accipiaẽ rotula vna ꝑ horã vnam cũ dimidia añ prandiũ ⁊ añ cenã ⁊ bibatur poſt ipſam paꝝ boni vini aromatici ⁊ fumoſi ℞. ſpecierum dyagalãge: ſpecierum dyacimini. añ. ʒ. j. zuccari al. ℥. iiij. cum aqua laudani. fiat confectio in rotulis. ʒ. ij. ¶ 6ᵐ inſtr̃m ſunt pillule de q̃bus in fine ſex dieꝝ accipiat vnã immediate ante cenaȝ ℞. aloes ꝑ triduũ infuſi in aqua lauri. ℥. j. cinamomi ſe. ruthe baccarũ lauri ſe. aneti ameos ſalis idi. añ. ℈. ß. formenẽ pillule cũ ſyru. de calamento ex oĩ ʒ. vj. ¶ 7ᵐ inſtr̃m eſt vt oĩ ſero ꝑ horã ante cenaȝ in mane cum ſurgit a lecto accipiatur pulueres infra ſcripti ⁊ caleſiant in caldario ſuper cineribus calidis abſqȝ flamma ⁊ ponãẽ in ſacculo: qui ſacculus applicẽ calidus ſuꝑ locũ patienteȝ tribus vel quatuor vicibus. ℞. ſe. aneti ameos amomi. añ. M. ß. ſe. ruthe baccarũ lauri galãge. añ. ℥. j. ß. furfuris bene cribellati librã vnam miſceantur oĩa ⁊ diligenter conquaſſenẽ. ¶ Octauũ inſtrumentũ eſt: vt ſi vento ſitas adhuc fixa ꝑmaneret loco patiẽti applicetur mane ꝑ duas horas ante cibum ventoſa magni orificij abſqȝ aliqua ſcarificatione ⁊ ibi ꝑmaneat ꝑ ſpatium hore vnius vel medie. ¶ Nonũ inſtrumentum eſt: vt omni ſeptimana ſemel in aurora accipiat. ℈. ij. tyriace Andromachi bene fermentate cũ. ℥. ij. aq̃ ſublimationis foliorum lauri bñ calefacti ⁊ tardet cibũ poſt horis q̃nqȝ. ¶ Ultimum inſtrumentum eſt poſtꝙ̃ rectus erit ꝑ inſtrumẽta ſupraſcripta ꝑ mẽſeȝ j. ß. fiat ſibi cerotũ qḋ continue applicatũ teneat ſuper loco patiente q̃ amplectatur ⁊ partes circũferẽtiales ꝑ tres digitos. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. reſine electe. ℥. j. oppopo. ℥. ß. ameos carui baccarum lauri ſticados. ana. ℈. ij. calamenti arthanite. ana. ℥. j. ß. picis naualis. ℥. ij. cere. ℥. j. diſſoluãtur ſimul gũme cũ aceto ⁊ pice ⁊ diligenter coq̃ntur cũ cera ⁊ cũ inceperint tepeſcere addanẽ ſpecies ⁊ fiat cerotũ ſpericũ vel alteri⁹ figure. Hec in ſumma ſunt meliora que eligere potui.

Conſilium.166. De fluxu vẽtris humorali ex debilitate epatis ⁊ ſtomachi.

Ex his que mihi oretenus ꝑlata fuerunt: ⁊ que etiã ex ſignis vrinarum ⁊ alijs colligere potui videtur ꝙ fluxus huius viri cõplicatus eſt ex debilitate epatis: ⁊ ſtomachi propter quã epar eius ad lapſum ſiccum ꝑ viam inanitiõis reſolutionis eſt deductum. ꝓpter cuius epatis debilitatem etiam in ſtomacho eius notabiliter vis digeſtiua proſtrata eſt: adeo vt nocumentum corruptionis aſſumpſerit q̃ſi obiectum vt cibum ⁊ potũ ſm magnas partes trãſmutat in ventoſitates. Magna igitur harum ventoſitatum pars cõicatur inferiori ventri ⁊ in magna parte mirach fixa continẽ inter ſuperficiem conuexam inteſtinorum ⁊ concauam ſifac coopientis illa: quare vir iſte oĩno videẽ eſſe paratus ad hydropem tympanitẽ ad quã etiã naturalis cõplexio cholerica: cũ aliquali aduſtione vel ꝑmutatione melãcholica vẽ reddere ipm promptũ. ¶ Qḋ aũt talis flux⁹ ex debilitate ꝓueniat epatis ⁊ ſtomachi declarari põt ex multis ſignis ⁊ auctoritatib⁹ ſed hic ſufficit ſolũ adducere teſtimoniũ Auic. 16ª tertij caꝑ. de ſignis fluxuum oĩm modoꝝ in fine vbi inq̃t. Et ſcias ꝙ in illo q̃ aſſellat in die pl⁹ ꝙ̃ in nocte accidit et vt aſſellet quotiens ſup. ſit appetitus eius in die cauſa eſt debilitas ſtomachi. Et cum in nocte eſt plus: tunc cã eſt debilitas eius epatis: qḋ remittit alimentum. ſ. chilum: quẽ ꝓpter ſui debilitatem trãſmutare nõ põt. ¶ Si aũt adhuc cõtingeret rectificari epar ipſius ⁊ remaneret ventoſitatum multitudo in inteſtinis: tũc hec diſpoſitio nõ leuiter minatur ei ⁊ ꝓnoſticatur colicã: quare allegato loco inq̃t Aui. Et ſcias ꝙ multotiens ſuccedit aſſellatio ꝓpter hoc ꝙ ipſa extrahit ſubtile ⁊ dimittit ſpiſſum colica vehemens. Ex quibus diligenter intellectis apparet eſſe concludendum ꝙ vir iſte indiget procuratione feſtina ne fiat tympanitic⁹ aut incurrat colicam malam.

Pro cuius quidem diſpõnis curatiõe ꝑmittendum ꝙ vir iſte abſtineat ab oĩ cibo ⁊ potu ſolutionis ⁊ lubricitatis inductiuo. Exẽplũ ꝑmi: vt ſpinachia blete malue mercurialis caules non bñ cocti ⁊ ſimiles eis. Exẽplũ ſcḋi: vt vinum nouũ ⁊ ꝓpter dulces non bñ digeſtum. ¶ Caueat ab acutis ⁊ ſalſis ⁊ ab

ſis ⁊ ab acutiſſimo aceto raphano cepis alleo ⁊ ſimi libus ꝓpter dubium excoriationis. ¶ Caueat etiã a cibis difficilis digeſtionis: vt pane azimo ⁊ nõ be ne cocto paſtillibus ⁊ legumibus ⁊ ſibi parib⁹. ¶ Ca ueat etiã a fructibus ⁊ ꝓprie lenitiuis ⁊ ſolutiuis: vt ficub⁹ prunis vuis ⁊ alijs ſimilib⁹. ¶ Preter hec autẽ vtat̃ cibis omnibus ⁊ proprie laudabilibus in quanto ⁊ in quali. ¶ Caueat a multo ⁊ forti exerci tio ⁊ proprie poſt cibũ. ¶ Euitet coitum ⁊ ꝓprie fre quentem vehementẽ vigiliã ⁊ irã magnã ſtomachi repletionẽ a multitudine cibi ⁊ potus.

Iſtis poſitis vtat̃ iſtis. xij. remedijs que nunc ſcribo. ¶ Pri mum eſt ꝙ omnia cibaria ſua cõficiant̃ ⁊ condiant̃ cum pinguedine renũ hirci ſiue ſint frixa ſiue elixa ſiue aſſata. ¶ 2ᵐ eſt ꝙ euitet multitudinẽ ferculoꝝ ⁊ ꝓprie in nocte. ¶ 3ᵐ eſt ꝙ ſemper ante cibum ⁊ po tum oẽm accipiat aliqđ de iſtis: vt citoniũ aſſatum meſpilla vel ſorbas. iiij. vel. v. ¶ 4ᵐ eſt ꝙ ſepe vtat̃ lentibus coctis in aceto poſt ꝑmam elixationẽ eaꝝ. ita ꝙ dum coquunt̃ ſcđa coctione in duabus parti bus aque ⁊ tertia parte aceti ⁊ proprie nigri. ¶ 5ᵐ eſt vt vir iſte oĩ ſero ante cenã accipiat. iij. de iſtis pil lulis. ℞. dragaganti gũmi arabici torrefactoꝝ. añ. ʒ. j. ſumach granoꝝ mirti cupularũ glandiũ ſpodij ſquinã. ro. ciperi. añ. ℈. ij. ⁊ formẽt̃ pillule cũ ſuc co ꝯſolide minoris. ¶ 6ᵐ eſt vt oĩ mane añ prãdiũ accipiat vnum vel duo fruſta huius cõfectionis. ℞. dyacitoniteñ ſine ſpẽb⁹. ℥. iij. coriãdri preparati ma ſticis ana. ʒ. j. cum vino citonioꝝ fiat confectio in ro tulis. iiij. ʒ. ⁊ vtatur vt dictum eſt. ¶ 7ᵐ eſt vt omni mane per. x. dies accipiat. ʒ. iiij. ex hac mixtione. ℞. aque arnogloſſe aque ꝯſolide minoris ſublimatio nis gal. cypſſi. añ. ℥. ij. miſce ⁊ accipiat eas calidas cũ. ℥. ß. zuccari cãdidi. ¶ 8ᵐ eſt vt in oĩ fine. viij. die rum poſt predictas aquas accipiat. ℈. ij. iſtarũ pil lularũ. ℞. trociſ. de ſpodio cũ ſemie acetoſe. ʒ. ij. reu barbari combuſti. ʒ. ß. ſpodij dragaganti torrefacti añ. ℈. j. coaguli leporis vel capreti. ʒ. j. ß. formentur pillule ⁊ accipiant̃ vt prius. ¶ 9ᵐ eſt vt portet ſuꝑ vmbilico ſuo vnũ emplaſtrũ huius deſcriptiõis. ℞. reſine clare ⁊ electe. ℥. ij. gallarũ cypreſſi. ʒ. j. ß. ſe. plã taginis acatie ſpodij ro. ſcorie ferri preparate. añ. ʒ. j. macis. ℈. ij. coquatur reſina cũ aceto nigro ⁊ ad ditis ſpẽbus. ℞. cerotũ ſpericũ amplitudinis ſpãſe vnius ⁊ apponat̃ a fine vẽtris vſq; ad vmbilicũ: ita ꝙ ſemꝑ ibi adhereat. ¶ 10ᵐ eſt vt quotiens aſſellet ſuffumiget ventrem per inferius cũ puluere tali. ℞. colofonie gallie muſ. ſtoracis calamite. ana. ℥. ß. li gni al. ʒ. j. coralloꝝ ru. ſpodij ſandarace. ana. ℈. ij. fiat puluis ⁊ ſuperaſpergatur prunis nõ multe in flãmationis: ita ꝙ fumus per inferius ventrẽ ingre diat̃. ¶ 11ᵐ eſt vt in cibarijs ſuis faciat bullire radi cem vnã ꝯſolide maioris quãntitatis digiti indicis. ¶ 12ᵐ eſt vt ſuꝑ ſtomacho ſuo in nocte ſemꝑ teneat ſacculum plenũ puluere huius deſcriptionis: ⁊ bo nũ eſſet ꝙ iſtũ ſacculũ etiã portaret in die. ℞. gra noꝝ mirti: coriãdri ꝑparati: origani: calamenti. añ. M. j. macis. ℥. ß. maſtic: gallie muſcate: ſtoracis: ca lamite: coralloꝝ rub. ſandarace. añ. ʒ. ij. ligni al. ʒ. j. ß. cimini torrefacti. ʒ. ij. fiat ſacculus ⁊ portet̃: vt di ctum eſt. Hec ſuntque in hac diſpoſitione vtiliora appparuerunt.

Conſilium. 167. De fluxu epatico.

PRo matre ꝓ patris hu ius pueri ſibi ꝓuideat̃ pluribus remedijs infraſcri ptis: cũ quib⁹ tñ cũ magno labore po terit perfecte curari a fluxu epatico ꝗ ipſa laborat. ⁊ ꝓuenit in ea a mala cõ plexione calida ⁊ ſicca epatis eius cũ furia ⁊ abun dãtia cholere rubee ebulliẽtis cũ ſanguine: propter quod nõ eſt mirabile ſi ipſa febrit: ⁊ ꝓprie febre cho lerica continua: quã nõ dubito talẽ eſſe: ſi tñ conti nuaret remedia notabili tꝑe ſatis eſt rõnale ipſam poſſe ſanari. Ipſa tamẽ vtente pro regimine ex par te potus ⁊ cibi ordinato pro alia muliere que habet vlcus in aure: cũ hoc tamẽ antemiſſo ꝙ oĩa cibaria que comedit iſta domina ſint cocta in aqua fonta li: in qua fruſtũ calibis inflãmati bis vel ter fuerit extinctum: cũ qua etiã aqua lymphare etiã debet vi num qđ ipſa bibit ponẽdo tertiã vel quartã partẽ ſi ꝓprie fuerit vinum bruſcum vel rubeum. ¶ Sunt autẽ remedia hec ꝑmo. ℞. trociſcoꝝ de ſpodio cũ ſe mine acetoſe. ʒ. j. ß. floꝝ nucum: ſumach: granorum ribes exiccatorum. añ. ʒ. ij. zuccari ſecũde coctionis. ℥. iij. fiat cõfectio cum aqua acetoſe de qua hec do mina per quartã partem hore ante prandiũ ⁊ cenã comedat. ℥. ß. bibendo poſt ipſam vinũ cũ aqua cali bis: vt dictum eſt. ¶ 2ᵐ remediũ. ℞. granorũ mirti ſe. plãtaginis coriandri preparati añ. ʒ. ß. ſpodij gũ mi arabici dragaganti oĩm triũ torrefactorum. añ. ℈. ij. pulueris granoꝝ ribes vel criſpini exiccatorũ ʒ. ij. forment̃ pillule cum ſucco folioꝝ criſpini de qui bus dicta dña omni mane in aurora deglutiat. v. aut. vj. tardet cibum per tres horas ad min⁹. ¶ 3ᵐ remedium principale ⁊ vltimũ eſt. ℞. olei de maſti ce ⁊ de mirto. añ. ℥. j. olei nardini. ℥. ß. trociſ. de roſis ſpodij torrefacti coralloꝝ alboꝝ ⁊ ſandaloꝝ ãboꝝ añ. ʒ. ß. cere albe quantum ſufficit fiat vnguentum molle. de quo calido bis in die tota pars dextra ab ore ſtomachi vſq; ad anchas diligenter inungat̃. et poſterior etiam pars a furcula ſpatularꝝ vſq; ad na tes excluſiue. ⁊ ſuppona t̃ pãnus duplicatus calid⁹ ⁊ ſanabit̃ diuina gratia.

De egritudinibus Ani cõſilia ſe quuntur.

Cõſilium. 168. De quinq; malis diſ poſitionibus. videlicꝫ.

¶ De tumore emorroidarum notabili in inteſtino recto intus et extra exiſtentiũ. ¶ De debilitate ſto machi a mala complexione ipſius frigida et humi da prouenientе. ¶ De corruptione forme a corru ptione complexionis epatis frigida ⁊ humida pro ueniente. ¶ De vniuerſali corporis debilitate et la xitudine. ¶ De ſtipticitate vẽtris immoderata: que accidentia ꝗtuor ex emorroidibus procedũt. ¶ Di uiditur autem conſilium in capitula ſex.

¶ Diſpoſitiões predictas enumerat ⁊ earũ cauſas.

⁊ emoꝛroidarum ſpecies diſtinguit. Cap̄.j.

Vir egregius dñs Uin=
centiꝰ de
nobili progenie de ſcledo ex ciuitate
Uincentie oꝛiundus multis ⁊ graui
bus accidentibus moleſtatur ingen=
ter. ¶ Quoꝛum pꝛimum eſt debilitas
ſtomachi a mala cõplexione frigida ⁊ humida ipſiꝰ
pꝛoueniens: pꝛopter illud etiam multarũ vẽtoſita=
tum in ſtomacho ⁊ in ventre inferioꝛi cõtinua fit ge
neratio ⁊ multiplicatio. ¶ 2m accñs ẽ coꝛruptio foꝛ=
me ipſius que pꝛouenit a coꝛruptione cõplexionis
epatis frigida ⁊ humida ex qua foꝛmoſitas coꝛpo=
ris ⁊ pulchritudo coloꝛis in palliditatẽ ⁊ albedinē
permutate ſunt. Et ex eadem cauſa etiam generaꝶ
in eo ſanguis aquoſus ſatis: q̄ oĩa aſcitẽ ſibi mina
ri videnꝶ ſi perſeuerabũt. ¶ 3m accñs eſt vniuerſa=
lis coꝛpoꝛis debilitas ⁊ laxitudo quam a pꝛedictis
cauſis ꝑuenire facile cõſideranti videri põt. ¶ 4m
vero accñs eſt vẽtris ſtipticitas ſuperabũdãs: que
lʒ a mala cõplexione frigida ⁊ humida mãli vel im
materiali ſtomachi ⁊ epatis per ſe ꝑuenire nõ debe
at: ꝑ accñs tñ ꝓpter debilitatẽ aduenientẽ expulſi=
ue inteſtinoꝝ contingit vltra ſolitum detineri feces
⁊ materias oẽs que euacuari deberẽt per inteſtina.
Oĩs enim immoderata diſcraſia deijcit actũ ꝓpꝛie
⁊c. ¶ Adhuc etiã pꝛedicta vẽtris ſtipticitas aliã ha
bet cãm ſuꝑpſius ⁊ veriorẽ que eſt emoꝛroidaꝝ tu=
meſcentia notabilis in inteſtino recto intus ⁊ extra
exiſtentium: que qualiter ſtipticitatis vẽtris effecti=
ue ſint cauſe paulo inferius apieꝶ magis. ¶ He etiã
emoꝛroides per ipſarum colligantiaʒ ad ſtomachũ
⁊ epar cauſe ſunt ⁊ fuerunt accñtiũ pꝛeſcriptoꝝ pꝛi
marie: lʒ etiã ꝓpter lõgitudinẽ egritudinis tã in ſto
macho q̃ in epate mala complexio frigida ⁊ humi=
da mãlis acq̃ſita ſit. egritudines enim per colligan
tiã nõ ꝑſeuerãt aut tpe multo q̃n aſſocient egritudi
nes per aſſentiam: vt ex theoꝛia medicine facile de=
monſtrari poſſet. ¶ Quare ex oĩbus his ꝯgregatis
in vnũ ꝯcludi põt: talia accñtia nõ bñ remoueri poſ
ſe ⁊ eradicari ſine recta curatione emoꝛroidaꝝ pꝛe=
dictarũ. In curationibus enim egritudinũ canoni=
cis opʒ pꝛius vnãquãq̃ cãm abſcindere: deinde ad
illam que facta eſt egritudinẽ ꝑuenire. 3° tegni col
ligẽdum eſt litteraliter. quare liquide apparet pau
liſper illarum emoꝛroidarum inueſtigationem eſſe
pꝛemittendam.

Sunt igitur emoꝛroides bñ in inteſti
no recto immerſe apud
circulũ ani inuẽte a natura ad expellẽdũ ſanguinẽ
melancholicũ ⁊ ſuꝑfluitates cuʒ ipſo cõmixtas in
coꝛpoꝛe multiplicatas. vt colligi põt ex ſententia Aui
cẽ. 19a tertij. ⁊ pꝛimo ⁊ ſecũdo ⁊ tertio capitulis. ⁊ 6a
affoꝝ. cõmento 12°. ⁊ pluries alibi. ¶ Species autẽ
emoꝛroidarum multe ſunt. ſ. verucales que in ſub=
ſtantia ⁊ duritie ⁊ quantitate verucis. i. poꝛris ſimi=
limе ſunt: ⁊ earum materialis cauſa eſt ſanguis me
lancholicus. Alie vero nominantur vuee que vue ni
gre ſimulantur in eius figura multum ⁊ pendent a
materia ſanguinea cuʒ melancholia aliqualiter cõ

mixta. ¶ Tertie vero ab auctoꝛibꝰ moꝛales ſunt noĩa
te: eo q2 in ſubſtantia aliq̃liter cõparate in coloꝛe ex
rubeo ⁊ nigro apparẽtes ⁊ in figura moꝛo ſemima
turo ꝓpinq̃ ſunt. Et eſt earũ mãlis cã ſanguis me=
lãcholie dñans notabiliter. ¶ Quarta vero ſpẽs ſunt
emoꝛroides veſicales noĩate: in q̃rũ ꝯcauitate aq̃ſi
tas flegmatica cõtineꝶ. ⁊ ꝓpter illud flegmati tãq̃
materiali cauſe ꝓpoꝛtionanꝶ. ¶ Harũ aũt oĩm alie
ꝓfunde ſunt in inteſtino interiꝰ exiſtẽtes: vt nullo mõ
ſiãt manifeſte viſui: niſi cũ notabili expꝛeſſiõe ⁊ euer
ſione inteſtini recti. Alie vero ſunt in ſiteri. ſ. in circulo
ani vel tactui ⁊ viſui oĩno manifeſte: ⁊ quelibet eaꝝ
tam exterioꝛ q̃ interioꝛ vel media inter eas põt eſſe
vuealis moꝛalis veſicalis ⁊ verucalis: lʒ vt in pluri=
bus verucales ⁊ veſicales accidãt i circulo ani: ſicut
moꝛales ⁊ vueales plurimũ interiꝰ ⁊ rarius exteriꝰ
ſint euenientes. ¶ Tertia pꝛĩcipalis diuiſio emoꝛroi=
daꝝ eſt: q̄ earum aliq̃ ſunt apoſtemaſe ſimplices: ⁊
alie apoſtemoſe ⁊ vlceroſe ſꝫ. alie vero in fiſtulas con
uerſe ſunt. Nõnulle vero frequẽter in cãcrenas eſtio=
menũ aſkakilon cõuertunꝶ: ⁊ nõ multũ lõge ab hac
ſcriptura in Euganea ciuitate inuẽtũ eſt in Mãno
ſartoꝛe in quo emoꝛroides ex cãcrena in eſtiomenũ
⁊ finaliꝛ in aſkakilon cõuerſe fuerũt. adeo q̄ nõ ſolũ
inteſtinũ: imo nates ⁊ vſq̃ ad oſſa comedebãt: ⁊ ma
gna anguſtia paulopoſt expirauit. ¶ Alia diuiſio ⁊
vltima emoꝛroidarum alique ſunt fluẽtes: vel apte
noĩate: alie vero ſunt reſtricte cece ⁊ ſurde noĩate: eo
q2 nihil emittũt. ¶ Ex quibꝰ emoꝛroidaꝝ diuiſioni=
bus quatuoꝛ ſolẽniter intellectis facile perpẽdi põt
ad quã ſpeciẽ emoꝛroides huius viri reduci debẽt.
ſunt eñ in eo alique moꝛales: alique verucales: nõ=
nulle vero vueales ⁊ pauce ⁊ rare vſq̃ nũc fuerũt ve=
ſicales. Et earũ aliq̃ intus ⁊ extra ſunt. Aliq̃ vero
ſunt apoſtemoſe: aliq̃ ſimpliciter tales. Nõnulle
vero emoꝛroides vlceroſe: neutra tamen adhuc in fi=
ſtulaʒ conuerſa eſt: vt videnti tangenti ⁊ bene intel
ligenti aperte patere poteſt.

Qualiter autẽ ex emoꝛroidibus iſtis
tãq̃ pꝛimarijs cauſis
ſaluari poſſint oĩa accidentia in pꝛĩcipio numerata
rõnabiliꝛ contẽplãdo videri põt. ¶ Cum eñ in viro
iſto ſint emoꝛroides ſurde nõ apte: q2 nihil aut pa=
rum valde ⁊ raro ſanguinẽ emittẽtes: ⁊ ꝯtinuo ſunt
tumẽtes: q̃rũ tumoꝛ etiã frequẽter notabiliꝛ magni
ficaꝶ: qđ arguit multitudinẽ mãei: ⁊ nõ q2 euacuaꝶ
mã illa neceſſe eſt ipaʒ multiplicatã redũdare ꝑ chili
venã aſcẽdẽtẽ ad epar. ⁊ ibidẽ tali mã multiplicata
neceſſe eſt extingui caloꝛeʒ epatis. q̃re generaꝶ in eo
aquoſus ſanguis hoc argumẽto vtitur Cõmẽtatoꝛ
6a affoꝝ. cõmẽto 12°. Si enim ſanguis nãlis fit a
caloꝛe nãli eo extincto neceſſe eſt ſanguineʒ genera
ri ſupple nõ naturalẽ in quanto ⁊ in quali: ſʒ aquo=
ſum ⁊ paucũ. ſed idem caloꝛ epatis neceſſario extin=
guitur vel ſuffocaꝶ a materia ibidem multiplicata:
quare ⁊c. ¶ Et ex hoc fundamẽto cũ pꝛemiſſis faci=
le concludi põt iuuamentũ qđ coꝛpoꝛi afferꝶ ex aper
tione venarũ emoꝛroidarum non immoderate fluẽ
tiũ: ſed mediocriter. Conſueuerunt enim ab aucto=
ribus numerari ⁊ noĩari. xvij. ſpecies egritudinũ: a

quibus corpus humanū ſecurat̄ per curſum emor
roidalē: ſicut ipſe eedē egritudines eaꝝ plurime aut
alique ꝑ emorroidarum reſtrictionē generari ⁊ mul
tiplicari ſolēt. quare vigeſima tertij. ſcdo caplo. Ex
ſanguine currēte ex ano eſt ſecuritas ab egritudini
bus iſtis ſcilꝫ eſtiomeno mania ⁊ melā et epilepſia
multiplicata ⁊ heriſipilla ⁊ alijs q̄ ſunt ſicut miliā ⁊
cancro ⁊ excoriatione ⁊ ſcabie ⁊ galabie .i. tinea ⁊ le
pra ⁊ pleureſi ⁊ peripleumonia ⁊ freneſi ⁊ infraſcptā
rum. Et qn̄ retinet̄ ſanguis ex eis ꝯſuetus timet̄ ali
qua harum egritudinū: ⁊ timet̄ etiā hydropiſis ex
apāte malo ⁊ corruptione ꝯplexiōis epatis ⁊ ptiſis
⁊ dolore pulmonis ⁊ cetera lege ibi. ¶ Itaqꝫ in ſum
ma ex oībus ſupioribus colligēdo ſentētiā videtur
oīno aſſerēdū eſſe ꝙ regimē ſanitatis recuperatiuū
in hoc viro nobili pēdet ex aptione emorroidaꝝ per
quā euacuat̄ ſanguis melācholicus ⁊ corruptus ꝑ
cōmixtionem flegmatis qui cōgregatur in ipſo per
viā indigeſtionis prouenientis a ſuffocatione innati
caloris. ¶ Iterum etiā regimē eius pēdet ex cōſum
ptione quarundā emorroidarū que doloroſe ſunt:
et propter earum magnitudinem conſtipationem
continuam ⁊ validam in eo efficiunt: adeo ꝙ nunq̄
venter eius fluxibilitatem habet naturaliter: niſi cū
medicinis interius vel exterius applicatis prouoce
tur ventris fluxibilitas.

Propter quod prius in ordinādo re
gimē eius ponent̄ in
genia aperiēdi emorroides in vno caplo compꝛehē
ſa. ¶ In ſcdo vo cap. ponent̄ modi ⁊ inſtr̄a ꝯſumētia
⁊ exiccantia emorroides tumeſcētes. ¶ In tertio ca
pitulo ponent̄ inſtr̄a ſedādi dolorē emorroidalem.
¶ In quarto vo caplo ponent̄ modi ⁊ inſtr̄a lenīēdi
ventrē. ¶ Quintū vero ⁊ vltimū caplm ſubiūget̄ in
quo regimē huius viri ꝑ adminiſtrationē ſex rerū
non naturaliū ſuccincte narrabit̄. ⁊ ſic apparet qꝺ
tractatulus iſte in ſex terminabitur capitulis.

¶ De ingenijs aperiēdi emorroidas. Cap. ij.

Ro materia itaqꝫ pn̄tis capli aperienda
ꝑmittendū. pmo ꝙ ſi fuerint emorroides
fluētes mediocriter ſine dolore ſaltē no
tabili et abſqꝫ pruritu et apāte magnis:
non dꝫ medicus eaꝝ curā intromittere:
immo ipas nature talr operāti dimittere. quare de
cimaſeptima tertij. caplo tertio. Si non fuerit dolor
neqꝫ apoſtema neqꝫ inflatio: non erit plurima tunc
neceſſitas curationis earum. nam curatio earum
quandoqꝫ perducit ad fiſtulas ⁊ ad ragadias: ⁊ vo
catur diſpoſitio talis diſruptio venarum ani. Cum
autem contingit in inteſtino recto ⁊ circulo ani exi
ſtentes intumeſcere cum dolore grauatiuo plenitu
dine inteſtini magna ⁊ prohibitione debite dilata
tionis eius ad officium egerendi: et accidit in ſpina
ponderoſitas: et hypocundrijs vtriſqꝫ et in capite
grauitas: et in viſu nocumentum vel ſcothomia et
in ſenſu tactus: et ſimiliter viſus apparet vertigino
ſus: tunc tales ſunt emorroides ad ſe vocantes me
dicū eaꝝ apertioni inſtructū. ¶ Multa autem ſunt
ingenia et inſtrumenta quibus ab auctoribus hinc
inde legendo poſſunt aperiri emorroides. quorum
omnium ſententiam in vnum colligēdo quantū in
genio meo ⁊ vſu lōgo compꝛehēdere potui octo mo
dis cecas emorroides aperire ſolitus ſum ad quos
modos: lꝫ oīa volumina medicine plegeris nō inue
nies modū ꝑter iſtos. ¶ Aperiunt̄ igit̄ primo cū in
ſtrumētis oībus que motū inundationis ⁊ fluctua
tionis in ſanguine efficere poſſunt: ⁊ maxime in ſan
guine venarū que ſunt iuxta anum: vt in fricationi
bus fortibus coxarū natium. ⁊ iuxta genitales par
tes. ¶ Scdo etiā aperiuntur cū ventoſationibus fa
ctis in domeſtica parte coxarum appoſitis in loco
inter anū ⁊ radicē genitaliū membrorum: ⁊ ſint ven
toſe ex vitro cornibus vel ere notabiliter ignite. de
licatis aūt ⁊ nobilibus apponere ſoleo eis nō appo
nēdo ignē in cōcauitate vētoſe: ſed condecenter ap
plicādo vētoſe orificium ſuper cute et exterius cum
ignita candela tandiu calefaciendo ventoſe fundū
qꝺ applicabit̄ parti condecēter ⁊ poteris eius attra
ctionē ſm voluntatē tuā magis moderare ⁊ minus
calefaciēdo vētoſam: poſtq̄ fuerit applicata ſm ꝙ
magis ⁊ minus attrahere cupis. ¶ Tertio aperiū
tur emorroides flobotomādo ſaphenā. Ipſa enim
qn̄qꝫ apit eas obuiatiōe ſuꝑfluus .i. in tpe actualis
exit⁹ ſanguis. 17ª tertij. cap. qnto in fine. Itē flobo
tomia que eſt in poſteriori parte calcanei q̄ eſt ſcia
tica cōfert etiam ad hoc. Adhuc etiam flobotomia
vene almibit eſt fortior vtriſqꝫ in aperiēdo eas. Et
crediderūt quidā talē venā eſſe illā que inuenit̄ ſu
per calcaneū que eſt ramus ſaphene. Ego aūt cre
do talē eſſe venā curuature poplitis. de qua quar
ta pmi. caplo ſcdo. ſcribit̄ ita. Et ex eis eſt vena cur
uature poplitis q̄ tm̄ efficit quantum ⁊ ſaphena in
ꝓuocatione mēſtruoꝝ ⁊ doloribus ani ⁊ emorroidi
bus. ¶ Quarto ꝑncipalr̄ iterū aꝑiunt̄ emorroides
vene in flobotomādo ipas. Et modus quidē eſt fa
ciēdo eas eminere ⁊ ſenſui viſus ⁊ tact⁹ manifeſtas
fieri. primo quidē inungēdo egrotāti vt forti cōpreſ
ſione expellat fiteri ad extra: ac ſi vehemēter egere
re vellet: ⁊ ſi hoc mō nō ſufficiat apponat̄ vētoſa fite
ri magni orificij cōuenienter ignita. Et melius eſt cū
igne exterius q̄ꝫ interius appoſita: ne flāma ignis
ledat̄ fiteri: vt ſepe ꝯtingit ⁊ ꝓhibet opationē tuam
quā intēdis: eo ꝙ locus apoſtemat̄. Cū ergo ſiue ꝑ
ꝯpreſſionē aut vētoſam euerſus fuerit ani circulus
aſpice ipm ⁊ nō verecūderis: aut ſaltē doce flōmato
rem: vt aſpiciat ⁊ tāgat venas illas q̄ magis tumē
tes facte ſunt. ⁊ ſanguine purpureo plene ⁊ nō ſunt
attrite vel dure ſed ſenſu tactus percipit̄ in eis flu
ctuatio ſanguinis. Igitur flobotoma de numero il
laꝝ que maior erit ⁊ ꝑmitte ſanguinē exire vſqꝫ quo
color eius niger ꝑmutet̄ in ſplēdidū ⁊ vſqꝫ ad debi
litatē virtutis excluſiue. Si aūt vena nō apparue
rit tibi notabilis vna per quā flobotomatam ſpera
re poſſis ſanguinem ſufficienter euacuari: tunc flo
botomentur due vel tres ſm ꝙ tibi decenter cōſide
ranti apparebit. Ingenium enim naturale adiuuat
artem ⁊ naturam regentem: contrarius vero contra
rium. Damaſcenus in affo. Cum igitur vna vel plu
res fuerint flōmate: ſi ꝑſeuerat earū apertio tot die
bus quibus ſufficienter corpus euacuatur non eſt

aliter in ope pcedēdū.Si aūt vene iā flōmate clau
derenť:vt ſepe ſolet fieri ppter viſcoſitatem vel pin
guedinis multitudinē:aut alijs et cauſis:tūc ſeqn
ti die fiat flōmie ſecūdatio tot diebus ꝯtinuata qui
bus euacueť ſufficiēter corpus adhuc etiā ſi euerſo
ani circulo ꝑ ingenia ꝓdicta lateret ſenſus tuos ve
naꝝ aptio:vt ſepe ꝯtigit in melicis ⁊ in valde timi-
dis ⁊ ſſlibus. Tūc euerſo inteſtino capiať cū tena-
culis pars ipſius que tibi vť colore opaco colorata
magis ⁊ paꝝ exterius ſuauiter trahēdo ligeť cum
chordula ꝯdecēter ſm ꝙ in alijs fieri ſolet.Et poſt-
ꝙ ꝑ ligaturā tibi cognita fuerit vena q̄ pꝰ fuerat
occulta:tūc flōmeť:⁊ inde de olbꝰ pcedať:vt ſupra
dictū eſt. ¶Quinto apiunť vene emorroidales pū-
gēdo cū acubus aureis aut argēteis aut alijs.⁊ ſo
let hic modus obſeruari in mulieribꝰ delicatis ⁊ ti-
midis:⁊ in his in q̄bus ſanguis valde ſubtilis inue
niť.¶Sexto aperiunť emorroides ſupponendo eis
aut ꝯfricādo eas cū medicinis rubificatiuis acutis
nō tñ excoriatiuis:ſicut cū puluere calamēti origa-
ni pſicarie apij ranini cū ciclamine ⁊ nitro ⁊ pipere.
Et fortiora illis ſunt fella olm aialū ⁊ ppꝛie rapa-
ciū volitantiū ⁊ peditantiū:lꝫ cōis ſit fel tauri apd
auctores.¶Septimo aperiunť emorroides cū me-
dicinis excoriatiuis ⁊ de cōibus eſt fricatio earū cū
folijs ficus q̄ ſine aſpitate ſua ac ſiccitate ſiue acui-
tate ſua lacticinia hoc efficiāt ſolēniter ⁊ in breui tpe
aperiūt eas. Aperit eñ eas fricatio cū cepe narciſi
⁊ cū flāmula ⁊ eſt pes coruinus. Itē puluerizatio ſu
per illis facta cū puluere cātaridaꝝ. Itē linitio ea-
rum cū lacte titimali ⁊ folioꝝ ficus vel cū aqua ca-
pitelli. ¶Octauꝰ ⁊ vltimus modus aperiēdi emor
roidas eſt cū cauterijs:⁊ lꝫ ad hanc ſeruire poſſent
actualia cauteria nō eſt tñ eoꝝ vſus a cōiter opan
tibus exercitatus neqꝫ ab auctoribꝰ plurimū inuen
tus. Utunť igiť in aptione eaꝝ potētialibus caute-
rijs medici plurimi ſm ordinē quē apud vſuꝫ meū
ꝯtinuo habuerūt. ¶Primo q̄dē applicādo leuiora
qualia ſunt succꝰ ciclaminis ſuccus plātaꝝ acutaꝝ
ſapo mollis ſemp leniēdo cū eis emorroidales ptes
Itē ſuppuluerizādo eis ſpēs oēs attramēti.i.vitrio
li:vt viride albū rubeū ⁊c. Et pmo quidē crudū. Et
fortius illo eſt vtrūqꝫ cōbuſtū. Et eaꝝ fortior medi-
cina eſt:ſicut anacardus ſolus.ſ. puluerizatus vel
cū reliq̄s medicinis:vt arſenico ppꝛie auripigmen
to ⁊ arſenicū etiaꝫ ſolū ⁊ ſulphur ⁊ lacca.17ª tertij.
q̄nto caplo colligēdo. ¶Reliqua ꝟo cauteria fortio
ra nō curaui ſcribere ppter ſuſpitionē loci ⁊ paſſibi
litatē eius ⁊ aptitudinē eius ad corruptionē ⁊ pro-
pter ineptitudinē applicatiōis eaꝝ:hec eñ ſunt ſa-
tis efficacia.immo leuiora de numero ipaꝝ ſemper
applicare ꝯſueui fortiora euitando ppter predicta.
Cū igiť applicať hoꝝ cauterioꝝ aliqđ fulciať inte-
ſtini pars ols cū linimētis frigidis ⁊ ſiccis vel humi
dis actu ⁊ potentia que viſcoſitatē habeant:vt pro
hibeatur penetratio ⁊ tranſitus cauterij ad partes
laterales:⁊ ſtet eger eleuatis poſterioribus ⁊ coxis
apertis vſqꝫquo a cauterio facta fuerit eſcara. Cuꝫ
igitur facta fuerit ipſa ſuperponatur butyꝛuꝫ aut
alia pinguedo mollis abſqꝫ ſale ⁊ acuitate omni et
permiſceatur cum ſucco ſolatri lactuce violarū vel
cum oleis predictorum vſqꝫquo ceciderit eſcara.ita
vt ſanguis aperire poſſit. Cū igitur exiuerit donec
eius exitum conſequať alleuiatio notabilis ita pro
cedatur. Deinde curetur locus cum medicinis mū-
dificatiuis regeneratiuis carnis ⁊ incarnatiuis ⁊ fi
naliter cū ꝯſolidatiuis vſqꝫ ad perfectā ſanationē.
¶De quarum medicinaruꝫ numero melior per me
inuenta eſt iſta. ℞.vnguenti baſiliconis maio.℥.ij.
olei de criſomillis terbentine lote cum aqua recenti
tribus vicibus.aā.℥.ſ.cere albe.ʒ.iiij.camphore.ʒ.
ij.fiat vnguentum et apponatur.

¶De exiccatione ⁊ conſumptione emorroidaꝝ ⁊ re
ſtrictione immoderati curſus earum. Cap.iij.

Videntur igitur in hoc capitulo duo per-
tractāda eſſe. Primo quidē aperire inge-
nia ⁊ inſiſa exiccandi ⁊ conſumēdi emor
roidas apoſtemoſas. Secundū vero exp
mendi modum et remedia immoderatū
curſum ipſarum auferentia.

Et primum quidem compleť diuerſis
operādi modis:vt inciſio-
ne ipſarum emorroidarū totalr facta:⁊ modus eſt.
ligenť apud radicem earū cū filo ⁊ totiēs dietim cō
ſtringanť donec per ſtricturā deficiēte materia nu-
tritionis eaꝝ per ſe cadāt:⁊ eſt operandi modus ſe
curus valde aliqñ per me exercitatus:lꝫ opatio ta-
lis fieri non poſſit niſi in tēpore prolixo. ¶Scđs mo
dus eſt cauterizādi eas cum actuali cauterio diui-
dente eas in longitudinē qđ cauteriū ſepe ⁊ ſuperfi
cialiter debꝫ poni:poſt qđ procureť caſus eſcare cū
ſuppoſitione reꝝ pinguium nō ſalitaꝝ ⁊ totiēs fiat
talis applicatio cauterij ⁊ eſcare caſus quotiēs to-
taliter apoſtemoſa ſubſtātia ꝯſumatur. ¶Tertius
iterū eſt ꝑ applicationē cauterij potētialis:de quo-
rū numero ſecuriora ab auctoribus inuēta ſunt ſpe
cies oēs attramēti cōbuſti arſenicū citrinum ⁊ ſilia.
Et hi duo vltimi modi non debent fieri niſi a viro in
ſciētia ⁊ experiētia bñ tritos in egrotante moraliter
obediēte medico. Et de numero hoꝝ triū ingenioꝝ
neutrū fieri pōt niſi cum euerſione inteſtini:de qua
ſcriptum eſt in pcedēti caplo. ¶In ficubus autem ⁊
emorroidibus extra exiſtentibus hi tres modi faci-
le ſatis ad optatū ſanitatis finē perducūt. ¶Quar
to pncipaliter fieri poteſt conſumptio ⁊ caſus emor
roidarum cū medicinis ſuperappoſitis que ſunt di
uerſarum ſpecierum. Alique eñ ſunt pulueres ali-
que linitiones vel vnguenta:alie vero emplaſtra.
Nonnulle vero liquores decoctiones vel ſuffumi-
gationes. Alique ꝟo ſuppoſitorioꝝ appoſitiōes ma
teriam partim diuertēdo partim conſumēdo finien
tes. ¶De harum medicinarū numero. Alie ſunt le-
ues:alie fortiores:alie ſimplices:alie cōpoſite. Que
dam vniuerſaliter emorroidibus appropriate. Nō
nulle vero determinatis emorroidibus propꝛie ma
gis. Et quedam earum exterius:et quedā interius
applicande. ¶Ordine igitur ſecuriori ſm conſuetu
dinem meam.primo perquiram ex eis leuiores ſim
plices.ſecundo compoſitas oībus vniuerſalr emor
roidibus.tertio vero exprimā aliquas quibuſdam

emoroidib⁹ magis appropriatas. ¶ Pulueres itaq; leues ſimplices indifferēter oībus emoroidibus appropriati ſunt ſicut litium de pulucre flore vel radicū cuius ſi detur in potum.ʒ.ſ. cum vino ſtiptico pluribus diebus cōfert valde: ⁊ eſt medicina ab antiqs feluzaragi noīata: lege de hoc can.2°. proprio cap̄.in areola mēbroꝝ expulſionis. vbi dicit q̄ ꝯfert fiſſuris ani vlceribus ⁊ emoroidibus. ¶ Cōfert etiā ad hāc intentionē puluis radicū pentafil'. de q̄ pluribus diebus.ʒ.ſ.cum aq̄ frigida in eſtate: calida in hyeme. ¶ Itē tantūdem pulueris floꝝ vel extremitatū ſquināti ſimilr confert. ¶ De exptis ꝟo potabilibus cōfert vt ſumanł galbani ſicci.ʒ.ij.cū aqua de quo dixit Auic^a 17^a tertij 6° cap̄.q̄ ipſum eſt mirabilis experiētie ⁊ remouet emoroidas: ⁊ ſi deł l potu tribus vicibus nō redibūt ⁊c. ¶ Ad hāc eandem intentionē laudał puluis folioꝝ ⁊ granorum mirti hec de ſimplicibus a cōi q̄litate valentibus meliora ſunt vt experiētia teſtał: ⁊ cōi auctoꝝ ſentētia ꝓbari poteſt. ¶ De alijs ꝟo que ab occulta q̄litate conferre dicuntur duo pulchra ſolennia ſcripſit Auic^a 17^a tertij.preallegato capitulo 6°. ¶ Et primuȝ eſt vt accipiał puluis capitis piſcis ſaliti ⁊ puluis caſei antiqui eodē modo preparati ⁊ miſceatur adinuicem equaliter. ¶ Scdȝ eſt vt accipiał cinis caude piſcis ſaliti ⁊ supponał: ⁊ intelligo ego vt talis cinis ſit de ſpina predicte caude piſcis. ¶ De cōpoſitiſ ꝟo ad emoroidas expertis conſumētibus eas ⁊ multa iuuamenta facientibus duo meliora ab auctoribus ⁊ ab expientia cōprobata ſunt. ¶ Primū eſt electuarium de ſcoria ferri: cuius deſcriptionē ⁊ meliorem inuenies 9° Almanſ. ibidem cap̄.68°. ¶ Scdȝ eſt pillule de bdelio: quarū deſcriptio eſt ibideȝ cap̄. 80°. has duas deſcriptiones inter alias que ab auctorib⁹ inueniunł eorum pace ſalua meliores inueni inter alias. ¶ De linimentis ꝟo poſt predicta cōe approbatū eſt oleum de criſomillis. ⁊ ſunt fruct⁹ parui pſicis aliqualr ſimiles coloris aurei cum matureſcūt: ⁊ ideo nōiantur criſomilla a cris grece qđ eſt aurum ⁊ milon maluȝ. vnde criſomilla quaſi aurea mala. Ex quorum nucleis tale perficitur oleū: lege ab auctoribus. ¶ Secundum fortius illo eſt oleum de pice. ¶ Tertium ⁊ omnibus fortius eſt oleuȝ de euforbio. Et ſi velis hoc viſimum vehemētioris exiccationis efficere ei ſuperadde ſubtriplum pōderis pulueris anacardi ⁊ mirabile inuenies. ¶ Unguentum bonuȝ exiccans emoroidas omnes eſt. ℞. mellis.℥.iij.aceti.℥.ij. vitrioli viridis floris eris an̄.ʒ.j. tucie preparate litargiri plumbi vſti an̄. ʒ.j.ſ. mel ⁊ acetum lento igne bulliat vſq; ad coagulationē cōuenientem ⁊ cū ceperint tepefieri effunde in mortario ⁊ ſuperadde pulueres alios ⁊ diu agitenł ⁊ vteris eo. eſt enim efficaciſſimum. ¶ De emplaſtris vero has egritudines conſumentibus eſt hec deſcriptio. ℞. radicū iari a cortice mūdatarum.℥.iiij. radicuȝ liliorum alborū.℥.iij. pulueris panis porcini panis apiri.i.furfuracei.an̄.℥ iij. pulueris gallarū cupreſſi.℥.iij. granorum mirti ſc. plātaginis thuris ſandarace.an̄.℥.j.farine fabaruȝ.℥.iij.olei de lauro de criſomil.an̄.℥.j.ſ.croci.ʒ.ſ.fiat emplaſtrum ⁊ loco ꝑus fomentato cū ſpongia madefacta in vino rubeo calido. ⁊ expreſſa ſupponatur hoc emplaſtrum mediocriter calidum. Eſt enim efficax eo quia repellit materiam dolorem ſedat reſoluit ⁊ exiccat. ¶ De quibus vero medicinis quorū vſus eſt ad emoroides ſunt balnea: quorum aliqua ſunt naturaliter talia inuenta: ⁊ aliqua artificialiter talia. ¶ De naturaliter vero talibus ſunt ſicut ſulphurea quedā aluminoſa: que tamē meliora ad repellendū ⁊ ſtringēdum fluxum. lȝ etiam cōſumptiua ſimilr: ſunt etiaȝ ex aqua ferrea minerali. Item aque cineritie calcee minerales que ambe magis ſunt cōſumptiue q̄ repercuſſiue. Et de numero mineralium melior eſt aq̄ attramētina in exiccando ⁊ cōſumēdo ⁊ ptes fiteri vigorādo. ¶ De his ſunt aliqua artificialr talia. vt aqua cineris vel lixiuium. aqua decoctionis radicū philipēdule granorum mirti ⁊ myrre ſimpliciter vel coniūctiȝ acceptis. Et fortior illis eſt aqua decoctionis radicū iari. hec oīa ad reſoluendū ⁊ conſumendum materias: ſicut aq̄ decoctionis gallarū cupreſſi confert ad predicta: licet magis ad repellendum q̄ ad reſoluendū. De fortioribus ꝟo eſt aqua capitelli ex qua fit ſapo ⁊ propzie illa que tertio diſtillał eſt enim leuior inter alias duas. Item aqua vitis.i. ex vini ſublimatione facta. Et poſſunt omnes hi liquores applicari faciendo encatiſmata.i. ſeſſiones in eis: vel applicando eos cum coto ſpōgia lana vel ſimilibus ſm peritiam exercitati viri. ¶ De his vero que partim diuertēdo partim cōſumēdo materias ſuppoſita iuuāt plura ſolēnia inueniūtur. ¶ Primū ⁊ leuius eſt ſuppoſitoriū factū ex radice paucedani recētis. ¶ 2^m ex radice gētiane. ¶ 3^m ex radice ireos ¶ 4^m ex radice iari vel ſerpentarie minoris: qđ idē eſt. Eſt enim notabilis experientia in Auic^a littera inuēta cū qua ſepe conſumunł notabiliter emoroides: vt ex radice ſerpentarie ſuppoſitoria fiant paruūper oblonga: ⁊ infundantur in vino ꝑ diē naturalem ⁊ imponanł ano ⁊ teneanł ibidem quātum eſt poſſibile. lege vt ſupra 6° capl'o. ¶ Ex predictis aūt fere medicinis omnibus fieri poſſunt ſuffumigia que ſunt inſtrumenta vtilia. Et ſi fuerint emoroides attrite vel verucales dure fiant ex eis decoctiones in aquis: et ſuffumigetur patiens cum eiſdem immergendo in predictis lapides ignitos. Et ſi emoroides exterius eminentes ſunt facilius cōferunt ſuffumigationes tales. Si autem interius fuerint ſuffumigentur cuȝ emboto ano immiſſo per cuius concauitatē fumus interius recipiał aut ſaltem cōprimendo inteſtinuȝ euertał exterius. ¶ De ſuffumigationibus autē ſiccis laudatur leuior ⁊ bona eſt facta cum folijs mirti proiectis ad carbones ignitos. Et fortior eſt ſuffumigatio facta cū ſtercore vaccaꝝ ſicco ⁊c. ¶ Cōpoſitū bonū ad ſuffumigādū eſt hoc. ℞. anacardi.℥.ſ. galbani.℥.j.ſtercoris colūbini ſtercoris vaccini puluerizatoruȝ ana.℥.ij. fiat puluis ⁊ ſuperaſpergał carbonibus ignitis vt ſupra. ¶ Et de ſuffumigatiōib⁹ ꝟo ab occulta ꝓprietate valentibus laudał illa q̄ fit cū ſpolio ſerpētis.

Medicine vero compoſite a proprietate et a qualitatibus cōmunib⁹

emorroidibus a ꝓprietate ſunt iſte. ¶ Unguentum bonū ad emorroidas verucales duras ⁊ attritas. ℞. olei amigdalarū amararum. ℥. ij. vitellorū oui numero. ij. croci. ℈. j. ceruſe. ʒ. ij. fiat vnguentū molle in mortario. ¶ Deſcriptio ſcda efficacior pͥma. ℞. olei vulpini. ℥. j. ß. bdelij diſſoluti cū modico aceti. ʒ. vj. pinguedinis renū vituli. ʒ. x. croci. ℈. j. fiat vnguentum molle. ¶ Deſcriptio 3ª fortior predictis. ℞. olei amigdalarū amararū olei ſiſamini aā. ℥. j. ß. pinguedinis anatis ⁊ galline butyri recentis medulle crurium bouis aā. ℥. j. vitellos oui numero. ij. croci. ʒ. ß. galbani diſſoluti cum modico vini al. ℥. j. fiat vnguentum molle. Et inueni ꝙ hec vnguenta oīa infraſcripta efficacius operant̃ ſi cōficiunt̃ cū piſtello plumbeo in mortario plūbeo ꝙ̄ in alijs vaſis. hec vnguenta efficacia ſunt in cura emorroidarū predictarū. qm̄ indigēt lenificatione digcrēte mās ſedatiōe doloris ⁊ medicinis duritiem ⁊ cōpacitatem a mēbro auferētibus. ¶ In ragadijs ꝟo moralibꝰ vel vuealibus neceſſarie ſunt medicine leni caliditate reſolutiue ne inflāment mām earū que ſatis ad hoc para eſt ⁊ neceſſarie ſunt in eis medicine fortis exiccationis. Et ſi medicine iſte qñqꝫ ꝯfrangant̃ cū frigidis repellentibꝰ in toto pͥncipio vel ⁊ medietate augmēti vniuerſalis bonū erit. tūc eniꝫ neceſſaria eſt repulſio materiei pua reſolutio et maior exiccatio eius. ¶ Cōpoſitū bonū ad hāc intētionē eſt hoc. ℞. foliorum ſolatri recētiū. M. iij. roſaꝝ: folioꝝ plātaginis. aā. M. ij. pulueris coriandri preparati cū aceto. ℥. ß. camomille mellilotī ſemi. aneti aā. ʒ. iij. croci. ℈. ß. fiat emplaſtrū cū. ℥. ß. farine ordei. aut fiat ex co vnguentum cū pauco oleo ro. ⁊ tunc erit conueniēs in pͥncipio: ⁊ poſt illud. ¶ Unguentum bonum ⁊ fortiꝰ predicto eſt hoc. ℞. abſinthij recentis foliorum apij aā. M. iij. camomille mellilotī aā. M. ij. ſemis aneti granoꝝ mirti. ana. M. j. ireos. ʒ. iij. radicum ſerpentarie. ʒ. j. olei amigdalarum amararuꝫ. ℥. iij. fiat vnguentum molle vel emplaſtrū multiplicata farina ordei reſpectu deſcriptiōis ꝑcedētis. ¶ Unguentuꝫ 3m ⁊ efficacius ſcriptū ſupra deſcriptiōe illa. ℞. iari ⁊c. ¶ Ad emorroidas ꝟo veſicales multū cōfert linitio facta cum metridato aut tyriaca. ¶ Iteꝫ deſcriptio illa. ℞. ceruſe plūbi litargiri tucie crude aā. ʒ. j. ß. antimonij. ʒ. ß. olei de coſto olei lilioꝝ alboꝝ aā. ℥. j. croci. ℈. vj. cere quātū ſufficit fiat vnguentū molle. ¶ Et ſi maiorem exiccationē velles fortius illo erit hoc. ℞. ſcorie ferri friſe in aceto vſquequo ꝯueniēter puluerizari poſſit. ʒ. iij. ſe. anacardi. ℈. ß. radicum ſerpētarie gētiane piretri aā. ℈. vj. olei de criſomillis. ℥. j. olei viol. purpurearum. ℥. j. ß. cere quātū ſufficit. fiat vnguentū molle. ¶ Ad ragadias auteꝫ que ſunt emorroides ſiue emorroidales fiſſure i circulo ani ⁊ inteſtino recto. regimē ꝯueniēs eſt vt fiat flobotomia baſilice ꝙ̄ cōfert oībꝰ. ſpēbꝰ emorroidarum. ⁊ ꝓpͥe qñ adeſt febris. deinde emplaſtrent̃ cū vitellis ouorū ⁊ oleo de criſomillis ⁊ croco cum modico bdelij ex ſententia Raſis in diuiſiōibꝰ Almāſ. cap. 79º. In ragadijs autē cum quibus non eſt febris conferunt pulueres linimenta ſuperius tacta. ¶ Linimentū bonū ad ragadias ani ⁊ ꝓpͥe qñ cū eis eſt vehemens inflāmatio ⁊ punctio. ℞. olei nenufarini. ℥. j. coriandri nō preparati. ʒ. ij. amili. ℥. j. croci. ℈. ß. fiat vnguentū molle in mortario ⁊ ſedat dolores ⁊ inflammatiōes. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſucci iuſquia. ℥. j. ſucci nenufar. ℥. ij. ceruſe. ℥. j. litargiri. ʒ. iij. cāphore. ʒ. j. vitellos oui numero. ij. fiat vnguentum molle in mortario. ¶ Et ſi velis vnguētuꝫ hoc fortius facere in ſedando dolores ⁊ inflāmationes ⁊ pūctiones adde ſibi opij croci. aā. ℈. j. Et poſt ꝙ̄ totū confectū fuerit bulliat in. ℥. iij. ſucci violarū recētium vſqꝫ ad cōſumptionē illius. cōmunicāt vnguenta hec cū iuuamento ad ragadias: oībꝰ etiam ſpēbus alijs emorroidaruꝫ. Nec hēſitare debes ex eis quia narcotica recipiant. ſunt enim refracta cōdecenter. neqꝫ eſt narcoticorum nocumentum in aliquo membrorum corporis minus ꝙ̄ in ano. ⁊ tu cōſidera cauſas. Et hec de pͥma particula principali capituli huius.

Pro ſecūdo ꝟo principali huius memorādum primo ſnīaꝫ poſitā in principio precedētis capituli ꝙ curſu emorroidarum ente moderato in quāto quali ⁊ in tempore reſtringi nō debet. Itē memoria habeat̃ ſentētia hyp. 6ª. affoꝝ. cōmento. xij. Et ſi plures fuerint emorroides ex quarū euacuatione ꝯueniēti iuuamētū notabile corpori cōſequat̃ nō debet totalr̃ curari neqꝫ cōſtringi quin vna earū apta remaneat ꝓpter nocumenta ibi numerata. ¶ Cū ꝟo ſanguis ab eis emanat diſtillando exuberādo taliter ꝙ ab eo virtus cadat. ſiue cōtinuus fuerit fluxus ſiue interpolatꝰ cōſtante virtute: fiat flobotomia de baſilica dextra vel ſiniſtra ſm̄ ꝙ cadit in ꝯiectura tua ſup̄ ſignis ſtabilita ꝙ materia ſit ſanguis cholericus vel melancholicus. ¶ Facta flobotomia ſequenti nocte det̃ in aurora in potu. ʒ. j. ß. trociſcorum de karabe cuꝫ aqua decoctiōis ſumach. aut detur in potu in aurora. ℥. j. pillularum de bdelio que ſcripte ſunt ſupra cū aq̄ decoctionis granoruꝫ mirti aut dentur in potu. ℈. ij. pulueris mumie ⁊. ℈. j. lapidis ematitis inuiceꝫ commixta cum aqua plantaginis. ¶ Super loco vero exteriꝰ ſupponat̃ albumē oui cū pilis leporis ⁊ tela arance inuicē conquaſſatis. aut fiat puluis iſte ⁊ ꝯquaſſatꝰ cuꝫ albumine oui ſupponatur natibꝰ ſiteri ⁊ extremitati ſpine. ℞. thuris myrre ſarcocolle aloes aā. ʒ. j. dragagāti gūmi arabici torrefactoruꝫ corallorum ⁊ oſſium dactylorum amborū cōbuſtorū aā. ʒ. j. ß. vitrioli cōbuſti. ℈. j. pulueris fuliginis inuēti aā faciem furni. ℥. j. fiat vt dictum eſt. Et hec de capitulo tertio dicta ſufficiant ⁊c.

¶ Inſtrumentum ſedandi dolorem. Cap. iiij.

Contingit frequenter propter emorroidas in fieri dolor intenſus: aut propter multitudinem materieꝝ qui dolor frequenter ad maiora nocumēta perducit ꝙ̄ propria egritudo cuiꝰ ipſa eſt accidens. Ideo oportet medicum prōptum ⁊ ſollicitum eſſe in ſedatione doloris illius ne perducat ad ſpaſmū per colligantiā partiū illarū ad nucā ⁊ cerebrū: ⁊ ne etiā propter multitudinē māeꝝ ⁊ qualitatē malā ipaꝝ extincto vel cor

rupto calore naturali pducat ad cancrenā vel eſtiomenū cancrū vel aſchachilos vt ſepe ꝯtingit me vidiſſe viros tali martyrio extinctos fuiſſe. ¶ Igit̄ p ſedatione doloris talis.lȝ multa eoꝝ que tacta ſūt medicamina ꝯferre poſſint. vt illa que in ragadijs tacta fuerūt.ſerioſius tñ plurima ſed antiū doloreȝ medicamina in hoc vno capl'o colligent̄ a leuiorib⁹ incohādo ſemꝑ vt mei moris eſt. ¶ Igit̄ frequenter dolorē talē ſedat embrocatio vel fomētatio vel ſeſſio facta in aqua decocta cū croco. ¶ Scōm ⁊ forti⁹ illo eſt in ſapa facta. ¶ Tertiū ⁊ anodinū magis eſt emplaſtratio facta cū ſapa vitello oui' croco camomilla ⁊ puluere aneti inuicē ꝯquaſſatis. ¶ Quartū ⁊ mirabilius ꝑdictis eſt vt recipiant̄ vitelli ouorum quatuor.olei roſa.℥.iij.croci.ʒ.j.⁊ applicetur loco. ¶ Quintū ⁊ fortius omnibus eſt. ℞.olei nenufarini de aneto et de camomilla ana.℥.j.croci.ʒ.j.vitellos oui numero.iij.farine ordei.℥.j.conquaſſent̄ inſimul demum bulliāt in.℥.ij.ſucci lactuce vſq3 ad cōſumptionem illius:⁊ ſepe applicet̄. Et ſi volueris hoc vl timū ſicut ⁊ oīa precedentia doloris ſedatiua velocius efficere addatur ei opij iuſquiami vel mādragore.ʒ.j.vel.ß.ſm coniecturā tuam. ¶ Ego autē inſtante neceſſitate magis tales dolores ſepe ſedaui emplaſtrando locū cum filonio tarſenſi tepido deſcriptione Auicēne qnto canoñ.ſumma prima. lege ipſum ibi. ¶ Unguentū bonum narcoticū ad hanc intentionem. ℞.olei de nenufare ⁊ de floribus lactuce añ.℥.j.olei de mādrago.℥.j.ß. croci.ʒ.j. ceruſe litargiri tucie preparate.añ.ʒ.ß.amili:terre ſigillate ana.ʒ.ij.opij.ʒ.ß.vitellos ouoꝝ numero .iij.fiat vnguentū molle in mortario plumbeo.⁊ eſt efficax valde. ¶ Emplm bonū ad hanc intentionem. ℞. radicum altee diligenter coctarū libr.j.radicū liliorꝝ alboꝝ.℥.iij.folioꝝ maluarū et iuſquiami recētiū añ.ʒ.iij camomille.℥.ij.melliloti ſe.aneti.añ.℥.ß.farine fenugreci ſe.lini ⁊ ordei.añ.℥.j.ß.olei de ſiſamo recētis.℥.iij.opij.ʒ.j.ß.fiat emplaſtrum cum decoctione foliorum ſupraſcriptorum. ¶ Dolores etiā iſtos nō raro ſedaui accipiendo materiam huius emplaſtri ⁊ poſtq̈ cocta fuerit in ſapa impleatur ex ea ſacculus magnus ⁊ ſuper eo calido diu ſedeat patiens ⁊ eſt medicamen nobile valde. ¶ Solēt etiā dolorem illum aliquando ſedare fricatiões ⁊ ligature facte in adiutorijs brachij ⁊ in pedibus ⁊ ventoſationes ſpatularum ⁊ ſuperiorum partium natium. Et flōnia baſilice:que oīa tacta ſunt ſupra. Et vſus cliſteriorum puluerum quorum memoria ſequenti capitulo inuenietur.

¶ De modis ⁊ ingenijs leniēdi ventrē. Cap.v.

COnſiderandū poſt hoc q̄ i egritudinibus talibus tāq̄ accidēs inſeparabile ſemꝑ cōplicat̄ vētris ſtipticitas ⁊ raro ꝯtingit oppoſitū fieri:q̄ quidē multis cauſis cōcomitari pōt diſpōnē illā. Aut q̄ ꝑpter talē egritudinē que cronica eſt debilitat̄ expulſiua virtus inteſtinorū. Aut q̄ materie frigide in cronicis abūdātes groſſitudine ſua ⁊ multitudine ꝓhibent inteſtini dilatationē debitā. Aut q̄ infuſo ani circulo multitudine materieꝝ nō pōt in eo fieri dilatatio debita que ad exitū fecū neceſſaria eſt. Aut q̄ propter malā cōplōnē calidā aut ſiccā ꝯſumentē humiditatē fecū ipſe etiā ꝯuertunt̄ in ſcybalas. Aut ꝑpter motū cōtractiuū taliū partiū verſus ꝑncipiū ſuū. Aut ꝑpter cāas alias ad has reducibiles.⁊ qualitercūq3 ꝯtingat ſtipticitas talis nō ꝑcipue grauat inteſtinum patiens', immo ⁊ toti corpori nociua eſt. ¶ Pro cuius conſtipationis amotione cliſteriorum vſus a nōnullis auctoribus vituperatur non quidē per ſe ſed per accidens.eo q̄ ſepe ꝯtingit cliſterizantem imperium cum impoſitione cānule dolorē maximū facere aut preſentē augmētare. Igitur ꝑſuppoſita peritia operātis cliſteria nōnulla deſcribent̄ que iuuamentum magnum cōicāt oībus aut pluribus cauſaꝝ ſtipticitatis q̄ ſupius enumerate ſunt. ¶ Cliſtere bonū ad hoc. ℞.folioꝝ mal.M.iij.folio. blete ⁊ mercurial̄ añ. M.ij. fiat hoꝝ decoctio ⁊ poſt expreſſionē accipiant̄.℥.xij.eius. vitelli ouoꝝ numero tres olei de ſiſamo recētis.℥.iiij.ſalis gēme.ʒ.ß.⁊ imponat̄ totū. ¶ Fortius illo ⁊ anodinū magis eſt hoc. ℞.brodij pinguis carniū caſtrati pulli vel vituli libr.j.butyri recentis pinguedinis anatis.añ.℥.j. croci.ʒ.ß.olei de aneto ⁊ lilioꝝ añ.℥.j.ß. ſalis indi.ʒ.j.miſce ⁊ pone tepidū actu. Et ſi volueris hoc vel ꝑmū fortiora facere adde eis zuccari rub.mell̄. viol̄. añ.℥.ij. Hec eñ cliſteria leniēdo reſoluēdo ⁊ ſedādo dolorē ꝯueniētia ſunt. Et ſi volueris magis doloris eſſe ſedatiua adde de, filonio ⁊ oleo de mādragora paꝝ ſm ꝯiecturā tuā. Soleo aūt in his caſibus lenitionē vētris efficere cum oleo viol̄.diſſoluto.ʒ.j.bdellij cū lib.j.ꝑdicti olei. ¶ Etiā ſuppoſitoria facta cuȝ pinguedine galline vel anatis vel butyro ⁊ modico pulueris ſcamonee exterius emplaſtrata conferūt ſupponēdo calida. ¶ Seſſio facta in aqua decoctionis caulium cum excorticatis ſeminibus pentadactyli mirabiliter iuuat ¶ Pillule bone ad hanc intētionem. ℞.bdellij alb. mollis ⁊ bene pinguis.aloes infuſi per tres dies in lacte ouino añ.ʒ.ij. incorporētur ſimul ⁊ fiant pillule ⁊ detur a.ʒ.ß.vſq3 ad. ℈.ß. ante cibū ⁊ valde confert. ¶ Delicatis autē ⁊ timentibus conſueui dare. ℥.iiij. aque longe decoctionis maluarum cum.℥.j.zuccari ru. vel mellis viol̄.⁊ bñ confert. ¶ Electuarium bonū ad hāc intētionē eſſe pōt electuariū de pſilio. Electuarium de caſiafiſtula ⁊ ſebeſtē ⁊ dyaprunis ⁊ dyacatolicon:que oīa ab auctoribus hincinde legant̄ ⁊ ꝓprie qñ excludūtur a ſcamonea aut in eis ponit̄ parū de ea. Non enim curaui talia ſcribere ne faſtidium inferam audientibus. ¶ In talibus autem egritudinibus ſoleo vti compoſitione tali. ℞.polipodij recentis abluti ⁊ bene minutim inciſi lib.j.mirobalanorum indorū numero ſex prunorum ſebeſten ana.numero decem ſeminum malue et altee ana.ʒ.iij. Infundantur oīa in libras decem aque fontis precalefacte per quatuor dies et diligenter ſingulo die manibus confricentur in eadem. ¶ Quinta vero die calefiant oīa ſimul et bene coquantur et exprimantur. poſtea accipiatur colatura et ſuperaddantur eidem mucillaginis pſilij ſapienter extracte lib.j.ß. zuccari rubei.

lib.ſ.pulueris ſcamonee in ſindone ligati.ʒ.ſ.coquā
tur oīa ſimul lēto igne vſq; ad medietatē: tūc aufe
rat a decoctiōe ſindon cū ſcamonea ⁊ ſuperaddan
tur zuccari cādi.libr.ij.ß.⁊ coquant vſq; ad eluarij
ſpiſſitudinē ⁊ det ex eo coclear vnū añ cibationem ⁊
qua vis hora.eſt eñ delectabile medicamē ſuaue ⁊
ſecuꝝ ⁊ vētris bñ lenitiuū. ¶De ꝯpoſitis aũt meis
ad hāc etiā intētionē cōfert puluis iſte.℞.viol.℥.ß.
folliculoꝝ ſene.ʒ.ij.medulle cartami polipo.tartari
añ.ʒ.j.ß.cimini aniſi dauci macis añ.ʒ.ß.ſalis indi.
ʒ.ſ.⁊ det de eo a.℈.ß.vſq; ad.℈.ſ.cū modico bro
dij vel aq̄ vel vini añ cibū.hec de caplo q̄nto ⁊c.

¶De regimine per dietā. Cap.vſ.

Si diligenter ꝯſiderent materiales cau
ſe emorroidarū q̄ rariſſime ſunt.ſtatice
vt in veſicalibus fieri ꝯtingit. frequēter
aũt materie eaꝝ ſant ſanguis dominās
melācholie ꝯmixtus vt ꝯtingit in his que ſunt mora
les ⁊ vncales. Freq̄ntius aũt eaꝝ materie ſunt me
lācholia dñans.vt ꝯtingit in verucalibus ⁊ attritis
rariſſime aũt inuentū eſt eaꝝ materias eſſe choleri
cas naturalr tales:lʒ inueniri poſſint materie meli
ce ex aduſtiōe choleraꝝ genite q̄ freq̄ntius efficiunt
cācrū cācrenas eſthiomenū aſchachilon. Videbitur
itaq; talr cōſiderāti vnicuiq; taliū ſpecieꝝ ꝑpriū re
gimē per ſex res nō naturales eſſe notabilr ⁊ differē
ter.Verum q2 in hoc cōicāt oēs materie emorroida
rum ſcʒ q2 ſunt cōmixte ex ſanguine ⁊ melia theori
ce ꝯſiderādo vnicū regimē eis omnibus per ſex res
nō naturales adminiſtrari pōt.Igit̃ oīum p̄dictoꝝ
regimē qualitatiue ⁊ effectiue inclinari pōt ad cali
ditatē leuē ⁊ ſiccitatē minorē ꝑ q̄nē due p̄dicte ma
terie ꝯuenienter minorari poſſunt ⁊ conueniēter di
geri.Et per hoc prohibetur augmentum generatio
nis talium materieꝝ in corpore patiētis. ¶Igit̃ eli
gatur aer climatis ciuitatis camere ⁊ omnis habi
taculi parūper ad caliditatē eleuatus ⁊ ſiccitatem
mediocreʒ.vt habitādo cameras habētes aſpectū
orietalē meridionalem.lʒ etiā occidētalis aſpectus
nō ſit in hoc caplo valde malignus. Et ſi non poſſit
aer naturalr haberi talis p̄paret̃ ad qualitates ta
les artificialr:vt ſint camere bñ munite ⁊ igne ꝯue
niēter calefacte: ⁊ ꝑpter hoc q̄ñ in eis therme ſicce fue
rint artificialr facte. ¶Corpora etiā talia veſtibus
ꝯueniēter calefaciētibus debent eſſe munita: vt ſuo
tpe pellibus agninis vulpinis ⁊ ſilibus.bñ tecta ca
pita eoꝝ:⁊ extremis a frigore bene defenſis.⁊ ſi q̄ñ
q; in eoꝝ cameris fiāt ſuffumigatiōes aliq̄ aut ſint
modice aut nō trāſceāt medicinas que ſunt p̄mi gra
dus aut ſecūdi:vt thus lignū aloes ſtorax calami
ta ⁊ ſimilia vt laudanum. ¶Cibi aũt ⁊ potus eorū
ꝯſilr eligi debent in ſuis qualitatibus graduati. vt
ſunt panis recēs triū dieꝝ ad plus. Carnes agnoꝝ
⁊ vituloꝝ alaliū caſtoꝝ porcelloꝝ iuuenū ⁊ caſtra
tine.ꝯſilr ⁊ carnes pulloꝝ perdicū:faſianoꝝ:⁊ colū
boꝝ aliqualr adultoꝝ:nō in multo tñ vſu.⁊ auium
minutaꝝ ⁊ alaliū oīm carnes in aq̄s degentiū ſiue
ſint de peditātibus domeſticis vel ſylueſtribus vo
lātibus:dūmodo eoꝝ nutrimētū non ſit melicū ſan
guinis augmētatiuū.vt ſunt carnes porcoꝝ ſylue
ſtriū antiquoꝝ ⁊ vaccaꝝ ⁊ ſimiliū. ¶Idē intelligen
dū eſt de oleribus.quare dimittant̃ caules lētes ca
ſeus legumia ⁊ carnes ſalite. In ſumma oīa q̄ groſ
ſum ⁊ multū chimū ſunt gñantia. Et oīa etiā q̄ ſan
guinē adurūt ſicut cepe alliū piper. ¶In illo eñ in
cuius ſanguine eſt acuitas emorroides neceſſario
gñant̃. In hñtibus ꝟo ſanguinē dulcē ⁊ carnes te
neras ⁊ humidas nō gñant̃ emorroides. vt Raſis
in diuiſionib⁹ 79° caplo. in talib⁹ ꝑpter alias cās
emorroides gñari pñt ꝑpter ale paſſiōes melicas
ſilia. ¶Vino ꝟo vtat̃ albo dyaphano ſubtili claro
aromatico ⁊ notabilr dulci.vina ꝟo groſſa turbida
nigra pōtica vel acerba oīno dimittat. Et meli⁹ eſt
ei vti aqua cū zuccaro cocta q̄ꝫ tangere vina talia.
¶De ſaporib⁹ fructibus ⁊ alimētis oībus alijs di
mittant̃ oīa acerba pōtica ⁊ acetoſa ⁊ ſaltē in mul
to vſu. ¶Lactis aũt vſus recocte ⁊ coloſtre ⁊ recen
tis caſei leuiter ſaliti ꝯueniēs eſt ei. ¶De motu ⁊ q̄e
te ꝯuenit ei exercitiū naui factū ⁊ manibus medio
criter abſq; magna corporis agitatione. Eq̄ſtre au
tem exercitiū ⁊ ſeſſioneʒ ſuꝑ re dura oīno dimittat.
In ſumma itaq; quies lōga ꝯueniētior eſt ei q̄ꝫ par
ua. Et exercitiū breue ⁊ paucū magis q̄ꝫ lōgū ⁊ ma
gnū. Somno vti dʒ magis ꝓlixo q̄ꝫ breui vt corpus
ꝯueniēter humectet̃:vigilias ꝟo effugere dʒ multas
ne ꝑpter ſiccitatē q̄ ſequit̃ ad eas corpus in melicā
diſpōnē inclinet̃:⁊ dormiat ſuꝑ latere dextro magis
q̄ꝫ ſuꝑ ſiniſtro.immo raro ſuꝑ ſiniſtro decūbat ⁊ ra
rius ſuꝑ ſpina.qm̄ dormire ſuꝑ ſpina ſuꝑfluitates
ad poſteriora declinare facit.ſcđa p̄mi. caplo de eo
q̄d venit ex ſomno ⁊ vigilia. ¶Ciboꝝ etiā ⁊ potuuʒ
repletionē oīno dimittere dʒ ne calor naturalis eoꝝ
quātitate ſuffocet̃. Et in ſumma tñ comedere ⁊ bi
bere debet vt ex quātitate cibi ſtomachus non gra
uet̃ ⁊ anhelitus cōprimat̃:neq; ex potus quātitate
fluctuatio rugit⁹ ⁊ ſilia in ſtomacho cauſent̃. ¶Cū
aũt plenitudinē a cibis ⁊ potibus facta eſſe ꝯtigerit
ꝓuocet̃ vomitus cum.℥.j.ß.ſyr. ace.⁊ portiōe dupla
aque que ambo bibant̃ tepida. Et per mediā horaʒ
poſt imponat̃ digitus in os agitationē faciēdo cir
ca guttur vt euomat:vel ſaltē has replōnes cū cli
ſteribus ſupra tactis q̄nto caplo de lenitiōe vētris
ꝓcuret educere. ¶Accidētia vero ale melicis impſ
ſionibus aſſiduā triſtitiā ſollicitudinem rerū cōtri
ſtantiū oīno fugiat ⁊ oīa accidētia que fortib⁹ mo
tibus in ſpiritu factis calorē accēdere poſſint a quo
materie in aduſtionē ꝯuertant̃. Nāq; oēs tales im
preſſiones triſtes permutāt corpus ab eius que eſt
ſm naturā ꝯſiſtētia.tertio tegni. Hec in ſumma vi
detur vniuerſalis ratio ⁊ particularis regendi cor
pora in emorroidibus laborantia.

Si vero ſpeciale regimen preſeruatiuum
adminiſtrari poteſt videtur eſſe
perficiendum cum predictis oībus in quibus ip
ſum incluſum eſt:etiam cum euacuationib⁹ vniuer
ſalibus ⁊ vere ⁊ autūno factis corpus cōuenienter
mūdificātibus q̄ nūc ſequunt̃ ⁊c. ¶Deſcriptio pur
gationis vernalis. Igit̃ a medietate mēſis februa
rij vſq; ad medietatē martij corpora totalr mūdi

ficari poterũt accipiẽdo primũ minoratiuũ hoc. ℞. mirabolanoꝝ indoꝝ numero. vi. mirabol. chebuloꝝ numero. ij. prunoꝝ ſebeſtẽ añ. nũero. iiij. infundanť ꝑ diẽ nãlẽ in lib. ʒ. ß. aq̃. Deĩde ↄfricenť cũ ea ⁊ bulliat vſq; ad medietatẽ ⁊ illiꝰ colature cũ debita expreſſione. ℞. ℥. iij. pulueris folliculoꝝ ſene epithimi añ. ʒ. ß. cimini aniſi añ. ℈. iij. ſalis ĩdi. ℈. i. miſce et totũ calm in aurora in potu accipiať. tardeť poſt illud cibꝰ ſex horis. In qua q̃nta accipiat cyatũ vnũ aque cũ zuccaro cocte ⁊ calẽ. In ſexta ſequẽti hora prãdeat. ¶ Sequẽti mane accipiat digeſtiuũ hoc ⁊ ↄtinuet ipſuʒ octo diebꝰ. Et ſi ĩ hoc internallo ſtipticus eſſet vẽter vtať ſparſim his q̃ tacta ſunt ſupra 5° cap. de lenitione vẽtris. ¶ Digeſtiuũ eſt hoc. ℞. ſy. vio. ſy. de epythimo de biſantijs añ. ℥. ß. aque bugloſſe. ℥. ij. aque cuſcute ⁊ ſcolopẽdrie añ. ℥. ij. miſce ¶ Sũpto digeſtiuo vt ſupra purgeť cũ his pillulis ℞. pillaꝝ de lapide lazuli pillaꝝ indarũ añ. ℈. ß. reformenť pillule octo cũ ſy. viol. accipianť: ⁊ obſeruetur poſt eas totũ. vt ſupra de minoratiuo ſcriptũ eſt. ¶ Minoratiuũ vero in eſtate ⁊ autũno põt eſſe hoc. ℞. elẽuariũ dyaprunis epithimi folliculoꝝ ſene añ. ℈. i. macis cinamomi añ. gra. iij. accipiať totũ cũ decoctione paſſulaꝝ calẽ. ¶ Digeſtiuũ bonum qđ accipi põt a medietate ſeptẽbris vſq; ad medietatẽ octobris eſt hoc. ℞. ſy. ro. ℥. i. ſy. de epithimo. ℥. ß. aque cicoree. ℥. ij. aque bugloſ. ℥. i. ß. miſce. ¶ Eradicatiuum poſt digeſtiuum eſt hoc. ℞. catartici imperialis. ℥. ß. lapidis armeni. ʒ. ß. accipiatur cuʒ medio cyatho decoctionis folliculorum ſene. ⁊ in omnibus iſtis tribus tam in minoratiuo q̃ digeſtiuo q̃ eradicatiuo obſeruenť oĩa que in purgatione verie precedentis ſcripta ſunt. Ad laudẽ dei. Amen.

Conſiliũ. 169.

De quatuor malis diſpoſitionibus in fiteri ſiue ano: videlicet. ¶ De fluxu emorroidarũ immoderato licet interpolato. ¶ De dolore intẽſo in ipſis partibus. ¶ De formica miliari in eiſdeʒ. ¶ De eminentia emorroidali ⁊ eſt ficus. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ De diſtinctione dictarum diſpoſitionũ ⁊ de cauſis ⁊ ſignis earum. Cap. i.

EX his que mihi per ſcripturaʒ innotuerũt apparet diſpoſitionẽ huius viri cõplicatã ex pluribus egritudinibus ⁊ accñtibꝰ q̃ in fiteri eius apparuerunt. ¶ Et primo quidẽ fuit fortis ⁊ pſeuerãs fluxus ſanguinis a venis emorroidaꝝ in primis etatibus a pueritia vſq; ad augmentũ adoleſcẽtie. ⁊ fuit fluxus a ſanguine melico cõmixtione mãei aquoſe pſeuerãs. qđ q̃dẽ demõſtrať ex eo q: dolor in partibus illis erat ſatis mediocris. Et iteꝝ q: ꝑueniẽte etate eius a. 18. vſq; ad. 32. annũ ↄualuit a dolore. cuius conualeſcentie cã ꝓpria fuit minoratio rei frigidee aquoſe que per augmentũ caloris etatiue acquiſitum ↄſumpta fuit poſt illius ↄſumptionẽ. ſ. aquoſitatis materia trãſibat in fiteri. ⁊ hoc ꝓpter maiorẽ fixionem melancholice materiei in loco illo. Cũ eniʒ erat materia illa coniuncta aquoſitati lubricatiua magis ⁊ mollior efficiebatur. ¶ Quod etiam dolor ille in poſterum remãſerit fortior a materia melancholica proueniens facile demonſtrari poteſt: eo q: augmentabatur tempore expulſionis. virtute eniʒ voluntaria expulſionem temperante neceſſe eſt inteſtini recti inferiorẽ partem dilatari ⁊ extendi. ſed materia melãcholica ibi retenta extenſionẽ illã ꝓhibet ⁊ ſua põderoſitate nocet. Igiť tpe conatus ſuperfluitatum neceſſe eſt dolorem intendi ↄſequẽtia ⁊ minor videnť habere neceſſariã veritatem. ¶ Ex quibꝰ iã apparet q̃ diſpoſitio illius fuit q̃druplex. ⁊ prima quidẽ emorroſagia venaꝝ emorroidarũ. ¶ 2ª vero doloris inſtãtia in inferiori parte inteſtini recti ⁊ circulo illiꝰ. ¶ 3ª vero ꝓncipalis egritudo ipſiꝰ erat multitudo puſtulaꝝ in inteſtino recto ⁊ circulo ipſius: q̃ q̃dẽ puſtule oĩno erãt formice miliares: qđ q̃dẽ oñdiť ex vehemẽti inflãmatione ⁊ pũctione in partibꝰ ꝑcepta. ¶ Ampliꝰ ex coꝝ albedine ↄcludiť pñtia flẽmatice mãei q̃ cõmixta cum cholerica mã ſalſedinẽ acq̃rit a q̃bꝰ facile ꝑdicta ſigna rectificari pñt. pũctio enim mordicatiua ⁊ inflãmatio atteſtãtur mãei cholerice ⁊ albedo atteſtatur flẽmatice mãei. Salſedo aũt in mã põt eſſe ⁊ pũctionis ⁊ pruritus cã. Et colligi põt eoꝝ ſnĩa 17ª tertij. caplis ſcđo et nono. Et terum ſeptimo Almãſoris ⁊ pluries alibi ¶ Et confirmať quia talia apata erant ſurda nihil emittentia: immo neq; virtus vt ſcribiť. ſʒ hoc eſt ſignũ mãeꝝ calidaꝝ ⁊ acutaꝝ. igiť ⁊c. ¶ 4ª vero ipſiꝰ diſpõ vt ſcribiť erat eminẽtia apoſtemoſa extra circulũ ani pẽdẽs: que q̃dẽ eſt diſpõ ab antiq̃s illuſtribus ficꝰ noiata. qđ fuit eo q: magnã ↄueniẽtiam hʒ cũ ficu. ſ. immatura q̃tũ ad ſoliditatẽ eiꝰ. Iteꝝ in figura eo q: tenui appẽdiculo annectunť fiteri velut ficus arbori. etiã q: a piramidali parte q̃ ſuſtẽtať a fiteri figura rotunda in latũ figuratur velut ficus. ¶ Eſt aũt huiꝰ apatis materialis cã ſan. melicꝰ cõmixtus alicui flẽati faciẽti fluere mãm melicam que ſui groſſitie ↄſtans ⁊ fixa difficulter mobilis exiſtit. ſed flegma facit ipſum liquidũ ⁊ viſcoſitas ipſius facit ipſam eſſe glutinoſam. quare nõ eſt mirabile ſi hec apata tali figura figurantur. Hec in ſumma videtur diſpõ quadruplex huius nobilis viri. ſ. fluxus emorroidalis: lʒ interpolatus dolor pſeuerãs in eiſdem partibus ⁊ miliares formice in locis eiſdẽ 4ª eſt emorrois que ficus dicitur ⁊c.

Ex quibus oĩbus cũ diligẽter ↄſiderantur clare videri põt q̃ diſpõ iſta eſt multum verenda. primo quidẽ q: ipſa eſt ex pluribus egritudinibus cõplicata. ¶ 2° q: arguit dñiũ mãeꝝ gñe ⁊ ſpecie diuerſaꝝ in partibus illis dñantiũ. ¶ 3° q: iam facta eſt diuturna ⁊ habituata. ¶ Quarto quia paruum iuuamentum ex applicatione medicinarum inuentum eſt. ¶ Quinto propter inconuenientiam applicationis medicinarum que eſſent opportune ⁊ neceſſarie ad diſpoſitiones fixas. ¶ Sexto ⁊ vltimo quia raro reperiunť viri in opere manuali bene periti qui conuenienter cũ ſciẽtia ⁊ ratione operari deberent qualiter iſte locꝰ expeteret. vnde quantum eſt poſſibile opere ad huius curationem ſuccurrendum eſt,

¶De cura ꝑ regimē ſex reꝝ nō naturaliū. Cap. ij.

Tanq̄ ꝑ curatione haꝝ diſpōnū recurrēdū eſt ad regimē ex parte ſex reꝝ nō naturaliū. Et ꝑ ꝯueniē ti mēſura ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ electione q̄li tatis eoꝝ. Dicendū primo q̄ difficile eſt mēſurare ⁊ eligere cibos ⁊ potꝰ vtriq̄ haꝝ diſpōnū cōuenientes. Nā cibi medicinales qui iuuarent ad ſtringendū ſanguinis curſum immoderatū vt ſti ptici glutinoſi fri. ⁊ ſic. nocerēt dolori ⁊ apati. lʒ ſint ꝯuenientes formice miliari iam predicte. Mediū igi tur opʒ tenere inter excellentias qualitatū ciboꝝ et declinare magis ad aliqualē remiſſam caliditatē. refractā tñ cū tēperatis vel frigidis magis q̄ decli nare ad frigiditatē ⁊ humi. aut ſiccitatē intenſas. lʒ igit̄ cibus ⁊ potus oēs debeant eſſe aliqual̄r cali di ad leuē exiccationē inclinati: debent tamē eſſe cō uenienter nutritiui vt fiat reſtauratio ſanguinis in eius euacuatione deperditi. ¶Tales erunt igitur oēs cibi cibales noiati quorum eſt in corpus opari humanū a materia ⁊ nō ab aliqua qualitate. ſunt oēs excluſi ab alterutro quatuor graduū in medi cinis aſſignatorum. vt ſunt laudabiles carnes pul lorum iuuenum vituli aut caſtrati. ⁊ agnoꝝ iuuen culoꝝ ⁊ oīm alioꝝ aīalium volatiliū ⁊ natatilium: q̄ carnes hñt odoriferas ꝯuenienter molles viſcoſita te ⁊ melācholicitate priuatas. Et poſt perdices fa ſiani: auicule minute caprioline ⁊ porcine tā dome ſticoꝝ q̄ ſilueſtriū animaliū. ¶Cōueniūt etiā oua caſeus mollis recens ⁊ non antiquus. Itē butyꝝ ⁊ reliq̄ pinguedines temperate nō excellēter calide. ¶De leguminibus vero poſſunt ei ꝯuenire: raro tñ vſu: cicera alba ⁊ rubea piſa dorella ⁊ iuſcula de or deo. Lentes autē ⁊ fabas ⁊ faſeolos ⁊ pānicū ⁊ mi lium euitare debet. ¶Panis vero eius ſit recēs no tabil̄r fermētatꝰ bñ coctꝰ duoꝝ aut triū dieꝝ etatē hñs ad plus paſtiles aūt oēs fugiat. ¶De piſcibꝰ aūt placēt cācri maiores ⁊ minores varioli torrēti ne lucei capedani temali ⁊ oēs alij fluuiales piſces preter tenchas ⁊ anguillas. ¶De oleribus aūt cō ueniunt bleta ſpinachia borago petro. atriplex: por tula. cucur. ⁊ ſibi ſilia. melicas aūt plātas euitet vt caules ⁊ acute calas. vt rutha abrotanum apium petro. ⁊ ſibi ſimiles. effugiat etiā acrumina oīa vt cepe alleū porrum ſinapim raphanū ⁊ ſilia olei aūt oliuaꝝ dulcis recentis non valde ſaliti vſus conue niens eſt ei. ¶De fructibus autē placent mihi vue ⁊ ficus recentes poma dulcia amigdale paſſule ꝑſi ca ⁊ iniube caſtaneas vero ⁊ citonia ⁊ pruna nō val de dulcia ſorbas ⁊ meſpila euitet. ¶De ſaporibus aūt vtat̄ ſapa agreſta non valde ſalita ſucco aran cioꝝ ⁊ lymonum recentiū ⁊ vino citonioꝝ ſimplici bus vel inuicem ꝯfractis. ¶Uſus autem lactis cō ueniens eſt ⁊ ꝓprie cocti. Coloſtra autē ⁊ recocta bñ placent. ¶Cibis vero aromaticis vti nō eſt ſibi ꝯue niēs. neq̄ etiam his qui cōmixti ſunt ex apitinis et ꝓprie calidis q̄ṁ aperiūt orificia venaꝝ cū nocu mēto magno. eo q̄ tā immoderate aperitiui ſunt. Nō enī eſt poſſibile vt accidāt emorroides niſi ape riant̄ orificia venaꝝ que ſunt in ieiuno vt ſcribitur xiª tertij. cap. ſecundo auctoritate Gal. ¶Eadem autem ratione dicendū q̄ non competit ei vſus vi ni valde vinoſi ſubtilis ⁊ penetratiui. tale enim vi nū māſ colliquādo inclinaret ad partes inferiores etiā inflāmādo loca predicta augeret dolorē ⁊ apa ta ibidē exiſtia. ¶Eligat̄ igit̄ vinū colore medium inter rubeū ⁊ nigrū: odore ꝯuenienter aromaticum. ſubſtātia mediū īter ſubtile ⁊ groſſuʒ. ſapore v̄o ſuo ad mediocrē dulcedinē īclinatū magis q̄ ad acre dinē pōticitatē vel dulcedinē excellētē. Sʒ melius eſt ſibi vt refrangat̄ cum aliquali portione aq̄: ma gis tñ ⁊ minus ſm̄ fumoſitatem eius ⁊ ꝯſuetudinē patientis. Hec de regimine per cibos ⁊ potus.

De motu aūt ⁊ exercitio dicēduʒ q̄ quies ꝯueniēs eſt ei in maiori ꝑte ſua rum occupationū: eo q̄ potētior eſt virtus ad diri gendū ⁊ reſoluēdū māſ iſtaꝝ egritudinū tpe quie tis q̄ econtra. ¶Exercitium autem ⁊ ꝓprie equitā di aut ſuper currus vehendi aut ſeſſio diuturna. et ꝓprie ſuper ſedilibꝰ duris ⁊ actu frigidis eſt ſibi no ciua. iſta enim duo māſ fluere faciūt ad loca. Ter tium autem eſt cauſa fixionis ⁊ immutationis ma terierū ex predictis. ¶Exercitium vero ⁊ in nauiga tione factum et motus progreſſiuus mediocris cō uenientia ſunt ei. ¶Spatularum autem ⁊ natiū brachiorum crurium ⁊ pedes fricationes ſunt ei cō uenientes ⁊ locum exercitij tenentes.

De aere vero ciuitate loco vl̄ camera quas incolit iam ex predictis apparet q̄ nō oportet cōmorari in locis valde calidis neq̄ fri gidis. ⁊ ꝓpter hāc cauſam apud meridionales mul tiplicat̄ euentus emorroidarum ꝓpter caliditatis incrementum. ⁊ etiam apud ſeptētrionales ꝓpter nimiā cōpreſſionē a frigiditate ꝯtinētis in eiſdē lo cis factam. ¶Aer autem ſibi conueniens eſt ad ca liditatem mediocrem inclinatus ⁊ ſiccitatem nota biliter eleuatus. Et ſi non poterit taliter qualifica tus inueniri naturaliter: rectificetur cum ſuffu migijs in camera factis ex his que potētia ſua ae rem exiccatum redderent ſicut cū thure maſtice tu cia laudano ligno aloes ⁊ ambra pro ditioribus. ⁊ cum igne facto ex incenſione lignoꝝ aromaticorū. vt lauri iuniperi abietis pini ⁊ ſimilibus.

De ſomno v̄o ⁊ vigilia etiā tāgēdū aliq̄d ⁊ aliorū imaginata paritate conuenientius eſt ei parumper excedere in amplio ri menſura ſomni q̄ vigilie. ſicut enim ſomnus am plior naturali ⁊ meliorem facit materierū digōneʒ ⁊ ciboꝝ et virtutis animalis reſtaurationem. ita vi gilie digeſtiuam notabiliter impediunt māꝝ ⁊ ci boꝝ ⁊ aīaliū ꝯtutū vt alias ⁊ alias reſoluūt ⁊ debi litāt. At lʒ ſomnꝰ amplior debito corporis humidita tes adaugeret. Curationi tñ haꝝ diſpōnū ꝯuenien tiꝰ eſt exceſſus ad humiditatē aliquātā q̄ ad ſicci tatē. Amplior enī humiditas ꝓnas ⁊ habiliores fa cit māſ vt in eis operent̄ medicīe oēs q̄ faciat ſicci tatis augmētū. ¶Eſt aūt mēſura ſomni ꝯuenienter limitata a ſapiētibus ab horis ſex vſq̄ ad ſeptē ſm̄ tñ diuerſitatē ꝯplōnū ⁊ etatū. Sicut enī i cholericis et iuuenibus minor ſomni mēſura competeret. Ita

flegmaticis ⁊ ſenibus amplior dormiēdi. mēſura cō cedat. ¶ In figura ꝟo dormitionis cuitet oīno decubitū reſupinū: eo qꝛ mās ad poſteriora declinare facit ⁊ maior pars ſui decubitus fiat ſup dextro latere ꝙ̄ ſiniſtro. ⁊ ſuper vētre magis ꝙ̄ ſpina iacendo. Plurima hoꝝ collige ſecūda primi cap̄. de his que prouenīunt ex ſomno ⁊ vigilia.

De inanitiōe aūt ⁊ repletiōe q̄ ſunt ex pte alimētoꝝ itelligēda cuitet abſtinētiā multā ⁊ ieiunia lōga ꝓpter eiꝰ nocumētū. ſ. debilitatis ⁊ inflāmationis. Nec ēt multa repletione ciboꝝ vtaꝛ ꝓpter ſuffocationē innati caloris ⁊ augmētū ſupfluitatū: q̄ duo ſunt effectus imoderate mēſure ciboꝝ ⁊ potuū. Meliꝰ itaq̄ eſt ei adhuc parū vigēte appetitu a cibatione ſecedere ꝙ̄ vſq̄ ad cōplementū ſe replere. ¶ Mēſura itaq̄ cibi ſui cōueniēs eſt q̄ in ſtō nullā tēſionē facit ⁊ oēꝫ gſationem excludit. ſicut potꝰ ꝯueniens mēſura eſt vt in ſtō non fluctuet: ⁊ ad eiꝰ ſupiora regurgitet. ¶ Qualitates ꝟo in cibis ⁊ potibus expetende videantur ſupra in regimine p cibos ⁊ potus.

De vltima ꝟo reꝝ nō nālīū a medicis vocata. ſ. accntibꝰ ale oīno euitare dꝫ accntia p q̄ vehemētes fiāt in ſpiritibꝰ ⁊ humoribꝰ agitationes tales eñ paſſiones velut iracūdia furor ꝓmptitudo ad velocē irā ⁊ fortē iflāmādo adurendo mās pducerēt ad mācrū aduſtionē. ⁊ fortaſſe ad pmutationē de: formica ad cācrenā vel aſchachilos ⁊ vehemētiā doloris efficerēt. ¶ Ale vero paſſiōes āguſtioſe ⁊ triſtātes p q̄s innata caliditas ſuffocaꝛ facile pducūt ad augmētū ſanguis melici ⁊ pñt eſſe cā ꝯuerſionis emoroidaꝝ ad acutas ⁊ ſephiroticas diſpōnes: q̄rū curatio frequētiꝰ ē ipoſſibilis aut valde difficilis. hec itaq̄ de regimine p ſex res nō naturales ſuccincte ſint poſita.

¶ De regimine p medicinalia ꝯtinēs ℞icas duas.

¶ De vniuerſali regimine harum diſpōnum per medicinalia. Rubrica. j.

REgimen aūt harū diſpōnū p intentiōes medicinales dupli̾ ptiendum eſt. ⁊ primo q̄deꝫ in vl̾e reſpectu eaꝝ. ſecundo ꝟo in particulare ipaꝝ. ¶ pᵐ aūt regimē vl̾e q̄tuor ꝯpleꝛ intentionibꝰ. ¶ Pria q̄deꝫ eit vl̾is corpis eūo. ¶ 2ª māeꝝ diuerſio. ¶ 3ª ptialis māeꝝ ſubtiliatio. ¶ 4ª fluxꝰ materieꝝ ad predicta loca interſecatio.

Et prima q̄dem intētio cōpleꝛ euacuādo corpus cum flobotomia. ⁊ proprie de vena ſaphena ſi fuerit magna corporis replō q̄ cū hoc ꝙ a toto corpe euacuat mediate vel immediate etiā materias a ſuperioribus ad inferiora diuertit. ¶ Si auteꝫ fuerit replō minor ꝙ̄ predicta. fiat flobotomia de baſilica dextre partis in āpatibꝰ fieri que ſunt in dextra parte eius ⁊ ſaluatelle i eis que ſunt in ſiniſtra: ⁊ ꝓprie quelibet harum colligitur 17ª tertij. cap̄. tertio in exordio dūi indr̄. Oportebit vt in hac intentione rectificetur corpꝰ ⁊ euacueꝛ ſanguis malus. ita vt flōmetur ſaphena et vena q̄ eſt in parte poſteriori calcanei. ⁊ eſt illa que ſciatica noiatur. de cuius ſitu lege 4ª primi cap̄. ſecundo.

¶ Et ſi velis maiorē ⁊ meliorē diuerſionē ⁊ eūoneꝫ a parte patiēte. flōmeꝛ vena alinhid ⁊ eſt vena q̄ reperitur ꝓpe calcaneū in domeſtica pte eiuſdē. Raro tñ inuenies virū q̄ haꝝ venaꝝ flōmiā exeq̄ poſſit ꝙ fortaſſe ꝯtingit ꝓpter icōſuetudinē: aut qꝛ raro inueniunꝛ viri ſcia ⁊ ope triti quātū oporteret. ¶ 2ª vero flōmia de p̄dictis colligiꝛ 17ª tertij. cap̄. 4°. vbi dr flōmandā eſſe baſilicā. ⁊ ꝓprie cū retineꝛ ſanguis q̄ p emoroidas fluere ſolebat. lꝫ baſilice flōmia etiaꝫ melius ⁊ citiꝰ a toto corpore euacuet ꝙ̄ flōmia ſaphene q̄ vꝛ ꝓpriꝰ euacuare a pte ſuminis. vt 4ª primi. 2° iā allegato cap̄. colligendū. ¶ Taceo hic flobothomiā vene nigre vel cōis cū fortaſſis iuuamētū eiꝰ in eūone māeꝝ a toto ⁊ a patiēte pticula nō ē eq̄ ꝯueniēs ſicut flōmia triū venaꝝ iā p̄dictaꝝ. Hec aūt oia itellige vbi ſanguis i toto exuberet aut alie māe ſanguini ſufficiēter cōmixte videanꝛ ⁊ ad mām eiꝰ inclinari. qḋ cognoſciꝛ colore ſanguis rubicūdo claro ⁊ ſubſtātie eiꝰ ſubtilitate ſi fuerit ſibi cōmixta mā cholica. Si ignis ꝟo apātis vt groſſitudine eiꝰ turbulētia ⁊ opacitate ſi fuerit ſecū cōmixta melia. Remiſſa ꝟo ſui rubedie fluxibilitate ⁊ aquoſitate ſi fuerit ei fl̾a cōmixtū: pariter eñ a ſapiētibus dicaꝛ hu. nāe ſanguinē eē vicinum. Cū aūt contingit hu. eſſe ſanguini ꝯmixtos p ꝯtractū nullo mō in talibꝰ diſpōnibus flōmia ꝯcedenda eſt. eēt eñ cā magne piclitationis. Euacuenꝛ igiꝛ alijs eūonū modis. ¶ Dñante itaq̄ cholerica mā nāli vel aduſta aut vtraq̄ ſiꝛ euacueꝛ corpus minoratiue cū hoc farmaco. ℞. electuarij dyaſene. ʒ. iij. electuarij hamech deſcripti a Meſ. in antido. ʒ. ij. ß. aq̄ decoc. mirabolanoꝝ indorū. ℥. iij. deꝛ hoc totū calidū in potu in aurora ⁊ ſup dormiat hora vna ⁊ expectet eiꝰ operationē abſq̄ cibo ⁊ potu p q̄nq̄ horas. ¶ Et ſi velis habere euacuatiuū familiariꝰ iſto. ℞. reubarbari electi. ʒ. ß. electuarij de pſilo deſcriptione Meſ. in antidotario. ʒ. iij. miſce ⁊ totū deꝛ in potu cū aqua cuſcute vel capil. ve. Si aūt fecalis mā melica ſanguini cōmiſceꝛ euacueꝛ cū hoc ſolutiuo multe ſecuritatis. ℞. thimi epithimi folliculoꝝ ſene mirabolanoꝝ indoꝝ añ. ʒ. j. aut. ℈. iiij. Potes etiā hāc mām eūare familiariꝰ dādo in potu. ʒ. iiij. catartici iperialis cū aq̄ capil. ve. aut lupuloꝝ. Si aūt ſanguini cōmiſcereꝛ fl̾atica mā ſoluaꝛ hoc ſolutiuo. ℞. turbit electi agarici. añ. ʒ. j. pulpe colloquin. ℈. iiij. ꝫ. aniſi dauci ana. gra. viij. lapidis armeni. ʒ. ß. folij: gra. vj. dyagridij. gra. v. fiant pillle cū ſucco boraginis. Et deꝛ ex eis a. ʒ. j. vſq̄ ad. ℈. iiij. Et ſi apparerēt tibi mās plures ⁊ diuerſas ꝯfuſa mixtione cum ſanguine dñari compone adinuicē hec farmaca altero dñante alteri. ſm ꝙ rōnabili indicio medici pcipieꝛ dñium materierum in mixtione tali. ¶ De mixtione ꝟo materierū equali cum ſanguine hic taceo. qm̄ illa eſt fantaſiabilis magis ꝙ̄ a poſteriori verificabiliꝰ. Hec de intentiōe prima ſuperius premiſſa.

Pro executione ſecūde intētionis q̄ erat materierū diuerſio. ſi q̄dē a toto aut a parte ad venas emoroidales defluat materia: que ſit fluxus earum aut doloris aut formice ibideꝫ exñtis vel ſicꝰ effectiua vel

augmētatiua cā.hec qdē pluribus ingenijs diuerti
pōt.¶ Primū qdē eſt per flōmiā vene nigre aut ba=
ſilice dextre aut ſiniſtre ꝑtiū reſpectu qd ꝑcipit me=
dicus ab epate vel a ſplene mām ad emoiroidas ef=
fluere.pōt etiā in hoc caſu nō ſtāte plectoꝛia fieri flō
mia vene ſaphene aut aliaꝝ:de qb⁹ in ꝑcedēti ſer=
mo ꝑceſſit.ſꝫ hec diuerſio haꝝ ꝑtiū nō eſt mihi adeo
grata eo qꝛ cū diuerſione tali etiā māe ad iferioꝛa
trahunꝰ a ſuꝑioꝛib⁹ ⁊ maxie cū l eis fuerit repło no
tabiꝉ.¶ 2m ꝟo igeniū diuertēdi ē vētoſatio l ſpatuꝉ
⁊ natib⁹ fcā.lꝫ pꝛia ſit melioꝛ ex ꝑdictis.Silr ⁊ ap=
poſitio eaꝝ ſuꝑ carnoſitate domeſtice ꝑtis tibiaꝝ.
¶ 3m ingeniū eſt ꝓuocatio ſanguinis nariū ⁊ ꝓpꝛie
in coꝛꝑib⁹ ꝯſuetis:⁊ in his in qb⁹ ſubtiꝉ aut mobilis
ad ſuꝑioꝛa mā ſanguini ꝯmiſceꝰ.⁊ fiat ꝓuocatio cū
titillatione in ꝓfundo naſi facta cū fruſto carte ꝑga
meni aut cū alio neruulo ſicco:aut cū ſetis poꝛcinis
vel ramis herbe ſanguinarie quā poligoniā vocant
⁊ eſt in rei ꝟitate coꝛrigiola.¶ 4° iteruꝫ diuerti pōt
mā in ꝯſuetis⁊ in his ad quoꝝ ſtomachos repit mā
ꝓuocādo ſibi vomitū cū.ʒ.ij.ſy.acetoſi ſimplicis vꝉ
cōpoſiti ⁊.℥.iij.aq̄ oꝛdei tepefactis:poſt q̄rū aſſum=
ptionē ꝑ horā.j.aut.ß.cōmotio fiat in ꝑn° gutturis
cū pēna inuncta oleo aut fruſto carte papiree retoꝛ
te.¶ 5° diuerti pōt mā ipam educēdo ꝑ vētrē ⁊ pro
pꝛie cū inclinaꝰ ad ipm.¶ Pro cui⁹ cōplemēto ex ꝑce
dēti intētione elige farmaca cholere nālis aut adu
ſte ſanguini ꝯmixte eductiua ⁊ ſilr lege ⁊ vide q̄ edu
cere poſſunt fl'a aut meliā q̄ ꝯmiſcenꝰ ſanguini cla=
rificādo ipm.Taceo hic de diuerſione in melia fcā
ꝑ.M.cū egrotās ad quē ſmo dirigiꝰ ſit vir ⁊ nō mu
lier.¶ Sꝫ ſi in muliere ꝯtingeret hec diſpō.tūc ꝑ.M.
⁊ cōuenienter mā diuerti poſſet dando in potu.ʒ.ij.
ātidoti emagogi cū.ʒ.ij.decoc.radicū rubee tincto=
rū aut dādo in potu.ʒ.j.pillularū q̄ fiāt ex trociſcis
de myrra cū aq̄ decoctiōis pulegij aut caſia lig.Ne
q3 etiā hic curauit tāgere ſextū moduꝫ diuerſionis
māei ꝑ ſudoꝛē:eo qꝛ raro tales māe ꝑ illā curari pñt
ꝓpter groſſitudinē vel viſcoſitatē aut qꝛ māe tales
multū remote ſunt a vijs pectoꝛis.Si aūt ꝯtingeret
has mās a ꝟtute potēti ad ſudoꝛales vias diuerti.
⁊ māei ita cōplete vel cōuenienter curarenꝰ.tūc ꝓuo
cari dꝫ ſudoꝛ eo qꝛ medicus dꝫ ſeq opus nāe natu=
ralr opantis iuxta ꝑceptū veteris hypocratis affo
rum pꝛia.Que ducere opꝫ vñcunq3 ⁊c.¶ Igitur ac=
cipiatur aque ſublimatiōis feniculi.℥.viij.vini aro
matici ⁊ fumoſi ſubtilis albi.℥.j.miſce ⁊ cal.dū deꝰ
in potu eger pannis calidis inuoluaꝰ ⁊ bene coope
riatur.hec de intentione ſecunda.

Tertia ꝟo itētio fuit ꝑtialis māeꝝ ſubtilta
tio.⁊ hanc qdeꝫ mām dupliciter intelli=
gere poſſumus.¶ Pꝛimo:qdē qꝛ mā añcedēs para=
ta de ꝓpinquo fluere ad loca patiētia.⁊ ad hāc qdē
euōnē nō intēdo cū hac intētione 3ª.eo qꝛ ſatis ſuf=
ficienter huic materie ꝓuiſum eſt in intētione pꝛia.
¶ 2ª ꝟo ꝑtialis mā eſt illa q̄ in patiēti ꝑticula ꝯtēta
eſt ⁊ circulāter ad ipſam que iā a venis effuſa eſt ⁊
in poꝛis dictarū ꝑtium ꝯtenta.Et ad hāc qdē māe=
rū partē ſubtrahēdo ab emoꝛroidib⁹ a parte dolēte
⁊ ab illa que egrotat miliari foꝛmica vel ficu ſoleo
multiplicib⁹ attēdere inſtrūis.Et primū qdē illoꝝ
eſt applicando ſanguiſugas ꝑtib⁹ iā ꝑdictis ſm ca
nonē collectū.4ª primi cap.2°.eligēdo ſanguiſugā
nō valde magnā q ſit collecta in aq̄ nō valde fetida
⁊ careat maculis vel lineis viridib⁹ ⁊ ſit in aq̄ diu cō
ſeruata in vaſe vitreo vbi furfures poſiti fuerit pau
ci.madefiat igiꝰ locus cū aq̄ frigida abundāter.de
inde famelica ſupponaꝰ ſanguiſuga ⁊ facile adhe=
rebit.Cū ꝟo plena fuerit ꝑ ſe cadet.⁊ ſi nō ꝑcute ip=
ſaꝫ cū ꝟgula lignea aut cū accēſa cādela tāge ipaꝫ
⁊ cadet.Et ſi poſt eius caſum emoꝛroſagia magna
ꝯtingeret ſuppone ei hoc medicamē.℞.amili farine
volatilis molēdini añ.ʒ.j.boli armeni.ſang.dra.al.
ſarcocolle thuris añ.ʒ.ß.cōquaſſentur cum albumi
ne oui ⁊ coto vel ſtupa in eis infuſis locus empla=
ſtreꝰ.¶ Scōm ꝟo ingeniū ſubtrahēdi partialē māꝫ
eſt hoc ꝑ appoſitionē coꝛnuū aut vētoſarū habētiū
ſtricta capita q̄ cum ſcarificatione applicenꝰ parti=
bus patientibus.¶ Tertiū ingeniū eſt ſcarificādo
partes illas cū ſubtili raſoꝛio aut cum fleobotomo
ſolutiones continuitatis multi numeri ibidē efficiē
do.¶ Quartū inſtrūm eſt applicatio emplaſtroꝛuꝫ q̄
ſunt ſua ꝟtute mās a partibus attrahentia ⁊ cōſu
mētia:ſicut eſt emplꝫ hoc.℞.armoniaci.ʒ.vj.galba
ni.ʒ.iij.radicū ireos ariſtologie ro.ſe.pireti ameos
añ.ʒ.j.farine oꝛobi.℥.ij.olei de criſomillis.℥.iij.fiat
emplm cōuenienter tenax ⁊ adminiſtretur medio=
criter calidū.¶ Ma teriā etiā partialē ꝯueniēter ſub
trahit puluerizatio ſuꝑ particularibus locis facta
cum puluere ſandarace.⁊ foꝛtioꝛ illo eſt puluis fa=
ctus ex ſtercoꝛe colūbino.med.ū ꝟo iter illas ē pulue
rizatio fcā cū puluere coꝛticū capparoꝝ.¶ Exiccat
etiā ꝑticularē mām illarum egritudinū ſuffumiga=
tio fcā cū puluere ireos ⁊ anacardi.añ.ꝯmiſcendo
alia.¶ Adhuc etiā exiccat eos encatiſma factū l aq̄
ſulphurea principaliter:deinde in ea ſedeat ⁊ etiaꝫ
in aluminoſa.hec de intentione tertia.

Quarto interſecatur vel intercipitur ma=
terieruꝫ fluxus ad particulas pa
tientes ingenijs multis.¶ Pꝛimum eſt applicatio
medicinarum ſuper particulas paſſibiles diſtanter
ab eis per duas vncias:que medicine ſunt frigide ⁊
ſtiptice que concluſione quadam membroꝛum po=
ros ⁊ vias alias conſtrictas reddant.ita vt materie
per eaſdem ad loca principalia fluere non poſſint.
de quoꝛum numero eſſe poteſt ad vnguentum.℞.
boli armeni ſan.dia.terre ſigillā.ſandarace ana.ʒ.
iij.thuris hypoquiſti.ana.ʒ.ij.farine volatilis mo=
lendini.℥.j.ſucci plantaginis quantum ſuffiat in=
coꝛpoꝛentur ſimul in moꝛtario plūbeo vſq3 ad con=
uenientem glutinoſitateꝫ.¶ Secundū inſtrūm eſt ce
rotum iſtud.℞.picis naualis bñ cocte.℥.iij.colofo=
nie.℥.j.glutinis piſciū.℥.j dragagāti gūmi arabici
thuris ſarcocolle añ.ʒ.j.ß.ſcoꝛie ferri.ʒ.iiij.cum ace
to nigro fiat cerotū bñ tenax:⁊ eſt de medicinis fere
potentibus q̄ inueniri poſſunt.¶ 3m inſtrūm eſt appli
catio cauterioꝝ actualiū q̄ applicanꝰ inter ꝑticomā
dantes ⁊ recipiētes.¶ 4m inſtrūm pōt eſſe applica=
tio cauterioꝝ potētialium:ſicut q̄ fiunt cū ſpeciéb⁹
vitrioli cum melle anacardi cum auripigmento et

ſimib⁹. ¶5ᵐ inſtrm eſt applicatio ligature in iterme diis ptib⁹ adherẽtis facte. ¶6ᵐ inſtrm eſt applicatio fomẽtationũ vel balneoꝝ ericoãtiũ partibus intermediis applicatoꝝ. ſicut cũ aq̄ aluminoſa vł ferrea naturalr talibus aut cum decoctione in illis facta. ¶Ultimũ inſtrm reſtrictiuũ curſus mãerũ interceptiuũ eſt exhibitio triſere facte cũ ſcoria ferri ſm intẽtionẽ Auicẽne 13ª tertii i fine capli de reſtrictione emorroidaꝝ. de qua ſoleo dare oi mane.ʒ.ii. cũ aqua decoctionis vel confricationis ſcorie ferri cũ ea. hec quidem ſufficiant de intentione quarta.

¶De regimine particulari vniuiuſq; diſpoſitioni cõuenienti. Cap.ii.

Pro regimine ꝟo pticulari harũ diſpõnũ ⁊ ꝓpꝛie flux⁹ emorroidalis qui tñ interpolat⁹ eſt. vt apparuit ſupra ꝑmittẽdũ ꝑmo φ talis flux⁹ cohiberi non dꝫ niſi qñ ꝑ imoderatã ꝙtitatẽ ei⁹ reducereꝛ ad debilitatẽ modicã q̄ cognoſciꝛ caſu pulſus infectiõib⁹ in ſubcutaneis ptib⁹ corpis. ¶Demũ de curatiõe ad inferiora apparẽte ſcothomia vel vertigine defectu aioſitatis aut lypothomie vel ſyncopis. his autẽ ex aliq̄b⁹ apparẽtib⁹ ⁊ ꝓpꝛie cũ ꝑuenerãt ſtati opꝫ nõ ſolũ itercipi: verũetiã oino retineri flux⁹. Si aũt fluxus notabilis ꝙtitatis phtaꝛ cũ debilitate nõ valde notabili actualr apparẽte. ſꝫ cũ grãdi ſuſpitiõe ne ampli⁹ augmẽtũ debilitatis icreſcat: talis flux⁹ intercipi dꝫ. Et hec eſt vͥa iter itercipiẽdũ ⁊ reſtringẽdũ fluxũ q̄ claudiꝛ in ſnia viroꝝ illuſtriũ. Cũ aũt poſt fluxus interceptionẽ fuerit fortificata virt⁹ opꝫ redire ad ei⁹ ꝓuocationẽ: ⁊ ita ſapiẽter intẽtionem intercipiẽdi fluxũ reſoluere ad intẽtionẽ ꝓuocandi ipſum ⁊ ecõtra. talr enim ꝓcedẽdo cõſeruaꝛ virtus ⁊ mãei reliq̄a cõplete curaꝛ. Quoꝛũ q̄dẽ grã primũ q̄dẽ q̄b⁹ et q̄lib⁹ inſtris imoderat⁹ fluxus reſtringi debeat dicẽdũ eſt. Deinde q̄ auxilia reſtringẽdi fluxũ: aut interceptũ ꝓuocãtia ſubſequẽter ordinate ſunt tãgẽda. ¶Primũ q̄dẽ imoderati curſus reſtrictiuũ ſimplex eſt hoc. ſ. pul. carabe. Itẽ lapis ematitis. Item pul. coral. combuſtorum. Adhuc etiam terre ſigillate vel ſan. dꝛa. vel boli ar. ſeu pilorum leporis minutim inciſoꝝ. pul. ſtercoris aſini combuſti puluis folioꝝ baſiliconis ſicci: q̄ tñ a ꝓprietate magis ꝙ̄ a qualitate cõib⁹ hoc opaꝛ. ¶De cõpoſitis ꝟo famoſis ſunt trociſci de carabe de coral. de bolo ar. de ſpodio ⁊ ſiĩes. ¶Cõpoſitũ bonũ ad eãdẽ intẽtionẽ eſt hoc. ℞. pul. oſſiũ cruris bouis cõbuſtoꝝ. coral. al. ⁊ ru. oſſiũ dactyloꝝ ⁊ oſtracoꝝ olm añ. ʒ. ii. atramẽti viridis. ʒ. i. ß. ſpodii carabe ematitis añ. ʒ. iii. ſan. dꝛa. acatie pul. anilloꝝ granatoꝝ acetoſoꝛũ dꝛagagãti gũmi arabici torrefactoꝝ añ. ʒ. ii. ß. pluerizenꝛ oia ꝑ ſe ſubtilr ⁊ ſupaſpgaꝛ loc⁹ ex eis diligẽter ⁊ ſupponaꝛ cotũ infuſum in aceto ru. ⁊ exꝑſſis ſupligeꝛ pti ſtricte ⁊ adherẽter. hic q̄dẽ pul. potẽter ſtringit ſanguinẽ vndecunq; manãtẽ: cũ quo q̄deꝫ reſtrixi emorroidalẽ fluxũ q̄ durauerat annis quatuor in ſpectabili milite dño Nicolao de ſenatis ciue Neapolitano. cũ quo etiã puluere ſiꝛ cum farina volatili molẽdini ⁊ ſucco plantaginis aut cõſolide maioris aut ſucco burſe paſtoris ſoleo emplaſtra facere ⁊ patiẽtibus partibus adherenter circumligare. ¶Et ſi velis remediũ leuius illo. ℞. pul. Auicenne 17ª tertii. capitulo 9°. Cuius deſcriptio. ℞. aloes thuris ſang. dꝛa. balauſtiaꝝ ſieſ memite añ. partes equales. ¶Ego iterum cũ volo pauperibus expenſam euitando facile ſubuenire infallibili experientia ſcio φ puluis gypſi conquaſſatus cum albumine oui mirabilr reſtringit ſanguinẽ vndecũq; manãtẽ. ita φ mẽſtruales ⁊ emorroidales flux⁹ detineri vidi in tẽpore breuiori ꝙ̄ quarta pars hore. ¶Si vero fluxũ iſtũ cum ebibitis nõ fallẽtibus retinere velis. memora qđ ſupra dictũ eſt de triſera cũ ſcoria ferri ⁊ trociſ. de carabe ⁊ ematitis. ¶Ampli⁹ lege q̄ ſcribunꝛ remedia in 9° Almanſ. ⁊ pillas de bdelio. ⁊ pillas factas cũ mumia ⁊ ſilib⁹. ¶Cum quib⁹ q̄dẽ medicinis ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis diuerſo mõ procedere potes in reſtringẽdo fluxũ iſtũ. nunc quidẽ fomẽtãdo. nunc vero ſuffumigãdo: aliqñ faciendo encatiſma balneationes euaporationes linimẽta epithimata ⁊ reliqua talia tuo iudicio rõnali applicando. hec de intẽtione partiali reſtringẽdi fluxum quecunq; dicta ſufficiant.

Partialis vero intẽtio curatiua doloris medicũ ad ſe vocat prudentẽ ſciẽtia ⁊ experiẽtia nõ mediocriter eruditũ. Inueniꝛ enim a ſapiẽtib⁹ mod⁹ ſedãdi dolorẽ fiteri diuerſis remediis ſub occulta ſatis doctrina traditus. Ut autẽ mihi facile magis ſatiſfacere potui collegi ex ſentẽtiis auctoꝝ intẽtionẽ ſedãdi doloreꝫ ſub iſtis intẽtionib⁹ eſſe cõprehẽſam. ¶Et prima quideꝫ eſt eũo cũ diuerſione mãerũ ſiꝛ. ¶2ª ꝟo eſt refrenatio mãeꝛ ad loca ꝑdicta fluẽtiũ. ¶3ª eſt doloris ſedatio cũ medicinis anodis tẽperate calitatis. ¶4ª ẽ cũ reſolutiuis ⁊ cõſumptiuis mãeꝛ. ¶5ª eſt cũ applicatione narcoticoꝛ ⁊ ꝓpter hãc cãm ⁊ varietatẽ nõ eſt leue colligere veritatẽ ⁊ ꝯueniẽtẽ cõpõnẽ medicinaꝛ q̄ ab auctoꝛib⁹ in hoc cap. collaudanꝛ. Eꝫ cũ hac premiſſa diſtictione facile intelligere poteris coꝛ qđ hincinde ꝑlegiꝛ. ¶Prime igiꝛ intẽtioni ſedãdi dolorẽ eẽ ſatiſfactũ video ex his q̄ ſcripta ſunt ſupra in gñalibus duab⁹ intẽtionib⁹ eſiandi mãs et diuertendi eas. ¶Scđe vero intentioni refrenandi eas ꝓuiſum eſt ꝑ intẽtionẽ tertiã ſupra premiſſam. ¶Tertia vero intẽtio mitigãdi dolorẽ cõpleꝛ adminiſtrãdo ea q̄ ſunt caliditatis primi gradus. vt camomil. mellilo. ⁊ reliqui flores radices ⁊ folia plãtarũ ꝯſimiliũ. ¶Et de partibus aialiũ ſicut vitellus oui pinguedo anatis galline caſtrati ⁊ dabađ ⁊ reliquoꝛ ſiliũ. ¶Et de mucillaginib⁹ ſicut mucillago ſe. citonioꝛ ⁊ ſe. malue ⁊ pſilii in diſpõne calia ⁊ mucillago radicis altee fenugreci ſe. lini ⁊ ſilib⁹. ¶Et vinũ dulce ⁊ ſapa ⁊ crocus q̄ ingrediꝛ in ſedatione doloris 3ª quarti cap. de cura flegmonis. ⁊ oleũ ro. ⁊ oleũ vio. ⁊ de floribus cucur. nenufarinũ in diſpõne calia. ⁊ oleum de camomilla de mellilоto de trifolio de enula de croco in diſpõne frida ⁊ reliqua quorũ memoriã tibi dimitto ꝓlixitatẽ effugiẽs. ¶Et cõpoſitũ hoc. ℞. pinguedinis anatis galline ⁊ dabađ añ. ℥. ß. olei roſ. ℥. iii. vitellos ouoꝛũ numero. v. cro

cl.ʒ.j.farine orderi.℥.j.ß. incorporent̃ ſil'in mortario
vltimata ɔtritione abſq; tractu ab igne ⁊ cal'a ap-
plicentur parti. Hec duo ſolennia ſunt vt inuenies.
¶ Adhuc etiã ſedat̃ dolor cũ medicinis operantib⁹
reſoluẽdo ⁊ exiccãdo mãs: ⁊ eſt medicamẽ mirabile
in hoc deſcriptũ ab Auicẽna 17ª tertij. cap̃.8°. qđ
℞.ſerapini bdelij añ.ʒ.ij.ſtoracis.ʒ.j.expone ſtora-
cis calamite olei de nucleis criſomillorũ.℥.j.ß. olei
oliuaꝝ.℥.ß.diſſoluant̃ gũme in oleis: tãdẽ in fine ſu
peraddat̃.℥.ß.pul.caſtorei. ⁊ fiat vnguẽtum molle
qđ calidũ ſuprponat̃ partib⁹. ¶ Ad hãc etiã inten
tionẽ mirabilr̃ cõfert emplm̃ deſcriptũ ab Auicẽna
17ª tertij.cap̃.de operationib⁹ ſiteri: qđ quidẽ cum
caliditate ſua ɔueniẽtẽ habet exiccationẽ ⁊ arefa-
ctionẽ in calido ⁊ eſt ex eius deſcriptio. ℞ . merda-
ſengi.ʒ.v.cinatitis ceruſe ana.ʒ.ij.mirre. ℥.iij . ſu-
mach.℥.ij.pulpe colloquin.℥.j.olei de ſiſamo ⁊ cere
q.ſ.⁊ fiat vnguẽtũ molle.lʒ melius exiſtat ſi fiat ex
eis emplm̃ cum.℥.ij.farine orobi ⁊ triplicate vini.tu
lege ibidẽ ⁊ intellige. ¶ Inſuper iteꝝ q: propter do
loris inſtantiã adeo debilitant̃ mẽbra vt nõ poſſint
conuenienter actuari medicine ſedatiue doloris iã
predicte.ideo neceſſe eſt pertrãſire ad adminiſtra-
tionẽ narcoticoꝝ que ſunt ſedãtia dolorẽ p acciñs.⁊
nõ quidẽ q: delitiã in mẽbris inducãt que eſt oppo
ſita triſti ſenſationi per quã ⁊ ꝓprie ſedant̃ dolores.
Neq; etiã narcotica dolorem auferunt mãm a to-
to vel a parte ſubtrahẽdo cũ talia ſint frigida quo
rũ eſt in mẽbris ɔſtringere mãm ⁊ nõ educere ipam
ab eis. Neq; etiã talia dolorẽ abſcindunt reſoluẽdo
aut exiccando mãm . Sʒ dolorẽ a mẽbris auferunt
per accñs: eo q: priuat ſenſationẽ a mẽbris . Ita ꝙ
neq; delitioſam neq; triſtẽ ſenſationẽ ſentiunt mẽ-
bra. ¶ Sʒ ꝓpter inſtãtiã vehemẽtie doloris oꝑator
cogit̃ eadem adminiſtrare frequenter.lʒ adminiſtratio
ipſa vehemẽter noceat.eligibili⁹ eñi eſt aliqualr̃ no
cẽdo dolorẽ a mẽbris auferre q̃ ꝓpter vehemẽtiã
ei⁹ ꝓmittere egrũ reſolui aut ad ſpaſmũ ꝑduci. Cũ
igit̃ coacte oportebit te adminiſtrare narcotica me
mora has regulas in adminiſtratione ei⁹ . ¶ Prima
eſt. ꝙ narcotica exhibeant̃ compoſita nõ ſimpliciai
ſmmo ſuis correctorijs diligẽter ɔfracta. q̃ lʒ plura
eſſe pñt famoſa tamen ex eis ab auctoribus inducta
ſunt quinq;.ſ.camomilla crocus vinum caſtoreum
⁊ piper. ⁊ iterũ omnia aromatica cal'a. ¶ Secunda
regula eſt. vt talia cõpoſita nunq̃ adminiſtrent̃ ni
ſi fuerint bñ fermẽtata. Cuius qđẽ regule verifica-
tionẽ memora ex pricipijs theorice. ¶ 3ª regula. vt
talia narcotica actu cal'a applicẽtur ⁊ non frigida
¶ 4ª regula eſt. ꝙ eadẽ adminiſtrent̃ i pauca quã
titate ⁊ nõ in magna. ¶ 5ª regula. vt ꝑmittant̃ diu
mẽbris applicata. ¶ 6ª regula. vt eadẽ exteri⁹ ma-
gis q̃ interius applicent̃. ¶ 7ª regula eſt. vt admi
niſtrent̃ magis hõie iã cibato q̃ ieiunõ exñte. ¶ 8ª
regula leuiora ex eis applicẽtur q̃ fortiora q̃ infra
dicent̃. ¶ 9ª regula ꝙ ipſa conuenientius eſt appli
care in ſero ⁊ apud horã ſomni naturalis. dare eñi
narcotica in ſero ⁊ ante ſomnum eſt melior horarũ
quoniam inducunt ſomnum. Et tu ſciuiſti ꝙ ſom-
nus agitationes ſedat. vt Nic̃. de ɔſolatione medi
cinaꝝ.cap̃.de retẽtione fluxus a catartico ſupfluẽ-
te. ¶ 10ª regula. vt paꝝ ex eis det̃ magis q̃ multũ.
¶ Illis igit̃ precautentis exhibeant̃ ſecuri⁹ narcoti-
ca domeſtica. ſicut eſt papauer albũ. 4ª primi cap̃.
penultimo. ⁊ poſt ipſum cortices mãdragore . et 3°
ſemen iuſqami al. qđ eſt forti⁹ oib⁹ ꝑdictis. Et vlti-
mate exhibeat̃ opiũ qđ eſt ſuccus papaueris nigri
⁊ ꝓprie cum cautela ⁊ timore ex ꝑdictis acapiẽda.
Ego vero talia narcotica cõmiſceo anodinis ſupra
ſcriptis ⁊ oꝑationẽ inuenio felicẽ ex eis ⁊ libentius
adminiſtro ea cũ decoctionibus fomentando loca q̃
emplaſtrãdo ɔuenienter cũ emplaſtris factis ex il-
lis. ⁊ tu elige modum qui tibi conuenientior videt̃.

Cura vero partialis puſtulaꝝ multaꝝ q̃ cir-
ca ſiteri apparent fieri debet ex cano-
ne curationis formice miliaris : licet enim formica
abſolute prolata importet apã paruuʒ in cute am
bulatiua a materia cholerica ſanguini cõmixta fa-
ctam. vt patet ex Aui. 2ª primi cap̃. 5°. tñ frequen-
ter conuenit tales puſtulas fieri ex cholera alicui
flegmati cõmixta . Et cum ita cõtingit tales erunt
puſtule ſicut granum milij colore ad albedinem ci-
trinitate refractã . ſicut in cortice milij apparet et
pũctiones ⁊ mordicationes in mẽbris efficient . eo
q: flegma illud cõmixtum cholere ſalſedinẽ acqui-
rit ab ea aque mẽbris pũctionem efficit ſimilẽ pun-
cture facte a formica ſtature ſaltem notabilis. Pro
quorum etiam ſententia lege tertia quarti. tracta-
tu primo. capitulo quinto. ¶ Igitur curetur formi-
ca talis. premittendo euacuationes cholerice mate
riei commixte flegmati. de quibus ſupra dictuʒ eſt
in prima intentione vniuerſali huius diſpoſitionis.
Premiſſis autem euacuationibus in principio ad-
miniſtranda eſſent repercuſſiua primo in augmen
to eadem commixta cum lenitiuis . De quib⁹ duo-
bus nihil ad preſens : quoniam hec egritudo tam
tranſiuit ad ſtatum ⁊ ſuperficialiter vlcerat mem-
bra. Cuius quidem cura perfici debet cum exiccati
uis acuitatem habentibus ex quibus fiat materiei
reſolutio ⁊ vltimata conſumptio. ¶ Et de numero
inſtrumentorum meliorum quinq; ſunt ab auctori
bus eximie prelaudata. quorum primuʒ eſt empla-
ſtrum factum cum rutha recenti et nitro et licinio
incorporatis. ¶ Secũdum fortius illo eſt epithima
factum cum pipere ⁊ nitro conquaſſatis cum vrina
pueri. ¶ Tertium eſt ſuccus cucumeris aſinini cuʒ
ſale . ¶ Quartum ⁊ fortius omnibus eſt fel hirci ex
quo ſepe epithimetur locus cum panno in ipſo infu
ſo . ¶ Quintum et vltimum remedium eſt admini-
ſtratio trociſ. andacaron conquaſſatorum cũ vino
rubeo et ſtiptico. Et ſunt flores medicinarum quas
collegit Auicenna a Gal. ⁊ ab alijs. Ego autem ex-
perientia ſcio ꝙ nõ fallit imitatores hec compoſitio
℞.fellis hirci.℥.j.ſucci ruthe.℥.iij.plumbi vſti litar
giri ſpumificati ana.℥.ij.incorporẽtur ſimul in mor
tario cum.℥.j.anili vſquequo habeant conuenien
tem glutinoſitatem . Infunde ergo in ipſo cotũ vel
pãnos ⁊ paſſibili loco ſuppone quater in die ⁊ vide
bis effectu bonum. Et ſi velis hoc compoſitum effi-
cere fortius adde ei pulegij.ʒ.ij. ⁊ placebit tibi.

Jam aũt in hoc vltimo vr̃ eſſe hora cõueniẽs ponẽdi curã additõis apoſtemoſe carnoſe quã nõ dubito eſſe ficũ: vt ſupra deductum eſt. Cuius qdẽ curatio pficitur cũ eius abſciſſione ⁊ ꝓprie qñ magnificata eſt. Et ꝓpri⁹ mod⁹ abſciſſionis ei⁹ eſt: vt cũ raſorio deponaꝛ vel ſtõmo. verũ qꝛ ad opatione tale ſepe ſolet ſuccedere emorroſagia fortis. ſoleo hic facere ipſam deponi cũ cauterio nouaculari ignito: ⁊ eſt cura melioꝛ ⁊ ſecurioꝛ Silr̃ apud plurimos deponiꝛ hec eminẽtia cũ cauterio potẽnali qđ fieri põt ex puluere anacardi auripigmẽto arſenico citrino ⁊ colcotar ⁊ ſilib⁹ poſt quorũ adminiſtrationẽ attẽdaꝛ mitigationi doloris cũ his q̃ poſita ſunt ſuperi⁹ in intẽtione ſua. Et attendaꝛ ſilr̃ ad deponẽdũ eſcarã cũ butyꝛo ⁊ alijs pinguedinib⁹ nõ ſaltis partẽ cõbuſtã putrefacientib⁹ ⁊ cadere facientibus. ¶ Terti⁹ vero modus deponendi hanc ſupfluitatẽ eſt quẽ ſemp ſecutus ſum. ⁊ eſt vt cũ filo ſerico ſtricte ligeꝛ apud ꝓincipiũ ⁊ appendiculũ eius: ⁊ totiẽs ligatura renoueꝛ vt nutrimento careat et nãli ſpũ ⁊ corrũpaꝛ ⁊ cadat. poſt cuius caſum vſq; ad pfectã mũdificationẽ ⁊ exiccationẽ adminiſtrari facio vnguentũ apoſtoloꝝ: ⁊ poſt ipm vltimate apponiꝛ cõſolidatiuum hoc. ℞. plũbi vſti gallarũ cypſſi litargiri ſpumificati añ. ʒ. j. reſine clare ⁊ electe. ʒ. j. olei de maſtice. ℥. ß. cere. ʒ. vj. diſſoluatur cera cum reſina ſimul ⁊ cũ tepefacta fuerint oĩa ⁊ bñ colata diligenter incorporata addanꝛ ei pulueres pdicti ⁊ fiat vnguentum bñ glutinoſuʒ et eſt cõueniens ⁊ vtile. Applicetꝛ igitur loco vlcerato cũ modico puluere raſure corrigie ⁊ pmutetur ſm opportunitatem: ⁊ vt apparebit diſcreto ſirurgico vſq; ad ꝯuenientem eius ꝯſolidationẽ: quã nõ ſolũ huic vlceri ſed ⁊ omnibus alijs ſupra tactis egritudinib⁹ ⁊ languoꝛibus altiſſimus omnium conditoꝛ ſua magnifica pietate concedere dignetur. ad laudem ei⁹ ſempiternam.

Conſilium. 170.

De ſex malis diſpoſitionib⁹. vcʒ. ¶ De fluxu immoderato ſanguinis ab inteſtino prouenĩte. ¶ De tumore apoſtemate ⁊ dolore inteſtini recti. ¶ De mala diſpõne ſtomachi ⁊ epatis cũ debilitate ¶ De pulſu ⁊ debilitate cordis cum mala cõplexione calida. ¶ De debilitate cerebri. ¶ De tinnitu ⁊ diminutione auditus. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De predictis diſpõnib⁹ ⁊ cauſis earum. Ca. j.

Egregie vir magiſter hieronyme artium ⁊ medicine doctoꝛ: vt mihi ſcribitis in nobili viro ⁊ legũ doctore de celeberrima ſtirpe Baldanorũ remanſerſit debilitates ſtomachi epatis cordis cerebri ⁊ inteſtinorum. ex quibus perduct⁹ eſt ad accidentia varia. ¶ Quorum primum eſt ſonitus vel tinnitus continuus in aure. ¶ Secundũ eſt pulſus cordis. ¶ Tertium eſt eructuatio fortis ⁊ cõtinua. ¶ Quartum eſt tumoꝛ vẽtris ⁊ tẽſio. ¶ Quintum eſt ſonit⁹ in parte ſuminis ſilis ſonitu tympani. ¶ Sextum eſt tumoꝛ pedis. ¶ Septimũ eſt debilitas magna quã demonſtrat pulſus velocitas frequentia durities ⁊ lõgitudo. ſilr̃ etiã vrina aquoſa ſubſtantia ⁊ colore cũ hypoſtaſi vel nebula diuulſa que oĩa portendunt ſuſpitionẽ ingentẽ future tympanitis: aut ꝙ iam incepit. ¶ Apparent hec oĩa accidentia fortioꝛa fieri ꝓpter apertionẽ venaꝝ emorroidaliũ: ⁊ maxime in eminẽtioꝛi pte lõgationis ꝓpe infimã parte inteſtini colon: qđ etiã eſt rõnale ꝓcedere ꝓpter emiſſionẽ inteſtini neceſſariã in tpe aſſellationis. ita ꝙ videaꝛ tũc in ſubſtãtia inteſtini q̃ſi fruſtũ carnis qđ nõ põt bñ cognoſci: an ſit emorrois an ꝯdiloma vel aliud. ¶ Ad qđ ſeq̃tur accñs vltimũ qđ eſt vehemẽs doloꝛ in pte aſſellationis ꝓpter reuerſionẽ inteſtini pdicti: in quo qdẽ vtilẽ ꝯtẽplationẽ lʒ multa extendendo calamũ ꝯſcribere poſſeʒ. ea pũcta pcurrã: que mihi ꝓpoſito magis ptinẽtia cũ vtilitate videnꝛ. plʒ igitur mihi: immo neceſſarium eſt ꝓcedere ad febrẽ flaticã ſubſeq̃: imo aſſociari debilitatẽ ſtomachi tã i appetẽdo q̃ʒ in digerẽdo. imo hoc eſt ei ꝓpriũ ſignũ q̃rti pꝛla cap̃. de febre flatica. ⁊ cap̃. de ſignis dr̃iaꝝ ponentib⁹ inter febres humorales. Et ratione declarari põt. Si eñ in ſtomacho etiã ſibi ſano pꝛiam indigeſtionis: vt plurimũ repiꝛ flegma. 1ʒ² tertiũ ⁊c. Et celeri⁹ aduenit in eo debilitas qñ iã febris adeſt. ¶ Ex quo fundamẽto neceſſariũ eſt ꝯcedi debilitatẽ ſuccedere epati. neq; eñ epar corrigere põt nocumentũ indigeſtiõis ſtomachi. ita vt rectificet flegma in ſtomacho iã genitũ p viã indigeſtionis. ¶ Qđ etiã accidat nocumentũ cordi a nocumento ſtomachi. pʒ per colligãtiam eius: ⁊ maxime quando ſtomachus noceꝛ ⁊ ꝓprie in febriente ¶ Et ꝙ etiam nocumentũ a flegmatica febre cõicetur cerebro patet: quia tumoꝛ faciei cazeticus grauitas capitis ⁊ pfunditas ſomni accidentia ſunt inſeparabilia febri flegmatice. ſed hec nõ fiunt abſq; nocumento cerebri. ¶ Iterũ ꝓpter hoc cerebri nocumentũ ⁊ ꝓpter vapoꝝ cõicationẽ ab inferioꝛib⁹ ad ſuperiora accidere tinnitum ⁊ ſonitũ in auribus eſt neceſſarium. ¶ Et ꝙ cum iſtis diſpoſitionibus pductus fuerit ad debilitatem cordis cũ pulſu veloci ⁊ frequenti duro ⁊ longo. lʒ extimari poſſit: tamẽ nõ credo has mẽbroꝝ pdictoꝝ diſpõnes vel accidentia eſſe immediatas cauſas ⁊ ſufficientes pulſus velocis frequentis duri ⁊ longi. Cum eñ talia accidentia oĩa deducantur ꝓcedere ex diminuta digeſtiõe que arguit remiſſam caliditatẽ: rõnabile eſt cũ paruitate pulſus tarditatẽ ⁊ raritatẽ nõ aũt velocitatem ⁊ frequẽtiam. Neq; etiã durities ſequeretur ad lapſum frigidum ⁊ ꝓprie cazeticum rationabiliter ¶ Credo itaq; in viro tali remanſiſſe adhuc febrem lʒ forte remiſſam aut ſaltem ſpeciẽ male cõplexiõis calide in corde ſuo. vnde virtus non poteſt neceſſitati ſatiſfacere cum paruitate: quare recurrit ad velocitatem: qꝛ eñ cũ paruitate pulſus dyaſtolãdi: nõ tantum attrahit de aere quantũ eſt neceſſariũ ad euacuationem: opʒ ꝙ recurrat ad velocitatẽ. Et cũ in breui tpe compleatur motus arterie velox: ita ꝙ nõ ſit capax ⁊ receptiu⁹ tãti aeris quãt⁹ ẽ neceſſari⁹ neceſſe eſt ꝙ velocitati recompenſeꝛ p frequẽtiam. Hec igitur videꝛ mihi cauſa frequẽtie velocitatis ⁊

paruitatis pulſus.ſiue cũ exiſtat reliq̃e febris ſiue mala cõplõ calida. At xͦo duritiei ipſi⁹ cũ ſubſtãtifi ca ↄſumptio arteriaꝝ:cũ augmẽto ei humiditatis aduentitie: q̃litatiue ſtat ſiccitas poſitiua q̃ potuit fuiſſe l mẽbus adepta a pcedẽtib⁹ febrib⁹ ⁊ ab euo nibus pulchre deſcriptiõis. Conat̃ igit̃ virt⁹ moue re arterias magna extẽſiõe p. lõgitudinẽ. corp⁹ eñ ſiccũ nõ eſt aptũ eq̃ bñ eleuari ⁊ dilatari latitudina liter. ❡In ſumma igit̃ ex predictis ↄcludo q̄ vna ex diſpõnibus hui⁹ viri eſt mala cõplõ calida q̃ remã ſitin eo. ❡Cõcludo 2° q̄ accñtia pdicta remãſerũt poſt febres ⁊ egritudines longas quas ppeſſus eſt. ❡Cõcludo 3° q̄ hec accñtia intẽdunt̃ et grauiora fiũt ppter nocumẽtũ qd̃ remãſit in inteſtino recto ſu peri⁹ pnuntiatũ. In cui⁹ q̃dẽ inteſtini diſpõnis inue ſtigatione nõ mihi vr̃ magna neceſſitas ampliandi calamũ. Eſt eñ hec diſpõ altera duaꝝ neceſſario vt̃ ipã eſt imoderata plenitudo venaꝝ multaruz: q̃ in inteſtino recto ſenſu viſus apparent in anothomijs ⁊ ſunt vene quarũ extreme ptes inferiores emorroi dales noiant̃ a ſapientibus. qr ſanguinis eductiue melici aut inuẽte ad educẽdũ ipm. ❡Cũ ergo ſan guis iſte eſt frigidus ⁊ groſſus tumefacit venas et poroſitates inteſtini quas ingredit̃. ⁊ ſi q̃dẽ rema neat vena iſto modo. tũc erit oppillatio in inteſtino iſto a mã extendẽte ipm ⁊ corpora venaruz. vnde in pte neceſſario ſentit̃ põdus ⁊ grauitas et plurimuz cũ frigiditate aſſociata ⁊ conat̃ virt⁹ educere mãm ſi ipſa fuerit groſſa aut fex addit̃ grauitas grauita ti. i. dolor grauatiuus dolori grauatiuo. incitat̃ eñ inteſtinũ ad expellẽdũ ⁊ fugiendũ rem nociuã. ſed cũ nõ poſſit ſufficienter applicari pſeuerat neceſſi tas impulſionis xtute obtinente expellitur inteſti nũ ⁊ euertit̃ cum nocumẽto magno. Et qr expulſiua fuit fex poſt euerſionẽ inteſtini ⁊ remanſit eius tu mor ⁊ extẽſio. iõ etiã cũ grauitate nõ fere minori re intromittit̃ q̃ fuit expulſum. ❡At xͦo color ⁊ ſubſtã tia carnoſitati fere ↄſimilis ↄſequunt̃ pñtiaz melici ſanguinis ibidẽ exñtis. neqꝫ eñ ibi eſt fruſtuz car nis niſi ſilit: dinarie mõ dicto. ❡Si aũt mãe pdicte in inteſtino ſtarẽt repñtantes ipſi⁹ corpulẽtã vt̃ ſub ſtãtiã. tũc ſi ibi eſſet mã calida ſanguinea ſentiretur grauitas pulſatio tẽſio magna rubedo coloris. Si aũt mã eſſet ex cholera ⁊ ſanguine mixta pdictis ſi gnis cõplicaret̃ punctio mordicatio ⁊ inflãmatio et corroſio. ❡Si xͦo ſanguis eſſet ſtati ↄiunctus ⁊ cõ mixtus mollities in parte pciperet̃ cũ colore ſubal bido frigiditate pcepta abſqꝫ pũctione ⁊ mordica tione ⁊ loc⁹ q̃ſi ſemp humiditate rorida madefact⁹ pciperet̃. plurimuz tñ apata in his locis fiũt ſolida ſatis a ſanguie cũ melãchol ia pm xto puenictia ma gis q̃ a ſtare. Et talia apata calida apta ſaniari cõ dilomata noiata: lꝫ mala ſint ⁊ verẽda. tñ ſuſpecio ra magis ſunt apata in illis locis euenictia a ſagui ne melico acuto apto magis corrũpi q̃ ſaniari. ⁊ ſi iſta ſunt vehementiſſimi timoris. apta eñ ſunt trãſi re in cancrenã eſtiomenũ ⁊ aſchachilon: ⁊ maxie vi deo in hoc viro diſpões iſtas vel ipſarũ aliq̃s ↄſe cutiuas: ⁊ pprie ſi tumor iſte vt apa l inteſtino diu pſeuerabit abſqꝫ ſaniatione ipſius. ❡Poſt hoc aũt

pdictis ſupaddendũ eſt q̄ necdũ accñtia oia predi cta apta ſunt augmẽtari ab vltimo accñte qd̃ pue nit ex nocumẽto inteſtini hui⁹ qd̃ eſt imoderata emor roſagia ſanguis puri ⁊ clari q̃ indubitãter emanat ab arterijs. Propri⁹ eñ color ſanguis venarũ eſt ru bedo cũ opacitate groſſitudie ſubſtantie ⁊ remiſſio ri caliditate ipſi⁹. ſicut ppria ſigna ſanguinis arte rialis ſunt claritas eius ſubſtãtia tenuis ⁊ ſpumoſi tas cũ itẽſa caliditate ipſi⁹ exñtis. ❡Cũ ḡ inteſti nũ naturalr̃ debile ſit neceſſario ↄgregant̃ ibidẽ ſu pfluitates ⁊ ipm eſt paratũ recipe eas: qr infimũ eſt ⁊ adhuc quia ipſum eſt via exitus ſuperfluitatum ⁊ tertio: quia eſt via receptionis ipãrũ a toto corpe. ppter venas emorroidales. ⁊ q̃rto: qr mẽbrũ ẽ mul te ſenſibilitatis. ⁊ q̃nto: qr mãe i ipo recepte difficul ter ſunt euacuabiles: qr frigide ⁊ groſſe multũ. iõ nõ eſt mirabile ſi ſubſtãtia hui⁹ inteſtini remanet ſemp tumẽs ſiue tumor ſit oppillatiu⁹ ſiue apoſtemoſus vt ẽ viſibil⁹. Qd̃ aũt ſupma ſanguis eũone debilitet̃ totũ corp⁹ oñdit ſenſus. ḡ lõge magis debilitat̃ cor epar ⁊ reliqua mẽbra principalia ab exitu ſanguis arterialis q̃ venalis. Hec eſt ſumma qua vere co gnoſcuntur egritudines huius viri.

Ex quibus oibus ↄcludit̃ pzio q̄ pnci palis egritudo vel accñs ad qd̃ intendẽdũ eſt in cura hui⁹ viri eſt fluxus ſangui nis imoderat⁹: ſine cui⁹ curatione ipoſſibile eſt virũ iſtũ vnq̃ reduci ad ſanitatẽ. imo neceſſario pcitaſ bit̃ ſiue p reſolõnẽ imoderatã: ſiue ppter ſcqlã exm parutis ⁊ aſcitis ad pdictũ fluxũ. ❡Seq̃tur 2° q̄ ca nõ opportun⁹ ẽ intẽdere ad curã tumoris vel apa tõis inteſtini ſine quoꝝ curatiõe fruſtra laborabit induſtria phicalis. ❡Seq̃t̃ 3° q̄ neceſſariũ ẽ rectifi care ſtõm ei⁹ ⁊ epar pncipali⁹ intendendo ei q̃ epa ti: lꝫ enim epatis diſpõ periculoſior ſit q̃ ſtomachi: qr tñ ipſa dependet a mala diſpoſitione ſtomachi: non econtra. ideo intendendum eſt ad remouendũ malam complexionem facientẽ in ipſo pulſationem fortem. ❡Sequitur quarto qd̃ rectificatione facta predictorum quatuor facile rectificabitur nocumẽ tum cerebri: et corruptio in ſenſu auditus que eſt ſo nitus vel tinnitus.

❡De regimine dictarum diſpoſitionum per ſex res non naturales. Cap. ij.

Ex quibus oibus ↄcludit̃ q̄ ſol licitus eſſe debet in ſui curatione: res nõ naturales debent approximari ſibi cum intentione ⁊ effe ctu infrigidãdi ⁊ mediocriter exiccãdi ↄfrangantur oia cibaria cum decoctione burſe pa ſtoris. ſed precioſior omni medicina mundi eſt por tulaca cum aqua ſemp ſua cibaria coquantur. et ſi aqua ſublimationis portulace in potu ſuo ſemp mi ſceretur optimum eſſet ei. conueniret etiaz aqua ro ſarum burſe paſtoris ⁊ cuſcute. ❡Et placerent mi hi cibaria omnia aceto agreſta vel ſucco arancioꝝ condita et q̄ fierent ei ſapores cuz vino de ribes vel creſpino delectabili facto cum zuccaro bonum eſſet opus. ⁊ ſic de alijs. ❡Et vinum ſuum dꝫ aliqualiter in ſubſtãtia groſſitudini attinere. ⁊ erit ſapore dulce

aut vinum

aut vinum odore ſuaue: cui ſemper aliqđ medicina le eſt cōmiſcendū. ſicut aq̄ portulace aut aq̄ florum ſalicis aut aq̄ ſublimationis criſomillo℞ que tria in hac diſpōne mirabilia efficiūt iuuamēta. ⁊ ſi abomi narent talia: tūc frangat vinū cū aqua calidis cum qua etiam pht coqui cibi eius. ⁊ ſic de aliis.

De cura per medicinalia. Cap. iij.

Ex regimine aūt diſpoſitionū huius viri per medicinalia hunc ordinem obſerua bo. Primo enim ſcribā ea que mihi vi debuntur vtiliora in cura fluxus immo derati ſanguinis ab inteſtino ꝓuenien tis. Scdo ꝑncipaliṫ tangā ea que videtur mihi cō grua ad curā ipſius aꝑatis vel tumorum ⁊ dolorū eius. Tertio principaliṫ deſcribā ea que mihi vidē tur neceſſaria pro diſpoſitione ſtomachi ei⁹ ⁊ epatis ſimul. Quarto principaliter deſcribā ea que pul ſui cordis ⁊ eius male cōplexioni conuenientia vidē tur. Quinto aliqua percurram remedia cerebū confortantia. Sexto ⁊ vltimo tinnitui afferam re media quedam.

Pro executione itaq̄ primi quinq̄ deſcribā remedia. Quo℞ primū eſt. ℞. pillu℞ de bdelio deſcriptiōe Raſis 9° Almāſ. ȝ. ij. karabe ſpodij ematitis coral lo℞ ru. añ. ℈. ß. formēt pillule cū ſucco burſe paſto ris de ol. ȝ. vij. de qb⁹ hic vir accipiat per horā ante prandiū ⁊ añ cenā ſemp duas. in nocte ꝟo per. vij. horas poſt cenā accipiat ex eis. iij. vel q̄tuor. Se cundū ꝑncipale eſt hoc. ℞. ſumach ſe. plātaginis ſe minis porri torrefacti: acatie coriādri añ. ℈. j. kara be ematitis añ. ȝ. j. puluerizent oīa per ſe ſubtiliſſi me. deinde commiſceant ⁊ incorporentur cum lib. ß. zuccari al. vſq̄ ad glutinoſitatem decocti cū aq̄ por tulace: ⁊ fiat confectio in rotul. iij. ȝ. de quibus vna ſemper ante cibum accipiatur. Tertiū principa le eſt hoc. ℞. olei de mirto: olei de maſtice añ. ȝ. j. tro ciſcorum de karabe glutinis carte pulueris oſſium dactylorum combuſtorum ſpodij ſang. dra. ematis tis. añ. ȝ. j. cere. q. ſ. fiat vnguentū molle. ⁊ ex eo actu frigido vel tepido vngat tota pars alchatin ⁊ circu lus ani. 4m ꝑncipale inſtrm ad hoc eſt puluis iſte ℞. gallarum cupreſſi. gallarum quercus perforata rum añ. ȝ. ß. ſanguinis dra. mumie: dragaganti. gū mi arabici torrefactorum. añ. ȝ. j pulueris gypſi ad pondus oium pulnerizentur oīa per ſe: ⁊ diligenter cōquaſſentur. de hoc igitur puluere totū inteſtinū ſupꝑpulueriżetur qñ in aſſellando emittitur. Eſt eñ remediū qđ nunq̄ decepit intercipiēdo fluxum ſan guinis immoderatū quod nō ꝑtelaui diebus mēſ bis alicui. Vltimū remediū pmo ꝑncipali eſt hoc. ℞. olei de criſomillis. ȝ. iij. olei de maſtice. ȝ. j. olei om fancini. lib. ß. acatie gummi arabici dragagāti glu tinis piſciū lōgo tpe diſſolutoꝶ ⁊ cōtritoꝶ cū predic tis oleis añ. ȝ. j. ß. infundat in predictis fruſtū cotī ⁊ quaſi ſemp ſup ſiteri teneatur actu frigidū vel te pidum. ſpero q̄ per hoc fluxus intercipietur.

Pro his ꝟo que oppoꝛtuna ſunt ꝑ 2° ꝑnci pali. ſ. ꝑ cura aꝑatis ita ꝓcedat. ſi eñ medico ꝑ applicationē predictorū videbit aꝑa minorari ⁊ reſolui. qr talia remedia abſcīdūt māſ aliunde fluentes: ⁊ nō euacuant a reſolōne ſubtili. ideo cū ipſis aliquāto tpe ꝓcedendū eſſet. Si autē ꝑcipet ex ꝑdictis iuuamentū leue aut fere nullum. tūc procedat hoc inſtro triplici. Primū eſt hoc. ℞. olei de criſomillis. ȝ. ij. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ȝ. j. ſtoracis liq̄de. ȝ. iiij. butyri recētis abſq̄ ſale. pin guedinis anat. añ. ȝ. j. amili. ȝ. vij. ceruſe. ȝij. ß. pul uerizent oīa ⁊ multo tpe ꝯterant: ⁊ fiat linimētū: et ex eo actu tepido cū euertit inteſtinū diligēter inun gat quotiens aſſellat: ⁊ videbit iuuamētū bonum. 2m ꝟo huic appropriatū eſt. ℞. maluaꝶ recētiū fenugreci granoꝶ ſiſami ſeminis lini. añ. lib. ß. bul liant oīa vſq̄ ad coꝶ fere diſſolutionē. deinde colē tur ab ea ⁊ incorporent farine ſiliginis croci ȝ. j. olei de criſomillis onfancini amigdalaꝶ dulcū añ. ȝ. j. opij corticū mādragore añ. ȝ. ß. fiat ēplaſtrū ſup quo actu calido ſedeat patiēs cū fiteri ⁊ de eo etiā emplaſtret ſiteri ⁊ ptes natiū ⁊ alchatin. et eſt remediū excellēs. Si aūt per predicta nō ꝯuenienter reſolueret apoſtema neq̄ ſedaret dolor. tūc fiat en catiſma tale. ℞. olei oliuaꝶ recētis vni⁹ anni qđ eſt magis mitigatiuū: q̄uis antiquū ſit magis reſolu bile q̄ ipſum. 6° de ingenio ſanitatis. lib. x. ſape vel vini cocti aut ſaltē vini valde dulcis: ⁊ ꝓprie nigri li bras. xxv. croci. ȝ. j. ß. bdelij mollis et ſubalbidi. ȝ. j. bulliant oīa ſiſ vſq̄ ad diſſolutionē: ⁊ ſedeat poſt in ea infuſus vſq̄ ad inguina quater in die tepefacta vel ſaltem leuiter calida. ⁊ ſpero q̄ diuino auxilio ſe dabit dolor ⁊ euacuabit apoſtema.

Vt autē ſubſidiū afferat ſtomacho qđ fuit tertiū ꝑncipale eidē trib⁹ inſtrīs vi dēt mihi ſubuenīēdū eſſe. Primū itaq̄ ipſoꝶ eſt hoc. ℞. miue citonioꝶ muſcatee aromatice. ȝ. j. mel lis roſati: ⁊ ꝓpe facti cū folijs. ȝ. j. aque eupatorij ⁊ abſinthij añ. ȝ. j. ß. miſce. Et ſi abominaret ſy. tūc ℞. aque eupatorij ⁊ abſinthij añ. ȝ. ij. vini citonioꝶ ȝ. j. miſce. ⁊ ſtāte fluxu ſanguinis abſcīdat aq̄ eupa torij: ⁊ loco eius apponat aq̄ portulace vel cuſcute ⁊ quodlibet corū aſſumat tepidum vel leuiter calidū in aurora ⁊ tardet cibus ad minus horis quatuor. Cū ergo acceptum erit digeſtiuum toties q̄ ap pareat vrina in ſubſtātia ⁊c. tūc erit opus ſibi eua cuādi ſignis euacuatōis māeq̄ a nā facte vel ſēde apparētib⁹: ſtatī eſt euacuādā mā. ſummope dico ſemp abſtinēdū eſſe ab ol farmaco forti ⁊ nō recedē dū a māna vel caſſia cū emulſiōe tamarindo℞. aut ſaltē exhiberi deberet de eluario de pſilio cū medici na cōpreſſiua dicta qualis eſſet decoctio balauſtia rū cū radicib⁹ volubilis minoris vt aq̄ predicte. ȝ. ij. ß. medulle caſſieſi. ⁊ pulpe tamarin. añ. ȝ. ij. man ne. ȝ. v. miſce. ⁊ detur in aurora. 2m ꝟo huic intētioni ſubieruiens eſt hoc. ℞. zuccari albiſſimi lib. ß. pulue ris corticū citri: menthe: lābruſce. añ. ȝ. j. ſpodij: gū mi arabici: dragagāti acatie: maſticis. añ. ℈. ij. ma cis cinamomi croci añ. ℈. ß. coquat zuccarū cū aq̄ menthe ⁊ fiat cōfectio. de qua parum añ prādium ⁊ añ cenā: ⁊ poſt ipā imediate accipiat quātitatē dua rū vel triū. ȝ. Cū minori aūt neceſſitate dicēdum q̄ eque bñ ꝯueniret ei citri carnoſitas cū zuccaro folię

do condita ꝛ nō ſyrupizata. ℂ3m p̄ncipale ad hoc ē. ℞. laudani puriſſimi. ℥.ß. reſine clare. ℥.j. ſtoracis calamite. ʒ.vj. corallorꝫ ru. ſpodij ſumach: granorꝫ mirti an̄. ʒ.ß. macis: ʒ.j.ß. colofonie picis naualis. an̄. ʒ.j. coquaꝛ cum. ʒ.iiij. cere ꝛ fiat cerotum ſcutale bene glutinoſum quod leuiter aſpergatur puluere menthe: ꝛ calidum applicetꝛ ſtomacho. ſi bn̄ conſideras hec remedia efficacia ſunt ad ſubueniendū ſtomacho ꝛ ēpati ꝛ nocumētis eorum. Et tu diſcurre per eorum virtutes.

Pro quarto p̄o p̄ncipali tria videntur mihi ſufficiēter pulſui cordis ꝛ eiuſdē male cōplexiōi cōtrariari poſſe. ℂQuorum p̄mū eſt hoc. ℞. macis: florꝫ boraginis ꝛ bugloſſe. an̄. ʒ.j. croci. ʒ.ß. ſpodij: oſſium de corde cerui: corallorꝫ amborū roſarum ana. ℈.ij. hyacinti ſmaragdi ſaphiri an̄. ℈.j. margaritarꝫ. ʒ.j. puluerizentur oīa per ſe ſubtilr̄. deinde ponantꝛ in ſacculo q̄drato ꝛ applicetur cordi: ꝛ ſemꝑ aſſiſtat ibi. ℂ2m p̄o ſpāle remediū eſt hoc. ℞. aque bugloſſe. ℥.ij. pulueris ſmaragdi foliorum auri commixtorꝫ an̄. ℈.iiij. vini aromatici. ℥.ß. ꝯquaſſentꝛ oīa ꝛ tepidū hoc bibatꝛ in aurora ꝛ videbitꝛ mirabile. ℂ3m ſpāle remediū ad hoc qđ etiā cerebro cōfert eſt tale. ℞. ligni aloes ſtoracis calamite zedoarie karabe. an̄. ʒ.j. ambre. ℈.j. muſci electi gra. viij. roſarum cōſtrictarum. ʒ.j. corallorū. ſe. baſiliconis: maiorane. ana. ʒ.ij. macis. ʒ.iij. puluerizentur omnia ſubtiliter per ſe. deinde ſimul conquaſſentur ꝛ ligentur in ſindone retorta: et quaſi ſemper odoretur.

Pro quinto p̄o p̄ncipali remedia ꝯferibantꝛ debilitati cerebri ſubuenientia potēter. ℂPrimū itaqꝫ eorꝫ eſt hoc. ℞. metridati electi auree alexādrine ana. ℈.j. ambre oriētalis. ℈.ß. bibatꝛ in ſeptimana bis ꝑ tres horas poſt cenā cū. ℥.j. vini āntiq̄ ſubtilis ꝛ aromatici. ℂ2m p̄o ſeruiēs huic diſpōni eſt hoc. ℞. florꝫ roſmarini aſſari. an̄. ℈.j. ligni al'. ʒ.j. ambre. ʒ.ß. gariofilorꝫ. ʒ.ij. fiat oīm per ſe puluis ſubtilis. deinde diligēter cōmiſceātur. de hoc igitꝛ puluere q̄n vadit ad lectū ꝑ ra capitis eius puluerizetꝛ a coronali cōmiſſura per ſpatiū quatuor digitorꝫ aſcendēdo ad ſummitatē capitis. ꝛ eſt remediū vtile multū in releuādo cerebrū a debilitate ꝓueniēte a mala complxōne frigida ꝛ humida eiꝰ ꝛ a multitudine vaporꝫ in eo ꝯgregatorꝫ.

In ſubleuatione p̄o corruptiōis auditꝰ qđ erat fertū p̄ncipale accidens duo ſolēnia remedia ponā ℂPrimum eſt hoc: vt accipiatur tabula arboris cupreſſi calefiat ſolēniter. ꝛ ſemper ante cibationē mane ꝛ ſero appodietꝛ ei auris ꝛ totū tēpus ptis patiētis. ꝛ ſi ambe aures moleſtarentꝛ ambabꝰ partibꝰ tabula iſta viſqueque ad tepiditatem ꝑueniat appodietꝛ. ꝛ ita fiat ꝯtinuis diebꝰ vſqꝫ ad ꝯſumptionē ventoſitatis que ſonitū efficit. ℂScio autē ego ꝙ ſuccꝰ origani tepidus inſtillatus auribus pluribus vicibus in die tollit oēm ſonitū a ventoſitatibꝰ ꝛ a mala cōplexione frigida ꝛ humida materiali ꝓuenientem que ſolet egros inquietare ꝛ a naturali dormitione ꝓhibere ad laudē dei ꝛc.

Conſilium.171. De apoſtemate condilomate vel ficu in circulo ani.

Egritudo dn̄i Luce de Medio non dꝫ vocari emorrois niſi accipiantur emorroides valde cōiter pro omni diſpōne iano per quam exit aut aptus eſt exire ſanguis. ſed hec egritudo eſt apoſtema in fiteri .i. in circulo ani: ꝛ eſt ꝓprie de gn̄e condilomatū aut ficuū ani. Eſt em̄ apoſtema eueniens extra circulum fiteri magnū extra pendēs a ſanguine cū flegmate admixto factum: ꝛ eſt res ſuſpicāda ſatis. Si em̄ perueniret ad ſanieꝫ fortaſſe eſſet cauſa corrumpendi inteſtinū. Si autē materia a calore extraneo corrūperetur: valde facile terminaret in cancrenaꝫ aut eſthiomenū. Et ſi corruptio intrinſecus in inteſtino profundaretur: valde de facile fieret ibi fiſtula. Addevero ꝙ ſi flegma ſanguini commixtū ab extraneo calore acquireret ſalſedinē valde facile poſſet eē cauſa immoderate apertionis emorroidarū: ꝓpt̄ quod ſequeretur emorroſagia non parum timēda. Et hoc fortaſſe vltimum eſt valde rationale qꝛ in mēbris illis ſuſpicādū eſt eſſe debilitatē a generatione vel ab hereditate ꝯtrāctā que omnia adhuc verēda ſunt. vel quodlibet ipſorꝫ propter permutationē etatis de ꝯſiſtentia ad p̄māſenium que neceſſario accidit ꝛ debilitatem ſibi aſſociat. vt legitur prima primi. cap̄. de etatibus. Experientia enim nota eſt.

Propter quod huic diſpoſitiōi videtꝛ mihi eſſe prouidēdū quinqꝫ remedijs: vt nunc ſequitur. ℂPrimū itaqꝫ inſtrumentū eſt vt iſte generoſus vir abſtineat a cibis omnibꝰ magne caliditatis inflammationis ꝛ acuitatis: vt ſunt cibi ſalſi multis aromatibus frequenter conditi. Itē raphanus: eruca: porrum: cepe: alleum: ſinapis: ꝛ ſimilia. Et effugiat etiam vehementer frigida ingroſſatiua inuiſcatiua cibaria. vt piſces: paſtilia: cutes: et neruos animaliū. Utatꝛ vino ſubrubeo vel albo nō multum pōtico. ſed ad dulcedinem mediocriter inclinato. In alijs autem regat ſe vt libet. ℂ2m principale eſt: vt vir iſte faciat ſibi fieri modicam flobotomiam de ſaphena dextri pedis ſuperius ꝓpe cauillaꝫ poſita: per quā educatur ſanguinis. ℥. ad minus. iiij. ad minorationē materierū efficiēdā. ꝓpter ea qꝛ dubitatur de putrefactione illorū in loco: quia raro multe materie perſiſtunt in locis in quibus reperitur innati caloris debilitas quin ipſe mutentur in putrefactionē: quia nō poſſunt ꝯuenienter digeri reſolui vel cōſumi. ſed in talibus locis materie ſemper q̄ſi multiplicantꝛ ꝓpter ſitum earū ꝛ ordinē a natura poſitum. quare ꝛc. ℂ3m p̄ncipale eſt vt vir iſte vtatꝛ ſcoria ferri ꝑparata que deſcribitꝛ 9° Almanſ. ex qua cōfectio triferā huic egritudini iuuatiuā per hunc modū. ℞. ſcorie ferri ꝑparate ſm̄ doctrinaꝫ in eodem loco repertā. cap̄. de ꝯfortātibꝰ ſtomachū. ℥. ij. caruiū mirabo. Idorꝫ ꝛ chebulorū an̄. ℥.j. ſe. porri torrefacti. ʒ.ij. cimini ani. dulcis. an̄. ʒ.j. bdelij ſubrubei. ʒ.ij.ß. macis cinamomi an̄. ℈.iiij. diagagāti gū

ni arabici torrefacti añ. ʒ. iiij. zuc. al. li. ß. mellis roſ. facti cū roſis. ℥. iiij. Infūdant gūme mirabo. & bdellij in aqua criſomillor: vel ſucco eorū p quattuor dies. Deinde vltimate ꝯterant & incorporent: demū coquātur cū zuccaro diſſoluto & coque totū cū aqua roſ. muſcata & prope infrigidationē eorū addant pulueres: & fiat eleuariū quo vtat̃ ol fine ſex dierū accipiendo coclear vnuz in aurora: & tardet poſt cibū horis ad minus. v. eſt enī medicamen optimū vt videbit. ¶ Quartū pncipale eſt vt vir iſte vtat̃ hoc linimēto ſm hunc modū facto. ℞. olei onfancini. ℥. iij. bdellij mollis & ſubalbidi. ℥. ß. ſquame ferri preparate. ʒ. j. ameos ſe. leuiſti. cimini añ. ℈. j terant̃ oia diu i mortario. ¶ Ultimū principale eſt vt vtat̃ hoc vnguēto ſm hūc modū facto. ℞. olei de criſomillis. ℥. iij. ſtoracis liqde. ʒ. ij. bdellij ſubru. ʒ. iij. vitellos ouorū in igne aſſatorū & in duritiē ꝯuerſorū numero quattuor ſcorie ferri pparate thuris ſandarace ſarcocolle nutrite añ. ʒ. j. ß. muſci elci. gra. iij. terant̃ oia ſil' longo tpe. pus tñ ſubtilis ſiue puluerizata p ſe. deinde cū ſufficiēti quantitate amili de ordeo inſpiſſent̃ & fiat hoc vnguētū in mortario plūbeo cū ſuo piſtello. Et modus applicatiōis horū localiū eſt vt mane meridie & cū vadit ad dormitū p vnā ſeptimanā ꝯpletā inūgat ſibi patiētē locū intus & extra cum linimēto aut hoc vnguēto ſcripto. deide p duos dies abluat mēbra illa cuz aqua tepida in qua fabri multo tpe extinxerūt ferramēta. Poſt iſtos ſo duos dies inungat oia pdicta loca int' & extra cū vnguēto vltimo deſcripto. & ſemp diligēter tueant̃ loca cum magno fruſto coti pdicto linimēto diligēter vncti: & ſimilr ex hoc vnguēto. Sic enī canonice pcedendū eſt in materieb' ſua groſſitudine & viſcoſitate difficulter eradicabilibus vt de mollificāte & leuiter reſoluēte & exiccāte mās trāſitus fiat de eo qđ debilius eſt ad ea q̃ fortioris ſunt potētie in leniēdo reſoluēdo & exiccādo. al'r enī materie aut ꝯuertant̃ in durities incurabiles: vt ſunt emorroides attrite vel verucales in pdictis locis ſepe ꝯtingētes vel nō raro materie tales corrūpunt̃ & in fiſtulas vlceroſas & cācrenas pmutant̃. hi ſunt ſermōes colligēdi quarta pmi. cp. 25°. de induratiōe apatū durorū. & tertia quarti tracta. ſcđo cap. de cura ſephiros. & 13° terapētice. cap. de cura apatis ſclirotici. & 13° Cōtinētis p magnū pceſſum. pino caplo vbi dicit incipiēdo ſclicos &c. Hec ſunt ingenia huic viro ad eius curationem neceſſaria: que ſi cum modo applicuerit opitulante deo ſanitatem recuperabit &c.

Conſilium. 172. De apate in fiteri qđ dicit̃ ficus.

Iſte iuuenis honofrius in circulo fiteri hz vnū apa extrinſecus pēdēs de genere eorū q a ſapientibus noiant̃ ficus. Et iaz qdē hoc apa deductū eſt ad ſtatuz in quo acq̃ſiuit fixionē cū duritie et ſoliditate eius. et adhuc pp̄ter debilitatē partis circūſtātis ſupuenit et apa aliud verſus ſiniſtrū latus: qđ ſatis durū eſt et veruce ſile. eo q2 factū eſt a ſanguine melico valde groſſo. Et ſi iſtud apoſtema tēdat ad corruptionem ſicut iam aliqua ſigna pſentia oſtendunt corruptionis eius inductiua et maxime in parte pfunda que multum corruptioni parata eſt: q2 multuz humida et in loco infimo poſita & materierum fetidarum receptiua & retētiua. propter hoc iam apparet ipſum difficulter euadere poſſe fiſtulam in inteſtino recto interiuſq penetratiuam. quare res eius non ſine magno timore iudicanda eſt.

Procedat̃ igit̃ in cura ſm q nūc ſequit̃. ¶ Primo itaq abſtineat ab omnibus cibis & potibus melancholicum ſanguinē et melancholiam multiplicātibus vt legumina omnia elixa et proprie fabe et lentes que tangere nō debet. Cicera vero rubea et alba & faſcolos raro comedere poteſt: cum oleo tamen condita. Caueat tamē a multo vſu aceti caulium carnium et piſcium ſalſorum: et antiquarum carnium etiam recentium. Et fugiat etiam vſuz cepe allei porrorum & paſtiliū ciborum & proprie azimorum. ¶ Potus autez eius ſit vinum album & mediocre aut rubeum valde clarum ſuaue & dulce vina vero rubea groſſa contribata pontica & acria omnino vitare debet. ¶ De rebus vero medicinalibus pcedat iſto modo. vltima die preſentis februarij faciat ſibi fieri flobotomiam de ſaluatella ſiniſtre manus poſita inter anularem et auricularem digitum de qua extrahantur. ℥. v. ſanguinis: et ab hora. xx. vſq ad. xxij. infundendo prius manum in aquam calidam. ¶ Sequēti die in aurora accipiat hoc electuarium cum cyatho. j. aq̃ lactis caprini aut alterius & tardet cibum horis ad minus. v. ℞. electuarij dyaſene: electuarij de pſilio añ. ʒ. iij. miſce. ¶ Sequenti vero die incipiat inungere inteſtinum fiteri interius cum candela vel pēna: et hoc quattuor vicibus in die cum hoc oleo calido. ℞. arthanite artetice ſerpentarie ana. ℈. j. paucedani philipendule ana. ʒ. j. ß. aluminis iameni. ʒ. ſ. olei de criſomillis. ℥. ij. cere quantū ſufficit. fiat vnguentum bene tenax cum. ℥. j. reſine. ¶ Iterū quarto extendat de hoc vnguēto ſolidiori immediate ſuprascripto ſuper panno rotundo vel corio molli ad quantitatem vnius groſſi formato et apponat ipm ſuper apoſtemate quod eſt in parte ſiniſtra elongatum a circulo ani. ℞. emplaſtri apoſtolicōis. ℥. ß. calcanti combuſti thuris colofonie auripigmenti ana. ℈. j. incorporentur ſimul in mortario vſq ad viſcoſitatem cum modico laudani mollis. ¶ Iterum q̃nto accipiat de altero vnguento molliori immediate ſuprascripto & cum pēna vel altero inſtrumēto quater in die liniat appendiculum apoſtematis quod eſt in circulo et totam ſubſtantiā eius. & ſi ex tali inūctione in ſcđo aut tertio die ſuperueniat ſibi eſcara cum dolore & mordicatione. tunc inungat ipſam cū oleo amigdalarū tepido pluries in die. ¶ Ultimo vo recordet̃ oi q̃nq dierū parū añ cenā aſſumere vnam ſcartutiū de pulueribus cū medio ſcutellino de brodio vel vino calefacto. & cū hec oia fecerit per totum mēſem martij aut vſq ad ſeptimuz eius oporteret q ipſe de nouo videret̃ vt cognoſceret̃ ſi apata permutabunt̃ ad ſanationē aut ad reſolutionē vel cōuerſionē in fiſtulā. tunc enī oporte et eidē ſublimia

ribus ſubuenire remedijs. Ad laudē dei oīpotētis.
¶ Itē pro eodē. ℞.eluarij de epithimo de ſebeſten. añ.ʒ.j.miſce.& totū ſumat añ cenā imediate. ¶ De cūdo. ℞.ſcorie ferri pparate.℥.ß.gal.cypſſi galla.pforata.ematitis karabe hypoquiſtidos ana.ʒ.ij.olei de criſomilī.℥.iij.cere ru.q.ſ.& fiat vnguentū molle qđ poſtea bulliat in.℥.iij.ſucci citonioꝝ vſq ad cōſumptionē ſucci.& ex eo inūgat̄ fiteri ad exiccādū & ſtringēdū emoroidas. ¶ Digeſtiuū.℞.ſy.de corticibus citri.℥.j.aq̄ bugloſ.℥.ij.aq̄ acetoſe.℥.ſ.miſce. ¶ ℞.eluarij de epithimo.ʒ.v.ſumat cū vino in mane. ¶ ℞.confectionis triaſandaloꝝ.℥.ij.& de ea ſumat ante cenam & ante prandium.

De egritudinibus renū conſilia ſequuntur.

Conſiliū.173.

De q̄druplici mala diſpōne.vꝫ. ¶ De mala cōplexione frigida & humida renū cuꝫ materia. ¶ De oppilatione forti in renibus ab eadē materia flegmatica pueniente. ¶ De mala complexione frigida et humida ſtomachi cum materia.
¶ De plenitudine cerebri a mā frida & hūida in eo.

Iste iuuenis parmēſis quadruplici laborat diſpoſitiōe. ¶ Prima eſt egritudo frigida & humida renū ipſi9 prouenieēs a multa materia flegmatica cū pauca cholica ꝯmixta adinuicē imerſa in venis circūſtātib9 renibus & in ſubſtantia eoꝝ. ¶ Scđa eſt egritudo ꝯpōnalis & eſt oppilatio fortis in p̄dictis renibus ab eadē materia pueniēs que cū lōgo tpe ibi pmāſerit putrefacta eſt in venis & hec eſt cā q̄re mingit vrinas q̄ſq ſanioſas: cuius etiā materie pars nōnulla ꝯuerſa eſt in harenas et in lapillos in renibus exiſtentes qđ pſuaderi videt̄ ex fixione doloris ibidē exiſtētis ac ſi clauus eſſet in fixus. ¶ Tertia vero pncipalis diſpō eius eſt mala cōplexio in ſtomacho ſuo que ab eadē cā puenit. q̄ nō minus augmētū facit in egritudinibus p̄dictis q̄ ipſoꝝ renū faciat diſpō. Nam ppter illā generantur per viā indigōnis flāta q̄ multiplicata augmentant renū egritudines iā dictas. ¶ Quarta v̄o diſpoſitio eius eſt cerebri & toti9 capitis plenitudo multa a materia p̄dicta: ppter quā grauitatē ſentit in capite & catarrizantes materie multe ad inferiora deſcendunt. Hec in ſumma eſt huius iuuenculi diſpoſitio quadruplex ita congregata.

Itaq pro regimine p̄dictaꝝ diſpōnū iuuenculus iſte abſtineat a cibis & potibus frigidis groſſis & viſcoſis egritudines predictas et materialē cām eaꝝ multiplicātibus velut olera frigida vt lactuca ſpinachia dicta que nunq̄ ſimplicia comedant̄.immo ſemp cuꝫ feniculo petroſelino ſerpillo & rebus calidis condita. ſimiliter euitet piſcium multitudineꝫ & paſtiles & lacticinios cibos q̄bus nullo mō vtat̄. ¶ Fugiat etiā caſei multitudinem & maxime mollis & viſcoſi ad quem cōſuetudo eſt lombardoꝝ ppter abundantiā eius apud eos. ¶ Effugiat etiā potuꝫ aque frigide ſimplicis. ¶ Et vina effugiat q̄ ſunt rubea & groſſa & viſcoſa & pontica vel acria: & preter hos cibos & potus in aliis licentiā habeat mō ſuo. ¶ Euitet etiā habitaculū frigidū & humidū terraneū & ppe flumina vel aquas ſtantes vel decurrentes: & in ſumma habitet aerē & camerā bene calidā. Et veſtes etiā habeat diligenter calefactiuas. ¶ Cibos etiā nō ingluuioſe deglutiat ſed bñ maſticatos. nec repleat ſe ciboꝝ quātitate grauāte ſtomachū. Et ſimilr̄ de potu dicēdū eſt. ¶ Exercitiū etiā ſup cibatione nō eſt ei ꝯueniēs: ſed q̄es eſt ei laudabilis magis: neq poſt cibationē ipſe dormiat: ſed interponat tpis horā ad minus vnam cum dimidia. ¶ Et in accidētibus anime nō ſit contriſtatus & anguſtioſus & iracundus. ſicut naturalis eius complexio ſatis demonſtrat.

De regimine

vero medicinali ſeptē occurrūt mihi obſeruāda que ſimul curabūt duplicē egritudinē ſcꝫ malā cōplexionē renū & diſpōnē a generatione. ¶ Primum itaq de p̄dictis eſt vt anteq̄ trāſeat vigintiſex dies p̄ntis mēſis iunij fiat ei flōmia de vena ſaphena dextri pedis circa vigeſimātertiā horā per quā educātur ſanguinis.℥.iiij. ¶ Scđm ſpāle remediū eſt qđ ſeq̄nti mane purget̄ cū.v.ʒ.electuarij de ſebeſtē & de pſilio qđ ſecū portat aſſumptis cum medio cyatho aq̄ decoctionis petroſelini calide & tardet cibuꝫ ad minus horis.v. ℞.eluarij de pſilio lib.ß. ¶ Tertiuꝫ ſpāle remediū eſt q ol die immediate ſequenti accipiat hūc potū quē cōtinuet.xv.diebus ad min9. ℞.ſyr.cōpoſiti acetoſi.℥.j.ſyr.dyacit.℥.ß.aquaꝝ mileſolis & apij añ.℥.j.ß.miſce.& in aurora bibat ipſum totū calīm & nō comedat niſi tranſeāt hore tres vel quatuor. ¶ Quartū ſpāle remediū eſt hoc ℞.aloes abluti.℥.ß.agarici pulpe colloq̄ntide bdellij añ.℈.j.℥℥.℈.ß.ſalis gēme.gra.v.fiāt pille cū ſucco apij. de q̄bus poſt aſſumptionē predicti ſy.accipiat.viij. vel.ix.in aurora faciēdo ſicut dictum eſt de liniuo poſt flōmiā accipiēdo. ¶ Et nota q ſi vēter eius nō eſſet bñ largus tpe quo aſſumit ſyrupū ſupraſcriptū de pillis p̄dictis accipere pōt vnā ol ſero añ cenam: aut ſaltē ol tertio ſero: & eis etiā vti poterit vſq ad vnū annū de eis accipiēdo vnā ol q̄nta vel ſexta die paꝝ ante cenā. ¶ Quintū ſpāle remediū eſt hoc. ℞.ſpecieꝝ eluarij de ſeminibus.ʒ.j.ß.granorū mileſolis liq̄ritie cinamomi.℥℥.aniſi fenic.añ.ʒ.ß.zuccari ſcđe coctionis.℥.iiij.cum aqua feniculi.fiat cōfectio in rotulis.ʒ.iij.de qua ſemp ante cibū oēm accipiat rotulā vnā ꝯtinuādo ipſam per totū mēſeꝫ iulij & adhuc ſi bñ ſanus eſſet. ¶ Sextū ſpāle remedium eſt hoc. ℞.olei nardini.℥.j.ß.olei de croco olei de piperibus añ.℥.ß.vnguēti aragonis.℥.j.cere albe.ʒ.iij.incorporent̄ ſimul: & fiat vnguentū molle. de quo per totū mēſem iulij ol die ter calido vngat̄ tota ſpina mane & ſero & in meridie. & ppue ſub radijs ſolis ſi eoꝝ habebit cōmoditatē. ¶ Septimū remediū ſpāle eſt hoc. ℞.ſeminū endiuie ſcariole acetoſe violaꝝ & nenufaris ana.ʒ.j.granoꝝ mileſolis.ʒ.ij.cinamomi.℥℥.gariofiloꝝ macis añ.ʒ.j.ß.oximellis cōpoſiti lib.ß.mellis roſ.colati.℥.iij.zuccari albi.℥.ij.fiat eluariū de quo iuuēculus iſte ol mane per quatuor horas añ cibū deglutiat coclear vnū incis

ptendo a medietate mẽſis iulij ⁊ cõtinuando ipſum vſq; ad medium ſeptẽbris. ⁊ per hec. vij. remedia cõuenienter poterit duas ṗmas egritudines ante premiſſas curare.

Pro tertia vero diſpõne videlicet ſtomachi ſui ṗmittẽdũ ꝙ cũ hec oĩa remedia iã predicta etiã ↄuenientia ſint ſtomacho ſuo. tñ mihi duo ṗncipalia remedia viſuȝ eſt ↄſcribenda fore. ¶ Primum itaq; qḋ eſt hoc. ℞. dyacalamẽti. ʒ. j. ß. cũ modico vini ſubtilis albi dulcis calefacti accipiat ipm per tres horas poſt cenã oĩ q̃rta die qñ vadit ad lectũ ↄtinuando ipȝ vſq; ad medium octobris. ¶ 2ᵐ vero ſpãle remediũ ẽ hoc. ℞. reſine clare. ℥. j. ß. picis naualis. ʒ. ij. colofonie. ʒ. j. ß. gallie muſ. gariofil. maſtic̃. añ. ʒ. ß. cere albe. ʒ. ij. fiat cerotũ rotũduȝ ãplitudinis vni⁹ ſpãſe ſup pãno de g̃na qḋ ſemp portare debet ſup ſtomacho per duos vel tres menſes.

Pro diſpõne vero capitis eius ↄferunt omnia iam ṗdicta remedia. ſed ad cõplementuȝ maius tria deſcribã que videntur mihi magne fore neceſſitatis ⁊ vtilitatis. ¶ Primuȝ eſt hoc. ℞. macis ʒ. ij. gariofil. maiorane folij añ. ℈. j. ligni aloes. ℈. iij. fiat omnium per ſe puluis: de quo omni ſero cũ vadit ad lectum ſuper ṗra capitis aſpergat̃ quãtitas medij corticis nucis continuãdo per totũ menſem octobris. ¶ 2ᵐ remedium ſpeciale eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ. j. ßß. ſtaphiſagrie coſti añ. ℈. ij. ȝuc. al. ʒ. ij. dragagãti gummi arabici glutinis carte añ. ʒ. ij. diſſoluãtur cũ modico aceti: ⁊ fiant pill'e ſicut auellane de q̃b⁹ omni 3ᵒ mane per duas horas maſticet vnã añ cenã vel añ prãdiũ per 3ᵃᵐ ptẽ hore expuẽdo totũ qḋ diſſoluet̃ ab ea. ¶ 3ᵐ remediũ ⁊ vltimuȝ ẽ hoc ꝙ iſte iuuenis oĩ ſeptimana ſeṫ vſq; ad mẽſeȝ octobris per duas horas añ cenã faciat ſibi apponi duas vẽtoſas ſuper ſpatulis abſq; ſcarificatione. ⁊ continuando remedia iam predicta interueniẽte clementia ſaluatoris nõ dubito ꝙ ſanus erit ad laudes eius immortales. Amẽ.

Conſilium. 174.

De doloꝛib⁹ lũboꝝ renũ ⁊ alchatin ꝑuenientibus a mala complexione frigida ⁊ humida cũ materia flegmatica mucillaginoſa ⁊ aliqualr̃ vitrea immerſa in muſculis lumbalibus interioꝛib⁹: ⁊ proprie in locis renum ⁊ alchatin.

SPectabilis et generoſus vir dñs Joannes egrotat doloꝛib⁹ ꝑueniẽtibus a mala cõplx̃one frigida ⁊ humida cum mã flegmatica mucillaginoſa: ⁊ aliq̃liter vitrea imerſa ĩ muſculis lũbalibus iterioꝛib⁹ ⁊ ꝓprie in locis renũ ⁊ alchatin. ¶ Et hec q̃dẽ mala cõplx̃o ſupintẽdit̃ q̃nq; cũ forti et veloci alteratiõe ṗdictaꝝ ptiũ: ⁊ cũ ſolutiõe cõtinuitatis extẽſiua in eis. de qua dubitandũ eſt: ne oppil̃o iſta que a predictis materieb⁹ facta eſt in ṗdictis membris ⁊ in neruis oꝛiẽtibus a nucha fiat apoſtemoſa. qḋ eſſet ſatis graue ⁊ ſuſpectũ ꝓpter cõpõneȝ ⁊ ſubſtãtiã mẽbroꝝ ṗdictoꝝ. ꝓpter qḋ ſollicite iſtãdũ eſt ad curã ṗdicte diſpõnis: que multo tpe durauerit: ne adhuc ꝓlixioꝛ ⁊ ſuſpectioꝛ fiat.

Abſtineat itaq; ṗdict⁹ vir ab vſu ciboꝝ fri. ⁊ hu. vt a bleta ſpinachia lactuca endiuia cicoꝛea. etiã a lacte ⁊ lacticinijs cibis ⁊ ab vſu multo piſciũ: ⁊ ꝓp̃ie elixoꝝ. ⁊ a paſtilibus cibis ⁊ a cutib⁹ neruis: ⁊ pãniculoſis ptib⁹ carniũ. Et caueat etiã a potu vini rubei groſſi: ⁊ a potu aque ſimplr̃: vel vino cõmixte. Et caueat etiã ab vſu piroꝝ: pomoꝝ: caſtaneaꝝ: ⁊ dactiloꝝ: ⁊ ↄſiliũ. Et caueat a decubitu lõgo ſup ſpina. Et fugiat equitationẽ: ⁊ frigus: ⁊ leuem coop̃turã ptiũ ſpine: imo bñ calam ↄſeruet ipſam. ¶ De reb⁹ medicinalib⁹. ṗmo faciat ſibi fieri omni tertio die cliſtere īfraſcriptum. ℞. folioꝝ blete ⁊ cauliuȝ añ. ɱ. j. melliloti camomi. añ. ɱ. ij. cartami polipodij añ. ɱ. ß. coquãtur ĩ lib. ꝑ. aque vſq; ad ↄſumptionẽ medietatis. deinde coletur ⁊ colature illi quatuoꝛ cyathoꝝ ſupaddant̃ infraſcripta. ſ. benedicte electuarij de baccis lauri añ. ʒ. ij. zuccari ru. caſſiefiſt. añ. ℥. ß. ſalis cõis. ʒ. v. olei d' ſiſamo ⁊ lilioꝛum al. añ. ℥. j. ß. miſce. ⁊ totum accipiatur in ſero per hoꝛam ante cenam. ¶ 2ᵐ remedium eſt hoc. ℞. pillularum fetidarum. ℈. j. pillularuȝ de ſera compoſita. ℈. ij. fiant pillule ſex vel ſeptem cũ ſucco roſ. ⁊ accipiat eas ĩ auroꝛa. poſtq; ceperit duo de cliſteribus ſupraſcriptis. ⁊ tardet poſt eas cibuȝ horis ad minus ſex. ¶ 3ᵐ remediũ eſt vt poſt aſſumptionẽ pillularuȝ ſupraſcriptaꝝ in auroꝛa accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. oximellis ↄpoſiti. ℥. j. ſyrupi de calamẽto. ℥. ß. aque feniculi apij abſinthij añ. ℥. j. calefiat totũ ⁊ accipiat̃ ſex diebus ↄtinuis. ¶ 4ᵐ remediũ eſt vt poſt aſſumptionẽ predicti ſyrupi accipiat hanc medicinã. ℞. eluarij de baccis lauri. ʒ. j. eluarij indi. ʒ. iij. ß. bibatur cũ medio cyatho vini al. ſubtilis calefacti hora ⁊ modis obſeruãdis qui ſcripti ſunt in pillulis precedẽtib⁹. ¶ 5ᵐ ſpãle remediũ eſt hoc. ℞. olei de croco: olei de rutha. añ. ℥. j. vnguenti aragonis. ℥. iij. incoꝛpoꝛent̃ ſiṁ. ⁊ de hoc oĩ mane ⁊ ſero calefacto tota ſpina diligenter inungat̃ a furcula ſpatularum vſq; ad finem ipſius ſpine. ⁊ ſuperponatur pãnus calefactus ⁊ ſuffumiget̃ cum puluere laudani. ⁊ fiat hec inunctio poſt aſſumptionem ſupraſcriptarum pillularum ſingula die.

Cũ ergo hec oĩa cõpleuerit ſi ſanat⁹ erit cõtinuet adhuc inunctioneȝ quinq; vel ſex dieb⁹ cũ aſſumptiõe duoꝝ vel triũ cliſterioꝝ de predictis. Si aũt nõ eſſet ſanat⁹: tunc faciat duo ſequẽtia remedia. ¶ Quoꝝ primum eſt hoc. vt accipiat caldariolũ vnũ ſpelte: ⁊ tantũdẽ de milio: ⁊ calefiãt iſta duo in fundo caldariole poſita ſup carbonibus ⁊ cineribus ignitis abſq; flãma. Et ponat hec oĩa ĩ ſacculo magno ſuper quo decũbat cũ tota ſpina vſq; ad tepefactionem predictoꝝ ſentinũ. tũc ergo inungat totã ſpinã a furcula ſpatulaꝝ īferi⁹ ex vnguẽto infraſcripto diligẽter calefacto: ⁊ ſuperponat pãnũ calidũ vt ṗdictũ eſt. attẽdat tñ ꝙ qñ facit inunctionẽ predictã teneat̃ tegula calefacta ſupius vt vnguẽtũ meli⁹ penetrare faciat. Unguẽti aũt predicti deſcriptio eſt hec. ℞. olei amigdalaruȝ: olei de coſto: ⁊ lilioꝝ al. añ. ℥. j. olei de euforbio. ℥. j. ß. pinguedinis vrſi ⁊ taxi añ. ℥. j. pigued'is galline. ℥. j. ß. ſerapini: ſticados: coſti: myrre: croci. añ. ℈. j. cere q̃ntum

ſufficit fiat vnguētū mediocris ſpiſſitudis: ꝛ calefa
ciāt de eo tātū q̄ſtū ſufficit pro vna vnctiōe. ¶ Ulti-
mū vero remediū ē hoc. ℞. aloes ꝑpati. ʒ. ij. ſpēꝝ b̄n-
dicte cōpletaꝝ. ʒ. j. ſerapi oppopo. pīguiſi. an̄. ℈. ß.
fiāt pille cū ſucco apij de ol. ʒ. vij. de quib' accipe po
teſt vnā ol q̄rta die paꝝ ante cenā tpib' q̄b' facit re
media predicta ol'a. Et ſi vteref eis adhuc per vnuz
mēſem lʒ eſſet cōplete ſan': eſſet ei valde ꝯueniēs et
vtile. Ad laudem ſummi olpotētis dei Amen.

Conſilium. 175.

De mala complōne calida ꝛ ſicca renuz
cū pſitia mācꝛ flegmaticaꝝ in eis ꝛ multitudie ha-
renaꝝ cū fixione doloris in ſpōdilib' renū ꝛ aliquā
do in extremitate membri genitalis ꝛ cū diſpoſitio
ne ad lapidē in eis. ¶ Diuidit. aūt cōſiliū in cap̄. 3ᵃ.

¶ De diſpōnib' p̄dictis ꝛ de ſignis ꝛ cāis eaꝝ. C. j.

Uper obtulit mihi caſus diſpō
nem: q̄ q̄dē dato q̄ nunc
nō ſit valde verēda. tñ in poſterū mi-
naſ nocumēta ſatis difficilia. Eſt eñ
notabilis vir ſer Frāciſc' de Nordis
qui moleſtaſ dolore ſpine: ꝛ ꝓpiе i lo
co ſpōdiliū ꝛ renū. cū quo q̄dē dolore ꝑſeuerat mict'
vrinaꝝ hñtiū trūbos ꝛ mucos flegmaticos multis
harenulis minutis ꝛ groſſis cōmixtos. ¶ Et lʒ ꝑ cō-
tinuā euacuationē haꝝ ſuperfluitatū corpus alle-
uieſ: tñ diſpō iſta minaſ eidē euētū lapidis ꝛ ꝯfirma
tionē ei' in renib' ſuis: ꝛ fortaſſis lapis ille genitus
eſt. lʒ ex ſignis nō appuerit ipſuz eē magnificatum.
Ois eñ vrina harenoſa ſignificat lapidē q̄ ꝯſolidaſ
aut ꝯſolidādo ꝓcedit: aut q̄ reſoluiſ. 2ᵃ ꝑmi. ſūma
vlt'a. ꝛ cap̄. 6°. ¶ Si ergo lapis appet conſolidat':
aut eſt in via vt ꝯſolideſ iā appet difficultas diſpō-
nis. ¶ Si aūt lapis ille reſoluiſ. i. cōminuiſ nō tamē
deficit q̄n magna ſit hñda ſuſpitio: eo q: iā inueniū
tur in viro iſto q̄tuor cāe: q̄rū alique ſunt neceſſario
ꝯcludētes aptitudinē ꝯfirmationis lapidis i renib'
eius. alie vero ꝓducentes ipſum ad hoc. Etenī vir iſte
lʒ a gñatione ſanguine' exiſtat: vt facile aſpicienti
ipſuz appere pōt. hʒ tñ renes cōparatiōe ad mediū
gñis notabiliꝛ calidos: ꝛ iter ſi in eo inueniſ multitu-
do flegmatis in vijs vrine abūdās: q̄d appet ex trū-
bis ꝛ petaloidib' iā ſupra tactis: ergo in iꝑo inueniſ
vtraq̄ diſpō gñationis ꝛ cōfirmatiōis noui lapidis
¶ Et p̄ma q̄dē ex pte agētis q̄d eſt calor excoquēs.
¶ 2ᵃ vero ex pte mācı que viſcoſitate ſua a calore ex-
cocta ꝯuertiſ in harenas. deīde in lapides. Et iterū
eadē mā harenulas iā inuentas in renibus ſua viſ
coſitate conglutinando adinuicē eſt cā gñatiōis la
pidis: vt dictuz eſt. ¶ 3ᵃ vero cā eſt diſpoſitiua ꝛ eſt
viaꝝ ſtrictura in eo que apparet ex naturali cōpo-
ſitione ꝛ habitudine ipſi'. ¶ Et 4ᵃ iterū eſt diſpoſi-
tiua: ꝛ eſt pinguedo reſpectu tempamenti notabiliꝛ
aucta. ſed ille cui plurimum aduenit lapis renū eſt
pinguis ꝛ hʒ vias anguſtas naturaliter vel accñta
liter. Igiſ in viro iſto inueniunſ q̄tuor cauſe ad la-
pidis generationē ꝯcurrentes. ſ. intenſa renū calidi
tas: multitudo materierum flegmaticaꝝ que ſatis
groſſe ſunt: viaꝝ anguſtia: ꝛ pinguedo notabilis: ꝛ
etiam apparet ex vnctuoſitate quadā ꝑſepe in ſup-
ficie vrinaꝝ eius emiſſa. ¶ Ampli' ꝛ hoc ſatis leui-
ter deduci pōt ex fixione doloris in locis renū. lʒ eñ
dolor ibi ꝑmanēs poſſit eſſe accñs ad preſentiā la-
pidis ꝛ harenaꝝ ꝛ multitudinē flegmatis in eis exi
ſtentiū ipſe tñ dolor non eſt leuis cā gñationis noui
lapidis: aut ꝯfirmationis inuenti in eis ſiue ſit quia
dolor debilitādo partē eſt cā attractionis materieꝝ
ad renes. eo q: dolor fortis ꝛ ꝑſeuerās acuit flegma
3° tegni. ſiue ſit q: dolor debilitādo virtutem expul
ſiuaz materias ꝯfirmari faciat in renib'. ¶ Ex quo
apparet q̄ lʒ dolor ſit accñs alicui' diſpōnis. ipe tñ
pōt eſſe cā augmentationis eiuſdē aut cōfirmatio-
nis. ¶ Q̄d aūt iterū in eo inueniaſ aptitudo gñatio-
nis lapidis in renib' oīa motiua iā adducta demon
ſtrāt. Et etiā aliq̄ñ ardor q̄n q̄ ꝑſitat' in capite mē
bri genitalis. Cū enim nō inueniaſ in eo argumen-
tuz ꝯcludēs veſice nocumēta neq̄ epatis. ꝛ iā ſit ar
dor predict' aliq̄ñ apparēs oppoꝛtunū hñt effectuz
reducere in cām ipſi' ꝓductiuā. ſed nulla videſ eſſe
cā in aliquo pn̄ali mēbro. ſ. in epate vel poris vrinali
bus: neq̄ veſica. ꝑ neceſſario ꝓuenit a nocumēto re
num. ꝯſitia tenet a ſufficienti diuiſione mēbroꝝ que
ſunt cā ardoris vrine: vt colligendum eſt 18ᵃ tertij.
tracta. 2°. ꝛ 3° cap̄. ¶ Et cōfirmaſ. q: lʒ harenoſe hy
poſtaſes ꝓuenire poſſint ex aduſtione mācrū inue-
nis. vt 2ᵃ ꝑmi. ſūma vltima. ꝛ 6° cap̄. ꝛ 3ᵃ q̄rti. tra-
ctatu 3°. cap̄. de lepra. In hoc tñ viro appet cā gña
tionis harenaꝝ in vijs ei' ex pte cāe caliditatis adu
rētis: ꝛ materiei gñationis earū in renis. Igiſ oīno
opʒ neceſſario ꝯcludere hūc ardorē ꝓuenire ab ha-
renis expulſis a renib' que ſui aſꝑitate dolorē illuz
faciūt in extremitate pudibūdi q̄d fuit deducendū.
¶ Et ex oīb' iſtis colligendo facile appet q̄ ꝛ qualis
ſit diſpō hui' nobilis viri. Eſt enim mala cōplo cali-
da ꝛ ſicca renū: cū qua ꝓpt debilitatē gñanſ flegma
tice māe in renib'. aut ſaltem aliunde ꝓpelluntur ad
eos cū multitudie harenaꝝ: ꝛ fixione doloris in ſpō
dilib' renū. ꝛ aliq̄ñ in extremitate genitalis mēbri.
¶ Ex q̄ deſcriptiōe correlarie cōcludiſ q̄ in iꝑo iam
genit' eſt lapis: aut eſt in via gñatiōis vel ꝯfirma-
tiōis ꝛ diſpoſit' eſt ad excoriationē veſice q̄ multitu
dine ꝛ magnitudine harenaꝝ ꝛ lapidis facile ſubſe
qui pōt. ¶ Ex q̄bus tandē vltimo ꝯcludiſ q̄ in eo eſt
magna neceſſitas feſtinationis ad curationem. Et
ꝓpter hoc oportet rectificare regimen eius ex parte
ſex rerum nō naturaliū. deinde explicare regimē ꝑ
medicinalia declarandum.

¶ De regimine per ſex res non naturales. Cap̄. ij.

Ro expeditione vero menſurationis ſex
rerū nō naturaliū hic ordo obſeruetur.
¶ Sit hītatio eius in ciuitate vel came-
ra hñte aſpectū orientalē: minime vero
meridionalē. ſed poti' aq̄lonarē q̄ occi-
dentalem. Et locus eius ſit a terra ꝛ ab aq̄s notabi
liter elongatus ad aliqualē ſiccitatē: ꝛ nullo mō ad
humiditatez inclinat'. Et in diebus caloris ſit ma-
gis ad frigiditatē q̄ ad caliditatē declinās. In die-
bus vero frigoris ad caliditatem leuem eleuatus. Et
de annexis aeri caueat hēre veſtes notabiliꝛ ſtringē
tes ſup ſpinā ꝛ lūbos eius. Siliꝛ euitet oēm moduz

calefaciēdi ſpinā: ⁊ ꝓpter cū freq̄nti coitu q̄ eſt res
inter alias nocibilior: quare vtat̄ ipſo adeo moraliter
vt nō expēdat materiā amplius q̄ bis in ſeptima=
na. ¶ De exercitio aūt eius euitet oēs laborioſos
motus: ⁊ ꝓpter eq̄tādi equos fortes ⁊ incōmodi inceſ
ſus: ⁊ ꝓpter poſt cibū ⁊ freq̄ntē aſcēſum mōtiū ⁊ ſca
laꝝ. Tēperamentū ṽo exercitiū peditandi aut gra
dariū equū eq̄tādi oīno ſibi ꝯueniēs eſt. Et in ſum=
ma aliqualiter exercitari mediocriter melius eſt ei q̄
ocioſam vitā agere ⁊c. ¶ Silr etiā in accīntibus anie
euitet illa q̄ velocē ⁊ fortē motū in humorib⁹ ⁊ ſpiri=
tibus efficere pñt. aie etiā accñtia triſtitiā ſuffocati=
uā ſpirituū inducētia euitāda ſunt. Neq̄ eñ circa
ꝯtinuā meditationē circa ſuā diſpōnē triſtāter age
re dꝫ adeo vt accñtia aie motū in materieb⁹ ꝑiodi=
cū efficere poſſint. ¶ Etiā ꝯueniēs eſt ei mēſura cibo
rū diminuta ſe regere magis q̄ augmentādo ciba=
ria. multoꝝ eñ ciboꝝ aſſumptio repletionē iſtā au=
gmētaret ingēter. talis eñ egritudo ex repletiōe to
tius ⁊ ꝑncipaliter renū facta eſt. ſꝫ oēs egritudines de
repletiōe ſanat euatio q̄ fit ꝑ abſtinētiā. ſcḋa aſtoꝝ.
⁊ textu ⁊ ꝯmēto 22°. Mēſura igit̄ cibatiōis ei⁹ ſit ta
lis: vt ex aſſumpto cibo nequaq̄ grauet̄ ſtomachus
ipſius. ita vt neq̄ faſtidiū abominationē nauſeā et
ſubuerſionē incurrat: ⁊ tāto magis vt nō perducat
ipm ad vomitū. Et talis etiam ſit potus mēſura: vt
fluctuationē in ſtomacho eius ⁊ rugitū non efficiat
nec in ipo natet. ⁊ ſunt ſmones Auicēne tertia pmi.
de regimine ꝑ cibū ⁊ potū. ¶ De ſomno aūt ⁊ vigilia
eius dicēdū q̄ cū egritudo eius ſit de repletiōe que
ingidet victoria ipſius ṽtutis ad eā ꝓpter digōnē
efficiendā ꝯueniēs eſt ei parūper a tēperata dormi
tione recedere magis ꝑ augmētū dormiēdi q̄ vigi
lādi. lꝫ eñ ꝑ vigiliā acq̄reret̄ innamētū exiccatiōis
magis tñ eſſet nocumētū eaꝝ impediēdo ꝯueniētē
digōnē eaꝝ q̄ ꝑ viā conſumptionis a vigilia facte.
¶ In figura tñ dormitionis eius ita ſe habeat q̄ oī
no fugiat dormitionē ſuꝑ ſpina ⁊ dorſo. q̄m reſupi=
ne dormire nocet oīnor maxime taliter egrotantibus
eo q̄ ſuꝑfluitates ad poſteriora declinare facit. vt
ſcḋa pmi. caplo de his q̄ ꝯueniūt ex ſomno ⁊ vigilia
¶ Amplius dormiat capite eleuato ꝑus ſuꝑ dextro
latere pmū ſomnū ꝯplēdo. deinde ſuꝑ ſiniſtro latere
ſe voluendo: ⁊ ſollicitet caput eius ⁊ extremas par=
tes dormiendo conuenienter habere coopertas.

In cibis vero ampliori ꝯſideratione indi
get oportet eñ ipm eſſe ſollicitū cir=
ca ipſius regimē. ¶ Primū quidē euitare dꝫ cibaria
oīa difficilis digōnis. ſicut antiquū panē azimum ⁊
groſſum. Et carnes aīaliū antiquoꝝ ⁊ olera ⁊ plan
tas groſſum humorē gñantes: ⁊ bletā: caulos: tube
ra: ⁊ ſilia. ¶ Scḋo effugiat cibaria oīa multā viſcoſi
tatē habētia. vt ſunt piſces anguille: tinche: cepha=
li: ⁊ ſilia. ⁊ paſtiles cibi ⁊ cutes ⁊ neruoſe aīaliū par
tes. ¶ Tertio effugiat cibaria oppilātia. velut ſunt
caſeus ꝓprie antiquus ⁊ paſtiles cibi. ¶ Quarto
euitet cibaria multū calida ⁊ acuta: velut ſunt ſali
te carnes cepe: alleū: porrum: raphanus et ſimilia.
¶ Quintū effugiat cōtinuū diureticoꝝ vſum: ſicut
ſunt ſe. petroſelini apij: ⁊ ſimiliū. ¶ Sit igit̄ panis
eius ex pura ſimula factus etatem habēs duoꝝ vel
triū dieꝝ ad plus: paꝝ plus recipiēs ſalis ⁊ fermēti
q̄ cōis panis: ⁊ ſit per coctionē non induratus neq̄
torrefactus. ¶ Carnes ṽo laudabiles ei ſunt: vt pul
loꝝ anatulaꝝ ⁊ q̄nq̄ coluboꝝ iuuenū: faſianoꝝ: ꝑ=
dicū: ⁊ ſimiliū volantiū ꝑterq̄ in aq̄s degentiū. Et
de ſylueſtribus quadrupedib⁹ et domeſticis eligat
carnes capti ſuis tꝑibus: vituli lactētis: ⁊ annualis
agni: ⁊ iuuenis caſtrati: ⁊ gazelline q̄ ꝓprietatē ha=
bent in hoc. ⁊ carnes ericioꝝ que mirabiliter laudātur
in hoc caſu. ⁊ cuniculi ⁊ lepores: ⁊ ſilueſtres oēs por
ci placēt mihi. ¶ De ferculis eligant̄ ptiſana ordei:
⁊ far: ⁊ pānicū: ⁊ brodiū cauliū: blete: ſpinachia: olus
iamenū: cucur. cucumeres: melones: batheca: olus
bñdictū: ⁊ criſomilla: ⁊ feniculū recens: ⁊ betonica q̄
ſingulariter operat̄ in hoc: ⁊ ſaluia: ⁊ ſiles plāte vt
poliū montanū: ⁊ maxime ſcolopēdria et creſſones:
⁊ ꝓpter ſalſedinē aliquā habentes. ⁊ vlr oēs plante
quaꝝ caliditas nō trāſcendit ſcḋm gradū: ⁊ aptio=
nem habēt vſq̄ ad illum eligende ſunt in vſu ſue ci
bationis. ¶ De fructibus ṽo ꝯueniūt ei ceraſa oim
ſpecieꝝ tā dulcedine q̄ pōticitate participātia: ⁊ ꝓ=
prie medulle eoꝝ ſingularē habēt ꝓprietatē mūdi=
ficādi renes ad frangendū lapidē. Et etiā eidē ſunt
vtiles auellane: amigdale recētes ⁊ ficus recentes
bñ pepāſe. vue ṽo nō placēt ꝓpter reuerentiā Aui=
cēne qui ſcḋo cañ. in fine capli de vua. dixit q̄ oīs
vua nocet veſice. paſſule tñ eidē laudant̄: vt ibidē
ſcribit̄. Uti etiā pōt pomis nō multā dulcedinē hñti
bus. ⁊ ſilr perſicis bene maturis. pira dimittant̄ niſi
fuerint bñ ideſt valde dulcia. ⁊ excludat̄ ab eis inte
rior pars lapidoſa ſubſtātia participās. De his ṽo
fructibus qui in ſcḋa mēſa ſolēt ꝯcedi laudant̄ gra
na pini ⁊ grana fiſticoꝝ. eis eñ ineſt virtus qua di=
minuit̄ lapis qui eſt in renib⁹. decimaoctaua tertij.
caplo de cura lapidis renū. pñt etiā ibi q̄nq̄ cōcedi
nuces ꝓpter aptionē eaꝝ quā hñt. Caſtanee vero ⁊
neſpilla ⁊ ſorbe dimittant̄. ¶ De partib⁹ aūt aīaliū
⁊ que ſumunt̄ ab eis ſūt oīa genera lactis ꝯueniētia
⁊ ꝓpter ouini. Lacti eñ ouino nō eſt medicina com=
par in debilitate renū. decimaoctaua tertij. ſexto ca
pitulo. Laudat̄ etiā ſibi lac caprinū poſt predictū.
⁊ ſerū lactis ⁊ recocta iterū bona ſunt. Coloſtra ṽo
oīno dimittat̄ niſi fuerit ex duabus ſpeciebus ꝑdi=
ctis ꝯfecta. Butyꝝ aūt dimittat̄ aut ſaltē rariſſimo
vſu accipiat̄: ſed melius eſt oleum de oliuis bñ ma=
turis. Caſei vero vſus oīno dimittat̄: q̄ lapidē in re
nibus generat materialiter: ⁊ eſt cā oppilōnis viaꝝ
⁊ inuiſcatiōis materieꝝ. Si aūt indicādo a ꝯſuetu=
dine poſſet aliq̄n eidē cōcedi caſeus: eligat̄ ille q̄ eſt
etatis vnius anni: odore ſatis ſuauis nō oīno ſalſe
dine ꝑuatus nullā corruptionē putredinalē in ſub=
ſtantia eius hñs: ⁊ ſit ſubſtātia frāgibilis: ita vt cū
incidit̄ excludit̄ ab eo viſcoſitas. oīno aūt vſus eius
ante cibū abhorreri debet. ¶ De cōditis ṽo laudan
tur oliue cōdite ⁊ napi cōditi ⁊ ſccacul conditum. et
citonia cōdita poſt cibum aſſumpta. Et nuces con=
dite in hoc caſu ſunt laudabiles. ⁊ zuccarum bora=
ginatum ⁊ violaceū ⁊ roſaceū recēs: ⁊ zinziber cōdi
tum. ¶ De ſapoꝛibus aūt laudat̄ ei acetū ⁊ ſuccus

citrangulorum: ⁊ ꝓprie lymonum: in quo magna fere
intētio curatiōis eius ſuſtētari pōt. Uinū aūt gra-
natorum inuzorum ſibi laudari dꝫ ꝓpter aptionē ⁊ ꝓuo
catione quā hꝫ. agreſte ꝟo vſus olno dimittat. De
aromatib⁹ ꝟo laudabilior eſt vſus cinamomi elci et
aniſi ⁊ pipis: ⁊ nō in multa tñ quātitate. ⁊ zinziber ⁊
carui: ⁊ ſemē leuiſtici: ⁊ ameos: ⁊ ſemē ruthe: ⁊ croc⁹
et ſilia aromatica. quorum tñ exigua q̄titas cibariis
eſt apponēda. ¶ De potu aūt eius eligat vinū colo
re albū vel ſubrubeū: ſapore mediocre nō ponticū
vel acre: ſubſtātia tenue ⁊ dyaphanū: odore notabi
liter aromaticū vinoſitate ſua nō valde aqueū. ſed
melius eſt ꝙ aliquālr declinet ad aliquātā potētiā
ꝙ̄ ad debilitatē. ſi tñ tale vinū haberi nō pōt ſed fu
moſum vt eſt illi⁹ pṫie ꝯſuetudo. tūc frāgēda eſt eius
fumoſitas cū portione aq̄ ab electo fonte accepte q̄
ſit aeri ⁊ celo detect⁹: plātis putridis ⁊ multitudine
ranarum denudat⁹. ⁊ ſit ſubſtātia ei⁹ dyaphana cor-
puſculis ⁊ ſuperfluitatib⁹ expurgata. ⁊ ſi talis habe-
ri nō pōt cribret̄ ꝑ harenā: vel fiat ei⁹ coctio ſimplr:
vel ſit aqua ciſterne. ⁊ talis ſit aqua coctiōis ⁊ ꝑpa
ratiōis oim ciborum ei⁹. mēſura ꝟo eius cū vino cōmi
ſcēda ſit tertia vel quarta pars ipſius ſm mēſuraꝫ
diſcretionis moralis actus ⁊ non appetitus.

¶ De cura per medicinas. Cap. iii.

Pro regimine ꝟo medicinalū ita ꝓceden
dū eſt. Modus eñ regiminis eius ſuſten
tat̄ ſex intētionibus. ¶ Et ꝑma qdē intē-
tio eſt abſcindere materiā gñatiōis lapi
dis ⁊ harenarum in renib⁹. ¶ Scđa vero eſt
ꝓhibitio gñationis lapidis a materia q̄ iā in corpo
re inuenit̄ eſſe ꝯgenita. ¶ Tertia ꝟo eſt rectificatio
vel digō materierum taliū. ¶ Quarta ꝟo eſt eradicati
uus iparum eductio. ¶ Quīta ꝟo eſt lapidis ꝯminutio
fractio ⁊ eductio ⁊ renū mundificatio ab harenulis
in eis inuentis. ¶ Sexta ꝟo eſt ſedare accītia lapi-
des ⁊ harenulas ꝯñtia. ¶ In iſtis eñ ſex intētiōib⁹
ſuſtētat̄ regimē nō ſolū curatiōis harum diſpōnū q̄ñ
iā euenerint. ſed etiā ꝓſeruationis a noua recidiua
tiōe vel euētu huius egritudinis poſtq̄ curata fue
rit. ¶ Et oēs iſti ſunt ſermones principis 18ª tertii.
tractatu ſ ꝯo. ⁊ ſexto caplo dū inqt. Intētiones qui
dē quas medici in curatione lapidū intēdunt ſunt
ſcilꝫ ſex. ¶ Prima eſt abſciſſio materiei eius ſupple
poſtq̄ genita fuerit. ¶ Scđa ꝟo eſt ꝓhibitio gñatio
nis materiei cū abſciſſiōe cāe. ſ. gñatiue illarum mate
rierum. ¶ Tertia ꝟo eſt rectificatio. i. digō eius. ſ. mãei
¶ Quarta ꝟo eſt mūdificatio. i. eđo mãei iā genite.
¶ Quinta intētio eſt ꝯminutio ipſi⁹. ſ. lapidis ⁊ fra-
ctio ei⁹ ⁊ ꝯpreſſio. i. expulſio ei⁹ ⁊ eradicatio eius ex
ſuo ſuſpēſorio cū medicinis q̄ illud efficiūt. ſ. ꝯminu
tiuis: fractiuis: ⁊ cōpreſſiuis. ¶ Deinde ei⁹ extractio
ſupple ꝯpleta. ⁊ ſubtiliatio in ꝙo. ſ. regimine admi-
niſtrādi medicinas ſucceſſiue ꝯuenientes cū ordine
eius. i. cū ordinata applicatione vnius medicine: q̄
alterā ꝓcedere dꝫ. ¶ Et illud ſcꝫ regimē ordinate ꝓ-
cedēs cōplet̄ cū ꝓuocatiuis medicinis. deinde cū
comminutiuis. tertio cum fractiuis ipſius lapidis.
quarto cū compreſſiuis. i. expulſiuis. q̄nto ⁊ vltimo
cum extractiuis ipſius ſcilicet totaliter.

Et prima quidē intētio cōplet̄ per ea que
materiā flaticā aptā cōuertūt in
lapidē ⁊ harenulas educūt. deinde cū his q̄ calita-
tem intēſam ipſorum renū ad tēperamētū ducūt cōue-
niēter. ¶ Et ꝑmū horum inſtrorum ꝯplet̄ ꝑ euāntia mate
riā flaticā minoratiue. de quorum numero eſt hoc me
dicamē. ℞. eluarii indi. ʒ. iii. agarici electi. ℈. i. boni
pōderis. ʒʒ. ℥. v. incorporent̄ ſil: ⁊ det̄ in potu cū mo
dico vini albi ſubtilis ⁊ aromatici calī. ʒ. i. et tardet̄
poſt illud comeſtio horis ad min⁹. v. in quarum quar-
ta accipiat cyathū vnū aq̄ ordei calide cuꝫ zuccaro
albo. ¶ Et ſi q̄s deſideraret medicamē delectabili⁹
illo. tūc. ℞. eluarii dyafiniconis. ʒ. ii. turbit electi. ʒ.
i. ʒʒ. ℈. i. ſalis indi. ℥. i. miſce. ⁊ det̄ in potu cū aqua
decoctionis granorum milii ſolis dulcorata ⁊ caleſcā:
vt prius dictū eſt. ¶ Scđm ꝟo ⁊ adhuc leuius illo eſ
ſe pōt hoc. ℞. turbit electi. ʒ. i. ß. hermodactylorum. ʒ. i
dyagridii. gra. vi. ſalis indi. gra. ii. zinziberis. ℈. ß.
aniſi dauci maſticis añ. gra. iii. penidiarum. ℥. i. pulue
ris zuccari. ℥. ß. infundant̄ oia in. ℥. iii. aq̄ apii ⁊ mi-
lii ſolis: vel capillorum vene. ⁊ totū det̄ in potu cū dili-
genti colatura ⁊ expreſſione. ita ꝙ ſola virtus medi
cine ſuſcipiat̄ ⁊ nō ſubſtātia. ⁊ obſeruent̄ poſt ipſius
aſſumptionē ea que de ꝑmo minoratiuo dicta ſunt.
¶ Et ſi appareret flaticā materiā notabilr ſangui-
ni eſſe ꝯmixtā bonū eſſet ꝓdictis minoratiuis ꝓad-
miniſtrare flōmiā: eo q2 vnis eđo particularēꝫ ſemꝑ
ꝓcedere dꝫ in operatione canonica. ¶ Si aūt ꝑcipit
medicus materiā inclinari ad ſtomachū ꝑ nauſeāe
ſigna ſupradicta. tūc ꝯueniēs eſſet vomitū ꝓuoca-
re. ⁊ ꝓprie cū hoc vomitiuo leui. ℞. aque decoctiōis
granorum raphani vel carnoſitatis ei⁹. ℥. iii. ſy. ſimpli
cis acetoſi. ℥. i. ß. det̄ hoc totū tepiduꝫ: ⁊ poſt illud ꝑ
horā digitū imponat ori titillādo vſus ꝑncipiū me
ri: ⁊ ꝓuocabit̄ vomit⁹ q̄ multa affert iuuamēta in ꝓ
hibēdo gñationē mãei ⁊ abſcindēdo mām genitā ⁊
alleuiando renes: q̄re 18ª tertii. cap. allegato. Et de
ꝓhibitiuis gñatiōis ei⁹: eſt vomit⁹ poſt cibū ⁊ mult⁹
vſus ei⁹. Ipe eñ expellit ſuperfluitates groſſas ꝑ viā
ꝯtrā vie cui⁹ motus eſt ad renes: ⁊ facit lat⁹ renū va
cuū ⁊ mundū. ¶ Adhuc iterum ⁊ tertio hec intētio cō-
plet̄ ꝑ adminiſtrationē cliſteriorum ⁊ ꝓprie leniētiū. le
nificatio eñ eſt plurimū alleuiationē faciēs. Cliſte-
re tñ nō dꝫ eſſe valde acutū nec multa dꝫ ex eo poni
quātitas que renes cōprimat ⁊ aggrauet. Et ꝓpter
hāc cām multis ſapientū magis fuit dilectū ſuppo
ſitoriū ꝙ̄ cliſtere: eo q2 ſuppoſitoriū nō peruenit ad
granādū inteſtina implēdo ipſa. Et ſunt ſermones
Auicēne loco ꝓallegato dū inqt. Et ſi fuerit cōſtri-
ctio nature maior: tūc de rectiorib⁹ rebus eſt extra-
here fecē cū ſuppoſitorio: aut cuꝫ cliſteri nō magno
q̄d coartet ⁊ dolorē faciat: immo ſuppoſitorium eſt
amicabili⁹. vñ ⁊ in lenificatiōe qdē nãe eſt alleuia-
tio plurima: ⁊ ſedatio doloris. ¶ 3ᵐ ingeniū euacuan-
di materiā ⁊ iterum diuertēdi eā eſſe pōt adminiſtran
do diuretica incipiēdo ꝑmo a leniorib⁹: ſicut ē vſus
liq̄ritie ſeminū cōium frigidorum in diſpōne calida: et
vſus aſparagi vel aque eius ⁊ feniculus recēs ⁊ al
tea ⁊ flores: deinde ꝓcedēdo ad fortiora. ſicut apiū
feniculum daucum ſemen milii ſolis leuiſticum et

apium ſylueſtre. Et vlterius trāſeūdo ad ea que in electione fortiora ſunt p tertiā opationē aut ꝓprietatē opantia: ſicut capillus vene. ſcolopēdria poliū mōtanū vſus ſiſticoꝝ ſemē raphani virga paſtoris ⁊ ſilia: ſicut cinis vitri cinis leporis ⁊ cauda tremula ⁊ ſanguis hirci preparat᷒ ⁊ lapis ſpōgie ⁊ iudaicus: quoꝝ vſus pōt eſſe ex ṗdictis faciēdo decoctiones ſyrupū iulep ꝯfectiones trageas pillas ⁊ ex eis exterius inungēdo balnea faciēdo ⁊ ſilia. Hec ſufficiāt de ṗmo mſtro materietiā inuēte. ¶ Cām aūt lapidū gn̄atiuā. ſ. caliditatē intēſam corrigūt plures ṗdictoꝝ: vt ſemina cōia frida: ⁊ ex q̄ tēperata ſunt: q̄ reſpectu caliditatis intēſe ſunt infrigidatiua: velut aſparag᷒ capill᷒ ve. ⁊ ſilia. ¶ 2° frāgūt caliditatē ſyrupi infridatiui leſiui ⁊ apitiui: vt ſy. ſimplex acetoſus: ſyru. de acetoſitate citri: aut de citrāgulis. vel ſy. de limonib᷒ appropriat᷒ magis q̄ ſunt leſiui infrigidatiui ⁊ apitiui ⁊ oximel cōpoſitū. ⁊ forti᷒ illo eſt oximel ſq̄lliticū q̄ oēs dn̄t dari cū aq̄ ſcolopēdrie vel aliis iā ṗdictis. ¶ Frāgūt ēt caliditatē linimenta vnctiones ⁊ empl'a exteri᷒ admiſtrata. Et cū hoc vnguēto valde notabilr opante. ℞. olei nenufa. violarū. an̄. ʒ. i. ß. ſandal'. al. ⁊ ru. an̄. ℈. i. cāphore. ℈. ß. cere al. q. ſ. fiat vnguētū molle: qd̓ poſtea bulliat i lib. ß. ſucci ſempuiue vſq3 ad cōſumptionē illi᷒ ſucci: de hoc igit' vnguēto ſpina tota ꝯdecēter inungi dz ter vel quater in die naturali: ⁊ de materia ṗcedētis vnguēti pn̄t fieri vnctiones ⁊ empl'a ſupaddēdo ſuper ſuccū folioꝝ maluaꝝ violaꝝ virge paſtoris ſempuiue ſolatri atriplicis ⁊ ſilib᷒. Ex q̄b᷒ etiā in aq̄ decoctionis fieri pn̄t euaporationes ⁊ balnea fomentationes ⁊ epithimata. Et tu elige qd̓ meli᷒ eſt ⁊ leui᷒ apparebit indicio tuo extimatiuo. ¶ Et de cōibus etiā remittētibus caliditatē acutaz eſt ꝯfectio triaſan. ⁊ zuccaꝝ violacrum ⁊ tragea de viol' ⁊ de berberis ⁊ reliq̄ ſilia q̄ elige p te. ⁊ hec de itētiōe ṗma.

Jam vo apparet qualr abſciditur mā ꝓpter ꝓhibitionē gn̄atiōis ei᷒ i corpe ex his q̄ poſita ſunt in ṗcedēti intētione. At vo ſcd̓a intētio dn̄am hz a ṗa in hoc q̄ hec quidē ſupponit mām in corpe nōdū eſſe ꝯgenitā: q̄re laborat hec intētio ad ꝓhibēdū ne gn̄et' mā harenaꝝ ⁊ lapidis ſubiectiua cā. Et etiā vt nō ṗcedat calor q̄ eſt ṗdictaꝝ mārū gn̄ationis cā. ¶ Et ṗm q̄dez hoꝝ duoꝝ corrigi pōt ex his q̄ in ṗcedēti cap̄. poſita fuerūt de debita menſuratione ſex reꝝ nō n̄aliū: nō enim ad aliud laborat ſermo ille: niſi vt ꝓhiberet tales mās gn̄ari rectificādo cibos ⁊ potus. ex q̄b᷒ gn̄ari pōt ſ'ra aptuz ꝯuerti in lapidē ⁊ harenas. ¶ Etiā p regimen aliud apparet qualr calor q̄ eſt efficiēs cā lapidū ⁊ harenaꝝ ſufficiēter corrigi pōt p ea q̄ in intētione ṗcedēti de alteratiuis digerentib᷒ ad caliditatē remittētibus ſcripta fuerunt. ¶ Preter hec aūt plura inueniunt': quoꝝ vſus rectificādo cōplōnē renū ⁊ mūdificādo epar ⁊ venas ⁊ vias vrinales a ſapiētib᷒ collaudata ſunt: ſicut eſt vſus medicinaꝝ apientiū ⁊ aduerſantium ſ'rati: quaꝝ aliq̄ ſunt ſolutiue ſimplices: velut agaric᷒ hermodactyli turbit ſe. croci hortenſis polipo. et odor ellebori al. cuius radicula aliq̄ñ infundat' per diē naturalē in aquā: ⁊ q̄ñq3 bibat' parū ex ea in auroꝛa tepefactum. ¶ De his etiā q̄dā ſunt ſolutiua cōpoſita: velut bn̄dicta cui᷒ virt᷒ eſt ad mundificādū a ſ'rate renes veſicā ⁊ vrinales vias. Et ſicut ē eluariū idū qd̓ ſupfluitates expellit a toto copore ⁊ a renib᷒. velut eſt iera luf. ⁊ multe ſimiles medicine hīc inde colligēdū. Nōnulle vo haꝝ medicinaꝝ ſunt ſimplices aperiēdo mūdificādo et ṗcipitādo mās a corpoꝛe anteq̄ ex eis gn̄et' lapies: de quaꝝ numero ſunt ſicut hyſopus cētaures mi. apiū ſylueſtre ⁊ domeſticū petroſellinū ⁊ betonica poliū mōtanū ⁊ ſcolopēdria: ⁊ radix pētafilonis. et vlr oēs q̄ ab auctorib᷒ in hoc collaudate fuerunt. ¶ De his aliq̄ ſunt cōpoſite: velut tyriaca Andromachi metridatū deſcriptione Auicē. 5° can̄. diſtin. prima. Et medicamē alkelkēgi ⁊ iuſtinū eluarium ducis ⁊ litontripō deſcriptione Nicolai in antidotario. ex quolibet quoꝝ dari pōt. ʒ. i. cū aliq̄ de aq̄s ſtati dicēdis. ¶ Et cōpoſitū optimū ⁊ leue laudatū ab Auic. qd̓ ſepe exhibitū olno preſeruat corpora a gn̄atione noue mārei ex qua gn̄ari ſolēt lapides et harene: et eſt deſcriptio ei᷒ talis. ℞. lapidis ſpōgie ſcolopēdrie capil. ve. ſe. altee ⁊ petroſil. an̄. ʒ. i. miſce ⁊ det' ex eo plurib᷒ dieb᷒. ʒ. i. cuz. aq̄ ſublimationis apii aut decoctione q̄nq3 radicū calidoꝝ aut aq̄ tribuli aut aq̄ raphani lege Aui. ibidē. ¶ Et iteꝝ collige ibidē cōpoſitū immediate ſequēs qd̓ eſt aggregās opationes diuerſas ad intētionē ṗdictam. Et adhuc collige inde medicamē nobilis opationis ſ. illo. Medicamē vltimum ſedās doloꝛē ⁊ extrahens lapidē eſt aq̄ ciceris nigri. ¶ Et ſcio ēt ego q̄ ſi fiat puluis ex partib᷒ equalib᷒ ſcolopendrie ⁊ milii ſolis et patiēs vtat' eo mirabiliter preſeruat a gn̄atione materierum preſcriptaꝝ. hec de intentione ſcd̓a.

Apparet theoꝛice cōtēplāti q̄ intētio 3a. ſ. equationis māeꝝ iā facile cōpleri pōt ex his q̄ in intētione predicta declarata ſunt. neq3 videt' aliqd̓ quaſi oppoꝛtunum eſſe: niſi q̄ ſcribant' quedā ſimplicia ⁊ cōpoſita tales mās digerere ſolētia. ¶ De quoꝝ numero ſunt aq̄ ſublimationis hyſopi calamēti origani vtriuſq3 apii: ⁊ petroſel. betonice pulegii milii ſolis ⁊ ſiliū. Et de his que ego experioꝛ qd̓ vltimū inueni. vz adminiſtrare aquā ſublimationis radicum altee. Et ſcio etiā q̄ aq̄ ſublimationis radicum ireos potētioꝛ eſt ṗdicta: vt experiētia q̄tidiana doct᷒ ſum. Et q̄ aq̄ ſublimatiōis folioꝝ ⁊ fructuū cucum. aſini. i hac diſpōne ꝯfert: eo q̄ ſoluēdo ꝓuocādo apiēdo ⁊ abſtergēdo mās educit q̄b᷒ obuiat ⁊ lapides cōminuit ⁊ frāgit. ¶ De cōpoſitis vero digerētib᷒ ſunt oēs ſyrupi quoꝝ vniuerſa ſchola quatidianum hz vſum: ſicut ſyrup᷒ de hyſopo: ſyrup᷒ de calamēto: ſyrup᷒ cōpoſit᷒ acetoſus oximel cōpoſitum ſecaniabin de keuſim. i. leuiſtici et oēs oximellis ſpēs ⁊ ꝓprie ſq̄lliticū ⁊ oximel iuliani. ¶ Et cōpoſitū hoc quo vti ſoleo. ℞. oximellis ſq̄llitici. ℥. i. ſyrupi de hyſopo. ℥. ß. aq̄ ſcolopēdrie cucumeris aſinini. an̄. ℥. i. ß. ⁊ det' hoc ⁊ ꝯtinuet plib᷒ dieb᷒. ¶ Et ſi velis digeſtiuū eq̄li᷒ illo. ℞. ſy. cōpoſiti acetoſi. ℥. ii. aq̄ apii aq̄ altee. an̄. ʒ. i. ß. det' hoc totum in potu ⁊ ꝯtinuet totiēs vt appeat vrinā ſubſtantia et coloꝛe ad mediocritatē eſſe reductā. ⁊ hīte ſedimen

in fundoſedens albū ꝯiunctū eq̄le ⁊ dyaphanū q̄ꝺ ſua groſſitudine tráſpētiá ei⁹ nō īpediat. tūc ergo appet hora ꝯueniēs euandi mām: vt nunc ſequit̄.

Iā aūt

ex p̄dicta intētione ſeq̄t̄ neceſſarium eē mām euari poſt ipſi⁹ digōnē ꝯuenientē: q̄ cū apparuerit exhibeat̄ in potu. ℥.j.ß. bndicte ſimplicis cū. ℥.iij. aq̄ calefacte ſublimationis mil⁽ⁱⁱ⁾ ſolis aut aliaꝝ: de q̄b⁹ dictū eſt: aut dct̄ aliq̄d de ſolutiuis in 2ª intentione narratis. ¶ Aut dct̄ hec infuſio q̄ notabilr̄ mūdificat renes educendo mās tā p̄dictas. ℞. cētauree mino. medulle cartami. aā. ʒ.j. agarici electi pulueris hermodactyloꝝ. aā. ℈. iiij. dyagridij. gra. vj. aniſi ſe. feniculi liq̄ritie ſe. apij zinziberis. aā. ℈. ß. penidiaꝝ. ℥.ſ. infundant̄ oīa in ℥.iiij. aq̄ capilloꝝ ve. ſcolo. p̄ diē nālē. deīde calefiāt in aurora. ⁊ diligenter exprimant̄ ⁊ colatura calida detur in potu poſtq̄ꝫ obſeruent̄ oīa que poſt minoratiuum de intentione prima poſita ſunt obſeruari debere. hec de intentione quarta.

Quintā

vero intētionē adhuc cōplere pñt oīa q̄ in intētione p̄dicta dicta fuerunt. Ego ṽo ſaltē hic tāgā quatuor q̄ l teſtimonio ſapiētū ⁊ quotidiano exercitio mihi exptū fuerunt. ¶ Et primū q̄dē eſt vſus decoctionis mirabil' quaꝫ Aui. ſcribit dari debere dieb⁹ q̄buſdā ⁊ ꝯfert ad minuēdum frāgēdū ⁊ educendū lapides ⁊ harenas ⁊ non eſt mirabile: quoniā aggregat oēs medicinas elegātiſſime opationis ab auctorib⁹ inuētas. et eſt ei⁹ deſcriptio in. ꝯ.illo. Et q̄nq̄ꝫ dant̄ in potu aq̄ in q̄b⁹ coquunt̄ medicine lapidis: ſicut aq̄ in quibus decoquunt̄ camepitheos poliū ⁊ calamētum ⁊ ſiſeleos ⁊ radix tribuli ⁊ fruct⁹ ei⁹ ⁊ ſcolopendria ⁊ radix malue ⁊ capilloꝝ ve. ⁊ virga paſtoris ⁊ radix tamariſci ⁊ radix eupatorij ⁊ ſemē altee ⁊ ſamureion ⁊ ſagraſim ⁊ pulegiū: ⁊ alia ex diureticis. Et cū adminiſtrant̄ in dieb⁹ ſanitatis p̄hibēt gñationē lapidis etiā. ¶ Et nota q̄ hoc cōpoſitū 2ᵐ p̄ meuſitatū ad intētionē iſtā eſt cōpoſitū illud q̄ꝺ ſoleo reducere in formā ſolidā cū zuccaro ⁊ aqua ſublimatiōis capilloꝝ vene. Et eſt ei⁹ deſcriptio talis. ℞. lapidis ſpōgie lapidis iudaici vitri cōbuſti. aā. ʒ.j.ß. ſanguinis hirci preparati. ʒ.iij. granorum milij ſolis. ʒ.iiij. puluerizent̄ oīa ſubtilr̄: ⁊ fiat ꝯfectio vt dictū eſt. et exhibeat̄ ex ea ſemp̄ ante cibum. ℥.j. ¶ 3ᵐ vero cōpoſitū quo vti ſoleo eſt ꝯfectio hec. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ mundatoꝝ. ℥.iiij. granoꝝ milij ſolis. ℥.ß. radicum pentafilonis pulueris ſcolopendrie polij montani ⁊ ſe. ruthe. aā. ʒ.j.ß. zuccari al. lib. ß. infundant̄ fiſtici in aquā ſtaphiſagrie calidam p̄ duos dies nāles. deinde minutī incidant̄. ⁊ fiat ex eis ꝯfectio ſm̄ artē. ¶ 4ᵐ ṽo cōpoſitū q̄ vti ſoleo eſt hoc. ℞. radicū cretani marini: radicū ṽge paſtoris ⁊ floꝝ altee. aā. ʒ.ſ. cineris leporis cōbuſti. ℥. ß. oximellis ſq̄llitice. ℥.iij. zuccari ſcōe coctiōis. ℥.iiij. coquant̄ iſti' zuccarꝝ ⁊ oximel vſq̄ ad glutinoſitatē bonā. ⁊ cū infrigidari ceperint ſuperaddant̄ ſpēs: ⁊ fiat eluarium. cuius doſis eſſe debet. ij. ʒ. vſq̄ ad quatuor. ⁊ p̄prie in horis exit⁹ a balneo naturali ſulphureo q̄ꝺ mirabilem hꝫ opationē ad diſpōnes illas auctoritate Ruffi: et Aui. 18ª tertij. ſepe allegato cap̄. vbi inq̄t. Et Ruffus quidem dixit. q̄ plurima balneatio in thermis ſulphureis frāgit lapidē. Et ꝯfirmat illud Aui. experimēto cū ſubdit. hoc fortaſſe facit ꝯuenire ſup̄ple ſpeculātē ad hoc q̄ q̄dā aq̄ q̄ q̄nq̄ꝫ vicerāt cateꝫ q̄n ponunt̄ in eis medicine lapidis et ſubmergit̄ in eis pān⁹ dū ſunt calē ⁊ ponit̄ ſup̄ locum lapidis reſoluunt ipm̄. Et ego iā expert⁹ ſum res huius ghis ⁊ volui itelligere de lixiuio de q̄ eſt experiētia certa.

Accñtia

ṽo cōiter ſoluta ſup̄ hāc diſpōnem ſunt quatuor famoſa. ¶ Primum eſt inſtātia doloris. ¶ 2ᵐ eſt frequēs mict⁹ diſtillatio noiatus. ¶ 3ᵐ eſt ſtrāguria. i. impotētia ꝯueniēter vrinandi. ¶ 4ᵐ eſt vehemens punctio in extremitate pudibundi. ¶ Et dolor quidē primus in ſpina illius ꝑſeuerās p̄ cliſteria ſupraſcripta ſolenniter remoueri pōt: ⁊ per alias digeſtiuas ⁊ alteratiuas ⁊ ſolutiuas medicias ſepe numeratas. Et poſt multa hincinde a ſapientib⁹ colligenda nō eſt medicina cōpar balneo facto ex decoctione medicinarū q̄ auctoritate Aui. poſite ſunt in decoctione digeſtiua in intentione digōnis poſita cui ſi addant̄ folia malue ⁊ altee ⁊ radices vitice ⁊ herba milij ſolis ⁊ coquātur in aq̄ multa in qua eger cū inſtātia doloris ſepe balneet̄ in octo vicibus fere ſedat̄ dolor eius. ¶ Et cōfert etiā ad illud exhibere. ℈.ſ. huius pulueris cum aqua decoctionis granoꝝ piperis. ℞. ſe. portulace ſe. ſcariole. aā. ʒ.ß. iuſquiami al. ℈.ij. croci. ℈.ſ. pulueris origani. ℈.ß. piſtent̄ oīa per ſe: et poſtea diligenter incorporent̄ ⁊ exhibeant̄ vt prius dictum eſt quacunq̄ꝫ hora fieret inſtantia doloris. ¶ Et nota q̄ hec duo remedia etiā auferunt 2ᵐ accidens: ⁊ 3ᵐ q̄ꝺ eſt frequentia mict⁹ cuꝫ ſtrāguria. ¶ Et ꝯñter ex iſtis curat̄ 4ᵐ accidēs q̄ꝺ eſt dolor in extremitate genitalis membri. ⁊ hoc quidem eſt rōnale ⁊ ꝯueniens: eo q̄ cum dolor ille dependens ſit a diſpōne renū ⁊ veſice remotis illis neceſſe eſt remoueri accidens q̄ꝺ ab illis dependebat: q̄m ex abſciſſione ſufficienti cauſaꝝ effect⁹ de neceſſitate remouet̄ q̄ dependebat ab eis. Hec in ſumma ſunt q̄ mihi vtiliora ⁊ meliora viſa fuerūt in diſpōne huius ghoſi viri ꝯſcribenda. Summus aūt omnipotens olim conditor hec oīa ſui pietate dirigat in eius ſalutem. Ad laudem eius perpetuam. Amen.

Conſiliū.176.

De dolore renum ꝓueniente a materieb⁹ flegmaticis viſcoſis et groſſis cum multitudine harenularum et lapidum in eis.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De diuerſitate horum dolorum accepta ex parte membrorum dolentium: ex parte cauſaꝝ efficiētium ⁊ materialium ⁊ de ſignis eaꝝ. Cap̄.j.

Honorabilis ciuis vincētinus Georgi⁹ de tabernellis vir cōmēdatiſſim⁹ laborat dolorib⁹ in ſpina eius: ⁊ illis moleſtus valde. q̄b⁹ propter ea q̄ inferius videbunt̄ neceſſe eſt nō ſolum ꝯgruis: imo ēt celerib⁹ ſubuenire remedijs. Quib⁹ ſi diligēter fiat aduertētia videbit̄ q̄ ipi ſūt dolores intriſeci renil⁹ p̄ncipalr̄ appropriati. Alij ṽo ſunt

dolores vel accñtia ptiū extriſecaꝝ. Et primū ꝙdez hoꝝ pluribꝰ ſignis vel accñtibꝰ declarari põt. Primū ē eſt ꝙ hi dolores ſubito ipm inuadūt nulla pce dēte īhoꝝ cā manifeſta. Dolor eñi ꝛ repēte eueniēs ſubitā oñdit ſolōnē ꝯtinuitatis aut male cōplōnis pmutationē. Cū igitur nec ſoluēs ab extra nec malā cōplonē ſubito iducēs ab extra occurrāt: doleāt ptes ille iſtoꝝ ꝛ ſpine ꝗrū dolorē ꝛ ſenſus tactꝰ exterius nō īueniat. Igit dolor in mēbris erit interioribꝰ ꝛ ab īteriori cā ꝓueniēs. ꝯtria ſm vtrāqꝫ ptē neceſſaria ē intelligēti terminos. ❡ Qm̄ in añre excluditur ois exterior cā ꝛ dolēt ptes. ḡ neceſſe ē ꝙ doleāt ab interiori cā vel cauſis. Etiā in añte aſſumebat̄ iterū ꝙ exteriores ptes nō dolēt. qꝛ tactꝰ nō inuenit ibi dolorē. ḡ neceſſe ē ptes īteriores dolere. ❡ Qm̄ aūt hic dolor in renibꝰ exiſtat multis motiuis demōſtrari dꝫ. ❡ Primū eſt ꝙ dolor ſubito euenit huic in ptibꝰ iſtoꝝ īteriſecꝰ. igit vr̄ ꝙ talis dolor ſit in renibꝰ: eo qꝛ ibi nō inueniunt̄ ptes alie ꝙ̄ renes: ꝗ tā ingēti dolore dolere poſſit: qꝛ ſifac cooperiens renes non adeo excellēter dolere põt. Nec etiā vena chilis aut arteria adorti deſcendēs tā ingēter dolere poſſunt. qm̄ eaꝝ ſenſatio ē obtuſa ꝑpter ſubſtātiā ipaꝝ cē ligamētalē. ❡ Amplꝰ ēt hic dolor nō eſt in illō qð eſt 3m īteſtinū de gracilibꝰ: ꝑpterea qꝛ hūc dolorē nō cōcomitatur frequēs mictus pūctio in vrina ꝛ reliqua ꝗ ſignificāt nocumētum in renibꝰ ꝛ vijs vrinalibꝰ. Cū enīz aliquis īmingit vrinā ꝑpter quā multotiēs ꝓ ad mingendum ꝛ multū ſurgit: tūc in renibꝰ eſt eius egritudo. 18ª tertij. tertio cap̄. ❡ Subitus etiā ꝛ repētinus dolor eueniēs in renibꝰ fieri põt ꝑpter ſubitam alterationem aut ſolutionē continuitatis. que dolores facere poſſunt in colatorio panniculo renum ꝛ in altero veſtiente eos.

CAUSE.

Iam ꝟo nūc opꝫ hoꝝ doloꝝ īueſtigare diuerſitates: ꝗ ꝗdē a mālī cā efficiēte eoꝝ originē capiūt. ❡ Dolor itaqꝫ in viro iſto põt ꝯſeq̄ fortē alterationē in renibꝰ eiꝰ factā a mala cōplexione calida in renibus ꝓ ex ebullitione ſanguinis circa eos. Et in vena chili ꝛ arteria orti ꝗ lateraliter in renibꝰ ſubſternuntur. qð apparet: eo qꝛ pulſus huius viri ꝑ me tactus magnus erat velox ꝛ frequens plenus cū tenſione arterie notabili. ❡ Scðo qꝛ vrine ipſius erant rubicundo colore colorate cū ſedimine ſatis groſſo. ❡ Tertio qꝛ erant acute impungentes in ſenſum tactus ꝗ arguunt malā cōplexionē calidā. Et quarto qꝛ cum acuitate cōprimēdo in colū veſice et extremitate pudibūdi. ❡ Et cā acuitatꝫ in his duobus ſignis põt eſſe duplex: qꝛ ꝛ ſi talis caliditas magis a ſanguinis ebullitione ꝓueniat ei tñ põt cōmiſceri cholera ꝑpter ꝓpinq̄tatē kiſtis fellis ad renes ꝛ arterias ꝑdictas. ❡ Et 2ª cā põt eſſe ꝑpter acuitatem vrine in ſeipſa: qm̄ ſalſa eſt. ❡ Scða ꝟo cā huius doloris eſſe põt ſolutio cōtinuitatis nō vere dicta impartis ſolutio ſed diſtractio vel extenſio facta in panniculis renū a materia oppillāte eoꝝ ꝗ poteſt eſſe flegma cum vētoſitatū multitudine ꝛ harenularum multarum ꝛ lapillorum eius. ❡ Et hec eſt vera huiꝰ viri egritudo. ſ. dolor renū ꝓueniens a materiebꝰ humoralibus flegmaticis viſcoſis et groſſis cū multitudine harenulaꝝ ꝛ lapiduꝫ in eiſdē. Et ſi qñqꝫ cōtingat ꝙ hi dolores cū pūctione ꝛ acuitate miſceant̄ iā eſt aſſignata cā ex pte alicuiꝰ acuitatis a cholerica mā ꝓueniens. ❡ Ne aūt gratis videatur dictum hūc eſſe dolorē renū ex multis apiri põt. ❡ Primo ex loco qm̄ dolet eger in parte poſteriori vbi ſuſtentant̄ renes ꝛ extendit̄ vſqꝫ ad anteriores ptes. ❡ Scðo qꝛ talez dolorē cōcomitat̄ varietas in vrina ꝗtum ad appetitū: qꝛ ſepe appetit ꝗtitaꝫ ad multitudinē: qꝛ parū mittit: ꝛ ꝗtū ad tps: qꝛ frequēter inclinat̄ ad ipſam emittendā. ❡ Similr etiā qꝛ dolorē iſtū concomitatur nauſea ꝛ vomitus per colligantiā renum ad ſtomachū. Qð ꝟo dolores iſti ꝓueniant ꝛ augeantur a ventoſitate apparet ꝑpter velocitatem cōcitationis eoꝝ ad ꝓpinquas ptes. neqꝫ eñi humor neqꝫ harena neqꝫ lapis tam cito moueren̄t. Silr apparet ꝑpter rugitum gurgulationē in loco renum perceptas.

SIGNA.

Dolores ꝟo iſtos ab harenis ꝛ lapillis ꝓuenire multa declarant ſigna. Primū velocitas euentus doloris in eis. Repēte eñi dolor renū eueniens lapidis renū aut viaruꝫ vrine ſignum eſt demonſtratiuum interioꝝ 6º cap̄. tertio. ❡ 2m ſignuꝫ mictus vrine groſſe ꝛ conturbate poſt mictum vrine aquee ꝛ tenuis pluribꝰ diebus añ factum. lꝫ qñqꝫ in hac diſpōne in ꝑncipio emittat̄ vrina groſſa. deinde tenuior fiat. ❡ Et hoꝝ ꝗdē cāe cōtēplādo reddi pñt. Cū eñi neqꝫ lapis vel harena generari poſſint ex mā niſi groſſa ꝯtingit mām groſſam illā in renibꝰ repiri. ꝛ nōdū erit viaꝝ tāta facta oppillatio ꝗn educi poſſit mā talis ꝛ ꝟtus eſt fortis igit̄ expelletur mā groſſa priꝰ tpe ꝙ̄ gñet̄ lapis vel harena. ꝛ eſt ſignū bonū ꝓhibitionis aut ſaltē tarditatis gñationis lapidis in renibus. ꝗre 18ª tertij cap̄. de ſignis lapidis renū indꝫ princeps. Et gñatio eiꝰ in ꝑnº groſſa eſt magis ſignificatiua ſanitatis ꝟtutis ꝛ dilatationis meatuū. ❡ Cā ꝟo ꝑpter quā in gñatione lapidis prius tpe emittūt̄ vrine tenues ꝛ aq̄ſe aſſumit̄ ex pte clauſionis viaꝝ a māli cā gñationis lapidis ꝛ harenaꝝ ꝗ eſt flatica mucillagino ſa groſſa. deinde anguſtas vias valde facile claudere põt. Et ad hoc iuuat fixio vel retētio talis flatus in ꝑdictis: ꝗ ꝓuenit a viſcoſitate eius. ❡ Cū ergo a ꝑdictis māebus emulgētiū venarū rami ꝛ panniculus colatoriꝰ renū ꝛ viridces pori notabilr obſtruāt̄ nō põt inde ꝟtus expellere mām niſi valde ſubtilē ꝛ fluxibilē. vñ vrine migunt̄ tenues ꝛ aq̄ſe ſelemēto aq̄ in ſuba ꝛ odore ſilime. Et eſt ſignū harenaꝝ ꝛ lapidis iam genitoꝝ. Collige horuꝫ ſnīam pulcherrime 18ª tertij. cap̄. preallegato dum inquit. Et eſt cū vrina eſt groſſa in primis ſcꝫ de qua iam dictum eſt. deinde incipit conuerti ad tenuitatem ꝛ cum attenuāt̄ tur ꝑpter retentionem turbidi. tunc extima eius. ſ. lapidis gñationē ꝯtinis qñqꝫ in ꝑncipio rei mingat̄ tenuis. ❡ Qð iteꝝ tales dolores ī hoc viro ꝓueniāt a lapillis vel harenis ex multis alijs. Iterum ꝛ tertio declarari poteſt. ❡ Primo quia vir iſte pinguis eſt ꝛ carnoſitate plus ꝙ̄ mediocri abundans. ❡ Et iterum conſtipationem ventris notabilem habet vnde 18ª tertij. capitulo. de cauſis generationis la

pidis in renib⁹. Ille nāq₃ cui plurimuʒ euenit lapis renalis eſt pinguis ⁊ ſiccā habēs naturā. ¶ Quarto iteꝝ hoc declarari pōt ab efficiente cā gñationis lapidis virtus eni agēs illi⁹ eſt caliditas ab eq̄lita te egreſſa. ¶ 5ᵐ ſᵒ ſignū doloris renū eſt demōſtratiuū cui refragari nō pōt. ſ. frequēs mict⁹ vrinaruʒ Et cū cōtingit cū inſtātia doloris emitti lapillos et harenas remouet᷑ dolor. ¶ 6ᵐ ſignuʒ eſt: q̄ talis dolor intendit᷑ tp̄e vacuitatis. Et q̄ꝛ hic paſſus a pluribus dubitatus eſt: ideo aggrediamur paꝝ ipſius ſniam. ¶ Supponēdū itaq₃ primū q̄ dolor renalis fortior fit in hora vacuitatis. ¶ Scđo q̄ colicus dolor alleuiat᷑ in vacuitate ⁊ fortior fit cū aſſumit᷑ aliq̄d. Supponendū 3ᵒ q̄ p vacuitatē intelligi dʒ cibi abſentia a ſtō. Et hec ſuppoſitio neceſſarie veritatis eſt: eo q̄ꝛ colicus alleuiat᷑ in ea. ſ. vacuitate ſtōachi ⁊ fit fortis cū aſſumit᷑ aliq̄d. i. cuʒ cibat᷑ eger. Uñ ex his ſermonib⁹ Aui. collectis 16ᵃ tertij. tractatu 3ᵒ. cap̄. de dr̄ia inter dolores colicos ⁊ renales colligun tur iſte ꝯclōnes. ¶ Prima dolor colic⁹ ⁊ ſi magn⁹ exiſtat p̄te famis ⁊ vacuitatis ſtomachi leuior fit. ¶ 2ᵃ ꝯcluſio dolor colicus aliquāte intēſionis fortior efficit᷑ poſt aſſumptū cibū. ¶ 3ᵃ. cōcluſio dolor renalis aliquante intenſionis tp̄e cibati ſtomachi exiſtens fortior fit poſt deſcenſuʒ cibi a ſtomacho q̄ prius eſſet. Ex qua cōcluſione apparet q̄ renalis dolor poſt cibationem leuior eſt q̄̄ ante cibationem. ¶ Supponendū quarto ꝓ veritate iſtarū cōcluſionū q̄ intelligant᷑ alia paria taliter q̄ poſt cibationem nō gñetur vel ꝓducat᷑ aliqua mala qualitas in inteſtinis que fuerit rep̄ta in cibis. Et ſilr̄ q̄ aliq̄ mala q̄litas non ſit reperta in cibis dum actu ſunt in ſtomacho que poſſit cōicari renib⁹. aut inteſtino colon. ¶ Supponendū quinto q̄ cibus cuʒ corpulentia ſua in ſtomacho exiſtens: ⁊ ab eo depoſitus mēbra ſibi vicina dolētia p ſui corpulentiā comprimendo ⁊ aggrauādo poteſt dolorem facere. ¶ Iſtis poſitis ꝓbatur prima concluſio tempore quo hō iam cibatus eſt: ⁊ dū cibus in ſtō p̄manet minori grauitate grauatur colon in inferiori ⁊ in ſiniſtra parte ſitus eius a predicto cibo q̄̄ grauetur dum cibus iā deſcenderit in ſtō ergo ſequitur q̄ minus dolet pars inferior colō: dū cibus eſt in ſtomacho. pʒ cōſequentia. q̄ꝛ minus grauatur tunc: ſed ad minorem grauitatē minor ſequitur cōpreſſio ergo minor dolor. hec ꝯſequentia tenet q̄ꝛ talis cōpreſſio non eſt niſi doloris ſpēs vna. vt pʒ ſcđa primi cap̄. de cauſis ⁊ ſpēb⁹ cuiuſcūq₃ doloris. Antecedens arguitur: q̄ꝛ minori compreſſione comprimi pōt colon a cōprimente magis elōgato ab eo q̄̄ ſibi propinquo ⁊ ecōuerſo: ſed cibus in ſtō exiſtēs magis elongatur ab inferiori parte colon cuius magna pars locata eſt in ſiniſtra parte igit᷑ ex p̄dictis pʒ. q̄ colicus dolor. ſ. in parte inferiori colon minor eſt tp̄e cibationis q̄̄ depoſitionis cibi a ſtomacho. ¶ Et p rationē aduerſaʒ ꝓbatur altera ꝯcluſio. ſ. q̄ colicus dolor intēdit᷑ tp̄e aſſumptionis cibi ⁊ plenitudinis eius. Eo q̄ tali tp̄e cibus exiſtens magis ꝓpinquus eſt colon q̄̄ dum iam a ſtō deſcendit. ergo ſequit᷑ q̄ tunc pōt magis cōprimendo dolorē in colō augmentare. minor ꝓbatur apud intelligentes experimentale iudiciū ex anothomia ſumptuʒ q̄m colō ſupappodiatur fundo ſtomachi. Cū ergo in fundo ſtomachi colligatur cib⁹ ergo extendetur ei⁹ ſubſtantia verſus anterius. igitur neceſſe erit colon ei ſuppoſitum cōprimi inter ip̄m ſtomachū ⁊ mirach: ſed p talē cōpreſſionem augmētat᷑ dolor. ergo poſt aſſumptionē cibi ⁊ p̄ſītiā eius in ſtō dolor colicus intenditur: q̄d fuit ſcđa pars ſuperi⁹ p̄miſſa: ⁊ nunc ꝓbata. ¶ Ecōuerſo autem arguendo pōt ꝓbari ſcđa ꝯcluſio: q̄ꝛ tp̄e vacuitatis ſtomachi vel deſcēſus ei⁹ ab eo minor fit in colon cōpreſſio q̄̄ dū cibus erat in ſtō. ergo minor dolor cōſequentia eʒ vt prius: ⁊ antecedens pʒ. q̄ꝛ cū deſcenderit cib⁹ a ſtō iā recipit᷑ in ilion a quo non pōt tanta ipſi colon fieri compreſſio quanta fiebat dum cibus erat in ſtomacho. ergo nō poteſt colon a cibo dolere tantum poſt vacuitatem ſtomachi ab eo cibo. Et antecedens manifeſtū eſt intelligenti per anothomiam ex ſenſu viſus ſitum inteſtini gracilis. Et nota q̄ he due ꝯcluſiones diſpariter partes colon intelligendo verificant᷑. illa enim pars colon que a dextra parte incipit a fine monoculi parum aſcēdendo in dextra parte tranſuerſalr̄ fundo ſtomachi ſupappodiatur. ergo illa pars colon aſſumpto cibo tunc pōt cōprimi inter ſtomachū ⁊ mirach: quare tūc intendit᷑ dolor. Ex quo app̄et q̄ alijs partib⁹ in hoc tp̄e. ſ. plenitudinis ſtomachi p̄s inferior colon minus dolet: q̄ꝛ cibus eſt elongat⁹ ab ea notabiliter: q̄m eſt in fundo ſtomachi: q̄ magis in dextra parte ſituat᷑. colō ſᵒ maior pars ſituat᷑ in ſiniſtra: vt iā dictuʒ eſt. Ex hoc iteꝝ apparet q̄ dolor colicus. ſ. ſup̄ioris partis eius alleuiat᷑. ſ. in vacuitate ſtomachi. ſicut ipſe idē intēdit᷑ in repletione ei⁹. ¶ Contra tñ cōcluſionem ſcđam videt᷑ apparens argumentum inſtare: eo q̄ꝛ dū deponit᷑ cibus a ſtō recipit᷑ in inferiori parte ⁊ in ilion: ſed ilion pars notabilis ſupappodiatur colon. ergo cibus in ilion receptus grauabit colon. ergo tunc intendetur dolor in colon cuius cōtradictoriū ſupra tactum eſt. Huic motiuo reſpondendum eſt ꝯcedendo maiorē. ſ. q̄ cibus a ſtomacho deſcendēs recipitur in inferiori p̄te ⁊ ꝯcedendum eſt iterum q̄ talis cibus recipit᷑ in ilō. Et ad maiorem cum dicitur q̄ ilion ſuperappodiatur colon. dicitur q̄ illud veꝝ eſt de quadā p̄te ilion inferiori. Et dicit᷑ vlterius q̄ cū cibus iā a ſtō depoſitus eſt recipitur in p̄te ilion dextra que maioris eſt extenſionis. Fecalis ergo cibi pars recipitur in illa ⁊ talis eſt q̄ elongat᷑ notabiliter a colon. ergo tunc minus comprimendo ipſum apparet dolor leuis: ⁊ tenet cōſequentia eo q̄ꝛ agens a paſſo elongatum nō agit aut ſaltem parum agit in ipſum q̄m oīs actio fit p ꝯtactum agētis ad paſſum. p̄ˢ lo de gñatiōe. Et ex hoc fundamento valde facile ꝓbari poteſt tertia iam p̄miſſa ꝯcluſio: q̄ꝛ cum cibus poſt deſcenſum ipſius a ſtō recipiatur in ilion: ⁊ renes ſubſternant᷑ in ilion. igit᷑ ſup̄fluitas cibalis cōprimit eos: ſed ex cōpreſſione augmētatur dolor in eis. ergo renalis dolor intenditur tempore vacuitatis ſtomachi a cibo. ¶ Et ex ꝯcluſiōe correlarie concludi poteſt: quare vomitus multum confert in doloribus renum et maxime poſt cibuʒ factus. Ideo quia per vomitum

educat̄ mā que in inteſtino illō poſita grauabat re=
nes. ¶ Ex agitatiōe enim ꝑ motū vomitꝰ facta ma=
terie frequēter eā ant̄ ꝑ inferiꝰ: ⁊ iterū diuertūtur de
inferiꝰ ad ſuperiꝰ. ergo tunc remanet alleuiatū illō
a mārebꝰ in ipſo ꝯtētis. vñ nō pōt dolorē grauitādo
in renibꝰ intendere. ¶ Et aduerte ꝙ iſte ꝯcluſiones
ſuperius ꝓbate veritatē ꝯtinent ſolum de dolore ſe
quēte compreſſionem a corpulētia cibi in fundo ſto
machi exiſtentis factum. Uarie aūt alie ꝯcluſiones
ad hunc locū adduci pñt de intēſione doloris colici
tp̄e cibationis ⁊ alleuiatione renalis doloris in hoc
tp̄e ſi ꝓueniret dolor ꝓpter qualitates primas ⁊ ſe=
cundas. Quis enim dubitaret ꝙ ſi tp̄e colici dolo=
ris ꝓuenientis a mala cōplōne colon fri. ⁊ hu. aut fri
gida et ſicca māli vel immateriali acciperet̄ potus
aliqs nō multe quātitatis actu ⁊ potētia calidus ⁊
hu. aut calidus ⁊ ſiccus qō ꝯferre poſſet in colico do
lore ſedādo vel minorādo ipſum ꝑ viā corruptiōis
male cōplōnis illꝰ doloris factiue: ⁊ ſic de aliis cō=
cluſionibꝰ circa q̄s ardue difficultates hicinde ab
auctoribꝰ ⁊ doctoribꝰ moueri poſſent ⁊ tu ꝯſidera.
¶ Septimū ꝟo ſignū ſignificās in renibus ꝓuenire
dolorē a lapillis eſt fixio doloris in poſteriori parte
ſpine ac ſi eſſet clauus ibi infixus: ⁊ ꝓptie qñ hunc
dolorē preceſſit mictꝰ harenaꝝ multꝰ. ¶ Octauum
ꝟo ſignū eſt ꝙ dolorē renalē precedit grauatiuꝰ do
lor in dorſo ⁊ difficultas vrinādi. ¶ Nonū vero ſi=
gnū a poſteriori ſumptū eſt ꝙ renalis dolor alleuia
tur aut eius euētus ꝓhibet̄ ex applicatione medi=
cinaꝝ aperitiuaꝝ frāgētiū ⁊ educētiū harenas et
lapillos. hoc aūt nō verificat̄ in dolore renū ꝓuenie
te ab aq̄ate vētoſitate groſſa ſolutiōe cōtinuitatis
⁊ ſilibꝰ. ¶ Decimū ꝟo ⁊ vltimū ſignū lꝫ iā ꝯtractum
fuerit eſt qñ dolorē renalē a calculo ꝓuenientē vel
harena ꝯcomitat̄ vehemētia appetitꝰ vrinādi: ⁊ ap
paret egro vt in qualibꝫ mictura magnā q̄titatē
aquoſitatis emittere debeat. lꝫ de eaꝝ emittat ⁊ cū
magno dolore in capite virge percepto ⁊ guttatim
emittitur vrina ab eo: ſicut a patiente ſtrāguriam.
¶ Hec itaqꝫ ſunt ſigna q̄bus ꝯſiderator cōprehēde
re poterit dolorē in renibꝰ ꝓuenire ab harenis vl'a
renibꝰ. ¶ Nolo tñ hic moleſtari vt ex ꝓdictis ꝯcludi
poſſit ꝙ nō credā predictos dolores renales etiā ꝓ=
uenire ⁊ augeri a materiebus inuentis in renibus
⁊ partibus ſibi adiacētibus: qñ ſi non eſſet propter
aliud maxime hoc cōtingere pōt ꝙ materie ibidem
ꝓpter debilitatem renum ꝓuenientem a doloribus
generent̄ ⁊ multiplicentur: ſed veritas eſt ꝙ dolores
illi magis dependent ab harenis ⁊ lapillis q̄ a ma
teriebus humoralibus. Et ideo ad curam predicto
rum in ſubſequentibus dicendum eſt: diſcurrendo
primo regimen rerum non naturalium. deinde tan
gendo regimen medicinalium.

¶ De regimine ꝑ ſex res nō naturales. Cap̄. ij.

Conuenit itaqꝫ huic viro regimē per ſex
res non naturales inclinatum ad cali=
ditatē ⁊ ſiccitatē: per quod regimen vie
aperte ⁊ mūdificate conſeruent̄ in quo
etiam vis cōminutionis lapilloꝝ ⁊ edu
ctionis harenaꝝ ſimul cū eis contineatur. ¶ Locꝰ
itaqꝫ habitationis eiꝰ laudabilis eſt. quare nō mul
tuꝫ inſiſto: ſꝫ ſi ꝯtingeret ipſum a domo elōgari eui
tet cameras humidas terraneas vel teſtudinales ⁊
ꝓpinquas fontibus vel decurſibus aquaꝝ expoſi=
tas flatui venti ſeptētrionalis ⁊ occidētalis ⁊ renes
ſuos ꝯueniēter tectos ꝯſeruet. In cibis vero euitet
oia lacticinia paſtilia cibaria carnes antiquas ner
uoſas ligamētales ⁊ pāniculares: ⁊ dimittat paneꝫ
azimū: aut nō bñ coctū etiā nō multū cōbuſtū. Si=
militer effugiat oim leguminū vſum ⁊ maxime eiu=
roꝝ: brodia illa tñ eoꝝ ⁊ ꝓprie cū decoctione petro=
ſellini feniculi dauci ⁊ ſimilium ſunt ſibi bona. Car
nium etiā ſalitaꝝ immo ⁊ oim alioꝝ ciboꝝ multi ſa
lis vſus vituperandus eſt: q2 duplici qualitate eoꝝ
preparant ad ḡnationē harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ ⁊ aug=
mētum eoꝝ. ¶ Similiter etiā res ꝯſtipātes vias red
dētes harenas ⁊ reliquas mās leptas motui euita
re debet. ſicut ſunt pira citonia ſorbe granata meſ
pilla iniube ⁊ ꝯſimiles. ¶ Effugere etiam dꝫ eorum
ventoſabilium in ſtomacho ⁊ in renibus ⁊ in venis
vſum: velut ſunt lacticinia cibaria ola mel fructus
multū humidos corruptibiles ⁊ vaporoſos. ¶ Cibi
etiā excellēter valde vnctuoſi nō ſunt ei laudabiles
tñ melius eſt inclinare ad mediocriter vnctuoſa q̄
macra. ¶ Acuta etiā cibaria humores exiccātia vel
incinerātia dimittenda ſunt: velut allea: cepe: bulbꝰ
porrū ⁊ ſimilia. niſi in talibꝰ acutis inueniretur vis
attritionis ⁊ cōminutionis lapillorum ⁊ harenarū
ſicut dicitur eſſe in raphano vtroqꝫ in capparibus
⁊ conſimilibus ⁊c̄. ¶ De ſaporibus vero nō placet
mihi agreſta niſi bñ ſalita ⁊ vinum granatorū ad=
huc deterius eſt. Succus vero arangiorum citrāgu
lorum ⁊ granatoꝝ acetoſoꝝ ſunt ei bona. ¶ Olera
etiā frigida ⁊ humida ſaltē in multo vſu dimitten=
da ſūt: velut lactuca bleta portulaca: ſpinachia cu=
cur. cucu. niſi predicta artificialiter requirerent̄ cuꝫ
calidis aperitiuis vt feniculo petro. ⁊ ſimilibus. vel
cū calidis aromatibus: vt cū croco cinamomo pipe=
re cinamo zinzibere ⁊ ſimilibꝰ moderato tamē vſu.
Caules aūt rape napi paſtinace aniſum daucus: ⁊
ꝯſimilia in cibariis eius ſunt ꝯueniētia. ¶ Uino au
tem vtatur colore albo ſubſtātia ſubtili ⁊ dyapha
no: odore aromatico ſapore leuis dulcedinis fumo
ſitate vel potentia ſua potentiori q̄ mediocre. Qd
ſi purū haberi potuerit melius eſt q̄ commiſcere ei
aliquā aquā. ¶ Si aūt opus eſſet audaciā vini frā=
gere: fiat cū aqua ciſterne ⁊ ꝯueniētior eſſet ei aqua
mellis pauci: aqua vero ordei nullo mō placet mi=
hi niſi febris ꝯtiū ꝑſuaderet. ¶ Laudarē etiāꝫ ꝙ in
principio veris ⁊ hyemis ſaltēꝫ per. xv. dies iſte vir
abſtineret a potu cuiuſcunqꝫ vini. ⁊ loco eius vteret̄
hydromelle facto ſm hunc modum. ℞. mellis albi
vel citrini electi lib. j. aque fontis lib. xxv. coquat̄ ſi
mul vſqꝫ ad ꝯſumptionē ꝓuarte partis: deinde co=
letur per colatorium ſpiſſum. poſtea iterum addan
tur ei dauci macis zinziberis. añ. ʒ. ß. cinamonii ele=
cti. ʒ. j. ß. ⁊ coquantur iterum vſqꝫ ad cōſumptioneꝫ
tertie partis: ⁊ iterū colent̄. vtat̄ ergo eo tp̄e cibatio=
nis ⁊ quolibet altero ⁊c. ¶ Dormitio aūt cōuenit ei
mēſure. vij. vel. viij. horaꝝ. ⁊ in ſumma conueniens

eſt ei magis ad augmētū ſomni q̄ ad augmētū vi
giliarū: dū tñ nō dormiat reſupinus. ¶ Circa exer
citium aūt ſic pcedat: q ieiuno ſtomacho ꝯueniēs
eſt ei exercitiū pedeſtre ſatis lōgū vſqꝫ quo corpus
ei⁹ ad mediocrē ſudorē pducat. Et loco etiā exerci=
tij vti pōt fricatione extremaꝝ ptiū a pedib⁹ aſcen
dēdo vſqꝫ ad genua: demū ad inguina ꝛ nares infe=
rius trahēdo vſqꝫ quo mēbra rubicūda fiāt. ¶ Pro
curet etiā ſummopere q vēter ei⁹ a cōib⁹ ſupfluita
tibus bene mūdus exiſtat. ꝛ ſi nō aliter ſaltē cū pul
uere aut cliſteri inferius ſcribēdis. ¶ In repletione
aūt ciboꝝ cuitāda ſollicitus eſſe debet ita q nunq̄
cibū aut potū accipiat vſqꝫ ad cōpletā ſaturitatē ꝛ
grauitatē in ſtomacho pceptā. Si aūt q̄nqꝫ pcipe=
ret a repletione ciboꝝ grauatū eſſe ſtomachū: tūc
meli⁹ eſt. vt pcuret eductionē illi⁹ ſupfluitatis cum
vomitu pri⁹ q̄ mām illā in ſtomacho corrūpi pmit=
tat. Uomit⁹ enim valde ꝯueniēs eſt ei ad mūdificā
dū ꝛ ad attrahēdū mām a renib⁹. q̄re 18ª. 3. cap̄. de
canonib⁹ curatiōis lapidis renū. Mult⁹ vſus vomi
tus poſt cibū expellit ſupfluitates p viā ꝯ̄riā vie cu
ius mot⁹ eſt ad renes: ꝛ facit lat⁹ renū vacuū ꝛ mū
dum: q̄ oīa in hoc viro ſunt neceſſaria. ¶ Mod⁹ aūt
puocādi vomitū leuiſſimus eſt: vt accipiat. ℥. j. ß. ſy
rupi ſimplicis acetoſi aq̄ decoctionis radicū vel ſe=
minū raphani. ℥. iij. bibat totū tepidū poſt cibatio=
nē a cibis diuerſis in qualitate q̄ntitate ꝛ ſapore. de
inde poſt horā ponat digit⁹ in fine oris agitatio=
nē faciendo ibi vſqꝫ quo vomit⁹ puocet. tardet igit
cibus poſt illud horis duabus. deinde cibetur cibis
leuibus in qualitate ꝛ quantitate. Si autem ſuper
fluitates percipiantur in inferiori ventre congeſte
tunc euacuent cū cōi cliſteri aut cū his que ſupra
tacta ſunt inferius ſcribendis. ¶ De accidētib⁹ aūt
aīe mediocriter ſe regat: ad leuē tñ iracundiā ince=
dere ꝯuenientius eſt ei q̄ ad anguſtiā vel triſtitiam.
Hec de rebus non naturalib⁹ ita ſufficiant.

¶ De regimīe p medicinales itētiōes ꝛ īſtr̄a. cap̄. iij.

De reb⁹ vtiliorib⁹ huic viro p regimine
medicinali. xv. occurrūt mihi inſtr̄a ei=
dē applicanda. Quoꝝ aliq̄ pſeruatiua
erunt ne māe ḡnent in renibus q̄ oppi=
lant eos ꝛ ponāt in eis ſpēm male ꝯple=
xionis pparātis ad ḡnationē lapilloꝝ ꝛ harenaꝝ.
Alia vo erūt mundificatiua mãerū ꝛ harenarū in
eis congeſtarum. Nōnulla vero minutiua ꝛ lapillo
rum in eis inuentorum eductiua. Alia vero erunt
ſedatiua doloris cum inſtantia paroxiſmi augmē=
tati. ¶ Primum itaqꝫ de inſtrumētis primi ḡnis eſt
q hic vir ſemper in fine hyemis vſqꝫ ad tres annos
futuros: aut in pn° veris euacuetur per hunc mo=
dum. ℞. caſſief. de ſua canna nuperrime extracte
cum aqua ſublimationis litos ſpermatis. ℥. ij. ele=
ctuarij indi. ʒ. j. miſce ꝛ bibatur cum aqua ordei ca
lida poſt quā tardet cib⁹ quinqꝫ horis. ꝛ tunc acci=
piatur cyath⁹ vnus aque calide ordei zuccarate: ꝛ
poſt ipſam comedat per horā vnā. ¶ 2ᵐ principale
inſtr̄m eſt: q immediate poſt minoratiuū predictū
accipiat hoc digeſtiuū ꝛ ꝯtinuet ſaltē octo dieb⁹ ca
lidū in aurora: ꝛ tardet poſt ipſum cibū ſaltē horis
quatuor. Cuius deſcriptio. ℞. oximellis. ℥. j. ſyrupi
de eupatorio. ℥. ß. aq̄ apij lupulloꝝ. añ. ʒ. j. ß. miſce.
¶ 3ᵐ principale inſtr̄m eſt: q poſt digeſtiuum illud
die immediate ſequēti accipiat hoc ſolutiuū. ℞. ele
ctuarij indi. ʒ. iij. reupontici. ℈. ij. ſpice nardi. ℈. ß.
accipiat ip̄m cū aqua milij ſolis: ꝛ obſeruet condi=
tiones que ſuperius de minoratiuo ſcripte ſunt.
¶ 4ᵐ inſtr̄m principale eſt: vt dieb⁹ intermedijs q̄=
bus accipit digeſtiuū: ſi vēter eius ſtiptic⁹ eſſet acci
piat añ cenā immediate. ℈. j. hui⁹ pulueris. ℞. po
lipodij quercini hermodact y. añ. ʒ. j. folliculorū ſe=
ne. ʒ. iij. aniſi violaꝝ liquiritie. añ. ℈. j. tartari. ʒ. j. ß.
fiat oīm per ſe puluis: ꝛ vtat eo vt dictū eſt. ¶ 5ᵐ ſin
gulare inſtr̄m eſt: vt poſtq̄ euacuat⁹ fuerit ſaltē p vnū
mēſem vtat hac ꝯfectione de qua ſemper ante prā=
diū paꝝ accipiat rotulā vnā. ℞. ſpērū eluarij de ſe=
minib⁹. deſcriptione Auicēne 5° cañ. ſumma pina
ʒ. j. ß. granoꝝ milij ſolis. ʒ. j. dauci radicū polij mō=
tani liq̄ritie. añ. ʒ. ß. cū aqua ſparagoꝝ ꝛc. ℥. iiij. zuc=
cari: fiat ꝯfectio in rotulis paruis. ¶ 6ᵐ vero medi
camē ſpāle eſt: vt grā pſeruationis a ḡnatione ma=
terieꝝ ꝯuertēdaꝝ in lapillos ꝛ harenas ꝛ etiā intē=
tione mūdificationis renū tpib⁹ ſue neutralitatis
vtat hac decoctione: de qua añ cibū per tres horas
aſſumat. ℥. v. ſaltē oī alterna die. ℞. ſcolopēdrie ta
mariſci polij mōtani cretani marini maioris radi=
cū ſaxifra. añ. M. ß. ſe. maluauiſci. M. j. ß. coquant
in lib. v. aque vſqꝫ ad cōſumptionē medietatis: de=
inde ſuperaddant eis aceti ſquillitici. ℥. v. ꝛ iteꝝ co
quatur vſqꝫ ad ꝯſumptionem quinte partis: ꝛ poſt
colaturam eius exhibeat cū. ℥. ß. penidiaꝝ. hec eīn
medicamina: vt dictum eſt: non ſolum preſeruati=
ua: ſꝫ curatiua ſunt. quare 18ª tertij. cap̄. de cōmi
nuētib⁹ lapides ſic inquit. Et q̄nqꝫ dantur in potu
aque in quib⁹ coquunt camepitheos ꝛ poliū ꝛ cala
mētum ꝛ ſiſeleos ꝛ radix tribuli ꝛ fruct⁹ malue ꝛ ca
pil. ve. ꝛ virga paſtoris ꝛ radix tamariſci ꝛ radix eu
patorij ꝛ ſemē altee ꝛ ſamurion ꝛ eſt apiū ſylueſtre:
vt colligit 14ª tertij. cap̄. de cura aſclitis. ꝛ ſagaſter
i. pulegiū ꝛ alia ex diureticis. Et cū adminiſtrant tpe
ſanitatis phibēt ḡnationē lapidis. ¶ 7ᵐ inſtrumē
tum principale qđ nō fallit in frāgēdo lapidē edu=
cendo ipſum et prohibēdo ipſius ḡnationē eſt hoc
℞. aque decoctionis foliorum malue cāpeſtris ꝛ eſt
altea. ℥. v. butyri. ℥. j. mellis ℥. ß. calefiāt oīa ſimul ꝛ
dent in potu. cū eductione enim quā facit lapilloꝝ
puocat vrinā ꝛ mollit vias ꝛ dolores ſedat. ꝛ eſt de
expertis ab Auicēna qđ accepit a Gal. x° decē tra=
ctatuum quod legere poteſt. 18ª tertij cap̄. pre allē=
gato. vbi dixit. Et ex decoctionibus quib⁹ iuuamē=
tū ꝯfert lapidi renū cū eoꝝ adminiſtratio aſſiduat
in horis poxiſmi eſt: vt coquant folia malue campe
ſtris ꝛ ponant in decoctione butyꝝ et mel de q̄ aſſu
mat in potu res plima. frāgit enim lapidē ꝛ prouo=
cat vrinā et lenit iter ei⁹ ꝛ extrahit cum facilitate. ſ.
mās ꝛ lapillos. ¶ 8ᵐ remediū pncipale eſt: et iterū
infallibile: vt ſi pp̄ter faſtidiū abominaret decoctio
nē vtat iſtis pilulis de quib⁹ accipiat. ʒ. j. oī fine q̄nqꝫ
dieꝝ. ℞. ſe. maluauiſci. ʒ. j. cineris corticū ouoꝝ a q̄=
bus exiuerunt pulli. ℥. ß. vitri cōbuſti cum pice fi=

arte.ʒ.ʒ.vi.lapidis ſpongie lapidis iudaici.ana.ʒ.ſ.
ꝭ.radicū ſcolopēdrie.ʒ.iij. ſanguinis hirci ꝑparati
ſm artē: ⁊ ſit collect⁹ in medio tpis ſui exitus.℥.j.cō
ficiantur pillule cū ſucco apij ⁊ reſeruetur ⁊c.¶9ᵐ
eſt: ꝙ ſi contingat qñqꝫ ꝓpter oppillationes retine‑
ri materias: ⁊ ꝯmiſceri ſanguini in renib⁹ ⁊ emulgē
tibus ꝓpter qḋ mingant vrine nigre groſſe ꝯturba
te ad rubedinē inclinate: velut eſt piguis lotura car
nium recentiū.tunc exhibeat pluribꝰ diebꝰ in auro
ra trociſcus vnus.ʒ.j.factus ex medicina diuretica
deſcriptione ab Aui.19ª tertij cap.de cura retētōis
vrine ibi.Cōfectio diuretica fortis.℞.ſauine aſſari
⁊c.Ex qbus cōponant trociſci pōderis.ʒ.j.cū ſucco
apij: ⁊ ſoleo dare vnū cū cyatho vno decoctionis ſe.
aliec.Et nota ꝙ deſcriptionē illā ingrediunt cātari
des.Ego aūt abijcio eas a deſcriptione ꝓpterea qꝛ
vt in plurib⁹ excoriāt veſicā ⁊ vias vrine. vñ nunqꝫ
ipſas volui exhibere alicui hoim. ¶Decimū ꝓo in‑
ſtrm principale eſt: vt adueniente medietate ſeptem
bris purgetur iſte vir ꝑ hunc modū. ℞.electuarij in
di.ʒ.ꝭ.det in potu in aurora cū.℥.iij.calide aq̄ deco
ctionis mucheite.i.ſebere ⁊ eſt ſebeſtē.⁊ obſeruētur
poſt ipſam q̄ in alijs ſolutiuis dicta ſunt. ¶Undeci
mum inſtrm eſt: vt in die imediate ſequenti incipiat
aſſumere hoc digeſtiuū qḋ cōtinuet ipm ſaltē.x.die‑
bus. ℞.oximellis ſqlliti.℥.j. ſyrupi de eupatorio.
℥.ꝭ.aque ſcolopendrie ⁊ milij ſolis.añ.℥.j.ꝭ.aq̄ ſa‑
xifragie.℥.ꝭ. ¶Duodecimū inſtrm eſt poſt digeſti‑
uū illud imediate ſequēti ſoluat cū hoc medicamie
℞.bñdicte ſimplicis.℥.j.electuarij ſuca roꝭ.ʒ.j. mi
ſce ⁊ aſſumat in aurora cū.℥.iij.aq̄ apij calide actu
¶13ᵐ inſtrm eſt: vt poſt purgationez ꝑ plures dies
vtat hoc linimēto cū quo tota ſpina ⁊ ptes lūbales
a ſpatulis inferi⁹ inungat bis in die calido actu. Cu
ius deſcriptio. ℞.olei nardini.℥.j.olei de croco vul
pini citoniorꝫ.añ.℥.ꝭ.ſpecierum litōtripō.ʒ.j.ꝭ. cere
q.ſ.⁊ fiat vnguentū molle in cuius fine apponātur
cāphore ſubtiliſſime trite.gra.v. ¶14ᵐ inſtrm ē.vt
diebus qbus aſſumit purgationes.immo ⁊ toto tpe
anni vtat pillis infraſcriptis grā ſubductionis ven
tris de qbus bis vel ter in ſeptimana accipe poteſt
vnā parꝫ ante cenā.qrū deſcriptio. ℞.ſucci apij: ſuc
ci endiuie añ.℥.ij.ꝭ.aloes epatici electi.ʒ.iij.agarici
℥.j.colloqntide iterioris.℥.ꝭ.hermodactylorꝫ.ʒ.vj.
maſticis.ʒ.ꝭ.zinziberis ani.feniculi dauci gūmi ara
bici ana.gra.vj.ſalis indi. gra.xv. puluerizent oia
ꝑ ſe ⁊ infundant in ꝑdictis ſuccis bñ cōmiſcēdo: ⁊ ex
ponantur ſoli vſqꝫ ad eorꝫ exiccationē: deinde iterū
renouentur ſucci duabus vicib⁹ ⁊ exiccent: vt prius
de hac ergo maſſa fiant pille ex omni.ʒ.vj.⁊ ſit earꝫ
vſus vt dictū eſt. ¶Ultimuz remediū principale: vt
poſt euacuationes vſes veris ⁊ autūni vir iſte ⁊ qli
bet ſiti egritudine lāguēs exponat ſe ad balnea nā
lia ⁊ ꝓprie ſulphurea.hec eñ cum hoc ꝙ dolores ſe
dant rūpunt ⁊ educūt lapides ⁊ harenas ⁊ ꝓhibēt
earꝫ generationē: vt legit ſcḋa primi cap.Quidā or
nate loquentiū: ⁊ clarius 18ª tertij: cap.de cōminuē
tibus lapidē auctoritate Ruffi: ⁊ expiētia de aquis
illis: quas Aui.ponit dū indt.Et ruffus ḋdē dixit ꝙ
plurima balneatio in thermis ſulphureis frangit la
pidem.Et hoc forſitan facit ꝑuenire ad hoc ſupple
ꝙ experientia ſequens verificat hoc ꝙ ꝓ qꝛ quecdaꝫ
aq̄ calide q̄ qñqꝫ vlcerant cutē qñ ponunt in eis me
dicine lapidis ⁊ ſubmergit in eis pānus dū ſunt ca
lide ⁊ ponit ſup locū lapidis.ſ.fomētando locū: ⁊ ta
lis ſupple pānus reſoluit ipm. ſ.lapidē.Et ego iam
expertus ſum res hui⁹ gñis.Et forte voluit intelli‑
gere ꝙ embrocatio cū ꝑdictis aq̄s ꝯfert: aut melius
ꝙ aque artificialiter facte ſulphuree conferunt ad
ea que dicta ſunt. Et tu conſidera hec ad laudem
dei omnipotentis.Amen.

Conſilium. 177.

De dolorib⁹ renuꝫ q̄ ꝑueniunt a ma‑
la complexione humida ipſorum cum preſentia ha
renarum ⁊ lapillorum genitorꝫ ab immoderata ca
liditate ipſorum renum.

Vir commēdatiſſimus Thome⁹ eſtēſis moleſtat dolori
bus renalibus q̄ ꝑueniunt in ea ma‑
la cōplōne humida ipoꝫ cū pñtia ha
renaꝫ ⁊ lapilloꝫ genitoꝫ ab immode
rata caliditate ipoꝫ renum.Et ipſe ḋdeꝫ eſt parat⁹
ad magnos ⁊ cōfirmatos lapides in renibus pro‑
pter humiditatē ⁊ pinguedinem ipſius.Ille eñ qui
pinguis eſt ⁊ humid⁹ eſt cui frequētes lapides in re
nibus magnificantur 18ª tertij.cap.de cauſis gene
rationis eorum in renibus.

Propter qḋ in regimine ſuo prudētiā ha‑
bere dꝫ: vt nūc ſequit. ¶Primo ḋdē
effugiat cibaria frigida groſſa viſcoſa ⁊ oppillatiua
velut ſunt cibi paſtilles legumina clixa piſces ⁊ pro
prie tinche ⁊ anguille.Et caueat etiā ab vſu lactis ⁊
ꝯdimētoꝫ ei⁹: ⁊ a caſeo ⁊ ꝓprie molli ⁊ pauci ſalis.
¶Effugiat etiā vſuꝫ neruoſaꝫ ptiū aialiū ligamē‑
taliū ⁊ pānicularīū: ⁊ vtat pane multi fermēti ⁊ ſa‑
lis quantitatē habēte maiorē q̄ cōis panis. ¶Effu
giat vina multū dulcia turbida groſſa viſcoſa ⁊ ni‑
gra ⁊ ꝓprie q̄ margimina dñr. ¶Et dimittat multi
coit⁹ exercitiū ⁊ ꝓprie poſt cibū. ¶Caueat ēt a dor
mitione reſupina.deinde vtat remedijs medicinali
bus nunc ſequētib⁹. ¶Primo ḋdē oī ſeptimana ter
aut ſaltē bis in aurora accipiat cyathū vnū infra‑
ſcriptaꝫ aquaꝫ. ℞.aque milij ſolis aq̄ ſpagi ⁊ apij
añ.lib.ꝭ.aq̄ ſaxifra.maioris lib.j.ꝭ.⁊ miſce ⁊ accipiā
tur calide cum.ꝭ.℥.zucca.⁊ tardet cibum ad minus
horis.iij. ¶2° ꝓo principaliter vtat cōfectione de fi
ſticis de qua ſemꝑ añ prādiū ⁊ cenā accipiat fruſta
ij.ꝭ.℥.Ineſt eñ huic ꝯfectioni vis ⁊ potētia ꝓhiben‑
di gñationē lapilloꝫ ⁊ harenaꝫ ⁊ frangēdi ⁊ edu‑
cendi ea: fiſticis eñ ineſt virtus qua cōminuit lapis
q̄ in renibus eſt. 8ª tertij.cap.de cura eius. ¶Quar
to principaliter omni fine.viij.dierum vel.x.in auro
ra accipiat hunc potum ⁊ poſt ipſum tardet come‑
dere per ſex horas. ℞.caſie noviter preparate cum
aqua ſaxifragie.ʒ.x.ſucci roſarum.ʒ.ꝭ.lapidis lin‑
cis lapidis iudaici et ſpongie. ana. ℈ ꝭ. totum ac
cipiatur ſimul. ¶Ultimo vero pro nunc cum do‑
lores actualiter moleſtant ipſum vtatur infraſcri‑
pto vnguento ex quo tota ſpina a ſpatulis vſqꝫ ad

caudā ⁊ oīa illa diligēter inunganꝭ copioſe vſq; ad vmbilicū ⁊ ſumē.excluſo ſtō:⁊ ſupponanꝭ locis fruſtā lane pectinate bñ depīſſe que,diligēter circūligētur cū faſcia.Eſt autē huiꝰ vnguēti deſcriptio talis ℞.mucillaginis muchette ſe.lini ⁊ fenugre.añ.℥.ſ.ß.hyſopi humi.℥.j.olei de ſiſamo ⁊ amigdalaꝝ dulciū.añ.℥.j.olei irini.℥.ij.ſeminis apij lapidis ſpōgie ⁊ radicū ſaxifragie.añ.ʒ.ij.cere albe.q.ſ.fiat vnguētū molle ⁊ cōſpergaꝭ cū aceto ſqllitico ⁊ reſeruetꝭ in vaſe vitreato bñ obturato et accipiaꝭ de eo.q.ſ.ad vngendum ꝓ vice vna.Ex hoꝝ igitur,medicinaliuz vſu felicitabitur diſpoſitio ſua aliter paratus ingēti periculo et moleſtiſſimo morbo.hec ad laudē dei omnipotentis.Amen.

Cōſilium.178.

De dolore renū ab oppilatiōe ex harenulꝭ ⁊ lapillis ⁊ qñq; a ſſate:a ſtō eis cōmunicato facta.

Diſpoſitio dñi Jo.de bedario eſt dolor renū ꝓueniens ab oppillatiōe ex harenulis ⁊ lapillo vtplurimū fcā.Et qñq; ꝓuenit dolor ille ex oppillatiōib; factis a mā ſſatica q̄ deſcēdit a ſtō ad renes ⁊ dolor iſte eſt vt rarius eueniēs ⁊ nō minus moleſtꝰ ¶Accidentia ꝟo cōiter ſuā diſpoſitionē ꝯcomitantia ſunt nauſea cū vomitu qñq;.¶Et dolor a vētoſitate ꝑ colligātiā a renibꝰ ⁊ inteſtinis eueniens.¶3ᵐ accidens eſt dolor extenſiuus ⁊ ꝯfractiuus in partibus ſpine ⁊ ꝓpinqs renum eueniens:multiplicaꝭ autem ſſatis gñatio in ſtomacho ſuo ꝑ viā indigeſtioniſ ⁊ huius ſſatis pars nō modica a capite catarrizando congeritur in ſtomacho.

Ex quibus idē apparet curationez eiꝰ ſup triplici curatiōe fundari.¶Prīa eſt ꝓhibitio gñationis ⁊ cōgeſtiōis ſſatis in ſtō ſuo.¶Secunda eſt huiꝰ flegmatis diuerſio a viis predictis.¶Tertia eſt flegmatis ⁊ harenularꝝ ⁊ lapillorum confractio ⁊ eductio cum aperitiuis correctiuis ⁊ abſterſiuis.

Primā intētionē cōplēt vſus ciboꝝ medicinaliū aut medicinaꝝ cū cibis cōmiſcendaꝝ in qbus exiſtat virtus vigorādi digeſtiuā ꝯſumēdi flegma ⁊ ꝓcipitandi ipm ꝑ vias inteſtinorum:⁊ quoꝝ numero ſunt feniculi petroſel.ſparagus apiū ſerpillū ſiſimbriū cicorea daucus paſtinaca cōis.¶De oliuis ⁊ rapis ⁊ ſibi ſilia in cibis aſſumpta.Itē cinamomū vtrūq; aniſum.ʒʒ.galanga ſpica eupatoriū.¶Et de ꝓlaudatis eſt ꝯfectio dyacimini aromatici roſ.⁊ ꝯfectio de ſeminibꝰ.¶Et ſpāle eſt electuariū.ſ.tyriace deſcriptione Auic.5ᵒ can.ſumma prīa cap.prīo de ꝯfectionibꝰ magnis.¶Ad hanc etiam intentionē optime ſunt pille alefangine Item pillule de iera compoſita ſimplici deſcripta a Gal.ſeptimo terapeutice.cap.de cura plenitudinis tunicarum ſtomachi.

Secundā aūt intentionē ꝑficiunt pille ⁊ electuaria ꝓdicta.Itē vſus oximellis cōpoſiti cū aqua calida.Itē vſus zinziberis ꝯditi ⁊ daucꝰ ꝯditꝰ ⁊ ligna balſami ꝯdita optīa ſūt ⁊ vſus tyriace ⁊ dyatcſſerō ſumendo ex ea oī ſeptimana ſemel.ʒ.j.cum aqua decoctionis galā.vel zinziberis vel ſpice nardi.¶Mixtio bona ad illud.℞.ſpērū de ſeminibꝰ ſpecieruz de baccis,lauri.añ.ʒ.ij.ſpecieꝝ ſotire maioris deſcriptione Aui.qnto cano.vbi ſupra.ʒ.iiij.oximellis compoſiti cum decoctione leuiſtici.℥.ij.ß.fiat electuarium de quo in aurora ſumantur.ʒ.iij.cum aqua decoctionis radicum ireos cum melle.

Cōpletur aūt intentio tertia cū aperientibus oppillationes inteſtinorum meſeraicaꝝ ꝯcaui ⁊ gibbi epatis ⁊ renuz q̄les in cibis ſunt hi ſpāles.primo comedēdo añ cibū parum raphani recētis infuſi in oximelle ſimplici per duas horas.¶Itē conferūt ficus ſicce cū granis feniculi ante cibū.¶Itē ſpāle ad oīa ꝓdicta ꝯferēs eſt comeſtio ſiſticorū añ cibū.Ineſt eñ eis virtꝰ q̄ cū lapis eſt in renibꝰ expelliꝭ.18ᵃ tertij.de cura lapidis renū.¶Itē ſpeciale eſt comeſtio polij montani ⁊ betonice:vt qnto de ſimplici medicina.¶Adhuc etiaz vſus cinamomi ⁊ ſpice nardi añ.in cibis:et reliqua ſibi ſilia.¶Speciale aūt ad hoc eſt huius electuarij vſus.℞.trociſcoruz de eupatorio de ſpica nardi.añ.ʒ.iij.ſpecierum cōfec.de ſeminibus.ʒ.vj.zuccari albi lib.j.fiat cōfectio ſolida cū aqua eupatorij aut capil.ve.⁊ melior eſt.¶Uel fiat ex puluerib; ꝓdictis electuariū cuz.℥.iij.oximel.compoſiti ⁊ erit lōge melius.de quo accipiatur.℥.ß.in aurora cum.℥.ij.aq̄ capil.ve.inuicē calefactis ⁊ tardeꝭ poſtea cibus horis ſex.¶Cōpoſitum expꝰtum educēs flegma lapillos ⁊ harenulas a renibus ⁊ veſica educēs ⁊ cōminuēs ⁊ oppillationes aperiēs.℞.lapidis ſpōgie iudaici ⁊ lapidis de renibus humanis.añ.℥.j.ſanguinis hirci ꝓparati.ʒ.vj.ſpice nardi.granoꝝ orobi eu pa.ſu:meu:radicū apij.ſꝑagi petro.⁊ bruſci.añ.ʒ.ſ.betonice polij mōtani vitri cōbuſti añ.ʒ.ij.infundantur omnia in ſucco lymonū recentiū per q̄tuor dies deinde cum lib.ß.oximellis compoſiti ⁊ tantūdē zuccari;fiat electuarium de quo ꝑ decē dies oī mane aſſumat.℥.ß.cum aqua decoc.granoꝝ ſiſticoꝝ ⁊ tardeꝭ cibus horis ſex. ¶Cliſtere bonum carminans ventoſitates ſedens dolores inteſtinorum educens ſquibalas ⁊ flegmata.℞.radicum ireos recentis radicum blete.ana.ʒ.ij.maluarum violarum mercurialis.ana.M.j.polipo.cartami.ana.M.ß.ſemi.altee ⁊ malue fenugre.ana.M.ij.decoquantur in lib.v.aque vſq; ad conſumptionem medietatis ex qua lib.j.accipiatur olei violarum olei nardini olei liliorum al.ana.℥.j.olei de baccis lauri.℥.j.ß.caſie.℥.ß.ſalis gemme.ʒ.j.zuccari ru.℥.j.miſce.¶Unguentum bonum ſedatiuum dolorum renum et ſpine et confractionis remotiuuz.℞.olei de keiri.℥.iij.olei de camomil.et violarum.ana.℥.j.croci.ʒ.ß.vitelli.oui numero.ij.pinguedinis galline.ʒ.ij.cere.albe quantum ſufficit fiat vnguentum molle et lauetur duabus vicibus cuz aqua ſublimationis altee.hec ſunt que experimento comprobata ſunt in caſu predicto.

Cōſilium.179.

De dolore renali a mā flegmatica in lapillos ⁊ harenulas conuerſa.

Dolores

Dolores quos fuit paſſa generoſa domina magnifici ꝛ ſpectabilis dñi Jacobi Barbanigo pñtis Padue fuerunt principalr renales q̄ ꝓueniũt a mã flegmatica in renib⁹ ei⁹ inuiſcata ꝛ a calore inteſo ꝯuerſa in lapillos harenas trumbos ꝛ petala. qḋ apparuit ex loco fixionis doloris ꝛ etiam a poſteriori: qꝛ p̄ ea que aperiendo renes eduxerant harenas trũbos ꝛ lapillos alleuiati fuerunt dolores.

Propter qḋ iterum mihi videt̃ ꝙ ipſa cõtinuare debeat hec quatuoꝛ q̄ infra ſcribunt̃ neceſſaria ad perfectã ſui curam. ¶ Et primũ quidẽ horũ eſt ꝙ ipſa abſtineat a lacte ꝛ ab oĩbus cibarijs lactis ꝛ paſtilib⁹ a caſeo tenero a leguminibus elixis a cutib⁹ ꝛ viſcoſis ptib⁹ carnium ꝛ a pedibus: ꝛ a vino ru. groſſo a dulci ꝛ a pane non bñ cocto ꝛ piſcib⁹ recentib⁹ ꝛ viſcoſis: vt ſunt anguille ꝛ tinche. ¶ 2ᵐ principale eſt hoc. ℞. aloes prepa. ℥. ß. agarici reubarbari electorũ ana. ℈. ij. ſalis indi. ℈. ß. dyagridij. g̃. ij. cũ ſucco roſa. fiant pillule de oĩ ℥. vi. ꝛ accipiat de eis vnã oĩ tertio vel q̄rto ſero parũ ante cenã. Et ſi oĩ fine. xv. dierũ accipet de eis. v. vel vi. per horã añ diez eſſet ſibi valde vtile ꝛ oporteret tũc ipm tardare prãdiũ ſaltẽ per quinq̄ horas poſt illas pillulas. ¶ 3ᵐ ꝓncipale remedium eſt. ℞. ſpecierũ Juſtini ſpẽꝝ eluarij litõtripon amboꝝ deſcriptiõe Nico. in antidota⁹. ana. ʒ. i. zucca. ſcḋe coctionis. ℥. iiij. cũ aqua aſpagi fiat ꝯfectio in rotul' triũ ʒ. de qb⁹ accipiat oĩ die ante prandiũ ꝛ añ cenã rotulã. i. aut ſaltẽ. ß. añ cibationẽ parum. ¶ 4ᵐ remedium ſpãle eſt hoc. ℞. oximellis cõpoſiti. ℥. iiij. mucillaginis ſebeſtẽ facte cum aqua milij ſolis lib. ß. lapidis ſpõgie lapidis iudaici lapidis licis. ana. ʒ. i. liquiritie cinamomi radicũ iringi: ſemis paſtinace petro. apij aſperagi ꝛ bruſci. ana. ʒ. i. vitri cõbuſti. ℥. ß. zuccari al. ℥. iiij. coquatur ſyrupus ſit cũ zuccaro ꝛ mucillagine ſebeſtẽ vſq̄ ad ſpiſſationẽ cõuenientez: deinde addant̃ relique ſpẽs cuz. ℥. ß. pulueris cinamomi electi: ꝛ fiat eluarium. de hoc eluario accipiat hec dña oĩ mane añ prãdiũ p quatuoꝛ horas quantitatẽ vnius nucis deglutiẽdo ipm. In iſtis enim tribus remedijs ſtat fundamentum complete curationis eius ſi continuabit ea. Ad laudẽ ſummi ſaluatoris. Amen.

Conſilium. 180.

De q̄druplici mala diſpõne. vcȝ. ¶ De oppilõne in renib⁹ ꝛ vijs vrine frequẽter eueniente. ¶ De dolore renum ex retentiõe multaꝝ harenularum. ¶ De debilitate ſtomachi per colligantiã eius ad renes. ¶ De impedimento prolationis ſermonis a materia flegmatica. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ Diſpõnes diſtiguit ꝛ eaꝝ declarat cãs. Caꝑ. i.

Vtilia ꝛ particularia remedia quib⁹ egregi⁹ vir ꝛ in iure peritus nõ mediocriter: imo abundemagis dñs Jo. Andreas taruiſinus vti debet totidez ſunt quot ſunt ſpãlia accñtia qbus ſepe moleſtat̃ et ſunt numero decẽ. ¶ Primũ eſt frequẽs euẽtus oppilationis in renib⁹ ſuis ꝛ vijs vrinalib⁹ per q̄s ſuperfluitates ſcḋe digeſtionis euari debẽt. ſ. epatis. ¶ Scḋm accñs eſt doloꝛ renũ ꝛ maxie ſiniſtri renis qui ꝓuenit in eo ex retẽtiõe harenularuz multaꝝ q̄ generant̃ ibidẽ ꝛ ex ventoſitatib⁹ ibidem genitis ex multa mã flegmatica mucillaginoſa abundãte circa partes illas. ¶ Tertiũ accñs eſt ſtomachi debilitas ꝓueniẽs per colligãtiã ei⁹ ad renes q̄ eſt cã generatiõis multoꝝ flegmatum que per viam indigeſtionis cõgregant̃ in eo. ¶ 4ᵐ accñs eſt aliquale impedimẽtũ in ꝓlatione ſermonis eueniẽs a multitudine flegmatũ q̄ diſtillãt a cerebro ei⁹ qḋ excellẽter humidũ eſt: lȝ ſi bñ ꝯſideret̃ hec decẽ accñtia inuicez depẽdẽter colligata ſunt: mala eñi cõplo ipſius ſtomachi cã eſt ledẽdi caput trãſmittẽdo ſibi mãm flegmaticã multaz ꝛ vapores multos ab eo deciſos: q̄ poſtea frigiditate cerebri igroſſati ꝯuertũt in mãm ſpẽ ſilez ei ex qua geniti fuerũt: que mãe ſm partez defluentes a capite recipiunt̃ in muſcl'is ꝛ neruis radicis lingue. ſm alterã vo ptẽ deſcẽdũt ad ſtõachũ ꝛ pect⁹ ꝛ ſunt cã augmẽti nocumẽtoꝝ ſtomachi. ita ꝙ hec mẽbra mutuo ſe alterãt reciproce: vt appet ex dictis. Adhuc etiã mã illa flegmatica multiplicata in ſtomacho cũ effundit̃ ad renes eſt cã oppilõnum in eis: eo qꝛ plurimũ cã ei⁹ eſt flegma mucillaginoſum: ꝛ adhuc etiã ꝓpter dolores in renib⁹ euenientes ex oppillatiõib⁹ ſuperius dictis notabiliter debilitatur ſtomachus quod facile ipſe idẽ experitur. Cum enim inualeſcunt dolores renum nauſeat̃ ſtomachus ꝛ frequẽter ad vomitũ deducit̃.

Ex quibus oĩb⁹ diligẽter ꝯſideratis apparet ꝙ iſte vir paratus eſt tribus accñtib⁹ ſatis verẽdis. ¶ Primũ eſt īpedimẽtũ ſermonis ſatis difficile qḋ poſſet eſſe ſpãlr trahulizãdo aut balbutiẽdo. ¶ Scḋm eſt aptitudo generationis lapidis in renib⁹. ¶ 3ᵐ eſt ardoꝛ in vijs vrine vel excoriatio ipſaruz vel vtrũq̄ ſimul que ꝓuenire pñt ex flegmate ſalſo qḋ põt in eo multiplicari ſatis facile ꝓpter propiquitatẽ kiſtis fellis ad vias vrine: ꝛ propter caliditatẽ epatis ipſius que notabilr intenſa eſt. aut iterũ ꝯtingere poteſt in vijs vrine excoriatio predicta propter fortem expulſionem harenularũ ꝛ paruoꝝ lapilloꝝ que ꝓpter aſperitatem cõuexe ſuperficiei excoriat ipoꝝ ptes predictas cuz iuuamento etiã ad excoriationẽ ſibi collatã ab acuitate vrine que non euãatur ab ea.

¶ De regimine p ſex res nõ naturales. Caꝑ. ij.

Regimen ei⁹ ſuccincte trãſcẽdo eſſe debet tale. itaq̄ ſꝫ menſurã ſex reruz nõ nãlium ꝯuenienter applicãdaꝝ ſic ꝓcedere debet. vñ euitare debet oĩa cibaria ꝛ potus multũ calĩos ſiccos ſaltez hñtes acuitatẽ: ſicut cepe alleũ por. raphanũ ſina. ꝛ ſalſamẽta oĩa notabilr eleuata. ¶ Itẽ effugere debet cibaria oĩa groſſitudine ꝛ viſcoſitate ſuis oppilatiua: vt neruos cutes pedes vẽtres ꝛ pelliculoſas alarum ptes: ꝛ piſces etiã viſcoſos ꝛ magnoꝝ corpoꝝ niſi fuerint viſcoſitate ꝑuati qḋ tñ raro inuenit̃: vt ſunt torrẽtine ꝛ ſolear. ꝛ piſces ꝛ ſabor.

gloſſe piloꝝ lepoꝛ. veſice apri hoꝝ duoꝝ cōbuſtoꝝ olum.añ.ʒ.ß.opij ſcoꝛie ferri añ.ʒ.ß.thuris olibani ſandarace carabe.añ.ʒ.j.liquir. dragaganti gūmi ara.toꝛrefactoꝝ piloſel.caude eq̄ne añ.ʒ.iiij. detur de eis omni mane coclear mediū. ⸿Preter hec oīa ſit memoꝛ comedere omni die lac caprinum ⁊ multum vti eo. Itē vtatꝰ freq̄nter granis pineaꝝ cū zuccaro. Itē dimittat coitū. Itē vtatꝰ iſta tragea. ℞.pineaꝝ lotaꝝ.℥.iiij.fiſtic.℥.ß.ſe.poꝛ.ʒ.j.ß.pap.al.ʒ.iij. liq̄r.℥.ß.zuc.albiſſimi duplū pōderis olum accipiat ex ea añ cenā ⁊ prandiū coclear vnū. Hec ſunt q̄ mihi vtilioꝛa videntur in diſpoſitione hac.

De egritudinibus veſice ɔſilia ſequuntur.

Conſiliū.182.

De triplici mala diſpōne.vcȝ. ⸿De ardoꝛe vrine a quacūq; cā ꝓueniēte. ⸿De ſtrāgurica diſpōne ⸿De diſſuria ſiue impotētia retinēdi vrinā. ⸿Diuiditur autem Conſilium in duos tractatus.

Tractatus primus continens vnum capitulū. ⸿De hmōi diſpoſitionibus et cauſis earum.

Vellem celeberrime doctoꝛ ⁊ mihi alter intima caritate Frater Gerarde veronēſis.vt rē mihi facilē ⁊ ſciri ⁊ adoꝑari faciliorē attuliſſes.eo q2 illa q̄ tuoꝝ amicoꝝ paſſiones ſunt.nō leuē mihi anguſtiā exhibēt.⁊ digne quidē cū ego ⁊ in rebus te ita triſtantibus tibi debeā eſſe par ſicut in ſcdis feliciter tecū agere debeā. ⸿Clariſſimus eñ doctoꝛ quez tu tibi alterū ſcribis dñs Antonius de ſcizijs legū doctoꝛ eximius videtꝰ affligi diſpoſitione que triplici ſeu accidēti cōplicata eſt. ⸿Primū quidē eſt ardoꝛ vrine. ⸿Scdm̄ vero eſt ſtrangurica diſpō. ⸿Tertia vero eſt impotētia retinēdi vrinā: quā plurimi antiquoꝝ nominauerūt diſſuriā. Alij vero vrine fluxum dixerunt. ⸿Videtꝰ aūt vt iā mihi ɔſcriptū eſt ɔſiderātibus in p̄mis ꝙ hec diſpō in principio ſubſecuta fuerit exercitio forti: ui ſucceſſit mictus ſanguinis puri: vt ſcribitꝰ. lȝ ego nō credā: cui quidē in poſterum ſubſecuta fuit emiſſio vrine nigre quā aduſtā crediderūt aliqui. Et his quidē ambabus per ſpatium duaꝝ horaꝝ poſt ſecuta fuit emiſſio vrine albe.aut ſatis in coloꝛe ⁊ in ſubſtantia laudabilis. poſt quaȝ iterū ex alio exercitio ſubſecuta fuit vrina ſanguinolenta fere equaliter vt prius. Et iterum ⁊ quarto poſt q̄nq; mēſes vel circa ſuꝑuenit impotētia emittendi vrinam que exire nō poterat ſine magno doloꝛe. que tñ nondū euacuato ſuperuenit cōtinua febris. poſt cuius curationē remanſit ſplene ſanus vt ſcribitꝰ: ⁊ tandē in ſequēti tpe ꝓpter vſuȝ ciboꝝ quadrageſimaliū vt creditꝰ iterū ſuperuenit impotētia emittendi vrinā. que fuit concomitata ardoꝛe notabili in capite virge percepto. qui quidē finaliter remanſit cum emiſſione vrinarum harenoſarū: ⁊ peruentum eſt finaliter ad hoc ꝙ vrina non poteſt retineri vltra duas vel tres horas. immo neq; per dimidiam horam: et pꝛopꝛie cum egritudo reuoluitꝰ paroxiſmaliter: et durat per octo vel decem dies. ⸿Et poſtremo iterum ad nocumenti fixionem tantā perductus eſt. ꝙ neq; incedendo vel quieſcēdo euacuatur ab ardoꝛe in predicto loco percepto. lȝ q̄nq; intenſius: q̄nq; remiſſius. Hec igitꝰ eſt diſpō ſummarie congregata ex his que mihi ſcripta fuerunt: que ſi bene ɔſideretꝰ nō eſt altera q̄ diſpoſitio ſupꝛa tacta ſcilȝ cōplicata ex ardoꝛe vrine q̄d q̄ primo ⁊ foꝛtioꝛi accidēti. ⸿Scdo vero ex impotentia emittēdi vrinā ⁊ eſt accidēs ſecundū ſtrāguria nominatum. ⸿Et tertiū eſt impotētia detinēdi vrinā que diſſuria nūcupatur vel vrine fluxus. Opoꝛtet itaq; pauliſper inueſtigare harum diſpoſitionum cauſas ⁊ accidētia ſcdm̄ diuerſitatem ſignoꝛum etiam per que he diſpoſitiones particulariter innoteſcant.

Cvm igitꝰ ardoꝛ in vrina ſit doloꝛ pūgitiuus ⁊ moꝛdicatiuus tpe emiſſionis vrine. aut parū añ vel poſt in extremitate pudibūdi ꝑceptus notabilr. vt in pluribꝰ. Et q̄nq; fit triſtis ſenſatio in pte femoꝛis: ⁊ in peritoneō. aut q̄nq; in vtriſq; ſimul eueniēs neceſſe eſt adhuc aut hūc ardoꝛē eſſe egritudinē ꝑ eſſentiā illoꝝ mēbroꝝ in quibus percipitꝰ. aut per colligantiā in eis.

Si aūt eſt egritudo per eſſentiā extremitatis pudibūdi. tūc facile pōt hec materia expediri. aut tūc hic ardoꝛ in pudibūdo ꝓuenit a mala ɔplōne pudibūdi ꝓpꝛia. aut ſolōne cōtinuitatis eiuſdē. Si p̄mo: aut erit mala ɔplo calida materialis vel immaterialis. q̄ cognoſcetꝰ ꝑ loci rubedinē cū opacitate vel claritate ſm̄ dñium cholere ſuꝑ ſanguinē vl̄ ecōuerſo. Et tūc cura eaꝝ facile ꝑficietꝰ cū alterātibꝰ vel euātibus. ſi fuerit ad pudibundū materia aliunde pꝛoueniens. ⁊ de hac materia inferius aliqualiter diſcutietur.

Si aūt hic ardoꝛ in pudibundo ꝓuenerit a ſolōne ɔtinuitatis: vt vlceribꝰ vel excoꝛiatiōe q̄ in cānali virge ſepe ꝓueniūt. Tūc cura huiꝰ diſpōnis ꝑeūato coꝛpoꝛe ſi fuerit mādās māe triplici poterit intētiōe ɔpleri. ⸿Et p̄ᵃ q̄dē eſt repulſio mãeꝛ q̄ ad hoc mēbrū inclinari ſolēt ꝓꝑ dignitatē eiꝰ. ⸿2ᵃ vero intētio erit mūdificatio mãe emanātis a cānali. ⸿Et 3ᵃ eſt incarnatio ⁊ ɔſolidatio partiū vlceratarꝫ. ⸿Et p̄ᵃ q̄dē intētio ɔpletꝰ ꝑ linimēta infictiones empl'a femoꝛalibꝰ ptibꝰ ⁊ peritoneō applicāda q̄le eſt hoc mihi appꝛobatiſſimū medicamē ꝓpꝛie in cauſa ⁊ materia calidis. ℞.ſucci virge paſtoꝛis. ⁊ eſt in rei veritate carduus maioꝛ: ſucci plātaginis: ſucci ſinfiton. ⁊ eſt conſolida minoꝛ. ana.℥.ij. camphoꝛe ſubtiliſſime trite.℈.iiij. albumina ouoꝝ numero.iiij. amili.℥.ij. ceruſe facte de plūbo.℥.j. litargiri.℥.ß. tucie ꝑparate cū aqua roſata.ʒ.vj. fiat vnguentum molle in moꝛtario plumbeo cū ſuo piſtello vltima contritione: ⁊ eſt tāte excellētie ꝙ ſepiſſime oēs tres intētiones antemiſſas cū illo ſolo ꝑfeci ſcȝ repellēdi ⁊ alterādi dū applicatꝰ partibus genitalibus. amplius mūdificādi abſtergēdo: ⁊ ꝓpꝛie dum intingitur in eo penna: et imponitꝰ cānali virge. Aut dū reuoluitꝰ in ea ſtuellus ⁊ in cānali virge poꝛtatꝰ ſemp tñ poſt mictū ꝑmutatus. ⸿Dū aūt finalr volo ɔſolidationē ꝑficere ſtuellū in predicto vnguē

to inſinctuꝫ reuolue in puluere tucie ꝑparate. ſicut enim aloes eſt optima medicinarũ in recentib⁹ vlceribus virge. Ita tucia in antiq̃s eſt melior. 20ª tertij cap̄. de cura vlcerũ v̄ge colligi pōt. Hec ſufficiãt de cura ardoris in vrina ꝓueniẽtis ꝓpter egritudineꝫ appropriataꝫ pudibundo. Plura alia epithimata inunctiones enchatiſmata: ⁊ emplaſtra ſcribere potuiſſem ſed non curaui. quia materia iſta aliqualiter peregrina eſt a propoſito principali. ⁊ tu ex aliũde collige vt tibi placet ⁊c.

Si aũt dolor vel ardor iſte in pudibũdi capite ꝑcept⁹ ꝓueniat per colligãtiaꝫ ab aliis mẽbris. Tunc ꝯtingit ꝓpter vlcera in collo veſice exñtia. vt in pluribus: licet etiã ꝯtigere poſſit ꝓpter vlcera pororũ vritidorꝫ. ¶ Et 3° iteruꝫ ꝓpter vlcera renũ. ¶ Et 4° iterꝫ ꝓpter lapides ⁊ harenas in veſica ⁊ renib⁹ exñtes. ¶ Et 5° iterum ꝓpter vlcera vel ſanieꝫ ab epate gñata. ¶ Et 6° adhuc ꝓpter ſaniem a pectore deriuata ad veſicam. ¶ Et 7° propter colligantiam totius ad veſicam. vt patet in criſibus ⁊ expulſionibus materierum ſcabiei lepre impetiginis ⁊ ſimilium.

Mirabile autẽ videt̃ eam theorice contẽplanti. Quare vlceribus exñtibus: aut ſanie harenulis vel lapide in collo veſice. I eodẽ fere nullus aut valde obtuſus ꝑcipit̃ dolor: in extremitate pudibundi tãtus ꝑcipitur dolor: vt cuꝫ maximo martyrio videant̃ egri cruciari. ⁊ tamẽ nullam ꝯtingit ibidẽ eſſe egritudinẽ cõplonalẽ: aut cõpoſitionalẽ vel ſolutionẽ ꝯtinuitatis. ¶ Ampli⁹ collũ veſice cõponit̃ ex pãniculo interius veſtiẽte ipſuꝫ ſed talis pãniculus eſt ſenſibilis notabilr. ⁊ mã vel cauſa doloris illatiua eſt ꝑſens ibi: ⁊ applicata. ergo debet ibi fortis ꝑcipi dolor. ꝯñtia tenet. q2 ex ſufficienti diuiſione cauſarũ efficientiuꝫ debet aſſignari effectus. ⁊ conſequens repugnat experiẽtie. quare ⁊c. ¶ Amplius ſolõ ꝯtinuitatis eſt maxime notabilis. aut excoriatio ſibi ſiũs ꝯtingẽtis ſemꝑ eſt pñs in collo veſice. Igitur ſemper debet dolorẽ inferre. ¶ Et 3° iteruꝫ arguit̃. q2 cã doloris illatiua in collo veſice exñs videt̃ ſemꝑ ꝯiuncta alteri cauſe iuuanti ipſam ad dolorẽ inferendũ. Igit̃ ꝯtinue in collo veſice debet percipi dolor. ꝯñtia appet ſatis neceſſaria ex ꝑdictis. ⁊ antecedẽs arguit̃: eo q2 cũ mala cõplone ꝓpria collo veſice ſemper inuenit̃ ꝯiũcta aquoſitati vrinali: que infuſa: aut ſaltẽ ſaniei ſi fuerit complicatio vlcerũ cũ mala cõplexione. igit̃ ⁊c. ¶ Et 4° iterũ ⁊ fortius arguit̃. q2 ſaltem tp̄e emiſſionis vrine neceſſe eſt dolorẽ magnũ ibi ꝑcipi. eo q2 ſi debet emitti vrina opꝫ ꝙ collũ veſice ꝯſtringat̃ a circunferentia verſus cẽtrũ: ſō vt debite applicet̃ expellibili qđ eſt vrina. ſed in tali cõſtrictione neceſſe eſt quaſdã ꝑtes colli veſice diſtrahi ⁊ diſtendi. Ergo neceſſarium eſt ꝙ ꝑcipiat̃ dolor vel intẽdat̃. Et hoc motiuũ videt̃ ꝓcedere ad ꝓbandum dolorem in collo veſice egrotantis a mala complexione mẽbri materiali vel immateriali. aut a ſoluta continuitate vel vtriſq3 ſimul neceſſario intendi debere tempore mict⁹. Et forte ꝙ hoc motiuum anguſtiare faceret iuniorem medicum.

Materia horum argumentorũ videtur petere ſolutionem ad plura. ¶ Quorum primum eſt. an propter vlcera vel alias ſpecies ſolutiõis continuitatis colli veſice dolor cauſetur in ea. ¶ Secundum vero eſt. an ſi in ea accidit dolor que ſint partes colli veſice doloris illius perceptiue. ¶ Tertium vero eſt ꝓpter quid ꝓpter talia vlcera vel alias ſpecies male cõplonis veſice doleat extremitas pudibũdi. ¶ Et quartũ an ſi dolor eſt in extremitate illa ſit ibi fortior ꝙ̃ in collo veſice.

Ad primũ autem dicendum ꝙ ſi collũ veſice egrotet mala complexiõe materiali vel immateriali notabiliter intenſa. dolor percipietur in collo veſice: vt ſupra argutũ eſt. ¶ Dicendum 2° quantum ad hoc ꝙ dolor ille vt in pluribus non eſt multum intenſus. eo q2 aquoſitas ⁊ pinguedo quedã: ⁊ ligamẽtales ꝑtes que inueniuntur in collo veſice reddant obtuſam ſenſationẽ ipſius. ¶ Et dicendum tertio ꝙ ſi egrotaret veſica mala cõplexione multũ calida ⁊ inflãmatiua. aut fuerit i ea fortis ſolutio continuitatis cuꝫ preſentia ſaniei ⁊ virulentia notabiliter acutia. q̃nq3 etiam dolor percipitur fortis. Et quando talis dolor apparet vt i pluribus eſt incurabilis.

Ad ſecũdũ ꝟo queſitum dicenduꝫ. ꝙ dolet veſica propterea q2 in collo eius inuenit̃ mẽbrũ ſenſitiuũ. ſicut eſt extremitas vel chorda muſculi inuoluẽtis collũ veſice exterius vt colligendũ eſt prima ꝑmi. doc^a 5^a. ⁊ ſumma ſcđa cap̄. 24°. ⁊ 19ª tertij. primo caplo. ¶ Amplius in ea inuenitur neruus quantitatem habens cõicans vni cuiq3 laterũ veſice. per quẽ etiam neruum ſentiri poteſt. ⁊ hic quidem neruus aduenit ei a ſpondilibus caude. a quo etiam neruo ſenſum recipit pãniculus interior colli veſice.

Ad tertium ꝟo queſitum rñdet̃ vtr ab omnibus ꝙ dolor qui percipitur in extremitate pudibundi non egrotãtis eſt per colligantiam. Primo quidem abſolutam: vt q2 egrotante collo veſice ſpeciebus male cõplonis: aut ſolute continuitatis vel vtriuſq3 ſimul ſimpliceꝫ cõpaſſionẽ. dolor ꝑcipiat̃ in extremitate pudibundi: ⁊ fortius hoc ꝯcedendũ eſſet fieri per cõpaſſionẽ non abſolutaꝫ. vt ſi vrina virulenta: aut ſanies: aut vapor acutus ab eiſdem eleuat⁹ trãſmutaretur ad caput virge. ⁊ hec eſt omnium auctorũ ⁊ doctorꝫ ſolutio ꝯmunis. ¶ Hec aũt colligãtia multiplex aſſignari pōt. Et ꝑma q̃dẽ ſitus vel vicinitatis de qua preſentiarũ nõ curo. ¶ 2^a ꝟo per colligantiã harũ duarũ ꝑtiũ per tres neruos qui oriunt̃ a ſpõdilib⁹ caude: ⁊ ſpargunt̃ in muſculũ circũdantẽ collũ veſice: ⁊ etiam deferunt̃ ad caput pudibundi. imo etiam ad ſitert ⁊ ad radicẽ femoris ⁊ vſq3 ad matricẽ. ¶ Amplius etiam hec colligantia aſſignari pōt. eo q2 a cerebro venit ſenſus v̄ge. Et etiam ab eodẽ ad veſicã ſp̄us ſenſibilis delegat̃. ¶ Et primũ q̃dẽ horuꝫ pulcherrime colligit̃ doctrina 5^a. ⁊ ſumma 3^a. cap̄. 6° i lſa occulte ꝓlata dum inquit. Alia ꝟo paris ⁊ ipar qđ ab extremo orit̃ aloſos in muſculis ſpargit̃ ſitteris ⁊ ipſius virge: ⁊ in muſculis veſice ⁊ matricis et

in pāniculis vētris:⁊ in partib⁹ domeſticis īterioꝛi-
bus oſſis femoꝛis ⁊ in muſculis qui naſcunꝰ ex oſſe
albomū.i.ſpōdilib⁹ qui ſunt īfra renes. Ex qua q̄dē
auc̄te videri pōt quātū facile fiāt in p̄dictis ptibus
egritudīes per colligātiā. ¶ 2ᵐ vo horū expſſe legiꝰ
19ª tertij. p̄mo cap̄. in fine. Et cōtinuaꝰ vnicuiq̧ la-
terū eius neruus quātitatē habens ⁊ vene quiete et
pulſatiles:⁊ multiplicati ſunt nerui ei⁹: vt ipſa ſen-
tiat illud cui innititur ⁊ ad qḋ deſcēdit. ¶ Qḋ autē
mediantibus muſculis colligantiam habeat virile
mēbꝛuʒ cū collo veſice ⁊ femoꝛe. lege p̄ina p̄mi. docª
5ᵃ. ſūma 2ª. capitulis 24° ⁊ 25°. ⁊ 19ª tertij. ⁊ 20ª
eiuſdē: p̄mis capitulis. Et facile per hec ſatiſfacere
potes ad tertiū queſitū ſupꝛa p̄miſſuʒ.

Ad quartū vo queſitū nō eſt facile rn̄de-
re. varia ſapientū diſcoꝛdia
oſ̄dit difficultatē ipſius. Dixerūt ergo quidaʒ ꝯde-
ſcendētes ad motiua ſupꝛaſcripta. ꝙ egrotāte veſi-
ca ſpēbus ſolute cōtinuitatis: aut male cōplōnis. ſi
vtrūq̧ illoꝝ dolebit foꝛtioꝛ erit doloꝛ in collo veſice
q̄ʒ in extremitate pudibūdi. ⁊ cōceſſerūt totū ad qḋ
deducunt argumēta ſuperi⁹ tacta. Iſti iudicio meo
nō bene dixerunt: eo q2 experimētū eſt cui acquieſci-
mus. decima tertij. capitulo de cura aſmatis. Foꝛ-
te autem perduxit eos ad hoc raritas experientie.
¶ Alij autem ad hoc dixerunt ꝙ lʒ doloꝛ foꝛtioꝛ pci-
pi deberet:⁊ percipi debeat in collo veſice q̄n̄q̧. non
tamen illud eſt veruʒ ſemper: propterea quia ꝓfun-
dius ſitū eſt collum veſice magis q̄ʒ extremitas pu-
dibundi. ¶ Hec igitur opinio nō videtur ſatiſfacere
propterea: quia partes ſenſitiue integrantes colluʒ
veſice videntur habere maioꝛem ſenſationem pro-
pter continuitatem propinquoꝛuʒ ⁊ magis īmedia-
tam ſpirituum ſenſibilium a nucha ⁊ cerebꝛo q̄ʒ ha-
beat cutis ad ipſa duo. ¶ 3ª aūt īueniꝰ ad hoc rn̄-
ſio que magis acceptāda eſt. que quidem ponit ꝙ
alioꝝ ſuppoſita paritate de cauſis effectiuis triſtis
ſenſationis in hec duo mēbꝛa. foꝛtius dolebit extre-
mitas pudibūdi q̄ʒ collū veſice. Omne eñ mēbꝛum
qḋ maioꝛi delitioſa ſenſatiōe ſentit excellentius alte-
ro debet foꝛtius triſti ſenſatiōe ſentire q̄ʒ alterū. ſed
pudibūdi extremitas in hoīe maioꝛi delitioſa ſenſa-
tione ſentit q̄ʒ altera pars in eo. ꝯñtia tenet cū maio-
ri: eo q2 ex aſſignatione ſufficienti cauſarum effect⁹
rōnabiliter debet concedi effectus. ⁊ minoꝛ experiē-
tia colligitur in emiſſione ſeminis humani. Stat igi-
tur hoꝝ ſolutio in hoc fundamēto ꝙ nō eſt hoꝛum
duoꝛum membꝛoꝛum paritas in ſentiendo: īmo ma-
ioꝛ inueniꝰ ſenſatio in extremo pudibundi q̄ʒ in col-
lo veſice. ¶ Contra: q2 nerui qui ſunt in pudibundo
veniunt a ſpōdilibus caude:⁊ non ſunt niſi nerui li-
gamentales. ergo non debent eſſe ita excellenter ſen-
ſitiui. Patet conſequentia. q2 nullum ligamētoꝛum
ſentit. pꝛima pꝛimi. cap̄. de membꝛis. ⁊ antecedens
colligitur 15ª tertij. p̄mo capitulo. in fine. ¶ Huic mo-
tiuo dicendum eſt negando conſequentiā. lʒ eñ illi
nerui qui veniunt a cauda non ſint tante ſenſatio-
nis: vt pꝛobat argumentum. tamen alij nerui adue-
niunt virge a cerebꝛo ⁊ a nucha propter qḋ eſt in ex-
tremitate pudibundi excellentia ſenſationis inuēta

patet 20ª tertij. allegato ſtatim cap̄. Et aduenit ei.
ſ. virili mēbꝛo ſenſus ex cerebꝛo ⁊ nucha. ¶ Ex qui-
bus oīb⁹ apparet q̄liter ad motiua ſolui pōt: lʒ eñ
oīa illa ꝓbent doloꝛis cām illatiuā eſſe per ſe foꝛtio-
rē ad agendū in collo veſice. ⁊ melius eidē applica-
tā eſſe adhuc cum tempoꝛis ꝯueniētia. neganda tñ
eſt ꝯñtia: eo q2 eſt diſparitas in ſenſatione mēbꝛoꝝ:
vt ſatis ſufficienter videtur eſſe deductum.

Tractatus ſecundus de ardoꝛe vrine ꝓueniente per colligantiam: ⁊ habet. 17. capitula.

¶ De cauſis ardoꝛis vrine prouenientis a mala cō-
plexione calida ⁊ ſicca in generali. Cap̄. 1.

His igitur ita paulīſp theo-
rice ꝯtēplatis. ve-
niēdū eſt ad ponēdū cās haꝝ diſpō-
nū q̄ ſunt tāti doloꝛis inductiue. Caʒ
igiꝰ ipſi⁹ cauſe ſint due. ſ. mala cōplō
⁊ ſoluta ꝯtinuitas: aut vtraq̧ illaruʒ
ſimul: ponēde p̄mo ſunt cāe male cōplōnis caliē ſic-
ce ſimplicū ⁊ cōpoſitarū nālū vel nō nālū. grā cui⁹
⁊ ponenꝰ ſpecieruʒ male cōpoſitionis. ſ. oppilatio-
nis aut egritudis cōpoſite videlicet apatis. ¶ Cau-
ſe itaq̧ male cōplōnis calide ⁊ ſicce ſunt oēs que aſ-
ſumunꝰ ex ſex generibus rerū nō nālū calefaciētiū
⁊ exiccātiū ⁊ eoꝝ q̄ annectunꝰ eis: vt obuiare ⁊ com-
moꝛari in aere in camera vel locis vehemēter calefa-
ciētib⁹ ⁊ exiccantib⁹. vt ſtatio ſub ſole apud foꝛna-
ces ⁊ ſimilia loca. Itē applicatio ciboꝝ ⁊ potuū val-
de calefaciētiū colſiboꝝ ⁊ ſimiliū ⁊ eoꝝ q̄ cōdiuntur
cū aromatib⁹ calidis radicibus petroſilino fenicu-
lo cū croco pipe galanga ʒinʒibere ⁊ ſimilib⁹ ⁊ edu-
lium valde ſalitoꝛum vſus. ¶ Adhuc autē 3° vehe-
mens ⁊ lōgū exercitiū ſiue eq̄tādo vel aliter q̄litercū-
q̧ fiat per quod manifeſta videaꝰ accendi in coꝛpo-
re caliditas. Et de hoc gñe ſunt etiā geſtare veſtes
pellib⁹ calefaciētibus ſuffultas vehemēter ſtrictas
⁊ ponderoſas. ¶ Et 4° iterū calefaciūt ⁊ exiccāt coꝛ-
pus retētiones euacuationū ſolitarū: vt ſi alicui re-
tineanꝰ emoꝛroides fluere ſolite ⁊ ſudoꝛ ꝯſuet⁹. aut
dimittaꝰ aliq̄ euacuatio artificialiꝰ facta ſicut dimit-
tere pillularū ⁊ alioꝝ euacuātiū vſuʒ vel vomitū vꝰ
ſeceſſuʒ ꝯſuetū intercipere. Ad tales eñ retētiones
ſequiꝰ de neceſſitate caliditatis intentio propter ꝓ-
hibitam euentationem. ¶ Quinto igiꝰ coꝛpus cale-
faciūt ⁊ exiccāt vigilie multe ⁊ inſuete. Et ſomn⁹ etiā
ſup repletionē cito factus. ¶ Et iterū 6° coꝛp⁹ cale-
faciunt ⁊ exiccāt aīe accñtia motū velocē in ſpūtib⁹
⁊ humoꝛibus ⁊ foꝛtem efficientia: vt furoꝛ ⁊ iracun-
dia ⁊ ꝯſimilia. ¶ Et de annexis iſtis ſolent calefacer-
re coꝛpoꝛa res medicinales conſuete apud vſuʒ plu-
rimarū gentiū: vt ſunt epithimata inūctiones bal-
neationes coꝛpoꝛum:⁊ vſus cōdimentoꝝ calefaciē-
tium: vt ʒinʒiberis viridis dyagalāge tragee cū ſpe-
ciebus aromaticis ⁊ ſimiliū. ¶ Et intellige ex iſtis ꝙ
taliū cārū oluʒ applicatio ad coꝛpus pꝛimo ꝯcurſu
calefacit magis q̄ʒ exiccet:⁊ ꝓpꝛie cū occurrūt coꝛ-
poꝛib⁹ a tēperamēto ꝓpꝛio lapſis per augmētū cali-
ditatis ⁊ humiditatis. vt in ſanguineis ⁊ in his coꝛ-
poꝛibus que multū humida ſunt. Si autem cauſe

tales applicarentur corporibus ſiccis tm̄: aut vehe mētius ſiccis ꝙ calidis. tales qdē cauſe fortaſſis ce leriter exiccarēt hec corpora amplius ꝙ calefacerēt ſicut facile hoc verificari poteſt in corporibus melā cholicis: aut in alijs q̄ magis ꝑ ſiccitatē lapſa ſunt ꝙ ꝑ alias qualitates. Et hoc totū colligi pot ꝑ pre parationē corpoꝝ. Et ex hoc fundamento facile in telligi pñt cauſe calefacientes ⁊ exiccantes.

¶ De ſignis ardoris vrine ꝓuenientis a mala ꝯplo ne calida ⁊ frigida: humida ⁊ ſicca in gñali. Cap. ij.

Signa ꝟo lapſuum calidoꝝ colligunt̄ ex multis. Primo a qualitate viſibili. vt q2 corporis color tēdit ad rubedinē cū ali quali purpureitate: vt in ſanguineis. aut ad rubedinē cū claritate vel citrini tate: vt in cholicis. Itē habitudo ad pinguedinē in clinata vel mediocritati eius ꝓpinqua: vt in ſangui neis. aut in his in quoꝝ ſanguie inuenit̄ naturalis flegmatis ꝙtitas notabilis ⁊ ſubdn̄ans aut erit ha bitudo ad extenuationē notabilr̄ inclinata: ⁊ ꝓprie in cholicis: aut in quoꝝ ſanguine melā inuenit̄ cō mixta nō excellenter. ⁊ hec oīa ſigna ſunt ſumpta a caſibus. ¶ Cognoſcunt̄ etiā tales lapſus ꝑ calitatē in organo tactus repñtatā abſq3 ariditate ⁊ ꝓprie in corporib⁹ ſanguineis: aut aliqualr̄ humidis. ⁊ ꝑ caliditatē ariditati ꝯiūctā ⁊ ꝓprie in cholicis ⁊ meli cis. Et ſunt ſigna ad verius indicādū de excellētijs qualitatū tāgibiliū: vt ſcđo ꝯplonū. tertio caplo col ligendū. ¶ Sumunt̄ etiā ſigna lapſuū calidoꝝ per magnitudinē velocitatē ⁊ freq̄ntiā pulſus cū pari tate ꝯtētiuaꝝ cauſaꝝ. ¶ Et ſiqdē lapſus iſte maior fuerit in ſiccitate ꝙ in calitate erit in plurib⁹ pulſus magnus velox ⁊ rarus ꝓpter q2 ꝑ ſiccitatē reddit̄ organū inobediēs motui. ¶ Et ſi cū tali lapſu ꝯiun gat̄ debilitas inuenietur tardus paruus ⁊ rarus. Et pñt varie haberi fantaſie in diuerſitatib⁹ pulſuū in his differētijs ⁊ in alijs ſm̄ diuerſitatē ꝯplonū habi tudinū etatū accñtiū aīe ⁊ alioꝝ particulariū fere infinitoꝝ q̄ cōtingere pñt. Talia etiā corpora inue niunt̄ prōpta ad iracūdiā furorē anguſtiam: ⁊ erūt aioſa oīno ⁊ audacia ad aggrediēdū multa fortaſ ſe magis ꝙ ad expediēdū ea. ⁊ ſunt hoīes vigilati ui: vt in plurib⁹ vētrē hñtes ſiccū ⁊ paucitatē ſputi: quoꝝ vrine ſunt intēſiores citrinis ſubruffe croceeꝫ rubee freq̄nter rubedine ignea. Et tu adde alia ſig nis ꝓportionalia: q̄ grā euitā de lōgitudinis omitto.

Hec de ſignis ⁊ cauſis lapſuū calidoꝝ ⁊ ſic coꝝ. ꝑ quoꝝ notitiā ſi bene ꝯſideres poteris intelligere ⁊ cognoſcere lapſus calidos tm̄: vel ſiccos tm̄ materiales ⁊ immateriales ſimplices ⁊ ꝯpoſitos. ¶ Ex quoꝝ etiā fundamēto cognoſcunt̄ ſigna lapſuū frigidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ ſimpliciū ⁊ ꝯpoſito rū materialiū ⁊ immaterialiū ꝑ ꝯtrietatē doctrine. Ubi grā ꝓpter obuiare ⁊ ꝯmorari in aere calido ⁊ ſic co: calido ⁊ humido calefiūt ⁊ exiccant̄ et humectant̄ corpora. ita ꝓpter morā in aere frigido ⁊ ſicco: aut frigido ⁊ humido talr̄ diſponunt̄ corpora ⁊ ita etiā in alijs gñibus q̄nq3 reꝝ nō naturaliū ⁊ ſibi ꝯneraū cauſis ⁊ ſignis ꝯformiter intelligendū eſt. ¶ Pro quoꝝ oīm ꝯplemēto lege Gal. ꝑmo de accñti ⁊ mor bo. q̄nto cap. ⁊ ſcđa ꝑmi. doctrina ſcđa. ⁊ ſūma ſcđa in quatuor caplis ꝑmis inuicē ꝯtiguis. Et l3 ſigna ꝑdicta poſſint ſubſuire ad notificādū ꝯplonē vltīm toti⁹ corpis ei⁹. Eis tn̄ vti poſſum⁹ ad cognoſcendū partiales lapſus mēbroꝝ oīm: vt capitis pectoris cordis ⁊ epatis. Et alioꝝ quoꝝ lapſus ꝯtingeret ca lidos ⁊ ſiccos: aut calidos ⁊ hūidos: aut frigidos ⁊ ſiccos. aut frigidos ⁊ hūidos. grā tn̄ ꝯplemēti opis ponēda ſunt ſigna ardoris vrine ꝓuenientis ꝑ collis gātiā ab alijs mēbris: aut per eſſentiā ab eis.

¶ De cauſis ⁊ mō euētus ardoris vrine ꝓuenientis a toto ꝑncipaliter: ⁊ ab alijs cauſis. Cap. iij.

Poteſt igit̄ q̄nq3 a capite ⁊ a pecto re ſiue ab eius ꝯcauitate: ſiue ab eruptiōe apoſtatū in pectore mate ria deriuare ad vias vrine ꝑ cōcaua ve naꝝ. Sicut eñ materie a gibbo epatis aſcēdūt grā finis nutricatiōis partiū pectoris ⁊ ca pitis ꝑ venā chilum: ⁊ ꝑ duas venas ramificatas ab aſcelari: quarū rami ingrediunt̄ ꝑ poſteriorē partē in pāniculos ita oīno ꝯcedendū eſt eaſdē materias in criſibus egritudinū a ſuꝑioribus partib⁹ ꝓpelli ad inferiores. ⁊ maxime forti exñti virtute: cui nihil reſiſtere pōt in expellendis: ita q2 q̄nq3 ſanies expellit de ꝯcauitate oſſiū ⁊ pectoris. affōꝝ 7ª. ꝯmēto 59° ⁊ ꝓprie cū vie parate erūt. ⁊ he qdē materie ſi fuerint acute: q2 nimiū inflāmate. aut fuerint eaſdē materie cholice ꝯmixte vel aduſte. aut ſecū adiūcte materie ſanioſe poterūt ardorē magnū efficere in vijs vrine maiorē ꝙ in intermedijs partib⁹ eo q2 vna materia acuta alteri acutiori ꝯmixta maius poterit efficere nocumētū in partib⁹ in q̄bus detinet̄ ⁊ ꝯmiſcet̄ ꝙ in partib⁹ alijs. ſ3 vrina ſaniei vel alteri acute materiei ꝯmixta maioris acuitatis erit effectiua in eis ꝙ añ ꝙ ꝯmiſceret̄ eis. ergo ⁊c. Et ſili mō iterū deduci pōt qualr̄ materie ſanioſe vel acute in criſib⁹ ꝑmutatio nis in lepra ſcabie variolis et morbillis expulſe ad vrine vias ardorē in eis efficere pñt. ¶ Ex quorum fundamēto iterū facili⁹ eſt videre qualr̄ mat̄ie acute vł aduſte in egritudinib⁹ ſplenis ⁊ epatis ꝑ emulgē tes venas ad vrine vias inferiores expulſe pñt in ar dore ꝑficere. ⁊ eſt ſnīa Auic. ſcđa ꝑmi. cap. de ſignis coloris vrinarū: ⁊ ꝓprie nigre. vbi indt. Et illud qdē qđ accidit ſm̄ modū purgationis ⁊ criſis ſignificat̄ qđ eſt in fine quartanaꝝ. Et cū ſplenis egritudines reſoluūtur ⁊ dolores dorſi ⁊ mrācis ⁊ reliq̄ vide ibi. Et colr̄ eadē ſnīa ab eodē 3ª q̄rti. cap. de ſignis ꝑ mutatiōis materie ad inferiora. ⁊ pluries alibi. Un̄ ex ꝑdictis nō eſt difficile videre multiplicitatē ardo ris vrine ſm̄ diuerſitatē partiū ꝑ colligātiā efficien tiū ipm̄. ¶ Ut igit̄ clarius huius tractatus vtilitas habeat̄ ordinate oīm ſpecieꝝ ardoris vrine ponen da ſunt ſigna ⁊ canones curatiōis ſuccincte trāſeū do ne in ꝓlixitate ſermonum tēpus expendat̄.

¶ De ſignis ardoris vrine ꝓuenientis ꝑ colligantiā a toto corpore. Cap. iiij.

Cum igit̄ ꝯtingit ardorē in vrina fieri ex cretica trāſmu tatione materierū q̄ a toto deſcendūt ad vrine vias ⁊ faciūt ardorē in eis acuitate

ſu a. per hec ſigna comprehendi poterit talis ardoris vrine varietas. Primo ꝑ notitiā defedatiōis cutis vt lepre ſcabiei ⁊ variolaꝝ quaꝝ materia frequenter terminat ꝑ fluxū vētris cū raſura. ꝓma q̄rti.cꝑ. de variolis. q̄ materia etiā nō minus bn̄ terminare pōt ꝑ vias vrine ⁊ ꝓprie morbilloꝝ materia hoc efficere pōt: eo q: vtriuſq; materia eſt acuta ⁊ corrupta notabil'r. Gn̄atio eīn variolaꝝ eſt ꝓpter multitudinē ſanguinis corrupti. Gn̄atio ꝟo morbilloꝝ eſt ꝓpter vehementiā malitie ſanguinis corrupti pauci. Sed cuiuſcūq; ſpēi lepre materia neceſſario maioris eſt corruptiōis q̄ variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ mā igiꝝ eq̄ bn̄ poterit ardorē in vrina efficere. Et ſilr de ſcabie dicēdū eſt qm̄ cuiuſcunq; ſpēi eius mā eſt acuta aut aduſta. igiꝝ delata ad vias vrine ⁊ eidē ꝯmixta ardorē poterit efficere in eis. Amplꝰ oīm haꝝ egritudinū mālis cā aliq̄ ꝯtineꝝ in venis ſed a ꝟtute facile poterit deferri ad vias vrine. igiꝝ ardorē in eis efficere poterit. ¶ Scd̄o ꝟo cognoſciꝝ ardor vrine ꝑ colligātiā a toto ꝓueniēs. eo q: talis accidit in ſtatu ⁊ tpe vehemētis ebullitiōis māe ꝑdictaꝝ egritudinū. Mā eīn ſi deferaꝝ ad vrine vias aliq̄ vehemēter ebulliret ⁊ putreret non efficeret ardorem vrine. ¶ Tertio aūt cognoſciꝝ ꝑ abſentiā cāꝝ ꝑmitiuaꝝ q̄ vrine ardorē efficere poſſent vt comeſtiōes reꝝ ⁊ medicinaꝝ acutaꝝ. ¶ 4° ꝟo cognoſciꝝ ꝑ interēptionē ſignoꝝ arguētiū nocumēta in vrine vijs. ¶ 5° etiaꝫ cognoſciꝝ ꝑ abſentiā aꝑatū vel egritudinū in membris ꝑncipalibꝰ: ⁊ alijs colligātiā h̄ntibꝰ ad vrine vias. ¶ 6o ꝟo ⁊ vltimo cognoſciꝝ eo q: talis ardor accidit ſubito. q: fit in criſi q̄ eſt velox ⁊ vehemēs motꝰ morbi quo infirmus duciꝝ ad vitam vel ad mortē.

¶ De cura ardoris prouenientis ꝑ colligantiam a toto. Cap.v.

Cognita igiꝝ hac ſpecie ardoris canō curationis eiꝰ eſt ꝑ quatuor intētiōes. Prima eſt materieꝝ diuerſio. ſcd̄a eſt regiminis rectificatio. tertia ꝟo eſt ſedatio acuitatis. quarta eſt defenſio viarum vrine ⁊ mūdificatio a materia iam recepta in eis.

Prima igiꝝ intētio diuertēdi materiā multipliciter acq̄ri pōt euātionē illꝰ mãei ꝑ alias vias efficiēdo. Neq; eīn talis materia vnq̄ intercipi vel detineri dꝫ iuxta ſnīam Hip. affōꝝ ꝑa. 10° ſermōe. Ea quoꝝ criſis fit ⁊ facta eſt. Coneꝝ igitur medicus ſummope materiā acutā ⁊ ſubtilē ad ſuꝑiora mobilē diuertere ꝓuocādo fluxū ſanguis a naribꝰ titillationē faciēdo in ꝑncipio rize cū aliquo neruulo exiccato: aut cū chordula tympaniſtarū: aut cū fruſto carte ꝑgamene: aut cū fuſte alicuius plāte ⁊ ꝓprie corrigiole. quā aliqui ſanguinariā vocāt: eo q: ſanguinē a naribus educit mō iam dicto. ¶ Scd̄o ꝟo in hoībꝰ aptis ad hoc ⁊ ꝓpe in q̄bꝰ abūdat ſanguis groſſus: aut materia aduſta aperianꝝ eoꝝ emorroides vētoſando eas cū vētoſis exterius ignitis aut cū cornicolis ibidē applicatio vel cū fricatione fcā cū folijs ꝯſolide maioris: aut cū folijs ficꝰ: vel cū felle tauri vel cum acuto licinio vel ſtōmando eas. ¶ In muliere ꝟo etatis tpe fiat aꝑtio mēſtruorum cū vētoſis ꝑ quatuor digitos ſupra vmbilicū poſitis abſq; ſcarificatiōe aut cū ligaturis ibidem. aut in radicē coxaꝝ ꝓpe inguina factis. ⁊ omes iſti modi ſunt vltimi ad diuertēdū. ¶ Tertio iteꝝ diuertaꝝ materia ꝓuocādo ſudorē hoīe ꝑ ſeptē horas ab aſſumptiōe cibi pānis ꝯuenienter tecto. cui denꝝ in potu. ℥. iij. aq̄ feniculi aut apij aut ſparagi vel milij ſolis cū. ℥. ß. zuccari. ⁊. ℥. j. vini albi aromatici diligenter calefactis. aut deꝝ ei in potu. ʒ. j. eluarij oppopira cū. ℥. iij. aq̄ feniculi ambobꝰ calefactis. ¶ Quarto iteꝝ diuerti pōt materia ꝑ cliſteria attrahētia ipaꝫ a ꝯcauitate venaꝝ ꝑ meſeraicas ad inteſtina. ſicut cū hoc cliſteri. ℞. radicis ireos recentis. ꝟ. j. thimi epithimi aſſari fumiterre cuſcute. ah. ꝟ. j. ß. eluarij hamech deſcriptiōe maiori eluarij de pſillio. ah. ʒ. iij. caſſie fiſtule. ℥. j. olei violaꝝ. ℥. iij. ſalis gemme. ʒ. j. ß. fiat cliſtere hora electa q̄ eſt in aurora: vel in ortu ſolis poſt ſomnū. ⁊ ꝯpleta digeſtiōe ꝑma ⁊ ſcd̄a. ¶ Sepe aūt ꝯſueui diuertere materiā cū cliſteri fcō ex decoctione fumiterre folioꝝ lapatij maioris: ⁊ vitice recentiū addēdo ex ꝑdictis eluarijs aliqd̄ cū zuccaro rubeo. ¶ Diuerſionē igiꝝ cū medicinis ſolutiuis debitis laudare nō poſſuꝫ: eo q: tales ꝑcipitare faciūt materias nō ſolū ꝑ ventrē: immo ꝑ vrine vias. Ego eīn vſq; ad etatē meā nullā in voluminibus ſapientum medicinā legi ſolutiuā penitus ꝑ vētrē. q̄netiā ꝑ vrine vias ꝑcipitet materiā. ¶ Amplius oīs talis aut eſt ſolutiua dicta aut lenitiua aut compreſſiua. Si ꝑma cū ſit laborioſa ⁊ caliditate ⁊ ſiccitate tertij gradus ꝯpoſita. ⁊ ſic talis vehemēter agitabit ⁊ inflāmabit. aliq̄ eſt Cōmētatoris ꝑma affōꝝ. cōmēto 23°. In acutis morbis raro et in ꝑncipio farmacijs vti. ¶ Si aūt talis medicina erit ſcd̄a: aut nō poterit ſufficiēter diuertere materias q: debilis eſt. Et ſi diuerteret deꝝ a contradicente cā. quare nō ita ꝑcipitabit materias per vias vrine ſicut per ventrē dato qd̄ maiorē aſpectū habere poſſit medicina talis ad ventrē q̄ ad vrine vias. adhuc etiam motiua preterea ſatis probare videntur ⁊c. ¶ Quinto etiā diuerti pōt materia prouocādo vomitum. ego tn̄ in caſu iſto ſatis habeo ipm̄ ſuſpectum: eo q: materie taliū egritudinum nō videntur cōuenienter per talē viā diuerti poſſe. ¶ Primo q: ipſe ſunt ſatis elongate a via iſta: eo q: contineꝝ in venis multū remotis ab ore ſtomachi. ¶ Scd̄o q: tales materie ſunt multuꝫ graues: eo quia vt in pluribus aduſte notabiliter. ¶ Tertio etiam quia ſunt graues: ⁊ ꝓpter hoc reſiſtunt aſcenſui q̄ neceſſariꝰ eſt in omni vomitu ꝓpter qd̄ nō eſſet vomitus ꝓuocandus in caſu iſto grā diuerſionis niſi vbi materiā comprehēderemus efficere nauſeā abominationē faſtidiū que concomitata eſſet cum quarto ſocio ſcꝫ ſubuerſione. Preter ſubuerſionē enim alius non reperitur in ſtomacho motus ad educendum materias pronus niſi vomitus de ci materia tertū. tractatu q̄nto colligendꝰ. Hec de prima intentione pauca ſufficiant.

Scd̄a intētio. Rectificatio aūt regiminis neceſſarij ad curā ardoris vrine ꝓueniētis ꝑ colligātiā a toto cū trāſmutatiōe materierum acutaꝝ ad vrine vias ſuſtētaꝝ duplici fundamēto.

¶ primū eſt refrāgere acuitatē illa℞ materierum. ¶ 2ᵐ vo eſt repreſſio malitie in vijs vrinalib⁹ indu cte p q̄litates actuales ⁊ virtuales i cibis medicina libus aut medicinis cibalib⁹. ¶ Et primū quidē cō plet alienādo a cibo ⁊ potu quolibet oia gn̄a rerum acuta℞. ſicut cepe alleū porrū raphanū ſinapis ſal ſa ⁊ ſilia. ¶ Ampli⁹ ſuſtētat ī eligēdo ea q̄ ſuis qua litatibus hoc efficiūt. ſicut lenitiua oia vt oleta ſpi nachia folia fenugreci violarum. ⁊ folia caulis poſt ablutionē primā cū aqua cala ⁊ lactuca recēs ⁊ p pⁱie q̄ pa℞ lactis h͡z. ¶ Amplius inter cetera olera portulaca optima eſt: ⁊ ppⁱie recēs l͡z etiā exiccata ſit ꝯueniēs. Ipſa eni ꝯfert doloub⁹ renū ⁊ veſice ⁊ vl cerib⁹ eo℞. 2° canon. Et ite℞ pter ipſam ⁊ de exper tis mihi eſt vt ſp coquat in omni cibario. imo īfun dat in oi potu ei⁹ radix altee recētis. Iuuamentu͡z enim mirabile ex ea cōprehēdit cuiuſcunq͡z ſpēi ar doris vrine. q̄re 2° cañ. in areola mēbro℞ expulſio nis vrine. capi. de altea ſcribit q̄ decoctio radicis ei⁹ q̄ñ bibit ꝯfert ardori vrine ⁊ ardori inteſtino℞ etiā. ¶ Silr etiā iuuamētū ⁊ nō min⁹ pcepi ex freq̄n ti vſu mucheite retinēdo ipſam in ore: aut infundē do: aut coqnēdo eā in cibis ⁊ potib⁹: aut faciēdo ſy rupos decoctiones trociſcos vel mucillagines ex ea Et in lege albi: qꝛ quaſi tēperata eſt. reprimit etia͡z malas qualitates in cibis immo oi mō exhibitionis ⁊ preparationis. ¶ Conuenietes ſunt oīm auctorū fama cōi cucurbite cucumeres angurie melones eo rum ſemina ⁊ grana pinearum ⁊ ſemen papaueris albi: ⁊ mucillago pſilij: ⁊ grana pinearum dulcium et comeſtio coruum ⁊ iuiubarum. ⁊ per hec omnia et ſibi ſimilia complebis intentionem ſcd̄am ⁊ defen des etiam vrine vias. Scio etiam ego q̄ aqua ſub limationis hypoſcte ⁊ ferarie multum cōfert in tuē do vrine vias ab excoriatione ⁊ vlcere.

Tertia intētio ꝯuenīēter acq̄ri pōt p admi niſtrationem eo℞ q̄ in p̄cedēti dicta ſunt. Si aūt mācrū acuitatē ⁊ aduſtionē refrāgere volumus cū medicinis. Multe q̄dē ⁊ laudabiles ab auctorib⁹ ſcripte reperiunt: vt ſyrup⁹ violat⁹: ſyru pus de papauere: ſyrupus de nenufare: ſyrup⁹ p pⁱie de prunis: ſyrupus roſatus ⁊ de iuiubis: ſyru pus de pomis: ſyrupus de endiuia. ¶ Et aqua ſub limationum: vt angurie portulace viola℞ altee ⁊ la ctuce amba℞ pprie. ¶ Et hec duo cōpoſita elegan tis experientie. ℞. grano℞ ſebeſtē grano℞ alkeken gi. añ. numero. xxv. grano℞ pini. ℥. i. ß. gūmi arabi ci dragāti abſq͡z torrefactione. ana. ʒ. ij. medulle grano℞ cereſo℞. ℥. ij. ß. medulle grano℞ coti. ℥. i. flo rū nenufaris ſeminis lactuce liquiritie caſſie. añ. ʒ. iij. ſeminis acetoſe endiuie ſcariole grano℞ papaue ris albi. añ. ʒ. v. aniſi ſeminis apij feniculi ſpice nar di. añ. ʒ. ß. folio℞ cupreſſi. ʒ. ij. oia p tres dies infun dant in. xij. lib. aque bñ ꝯtuſa. deīde cū ea coquant vſq͡z ad ꝯſumptionē tertie partis: ⁊ diligēter expri mat ⁊ cū colata fuerit diligenter ſuperaddant eis zuccari ſecunde coctionis lib. iij. ⁊ coquat vſq͡z ad ſpiſſitudinē ꝯuenientē. De iſto igit ſyrupo dent. ℥. ij. cū aqua ſublimationis lactuce papaueris recen tis nenufaris: aut angurie. Et ſi nō extinguens acui tatem materie℞ cū ipſo: laborabis in digerēdo me lius. ¶ Cum aūt volueris meliorem via℞ mūdifica tionem ſimul cum audacia extinctionis efficere. da ipſum cū. ℥. iij. ſublimationis alkekēgi: aut radicū altee vel geneſtre: ⁊ ſpero q̄ laudabit effect⁹. ¶ Et ſi cum tali ſyrupo extinctiuo ſimul velis ꝯſolidatio nem efficere in vijs vrine da ipm cū. ℥. ij. aque ſub limationis ſimphiti minoris: aut cū aqua ſublima tionis folio℞ cupreſſi. Ineſt enim virt⁹ ei magna ad hāc diſpōnē. quare ſcd̄o cañ. in areola mēbrorū ex pulſionis bibunt folia ei⁹ cū vino ⁊ difficultati min gēdi ꝯferūt ⁊ fluxu ſupfluēti ad veſicā. ¶ Compoſi tum 2ᵐ ad eādē intētionē ſunt trociſci iſti. ℞. cau de equine gallarū cupreſſi radicū cōſolide minoris dragagāti. añ. ʒ. i. ſeminis citruli ſeminū portulace ⁊ lactuce. añ. ʒ. ij. ß. ſeminis papaueris albi. ʒ. v. gra norum alkekengi. c. i. ß. flo℞ nenufaris. ʒ. ij. croci ci namomi. ana. ℈. ß. cum ſucco portulace fiāt troci ſci ponderis. ʒ. i. ß. ⁊ exiccentur in vmbra: ⁊ detur ex eis vnus cum aquis predictis diuerſificatis ſm di uerſitates intentionum ad quas attendis.

Quarta vero intētio videt ſm partē atti giſſe finem ⁊ ppⁱie pars illa mun dificationis dicta. Et ſi velis mundificationē efficere potentiorem. Tunc ſolēnis medicina eſt vt det in potu. ℥. ß. iere ſimplicis Galeni cum aqua ſublima tionis folio℞ altee fenugreci ⁊ malua℞. Et ſi poten tius mundificare ⁊ extinguere velis nō trāſcendas aquam apij. ¶ Sed de expertis a me et ſecretis eſt aqua ſublimationis radicū ireos. Defendit aūt po tēter vrine via quelibet ab excoriatione maiori cum aqua ſublimationis recētium foliorum: vt prealle gato loco dictū eſt. ⁊ cū aqua ſublimationis draga gāti ⁊ ppⁱie cū ſucco granato℞ recētiū. ⁊ aqua ſub limationis ſebeſtē huic intētioni valde eſt ꝯueniēs. ¶ De laudatis vero ab auctorib⁹ eſt cauda equina oi mō p̄parationis. ⁊ tu elige meliora ex eis ſi potes de qua etiā materia mūdificādi vrinales vias. Nā inferi⁹ fiet ſermo cū attēdet particulari⁹ mūdifica tioni renū ⁊ veſice a mā qualibet etiā ſanioſa. Hec de cura ardoris in vijs vrine facti per colligantiam totius corporis ad eaſdem vias ſufficiant.

¶ De cura ardoris vrine prouenientis a capite pe ctore ⁊ ſplene. Cap. vi.

IN cura autē ardoris vrine pue nientis per colligātiā alia rum partiū ad vrinales vias op͡z exq̄ſite ꝯſiderare ac etiā varijs pcedere curatio nis ingenijs ⁊ inſtrīs ſm q̄ ꝯtingit diuer ſa eſſe mēbra a quib⁹ ad vrinales vias ercrice mā diuertit. Cū enim q̄nq͡z a capite aliq̄n etiā a pecto re: ꝯtingēter iterum a ſplene ⁊ frequenter etia͡z ab epate. ⁊ frequēter adhuc a renibus acuta ⁊ ſanioſa materia deferat ad vrine via͡z oporteret variā ali qualiter fieri curationē ⁊ inſtro℞ varietatē aliquā tam haberi ſm diuerſitatē mēbro℞ effundētiū ma terias vias vrinales. ¶ Verū ne plixitate ſermonis legentib⁹ faſtidiū imponerē māꝫ hāc diuiſi in par tes quatuor ſm q̄ vt in plurib⁹ locis frequēti⁹ ar dorem vrine puenire perpēdi. ¶ In qua℞ partium

prima via ponit curationis vrine prouenientis pro-
pter effuſionẽ mãerũ a capite pectore ꝛ a ſplene ſit.
¶ In 2ª vero ponit mod⁹ curationis eiuſdẽ ardoris
pueniẽtis p effuſionẽ mãerũ ab epate. ¶ In 3ª vero
per effuſionẽ mãerum a renibus. ¶ In 4ª ꝛ vltima
ponent canones curationis ardoris vrine pueniẽ
tis per pprium nocumẽtuꝫ veſice: ꝛ ſic annuẽte deo
habebit cõplemẽtũ huius tractat⁹. ¶ Pro curatio-
ne vero particule prime de numero horuꝫ quatuor
dicẽdũ ꝙ canõ curationis ardoris vrine pueniẽtis
ab effuſione mãerũ a capite pectore ꝛ ſplene et gña
lib⁹ intẽtionib⁹ cõpleri põt: ꝛ nõ eſt magna differen
tia inter curationẽ vni⁹ iſtoꝝ ab altero: niſi applica
tione ſpãliũ inſtrõꝝ cũ quibus vnũ mẽbrũ pncipalr
reſpicere debemus magis ꝙ aliud. ¶ Sũt igit gña
les intẽtiones in cura huius ardoris vrine obſeruã
de pncipales quinqꝫ. ¶ Prima eſt pcuratio mẽbrorũ
in quibus pncipalr mã radicat. ¶ 2ª eſt mãerum di-
uerſio a vijs vrinalibus ad alias vias. ¶ 3ª eſt acui
tatis materieꝝ repreſſio que defertur ad vrine vias
¶ 4ª eſt accidentium membrorũ in quibus hec mã
gñatur cõpleta remotio. ¶ 5ª ꝛ vltima eſt viarum a
quibus hec mã recipit rectificatio ꝛ defenſio.

Prima igitur intẽtio multis acquirit cura-
tionis ingenijs. Primũ eſt per eua-
cuationẽ minoratiuã ꝛ eradicatiuã materiarũ que
multiplicantur in mẽbris illis ꝛ inueniunt: vt ſi ma
teriã videremus effundi a capite que eſt acuta aut
aduſta euacuaremus ipſam dando in potu. ʒ. j. pil-
lularũ aurearum: aut dãdo in potu. ʒ. iij. electuarij de
ſucco roſarum cum aqua ordei. Et ſi leniorẽ medi-
cinaꝫ affectaremus det in potu. ℥. j. caſſiefiſtule de
cãna nouiter extracte cum aqua endiuie vel angu-
rie addendo ei. ʒ. ß. aut. ℈. j. electi reubarbari cum
gra. v. ſpice quod totum aſſumat cum. ℥. iij. aque or
dei aut aque endiuie vel ſimilib⁹. ¶ Si aũt mãs que a
capite effundunt ꝯtingeret maiorẽ acuitatẽ habe-
re: ꝛ partẽ digeſtionis perciperemus: euacuari de-
beret materia talis cum iſtis pillis. ℞. pillarum de
lapide armeno. ʒ. ß. pillularum de fumoterre. ℈. ij.
reformẽt pille. v. cum ſyrupo roſ. aut nenufarino.
quelibet enim talis eſt medicina capitalis frigida.
Et ſi potabilem medicinã exhibere cupis exhibeat
iſta. ℞. ꝯfectionis hamech. ʒ. v. caſſiefiſtule de cãna
extracte cum aqua cuſcute. ʒ. vj. miſce totum. et in
potu det cum aliqua de aquis ſupradictis. ¶ Si aũt
mãm acutam videremus a pectore effundi ad vri-
nales vias minuat hec mã cuꝫ hoc potabili farma
co. ℞. reubarbari electi. ℈. ij. agarici. ℈. ß. dyagri-
dij. gra. iij. ſpice nardi. gra. vj. ſalis indi. gra. j. penĩ
diarum caſſiefiſtule de cãna extracte cum aqua ca
pil. vene. aut decoctionis paſſulaꝝ. ań. ʒ. ß. totũ hoc
det in potu cũ aq̃ decoctiõis liqritie ꝛ iuiubaꝝ. ¶ Et
ſi deſideras mãm acutam cum pillis a pectore di-
ſtrahere. ℞. pillarum de fumoterre. ℈. ij. pillarum
de lapide armeno. ℈. j. reformẽt pillule. vij. cũ aq̃
bugloſſe vel violarum vel farfarelle ꝛ dent patiẽti
in aurora. ¶ Si itẽꝝ mãs a ſplene ad vrinales vias
effundi contingeret. euacuet hoc leui minoratiuo ꝛ
pprie cum hñt acuitatẽ a calore ebullitioneꝫ in eis

faciẽte vel putredinẽ. ℞. aque cuſcute aque fumi-
terre. ań. ℥. ij. lapidis armeni: lapidis lazuli prepa-
ratoꝝ ſm artẽ. ań. ℈. ij. mirabolanoꝝ indorum thi
mi. pulueris fumiterre. ań. ʒ. j. aniſi liquiritie cimini
dauci. ań. ℈. ß. croci gra. vj. ſalis indi. grana. iij. zuc
cari albi. ℥. j. infundant oia ſimul per diẽ nãlẽ. dein
de colent ꝛ exprimant diligẽter ꝛ dentur in potu vt
predictum eſt. ¶ Ego autẽ expedit⁹ melãcholicas
mãs acuitatem hñtes ſoluo cum elixario hamech
dato cuꝫ aqua ſcolopẽdrie vel tamariſci. Et ſi volo
medicinã nõ minus elegãtẽ illa: do in potu. ʒ. v. ele-
ctuarij ſolutiui ad melãcholiã cõpoſiti ab Auic. 2°
de virib⁹ cordis pp̃e finẽ. ꝛ eſt medicina ſolẽnis. Cũ
iſtis itaqꝫ minorare põt mãs a capite pectore ꝛ ſple
ne ad vias vrinales trãſmutabiles. ꝛ cũ eiſdẽ etiaꝫ
eradicare potes mãs illas doſim eaꝝ augmẽtãdo
ſm ꝙ tibi videbitur opportunũ. ¶ 2m vero pncipale
inſtrm quo attẽdere debem⁹ mẽbris mãs effunden
tibus ad vrine vias eſt digeſtio materieꝝ que in ipſis
ꝯgregate reperiunt ꝛ nõ minus opꝫ digeſtiuam va
riari ſm diuerſitatẽ mẽbroꝝ ꝙ euacuatiuã: de qui
bus dictum eſt. Digerit itaqꝫ cõuenientẽr mã acuta
in capite cum ſyrupo roſato ſyrupo nenufarino ſy-
rupo violato. Aduſta vero ꝛ acutior põt digeri cum
ſyrupo de fumoterre: cũ ſyrupo de ſuccis ꝛ aquis fru
ctuũ cũ ſyrupo de granatis qui miſceri pñt cũ aquis
diuerſis. vt roſata aqua violata aq̃ nenufaris aq̃
cuſcute aqua folioꝝ ſalicis. ꝛ cum ſimilibus frigidis ꝛ
pprie capitalib⁹: que oia digeſtiua totiẽs exhiberi de-
bẽt quotiẽs vrine ſubſtantia ꝛ color rectificata fue-
rint ꝛ ſedimẽ in fundo eius apparuerit albũ ſubtile
equale ꝯiunctũ. ¶ 3m inſtrm quo attẽdit ad mẽbra
predicta eſt eradicatiua materieꝝ euacuatio ꝛ p-
prie cũ medicinis ante ſtatim dictis. ¶ 4m vero inſtrꝫ
quo pcurantur particule mãs effundẽtes ad vrine
vias eſt ꝯfortatio ipſoꝝ que multis cõplet inſtrumen-
tis. Oẽ enim inſtrm a quo mediocriter ponit in capi
te ſtipticitas ꝯfortat ipſum ne mãs aliũde recipiat
ꝛ vapores. qm̃ repellunt a ſe vaſa ſtipticis ꝯfortata
farmacijs. ꝛ confortatur caput his que a pprietate
hoc efficere ſolent. ſicut oẽ cerebrum cuiuſcũqꝫ aia-
lis ꝛ pprie nõ aquatici ꝛ cõiter dicit de cerebro lepo
ris. ¶ Similiter etiam de plantis multe inueniũtur
vt macis folium lignum aloes betonica maiorana
ocdrol ibanum ſaluia ꝛ ſimiles. Et de his que ſumun
tur ex aialibus: vt caſtoreum ꝛ ambra pprie ꝛ mu-
ſcus ꝛ de compoſitis in diſpoſitione frigida ſicut cõ
fectio anacardina dyamuſcus dulcis dyãbra dyã-
trionpipereõ plirifarcoticon. ¶ De his vero que frigi
da ſunt caput confortantia ſuper calefactum ſicut
roſa: flos ſalicis nenufaris ꝛ violarum ꝛ lãbruſca ꝛ
vſnee ꝛ pprie arborum decrepitarum ꝛ margarite
ꝛ ſandali rubei. De compoſitis vero ſunt ſicut trociſci
de roſis trociſci de ſpodio. trociſci ſandalini. ꝛ om-
nia cõpoſita que ſua aromaticitate ꝯfortant ꝛ frigi
da ſunt. vt coriandrum ꝛ dyacitonitem ſine ſpecb⁹
ꝛ pprie poſt cibum aſſumpta. ¶ Et ſuper aſpergere
bregmati hunc puluerẽ in diſpoſitione calida con-
ueniẽs eſt. ℞. ſandali albi ꝛ rubei roſaꝝ floꝝ lãbru
ſce. ań. ʒ. j. maſticis ſandarace ligni aloes. ań. ℈ ß.

fiat pulvis ſubtilis. ⁊ p hec cõpletur intẽtio p̄ia cu rationis ardoris vrine ꝓuenientis a capite pectore ⁊ ſplene. ¶ Cõſueui alis huic particule ſubiũgere ea q̃ ſunt pectus ⁊ ſplenẽ confortantia. qḋ qdem omiſi plixitatem fugiens: ⁊ etiã qꝛ pectoris ⁊ ſplenis confortatio ſuſtentatur in medicinis. eodem modo illorum mẽbroꝝ ↄfortatiuis: ſicut nunc ante dictuꝫ eſt de his q̃ ſunt caput confortantia: ⁊ tu conſidera.

Secunda ꝑncipalis intẽtio ſupra poſita cũ qua dixi curare ardorẽ vrine ꝓuenientẽ a capite pectore ⁊ ſplene fuit mãeruꝫ diuerſio. Et huic qdem intẽtioni ſatis credo ſufficiẽter eſſe ꝓuiſum p ea q̃ ſupra de varietate diuertẽdi mãm dicta ſunt in gñali curatione cuiuſcũqꝫ ardoris vrine. Quoꝝ tñ grã dicẽdũ eſt etiã ꝙ opꝫ diuertẽtẽ cognoſcere ptes colligatas mẽbris a qb⁹ diuerſionẽ facere intẽdit: ⁊ ad q̃s diſtrahere ꝓcurat ſicut cũ intẽdimus a capite diuertere mãꝫ q̃ effundit̃ ad alias ptes opꝫ ꝙ flobotomen⁹ venã caput reſpiciẽtem hñtem cõitatẽ ad mẽbra ad q̃ expellit̃ mã: ⁊ fiet tũc de pte ↄria eiuſdẽ. Quare p̄ia tertij. cap. de canonib⁹ curatiõis capitis. Et ſi vis trahere ad ptem cũ euacuatione mẽbri cõicãtis flõma venã cõicãtẽ mẽbro aſcẽdenti cũ egritudine: ⁊ cadat in ↄriã pteꝫ capitis. lege ibi pulchros ſermones. ¶ Et idẽ etiam dicẽdũ eſt cũ volumus mãm a pectore ⁊ ſplene fluẽtẽ ad vrine vias diuertere ab eiſdẽ q̃re appet neceſſe eſſe ꝙ mẽbroꝝ notitia ⁊ eoꝝ colligãtia ſit medico cognita ⁊ in operationibus eoꝝ. Quare 2ª primi. doctrina 3ª. ⁊ x° cap. Opꝫ vt mẽbri opationẽ ſciat doc nec ipſius noſcat egritudinẽ ex nocumẽto qḋ in eius cõſiſtit operatione. totũ eñi p anothomiã ſciri põt. Scias preterea ꝙ medico q̇ vult egritudines regere que in mẽbris exiſtunt occulte neceſſaria eſt anothomia. ¶ Ex his iterũ q̃ ſuperius poſita fuerunt in cura huius ardoris per intentiones p̄miſſas.

Tertia intentio fuit remiſſio acuitatis mãerũ que ferunt̃ ad vrinales vias. Et hec qdẽ intentio etiã ↄpleri poteſt per ea que ſupra dicta ſunt in intentione tertia curatiõis ardoris vrine in generali. ¶ Multe etiaꝫ ſimplices medicine ab auctoribus approbate ſunt que poſſunt reprimere acuitates materieꝝ: vt amilum. In ipſo eñi eſt mundificatio ⁊ lenitio ſecundo cañ. in ſuo cap. Eſt autẽ conuenientius quando adminiſtratur cũ aqua violata eo qꝛ refrangit ſiccitatem eius. ¶ Et ipſa viola cum ſua frigiditate ⁊ humiditate in p̄io gradu cõueniens eſt: ⁊ ſyrupus eius qꝛ cõuenit dolori renuꝫ ⁊ ꝓuocat vrinam. ¶ Semina etiã cõia frigida q̃nqꝫ conuenientia ſunt leniendo infrigidando ⁊ ſiccitatẽ reprimendo materieꝝ. ¶ Et portulaca comeſta ⁊ ſuccus ⁊ ſublimatio eius ⁊ ſemen eius confert. Et criſolocãna etiam cum ſua frigiditate et humi. hoc efficit. ¶ Et ſemen malue eſt mirabile in hoc. et papauer et ſolatrum alkekengi et aqua vel emulſio ſeminum melonis conuenientia ſunt ei. quare 18ª tertij capitulo de cura vlcerum renum. Et ex his quidẽ q̃ humores tẽperant eſt ſumere aquã melonis romani ⁊ alkekengi. i. ſemina eius vel gra. ⁊ papauer ſcꝫ album. ⁊ nõ differt ſiue p melonem romanum intelligas melonẽ indum vel batecã q̃ anguria dr̃. ¶ Et reprimere poſſunt mãeꝝ acuitatẽ cõpoſita q̃: plura vt ſyrupi ⁊ iulep. quoꝝ memoria haberi põt in intẽtione 3ª curationis generalis. ¶ Syrupus etiaꝫ de prunis ſyrup⁹ etiã de mucillagine pſilij malue. oẽs iſti p me ſepiſſime exꝑti ſunt. de qbus etiã inferi⁹ in ſpãli cura ardoris vrine ꝓuenientis ab vlcerib⁹ viarũ ei⁹ deſcriptiones plures ad memoriã reducẽtur. ¶ Frãgũt etiã acuitatẽ mãerũ inũctiones ſpine balneatiões aut ſemicupia ꝑiuꝫ facte ex decoctionib⁹ p̄dictarũ medicinarũ. ¶ Linimẽtũ bonuꝫ ad illud ẽ hoc. ℞. ſucci portulace mucillagis pſilij. añ. ℥. ij. cãphore. ℈. ſ. amili. ℥. iij. albumẽ oui vnũ terant̃ vltima cõtritione in mortario plũbeo cũ ſuo piſtello. et inungantur in eo partes oẽs a furcula ſpatularuꝫ vſqꝫ ad caudam. ¶ Et iteꝝ. ℞. violaꝝ florũ nenufaris maluarũ extremitatũ ſalicis folioꝝ virge paſtoris portulace ⁊ lactuce. añ. M. iij. crĩtãi fontalis ſenationũ. ⁊ ꝓprie orientiũ in fontib⁹ lenticule aque añ. M. vj. coquant̃ oĩa in magna quãtitate aq̃ vſqꝫ ad ↄſumptionẽ tertie partis deinde in eadẽ mã tepi de caliditatis balneet̃ corpus totũ aut ſaltẽ fiat enchatiſma vel ſemicupiũ infundendo corpus in ipm ſaltẽ vſqꝫ ad furculam ſpatularũ. ⁊ hec qdẽ conueniens eſt. ⁊ ꝓprie qñ poſt exitum a balneo exhibent̃ patienti. ℥. iiij. aque lactis acetoſi vſqꝫ ad. v. hec qdem de intentione tertia ſufficiant.

Quarta ꝟo intẽtio qua dicebat̃ ſupra curari debere ardorẽ vrine ꝓuenientẽ p colligantiã ab iſtis ptib⁹ eſt remotio accñtiũ q̃ remanere ſolẽt in iſtis membris. ¶ Et p̄mum qdẽ in pectore remanẽs eſt nocuᵐ in anhelitu. 2ᵐ ꝟo tuſſis. 3ᵐ ſputi multitudo. 4ᵐ cõgregatio vẽtoſitatuꝫ q̃ in pectore cõcludunt̃. ¶ In ſplene ꝟo remanere ſolent eius oppillatio ⁊ tẽſio dolor ⁊ euerſio coloris ad palliditatẽ ⁊ liuedinem. ¶ Et primo qdem de numero accidẽtiũ in pectore remanentiũ ꝓuideri dꝫ per hunc modum. p̄miſſa cũ vẽtris lenificatione que ſemp in tali diſpõne neceſſaria eſt vt ſcribit̃ xª tertij cap. de cura aſmatis. vbi dixit ꝙ ex regimine bono ẽ aſſiduatio lenificationis nãe que ꝑficitur exhibẽdo cappares ante cibũ. ⁊ oua tarrata antiq̃. i. oua cruda fere p coctionẽ nõ niſi parũ p tepefacta ⁊ ius galli decrepiti cõfectũ ſm artẽ alleuiat̃ anhelitus cum his cibalib⁹ etiã eis admiſcẽdo crocũ q̇ eſt ex ſumma medicinarũ ↄferentiũ malitie anhelit⁹ ⁊ difficultati eius ꝓpterea qꝛ confortat inſtrm ⁊ facile ipſum efficit. ibidẽ in fine p̄dicti capituli lr̃ aliter legenduꝫ. ¶ Et ſiqdem anhelitus nocumentum remaneat a mala cõplexione diuerſa ꝓueniens calida ⁊ frigida ↄueniẽs eſt decoctio ordei cum pauco euforbio. Et de medicinis vehemẽtis iuuamẽti in hac egritudine frigida eſt epithimum ſumendo decoctionem ei⁹ cum aqua ⁊ melle frequenter calida. ¶ In diſpoſitione vero nocumenti anhelitus calida ↄfert aqua ordei cum ſyrupo de iuiubis: aut violato: aut eodẽ cum ſyrupo de papauere: ⁊ ꝓprie cũ mã fuerit a capite reumatizãs. ¶ In nocumẽto aũt anhelit⁹ cronico ⁊ a groſſa valde mã facto ↄfert deglutitio duorũ granoꝝ oppoponacis poſt cenam per duas ho-

pidis in renib⁹. Ille nāq̧ cui plurimuꝫ euenit lapis
renum eſt pinguis ⁊ ſiccā habēs naturā. ¶ Quar=
to iteꝝ hoc declarari pōt ab efficiente cā gñationis
lapidis virtus eni agēs illi⁹ eſt caliditas ab eḡlita
te egreſſa. ¶ 5ᵐ ꝯo ſignū doloris renū eſt demōſtra
tiuū cui refragari nō pōt. ſ. frequēs mict⁹ vrinaruꝫ
Et cū cōtingit cū inſtātia doloris emitti lapillos et
harenas remouet̃ dolor. ¶ 6ᵐ ſignuꝫ eſt: ꝙ talis do
lor intendit̃ tpe vacuitatis. Et q̄ꝛ hic paſſus a plu=
ribus dubitatus eſt: ideo aggrediamur paꝝ ipſius
ſniam. ¶ Supponēdū itaq̧ primū ꝙ dolor renalis
fortior fit in hora vacuitatis. ¶ Scdo ꝙ colicus do
lor allenat̃ in vacuitate ⁊ fortior fit cū aſſumit̃ ali=
q̄d. Supponendū 3° ꝙ ꝑ vacuitatē intelligi dꝫ cibi
abſentia a ſtō. Et hec ſuppoſitio neceſſarie veritatis
eſt: eo q̄ꝛ colicus alleuiat̃ in ea. ſ. vacuitate ſtōachi
⁊ fit fortis cū aſſumit̃ aliq̄d. ſ. cuꝫ cibat̃ eger. Vñ ex
his ſermonib⁹ Aui. collectis 16ª terīj. tractatu 3°.
caꝑ. de dr̃ia inter dolores colicos ⁊ renales colligun
tur iſte ꝯclōnes. ¶ Prima dolor colic⁹ ⁊ ſi magn⁹ exi
ſtat ꝑte famis ⁊ vacuitatis ſtomachi leuior fit. ¶ 2ª
ꝯcluſio dolor colicus aliquāte intēſionis fortior effi=
cit̃ poſt aſſumptū cibū. ¶ 3ª. cōcluſio dolor renalis
aliquante intenſionis tpe cibati ſtomachi exiſtens
fortior fit poſt deſcenſuꝫ cibi a ſtomacho ꝙ prius eſ
ſet. Ex qua cōcluſione apparet ꝙ renalis dolor poſt
cibationem leuior eſt q̄ꝫ ante cibationem. ¶ Suppo
nendū quarto ꝓ veritate iſtarū cōcluſionū ꝙ intel
ligant̃ alia paria taliter ꝙ poſt cibationem nō gñe
tur vel ꝓducat̃ aliqua mala qualitas in inteſtinis
que fuerit repta in cibis. Et ſilr̃ ꝙ aliq̄ mala q̄litas
non ſit reperta in cibis dum actu ſunt in ſtomacho
que poſſit cōicari renib⁹. aut inteſtino colon. ¶ Sup
ponendū quinto ꝙ cibus cuꝫ corpulentia ſua in ſto
macho exiſtens: ⁊ ab eo depoſitus mēbra ſibi vicina
dolētia ꝑ ſui corpulentiā comprimendo ⁊ aggrauā
do poteſt dolorem facere. ¶ Iſtis poſitis ꝓbatur pri
ma concluſio tempore quo hō iam cibatus eſt: ⁊ dū
cibus in ſtō ꝑmanet minori grauitate grauatur co
lon in inferiori ⁊ in ſiniſtra parte ſitus eius a predi=
cto cibo q̄ꝫ grauetur dum cibus eſt iā deſcenderit in ſtō
ergo ſequitur ꝙ minus dolet pars inferior colō: dū
cibus eſt in ſtomacho. pꝫ cōſequentia. q̄ꝛ minus gra
uatur tunc: ſed ad minorem grauitatē minor ſequi
tur cōpreſſio ergo minor dolor. hec ꝯſequentia tenet
q̄ꝛ talis cōpreſſio non eſt niſi doloris ſpēs vna. vt pꝫ
ſcda primi caꝑ. de cauſis ⁊ ſpēb⁹ cuiuſcūq̧ doloris.
Antecedens arguitur: q̄ꝛ minori compreſſione: com
primi pōt colon a cōprimente magis elōgato ab eo
q̄ꝫ ſibi propinquo ⁊ ecōuerſo: ſed cibus in ſtō exiſtēs
magis elongatur ab inferiori parte colon cuius ma
gna pars locata eſt in ſiniſtra parte igit̃ ex ꝑdictis
pꝫ. ꝙ colicus dolor. ſ. in parte inferiori colon minor
eſt tpe cibationis q̄ꝫ depoſitionis cibi a ſtomacho.
¶ Et ꝑ rationē aduerſaꝫ ꝓbatur altera ꝯcluſio. ſ. ꝙ
colicus dolor intēdit̃ tpe aſſumptionis cibi ⁊ pleni=
tudinis eius. Eo ꝙ tali tpe cibus exiſtens magis ꝓ
pinquus eſt colon q̄ꝫ dum iam a ſtō deſcendit. ergo
ſequit̃ ꝙ tunc pōt magis cōprimendo dolorē in colō
augmentare. minor ꝓbatur apud intelligentes ex=
perimentale iudiciū ex anothomia ſumptuꝫ q̄m co
lō ſuꝑappodiatur fundo ſtomachi. Cū ergo in fun=
do ſtomachi colligatur cib⁹ ergo extenderetur ei⁹ ſub
ſtantia verſus anterius. igitur neceſſe erit colon et
ſuppoſitum cōprimi inter ipm ſtomachū ⁊ mirach:
ſed ꝑ talē cōpreſſionem augmētat̃ dolor. ergo poſt
aſſumptionē cibi ⁊ ꝑſitiā eius in ſtō dolor colicus in
tenditur: q̄d fuit ſcd̄a pars ſuperi⁹ ꝑmiſſa: ⁊ nunc ꝓ
bata. ¶ E cōuerſo autem arguendo pōt ꝓbari ſcd̄a
ꝯcluſio: q̄ꝛ tpe vacuitatis ſtomachi vel deſcēſus ei⁹
ab eo minor ſit in colon cōpreſſio q̄ꝫ dū cibus erat in
ſtō. ergo minor dolor cōſequentia pꝫ vt prius: ⁊ an=
tecedens pꝫ. q̄ꝛ cū deſcenderit cib⁹ a ſtō iā recipit̃ in
ilion a quo non pōt tanta ipſi colon fieri compreſſio
quanta fiebat dum cibus erat in ſtomacho. ergo nō
poteſt colon a cibo dolere tantum poſt vacuitatem
ſtomachi ab eo cibo. Et antecedens manifeſtū eſt in
telligenti per anothomiam ex ſenſu viſus ſitum in=
teſtini gracilis. Et nota ꝙ he due ꝯcluſiones diſpa=
riter partes colon intelligendo verificant̃. illa enim
pars colon que a dextra parte incipit a fine mono=
culi parum aſcēdendo in dextra parte tranſuerſalr̃
fundo ſtomachi ſuꝑappodiatur. ergo illa pars co=
lon aſſumpto cibo tunc pōt cōprimi inter ſtomachū
⁊ mirach: quare tūc intendit̃ dolor. Ex quo appet ꝙ
alijs partib⁹ in hoc tpe. ſ. plenitudinis ſtomachi ps
inferior colon minus dolet: q̄ꝛ cibus eſt elongat⁹ ab
ea notabiliter: q̄m eſt in fundo ſtomachi: q̄ magis in
dextra parte ſituat̃. colō ꝯo maior pars ſituat̃ in ſi
niſtra: vt iā dictuꝫ eſt. Ex hoc iteꝝ apparet ꝙ dolor
colicus. ſ. ſuꝑioris partis eius alleuiat̃. ſ. in vacuita
te ſtomachi. ſicut ipſe idē intēdit̃ in repletione ei⁹.
¶ Contra tñ cōcluſionem ſcd̄am videt̃ apparens ar
gumentum inſtare: eo q̄ꝛ dū deponit̃ cibus a ſtō re=
cipit̃ in inferiori parte ⁊ in ilion: ſed ilion pars no=
tabilis ſuꝑappodiatur colon. ergo cibus in ilion re=
ceptus grauabit colon. ergo tunc intendetur dolor
in colon cuius cōtradictoriū ſupra tactum eſt. Huic
motiuo reſpondendum eſt ꝯcedendo maiorē. ſ. ꝙ ci
bus a ſtomacho deſcendēs recipitur in inferiori pte
⁊ ꝯcedendum eſt iterum ꝙ talis cibus recipit̃ in ilō
Et ad maiorem cum dicitur ꝙ ilion ſuperappodia=
tur colon. dicitur ꝙ illud veꝝ eſt de quadā pte ilion
inferiori. Et dicit̃ vlterius ꝙ cū cibus iā a ſtō depoſi
tus eſt recipitur in pte ilion dextra que maioris eſt
extenſionis. Fecalis ergo cibi pars recipitur in illa ⁊
talis eſt q̄ elongat̃ notabiliter a colon. ergo tunc mi
nus comprimendo ipſum apparet dolor leuis: ⁊ te=
net cōſequentia eo q̄ꝛ agens a paſſo elongatum nō
agit aut ſaltem parum agit in ipſum q̄m ois actio
fit ꝑ ꝯtactum agētis ad paſſum. p̄io de gñatiōe. Et
ex hoc fundamento valde facile ꝓbari poteſt tertia
iam ꝑmiſſa ꝯcluſio: q̄ꝛ cum cibus poſt deſcenſum ip
ſius a ſtō recipiatur in ilion: ⁊ renes ſubſternant̃ in
ilion. igit̃ ſuꝑfluitas cibalis cōprimit eos: ſed ex cō=
preſſione augmētatur dolor in eis. ergo renalis do=
lor intenditur tempore vacuitatis ſtomachi a ci=
bo. ¶ Et ex ꝯcluſiōe correlarie concludi poteſt: qua=
re vomitus multum confert in doloribus renum et
maxime poſt cibuꝫ factus. Ideo quia per vomitum

educat̄ mā̄ que in inteſtino illō poſita grauabat renes. ¶ Ex agitatiōe enim ꝑ motū vomit⁹ facta materie frequēter eā ant̄ ꝑ inferi⁹: ⁊ iteꝝ diuertūtur de inferi⁹ ad ſuperi⁹. ergo tunc remanet alleuiatū illō a māeb⁹ in ipſo ꝯtētis. vñ nō pōt dolorē grauitādo in renib⁹ intendere. ¶ Et aduerte ꝙ iſte ꝯcluſiones ſuperius ꝓbate veritatē ꝯtinent ſolum de dolore ſequēte compreſſionem a corpulētia cibi in fundo ſtomachi exiſtentis factum. Uarie aūt alie ꝯcluſiones ad hunc locū adduci pñt de intēſione doloris colici tp̄e cibationis ⁊ alleuiatione renalis doloris in hoc tp̄e ſi ꝓueniret dolor ꝓpter qualitates primas ⁊ ſecundas. Quis enim dubitaret ꝙ ſi tp̄e colici doloris ꝓuenictis a mala cōplōne colon fri. ⁊ hu. aut frigida et ſicca māli vel immateriali acciperet̄ potus aliqs nō multe quātitatis actu ⁊ potētia calidus ⁊ hu. aut calidus ⁊ ſiccus qō ꝯferre poſſet in colico dolore ſedādo vel minorādo ipſum ꝑ viā corruptiōis male cōplōnis illi⁹ doloris factiue: ⁊ ſic de alijs cōcluſionib⁹ circa q̄s ardue difficultates hīcinde ab auctorib⁹ ⁊ doctorib⁹ moueri poſſent ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Septimū ꝟo ſignū ſignificās in renibus ꝓuenire dolorē a lapillis eſt fixio doloris in poſteriori parte ſpine ac ſi eſſet clauus ibi infixus: ⁊ ꝓprie qñ hunc dolorē preceſſit mict⁹ harenaꝝ mult⁹. ¶ Octauum ꝟo ſignū eſt ꝙ dolorē renalē precedit grauatiu⁹ dolor in dorſo ⁊ difficultas vrinādi. ¶ Nonū vero ſignū a poſteriori ſumptū eſt ꝙ renalis dolor alleuiatur aut eius euētus ꝓhibet̄ ex applicatione medicinaꝝ aperitiuaꝝ frāgētiū ⁊ educētiū harenas et lapillos. hoc aūt nō verificat̄ in dolore renū ꝓueniēte ab aꝑate vētoſitate groſſa ſolutiōe cōtinuitatis ⁊ ſimib⁹. ¶ Decimū ꝟo ⁊ vltimū ſignū lꝫ iā ꝑtactum fuerit eſt qm̄ dolorē renalē a calculo ꝓuenientē vel harena ꝯcomitat̄ vehemētia appetit⁹ vrinādi: ⁊ apparet egro vt in quacūqꝫ mictura magnā q̄titatē aquoſitatis emittere debeat. lꝫ de eaꝝ emittat ⁊ cū magno dolore in capite virge percepto ⁊ guttatim emittitur vrina ab eo: ſicut a patiente ſtrāguriam. ¶ Hec itaqꝫ ſunt ſigna q̄bus ꝯſiderator cōprehēdere poterit dolorē in renib⁹ ꝓuenire ab harenis vl' a renib⁹. ¶ Nolo tñ hic moleſtari vt ex ꝓdictis ꝯcludi poſſit ꝙ nō credā predictos dolores renales etiā ꝓuenire ⁊ augeri a materiebus inuentis in renibus ⁊ partibus ſibi adiacētibus: qm̄ ſi non eſſet propter aliud maxime hoc cōtingere pōt ꝙ materie ibidem ꝓpter debilitatem renum ꝓuenientem a doloribus generent̄ ⁊ multiplicentur: ſed veritas eſt ꝙ dolores illi magis dependent ab harenis ⁊ lapillis q̄ a materiebus humoralibus. Et ideo ad curam predictorum in ſubſequentibus dicendum eſt: diſcurrendo primo regimen rerum non naturalium. deinde tangendo regimen medicinalium.

¶ De regimine ꝑ ſex res nō naturales. Cap. ij.

Conuenit itaqꝫ huic viro regimē per ſex res non naturales inclinatum ad caliditatē ⁊ ſiccitatē: per quod regimen vie aperte ⁊ mūdificate conſeruent̄ in quo etiam vis cōminutionis lapilloꝝ ⁊ eductionis harenaꝝ ſimul cū eis contineatur. ¶ Loc⁹ itaqꝫ habitationis ei⁹ laudabilis eſt. quare nō multū inſiſto: ſꝫ ſi ꝯtingeret ipſum a domo elōgari euitet cameras humidas terraneas vel teſtudinales ⁊ ꝓpinquas fontibus vel decurſibus aquaꝝ expoſitas flatui venti ſeptētrionalis ⁊ occidētalis ⁊ renes ſuos ꝯuenienter tectos ꝯſeruet. In cibis vero euitet oīa lacticinia paſtilla cibaria carnes antiquas neruoſas ligamētales ⁊ pāniculares: ⁊ dimittat panē azimū: aut nō bñ coctū etiā nō multū cōbuſtū. Similiter effugiat oīm leguminū vſum ⁊ maxime ciceroꝝ: brodialia tñ eoꝝ ⁊ ꝓprie cū decoctione petroſellini feniculi dauci ⁊ ſimilium ſunt ſibi bona. Carnium etiā ſalitaꝝ immo ⁊ oīm alioꝝ ciboꝝ multi ſalis vſus vituperandus eſt: q̄r duplici qualitate eoꝝ preparant ad ḡnationē harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ ⁊ augmētum eoꝝ. ¶ Similiter etiā res ꝯſtipātes vias reddētes harenas ⁊ reliquas mās leptas motui euitare debet. ſicut ſunt pira citonia ſorbe granata meſpilla iniube ⁊ ꝯſimiles. ¶ Effugere etiam dꝫ eorum ventoſabilium in ſtomacho ⁊ in renibus ⁊ in venis vſum: velut ſunt lacticinia cibaria oīa mel fructus multū humidos corruptibiles ⁊ vaporoſos. ¶ Cibi etiā excellēter valde vnctuoſi nō ſunt ei laudabiles tñ melius eſt inclinare ad mediocriter vnctuoſa q̄ macra. ¶ Acuta etiā cibaria humores exiccātia vel incinerātia dimittenda ſunt: velut allea: cepe: bulb⁹ porrū ⁊ ſimilia. niſi in talib⁹ acutis inueniretur vis attritionis ⁊ cōminutionis lapillorum ⁊ harenarū ſicut dicitur eſſe in raphano vtroqꝫ in capparibus ⁊ conſimilibus ⁊c̄. ¶ De ſaporibus vero nō placet mihi agreſta niſi bñ ſalita ⁊ vinum granatorū adhuc deterius eſt. Succus vero aranciorum citrāgulorum ⁊ granatoꝝ acetoſoꝝ ſunt ei bona. ¶ Olera etiā frigida ⁊ humida ſaltē in multo vſu dimittenda ſūt: velut lactuca bleta portulaca: ſpinachia cucur. cucu. niſi predicta artificialiter requirerent̄ cū calidis aperitiuis vt feniculo petro. ⁊ ſimilibus. vel cū calidis aromatibus: vt cū croco cinamomo pipere cinamo zinzibere ⁊ ſimilib⁹ moderato tamē vſu. Caules aut rape napi paſtinace aniſum daucus: ⁊ ꝯſimilia in cibarijs eius ſunt ꝯuenientia. ¶ Uino autem vtatur colore albo ſubſtātia ſubtili ⁊ dyaphano: odore aromatico ſapore leuis dulcedinis fumoſitate vel potentia ſua potentiori q̄ mediocre. Qō ſi purū haberi potuerit melius eſt q̄ commiſcere ei aliquā aquā. ¶ Si aūt opus eſſet audaciā vini frāgere: fiat cū aqua ciſterne ⁊ ꝯuenientior eſſet ei aqua mellis pauci: aqua vero ordei nullo mō placet mihi niſi febris ꝯtiū pſuaderet. ¶ Laudarē etiā ꝙ in principio veris ⁊ hyemis ſaltē per. xv. dies iſte vir abſtineret a potu cuiuſcūqꝫ vini. ⁊ loco eius vteret̄ hydromelle facto ſm̄ hunc modum. ℞. mellis albi vel citrini electi lib. j. aque fontis lib. xxv. coquat̄ ſimul vſqꝫ ad ꝯſumptionē quarte partis: deinde coletur per colatorium ſpiſſum. poſtea iterum addantur ei dauci macis zinziberis. añ. ʒ. ß. cinamomi electi. ʒ. j. ß. ⁊ coquantur iterum vſqꝫ ad cōſumptionē ſexte partis: ⁊ iteꝝ colent̄. vtat̄ ergo eo tp̄e cibationis ⁊ quolibet altero ⁊c. ¶ Dormitio aūt cōuenit ei mēſurē. vij. vel. viij. horaꝝ. ⁊ in ſumma conueniens

eſt ei magis ad augmētū ſomni ꝙ̄ ad augmētū vigiliarū: dū tñ nō doꝛmiat reſupinas. ¶ Circa exercitium aūt ſic ꝓcedat: ꝙ ieiuno ſtomacho ꝯueniēs eſt ei exercitiū pedeſtre ſatis lōgū vſqꝫquo coꝛpus ei⁹ ad mediocrē ſudoꝛē ꝑducat. Et loco etiā exercitij vti pōt fricatione extremaꝝ ꝑtiū a pedib⁹ aſcendēdo vſqꝫ ad genua: demū ad īguina ꝛ nares inferius trahēdo vſqꝫquo mēbꝛa rubicūda fiāt. ¶ Procuret etiā ſummopere ꝙ vēter ei⁹ a cōib⁹ ſupfluitatibus bene mūdus exiſtat. ꝛ ſi nō aliter ſaltē cū puluere aut cliſteri inferius ſcribēdis. ¶ In repletione aūt ciboꝝ cuitāda ſollicitus eſſe debet ita ꝙ nunꝙ̄ cibū aut potū accipiat vſqꝫ ad cōpletā ſaturitatē ꝛ grauitatē in ſtomacho ꝑceptā. Si aūt qñqꝫ ꝑcipe ret a repletione ciboꝝ grauatū eſſe ſtomachū: tūc meli⁹ eſt. vt ꝓcuret eductionē illi⁹ ſupfluitatis cum vomitu pri⁹ ꝙ̄ māmillā in ſtomacho coꝛrūpi ꝑmittat. Uomit⁹ enim valde ꝯueniēs eſt ei ad mūdificādū ꝛ ad attrahēdū māmā a renib⁹. q̄re 18ª .3. cap̄. de canonib⁹ curatiōis lapidis renū. Mult⁹ vſus vomitus poſt cibū expellit ſupfluitates ꝑ viā ꝯriā vie cuius mot⁹ eſt ad renes: ꝛ facit lat⁹ renū vacuū ꝛ mūdum: q̄ oīa in hoc viro ſunt neceſſaria. ¶ Mod⁹ aūt ꝓuocādi vomitū leuiſſimus eſt: vt accipiat. ℥.j.ß. ſyrupi ſimplicis acetoſi aq̄ decoctionis radicū vel ſeminū raphani. ℥.iij. bibat totū tepidū poſt cibationē a cibis diuerſis in qualitate q̄ntitate ꝛ ſapoꝛe. deinde poſt hoꝛaꝫ ponat digit⁹ in fine oꝛis agitationē faciendo ibi vſqꝫquo vomit⁹ ꝓuocet. tardet igit cibus poſt illud hoꝛis duabus. deinde cibetur cibis leuibus in qualitate ꝛ quantitate. Si autem ſuperfluitates percipiantur in inferioꝛi ventre congeſte tunc euacuent cū cōi cliſteri aut cuꝫ his que ſupꝛa tacta ſunt inferius ſcribendis. ¶ De accidētib⁹ aūt aīe mediocriter ſe regat: ad leuē tñ iracundiā inceſdere ꝯueniētius eſt ei ꝙ̄ ad anguſtiā vel triſtitiam. Hec de rebus non naturalib⁹ ita ſufficiant.

¶ De regimīe ꝑ medicīales ītētiōes ꝛ īſtr̄a. cap̄. iij.

DE reb⁹ vtilioꝛib⁹ huic viro ꝓ regimine medicinali. xv. occurrūt mihi inſtr̄a eidē applicanda. Quoꝝ aliq̄ ꝓſeruatiua erunt ne māe gñent in renibus q̄ oppilant eos ꝛ ponāt in eis ſpēm male comꝑlonis ꝑparātis ad gñationē lapilloꝝ ꝛ harenaꝝ. Alia ꝟo erūt mundificatiua māerū ꝛ harenarū in eis congeſtarum. Nōnulla vero minutiua ꝛ lapillorum in eis inuentoꝛum eductiua. Alia vero erunt ſedatiua doloꝛis cum inſtantia paroxiſmi augmētati. ¶ Primum itaqꝫ de inſtrumētis prími gñis eſt ꝙ hic vir ſemper in fine hyemis vſqꝫ ad tres annos futuros: aut in ꝓn° veris euacuetur per hunc modum. ℞. caſſieſi. de ſua canna nuperrime extracte cum aqua ſublimationis litos ſpermatis. ℥. ij. electuarij indi. ʒ.j. miſce ꝛ bibatur cum aqua oꝛdei calida poſt quā tardet cib⁹ quinqꝫ hoꝛis. ꝛ tunc accipiatur cyath⁹ vnus aque calide oꝛdei zuccarate: ꝛ poſt ipſam comedat per hoꝛā vnā. ¶ 2m principale inſtr̄m eſt: ꝙ immediate poſt minoꝛatiuū predictuꝫ accipiat hoc digeſtiuū ꝛ ꝯtinuet ſaltē octo dieb⁹ calidū in auroꝛa: ꝛ tardet poſt ipſum cibū ſaltē hoꝛis quatuoꝛ. Cuius deſcriptio. ℞. oximellis. ℥.j. ſyrupi de eupatoꝛio. ℥.ß. aq̄ apij lapilloꝝ. añ. ʒ.j.ß. miſce. ¶ 3m principale inſtr̄m eſt: ꝙ poſt digeſtiuum illud die immediate ſequēti accipiat hoc ſolutiuū. ℞. electuarij indi. ʒ.iij. reuponTici. ℈.ij. ſpice nardi. ℈.ß. accipiat ipm̄ cū aqua milij ſolis: ꝛ obſeruet conditiones que ſuperius de minoꝛatiuo ſcripte ſunt. ¶ 4m inſtr̄m principale eſt: vt dieb⁹ intermedijs q̄bus accipit digeſtiuū: ſi vēter eius ſtiptic⁹ eſſet accipiat añ cenā immediate. ℈.j. hui⁹ pulueris. ℞. polipodij quercini hermodacty. añ. ʒ.j. folliculoꝛū ſene. ʒ.iij. aniſi violaꝝ liquiritie. añ. ℈.j. tartari. ʒ.j.ß. fiat oīm per ſe puluis: ꝛ vtat eo vt dictū eſt. ¶ 5m ſingulare inſtr̄m eſt: vt poſtꝙ̄ euacuat⁹ fuerit ſaltē ꝑ vnū mēſem vtat hac ꝯfectione de qua ſemper ante ꝑrādiū paꝝ accipiat rotulā vnā. ℞. ſpērū eluarij de ſeminib⁹. deſcriptione Auicēne 5° cañ. ſumma ꝑina ʒ.j.ß. granoꝝ milij ſolis. ʒ.j. dauci radicū polij mōtani liq̄ritie. añ. ʒ.ß. cū aqua ſparagoꝝ ꝛc. ℥.iiij. zuccari: fiat ꝯfectio in rotulis paruis. ¶ 6m vero medicamē ſpāle eſt: vt grā ꝑſeruationis a gñatione materieꝝ ꝯuertēdaꝝ in lapillos ꝛ harenas ꝛ etiā intētione mūdificationis renū tꝑib⁹ ſue neutralitatis vtat hac decoctione: de qua añ cibū per tres hoꝛas aſſumat. ℥.v. ſaltē oī alterna die. ℞. ſcolopēdrie tamariſci polij mōtani cretani marini maioꝛis radicuꝫ ſaxifra. añ. ℳ.ß. ſe. maluauiſci. ℳ.j.ß. coquant in lib. v. aque vſqꝫ ad cōſumptionē medietatis: deinde ſuperaddant eis aceti ſquillitici. ℥.v. ꝛ iteꝝ coquatur vſqꝫ ad ꝯſumptionem quinte partis: ꝛ poſt colaturam eius exhibeat cū. ℥.ß. penidiaꝝ. hec eñi medicamina: vt dictum eſt: non ſolum preſeruatiua: ſꝫ curatiua ſunt. quare 18ª tertij. cap̄. de cōmunitib⁹ lapides ſic inquit. Et qñqꝫ dantur in potu aque in quib⁹ coquunt camepitheos ꝛ poliū ꝛ calamētum ꝛ ſiſeleos ꝛ radix tribuli ꝛ fruct⁹ malue ꝛ capil. ve. ꝛ virga paſtoꝛis ꝛ radix tamariſci ꝛ radix eupatoꝛij ꝛ ſemē altee ꝛ ſamurion ꝛ eſt apiū ſylueſtre: vt colligit 14ª tertij. cap̄. de cura aſclitis. ꝛ ſagaſſer i. pulegiū ꝛ alia ex diureticis. Et cū adminiſtrant tꝑe ſanitatis ꝓhibēt gñationē lapidis. ¶ 7m inſtrumētum pꝛincipale qđ nō fallit in frāgēdo lapidē educendo ipſum et pꝛohibēdo ipſius gñationē eſt hoc ℞. aque decoctionis folioꝛum malue cāpeſtris ꝛ eſt altea. ℥.v. butyri. ℥.j. mellis ℥.ß. calefiāt oīa ſimul ꝛ dent in potu. cū eductione enim quā facit lapilloꝝ ꝓuocat vrinā ꝛ mollit vias ꝛ doloꝛes ſedat. ꝛ eſt de expertis ab Auicēna qđ accepit a Gal. x° decē tractatuum quod legere poteſt. 18ª tertij cap̄. pꝛealleſgato. vbi dixit. Et ex decoctionibus quib⁹ iuuamētū ꝯfert lapidi renū cū eoꝝ adminiſtratio aſſiduat in hoꝛis ꝓxiſmi eſt: vt coquant folia malue campeſtris ꝛ ponant in decoctione butyꝝ et mel de q̄ aſſumat in potu res ꝑlima. frāgit enim lapidē ꝛ ꝓuocat vrinā et lenit iter ei⁹ ꝛ extrahit cum facilitate. ſ. māas ꝛ lapillos. ¶ 8m remediū ꝓncipale eſt: et iteruꝫ infallibile: vt ſi ꝓpter faſtidiū abominaret decoctionē vtat iſtis pilulis de quib⁹ accipiat. ʒ.j. oī fine q̄nqꝫ dieꝝ. ℞. ſe. maluauiſci. ʒ.j. cineris coꝛticū ouoꝝ a q̄bus exiuerunt pulli. ℥.ß. vitri cōbuſti cum pice fiu

artez.ʒ.vi.lapidis ſpongie lapidis iudaici.ana.ʒ.ſ.
ß.radicũ ſcolopẽdrie.ʒ.iij. ſanguinis hirci ꝑparati
ſm artẽ:⁊ ſit collect⁹ in medio tpis ſui exitus.℥.j.cõ
ficiantur pillule cũ ſucco apij ⁊ reſeruetur ⁊c.¶9m
eſt:ꝙ ſi contingat qñqꝫ ꝓpter oppillationes retute-
ri materias:⁊ ꝯmiſceri ſanguini in renib⁹ ⁊ emulgẽ
tibus ꝓpter qḋ minganẽ vrine nigre groſſe ꝯturba
te ad rubedinẽ inclinate:velut eſt piguis lotura car
nium recentiũ.tunc exhibeat plurib⁹ dieb⁹ in auro
ra trociſcus vnus.ʒ.j.factus ex medicina diuretica
deſcriptione ab Aui.19ª tertij cap.de cura retẽtõis
vrine ibi.Cõfectio diuretica fortis.℞.ſauine aſſari
⁊c.Ex qbus cõponanẽ trociſci põderis.ʒ.j.cũ ſucco
apij:⁊ ſoleo dare vnũ cũ cyatho vno decoctionis ſe.
altee.Et nota ꝙ deſcriptionẽ illã ingrediunẽ cãtari
des.Ego aũt abijcio eas a deſcriptione ꝓpterea qꝛ
vt in plurib⁹ excoriãt veſicã ⁊ vias vrine. vñ nunqꝫ
ipſas volui exhibere alicui hoiei. ¶Decimũ ꝯo inſ-
ſtrm̃ pꝛincipale eſt:vt adueniente medietate ſeptem
bris purgetur iſte vir ꝑ hunc modũ.℞.electuarij in
di.ʒ.ß.deẽ in potu in aurora cũ.℥.iij.calide aq̃ deco
ctionis muchete.i.febere ⁊ eſt ſebeſtẽ.⁊ obſeruẽtur
poſt ipſam q̃ in alijs ſolutiuis dicta ſunt. ¶Undeci
mum inſtrm̃ eſt:vt in die imediate ſequenti incipiat
aſſumere hoc digeſtiuũ qḋ cõtinuet ipm̃ ſaltẽ.x.die-
bus.℞.oximellis ſquillitici.℥.j. ſyrupi de eupatorio.
℥.ß.aque ſcolopendrie ⁊ milij ſolis.añ.℥.j.ß.aq̃ ſa-
xifragie.℥.ß. ¶Duodecimũ inſtrm̃ eſt poſt digeſti-
uũ illud imediate ſequẽti ſoluat cũ hoc medicamie
℞.bñdicte ſimplicis.℥.j.electuarij ſucci roſ.ʒ.j.mi
ſce ⁊ aſſumat in aurora cũ.℥.iij.aq̃ apij calide actu
¶13m inſtrm̃ eſt:vt poſt purgationez ꝑ plures dies
vtaẽ hoc linimẽto cũ quo tota ſpina ⁊ ptes lũbales
a ſpatulis inferi⁹ inungaẽ bis in die calido actu.Cu
ius deſcriptio.℞.olei nardini.℥.j.olei de croco vul
pini citonioꝝ.añ.℥.ß.ſpecierum litõtripõ.ʒ.j.ß. cere
q.ſ.⁊ fiat vnguentũ molle in cuius fine apponãtur
cãphore ſubtiliſſime trite.gra.v. ¶14m inſtrm̃ ẽ.vt
diebus q̃bus aſſumit purgationes.immo ⁊ toto tpe
anni vtaẽ pillis infraſcriptis gr̃a ſubductionis ven
tris de q̃bus bis vel ter in ſeptimana accipe poteſt
vnã paꝝ ante cenã.q̃rũ deſcriptio.℞.ſucci apij:ſuc
ci endiuie añ.℥.ij.ß.aloes epatici electi.ʒ.iij.agarici
℥.j.colloq̃ntide interioris.℥.ß.hermodactyloꝝ.ʒ.vi.
maſticis.ʒ.ß.zinziberis aniſi.feniculi dauci gũmi ara
bici ana.gra.vi.ſalis indi.gra.xv. puluerizenẽ oĩa
ꝑ ſe ⁊ infundanẽ in ꝑdictis ſuccis bñ cõmiſcẽdo:⁊ex
ponantur ſoli vſqꝫ ad coꝝ exiccationẽ:deinde iterũ
renouentur ſucci duabus vicib⁹ ⁊ exiccenẽ:vt prius
de hac ergo maſſa fiant pille ex omni.ʒ.vj.⁊ ſit caꝝ
vſus vt dictũ eſt. ¶Ultimũ remediũ pꝛincipale: vt
poſt euacuationes vẽs veris ⁊ autũni vir iſte ⁊ q̃li
bet ſili egritudine lãguẽs exponat ſe ad balnea nã
lia ⁊ ꝓpꝛie ſulphurea.hec eñ cum hoc ꝙ dolores ſe
dant rũpunt ⁊ educũt lapides ⁊ harenas ⁊ ꝓhibẽt
eaꝝ generationẽ:vt legiẽ ſcḋa pꝛimi cap.Quidã oꝛ
nate loquentiũ:⁊ clarius 18ª tertij:cap.de cõminuẽ
tibus lapidẽ auctoritate Ruffi:⁊ explẽtia de aquis
illis:quas Aui.ponit vbi indt.Et ruffus q̃dẽ dixit ꝙ
plurima balneatio in thermis ſulphureis frangit la
pidem.Et hoc fortaſſe facit ꝑuenire ad hoc ſupple
ꝙ experientia ſequens verificat hoc ꝙ.ꝑ q: quedaz
aq̃ calide q̃ qñqꝫ vlcerant cutẽ qñ ponunẽ in eis me
dicine lapidis ⁊ ſubmergiẽ in eis pãnus dũ ſunt ca
lide ⁊ poniẽ ſuꝑ locũ lapidis.ſ.fomẽtando locũ:⁊ ta
lis ſupple pãnus reſoluit ipm̃. ſ.lapidẽ.Et ego iam
expertus ſum res hui⁹ gñis.Et forte voluit intelli-
gere ꝙ embrocatio cũ ꝑdictis aq̃s ꝯfert:aut melius
ꝙ aque artificialiter facte ſulphuree conferunt ad
ea que dicta ſunt. Et tu conſidera hec ad laudem
dei omnipotentis.Amen.

Conſilium.177. De dolorib⁹ renuz q̃ ꝑueniunt a ma-
la complexione humida ipſorum cum preſentia ha
renarum ⁊ lapillorum genitoꝝ ab immoderata ca
liditate ipſorum renum.

Vir commẽdatiſſi-
mus Thome⁹ eſtẽſis moleſtaẽ dolori
bus renalibus q̃ ꝑueniunt in ea ma-
la cõplxõne humida ipoꝝ cũ pñtia ha
renaꝝ ⁊ lapilloꝝ genitoꝝ ab immode
rata caliditate ipoꝝ renum.Et ipſe q̃dez eſt parat⁹
ad magnos ⁊ cõfirmatos lapides in renibus pro-
pter humiditatẽ ⁊ pinguedinem ipſius.Ille eñ qui
pinguis eſt ⁊ humid⁹ eſt cui frequẽtes lapides in re
nibus magnificantur 18ª tertij.cap.de cauſis gene
rationis eorum in renibus.

Propter qḋ in regimine ſuo prudẽtiã ha-
bere dꝫ:vt nũc ſequiẽ. ¶Pꝛio q̃dẽ
effugiat cibaria frigida groſſa viſcoſa ⁊ oppillatiua
velut ſunt cibi paſtiles legumina clixa piſces ⁊ pro
pꝛie tinche ⁊ anguille.Et caueat etiã ab vſu lactis ⁊
ꝯdimẽtoꝝ ei⁹:⁊ a caſeo ⁊ ꝓpꝛie molli ⁊ pauci ſalis.
¶Effugiat etiã vſuz neruoſaꝝ ꝑtiũ alaliũ ligamẽ-
taliũ ⁊ pãnicularũ:⁊ vtaẽ pane multi fermẽti ⁊ ſa-
lis quantitatẽ habẽte maiorẽ ꝙ̃ cõis panis. ¶Effu
giat vina multũ dulcia turbida groſſa viſcoſa ⁊ ni-
gra ⁊ ꝓpꝛie q̃ margimina dñr. ¶Et dimittat multi
coit⁹ exercitiũ ⁊ ꝓpꝛie poſt cibũ. ¶Caueat ẽt a dor
mitione reſupina.deinde vtaẽ remedijs medicinali
bus nunc ſequẽtib⁹. ¶Pꝛimo q̃dẽ oĩ ſeptimana ter
aut ſaltẽ bis in aurora accipiat cyathũ vnũ infra-
ſcriptaꝝ aquaꝝ.℞.aque milij ſolis aq̃ ſpagi ⁊ apij
añ.lib.ß.aq̃ ſaxifra.maioris lib.j.ß.⁊ miſce l.bꝛ accipiã
tur calide cum.ß.℥.zucca.⁊ tardet cibum ad minus
horis.iij. ¶2° ꝯo pꝛincipaliter vtaẽ cõfectione de fi
ſticis de qua ſemꝑ añ pꝛãdiũ ⁊ cenã accipiat fruſta
ij.ß.℥.Ineſt eñ huic ꝯfectioni vis ⁊ potẽtia ꝓhiben-
di gñationẽ lapilloꝝ ⁊ harenaꝝ ⁊ frangẽdi ⁊ edu-
cendi ea:ꝑſticis eñ ineſt virtus qua cõminuiẽ lapis
q̃ in renibus eſt.8ª tertij.cap.de cura eius. ¶Quar
to pꝛincipaliter omni fine.viij.dierum vel.x.in auro
ra accipiat hunc potum ⁊ poſt ipſum tardet come-
dere per ſex horas.℞.caſie nouiter preparate cum
aqua ſaxifragie.ʒ.x.ſucci roſarum.ʒ.ß.lapidis lin-
cis lapidis iudaici et ſpongie.ana.℈.ß.totum ac
cipiatur ſimul. ¶Ultimo vero pro nunc cum do-
lores actualiter moleſtant ipſum vtatur infraſcrip-
to vnguento ex quo tota ſpina a ſpatulis vſqꝫ ad

candā ⁊ oīa illa diligēter inunganꝭ copioſe vſqꝫ ad
vmbilicū ⁊ ſumē.excluſo ſtō:⁊ ſupponanꝭ locis fru=
ſtā lane pectinate bñ depſſe que,diligēter circūligē
tur cū faſcia.Eſt autē hui⁹ vnguēti deſcriptio talis
℞.mucillaginis mucheite ſe.lini ⁊ fenugre.aā.ʒ.ſ.
ſ.hyſopi humi.ʒ.ſ.olei de ſiſamo ⁊ amigdalaꝝ dul
ciū.aā.ʒ.ſ.olei irini.ʒ.ij.ſeminis apij lapidis ſpōgie
⁊ radicū ſaxifragie.aā.ʒ.ij.cere albe.q.ſ.fiat vnguē
tū molle ⁊ cōſpergaꝭ cū aceto ſqilitico ⁊ reſerueꝭ in
vaſe vitreato bñ obturato et accipiaꝭ de eo.q.ſ.ad
vngendum ꝑ vice vna.Ex hoꝝ igitur medicinaliū
vſu felicitabitur diſpoſitio ſua aliter paratus inge
ti periculo et moleſtiſſimo morbo.hec ad laudē dei
omnipotentis.Amen.

Cōſilium.178.

De dolore renū ab oppilatiōe ex harenul' ⁊ lapillis ⁊ qñqꝫ a ſtate:a ſtō eis cōmunicato facta.

DIſpoſitio dñi Jo.de beda=
rio eſt dolor renū
ꝓueniens ab oppillatiōe ex harenu=
lis ⁊ lapillo vtplurimū fcā.Et qñqꝫ ꝓ
uenit dolor ille ex oppillatiōib⁹ factis
a mā ſtatica q̄ deſcēdit a ſtō ad renes
⁊ dolor iſte eſt vt rarius eueniēs ⁊ nō minus moleſt⁹
¶Accidentia ꝟo cōiter ſuā diſpoſitionē ꝯcomitan=
tia ſunt nauſea cū vomitu qñqꝫ.¶Et dolor a vētoſi
tate ꝑ colligātiā a renib⁹ ⁊ inteſtinis eueniens.¶3ᵐ
accidens eſt dolor extenſiuus ⁊ ꝯfractiuus in par=
tibus ſpine ⁊ ꝓpinqs renum eueniens:multiplicaꝭ
autem ſtatis gñatio in ſtomacho ſuo ꝑ viā indige
ſtionis ⁊ huius ſtatis pars nō modica a capite ca=
tarrizando congeritur in ſtomacho.

Ex quibus lqde apparet curationē ei⁹
ſuꝑ triplici curatiōe funda=
ri.¶ꝑrīa eſt ꝓhibitio gñationis ⁊ cōgeſtiōis ſtatis
in ſtō ſuo.¶Secunda eſt hui⁹ flegmatis diuerſio a
vijs predictis.¶Tertia eſt flegmatis ⁊ harenulaꝝ
⁊ lapillorum confractio ⁊ eductio cum aperitiuis
correctiuis ⁊ abſterſiuis.

Primā intētionē cōplēt vſus ciboꝝ medici=
naliū aut medicinaꝝ cū cibis cōmi=
ſcendaꝝ in qbus exiſtat virtus vigorādi digeſtiuā
ꝯſumēdi flegma ⁊ ꝑcipitandi ipm ꝑ vias inteſtino=
rum:⁊ e quorū numero ſunt feniculi petroſel'.ſpa=
ragus apiū ſerpillū ſiſimbriū cicorea daucus paſti
naca cōis.¶De oliuis ⁊ rapis ⁊ ſibi ſilia in cibis aſ
ſumpta.Itē cinamomū vtrūqꝫ aniſum.3ꝫ.galanga
ſpica eupatoriū.¶Et de ꝓlaudatis eſt ꝯfectio dya=
cimini aromatici roſ.⁊ ꝯfectio de ſeminib⁹.¶Et ſpā
le eſt electuariū.ſ.tyriace deſcriptione Auic.5° cañ.
ſumma prīa cap.prīo de ꝯfectionib⁹ magnis.¶Ad
hanc etiam intentionē optime ſunt pillē alefangine
Item pillule de iera compoſita ſimplici deſcripta a
Gal'.ſeptimo terapentice.cap.de cura plenitudi=
nis tunicarum ſtomachi.

Secundā aūt intentionē ꝑficiunt pillē ⁊
electuaria ꝑdicta.Itē vſus oxi
mellis cōpoſiti cū aqua calida.Itē vſus zinziberis
ꝯditi ⁊ dauc⁹ ꝯdit⁹ ⁊ ligna balſami ꝯdita optīa ſūt
⁊ vſus tyriace ⁊ dyatesſerō ſumendo ex ea oī ſepti=
mana ſemel.ʒ.ſ.cum aqua decoctionis galā.vel zin
ziberis vel ſpice nardi.¶Mixtio bona ad illud.℞.
ſpērū de ſeminib⁹ ſpecierū de baccis lauri.aā.ʒ.ij.
ſpecieꝝ ſotire maioris deſcriptione Aui.qnto cano.
vbi ſupra.ʒ.iij.oximellis compoſiti cum decoctione
leuiſtici.ʒ.ij.ſ.fiat electuarium de quo in aurora ſu
mantur.ʒ.iij.cum aqua decoctionis radicum iris
cum melle.

Cōpletur aūt intentio tertia cū aperien
tibus oppillationes inteſtino=
rum meſeraicaꝝ ꝯcaui ⁊ gibbi epatis ⁊ renū qles
in cibis ſunt hi ſpāles.primo comedēdo añ cibū pa
rum raphani recētis infuſi in oximelle ſimplici per
duas horas.¶Itē conferūt ficus ſicce cū granis fe
niculi ante cibū.¶Itē ſpāle ad oīa ꝑdicta ꝯferēs eſt
comeſtio fiſticorū añ cibū.Ineſt eñ eis virt⁹ q̄ cū la=
pis eſt in renib⁹ expelliꝭ.18ª tertij.de cura lapidis
renū.¶Itē ſpeciale eſt comeſtio polij montani ⁊ be=
tonice:vt qnto de ſimplici medicina.¶Adhuc etiā
vſus cinamomi ⁊ ſpice nardi añ.in cibis: et reliqua
ſibi ſilia.¶Speciale aūt ad hoc eſt huius electua=
rij vſus.℞.trociſcoꝝ de eupatorio de ſpica nardi.
aā.ʒ.iij.ſpecierum cōfec.de ſeminibus.ʒ.vi.zuccari
albi lib.j.fiat cōfectio ſolida cū aqua eupatorij aut
capil.ve.⁊ melior eſt.¶Vel fiat ex puluerib⁹ ꝑdictis
electuariū cū.ʒ.iij.oximel.compoſiti ⁊ erit lōge me
lius.de quo accipiatur.ʒ.ſ.in aurora cum.ʒ.ij.aq
capil.ve.inuicē calefactis ⁊ tardeꝭ poſtea cibus ho
ris ſex.¶Cōpoſitum expertum educēs flegma lapil=
los ⁊ harenulas a renibus ⁊ veſica educēs ⁊ cōmi=
nuēs ⁊ oppillationes aperiēs.℞.lapidis ſpōgie iu
daici ⁊ lapidis de renibus humanis.aā.ʒ.j.ſangui
nis hirci ꝑparati.ʒ.vj.ſpice nardi.granoꝝ orobi cu
pa.ſu:nicu:radicū apij.ſpagi petro.⁊ bruſci.aā.ʒ.ſ.
betonice polij mōtani vitri cōbuſti aā.ʒ.ij.infundan
tur omnia in ſucco lymonū recentiū per qtuor dies
deinde cum lib.ſ.oximellis compoſiti ⁊ tantūdē zuc
cari fiat electuarium de quo ꝑ decē dies oī mane aſ
ſumat.ʒ.ſ.cum aqua decoc.granoꝝ fiſticoꝝ ⁊ tar=
deꝭ cibus horis ſex.¶Cliſtere bonum carminans
ventoſitates ſedens dolores inteſtinorum educens
ſqbalas ⁊ flegmata.℞.radicum iris recentis ra=
dicum blete.ana.ʒ.ij.maluarum violarum mercu=
rialis.ana.M.j.polipo.cartami.ana.M.ſ.ſemi.al=
tee ⁊ malue fenugre.ana.M.ij.decoquantur in lib.
v.aque vſqꝫ ad conſumptionem medietatis ex qua
lib.j.accipiatur olei violarum olei nardini olei lilio=
rum al.ana.ʒ.j.olei de baccis lauri.ʒ.j.ſ.caſie.ʒ.ſ.
ſalis gemme.ʒ.j.zuccari ru.ʒ.j.miſce.¶Vnguen=
tum bonum ſedatiuum dolorum renum et ſpine et
confractionis remotiuū.℞.olei de keiri.ʒ.iij.olei
de camomil.et violarum.ana.ʒ.j.croci.ʒ.ſ.vitelli
oui numero.ij.pinguedinis galline.ʒ.ij.cere.albe
quantum ſufficit fiat vnguentum molle et lauetur
duabus vicibus cū aqua ſublimationis altee.hec
ſunt que experimento comprobata ſunt in caſu
predicto.

Cōſilium.179.

De dolore renali a mā flegmatica in lapillos ⁊ harenulas conuerſa.

Dolores

Dolores quos fuit paſſa generoſa domina magnifici ꝛ ſpectabilis dñi Jacobi Barbarigo p̄tatis Padue fuerunt principalr renales q̄ ꝓueniūt a mã flegmatica in renib⁹ ei⁹ īuiſcata ꝛ a calore intēſo ꝯuerſa in lapillos harenas trumbos ꝛ petala. q̄ð apparuit ex loco fixionis doloris ꝛ etiam a poſteriori: q2 p̄ea que aperiendo renes eduxerant harenas trūbos ꝛ lapillos alleuiati fuerunt dolores.

Propter q̄ð iterum mihi videt̄ ꝙ ipſa cōtinuare debeat hec quatuoꝛ q̄ īfra ſcribunt̄ neceſſaria ad perfectā ſui curam. ¶Et primū quidē hoꝝ eſt ꝙ ipſa abſtineat a lacte ꝛ ab oībus cibarijs lactis ꝛ paſtilib⁹ a caſeo tenero a leguminibus elixis a cutib⁹ ꝛ viſcoſis ꝑtib⁹ carniuꝫ ꝛ a pedibus: ꝛ a vino ru. groſſo a dulci ꝛ a pane non bñ cocto ꝛ piſcib⁹ recentib⁹ ꝛ viſcoſis: vt ſunt anguille ꝛ tinche. ¶2ᵐ principale eſt hoc. ℞. aloes prepa. ℥. ß. agarici reubarbari electoꝝ ana. ℈. ij. ſalis indi. ℈ ß. dyagridij. ℨ. ij. cū ſucco roſa. fiant pillule de oi ʒ. vj. ꝛ accipiat de eis vnā oi tertio vel q̄rto ſero paꝝ ante cenā. Et ſi oi fine. xv. dierū accipet de eis. v. vel vj. per horā an̄ diē eſſet ſibi valde vtile ꝛ oporteret tūc ipm̄ tardare prādiū ſaltē per quinqꝫ horas poſt illas pillulas. ¶3ᵐ p̄ncipale remedium eſt. ℞. ſpecierū Juſtini ſpēꝝ eluarij litōtripon amboꝝ deſcriptiōe Nico. in antidota⁹. ana. ʒ. j. zucca. ſcd̄e coctionis. ℥. iiij. cū aqua aſꝑagi fiat ꝯfectio in rotul̄ triuꝫ ʒ. de q̄b⁹ accipiat oi die ante prandiū ꝛ an̄ cenā rotulū. j. aut ſaltē. ß. an̄ cibationē parum. ¶4ᵐ remedium ſpāle eſt hoc. ℞. oximellis cōpoſiti. ℥. iiij. mucillaginis ſebeſtē facte cum aqua milij ſolis lib. ß. lapidis ſpōgie lapidis iudaici lapidis lincis. ana. ʒ. j. liquiritie cinamomi radicū iringi: ſemis paſtinace petro. apij aſperagi ꝛ bruſci. ana. ʒ. j. vitri cōbuſti. ℥. ß. zuccari al. ℥. iiij. coquatur ſyrupus ſit̄ cū zuccaro ꝛ mucillagine ſebeſtē vſqꝫ ad ſpiſſationē cōueniētē: deinde addant̄ reliqᷓ ſpēs cuꝫ. ℥. ß. pulueris cinamomi electi: ꝛ fiat eluarium. de hoc eluario accipiat hec dña oi mane an̄ prādiū ꝑ quatuoꝛ horas quantitatē vnius nucis degluttiēdo ipm̄. Jn iſtis enim tribus remedijs ſtat fundamentum complete curationis eius ſi continuabit ea. Ad laudē ſummi ſaluatoris. Amen.

Conſilium. 180.

De q̄drupl̄ici mala diſpōne. vcꝫ. ¶De oppilōne in renib⁹ ꝛ vijs vrine frequēter eueniente. ¶De dolore renum ex retentiōe multaꝝ harenularum. ¶De debilitate ſtomachi per colligantiā eius ad renes. ¶De impedimento prolationis ſermonis a materia flegmatica. ¶Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶Diſpōnes diſtīguit ꝛ eaꝝ declarat cāſ. Cap̄. j.

Vtilia ꝛ particularia remedia quib⁹ egregi⁹ vir ꝛ in iure peritus nō mediocriter: imo abundē magis dñs Jo. Andreas taruiſinus vti debet totidēꝫ ſunt quot ſunt ſpālia accñtia q̄bus ſepe moleſtat̄ et ſunt numero decē. ¶Primū eſt frequēs euētus oppilationis in renib⁹ ſuis ꝛ vijs vrinalib⁹ per q̄s ſuperfluitates ſcd̄e digeſtionis euari debēt. ſ. epatis. ¶Scd̄m accñs eſt doloꝛ renū ꝛ maxie ſiniſtri renis qui ꝓuenit in eo ex retētiōe harenularuꝫ multaꝝ q̄ generant̄ ibidē ꝛ ex ventoſitatib⁹ ibidem genitis ex multa mã flegmatica mucillaginoſa abundāte circa partes illas. ¶Tertiū accñs eſt ſtomachi debilitas ꝓueniēs per colligātiā ei⁹ ad renes q̄ eſt cā generatiōis multoꝝ flegmatum que per viam indigeſtionis cōgregant̄ in eo. ¶4ᵐ accñs eſt aliquale impedimētū in ꝓlatione ſermonis eueniēs a multitudine flegmatū q̄ diſtillāt a cerebro ei⁹ q̄ð excellēter humidū eſt: lꝫ ſi bñ ꝯſiderent̄ hec decē accñtia iuicē depēdēter colligata ſunt: mala cm̄ cōplō ipſius ſtomachi cā eſt ledēdi caput trāſmittēdo ſibi mãm flegmaticā multaꝫ ꝛ vapores multos ab eo deciſos: q̄ poſtea frigiditate cerebri igroſſati ꝯuertūt̄ in mãm ſpē ſilēꝫ ei ex qua geniti fuerūt: que mãe ſm̄ parteꝫ defluentes a capite recipiunt̄ in muſcllis ꝛ neruis radicis lingue. ſm̄ alterā vo ꝑtē deſcēdūt ad ſtōachū ꝛ pect⁹ ꝛ ſunt cā augmēti nocumētoꝝ ſtomachi. ita ꝙ hec mēbra mutuo ſe alterāt reciproce: vt appet ex dictis. Adhuc etiā mã illa flegmatica multiplicata in ſtomacho cū effundit̄ ad renes eſt cā oppilōnum in eis: eo q2 plurimū cā ei⁹ eſt flegma mucillaginoſum: ꝛ adhuc etiā ꝓpter dolores in renib⁹ euenientes ex oppillatiōib⁹ ſuperius dictis notabiliter debilitatur ſtomachus quod facile ipſe idē experitur. Cum enim inualeſcunt dolores renum nauſeat̄ ſtomachus ꝛ frequēter ad vomitū deducit̄.

Ex quibus oīb⁹ diligēter ꝯſideratis apparet ꝙ iſte vir paratus eſt tribus accñtib⁹ ſatis verēdis. ¶Primū eſt ipedimētū ſermonis ſatis difficile q̄ð poſſet eſſe ſpālr trahuliꝫādo aut balbutiēdo. ¶Scd̄m eſt aptitudo generationis lapidis in renib⁹. ¶3ᵐ eſt ardoꝛ in vijs vrine vel excoꝛiatio ipſaruꝫ vel vtrūqꝫ ſimul que ꝓuenire pñt ex flegmate ſalſo q̄ð pōt in eo multiplicari ſatis facile ꝓpter propīquitatē kiſtis fellis ad vias vrine: ꝛ propter calitatē epatis ipſius que notabilr intenſa eſt. aut iterū ꝯtingere poteſt in vijs vrine excoꝛiatio predicta propter fortem expulſionem harenularū ꝛ paruoꝝ lapilloꝝ que ꝓpter aſperitatem cōuexe ſuperficiei excoꝛiat ipoꝝ ptes predictas cuꝫ iuuamento etiā ad excoꝛiationē ſibi collatā ab acuitate vrine que non euātur ab ea.

¶De regimine ꝑ ſex res nō naturales. Cap̄. ij.

Regimen ei⁹ ſuccincte trāſcūdo eſſe debet tale. itaqꝫ ſꝫ menſurā ſex reruꝫ nō nãlium ꝯuenienter applicādaꝝ ſic ꝓcedere debet. vñ euitare debet oīa cibaria ꝛ potus multū calos ſiccos ſalteꝫ hñtes acuitatē: ſicut cepe alleū poꝛ. raphanū ſina. ꝛ ſalſamēta oīa notabilr eleuata. ¶Jtē effugere debet cibaria oīa groſſitudine ꝛ viſcoſitate ſuis oppilatiua: vt neruos cutes pedes vētres ꝛ pelliculoſas alaꝝ ptes: ꝛ piſces etiā viſcoſos ꝛ magnoꝝ coꝛpoꝝ niſi fuerint viſcoſitate ꝑuati q̄ð th̄ raro inueniūt̄: vt ſunt toꝛrētīne ꝛ ſolear. ꝛ piſces ꝛ ſabor.

i.laci⁹ ꝛ ꝯſiles. ¶ Siſr etiā effugiat legumīa oīa ꝛ ꝑ
pue nō ꝯtrita vel cōminuta. quoꝝ etiā vſus euitan
dus ꝛ lētes ꝛ ꝯſimilia. ¶ Effugiat etiā cibos aptos
conuerti in ſbā mucillaginoſuꝫ. vt lacticinia cibaria
oīa: fruct⁹ otarij in multo vſu: lꝫ in diſpōnib⁹ renuꝫ
ceraſa non vitupenꝭ neqꝫ pepōes neqꝫ fic⁹ humide.
¶ Euitet etiā vina in ſubſtātia groſſa: in colore cō-
turbata: in ſapore dulcia. Talia eñ oīa vehemēter
oppilatiua ſunt. ¶ In alijs aūt reb⁹ nō nālib⁹ ꝓce-
dat etiā ſm hāc menſurā ita vt oīno effugiat aereꝫ
frigiditate ꝛ humiditate ꝛ groſſitudine ſui aptū ge
nerare mās groſſas ꝛ oppilatiuas ꝛ ad oppilōes
producere vel eas cōfirmare. Et ita de exercitio de
prolixitate dormiendi de replōne multa. de paſſiōi-
bus anime triſtātibus ꝓcedendum eſt.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. iij.

REgimen ſo ei⁹ ꝑ medicialia ta
le dꝫ eſſe. Pri⁹ ꝓuidē-
dū eſt accñti qḋ eſt dolor renū ꝗtuor ſpā
lib⁹ remedijs. ¶ Primū eſt diuerſio mãe
rū ꝑ vomitū aut per ſeceſſum. de quoruꝫ
amboꝝ applicatiōe: lꝫ inter illuſtres auctores ſit qō
ꝛ non leuis: verū mihi alias ꝯſiderāti ſatis facile vi
deꝭ poſſe cōciliari. Si eñ dolor renū p̄nteꝭ cū dolo-
ribus circa ſumē ꝛ ptes alchati ſignū eſt mās a vir
tute deriuari ad inferiora: ꝑpter qḋ ilico cliſtere ap
plicādū eſt. Si aūt ꝑcipiaꝭ nauſea dolor ꝛ ſtōachi ꝑ
turbatio ſuccedētes dolorib⁹ renū iā ſignū manife-
ſtū eſt mām ad ſupiora ipelli. ꝗre ilico ꝓuocandus
eſt vomit⁹ iuxta ſniam veteris. Que ducere opꝫ vbi-
cūqꝫ nā repit inde ꝑ ꝯueniētia ducere loca. ¶ Deſcri
ptio cliſteris ſeruiētis ad itētionē ꝑmā. ℞. radi. lilio
al. folioꝝ malue ble. volubilis minoris vel mercuria
lis. añ. M. j. fiat hoꝝ decoctio. ex quoꝝ cōpreſſiōe vl̄
decoc. accipiaꝭ lib. j. bñdicte ſim. ʒ. vj. caſſief. ꝫuc. ru.
añ. ℥. ß. ſalis gē. ʒ. j. ß. olī de ſiſamo olī de amig. dul.
añ. ʒ. ß. miſce ꝛ fiat cliſtere. Et ſi velles ipm forti⁹ fa-
cere adde iere ſimplicis vel ir ralogodiō vel eluariū
de bac. lau. ʒ. vj. ¶ Uomitiuū cōe eſt hoc: accipiant
℥. iij. aq̄. ℥. j. aceti vl̄. ℥. j. ß. ſy. acetoſi ꝫuc. al. ʒ. vj. mi
ſce ꝛ totū deꝭ in potu tepidū. Et ſi velis ipꝫ forti⁹ fa
cere ſit ꝑdi. ta aq̄ decoc. ſeīuꝫ raphani. Cū igiꝭ aſſū
pta fuerit ſi icepit nauſeari ſtōach⁹ ꝛ euomere non
poſſet iponaꝭ pēna inficta olo in radice lingue vſqꝫ
ad ꝯcauū meri: aut ſaltē digit⁹ lōgior man⁹ ꝛ fiat in
ꝑtib⁹ illis agitatio vel titillatio q̄ ꝑ colligātiā pāni-
culi illi⁹ ad os ſtōachi iteri⁹ vomitū ꝓuocabit. ¶ 2m
ꝑncipale remediū eſt eductio mãeꝝ cū medicina le-
niēdo ꝛ ptiꝫ exoluēdo eductiua que pōt eē talis. ℞.
aq̄ apij aque milij ſolis vel aq̄ capil. ve. aut aq̄ ſa-
xifra. añ. vt ſit mēſura. iiij. ℥. agari. electi reubar. añ.
℈. ij. medul. cartami. ʒ. j. ß. dyagri. ℈. j. ß. fiat infuſio
p̄ nāle: deinde caleſiat ꝛ coleꝭ ꝛ expmaꝭ: ꝛ cū expſ-
ſiōe illa ꝯmiſceaꝭ eluariū indi aut eluarij dyaſinico
nis. ʒ. j. ß. ꝛ accipiaꝭ in aurora ꝛ tardeꝭ cib⁹ poſt ho-
ris ſex cū aſſumptiōe alicui⁹ abſterſiui vel lauatiui
vt aq̄ cū ꝫuccaro aut brodū pulli macri. ¶ 3m ꝑnci-
pale inſtrumentū ſedatiuū doloris eſt hoc. ℞. ℈no-
rum milij ſolis. ℥. ij. ℈noꝝ ſiſami ꝛ fenugreci ꝛ ſe. li-
ni añ. lib. ß. paritarie recētis folioꝝ apij ꝛ petro. mi-
noris ꝛ macedonici. añ. M. v. cāomil. melliloti. ana.
M. vj. cortic. papaueris al. vel folioꝝ eiuſdē recētis.
M. iiij. radic. ſaxifra. arthanithee biſtorte. añ. M. ij.
incidēda incidanꝭ ꝛ reliqua ꝯtundanꝭ. ꝛ fiat deco-
ctio i magna ꝗtitate aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie
ptis. Cū igiꝭ vehemēter moleſtarēt dolores balneꝭ
eger cū iſtis ꝛ ſtati ceſſabit dolor: deinde exeat bal-
neū ꝛ totiēs ipm ingrediaꝭ ꝗtiēs ꝓdice reuoluenꝭ
dolores. ¶ Si autē dolores nō ita iſeſtarēt ꝯſueuiſ(ꝛ
minus laborioſum eſt) fomētare loca renū cū ſpon-
gijs iſuſis in ꝑdictā aquā ꝛ ꝯuenienter expſſis q̄ ap
plicenꝭ ꝛ ꝯdecēter ſeruenꝭ ſuꝑ renib⁹ ꝛ ſepe ꝑmuteꝭ.
¶ Cū eñ quieuerint dolores exiccenꝭ loca ꝛ inūganꝭ
ꝯueniēter ex iſto olo ꝯfricādo ꝛ coopiaꝭ pānis calis
ꝛ ligeꝭ ꝯuenienter. Cuius deſcriptio. ℞. olei de ſcor
pio. facti ſm artē. ℥. j. ß. olei nardi. olei viol. citrinaꝝ
añ. ℥. j. ß. croci. ʒ. ß. miſce ꝛ caleſiāt ꝛ inūgaꝭ. ¶ Quar
tū remediū mundificatiuū ptiū renū ꝛ eductiuum
harenaꝝ ꝛ cōminutiuū lapidis ꝛ expulſiuum qḋ cu
rat ꝛ ꝑſeruat ab euētu doloris eſt electuariū. cuius
dſcriptio. ℞. lapidis iudai. lapis ſpōgie. añ. ʒ. j. gra
noruꝫ milij ſolis. ʒ. ß. radi. ſaxifra. ſu meu ſe. apij pe
tro. ꝛ leuiſti. añ. ʒ. j. ß. pul. cicadaꝝ cōbuſtaꝝ. ʒ. ij. de
ris lepo. cōbu. ſm artē. ℥. j. vitri cōbuſti. ℥. j. ß. liqri.
℥. j. ꝫuccari al. lib. ß. oximellis ſqlliti. ℥. v. fiat elua-
riū. cui⁹ doſis in aurora ſit. ʒ. iij. cū. ℥. iiij. aq̄ milij ſol
ſpagi: aut capil. ve. aut cū. ℥. ij. vere ſaxifra. ꝛ maior
hoc eñ eluariū idubitāter ſublime eſt ad oīa q̄ ꝑdi-
cta ſunt. ꝛ nō vidi lapidē quē nō minuerit ſi ei⁹ vſus
fuerit ꝑ duos vel tres mēſes. Et ſi volueris ipm for-
tius efficere adde in ipſo puluerem ſcorpionū cōbu
ſtoꝝ. ℥. ß. hoc quidem ſm omnium illuſtrium aucto
rum ſententias: lꝫ per me nunqꝫ dat⁹ fuerit predict⁹
puluis ſicut ſemꝑ in omni oꝑōne mea oēm medici-
nā ſuſpecte venenoſitatis euitaui.

PRo tertio ſo ꝑncipali accñti qḋ eſt ſtōachi de
bilitas iā apparet itelligēti ſatis gñalr eē
ꝓuiſum. eo q̄ maxima ps nocumētoꝝ ſtōachi ꝓue-
nit a colligātia renum. ¶ De his aūt ſpālib⁹ adiuto
rijs que ſtōachi nocumēta ſubleuare pñt. ſunt ſicut
ꝯfectio dyaciamomi aromaticū roſa. dyābra. Elua
rium de mace eluariū de aniſo vel de cimino vel de li
gno al. ¶ Aut ꝯfectio vtil valde q̄ ē. ℞. ſpēꝝ dyaci-
namomi ſpēꝝ dyābre deſcriptiōe Meſ. i ātidotario
deſcriptiōe ꝑma: ſpēꝝ eluarij ð xiloaloes deſcriptio
ne Auic. 5° canon. ſūma ꝑma rubrica ꝑa. añ. ʒ. j. ꝫuc
cari ſcōe coctiōis lib. ß. aq̄ ſaxifra. q. ſ. ad iſpiſſandū
ꝫucca. fiat cō ectio ſolida ex q̄ ſumaꝭ a. ʒ. ij. vſqꝫ ad
iiij. añ cibū modicū. ꝛ hec quidem cōfectio cōicat in
iuuamētis ſuis oīb⁹ ꝑfatis accidētibus.

PRo vltio ſo accñti. ſ. nocumēto ſmōis ꝓuidea
tur ꝑmiſſis euacuatiōib⁹ capitꝭ vtilib⁹ cū garga
riſmate facto cū aq̄ ſaluie maiorane vl roſma. dſcri
bēdo ſic. ℞. aliculi⁹ ꝑdictaꝝ aqꝝ. ℥. ij. oximellis ſqlli
℥. j. ierat. ʒ. ß. caleſiāt ꝛ diſſoluāꝭ ſil: ꝛ ex hoc mane ꝛ
ſero añ cibū fiat gargariſma. gargariſma ēt fcm cū
metridato diſſoluto cū ꝑdcis aqs: ꝛ cū q̄tiq̄ tyriaca
vtilis ē ad iſta. ¶ Maſticatoriū bonū ad hāc itētio-
nē ē factū ex radi. iris: aut ex radice agrimonie: aut
ex radic. ireos: aut piretri ꝑter qḋ eſt ſublimi⁹ predi

ctis. ¶ Secarius aūt maſticatoriū pter oīa dicta eſt deſcriptio huius. ℞. coſti dulcis pipis al. zinziberis electi ſtaphiſagrie: ſe. ruthe aā. ʒ. i. piretri. ʒ. iij. granoꝝ paradiſi. ʒ. ß. maſticis colliq̄te cū aceto. ℥. i. icorporent ſit ⁊ fiāt forme ſperice granis lauri equaliter ſiſes ex q̄bus cū oportuerit vna maſticetur ⁊ eſt expertum. Hec ſunt que mihi videntur vtiliora.

Conſilium. 181. De vlceribus renum et veſice.

Regimen quo vti dȝ dn̄s iſte pmo in cibis euitet oīa ſalſa amara acuta vt cepe ⁊ ſilia. ⁊ ſicut vſuȝ aromatū ⁊ aceto acri valde ꝯdita ⁊ dulcia cala ſicut mel ⁊ vinū valde dulce. Itē fugiat vſum multum aperientiū: ⁊ maxime fortiū calidoꝝ: vt aniſi feni. petro. apiū raphanū ⁊ ſilia. ¶ Itē euitet māſiōes ⁊ loca magne caliditatis ¶ Itē caueat dormire diu ſup ſpina: ⁊ ſlico ſuper cibo. ¶ Itē euitet exercitia et oēs motus fortes: ⁊ pcipue poſt cibū: immo etiā ambulare fugiat quantū pōt ⁊ equitare. ¶ Itē oīno caueat a repletione ciboꝝ ⁊ potuū: ⁊ potius famelicꝰ a mēſa multoꝝ ciboꝝ fugiat. ¶ In potu vero bibat vinū rubeū vel alb. aliqualr bruſcū nullo mō dulce: ⁊ bibat ipm puꝝ. ¶ Aqua etiā nō eſt ꝯueniēs ppter prouocationē vrine quā facit ⁊ nihil eſt huic morbo moleſtius q̄ freq̄ns mictus. mediocriter aūt tñ bibat q꞉ abſtinētia a potu vltima nociua eſt ei. ¶ Inter cetera obſeruāda ſit memoris euitare ſolutiuas medicinas: ⁊ maxime cholere ⁊ humoꝝ aduſtorum eductiuas. ſunt em̄ cāe magnificationis vlceꝝ. non tranſcaꝛ igiꝛ māna caſſafi. ⁊ ſilia. ¶ Et ſi opus eſſet euare. accipiaꝛ hec medicina ſolēnis. ℞. pruna bñ matura numero. xx. ſebeſtē numero. xxv. coquātur in lib. i. aque vſq̄ ad ꝯſumptionē medietatis. deinde colenꝛ ⁊ exprimaꝛ ⁊ colature addaꝛ olei recentis amigda. dul. ℥. ß. ⁊ ſumaꝛ totū in aurora caltn ⁊ tardeꝛ cibus horis. v. ¶ Ad ardorē tñ magnū: ſi neceſſitas eſſet euandi vtaꝛ ſemel vel bis in mēſe vomitu: ⁊ pprie poſt prādiū per mediā horā facto. Multi em̄ curati fuerūt ab hoc morbo per vomitū qui diuertit ⁊ phibet trāſitū materieꝝ ad loca vlceꝝ. puocātia vero vomitū leuiora debent eſſe in hoc morbo q̄ in alijs. vt ſepe cū pēna oleo de ſiſamo vel amig. dul. intincta in gutture titillare aut digitū gutturi infigere: aut accipiatur hic potus poſt prandium tepidum. ℞. aque decoctio. melonum. ℥. v. ſyru. ſimplicis ace. ℥. ij. fiat vt dictum eſt.

In canone vero curationis vlceꝝ tres intētiones pncipalr attēdēde ſunt. pma eſt ſedatio doloris mordicatiui. ſecunda eſt vlcerū a ſanie ⁊ a virulētia mūdificatio. tertia eſt eoꝝ incarnatio ⁊ ꝯſolidatio. Pro pmo procedendum eſt cum quatuor remedijs infraſcriptis. ſecundo vero prouideatur cum impoſitis medicinis. tertio vero cum quinq̄ prouideri debet in conſilio.

Quia vero dolor intēdiꝛ ſm maiorē acuitatē materieꝝ ad vlcera fluētiū ⁊ ppter malam ꝯplōnē a materiebus ⁊ ſanie in his iniectā: ⁊ pꝛpter extēſionē a ſaniei retētione ſepe factā. Iō ſedatiua doloꝝ debēt eſſe anodina caliditate ⁊ acuitate leuiter participātia ⁊ cū frigidis refracta. ¶ Quoꝝ pmū eſt exterius bonū ſedatiuū apponēdū ſup totā ſpina a loco renū vſq̄ ad finē ſpine ⁊ burſam genitalē. ℞. folioꝝ vio. camo. mel. recētiū. aā. M. iij. folioꝝ papa. al. recētiū. M. ij. folioꝝ lactis. M. ij. croci. ʒ. ß. farine ordei. ℥. ß. cū decoc. ſe. papa. fiat emplr̄m ⁊ apponaꝛ tepidū. ¶ Scōm ad idē exteriꝰ. ℞. farine ordei mil. ⁊ ſili. aā. ℥. iij. croci. ʒ. i. butyri recēt. adip. anatis. aā. ℥. i. coquanꝛ in lacte oēs vſq̄ ad ſpiſſitudinē ⁊ fiat emplr̄m: ⁊ ponaꝛ ſup ſpina: vbi ſupra. ⁊ teneaꝛ die ac nocte. ¶ Tertiū ſedatiuum doloris accipiendū per os eſt hoc ℞. ſucci camo. ℥. ij. olei amig. dul. ℥. i. miſce ⁊ accipiatur in aurora caltn. ¶ Quartum eſt hoc. ℞. aq̄ altee. ℥. iij. croci. ℈. ß. ſe. iuſquiami: gra. viij. fiat puluis ⁊ deꝛ ſimul totū. ¶ Quintū eſt hoc. ℞. ſe. portul. cucu. lactu. aā. ℈. i. croci. g̃. v. corticum mandragore ʒ. ß. deꝛ totū in potu cū aqua deco. ſe. papa. vel fiat cū ſucco camo. recētis: ⁊ denꝛ ℈. ij. cū aqua deco. papa. ⁊ eſt de meis expertis.

Pro mūdificatiōe vo vlceꝝ ne magnificentur magna ſollicitudine prouidendū eſt. Hec igiꝛ medicamina ſolēnia notenꝛ: et ex ipſoꝝ vno ad aliud trāſcaꝛ ſm maiorē neceſſitatē vel minorem. ¶ Primū bonū mundificatiuū ⁊ leue eſt hoc. ℞. aq̄ lactis vaccini. ℥. iiij. ⁊ accipiaꝛ in aurora cala vel tepida. ¶ Scōm eſt hoc. ℞. mucillaginis ſem. altee. ℥. iij. oī mane caltn accipiaꝛ addēdo. ℥. ij. brodij pulli. ¶ Tertiū eſt hoc. ℞. ſucci folioꝝ altee. ℥. iij. omni mane caltn accipiaꝛ. ¶ Quartū eſt hoc. ℞. hydromellis aq̄ ſublimatiōis altee. aā. ℥. ij. ß. deꝛ in aurora: vt ſupra. ¶ Quintū deficit. ¶ Sextū eſt hoc. ℞. aq̄ praſſij. ℥. ß. bdellij. ℈. i. accipianꝛ vt ſupra. ¶ Septimū eſt hoc. ℞. dyadragā. fri. ℥. i. ſe. petr. apij aā. ʒ. ß. incorporenꝛ cū hydromelle: ⁊ accipianꝛ vt ſup. ¶ Octauū fortiꝰ ℞. pulueris ireos. ℈. i. deꝛ cū. ℥. ß. aq̄ altee. ¶ Nonū eſt hoc. ℞. granoꝝ alkekēgi. ʒ. i. liqrit. ʒ. ij. ß. capill. ve. ʒ. ij. ß. croci. ℈. i. fiāt trociſci. ʒ. ij. cū ſucco apij. ⁊ deꝛ ex eis. ʒ. ß. cū aqua lactis vaccini. ¶ Decimū ⁊ vltimū mūdificatiuū eſt hoc. ℞. ſe. altee liqri. aā. ʒ. ij. ireos orobi ſe. apij ⁊ paſtinace aā. ʒ. ß. ſe. altee malue granoꝝ coti. capil. ve. aā. ʒ. i. fiāt trociſ. cū ſuc. camo. ⁊ dentur ex eis. ʒ. ij. cū aqua lactis caprini. ¶ Hec oīa mūdificatiua denꝛ p ſeptem horas poſt cibū: ⁊ tardeꝛ cibus horis quatuor.

Pro tertia vero intentione ꝯſolidatiua optima ſunt hec. ¶ Primum ℞. ꝯſolide minoris piloſelle piloꝝ leporis corallo. rub. aā. ʒ. i. carabe. ʒ. ß. fiat puluis ſubtilis de quo in potu deꝛ oī mane. ʒ. i. ¶ Scōm fortius. ℞. terre ſigi. boli ar. carabe. aā. ʒ. i. ſe. roſ. hypoquiſtidos thuris aā. ʒ. i. fiat puluis ⁊ detur ex eo. ʒ. i. cum. ℥. duabus aque plantaginis. ¶ Tertiū. ℞. thuris maſtic. boli armeni ſanguinis draconis acatie hypoquiſtidos ſandarace centauree minoris memite. ana. ʒ. ß. fiāt pillule cū ſucco arnogloſſe. ⁊ deꝛ ex eis. ʒ. i. ¶ Quartum fortius. ℞. reubarbari coralloꝝ rub. oſſiū dactyloꝝ olium cōbuſtoꝝ. aā. ʒ. i. pulueris millefo. ℥. ſ. fiat puluis vel pillule. ⁊ detur ex eis. ʒ. ß. cū aqua cabbis. ¶ Quintuȝ. ℞. agrimonie millefo. ſemi. arno-

gloſſe piloꝝ lepoꝛ. veſice apri hoꝝ duoꝝ cōbuſtoꝝ olum. an̄.ʒ.ß.opij ſcoꝛie ferri an̄.ʒ.ß.thuris olibani ſandarace carabe.an̄.ʒ.j.liquir. dragaganti gūmi ara.toꝛrefactoꝝ piloſel.caude eq̄ne an̄.ʒ.iiij. detur de eis omni mane coclear mediū. ¶ Preter hec oīa ſit memoꝛ comedere omni die lac caprinum ⁊ multum vti eo. Itē vtaꝛ freq̄nter granis pineaꝝ cū zuccaro. Itē dimittat coitū. Itē vtaꝛ iſta tragea. ℞.pineaꝝ lotaꝝ.℥.iiij.fiſtic.℥.ß.ſe.poꝛ.ʒ.j.ß.pap.al.ʒ.iij. liq̄r.℥.ß.zuc.albiſſimi duplū pōderis oīum accipiat ex ea an̄ cenā ⁊ prandiū coclear vnū. Hec ſunt q̄ mihi vtilioꝛa videntur in diſpoſitione hac.

De egritudinibus Ueſice ꝯſilia ſequuntur.

Conſiliū.182.

De triplici mala diſpōne. vcȝ. ¶ De ardoꝛe vrine a quacūq̄ cā ꝓueniēte. ¶ De ſtrāgurica diſpōne ¶ De diſſuria ſiue impotētia retinēdi vrinā. ¶ Diuiditur autem Conſilium in duos tractatus.

Tractatus primus continens vnum capitulū. ¶ De hmōi diſpoſitionibus et cauſis earum.

Vellem celeberrime doctoꝛ ⁊ mihi alter intima caritate Frater Gerarde veronēſis. vt rē mihi facilē ⁊ ſciri ⁊ adoperari faciliorē attuliſſes. eo q2 illa q̄ tuoꝝ amicoꝝ paſſiones ſunt. nō leuē mihi anguſtiā exhibēt. ⁊ digne quidē cū ego ⁊ in rebus te ita triſtantibus tibi debeā eſſe par ſicut in ſcdis feliciter tecū agere debeā. ¶ Clariſſimus eñ doctoꝛ quē tu tibi alterū ſcribis dñs Antonius de ſcizijs legū doctoꝛ eximius videꝛ affligi diſpoſitione que triplici ꝯſeno acciđti cōplicata eſt. ¶ Primū quidē eſt ardoꝛ vrine. ¶ Scdm vo eſt ſtrangurica diſpō. ¶ Tertia vero eſt impotētia retinēdi vrinā: quā plurimi antiquoꝝ nominauerūt diſſuriā. Alij vero vrine fluxum dixerunt. ¶ Uideꝛ aūt vt iā mihi ꝯſcriptū eſt ꝯſiderātibus in p̄mis ꝙ hec diſpō in principio ſubſecuta fuerit exercitio forti cui ſucceſſit mictus ſanguinis pu ri: vt ſcribiꝛ. lȝ ego nō credā: cui quidē in poſterum ſubſecuta fuit emiſſio vrine nigre quā aduſtā crediderūt aliqui. Et his quidē ambabus per ſpatium duaꝝ horaꝝ poſt ſecuta fuit emiſſio vrine albe. aut ſatis in coloꝛe ⁊ in ſubſtantia laudabilis. poſt quā iterū ex alio exercitio ſubſecuta fuit vrina ſanguinolenta fere equaliter vt prius. Et iterum ⁊ quarto poſt q̄nq̄ mēſes vel circa ſuꝑuenit impotētia emittendi vrinam que exire nō poterat ſine magno doloꝛe. que tñ nondū euacuato ſuperuenit cōtinua febris. poſt cuius curationē remanſit ſplene ſanus vt ſcribiꝛ: ⁊ tandē in ſequēti tpe ꝓpter vſū ciboꝝ quadrageſimaliū vt crediꝛ iterū ſuperuenit impotētia emittendi vrinā. que fuit concomitata ardoꝛe notabili in capite virge percepto. qui quidē finaliter remanſit cum emiſſione vrinarum harenoſarū: ⁊ peruentum eſt finaliter ad hoc ꝙ vrina non poteſt retineri vltra duas vel tres horas. immo neq̄ per dimidiam horam: et pꝛoprie cum egritudo reuoluiꝛ paroxiſmaliter: et durat per octo vel decem dies. ¶ Et poſtremo iterum ad nocumenti fixionem tantā perductus eſt. ꝙ neq̄ incedendo vel quieſcēdo euacuatur ab ardoꝛe in predicto loco percepto. lȝ q̄n̄q̄ intenſius: q̄n̄q̄ remiſſius. Hec igiꝛ eſt diſpō ſummarie congregata ex his que mihi ſcripta fuerunt: que ſi bene ꝯſidereꝛ nō eſt altera q̄ diſpoſitio ſupra tacta ſcilȝ cōplicata ex ardoꝛe vrine q̄d q̄ primo ⁊ foꝛtioꝛi acciđti. ¶ Scdo vero ex impotentia emittēdi vrinā ⁊ eſt accidēs ſecundū ſtrāguria nominatum. ¶ Et tertiū eſt impotētia detinēdi vrinā que diſſuria nūcupatur vel vrine fluxus. Opoꝛtet itaq̄ pauliſper inueſtigare harum diſpoſitionum cauſas ⁊ accidētia ſcdm diuerſitatem ſignoꝛum etiam per que he diſpoſitiones particulariter innoteſcant.

Cum igiꝛ ardoꝛ in vrina ſit doloꝛ pūgitiuus ⁊ moꝛdicatiuus tpe emiſſionis vrine. aut parū an̄ vel poſt in extremitate pudibūdi ꝑceptus notabiliꝛ. vt in pluribꝰ. Et q̄n̄q̄ ſit triſtis ſenſatio in pte femoꝛis: ⁊ in peritoneō. aut q̄n̄q̄ in vtriſq̄ ſimul eueniēs neceſſe eſt adhuc aut hūc ardoꝛē eſſe egritudinē ꝑ eſſentiā illoꝝ mēbroꝝ in quibus percipiꝛ. aut per colligantiā in eis.

Si aūt eſt egritudo per eſſentiā extremitatis pudibūdi. tūc facile pōt hec materia expediri. aut tūc hic ardoꝛ in pudibūdo ꝓuenit a mala ꝯplōne pudibūdi ꝓpria. aut ſolōne cōtinuitatis eiuſdē. Si p̄mo: aut erit mala ꝯplō calida materialis vel immaterialis. q̄ cognoſceꝛ ꝑ loci rubedinē cū opacitate vel claritate ſm dñium cholere ſuꝑ ſanguinē vł ecōuerſo. Et tūc cura eaꝝ facile ꝑficieꝛ cū alterātibꝰ vel euāntibus. ſi fuerit ad pudibundū materia aliunde pꝛoueniens. ⁊ de hac materia inferius aliqualiter diſcutietur.

Si aūt hic ardoꝛ in pudibundo ꝓuenerit a ſolone ꝯtinuitatis: vt vlceribꝰ vel excoriatiōe q̄ in cānali virge ſepe ꝓueniūt. Tūc cura huiꝰ diſpōnis p̄euato coꝛpoꝛe ſi fuerit mādās mās triplici poterit intētiōe ꝯpleri. ¶ Et p̄a q̄dē eſt repulſio māeꝝ q̄ ad hoc mēbrū inclinari ſolēt ꝑꝑ dignitatē eiꝰ. ¶ 2a vo intētio erit mūdificatio māe emanātis a cānali. ¶ Et 3a eſt incarnatio ⁊ ꝯſolidatio partiū vlcerataꝝ. ¶ Et p̄a q̄dē intētio ꝯpleꝛ ꝑ linimēta inſictiones empla femoꝛalibꝰ ptibꝰ ⁊ peritoneō applicāda q̄le eſt hoc mihi appꝛobatiſſimū medicamē ꝓprie in cauſa ⁊ materia calidis. ℞.ſucci virge paſtoꝛis. ⁊ eſt in rei veritate cardus maioꝛ: ſucci plātaginis: ſucci ſinfiton. ⁊ eſt conſolida minoꝛ. ana.℥.ij. camphoꝛe ſubtiliſſime trite.℈.iiij. albumina ouoꝝ numero.iiij.amili.℥.ij.ceruſe facte de plūbo.℥.j. litargiri.℥.ß.tucie ꝑparate cū aqua roſata.ʒ.vi. fiat vnguentum molle in moꝛtario plumbeo cū ſuo piſtello vltima contritione: ⁊ eſt tāte excellētie ꝙ ſepiſſime oēs tres intētiones antemiſſas cū illo ſolo ꝑfeci ſcȝ repellēdi ⁊ alterādi dū applicaꝛ partibus genitalibus. amplius mūdificādi abſtergēdo: ⁊ ꝓprie dum intingitur in eo penna: et imponiꝛ cānali vge. Aut dū reuoluiꝛ in ea ſtuellus ⁊ in cānali vge poꝛtaꝛ ſemp tñ poſt mictū ꝑmutatus. ¶ Dū aūt finaliꝛ volo ꝯſolidationē ꝑficere ſtuellū in predicto vnguē

to intinctuz revoluo in puluere tucie ꝓparate. ſicut enim aloes eſt optima medicinarū in recentib⁹ vlceribus virge. Jta tucia in antiq̃s eſt melior. 20ª tertij caꝑ. de cura vlcerū ꝟge colligi pōt. Hec ſufficiāt de cura ardoris in vrina pueniētis ꝑpter egritudinez appropriataz pudibundo. Plura alia epithimata inunctiones enchatiſmata: ⁊ emplaſtra ſcribere potuiſſem ſed non curaui. quia materia iſta aliqualiter peregrina eſt a propoſito principali. ⁊ tu ex aliūde collige vt tibi placet ⁊c.

Si aūt dolor vel ardor iſte in pudibūdi capite ꝑcept⁹ ꝓueniat per colligātiaz ab alijs mēbris. Tunc ꝯtingit ꝑpter vlcera in collo veſice exñtia. vt in pluribus: licet etiā ꝯtigere poſſit ꝑpter vlcera pororū vritidoꝝ. ¶ Et 3° iterū ꝑpter vlcera renū. ¶ Et 4° iteꝝ ꝑpter lapides ⁊ harenas in veſica ⁊ renib⁹ exñtes. ¶ Et 5° iterum ꝑpter vlcera vel saniez ab a ꝑte ghata. ¶ E 6° adhuc ꝑpter saniem a pectore deriuata ad veſicam. ¶ Et 7° propter colligantiam totius ad veſicam. vt patet in criſibus ⁊ expulſionibus materierum ſcabiei lepre impetiginis ⁊ ſimilium.

Mirabile autē videt eam theorice contēplanti. Quare vlceribus exñtibus: aut ſanie harenulis vel lapide in collo veſice. i eodē fere nullus aut valde obtuſus ꝑcipit dolor: in extremitate pudibundi tātus ꝑcipitur dolor: vt cum maximo martyrio videant egri cruciari. ⁊ tamē nullam ꝯtingit ibidē eſſe egritudinē cōplonalē: aut cōpoſitionalē vel ſolutionē ꝯtinuitatis. ¶ Amplius collū veſice cōponit ex pāniculo interius veſtiēte ipſuz ſed talis pāniculus eſt ſenſibilis notabilr. ⁊ mā vel cauſa doloris illatiua eſt ꝓſens ibi: ⁊ applicata. ergo debet ibi fortis ꝑcipi dolor. ꝯña tenet. q2 ex ſufficienti diuiſione cauſarū efficientiuz debet aſſignari effectus. ⁊ conſequens repugnat experiētie. quare ⁊c. ¶ Amplius ſolō ꝯtinuitatis eſt maxime notabilis. aut excoriatio ſibi ſiñs ꝯtingētis ſemꝑ eſt ꝓñs in collo veſice. Jgitur ſemper debet dolorē inferre. ¶ Et 3° iterū arguit. q2 cā doloris illatiua in collo veſice exñs videt ſemꝑ ꝯiuncta alteri cauſe iuuanti ipſam ad dolorē inferendū. Jgit ꝯtinue in collo veſice debet percipi dolor. ꝯña appet ſatis neceſſaria ex ꝓdictis. ⁊ antecedēs arguit: eo q2 cū mala cōplone ꝓpria collo veſice ſemper inuenit ꝯiūcta aquoſitati vrinali: que infuſa: aut ſaltē ſaniei ſi fuerit complicatio vlcerū cū mala cōplexione. igit ⁊c. ¶ Et 4° iterū ⁊ fortius arguit. q2 ſaltem tꝑe emiſſionis vrine neceſſe eſt dolorē magnū ibi ꝑcipi. eo q2 ſi debet emitti vrina opz q collū veſice ꝯſtringat a circunferentia verſus cētrū: idō vt debite applicet expellibili qd eſt vrina. ſed in tali cōſtrictione neceſſe eſt quaſdā ꝑtes colli veſice diſtrahi ⁊ diſtendi. Ergo neceſſarium eſt q ꝑcipiat dolor vel intēdat. Et hoc motiuū videt ꝓcedere ad ꝓbandum dolorem in collo veſice egrotantis a mala complexione mēbri materiali vel immateriali. aut a ſoluta continuitate vel vtriſq; ſimul neceſſario intendi debere tempore mict⁹. Et forte q hoc motiuum anguſtiare faceret iuniorem medicum.

Materia horum argumentoruz videtur petere ſolutionem ad plura. ¶ Quorum primum eſt. an propter vlcera vel alias ſpecies ſolutiōis continuitatis colli veſice dolor cauſetur in ea. ¶ Secundum vero eſt. an ſi in ea accidit dolor que ſint partes colli veſice doloris illius perceptiue. ¶ Tertium vero eſt ꝑpter quid ꝑpter talia vlcera vel alias ſpecies male cōplonis veſice doleat extremitas pudibūdi. ¶ Et quartū an ſi dolor eſt in extremitate illa ſit ibi fortior q̄ in collo veſice.

Ad primū autem dicendum q ſi collū veſice egrotet mala complexiōe materiali vel immateriali notabiliter intenſa. dolor percipietur in collo veſice: vt ſupra argutū eſt. ¶ Dicendum 2° quantum ad hoc q dolor ille vt in pluribus non eſt multum intenſus. eo q2 aquoſitas ⁊ pinguedo quedā: ⁊ ligamētales ꝑtes que inueniuntur in collo veſice reddant obtuſam ſenſationē ipſius. ¶ Et dicendum tertio q ſi egrotaret veſica mala cōplexione multū calida ⁊ inflāmatiua. aut fuerit i ea fortis ſolutio continuitatis cuz preſentia ſaniei ⁊ virulentia notabiliter acutis. q̄n q; etiam dolor percipitur fortis. Et quando talis dolor apparet vt i pluribus eſt incurabilis.

Ad ſecūdū ꝟo queſitum dicenduz. q dolet veſica propterea q2 in collo eius inuenit mēbrū ſenſitiuū. ſicut eſt extremitas vel chorda muſculi inuoluētis collū veſice exterius vt colligendū eſt prima ꝓmi. doc.ª 5ª. ⁊ ſumma ſcda caꝑ. 24°. ⁊ 19ª tertij. primo caplo. ¶ Amplius in ea inuenitur neruus quantitatem habens cōicans vni cuiq; laterū veſice. per quē etiam neruum ſentiri poteſt. ⁊ hic quidem neruus aduenit ei a ſpondilibus caude. a quo etiam neruo ſenſum recipit pāniculus interior colli veſice.

Ad tertium ꝟo queſitum rñdet vir ab omnibus q dolor qui percipitur in extremitate pudibundi non egrotātis eſt per colligantiam. Primo quidem abſolutam: vt q2 egrotante collo veſice ſpeciebus male cōplonis: aut ſolute continuitatis vel vtriuſq; ſimul ſimplicez cōpaſſionē. dolor ꝑcipiat in extremitate pudibundi: ⁊ fortius hoc ꝯcedendū eſſet fieri per cōpaſſionē non abſolutaz. vt ſi vrina virulentia: aut ſanies: aut vapor acutus ab eiſdem eleuat⁹ trāſmutaretur ad caput virge. ⁊ hec eſt omnium auctorū ⁊ doctoꝝ ſolutio ꝯmunis. ¶ Hec aūt colligātia multiplex aſſignari pōt. Et ꝓma q̄dē ſitus vel vicinitatis de qua preſentialr ñō curo. ¶ 2ª ꝟo per colligantiā harū duarū ꝑtiū per tres neruos qui oriunt a ſpōdilib⁹ caude: ⁊ ſpargunt in muſculū circūdantē collū veſice: ⁊ etiam deferunt ad caput pudibundi. imo etiam ad ſiren ⁊ ad radicē femoris ⁊ vſq; ad matricē. ¶ Amplius etiam hec colligantia aſſignari pōt. eo q2 a cerebro venit ſenſus ꝟge. Et etiam ab eodē ad veſicā ſpūs ſenſibilis delegat. ¶ Et primū q̄dē horuz pulcherrime colligit doctrina 5ª. ⁊ ſumma 3ª. caꝑ. 6° l lra occulte ꝓlata dum inquit. Alia ꝟo paria ⁊ impar qd ab extremo orit aloſos in muſculis ſpargit ſteteris ⁊ ipſius virge: ⁊ in muſculis veſice ⁊ matricis et

in pānicullis vētris:ꝛ in partibꝰ domeſticis iterioꝛi-
bus oſſis femoꝛis ꝛ in muſculis qui naſcunt̄ ex oſſe
alhomū.i.ſpōdilibꝰ qui ſunt īfra renes. Ex qua q̄dē
auc͂te videri pōt quātū facile fiāt in p̄dictis ꝑtibus
egritudies per colligātiā. ¶ 2ᵐ ꝟo hoꝝ̄ expſſe legit̄
19ᵃ tertij. p̄mo cap̄. in fine. Et cōtinuat̄ vnicuiq; la-
terū eius neruus quātitatē habens ꝛ vene quiete et
pulſatiles: ꝛ multiplicati ſunt nerui eiꝰ: vt ipſa ſen-
tiat illud cui innititur ꝛ ad qd̄ deſcēdit. ¶ Qd̄ autē
mediantibus muſculis colligantiam habeat virile
mēbꝛū cū collo veſice ꝛ femoꝛe. lege p̄ina p̄mi. docᵃ
5ᵃ. ſūma 2ᵃ. capitulis 24° ꝛ 25°. ꝛ 19ᵃ tertij. ꝛ 20ᵃ
eiuſdē: p̄mis capitulis. Et facile per hec ſatiſfacere
potes ad tertiū queſitū ſupꝛa p̄miſſuꝫ.

Ad quartū ꝟo queſitū nō eſt facile rn̄de
re. varia ſapientū diſcoꝛdia
oſtēdit difficultatē ipſius. Dixerūt ergo quidaꝫ ꝯde-
ſcendētes ad motiua ſupꝛaſcripta. q̄ egrotāte veſi
ca ſpēbus ſolute cōtinuitatis: aut male cōplōnis. ſi
vtrūq; illoꝝ dolebit foꝛtioꝛ erit doloꝛ in collo veſice
q̄ in extremitate pudibūdi. ꝛ cōceſſerūt totū ad qd̄
deducunt argumēta ſuperiꝰ tacta. Iſti iudicio meo
nō bene dixerunt: eo q2 experimētū eſt eis acquieſci
mus. decima tertij. capitulo de cura aſmatis. Foꝛ-
te autem perduxit eos ad hoc raritas experientie.
¶ Alij autem ad hoc dixerunt q̄ lꝫ doloꝛ foꝛtioꝛ pci
pi deberet: ꝛ percipi debeat in collo veſice q̄ñq;. non
tamen illud eſt veruꝫ ſemper: propterea quia ꝓfun
dius ſitū eſt collum veſice magis q̄ extremitas pu
dibundi. ¶ Hēc igitur opinio nō videtur ſatiſfacere
proptere a: quia partes ſenſitiue integrantes colluꝫ
veſice videntur habere maioꝛem ſenſationem pro-
pter continuitatem propinquoꝛuꝫ ꝛ magis imedia
tam ſpirituum ſenſibilium a nucha ꝛ cerebꝛo q̄ ha
beat cutis ad ipſa duo. ¶ 3ᵃ aūt īuenit̄ ad hoc rn̄-
ſio que magis acceptāda eſt. que quidem ponit q̄
alioꝝ ſuppoſita paritate de cauſis effectiuis triſtis
ſenſationis in hec duo mēbꝛa. foꝛtius dolebit extre-
mitas pudibūdi q̄ collū veſice. Omne eñ mēbꝛum
qd̄ maioꝛi delitioſa ſenſatiōe ſentit excellentius alte
ro debet foꝛtius triſti ſenſatiōe ſentire q̄ alterū. ſed
pudibūdi extremitas in hoīe maioꝛi delitioſa ſenſa
tione ſentit q̄ altera pars in eo. ꝯñtia tenet cū maio
ri: eo q2 ex aſſignatione ſufficienti cauſarum effectꝰ
rōnabiliter debet concedi effectus. ꝛ minoꝛ experiē-
tia colligitur in emiſſione ſeminis humani. Stat igi
tur hoꝝ̄ ſolutio in hoc fundamēto q̄ nō eſt hoꝛum
duoꝛum membꝛoꝛum paritas in ſentiendo: imo ma
ioꝛ inuenit̄ ſenſatio in extremo pudibundi q̄ in col
lo veſice. ¶ Contra: q2 nerui qui ſunt in pudibundo
veniunt a ſpōdilibus caude: ꝛ non ſunt niſi nerui li
gamentales. ergo non debent eſſe ita excellenter ſen
ſitiui. Patet conſequentia. q2 nullum ligamētoꝛum
ſentit. pꝛima pꝛimi. cap̄. de membꝛis. ꝛ antecedens
colligitur 15ᵃ tertij. p̄mo capitulo. in fine. ¶ Hunc mo
tiuo dicendum eſt negando conſequentiā. lꝫ eñ illi
nerui qui veniunt a cauda non ſint tante ſenſatio-
nis: vt pꝛobat argumentum. tamen alij nerui adue
niunt virge a cerebꝛo ꝛ a nucha propter qd̄ eſt in ex
tremitate pudibundi excellentia ſenſationis inuēta

patet 20ᵃ tertij. allegato ſtatim cap̄. Et aduenit ei.
ſ. virili mēbꝛo ſenſus ex cerebꝛo ꝛ nucha. ¶ Ex qui-
bus oībꝰ apparet q̄liter ad motiua ſolui pōt: lꝫ eñ
oīa illa ꝓbent doloꝛis cām illatiuā eſſe per ſe foꝛtio-
rē ad agendū in collo veſice. ꝛ melius eidē applica-
tā eſſe adhuc cum tempoꝛis ꝯueniētia. neganda tñ
eſt ꝯñtia: eo q2 eſt diſparitas in ſenſatione mēbꝛoꝝ:
vt ſatis ſufficienter videtur eſſe deductum.

Tractatus ſecundus de arboꝛe vine ꝓ
ueniente per colligantiam:
ꝛ habet. 17. capitula.

¶ De cauſis ardoꝛis vrine prouenientis a mala cō
plexione calida ꝛ ſicca in generali. Cap̄. 1.

HIs igitur ita paulīſꝑ theo
rice ꝯtēplatis. ve
niēdū eſt ad ponēdū cās haꝝ diſpōſ-
nū q̄ ſunt tāti doloꝛis inductiue. Cauſ
igit̄ ipſiꝰ cauſe ſint due. ſ. mala cōplō
ꝛ ſoluta ꝯtinuitas: aut vtraq; illaruꝫ
ſimul: ponēde p̄mo ſunt cāe male cōplōnis calide ſic
ce ſimplicīū ꝛ cōpoſitarū nālīū vel inālīū. gr̄a cuiꝰ
ꝛ ponent̄ ſpecieruꝫ male cōpoſitionis. ſ. oppilatio-
nis aut egritudis cōpoſite videlicet apātis. ¶ Cau
ſe itaq; male cōplōnis calide ꝛ ſicce ſunt oēs que aſ
ſumunt̄ ex ſex generibus rerū nō nālīū calefaciētiū
ꝛ exiccātiū ꝛ eoꝝ q̄ annectunt̄ eis: vt obuiare ꝛ com
moꝛari in aere in camera vel locis vehemēter calefa
ciētibꝰ ꝛ exiccantibꝰ. vt ſtatio ſub ſole apud foꝛna-
ces ꝛ ſimilia loca. Itē applicatio ciboꝝ ꝛ potuū val
de calefaciētiū coſiboꝝ ꝛ ſimiliū ꝛ eoꝝ q̄ codiuntur
cū aromatibꝰ calidis radicibus petroſilino fenicu-
lo cū croco pipe galanga ꝫinꝫibere ꝛ ſimilibꝰ ꝛ edu-
lium valde ſalſoꝛum vſus. ¶ Adhuc autēꝫ 3° vehe
mens ꝛ lōgū exercitiū ſiue eq̄tādo vel aliter q̄litercū
q; fiat per quod manifeſta videat̄ accendi in coꝛpo
re caliditas. Et de hoc gñe ſunt etiā geſtare veſtes
pellibꝰ calefaciētibus ſuffultas vehemēter ſtrictas
ꝛ ponderoſas. ¶ Et 4° iterū calefaciūt ꝛ exiccāt coꝛ
pus retētiones euacuationū ſolitarū: vt ſi alicui re
tineant̄ emoꝛroides fluere ſolite ꝛ ſudoꝛ ꝯſuetꝰ. aut
dimittat̄ aliq̄ euacuatio artificialr̄ facta ſicut dimit
tere pillularū ꝛ alioꝝ euacuātiū vſuꝫ vel vomitū vl̄
ſeceſſuꝫ ꝯſuetū intercipere. Ad tales eñ retētiones
ſequit̄ de neceſſitate caliditatis intentio propter ꝓ-
hibitam euentationem. ¶ Quinto igit̄ coꝛpus cale-
faciūt ꝛ exiccāt vigilie multe ꝛ inſuete. Et ſomnꝰ etiā
ſuꝑ repletionē cito factus. ¶ Et iterū 6° coꝛpꝰ cale-
faciunt ꝛ exiccāt aīe accñtia motū velocē in ſpiritꝰ
ꝛ humoꝛibus ꝛ foꝛtem efficientia: vt furoꝛ et iracun
dia ꝛ ꝯſimilia. ¶ Et de annexis iſtis ſolent caleface
re coꝛpoꝛa res medicinales conſuete apud vſuꝫ plu
rimarū gentiū: vt ſunt epithimata inūctiones bal-
neationes coꝛpoꝛum: ꝛ vſus cōdimentoꝝ calefaciē
tium: vt ꝫinꝫiberis viridis dyagalāge trageꝫ cū ſpe
ciebus aromaticis ꝛ ſimiliū. ¶ Et intelligēꝫ iſtis q̄
taliū cārū oīuꝫ applicatio ad coꝛpus pꝛimo ꝯcurſu
calefacit magis q̄ exiccet: ꝛ ꝓpꝛie cū occurrūt coꝛ-
poꝛibꝰ a tēꝑeramēto ꝓpꝛio lapſis per augmētū cali
ditatis ꝛ humiditatis. vt in ſanguineis ꝛ in his coꝛ
poꝛibus que multū humida ſunt. Si autem cauſe

tales applicarentur corporibus ſiccis tñ: aut vehe
mētius ſiccis ꝙ calidis. tales qdē cauſe fortaſſis ce
leriter exiccarēt hec corpora amplius ꝙ calefacerēt
ſicut facile hoc verificari poteſt in corporibus melā
cholicis: aut in alijs q̄ magis ꝑ ſiccitatē lapſa ſunt
ꝙ ꝑ alias qualitates. Et hoc totū colligi pot ꝑ pre-
parationē corpoꝝ. Et ex hoc fundamento facile in-
telligi pñt cauſe calefacientes ⁊ exiccantes.

¶ De ſignis ardoris vrine ꝓuenientis a mala ꝯplo-
ne calida ⁊ frigida: humida ⁊ ſicca in gñali. Cap. ij.

Signa vo lapſuum calidoꝝ colligunt̃ ex
multis. Primo a qualitate viſibili. vt qr
corporis color tēdit ad rubedinē cū ali-
quali purpureitate: vt in ſanguineis.
aut ad rubedinē cū claritate vel citrini-
tate: vt in cholericis. Itē habitudo ad pinguedinē in
clinata vel mediocritati eius ꝓpinqua: vt in ſangui
neis. aut in his in quoꝝ ſanguine inuenit̃ naturalis
flegmatis q̄titas notabilis ⁊ ſubdñans aut erit ha
bitudo ad extenuationē notabilr inclinata: ⁊ ꝓprie
in cholericis: aut in quoꝝ ſanguine melā inuenit̃ cō-
mixta nō excellenter. ⁊ hec oīa ſigna ſunt ſumpta a
caſibus. ¶ Cognoſcunt̃ etiā tales lapſus ꝑ calitatē
in organo tactus repñtatā abſq; ariditate ⁊ ꝓprie
in corporib⁹ ſanguineis: aut aliqualr humidis. ⁊ ꝑ
caliditatē ariditati ꝯiūctā ⁊ ꝓprie in cholericis ⁊ melā
cis. Et ſunt ſigna ad verius indicādū de excellētijs
qualitatū tāgibiliū: vt ſcḋo ꝯplonū. tertio caplo col
ligendū. ¶ Sumunt̃ etiā ſigna lapſuū calidoꝝ per
magnitudinē velocitatē ⁊ freq̄ntiā pulſus cū pari-
tate ꝯtētiuaꝝ cauſaꝝ. ¶ Et ſi qdē lapſus iſte maior
fuerit in ſiccitate ꝙ in calitate erit in plurib⁹ pulſus
magnus velox ⁊ rarus ꝓpter qr ꝑ ſiccitatē reddit̃
organū inobediēs motui. ¶ Et ſi cū tali lapſu ꝯiun
gat̃ debilitas inuenient̃ tardus paruus ⁊ rarus. Et
pñt varie haberi fantaſie in diuerſitatib⁹ pulſuū in
his differētijs ⁊ in alijs ſm diuerſitatē ꝯplonū habi
tudinū etatū accñtiū aīe ⁊ alioꝝ particulariū fere
infinitoꝝ q̄ cōtingere pñt. Talia etiā corpora inue-
niunt̃ prōpta ad iracūdiā furorē anguſtiam: ⁊ erūt
aīoſa oīno ⁊ audacia ad aggrediēdū multa fortaſ
ſe magis ꝙ ad expediēdū ea. ⁊ ſunt hoīes vigilati-
ui: vt in plurib⁹ vētrē hñtes ſiccū ⁊ paucitatē ſputi:
quoꝝ vrine ſunt intēſiores citrinis ſubrufe croceeꝫ
rubee freq̄nter rubedine ignea. Et tu adde alia ſig
nis ꝓportiōalia: q̄ grã euitādi lōgitudinis omitto.

Hec de ſignis ⁊ cauſis lapſuū calidoꝝ ⁊ ſic
coꝝ. ꝑ quoꝝ notitiā ſi bene ꝯſideres
poteris intelligere ⁊ cognoſcere lapſus calidos tñ:
vel ſiccos tñ materiales ⁊ immateriales ſimplices
⁊ ꝯpoſitos. ¶ Ex quoꝝ etiā fundamēto cognoſcunt̃
ſigna lapſuū frigidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ ſimpliciū ⁊ ꝯpoſito-
rū materialiū ⁊ immaterialiū ꝑ ꝯtrarietatē doctrine.
Vbi grã ꝓpter obuiare ⁊ ꝯmorari in aere calō ⁊ ſic-
co: calō ⁊ humido calefiūt ⁊ exiccant̃ et humectant̃
corpora. ita ꝓpter morā in aere frigido ⁊ ſicco: aut
frigido ⁊ humido talr diſponunt̃ corpora ⁊ ita etiā
in alijs gñibus qñq; reꝝ nō naturaliū ⁊ ſibi ꝯneraꝝ
rū cauſis ⁊ ſignis ꝯformiter intelligendū eſt. ¶ Pro
quoꝝ oīm ꝯplemēto lege Hali. ꝑmo de accñti ⁊ mor-
bo. q̄nto cap. ⁊ ſcḋa ꝑmi. doctrina ſcḋa. ⁊ ſūma ſcḋs
in quatuor caplis ꝑmis inuicē ꝯtiguis. Et lꝫ ſigna
ꝑdicta poſſint ſubſtuire ad notificādū ꝯplonē vītm
toti⁹ corpis ei⁹. Eis tñ vti poſſum⁹ ad cognoſcendū
partiales lapſus mēbroꝝ oīm: vt capitis pectoris
cordis ⁊ epatis. Et alioꝝ quoꝝ lapſus ꝯtingeret ca
lidos ⁊ ſiccos: aut calidos ⁊ hūidos: aut frigidos ⁊
ſiccos. aut frigidos ⁊ hūidos. grã tñ ꝯplemēti opis
ponēda ſunt ſigna ardoris vrine ꝓuenientis ꝑ collī-
gātiā ab alijs mēbris: aut per eſſentiā ab eis.

¶ De cauſis ⁊ mō euētus ardoris vrine ꝓuenientis
a toto ꝑncipaliter: ⁊ ab alijs cauſis. Cap. iij.

Poteſt igit̃ qñq; a capite ⁊ a pecto
re ſiue ab eius ꝯcauitate:
ſiue ab eruptiōe apatū in pectore mate
ria deriuare ad vias vrine ꝑ cōcaua ve-
naꝝ. Sicut eñ materie a gibbo epatis
aſcēdūt grã finis nutricatiōis partiū pectoris ⁊ ca-
pitis ꝑ venā chilim: ⁊ ꝑ duas venas ramificatas ab
aſcelari: quarū rami ingrediunt̃ ꝑ poſteriorē partē
in pāniculos ita oīno ꝯcedendū eſt eaſdē materias
in criſibus egritudinū a ſuperioribus partib⁹ ꝓpelli
ad inferiores. ⁊ maxime forti exñti virtute: cui nihil
reſiſtere pōt in expellendis: ita ꝙ qñq; ſaniē expellit
de ꝯcauitate oſſiū ⁊ pectoris. affoꝝ 7ª. ꝯmēto 59° ⁊
ꝓprie cū vie parate erūt. ⁊ he qdē materie ſi fuerint
acute: qr nimiū inflāmate. aut fuerint eiſdē materie
cholice ꝯmixte vel aduſte. aut ſecū adducte materie
ſanioſe poterūt ardorē magnū efficere in vijs vrine
maiorē ꝙ in intermedijs partib⁹ eo qr vna materia
acuta alteri acutiori ꝯmixta maius poterit efficere
nocumētū in partib⁹ in qbus detinet̃ ⁊ ꝯmiſcet̃ ꝙ in
partib⁹ alijs. ſꝫ vrina ſaniei vel alteri acute materiei
ꝯmixta maioris acuitatis erit effectiua in eis ꝙ añ
ꝙ ꝯmiſceret̃ eis. ergo ⁊c. Et ſilī mō iterū deduci pōt
qualr materie ſanioſe vel acute in criſib⁹ ꝑmutatio-
nis in lepra ſcabie variolis et morbillis expulſe ad
vrine vias ardorē in eis efficere pñt. ¶ Ex quorum
fundamēto iterū facili⁹ eſt videre qualr mãe acute
vl' aduſte in egritudinib⁹ ſplenis ⁊ epatis ꝑ emulgē
tes venas ad vrine vias inferiores expulſe pñt in ar
dore pñcere. ⁊ eſt ſnia Auic. ſcḋa ꝑmi. cap. de ſignis
coloris vrinarū: ⁊ ꝓprie nigre. vbi inqt. Et illud qdē
qḋ accidit ſm modū purgationis ⁊ criſis ſignificat̃
qḋ eſt in fine quartanaꝝ. Et cū ſplenis egritudines
reſoluūtur ⁊ dolores dorſi ⁊ mīricis ⁊ reliq̄ vide ibi.
Et colr eadē ſnia ab eodē 3ª q̄rti. cap. de ſignis ꝑ-
mutatiōis materie ad inferiora. ⁊ pluries alibi. Vñ
ex ꝑdictis nō eſt difficile videre multiplicitatē ardo
ris vrine ſm diuerſitatē partiū ꝑ colligātiā efficien-
tiū ipm. ¶ Vt igit̃ clarius huius tractatus vtilitas
habeat̃ ordinate oīm ſpecieꝝ ardoris vrine ponen-
da ſunt ſigna ⁊ canones curatiōis ſuccincte trāſeū
do ne in ꝓlixitate ſermonum tēpus expendat̃.

¶ De ſignis ardoris vrine ꝓuenientis ꝑ colligantiaꝫ
a toto corpore. Cap. iiij.

Cum igit̃ ꝯtingit ardorē in vrina
fieri ex cretica trāſmu-
tatione materierū q̄ a toto deſcendūt ad
vrine vias ⁊ faciūt ardorē in eis. acuitate

ſua. Per hec ſigna comprehendi poterit talis ardoris vrine varietas. Primo ꝑ notitiã defedatiõis cutis vt lepre ſcabiei ⁊ variolaꝝ quaꝝ materia frequenter terminat ꝑ fluxũ vẽtris cũ raſura. ꝓma q̃rti.cꝭ. de variolis.q̃ materia etiã nõ minus bñ terminare põt ꝑ vias vrine ⁊ ꝓprie morbilloꝝ materia hoc efficere põt:eo qꝛ vtriuſqꝫ materia eſt acuta ⁊ corrupta notabil'r. Gñatio eñ variolaꝝ eſt ꝓpter multitudinẽ ſanguinis corrupti. Gñatio ꝟo morbilloꝝ eſt ꝓpter vehementiã malitie ſanguinis corrupti pauci. Sed cuiuſcũqꝫ ſpẽi lepre materia neceſſario maioris eſt corruptiõis q̃ variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ mã igiꝛ eq̃ bñ poterit ardorẽ in vrina efficere. Et ſilr de ſcabie dicẽdũ eſt qm̃ cuiuſcunqꝫ ſpẽi eius mã eſt acuta aut aduſta.igiꝛ delata ad vias vrine ⁊ eidẽ ꝯmixta ardorẽ poterit efficere in eis. Amplꝰ olim haꝝ egritudinũ mãlis cã añs ꝯtineꝛ in venis ſed a ꝟtute facile poterit deferri ad vias vrine. igiꝛ ardorẽ in eis efficere poterit. ⁋ Scđo ꝟo cognoſciꝛ ardor vrine ꝑ colligãtiã a toto ꝓueniẽs.eo qꝛ talis accidit in ſtatu ⁊ tpe vehemẽtis ebullitiõis mãe ꝑdictaꝝ egritudinũ. Mã eñ ſi deferaꝛ ad vrine vias añq̃ vehemẽter ebulliret ⁊ putreret non efficeret ardorem vrine. ⁋ Tertio aũt cognoſciꝛ ꝑ abſentiã cãꝝ ꝓmitiuaꝝ q̃ vrine ardorẽ efficere poſſent vt comeſtiões reꝝ ⁊ medicinaꝝ acutaꝝ. ⁋ 4° ꝟo cognoſciꝛ ꝑ interẽptionẽ ſignoꝝ arguẽtiũ nocumẽta in vrine vijs. ⁋ 5° etiaꝫ cognoſciꝛ ꝑ abſentiã apatũ vel egritudinũ in membris ꝓncipalibꝰ:⁊ alijs colligãtiã hñtibꝰ ad vrine vias. ⁋ 6o ꝟo ⁊ vltimo cognoſciꝛ eo qꝛ talis ardor accidit ſubito.qꝛ fit in criſi q̃ eſt velox ⁊ vehemẽs motꝰ morbi quo infirmus duciꝛ ad vitam vel ad mortẽ.

⁋ De cura ardoris prouenientis ꝑ colligantiam a toto. Cap.v.

Cognita igiꝛ hac ſpecie ardoris canõ curationis eiꝰ eſt ꝑ quatuor intẽtiões. Prima eſt materieꝝ diuerſio. ſcđa eſt regiminis rectificatio. tertia ꝟo eſt ſedatio acuitatis. quarta eſt defenſio viarum vrine ⁊ mũdificatio a materia iam recepta in eis.

Prima igiꝛ intẽtio diuertẽdi materiã multipliciter acq̃ri põt euatione illꝰ mãei ꝑ alias vias efficiẽdo. Neqꝫ eñ talis materia vnq̃ interrũpi vel detineri dꝫ iuxta ſnīam hip. affoꝝ ꝑa. 20° ſermõe. Ea quoꝝ criſis fit ⁊ facta eſt. Coneꝛ igitur medicus ſummoꝑe materiã acutã ⁊ ſubtilẽ ad ſuꝑiora mobilẽ diuertere ꝓuocãdo fluxũ ſanguis a naribꝰ titillationẽ faciẽdo in ꝓncipio rize cũ aliquo neruulo ericcato:aut cũ chordula tympaniſtaruꝫ: aut cũ fruſto carte ꝑgamene:aut cũ fuſte alicuius plãte ⁊ ꝓprie corrigiole. quã aliqui ſanguinariã vocãt:eo qꝛ ſanguinẽ a naribus educit mõ iam dicto. ⁋ Scđo ꝟo in holbꝰ aptis ad hoc ⁊ ꝓpe in q̃bꝰ abũdat ſanguis groſſus:aut materia aduſta aperianꝛ eoꝝ emorroides vẽtoſando eas cũ vẽtoſis exterius ignitis aut cũ corniolis ibidẽ applicatis vel cũ fricatione fcã cũ folijs ꝯſolide maioris:aut cũ folijs ficꝰ: vel cũ felle tauri vel cum acuto licinio vel ſtõmando eas. ⁋ In muliere ꝟo etatis tpe fiat apertio mẽſtruorum cũ vẽtoſis ꝑ quatuor digitos ſupra vmbilicuꝫ poſitis abſqꝫ ſcarificatiõe aut cũ ligaturis ibidem. aut in radicẽ coxaꝝ ꝓpe inguina factis. ⁊ oẽs iſti modi ſunt vltimi ad diuertẽdũ. ⁋ Tertio iteꝝ diuertaꝛ materia ꝓuocãdo ſudorẽ hõie ꝑ ſeptẽ horas ab aſſumptiõe cibi pãnis ꝯueniẽter tecto. cui deniꝛ in potu. ℥.iiij. aq̃ feniculi aut apij aut ſparagi vel milij ſolis cũ. ℥.ß. zuccari. ⁊. ℥.j. vini albi aromatici diligenter calefactis. aut deꝛ ei in potu. ʒ.j. eluarij oppopira cũ. ℥.iij. aq̃ feniculi ambobꝰ calefactis. ⁋ Quarto iteꝝ diuerti põt materia ꝑ cliſteria attrahẽtia ipaꝫ a ꝯcauitate venaꝝ ꝑ meſeraicas ad inteſtina. ſicut cũ hoc cliſteri. ℞. radicis ireos recentis. ℳ.j. thimi epithimi aſari fumiterre cuſcute. añ. ℳ.j.ß. eluarij hamech deſcriptiõe maiori eluarij de pſillio. añ. ʒ.iij. caſiefiſtule. ℥.j. olei violaꝝ. ℥.iij. ſalis gemme. ʒ.j.ß. fiat cliſtere hora electa q̃ eſt in aurora:vel in ortu ſolis poſt ſomnũ. ⁊ ꝯpleta digẽne ꝓma ⁊ ſcđa. ⁋ Sepe aũt ꝯſueui diuertere materiã cũ cliſteri fcõ ex decoctione fumiterre folioꝝ lapatij maioris: ⁊ vitice recentiũ addẽdo ex ꝑdictis eluarijs aliqđ cũ zuccaro rubeo. ⁋ Diuerſionẽ igiꝛ cũ medicinis ſolutiuis ꝺbitis laudare nõ poſſuꝫ:eo qꝛ tales ꝑcipitare faciũt materias nõ ſolũ ꝑ ventrẽ:immo ꝑ vrine vias. Ego eñ vſqꝫ ad etatẽ meã nullã in voluminibus ſapientum medicinã legi ſolutiuã penitus ꝑ vẽtrẽ. quĩtiã ꝑ vrine vias ꝑcipitet materiã. ⁋ Amplius ois talis aut eſt ſolutiua dicta aut lenitiua aut compreſſiua. Si ꝓma cũ ſit laborioſa ⁊ caliditate ⁊ ſiccitate tertij gradus ꝯpoſita. ⁊ ſic talis vehemẽter agitabit ⁊ inflãmabit. añs eſt Cõmẽtatoris ꝓma affoꝝ. cõmẽto 13°. In acutis morbis raro et in ꝓncipio farmacijs vti. ⁋ Si aũt talis medicina erit ſcđa:aut nõ poterit ſufficiẽter diuertere materias qꝛ debilis eſt. Et ſi diuerteret deꝛ a contradicente cã. quare nõ ita ꝑcipitabit materias per vias vrine ſicut per ventrẽ dato qđ maiorẽ aſpectũ habere poſſit medicina talis ad ventrẽ q̃ ad vrine vias. adhuc etiam motiua pretacta ſatis probare videntur ⁊c. ⁋ Quinto etiã diuerti põt materia prouocãdo vomitum. ego tñ in caſu iſto ſatis habeo ipm̃ ſuſpectum:eo qꝛ materie taliũ egritudinum nõ videntur cõuenienter per talẽ viã diuerti poſſe. ⁋ Primo qꝛ ipſe ſunt ſatis elongate a via iſta:eo qꝛ contineꝛ in venis multũ remotis ab ore ſtomachi. ⁋ Scđo qꝛ tales materie ſunt multuꝫ graues:eo quia vt in pluribus aduſte notabiliter. ⁋ Tertio etiam quia ſunt graues: ⁊ ꝓpter hoc reſiſtunt aſcenſui q̃ neceſſariꝰ eſt in omni vomitu.ꝓpter qđ nõ eſſet vomitus ꝓuocandus in caſu iſto grã diuerſionis niſi vbi materiã comprehẽderemus efficere nauſeã abominationẽ faſtidiũ que concomitata eſſet cum quarto ſocio ſcꝫ ſubuerſione. Preter ſubuerſionẽ enim alius non reperitur in ſtomacho motus ad educendum materias pronus niſi vomitus de cu materia tertij. tractatu q̃nto colligenduꝫ. Hec de prima intentione pauca ſufficiant.

Scđa intẽtio. Rectificatio aũt regiminis neceſſarij ad curã ardoris vrine ꝓueniẽtis ꝑ colligãtiã a toto cũ trãſmutatiõe materierum acutaꝝ ad vrine vias ſuſtẽtaꝛ duplici fundamẽto.

¶ primũ eſt refrãgere acuitatẽ illa℞ materierum. ¶ 2m ſo eſt repreſſio malitie in vijs vrinalib⁹ indu cte p q̃litates actuales ⁊ virtuales i cibis medicina libus aut medicinis cibalib⁹. ¶ Et primũ quidẽ cõ pleꝫ aliẽnãdo a cibo ⁊ potu quolibet oia gña rerum acuta℞. ſicut cepe alleũ porrũ raphanũ ſinapis ſal ſa ⁊ ſilia. ¶ Ampli⁹ ſuſtẽtaꝫ i eligẽdo ea q̃ ſuis qua litatibus hoc efficiũt. ſicut lenitiua olia vt bleta ſpi nachia folia fenugreci violarum. ⁊ folia caulis poſt ablutionẽ primã cũ aqua cala ⁊ lactuca recẽs ⁊ ꝓ prie q̃ pa℞ lactis hꝫ. ¶ Amplius inter cetera olera portulaca optima eſt: ⁊ ꝓprie recẽs lꝫ etiã exiccata ſit ꝯueniẽs. Ipſa em̃ ꝯfert dolorib⁹ renũ ⁊ veſice ⁊ vl cerib⁹ eo℞. 2° canõ. Et ite℞ p̃ter ipſam ⁊ de exper tis mihi eſt vt ſꝑ coquaꝫ in omni cibario. imo iſun daꝫ in oi potu ei⁹ radix altee recẽtis. Iuuamentuꝫ enim mirabile ex ea cõprehẽdiꝫ cuiuſcunq̃ ſpẽi ar doris vrine. q̃re 2° can. in areola mẽbro℞ expulſio nis vrine. capi. de altea ſcribiꝫ ꝙ decoctio radicis ei⁹ q̃ñ bibiꝫ ꝯfert ardori vrine ⁊ ardori inteſtinoꝛuꝫ etiã. ¶ Silr etiã iuuamẽtũ ⁊ nõ min⁹ ꝑcepi ex freq̃n ti vſu mucheilte retinẽdo ipſam in ore: aut infundẽ do: aut coquẽdo eã in cibis ⁊ potib⁹: aut faciẽdo ſy rupos decoctiones trociſcos vel mucillagines ex ea Et tu lege alibi: q2 quaſi tẽperata eſt. reprimit etiaꝫ malas qualitates in cibis immo oi mõ exhibitionis ⁊ preparationis. ¶ Conueniẽtes ſunt oim auctorũ ſama cõi cucurbite cucumeres angurie melones eo rum ſemina ⁊ grana pinearum ⁊ ſemen papaueris albi: ⁊ mucillago pſilij: ⁊ grana pinearum dulcium et comeſtio eorum ⁊ iuiubarum. ⁊ per hec omnia et ſibi ſimilia complebis intentionem ſc̃dam ⁊ defen des etiam vrine vias. Scio etiam ego ꝙ aqua ſub limationis hypoſcte ⁊ ferarie multum cõfert in tuẽ do vrine vias ab excoriatione ⁊ vlcere.

Tertia intẽtio ꝯueniẽter acq̃ri põt ꝑ admi niſtrationem eo℞ q̃ in p̃cedẽti dicta ſunt. Si aũt mãerũ acuitatẽ ⁊ aduſtionẽ refrãgere volumus cũ medicinis. Multe q̃dẽ ⁊ laudabiles ab auctorib⁹ ſcripte reperiunꝫ: vt ſyrup⁹ violat⁹: ſyru pus de papauere: ſyrupus de nenufare: ſyrup⁹ ꝓ prie de prunis: ſyrupus roſatus ⁊ de iniubis: ſyru pus de pomis: ſyrupus de endiuia. ¶ Et aqua ſub limationum: vt angurie portulace viola℞ altee ⁊ la ctuce amba℞ ꝓprie. ¶ Et hec duo cõpoſita elegan tis experientie. ℞. grano℞ ſebeſtẽ grano℞ alkeken gi. añ. numero. xxv. grano℞ pini. ℥. i. ß. gũmi arabi ci dragantí abſq̃ torrefactione. ana. ʒ. ij. medulle grano℞ cereſo℞. ℥. ij. ß. medulle grano℞ coti. ℥. i. flo rũ nenufaris ſeminis lactuce liquiritie caſſie. añ. ʒ. iij. ſeminis acetoſe endiuie ſcariole grano℞ papaue ris albi. añ. ʒ. v. aniſi ſeminis apij feniculi ſpice nar di. añ. ʒ. ß. folio℞ cupreſſi. ʒ. ij. oia ꝑ tres dies infun daꝫ in. xij. lib. aque bñ ꝯtuſa. deide cũ ea coquanꝫ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ tertie partis: ⁊ diligẽter expri maꝫ ⁊ cũ colata fuerit diligenter ſuperaddanꝫ eis zuccari ſecunde coctionis lib. iij. ⁊ coquaꝫ vſq̃ ad ſpiſſitudinẽ ꝯuenientẽ. De iſto igiꝫ ſyrupo denꝫ. ℥. ij. cũ aqua ſublimationis lactuce papaueris recen tis nenufaris: aut angurie. Et ſi nõ extingues acui tatem materie℞ cũ ipſo: laborabis in digerẽdo me lius. ¶ Cum aũt volueris meliorem via℞ mũdifica tionem ſimul cum audacia extinctionis efficere. da ipſum cũ. ℥. iij. ſublimationis alkekẽgi: aut radicũ altee vel geneſtre: ⁊ ſpero ꝙ laudabiꝫ effect⁹. ¶ Et ſi cum tali ſyrupo extinctiuo ſimul velis ꝯſolidatio nem efficere in vijs vrine da ipm cũ. ℥. ij. aque ſub limationis ſimphiti minoris: aut cũ aqua ſublima tionis folio℞ cupreſſi. Ineſt enim virt⁹ ei magna ad hãc diſpõnẽ. quare ſc̃do can. in areola mẽbrorũ ex pulſionis bibunꝫ folia ei⁹ cũ vino ⁊ difficultati min gẽdi ꝯferũt ⁊ fluxui ſupfluẽti ad veſicã. ¶ Compoſi tum 2m ad eãdẽ intẽtionẽ ſunt trociſciſti. ℞. cau de equine gallarũ cupreſſi radicũ cõſolide minoris dragagãti. añ. ʒ. i. ſeminis citruli ſeminũ portulace ⁊ lactuce. añ. ʒ. ij. ß. ſeminis papaueris albi. ʒ. v. gra norum alkekengi. c. i. ß. flo℞ nenufaris. ʒ. ij. croci ci namomi. ana. ℈. ß. cum ſucco portulace fiãt troci ſci ponderis. ʒ. i. ß. ⁊ exiccentur in vmbra: ⁊ detur ex eis vnus cum aquis predictis diuerſificatis ſm di uerſitates intentionum ad quas attendis.

Quarta vero intẽtio videꝫ ſm partẽ atti giſſe finem ⁊ ꝓprie pars illa mun dificationis dicta. Et ſi velis mundificationẽ effice re potentiorem. Tunc ſolẽnis medicina eſt vt deꝫ in potu. ℥. ß. iere ſimplicis Galeni cum aqua ſublima tionis folio℞ altee fenugreci ⁊ malua℞. Et ſi poten tius mundificare ⁊ extinguere velis nõ trãſcendas aquam apij. ¶ Sed de expertis a me et ſecretis eſt aqua ſublimationis radicũ ireos. Defendiꝫ aũt po tẽter vrine vias quelibet ab excoriatione maiori cum aqua ſublimationis recẽtium foliorum: vt preallee gato loco dictũ eſt. ⁊ cũ aqua ſublimationis draga gãti ⁊ ꝓprie cũ ſucco granato℞ recẽtiũ. ⁊ aqua ſub limationis ſebeſtẽ huic intẽtioni valde eſt ꝯueniẽs. ¶ De laudatis vero ab auctorib⁹ eſt cauda equina oi mõ p̃parationis. ⁊ tu elige meliora ex eis ſi potes de qua etiã materia mũdificãdi vrinales vias. Nã inferi⁹ fiet ſermo cũ attẽdeꝫ particulari⁹ mũdifica tioni renũ ⁊ veſice a mã qualibet etiã ſanioſa. Hec de cura ardoris in vijs vrine facti per colligantiam totius corporis ad eaſdem vias ſufficiant.

¶ De cura ardoris vrine prouenientis a capite pe ctore ⁊ ſplene. Cap̃. vi.

In cura autẽ ardoris vrine puẽ niẽtis per colligãtiã alia rum partiũ ad vrinales vias opꝫ ex q̃ſite ꝯſiderare ac etiã varijs ꝓcedere curatio nis ingenijs ⁊ inſtris ſm ꝙ ꝯtingit diuer ſa eſſe mẽbra a quib⁹ ad vrinales vias cretice mã diuertiꝫ. Cũ enim q̃nq̃ a capite aliq̃ñ etiã a pecto re: ꝯtingẽter iterum a ſplene ⁊ frequenter etiaꝫ ab epate. ⁊ frequẽter adhuc a renibus acuta ⁊ ſanioſa materia deferaꝫ ad vrine vias oporteret variã ali qualiter fieri curationẽ ⁊ inſtro℞ varietatẽ aliquã tam haberi ſm diuerſitatẽ mẽbro℞ effundẽtiũ ma terias vias vrinales. ¶ Verũ ne plixitate ſermonis legentib⁹ faſtidiũ imponerẽ mãm hãc diuiſi in par tes quatuor ſm ꝙ vt in plurib⁹ locis frequẽti⁹ ar dorem vrine ꝓuenire perpẽdi. ¶ In qua℞ partium

prima via ponit̃ curationis vrine prouenientis propter effuſionẽ mãerũ a capite pectore ꝛ a ſplene ſit. ¶In 2ª ꝟo ponit̃ mod⁹ curationis eiuſdẽ ardoris pueniẽtis ꝑ effuſionẽ mãerũ ab epate. ¶In 3ª ꝟo per effuſionẽ mãerum a renibus. ¶In 4ª ꝛ vltima ponent̃ canones curationis ardoris vrine prouenientis per ꝓprium nocumẽtũ veſice: ꝛ ſic annuẽte deo habebit̃ cõplemẽtũ huius tractat⁹. ¶Pro curatione vero particule prime de numero horũ quatuor dicẽdũ ꝙ canõ curationis ardoris vrine pueniẽtis ab effuſione mãerũ a capite pectore ꝛ ſplene et gñalib⁹ intẽtionib⁹ cõpleri põt. ꝛ nõ eſt magna differentia inter curationẽ vni⁹ iſtoꝝ ab altero: niſi applicatione ſpãliũ inſtrũtoꝝ cũ q̃bus vnũ mẽbrũ pñcipalr̃ reſpicere debemus magis ꝙ̃ aliud. ¶Sũt igit̃ gñales intẽtiones in cura huius ardoris vrine obſeruãde pñcipales q̃nq;. ¶Prima eſt ꝓcuratio mẽbroꝝ in q̃bus pñcipalr̃ mã radicat̃. ¶2ª eſt mãerum diuerſio a vijs vrinalibus ad alias vias. ¶3ª eſt acuitatis materieꝝ repreſſio que defertur ad vrine vias ¶4ª eſt accidentium membroꝝ in quibus hec mã gñatur cõpleta remotio. ¶5ª ꝛ vltima eſt viarum a quibus hec mã recipit̃ rectificatio ꝛ defenſio.

Prima igitur intẽtio multis acquirit̃ curationis ingenijs. Primũ eſt per euacuationẽ minoratiuã ꝛ eradicatiuã materiarũ que multiplicantur in mẽbris illis ꝛ inueniunt̃: vt ſi materiã videremus effundi a capite que eſt acuta aut aduſta euacuaremus ipſam dando in potu. ʒ.j. pillularũ aurearum: aut dãdo in potu. ʒ.iij. eletuarij de ſucco roſarum cum aqua ordei. Et ſi leuiorẽ medicinã affectaremus det̃ in potu. ℥.j. caſſiefiſtule de cãna noviter extracte cum aqua endiuie vel anguriç addendo ei. ʒ.ß. aut. ℈.j. electi reubarbari cum gra. v. ſpice quod totum aſſumat̃ cum. ℥.ß. aque ordei aut aque endiuie vel ſimilib⁹. ¶Si aũt mães q̃ a capite effundunt̃ ꝯtingeret maiorẽ acuitatẽ habere: ꝛ partẽ digeſtionis perciperemus: euacuari deberet materia talis cum iſtis pillis. ℞. pillarum de lapide armeno. ʒ.ß. pillularum de fumoterre. ℈.ij. ſeformẽt̃ pille. v. cum ſyrupo roſ. aut nenufarino. quelibet enim talis eſt medicina capitalis frigida. Et ſi potabilem medicinã exhibere cupis exhibeat̃ iſta. ℞. ꝯfectionis hamech. ʒ.v. caſſiefiſtule de cãna extracte cum aqua cuſcute. ʒ.vj. miſce totum. et in potu det̃ cum aliqua de aq̃s ſupradictis. ¶Si aũt mãm acutam videremus a pectore effundi ad vrinales vias minuat̃ hec mã cũ hoc potabili farmaco. ℞. reubarbari electi. ℈.ij. agarici. ℈.ß. dyagridij. gra. iij. ſpice nardi. gra. vj. ſalis indi. gra. j. penidiarum caſſiefiſtule de cãna extracte cum aqua capil. vene. aut decoctionis paſſulaꝝ. añ. ʒ.ß. totũ hoc det̃ i potu cũ aq̃ decoctiõis liq̃ritie ꝛ iuiubaꝝ. ¶Et ſi deſideras mãm acutam cum pillis a pectore diſtrahere. ℞. pillarum de fumoterre. ℈.ij. pillarum de lapide armeno. ℈.j. ſeformẽt̃ pillule. vij. cũ aq̃ bugloſſe vel violarum vel farfarelle ꝛ dent̃ patiẽti in aurora. ¶Si itẽꝝ mães a ſplene ad vrinales vias effundi contingeret. euacuet̃ hoc leui minoratiuo ꝛ ꝓprie cum hñt acuitatẽ a calore ebullitionẽ in eis faciẽte vel putredinẽ. ℞. aque cuſcute aque fumiterre. añ. ℥.ij. lapidis armeni: lapidis lazuli preparatoꝝ ſm artẽ. añ. ℈.ij. mirabolanoꝝ indorum thimi. pulueris fumiterre. añ. ʒ.j. aniſi liquiritie cimini dauci. añ. ℈.ß. croci gra. vj. ſalis indi. grana. iij. zuccari albi. ℥.j. infundant̃ oĩa ſimul per diẽ nãlẽ. deinde colent̃ ꝛ exprimant̃ diligẽter ꝛ dentur in potu vt predictum eſt. ¶Ego autẽ expedivi⁹ melãcholicas mães acuitatem hñtes ſolvo cum eluario hamech dato cũ aqua ſcolopẽdrie vel tamariſci. Et ſi volo medicinã nõ minus elegãtẽ illa: do in potu. ʒ.v. electuarij ſolutiui ad melãcholiã cõpoſiti ab Auic. 2° de virib⁹ cordis ꝓpe finẽ. ꝛ eſt medicina ſolẽnis. Cũ iſtis itaq; minorare põt mães a capite pectore ꝛ ſplene ad vias vrinales trãſmutabiles. ꝛ cũ eiſdẽ etiã eradicare potes mães illas doſim eaꝝ augmẽtãdo ſm ꝙ tibi videbitur opportunũ. ¶2m ꝟo pñcipale inſtrm̃ quo attẽdere debem⁹ mẽbris mães effundentibus ad vrine vias eſt digeſtio materieꝝ q̃ in ipſis ꝯgregate reperiunt̃ ꝛ nõ minus opꝫ digeſtiuam variari ſm diuerſitatẽ mẽbroꝝ ꝙ̃ euacuatiuã: de quibus dictum eſt. Digerit̃ itaq; cõueniẽter mã acuta in capite cum ſyrupo roſato ſyrupo nenufarino ſyrupo violato. Aduſta ꝟo ꝛ acutior põt digeri cum ſyrupo de fumoterre: cũ ſyrupo de ſuccis ꝛ aq̃s fructuũ cũ ſyrupo de granatis qui miſceri pñt cũ aq̃s diuerſis. vt roſata aqua violata aq̃ nenufaris aq̃ cuſcute aqua folioꝝ ſalicis. ꝛ cum ſilibus frigidis ꝛ ꝓprie capitalib⁹: q̃ oĩa digeſtiua totiẽs exhiberi debẽt quotiẽs vrine ſubſtantia ꝛ color rectificata fuerint ꝛ ſedimẽ in fundo eius apparuerit albũ ſubtile equale ꝯiunctũ. ¶3m inſtrm̃ quo attẽdit̃ ad mẽbra predicta eſt eradicatiua materieꝝ euacuatio ꝛ ꝓprie cũ medicinis ante ſtatim dictis. ¶4m ꝟo inſtrꝫ quo ꝓcurantur particule mães effundẽtes ad vrine vias eſt ꝯfortatio ipſoꝝ q̃ multis cõplet̃ inſtrumentis. Oẽ enim inſtrm̃ a quo mediocriter ponit̃ in capite ſtipticitas ꝯfortat ipſum ne mães aliũde recipiat ꝛ vapores. qm̃ repellunt a ſe vaſa ſtipticis ꝯfortata farmacijs. ꝛ confortatur caput his que a ꝓprietate hoc efficere ſolent. ſicut oẽ cerebrum cuiuſcũq; aialis ꝛ ꝓprie nõ aquatici ꝛ cõiter dicit̃ de cerebro leporis. ¶Similiter etiam de plantis multe inueniũtur vt macis folium lignum aloes betonica maiorana dedrolibanum ſalvia ꝛ ſimiles. Et de his q̃ ſumuntur ex aialibus: vt caſtoreum ꝛ ambra ꝓprie ꝛ muſcus ꝛ de compoſitis in diſpoſitione frigida ſicut cõfectio anacardina dyamuſcus dulcis dyãbra dyatrionpipereõ plirisarcoticon. ¶De his vero q̃ frigida ſunt caput confortantia ſuper calefactum ſicut roſa: flos ſalicis nenufaris ꝛ violarum ꝛ lãbruſca ꝛ vſnee ꝛ ꝓprie arborum decrepitarum ꝛ margarite ꝛ ſandali rubei. De compoſitis ꝟo ſunt ſicut trociſci de roſis trociſci de ſpodio. trociſci ſandalini. ꝛ omnia cõpoſita que ſua aromaticitate ꝯfortant ꝛ frigida ſunt. vt coriandrum ꝛ dyacitonitem ſine ſpẽb⁹ ꝛ ꝓprie poſt cibum aſſumpta. ¶Et ſuper aſpergere bregmati hunc pulverẽ in diſpoſitione calida conueniẽs eſt. ℞. ſandali albi ꝛ rubei roſaꝝ floꝝ lãbruſce. añ. ʒ.j. maſticis ſandarace ligni aloes. añ. ℈.ß.

ſiat puluis ſubtilis. ⁊ p hec cõpletur intẽtio p̄ma cu
rationis ardoris vrine ꝓuenientis a capite pectore
⁊ ſplene. ¶ Cõſueui alıs huic particule ſubiũgere ea
q̄ ſunt pectus ⁊ ſplenẽ confortantia. qḋ qdem omiſi
ꝓlixitatem fugiens: ⁊ etiã qꝛ pectoris ⁊ ſplenis con
fortatio ſuſtentatur in medicinis. eodem modo illo
rum mẽbroꝝ ꝯfortatiuis: ſicut nunc ante dictuꝫ eſt
de his q̄ ſunt caput confortantia: ⁊ tu conſidera.

Secunda p̄ncipalis intẽtio ſupra poſita cũ qua dixi curare ardorẽ vri=
ne ꝓuenientẽ a capite pectore ⁊ ſplene fuit mãeruꝫ
diuerſio. Et huic qdem intẽtioni ſatis credo ſufficiẽ
ter eſſe ꝓuiſum p ea q̄ ſupra de varietate diuertẽdi
mãm dicta ſunt in gñali curatione cuiuſcũqꝫ ardo=
ris vrine. Quoꝝ tñ gr̃a dicẽdũ eſt etiã ꝙ opꝫ diuer=
tẽtẽ cognoſcere ptes colligatas mẽbris a qb' diuer
ſionẽ facere intẽdit: ⁊ ad q̄s diſtrahere ꝓcurat ſicut
cũ intẽdimus a capite diuertere mãꝫ q̄ effundiť ad
alias ptes opꝫ ꝙ flobotomem' venã caput reſpiciẽ=
tem hñtem cõitatẽ ad mẽbra ad q̄ expelliť mã: ⁊ fiet
tũc de pte ꝯtria eiuſdẽ. Quare p̄la tertij. cap̄. de ca=
nonib' curatiõis capitis. Et ſi vis trahere ad ptem
cũ eu acuatione mẽbri cõicãtis ſlõma venã cõicãtẽ
mẽbrõ ahcedenti cũ egritudine: ⁊ cadat in ꝯtiã ptẽꝫ
capitis. lege ibi pulchros ſermones. ¶ Et idẽ etiam
dicẽdũ eſt cũ volumus mãm a pectore ⁊ ſplene fluẽ
tẽ ad vrine vias diuertere ab eiſdẽ q̄re appet neceſ=
ſe eſſe ꝙ mẽbroꝝ notitia ⁊ coꝝ colligãtia ſit medico
cognita ⁊ in opationibus coꝝ. Quare 2ª p̄ml. do
ctrina 3ª. ⁊ x° cap̄. Opꝫ vt mẽbri opationẽ ſciat do=
nec ipſius noſcat egritudinẽ ex nocumẽto qḋ in eius
cõſiſtit operatione. totũ eñ p anothomiã ſciri põt.
Scias preterea ꝙ medico q̄ vult egritudines reges
re que in mẽbris exiſtunt occulte neceſſaria eſt ano
thomia ¶ Ex his iterũ q̄ ſuperius poſita fuerunt in
cura huius ardoris per intentiones p̄miſſas.

Tertia intentio fuit remiſſio acuitatis mãe rũ que ferunť ad vrinales vias. Et
hec qdẽ intentio etiã ꝯpleri poteſt per ea que ſupra
dicta ſunt in intentione tertia curatiõis ardoris vri
ne in generali. ¶ Multe etiaꝫ ſimplices medicine ab
auctoribus approbate ſunt que poſſunt reprimere
acuitates materieꝝ: vt a mi̾lu m. In ipſo eñ eſt inun
dificatio ⁊ lenitio ſecundo cañ. in ſuo cap̄. Eſt auteꝫ
conuenientius quando adminiſtratur cũ aqua vio
lata eo qꝛ refrangit ſiccitatem eius. ¶ Et ipſa viola
cum ſua frigiditate ⁊ humiditate in p̄io gradu cõ
ueniens eſt: ⁊ ſyrupus eius qꝛ cõuenit dolori renuꝫ
⁊ ꝓuocat vrinam. ¶ Semina etiã cõia frigida q̄nqꝫ
conuenientia ſunt leniendo infrigidando ⁊ ſiccita=
teꝫ reprimendo materieꝝ. ¶ Et portulaca comeſta
⁊ ſuccus ⁊ ſublimatio eius ⁊ ſemen eius confert. Et
criſolocãna etiam cum ſua frigiditate et humi. hoc
efficit. ¶ Et ſemen malue eſt mirabile in hoc. et pa=
pauer et ſolatrum alkekengi et aqua vel emulſio ſe
minum melonis conuenientia ſunt ei. quare 18ª ter
tij capitulo de cura vlcerum renum. Et ex his quidẽ
q̄ humores tẽperant eſt ſumere aquã melonis roma
ni ⁊ alkekengi. i. ſemina eius vel gra. ⁊ papauer ſcꝫ
album, ⁊ nõ differt ſiue p melonem romanum intel=
ligas melonẽ indum vel batecã q̄ angurıa dr̃. ¶ Et
reprimere poſſunt mãeꝝ acuitatẽ cõpoſita q̄: plura
vt ſyrupi ⁊ iulep. quoꝝ memoria haberi põt in intẽ
tione 3ª curationis generalis. ¶ Syrupus etiaꝫ de
prunis ſyrup' etiã de mucillagine pſilij malue. oẽs
iſti p me ſepiſſime expti ſunt. de q̄bus etiã inferi' in
ſpãli cura ardoris vrine ꝓuenientis ab vlcerib' via
rũ ei' deſcriptiones plures ad memoriã reducẽtur.
¶ Frãgũt etiã acuitatẽ mãerũ inũctiones ſpine bal
neatiões aut ſemicupia p̄riuꝫ facte ex decoctionib'
p̄dictarũ medicinarũ. ¶ Linimẽtũ bonuꝫ ad illud ẽ
hoc. ℞. ſucci portulace mucillaginis pſilij. añ. ℥. ij. cã=
phore. ℈. ſ. amili. ℥. iiij. albumẽ oui vnũ terant vlti=
ma cõtritione in mortario plũbeo cũ ſuo piſtello. et
inunganturin eo partes oẽs a furcula ſpatularuꝫ
vſqꝫ ad caudam. ¶ Et iteꝝ. ℞. violaꝝ florũ nenu=
faris maluarũ extremitatũ ſalicis folioꝝ virge pa=
ſtoris portulace ⁊ lactuce. añ. M. iij. cri iãi fontalis
ſenationũ. ⁊ ꝓprie orientiũ in fontib' lenticule aque
añ. M. vj. coquanť oia in magna quãtitate aq̄ vſqꝫ
ad ꝯſumptionẽ tertie partis deinde in eadẽ mã tepi
de caliditatis balneeť corpus totũ aut ſaltẽ fiat en=
chatiſma vel ſemicupiũ infundendo corpus in ip̄m
ſaltẽ vſqꝫ ad furculam ſpatularũ. ⁊ hec qdẽ conue=
niens eſt. ⁊ ꝓprie q̄ñ poſt exitum a balneo exhibenť
patienti. ℥. iiij. aque lactis acetoſi vſqꝫ ad. v. hec q=
dem de intentione tertia ſufficiant.

Quarta ꝟo intẽtio qua dicebať ſupra cu= rari debere ardorẽ vrine ꝓuenien
tẽ p colligantiã ab iſtis ptib' eſt remotio accñtiũ q̄
remanere ſolẽt in iſtis membris. ¶ Et p̄mum qdẽ in
pectore remanẽs eſt nocu^m^ in anhelitu. 2^m^ ꝟo tuſ=
ſis. 3^m^ ſputi multitudo. 4^m^ cõgregatio vẽtoſitatuꝫ
q̄ in pectore cõcludunť. ¶ In ſplene ꝟo remanere ſo
lent eius oppillatio ⁊ tẽſio dolor ⁊ euerſio coloris ad
palliditatẽ ⁊ liuedinem. ¶ Et primo qdem de nume
ro accidẽtiũ in pectore remanentiũ ꝓuideri dꝫ per
hunc modum. Premiſſa cũ vẽtris lenificatione que
ſemp in tali diſpõne neceſſaria eſt vt ſcribiť xª tertij
cap̄. de cura aſinatis. vbi dixit ꝙ ex regimine bono ẽ
aſſiduatio lenificationis nãe que pficitur exhibẽdo
cappares ante cibũ. ⁊ oua tarrata antiq̄. i. oua cru=
da fere p coctionẽ nõ niſi parũ p tepefacta ⁊ ius gal
li decrepiti cõfectũ ſm artẽ alleuiať anhelitus cum
his cibalib' etiã eis admiſcẽdo crocũ q̄ eſt ex ſum=
ma medicinarũ ꝯferentiũ malitie anhelit' ⁊ difficul
tati eius ꝓpterea qꝛ confortat inſtrm ⁊ facile ipſum
efficit. ibidẽ in fine p̄dicti capituli ſ aliter legenduꝫ.
¶ Et ſiqdem anhelitus nocumentum remaneat a
mala cõplexione diuerſa ꝓueniens calida ⁊ frigida
ꝯueniẽs eſt decoctio ordei cum pauco euforbio. Et
de medicinis vehemẽtis iuuamẽti in hac egritudi=
ne frigida eſt epithimum ſumendo decoctionem ei'
cum aqua ⁊ melle frequenter calida. ¶ In diſpoſi=
tione vero nocumenti anhelitus calida ꝯfert aqua
ordei cum ſyrupo de iuiubis: aut violato: aut eodẽ
cum ſyrupo de papauere: ⁊ ꝓprie cũ mã fuerit a ca
pite reumatizãs. ¶ In nocumẽto aũt anhelit' cro=
nico ⁊ a groſſa valde mã facto ꝯfert deglutitio duo
rũ granoꝝ oppoponacis poſt cenam per duas ho=

ras. Et iterū in tali vltimū eſt ſumere.ʒ.j.ß.electua-
rij dyaȳris deſcriptione Nicolai cū.℥.ij.hydromel-
lis calefacti inuicē.hec oīa ad nocumentū anhelit⁹
tanq̄ vtilia ptranſeā. Tuſſi ỽo remanēti:aut q̄ con
comitat̄ has diſpōnes ꝓuidendum eſt ſm varieta-
tem ſpērum ei⁹. ℭ Si eñ tuſſim ꝯtingat fieri a frigi
ditate vt frequēti⁹ accidit.ꝛ fuerit iā āntiquata ꝛ for
tis.ꝛ mā ſui frigiditate ꝛ mō reſiſtētie valde reſiſtēs
de expertis ꝛ medicamen de olibano ſcriptū. ꝑª ter
tij.cap̄.6°. ℞.olibani.℈.iiij.myrre.℈.ij.ſape.℥.iij.
mellis.℥.ij.coquant̄ ſimul ꝛ ſepe hoc teneat̄ in ore vt
deſcēdat ꝑ fiſtulā cimbalarē ad pulmonē.aut trāſ-
iens ꝑ meri ꝑ poros eius ad cānaꝫ pulmonis in ei⁹
ꝯcauitatem recipiat̄. Et ſi volueris medicinā fortio
rē illa collige ꝑ allegato cap̄.deſcriptionē q̄ incipit.ꝛ
etiam ſinapis. ℭ Et ſi deſideraueris medicinas nō
ita potētes collige duo ꝯpoſita ibidē ſcripta. quoꝝ
primum incipit.ꝛ ex cōmixtis declinantib⁹ ad calidi
tatē lege ibidē. ℭ Si aūt tuſſim fieri ꝯtingeret a for
ti caliditate ꝛ ſiccitate pectoris ꝯfert ei hec decoctio
℞.ordei excorticati.ʍ.j.ß.granoꝝ ſebeſtē numero
vj.violarū ſeminum altee ꝛ malue aā.ʍ.iij.capillo
rum veneris liqritie ana.ʍ.j.coquant̄ oīa in lib.v.
aque vſq̄ ad ꝯſumptionem tertie partis cū ſyrupo
violato:ꝛ de iniubis. ℭ Et ſi contingat ꝑ ſtillicidiū
a capite tuſſ.ꝫ moleſtare det̄ hec decoctio cuꝫ ſyru.
roſa.vel de papauere. Et pōt exhiberi in die frequē
ter.hec de accidente ſcdo qualitercunq̄ ſufficiant.
ℭ Tertiū vero accidens erat ſputi multitudo que ſi
cōtingat ꝓpter materiei multe preſentiam in pecto
re ſufficiēter euacuari pōt cū medicinis iaꝫ ꝑtractis
ex quarum vſu cōſumitur mā cōplete.qm̄ abſtergē
do ꝛ mundificando pectus euacuat. ℭ Si aūt ſputi
multitudo ꝓuenerit ex mā que a capite reumatizat
ꝑmiſſis euacuationibus ꝛ diuerſionib⁹ a capite in
tercipiat̄ fluxus ille ꝛ ꝓprie cū decoctionib⁹ factis
ex reb⁹ ſtipticis vt lētibus ſumach ꝛ ſimilib⁹. vt 6ª
tertij.de cura multitudinis ſputi colligendum eſt.
ℭ Etiā retētio grani maſticis aut gūmi arabici pa
rū torrefacti excellēter ꝯfert.ꝛ vtilitatē inuenit etiaꝫ
poſt cenā ꝑ duas horas deglutire granū vnū gum
moſi thuris. ℭ 4° ỽo accidēti.ſ. vētoſitatib⁹ in pe-
ctore remanētib⁹ ſubueniūt fricatiōes in pectore cū
mātili aſpo. vt ꝑª tertij.cap̄.de cura aſmatis colligē
dū.ꝛ vētoſare ſpatulas abſq̄ ſcarificatione ꝛ ſacel
lare pect⁹ cū ſacculis carminantib⁹ vētoſitatē.ꝛ ꝓ-
prie cū hoc. ℞.ſiſeleos ſe.ruthe lentiſtici ꝛ carui ana.
ʍ.j.ſeminum feniculi apij petroſilij aā.ʍ.iij.cale-
fiāt hec oīa in ſartagine abſq̄ torrefactione.ꝛ appo
nant̄ ſacculi q̄ frequēter pectori ſupponant̄. ℭ Scio
etiā q̄ huic accidēti ꝯueniēter ſubuenit exhibere in
aurora ꝛ.apud ſomnū.ʒ.j.electuarij de baccis lau-
ri.ꝛ ꝓprie cū vino aromatico calefacto.

Poſt hec aūt accñtib⁹ q̄ in ſplene remāſerant
ꝓuidendū. ℭ Et primū q̄dēꝫ accñs erat
oppilatio ipſius q̄ ad curationē ſui aduocat medi-
cinas fortis opationis ex pte gradus carū ꝛ pene-
trationis ipſarū:ꝛ durationis opationis ipſarū. In
diget ergo ſplen vt adiuuet̄ cū medicinis fortibus.
q̄rū ỽtus ꝯſeruet̄ ꝛ cū eo qd̄ penetrare facit.15ª ter

tij tractatu 3°.cap̄.3°. ℭ Et de medicinis huic cap̄.
ꝯuenientib⁹ ꝛ mihi nō raro expertis ſunt trociſci de
agnocaſto quoꝝ.ʒ.j.in potu det̄ cū decoctione cor-
ticū capparoꝝ oī mane q̄tuor vel q̄nq̄ dieb⁹. ℭ Et
optimū etiā eſt medicamē ꝯfectū ex puluere ruthe ꝛ
acoro aā.ʒ.ß.ex eis cōmiſcendo cū.℥.ij.ſyrupi ſqlliti
ci zuccarini. ℭ Scio ēt ego q̄ euaporatio ſup ſplene
facta cū pānico nō excorticato.ꝛ.℥.j.ſemīs ruthe op
pilationes ſplenis apit ꝛ vētoſitates potēter carmi-
nat. ℭ Et non dubito q̄ ſi det̄ in potu.ʒ.j. metridati
cū decoctione folioꝝ ruthe ꝛ tamariſci hec oīa potē
ter ꝑficit. ℭ Splenio etiā taliter a Dyaſcoride noīa
ta frequenti vſu eius ſplenē deoppilat ꝛ attenuat.
lege de eo ꝛ videbis. ℭ Hec q̄dē oīa ſ. oppilato ſple
ni dolēti ꝛ durificato cōuenire poſſunt.qr tñ nō ra-
ro cōtingit vehementer indurari ſplenē:ꝛ nō recipe
curā a medicinis paulīſp lenib⁹.opꝫ q̄nq̄ fortiores
adminiſtrare medicinas. Ego aūt lꝫ multas habeā
laudatas ꝛ expt̄as ab auctoribus acceptas.vno tñ
emplr̄o vti ſoleo.ꝛ cum eo curare durities ſplenis vē
toſitates oppilationes ꝛ dolores.ꝛ lege ipm̄ ex ſentē
tijs Aui.15ª tertij.cap̄.de curationib⁹ ſplenis vitis
colūna.ꝛ deſcribo ipm̄ ſic. ℞.ſtercoris ouiū lib.j. ar
moniaci.℥.iij.recētiū radicū feſtre.℥.x.floꝝ ſalicis.
℥.iij.nitri ſulfuris viui.aā.℥.j.ß.croci.ʒ.j. coquatur
ſtercus ꝛ feſtra cū aceto albo acuto.deinde viia cō
tritione cōterant̄.ꝛ cū eis incorporet̄ armoniacū cū
aceto ꝑdicte decoctionis diſſolute.ꝛ cū tepeſieri cepe
rit alie ſpēs ſupaddantur ꝛ reducant̄ in formā em-
plaſtri.eſt eñ nobile ꝛ efficax valde. ℭ Ultimo ỽo ac
cidenti.ſ.defedationi forme holis ꝛ cōuerſioni colo-
ris in palliditatē ꝛ liuedineꝫ ſubuenire poſſunt oēs
medicine q̄ ſanguis claritatē efficiūt ipꝫ a melācho
lica mā ꝛ fumis ei⁹ expurgādo. ℭ Et lꝫ multa ab au
ctorib⁹ hincinde collecta ſepe in ſilib⁹ diſpōnib⁹ ad-
miniſtrauerim.hic ſolū illa q̄ mihi domeſtico vſu ap
probata ſunt cōſcribere volui. ℭ Quoꝝ primū ē de
coctio facta cū ficub⁹ ꝛ dactylis nō bñ maturis q̄ ſe
pe det̄ in potu in aurora ꝛ calida. Et 2ᵐ eſt vt plu
rib⁹ dieb⁹ cōtinuis in aurora egrotanti dent̄.℥.iiij.
lactis caprini cū.℥.ij.vini albi aromatici eſt efficax
valde. ℭ Et de cōpoſitis mirabilis medicina eſt tri
fera minor in potu data cū decoctōe ficuū. ℭ Et me
liores ea ſunt mirabolani kebuli conditi.quoꝝ vn⁹
pluriſb⁹ dieb⁹ continuis in aurora ſumat̄. ℭ Et vt vi
deātur he medicine ſolēnes ꝛ nō fantaſtice lege 7ª
quarti:tractatu 2°.ꝛ caplr̄o.a quo fonte veritatē ha
rum extraxi ex lrā ei⁹.vbi inqt. Et ſi color alicui⁹ cō
ualeſcētiū turpis fiat.tūc ſi volueris vt redeat ad co
lorem ſuū priſtinū:iuuabit̄ cū ficubus ſiccis ꝛ aqua
dactylorum immaturorum. Ambe enim ſunt addē
tes in ſanguine ſubtili ꝛ caliditate innata. Et de eis
que ſunt ad illud experta eſt.vt bibat diebus conti-
nuis in ieiuno: vinum et lac. Et res que operantur
per mundificationem ſanguinis ſunt ſicut trifera
minor et mirabolani conditi cum adminiſtrantur.
et mirabolani kebuli ſunt fortiores trifera.lege ibi
q̄plurima preter hec elegantia.qr non oportet me-
dicum eſſe pigritantem.ſed in librorum lectionibus
cōtinuo vigilantem. Hec de cura predictorum acci-

dentium taliter ſcripta pertranſeant.

¶ De cura ardoris vrine puenientis a ſiccitate carnium glandoſarum. Cap. vij.

Reliquũ aũt iã incũbẽs officiũ eſt reliquaꝝ ſpẽrũ ardoris vrine ponere ſermonẽ ⁊ iã remãſiſſe videtur qnqꝫ ſpẽs famoſe ardoris in vrina pueniẽtis. Quaꝝ prima eſt ꝓpter ꝯſumptionẽ humiditatis que a fine poſita eſt ⁊ retẽta in glãdoſis carnib⁹ in meſentereo exñtib⁹ ad hoc: vt ſui humiditate ꝯtẽperet ardorẽ in vrina acqſitũ ab actione caloris in ipm. ⁊ mixtione cholerice mãei et ſeroſitate acute partis ſanguis. ⁊ eſt qdem ardoris vrine ſpẽs mala collecta ab Aui. 19ª tertij. tractatu 2°. cap. 3°. vbi indt. Aut ſupple cã ardoris vrine accidit ꝓpter cãm defectus eius qḋ ꝑparaẗ ad temperãdũ ipſam. ſ. vrinã. ⁊ eſt humiditas ꝑparata in carnib⁹ glãdoſis q̄ ſunt illic. Ipſa eñ currit ſuper meatũ ⁊ glutinoſum eũ facit. ⁊ pmiſceẗ vrine etiã et equat eã. cum ergo finiẗ deficit loco vie vrine ꝯglutinatio. et vrine eẽatio ⁊ equatio. q̄re accidit ardor.

¶ Cognoſcẗ aũt hec ſpẽs ardoris: eo qꝛ nõ eſt poſſibile hanc fieri ſine magna exiccatione ſuccedente fortib⁹ ⁊ multis euacuationib⁹ ⁊ cauſis alijs vehementer exiccãtibus poſitiue. aut priuatiue per viã reſolutionis inſenſibilis hoc efficiẽtibus: quas oẽs cauſas neceſſe eſt cõicari extenuationẽ. aut totius corporis ꝯſumptionẽ notabilẽ. ¶ Q3 quidẽ iterum facile probari põt per inſrã quibus talis vrine ardor curari dꝫ. Et oia debent eſſe humectatiua ſubſtãtifice notabilr ex cibis cibalib⁹ notabilibus accepta. ⁊ etiã humectatiua madefactiue⁊ qualitatiue ſicut eſt iniectio cliſterioꝝ ex lacte albumine oui mucillagine pſilij cõpoſitoꝝ. ⁊ alienatione olm tenentiũ ſe ex parte ſex reꝝ nõ naturaliũ: quarũ applicatione corpus exiccari poſſit ſubſtãtifice ⁊ qualitatiue. ¶ Et in ſumma regimẽ curatiuũ huius diſpoſitionis eſſe dꝫ reſtauratiuum vel impinguatiuũ. Vñ 19ª tertij. tractatu 2°. cap. 3°. Et ſi cauſa in eo. ſ. ardor vrine eſt exiccatio accidens glandule. tũc cura eius eſt humectatio ipſius ⁊ dimiſſio eius qḋ exiccat ex coitu ⁊ alijs. Et de iniectionibus in hoc vſitatis eſt mucillago pſilij: ⁊ mucillago ſeminum altee malue ⁊ ſeminum citoniorum ⁊ gummi ceraſi ⁊ albumen oui recẽtis ⁊ lac mulieris inijciantur in eã. Hec de ardore vrine facto a conſumptione glandularum ita pertranſeant ⁊c.

¶ De cura ardoris vrine puenientis ab effuſiõe materierum ab epate ad vias vrine. Cap. viij.

Altera itẽꝝ ardoris vrine ſpẽs eſt q̄ puenit ex deſcẽſu mãterum acutaꝝ ad veſicã ab epate expulſarum: vt patꝫ in criſibus egritudinuꝫ acutaꝝ epatis. Et puenit hec frequentius ꝓpter expulſionẽ materieꝝ q̄ in epate ſaniate fuerunt. ſiue in cõcauo epatis ⁊ ab eo fuerint ꝑmutate ad vrine vias. qḋ raro ꝯtingit ꝓpter maiorem ꝓpinquitatẽ eius ad inteſtina ſiue mãe tales in gibbo epatis fuerint ſaniate ⁊ ab eo expulſe ad vrine vias. Vñ 15ª tertij. tractatu 3°. cap. 10°. de adubelate epatis ita ſcribiẗ. Aut fit ſupple eruptio adubelati. i. apoſtematis iã ſaniati ad partes renũ ⁊ egrediẗ cũ vrina. Et clarius idẽ deſcribiẗ 19ª tertij. tractatu ſcḋo. ⁊ capi. antepenultimo vbi indt. Mictus aũt puris ⁊ mictus ſanguinis puri qñqꝫ fit ꝑ eruptionẽ adubelati i mẽbris ſuperiorib⁹ vt pulmonis pectoris ⁊ epatis queadmodũ ſciuiſti totuꝫ in loco ſuo. ¶ Cũ igiẗ hec mã non euacueẗ ab acuitate ⁊ a putredine accident alr̃ acquiſita ꝓpter materierũ acuitatẽ ex quibus genitũ fuit pus nõ eſt mirabile ſi poſſit ardorẽ efficere in vijs vrine qñ detineẗ i eis. immo talis materia ſanioſa nõ ſolum in predictis partibus ardorem efficit. ſed quandoqꝫ excoriationem ⁊ vlcera in partibus inducit predictis.

Eſt igitur ad curaꝫ huius diſpõnis ꝓpe trãſeũdũ. Cũ enim ipſa ꝑſeuerat efficit in epate vlcera incurabilia. Igiẗ cura huius videẗ ſuſtẽtari duplici fundamẽto. ¶ Primum eſt regimẽ ad vlcera epatis adminiſtrãdũ. ¶ Scḋm aũt eſt illud quo opꝫ attendi vlceribus que in vijs vrine iam inducta ſunt. ⁊ de hoc ſcḋo regimine erit ſermo ſequentibus capitulis: vbi ꝑtractabiẗ ingeniũ curationis ardoris vrine puenientis ab vlceribus renũ vritidoꝝ poroꝝ ⁊ veſice. Hic aũt ſolũ volo ponere modũ curationis vlcerũ vel eruptionis materieꝝ in epate. ¶ Cõpleẗ aũt curatio taliũ quinqꝫ neceſſarijs intẽtionib⁹. ¶ Et pma qdẽ eſt mũdificatio ſaniei poſt eruptionẽ inuẽtam in epate. ¶ Scḋa vo eſt diuerſio materieꝝ illaꝝ a parte eruptiõis ad aliã. ¶ Tertia vo eſt regiminis rectificatio. ¶ 4ª eſt carnis regeneratio ⁊ vlcerum incarnatio. ¶ Et qnta eſt partium iam vlceratarum conſolidatio.

Prima quidem intẽtio rõnabilr ꝑcedere dꝫ qm lõga reſidẽtia ſaniei in quocunqꝫ loco vlcerato ſuſpecta eſt: ne magnificet vlcera ſua acuitate quã hꝫ ex gñatione eius acquiſitam. Sanies eñ eſt ex incẽſione humoꝝ. ſicut cinis ex incẽſione lignoꝝ. affõꝝ 2ª. cõmẽto circa gñationẽ ſaniei. Merito igiẗ mũdificãtia ſaniẽ ꝑcedẽ dñt: ⁊ ad ea accelerãdũ eſt. neqꝫ tñ extimãdũ eſt ꝙ mũdificãtia talia vnũquodqꝫ vlcus in epate ſufficiẽter curare poſſint. Cum enim puenerit vlcus ad ꝓfundas epatis ꝑtes ⁊ ad venas icurabile ẽ ſnia Hip. affõꝝ 6ª. ibi. veſicã iciſaꝫ aut epar ⁊c. ¶ Si aũt vlc⁹ fuerit leuius ꝑdictis curam recipere põt. vt 14ª tertij. tractatu 3°. cap. penultimo. Extimauit Hip. ꝙ moritur ille cuius diſrũpiẗ epar ⁊ accidit ſeparatio ex eo ⁊ corpori ipſius ⁊ venis. In illo aũt qḋ eſt min⁹ hoc qñqꝫ eſt ſpes. Itaqꝫ mũdificãtia plurima a ſapientibus hincinde colliguntẗ. In q̄bus tñ opꝫ operantes magna aduertẽtia ordinẽ ꝯſiderare. cũ mũdificantibus eñ opꝫ ſimul frequẽter intẽdere ⁊ cum ſedantibus dolorem. ⁊ qñqꝫ magis vni ꝙ alteri ⁊ ecõuerſo. ꝓpter qḋ in canonibus ſapientũ multotiens ꝙplurima mundificantia cõfuſe ſcripta qñqꝫ legũtur. inter que ordinẽ applicationis eligere opꝫ operantẽ ſm diſcretã eius conſiderationẽ. vt nõ applicentur fortia que poſſint ledere membra. ⁊ eſt ſnia Auic. 14ª. tertij tractatu 3° cap. de cura adubelati epatis. ¶ Talia igiẗ mũdificãtia ꝙplura deſcribaꝫ

in eis ordinē obſeruādo ſup varietate grad⁹ ⁊ opa tionū ipſarū ⁊ cōplicatione doloris ⁊ accidentium ipſoꝝ. ¶ Primū itaqꝫ mūdificatiuū in exordio ad- miniſtrādum leue ſit aqua mellis q̄ fit ex trib⁹ par- tibus aque ⁊ vnica mellis ⁊ ſit eius coctio vſqꝫ ad ꝯſumptionē quarte partis. cui⁹ potio l aurora ſint ℥.v.tepide date.immo cōmiſceri pōt cum vino albo ſubtili qḋ ſit pot⁹ ei⁹ tertia parte huius aq̄ cū ipſo cōmixta. ¶ Et ſi volueris mūdificationē cū maiori lenificatione pficere: decoquantur in p̄dicta mulſa violaꝝ.ʒ.ij. ¶ Si aūt iteꝝ magis lenire vis ponā- tur in ea ſeminū malue.ʒ.iij. ¶ Et ſi cū ea mūdifi- catione lenitionē ⁊ infrigidationē deſiderares exic- cationē ⁊ abſterſionē aliquantā nō diſcedas a ſemi ne altee. hoc enim eſt mihi frequentiſſime expertuꝫ. ¶ Forti⁹ aūt mūdificatiuū ⁊ iteꝝ abſterſiuū fiēdū eſſet cū aq̄ ſublimationis altee cū modico virtutis radicū ireos recētiū eas radices in predicta coquē do. Nō etiā dubito ꝙ taliū plātaꝝ olm aq̄ ſublima tionis cōueniunt ⁊ eas cū cibo cōmiſcēdo ⁊ alr cum eis operādo. ¶ Taceo hic aquā ordei ⁊ aquā emul ſionis vel decoctionis q̄tuor ſeminū cōium ⁊ aquā lactis ⁊ aquā radicū. hec eñ ola cōia ſunt. ⁊ tu elli- ge inter ea illa de his que in gradu mūdificationis abſterſionis ⁊ exiccationis fortiora ſunt: vt videbiẜ in intētione incarnationis ⁊ regñationis carnis.

Secūda vero intētio eſt mãeꝝ diuerſio et poſſent quidē mãe ſanioſe a ꝯca uo epatis diuerti ad gibbum. ſed q̄z in hoc cōpēdio eſt ſermo de ardore vrine pueniente ab acuitate ſa niei delate ad vrine vias. nequaqꝫ ad predicta loca diuerti dꝫ mã: ⁊ ꝓpriecum fortibus. Si enim leuia ſint ſuſpecta quāto magis fortiora. vt 14ª tertij. ꝑ. allegato capitulo. ¶ Et ſi indigueris adiutorio et oppoſitione ad partē declinationis ⁊ oportuerit vt vētrē ſoluas ⁊ vrinam puoces cum re forti ⁊ re cali da ne faciat incurrere egrū nocumētum in veſica. Cōſeruatio enim veſice in hac egritudine ⁊ cū erū- pit pus ad ipſam per ſeipſum aut cū medicina diu retica neceſſaria eſt. Stante igiẜ materia in ꝯcaui- tate epatis ꝓpter rōnes predictas diuerti dꝫ ad in teſtina per colligātiam viciniorem eis ad ea. vt 4ª primi. ⁊. 14ª tertij. primis capitulis colligēdū. ¶ Et de diuertentibus ſecurioribus ⁊ electis. Primum ⁊ famoſius eſt medulla caſſiefiſtule cum aqua deco- ctionis radicum vel ſeminum altee: eo q̄z leniēdo vē trem ſoluit ⁊ mãm educit. vētris enim ſolutio equa lis in hoc caꝑ. valde ꝯueniens eſt ita ꝙ confert ante eruptionē apoſtematum. ⁊ poſt ipſam minorādo ⁊ educēdo mãm. ¶ 2ᵐ vero mundificatiuū ⁊ ventris lenitiuuꝫ eſt adminiſtratio. ij. ℥. mucillaginis pſilij cū aqua decoctionis radicū maluaꝝ. ⁊ hoc quideꝫ eſt potētius ad infrigidādum ꝙ̄ ad educēdū. ¶ 3ᵐ mundificatiuum cum ſedatione doloris eſt dare in potu. ℥. iij. aque mellis: ⁊. ℈. ß. croci. ¶ Et ſi volue- ris mundificare ⁊ dolorē ſedare cum frigidis potēs medicina eſt aqua mellis facta cum emulſione. ℥. ß. granoꝝ papaueris albi. ¶ Et ſi volueris leniendo iteꝝ mundificare ⁊ dolorē ſedare cū calidis ⁊ humi dis deuẜ. ℥. iij. aq̄ mellis frigide cum decoctione. ℥. ß. granoꝝ recentiū pineaꝝ. Hec quidē ola ſunt flo res medicinaꝝ electaꝝ vbicūqꝫ plegeris. ¶ Preter hec ola mundificare lenire ⁊ abſtergere potes cum aq̄ decoctionis alubleḋ dādo in potu ex ea. ℥. iij. cū ℥. j. zuccari rubei ⁊ videbis nobile iuuamētuꝫ. Eſt aūt alubleḋ ſm rei veritatē volubilis minor: lꝫ plu- rimi crediderint ipſam eſſe mercurialē. lꝫ tñ vtraqꝫ illaꝝ ꝯueniēs eſt p̄dictis. ſemꝑ vnū medicinale p̄nci piū opatiuū adiūgēdo. ⁊ eſt qḋ in cura cuiuſcunqꝫ diſpōnis epatis in ol medicina. immo ⁊ in cibis epa tice medicine adiūgēde ſunt frigide in calis ⁊ cali de in fridis. Exēplū primi. vt ſpodiū ⁊ roſa. Exēplū ſcḋi. vt eupatoriū abſinthiū ſandonicū maihr ⁊ ſi- milia. ¶ Aliud aūt ingeniū diuertēdi mãm eſſe poſ ſet vomitus. ꝓpterea q̄z diuertit mãs a ſītes q̄ ſunt parate trāſire in ꝯiūctas. vt pꝫ q̄rta p̄mi. caꝑlo 13°. Si eñ ipſe ꝯfert in cura vlceꝝ renū ⁊ veſice: vt ibidē colligiẜ q̄d repugnat q̄n ꝯferre poſſit in cura vlcerū epatis. ¶ 3ᵐ diuerſiuuꝫ eſſe pōt puocatio ſudoris. de quo tñ nō vehemēter ꝯfido ⁊ ꝓpter lōgitudinem viaꝝ ſudoris ad epar. ¶ Et 2° ꝓpter groſſitudinē mãeꝝ. ¶ Et 3° iteꝝ: q̄z oporteret ꝙ medicine ſudoꝛ ratiue q̄ diuertere deberēt mãs tales eſſent fortes. ⁊ fortiū puocātiū adminiſtratio reprobata eſt ex ſnia Aui. ſuperi⁹ allegata. q̄re ⁊c. ¶ Et q̄rta iteꝝ rō eſt: q̄z ola puocatiua ſudoris etiā ſunt puocatiua vri- ne: vt a ſapiētum fonte colligere potui: ſꝫ puocātia vrinā nō placuerūt ſupra ne iūgāt in ardorē. & ⁊c. Si aūt negareẜ ꝙ ea q̄ puocāt ſudorē nō puocent vrinā deuẜ ab aduerſario ⁊ r̄ndebiẜ ei. ¶ 4ᵐ iteruꝫ īgeniū diuertēdi mãs ⁊ ſecuꝝ ⁊ vtile eēt apire emor roides in viro iſto ⁊ mēſtrua in muliere de quibus aliquid lege ſupra in generali diuerſione ⁊ in inten tione curationis. Hec quidem de intētione ſecūda dicta ſufficiant.

Iā aūt inſtat tꝑs expediēdi tertiā intētionē q̄ fuit cōmēſurare regimē ex parte ci boꝝ ⁊ potuū: cui⁹ declarationi p̄mittēdū eſt ꝙ aliud eſt regimē ex parte nutricationis qḋ ꝯuenit in cura huius diſpōnis in tꝑe in quo neceſſaria eſt munde- ficatio. Aliud vero dꝫ eſſe regimen q̄n neceſſaria eſt incarnatio. aliud ꝟo ⁊ diuerſum q̄n fieri dꝫ ꝯſolida tio. ¶ Cū enim neceſſaria eſt mundificatio indige- mus medicina q̄ cū cibis ⁊ potib⁹ cōmiſceaẜ que la uādo ⁊ leuiter abſtergēdo deponat ſupfluitateẜ q̄ in ueniẜ in poris mēbroꝝ: ⁊ ꝯcauitatib⁹ venaꝝ q̄ ſunt ſibi propinq̄: quales ſunt pultes ex ordeo cocte cum brodio pulli. ¶ Debemus enim intēdere ꝯuenienti nutricationi: eo q̄z talia vlcera lꝫ ſint in p̄ncipio vni- uerſali eoꝝ ſucceſſerūt tñ eruptioni apoſtematum in epate q̄ fit in criſi ⁊ in tēpore ſtatus vl̄is in quo ꝝ vtroqꝫ neceſſe eſt ſubuenire virtuti cū cibalibus ſa- niē mundificātib⁹ cum lauatiuis ⁊ abſtergētibus. ¶ Deinde cū vlterius pcedit augmētū ſaniei in vi- cerib⁹ neceſſe eſt iteꝝ virtuti ſubuenire cū his q̄ nu tricatione ꝯueniēti magis ſuſtētiāt eā. eo q̄z notabi- liter debilitaẜ ex parte diſpōnis vlceꝝ tā in augmē- to q̄ꝫ in principio eorum vl̄. lꝫ tñ aggregatum ex de bilitate remanēte in tēpore apoſtematū ⁊ apꝑtionis eoꝝ ⁊ vlcerum fortius ⁊ maiorē debilitatem inclu-

dat in principio vniuerſali ꝙ ſola debilitas que concomitat̃ vlcera in augmẽto vniuerſali eoꝝ. ¶ Et iſte quidem eſt punctus ardue ſpeculationis variã die tationis adminiſtrationem includẽs ſm varietatẽ debilitatis virtutis p ſe ab vlceribus ↄtītis. aut ab eis ⁊ a diſpoſitionibus pcedẽtibus. Poſt hoc aũt ite rum adhuc cũ cibis cibalibus maioris nutricatio nis: pcedẽdum eſt in tẽpore ſtatus vlcerũ ꝙ in prin cipio ⁊ augmento eoꝝ vniuerſalibus. ¶ In ſumma igit̃ regimẽ ex pte ciboꝝ in pncipio talium vlceꝝ cu rationis debet eſſe notabiliter nutritiuũ. ⁊ cum me dicinis leuis ablutionis ⁊ abſterſionis cõfractum. ¶ In augmento ꝟo vlt eoꝝ dꝫ eſſe maioris nutrica tionis ꝙ in principio. ⁊ cõfractũ cum medicinis ab ſterſionis fortioris. Si eñi in principio adminiſtra bantur ea q̃ ſunt ſicut mulſa pauci mellis ⁊ pauce decoctionis: ſicut decoctio paſſulaꝝ nigrarũ cũ ci bis. Et ſicut decoctio ſeminum malue altee ſparagi ⁊ ſimiliũ. In augmẽto adminiſtrari debẽt cũ cibis ea q̃ ſunt ſicut decoctio polij mõtani eupatorij hy ſopi aut ficuũ ſiccarũ ⁊ fenugreci ⁊ ſiliium. ¶ In ſta tu vero oportet vt intẽdamus virtuti cũ his q̃ ſunt vehementis cõfortatiõis eius in qbus ponunt̃. aut ante quos cibos exhibentur mundificatiua. vt pille decoctiones ſublimationes facte cũ rubea tinctorũ eupatorio dauco ſpica peonia cẽtaurea minore ⁊ ſi milibus. ⁊ eſt ſnia Aui. cap. pallegato in ℌ Et vtat̃ medicinis in qbus ſunt aptio ſubtiliatio ⁊ etiam cõ fortatio q̃ fit maſticẽ pmiſcendo cũ his cibarijs aut ipm anteponendo eis. ⁊ ſunt oẽs ſermones de ciba tione allegato capitulo collecti in fine eius dum in qt. Cum apoſtema rũpit̃ ⁊ mundificatur neceſſaria ſunt ea q̃ cõfortant. ſicut aqua carnis. ⁊ aq̃ arietine ⁊ hedine ⁊ auiũ tenerarũ. ⁊ eoꝝ tura cũ aceto. ſ. pau co cõdita ſine ſpeciebus. ſ. fortib⁹. ⁊ vitelli ouorũ ſor bilium. ⁊ ſimilia ⁊ parum vini ſcilicet albi ſubtilis non valde fumoſi et aromatici: vt ſequitur in litera Et vtatur odoramentis confortatiuis. Hec de intẽ tione tertia ſubtiliter tamen conſideranda ita per tranſeant.

Ea vero cũ qbus q̃rta principalis intẽtio. ſ. regñandi carnẽ. imo ⁊ incarnã di cõplet̃ lꝫ multa cõſcribi poſſent. ſolũ tñ illa cõſcri bã q̃ mihi vtiliora videntur: ⁊ euacuata a vehemẽti caliditate. q̃ debẽt eſſe coagulantes ⁊ ↄuertentes tẽ peratũ ſanguinẽ in carnẽ. ſicut eſſet aqua arnogloſ ſe cũ hydromelle cõmixta ⁊ folia arboris pini cum hydromelle cocta ⁊ folia cupſſi. ¶ Et de elegãtiori bus ſunt radices pentafilonis ⁊ cẽtaurea minor. ex qbus cum melle fiant electuaria vel cõfectiones. et folia eiuſdem q̃ne radix ireos recentis ⁊ poliũ mon tanum ⁊ ſarcdonicũ ſandaucon a Serapione nola tum. cap. de abſinthio. ⁊ lac acetoſum qđ valde con glutinat vlcera magna. vt quarta q̃rti tractatu pri mo. 8° cap. colligendum. ¶ Res ꝟo que ſunt incar nantes ſunt medicine oẽs q̃ ſua glutinoſitate ⁊ ex iccatione diſtantia vlcerum labia cõglutinant. Et de ſimplicibus quidem nolatis ſunt cortices arboris pini ⁊ reſina pulueriʒata in pillulas ⁊ electuaria cõ fecta. ⁊ puluis abrotani aſſati. ⁊ ꝟmes terreſtres cõ buſti. ⁊ oſſa combuſta. ⁊ ariſtologia rotunda ⁊ pes alachoen ⁊ eſt pes coruinus. ⁊ oppoponacũ. ⁊ reliq̃ colligenda. quarta primi 9° cap. ¶ De cõpoſitis ꝟo medicina ſolẽnis eſt iera ſimplex Galeni deſcripta. 7° terapẽ. cap. de cura plenitudinis tunicaruꝫ ſto machi. quam exhibere ſoleo cũ hydromelle. ⁊ eſt in ea mirabilis intẽtio mundificandi regenerandi in carnãdi: immo ⁊ conſolidandi. qđ facile pbaretur p virtutes eorum q̃ in ſua deſcriptiõe recipiunt̃. ¶ At vero iterum cõuenienter talia vlcera mundificat ⁊ in eis carnem regenerat. ⁊ vſq ad cõſolidationẽ p ducit exhibere. ʒ. j. tyriace Andromachi cum. ij. ʒ. aque mellis. ¶ Et cõfert etiam ad illud tyriaca dyatesſeron. ⁊ metridatum ⁊ trociſci alkekẽgi. ⁊ multa alia quoꝝ memoria inferius apparebit. ¶ Ego ꝟo lꝫ multa de pdictis medicaminib⁹ i vſu viderim vti lia: frequẽti tamen ⁊ quotidiano exercitio in ſilib⁹ diſpoſitionib⁹ vlcerũ epatis ⁊ olim vrine viarum vti ſoleo duob⁹ cõpoſitis acceptis a Galeno octauo. x. tractatuũ caplo ſcđo. que mirabiliter collaudat et approbat. Et accepit ab Andromacho libro de cu ra paſſionũ intrinſecarum. ¶ Et primũ quidẽ cõpoſi tum ſm ſeriẽ litere Andromachi eſt cõfectio chiteo da ad epaticos. ⁊ ad ea q̃ in thorace ola carniũ paſ ſularũ. ʒ. xxv. croci. ʒ. j. calami aro. bdelij cinamomi añ. aur̃. j. caſieligñee aur̃. ß. ſpice aur̃. iij. ſq̃nãti aur̃. ij. ß. myrre terebẽtine ana. ʒ. iiij. limature aſpalti. ʒ. ij. mellis. ʒ. xvj. vini quantũ ſufficit fiat electuariuꝫ. cuius exhibeatur. ʒ. j. aut. ij. cuꝫ decoctione paſſula rum vel aliqua de predictis ⁊ vide ibi ſeriẽ litere Ga leni pbantis inductiue ex quolibet ſimpliciũ ꝙ tale compoſitum mirabilis eſt efficacie. Neq enim illi⁹ litere ſeriẽ ſcribere volui ne audientes faſtidio affi ciam. ¶ 2ᵐ ꝟo ſpeciale cõpoſitum ibi a Galeno ſcri ptum in fine pallegati capituli iterum eſt nobilis iu uamẽti. Cuius litere ſeries eſt talis. Alia ſupple cõ fectio potabilis ad epaticos ſplenericos nefreticos ⁊ hydropicos. Iuuat etiam ſtomatichos ⁊ eas que a partu moleſtantur. ⁊ eos qui ab infirmitatibus re ſumuntur. ⁊ cacochimos ⁊ ictericos ⁊ tuſſiculoſos ⁊ pleureticos ⁊ ad farmaca mortalia: ⁊ ad morſuꝫ fe rarum. ℞. nardi indiani. ʒ. viij. coſti. ʒ. ij. caſſie croci. añ. ʒ. j. piperis albi obulos. ij. ſeminũ apij petroſilij ireos acori opobalſami añ. ʒ. j. ſucci tari maſculi. ʒ. iij. paſſularum enucleatarum. ʒ. vj. permiſce cũ dul ci. i. cum ſapa vel cum melle. ⁊ da cum decoctionib⁹ eorum. lege ibi.

Per ea aũt que nunc ſcripta ſunt non dubi to q̃ntam intentionẽ adimpleri poſ ſe. ſ. cum ſolidatiuis vlcerum iã dictorũ. ⁊ pprie per exhibitionem eorum q̃ ſunt ſicut abrotanũ oſſa adu ſta centaurea minor: ⁊ iterum puluis oſtracorum. ⁊ puluis cornu cerui vſti ſpodium ſpecialiter. ⁊ ſarco colla nutrita in decoctione thuris. ¶ Et de compoſi tis ſunt ſicut hoc. ℞. thuris corticũ arboris pini gal larum cupreſſi ⁊ centauree minoris ana. ʒ. j. oſtraco rum ⁊ oſſiuꝫ combuſtorum añ. ʒ. j. ß. coralloꝝ rubeo rum ſpodij añ. ℈. ij. pulueriʒent̃ ola p ſe ſubtiliſſi mes de hoc puluere in potu det̃ a. ʒ. j. vſq ad. v. l au rora. ⁊ ante cenã cum aq̃ decoctionis ſeminũ roſaꝝ.

¶Ego etiam in intentione hac conſolidandi ſepiſſime vſus ſum aq̄ plantaginis.ꝛ aq̄ triū ſpērum cōſolide ꝛ aqua ſublimationis corticum granatoꝝ recentiū.ꝛ aqua ſublimationis gallarū cypreſſi ingenio meo inuenta optima eſt ad ꝯſolidandū oīa vlcera intrinſeca imo ꝛ extrinſeca cuiuſcūq; membri.ꝛ tu elige meliora.¶Hec de cura nocumēti vrine ꝓuenientis ex raptu materierum putridaꝝ ab epate ad vrine vias:que etiā iuuamentum ſuum cōmunicare poſſunt omnibus fere vlceribus interiorū mēbrorum vt intelligi poteſt ex predictis.

¶De cauſis ardoris vrine ꝓuenientis ab vlcerib⁹ renū. Cap.ix.

IAm aūt ꝓuenire opꝫ ad curam ardoris vrine ꝓuenientis ex effuſione materierū a renib⁹ ꝓpter vlcera in eis exiſtētia.Et lꝫ vlcera renū ꝯuenientiaꝫ habeant inſimul cum vlcerib⁹ veſice ex parte cāꝝ efficientiū illa.ꝛ etiam ex parte curationis. Uerūtn̄ vt clarius ꝛ diſtinctius curationis ingeniū habeat̃ ꝑ ſe caplm faciam de curatione vlceꝝ renū. deinde ſimul in alio caplo ſermonē faciā de curatione vlcerum poroꝝ vritidoꝝ ꝛ veſice ſimul.Ex q̄bus apparebit modus curationis ardoris ꝓuenientis ab illis.Sunt ergo vlcerū renū ꝛ veſice vlcꝫ cāe eedē cū cauſis vlcerū cuiuſcūq; partis.q̄ reducunt̃ ad tria genera cauſarum vniuerſaliū.¶Et prima q̄dē cauſa eſt eruptio adubelati.i.apoſtematis iam in ſaniē conuerſi.¶Secūda ꝟo eſt cōuerſio vulneris in vlcera ꝑ generationeꝫ puris in ipſum.¶Tertia eſt eruptio puſtularū ꝑ inuentionem corroſiue materie in eiſdem inuente.lege hanc ſententiam ſcda primi doctrina ſcda.ꝛ ſumma ſcda.caꝑ.17°.

PReter has tn̄ vlēs vlcerū cauſas alie ſpāles vlceꝝ in renib⁹ vritidib⁹ ꝛ veſica inueniuntur a ſapientibus aſſignate cāe.¶Quarum vna eſt deſcenſus lapilloꝝ ꝑ vias ꝑdictoꝝ mēbroꝝ. Cum eñ vie renum vritidorum ꝛ veſice ſunt notabiliter ſtricte ꝛ contingit lapidē a virtute vehementer impelli non eſt mirū ſi frequēter ſua aſperitate excoriationem faciat in illis.ꝛ maxime q: tales lapilli plurimū inueniunt̃ anguloſi ꝛ eminentias habere acutas a q̄bus fit ſolutio continuitatis in vijs per q̄s anguſtioſe impellūtur.Ex q̄ apparet ꝙ talis lapilloꝝ tranſitus non eſt immediata cā vlceris: imo vulneris precedentis ipſa vlcera. Nondum eñ ſolutio continuitatis vlcus nominat̃ niſi qn̄ iam in ipſa pus vel virulentia fuerit congenita.Secunda vero ſpālis cā vlcerū renum eſt inuentio materierū ſiue acuitate naturali.vt cholerice māe:ſiue acuitate accidentali ſint acute vt aduſte ꝛ ſalſe. Que q̄dē materie:ꝛ lꝫ contingat eſſe ſubtiles:facile penetrabiles tn̄ q: tranſeunt per anguſtas vias in eiſdē retente ſunt cauſe vulnerum primo.ꝛ vlcerū ſcdo vt iā dictū eſt.¶Tertia ꝟo ſpālis cā vlcerum in predictis vijs eſt inuentio materieꝝ q̄ groſſe ꝛ viſcoſe ſunt q̄ ſunt cauſa ſolutionis continuitatis accidētalis. Cum enim materie iam predicte ſint multum fixe:ꝛ inuiſcate mēbris ꝑdictis.q̄ anguſta ſunt non poſſunt a mēbris ſeparari:niſi cū vehemēti conatu ꝛ impulſione virtutis ad q̄ ſeq̄tur ſolutio cōtinuitatis ꝑ viam magne extēſionis.¶Et iterū fortaſſe.q: medicus ꝑcipiēs illarum materierū multitudinē ꝛ fixionem intendēs eradicationē earū ꝓcedit in pluribus cū diureticis ꝛ abſterſiuis calidis:ꝛ notabiliter acutis.q̄re materie aliqualiter acute fiunt a ꝑdictis et vlcerant.¶Inter tn̄ vlcera ꝑdicta frequētius eueniūt illa q̄ fiūt a lapide ꝛ a materieb⁹ acutis ꝛ ab eruptione apoſtematis:q̄ tn̄ in malitia ꝛ bonitate eoꝝ differunt ſm magnitudinem eoꝝ.ꝛ ſm longitudinē temporis.ꝛ ſm prauitatem puris ꝛ virus q̄ generantur in eis.Nā de vlcerib⁹ ꝛ alijs ſolutionibus ꝯtinuitatis q̄ inueniūtur in renibus illa in q̄bus inueniunt̃ materie minoris malitie nō ſunt magni timoris.Illa ꝟo in q̄b⁹ inueniunt̃ materie acute aut alteri⁹ malitie ſunt magni timoris ꝓpterea q: faciūt accidere dilatationē.ſ.magnā ꝛ ꝑducūt ad ꝑditionē.Cū eñ in renibus facta eſt magna ꝛ ꝓfunda ſolutio ꝯtinuitatis.ꝛ ꝓprie penetrans vtrūq; latus q̄ vocat̃ diſruptio.oīs talis eſt mortalis auctoritate hip.afforiſmum 6ª.que allegatur ab Aui.cu⁹ v̄bā iſti ſunt ſermōes 18ª tertij.ſcdo tractatu.8° caꝑ.

¶De ſignis ardoris vrine prouenientis a predictis cauſis preterq̄ a lapide. Caꝑ.x.

HOrum igit̃ predictoꝝ vlcerū ſigna colligi poſſunt ex ei⁹ cauſis.¶Et primi gn̄is cauſaꝝ vniuerſalium ſigna ſunt. vt poſtq̄ medicus ꝑcipit fuiſſe in renib⁹ apoſtema cōicatū permixtio febriū cū inordinato euētu rigoris ꝛ aliorum accidentiū cōcomitantiū febres.vt pulſatione notabili poſterius in loco renū inuēta cū dolore grauatiuo ꝛ extenſiuo ꝛ pungitiuo ibidē ꝑſeuerantib⁹ cū difficultate mict⁹.ꝛ vrinarū acutarū eductione.ꝛ cū grauitate totius fere corporis quantū ad motū ꝓgreſſiuū.Et cum iterū ꝑpendit medic⁹ febres dolorē pulſationē ꝛ calorē in loco ꝑdicto diminui:iam poterit cōprehendere māꝫ apoſtematis in ſaniem fuiſſe ꝯuerſam cūq; ꝑcipiet cū anxietate ꝛ anguſtia magna pauloante ꝑcedentib⁹ fieri ſaniei ꝛ ſanguis mictum cū vrina multū iā ſufficienter demōſtratiue deducere poterit vlcus in renib⁹ vel alijs mēbris eſſe ſecutū eruptionē apoſtematis ꝑdicti. Hec ſunt cōgregata ſigna vlcerum renum ſuccedentium apoſtematibus eruptis hincinde collecta.¶Signa vero vlcerum ꝑdictorum mēbroꝝ q̄ ſequuntur ad vulnera taliter intelligi poſſunt.vt ſiquidē fuerint vulnera facta a primitiuis cauſis.,vt cum ſtilo vel alia penetrante recognoſcitur ex loco renum.Et ſi fuerit penetrans vulnus cognoſcetur.eo quia per ipſum egreditur vrina.ꝛ ſanguis qui inde deducitur eſt rubeus ꝛ clarus.ꝛ dolor pungitiuus in vulnere percipitur q̄ ſequitur acuitatem a qua nō euacuatur vrine.¶Si autem ab alijs primitiuis cauſis eueniunt talia vlcera:vt vidi ſepe contingere:et paucis ante diebus ex comeſtione fungorum diminorū: ꝛ ex hauſtu cantaridarum vel ſimilium rerum acutarum. tunc ſigna eoꝝ inueſtigari debēt ex eoꝝ aſſumptione.Si autem lateat talium aſſumptio propter carētiam informationis vel ab aſtantibus ꝛ ab egro tūc oportet

opʒ te eſſe ꝑitū in inueſtigatione ſignorū que ſequū
tur ad aſſumptionē talium medicinarū male qua=
litatis. ex his que ſcribunt 6ª quarti. ꝑmo ꝛ ſcḋo tra
ctatibus. ꝛ tūc inuenies ibi fundamēta. ¶ Qui eniꝫ
in potu cantarides accepit vehemētiam ꝛ multitu=
dinē mictus incurrit cū ingenti ardore ꝛ excoriatio
ne viarū vrine ꝛ ſanguinis eductione notabiliter. ꝛ
hec eſt ipſarum mala ꝓprietas intantum ꝙ ex ſola
ipſarū appoſitione ſuper pollice pedis. hec oīa acci=
dētia maxime vidi ſequi. Et habes eius teſtimoniū
pauloante viſum a Frācīſco bracha ciue paduano:
cui ex appoſitione ipſaꝝ ſuꝑ genu ſuo inciderūt ꝑ=
dicta accñtia cū mictu ſanguinis plurīū ꝙ̄ quinqꝫ
librarū ꝛc. ¶ Signa ꝟo que accipe potes ex ardore
vrine ꝯſite ſolutionem cōtinuitatis in vījs vrinalibꝰ
factam ex comeſtione fungoꝝ. 6ª q̄rti. tractatu pri=
mo ſumma ſcḋa. de medicinis acceptis ex plātis fri
gidis. Sunt enim ex tuberibus quedā ſpēs male ex
toto genere ſubſtantiam noſtraꝫ corrūpentes. Alie
ꝟo ſpēs lꝫ ex forma ſua quam ex ꝑncipijs contrare
runt nō efficient hec. accñtalr tñ ſubſtātiā noſtram
corrūpunt. eo q2 orte fuerūt in locis ꝓpe plātas ma
le qualitatis. aut q2 ꝯtingenter in loco ſue natiuita
tis mortuus fuerat ſerpens vel aīal corruptiuum a
quibus oībus alimētū attractū fuit ex terra a ꝑdi=
ctis venenata. ꝛ tu cōſidera quantuꝫ opʒ ſpeculari
medicū. Et fuit hic ꝓceſſus pauloante a me obſer=
uatus in nobili viro Mattheo de cumis. cui ex come
ſtione fungoꝝ acciderunt ſtrāgulatio ꝯſtrictio an=
helitus infrigidatio ſtomachi rugitus ꝛ ſingultꝰ et
puncture in ventre ꝛ excoriatio cum vehemēti ardo
re mingēdi. ſcribunt hec oīa ab Auic. 6ª quarti alle
gato cap̄. lege ibi. ¶ Ex quibꝰ etiā velut ex fundamē
to percipe potes ſigna aliarum ſpērū ſolutiōis ꝯti=
nuitatis que ſunt cauſa vlcerū in ꝑdictis membris.
¶ Signa ꝟo tertij gn̄is cauſaꝝ vniuerſaliū ſolutio
nis ꝯtinuitatis in renibꝰ ꝛ veſica que ſequunt corru
ptionē in puſtulis. ꝛ bothoꝛ in ꝑdictis mēbris exiſti
bus cognoſcūtur eo mō quo vlcera in renibꝰ ꝛ alijs
facta ꝓpter eruptionē apoſtematū: niſi q2 oīa accñ=
tia ibidē ſcripta ſunt valde leuia. Quanta enim eſt
apoſtematum malitia ex ꝑte quātitatis ꝛ qualitatꝫ
mãerū ipſaꝝ: tāta debēt eē ꝯformiter accñtia. ſꝫ bo=
thoꝛ materia neceſſario eſt parua. Igit̄ acuitas ea=
rum non poteſt eſſe intenſiue valde magna ſi alia
fuerint parua.

¶ De ſignis ardoris vrine prouenictis a lapide i re
nibus ꝛ diſtractione doloris eius a colica. Cap̄. xi.

Signa vero vlcerum q̄ ſequū
tur ſolutionē con
tinuitatis in renibꝰ factā ex impulſiōe la
pilloꝝ ſunt iſta ſequētia. que quidē ſigni
ficāt lapidē in renibꝰ fuiſſe ꝛ ab eis deſcē
diſſe. Signoꝝ aūt ſignificantiū lapideꝫ in renibus.
alia ſunt que ſumunt ex ꝑte loci. alia ꝟo ex ꝑte per=
mutationis doloris. alia ꝟo ſumunt ex ꝑte acciden
tium ſtomacho ꝛ inteſtinis ꝯſequentiū reliqua vero
ex ꝑte vrinarū. ¶ Ex ꝑte quidē loci. qm̄ lapidē in re=
nibꝰ exiſtentē ſignificat fixio doloris in loco vbi ſituā
tur renes ſiniſtro vel dextro ſm ꝙ ꝯtingit lapidē eē
in altero renū vel in vtriſqꝫ. ꝛ eſt dolor ille nō valde
magnꝰ niſi ꝯtingat lapidem eſſe notabiliter magnū
qui dolor ſemꝑ incipit ibidē ꝛ fixus permanet. ¶ In
colica ꝟo gratia ꝯñtie doctrine ꝛ differētie ſignoruꝫ
dolor eſt magnus. Et adhuc incipit in inferiori ꝑte
dextri lateris. Ibidē enim a monoculo inteſtino ad
caput colon incipit ꝛ aſcēdit per hypocūdrium dex
trū ſuꝑ fundo ſtomachi. quare nō remanet fixus ſi=
cut dolor renalis. lꝫ etiam colica qñqꝫ incipiat a ſini
ſtra ꝑte: ſꝫ illud eſt valde raro. ¶ Signa ꝟo lapidis
in renibus accepta ex ſcḋo genere ſignoꝝ videlicet
ex permutatiōe doloris ſunt tria. Dolor ſequens la
pidē in renibus verſus ſuꝑiores partes magis aſcē
dit. ꝛ raro vſqꝫ ad inguina pertranſit. Colicꝰ ꝟo do
lor qñqꝫ extendit vſqꝫ ad pectinē. ¶ Amplius dolor
renalis ꝛ ſi quandoqꝫ deſcendat verſus anteriores
partes. fortior tñ eſt in poſteriori ꝑte renū. Colicus
ꝟo dolor econtra ſe hꝫ. ¶ Amplius dolor renalis in
cipit quandoqꝫ in partibus dorſi. aut terminat ad
eas: colicus ꝟo non. ¶ Signa ꝟo que ex tertio gene
re ſumuntur: ſunt quia nauſea abominatio ſubuer
ſio faſtidium ꝛ vomitus: lꝫ deueniant cuꝫ dolore re=
num a lapide. ꝛ etiam colica communicent adinui=
cem hi duo dolores in accidentibus iſtis. Iuuamen
tum tamen ex vomitu in dolore renum eſt minus ꝙ̄
idem exiſtat in colica. ¶ Signa ꝟo que ſumūtur ex
quarto genere ſignorum: ſcꝫ ex vrina ꝛ reliqͦs excūti
bus ſunt: qm̄ gn̄ationē lapidis in renibꝰ ꝓcedit qñ=
qꝫ albedo vrinarū: ꝛ cauſa in illo eſt dn̄iū flegmatꝫ:
quod eſt cā mālis lapidis. ¶ Amplꝰ illius cā poteſt
eſſe oppilatio ab eadē mā̄ in vijs facta: ꝓpter quod
aquoſitas ſola elemēto aque in colore ſilis egredit̄.
¶ Et iterū vrine hn̄tes lapidē renū tenues ꝓcedunt
gn̄ationē eius ꝓpter eaſdē cauſas. Cū aūt ex mā̄ il
la lapis quidā iā gn̄at̄ cū fiat a calore excoquēte et
aſſante materiaꝫ illā. neceſſe eſt ꝙ notabilr̄ calefiat
ꝛ ebulliat. q̄re mingūtur vrine qñqꝫ nigre fere ſicut
atramētū ꝓpter fortē ebullitioneꝫ in maſſa ſangui=
nea factam. Et ſi cōtingat ſanguini miſceri choleri
cam materiaꝫ multā. tūc erit vrinarū nigredo decli
nās ad aliqualē citrinitatē. Si aūt ſanguini miſcea
tur melāncholica materia color erit notabilr̄ vera ni
gredine opacus: niſi vincēte ſanguine nō notabili=
ter ab alia mā̄ refracto: erit vrinarū nigredo ad ru
bedinē īclinata. Cū aūt cōtigerit lapidē iā eſſe geni
tū tūc mingunt̄ vrine tenuiſſime: eo q2 clauſis vijs
ſola cribrat̄ aquoſitas. In colica ꝟo nequaꝙ̄ appa
rent ſigna niſi fuerint cōplicata cū calculo predicto.
¶ Amplius dolorem renalē ꝓcedit mictꝰ multe ha=
rene vt in pluribus: ꝛ iterū ſuccedit talis mictꝰ de=
clinationi doloris renū huius: eo q2 aut de loco cō=
mouet̄ lapillus aut cōminuit̄ cū medicinis ſm ꝑteꝫ
vel ſm totū. cedit ergo harenulis q̄ ſit̄ cū aquoſita=
te educunt̄. ¶ Hec ꝟo accñtia nequaꝙ̄ ꝓcedūt neqꝫ
cōcomitant̄ colicā. Ipam ꝟo cōcomitat̄ magnus in
vētre rugitꝰ vētoſitatū per ſuꝑiora aut īferiora aut
vtrinqꝫ ꝑcipitatio mucoꝝ aut ſquibalaruꝫ eductio
cliſteribꝰ vel oꝑe nāe facta. ꝛ alleuiari a carminati=
bus vētoſitatē ꝛ cliſteribꝰ anodinis: ꝛ cū his ꝛ calefa
ctiuis. Renalis ꝟo dolor ꝑdictꝰ diureticis ꝛ cōminus

tinis lapidū ꝛ expulſiuis harenularū iuuamentū notabiliter accipit. ¶ Et terciū renalis dolor quiſꝗ intendit ipe vacuitatis ſtomachi a cibo: ꝛ cā in illo eſt: qꝛ rudes ciboꝝ ptes ab expulſiua ꝟtute ꝓpulſe ſunt ad īteſtina: que recipiunt in iliom magne extenſionis exiſtēs. Vn̄ ſua corpulētia ꝛ grauitate grauādo renes dolorē in eis augmētāt. ¶ Colicus ꝟo dolor ecōtra ſe habet qm̄ poſt aſſumptū cibū itēdit: ꝛ cā eſt. qꝛ cib⁹ in fundo ſtōachi cōgregat⁹ extēdit ipſū ꝛ ſumere facit ꝟſus anteri⁹: eo qꝛ poſteri⁹ extēdi nō pōt reſiſtētia ſpōdiliū. Cū ergo ſup fundo ei⁹ inteſtinū colon ſupiaceat cum reuolutione ſua neceſſe eſt ipm̄ cōprimi iter ſupficiē cōuexā ſtōachi ꝛ cōcauam mirach: ſed in tali cōpreſſione neceſſario intēdit̄ dolor ſi ipſa notabilis fuerit. Igit̄ in colico dolor itēditur poſt aſſumptū cibū vt erat arguēdū. ¶ Hec ſunt ſigna pñtie lapidis in renib⁹: ꝛ diſtinguētia ipſuꝫ a colico vt ex ſentētijs illuſtriū auctoꝝ accipi ꝯueniēter pōt. Et tu lege hoꝝ plurima iterioꝝ 5°. 2° cap. ꝛ 16ª tertij tractatu 3°. cap. de dr̄a īter hec duo ꝑtim. 19ª tertij. cap. de ſignis lapidū renū. ꝛ a Paulo poſt practice cap. ꝓprio. ꝛ plures alibi qđ allegare dimitto faſtidium euitans.

¶ De ſignis excoriationis prouenientis in vrinalibus vijs ex deſcenſu lapidis per eas cuꝫ ſermone in eo de ſtranguria ꝛ alijs. Cap. xij.

Et vero ſigna deſcēſus lapidis a renib⁹ in veſicā ſūt forte cōmotio in renib⁹ ac ſi reo ꝗ ꝓus ſenſu tact⁹ ꝑcipiebat̄ fixa ꝛ ſuſpēſa ſentiat̄ a loco illo ſepari: ꝛ ad īferiora deſcendere cū īgēti dolore. ꝓpterea qꝛ eſt neceſſariū pāniculuꝫ colatoriū renū in poris ſuis dilatari ꝟtute īgēti conatu lapillū impellēte. Et eſt ꝗꝙ impulſio lapilli ꝛ magni adeo fortis vt colatoriū illud diſrūpat̄ ꝛ ſeqtur ipm̄ mictus ſanguinis cū vrina. ¶ 2m ꝟo ſignū eſt ꝓceſſio doloris ab inferiori parte renū ꝑ lateraꝫ les partes ſpondiliū cū deſcēſu ꝟſus alkatin ꝛ grauitate partium illarum extenſione forti: ꝛ cauſa ī il lo eſt impulſio lapilli ꝑ vritides poros. ¶ 3m ſignuꝫ eſt fixio doloris in ſuperiori parte alkatin ꝛ eſt loc⁹ vnde inferior vritidoꝝ pars fundi veſice ſubſtātiā ingredit̄. Cū enim lapis ibi recipit̄: oportet ipſuꝫ aliqui cōtrahere morā anteꝗ in cōcauū veſice recipiatur: ꝛ hoc cōtingit ꝓpter aliquā triū cāꝝ ꝑncipaliū vel ꝓpter oēs. ¶ Et pma q̄dē eſt qꝛ veſice foramina anguſta ſunt per que nō niſi cū difficultate tranſire pōt lapis. ¶ Et cauſa ſecūda eſt quia foramina veſice nō ſibi īmediate inuicē obuiāt: imo vnū ab alio diſtāter ſupereminet alteri ꝗꝙ per duos digitos. ¶ Et tertia cauſa eſt: quia in ꝓcedēti lapidis impulſione a renib⁹ vſꝙ ad veſicā excluſiue tā debilitata fuit virt⁹ que vehementiā impulſionis ꝯtinuare nō pōt eque potēter. ¶ Quartū ſignū eſt ſubſequēs ꝓdictis ꝛ eſt qꝛ dolor tā in renib⁹ ꝓcriſtēs: ꝛ vritidib⁹ iam notabilr alleuiatus eſt. Cuꝫ ergo contingit virtute cōtinuante ꝓpulſionem lapidis ipſum in veſice ꝯcauitate recipit. ¶ Iā ſequit̄ quintuꝫ ſignū ꝛ eſt multitudis vrine groſſe harenoſe nigre ꝛc. mucoſe. expulſio tā in ꝗtitate ꝯtinua ꝗ in diſcreta: ꝛ erit in

ea lapilloꝝ mititudo ſic qꝙ ꝗꝙ plures ꝗ q̄dragita lapillos expulſos vidi. hec oīa facile itelligere potes: ꝛ coꝝ cās ſi anothomie ſciētiā noueris ꝑ experientiā. ¶ Ex quoꝝ etiā fundamento facile deducere potes qualr ad lapilloꝝ renū eductionē ſepe ſequat̄ ſtrāguria que eſt impotētia emiſſiōis vrine. vt patet 6° de accidenti ꝛ morbo. tractatu 2°. cap. de exeuntiū cauſis diuerſoꝝ vbi inqt. Vrina ꝟo exire ꝓhibet̄ dū veſica eā expellere nequit. aut duꝫ via per quam penetrat claudit̄: hec diſpoſitio ſtrāguria nominat̄. ita qꝙ ꝗꝙ ſola imbecillitas virtutis ad expellendū eſt cā ſtrāgurie. Aut oppilatio colli veſice ꝓhibēs ipſam exire: ſꝫ iſta duo facile ſeq̄ poſſunt ad ꝓdicta. Igit̄ ſtranguria ad eductionē harenarum a renibus ad veſicā facile conſequet̄. ꝛ conſidera hoc ſepius euenire rationabilr. ¶ Et ex his iterū correſlarie ꝯcludi poteſt cā doloris ſubſequētis lapilloꝝ aut in renib⁹ exiſtentes: aut ab eiſdē ad veſicā ꝓpulſos. Et primū quidē mōſtrat̄: quoniā cuꝫ a lapillis vie renum notabiliter oppilant̄. inde deſcēdere nō pōt niſi ſola aquoſitas. ſed cōtingit ipſam eſſe acutam: eo qꝛ propter diuturnitatē more ipſius in renibus ꝛ in emulgentibus a calore fuit excocta cōuenienter. vnde acuitatē vel ſalſedinem acq̄ſiuit. Aut acuitatē habet vilā: eo qꝛ cholerice aut aduſte materie vel ſalſe fuerint eidē cōmixte: ſꝫ talis vrina ad collū veſice ꝓpulſa dolorē mordicatiuū ꝛ pūgitiuū efficiēs in ea eſt itep cā doloris in extremitate pudibundi eueniēs: quare ex pñtia lapidis in renibus ꝛ harenulaꝝ in collo veſice exiſtentiū facile ſeq̄ pōt ardor in vrina quod erat arguēdū ꝛ conſidera diligenter. qꝛ in viro illo magna ardoris vrine cā fuit: ꝛ eſt lapis in renib⁹ ꝛ harenaꝝ multitudo in eis ꝛ in veſica inuēta. ꝛ percipies hāc eſſe rei veritatē cū diligenti ꝯſideratione. ¶ Adhuc etiam ꝯſiderandū qꝛ lapides ꝛ harenule multitudine quātitate ſua ꝗ ꝗualitatū ſuoꝝ varietate ꝛ longa perſeuerātiōe trāſitus per partes renū ꝛ veſice excoriādo vlcera in eis efficere poſſunt ꝗ oīa ſuperius ſuis rōnibus videnī eē deducta cōuenienter. ¶ Ex quibus iam apparet cōplementum cauſaruꝫ vlceris in renibus ꝛ vritidib⁹ ꝛ in veſica: ꝛ adhuc in cannali virge. quare reliquū iam ſupereſt omnium horum vlcerū renū canones curationis ꝛ inſtrumenta cōſcribere.

¶ De cura ardoris vrine prouenientis ab vlceribus renum factis ab acutis materiebus ab exituris puſtulis et ab harenis. et eſt ſermo de cura ſtranguríe ꝛ diſurie. Cap. xiij.

Ro cura igit̄ vlcerū in renib⁹ exiſtenꝰ: gratia cōplementi operis premittendū pmo qꝛ omnia iſta vlcera cōmunicāt inuicē generali curatione ipſoꝝ. Et ſi ꝗ varietas in curatione aſſignari poteſt. eſt qꝛ varia eſt curatio ſm̄ varietatē temporū iſtarum egritudinum inſe cōſideratoꝝ. ¶ Secundo etiā pōt eſſe varietas ex parte inſtroꝝ: ꝗ ꝑ terciā opationē reſpicere debēt vlcera nō vt talia: ſꝫ vt renuꝫ tales diſpoſitiōes. Licet enim oīum vlcerū cura pficiat̄ per exiccātia. per alia tū ꝛ varia exiccātia curātur vlcera pe

ctoris: vt cū ireos hyſopo ariſtologia vtraqꝫ. Et viſcera renū vt cū ſemine alkekēgi radice liq̄ritie pentafilone cauda equina. ⁊ ſic de alijs vlceribus.

Itaqꝫ q̄ intētiones in cura vlceꝝ renū ſex vident̄ ab auctoribus colligi poſſe. ¶ Et p̄ima q̄dē intētio eſt materiei exuberātis minoratiua euacuatio. ¶ Scḋa vero eſt ipaꝝ diuerſio. ¶ Et tertia quidē eſt vlceꝝ cū lenib⁹ medicinis mūdificatio. Et he tres intētiones fulciri debēt in tota latitudine vlis p̄ncipij. ⁊ p̄me partis augmēti eoꝝ. ¶ Quarta vero intētio eſt ipoꝝ mūdificatio cū abſterſiōe ↄuenienti q̄ obſeruari dꝫ a ſcḋa parte augmēti vlis vſqꝫ ꝑ totā partē ſtat⁹ vlis. ¶ 5ª vero intētio eſt accñtiū correctio q̄ nō ſolū in ſtatu ſꝫ etiā in augmēto vtilis ē. ¶ 6ª ⁊ vltia itētio eſt vlceꝝ fortis abſterſio ⁊ exiccatio cū regñatiuis ⁊ incarnatiuis. ⁊ finalr̄ ↄſolidatio cū exiccatis ſua ſtipticitate ſuꝑficiē cutꝭ ↄſolidātib⁹

Et prima quidē intentio lꝫ multis inſtr̄is cōpleri poſſit: ſolēnius tñ ⁊ famoſe laudatū ab auctoribus eſt caſſiafiſtula. Ipſa enim eſt res magna in curationibus renū. nā cū ipſa ponit̄ in cliſteribus: ⁊ cū his que bibunt̄ euacuat ſine labore: ⁊ ſociat ſibi euacuationē ſcꝫ per vrinam aut aſſociat ſibi iuuamēta alia ſcꝫ leniēdi mundificādi ⁊ ſedādi dolorē. 18ª tertij. tract. ſcḋo caplo de cura apātū renū. Ex ipſa igit̄ exhibeat̄ ab. ℥. j. vſqꝫ ad. ij. cū aqua ordei. ¶ Et mundificatiuū iteꝝ leue huic ſile erit exhibere in potu. ℥. j. ß. eltuarij dyaprunis ſimplicis. ¶ Et leui⁹ illis eſt dare. ℥. ij. mucillaginis muchcite cū aqua ordei vel decoctiōe prunorū. ¶ Et quartū eſt exhibere mane. ℥. ij. cū aq̄ prunoꝝ. ¶ Et fortius illis vt in fine p̄ncipij poterit eſſe eltuariū de pſilio: cuius exhiberi pñt. ʒ. iij. vſqꝫ ad. iiij. cū aqua decoctionis liquiritie. ¶ Taceo hic minoratiuam euacuationē per flobotomiā ⁊ ꝓuomitū fiēdā. De his enim oibus ſupra in generalibus intētionibus curationis huius cauſa viſum eſt.

Secūda vero intētio que eſt materieꝝ diuerſio ex pluribus inſtr̄is haberi pōt in gñalibus intentionibus ſupra diſcuſſis. Hec aūt pfici ſolet quatuor inſtr̄is plurimū a ſapiētib⁹ collaudatis. ¶ Quoꝝ primū eſt flōmia. Alteꝝ eſt lenitio vētris. Aliud vero vomit⁹ ꝓuocatio. Et aliud eſt cū diureticis materieꝝ diuerſio. ¶ Inter q̄ ſi bñ ↄſiderent̄ p̄mū eſſe dꝫ flōmia: ⁊ ꝓpᵗ̄ q̄ materiā euans do diuertit: ⁊ humores ad equalitatē ꝑducit. Ex eis enim que equāt humores eſt flobotomia ſi eſt neceſſaria. vt 18ª tertij. tractatu ſecundo. caplo quarto. ¶ Poſt ipſam tñ debet eſſe ordo in adminiſtrādo lenitionem. Uniuerſalior eniꝫ euacuatio eſt flōmia q̄ vētris lenitio cū p̄dictis. ¶ Tertiū vero eſt vomit⁹ ꝓuocatio. ⁊ nō opꝫ neceſſario ſemꝑ talē ordinē obſeruari debere. Licet enim a ſapiētibus vt in pluribus flōmia: ⁊ vētris lenitio p̄mutant̄. videt̄ tñ non raro apud auctores diſcordia. Materia eñi magno impetu ꝓſilpēte ad ſtomachū añ flōmiā ⁊ vētris lenitionē p̄us eſſet vomitus ꝓuocādus ex ſnīa Hip. prima affōꝝ 21°. Que ducere opꝫ. Si aūt materiei raptus ad ſtomachū nō apparet a p̄dictis duobus ſcꝫ flōmia ⁊ vētris lenitiōe incipiēdū eſt. ¶ De modo aūt adminiſtrādi vomitū an p̄cedere debeat diuretica an econuerſo. Eodē mō eſt dicēdū: ſicut de vomitu reſpectu flōmie ⁊ lenitōis dictū eſt. Auicēne tñ placuit q̄ ꝓuocātia vomitū p̄cedere debēt. Et olim hoꝝ ſententiā pulchre legere potes. 18ª tertij. allegato cap̄. Et ſolutio ſubtilis ⁊ tenuis. i. parua: et ſine labore penitus ſcꝫ expellēdi materias abſqꝫ nocumēto. ⁊ ſine ſolutione humoꝝ acutoꝝ ſubito vna. i. ſiꝉ ſupple eſt vtiliſſima ⁊ ↄueniēs. qḋ ꝓbat. Huiuſmodi eniꝫ ſcꝫ ſolutio iā dicta expellit a corpore ſolutionē ſubtileꝫ cū declinatione. i. diuerſione ad partē que alia eſt a parte renū. ⁊ ꝓpᵗ̄ q̄ñ talis ſolutio fit cū medicina nō acuta neqꝫ acutoꝝ humoꝝ vehemēter agitatiua qḋ intellexit dū ſubiūxit. Et dū nō adminiſtras ſolutiuū cholere eſt melius vſqꝫ ad neceſſitatē ſupple q̄ñ digeſta eſt. Et intellexit hoc ⁊ melius quideꝫ eſt: vt eques materiā: ⁊ educas illam poſt illud vſqꝫ ad neceſſitatē ſupple ſufficientē euacuationis: ⁊ ꝓpᵗ̄ vomitus. Uomitus nāqꝫ melior quo vlcera renum curant̄: ꝓpterea q̄ mūdificat ⁊ euacuat ⁊ propter hoc q̄ attrahit humores a ↄtᵃrio partis renum. Et q̄ñqꝫ eſt vſus vomit⁹ freq̄ns ſufficiēs ad illud excuſans ab alio. Deinde ponit ordinē inter ipm̄ ⁊ diuretica dicēs. Et melius q̄dē eſt vt ꝓuoces cū ſeminibus p̄us deinde ꝑmutes ad vomitū ſcḋm poſt cibū ⁊ cū lenib⁹ medicinis qḋ intellexit dū dixit ⁊ iterum ſubiūxit. Et opꝫ vt vomit⁹ fiat ſuꝑ cibū cū eo qḋ faciliter efficit ſicut melō ſupple radix q̄ vomitū ꝓuocat ⁊ ſemē ei⁹ ⁊ ꝓpᵗ̄ cū vino dulci. Et opꝫ vt nō fiat ↄmotione vehemēs cū labore. Uide quantū clare iſte vir inſtruit operantes. Hec de intentione ſecunda.

Tertia intētio ſcꝫ mūdificatio gradatiꝫ ordinē habere dꝫ. ¶ In p̄ma igit̄ vlis p̄ncipij parte p̄mittēda ſunt leuia mūdificātia. deinde gradatim a p̄ncipio ſuccedēdo ad fortiora ꝑmutandū eſt. ¶ Et p̄mū q̄dē leue eſt aqua ordei ↄuenientis decoctionis cū cortice ſuo facta ex viginti partibus aque: ⁊ vna ordei decoctis vſqꝫ ad ↄſumptionē quarte partis: de qua in aurora detur a. iiij. ℥. vſqꝫ ad. v. ¶ Scḋm vero ⁊ fortius eſt vt p̄dicte aque dentur. ℥. iiij. cum. ℥. j. aut. ij. zuccari rubei. ¶ Tertium eſt vt in potu detur aqua ordei cum emulſione ſeminum cōmuniū: ⁊ cū iſtis tribus pertrāſire potes vſqꝫ ad medietatē principij vniuerſalis. ¶ In reliqua aūt ipſius parte tranſire potes ad aquā mellis ſubtilem. ¶ Scḋo ad aquā mellis cum decoctione radicum liquiritie. Radici eñi liquiritie ineſt exiccatio: ⁊ mūdificatio maturatio ⁊ glutinatio. ¶ Et tertio iterū dare potes aquā mellis cū decoctiōe ſeminū melonis cucumeris ⁊ citrulli: ⁊ ꝓpᵗ̄ cum ſignis caliditatis. Et hec quidem tria ꝓpᵗ̄ in ſecunda parte principij vniuerſalis conueniunt. ¶ In prima vero parte augmēti cū audacioribus mūdificatiuis ꝓcedendū eſt: vt exhibeamus aquā mellis cū decoctione recētis radicis feniculi aut altee. ¶ Et iteꝝ aqua decoctionis zuccari rubei cū radice ſparagi ⁊ milij ſolis. Uel zuccari rubei cum decoctiōe petroſilij vſqꝫ ad apium ⁊ daucum: que tñ oia a radice liq̄ritie nullatenus euacuentur. ¶ Et ſi cum predictis dolorem ſedare intēdis cōferunt vehementer grana ple

ni cum eis decocta: ⁊ croci etiã ⁊ ſemẽ aneti ⁊ camomille. ¶ Et ſi ꝓuocationi intẽderes audaciori cõmiſceant cũ predictis grana fiſticoꝝ. cũ ſua em̃ aptione vnctuoſitatẽ habent cõuenientẽ renibus vt paulopoſt dicet. ¶ Cũ aũt vſqꝫ ad ſtatũ peruenerit diſpoſitio ꝓcedendũ eſt cum mũdificatiuis ⁊ abſterſiuis non valde tñ acutis. ⁊ ꝓprie cum vlcus non eſt malignũ ſicut eſt decoctio radicũ ⁊ ſeminũ altee: et ſemẽ ⁊ radix almaru. ⁊ ſemẽ ⁊ radix alkekẽgi ⁊ aq̃ vue vulpis ⁊ ſtaphiſagria. ¶ In eis ꝟo vlceribus q̃ maligniora ſunt cõuenientia ſunt ſicut ariſtologia vtraqꝫ ireos acorus calamentum poliuz montanũ deglutitio terbentine oppoponacum in pillulas cõuerſum: ⁊ reliqua cõpoſita quoꝝ parum infra memoria tractabit. Ex his q̃dẽ oĩbus ꝓcedere debes per totum ſtatũ. Et hi quidem omnes ſunt ſermones Auicenne quos legere potes allegato loco ibi. Cum ſcis ꝙ in vlceribus eſt ſordes. tunc da in potu abſterſiuũ in quo eſt fortitudo ꝓuocatiõis ſicut eſt aqua mellis cũ q̃b⁹ ſeminib⁹. ⁊ reliqua lege ibi ꝑ te. ¶ Attẽde tñ in cura vlcerũ predictoꝝ ⁊ veſice ⁊c. q̃ oẽs medicine q̃ adminiſtrant confrangi ⁊ cõmiſceri debẽt cum medicinis hñtibus quinqꝫ operationes. ¶ Quarũ prima eſt glutinatio. Scđa eſt vnctuoſitas. Tertia eſt ꝓuocatio. Quarta ꝯſolidatio. Quinta ꝟo eſt doloris ſedatio. ¶ Et ꝓma q̃dẽ neceſſaria eſt. cũ em̃ renes nutriãtur ſanguine cholerico ſatis etiã cuz in eis inueniat vrine ꝑfectio: ⁊ eius colatio de neceſſitate forti abſterſione abſtergunt a ꝑdictis quare medicinaꝝ opatio nõ cõuenięter in eis fieret qm̃ abſtergẽtia nõ permitterẽt ipſas cõmorari quã eum oporteret in renibus. Glutinãtia itaqꝫ in medicinis efficiũt aptitudinẽ more medicinarũ in ipſis. ¶ Scđo etiã ſunt neceſſarie medicine vnctuoſe ſicut lacca dragagantũ gũmi arabicũ ⁊ ſiſes. eo q̃ talia defendũt mẽbra ab impꝛeſſione acuitatis medicinarum ⁊ ſalſedinis vrine. ¶ Et tertio iteruz neceſſarie ſunt medicine diuretice ad hoc vt faciant puenire medicinaꝝ ꝟtutes ⁊ ſubſtãtias ad talia membra. ¶ Et quarto iteꝝ neceſſarie ſunt medicine ſigillantes vt ſi qua fuerit in predictis vlceribus particula ꝯſolidationi apta ꝯuenięter poſſit cõſolidari. ¶ Et q̃nto adhuc neceſſarie ſunt medicine ſedatiue doloris. Cũ em̃ ſanies acuta ſit ⁊ vrina ſalſa ⁊ pũgitiua ⁊ plurime medicinaꝝ in his vlceribus ꝯuenientiũ nõ euacuent ab aliquali acuitate q̃ eſt doloris effectiua cũ neceſſe eſt vt taliũ vlcerũ medicine etiã ſint ſedatiue doloꝝ. immo q̃nqꝫ vſqꝫ ad narcoticas trãſeundũ. ¶ Et ſunt ſermones Auic̃. pulcherrime poſiti. allegato capl'o dũ inq̃t. Et opꝫ vt ꝯmiſceas cũ medicinis vlceꝝ oĩbus glutinationẽ faciẽtia. ſicut ſũt amilũ ⁊ dragagantũ ⁊ gũme frigide. Nã glutinatio eſt ex eis q̃ pħt vlcera munita. i. ſecura vel defenſa ab excoriatiõe hoꝝ ſupple humoꝝ vel ſaniei vel medicinaꝝ q̃ trãſeũt ſup ea. ⁊ ſupple etiã miſceant eis vnctuoſa ſicut lacca q̃ facit carnez in mẽbro. Et illud ex quo ipm̃ nutrit ſpiſſuz ⁊ annexũ ꝑparat ad ſigillãdũ. Et voluit intelligere vt miſceant cũ medicinis ea q̃ ſanguinẽ attractũ ad renes ⁊ ad loca vlceꝝ ingroſſãt ⁊ ſpiſſũ faciũt aptũ ꝯuerti in ſanguinẽ ⁊ aptũ etiã ꝯſolidatiõi. Deinde ſubiũgit. ⁊ opꝫ iterũ vt miſceant cũ eis diuretica ⁊ medicine ſubtiliatiue vt faciant penetrare ad ipa. ſ. vlcera medicinas rectificãtes ⁊ ſigillãtes. lꝫ ipe in ſeipſis vocãt aguando q̃d intellexit dũ dixit. ⁊ ꝯmoueant ſupple vlcera ab eis. ſ. medicinis apitiuis ⁊ dilatatiuis. Et ſequit in lra. qm̃ neceſſariũ eſt vt miſceant cũ eis narcotica ex herbis ſicut iuſq̃amus niger ⁊ illud ꝓpter ſedationẽ doloris ⁊ exiccationẽ ⁊ repercuſſionem.

Poſtq̃ igit iã apparuerint ſufficięter eẽ mũdificata vlcera iã dicta. tũc ꝓcedendu eſt cũ mũdificãtibus miſcẽdo ea q̃ regñant carnẽ ⁊ incarnãt labia vlceꝝ ꝯglutinãdo. q̃ duo etiam eiſdẽ medicaminib⁹ cõpleri pñt q̃bus vlcera epatis curabant vt viſum eſt. ¶ Et tales medicine plurime ſunt ab auctorib⁹ approbate vt radix pentafilonis cauda eq̃na cẽtaurea minor ireos camedreos dragagãtũ gũmi arabicũ ⁊ amilũ tã de frumẽto q̃ de ordeo. ⁊ corallus rubeus karabe ſpodiũ thus minutũ ſarcocolla nutrita ⁊ plurime ſiſes medicine. Hec aũt q̃ ſigillãt ⁊ ꝯſolidant plurima ſunt ſicut puluis ſeminis plãtaginis acatia vtraqꝫ ꝯſolida pl'uis ſcorie ferri ꝑparate mumie balauſtie grana myrti ⁊ ſilia. ¶ Et ꝯpoſitũ hoc elegãtis ꝑparatiõis. ℞. ſeminũ batece. i. angurie ⁊ citrulli. i. cucumeris oblongi rotũdi ⁊ cucumeris. ſ. lõgi citrini ⁊ cucurbite dulcis olm excorticatoꝝ ſeminũ papaueris albi ⁊ nigri: et gũmi amigdalaꝝ ⁊ dragagãti ⁊ amili: ⁊ ſeminis portulace: ⁊ ſeis malue: ⁊ ſeminũ altee ⁊ lacce ablute et ren ſeni añ. olm. ℥. v. ſpodij. ℥. vij. boli arment. ℥. x. granoꝝ pini maioris ⁊ minoris excorticatoꝝ ſeminũ alkekẽgi mõtani olm. añ. ℥. iij. ſucci liq̃ritie ⁊ zuccari taberzet ⁊ pſilij olm. añ. ℥. xx. terant oẽs medicine ꝑter zuccaꝝ ⁊ pſiliũ. Deinde miſceant oẽs ſimul ⁊ dent ex hoc ꝯpoſito. ℥. v. cũ aq̃ ordei aut iulep. Et meli⁹ eſt vt dent cũ lacte aſine. ℥. ij. Hoc q̃dẽ medicamẽ ſi diligẽter ꝯſideras ꝟtutẽ ſimpliciũ eſt nobilis iuuamẽti mũdificãdo regñando ⁊ incarnãdo: imo ⁊ ꝯſolidãdo: ⁊ eſt ex deſcriptiõe Serap̃. 4° breuiarij cap̃. 14°. ⁊ nõ ſolet me decipe niſi vlcera fuerit valde ꝓfũda ⁊ antiq̃ta: ⁊ ſoleo exhibere ipm̃ in tragea ꝯfectiõe pill'as ⁊ trociſcos cũ lacte aſine vel cũ decoctiõe ꝯſolide alicui⁹. ¶ Scio etiã ꝙ ad hec vlcera incarnãda ⁊ ꝯſolidãda ſolẽniter ꝯfert deglutitio pillolaꝝ q̃ fiũt ex equali põdere mumie ⁊ dragagãti. ¶ Etiã puluis coralloꝝ rubeoꝝ cũ eq̃li põdere agrimonie notabilr incarnat ⁊ ꝯſolidat. ¶ Et pill'e facte ex cẽtaurea ꝯſolida minore ⁊ thure minuto. añ. etiã mirabilr ꝯſolidãt. ¶ Hec q̃dẽ de mũdificãtib⁹ regenerãtibus ⁊ incarnãtibus vlcera ꝯſolidãtib⁹ ea talia pauca ſufficiant ꝑ q̃ intẽtio tertia quarta ⁊ ſexta vident eſſe ſatis rõnabilr adimplete. Et q̃ plura conſideraret poterit hos ſermones cõiungere cũ his q̃ de cura vlcerũ veſice ſequẽti capl'o tractabuntur.

Iam aũt expedire opꝫ q̃ntã intentionẽ q̃ fuit correctio accñtiũ: ⁊ illa q̃dẽ q̃ talib⁹ diſpõnib⁹ ſuccedere ſolẽt ac. ñtia freq̃ntioris cur̃t⁹ q̃nqꝫ ſunt. ¶ Quoꝝ p̃m̃ eſt mingẽdi difficultas. ¶ 2m ꝟo eſt emiſſio vrine guttatim fcã quã ſtrãguriã cõiter medici nolant. ¶ 3m eſt ipotẽtia ⁊ laſſitudo ad mot⁹

ꝯgreſſiuos. ¶ Quartū eſt paucitas appetit⁹ executionis coitus. ¶ Quintū ꝟo ⁊ vltimū eſt īpotētia detinēdi vrinā ꝯuenicter quam aliqui diſſuriā vocāt. ¶ Quib⁹ qdē accidētib⁹ ꝓuidēdū eſt ſm hūc modū ⁊c. ¶ De his ergo que vrinā ꝓuocāt ⁊ mltiplicāt ſamoſiora plā longa ſunt. Et pmū eſt capill⁹ veneris. 2m eſt ſparag⁹ q̄ ambo lꝫ tēperata ſint: vehementis tn̄ ꝓuocatiōis exiſtūt. 3m eſt ſpica nardi. 4m eſt orobus. 5m eſt rubea tinctoꝝ. 6m eſt apiū vtrūq;. 7m ē feniculus. 8m eſt petroſilīū. 9m miliū ſolis: qđ eſt potētiſſimū inter alia. 10m eſt aniſuꝫ. 11m eſt radix bruſci. 12m eſt liq̄ritia. Et plura alia ſilīa iſtis. ¶ Et cōpoſitum hoc qđ ſcribit ab Auic^a. 19^a tertij. tractatu 2°. cap̄. 50. Cui⁹ līe ſeries eſt hec. ꝯfectio diuretica fortis. ℞. ſauine ⁊ aſſari amoini ameos ⁊ petroſilij: ſeminis apij ⁊ rubee tinctoꝝ ⁊ amigdale amare excorticate ⁊ ſpice oīum aā. ʒ. xx. ſeminis melonis. ʒ. x. corpoꝝ cātaridaꝝ abſciſſis capitib⁹ ⁊ alis. amōiaci ana. ʒ. iij. reſoluaṫ amoniacū cū triplicato ſubtili ⁊ fiāt ex eis pillule vt auellane de quib⁹ ſumanṫ vſq; ad. ʒ. iij. Ego vero ab hoc cōpoſito amouere ſolco cātarides ꝑpter acuitatē earū: lꝫ tn̄ hoc cōpoſitū cū eis nō ſit valde verēdū: cū pauca quātitas earū ingrediaṫ ipſum. Eſt autem triplicatuꝫ quod ibi recipitur muſtum per decoctionem factam remanēte tertia parte ipſius.

Secundi ꝟo accidētis regimē diuerſiſ generib⁹ ꝓcurari pōt. Si eñ ſtrāguria intelligaṫ eſſe impotētia emittēdi vrinā ꝑpter clauſionē colli veſice a lapillo factā dū retineṫ ī collo eius: tūc cura eius eſt multiplex. ¶ Et pma qdē eſt corpis euerſio pedib⁹ eleuatis. ¶ Scđa ꝟo eſt vt cānali ꝟge imponaṫ catatre. i. ſiringa aut cādela tenuis ⁊ īpulſione cuꝫ eis facta a collo veſice ꝓpellaṫ lapis. ¶ Et 3^a eſt illius lapidis eruptio vel cominutio facta a medicinis: de quib⁹ paruꝫ infra dicetur. ¶ Si aūt colli veſice clauſio fieret ab humorib⁹ ſbidē retentis: tunc ei⁹ cura perficiṫ cū diureticis imediate deſcriptis. ¶ Si aūt fieret vrine denegatio ꝓpter īpotētiā ꝟtutis expulſiue: tūc cura ei⁹ eſt ꝑ inunctiones collū veſice ꝯfortātes ex qb⁹ femur totuꝫ ⁊ locus peritoneon diligēter inunguntur. ¶ Et olea ſunt ſicut oleū nardinū oleū de enula oleū de pulegio de croco de piperibus. ¶ Et oleū fortis ꝓuocatiōis eſt iſtud. ℞. ſucci apij ſucci milij ſolis ſucci feniculi: ſucci apij ſylueſtris ſaturion nolati ſucci eupatorij oīum. ana. ℥. iij. ſeminū milij ſolis apij ſparagi acori b: uſci ſileleos ⁊ croci aā. ℈. i. olei oliuaꝝ lib. ſ. oīa ſīlēto igne bulliant vſq; ad ꝯſumptionē ſuccoꝝ: ⁊ cuꝫ hoc oleo iunganṫ partes ꝑdicte in qđ etiā infundaṫ magnū fruſtū lane ſuccide ⁊ calidū apponaṫ femori ⁊ partib⁹ iā dictis ⁊c. Et poſſunt iterū ex ꝑdictis varia fieri medicamina vt epithimata emplaſtra lenitiones balnea vel ſemicupia. ⁊ tu ꝯſidera ⁊ elige vt tibi plꝫ. ¶ Si aūt vrinatiōis īpotētia ꝯtingeret ꝑpṫ paraliticā diſpōnē in muſculis colli veſice inctā: tūc factis euacuatiōib⁹ digōnib⁹ ⁊ diuerſiōib⁹ opportunis collo veſice apponanṫ iunctiones facte: ex oleo de euforbio de coſto de lilijs albis vel irino. ¶ Aut ꝯpoſitū hoc. ℞. piretri piperis albi coſti: paucedani calami aromatici artetice ʒinʒiberis croci ana. ʒ. ſ. olei de croco olei de euforbio de piperib⁹ ana. ℥. i. ſerapini oppoponacis aā. ʒ. i. diſſoluanṫ gūmi in aceto: ⁊ fiat vnguentū ex quo liniaṫ ꝑdicte partes. ¶ Si aūt per ſtranguriā intelligaṫ vrine emiſſio guttatum: tūc cura illi⁹ iterū cū ꝑdictis immediate poteſt fieri. ¶ Et ad illud etiā cōfert cōpoſitū Auicenne deſcriptum ſuperi⁹ in regimine diſtillationis. ¶ Et ꝯfert etiā ad illud cōpoſitum hoc. ℞. piretri. ʒ. i. coſti ſu ineu ſemis leuiſtici aā. ʒ. ſ. pulueris glādiū. ʒ. i. ſ. pulueris corticū iter medioꝝ caſtaneaꝝ. ʒ. ij. puluerizenṫ per ſe oīa ⁊ fiāt ex eis pillule electuaria vel ꝯfectiōes. ⁊ denṫ ex eis vſq; ad. ʒ. iij. ante cenā ⁊ ī aurora ſm coniuncturam: quia ſine periculo eſt.

Tertiū accñs. Laſſitudo ꝟo remaneṫ in crurib⁹ ⁊ pedib⁹ ꝓpter debilitatē renū q̄ cōicaṫ mēbris īferiorib⁹ ſiue ſit ſpēs male cōplōnis alicui⁹ ſiue debilitas eorum. ¶ Et mala qdē ꝯplexio q̄ eſt illi⁹ cā plurimū eſt frigiditas ⁊ humiditas q̄ ibi remāſit: q̄ ſepe facile remoueri ſolet vngeudo ſpinā cū oleo de coſto vel lilioꝝ alboꝝ vel irino. ¶ Ego aūt expſtū hēo oleū de ciamomo ſm ſniaꝫ Auic. 2° cañ. ī ſuo cap̄. Scio ēt ꝙ oleuꝫ de pice mirabilr̄ ꝯfert in remotiōe hui⁹ accñſ. ¶ Si ꝟo laſſitudo ꝓueniat a renū debilitate: tūc cura illi⁹ eſt cū comeſtiōe renū oluꝫ aialiū ⁊ cibis factis ex lacte capꝛino ⁊ aſinino vel ouino. Lacti eñ ouino non eſt medicina cōpar. 24ª tertij. cap̄. de cura illius.

Quartū accñs. Scilꝫ paucitas appetit⁹ coit⁹ ꝯtingere pōt: aut ꝑpter malā cōplōnē ſiccā q̄ remāſit in renibus ⁊ in toto: aut ꝑpṫ mollificationē multā ex debilitate ſubſecutā. Et mala qdē cōplō ſicca paucitas appetit⁹ ⁊ executionis coit⁹ pōt eē cā: aut ꝯſumēdo māam ex q̄ dꝫ gñari ſperma qđ eſt ſupfluitas vltimi alimēti vtilis. aut ꝯſumēdo ⁊ ꝓhibēdo gñationē ventoſitatis que eſt cā erectionis virilis mēbri. ¶ Et pmo qdē ꝓuideri dꝫ cū his q̄ nutricationē corpis bonā efficiūt ⁊ augmētū ſanguis in corpe mutiplicāt: vt carnes laudabiles vina dulcia teſticuli ⁊ cerebella aialiū: ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ piguia fercula ⁊ cicerū rubeoꝝ vſus ⁊ ſilīa. ¶ 2° ꝟo ꝓuideri dꝫ cū ſemīb⁹ ventoſitatē excitātib⁹ ⁊ nō cōſumētib⁹ q̄ in cibis accipianṫ: vt ſemē eruce. ſemē baucie domeſtice: ſemē napi ⁊ porri ⁊ beē albi ⁊ ligua auis ⁊ ſilīa. Et vſus eluarij dyaſini: onis deſcriptiōe Nicolai ī antido°. ⁊ calefactio renū ⁊ genitaliū cum oleo de croco ⁊ oleo de muſcatis applicatꝭ ꝑdictis locis: ⁊ reliq̄ ſilīa iſtis.

Ultimo ꝟo accidēti iā ꝓuiſuꝫ eſt vbi iā regimē ſtrāgurie poſitū ē capiēdo ipm ꝑ īpotētia emiſſiōis vrine cui mltꝭ ſimplicib⁹ ⁊ ꝯpoſit⁹ pauloāte poſitis iā ꝓuiſum eſt. ⁊ tu ea lege ibi.

¶ De inſtrumentis lapidis ⁊ harenarum ⁊ trūboꝝ comminutiuis. Cap̄. xiiij.

TAm aūt appet ex ꝑmiſſis qr̄ curari debēt vlcera in renib⁹ ſubſecuta ex ſolutiōe ꝯtinuitatis ab harenulis ⁊ lapillis deſcēdētib⁹ per vrinales vias. Omino eñ eadē eſt vtroꝛūq; vlcerum talium

curatio. ¶ Verũ qr talia vlcera adhuc curata de nouo recidiuare pñt: ſi reperit lapis. aut multitudo harenarũ in renib⁹ ꝛ veſicib⁹ poris: ꝛ q̃ vlcera illa nõ dũ curata nõ pñt pfecte ad ſanitatẽ õduci remanẽte pñtia lapidũ ꝛ harenaꝝ q̃ l renib⁹ ꝛ ſuꝑiorib⁹ vrine viis ogñant ꝛ iueniũt: ponẽt medicine vtriuſq; illarũ ȝminutiue frãgitiue ꝛ eductiue. Et pͥmo q̃dẽ ſimplices: deide q̃daȝ cõpoſite. ¶ Et dꝫ ſimplicib⁹ ponent pͥmo ille q̃ a tol ꝛ ſpecifica ꝓꝓrietate ab auctorib⁹ poſite ſũt lapides minuere ꝛ educere. Deinde enumerabunt elegãciores q̃ a nã cõi vel q̃litatib⁹ manifeſtis lapillos frãgere ꝛ educere pñt. adhuc ẽt tãgent medicie cõpte ab illuſtrib⁹ auctorib⁹ hincide collecte et memoria famoſe ꝛ ꝓbate: q̃b⁹ ẽt ſubiũgent alie ſids quotidiana experiẽtia notas fcit in ſilib⁹. varii ẽt tãgent modi applicationis earum ſm opportunitatem ꝛ neceſſitatem explicationis rerũ. Et his actus erit huius capituli finis iam acquiſitus.

De ſimplicibus

ꝓo medicinis ab occulta ꝓꝓrietate lapides cõminuentib⁹. ¶ Pͥma eſt lapis ſpõgie cui⁹ opatio approꝑat fractiõi lapidis i veſica. vt 2° cañ. ſimplici. 677°. lꝫ Gal. noluerit credere iuuamẽtũ ei⁹ in lapide veſice: ſꝫ ſolũ in lapide renũ: vt eidẽ imponit Auic. allegato cap̃. i areola mẽbroꝝ expulſiõis. De ipo ꝟo. 18ª tertii. vltio. cap̃. ſcribit. q̃ de illis q̃ ſũt valde fortiores eſt vn⁹ lapidũ q̃ in ſpõgia inuenit. ¶ 2ᵐ ſimplex itꝫ ab occulta ꝓꝓrietate hoc efficaciẽs eſt vitrũ cõbuſtũ: qd eñ de eo cõbuſtũ eſt ꝯfert valde lapidi renũ ꝛ veſice cũ bibit cũ vio. ſcdo cañ. ſimplici. 676°. Modus ꝟo aduſtiõis ei⁹ legat decimaq̃rta tertii. finali cap̃. vbi dr̃ q̃ de eo det i potu aureũ vnũ cũ duodeci aureis aq̃ calide. Mod⁹ aũt cõbuſtiõis eius et leuior ſcribit Azoar. ꝛ eſt vt fruſta magna vitri albi ꝛ clari igniant vſq; ueq̃ rubeſcãt in fornace accẽſa. deinde ſubmergant in pice: ꝛ totiẽs fiat hoc q̃tiẽs erit facile ipm i puluerẽ cõuerti. ¶ Tertiũ ſimplex ẽ puluis cicade cõbuſte ſine alis ꝛ pedib⁹ q̃ exhibeat cũ aliq̃ aq̃ ſicut ſaxifragie petroſel. ꝛ aſſari ꝛc. ¶ Quartũ ſimplex adhuc ꝓbatiſſimũ ẽ auis trãguilides nominata: q̃ ſm cõeꝫ doctorũ expoſitionẽ eſt auis apõ italicos nolata cauda tremula: eo qr nũq̃ ei⁹ cauda deſcit: cui⁹ puluis in cinerẽ v̓ſus exhiberi dꝫ ſm doctrinã poſitã a Serapiõe 4° breuiarii. cap̃. 21°. ꝛ ab Auic. 19ª tertii finali cap̃. q̃ ſequit ſnlaꝫ Serapionis fere l͛aliter i hoc: ꝛ i maiori pte huius capli. ¶ Quintũ ſimplex iterũ eſt ſanguis hirci collect⁹ et ꝑparat⁹ ſꝫ artẽ allegatis locis ꝛ pluries alibi ab auctorib⁹ aſſignatã: cui⁹ exhibitio frequẽs vtrũq; lapidẽ frãgit ꝛ educit: ꝛ ab ei⁹ gñatione ꝑſeruat. ¶ Sextũ iterũ ſimplex eſt cinis ſcorpionis cõbuſti. Cui⁹ ẽt modũ q̃re vbi allegatum eſt ꝛ exhibitiõis formam. ¶ Septimũ ſimplex eſt lapis iudaic⁹: cuius opatio fortis eſt in lapide renũ ſm ſnlaꝫ. vt ſupra collectuꝫ eſt. ¶ Octauũ ſimplex eſt puluis lũbricoꝝ cõbuſtorũ. ¶ Nonũ ſimplex eſt puluis leporis aduſti. ¶ Decimũ ẽ cinis teſtaꝝ ouoꝝ ꝯbuſtoꝝ. ¶ Undecimũ eſt lapis lincis. ¶ Duodecimũ eſt lixiuiũ factũ de cinere leporis combuſti. Et plura alia etiaꝫ a ꝓprietate hoc efficiẽtia ab auctoribus hincinde inueniuntur.

Sed hec ſunt magis famoſa ꝛ experta.

De cõpoſitis

ꝟo lapideꝫ cõminuẽtib⁹ ꝛ educẽtib⁹ cõia ab auctorib⁹ approbata ſunt ſicut litõtripon: electuariũ cũ aq̃ apii vel petroſel. datũ adhuc ẽt electuarium Juſtinũ. Itẽ eluariũ ducis: q̃ oia colligunt i ãtidotario Nicolai i deſcriptionib⁹ ſuis. ¶ De his ꝟo que fuerũt a Gal. expta ꝛ dixit veruꝫ ſicut ſepe cognoui eſt electuariũ deſcriptũ ab eodẽ in libello ad Omõtheũ deſcriptiõe. 36ª. qd cõpoſuit cuidã viro romano: cui itãtũ multiplicat⁹ fuit lapis qd Gal. dixit ſeſe ipſum ꝑ ſeceſſum emiſiſſe: de q̃ mirat⁹ Gal. nõ bñ affirmat illud niſi ſm q̃ inuenit ab Archigene ſcriptũ in cura interioꝝ mẽbroꝝ. ¶ 5ᵐ cõpoſitũ eſt mirabile medicamẽ deſcriptũ a Democrito pͦ practice. capitulo. 82°. illo. H. Sophora. i. auxiliatrix ad calculũ ſaxifragie: petroſelini eime. i. enule leuiſtic feniculi ſparagi apii cardonis ma. radicũ oꝫ 3 hoꝝ aneti ramoꝝ ruthe cimaꝝ vrtice greg[illegible] ꝛ eſt vrtica mortua: aſſari añ. M. ſ. in aq̃ c[illegible] ad tertie ptis cõſũptionẽ: ꝛ ꝑ ſingulos die[illegible] ẽt calicẽ vnum cũ vino bono tẽperat[illegible] nũ remediũ hꝫ. ¶ 6ᵐ cõpoſitũ ẽ medicame mirabilis opatiõis deſcriptũ a Raſi nono Almanſoris. cap̃. de cura lapidis. lege ipm ibi. ¶ 7ᵐ cõpoſitũ ẽ medicamẽ dſcriptũ a Serapione q̃rto breuiarii. 21° cap̃. rubrica illa. Confectio ad lapidẽ in renib⁹ ꝛ veſica ꝛ ad difficultateꝫ vrine. ℞. granoꝝ maleph. i. mahaleph nigelle amborum añ. ʒ. v. reſiduũ lege ibi. ¶ [illegible] cõpoſitũ eſt deſcriptio a Gal. collecta no[illegible] decẽ tractatuũ. ꝛ allegatum a Serapione ꝑallegato [illegible] rubrica illa. Medicamẽ ad lapidẽ ſicc[illegible] natũ in decẽ tractatib⁹. lege ibi. ¶ Non[illegible] medicamẽ[illegible] cõpoſitũ ab Auicẽna. 18ª tertii allegato cap̃. [illegible] Medicamẽ vltimũ ſedãs doloꝛẽ extrahẽs lapidẽ lege ibi. ¶ Et iterũ decimũ medicamẽ ẽ dſcriptio ab eodẽ poſita 5° cañ. ſũma ſcda illo cap̃. Dico q̃ oẽ qd frãgit lapidẽ veſice nõ eſt dubiũ q̃n nõ frãgat lapidẽ renũ. ſꝫ nõ ꝯuertit. lege ibi. ¶ 11ᵐ medicamẽ ẽ electuariũ hoc cui⁹ vſus oẽꝫ lapidẽ renũ ꝛ veſice indubitãter frãgit ꝛ expellit: imo ab eius gñatione ꝑſeruat. cui⁹ deſcriptio. ℞. aſſari polii mõtani camedreos fu ꝛ meu radicũ ſparagi ꝛ petroſelini apii ꝛ dauci ſpice nardi acori ana. ʒ. i. ß. radicis ſaxifragie. ʒ. ii. vitri cõbuſti ſanguis hirci ꝑparati lapidis ſpõgie añ. ʒ. ß. cineris leporis toti⁹ cõbuſti i olla rudi. ʒ. ß. mellis diſpumati lib. ii. ſucci m[illegible] ſolis lib. ß. aceti ſ[illegible] litici. ℥. iii. zuccari ru. lib. ß. mel zuccaꝝ ſucc⁹ ꝛ acetũ ſqlliticũ oia ſimul lẽto igne coq[illegible] vſq; quo ꝑ decoctionẽ ſucc⁹ ꝛ acetũ euaneſcãt [illegible] ſpiſſet. Cũ g infrigidari ceperit aliaꝝ ſpẽꝝ pu[illegible]is ſuꝑaddat: ꝛ fiat eluariũ cui⁹. ℥. ß. ꝯtinuis die[illegible] accipiat añ cibũ ꝑ q̃nq; horas i aurora: ꝛ ſuma[illegible] ʒ. ß. aq̃ ſublimatiõis apii cãpeſtris. Et fortio: [illegible] eſt aq̃ cretani marini ꝛ videbis q̃ nõ eris ab ipo decept⁹.

Reliq̃ue

ꝟo medicine a natura [illegible] lapidẽ cõminuentes educẽtes ꝛ que ꝓhibent ei⁹ gñationem. ¶ Et meliores aliis ſunt radix alteee ſcolopẽdria ꝛ ſemẽ ſamurion. i. apii cãpeſtris ꝛ ſe. altee ꝛ capil. ve. ꝛ v͛ga paſtoris ꝛ apii ꝛ radix alaſech ſylueſtris. i. tribuli ꝛ cimini ſylueſtre ꝛ ſemẽ ci

trulli ⁊ batece: ⁊ aqua decoctiõis agni caſti ⁊ aqua ferarioꝝ ⁊ acetũ ſquillticũ ⁊ aqua decoctionis ſicle. Et fortius oĩbus iſtis eſt lapis q̇ inuenit̃ in ſpõgia ⁊ camepitheos ⁊ pulegiũ ceruinũ: qꝛ cerui libenter comedũt ⁊ rẽdit ad albedinẽ ⁊ poliũ ⁊ aqua ciceris nigri ⁊ radix ſparagi ⁊ bdeliũ de mecha ⁊ ſe. ciperi egyptij ⁊ radix cãne ⁊ ṽga paſtoris ⁊ cortices radi cũ lauri. ⁊ ſemẽ raphani ⁊ reliq̃ ſilia. 4° breuiarij. 21° cap̃. Ex q̇bus medicinis intelligẽti materiã ↄpõnis ⁊ ↄfractiõis medicinaꝝ inuicẽ erit facile ↄponere electuaria ſy. ↄfectiões iulep troc. pillas: ⁊ eaſdẽ medicinas in cibis ⁊ potib' miſcere ⁊ occultare. ¶ Et ex eis iteꝝ balnea fomẽtatiões ⁊ ſemicupia ↄponere ⁊ olea ex eis ↄponere cũ igne coq̃ndo vel ad ſolẽ expo nẽdo q̃ in potu aſſumant̃: aut in veſicã p cãnalẽ virge cũ ſiringa imponant̃ ⁊ reliqua alia applicatiõis ingenia. Et iſtis modis lapides ↄminuunt̃ ⁊ expellunt̃: ⁊ ab eoꝝ gñatiõe ꝑſeruat̃ eger: ⁊ a ꝑiculis tuetur. Hec q̇dẽ de ardore vrine ⁊ nocumẽtis ab harenulis ⁊ lapillis eueniẽtibus ita ꝑtranſeant.

¶ De cauſis vlceꝝ veſice ⁊ quãtitate eoꝝ. Cap̃. xv.

Poſtremo aũt iã ſupeſt. ſ. ponere canones ⁊ iſtra curatiõis ardoris vrine ⁊ reliquoꝝ nocumẽtoꝝ ↄuenientũ ex vlcerib' veſice et vritidoꝝ poroꝝ ꝑ quoꝝ notitia memorãdũ ꝑmo. q̄ eedẽ poſſent eſſe cãe vlceꝝ veſice ſicut ⁊ vlceꝝ renũ: ⁊ oĩm aliaꝝ partiũ corꝑis ſcꝫ eruptio aꝑatis trãſitus lapilloꝝ vel harenaꝝ ꝑ poros ei': ⁊ eoꝝ reſidẽtia in collo veſice ⁊ ſcabies vel puſtule in ↄcauo ei' exñtes: ⁊ freq̃ns trãſit' reꝝ acutaꝝ ꝑ vias vritidoꝝ ⁊ veſice ſunt cã eoꝝ. In eo eñi cui aſſidue fit vrina acuta ſuccedũt vulnera ⁊ vlcera. ſ. in vritidibus ⁊ veſica. 19ª tertij. caplo de vlceribus veſice. Memorãdũ etiã q̄ vlcera ipſius veſice mala ſunt: ⁊ deteriora vlceribus renũ. ⁊ ꝑpt̃e q̄ ꝑfunda ſunt. Ille eñi cui' diſrũpit̃ veſica morit̃: niſi cadat vlcus in parte carnoſa auctoritate hip. ⁊ ↄmẽtatoris affõrum ſexta. Ueſicã inciſam habere ⁊c.

¶ De ſignis vlcerum veſice ⁊ diſtinguẽtibus ab vlceribus renum ⁊ vritidorum. Cap̃. xvi.

Signa ṽo ſignificãtia ſolonẽ cõtinuitatis vlceroſam ſupficialẽ vel ſcabiẽ ſũt eadẽ cũ ſignis vlceꝝ veſice: niſi qꝛ differũt penes magnitudinẽ ⁊ paruitatẽ: etiã qꝛ vrina cũ ſedimine furfureo ſigꝛ ſolonẽ ↄtinuitatis factã ab eruptione ſcabiei in corpore ipſi': iuxta ſnĩam hip. 4ª affoꝝ. Quib' vrina pinguis furfurea mingit̃ ⁊c. ¶ De ſignis ergo oñdẽtib' vlcera veſice. ꝑmũ eſt difficultas mict': q̄ põt eſſe ſtrãguria accepta ꝑ impotẽtia debite vrinãdi. Nã ꝑpter vlcera in collo ei' exñtia non põt debite veſice collũ applicari expellibili qð eſt aq̃ſitas. In tali eñi ↄpreſſiõe augm[illegible]tat̃ dolor: qꝛ ṽtus nocumẽtũ fugiẽs nõ tẽtat nec cõpl. ↄctionẽ colli veſice ↄtra opꝫ. vñ nõ fit debita aquoſitatis expulſio: q̄ mictus nolat̃. ſꝫ fit [illegible]q̄ exitus aquoſitatis velut gutte cadẽtes q̇ nolat̃ diſtillatio vrine. vt ſupra dictũ eſt. Et ſm [illegible] doctorũ ſnĩam nolat̃ guttatim emiſſio: ⁊ forte q̄ t[illegible]o nõ eſt a ṽtute fcã: ſed ſolũ ab ipa aqua fluxibilitate ⁊ grauitate ſuis elemẽtal'r deſcẽdẽte. ¶ Scðm ſignũ eſt ardor vl triſtis ſenſatio pũctiõis vel mordicationis ꝑcepta in collo veſice: ⁊ fortior in capite pudibũdi. vt ſupra ſcðo capitulo hui' opis declaratũ eſt: q̄ ↄuenit aut a ſanie aut ab aquoſitate vel altera materiali cũ humoralis: vel ꝑpter diſtẽſionẽ in locis vlceratis factã. ¶ 3m ſignũ eſt emiſſio ſanguinis ⁊ puris ſil' cũ vrina ⁊ ſanguinis q̇dẽ in tpꝛe in quo fit eruptio in ipa: aut vicerũ ampliatio vel diſtractio partiũ ei'. puris ṽo exitus eſt: qñ vlcera ſtãt ⁊ in eis multiplicatur ſanies. ¶ 4m ſignũ eſt fetor in vrina exñs: eo qꝛ ſanies a calore putredinali genita eſt: fetor eñi eſt ſignũ putrefactiõis. ꝑmo ꝑnoſticoꝝ ↄmẽto vltimo. lꝫ hoc ſignũ nõ ſit neceſſarie ṽitatis. põt tñ in vrina multa pauca repiri ſanies. q̄ nõ eſſet ſufficiẽs multã vrinã reddere fetidã. ¶ Scðo iterũ põt ſanies in aquoſitate inuẽta eſſe remiſſe putredinis: q̄ nõ ſufficeret fetorẽ mulũ in vrina repñtare. vt in ꝑn° vll vlceꝝ. q̄re ⁊c. ¶ Et 3° iterũ ↄtingere poſſet q̄ aromaticitas in aq̃ſitatẽ impſſa eſſet ab aliquo agẽte. vt aniſo feniculo ⁊ ſilib'. Sicut eñi inueniunt̃ plura vrinã fetere facientia vt ſparagus ⁊ ſemẽ lini. Ita nõ inconuenit inueniri q̇dã q̄ ipaꝫ reddãt aromaticã. ¶ Et 4° iterũ qꝛ potuiſſet cõtingere ꝑ ſiringã iniectũ fuiſſe veſice medicamẽ aliqð qð ſua aromaticitate ſaniei fetorẽ occultaret: ⁊ reliqua taliũ. ¶ 5m ſignũ eſt fortis ↄmixtio ſaniei cũ aquoſitate in ꝑn° mictus ⁊ manifeſta ſaniei ab aquoſitate ſeparatio dũ vrina q̇euerit et infrigidata fuerit. ¶ Sextũ ſignũ eſt grauitas ⁊ dolor in lateralib' partibus ṽſus anchas fixus. Et cã illius eſt ꝑpter nocumẽtũ ab vlcerib' cõicatũ ſuſpẽſoriis q̇bus veſica ſuſtẽtat̃ ad latera. ¶ 7m ſignum eſt dolor ẽt ꝑtib' pectinis cõicat' ⁊ ṽificat̃ ex ſitu veſice ⁊ colligãtia illi'. Hec q̇dẽ oĩa ſigna fere ẽt appere poſſent lꝫ remiſſe niſi qñ vlcera ↄtingũt eſſe in poris vritidib': niſi qꝛ differũt l hoc. qꝛ dolor in iſtis apparet poſterius per ſpinã lateraliter diſtẽſus ſm inceſſum ⁊ ſitum vritidorum ſuper ſpinã.

At vero vlcera veſice vt plenius cognoſcãtur differũt ab vlceribus renuꝫ in multis ⁊ ↄueniunt in quibuſdã. ¶ Cõueniunt itaq̄ oĩm hoꝝ mẽbroꝝ vlcera l hoc q̄ vtraq̄ ↄcomitat̃ mictus ſanguinis ⁊ puris. ¶ Scðo ↄueniunt in hoc q̄ vtraq̄ concomitat̃ dolor grauatiuus ⁊ mordicatiuus. ¶ Tertio ↄueniunt in cauſis dolorum effectiuis q̄ poſſent eſſe vtriuſq̄ cõmunes. ¶ Differũt autem etiã in multis. Et ꝑmo quidẽ ex parte mictus. nam vlcera renũ cõcomitat̃ facilitas vrine: vt in pluribus: eo qꝛ renũ officiũ nõ eſt ad vrinã expellendũ: ſed ſolũ ad ꝑficiendum: dixi aũt vt in pluribus: qm frequẽter ꝑpter lapillũ claudẽtẽ vias colatoriũ pãniculi renum ꝑ quas aquoſitas per vritides deſcẽdit ad veſicã: nõ eſt facilitas cum ipa in veſicã recipi nõ poſſit. Ulcera ṽo veſice neceſſario concomitat̃ difficultas vrine: aut impotẽtia emittendi propter impedimentum clauſionis vel impotentiã applicationis colli veſice ad ipſam expellendã aut difficultas detinẽdi ipſam: qñ ꝑpter vlcera collum veſice molli ficat̃: ita vt cã detinere nõ poſſit: aut diffi. ltas expellẽ

di ipſam vrinā: ꝑ quā ipſa guttatī expellit̄ vt ſupra deductū eſt: qm̄ vlcera veſice neceſſario ꝯcomitatur difficultas hec vel illa. ¶ 2° iteꝝ differūt renū vlcera ab vlcerib⁹ veſice ex pte alicui⁹: qḋ cū vrina emittit̄. ſ. ex parte corticū. cortices q̄ emittunt̄ ab vlcerib⁹ renū ſunt rubei: eo ꝙ color eoꝝ radicalis talis eſt: et ſubſtātia adhuc ſunt magni: qꝛ a magno corpore dēſo educuntur. ¶ Et tertio iteꝝ ſunt ſubſtātie carnoſe ſilēs ī colore ⁊ in ſubſtātia. Cortices ꝟo q̄ emittunt̄ a ſolōne ꝯtinuitatis veſice ſunt velut furfuree reſolōnes ſi ſcabioſa fuerint: aut velut vt cortices maiores ⁊ groſſiores ꝑdictis. ſ. furfuribus: ſunt ꝟo tenuiores ꝙ̄ cortices a renibus expulſi: ⁊ iteꝝ colore ſunt albi. Cortices ꝟo q̄ emittunt̄ ab vlcerib⁹ intermediaꝝ viaꝝ. ſ. vritidoꝝ ſunt minores reſolutionibus furfureis ⁊ iteꝝ magis tenues illis. Et ꝑ hoc differūt a corticib⁹ a veſica expulſis. ꝑ q̄ etiā differūt ab his q̄ a renib⁹ expellunt̄. Et etiā qꝛ hi albi ſunt: illi ꝟo rubei. ⁊ ꝯueniūt oēs hi cortices ab his mēbris educti in hoc: qꝛ nō vnꝙ̄ expellunt̄ niſi cū vrina ſil̄. ¶ Ideo iteꝝ vlcera hoꝝ mēbroꝝ inuicē differunt ex parte alterius contēti in vrina inuēti ⁊ eſt ſanguis. Sanguis eñ qui a renibus educit̄ ad clarā rubedinē inclinatus eſt magis. Ille ꝟo q̄ exit a veſica ſubalbedini vicinior eſt amplius multus a renib⁹ egredit̄ magis ꝙ̄ a veſica. ſi pares fuerint cāe eductiōis ipſius: ab eruptiōe eñ apatis in renibus plus ſanguinis educit̄ ꝙ̄ ab eadē in vrit: dib⁹ et veſica. ⁊ ita de alijs cauſis dicēdū eſt: vt de apꝑtione orificioꝝ venaꝝ ⁊ fiſſuris in ſubſtātia hoꝝ mēbroꝝ accñtibus. ¶ Adhuc etiā ſanguis iſte q̄ a renibus educit̄ ⁊ cū vrina expellit̄ fortiori ꝯmixtiōe cū eo ꝯmixtus eſt ꝙ̄ ille q̄ ab vritidib⁹ ⁊ veſica expellit̄: humidū eñ fluxibile terreo ꝯmixtū ſi dꝫ ſpatiū lōgū deſcribere deſcēſu ſuo fortiori cōmixtione cū eo ꝯmiſcet̄ ꝙ̄ ſi paruū ſpatiū ꝯfluēdo deſcribat. Sꝫ exitus vrine viaꝝ. ſ. cānalis virge diſtātia maior eſt a renibus ꝙ̄ colli veſice ad extremā partē ꝟge. Igit̄ ſanguis a renib⁹ deſcēdēs maiori ꝯmixtione cū vrina ꝯmiſcet̄: ꝙ̄ a veſica deſcēdēs. ¶ Ex hoc apparet ꝙ̄ tñ opꝫ medicū eē ſpeculatorē. Mixtio eñ ſanguinis q̄ deſcēdit ab vritidibus media eſt inter fortē mixtionē q̄ fit a renib⁹ ⁊ debilē q̄ fit a veſica. Ex quo iteꝝ correlarie ꝯcluditur intētio pluriū doctoꝝ q̄ dicūt ꝙ ſanguis a veſica deſcēdēs ſubſidet in vrina. Qui ꝟo a locis altioribus exit nequaꝙ̄ ſubſidet. ¶ Adhuc etiā q̄rto hoꝝ mēbroꝝ vlcera differūt ꝑ aliud ꝯtētū qḋ eſt pus: eo qꝛ illud qḋ a renib⁹ deſcēdit: nō eſt adeo groſſum ſicut illud qḋ a veſica deſcēdit. ¶ Ampli⁹ colore ſuo ad ſubrubedē declinat̄. ¶ Et tertio qꝛ forti ꝯmixtiōe vrine cōmiſce̅t̄ ex fundamēto ſtatim adducto. ¶ Et quarto qꝛ nō eſt vehemētē fetorē hñs vt in plurib⁹: niſi in tpe magne corruptionis vlceꝝ ꝑdictoꝝ. Pus ꝟo qḋ a veſica deſcēdit groſſum ⁊ flegmatib⁹ cōmixtū inuenit̄. a q̄bus raro euacuat̄ veſica ipm̄ etiam ſubſidet ī vrīa. ¶ Et 5° iteꝝ cū fetet maior ꝑcipit̄ ab eo fetor ꝙ̄ in eo q̄ a renibus educit̄. ¶ Sanies ꝟo q̄ ab vlceribus vritidoꝝ educit̄ ⁊ pauca eſt ⁊ nō vehementer cōmixta: vt illa que renū ⁊ ad albedinē tendens: nec tñ aquoſitatis ſubſidēs: nec tanto fetore aſſociata: quāto illa que a veſica effunditur. ¶ Amplius iteꝝ iſta gñali dr̄ia differūt hoꝝ mēbroꝝ vlcera ex parte loci doloris. In vlcerib⁹ eñ renū dolor ꝑcipit̄ poſterius ⁊ apud ilia. vt ſupra viſum eſt. In vlceribus eñ veſice ꝑcipit̄ in pectine ⁊ ſub oſſeo: ⁊ q̄ſꝙ extēdit̄ vſꝙ ad ilia ⁊ vētrē velut dolor laborātis in partu. ¶ Et rurſus adhuc ſexto differūt gñaliter hoꝝ mēbroꝝ vlcera ex parte ſpēi doloris ⁊ intēſionis eius dolor eñ ab vlcerib⁹ renū eueniēs plurimū eſt acutus cū pūctione ac eñā inflāmatione notabili: ⁊ lꝫ ſit notabil'r intēſus. nō tñ adeo ſicut dolor in veſica a paritate cauſaꝝ ꝓueniēs. veſica eñ eſt mēbrū neruoſum cuius ſenſatio triſtis intēſiue maior eſt: ꝙ̄ illa q̄ eſt renū: dolēt eñ renes ſolū ſenſatione pāniculi: cuius tñ ſenſatio ab eoꝝ carnoſitate obtuſior eſt ꝙ̄ in veſica. ¶ Septimo iteꝝ differūt hoꝝ mēbroꝝ vlcera inuicē ꝑ q̄dā accñtia ꝯcomitari ſolētia ſm̄ eoꝝ diuerſitatē. ¶ Ulcera eñ [illegible] vep [illegible] ꝯcomitat̄ toti⁹ corpis laſſitudo [illegible] impotētia ad progreſſiuū motū: ⁊ ad alia c[illegible]ina. et hmōi cā eſt: qꝛ multis de parib⁹ neruoꝝ o[illegible] a nucha: q̄b⁹ mot⁹ corpis tanꝙ̄ inſtr̄is ꝑfic[illegible] nocumēto renū materia vel mala cōplx̄o cōicat̄ q̄ eſt cā impedimēti talū inſtr̄oꝝ ad exeūd[illegible] in opera mot⁹ ꝯueniētia. Talia eñ accñtia ſi ꝯcomitant̄ vlcera veſice maxime apparēt in mēbris motus ꝑ q̄ inferiora mēbra mouētur: vt anche coxe tibie. ¶ Etiā vlcera renū ꝯcomitari ſolēt dolor cōicat⁹ mirach ⁊ parti vētris ꝓxime vlcerato reni. Et hui⁹ q̄ lē cā aſſign[illegible] viatico q̄nto libro de egritudinib⁹ [illegible]. hoc [illegible] ac[illegible] nō ꝯſequit̄ vlcera veſice ꝓpter ipam [illegible] tā colligātiā cū ſifac cooperiēti inteſt[illegible] hñt renes ad illud. Et terti[illegible] ac his qḋ ad vlcera ⁊ ad alias renū egritudines [illegible] eſt ſtupor vel dormitatio q̄dā cū frigiditate [illegible]pia in pede corrñdēte reni paciēti. ⁊ dexter pes cōpatit̄ dextro reni: hoc autem accidens a nullo auctorū aſſignat̄ vel appropriatur veſice: ⁊ cauſa in illo eſt ꝓpter colligantiā iā ꝑdictā. ¶ Hec ſunt oīa ſigna q̄ nō leui labore hinīde ꝑ varia volumina colligere potens horū ſermonū plurimū ſuſtētat̄ ſuper ſermone Gal'. interioꝝ q̄nto. et 19ᵃ tertij. caplo nono. ⁊ quarto breuiarij cap̄. 14°. Et in diuiſionib⁹ Almāſ. caplo de egritudinib⁹ renū ⁊ veſice. ⁊ pluries alibi q[illegible] tibi perquirēdū relinquo: ne te afficiam tedio allegationū qḋ p. urīnīs modernoruꝫ euenit magis propter raritatem exercitij in voluminibus ſapientum ꝙ̄ propter veritatē iam cognitam.

¶ De cura ardoris vrine prouenientis ab v[illegible] veſice. [illegible]

Iam ergo notificatis ſignis v[illegible] veſice ⁊ differētijs ipoꝝ ab h[illegible] renū ⁊ vritidorū tráſeūdū ē ad [illegible] dū canōes curatiōis ipoꝝ. ¶ U⁹ aūt ex his ſentētijs ſapiētū [illegible] e vlcerū hoꝝ has intētiōes cura[illegible] as premi[illegible]is ſemꝑ gñalibus minorādi materiā diuertēdi eā digerēdi materias antecedētes ⁊ eradicādi eas a mēbris: in q̄bus tanꝙ̄ in mineris cū materia cōtinetur: pōt eſſe cauſa augmēti vlcerū veſice ⁊ nocumenti eorum. Quibus iam antemiſſis. ¶ Prima in

tertio erit predictorum vlcerꝝ mundificatio. ¶ Sc͡da vero erit accidentium ipſorū ſedatio. ¶ Tertia erit regeneratio carnis vel ſibi ꝓportionalis cum conglutinatione partium. ¶ Quarta eſt horꝝ cōſolidatio. ¶ Quinta eſt regi[illegible] rerū nō naturaliū ſibi ⁊ vlceribus renū cōueniēs cōmenſuratio.

Pro prima igitᷣ cōplēda intētione legēda ſunt illa q̄ de mundificatione vlcerꝝ renū in p̄cedēti cap̄. ſcripta ſunt. Ea ꝟo q̄ ab auctorib⁹ ⁊ quotidiana experiētia iuuari cognita ſunt ad vlcera veſice multa ſunt. ¶ Et primū quidem ⁊ leue ſatis inter alia eſt aqua ordei cocta cū ipſo nō excorticato. Et fortior illa eſt cōmixtio ei⁹ cū zuccaro rubeo. Tertio iterꝝ fortior erit ipſa ſi ſimul cū zuccaro rubeo coquatᷣ cū radice liq̄ritie. Et adhuc fortior ſi coquatᷣ cum radicib⁹ feniculi ad lauādū ⁊ abſtergendū. ⁊ cum ſeminib⁹ fenugreci ad mollificandū ⁊ lubrificādum ⁊ mundificādū: ⁊ cuꝫ ſemine pſilij vel citoniorꝝ. ⁊ cū his p̄dictis addēdo crocū ad maturādū ⁊ ſedādū dolorē. Si aūt adhuc cum ea mundificare dolorē ſedare ⁊ veſicā cōfortare velis: exhibere potes ipſam cum vino dulci ⁊ ſubtili: aut cum ſapa. ¶ Et ſi adhuc audaci⁹ abſtergere ⁊ mundificare velles: trāſeūdū ad ſc͡dm ordinate: qḋ eſt aqua mellis: quā q̄dē cū aliq̄ p̄dictorꝝ coq̄re potes ſm varietatē intētionum. vbi magis lauare q̄ris ⁊ mundificare ⁊ lenire in ea coquēdo aliq̄d de fenugreco vel de ſemine lini. vbi ꝟo infrigidare aut calorē remittere cū ea amiliū ſemina citoniorꝝ ⁊ pſilium coq̄re. Et vbi magis dolorē ſedare q̄ris cuꝫ ea camomillā mellilotum crocū ⁊ ſemē altee. Cum aūt magis abſtergere ⁊ exiccare q̄ris: coquēda erit cū radicib⁹ petroſel. apij dauci ⁊ ſimiliū. Si autem infrigidādo cum ea dolorē ſedare q̄ris aliqualr̄ ſtupefaciēdo coquantᷣ in ea flores nenufaris ſemē lactuce papaueris albi ⁊ ſi[illegible]a cum granis pini: vl' mucillagine malue vel decoctione ſeminū vel radicum ei⁹: hec q̄dē ita gradatiꝫ ꝯſiderata ſucceſſiue alterꝝ alteri ſubiūgēdo admiſtrari dn̄t. Et poteris ꝯplere intētionē mundificādi lauādi ⁊ mediocriter abſtergēdi. Et ſi ꝑ hec videbis tibi oꝑationē ſuccedere ꝓſpere: eo q: rectificatᷣ ſanies ⁊ ſubſtātia colore fetore ſuis: ⁊ minoratᷣ etiā ipſa q̄ntitate: ⁊ accn̄tia q̄ prefuerunt notabilr̄ remiſſa ſunt ſuccede ꝯſequēter cū regn̄antibus ⁊ glutinātib⁹: de q̄b⁹ paulopoſt dicetᷣ aliq̄d ampli⁹. Si aūt ꝑ hec leuia mundificantia nō videretᷣ tibi ſucceſſio ꝑoptata: trāſeunduꝫ eſt ad ea q̄ maiori potētia ⁊ mūdificare ⁊ abſtergere poſſent. ¶ Et de numero horꝝ ſunt ſicut aqua ſublimationis apij ſamurion: ⁊ eſt apiū cāpeſtre. Et fortior iſtis adhuc eſt aqua ſublimationis cap̄. ve. ⁊ ſpagi. Hec enim duo lꝫ ex parte gradus qualitatum tēperata ſint: in gradu tn̄ apertiois eorꝝ potētiora ſunt ita ꝙ capillus veneris ponitᷣ apitiu⁹ in 3°. vt 5° colliget. cap̄ ſuo colligēdum eſt. ¶ Fortiora iterꝝ ex parte gradus ⁊ apitionis ſunt ſicut petroſel. mōtanū daucus treos rubea tinctorꝝ ⁊ aqua ſublimatiōis ariſt. lō. arthanite. hec q̄dē oīa ⁊ ſuperiora tacta poſſent ita ſuperius exhiberi ſicut ꝑ ſiringā in veſicā imponi: de q̄b⁹ etiā b[illegible]nes enchatiſmata iniectiōes emplaſtra epithimata fieri poſſent: ⁊ vnguētū l cānale virge cū plagella impoſita vel intus ꝑ ſiringā iniecta: ⁊ talr̄ vr̄ ſatis rōnabilr̄ adimpleri poſſe p̄mā intētionē. ¶ Ego aūt ſcio ꝙ vlcera talia ꝯueniēter mūdificat. vſus ſublimationis radicis altee. Itē radicis pētafiloniꝫ. Itē radicis oro bi recētis. Itē aqua ſublimationis conſolide ma. ¶ Et aqua ſublimationis granorꝝ alkekengi cum radicibus eius. hec de intentione prima.

Accidentia aūt q̄ talia vlcera cōcomitantᷣ vel cōcomitari ſolent: ſunt febris acuta ſatis. ¶ Dolor intēſus pungitiu⁹ et mordicatiu⁹: ⁊ q̄ſq̄ compreſſiuus in colo veſice. ¶ Tertiū eſt impotentia detinēdi vrinā. ¶ Quartū eſt vigiliarum inſtātia: ⁊ ꝓpter dolorē: et ꝓpter neceſſitatem eruptionis ad vrinandum ſequens.

Et primo quidē qḋ eſt acuta febris ꝓuidēdum eſt cōuenientibus ingenijs. Si enim febris ꝯſequatᷣ ad hec vlcera ꝓpter inſtantiā doloris q̄ eſt cā putrefactionis humoruꝫ: eo q: ponit eos in fluxu et agitatione. Nā oīs dolor. ſ. notabilis exacuit reuma. 3° tegni. quare humores a natura cōueniēter nō regunt. Tunc intētio in cura talis febris eſt duplex. ¶ Prima eſt ſedādi dolorē: de qua parꝝ poſt dicetᷣ. ¶ Sc͡da vero erit adequādi mās ſm earum varietatē. ¶ Si enim appareat ſanguinē eē i notabili ebullitione poſitū refrāgitᷣ illa ſyrupizādo egrū cū orizaccara ſyrupo d' iniubis de roſis vel ſyrupo acetoſo. ¶ Et ſi velis rem audaciorē iſtis. ℞. ſyru. acetoſitatis citri. ℥. i. ß. aq̄ endiuie. ℥. iij. aq̄ lupulorꝝ. ℥. i. ß. da totū in potu actu frigidum. Et ſi velis materiā cholericā adequare exhibere potes ſyru. viol. de berberis de ribes de prunis: aut ſyru. de ſuccis ⁊ aq̄s fructuū. Uel cōpoſitū hoc. ℞. ſyrup. ſimplicis aceto. orizaccare aā. ℥. i. aq̄ ſolatri ⁊ angurie. aā. ℥. i. ß. miſce. ¶ Et ſi q̄ris adeq̄re materiā flegmaticā cuꝫ ſangnie cōmixtā da hoc cōpoſitum. ℞. ſyru. de biſantijs ſyru. cōpoſiti aceto aā. ℥. i. aq̄ eupatorij: endiuie ana. ℥. i. ß. miſce. ¶ Si videris mām melācholicā ebulire cū ſanguine ꝑmiſce ſy. de biſantijs cū ſyrupo de epithimo. ⁊ exhibe hoc vel illud vſq̄ ad apparētiā notabilē digōnis q̄ ꝑcipitᷣ eo q: ſubſtātia vrine ad mediocritatē deducta eſt: ⁊ color ei⁹ ſilr̄: ⁊ inuenitᷣ in ea ꝯtētū laudabile cū ꝯditionib⁹ q̄nq̄ limitatis. ſ. ꝙ ſit albuꝫ equale leue in fundo ſedēs ⁊ dyaphanitati notabilr̄ vicinū. ¶ Quib⁹ apparētib⁹ ſolue mām in primo caſu cum clarificātibus ſanguinē. vt. ℞. medulle caſſiefiſtule 3. x. aq̄ decoctionis tamarindorꝝ prunorꝝ violarꝝ lupullorꝝ ⁊ ſebeſtē. ℥. iij. ¶ In 2° ꝟo caſu ſolue vētreꝫ cum māna vel caſſiafiſtula vel dyaprunis ſimplici. ¶ In 3° ꝟo caſu ſolue vētrē cū infuſione agarici cū aqua fructuū iā p̄dicta. ¶ In 4° aūt caſu cūa cum eluario de pſilio qḋ educit mām oēm ſanguini cōmixtā ⁊ ꝓprie q̄ſi fit cū polipodio ⁊ decoctione agarici. ¶ Et attēde in q̄cunq̄ horꝝ medicaminū duas regulas. ¶ Prīa ꝙ ſi videris ꝑ digeſtiua humores ad ſuū tēpramētū ſatis eē reductos. euita inq̄ū tū potes farmaca ſolutiua. Cū iuuamēto eīn qḋ faciunt cūando mās iā p̄dictas neceſſario plurimas

mãs inclinãt ꝛ ponũt in fluxu ad veſicã: ꝗre in caſu plurimũ ꝓcedere ſoleo cũ adminiſtratiõe cliſterioꝝ. ¶ Scda regula in caſu iſto attẽdẽda eſt. ꝙ ſi euitare nõ potes ſolutiua: nõ ſecedas a lenitiuis aut ab his q̃ notabilr̃ frãgẽ pñt ſolutiua infrigidãdo leniẽdo hũectãdo vl̃ alias malas q̃litates ab eis abijciẽdo: ꝛ ꝓprie acuitatẽ. ¶ Taceo hic alias intẽtiones ad feb: eã neccias: ſicut eſt rectificatio regimis adminiſtratio diuertẽtiũ mãs hĩcinde ꝯfortãtiũ ꝟtutẽ: ꝛ coꝝ q̃ rectificãt horã cibatiõis ꝛ mẽſurã aliaꝝ rerũ nõ nãliũ. Nõ eñ hic ẽ pñs itẽtio ad febres ꝑncipalr̃ intẽdere: niſi vt ſunt accñtia hoꝝ vlceꝝ. ¶ Si aũt febris iſtis vlcerib⁹ ſuccedẽs ꝓpter doloiẽ eẽt effimera: facile curaret̃ ipſa cum ſedatiõe doloris.

Dolori autẽ ad talia vlcera ꝯſequẽti ſi fuerit pũgitiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹ ſicut plurimum ꝯtingit ſubueniũt medicine q̃ nunc añ dicte ſunt in intẽtione mũdificatiõis ꝗ plurime ibi tacte adhuc ẽt ſumma medicĩa eſt veſice cũ ſiriga iponere lac ouinũ vaccinũ: ꝛ meli⁹ ifrigidãtiũ eſt aſininũ ad ꝯfortãdũ ꝟo humanũ: quoꝝ q̃libet ſi vis infrigidatũ reddere magis: ſummũ inueni remedium miſcẽdo ip̃m cũ aq̃li parte albuminis oui recentis bñ agitati: ꝛ nunq̃ hoc remediũ decepit me in iuuamẽto ſuo. ¶ Cõfert etiã notabilr̃ ad hoc aqua decoctiõis granoꝝ pinee ꝛ ſebeſtẽ añ ex iſtis facta ¶ Et iteꝝ ipſa eadẽ aq̃ albuminis oui ſola ipoſita ꝯfert ſolẽniter. Et ſi velis ipſam leuiter ſtupefaciendo facere ſedatiuã doloris: cõmiſce eã cum eq̃li pte aq̃ emulſionis ſeminũ papaueris ꝛ lactuce ſil̃r. Et ſi nõ es audax ad ſedãdum dolorẽ cuꝫ infrigidãtib⁹ puris ꝛ leuiter ſtupefacientib⁹: admiſce cũ eis crocum: aut aliq̃d de vitello oui. ¶ De his ꝟo q̃b⁹ in ſedãdo dolorẽ hunc ſepe ſum vſus eſt decoctio ex cõpoſitione mea q̃ ſublimis iuuamenti eſt. cui⁹ deſcriptio. ℞. ſeminum portulace lactuce endiuie ſcariole. añ. ʒ. ß. floꝝ nenufaris ꝛ violaꝝ. añ. ʒ. i. granoruꝫ papaueris al. ℥. i. granoꝝ ſebeſten. ℥. ij. ſe. iuſq̃ami al. ʒ. ß. croci. ʒ. i. liq̃ritie mundate. ʒ. v. granoꝝ pinearum. ʒ. x. ¶ Olã coquant̃ in. vi. lib. aq̃ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ tertie partis: deinde colent̃ cũ expſſione leui: hec quidẽ decoctio ſi dent̃ de ea. ℥. iiij. aut. v. tepide notabilr̃ dolorẽ ſedat. Et ſoleo ẽt ex ea cũ puluẽ zuccari al. duplo ad ipſam facere trageã. Itẽ ꝯfectiones pil'as ꝛ ſyrupos clarificatos: ꝛ alijs varijs modis ꝯcedere ſoleo ſm inclinationem egrotantium.

Tertio ꝟo accñti. ſ. diſſurie ſubueniẽduꝫ eſt cum his q̃ ſuperi⁹ in cura vlceꝝ renum dicta ꝛ ſcripta fuerunt. Tria tñ hic pono ſimplicia q̃ in accñte iſto ſunt mihi ſepe vtilia ꝓbata. ¶ Primum eſt vt patienti det̃ ol mane in aurora. ʒ. i. pulueris glãdium cum aqua decoctiõis ſcorie ferri ꝑparate. ¶ 2[m] ꝟo eſt emplm̃ factũ de radicib⁹ cõſolide medie ꝛ farina riſi icorporate inſi[illegible] cum ſucco vel aq̃ ſublimatiõis plãtaginis. ¶ 3[m] eſt hoc. ℞. aq̃ ſublimatiõis corticis granatoꝝ recẽtiũ. ʒ. iij. pulueris corticũ intermedioꝝ caſtanearũ. ʒ. i. zuccari cãdi. ʒ. ß. det̃ hoc in aurora ꝛ añ cenã per vnam horã.

Põt etiã ſubueniri 4° accñti. ſ. inſtãtie vigiliarum ſedãdo dolorẽ ſi fuerit coꝝ cã cũ his q̃ paulo añ dicta ſunt. ¶ Si ꝟo vigiliarum inſtãtia fuerit ꝓpter nimiã ſiccitatẽ iã acq̃ſitã ex frequentibus euonib⁹ q̃ arefaciunt corpora: tunc illis ſubueniendũ eſt cũ regimine humectatiuo ſubſtãtifice et qualitatiue. vt paulopoſt dicet̃ etiã cum his medicinalib⁹ q̃ infrigidãt ꝛ humectãt: ꝛ cum his digeſtinis ſupra tactis. vt ſyrupo vio. iuiubino nenufarino: ꝛ ſublimationib⁹ hoꝝ. ſ. portulace angurie ꝛ ſimilium: ꝛ cũ exhibitione ſpẽruꝫ lactis: de q̃b⁹ ſupra dictũ eſt: ꝛ ſtatim poſt erit ſermo amplior. ¶ Et cuꝫ ſemicupijs ꝛ extremoꝝ balneationib⁹ factis cũ decoctionib⁹ vegetabilium fridoꝝ ꝛ humidoꝝ vt violarũ nenufaris malue portu. blete folioꝝ vitis ꝛ iuiubaꝝ ꝛ ſibi ſiliũ. ¶ Et ſi videret̃ ſiccitatẽ priuatiuã vel poſitiuã fuiſſe iã in cerebro ꝯfirmatã cum horũ decoctione ſupaddẽdo cortices papaueris embrocent̃ extrema vel balneentur ꝛ caput ipſum: neq̃ ex his timendum eſt: ꝛ ꝓprie cũ virt⁹ fuerit fortis: ꝛ nõ fuerit inuenta mã a capite reumatizãs. ¶ Cũ autẽ ꝯtingeret vigiliaꝝ inſtã[illegible] a[illegible]ere ꝓpter frequentiam mictus: q̃ q̃nq̃ tñ in[illegible]: ꝙ egrum q̃ſtrũcũ q̃ ꝯuenient̃ dormientem neceſſario excitari cogit.

Tunc altero duoꝝ [illegible] ingenioꝝ ꝓuideri poteſt quorum primum eſt: vt habeat̃ plana cucurbita parua collum habens notabilr̃ groſſum cui virile mẽbruꝫ imponi debet: ꝛ habeat lateralr̃ additamenta perforata: quibus ſuſpenſoria ꝯdecentia alligent̃ cum quibus cingat̃ lumbis: ꝛ ita die noctuq̃ teneatur. Amplius ſi vigiliarum inſtanti[illegible] adhuc extrema inſtaret nõ eſt inge[illegible]um [illegible]ud phyſicum a ſapientibus inuẽtũ: niſi ꝙ ad narcotica trã[illegible]re opꝫ: ꝛ tu de his q̃re ſupra: ꝛ obſerua [illegible]anones in eoꝝ exhibitiõe ꝯſcriptos. ꝛ [illegible] be ea ꝛ felicitabit̃ operatio.

Iã a[illegible]ns mihi vr̃ ſufficiẽter declaratum eſſe intẽtionẽ tertiã curationis vlceꝝ veſice ꝛ ardoris ꝓuenientis ab eis: p ea q̃ ſuperi⁹ ſcripta ſunt in cura ardoris ꝓuenientis ab vlcerib⁹ epatis ꝛ renum. ¶ Nec opꝫ particulariter repetere illa q̃ ibidẽ poſita ſunt ꝛ laudata ad regenerãdũ carnẽ ꝛ incarnãdum: lꝫ in vlcerib⁹ veſice iniſta nõ ſint carnis regñatiua ꝛ incarnatiua eo mõ q̃ in vlcerib⁹ ꝑdictoꝝ mẽbrorũ opant̃: qm̃ hoc mẽbrũ neruoſum eſt: i quo paucitas carnis reperit̃: ꝑcipue circa colluꝫ. ¶ Opꝫ igit̃ talia regenerantia attrahere ſanguinẽ naturẽ ſpmaticorũ mẽbroꝝ cõplone ꝛ mõ ſubſtãtie ꝯuenientẽ. Et opꝫ eadẽ medicamina eſſe maiori viſcoſitate ſua ꝑdictorũ vlceꝝ ꝯglutinãtia. ¶ Que ꝟo de ſimplicib⁹ elegãtiora ꝓbata ſunt: ſicut thus [illegible]o ſum puluis ireos: radix pẽtafilonis cẽtaurea [illegible]ior cauda eq̃na roſa hypoq̃ſtidos ſandaraca flores altee ꝛ ſemina ei⁹ ꝛ coral. rub. ꝛ ſarcocolla nut[illegible] et flores hypericonis ꝛ ſilia. ¶ De ꝯpoſitis ꝟo [illegible] inueniunt̃ hĩcinde medicine: q̃ ad hãc int[illegible] ꝯuenire pñt. Et ꝑmũ q̃dẽ qđ inueni vtile ad [illegible]duꝫ ꝛ ſed[illegible]dũ dolorẽ. [illegible]mo ad ꝯplendũ mũdificat[illegible]ẽ ꝛ ad alterãdũ malã cõplonẽ ꝛ ꝓprie calid[illegible] ꝯ ꝯpoſitũ. Raſis x° cõtinentis. ꝓprio cap. illo. I[illegible]s diſcapu[illegible] de [illegible]emortali ſuo: hoc eſt cult[illegible]e ad vlc⁹ veſice ꝛ ventris ſupple cum ſiringa inijciẽ[illegible]n. ℞. ſpumarum. i. mu[illegible]illaginũ ſeminuꝫ cõtuꝫ ſe. altee citonioꝝ

pſilij ceruſe gūmi arabici albuminis ouorꝫ lactis mulieris. Ego vo ſic domeſticaui deſcriptionē hāc. ℞. mucillaginum quatuor p̄dictorꝫ an̄. ʒ. j. aq̄ albuminis oui recētis adeo cōquaſſati ꝙ viſcoſe ptes ab aq̄is remoueant. ʒ. j. ß. lactis mulieris. ʒ. ij. ceruſe. ʒ. iiij. gūmi arabici. ʒ. ij. cōterant oīa diligēter ſimul in mortario plūbeo ⁊ p ſiringā iniiciant q̄ter in die: vel ad min⁹ ter. ¶ 2m cōpoſitū iterū ad hāc itētionē vtile ē ex deſcriptione Aui. 19a tertij. cap. de cura vlceris veſice finali deſcriptiōe ibidē medicamē aliū. ℞. ſe. cucumerꝭ, melōis ⁊ cucurbite excorticatorꝫ. an̄. ʒ. v. amili. ʒ. iiij. ſucci liq̄ritie. ʒ. viij. ſe. portulace. ʒ. iij. ß. amigdalarꝫ dulciū excorticatꝫ ⁊ auellanarū aſſatarꝫ āborꝫ an̄. ʒ. iiij. ḡnorꝫ pini. ʒ. iij. ſe. apij dauci ſe. eruce ḡnorꝫ excorticatorꝫ olim an̄. ʒ. iiij. gūmi arboris amigdalarū ſe. iuſq̄ami albi opij olꝫ an̄. ʒ. iij. ciceris nigri. ʒ. x. croci. ʒ. v. fiāt trociſci cū rob. i. cū ſapa: ⁊ ſint pōderis ʒ. ij. ⁊ bibant cū aq̄ raphani: ſuppl. vbi eēt vrine retētio notabilis abſq3 magno ardore: aut cū aqua apij q̄ eſt ꝓuocatiua abſq3 acuitate: aut cū aqua ciceris nigri: q̄n q̄riť maior abſterſio q̄ eſt in eo ꝓpter nitroſitatē ſuā. Et inueni etiā iuuamētū in eis iniiciendo eos in veſicā: ⁊ ꝓprie poſt mūdificationē vlceris vt ſcribiť. ¶ Tertiū cōpoſitū ad hāc intentionē iterū ē deſcriptū a Serap. 4° breuiarij cap. 14° rubrica illa. Medicamina ad vlcera accidētia mēbris vrine: de quo etiā memoria ſupra fuit in cura vlcerū epatis. ¶ Quartū cōpoſitū eſt deſcriptū ab Andromacho in diſpoſitione renū ⁊ veſice. vt decimo decē tractatuū cap. primo. ℞. ſe. lini. ſe. papaueris albi ⁊ citrulli dragagāti an̄. ʒ. ij. amili. ʒ. iiij. aggrega trociſcos: ⁊ ego eos ꝯpono cū ſappa. ¶ Et q̄ntū iterū ſcribitur cōpoſitū ibidē cōſequēter in litera dum dicit ad veſicā vlceratā ⁊ diſſuriā. ℞. pineas ſupple nucleorū eius numero. xxx. dactylos numero. xv. dragaganti. ʒ. iiij. ſuc. liq̄ritie. ʒ. ij. croci obulum vnum myrre obulum vnū. lꝫ in alio volumine non inueniatur myrra. Ego tñ credo ꝙ cōuenientior eſt deſcriptio cum ea q̄ȝ ſine ea: q2 iſta aduerſať putrefactioni. ⁊ incarnat vlcera oīa ꝯuenienter cōponať ergo cū vino potropio ⁊ eſt ſapa decoctionis med- tatis ei⁹ ¶ Ultimū vo cōpoſitū eſt ex deſcriptionib⁹ Aui. 5°. cañ. ſumma prima tra. 9°. ⁊ deſcriptione vltima. lꝫ nō videať mihi hec deſcriptio ad ꝓpoſitū illius tractatus: q̄ eſt de ſyrupis deſcriptio. ergo eſt illa medicina nr̄a ꝯueniēs ad vlc⁹ veſice ⁊ vie v̄ge iniecta in foramē ei⁹. ℞. plūbi vſti medulle ſe. melonis olꝫ an̄. ʒ. v. ſpodij. ʒ. ij. gūmi arab. ſe. papaueris ⁊ cornu cerui ꝯbuſti olim an̄. ʒ. ij. opij. ʒ. j. iuſquiami al. tertiam. ʒ. vnius. myrre. ʒ. ij. terantur omnia ⁊ fiat ex eis colyriunt cū aqua endiuie ſm figurā colyriorū oculi: et ſunt figure ſief. quarū baſis eſt groſſior ⁊ piramis acutior. adminiſtretur cū iniectorio reſolutū in lacte: aut in oleo de granis melonis. hec medicina eſt cui nō inueni parē in mundificando abſtergendo ⁊ in- ...rnando. hec de intentione tertia.

Quarta vero intentio conſolidantiū ſi bene conſideras per illa que in intētione terti- ſcripta ſunt ſimplicia et compoſita facile adimpleri poteſt. neq3 opus eſt hic explicationeꝫ facere: ꝙ ille medicine eedē numero tales que poſſunt incarnare etiā ꝯſolidādi potētiā habēt. eo qꝛ cōſolidatio pficiť a potētia medicine: q̄ ſua ſiccitate ſupfluā carnis excoquēdo cōuertit in duritiē caloſam niſi qꝛ medicie ꝓprie ꝯſolidatiue vltra ſiccitatē aqua debēt pticipare ſtipticitate ꝓpter vna ⁊ eadē melia: q̄ ſm vnū modū applicationis eſt regñatiua carnis ſm alteraꝫ p̄parationē efficiť ꝯſolidatiua. vt dragagātū gūmi arabicū torrefacte cōſolidāt. ſimpliciter vo talia ꝯglutināt ⁊ incarnāt: ⁊ alumē crudū vlcerat ⁊ corrodit: ipm vo cōbuſtū ſigillat ⁊ cōſolidat. q̄re medicine q̄ in p̄cedēti intētiōe poſite ſūt: oēs potuerūt fieri ꝯſolidatiue: ſi eis adiūgant ea q̄ cum ſua ſtipticitate ⁊ ſiccitate ſupficiē carnis trāſmutāt in cutē. ¶ De cōpoſitis igiť cōſolidātib⁹: lꝫ quotidiana experientia plura inuenerim vtilia. ſolū tñ illa cōſcribā. q̄ frequētiꝰ i vſu meo ceciderūt: quorū primū ſcribitur. x. continentis cap. illa rubrica. hi ſunt trociſci ad ꝯſolidandū vlcera renū ⁊ veſice. ℞. luti armeni luti romani ⁊ eſt terra ſigillata. ſang. dracōis acatie carathit. ⁊ eſt hypocſtidos karabe ſe. melonū gūmi arabici amili roſaꝝ ana. eq̄les ptes cōficiantur trociſci vt ſoleo cū ſucco caude eq̄ne ⁊ frequēter vtendū eſt eis iniiciēdo veſice cū aqua p̄dicta: ꝙ melius erit ſi dent in potu cū aq̄ plātaginis: ⁊ ſunt de medicis infuſi diſcipuli i libro de memoriali ſuo ibi. ¶ Cōpoſitū vo leui⁹ iſto iterū ſcribiť. x. cōtinētis allegato cap. libro 2°. Bimaſui ad vlcera q̄bus eſt ardor vehemēs in veſica. ℞. ſpume. i. mucillagis pſilij ⁊ ſimiliū: ſeminū ſupple altee malue an̄. ʒ. ij. ſief albi abſq3 opio. ʒ. ij. iniiciēdū eſt in eā. ſ. veſicaꝫ p inſtrm. ſ. ſiringā mane ⁊ ſero cū fuerit tepidū. Quod ſi nō fuerint ſana p hoc. ſ. vlcera: iniiciendū eſt in eandē. ſ. veſicā de plūbo vſto cū thure. ſ. eq̄li pōdere: vt ſief albū cū p̄dicto mucillagine. ¶ Si vo magis ſedationi doloris intendere volueris q̄ȝ regulari curationi vlcerū: q̄ fit p ꝯſolidātia p̄dicta: tunc iniiciatur in veſicā medicamē: qd eſt cōpoſitū: Raſis allegato cap. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. iuſq̄ami. ʒ. j. quartā. i. gra. xv. opij kerathi. ſe. citrullorꝫ. ʒ. ij. ſe. lactuce. ʒ. ß. ſe. papaueris. ʒ. j. ß. iniiciantur cum lacte in veſica. m: aut dentur in potu cum aqua emulſionis papaueris. Cum hac eẽm medicina proceſſit Raſis in cura vehemētis ardoris in filio Dauid: cui ſedatus fuit dolor ex vſu iſti⁹ medicine: cū vo dimiſit eā reuerſus fuit dolor: et iterum accepit eam ⁊ dolor receſſit. ¶ Preter hec autē compoſita duo viſſa multum inueni: quorum deſcriptionem lege q̄nto cano. ſumma ſecunda. octauo tra. de trociſcis: quorū primum eſt ibi rubrica illa. trociſci Diſſulidis conferētes ad vlcera renū ⁊ veſice ⁊ mictū ſanguinis et difficultatem vrine. ¶ Et 2m vero eſt deſcriptio paruꝫ infra ibidem inuento. Trociſcus alius qui confert ad vlcera inteſtinorum ⁊ ſputū ſanguinis vide ibi deſcriptiones. quoniam ambe laudate ſunt. ¶ Adhuc ⁊ duas inueni deſcriptiones trociſcorum a Ser. p̄. ſeptimo breuiarij tractatu. 19° aſclepiadis ad vlcera q̄ fiunt in inſtrumētis vrine. lege ibi. Et infra trociſ. ad illū qui mingit ſanguinē ex renibus ⁊ veſica: ambe enim deſcriptiones iſte ſolent iuuamento

cõſolidãt vlcera illa. ¶ Ego aũt preter multa a pdi-
ctis illuſtrib⁹ viris accepta q̃ notabilr ꝯferunt: tria
inueni notabiliter leuia cõpoſita ad hoc ſolẽniter in
uania. ¶ Quorũ primũ eſt hoc. ℞. mumie ſubtiliſſi
me trite. ʒ. j. thuris gũmoſi pulueris caude eq̃ne añ.
℈. j. plũbi vſti. ʒ. ß. fiat puluis ſubtilis: q̃ iniĳciat ve-
ſice cũ ſucco plãtaginis p defecationẽ dpurato. ¶ 2m
cõpoſitũ eſt hoc. ℞. ſcorie ferri ſubtiliſſime pulueri-
zate ⁊ pparate ſꝫ artẽ. ʒ. j. ß. ceruſe hypoq̃ſtidos dra
ganti torrefacti. añ. ℈. j. iniĳciat cũ lacte caprino
in quo prius extinct⁹ fuerit calibs. ¶ 3m cõpoſitum
ẽ hoc. ℞. litargiri ſpumificati. ʒ. ĳ. thuris minuti ſar
cocolle acatie. añ. ℈. j. ſucci cõſolide mi. p defecatio
nẽ purificati. ℥. ĳ. iniĳciant hec in veſicã ſimul. Et ſi
velis hec ꝯpoſita efficere magis doloris ſedatiua p
dictis: adde crocũ ⁊ impone ea cuꝫ emulſione ſemis
papaueris al. hec de iniẽtione quarta.

Poſt hec aũt vr̃ ꝯueniens hora aſſignãdi
regimẽ cõueniẽs vlcerib⁹ renũ ex
pte ſex rerũ nõ nãliũ. Uidet aũt regimẽ vlcerũ renũ
⁊ ſilr veſice ⁊ vritidoꝝ: ⁊ ꝯſr ardoris ab eiſdem ꝓue
nientis idẽ vtiliter ⁊ ſpãliter regimẽ aſſignari debe
re. Et primo q̃dẽ qm̃ amboꝝ hoꝝ egritudines ſunt
eedẽ ſpecie: q͛ vlcera. Amplius accñtia eoꝝ ſunt ea
dẽ: q͛ ardoris: ſed idẽtitas ſpecifica egritudinum ⁊
accñtiũ idẽtitatẽ curationis ad ſe vocat. igit̃ ⁊c. Am
plius hec eſt ſnia olim auctoꝝ de hac mã loquentiũ
vt colligẽdũ x° ꝯtinẽtis illo cap̃. de cura vlcerũ renũ
⁊ veſice ſimul. Et eiuſdẽ 2° cap̃. de cura vlcerũ veſi-
ce. Et colligit̃ al. eodẽ 19°. ⁊ in diuiſiõibus Almãſ.
ꝓpriĳs capitulis. Et in breuiario Serap̃. cap̃. 14°. ⁊
19ª tertĳ. trac. cap̃. j. de cura vlcerũ veſice. ¶ Siqua
aũt ſpãlis dr̃ia vr̃ aſſignari poſſe in regimine horuꝫ
vlceꝝ ex pte rex nõ nãliũ: hoc vr̃ pcipue ꝯueniẽtius
obſeruandũ eſſe ex pte cibi ⁊ potus. ¶ Inquantum
aliq̃ ſunt q̃ cõueniẽtiã maiorẽ habẽt ad renes q̃ ad
veſicã: ⁊ ecõtra: vt ſupra capitulis octauo ⁊ 13° vi-
deri põt. In reliq̃s aũt reb⁹ non natnralib⁹ ⁊ eoruꝫ
mẽſura in vtriſq̃ eoꝝ nõ eſt differentia. ¶ Itaq̃ re-
gant̃ egrotantes his vlcerib⁹ regimine ex parte ae-
ris inclinati ad ꝓpinq̃tatẽ tẽperiei verſantẽ ad cali
ditatẽ leuẽ. Itaq̃ in locis habitatõis eoꝝ inueniat̃
aer vernalis ⁊ medie partis autũni. ¶ Et ſi q̃dẽꝫ aer
in ſiccitate magis eleuatus eſſet q̃ in caliditate ad
huc cõuenientior eſſet regimini iſtorum. Melius eñ
curãtur vlcera p augmẽtũ ſiccitatis q̃ caliditatis:
que poteſt addere in multiplicatione ſaniei ⁊ viru-
lentie in vlcerib⁹ p modũ attractionis materierũ in
eis: quare ſi aer talis haberi non poſſit: ꝓpter frigi-
ditatẽ continentis in ſuis temporibus rectificet̃ ipe
cum acceſſione ignis ⁊ cautela ab ingreſſu flatus vẽ
ti infrigidantis ⁊ nebularum ingreſſu qui humectã
do nocet. Sicut enim augmentum frigoris vlcerib⁹
eſt nociuum vt ſcripſit Hip. quinta affõrum. ſic etiã
humiditas eſſet ei nociua: lꝫ nõ eque potenter ipſis
paribus exiſtentibus. ¶ Et ſimiliter ſi contingeret
aerẽ in menſura ſue caliditatis ⁊ ſiccitatis ab equa
li recedere rectificetur cum his q̃ ad contrarias q̃li
tates aerem inclinant. lꝫ receſſus aeris ab equalita
te ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ minus nocumentũ indu-
cat vlceribus q̃ acceſſus ei⁹ ad frigiditatẽ ⁊ humi-
ditatem. ¶ Et idẽ etiã iudiciũ teneri dꝫ de his q̃ ae-
ri annectuntur: vt de veſtibus ⁊ tegmentis vl' bus
corporis ⁊ de ſpecialibus coopturis ⁊ ligaturis vlce
rum. Non raro eñ multa renum caliditas ab ingẽ
ti cooptura ſequens eſt cã malignationis vlcerum:
ſicut etiã a debili ꝯſeruatione eorum a frigore vehe
mẽter ledunt̃: hec de aere. ¶ De motu aũt ⁊ q̃ete di
cendũ pito q' ociũ ⁊ q̃es ꝯuenientia ſunt eis. Exerci
tium aũt ⁊ motus ſuperfluus ſaltẽ nocet illis: nihil
eñ eſt adeo nociuum renib⁹ oib⁹ ſupple vlceratis ſi
cut motus ſupfluus. 4° breuiarĳ p allegato ſepe ca
pi. lꝫ motus mediocris nõ reprobet̃ ab Aui. in vlce-
rib⁹ renũ ⁊ veſice. vt p allegatis capitulis colligi po
teſt. ¶ Et ꝓpter cãm etiã eãdẽ non eſt aliq̃d ita noci
uũ renib⁹ ſicut coit⁹: eo q͛ p ipm̃ ptes vlceꝝ q̃ incar
nari debẽt ⁊ ꝯſolidari diſtrahunt̃: mẽbi a eñ q̃ ꝯſoli
dare intẽdim⁹ neceſſe eſt vt q̃eſcãt. 4° de ingenio ſa
nitatis a Gal. colligendũ. ¶ Amplı⁹ mot⁹ nocet: eo
q͛ p ipm̃ augetur caliditas attractiua mãeꝝ extra
neatiua eaꝝ. Ex q̃b⁹ appet q' in cura vlcerũ ſecuri⁹
eſt ſeecdere notabilr magis ab eq̃li p q̃etem q̃ p ex-
ercitium. ¶ Accñtia ſilr aie ex eoꝝ fundamẽto men
ſura tali adminiſtrari debẽt vt p ea nõ ponat̃ vehe
mẽs agitatio in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹: aut fortis ⁊ ſu
bita diſtractio ſpũum a locis vlceratis que oia fiũt
in furore ira ⁊ letitia magnis quare mediocriter in
his accñtib⁹ ꝓcedendũ eſt: ⁊ egro pſuadẽdũ vt ha-
benas in eis mẽſurate teneat. ¶ Etiã ex pdictis liq̃-
de patere põt: q' nõ opꝫ a ꝯueniẽti mẽſura cibatio-
nis ⁊ potus excedere ad q̃ntitatẽ ipſoꝝ auctã no-
tabiliter iciũãdo: qm̃ repletio ex cibis ⁊ potib⁹ mul
tiplr eẽt cure vlceꝝ nociua. aut q͛ debilitaret inatũ
calorẽ ex quo fieret multiplicatio ſupfluitatũ ⁊ ꝓhi
bitio ꝯueniẽtis incarnatiõis ⁊ ꝯſolidatiõis. Aut q͛
repletio poſſet eẽ cã apoſtematis in vlcerib⁹. ¶ Etiã
ſi fuerit repletio ex reb⁹ q̃ cũ hoc q̃ nutriũt inflãmãt
⁊ acuũt humores: poſſet eſſe cã corruptionis ⁊ ꝓdu
ctionis vlcerũ ad aſchakilos ⁊ eſtiomenũ: quare cõ
ueniens eſt ab equali mẽſura cibatiõis poti⁹ recede
re p quãtitatẽ diminutã q̃ p auctã: aut ſaltẽ ꝓcede
re cum cibatione poſita ſupius. q̃ indicãdo a virtu
te erigebat cibationẽ minuẽdo quãtitatẽ ꝯtinuatẽ
nam ciboꝝ ⁊ potuũ ⁊ augẽdo quãtitatẽ diſcretã eo
rũ ⁊ qualitatẽ. i. nutribilitatẽ ita vt parua quantita
te multa q̃litas repiret̃. vt de aq̃ carniũ ſupra cap̃.
de cura vlceꝝ renũ dicebat̃. ¶ Cõformiter loquẽdo
de mẽſura ſomni ⁊ vigilie dicẽdũ eſt. Neq̃ eñ longo
tpe dormire dꝫ: ne i vlcerib⁹ ſupfluitates augeant̃: eo
q͛ plurus ſomnus humectat: vt 2ª primi. cap̃. de his
que ꝓueniunt ex ſomno ⁊ vigilia colligendum. Ne
q̃ etiam dꝫ a cõuenienti dormitione recedere men-
ſurã eius notabiliter diminuendo p vigilias: eo q͛
nimia ſiccitas ipediret cõuenientẽ carnis reſtauratio
nem abſcindendo in. ãm ex q̃ na: ⁊ ꝓhiberet ſi ꝫ ni-
mia ſiccitas debitã incarnationẽ ſolutas vlcerũ p-
tes reddẽdo ꝯglutinationi indiſpoſitas: lꝫ ſecurius
ſit p augmentum vigiliarũ a cõuenienti dormitio-
ne recedere parumper magis q̃ p vigiliã auctã q̃
per dormitionem multam.

Poſtremo ꝟo regimẽ in cibis in potib⁹
ex eodẽ fundamẽto mẽſura=
ri dꝫ. Nã indicãdo a virtute q̄ iã debilitata eſt: eo q̄
talia vlcera plurimũ ſuccedũt eruptionib⁹ apatũ:
ꝓpter q̄ debilitat virtus: ⁊ ſuccedũt vlceribus a la=
pillis vel ab harenulis: aut a mãeb⁹ lõgã reſidẽtiã
faciẽtib⁹ in p̄dictis locis: ꝓpt q̄ egritudines tales
oẽs cronice ſunt: aut indicãdo a mã: aut a partib⁹
patiẽtib⁹ a q̄b⁹ non eſt facile tales mãs eradicare:
immo difficillimũ: ꝓpter q̄ ola ſil' in vnũ deducta vir
tus notabil'r debilitat. Cui intẽdẽdũ eſt cũ augmẽ=
to cibationis in q̄ntitate ⁊ q̄litate diſcreta ⁊ cũ dimi
nutione eiuſdẽ in q̄ntitate ꝯtinua. vt paꝝ añ hoc di
ctũ eſt. ⁊ ſupra etiã rõne ⁊ auctoritate deductũ 8⁹
cap̄. de cura ardoris ab epate ꝓueniẽtis. ❡ Pro mẽ
ſura igit cibo ꝝ ⁊ potuũ p̄mittẽdũ p̄mo q̄ tales egro
tãtes vitare dñt oẽ acetoſum ſaltẽ fortis acetoſita=
tis ⁊ oẽ acutum ⁊ ſalſum ⁊ vehemẽtis dulcedinis.
❡ Et primũ q̄dẽ q̄ acetoſum oẽ pũgitiuũ eſt: etiam
q̄ frigidũ: ⁊ ideo vtraq̄ cã nociuũ: ſil'r acutũ ⁊ ſal=
ſum oẽ tale ſua mordicatione ⁊ caliditate mãm ſanio
ſam: aut ſolõnẽ ꝯtinuitatis in vlcerib⁹ augmentare
põt. ex quo apparet q̄ cibi oẽs ⁊ pot⁹ dñt eſſe in vl=
cerib⁹ a cã calida ꝓueniẽtib⁹ ⁊ in corporibus calidis ⁊
ſiccis: ⁊ in oib⁹ vlcerib⁹ etiã in q̄b⁹ ſanioſa ſup̄flui=
tas atteſtat ſanguini: aut cholere friditati ⁊ hu. vt
ſpinachia bleta malua viola portulaca ꝓpe cucurbi
ta barbeca cucumeres citrull⁹ atriplex endiuia cũ
ſuis ſpẽb⁹ oib⁹ preterq̄ illa q̄ lacticiniũ hꝫ. ❡ Et de
fructib⁹ etiã ꝯueniunt fruct⁹ oleꝝ predictoꝝ ⁊ iuiu
be ⁊ poma nõ valde dulcia ⁊ põtica: ⁊ ſil'r pira ⁊ ci=
tonia dulcia ⁊ vue paſſe recẽtes ⁊ auellane molles
⁊ ceraſa: ⁊ ꝓprie preter ea q̄ põtica ſunt in ſpẽ ſua.
❡ Cõueniunt etiã ei gñã lactis fere ola: vt lac aſini
num: ⁊ lac camelinũ ⁊ ouinũ: q̄m lac rectificat mãs
vlcerum ⁊ lauat ⁊ glutinat ea cũ ſua retẽtione ꝓ=
prie ſupple viſcoſitate: ⁊ qḋ eſt ſicut lac vaccinum ⁊
ouinũ aggregat ad illud. i. ad oꝑationes p̄dictas
ſ. rectificãdi vlcera additionẽ ſupple virtutis ꝯfor=
tationẽ mẽbri cũ cibatione. i. nutricatione ei⁹: verũ
lac aſininũ caprinũ iuuatiuũ eſt ex parte rectifica=
tionis cõplonis ⁊ ablutionis: ⁊ ex parte ꝓprietatis
eſt iuuatiuum plus q̄ illa duo: ⁊ ꝓprie qḋ eſt acce=
ptum ab vbere a lalis nutritiu in domo. ❡ Et fortaſ
ſe eſt ꝯueniẽs ſupple lac in vlcerib⁹ in q̄b⁹ ſcit diſpõ
ei⁹. ſ. in illis i q̄b⁹ cognoſcit augmẽtũ caliditatis: quã
remouere põt lac infrigidãdo: ⁊ augmẽtũ debilita=
tis innati caloris: q̄ ſequit multitudinẽ ſaniei ꝑ mo
dum ſuffocationis eius: qḋ totũ a lacte remouet la
uãdo ⁊ mundificãdo aut virtutẽ ꝯfortãdo. ❡ Am=
pli⁹ etiã oib⁹ aliis malis diſpõnib⁹ vlceꝝ conuẽnire
põt lac ſolum corruptionẽ abſcindẽdo ab eis ꝓpter
rectificationẽ quã fecerit in eis i ⁊ ꝓprie cũ nõ inue=
nit in ſtomacho aſſumẽtis ipſum cholera q̄ corrum
pat ipſum. quare 2⁹ canoñ. in arcola vulneꝝ vlceꝝ:
lac rectificat vlcera intrinſeca: ꝓpter hoc q̄ lauat et
glutinat: ⁊ q̄ mũdificat: ⁊ cũ nõ eſt in cõplone quod
corrũpat ipſum ⁊ ad cholerã ꝯuertat ꝯfert hñtib⁹
vlcera. ❡ Opꝫ aũt vt cũ in potu exhibet nõ comeda
tur aliq̄d niſi poſtq̄ deſcẽderit a ſtõacho. ❡ Si aũt
videt in hoie tardari deſcẽſuꝫ ei⁹: tũc in hoib⁹ cal'e
complonis cũ lacte ponat aliq̄d ſalis. vt exhibendo
℥. iiij. ex eo admiſceat ſibi ſalis triti. ℈. ß. In his ꝟo
qui ſunt fri de cõplonis. iiij. ℥. lactis admiſceant. ʒ.
ij. mellis. ❡ Opꝫ etiã ipſi lacti miſceri medicinas ni
ceſſaꝝ oꝑationũ. Cũ enim intẽdim⁹ cũ eo viaꝝ op=
pilationũ aperire vbi a multitudine mãeꝝ ⁊ ſaniei
clauderent: tũc. iiij. ℥. lactis ponet. ℈. i. aut ß. pul=
ueris dauci aniſi ſemis apij in cã frida: cicoree ꝟo
capil. ve. endiuie ⁊ ſiliũ in cal'a. ❡ Cũ ꝟo ꝑ ip̄m dele
ctationẽ maiorẽ q̄rim⁹: miſceamus. ℥. iiij. lactis. ℥.
ſ. ſucci g̃natoꝝ dul. ❡ Et ſi volum⁹ ipſum magis fa
cere abſterſiuũ ⁊ carnis regeneratiuũ: ponat in eo
quãtitas iã p̄dicta ei⁹: qḋ eſt ſicut ireos radix pẽta
filonis ⁊ ſimilium ſup̄i adictoꝝ. ❡ Si aũt volumus
ip̄m reddere magis glutinatiuum ꝯfortet. cũ eo qḋ
eſt ſicut thus gũmoſuꝫ dragagãtũ gũmi arabicũ
ſm mẽſurã dictã. ❡ Et ſi q̄rerem⁹ cum eo ꝯſolidatio
nẽ magis: addat qḋ eſt ſicut cauda eq̄na cõſolida
ma. hypoq̄ſtidos ⁊ eis ſilia: q̄ etiã tacta fuerunt ſu=
perius: plurima hoꝝ lege partiꝫ x⁹ cõtinẽtis primo
cap̄. ⁊ 18ª tertij. cap̄. de cibatione hñtium vlcera in
renibus. ⁊ 4⁹ breuiarij preallegato ſepe cap̄. vñ ſe
pe l'ali fere ordine ſermonẽ eius auxit Auic. ❡ De
fructib⁹ ꝟo ſiccis ꝯueniũt fiſtici auellane torrefacte
amigdale ⁊ grana pini ꝓprie ⁊ caſtanee dulces ⁊ re
liqua ſilia. ❡ De carnib⁹ ꝟo laudabiliores ſunt pul
li ⁊ galline pingues ⁊ anſeruli parui ⁊ anatuli ⁊ ꝑ=
dices faſiani ⁊ minute aues. ❡ Et de quadrupedi=
bus carnes vituli lactentis annualis agni capreti
ceruiculi lactẽtis. Uitet aũt oẽs carnes nãli calidi=
tate ſanguinẽ acutum g̃nantes: vt coliſibi. ⁊ accita
liter vt ſalſe: ⁊ cũ aromatibus cõdite. ❡ Et ſil'r fru=
ctus oẽs acuitatẽ hñtes a nãli cõplexione: ⁊ quadã
feroſa lacticinia parte vt ſic⁹ ſicce dimittant: et ſil'r
ſemina acuta vt grana paradiſi cardamomum ma. ⁊
mi. ⁊ ſilia. ⁊ radices acute. vt raphan⁹ cepe alleum
porrũ bulbus ⁊ ſimilia ola dimitti debent ⁊ prepa=
rationes ⁊ ꝯdimẽta ex eis artificialiter facta.

De potu ꝟo eis ꝯueniẽs eſt hydromel pau
ci mellis ⁊ decoctionis in complo
nibus ⁊ etatibus calidis. ❡ Audaci⁹ ꝟo mellituꝫ eſſe
põt in ſenibus ⁊ cõplone naturali'r fridis. Alter aũt
potus cõueniẽs iſtis egrotãtib⁹ eſſe põt lac ſaltem
in ꝯſuetis. et in his q̄ ſunt hñtes ſtomachum a cho=
lericis enudatũ. quib⁹ ꝯuenientior pot⁹ eſſet aqua
ordei cũ zuccaro. ❡ Et potus iteꝝ cõueniens ei eſt
vinuꝫ albũ colore ſuo ſubſtãtia tenue ⁊ dyaphanũ
ſapore dulcedini vicinũ nõ vehemẽter ⁊ odore cõue
niens. fumoſitate vero nõ calidum ſꝫ ab equalitate
per potẽtiã eius parumper recedens ne ebullitionẽ
et putrefactionẽ in locis vlceratis augmẽtet. ❡ Si
aũt per vinum minorẽ optarem⁹ apertionem et ali
quanta leni ſui ſtipticitate minorẽ penetrationeꝫ ⁊
ſanguinis aliquantulum ingroſſationẽ facere vo=
luerimus cũ cõueniẽtia ⁊ abſterſionẽ ⁊ glutinatio=
nem vlceꝝ: eligi põt vnum colore rubicundum non
valde põticũ vel ſtipticũ ſubſtãtia claꝝ ⁊ dyaphа
nũ fumoſitate ſua a mediocri parumper recedẽs ⁊
aromaticum ⁊ dyaphanum. Et vtatur eo in tẽpore

cibationis eiꝰ.iudicio tñ rõnis mẽſurãdo quãtitatem eius. ¶ Aque aũt fride vſus nulla rõne videt̃ eſſe ↄueniẽs. Nec ex operationibus eius. dato enĩ ꝙ lauãdo ⁊ mundificãdo ⁊ penetrare faciẽdo videtur habere iuuamẽtum aliquãtum excelleñꝰ tñ noceret īfrigidãdo ⁊ humectãdo ꝗ̃ in operationes dictas efficiendo ⁊c. ad laudem dei. Amen.

Cõſiliũ.183. De ardore vrine ꝓueniẽte ab vlceribus in collo veſice.

Ardor vrine huius pueri nequaꝗ̃ ꝓuenire põt ab altera cã ꝗ̃ ab vlceribꝰ in collo veſice eiꝰ que aſperitate ſua excoriauerũt veſice collũ. Sʒ credo ego euidẽtiꝰ ꝙ ardor ipſiꝰ ꝓueniat ex vlceribꝰ incõuenieñter curatis q̃ ſucceſſerũt ſectioni colli veſice facte ꝓpter extrahere lapidẽ. Pigritauerunt enim medici in adminiſtratione mũdificãtium ⁊ abſtergẽtium ⁊ incarnãtium q̃ applicari debebãt aut ſaltẽ negligẽter oĩm fuit regimen huic curationi ↄueniẽs aut īaduertẽter. ¶ Qḋ aũt ibi ſint vlcera mõſtrat̃ ex mictu ſaniei ſil̃ cũ ſanguine q̃ non ꝓueniunt ex alio loco ꝗ̃ a collo veſice. qm̃ iſte puer non hʒ ſigna ſignificantia nocumẽtũ epatis emulgentium venarum nec renũ nec poroꝝ vritidũ. Hoc etiã apparet qꝛ diuturna fuerunt in eo vlcera per que aquoſitas vrinalis exibat.

Ad cuius ardorẽ ꝓuidẽdum eſt vt infra ſcribit̃. ¶ Abſtineat itaq₃ a magna aeris frigiditate ⁊ caliditate ⁊ ab omni exercitio ⁊ motu ꝓgreſſiuo. immo maiori parte tp̃is iacere dʒ. ¶ Et caueat a multa repletione ſtomachi immo abſtinere notabilr̃ a quãtitate ↄtinua cibi eſt ſibi conueniens. partiri ipſum in plures vices conuenientius eſt ei ꝗ̃ multuʒ in vna cibatione accipere. ¶ De cibis vero vitet oĩa ſalſa ⁊ acuta ſicut alleum cepe raphanũ ⁊ ſĩlia. ¶ Itẽ oĩa cibaria vehemẽtis apertionis: vt frequẽtem vſum feniculi ⁊ petroſellini ⁊ reliquoꝝ diureticoꝝ que calida ſunt multum. Itẽ effugiat oppilatiuos vt paſtiles cibos: ⁊ viſcoſos multum vt piſces ⁊ his ſimilia. ¶ Item effugiat motus laborioſos aſcendendi ſcalas ⁊ deſcẽdẽdi: ⁊ ſimiliter caueat ſibi a multo luctu. ¶ Dormitio vero longa eſt ſibi conueniens ⁊ vtilis.

Pro regimine vero eiꝰ ꝑ medicinalia ſũt ſibi octo remedia infraſcripta: ꝑ quoꝝ regulari applicatione ꝑmittẽdum primo ꝙ mundificãtia vlceri intrinſeco veſice ↄueniẽtia nõ pñt ita ↄueniẽter adminiſtrari per os ſicut adminiſtrata fuiſſent per vlcus anteꝗ̃ ↄſolidatum fuiſſet. qꝛ ablutiones ⁊ iniectiones decẽtiꝰ adminiſtrate fuiſſent per orificium vlceris ꝗ̃ exhibitio eaꝝ per os: qm̃ nõ perueniunt ad veſicã niſi cũ earum alteratione in ſtomacho facta ⁊ partibus intermedijs. ¶ Silr̃ etiã iniectiones per cãnalẽ virge cũ ſiringa facte nõ niſi cum magno labore ⁊ a viro bñ experto intromitti pñt ꝓpter ſtricturã vie. etiaʒ qꝛ cãnales illi in virga ſunt tres ⁊ difficile eſt cõueniẽter inuenire cãnalẽ vrinalẽ: ita ꝙ per ſiringã non ꝓueniat nocumẽtũ ad meatũ algadi aut ſꝑmatis. ⁊ etiã qꝛ extremitas ſiringe impoſita pluriũ ↄfricando nocet vlceri applicãdo ipſum ⁊ ꝓhibẽdo cõuenietẽ regenerationẽ carnis ⁊ incarnationẽ in eo: ꝓpter qḋ ſalubriꝰ viſum eſt mihi ſcribere remedia ſex interiꝰ adminiſtrãda: ⁊ duo exteriꝰ applicãda ⁊c.

¶ Et primũ de numero ipſoꝝ eſt ꝙ iſti puero ꝑ ſpatiũ q̃dragita dieꝝ oĩ mane det̃ hec aq̃. ℞. aque diſtillationis agrimonie. ℥.i.ß. aque caude equine. ℥.i. miſce ⁊ calide bibant̃ in aurora abſq₃ zuccaro ne virtus intermedijs vijs detineat eas cum dulcedine zuccari tanꝗ̃ obiecti delectabilis. ¶ 2ᵐ vero de predictis inſtr̃is eſt hoc. ℞. pulueris folioꝝ cupreſſi caude eq̃ne cõſolide minoris. ⁊ piloſelle añ. ʒ.i. mumie. ʒ.ß. cum ſucco conſolide minoris. fiãt pill̃e ex oĩ ʒ.xij. de quibus ante vel poſt predictas aquas immediate aſſumat tres. ¶ 3ᵐ vero medicamẽ eſt hoc ℞. granoꝝ pinearum. ℥.ij. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥.i. dragagãti gũmi arabici maſtices añ. ʒ.i. pulueris piloſelle caude eq̃ne pul. veſice apri abluſe bis cũ aceto acri nõ valde acuto ⁊ deſiccate ī furno añ. ʒ.iij. zuccari al. ℥.v. Cũ aqua virge paſtoris fiat cõfectio in morſellis. ℥.ß. de quibꝰ ſemꝑ accipiat vnã poſt prãdium ⁊ cenã immediate. ¶ 4ᵐ vero inſtr̃m eſt hoc. ℞. ſeminum lactuce ⁊ portulace añ. ʒ.i.ß. ſeminũ papaueris al. ʒ.vj. pulueris foliorũ cupreſſi⁊ corticuʒ intermedioꝝ caſtaneaꝝ añ. ʒ.i.ß. corticũ mãdragore ʒ.ij. fiat puluis de quo oĩ die īmediate añ cenã ⁊ prãdium deglutiat̃. ʒ.ß. ¶ 5ᵐ inſtr̃m eſt. ꝙ oĩ die iuuenculus iſte añ cenã ⁊ añ prãdiũ ꝑ horã cõpletã accipiat duas de iſtis pillulis. ℞. ſcorie ferri ſubtiliſſime trite poſtea cocte in ſucco burſe paſtoris vſq₃ ad cõſumptionẽ eiꝰ. ℥.ß. pulueris radicuʒ caude eq̃ne. ʒ.ij. cũ ſucco plãtagi. fiãt pill̃e ex oĩ. ʒ.viij. ¶ 6ᵐ inſtr̃ʒ de anterioribꝰ ⁊ vltimũ eſt ꝙ in cibis huiꝰ pueri ſemper coquat̃ radicum conſolide maioris recentis fruſtum vnũ mundatũ longitudinis digiti indicis ⁊c. ¶ 7ᵐ remediũ ⁊ primum de exterioribus eſt vt iſte puer ſemꝑ ante cenã ⁊ prãdiũ ſedeat in aqua mediocris caliditatis ī qua extinguunt̃ ferramẽta ī qua etiã bullita fuerũt camomilla mellilotũ fenugrecuʒ ⁊ radices ↄſolide maioris in qua ↄ̃ſtat morã ſaltem per mediam horam. ¶ 8ᵐ remedium eſt vt poſt balneum ⁊ etiam abſq₃ balneo ſaltẽ in die bis inungãtur partes pectinis ⁊ oĩa loca inter ſiteri ⁊ radicẽ teſticuloꝝ cum hoc vnguẽto. ℞. olei de mirto olei de maſtice añ. ℥.i. cimini torrefacti. ʒ.i. thuris ſandarace acatie hypoquiſtidos corallorũ ru. añ. ʒ.ß. cõſolide minoris. ʒ.i. cere ꝗ̃tum ſufficit fiat vnguentũ et applicetur locis illis. Spero enim ex iſtis ꝙ clementia ſaluatoris piiſſimi ſubueniat ei perfectã ſanitatem afferendo ſibi: qḋ ſua miſericordia cõcedere dignetur ad perpetuas eius laudes.

Cõſiliũ.184. De ardore vrine ꝓueniẽte ex potu cãtaridarum.

Adoleſcentulus q̃dam in celeberrima vrbe vincentina mihi nuper oblatꝰ eſt q̃ moleſtat̃ ardore vrine nõ leuiter. cuiꝰ q̃dẽ ardoris lʒ multe pñt aſſignari cauſe: tñ ex his q̃ diligenter inueſtigãs accepi hic ardor conſecutus eſt cauſam

primitiuā.ſ.potū cātaridarū.p3 aūt q in eis eſt vtˀ faciēs mingere ſanguinē excoriatiua viaꝝ vrine et poſitiua acuitatis magnifice in aq̄litate vrinali. ſiue hoc faciant ꝑ opationē pueniētē a cōibˀ ⁊ manifeſtis q̄litatibˀ. vt caliditate acuta ⁊ ſiccitate. ſiue hoc ſit eis ex opatiōe pueniētie a p̄mis q̄litatibˀ ⁊ occulte ſil. Ex qbˀ reſultat i medicis ſimplicibˀ vtˀ dicā 3ª. ſiue pueniat hoc a cātaridibˀ ꝑ opationē a 4ª vtute pueniēte q̄ dr ſpecifica ꝓprietas. Nec ıı̄ exiſtimandū nocᵐ ardoris vrine q̄ nūc remāſit puenire ꝑ ſe a q̄litate derelicta a cātaridibˀ. Mirabile ei videret talē q̄litatē in inſtr̄is vrine tā diu fuiſſe ꝯſeruatā. Sꝫ veriſiliˀ eſt dicere q hic ardor i vrina ꝯſeruatur ab excoriatiōe i poris vritidibˀ ⁊ in veſica acq̄ſita. Siḻr ⁊ reſeruat̄ in mā̄ humorali in q̄ remāſit ipſſio caliditatis ⁊ acuitatis quā vtˀ alteratiua vel expulſiua in totū vincere nō potuit. Qm̄ p̄mitiue cāe nō raro monēt añtes motu alteratiōis ⁊ corruptionis. vt appet p ila q̄rti de ſermōe vii in cauſis ephimerarū. Ex qbˀ appet q i iuuēculo iſto remāſit i vrina ardor ab excoriatiōe viaꝝ ⁊ acuta caliditate q̄ i renibˀ ⁊ viis vrinalibˀ fixa ꝑmāſit. ¶ Vñ ex hoc fundamento facile appet q̄s dꝫ eē curationis modˀ ⁊ q̄ debēt eſſe inſtr̄a tā ex pte ſex reꝝ nō nālıū q̄ medicinalıū accidendū. de q̄bus nunc ſequitur.

Locū igitur ⁊ camerā vehemētis caſmatis ⁊ veſtes ſuꝑ renibˀ multū ſtrictas ⁊ ſilia euitare dꝫ. Et euitare vehemētē caliditatē maxie ſpine epatꝭ ⁊ renū. ¶ Et caueat a multo decubitu ſuꝑ renes ⁊ a dormitiōe lōga ſuꝑ eos. ¶ Et fugiat oīa exercitia pediuādi eq̄tandi vel currēdi. Siḻr clamorē multū ⁊ rixas ⁊ irā effugiat ⁊ vētris repletionē a multo cibo factā ⁊ eiˀ ſtipticitatē effugere dꝫ. ¶ Et de cibis effugiat acria valde vt agreſtā lymones ꝯnata ⁊ ꝯſilia. Siḻr ⁊ oīa acuta ſalſa ⁊ vehemēter dulcia cibaria euitare dꝫ, ꝓpterea q sunt ꝯuertibilia in cholerā ⁊ acuitatꝭ facile ſuſceptiua. ¶ Propter qd̄ ⁊ frequēs ꝓuocatiuoꝝ vſus ⁊ maxie fortiū alienādˀ ē velut piꝑ feniculū petroſellinū apiū ⁊ ꝯſilia. vñ ēt aromatū vſus euitari dꝫ. ¶ Potus eiˀ ſit vinū mediocre in ſubſtātia et in potētia calore albū ⁊ ſapore mediū inter dulce ⁊ ponticum.

In canone ſcḋo curatiōis huiˀ diſpōnis p̄mittēdū p̄io q oīs modˀ curatiōis cū his q̄ ſupius exhibunt̄ tētari dꝫ p̄us q̄ ꝑueniat̄ ad adminiſtrationē iniectionū medicinaꝝ ꝑ ſiringā ꝓpter cās iā tactas: ⁊ iō ſeptē occurrūt mihi remedia q̄ adminiſtrāda ſunt ꝑtim interiˀ ꝑtim exteriˀ. De adminiſtrādis ſcḋo ꝑ interiˀ. ¶ Primū eſt vt exhibeant̄ ei oī mane.ʒ.x. lactis aſinini cū.℥.i. mucillaginis granoꝝ ſebeſtē. ꝑ hec eñ frāgit̄ malitia derelicta a vēroſitate cātaridaꝝ ⁊c. ¶ 2ᵐ principale ē vt poſt illud ꝑ q̄nq̄ dies oī mane accipiat.℥.ij. aque mellis decocte cū granis duobˀ dragagāti ⁊ gra.j. ſarcocolle ad lauandū mundificandū ⁊ abſtergendum. ¶ 3ᵐ eſt q poſt p̄dicta ſucceſſiue oī mane adminiſtret̄ ei hic potˀ actu calidˀ. ℞. aq̄ lactis caprini.℥.iiij. ſemi. papauerꝭ al.ʒ.ij. ſucci liq̄ritie.ʒ.j. miſce ⁊ totū exhibeat̄ actu calidū. ¶ 4ᵐ principale ē vt cū appꝯuerint ſigna aliq̄lıs mūdificatiōis ſaltē ꝑ.xv. dies oī die bibat hūc potuꝫ calidū in aurora. ℞. aq̄ diſtillationis caude eq̄ne.℥.ij. pul. piloſelle hypoqſtidōs. thuris ⁊ ſandarace. añ. gra.ij. miſce ⁊ exhibeat̄ vt dictū eſt. ¶ 5ᵐ remediū eſt q oī die añ prandiuꝫ puer iſte ſumat tres de infraſcriptis pillis. ℞. corticū medianoꝝ caſtaneaꝝ pulueris folioꝝ cupſſi dragagāti añ.ʒ.j. lacce ꝑparate.ʒ.j.ß. pulueris foliorūꝫ barbe hircine.ʒ.ij. ſe. apij. ℈.ij. fiāt pille cū ſucco feniculi ex ol.ʒ.ix. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt: vt ſi doloris inſtantia ꝑmaneret oī die poſt prandiū ant cenā puer iſte accipiat coclear vnū huiˀ tragee. ℞. ſeminū papaueris albi.℥.j. ſeminū portulace lactuce ana.ʒ.ij. ſe. endiuie ſcariole ⁊ ſucci liq̄ritie. añ.ʒ.j. pulueris radicum corticū mādragore.ʒ.j.ß. croci iuſq̄aııı añ.℈.ß. zuccari albi duplū ponderis fiat oīm tragea q̄ ſumat̄ vt ſupra. ¶ Ultimū ſcḋo inſtr̄m eſt vt partes inferiores ſpine ⁊ loca radicū teſticuloꝝ ⁊ femoris oīa ter vel quater in die inūgant̄ cū hoc vnguento. ℞. olei de maſtice olei de croco añ.℥.j. pīguedinis anatis.ʒ.x. vitellos ouorum numero.ij. ſpodij roſaꝝ corallorum rubeoꝝ ſang. dra. ⁊ acacie añ.ʒ.j. corticū mādragore.℈.j. cere quantum ſufficit fiat vnguentum ⁊ applicetur vt dictum eſt.

Conſilium.185. De vlcere veſice ⁊ annexis ei.ſ. diſſuria et dolore in partibus iliorum.

Hec generoſa dña egrotat vlceribˀ in veſica ſua que nō apparent ꝓfunda multum vt ex inditio vrinaꝝ ⁊ retatis habere potui. ¶ Et eſt huic diſpōni cōiunctū accñs primū. qd̄ eſt diſſuria vel diſtillatio vrine cū impotētia retentionis eiˀ. ¶ Et 2ᵐ accñs eſt vehemētia doloꝝ in partibˀ iliorum immo fere in toto vētre inferiori q̄ accidunt ibi ꝓpter colligantiam ipſoꝝ ad veſicā. Et niſi cito ſubueniatur ei hec diſpōnı minatur ſibi periculū ingens male terminationis in breui future.

Abſtineat itaq̄ hec mulier ab oībˀ acutis: vt cepe alleo raphano ⁊ a ſalitis cibis ⁊ a rebˀ valde viſcoſis vt paſtillibˀ piſcibus ⁊ ab aceto acuto ⁊ leguminibus ⁊ ꝓpter elixis. ¶ Et bibat vinū rubeū clarū mediocris fumoſitatis antiquum vel nouum ſuo libito.

De medicinalibus ſcḋo. ℞. ꝫuoꝝ ſebeſtē. nūero.xv. iniubaꝝ. nu.xxv. ſumach granoꝝ mirti lābruſce añ. M.j. liq̄ritie violaꝝ ſemīs malue ⁊ altee añ. M.ß. ſe. plantaginis. M.j.ß. caude eq̄ne. M.iij. corticum papaueris numero.iiij. bulliāt oīa in lib.v. aq̄ vſq̄ ad ꝯſumptionē medietatꝭ. ⁊ de aqua iſta oī mane bibat cyathū vnū calida ⁊ tantūdē ꝑ horam.j.ß. añ cenam ⁊ cyathum mediū qñ vadit ad lectum et ſempꝑ ſit calida. ¶ Itēꝫ. ℞. folioꝝ cupreſſi ſiccoꝝ.ʒ.j. corticum medianoꝝ caſtaneaꝝ.ʒ.j.ß. papaueris albi.ʒ.ij. iuſq̄ami corticum mādragore ana.℈.j. opij.℈.j. ptes duas. croci. gra.xij. ſe. portulace.℈.iiij. ſeminis lactuce.℈.ij. fiāt pille cum ſucco violaꝝ de oī ʒ.viij. de q̄bus ſempꝑ imediate añ prādiū ⁊ cenā accipiat.v. Et iterum alias q̄nq̄ in mane qñ accipit dec

coctionē ſupraſcriptā. ℞. ſeminis portulace.ʒ.j.ß.ſe minis lactuce ſeminum cōium frigidoꝝ aň.ʒ.ij.granorum pinearū minutim incisarū.ʒ.iij.corticū intra neorum caſtanearuꝫ.℈.iiij.corticū mādragore.℈.ij.penidiaꝝ.℥.j.ß.fiat trageade qua ſemꝑ poſt cibū oēm accipiat coclear vnum. Ad laudem dei Amen.

Cōſilium.186. De vlceribꝰ in collo veſice ⁊ in renibus.

Steveneradus vir i chriſto pꝛ ſine dubio egrotat egritudīe cōplicata ex vlceribꝰ exńtibꝰ in collo veſice qbꝰ etiā cōicāt aliq̄ vlcera renibꝰ eiꝰ. Et pterea qñ ꝓpter reiectionē mãeꝝ a viſcoſitate materiei ⁊ calore intēſo renū cōtingit generari harenulas in renibꝰ eiꝰ.i. ſatis rationabile: qm̄ loca vlcerata nō euacuanꝛ a pñtia mãeꝝ viſcoſarū ⁊ a caliditate itēſa. ¶ Q₃ vo lapis in veſica eiꝰ exiſtat. rōnes nō videnꝛ rōnabiliter ↄcludere qm̄ impotētia illa emiſſiōis vrine rōnabiliꝰ ꝓuenit a reſiſtētia ⁊ fixione mãerū imerſaꝝ: collo veſice ⁊ ibidē inuiſcataꝝ ꝙ a lapidis pñtia. lꝫ in hoc caſu ecīā nō ſit neganda poſſibilitas. Sed quãtū ex diſpōne pſenti ↄſiderari pōt. non apparent in caſu iſto ſigna pñtia lapidis in loco veſice eius vel in ea.

Qualitercūq₃ tñ ↄtingat vti pōt iſtis q̄tuor remedijs. quoꝝ qólibet poterit eē mundificatiuū renū ⁊ veſice ꝓhibitiuū ampliationis vlcerū ⁊ ſedatiuū accñtium q̄ virū iſtū moleſtāt. ¶ Primū itaq₃ eſt deſcriptio iſta. ℞. ſebeſtē numero.xv. violarū ſe. portulace granoꝝ alkekēgi folioꝝ cypreſſi aň.ʒ.ij. gūmi arabi.ʒ.ß. pineaꝝ.℥.ß. liq̄ritie.ʒ.ij.ß. ſe. endiuie acetoſe ſcariolis. aň.ʒ.j. ſe. cōiuꝫ frigidoꝝ.ʒ.ij. fiat hoꝝ decoctio i lib. iij. aque vſq₃ ad ↄſumptionē tertie ptis. De hac q̄dē decoctiōe ſingulo mane accipiat.℥.v. calidas ⁊ tardet cibum ſaltem horis q̄tuor. Et ſi tpe inſtātie ſitis aliq̄ñ de eadē accipet bis vel ter in die cū eadē q̄ntitate ordei bonū eſſet ei. ¶ 2ª medicia ē pul. iſte. ℞. ſe. portulace.ʒ.ij. granoꝝ papaueris al.ʒ.iij. ſe. endiuie.ʒ.j. ſe. lactuce.ʒ.vj. floꝝ. nenufaris.ʒ.v. fiat pul. de quo accipiat poſt mediā noctē oi nocte vel alterna nocte.ʒ.j. cū aq̄ decoc. granoꝝ pineaꝝ. ¶ 3ª medicina eſt eľuariū iſtō. ℞. mucillagis ſebeſtē.℥.iij. mucillag. ſe. lini fenugreci ⁊ granoꝝ ſiſami. aň.℥.ij. pineaꝝ.℥.iiij. croci.℈.ß. corticū mādragore.ʒ.j. granoꝝ alkekengi nu.xx. floꝝ nenufaris.ʒ.iiij. fiat electuariū de quo oi mane i aurora poſtq̄ dimiſerit decoctionē pdictā ↄtinuatā.x. diebꝰ alijs.x. diebꝰ ſequētibꝰ accipiat coclear. ⁊ tardet cibū vt dictū ē. ¶ 4ª medicina ſunt pilľe iſte. ℞. centauree minoris.ʒ.ij. granoꝝ alkekēgi numero.x. corticuꝫ papaueris al. folioꝝ nenufaris aň.ʒ.ij. ſe. plantaginis acatie draſgagāti gūmi ara. aň.℈.ij. medulle granoꝝ ceraſorum vel gūmi ipſorū arboris.ʒ.ij.ß. liq̄ritie ani. granoꝝ pini aň.ʒ.ij. diſſoluanꝛ gūme cuꝫ modico ſucci violarū ⁊ incorporenꝛ alia oīa cuꝫ eis ⁊ fiāt pilľe: de q̄bus oi mane in aurora accipiat.℈.ij. cum medio cyatho aq̄ decoc. liq̄ritie continuet eas.x. diebꝰ poſt electuariū predictū. Deinde reuoluat intentionē curationis de iſtis pillis ad decoctionē: ⁊ a decoctione ad eľuarium: ⁊ de eľuario ad pillas alternatim permutando. Et hec q̄tuor ſunt q̄ mihi ſecuriora ⁊ vtiliora apparuerunt in pñti diſpōne obſeruanda. Si eñ ad efficaciora ⁊ fortioris opationis deberet fieri trāſitus non vꝛ illud bñ rōnabile ꝓpter abſētiā īfirmi ⁊ carentiā ſignoꝝ preſentē diſpōnē demōſtrātiū: in quoꝝ cognitione negociandū eſſet ex viſu magis ꝙ ex auditu. Hec ad laudē dei oīpotentis.

Cōſilium.187. De ſtrāguria aquacū q₃ cū ꝓueniente. ¶ Et diuiditur ↄſilium in capitula quatuor.

¶ De cauſis ⁊ ſignis ipſius ſtranguríe. Cap̄.j.

Generoſus q̄dā adoleſcens de celeberrima ꝓgenie thelgiazioꝝ pauloañ ingenter moleſtatus fuit vehemēti appetitu et conatu vrinādi cū pauco tñ effectu. ita ꝙ nō poterat emittere vrinā: niſi duas vel tres guttas cū maximo dolore in partibus femoris ⁊ circūſtantibꝰ ei. cū q̄bus remāſit ↄtinue acriter moleſtatus a 24ª hora vſq₃ ad ſeptimā noctis diei xv. nouembris. tunc ꝙ circa ſeptimaꝫ horam ſomno captus q̄euit quaſi ꝑ horas duas ⁊ expgefactus repit ſe minoribꝰ doloribꝰ moleſtatū. vrinaꝫ tñ emittere nō potuit quãtitatꝫ maioris pdicta. pōſt iteꝝ ſomnum ingreſſus eſt ⁊ q̄euit ſuauius ꝙ añ. Et cū fuit a ſomno expgefactus minori inuenīꝰ eſt dolore moleſtari. vrinā etiā abūdanter emiſit. Remāſit tñ notabiliter confractus ⁊ debilitatus. ¶ Hec fuit huius viri diſpō q̄ ſi diligenter cōſidereꝛ inueniet q꜡ ē diſpō a ſapientibꝰ diſtillatio vrine nolata quā greci ſtranguriā nōlabāt. ꝑ quā italici intelligūt impotētiā vrinandi cū emiſſione vrine guttatim effuſe.

Circa quā ſtranguriam cōtemplanduꝫ eſt theorice ſpāles eius diuerſitates eliciendo ex varietate cãrum ꝓducētiū ipaꝫ. De numero ergo exterioꝝ cauſaꝝ aſſignaꝛ eſſe vna vehemēs frigiditas a circūſtante aere. ab alijs etiā rebꝰ non naturalibus: vt cibo ⁊ potu ⁊ ↄſimilibus q̄ vehemētē fecerunt ꝑmutationē in organis vrine velut in veſica tota. aut in collo eius. aut in poris vrīs tidibus. vel in renibus q̄tū ad pãniculū colatoriuꝫ aut in venis emulgentibus. ꝓpter hec eñ omnia cōtingit hoīem ab vrinando priuari. aut q₂ in veſica non recipiꝛ vrina. aut q₂ dato ꝙ in ipſa recepta fuerit expelli non poteſt. propterea q₂ fortis frigiditas ꝓhibet debitā circūtractionē muſculi colli veſice de circūferētia ad centrū. quare vrina denegaꝛ ꝓpter ea q₂ ad expulſionē illiꝰ neceſſaria eſt apertio colli veſice. Cum ergo motiua virtus conaꝛ dilatare ↄtractio muſculi ꝓhibet illā dilatationē. ergo ibi cauſaꝛ dolor. ſed ex alia vrina ſui multitudine ⁊ mala complexione fortaſſis cōſecuta ad ipam incitat virtutē expulſiuā. ergo pſeuerat pugna expellentis ad conſtringēs ⁊ econuerſo. Cū ergo virtꝰ in dilatando aliqualiter elonget ſupficies intrinſecas colli veſice. ergo aliq̄d de vrina diſtillādo cadet. ⁊ hoc eſt formale ſtrāgurie. ¶ Ex hoc ſeq̄tur correlarie ꝙ q̄diu durat cā ↄſtringēs ⁊ dilatatiōis effectꝰ: tandiu durat egritudo.

tudo.cū ibi ſint mot⁹ ꝑter nāles ꝛ multū violēti neceſſario ſequiꝶ ibi dolor fortis. ¶Et ſequiꝶ 3° ꝙ tales dolores repñtātur ſub ſpecie mordicādi ꝛ pūgēdi ꝛc. Ad retētionē eñ vrine ꝛ ei⁹ multiplicationem acqͥriꝶ in ea acuitas ad quā ipa vrina eſt valde parata ꝓpter amaritudinē ꝛ ſalſedinē ei⁹. ¶Et ſequiꝶ 4° ꝙ in tali diſpōne aſſignabilis eſt duplex male cōplonis ſpēs. pͥa eſt a frigiditate iā inducta. 2ª eſt a caliditate in collo veſice ab ipſa vrina. ¶Et ſequiꝶ 5° redditio cāe. q̄re multi hoiuȝ hac egritudine laborātes facile moriūꝶ. Spaſmoſi eñ ꝛ ꝯtractiui motus lacerti veſice nocumētū comitanꝶ nucħe. ꝛ de ipſa cōicaꝶ ad cerebrū valde facilr̄. ¶Et ex hoc fundamēto iterꝝ ſequiꝶ ſolō. q̄re maior ſine cōparatiōe pūgitiuus ꝛ mordicatiu⁹ dolor appeat in hac egritudine in extremitate pudibūdi q̄ȝ in collo veſice in quo tñ veſice collo exiſtit egritudo ꝑ eſſentiā ꝛ ſua cā applicata magis. hoc eñ totū accidit ꝓpter maiorem eiꝰ ſenſibilitatē in pudibūdi panniculo q̄ȝ in veſice collo. ¶Et vltimo ex hoc fundamēto ſequitur poſſe colligi ſigna hui⁹ ſpecialis ſtrāgurie. ¶Erūt ḡ iſta. ſ. velocitas aduēt⁹ nocumēti ꝓpter fortitudinē cāe īfrigidātis ꝛ nālē cōplonē ſubito ꝑmutantis. ¶2ᵐ ſignū erit intēſio lapſus ad applicationē rerꝝ īfrigidātiū ſequēs. ¶3ᵐ ſignū erit actualis frigiditas a ſenſu tact⁹ egrotātis percepta. ¶Quartū erit grauitas in alchatin perceptibilis. ¶Et 5ᵐ aſſumeꝶ ex cognitione applicationis cārum ſubito ꝛ potēter infrigidantiū. Et lȝ mala cōplo humida poſſit etiam hoc efficere: ꝓpterea q͛ humiditas maior q̄ȝ dȝ reddit corpus frigidius q̄ȝ opȝ. tñ q͛ ipſa nō eſt tāte potentie ad ꝯtrahēdū colli veſice: quāte frigiditas eſt potens. Jdeo ipſa humiditas rariſſime efficit hanc egritudinē. q̄ raro tantū inualeſcat ꝙ deijciat actū ꝓprie virtutis. ꝛ ex iſto ſequitur neceſſitas hui⁹ diſpoſitiōis vt in ſequēti caplō deinceps apparet.

¶De cura ſtranguriei in quinqȝ diſtincta intentiones a cauſa frigida ꝛ humida. Cap. ij.

In hac igiꝶ diſpōne canō curatiōis aſſumiꝶ ex quinqȝ intētiōib⁹ neceſſarijs. ¶Et prima q̄dē eſt corruptio male complonis frigide vel alterius inducte ſi fuerit imaterialis. ¶2ª intētio eſt rectificatio mēbrorꝝ q̄ iā debilitata ſunt. ¶Tertia rectificatio regimis. ¶Si aūt egritudo fuerit mālis: q͛ mala cōplexio frigida ꝛ humida totius veſice. ꝛ ꝑncipalr̄ colli eius cū multa materia flegmatica ſci. ꝛ hu. tūc quarta intentio eſt accñtis ſuſpecti remotio ſubita: ne perducat ad nocumenta ſupradicta. ¶Sed contra: qm̄ accñs illud remoueri nō pōt niſi curatione ſuarꝝ cārū a quibus depēdet. ſed cāe ſue nō ꝯueniēter regunꝶ niſi ꝑ digōneȝ aut euātiouē earū aut vtrūqȝ. ſiꝶ. ergo ꝑus intendi debet ad digōnē ꝛ euacuationē q̄ȝ ad accñtis ſedationē. ¶Ad hoc motiuū ꝛ ad oīa ſibi ꝯſilia dicendū eſt ꝑmo leui⁹: q͛ ꝯtingit hāc egritudinē eſſe a mala cōplexione frigida imāli. Subtili⁹ aūt dicendum eſt: negādo ꝯñtiā. lȝ eñ effect⁹ a cauſis dependentes nō poſſint ꝯueniēter remoueri ſine ꝓcuratione cauſarū vt bene argutum eſt. tñ q͛ fortitudo accidētis vt doloris vel corruptionis veſice a mlta mā diu retēta, futura fieri grandiora minaꝶ pericula q̄ȝ mā ꝛ mala cōplexio. Jō accñtis remotioni ꝑus intēdendū eſt. ſed fortitudo accñtis negat illas. ḡ ꝑus accñti intendēdū eſt q̄ȝ egritudini ꝛ cāe ſue. Et ſunt ſermones guſtandi ex ſnia principis 4ª ꝑmi. finali cap̄. ꝛ tu lege ibidem de cōplicatione morborū cum cauſis ꝛ accñtibus eorꝝ. ¶5ª intentio erit materierꝝ preparatio ꝛ earum euacuatio.

Primā aūt itētionē cōplēt oīa inſtr̄a q̄ ꝓpe egritudini ꝯr̄ia ſunt ꝛ ſūt inſtr̄a calefacientia ꝑmi gñis cibalia potabilia. velut croc⁹ caſſia lignea ameos amomū eupatorium abſinthium abrotanū. hec eñ oīa ad veſicā infrigidatā potētiā hñt calefaciēdo ꝛ ipſam ꝯfortando per opationeȝ a 3ª ꝟtute eorꝝ ꝓueniētē. Silr̄ etiā ꝛ aque ſublimationis decoctionis predictarꝝ rerū notabilr̄ conferunt. ¶De inſtr̄is ꝟo ſcdi gñis ſunt ea que exteri⁹ applicanda ſunt. de quorꝝ numero ꝑmuȝ eſt. vt fiat ſeſſio cū collo veſice frequēter ſup tabula cupͥſſi notabilr̄ calefacta que etiā appliceꝶ femori ꝛ ſub radice teſticulorꝝ: q͛ ibi eſt ſit⁹ colli veſice. ¶Silr̄ ſeſſio fctā fiat cū multa q̄ntitate croci integri notabilr̄ calefacti: et poſiti i ſacculo ſindoneo: ꝛ eſt de melioꝛib⁹ mihi expertis. Crocus eñ ingrediꝶ in ſedatiōe doloris. 3ª q̄rti. cap̄. de cura flegmonis. ¶Silr̄ ꝯfert veſica ex decoctione croci ꝑdictis ꝑtib⁹ applicata notabilr̄ calida. ¶Et iterū cōfert ſemicupiū factū ex decoctione ſalnie meliloti ꝛ camomille. ¶Nō curo hic inſtr̄a multiplicare: q͛ iſte vir iā curat⁹ eſt. ſed hec poſita ſunt. vt ſi iſta appliceꝶ vſqȝ ad vnuȝ menſem vl ſeptimana ter vel q̄ter vtilia forent gr̄a ꝓſeruationis applicita. propter quod linimenta emplaſtra ꝛ vnguēta ꝛ embrocationes ab hoc ſermone abſcindo: lȝ aliq̄ tangenꝶ inferius magis.

Pro 2ª ꝟo intentiōe appet ꝙ applicatio ꝑdictorꝝ corroborat veſicā totā corrſipendo malā complexionē iam predictā. ¶De his autē que a ꝓprietate dicūtur ꝯfortare veſicā eſt aſſūptio pulueris veſice danule exiccate. ſiet ex ea deꝶ in potu ʒ. j. cum decoctione croci. non min⁹ eñ hoc inſtr̄m videꝶ eſſe ꝯueniens q̄ȝ eſt puluis pellicularū intrinſecarꝝ ſtōachi gallinarꝝ ſtōachi confortatiuus: ſed iſte affirmaꝶ ab oibus. vt 13ª tertij. tractatu 2°. cap̄. de debilitate ꝛ nocumēto ſtomachi colligēdū eſt. ergo ꝑiformiter hoc conferre debet in veſica. ꝛ lege de eo 19ª tertij. cap̄. de retētione vrine ꝛ videbis.

Jā aūt ex predictis appet pro executione tertie intētionis qualr̄ regimē ex ꝑte rerū nō nālium menſurādū eſt. Opȝ eñ omnia inſtr̄a hec per ꝯr̄ietatē aduerſari egritudini. Et q͛ egritudo eſſentialr̄ eſt frigida. Jdeo opȝ inſtr̄a illa eſſe calefactiua. vt 4ª ꝑmi. cap̄. 2° in exordio de canonib⁹ curationis male cōplexionis legitur. Que enīȝ ſine materia fuerint ꝑ alterātia corriguntꝶ. verū q͛ tales egritudines immāles nō diu ꝑmanent ita q̄n tranſeant ad materiales. aut ſibi aſſociat eas vt prima ꝑmi. cap̄. de cōplonibus legendū eſt. frigiditas eñ maior q̄ȝ dȝ reddi corpus ꝛc. Jdeo q͛ raro cōtingit imaginari bñ poſſe virū bñ cōtēplantē ꝙ repiaꝶ ſtrāguria oēm ꝑñtiā māe ꝛ lapſuȝ mālē excludēs. ¶Jō

in hac mã ꝑ intẽtiõe 4ª diſcurrã per inſtr̃a que cuȝ hoc ꝙ calefaciẽdo lapſuȝ in mãe ſ. frigidum corrigere pñt ẽt ẽt mãȝ aſpiciẽtia frigidã ꝛ hũidã mucilaginoſaȝ aqͦſaȝ vitreã ꝛ ſalſaȝ. nũc qͦdẽ calefaciẽdo nũc ꝟo ſubtiliãdo. Silr̃ ẽt ipiſſando ꝛ incidẽdo put mãeꝝ diuerſitas l q̃litatib⁹ ꝑmis ꝛ ſcd̃is peccãtiũ aduocat ad ſe inſtr̃a ꝯueniẽtia ſũt. ꝛ per hec oĩa ꝯplebit̃ ſit̃ intẽtio 4ª que vertebat̃ ad accñs: videlicet ad dolorẽ.

Et intẽtio 5ª q̃ erat ad mãeꝝ ꝑparationeȝ ꝛ euacuationẽ. Igit̃ mẽſurari dȝ modus adminiſtratiõis medicinaꝝ incipiẽdo ꝑmo ab iſto. ℞. aq̃ altee aq̃ pitarie añ. ℥. ij. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. aq̃ rubee tinctoꝝ aq̃ genciãe añ. ℥. ij. ¶ Et iterũ. ℞. aq̃ apij. ℥. iij. aq̃ petroſil̃. ꝛ eſt ſpẽs ei⁹ ℥. ij. miſce. ¶ Et iterꝝ det̃ aque milij ſolis. ℥. v. ¶ Et forti⁹ ol ꝑdicto eſt: vt in potu det̃. ℥. v. aq̃ capil. ve. q̃ apiunt eiñ in 3° lȝ tẽpati ſint. vt 5° colliget legi põt. Et qͦcũqȝ eoꝝ exhibeat̃: calidũ det̃ cũ zuccaro cõmixtũ l auroia p. 7. vl̃. 8. horas diſtãter a cibo. ¶ Et ſiq̃s deſideraret hec efficere fortiora. tũc ꝑdictis adiungat̃. ℥. i. oximell̃ cõpoſiti. Et delectabilior illo eſt ſirupus compoſitus aceti. Et fortior illo eſt oximel ſquilliticũ: ita tamen ꝙ tota doſis pot⁹ nõ tranſcendat. ℥. iiij. ß. ¶ De his ꝟo q̃ localia cõferunt cõe ꝛ domeſticũ eſt ſemicupiũ factũ cũ aq̃ decoctiõis feniculi apij petroſil̃. paucedãi ariſtol̃. vtriuſqȝ cimini carui ani. gramis milij ſolis eupatorij fu meu ꝛ ꝯſil̃ b⁹ olb⁹ ꝛ plurib⁹ hec eiñ ſolẽniter ꝯferũt: imo adminiſtrari põt ſemicupiũ. v. vel. vj. vicib⁹ l die ſecuri⁹ ꝙ adminiſtraret̃ balneũ totũ capiẽs. ¶ Et ego ſcio ꝙ in forti ſtrãguria ſemicupiũ factũ ex oleo dulciũ oliuaꝝ ſtatiȝ remouit dolorẽ ꝛ ꝓuocauit vrinã. ¶ De localib⁹ ꝟo linimẽtũ optimũ eſt hoc. ℞. vnguẽti dyaltee. ℥. ij. olei nardini. ℥. i. ß. miſce ꝛ iniat̃ tot⁹ pectẽ radices teſticuloꝝ ꝛ inferior ps ſpine. Et ſi de tali medicamine fiat ſuppoſitoriũ cũ lana ſuccida q̃ſi ꝯtinue poſitũ in fieri ꝛ inteſtino mirabilr̃ ꝯfert. ¶ Linimẽtũ aũt forti⁹ illo ẽ hoc. ℞. vnguẽti aragon. ℥. ij. caſtorei ℥. ß. olei de croco olei de rutha añ. ℥. vj. fiat vnguentũ molle. ¶ De localib⁹ ẽt cõe eſt vt inũgat̃ cãdela p:ua vel ſiringa cũ oleo balſamĩ ꝛ iponat̃ vſqȝ ad ꝯcauũ veſice. aut eiñ curat remouẽdo pilos harenas lapillos ꝛ trũbos a collo veſice: aut curare docet. ſi eiñ ſiringa ſentiat aſpitatẽ aut duritiẽ. tũc ẽ ſignũ certũ lapilloꝝ aut harene groſſe in collo veſice exñtiũ. Uñ curãda eſt diſpõ ꝛ alleuiãdus dolor p trãſpõnẽ eleuãdo plãtas pedũ ꝟſus celũ. ¶ De fomẽtatiõib⁹ aũt localib⁹ cões exiſtũt ꝛ vtiles he facte ex furfuribus ſpelta cimio aniſo dauco eupatorio petroſ. calefact̃ ꝛ femori ꝛ olb⁹ ptib⁹ ꝑdictis applicat̃. ¶ 2m fomẽtũ ad illud ꝛ optimũ eſt vt accipiant̃ arthemiſie matricarie añ. lib. ß. calide applicent̃ ptib⁹ ꝑdcis q̃to iuuamẽto ꝯferat matricaria ad ꝓuocãdũ vrinã ꝛ ad apiendũ ſciunt q̃ legerunt in cap̃. eius ꝛ audiuerũt. ¶ Sepe autẽ ſum expertus ego. qͥ ſi magna q̃ntitas herpilli. i. ſerpilli calefacti applicet̃ ptib⁹ predictis dolorẽ ſedat ꝛ vrinã ꝓuocat. ¶ In hoc autẽ cap̃. nõ curo tãgere iuuamẽta neqȝ modũ applicationis flobotomie ſaphene. Silr̃ nõ curo extendere ſermonẽ in deſcriptione ꝛ applicatione cliſterioruȝ.

qm̃ intentio mea ꝑncipalr̃ dirigitur ad aperienduȝ ꝛ ſedandũ dolorem que duo nõ dãt inducias. Materie etiã medicinarũ que in fomentationib⁹ ꝛ linimẽtis predictis poſite ſunt: pñt ſufficere ad faciendũ cliſteria epithimata empl̃a ꝛ alia cõſimilia loca. Et p hec q̃dẽ credo ſatis ꝯueniẽter poſſe remoueri oẽm ſtranguriã a mala cõplexiõe frigida ꝛ humida mãli vel imateriali: ꝛ oẽm que pẽdet ab oppilatiõe fcã a trumbis petaloidibus harenis ꝛ lapillis ꝛ mucoſis ſupfluitatibus. immo hec remedia multũ conferunt ad ſtranguriã ꝓuenientẽ ab apoſtemate colli veſice tam flegmatico ꝙ melancholico.

¶ De cura ſtrãgurie a cauſa calida ꝛ ſicca. Cap̃. iij.

Si aũt ex ſignis pcipi põt ſtrãguriã ꝓuenire a mã calida ꝛ ſicca: qͦd eſt valde raro. tũc cũ inſtãtia doloris ꝓcedendũ eſſet cũ linimentis vnguẽtis emplaſtris ſemicupijs epithimatibus ꝛ embrocis cõpoſitis ex aperientib⁹ ꝛ infrigidãtibus. ꝛ de quoꝝ numero ſunt ſemina q̃tuor cõia [illegible]gidoꝝ. ¶ Itẽ ſemẽ cuſcute portulace cicoree endiuie altararacũ viole malue prunoꝝ ſebeſtẽ creſſonib⁹ ſenationib⁹ ꝛ alijs fontalib⁹ plãtis. ¶ De numero tñ iſtoꝝ eſt oleũ nenufarinũ factũ ex dulci oleo oliuaꝝ abſqȝ ſale datum in potu vſqȝ ad. iiij. ℥. q̃buſdã diebus mirabilr̃ cõfert. ¶ Et ſcio etiã ego ꝙ emplaſtratio partiũ genitaliũ facta cũ lẽticula aque mirabilr̃ cõfert. ¶ Et fortior illa ꝛ ſecura eſt applicatio folioꝝ recẽtiũ papaueris ꝯtritoꝝ. Nec timeas ſtupefactionẽ: qꝛ domeſtica eſt 4ª ꝑmi penultimo cap̃. ¶ Scio etiã ego ꝙ aq̃ lactis ouini ꝛ bouini ꝛ mãdwlini vſqȝ ad. ℥. iiij. cũ modico zuccari melle vel vini ne coagulet̃ mirabilr̃ cõfert. ventre tñ patiẽtis facto ſemp lubrico cũ leuib⁹ ꝛ pinguib⁹ cliſterib⁹ vel cũ medulle caſſiefiſtule. ℥. i. l potu data cũ aq̃ lactis predicta. ¶ Scio aũt ego experimentia certa. ꝙ ſi patiens accipiat ol mane. ℥. v. aq̃ decoctionis granoꝝ ſebeſtẽ minutim inciſorũ lenẽdo prouocat vrinam: ꝛ dolorem ſedat. ꝛ propterea ſi ei adiungatur aliquid de puluere croci.

¶ De cura ſtrãgurie a cã frigida ꝛ ſicca. Cap̃. iiij.

Si aũt hec egritudo ꝓuẽiret a mala cõplone mãli frigida ꝛ ſicca: qͦd tñ adhuc min⁹ ꝯtingit. tũc ſumma curatiõis ꝯſiſteret ex his q̃ dicta ſunt in duob⁹ cap̃lis imediate ꝑcedẽtib⁹. vir eiñ ſciẽtia ꝛ opere trit⁹ diligẽter ꝯfrãgere ſciret ꝛ poterit medicamia frigi. ꝛ hũi. cũ ea. ꝛ ſic. ibidem poſitis ꝛ ducere ea ad mediũ. per quod diligẽter corriget lapſum frigidũ cum [illegible] a cientib⁹. ꝛ ſiccũ cuȝ humectãtib⁹. potẽtia eiñ [illegible] creatiua applicaret ꝯuenienter ſingula ꝯtra ſibi cõpoſitis cõtrarijs. ꝛ tu conſidera: qꝛ ſermones abbreuio. ¶ At ꝟo de appropriatis inſtr̃is ad hũc lapſum eſt. vt l potu det̃ ſape clare ꝛ dulciſſime. ℥. i. ß. cum ℥. iij. hydromellis longi ꝛ ſubtilis. ¶ In hoc etiam caſu ſummum cognoui iuuamentum in applicatiõe aq̃ ſublimationis raparum. immo ꝛ in comeſtione earum. ¶ Et brodia etiaȝ pullorum. in quibus diſſoluantur medulle cruriuȝ caſtrati ꝛ porcelli iuuenis mirabili iuuamento conferunt in hac ſpecie ſtrãgurie. ¶ Silr̃ etiã ꝛ vitelli ouoꝝ ꝛ teſticuli agnoꝝ vitu

loꝝ ⁊ pulloꝝ. Si ꝗs aũt vellet exhibere aquã ſubli-
mationis medullaꝝ alaliũ erit iuuamentũ excellẽs ꝑ
me teſtificãdũ. ❡ Quidã aũt gloriant̃ in exhibitiõe
aq̃ ſublimationis hũani ſãguis a corꝑe bñ ſano acce
pti. ſ; nõ curo ego de talibus neq̧ vitupero multũ.

❡ De ſtrangurie ſanguinee cura. Cap̃. v.

Si aũt hec. egritudo ꝓueniret a mala cõ-
plexione ca. ⁊ hu. materiali. vc; ſanguica
imaginari poſſumus. de raro tñ ↄtingẽti
bus eſt multã ſanguineã materiã immo-
derate replere corpus veſice totũ ⁊ ꝓprie
partes colli eius. ꝓpter qḋ fieret oppilatio coarta-
toria colli veſice negãs vrine emiſſionẽ. ⁊ tũc quidẽ
apparẽte notabili rubore ⁊ plenitudine groſſitudi-
ne venaꝝ circa totũ femur ⁊ inferiores partes pudi
bũdi cũ caliditate ⁊ grauitate ibi receptis ⁊ pulſa-
tione magna. ❡ Tũc ꝓmũ inſtroꝝ eſt ſtãte cõplica-
tione plenitudinis corporis cũ ea fiat flõmia baſili-
ce ꝑ quã educant̃ ſanguinis. ℥. iiij. aut. v. ſm poten
tiã tolerãtis. Et ſi nõ apparet tãta plenitudo. tunc
ſufficeret flõmia ſaphene dextre ❡ Facta vero flõmia
diuertat̃ materia ad inteſtina cũ cliſterib⁹ cõpoſitis
cũ caſiaſi. zuccaro ru. oleo viol. ⁊ eluario de pſilio cõ
fectis. ❡ Tertio ad hãc intẽtionẽ ↄueniret vẽtoſatio
natiũ cũ ſcarificatiõe. Et melior illa eſſet vẽtoſatio
facta in domeſtica parte coxaꝝ ⁊ in media earum.
❡ Quarto intẽdat̃ ad applicationẽ remedioꝝ loca
lium ſedatiuoꝝ doloris. Et l; ſtãte fluxu materieꝝ
argumẽto ſumpto ab egritudīe ↄueniret reꝑcuſſio
q: tñ reꝑcutientia que deberent eſſe frigida ⁊ ſicca
raro euacuant̃ a ſtipticitate notabili que ſimul cu;
frigiditate notabilẽ efficit cõſtrictionẽ ⁊ ſtrangurie
augmentũ. Ideo ſecurius eſt adminiſtrare localia
infrigidãtia ⁊ humectãtis lenitia notabilr̃ ⁊ ſeda-
tiua doloris. Argumentũ enim ſumptũ a vehemen
tia accidẽtis. qḋ eſt dolor vehemẽs a ↄſtrictione col
li veſice fortius promouet medici mente; ꝙ lapſus
a materiali eius cauſa. ❡ Vñ locale ↄueniens eſſet
ſemicupiũ factum ex aqua decoctionis violaꝝ mal
uaꝝ portulace folioꝝ ⁊ floꝝ cucurbite ⁊ nenufaris.
❡ Et fortius illo ⁊ ſecurius eſſet apud potẽtes face
re ſemicupiu; cum oleo nenufarino floribus cucur.
oleo viol. ⁊ conſilibus. Et nõ raro ↄſueui ego in cõ-
ſimili diſpõne reperire iuuamẽtũ ſublimius in ſemi
cupio lactis ouini vel bouini vel capñi vel mãdioli-
ni ꝙ in alijs. ❡ Veꝝ egritudo hec rarius prouenit
a ſanguine apoſtemãte collum veſice: cuius q̇dẽ cu
ra fienda eſſet proprie ſicut precedẽtis repletionis
niſi q: in loco apoſtemoſo op; diutius aſſiſtere me-
dicinas ⁊ cõtinuare ſuper loco: propter qḋ ſummũ
inueni iuuamentũ in applicatione lane infuſe in ꝑ-
dictis oleis calidis aut ipſoꝝ aliquo ⁊ ſepe renoua
re. Similiter etiã a ſanguine frequentius contingit
fieri ſtranguriã ⁊ proprie effuſo in concauum veſice
vel in collum eius. ⁊ ibidem coagulato vel congela
to a frigiditate. licet frequentius contingat ipſum
coagulari ꝙ congelari. propterea q: coagulari nõ
minus eſt propria paſſio ſanguinis ꝙ eſſe rubicun
dum. vt a Gal. in libello de cholera nigra colligen-
dum eſt. Cũ igitur cõtingit coagulatum ſanguinẽ
in collo veſice facere ſtrãguriã: tũc difficilis eſt eius
cognitio ſicut plurimaꝝ egritudinũ viaꝝ vrine no-
ſtris ambigua eſt. ſcḋo egni colligẽdũ. ❡ Põt tñ di
ligẽs ↄtẽplator aliqualr̃ venire in notitiã hui⁹ diſpõ
nis. ❡ Primo ꝑ notitiã habitudinis tranſcendẽtis
medietatẽ carnoſitatis ⁊ maxime circa partes na-
tiũ femoris ⁊ coxaꝝ. ❡ Scḋo vero ꝑ groſſitudinem ve
naꝝ exñtiũ in partib⁹ illis. ❡ Tertio ꝑ roborẽ pur-
pureũ in eiſdẽ. ❡ Quarto ꝑ pulſationẽ magnã ⁊ ꝑ-
ſeuerãtẽ. ❡ Quinto ꝑ grauitatẽ in collo veſice ꝑce-
ptã. ❡ Sexto ꝑ caliditatẽ ibidẽ multiplicatã. Sãguis
eñi coagulat⁹ valde facile ſupcaleſit. ❡ Septimo ꝑ
vſum ciboꝝ valde calefaciẽtiũ et diſſoluẽtiũ ipſum
ſanguinẽ. ❡ Octauo ꝓpter ꝑceſſiſſe fortes agitatio
nes in partib⁹ alchatin natiũ ⁊ ↄſilibus. velut ↄtin-
git in caſu ꝑcuſſione ſaltu ⁊ vehemẽti exercitio ⁊ coi
tu facto vel ſilibus. ❡ Nono ⁊ vltimo ꝙ ſi cãdelavr̃
ſiringa imponat̃ collo veſice ⁊ extrahat̃ ſuauiter: ꝑ-
cipiet̃ in foraminibus ſiringe aliq̇d ſanguinis adhe
rere. q̇bus ꝑceptis ſtãte repletione notabili corꝑis ⁊
partiũ ꝑdictaꝝ applicent̃ flõmie: vt paulo añ dictũ
eſt. ❡ Scḋo vero fiãt ſemicupia ex ꝑdictis reb⁹ in qui-
bus tñ ſemꝑ magna quãtitas apij abſinthij rubee
tinctoꝝ porij mõtani ⁊ cẽtauree minoris apponat̃
hec eñi oĩa oꝑationes ⁊ ꝓprietates hñt diſſoluen. ſi
ſanguinẽ coagulatũ: ⁊ ꝓprie cimino ineſt virtus ta
lis. ❡ De localibus aũt intrinſecus adminiſtrãdis
ſummũ remediũ eſt intromittere aquã mellis cali-
dã ⁊ valde dulcẽ. ❡ Iteꝝ ↄfert intromiſſio vini ſub-
tilis albi ⁊ bñ fumoſi. ❡ Et tertio ↄfert ad illud ſuc-
cus apij iniectus. ⁊ ſtr aqua ſublimatiõis eius: lic;
debilior ſit. ❡ Et ſi per hec oĩa aut ipſoꝝ efficaciora
diſſoluit̃ ſanguis. habebit̃ intẽtũ. ſin aũt: ꝑdictis ad
dat̃ modicũ aceti albi ſubtilis ⁊ acuti. ❡ Scio aũtẽ
ego ꝙ iniectio lixiuij notabilr̃ calidi potẽter diſſol-
uit ſanguinẽ ſiue ↄgelat⁹ ſiue coagulatus extiterit.
❡ Et ꝑ hec oĩa apparet ſatis ſufficiẽter ꝓuiſum eſſe
ad curã cuiuſcũq̧ ſpeciei appropriate vel reductiue.
Quecũq̧ eñi ſtrangurie ſpẽs debilis reduci põt ad
curã ꝑ ingenia ⁊ inſtrã in ꝑcedẽtibus caplis poſita
q̃ oĩa hic vir attẽdere d; grã ꝑſeruatiõis ſuꝑplius.
cuitãdo huius egritudinis effectiuas cauſas: que
tacte fuerunt ⁊ aperiendo quibuſdã inſtris lenitu-
ris ⁊ aperituris ſupra memoratis. Et diuina inter-
ueniẽte gratia curabit̃ a diſpõne iſta ſi recidiuabit
in illã ⁊ preſeruabit̃ in lapſu in ipſam. Amen.

Conſiliũ. 188.

De diſſuria ⁊ ſtrãguria ſi. ꝓueniẽtib⁹ ab acuita
te vrine ⁊ ab excoriatione cũ vlcerib⁹ in collo veſice.

❡ Diuidit̃ autem conſilium in capitula tria.

❡ De diſpõnib⁹ ipſis ⁊ de cãis ⁊ ſignis caꝝ. Cap̃. j.

Hic nobilis vir Gaietan⁹ laborat egri-
tudine verẽda multũ ꝓpter plurima
motiua. ❡ Primo ꝓpter ipſius diutur-
nitatẽ cũ ipa ſatis ꝓlixo tꝑe perdura
uerit. ❡ Scḋo vero ꝓpter ipſius egritu
dinis maneriem. qm̃ eſt de his q̃ nõ ſolent bñ cura-
ri cum ipſa ſit diſpõ viaꝝ vrine. eſt eñi diſſuria ↄiũ-
cta cum ſtranguria: vt paulopoſt videbit̃. ❡ 3° pro-

pter etatē huꝰ viri q̄ ſcd̄m ꝙ dꝫ ſeptuagenarius eſt. ¶Quarto ⁊ vltimo ꝓ nūc q꞉ ip̄a eſt egritudo cōti‑nue affligēs virtutē que debilis eſt: ip̄a nullam fere habet interpolationē ſm̄ narrata mihi.

Eſt aūt diſpō iſta diſſuria ꝑ quaꝫ intelligit̄ freq̄ns mictus. Cū em̄ effundit̄ ma‑teria a renibꝰ ꝑ vritides ad veſicā. ſiue ip̄a materia hꝫ acuitatē a caliditate vel a calida materia choli‑ca vel aduſta ſibi impoſita. ſiue a putrefactiōe ma‑terieꝝ in renibꝰ acq̄ſita: cū talis materia recipit̄ in veſicā acuitate ſui dolores faciēdo pungitiuos inci‑tat ꝟtutē expulſiuā veſice ad expellēdū ip̄am vrinā tanq̄ obiectū ꝯtriſtatiuū: etiā ſi collū veſice nullam haberet leſionē aliā ꝑter illā quāto ergo fortiꝰ ledit̄ veſica ab vrina ſibi delata cū ip̄a habeat excoriatio‑nē: immo ⁊ vlcera in collo ſuo q̄ reddūt ip̄am paſſibi‑lem etiā ab vrina ꝯtrūcūq̄ naturali. ſi non haberet aliquā malā qualitatē de ꝑdictis ꝑ quā nocere poſ‑ſit. Cū ergo due cāe de fortioribꝰ aſſociate ſint ad fa‑ciēdū freq̄ntiā mictus. ſ. vrine acuitas ⁊ putredo ei ꝯmixta ⁊ vlcera ⁊ excoriatiōes in collo veſice. nō eſt mirabile ſi freq̄ns eſt mictꝰ: totiēs em̄ ad expellēdū vrinā monet̄ veſica: quotiēs patit̄ ab ip̄a. ſed quaſi ſemꝑ rodit̄ ab ea: ergo quaſi ſemꝑ mingit̄ aut ſaltē migēdi appetitū hꝫ patiēs. Cū ergo collū veſice ma‑gnifice leſum ſit: ⁊ ꝟtus eiꝰ debilitata: nō eſt mirabi‑le ſi impotētiā hꝫ migēdi vir iſte. ⁊ cū magna angu‑ſtia vrinā emittit q̄ nō eſt aliud q̄ ſtrāguria noiata diſpō. ¶Ad hāc aūt ꝟitatē nō ſolū colorādā: ſꝫ etiā demōſtrādā ꝯcurrūt motiua ex informationibꝰ mi‑hi ꝯſcriptis aſſūpta. ¶Quoꝝ ꝑmū eſt magna volū‑tas vrinādi. ſiue ꝑ ip̄am intelligat̄ magnꝰ appetitꝰ ad eiiciēdā vrinā ⁊ freq̄nter. ſiue freq̄ns etiā fiat eiꝰ emiſſio. ¶Scd̄o ꝟo eſt mictus pauce quātitatis vri‑ne. lꝫ em̄ vrina adhuc multa in veſica reꝑiat̄. mictꝰ tn̄ fit paucus ꝓpter impotentiā ꝟtutis expulſiue ve‑ſice. Quomō em̄ pōt vrina ꝯueniēter expelli. cū non poſſit conueniēter applicari organū expellēs. qđ eſt collū veſice ad expellibile: qđ eſt vrina. ¶Tertiū mo‑tiuū eſt punctio manifeſta vel ardor in collo veſice. maior tn̄ reꝑitatꝰ in extremitate pudibūdi q̄ alibi. ⁊ hoc ꝓpter maiorē ſenſibilitatē pānıculi capitis vir‑ge q̄ colli veſice. hoc aūt totū ꝓuenit ꝓpter vlcera in collo veſice exn̄tia. q̄ ꝑ colligantiā eius ad caput virilis mēbri nocumētū in eo cōicāt. appet aūt huic viro iuuamētū ꝯſeq̄ ꝓpter manualē ꝯſtrictionē ca‑pitis virilis mēbri. ſi ꝑ ip̄am ꝯpreſſionē exꝑmat̄ vri‑na: q̄ magnis qualitatibꝰ dolorē efficiebat i eo ſine ꝓpter cōpreſſionē talē nō tn̄ recipiat̄ de ſpū ſenſibi‑li q̄tū eſſet neceſſariū ad ſenſationē efficiēdā. Potē‑tia em̄ ſenſitiua nō exit in actū ſentiēdi niſi cū debi‑ta q̄ntitate ⁊ diſpōne ſpūs ſenſibilis. Sꝫ ille ꝑ ꝯſtri‑ctionē illā expellit̄ ac ꝓhibet̄ recipi vt dictū eſt. qua‑re ⁊c. ¶Accidit aūt in viro iſto in hyeme nō percipi dolorē. ſ. magnuꝫ. Nō em̄ credo ip̄m eſſe ſine dolore tp̄e mictus. ſed non eſt ita fortis dolor q̄m materie humorales magis refracte ſunt a frigiditate tēpo‑re hyemis q̄ eſtatis. Et lꝫ caliditas tp̄e hyemis for‑tior ſit in ꝓfundis partibus corporis q̄ tp̄e eſtatis. nō tn̄ ꝓpter hoc acutiores reddunt̄ materie. q̄m for‑titudo caloris illa etiā eſt ꝑ vnionē naturalis calo‑ris q̄ reddit ꝟtutē fortiorē. reſiſtit aūt magis fortis ꝟtus accn̄tibꝰ cāis egrotare faciētibꝰ q̄ debilis vir‑tus. Cū etiā tp̄e hyemis nō ita freq̄nter nec magna putrefactiōe corrumpant̄ materie ſicut tp̄e eſtatis. ¶Vrinā aūt mingit iſte vir paꝝ ꝯturbatā. ꝓpterea q꞉ ip̄a effundit̄ a locis ꝓpinq̄s. vn̄ nō pōt multa cō‑miſceri ferculēta ⁊ ſanioſa pars cū aquoſitate i par‑uo breui ſpatio trāſitus. ſicut ꝯmiſceret̄ in magna ⁊ ꝓlixiori via: Cū ergo ꝯſeruat̄ vrina in vrinali ⁊ re‑frigeſcit: apparet in fundo vaſis velut lutū. qđ non eſt aliud q̄ ſanioſa ⁊ corrupta materia ꝑus in veſi‑ca collecta q̄ grauitate ſui ſeparat̄ ab vrina: ꝓpter‑ea aquoſitas ſubtiliat̄ aut minus turbida fit. dato ꝙ nō credā ipſam vnq̄ clareſcere poſſe.

Ex fundamēto olm̄ ꝑdictoꝝ ſmo‑nū inferunt̄ correla‑ria plura. ¶Primū ꝙ egritudo ꝑncipalis huꝰ viri eſt excoriatio cū vlceribꝰ in collo veſice. ¶Scd̄m qđ egritudo cōplexionalis eius eſt mala ꝯplo in renibꝰ veſica ⁊ oībus mēbris vrinalibꝰ calida ⁊ humida. ¶3m ꝙ materialis cā eſt ſanguis fl'aticus in venis renuꝫ ⁊ viis vrinalibꝰ a putredine corruptis. ¶4m eſt in renibꝰ eius ⁊ collo veſice eſt aliq̄d de harenis ꝓpter caliditatē intenſam genitis ex ꝑdicto fl'atico ſanguine. ¶5m eſt ꝙ in renibꝰ ⁊ viis vrinalibꝰ freq̄n‑ter accidūt oppilōnes a materiebꝰ ꝑdictis claudēti‑bus colatoriū renū poros vritides ⁊ veſice collum. ¶6m correlariū eſt. ꝙ accn̄tia huius diſpōnis ſunt diſſuria ⁊ ſtrāguria ſuperiꝰ tacte. ¶7m correlariū. ꝙ pūgitiuus dolor ⁊ incēſiuus in capite virge conſe‑quit̄ nocumentū colli veſice. ⁊ non eſt nocumentū ꝑ ſe capitis virge. ¶8m correlariū eſt. ꝙ iſte vir debet eſſe in ꝟtute motiua laxatꝰ ⁊ debilitatus multum. ¶9m correlariū ⁊ vltimū eſt ꝙ opꝫ hūc virum de ſe ipſo ꝓuidere. ⁊ cito ⁊ bene ſollicitum eſſe. aliter non bene ſuccedet ei. Hec in ſumma eſt huius viri diſpo‑ſitio. cuius regimen nunc conſcribetur.

¶De cura ꝑ regimen ſex reꝝ nō naturaliū. Cap̄. ij.

REgimen itaq̄ huius viri ꝑ ſex res nō na‑turales dꝫ eſſe tale. ¶Primo ꝙ ip̄e euitet ſtationē in aere ⁊ cameris frigidā ⁊ humi‑dā ⁊ flatū etiā vēti ſeptentrionalis ⁊ ca‑merā ꝓpinquā fluxibꝰ aquaꝝ. immo elō‑getur ab eis iuxta poſſe. ¶Silr̄ quātum pōt euitet exercitia fortia: ⁊ ꝓprie poſt cibū. immo q̄es corꝑis oīno eſt ſibi neceſſaria. ne ꝓpter motū materie fluāt ⁊ acutiores reddant̄. ¶Tertio it. ꝑ euitare dꝫ paſ‑ſiones aīe valde violētas: vt irā furorē triſtitiā an‑guſtiā ⁊ motus aīe ꝯſiles iſtis. ꝓpter quos velox for‑tis ⁊ freq̄ns ponat̄ motus in ſpiritibus ⁊ humoribꝰ ¶Quarto ꝟo attēdat dormitioni ꝓlixe vigilia enīꝫ ꝓpter caliditatē ⁊ ſiccitatem q̄ ꝯſequit̄ ad ipſam eſt ſibi magnifice nociua. Caueat tn̄ ne cito dormiat poſt aſſumptū cibuꝫ. immo notabile tp̄s interpolla‑ri debet ſaltē per duas horas. ⁊ euitet dormire ſuꝑ ſpinā. ⁊ dormiat ſuꝑ lateribus dextro ꝑmo. deinde ſuꝑ ſiniſtro. ⁊ aliq̄n ſuꝑ ventrē eſt ei dormire ꝯueni‑ens. ¶Quinto iteꝝ q̄tō magis pōt caueat ab aſſū‑ptiōe multi cibi ⁊ potꝰ. ſꝫ melius eſt ei partiri cibum

in vices q̃tuor vel in duab⁹ vicibus determinatam q̃titatẽ cibi ⁊ potus aſſumere. Neq; vnq̃ comedere dʒ cũ grauitatẽ ſtomachi vel ꝯturbationẽ in eo ꝑcepit. ¶ Caueat etiã cibũ ſuũ deglutire ſine ꝯuenienti maſticatione. ⁊ cibi ⁊ pot⁹ mẽſura debet eſſe ſemꝑ talis. qꝫ per eos nõ ſentiaꝶ in ſtomacho grauitas: neq; põdus neq; fluctuatio i eo. ¶ De q̃litate ꝟo ciborũ ꝓmittẽdũ eſt: qꝫ oĩa cibaria groſſa viſcoſa ⁊ multũ frigida euitãda ſunt. Silr ⁊ viſcoſa. velut ſũt piſces antiq̃ groſſi nimius vſus lactuce portulace ⁊ plãtarũ oĩuʒ groſſitudinẽ hñtiũ. velut ſolatrũ cucurbita bleta rape ⁊ ꝯſilia. ¶ Caueat etiã a cibis difficulter digeſtibilib⁹. vt ſunt panis azim⁹ nõ bñ coct⁹ tor refact⁹ ⁊ ꝯbuſt⁹. ⁊ panis biſcoct⁹. ⁊ cibi paſtiles oẽs dimittanꝶ. ⁊ lac crudũ ⁊ recocta ⁊ caſeus antiquus oĩa mala ſũt. ¶ Silr etiã euitare debet oĩa acuta in cibariis aſſumpta. velut raphanus cepe alleũ porrũ ⁊ bulbi. Etiã oĩa ſalſa effugiat ſũmoꝑe: ſiue ſint carnes antique vel recentes. caſeus ⁊ piſces ſaliti. ¶ Aromatũ vſus ſaltẽ mult⁹ euitari debet. ⁊ ſemina acuitatẽ hñtia. velut cardamomũ ſemẽ ruthe ſiſeleos ⁊ ꝯſilia. fugiat etiã vinũ apitiuoꝝ ciboꝝ. ⁊ ꝑ p̃ric q̃ ꝯdiunꝶ cũ feniculo petroſil. apio cimino carui quoꝝ oĩuʒ ſil. ũ radices folia ⁊ ſemina euitare dʒ. ¶ Aceti aũt vſus oĩno dimittaꝶ. agreſta tñ nõ ſaliꝫ ta ⁊ ſucco granatoꝝ cũ zuccaro vti põt. ¶ Effugiat vſum carniũ difficilis digeſtiõis. ¶ Cibus aũt aliis cibariis preter ꝓdicta vti põt. Bñ placet mihi panis recẽs cãdidus bñ coctus ⁊ bñ fermẽtatus ⁊ carnes pulloꝝ pinguiũ ⁊ vituline ⁊ agnine ⁊ caſtratine ⁊ capriolo ꝝ ſuis tꝑib⁹. Carnes etiã auiũ ⁊ q̃drupedũ ſylueſtiũ. vt ꝑdicis faſiani anatuloꝝ iuuenũ cuniculi leporis ⁊ porcelli domeſtici vel ſylueſtris. ¶ Piſces petrini ⁊ lucii capedani ⁊ trilie rũbi ⁊ orade fluuiales vel marini leuiũ carniũ ⁊ facil' digeſtiõis bene placẽt mihi. ¶ Et ſpinachia atriplices citrulli pepones ⁊ angurie ⁊ ceraſa dulcia ⁊ auellane recentes ⁊ amigdale ⁊ poma ⁊ pira mollia ⁊ bñ dulcia. ⁊ ſemia cõia frigida quinq; ⁊ ſpagi vſus aliq̃ñ abſq; aceto placẽt. ⁊ caſeus recẽs ⁊ cibaria ꝯdita cũ lacte cocto ⁊ oua recẽtia in aq̃ vel igne vl' butyro cocta oĩa hec ſunt laudabilia. ¶ Et potus eius debet eſſe vinũ albũ ſubtile bñ aromaticũ ⁊ valde dulce. Quod ſi potens ⁊ fumoſum eſſet: moderetur cum aqua decoctionis radicis liquiritie recentis. ⁊ in dieb⁹ caloris cum aqua boni fontis vel fluuii. melior tñ eſt aqua ꝺ ciſterna q̃ altera. Et ſi q̃ñq; i dieb⁹ caloris biberet de aqua diſtillationis angurie aut hypoſete. ⁊ eſt cauda caballina eſſet ſibi valde ꝯueniens. ¶ Laudo etiã ſibi valde qꝫ a medietate aꝑlis per totũ mẽſem ſeptembris aſſumat oĩ mẽſe dieb⁹ octo in aurora cyathum vnum aque lactis ouini. tali enim lacti nulla medicina cõpar eſt in debilitate ⁊ egritudib⁹ renũ ⁊ ꝑtiũ vrinaliũ. ⁊ hec de cibis ⁊ potib⁹.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

De remediis ꝟo reꝝ medicinaliũ. xii. ſibi deſcribã ſolẽnia ⁊ neceſſaria remedia. cũ q̃b⁹ iſte vir acq̃ret ꝯualeſcẽtiã notabilẽ. ſi non poterit totalr eradicari egritudo ei⁹ min⁹ valde nocebiꝶ a dolorib⁹ ⁊ a frequentia mingẽdi. ¶ Quoꝝ ꝓmũ eſt hoc. ℞. granoꝝ ſebeſtẽ numero. xv. liq̃ritie raſe ⁊ recẽtis. ℥. i. ſeminũ cõium frigidoꝝ oĩuʒ añ. ʒ. ii. folioꝝ vngule caballine que farfara vocaꝶ ab auctorib⁹ medicine. ſeminũ altee malue violaꝝ añ. ʒ. i. caude caballine foliorũ piloſelle radicis conſolide ma. ⁊ mi. ſe. plãtagis acatie añ. ʒ. iiii. gũmi arabici dragagãti añ. ʒ. ß. bulliãt oĩa in lib. v. aque vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis. deinde coleꝶ ⁊ exꝓmaꝶ ⁊ colature addanꝶ zuccari ſecũde coctiõis. ℥. iiii. penidiaꝝ. ℥. ii. poſtea coleꝶ ⁊ fiat ſyrupus cũ albumine oui clarificat⁹. de quo oĩ menſe accipiat. x. diebus. ℥. v. tepefacto in aurora ⁊ poſt ipſum tardeꝶ cib⁹ ad min⁹ quatuor horis dormiendo poſt eũ ꝫ vt libet. ¶ 2^m remediũ ꝓncipale eſt hoc. vt xi^a die imediate ſequẽti recipiat iſtũ potũ. ℞. caſſieñ. de canna nuꝑ extracte. ℥. i. ſy. roſaꝝ. ʒ. iiii. bibatur hoc totũ cũ. ℥. iii. aque lactis caꝓni in aurora ⁊ paꝝ dormiat poſt ipſuʒ ⁊ tardeꝶ cib⁹ ei⁹ ad minus horis. v. ¶ 3^m remedium ꝓncipale eſt hoc. vt iſte vir ſemꝑ añ cibũ aſſumat coclear vnũ hui⁹ tragee. ℞. granoꝝ pineaꝝ recẽtium. ℥. iii. ſe. plãtaginis acatie folioꝝ piloſelle ⁊ ꝯſolide mi. añ. ʒ. ii. corticis mediani caſtaneaꝝ. ʒ. iiii. ſe. endiuie ⁊ acetoſe añ. ℥. ß. pulueris corticis mãdragore ⁊ papaueris añ. ʒ. i. ſe. papaueris al. ℥. ii. penidiaꝝ. ℥. i. ß. zuccari al. ℥. v. puluerizenꝶ oĩa per ſe: deinde cõmiſceanꝶ. i hoc em̃ puluere latet magna ꝑs curationis hui⁹ viri. ¶ 4^m inſtrumẽtũ eſt hoc. ℞. mucillagis ſebeſten ſe. lini ⁊ mucillaginis granoꝝ ſiſami añ. ℥. iii. caſſie nuꝑ ꝑparate cũ aqua nenufa. lib. ß. granoꝝ alkekẽgi numero xxv. floꝝ nenufaris corticũ caſtaneaꝝ intermedioꝝ añ. ʒ. iii. pulpe prunoꝝ recẽtiuʒ. ℥. iii. polipodii. ℥. ß. zuccari ſecũde coctiõis. ℥. iiii. cinamomi macis añ. ʒ. ii. fiat eluariũ de quo vir iſte poſt q̃ fuerit purgatus vt ſupra dictũ eſt accipiat oĩ mane. ʒ. vi. In hoc em̃ eluario eſt potẽtia frãgendi acuitatẽ mãeꝝ prohibendi augmentũ vlceꝝ ⁊ ſedãdi dolores ⁊ lenit ẽt ventrẽ qꝺ eſt ei vtiliſſimũ. ⁊ ꝓpꝫe hoc eluario vti dʒ q̃ñ percipit ſe ꝯſtipatũ ſicut ſcribit. Et põt vti eo etiã añ cenã imediate aſſumendo. ℥. ß. ¶ 5^m inſtrm̃ ẽ hoc ℞. violaꝝ ſe. portulace granoꝝ alkekẽgi foliorũ cupreſſi añ. ℥. ii. ſebeſtẽ nũero. xx. gũmi arabici dragagãti añ. ʒ. ß. grãoꝝ ꝑineaꝝ. ℥. ß. liq̃ritie. ʒ. ii. mac. ʒ. iii. capil. ve. ʒ. i. ß. zuccari ſcꝺe coctionis. ℥. iiii. oĩa iſta coquanꝶ in lib. iiii. aque vſq; ad ꝯſũptionẽ tertie partis. deinde colenꝶ cũ expreſſione cõueniẽti. ⁊ de hac decoctione ſemꝑ denꝶ. ℥. iii. imediate poſt aſſũptionẽ ſupraſcripti eluarii tepefaciẽdo eam. Singulari em̃ ꝟtute ſua mundificat oĩa vaſa vrinalia a ſanie trũbis harenis ⁊ petalis ꝯfortãdo ⁊ ꝓhibendo ea a receptione materieꝝ ſupfluarum. ¶ 6^m inſtrm̃ ſingulare eſt hoc. ℞. olei de nenufare olei violaꝝ. ⁊ olei de ſeminib⁹ lactuce nigre vl' lapatii añ. ℥. i. ß. caude equine ſe. plãtaginis corticis caſtaneaꝝ hypoquiſtidos maſticis añ. ʒ. ß. mucillaginis ſebeſtẽ ⁊ radicis altee añ. ℥. i. macis ſanda. al. ⁊ ru. añ. ʒ. i. ß. cere al. quantũ ſufficit fiat vnguentum molle. de quo tota eſtate vſq; ad finem menſis ſeptẽbris inũgaꝶ. ſpina eius a fine colli vſq; ad caudã ſm lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ. Et iterũ ex eo inũgaꝶ pars īferior teſticuloꝝ

mãs inclinãt ⁊ ponſit in fluxu ad veſicã: q̃re in caſu plurimũ ꝓcedere ſoleo cũ adminiſtratiõe cliſterioꝝ. ¶ Scđa regula in caſu iſto attẽdẽda eſt. ꝙ ſi euitare nõ potes ſolutiua: nõ ſecedas a lenitiuis aut ab his q̃ notabilr̃ frãgẽ ꝓht ſolutiua infrigidãdo leniẽdo hũectãdo vl̃ alias malas q̃litates ab eis abijciẽdo: ⁊ ꝓpꝛie acuitatẽ. ¶ Taceo hic alias intẽtiones ad febꝛes neceſſarias: ſicut eſt rectificatio regiminis adminiſtratio diuertẽtiũ mãs hĩcinde ꝯfortãtiũ ꝟtutẽ: ⁊ coꝝ q̃ rectificãt horã cibatiõis ⁊ mẽſurã aliaꝝ rerũ nõ nãliũ. Nõ em̃ hic ẽ ꝓhs itẽtio ad febꝛes ꝓncipalr̃ intẽdere: niſi vt ſunt accñtia hoꝝ vlceꝝ. ¶ Si aũt febris iſtis vlcerib⁹ ſuccedẽs ꝓpter doloꝛẽ eẽt effimera: facile curaref ipſa cum ſedatiõe doloꝛis.

Doloꝛi autẽ ad talia vlcera ꝯſequẽti ſi fuerit pũgitiu⁹ ⁊ moꝛdicatiu⁹ ſicut plurimum ꝯtingit ſubueniũt medicine q̃ nunc añ dicte ſunt in intẽtione mũdificatiõis ꝙ plurime ibi tacte adhuc ẽt ſumma medicia eſt veſice cũ ſiriga iponere lac ouinũ vaccinũ: ⁊ meli⁹ ifrigidãtiũ eſt aſininũ ad ꝯfortãdũ ꝟo humanũ: quoꝝ q̃libet ſi vis infrigidatũ reddere magis: ſummũ inueni remedium miſcẽdo ip̃m cũ q̃rta parte albuminis oui recentis bñ agitati: ⁊ nunq̃ hoc remediũ decepit me in iuuamẽto ſuo. ¶ Cõfert etiã notabilr̃ ad hoc aqua decoctiõis granoꝝ pinee ⁊ ſebeſtẽ añ ex illis facta ¶ Et iteꝝ ipſa eadẽ aq̃ albuminis oui ſola ipoſita ꝯfert ſolẽniter. Et ſi velis ipſam leuiter ſtupefaciendo facere ſedatiuã doloꝛis: cõmiſce eã cum eq̃li pte aq̃ emulſionis ſeminũ papaueris ⁊ lactuce ſilr̃. Et ſi nõ es audax ad ſedãdum doloꝛẽ cũ infrigidãtib⁹ puris ⁊ leuiter ſtupefacientib⁹: admiſce cũ eis crocum: aut aliq̃ de vitello oui. ¶ De his ꝟo q̃b⁹ in ſedãdo doloꝛẽ hunc ſepe ſum vſus eſt decoctio ex cõpoſitione mea q̃ ſublimis iuuamenti eſt. cui⁹ deſcriptio. ℞. ſeminum poꝛtulace lactuce endiuie ſcariole. añ. ʒ. ij. floꝝ nenufaris ⁊ violaꝝ. añ. ʒ. i. granoꝛũ papaueris al. ℥. i. granoꝝ ſebeſten. ℥. ij. ſe. iuſq̃ami al. ʒ. ß. croci. ʒ. i. liq̃ritie mundate. ʒ. v. granoꝝ pinearum. ʒ. x. ¶ Oĩa coquanf in. vj. lib. aq̃ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ tertie partis: deinde colenf cũ expꝛeſſione leui: hec quidẽ decoctio ſi denf de ea. ℥. iiij. aut. v. tepide notabilr̃ doloꝛẽ ſedat. Et ſoleo ẽt ex ea cũ puluẽ zuccari al. duplo ad ipſam facere trageã. Itẽ ꝯfectiones pil'as ⁊ ſyꝛupos clarificatos: ⁊ alijs varijs modis ꝓcedere ſoleo ſm̃ inclinationem egrotantium.

Tertio ꝟo accñti. ſ. diſſurie ſubueniẽdũ eſt cum his q̃ ſuperi⁹ in cura vlceꝝ renum dicta ⁊ ſcripta fuerunt. Tria tñ hic pono ſimplicia q̃ in accñte iſto ſunt mihi ſepe vtilia ꝓbata. ¶ Primum eſt vt patienti def ol mane in auroꝛa. ʒ. i. pulueris glãdium cum aqua decoctiõis ſcorie ferri ꝑparate. ¶ 2m ꝟo eſt emplr̃m factũ de radicib⁹ cõſolide medie ⁊ farina riſi icoꝛpoꝛate inſif cum ſucco vel aq̃ ſublimationis pl̃tagis. ¶ 3m eſt hoc. ℞. aq̃ ſublimatiõis coꝛticis granatoꝝ recẽtiũ. ʒ. iij. pulueris coꝛticũ intermedioꝝ caſtanearũ. ʒ. i. zuccari cãdi. ʒ. ß. def hoc in auroꝛa ⁊ añ cenã per vnam hoꝛã.

Põt etiã ſubueniri 4o accñti. ſ. inſtãtie vigiliarum ſedãdo doloꝛẽ ſi fuerit coꝝ cã cũ his q̃ paulo añ dicta ſunt. ¶ Si ꝟo vigiliarum inſtãtia fuerit ꝓpter nimiã ſiccitatẽ iã acq̃ſitã ex frequentibus euonib⁹ q̃ arefaciunt coꝛpoꝛa: tunc illis ſubueniendũ eſt cũ regimine humectatiuo ſubſtãtifice et qualitatiue. vt paulopoſt dicef etiã cum his medicinalib⁹ q̃ infrigidãt ⁊ humectãt: ⁊ cum his digeſtiuis ſupꝛa tactis. vt ſyꝛupo vio. iuiubino nenufarino: ⁊ ſublimationib⁹ hoꝝ. ſ. poꝛtulace angurie ⁊ ſimilium: ⁊ cũ exhibitione ſpẽruz lactis: de q̃b⁹ ſupꝛa dictũ eſt: ⁊ ſtatim poſt erit ſermo amplioꝛ. ¶ Et cũ ſemicupijs ⁊ extremoꝝ balneationib⁹ factis cũ decoctionib⁹ vegetabilium frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ vt violarũ nenufaris malue poꝛtu. blete folioꝝ vitis ⁊ iuiubaꝝ ⁊ ſibi ſiliũ. ¶ Et ſi videref ſiccitatẽ pꝛiuatiuã vel poſitiuã fuiſſe iã in cerebꝛo ꝯfirmatã cum hoꝛũ decoctione ſupaddẽdo coꝛtices papaueris embꝛocenf extrema vel balneentur ⁊ caput ipſum: neq̃ ex his timendum eſt: ⁊ ꝓpꝛie cũ virt⁹ fuerit foꝛtis: ⁊ nõ fuerit inuenta mã a capite reumatizãs. ¶ Cũ autẽ ꝯtingeret vigiliaꝝ inſtãtiã accidere ꝓpter frequentiam mictus: q̃ q̃nq̃ tm̃ inualeſcit: ꝙ egrum q̃ſtũcũq̃ ꝯuenientẽr doꝛmientem neceſſario excitari cogit. Tunc altero duoꝛum ingenioꝝ ꝓuideri poteſt quorum pꝛimum eſt: vt habeaf plana cucurbita parua collum habens notabilr̃ groſſum cui virile mẽbꝛuz imponi debet: ⁊ habeat lateralr̃ additamenta perforata: quibus ſuſpenſoꝛia ꝯdecentia alligenf cum quibus cingaf lumbis. ⁊ ita die noctuq̃ teneatur. Amplius ſi vigiliarum inſtantia adhuc extrema inſtaret nõ eſt ingenium aliud phyſicum a ſapientibus inuẽtũ: niſi ꝙ ad narcotica trãſire opꝫ: ⁊ tu de his q̃re ſupꝛa: ⁊ obſerua canones in eoꝝ exhibitiõe ꝯſcriptos. ⁊ tunc ex[...] de ea ⁊ felicitabif operatio.

Iam aũt ſatis mihi vf ſufficiẽter declaratum eſſe intẽtionẽ tertiã curationis vlceꝝ veſice ⁊ ardoꝛis ꝓuenientis ab eis: p ea q̃ ſuperi⁹ ſcripta ſunt in cura ardoꝛis ꝓuenientis ab vlcerib⁹ epatis ⁊ renum. ¶ Nec opꝫ particulariter repetere illa q̃ ibidẽ poſita ſunt ⁊ laudata ad regenerãdũ carnẽ ⁊ icarnãdum: lꝫ in vlcerib⁹ veſice inſifa nõ ſint carnis regñatiua ⁊ incarnatiua eo mõ q̃ in vlcerib⁹ ꝑdictoꝝ mẽbꝛoꝛũ opanf: qm̃ hoc mẽbꝛũ neruoſum eſt: i quo paucitas carnis reperif: ꝑcipue circa colluz. ¶ Opꝫ igif talia regenerantia attrahere ſanguinẽ naturę ſpmaticoꝛũ mẽbꝛoꝝ cõplone ⁊ mõ ſubſtãtie ꝯuenientẽ. Et opꝫ eadẽ medicamina eſſe maioꝛi viſcoſitate ſua ꝑdictoꝛũ vlceꝝ ꝯglutinãtia. ¶ Que ꝟo de ſimplicib⁹ elegãtioꝛa ꝓbata ſunt: ſicut thus gũmoſum puluis ireos: radix pẽtafilonis cẽtaurea mioꝛ cauda eq̃na roſa hypoq̃ſtidos ſandaraca flores alcee ⁊ ſemina ei⁹ ⁊ coꝛal. rub. ⁊ ſarcocolla nutrita et flores hypericonis ⁊ ſilia. ¶ De ꝯpoſitis ꝟo plꝛes inueniunf hĩcinde medicine: q̃ ad hãc intẽtionẽ ꝯuenire pñt. Et pꝛimũ q̃dẽ q̃d iueni vtile ad icarnãduz ⁊ ſedãdũ doloꝛẽ: itẽ ꝟo ad ꝯplendũ mũdificationẽ ⁊ ad alterãdũ malã cõplonẽ ⁊ ꝓpꝛie calidã eſt cõpoſitũ. Raſis 10 cõtinẽtis. ꝓpꝛio cap̃. illo. Infuſus diſcipul⁹ de [...]emoꝛiali ſuo: hoc eſt cliſtere ad vlc⁹ veſice ⁊ ventris ſupple cum ſiringa iniĳciẽdum. ℞. ſpumarum. i. mucillaginũ ſeminuz cõtuz ſe. altee citonioꝝ

pſilij ceruſe gūmi arabici albuminis ouoꝝ lactis mulieris. Ego vero ſic domeſticaui deſcriptionē hāc. ℞. mucillaginum quatuor p̄dictoꝝ añ. ℥. j. aq̄ albuminis oui recētis adeo cōquaſſati ꝙ viſcoſe ptes ab aq̄s remoueant̄. ℥. j. ß lactis mulieris. ℥. ij. ceruſe. ʒ. iiij. gūmi arabici. ʒ. ij. cōterant̄ oīa diligēter ſiāt̄ in mortario plūbeo ꝛ p ſiringā inijciant̄ q̄ter in die: vel ad min⁹ ter. ¶ 2ᵐ cōpoſitū iterū ad hāc intētionē vtile ē ex deſcriptione Aui. 19ª tertij. cap̄. de cura vlceris veſice finali deſcriptiōe ibidē medicamē aliō. ℞. ſe. cucumeris, melōis ꝛ cucurbite excorticatoꝝ. añ. ʒ. v. amili. ʒ. iiij. ſucci liq̄ritie. ʒ. viij. ſe. portulace. ʒ. iij. ß. amigdalaꝝ dulciū excorticaꝝ ꝛ auellanarū aſſataꝝ āboꝝ añ. ʒ. iiij. g̃noꝝ pini. ʒ. iij. ſe. apij dauci ſe. eruce g̃noꝝ excorticatoꝝ olim añ. ʒ. iiij. gūmi arboris amigdalarū ſe. iuſq̄ami albi opij olꝫ añ. ʒ. iij. ciceris nigri. ʒ. x. croci. ʒ. v. fiāt trociſci cū rob. i. cū ſapa: ꝛ ſint pōderis ʒ. ij. ꝛ bibant̄ cū aq̄ raphani: ſupple vbi eēt vrine retētio notabilr abſq; magno ardo: e: aut cū aqua apij q̄ eſt ꝓuocatiua abſq; acuitate: aut cū aqua ciceris nigri: qm̄ q̄rit̄ maior abſterſio q̄ eſt in eo ꝓpter nitroſitatē ſuā. Et inueni etiā iuuamētū in eis inijciendo eos in veſicā: ꝛ ꝓpīe poſt mūdificationē vlceris vt ſcribit̄. ¶ Tertiū cōpoſitū ad hāc intentionē iterū ē deſcriptū a Serap̄. 4° breuiarij cap̄. 14° rubrica illa. Medicamina ad vlcera accidētia mēbris vrine: de quo etiā memoria ſupra fuit in cura vlcerū epatis. ¶ Quartū cōpoſitū eſt deſcriptū ab Andromacho in diſpoſitione renū ꝛ veſice. vt decimo decē tractatuū cap̄. primo. ℞. ſe. lini. ſe. papaueris albi ꝛ citruli dragagāti añ. ʒ. ij. amili. ʒ. iiij. aggrega trociſcos: ꝛ ego eos ꝯpono cū ſappa. ¶ Et quītū iterū ſcribitur cōpoſitū ibidē cōſequēter in litera dum dicit ad veſicā vlceratā ꝛ diſſuriā. ℞. pineas ſupple nucleorū eius numero. xxx. dactylos numero. xv. dragaganti. ʒ. iiij. ſucci liq̄ritie. ʒ. ij. croci obulum vnum myrre obulum vnū. lꝫ in alio volumine non inueniatur myrra. Ego tñ credo ꝙ cōuenientior eſt deſcriptio cum ea q̄ ſine ea: qm̄ ipa aduerſat̄ putrefactioni. ꝛ incarnat vlcera oīa ꝯueniēter cōponat̄ ergo cū vino potropio ꝛ eſt ſapa decoctionis medietatis ei⁹. ¶ Ultimū vero cōpoſitū eſt ex deſcriptionib⁹ Aui. 5°. can̄. ſumme prima tra. 9°. ꝛ deſcriptione vltima. lꝫ nō videat̄ mihi hec deſcriptio ad ꝓpoſitū illius tractatus: q̄ eſt de ſyrupis deſcriptio. ergo eſt illa medicina nr̄a ꝯueniēs ad vlc⁹ veſice ꝛ vie v̄ge iniecta in foramē ei⁹. ℞. plūbi vſti medulle ſe. melonis olꝫ añ. ʒ. v. ſpodij. ʒ. ij. gūmi arab. ſe. papaueris ꝛ cornu cerui ꝯbuſti olim añ. ʒ. iij. opij. ʒ. i. iuſquiami al. tertiam. ʒ. vnius. myrre. ʒ. ij. terantur omnia ꝛ fiat ex eis colyrium cū aqua endiuie ſm̄ figurā colyrioꝝ oculi: et ſunt figure ſicſ. quarū baſis eſt groſſior ꝛ piramis acutior. adminiſtretur cū iniectorio reſolutū in lacte: aut in oleo de granis melonis. hec medicina eſt cōmō inueni parē in mundificando abſtergendo ꝛ incarnando. hec de intentione tertia.

Quarta vero intentio conſolidantiū ſi bene conſideras per illa que in intētione tertia ſcripta ſunt ſimplicia et compoſita facile adimpleri poteſt. neq; opus eſt hic explicationez facere: ꝙ ille medicine eedē numero tales que poſſunt incarnare etiā ꝯſolidādi potētiā habēt. eo q2 cōſolidatio pficit̄ a potētia medicine: q̄ ſua ſiccitate ſuꝑficiē carnis excoquēdo cōuertit in duritiē caloſam niſi q2 medicīe ꝓprie ꝯſolidatiue vltra ſiccitatē aū qua debēt pticipare ſtipticitate ꝓpter vna ꝛ eadez media: q̄ ſm̄ vnū modū applicationis eſt regñatiua carnis ſm̄ alteraꝫ p̄parationē efficit̄ ꝯſolidatiua. vt dragagātū gūmi arabicū torrefacte cōſolidāt. ſimpliciter vero talia ꝯglutināt ꝛ incarnāt: ꝛ alumē crudū vlcerat ꝛ corrodit: ipm̄ vero cōbuſtū ſigillat ꝛ cōſolidat q̄re medicine q̄ in p̄cedēti intētiōe poſite ſūt: oēs potuerūt fieri ꝯſolidatiue: ſi eis adiūgant̄ ea q̄ cum ſua ſtipticitate ꝛ ſiccitate ſuꝑficiē carnis trāſmutāt in cutē. ¶ De cōpoſitis igit̄ cōſolidātib⁹: lꝫ quotidiana experientia plura inuenerim vtilia. ſolū tñ illa cōſcribā. q̄ frequēti⁹ i vſu meo ceciderūt: quoꝝ primū ſcribitur. x. continentis cap̄. illa rubrica. hi ſunt trociſci ad ꝯſolidandū vlcera renū ꝛ veſice. ℞. luti armeni luti romani ꝛ eſt terra ſigillata. ſang. dracōis acatie carathit. ꝛ eſt hypoq̄ſtidos karabe ſe. melonū gūmi arabici amili roſaꝝ ana. eq̄les p̄tes cōficiantur trociſci vt ſoleo cū ſucco caude eq̄ne ꝛ frequēter vtendū eſt eis inijciēdo veſice cū aqua p̄dicta: ꝙ melius erit ſi dent̄ in potu cū aq̄ plātaginis: ꝛ ſunt de medicis infuſi diſcipuli i libro de memoriali ſuo ibi. ¶ Cōpoſitū vero leui⁹ iſto iterū ſcribit̄. x. cōtinētis allegato cap̄. libro 2°. Bimaſul ad vlcera q̄bus eſt ardor vehemēs in veſica. ℞. ſpume. i. mucillagis pſilij ꝛ ſimiliū: ſeminū ſupple altee malue añ. ʒ. ij. ſief albi abſq; opio. ʒ. ij. inijciēdū eſt in eā. ſ. veſicā p inſtrm̄. ſ. ſiringā mane ꝛ ſero cū fuerit tepidū. Quod ſi nō fuerint ſana p hoc. ſ. vlcera: iniiciendū eſt in eandē. ſ. veſicā de pluībo vſto cū thure. ſ. eq̄li pōdere: vt ſief albū cū p̄dicto mucillagine. ¶ Si vero magis ſedationi doloris intendere volueris q̄ regulari curationi vlcerū: q̄ fit p ꝯſolidātia p̄dicta: tunc iniiciatur in veſicā medicamē: qđ eſt cōpoſitū Raſis allegato cap̄. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. iuſq̄ami. ʒ. j. quartā. j. gra. xv. opij kirathi. ſe. citrulloꝝ. ʒ. ij. ſe. lactuce. ʒ. ß. ſe. papaueris. ʒ. j. ß. iniiciantur cum lacte in veſicam: aut dentur in potu cum aqua emulſionis papaueris. Cum hac eñi medicina proceſſit Raſis in cura vehemētis ardoris in filio Dauid: cui ſedatus fuit dolor ex vſu iſti⁹ medicine: cū vero dimiſit eā reuerſus fuit dolor: et iterum accepit eam ꝛ dolor receſſit. ¶ Preter hec autez compoſita duo vtilia multum inueni: quorum deſcriptionem lege q̄nto cano. ſumma ſecunda. octauo tra. de trociſcis: quoꝝ primum eſt ibi rubrica illa. trociſci Diſſulidis conferētes ad vlcera renū ꝛ veſice ꝛ mictū ſanguinis et difficultatem vrine. ¶ Et 2ᵐ vero eſt deſcriptio parūz infra ibidem inuento. Trociſcus alius qui confert ad vlcera inteſtinorum ꝛ ſputū ſanguinis vide ibi deſcriptiones. quoniam ambe laudate ſunt. ¶ Adhuc ꝛ duas inueni deſcriptiones trociſcorum a Serap̄. ſeptimo breuiarij tractatu. 19° aſclepiadis ad vlcera q̄ fiunt in inſtrumētis vrine. lege ibi. Et infra trociſ. ad illū qui mingit ſanguinē ex renibus ꝛ veſica: ambe enim deſcriptiones iſte ſolent iuuamento

cōſolidāt vlcera illa. ¶ Ego aūt preter multa a p̄dictis illuſtrib⁹ viris accepta q̄ notabilr ꝯferunt: tria inueni notabiliter leuia cōpoſita ad hoc ſolēniter iuuatiua. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt hoc. ℞. mumie ſubtiliſſime trite. ʒ. ſ. thuris gūmoſi pulueris caude eq̄ne aā. ℈. ſ. plūbi vſti. ʒ. ß. fiat puluis ſubtilis: q̄ iniſciat veſice cū ſucco plātagis p̄ defecationē ↄ̄purato. ¶ 2ᵐ cōpoſitū eſt hoc. ℞. ſcorie ferri ſubtiliſſime puluerizate ꝛ p̄parate ſ᷒ artē. ʒ. ſ. ß. ceruſe hypoq̄ſtidos dragaganti torrefacti. aā. ℈. ſ. iniſciat cū lacte caprino in quo prius extinct⁹ fuerit calibs. ¶ 3ᵐ cōpoſitum ē hoc. ℞. litargiri ſpumificati. ʒ. ij. thuris minuti ſarcocolle acatie. aā. ℈. ſ. ſucci cōſolide mi. p̄ defecationē purificati. ʒ. ij. iniſciant̄ hec in veſicā ſimul. Et ſi velis hec ꝯpoſita efficere magis doloris ſedatiua p̄dictis: adde crocū ꝛ impone ea cū emulſione ſemis papaueris al. hec de intētione quarta.

Poſt hec aūt vr̄ ꝯueniens hora aſſignādi regimē cōueniēs vlcerib⁹ renū ex p̄te ſex rerū nō nāliū. Uidet̄ aūt regimē vlcerū renū ꝛ ſilr̄ veſice ꝛ virtidoꝝ: ꝛ ꝯn̄r ardoris ab eiſdem p̄uenientis idē vtiliter ꝛ ſpāliter regimē aſſignari debere. Et primo q̄dē qm̄ amboꝝ hoꝝ egritudines ſunt eedē ſpecie: q̄ vlcera. Amplius accñtia coꝝ ſunt eadē: q̄ ardoris: ſed idētitas ſpecifica egritudinum ꝛ accñtiū idētitatē curationis ad ſevocat. igit̄ ꝛc. Amplius hec eſt ſnīa olim auctoꝝ de hac mā loquentiū vt colligēdū ꝑ° ꝯtinētis illo cap̄. de cura vlcerū renū ꝛ veſice ſimul. Et eiuſdē 2° cap̄. de cura vlcerū veſice. Et colligit̄ al. eodē 19°. ꝛ in diuiſiōibus Almāſ. ꝓpriis capitulis. Et in breuiario Serap̄. cap̄. 14°. ꝛ 19ª tertij. trac. cap̄. ſ. de cura vlcerū veſice. ¶ Siqua aūt ſpālis dr̄ia vr̄ aſſignari poſſe in regimine horuz vlceꝝ ex p̄te reꝝ nō nāliū: hoc vr̄ p̄cipue ꝯueniētius obſeruandū eſſe ex p̄te cibi ꝛ potus. ¶ Inquantum aliq̄ ſunt q̄ cōueniētiā maiorē habēt ad renes q̄̄ ad veſicā: ꝛ ecōtra: vt ſupra capitulis octauo ꝛ 13° videri pōt. In reliq̄s aūt reb⁹ non naturalib⁹ ꝛ eoruz mēſura in vtriſq̄ eoꝝ nō eſt differentia. ¶ Itaq̄ regant̄ egrotantes his vlcerib⁹ regimine ex parte aeris inclinati ad ꝓpinq̄tatē tēperiei verſantē ad caliditatē leuē. Itaq̄ in locis habitatōis eoꝝ inueniat̄ aer vernalis ꝛ medie partis autūni. ¶ Et ſi q̄dez aer in ſiccitate magis eleuatus eſſet q̄̄ in caliditate ad huc cōuenientior eſſet regimini iſtorum. Melius eīn curātur vlcera p̄ augmētū ſiccitatis q̄̄ caliditatis: que poteſt addere in multiplicatione ſaniei ꝛ virulentie in vlcerib⁹ p̄ modū attractionis materierū in eis: quare ſi aer talis haberi non poſſit: ꝓpter frigiditatē continentis in ſuis temporibus rectificet̄ ipſe cum accēſione ignis ꝛ cautela ab ingreſſu flatus vēti infrigidantis ꝛ nebularum ingreſſu qui humectādo nocet. Sicut enim augmentum frigoris vlcerib⁹ eſt nociuum vt ſcripſit Hip. quinta affōrum. ſic etiā humiditas eſſet ei nociua: lʒ nō eque potenter ipſis paribus exiſtentibus. ¶ Et ſimiliter ſi contingeret aerē in menſura ſue caliditatis ꝛ ſiccitatis ab equali recedere rectificetur cum his q̄ ad contrarias q̄litates aerem inclinant. lʒ receſſus aeris ab equalitate ad caliditatē ꝛ ſiccitatē minus nocumentū inducat vlceribus q̄̄ acceſſus ei⁹ ad frigiditatē ꝛ humiditatem. ¶ Et idē etiā indiciū teneri dʒ de his q̄ aeri annectuntur: vt de veſtibus ꝛ tegmentis vlibus corporis ꝛ de ſpecialibus coopturis ꝛ ligaturis vlcerum. Non raro eīn multa renum caliditas ab ingēti coopture ſequens eſt cā malignationis vlcerum: ſicut etiā a debili ꝯſeruatione eorum a frigore vehemēter ledunt̄: hec de aere. ¶ De motu aūt ꝛ q̄ete dicendū prio q̄ ociū ꝛ q̄es ꝯuenientia ſunt eis. Exercitium aūt ꝛ motus ſuperfluus ſaltē nocet illis: nihil eīn eſt adeo nociuum renib⁹ olb⁹ ſupple vlceratis ſicut motus ſup̄fluus. 4° breuiarij p̄allegato ſepe capi. lʒ motus mediocris nō reprobet̄ ab Aui. in vlcerib⁹ renū ꝛ veſice. vt p̄allegatis capitulis colligi poteſt. ¶ Et ꝓpter cām etiā eādē non eſt aliq̄d ita nociuū renib⁹ ſicut coit⁹: eo q̄ p̄ ip̄m p̄tes vlceꝝ q̄ incarnari debēt ꝛ ꝯſolidari diſtrahunt̄: mēbra eīn q̄ ꝯſolidare intēdim⁹ neceſſe eſt vt q̄ſcāt. 4° de ingenio ſanitatis a Gal. colligendū. ¶ Ampli⁹ mot⁹ nocet: eo q̄ p̄ ip̄m augetur caliditas attractiua māꝝ extraneatiua eaꝝ. Ex q̄b⁹ app̄et q̄ in cura vlcerū ſecuri⁹ eſt ſeccdere notabilr magis ab eq̄li p̄ q̄etem q̄̄ p̄ exercitium. ¶ Accñtia ſilr aie ex coꝝ fundamēto menſura tali adminiſtrari debēt vt p̄ ea nō ponat̄ vehemēs agitatio in ſpiritib⁹ ꝛ humorib⁹: aut fortis ſubita diſtractio ſp̄uum a locis vlceratis que olā fiūt in furore ira ꝛ letitia magnis quare mediocriter in his accñtib⁹ ꝓcedendū eſt: ꝛ egro pſuadēdū vt habenas in eis mēſurate teneat. ¶ Etiā ex p̄dictis liq̄de patere pōt: q̄ nō opʒ a ꝯueniēti mēſura cibationis ꝛ potus excedere ad quātitatē ipſoꝝ auctā notabiliter iclinādo: qm̄ repletio ex cibis ꝛ potib⁹ multiplr eēt cure vlcerū nociua. aut q̄ debilitaret natū calorē ex quo fieret multiplicatio ſup̄fluitatū ꝛ ꝓhibitio ꝯueniētis incarnatiōis ꝛ ꝯſolidatiōis. Aut q̄ repletio poſſet eē cā apoſtematis in vlcerib⁹. ¶ Etiā ſi fuerit repletio ex reb⁹ q̄ cū hoc q̄ nutriūt inflāmāt ꝛ acuūt humores: poſſet eſſe cā corruptionis ꝛ p̄ductionis vlcerū ad aſchakilos ꝛ eſtiomenū: quare cōueniens eſt ab equali mēſura cibatiōis poti⁹ recedere p̄ quātitatē diminutā q̄̄ p̄ auctā: aut ſaltē ꝓcedere cum cibatione poſita ſup̄ius. q̄ indicādo a virtute exigebat cibationū minuēdo quātitatē ꝯtinuatā cum cibaꝝ ꝛ potuū ꝛ augēdo quātitatē diſcretā eorū ꝛ qualitatē. i. nutribilitatē ita vt paruā quantitate multa q̄litas reperiret̄. vt de aq̄ carniū ſupra cap̄. de cura vlceꝝ renū dicebat̄. ¶ Cōformiter loquēdo de mēſura ſomni ꝛ vigilie dicēdū eſt. Neq̄ eīn lōgo tp̄e dormire dʒ: ne i vlcerib⁹ ſup̄fluitates augeāt̄: eo q̄ plurus ſomnus humectat: vt 2ª primi. cap̄. de his que ꝓueniunt ex ſomno ꝛ vigilia colligendum. Neq̄ etiam dʒ a cōuenienti dormitione recedere menſurā eius notabiliter diminuendo p̄ vigilias: eo q̄ nimia ſiccitas ip̄ediret cōuenientē carnis regñationem abſcindendo māam ex qua: ꝛ ꝓhiberet etiaʒ nimia ſiccitas debitā in arnatione ſolutas vlcerū p̄tes reddēdo ꝯglutinationi indiſpoſitas: lʒ ſecurius ſit p̄ augmentum vigiliarū a cōuenienti dormitione recedere parumper magis q̄̄ p̄ vigiliā auctā q̄̄ per dormitionem multam.

Poſtremo ꝟo regimē in cibis in potib⁹ ex eodē fundamēto mēſurari dꝫ. Nā indicādo a virtute q̄ iā debilitata eſt: eo q̄ talia vlcera plurimū ſuccedūt eruptionib⁹ apatū: ꝓpter q̄ debilitat̄ virtus: ⁊ ſuccedūt vlceribus a lapillis vel ab harenulis: aut a māeb⁹ lōgā reſidētiā facientib⁹ in p̄dictis locis: ꝓpt̄ ꝙ egritudines tales oēs cronice ſunt: aut indicādo a mā: aut a partib⁹ patientib⁹ a q̄b⁹ non eſt facile tales mās eradicare: immo difficillimū: ꝓpter q̄ oīa ſil̄r in vnū deducta virtus notabilit̄ debilitat̄. Cui intēdēdū eſt cū augmēto cibationis in q̄ntitate ⁊ q̄litate diſcreta ⁊ cū diminutione eiuſdē in q̄ntitate ꝯtinua. vt paꝝ añ hoc dictū eſt. ⁊ ſupra etiā rōne ⁊ auctoritate deductuꝫ 8° cap̄. de cura ardoris ab epate ꝓuenientis. ¶ Pro mēſura igit̄ ciboꝝ ⁊ potuū p̄mittēdū p̄mo ꝙ tales egrotātes vitare dn̄t oē acetoſum ſaltē fortis acetoſitatis ⁊ oē acutum ⁊ ſalſum ⁊ vehemētis dulcedinis. ¶ Et primū q̄dē q̄r acetoſum oē pūgitiuū eſt: etiam q̄r frigidū: ⁊ ideo vtraq̄ cā nociuū: ſil̄r acutū ⁊ ſalſum oē tale ſua mordicatione ⁊ caliditate mām ſanioſam: aut ſolōnē ꝯtinuitatis in vlcerib⁹ augmentare pōt. ex quo apparet ꝙ cibi oēs ⁊ pot⁹ dn̄t eſſe in vlcerib⁹ a cā calida ꝓuenientib⁹ ⁊ in corporibus calidis ⁊ ſiccis: ⁊ in oīb⁹ vlcerib⁹ etiā in q̄b⁹ ſanioſa ſupfluitas atteſtat̄ ſanguini: aut cholere frigidi ⁊ hu. vt ſpinachia bleta malua viola portulaca ꝓp̄e cucurbita batheca cucumeres citrull⁹ atriplex endiuia cū ſuis ſpēb⁹ oīb⁹ preterq̄ illa q̄ lacticiniū hꝫ. ¶ Et de fructib⁹ etiā ꝯueniunt fruct⁹ oleꝝ predictoꝝ ⁊ iuiube ⁊ poma nō valde dulcia ⁊ pōtica: ⁊ ſil̄r pira ⁊ citonia dulcia ⁊ vue paſſe recētes ⁊ auellane molles ⁊ ceraſa: ⁊ ꝓp̄ie preter ea q̄ pōtica ſunt in ſpē ſua. ¶ Cōueniunt etiā ei gn̄a lactis fere oīa: vt lac aſininum: ⁊ lac camelinū ⁊ ouinū: q̄m lac rectificat mās vlcerum ⁊ lauat ⁊ glutinat ea cū ſua retētione ꝓp̄ie ſupple viſcoſitate: ⁊ qđ eſt ſicut lac vaccinum ⁊ ouinū aggregat ad illud. i. ad opationes p̄dictas ſ. rectificādi vlcera additionē ſupple virtutis ꝯfortationē mēbri cū cibatione. i. nutricatione ei⁹: veruꝫ lac aſininū caprinū iuuatiuū eſt ex parte rectificationis cōplōnis ⁊ ablutionis: ⁊ ex parte ꝓprietatis eſt iuuatiuum plus q̄ illa duo: ⁊ ꝓp̄ie qđ eſt acceptum ab vbere alalis nutriti in domo. ¶ Et fortaſſe eſt ꝯueniēs ſupple lac in vlcerib⁹ in q̄b⁹ ſcit̄ diſpō ei⁹. ſ. in illis i q̄b⁹ cognoſcit̄ augmētū caliditatis: quā remouere pōt lac infrigidādo: ⁊ augmētū debilitatis innati caloris: q̄ ſequit̄ multitudinē ſaniei ꝑ modum ſuffocationis eius: qđ totū a lacte remouet̄ lauādo ⁊ mundificādo aut virtutē ꝯfortādo. ¶ Amplꝰ etiā oīb⁹ aliis malis diſpōnib⁹ vlceꝝ conuēnire pōt lac ſolum corruptionē abſcindēdo ab eis ꝓpter rectificationē quā fecerit in eis: ⁊ ꝓp̄ie cū nō inueniet̄ in ſtomacho aſſumētis ipſum cholera q̄ corrumpat ipſum. quare 2° canon. in areola vulneꝝ vlceꝝ: lac rectificat vlcera intriſeca: ꝓpter hoc ꝙ lauat et glutinat: ⁊ ꝙ mūdificat: ⁊ cū nō eſt in cōplōne quod corrūpat ipſum ⁊ ad cholerā ꝯuertat ꝯfert hn̄tib⁹ vlcera. ¶ Opꝫ aūt vt cū in potu exhibet̄ nō comedatur aliq̄d niſi poſtq̄ deſcēderit a ſtōacho. ¶ Si aūt videt̄ in hoīe tardari deſcēſuꝫ ei⁹: tūc in hoīb⁹ calide complonis cū lacte ponat aliq̄d ſalis. vt exhibendo ℥. iiij. ex eo admiſceat̄ ſibi ſalis triti. ℈. ß. In his ꝟo qui ſunt fri de cōplōnis. iij. ℥. lactis admiſceant̄. ʒ. ij. mellis. ¶ Opꝫ etiā ipſi lacti miſceri medicinas diueſaꝝ opationū. Cū enim intēdim⁹ cū eo viaꝝ oppilationū aperire vbi a multitudine māꝝ ⁊ ſaniei clauderent̄: tūc. iiij. ℥. lactis ponet̄. ℈. i. aut ß. pulueris dauci aniſi ſemis apij in cā frida: cicoree ꝟo capill. ve. endiuie ⁊ ſiliū in cal'a. ¶ Cū ꝟo ꝑ ip̄m delectationē maiorē q̄rim⁹: miſceamus. ℥. iiij. lactis. ℥. i. ſucci gnatoꝝ dul. ¶ Et ſi volum⁹ ipſum magis facere abſterſiuū ⁊ carnis regeneratiuū: ponat̄ in eo quātitas iā p̄dicta ei⁹: qđ eſt ſicut ireos radix petra ſilonis ⁊ ſimilium ſupradictoꝝ. ¶ Si aūt volumus ip̄m reddere magis glutinatiuum ꝯfortet̄ cū eo qđ eſt ſicut thus gūmoſuꝫ dragagātū gūmi arabicū ſm̄ mēſurā dictā. ¶ Et ſi q̄reremꝰ cum eo ꝯſolidationē magis: addat̄ qđ eſt ſicut cauda eq̄na cōſolida ma. hypoq̄ſtidos ⁊ eis ſilia: q̄ etiā tacta fuerunt ſuperius: plurima hoꝝ lege partiꝫ x° cōtinētis primo cap̄. ⁊ 18ª tertij. cap̄. de cibatione hn̄tium vlcera in renibus. ⁊ 4° breuiarij preallegato ſepe cap̄. vn̄ ſere p̄ ſfalli fere ordine ſermonē eius aufer Auic. ¶ De fructib⁹ ꝟo ſiccis ꝯueniūt fiſtici auellane torrefacte amigdale ⁊ grana pini ꝓp̄ie ⁊ caſtanee dulces ⁊ reliqua ſilia. ¶ De carnib⁹ ꝟo laudabiliores ſunt pulli ⁊ galline pingues ⁊ anſerulli parui ⁊ anatuli ⁊ perdices faſiani ⁊ minute aues. ¶ Et de quadrupedibus carnes vituli lactentis annualis agni capreti ceruiculi lactētis. Uitet aūt oēs carnes nāli caliditate ſanguinē acutum gn̄antes: vt colſibi. ⁊ accñtaliter vt ſalſe: ⁊ cū aromatibus cōdite. ¶ Et ſil̄r fructus oēs acuitatē hn̄tes a nāli cōplexione: ⁊ quadā feroſa lacticinia parte vt fic⁹ ſicce dimittant̄: et ſil̄r ſemina acuta vt grana ꝑadiſi cardamomum ma. ⁊ mi. ⁊ ſilia. ⁊ radices acute. vt raphan⁹ cepe alleum porrū bulbus ⁊ ſimilia oīa dimitti debent ⁊ preparationes ⁊ ꝯdimēta ex eis artificialiter facta.

De potu ꝟo eis ꝯueniēs eſt hydromel pauci mellis ⁊ decoctionis in complōnibus ⁊ etatibus calidis. ¶ Audaci⁹ ꝟo melliꝰuꝫ eſſe pōt in ſenibus ⁊ cōplōne naturalit̄ fridis. Alter aūt potus cōueniēs iſtis egrotātib⁹ eſſe pōt lac ſaltem in ꝯſuetis. et in his q̄ ſunt hn̄tes ſtomachum a cholericis enudatū. quib⁹ ꝯuenientior pot⁹ eſſet aqua ordei cū zuccaro. ¶ Et potus iteꝝ cōueniens ei eſt vinuꝫ albū colore ſuo ſubſtātia tenue ⁊ dyaphanū ſapore dulcedini vicinū nō vehemēter ⁊ odore cōueniens. fumoſitate vero nō calidum ſꝫ ab equalitate per potētiā eius parumper recedens ne ebullitionē et putrefactionē in locis vlceratis augmētet. ¶ Si aūt per vinum minorē optarem⁹ apertionem et aliquanta leui ſui ſtipticitate minorē penetrationeꝫ ⁊ ſanguinis aliquantulum ingroſſationē facere voluerimus cū cōuenientia ⁊ abſterſionē ⁊ glutinationem vlceꝝ: eligi pōt vnum colore rubicundum non valde pōticū vel ſtipticū ſubſtātia claꝝ ⁊ dyaphanū fumoſitate ſua a mediocri parumper recedēs ⁊ aromaticum ⁊ dyaphanum. Et vtatur eo in tēpore

cibationis ei⁹. iudicio tñ rõnis mẽſurãdo quãtita‑tem eius. ¶ Aque aũt fride vſus nulla rõne videt̃ eſſe ꝯueniẽs. Nec ex operationibus eius. dato eñ ꝙ lauãdo ⁊ mundificãdo ⁊ penetrare faciẽdo vide‑tur habere iuuamẽtum aliquãtum excellẽti⁹ tñ no‑ceret infrigidãdo ⁊ humectãdo ꝙ̃ in operationes di‑ctas efficiendo ⁊c. ad laudem dei. Amen.

Cõſiliũ.183. De ardore vrine ꝓueniẽte ab vlceribus in collo veſice.

Ardor vrine huius pueri nequa‑ꝙ̃ ꝓuenire põt ab altera cã ꝙ̃ ab vlcerib⁹ in collo veſice ei⁹ que aſperitate ſua excoriauerũt veſice col‑lũ. Sȝ credo ego euidẽti⁹ ꝙ ardor ipſi⁹ ꝓueniat ex vlcerib⁹ incõueniẽter curatis q̃ ſucceſſe‑rũt ſectioni colli veſice facte ꝓpter extrahere lapidẽ pigritauerunt enim medici in adminiſtratione mũ‑dificãtium ⁊ abſtergẽtium ⁊ incarnãtium q̃ appli‑cari debebãt aut ſaltẽ negligẽter oim fuit regimen huic curationi ꝯueniẽs aut inaduertẽter. ¶ Qḋ aũt ibi ſint vlcera mõſtrat̃ ex mictu ſaniei ſil̃ cũ ſangui‑ne q̃ non ꝓueniunt ex alio loco ꝙ̃ a collo veſice. qm̃ iſte puer non hȝ ſigna ſignificantia nocumẽtũ epa‑tis emulgentium venarum nec renũ nec porꝛꝫ vri‑tidũ. Hoc etiã apparet q꞉ diuturna fuerunt in eo vl‑cera per que aquoſitas vrinalis exibat.

Ad cuius ardorẽ ꝓuidẽdum eſt vt infra ſcribit̃. ¶ Abſtineat itaqꝫ a ma‑gna aeris frigiditate ⁊ caliditate ⁊ ab omni exerci‑tio ⁊ motu ꝓgreſſiuo. immo maiori parte tp̃is iace‑re dȝ. ¶ Et caueat a multa repletione ſtomachi im‑mo abſtinere notabilr̃ a quãtitate ꝯtinua cibi eſt ſi‑bi conueniens. partiri ipſum in plures vices conue‑nientius eſt ei ꝙ̃ multuȝ in vna cibatione accipere. ¶ De cibis vero vitet oĩa ſalſa ⁊ acuta ſicut alleum cepe raphanũ ⁊ ſilia. ¶ Itẽ oĩa cibaria vehemẽtis apertionis: vt frequẽtem vſum feniculi ⁊ petroſelli‑ni ⁊ reliquoꝝ diureticoꝝ que calida ſunt multum. Itẽ effugiat oppilatiuos vt paſtiles cibos: ⁊ viſco‑ſos multum vt piſces ⁊ his ſimilia. ¶ Item effugiat motus laborioſos aſcendendi ſcalas ⁊ deſcẽdẽdi: ⁊ ſimiliter caueat ſibi a multo luctu. ¶ Dormitio ve‑ro longa eſt ſibi conueniens ⁊ vtilis.

Pro regimine ṽo ei⁹ ꝑ medicinalia ſũt ſibi octo remedia infraſcripta: ꝑ quoꝝ regulari applicatione ꝑmittẽ‑dum primo ꝙ mundificãtia vlceri intrinſeco veſice ꝯueniẽtia nõ pñt ita ꝯueniẽter adminiſtrari per os ſicut adminiſtrata fuiſſent per vlcus anteꝙ̃ ꝯſolida‑tum fuiſſet. q꞉ ablutiones ⁊ iniectiones decẽti⁹ ad‑miniſtrate fuiſſent per orificium vlceris ꝙ̃ exhibitio eaꝝ per os: qm̃ nõ perueniunt ad veſicã niſi cũ ea‑rum alteratione in ſtomacho facta ⁊ partibus in‑termedijs. ¶ Silr̃ etiã iniectiones per cãnalẽ virge cũ ſiringa facte nõ niſi cum magno labore ⁊ a viro bñ experto intromitti pñt ꝓpter ſtricturã vie. etiaȝ q꞉ cãnales illi in virga ſunt tres ⁊ difficile eſt cõue‑niẽter inuenire cãnalẽ vrinalẽ: ita ꝙ per ſiringã non ꝓueniat nocumẽtũ ad meatũ algadi aut ſpmatis. ⁊ etiã q꞉ extremitas ſiringe impoſita plurimũ ꝯfri‑cando nocet vlceri applicãdo ipſum ⁊ ꝓhibẽdo cõ‑ueniẽtẽ regenerationẽ carnis ⁊ incarnationẽ in eo: ꝓpter qḋ ſalubri⁹ viſum eſt mihi ſcribere remedia ſex interi⁹ adminiſtrãda: ⁊ duo exteri⁹ applicãda ⁊c. ¶ Et primũ de numero ipſoꝝ eſt ꝙ iſti puero ꝑ ſpa‑tiũ q̃dragita dieꝝ oĩ mane det̃ hec aq̃. ℞. aque di‑ſtillationis agrimonie. ℥. i. ß. aque caude equine. ℥. i. miſce ⁊ calide bibant̃ in aurora abſqꝫ zuccaro ne virtus intermedijs vijs detineat eas cum dulcedi‑ne zuccari tanꝙ̃ obiecti delectabilis. ¶ 2[m] vero de predictis inſtr̃is eſt hoc. ℞. pulueris folioꝝ cupreſſi caude eq̃ne cõſolide minoris. ⁊ piloſelle añ. ʒ. i. mu‑mie. ʒ. ß. cum ſucco conſolide minoris. fiãt pillᷓ ex oĩ ʒ. xij. de quibus ante vel poſt predictas aquas im‑mediate aſſumat tres. ¶ 3[m] vero medicamẽ eſt hoc ℞. granoꝝ pinearum. ℥. ij. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. i. dia‑gagãti gũmi arabici maſticis añ. ʒ. i. pulueris pilo‑ſelle caude eq̃ne pul. veſice apri ablute bis cũ aceto acri nõ valde acuto ⁊ deſiccate i furno añ. ʒ. iij. zuc‑cari al. ℥. v. Cũ aqua virge paſtoris fiat cõfectio in morſellis. ℥. ß. de quib⁹ ſemꝑ accipiat vnã poſt prã‑dium ⁊ cenã immediate. ¶ 4[m] ṽo inſtr̃m eſt hoc. ℞. ſeminum lactuce ⁊ portulace añ. ʒ. i. ß. ſeminũ papa‑ueris al. ʒ. vi. pulueris foliorũ cupreſſi ⁊ corticuȝ in‑termedioꝝ caſtaneaꝝ añ. ʒ. i. ß. corticũ mãdragore ʒ. ij. fiat puluis de quo oĩ die imediate añ cenã ⁊ prã‑dium degluciat̃. ʒ. ß. ¶ 5[m] inſtr̃m eſt. ꝙ oĩ die iuuen‑culus iſte añ cenã ⁊ añ prãdiũ ꝑ horã cõpletã acci‑piat duas de iſtis pillulis. ℞. ſcorie ferri ſubtiliſſime trite poſtea cocte in ſucco burſe paſtoris vſqꝫ ad cõ‑ſumptionẽ ei⁹. ℥. ß. pulueris radicuȝ caude eq̃ne. ʒ. ij. cũ ſucco plãtagi. fiãt pillᷓ ex oĩ. ʒ. viij. ¶ 6[m] inſtrȝ de anterioꝛib⁹ ⁊ vltimũ eſt ꝙ in cibis hui⁹ pueri ſem‑per coquat̃ radicum conſolide maioris recentis fru‑ſtum vnũ mundatũ longitudinis digiti indicis ⁊c. ¶ 7[m] remediũ ⁊ primum de exterioribus eſt vt iſte puer ſemꝑ ante cenã ⁊ prãdiũ ſedeat in aqua me‑diocris caliditatis i qua extinguunt̃ ferramẽta i qua etiã bullita fuerũt camomilla mellilotũ fenugrecuȝ ⁊ radices ꝯſolide maioris in qua ꝓtrahat morã ſaltẽ per mediam horam. ¶ 8[m] remedium eſt vt poſt bal‑neum ⁊ etiam abſqꝫ balneo ſaltẽ in die bis inungã‑tur partes pectinis ⁊ oĩa loca inter fiteri ⁊ radicẽ te‑ſticuloꝝ cum hoc vnguẽto. ℞. olei de mirto olei de maſtice añ. ℥. i. cimini to: refacti. ʒ. i. thuris ſanda‑race acatie hypoquiſtidos coralloꝛuȝ ru. añ. ʒ. ß. cõ‑ſolide minoris. ʒ. i. cere ꝙ̃tum ſufficit fiat vnguentũ et applicetur locis illis. Spero enim ex iſtis ꝙ cle‑mentia ſaluatoris piiſſimi ſubueniat ei perfectã ſa‑nitatem afferendo ſibi: qḋ ſua miſericordia cõcede‑re dignetur ad perpetuas eius laudes.

Cõſiliũ.184. De ardore vrine ꝓueniẽte ex potu cãtaridarum.

Adoleſcentulus q̃dam in cele‑berrima vrbe vincentina mihi nuper oblat⁹ eſt q̃ moleſtat̃ ardore vrine nõ leuiter. cui⁹ q̃dẽ ardoris lȝ multe pñt aſſignari cauſe: tñ ex his q̃ diligenter intelligẽdo accepi hic ardor conſecutus eſt cauſam

pzimitiuā.ſ.potū cātaridarū.p3 aūt ꝙ in eis.eſt ꝟt⁹
faciēs mingere ſanguinē excoriatiua viaꝝ vrine et
poſitiua acuitatis magnifice in aq̄litate vrinali. ſi=
ue hoc faciant ꝑ opationē ꝑueniētē a cōib⁹ ⁊ mani
feſtis q̄litatib⁹. vt caliditate acuta ⁊ ſiccitate. ſiue
hoc ſit eis ex opatiōe ꝑueniēte a ꝑmis q̄litatib⁹ ⁊ oc
cult3 ſit. Ex q̄b⁹ reſultat l medicia ſimplicib⁹ ꝟt⁹ vocā
3ᵃ. ſiue ꝑueniat hoc a cātaridib⁹ ꝑ opationē a 4ᵃ ꝟt=
tute ꝑueniēte q̄ dr̄ ſpecifica ꝓprietas. Nec᷈ iñ exiſti
mandū noc̄ᵐ ardoris vrine q̄ nūc remāſit ꝑuenire
ꝑ ſe a q̄litate derelicta a cātaridib⁹. Mirabile ei vi
derek talē q̄litatē in inſtrīs vrine tā diu fuiſſe ↄſerua
tā. S3 veriſili⁹ eſt dicere ꝙ hic ardor l vrina ↄſerua
tur ab excoriatiōe l poris vlcidib⁹ ⁊ in veſica acq̄ſi
ta. Silr ⁊ reſeruak in mā humorali in q̄ remāſit ipſ=
ſio caliditatis ⁊ acuitatis quā ꝟt⁹ alteratiua vel ex
pulſiua in totū vincere nō potuit. Qm̄ ꝑmitiue cāe
nō raro mouēt aātecs motu alteratiōis ⁊ corruptio
nis. vt appet p la q̄rti de ſermōe vlt in cauſis ephi=
merarū. Ex q̄b⁹ appet ꝙ l iuuēculo iſto remāſit l vri
na ardor ab excoriatiōe viaꝝ ⁊ acuta caliditate q̄ l
renib⁹ ⁊ vijs vrinalib⁹ fixa ꝑmāſit. ¶ Vñ ex hoc fun
damento facile appet q̄s d3 eē curationis mod⁹ ⁊ q̄
debēt eſſe inſtrā tā ex pte ſex reꝝ nō nālū q̄ᵐ medici
nalū accipiendū. de q̄bus nunc ſequitur.

Locū igitur ⁊ camerā vehemētis cau=
matis ⁊ veſtes ſup renib⁹
multū ſtrictas ⁊ lijs euitare d3. Et euitare vehemē
tē caliditatē ⁊ marie ſpine epat3 ⁊ renū. ¶ Et caueat
a multo decubitu ſup renes ⁊ a dormitiōe lōga ſup
eos. ¶ Et fugiat oīa exercitia peditādi eq̄tandi vel
currēdi. Silr clamorē multū ⁊ rixas ⁊ irā effugiat ⁊
vētris repletionē a multo cibo factā ⁊ ei⁹ ſtipticitatē
effugere d3. ¶ Et de cibis effugiat acria valde vt a=
greſtā lymones ḡnata ⁊ ↄſilia. Silr ⁊ oīa acuta ſal
ſa ⁊ vehemēter dulcia cibaria euitare d3 ꝓpterea q̄
ſunt ↄuertibilia in cholerā ⁊ acuitat3 facile ſuſcepti
ua. ¶ Propter qđ ⁊ frequēs ꝓuocatiuoꝝ vſus ⁊ ma
xie fortiū aliena d⁹ ē velut pip feniculū petroſellinū
apiū ⁊ ↄſilia. vñ ēt aromatū vſus euitari d3. ¶ Po=
tus ei⁹ ſit vinū mediocre in ſubſtātia et in potētia
calore albū ⁊ ſapore mediū inter dulce ⁊ ponticum.

In canone ꝟo curatiōis hui⁹ diſpōnis
ꝑmittēdū pilo ꝙ oīs mod⁹
curatiōis cū his q̄ ſupius exhibunk tētari d3 ꝑus q̄ᵐ
ꝑueniak ad adminiſtrationē iniectionū medicinaꝝ
ꝑ ſiringā ꝓpter cās iā tactas: ⁊ iō ſeptē occurrūt mi
hi remedia q̄ adminiſtrāda ſunt ꝑtim interi⁹ ꝑtim
exteri⁹. De adminiſtrādis ꝟo ꝑ interi⁹. ¶ Primū eſt
vt exhibeank ei oī mane. ʒ. x. lactis aſinini cū. ℥. j. mu
cillagīs granoꝝ ſebeſtē. ꝑ hec eñ frāgik malitia de
relicta a vēnoſitate cātaridaꝝ ⁊c. ¶ 2ᵐ principale ē
vt poſt illud ꝑ q̄nq̄ dies oī mane accipiat. ℥. ij. aque
mellis decocte cū granis duob⁹ dragagāti. ⁊ gra. j.
ſarcocolle ad lauandū mundificandū ⁊ abſtergen
dum. ¶ 3ᵐ eſt ꝙ poſt ꝑdicta ſucceſſiue oī mane ad=
miniſtrek ei hic pot⁹ actu ca'ld⁹. ℞. aq̄ lactis capri
ni. ℥. iiij. ſemi. papauer3 al. ʒ. ij. ſucci liq̄ritie. ʒ. j. miſce
⁊ totū exhibeak actu calidū. ¶ 4ᵐ principale ē vt cū
appuerint ſigna aliquātē mūdificatiōis ſaltē ꝑ. xv.

dies oī die bibat hūc potū calidū in aurora. ℞. aq̄
diſtillationis caude eq̄ne. ʒ. ij. pul. piloſelle hypoq̄=
ſtiđ. thuris ⁊ ſandarace. añ. gra. ij. miſce ⁊ exhibeak
vt dictū eſt. ¶ 5ᵐ remediū eſt ꝙ oī die añ prandiū
puer iſte ſumat tres de infraſcriptis pillis. ℞. corti
cū medianoꝝ caſtaneaꝝ pulueris folioꝝ cuꝑſſi dra
gagāti añ. ʒ. j. lacce ꝑparate. ʒ. j. ß. pulueris foliorū
barbe hircine. ʒ. ij. ſe. apij. ℈. ij. fiāt pille cū ſucco fe
niculi ex oī. ʒ. ix. ¶ 6ᵐ inſtrm eſt: vt ſi doloris inſtan=
tia ꝑmaneret oī die poſt prandiū aut cenā puer iſte
accipiat coclear vnū hui⁹ tragee. ℞. feminū papa=
ueris albi. ℥. j. ſeminū portulace lactuce ana. ʒ. ij. ſe.
endiuie ſcariole ⁊ ſucci liq̄ritie. añ. ʒ. j. pulueris radi
cum corticū mādragore. ʒ. j. ß. croci iuſq̄ami añ. ℈.
ß. zuccari albi duplū ponderis fiat oīm tragea q̄ ſu
mak vt ſupra. ¶ Vltimū ꝟo inſtrm eſt vt partes in=
feriores ſpine ⁊ loca radicū teſticuloꝝ ⁊ femoris oīa
ter vel quater in die inūgank cū hoc vnguento. ℞.
olei de maſtice olei de croco añ. ℥. j. pīguedinis ana
tis. ʒ. x. vitellos ouorum numero. ij. ſpodij roſaꝝ co=
rallorum rubeoꝝ ſang. dra. ⁊ acacie añ. ʒ. j. corticū
mādragore. ℈. j. cere quantum ſufficit fiat vnguen
tum ⁊ applicetur vt dictum eſt.

Conſilium. 185.

De vlcere veſice ⁊ an
nexis ei. ſ. diſſuria et
dolore in partibus iliorum.

HEc generoſa dña egro=
tat vlcerib⁹
in veſica ſua que nō apparent ꝓfun=
da multum vt ex inditio vrinaꝝ ⁊ re=
latis habere potui. ¶ Et eſt huic diſpō
ni cōiunctū accñs primū. qđ eſt diſſu=
ria vel diſtillatio vrine cū impotētia retētionis ei⁹.
¶ Et 2ᵐ accñs eſt vehemētia doloꝝ in partib⁹ ilio
rum immo fere in toto vētre inferiori q̄ accidunt ibi
ꝓpter colligantiam ipſoꝝ ad veſicā. Et niſi cito ſub
ueniatur ei hec diſpō īminatur ſibi periculū ingens
male terminationis in breui future.

Abſtineat itaq̄ꝫ hec mulier ab oīb⁹ acu=
tis: vt cepe allio raphano ⁊ a
ſalſis cibis ⁊ a reb⁹ valde viſcoſis vt paſtilib⁹ piſci
bus ⁊ ab aceto acuto ⁊ leguminibus ⁊ ꝓprie cītris.
¶ Et bibat vinū rubeū clarū mediocris fumoſita=
tis antiquum vel nouum ſuo libito.

De medicinalibus ꝟo. ℞. ḡnoꝝ
ſebeſtē. nūe=
ro. xv. iniubaꝝ. nu. xxv. ſumach granoꝝ mirti lābiu
ſce añ. M. j. liq̄ritie violaꝝ ſemīs malue ⁊ altee añ.
M. ß. ſe. plantaginis. M. j. ß. caude eq̄ne. M. iij. corti
cum papaueris numero. iiij. bulliāt oīa in lib. v. aq̄
vſq̄ ad ↄſumptionē medietat3. ⁊ de aqua iſta oī ma
ne bibat cyathū vnū calida ⁊ tantūdē ꝑ horam. j. ß.
añ cenam ⁊ cyathum mediū qñ vadit ad lectum et
ſemp ſit calida. ¶ Itē3. ℞. folioꝝ cupreſſi ſiccoꝝ. ʒ. j.
corticum medianoꝝ caſtaneaꝝ. ʒ. j. ß. papaueris al
bi. ʒ. ij. iuſq̄ami corticum mādragore ana. ℈. j. opij.
℈. j. ꝑtes duas. croci. gra. xij. ſe. portulace. ℈. iij. ſe
minis lactuce. ℈. ij. fiāt pille cum ſucco violaꝝ de oī
ʒ. viij. de q̄bus ſemp imediate añ prādiū ⁊ cenā acci
piat. v. Et iterum alias q̄nq̄ in mane qñ accipit de=

coctionē ſupraſcriptā.℞.ſeminis portulace.ʒ.j.ß.ſe
minis lactuce ſeminum cōium frigidoꝝ añ.ʒ.ij.gra
norum pinearū minutim incīſarū.ʒ.iij.corticū intra
neorum caſtanearuʒ.℈.iiij.corticū mādragore.℈.
ij.penidiaꝝ.℥.j.ß.fiat tragea de qua ſemꝑ poſt cibū
oēm accipiat coclear vnum.Ad laudem dei Amen.

Cōſilium.186. De vlcerib⁹ in collo ve ſice ꝛ in renibus.

Iſte venerādus vir i chriſto pr̄ ſine dubio egrotat egritudīe cō
plicata ex vlcerib⁹ exñtib⁹ in collo veſi
ce qb⁹ etiā cōicāt aliq̄ vlcera renib⁹ ei⁹
Et ꝑterea qñ ꝓpter reiectionē mãeꝝ a
viſcoſitate materiei ꝛ calore intēſo renū cōtingit ge
nerari harenulas in renib⁹ ei⁹.i.ſatis rationabile:
qm̄ loca vlcerata nō euacuant a pñtia mãeꝝ viſco
ſarū ꝛ a caliditate lēſa.¶Qđ vo lapis in veſica ei⁹
exiſtat.rōnes nō videnť rōnabiliter ꝯcludere qm̄ im
potētia illa emiſſiōis vrine rōnabili⁹ ꝓuenit a reſiſtē
tia ꝛ fixione mãerū imerſaꝝ:collo veſice ꝛ ibidē inul
ſcataꝝ ꝙ a lapidis pñtia.lʒ in hoc caſu etiā nō ſit
neganda poſſibilitas.Sed quātū ex diſpōne pñti
ꝯſiderari pōt.non apparent in caſu iſto ſigna pñtia
lapidis in loco veſice eius vel in ea.

Qualitercūqȝ tñ ꝯtingat vti pōt iſtis
q̄tuor remedijs.quoꝝ
qđlibet poterit eē mundificatiuū renū ꝛ veſice ꝓhi
bitiuū ampliationis vlcerū ꝛ ſedatiuū accñtium q̄
virū iſtū moleſtāt.¶Primū itaqȝ eſt deſcriptio iſta.
℞.ſebeſtē numero.xv.violarū ſe.portulace granoꝝ
alkekēgi folioꝝ cypreſſi añ.ʒ.ij.gūmi arabi.ʒ.ß.pi
neaꝝ.℥.ß.liq̄ritie.ʒ.ij.ß.ſe.endiuie acetoſe ſcarſolis.
añ.ʒ.j.ſe.cōiuʒ frigidoꝝ.ʒ.ij.fiat hoꝝ decoctio l lib.
iij.aque vſqȝ ad ꝯſumptionē tertie ptis.de hac q̄dē
decoctiōe ſingulo mane accipiat.℥.v.calidas ꝛ tar
det cibum ſaltem horis q̄tuor.Et ſi tpe inſtātie ſitis
aliqñ de eadē accipet bis vel ter in die cū eadē q̄ti
tate ordei bonū eſſet ei.¶2ª medicīa ē pul.iſte.℞.
ſe.portulace.ʒ.ij.granoꝝ papaueris al.ʒ.iij.ſe.endi
uie.ʒ.j.ſe.lactuce.ʒ.vj.floꝝ.nenufaris.ʒ.v.fiat pul.
de quo accipiat poſt mediā noctē ol nocte vel alter
na nocte.ʒ.j.cū aq̄ decoc.granoꝝ pineaꝝ.¶3ª medi
cina eſt eluariū iſtđ.℞.mucillagis ſebeſtē.℥.iij.mu
cillag ſe.lini fenugreci ꝛ granoꝝ ſiſami.añ.℥.ij.pi
neaꝝ.℥.iiij.croci.℈.ß.corticū mādragore.ʒ.j.gra
noꝝ alkekengi nu.xx.floꝝ nenufaris.ʒ.iiij.fiat ele
ctuariū de quo ol mane i aurora poſtq̄ dimiſerit de
coctionē p̄dictā ꝯtinuatā.x.dieb⁹ alijs.x.dieb⁹ ſequē
tib⁹ accipiat coclear.ꝛ tardet cibū vt dictū ē.¶4ª
medicina ſunt pille iſte.℞.centauree minoris.ʒ.ij.
granoꝝ alkekēgi numero.x.corticuʒ papaueris al.
folioꝝ nenufaris añ.ʒ.ij.ſe.plantaginis acatie dra
gagāti gūmi ara.añ.℈.ij.medulle granoꝝ cera
ſorum vel gūmi ipſorū arboris.ʒ.ij.ß.liq̄ritie ani.gra
noꝝ pini añ.ʒ.ij.diſſoluanť gūme cuʒ modico ſucci
violarū ꝛ incorporenť alia oīa cuʒ eis ꝛ fiāt pille:de
q̄bus ol mane in aurora accipiat.℈.ij.cum medio
cyatho aq̄ decoc.liq̄ritie continuet eas.x.dieb⁹ poſt
electuariū predictū.Deinde reuoluat intentionē cu
rationis de iſtis pillis ad decoctionē:ꝛ a decoctione
ad eluarium:ꝛ de eluario ad pillas alternatim per
mutando.Et hec q̄tuor ſunt q̄ mihi ſecuriora ꝛ vti
liora apparuerunt in pñti diſpōne obſeruanda.Si
eñ ad efficaciora ꝛ fortioris opationis deberet fieri
trāſitus non vr̄ illud bñ rōnabile ꝓpter abſentiā ſir
mi ꝛ carentiā ſignoꝝ preſentē diſpōnē demōſtrātiū:
in quoꝝ cognitione negociandū eſſet ex viſu magis
ꝙ ex auditu.Hec ad laudē dei oīpotentis.

Cōſilium.187. De ſtrāguria aquacū ꝙ cā ꝓueniente.¶Et diuiditur ꝯſilium in capitula quatuor.

¶De cauſis ꝛ ſignis ipſius ſtrangurie. Cap.j.

Generoſus q̄dā adoleſcens de celeberrima
ꝓgenie thelgiazioꝝ paulo añ ingenter
moleſtatus fuit vehemēti appetitu et
conatu vrinādi cū pauco tñ effectu.ita
ꝙ nō poterat emittere vrinā:niſi duas
vel tres guttas cū maximo dolore in partibus femo
ris ꝛ circūſtantib⁹ ei.cū q̄bus remāſit ꝯtinue acriter
moleſtatus a 24ª hora vſqȝ ad ſeptimā noctis diei
xv.nouembris.tunc ꝗ circa ſeptimaʒ horam ſomno
captus q̄euit quaſi ꝑ horas duas ꝛ expgefactus re
pit ſe minorib⁹ dolorib⁹ moleſtatū.vrinaʒ tñ emitte
re nō potuit quātitatē maioris p̄dicta poſt iteꝝ ſom
num ingreſſus eſt ꝛ q̄euit ſuauius ꝙ añ.Et cū fuit
a ſomno expgefactus minori inuent⁹ eſt dolore mo
leſtari.vrina etiā abūdanter emiſit.Remāſit i tñ no
tabiliter confractus ꝛ debilitatus.¶Hec fuit huius
viri diſpō q̄ ſi diligenter cōſidereť inueniet ꝙ ē diſpō
a ſapientib⁹ diſtillatio vrine nolata quā greci ſtran
guriā nolabāt.ꝑ quā italici intelligūt impotētiā vri
nandi cū emiſſione vrine guttatim effuſe.

Circa quā ſtranguriam cōtemplanduȝ
eſt theorice ſpāles eius diuer
ſitates eliciendo ex varietate cāruɱ ꝓducētiū ipaȝ
De numero ergo exterioꝝ cauſaꝝ aſſignať eſſe vna
vehemēs frigiditas a circūſtante aere.ab alijs etiā
reb⁹ non naturalibus:vt cibo ꝛ potu ꝛ ꝯſimilibus q̄
vehemētē fecerunt ꝑmutationē in organis vrine ve
lut in veſica tota.aut in collo eius.aut in poris vri
tidibus.vel in renibus q̄tū ad pāniculū colatoriuȝ
aut in venis emulgentibus.ꝓpter hec eñ omnia cō
tingit hoīem ab vrinando priuari.aut qr in veſica
non recipiť vrina.aut qr dato ꝙ in ipſa recepta fue
rit expelli non poteſt.propterea qr fortis frigiditas
ꝓhibet debitā circūtractionē muſculi colli veſice de
circūferētia ad centrū.quare vrina denegať ꝓpter
ea qr ad expulſionē illi⁹ neceſſaria eſt apertio colli ve
ſice.Cum ergo motiua virtus conať dilatare ꝯtra
ctio muſculi ꝓhibet illā dilatationē.ergo ibi cauſať
dolor.ſed ex alia vrina ſui multitudine ꝛ mala com
plexione fortaſſis cōſecuta ad ipam incitat virtutē
expulſiuā.ergo ꝑſeuerat pugna expellentis ad con
ſtringēs ꝛ econuerſo.Cū ergo virt⁹ in dilatando ali
qualiter elonget ſupficies intrinſecas colli veſice.er
go aliq̄d de vrina diſtillādo cadet.ꝛ hoc eſt formale
ſtrāgurie.¶Ex hoc ſeq̄tur correlarie ꝙ q̄diu durat
cā ꝯſtringēs ꝛ dilatatiōis effect⁹:tandiu durat egri
tudo.

tudo. cū ibi ſint mot⁹ ꝑter nālēs ⁊ multū violēti neceſſario ſequit̄ ibi dolo: fortis. ¶ Et ſequit̄ 3° ꝙ tales dolores repñtātur ſub ſpecie mordicādi ⁊ pūgēdi ⁊c. Ad retētionē em̄ vrine ⁊ ei⁹ multiplicationem acq̄rit̄ in ea acuitas ad quā ipa vrina eſt valde parata ꝓpter amaritudinē ⁊ ſalſedinē ei⁹. ¶ Et ſequit̄ 4° ꝙ in tali diſpōne aſſignabilis eſt duplex male cōplonis ſpēs. Pria eſt a frigiditate iā inducta. 2ª eſt a caliditate in collo veſice ab ipſa vrina. ¶ Et ſequit̄ 5° redditio cāe. q̄re multi hoīuʒ hac egritudine laborātes facile moriūt̄. Spaſmoſi em̄ ⁊ ꝯtractiui motus lacerti veſice nocumētū comitant̄ nuchę. ⁊ de ipſa cōicat̄ ad cerebrū valde facil'r. ¶ Et ex hoc fundamēto iteꝝ ſequit̄ ſol'o. q̄re maior ſine cōparatiōe pūgitiuus ⁊ mordicatiu⁹ dolor appeat in hac egritudine in extremitate pudibūdi ꝙ̄ in collo veſice in quo tñ veſice collo exiſtit egritudo ꝑ eſſentiā ⁊ ſua cā applicata magis. hoc em̄ totū accidit ꝓpter maiorem eſſe ſenſibilitatē in pudibūdi panniculo ꝙ̄ in veſice collo. ¶ Et vltimo ex hoc fundamēto ſequitur poſſe colligi ſigna hui⁹ ſpecialis ſtrāgurie. ¶ Erūt ḡ iſta. ſ. velocitas aduēt⁹ nocumēti ꝓpter fortitudinē cāe īfrigidātis ⁊ nālē cōplonē ſubito ꝑmutantis. ¶ 2ᵐ ſignū erit intēſio lapſus ad applicationē reꝝ īfrigidātiū ſequēs. ¶ 3ᵐ ſignū erit actualis frigiditas a ſenſu tact⁹ egrotātis percepta. ¶ Quartū erit grauitas in alchatin perceptibilis. ¶ Et 5ᵐ aſſumet̄ ex cognitione applicationis cārum ſubito ⁊ potēter infrigidantiū. Et lʒ mala cōplo humida poſſit etiam hoc efficere: ꝓpterea q: humiditas maior ꝙ̄ dʒ reddit corpus frigidius ꝙ̄ opʒ. tñ q: ipſa nō eſt tāte potentie ad ꝯtrahēdū collū veſice: quāte frigiditas eſt potens. Ideo ipſa humiditas rariſſime efficit hanc egritudinē. q̄ raro tantū inualeſcat ꝙ deijciat actū ꝓpiie virtutis. ⁊ ex iſto ſequitur neceſſitas hui⁹ diſpoſitiōis vt in ſequēti caplo deinceps apparet.

¶ De cura ſtranguriei in quinqꝫ diſtincta intentiones a cauſa frigida ⁊ humida. Cap. ij.

In hac igit̄ diſpōne canō curatiōis aſſumit̄ ex quinqꝫ intētiōib⁹ neceſſarijs. ¶ Et prima q̄dē eſt corruptio male complonis frigide vel alterius inducte ſi fuerit imaterialis. ¶ 2ª intētio eſt rectificatio mēbroꝝ q̄ iā debilitata ſunt. ¶ Tertia rectificatio regimis. ¶ Si aūt egritudo fuerit māl'is: q: mala cōplexio frigida ⁊ humida totius veſice. ⁊ ꝑncipal'r colli eius cū multa materia flegmatica fri. ⁊ hu. tūc quarta intentio eſt accñtis ſuſpecti remotio ſubita: ne perducat ad nocumenta ſupradicta. ¶ Sed contra: qm̄ accñs illud remoueri nō pōt niſi curatione ſuaꝝ cārū a quibus depēdet. ſed cāe ſue nō ꝯueniēter regunt̄ niſi ꝑ digōneʒ aut euāuationē carū aut vtrūqꝫ. ſil'. ergo ꝑus intendi debet ad digōnē ⁊ euacuationē ꝙ̄ ad accñtis ſedationē. ¶ Ad hoc motiuū ⁊ ad oīa ſibi ꝯſilia dicendū eſt ꝑmo leui⁹: q: ꝯtingit hāc egritudinē eſſe a mala cōplexione frigida imāli. Subtili⁹ aūt dicendum eſt: negādo ꝯñtiā. lʒ em̄ effect⁹ a cauſis dependentes nō poſſint ꝯueniēter remoueri ſine ꝓcuratione cauſarū vt bene argutum eſt. tñ q: fortitudo accidētis vt doloris vel corruptionis veſice a mita mā diu retēta futura fieri grandiora minat̄ pericula ꝙ̄ mā ⁊ mala cōplexio. Iō accñtis remotioni ꝑus intēdendū eſt. ſed fortitudo accñtis negat illas. ḡ ꝑus accñti intendēdū eſt ꝙ̄ egritudini ⁊ cāe ſue. Et ſunt ſermones guſtandi ex ſuia principis 4ª ꝑmi. finali cap. ⁊ tu lege ibidem de cōplicatione morborū cum cauſis ⁊ accñtibus eoꝝ. ¶ 5ª intentio erit materieꝝ preparatio ⁊ earum euacuatio.

Primā aūt itētionē cōplēt oīa inſtra q̄ ꝓpe egritudini ꝯria ſunt ⁊ ſūt inſtra calefacientia ꝑmi gñis cibalia potabilia. velut croc⁹ caſſia lignea ameos amoniū eupatorium abſinthium abrotanū. hec em̄ oīa ad veſicā infrigidatā potētiā hñt calefaciēdo ⁊ ipſam ꝯfortando per opationeʒ a 3ª ꝟtute eoꝝ ꝓueniētē. Sil'r etiā ⁊ aque ſubliſmationis decoctionis predictaꝝ reꝝ notabil'r conferunt. ¶ De inſtris ꝟo ſcdi gñis ſunt ea que exteri⁹ applicanda ſunt. de quoꝝ numero ꝑmuʒ eſt. vt fiat ſeſſio cū collo veſice frequēter ſup tabula cupſſi notabil'r calefacta que etiā applicet̄ femori ⁊ ſub radice teſticuloꝝ: q: ibi eſt ſit⁹ colli veſice. ¶ Sil'r ſeſſio fctā fiat cū multa q̄titate croci integri notabil'r calefacti: et poſiti i ſacculo ſindoneo: ⁊ eſt de melioib⁹ mihi expertis. Crocus em̄ ingredit̄ in ſedatiōe doloris. 3ª q̄rti. cap̄. de cura flegmonis. ¶ Sil'r ꝯfert veſica ex decoctione croci ꝑdictis ꝑtib⁹ applicata notabil'r calida. ¶ Et iterū cōfert ſemicupiū factū ex decoctione ſaluie meliloti ⁊ camomille. ¶ Nō curo hic inſtra multiplicare: q: iſte vir iā curat⁹ eſt. ſed hec poſita ſunt. vt ſi iſta applicent̄ vſqꝫ ad vnuʒ menſem ol ſeptimana ter vel q̄ter vtilia forent gr̄a ꝑſeruationis applicita. propter quod linimenta emplaſtra ⁊ vnguēta ⁊ embrocationes ab hoc ſermone abſcindo: lʒ aliq̄ tangent̄ inferius magis.

Pro 2ª ꝟo intentiōe appet ꝙ applicatio ꝑdictoꝝ corroborat veſicā totā corrūpendo malā complexionē iam predictā. ¶ De his autē que a ꝓprietate dicūtur ꝯfortare veſicā eſt aſſūptio pulueris veſice danule exiccate. ſi ex ea det̄ in potu ℥. j. cum decoctione croci. non min⁹ em̄ hoc inſtr̄m videt̄ eſſe ꝯueniens ꝙ̄ eſt puluis pellicularū intrinſecaꝝ ſtōachi gallinaꝝ ſtōachi confortatiuus: ſed iſte affirmat̄ ab oībus. vt 13ª tertij. tractatu 2°. cap̄. de debilitate ⁊ nocumēto ſtomachi colligēdū eſt. ergo ꝑ ſoimiter hoc conferre debet in veſica. ⁊ lege de eo 19ª tertij. cap̄. de retētione vrine ⁊ videbis.

Iā aūt ex predictis appet pro executione tertie intētionis qual'r regimē ex ꝑte rerū nō nālium menſurādū eſt. Opʒ em̄ omnia inſtra hec per ꝯrietatē aduerſari egritudini. Et q: egritudo eſſential'r eſt frigida. Ideo opʒ inſtra illa eſſe calefactiua. vt 4ª ꝑmi. cap̄. 2° in exordio de canonib⁹ curationis male cōplexionis legitur. Que eniʒ ſine materia fuerint ꝑ alterātia corrigunt̄. verū q: tales egritudines immāles nō diu ꝑmanent ita q̄n tranſeant ad materiales. aut ſibi aſſociat eas vt prima ꝑmi. cap̄. de cōplonibus legendū eſt. frigiditas em̄ maior ꝙ̄ dʒ reddit corpus ⁊c. Ideo q: raro cōtingit imaginari bñ poſſe virū bñ cōtēplantē ꝙ repiat̄ ſtrāguria oēm ꝑñtiā māe ⁊ lapſuʒ mālē excludēs. ¶ Iō

in hac mã ꝑ intẽtiõe 4ª diſcurrã per inſtrã que cuʒ
hoc ꝙ calefaciẽdo lapſuʒ imãẽ frigidum corrigere
pñt ẽt ẽt mãʒ aſpiciẽtia frigidã ⁊ hũidã mucillagi=
noſaʒ aq̃ſaʒ vitreã ⁊ ſalſaʒ.nũc q̃dẽ calefaciẽdo nũc
ṽo ſubtiliãdo.Silr ẽt ĩpiſſando ⁊ laidẽdo put mãcꝝ
diuerſitas l q̃litatib⁹ p̃mis ⁊ ſcðis peccãtiũ aduocat
ad ſe inſtrã ꝯueniẽtia ſũt.⁊ per hec oĩa ꝯplebit̃ ſi ĩn=
tẽtio 4ª que vertebat̃ ad accñs:videlicet ad dolorẽ.

Et intẽtio 5ª q̃ erat ad mãcꝝ ꝓparationeʒ
⁊ euacuationẽ.Igit̃ mẽſurari
dʒ modus admiſtratiõis medicinaꝝ incipiẽdo p̃mo
ab illo.℞.aq̃ altee aq̃ pitarie añ.ʒ.ij. ❡Et fortius
illo eſt hoc.℞.aq̃ rubee ilcioꝝ aq̃ geneſtre añ.ʒ.ij.
❡Et iterũ.℞.aq̃ apij.ʒ.iij.aq̃ petroſil̃.⁊ eſt ſpẽs ci⁹
ʒ.ij.miſce.❡Et iteꝝ detur aque milij ſolis.ʒ.v.❡Et
forti⁹ ol p̃dicto eſt:vt in potu detur.ʒ.v.aq̃ capil.ve.
apiunt eñ in 3° lʒ tẽpati ſint.vt 5° colliget legi põt.
Et q̃cũq̃ eoꝝ exhibeat̃:calidũ det̃ cũ zuccaro cõe
mixtũ l aurora p.7.vl̃.8.horas diſtãter a cibo.❡Et
ſi q̃s deſideraret hec efficere fortiora.tũc p̃dictis ad=
iungat̃.ʒ.i.oximell̃ cõpoſiti.Et delectabilior illo eſt
ſyrupus compoſitus acetis.Et fortior illo eſt oximel
ſquilliticũ:ita tamen ꝙ tota doſis pot⁹ nõ tranſcen
dat.ʒ.iiij.ß.❡De his ṽo q̃ localia ꝯferunt cõe ⁊ do
meſticũ eſt ſemicupiũ factũ cũ aq̃ decoctiõis fenicu=
li apij petroſil̃.paucedã.ariſtol̃.vtriuſq̃ cimini ca=
rui ani.gramis milij ſolis eupatorij fu meu ꝯſil̃ b⁹
oib⁹ ⁊ plurib⁹ hec eñ ſolẽniter ꝯferũt:imo adminiſtra
ri põt ſemicupiũ.v.vel.vj.vicib⁹ l die ſecuri⁹ q̃ʒ admi
ſtraret̃ balneũ totũ capiẽs.❡Et ego ſcio ꝙ in forti
ſtrãguria ſemicupiũ factũ ex oleo dulciũ oliuaꝝ ſta
tiʒ remouit dolorẽ ⁊ ꝓuocauit vrinã.❡De localib⁹
ṽo linimẽtũ optimũ eſt hoc.℞.vnguẽti dyaltee.ʒ.
ij.olei nardini.ʒ.i.ß.miſce ⁊ liniat̃ tot⁹ pectẽ radices
teſticuloꝝ ⁊ inferior ps ſpine.Et ſi de tali medicami
ne fiat ſuppoſitoriũ cũ lana ſuccida q̃ſi ꝯtinue poſi
tũ in fieri ⁊ iteſtino mirabilr̃ ꝯfert.❡Linimẽtũ aũt
forti⁹ illo ẽ hoc.℞.vnguẽti aragonis.ʒ.ij.caſtorei
ʒ.ß.olei de croco olei de rutha añ.ʒ.vj.fiat vnguen=
tũ molle.❡De localib⁹ ẽt cõe eſt vt inũgat̃ cãdela p=
ua vel ſiringa cũ oleo balſami ⁊ ĩponat̃ vſq̃ ad ꝯca
uũ veſice.aut eñ curat remouẽdo pilos harenas la
pillos ⁊ trũbos a collo veſice:aut curare docet.ſi eñ
ſiringa ſentiat aſpitatẽ aut duritiẽ.tũc ẽ ſignũ cer=
tũ lapilloꝝ aut harene groſſe in collo veſice exñtiũ.
Vñ curãda eſt diſpõ ⁊ alleuiãdus dolor ꝑ trãſpõnẽ
eleuãdo plãtas pedũ ṽſus celũ.❡De fomẽtatiõib⁹
aũt localib⁹ cões exiſtũt ⁊ vtiles he facte ex furfuri
bus ſpelta cimio aniſo dauco eupatorio petroſ.ca=
lefactis ⁊ femori ⁊ oib⁹ ptib⁹ p̃dictis applicatis.❡2m
fomẽtũ ad illud ⁊ optimũ eſt vt accipiant̃ arthemi=
ſie matricarie añ.lib.ß.calide applicent̃ ptib⁹ p̃dcis
q̃ʒ to iuuamẽto ꝯferat matricaria ad ꝓuocãdũ vri=
nã ⁊ ad apiendũ ſciunt q̃ legerunt in cap̃.eius ⁊ au
diuerũt.❡Sepe autẽ ſum exptus ego.q̃ſi magna
q̃ntitas herpilli.i.ſerpilli calefacti applicet̃ ptib⁹ pre
dictis dolorẽ ſedat ⁊ vrinã ꝓuocat.❡In hoc auteʒ
cap̃.nõ curo tãgere iuuamẽta neq̃ modũ applica=
tionis flobotomie ſaphene.Silr nõ curo extendere
ſermonẽ in deſcriptione ⁊ applicatione cliſterioꝝ,

q̃ñ intentio mea p̃ncipalr̃ dirigitur ad aperiendũ
⁊ ſedandũ dolorem que duo nõ dãt iĩducias.Mate
rie etiã medicinarũ que in fomentationib⁹ ⁊ linimẽ
tis predictis poſite ſunt:pñt ſufficere ad faciendũ
cliſteria epithimata empl̃a ⁊ alia cõſimilia loca.Et
ꝑ hec q̃dẽ credo ſatis ꝯueniẽter poſſe remoueri oẽm
ſtranguriã a mala cõplexiõe frigida ⁊ humida mã
li vel imateriali:⁊ oẽm que pẽdet ab oppilatiõe fcã
a trumbis petaloidibus harenis ⁊ lapillis ⁊ inuco=
ſis ſupfluitatibus.immo hec remedia multũ confe=
runt ad ſtranguriã ꝓuenientẽ ab apoſtemate colli
veſice tam flegmatico q̃ʒ melancholico.

❡De cura ſtrãgurie a cauſa calida ⁊ ſicca.Cap̃.iij.

S**I** aũt ex ſignis ꝑcipi põt ſtrãguriã ꝓueni
re a mã calida ⁊ ſicca:q̃ð eſt valde raro.
tũc cũ inſtatia doloris ꝓcedendũ eſſet cũ
linimentis vnguẽtis emplaſtris ſemicu=
pijs epithimatibus ⁊ embrocis cõpoſitis
ex aperientib⁹ ⁊ infrigidãtibus.⁊ de quoꝝ numero
ſunt ſemina q̃tuor cõia frigidoꝝ.❡Itẽ ſemẽ cuſcu=
te portulace cicoree endiuie altaraxacũ viole mal=
ue prunoꝝ ſebeſtẽ creſſonib⁹ ſenationib⁹ ⁊ alijs ſon
talib⁹ plãtis.❡De numero tñ iſtoꝝ eſt oleũ nenufa
rinũ factũ ex dulci oleo oliuaꝝ abſq̃ ſale datum in
potu vſq̃ ad.iiij.ʒ.q̃buſdã diebus mirabilr̃ cõfert.
❡Et ſcio etiã ego ꝙ emplaſtratio partiũ genitaliũ
facta cũ lẽticula aque mirabilr̃ cõfert.❡Et fortior
illa ⁊ ſecura eſt applicatio folioꝝ recẽtiũ papaueris
ꝯtritoꝝ.Nec timeas ſtupefactionẽ:qr domeſtica eſt
4ª p̃mi penultimo cap̃.❡Scio etiã ego ꝙ aq̃ lactis
ouini ⁊ bouini ⁊ mãdulini vſq̃ ad.ʒ.iiij.cũ modico
zuccari mellis vel vini ne coagulet̃ mirabilr̃ cõfert.
ventre tñ patiẽtis facto ſemp lubrico cũ lenib⁹ ⁊ pin
guib⁹ cliſterib⁹ vel cũ medulle caſſiefiſtule.ʒ.i.l po=
tu data cũ aq̃ lactis predicta.❡Scio aũt ego expe=
rientia certa.ꝙ ſi patiens accipiat ol mane.ʒ.v.aq̃
decoctionis granoꝝ ſebeſtẽ minutim inciſorũ leniẽ=
do prouocat vrinam:⁊ dolorem ſedat.⁊ ꝓpue ſi ei
adiungatur aliquid de puluere croci.

❡De cura ſtrãgurie a cã frigida ⁊ ſicca. Cap̃.iiij.

S**I** aũt hec egritudo ꝓueniret a mala cõplo
ne mãli frigida ⁊ ſicca:q̃ð tñ adhuc min⁹
ꝯtingit.tũc ſumma curatiõis ꝯſiſteret ex
his q̃ dicta ſunt in duob⁹ capl̃is imediate
p̃cedẽtib⁹.vir eñ ſciẽtia ⁊ ope trit⁹ diligẽ
ter ꝯfrãgere ſciret ⁊ poterit medicamia frigi.⁊ hũi.
cũ ca.⁊ ſic.ibidem poſitis ⁊ ducere ea ad mediũ.per
quod diligẽter corriget lapſum frigidũ cum calefa
cientib⁹.⁊ ſiccũ cuʒ humectãtib⁹.potẽtia eñ [illegible]cre=
tiua applicaret ꝯuenienter ſingula ꝯtra ſibi cõpoſi=
tis cõtrarijs.⁊ tu conſidera:qr ſermones abbreuio.
❡At ṽo de appropriatis inſtr̃is ad hũc lapſum eſt.
vt i potu det̃ ſape clare ⁊ dulciſſime.ʒ.i.ß.cum.ʒ.iij.
hydromellis longi ⁊ ſubtilis.❡In hoc etiam caſu
ſummum cognoui iuuamentum in applicatiõe aq̃
ſublimationis raparum.immo ⁊ in comeſtione ea=
rum.❡Et brodia etiaʒ pullorum.in quibus diſſol
uantur medulle cruriuʒ caſtrati ⁊ porcelli iuuenis
mirabili iuuamento conferunt in hac ſpecie ſtrãgu
rie.❡Silr etiã zyrelli ouoꝝ ⁊ teſticuli agnoꝝ viru

lorũ et pullorũ. Si de aũt vellet exhibere aquã ſublimatiõis medullarũ alaliũ erit iuuamẽtũ excellẽs p̃ me teſtificãdũ. ¶ Quidã aũt gloriant in exhibitiõe aq̃ ſublimatiõis hũani ſãguis a corpe bñ ſano accepti. ſ3 nõ curo ego de talibus neq3 vitupero inuiſũ.

¶ De ſtrangurie ſanguinee cura. Cap̃.v.

Si aũt hec egritudo puenirent a mala cõplexione ca. et hu. materiali. vel3 ſanguinea imaginari poſſumus. de raro tñ ↄtingẽti bus eſt multã ſanguineã materiã immoderate replere corpus veſice totũ et p̃prie partes colli eius. p̃pter qḋ fieret oppilatio coartatoria colli veſice negãs vrine emiſſionẽ. et tũc quidẽ apparẽte notabili rubore et plenitudine groſſitudine venarũ circa totũ femur et inferiores partes pudibũdi cũ caliditate et grauitate ibi receptis et pulſatione magna. ¶ Tũc p̃mũ inſtrũ eſt ſtãte cõplicatione plenitudinis corporis cũ ea fiat flõmia baſilice p̃ quã educant ſanguinis. ℥. iij. aut. v. ſm̃ potentiã tolerãtis. Et ſi nõ apparet tãta plenitudo. tunc ſufficeret flõmia ſaphene dextre ¶ Facta võ flõmia diuertat materia ad inteſtina cũ cliſteriḃ cõpoſitis cũ caſſaſi. zuccaro ru. oleo viol. et eluario de pſilio cõfectis. ¶ Tertio ad hãc intẽtionẽ pueniret vẽtoſatio natiũ cũ ſcarificatiõe. Et melior illa eſſet vẽtoſatio facta in domeſtica parte coxarũ et in media earum. ¶ Quarto intẽdat ad applicationẽ remediorũ localium ſedatiuorũ doloris. Et l3 ſtãte fluxu materierũ argumẽto ſumpto ab egritudie ↄueniret repcuſſio qz tñ repcutientia que deberent eſſe frigida et ſicca raro euacuant a ſtipticitate notabili que ſimul cu3 frigiditate notabilẽ efficit cõſtrictionẽ et ſtrangurie augmentũ. Jdeo ſecurius eſt adminiſtrare localia infrigidãtia et humectãtia leniẽtia notabilr̃ et ſedatiua doloris. Argumentũ enim ſumptũ a vehementia accidẽtis. qḋ eſt dolor vehemẽs a ↄſtrictione colli veſice fortius promouet medica mente3 q̃3 lapſus a materiali eius cauſa. ¶ Vñ locale ↄueniens eſſet ſemicupiũ factum ex aqua decoctionis violarũ malnarũ portulace foliorũ et florũ cucurbite et nenufaris. ¶ Et fortius illo et ſecurius eſſet apud potẽtes facere ſemicupiu3 cum oleo nenufarino floribus cucur. oleo viol. et conſilibus. Et nõ raro ↄſueui ego in cõſimili diſpõne reperire iuuamẽtũ ſublimius in ſemicupio lactis ouini vel bouini vel caprũ vel mãdrolizni q̃3 in aliis. ¶ Uerũ egritudo hec rarius prouenit a ſanguine apoſtemãte collum veſice: cuius q̃dẽ cura fienda eſſet proprie ſicut precedẽtis repletionis niſi qz in loco apoſtemoſo op3 diutius aſſiſtere medicinas et cõtinuare ſuper loco: propter qḋ ſummũ inueni iuuamentũ in applicatione lane infuſe in p̃dictis oleis calidis aut ipſorũ aliquo et ſepe renouare. Similiter etiã a ſanguine frequentius contingit fieri ſtranguriã et proprie effuſo in concauum veſice vel in collum eius. et ibidem coagulato vel congelato a frigiditate. licet frequentius contingat ipſum coagulari q̃3 congelari. propterea qz coagulari nõ minus eſt propria paſſio ſanguinis q̃3 eſſe rubicundum. vt a Gal. in libello de cholera nigra colligendum eſt. Cũ igitur cõtingit coagulatum ſanguinẽ in collo veſice facere ſtranguriã: tũc difficilis eſt eius cognitio ſicut plurimarũ egritudinũ viarũ vrine notitia ambigua eſt. ſcḋo tegni colligẽdũ. ¶ Põt tñ diligẽs ↄtẽplator aliqualr̃ venire in notitiã hui9 diſpõnis. ¶ Primo p̃ notitiã habitudinis trauſcendẽtis medietatẽ carnoſitatis et maxime circa partes natiũ femoris et coxarũ. ¶ Scḋo võ p̃ groſſitudinem venarũ exñtiũ in partiḃ illis. ¶ Tertio p̃ ruborẽ purpureũ in eiſdẽ. ¶ Quarto p̃ pulſationẽ magnã et p̃ſeuerãtẽ. ¶ Quinto p̃ grauitatẽ in collo veſice p̃ceptã. ¶ Sexto p̃ caliditatẽ ibidẽ multiplicatã. Sãguis enĩ coagulat9 valde facile ſupcaleſcit. ¶ Septimo p̃ vſum ciborũ valde calefaciẽtiũ et diſſoluẽtiũ ipſum ſanguinẽ. ¶ Octauo p̃pter p̃ceſſiſſe fortes agitationes in partiḃ alchatin natiũ et ↄſilibus. velut ↄtingit in caſu pcuſſione ſaltu et vehemẽti exercitio et coitu facto vel ſilibus. ¶ Nono et vltimo q̃ ſi cãdelavel ſiringa imponat collo veſice et extrahat ſuauiter: p̃cipiet in foraminibus ſiringe aliq̃d ſanguinis adhe rere. Quibus p̃ceptis ſtãte repletione notabili corpis et partiũ p̃dictarũ applicent flõmie: vt paulo ãn dcm̃ eſt. ¶ Scḋo võ fiãt ſemicupia ex p̃dictis reḃ in quibus tñ ſemp magna quãtitas apij abſinthij rubee tinctorũ porij mõtani et cẽtauree minoris apponat hec enĩ oĩa opationes et p̃prietates hñt diſſoluen di ſanguinẽ coagulatũ: et p̃prie ciminũ ineſt virtus talis. ¶ De localibus aũt intrinſecus adminiſtrãdis ſummũ remediũ eſt intromittere aquã mellis calidã et valde dulcẽ. ¶ Jterũ ↄfert intromiſſio vini ſubtilis albi et bñ fumoſi. ¶ Et tertio ↄfert ad illud ſuccus apij iniectus. et ſi ſit aqua ſublimatiõis eius: licz debilior ſit. ¶ Et ſi per hec oĩa aut ipſorũ efficaciora diſſoluit ſanguis. habebit intẽtũ. ſin aũt: p̃dictis addat modicũ aceti albi ſubtilis et acuti. ¶ Scio autẽ ego q̃ iniectio lixiuij notabilr̃ calidi potẽter diſſoluit ſanguinẽ ſiue ↄgelat9 ſiue coagulatus extiterit. ¶ Et p̃ hec oĩa apparet ſatis ſufficiẽter puiſum eſſe ad curã cuiuſcũq̃ ſpeciei appropriate vel reductiue. Quecũq̃ enĩ ſtrangurie ſpẽs debilis reduci põt ad curã p̃ ingenia et inſtra in p̃cedẽtibus capitis poſita q̃ oĩa hic vir attẽdere d3 gr̃a p̃ſeruatiõis ſui ipſius. euitãdo huius egritudinis effectiuas cauſas: que tacte fuerunt et aperiendo quibuſdã inſtris lenitiuis et aperitiuis ſupra memoratis. Et diuina interuenĩete gratia curabit et diſpõne iſta ſi recidiuabit in illã et preſeruabit a lapſu in ipſam. Amen.

Conſiliũ.188.

De diſſuria et ſtrãguria ſiliꝰ pueniẽtiḃ ab acuitate vrine et ab excoriatiõe cũ vlceriḃ in collo veſice.

¶ Diuidit autem conſilium in capitula tria.

¶ De diſpõniḃ ipſis et de cãis et ſignis earũ. Cap̃.j.

Jn nobili viro Gaietan9 laborat egritudine verẽda multũ p̃pter plurima motiua. ¶ Primo p̃pter ipſius diuturnitatẽ cũ ipſa ſatis pluriori pe perdurauerit. ¶ Scḋo võ p̃pter ipſius egritudinis materiem. qm̃ eſt de his q̃ nõ ſolent bñ curari cum ipſa ſit diſpõ viarũ vrine. eſt enĩ diſſuria mixta cum ſtranguria: vt paulopoſt videbit. ¶ 3° pro:

pter etatē huiꝰ viri q̄ ſcd̓m ꝙ dr̄ ſeptuagenarius eſt. ¶Quarto ⁊ vltimo ꝓ nūc q2 ip̄a eſt egritudo cōti=nue affligēs virtutē que debilis eſt: ip̄a nullam fere habet interpolationē ſm̄ narrata mihi.

Eſt aūt

diſpō iſta diſſuria ꝑ quaꝫ intelligit̄ freq̄ns mictus. Cū eñ effundit̄ materia a renibꝰ ꝑ vritides ad veſicā. ſiue ip̄a materia hꝫ acuitatē a caliditate vel a calida materia cholica vel aduſta ſibi impoſita. ſiue a putrefactiōe materieꝝ in renibꝰ acq̄ſita: cū talis materia recipit̄ in veſicā acuitate ſui dolores faciēdo pungitiuos incitat ꝟtutē expulſiuā veſice ad expellēdū ip̄am vrinā tanq̄ꝫ obiectū ꝯtriſtatiuū: etiā ſi collū veſice nullam haberet leſionē aliā p̄ter illā quāto ergo fortiꝰ ledit̄ veſica ab vrina ſibi delata cū ip̄a habeat excoriationē: immo ⁊ vlcera in collo ſuo q̄ reddūt ip̄am paſſibilem etiā ab vrina q̄ꝫtūcūq̄ꝫ naturali. ſi non haberet aliquā malā qualitatē de p̄dictis ꝑ quā nocere poſſit. Cū ergo due cāe de fortioribꝰ aſſociate ſint ad faciēdū freq̄ntiā mictus. ſ. vrine acuitas ⁊ putredo eiꝯmixta ⁊ vlcera ⁊ excoriatiōes in collo veſice. nō eſt mirabile ſi freq̄ns eſt mictꝰ: totiēs eñ ad expellēdū vrinā mouet̄ veſica: quotiēs patit̄ ab ip̄a. ſed quaſi ſemꝑ rodit̄ ab ea: ergo quaſi ſemꝑ mingit̄ aut ſaltē migēdi appetitū hꝫ patiēs. Cū ergo collū veſice magnifice leſum ſit: ⁊ ꝟtus eiꝰ debilitata: nō eſt mirabile ſi impotētiā hꝫ migēdi vir iſte. ⁊ cū magna anguſtia vrinā emittit q̄ nō eſt aliud q̄ꝫ ſtrāguria noīata diſpō. ¶Ad hāc aūt ꝟitatē nō ſolū colorādā: ſꝫ etiā demōſtrādā ꝯcurrūt motiua ex informationibꝰ mihi ꝯſcriptis aſſūpta. ¶Quoꝝ p̄mū eſt magna volūtas vrinādi. ſiue ꝑ ip̄am intelligat̄ magnꝰ appetitꝰ ad eīciēdā vrinā ⁊ freq̄nter. ſiue freq̄ns etiā fiat eiꝰ emiſſio. ¶Scd̓o ꝟo eſt mictus pauce quātitatis vrine. lꝫ eñ vrina adhuc multa in veſica reꝑiret̄. mictꝰ tñ fit paucus ꝓpter impotentiā ꝟtutis expulſiue veſice. Quomō eñ pōt vrina ꝯueniēter expelli. cū non poſſit conueniēter applicari organū expellēs. q̄d eſt collū veſice ad expellibile: q̄d eſt vrina. ¶Tertiū motiuū eſt punctio manifeſta vel ardor in collo veſice. maior tñ reꝑitatꝰ in extremitate pudibūdi q̄ꝫ alibi. ⁊ hoc ꝓpter maiorē ſenſibilitatē pāniculi capitis virge q̄ꝫ colli veſice. hoc aūt totū ꝓuenit ꝓpter vlcera in collo veſice exn̄tia. q̄ ꝑ colligantiā eius ad caput virilis mēbri nocumētū in eo cōicāt. apparet aūt huic viro iuuamētū ꝯſeq̄ ꝓpter manualē ꝯſtrictionē capitis virilis mēbri. ſi ꝑ ip̄am ꝯpreſſionē exp̄mat̄ vrina: q̄ magnis qualitatibꝰ dolorē efficiebat. l eo ſiue ꝓpter cōpreſſionē talē nō tñ recipiat̄ de ſp̄ū ſenſibili q̄ꝫtū eſſet neceſſariū ad ſenſationē efficiēdā. Potētia eñ ſenſitiua nō exit in actū ſentiēdi niſi cū debita q̄ꝫtitate ⁊ diſpōne ſp̄ūs ſenſibilis. Sꝫ ille ꝑ ꝯſtrictionē illā expellit̄ ac ꝓhibet̄ recipi vt dictū eſt. q̄ narre ⁊c. ¶Accidit aūt in viro iſto in hyeme nō percipi dolorē. ſ. magnuꝫ. Nō eñ credo ip̄m eſſe ſine dolore tp̄e mictus. ſed non eſt ita fortis dolor q̄m materie humorales magis refracte ſunt a frigiditate tēporē hyemis q̄ꝫ eſtatis. Et lꝫ caliditas tp̄e hyemis fortior ſit in ꝓfundis partibus corporis q̄ꝫ tp̄e eſtatis. nō tñ ꝓpter hoc acutiores reddunt̄ materie. q̄m fortitudo caloris illa etiā eſt ꝑ vnionē naturalis caloris q̄ reddit ꝟtutē fortiorē. reſiſtit aūt magis fortis ꝟtus accn̄tibꝰ cāis egrotare faciētibꝰ q̄ꝫ debilis virtus. Cū etiā tp̄e hyemis nō ita freq̄nter nec magna putrefactiōe corrumpant̄ materie ſicut tp̄e eſtatis. ¶Urinā aūt mingit iſte vir parꝝ ꝯturbatā. ꝓpterea q2 ip̄a effundit̄ a locis ꝓpinq̄s. vñ nō pōt multa cōmiſceri ferculēta ⁊ ſanioſa pars cū aquoſitate l paruor bicui ſpatio trāſitus. ſicut ꝯmiſceret̄ in magna ⁊ ꝓlixiori via: Cū ergo ꝯſeruat̄ vrina in vrinali ⁊ refrigeſcit: apparet in fundo vaſis velut lutū. q̄d non eſt aliud q̄ꝫ ſanioſa ⁊ corrupta materia p̄us in veſica collecta q̄ grauitate ſui ſeparat̄ ab vrina: ꝓpterea aquoſitas ſubtiliat̄ aut minus turbida fit. dato ꝙ nō credā ip̄ſam vnq̄ꝫ clareſcere poſſe.

Ex fundamēto

oīm p̄dictoꝝ ſmonū inferunt̄ correlaria plura. ¶Primū ꝙ egritudo p̄ncipalis huiꝰ viri eſt excoriatio cū vlceribꝰ in collo veſice. ¶Scd̓m q̄d egritudo cōplexionalis eius eſt mala ꝯplō in renibꝰ veſica ⁊ oībus mēbris vrinalibꝰ calida ⁊ humida. ¶3m ꝙ materialis cā eſt ſanguis ſtaticus in venis renuꝫ ⁊ vijs vrinalibꝰ a putredine corruptis. ¶4m eſt in renibꝰ eius ⁊ collo veſice eſt aliq̄d de harenis ꝓpter caliditatē intenſam genitis ex p̄dicto ſtatico ſanguine. ¶5m eſt ꝙ in renibꝰ ⁊ vijs vrinalibꝰ freq̄nter accidūt oppilōnes a materiebꝰ p̄dictis claudētibus colatoriū renū poros vritides ⁊ veſice collum. ¶6m correlariū eſt. ꝙ accn̄tia huius diſpōnis ſunt diſſuria ⁊ ſtrāguria ſuperiꝰ tacte. ¶7m correlariū. ꝙ pūgitiuus dolor ⁊ incēſiuus in capite virge conſequit̄ nocumentū colli veſice. ⁊ non eſt nocumentū ꝑ ſe capitis virge. ¶8m correlariū eſt. ꝙ iſte vir debet eſſe in ꝟtute motiua laxatꝰ ⁊ debilitatus multum. ¶9m correlariū ⁊ vltimū eſt ꝙ opꝫ hūc virum de ſe ip̄ſo ꝓuidere. ⁊ cito ⁊ bene ſollicitum eſſe. aliter non bene ſuccedet ei. Hec in ſumma eſt huius viri diſpoſitio. cuius regimen nunc conſcribetur.

¶De cura ꝑ regimen ſex reꝝ nō naturaliū. Cap̄. ij.

Regimen itaq̄ꝫ huius viri ꝑ ſex res nō naturales dꝫ eſſe tale. ¶Primo ꝙ ip̄e euitet ſtationē in aere ⁊ camera frigidā ⁊ humidā ⁊ flatū etiā vēti ſeptentrionalis ⁊ camerā ꝓpinquā fluxibꝰ aquaꝝ. immo elōgetur ab eis iuxta poſſe. ¶Siꝉr quātum pōt euitet exercitia fortia: ⁊ ꝓpꝛie poſt cibū. immo q̄es corporis oīno eſt ſibi neceſſaria. ne ꝓpter motū materie fluxe ⁊ acutiores reddant̄. ¶Tertio it. ꝓ euitare dꝫ paſſiones aīe valde violētas: vt irā furorē triſtitiā anguſtiā ⁊ motus aīe ꝯſiles iſtis. ꝓpter quos velox fortis ⁊ freq̄ns ponat̄ motus in ſpiritibus ⁊ humoribꝰ ¶Quarto ꝟo attēdat dormitioni ꝓlixe vigilia eniꝫ ꝓpter caliditatē ⁊ ſiccitatem q̄ ꝯſequit̄ ad ip̄ſam eſt ſibi magnifice nociua. Caueat tñ ne cito dormiat poſt aſſumptū cibuꝫ. immo notabile tp̄s interpollari debet ſaltē per duas horas. ⁊ euitet dormire ſuꝑ ſpinā. ⁊ dormiat ſuꝑ lateribus dextro p̄mo. deinde ſuꝑ ſiniſtro. ⁊ aliq̄n ſuꝑ ventrē eſt ei dormire ꝯueniens. ¶Quinto iteꝝ q̄ꝫto magis pōt caueat ab aſſūptiōe multi cibi ⁊ potꝰ. ſꝫ melius eſt ei partiri cibum

in vices quatuor vel in duab⁹ vicibus determinatam q̄titatē cibi ⁊ potus aſſumere. Neq̧ vnq̄ comedere dʒ cū grauitatē ſtomachi vel ꝯturbationē in eo ꝑcepit. ¶Caueat etiā cibū ſuū deglutire ſine ꝯueniēti maſticatione. ⁊ cibi ⁊ pot⁹ mēſura debet eſſe ſemꝑ talis. ꝙ per eos nō ſentiatᷣ in ſtomacho grauitas: neq̧ pōdus neq̧ fluctuatio ī eo. ¶De q̄litate v̄o ciborū ꝑmittēdū eſt: ꝙ oīa cibaria groſſa viſcoſa ⁊ mltū frigida euitāda ſunt. Silr̄ ⁊ viſcoſa. velut ſūt piſces antiq̄ groſſi nimius vſus lactuce portulace ⁊ plātarū oluȝ groſſitudinē hn̄tiū. velut ſolatrū cucurbita bleta rape ⁊ ꝯſilia. ¶Caueat etiā a cibis difficulter digeſtibilib⁹. vt ſunt panis azim⁹ nō bn̄ coct⁹ toꝛrefact⁹ ⁊ ꝯbuſt⁹. ⁊ panis biſcoct⁹. ⁊ cibi paſtiles oēs dimittantᷣ. ⁊ lac crudū ⁊ recocta ⁊ caſeus antiquus oīa mala ſūt. ¶Silr̄ etiā euitare debet oīa acuta in cibarijs aſſumpta. velut raphanus cepe alleū porrū ⁊ bulbi. Etiā oīa ſalſa effugiat ſūmopere: ſiue ſint carnes antique vel recentes. caſeus ⁊ piſces ſaliti. ¶Aromatū vſus ſaltē mult⁹ euitari debet. ⁊ ſemina acuitatē hn̄tia. velut cardamomū ſem: ē ruthe ſiſeleos ⁊ ꝯſilia. fugiat etiā vſuȝ apitiuoꝝ ciboꝝ. ⁊ ꝓprie q̄ ꝯdiuntᷣ cū feniculo petroſil. apio cimino carui quoꝝ oluȝ ⁊ ſil. ū radices folia ⁊ ſemina euitare dʒ. ¶Aceti aūt vſus oīno dimittatᷣ. agreſta tn̄ nō ſalita ⁊ ſucco granatoꝝ cū zuccaro vti pōt. ¶Effugiat vſum carniū difficilis digeſtiōis. ¶Cibus aūt alijs cibarijs preter ꝑdicta vti pōt. Bn̄ placet mihi panis recēs cādidus bn̄ coctus ⁊ bn̄ fermētatus ⁊ carnes pulloꝝ pinguiū ⁊ vituline ⁊ agnine ⁊ caſtratine ⁊ capreoloꝝ ſuis tꝑib⁹. Carnes etiā auiū ⁊ q̄drupeduȝ ſylueſtriū. vt ꝑdicis faſiani anatuloꝝ iuuenuȝ cuniculi leporis ⁊ porcelli domeſtici vel ſylueſtris. ¶Piſces petrini ⁊ lucij capedani ⁊ trilie rūbi ⁊ orade fluuiales vel marini leuiū carniū ⁊ facil' digōnis bene placēt mihi. ¶Et ſpinachia atriplices citrulli pepones ⁊ angurie ⁊ ceraſa dulcia ⁊ auellane recentes ⁊ amigdale ⁊ poma ⁊ pira mollia ⁊ bn̄ dulcia. ⁊ ſemīa cōīa frigida quinq̧ ⁊ ſpagi vſus aliq̄n abſq̧ aceto placet. ⁊ caſeus recēs ⁊ cibaria ꝯdita cū lacte cocto ⁊ oua recētia in aq̄ vel igne vl' butyro cocta oīa hec ſunt laudabilia. ¶Et potus eius debet eſſe vinū album ſubtile bn̄ aromaticū ⁊ valde dulce. Quod ſi potens ⁊ fumoſum eſſet: moderetur cum aqua decoctionis radicis liquiritie recentis. ⁊ in dieb⁹ caloris cum aqua boni fontis vel fluuij. melior tn̄ eſt aqua ꝺ ciſterna q̄ altera. Et ſi q̄nq̧ ī dieb⁹ caloris biberet de aqua diſtillationis angurie aut hypoſcete. ⁊ eſt cauda caballina eſſet ſibi valde ꝯueniens. ¶Laudo etiā ſibi valde ꝙ a medietate aꝑlis per totū mēſem ſeptembris aſſumat oī mēſe dieb⁹ octo in aurora cyathum vnum aque lactis ouini. tali enim lacti nulla medicina cōpar eſt in debilitate ⁊ egritudib⁹ renū ⁊ ꝑtiū vrinaliū. ⁊ hec de cibis ⁊ potib⁹.

¶De cura per medicinalia. Cap. iij.

PRo remedijs v̄o reꝝ medicinaliū. xij. ſibi deſcribā ſolēnia ⁊ neceſſaria remedia. cū q̄b⁹ iſte vir acq̄ret ꝯualeſcētiaȝ notabilē. ſi non poterit totalr̄ eradicari egritudo ei⁹ min⁹ valde nocebitᷣ a doloꝛib⁹ ⁊ a frequentia mingēdi. ¶Quoꝝ ꝑmū eſt hoc. ℞. granoꝝ ſebeſtē numero. xv. liq̄ritie raſe ⁊ recētis. ℥. j. ſeminū cōīum frigidoꝝ oīuȝ añ. ʒ. ij. folioꝝ vngule caballine que farfara vocatᷣ ab auctoꝛib⁹ medicine. ſeminū altee malue violaꝝ añ. ʒ. j. caude caballine folioꝛuȝ piloſelle radicis conſolide ma. ⁊ mi. ſe. plātagis acatie añ. ʒ. iij. gūmi arabici dragagāti añ. ʒ. ß. bulliāt oīa in lib. v. aque vſq̧ ad ꝯſumptionez medietatis. deinde colētᷣ ⁊ exꝓmatᷣ ⁊ colature addantᷣ zuccari ſecūde coctiōis. ℥. iij. penidiaꝝ. ℥. ij. poſtea colētᷣ ⁊ fiat ſyrupus cū albumine oui clarificat⁹. de quo oī menſe accipiat. x. diebus. ℥. v. tepefacto in auroꝛa ⁊ poſt ipſum tardetᷣ cib⁹ ad min⁹ quatuoꝛ hoꝛis doꝛmiendo poſt eū ȝ vt libet. ¶2ᵐ remediū ꝑncipale eſt hoc. vt xjᵃ die imediate ſequēti recipiat iſtū potū. ℞. caſſie fi. de canna nuꝑ extracte. ℥. j. ſy. roſaꝝ. ʒ. iij. bibatur hoc totū cū. ℥. iij. aque lactis capꝛini in auroꝛa ⁊ paꝝ doꝛmiat poſt ipſuȝ ⁊ tardetᷣ cib⁹ ei⁹ ad minus hoꝛis. v. ¶3ᵐ remedium ꝑncipale eſt hoc. vt iſte vir ſemꝑ añ cibū aſſumat coclear vnū hui⁹ tragee. ℞. granoꝝ pineaꝝ recētium. ℥. iij. ſe. plātaginis acatie folioꝝ piloſelle ⁊ ꝯſolide mi. añ. ʒ. ij. coꝛticis mediani caſtaneaꝝ. ʒ. iij. ſe. endiuie ⁊ acetoſe añ. ℥. ß. pulueris coꝛticis mādragoꝛe ⁊ papaueris añ. ʒ. j. ſe. papaueris al. ℥. ij. penidiaꝝ. ℥. j. ß. zuccari al. ℥. v. puluerizentᷣ oīa per ſe: deinde cōmiſceantᷣ. ī hoc eñ puluere latet magna ꝑs curationis hui⁹ viri. ¶4ᵐ inſtrumētū eſt hoc. ℞. mucillagis ſebeſten ſe. lini ⁊ mucillaginis granoꝝ ſiſami añ. ℥. iij. caſſie nuꝑ ꝑpparate cū aqua nenufa. lib. ß. granoꝝ alkekēgi numero xxv. floꝝ nenufaris coꝛticū caſtaneaꝝ intermedioꝝ añ. ʒ. iij. pulpe pꝛunoꝝ recētiuȝ. ℥. iij. polipodij. ℥. ß. zuccari ſecūde coctiōis. ℥. iiij. cinamomi macis añ. ʒ. ij. fiat eluariū de quo vir iſte poſtq̄ fuerit purgatus vt ſupꝛa dictū eſt accipiat oī mane. ʒ. vj. In hoc eñ eluario eſt potētia frāgendi acuitatē māteꝛ ꝓhibendi augmentū viceꝝ ⁊ ſedādi doloꝛes ⁊ lenire ēt ventrē qđ eſt ei vtiliſſimū. ⁊ ꝓprie hoc el'uario vti dʒ q̄n percipit ſe ꝯſtipatū ſicut ſcribit. Et pōt vti eo etiā añ cenā imediate aſſumendo. ℥. ß. ¶5ᵐ inſtrm̄ ē hoc ℞. violaꝝ ſe. poꝛtulace granoꝝ alkekēgi folioꝛū cupꝛeſſi añ. ℥. ij. ſebeſtē nūero. xx. gūmi arabici dragagāti añ. ʒ. ß. grāoꝝ pineaꝝ. ℥. ß. liq̄ritie. ʒ. ij. mac. ʒ. iij. capil. ve. ʒ. j. ß. zuccari ſcđe coctionis. ℥. iiij. oīa iſta coquantᷣ in lib. iij. aque vſq̧ ad ꝯſūptionē tertie partis. deinde colentᷣ cū expꝛeſſione cōuenienti. ⁊ de hac decoctione ſemꝑ dentᷣ. ℥. iij. imediate poſt aſſūptionē ſupꝛaſcripti eluarij tepefaciēdo eam. Singulari eñ v̄tute ſua mundificat oīa vaſa vrinalia a ſanie trūbis harenis ⁊ petalis ꝯfoꝛtādo ⁊ ꝓhibendo ea a receptione materieꝝ ſuꝑfluarum. ¶6ᵐ inſtrm̄ ſingulare eſt hoc. ℞. olei de nenufare olei violaꝝ. ⁊ olei de ſeminib⁹ lactuce nigre vl' lapatij añ. ℥. j. ß. caude equine ſe. plātaginis coꝛticis caſtaneaꝝ hypoquiſtidos maſticis añ. ʒ. ß. mucillaginis ſebeſtē ⁊ radicis altee añ. ℥. j. macis ſanda. al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. ß. cere al. quantū ſufficit fiat vnguentum molle. de quo tota eſtate vſq̧ ad finem menſis ſeptēbꝛis inūgatᷣ. ſpina eius a fine colli vſq̧ ad caudā ſm̄ lōgitudinē ⁊ latitudinē. Et iterū ex eo inūgatᷣ pars īferioꝛ teſticuloꝝ

⁊ femur etiã actu frigido: ſedat enim inflãmatiões ⁊ dolores predictarum ptium. ¶7m inſtrm eſt hoc. ℞. ſe. portulace endiuie ſcariole acetoſe ⁊ lactuce añ. ʒ. j. ſandalorum antere ſpodij xilobalſami corallorum al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. ß. cinamomi electi. ʒ. ß. zuccari al. lib. ß. cum aqua nenufaris fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. de q̃ iſte vir ſemꝑ accipiat rotulũ. j. in ꝑncipio prãdij ⁊ cene. rectificat enim digeſtiuã ſtõachi ⁊ frãgit acuitatem mãerum ⁊ mũdificat vias vrinales. ¶8m inſtrm eſt hoc. ℞. puluerís ſandalorum al. foliorum cupreſſi maſti-cis acatie thuris añ. ʒ. j. ſeminum citoniorũ florum altee violarum albarum ⁊ citrinarum añ. ʒ. j. ß. pulueris hypoſtete ⁊ piloſelle añ. ℈. iiij. puluerizent̃ oia per ſe ⁊ ex eis cũ mucillagine ſebeſtẽ fiãt pille. de q̃bus iſte vir poſt cibum ſemꝑ accipiat q̃tuor vel. v. ⁊ valent ad supra-dicta oia. ¶9m inſtrm eſt hoc. ℞. aque portulace aq̃ diſtillationis lãbiſce cum flore aque mulij ſolis añ. lib. ß. miſce. Et de iſtis aq̃s poſt aſſumptionẽ ſupra-ſcripte decoctionis eluarij accipiat. ℥. v. per. x. dies. ⁊ 3° ꝑmutet ſe ad accipiẽdum decoctionẽ per alios x. dies. ⁊ de illis ꝑmutet ſe ad pillas alternatim de vno ad aliud trãſeũdo per. x. dies ⁊ ẽ regularis mo-dus curationis ei⁹ q̃ magis eſt poſſibile. accipiẽdo tñ q̄ iſtis tpib⁹ etiã nõ dimittat ꝯſum tragee ꝯfectio-nis ⁊ vnguẽti ſupraſcriptorum que oia tpib⁹ limita-tis accipiant̃: vt ſupra declaratũ eſt. ¶10m inſtrm eſt hoc. vt ſi maxima doloris iſtãtia in extremitate ꝟge moleſtaret eũ. accipiat cyatũ vnũ aque ſublimatio-nis lactuce aut portulace. Et iſundat ꝟgã ſuã ⁊ oſ-ſeũ in illã aquã frigidam. Eſt enim remediũ hoc dolo-ris mitigatiuũ: non tñ vere curationis ꝑfectiuum: q2 vera cura ꝑficit̃ per abſciſſionẽ mãerum faciẽtiũ egri-tudines. ſed remediũ adminiſtratũ idicatũ a vehe-mentia accñtis egritudinis videlicet doloris: cui ois-no intẽdere opz ſine cui⁹ abſciſſiõe egritudines ꝯue-nienter curari nõ pñt. vt 4a ꝑmi. finali cap. colligen-dũ eſt. ¶11m inſtrm eſt hoc. ℞. ceruſe lote ⁊ ſarcocol-le nutrite in lacte ouino. 8. dieb⁹. oi tñ die renouãdo ipm. añ. ʒ. ij. plũbi vſti. ʒ. j. pulueris foliorum cupreſſi ⁊ pulueris eboris añ. ʒ. ß. croci. ℈. ß. roſarum violarũ ci-trinarum añ. ℈. j. puluerizent̃ oia per ſe ſubtiliſſime. deinde cõmiſceant̃ cum. ℥. iiij. aque lactis ouini. in qua bullierint diu grana papaueris al. et inijciant̃ in veſicã cũ ſiringa ſemel aut bis in die añ cibum. vẽ-tre tñ ⁊ vrinalib⁹ vijs mundificatis a fecib⁹ ⁊ ſuper-fluitatib⁹ cõibus eluario ⁊ decoctione ſupradictis. Dimittat̃ aũt hoc remediũ quãtũ eſt poſſibile ne ca-dat error nocẽdi egro ꝑ imodũ ipõnis ſiringe. Raro enim imponit̃ ſiringa in veſica niſi a viro in ſcia bñ trito. eo q2 in virili ꝟga ſunt tres vie vel meat⁹. ſ. ſp-matis vrine ⁊ alguadi. 20a tertij ꝑmo cap. l fine col-ligendũ. ¶12m ⁊ vltimũ inſtrm eſt hoc. ℞. coriãdri macis cinamomi electi cipi corticis mediani caſta-nearũ añ. ʒ. ij. granorum papaueris al. ⁊ pinearũ añ. ʒ. ij. liq̃ritie oſſium dactylorũ añ. ʒ. ij. puluerizent̃ oia ꝑ ſe. deinde cõmiſceant̃ cũ q̃drupla quãtitate zuc-cari al. ⁊ fiat tragea. Et de hac tragea accipiat iſte vir cocleare vnũ immediate poſt cibũ. ⁊ ꝓpter q̄ ꝯti-nuauerit vnũ mẽſem accipiẽdo eluariũ decoctiones pillas ⁊ purgationẽ cũ caſſia ſuprius tactas. ⁊ ua cũ

hac curatione tã ordinate ⁊ canonice adminiſtrata felicitabit̃ curatio ei⁹ ad ſuauiter viuendum. Et ſi nõ poſſit totaliter ab egritudine denudari: parũ tñ ledet̃ a nocumentis eius. Quod totum eidem cõce-dere dignet̃ ſummus olim ille opifex ⁊ ſaluator dul-ciſſimus Jeſus Chriſtus Amen.

Conſilium. 189.

De diſſuria cũ ar-dore. ¶Diuidit̃ autem conſilium in capitula tria.

¶De diſpoſitiõe ipſa ⁊ cauſis eius. Cap. j.

Iſte generoſus vir laborat egritudine iniſtorũ vrine ⁊ eſt egritudo renũ ⁊ veſice appropatarum ⁊ eſt egritudo cõpoſita ex diſſuria cum ardore vrine copulata aliq̃ñ tñ ardorem ſen-tit licet non ſemper. ¶Unde eſt diſpõ verẽda inquã-tum ipſa eſt appropriata membris diſtinctis ſpe-cie iam pretactis. ¶Etiam q2 ipſa eſt cõplicata ex duabus egritudinibus diſtinctis ſpecie. videlicet ex diſſuria ⁊ ardore vrine. quarum diſpoſitionum lz a ſapientibus plurime cauſe aſſignentur. videlicet ni-mia viarũ vrine aptio earũq; relaxatio ⁊ mollifica-tio. ¶3° ipſarum excoriatio vel alteratio. ¶4° pre-dictorũ mẽbrorum oppillatio. ¶5° earũdem partium apoſtema. ¶6° male complexionis omnis virtutem notabiliter ledentis. ſ. expulſiuam ⁊ ſenſitiuam ea-rum. ¶Et iterum ex parte materierum que per mẽ-bra vrinalia trãſeũt. lz plures a ſapientibus cauſe aſſignentur vel ut eſſet ſanies per vias illas pertrã-ſiens que aliquando claudens incõplete vias eſſet cauſa ardoris ⁊ diſſurie. ¶Et altera cauſa põt eſſe acuitas in aquoſitate vrinali inuenta propter vſum ciborũ excellẽter ſalſorum ⁊ acutorum. aut fuerit vrina acuta propter ꝑmixtionẽ acutorũ humidorum q̃ infla-mant̃ in febribus aut alijs diſpõnibus ⁊ ſic de alijs cauſis. In diſpõne autẽ hui⁹ viri vr̃ mihi cãs eẽ ma-gnã viarũ aptionẽ cũ relaxatione ipſarum ⁊ multa ſanguinis aquoſitate ⁊ aquoſitate flegmatica ⁊ pin-gui que oẽs abũdãt in viro iſto argumẽto ſumpto a nãli cõplone toti⁹ ⁊ mẽbrorum vrine. Et iſte ꝓprie ſũt cauſe ſue diſſurie. Cũ enim mãe abũdãt in renib⁹ vri-tidib⁹ ⁊ veſica multiplicate ibidem cogũt ꝟtutẽ ex-pulſiuã ipſarũ: ⁊ q2 mã eſt multa: q2 hõ eſt cõplone actu ⁊ potẽtia valde humidus. ⁊ iõ alie mãe ſic mul-tiplicate iterũ ꝟtutẽ excitãt ad ſui expulſiuã. ⁊ q2 mã iterum deſcẽdit ⁊ viciſſitudinarie expellit̃ ⁊ recipit̃ i mẽ-bris vrine. Ideo frequẽter ipellit̃ ꝟtus ad frequen-ter expellendũ: ⁊ quãtitas eſt ſatis notabilis. igitur appet q̄ iſta eſt diſſuria. videlz frequẽs vrine emiſ-ſio: cũ q̃titate parũ minori q̃ mediocris. Fũdamen-tũ aũt aſſignãdi cãm pũctiõis ⁊ ardoris in vrinãdo apparentẽ in hoc viro ſuſtẽtat̃ ſup ꝑdictis. ⁊ q2 aq̃-ſitas vrinalis ipſius nõ euat̃ ab acuitate aut abvſu rerũ ſalſarũ acq̃ſita vel ab aſſumptiõe rerũ acuta-rũ vt piperis raphani ceparum ⁊ ꝯſiliũ. Aut efficit̃ vri-na ei⁹ acuta a caliditate vigorata in ptibus renum ⁊ epatis vt a multa ſtrictura hypocũdriorum ⁊ ptiũ lũ-baliũ. aut lõgo decubitu ſup ꝑdictas ptes. aut ab imoderato motu ꝑdictarum ptiũ velut in coitu ⁊ l fris

cationе acquiſita. Aut iterū vrina huius viri eſt red-
dita acuta a multitudine cholice materiei q̄ multū
abūdat in epate ei⁹ ꝛ adiuuat ad illud amplitudo
cānaliū ꝛ gibbi epatis ꝑ quos velut amplos multa
materia cholica ꝛ in breui tpe a chiſti fellis tranſit
cū vrinali aquoſitate ip̄az acutā efficiēs. ꝛ iſte ſunt
vere ꝛ approbate cāe diſſurie ꝛ pūctiōis vrine hui⁹
viri. Ex qbus ↄcludit egritudinē iſtā nō eſſe ꝑ par-
uo accipiēdā: immo ampliſſime verendā ꝛ ꝓpter in
etate tali: iuxta ſnīam ſummi hyppo. epidimiaꝝ ſe
xto. vbi inqt. Nefreſim in ſenib⁹ nō vidi ſanatā. Idē
affōꝝ ſexta ↄcorditer dicētis. Nefreticia ꝛ circa veſi
cam dolentes in ſenibus non ſanantur.

¶ De cura: et primo de adminiſtratione ſex rerum
non naturalium. Cap. ij.

Regimē igit hui⁹ diſpōnis theorice ↄteplā
do multū ordinari dꝫ tā regimē nō natu
raliū q̄ꝫ medicinaliū intētionū inſtrorū.
¶ Opꝫ em̄ inſtrā oia elōgari ab vſu rerū
apituaꝝ notabilr ꝛ ꝓpc vltra p̄mū gra-
dū tā ciboꝝ medicinaliū q̄ꝫ medicinaꝝ ſimpliciū et
ↄpoſitaꝝ. Uie em̄ vrinales hui⁹ viri nimiū apte ſūt
naturalr ꝛ accidntalr. ¶ Opꝫ ſcdo qd̄ oia talia euēnt
ab adminiſtratione ciboꝝ ꝛ medicinaꝝ acutaꝝ ne
fiat additamētū in mordicatiōe vrine. ¶ Propter qꝫ
appet 3° qꝫ regimē ei⁹ dꝫ eſſe cōpoſitū ex frangētib⁹
apriionē ꝛ acuitatē in oibus adminiſtrādis in cura
ei⁹. ¶ Uñ quantū eſt ex parte ciboꝝ ſolū tāgā ea: ex
quoꝝ vſu nocumētū excellēs adueniret ei. ꝛ p̄ter il-
la alijs vti pōt libito ſuo. ¶ Euitet igit panem vehe
mēti coctiōe coctū ꝛ hn̄te multū ſalis ꝛ fermēti. Eui
tet oia ſalſa cibaria ↄfracta cū acuitate: vt rapha-
no alleo cepe porris ſinapiſmo lymonib⁹ ſalſis. Eui
tet etiā multū vſum apituoꝝ ꝛ eoꝝ oim̄ q̄ multum
apitiua ſunt: vt in 2° vel 3° gradu velut feni. petr.
apiū: aniſum: eupatoriū: daucus et ſiliū. Sparago
autē ꝛ bruſco ꝛ cicorea ꝛ baucia domeſtica vti pōt.
¶ Euitet etiā multū vſuꝫ brodij ciceꝝ ru. ꝛ ꝓpter cū
feniculo ꝛ petroſellino ↄpoſitū: ꝛ qñ coquit in aqua
infuſiōis coꝝ. Simplex aūt ꝛ in ꝑmutata aq̄ factū
brodiū ciceꝝ ru. ſibi ↄueniēs eſt. Caueat etiā ab an
tiquo caſeo: ꝛ ab oi ſalito. ¶ Et effugiat ciboꝝ medi
cinaliū apientiū cū acuitate oēm vſum: vt ſūt ficus
lymones ſaliti arācij acuti nuces ꝛ ↄſilia. Oleū aūt
recēs ꝛ butyꝝ nō ſalitū ſibi ↄueniēs eſt. ¶ Effugiat
etiā in cibis carnes antiq̄s valde ꝛ ꝓpter cū ſalſitijs
ↄſeruatas. ¶ Dimittat vſum oliuaꝝ ↄditaꝝ q̄ val-
de ſalite ſunt. Et rape ↄdite abſq; multis ſpeciebus
iterū ei ↄuenientes ſunt. ¶ Agreſta vō ſalita aut mo
dici ſalis. ꝛ ſuccus granatoꝝ muzoꝝ ꝛ arāctoꝝ dul
ciū multū vtilia ſunt ei. Acetū vero ꝛ ꝓpter acutū in
vſu nō habeat. ¶ De carnibus vō ↄueniūt ei aialiū
bñ iuuenū ꝛ pinguiū: ꝛ ꝓpc elixe vel frixe vel aſſate
cū mediocri coctura. ꝛ ſilr piſces oēs leuis digōnis:
ꝛ excellēter viſcoſitate p̄uati: ꝛ nullo mō ſalſi placēt
mihi. ¶ De fructib⁹ vō vti pōt granis pinearū recen
tiū freq̄nter paſſulaꝝ nigraꝝ. Et fiſtici etiā placent
mihi ꝛ amigdale dulces ꝛ auellane torrefacte leui-
ter. ¶ Pot⁹ aūt eius ſit vinū albū vel rubeū medio-
cris potētie. inclinatū tñ magis ad potētiā q̄ꝫ ad de
bilitatē ſubſtātia claꝝ vel dyaphanū a limoſis ſup-
fluitatib⁹ expurgatū: odore ſuaue: qd̄ ſimplex bibat
aut aliqñ ↄmixtū cū hydromelle pauce ↄmixtiōis.
vina valde fumoſa ꝓpt ſuā apriionē ꝛ qꝛ diſſoluūt
materias: ꝛ acuūt eas: ꝛ fluere faciūt ad vias vrina
les nō habeant in vſu. ¶ In cibo vō ei⁹ habeat mē-
ſura ex parte q̄ꝫtitatis q̄ nō ſit tāta: vt ſtomachum
pōderoſum ꝛ grauē efficiat. Ex parte hore nō acci-
piat cibū 2^m niſi ꝑ. x. horas poſt p̄mū. Et in comedē
do cibū nō degluttat ſine optima maſticatione. Et
in potu menſurā habeat: vt ſepe bibat parū magis
q̄ꝫ multū ꝛ raro. ¶ In mō vō dormiēdi euitet q̄ꝫtuꝫ
pōt decubitū reſupinū q̄ facit ſupfluitates ad poſte
riora declinare. ¶ Et iterū multū ↄueniēs eſt ei poſt
cibū q̄ſcere magis q̄ꝫ motu ꝓgreſſiuo vl̄ altero exer
citio vti. ¶ Et ꝓcuret oino vētrē ſuū hr̄e bñ lubricū.
ſtipticitas em̄ ventris in his diſpōnib⁹ eſt valde ve-
rēda: eo qꝛ ꝑ ip̄am ſequit vehemēs ↄp̄ſſio ꝛ inflāma
tio viarū vrine q̄ ꝓueniūt a retētiōe fecū tā in iliō q̄ꝫ
in alijs groſſis inteſtinis. ¶ Caueat quantū pōt vti
freq̄nter ira furore vel iracūdia ꝛ reliq̄s aie accntis-
bus ex q̄b⁹ in ſpiritib⁹ ꝛ humorib⁹ corporis vehemēs
ꝛ velox mot⁹ imponit ꝛ fluctuatio. Hec de regimine
diſpoſitionis huius viri per res nō naturales.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Modus aūt regēdi hūc virū ꝑ applicatio
nē inſtrorū medicinaliū q̄redus eſt pre-
mittēdo p̄mo qꝫ in oibus inſtris medici
nalibus tā alteratiuis q̄ꝫ euatiuis apt-
tiuis mūdificatiuis ꝛ ↄfortatiuis viarū
vrine inueniēdis multū ſubtilr ꝓcedendū eſt. ¶ Opꝫ
em̄ oia inſtrā q̄ vias laxatas inueniūt eſſe ip̄arū cō
fortatiua ne mēbra illa ſupfluitates plurimas aliū
de recipiāt. Hoc aūt feliciter fit per leuiter ſtiptica q̄
ↄfortāt mēbra illa vt nō ſint ſupfluitatū receptiua:
iuxta ſermonē auctēticū Gal. tertio tegni. ꝓpellunt
em̄ a ſe vaſa confortata ſtipticis farmacija. ¶ Opꝫ
ſcdo talia inſtrā eſſe euāta ab oi gradu acuitatis et
mordicationis. alr em̄ dubitabile eſſet de ꝑmutatio
ne viarū ad magnā excoriationē ꝛ vlcerationē earū
¶ Ex q̄bus vltimate ↄcludit qꝫ oia medicamina de
bēt eſſe cōpoſita ex medicinis leuiter aperitiuis con
fractis a mediocriter ſtipticis. ꝛ ab oi mordicatiōe
euacuatis. ꝛ tu ↄſidera hoc: qꝛ leuius eſt ſcribere: et
adhuc ſcientifice dicere q̄ꝫ inſtrā conuenientia reperi
re qd̄ apparet in ſequētibus. ¶ Pro regimine auteꝫ
harū diſpōnū per medicinalia cōplēdo obſeruabit
modus iſte qm̄ regimē ip̄m quadripartitū ſibi ordi
nare decreui ſm̄ reuolutionē quatuor tēporū anni.
Sicut em̄ alias ꝛ alias diſpoſitiones videmus in ae
re ↄſiſtētes ꝛ diuerſas ſm̄ diuerſitatē peregrinatio
nis ſolis ꝑ diuerſa ſigna celeſtia diuerſas imp̄ſſiōes
in hūc mūdū efficiētia: ita rōnabile eſt varias diſpō
nes in humanis corporibus reperiri in his quatuor
tpibus anni. ¶ In vere nāqꝫ vigorata caliditate cō
tinētis caliditate expāſa de cētro ad circunferentiā
magis q̄ꝫ erat in tempore hyemis diſſoluuntur ma
terie humorales per totum corpus diſcurrendo et
acuuntur: vbi in hyeme congregate et ſepulte ſta-
bant in profundis partibus humani corporis.

¶ Propter qđ medicinalia interiora nō opʒ eſſe ita excellenter calía in tpe hyemis ſicut exteriora in tpe illo. Si qđ eñ deſiderat reſoluere attrahere materias humorales ab humano corpore in tpe hyemis p medicinas exteri⁹ applicatas. opʒ q̄ ipe ſint potētiores valde ꝑpter clauſionē pororꝫ exteriorꝫ. Ille vo q̄ adminiſtrant̄ interi⁹ in hyeme nō debēt eē ita excellenter calíe: ꝑpterea q̄ calitas vigoroſior eſt in tpe hyemis in ꝓfundis ptib⁹ q̄ꝫ exiſtat in vere ⁊ eſtate. Et hoc hʒ vitatē magis in corporib⁹ bñ carnoſis et robuſtis ⁊ nō in reſolutis valde ⁊ debilib⁹. Et ſūt ſermōes clauſi in ſnla ſūmi hypp. ꝑͣ affōꝝ. Uētres hyeme caliſſimi ſunt nā. ⁊ ꝯmēto ei⁹ in eodē loco. Et ſic ꝯſiderādo alia tria anni tpa ſm ꝯſiſtētias nāles eoꝝ oino oʒ inſtr̄a medicinalia q̄ recte applicant̄ eē diuerſa in natnris cōplōnibus ⁊ gradibus earum.

Itaqꝫ p regimine huius viri p totū tp̄s hyemis obſeruādo qñqꝫ ponā inſtr̄a medicinalia. Et pmū q̄dē eſt el̄uariū hoc. ℞. mucillaginis granorꝫ muchaïe. ℨ.ij. caſſie nup euulſe a cāna ſua cū aqua diſſolōnis gūmi ceraſorꝫ. ℨ.iiij. pulueris thimi ⁊ foliorꝫ ſene an. ʒ.j.ß. zuccari ru. ℨ.ij. coquatur zuccarꝫ lēto igne cū aq̄ diſtulatiōis mercurialis vſqꝫ ad viſcoſitatē. deide incorporet̄ cū caſſia ⁊ mucillagine: poſteri⁹ apponant̄ pulueres. ⁊ vltimate ſupadiūgat̄ pul. mac. ʒ.j.ß. Et de hoc el̄uario añ cenā p quartā partē hore accipiat. ℨ.j. degluticēdo ipſum abſqꝫ potu: ⁊ comedat poſt ipm. ʒ.ij. paſſu. nigrarū bñ mūdatarꝫ. vel ſi plʒ ei poterit ꝑdictū el̄uariū eodē mō accipe in aurora: ⁊ comedere per horas tres poſt. Eſt eñ in hoc el̄uario potētia leniēdi vētrē. educēdi mās flaticas calías ⁊ acutas ab ep̄e renibus ⁊ vijs vrinalib⁹: ⁊ remittit flāmā ⁊ acuitatē ꝑdictorū: ⁊ frāgit mordicationē in vijs vrinalib⁹: ⁊ frāgit freq̄ntē mictū ꝯfortādo partes. ¶ 2ᵐ vero inſtr̄m pncipale quo vti pōt hoc tpe eſt tragea iſta. ℞. ſemē portul. endi. ſcariole ⁊ cuſcute. añ. ʒ.ij. pul. foliorū cypꝑſſi. ʒ.j. pulue. mediani corticis carnoſitatis caſtanearū. ℈.iiij. granorꝫ pineaꝝ minutiʒ inciſorꝫ. ℨ.ij. granorū fiſticorū. ℨ.ß. ſe. papaueris ⁊ lactuce añ. ʒ.iij. ſeminū cōiuʒ frigidorū quatuor. ℨ.j. incidēda incidātur minut. m: ⁊ reliq̄ ſubtilr̄ pulueriʒent̄ ⁊ ꝯquaſſentur ſil̄. deide miſceant̄ cū lb.ß. zuccari al. ⁊. ℨ.ij. penidiarū diligēter ꝯterēdo. Eſt eñ hoc medicamē valde nobile ad tollēdā mordicationē in vrinādo ⁊ freq̄ntiā mict⁹: ⁊ adiuuat ad mūdificationē viarū vrinaliū vt nō ꝯgregent̄ mās mordicatiue ⁊ oppilatiue earū. ¶ 3ᵐ vo inſtr̄m pncipale ad hāc intētionē valēs eſt hoc. ℞. aq̄ ferrarie ⁊ eſt agrimonia. ℨ.j. aque alkekēgi: aq̄ cuſcute añ. ℨ.ij. miſce. ⁊ de iſtis aq̄s accipiat ſcl̄ aut bis in ſeptimana in aurora cyathum vnū tepefactū cū. ℨ.ß. penidiarū diſſolutarū in eis. ¶ 4ᵐ medicamē ad intētiones ꝑdictas eſt hoc. ℞. pul. cortic. glādiū interiorū. ℨ.j.ß. aniſi dul. ʒ.ij. granorū alkekēgi. ℈.iiij. ſeminū q̄tuor cōiuʒ frigidorū ʒ.ij. terant̄ ⁊ cū ſucco recētis feni. fiāt pille de omi. ʒ. viij. de quibus patiēs bis in ſeptimana accipiat. v. vel. iij. in aurora. ⁊ tardet cibū ſuū horis ad minus quatuor. ¶ 5ᵐ medicamē eſt hoc. ℞. olei de violis ⁊ trinis. ℨ.j.ß. olei ro. olei onfancini añ. ℨ.j. granorum alkekēgi numero. vj. ſan. al. ⁊ ru. ani. ſe. apij. añ. ℈. ij. muſci. ℨ.ij. cere al. q. ſ. fiat vnguētū molle. de quo ſaltē quater in ſeptimana inūgat totā ſpinā ⁊ illa a furcula ſpatularū vſqꝫ ad caudā. Et attēdat qđ in regimine ſuo pōt facere reuolutionem a tragea ad pillas: de pillis ad aquas: de aq̄s ad vnguentum ⁊ econuerſo. reuoluendo intentionem curatiuam per hec inſtrumenta iam prefacta ⁊c.

Pro regimine vo ab hoc viro p totū tp̄s veris obſeruando quatuor vident̄ mihi remedia neceſſaria: ꝑmittēdo pmo q̄ eadē remedia q̄ ꝯueniūt ei in tpe hyemis. v. numero pñt ei ꝯuenire etiā p totū tp̄s veris. minus tñ ⁊ rari⁹ de eis accipiendo in vere q̄ꝫ in hyeme. aut ſaltē rarius accipiat de eis. Salubriora tñ remedia vident̄ mihi hec quatuor. ¶ Quorū pmū eſt vt iſte vir in medietate tpis veris purget ſe p hunc modū ℞. medulle caſſie de cāna extracte cū aqua eupatorij. ℨ.j. el̄uarij hamech. ʒ.j.ß. miſce. et p duas horas añ diē accipiat ipam cū. ℨ.ij. aq̄ apij calefacte: ⁊ nō dormiat poſt ipm niſi parū: ⁊ tardet ſuū prādiū vſqꝫ ad horas. vj. ab aſſumptiōe ei⁹. ¶ Seq̄nti die accipiat hoc digeſtiuū. ℞. aq̄ cuſcute: vio. ⁊ apij. añ. ℨ. j. ſyr. de bizā. ⁊ vio. añ. ʒ. v. miſce ⁊ mediocriter calím accipiat̄: ⁊ tardet cibū horis quatuor ⁊ ꝯtinuet ipm diebus. vij. ¶ Octaua vero ſeq̄nti die accipiat iſtas pillas. ℞. pil̄. aurearū. ʒ.ß. pil̄. de reubar. ℈.ij. fiant pille. vij. cū medulla caſſe fiſtule ⁊ accipiant̄ hora et ꝯditionib⁹ poſt eas obſeruādis q̄ dicte fuerūt in minoratiuo ꝑcedēte obſuari debere. Erit eñ hec purgatio lʒ ſit leuis magnū auxiliū ſibi ad ꝓhibendūʒ materias in vijs vrinalib⁹ multiplicari: ⁊ ledere eas multitudine vel acuitate vel alia qualitate earum. ¶ Scđm inſtr̄m pncipale eſt hoc. ℞. ſe. portu. ℨ.j. ſe. lactuce. ℨ.ij. ſeminū quatuor cōium frigidorū oim añ. ʒ.x. pul. florū nenuf. ʒ.ij. pul. foliorꝫ cypreſſi. ʒ.iij. zucca. al. duplū pōderis omniū fiat tragea. de qua poſt purgationē ꝑſcriptā ſemp añ prādiū ⁊ cenam deglutiat coclear vnū vſqꝫ p totū mēſem maij. Eſt eñ in ea intētio remittēdi acuitatē materieꝝ ⁊ ꝑcipitādi materias ab eis: ⁊ ꝓhibēdi eaꝝ ꝯgregationē in ipſis cū qua auxilio diuine gratie ſanaui gentes multas. ¶ Tertium inſtr̄m pncipale eſt hoc. ℞. olei oliuarū olei de nenufa. olei citoniorū añ. ℨ.j. ſan. al. ⁊ ru. ſpodij roſ. añ. ʒ.ß. ſpice nardi. ℈.j. cere alb. q. ſ. fiat vnguentum molle. de quo liniantur renes ⁊ tota ſpina a ſpatulis vſqꝫ ad finem. ¶ Quartū remedium principale eſt vt iſte vir ſepe vtat̄ in toto vere hac cōfectione poſt cibum ⁊ ante libito ſuo accipiendo morſellū vnū. ℞. pinearū mūdatarū. ℨ.iiij. zuc. alb. lib.ß. amili de ordeo. ℨ.j.ß. terantur pinee: ⁊ per totā vnā noctē infundant̄ in vino citoniorū. Deinde coquant̄ ⁊ incorporent̄ cū zuccaro diligenter: ⁊ in fine addat̄ amilum: ⁊ fiat confectio in morſellis ſicut pineata: ⁊ accipiat ipſam ante cibum et poſt libito ſuo. Hec remedia in hoc tēpore deſcripta remittētia ſunt caliditatem ⁊ acuitatem parumper magis q̄ꝫ ea que ſcripta fuerunt in tempore hyemis.

Poſt hec aūt de regimie obſuādo ab ipo i tpe eſtatis. Dicēdū ē ꝑmittēdo

primo ꝙ oĩa inſtrã in hoc tpe dñt eſſe minoris potẽtie in calefaciẽdo apiẽdo ⁊ mũdificãdo ꝗ̃ illa q̃ dicta ſunt in hyeme ⁊ vere. ⁊ hoc idẽ rõni ⁊ veritati ꝯſonũ eſt. lz em̃ caliditas in iterioꝛib⁹ coꝛpis intẽſioꝛ repiaꝛ in hyeme ꝗ̃ in vere. ⁊ iteꝝ in vere magis ꝗ̃ i eſtate cũ paritate cãꝝ: qꝛ tñ caliditas in toto humano coꝛpe tã iteri⁹ ꝗ̃ exteri⁹ aggregata ex nãli ⁊ accñtali ꝓueniẽte ab imꝑſſione ꝯtinẽtis intẽſiue: maioꝛ eſt in eſtate ꝗ̃ in duob⁹ p̃cedẽtib⁹ tpib⁹ anni: vt ſenſus oñdit. Jõ inſtrã q̃ coꝛpib⁹ admiſtram⁹ i eſtate nõ dñt ita intẽſiue calefacere coꝛpa. ꝓpterea qꝛ caliditas a talib⁹ medicis augmẽtata maioꝛẽ efficiet debilitatẽ coꝛpib⁹ humanis tã reſolutis magis in eſtate ꝗ̃ aliis tpib⁹. Et ꝓpter hoc elegi q̃nqꝫ remedia in hoc tpe admiſtrãda potẽtioꝛa in remittendo caliditatẽ ꝗ̃ ſint illa q̃ i hyeme ⁊ vere ſunt deſcripta. ¶ Quoꝝ primũ eſt hoc. ℞. aq̃ lichin. ⁊ eſt plãta epatica ex ſermone Sa. Saꝛ. de ſimplici medicia. ℥. iij. ß. aq̃ ſublimatiõis lãbruſce recẽtis. ℥. j. ß. miſce. ⁊ accipiaꝛ in tota eſtate ſaltẽ oĩ ſeptiana ter in auroꝛa actu frigida: aut ſaltẽ tepida vel leuiter calefacta. ¶ 2ᵐ remediũ ꝑncipale eſt hoc. ℞. floꝝ ſalicũ ⁊ nenufa. ſe. acetoß. cuſcute ⁊ poꝛtulace añ. ʒ. j. dauci ſe. apiĩ. añ. ℈. j. cũ ſucco violaꝝ foꝛmenꝛ pilſe de oĩ. ʒ. viij. de q̃b⁹ dieb⁹ itermediis q̃b⁹ nõ accipit aquas ꝑdictas eadẽ hoꝛa accipiat. v. aut ſaltẽ. iij. ⁊ tardet cibum poſt eas ad min⁹ hoꝛis quatuoꝛ. ¶ 3ᵐ remediũ ꝑncipale eſt hoc. ℞. granoꝝ papaueris al. ℥. j. floꝛũ memite. ſe. lactuce. floꝝ alteer nenufa. añ. ʒ. ij. ſe. poꝛtulace. ℥. ß. roß. nõ expãſaꝝ. ʒ. ij. zucca. al. triplum põderis oĩm fiat tragea. de qua ſemꝑ añ prãdium ⁊ añ cenã accipiat coclear vnum. ¶ 4ᵐ iſtrm ꝑncipale eſt hoc. ℞. olei de nenufa. olei onfacini. añ. ℥. ij. cere alb. ℥. j. diſſoluanꝛ ſiꝰ ⁊ diſſoluta infundantur in aqua frida. cũ ergo ipſa ꝯgelata fuerint agitenꝛ cuꝫ ſpatula in vaſe virtreato vſqꝫ ad effuſionẽ aq̃. poſteri⁹ aũt incoꝛpoꝛenꝛ cũ iſtis ſpẽb⁹. ℞. amili ʒ. iij. ſan. ãboꝝ: ſpodiĩ: ſpice nardi añ. ℈. ij. ⁊ fiat linimẽtũ. de quo oĩ die bis aut ſaltẽ ſemel a ſpatulis vſqꝫ ad finẽ tota ſpina inũgaꝛ. ¶ Ultimum iſtrm eſt hoc. ℞. conſerue violarum: cõſerue recentis ro. añ. ℥. ij. zucca. cãdi. ℥. j. ß. ſpecierum tria ſan. ſine cãpho. ʒ. j. ß. incoꝛpoꝛentur ſimul ⁊ fiat electuariuꝫ. de quo accipiat coclear. ß. in auroꝛa cum. ß. cyatho aque decoctionis lactuce vel ſublimationis earum.

Jam ꝟo nunc inſtat tp̃s ponẽdi regimẽ i tpe autũni. Pro cui⁹ intelligentia ꝑmittendum ꝙ oĩa remedia q̃ ſcripta ſunt conuenire pñt in prima parte autũni. rarius tñ ⁊ minoꝛẽ q̃titatẽ accipiendo de eis q̃ interius aſſumunꝛ. Et cũ hoꝝ ſermonum notiſſima eſt. multũ enim cõicãt inuiceꝫ: vt in pluribus vltima pars eſtatis cũ prima parte autumni: ⁊ econuerſo. ꝓpterea qꝛ ſicut coꝛpoꝛa in fine eſtatis ſunt minus caĩa: minus rara: min⁹ ſicca cuꝫ paritate cãrum ꝗ̃ fuerunt in prima parte eſtatis. Jta ꝯſilr magnã ꝯuenientiã hꝫ ſm maioꝛẽ ſui partẽ vltima pars eſtatis ad primã partẽ autũni. propter qđ remedia ꝑdicta in eſtate magnã habebunt ꝯueniẽtiã in p̃ª parte autũni. Et adhuc iteꝝ ſicut coꝛpa in fine autũni lueniunꝛ min⁹ caĩa vel magis frida ⁊ dẽſa ⁊ min⁹ ſicca: ꝗ̃ fuerunt in p̃ª pte autũni: aut parũper differẽter lueniunꝛ coꝛpa diſpoſita in p̃ª pte hyemis cõparata ad vltimatã ptẽ ei⁹. ſic pariſoꝛmiter remedia q̃ ſcripta ſunt in tpe hyemis erũt ꝯueniẽtia in vltia parte autũni cũ aliis pib⁹. Jlla tñ remedia ſꝑ aſſumẽdo rari⁹ aut in mioꝛi q̃titate ꝗ̃ aſſumebanꝛ in hyeme. Et tu cõſidera: qꝛ hec remedia vera ſunt: oĩa tñ ꝓpter melioꝛẽ modũ ꝓcurãdi coꝛpa duo deſcribã remedia in autũno ꝯueniẽtia q̃ poterũt admiſtrari a quocũqꝫ medico cũ mioꝛi anxietate ꝯſiderationis theoꝛice. ¶ Quoꝝ ꝑmuꝫ eſt hoc. ℞. ſy. violꝛ. ſy. de papauere. añ. ℥. ij. amili. ʒ. vj. aq̃ ſublimationis albuminis ouoꝝ lib. ß. granoꝛuꝫ pinearũ. ℥. iij. zuccari al. lib. ß. fiat electuarium de q̃ accipere põt patiẽs oĩ mane in auroꝛa coclear vnũ ⁊ eſt diuinum medicamen: ⁊ tardeꝛ poſt ipſum cib⁹ hoꝛis ad minus quatuoꝛ. ¶ Ultimum medicamẽ et mihi experientia quotidiana comprobatuꝫ eſt hoc ℞. aque ferrarie lib. j. aque diſtillationis granatorũ dulciũ cũ oĩb⁹ coꝛticib⁹ interioꝛib⁹ ⁊ exterioꝛib⁹ ꝯtuſoꝛũ lib. j. ß. miſce. ⁊ de his aq̃s ꝑ. xv. dies accipiãtur. ℥. v. in auroꝛa tardando cibum poſt hoꝛis quatuoꝛ ad laudẽ dei omnipotentis. Amen.

Cõſiliũ. 190. De mictu ſaniei ꝓueniẽte a renibus principaliter et veſica ſecundario.

Vir nobilis ⁊ potẽs petr⁹ de triſano celeberrime vrbis vincẽtine honoꝛatiſſimus ciuis laboꝛat mictu ſaniei. q̃ q̃dẽ originẽ ꝑncipalr habuit a renib⁹: ⁊ nunc etiã ſm magnã partẽ decidiꝛ ab eis. ¶ Et primum quidẽ hoꝝ ſatis facile declarari põt: eo qꝛ ꝑ elapſa tpa notabiles doloꝛes in renibus ſuis paſſus eſt. ⁊ ꝗ̃diu ꝑſeuerauerunt doloꝛes nullũ habuit ſaniei mictũ: imo et⁹ vrine tenues erãt ⁊ clare: eo qꝛ mã retinebaꝛ in eis ſiue oppilationẽ faciẽs ſiue apata. qđ hic nõ eſt diſcutiẽdũ cũ nõ multũ ꝯferat ad ꝓpoſitũ. Materia igiꝛ retẽta erat cã albedinis vrinaꝝ: aut qꝛ claudẽdo vias colatorũ renũ ꝓhibebat exitũ mãeꝝ groſſaꝝ: eo qꝛ in eodẽ loco retẽta putrebat. vñ ſiue fuerit ꝓpter foꝛtitudinẽ virtutis expellẽtis mãm oppilãtẽ: ſiue fuerit ꝓpterea qꝛ mã iã digeſta parata erat ad exitũ expulſa tali mã a virtute ſucceſſit mict⁹ ſaniei: ad cuius euẽtũ nõ ſolũ doloꝛ renũ alleuiat⁹ fuit: ⁊ eſt. immo oĩno fere euanuit. Et hoc q̃dẽ eſt ſignũ demõſtratiuum ꝙ ꝑncipium hui⁹ egritudis incepit renibus. ¶ 2ᵐ ꝟo iteꝝ declaraꝛ ꝙ mict⁹ hui⁹ ſaniei ſm magnã partẽ ꝓueniat a renibus premittendo ꝙ nõ ꝓuenit ab epe neqꝫ a ſplene neqꝫ a toto coꝛpoꝛe. ergo neceſſario prouenit vel ab vlceribus in poꝛis vritidibus vel in collo veſice exiſtentibus. ¶ Quod aũt talis mict⁹ nõ ꝓueniat ab vlcerib⁹ hoꝝ poꝛoꝝ vritidoꝝ ſatis clare videri põt. Opoꝛteret em̃ ꝙ ſanies illa eſſet pauce quantitatis ſubtilis paulatim eueniens cũ doloꝛe ꝑcepto circa laterales ſpõdiliũ partes: ⁊ repñtareꝛ cũ pũctione ⁊ acuitate. ac ſi deſcenderet ꝑ virgã vel cãnalẽ ibi ꝓtẽſum: quoꝝ ſignoꝛũ nullũ apparet in viro iſto. ¶ Qđ ꝟo iteꝝ hic mictus

ſaniei nõ pẽdeat a veſica ꝑcipue appet. primo q2 ſanies iſta ꝓuaꝫ fetore. Sanies aũt a veſica exiẽs nõ eſſaꝫ a fetore. Jtẽ q2 ſi eſſet hic mict⁹ ſanguis a veſica ꝓcedẽs: ⁊ lõgo tp̃e ꝑſeuerauit: ⁊ fuit in quãtitate notabili: nullo mõ poſſet in veſica gñari abſqꝫ vlceribus i ea exñtib⁹: ita vt uñã ibidẽ ꝑ paulatinã indigẽnẽ: aut aliũ de genita ad ipam deflura in ꝯcauo ei⁹ gñareꝫ. ¶ Neqꝫ ẽt hic mict⁹ puriꝫ ꝓcedit ꝑcſe ab excoꝛiatione vel vlcerib⁹ i collo veſice exñtib⁹ opoꝛteret enĩ neccio ꝙ cũ exitu ſaniei illi⁹ appareret partes coꝛticales aut villoſe vel pãnicularcs a coꝛpoꝛe veſice ſeparate. Cũ aũt pãniculares ptes ⁊ villoſe i tali ſaniei mictu nõ apparẽt: ⁊ qñ in talibus vrinis apparẽt minuti coꝛtices. opꝫ neccio ꝯcedere: ꝙ in coꝛpoꝛe veſice ipſi⁹ in collo facta eſt excoꝛiatio ſupficialis ⁊ nõ ꝓfunda. Ex quo ꝯcludiꝫ ꝙ diſpõ hec eſt cõplicata ex mictu ſaniei ꝓueniẽtis ꝑncipalr a renib⁹ ⁊ a veſica ſecundario. ¶ Et ex hoc fundamẽto ꝯcludunꝫ coꝛrelarie duo. Pꝛimo ꝙ vir iſte parat⁹ eſt incurrere excoꝛiationẽ ⁊ vlcerationẽ colli veſice niſi regaꝫ regimine conuenienti. vt nunc ſequitur.

Pro cuius qdẽ recto regimine ꝑmo abſcindere dꝫ a ſe vſum rerũ cibaliũ olm vel potabiliũ hñtiũ calitatẽ ⁊ acuitatem multã. velut ſunt cibi ſalſi acuti oẽs: vt cepe poꝛruꝫ alleũ raphan⁹ ⁊ ſilia. vt fic⁹ ⁊ nuces. ¶ Jtẽ euitare dꝫ cibariũ oẽ amarũ vel amaritudine ꝑticipãs. ꝓpterea q2 in talib⁹ vt in plurib⁹ inueniꝫ calitas cuꝫ acuitate. ¶ Jtẽ euitet vſum olm oppilãtiũ ⁊ inuiſcãtium velut ſunt paſtilles cibi ⁊ lacticinij. ¶ Jtẽ effugiat oẽs cibos inflatiuos vel vẽtoſos vt legumina ola ⁊ ꝓpꝛie eira ⁊ fruct⁹. ¶ Adhuc etiã euitet manſionẽ in aere ventoſo ⁊ humido: maxime dormitionẽ in cameris hñtib⁹ aerẽ talẽ. ¶ Et effugiat doꝛmire ſuper ſpina ꝓlixo tempoꝛe. ¶ Euitet etiã accñtia ola velut pedeſtre vel equeſtre: ⁊ ꝓpꝛie ab equo cauere dꝫ. ¶ Nec multum de triſtitia ⁊ iracundia et huiuſmodi diſpoſitionibus toꝛqueri. immo bonam ſpem ⁊ letitiã mẽtis hr̃e. Jn alijs aũt ex parte ciboꝝ ⁊ potuũ ⁊ ſimiliũ faciat vt libet ei. ꝑterqꝫ in coitu olno parcus eſſe dꝫ ⁊ raro vti eo. Et hec de regimine reꝝ nõ nãliũ: ita ſuccincte dicta ſufficiant.

Pro regimine ꝟo medicinali. vꝫ. ſibi exhibeo remedia qbus vti dꝫ: neqꝫ enĩ opꝫ hic medicinale regimẽ extẽdere cũ intẽtionib⁹ oppoꝛtunis: eo q2 tale regimen ab eximijs doctoꝛib⁹ ei⁹ ꝯueniẽtiſſime fuit adminiſtratũ: ⁊ ẽt q2 egritudo iſta iã trãſiuit ad ſtatũ vlcꝫ in cui⁹ tp̃is curatione illa ſeptẽ ꝑmiſſa iã remedia videnꝫ mihi ſufficere. vt nũc ſequiꝫ. ¶ Pꝛimũ itaqꝫ hoꝛũ remedioꝝ eſt elũariũ de ſebeſtẽ ꝑ me cõpoſitũ in quo implicanꝫ intẽtiones lenifẽdi vẽtrẽ mũdificãdi vias vrine ⁊ ſedãdi acuitatẽ mãerĩ. Et mod⁹ vſus ei⁹ eſt vt de ipſo accipiat añ cenã a. ʒ. iij. vſqꝫ ad. vj. deglutiẽdo ipm. poſt qð immediate ſuũ cibuꝫ accipiat: ⁊ põt eo vti ol die vel alterna die: aut de q̃rto i quartũ. ¶ 2^m ꝟo inſtrm̃ medicinale eſt inũctio infraſcripta i q̃ eſt itẽtio ſedãdi acuitatẽ mãeꝝ ⁊ leniẽdi extenſiuos doloꝛes ſpine toti⁹ ⁊ lũboꝝ ⁊ renum ⁊ debet cũ eo inũgi ſpina tota ⁊ furcula ſpatulaꝝ vſqꝫ ad caudã bis in die cum ipſo calo leuiter fricando. ¶ 3^m remediũ eſt ifraſcriptaꝝ pillᷓꝛũ vſus: in qb⁹ eſt intẽtio ſedãdi potẽter acuitatẽ mãeꝝ ⁊ remouẽdi doloꝛes vlceꝝ ⁊ mũdificãdi ſaniẽ ⁊ partialr ꝯſolidãdi vlcera. Et mod⁹ vſus eaꝝ eſt vt ſtãte vehemẽti pũctione ⁊ doloꝛe accipiat de eis ol nocte q̃tuoꝛ vel q̃nqꝫ ꝑ hoꝛas ſeptẽ vel octo poſt cibi aſſumptionem. ¶ 4^m ꝟo remedium eſt puluis infraſcript⁹ cuius vſus eſt vt cũ inſtaret vehementia vigiliaꝝ ⁊ frequentia mictus ꝓpter doloꝛem cõtinuũ ⁊ ab vlceribus ꝓuenientẽ vtaꝫ eo accipiẽdo de ipſo. ℈. j. aut ʒ. ß. cũ medio cyatho aq̃ calꝭ decoctiõis granoꝛum papaueris al. duabus hoꝛis cũ dimidia poſt cenã. ¶ 5^m remedium eſt electuarium aliud: cuius intentio eſt mundificare leniter abſtergere ſaniẽ ꝯſolidare ⁊ doloꝛẽ ſedare. Et huius quidẽ electuarij vſus eſt vt ex eo accipiat per hoꝛã vnã ante cibum q̃ntitate vnius nucis muſca. vel. ʒ. j. ß. vſqꝫ ad. ʒ. iij. deglutiendo ipſum. ¶ 6^m ſpeciale remedium eſt hec cõfectio infraſcripta qua vti dꝫ ante cibũ immediate accipiendo fruſtũ vnum in qua eſt intentio mundificandi renes ⁊ vias vrine oẽs: ⁊ ſedandi doloꝛes. et educat etiã harenulas ⁊ lapillos qui frequenter in renibus eius inueniunꝫ: ⁊ eſt ꝯfectio cũ granis fiſticoꝛum cõpoſita: qm̃ fiſticis ineſt virtus qua cõminuiꝫ lapis qui eſt in renibus. x^a tertij. ¶ 7^m ꝟo remedium ⁊ vltimum eſt vſus decoctionis de ſebeſtẽ: que potẽs eſt ⁊ conueniẽs in mũdificãdo conſolidãdo vlcera ⁊ ſedãdo doloꝛes. Et frãgit etiã notabilr acuitatem materierum: ⁊ vſus ei⁹ eſt: vt de ea accipiat in auroꝛa ab. ℥. iij. vſqꝫ ad. v. tepefacta cũ ſentit acuitatem materierꝝ ⁊ doloꝛis inſtantiam.

Jn ſumma igiꝫ obſeruet iſtum modũ. q2 ſi ardoꝛ ⁊ pũctio nõ fuerint valde vehementia: accipiat de elũario 2° ſemper ante cibũ vt añ dictũ eſt. Et de decoctione vltimo loco poſita accipiat in auroꝛa. Si aũt doloꝛis inſtãtia ⁊ vigiliaꝝ magnitudo ꝑſeueraret: tunc vtaꝫ elũario 2° poſito in vnctione ⁊ puluerib⁹ ſupꝛaſcriptis. Jta ꝙ ſm inſtãtiã neceſſitatis attẽdẽdũ. nunc ad doloꝛis vehemẽtiã: nũc ad vigiliaꝝ iſtãtiã: ꝑmutando ſe de vno remedioꝝ in aliud ſm ꝙ ei cũ alijs eximijs doctoꝛibus regẽtib⁹ ipſum videbiꝫ oppoꝛtunũ. ¶ Electuariũ ꝑ^m ventris lenificatiuum ⁊ mũdificatiuũ eſt hoc. ℞. mucillagis ſebeſtẽ decocte cũ iij. ℥. zuccari rubei lib. ß. pulueris hermodactyloꝝ ℥. j. violaꝝ. ʒ. ij. dyagridij. ℈. ß. ani. feni. liqͥritie añ. ʒ. j. incoꝛpoꝛenꝫ ſiſ. ¶ Jnũctio q̃ eſt 2^m remediũ. ℞. olei de nenufare violaꝝ añ. ℥. j. ß. amili. ℥. ij. ſe. endiuie poꝛtulace lactuce añ. ʒ. j. granoꝝ papaueris al. liquiritie. ʒ. ij. fiat vnguẽtũ i moꝛtario cũ vitello vno oui diu conterendo. ¶ Deſcriptio pillulaꝝ 3° oꝛdine ſupꝛa poſitarũ. ℞. pulueris caude equine. pul. cupreſſi añ. ʒ. j. ſeminis endiuie lactuce ⁊ poꝛtulace granoꝝ papaueris al. añ. ʒ. ij. coꝛticum mãdragoꝛe. ℈. iij. croci. gra. vj. radicum nenufa. gra. x. fiant pillule cũ mucillagine ſebeſtẽ. ¶ Deſcriptio pulueris 4° oꝛdie poſiti eſt hec. ℞. ſucci liq̃ritie. ʒ. j. ß. trociſcoꝝ alkekẽgi. ʒ. j. ſe. poꝛtulace lactuce floꝝ nenu. añ. ℈. ij. inſquiami al. liquiritie coꝛticum mandra-

gore.ʒ.ß.fiat puluis ſubtilis per ſe ola conterendo.
¶Deſcriptio electuarij ſupius in qnto ordine poſiti
eſt hec. ℞.conſerueviolarū.ʒ.iiij.corticum mādra=
gore.℈.j.dragagāti.ʒ.j.pulueris caude eqne.ʒ.ij.
gra.papaueris al.penidiaꝝ aā.℥.ß.ſe.portulace la
ctuce ⁊ acetoſe aā.ʒ.vj.fiat electuariū cū ſucco de ne
nufare.q.ſ.¶Deſcriptio ꝟo ↄfectiōis 6° loco poſite.
℞.granorū ſiſticoꝝ.℥.iiij.zuccari al.℥.v.amili.℥.
j.Infundantur fiſtici p diē vnum naturalē in aq̄ de
coctionis papaueris.deinde coquatur zuccarū cū
predicta emulſione papaueris ⁊ alijs additis fiat
cōfectio in portionibus longis ſicut pineata.¶De=
ſcriptio ꝟo decoctiōis ſebeſtē ſupius vltimo loco po
ſite eſt hec. ℞.granorū ſebeſtē.ʒ.j.pinearū.ʒ.vj.ſuc
ci liq̄ritie florum nenufar. violarum aā.℥.ß.ſeis pa
pauers al.ʒ.x.ſe.portulace caude eqne ⁊ ſe.lactuce
aā.ʒ iij.dragaganti gummi arabici aā.ʒ.j.ß.radic.
nenufa.cōſolide mi.aā.ʒ.j.granoꝝ alkekēgi nu.xv.
coquant̄ oīa in lib.xv.aque vſq̄ ad ↄſumptionē q̄r=
te partis. Ad laudem dei Amen.

Conſilium.191. De mictu ſanieī ⁊ pu ris prouenientis a re= nibus.

¶Diuiditur autem Conſilium in capitula
duo.

¶De cauſis ⁊ ſignis predicte diſpōnis. Cap̄.j.

PAucis paulo ante diebus ela=
pſis vi.qdā cōmēdabit
ex amicis meis cui pie condolendum
eſt ꝑpter varia tormenta que patitur
ex valitudine nūc declaranda angu=
ſtioſe multum ⁊ non minus periculo=
ſe laborauit ⁊ egrotat. Etenī puris aut ſaniei emiſ=
ſione p vrinam in magna q̄titate ingēti lāguore ve
xatur que diſpoſitio apud quēcūq̄ ſublimis intelli
gentie viꝝ non ſolum verenda eſt: ſed vt in plurib⁹
male terminationis effectiua. Quis enī credere pōt
partes corporis humani eſſentiales corrūpi ſine ma
gno periculo: q2 enī ſanguis ⁊ alie mãe humorales
ↄ̄uertuntur in ſaniē nō niſi ab extraneo calore vehemē
tis incēſionis fieri pōt. Quō etiā in venis ⁊ arterijs
in ſimplicib⁹ ⁊ organicis mēbris fieri pōt tanta pu=
trefactio abſq̄ complōnis ⁊ cōpōnis eoꝝ corruptio
ne: nō eſt intelligibile. ¶Mict⁹ itaq̄ ſaniei vel puris
multipliciter fieri pōt: aut enī eſt egritudo mēbris
vrinalibus eueniens p eſſentiam aut p colligantiā.
Et ſi p colligātiā: aut qdē p colligātiā totius vel par
tis vel partium. Si aūt p colligantiam a toto tunc
erit velut contingit in ſinocha putredinali: ⁊ in alijs
ↄtinuis ꝓportiōalib⁹ febrib⁹ aut eueniet ꝑpter ma
teriā in ↄcauitate venaꝝ ↄgelatā que diu remanēs
non recta a naturali calore putrefit ⁊ vertitur in ſa
niē: eo mō quo ↄtingit etiā a flegmone: ⁊ alijs apati
bus putrefactis. Putredo enī q eſt in vaſis ſitis eſt
ei ō in bubonibus. pͥo de differentijs febriū. ſecūdo
cap̄. Cum igitur he materie in ſaniem cōuerſe ſunt
in venis ⁊ arterijs ſi virtus nō eſt potens ad expel=
lendum eas: tunc cōficate cordi ⁊ alijs principalib⁹
mēbris interficiunt: velut ↄtingit in putridis febri=
bus mors ↄſilis in ſtatu vlti. At ꝟo ſi virt⁹ inuenit po
tēs ad has mãs expellendas: tūc aut p viam ſputi:
aut p viā ventris: aut per viā vmbilici: aut p creticā
trāſmutationē ad inguina vel aſſellas expellunt̄: ſʒ
q2 ↄtigit eas vijs expulſionū nālū eē ꝓpinquas. In
plurib⁹ tn̄ ↄtingit mãs iſtas p vias vrine expelli qr
ꝟt⁹ deriuat eas p venas ramificatas a ↄcaua vena
magna ad renes ⁊ a renib⁹ ad veſicā: ⁊ ab eadē ad
extra. Qō aūt tales mãe cretice trāſmutari poſſint
ad loca p̄dicta: legēdū eſt pulcherrime iterioꝝ 6°.
cap̄.3°. diſputatiue. ⁊.19ª tertij. finali cap̄. ⁊ 90 con
tinētis. ⁊ 4° breuiarij Serapionis. ⁊ 9° theorice ab
haliabate colligēdū. Iō mictū ſaniei in hoc viro nō
eſt incōueniēs credere potuiſſe ꝓuenire p colligātiā
toti⁹ iā p̄dictā. Nā in primis dieb⁹ viſitationis mee
p vniuerſam cōgeriē mēbrorum exteriorū ſe cōtra
ctū ſentiebat. ¶Adhuc etiā talē mictum ſaniei huic
viro accidiſſe p colligātiā partialē mēbroꝝ ad vias
vrine apparet manifeſte: eo qr ipſe patiebat̄ dolores
renū fere intolerabiles. lʒ in ſiniſtro magis q̄ in de=
xtro rene fuerint. Et a tpe mee viſitatiōis in xjª die
a principio ſui morbi apparuit virtutis vehemēs co
nat⁹ ad vrinādū cū pauca quātitate ⁊ frequēti ⁊ dif
ficili emiſſiōe vrine: tūc aūt appropinquāte egritudi
ne ad.14.diē i nocte illi⁹ p̄cedēte emiſit magnā quā
titatē vrine penitus ſanioſe aliquali colore rubeo ⁊
remiſſo colorate. dn̄ante tamē albedine excellēter ſu
per rubedine. Unde manifeſte colligit̄ ex p̄miſſis q2
iſte vir paſſus fuit apa in rene ſiniſtro: ⁊ in parte cō
caua ei⁹. Cui⁹ eruptionē p̄ceſſerūt cōmotiones an̄ce
dētes criſim. ſicut ab vndecima die vſq̄ ad.14. ap=
paruiſſe paulo an̄ declaratū eſt: pſeuerauit autem
in hoc viro mictus ſanguinis p mēbra vrine nō qdē
primaria ⁊ effectiua: que ſunt partes epatis: quod
epar eſt organicū principiū generationis vrine. Et
omniū primorū humorum. Emittit̄ igitur adhuc in
hoc viro ſanies hec a partib⁹ renū q ſūt mēbra epa=
ti ſeruientia ſeruitute latoria. vʒ ad emundandū
corp⁹ ab aquoſitate ſupflua. Poſtq̄ enī aquoſitas
in epate ſequeſtrata eſt ab alijs humorib⁹. ↄcnuc
titur adhuc aliqualiter depuratur in emulgentib⁹
venis: que iterum non habuerunt potentiam adeo
perfecte mundificandi aquoſitatē: illam ab vnctuo
ſitate aliquanta. Poſt ergo defertur ad renes quaʒ
etiam ipſi attrahunt. tunc retinetur in eis quouſq̄
attractiua ⁊ retētiua ꝟtutes eoꝝ ſugāt pinguedi=
nē illā qua voluptuoſe nutriunt̄. Cū ergo renes cō=
pleuerint hāc actionē in aquoſitate tali. tūc talis aq̄
ſitas iā oīno facta ſupfluitas p colatoriū pannicu=
lum fert̄ ad vtritides poros q ita ſeruiūt renib⁹ ſerui
tute latoria cōiter dicta. ſicut ipſi renes ſeruiūt epa
ti ſeruitute lattora ꝓprie dicta. vt prima primi cap̄.
de membris apte colligendū eſt. Recipitur ergo aq̄
ſitas in veſicam que eſt mēbrum aquoſitati ſuper=
flue deputatum ad recipiendum eam detinendum
⁊ ad expellendum eam opportuno tpe. vʒ quādo ta
lis aquoſitas multitudine ſui m ala qua itate al.⁊
altero mō leſionis veſice incitat ipſam ad ſuipſius
expulſionē. Et ſi vrinalis aquoſitas virtutem inci=
tat ad expulſionē ſui. tunc q̄s erit negare potēs cō=
uenientēr ſaniē incitare virtutē expulſiuaʒ veſice ad
ſui expulſionem cum ſit acuta valde. Sanies enim

fit ex incenſione humorū queadmodū cinis ex incē
ſione lignoꝝ affōꝛum 2ª. commento illius. circa ge
nerationem ſaniei.

Ex quorū oim fundamēto inferunt̄ recol
ligēdo correlaria plura. ¶ Pri
mū ē ꝙ diſpō huiꝰ viri ē mictꝰ ſaniei cū fuerit alba
leuis ⁊ equitati vicina ſatis ¶ 2m correlariū ē. ꝙ in
hoc viro aliqñ appet mictꝰ puris. pbat̄. qꝛ qñqꝫ emit
tunt̄ trūbi ſanioſi nō bñ colorati nec aq̄ſitati bñ cō
mixti. ¶ 3m correlariuꝫ eſt. ꝙ hec egritudo pſeuerat
in eo adhuc ꝑ colligātiā totiꝰ ad vrinalia mēbra ꝓ
bat̄. qꝛ nō ē rōnabile mām ſanitatē i venis: velut ac
cidit i ſinocha tā cito euacuatā eē totalr. ¶ 4m cor
relariū. ꝙ hec egritudo adhuc remāſit in eo ꝑ ꝓprie
tatē magiſqꝫ ꝑ colligātiā. pꝫ correlariū. qꝛ nō ē poſ
ſibile vlcera q̄ in renibꝰ ſubſecuta fuerūt eruptionē
apatis i eis tā cito fuiſſe mūdificata. ¶ 5m correla
riū apit cām doloꝝ iterpolate eueniētiū i renibꝰ etꝰ
Cū ei trūbi ſanioſi detinent̄ i ꝯcauitate renū añ col
latoꝛiū nō eſt mirabile ſi dolores efficiūt in eo exten
dēdo aut ſubito alterādo mala cōplōne illꝰ pur ꝫ in
renibꝰ multiplicati. ¶ 6m correlariū ꝙ rōnabile ē in
hoc viro qñqꝫ accidere ēt ipotētiā emiſſiōis vrine. pꝫ
ꝓpter clauſionē viaꝝ ⁊ nocm ab illo pure i renibus
multiplicatū. ¶ 7m correlariū ē. ꝙ nō ē mirabile vri
nā qñqꝫ in hoc viro aq̄ſam fieri ⁊ ſubtilē pꝫ ex p̄di
ctis. ¶ 8m correlariū eſt. ꝙ hec ſanies aquoſitati ve
hemēter cōmixta emittit̄. pꝫ. qꝛ ipſa emittit̄ a mem
bris altioꝛibus ⁊ a veſica remotis a quibus mem
bris priuſqꝫ recipiat̄ in veſicā neceſſe eſt ſaniē cū aq̄
ſitate cōmiſceri vehemēter: ⁊ eſt ſignū diſtinctiuū mi
ctus ſaniei a remotis ad ꝓpinq̄s ptes interioꝛū. 6°
auctētice affirmatū a Gal. cap̄. 3°. ¶ Ultimū corre
lariū ē. ꝙ vrina cū p̄dicta ſanie in hoc viro iteꝝ nō ē
fetida. fetoꝛ eñ eſt paſſio iſepabilis vrine ſanioſe cū
a veſica emittit̄ ⁊ nō ab alijs interioꝝ 6°. ꝓ allegato
cap̄. ¶ Ex q̄bus oībus apparet hanc diſponē in hoc
viro valde ſuſpectā eſſe ne trāſeat in excoꝛiationem
oim mēbroꝝ vrinaliū: ꝓpter qȯ tandē. deducit̄ opoꝛ
tere hunc viꝝ in ſui regimine valde prudentē ⁊ ſo
lertem eſſe. ¶ Regimē autē ꝑ ſex res non naturales
fuit tactum in illo cōſilio qȯ incipit. Nuper obtulit
mihi pro f Franciſco de noꝛdis.

¶ De regimine ꝑ medicinalia. Cap̄. ij.

Sit̄ intētiones ad curā mictꝰ ſaniei q̄ eſt
accidens in viro iſto: ⁊ vt in pluribꝰ ꝓue
niēs ab vlceribꝰ renū ⁊ a putredine in ve
nis maioꝛibꝰ facta ⁊ deſcendēte ad vias
vrine opꝫ habere plurimas intētiones q̄
ſuſtētant̄ ſuꝑ varietate curationis aſſumpta vel aſ
ſumēda a tꝑibꝰ vlibus curationis taliū vlceruꝫ. Et
licet huius viri egritudo vt nunc ſit in ſtatu vlī tñ ꝓ
pter complementum operis ⁊ inmemoꝛiā coꝝ que in
precedentibus diebꝰ applicata fuerunt. Ponā p̄lo
intētiones ⁊ medicamina neceſſaria in cura p̄ncipij
vlis. 2° ꝟo augmēti. 3° explicabo ea q̄ conueniunt
magis in ſtatu vlī. Ultimo ꝟo in declinatione.

Quantū autē ad primum ꝑmittenduꝫ eſt
ꝙ vlē principium iſtoꝝ vlceꝝ ; eſt
breue cōparēdo ipm ad alia tꝑa. pbat̄ multiplici
ter. primo qꝛ cum hec vlcera ſuccedūt eruptiōi apa
tum. cum tunc putrefactio mãeꝝ magna ſit: ⁊ mãe
multe fluctuēt ꝟtute iā ente debili tpe febris matu
rationis ⁊ eruptionis apatū. neceſſe eſt vt putredo
in breui tpe augmētet̄. ſꝫ hoc dato trāſibit hec egri
tudo in augmētū. Itē cū mãe ipſe putride rōne mul
titudinis ⁊ praue q̄litatis eaꝝ cōtinue ⁊ ſucceſſiue
magis debilitēt ꝟtutē. ſeq̄t̄ ꝙ ex augmēto debilita
tis in ꝑtibꝰ patientibus ꝯtinue magis augmētabit̄
egritudo. pꝫ ꝯñia. qꝛ ex debilitate ꝟtutis cōtinue di
minuit̄ potētia eiꝰ ad reſiſtēdū. ꝗ creſcit ꝓpoꝛtio moꝛ
bi ⁊ ſue cãe ad agēdū. ¶ Quare ꝑmiſſo hoc tāqꝫ fun
damēto ꝟo. itētiōes q̄ neceſſario ſūt i vlī p̄ncipio ſūt
q̄nqꝫ. quaꝝ p̄ia ē accñtiū q̄ cōcomitant̄ ipm ; remiſ
ſio. ¶ 2ª eſt ꝟtutis viuificatio cum his q̄ ꝯueniunt.
¶ Tertia eſt mēbroꝝ patientiuꝫ foꝛtificatio ne ſint
receptiua mãeꝝ aliunde fluētiuꝫ. ¶ 4ª eſt mãeꝝ di
uerſio. ¶ 5ª ⁊ vltima ꝑticulaꝝ patiētiū mundifica
tio. ¶ Opꝫ eñ rōnabilr ꝑmittere primā intētionem:
qꝛ ꝟtus tpe putrefactiōis mãeꝝ ⁊ febriū opp̄ſſa fuit
a doloꝛibꝰ ⁊ reſolōne ſubſtātifica ⁊ a debilitate ꝓuiā
oppillationis. igit̄ opꝫ reſolutioni ꝟtutis attendere
cum extinguētibꝰ reliquiā caliditatis q̄ ibidē repit̄
hoc autē fit multipliciter. ¶ Primo cuꝫ potu aq̄ oꝛ
dei cui cōmiſceat̄ 3ª ps aq̄ ſcariole. ¶ 2° dādo i po
tu aquā lactis caprini bis vel ter inꝰ die añ cibum ꝑ
horā cū dimidia. ¶ 3° coquēdo folia poꝛtulace recē
tis aut ſicce in cibarijs eiꝰ. ¶ 4° cū extinguētibꝰ ꝑ
ternaturalē caliditatē exterius applicatis. vt made
faciendo pānum in aquā angurie aut in aquā ſca
riole aut renibus applicādo recētia folia nenufa
ris frequēter ꝑmutata. ¶ 2m ꝟo accidēs cōcomitās
principium mictꝰ ſanioſi eſt doloꝛ q̄ ꝓuenire pōt. et
ita eſt vt in pluribꝰ a mala cōplōne calida. ¶ Et coꝛ
rigitur ꝑ inſfa imediate ſcripta etiā ſi fuerit doloꝛ
pꝛuritiuus corroſiuus ⁊ moꝛdicatiuus. ¶ Si ꝟo nō
fuerit doloꝛ incenſiuus: lꝫ predicta conferant. tñ de
melioꝛibus inſtētis eſt applicare pānos infuſos i lac
ouinum. Lacti enim ouino nulla medicina cōparē
in debilitate renum. 18ª tertij. cap̄. in fine. Aut fiat
linimētum cum oleo amigdal. dul. aut oleo de ſiſa
mo: aut oleo de ben ſi potens eſt. Aut applicent̄ pā
ni in predictis oleis aut aliquo ipſarum infuſi ⁊ te
pidi in frangēdo predicta olea cuꝫ tertia parte olei
nenufarini vel de floꝛibus cucurbite. ¶ Tertium au
tem accidens principij eſt laſſitudo renuꝫ. imo ⁊ to
tius coꝛpoꝛis q̄ rōnabiliter tales egritudines cōco
mitantur. ⁊ hoc ꝓpter laboꝛiaſam agitationē vel flu
ctuationē matericrum in predictis partibꝰ. Immer
guntur autem materie ⁊ infundunt̄ nō ſolum in re
nibus: ſed etiam in muſculis lumbalibꝰ interioꝛibꝰ
⁊ exterioꝛibus: ⁊ in neruis oꝛientibus a nucha ter
minantis ad renes ⁊ ad omnia vrinalia mēbra intā
tum ꝙ aliqñ eger vrinā detinere nō pōt: quare huic
accidenti tria ſoleo applicare remedia ⁊ inſfa con
uenientia. ¶ Quoꝝ p̄mum eſt inunctio totius ſpi
ne a furcula ſpatularum inferioꝛi uſqꝫ ad caudā
cum oleo ro. tepido. ¶ 2m ⁊ melius eſt oleū onfanci
nuꝫ qȯ nō ſolet me derelinquere a iuuamento. ¶ 3m
eſt oleū de maſtice. ¶ Quartum eſt oleum de mirto,

¶5m de admiſtrãdis interius eſt añ cibũ deglutire granũ vnum maſticis. ¶6m ꝛ meli⁹ eſt deglutitio vni⁹ g̃ni thuris: ꝓpterea qꝛ maſtix etiã ꝑ vrine vias euat. ꝛ nõ eſt ita de thure. ¶7m eſt ꝙ bis in die per duas horas añ cibũ comedere dꝫ vnã nucẽ ꝯditã: ꝛ eſt approbata 5° cañ. ſumma p̃a. ꝛ finali c°. ¶4a ṽo intẽtio q̃ eſt mãeꝝ diuerſio multiplr ꝯplek. ¶p° per admiſtrationẽ cliſteris hui⁹. ℞. aq̃ ordei facte cũ folijs maluaꝝ lib. ʃ. caſſie extracte ꝛ bñdicte añ. ℥. vj. ſalis cõis. ℥. iij. applicenk in hora maioris alleuiationis ante cibũ. ¶2° ṽo diuertunk mãe cũ fricatione pedũ ab inguinib⁹ vſqꝫ ad plãtas trahẽdo iferius applicata. ¶3° ꝑ ligaturas extremas partiũ. ¶4° ꝑ applicationẽ vẽtoſaꝝ abſqꝫ ſcarificatione frequẽter facta ſup ſpatulis ꝛ natib⁹. ¶5° ꝛ melius diuertunk mãe ꝑ aptionẽ venaꝝ emorroidaliũ facta cũ fricatione ipſaꝝ cũ pãno aſpo cũ folijs fici aut ꝯſolide ma. aut frequẽter fricãdo eas cum aliq̃ felle actu bñ calo: aut extremitati iteri vẽtoſam ſic cã ꝯueniẽter ignitã applicãdo. ¶Tãgo hic etiã diuerſionẽ cũ vomitu fiedã: qꝛ cum illa ꝯueniẽtior eſt ad diſtrahẽdũ mãs a ſuꝑioꝛib⁹ ad inferiora dñantes. ¶Iã ṽo opꝫ cõplere q̃ntã itẽtionẽ vl' p̃n⁹ ꝯueniẽtẽ q̃ eſt mundificatio viaꝝ renũ. ¶Premittẽdo primo ꝙ medicina mũdificatiua eſt illa q̃ eſt cũ caliditate leui inciſiua aperitiua ꝛ abſterſiua. ¶Premittẽdum 2° ꝙ in latitudine haꝝ medicinaꝝ inuenik diuerſitas ex parte gradus ꝛ ꝯſiter opationis eaꝝ. aliq̃ eñ eſt cal'a in gradu p̃mo. aliq̃ eſt in prima mãſione ſcd'i. Ego eñ nõ credo rectitudinẽ mũdificantis medicine trãſcẽdere primã manſionẽ ſcd'i grad⁹ Et ſecuri⁹ eſt dicere tales medicine limitate ponũt in tota latitudine primi gradus ꝛ trib⁹ mãſionib⁹ diſtinctio eiuſdẽ. ¶Premittẽdũ 3° ꝙ tales medicinas ꝯfrãgere opꝫ cũ his q̃ remittũt accñtia p̃dicta ſ. malã cõplxonẽ ꝛ accñtia q̃ remãſerũt. pꝫ: qꝛ cõpuſtatis egritudinib⁹ ꝛ accñtib⁹ opꝫ admiſtrari medicinas ꝯueniẽter eiſdẽ ꝯtriantes in opatione canonica: vt 4a primi. finali cap̃. ꝛ plies alibi colligẽdum. Sũt' aũt medicine tales iſraſcripte. ¶Et prima q̃dẽ erit de mũdificãtib⁹ ebibitis leuior oib⁹ alijs pot⁹ talis. ℞. aq̃ ordei q̃ in decoctione rubedinẽ acq̃ſiuit ℥. iij. aq̃ lactis ouini poſt remotionez caſei ꝛ recocte ℥. ij. exhibeak totũ paꝝ calidũ in aurora: ꝛ ꝑ duas horas añ cenaz. ¶2m ṽo ꝛ nõ min⁹ eq̃le p̃dicto eſt. vt in potu denk p̃dictis horis aq̃ diſtillatiõis capil. ve. ℥. iiij. eſt eñ bonũ mundificatiuũ viaꝝ vrine vt legi põt in aggregatore Serap̃. cap̃. de berſaguen ſen. vbi ponik medicinã eq̃lis. Et lꝫ ita ſit itãtũ de ea ſcripſit Auer. 5° colliget. ꝙ dixit ipſam eẽ apritiuam in 3°. ¶3a medicina iteꝝ mundificatiua põt eẽ aq̃ ſublimatiõis vel decoctiõis pollitrici: ꝛ ẽ herba ꝑua in lõgitudine folia hñs ſemiſpica odoris lacunalis de medicis diuerſaꝝ virtutũ exñs iuẽta i muris antiquoꝝ edificioꝝ ꝛ ciuitatũ. ꝓpter q̃d pollitricũ dicta a polis grece q̃d eſt ciuitas: ꝛ tricõ q̃d eſt mur⁹. ¶4m ſimplex de mũdificãtib⁹ forti⁹ eſt aq̃ ſublimatõis radic' altee. ¶5m ꝛ meli⁹ oi p̃dicto aq̃ ſublimatiõis vel decoctiõis mñcariẽ vl' mñcalis: vt bononienſes dicũt. ꝛ eſt plãta vcaẽ ab Auicẽna deſcripta 2° cañ. vbi lege laudes ibidẽ in areola mẽbroꝝ expulſionis. lauat eñ abluit: abſtergit: ꝛ educit trũbos: ꝛ ſaniẽ a p̃dictis locis. Et hec duo vltima notare dꝫ iſte patiẽs: adeo ꝙ ſemꝑ apud ſe habeat iſtaꝝ duarũ plãtaꝝ diſtillationis aq̃s. ¶6m medicamẽ ꝛ primũ de cõpoſitis eſt vt patiẽti ꝑ totã vnã ſeptimanã in aurora exhibeank. ℥. ij. iere ſimplicis Gal'. deſcripte 7° terapẽtice. cap̃. de euõne mãeꝝ replẽtiũ tunicas ſtomachi. dek g̃ in potu in aurora. ℥. j. ß cũ aq̃ diſtillatiõis aſſari. ¶2m cõpoſitũ haꝝ viaꝝ mũdificatiuũ: ꝛ ꝓpric qñ ꝓpter amaritudinẽ patientes abominarẽk ierã eſt vt i potu denk. ℥. iij. eluarij bñdicete deſcriptiõe Nicolai in antidotario. cuꝫ. ij. ℥. aq̃ milij ſolis. vt ſupra. ¶3m cõpoſitũ ꝛ p̃ualẽs oib⁹ alijs eſt medicamẽ ſcriptũ a Raſi 9° Almãſ. cap̃. de mictu ſanguis ꝛ puris. vbi dicit ꝙ educit trumbos ſaniẽ ꝛc. Ego autẽ nõ dubito ꝙ ſi patiẽti ꝑ totã ſeptimanã in aurora exhibeank. ℥. ij. decoctionis malue ma. mirabilr mũdificãt oẽs epatis renũ ꝛ vrine vias. ¶At ṽo iteꝝ itelligere potes ꝙ ſi ꝑtes renum exteri⁹ emplaſtrẽk cũ recẽtib⁹ folijs feniculi actu calidis potẽter ꝯferũt ad mũdificãdũ vias illas. ¶Et forti⁹ illo eſt emplm factũ de recẽtib⁹ folijs camepitheos aut elixatis cũ ſiccũ fuerit. Similr ẽt ꝯferunt folia recẽtis petroſ. ¶Et fortius oi alio: ꝛ de ſecretis meis eſt emplm factũ cũ folijs aſſari eodẽ mõ applicatis ꝛc. ¶Nõ curaui hic ponere mũdificãtia localia ꝑ exteri⁹ iniecta in veſica cũ argalia. i. ſiriga. qꝛ raro felicitak cura ꝑ hũc medicamis modũ. q̃ ẽt nihil ꝯfert renib⁹ ꝛ alijs vrine vijs eminẽtioꝛib⁹: lꝫ aliq̃d veſice ꝯferat. vide quãtũ eſt difficile admiſtrare remedia rõnabilr. Et ꝑ hec itellig ẽ potes correlarie ꝙ ſicut de numero haꝝ mediciaꝝ leuiores ꝯf. rũt in prima ꝑte p̃ncipij. ita fortiores eis ꝯueniunt in fine p̃ncipij vl'is. ꝛ medie in media parte eiuſdem. Et ſic cõplek cura vl'is p̃ncipij harum egritudinum ꝛc.

Nũc aũt opꝫ enũtiare regimẽ ꝯueniẽs in cura mict⁹ ſaniei in tꝑe augmẽti vl'is. ¶Pro quo p̃mittẽdũ eſt ꝙ intẽtiões in cura illius ſunt p̃ncipalr tres. ¶Et p̃ma q̃dẽ eſt augmẽtũ mũdificatiõis mãeꝝ q̃ in tali tꝑe abũdãt. ¶2a ṽo eſt ꝓhibitio corruptionis in humorib⁹ ꝛ ſubſtantia mẽbri. ¶3a eſt regñatio carnis i mẽbris ſi q̃d de ea defeciſſe appebit. ¶Et p̃ma q̃dẽ itẽtio vr eẽ neceſſaria: qm̃ ſicut i hoc tꝑe ſanioſe mãe multiplicank. ꝓpterea qꝛ eſt maior putrefactio mãeꝝ in hoc tꝑe q̃ꝫ in p̃cedẽti. lꝫ ẽt in hoc tꝑe mãe ſint magis manifeſte digeſte q̃ꝫ in p̃cedẽti ſi morb⁹ erit ſalubris. vbi ꝯtingeret oppoſitũ ſi morb⁹ eſſet mortalis. Sicut ergo mãe ꝛ ipſa egritudo augmẽtank in hoc tꝑe: ita opꝫ hec digeſtiua ꝛ mundificatiua in hoc tꝑe potẽtiora eſſe. ¶Propk q̃d iferẽdũ eſt ꝙ lꝫ oia medicamina in tꝑe p̃ncipij deſcripta etiã eſſent ꝯueniẽtia augmẽto opꝫ tñ ipſa efficẽ potẽtiora: aut ex ꝑte grad⁹: ita vt ſi mũdificãtia q̃ ꝯueniũt in p̃n° vl'i fuerit cal'a in 2a mãſione primi. talia dñt eẽ cal'a in vltima mãſione eiuſdẽ: aut ad plimũ i p̃ma mãſiõe ſcd'i grad⁹ ſi fueris audacior ad eã. Un p̃dictis medicaminib⁹ oib⁹ ſupra deſcriptis adiũgẽdũ eſſet aliq̃d de calis i 2° g̃du: vt ꝑs ſubq̃drupla aut ſubtripla ſꝫ diſcretionẽ

opantis ⁊c. ¶De numero ergo taliũ medicinaꝝ ẽ
pñt.pͦ de ſimplicib⁹ eupatoriũ ⁊ oĩa mod⁹ admini
ſtrationis ei⁹: vt ſyr. aut aq̃ diſtillationis vel deco-
ctiõis ei⁹. aut eluaria ꝯfectiões pulueres tragee de
ipſo facte. ¶Ad quã ẽt itẽtionẽ ꝯueniũt ancrũ feni
cul⁹ petroſ. aſſ.aꝝ hyſop⁹ ⁊ ꝯſilia. q̃ q̃ caĺa ſunt in
2° aut 3° gradu frãgẽda ſunt cũ bruſco ⁊ ſparago
q̃ tẽperata ſunt ⁊ ꝯueniẽtia: qm̃ cãle aut remiſſum
additũ itẽſo remittit itẽſum. Scribã ergo hic mũdi
ficatiua in hoc tpe ſolẽnia. Quoꝝ pͣmũ. ℞. ſyru. cõ
poſiti acetoſi de duab⁹ radicibus: vt apij ⁊ feniculi
℥.i. aq̃ ſparagi. ℥.i.ß. miſce. ¶2ᵐ ⁊ forti⁹ pͦ eſt hoc
℞. ſyr. cõpoſiti acetoſi melliti de trib⁹ radicib⁹: vt
fenicſo petroſ. ⁊ apio. ℥.i. aq̃ lupuliorꝝ. ℥.ij.ß. miſce
⁊ hec duo videnẗ ꝯueniẽtia magna a pͥn⁰ augmenti:
vſq̃ ad medietatẽ ei⁹. ¶3ᵐ cõpoſitũ eſt hoc. ℞. ru-
bee tinctoꝝ aſſari eupatorij ſpice cardamomi ma. ſe.
apij feniculi ⁊ petroſil. añ. ʒ.i. radicũ altee. ʒ.iij.
ireos. ʒ.i. ſeminũ cõium fridoꝝ paſſulaꝝ añ. ℥.i.ß.
ſelum endiuie: ſcariole: lactuce portulace: maſticis
añ. ʒ.ß. corallorꝝ ru. ʒ.i. icidẽda incidanẗ: ⁊ reliq̃ ꝯtũ
danẗ ſubtilr̃. deide bulliãt i lib. viij. aq̃ vſq̃ ad con-
ſumptionẽ duaꝝ ptiũ lẽto igne. tũc ꝗ colenẗ ⁊ expri
manẗ ⁊ colature ſupaddanẗ zuccari ſcõe coctionis
℥.xv. mellis albi. ℥.vi. ⁊ coquanẗ oĩa lento igne vſq̃
ad iſpiſſationẽ fm ptẽ. Reliq̃ vo ps remaneat deco-
ctio longa de qua denẗ. ℥.v. caĺe in aurora. de reliq̃
vo iſpiſſato denẗ. ℥.iij. cũ duab⁹ vncijs aq̃ diſtilla-
tionis eupatorij. ⁊ hoc q̃dẽ eſt efficax remediũ a me
dietate auguſti vſq̃ ad finẽ ei⁹. imo vſq̃ ad pͥncipiũ
ſtat⁹. Et ſi iſte vir acciperet oĩ mẽſe q̃nq̃ dieb⁹ ſucceſſi
uis optimũ eſſet p totã mẽſez marty futuri. 1447.
aq̃ poſt, qꝺ acciperet. ℥.i. caſſie nup de cãna extracte
cũ eupatorij caĺa. ¶4ᵐ mũdificatiuũ ⁊ ꝯueniẽs pt
eſſe hoc. ℞. ſucci feniculi recẽtis. ℥.i.ß. ſucci ireos. ʒ.
iij. miſceanẗ ⁊ accipianẗ in aurora cũ. ℥.ij. aq̃ mel-
lis caĺe. ¶Ultimũ remediũ ⁊ etiã inãcꝝ digeſtiuũ
eſt hoc. ℞. aq̃ rubee tinctoꝝ aq̃ fu. ⁊ men. añ. ℥.i.ß.
⁊ deẗ i potu cũ. ℥.i. zuccari plurib⁹ mane ſucceſſiue.
⁊ hec duo penultima mundificatiua ſunt de melio-
ribus q̃ experiẽtia cognoui. ¶Prohibitio corruptio
nis mãcꝝ ⁊ ſubſtãtie mẽbris q̃ fuit intẽtio 2ª lz fie-
ri poſſit cũ his q̃ poſita ſunt in vlt pͥn⁰. tñ hic ponã
tria p me cognita vtilia in quotidiana operatione.
¶Quoꝝ pͥᵐ eſt hoc. ℞ aque lactis ouin. ℥.iij. boll
ar. ʒ.ß. exhibeaẗ plurib⁹ dieb⁹ in aurora mediocri-
ter calid. ¶2ᵐ remediũ eſt hoc. ℞. aq̃ alkelĩgi. ℥.
ʒ. maſticis acatie. añ. ℈.i. miſce ⁊ deẗ in potu pluri-
bus diebus in aurora. ¶3ᵐ vo de localib⁹ extra eſt
hoc. ℞. aq̃ alkeli ẽgi aq̃ lãbruſce. añ lib.i. aq̃ eupa-
torij lib.ß. cãphore. ʒ.i. trociſcoꝝ de roſ. ʒ.i.ß. trociſ.
de croco. ʒ.ß. aceti nigri coclearia tria: miſce totũ ſiĺ
⁊ infundanẗ in eo pãni bñ expſſi actu frigidi appli
cenẗ renib⁹: aut ſaltẽ ſint actu tepidi ſi lederetur a
frigidis. Qm̃ nõ raro ꝯtigit ꝓpter inãcerum acuita
tem ⁊ putrefactionẽ renũ ſubſtantiã corrũpi: ita vt
caro diminuaẗ ⁊ abſcindaẗ ab eis: qꝺ cognoſci po-
terit: q̃ mingunẗ vrine ſanioſe cũ frũbis ad rubedi-
nẽ declinãtib⁹: ⁊ pauca quãtitate ſanguis clari. Iõ
ſapiẽtẽ medicũ opꝫ eſſe cautũ: vt cum aſpexerit vri-
nas tales in oĩb⁹ iſtis medicinalib⁹ ſupradictis cõ
miſceat medicamia regñatiua carnis q̃ cũ calitate
ſua nõ valde itẽſa ſanguinẽ attrahãt ad partẽ ⁊ at
tractũ coagulẽt ⁊ coagulatũ detineãt: adeo q̃ po-
tẽtia vegetatiua trãſmutet ipm̃ i carnẽ: ⁊ eſt rõ for
malis medicinaꝝ regñantium carnẽ: vt colligi põt
2° can. ſumma pͥma. cap̃. 4°. ¶De regñantib⁹ au-
tẽ lz poſti⁹ fuerit vn⁹ ſyrup⁹ in intẽtione pͥma hui⁹
augmenti. vbi ponebaẗ radix ireos: tria tñ hic ſolẽ
nia deſcribã. ¶Quoꝝ primum eſt. vt egro p plures
dies deẗ aqua cẽtauree minoris vſq̃ ad. ℥.v. ¶2ᵐ
vo eſt vt deẗ aqua ſublimationis florum pomorũ
dulcium. ¶Tertiũ remedium eſt hoc. ℞. maſticis
thuris florum eupatorij. ana. ℈.i. meliloti. ℈.iiij.
ſyru. compoſiti acetoſ. ℥.iij. penidiarum. ℥.i.ß. fiat
electuarium. de quo patiens in aurora per horam
vnã ⁊ dimidiã ⁊ ante prandium ⁊ ante cenã his tri
bus vicib⁹ accipiat q̃titatẽ. ℥.ß. ⁊ felicitabiẗ opatio
ei⁹. ſi res nõ puenerit ad corruptionẽ vltimatã.

Jam vo opꝫ tãgere de his q̃ ſunt ꝯueniẽtia
in cura mictus ſaniei ⁊ ꝓprie in tpe ſta-
tus vſie: vbi aduertendũ eſt q̃ ſi egritudo iſta fue-
rit nõ ſalubris. immo tẽdẽs ad corruptionẽ incura
bilẽ cognoſci põt p q̃dã ſigna. ¶Primũ eſt p ꝯtinua
tionẽ mict⁹ ſanguis cuꝫ ſanie ſiĺ. hoc eñ ſigt corro-
ſionẽ. i. ampliationẽ vlceris ꝓpter corruptionẽ ſub-
ſtãtialẽ partiũ: vt ſubſtãtie renũ venaꝝ ⁊ arteriarũ
coꝝ a q̃b⁹ corruptis neceſſariũ eſt exire ſanguinez.
¶2ᵐ ſignũ eſt. vt ꝯtinue augmẽtenẗ accñtia. vꝫ. do
lor pũgitiu⁹ grauatiu⁹ ⁊ extẽſiu⁹ ⁊ frequẽtia mict⁹
cũ acuitate magna. ¶3ᵐ vo eſt. vt paꝝ iuuamẽtuꝫ
acq̃raẗ ex applicatione remediorum quãtũcũq̃ ca
nonice facta. Cũ aũt medic⁹ ꝑpenderit accñtia ta-
lia pmittere dꝫ periculum futurũ ad ꝯſeruationem
honoris ei⁹ intentionẽ hñs: q̃ de proximo morituri
ſolis ꝓnoſticis ſunt relinquẽdi. prima affõꝝ. cõmen
to ſeptimo. ¶Si aũt egritudo portendat ſigna ſpei
curationis tũc medic⁹ aggredi dꝫ curã. ¶Premittẽ
do pͥmo q̃ tpe iſto magna eſt multitudo ſaniei ⁊ pra
uitatis ei⁹. ideo opꝫ iniſtra oĩa potẽtiora eſſe in mũ
dificãdo ⁊ carnẽ regñando q̃ in alijs tpib⁹ vſq̃ ad
finẽ ſtatus excluſiue. ¶Premittendũ 2° q̃ i hoc tpe
egrũ ab oĩ motu corporis ⁊ aĩe ſuperfluo elongare
dꝫ: ꝓpterea q̃ motus corporis diſtrahit partes q̃
vnione indigent ⁊ paſſiones aĩe vehementes in agi
tationẽ ponunt humores ⁊ ſpũs diſtrahunt a mem
bris patiẽtib⁹: quorum magna neceſſitas eſt in eis.
Opꝫ igiẗ q̃etẽ adhibere: qm̃ q̃es eſt canõ curatiõis
vlcerꝝ. 18ª tertij. cap̃. de cura eoꝝ. ¶Premittenduꝫ
3° q̃ in hoc tpe optimũ inſtrm̃ eſt adminiſtratio vomi
tus. lz etiã ꝯferat in p̃cedentib⁹ tpib⁹ adminiſtrando
ipm̃ cũ leuib⁹ ⁊ cũ lenitiuis ab acuitate elõgatis. ve
lut eſt dare i potu. ℥.iiij. aq̃ tepide decoctiõis ſeium
melonis: aut i potu dare cyathũ vnũ aq̃ decoctiõis
ſeminuꝫ eruce tepidũ cũ medio coclearí mell. ⁊ hoc
poſt cibationẽ ſtõachi ex cibis diuerſis ſubſtãtia ſa
pore ⁊ alijs. Uomit⁹ eñ eſt meli⁹ quo curanẗ vlcera
renuꝫ q̃ mundificat euacuat ⁊ humores trahit ad
ꝯtria immo iutãtũ ꝓceſſit Aui. ꝑallegato cap̃. q̃ di-
xit q̃ frequẽtia ei⁹ q̃nq̃ excuſat opantes ab oĩ alio

inſtrō. ¶ Iterū pter hoc inſtrm vtēdū eſt applicatione inſtroꝝ mūdificātiū: in ꝗbꝰ cōmiſceant medicine exiſcatiue vel glutinatiue: tales eī ꝓhibēt āplīari excoriationē vel corruptionē. ¶ De ꝗrū nūero vnū adminiſtrare apozima .i. decoctionē de radicibꝰ .ſ. feniculi petroſil. ſparagi bruſci ⁊ apij: faciēdo ī hac decoctione ſubdñari feniculū petroſil. ⁊ apiū dñantibꝰ ſparago ⁊ bruſco q̄ cū remiſſa ipſoꝝ caliditate deducēdo ea ad meliorē ꝗlitatē. deꝛ aūt ex tali decoctiōe ter in die nālī. pͥo q̄dez denꝛ. ℥. iiij. ꝑ octo horas poſt aſſumptā cenā. 2° denꝛ. ℥. iij. ꝑ duas horas añ prandiū ⁊ totidē ꝑ duas horas añ cenā. ¶ 2ᵐ vo inſtrm hoc tp̄e ꝯueniēs ē decoctio capil. ve. q̄ lȝ ſint tēperati fortaſſis nō minꝰ aplūt ⁊ mūdificāt ꝙ̄ ꝑdicta decoctio. ¶ 3ᵐ abſterſiuū eſt aq̄ diſtillatiōis vel decoctiōis artemiſie. ¶ 4ᵐ eſt aq̄ decoctiōis eruce. ¶ 5ᵐ eſt aq̄ ſublimatiōis radicū altee. ¶ 6ᵐ eſt aq̄ decoctiōis marubij. ¶ 7ᵐ ⁊ fortiꝰ eſt aqua decoctionis vue mōtane vel vulpine: ⁊ ē in rei vitate ſtafiſagria qñcūqȝ aūt hoꝝ adminiſtreꝛ mūdificabit lauabit ⁊ abſterget meliꝰ cū eis decoquēdo mel ꝙ̄ ſine eo. In fine vo ſtatus neceſſaria ſunt ea q̄ maturādo mūdificando ⁊ ꝯglutinādo exiccēt: velut eſt decoctio liquiritie. ineſt eñ exiccatio mūdificatio maturatio ⁊ ꝯglutinatio. 18ª tertij vbi ſupra. ¶ Adhuc iterū cōpoſitū bonum in hoc tp̄e ⁊ in ꝑncipio declinatiōis ē hoc ℞. ſe. ligni diagaganti añ. ʒ. j. polipodij ʒ. ij. mellis mūdi ⁊ clari lib. ß. coquanꝛ in. iiij. lib. aq̄ ciſterne vſqȝ ad ꝯſumptionē medietatis. Et de hac decoctiōe calida denꝛ. ℥. iij. vel. iiij. tribꝰ vicibꝰ in die ſupiꝰ limitatis. Et hec q̄dē oīa videnꝛ ſufficiētia ad ꝯplemētū eiꝰ ſtatus q̄cunqȝ eoꝝ adminiſtrare velis.

In cura vo hoꝝ vlcerū in declinatione vel ſalubri ꝑmittēdū eſt pͥo ꝙ inſtra ꝯueniētia cū hoc: ꝙ debēt eē exiccātia ⁊ mūdificātia ⁊ ꝯglutinātia debēt eē. ꝓpterea qꝛ poſt regñationē carnis debēt adminiſtrari incarnatiua quoꝝ ē ꝯglutinare ꝑtes ⁊ ꝯglutinatas ꝯſeruare: poſt quoꝝ ꝯglutinationē nō eſt opꝰ alio inſtrō ꝙ̄ ꝯſolidatiuo. ¶ Hoc igitur tp̄e tria ſoleo adminiſtrare inſtra. quoꝝ primū eſt hoc. ℞. ireos. ʒ. j. ſeminū feniculi petroſil. añ. ʒ. j. ß. boli ar. ʒ. iiij. bulliāt hec oīa puluerizata in lib. j. vini rubei clari: aliquali leui pōticitate participātis vſqȝ ad ꝯſumptionē medietatis. de hoc ergo vino actu calido exhibeanꝛ in potu ter in die. ℥. iij. vel iiij. horis ſupius enuntiatis. ¶ 2ᵐ cōpoſitū de electis ab Aui. eſt hoc. ℞. terre ſigillate. ſang. draco. caſtorei: ſeis melonis cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ apij ſucci liquiritie lacce ariſtol. ro. amigdalaꝝ papaueris albi granoꝝ pini tuſq̄ami al. oīm añ. ʒ. j. puluerizata coquanꝛ in lib. iiij. aq̄ fontis vſqȝ ad medietatē: de q̄ decoctione dentur. ℥. iiij. horis immediate añ limitatis. Uide quātū ſubtiliter ꝯtēplati fuere illuſtres viri in cōpōne medicinarū. hoc eñ cōpoſitū aggregatū eſt ex calidis in pͥo aut equalibꝰ vt ſucco liquiritie ⁊ frigidis ⁊ ſiccis ⁊ glutinatiuis ī fine ſcōi aut ꝑncipio tertij: vt terra ſigillata: ſan. dra. ex calidis ⁊ ſiccis in quarto gradu velut eſt caſtoreū: ⁊ ex eiſdē in 3° gradu: velut eſt ariſtol. Et ex his q̄ frigida ſunt ⁊ ſicca in 2° aut in tertio gradu vt ſe. papaueris ⁊ iuſquiamo. In quoꝝ oīm ꝯfractione reſultant vtutes ꝯtrarie quales ⁊ quāte neceſſarie ſunt in cura taliū egritudinū. ⁊ tu ſpeculare in eis. ¶ Ultimū remediū eſt hoc. ℞. camedreos ⁊ camepitheos. añ. ʒ. vj. aſſari leucopiperis añ. ʒ. v. darſinis: ⁊ eſt cinamomum exagiū mediū: teranꝛ ſubtiliſſime ⁊ puluerizenꝛ: et fiant trociſci de ſucco poligonie vel corrigiole: ⁊ deꝛ ex eis oī die tribꝰ vicibꝰ. ʒ. ß. añ dictis horis cū. ℥. ij. aq̄ ſublimationis lābruſce calide mediocriter ⁊ ē remediū cui magna fides adhibēda eſt. qꝛ fuit a paulo poſitū pͥo practice. cap̄. 137° vbi dixit. Ego vero hoc vtēs alio nō indigui. ⁊ eſt auctēticatū ab Haliabate. 7° practice. cap̄. 42°. ¶ Accipe igiꝛ amice ini intime q̄ tibi magno labore ꝓ tua recuperanda ſanitate cōſilians inſcripſi. Ego eñ vſqȝ ad hos dies materiā iſtā nō tantum accurato ſermone deſcripſi quantū nunc. Feliciter igitur hec oīa in tui ſaluteȝ ſummus oīm ille ſaluator q̄ cuncta dirigit ⁊ diſponit ad laudes eius immortales. Amen.

Cōſilium. 192. De ardore vrine ⁊ cū excoriatione ⁊ vlceratione veſice. Cōtinet aūt Conſilium capitula tria.

¶ De cauſis egritudinis ⁊ de inueſtigatione earum. Cap. j.

Licet in egritudīb a ſua cā pendētibꝰ in fieri ⁊ in ꝯſeruari ꝯferat ⁊ neceſſaria ſit medico ſpeculāti ⁊ curāti egritudies inuētio cārū ſiue ꝑmitiue ſint vel fuerint añcedētes. In ꝯfirmatis tñ egritudinibꝰ vel terminatis ad ſtatū ſuū nō eſt magna cura ꝯſideratiōis vel inuētiōis cārū. vꝛ eñ includere ꝯdictionē egritudinē a ſua cā fieri ⁊ ꝯſeruari ⁊ iā facta eſſe. Sȝ egritudines q̄ terminauerſit ad ſtatū: ⁊ maxime ad mediū eiꝰ nullā habēt cām ꝓductiuaȝ. ergo nō ſtarēt. Igiꝛ in egritudine huius viri inferius declaranda nō videtur mihi neceſſarium eſſe inueſtigare: an fuerit a veneno vel a medicina venenoſa ꝓducta. Si cum ſequela egritudinum ad venena medico cōferret ad cognitionem egritudinis ⁊ curationē eius hoc videretur contingere ꝓpter alteruȝ triū effectuū aut aliorum reducibiliū ad iſtos. quorū primus eſt: qꝛ venenoſa medicina vel venenum in corpus relinqt veſtigiū ꝗlitatū: q̄ſqȝ primarū ⁊ ſcd̄arum. ſ. aut caliditatē aut frigiditatē vꝉ ſiccitatē ſimplices vꝉ cōpoſitas aut ſequētia ad iſtas: aut aptionē imoderatā ꝯſtipationem oppilationes excoriationes vlcera pūctiones: ⁊ ſimilia. ¶ Secundus vero effectus eſt: vt a veneno vel a medicina venenoſa remanſiſſet in corpus impreſſio qualitatum occultarum: per quas venena dicta proprie interimunt ſubſtantiam noſtrā nunc calefaciendo nunc infrigidādo: aut aliter manifeſte qualificando corpus: ſed ſolum venenoſitas ſpiritui ⁊ cordi hec facit ꝯtrariando. ¶ Aut vo ⁊ tertio. qꝛ medicine venenoſe ſimul occulta ꝗlitate ⁊ manifeſta alterando corrumpūt humanū corpus: vt fungi ⁊ tubera mala ſcorpio ⁊ ꝗdamꝰ infrigidādo occidūt. Napellꝰ vo ⁊ mezereō magnū ⁊ arſenicū calefaciēdo exiccādo. Lapis vo adamas fluxū ⁊ excoriatiuū īducēdo: ⁊ ſic de alijs. Cātarides vo vrinas

les vias vlcerādo. ¶ Mirabile aūt vr̄ ꝙ a tpe tātē ꝓlixitatis vſqꝫ nūc remāſiſſet impſſio ꝑ qualitates primas aut ſecūdas dependēs a medicina venenoſa ꝑ qualitates hoc efficientes: qm̄ medicina illa venenoſa ſi fuiſſet ꝑaſſumpta nō potuiſſet i humano corpore ꝯſeruari qn paſſa a caliditate ipſi⁹ corpis corrupta fuiſſet. & qūates ei⁹ q̄ ſunt accñtia nō potuiſſent ꝯſeruari in corpe ſine ſubiecto: qm̄ accñtis eſſe ē in eſſe ſubiecto. ſꝫ ſubiectū eſt corruptū. igit̄ q̄litas vel qualitates q̄ erāt ei⁹ accñtia corrupte ſūt. ¶ Forte ꝯ hāc pōnē diceret aduerſari⁹ ꝙ medicīe venenoſe ꝓduxerūt caliditatē aut frigiditatē vel excoriationē: q̄ poſtea in mēbris impſſe remāſerūt ꝯſeruate vſqꝫ ad hec tpa: quare vr̄ ꝙ cognitio cāꝝ q̄ ꝓduxerūt effect⁹ oīno neceſſaria ē ad cognitionē ⁊ ſciam ⁊ curationē egritudinū taliū. ¶ Amplꝰ in hoc viro ꝯcedit eē fortis excoriatio: vt vlc⁹ in collo veſice intriſecus ⁊ talia ꝓuenire pñt ex potu cātaridaꝝ ſalis ar. ergo neceſſariū ē cognoſcere talia. ¶ Ad primū motiuū dr̄ negādo illā ꝯñtiā. Manifeſta eñ q̄litas calida vel frigida vlc⁹ vel excoriatio ſunt effect⁹ in mēbris inuēti q̄ lꝫ ꝓuenerint a medicīa venenoſa nō ꝓuenerūt ab ipſa inq̄tū venenoſa ſꝫ iquātū calida vel frigida q̄ eſt effect⁹. cū iā ſint facti vel totalr̄ in eē ꝓducti nō vident̄ habere cām ꝯſeruatiuā. ſ. q̄ fuerit eoꝝ ꝓductiua. ¶ Ad formā igit̄ argumēti diſtinguēduꝫ de maiori: vt dictū eſt: qꝛ ſcōe medicīe vt calide ꝓduxerūt effectū ⁊ nō vt venenoſe. Et ad minorem dr̄ ꝙ diſpōnes tales cū ſint frigide vident̄ in mēbris ꝯſeruari ab eaꝝ formalitate cuꝫ ſint iā fixe. Forma igit̄ mēbroꝝ neqꝫ tēperamentū ipſoꝝ concurrit ad ꝯſeruationē illarū diſpōnū ꝑter naturā. immo oīno reſiſtit eis. quare nō eſt neceſſariū iueſtigere cārū ꝑmitiuarū varietatē ⁊ potētiā ſiue fuerint venena ſiue medicīe venenoſe. Et ſunt ſermones q̄ claudunt̄ ſpeculationib⁹ Gal. 4° de ingenio ſanitatis. vbi dixit. Dico ergo nil primitiuū ſignificationis curationes oſtendere. Sed quantū ad egritudines factas licet prius ab agēte primitiuo ꝓducte fuerint. ¶ Ex quo fundamēto correlarie ꝯcludit̄: ꝙ vana eſt opinio credētiū curare hanc egritudinē ⁊ pficí in ſcīa ipſius ꝑ ꝯſiderationē venenorum ⁊ ſibi ſimiliū. ⁊ tu ꝯſidera: qꝛ hi ſermones ſunt phyſici ⁊ rationales.

Itaqꝫ in cura diſpōnis hui⁹ viri ſufficit cognoſcere excoriationē illā vel vlcera ꝓueniſſe a cā rōne ſue caliditatis acuitatis ⁊ corroſionis illi⁹ effectiua. qđ qdem euidentiori fundamēto declarari pōt ex ſermonib⁹ mihi ꝑ ſcripturā collatis ¶ Primo qꝛ vir iſte eſt calide complōnis a gñatione eius. ¶ Secundo qꝛ ad augmētū caliditatis ⁊ acuitatis in humorib⁹ ipſius multū ⁊ potēter ſuꝑuenit regiminis calefactiui vſus in ꝑtō. qꝛ vir fuit multe cibatiōis ⁊ in quali iteꝝ qꝛ vinis fumoſis ⁊ forte cū cibis vnctuoſis ⁊ aromatibus vtebatur. ¶ Tertio iterū hoc deducitur: qꝛ ſolitus eſt pati egritudines a mā calida ⁊ acuta ꝓuenientes. ſ. cholericas ꝯtinuas ⁊ interpollatas. ¶ Adhuc iteruꝫ ⁊ 4°. qm̄ iſte vir paſſus eſt dolores in nucha ⁊ collo: ⁊ in vētre ſed oēs tales frequenter ꝯſueuerunt tranſmutatione cretica ad vias vrinales effundi: vt de febrib⁹ legi pōt ſcđa quarti ⁊. c. de ſignis ꝑmutationis mārum ꝑ vias ventris ⁊ vrine. ⁊ de dolorib⁹ iunctuarū corꝑis legi pōt. 22ª tertij. Et iterū de diſpōnibus ardoris vrine legi pōt. 18ª tertij. ⁊ 19ª tertij. De dolorib⁹ ꝟo ventris ⁊ eoꝝ terminatione 16ª tertij primo ⁊ qnto tractatibus. quare nō eſt mirabile ſi vir iſte icidit in ardorē vrine ⁊ excoriationeꝫ veſice ⁊ vlcerationē ei⁹ ¶ Vñ ex iſtis ꝯcluditur hec diſpō in eo facta eſt permutando ex alijs egritudinib⁹ in ipſam ⁊ nō incipiēdo in ea. ¶ Ex quo fundamēto iteꝝ vltimate ꝯcluditur ꝙ hec egritudo in ſui principio leuior erat: ⁊ facilius curata fuiſſet q̄ ſi incipiendo eueniſſet ei: q̄cq̄d tñ ex hoc ꝯcedi debeat ſufficit cognoſcere tm̄ qđ hec diſpō indiget curatiōe magne ſolertie ⁊ q̄ cui⁹ fieri poteſt vt nunc ſequitur.

¶ De regimine huius diſpoſitionis: ⁊ primo per ſex res non naturales. Cap. ij.

Regimē itaqꝫ ipſi⁹ pēdet ex debita electiōe ſex reꝝ nō naliū prio. ¶ 2° ꝟo ex ꝯueniēti adminiſtratione inſtroꝝ medicinaliū. ¶ Pro ſꝑdeclaratiōe itaqꝫ ſcđi capli in eligēdo rerū non nāliū mēſurā ꝯuenientē: ⁊ q̄litatē multa ⁊ ſatis ꝑticulr̄ declarāda eſſent: ſed qꝛ ꝯfido de auctoritate ſapiētū viroꝝ quoꝝ ſcīa ꝑitiſſime rect⁹ fuit. Etiā qꝛ vir iſte ſciētific⁹ eſt ⁊ moralis. Jō in reꝝ non nāliū ꝑticulari ⁊ diffuſa narratione calamū nō extēdā: ſed ſolū q̄dā ꝑticularia leuiter ꝑtranſeūdo dicā. ¶ Euitet itaqꝫ vir iſte ciuitatē: camerā vel habitationē locū humidū actu ⁊ potētia reumatici aeris: ⁊ ꝓpinq̄ puteis: lacub⁹: ⁊ defluxib⁹ aquaꝝ: ⁊ caueat a ſeptētrionali flatu ꝑcutiēte ipm̄ cui⁹ eſt facere ſtrāguriaꝫ vt pꝫ 5ª affoꝝ. ⁊ 18ª tertij. ⁊ ſit veſtib⁹ circa ſpinā ⁊ ilia ⁊ extremas ꝑtes ꝯuenienter munitus. ¶ De motu ꝟo ⁊ exercitio ei⁹ oīno euitet ipm̄ ne māe in fluxu ponant̄ ad mēbra vrinalia ⁊ debilitent ea. imo oīno deſcēdū eſt: ⁊ loco reſolutionis ſuꝑfluitatis fiende ꝑ exercitiū vtat̄ mediocribus fricationib⁹ ab inguinibus vſqꝫ ad pedes: ⁊ ab humeris vſqꝫ ad man⁹: et ablutionib⁹ extremoꝝ cū aq̄s decoctiōis plātarū leuis reſolutionis ⁊ attractionis. ¶ Dormitio ꝟo eius ſit ꝯſueta paꝝ lōgior ꝓpter neceſſitatē reſolōnis et digōnis māeꝝ. ¶ 3° iteꝝ dormiēte hoie q̄eta remanēt mēbra ⁊ māe. vñ medicinales ꝟtutes min⁹ diſtrahūt̄ ⁊ ꝯuenientius in particulas patiētes opari poſſunt: ⁊ ſit plurimū dormitiōis ei⁹ decubitus ſuꝑ laterib⁹: ⁊ minor ſit decubit⁹ ſuꝑ ſpina: nequaq̄ autē ſuꝑ femur ⁊ vētre iacere dꝫ. ¶ Pro quarto ꝟo regemine ꝑ inanitionē declinare ad minorationē cibi aliquantā neceſſariū eſt: ⁊ nullo mō ſaturitati cōplete ſatiſfacere opꝫ. Cib⁹ etiā nunq̄ degluciat̄ niſi ſolēni maſticatiōe ꝑcedēte. Neqꝫ vnq̄ aſſumat̄ cib⁹ niſi ꝑceſſerit ꝯueniēs appet. r° ad ipm̄. Si eñ ſtomach⁹ cibo ⁊ potu faſtiditus fuerit ſuꝑuenientes cibi ⁊ potus corrūpuntur in eo ⁊ nō raro acuitatē ⁊ malas qualitates extraneas acq̄rūt: ꝑ quas augmentant̄ materie vlcerū: ⁊ dolor: ⁊ punctio: ⁊ ſolutio continuitatis in veſica ſeu collo veſice. ¶ Quinto ꝟo vir iſte abſtineat ab ira: furia ⁊ triſtitia magnis et maxime a ꝑſeuerentia in iſtis ꝓpter vehementē motum aduenientem

uientẽ in ſpiritibus ⁊ humoꝛib' ꝓpter paſſiones ta-les. ¶ De re vero vltima nõ nālũ. ſ. cibis ⁊ potibus po-nẽda ſunt ea que nullo mõ tãgere debet cibaria et potabilia vltra que in alijs poterit ample licẽtia cõ-cedi. ¶ Itaq3 vir iſte in cibarijs ſuis ſumma atten-tiõe euitare debet ſalſa. Itẽ acuta velut cepe: alleũ: poꝛrũ: raphanũ: ſinapiſmũ: oliuas conditas ⁊ ſilia. ¶ Itẽ dimittere debet nimiũ apientia: ⁊ ꝓpꝛie cum acuitate velut ficus: petro. apiũ: rutha ⁊ ſilia. ¶ Itẽ effugere debet nimiũ ca. ⁊ ſic. velut piper. 33. galan-ga: cinamomũ. Macis vero ⁊ nux muſ. ſaluia: roſma-rinus ⁊ feniclũs nõ ſunt ei mala. ¶ Itẽ euitare debet cibaria multe oppilationis: velut cibos paſtiles: pe-des alaliuʒ: ⁊ vẽtres eoꝝ: cutaneas ⁊ neruoſas ala-liũ partes. ¶ Item effigiat caſeũ antiquũ: recẽs vero butyroſus non multi ſalis aliq̃n conuenit ei. ¶ Ad huc etiã effugere debet vſum rerũ ꝯſtringentiũ: ve-lut ſunt ſoꝛbe: neſpilla: agreſta: nuces ⁊ ꝯſilia. ¶ Itẽ euitare debet vẽtoſa cibaria multũ vt legumina: et ꝓpꝛie elixa: ⁊ multoꝝ fructuũ vſum. lac vero ⁊ ꝓpꝛie in cibarijs coctũ butyrũ: ⁊ oleũ dulce: ⁊ zuc. citrãgu-li: ⁊ ſucc' granatoꝝ muzoꝝ ⁊ dulciũ bñ cõueniunt. ¶ Ultimo vero euitet carnes alaliũ ãtiquoꝝ: ⁊ diffici-lis digõnis: ⁊ groſſi nutrimẽti velut boũ: tauroꝛum ⁊ caſtratoꝛũ antiquoꝝ. ¶ Et cõſilr effugiat piſces antiquos magni coꝛpoꝛis. piſces vero pui ⁊ nõ viſco-ſi ⁊ leuis digeſtionis approbati ſʒ climata regiões ⁊ ciuitates eligant̃ ab eo: ⁊ non erunt ei nociui elixi vel frixi cũ oleo ꝯuenienti: ⁊ maxime in dieb' reuerẽ-de legis a carnib' priuãtib'. ¶ Pot' aũt ei' ſit vinũ album coloꝛe: ⁊ ſubſtãtia tenue: ⁊ dyaphanum: ſa-poꝛe ad dulcedinẽ inclinatũ: ⁊ nõ acre: neq3 põticuʒ tale eñi erit toti coꝛpori ⁊ vlcerib' ꝯueniẽs: ⁊ doloꝛi-bus: ⁊ ꝓpꝛie ſi fuerit artificialr factũ dulce cũ ſapa: qd̃ paꝝ bibat̃ argumẽto ſũpto ab etate ⁊ ꝯſuetudi-ne: ⁊ ꝓpꝛie ſi nõ fuerit valde fumoſuʒ: ⁊ ſi fuerit tale frãgat̃ cũ aq̃ mellis pauci mellis ⁊ pauce decoc. aut cum aqua decoc. radi. paucarum radic. centaurec minoꝛis cum zuccaro leuiter dulcoꝛato: ⁊ eſt reme-dium ſecretum.

¶ De regimine per medicinas. Cap. iij.

In hoc cap. dilatãdus eſſet ſermo ſi harũ diſpõnũ curatio oꝛdinaria doctrina ⁊ ac-curate deſcribi deberet. Alias eñi haruʒ egritudinũ curationẽ deſcripſi: ⁊ cõpleui ꝑ intẽtiones octo. ¶ Et pͥma eſt vlis toti' coꝛpoꝛis ⁊ mãcrũ oluʒ ſuꝑfluẽtiũ euacuatio mino-ratiua. ¶ 2ª eſt regiminis rectificatio. ¶ 3ª materie rũ predictarũ adequatio ⁊ digeſtio. ¶ 4ª eſt ipſaꝝ ãplioꝛ ⁊ ꝑticularis euacuatio. ¶ 5ª ipſaruʒ materie rũ diuerſio. ¶ 6ª vlcerũ ⁊ viaꝝ vrine mundificatio. ¶ 7ª epatis ⁊ renũ rectificatio. ¶ 8ª ⁊ vltia eſt acci-tium que ſequunt̃ coꝛrectio. ¶ Uerũ qr de intẽtione 2ª ſermo tactus eſt in precedẽti cap. ipſa ad phis di-mittat̃. ¶ Ad huc etiã qm̃ pͥma intẽtio ⁊ 3ª ⁊ 4ª ⁊ 5ª iã meo iudicio adminiſtrata ſunt: vt ꝯfido ex ſufficiẽ-tia clariſſimoꝝ doctoꝝ a q̃bus gubernatus fuit vir iſte. Etiã qr tales intẽtiones vt plurimũ in pͥncipio ⁊ augmẽto vlib' moꝛboꝝ adminiſtrari debẽt vt ꝯſue-uerũt: idcirco de his nõ multũ me occupabo.

Pro applicatione vero aliarũ rerũ triũ ⁊ aliq̃rum de predictis. x. ponent̃ infra que maximũ iuuamen-tũ gẽti q̃ plurime ꝯſilib' egritudinib' laboꝛãti feli-citer attulerunt: vt nunc ſequit̃. ¶ Primũ itaq3 ipſo-rũ eſt eluariũ hoc in quo eſt intẽtio frãgẽdi acuita-tẽ: leniẽdi ventrẽ: educẽdi vẽtoſitates: ⁊ mũdifican-di vrinales: ⁊ vlceroſas ꝑtes operatiõe ꝯueniẽti. ℞. medulle caſſieſi. medulle ſebeſtẽ ⁊ prunoꝝ olum ex-tractoꝝ cum aq̃ lupuloꝛũ. añ. ℥. iij. pul. folliculoꝛuʒ ſene. ℥. j. polipo. cartami: granoꝝ citri. añ. ℥. ß. mac. ℈. ij. violaꝝ. ʒ. vj. 33. granoꝝ nucis muſ. añ. ℈. j. ci-namomi. ʒ. ß. ꝯſue violaꝝ zuc. al. ana. ℥. ij. fiat elua-riũ de quo ol 3ª vl 4ª die deglutiat coclear. j. imme-diate añ cenã: aut poſt ipſuʒ accipe cũ aq̃ decoc. paſ-ſulaꝝ nigraꝝ in aurora mediocriter calida tardã-do cibũ hoꝛis. v. ¶ 2m inſtrm eſt linimẽtũ hoc: de quo renales ꝑtes ⁊ lũbares vngãtur vſq3 ad caudã: ⁊ ſu-perponat̃ pãn' tepidus. cui' deſcriptio. ℞. nenufa. ſucci violaꝝ recẽtiũ: ſucci virge paſtoꝛis. añ. ℥. ij. ami-li. ℥. v. ſandaloꝝ ru. violaꝝ. añ. ℥. ß. ſe. endiuie: lactu-ce: ſcariole: poꝛtulace. añ. ʒ. ij. croci: macis: ſpice nar. ana. ʒ. ß. albumina ouoꝝ duoꝛũ. terant̃ ſil' vltimata ꝯtritione cũ amilo in moꝛtario plũbeo cũ ſuo piſtel-lo: ⁊ alijs ſuꝑadditis fiat linimẽtum molle. ¶ 3m in-ſtrumẽtũ eſt mundificatiuũ ꝑtiuʒ egrotarũ ſufficiẽ-ter abſtergens eas: ⁊ addit in regenerationeʒ mãei in ꝑtib' carnoſis ⁊ leue ⁊ nobile valde eſt hoc. ℞. aq̃ ſublimationis: radi. cẽtaurec minoꝛis lib. ß. miſce ſil' ⁊ de hac mã in ſeptimana bis accipiant̃. ℥. v. tepefa-cta cuʒ modico penidiaruʒ in auroꝛa. ¶ 4m inſtrm mãcrũ digeſtiuũ magis: ⁊ predictaꝝ viarũ ꝯfoꝛtati-uũ eſt hoc. ℞. aque ſublimationis hypoſtete: aq̃ lu-puloꝛũ: aque alkekẽgi. añ. par. iij. miſce: ⁊ accipiat ex eis. ℥. iiij. in auroꝛa tepid. per cõpletã ſeptimanã ꝯtinuãdo. ¶ 5m inſtrm eſt linimẽtũ hoc: de quo bis in die inũgant̃ ꝑtes itermedie genitaliũ ⁊ ſiteri: ⁊ eſt in eo intẽtio ſedatiua moꝛdicatiõis: ⁊ ꝓhibitiua cur-ſus mãcrũ. Cuius deſcriptio. ℞. vitellos ouoꝛũ nu-mero. iij. olei ro. onfancini. añ. ℥. j. ß. amili. ℥. j. croci. ʒ. ß. coriãdri preꝑati: litargiri ſpumificati: ſe. aceto. granoꝛuʒ mirti. ana. ℈. j. terant̃ ola ſil' in moꝛtario plũbeo cũ ſuo piſtello: ⁊ fiat linimentũ ⁊ applicet̃ vt dictũ eſt. ¶ 6m inſtrm eſt vt vir iſte ſepe aſſueſcat pe-des ⁊ manus ei' añ cenã abluere cũ aq̃ decoc. folio-rũ hedere camomille: ſaluie ⁊ ſiliuʒ gr̃a diuerſionis mãcꝝ. ¶ 7m inſtrm eſt decoctio iſta: cui' aſſũptioni opoꝛtebit ipſuʒ eſſe ſollicitũ ⁊ ſolertẽ euitare mũdifi-catia ꝑ ſirigã iĳciẽdũ qd̃ q̃dẽ cõuenit ei: vt credo ꝓ-pter leſionẽ ꝯſecutã ex itromiſſiõe ſiringe ex iprudẽ-tia medicoꝝ q̃ ipſam applicare neſciuerũt. Si eñi cõ-grue applicaret̃ ſiringa cuʒ medicinis oppoꝛtunis notabile ſemꝑ iuuamẽtũ efficeret. Eſt aũt oꝛdo hu-ius deſcriptionis talis. ℞. ſebeſtẽ numero. xv. viola-rũ: ſeminis poꝛtu. gra. alke. folioꝛuʒ cypreſſi. ana. ʒ. ij. gummi ara. ʒ. ß. granoꝛum pincarum. ℥. ß. liquiri-tie. ʒ. ij. ß. ſeminis acetoſe: endi. ſcariole. añ. ʒ. j. ſemis communium frigidoꝛum. ʒ. ij. fiat omnium decoctio lento igne in lib. iij. aque vſq3 ad cõſumptionẽ tertie partis. Deinde colentur cũ expreſſione leui. De ipſa

igit̃ accipiat.ʒ.v.ĩ aurora:⁊ tardet cibũ ad minus horis q̃tuor. Et ſi vehemens ei iſtaret ſitis poſſet ite rũ de ea bibere frequẽter cũ eq̃li p̃te aq̃ ordei. ¶Cũ ergo ↄtinuauerit hãc decoctionẽ: tũc ſequẽti die im mediate accipiat doſim vnã elẽuarij p̃mo loco deſcri pti:⁊ poſt ipſam trãſeat ad mũdificãtia ⁊ icarnãtia alternatim aſſũpta. Ita ꝙ ex intẽtiõe digõnis ꝓce dat ad lenitiua:⁊ de lenitiuis ꝑmutet ſe ad mundi ficatiua ⁊ abſterſiua ſup̃ tacta:⁊ a mũdificatiuis reuoluat ſe ad incarnãtia ⁊ ↄſolidãtia:⁊ ita fiat re uolutio circularis ab vno ad reliquũ canonice ꝓce dẽdo. Neceſſe eñ erit alijs diligẽter obſeruatis lau dabilẽ effectuȝ ſubſeq̃. ¶8^m^ inſtr̃m eſt vt poſtq̃ꝫ per mẽſem is predictoꝝ inſtr̃oꝝ reuolubilẽ ordinẽ coſe cut᷒ fuerit: tunc in aurora aſſumat.ʒ.ß. infraſcripti pulueris: in quo eſt intẽtio frãgendi caliditateȝ au ctaȝ a motu mãcrũ:⁊ ab applicatiõe mũdificãtium ⁊ abſtergẽtiũ ↄſecutã:⁊ ꝓprie cũ cyatho.ß.aque de coc.℥.pinearũ. Cui᷒ deſcriptio. ℞.ſo. cyp̃ſſi.ʒ ij. ſo. altee.ʒ.ij.ß.ſe.portulace.ʒ.ij.℥. papauer̃ al.ʒ.iij. ſe. endiuie.ʒ.j.ß.ſe.lactuce.ʒ.vj floꝝ nenufa.ʒ.v. fiat olum per ſe puluis. deide cõmiſceant̃. ¶9^m^ iſtr̃ȝ eſt elec^m^.hoc. ℞.mucillagis muchete.℥.iij.mucillagis ſe.lini:fenug.⁊ granorũ ſiſami.ana.℥.ij.penidiarũ. ʒ.iiij.croci.ʒ.ß.corticũ mandragore.ʒ.j. ℥noꝝ alke. numero.xv.floꝝ nenufa.ʒ.iij.fiat elec^m^ cũ lib.ß.zuc cari diſſoluti ⁊ cocti cũ aq̃ cẽtauree minoris. de quo ſequẽti mane in aurora aſſumat.ʒ.v.cũ.℥.ij.aq̃ ſub limationis burſe paſtoris tepide:⁊ tardet cibuȝ ho ris q̃tuor. ¶10^m^ ⁊ vltimũ inſtr̃m eſt. vt 3^a^ ſequẽti die vir iſte accipiat.v.de ĩfraſcriptis pilli̇s:q̃ruȝ deſcri ptio ℞.cẽtauree minoris.ʒ.ij.granoꝝ alke. nume ro.v.corticuȝ papa.albi:floꝝum nenufa.ana.ʒ.ij.ſe. plãtagis:acatie:gummi ara.dragagãti.ana.℈.ij. medulle ℥norũ ceraſorũ:vel gũmi arboris ipſoruȝ. ana.ʒ.iij.liquiritie:aniſi:℥noꝝ pini.añ.ʒ.ij. diſſoluã tur gũme cũ ſucco violarum:⁊ bñ incorporent̃ cum alijs ſpẽbus:⁊ fiant ex ol.ʒ.viij. Cũ ℥ ſumpſerit eas reuoluat ſe ad puluerẽ in 8° inſtr̃o ſcriptũ ⁊ de pul uere ad elẽuariũ:⁊ de elẽuario ad pillas vltimo ſcri ptas ⁊ ita circulariter ꝓcedat ꝑ ſpatiũ duorũ men ſium memorando ſemꝑ de lenitione cuȝ p̃mo inſtr̃o fienda. q̇bus diligẽter factis ſpo ↄualeſcẽtiã obtine bit: quã ↄcedat ille q̇ ſolus ſanare ⁊ bñdicere põt. q̇ viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorũ. Amen.

Conſilium.193. De triplici mala diſ poſitione. videlicet.

¶De ardore vrine. ¶De frequenti mictu. ¶De mi ctu ſanguinis. ¶Diuiditur autem conſilium in par ticulas tres: vt patet.

Ex his que mihi narrata ſũt ⁊ ſenſu viſus ⁊ ta ctus:⁊ ſignis cõprehendere potui ap paret ꝙ diſpoſitio hui᷒ viri nobilis vi cẽtini reducit̃ ad tria gña nocumenti in mẽbris vrine exñtia. ¶Primũ eſt ar dor in emiſſiõe vrine eueniẽs. ¶2^m^ eſt frequens mi ctus. ¶3^m^ eſt ſanguinis cũ vrina emiſſio interpola tionẽ hñs. ¶Quoꝝ oluȝ nõ ſolum rõ formalis: imo cãe ⁊ coꝝ ſigna perquiri debẽt ſi diligẽter cõſilio me dicinali recto ſibi ſubueniri debet. Ideo vniuſcuiuſ ꝗ hoꝝ ſingulariter ⁊ cãe ⁊ ſigna ponẽda ſunt: ⁊ cu rationis modus.

Particula prima De ardore vri ne continens ca pitula quatuor.

¶De cauſis ardoris vrine. Cap.j.

Est ita ꝙ ardor in vrina: dolor pũgi tiuus vel acuitas in emiſſiõe vri ne ꝓueniẽs. aliq̃ñ ꝟo ip̃aȝ ꝑcedẽs. frequẽ ter etiã ipſi᷒ emiſſionẽ ſubſequẽs: quorũ triũ verificatio ex ſequentib᷒ apparebit. ¶Fit aũt ardor talis q̃ñq; a cõplonali cã. ¶Q̃ñq; ꝟo ab exiccãtib᷒ cauſis ⁊ iñãmãtib᷒. ¶Q̃ñq; ꝟo et 3° ex ↄſũptione hũiditatis q̃ gr̃a finis ↄtinet̃ in glã doſis carnib᷒ ad irrorãdũ ⁊ humectãduȝ mẽbra: vt ad expulſionẽ ſuꝑfluitatũ diſpoſitiora ſint: eo ꝙ hu miditas reddit ea extẽſibilia ⁊ flexibilia mag̃. ¶4° ꝟo ↄtingit in vrinãdo ardor ꝓp̃ vlcera excoriationẽ vel ſcabiẽ ĩ veſica ⁊ in mẽbris vrine exñtia. Et colli gũt̃ hec ola 19ª tertij. tractatu ⁊ cap̃. ſecũdis. ¶Ex q̇b᷒ clare elici põt iſta diſtĩctio. ꝙ ols vrine ardor ꝓ uenit aut ꝓp̃ nocumẽtũ eſſentiale veſice: aut ꝑ col ligãtiã ei᷒ ad mẽbra vrine: aut ꝑ colligãtiã a toto ca dẽtẽ. ¶Exẽplũ p̃mi: ſicut ols lapſus ↄplonat̃ ipſi᷒ ve ſice. de q̃rũ tñ nũero lapſus ad calidũ ⁊ ſiccũ frequẽ ti᷒ ardoris ĩ vrina p̃ñt eẽ cãe q̃ꝫ ad frigidũ ⁊ hũiduȝ ⁊ tu ſpeculare. ¶Itẽ ⁊ egritudĩes ↄpõnales q̃dã ar doris ĩ vrinãdo p̃ñt eẽ cãe: vt rugoſitas: aſꝑitas ſu ꝑficiei ↄcaue colli veſice. ¶Itẽ egritudines in vnita te ↄtingẽtes hoc idẽ efficere p̃ñt. vt excoriatio: vlce ra ⁊ ſiña in toto corꝑe:⁊ maxĩe in collo veſice ↄtingẽ tia. ¶Exẽplũ ſcdi: ſicut oẽ gen᷒ egritudinũ ↄplona liũ in mẽbris vrinalib᷒ mediatã ⁊ ĩmediatãs eue niẽs: vt ĩ poris vrinidib᷒ ĩ emulgẽtib᷒ renib᷒ ⁊ epatis ⁊ lapſus cõplonalis. ⁊ vnitatꝫ iã tacti p̃dictũ ardo rẽ efficere p̃ñt. ⁊ tu diſcurre ex his q̃ ſcribũt̃ 18ª ter tij. cap̃. ẽ apoſtematib᷒ de ſolõne ↄtinuitatꝫ ⁊ vlceri b᷒ renũ ⁊ reliq̃rũ viaꝝ: ⁊ ex his q̃ ſcribunt̃ in 14ª ter tij. ĩ mã de fluxib᷒ epatis ⁊ almeſire vel vlcerib᷒ ei᷒. Iteꝝ ardor in vrina ꝓuẽire põt ad mẽbra vrine:⁊ ꝓ p̃rie ad veſicã: ſicut frequẽter ↄtigit in trãſmutatiõe cretica mãeꝝ q̃ febres acutas efficiebãt: ⁊ ſicut in le pra: ſcabie: variolis ⁊ morbillo: ⁊ ſiĩib᷒: q̃rũ olaȝ ma terie: aut q̇ nimiũ exuberãt: aut q̇ ab ĩcitata ꝟtute ſinthomatice ꝓpellũt̃ ↄtingit fieri diuerſionẽ de cir cũferẽtia ad cẽtrũ. ⁊ tu ↄſidera hincide ab auctori b᷒ ⁊ facile verificabit̃. ¶Qualr̃ aũt ſalſedo ex p̃ma cã. ſ. lapſu ↄplonali ꝓueniẽs videre ẽ facile. Ois eñ vrina:⁊ lȝ acuta exiſtat ⁊ ſalſa: a caliditate tñ ⁊ ſicci tate ĩtẽſis mag̃ ſalſa ⁊ acutior efficit̃. q̃re ad colluȝ veſice notabilis ſenſatiõis exñs delata ardorẽ: pun ctionẽ ⁊ mordicationẽ in ea efficit. Et idẽ dici põt de cauſis exñtib᷒ poſitiue ⁊ p̃uatiue tã ab ex̃ q̃ꝫ ab ĩtra euenientib᷒: ⁊ tu diſcurre per eas. ¶Pro 3^a^ ꝟo cã di cẽdũ ꝙ ſi humiditas que ĩ carnib᷒ glãdoſis ĩ meſen terio poſita: ⁊ aliq̃ñ in collo veſice ↄſumant̃ vt in for tib᷒ fluxib᷒ flobotomijs ⁊ ſiĩibus cauſis exiccantib᷒ ſepe ↄtingit. vrina tunc in ſui acuitate nõ refrãgit̃ ⁊ corpus veſice ſiccum redditum ⁊ nõ irroratuȝ ars

doꝛis eius nocumēta facile percipiet. ¶ Et iſte tres cāe videnť palā in hoc viro ardoꝛē in vrinādo fecis= ſe. ¶ Eſt eñi hō a gñatiōe caliditatē epatis ⁊ renū notabilē hñs foꝛtibus etiā laboꝛib⁹ ſuo tpe occupa tus fuit. rebus etiā exſiccātib⁹ ⁊ calefaciētibus vt cibis ſalſis ⁊ acutis vſus eſt. Itē ⁊ excellēter extenuat⁹ per vniuerſum ambitū: ⁊ maxime in toto vētre ⁊ mi rach ſicut vidi. Ex quo facile ꝯcludiť cōſumptionis predicte humiditatis irroꝛare debētis cā. ¶ Quar= ta vō cā in eo locū nō hꝫ: cū neq; excoꝛiationē: neq; vlcera in vrinali via ꝑcepi. Et ex ſentētijs ꝑdictoꝝ aperiri pōt cā quare qñq; doloꝛ pungitiuus ꝑcedit vrine exitū: vt cū vlcera vel nocumēta exiſtūt in col lo veſice ꝑcipiť ardoꝛ ꝑus tpe in extremitate vge tā q̄ in mēbꝛo excellētis ſenſatiōis colligato ꝑ ſuū pā= niculū collo veſice. ¶ Comitať aūt qñq; doloꝛ pūgi tiuus actualē exitū vrine ꝓpter acutā eſſe vrinā: et ꝓpter aſperitatē ⁊ foꝛtē conatū vtutis ꝯſtrigētis ve lice collū ad vrinā emittendū. Sequiť aūt doloꝛ qñ vrina facile exire pōt abſq; multo conatu virtutis ad illū ꝓpter impreſſionē ab vrina imbibita in collo veſice vicus excoꝛiationē ⁊ ſcabiē hñte intrinſecus. ¶ Reliq̄ aūt 5ª cā ardoꝛis in vrinādo effectiua eſſe pōt vlcera excoꝛiatio vel aſꝑitas euenientia in cānali vge ⁊ extremitate pudibūdi: ſꝫ nō ſunt pñtis ꝯſide ratiōis. ⁊ tu lege de eis 20ª tertij. de vlcerib⁹ virge.

¶ De ſignis ardoꝛis vrine. Cap. ij.

Vt igiť ſpēs ardoꝛis vrine cognoſcatur vniuſcuiuſq; eaꝝ ſigna ponēda ſūt. Si gna itaq; ardoꝛis vrine ꝓuenietis a cā cōplōnali. ¶ Pꝛimū: vt complō fuerit a gñatione choꝛica aut ſanguinea: calioꝛ tñ q̄ humidioꝛ. ¶ Scōm eſt vt ⁊ lꝫ complō nō fuerit talis ex regimine: tñ fuerit in humoꝛib⁹ aduſtio fa cta: vt ex foꝛti exercitio: aut laboꝛe: aut ex vſu ciboꝝ aut potuū acutoꝝ: vt allei cepe ſinapis ſalſoꝝ et ſi= milū: ⁊ potuū etiā acutoꝝ vt vini naturalr fumoſi aut hñtis acuitatē accidētalē: vt mixtionē ex aqua vitis vel alioꝝ acutoꝝ: aut vinū qđ collectum fuerit in locis harenoſis calceis ⁊ ſilibus. ¶ Tertiū ſignū eſt vt ſit cōplexio que per aduſtionē factā acuitatē poſuerit in humoꝛibus: ſiue fuerit hec cōplexio ma= la toti vniuerſalis aut partialis in epate ⁊ renibus: et alijs inēbꝛis in vrinalem aquoſitatem imprimen tibus: ⁊ reliqua ſigna omnia complexionē calidam et ſiccam arguentia huic loco adaptanda ſunt.

Signa vō ardoꝛis facti a cauſis exiccātib⁹ habenť ꝑ inueſtigationē cāꝝ coꝛp⁹ poſitiue exiccātiū ab extra euenientiū vel ab intra. ⁊ itē hoc idē efficit ſi toēs cauſe ꝑuatiue exiccātes: vt ſunt euōnes oēs foꝛtes ⁊ ꝑſeuerātes inſenſibilr vel ſenſibilr coꝛpus exiccātes. ¶ Signa vō ardoꝛis ꝓ= uenietis ex ꝯſumptiōe humiditatis glādoſe cogno= ſcanť ꝑ inuētionē cāꝝ exiccātiū totū coꝛp⁹ et maxi= me mirach inteſtina meſenterion ⁊ lūbares partes q̄ cōpre xdunť ex ꝯſumptiōe toti⁹ vētris velut ſi mi rach ſpōdilibus adherere videať: vt in hoc viro no= tabilr liq̄t. ¶ Signa vō ardoꝛis ꝓuenietis ab vlceri bus ⁊ ſcabie in vijs vrinalib⁹ exñtib⁹. hic nō ponunť cū in hoc viro veſtigiū eoꝝ nō appareat. etiā qꝛ alis in tractatu de cura vlceꝝ viaꝝ vrine diffuſe ſatis hec ſigna a me ꝓnūciata ſunt: ⁊ tu lege illud exide: huic tractatui ꝯfoꝛmiter adaptādo: hec de ſignis.

¶ De cura ardoꝛis vrine per regimen rerum nō na turalium. Cap. iij.

Agitur ꝑ regimine hui⁹ diſpōnis librāda eſt reꝝ nō naturaliū ꝯueniens admini= ſtratio. Eligať itaq; aer in oñi diſpōne ꝑdicta ꝓueniēte a cauſis ꝑdictis ad fri gidū ⁊ humidū inclinatus: ſꝫ amplius debeat eſſe humidus q̄ calidus. ſit etiā aer nō vēto ſus. nā flatus vētoꝝ ſeptētrionaliū hāc egritudinē auget. ſit etiā aer nō caliginoſus. ⁊ nō ſit aer qualis mōtiū eleuatoꝝ habitātiū in turrib⁹ ⁊ locis notabi liter a terra eleuatis. ¶ Exercitiū aūt ⁊ motū foꝛtē ⁊ laboꝛioſum oēm euitare dꝫ ꝓpter cām notā: ⁊ ma xime exercitiū eq̄ſtre vel multe ambulatiōis foꝛtis ⁊ velocis: eo q2 nocet ardoꝛi: auget vrine fluxū debili= tādo ꝯtētiuam: etiā qꝛ ſanguinē fluere facit: de quo inferius dcm̄ eſt: ⁊ in ſumma ad q̄etē excedētē decli nare ꝯueniēs eſt ei. nequaq; vō ad exercitiū vel mo tū: ⁊ maxime illū q̄ fit in coitu. ¶ Oēm aūt repletio= nē humoꝝ iā factā tollere dꝫ. Silr ⁊ replōnē ciboꝝ ⁊ ⁊ potuū ſummopere ꝑcauere. calo ꝝ vō ⁊ ſiccoꝝ qm̄ egritudinē auget vigoꝛādo cām ⁊ materiā ei⁹: fri= gidoꝝ vō ⁊ humidoꝝ potuū ⁊ ciboꝝ replōnē effugi at: eo qꝛ innati caloꝛis ſuffocationē efficiunt: ⁊ mās ad putredinē diſponūt. ¶ Cōfoꝛmiter etiā loquēdo ꝑdictus vigiliā immoderatā euitare dꝫ: cū coꝛpus exiccet: ⁊ humoꝛales mās acutas efficiat. Somnus aūt in hoc vigilijs eſt ꝯuius: ⁊ etiā qꝛ coꝛp⁹ humectat ⁊ digōnē materieꝝ ꝯuenuētē efficit: quare plꝰ doꝛ mire ꝯueniēs eſt ei. vigilare vō ꝯtrū. ¶ Euitet etiam oīa accñtia aīe: q̄ aīam triſtē efficiūt ⁊ accubare fa= ciūt caloꝛē innatū ⁊ ꝓꝛōptioꝛē efficiūt ipm ad exiccā dū ⁊ acuendū materias humoꝛales: et oīa accñtia aīe que foꝛtē ⁊ velocem motum in ſpiritibus et hu= moꝛibus efficiunt euitare debet propter cauſas pre dictas. ¶ De cibis autem ⁊ potibus dicendum pꝛi= mo generaliter q2 euitare debet omnia excellēter ca lida acuta ⁊ ſalſa: vt colligiť 19ª tertij tract. ⁊ cap. ſcbie. In diuiſionibus a Raſi caplō 57°. et pluries alibi. Igiť euitare debet panē coctione multa cōbu ſtū ⁊ ſalſum, notabilr: ⁊ multo fermēto ꝯditū ſaltem antiquū. ¶ De oleribus vō euitet oīa acutas plan tas: vt hyſopū: roſmarinū: nemen: ſiſimbꝛiū ⁊ ſilia. ¶ De granis vō effugiat: ſicut eſt ſinapis: naſturtiū ⁊ reliqua parua. ¶ De radicib⁹ vō euitet alleū: cepe: bulbū: poꝛrū: raphanū: ⁊ reliq̄ vehemētis ꝓuocatio nis: vt petroſelinū: daucū ſyluestrē ⁊ domeſticā ⁊ re liq̄ hoꝝ. ¶ De folijs vō euitet ruthā: erucā: naſtur= tiū ⁊ reliq̄ ſilia. ¶ De ſapoꝛib⁹ vō effugiat acetū: acu tū: lymōes ⁊ oēs ſuccos mlte ꝓuocatiōis. vinū cito nioꝝ ⁊ alia ſilia. Utať aūt pane mediocris coctiōis a furfurib⁹ bñ mūdos de pura ſimula fcō. ¶ De car nib⁹ vō vtať carnib⁹ oīb⁹ iuuenib⁹ mollib⁹ mediocri ter pīguib⁹ facile digeſtibilib⁹: vt ſūt carnes hedoꝝ gallinaꝝ: caponū: pulloꝝ: vituli recētis caſtratine: lepoꝛine: poꝛcine recētes ⁊ ꝑuib⁹ coꝝ: vt ei⁹ ꝑ liguedi= ne ⁊ aſſugia nō valde ſalitis. Et lacte q2 oī mō ꝑpa=

rationis eſt ei ↄueniēs: ⁊ maxime lac ouinum cui in debilitate renũ nihil eſt cõpar. 18ª tertij. cap̃. de eo. ¶ De plãtis ꝟo vtaꝛ boragine: lactuca: bleta: ſpinachia: ⁊ aliq̄n rapis: ꝫ raro. Itē ſepe vti dꝫ malua de coc. eius in cibis ⁊ eſt ſecretũ mirabile. ¶ Itē de granis vtaꝛ ordeo alkiſt: vel priſana: ⁊ aqua ipſius: et oĩ ipſiꝰ ꝓparatiõe. Cõueniũt etiã ei pãnicum: riſum pultes de ſpelta ⁊ ſiligine ⁊ ſĩilibꝰ granis. ¶ De fructibus ꝟo ↄueniũt ei ceraſa q̄ maxime in hoc caplo ab oĩbꝰ auctoribꝰ laudata ſunt. Itē melones: citrulli: cucumeres: anguriẽ: ⁊ ſĩies fructꝰ. ſicꝰ aũt ꝓpter partē lacticinij coꝝ nõ ↄueniũt: ꝫ Auicēna 19ª tertij. finali caplo ↄcedere videaꝛ eos cũ oleo ↄmixtos ⁊ tu ↄſidera. Uue ꝟo nõ placēt. nã oĩs vua nocet renibus ⁊ veſice: vt habeꝛ ſcđo can. ab Auicēna ꝓprio cap. ꝟo. ¶ Uinũ aũt ſibi ↄueniēs eſſe dꝫ oē a põticitate ⁊ acredine denudatũ. Nã ꝓpter partes inciſiuas ⁊ acutas in tali vino exñtes augeꝛ egritudo. Stipticũ ꝟo oē vinũ euitari dꝫ: eo q2 claudit vrine vias: et ↄſtringēdo dolorē exauget. Uinũ vero albũ ſubtile multũ acutum ⁊ calĩn etiã diſconueniēs eſt ei: eo q2 nimiũ calĩn eſt aperitiuũ: ⁊ maxime nocet habētibꝰ plenitudinē veſice. puocãtia eñ cõferunt veſice vacue: nocēt autē ei plene. Raſis in diuiſionibus. cap̃. 72°. Igiꝛ eligaꝛ vinum ſubſtãtia nõ valde groſſuꝫ. immo mediocre: ſuaue odore: ⁊ p̃dictis ↄditionibus limitatum. hec de regimine rerum nõ naturalium.

¶ De regimĩe ardoris vrine p medicinalia. Cp̃. iiij.

Cura vero ardoris vrine ↄueniētis a iam dictis cauſis pficiꝛ. v. intētionibus. ¶ Prima eſt materieꝝ euacuatio minoratiua. ¶ Scđa eſt ipſaruꝫ diuerſio. ¶ Tertia eſt ipſaꝝ digeſtio. ¶ Quarta ē eradicatiua euacuatio. ¶ Quinta eſt accidentium correctio.

In prima igiꝛ intētione ſi ardor ↄueniat a ã cõplexionali naturali flõmia fiat de vena baſilica ſub cubito poſita: aut de ſaluatella q̄ eſt ramus eius inter anularē ⁊ auricularem digitũ poſita: ⁊ fiat in mane ⁊ extrahanꝛ ſanguinis. ℥. iiij. aut. v. ſꝫ tenorē ꝟtutis. ⁊ ſi flõmia ei tardeꝛ: aut nõ cõuenire videreꝛ ⁊ iterum dato q꜡ fiat ſequenti mane ſoluaꝛ ſibi venter cum hoc minoratiuo. ℞. aque ſublimationis folioꝝ malue: vel violarum: vel emulſionis granoꝝ papa. ℥. iiij. manne vel caſſie loco eius. ℥. i. ß. reubar. electi. ʒ. ij. penidiarũ. ℥. ß. ſpice nardi. ℈. ß. infundanꝛ oĩa inſimul per diē ⁊ noctē. deinde calefiãt in aurora: ⁊ facta ↄuenienti expreſſione bibaꝛ colatura calida ⁊ tardetur cibus horis. vi. preaccipiēdo in q̄nta hora ciphum vnum brodũ pulli cũ zuccaro abluto. ¶ Aut ſaltē gratia minorationis accipiat. ℥. iiij. mucillaginis ſebeſten. aut. ℥. i. ß. caſſiefiſt. ex ſua canna lambendo comeſte. ¶ Aut deꝛ ei dyaprunis ſimplicis. ʒ. xij. cũ deco. violarum hãc etiã intētionē euacuãdi minoratiue cõplent oĩa que diuerſionē faciunt nunc dicenda.

Diuertiꝛ aũt materia p̃dicte egritudinis multiplr. ¶ Primo trahēdo materiã ad inferiꝰ: q2 vꝛ fuiſſe intētio hip. afforꝫ. ſeptima ibi. Diſſ. ruã flõmia ſoluit inciſa q̄ eſt in talo vena. ꝫ cõmētator nõ audeat ↄſiteri ꝟitatē affoꝛiſmi. Ego ꝟo in illo magnũ iuuamētũ in hoc caplo vidi. ⁊ tu ↄſidera. ¶ Diuertiꝛ ſcđo materia fricãdo extrema fricatiõibus mediocritatē trãſcēdētibus: vt pedes cũ vētoſatiõe ſpatulaꝝ natiũ ⁊ coxaꝝ. ¶ Itē cũ introitu in balneũ aq̄ dulcis. aſſiduatio eñ introitꝰ aq̄ calide cõfert in plurimis diſpõnibus nocumētorũ vrine in diuiſiõibus. cap̃. 75°. ¶ Ad hãc etiam diuertēdi intētionē cõferũt cliſteria lenia ex ſucco vel decoctione violarũ blitis: ſpinachie: floꝝ nenufaris ⁊ cucurbitaꝝ ⁊ ſĩilium. ¶ Itē maximo iuuamēto cõfert huic egritudini diuertēdo vomitus factꝰ a natura vel ab arte: vt quarta p̃mi. caplo de iuuamentis que affert vomitus. ¶ Pro hac etiã intētione ſolenniter ↄfert eſio p emorroidas facta ⁊ ſĩies operationes p quas materie ad alias ſine notabili nocumento euacuari poſſunt. ⁊ tu amplia vltra hec.

Digerũt aũt materias oĩa que de regimine rerũ nõ naturaliũ dicta ſunt. ⁊ iteꝝ hec medicinalia q̄ nũc ſcribunꝛ. ¶ Digeſtiuum bonũ. ℞. emulſiõis granoꝝ papaueris. ℥. iiij. vel. v. penidiaꝝ. ℥. i. miſce ⁊ deꝛ calĩn in aurora: et tardeꝛ cibus. iij. aut. iiij. horis. ¶ Aliud bonũ. ℞. ſy. violarum. ℥. i. ß. aque nenufa. ℥. iij. miſce. ¶ Tertiũ bonũ eſt ℞. ſy. de papauere. ℥. i. ß. aque floꝝ nenufaꝝ. ℥. iij. miſce. ¶ Quartũ bonuꝫ eſt. ℞. aque ordei. ℥. iiij. ſy. nenufa. ℥. i. ß. miſce. ⁊ plures alij ſyrupi deſcribi pñt ſĩies illis in ꝟtute. ¶ Digerũt etiã mãs ⁊ refrãgũt eas in acuitate trociſci Raſ. 9° Al. m. caplo de ardore vrine. in fine. ⁊ tu lege ibi eos. ¶ Digeſtiuũ ſpãle bonũ cõicans iuuamētũ ſuũ mēbris oĩbus p̃ncipalibus: ⁊ maxime vijs vrinalibꝰ eſt hoc. ℞. aq̄ lupulorum: aq̄ altee. añ. ℥. i. ß. ſyrupi iuiubini: ſyrupi de biſantijs. añ. ʒ. vj. miſce. ⁊ hec de digeſtiuis.

Materia aũt digeſta eradicari põt cum medicinis minoratiuis iam dictis ⁊ ꝓpiꝰ ſi doſis eaꝝ ampliꝰꝛ parũp. ¶ Ampliꝰ euatiuũ p̃ter illa eſſe põt dare. ℥. ß. electuarij de pſillio. educit eñ ſolenniter ⁊ ſuauiter mãs ſpecie plures: immo ⁊ aduſtas ⁊ acutas oĩ acuitatis ſpecie: et deꝛ cũ aqua decoctiõis medulle ceraſoꝝ vſq; ad. ℥. iij. ¶ Aliud eradicatiuũ ↄueniētius ad educēdũ materias maioris acuitatis ⁊ aduſtiõis eſt hoc. ℞. aque lupuloꝝ ⁊ cuſcute. añ. ℥. i. ß. cõfectionis hamech. deſcriptione maiori. ʒ. v. mucillaginis. gra. pſilij. ℥. ß. Qui aũt ex pſilio mucillaginē extrahit caueat ſibi ne lõgo tpe pſiliũ aq̄ calĩe nimiũ infuſũ pmittat: tūc eñ cētralis pars q̄ calida eſt in q̄rto ⁊ excellēter acuta ardorē ⁊ puctionē augeret: quare diſcrete agaꝛ in hoc. ¶ Ultima medicina ſolutiua maioris ſecuritatis ⁊ maioris opationis eſt hec. ℞. aq̄ violaꝝ: aq̄ emulſionis papaueris al. añ. ℥. ij. agarici eld. ℈. ij. reubar. electi. ʒ. i. ß. pulpe ſebeſtē: penidiaꝝ añ. ℥. ß. ſpice nardi. gra. vi. ʒʒ. gra. ij. infundanꝛ oĩa ſimul p dies duos: deinde bulliãt ſimul q̄buſdaꝫ ⁊ lenibus ebullitionibus: poſt hoc coleꝛ ⁊ exprimaꝛ: ⁊ detur in potu hora ⁊ ↄditiõibꝰ oĩbꝰ in ſpõr reliq̄s euatiõibꝰ obſeruandis que legãtur ſupra in caplo de euacuatione minoratiua. hec aũt medicina inter reliquas ad hanc intentionem ſublimior per me inuenta eſt: et tu proba ipſam rationibus ⁊ auctoritate.

Pro cōplemēto aūt intentionis ꝗn te ꝑmittendū ꝙ ac cidētia ſua moleſtia curā ad ſe vertentia ſunt hec. ¶ Pͥmū: grauitas in tota ſpina. ⁊ maxie in alchatin. ¶ 2ᵐ: fortis ⁊ ꝑſeuerās īqetudo ab ardore ⁊ fre quenti mictu ꝓueniens. ¶ 3ᵐ: pūctio magna ⁊ qñqꝫ tenſiu° dolor in toto femore: ⁊ infra radicē teſticulo rū. ¶ 4ᵐ eſt acutiſſimus dolor in extremitate pudi bundi per colligantiaꝫ vt ſupra. ¶ 5ᵐ eſt excoriatio cānalis virge. ¶ 6ᵐ eſt fortis ventris conſtipatio. ¶ De excoriatione ꝟo corporis veſice excuſat° ſum: eo q: in viro iſto adhuc nō appꝫuit etiā: q: alꝰs in tra ctatu de vlceribus viarū vrine apte ſatis ſcripſi. Et tu tractatū illū ad cōplemētū doctrine huic appo nere debes. ¶ Pͥmū itaqꝫ acc͠ns ꝯtingere pōt ꝑ col ligātiā ptiū dictaꝝ ad veſicā ⁊ vrinales vias etiā ꝓ pter fluxū mãerū que augenꝶ ꝓpter doloreꝫ q̄ mãe in intermedijs vijs detinenꝶ. adhuc etiā ꝓpter vehe mētē laſſitudinē ꝑdictarū ptiū ꝓpter vigiliā ⁊ angu ſtiā acq̄ſitā. Cui qdē acc͠nti applicari pn̄t digerētia ⁊ euacuātia iā ꝑmiſſa. Et iteꝝ hec remedia. ¶ Quo rū ꝑmū eſt cliſtere iſtud ſublimis iuuamēti ꝓ dolore extenſiuo totius ſpine. ℞. brodij pinguis de carni bus caſtratinis lib. j. olei de camo. ⁊ de aneto añ. ℥. j. olei vulpini. ℥. ij. croci. ʒ. j. elec. ꝺ pſilio: ⁊ de baccis lauri. añ. ʒ. ij. ſalis gēme. ℈. iiij. miſce. ¶ 2ᵐ ē vnguē tum hoc anodinū ſatis ex quo q̄ter in die nāli tota ſpina vngaꝶ. ℞. olei de cheiri citrina. ℥. iiij. olei ꝺ ca mo. ⁊ de aneto. añ. ℥. j. pingue. anatis ⁊ galline. añ. ʒ. vj. croci. ʒ. j. cere quantū ſufficit: fiat vnguētū mol le: ⁊ in fine cum tepefactum fuerit addantur vitelli oui. iij. ⁊ diligenter incorporenꝶ. ¶ Confert etiā huic acc͠nti ſummo iuuamēto emplaſtrū de folijs parita rie: ⁊ eſt vt accipiaꝶ folioꝝ paritarie lib. j. ⁊ cōtundā tur diligenter: deinde in frixorio coquanꝶ cum oleo nardino: ⁊ de camomilla: ⁊ ex eo calido totus locus dolēs emplaſtreꝶ. ⁊ eſt de remedijs Gilberti anglici ¶ 2ᵐ aūt acc͠ns remouēꝶ cū remedijs iam dictis. ⁊ maxime cū ſupraſcripto cliſteri. ¶ Amplꝰ cuꝫ his q̄ ſomnū inducūt ſicut linimētū hoc ex quo frōs tēpo ra ptes pulſuum volc. manuū cauille ⁊ plāta peduꝫ inungi debēt. ℞. olei violaꝝ olei de nenuf. ⁊ de ſemi ne lactuce. añ. ℥. j. emulſionis papa. ℥. j. ß. amilli. ʒ. vj. croci. ℈. j. ſemis aneti. ℈. ß. cere al. quantū ſuffi cit. fiat vnguētum molle. deinde bulliat in lib. ß. ſuc ci corticū exterioꝝ cucur. recētis vſqꝫ ad ꝯſumptio nem ſucci. ¶ Aliud ſile. ℞. ſy. de papauere: ſy. nenu farini. añ. ʒ. vj. aque violarū. ℥. iij. miſce. ¶ Ultimuꝫ ad hoc. ℞. eluarꝯ ꝺ yap apaueris. ʒ. vj. aq̄ ſublima. floꝝ croci. ℥. iij. miſce ⁊ dentur in ſero ꝑ duas horas poſt cenā iuxta illud. dare aūt ea. ſ. ſomnifera in ſe ro: ⁊ apud ſomnū eſt melior horaꝝ q̄ꝫ īducūt ſom nū. ⁊ ſciuiſti ꝙ ſomnus agitationes ſedat. Meß. in cap. de hoc. ¶ 3ᵐ acc͠ns qꝺ eſt dolor in femore ⁊ radi ce teſticulorum ꝓuenire pōt ex ventoſitatibꝰ vel ma terijebus illic propulſis qui remouetur cū iam predi ctis: ⁊ cum iſtis iterū. ¶ Quorū pͥmū eſt frequens applicatio ventoſaruꝫ ſiccarum ſuper dictis locis. ¶ 2ᵐ eſt euaporatio ſupradictarū partiū facta cū furfuribus: aut pānico ⁊ milio torrefactis. ¶ 3ᵐ eſt embrocatio vel fomētatio applicata ꝑdictis locis cum decoc. camomille: melliloti: camedreos: camepi theos: aſſari cētaurce minoris ⁊ ſiliũ. ¶ 4ᵐ eſt cū inunctione facta cū vnguēto de cheiri citrina deſcri pto in cura predicti accñtis. Itē hoc acc͠ns ſicut ⁊ ſi milia predicta ⁊ dicenda facile alleuiaꝶ cū diuerten tibus ſupraſcriptis in intētione de hoc. ¶ 4ᵐ ꝟo ac cidēs qꝺ eſt dolor acutiſſimus in extremitate pudi bundi: ⁊ etiā in collo veſice canonice remoueri debet cum amotione cauſe facientis illud: qꝺ quidē cōple tur per euacuātia diuertētia ⁊ reliq̄ iā tacta. ¶ Itē cōpleꝶ per ſedātia acuitatis materierū qꝺ partiꝫ in regimine rerū nō nālū ⁊ digerentiū tactū eſt. ¶ Itē ⁊ 3° cōpleꝶ per ea que ptim anodina ſunt: ptim pre dictaꝝ partiū ꝯfortatiua: ptim materierū repcuſſi ua. aliquādo ꝟo cōplexionis mēbroꝝ adeq̄tiua: que ola lꝫ in predictis linimentis embrocationibꝰ ⁊ reli quis inſerta ſunt. ſpāliter tñ remoueri pn̄t cuꝫ inie ctionibus ⁊ inunctionibꝰ appropriatis. ¶ Quoruꝫ ꝑmū eſſe pōt iniectio lactis cuiuſcūqꝫ per ſiringam in veſicā. ¶ Itē iniectio emulſionis papaueris: vl' ſe minū lactuce: melonis: citrulli ⁊ ſiliũ. ¶ Itē iiectio olei nenufarini. ¶ Itē iniectio medulle crurū vituli diſſolute cum aleo amigdalaꝝ dulciū tali vt curſi biles fiāt. ¶ Item iniectio albuminis oui cū oleo vio larū. ¶ Itē iniectio hec vltima in ſedādo dolorem: ⁊ ꝯfortādo. ℞. ſarcocolle octo dieb9 in lacte nutrite: qꝺ tñ lac omni die innoueꝶ. ℥. ß. ceruſe: amili: plūbi vſti: tucie trigeſies prepate cū aq̄ fontis. añ. ʒ. j. flo rū nenufaris: violarū: ſeminū lactuce. añ. ʒ. j. ß. opij iuſquiami albi. añ. ʒ. ß. cro. ℈. j. fiāt ſief cū emulſiōe papaueris: ⁊ cū opus fuerit accipianꝶ ex eis tria vel quatuor ⁊ ꝯfricenꝶ cū lacte alalis vel papaueris ſu per cote leuiſſime: deinde cū ſiringa iniȷciaꝶ tepidū. Soleo etiā ex predicta deſcriptione recipe ptē vnam olei nenufarini. par. ij. cere ptē quartaꝫ: ⁊ ex ꝑdictis facio vnguentū molle ex quo liniunꝶ tēte ſubtiles lō ge ⁊ rotunde que imponunꝶ cānali ꝟge: ⁊ ſedāt do lores: ⁊ punctionē eius: ⁊ conſolidāt excoriationes ⁊ vlcera in cōcauitate eius exñtia: ⁊ tu facile probare potes huius cōpoſiti iuuamētū ex ꝟtutibꝰ ꝑmis ſe cūdis tertijs ⁊ quartis ſimplicium hoc cōpoſituꝫ in gredientiū. ⁊ tu diſcurre modo tuo.

Particula 2ª De frequētia mictꝰ ꝯti nēs capitula quatuor.

¶ De eſſentia ⁊ ſpeciebꝰ ipſius egritudinis. Cap. j.

In hac 2ª pte tractatus huiꝰ vi dendum eſt aliq̄d de fre quentia mictꝰ huius viri quā phyſice cō tēplando reducere opꝫ ad aliqꝺ quatuor nocumētorū in vrina cōtingētiū. ¶ Quo rū vnum eſt ardor vrine. de quo iam dictū eſt. ¶ 2ᵐ eſt retētio eius que non pertinet diſpōni huius viri. ¶ Tertiū eſt difficultas eius. ¶ Quartū eſt ſumma vrine. i. multitudo eius. Cuius ſpēs ſunt dyabetes in qua ſumma. i. multitudo vrine in quātitate cōti nua emittiꝶ. 2ª eſt diſtillatio eius in qua ſumma. i. multitudo vrine emittitur: ſed in quantitate diſcre ta. i. in plures mictꝰ partita. Et hec eſt diſpoſitio di ſtillatio vrine ab auctoribus nūcupata. ⁊ colliguntꝶ

hec 19ª tertij. trac. 2°. cap. 2° ⁊ 4°. ¶ Eſt ergo vrine diſtillatio frequens ipſius emiſſio que eſt diſpoſitio media inter retentionem. i. abſciſſionem vrine. que a modernis nolatur ſuria. ⁊ emiſſionē. ſ. naturaliter ⁊ voluntarie abſq; impedimēto factā: qđ itellexit Auic. allegato cap. dū inquit. Diſtillatio eſt diſpō īter retentionē ⁊ emiſſionē media. In oī enim diſtillatione emittitur vrina. lʒ paulatim ⁊ ſepe. q̄re non retinetur. ¶ Et q: in diſtillatione cōcurrit cā pꝛeter naturalr virtutē ſtimulans: vt multitudo aut acuitas vrine vel diſpō cōplexionalis: vel cōpōnalis: vt ſpaſmus ⁊ ſīlia. Jō ⁊ ſi emittatur vrina nō ſine nocumēto ⁊ conatu ꝟtutis emittitur. neq; tñ ex ea totiēs ⁊ q̄liter opoꝛteret emittitur vrina. imo minꝰ ex ea migitur ⁊ cū labore ⁊ nocumēto: ⁊ nō ſepe tenens emitti ꝯuenienter pōt quotiens ad ipſam emittendā irritatur ꝟtus. ⁊ tu lege hec oīa allegato loco. ⁊ interioꝝ 6° colligēda. et hec diſpō eſt illa quā moderni diſſuriā vocāt. ¶ Et ſi diſpō iſta talr augeatur q̧ vrine guttatim ⁊ nō continue emittantur cū ipēs nocumēti in vrina cōtingēs difficultas vrine ab Auic. dicta: vt ſupra allegatū eſt. quam moderni ſtranguriam vocāt. ⁊ tu contemplare in his: quia difficilia ſunt ꝑpter appꝛentes diſcoꝛdias in ſententijs auctoꝛum repꝛtas: quoꝝ tamen veritas ex hac ſententia aperiatur.

¶ De cauſis frequentie mictus. Cap. ij.

Huius aūt diſpōnis cāe ⁊ ſi multe hincinde a varijs auctoꝛibꝰ colligantur. reduxit tñ princeps allegato loco eas ad q̄tuoꝛ cauſaꝝ gña. ¶ Primū genus cauſarū eſt que ab vrina ſumuntur. ¶ 2m q̄ ſumuntur a veſica. ¶ 3m eſt genus cauſaꝝ que ſumūtur a membꝛis vrine alijs a veſica. ¶ 4m genus cauſarū ſumitur a pncipijs. ¶ Ab vrina ꝟo ꝯtingit diſtillatio: aut q: multa: aut q: acuta vel ſalſa: ⁊ ſic de alijs. Multitudo enim vrine fluiditate ſua labere faciens circūferentialiter coꝛpus veſice verſus collū eſt cauſa ꝯctionis colli in ſeipſuʒ ⁊ verſus ſupꝛa. q̄re negatur vrine exitus: ⁊ fieri non pōt niſi magno conatu ꝟtutis ꝯcurrente ad illud. Et hoc intellexit pnceps allegato loco dū inq̄t. Multitudo. ſ. vrine grauat et cōpꝛimit lacertum ad apꝛtionem puaʒ: ꝗ̄uis voluntas non nocet ad illud. i. apertionē. ¶ Qualr ꝟo vrine acuitas pūgēdo vel moꝛdicādo ſit cauſa frequētis mictus eſt facile videre. ⁊ tu conſidera. ¶ Cauſe ꝟo diſtillationem vrine efficientes ſumpte ab ipa veſica: ⁊ a mēbꝛis vrine alijs ab ipſa ſimul aſſignari pñt: vt ſpēs male cōplexionis oēs pꝛedictis mēbꝛis euenientes. ¶ Calida q̄dē dilatādo ⁊ apiendo vł laxando: reſolutione ꝟo multa ꝟtutē in expellēdo ⁊ detinēdo debilitādo. ¶ Sicca ꝟo acuēdo ⁊ ꝯſtringēdo quare incitat ⁊ ſm ꝑtem exitū vrine debitū ꝓhibet. ¶ Multa ꝟo cōplexio frigida ꝯſtringendo ⁊ vrinaʒ detinendo eſt cauſa conatus virtutis ad expellendū. ¶ Humida vero mollificando ⁊ laxando eſt cauſa fluxibilitatis: ⁊ quia ad ipſam ſequitur virtutis debilitas in expellendo: nō facile ⁊ multum de vrina ſemel expellitur: immo difficulter ⁊ ſepe. ¶ Species etiam egritudinum cōpoſitionalium: vt oppilationes attenuatoꝛie vel coartatoꝛie in vijs contingentes paraliſis ſpaſmꝰ ⁊ egritudines in ſuperficie omnium mēbꝛoꝛum vrine venientes diſtillationem vrine ſi bñ conſideras facile efficere poſſunt. ¶ Similiter ⁊ apoſtemata ⁊ egritudīes in natura cōi euenientes: vt pʒ in excoriatione ⁊ vlceribus colli veſice. Urina enim acuta naturaliter exiſtens cū effluit ad loca excoꝛiata vel ſoluta moꝛdicat ea. Jdeo incitat virtutem expulſiuam ad fugā nocumenti: quare ilico mingitur ⁊ cū difficultate. Et eſt iſta cā: q̄re in vlceribus colli veſice accidit frequens mictus ⁊ cū doloꝛe ſemper vt ſenſus oſtendit. ¶ Ex quibꝰ omnibꝰ colligi poteſt q̧ aliqua eſt diſtillatio vrine cū qua eſt difficultas in expellendo: vt illa que ꝯtingit ex ſpaſmo vel apoſtemate vel oppilatione coartatoꝛia vel carnoſa colli veſice. ¶ Aliqua ē diſtillatio vrine cū qua non eſt difficultas ad expellēdum: vt illa que cōtingit a paraliſi vel lenitione multa colli veſice. ¶ Aliqua eſt vrine diſtillatio difficilis cū qua eſt doloꝛ: vt illa que ꝓuenit ab vlceribꝰ excoꝛiatione vrina acuta ⁊ ſimilibꝰ. ¶ Aliqua eſt cū cuiꝰ difficultate nō eſt doloꝛ vt illa que ꝓuenit a paliſi mollificatiōe ⁊ multitudine vrine abſq; foꝛti acuitate. Et colliguntur hec oīa in fine quarti allegati capituli: dum inq̄t. De diſtillatione vrine eſt cuʒ qua eſt difficultas ſupple in emittēdo ⁊ detinēdo: ⁊ eſt ſupple ſpēs ſcđa cuʒ qua nō eſt ipſa. ſ. difficultas dicta ⁊ de difficultate. i. de diſtillatione cū difficultate facta eſt ſupple 3ª ſpēs cū qua eſt doloꝛ. ⁊ eſt ſupple 4ª ſpēs cum qua non eſt illud. ſ. doloꝛ. ⁊ videtur ſupple iſte. ſ. q̧ plurimū diſtillationis vrine fit propter cās inuolūtarij exitꝰ. 2° propter cās difficultatis. i. īpotētie vel grauitatis in expellendo. 3° ꝑpter cauſas ardoꝛis. ⁊ tu lege ibi.

¶ De ſignis frequentie mictus. Cap. iij.

Ex predictis volo apparere notitiam ſignoꝛuʒ frequentis mictus que ex cognitione cauſarum haberi poſſunt diſcurrēdo per eas que etiam ſigna ex nocumento eueniente in pꝛincipalibꝰ mēbꝛis vt contingit in freneſi vel ſibare: in quibus quādoq; vrina ſepe detinetur ⁊ aliquando cū magna difficultate frequēter ⁊ parū ex ea emittitur. ¶ Similiter haberi pñt ſigna ex nocumētis coꝛdi ⁊ epati contingētibus quoꝛum egritudines ⁊ accidētia 11ª ⁊ 14ª tertij requirenda ſunt. ¶ Adhuc etiam quia egritudo hec per ſe cognita eſt cuilibet enim inueſtiganti ex q̄ſitis ab īfirmo facile enūtiabitur frequētia mictꝰ.

¶ De cura frequentie mictus. Cap. iiij.

In cura aūt diſpōnis huius diligenter attendendū eſt. Nam ſi frequentia mictus veniat vel diſtillatio ab vrinae ardoꝛe eiꝰ canon curationis coincidit cū cura ardoꝛis in precedenti particula pꝛima huius tractatus diffuſe poſita. ¶ Si aūt cōtingat a ſpaſmo de repletione colli veſice curari debet cū his que ſpaſmum auferant euacuādo minoꝛatiue digerendo ⁊ eradicando materiā cū his que iaʒ dicta ſunt: qbꝰ addatur agarici: turbit: hermodactyloꝝ: colloq̄ntide: ſticados: pulegij: calamēti: centauree minoꝛis: ⁊ ſīlium ꝟtutes que mās flegmaticas digerunt ⁊ euacuant a quibus vt in pluribꝰ hec egritudo ꝓuenit.

Et fuit intētio Auicēne 19ª tertij. tract. ſcdo caplo
ſexto. de cura diſtillatōis vrī indī. Hec egritudo plu
rimū fit cā frigoris ⁊ paraliſis: ⁊ curatio eius pluri
mū eſt calefaciēs ⁊ exiccās: ſicut tyriaca: metridatū
lera Gal. anacardinū: trifera magna: ⁊ elec. de thu
re: q̄ puriſſis euacuationib⁹ dari debēt in aurora cū ali
qua ſublimatiōe vel decoctiōe hīte aſpectū ad acci
dēs ad qd magis intēdis. Si em̄ freqns exiſtat mi-
ctus valde debilitās dari debēt medicine pdicte cū
decoc. ſumach corticū caſtanear: glādiū: flor gra-
nator ⁊ ſibi ſimilium. ℭ Si aūt nocumētū qd remoue
re intēdis exiſtat fortis ↄctio colli veſice ſpaſmoſa:
vel nō dari debēt oēs medicine cū hīs q̄ dilatāt ape
riūt ⁊ leniūt ſiue cū aqua ſublima. radicū altee: vel
flor eius: aniſi feniculi capil. v. ne. ⁊ ſilū. inter q̄ tn̄
q̄dā laudant ſimplicia vt alliū qd vrinā abſciſſam
pvocat: ⁊ reducit eā ad id qd neceſſariū eſt. ⁊ enula
cōpetēs eſt medicina: ⁊ ſemen vitice: ⁊ nigella: q̄ oia
ab Auicª textualr colligunt allegato cap. ℭ Si aūt
in hac diſpōne medicus ſapiēs vtriq̄ eor ſiml intēde
rit. remouēdo. ſ. nimiā fluxibilitatē ⁊ nimiā ↄſtrictio
nē: tūc ↄmiſcēde ſunt ſimil medicine iā dicte ſm mo-
dū aſſignatū. propter qd vt in plurib⁹ medicinis ab
auctorib⁹ in hoc caplo deſcriptis. videbis ↄpoſitas
ex pvocātib⁹: ⁊ maxime ↄpoſitū ab Auic. qd ipe exp
tū fuiſſe affirmat. ⁊ nō eſt mirabile: qꝛ ſapiēter mul
tū ↄpoſitū eſt ⁊ lōga experiētia p me verificatū. ℞.
mirobalanor kebulor torrefactor. ℥. iij. ben albi ⁊
rubei aā. ℥. j. ß. calamēti: mirti: myrre: olibani: macis
ciperi: ſan. dra. aā. ℥. j. enule ſicce. ℥. ij. gar. ℥. j. ß. al-
malep. ℥. ij. ⁊ ſunt medulle ceraſor. forment tro. cū
ſucco enule: ⁊ det ex eis vnus cū aqua ſublimatiōis
eius oī mane p. xv. dies: ⁊ ſit totū tepidū ⁊ placebit
effectus. ℭ Si aūt queris compoſitū maioris cōſtri
ctionis ⁊ pauce aptionis nō eligas aliud q̄ illud qd
ſcripſit Raſis in diuiſionibus. caplo 73°. cuius de-
ſcriptio. ℞. coriādri preparati: ⁊ ireos aſſati. ℥. j. mi-
robalanor emblicor: ſticados boli arment: glādiū
karabe: lētiū excorti. aā. ℥. j. fiāt tro. ℥. iij. ⁊ det ex eis
medius trociſcus in mane: ⁊ medi⁹ in ſero cū aqua
decoctiōis ſumach: ſꝫ doſis a Raſi poſita ſit. ℥. iij. ſꝫ
hec eſt domeſtica magis. ⁊ tu elige modo tuo.

Particula tertia de mictu ſāguis ↄtinēs capla tria

ℭ De cauſis eius. Cap. j.

Hunc aūt p tertia particula hu
ius tractatus exponē
da eſt materia mictus ſanguinis: q̄ qui
dē aūt pvenire pōt a toto corpore: aut
a mēbris ſupra veſicā poſitis. aut ab ipō
corpore veſice. ℭ Exēplū pmi eſt: vt freqnter ↄtingit
in criſibus egritudinū ſanguinearū: aut qꝛ aliqua
ſolita fieri euo a toto corpore educēs retinetur vt in
mēſtruis ſupfluē retētis euenit: aut in fluxu ſangui
nis vel emorroidar: aut nariū eueniēte ab etate vel
cretice: aut qꝛ fuit a corpore abſciſſio aliquor mem
bror facta pp̄ter quā materia ſolita nutrire mēbra
illa detinet: aut qꝛ hol ↄtingit ab alto cadere cōpri-
mi: ↄtūdi: verberari vel flagellari ſm totū corpus q̄
oia ſanguinē mingi pnt facere: ⁊ erit p colligātiā a
toto mictus ſanguinis nolatus. ℭ Iter q̄nq̄ ↄtin-
git mingi ſanguinē cretice ad mēbra vrine trāſmu-
tatū vt in apatib⁹ capitis ſꝫ raro in apatibus pecto
ris: epatis: renū: vel aliar viar vrine: aut in apati-
bus oppilonū predictor mēbror. ⁊ hi oēs erūt mi-
ctus ſanguinis ex partiali colligātia facti q̄ diuer-
ſis modis denotari debēt ſm diuerſitatē mēbror a
q̄bus ↄtingūt. ℭ Alr eſt mictus ſanguinis per eſſen
tiā a veſica pueniēs: pp̄ter debilitatē ṽtutis ipſius
trāſmutare debētis ſanguinē in ſui nutrimētū. aut
ex debilitate ↄtētiue ipſi⁹ pueniēs vel fortitudine ex
pulſiue: aut ex ſubtilitate ⁊ fluxibilitate ſāgnis: aut
ab acuitate eius: ⁊ videnī he vltime cāe in hoc viro
mictū ſanguinis efficere. neq̄ em̄ mingit ſanguinē:
niſi dū notabilr exercitat corpus pp̄ter qd ſanguis
fluxibilior fit: ⁊ dilatant cōcaua ⁊ orificia venar: et
ex ſanguinis fluctuatiōe tali debilitat ṽtus ↄtētiua
corporis veſice: quare poſt exercitiū tale ſanguinis
mictus in eo accidit: ⁊ nō alr. ℭ Qd vero ex aptione
apatū in corpore veſice veniētiū ex vulnerib⁹ ⁊ vlce
rib⁹ ⁊ aliis ſpēb⁹ ſolonis ↄtinuitatis in ea factis min
gi poſſit ſanguis facile eſt videre. ℭ Et in ſūma oīs
mict⁹ ſanguis: aut ex multitudine ſanguis qd nō re
perit in viro iſto: ſꝫ magis defect⁹ ei⁹ in eo. aut ex q̄li
tate ſanguis: qꝛ aquoſus: ſubtilis acut⁹. ⁊ iō fluxibi
lis eſt. aut qꝛ pori vel orificia venar rara effecta ſūt
ſicut in ipō tanq̄ in extenuato ↄtingere pōt. aut qꝛ
debilitata eſt cōtētiua venarū: aut qꝛ fortificata eſt
expulſiua: qd raro cōtingit. hec de cauſis eius.

ℭ De ſignis mictus ſanguinis. Cap. ij.

Signa aūt mictus ſanguinis attēdenda
ſunt qꝛ nō alr curari pōt. ℭ Si ergo eue
niat mict⁹ talis cretice cognoſcet p egri
tudines pcedētes: ⁊ p earū reuolutionē
creticā quadraturis dierū enumeratis
vt ſcda q̄rti affor ⁊ pnoſticor ſcdis colligēdū. ℭ Si
aūt ↄtingat mict⁹ talis a retēta euōne ſolita: aut a
mutilato mēbro facile p inq̄ſitionē taliū cognoſcet.
ℭ Si ṽo ↄtingat ſanguinis mictus p colligātiā mē-
brorū capitis ⁊ pectoris egrotātiū cognoſcet per in
uētionē egritudinū in illis: ⁊ reuolutionē creticā ip
ſarū. Nunq̄ em̄ niſi rariſſime ⁊ ſinthomatice mul-
tū accidit mictus ſanguinis ab iſtis mēbris: niſi in
quadraturis dierꝫ p quas criſes enumerant: ⁊ in
ſtatibus vel pncipio declinatiōis taliū egritudinū:
quare cōputatio cretica: ⁊ cognitio tēpor vlium te
pertū faciāt in hoc. ℭ Si aūt ↄtigat mict⁹ ſanguis
ab epate vel renib⁹ vel emulgētib⁹: hec q̄dē a ſapiē-
tibus diſtinguunt. aut em̄ mict⁹ talis lotiu⁹ vocat:
⁊ eſt exu⁹ ſanguinis cū aquoſitate ↄmixti ſimillim⁹
pme loture carniū nouiter mortuarū. Et hic quidē
oino pvenit a debilitate digōnis epatis: venarū: re
nū: ⁊ emulgentiū: in cui⁹ q̄dē cognitionē venies per
lapſum ad frigiditatē debilitatē: vt in plurib⁹ diges
tiuā dictorū mēbrorū. aut pueniī talis mict⁹ a de-
bilitate diſcretiue ṽtutis dictorū mēbror. qd pluri-
mū ↄtingit a lapſu ad frigidū ⁊ humidū: in cui⁹ co-
gnitionē deuenies p pulſum paruū: tardū: ⁊ rarū: ⁊
vrinā aquoſam: albā: ſubalbidā: ⁊ ſubcitrinā. p ta-
ctum membrorū q̄ frigida: aut remiſſius calidar-

cipientur per feces molles albas vel ſubalbidas vł
vaccinas.¶ Pꝛouenit etiā hic mictꝰ ſanguinis qñ-
qꝫ a multitudine ſanguinis ꝓpulſi a venis: cuiꝰ ſi-
gna ſunt: qꝛ ſanguis emittitˀ ſincerꝰ mūdus multus
⁊ ſine doloꝛe coloꝛe opacus cū ſupfluitatibus filoſis
vel capillaribus coloꝛe rubeo cū opacitate coloꝛatꝰ
¶ Si vo ab arterijs eueniat ſanguis erit rubicūdꝰ
calidus: notabilr ſincerus ⁊ mūdus ab ol aquoſita
te mūdatus: ⁊ ſpumoſitati attinēs aliquantē.¶ Si
ꝓueniat mictus ſanguinis a venis epatis abſqꝫ ru
ptura vel ab arterijs eius ſigna erūt eadē q̄ ꝑdicta
ſunt ⁊ ſilr de emulgētibus dicēda ſunt.¶ Si vo ꝓ-
ueniat mictus ſanguinis a renibus ſiue a ſolutiōe
ꝯtinuitatis ſanguis erit minoꝛis quātitatis ꝗ̄ qui
ꝓuenit a pꝛedictis mēbꝛis.⁊ eſt ꝓpꝛiū inſeparabile
huic commiſceri humoꝛibus groſſis ⁊ diuerſis ⁊ ca
pillaribus filis rubicūditati parſiper attinentibus.
¶ Si vero ꝓueniat a poꝛis virilibus ſanguis erit
valde paucus: nō cōtinue fluens capillaribus filis
albis cōmixtus ſubtilibus ⁊ lōgis.¶ Et in ſumma
a quacunqꝫ pꝛedictaꝝ partiū ſanguis mingatˀ erit
cū vrinali aquoſitate foꝛti cōmixtione cōmixtus: eo
qꝛ quāto longioꝛi tpe ſanguis cū aquoſitate ꝑ an-
guſtas vias effluit tanto foꝛtioꝛi cōmixtione vtrūqꝫ
cōmiſcetˀ alteri.lege hanc ſulam 19ᵃ tertij. finali ca
pitulo.¶ Si aūt ſanguinis mictus ꝓueniat a veſi-
ca ſanguis erit modicus per cōparationē ad illum
qui pꝛouenit a venis epatis vel renibꝰ.erit vo mul-
tus per cōparationē ad illum qui ꝓuenit a virilibus
bus poꝛis.Et in hoc tollitˀ apparēs ꝯdictio quoꝛun
dam auctoꝝ.¶ Iterū ſanguis a veſica exiēs nigre
dini attinet ꝓpter paucitatem innati caloꝛis veſice
eſt etiā coagulatus in fruſtula emiſſus.⁊ iterum eſt
cum mingitur ab vrina ſequeſtratus: et omnino cū
tepeſcit vrina ſequeſtratur ab ea ⁊ in fundo ſedet.
¶ De mictu vero ſanguinis pꝛouenientis a virga ⁊
cannali eius non eſt pꝛeſentis conſiderationis.

¶ De cura mictus ſanguinis. Cap.iij.

PRo cura vero mictus ſanguinis ꝑmittē
dum qꝫ ſi ꝓueniat mictus ſanguinis a
cauſis ꝑmitiuis a caſu ꝑcuſſione ⁊ mu-
tilato mēbꝛo.Itē ſi ꝓueniat a repletiōe
totius vel partis cōicant omēs ſpēs iſte
in cura eadē: vt regatˀ eger dieta tenui: ⁊ flobotome
tur eius baſilica: ⁊ vētoſetˀ cū ſcarificatione ſm do-
ctrinam ſuperius poſitā: ⁊ diuertatˀ materia cū his
que in intētione diuerſionis poſita ſunt.¶ Si autē
pꝛoueniat mictus ſanguinis a debilitate diſcretiue
vel digeſtiue pꝛedictoꝝ membꝛoꝝ regatˀ dieta me-
diocriter calefaciente: ⁊ notabiliter exiccāte ſangui
nem ingroſſante ⁊ diſponente ipſum ad contrariū
fluxibilitatis.quare dentˀ ei cibaria oīa ⁊ caro cocta
cum agreſta ⁊ ſimilibus.nono Alman. capitulo de
mictu ſanguinis.⁊ decimanona tertij. finali capitu
lo vt ſupꝛa.⁊ in ſumma in omni mictu ſanguinis cu
ius cā eſt caloꝛ vel caliditas detˀ recēter frigidus: ſi
cut in frigido calidus: vt in diuiſionibus Almanſo.
caplo 71° in ꝑncipio colligendū eſt.¶ Sanguinis
vo mictus q̄ ꝓuenit ab epate renibus emulgētibꝰ ⁊
virilibꝰ cura colligatˀ.14ᵃ 18ᵃ 19ᵃ tertij ſm partē.

MIctus vo ſanguinis q̄ pꝛouenit a veſica
curatˀ eiſdē modis. In cura vero
ipſius quatuoꝛ ſpālīter ſunt laudata.¶ Pꝛimū eſt
flōmia baſilice iā ꝑtacta.¶ Scōm eſt adminiſtratio
trociſcoꝝ de carabe q̄ cū iuuamēto ſuo cōtˀ atē hꝫ
ad oēm mictū ſanguinis: ⁊ ꝓpter illi q̄ ſcribuntˀ no-
no Almā.allegato cap.quoꝝ deſcriptio hec eſt. ℞.
carabe: gūmi arboꝛis tremule: ⁊ eſt ppls.añ.ʒ.v.ba
lauſtiaꝝ: hypoqſtidos.añ.ʒ.ij.ß.olibani.ʒ.ij.ſe.apij
opij.añ.ʒ.j.ꝯficiantˀ cū aqua decoc.ſumach.⁊ exicce
tur: ⁊ cū neceſſe fuerit detˀ ex eis.ʒ.j.cū.℥.ij.pꝛedicte
decoctiōis mane in auroꝛa ⁊ veſpe añ cenā.Et dedi
etiā ex eis ſepe circa mediū noctis.¶ Et confert ad
hāc intētionē etiā exhibitio trociſcoꝝ ꝯſtrictiuoꝝum
ſm Raſim poſitoꝝ in fine ꝑcedētis capli.¶ Pillule
etiā de bdellio ſi detˀ ex eis.ʒ.j.ſanguinē fluentē po-
tēter ſtringūt.¶ Et ſuccus burſe paſtoꝛis ſi dentur
ex eo.℥.iij.ſolēniter hoc idē efficit.¶ Tertiū ſingula
re laudatū in cura mictꝰ ſanguinis a veſica eſt em-
plaſtrare pectē ⁊ alchatin cū emplo facto ex ſtipti-
cis ⁊ frigidis ad hoc laudatis.Deſcriptio bona ad
illud.℞.coꝛiādri ꝑparati.℥.ij.foł.plāta.granatoꝝ
⁊ roſaꝝ recētium.añ.℥.j.mumie: maſti.boli armeni
terre ſigillate: ſangui.draco.acatie: hypoquiſtidos
añ.ʒ.ij.glutinis piſciū.℥.j.lap.ematitis.℥.j.ß.cara-
be.ʒ.ß.farie volatił molē.℥.iij.fiat emplm cū deco.
ꝑdictoꝝ foli. ⁊ apponatˀ tepidū ⁊ nō calīm.qm̄ qñqꝫ
infrigidata calefacere opꝫ ꝑterqꝫ vñ ſanguis mana
re futurus eſt aſſoꝝ q̄nta.¶ Ego vo ad ſtringendū
talē fluxū facile expedio me accipiēdo quatuoꝛ al-
bumina ouoꝝ: gypſi pulueriȝati.℥.iij.⁊ ꝯquaſſatis
oībus inuicē loco applicentˀ ſtupe vel pāni aceto ni-
gro infuſi: deinde in ꝑdicto emplo inuolati ⁊ bene li
gentˀ.¶ Ultimū vo laudatū in hac diſpōne eſt inie-
ctio.j.ʒ.trociſcoꝝ de carabe ꝑ ſiringā in veſica facta
cū.℥.ij.aq̄ plātaginis.¶ Foꝛtius aūt illo ⁊ de exper
tis meis eſt hoc cōpoſitū.℞.lap.ematitis ſuꝑ poꝛfi
rico lapide foꝛtiſſime emolliti cū ſucco vge paſtoꝛis
℥.ij.aq̄ emulſionis papaueris al.℥.j.ß.miſce ⁊ totū
tepidū ꝑ ſiringā iniiciatˀ quater in die.¶ Ad hanc
etiā intētionē ꝯfert iniectio lactis in quo puꝰ fruſtū
calibis a ccenſi tribus vicibus extinctū fuerit.¶ Itē
iniectio ſucci plantagi.cum puluere ematitis.Ex re
liqua melioꝛa his que tu ab auctoꝛibꝰ collige ſi po-
tes.Hec ſunt que in cura harum trium diſpoſitio-
nū mihi melioꝛa viſa ſunt ad dei omnipotentis lau
dem et gloꝛiam.Amen.

Conſiliū.194. De diſſuria ⁊ ſtrāguria ab omni genere egritu dinum pꝛouenientē.

videlicet mala complexiōe: ma
la compoſitione: ſolutione continui ⁊ egritudine in
numero.¶ Diuiditˀ autē cōſiliū in capitula duo.

¶ De eſſētijs cāis ⁊ ſignis egritudinū dictaꝝ. Ca.j.

NEſcio an mea mēs tanta integri
tate ꝯſiderationis vti poterit quāta ne
ceſſariū eſt in diſpōne nūc declarāda
ſublimiter ſpeculandum.doloꝛ enim
mihi maximus caritate qua obliga-
tus ſum incumbit: et afflictiones ingētes mihi po-

rigit. Uideo eñ alteꝝ mihi fratrē celeberrimum do
ctorē in facultate mea quē ſummopere pꝛeter oēs
holes vitā degētes mihi vere intimuȝ ⁊ caritatiua
dilectiōe ꝯiunctū ſemꝑ agnoui. grauiſſima quadā
diſpōne ſeuiſſimis accñtib⁹ cõplicata: heu mihi per
maxime affligi. ¶ Etenī diſpō ſua duob⁹ accñtib⁹
corpus ei⁹ martyrizātib⁹ ſeuiſſime cõplicata eſt diſ
ſuria .ſ. ⁊ ſtrāguria: ꝓpter q̄ vno puſillo fere tpe eua
dere nō pōt ab vrine emiſſione. q̄ ⁊ nō ſolū frequēs
eſt: ſȝ eidē ipotētia vrinādi moleſtiſſime aſſociaꝛ itā
tū ꝙ a capite pudibūdi ꝑ totā inferiorē partē vſqȝ
ad fiteri acutiſſimo dolore moleſteꝛ ſꝑ paꝝ ante in
tpe mict⁹ ⁊ poſt illud. Et q̄dē diſpō ſeuiſſima ad tm̄
augmētū deducta eſt: ꝙ ſiue iacēs aut ſedēs: am=
bulās vel eq̄tās fuerit ſemꝑ hoc moleſtiſſimo dolo=
re affligiꝛ intātū ꝙ nulla corꝑis figuratio vel deno
lutio ad aliquā vſiam poſitionis quietē aliquā ſibi
porrigat. ¶ Propter qd nō leuiter ꝯſiderandum eſt
ad quā particularē egritudinē hec diſpō deduci de
beat. Eſt eñ ſtrāguria ⁊ diſſuria ⁊ dolor nō quidē
egritudo ipſaꝝ aliq̄ ſȝ vere accñs noianda. Et cuȝ
vnūquodqȝ accñs tale ſequaꝛ egritudinē velut vm
bra corꝑ⁹: opȝ pꝛimit⁹ enuntiare q̄ ſit egritudo aut
egritudines ei⁹: ⁊ qualr hec accñtia ſint eis familia
ria vel ſuccedētia. Igiꝛ diſſurie cauſe multiplices a
ſapiētib⁹ hincīde aſſignanꝛ. Diſtillat eñ ab holev: i
na frequēter aut ꝓpter ipotētiā virtutis retentiue
colli veſice: aut ꝓpter vehemētiā expulſiue: aut pro
pter vigoratā eſſe attractiuā mēbrorum vrinaliuȝ.
¶ Uirt⁹ aūt retētiua debilitaꝛ a mala cõplone fri=
gida ⁊ humida aut humida tm̄. Et vlr a quinſcun
ꝙ imoderato q̄litatis exceſſu. Ois eñ immoderata
diſcraſia deficit actū .i. opationē ꝓprie virtutis .ſ.
colli veſice. ¶ Ampli⁹ hec mala cõplo frida ⁊ humi
da nō ſolū leniēdo ⁊ humectādo debilitat retētiuā
ꝑ ſe ſȝ etiā ꝑ accñs: qm̄ mala cõplo frida ⁊ humida
oppilādo vias trāſit⁹ ſpūȝ alalū q̄ neceſſarij ſunt
ad retētionē colli veſice eſt cā vt paliticet veſice collū
ad qd ſequiꝛ vrine diſtillatio ⁊ inuolūtari⁹ mictus.
¶ Cõtingit etiā frequēter retētiuā colli veſice debi=
litari: ꝓpter nimiā reſolutionē ſpūum ⁊ ſubſtātifici
humidi ipſi⁹ veſice in retinēdo vrinā ꝓpter frequē=
tem vſum diureticoꝝ. Uñ ⁊ ꝓpter frequētem vrine
emiſſionē debilitaꝛ retētiua veſice eo mō q̄ olim mē
broꝝ alioꝝ retētiua potētia debilitaꝛ ex eſione fre=
quēti. hec ſunt pꝛincipales cauſe debilitatis retentiue.
¶ At ꝟo iteꝝ diſſuria ⁊ ſtrāguria nō raro ꝓueniūt
ꝓpter fortitudinē expulſiue. frequēter eñ vigoraꝛ
expulſiua veſice a mala cõplone calīa ⁊ ſicca ⁊ calīa
humida. ⁊ ſic de alijs ſpēb⁹ male cõplonis ſupinua
leſcētib⁹. ¶ Per accñs aūt expulſiua veſice multis
ex cauſis debilitatur. ¶ Pꝛima eſt propter dolorem
in collo veſice incitātem expulſiuā ei⁹ ad fugā nocu
meti. ¶ 2ª ꝓpter vlcera in collo veſice: vl excoꝛiatio
nes: aut pꝛurit⁹: aut ſcabies. ¶ 3ª cā eſt ex pte obie
cti qd eſt vrina q̄ acuitate ſua virtutē expulſiuā ad
frequētē emiſſionē: ⁊ eo forti⁹ qñ ipſa accidentalr
acutior eſt ſalſedini ſaniei cõmixta: aut acuitate ꝑ
ticipās a cibis ꝑ aſſumptis: vt cepe alleū ſinapis et
ſilia. ¶ Etiā 4ª multitudo aq̄ſitatis ab epate a re

nib⁹ ad veſicā expulſis incitat expulſiuā ipſi⁹. ¶ 5ª
iteꝝ humores acuti ad veſicā effuſi in venaꝝ ꝯca=
uitate ebullitionē aut aduſtionē ꝑpeſſi ſūt cā incita
tionis expulſiue. ¶ 6ª cā eſt multitudo harenaruȝ
ad veſicā expulſaꝝ. ¶ 7ª cā eſt inuētio lapilloꝝ i ve
ſica. Cū enim in collo veſice ꝯgreganꝛ harene vel la
pilli pūctione abſterſione ⁊ exaſpatiōe quā faciunt
incitāt veſice collū ad expulſionē: ita vt in quolibet
fere iſtāti ad migēdū icitēt. Et ſi ſemꝑ expellanꝛ erit
formale diſſurie. Si ꝟo mict⁹ nō niſi cū magna con
ſtrictione ⁊ dolore expleri poſſit. pȝ ꝙ hoc erit for=
male ſtrāgurie. ¶ 8ª cā eſt apa exteri⁹ in collo veſi=
ce exñs ſiue faciēdo dolorē cõpꝛeſſiuū ſiue grauati
uum pūgitiuū pꝛuritiuū aut mordicatiuū in collo
veſice. q̄tiēs eñ frequēter potētia ſenſitiua triſtaꝛ
ab impꝛeſſione obiecti: totiēs potētia expulſiua mo
ueꝛ ad fugā illi⁹. Uñ neceſſe eſt diſſuriā ⁊ ſtrāguriā
ad talis apata ſeq̄. ¶ 9ª ꝟo cā incitationis expulſi
ue pōt eſſe nocumentū in collo veſice ꝑ colligantiaȝ
aliūde ꝓcedēs: ſicut apa magnuȝ in collo matricis
in muliere ⁊ cõdilomata: vel magna apata in fine
inteſtini recti: ⁊ in loco fiteris exñtia. Et ideo hec cā
ſpāliter ꝯſiderāda eſt. ſcribiꝛ enim ⁊ ſentiꝛ durities
notabilis ꝓpe anū: ⁊ in loco emorroidaꝝ q̄ quidem
durities ⁊ ſi nō ſit notabilis cā totalis accñtiū ꝑdi=
ctoꝝ. eſt tñ magna cā augmēti ipſoꝝ. Silr iteruȝ ⁊
ꝯtingit ſtrāguria ⁊ diſſuria: ꝓpter vehemētem at=
tractionē a veſica ⁊ mēbris vrinalib⁹ factā. Attra=
hit enim veſica immoderate ꝓpter magnā diſtēpe=
riem calitatis in ea: ⁊ ꝓpter dolores vlcera ⁊ excoꝛ=
iationes vel ſcabies in ipſa exñtes. Silr etiaȝ gra=
uaꝛ a vehemēti attractione a renib⁹ facta ꝓpter im
moderatā calitatē ipſoꝝ: vt pȝ in dyabete. Cū eniȝ
renes ſemꝑ in ꝯtinua ⁊ forti attractione ꝑſiſtāt ꝓ=
pter inflāmationē coꝝ: ſicut ſemꝑ attrahūt ſemper
ad veſicā effundūt. vñ ⁊ ſatis rōnale eſt lapſum ca=
lidum in veſica acquiri ſaltē per colligantiā. ¶ Ex
quibus omnibus conſideranti apparet ꝙ nulla fe=
re imaginari poteſt aliqua cauſa diſſurie aut ſtran
gurie q̄ nō ſit aliqua de predictis: aut ad eas redu=
cibilis. ¶ Et ex eoꝝ fundamēto iterum ꝯſideranti
apparere pōt ſpālis notitia cauſaꝝ ſtrangurie.

Nunc aūt denuo cõtēplandū eſt ad quam
ſpālē egritudineȝ diſpō veſice reduci
dȝ. ¶ Neceſſe eſt itaqȝ ꝯſideranti affirmare ꝙ collū
veſice huius viri eſſentialr egrotat. ¶ Et 2° etiā ꝙ
in eo ſunt egritudines ꝑ colligantiā. ¶ Pꝛimū aūtē
multiplr declaraꝛ ex multis. ¶ Pꝛimo: qꝛ nocumen
tum cõcernit ꝓpꝛiā opationē mēbꝛi .ſ. veſice cui⁹ eſt
vrinā a reliquo corpore expulſam recipe. Et ipſam
ad extra emittere ꝯueniēter: ſȝ nō emittit ipſaȝ niſi
ꝑternaturalr: ⁊ cū nocumēto maximo. Igiꝛ egrotat
in ꝓpꝛia opatione. 9ª colligiꝛ 2° regni cum toto diſ
curſu ibi. Termin⁹ ꝟo diſcretiu⁹ eſt ſubtilis opera=
tionis leſio. ¶ 2° hoc idē declaraꝛ: qꝛ nocumētuȝ in
veſica fixū ꝑmanet. ẜ eſt ei ꝑ eſſentiā. pȝ ꝯñā. qꝛ non
eēt bñ imaginabile ꝙ mēbꝛa alis ꝯtinuū nocumētū
in veſica efficere poſſent. ¶ Et 3° iteꝝ: qꝛ cum hoc ꝙ
nocumētū illud ē fixū in veſica ſꝑ ēt i ea inueniꝛ equa
liter intenſum aut paꝝ differens. ergo eſt in ea per

eſſentiã.ꝯña pȝ:qꝛ alleuiaretˀ alleuiatione mẽbri vł
mẽbroꝝ mãdãtium.❡Et 4° fortius arguitˀ:qꝛ ſen
ſus tactꝰ inuenit collum veſice patiens doloroſe: ſȝ
vbi eſt doloꝛ illic egritudinem narrat.4ª affoꝛiſm.
quare ꝛc. ❡Et 5° iterũ:qꝛ vrina in ſubſtãtia groſ=
ſa eſt ꝛ ꝯtẽtũ humoꝛale groſſum ꝛ multum cũ ſoſpi
tate alioꝛum mẽbroꝝ circunſtãtiuȝ oim preter ſiteri
ſm ꝙ appet ex infoꝛmatis.q̃re ꝛc.❡Et 6° arguitˀ il
lud:qꝛ quãtũcunqꝫ circa ſiteri eiꝰ apparẽt durities
q̃ cõpꝛimendo actũ mingendi impedire poſſet:non
tñ propter diſpõnẽ illam fierent vrine in ſubſtantia
ita groſſe ꝛ in contentoꝛum multitudine ꝛ groſſitu=
dine perſeuerantes.Et plura alia media ad hoc ꝓ=
poſitum adducere potuiſſem que non curaui.

Quod aũt iteꝝ veſica huiꝰ eximij doctoꝛis
egrotet ꝑ colligãtiã.deducitˀ ṗmo ꝓ=
pter duritiẽ apud circulũ ani exñtẽ verſus pudibũ
da a qua doloꝛ extenditˀ vſqꝫ ad radicẽ teſticuloꝛũ:
ꝛ eſt locus vbi collũ veſice ſituatˀ. ❡Et 2° iterũ hoc
deduci põt:qꝛ tpe mictꝰ cõpꝛeſſione in illis locis fa=
cta alleuiatˀ doloꝛ:ſȝ hoc nõ põt accidere niſi aut qꝛ
cõpꝛeſſio ꝓhibet aliq̃d recipi in veſicã aliunde: qꝺ
reciperetˀ niſi cõpꝛeſſio fieret. Aut qꝛ doloꝛ extẽſiuꝰ
vel grauatiuus alleuiatˀ impulſione cauſe ipſiꝰ effe
ctiue.q̃re ꝛc.❡Et 3° iteꝝ hoc oſtẽditˀ:qꝛ ex quocun
qꝫ fere exercitio q̃litercunqꝫ facto emittuntˀ ſangui
nee groſſe ꝛ ꝯturbate.ſȝ hoc nõ põt ꝯtingere ex ſolo
nocumento veſice.quare neceſſe eſt ꝯcludere ꝙ hoc
ꝓuenit aliunde:ꝛ hoc erit ꝑ colligãtiã.❡Et 4° ite=
rũ hoc mõſtratˀ qm̃ vrine q̃ tũc tpis emittuntˀ rubee
ꝛ groſſe emittuntˀ cum forti cõmixtione ſanguis cũ
aquoſitate vrinali.ſȝ hoc arguit talẽ mãm decidi a
mẽbꝛis remotis.igitˀ ꝑ colligãtiã.ꝯña eſt neceſſaria.
ꝛ minoꝛ arguitˀ qm̃ talis cõmixtio foꝛtis nõ potuiſ=
ſet fieri niſi i locis a veſica remotis.ꝑꝑ qꝺ priꝰ q̃ vri
na a locis ita remotis recipiatˀ i veſica neceſſe ẽ foꝛ=
tẽ fieri partiũ ſanguis ꝛ alioꝝ humoꝝ cum ipſa cõ
mixtionẽ:ꝛ maxime.cuȝ trãſeat per anguſtas vias.
❡Et 5° iteꝝ hoc arguitˀ ex diſpõne ꝑcedẽti:qꝛ alias
hic vir paſſus fuit renum doloꝛes intenſiue ꝛ exten
ſiue foꝛtes. hec ſufficere videntur ad duas cõcłones
iam pꝛemiſſas. videlicet ꝙ in veſica huius viri eſt
egritudo per eſſentiam ꝛ per colligantiam.

Nũc aũt opȝ inueſtigare q̃ ſint egritudinum
veſice ſpẽs. ❡Et ṗmo q̃dẽ dicẽdũ ꝙ ſa=
tis eſt dubitabile egritudinẽ in veſica huiꝰ viri eſſe
in numero dicẽdã.ſ.ꝙ in ea ſit lapis: qꝺ q̃dẽ nõ ita
manifeſte affirmo:ſȝ multa videntˀ eſſe motiua illꝺ
ꝑſuadẽtia. ❡Primũ eſt ꝯtinuus pruritꝰ ꝛ doloꝛ in
virga ꝛ i radice eiꝰ:ꝛ i ꝑte pectinis colligata veſice.
❡2m eſt frequẽs motꝰ ꝛ ꝫctio virge.❡3m eſt nocu=
mẽtum fieri cõicatũ. ❡4m eſt difficultas emittẽdi
vrinã ꝓueniẽs a duritie verſus ṗncipiũ colli veſice
reꝑta. ❡5m eſt:qꝛ cũ difficultate emittitˀ vrina niſi
fiat cõpꝛeſſio in radice virge ꝛ apud anũ:q̃ cõpꝛeſ=
ſione facta emittitˀ vrina libere ❡6m eſt frequẽs mi
ctus ꝛ frequẽtia appetitꝰ mingẽdi quẽlibet mictuȝ
ꝯñs: cuius cã eſt lapis ad expellẽdum incitans ſit
cum vrina ꝯgregata eſt in veſica.❡7m ſignũ eſt ui
ctus ſanguis ꝓueniẽs ꝓpter excoꝛiationẽ factam a
lapide ꝛ exaſpatione ab eo facta tpe motꝰ ſui cum
punctione quã facit. ❡8m ſignũ ꝛ demõſtratiuum
eſt vt eger reſupinetˀ ꝛ eleuentˀ anche eiꝰ ꝯcutiatˀ coꝛ=
pus ſurſum ꝛ deoꝛſum. Cũ ẽ i illo tpe fiat ꝯpꝛeſſio
ſuꝑ femur emittetˀ vrina q̃ priꝰ negabatˀ:qꝺ manife
ſte ſigt remotionẽ lapidis a collo veſice q̃ priꝰ oppi=
labat.vñ vrina denegabatˀ. ❡9m ſignũ iteꝝ experi
mẽtale:vt eger tpe doloꝛis ꝛ negationis vrine icur=
uetˀ ſuꝑ genibꝰ ſuis ꝛ cõmotionẽ faciat in membꝛis
inferioꝛibꝰ ꝛ in inguinibꝰ.❡10m ſignũ eſt intromiſ=
ſio digiti in anum ꝛ titillatio in eo ꝑ quam alleuiatˀ
doloꝛ ꝛ liberius emittitˀ vrina. ❡11m ſignum eſt de=
mõſtratiuũ vt intromittatˀ ſiringa per quã titillatio
fiat in ṗnꝰ colli veſice intromittẽs eñ cã ſentiet cre
pitationẽ ꝛ occurſum eius ad cõtactũ rei dure.am=
plius ex tali impulſione deſcẽdit vrina q̃ priꝰ nega
batˀ.❡12m ſignũ frequẽs figuratio coꝛpoꝛis ꝛ mẽ=
broꝝ inferioꝝ ad diuerſas põnis drias:ꝑ quas ex=
perimẽtalr eger alleuiationem inuenit a doloꝛe.Si
eñ vlcus aut mala cõplo eſſent doloꝛis ꝛ ſtrãgurie
ꝑ ſe cã tunc eger ex varietate driarũ põnis nequaꝫ
q̃ inueniret alleuiationẽ.Et hec q̃dẽ.xij.ſigna pul=
cherrime colligũtˀ 19ª tertij.cap̃.5° ibi ꝛ i lapide q̃=
dem veſice eſt aſſiduatio pruritꝰ ꝛ doloꝛis: ꝛ tu oꝛ=
dinate lege ſicut oꝛdinatim hec ſigna poſita ſunt.
Sunt enim hec velut cõmẽtatiua expoſitio illius.
❡Appoſui aũt hec ſigna vt nõ ꝯtingat erroꝛ in me=
dicatione.Et qm̃ oĩa accñtia que in hoc viro inue=
niuntˀ ꝯſequi pñt ad pñtiã lapidis in veſica: in cuiꝰ
tñ veritatis inuẽtione inueniatˀ vir ſolitꝰ expiri cũ ta
ctu apiente hoc intromittẽdo digitũ mediũ in ano
cum inũctione colli veſice ꝛ palpatione eius.

Quod vero veſica huius viri egrotet mala
complexione vnicuiqꝫ ſane mentis aſ=
ferendum eſt.❡Et ſi non eſſet motiuum aliud ſuffi
cit ad hoc concludendum lõgitudo doloꝛis frequẽ=
tia mictus:ꝛ aliqñ impoſſibilitas ꝛ difficultas eius.
Accidentia enim talia nullo modo diu durare pñt
quin aſſocient ſibi ſpẽm male cõplexionis. hec vero
mala cõplexio rationabilius calida q̃ frigida ꝓba
ri põt.❡Et pꝛimo quidẽ inueniri in veſica eius ma
lam cõplexionẽ calidã cũ mã actu calã ꝑ acciñs.ſ. ꝑ
putrefactionem extraneata deducitˀ. ❡Pꝛimo per
ſpecieȝ doloꝛis qui vt in pluribus moꝛdicatiuꝰ pru
ritiuus ꝛ inflãmatiuꝰ eſt.❡2° per caliditatis aug=
mentum in collo veſice perceptum ſenſu tactꝰ.❡3°
qꝛ vrina mingitur valde calida actu. ❡Quarto qꝛ
eleuata eſt in gradu tincture notabiliter: vt in plu=
ribus.❡5° qꝛ ſedimen quod in fundo vaſis reperi
tur feculẽtum eſt ꝛ tendens ad tincturam notabi=
lem que arguit augmẽtũ caliditatis putrefaciẽtis
aut ſaltem ebullitionem facientis. ❡Et 6° qꝛ per
quodlibet fere exercitium accñtia augmẽtantˀ in ea
qꝛ exercitiũ calefacit partes.❡Et 7° ꝑ ſignũ ſum=
ptum iuuãtibꝰ ꝛ nocẽtibus:qꝛ aſſumptio ciboꝝ po
tuum ꝛ medicinaꝝ calidaꝝ nocet:frigidoꝝ vo vſus
econtra.❡Et igitˀ egritudo veſice ipſius mala com=
plexio cala materia flegmatica ꝛ cholerica mixta
a caloꝛe in eiſdẽ faciente ſalſedinem ꝛ acuitatẽ per
modum putrefactionis ꝛ ebullitionis.

Quod ꝟo veſica hui⁹ viri egrotet in nā cōi videnť ꝑſuadere multa. ¶ Primū vehemēs mordicatio pūctio ⁊ inflāmatio: nō ſolū in extremitate pudibūdi ꝑcepta: verū etiam in ꝓfundo ⁊ principio colli veſice qḋ apud ſiteri ſituať. ¶ 2ᵐ ꝟo ſignū ꝑſeuerentia doloris in quocūq; mictu. niſi em̄ eſſet in ꝯcauo colli veſice ſolutio ꝯtinuitatis nō poſſet defendi ꝯtinuitas ⁊ vehemētia doloris ibi ꝑcepti mala em̄ cōplexio q̄cūq; data non poſſet eē cā tanti doloris: ⁊ ita acuti. ¶ 3⁹ itez hoc oſtēdiť ꝑ p̄cedentia. ſ. ꝑ lōgū mictū harenularū rubeaꝝ ⁊ acutaꝝ: ⁊ q̄nq; lapilloꝝ q̄ oīa potuerſit faciliter in collo veſice excoriationez adducere. ¶ Et 4⁹ itez q: feculentia in fundo vaſis apparens oino eſt mā̄ extraneata a calore p̄ter nāz. igitur fuit in aliquo loco genita. Et nō videť rōnale ꝙ tādiu ⁊ tāta quātitas mā̄ei extraneate poſſet ḡnari ⁊ ꝯgregari in ſpatioſitate colli veſice. igitur ḡnať ab aliquo loco vel locis in q̄bus eſt ſoluta cōtinuitas. ¶ Amplius ſi ſolutio ꝯtinuitatis eſſet precise ſupficialis: tunc non poſſet eſſe tanti doloris: ⁊ adeo ꝑſeuerantis cauſa ſufficiēs. ¶ Et ſexto itez: q: ſi veſica excoriationem haberet ſupficialē: ⁊ ſcabiem non poſſet propter illa materia tante extraneationis ⁊ tanta generari.

Ex his igiť ⁊ plurib⁹ aliis accñtib⁹ q̄ dimiſi gr̄a breuitatis vť cōcedendū eſſe ꝙ in collo veſice hui⁹ viri eſt ſolō ꝯtinuitatis: niſi p̄dictorū accñtiū cā ſit lapis in veſica exiſtēs: vt ſupra veriſilr intelligi pōt. ¶ Ex q̄b⁹ oīb⁹ inuicē ꝯgregatis vť ꝙ egritudo veſice hui⁹ viri ē mala cōplō calida cū mā̄ ipſa extraneata. ¶ 2⁹ ꝙ iterū veſica eius egrotat ſolōne ꝯtinuitatis paulo maiori q̄ ſupficiali interius in collo veſice exiſtente. ¶ 3⁹ ꝙ egrotat etiā a mala cōpōne. ſaltē oppillatione coartatoria ꝓueniente a duritie ſupius poſita. ¶ Et ſi iterū inueniretť in ea lapis aut harenarum multitudo manifeſtū eſſet ꝙ egrotaret etiā egritudine compōnali in numero noiata. ¶ Vñ ex oīb⁹ iſtis vltimate ꝯcludiť ꝙ nō eſt mirabile ſi vir iſte heu mihi moleſtať ingentiſſime: qm̄ lediť oī genere egritudinum in veſica eius vt deductuz eſt. ⁊ itez lediť ei⁹ veſica ꝑ colligantiā a renibus ⁊ epate: cū nō videať rōnale ſaluari poſſe mictum ſanguinis ſupraſcriptū ꝓuenire poſſe ab aliis mēbris q̄ ab epate ⁊ renib⁹: maxime ꝓpter fortē cōmixtionē eius cū vrinali aquoſitate vt deductū ē. Hec tecū mi zelotiſſime frater paule conferre volui. a q̄bus oībus immortales preces altiſſimo porrigo ne repiar mendax magis q̄ veridicus: ⁊ ſi non tantum ſublimiter contēplatus ſum quantum res ip̄a exigeret: maximo dolori indulgēdum eſt quē a te adeo ingentem accepi. q̄ ſi in proprium ſubiectum leſus eſſem. P̄ter hec autem accipe ea que tibi ſalubria auxilia potui a fonte ſapientum eligere meliora: vt nunc ſequitur.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. ii.

REgimē itaq; tue mihi moleſtiſſime egritudinis. xxv. remediis mēſurandū eſſe decreui. ¶ Primum itaq; inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſebeſten numero. xx. violarū ſeminis portulace: gra. alkekengi. folioꝝ cupreſſi papaueris al. añ. ʒ. v. gummi arabi. ʒ. ß. granorum pinearum. ℥. j. liq̄ritie. ʒ. ij. ß. ſeminum endiuie acetoſe ſcariole añ. ʒ. j. ſeminis communium frigidorum. ʒ. iij. fiat horum decoctio in lib. iij. aque vſq; ad conſumptionez tertie partis. Et de hac cotione calida omni mane in aurora accipiat. ℥. vj. aut ſaltez q̄nq; Et tardet cibum ſuū ad minus horis quatuor ⁊ de hac eadem accipe poteſt bis vel ter in die cuz equali quantitate aque ordei tempore inſtātie ſitis et doloris magni. Eſt em̄ ſedatiua doloruz extinctiua caloris ⁊ ſitis ⁊ facilitatiua mictus ⁊ experta a me ſepiſſime. ¶ Secundum ꝟo principale remedium eſt hoc. ℞. ſe. portulace. ʒ. ij. gra. papaue. albi. ʒ. vj. ſe. endiuie. ℥. j. ſeminum lactuce floꝝ nenufaris. añ. ʒ. v. fiat puluis de quo ꝑ mediam noctem oī nocte accipiat. ℥. j. cum aqua decoctionis granoꝝ pinearū. ¶ Tertium ꝟo inſtrumentuz principale eſt hoc. ℞. mucillaginis ſe. lini fenugreci ⁊ ſiſami. añ. lib. ß. farine fenugre. ℥. ij. farine ordei. ℥. iij. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. v. olei de lactuca ⁊ de papauere. añ. ℥. ij. fiat emplaſtrum de quo ſemꝑ radici teſticuloruz femori anteri⁹ ⁊ parti interiori ſpine ſupponať petia vna groſſe extenſionis ⁊ calida ſuꝑ loco retineatur ſemꝑ. ¶ Quartum inſtrumentum eſt. vt oī mane tentet ſuperfluitates ſecunde digeſtionis expellere: ⁊ vrinas emittere quo facto abiecto predicto emplaſtro ſtatim intret hoc balneum mediocris caliditatis in quo permaneat vſq; ad ſedationem doloris ſedēs vel qualitercūq; placet. Et ſi inſtaret doloris augmētum poteſt ipſum ter vel quater in die reiterare. Cuius deſcriptio. ℞. radicum paſtinace domeſtice lib. j. radicum petroſilini. ℥. iij. ſeminum altee malue. fenug. ſiſami. ana. lib. ß. corticuz papaueris albi nume. xij. camomille melliloti. añ. ꝟ. viij. ſeminis leuiſtici: feniculi: cimi. carui: ⁊ ameos. añ. ꝟ. j. ß. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ℥. j. coquantur in. xxv. ſitulis aque vſq; ad ꝯſumptionem tertie partis: et infundatur in ea mediocriter calida totum corpus aut ſaltem medietas eius. Et poſtq̄ balneatus fuerit ſuperapponatur emplaſtrum vt dictuz eſt. ¶ 5ᵐ inſtr̄m eſt. vt cū iſte vir exiuerit a balneo ſtatim accipiat coclear. ß. huius electuarij diſſoluēdo ip̄m cum lacte ouino tepido. ℞. mucillaginis ſebeſtē. ℥. ij. mucilla. ſe. lini: fenugreci: ⁊ granoruz ſiſami. añ. ℥. ij. penidiarum. ℥. iij. croci. ʒ. ß. corticuz mandragore. ʒ. j. granoꝝ alkekēgi numero. xx. florū nenufaris. ʒ. iiij. ſeminuz lactuce. ʒ. ij. pulueris foliorum cupreſſi. ʒ. j. ß. fiat electuarium vltimata contritiōe. hoc em̄ electuarium potētiſſimū eſt ad ſtrāguriā: diſſuriā ⁊ reliqua p̄dicta. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt. vt poſt aſſumptionez electuarij p̄dicti per horaz. j. ß. iſte vir bibat. ℥. v. lactis ouini tepidi cum. ʒ. ij. mellis diſſoluti cum eo. lacti enim ouino nulla medicina compar eſt in debilitate renū. 18ᵃ tertij cap̄. 5⁹. ¶ 7ᵐ ꝟo inſtr̄m. vt iſte vir añ oē cibariū ſuū accipiat coclear vnū hui⁹ el'uarij ℞. granorum pinearū que infuſa ſteterint in aquā calidam per diem naturalem lib. ß. ſape albe. ℥. ij. terantur ſimul vltimata contritione. et deglutiantur maſticando. Eſt enim mirabile in omni diſpoſitione ſua: quare Serapio in aggregatore de eis dixit

magna ex pineis. calide ſunt in 2° gradu: et ſicce in primo: q̄ qn̄ bibuntur cū rob mundificant humores groſſos ⁊ viſcoſos q̄ ſunt in renibus ⁊ veſica: ⁊ cōferunt ſaniei eorum ⁊ lapidi calefactis cū zuccaro ⁊ frigefactis cū melle. ¶ Octauū v̄o inſtrm̄ eſt. vt iſte vir ſemꝑ in potu ſuo ponat aliq̄d de aqua ſublimationis vel decoctiōis radicū iacori citrini. ⁊ eſt gladiolꝰ de quo dixit Dyaſcorides ꝙ ꝯfert ſtranguirioſis: q̄ cum dolore vrinam faciunt. ¶ 9^m^ inſtrm̄ eſt ꝙ valet a qualitate occulta. ℞. puluerum renū ericij exiccatorum. ʒ. j. aque decoctionis cicerū nigrorum. ℥. j. ß. detur totū in potu mediocriter calidū circa mediā noctē. ⁊ eſt de ſecretis Raſ. in libello de alaibꝰ. ¶ Cū ergo hec ōia adminiſtrauerit ꝑ dies. x. tunc ꝑtrāſeat ad meliora vt nunc ſeq̄t. ¶ Decimuz inſtrm̄ eſt ꝙ ōi nocte in aurora hic doctor accipiat. v. vel. vj. ex infraſcriptis pillulis. ℞. cētauree minoris. ʒ. ij. granoruz alkekengi nu. x. corticum papaueris albi florum nenufaris. añ. ʒ. ij. ſeminis plātaginis: acatie: dragaganti gūmi arabici granorum papaueris. añ. ℈. ij. medulle granorum ceraſorū vel gūmi arboris ipſorum. ʒ. ij. ß. liq̄ritie: aniſi granorum pini. añ. ʒ. ij. iuſquiami albi. ʒ. ß. diſſoluantur gūme cū ſucco foliorum violarū recētiuz ⁊ cum eis incorporenꝫ pulueres: ⁊ fiant pille ex omni. ʒ. vij. Et ſit vſus vt dictū eſt. ¶ 11^m^ vero inſtrumētum eſt. vt poſt aſſumptionē pillularū hic vir bibat. ℥. ij. aq̄ calefacte ſublimatiōis radicū filipēdule vel decoctionis eorum. hoc eñ eſt de exꝑimētis a me ſepiſſime frequētatis: ⁊ a Dyaſcoride acceptis. ¶ 12^m^ vero inſtrm̄ eſt. vt tp̄e quo aſſumit iſta inſtr̄a. iſte vir ſedeat in decoctione foliorum vitis albe vel radicū eius mediocriter calida cōfert eñ diſpōnibꝰ ꝯſimilibꝰ auctoritate Gal. 6° de ſimplici medicina. cap̄. proprio. ¶ 13ª medicina eſt. vt iſtis tp̄ibus hic vir in brodio pingui: aut in lacte ouino coqui faciat folia agrimonie ⁊ mirabiliter conferunt. ¶ 14^m^ remedium eſt. vt hoc eodem tp̄e iſte vir bibat cū omni potu ſuo aliq̄d de aqua ſublimationis foliorum hypericonis. Cōfert eñ ad vlcera mala. ſecundo cañ. in areola vulnerū ⁊ vlcerum ꝓuocat etiā ibi in areola membrorum expulſionis. ¶ 15^m^ inſtrm̄ eſt. vt hoc eodem tp̄e qn̄ vir iſte exit a balneo infundat fruſtū lane ſuccide bene pectinate in hoc oleo. ℞. olei vio. electi lib. iij. gra. ſiſami. papauer̄. al. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. añ. ℥. ſ. ß. croci. ʒ. ſ. vitellos oui numero. vj. terātur ſimul vltimata contritione in mortario: deinde infundatur lana ⁊ calefiat diligenter ⁊ applicetur femori radici teſticulorum ⁊ parti poſteriori iferiori. ¶ 16^m^ inſtrm̄ eſt. vt poſtq̄ iſte vir hec ōia compleuerit iterum per dies. x. tunc ōi mane accipiat. ℥. ſ. ß. ſyr. de ſebeſten cum. ℥. iij. aq̄ decoctionis granorum papaueris in aurora: ⁊ ꝯtinuet hunc potū adhuc decē diebꝰ. ¶ 17^m^ inſtrm̄ eſt hoc. ꝙ iſte vir ſaltem ōi ſeptimana ſemel accipiat. ℥. ij. caſſie nuꝑ extracte de cāna cū aqua de coc. ſeminum ceraſi vt dictuz eſt de eis. Et ſi acciperet ex eadem caſſia vſq; ad. ℥. iij. fortaſſe melius eēt ei ſm maiorem tamē ⁊ minorem ventris fluxibilitatem. ¶ 18^m^ inſtrm̄. vt ceteris non bñ conferentibus tp̄e inſtātie vehemētis doloris: iſte vir ſedeat i oleū calefactū corpore eius infuſo in ip̄m: ſaltem vſq; ad vmbilicū. magnifice enim illud conferre vidi: ⁊ proprie potentibꝰ tolerare expenſam. ¶ 19^m^ v̄o inſtrm̄ eſt. vt frequēter accipiat in die aliq̄d de aqua deco. corticum auellanarum adherētiū cōcauitati corticis ⁊ ſupꝰficiei medulle. hec eñ decoctio cū de ea tepida datur in potu q̄ntitas. ℥. iiij. magnifice ꝯfert ad ōia accñtia ſupradicta. ¶ 20^m^ v̄o inſtrꝫ eſt. vt poſt cibariū ōē iſte vir ſemꝑ vtatur hac tragea. ℞. granorū pini. ℥. ij. papaueris al. ℥. j. ſeminis portulace. lactuce. medulle ceraſorum. añ. ʒ. iij. penidiarum. ℥. ij. zuccari albi ad pondus oīm. fiat tragea. ¶ 21^m^ inſtrm̄ ē vt tp̄e vehementiſſimi doloris inq̄etudinis ⁊ vigiliarū hic vir accipiat vnū de infraſcriptis trociſcis cū. ℥. ij. aque portulace calefacte. ℞. troc. alkekēgi troci. ſtelle ambor̄ deſcriptione Meſ. in antido. añ. ʒ. j. ſeminū portulace lactuce corticū mādragore. añ. ʒ. ß. cū ſucco lactuce. fiant troc. ponderis. ʒ. j. et exiccenꝫ in vmbra: ⁊ exhibeaꝫ vt dictū eſt. dolorē eñ potēter ſedant ⁊ anguſtiā remouēt. ¶ 22^m^ inſtrumentū eſt vt ſepe iſte vir accipiat in cibarijs aliquid de puluere veſice apri exiccate. Scribitur eñ a q̄pluribꝰ ꝙ mirifice cōfert huic diſpōni ⁊ ſuis accidentibus ⁊c. ¶ 23^m^ inſtrumētum eſt. vt huic viro alijs vltimate non bene cōferentibꝰ cum ſiringa intromittatur puluis vnius medij trociſci de p̄dictis minutiſſime cōtritus cum aqua ſublimationis gra. alkekengi: magni enim iuuamenti experitur ꝑſepe eius applicatio fere in inſtāti. ¶ 24^m^ inſtrumentū eſt. ꝙ aqua ſublimationis foliorum agrimonie mirabili iuuamento per me exꝑta eſt in ſedādo dolores mundificando veſicā: ⁊ mediocriter ꝓuocando vrinam: et proprie quando ex ea accipiuntur. ℥. ij. cū. ℈. ß. puluerum radicum filipendule. ¶ Vltimum inſtrm̄ eſt. vt cum fere ōia remedia ⁊c. nō ꝓfuerunt ꝑ ſiringā intromittatur aliquid huius mixtionis. ℞. aque ſublimationis foliorum alkekengi. ℥. j. ß. olei de nenufare. ℥. j. opij gra. j. croci. gra. viij. imponatur tepidū. ſedabit eñ ilico dolorem: ⁊ ab anguſtia: ⁊ ab accidentibꝰ mortē minātibꝰ ſecurabit. Accipe itaq; mi zelantiſſime frater hec que tibi ſumma caritate ⁊ non minori triſtitia in tua diſpoſitione eligere potui. P̄cor autem ſollicite multū ⁊ ſepe mihi de tuo ſtatu conſcribas: vt tecum participare poſſim ex his que humana fragilitas offert amicis inſimul ⁊ gaudere ⁊ triſtari de bentibus ſm ꝙ ad hec viget honeſtum ⁊ morale. Altiſſimus autē omnipotens hec omnia dirigat in ſui ſalutem. Amen.

Cōſilium. 195.

De vrina nigra apparēte: ⁊ nocumēto renū oppillatione ipſorum: ⁊ pororum vrit idorum. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis predicte diſpoſitionis. Cap̄. j.

Non eſt dubitandū de apparitione vrinarū nigrarū: et q̄ groſſe ſunt velut apparent frequēter in magnifico ⁊ armipotenti viro domino Gentili armoruz capitaneo ⁊c. Tales enim vrine non preſentantur in eo cum ſignis magnorum ⁊ malorum accidentium. Si enim ap-

pareret cū mictu ſanguis cū magno dolore pungitiuo ⁊ pſeuerāte cū ſignis excoriatiōis renū et colli veſice. Et itez ſi tales vrine pſitarent̄ ſp ⁊ ſine interpolatione tūc de eis eſſet notabilr heſitādū. tales ꝗ vrine ſunt magis ꝯſītes potētiā ꝟtutis ī expellēdo ſuperfluitates per illas vias ꝗ ꝙ cōſequātur magnā debilitatē illaꝝ viaꝝ. Neqꝫ eñ ibi apparet aliquod accidēs ſuſpicādum niſi in partibꝰ renū poſterioribꝰ: qḋ tñ nō eſt valde intēſum. ⁊ conſequitur oppilōnes eoꝝ leues: etiā in fine poroꝝ vritidorum exntes. Cū ꝗ ꝓpter aliqḋ exercitiū: aut ꝓpter vſum aliquoꝝ aperiētiū diſſoluunt̄ ille mãe: tunc ſtatim expellunt̄ vrine groſſe. Mãꝰ eñ in oppilationibus ſtātes ebullierūt: ⁊ extraneate fuerunt ibi ⁊ receperunt nigredinē a ſanguie renum ⁊ chilis a quo nō euacuant̄ predicte partes: ⁊ qñ ꝯtingit hoīem quieſcere a motu vel exercitio: tunc mãe ꝑdicte non fluctuāt neqꝫ ebulliunt ibi. vñ non cōmiſcent̄ ꝑdictis: ita incitēt virtutē ad ſui expulſionē. ¶ Ex quo fundamēto apparet ꝙ ꝗdiu expellent̄ iſte mãe ſe melius habebit eger: ꝗ ſi non expellerentur. ¶ Et ſeqtur ſecundo ꝙ ſi ipſe quieſceret a fortibus motibꝰ. tunc finaliter reduceretur ad ſanitatem completā. Unde apparet ꝙ in regimine huius viri neceſſariū eſt ꝓcedere cum mundificatione renum ⁊ oīm viarum vrine a predictis materiebus.

¶ De regimine eiꝰ p ſex res nō naturales. Cap. ij.

Procedatur ergo in eo ſm iſtum modum. ¶ Primo ꝗdē ꝙ euitet ꝗtū pōt friditatē aeris: ⁊ maxime circa renes ⁊ pedes: et maxime ſtationē in loco vētoſo ad quem exponat̄ ſpina tota. ¶ Et caueat decubitum ⁊ dormitionē ſuper re dura: ⁊ ſup ſpina tota: immo dormiat vtplīm ſup latere dextro ⁊ raro ſup ſiniſtro. ¶ Et oīno ꝗtum pōt euitet velocē ⁊ feſtiuā ciboꝝ ⁊ potuū deglutionē. Et ſummopere recordet̄ nō grauare ſtomachū a multo cibo in ꝗtitate: neqꝫ ſepe accepto: ⁊ hoc ꝓpter debilitatē digeſtiue quaz diu hubuit. Neqꝫ etiā ſup cibo ⁊ potu aſſueſcat cuz iracundia ⁊ furia ꝓcedere in actibꝰ ſuis. neqꝫ tātū melicꝰ remanere ꝓpter infortunia mūdi: ne triſtitia perducat ipſum ad accñtia melicarum impreſſionum: ad q̄ eſt paratus. ¶ De ciboruz ꝟo qualitate. memoret primo ſe oīno abſtinere a rebus frigidis groſſis ⁊ viſcoſis: velut ſunt cibi paſtiles piſces viſcoſi ⁊ valloſi: vt anguille: tinche ⁊ cācri in multo vſu ⁊ elixi etiam piſces raro comedēdi ſunt. Sed pōt vti paruis piſcibus fluuialibus: variolis. torrētina: et carpionibus: luciis: ⁊ ſilibꝰ bñ laudatis. ¶ Caueat etiā ab vſu neruoꝝ cutis ⁊ ligamētalium partium carnium. ⁊ fugiat etiā vſum ventris ⁊ ſtomachi aīalium. ⁊ cerebro nō vtat̄ niſi valde raro. ¶ Dimittat etiā carnes antiquas recētes ⁊ ſalitas ⁊ caſei multi vſum: ⁊ maxime viſcoſitatē hñtis. Sz caſeꝰ modicū ſaleꝰ nō eſt ei vitupabilis. ¶ De plātis etiā effugiat res valde frigidas ⁊ humidas: ⁊ in multo vſu velut ſunt blete: ſpinachie: lactuce portulace endiuie: ⁊ creſſones. ¶ Et fugiat etiā grana ⁊ ſemia apitiua velut cicera alba ⁊ rubea: ⁊ feniculū: petroſilinū aniſum: ⁊ ciminū niſi raro ⁊ paꝝ ex eis accipiendo. ¶ Olei ꝟo ⁊ butyri vſus eſt ſibi ꝯueniēs. ¶ Fructus ꝟo ſtiptici: velut ſunt citonia granata: ſorbe ⁊ meſpilla ⁊ pira acria dimittant̄ oīa. Ficꝰ ꝟo ſicce et amigdale ⁊ paſſule ⁊ fiſtici inter alia valde placent mihi: ⁊ arancia ⁊ lymones: ⁊ agreſta ſalita oīa ſunt ei laudanda. ¶ Preter autē hec oīa q̄ ei ſunt ꝓhibita. pōt vti oī cibario grano ⁊ fructu ⁊ crocus: ⁊ ſpecies oēs placēt mihi moderato vſu: ⁊ mēta: ſerpillū ⁊ melliſſa: ſaluia ⁊ roſmarinꝰ. iſta ſunt ei laudāda. ¶ Potꝰ ꝟo eiꝰ ſit vinū albū vel ſubrubeū: qḋ gauꝝ vel gorctū noiat̄: ſubſtātia ſubtile: odore aromaticum: ⁊ ſapore mediū ad dulcedinē vicinū eligat̄ ab eo. ⁊ ſi tpe caliditatis oporteret ei addere aquā: tunc ſit aqua de ciſterna: aut ſaltez aqua de bono fonte accepta: ⁊ ꝓprie cocta in hyeme: in eſtate ꝟo faciat ad libitū. Hoc in ſumma videt̄ eſſe reginē huic magnifico viro cōueniēs ſemper rememorando: ꝙ iſta oīa que hic ſunt poſita conceſſa accipiantur. alia ꝟo que negata ſunt omnino dimittantur.

¶ De regimine p medicinas. Cap. iij.

De regimine ꝟo obſeruādo p ipſum penes medicinalia. xv. occurrunt mihi medicamina ꝯuenientia. ¶ Primuz itaqꝫ eſt hoc electuarium. ℞. caſſie nuper extracte de cāna cuz aqua paritarie. ℥. iij. mucillaginis ſebeſtē ⁊ ſeminum citoniorum groſſe ⁊ viſcoſe. añ. ℥. j. ß. penidiaꝝ. ℥. ij. zuccari al. ℥. iij. corticuz intermedioꝝ caſtaneaꝝ. ʒ. j. ß. folioꝝ cupreſſi. ʒ. ij. ſeminum lactuce ſcariole ⁊ acetoſe. añ ʒ. j. ß. ſe. quatuor cōium frigidoꝝ. añ. ʒ. ij. Coquant̄ zuccarum ⁊ penidie cum modico aque plātaginis vſqꝫ ad bonam viſcoſitatē. deinde cum eis incorporentur reliqua ⁊ fiat eluarium. Accipiat̄ ergo de eo oī ſeptimana ſemel. ℥. ß. parum ante cenā ſine aliquo liquore deglutito: ⁊ poteſt cenare immediate poſt ipſum. ⁊ ſi inter aſſumptionē vnā ⁊ alterā remaneret vēter ſtipticꝰ: pōt de eo accipere oī tertio die ꝗtitatē vnius nucis muſcate deglutitā vt prius. ¶ 2m ꝟo principale inſtrm eſt hoc. ℞. capilloꝝ veneris: ſe. endiuie: portulace: ſcariole. añ. ʒ. j. ſpodij ſubtiliſſime triti. ℈. iiij. roſ. clauſarū. ℈. ij. raſure eboris. ℈. j. puluerizent̄ oīa p ſe. deinde cōmiſceant̄: ⁊ cū triplicata ꝗtitate zuccari albi fiat tragea. de qua iſte vir p totum mēſem decembris futuri deglutiat medium coclear oī tertio die immediate ante cenā. ¶ 3m ꝟo ſpāle remedium eſt hoc. ℞. ſucci paritarie. ℥. iiij. ſucci plātaginis. ℥. ij. coriādri nō preparati. ℥. ß. ſeminis portulace. ʒ. vj. pulueris gallaꝝ cypſſi. ʒ. ij. ſpice nardi: cimini preparati añ. ℈. ij. vitellum oui numero. j. cāphore. gra. vj. fiat vnguētū molle ī mortario abſqꝫ igne ⁊ ſit vſus eius infra ſpatulas per totā ſpinā oī ſero cum vadit ad lectū: ⁊ ꝓprie qñ pcipit vrinas igneas notabilr ⁊ actu calīas. ¶ 4m ſpāle inſtrm eſt. vt iſte vir vtat̄ fiſticis ꝑparatis p totum menſem decēbris comedēdo ex eis ante prādium ⁊ cenā ab octo vſqꝫ ad decē. ⁊ modus preparationis eoꝝ eſt vt accipiātur nuclea ipſoꝝ ⁊ infundant̄ in vino citonioꝝ actu frido p duos dies. Cū ergo extracti fuerint pmittātur exiccari ſub vmbra p duos dies: deinde ꝯficiant̄ cū zuccaro tabarzeth cocto cum aqua roſata: ⁊ ſerū

inſtr̄m ei valde vtile. ¶5^m ſpāle remediū eſt: vt iſte
vir aſſueſcat vti comeſtionē radicū enule lrate cū
bonis carnibus: ⁊ inueniet ex ea iuuamētū magnū
ſtomacho renibꝰ ⁊ oī pncipali mēbro. ¶6^m ſpeciale
inſtr̄m eſt hoc. ℞. olei nardini ⁊ olei liliorꝫ alborum
añ. ℥. j. ß. capil. ve. macis ⁊ corticū citri. añ. ʒ. ß. roſ. ʒ.
j. ameos ſpice: ſe. petroſilini. añ. ℈. j. croci. ℈. ß. cere
albe. q. ſ. fiat vnguētū molle: ⁊ ſit eiꝰ vſus cū ꝑcipit
v: las ꝑſeuerare ſubtiles ⁊ claras cū augmētato do
lore in renibꝰ ⁊ alchatin: ⁊ ex ipſo enim calo mane ⁊
ſero inungaẽ ſpina a ſpatulis inferius. ¶7^m ſpāle
remediū eſt: vt iſte vir ſaltē bis in ſeptimana degluti
tiat immediate añ prādiū tria grana maſticis ⁊ ꝓ
ptie qñ ꝑcipit magnā diſtēperiē ⁊ rugitū in ſtoma-
cho. ¶8^m ſpāle inſtr̄m eſt: vt ſi in iſto viro magnifi-
co ꝑſeueraret nocumētū ſtomachi doloris ructua-
tionis ⁊ ꝓſtrationis appetitꝰ: tūc iſte qbuſdā ma-
ne accipiat iſtas aquas in aurora calīas cū zuc. al-
bo. ℞. aq̄ mēthe. ℥. j. ß. aq̄ meliſſe. ℥. ij. aq̄ eupatorij
℥. ß. miſce. Et ſi in ſtomacho ꝑciperet grauitatē ⁊ tē
ſionē a multitudine flatū tūc ꝑdictis aqs addatur
℥. j. mellis ro. cū folijs ꝯſeruati. ¶9^m ſpāle remediū
eſt hoc. ℞. florꝫ bugloſſe bora. flo. enule: ⁊ florū aut
ſaltē foliorꝫ farfare. añ. ʒ. j. liqritie bñ raſe. ℥. ß. aniſi
nouelli ⁊ dulcis. ʒ. j. ß. coral. ru. ⁊ al. ſpodij maſticis
ana. ℈. j. macis. ℈. ij. lapidis lazuli ꝑparati hñtis
venas aureas. ℈. ß. lapidis armeni. ℈. j. zucca. al.
lib. ß. cū aqua bugloſſe. fiat cōfectio in rotulis. ij. ʒ.
de qua iſte vir accipiat in principio mēſis decēbris
vſqꝫ ad medietatē februarij oī die ſemel fruſtū vnū
immediate ante cenā dimittēdo alias ꝯfectiones.
tunc in hoc enim cōpoſito ineſt potētia mūdificādi
ſplenē epar ⁊ ſanguinē a ſupfluitatibus melicis.
neqꝫ tñ hꝫ aliqd renibꝰ efficere nocumētū. ¶10^m in
ſtrumētū eſt hoc. ℞. ſpērū eľuarij de hyacincto: ſpe
cierꝫ eľuarij de ligno aloes. añ. ʒ. j. oſſis de corde cer
ui: hyacincti: ſmaragdi: ſaphiri: coral. al. ⁊ ru. ⁊ ſan
dalorꝫ amborꝫ añ. ʒ. j. cāphore. ℈. ß. fol. auri nume-
ro. viij. fiat ex oībus iſtis ſacculus quadrangula-
ris: ⁊ erit in eo intētio ꝯſeruare virtutē cordis ⁊ ꝓhi
bere aduētū puſillanimitatis ⁊ tollit laſſitudinem
vlēm corporis. ¶11^m ſpāle remedium eſt hoc. ℞.
olei de maſtice: olei nardini. añ. ℥. j. ß. roſarum ſpo-
dij: ſandalorum: ⁊ corallorꝫ amborum añ. ʒ. ß. croci.
℈. ß. cere albe. quātū ſufficit fiat vnguentū molle:
de quo epar huius patientis ſepe inungatur: ⁊ pro
ptie tpe quo percipit ſitim amaritudinē oris: ⁊ dū
venter eius eſt ſtipticꝰ: ⁊ maxime qñ ꝑſeuerat emiſ-
ſio vrinarum: ⁊ que ſunt inflāmate rubee: ⁊ cū emit
tuntur cum aliquali punctione. ¶12^m vero remediū
eſt hoc. ℞. coral. ru. ſanguinis drac. acatie: ſpodij: ⁊
carabe. ana. ʒ. j. ſcorie ferri ꝑparati. ℈. ij. vitri ꝯbu-
ſti ⁊ lap. iudai. añ. ʒ. j. ß. pulueriʒent oīa per ſe dein-
de fiant pillule cum ſucco feniculi: ⁊ ſit earꝫ vſus oī
die in aurora accipe. v. ex eis. Hoc aūt ſolum tēpore
quo ꝑciperet vētris ſtipticitatē vrinarꝫ aliquantā
interruptionē ⁊ earum ingroſſationē cū non debita
potētia mingēdi. ⁊ ſi fieret mictus ſtrāguurioſus: qd
eſt ſuſpicabile ꝓpter mācꝫ diuerſitatē ⁊ diuerſam
earū ⁊ interpollatā eiōnē ⁊ retētionē. ¶13^m inſtr̄m

et valde ꝯueniēs ei eſt hoc. ꝙ ei fiat ſauonea vel cō-
fec. marſapañ. qd idē eſt cum medietate olei amig.
dul. recentis: ⁊ altera medietate olei de nucleis fiſti
corum ponendo ad libram ß. vniuſcuiuſqꝫ illorꝫ duorū
oleorum lib. ß. de amilo de ordeo: ⁊ coquaẽ cum eis
lento igne zuc. tabarzeth vſqꝫ ad bonam ſpiſſitudi
nem. Et de hac cōfec. accipiat ſemper duo coclearia
per tres horas vel duas ante prādiū ⁊ cenā fruſtū
vnū ⁊ mundificabit renes vigorando corpꝰ. ¶14^m
vero ſpāle inſtr̄m eſt vt ipſe vtaẽ recocta facta de la
cte ouiū. etiā ſi de illo lacte faceret vipas ſimul cum
vino ſuperius tacto bonū eſſet ei: ⁊ caſeus etiā oui
nus factus in theſino dioceſis Veronēſis optimus
eſſet ei. ⁊ oua ⁊ ptyſana ordei: ⁊ riſuꝫ ⁊ tri. ⁊ mica pa
nis. hec oīa cocta in predicto lacte optima eſſent ei.
Lacti enim ouino nulla medicina cōpar eſt in debi-
litate renū. 18ª tertij. in ꝓpria cura eorꝫ. ¶Vltimū
ſpāle inſtr̄m eſt vt iſte dñs aſſueſcat ſaltē in ſeptima-
na ſemel ꝑ horā añ cenā lauare extrema inferiora
ab inguinibꝰ vſqꝫ ad pedes cū aqua decoctionis fo
liorꝫ hedere pomorꝫ citoniorꝫ: ⁊ vitis bñ calīa: ⁊ erit
vtile remediū ad diſtrahēdū mās a renibꝰ ⁊ cōfor-
tandū eas ⁊c. ¶Hec ſunt magnifice armipotēs vir
⁊ dilectiſſime cōpater meliora q̄ colligere potui de
ſententijs ſapientū ⁊ exercitatione continua. Sub-
limis autem deus ⁊ ſaluator piiſſimus oīa hec diri
gat in ſalutē veſtram: ea fide ⁊ dilectione qua ipſa
compoſui: ꝯſtrictus caritate nō leui. Ad laudes oīs
otipotentis dei perpetuas. Amen.

Cōſiliū. 196. De ſtranguria ⁊ diſſuria.

Hec ſerua dei ⁊ religioſa hu-
maniſſima diſſu-
riam patiẽ nō ſimplicē: ſꝫ qñqꝫ perio-
dicam ſtranguria intermixtam. ideo
euitet vſum rerꝫ oīm calidarꝫ ⁊ acuta
rum ⁊ multe apertionis: ſicut ſalſa pe
troſilinum: feniculū: aniſum: cerefoliū: apiū: rapha
num: cepe: alleū: ⁊ ſinapiſmū. ¶Vtaẽ aūt carnibus
laudabilibꝰ: ouis: caſeo: pānico: ciceribꝰ rubeis con
fractis: riſo: paſtilibus cibis: pane biſcocto: caulibꝰ
valde coctis. vtaẽ etiā pedibus alalium ⁊ vētribus
eorꝫ. Et vinum eius ſit rubeū ad pōticitatē tēdens:
⁊ ſit bñ fumoſum ⁊ potens. ¶Poſt hec aūt vtaẽ tri
bus remedijs infraſcriptis. ¶Primū itaqꝫ ipſorū
eſt vt oī tertia nocte accipiat ſex de infraſcriptis pil
lulis in aurora: poſt quas tardet cibū ſuum horis
qnqꝫ. Quarꝫ deſcriptio. ℞. farine glādiū. ℥. ß. lētiū
excorticatarꝫ: ⁊ riſi amborum torrefactorꝫ. añ. ʒ. j. ß.
dragaganti: gūmi arabi. torrefactorꝫ. añ. ʒ. j. glutis
nis carte. ℈. iiij. diſſoluaẽ glutē cū aceto nigro: ⁊ cū
eo incorporentẽ ſpēs alie: ⁊ fiant pille ex oī. ʒ. vij. Et
teneanẽ in piſcide cū puluere ſādāli. ¶2^m remediū
eſt vt ſup ſpina ſua portet cerotū iſtud cōtinue: cu-
ius deſcriptio. ℞. colopho. ℥. j. ß. reſine: picis naua-
lis bene coctarum cum aceto rubeo. añ. ℥. j. pulue-
ris intermediorum corticum caſtanearum: ſpodij:
emathitis: carbe: cuſcute: ſquinanti. añ. ʒ. ß. cere quan
tum ſufficit: fiat cerotum lōgitudinis ſpanſe: ⁊ por-
tetur a fine ſpine ſuperius extenſum. ¶Tertiū ſpāle

ſpeciale remedium eſt.vt iſta mulier omi tertio mane intermedio in aurora accipiat.ʒ.iij.aq̄ ſublimationis folioꝝ conſolide medie quā vulgus ꝯferulaꝫ vocat ⁊ calefiat cum modico zuccari.Quibus actis ſpero in dei gratiam ꝙ ſana erit.Sin aūt ſcribatur ⁊ vberius ꝓuidebitur.

De egritudinibus membroꝝ generationis in viris conſilia ſequuntur.

Cōſilium.197. De gomorrea paſſione ꝯtinēs:capl'a tria.

De deſcriptione ⁊ diuiſione gomorree inueſtigātiuii ⁊ cauſarum eius. Cap.j.

DIſpoſitio ſpectabil'.⁊ gñoſi viri Proſdocimi de Uenetijs de Raymūdis eſt pncipalr imoderata ſels effuſio:quā antiq̄ gomorreā vocāt.⁊ eſt nomē cōpoſitū ex gomi greco:qđ ſemē importat vel ſpina:⁊ roys qđ eſt germinare vel fluere.vñ gomorrea trāſumptū eſt ab eo qđ eſt ſemis effuſio.6° interioꝝ finali cap̄.literalr colligēdū:vñ gomorrea nihil aliud eſt ꝙ̄ ſeminis effuſio.vel nō voluntari⁹ fluxus:q̄ continue fit ſine pudendi tenſione:q̄ ꝓpter retētiue ꝟtutis ībecillitatē fit vt Paulus primo practice.cap̄.15°.Neq̄ eñ appetit⁹ volūtari⁹ ad venerē ad hanc ꝯcurrit diſpōnē.imo q̄ñq̄ ſemialis mā deſcēdit ſine volūtatis imperio:⁊ ſenſatiōe aliq̄ nō ꝓcedēte delitioſa vel triſti:vt frequēter in dormiētibus apparet hac diſpōne laborātib⁹.Neq̄ iteꝝ mēbri virilis robur ad ſemis effuſionē ꝯcurrit:imo nulla ei⁹ erectione ꝓcedēte ſemē effluit.Et iterū ꝟtutis appetitiue robore deficiēte hec diſpō frequēter lua leſcit.Ex quo appet ꝟitas litere Pauli dū dixit.Nō volūtari⁹ fluxus q̄ ſine pudendi tēſione fit.quare videtur ꝙ hec diſpō iteꝝ eſt eueniēs circa mēbra generationi naturalr deputata vitiū magnū exñs:ſiue nimia ſemis ꝓfluxio ſine venere ⁊ nocturnis imaginationibus ita ꝑſeuerās:vt interpoſito ſpatio talem hoīem conſumit.vt Cornelius celſus 4° practice.cap̄.23°.quare propter taleꝫ que huic diſpoſitioni frequenter ſubſequitur:lꝫ ipſa non ſit ꝓprie acuta egitudo.Inter acutas tñ ſemp:⁊ inter tempora ſles egritudines nuntiantur.vt Theodorus Priſcianus ſecundo practice.cap̄.quinto.

Cuius qđeꝫ diſpōnis varietatē ſic diligēter inueſtigare debem⁹ totiēs ipaꝫ diuerſificatā cōprehendamus q̄druplex eſt varietas cāꝝ q̄bus ipſa ꝑficit.Uidet aūt cāꝫ iſti⁹ eſſe pncipaliter duas:aut ex pte ſeminalis māei ꝯſiderande primo:aut ex parte mēbroꝝ q̄ ad ipſam efficiendā cōcurrūt.Et cāe qđē primi generis ex parte ſels cōſiderande ſunt ex parte ꝗ̃titatis vt multitudo ei⁹.ex parte qualitatū primarū:vt q2 acuta eſt calida ⁊ ſalſa.Ex pte ꝟo qualitatū ſecūdarū:q2 aquoſa et ſubtilis.Multitudo aūt ipſi⁹ inueniri pōt:aut q2 quantitas eius cōgregata nō expellit dimiſſiōe coitus ꝓpter carētiā ſui cōparis:aut ꝓpter deuotionē religionis vel ſiliū.q̄re mā illa retēta ꝟtutem illā expulſiuā ad ſui eductionē incitat.Opꝫ eñ virtutē ſe habentē bñ expellēda ꝯuenienter expellere:vt ſexto interioꝝ.ꝓallegato cap̄.colligenduꝫ.At ꝟo māei multitudo frequēter inueniī multiplicata ex multo vſu ciboꝝ ⁊ potuū multiplicātiū ſemē.Et ſi etiaꝫ ꝑ actum coitus frequēter mā expellit:non min⁹ etiā ꝑ ipſoꝝ vſum multiplicatur quare multitudo māei ꝟtutē mēbroꝝ ꝯtentiuā grauans expulſioneꝫ ad ſe vocat.vñ expellit ipa.manatio eñ illa ꝯſeq̄tur cōtētiue debilitatē.interioꝝ 6°.vbi ſupra.Tenuitas ꝟo māeꝝ ⁊ ſubtilitas eaꝝ eſt cā diſpōnis hui⁹:eo q2 tenue qđlibet reſudet.20ª tertij.cap̄.de multiplicatione pollutionis:ſicut acuitas mordicat ⁊ incitat ꝟtutē ad ſui expulſionē:vt Aui.igit mā eſt gomorre cā:aut q2 multa:aut q2 ſubtilis:aut q2 acuta:vt in plurimo euētus.Cā ꝟo diſpōnis huius ex parte mēbroꝝ ſumpta eſt:aut ex parte vaſorum ſpmatis:aut ex pte renū:aut ex pte principaliū mēbroꝝ.Ex pte qđē vaſorum q̄ tripliciter, diuerſificantur aut eñ ſunt vaſa delatoria vt emulgētes ⁊ porri ſpmatis:q̄ꝝ dexter orit a rene dextro.Siniſter ꝟo ab arteria adorti:vt.xxª.tertij.primo cap̄.⁊.21°.Aut ſunt vaſa māei ſeminalis ꝯſeruatiua:ſicut eſt vena chilis:in qua ſm veriorē viam mā ſeminis q̄ eſt ſupfluitas vltimi alimēti vtilis repitur:vt.xxª.tertij.primo cap̄.in ſnia colligendum.Aut tertio vaſa illa dicuntur expulſoria:velut ſunt vaſa inuoluta ⁊ via ſeminis tertia in virga inuēta.In qua vie ſunt tres ſ.via vrine:via ſpermatꝭ:⁊ via alguadi.xxª.tertij allegato cap̄.in fine.At ꝟo ſi ꝯtingat hanc diſpōnē fieri ꝓpter nocumentum in vaſis delatorijs neceſſe eſt aſſignare ipm:aut ꝓpter debilitatem ꝟtutis retentiue ipſorum:aut ꝓpter dñium roboris expulſiue eoꝝ:aut ꝓpter maiorem motum q̄ concurrit ad expellendū materiā.velut motus fortis ſpaſmoſus vt in epilēticis ⁊ ſibi ſimilib⁹.vt pꝫ interioꝝ 6° ꝓallegato cap̄.Que ꝟo fiunt vltra nām aliter ſunt.naꝫ ꝯtinētia ꝓpter defectioneꝫ fit expulſiue inanitio ꝟo ꝓpter ꝯtinentie debilitateꝫ:aut ꝓpter aliqđ mouēs mēbra vt expellāt ꝯtēta:ſicut ꝯtingit vaſis ſpmatis ſpma emittere in epilepſia ⁊ alijs paſſionib⁹ q̄ ſunt de gñe ſpaſmi ſi fortis eſt.Ex q̄b⁹ nōnulla ꝓblemata ſolui poſſent clare:vt ꝓpter qđ epilentic⁹ emittit ſemē inuolūtarie ⁊ ſilia:q tu ꝯſidera.Hec expulſio materiei a ꝓdictis vaſis nequaq̄ fieri pōt niſi apertis ipſis ⁊ motis.Retētio eñ illi⁹ fit orificijs clauſis ⁊ non motis ſicut eius expulſio fit ipſis aptis ⁊ motis.interioruꝫ ſexto.vt ſupra:q̄ ſermones pariter tā ad vaſa conſeminatiua ꝙ̄ ad delatiua ⁊ expulſoria adaptari poſſent.quare in vnum colligēdo hec diſpoſitio ex pte vaſoꝝ ꝯtingit:aut q2 ipſa ſunt nimiuꝫ aperta ⁊ laxata:aut q2 virtus eorum retentiua debilitata eſt:aut ꝓpter vehementem motum cōcuſſionis eorum mā ab eis expellit:vt ꝓdictū eſt:aut q2 vaſa illa mollificata ſunt.⁊ tu ꝯſidera.Cauſa ꝟo diſpōnis huius aſſumpta ex parte renum eſt ꝓpter malā cōplexionē eoꝝ calidā a qua ꝯtingit liquefieri humidum pingue ipſoꝝ ⁊ ſubſtātificū:quare expellitur ab eis res plurima:cū mā ſeminali in ptib⁹ ꝓpinquis inuēta.q̄ virtutē deſtruit.xxª.tertij.allegato cap̄.aut vero cōtingit diſpoſitio ex parte renum:

ꝓpter fortē cōmotionē l eis factā:ꝛ appetitū ad coi
tū ꝛ frequētē memoriā act⁹ venerei ꝛ eductiōis ei⁹:
ꝓpter qḋ elōgandi ſūt patiētes hāc diſpōnē ab aſpe
ctu figurarū formoſarū puellarū ꝛ pulchrarū penit⁹
vt neqꝫ tangendi:neqꝫ vidēdi eis copia tribuatur.
Theodorus Priſcianus ſcḋo practice. ſcḋo cap̄. Et
in hac quidem huius cauſe deductione:includitur
etiam declaratio cauſe:que tꝫ ſe ex parte impreſſio
nis facte in membris principalibus:ꝛ tu, conſidera
qm̄ habēti fundamentū in theorica medicine ex his
principijs hec facile aperiri poſſunt.

In ſumma igit̄ diſpōnē hui⁹ ſpectabi-
lis viri facile invnā veritatē
ꝯplectēdo vꝫ ꝙ oēs ṗdicte cāe diſpōnē ei⁹ nō leuiter
efficiunt ṗter primā que fuit multitudo ex parte ſe-
minis nō eñ rōnabile eſt mām inueniri multā in cor
pore ei⁹:qm̄ egritudo cronica fuit:ꝛ tot ꝛ tātis fuit
pollutionib⁹ euātus ꝙ vſqꝫ ad ſubſtātifici humidi
ꝯſumptionē eſt deduct⁹. Nō eñ eſt rōnabile niſi ꝗs
rōnabiliter defendere vellet:ꝙ mā ſucceſſiue in eo
gñaretur ꝛ multiplicaret̄ ſm̄ ſucceſſiuū aḡ carnis ꝛ
aliorum ciborū notabilr reſtaurantium frequentem
vſum. ¶ At ṽo mā in ipſo ſubtilitate peccat magis:
qḋ denotat eius aquoſitas mucillaginoſa parūp:ꝛ
acuta eſt non raro qḋ oſtendit aliqualis punctio in
vijs ꝑcepta etiā acuitatē ꝑcipit aliquātā ex calidita
te putredinali acq̄ſita:qḋ oſtēdit māei exeūtis horri
dus fetor. ¶ Silr etiā hec egritudo in hoc viro ſpe-
ctabili inualet ꝓpter ſecundam cām ex parte nocu
menti in vaſis conſeruantib⁹ delatorijs ꝛ electorijs
aſſignatis. ¶ Et iterum tertia cauſa concurrit:eo qꝛ
aliquotiens emittit vrinas pigues cum ſemi ali mā
in fundo vaſis ꝛ ſedimine humoroſo ſedētib⁹:ꝛ pin
guedine in vrina ſupnatantib⁹:q̄ ſine caliditate no
tabili nequaꝗ̄ fieri pōt. ¶ Silr etiā ꝯtingit ad hanc
diſpoſitionē aſſignari cām quartā.eo q. vt in pluri
bus materiā in pollutiōe emittit in ſomno ſuo ima-
ginatione ad tactū mulieris :vel venereum actū in
citante:vt ſermo ſuus affirmauit.

Ex his oibus inferēdo ꝯcludit̄ ꝙ hec
diſpō nō leuis eſt:ſed ve
rēda multū:eo qꝛ ad ipſi⁹ ꝓductionē ꝯcurrūt qua-
tuor famoſa genera cāꝝ q̄ ſuperi⁹ tacta ſunt. ¶ 2°
qꝛ diſpō hec multū cronica fuit:quare difficulter re
mouibilis. ¶ Tertio:qꝛ egritudo etati virtuti ꝛ cō-
plexioni ſatis ꝓportionalis exiſtit. ¶ 4° :qꝛ habitu-
dinē corporis ſatis notabiliter extenuauit. ¶ 5° :qꝛ
ṽtus patientis ſatis debilis eſt: lꝫ in precedentib⁹
fuerit debilior. ¶ Ex ꝗbus oibus clare concludi pōt
ꝙ patiens iſte multū dꝫ eē attent⁹ ſollicit⁹ ꝛ vigil in
ſui curatione.que q̇dem in duo ptiet̄ capl'a.ſ.in regi
mine ex ꝑte ſex rerū nō naturaliū ꝑ:iodeide ex ꝑte cō
uenientis applicatiōis rerū medicinalium ꝛc.

¶ De cura gomoree ꝑ dietam. Cap̄.ij.

PRo prima igit̄ re nō naturali incline t̄ re-
gimē ei⁹ ad aerē calidū remiſſe aut ad
frigidū leui frigiditate:eo qꝛ lapſus nō
cauat̄ a caliditate multiplicata l renib⁹ ꝛ
epate ei⁹:vt ſupra viſuꝫ eſt.qḋ etiā ap-
paret ex tinctura vrinarū:ꝛ acuitate ꝛ fetore ex mā

ꝑceptis. ¶ Iterū inclinetur ei⁹ aer ad ſiccitatem no-
tabilr intenſiorē:ꝗ̄ ſit frigiditas ei⁹ ꝓpter ꝯſumptio
nem q̄ neceſſaria eſt in multitudine māerū q̄ ſuꝑabū
dāt.nullus eñ aer exceſſiue qualitatis eſt ſibi ꝯue-
niens.ꝓbat̄:qꝛ calidus valde ꝓpter diſſolutionem
materierū:ꝛ humidus ꝓpter laſſitudinē ꝛ mollifica
tionē vaſorū timēdi ſunt. Idē etiā intelligēdū eſt de
camera:domo:ꝛ loco in ꝗb⁹ morā ꝯtrahit. ¶ De motu
ꝛ q̄ete. Mot⁹ oīs videt̄ ab hoc patiēte vitādus eē ne
ꝓpter ipm̄ māe in fluxu ponant̄:ꝛ calor nālis diſſol
uat̄.ꝛ a ꝯuenienti opatiōe in mās ꝓhibeat̄. Oīs eniꝫ
motus fortis mult⁹ pauc⁹:ꝛ q̄ete cōmixt⁹ cōicāt in
hoc vt calorē efficiāt fortiorē.3ª primi doctrina 2ª.
cap̄.13°. Sed calor fortificatus attrahendo mās et
diſſoluēdo noceret:quare ꝛc. In ſumma igitur q̄ete
vtatur oīno:ꝛ abſcindat a ſe oē exercitiū.nulluꝫ eñ
tale ꝯuenit ei in fine rei.5° breuiarij.cap̄.13°. ¶ Ma
xime aūt exercitiuꝫ effugiat equitandi:ꝛ oē illud ꝑ
quod fortis eſt ꝛ neceſſaria in corpore diſtēſio:ꝛ ma
xime in partibus ſpine ꝛc. ¶ De ſomno ꝛ vigilia. Sō
no vtatur hic nobilis in q̄ititate mediocris longitu
dinis.talis eñ iuuat ad digerēdum mās ꝛ maturā
dū quas inuenit:ꝛ eas ad ſanguinis nām ꝯuertit:ꝛ
calefacit cōuenientēr:ꝛ tranſit calor ꝑ corp⁹:ꝛ calefa
cit ipm̄ caliditate nāli. Si aūt ſomnus inuenerit hu
mores acutos cholericos:ꝛ ꝑdurauerit eius tēpus
calefaciet calore extraneo.2a ṗmi.doctrina 2ª.cap̄.
13°.nulla caliditatis extranee additio huic corpori
conueniens exiſtit cum iam in ipſo inueniat̄ putredina
lis caloris veſtigiū:vt ſupra deductum eſt. Igitur
ſomnus eius debet eſſe magis interceptus ꝗ̄ lōgi-
tudine ꝯtinuatus. Ita vt plurib⁹ ſomnis ſatiſfaciat
neceſſitati digeſtionis ꝛ vigorationis caloris:ꝗ̄ per
vnam dormitionē longo tēpore continuatā. vigilie
autem niſi ſint mēſure excedētes videntur ei ꝯferre
ꝓpter exiccationē materierum ꝛ conſumptionē ipa
rum:q̄ ſequit̄ ad eas ꝛc. ¶ De accidentib⁹ aīe. Acci
dētia ṽo aīe ꝑ quorū applicationem ſubito fiat for-
tis motus in ſpiritib⁹ ꝛ humorib⁹ ex ṗdictis patere
poteſt non eſſe ſibi cōuenientia:ſiue ex eis contingat
fieri ſubitum motum in predictis de circunferentia
ad centrum.ſicut fit in forti timore ꝛ ſimilibus. ſiue
motus oppoſitus predicto a centro ad circunferen-
tiā:ſicut fit in vehementer iracūdis:ſiue fiat aggre-
gatus ex vtriſqꝫ.ſicut patet in ṗncipio ꝛ ꝑduratiōe
eius:ꝑ tales eñ motus noceretur cōtinue ꝛ ſumme
ꝓpter debilitatem que ſequitur ad reſolutionē ſpi-
rituum:ꝛ ꝓpter inobedientiam materie ad digeſtio
nem cōgruam. Neqꝫ etiam motus aīales paulati-
ne facti ꝛ perſeuerantes conueniunt ei:eo qꝛ pnſis ꝛ
diminutio nature nunꝗ̄ ſequitur niſi illud qḋ pau
latine fit.ſcḋa primi. doctrina ſcḋa cap̄.12°. Igitur
neqꝫ debet ipſe longo tp̄e ꝛ fixis imaginationib⁹ af-
fligi vel triſtari:ꝛ maxime illis que mouent animaꝫ
ad imaginationem coitus.tales enim imaginatio
nes vel affectiones animales imprimunt in corpus
res naturales.quēadmodum accidit mot⁹ ſangui
nis ei q̄ multū ṗparatus eſt ad ipſum cū multū in-
tētus fuerit ad ꝯſiderādū res rubeas:quare ꝯſimi
liter conſideratione ad coituꝫ corpus iſtud paratū
ad ſeminis

ad ſeminis effuſionem valde facile promouetur et
intenditur eius diſpoſitio: vt ipſemet ſuo ſermõe te-
ſtatus eſt. ¶De repletione ⁊ inanitione. Omnis euo
notabilis ab iſto egrotantẽ euitari debet. omnis ta
lis adderet ad egritudinem iſtam: eo qꝛ materie ꝑ
euões ponunt in motu. Et iterũ qꝛ inatus calor ex
earum frequẽtia debilitatur. Et ſi oẽs euões hoc
efficere poſſent. opꝫ tñ vt ꝓhibeat talis egrotãs ab
euone per ſolutionem nãc. Euo em̃ per ſolutionem
attrahit ad mẽbra ſemialia mãs ꝓpter vicinitatē:
ſicut etiã euo ꝑ vrinã eadẽ rõne nocet eis. 5° breuia
rij. cap. 13°. Si itaqꝫ ꝓpter aliquã ꝯtingẽtiã aliq̃ fo-
ret ei neceſſaria euo nõ vr̃ ei ꝯferre poſſe niſi vomit⁹:
ſudor aut cliſtere. quoꝝ q̃libet opꝫ eẽ leue vt euitet
agitatio ⁊ fluxus mãerũ: ⁊ debilitas inati caloris: ⁊
grauamẽ in mẽbris ſemialib⁹. ¶De numero autē
iſtoꝝ vomitiuũ leue ⁊ idoneũ eſſe poſſet iſtud. ℞. aq
decoc. ſe. raphani. ℥. iij. ſyru. ſimplicis acetoſ. ℥. j. ß.
totũ hoc tepidũ exhibeat ei tã ꝓcibato cibis ⁊ potib⁹
in q̃litate ⁊ quãtitate: ſubſtãtia ⁊ ſapore diuerſis vt
magis faſtidit⁹ ſtõachus ⁊ nauſeat⁹ ab eis inclinet
ad vomitũ. Et ſi ꝑ hec nõ vomeret facile iponere dꝫ
digitũ in os ſuum titillationẽ faciẽdo in gargalione
⁊ eſt caput meri. ¶Leue ꝟo ſudatiuũ tpe neceſſitas-
tis eſſet hoc. ℞. aque ordei. ℥. iij. vini albi ſubtilis:
famoſi aromatici. ℥. ij. ʒuc. albi. ℥. ij. totũ hoc calidũ
exhibeat in potu poſt mediã noctẽ hora qua placet
⁊ ꝯgrue cooꝑiat pãnis ⁊ ſupdormiat. ¶Cliſtere in-
terrola eſſet hoc. ℞. aque decoc. folioꝝ biete: violaꝝ
ſolatri virge paſtoris. añ. lib. j. ʒuc. ru. ℥. j. ß. vitellū
oui. j. olei de nenuf. olei roſa. añ. ℥. ij. ſalis cõis. ʒ. j. ß.
fiat cliſtere laudarẽ ipꝫ i ſero magꝫ añ cenã q̃ i mãe
aſſumendũ eſſe. ¶Poſt hoc aũt ꝯſiderandum ꝙ ca
ueat a multa ⁊ forti retentione coꝝ que euari debe
rent: ſiue ſint feces ſiue vrina: ſiue materia ſemialis
multiplicata. vt cõtingit in fine euonis pollutionis.
taliũ materierũ enim oĩuꝫ fortis cõſtrictio multum
noceret. ¶Ex retẽtiõe eoꝝ que euari deberent ꝓue-
niunt egritudines compõnis et oppilatio: laxitas:
ſpaſmus ⁊ ſiĩa. ſed mor⁹ cõcuſſiuus in ſpaſmo au-
gmentat iſtã egritudinẽ: vt ſupra viſuꝫ eſt. ⁊ colligi
tur in 20ª tertij. cap. ꝑmo quare ⁊c. ¶Amplı⁹ enim
ex retentiõe euandorũ ꝓuenit frequenter putredo ⁊
caloris innati ꝯſtrictio: ⁊ ipſius ad igneitatem con-
uerſio. 2ª ꝑmi. doctrina 2ª cap. 19° de retẽtione eo
rũ que euacuant. Iſte ſunt cauſe hui⁹ egritudinis ⁊
augmenti ei⁹: vt ſupra viſum eſt ⁊c. hec de inanitio
ne ⁊ de repletiõe ſufficiãt. ¶De cibis ⁊ potib⁹ ꝑmit
tendũ ꝑmo ꝙ euitari debẽt oĩa nutrientia ſiue ſint
cibi abſolute: ſiue cibi medicinales: aut medicine ci
bales que multũ nutrientia ſunt: oĩa enim talia ma
teriã augmentãt. ⁊ ꝑmã cãm hui⁹ egritudis ſupius
tactam fortiorẽ efficerẽt. ſubtiliter tamẽ intelligẽdo
illud niſi forte totius corporis debilitas ad oppoſi-
tum ꝓmoueret. tũc enim dimiſſa egritudine ꝑnci-
pali: de qua hic agit ad debilitatem ꝑncipalr attẽ-
dendũ eſſet. ¶Similiter etiã euitanda ſunt omnia
que in venerem inducant appetitum eius excitãtia
qualia ſunt vnctuoſa: pinguia: ventoſabilia ⁊ ſimi-
lia. propter cauſam aſſignatã: quare vtendũ eſt eis

que huic diſpoſitioni aduerſent tã qualitatib⁹ pri-
mis q̃ ſecundis: q̃ a ꝓprietate hoc operãdo. De nu
mero quoꝝ famoſa viſitata ab auctoribus in diſpõ
ne caĩa ſunt pĩa: vt aqua decoc. lentiũ: que pollutio
nem abſcindit: ⁊ nenufar in cibis ⁊ potib⁹ aſſumptũ
quod libidinẽ repꝛimit. Et coriandrũ ſiccuꝫ oĩ mõ ac-
ceptũ ſiue ꝑparatũ quod melı⁹ eſt: ſiue qualitercunqꝫ
exhibeat. Et ſemẽ portulace ⁊ plãta ei⁹: que ſm plu-
rimũ abſcindit coitum. 2° cañ. ꝓprio cap. lꝫ Meſua
gue crediderit ꝙ ipſa augmentat coitũ: ⁊ illud vide
tur eſſe in cõplone calida: vt Auicẽna ibi. ¶Ampli⁹
mirabile eſt ſemẽ lactuce quod abſcidit ſperma qñ
multuꝫ vtitur quis ea: vt 2° cañ. ſuo loco. ⁊ ſumma
celeritate ſuccurritur eis qui polluũtur in dictis ꝑti
bus. ꝓprio cap. ¶Amplius vſus oliuaruꝫ olei in ci
bis. vſus enim olei optimus eſt: qꝛ minorat ſperma.
2ª tertij. cap. 2°. Adhuc etiã ſolatrũ qḋ pollutionẽ
abſcindit. 2° cañ. ꝓprio cap. q̃re cũ iſtis aut cũ iſtoꝝ
rũ aliquib⁹ ſemper oporteret oĩa cibaria ꝯfrangen-
tia fore: ⁊ potabilia oĩa ⁊ maxime cũ illis que a con
ſuetudine nõ multũ peregrina vident: inter que me-
liora ſemper ſũt lactuca: portulaca: viola: ⁊ reliqua
alia iſtis ſiĩa. Cõuenit etiam ei agreſte: aceti acris:
arancioꝝ: ⁊ granatoꝝ vſus: ⁊ oĩs cibariorũ confra-
ctio cũ eis: ita ꝙ nunqꝫ ab aliquo ipſoꝝ recedere de-
bet: ſicut gelatina pedib⁹ aĩaliũ elixis in aceto ma-
ceratis. ¶Conuenit etiã ei vſus piſcium: ⁊ maxime
fontaliũ aut fluuioꝝ: aut lacuũ ꝯuenientiũ: vel val
lium qui ſunt a fetore: ⁊ reliquis abominabilib⁹ paſ
ſionib⁹ elongati: qui cõdiant cũ oleo: vel acetoſis cõ
diti ſint. piſciũ ꝟo maritimoꝝ vſus nõ eſt laudabi-
lis propter cãm notaꝫ. ¶Lac ꝟo ⁊ caſeus recẽs aut
mediocris ſalis eſt ei ꝯueniẽs: ⁊ aq̃ lactis acetoſi aq̃
butyrũ extractũ eſt. ¶De carnib⁹ ꝟo ꝯueniunt oẽs
aĩaliũ ſylueſtriũ: ⁊ auiũ aq̃ticarũ: ⁊ in ſumma oĩum
aĩalium carnes macre nõ valde pingues: muſculo-
ſe ⁊ lacertoſe ſunt ei cõueniẽtes. ¶Uino autem vta-
tur rubeo claro aromatico cõuenientis fumoſitatꝭ ⁊
ꝯfracto ſi opportunum erit cum ꝑmixtione aq̃ deco
ctionis granoꝝ coriãdri: ſeminis lactuce aut portu
lace vnum ex his accipiẽdo ad libitũ. Ego ꝟo ſoleo
eis dare aquã decoc. gũmi ara. ⁊ inueni in ea ipreſſio
nẽ notabilẽ. Siĩr in aq̃ deco. radicũ nenufa. exiccati
¶Ea ꝟo que velut cibalia ⁊ medicinalia appropria
ta ſunt in hac diſpõne a frigido ꝓueniẽte: ſunt ſicut
rutha ⁊ ſemẽ eius: calamẽtũ mõtanũ ſemẽ agni ca-
ſti andachocha: carui ⁊ ciminũ: ⁊ hec duo maxime
torrefacta: ⁊ mentha que eſt nobile farmacuꝫ in in-
groſſando ſꝑma ⁊ cõfortando vaſa eius ad retinen
dum ipſum. 20ª tertij. capitulo. 21°.

¶De regimine eius per medicinalia. Cap. iij.

E his que pure medicinalia ſunt abſqꝫ
caliditate in hac diſpoſitione caĩa lau-
data ſunt ſicut nenufar: ſuccus cãne hu
mide: ſolatrũ hortulanũ: iuſquiam⁹: po
mũ vſtũ: cãphora ſpãli ꝓprietate. Que ve
ro laudantur in hac diſpoſitione a frigiditate pro-
ueniente iam tacta ſunt. Plura igitur ꝑter hec com
poſita ad hanc egritudinem ab auctorib⁹ repiunt
eximie collaudata. Et nonnulla etiã ſcribenda ſunt

que quotidiana experientia contemplātib' appent
eſſe vtilia. ¶ De quotū numero vnū cōpoſitū eſt ſy=
rupus iſte. ℞. ſeluz portulace: lactucarum: flo℞ nenu=
faf. aā. ℥. j. coriādri pparati: radicuz nenufar. radi=
cū iarūdinū: ꝛ radicū ſolatri aā. ℥. ß. cāphore. ʒ. ß. iu=
iubarum exiccatarū numero. xv. dactylorum infuſorum i ace
to per dies octo ꝛ minuti iciſorum. ℥. ij. ſcis ruthe cala
menti mōtani: cimini torrefacti. aā. ʒ. j. bulliant hec
omnia in lib. x. aque fontis vſq; ad ꝯſūptionē medie
tatis. deinde colent cū forti expſſione: ꝛ colature ad
dant vini citoniorum lib. j. zucca. lib. iij. ꝛ clarificētur: ꝛ
aromatizent cū puluere inēthe. Soleo aūt ego hūc
modū deſcriptiōis facere lōgū: ꝛ cuz facio ipm ple=
ne decoctionis in potu exhibeo. ℥. ij. cū. ℥. iij. aq̄ ſub
limationis: portulace: vel lactucarum: ꝛ eſt tāte nobili
tatis ꝙ nunq̄ me decepit in operādo. ¶ Pauperib'
aūt ꝛ leuiori expēſa medicandis ſoleo exhibere hoc
℞. aque lactucarum: aque nenufa. aā. ℥. j. ß. ſy. ro. an=
tiquj: ſy. de mirto: muue citoniorum. aā. ℥. ß. miſce ꝛ de=
tur vt ſupra. Leuius aūt eſt ſumere aquā portula=
ce vel lactuce: ꝛ tu elige libito tuo. ¶ Si aūt hos ici=
tante aliquo eu acuatiuo vti opꝫ non eligo aliud q̄
caſſiāſi. quā facio ex ſua cāna pparari cuz aq̄ lactu
ce vel portulace: ꝛ exhibeo de ea. ℥. j. ß. ad duas ad
plus. ¶ Cōpoſitū famoſum ſcdm ab auctorib' poſi
tū eſt vſus ꝯfectiōis dyacimini: vt ſcribit ab Auic^a
vbi ſupra. Spāle vero cōpoſitū in hac diſpōne a calo=
re ꝓueniente ſcribit ab Auic^a 20^a tertij. in cap. de
exiccātib' frigidis. Cui' deſcriptio eſt hec. ℞. ſemē
lactuce: cucu. endi. pſilij nō triti. coriādri ſicci: nenu=
far. ruthe: iuſq̄ami al. aā. ʒ. j. terant oīa ꝛ fiat ex eis
ſuffuf. i. puluis ꝛ detur ex eo. ʒ. j. Ego vero ab hac de=
ſcriptiōe abſcindo pſiliū: qꝛ nō leuiter timeo de cali=
ditate cētralis ptis pſilij: ꝛ loco ei' pono in hoc cōpo
ſito ſemen portulace: ꝛ feliciter opat abſq; timore.
Iterū q̄nq; ab hac deſcriptione abſcindo iuſq̄amū
niſi in forti cā valde: qm̄ timeo ſtupefactionē. ¶ Cō=
poſitū vero ad hāc diſpōnē calidā laudatū ſilr ſcribi
tur ab Auic^a. cap. de exiccātib' calis: ꝛ eſt hoc. ℞. ra
dicū teſticuli canis torrefacti: canapis campeſtris.
aā. auf. viij. ſe. agni ca. auf. ij. ſe. caulis agreſtici auf. j.
fiat puluis: ꝛ det ex eo auf. j. ¶ Cōpoſitum vero bre
uis deſcriptionis mihi vſitatū ꝛ exptū eſt hoc colle=
ctū ex breuiario ſerapionis in 5° tracta. cap. 13°. Cu
ius deſcriptio eſt talis. ℞. ſcis lactuce. ʒ. iij. ß. ſede ne
gi. ʒ. iij. ꝛ eſt ſemē canapis iā ſcriptū: ſe. ruthe. ʒ. j. ß.
fiat puluis ꝛ det ex eo. ʒ. j. in vino rubeo: aut aq̄ por
tulace: ꝛ eſt nobilis iuuamenti. Ex hoc itaq; cōpoſi=
to aut ſibi ſimilib' fieri poſſent elec. ꝯfec. ꝛ reliq̄ me=
dicinarum ꝯpōnes ꝛ exhiberi: vt ſupra. Ita ꝙ eis i tra
geā cū zucca. candi. cōpoſitis vtor coclear vnū inte
grum ſemp aā cenā exhibēdo. ¶ Cōfectio bona ad
intētionē hāc ſepe mihi vſitata eſt hec. ℞. coriandri
pparati. ʒ. ij. inēthe. ʒ. iij. ſe. lactucarum: portu. cucume
ris. aā. ʒ. ij. ß. gūmi arabici: cimini āborum torrefacto=
rum aā. ʒ. j. draga. torrefacti. ʒ. j. ß. florū nenufar. ʒ.
ij. puluerizent omnia ſubtiliter: ꝛ cū zuc. albo ꝛ aq̄
portulace fiat ꝯfectio ſolida. ꝛ inuenitur ex ea nota=
bile iuuamentū. ꝛ qui fortiorez efficere vellet addat
ſe. agni caſti ruthe aā. ʒ. j. ß. ꝛ erit longe efficacior.

¶ Deſcriptio vnguenti ad hāc intētionē calidā effi=
caciſſimi eſt hec. ℞. olei ro. antiq̄. ℥. ij. olei de mirto ꝛ
de citonijs. aā. ℥. ij ß. plumbi vſti: ceruſe ꝛ ematitis
amborum ablutorū in aqua lactuce. aā. ℥. j. amili. ʒ.
j. ß. florum ſalicis: florum nenufa. aā. ʒ. v. cāphore. ʒ. ij. fiat
vnguentū in mortario plūbeo cū ſuo piſtello cū ſuc
co plantaginis: ꝛ nullā medicinā ab auctoribus de
ſcriptā inuenies efficaciorē iſta. ꝛ tu ꝯſidera: qꝛ hoc
facile demōſtrari pōt ex virtutib' cōponētiū ſi bene
noſcunt. ¶ Ad hāc etiā intētionē eximie laudat ab
auctorib' lamina plūbi que portetur ſupra loco al
chatiz: vt ſcribit Gal. 9. de ſimplici medicina auc̄te
hyppo. ꝛ Auic. ꝛ Raſ. ꝛ vniuerſorum auctorum: lꝫ
Auic^a in hui' plūbi applicationē dixerit eſſe ꝯſide
randū. 20^a tertij. cap. de multitudine pollutiōis in
fine. ¶ De his aūt que ab occulta ꝓprietate poſita
ſunt. a quibuſdā teſtātib' ſe fuiſſe hoc expertos eſt vt
ſemper portet anulus aureus lapide topacio muni
tus. Itē anulus factus ex ferro quo aliquis interē=
ptus fuit. Et pl'a alia iſtis ſuperaddere potuiſſem.
ſed longitudinem effugiens hec ſolū que mihi rōna
bili iudicio ꝛ experientia quotidiana mea teſtimo=
nio auctorum approbata ſunt ſcribere volui ꝛc. Ad
laudem dei Amen.

Conſilium. 198. De apoſtemate duro in radice virge.

Iſte vir generoſus egrotat apa
te duro in radice vir
ge ſue ſatis apud femur: apud quod
apa anteri' ꝓpe caſtaneā. inuenit etiā
durities notabilis maior in duplo q̄
pma. Et ex vtriſq; diſpōnib' dictis ac=
cidit in mēbro ſuo nocumētū in erectione virge ꝛ i=
pedimētū: ꝛ in veloci ꝛ conuenienti expulſione viri=
lis ſeminis tpe coitus: magis tñ impeditur ſcis viri
lis emiſſio ſi ꝯtingeret ipm in nocte pollutionē icur=
rere: tūc eni accidit in eo dolor tpe emiſſionis ſpma=
tis qui nō accidit tēpore copule cū mulere. ¶ Harū
aūt duritierum cauſe efficiētes potuerūt eſſe frequens
ꝛ multū exercitiū iacēdi cū muliere: ꝛ etiā frequēs
ꝯſtrictio: vel etiā tact' virge cū manu ꝓpter q̄ attra=
cte fuerūt mīe ad locū que diuturnitate tpis indu=
rate fuerūt. Potuit etiā hāc duritiem efficere fortis
tudo virtutis expellētis mām melācholicā a ſplene
ad interiores partes verſus emorroidas: a q̄bus ꝑ
continuitatē venarū materie ꝓpulſe fuerūt ad vir=
gā: ꝛ in locis ꝑdictis collecte. ¶ Vñ apparet ex pre=
dictis ꝙ duplex potuit eſſe cā materialis. ¶ Et pri=
ma q̄dē flegmatica que ꝓpē diuturnitatē tpis quaꝫ
cōtraxit i pte a frigore cōgelāte: vel calore reſoluēte
ſubtilius conuerſa fuit in melancholiā. ¶ 2ª vero mā
lis cā potuit eſſe melancholica mā a ſplene vl' a chili
ꝓpulſa ad loca ꝑdicta que fecit illa apata melācho
lica icipiēdo. ¶ Queciiq; tñ harū cōcedat eſſe mālis
cā apparet ꝙ minat nocumētū arduū in poſterum fu
turū. Si eni mā in predictis locis multiplicaret non
eſt dubitādū ꝙ abſcinderet potētiaꝫ coeūdi: ꝛ emit=
tendi vrinam claudendo vias vtriuſq;: ꝓpter quod
opꝫ ꝙ iſte vir ſibi ſollicitus exiſtat de curatione hu
ius diſpōnis: vt nunc ſequitur.

Abſtineat itaq₃ a cibis omnibus melicuꝫ ſanguinē generātibus: vt ſūt carnes antiquoꝝ alaliū ⁊ ſalſamēta oīa: ⁊ caſeꝰ antiquus ⁊ durus ⁊ valde ſalitus: ⁊ legumina oīa ꝓter cicera rubea: ⁊ lētes: ⁊ caules ⁊ panis furfuraceꝰ et cibi magne viſcoſitatis: et groſſitudinis neruoſe animaliū partes: piſciū frequentē vſum: ⁊ vinū etiā groſſuꝫ: turbidū ⁊ nigrū: ⁊ valde bruſcū vel acerbū hec oīa euitare dꝫ. In alijs aūt cibarijs licentiā hꝫ. ¶ Et motus freq̄ns ⁊ fortis ſup cibo: ⁊ ſomnꝰ ꝓlixꝰ valde ⁊ multa ciborum repletio faſtidiuꝫ adducēs et ventris ſtipticitas: et frequēs accitiū alē euēctus ꝓpter q̄ fortis ⁊ velox motus in ſpiritibus ⁊ humoribus imponat. hec oīa in ſumma euitare debet.

Pro regimine vero medicinali videt̄ michi neceſſariū eſſe q̄ prouideat ſibi cum octo inſtr̄is medicinalibꝰ. ¶ Primum eſt vt a tertia die futuri lunaris vſq₃ ad. xij. faciat ſibi fieri flōmiā de ſaphena dextri pedis: per quā extrahant̄ ſanguinis. ℥. iiij. vel. v. ꝓmiſſa ſemꝑ ventris lenitione: ſine qua nō debet fieri flōmia. 4ª ꝓmi. caplo vigeſimo. ¶ Scōm inſtr̄m eſt vt poſt flōmiā predictā mane immediate ſequēti accipiat hoc minoratiuū. ℞. aque bugloſſe: ⁊ capilꝰ. vene. an̄. ℥. ij. agarici electi: thimi: epithimi: folliculoꝝ ſene. an̄. ʒ. v. dyagridij. gra. v. ſalis indi. gra. iiij. ʒinʒiberis: aniſi violaꝝ. an̄. gra. v. infūdant̄ oīa in ꝓdictis aqs calefactis per diē naturalē. deinde vehemēter calefiant ⁊ miſceantur: ⁊ forti expſſione colent̄: ⁊ addantur eis eluarij diaſcene. ʒ. iij. ⁊ totū calīn in aurora bibat̄: ⁊ tardetur poſt ipſum cibus horis ſex: ⁊ ante q̄ prādeat q̄nta precedēte hora accipiat cyathum plenū aque ordei calefacte cū pauco ʒuccaro. ¶ 3ᵐ inſtr̄m eſt vt poſtq̄ acceperit minoratiuū predictū die immediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū: qđ cōtinuet diebus decem calidum in aurora: ⁊ poſt ip̄m tardet̄ cibus horis ad minus quatuor. ℞. ſyru. de epithimo. ℥. j. oximellis cōpoſiti. ℥. v. aque capilloꝝ veneris. ℥. ij. aque fumiterre. ℥. j. ß. miſce ⁊ calidum accipiatur. ¶ Quartū inſtr̄m eſt vt diebus quibus aſſumit digeſtiuū ſaltem omni tertio ſero parū ante cenā accipiat vnā de iſtis pillulis. ℞. aloes ꝓparati cum ſucco endiuie. ʒ. j. lapidis laʒuli lapidis armeni p̄eparatoꝝ. ana. ℈. j. dyagridij. gra. ij. ſalis indi. gra. iij. cum ſucco boraginis fiant pillule de ʒ. vj. ⁊ vna vel due ad plus ſufficient. ⁊ attendat qđ poſtq̄ fuerit purgatus iterum poterit vti eiſdē pillulis ex eis accipiendo vnam bis vel ter in ſeptimana alternis diebus. ¶ Quintuꝫ inſtr̄m eſt. vt poſtq̄ acceperit digeſtiuum predictum purgetur cuꝫ iſtis pillulis. ℞. pillularum de lapide laʒuli. ʒ. ß. pillularum indarum. ℈. ij. dyagridij. gra. j. fiant pillꝰe cuꝫ ſyru. de epithimo. ⁊ accipiantur hora ⁊ conditionibus obſeruandis q̄ de minoratiuo dicte ſunt. ¶ Sextum inſtrumentū eſt vt poſtq̄ fuerit euātus ad localia approp̄iata cōueniētia trāſcundum eſt. Facta igitur ablatiōe pilorum a toto femore bis in die partes oēs inguinales ⁊ femorales inungatur hoc vnguēto. ℞. ſucci plātaginis ſucci ꝑgepaſtoris an̄. ℥. iij. boli armeni. ℥. ij. ß. amili. ℥. ij. terre ſigillate. ℥. j hypoquiſtidos: thuris: acatie ſandarace ſan. draconis. an̄. ʒ. j. ß. aceti. ℥. j. ß. puluerizent̄ oīa ꝑ ſe. deinde forti contritione ſimul incorporent̄ in mortario plūbeo cum ſuo piſtello. ¶ Septimum inſtrumentū eſt q̄ tota virga diligenter inungatur cum oleo de ſiſamo calefacto: qm̄ illud eſt mirabile ⁊ etiam ex predicto oleo tepefacto cum muſco in mortario bene tritis iniſciatur in cannalem virge cuꝫ ſiringa: quoniā primum eſt mirabile ⁊ ſcōm eſt vltimū. xx. tertij tractatu ſcđo. caplo de cura apātis duri tā virge q̄ teſticulorum. ¶ Octauū vero remediū eſt emplaſtruꝫ iſtud qđ tepidū toti virge vſq₃ ad radiceꝫ virge bis in die apponatur. ℞. furfuris a farina diligēter mūdati ⁊ vltimata contritione puluerizati ⁊ cribellati lib. ß. armoniaci diſſoluti cum oximelle ſqlllitico mollioris et electi. ℥. iiij. incorporentur ſimul et fiat emplaſtrum diu ipſum in mortario conterēdo. hoc eſt eſt vltimum. vnde vigeſima tertij. preallegato capitulo. Et iterum curatio bona ⁊ experta ad illud ſumatur furfur ⁊ indeſinenter teratur ⁊ cribelletur in cribro tenui ⁊ reſoluatur armoniacum cum oximelle. ⁊ conficiatur cum eo ⁊ immittatur loco dum temperatum retinet calorem ⁊ reiteretur ſuper ip̄m aſſidue. eſt enim conferens omni duritiei. Et infra iteꝝ memoriam habet huius medicaminis. capitulo de apoſtemate frigido virge. dum inquit. Et medicamen ſumptum ex furfure ⁊ armoniaco predictū in caplo apoſtematis. in teſticulis eſt medicamen magnum ꝯueniēs locis illis ⁊ eſt quādo virga apoſtemat̄ apoſtemate duro. ¶ Et attēdat etiā vir qđ iſte modus regiminis ſibi datus per euōnes ⁊ digerentia ſupraſcripta ꝯuenientius eſt ad euōnem totius corporis ⁊ mundificationē ſtomachi ſplenis ⁊ renū eius: qđ verū eſſe videbit cū ꝓdictas medicinas acceperit. ¶ Hec ſunt que in diſpōne huius nobilis viri mihi electiora viſa fuerunt. ⁊ ipſa in ſalutem eius dirigantur in clementia omnipotentis.

Conſiliū. 199. ¶ De triplici mala diſpoſitione. vꝫ. ¶ De exituris in inguinibus. ¶ De moro in eiſdē. ¶ De cancro ⁊ de accidentibus ex eis prouenientibus. ¶ Diuiditur autem Conſilium in tractatus duos.

Tractatus ꝓmus ꝯtinēs vnū caplm̄ de inueſtigatiōe haꝝ diſpōnū ꝑ cās ⁊ ſigna. ⁊ de differentia earum adinuicem.

AMbiguū maxime vr̄ reducere diſpōnē huiꝰ nobilis ad verā cognitionē ⁊ adequatū caplm̄. eo q̄ apātū ⁊ reliquaꝝ eminētiaꝝ cognitiōes ex ſenſibꝰ plurimū cognoſci debent: vt viſu tactu ab illuſtriū viroꝝ ſermonibꝰ ꝯſtet̄. Ueꝝ quāto clarius intellectus ex auditu accepiꝰ huius diſpōnis veritatē enūciare poterit rōnibꝰ ⁊ auctoritatibꝰ conabit̄ enūclare. varias aūt nāās in apātibus olim partiū corporis ꝯtineri ⁊ inaxie in apātibꝰ locoꝝ q̄ emūctoria noiant̄. clare ſcripſit Gal's ad Glauconē ſcđo tract. 14° caplo. Et idē in libello de tumoribus preter naturam 4° caplo. Ita q̄ q̄nq₃ in apātibꝰ eruptis in ꝑēta fuerūt corꝑa ſicut fumꝰ vel vapor mucus gr=

pſum lignū lapides harena pili ⁊ vngues. quare ni mirū ſi apā huiꝰ nobilis vr̄ eſſe ſilē carnoſitati: vt de ipſo videat̄ dici poſſe traditū eē ſermonē ab Auicē. 3ª tertia quarti. caplō de exituris in fine dū inquit. Et de exituris q̄dē eſt ſpēs q̄ vocat̄ turmuſios. ⁊ eſt exitura q̄ cū rūpit̄ qđ eſt ſub ea eſt ſilē carni bouine ⁊ eſt exitura vaſalis rotūda rubea. Ex q̄bꝰ liq̄de patere pōt diſpōnē huiꝰ nobilis ad illud caplm̄ eſſe reducēdā. At v̄o nō parua difficultas vr̄ includi i his. ¶ Nā ſi hoc apā videat̄ tactui facile cedere: fortaſſis eiꝰ materia erit ex ſanguine aquoſo groſſo flāti admixto ꝯgenita. quare v̄tute ipſiꝰ epatis digeſtiua debili ⁊ expulſiua forti ꝓpulſa erit ad inguē ibidē apā faciēs. qualr̄ eñ epatis ꝯplōne corrupta in vniuerſo corpis freq̄nter carnoſitas ſupaugeť vt in hypoſarca ſenſu ꝑcipiť: talr̄ in determinata particula corpis tales excreſcētias fieri ꝯueniēter ꝯcedēdū eē videť. Qđ ſi ex tali materia hoc apā videat̄ eē ꝯgenitū reducēdū vr̄ eſſe poſſibile ad caplm̄ de moro de quo ſcripſit p̄nceps tertia quarti vltimo cap̄. ¶ Inter hec tñ duo vir peritus q̄buſdā ſignis diſcernere poterit. Nā ſi fuerit exitura carnoſa vel vaſalis rotūda. tūc plurimū talia fiūt ex ꝑmutatiōe apātū calidoꝝ. ¶ Scđo q2 locus tactu calidus reperiť. ¶ 3º q2 tāgēti ⁊ cōprimēti videť digitū velut in foueā cadere. ¶ Quarto q2 pulſatio ꝯcomitať iſta vt in pluribus. ¶ Quinto q2 in eiſdē reperiť reſiſtētia cū aliquali caliditate maxīe ſi exitura fuerit carnoſa. ⁊ etiā ſi fuerit rotūda vaſalis carnoſitate plena. ¶ Sexto q2 hñtes exituram raro euadūť a febre. ¶ 7º q2 ex vli corpis diſpōne ⁊ habitudine reliq̄s gñalibus cōprehēdi pōt. ¶ In moro v̄o tactꝰ inuenit mollitiē excellētē magis. ¶ 2º leuiter ꝯprimēdo cedit. ¶ 3º q2 locꝰ nō ita calidus ꝑcipiť ꝓpter flā qđ ſanguini ꝯmixtū remittit ipm̄. ¶ Quarto q2 locus nō tāta rubedine rubificata colorať. immo magna albedine rubeo admixta. ¶ Quinto q2 cōprimēti percipiť inūdatio ſicut in corpore aliqualr̄ viſcoſo. ¶ Sexto q2 materia mori ſua viſcoſitate videť in vno loco magis cōgregata perſiſtere. Materia v̄o exituraꝝ ꝓpter calorē naturalem eius vel extraneū: vt in pluribus ad aliqualem piramidalem figuram eleuatur.

Poſt hec aūt vt dubitationē oēꝫ excludā in q̄ mēs mea nō paꝝ inuoluiť. vt tanto viro rectiꝰ ꝯſulere poſſim. vr̄ mihi heſitādū eſſe: an materia huius apātis ſpēm aliquā vēnoſitatis includat. Et p̄mo q̄dē auctoritatibꝰ p̄allegatis ꝯfirmari pōt: ſi eñ fuerit exitura carnoſa arguit epatis nocumētū in digōne: q̄re p̄ncipiū curationis inde pēderet. ſi fuerit exitura alba noiata. adhuc illa eſt mala malitia māe. Si v̄o fuerit moꝝ. iteꝝ eſt malignū freq̄nter ⁊ doloroſum. vt Auicēna ſcripſit vbi ſupra. Adhuc etiā rōnibꝰ deduci pōt. In oī eñ apāte cronico malignať mā ꝓpter lōgā ſtationē in loco. lōga enim ſtatio māe in loco aſſociat de neceſſitate ptis illiꝰ debilitatē maximā. ꝓpter qđ debilitato innato calore corrūpunť materie diu ſtātes in locis q̄buſ p̄us laudabiles fuiſſent. ¶ 2ª rō. q2 plurimū in mā apātuꝫ cronicoꝝ inueniť aliqua melie ſpēs. ¶ 3ª q2 ⁊ licꝫ in p̄ncipio illoꝝ apātū nō fuerit melia alijs humoribꝰ cōmixta: gñať tñ ibi ꝓpter caloris debilitatē. ¶ 4ª rō. q2 in hoc apāte vr̄ eſſe cōmixtū aliq̄d de melia ꝑ aduſtionē ſanguinis: aut ꝑ aduſtionē cholere genita: qđ dederāt etas cōplexio ⁊ habitudo. Eſt enim hō in quo ſanguis abūdat: q2 bñ carnoſus ⁊ rubicūdus ⁊ ꝯfirmať: q2 veloces excreſcētie apātū ſignificāt habilitatē māe ad motū. Et hoc q̄dē aut ꝓpter calitatē māe. vt ꝑꝫ in apātibus cholicis ⁊ ſanguineis: aut ꝓpter malignitatē a q̄dā venenoſitate in parte relictā ſicut appꝫ in ſcrofulis ⁊ reliq̄s ſilibus cū curanť. hec igiť rō vr̄ in hoc nobili maximā difficultatē parere. Cū eñ vt audiui fuiſſet hoc apā cū potentiali cauterio bene curatū iterum recidiuauit et ad illud quod prius ⁊ forte deterius.

Ex quibus oībus vt p̄miſi maxima i mēte mea viget anxietas: heſito eñ in hoc apāte inueniri malitiā venenoſitatis ꝑ quā opꝫ ipm̄ reducere ad ſpeciem apātū melicoꝝ: ⁊ maxime ad p̄ncipiū cācri: qđ male libēter dico: ſꝫ oꝫ ꝯſulentē oīa recto frōte ꝯſcribere: q̄ ſibi lumine ſcientie ⁊ opere innotuerūt. ¶ Si igiť in huiꝰ apātis circūferētia appareat multitudo venaꝝ ſanguine nigro offuſcataꝝ ad aliquā tēdēte rubedinē. ¶ Et 2º ſi eius p̄ncipio fuerit hoc apā rotundū paruū cū colore fuſco cū caliditate ſenſata. ¶ Tertio ſi fuerit cū dolore ⁊ ſiti. ¶ Quarto ſi velociter magnifice fuerit augmētatū. ¶ Quinto ſi dolor q̄ in ipō ꝑcipiť inflāmatiuus ⁊ mordicatiuꝰ extiterit. Hec videnť ſigna maximā includētia difficultatē q̄ oīa confirmari potuerūt ex ſequentibus. Nā ſi fuerit hō calidi epatis vtens regimine melie excitatiuo: vt cibarijs valde ſalitis: carnibus groſſis bouinis ⁊ vaccinis: multis leguminibus: ⁊ maxime fabis caſeo antiquo ⁊ duro vinis fumoſis: aut rubeis: aut groſſis caulibꝰ eruca ⁊ ſilibus. Si etiā in eo ſolita eſſe fuerit retēta feſio vt emorroidaꝝ nariū: aut pulmonis. Et ſi hō multum in ira ⁊ negotijs melicis ſepe perſiſtēs. Hec oīm p̄dictoꝝ teſtimonium afferre poſſent: in quibus diligēter examinatione cōſpecta videbiť conſiliū curationis conueniens elici poſſe: quod nunc ſequitur.

Tractatus ſecundus de cura. Diuiſus in quatuor capitula.

Expedito capitulo inquiſitiōis egritudinis huiꝰ dñi ad regimē curatiuū ꝯdeſcēdendo: qđ in quinq̄ capl'a diuidā. ¶ Primū igiť capitulū docebit canones curatiōis exiturarum inguinal'ū ⁊ curationis mori. ¶ Scđm̄ caplm̄ ponit canones curationis cancri: a quo benedictus deus abſoluat ipſum. ¶ Tertiū caplm̄ docebit rectificare accidentia tā in prauis apoſtematibus q̄ in cancro euenientia. ¶ Quartum capitulum explicabit regimen per ſex res non naturales.

¶ Canones curationis exiturarum inguinalium: ⁊ curationis mori. Cap̄. i.

Oportet igitur vt canōes iſtos pro ſui curatione diligenter attendat. ¶ Primo q̄dem in lunari menſe martij proximi futuri a ſeptima vſq̄ ad. 24. diem lune eligat diem ſibi gratum vt faciat fieri flō

miam de vena baſilica dextri lateris ſub cubito exi-
ſtēte ⁊ extrahat de ſāguine ab.℥.v.vſq₃ ad.vij.trāſ
actis vero diebus.xij.faciat ſibi fieri flōmiā de ſa-
phena pedis dextri in domeſtica parte cruris ſuper
cauilla exiſte.⁊ extrahat ſāguinis.℥.v. ¶Facta flō
mia ſequenti mane ſoluatur venter eius cū hac eua
cuatione minoratiua.℞.medulle caſſie fiſtu.noui-
ter a cāna extracte cū aq̄ lactis.℥.j.thimi epithi.ele
cti.ana.℈.j.reubarbari agarici electorum ana.℈.
ß.ʒʒ.ſpice cinamomi.aā.ℨ.ij.ſalis gemme.ℨ.j.a ci-
bo ⁊ potu per quinq₃ horas abſtineat.⁊ bibat totū
in aurora cū aqua lactis caprini cal'a.poſt q̄s quin-
q₃ horas accipiat cyathū vnū aque ordei cal'e.poſt
cuius aque potū per vnā horā prādeat. ¶Sumpto
minoratiuo ſequenti mane incipiat aſſumere.ʒ.ij.
huius ſyrupi cum aque buglosſe.aut aque ſcabioſe
aā.℥.j.ß.accipiat ipſum in aurora calīn.⁊ nō come-
dat neq₃ bibat poſt ipſū niſi quatuor horis elapſis
℞.flor₂ boraginis.buglosſe.hypericonis.valeriane
thimi epithimi aā.M.j.radi.circoree endiuie calen
dule.dauci.feniculi.aā.M.vni⁹ ptes duas.radicu₃
bruſci.M.ij.ſe.cōmuniū frigidor₂.granor₂ peonie ⁊
lupulor₂.aā.M.ß.abſinthij.aſſari.eupatorij.came-
dreos.camepitheos.aā.M.j.ß.bulliāt in lib.x.aque
vſq₃ ad ₂ſumptionē medietatis.deinde colent ⁊ ex-
primant.⁊ predictis addant aceti albi lib.j.zuccari
al.lib.j.ß.⁊ coquantur vſq₃ ad ſpiſſitudinem ſyrupi.
¶Sumpto ſyrupo purget cū hac medicia.℞.elua
rij indi deſcriptiōe Meſue.ʒ.ij.eluarij ſucci roſaru₃
ʒ.j.ß.caſſie de canna nouiter extracte.vt ſupra.ʒ.vj.
bibat in aurora:⁊ ſiat cuſtodia vt ſupra. ¶2ª regu
la obſeruanda eſt:vt poſt purgationē accipiat om-
ni mane coclear vnū huius mixtiōis.℞.trociſcorū
de viol.trociſcor₂ de roſ.cū ſeie acetoſe.aā.ʒ.ij.ſpēr₂
triaſandalorum ſine cāphora.℥.ß.₂ſerue violar₂.℥.
j.ß.conſerue roſ.⁊ buglosſe.aā.℥.ij.ſpodij ſubtiliſſi-
me triti.ʒ.j.fiat eluarium.⁊ non comedat poſt ipſu₃
niſi tranſeant hore tres. ¶3ª regula obſeruāda eſt.
vt venter eius fluxibilis exiſtat.⁊ ſiquidem natura
non reſpōderet.accipiat omni 3ª die aā cena₃ duas
de iſtis pillis.℞.aloes epatici boni.℥.j.reubarbari
electiſſimi.℥.ß.ſpice maſticis ſpodij roſar₂ aā.℈.j.
ſalis gēme.ℨ.viij.infundant in aqua cicoree vel en
diuie vſq₃ ad coopturā ipſoru₃ p quinq₃ dies.deide
ex eis fiant pille:⁊ accipiant vt ſupra. ¶4ª regula
obſeruāda talis eſt.vt ſi qua euo ab eodē ſolita fuiſ
ſet retēta:illico pnocet.ſi enim a naribus fluere ſole
bat ſanguis:fiat ipſius pnocatio titillādo in nares
cum extremitate pēne vel alteri⁹ feſtuce:aut cu₃ ſe-
tis porcinis.Si vero retēte fuiſſent emorroides:fiat
earum fricatio cū lacte fici:aut cum felle tauri:aut
cum aqua infuſionis piſciū ſalitoru₃ : que oīa mihi
experta ſunt. ¶5ª regula eſt. vt omnino caueat ab
applicatione medicinarū acutarum ſuper loco apo
ſtemoſo:niſi maxima precedente deliberatiōe ⁊ cau
tela.vt inferius tangetur. ¶6ª regula eſt. vt dum
hec ſiunt in die naturali:quater vngatur locus cu₃
hac mixtura.℞.olei de vitellis ouorum in ſartagi-
ne friti.℥.ß.olei de ſiſamo et de camomilla aā.℥.ß.
medulle cruris vituli lactentis.ʒ.x.diſſoluātur om

nia ⁊ adminiſtrent calida mediocriter:⁊ ſuperpona
tur lana. ¶7ª regula eſt.vt poſt euacuationē om-
ni mane ante prandiū ⁊ cenam per duas horas ap
plicetur ventoſa vna magna ſine ſcarificatione in
parte domeſtica tibie: in medio eius magis carno-
ſe.⁊ ita fiat ſex diebus.Illis vo immediate ſequen-
tibus ſex apponatur ventoſa predicta in domeſtica
parte cruris diſtantis a genu per digitos quatuor.
Et vltima die ſcarificatione condecenti extrahendo
ſanguinis.℥.v. ¶8ª regula eſt.vt ſi per hec ingenia
videt apā diminui ⁊ ₂ualeſcere locū p̄dictis intēda
tur reiterādo frequētatas cū p̄dictis pillis euones
ventoſatiōes cruris ſine ſcarificatiōe ⁊ inunctiōe p̄-
dicta. ¶9ª regula eſt. vt ſi per p̄dicta nō videatur
apā detumeſcere ſupponatur hoc emplīm mihi ſepe
exptū in reſoluendo ſuperfluitates ex pfundo mu-
ſculor₂ ⁊ aliarū partiū:⁊ ₂uenienter ₂ſumit humidi
tates.℞.lapidis marchaſite.ʒ.j.vitrioli viridis.ʒ.
ij.reſine pini electi.℥.j.ß.medulle crurium vituli.ʒ.
ij.puluerizentur omnia:⁊ diſſolutis diſſoluēdis fiat
emplīm:ex quo calido bis in die naturali emplaſtre
tur locus. ¶Si aūt per hec predicta nō curat.non
laudo medicinarū cauſticar₂ applicatione₃.ne pro-
pter ſui acuitatē materiā furere faciant ⁊ fluxū ad
locū aliunde prouenire.aut ⁊ 3° q₂ nō euacuantur
gradu venenoſitatis.quā in hoc caſu dubito. ¶Si
autem fuerit circa talē eminentiā oīno auferre con-
ſiliu₃ opportunū eſt.vt adminiſtret cauteriū actua
le.cuius figura ſcribetur inferius.Et cura in admi-
niſtratiōne ipſius eſt:vt in hoc nobili ventris p̄miſ-
ſa mūdificatiōe.⁊ in hora diei ab ortu ſolis vſq₃ ad
tertias:fiant defendentia materierū fluxū circa lo-
cum.ita q₂ cooperiatur pānis infuſis in aqua roſ.⁊
vino granator₂ cu₃ terra ſigillata bolo ar. ⁊ acatia
cōmixtis.Operator autē cauteriū cādere faciat vſ-
q₃ ad rubificationē circumcirca:qd̄ locū apoſtemo-
ſum ſine aliqua pfundatione vſq₃ ad totalē eminē-
tie abſciſſionē cauterizādo pcedat.loci aūt tumorē
ex ſermonib⁹ anothomie cognoſcere poterit:ex mul
titudine venarū arteriarū neruor₂ extremitatibus
lacertorū ⁊ panniculor₂.que oīa attēte ₂ſideret:⁊ cū
p̄ma illuſtrium phyſicor₂ talē opationē fieri ₂ſulo.
Oīno enim pretermittere talē opationē ſecurius eē
dijudico. ¶Si aūt tale cauteriū fieret ſupponatur
cōbuſto loco hoc vnguentū vſq₃ ad caſu₃ eſcare.℞.
olei viol.butyri.aā.ʒ.j.cere albe.ʒ.ij.diſſoluant ⁊ in
corporentur omnia.poſt caſum autē eſcare optimū
eſſet:propter conſumptionē reliquie materie : ⁊ exic
cationem:⁊ loci confortationem quibuſdam dieb⁹
procedere cū vnguento apoſtolorum.poſt illud aūt
cū regeneratiuis ⁊ ſigillatiuis medicando pcedere
⁊ hec de primo capitulo dicta ſufficiant.

¶De cura cancri. Cap.ij.

SJ autem ex ſignis premiſſis appet mate-
riam huius apātis malignari:ita vt ad
cancri ſpecies reduci poſſet a quo glorio-
ſus deus hunc nobilem tueatur : ſapien-
tiſſime ⁊ multu₃ blande in eius regimine
procedere op₃. ¶Primo quidē cū rectificatione re-
giminis ex parte rerū nō naturaliū:vt 4° cap.vide

bitur. ¶2° cū euacationib⁹ frequētatis.de quarū numero elegātior est ꝛ tutior: vt accipiant aque mellis ꝛ aque lactis capni.añ.ʒ.iij.epithimi.ʒ.iij.misceātur ꝛ dentur in potu.diebus aūt intermedijs gr̄a digestionis dentur syrupi acetosi simplicis.ʒ.ij. aque sublimationis rosmarini foliorū hedere.añ.ʒ.j.Inest enī rosmarino ꝓprietas maxima mundificandi arterias ꝛ venas toti⁹ corporis a mala materia ꝓpter maximā vim ꝯsumptionis ꝛ exiccationis sue. vt Dyascorides de eo scripsit in p̄mo cap.in ꝟa trāslatione illius.quare multū approbo vsum ipsi⁹ omni modo assumptionis. ¶3° vero cū localib⁹ appropriatis nō multū fortibus in cura eius ꝓcedendū est.Et lʒ plurima auctoꝝ illustriū sentē:ijs scribere possem.solū tñ illa que quotidiana experientia me docuit vtiliora conscribere vtilius duxi. ¶Primo igitur maxime vtilitatis est.vt accipiant plante ꝛ folia vndengeri.quā sic vocat Serapio.de qua fit emplʒ cū aqua ꝛ melle. Dyascorides aūt hāc plantā scribit erismō ꝛ cū hr̄ diligēter attendat est plāta quā italici vocāt erucā syluestrē.de qua fm̄ Dyascoridē fiat emplastrum cum mulsa.i.aqua mellis. ¶Scdʒ magne vtilitatis est.vt accipiantur grana raphani: ꝛ bene conterantur cum aceto leuis acredinis . ꝛ ex eo sepe locus emplastretur cancerosus. ¶3ᵐ speciale est hoc.℞.passularum pinguium lib.ß.folioꝝ hedere recentium.ʒ.iiij.conterantur simul diu.ꝛ ex eis emplastretur locus per se.

Post hoc aūt:q: ꝑsepe ꝯtingit locum vlcerari.si ita cōtingeret:placuit ad ꝯsiliū cōplementū quedā maxime vtilitatis experimēta ꝯscribere. ¶Primū est.℞.pulueris cancrorū fluuialiū combustorum.ʒ.iiij.tucie transmarine ablute cum aqua fontis.ʒ.j.misceātur oīa simul cū aq̄ mellis:ꝛ fiat linimentū. ¶2ᵐ est.℞.litargiri diu cōtriti in mortario plumbeo.ʒ.j.succi solatri.q.s.incorporentur simul ꝛ liniat ex eo locus.potēter enī aufert punctionē mordicationē ꝛ malā cōplexionē calidam. ¶3ᵐ est hoc.℞. tucie preparate:vt prius.ʒ.j.litargiri.ʒ.ij.pulueris florum rosmarini.ʒ.ß.olei de keiri.ʒ.iiij.terantur oīa simul longo tempore in mortario plumbeo:ꝛ medicet ex eo locus.Est enim potentius ad exiccandū materiam ꝛ virulētiā omnem. ¶4ᵐ singulare remedium ad oīa predicta est.vt ex succo plante:quā quidā vocāt herbā demonis sepe liniat locus.plantā autē hāc italicorum plurimi vocāt albergā.Aliqui vero vngariam vocant.ꝛ est maxime vtilitatis in sedando inflammatiōes ꝛ dolores mordicatiuos:prohibendo vlcerationē ambulare:vt experiētia vidi:ꝛ forte ista est planta:vt mihi apparet quam Dyascorides erismon vocat.de qua dictū est Nam odor eius odori eruce similatur.similiter ꝛ sapor vtriusqꝫ magnam habent insimul conueniētiā vt experientia patere potest.ꝛ hec de secūdo capitulo dicta sufficiant.

¶De mō rectificādi accñtis. Cap.iij.

Pro expeditione vero capituli tertij premittendū.q: lʒ accñtia que.s. motus ꝛ alias exituras emūctoriales cōcomitari possent.plurima eē possint: cōia tamē sunt mala cōplexio calida cū inflāmatione ꝛ mordicatione ibi percepta. ¶Durities etiā ꝛ grossities neruoꝝ chordaꝝ ꝛ panniculoꝝ ibi existium. ¶3ᵐ est stupor vel diminuta sensatio ibidē remanēs ad qd̄ plurimū sequitur ambulādi ꝓhibitio. ¶Pro cuius remotione fiat vnguentū tale de quo sepe locus vngatur frigido aut leuissime calido.℞.olei violarū ʒ.ij.amili.ʒ.vj.ceruse litargiri añ.ʒ.ß.pulueris melliloti.camomille añ.℈.ij.croci.gr̄.vj.cere al.quantū sufficit fiat vnguentum .qd̄ postea bulliat in.ʒ.iiij.succi lactuce vsqꝫ ad cōsumptionem illi⁹ succi. ¶Pro remotione vero scdi accñtis.℞.mucillaginum feni greci.ꝛ se.lini añ.ʒ.ß.bdelij mollis ꝛ subalbidi dissoluti cum modico aceti al.ʒ.j.ß.croci.ʒ.j. cere al.ʒ.j.ß.medulle cruriū vituli.ʒ.j.croci.ʒ.j.fiat vnguentū fm̄ artē. ¶Pro stupore vero remouendo aut in pte auferendo.ꝯfert etiā hoc vnguentum imediate scriptum.De expertis aūt est.vt inungat sepe locus cū pinguedine taxi.2ᵐ est pinguedo vrsi.3ᵐ est ꝛ alijs fortius:vt vngatur locus cū pinguedine leonis. ꝛ hec de tertio capitulo.

¶De regimine eius per sex res nō nāles. Cap.iiij.

In regimine ꝟo tā in actu curatiuo huius ꝙ preseruatiuo diligēter inspiciēdū est.Opꝫ enim oīuʒ rerum nō naturaliū administrationē cum contrarietate applicari.cū igitur predicte dispōnes existant apostemata ex materia sanguinea. cui etiam fortasse nō parum flegmatis admiscetur salsi.Ideo opꝫ regimen in cibis ad infrigidandū ꝛ exiccandū inclinari.ratione tñ alicuius adustionis cōueniret administrari frigida ꝛ hūida.Et ꝓpterea mihi apparet regimē eius ꝯuenienti⁹ esse.vt ex frigidis ꝛ siccis potentia mediocriter humidis cōfrāgat. ¶Sit igit panis eius aliqualiter furfureus grossus mediocriter decoctus parum salis accipiens.ꝛ habeat duplum fermenti respectu cōmunis panis:optimū autem est:vt procuret comedere panem precise ex ordeo factum:leuiter salitum ꝛ fermentatū vt prius ꝛ sit ordeū prius posse depilatum. ¶De carnibus aūt vtat pullinis anatinis pdicum ꝛ fasianoꝝ.Columbos autem oīo fugiat.similiter carnes vitulinas. vitulī lactentis agninas ꝛ castratinas.Et de syluestribus vt leporinas cuniculinas.ꝛ similiter omnes leuis ꝛ facilis digestionis.ꝛ leuis pinguedinis.Carnes aūt porcine ꝛ cōsimiles multum humide:multū viscose ꝛ pingues nō placent. ¶Cum predictis aūt carnib⁹ semper bullire faciat res aliqualiter infrigidantes cum exiccatione:aut humectatione leui:vt sunt borago lactuca acetosa endiuia portulaca atriplices spinachia bleta folia violarū semina cōia cucurbita suis temporibus recens:ꝛ alijs tēporibus exiccata ꝛ pre ceteris portulaca sicca. ¶De apientib⁹ aūt eū caliditate nō trāscēdat:qle est petrosil.ꝛ feniculus:etiā ꝛ qualis est daucus vel apium.De fortiorib⁹ in pauca quātitate raro sumat.Iuscula etiā de farina ordei summe placent.Cōsimiliter etiā ꝛ panicū ꝛ far ꝯdrum nolatū.Caules aūt ꝛ reliqua cibaria melācholicitatis potētiā includētia oīa dimittāt. ¶Aromatibus autem raro ꝛ in pauca quātitate vtat ꝛ non

tranſcendat: qualia ſunt crocus macis nux muſcata: ⁊ ſilr leuiter calida. ¶De ſaporib⁹ aūt: ⁊ lꝫ p̄ma frōte nō videret̃ eē ꝯueniēs acetū. ꝓpterea q2 melā excitat: q2 tn̄ aliq̄d melicatatis in hac materia cōmiſcet̃: illud eſt ꝓpter aduſtionē genitū. Jō nō vr̃ incōueniens aceti vſus: ⁊ maxime mediocriter acetoſi. Infrigidat eni ⁊ exiccat incidit ⁊ aperit. Silr̃ ⁊ agreſtā ſine ſale: aut leuiſſime ſalſedinis ſuccus granatoꝝ ⁊ citrāguloꝝ ꝯuenire poſſent. ¶De fructib⁹ aūt euitet ſicut pira caſtaneas nuces auellanas fic⁹ ſiccas fiſticos pineas: ⁊ reliquos fruct⁹ difficilis digōnis oppilatiuos groſſi nutrimēti: ⁊ aliq̄d vnctuoſitatis hn̄tes vt ſūt nux fic⁹ pinea ⁊ ſiſta. Pomis aūt dulcibus peponib⁹ ficubus recētib⁹ vuis: ⁊ ꝯſilibus leniētibus ⁊ apientib⁹ facilis digōnis ⁊ boni nutrimēti vti pōt. ¶Uino aūt vtat̃ albo aromatico ſubtili aliquālr pōtico vel in ſapore mediocri. Dulce aūt vinū oīno fugiat ⁊ ceruiſiā ⁊ oēs pot⁹ ſua dulcedine vel ſubſtātia humores curſibilitati ⁊ ebullitioni diſponētes effugiat. Optimū aūt eſt ei vt potui ſuo tp̄e veris ⁊ eſtatis ⁊ autūni ſemꝑ ꝯmiſceat tertiā vel q̄rtā partē aq̄ ſublimatōis boraginis. hyemali ṽo tp̄e ꝯfrāgat̃ vinū ex aqua cōmixta ex ſublimatiōe boraginis duaꝝ partiū: ⁊ tertia ex aq̄ ſublimatōis roſmarini in pāno de ſindone raro ⁊ tali vino vtatur.

Ex premiſſis apparet qualr̃ aer camera ⁊ locus in q̄bus habitat debet eſſe ad frigiditatē ⁊ ſiccitatatē inclinata. ¶De annexis aūt euitent̃ veſtes epar ⁊ renes: imo totū corpus calefaciētes: vt pelles vulpinas ⁊ ſiiles ſuffultas. Lōga etiā ſtatio i ſtuffis (ſicut eſt talis p̄ſie ꝯſuetudo) nō mihi pl3: inmo ſi pōt oīno dimittat.

De motu aūt ⁊ quiete dicendū q̄ ⁊ lꝫ exercitiū grā ꝯſumptionis ſupfluitatū ꝯuenire videat̃: q2 tn̄ corpus nō eſt mūdū ⁊ exercitiū ſupfluitates agitādo fluere facit: ⁊ cōſuetudo mēbroꝝ: q2 fortia mēbra ſupfluitates ſuas expellūt ad debilia. p̄ma p̄mi. caplo de mēbris in fine. Ad q̄ etiā adiuuat pōderoſitas ⁊ fluxibilitas materierū inclinātes eas ad inferius: quare laudo magis vt q̄eſcat q̄ exercitet̃: loco aūt exercitij vti pōt fricationibus pedū ⁊ crurū vſq3 ad genu cū pāno aſpo factis: ſilr̃ fricationibus capitis ⁊ ſpatulaꝝ ieiuno ſtomacho vt materias diuertāt ⁊ euaporare faciant.

Oia aūt aie accītia humores ⁊ ſpūs calefaciētia ebullire faciētia ⁊ inflammātia corpus: vt ira furor ⁊ ſiſia. Silr̃ etiā ⁊ ꝓmouētia alam ⁊ corp⁹ ad nimiā ꝯſumptionē ⁊ exiccationē dimittant̃. Triſtari aūt ⁊ freq̄nter ſollicitari de impoſſibilitate curatiōis valde nocet. Cōfortet̃ igit̃ et ſperet ſanitatē quā ſibi de⁹ olpotēs p̄ſtapit vt ſpo.

Circa repletionē aūt iā factā qualiter ꝓcedēdū ſit in p̄mo caplo regiminis curatiui patere pōt ꝑ eſiationes vles ⁊ particulares ibi poſitas. Circa aūt repletionē euitādā fieri has regulas obſeruet. ¶Prima vt nunq̄ cibū accipiat niſi cognouerit p̄ſſuinpiū cibū fuiſſe cōplete digeſtū: in quo nō parū plurimi alemanoꝝ peccāt nimiū lōgo tp̄e ⁊ ſepe comedētes. Colligit̃ hec ſnia tertia p̄mi caplo de regimine eius quod comeditur ⁊ bibitur. ¶Scd̄a regl'a eſt vt nunq̄ cibū accipiat: niſi fames ipſum inuitet: neq3 tardet accipere cibū qn̄ fameſcit. Colligit̃ vt ſupra. ¶Tertia regula eſt vt ſemꝑ preaſſumat cibaria leuia ⁊ lubricātia. de q̄bus in p̄ncipio capl'i huius libri colligit̃ vt ſupra. ¶Quarta rl'a eſt vt nunq̄ cibū accipiat vſq3 ad cōpletā ſaturitatē. Deterior eni comeſtio eſt q̄ ſtomachi grauitatē efficit: ſicut deterior potus q̄ in ſtomacho natat ⁊ fluctuat: vt colligitur vbi ſupra. ¶Quinta rl'a q̄ nunq̄ cibū comedat niſi ipm̄ ꝑfecte maſticet. q̄ eni odit vitā ſuā cibū ſine optima maſticatiōe deglutiat. ¶Sexta rl'a eſt vt nūq̄ in vna comeſtiōe diuerſa ⁊ plurima cibaria aſſumat ⁊ pot⁹ etiā diuerſos: ꝯ oēm alemanoꝝ vſum. nihil eni deterius q̄ diuerſa cibaria ſimul ꝯiungere: ⁊ cum hoc in comedēdo tēpus prolongare.

De ſomno aūt ⁊ vigilia ſic ꝓcedat. Nunq̄ dormire icipiat niſi ꝑ duas horas poſt cibū tūc eni dormire incipiat ſuꝑ dextro prius latere: deinde poſt p̄mū ſomnū ſuꝑ ſiniſtro ſe vertat. Dormitio eni reſupina in caſu iſto pōt aliq̄d vtilitatis afferre: q2 ſupfluitates ad poſteriora declinare facit. ¶Mēſura aūt dormitionis nō trāſeat ſeptē vel ad plus octo horaꝝ ſpatiū. Si aūt ꝯtingeret exceſſum in ſomno ⁊ vigilia fieri: meli⁹ eſt in vigilia multū excedere q̄ in dormitiōe: plura eni vigilia ſupfluitates diuertēdo euaporare faciēdo ⁊ ꝯſumēdo corpora extenuat. Sōnus ṽo ſupfluus corpora replet ⁊ humectat reumatiſmos gn̄at ⁊ māſad loca debilia fluere p̄parat. Hec ſunt q̄ de regimine huius nobilis vtiliora apire potui: figura aūt cultellaris cauterij ſupra tacti eſt iſta: ⁊ fiat de ferro.

Conſilium. 200. De apoſtemate in inguine.

Difficile maxime videt̃ reducere diſpōnē huius viri ad verā cognitionē ⁊ adequatū capitulū. Apoſtema durū malignū in inguine tendēs ad cancrū in oi apoſtemate cronico malignat̃ materia propter longā ſtationē in loco que arguit vel aſſociat partis illius debilitatem maximā: q2 debilitato calore innato corrumpuntur materie diu ſtātes in locis etiam ſi prius fuiſſent laudabiles.

Cura fleōma. deinde. ℞. caſſie tracte cū aqua lactis. ℥. j. epithimi thimi. an̄. ℈. j. reubar. agarici. an̄. ℈. ß. 33. ſpice nardi. an̄. gra. v. ſalis gēme. ʒ. j. fiat infuſio. colatura det̃ ꝓ minorativo. ¶Digeſtiuū. ℞. floꝝ bora. bug. hypiconis valeriane thimi epithimi. an̄. M. j. radicū cicoree ⁊ endi. calēdule dauci feni. an̄. M. j. ptes. ij. radicū bruſci. M. j. ſe. cōmuniū frigidoꝝ granoꝝ peonie ⁊ lupuloꝝ ana. M. ß. abſinthij aſſari eupatorij camedreos camepitheos an̄. M. j. ß. bull. ī tola lib. x. aq̄ ad ꝯſumptionē medietatis. poſt colaturę expſſe addat̃ aceti al. lib. j. zucca. lib. j. ß. coquant̃ vſq3 ad ſpiſſitudinem ſy. D. ſ. ℥. ij. cū aq̄ bug. ⁊ ſcabioſe an̄. ℥. j. ß. ¶Eradicatio. ℞. elarij ldi: el'arū ſucci roſ. an̄. ʒ. j. ß. caſſie tracte cū aq̄ lactis. ʒ. vj. ¶Eluariū. ℞. troci. de viol. de roſ. de ſpodio cū ſe. aceto. an̄. ʒ. ij. ſpodij ſubtiliſſime

triti ⁊ bugloſſe.añ.ʒ.ij.fiat electariū.Doſis coclear vnū expertū emplm in reſoluendo ſupfluitates ex ꝓfundo muſculoꝝ conſumendo humiditates.

Conſiliū.201. De tumore in teſticulo cū duritie ⁊ dolore.

Iste nobilis bononiēſis egrotat diſpōne quā als paſſus fuit ſaltē bis: et eſt tumor cū manifeſta duritie in teſticulo dextro ipſiusq̄ qñq; aſſociat ſibi dolorē ſatis verendū:⁊ minaꝛ ſibi hec diſpoſitio carnoſam herniam:et ꝓpter ſi perſeuerar et conuerteretur ad duritiem fortem.

Oportet igiꝛ ei ꝓuidere citiſſime añq; res antiqueꝛ.¶ Caueat ergo ſibi ab oi legumine ⁊ a reb⁹ valde ſalſis ⁊ a multitudine rerū acutaꝝ vt piſcib⁹ ſalitis ſinapiſmo ⁊ ꝯſilib⁹:⁊ cōcedat piſces elixos ⁊ frixos. Itē ſplachia bleta iura ciceꝝ rub.riſo cū amigdalis.vtaꝛ paſſulis ficub⁹ ſiccis arācijs ⁊ ꝯſilibus.bibat vinū albū ſubtile:⁊ boni ſaporis aliqualr̄ aque cōmixtū.precocta tñ: vſq; quo erit perfecte ſanatus.vtatur ſparagis rampōtiolis lactuca cicorea lupulis ⁊ ſimilibus.

De remedijs vero medicinalib⁹ oino videreꝛ mihi neceſſariū qđ iſte nobilis faceret ſibi fieri flōmiā de vena baſilica dextri brachijꝑ quā extrahere faciat de ſanguie.ʒ. iij.vel.iiij.¶ Facta flōmia ſeq̄nti die immediate accipiat hūc potū.℞.eluarij indi.ʒ.iij.ß.bibat ipm cū modico vini al.ſubtilis ⁊ calefacti hora.x. et tardet cibū vſq; ad horā.xvj.⁊ in hora.xv.bibat cyathum vnū aq̄ cocte cū zuccaro calefacte. ¶ Die vero ſeq̄nti immediate ſupponat toti teſticulo iſtā vnctionē calidā totū mēbrū vngēdo diligēter abſq; fricatione aliqua.℞.olei de ſiſamo.ʒ.ij.olei de euforbio. ʒ.ß. miſce nō calefiat totū:ſʒ ſemꝑ accipiaꝛ de eo quātū ſufficit ꝓ vice vna.Cū ergo fecerit inūctionē ſupraſcriptā:tūc ſtatim ſupponat petiā vnā magnā rotūdā amplectētē totā burſam teſticuloꝝ ⁊ ꝑmutet ipſʒ ol die bis extēdēdo ſuꝑ petia ipm bñ groſſum ⁊ mediocriter calm.ſ.emplm. ¶ Dū ergo cōtinuat iſtud emplm ſi vēter ei⁹ nō eſſet bñ largus ſicut eſſet ꝯſuetus:tūc vtaꝛ iſto eluario de quo ante cenā aſſumat coclear vnū.℞.medulle ſebeſtē extracte cū aqua de coctionis folliculoꝝ ſene.ʒ.iiij.caſſefiſtule extracte cū ꝑdicta aqua.ʒ.iij.dyagridij.℈.ß.fiat eluarium. Cum ergo iſto vtitur emplaſtro:tunc oino quieſcat ⁊ non ambulet: ⁊ cuʒ fecerit iſta per ſeptimanā vnā ſcribat de ſtatu ſuo.ego eñ alia remedia efficaciora ſcribam ſm qꝫ res terminauerit.

Conſiliū.202. De ſterilitate ſeu īpotētia ad gñandū:⁊ erectionis virge.

¶ Diuidiꝛ aūt ꝯſilium in capl'a tria.

¶ De cauſis impotentie erectionis virge. Cap.j.

Rationabiliter ꝯtēplanti ea que de diſpōne magnifici dñi comitis ſcripta ſunt ſatis facile pōt appere cā ſterilitatis vel impotētie gñationis. Cū eñ nobilis mulier ei⁹ defectū gñationis habere nō poſſit ex his q̄ informatiue ſcpta ſūt: opʒ illius cām aſſignari viro cui copulaꝛ:⁊ a quo recipiꝛ:neq; eſt mirabile hoc: immo valde veriſile vr̄. ¶ Ad generationē igitur exigiꝛ debita virge erectio ⁊ erectionis ꝑmanentia . ad hoc vt virga ꝯueniēter os matricis ingrediaꝛ:⁊ ibidē ꝯfricationē faciēs delectationē faciat:⁊ eadē ab ea recipiat etiā per debitā erectionē ꝯueniēter ingreſſa virga in eius cōcauitatem ſperma conuenienter effundat.cū igiꝛ virga nō bñ erigiꝛ:⁊ erecta nō bñ ꝑdurat tales effect⁹ dicti non ꝯſequunꝛ qui ad gñationē neceſſarij ſunt. ¶ Ampli⁹ ⁊ ſi ſperma in vaſis ꝓprijs in q̄bus gñaꝛ nō eſt ꝯueniēter excoctū nō poterit eſſe apta gñationis materia.immo impeditiua magis . Cū igiꝛ tales cāe in magnifico dño comite inueniāꝛ:nihil mirabile ſi ſterilis eſt ⁊ nō fecūdus. ¶ Indebite igitur erectionis vge cām in eo accipere nō poſſumus eſſe ſiccitatis ligamētoꝝ : cū humidus valde naturalr̄ ⁊ etatiue ſit. Neq; etiā ſpaſmū aut paraleſim membroꝝ genitaliū. Neq; cū hoc adſunt oppilatiōes inter mediū cordis aut epatis exñtes cū deficiant ſigna talē oppilationem arguētia. ¶ Et ſi etiam plures alie preter iſtas poſſent eſſe cāe coitus ⁊ gñationis impeditiue ⁊ erectionis mēbri : natura t ñ videꝛ eſſe ꝓpinq̄or ⁊ efficacior q̄ꝫ mala cōplo humida totius ⁊ maxime in renibus ⁊ mēbris genitalibus augmētatiua cū multitudine ꝟlaticaꝝ materieꝝ q̄ naturalē calorē ſuffocādo extinguūt vel debilitatē adducūt.neq; vētoſitatē ad gñationē necīā gñare poſſet.quare deficiat erectio. Neq; etiam calor potens eſt ad debite coquendum materiā ſpermatis. quare ſperma generatur aquoſum et fluidum . qđ nec generationi nec delectationi conueniens eſt.

¶ De cura per dietam. Cap.ij.

Huic itaq; nocumēto ſubueniēdo ⁊ ſi longo ſermone multiſq; modis vti poſſem. leuius tñ ⁊ vtilioribus remedijs ꝓuidēdū eſſe mihi viſum eſt. ¶ Itaq; vtaꝛ regimie ſex reꝝ nō naturaliū ad cal.⁊ ſic. inclināntiū:ſʒ cū mēſura reꝝ ſm gradū trāſeuntium mō ꝓcedaꝛ adminiſtrādo camerā ⁊ locū habitationis cal.⁊ ſic.abſq; humiditate vēto ⁊ reumate a muris antiq̄s eleuata.ſtationē ⁊ dormitionē in loco terraneo euitet oino. ¶ In cibo vtaꝛ pane recēti duoꝝ vel ad plus triū dieꝝ ꝯfecto cū ſemine napi puluerizato.ita qꝫ in vno pane ſi⁹ ꝑdicti pulueris. ℈.j. Carnib⁹ vtaꝛ pinguib⁹ iuuenib⁹ ⁊ laudabilib⁹ nō valde ſalſis cū ſapore ex croco piꝑe lōgo ⁊ puluere candeſtinci ꝯfectis. ¶ Acria vero ⁊ acetoſa ⁊ paſtilla ⁊ viſcoſa euitet ꝯdita. ¶ Exercitio mane ⁊ añ cenā mediocriter vtaꝛ.⁊ ipm poſt cibū euitet. ¶ Dormitionē lōgam ⁊ maxime ſuꝑ cibū oino fugiat. Lōga eñ dormitio ita coitū impedit ſicut multa ciboꝝ ⁊ potuuʒ repletio. ¶ Effugiat ſollicitas āguſtias:irā:⁊ furiā: ⁊ mala cogitamina.⁊ ꝯtinue mediteꝛ de coitu ⁊ varijs coeūdi modis. Iuſtitia tñ ⁊ reuerētia honeſtatis moralr̄ ſeruata. Audiat igiꝛ lectiōe a iſtoꝝ de luxu ⁊ coitu fabulātiū de mulierib⁹ ⁊ viris in coitu negotiātibus.⁊ accipiat ſepe tauroꝝ equoꝝ: pecudū ⁊ alioꝝ brutoꝝ varios coeūdi modos. ¶ Repletios

nem ex cibis ⁊ potibus multã omnino deuitet. Hoc enim maxime generationem ⁊ coitum impedit: cũꝗ ciborum repletionem percipit ieiunio ipſam corrige re melius eſt ꝙ cum medicinis.

¶ De cura per medicinas. Cap. iij.

De regimine medicinaliũ. xv. ſimplicia col laudo quibꝰ vel oz. ⁊ vij. cõpoſita q̃ ſunt iſta. ¶ Primũ ſimplex eſt vſus croci in ci barijs. excitat enĩ libidinẽ: vt Serapio ſcripſit. ¶ 2m eſt porrũ nõ trãſplãtatum in aqua coctũ ⁊ comeſtuz. ¶ 3m eſt puluis ſe. eruce ex quo bibat. ʒ. ß. cũ vino dulci añ cibũ. ¶ 4m eſt pul uis virge tauri exiccate. de quo. ℈. j. bibat añ cibũ cũ vino dulci ⁊ potẽti. ¶ 5m eſt comeſtio granorum azelini añ cibũ ⁊ poſt. ¶ 6m eſt comeſtio ſatyrionuz recẽtiũ cũ zuccaro añ cibũ vel puluis eoꝝ cum deco ctione eruce. ¶ 7m eſt cinamomum ſubtile qđ come ſtum ante cibum facit erectionẽ magnam. ¶ 8m eſt poſitum gratia noui ꝙ teſticulus vulpis cũ ſuo ap penſorio alligatur coitũ ⁊ erectionẽ facit. ¶ 9m eſt ſemẽ paſtinace pulverizatũ ⁊ cũ vino bibitũ. ¶ 10m ſunt radices iringi ſepe comeſte cum melle recẽtes. ¶ 11m eſt. ʒ ʒ. conditum cũ melle ſepe ante cibũ acce ptum. ¶ 12m eſt puluis ſtincoꝝ: ⁊ ꝓprie caude eius bibitꝰ cũ vino dulci: ⁊ ſit doſis eiꝰ. ʒ. j. ¶ 13m eſt fre quens comeſtio paſſeruz in cibis. ¶ 14m eſt fel apri ex quo ſi inſigat virga erectionẽ ⁊ magnam dele ctationem in coitu facit. ¶ 15m eſt puluis ſe. lini cũ zuccaro ſumptus in cibis. Et nota ꝙ hec oĩa cũ hoc ꝙ ꝓuocant ſpermatis augmentum mirabiliter va lent ad faciendum virge erectionem ⁊ confortãduz coitum omni fere ſpecie confortationis.

Nũc de cõpoſitis dicẽdũ. ¶ Primũ igitͬ cõ poſitum eſt hoc. ℞. ſe. lini. ℥. ß. pipe ris al. ʒ. ij. mellis cocti. ℥. j. fiat eluarium ⁊ añ cibuz comedatͬ. ¶ 2m cõpoſitum eſt hoc. ℞. ſalis ſtinci vel carniũ eiꝰ poſt aꝝ ſupra renes. ʒ. j. ſe. eruce. ʒ. ß. mi ſce ⁊ accipiatͬ cũ ouis ſorbilibus ⁊ bibatͬ vinũ dulce poſt. ¶ 3m cõpoſitum eſt hoc. ℞. ſe. napi eruce paſti nace lingue auis carniũ ſtinci. ana. ʒ. ij. muſci. ℈. ß. malaxentͬ cũ oleo de pineis. ⁊ poſt triduũ fiat elua riũ cũ. ℥. iiij. penidia. ⁊ lib. ß. mellis ⁊ ẽ mirabile. ⁊ ac cipiatͬ mane ⁊ ſero cum vino dulci. ¶ 4m cõpoſitũ eſt hoc. ℞. ſe. eruce. ʒ. viij. cimini. ʒ. iiij. piperis. ʒ. ij. ſemẽ portulace. ʒ. j. mellis diſpumati. ℥. v. fiat elua rium ⁊ eſt nobile accipiatͬ ſicut predictũ. ¶ 5m ꝯpo ſitum eſt hoc. ℞. zuccari al. lib. ij. coquantͬ cũ aqua decoc. ſe. napi. ⁊ ſupaddantͬ hec. ℞. granoꝝ pinee ℥. v. fiſticoꝝ. ℥. iij. cina. ſe. eruce paſtinace. añ. ʒ. ij. ß. radi. iringi. ℥. iij. piperis al. ⁊ lõ. ana. ʒ. j. fiat ꝯfectio vt pineata ⁊ accipiatͬ ex ea ante cibum ⁊ poſt cũ po tu vini albi ſubtilis ⁊ aromatici. ¶ 6m cõpoſitũ eſt hoc. ℞. muſci. ʒ. ß. diſtẽperetͬ cum balſamo ⁊ ex ea vn gatur caput virge mirabilitͬ ꝯfert ad faciendũ ere ctionẽ. ¶ 7m ⁊ vltimum eſt hoc. ℞. formicarũ ma gnarũ hñtium alas. ʒ. iij. olei de ſiſamo: ⁊ de lilio. añ. ℥. j. infundantͬ formice in oleis: ꝑ ſpacium. vj. dies ſoli exponantͬ: deinde coletͬ: ⁊ colature addantͬ hec. ℞. euforbij. ℈. j. piperis ruthe. añ. ʒ. j. ſinapis. ʒ. ß. ⁊ ite rum ſoli exponantͬ per dies. viij. de hoc virga ⁊ teſti culi ⁊ inguina inungantur ⁊ eſt optimum. Hec ſunt flores omnium ſermonum ſapientum: dirigat autẽ ea altiſſimus omnium congenitor ⁊ conditor in ſa lutez dñi mei ſaluberrimi ⁊ generoſi dñi comitis de ſpanno ſua miſericordia ⁊ pietate.

Cõſiliũ. 203. De apoſtemate teſticulorum.

Iſta fuerunt interrogata ⁊ ſuper plenam informationẽ huius diſpõ nis reſpondeatis mihi ad infraſcri pta oĩa. ¶ Primo a quanto tpe citra incepit tumor in mẽbris genitalibꝰ. ¶ 2° ſi predictus tumor eſt in ambobus teſticulis an in vno tantũ. ¶ 3° ſi eſt in dextro aut in ſiniſtro. ¶ 4° ſi tumor ille eſt cum magna duritie ſm ſui to tum aut in aliqua parte cũ duritie: ⁊ in alia cũ mol litie. ¶ 5° ſi eſt ibi rubedo cum claritate aut obſcu ritate. ¶ 6° ſi eſt ibi caliditas manifeſta cũ pũctio ne aut non. ¶ 7° ſi eſt ibi pulſatio aut nõ. ¶ 8° ſi do lor extenditͬ vſꝗ ad inguina vel non. ¶ 9° ſi ſentitͬ in loco illo põdus cũ grauitate deſcẽſus. ¶ 10° ſi in aliqua parte inuenitͬ pruritus. ¶ 11° ſi ſentitͬ ali quod nocumẽtũ in vrinãdo difficulter aut ſi vrina diſtillat inuoluntarie. ¶ Duodecimo ſi tumor ille continue creſcit aut equaliter ſtet.

Apparet ex his que mihi reſcripta fuerũt in rñdendo ad queſita. xij. ꝑ me trãſmiſſa ꝙ hoc apã teſticuloꝝ cũ hoc ꝙ eſt magnũ ⁊ duritiei grãdis nõ paꝝ verẽdum eſt ꝓpter qua tuor principales cauſas. ¶ Quaꝝ prima eſt: qꝛ ipm eſt cronicum ⁊ raro cõtingit cronicum apã pñcipa lis mẽbri feliciter terminari: ⁊ ſine grandi periculo. ¶ 2m qꝛ ipſum eſt ineptuz reſolutioni tã ſenſibili ꝙ inſenſibili ꝓpter paucitatẽ ſuã. Et adhuc ineptum eſt digõni ꝓpter eãdẽ cauſam: eo qꝛ aut nunꝗ aut rariſſime petrificate mãe ſanari pñt ꝓpter paucita tem humiditatis eaꝝ q̃ in oĩ digõne neceſſaria ẽ tã in lunatiuo ꝙ in nocitiuo dicta. ¶ Et 3ª cã eſt iterũ qꝛ tũ videtͬ habere ſigna ꝓnuntiãtia aptitudinem eius ad corruptionẽ: eo qꝛ mẽbrũ participat rube dine tẽdẽte ad fuſcedinẽ. Et etiã qꝛ in inferiori par te oſſei videtur eſſe factã collectionẽ cuiuſdã aquo ſitatis que non ꝓcẽdit aliud ꝙ virulentiã ex parte apãtis reſectã. ¶ Et 4ª cã cognitionis huiꝰ apãtis eſt ꝙ nõ apparet debita ſenſatio in quacunꝗ par te quantitatiua mẽbri apãti: que duo vltima vidẽ tur eſſe ſufficientia ſigna tendentia in mẽbri corru ptionem. vt colligi poteſt 2ª primi cap. de cauſis cor rũpẽtibꝰ mẽbra. ⁊ 3ª quarti tra. ꝓmo cap. de cãcre na ⁊ eſthiomeno: ⁊ terapẽti. ⁊ ꝯtinẽtia libris. 13°.

Propter que oĩa inferuntͬ. Primo neceſſa rium eſſe ſolertẽ diligentiã ⁊ cau telã in cura huius diſpõnis. ¶ Infertͬ 2° ꝙ oẽ auxi lium eidẽ neceſſariũ ſummopere opꝫ eũ eſſe feſtinũ vt nũc ſequitur in tribꝰ capitis ſufficiẽter ꝯſcriptis. ¶ Primũ eſt ꝙ vir iſte nobilis effugiat cibos ⁊ potꝰ oẽs groſſos viſcoſos melicaꝝ mãeruz gñatiuos: vt ſunt panis azimus nõ bñ coctꝰ: ſꝫ cõbuſtꝰ. paſtiles cibi. carnes antiq̃. ſalſamẽta oĩa legumina acria. et

acetoſa cibaria oīa.caſeū antiquū.piſces magnoꝝ corpoꝝ.alleū cepe ꝛ ſilia acuta. vinū rubeū vel nigrū acre vel pōticū.Oīa hec ī ſumma dimittere dȝ. ¶In alijs aūt faciat vt ſibi placet.¶2ᵐ ꝟo pͥncipale obſeruādū eſt vt vēter hui⁹ viri ſit fluxibilis bñ. Si ꝟo nō inueniret͛ nāliter talis ꝓuideat͛ ſibi cū remedijs iſtis.¶Quoꝝ pͥmū eſt hoc cliſtere.℞.ꝯſuete decoctionis q̄tuor herbaꝝ lib.j.bñdicte.ʒ.vj.olei de ſiſamo olei violaꝝ.aā.℥.ij.ſalis gēme.ʒ.j.vitellū vnū oui zuccari rub.℥.j. miſce ꝛ accipiat͛ hora in q̄ min⁹ grauat⁹ eſt.¶2ᵐ remediū ꝓ fluxibilitate eſt ℞.mellis crudi lib.ß.pulueris cimini.℥.ij.ſalis idi. ʒ.j.ß.iterant͛ oīa ſimul in mortario:ꝛ fiat electuariū in quo immerſe ſemper teneant͛ radices blete mundificate ꝛ facte figura digiti mioris. ¶3ᵐ remediū ad hāc intētionē eſt:vt ſi abhorreat cliſteria ꝛ ſuppoſitoria iā dicta oī ſero accipiat.℥.j.huius elrarij ℞.mucillaginis ſebeſtē caſſiefiſtule amboꝝ preparatoꝝ cum aqua lupulloꝝ.aā.lib.ß.zuccari al.℥.ij. pulueris ſenē.℥.j.ß.ſalis gēme.℥.j. fiat el'uariū de quo hora media aā cenam ſingula die aut ſaltē oī alterna die accipiat q̄titatē ſuprāſcriptā.Et ſi notabiliter ſolueret accipiat vinum calidum: ꝛ ecōtra ſi parum ſolueret: tunc ſuperaddantur quantitati predicte ſ̄m diſcretionem medici aſtantis.

Pro particulari cura predicti aſpatis in corruptionē iā tēdere icipiētis vt ex p̄dictis declaratū eſt.¶Premittēdū pͥmo ꝙ in cura hui⁹ aſpatis nulla medicia notabilr' calīa vel acuta applicāda eſt:eo q꜡ adderet ī aptitudinem corruptiōis faciliōris.¶Premittēdū 2° ꝙ euitari dȝ cuiuſcūq; localis medicine applicatio q̄ ſit frida vel repcuſſiua:eo q꜡ talis ꝑ viā corruptionis innati caloris hoc aſpa ꝓmutaret ī cācrenā ꝛ eſtiomenū vel aſchachilō. nullo em̄ horum triū potētior ꝛ fortior eſſet ꝛ immediatior q̄ innati caloris corruptio.3ª q̄rti.ꝛ alijs locis ſupra allegatis.¶Premittēdum 3° ꝙ oīs medicina huic aſpati ꝯueniēs dȝ eē in gradu caliītatis nō trāſcēdēs 3ᵐ:ꝛ dȝ eſſe humida remiſſe humiditatis nō trāſcēdēns 2ᵐ gradū. Et 3° dȝ eē cū fridis aliquātulum refracta:vt nūc ſequit͛ in duob⁹ localib⁹ ſup patiēte ꝑticula applicādis.¶Quoꝝ pͥmū eſt emplīm hoc.℞. tutie ꝑparate cū aqua ro.℥.j.amili.℥.iij.olei onfancini olei vio.olei de nenufa.aā.℥.j.croci.℈.j. folioꝝ maluaꝝ elixatarum lib.j.maſticis ſarcocolle myrre ana.ʒ.ij.farine ordei.℥.ij. fiat emplaſtrum de quo actu tepido bis in die locus medicetur.¶2ᵐ remedium eſt hoc.℞.olei viol'.olei onfancini.ana.℥.j.ß. amili.℥.j.croci.℈.j.vitellos ouorum numero.ij.litargiri ſpumificati.℥.j.fiat vnguentū molle in mortario plumbeo cum ſuo piſtello . ¶Tertio iteꝝ premittēdū eſt ꝙ oēs partes aſpati circunſtantes per amplitudinem ſex digitoꝝ circūquaq; lenianſ͛ hoc defenſiuo.℞. albumina duoꝝ ouoꝝ olei roſaꝝ olei de nenufare.aā.℥.ij.boli ar.℥.iiij.acatie thuris ſandarace hypoquiſtidos.ana.ʒ.ß. fiat vnguentū in mortario abſq; igne vſq; ad bonam glutinoſitateȝ: quib⁹ applicatis per.viij. vel.x.dies ſcribat͛ de ſtatu ſuo:vel querat aliud cōſiliū quo maxime indigere videt͛ ꝛ cito.Ad laudem dei.Amen.

Itē pro eodē ordinaui iſta ꝓ dicto Iohoniſto ꝓpter diſpōnē ſtomachi.℞.amini ſeni.aā.lib.ß.ſemis aneti.ʒ.j. aniſi carui ſiſeleos ana.℥.ij.miſce. ¶Item.℞.olei de origano de mentha.ana.℥.j.gallie muſcate.ʒ.j.ß.vnguēti glutinoſi ℥.iij.cere quātū ſufficit.fiat vnguētū bñ glutinoſū addēdo reſine quātū ſufficit.¶Itē.℞. pill'arū aleſanginaꝝ.ʒ.j.pulueris granatoꝝ. ℈.j. icorporent͛ ſil' cū mīna citonioꝝ ꝛ fiāt pille ex oī.ʒ.vij.¶Iteruȝ ℞.vnguēti.℥.j.olei amigdalaꝝ amaraꝝ:ꝛ de ſiſamo.aā.℥.j.ß.medulle recētis bouis.ʒ.x. cere quātū ſufficit fiat vnguētū molle.¶Itē.℞.folioꝝ bardane altee ꝑparate.aā.lib.j. farine ſiſami lib.ß. bdelij mollificati cū aceto.℥.ij.croci.ʒ.j. farie ordei.℥.iij. fecis olei irini fecis olei lilioꝝ alboꝝ ꝛ de ſiſamo aā. ℥.ij.fiat emplīm:de quo mane ꝛ ſero emplaſtrent͛ teſticuli inūcti pri⁹ vnguēto ſuprāſcripto.Itē.℞. pulueris cap.ve.℥.ß.tragee ad renes.℥.iiij. ß.miſce. de q̄ aā cibū ſumat coclear vnū ꝓpter renes ī q̄b⁹ patiebat͛ dolorem.¶Item.℞.farine ſiſami fenugreci. ana lib.ß.farine ordei.℥.iij.ſe.altee malue. ana.℥. j.ß.butyri recentis lib.ß. olei de ſiſamo liliorum al. ana.℥.ij.bdelij diſſoluti cum aceto acuto.℥. ij.fiat emplaſtrum.¶Itē.℞.olei de ſiſamo.℥.j. bdelij diſſoluti.℥.j.ß.miſce.Ad laudem dei.Amen.

De egritudinibus mēbroꝝ ḡnationis in mulieribus conſilia ſequuntur.

Cōſiliū.204.

De duplici mala diſpōne vcȝ. ¶De mala cōplexione frigida ꝛ hu.matricis cum humiditatib⁹ albis.¶De mala complōne frigida ꝛ hu.renū cū multa materia flegmatica.¶Diuiditur autem cōſiliū in duos tractatus.

Tractatus primus

Duo continet capta.

¶De diſpōnib⁹ ipīs ꝛ eaꝝ cauſis ꝛ accn̄tib⁹.cap.j.

Diſpoſitio hui⁹ nobilis dñe vxoris dñi Antonij a ſcroffa vr͛ pͥncipalr' eſſe duplex. ¶Et pͥma q̄dē ē diſpō mr͛icis . ¶2ª ꝟo eſt renū oppilō ꝛ ꝓpue ſiniſtri renis q̄ multū parata eſt efficere aſpa in eo.¶Pͥma ꝟo diſpō eſt egritudo mr͛icis ꝓueniens a mala cōplōne frigida ꝛ hu.ipſi⁹.Cui⁹ q̄dē cā magis aſſignari pōt pͥmitiua q̄ īcipit.lȝ nō ſit facta ꝑ eſſentiā ꝛ fixa.Cā ꝟo pͥmitiua fuit aborſus in ſexto mēſe fact⁹ vel circa ipm̄:ex quo multitudo ſanguis euāti ꝑ viā reſolutionis ꝛ priuationis ſpūum fuit cā debilitatis ei⁹. Sicut em̄ ꝑ retētionē mēſtruoꝝ īmoderatā ꝯtigūt in mr͛ice nocumēta debilitatis et ſuffocatiōis inati caloris in ea.Ita ꝑ augmētū fluxus ſanguis mēſtrualis cū ſupfluit mr͛icē ad melācholicas ꝛ difficiles egritudies perducit:ꝛ fuit ſnīa Aui.21ª tertij.tra.3°.p°cap.dū indi Ex nocumēto alterationis mēſtruoꝝ ſupple ad defe tū vel augmētū parant͛ ad additionem debilitatis mulieris ꝛ alteratiōnē forme ei⁹ ꝛ paucitatē ꝯ ptionis eius ꝛ multitudinē aborſus eius ꝛ ipſi⁹ partuum et debi

litatē ferꝰ cū naſcit̄. ¶ Dixit aūt primitiuā cām: eoq̄ illꝰ abortus cām eptiſſimo fuiſſe imoderatū motum potꝰ aūt ptiū aliquarū: ⁊ ꝓprie nificis: qđ valde freq̄nter cōtingit in frequēti coitu ⁊ vario corporis decubitu tpe expeditionis. Nō tñ heſito qn illiꝰ aborſus cā interiꝰ eueniens potuerit eſſe multiplex ſicut augmētū flegmatis vel aq̄ſitatis q̄ frequēter multiplicant̄ in coſtidonibꝰ: imo ⁊ in tota matrice ⁊ reliq̄s aliē cāe pares iſti. Ex q̄bus facile ꝯcludi pōt: q̄re mulier iſta poſt ipſ abortus fuit ſterilis ⁊ infecūda. Et ex his facile deduci pōt. q̄re mãeꝝ albaꝝ ⁊ viſcoſaꝝ curſus lōgo tpe pſeuerauerit a m̄rice. ꝓpter eñ debilitatē iā aſſignatā materia q̄ ꝓ nutrimēto delegatur ad ipſam debilitate caloris innati ipſiꝰ in ſupfluitates flaticas p viaꝫ indigōnis ꝯuerſa fuit: imo debilitas talis nō ſolū eidē ꝓpria fuit. Sed fuit etiā epati eiꝰ cōicata: ita vt maior ps chili in fl'a ꝯuertat̄ eo q2 fl'a eſt ſanguis diminute decoctꝰ. ꝑ^{ma} primi cap̄. de humoribꝰ in facto eſſe. Et fuit hec ſnīa Aui. 21ª tertij cap̄. 5°. vbi inq̄t. Nam cuꝫ multiplicantur egritudines in matrice debilitant epar: ⁊ preparāt ad hoc vt generetur ab eo hydropiſis. ¶ Ex his corrolarie concludi poteſt: quare hec mulier notabiliter extenuata ſit reſpectu habitudinis gn̄alis. Sāguis eñ flegmaticus in ea multiplicatus nō eſt materia nutricationi eius conueniens.

Secunda v° ꝑncipalis diſpō huiꝰ dn̄e ē mala ꝯplo renū frigida. ⁊ hu. cū multa m̄ā flatica in eis oppillationē faciēte: ⁊ ꝓ pte in ſiniſtro rene in quo magis ꝯtingit nocumentū ⁊ fortiꝰ ꝓpter maiorem debilitatē ipſiꝰ ex vł ſnīa ſapiētū dicētiū ꝙ ps ſiniſtra hoīs debilior eſt dextra. Potuit etiā accidere hoc ꝓpter alias cās q̄s gr̄a breuitatis omitto. ¶ Et ſi argueret̄ ꝙ mala cōplō renū eſt calida magis q̄ frigida: eo q2 caliditas i loco renum intēſa ꝑcipit̄. Igit̄ ibidē eſt exceſſus caliditatis ⁊ nō frigiditatis. ¶ Cui motiuo dicēduꝫ eſt negādo ꝯſequentiam. eo q2 ꝓpter oppillationē materia longo tpe retinet̄ in parte: ⁊ ebullit ꝓpter ꝓhibitā trāſpirationē caliditatē efficientē. Mala igit̄ cōplō frigida ⁊ hu. renū ē ipſa ꝓpria egritudo. Cuiꝰ mãlis cā ſunt flegmata multa. Et pōt ex hoc ſermone ꝓbabiliter ꝯcedi ꝙ hec mala cōplexio eſt duplex. ſ. frigida ꝑ eēntiā ⁊ calida ꝑ accidēs. Et erit egritudo ipa mala cōplō diuerſa cōplicata ex frigida ⁊ humida ⁊ ſicca vt ꝑdictū eſt. ¶ Qđ aūt q̄nq̄ vrina ipſius efficiatur groſſa aut mediocris in ſubſtātia cū multitudine ſedimīnis ⁊ nebule ⁊ crinoidaliū ptiū ⁊ rubor' ꝯtingit: q2 ꝓpter potētiā virtutis cū iuuamēto renū ⁊ ſpūaliū vel exercitio vel alijs cauſis apiunt̄ vie: et diſſoluitur materia diuerſas faciēs impſſiōes in colore ſubſtātia ⁊ contētis vrine: ſm ipſaꝝ materierū diuerſitatē. ¶ Accidit autē q̄nq̄ vrinā eē albā ⁊ ſubſtātiā olno ſimillimā elemēto aq̄. q̄ ꝯtingit: aut propter nimiā cruditatē vltimatā: aut ꝓpter caliditatē in renibꝰ attrahētē velociter a remotis partibus ⁊ taliter cōtingit in dyabete vrinas aq̄ſas educi: et forſitan ꝓpter hanc cām ꝯtingit in hac dn̄a vrinas aq̄ſas emitti ꝓpter malā cōplōnē calidā in renibus eius accñtaliter acq̄ſitam: vt ſupra deductum eſt.

Et ex his olbꝰ facile deduci pōt ſolō pluriū diuerſitatū accñtium in hac dn̄a euenientiū. ¶ Primo eñ clare videri pōt: q̄re dn̄a iſta aliquāto tpe fuerit a mēſtruis priuata. ¶ 2° q̄re in ea abūdauerit curſus materieꝝ albaꝝ ⁊ corruptarum a matrice ꝓueniens. ¶ Et 3° iteꝝ: q̄re fuerit ꝯceptione priuata a tpe abortus vſq̄ ad hūc diē. ¶ Et 4° adhuc: quare ſemē virile adhuc nō bñ ꝯtineat. ¶ Et q̄nto ꝓpter q̄d tantā extenuationē acq̄ſiuerit. ¶ Et adhuc ſexto ꝓpter q̄d in mictu frequenter pſeueret ⁊ ab eo ſepe abſoluat̄. Ampliꝰ ⁊ ꝓpter q̄d 7° vrine ipſiꝰ q̄nq̄ quādā mordicationē efficiāt in vijs. ¶ Et iteꝝ 8° ꝓpter q̄d appareāt in ſubſtantia albe ⁊ aquoſe. ¶ Silr etiaꝫ ⁊ 9° ꝓpter q̄d ⁊ q̄nq̄ groſſe fiāt in ſubſtātia vrine eius ⁊ in coloribꝰ eius frequēter variate ⁊ eaꝝ ſedimina vel ꝯtenta plurimas recipiāt varietates ⁊ aliq̄n videant̄ in eis crinoides petala rubi athomoſe reſolutiones vel furfuree ⁊ ſibi ſiles. ¶ Rurſus iteꝝ pꝫ ex ꝑdictis: quare dolor in ſpina eius ⁊ locis renū ⁊ frequenter fixus ꝑmaneat ⁊ plura alia iſtis ſilia ſpeculanti faciliter appere poſſunt. Hec in ſumma videt̄ huiꝰ nobilis dn̄e diſpoſitio ſuccinte collecta.

¶ De cura per dietam. Cap̄. ij.

PRo cura tñ haꝝ diſpōnū: lꝫ regimē multo accurato et pingui ſmone indigeret tā ex pte rerum nō nãliuꝫ q̄ medicinaliū ſuccincte tñ regimē eiꝰ ptrāſibo: ⁊ ꝓ pte ex pte rerū nō nãliū. Nō ſatis ample a viro ſcīa ⁊ ope peritiſſimo doctore ꝑſpicuo Petro ſulmonēſe hec expte fuerūt. Qua id in leuiꝰi m̄ā ſcribi pōt ⁊ vtiliꝰ ptranſeūdū eſt. ¶ Itaq̄ locū habitationis eiꝰ eligat ad caliditatē ⁊ ſiccitatē magis q̄ ad alteras q̄litates iclinatū ita vt euitet morā ꝯhere in locis hūidis ⁊ cameris terraneis ⁊ ꝓpinq̄s decurſibꝰ aq̄rū. ⁊ antiq̄s edificijs expoſitis flatui vēti meridional' aut excellēter caliginoſi. ¶ De cibis aūt ⁊ potibꝰ eligat eos q̄ ſunt inclinati ad caliditatē primi gradꝰ ita ꝙ ols cibꝰ abſolute dictꝰ refrāgat̄ ad miniſtratiōe ciboꝝ primi gradꝰ aut ſecūdi tal' eñ opando apient̄ oppillationes in renibꝰ: ⁊ ꝓhibebit eaꝝ augmētū ⁊ m̄ā in eis aggregata ſufficienter cōſumet̄. ¶ Cōuenit igit̄ ei panis bñ fermētatꝰ ſimila ꝯuenieter coctꝰ nō valde durꝰ q̄buſdā granis feniculi artificioſe cōpoſitꝰ. ¶ Carnes pulloꝝ columborū puoꝝ auiū minutarū anatuloꝝ ⁊ ſibi ſiles cōueniūt ei. ¶ De volatilibꝰ ⁊ q̄drupedibꝰ carnes hedi vituli gazelli ⁊ agni in q̄bꝰ coquāt̄ radices feniculi aut petroſelini aut dauci. ¶ Et de plātis etiā eligātur caules feniculus petroſelinū daucꝰ hyſopꝰ mētha origanū calamētū ⁊ ſilla. Spinachia v° bleta borago endiuia lactuca cucurbita cucumeres portulaca atriplices ⁊ ſibi ſiles non placēt: ꝓpter harū humiditatē magnā niſi cū ꝑdictis calidis ⁊ aperitiuis decēter tēperent̄ ab ea. ¶ Aceti v° vſus ⁊ aliorū acidoꝝ abſq̄ ſtipticitate placet: ⁊ ꝓprie hoꝝ in q̄bꝰ cū inciſione repit̄ apītio: ſicut hec inueniūt̄ in vino citonioꝝ ⁊ ſucco citrāguloꝝ ⁊ lymonū. De fructibꝰ aūt euitet oēs in q̄bꝰ inuenit̄ ſtipticitas cū oppillatiōe a ſupflua humiditate ⁊ frigi. ꝓuenientes: ſicut in pirus

nis caſtanea ſorba citoniis ⁊ ſimilibus. ¶Ois aũt ci:
borũ pparatio cũ ſpẽbus aromaticis: ⁊ ppꝛie cũ cro
co cinamomo galãga nuce zinzibe. aniſo cardamo:
mo maioꝛi ⁊ minoꝛi ſpica nardi ⁊ ſimilibus placet mi:
hi: ⁊ hec de cibis dicta ſufficiant. ¶Potus aũt eius
ſit vinũ albũ ⁊ ſubrubeũ ſubtile mediocriter fumo:
ſum ⁊ dulce aromaticum ⁊ ſtomacho eius ↄueniẽs
ſm eius conſuetudinem. Et ſi reperiri poterit cõue:
niens ſm eius cõſuetudinẽ purũ his ↄditionibus li
mitatũ melius eſt: ꝙ ſi fuerit alteri liquoꝛi admixtũ
vel aq̃. Et hec de cibis ⁊ potib⁹ dicta ſufficiant. De
exercitio huius nobilis dñe dicẽdũ eſt. nõ competit
ei exercitiũ: ⁊ lz corpus ei⁹ ſit immũdũ: maius tñ in
dubitanter ſequeret̃ nocumentſ ex diſſolutiõe ⁊ mo
tu mãei ad inferioꝛa: ꝙ iuuamẽtũ ex reſolutiõe cõ:
ſequẽte exercitiũ ipſi⁹. Et intãtũ iuxta hanc ſniam
pceſſit Aui. vt conaret̃ abſcindere oẽm cãm q̃ moue
ri faceret mãm ad īferioꝛa: ſicut eſt coitus: vſus bal
nei exercitij ⁊ diureticoꝝ multoꝝ. 18ª tertij. 4° cap.
ſicindt. Et phibitio q̃dẽ cãrũ debilitationis ẽ dimiſ
ſio mot⁹ ⁊ coitus ⁊ adire balneationẽ plurimã ⁊ de:
clinare ad q̃etem ⁊ ad trãq̃llitatẽ plurimã. ¶Cibo:
rũ aũt repletionẽ magnã euitet ne ſupfluitates au
geant̃ p viã indigeſtionis: ⁊ mãe multiplicentur in
ptibus: ⁊ lz corpus indigeret cibo notabilis q̃ntita:
tis: nõ tñ eſt ei cõueniens cũ tã ſupfluitatibus nota
biliter ſit repleta. Et notabis iuxta illũ veteris hyp.
affoꝛ. 2ª. Non pura coꝛpoꝛa q̃to magis nutriũtur
tãto magis ledũtur. Cibi igit̃ ei⁹ ⁊ pot⁹ debẽt eẽ pau
ce q̃titatis ⁊ multe nutricationis vt laudabiles car
nes vitelli ouoꝛũ brodia mediocriter pinguia et ſibi
ſiles: accipiat aũt eoꝝ quantitatẽ quã ſtomachus
ſine aliq̃ tẽſione vel grauitate tolerare poſſit. De po
tu ſilr eſt eadẽ rõne dicendũ. ¶De ſomno aũt eius
pmittendũ ꝙ mẽſura ei⁹ dz eſſe paꝝ diſtans a nãli
mẽſura ſõni ẽpe ſue natiuitatis ↄſueta. Dico aũt nã
li ad quã nã nãl'r nõ ſtudioſe icitat̃. Dico ãt ↄſueta
hor' ſui vt i mane. ⁊ poſt cibũ i meridie ↄueniẽter li
mitata in mẽſibus: i qb⁹ opz nãliter dormire. Indi
get aũt lõga dormitiõe vt mãe ſupflue ↄueniẽti⁹ di
gerantur ⁊ expulſioni pparentur. Uigilias aũt nul
lo mõ laudo in ea. Et caueat etiã dormire reſupine:
⁊ ppꝛie cũ veſtib⁹ ſpine ⁊ loco renũ ſtricturam faciẽ
tibus. multotiens eñ facit accidere caloꝛẽ ⁊ doloꝛez
in renibus. 18ª tertij cap. 2° in fine. ¶Poſtremo au
tem letari dz ⁊ eſſe iocunda ⁊ paſſiones ale triſtan:
tes ſummope vitare. Et qꝛ ſm quoſdã coitus ponit:
tur ſub alalibus paſſionib⁹ pp ter delitiaz ab ala in
eo pceptã. Dicendũ aũt ꝙ ſalua ſemp pace audien
tium: vir eius raro cum ea coire dz: ⁊ ppꝛie ſi in tali
actu mulier iſta debilitari ſolet. Coitu etiã vti debet
pnc: eo qꝛ ſatis naturaliter ſicca eſt ⁊ macrefacta.
Eſt eñ obſeruandũ ne coitu multũ vtat̃: qꝛ ex eo ve
lociter debilitatẽ incurrit: ⁊ qꝛ debilitatẽ ex eo acci
pit: coꝛpoꝛa etiã ſicca habẽtes a coitu ſupfluo mul:
to velut ab inimico ſibi cauere debent. Silr ⁊ macri
quoꝛũ ilia ſubtilia ſunt ⁊ macra ⁊ ↄualeſcẽtes ⁊ de
biles a coitu ſaltẽ multo abſtinere debẽt 4° Alniã.
cap. de iuuamentis coit⁹. Et hec de regimine ex pte
reꝝ non naturaliũ ſuccincte dicta ſufficiant.

Tractatus 2⁹ De cura p medicialia cõtinens q̃nq; capitula.

¶De adminiſtratiõe euationũ minoratiuaꝝ. Ca. i.

REgimẽ aũt ei⁹ ex pte rerũ medi:
cinaliũ ẽ in q̃nq; capi'a di
uidendũ. ¶Primũ erit de euationib⁹ vni:
bus vel particularib⁹ minoratiuis. ¶2ᵐ
erit de diuerſionibus oppoꝛtunis. ¶Ter
tium erit de digeſtione materierũ. ¶4ᵐ erit de era
dicatione materierum. ¶5ᵐ ⁊ vltimum erit de con
foꝛtantibus appꝛopꝛiatis renibus ⁊ matrici.

Primũ igit̃ caplm cõplet̃ adminiſtratiõe flo
botomie ſaphene ſi videbit̃ oppoꝛtu
na. Dico aũt qm̃ diſpõ eſt mala cõplexio renũ ⁊ ma:
tricis: vt ſupꝛa fuit frigida ⁊ humida cũ mã flegma
tica dñante. Et lz ita ſit: ↄtingẽter tñ mã in toto aut
circa renes ⁊ matricẽ quecũq; fuerit talr cõmiſceri
poſſet ꝙ cõueniẽs eſſet flobotomia pdicta. lz habeõ
ipſam aliqualiter ſuſpectã pp ter extenuationẽ q̃ tã
ↄſecuta eſt. ¶Si vo pp ter aliquã de cauſis acchtib⁹
videret̃ eẽ neceſſaria flobothomia idicatiõe ſumpta
a diſpõne renũ magis ꝙ matricis fiat flobothomia
a baſilica ſiniſtre partis. vñ extrahant̃ ſanguis. ℥.
iij. vel. iiij. ſm diſcretionez. Neq; eñ hic de floboto:
mia parti patienti dicẽdũ: eo qꝛ mã nõ eſt in fluxu
imo feretã tota fluxit. ¶Si aũt appet flobotomiam
nõ eẽ ↄueniẽtẽ ſoluat̃ vẽter cũ medicina ſoluẽte mi:
xta a renez ⁊ a matrice educẽte. q̃le eẽt cõpoſitũ hoc.
℞. bñdicte ſimplicis. ℥. ß. electuarij idi dyaſene. añ.
ʒ. j. det̃ in potu in auroꝛa cum. ℥. ij. aq̃ calide mñca:
rie vel arthemiſie ſi foꝛtioꝛes medicias q̃ris. Et ſi nõ
appent ſigna aliq̃ cõmixtiõis cholere vel melãcholie
ſtet̃ in exhibitione bñdicte ſolius: aut electuarij in:
di. p hac etiam intentione faciũt pillule de ſarcocol
la maioꝛes deſcriptione Meſ. pillule de iera compo
ſita. ⁊ tu conſidera ⁊ collige.

¶De diuerſionibus. Cap. ij.

DIuerſiones aũt q̃ cõplẽt 2ᵐ caplm pñt
eẽ adminiſtrationes pꝛouocãtiũ leniuz q̃
ponant̃ in ſuis cibis. iuxta ſniam Auic.
18ª tertij. in fine ⁊ opz vt ponant̃ i cibis
eoꝛum cardi ⁊ ſparagi et ppꝛie campe:
ſtris cũ aq̃ ciceris: ⁊ oleo cartami. ¶Etiã diuerterẽt
has mãs apriones emoꝛroidarũ ſi nã ↄcederet eas
aut ſi fuerint tumẽtes ⁊ recte apiant̃ scũ fricatiõe cũ
folijs fic⁹ vel cũ puluere arthanite. vel cũ felle tauri
¶Tertio iteruz diuertant̃ mãe ille p fricationẽ ſpa
tularum ⁊ natium. ¶Et quarto cum ablutionibus
pedum factis ex decoctione arthemiſie matricarie
aſſari melliſſe oꝛigani ⁊ ſimilium. ¶Amplius ⁊ vlti
mo diuerſiuum optimum eſt pꝛouocatio vomitus qm̃
ſufficienter materias euacuat a renibus ⁊ ab extre
mis partibus. vt colligendum eſt 4ª pꝛimi. cap. de
iuuamentis q̃ affert vomitus.

¶De digeſtione materierum. Cap. iij.

TErtiuz vo caplm cõpletur p adminiſtra
tionem digerentium que mãs in renib⁹
⁊ in matrice conuenienter adequate poſ
ſunt. ¶De quoꝛum numero eſt ſy. aceto
ſus cõpoſitus: oximel de ſquilla. vbi ap:

paret fixā et magne reſiſtentie māmam eſſe. Deſcriberē autē ego ſic. ℞. ſy. acetoſi cōpoſiti. ℥. j. ſy. de biſantijs ℥. ß. aq̄ arthemiſie eupatorij et endiuie. an. ℥. j. miſce et detur in aurora calidū. Digeſtiuā etiā māo confectiones et eluaria appropriata: vt cōfectio de ſemib' deſcriptiōe Meſ. in antid. Itē cōfectio de lacca. De eluarijs vo ſunt ſicut eluariū de ligno aloes. eluariū de ambra. et multa ſilia q̄ ab auctorib' hincinde colligēda ſunt. Adiuuāt et digonē multa medicamina cabalia. de qb' ſupra dictū eſt i regimīe p cibos. Adde et q̄ māer digonē efficere pñt balnea ſemicupia dicta in quibus infundatur vſq ad renes aut illa que a ſapientibus encatiſmata nominant. In quibus ſtare debet patiēs decoctionib' factis ex arthemiſia meliſſa matricaria origano aſſaro pulegio calamento et ſauina et nepita que inter alias plantas mihi ſecretum iuuamēti obtulit. Ex quo et decoctionib' ſuffumigatiōes p inferiora fieri pñt p trafectoriū: vel ſine illo. et tu conſidera.

De eradicatione materierum. Cap. iiij.

Que vo māa a renib' et a mñce eradicādo educit de fortiorib' ſunt ſicut pille fetide: pille de oppoponaco et ſibi ſiſes. De lenib' vo ſunt ſicut pille de iera cōpoſita: pille de bñdicta. Et de eluarijs ſunt ſicut eluariū indū. et de appropriatis eſt bñdicta q̄ renes et mñcem mūdificat. Et ſoleo ego ita deſcribere. ℞. bñdicte. ℥. ß. agarici electi. ʒ. ß. dragagāti. ℈. j. exhibeaf totū i potu cū. ℥. iij. aq̄ ſparagi vel arthemiſie. Si aūt euitaret patiēs medicinā liq̄dā exhibeaf ei medicamē pillar. ℞. pillar de oppoponaco. ʒ. ß. pillar de bñdicta et de iera cōpoſita an. ℈. j. reformenf pille. vij. cū eluario indo et exhibeanf i aurora et obſeruenf ſup eis cōditiōes i ſolutiuis: vt ſuperi' dictū ē. Si aūt diligeret mās aliq̄s pticulariter a mñce educere: cōueniens eſſet ſeſſio facta in aq̄ cal'a decoctionis ſauine aſſari arthanithe ruthe et ſiſiu. Et ſi fortiori a mñce eductione op' eēt adminiſtref hoc peſſariū figure digiti minoris. cum filo pēdēte cōpoſitū. ℞. croci arthanite. an. ʒ. j. oppoponacis. ℥. j. fellis tauri vel vituli quātū ſufficit icorporent ſil' et fiāt naſtalia vt ſupra. Applicenf igif tpe opportuno cū inūctione cor cū oleo de croco i q̄ ɔteranf grana. j. muſci et teneaf p mediā noctē. et eſt de medicinis nobilioꝝ: q̄s i tota mea etate reprire potuerit.

De his vo q̄ mñce excellēter ɔfortāt ſoleī eē ſicut muſc' et ābra doronicū meliſſa croc' cardamomū et caſſia lignea: ex qb' fiāt ſuffumigatiōes ſeſſiones inūctiones et ſibi ſilia. De his vo q̄ ɔfortāt renes ſunt ſicut dactyli citonia bol' armen' maſtix et vir ola ſtiptica cal'a in diſpōnib' renū fridis et frigida in calide. Et ſpēs lactis: ſicut caprinū camelinū et ouinum (iuxta dicta Aui. 14ª tertij. cap. quarto vbi inquit. et adminiſtref lac camelinum et ouinum.

De ɔfortātib' appropriatis renib' et mñci. Cap. v.

Ultimū vo capīm de his q̄ ɔfortāt mñcem perſequuo cōplcf multis inſitis de quoꝝ numero de ſimplicib' eſt puluis matricarie. Item puluis maſticis. Itē puluis betonice arthemiſie caſſie lignee myrra dauc' balſamita et ſemē ei' et plāta gariofilata dicta. de quaꝝ altera dari dz. ʒ. j. cū aqua decoctiōis mñcarie arthemiſie ruthe et betonice. hec eñ ola cū hoc q̄ exiccāt ſupflūas humiditates matricis et cōfortāt ipſam. De cōpoſitis vo ſunt ſicut tyriaca magna mitridatū theodoricū hyperiſtū et anacardum. et cōfectio alkekēgi. quaꝝ qlibet excellēter eſt laudata nō ſolū ad exiccandū matricis ſupfluitates et ɔfortādū eā. ſz etiā ad ipſam faciēdā fecūdā et facile impregnādā. Et ppue ſi detur ex altero illoꝝ. ʒ. j. pluribus dieb' cū aq̄ decoctionis raſure eboris. Eſt eñ ɔueniēs ad ipregnare faciēdū. 21ª tertij. tractatu primo cap. de regimine ipregnationis. De his vo q̄ ɔfortāt exteri' adhibita matricē ſuntvelut inunctiones ſuffumigationes encatiſmata peſſaria et ſibi ſilia. Ita q̄ ſuffumigiū bonum ɔferēs ad hūo roſitates et vētoſitates matricis et ſterilitatē impregnationis poterit eſſe tale. ℞. nere. ℥. j. ſtoracis calamite gallie muſcate ſandarace aſſari nepite ligni aloes. an. ʒ. iij. gallar cupreſſi. ℥. j. ß. fiat hoꝝ olm p ſe ſubtilis puluis. et effundaf ſup carbones ignitos et fum' ei' recipiaf in matricē p cānulā cōcauā cui' vna extremitas imponaf añriori mñcis. reliq̄ vero latā baſim hñs velut tuba ſupponaf vapori a pulverib' ignitis eleuato. Ex qb' etiā medicinis tale cōpoſitū ingrediētib' fieri pñt decoctiones. quarū vapor interi' in matricē recipiaf p cānulā ſā pdictā Sint etiā ſedeat patiēs in decoctione pdicte genita lla ola infundēdo in ipſam vſq ad vmbilicum. et eſt ēcatiſma ab āntiq̄s nolatū. Tales eñ medicie ɔplures pdictis nō min' elegātes reperiunf. vt muſcus ambra ſpica nardi origanum anetū foliū cordumeni hyſopus et ſatyrionis duc ſpēs et planta memite nolata. et eſt ameos inuertitate. De his aūt q̄ i vnctionibus laudanf ſunt ſicut oleū de neridē: oleum de muſco: oleū de keiri citrina: oleū de lilio: oleū de ſanſuco et oleū de croco. Reliq̄ vo p te collige ſi poteris. De his vo q̄ renes ɔfortāt ſunt ſicut ɔfectio ſelite nolata: et ɔfectio alkekēgi: ſpēs triſere oēs excludēdo opiū ab eis. In pcedētib' et caplo aliq̄ elegātia de ɔfortantib' renes tacta ſunt. et ppue ſpēs lactis tres. de qb' ſcribif ab Aui. 18ª tertij. 4° cap. vbi inquit. Et adminiſtref i eis lac camelinū et caprinū et ouinū. Nā ipſa ɔſeruāt renes et aḡgregāt eos et ɔſolidāt ipos. Et lacti q̄dē ouino nō eſt par ſupple medicina in egritudinib' renū pter debilitatē. et proprie cum in eo commiſcetur qd eſt ſicut bolus armenus. Itē comedere etiā renes alloꝝ alaluꝝ cū alijs cibis et permiſcere cum eis phibētis. ſ. materierum curſum ad renes et eſt multi iuuamēti. hec ad laudē dei oipotētis dicta ſufficiāt. Deo gratias. Amē.

Cōſiliū. 205. De ſterilitate.

Ultitudo dolorum qui moleſtant hanc mulierē et propter quiſunt pungitiui mordicatiui et incenſiui et pruritiui apparentes in tota matrice ipſius et in partib' adiacentib' ei. vt in renibus et in alchatin ſignificant māas multas acutas et incēſiuas in ipſa matrice et

inuenis ei⁹ ꝯtineri. Maxie hoc declarat. qm̄ añ tp̄s
eēonis moleſti⁹ aggrauat̄ ⁊ poſt eēonē alleuiat̄ in
ea inflāmatio mordicatio ⁊ punctio q̄ ꝓfuerāt. ¶ Et
nō eſt mirabile māām calidā et acutā in ea ꝑſeueras
re. ꝓpterea q: ipſa imbibit̄ in ꝓfundis ptib⁹ matri
cis. etiā q: cōmiſcet̄ ſanguini groſſo ad melicitatē
tēdēti. ꝓpterea q: hec mulier coloris eſt rubei ad fu
ſcedinē tēdētis. ⁊ eſt carnoſitate ſolida hitudinata.
Et hec pōt eſſe cā itē doloris extēſiui in mr̄ice ipſi⁹
⁊ in ꝑdictis partib⁹ eueniētis. Māe eī acute groſſe
cōmixte vētoſant eas. quare dolores efficiunt extē-
ſiuos. ¶ At ꝟo adhuc a mr̄ice huius mulieris ema
nāt humiditates corrupte: q̄ nō raro fetore magno
emittunt̄ ⁊ corrūpūt etiā collū mr̄icis uteri⁹ ⁊ partē
orificij exterioris ei⁹ cū puſtulis acutis ⁊ corroſiuis
⁊ iſta eſt adeq̄ta cā ſterilitatis hui⁹ mulieris. Cum
eī ex ꝑdictis demōſtret̄ lapſus valde calid⁹ i mr̄ice
a materieb⁹ ꝑdictis eueniēs quō pōt ſemē l tali ma
trice receptū eſſe germinationis cā. corrumpit̄ enim
in ea illud ſemen: vt in arida terra ⁊ putrefacta ꝓ-
iectum ſicut ſenſus oſtendit. Et ſunt ſermones ma-
gni Hypocratis afforiſmorum 5ᵃ. ſermone primo.
Similiter autem et in maribus lege ibi.

Propter qđ ex hoc fundamento rōnabilr̄ eligi pōt ingeniū curationis diſ-
pōnſi hui⁹ mulieris ⁊ ꝯuerſiōis ei⁹ de ſterilitate ad
fecūditatē in ſeptē intētionib⁹ ⁊ capl̄is cōꝓrehēden
do ipſum. ¶ Primū itaq̄ capl̄m diſcurret regimen
ex parte gn̄aliū q̄ ꝑmitti dn̄t. Et eſt etiā ꝑmovt mu
lier iſta euitet aerē calidū ⁊ ꝯuerſationē in eo. ⁊ ve-
ſtes multū partiū renū ⁊ mr̄icis calefactiuas: ⁊ lon
gū decubitū ſup renes. effugiat vſum ciboꝝ calido
rū valde. vt ſunt aromata: ſalſa cibaria: vinū fumo
ſum ⁊ antiquū: ⁊ cibos valde pingues ⁊ ꝓprie ſali-
tos pīguedie artificiatos. Et caueat a frequēti vſu
apij: feniculi: petroſilini: ſerpilli: abrotani: ruthe ⁊ cō
ſimiliū. Et caueat multū a vigilijs. immo lōga dor
mitio eſt ſibi conuenientior q̄̄ vigilia. ¶ Et effugiat
motum ꝓgreſſiuū exercitia laborioſa poſt cibum.
¶ Et comedat cibaria oīa bene maſticata: euitan
do magnā q̄titatē ciboꝝ in vna mēſa. Repletio
eī multa ciboꝝ ⁊ potuū eſt cā corruptionis eoꝝ in
ſtomacho ad quā ſequit̄ gn̄atio māꝝ corruptarū
q̄ lapſum efficiunt deteriorē. ¶ Et caueat etiā a triſ
ſtitia iracundia ⁊ furore: ⁊ oīb⁹ motibus aīe q̄ ſunt
cā incenſionis humoꝝ ⁊ ſpūum. Et hec de reb⁹ ge-
neralib⁹ pertrāſeat. ¶ 2ᵐ aūt capl̄m ꝑcurrit modū
eēonis māꝝ predictaꝝ. ꝓpter qđ ſtatim ꝑ tres vel
quatuor dies ante tp̄s ꝯiunctionis lunaris mane ꝑ
duas horas poſt ortum ſolis vētre mundificato a
fecibus fiat huic flobotomia de baſilica dextri bra-
chij ſuppoſita cubito ⁊ extrahant̄ ſanguinis. ℥. v.
¶ 3ᵐ ꝟo capl̄m docet q̄ die immediate ſequēti flo-
botomiā ſoluat̄ cum hac medicina. ℞. electuarij de
epithimo ⁊ roſati añ. ʒ. ij. ß. aque lactis. ℥. iiij. diſſol-
uant̄ ſimul cum aqua cal'a ⁊ bn̄ cōmiſceant̄ ⁊ bibā-
tur in aurora. ⁊ dormire dꝫ poſt ipſam hora vna cū
dimidia. ⁊ poſt illud expectet per quatuor horas. ⁊
tunc accipiat itē ſimplicis aq̄ lactis cal'e cyathū
vnum. ⁊ poſt ipſam tardet cibum hora completa.

¶ Pro 4° ꝟo cap̄. die immediate ſequēti hoc mino
ratiuū accipiat hec mulier ſeu hoc digeſtiuum. ℞.
aq̄ nenufaris. ℥. iiij. aq̄ ſublimationis folioꝝ vel ra
dicum mādragore. ℥. j. croci ſimplicis puluerizati.
℈. ß. miſce. ⁊ tepidum accipiat̄ diebus octo conti-
nuis. ¶ 5ᵐ ꝟo capl̄m ponit deſcriptionē haꝝ pillaꝝ
quaꝝ vſus eſt valde ꝯueniēs ad educēdū mās fe-
cales: ⁊ alias in vijs eēonū multiplicatas. diuertē-
do etiā eas a mr̄ice. ℞. floꝝ geneſtre: ſemis apij: pe
troſilini: carui: arthemiſie: ⁊ mr̄icarie añ. ℈. ß. aloes
epatici boni ⁊ electi. ℥. ij. ſalis indi. croci. añ. ʒ. ß. pul
uerizent̄ oīa ꝑ ſe ⁊ cōquaſſent̄ ⁊ infundant̄ in. ℥. v.
aq̄ mr̄icarie calefacte. ⁊ diligēter cōmiſceant̄. deide
ſupponat̄ eis tegula calefacta: ⁊ ita diligēter exic-
cet̄: vt viſcoſa fiat mā. deinde itē ſupaddat̄ aq̄: et
itē exiccetur: ⁊ ita fiat tribus vicib⁹. De hac q̄ mā
fiāt pille de oī. ʒ. vj. de q̄b⁹ oī 2° die paꝝ añ cenā ac-
cipiat vnā toto tp̄e aſſumptionis aquaꝝ ſupraſcri-
ptaꝝ. Deinde itē eis poterit vti vſq̄ quo veniat ad
fecūdationē oī fine quatuor dieꝝ vel q̄nq̄ paꝝ añ
cenā accipiēdo vnā. ¶ 6ᵐ ꝟo capitulum docet mo-
dum ꝓceſſus in cura poſt aſſumptionē aquarum.
Itaq̄ die nono immediate ſequenti aſſumptionem
predictarum aquaꝝ vno mane in aurora accipiat
hoc euacuatiuum poſt ipſum obſeruādo ꝯditiōes
que in precedēti minoratiuo ſcripte ſunt. cuius de-
ſcriptio talis eſt. ℞. bn̄dicte ſimplicis. ʒ. ij. electuarij
de pſilio. ʒ. iij. electuarij roſaꝝ. ʒ. j. ß. auari pōderis
miſce. ⁊ totum accipiat̄ cum aqua matricarie cal'a
cum modis predictis. ¶ Pro 7° ꝟo cap̄. obſeruādū
eſt q̄ die 3ᵃ poſt aſſumptionē huius vltimi ſoluitiui
mulieri iſti fiat flobotomia de ſaphena dextri pedis
ſuper dorſo cauille pedis poſita ſex vel quinq̄ ho-
ris poſt aſſumptum prādium. ⁊ educant̄ per ipſam
ſanguinis. ℥. v. vel. vj. ¶ 8ᵐ ꝟo inſtrumētū eſt: vt die
immediate ſequēti predictā flobotomiā mulier iſta
in aurora accipiat. ʒ. ß. raſure eboris cū. ℥. j. ß. aque
arthemiſie zuccarate ⁊ calide. ⁊ continuet hunc po
tum ad minus. v. diebus. ¶ 9ᵐ vero remedium eſt
vt diebus quibus aſſumit hunc vltimum potum oī
mane poſt exitum a lecto per horam vnā. ⁊ in ſero
q̄n vadit ad lectum faciat hoc ſemicupium. vt ha-
beat maſtellum vel catinum de ligno magnum: in
quo ponat deſcriptionē ſequentem. ⁊ ſedeat in ipſa
ſaltē per horam mediam aut per tertiam partē ho
re. Cuius deſcriptio eſt. ℞. radicū paſtinace dauci
xilobalſami carpobalſami lingue auis añ. M. ij. flo
rum arthemiſie ⁊ matricarie ana. M. iiij. croci. M.
ij. been albi ⁊ ru. florum geneſtre ana. M. j. ß. muſci.
gra. iij. ambre. ℈. j. bulliant omnia in cētum lib. aq̄
vſq̄ ad conſumptionē tertie partis duabus rema-
nētib⁹. Muſc⁹ in ⁊ ambra crocus ⁊ flores geneſtre
ponant̄ ſolū in fine decoctionis. ¶ 10ᵐ ꝟo inſtrm̄ vl-
timū ⁊ eſſentiale eſt hoc. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ: grano
rū pini ⁊ ſecacul. ⁊ eſt iringus añ. ʒ. ß. granorum
azeluni. ⁊ ſunt radicule parue rotūde nodoſe coloris
ſubcitrini. ſapore notabiliter dulces. ſubſtātia viſco
ſe: quas incole veronēſes futraſiū vocāt. ℥. ß. croci
ꝓprie vlcētini. ʒ. j. ligni aloes galāge: macis gario
filate: been albū ⁊ ru. floꝝ meliſſe. añ. ℈. iij. raſure

ebotis: cortică caſſe aň. ℈. ij. ſy. ↄſernationis zinzi beris viridis. lib. j. zuccari al. lib. ß. coquaſ zuccarū ↄuenienter cū lib. j. aq̄ meliſſe ⁊ p̄dicto ſy. vſq̄ ꝙ eua neſcat aqua. tunc ergo cū tepefiet addanť ſpēs cū vehementi ꝯtritiōe incorporādo. ⁊ vltimate ſupadiū ganť muſci ⁊ ambre electe aň. ℈. ß. ſi poteſt. de hoc igiť electuario poſt ſupraſcriptas purgatiōes mulier iſta accipiat terciā die. ſ. in aurora per horā aň prā diū ⁊ aň cenā. ⁊ cū vadit ad lectū quātitatē vni⁹ nu cis muſcate. ⁊ ꝑpter aſſumptionē ei⁹. ſi poſt purgatio nē ſit tpe quo facit ſemicupium ſupraſcriptū efficacior eſt. Cū his enim ingenijs ꝗplurimas mulieres q̄ adhuc longo tpe ſubtiles fuerunt dono diuino bñ ficiente ad fecunditatē reduxi. Et tu ↄſidera ꝙ oīa ſunt inſra ex laboribus illuſtrium auctorum emol lita. Ad laudem oīpotentis dei. Amen.

Cōſilium. 206. De ſterilitate pueniē te ex totius corporis repletione ⁊ maxime inferiorum partium ⁊ ex men ſtruorum retentione.

Ex his q̄ mihi ꝑ lrām inotuerūt hec nobilis dn̄a honeſtiſ ſima ꝯſors honorādi viri d. Joānis fa bricca eſt repleta vn̄ replōne ſm̄ ambi tū toti⁹. ⁊ principalr inferiorū partiū qđ demōſtrat grauitas inceſſus ei⁹ car noſitatis augmētū vltra mediocritatē diſtēperies matricis ei⁹ qua nō ↄuenięter mūdificatur nāſ mē ſtruatiōe ⁊ mūdificatiōne q̄libet mēſe cū ſit in flore ſue etatis annū habēs circa. xxij. ⁊ oſtēdit etiā ipſi⁹ repletionē genuū grauitas. ⁊ dolor ſupior partium repletionē demōſtrat capitis dolor tremor cordis. ⁊ ſtomachi dolor. et grauitas non leuis vt ſcribitur quod etiam confirmat frequens aduentus febris ⁊ multitudo puſtularū in ea repreſentata frequenter. Ex qbus non eſt difficile intelligere cām propter quas hec mulier ſterilis fuit ⁊ non fecunda.

Propter qđ ad felicitandū ipſam ad ꝑliſi cationes obſeruenť ea q̄ ſcribunť nūc ↄſequenter. ¶ Itaq̄ mulier iſta abſtineat in cibis a reb⁹ viſcoſis ⁊ oppilatiuis. vt a lacte a cibis lacticinis ⁊ paſtill⁹ a leguminib⁹ olb⁹: ⁊ a carnib⁹ antiq̄s: ⁊ a viſcoſis cutaneis: ⁊ neruoſis aliū ptibus. Et caueat etiā a pane azimo: ⁊ la. multitudine caſei: ⁊ ꝑpter dulcis ⁊ mollis. ſed pan ſalit⁹ eēt ei cō uenientior. ¶ Enter fructus frigidos humidos ve lut granata acria meſpilla ⁊ ſorbiles his ſilia. De alijs aūt faciat modo ſuo. ¶ Uinū aūt bibat albū ſubtile. bñ clarū ⁊ nō dulce. ſed ſaporis mediocris: ⁊ potentie eq̄lis: aut ſaltem tēperet vinum cum aq̄ citerne: ſi valde fumoſum fuerit ſm̄ diſcretionē. In alijs aūt licentiam capiat modo ſuo.

De rebus aūt medicinalib⁹. xvj. occurrūt mihi regule ſm̄ partes ⁊ inſtr̄a obſeruanda. ¶ Et primū q̄d eſt vt poſt medicatē mēſis nouēdris ꝗpmū applicuerit domū ſuā hec mulier incipiat regere ſe regimine cōſcripto in cap. precedenti. Et vno mane hora electa fiat ſibi flobotomia de vena baſilica dextri brachij per quā edu canť ſanguis. ℥. iiij. vel q̄nq̄. ¶ 2ᵐ inſtr̄m eſt vt ma ne immediate ſequēti accipiat hoc ſolutiuū. ℞. pilularū de oppoponaco. pillarū de ieralogodion. cōpoſita aň. ℈. ß. formenť pille. vj. cum aq̄ arthemiſie. ⁊ accipiant in aurora. ⁊ poſt ipas imediate dormiat ꝑ horā vnā ⁊ mediā ⁊ non plus. ⁊ expectet operationem earum ꝑ. v. horas. ⁊ tunc accipiat cyathum vnū aque ca lide zuccarate. ⁊ poſt ipſam aquam per horam vnā prandeat. ¶ Tertium inſtrumentū eſt vt poſt illud minoratiuum immediate in omni cibario ſuo incipiat accipere de hoc puluere. ℞. cinamo. electi ⁊ ſub tilis. ℥. ß. croci. ℨ. j. ſpice nardi. ℈. ij. ladritie. ℈. iiij. ff. olm ꝑ ſe pulueris ſubtilis. Et ſi non poſſet cōmiſcere ipm̄ cibis ꝑpter abominationē. tūc aň cibū: aut in medio eius accipiat hui⁹ pulueris quātitatē grano rum quatuor ordei cū modico brodij qđ habebit in ferculo. ¶ 4ᵐ inſtr̄m eſt vt mane imediate ſequenti poſt pillas accipiat infraſcriptū digeſtiuū in auro ra calidū. Et cōtinuet ipſum dieb⁹ ad minus octo. ℞. ſy. ↄpoſiti acetoſi. ſy. de eupatorio. aň. ℨ. vj. aq̄ ar themiſie matricarie radicū enule. aň. ℨ. j. miſce. Et ſi dn̄a iſta abominaret ſyrupū. tūc accipiat p̄dictas aq̄s multiplicādo eas vſq̄ ad quātitatē. v. ℨ. ¶ 5ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞. aloes epatici. ℨ. ij. agarici electi op poponacis pinguis. aň. ℨ. j. ß. ſpice nardi rubee tinc ctorū cinamo. croci ſalis indi. aň. ℨ. j. pulpe collo q̄n tide. ℈. iiij. pulverizenť oīa ꝑ ſe ⁊ cōmiſceanť. deinde infundāť in. iiij. ℨ. ſucci matricarie ſub radijs ſo lis ſepe agitādo quouſq̄ ↄſumať ſuccus qđ iterum duab⁹ vicib⁹ renoueť: ⁊ exiccěť vſq̄ ad glutinoſita tē bonā. de iſta ergo mā fiant pille de q̄bus ol tertia die accipiat vnā parū aň cenā dieb⁹ q̄bus accipit ſy rupum vel aq̄s ſupraſcriptas. Ita ꝙ nō accipiat de eis die imediate p̄cedēte aſſumptionē ſolutiui ſequē tis nunc. ¶ 6ᵐ inſtr̄m eſt vt nona die imediate ſe quēti poſt aſſumptionē ſy. accipat hoc ſolutiuū. ℞. eluarij indi. ℨ. iiij. electuarij roſati. ℨ. j. miſce. ⁊ biba tur cū aq̄ enule calida. ⁊ obſeruenť poſt illud ↄditio nes ſcripte ſupra poſt primas pillas. Et ſi nō poſſet ꝑpter abominationē illas pillas aſſumere: tūc loco earū ꝑ minoratiuo accipiat hoc electuariū ſicut ecō uerſo. ſi nō poſſet hoc electuariū aſſumere: accipiat pillas pilas añſcriptas. ¶ 7ᵐ inſtr̄m eſt: vt hec dn̄a poſt ſcđam purgationē ol mane ꝑ totū vnū mēſem accipiat iſtas aq̄s calidas in aurora. ℞. aq̄ matri carie: aq̄ enule ⁊ meliſſe. aň. ℨ. j. ¶ 8ᵐ inſtr̄m eſt vt hec dn̄a ol mane ⁊ ſero aň p̄ādiū ⁊ cenā balneet ſe in aquam decoctionis harū medicinarū. ℞. meliſ ſe origani calamenti puleg. polij montani matri carie arthemiſie ruthe. aň. M. j. camedreos camepi theos ſpice nardi et romane dauci eupatorij ſticados. ana. M. iiij. coquantur oīa in ſex ſitulis aq̄ vſq̄ ad ↄſumptionē terne partis in cuius fine ponantur muſci. gra. iij. ligni aloes gallie muſcate pulverija totum aň. ℨ. j. hec tria ponanť ſolū in fine decoctiōis Infundatur ergo mulier iſta in hanc aquā delecta biliter calidam. ⁊ faciat hoc balneū trib⁹ dieb⁹ q̄b⁹ nō impediat ſe cū viro. 4ª aūt die poterit accedere ad ipm̄ vt nūc ſeq̄tur. ¶ Nonū inſtrumentū eſt iſtud ℞. croci. ℈. ß. muſci ambre ligni aloes lingue auis. aň. gra. iij. coagnli leporis quātum ſufficit fiant for

nule ſimiles oſſib⁹ dactyloꝝ de q̄bus.mulier ſubij-ciat ſibi vnã in matrice tenẽdo ip̄am tota die.tunc ergo in ſero poterit accedere ad virũ. ¶Decimũ inſtr̄m eſt vt his tp̄ibus poſt balneũ hec dña ſemp oĩ nocte in aurora accipiat.ʒ.j.infraſcripti pulueris cũ tertia parte cyathi vini maluatici aut alterius electiſſimi non calefacti. ℞.raſure eboris lingue auis.añ.ʒ.j.muſci ambre.ana.gra.iij.croci floꝝ arthemiſie.ana.℈.ß.pulueris cõfectionis nere.℈.j.pulueri zenk oĩa per ſe deinde cõmiſceantur adinuicẽ.eſt autẽ nera medicamẽ cõpoſitũ deſcriptum a Nicolao in antidotario.lege ibidem. ¶11[m] inſtr̄m eſt hoc. ℞. galbani opoponacis electoꝝ.añ.℥.ß.ambre muſci añ.gra.ij.alipte muſcate.ʒ.j.trociſcoꝝ de croco.℈.j.diſſoluantur gũme cũ vino maluatico electo ⁊ fiãt cerota rotunda quantitate nebule rotũde zuccarate ſup panno de grana extẽſa:⁊ de iſtis cerotis portet ſemper vnũ ſup vmbilico ſic adherẽs ita q̄ vmbilic⁹ ſit in medio ei⁹ ſicut pũct⁹ in circulo. ¶12[m] inſtr̄m eſt:vt mulier iſta poſtq̄ fuerit purgata ⁊ balneata:vt ſupra ordinate ſcriptuz eſt:tũc anteq̄ copulet ſe viro fiat ſibi flobothomia iteruz de vena ſaphena p dnas horas ante cenã p quã educant ſanguinis.℥.iij.aut.iiij.ad plus.Eſt aũt ſaphena vena in domeſtica parte tibie iuncta in loco ſuperiori cauille pedis. ¶13[m] inſtr̄m eſt:vt hec mulier poſt p̄dicta balnea poſtq̄ mane ſurrexerit:⁊ expurgate fuerint ſupfluitates cõmunes veſte longa cincta ſuffumigetur cum iſto puluere ſupaſpergendo carbonibus ignitis de ipſo quãtitate.j.ʒ.⁊ recipiat fumũ p inferiora cruribus ſuis bñ apertis. Tunc ergo ſubijciat ſibi peſſarium ſcriptum ſupra in nono inſtrumẽto.⁊ teneat ip̄m horis tribus aut duabus ad min⁹:cuius pulueris deſcriptio eſt hec. ℞. laudani electi.℥.ß.gallie maſc.ʒ.ij.muſci ambre.ana.gra. iij.ligni aloes opoponacis.ana.ʒ.j.fiat omnium puluis p ſe.deinde commiſceantur:⁊ ex illo fiat ſuffumigiuz. ¶Quartumdecimum inſtrumẽtum eſt:vt hec mulier omni mane in aurora accipiat infraſcripti electuarij quantitatem nucis muſcate:deglutiẽdo ipſum.poſt qđ non comedat niſi tranſeant hore quatuor neq̄ bibat.Et dz incipere aſſumptionem hui⁹ electuarij mane immediate ſequenti poſt ſecundaz flobothomiam.de quo electuario ⁊ ſemp poſt prandiũ ⁊ cenã degluciat quantitatem vnius grani fabe bibendo poſt ipſum modicum vini clari albi ⁊ bñ potentis.Eſt autez huius electuarij deſcriptio hec. ℞. doronici:lingue auis ſ.-tum arthemiſie ⁊ matricarie hypericonis ana.ʒ.j.melliſſe folioꝝ baſiliconis.ana.ʒ.ij.raſure eboris.ʒ.iiij.ambre orientalis. ℈.j.muſci.gra.v.limature auri tenuiſſime.ʒ.ß.confectionis nere.ʒ.j.ß.ſy.de calamẽto.℥.iij.ſy.de corticibus citri.℥.v.zuccari albi lib.ß.mediane ſunt.xvj. terenda igitur omnia ſubtiliſſime terantur per ſe deinde coquatur zuccarum cum ſyrupis vſq̄ ad bonã glutinoſitatem. et cum ceperint tepefieri ſuperadiungantur ſpecies omnes preter neram muſcum ⁊ ambram.que tria ſolum in fine apponi debent vehemẽtiſſime ⁊ longo tempore conterendo. Seruetur ergo hoc electuarium in vaſe lapideo ſtricti orificij bene clauſum.⁊ ſit eius vſus vt iaz dictum eſt. hoc eſt electuarium mundificationib⁹ antemiſſis rectificauit q̄ plurimas mulieres ⁊ de ſterilitate fecũdas fecit eas beneficio illius qui ſuauiter cuncta regit atq̄ diſponit. ¶Quintumdecimum inſtrumentuz eſt includens actus neceſſarios ad fecundationem ſalua ſemper reuerentia moralitatis ⁊ honeſtatis.Eſt vt mulier que fuit ſterilis quando intendit ſe cõmiſcere viro poſt purgationem ⁊ generalia ſupraſcripta:non multum feſtinãter copuletur ei. Et audiat etiam vir capitulum iſtud. Jta q̄ parũ videlicet per vnam horam aut circa ante copulationez ludat vir cum muliere ⁊ ecõuerſo cum oſculis ⁊ tactu mamillarum:⁊ fuminis ⁊ partium genitaliũ tẽpus hoc expendendo quouſq̄ vir viderit mulierem diſcoloratam factam rubicundam ⁊ anhelitum parump: frequentatum ⁊ leuem motum ſaltuoſuz circa partes inguinales ⁊ fuminis perceptum ſenſu tactus. Tũc ergo vir copulet ſe mulieri cruribus ad alta notabiliter eleuatis.et cum ſenſerit anhelitum parumper frequentatum magis q̄ prius. tunc effuſo in ip̄a ſemine parumper ſtet ei copulatus.⁊ recedens ab ea faciat ipſam reuolui ſup dextro latere.⁊ ibidem cõtrahere moram per ſpatium vnius hore crurib⁹ ei⁹ ſtrictis:⁊ natibus parumper eleuatis. ¶Ultimum vero inſtrumentum eſt:vt poſtquã hec omnia completa fuerint ſi non ſuperuenit impregnationis effectus.tũc mulier iſta vtatur hoc peſſario de ſecretis Sorani ad Cleopatram facto in genetia ſua:cuius deſcriptio. ℞.foliorum hypericonis ⁊ raſure eboris.ana.exagium vnum muſci tupapirij ambre orientalis ana.℈.j.nere.℈.iiij.cum ſucco nepite ⁊ polline orobi fiant peſſaria mollia cum ſerico in granis chermes tincto.Subijciat ergo mulier ſibi vnum ex eis longis temporibus:⁊ eſt de inſtrumentis que a qualitatibus communibus et a proprietate felicitant mulieres de ſterilitate ad fecũditatem.Quod ſummus pius ille ſaluator qui cuncta felicitate facit cõcedat ſibi ad laudes ei⁹ immortales. Amẽ.

Conſilium.207. De fluxu magno a matrice ab immoderata ipſius humiditate que efficit:vt hec dña ſterilis fiat aut non concipiens.

DRo generoſa dña cõiuge ſpectabilis ⁊ ſtrenui militis domini Alberti de la ſala celeberrimi ciuis ferrarienſis.apparet ex narratis ſignorum cõgregationibus q̄ ſi generoſa domina hec raro eſt concipiens nulla huius rei eſt euidentior cauſa q̄ matricis humiditas immoderata:que multipliciter efficit vt ipſa aut omnino ſterilis aut non concipiens fiat. Aut ſi concipiat ad partum feliciter non perueniat.aut quia ſemen quod recipit non bene digerat ⁊ amplectet:velut ipſum non bene detineat ſeu ꝓpter multam humiditatem lubricitantem deponatur. Aut q: propter frigiditatem matricis ⁊ multas humiditates ventoſitas in ea cõgregatur que ſemen in ea receptum vltra lubricitatez frangendo ſpargat ⁊ expellat anteq̄ ex ſemine

embrio

embrio generetur. vnde ⁊ facile videri pōt eaſdem cauſas aborſus eſſe poſſe que generationis cauſe ꝓhibitiue ſunt. ¶ Ex quibus etiā clari⁹ deduci pōt ꝙ ſi quod ingenium haberi poteſt reddens hāc generoſam dñam fecandam ⁊ prolificam: illud conſiſtit in rectificatione cōplexionis: ⁊ prohibitione cōgregationis multarum humiditatum: ⁊ ventoſitatum in ipſa. lꝫ credam ego hoc contingere in ipſa nō ſolum propter diſpoſitionem matricis: ſed etiā ꝓpter ſeminis quod recipit a cōiuge ſuo aquoſitatē: ⁊ humiditatem non paruam. Quare videtur defectum imponendum eſſe vtriſqꝫ coitum.

Erit itaqꝫ facile cognitum ꝙ intētio in rectificādo matricē eſt cū exiccātibus calorem eius vigorantibus ⁊c. retētiuā matricis vt auidior ad detinendum: ⁊ recipiendum ſemē receptum fiat: ⁊ totum hoc tam in cibis ⁊ potu ꝙ̄ in medicinis obſeruandum eſt. ¶ Igitur ⁊ ſi in diſpoſitione hac multa ex memoria illuſtrium virorum auctorum hincinde collecta ſcribere poſſem. Elegi tamen nunc hoc regimen in ſex intentiones partiri ꝙ̄s etiam non diffuſe ſed vtiliora tangendo percurram facile.

Prima igitur intentio eſt regiminis rerum non naturaliū rectificatio. quod quidem ad calidum ⁊ ſiccum inclinare debet: lꝫ magis ad ſiccitatem. ¶ Domus itaqꝫ camera ⁊ locus omnis quē habitat ab humiditate ⁊ frigiditate remota ſint. ¶ Et exercitio notabili vtatur magis ꝙ̄ decete: niſi ꝙ poſt copulā cū viro per duas horas quieſcere debet: ⁊ dormire media inferiori parte corporis eleuata. ¶ Nunꝙ̄ vſqꝫ ad ſaturitatem completā cibū accipiat: ſed velut adhuc appetens a mēſa recedat. ¶ Somnum etiam prolixum valde effugiat vt horarum octo menſuram inter diem ⁊ noctem nō excedat. ¶ Triſtes animi ſollicitudines euitet. hec enim ingenter generationem impediunt: generatio enim delectatione perficitur. ¶ De cibis ⁊ potibus lꝫ multum protellare poſſem. Euitet hec omnia. ſ. piſcium multorū vſum: lacti recentem caſeum: paſtiles cibos bletā lactucā ſpinachiam endiuiā portulacam cucurbitam cucumeres ceraſa auellanas alleū cepe bulbum porrum: leguminum multum vſum niſi bene diſſolutorum. Effugiat pingues animalium partes: brodia multa: ⁊ aceti multi vſum quia matricē ledit. ¶ Potum eligat vini albi vel rubei: nō dulcis: ⁊ non aquoſi: ſed bene potentis clari ⁊ odoriferi ſine aqua: aut ſaltem limphati cum aqua: in qua fundatur modicum de puluere nepite vel ambre in ſindone ligate per tres horas ante potum vini poſite.

Secunda intentio eſt matricis a ſuperflua humiditate mundificatio ad quam experta ſolum quinqꝫ ſcribam. ¶ Primū eſt vſus pillularum de benedicta ſm Nicolaū. de quibus omni capite dierum. xv. accipiatur. ℈. 3. ⁊ tardetur cibus quinqꝫ horis. ¶ Secūdū eſt metridatum de quo bis in menſe accipiatur. ʒ. ſ. in aurora cū aqͣ decoctionis vnius grani ambre calīa ⁊ tardetur cibus horis quatuor. ¶ Tertiū eſt ablutio facta cum aqua decoctionis infraſcriptarum: in qua ſedeat vſqꝫ ad vmbilicum. ℞. ſtoracis calamite nepite aſpalti ameos ſiſeleos ruthe xilobalſami carpobalſami coſti beē rubei añ. ℥. ß. ¶ 4^m eſt ſuffumigatio mane ⁊ ſero facta cum troc. confectionibus nere carbonibus ignitis ſuperpuluerizatis. ¶ 5^m etiā eſt ſuffumigatio facta cū ſtorace rubicūda in littore maris inuenta. vt dicam nunc hec omnia experta ſunt.

Tertia intentio eſt mřicis calefactio ⁊ exiccatio: que lꝫ fiat cum predictis. ⁊ inſter hec vidi eluariū expertiſſimū quod cum hoc ꝙ calefacit ⁊ exiccat matricis humiditates ad impregnationem ſolenniter diſponit: ⁊ non ſolet me decipere. ℞. cinamomi cardamomi maioris ⁊ croci gař. macis ciperi nucis muſ. cimini ligni aloes piperis longi caſſie lignee añ. ℈. ij. cubebarū doronici añ. ℈. iiij. ambre muſci balſami añ. ʒ. ſ. zuccari albi lib. j. ß. vini maluatici aque buglosse ⁊ meliſſe añ. ꝙ̄tū ſufficit fiat electuarium: de quo accipiatur omni ſero quando vadit dormitum coclear vnum ⁊ mediū ante cenam.

Quarta intentio eſt ventoſitatū mřicis cōſumptio. ⁊ prohibitio generatiōis earum in ea. Gratia cuius conferunt omnia ſuprascripta. ſed ſpeciale remedium eſt ſuffumigatio facta cum decoctione ruthe cimini ameos ⁊ gallie muſcate. añ. Aliud melius ſuffumigiū factum ex decoctione iſta nō me fallente. ℞. gallie muſcate caſtorei bdeliū laudani coaguli leporis nucis muſcate. añ. ʒ. iiij. coquantur diu in aqua in qua lauetur. aut ſuffumigetur cū ea. ¶ Radix etiā ciclaminis per me ſepius adminiſtrata faciēdo ex ea formulā ſimilem oſſi dactyli ⁊ ſupponēdo matrici conueniens eſt.

Quinta intentio eſt mollicici mřicis ⁊ humoroſitatis conſumptio. q̄ optime fit cum vſu huius confectionis. ℞. ſiſeleos been albi et rubei lingue auis raſure eboris ſeminis napi ⁊ paſtinace. añ. ʒ. ſ. cinamomi macis gař. galange piperis longi anthos xilobalſami blacte bizantie maiorane pulegij. añ. ℈. iiij. meliſſe buglosse corticum citri. añ. ℈. ij. margaritarum. ℈. j. muſci. g. ij. zuccari albi lib. ij. coque zuccarum cum maluaſia ⁊ fiat electuarium. hoc eſt mirabile in conſumendo humoroſitatem matricis ⁊ inter omnia expertum eſt ad impregnationem fiendam.

Sexta ⁊ vltima intentio eſt retentiue matricis confortatio: de quib⁹ speciale eſt ablutio matricis facta ſepe cum decoctione ciperi. ¶ 2^m eſt cū decoctione ſcoriteferri. ⁊ eſt melius ⁊ fortius. ¶ 3^m eſt ſuffumigatio facta cū maſtice aſperſo carbonib⁹ ignitis. ¶ 4^m eſt vnctio cū hoc linimēto. ℞. ſucci folioꝝ ro. ſucci granatoꝝ gař. añ. ℥. iiij. thuris hypoquiſtidos acatie maſticis coriandri ꝑparati ſcorie ferri. añ. ʒ. iiij. terre ſigillate. ℥. ij. amili. ℥. iiij. fiat vnguentū in mortario plūbeo. de quo inguina inūgant ſepe. Plura his apponere potuiſſem. ſꝫ hec pauca ſcripſi q2 vtiliora mihi experta ſunt. Miſericordia vero ſaluatoris hec ipſa ad optatū finē dirigat. ¶ Electuariū ꝓlificatiuū mirabile a me expertū addēs in coitu. ℞. teſticulū verri exiccatū vnum dextrū ſi q̄ris maſculū. ⁊ ſiniſtrū ſi q̄ris feminā. teſti

culoꝝ vulpis aialis quatuor.paria teſticuloꝝ lepo ris quinqꝫ.paria galli ſex.paria matricū lepoꝝ de cē.cerebra paſſerū ſexaginta.radicū paſtinacarū ſylueſtriū.radicū carduorū ſatyrionū omniū cum zuccaro ↄditoꝝ.ſecature eboris.aā.ʒ.iij.ß.cinamo mi electiſſimi.ʒ.iij.veretri tauri nō nigri.pinearum dactylorū.nucis inde.aā.ʒ.ij.piperis longi.zinziberis.floꝝ roſmarini aā.ʒ.ß.ſeminis ſiſeleos.ʒ.j.ſeminis vrtice garioſiloꝝ croci macis galange ciperi nu cis muſcate caſſie lignee cubebe doronici nepite ſeminis mercurialis maſculi folij indi muſci ambre.aā. ʒ.j.zuccari albi diſſoluti cū aqua nepite lib.vj.ꝛ fiat electuariū:quo vtaꝛ mulier ieiuno ſtomacho.ꝛ etiā qñ vadit dormitū cū intēdit copulari viro.ꝛ ecōuerſo.pōt etiam vir vti eo.quoniam addit vim coeūdi. ¶Eluariū ad idē.℞.mellis.ʒ.iij.ſeminis lini vł tritici.ʒ.j.granoꝝ padiſi.ʒ.j.raſure eboris.ʒ.j.boragis ʒ.j.ß.ꝛ condito melle fiat electuariū:ꝛ poſtea addātur zuccari lib.ij.muſci ambre aā. ℈.ß.cinamomi. ʒ.ij.gariofilorum macis aā.ʒ.j.

Conſiliū.208.

De ꝓhibitiōe aborſus. Diuidiꝛ aūt cōſilium in capitula ſex.

¶De cauſis abortire facientibus. Cap̄.j.

Nobilis dña helisabeth chriſtofori de muzāo vxor hōeſtiſſima difficillima laborat diſpoſitione humane ſpeciei corruptiua q̄ eſt aborſus.Circa quā altius cōtemplādū eſt vt ↄueniēs poſſit ei auxiliū exhiberi adeo vt infelicitatē tantam effugiat ꝛ euadat diſcrimen mortis qđ frequēs aborſus vt in pluribus cōcomitatur. ¶Sunt autē aborſus cauſe q̄ plurime a ſapiētibus ad memoriā.i.ducte. De quarū numero ꝑme noiate ſunt ꝑmitiue.i.ab extra prouenientes. Alie ꝟo ex pte defect⁹ ipſi⁹ fet⁹ vel embrionis inde ↄcepti. Tertie ꝟo ex pte nocumētoꝝ que in matrice inuenta ſunt. Ultime aſſignanꝛ ex parte defectus virilis ſeminis. Quarū oīum cauſarū contēplatio neceſſaria eſt ſpeculanti ſi mulierē ab aborſu canonice obſeruare debet.

De numero aūt primaꝝ cāꝝ que ꝑmitiue ſunt q̄ plurime aſſignari poſſunt. ¶Prima eſt vehemēs exercitiū:ꝓpter qđ in dieb⁹ ꝑmis agitaꝛ ſemē in mřice adeo vt ab eo ſpūs reſoluatur aut a ꝑietib⁹ mřicis cōprimaꝛ.ita vt flexibilitate ſua excidat a matrice. ¶2ª ꝟo eſt frequēs ſaltus a muliere factus velut apud eas quaꝝ coriʒādi vſus eſt ↄſuetus.ꝛ ſicut ſaltē ad poſteriora qui multotiēs deſcēdere facit ſpma ſenſibilr in inſtanti 21ª tertij.tractatu 2°.cap̄.de aborſu. ¶3ª eſt corporis exercitiū vectatiōe per curſū factū. ¶4ª eſt vētris cōpreſſio qualiſcūqꝫ facta:ꝛ ꝓpue in frequentia coit⁹.talis eīm mulierib⁹ valde abhorrēdus eſt.ꝛ ꝓpue ꝑmo mēſe ꝓpter debilitatē ligamēti fetus in vtero. Et iteꝝ a mēſe 4° deinceps.qm̄ magn⁹ fet⁹ maiori ↄpreſſiōe cōprimiꝛ a coeūte q̄ ſi minor eēt. ¶Et 5ª cā de ꝑmitiuis eſt balneū dī vſus q̄ abortire facit multiplr. ¶Primo mollificādo mřicē ꝛ cotilidones actuali humiditate ſua. ¶2° debilitādo ꝟtutē per modū reſolonis. ¶3° ꝟo q2 in ꝓfundo corpis ꝛ mřicis auget neceſſitatē.i.caliditatē ut facto cogerē ipſum petere aerē frigidū exteriorē:ꝛ idcirco ſupfue conquaſſat⁹ embrio vehemēter ↄquaſſando ligamēta ꝑcipitaꝛ extra.ꝛ tāto citi⁹ q̄to balneū admiſtraꝛ mulieri cui⁹ fet⁹ eſt magis acut⁹. ¶6ª cā de ꝑmitiuis ē vehemēs furor ꝛ iracūdia icōſueta mulieri aut fortis triſticia:ꝑ quā cogiꝛ diſtrahi ſpūs ad cor ꝛ ad cerebrū in q̄b⁹ fortib⁹ motib⁹ ꝛ diſtractiōib⁹ ſpirituū ꝛ innati caloris paupcries in matrice acquiritur. ¶7ª eſt repletio multi cibi ꝛ potus:quia conueniētius eſt pregnantem parum ꝛ ſepe comedere q̄ ꝛc. ¶8ª ꝟo eſt ex pte aſſumptionis ciboꝝ ꝛ potuū in qualitatib⁹ ſuis ꝑmis ꝛ ſcđis vehemēter apientiū: ꝓpter qđ pregnās euitet in cibarijs ſuis feniculum petroſilinū ſparagū bruſcū apiū daucū:ꝛ oīm legu minum brodialia:ꝛ aromaticas ſpēs nimiꝫ calidas acutas:ꝛ apitiuas velut aniſum ſpica nardi zinziber galāga ꝛ ꝓpue cinamomū ꝛ conſimilia. ¶9ªm cāꝫ cōplent oīa que vehemētē agitationē in mēbris inferioribus efficiunt:velut ſunt ſolutiua oīa:ꝛ proprie ſanguinem educentia:velut ſunt aloes epithimus que per ſolutionē ſanguinem educūt:ꝛ oīa ſolutiua fortia:velut colloquintida ſcamonea dyagridium euforbium.ꝛ ſic de alijs. ¶10ª iterū de iſtis cauſis aborſum efficiunt omnes que ſua frigiditate groſſitudine ꝛ viſcoſitate vehementibus oppilare poſſent venas ꝛ arterias:ꝛ vias trāſit⁹ ſpūs aialis a cerebro vitalis a corde:nālis ab epate ad matricem:quoꝝ paupertie neceſſe eſt extingui fetum ſicut defectu caloris ſolis:ꝛ aſtroꝝ vegetabilia:ꝛ plāte facile extinguuntur vt ſenſus oſtendit. ¶11ª iterū exterior poſſet eſſe velut aſpectus coꝝ que ſubito timorē inducunt magnū:vt videre vulnerationes: ꝛ gladio ſanguinē effundēs:ꝛ ſic de alijs. ¶12ª ſpēs iſtarū cauſarū eſt ſicut negare mulieri rem exterius vehementi appetitu deſideratā:vt eſt cōis modus pregnantium voraci appetitu appetere piſces res acres ꝛ acetoſas peregrinis ꝛ viloſis locis iunctas: ꝛ ſi obtinere nō poſſent valde frequēter abortiūt:et hoc totū ↄtingit ꝓpter vehemētē motū in ſpiritib⁹ ꝛ hoc nō reb⁹ ꝛ mēbris gñationis ab anima appetēte factū:ꝓpter qđ nō bene agiꝛ fet⁹. ¶13ª cauſa eſt applicatio eorum que a ſpecifica forma abortire faciūt:velut dī de potu cardonis maioris. Scripſerūt etiā antiq̄ nōnulli de tymbra vel ſaturegia que tāte potētie eſt:q2 ſi mulier ſup ea trāſit abortire facit. ꝛ ſicut ſcribiꝛ de oleo balſami:de aſſa fetida:de galbano:ꝛ oibus ſpēbus arthanite:ꝛ de cordumeno: ꝛ de huſnē:ꝛ colloquintida:ꝛ pluribus alijs mirabilibus. Quare 21ª tertij.tractatu 2°.cap̄.de aborſu ꝛ extractiōe fet⁹. Et oleū balſami:cū ſuppoiꝛ extrahit fetū.ꝛ ſecūdinā ꝛ aſſa ꝛ galbanū iteꝝ eſt forte. ¶Et buchormariē iteꝝ in hoc caplo fortis eſt valde bibita ꝛ ſuppoſita.ita q2 q̄dā extimāt q2 ſi pregnās iacet ſup eā ꝑducet eā ad aborſum. Et ſucc⁹ ei⁹ corrūpit fetū linitus ſuper vētre quāto ergo plus ſi ſuppoſitus ſup coitu:ꝛ ſilr ſuccus reliquaꝝ arthanitaꝝ. Et ſi in potu deꝛ de huſnē ꝑſico pond.ʒ.iij.eijcit fetū de illa. ¶Et cum ſumiꝛ cordumeni.ʒ.vni⁹ de tertia

eijcit fetũ. ⁊ pro. ſ. q̃ facit poſſidere caliditatẽ ⁊ moſtum. Et iterũ ſi inijciat. i. int' imponat de croco pulpe colloquintide aut ſupponit in lana ſuppoſitorio aſcendente ⁊ lõgo. ¶ Et reliqua vide ibi de cinamomo rubea tinctorum vngula aſini ⁊ ſtercore eius: et oculo piſcis ſaliti: ⁊ plurimorum aliorũ: quorum memoriam melius eſt ſilentio preterire q̃ calamo commendare. Ex his patent omnes cãe primitiue aborſus vel ſi alie ſint reducuntur ad iſtas.

Ex parte embrionis aũt ſumunt cãe aborſus. vt q̃ embrio infirmat in matrice aut morit in ea. Et eius quidẽ egritudines poſſent eſſe cõpõnales: vt. ſ. embrio in m̃rice recipiat malã cõpõnẽ in figura ſua vt factus fuit cõtractus ſm aliquã partẽ aut nõ bene ſituatus cũ facie verſus ſpina cũ manibus ſup oculis: ⁊c̃ cubitis ſuper genua q̃ ſunt figure naturalis ſitus ipſius in matrice a q̃bus elõgari potuit embrio ꝑpter varias figuras coeũdi: in q̃bus nõnulli inhoneſti ⁊ libidinoſi viri ſepe laborãt. aut q̃ mulier poſt coitũ varijs figuris decubitus ſe ſituat. vñ ſperma ꝓiectũ in m̃rice ⁊ ſanguis mẽſtruus nõ bñ vniunt. immo ſm quaſdã differẽtias poſitionis cõprimunt ſeparant ⁊ diſgregant. quare ꝑpter hoc contingere põt in aliquo embrione claudicatio. in altero vero eneruatio ancharũ. in nõnullo vero ſpõdiliũ diſtractio ad quam ſequunt gibboſitatis ſpecies. ⁊ ſic de alijs. ¶ Aut eius egritudines poſſent eſſe cõplonales. vt q̃ infans genitus ex ſpmate: ⁊ a ſanguine mẽſtruo mulieris nimiũ frigidis aquoſis calis ⁊ ſiccis. ¶ Aut etiã q̃ ſperma viri in ſui radice diſtẽperatũ eſt diſtẽperãtijs iã ꝑdictis. Et pʒ ex iſtis q̃ cũ ꝑncipia materialia gñationis fetus. ſ. duo ſpmata parẽtũ ⁊ mẽſtruus ſanguis in materia cõplonali ſua fuerint diſtẽperata: neceſſe erit q̃ diſtẽperatũ fetus ex his generet. quare ſiue ꝑpter malã cõplõnẽ matrici a fetu cõmunicatã ſiue ꝑpter motum vel deſcenſionẽ fetus vel ꝑpter dolores eius mouet matrix ad expellendũ fetum añ tp̃s ſui cõplemẽti. q̃nq̃ vero poſt quartũ mẽſem ⁊ ſic de alijs. Et trahi põt ex ſñia ꝑnc. 21ª tertij caplo de aborſu ibi. Et q̃nq̃ eſt cã aborſus malitia cõplonis calee exiccãtis: aut frigide ꝯgelãtis. Et clarius adhuc colligit ibi. Et iterũ ex eis q̃ abortire faciũt in initio rei eſt tenuitas ſpmatis i radice. i. paucitas ei'. vel expone tenuitas. i. fluxibilitas vl' aquoſitas ſpmatis. ⁊ ſubiũgit quare nõ creat ex eo paruiculus ꝑus niſi debilis ꝑparatus ad diſrũpendum.

Et ex hoc fundamento plura correlaria cõcludere potes. ¶ Primum q̃ aborſus q̃nq̃ cõtingit ꝑpter defectũ ſpermatis viri quod nimiũ paucũ eſt. ſicut in ſepe coeũtib' ⁊ natura debilibus. aut nimiũ frigidũ humidũ ⁊ aquoſum eſt. ſicut cõtingit in flegmaticis corporib' mollibus ⁊ pinguibus ocio et dieta frigida et humida vtentibus. ¶ Aut ꝯtingit ex parte ſpermatis q̃d nimium groſſum ſiccũ ⁊ aridũ eſt velut ꝯtingit in cholericis. ⁊ in his qui acutas egritudines ꝑpeſſi ſunt vt cauſonides ⁊ ſimiles. aut in his qui vtuntur dieta areſactiua multitudie aromatũ ⁊ ciborũ ſalſorũ ⁊ acutorũ ⁊ vſu vini fumoſi. taliũ eñ ſpmata in m̃rice areſcunt priuſq̃ germinẽt. ¶ Scdm correlariũ: q̃ ſi tã ſpma mulieris q̃ viri fuerint diſtẽperata in ꝯplõne ſua. tũc cõplete erũt cãe aborſus ex parte defect' materiei gñationis aſſignãde quare patet correlariũ. ¶ Tertiũ correlariũ quare q̃dã pregnãtes abortiũt in ꝑmo ſcdo tertio aut quarto mẽſe ex parte defectus embrionis. ⁊ excluſis cauſis primitiuis. in eo enim fetu qui conceptus eſt ex ſeminali materia magis diſtemperata citius ⁊c̃. patet. ¶ Et ſequit quarto q̃ ſi ſperma viri vel mulieris fuerit nimis aquoſum frigidũ ⁊ humidũ q̃d cognoſcit ex fluxibilitate ⁊ pauca delectatione in coitu ⁊ actuali frigiditate vtriuſq̃: hi prius a ſtate aquoſo purgentur ⁊ mundificent antiq̃ coeant ⁊c̃. ¶ Et ſequitur vltimo q̃d inmediata cã aborſus eſt mors fetus in vtero q̃ cõtingit ꝑpter egritudines iã predictas. Et ex his patet declaratio triuni cauſarum prius poſitarum ipſius aborſus ſcʒ prime ſecunde ⁊ quarte.

Tertia vero cã eſt ꝑpter nocumẽta q̃ in matrice inueniunt. cũ enim matrix aliquo genere egritudinum laborat vel generibus: patet q̃ lʒ ipſa concipiat neceſſe eſt in principijs generationis hereditariã maculã conſequi ſiue fuerit ſpẽs male cõplexionis: ſiue male compõnis: ſiue apoſtemata fuerint. ſiue vlcera: et ſic de alijs.

Ex horũ olm fundamẽto manifeſte colligi põt ingeniũ ꝑſeruatiuũ ab aborſu multiplr ꝯtẽplandũ. ¶ Primo eñ opʒ ingenium aliq̃d opponere cãis ꝑmitiuis. ¶ Scdo vero opʒ ingeniari ad rectificationẽ fet' in vtero ꝯcepti. ¶ Tertio vero opʒ abſcindere nocumẽta olã q̃ in matrice fuiſſe vel ſupueniſſe dicta ſunt. ¶ Quarto vero oportet ꝯtẽplari in rectificatione ſeminis virilis ſi ex defectu ipſius aborſus cã aſſignari poteſt. ¶ Quinto vero principalr tangenda ſunt quedam inſtrã a ſpecifica proprietate fetum adiuuantia ipſum conſeruantia ⁊ ꝓhibentia mortis diſcrimen: ⁊ ſic erit finis.

¶ De regimie ꝑgnãtiũ: ⁊ de ꝓhibitiõe aborſus p remotionẽ cãrũ ꝑmitiuarũ mortẽ fetui inducẽtiũ. C. ij.

Et breuiter exiſtent oẽs. xij. cauſe primitiue ſuperius enumerate quas ſcis.

¶ De ꝓhibitiõe aborſus p adminiſtrationẽ cauſarũ ꝯtrantiũ egritudinib' ipſius fetus iam concepti. Cap. iij.

Si igit in embrione accidit nocumentũ ex parte ſanguinis mẽſtrui vel ſeminis viriſ: de iſtis poſtea dicet. Si aũt ꝑpter cãs ꝑmitiuas: de hoc dictũ eſt. ¶ Si aũt in fetu nocumẽtũ ꝯtigerit ꝑpter debilitatẽ effectui ꝑncipij gñationis q̃d eſt genitiua virtus q̃ ſepe ꝑpter ſui debilitatẽ non ſolũ eſt cauſa egritudinũ: immo mortis fetus. vt patet in viro ⁊ muliere reſolutis ⁊ debilibus a quacũq̃ cauſa debilitas acciderit in eis ipſa erit cauſa indebite digõnis ꝑparationis ⁊ ꝯuerſiõis mẽſtrui ſanguinis ⁊ aliorũ materialiũ ꝑncipiorũ generationis. Et hec q̃dẽ egritudinis fetus cã ol fere caret ingenio curatiõis. niſi q̃ opʒ ꝑgnãtẽ regere cũ cibis ⁊ potib' in q̃titate ⁊ q̃litate m̃ricẽ ⁊ mulierẽ vigorãtibus ⁊ gñantib' laudabilẽ ſanguinẽ ex quo infans ſuſtentari ⁊ nutriri dʒ.

¶At vero iterū ſi ꝓpter extrinſecas cāſ vt ↄtinētis caliditatē aut frigiditatē multā egrotauerit embrio anteꝗ̄ ipſius curationē ingrediaꝛ medicus.ꝑus dꝫ inueſtigare ſpeciē ⁊ manerīē egritudinis.deinde et ſcḋo per ſigna ↄtēplari ſi mortalis aut ſalubris fuerit egritudo talis in quorum veritate diſcutiēda nō niſi anxietate maxima deueniri poteſt.

Egritudinē itaqꝫ embrionis in generali ſignificare poſſēt accidētia ꝗ̄plurima.¶Primo q̄dē añ cōpletā formationē eius.¶Scḋo vero poſtꝗ̄ cōplete plaſmatus eſt:qḋ cōtingere pōt in ſpatio.v.vel.vj.dieꝝ.¶Cū igiꝛ fetus iā fuerit ↄceptus poſt paucos dies egritudinē eius ſignificare poſſent plura.¶Primū ꝑñtia mollitiei vel humiditatis a genitali mēbro emanātis q̄ ꝑus nō affuerat.¶Scḋm vero laſſitudo ⁊ impotētia ad motū ꝓgreſſiuū ſuꝑueniēs q̄ nō ꝑceſſerat.¶Tertiū vero tēſio in matrice ꝑcepta.¶Quartū vero grauatiuus dolor in ſpōdilibus alchatin ⁊ inferioribus ꝑceptio.¶Quintū ventoſitatis a matrice exitus.¶Et ſextū rugoſitas pruritus vel ↄctio matricis.¶7[m] tēſio in domeſticis partibus coxaꝝ.¶8[m] grauitas ſuꝑ fiteri.¶9[m] diſtēſio in partibus anchaꝝ ad q̄s ſuſtētaꝛ matrix.¶10[m] qr dū mulier reuolniꝛ de latere in latus ſentit in ↄcauo mꝛ̄icis agitationē fet᷒ ac ſi non bñ ſuſtentareꝛ ad ip̄am.¶11[m] amplitudo oris matricis cuius ↄtū ↄſeq̄ ſolet varius ꝑgnationē ſani effectus.ip̄am em̄ ſequiꝛ oris mꝛ̄icis clauſio tāta ꝙ vix piramellus.i.ſtilus intrare poſſit.iterioꝝ 6° 4° cap̄.⁊ 21ª tertij.ꝑmo cap̄.colligēdū.hoc de ſignis vlꝛ fetū in matrice egrotare ſignificantibus.

Rurſus autem ſpeciales lapſus embriōis particularia ſigna declarare poſſent.¶Si em̄ egrotauerit ipſe egritudine frigida ⁊ humida materiali vt ſepius contingit ſentiꝛ in dorſo poſterius:⁊ in toto fi more frigiditas tactu tāgētis cum mollitie repreſentata.¶Scḋo emiſſio vrine remiſſe calide.¶Tertio irroratio matricis ab humiditate frigida mucillaginoſa.¶Quarto laſſitudo totius corporis cum pigritia.¶Quinto laſſitudo ⁊ difficultas exercitādi anchas ⁊ coxas.¶Sexto gurgulatio in matrice.¶Septimo cazetica diſpoſitio quandoqꝫ in tota habitudine mulieris aut ſaltē in coxis ⁊ cruribus eueniens.¶Octauo longitudo et profunditas in dormiendo.¶Nono lenitas ⁊ paruitas in pulſu percepta:⁊ proprie in pulſu coxarū et partium adiacentiū matrici.¶Decimo vrine limpide albe aut ſubalbide vel diſcolorate apparētia.¶Et ex decē ſignis iſtis omnibus comprehendere potes fetum egrotare laꝑſu calido et ſicco.in partibus enim vbi locatur matrix:et adiacentibus ei tangens percipiet caliditatem cum acuitate et inflatione:et ſic de alijs.

Signa vero egritudinū mortē inducētiū in fetu poterūt eē oīa ꝑdicta cū longo tempore multiplicata fuerunt.⁊ cōtinue ad interitionē ꝑuenerint cum maiore nocumento a muliere percepto quotidie ſucceſſiue.⁊ cum nullo iuuamēto cōſequente applicationem remedioꝝ in egritudinib᷒ embrionis conuenientium aduerſantium.

At vero ſequitur de ſignis ſignificantibus fetū mortuū in vtero.Fetus vero iā in vtero mortui ſigna ſunt ꝗ̄plurima hincinde collecta.⁊ proprie cum poſt mortē eius iam quibuſdā diebus in mꝛ̄ice retentus fuerit.¶Primū aūt de ſignis ſumptis a mēbris colligatis eſt dolor in radicibus oculoꝝ.⁊ intellige in neruis obticis ſuſpendētibus oculū ad cerebrū.ↄtingit aūt hic dolor ꝓpter diſtenſionē in mꝛ̄ice factā a fetu mortuo ip̄am grauitatē.⁊ reduciꝛ hic dolor ad ſpēm ſolōnis ↄtinuitatis.⁊ dicitur extēſiua.⁊ pōt etiā hic dolor cōtingere ꝓpter malā cōplōnē cerebro a mꝛ̄ice cōmunicataꝫ.¶Scḋm ſignū eſt dolor in poſteriori medietate capitis ⁊ ꝓtenſus per totā ſpinā vſqꝫ ad ſpondiles vbi ſituatur matrix.¶Tertiū ſignū eſt laſſitudo ⁊ grauitas in loco matricis ⁊ omnibus inferioribus partibus.¶Quartū ſignum eſt ſenſatio motus ponderis in matrice:⁊ proprie quando mulier reuoluit ſe de latere in latus ⁊ ſignificat colliſionē mollificationem vel eruptionem.vnde non ſuſtētatur fetus.¶Quintū ſignū eſt grauatiuus dolor in inguinalibus partibus anterioribus partib᷒ vſqꝫ ad os matricis exterius.¶Sextū ſignū eſt tumoris vētris q̄ prefuerat deſcēſus ad inferiora.¶Octauū ſignum eſt frigiditas in inferiori parte inguinis manſiua.⁊ hec omnia ſigna ꝓueſunt anteꝗ̄ putreſcat fetus.

Fetus autem mortui.⁊ ſcḋm partē in matrice putrefacti ſigna ſunt febris ⁊ inde ſiciens.¶Scḋm fetor in anhelitu ⁊ ore.¶Tertium eſt exitus virulentie putride a matrice cum fetore.¶Quartum eſt pondus cum extenſione ventris ad extra propter vapores in matrice corruptos extendentes ipſam.¶Quintum ſignū eſt putrefacte carnoſitatis a matrice expulſio vt oculus meus ſepe vidit.hec autem ſigna poſita ſunt:vt medicus laudē ⁊ honorem acquirat veritatem precognitam annūtiando.⁊ cum medicus percepit iſta ſigna non intēdit aliud niſi educere fetum mortuum per ea q̄ ſuperius aliqualiter tacta fuerunt.

At vero iterū poſtꝗ̄ cōceſſum eſt embrionē in matrice egrotare poſſe ex alijs generibus egritudinū.ſ.cōplexionaliū cōpoſitionaliū ⁊ ſolute cōtinuitatis oporteret exponere ſigna in cognitionem talium egritudinū.¶Cognitio accipitur ex ſenſibus.ſ.tactu ⁊ viſu magis ꝗ̄ diſcurſu rōnali.⁊ cum ſenſus viſus ad illa loca ꝑuenire non poſſit.neqꝫ etiā ſenſus tactus.ideo talium egritudinū cognitio per ea nō eſt poſſibilis:ſed ſolū ꝑ diſcurſum a ſenſibus interioribus imaginādo cōponēdo diuidēdo affirmādo vel negādo ⁊ elicīēdo ſcḋm ꝙ decētius fieri pōt.lꝫ nō oīm cōplōnaliū egritudinū cognitio ꝑ talē diſcurſuꝫ ↄuenienter haberi pōt.Quō em̄ egritudo embrionis in ſuꝑficie in figura l'vīa in receptaculo in ꝗ̄titate diminuta in numero aucto aut diminuto:⁊ in ſitu capiēdo ſitū pro colligando cognoſci poſſent per ꝑdicta.fortaſſe aūt de ꝗ̄titate aucta:⁊ de ſitu capiēdo ſitū pro loco per diſcurſum aliq̄d cognoſcere poſſum᷒.¶Cū em̄ videt medicus ꝑgnātis vētrē ꝑueniſſe ad ꝗ̄titatē notabilr auctā ⁊ ex diſcurſu rōnali iermedio ꝓbauit matricē nō eſſe

molaticā neq₃ a͡pa͡tā neq₃ in eis humores aut vento
ſitates multas extēdētes ↄtineri. ⁊ viderit mulierē
bñ carnoſaʒ bñ coloratā: ⁊ opatiões ei alales moti=
uas ⁊ ſenſitiuas vitales ⁊ nāles ↄueniēter ꝑductas
ſyllogizādo cū ꝑdictoꝶ negatiōe ꝑmiſſa deducere
poterit fetū in quātitate aucta peccātē. ¶ Silr cū ꝑ
cepit fetū in dextra ꝑte: aut in ſiniſtra ꝑte fixū ſtare.
cū ꝑñtia doloris magni. ⁊ cū fet⁹ agitatione magna
in ꝑte illa ſtātib⁹ ↄditionib⁹ iā ꝑmiſſis de diſpōnib⁹
mrīcis ⁊ mulieris ꝑſuaſiue cōcludere poterit fetū in
mrīce egrotare egritudie loci: cū heſitatione tñ ad
oppoſitū: vt appet ⁊ eodē mō difficillime eſt cogno=
ſcere egritudies ↄpoſitas. ⁊ ꝑ ↄñs difficilis aut om=
nino ipoſſibilis eſt curatio earūdē. ¶ Et ſilr dicēdū
eſt de egritudinib⁹ cōplēonalib⁹ ipſius embrionis q͡
ſ. etiā difficillime ſunt curatiōis ex quo medicamina
alterantia ⁊ rectificātia nō poſſent ꝑuenire ad em=
brionē: ſed tñ mouenꝭ ille male cōplōnes ꝑ rectifica
tionem nutrimenti ipſius embrionis: qđ nutrimētū
eſt ſanguis purior in venis matricis cōtentus poſt
generationem membrorum eius.

At ſi mala complō ipſi⁹ embrionis fuerit calīa
⁊ ſicca mālis curaꝭ per has quinq₃ inten
tiones. ¶ Prima vt ebibaꝭ mulier a cholerica mā cum
aliquo iſtoꝶ medicaminū. ¶ Primū eſt. ℞. dyapru
nis ſimplicis. ʒ. iiij. deꝭ mulieri cū medio cyatho aq̄
lactis calē in aurora ⁊ tardet cibū horis. v. ¶ 2ᵐ et
forti⁹ illo eſt hoc. ℞. caſſieꝭ ꝑparate cū aqua aceto
ſe. ℥. iiij. ⁊ deꝭ cum medio cyatho calē aq̄ ordei. ¶ 3ᵐ
eſt hoc ⁊ forti⁹ ꝑdictis. ℞. māne diſſolute ⁊ colate cū
vno cyatho aque lactis. ℥. ij. coletur ⁊ caleſiat ⁊ deꝭ
in potu. Et ſi volueris ꝑdictis medicinis infundēdo
iungere. ʒ. j. reubarbari: ⁊ colaturā cū expſſione cō=
miſcere ꝑdictis: aut cū eiſdeʒ volueris dare. ʒ. ß. pul
ueris reubarbari nō erit malū neq₃ timoroſum. oēs
eñ ꝑdicte medicine conuenientes ⁊ ſecuriſſime ſunt
matri ⁊ embrioni. ¶ 2ᵃ intētio eſt vt rectificeꝭ regi=
mē ciboꝶ ⁊ potuū ad infrigidandū ⁊ humectandū
cū lactuca ⁊ bleta ⁊c. ⁊ vtaꝭ ptiſana ordei cū carni=
bus ꝑparatis: cū aceto agreſta ſucco citrāguloruʒ
granatoꝶ ⁊ ſimiliū ⁊c. ¶ 3ᵃ intētio eſt digō vel recti
ficatio cholicarū mārꝶ que in muliere inueniunꝭ ⁊
poterit ↄueniēter fieri cū iſtis inſtris. ¶ Primū leuiſ
ſimū oluʒ eſt dare in potu in aurora cyathū vnū aq̄
lactis: a qua caſeus ⁊ recocta cōuenienter extracta
fuerint ⁊ deꝭ frigida actu ſaltem in diebus caloris.
¶ 2ᵐ eſt hoc. ℞. aque endiuie violarū añ. ʒ. ij. miſce.
¶ 3ᵐ eſt hoc. ℞. ſyr. roß. ℥. j. ſyr. de endiuia. ℥. ß. aq̄
cicoree. ℥. ij. aque meliſſe. ℥. j. miſce. ¶ 4ᵐ ⁊ melius
reliquis eſt hoc. ℞. ſy. ſimplicis acetoſi. ℥. ß. ſy. aceto
ſitatis citri. ℥. j. aq̄ bugloſſe ⁊ acetoſe añ. ℥. j. ß. miſce.
¶ Sepe etiam in pregnātib⁹ materierum calidarū
feci rectificationem cuʒ. ℥. j. zuccari viola. ⁊. iij. aque
endiuie. ¶ 4ᵃ intētio eſt vt ſi apparuerit tibi neceſſi
tas reiterandi euōnem mārū cholicaꝶ nō recedas
ab euōnib⁹ iā ꝑdictis. ¶ Si aūt aliqđ farmacū ſan=
guinis clarificatiuū magis ⁊ clare eductiuū deſide
rares vltra ꝑdicta exhibeaꝭ hoc. ℞. aq̄ fructuuʒ de=
ſcriptione Meß. in antidotario. ℥. iiij. māne in ipſam
diſſolute ⁊ colate. ℥. ß. reubarbari electi. ʒ. ß. ſquinan

ti. ℥. iiij. ⁊ totū deꝭ in potu: ⁊ tardet cibū. v. horis ⁊c.
¶ Cliſteriorum aūt vſum hic taceo: qꝛ nō placēt mi
hi: ⁊ ſilr diureticoꝶ vſum: ⁊ ſilr vomitus admiſtra
tionē. hec tria in oi ꝑgnante abhorreo. ¶ 5ᵃ ꝟo intē
tio eſt reſidue male q̄litatis alteratio. ⁊ matricis cō
fortatio. in hoc aūt triplici iſtrumēto ꝓcedere ſoleo.
¶ Primuʒ eſt vt mulier ter vel q̄ter bibat in die. ℥. ß.
ſyr. de lymonibus cuʒ medio cyatho aque ordei. in
hoc eñ eſt infrigidatio ſitis extinctio cū aliq̄li cōfor
tatione a ſtipticitate lymonis ꝓueniēte. ¶ 2ᵐ ꝟo in
ſtrumētū eſt hoc. ℞. aque angurie aq̄ violaruʒ. añ.
lib. ß. aque acetoſe lib. j. roſarū ſandaloꝶ ru. ſpodij
ſeis acetoſe añ. ℈. j. croci. ℈. ß. aceti coclearia tria.
miſce ⁊ intingaꝭ in eis pānus de lino ex quo epithi=
mentur inguina anterius ⁊ dorſum poſterius. ¶ 3ᵐ
ꝟo ⁊ efficacius iſtis eſt hoc. ℞. raſure ſuperficialis
cucurbite recentis. ℥. j. olei de nenufare olei roſaruʒ
añ. ℥. j. ß. vermicularis recentis. ℥. j. terātur ſimul in
mortario vltima contritione: ex hoc linimento liniā=
tur loca predicta ter vel quater in die.

Lapſum ꝟo frigidū ⁊ humidū per quinq₃
intētiones ſimiliter corrigere po
teris per contrarietatē aduerſantes. ¶ Cū ergo vo
lumus minorando euacuare mām frigidā ⁊ humi
dā in ꝑgnāte euitare debemus medicīas oēs labo=
rioſas ex parte gradus ⁊ ex ꝑte doſ. ¶ Minoratiuū
itaq₃ ↄueniens poſſet eſſe hoc. ℞. aque bugloſ. ℥. j.
medulle cartami ↄtrite. ʒ. ij. agarici electi pulueris
hermodactyloꝶ añ. ℈. j. cinamomi. ʒʒ. roſaꝶ coriā=
dri ꝑparati añ. ℥. iiij. fiat infuſio ⁊ calefacta cū exꝑſ
ſione ↄdecenti afferatur ei. ¶ Aliud minoratiuuʒ in
hac materia eſt hoc. ℞. aque arthemiſie aq̄ meliſſe
añ. ℥. j. ß. benedicte ſimplicis. ℥. j. zuccari albi. ℥. ß. in
fundanꝭ per noctē vnā. deinde calefiant cuʒ leui ex=
preſſione offeranꝭ vt dictū eſt. ¶ 2ᵃ ꝟo intētio eſt re
ctificatio regiminis. vtaꝭ itaq₃ mulier cibis ad cali
ditatē īclināntib⁹ cū decoctione ſaluie mēthe roſma
rini. ⁊ ſic de alijs in qb⁹ aut nulla aut pauca exiſtat
aperitiua ꝟtus ⁊c. Et vtaꝭ vino forti ⁊ bñ potēti cla
ro rubeo ſolo. aut cū aqua extinctiōis calibis. talis
eñ aq̄ ſolēnis eſt cōfortāō oīum mēbroꝶ nutritiōis
⁊ neruoſoꝶ ꝟtutes. ¶ 3ᵃ ꝟo intētio rectificant mās
cū caliditate ⁊ ſiccitate corrigēdo eas. Vñ digeſtiuuʒ
ↄueniēs ⁊ leue. eſt hoc. ℞. aque ſaluie. ℥. iij. miue ci=
tonioꝶ. ℥. j. miſce. ¶ 2ᵐ fortius illo eſt hoc. ℞. ſy. de
mirto. ℥. j. aque meliſſe in qua decoctus fuerit ma=
ſtix. ℥. iij. miſce ⁊ deꝭ in potu. ¶ 3ᵐ ⁊ melius illis eſt
hoc. ℞. miue cū ſpēbus. ℥. j. aque decoctiōis grano
rū mirti. ℥. iij. miſce. ¶ Si aūt digeſtionē efficere ve=
lis cū cōfortātibus: tūc vtaꝭ mulier eluario. aut cō=
fectione de acoro in aurora aſſumendo de ipſo vſq₃
ad. ℥. ß. Itē cōfectio aromatici roſati multum valet.
Item roſata nouella cum zuccaro ⁊ aqua mēthe in
cōfectione redacta. Itē zuccaꝶ roſatū vel cū puluere
re maſticis acceptū ⁊ cum aqua mēthe diſſolutum.
¶ 4ᵃ ꝟo intētio ſi appet neceſſitas euacuādi mām
eradicatiue eſſe: cōplenda cuʒ predictis medicinis
ſupra poſitis: vltra quas nō eſſet trāſcēdū niſi cum
magna limitatione. ¶ Solitus ſuʒ aūt ego dare q̄ñ
q₃ ſolutiuū hoc ⁊ inueni in eo ꝓſperitatē ſemper. ℞.

ſucci menthe que folia hȝ quaſi rotunda ⁊ ſtipitem
ſubrubeū ⁊ odorē valde ſuauē. ℥.iiij. agarici electi.
ʒ.j. infundatur agaric⁹ in ſucco predicto per duos
dies nāles. deinde. ℞.ʒʒ.roſaꝝ.añ.℥.iiij. manne ele
cte ⁊ a ſcopis depurate. ℥.ß. conterant̄ oīa ſimul in
mortario ⁊ fiant pill'e. glutinoſitas enim māne inui
ſcat oīa ꝯuenīēter ⁊ eſt medicina nobilis in educēdo
fl'a aq̄ſum ⁊ mucillaginoſum ſine moleſtia ⁊ agita-
tione fortibus. ¶ Et attende hic ꝙ in euacuantibus
choleram ⁊ mās cal'as in muliere pregnāte oēs ad
caſſiā mānā reubarbarū tamarindos ſebeſtē ⁊ pru-
na ſūt audaces ⁊ ꝓmpti. ſed euāns flegma ⁊ reliq̄s
mās frigidas in pregnāte pauce medicine a ſapien
tibus poſite repiunt̄. ¶ Ultima ꝟo intētio eſt vt per
alteratione cum calis ⁊ ſiccis cōpl'onē que coitum
pāt reſiduū male cōpōnis frigide ⁊ humide ⁊ mās-
rū ſubſtāciā corrigāt. ⁊ iam q̄dē aque ſy. cōfectiōes
in hac parte capituli poſite illud complere poſſent.
Ego autē in talibus caſibus triplici vtor inſtrumē-
to. ¶ Primuȝ eſt hoc. ℞. roſarū gallaꝝ cypreſſi ſpo
dij ſandarace.añ.ʒ.j. reſine electe. ℥.iij. coquat̄ reſi-
na cum aceto nigro in quo ſteterit infuſa per vnam
noctem vſq; ad conſumptionem aceti. deinde incor
porent̄ ſecū ſpecies ṗdicte ⁊ fiāt cerota. ij. magnitu-
dinis ſpāſe cū dimidia. hec igit̄ applicent̄ ſup alcha
tin ⁊ loca mr̄icis ꝯtinue portētur. ¶ 2m ꝟo inſtr̄m et
meli⁹ ṗmo eſt hoc. ℞. olei de citonijs roſaꝝ: ⁊ de mē
tha añ. ℥.j.ß. ſimphiti lapidis ematitis coral. rub. ſā
darace oſſiū dactylorū cōbuſtorū.añ.ʒ.j. ſcorie ferri
preparate ſm̄ artē. ʒ.ij. corticis interioris caſtanearū
ʒ.iij. reſine electe. ʒ.j.ß. cere quātū ſufficit. fiat vnguē
tū ꝯuenīētis viſcoſitatis: ⁊ inungant̄ ex eo loca mr̄i-
cis ⁊ renū. hec eñ duo inſtr̄a mulieres ꝗ̄plurimas
abortiri ſolitas a tali infelicitate liberauerūt: fetum
etiā vigorādo: ⁊ tu cōſidera: q2 cōponētia ſūt electa
¶ Ultimū ꝟo inſtr̄m eſt hoc. ℞. aque ſublimationis
ꝟge paſtoris: aque centinodie añ. lib.ß. aque galla-
rū cypreſſi lib. iiij. acatie ſpodij roſaꝝ añ. ʒ.j. thuris
ſandarace colofonie. añ. ʒ.j.ß. vini citoniorum lib.ß.
terantur inſimul omnia forti contritione: demū in-
fundatur in eis pannus lineus duplicatus. ⁊ ſex vl'
octo vicib⁹ epithimet̄ cū eo dorſum actu calido.

¶ De prohibitione aborſus per remotionē nocumē
torū que in matrice euenire ſolent. Cap̄. iiij.

Remedia imediate anſcripta ꝗ̄uis dent̄
in intentione curandi egritudines ēbrio
nis tñ ex quo mr̄i exhibent̄ iō ſufficienter
curāt egritudines mr̄icis. etiā ſaltē que in
ſunt ipſi mr̄ici per eſſentiaȝ. ⁊ ergo reſtat
hoc ſolū vt eliciat̄ regimē curatiuū egritudinū ma-
tricis per colligantiā. ¶ Si ergo matrix egrotaue-
rit egritudine cal'a ⁊ ſicca in ea inēta per colligātiā
ipſius ad cerebrū: que tñ rariſſime cōtigit: rectifica
cerebrū cū euāntib⁹ diuertētib⁹ digerētib⁹ ⁊ eradi-
cātib⁹ ab eo materiā acutam: aut flobotomādo ce-
phalicā ſi apparuerit mixtio mās cū ſanguine ſer
uata. tamen lege hyppo. 4a affoꝝ ſermone ṗmo. vt
ſcis. ⁊ ſeruata lege alteri⁹ affo. Mulier in vtero hñs
flobotomata abortit. ⁊ magis cuius maior eſt fet⁹.
ꝟū in 5° ⁊ 6° menſe fiat flobotomia ṗdicta ⁊ det̄ far
macia. parce tamen maiorando flobotomiaȝ ⁊ far-
maciā. Itē diuertat̄ ꝓuocādo fluxū ſanguinis a na
ribus: aut vētoſando ſpatulas. Item euāndo mām
acutā cū pillis cochijs ⁊ de fumoterre ⁊ ſilib⁹. Qua
re argumēto ſūpto a lapſu cerebri cal'or ſicco: lȝ iſta
ꝯuenīētia forēt. vana tñ eſt opio ⁊ ridiculoſa eorū q̄
in ṗgnāte muliere talia admiſtrarent. hec eñ talia
facile aborſū inducerēt. ¶ Silr̄ etiā de egritudinib⁹
in mr̄ice factis per colligātiaȝ ei⁹ ad cor pulmonem
dyafragma ⁊ ſtōachū ſiue per renes ⁊ veſicā dicendū
eſt ꝙ oīa talia igentia curatiōis ab hoc capl'o ſepari
debent: ⁊ ꝓpter iſta q̄rū inſtr̄a cōpletiue ſunt forna:
velut flobotomie vētoſatiōes fricationes cliſteria ⁊
farmaca fortia. Secure itaq; procedendo: ⁊ fetus ⁊
mulieris nocumēta vitādo regat̄ mulier cū medici
nalib⁹ intētionib⁹ ⁊ inſtr̄is in ṗcedēti cap̄. tactis. vbiq;
laudo ꝙ ṗdictis addāt̄ medicamīa cerebralia pul-
monaria cordialia. ⁊ ſic de alijs: q̄rū ḡdus nō elon-
git̄ a ṗmo in qualitatib⁹ ꝯtrijs. ⁊ doſes ſint valde re
miſſe: ⁊ pulueres reiterande ne nocumētū aliquod
ab eis inferatur: aut ſenſibile.

¶ De preparatione virilis ſeminis ne ex parte defe-
ctus ei⁹ aborſus fiat. Cap̄. v.

Virile ſpma eſt cā aborſus. aut q2 nō bñ
digeſtū ⁊ ſpumoſuȝ eſt. aut q2 in ꝗ̄ntita-
te ꝯtinua paucū eſt: ⁊ ad iſtas cās duas
vident̄ adduci poſſe oēs cāe aborſus ex
pte ſeminis virilis contingentes. ¶ Eſt au
tē ſpma idigeſtū: aut q2 non a ſano corpore genera
tur: ſed ab egro. ¶ Aut q2 velocius emitit̄ ꝗ̄ dige-
ſtio eius ꝯpleat̄. ¶ Tertia q2 mā generationis eius
fuit illaudabilis: aut q2 coiēs diſtractionē habuit in
anima per paſſiones eius triſtantes: aut reſoluētes
in tempore coitus.

Et primū q̄dē declarat̄: q2 cū ſpma ſit ſu-
pfluitas vltimi alimēti ⁊ vtilis
nō videt̄ in egro corꝑ inueniri poſſe vltimū alimētū ⁊
vtile ſaltē abſolute. ¶ 2° q2 cum ſpma laudabile dȝ
eſſe albū puiū ⁊ dyaphanū globoſuȝ ⁊ cōpactū: ⁊ q̄
ſi aromaticū nō videt̄ ipm in egro corpe repiri poſſe
⁊ maxie laborāte egritudibus in mēbris ḡnationis
ꝓpinq̄s: velut ſunt teſticuli: ⁊ inuoluta vaſa ⁊ remo
ta velut ſūt poſt ſpmatica epar ⁊ renes: q̄rū mēbroꝝ
aliq̄ ꝯcurrūt ad ḡnationē mās ſeminis generando: vt
epar alia ṗparādo ⁊ purificādo: vt emulgētes ⁊ re-
nes. alia ꝟo deferēdo: vt ſpmatica vaſa ⁊ inuoluta de
tinēdo ⁊ ꝯſeruādo ⁊ teſticuli vltimū pfectiōis i ſpma
inducēdo. pȝ aūt ꝙ ſi egrotauerit corpus egritudie
notabili: ⁊ ſȝ ṗdictas ptes nō poterit in ſpmate ac-
q̄ri ṗma paſſio: q̄ eſt albedo. calor eñ nālis debilita
tus digerēdo nō poterit māȝ ſpmatis i colore aſſimi
lare radicalib⁹ ⁊ ṗmis: q̄ vere alba ſūt. ¶ Ampli⁹ ca
lor debilis nō poterit a mā in ſpma cōuertēda depu
rare ptes vaporoſas vētoſas aquoſas groſſas neq;
terreas. quare nō poterit ſpma dyaphanū ⁊ rutilās
q̄re nō poterit eē ꝯuenīēter ſpumoſū. dyaphaneitas
eñ ipſi⁹ arguit ipm eē bñ ſpumoſuȝ: q̄re ſpūoſē ⁊c.
¶ Ampli⁹ etiā in ſpmate nō poterit reperiri globoſi
tas ꝯueniens qñ fuerit a debili calore naturali ꝯge
nita. Subſtātia eñ ipſius globoſitas ⁊ ꝯpacitas ra

lis ꝓueniunt ꝑ calorē debitā coctionē faciētis ⁊ ex‑purgātis ſuꝑfluas partes: ⁊ faciētis debitā ꝯmixtionē humidi aquei cū ſicco terreo mā͞ei ex qua ḡnaꝛ ſꝑma. Unā ex p̄dictis appet ꝙ defect⁹ in embriōe faciliē aſſignari pōt ꝓpter defectū in cā ex qua ḡnaꝛ: q̄ eſt ſꝑma virile ſiue ipm̄ effectiue tū ſiue materialr̄: aut vtroq̄ mō ꝯcurrat. Adhuc etiā ꝯſiderādū eſt ꝙ defect⁹ in embriōe aſſignari pōt ꝑ velocē emiſſionē ſꝑmatis. aut eīm velocior erit ꝓpter debilitatē retētiue q̄ nō retinet ipm̄ adeo vt bñ digeraꝛ. Aut exit⁹ eius eſt velox ꝓpter nimiā fluxibilitatē aut propter qualitatē ꝑuatiuā ⁊ acutā in eo inuētā. Cū ergo ſꝑma ita velociter educaꝛ nō bñ ꝯueniēter a mrīce ſuſcipiꝛ aiā .ꝑa ipm̄ amplexaꝛ. neq̄ delectationē ꝯueniēntē ex velocitate exit⁹ eius accipit matrix. quare ex tali ſꝑmate: aut raro fit ḡnatio: aut ſi ꝯcipiaꝛ nō erit robuſt⁹ neq̄ vigoroſus embrio. ¶ Silr̄ etiā tertio accidit in embriōe debilitas ex parte ſpermatis: eo qꝛ ex illaudabili mā ḡnatū fuit: qꝛ nimiū pauca viſcoſa lubrica aucta aut alr̄ male ꝯplexionata fuit materia ex qua ḡnabaꝛ ſꝑma. ¶ Et adhuc ex q̄rta cā ſupius enūerata apparet poſſe ꝯtḡi nocumēta in embriōe. Cū eīm aliq̄s coit ⁊ hꝫ imaginationē vel fātaſiā circa res triſtātes timere faciētes: vel abhorrētes: aut motū ſuffocatiuū vel diſgregatiuū ſpirituū ⁊ humoꝝ efficiētes: pꝫ ꝙ nō poterit veꝝ ⁊ ꝑfectum ḡnari ſꝑma. ꝓpter qđ opꝫ coeūtes cū magno appetitu delectatiōe ⁊ cogitatiōe ꝑcipue ad talē actū exire ſi ḡnare intēdūt: ⁊ ītm̄ ꝯtēplādo ꝓceſſerūt ſapiētes ꝙ fortis imaginatio in tp̄e coit⁹ fcā circa luſcū gibboſum robuſtū aioſum imbecillē ⁊ inhoneſtū virū pōt eē cā vt tales ꝓꝑetates vel ſilēs recipiāt ꝑncipia ḡnationis: circa q̄les fortiter imaginatio aníe ꝯſiſtebat in tp̄e coit⁹. ¶ 2ª ꝟo ꝑncipalis cā ſuperi⁹ tacta de cā aborſus ex parte ſeminis virilis fuit ex parte quātitatis eius. pōt eīm ſpermatis exuberās quātitas in matricē effundi q̄ debilis erit vt ꝓpter eā magnā quātitatē caliditatis naturalis matricis ⁊ ſanguinis mēſtrui ꝑ modū ſuffocatiōis indiſponaꝛ ad ḡnandū fetū bñ ⁊ ſanū ⁊ robuſtū. ¶ Silr̄ pōt ſꝑmatis quātitas eſſe adeo diminuta ꝙ lꝫ ex ea generēt fetus. erit tñ ita debilis ꝓpter paucitatē caloris innati ⁊ ſpiritus ꝙ infirmabitur anteq̄ ad naturalem partē ꝑueniat. q̄re ꝓpter egritudines ipſi⁹ ꝑus abortieꝛ q̄ vere pariaꝛ. Et hec cā de paucitate ſpermatis freq̄nter eſt cā aborſus: ſicut multa quātitas ſꝑmatis bene digeſti raro eſt cauſa abo: ſuꝑ eo qꝛ in maiori quātitate eſt maior virtus: ⁊ ecōuerſo. vnde ex olm̄ iſtoꝝ fundamēto apparet iam ꝙ medicus intendēs p̄ſeruare ab aborſu conſiderare debet nō minus diſpoſitionē viri q̄ mulieris.

Si itaq̄ medico occurrat vir queritās nō poſſe coire ⁊ filios etiā generare: inq̄rere dꝫ cū diligētia cōplexionē viri vniuerſal. ꝫ. ¶ Scđo partialē mēbroꝝ ḡnatiōis attēdere. ¶ Tertio epatis diſpoſitionē in ſanguificādo conſiderare ¶ Quarto emulgentiū ⁊ renū cōplexionē ⁊ compoſitionē attēdere: an ſint dolētia vel oppilata. ¶ Quīto chilis vene ⁊ vaſorum ſpermaticoꝝ materiā generationis ferentiū ꝯſiderare diſpōnē. ¶ Sexto ꝟo vas ſpermaticū ſiniſtrū per qđ deferꝛ ſpiritus vitalis a corde ad mēbra ḡnatiōis diligēter inquirere. ¶ Septimo ſꝑmatis q̄ntitatē colorē ſubſtātiā partium continuitatem ⁊ dyaphanitatem attendere.

Et ſiquidē apparuerit ei oīa membra in ꝯplōne ⁊ ꝯpōne fore diſpoſita ꝯditionib⁹ cū ā in ſꝑmate p̄dictis innētis. tūc neceſſario ꝯcludere potes viꝝ iſtū eſſe venereū: ⁊ ad ꝓlis ḡnationē bñ paratū. ¶ Cū ergo ſilr̄ conſiderauerit medicus diſpōnē mulieris ex parte p̄dictoꝝ mēbrorū ex parte ſꝑmatis ei⁹: aut hūiditatis quā emittit ⁊ vtriuſq̄ copulā factā compleri cū magna delectatione a viro ⁊ muliere accepit excluſis faſcinationibus: ⁊ malis medicamētis: ⁊ vlceꝝ cicatricib⁹ mirabile erit iſtos duos nō eſſe ꝓlificos: ⁊ ꝯueniēter venereos niſi ſuꝑfluāt in freq̄nti valde copula: ⁊ in paſſiōib⁹ aie reſtaurātib⁹ ſuperexcedāt. Et ſi inueſtigādo ꝓceſſerit ⁊ cognuerit aliquē ipoꝝ defectū eē i mēbris aut in q̄ntitate vel q̄litate ſꝑmatis viri: aut ſanguis mēſtrui fore defectū attēdat ad rectificationē illius in quo defectus: apparebit: aut vtriuſq̄ ſi defectus fuerit in ambobus applicādo inſtrumēta ſm̄ intentiones predictas in ſuperioribus capitulis.

¶ De memoria quarūdā medicinaꝝ ab occulta natura ad generationē facientium. Cap. vi.

Multa in hoc caplo variis voluminib⁹ et ꝓprie antiquoꝝ illuſtriū experimēta colligi poſſent quaꝝ applicatio mulierē ſterilē ad fecūditatē inducūt. lꝫ hoc in voluminib⁹ iunioꝝ auctoꝝ nō ita autētice approbata inueniaꝛ. ¶ De nūero ergo taliū ſcꝑſit Dyaſcorides arazathe⁹: ꝙ ſi mulier ſupponat ſibi naſtalē paruū fcm̄ ex radice mādragore poſt coitū ⁊ lōgo tp̄e retineat ibi: mirabilr̄ facit ad receptū ſemē detinēdū ⁊ ꝓlificādū. ⁊ hoc q̄dē magis rōnabile vꝫ in ſterilitate ꝓueniēte a caliditate multa: ⁊ humiditate ſuꝑflua lubrificatiua nificis q̄bus mādragore frigiditas ⁊ ſiccitas aduerſari pōt vltra ſpecificam eius ꝟtutē. Neq̄ opinādū eſt mādragorā eſſe plantā cui⁹ radix figure humane ſimillima exiſtat: ſicut zarpellones ⁊ zarpatones ꝑ plateas oñdūt eas decipiēdo vulgus. lꝫ Auicēna tāte ſpeculatiōis ꝑhus magnus in hac materia decept⁹ fuit. apparet enim ipm̄ crediddiſſe talē plātā in radice eius humanā figurā penitus plaſmatam. qđ pōt eſſe: qꝛ hoc nomē mādragora grecū exñs figurā importat humanā. lege de his ſcđo cañ. caplo iabrol. ⁊ caplo de mādragora. ¶ Aliud aūt expimētū ad ꝯceptionē ſimilr̄ faciēs ſcripſit Sextus placitus Papiēſis. cañ. de duo. vbi dixit ꝙ os de corde cerui ſuſpenſum collo vel coxe mulieris vt credo vel vidi etiā ad ꝯceptionē optime facit. ¶ Alter aūt vir fidelior iſtis dixit qđ lapis inuētus in cerebro vel in vētre aq̄le in cibo datus viro ⁊ mulieri: aut vtriuſq̄ brachio vel coxe ſuſpēſus mirabiliter facit ad conceptionē. ¶ Et alter etiā de vetuſtiſſimis auctoribus dixit quod ſi accipiatur dens ſeptennis pueri ⁊ in cannula argentea vel aurea circūligetur ⁊ brachio vtriuſq̄ coeuntis ſuſpendatur generare facit. ¶ Et iterum adhuc ſcripſit alter: vt Chiranus: ꝙ ſi q̄s receperit ſanguinē veſper‑

ſtionis in pāno: ⁊ femine neſciēti ſup caput eius poſuerit ⁊ eodē tpe mulieri ſe admiſcuerit: ſine dubio ꝯcipiet. ¶ Plura alia ſcribere potuiſſez: ſꝫ nō curaui cū nō multā fidē adhibeaꝫ eis: ſicut credo hec talia nō eſſe affirmāda a catholicis ⁊ ſub lege xp̄iana militantibus. ¶ Hec itaqꝫ in hac materia tāte ſpeculationis nole ſufficiāt in q̄bus ſi nō tm̄ accurate ⁊ ꝓfūditer ſcripſi quātū materia expeteret: qꝛ de ſecretis eſt nāe ſupaddāt alij philoſophātes altiori ſpeculatiōe medicine theorizātes. Ad laudē dei. Amen.

Conſilium.209. De preſeruatione ab aborſu.

D**Ro nuru** vero nobilis viri ꝑ Benedicti de valle Watana q̄ pregnās eſt cum ſuſpitiōe abortiendi: eo quia fluxū mēſtruorū hābet cū dolore toti⁹ ſpine ⁊ ſuminis ⁊ inguinalium partiū que minantur eidem aborſus grande periculum ⁊ non leuem ſue male terminationis ſuſpitionē. qm̄ eſt in quarto mēſe pregnans: vbi fetus eſt iam adultus notabilr̄: et ex quo ſubtractione ſanguinis velut nutrimēti ei⁹: valde facile ſubſequi pōt fetus corruptio: ⁊ emorroſagia magna ꝓpter eruptionē cotiludonū qui magnificati ſunt: videť talr̄ ꝓcedēdū eſſe vt nunc ſcribitur. ¶ Primo q̄dē fiat eidē regiminis adminiſtratio euitādo intēperiē aeris valde calidi frigidi ⁊ humidi. Itē euitet ciboꝝ ⁊ potuū adminiſtrationē qui ſint nimium vnctuoſi acuti amari ⁊ apertiui: velut raphanū petroſellinū apiū feniculū ⁊ brodia leguminū olm effugiat: ⁊ cinamomū crocū galāgā nucē muſ. ⁊ ſimilia aromatica. ⁊ bibat vinū nigrū ⁊ groſſum ſm ꝯſiliū hyppocratis: ⁊ effugiat exercitiū omne ⁊ ꝓprie deſcēſus per ſcalas. ⁊ euitet coitū ſummopere ⁊ ſaltū irā ⁊ iracūdiā ⁊ nimioꝝ ciboꝝ repletionē. Et vētris effugiat ſtipticitatē vtēdo decoctione malue blete mercurialis ⁊ ſimiliū q̄ cū zuccaro rubeo bibantur ante alia cibaria. deinde vtať q̄nqꝫ remedijs infraſcriptis. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt confectio de margaritis deſcripta ab Auicēna 21ª tertij. caplo de regimine pregnantiū vij. ⁊ recipiat de ipſa ſemꝑ añ oēm cibū rotulā .j. bibēdo poſt eā parum vini nigri ꝯuenienter fumoſi. Et pōt etiā de ipa accipe parum inter cenā ⁊ prādiū bis vel ter. ¶ Scōm remediū eidē ꝓficuū eſt hoc. ℞. aque mēthe aque cōſolide mi. ⁊ aque ſublimationis gallarū cuꝑſſi recētiū. añ. ℥. j. zuccari. ℥. ß. miſce totum ⁊ mane accipiatur in aurora calidum vel frigidum ſm appetitū eius. ¶ Tertiū ꝓ eo inſtrumeſt hoc. ℞. ſpodij raſure eboris coralloꝝ amboꝝ maſticis mēthe. añ. ʒ. ß. corticis interioris caſtanearum pulueris glandium: ⁊ granorū mirti ⁊ nucū cupreſſi. añ. ʒ. ß. reformentur pillule cū ſucco conſolide maioris. ⁊ de eis accipiat tres in mane in aurora quādo accipit aquam. Et accipiat etiā vnā ex eis ſemper ante cibū in poſt confectionē dictā. ¶ Quartū remediū ei ꝯueniēs eſt hoc. ℞. gallarū cupreſſi ⁊ gallarum quercus ꝑforataꝝ granorum mirti acatie hypoquiſtidos añ. ʒ. ß. ematitis carabe ſan. or. a. boli armeni. añ. ʒ. j. ß. ſcorie ferri lōgo tpe frixe cū aceto. ℥. ß. puluerꝫ interioꝝ caſtanearū. ℥. j. albumina ouorū tria vel quatuor fiat linimētū longa cōtritione in mortario plūbeo cū ſuo piſtello de hoc itaqꝫ oēs partes ab vmbilico inferi⁹ vſqꝫ ad femur leuiter cōfricando quater in die inūgantur. ¶ 5m ⁊ vltimū remediū ſibi ꝯueniēs eſt hoc. ℞. dragagāti gūmi arabici torrefactoꝝ bdellij moll' ⁊ ſub albidi. añ. ℥. ß. acatie thuris hypoq̄ſtidos ſandarace. añ. ʒ. j. boli armeni carabe ſā. or a. añ. ʒ. ij. cere. ℥. ß. glutinis carte diſſoluti cū aceto nigro. ℥. ij. fiat cerotū vnū lōgitudis ⁊ latitudis ſpāſe ⁊ applicet ipm ſup ſpōdilib⁹ alchatin: ⁊ ipꝫ ſemꝑ teneat. Et ſi cogeret ſcalpe locū ꝓpter pruritū remoueať cerotū: ⁊ iterum reponať. ¶ Ultimo memorādū eſt q͛ valde vtile erit ei q͛ ſemper in digito ſuo portet anulū in quo adamas lapis fixus ſit. Eſt eniꝫ de eis que ab occulta proprietate prohibēt aborſum. Et idem illud faciunt lapis egyptiacus et topazius. hec ad laudeꝫ omnipotentis ſibi ſufficiant.

Conſilium.210. De preſeruatione ab aborſu.

D**Ro vxore** infraſcripti Chriſtofori de muzas no ordinaui octo remedia vt effugeret aborſum. Et meliora ⁊ leuiora ingenia preſeruāntia ab aborſu. ¶ Primuꝫ fuit vt obſeruaret regimen circa res nō naturales vt ſupra dictū eſt. ¶ Scōm fuit q͛ omni tertia die bis ante prandiū ⁊ cenā per horam acciperet duas de iſtis pillulis. ℞. margaritaꝝ. ʒ. j. carabe hipoquiſtidos acatie ſandarace pulueꝝ oſſiū dactylorū combuſtoꝝ. añ. ʒ. ß. fiāt pille. vj. ex ol. ʒ. cū ſucco ꝯſolide maioris. ¶ Tertiū vt in vaſe vitreo teneanť nuces cuꝑſſi quatuor recētes cū vino quouiſ oꝫ. ¶ Quartū vt ſepe in aurora vel oī tertia die ad minus tribus horis ante prandium accipiat. ℥. iiij. aque calide ſublima. galla. cupreſſi. ¶ Quintum vt portet iaſpidem ſiue dyaſpem a vulgo nominatuꝫ rubeum lapidem coloris fere ſanguinei clarioris. ¶ Sextum vt inungat omni die ab vmbilico et loco cinguli inferius ventreꝫ ilia femur et ſpinam per totum cum vnguento de corticibus deſcriptione mea. ¶ Septimum vt vtatur ſepe confectione de margaritis deſcriptione Auicenne 21ª tertij. ¶ Octauum vt dimittat omnia ſolutiua ſcꝫ electuaria pillulas et cliſteria et ſi eſſet ſtipticus venter vtatur caſſia ſumendo de ea ante cenam lambendo.

Conſiliū.211. De preſeruatione ab aborſu in muliere que ante abortiuerat puellam: et de immoderato fluxu menſtruorum alborum.

D**Iſpoſitio** huius Generoſe dn̄e multum verenda eſt in ſeipſa quāto magis cum in muliere pregnāte reperiať q̄ etiam ex aborſu debilitata ꝓcedente quicq̄d tñ ꝯtingit ei multū ſollicite ꝓuidēdū eſt ne amplius faciat aborſum per quem ingens periculum incumberet ei ſimiliter fetui. Eſt etiā in hec egritudo non minus periculoſa. propterea qꝛ pendet a mala diſpoſitione epatis renum et matricis

etiā cū multa plenitudine mātep̄ q̄ nō ſolum ſtatice ſunt arguētes exticū calorē ēpis notabilr: imo etiā corruptū qd̄ apparet ex fetore. quare arguūt malā cōplexionē diuerſam cōpoſitā ex frigida eſſentialr: ⁊ calida accidentaliter predictarum partium. vnde iam apparet expreſſe probatum qualiter hec diſpoſitio verenda eſt: vt premiſſum eſt.

Modus igi͏ᷓ puidendi ſibi ꝯſtat ex remedijs ꝙ poſſibile magiſ ē leuib⁹ applicādis ꝓpter fetū q̄ debilis eſt. ⁊ ꝓpter ipſaȝ etiā p̄gnātē nō min⁹ debilē. Regat̄ igit̄ cū cibis calis et ſiccis naturalr: ſicut carnes caſtrati vituli lactētis caponū gallinap̄ ⁊ pīguis caſtrati: ⁊ panē comedat modicū furfuraceū: ⁊ in ol ferculo vtat̄ mētha roſmarino ſaluia ſerpillo ⁊ reliq̄s herbis calis ⁊ ſiccis aliquā ſtipticitatē hñtib⁹. vtat̄ aromatib⁹ velut mace nucemuſcata galāga cubeba ⁊ ꝯſilib⁹. fruct⁹ aūt dimittat oēs p̄ter ſic⁹ ſiccas. ⁊ vinū bibat nigrū ⁊ bñ potēs liphatū ſp cū aliq̄ pte aq̄ calibis. Effugiat aūt aquā ſimplicē ⁊ oēs cibos mollificātes frigidos ⁊ hūidos vt lactucā endiuiā bletā ſpinachiā ⁊ ſiſa. ⁊ lacticinios cibos ⁊ paſtilles oīno dimittat ⁊ fruct⁹ frīdos ſaltē in multo vſu: velut ceraſa cucumeres ⁊ ſiſa. in alijs autem faciat vt ſibi placet.

De rebus aūt medicinalib⁹ q̄tuor appa rēt mihi fiēda. ¶ Quop̄ primū eſt vt ſi vēter ei⁹ nō eſſet bñ lubric⁹ tūc accipiat vnā de īfraſcriptis pillulis ol die 3ª vel 4ª. quap̄ deſcriptio. ℞. agarici electi hermodactylop̄. añ. ʒ. ß. ℥. ℈. j. maſticis ro. añ. ℈. j. ſalis pīā. ℈. ß. aloes abluti cū ſucco vel aq̄ endiuie. ʒ. ij. incorporent̄ pillule cuȝ ſucco ro. de ol. ʒ. vij. vel. viij. ⁊ accipiat vnā aut duas añ cenā. ¶ Si aūt abominaret̄ pillās q̄ meliores eſſent tūc accipiat de puluere mirabolanop̄ citrinop̄ ⁊ chebulop̄ ſm hāc deſcriptionē. ℞. maſticis ro. ſpodij. añ. ℈. ß. aſſari. gra. v. cū media. ʒ. macis fiat puluis: de quo accipiat. ʒ. ß. ol fine quatuor vel quinq̄ diep̄ pap̄ añ cenā. ¶ 2ᵐ ſo p̄ncipale remediū eſt vt vtat̄ ꝯfectione quā ſibi mitto ſemꝑ añ oēm cibū per ß. horam. ℥. ß. de ea comedendo. Eſt autem cōfectio hec de margaritis nolata ab Aui. 21ª tertij. cap̄. de regimine vſi pregnātis ⁊ preſeruatione ab aborſu. ¶ 3ᵐ principale remedium eſt vȝ hec dña bis vel ter in die faciat ſibi inūgi totā regionē ſpine a furcula ſpatularum inferius ſm latitudinē ⁊ longitudineȝ cum hoc vnguēto. ℞. olei de mirto ⁊ de maſtice. añ. ℥. j. olei onfancini. ℥. ij. carabe ſpodij ſandalop̄ ru. aluminis iameni gallarum acatie thuris. ana. ʒ. ß. ſanguinis draconis boli armeni hypoq̄ſtidos. añ. ʒ. j. ß. cere albe. q. ſ. fiat vnguentum molle: qd̄ poſtea bullat cum. ℥. iij. ſucci recētium foliorum ro. vſq̄ ad ꝯſumptionē eius. ¶ 4ᵐ ſpeciale remediū eſt: vt hec dña aliq̄ñ in die bibat. ℥. ß. ſyru. de mirto cū tribus vel duabus. ℥. aque calibis: ⁊ ſit aqua in qua calibs ardēs ſit extinct⁹ ſaltē tribus vicib⁹. ⁊ attendat ꝙ per duos vel tres mēſes in predicta aqua calibis faciat coq̄ oē cibarium ſuū. immo cū ea etiā panis artificiari dȝ. ⁊ multum foret ſibi vtile vt aliq̄ñ in predicta aqua bñ calida ablueret pedes ei⁹ vſq̄ ad genu. Hec ſunt meliora que ſibi ſecuri⁹ fieri poſſent vt mihi viſum eſt ad laudem dei. Amen.

Ad idē ℞. margaritap̄ perforatap̄. ʒ. iij. pl re. thuris maſticis cocci ro. ana. ʒ. j. macis. ʒ. ij. zuccari ſcōe decoc. ℥. v. cum aqua mēthe fiat ꝯfectio in rotulis magnis: de qua ꝯfectione hec mulier ol mane per tres horas añ prādiuȝ accipiat ℥. ß. ⁊ poſt ipſam bibat cyathū. ß. vini m..ti vel rubei dulcis ⁊ groſſi: ⁊ de ipſa per horā ante cenā accipere pōt. ʒ. j. ß. bibēdo poſt ipſam pap̄ vini ſupraſcripti. ¶ Ad idē. ℞. thuris gūmoſi. ʒ. j. cara. ſcorie fer. acatie. añ. ℈. ß. puluerizent̄ ola per ſe: deinde puluerizata ꝯuertant̄ in pillulas cū mu..a citoniop̄. de q̄bus hec mulier accipiat omni mane p. xx. dies ante ⁊ poſt tp̄s in quo abortire ſolebat. ¶ Ad idē. ℞. pulueris glādium bñ ſiccap̄. ℥. ß. pulueris corticuȝ intermediop̄ caſtaneap̄. ʒ. vj. hypoquiſtidos thuris maſticis acatie armoniaci ſiccioris. ana. ʒ. j. carabe ematis corallop̄ ru. añ. ʒ. iij. arillop̄ vuarū: ⁊ ꝓprie ſylueſtriū. ʒ. v. ſcorie ferri diu frixe cū aceto nigro. ʒ. ß. farine frumēti volatilis molendini: farine fabap̄. añ. ℥. j. ß. ſucci plātaginis. ℥. viij. terant̄ farine cum ſucco diu in mortario. deinde ſuꝑ addant̄ pulueres lōga ⁊ forti ꝯtritione ⁊ fiat linimētū de quo mulier ol ſero cū vadit ad lectū ⁊ mane cū ſurgit inungat totā ſpinā a cingulo inferi⁹ vſq̄ ad finē ei⁹ ſatis copioſe de ipſo ſupponēdo. Hec tria p̄ſcripta remedia ſunt mirabilis iuuamēti ad ꝯſeruādū ⁊ felicitāduȝ fetum in vtero ⁊ ꝓhibendo ipſum ab aborſu ꝑ me frequēter experta. ¶ Abſtineat iñ hec mulier oīno a coitu menſe in quo abortire ſolebat ⁊ a deſcenſu ſcalarum vel mōtis. ⁊ caueat ſibi ab infrigidatione capitis ⁊ pectoris ꝓpter q̄ perducat̄ ad ſternutationem ⁊ tuſſim. Et euitet in cibis ſuis vſum brodiop̄ leguminū olm p̄terq̄ lētis pannici ⁊ riſi: q̄ tria ſunt oīno ſibi valde vtilia. ¶ Itē effugiat vſuȝ croci cinamomi piperis ⁊ aromatū olm vſum ⁊ ſiliuȝ: vt ſunt petro. peni. apium rutha paſtinaca ſylueſtris ⁊ domeſtica a q̄b⁹ ⁊ ſibi ſilib⁹ tanq̄ ab igne ſibi p̄cauere dȝ. Taceo h̄ de caſu ſaltu ꝑcuſſiōe ⁊ accītib⁹ iracūdie ⁊ furie: q̄ ola effugē dȝ: ⁊ apud oēs manifeſtū ē.

Licet diſpō hui⁹ dñe aduocaret ſibi tp̄s ꝯple ꝯſideratiōis vt diligēter reduceret̄ hec diſpō ad vnā cām egritudinalē olm aliop̄ accītiuȝ ⁊ egritudinū effectiuā ⁊ ꝯſeruatiuā: tñ ſm ꝙ meli⁹ potui tria vident̄ mihi ꝯuenire remedia q̄ nunc ſcribā. Nō eniȝ mihi vacat tp̄s extēdēdi calamū. ¶ Primū nāq̄ remediū eſt hoc: vt hec mulier inungi faciat ptes ſpine oēs ⁊ ilia vſq̄ ad anchas cū hac medicīa. ℞. olei de cinamomo olei de pice. añ. ℥. j. pul. cimini ⁊ ameos. ana. ℈. ß. nitri. gra. v. ꝯquaſſent̄ ſil̄ in mortario: ⁊ cū eo calo fiat vt dictū eſt. ¶ 2ᵐ remediū eſt hoc. ℞. ſpērū electuarij dyamargaritonis deſcriptiōe Nicolai. ʒ. j. ß. ſpērū electuarij de ligno aloes deſcriptiōe quā ſibi appropriat Aui. 5° cañ. ʒ. ij. zuccari ſcōe decoc. lib. ß. cū aq̄ betonice fiat ꝯfectio i rotulis de qua accipiat. ʒ. iij. ꝑ horā vnā ⁊ mediā ante prādiū ⁊ añ cenaȝ: ⁊ poſt ip̄am bibat ſextā ptē cyathi vini albi aromatici ⁊ bñ fumoſi. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt hoc de q̄ ol mane deglutiat. ℥. ß. aut ſaltē bibat ip̄m diſſolutū cū. ℥. j. aq̄ roſmarini. Cui⁹ deſcriptio. ℞.

ſpẽrũ elec.cordial' deſcripti a Raſ 9° Almã.cap̃.de egritudinib⁹ cordis.ʒ.j.ſpẽꝝ elec.ſotyre magne deſcripte ab auicẽna 5° cañ.ſumma prima.ʒ.vj.ſyrũ.ↄſeruationis.33.℥.iij.zucca.al.℥.ij.coquaꝛ zuccaꝝ cũ ſy.⁊ fiat eluariũ.ad laudem dei omnipotentis.

Cõſiliũ.212. pro quadam dña q̃ fruſtũ carnis emiſit magnũ ſpongioſum ⁊ ſemiputridum.

Viro generoſa ⁊ honeſta domina Joãna vxore Nicolai predicti. Premittendũ primo ꝙ diſpõ eius valde verẽda eſt: ⁊ magna ſollicitudine ꝓcurãda. Fuit eñ hec dña molarica: ſicut ſenſu viſus expiũ erat. emiſit ei fruſtũ carnis magnũ diffor̃me ſpõgioſuꝫ ⁊ ſemiputridũ ſue mr̃icis diſpõnẽ peſſimã oñdẽs. ℂ Ego eñ lꝫ plimas ꝑtractauerĩ mulieres: raro vidi aliquam eaꝝ bñ terminari: q̃n aut reciduerũt ĩ egritudinẽ eã dẽ ſpẽ. ℂ Aut terminent̃ ĩ imoderatũ fluxũ mẽſtruorũ. ℂ Aut ſupueniat mr̃icib⁹ eaꝝ corruptio ſanioſa: aut apoſtement̃ eaꝝ mr̃ices. ℂ Et 5° iteꝝ ꝑꝑ debilitatẽ cõicatã epati ſepe ↄtigit eas trãſire ĩ aſcitẽ ⁊ tympanitẽ ⁊ reliq̃s malas egritudies. ſi tñ cuꝫ ſollicitudie a viro perito in ſcia ⁊ ope ↄueniẽter regant̃ ſanari poſſent. Itaq̧ dña iſta abſtineat a cibis ĩfridãtib⁹ ⁊ humectãtib⁹ regẽdo ſe ꝓprie ſicut de ↄiuge ſuo Nicolao.ſ. Tarũdo dictũ eſt. Et ꝑ ipſa de medicialib⁹ hec ſolẽnia ↄſulo obſeruari debere.

ℂ Primũ itaq̧ ipſoꝝ eſt ꝑ ſpatiũ duoꝝ mẽſiũ omni mane accipiat aq̃ ſublimationis hucat. ⁊ eſt mr̃icaria ab Aui. ita notata.℥.iij.⁊ ſit cal'a ĩ aurora accepta: poſt quã tardet̃ cib⁹ ad minus horis quatuor. ℂ 2^m eſt ꝙ ol'4ª die hora qua accipit ṗdictã aquã accipiat pillam vnã de ĩfraſcriptis. ℞.galbani mollis ⁊ elci.ʒ.ij.floꝝ arthemiſie hypiconis ⁊ aſſari.añ.℈.j.diſſoluat̃ galbanũ cũ vino aromatico ⁊ fiant pille ex ol.ʒ.vj. ℂ 3^m ſpãle eſt hoc. ꝙ hec mulier ol' ſine.xv.dieꝝ purget̃ cũ.ʒ.vj.bñdicte acceptis cũ.℥.ij. aq̃ mr̃icarie calefacte ⁊ zuccarate: ⁊ tardet cibũ poſt horis ſex. ℂ 4^m ṗncipale ẽ.ꝙ hec dña ſup ꝑte inferiori vẽtris ſui ĩcipiẽdo ĩfra vmbilicũ ꝑ vnũ digitũ: ⁊ vſq̧ ad femur portet cerotũ hoc ↄtinue ibi affixũ: ⁊ ſi cadit iteꝝ renonet̃. Cui⁹ deſcriptio. ℞.galbani pinguis ⁊ elci.℥.j.ß.gallie muſcate.ʒ.ij.aliptemuſ.ʒ.j.cere albe.ʒ.iij.diſſoluant̃ gũme cũ vino aromatico acuto: ⁊ reliq̃s ĩcorꝑatis fiat cerotũ bñ tenax. ℂ 5^m ſpãle eſt encatiſma iſtud: in q̃ hec honeſtiſſima dña trib⁹ dieb⁹ bis ĩ die q̃libet ebdomada ſedere dꝫ. ℞.gallie muſ.ʒ.ij.colofonie.℥.ß. floꝝ hypiconis betonice arthemiſie mr̃icarie.añ.M.iij.herbe ſule ⁊ ẽ biſtorta.M.v.coquant̃ oĩa ĩ notabili q̄ritate aq̃ quouſq̧ fiat ↄueniẽter aromatica: ⁊ in hãc aquã cõueniẽter calidã in vaſe magno imponat ſe. Ita ꝙ vſq̧ ad vmbilicũ ꝑtingat aqua: ⁊ eſt porẽs remediũ ad rectificãdũ matricẽ: ⁊ oĩa mẽbra gñationis: quoꝝ rectificationem cõpletam concedat ſibi q̃ oẽs languores ſanat. Ad laudem omnipotentis.

Cõſiliũ.213. De duplici mala diſpoſitione vcꝫ. ℂ De lordiato exitu mẽſtruoꝝ cũ dolore magno. ℂ De abundãtia materierum albarum a matrice exeuntiũ ꝫ. ℂ Diuidit autem conſilium in capitula tria.

ℂ De diſpõnib⁹ ṗdictis ⁊ eaꝝ cauſis. Cap̃.j.

Honeſtiſſima dña Heliſabeth de roucreto duplici laborat diſpõne matricis ⁊ praua. ℂ Pria q̃dẽ ẽ mẽſtruorũ lordiat⁹ exit⁹ adeo ꝙ ipſoꝝ euõ vltra tp̃s nãle retinet̃. vt q̃nq̧ non fiat eoꝝ euõ niſi poſt quinq̧ mẽſes aut ſex vel ſeptẽ. Et adhuc in quolibet hoꝝ tẽpoꝝ minus euat̃ ex eis q̄ ↄſueuerit ⁊ rõnale ſit: eo q2 mulier ſanguinea eſt cõſiſtẽs ⁊ bñ carnoſa. Et illud etiã qđ de ſuis mẽſtruis euat̃ cuꝫ dolorib⁹ ⁊ anguſtia difficulter inducitur. ℂ 2ª vero ṗncipalis ei⁹ diſpõ eſt abũdãtia mãeꝝ albaꝝ fl'aticaꝝ. q̃re raro abſoluit̃ ab ea iter vnum ⁊ aliud tp̃s nãlis mẽſtruatiõis: vel nõ nãlis. Et iſte due diſpõnes ṗma facie viderent̃ ſibi eẽ inuicẽ ↄtrarie q̃m abundãtia mãerũ fl'aticaꝝ q̃ mucillaginoſe ſũt ꝑꝑ eaꝝ humiditatẽ mollificãdo corp⁹ mr̃icis ⁊ venas ei⁹ debilitare dñt virtutẽ retẽtiuã ipſaꝝ vñ deberet multiplicari ſanguis eductio. ℂ Et 2ª iterũ: q2 fl'a illud in venis ſit cũ ſanguie retẽtũ ſanguinẽ fluxibilẽ magis reddere deberet: ⁊ ſic nõ videret̃ cã ſufficiẽs retẽtionis mẽſtrualis curſus ⁊ econuerſo Adhuc he diſpõnes apparẽter ↄtrari vident̃. q2 ſanguis etiam retẽtus ⁊ multiplicat⁹ caliditate ſua remitteret fl'a reſoluẽdo ip̃m ⁊ digerẽdo ſua caliditate: ita ꝙ nõ videret̃ cũ ṗtia multi ſanguis in matrice retẽti multiplicari poſſe fl'a illud in mr̃ice qđ exiſtit mãlis cã imbecilitatis in ea. Jđ dicẽdum ꝙ he diſpõnes inuicẽ in matrice ſunt cõpõnales. Fl'a eniꝫ mucillaginoſum predictum dñans ⁊ ſm partẽ aq̃ſum ſubdñans emittit̃ ad matriceꝫ a ſtomacho ⁊ epate hui⁹ mulieris. Qđ enim a ſtomacho manifeſte deducat̃: eo q2 dña iſta ſtomachũ ei⁹ hꝫ quaſi ſꝑ nauſeatũ a multo fl'ate aquoſo ⁊ mucillaginoſo ꝑ viaꝫ ĩdigõnis in eo genito qđ apparet a poſteriori: eo q2 ſepe euomit fl'ata ṗdicta q̃ etiã nõ raro a ſtomacho eius educunt̃ abſq̧ vomitu vt mihi dixit. hec igitur fl'ata in ſtomacho ei⁹ ſemꝑ aſſiſtũt. vt apparet ꝑ cõtinuã leſionẽ ſtomachi ab eis: ⁊ quõ eẽt poſſibile q̃n magna pars eoꝝ cõmiſceret̃ chilo qui gñat̃ ex cibis ex quo chilo remittit̃ ſꝑ cõcauitatẽ epatis ⁊ gñat̃ ex eo ſanguis aquoſus ⁊ mucillaginoſus. q̃m digõ 2ª q̃ eſt epatis nõ põt ſufficiẽter corrigere errorẽ digõnis ṗme q̃ eſt ſtomachi. vt ptꝫ 13ª tertij.cap̃. de egritudinib⁹ ſtomachi. Et ibidẽ etiã cap̃. de nocumẽto digõnis. ℂ Adhuc etiam dato ꝙ a ſtomacho nulla aquoſitas fl'atis ad epar deferat̃: vt ſi per poſſibile flegma totũ ꝑ vomituꝫ fuiſſet expulſum. tñ adhuc ſaluat̃ valde facile modus gñatiõis fl'atici ſanguinis in epate. q2 ſtomachi lapſus frid⁹ ⁊ humidus ꝑ colligãtiã ledit epar remittẽdo caliditatẽ ei⁹: q̃re adhuc in epate taliũ fl'atũ gñatio multiplicabit̃. ℂ Et ex his pulchre videre potes duplicẽ cauſam multiplicationis aquoſi flegmatis et mucillaginoſi in epate. ℂ Prima eſt flegmatis delatio a ſtomacho ad epar. ℂ Et ſecunda eſt coꝛuꝫ flegmatũ in epate gñatio a caliditate eius debili facta ꝑ frigiditate ⁊

humiditate ſtomachi. Et attende qđ iſti duo modi multiplicationis flegmatis ſunt ſibiinuicē cōplexionales. ⁊ raro vnus abſoluitur ab altero ⁊ ecōuerſo. ¶ Hec igit̃ flegmata vel aqſus ſanguis vł mucillaginoſus in epate gn̄ata p chilis venā deſcendētē ⁊ ramos eius ad matricē terminātes. ¶ Primo pmutāt cōplexionē ei⁹ infrigidando. ¶ 2⁹ ſua viſcoſitate oppilādo. ¶ 3⁹ etiā humectādo. ¶ Et qꝛ frigiditas ⁊ viſcoſitas potētiores ſunt ad oppilādū ⁊ claudēdū vias exitus ſanguinis: ꝙ ſit humiditas ſanguinis ⁊ flegmatis ad leniēdū. inde ſequit̃ ꝙ tardat̃ nālis mēſtruatio huius mulieris. ¶ Et tu adde tertiā cāz qꝛ flegmata talia debilitāt expulſiuā. q̄ ſi adhuc remaneret fortis: nō tñ expellere poſſet ꝓpter vias tā clauſas. Et ꝓpterea qꝛ ille ſanguis mēſtruus frigiditate ſua inept⁹ eſt ad motum ⁊ viſcoſitate ſui ineptus eſt ad fluxibilitatē. ¶ Cū aūt ꝯtingit ꝙ quātitas ei⁹ notabiliter multiplicata eſt: tūc ꝟtꝰ magno conatu icitat̃ ad expulſionē ipſi⁹ ſiue ſit qꝛ ſanguis ille in venis coartatus acqrit ſpeciē male cōplexionis calide ꝓpter prohibitionem euentationis: vel ſpeciem male complexionis frigide ꝓpter ꝓhibitionē tranſit⁹ debite quātitatis ſpirituū alaliū ⁊ vitalium ad matricē. Et q̄libet iſtaꝝ eſt ſufficiēs cā mouēdi ꝟtutē ipetuoſe ad ſui fugā. Et tu ſupadde tertiā cām q̄ eſt. ꝙ ſanguis ille ſua q̄titate grauando: aut extendendo corpus matricis eſt cā violenti motus matricis ad expulſionem eius.

Et ex his tāq̄ ex fūdamēto pulchre ſolui pn̄t ⁊ reddi cāe pluriū accntiuz alioꝝ mēbroꝝ a ſnō: de q̄bus hec dn̄a ꝯquerit̃. ¶ Primo de tenſione ⁊ vētoſitate in ambobus hypocundrijs: maxime in dextro. hoc eñ ꝯtingit ꝓpter ſanguinē flegmaticum in chili deſcēdēte multiplicatū ⁊ p ramos eius deſcēdētes ad hypocundria: et ibidē ventoſatum. ¶ 2⁹ appet cā grauitatis ⁊ rugit⁹ in partibus ſummis ex eodē fundamēto. ¶ 3⁹ apparet quare mulier iſta dolorē ſentit in partib⁹ vētris terminātibus ad oſſa ancharū. ⁊ maxie dextre partis. Sāguis eñ ꝓdictus matricē implēs extendit vſq ad cornua ei⁹ ⁊ partes ligamentales: cum q̄b⁹ ſuſpenditur ad anchas: ꝓpter qđ mulieres plerūq dicunt ſe habere matrices in anchis fixas: ⁊ eſt ꝯſonā ſnīe ſummi hypocratis dū dixit. Si matrix in vertebro poſita fuerit ⁊c. ¶ Quarto ⁊ vltꝰ ex hoc fundamēto apparet cā doloris in alchatin. ¶ Et vltimo intelligere potes cām multiplicationis exitus flegmatū mucillaginoſoꝝ: vel aqueoꝝ. hec eñ flegmata in venis matricis multiplicata p poros ⁊ orificia eaꝝ execuntia recipiunt̃ in ꝯcauitate matricis: ⁊ ita ſucceſſiue expellunt̃ ſicut ſucceſſiue in ea multiplicant̃. ¶ Et ex oīb⁹ his finalr̃ ſpeculāti valde facile apparere pōt quare mulier iſta tā diu eſt effecta ſterilis: vbi ſolebat eſſe fecūda qꝛ mala ꝯplexio frigida ⁊ humida in matrice mltiplicata debilitat digeſtiue potētiam ibi reqſitā ad gn̄ationē: ⁊ ſanguinē mēſtruū reddit ineptū ad plaſmationē mēbroꝝ: ⁊ ſpūz giġnitiuū facit inſtrm incōueniēs ad formādū lineandū ⁊ tēperādū ⁊ tādē remolliēdo corp⁹ mrīcis facit ipſaz leptā ad detinēdū ſemē virile ⁊ mēſtruū ſanguinē tāto tpe q̄tū eſſet neceſſariū. ⁊ cōplent̃ mēbra embrionis ſpatio. xlv. aut. l. dieꝝ. vnde ex oīb⁹ inuicē ꝯiunctis apparet. ꝙ he diſpōnes in hac muliere nō poterūt corrigi niſi cū magna ſolertia ⁊ cōgrua remediorum applicatione. vt nunc ſeqtur.

¶ De cura p regimen ſex rerū nō naturaliū. Cap. ij.

Rectificet̃ p̄lo itaq regimē ei⁹ ex pte ſex rerū nō nālū ⁊ euitet manſionē ab aere ⁊ loco ⁊ camera frigidis ⁊ humidis ⁊ vētoſis multū. ⁊ habitet in locis calidis notabiliter. Ita ꝙ etiā pānis bñ calefaciētib⁹ veſtita ſit ⁊ maxime circa ſpinā ⁊ vētrē ⁊ pedes et ab applicatiōe frigoris ſe cuſtodire dꝫ. Et nota ꝙ ſi ſuper inferiori medietate ſpine ſaltē p totū mēſem febrnarij portaret pellē vnā vulturis: aut vulpis: aut dabaonis bene laboratā: cēt ſibi vtili⁹ q̄ꝫ habere poſſet. Eſt aūt dabaon alal mai⁹ vulpe in mōtib⁹ inuētū: qđ a vulgaribus taxus nolat̃. ¶ In cibis autem ⁊ potib⁹ opꝫ mulierē iſtā magna cautela ſe regere ita vt euitet oīa infrigidantia ⁊ humectātia ⁊ adhereat calefaciētib⁹ ⁊ exiccātib⁹ in ſcđo gradu aut parūper ampli⁹. qꝛ lapſus eius eſt multū intenſus. qꝛ mulier eſt ſanguinea a gn̄tione adoleſcēs: ⁊ in cōpōne carnoſa multū. Lapſus ergo ſtomachi ⁊ epatis eius eſt multū ꝯtius ꝯplexioni etati et habitudini. Jō reſpectu ꝓprij tēperamēti multū eleuat⁹ ē. Opꝫ igit̃ vt corrigat̃ p calefaciētia ⁊ exiccātia notabiliter eleuata vt in 2⁹ gradu. ⁊ prima manſione tertij. Ita ꝙ in cibis euitet bletā ſpinachiā lactucā portulacaz endiuiā acetoſam cucurbitas cucumeres creſſones lac ⁊ oīa infrigidātia ⁊ humectātia. ⁊ vtat̃ eoꝝ loco feniculo ſaluia roſmario petroſilino apio aneto mētha hyſopo ⁊ ꝯſilib⁹. ⁊ dimittat butyrū ⁊ caſeū valde mollē ⁊ dulcē. ⁊ vtat̃ caſeo mediocrit̃ ſalito ⁊ carnib⁹ ſalitis cū cicerib⁹ rubeis. Et vinū bibat album ſubtile ⁊ potēs: ⁊ oīno abſtineat ab aq̄ ſimplici vel cū vino ꝯmixta. Siłr abſtineat a fructib⁹ īfrigidātib⁹ ⁊ humectātib⁹. Et ī ſumma null⁹ fruct⁹ eſt ei melior q̄ꝫ fic⁹ ⁊ nuces. ¶ Exercitiū vel mot⁹ corpis ꝯuenīēs eſt ei ⁊ ꝓprie ī ieiuno fact⁹. Et ī ſūma abſtineat a q̄ete corpis. imo vt in plurib⁹ mōtes aſcēdēdo ⁊ deſcēdēdo exercitari dꝫ. ¶ Dormitio diuturna ab hac muliere euitāda ē: imo ⁊ dormire imediate poſt cibū ē ei valde diſcōueniēs. Ita ꝙ mēſura ſōni ei⁹ nō dꝫ trāſire ſeptē vel octo. horaꝝ ſpatiū. Et alio tpe ſemp vigilare dꝫ. ¶ Cōueniēs eſt etiā huic mulieri aliqn̄ parumper iraſci ⁊ accidētibus anguſtioſe aliqualiter moleſtari. ¶ Et de his q̄ ānexa ſunt. iſtis copulaz cum viro euitare debet poſt cibū niſi tranſeant horeja d minus quinq vel ſex. ¶ Similiter etiā hec mulier euitet ſemp in oī cibatione comedere vſq ad ſaturitatē. imo abſtinētia a quātitate cibi eſſet ſibi ralde vtilis vſq quo fuerit bene curata.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

In regimie ꝟo medicinali hec mulier obſeruet. xij. modos ⁊ inſtrumenta ſue curationis infraſcripta. ¶ Quorum: primum eſt: vt in omni cibario ſuo vtatur hoc puluere de q̄ accipiēdo. ʒ. j. cuꝫ bradialib⁹ aut quārū teneret medi⁹ cortex nucis medio

cris.cuius deſcriptio eſt hec.℞.folij ligni aloes lin-
gue auis granorum paradiſi.añ.℈.j.ſiſeleos.ʒ.ß.flo-
rum roſmarini.ʒ.iiij.cimini aniſi.ana.j.ʒ.florũ ma-
tricarie piperis albi arthemiſie.ana.ʒ.ij.cinamomi
electi ⁊ ſubtilis ad põdus oim pulueriʒent̃ ola p ſe
deinde cõmiſceant̃.¶2m remediũ pricipale eſt hoc
vt poſt quartã diẽ ſeqnentis mẽſis lunaris hec mu
lier hora.xx a vel.xxj a.faciat ſibi fieri flobotomiã de
baſilica dextri brachij ſub cubito poſita.p quam ex
trahant̃ ſanguinis.℥.v.vel.iiij.¶3m remediũ eſt:vt
nocte ſequẽti imediate poſt flobotomiã mulier hec
accipiat potionẽ.xij a.vel.xj a.hora noctis.ſ.mediũ
cyathũ aq̃ calide decoctõis abel.i.ſauine ⁊ dormiat
poſt ipſam p vnã horam tm̃.⁊ poſt qnq; horas acci
piat ſcutellã vnã aque decoctionis aniſi ⁊ cũ ʒucca
ro calefacte.⁊ 6a ſequẽti hora prandeat.¶4m re-
mediũ eſt:vt die immediate ſequẽti p̃dictã medici-
nã hec dña accipiat hoc digeſtiuũ in aurora calidũ
poſt q̃ dormiat vſq; ad diẽ ↄtinuet.x.dieb9.In qb9
nõ cõmiſceat ſe viro niſi ſemel tm̃.Cui9 deſcriptio ẽ
hec.℞.ſy.de calamẽto.ſy.cõpoſiti acetoſi ⁊ meli9ro
ſati.añ.℥.ß.aque betonice arthemiſie ⁊ matricarie.
añ.℥.j.miſce.¶5m remedium eſt:vt tpe quo accipit
digeſtiuũ p̃ſcriptum ol tertia die parum añ cenã acci-
piat vnã de infraſcriptis pillis.℞.pillarũ alefangi
nam deſcriptione Meſ.ʒ.j.ſpecierũ bñdicte cõpleta
rũ.℈.j.forment̃ pille de ol.ʒ.vj.cũ ſucco radicũ pa-
nis porcini.¶6m remediũ eſt vt poſtq̃ accepit p̃di-
ctũ digeſtiuũ dieb9.x.purget cũ hoc electuario in q̃
obſeruent̃ hora ⁊ ↄditiones oẽs q̃ ſcripta ſupius in
minoratiuo poſt flobotomiã accipiẽdo.cuius deſcri
ptio ẽ hec.℞.electuarij indi ⁊ bñdicte ſimplicis.añ.
ʒ.ij.ß.agarici electi pulueris hermodactylorũ.ana.
℈.j.ſpice nardi.ʒinʒiberis aniſi.añ.gra.v.ſalis gẽ-
me granũ vnũ.aque matricarie.℥.iij.miſceantur di
ligẽter aq̃ calefacta ⁊ electuariũ.⁊ bibat̃ totũ.¶7m
inſtrm̃ eſt vt hec dña poſtq̃ fuerit purgata p ſpatiũ
ſex dierum ol mane ſedeat in aqua decoctionis infra-
ſcripte calida:q̃ attingat vſq; ad vmbilicũ ei9 p ter-
tiã partẽ hore cui9 deſcriptio eſt hec.℞.calamẽti pu
legij aſſari camedreos pulegij mõtani ⁊ ruthe ana.
M.iij.betonice ſauine ⁊ matricarie añ.M.v.bulliãt
in ſex ſitulis aque vſq; ad ↄſumptionẽ tertie partis
⁊ fiat ex eo vt dictuʒ eſt.¶8m inſtrm̃ eſt:vt hec dña
iſtis ſex dieb9 qb9 facit p̃dictã ſeſſionẽ ol die p horã
⁊ mediã ante cenã apponat ſibi vẽtoſam vnã ſine in
ciſiõe aliqua in interiori parte coxe dextre ſupra ge
nu per qnq; digitos tranſuerſales:⁊ ibi teneat ipſaʒ
per horam vnã aut ſaltẽ mediaʒ.¶Nonũ vero reme-
diũ eſt vt poſt ſex dies predictas ſi non ſupueniſſet
ei mẽſtrualis fluxus immoderat9 accipiat medicinã
ſtatim ſcribendã.Si autẽ fluxus magnus pñs eſſet
mẽſtrualis tardet aſſumptionẽ ipſi9 vſq; quo flux9
ille notabiliter minorat9 fuerit ⁊ tũc accipiat potũ
iſtũ circa quẽ obſeruent̃ ea q̃ de alijs dual9 purga-
tionibus dicta ſunt ſupra.cuius medicine deſcri-
ptio talis eſt.℞.ſy.de calamento.℥.j.ß.agarici ele-
cti.ʒ.j.pulueris hermodactylorum.℈.j.ſalis idi.gra.
ij.dyagridij.gra.ß.aq̃ arthemiſie vel decoctionis flo
rũ ei9 calefacte.℥.iij.miſce:⁊ totũ accipiat̃.¶10m in

ſtrumẽtũ ẽ hoc.vt hec mulier poſtq̃ ola pfecerit ol
mane añ prandiũ ⁊ ſero añ cenã balneet totũ corp9
in aquã decoctiõis huius.℞.ſpice nardi folij came
dreos camepitheos.añ.M.ij.arthemiſie matrica-
rie betonice añ.lib.j.lingue auis.ʒ.iij.caſie lignee
raſure eboris.añ.℥.ij.cinamomi electi minutiſſime
inciſi.℥.j.capil.veneris.M.j.croci.ʒ.j.bulliãt ola in
magna q̃ntitate aq̃ vſq; ad ↄſumptionẽ tertie par-
tis:in quã poſſit ſe totã infundere ⁊ genitales ptes
cũ mã huius decoctiõis diligẽter abſtergere:tũc er
go exeat a balneo:⁊ diligẽter exiccetur corp9 ei9:et
ingrediat̃ lectum.¶11m vero inſtrm̃ principale:eſt,vt
poſtq̃ hec mulier lectũ ingreſſa fuerit ſubijciat ma
trici ſue colliriũ iſtud qd teneat p q̃tuor horas:dein
de viro copulet̃.moralr̃ tñ.Eſt aũt collirij deſcriptio
tal'.℞.ſiſeleos croci lingue auis raſure eboris florum
arthemiſie ſpice nardi.añ.℈.j.muſci ambre.añ.℈.
iiij.ſy.de calamẽto.℥.j.ß.ſete virginis ⁊ eſt illa q̃ ad-
heret folliculis ſuis.q.ſ.fiant formale ſimiles ʒacca-
rotis:⁊ infundant̃ in p̃dictum ſy.cum puluerib9 il-
lis diligenter commixtũ.⁊ cũ expreſſione condecen-
ti intromittatur matrici:vt dictũ eſt:⁊ attendat hec
dña cum facit balneum predictum cũ peſſario vt de
ſcat a motibus corporis ab ira ⁊ triſtitia:⁊ a multa
repletione ciborum:⁊ copulet̃ cũ viro nõ effrenitã dovt
dictũ eſt.¶12m vero inſtrm̃ eſt:vt hec mulier tpe bal-
nei ⁊ peſſarij p̃dictorum ol mane i aurora accipiat.ʒ.j.
huius mixtionis.℞.muſci ambre croci.añ.gra.iij.
raſure eboris lingue auis florũ arthemiſie ⁊ hypi-
conis.añ.ʒ.j.tyriace Andromachi.℥.j.incorporent̃
ſimul diligenter cũ modico ſy.de calamẽto:⁊ fiat ex
eo vt dictum eſt.¶Poſtremo aũt ſup ſerpiginẽ quã
habet apponat hoc linimentũ ter vel quater in die
fricando locũ patientẽ ex eo.℞.ſucci arthanite.℥.j.
ſucci radicũ ſcordeõ:⁊ eſt alleũ ſylueſtre.℥.ß.pulue-
ris iari vel ſerpentarie minoris antimonij plũbi vſti
thuris myrre acatie.añ.ʒ.j.terant̃ ola in mortario
plũbeo vltimata ↄtritione ⁊ liniat̃ locus patiens q̃
ſanabit̃ indubitãter.¶Deſcriptio pulueris eſt hec
℞.laudani.ʒ.ß.ſtoracis calamite.ʒ.ij.pulueriʒent̃
groſſo modo ⁊ in fine ponantur muſci.gra.ij.bñ pul
uerizati.de hoc puluere accipiat̃ q̃ntitas triũ grano
rum ciceris ⁊ ſupponat̃ carbonib9 ignitis prius ⁊ ol
ſero mulier cũ vadit ad lectũ ſuffumiget ſe p inferi9
veſtita pãnis lõgis tenendo crura bñ adinuicẽ elõ
gata ⁊ ↄdecenter cincta:ita vt vapor nõ aſcẽdat ſu
perius.Iteʒ.℞.aloes electi.ʒ.ij.oppoponacis.ʒ.j ß.
croci caſtorei maſticis myrre.añ.gra.vij.ſalis indi.
gra.viij.fiant pille ex ol.ʒ.vj.de qb9 hec mulier omi
4o ſero vnã accipiat parũ añ cenã.¶Itẽ.℞.pulue
ris ſiſeleos.℥.j.croci.℈.ß.raſure eboris de oſſe ele-
phãtis.ʒ.iij.fiat puluis.de quo mulier hec ol mane
accipiat.℈.j.cũ.℥.j.aq̃ betõice calefacte ⁊ tardet ci
bũ horis ad min9 quatuor.¶Itẽ.℞.matricarie va
lerie betonice ⁊ radicũ enule.añ.M.coquant̃ diu in
aquam ⁊ in ea mulier lauet ſe a pedibus vſq; ad fe
mur omni tertia die p horam vnã ante cenaʒ ⁊ fiat
aqua illa calida q̃ntuʒ tolerare põt.Cõtinuet hoc re
gimẽ p vnũ mẽſem.deinde deſcat per.xv.dies.Et ſi
non apparerẽt ſigna impgnationis vel fluxus ma

gni vētris aut mēſtrualis: itez reuertaſ ad vtēdū regimine p̄dicto ꝯtinuādo ipſum vt dictū eſt. ¶ Caueat ſibi ab vſu rez acetoſaz ⁊ acriū ⁊ a paſtillibus cibis ⁊ a caſeo lacticinijs ⁊ ab vſu leguminū: ⁊ euitet ſalatina oīa p̄ter petroſilinū erucā apiū ſaluiaz ⁊ betonicam. Hec enim. xij. ſpecialia ſunt ſibi multū vtilia. Item effugiat vſuz aque frigide omnino. Ad laudem dei omnipotentis.

Conſilium. 214.

De fluxu materierū albaz a mr̄ice deſcēdētium q̄ multiplicaſ ꝓpe partū ꝓueniēte ꝓpter lapſum frigidū ⁊ humidum epatis ſtomachi ⁊ matricis. ¶ Diuidiſ cōſiliū in capitula tria.

¶ De diſpōne ipſa ⁊ cauſis eius. Cap. j.

NOn leue immo difficillimuz exiſtimo plene poſſe intelligi diſpōnē huiꝰ honeſtiſſime dn̄e. q̄ eſt ꝙ ipſa patiſ fluxū mēſtruorū alboz a mr̄ice deſcēdētiū. ⁊ hoc q̄dē accidit ei in tp̄e vel paz an̄ tp̄us q̄ ſolēt mulieres nāliter mēſtruari. Et non tñ tolliſ ex hac diſpōne: q̄n hec mulier impregneſ. Et accidit ei cū ꝓpinquat partui vt augmēteſ iſte fluxꝰ mãeruz predictaz cū grauitate ⁊ caliditate in renibꝰ percepta. ⁊ ſuccedunt iſtis torſio in vētre ⁊ vigiliaz multitudo. ⁊ tādē i fine ſeptimi vel circa illud parit mulier partū nō vagiētē. imo valde debilē. qd̄ oſtendit breuitas ꝑiodi eiꝰ. eo q2 raro extēdiſ vita eius vltra octo vel decem dies vt mihi ſcribiſ: niſi diligēs ſpeculatoris contemplatio in talibus accidentibus diligēter attendat. Eſt enim curſus materierū albaz a matrice diſpoſitio de qua raro ab auctoribꝰ ſnia multum exquiſita colligitur. Et mirabile quidē eſt quoniā vt alias in quodā alio conſilio diffuſe ſatis declaraui. hec egritudo mulieribus eſt cōmuniſſima non ſolum in climatibus ⁊ ciuitatibꝰ. immo plurimis mulierum ſepiſſime adueniens intantum vt etate mea ſum auſus dicere ꝙ pluribus q̄ mediętati mulierum hec egritudo contingat.

Et eſt q̄dē hec diſpō neceſſario: aut ꝑ colligātiā in mr̄ice reptā: aut ꝑ eſſentiā in ip̄a. Si itaqȝ eſſet ꝑ colligātiā: aut neceſſario erit a toto aut a determinata ꝑte ꝓueniēs. ¶ Et ſi erit a toto: tūc oportebit aſſignare hāc diſpōnē euenire ꝓpter augmētū male cōplōnis fride ⁊ humide in toto dominantis ꝓpter quā ꝑ viā indigōnis he ſtatice mãe gn̄anſ. Et ſi ſunt mãe in locis alijs q̄ȝ in epate gn̄ate. tūc oportebit eas nolare ſtaticas equoce ſemper de ſtate intelligēdo. ¶ Et has q̄dē mãs i toto tales gn̄ari ꝯtingit. Aut a mala cōplōne frida ⁊ humida q̄ eſt ipſaz gn̄ationis immediata cā. q̄s quidē mãs aliqualr̄ digeſtas contingit expelli a virtute cretice trāſmutāte illas ꝑ ꝯcaua magnaz venaz ad minores vſqȝquo ad mr̄icē expellanſ: ⁊ inde ab ea ꝓfluāt ¶ Et haz mãez ꝑ iſtā cām expulſaz ſigna ſunt cōtinuata mãerū expulſio. ¶ 2m ſignum eſt ꝓlōgatio deſcēſus eaz. ¶ 3m ſignū eſt albedo in colore. ¶ 4m ſignū eſt viſcoſitas eaz in ſubſtātia. ¶ 5m eſt feroris p̄uatio. ¶ 6m eſt actualis friditatis eaz manifeſtatio. ¶ 7m inſenſibilis q̄ñqȝ eaz exitꝰ. ¶ 8m eſt cōtinua fere l'enioris oris mr̄icis humectatio. ¶ 9m ē grauitas in ſpōdilibꝰ alchatin ꝑcepta. ¶ Decimuz eſt pigrities ⁊ laxitudo in motu corꝑis. ¶ xim eſt viſcoſarū ſupfluitatū in aq̄litatē vrinalē immerſio ⁊ ꝑſeuerātia. ¶ Si aūt cōtingat has mãs in corpore mulieꝝ gn̄ari a mala cōplōne diuerſa ve. ut eſt frigida ⁊ humida iā predicta: ⁊ a mala cōplone calīa q̄ ſit putrefactionis illaz mãez effectiua cā vt ſepe cōtingit fieri tunc caſus iſte parūper difficilior erit q̄ȝ priꝰ. ⁊ hoc q̄dē penes curationē magis q̄ȝ penes rei cognitionē. ¶ Facile enim hic itelligere poterit has materias a putrefactione multiplicatas repñtari vt in pluribus cum ſignis calitatis in toto dn̄antis qd̄ facile per pulſum ⁊ varietates vrine cōprehendi pōt. velocitas enim ⁊ frequētia in pulſu cū eius magnitudine ꝯſtāte virtute ꝯtingit eī̄ paruitas eius cū imbecillitate virtutis excludēdo cās ꝓhibitiuas oīno ſignificant augmētū calitatis in corpore. paruitas aūt tarditas ⁊ raritas ſunt ſigna friditatis intēſe. ¶ Et vrina alba ⁊ ſubtilis hypoſtaſi priuata aut nube ſunt ſigna friditatis intēſe. Sicut ruſedo eius aut rubedo cū nube vel hypoſtaſi rubea vel citrina calitatis augmētum ſignificat. ¶ At v̄o fetor in exeunte mã repñtatus pruritꝰ ⁊ mordicatio matricis rubedo eiꝰ ⁊ puſtulaz inuētio in partibꝰ eius calitatis augmētū ſignificat. Qd̄ apud leniter expertum in ſcīa ⁊ opere planum eſt. ¶ Eſt tamen huius rei curatio difficilior cognitione. eo q2 in tali diſpōne opz medicū vti infrigidātibꝰ ⁊ putrefactionem ꝓhibētibꝰ. q̄ frigida dn̄t eſſe ⁊ ſicca: aut ſaltez frigida tm̄. Opz etiā vti corrigētibus malā cōplōnē frigidā ⁊ humidā: q̄ eſt gn̄ationis iſtaz mãerū cā. Et illud quidē cū calidis ⁊ ſiccis. Qn̄ oīno difficillimū videſ quātū ad ꝯfractionē medicinaz: ⁊ ēt quātū ad modū applicationis earū. Si enim tales medicine applicenſ per interius. tūc anteq̄ȝ perueniāt ad particulā patiētē in intermedijs membris erunt ipſius virtutes excellēter refracte. Et ſi augmētenſ eaz doſes. tunc fortaſſis nocebūt partibus intermedijs. Et ea rōne dicēdū eſt ſi medicine fuerint in doſi mediocres. Quare oīno difficilis videſ eaz curatio regulariter fiēda. Hec ergo videnſ cōſiderāda circa hāc diſpōnē. ſi fuerit in mr̄ice inuēta ꝑ colligātiam a toto depēdens. At v̄o ſi taliū materiez deſcenſus a mr̄ice ꝓuenerit ꝑ colligātiā determinate partis: due videnſ eē corporis particule ad gn̄ationē eiꝰ plurimū cōcurrētes. ¶ Et prima quidē eſt ſtomachi diſpō frida ⁊ humida ꝑ quā diminuta ſit in cibo digeſtio ita vt remaneat chilus in partibꝰ ſuis actualibꝰ ⁊ potētialibꝰ aquoſitate multa ⁊ hūiditate participās q̄ erit mã gn̄ationis flegmatici ſanguis q̄ nō pōt eſſe virtuti nutritiue obiectum ꝯueniēs ad gn̄ationē laudabilis ſanguis. ꝓꝑ quā cām agmētabiſ in venis ſtā qd̄ erit cā multiplicationis exitꝰ ꝑ matricē. ¶ 2a v̄o corꝑis ꝑticula huius diſpōnis gn̄atiua erit epar ⁊ immediata cā magis q̄ȝ p̄dicta. ſi eī̄ infrigideſ epar ita vt nō poſſit ex chilo quātūcūqȝ in ſtomacho conuenienter genito laudabilē gn̄are ſanguinē. immo ꝑ viā diminute coctionis chili i epate gn̄eſ ⁊ multiplicaſ flegma vere

⁊ nō equoce dictū de flegmate. tūc mala diſpō epatis pdicta erit cā multiplicationis curſus haꝝ māerum ⁊ immediata magis ꝙ̄ mala ſtomachi diſpō. Hec qdē ſub ſpeculatiōe facile cadunt. ſꝫ ego credā ⁊ expiētia cōprobauerim nō diu i ſtōacho pdurare malā cōplōnē frigidā ⁊ humidā qn ipſam pmutet cōplōnē epatis ad frigiditatē ⁊ humiditatē ⁊ ecōtra. Quare raro poteris itelligere hāc egritudinē mulierib⁹ eueniſſe q̄ nō repiteꝛ cū ſignis diſtēperātie fride ⁊ humide ſil'in ſtomacho et epate reperte. Hec in ſumma opꝫ olā ꝯſiderare de mō euēt⁹ hui⁹ fluxus māeꝝ albarum a matrice. ſiue pueniat per colligantiam totius aut partium in ipſa.

At vero iteꝝ qm̄ raro eſt inuenire diſpōnē aliquā egritudinalē in aliquo mēbro p colligātiā q̄ nō poſſit etiā ei accidere p eſſētiā tō ꝯſiderād⁹ eſt mod⁹ euenīēdi hui⁹ diſpōnis vocatus eſſentialis in mīce. ¶ Suppoſita igiꝛ iuſtitiali tēperie in toto in ſtomacho ⁊ in epate de qb⁹ dictū eſt. ꝯtigit mulieꝝ mīcē diſtēperari a friditate ⁊ humiditate notabilr. ita vt ſanguis ad eā trāſmiſſus grā nutritiōis ei⁹ ⁊ grā fetus. ſ. gnātiōis q̄ dꝫ reſeruari tpe ꝯceptiōis vt fiat pars ei⁹ ſubiecta nři corporis ⁊ altera pars reſeruetꝛ grā nutrimēti embrionis q̄liter cūqꝫ ꝯtigat hic ſanguis i mīce inuēt⁹ nō poterit bn̄ rectificari ⁊ digeri. Quare in ipſa multiplicabunꝛ humiditates fl'atice p viā indigōnis: vt dictū eſt. q̄ finalr virtutē expulſiuā mīcis icitabūt ad eaꝝ expulſionē: q̄ſi ꝯtinue ⁊ ſucceſſiue pſeuerātē ita vt qbuſdā mulierib⁹ ꝯtingat quaſi ſemp ab eaꝝ matricib⁹ aliq̄d deſcēdere qbuſdā aūt cōtigat has māas die alterna: aut p reuolutionē q̄ternā euari. Quaꝝ diuerſitatū cā facile ex theorica medicie aſſignari poterit. ¶ Quib⁹ eni mulierib⁹ alterna die deſcēdit hec mā i eis inueniꝛ mā ꝯmixta ex vtualib⁹ ptib⁹ chol'e aut ex aliq̄ pte corpulēta ſpi⁹. ſꝫ mā cholica ītriſece moueꝛ p terciū. 2° d̄ differētiis febriū. ca. penultio igiꝛ ⁊c. ¶ Et oino ſilr dicēdū ē de fluxu iſto in mulierib⁹ reuoluto p vnū quaternariū. qꝛ i eo inueniꝛ actu mā melica ꝯmixta aut ſaltē virtualr. ¶ Paruper aūt ſubtilr ſpeculāti vꝛ eſſe difficile aſſignare cām. q̄re haꝝ māerū flux⁹ q̄nqꝫ tardeꝛ vſqꝫ ad pioꝺicā mēſtrualis euōnis reuolutionē. Hec ei euo nō videꝛ ꝯſeq̄ māam alicui⁹ q̄tuor humoꝝ: neqꝫ eni fl'atis cui⁹ mot⁹ eſt diurn⁹. neqꝫ cholere qꝛ mot⁹ ei⁹ eſt ternari⁹: neqꝫ melie q̄ reuoluiꝛ p numeꝝ quaternariū. neqꝫ ſanguis cui⁹ mot⁹ eſt cōtinue afflictionis. neqꝫ in oib⁹ humorib⁹ ſil' dn̄antib⁹ videꝛ eē hec euo menſatim appropriata. Quare oino vidꝛ eſſe neceſſarium alterā aſſignari cām vel cās. ¶ Dicēdū itaqꝫ p ſolōne dubitationis hui⁹. ꝙ opꝫ primo ſaluare reuerētiā auctoꝝ. ¶ 2° ꝙ opꝫ rñſionē eſſe ꝯformē his que experimento quotidie cōprobanꝛ. ¶ 3° ꝙ i reſponſione ad hāc difficultatem non oportet a veritate recedere. ¶ Pro declaratione itaqꝫ primi horum trium dicendū ꝙ ex ſentētiis illuſtriū auctorum pluriū colligiꝛ fluxū materierum a matrice deſcendentiū multotiens apparere ab eis aūt non videꝛ bn̄ particulariter declaratum. an hic fluxus ſit cōtinuus vel periodicus. ſed ex ipſoꝝ ſentētiis accipi pōt veritas rñſionis. ſicut enim de aliis fluxibus inueniꝛ ab auctorib⁹ ſcriptū. ita ⁊ de tali fluxu a matrice cōſimilr ꝯcedendū eſt. In aliis enim fluxib⁹ videꝛ q̄nqꝫ ꝯtinuatio ſucceſſiua velut in fluxib⁹ ſpontaneis factis a fortitudine virtutis incitāte contra māam peccātē quātitate aut qualitate: aut vtriſqꝫ ſil'. Cū eni virtus tales māas per fluxū euat earum euatio videꝛ eſſe ꝯtinua vt in plurib⁹. ⁊ raro interpolata nō enim pſeuerare dꝫ euatio haꝝ materieꝝ ꝙ̄diu durat incitatio virtutis a māeb⁹ facta. ſꝫ ſtāte pn̄tia māerum ſemp ſtat incitatio virtutis ad earum expulſionē. ergo talis fluxus erit ꝯtinu⁹. ¶ Et ex hoc manifeſte videꝛ declarari poſſe. ꝙ in qbuſdā mulieribus ocioſis ingluuioſe ſe replentib⁹ ſepe cōtingit bis vel ter in anno taliū māerū euatio pdurās. p. x. aut. xv. dies. ⁊ cū hoc mulieres ſane degūt ⁊ etiā a cōceptione nō fruſtranꝛ. immo ⁊ fet⁹ earuꝫ plurimū ſunt incolumes. ¶ Nō raro etiā ꝯtigit fluxus tales in mulierib⁹ fere ꝯtinue pſeuerare. et hoc eſt pꝑter cōplōnē malā frigidā ⁊ humidā epatis et venaꝝ pꝑter quā gnāꝛ in mulieribus māe fl'atice ſupabūdātes vt declaratū eſt. ¶ Et pñt etiā gnari māe fl'atice alibi ꝙ̄ in epate per viā indigōnis vt tactum eſt. ⁊ qꝛ illa mala cōplo in vtriſqꝫ hoꝝ eſt fixa multo tpe gnānꝛ māe tales q̄ ꝯtinue virtutē incitāt ad ſui expulſionē. igiꝛ i talib⁹ talis flux⁹ erit continuus. ꝯña neceſſaria eſt. eo qꝛ aſſignata ꝯtinua cā effect⁹ pductiua neceſſe ē aſſignari effectū ꝯtinuū. ¶ Et ex hoc fundamēto potes rñdere ad aliō pblema p q̄d i mulierib⁹ qbuſdā ꝯtinu⁹ ē fluxus harū māeꝝ albaꝝ. ⁊ ſi ꝯcipiūt mulieres tales ꝯcipiūt fetū nō ſanū ⁊ talē pariūt ipm. Et clauditꝛ hoc i ſnīa veteris. 5ª affōꝝ. ſermone illo. Mulieri i vtero hñti ſi mēſtrua fluxerint impoſſibile eſt fetū eē ſanū. Ampliando affor. tā de mēſtruali mā ſanguinea ꝙ̄ de aliis. ¶ Ex quo fundamēto 3ᵐ correlariū colligere potes. q̄re q̄dā mulieres aborſum patiunꝛ in poſtremis mēſib⁹ ⁊ nō in pmis. Talis eni effect⁹ cā eſt cōgregatio taliū māeꝝ mucillaginoſaꝝ: quarū q̄ntitas maior accumulata eſt in poſtremis ꝙ̄ in primis menſibus. Et eſt iteꝝ ſnīa veteris affōꝝ. vbi ſupra. illo verbo. Quecūqꝫ corrupture ſunt fet⁹ his cotiledones mucillaginib⁹ pleni ſunt. Et lege cōmētatorem ibi. Et p hec talia phiſice contemplando cōcedēde ſunt ꝯclōnes iſte. ¶ Pria ꝙ aliq̄s flux⁹ māerū albaꝝ ⁊ corruptaꝝ ⁊ mīce ꝯtinu⁹ eſt. pbaꝛ ꝯclō: qꝛ talis fluxus pōt eſſe materieꝝ ſanguineaꝝ aut hñtiū virtualē partē ſanguis. ergo talis erit ꝯtinuus. pꝫ ꝯña. qꝛ ſicut aliis matericb⁹ attribuiꝛ motus periodicus ita ⁊ ſanguini ꝯtinuus. vt pōt colligi i 2° de differētiis feb. cap. penul. ¶ 2ª cōclō eſt ꝙ aliq̄s flux⁹ haꝝ māeꝝ a matrice eſt quotidian⁹. pbaꝛ cōclō. qꝛ talis aut eſt a fl'atica mā vel ab alia equoce dicta de fl'ate: hñte tñ virtualē motū fl'atis. ⁊ ois talis eſt quotidian⁹. ergo ⁊c. ptꝫ ꝯña ⁊ maior eo ꝙ talibus matericb⁹ inueniꝛ ſepe cōmixtum fl'a aut fl'atice ſunt vel in eis ſaluaꝛ virtus fl'atis. ⁊ minor eſt nota: eo qꝛ fl'ati ineſt pprietas periodicandi quotidianarie: ⁊ ſanguini ꝯtinue: vt dictū eſt. ¶ 3ª ꝯclō. ꝙ aliquis pꝑoꝛū fluxuū frequenter eſt tertianarius.

ꝓbat̄ ꝯclo: q2 cholericus eſt. aut in ſanguine vel al-
tera mā cholere virtualitas inueni t. ¶ 4ᵃ ꝯclo ma-
teriērū fluxus a matrice aliqñ eſt quartanarius cō
cluſio ꝓbatur eodē fundamēto quo prius. ¶ Quin
ta ꝯclo. aliqñ fluxus a matrice qñq3 eſt periodica re-
uolutione ꝓueniēs ꝑciſe de mēſe in mēſem. ꝓbatur
ꝯ. ſo. q2 talis fluxus ꝓuenit a potētia nature exone-
rātis ſe a ꝑdicta mā gratia finis: q̄ ē ꝯceptio et ſpēi
ꝯſeruatio. ſed talis fluxus nō vr̄ tardius eueniens
aut prius q3 in fine vni⁹ mēſis lunaris vel medicina
lis. igit̄ ⁊c. ꝓbatur minor quātū ad primā partē: q2
l3 mā illa ſm magnā partē fuerit ꝯgregata añ finē
mēſis lunaris: nō tñ ꝯueniēter expelli pōt. eo q2 ad il
lius expulſionē nō ꝯcurrit totalis potētia ṽtutis ſu
pra mām. eo q2 ad expellendā mām talē añ finē vel
poſt finē mēſis nō ꝑciſe ſufficit potētia virtutis. ſed
op3 virtutē ipſam iuuamētū accipere a celeſti corpe
qđ eſt luna q̄ mene dicit̄ apud grecum. ꝓpter qđ hic
fluxus mēſtrualis dicit̄. Cū igit̄ aggregatū ex potē
tia virtutis ⁊ iuuamēto celeſti potētius ſit ad has
mās expellēdū q3 ſi ꝑciſe cōcurreret virtutis robur
abſq3 tali influxu. ſeq̄tur q2 preciſe in fine menſis lu
naris fiet harū materierū expulſio. ¶ Contra. q2 in
q̄buſdā mulieribus videtur fieri expulſio hap mãe
rū non ꝑ. iſe in fine menſis lunaris. imo qñq3 in fine
prime ſcđe aut tertie quadrature eius. ¶ Amplius
nō videtur hoc poſſe ꝯuenienter ꝯtingere in fine mē
ſis lunaris. eo q2 luna tunc vr̄ minus iuuamentum
preſtare in nobis quādo debilius eſt ei⁹ lumē. ſed de
bilius eſt ipſum in fine menſis. q2 in cōiunctione ⁊ ꝓ
pe illam qñ ē añ. igitur ⁊c. ¶ Ad hec duo dicendum
⁊ primo ad primum. q2 l3 ita ſit q2 in q̄buſdam mu-
lieribus talis flux⁹ accidit in fine prime ſecunde aut
tertie quadrature vnius lunaris. tñ cuiuſlibet earū
quadraturarū cōputatio ad q̄draturas ꝑcedētes
lunares vr̄ eſſe finis vnius menſis: ſicut prime qua
drature computatio ad tres quadraturas ꝑceden
tes lunares: erit finis mēſis lunaris: ſi bñ cōſideras
¶ Ex q̄bus ſi bene conſiderat inueniſſe intellectus
ꝓbabiliter defendere poterit: q2 omnis fluxus men-
ſtrualis ſemꝑ fit in fine menſis lunaris: facta ſemꝑ
computatiōe finis vnius q̄drature ad ꝑcedentes ip
ſam. ¶ Contra iterum q2: ſi accidit fluxus in medio
vni⁹ q̄drature ⁊ non in fine non vr̄ poſſe ſaluari qđ
tales fluxus ſemꝑ fiāt in fine mēſis lunaris. ¶ Huic
motiuo ſatis facile rñdendū eſt. q2 medietas vnius
quadrature lunaris ſapit naturā3 finis eius: eo q2
ſic extrema tꝑa inuicē cōparata ſapiūt naturā alte
rius inuic. ē Ita media reſpectu extremorū. ⁊ ꝓpter
talia cū parum diſtent ab extremis ſuis. aliter op3
aduerſariū aliā aſſignare cām q̄ non vr̄ poſſe dari.
¶ Et ad 2ᵐ motiuū ſuperi⁹ tactum dicendum q2 l3
lumē lune in coniunctione eius ⁊ ꝓpe ipſam ſit de-
bilius q3 in augmento ⁊ partibus ſibi vicinis tamē
contingit in q̄buſdam mulierib⁹ q̄ debiles ſunt: aut
in q̄bus congregata eſt mā multe remollitionis q2
iuuamentū paruū a paruo lumine lune ꝓueniens
potētius erit ad incitādū vnā virtutē debilē ꝓpter mi
norē reſiſtentiā q3 vnā virtutē retentiuā q̄ potentior
eſſet ad reſiſtendum in fluxu lune qui fortis eſſet,

¶ Et ex hoc fundamēto potes iterū ſoluere plura ꝓ
blemata. ¶ Primū q̄re in q̄buſdā mulierib⁹ flegma
ticis ⁊ natura debilib⁹ accidit frequēti⁹ mēſtrualis
fluxus ꝓpe ꝯiunctionem lune q3 ante. ¶ 2° quare in
mulierib⁹ robuſtis frequēti⁹ accidit fluxus in fine ſe
cūde quadrature lunaris: aut ꝓpe ipſam q3 i aliꝭ
tꝑibus: q2 virtus aliarū mulierū potētior eſt ad re
tinendū mās ⁊ ad reſiſtēdū fluxui. ergo op3 eaꝝ ex
pulſiuā iuuari ab aſtrali aſpectu. ſ3 talis eſt fortior
in q̄dratura ſcđa: aut ꝓpe illā vbi lumē lune iā ꝑue
nit ad cōplementū augmenti igit̄ ⁊c. Et plura alia
ſpeculabilia correlaria ex hoc fundamēto ꝯcludere
potes ſi tibi libet. ¶ Et parib⁹ rōnibus facile ꝓba-
ri poſſet ſcđa pars minoris adducte ad ꝓbandū q̄n
tam cōcluſionem. ſ. de mēſe medicinali intelligendo
ex principijs medicine medicinalē mēſem totu ſpa-
tium illud quo luna noſtrum hemiſperiū illuminat
qđ eſt ſpatium. xxvij. dierum naturaliū cū dimidio
vel circa illud. vt colligi poteſt a Gal. 3° creticorum
Speculatores eñ medicine qui curā3 ſuā appoſue
runt rationabilibus experimentis non ꝑpenderunt
lunā ſuo lumine in corpora humana influere in flu-
xu ꝑceptibili de quo curandum ſit: imo ſolum vide
runt manifeſtam ipſius impꝛeſſionem fieri in corpora
noſtra tꝑe quo manifeſte lucet in hemiſperio noſtro
⁊ eſt ſpatium dierum iam predictoꝝ. vt ex ſentētijs
iam predictis accipere poteſt.

Poſt hec aūt in hac mā vident̄ remanſiſſe due difficultates ſolonē expectā
tes. Et prima q̄dē an mulieres cū mala cōplexione
frigida ⁊ humida matricis cōplicata etiā lapſu hu
mido ⁊ frigido epatis impregnari poſſint. Et videt̄
q2 ſic: eo q2 mulier iſta cū tali lapſu ⁊ multitudie ma
terieru3 flegmaticaꝝ in matrice ſua impꝛegnata fuit.
¶ 2ᵐ motiuū qđ etiā apparet: eo q2 añ mēſtruatio
nē ſuam tales mãe in matrice inueniunt̄. ¶ In oppo-
ſitum arguit̄. eo q2 ſi in matrice recipiat̄ virile ſemē
corrumpet̄ a talib⁹ materieb⁹ in matrice inuentis.
¶ Itē q2 tales mãe q̄ parū ante partū expelluntur:
aut in ea fuerāt genite añ impꝛegnationē aut poſt ip
ſam. ſi añ impregnationē non vr̄ rationabile ipſam
potuiſſe impregnari: eo q2 tales mãe ſui frigiditate
ſperma ꝓlificum corrūpunt. ¶ Itē q2 tales materie
ſanguinē menſtruum inficiunt adeo vt nō ſit mate
ria apta gñationi embrionis neq3 nutricationi ei⁹.
¶ Et iteꝝ q2 tales mãe leniēdo ⁊ mollificādo matri
cē lubricā reddūt ita vt fetū detinere nō poſſit ⁊ plu
ra alia motiua ſilia iſtis adduci poſſent. Sicut eni3
in terram multam humiditatē habētē ꝓiectū ſemē
corrumpit̄: ita vt non germinet. Ita etiā de virili ſe
mine in matricē valde humidā ꝓiecto ꝯcedi d3. Et
ſunt ſermones hyp. ⁊ Cōmentatoris. affōꝝ 5ᵃ ibi.
Similiter autem ⁊ in materiebus.

Ad abſoluēdū huiuſmodi difficulta tem dicēdū ē ꝯclōnes
tres. ¶ Prima. q2 non q̄libet matricis lapſus frigid⁹
⁊ humidus materialis prohibet impregnationem
mulierum. ¶ 2ᵃ concluſio. q2 l3 impꝛegnatio non pro-
hibeatur a tali lapſu: debita tamen fetus nutrica-
tio ⁊ ipſius fortitudo impediuntur. ¶ Tertia ꝯclu-

ſio. q̄ ꝯtingit debilitatem v̄tutis apparere q̄nq̄ in toto: q̄nq̄ vero in determinata parte.

Prima ꝯclo multis modis ꝑſuaderi pōt. et p̄mo ſic: qr maior eē pōt v̄tutis reſiſtētia ad lapſuȝ iā dictū q̄ actiuitas ad ipſam. igitur v̄tus ſemē in ea receptū regulare poterit ad retētionē ipſius ⁊ cōceptionē. Añcedēs arguit. qr non q̄libet lapſus v̄tutē adeo debilitare poſſet: vt cōceptionē impediat: niſi fuerit valde magnus. ¶ 2° iterū ꝓbat ꝯclo. qm̄ lȝ in matrice lapſus frigidus ⁊ humidus inueniat. ꝯtingit tñ nō ſemꝑ in m̄rice inueniri mām̄ tāte quātitatis: vt ſui frigiditate ⁊ humiditate ſpirituoſam ptē ſꝑmatis corrūpere poſſit. ⁊ lubricā reddere matricē: adeo vt nō detineat ſemen. ¶ 3° ad idē arguit q̄n ꝯtingit mulierē fuiſſe nāliter menſtruatā. ⁊ in tp̄e illo cū euacuatione ſanguinis fuerit expulſa materia fienda ⁊ humida ⁊ ſanguis laudabilis ad ipſam fuerit attract⁹: ex quo vigoroſior reddat matrix. Igit i tali caſu ꝯcipe poterit. pȝ ꝯñtia. qr nulle vident cauſe impeditiue ꝯceptionis q̄n tp̄e coitus v̄tus attractiua ⁊ retētiua m̄ricis fortis eſt cū magna delectatione ad illud concurrente ⁊ ſubſtantia matricis conuenienter ſolida eſt a ſuꝑfluitatibus remollitiuis mundificata ⁊ ſemen in ea receptum ꝓlificum fuerit.

Secūda v̄o ꝯclo declarari pōt. eo qr poſt ꝯceptionē factam pōt regenerari mā̄ multū frigida ⁊ humida q̄ nō eſt ſanguinis diſpoſitiua ad debitā nutricationē ipſi⁹: imo impeditiua ergo ēbrio notabilr debilitat. pȝ ꝯñtia. qr mā̄ infrigidādo calorē naturalē neceſſario debilitat. Itē ſui frigiditate ⁊ humiditate ſanguinē reddit ineptū ad nutricationeȝ debitā. ergo embrio remanebit debilis ⁊ extenuatus. pȝ ꝯñtia. ⁊ primo antecedēs huius rationis arguitur. qm̄ remanente lapſu fixo vel fiēte tā in m̄rice q̄ in epate ⁊ ſtomacho materie gñabuntur frigide ⁊ humide ꝑ viā indigeſtionis. ¶ 2° arguit cōcluſio. eo qr ſanguis quātūcunq̄ laudabilis in caſu attract⁹ ab epate ⁊ a venis ꝓpter lapſuȝ frigidū ⁊ humidū in matrice inuentū poterit remitti in caliditate ſui ⁊ intendi in humiditate: q̄re redditur materia inconueniens nutricationi. quare neceſſe eſt debilem ⁊ extenuatum fieri fetum.

Et ex iſtis inuicē collatiſ ꝓbari pōt tertia ꝯclo. ⁊ p̄mo quātū ad primam ptē eius. q̄ eſt q̄ toto fetus corpore remanebit debilitas. eo qr quoꝝ p̄ñtia v̄tus fortis eſt ⁊ ꝑmanet eorū carentia debilitat: ſed p̄ñtia ſanguinis ⁊ ſpūum laudabiliū cōſtat v̄tus. ergo carētia ipoꝝ debilitat q̄re prima pars ꝯclonis vera. Scđa v̄o pars ei⁹ arguitur: eo qr cōtingit lapſum vni parti matricis et ꝯñr fetus inueniri maiorē: ſed hoc poſito pars illa debilior erit. ergo ⁊ eius opatio debilior. ¶ Ex q̄ correlarie cōcludi pōt quorūdā apparētiū verificatio. p̄mo quare in q̄buſdā infantiū apparet cerebri debilitas: ita vt multiplicent in capite ⁊ in mēbris euacuationis ab eo ſuꝑfluitates ꝑ naſum ꝑ palatū: ⁊ ſic de alijs. q̄buſdaȝ vero accidit raucedo vocis ꝓpter frigiditatē ⁊ multā mām̄ membris vocalib⁹ inuentā. Quidā v̄o eoꝝ vix vagire ⁊ vociferare poſſunt ꝓpter cām̄ dictā. ⁊ ꝓpter debilitatem virtutis motiue partiū pectoris vocalium. nōnullis v̄o inuenit ſtomachi debilitas: ⁊ ſic de alijs. quoꝝ cāe ex hoc fundamēto aſſignari poſſent. Et vide q̄ in fetu hui⁹ mulieris hec talia accidunt ſm̄ partem et cauſas eorū ex his intellige.

Secūda v̄o difficultas q̄re hec mā̄ mucilaginoſa alba in hac muliere reſeruat vſq̄ ꝓpe tempus ꝑtus. cā eſt aſſignabilis ex parte finis eo qr ſicut materie mēſtruales: imo etiā valde corrupte vſq̄ ad finē ꝑtus naturalis reſeruātur. ita ⁊ de iſtis mucillaginoſis ſuꝑfluitatib⁹ dicēdū eſt. ¶ Cā v̄o ꝓpter quā he mā̄e aliq̄n expellunt ante ꝑtum ꝑ .x. vel .xv. dies aut circa illud eē poteſt aut qr materie tales tm̄ multiplicate ſunt: q̄ nō expectat virtus a nocumēto illaꝝ incitata expulſionē illaꝝ facere in tp̄e partus ſed anticipat expulſioneȝ illaꝝ ſinthomatice ante partū. ¶ Et ſcđa cā eſſe pōt eo qr tales materie multiplicate maiorē remollitionē facere poſſent in matrice in vltimo mēſe part⁹ q̄ in p̄cedētibus. vnde ꝓpter multā remollitionē eius quaſi lubricādo deſcēdūt. ¶ Ita ex fundamēto oīm horum ſermonū vr̄ eſſe diſpoſitionem hui⁹ dñe ad determinataȝ declarationē adductā. ¶ Et apparet iterum ex hoc fundamēto poſſe reddi cām̄ oīm effectuum vel accidentiū in ipſa apparentium. ¶ Et 3° iteꝝ pōt videri ex hoc fundamento cā mortis fetus poſt natiuitatē eius q̄ eſt ꝓpter egritudinē in matrice ꝯctam. cuius nocumentū non eque bñ tolerat fetus poſt natiuitatē ſicut tolerabat in m̄rice. eo quia poterior eſt aer cū alijs reb⁹ non naturalib⁹ ad alterandū fetū parum poſt natiuitatē ei⁹ extra vteruȝ q̄ in vtero. ¶ Ultimo ex hoc fundamento facile concludi pōt q̄ egritudo huius mulieris eſt difficilis curationis ſaltem ꝓpter longitudinem eius: lȝ etiam alie cāe concurrant ad eius paruitatem. ¶ Et concluditur ex his vltimo neceſſarium eſſe feſtinā curationem ipſius ⁊ valde ſollicitā: quare aūt in ſequentibus ſuccincte declarabitur.

¶ De regimine per adminiſtrationē ſex rerum non naturalium. Cap̄ ij.

Pro regimine igit diſpōnū hui⁹ mulieris p̄mo diſcurrendū eſt ꝑ debitā adminiſtrationē ſex reꝝ non naturaliū. Scđo ꝑ regimen medicinaliū. ¶ Sit itaq̄ ei⁹ aer ⁊ locus tendēs ad caliditatē ⁊ ſiccitateȝ naturaliter vel artificialiter orientalis vel meridionalis: artificialiter fiat cū igne ⁊ ſuffumigationib⁹ ex thure ſandaraca colofonia ſtorace calamita laudano ligno aloes ⁊ cum cōbuſtione lignoꝝ pomoꝝ pinoꝝ iuniperi lauri abietis: ⁊ videt flatus ventoꝝ ſeptētrionaliuȝ. ¶ Exerceat exercitio pedeſtri ſatis longo aut alto. ſi autem nō pōt ꝓpter debilitatem: fiant fricationes cum pāno aſꝑo ſuꝑ loco alchatin ſero ⁊ mane donec caleat ⁊ rubeat ante cibum eius cutis. ¶ Quietem oīno vitet longam. Et ſomnus vitandus: niſi ſm̄ neceſſitatem: ⁊ longitudo ſomni vitetur ⁊ vigilie magis conueniunt. ¶ Caueat a multa quantitate cibi ⁊ potus: immo recedat a menſa cum reliquijs famis adhuc reſeruatis in ſtomacho quoniam

qm̄ deterioꝛ eſt fertilitas tempoꝛe ſterilitatis ꝙ ſte-rilitas tēpoꝛe fertilitatis. 3ª pmi. cap̄. de regimine ei⁹ quod comedit ⁊ bibit. ❡ Si aūt cōtingeret repletio nō incurrere euacuet̄ per vomitū cū hoc vomitiuo. ℞. aque decoctiōis ſeminū raphani. ℥. iij. mellis. ℥. ß. aceti. ℥. j. diſſolue totū ⁊ bibat̄ tepidū ⁊ poſt illud per horā vnā vel mediam cū digito fiat agitatio in pncipio meri apud radicem lingue. Et ſi per talē cō motionē non ꝓuocaret̄: tūc immittat̄ pēna oleo oli-uarum inūcta: ⁊ fiat agitatio. ❡ Si aūt abhoꝛreret vomitū: tunc ciboꝝ ſupfluitas eſt ꝓuocāda cū cliſte ri iſto. ℞. folioꝝ maluarū blete mercurialis. añ. ɱ. j. folioꝝ catapucie minoꝛis numero q̄tuoꝛ coquant̄ in lib. v. aque vſqꝫ ad medietatem huius decoctio-nis cū expreſſione. ℞. lib. j. ſere Sal̄. ℥. ß. bn̄dicte caſ-ſie fi. añ. ʒ. vj. ſalis indi. ʒ. j. ß. olei oliuarum. ℥. iij. mi-ſce. ⁊ totū ſupponat̄ bis vel ter vſqꝫ ad cōuenientē ſtomachi exonerationē. ❡ Si autē abhoꝛreret etiā cliſtere tribue ei. ℥. iiij. vel. v. decoctionis ſene calefa cte cum. ℥. j. ſy. acetoſi. eſt bonū diſpoſitiuū taliū ſu-perfluitatum. ❡ Si aūt oīa predicta abhoꝛreret fa-ciat dietā per vnam diem abſolute vel per duos te-nuē cū cibis pauce quātitatis ⁊ qualitatis. ❡ Acci-dentia aīe que inducūt caliditatē mediocrē īfra li-mites ſanitatis ꝯueniūt. que aūt excedūt ⁊ īducūt triſtitiā ſunt euitāda. ſlr̄ ſunt euitāda oīa cibaria notabilr̄ frigida ⁊ humida. ❡ Itē viſcoſa ⁊ oppilati ua. Itē igroſſatiua ſanguinis ⁊ alioꝝ humoꝝ ⁊ oīa ventoſa. Exēplū pmi ſpinachia poꝛtulaca ⁊c. Exem plū ſcdi. paſtiles cibi neruoſi. Exēplū tertij. caro ſali ta ⁊ aīaliū antiquoꝝ. Exemplū q̄rti. ſicut oīa lactici nia ⁊ olera ⁊ legumia ⁊ ꝓpꝛie elixata ⁊ cibaria mel lita: ⁊ euitet cibaria difficilis digeſtiōis: ſicut ſūt car nes vaccine. ❡ Carnes aūt laudabiles ſunt oēs que nāliter ſiccitatem augmētāt ⁊ magis aſſate ꝙ elixa te. fercula autem tendant ad caliditatē ⁊ ſiccitatē ritum pānicū ⁊ cicera rubea ⁊ alba ⁊ caules ſaluia ſerpillū mentha roſmarinus rutha in cibis prepara ta ꝯueniūt. ❡ De aromatib⁹ cōueniunt oīa calida ⁊ ſicca ⁊ apitiua hñtia ꝓpꝛietatem ad epar ⁊ mr̄icē: velut ſunt cinamomū ſpica nardi. 33. macis galāga nux muſcata lignū aloes vtrūqꝫ pip ⁊ ꝓpꝛie albū: ⁊ crocus ameos amomū aniſum ſemē feniculi. petro-ſilini apij cardamomum maius ⁊ minus ⁊ nigella: quā q̄dā crediderūt eſſe cardamomū min⁹ ⁊ falſo: qm̄ cardamomū min⁹ eſt granū paruū oblōgū ſpe ricū ſatis coloꝛe pulnerulentū ſubſtātia ſolidū odo re ⁊ ſapoꝛe acutū ſatis. Cardamomū min⁹ eſt illud quod Auic̄ª noīat heylbane: ⁊ eſt granū padiſi no-minatū ſꝫ aliqs: ⁊ a vulgo dicit̄ melegete: qm̄ ē gra nū paruū triangulatū ſubꝛubeū ſolidū acute aro-maticitatis ⁊ acuti ſapoꝛis ⁊ eſt de medicinis epar ⁊ mr̄icē potēter rectificātib⁹ ſiue ſimplex accipiatur ſiue cōpoſita. ❡ De fructib⁹ ꝯueniūt amigdale fiſti-ci paſſule cū arilis bñ maſticate. grana autē pini ꝓ pter ſuā vnctuoſitatē nō placent. ⁊ qꝛ nocēt ſtoma-cho. 13ª tertij. de his q̄ nocēt ſtomacho. ficus auella ne etiam optime ſunt ⁊ ꝓpꝛie toꝛrefacte. 14ª tertij. de rebus epati conferentibus. pomis vero ⁊ piris be ne aromaticis ⁊ maturis quādoqꝫ vti pōt ⁊ non fre quēter: ⁊ melioꝛa ſunt cocta ꝙ cruda. Et in ſumma fruct⁹ oēs caliditate ⁊ ſiccitate aromaticitate ⁊ ape ritiua virtute ꝑticipātes. ❡ De ſalſis autē ⁊ cum co ꝯditis cōueniunt caro ſalita nō pinguis ⁊ caſe⁹ ſali tus ⁊ oliue condite ⁊ piſces cum ſalſedine diu cōſer uati. Et de alijs conditis vtilia ſunt ei. zinz. cōditū ⁊ iringi conditi ⁊ kebuli conditi rape napi conditi ⁊ omnia condimenta calefacientia ⁊ exiccantia cum mūdificatione matricis. ❡ Pot⁹ aūt huius dñe con ueniens ſit vinum coloꝛe album ſubſtantia ſubtile aromaticū notabilis caliditatis ⁊ ſiccitatis. Et euite tet ſummopere vſum aque ſaltem longum.

❡ De cura per medicinalia. Cap̄. iij.

Pro curatione huius diſpoſitionis ꝑ me-dicinalia duo pꝛincipaliter videntur īn-tenta. ❡ Pꝛimū eſt correctio lapſus frigi di ⁊ humidi matricis. ❡ Secundum eſt foꝛtificatio fetus in matrice. ❡ Pꝛo cura tione lapſus. ſ. frigidi ⁊ humidi opoꝛtet ſimul īten dere ad ſtomachum epar ⁊ matricem ⁊ erunt inten tiones quinqꝫ curatiue eius.

Et pꝛima eſt materierū adequatio q̄ mul tis inſtrumentis compleri pōt. ❡ Pꝛimum eſt debita adminiſtratio ſex rerum non naturalium: vt ſupꝛa dictum eſt. ❡ 2m inſtrumētū adequans materias eſt adminiſtratio confectionū ⁊ electuarioꝝ ſua caliditate ⁊ ſtipticitate hñtiū v̄tu tem ſtomachalem epaticā ⁊ matricalē: velut ſunt dyambꝛa dyamuſc⁹ dulcis dyacinamomū electua rium de ligno aloes dyatrionpipeon pliriſarcoticō metridatū dyacalamētū dyamacis: ⁊ ſimilia iſtis. Quoꝝ oīum vſus ſit in mane per tres vel quatuoꝛ hoꝛas ante cibū. de q̄bus etiā pōt accipi aliquid añ cenā parum. ❡ 3m inſtr̄ū ſunt aque ſubtiliationis. ſ. meliſſe abſin. oꝛigani pule. betonice ſaluie ruthe fe ni. apij petro. geneſtre ⁊ ſiliū. ❡ 4m ſunt ſy. iſtis mē bꝛis appꝛopꝛiati. ſ. ſy. de calamēto de praſſio de ab-ſinthio: ⁊ de eupa. de mētha. Compoſitus acetoſus zuccarinus mellinus oximel de ſqlla. ſy. de lilio de-ſcriptione Serap̄. 7º breuiarij. ⁊ ſy. de enula de ar-themiſia. qui ambo ſunt ſolēniter mūdificatiui mr̄i cis ⁊ abſterſiui. ❡ Et cōpoſitū bonū ⁊ leue aggre-gās intētiones ad predicta. ℞. floꝝ arthemiſie ma tricarie meliſſe betonice ſaluie oꝛigani eupatoꝛij aſ ſari. añ. ɱ. ij. cimini aniſi ameos: ſe. ruthe carui. añ. ɱ. j. enule ſicce. ɱ. iij. calami aromatici galange ze doarie cinamomi. añ. ɱ. ß. biſtoꝛte gallie muſcate doꝛonici violarum citrinarū. añ. ʒ. ij. liquiritie. ʒ. iiij. bulliant omnia in. lib. xij. aque vſqꝫ ad cōſumptio-nem medietatis. deinde cum foꝛti expꝛeſſione colen tur ⁊ colature addatur aceti lib. ß. zuccari ſecūde de coctionis. lib. xv. ⁊ coquantur vſqꝫ ad conuenientē ſpiſſitudinē. de hoc igitur compoſito. ℞. ℥. ij. aque abſinthij betonice ⁊ meliſſe. añ. ℥. j. miſce ⁊ totū ca-lidum in potu detur in auroꝛa. ⁊ tardetur cib⁹ poſt ipſum hoꝛis quatuoꝛ. ❡ Et leuioꝛ iſto eſt hoc. ℞. ſy. aceto. compoſiti. ℥. j. ß. aque matricarie. ℥. ij. abſin-thij. ℥. ſ. miſce et tribue vt ſupꝛa. ❡ Aliud leuius iſto ℞. aque matricarie arthemiſie betonice. ana. ℥. j. ß. zuccari al. parum ⁊ detur in potu vt pꝛius. Poſſem

etiam adducere digerentia in forma decoctionis
puluerum ꝛ pillularuꝫ compoſita. ꝛ tu ex predictis
illa intellige.

Pro intẽtione 2ª que eſt materieruꝫ
diuerſio a ꝓfundo cor
poris ad circũferentiã. ¶ Primum diuerſiuũ ꝛ leue
eſt fricatio extremis partibꝰ natibꝰ ꝛ ſpatulis admi
niſtrata cuꝫ pãno aſpero faciẽte cutem calere ꝛ ru=
bere. ¶ 2m diuertens eſt applicatio ventoſaꝝ ſpatu
lis vel natibꝰ cũ ſcarificatione vbi eſt dñium ſangui
nis aut materie ſecũ admixte: aut ſine: ꝛ applicate
ſpatulis magis diuertunt a ſtomacho ꝛ epate: ꝛ na
tibus applicate magis diuertunt ab epate ꝛ mřice.
Et de bñ diuertentibꝰ a mřice mãs ſunt vẽtoſe ſuꝑ
natibꝰ adminiſtrate. ¶ 3m diuertens eſt ablutio pe
dum ꝛ cruriũ cũ decoctionibꝰ plãtarũ: quarũ ſermo
preteriit. ¶ 4m diuertẽs ꝛ vniuerſalius oĩbꝰ eſt flo=
botomia ſaphene magis in diſpõne mřicis ꝛ epatꝭ:
ꝛ flobotomia ſaluatelle aut baſilice que imediatiꝰ
ab epate diuertũt. quarũ vtraqꝫ fieri dꝫ cũ virtutis
ꝯſtãtia ꝛ appitione dñij ſanguinis aut mãeꝝ ſibi cõ
mixtarũ. ¶ 5m diuertens põt eſſe ꝓuocatio emorroi
darum ꝛ aptio venarũ mẽſtrualium. ¶ 6m diuertẽs
ꝛ bonum eſt ꝓuocatio vrine ꝛ ꝓpꝛie cũ frequẽti vſu
comeſtionis folioꝝ ꝛ ſeminum feniculi ꝛ petroſilini
apij aniſi ꝛ ſimilium. ¶ Et ꝓuocatiuum vtile. ℞. aq̃
eupatorij ſparagi. añ. ℥. ij. ſumaꝰ in aurora cuꝫ mo
dico zuccari: vt ſupra dictũ eſt. ¶ Et fortius illo. ℞.
aque ſublimationis milij ſolis ꝛ geneſtre. añ. ℥. ij. ß.
miſce. ꝛ detur vt prius.

Pro tertia intentione que eſt materierũ
euacuatio hoc eſt vnum eua
cuatiuum cõe ꝛ valde vtile. ℞. benedicte ſimplicis.
ʒ. iij. iere Galeni ſimplicis. ʒ. v. aque feniculi. ℥. j. ß. mi
ſce ꝛ calidum tribue. ¶ Et leuius illo eſt exhibere. ʒ.
xij. iere Gal. ſimplicis in potu: ꝛ hec duo poſſent etiã
minoratiue exhiberi doſim minuẽdo. ¶ Fortius pre
dictis. ℞. electuarij indi. ℥ ß. cum aqs predictis hora
predicta. ¶ Euacuatio cũ pillis. ℞. pillarũ de bene
dicta de iera cõpoſita añ. ʒ. ß. cũ electuario ſucci roſ. re
formẽꝰ pille. vij. ꝛ tribue vt ſupra. ¶ Fortiꝰ illo hñs
intentionẽ ad mãs mixtas. ℞. pillaꝝ fetidarũ. ʒ. ß.
de iera cõpoſita de ſarcocolla. añ. ℈. j. boni põderis
denꝰ horis predictis. ¶ Et plurima cõpoſita huic in
tentioni ſeruiũt: velut electuarium dyaſinicon iera ruf
fi ꝛ ꝓpꝛie ad mãs aduſtas. ꝛ electuarium de pſilio ad
materias mixtas ꝛ ꝓpꝛie calidas dñantes q̃ tamen
per ſe in lapſu tali nõ multiplicãtur. ¶ Elige ergo q̃
gratior tibi videtur: ꝛ da in aurora quatuor obſer=
uãdo ꝯditiones. ¶ Prima qꝫ poſt illius aſſumptio=
nẽ dormire põt vna hora. ¶ 2ª qꝫ poſt ipſam nõ fiat
magnũ exercitium. ¶ 3ª qꝫ non comedat poſt eas ꝑ
ſex horas. ¶ 4ª qꝫ vna hora poſt medicinã recipiat
aliqd̃ depoſitiuũ ſuꝑfluitatũ: velut eẽt cyathus vnꝰ
brodij pulli in diebꝰ frigoris: ꝛ cyathus vnus aque
ordei calide cũ zuccaro in diebꝰ caloris. Et ſi nõ vel
let per osꝰ per cliſteria fiat. vt. ℞. decoctionis herba
rum lenitiuũ vt malue mercurialis blete portulace
biſmalue ꝛ ſimiuꝫ lib. j. olei lilioꝝ alboruꝫ. ℥. ij. olei de
violis citrinis. ℥. j. ß. bñdicte ſimplicis. ʒ. vj. zuccari
caſſiefiſtu. añ. ʒ. iij. ſalis gemme. ℈. iiij. miſce. ꝛ exhi
beatur hoc cliſtere omni die vſqꝫ ad decem dies.

Quarta intẽtio que eſt curatio mẽbrorum
mãdãtiũ ꝛ recipiẽtiũ mẽbꝛa que
poſſent ledere mřicẽ ſunt tria ꝑncipalr. ſ. caput ſto=
machus ꝛ epar. huiuſmodi mẽbꝛa ꝓpter lapſuꝫ eo
rũ frigidũ ꝛ humidũ poſſent effundere mãs ad mři
cem augmentãdo eius lapſum. ¶ Rectificabꝰ ergo
cerebri diſpõ cũ medicinis capitalibus ſimplicibus
velut ſticados pulegiũ calamẽtũ maiorana ſaluia
hyſopus laurus amomum ameos galãga cinamo
mũ macis cubebe nux muſ. ſerpillũ rutha betonica
ꝛ ſilia. vtẽdo eis aut in puluerib' aut cibis aut cõfe
ctionibus aut electuaria approꝑata ex eis cõponẽdo.
¶ Et de famoſioribꝰ ad hãc intẽtionẽ eſt dyanthos
deſcriptiõe Nicolai in quo maximã vtilitatẽ habui
exhibendo de ipſo. ʒ. iij. per duas horas poſt cenam
cũ. ℥. j. aque ſublimationis ſanſuci. Et ſilr ꝯferũt cõ
fectio dyamuſci dulcis dyaꝛibꝛe dyaolibani dyaꝫ
macis dyacalamẽti. ¶ Et hec oĩa conferunt tã ꝯpo
ſita qꝫ ſimplicia ſtõacho exñti in hac diſpõne. Et cõ=
fectio de eruca deſcriptione Dyaſcoridis magnifi=
ce ꝯfert aut ꝯfectio de galãga ꝛ electuariũ de ſeminibꝰ
hec oĩa gřa alterationis. ꝛ iera Gal. mũdificationis
gřa. ꝛ pille de ſpẽbꝰ ſm Meſue ſupiꝰ allegate. ¶ Res
que rectificãt epar lapſum ad frigidũ ꝛ humidum
ſunt ſicut electuariũ dyalacca dyacurcuma dyacimi=
nũ dyacoſtũ dyaolibanũ: ꝛ ſilia. ſy. de abſinthio de
praſſio ꝯpoſitꝰ acetoſus de qnqꝫ radicibꝰ vel de qn=
qꝫ ſemibꝰ. ꝛ ſy. dyarodõ ꝛ ꝓpẽ factꝰ cũ radice galan
ge ꝛ ſilia iſtis. ¶ Simplicia ei ꝯueniẽtia ſunt abſin=
thiũ praſſiũ eupatoriũ calamẽtũ rubea tinctoꝝ ra=
dix geneſtre: fu: meu. ꝛ in ſũma oĩa ſimplicia calida
amaritudie aptione pticipãtia ꝛ ꝓpẽ eupatoriũ. Et
ꝯferẽtia a q̃litate occulta ſũt ſicut caro limaciaꝝ et
ꝓpẽ repẽtium ſuꝑ ſpinas: ꝛ ꝓpẽ epar adip. i. lupi. ꝛ
oẽs ſpẽs ẽdiuie. ¶ Siplicia medicamĩa q̃ lapſuꝫ mři
cis corrigũt ptiꝫ a q̃litate manifeſta ꝛ ptiꝫ a q̃litate
occulta ſũt ſicut arthemiſia melliſſa gña mirti mřti
caria valeriana fu nolata. ꝛ radix ꝛ flos meu. ꝛ nepi
ta q̃ eſt ſpẽs calamẽti q̃mõlibet admiſtrata ꝛ maſtix
roſa raſura eboris balauſtia coriãdrũ ſiccũ ameos
amomũ ciperus daucꝰ biſtorta cubebe macis ꝛ i ſũma
oĩa aromatica calide ꝯpõnis ꝛ ſicce mediocriꝰ apti=
tiua cũ ſtipticitate: velut laudanũ ſtorax calamita
colofonia thus mirra aceto aſpſa. oĩa hec mřici ꝯpo
ſita ſiue ſimplicia tpaꝫ potẽter ꝯfortare pñt. Sꝫ ꝑus thẽ exteriꝰ ſuf
fumigãdo ꝛ encatiſma faciẽdo ꝺ eis admiſtrare ſo=
leo. ¶ Cõpoſita ſũt trifera maior ꝛ minor dyaoliba
nũ electuariũ ꝺ mirto ꝯfectio ꝺ ſtorace ſine opio: ꝛ ſilia
q̃ admiſtrare ꝯſueui in aurora cũ aq̃ ſublimationis
arthemiſie ꝛ mřicarie. ¶ Cõpoſituꝫ bonũ q̃ vti ſepe
ſoleo ad vigorãdũ mřicẽ q̃ ꝓpẽ debilitata ẽ ab humo
roſitate multa. ℞. hypoquiſtidos acatie gnoꝝ gnato
rũ ſiccoꝝ maſtic̃ coralloꝝ alboꝝ ꝛ ru. añ. ʒ. j. raſure
eboris. ʒ. ij. coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ. ℥. ß. ſpodij de cãna
℈. ij. gũmi arabici dragagãti torrefactoꝝ. añ. ʒ. j. ß.
melliſſe anthere arthemiſie mřicarie camedreos ca
mepitheos nepite. ana. ʒ. ij. doronici. ʒ. j. macis nuc̃
muſcate galãge. añ. ℈. iiij. pulueriꝫenꝰ oĩa ꝑ ſe. ꝛ cũ

lib .j. ſuccari ſecunde decoctionis ꝛ lib.ß. mellis fiat
electuarium cuius doſis ſit exhibendo de eo.ʒ.iij.in
aurora et.ʒ.ij.ſemper ante prandium et ante cenã:
et quando vadit ad lectum: multas enim matrices
humoroſas ex vſu huius eluarij vidi rectificatas.

Quinta intẽtio que eſt enumerare medici
nas ſimplices et cõpoſitas valde
ꝯferẽtes lapſui frigido ꝛ humido epatis ſtomachi
ꝛ matricis: ꝛ enumerare medicinas ſimplices ꝛ ꝯpo
ſitas ꝯſeruãtes fetũ poſt eius natiuitatẽ: ꝛ rectificã
tes malã diſpõnẽ in matrice acquiſitã. ¶ Medicine
epatis ſunt.x.ſimplices ꝛ.x.ꝯpoſite. ꝛ pͥma eſt eupa
toriũ calĩm in pͥmo ꝛ ſiccũ in ſcḋo. vide ſcḋo cañ. ꝛ ſo
leo ipm̃ exhibere recẽs comeſtũ cũ pauco aceti ante
cibũ: ꝛ adhuc decoctionẽ eius vſqꝫ ad.℥.iij. ꝛ ſuccus
eius eſt fortior oĩbus qñ p vnaꝫ ſeptimanã aſſumit̃
in aurora: vt ſy. in doſi.℥.j.ß. Itẽ puluis eius in po
tu datus a.ʒ.ß.vſqꝫ ad.ʒ.j.cũ decoctiõe radicis ipſi⁹
mirabilit̃ operat̃. ¶ Scḋa eſt aſſaꝝ: ꝛ modus admi
niſtratiõis eius põt eſſe ſicut eupatorij: ſed ſub doſi
ſubdupla. ¶ 3ª eſt agnus caſtus ꝛ eſt potẽs in aper
tiõe oppilationũ epatis ꝛ dare ꝯſueui.ʒ.j.cũ.℥.j.oxi
mellis.ꝛ.℥.j.ß.aq̃ decoctiõis eupatorij. ¶ 4ª ẽ apiũ
ꝛ ꝯfert multũ vſus eius i cibis ꝛ ꝓpe vinũ infuſiõis
in ei⁹ vſu acceptũ. ¶ 5ª eſt foliũ qḋ in figura eſt ſiẽ
folijs lauri: lꝫ minora ſint in quãtitate ꝛ aromatici
tatẽ hñtia cũ maiori acuitate. ¶ 6ª eſt coriãdrum.
¶ 7ª eſt fiſticũ qḋ potẽter mundificat epar ꝛ aperit
meat⁹ nutrimẽti. ¶ Octaua ſunt ficus ſicce. ¶ No
na eſt ſpica nardus. ¶ 10ª eſt fu.i.valeriana. ¶ Cõ
poſitas medicinas poſitas ꝯferre ad materias fri
gidas ꝛ humidas ꝛ groſſas epatis enumera qñ.x.
ſunt. ¶ Prima eſt apozima de radicib⁹. ¶ Scḋa eſt
trociſci de lacca deſcriptõe Alm̃.nono cap̃.67. ¶ 3ª
ſunt trociſci de reubarbaro collecti in diuiſionibus
tractatu 19°.deſcriptiõe ſcḋa. ¶ 4ª eſt eluariũ dya
curcume eodẽ tract.collectũ.cap̃.17°. ¶ Quinta eſt
ꝯfectio trociſcoꝝ a zerẽſib⁹ vltima deſcriptõe pͩdicti
tractat⁹. ¶ 6ª eſt antidotũ Polidori ꝯfortãs epar.
q̇nto viatici.cap̃.6°. ¶ 7ª eſt antidotũ Damaſceni
eodẽ caplo de karabe ſunt ſolẽnes. ¶ 8ª eſt trociſci
de abſinthio. ¶ 9ª trociſci de eupatorio q̇ ambo col
ligunt̃ q̇nto viatici.cap̃. 7°. ꝛ he due deſcriptiones
vñ fama auctoꝝ ꝓbate ſunt. ¶ 10ª eſt deſcriptio al
kekẽgi collecta a Meſue diſtinctiõe tertia.deſcꝑtio
ne 25ª. ¶ Medicine ſtomacho ꝯuenientes ꝛ ꝯferẽtes
lapſo ad frigidũ ꝛ hũidũ ſimplices ſunt decẽ. ¶ Pri
ma eſt mentha q̃ ꝓhibet vomitũ ſtaticũ. ¶ Scḋa eſt
myrra. ¶ Tertia eſt nux muſcata. ¶ Quarta eſt fo
liũ. ¶ Quinta maſtix. ¶ Sexta eſt marubiũ. ¶ Se
ptima eſt meliſſa. ¶ Octaua eſt calam⁹ aromatic⁹.
¶ Nona eſt galãga. ¶ Decima ẽ xilo aloes ꝯfortãs
ſtomachũ remouẽs ab eo humiditatẽ putribilẽ. ꝛ ꝓ
pͣe ſi pͩbeat̃ de puluere ei⁹ vſqꝫ ad.ʒ.j.ß. vt 2° cañ.
caplo de xilo aloes. ¶ Medicine ꝯpoſite ſtõacho ꝯfe
rẽtes ſunt.x. Prio aũt duo vtilia ſunt pͩmittẽda ſcꝫ
ꝙ qñcũqꝫ ſtomachus egrotat a mala cõplone mãli
frigida ꝛ hũida: ꝛ ipͣa fuerit incognita tibi: tũc nul
la inuenit̃ medicina iuuãtior ꝛ ſecurior iera ſimplici
Galeni: eo qꝛ ipͣa nõ hꝫ parẽ ſibi in ꝯfortãdo ſtoma
chum ꝛ adiuuandum ipſum ad complendũ opera
tiones eidẽ cõuenientes. ¶ Scḋm pͩmittẽdũ.ꝙ de bo
nis medicinis cõuenientib⁹ ad egritudines mãles a
materia groſſa ꝓuenientes eſt ſy. ſq̃lliticus talis de
ſcriptiõis. ℞. ſq̃lle mũdate in laminas tenues inciſ
ſe.lib.iij.aceti al.lib.viij.aq̃ fõtis lib.x.infundat̃ ſq̃l
la in pͩdictis in vaſe vitreo ſtricti orificij: ꝛ bñ clauſo
ꝛ ita infuſe dimittant̃ ſex mẽſibus. deide coquat̃ cũ
pͩdictis leui decoctiõe excludẽte diſſolutionẽ eius. ꝛ
tũc abſqꝫ aliqua expͥſſione colet̃ ꝛ in pͩdictis addant̃
zuccari ſcḋe coctiõis lib.vj. ꝛ lẽto igne fiat decoctio
vſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ: ꝛ ex iſto offeras.℥.j.ß.cuꝫ.℥.ij.
aque precocte ꝛ calefacte. ¶ Prima medicina cõpo
ſita eſt cõfectio de citonijs que deſcribit̃ ab Auicen
na q̇nto cañ.ſumma pͥma tractatu ſeptimo. deſcri
ptione q̇nta. ꝛ cõfice ipſam cũ cardamomo gariofi.
ꝛ croco abſqꝫ alijs ſpẽbus ꝛ exhibe ipſam añ cibũ ſi
nõ fuerit fortis ſtipticitas vẽtris: ꝛ ſi fuerit etiã vẽ
ter magis conuenientes lubricus. ¶ Scḋa eſt confectio
aromatici roſ.deſcriptiõe Gabrielis in antidotario
Meſ.deſcriptione pͥma. ¶ Tertia eſt de cinamomo
ibi inuẽta. ¶ Quarta de calamẽto deſcripti pͤ Nico
lai in antidotario que mihi videt̃ domeſtica. In q̇n
to ꝟo cañ. ꝛ ſumma pͥma. ſex inueniũtur expertiſſima
cõpoſita ad diſpoſitionem predictã. ¶ Primũ eſt cõ
fectio philoſophorum. ¶ Scḋm eſt cõfectio algere.
¶ Terciũ eſt athenẽ magnum. ¶ Quartum eſt ty
riaca hermetis. ¶ Quintum eſt ſaracena magna.
¶ Sextum eſt electuarium de ligno aloes. non inue
nies medicinas eis compares.

Pro expeditione vltimi capli hu
ius tractatus ſcꝫ
vigorãdi matricẽ actu pregnãtis oportet obſerua
re.xv.regulas. ¶ Prima quaꝝ eſt. vt cũ huius pre
gnãtis natura ſtringit̃ ita vt ſupfluitates retinean
tur mũdificet̃ cũ brodialibus pinguibus cũ caſia f.
manna ſebeſtẽ violis: vt. ℞. caſſie nouiter emulſe a
cãna cũ aqua ordei.ʒ.xij.det̃ in potu cũ medio cya
tho brodij pulli vel alterius carnis et tardet̃ cibus
poſt ſaltẽ horis.v. ¶ Scḋa regula. diuertant̃ mate
rie cũ exercitio leui: qm̃ deambulatio ſuperflua ab
ortire facit: qm̃ replent̃ corpora ꝓpter ipͣam qꝛ agi
tantur materie mẽſtruales iã retente. ¶ Tertia re
gula. pregnãs ꝓhibeat̃ ab introitu balnei. ¶ Quar
ta regula. nõ vngat̃ caput pregnãtis aliquo vnctuo
ſo. ¶ Quinta regula. caueat̃ in adminiſtratione ſex
rerũ nõ naturaliũ ab exceſſu vt a ſupfluã repletione
ꝛ ꝓpͤ coitu inter alias res nõ naturales ꝛ vitet̃
oĩno ꝛ dimittat̃. ¶ Sexta regula. lꝫ cãe aborſus ſint
euitãde in toto tpe impͩgnationis maxime in prima
ſeptimana ꝛ in pͥmis trib⁹ diebus. ¶ Septima rl̃a.
in pͩgnãte partes hypocũdriales ꝯſeruari debẽt in
ſua caliditate ꝛ diſpõne tegendo eas cũ panno leni ꝛ
molli de lana. ¶ Octaua rl̃a. eius panis dꝫ eſſe de ſi
mula. ¶ Nona regula. pregnãs debet euitare oĩa
amara in cibis ſuis ꝛ acuta ſicut matricaria praſ
ſiũ cappares ſaluia oliue. ¶ 10ª regula. pregnantes
debẽt euitare oĩa ꝓuocatiua mẽſtruoꝝ. ¶ 11ª rl̃a.
in die cõceptiõis cõuenientius eſt mulieri abſtineri ꝙ̃
abgeri. ¶ 12ª regula. vinũ pͩgnantiũ debet eſſe ſubti

le odoriferꝫ antiquū.¶13ª rl'a. ſi in ſcðis menſibus
appetūt fruct⁹ ſm ↄſuetudinē eaꝝ meliores eis ſūt
paſſule cū arillis ⁊ citonia dulcia ⁊ pira excitātia co
rū appetitū ⁊ poma ſaporis medij.¶14ª rl'a. in q̄=
cūqꜫ ꝑgnāte vehemēs ſtudiū haberi dꝫ ad ↄfortan
dū ſtomachū cū his q̄ mūdificāt ⁊ aromaticitate et
caliditate ↄferūt: vt exhibere.℥.j.ß.gelentabin deco
cti cū ligno aloes ⁊ maſtice: aut ſaltē dare aquā de=
coctiōis ligni aloes ⁊ maſticis cū gelentabin ſimpli
ci. Eſt etiā ↄfortādus ſtomachus cū ceroto fcō cum
℥.j.maſticis ⁊ gariofi.ʒ.j.vel diſſoluanꝫ cū vino aro
matico ⁊ ex eis fiat cerotū ⁊ ſtomacho applicitū ↄti
nue portet.¶15ª rl'a eſt.ꝙ hec remedia q̄ localr ap
plicanꝫ ſtomacho gr̄a ↄfortatiōis eius: et ſil'r m̄rici
ola ↄpōni debēt cū medicinis calefacientib⁹ ⁊ ſtiptici
cis nō hn̄tib⁹ aptionē aliquā: ſꝫ etiā aromaticitatē
nō valde intēſaꝫ.qm̄ valde cal'a ⁊ aromatica valde
ꝓuocāt ⁊c. ſn̄a hyppo.5ª affoꝝ. ſermone illo. Mu=
liebria educit ex aromatibus calefactio.

Premiſſo vlt regimine ꝑgnātis. ponende ſunt medicine taꝫ a q̄litate cōi
q̄ꝫ a ꝓprietate occulta m̄ricis ↄfortatiue. de quarū
numero aliq̄ cibatiōi attinēt.¶P:ia medicina m̄ri=
cis ↄfortatiua eſt lēs comeſta: ⁊ ſil'r q̄nꜫ lauenꝫ pu
dibūda cū eius decoctiōe: aut cū puluere ei⁹ ⁊ oleo
mirtino loca infra ſumē alchatin q̄nꜫ inūgantur.
¶Scða eſt mirt⁹. ⁊ ei⁹ decoctio ↄfert exitui ani ⁊ ma
tricis: ⁊ i ſumma ſui aromaticitate ⁊ ſtipticitate eſt
multū ↄueniēs inficiē: ita ꝙ puluis ei⁹: aut decoctio
multas liberat m̄lieres abortire ↄſuetas.¶Tertia
eſt olibanū degluttiēdo ex eo granū ſicut pill'a: ⁊ linie
do alchatin ⁊ loca ſuminis vehemēter cōfert m̄ricí.
lꝫ fum⁹ eius ſit fortior ⁊ ↄueniētior.¶4ª eſt portu=
laca q̄ aduerſaꝫ coitui ⁊ arcet vehemēter fluxū olm
materieꝝ ⁊ retinet mēſtrua ⁊ maxime eius decoctio
p frixionē.¶Quinta eſt ſq̄nātū. eſt eīn ſedās dolo=
res m̄ricis.¶Sexta eſt riſum.¶Septima eſt gūmi
carabe noīatū. ⁊ eſt ꝓpē localis.¶Octaua eſt roſa
valēs ad exiccādū humiditates m̄ricis ↄmixtas ali
cui feroſitati cholice.¶Nona eſt ſtorax ⁊ ꝓpē illa q̄
dr̄ calamita ⁊ aufert matricis dolorē ⁊ corrigit hu=
miditatē eius.¶Decima eſt ferrū ⁊ ſcoria ei⁹: cui⁹
q̄dē extinctio in vino inteſtina ola ⁊ matricē mirifi=
ce ↄfortat ex potu ei⁹: ⁊ ſeſſio etiā in aqua extinctio
nis ei⁹ vel decoctiōis ſcorie ei⁹ encatiſmate ex ea fcō
matricē humoroſam ⁊ lapſam ſiue ꝑgnantē ſiue eꝫ
ſolēniter ↄfortat.¶Cōpoſita medicamina matricē
ↄfortātia ſunt.x.¶Primū eſt tyriaca maior bn̄ fer=
mētata. de qua.ʒ.ß.aut.ʒ.j.deꝫ bis aut ter in menſe
cū aqua decoctiōis granoꝝ mirti.℥.ß. ⁊ tardeꝫ cib⁹
poſt eā horis v.vel.vi.¶Scðm eſt el'uariū de ſcoria
ferri collectū q̄nto cañ. ſumma ꝑma. tractatu tertio
deſcriptiōe illa: cui⁹ rubrica. Aro ſcorie ferri decocte
q̄ ↄfert ad frigus ⁊ dolorē dorſi: ⁊ nō exhibeas de ea
vt tibi ſcribiꝫ.ſ.℥.j.ſꝫ ſolū.ʒ.j.aut.ʒ.j.ß. ⁊ tardeꝫ cib⁹
poſt ſex horis ⁊ comedanꝫ poſt ipaꝫ cibaria pigu'a
⁊ ſcribiꝫ ibidē ꝙ ille q̄ accipit eā in potu bibere dꝫ vi
nū purū vna vel duabus ſeptimanis.¶Tertiū eſt
el'uariū de citrite deſcriptiōe nona ꝓcedēte ꝓdictā. ⁊
deꝫ eo.xij. diebus q̄nꜫ ↄtinuis.ʒ.j.cū decoctiōe gra

notum: ⁊ fac mulieres abſtinere a cibo horis.v. ⁊ eſt
eſt medicina ſolēnis ad corrigendā humiditatē oꝛꝫ
matricis.¶Quartū eſt medicina approbata ⁊ pro
p:ie ad pregnātes que abortire ſolēt ꝓpter multaꝫ
ventoſitatē in matricibus gn̄atā eſt electuariū me=
tridatū cuius.ʒ.j. bis in ſeptimana exhiberi pōt cū
decoctione cimini torrefacti ⁊ ↄſeruat etiā fetum in
vtero talis potus.¶Quinta medicina eſt oleum de
ſtorace qð ↄfert matrici exiccādo humiditates ꝑpa
rātes ad lubricitatē fetū.¶Sexta eſt oleū de piperi
bus qð cōfert pregnātibus: quaꝝ matrix infrigida
ta ⁊ humectata eſt ⁊ vētoſitatibus repleta. ⁊ ꝓpue
q̄n inūgunꝫ femorales partes ⁊ ſuminis ⁊ alchatin
cū iſtis calefactis: ⁊ collige hoꝝ amboꝝ deſcꝑtiōes
a Meſue in antidotario diſtinctione vltima.¶7ª
eſt ſuſufobede collectum in q̄nto cañ. ſumma ꝑma.
tractatu quarto. deſcriptione quarta. quā vide ibi.
⁊ cōfert ad exiccandū humiditatē matricis frāgen
do ventoſitates eius ⁊ ſedādo dolores cōfortat ſto=
machum ⁊ epar: ⁊ eaꝝ doſis eſt.ʒ.ß.aut.ʒ.j.in mane
cuꝫ decoctione vnius grani maſticis.¶Octaua eſt
triſera minor collecta q̄nto cañ. ſumma ꝑma. tract.
tertio de el'uarijs rubrica. triſera minor. de qua deꝫ
in potu.ʒ.j.ß. ⁊ ꝓpue cū decoctione thuris ⁊ tardeꝫ
cibus poſt eam.v.horis.¶Nona eſt aggregās fere
ola iuuamēta ꝓdicta ⁊ ſedās dolores ⁊ punctiones
in matrice eueniētes ſunt trociſci de ſeminibus col=
lecti q̄nto cañ. ſumma ꝑma. tractatu quarto. rubri
ca illa. trociſci de ſeminibus. quoꝝ doſis ſit.ʒ.ß.aut
℈.ij.cū aqua decoctionis cimini torrefacti ⁊ tarde
tur cibus horis.v.poſt illas: ⁊ ſunt elegātes multū.
¶Decima ⁊ vltima eſt electuarium de margaritis
poſitū tertio cañ. fen vigeſima ꝑma. tractatu ⁊ capi
tulo ſcðis. cuius quideꝫ ſolēnia iuuamēta deſcribit
ibidem Auicē. dicens ꝙ ipſum rectificat diſpoſitio=
nem matricis ⁊ diſpoſitionē ſtomachoꝝ. ⁊ eſt deſcri
ptio talis. Rx. margaritaꝝ non perforatarū piretri
amborum. añ.ʒ.j.ʒʒ. maſticis. añ.ʒ.iij. zedoarie do
ronici: ſeminis apij tapſie cardamomi macis nucis
muſcate cimini. añ.ʒ.ij. ben albi ⁊ ru. piperis macro
piperis. ana.ʒ.iij. cinamomi.ʒ.v. mellis ſolummodo
quantum omnia ⁊ plus ⁊ ſit doſis eius coclear.j. et
proprie ieiuno ſtomacho ſuper quo tardetur cibus
ſaltem horis tribus. ⁊ hoc electuarium inter cetera
ſimplicia ingrediuntur doronici valde conuenien=
tes motui tremulo cordis et frangit ventoſitates
totius corporis: licet ſit ei proprium diſſoluere ven=
toſitates matricis: et ſimiliter apium ingreditur cu
ius nocumentum remittitur torrefaciendo parum
ipſum. ⁊ tapſia etiam ingreditur que eſt ſpecies ru
the et proprie ſylueſtris. et Bheen per duplex e cum
aſpiratione precedente eſt radix ſatis ſolide ſubſtā
tie. ſine aſpiratione per e ſimplex eſt ſemē quo in me
dicina vtimur. et ſic ſit ſi vis. Amen.

Conſilium.215. ¶De deſcenſu ma=
teriarum albarum
a matrice.¶Diuiditur autem conſilium in capitu=
la tria.

¶De diſpoſitione ipſa et cauſis
eius. Cap.j.

Generoſa dña laborat egritudine q̄ eſt deſcēſus mātrū albaꝝ a mrice. Et hec deʒ materie deſcēdūt ad ea q̄ñqʒ cuʒ corruptione manifeſta qḋ comprehēdit ſenſu olfatus ex fetore comitāte eas. Quādoqʒ q̄dē expelluntur he materie nullo tñ aſſociante fetore. Et eſt quidē egritudo valde maligna infeliciatatiua diſpōnis mulierū adeo ꝙ frequenter tranſeunt in hydropem. Et ſi nō aliud nocumētum efficeret in eis tñ vt in pluribus facit eas ſteriles: lʒ prius fecunde fuiſſent. Et adhuc ſi contingeret eas impregnari: lʒ raro fiat illud: aut perducunt ad aborſum: aut fetum infelicem ⁊ non ſanum parturiūt. vnde ꝓpter hoc neceſſitātur ad curationē ſui. ¶ Et hec quidē eſt illa diſpō I qua parū negociati fuerūt antiqui auctores quātūcunqʒ illuſtres fuerint ſiue arabes greci caldei ſeu itali fuerint. vt in alio magno tractatu declaraui inſcripto ad vxorem magnifici Ugucciōis de contrariis. licʒ enim hec egritudo poſſit ineſſe per colligātiam mamarum: nunq̄ tñ in eis inuenitur per colligātiam quin egritudo mutet in egritudinem per eſſentiam matricis: quoniam egritudines matricis que per colligātiam fiunt nō diu perſeuerāt: quin tranſeāt in eis per eſſentiā: vt colligitur ſcḋa p̄mi. cap̄. de cōplendis diſpoſitionib⁹ ab Auic⁹. Proprius autem egritudines per colligātiā efficiunt quādo diuturne ſunt ⁊ cronice veluti hac dña manifeſtum eſſe poteſt. Eſt autem in ea nō curſus matricis: non fluxus magnus: ſed ſatis mediocriter ꝓcedens: vt in pluribus dato ꝙ motibus proditus ſuperexundet aliquando.

Poſſunt autem in hac domina huius fluxus cauſe fuiſſe plures. ¶ Prima aborſus precedens vel precedentes. ¶ Secūda coitus multitudo. ¶ Tertia impotentia educendi ſperma conſuetuʒ educi. ¶ Quarta immoderata emorroſagia in periodicis menſtruis procedens vel continuans. ¶ Quinta vehemens matricis infrigidatio a multitudine aceti lacticiniorum ciborʒ paſtillum ⁊ piſcium. ¶ Sexta paucitas calefaciendi renes ⁊ matricem. ¶ Septima ⁊ vltima pro nunc longa ſeſſio ſuper lapidibus ⁊ reb⁹ duris aut frigidis. ¶ Quecunqʒ ergo affuerit de numero predictarum cauſarum patet ꝙ matrix hui⁹ domine adeo eſt debilitata ꝙ ſanguinē in ea ſuſceptum ⁊ attractū gratia nutricationis prime conuenienter tranſmutare nō poteſt: imo remanet indigeſtus ⁊ in flegma conuertitur propter debilitatem innati caloris ipſius matricis. ¶ Nec terrearis a ſophiſta ſi arguat contra te: quia ſanguis eſt humor perfecta coctione genitus ergo nō poteſt conuerti in flegma. antecedēs colligitur prima primi. de complexionibus humorū ⁊ tenet conſequentia. quia ſequeret̄ ꝙ coctum poſſet incrudari contra determinationem philoſophorum. ¶ Huic motiuo dicendum eſt ꝙ coctum remanens ſub forma cocti nequaq̄ poteſt incrudari: ſed quando ſanguis conuertitur in flegma prius tēpore corrumpitur: materia ergo que fuit ſanguinis conuertitur in flegma ⁊ habetur propoſitum. Et ſi bene conſideretur plurime predictarum cauſarum ad hanc egritudinem inducendam concurrunt vt ipſa in ſeipſaʒ conſiderando verificabit. ¶ Oportet autem de neceſſitate intelligi huius mulieris matricem magnifice debilitatam eſſe intantum ꝙ ſiue in ipſa he materie corrupte multiplicentur propter ſui debilitatem ſiue aliunde ad ipſam expellantur nō poſſunt in ea rectificari propter debilitatem innati caloris. Et ipſa ex quatuor ſignis hoc verificare poterit. ¶ Primum eſt. he materie non raro expellūtur frigide. ¶ Secundum eſt. ꝙ quandoqʒ ab inſenſibili fluunt. ¶ Tertium ſignum. quia non tantum delectatur in coitu quantum ſolebat. ¶ Quartuʒ ſignū quia neqʒ ſemen virile receptum retinere ſolebat. Et ſunt hec inſeparabilia ſigna debilitatis matricis proprie.

Unde ex hoc fundamento correlaria ſequuntur quedam. ¶ Primum ꝙ matrix huius mulieris parata eſt ad corruptionem putredinalem propter corruptionem complexionis eius. ¶ Secundum correlarium. ꝙ ſi materie in ea multiplicate non euacuentur de facili poſſet apoſtemari matrix eius. ¶ Tertiū correlarium. ꝙ iterum ſuſpitio eſt de corruptione ſubſtantie matricis eius: et maxime quando materie emittuntur fetide et non euacuantur ab humiditate corroſiua. ¶ Quartum correlarium eſt. ꝙ non dubito hanc mulierem hac egritudine ſtante fieri deinceps ſterilem. ¶ Quintū correlarium. ꝙ ſi impregnabitur infelicitabitur fetus eius egritudinibus aut morte. ¶ Sextuʒ correlarium. ꝙ omnino q̄ celerius poteſt procuret de regimine ſui curatiuo: vt nunc ſequitur.

¶ De cura per regimen ſex rerum non naturalium. Cap̄. ij.

Itaqʒ cum manifeſtum ſit ex collectiōe ſignorum lapſum huius mulieris eē frigidum ⁊ humorem materialem eē multiplicatum in quatuor maxime partib⁹ videlicet. in ſtomacho epate renibus et matrice. Et in his quatuor membris conſiſtit magna pars humane vite per elaborationem nutrimēti primi in ſtomacho quod eſt chilus. ¶ Secundi vero nutrimēti in epate quod eſt ſanguis. ¶ Et tertio ex operationibus renum ſeruientium epati virtute mundificatoria ⁊ depuratoria nutrimenti. ¶ Et 4° iterum ex operationibus matricis que eſt velut ſentina in corpore mulieris omnium ſuperfluitatum receptiua ⁊ earum a corpore conuenientibus euacuationibus de menſe in menſem mundificatiua: pʒ ꝙ iſtorum membrorum operationibus magnifice nocitis non eſſet poſſibile mulierem in ſanitate: immo nec in vita prolongari conuenienter. ¶ Propter qḋ regimen eius dirigatur ad ea que ſunt nutrientia medicinalia calefaciēdo mediocriter aperiēdo exiccando que reducant matriceʒ ad congruam diſpoſitionem. ¶ Propter quod abſtineat ab vſu rerū infrigidantium ⁊ humectantium: ⁊ ab vſu aque frigide: ⁊ aſſumptione lactuce blete ſpinachie portulace cucumerū cucurbite herbarū fontiū paſtilliū ⁊ lacticiniorꝫ ciborꝫ q̄ꝫ nullū tāgat neqʒ co ytat: ⁊ dimittat

fluxibilis: tūc ol tertio ſero pař añ cenā detis .j. pilulā aleſanginā factā ex octaua parte .ʒ. ⁊ ita pcedēdū eſt vſqꝫ ad diē dictā in qua faciatis me aduiſatū de diſpōne ſua. Nō em̄ pōt ꝯuenięter fieri ſibi ꝯſiliū aliud niſi p qđ matrix eius plene mundificet̄. Aliter reuerteret̄ ad diſpōnē molaticā ſeuiorē pma. qꝛ ols recidiua deterioꝛ eſt ſua radice. ¶ Ipam th̄ abſtinere faciatis interea ab ol cibo ⁊ potu oppilatiuis: et vehemēter effugiat frigus aeris ⁊ pptie pedū. Hec ſunt in ſūma q̄ obſeruari debēt. ¶ Deſcptio vnctionis. ℞ .olei nardini .ʒ. ij. rubee tinctoꝝ granoꝝ peonie caſſielignee. añ. ℈. ij. muſci. gra. ij. fiat vnguētū. ¶ Deſcriptio eluarij. ℞ .ſpice nardi ſpice celtice caſſielignee ligni aloes aſſari aniſi. ana. ʒ. ij. rubee tinctorum ſeminis melonis et cucumeris ſeminis alkekengi. Ad laudem dei Amen.

Conſilium. 217.

De nocumēto mřicis cū fluxu materierū albaꝝ: ⁊ de dolore renū: ⁊ de debilitate epatis a ſua mala cōplone frigida ⁊ humida: ⁊ dolore capitis. ¶ Diuidit̄ autē conſilium in capitula; tria.

¶ De diſpōnibus epatis ⁊ earum cauſis. Cap. j.

Ex bis que mihi ad queſita rñdendo ſcripta fuerūt ⁊ ex eis q̄ in notatis pter predicta accepi. manifeſte apparet diſpōnes huius dñe multiplices ⁊ mult. pliciū eſſe mēbroꝝ. ¶ Pmo em̄ fixū nocumentū in matrice ipſius deducit̄ ex curſu materieꝝ corruptaꝝ ab ipa emanantiū. qđ ipſaruꝫ fetoꝛ ſubſtātia ⁊ coloꝝ varietas oñdit. qūo em̄ ab ea taꝫ lōgo tpe potuiſſent eñari materie: q̄n magnū nocumentū in ea factū fuerit: etiā ſi p colligātiā a diuerſis mēbris incepiſſet egrotare matrix. ¶ Scđo etiāꝫ apparet nocumentū in renibus ⁊ lūbaribus partibus interioꝛibus ⁊ exteriorib' ⁊ in neruis ⁊ in ligamētis pdictaꝝ partiū accidiſſe. qđ dolores in partibus illis pſeuerātes oñdunt. ¶ Tertiū pncipale nocumētū eſt epatis ei' debilitas a mala cōplone ipſi' epatis frida ⁊ humida māli: ſiue ipa p colligātiā a mřice pceſſerit: ſiue ppter nocumētū eſſentiale ipſi' acciderit. ¶ Quartū nocumētū eſt iteꝝ capiti cōicatū: immo credo ꝙ trāſiuerit etiā ad fixum in capite nocumētū a mala cōplexione pdicta eueniēs. Dolores em̄ ⁊ accñtia q̄plura mihi narrata oñdunt caput nuchā epar renes notabilr̄ leſa. ¶ Quoꝝ mēmbroꝝ ⁊ alioꝝ nocumentū a matrice cōtingere potērit ppter colligantiā quā hꝫ ad oīa pdicta. vt clare legi poteſt 21ª tertij. caplo pmo. verſus finem.

Unde ex olbus pdictis ſequit̄ pmo ꝙ he diſpōnes ſunt multum verēde: eo qꝛ ſunt pluribus mēbris cōicate ⁊ p eſſentiā iteꝝ in eis fixe. ¶ Sequit̄ ſcđo. ꝙ tales diſpōnes minant̄ huic domine difficultatē impgnatiōis: immo ſterilitatē. ¶ Sequit̄ terto. ꝙ ſi impregnabit̄ hec mulier nō felicitabitur fetus: immo abortiet̄. ¶ Sequit̄ quarto. qđ ſi fetus puenit ad partū naturalē impoſſibile erit ipſum ſanū oriri ⁊ pmanere. ¶ Sequit̄ qnto. ꝙ ſiue in aborſu emittat̄ fetus ſiue in partu naturali: ī hīna xīma dubitatio eſt ⁊ ſpes pauca de vita mřicis ei'.

¶ Sequit̄ ſexto. ꝙ cura huius diſpōnis cū tāta accidentiū varietate ⁊ multitudie eſt multū difficillima. ¶ Propter ꝙ ſequit̄ ſeptimo ꝙ opꝫ magnā adhibere attentionē in cura huius mulieris: vt nūc ſequit̄.

¶ De cura per dietam. Cap. ij.

Regatur itaqꝫ hec dña vt habitet aerē cameră ⁊ loca calida ⁊ ſicca notabilr̄ a decurſibus aquaruꝫ ⁊ locis terraneis ⁊ ab aſpectu ſeptētrionali elongata. ¶ Et euitet cibaria frigida ⁊ hūida viſcoſa ⁊ oppilatiua: vt bletā ſpinachiā citrullos attriplicē lactucā endiuiā ⁊ ſilia. Et euitet cibos multe caliditatis ⁊ apꝛionis: vt feniculū petroſ. brodia olm leguminū: ⁊ caueat a lacte ⁊ lacticinijs cibis a caſeo recēti ⁊ molli. ¶ Et euitet etiā brodialia excellēter humida ⁊ pinguia ⁊ caueat ab acutis vētoſis velut cepe alleo raphano ⁊ ꝯſilibus. Alijs autē vtat̄ oibus mō ſuo. ¶ Et carnibus vtat̄ laudabilibus ⁊ ppe ſylueſtribus: vt capreoli leporis perdicū auiū minutarū ⁊ domeſticis laudabilibus: vt vitulinis capretinis ⁊ agninis aſſatis: ⁊ vtat̄ frequēter valde pullis columbinis: ⁊ comedat carnes ſalitas porci domeſtici vel ſylueſtris: ⁊ caſeus aliqualiter ſalſus dulcis vel cretēſis eſſet ei cōueniens ⁊ bonus. Oleū oliuaꝝ ꝯfert ei: butyrum v̄o non: ⁊ mellita cibaria etiā ſunt vtilia. vino v̄o vtatur albo vel rub. ſemper limphato cū tertia vel quarta parte aque extinctionis calibis. In qua etiā aqua omnino cōſulo ꝙ coquantur omnia cibaria que comedit. ¶ Dormitione v̄o vtatur prolixa magis q̄ breui: quantuꝫ poteſt caueat dormire ſuper ſpina: ſed prius ſuper dextro: deinde ſuper ſiniſtro latere ſevoluēdo. ¶ Exercitiū aūt nullum conueniens eſt ei ſiue pedeſtre nauale equeſtre vel vectigale fuerit. Sed loco exercitij ſepe vtat̄ fricationibus tibijs cruribus et ſpatulis applicatis vſqꝫ ad rubedinem aliquantā cutis. ¶ De quātitate v̄o aſſumptionis ciboꝝ abſtinētia ſibi ꝯueniēs eſſet niſi timeret̄ caſus virtutis. Sed ppter illud melius eſt vt cibet̄ quater in die partiēdo magis q̄ bis ſolum comedendo propter qđ caueat a multa aſſūptione ciboꝝ in vice vna ne aggrauato ſtomacho ⁊ epate caloꝛ innatus cōcludat̄ a cibis: ⁊ ſilr̄ de potu dicendum eſt. ¶ Paſſiones etiam anime triſtantes vt anguſtia ſollicitudo timoꝛ melice impreſſiōes ab ea euitentur: immo bene ſperando quieta ⁊ iocūda permaneat: ſalutē em̄ pſpere obtinebit. ⁊ hec de regimine per ſex res non naturales dicta ſufficiant.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Regimen autē eius per medicinales intētiones ⁊ inſtr̄a magna indigeret perſcrutatione ⁊ nō minori ſollicitudine. Sed ppter multitudinem occupationū ſolūmodo ſcribā pro nunc que mihi vtilioꝛa videbunt̄ ⁊ erūt remedia ſex infraſcripta. ¶ Primū itaqꝫ ipſoꝝ eſt: vt vſqꝫ ad duos vel tres dies in auroꝛa hec dña accipiat infraſcriptam potionem cū aqua decoctionis vel diſtillationis matricarie calidam: ⁊ dormiat poſt ipſam per horam vel per horam cū dimidia: ⁊ tunc bibat cyathū .j. aque cū zuccaro cocte ⁊ calefacte. ⁊ poſt illā tardet cibum ſuuꝫ per horā .j.

Erit autem medicina talis. ℞. benedicte. ʒ. iij. eltuarij indi. ʒ. ij. ß. miſce. ¶ Scdm ṽo remediū eſt: vt poſt illud eltuariū die immediate ſequenti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. ꝯpoſiti acetoſi. ſy. de calamēto añ. ʒ. vj. aque enule ⁊ matricarie. añ. ℥. j. ß. miſce ⁊ calidū accipiat: poſt qḋ tardetur cibus per tres horas. ¶ Tertiū ṽo inſtrumētū eſt: vt poſtq̄ acceperit diebus octo digeſtiuū mane immediate ſeq̄nti purgetur cū iſtis pillis. ℞. pillulaꝝ fetidarū pillulaꝝ de tera cōpoſita. añ. ʒ. ß. formenṫ pillule. vij. cū eltuario roſ. et aſſumaṫ mane hora ⁊ ꝯditionibus obſeruādis omnibus que ſcripta ſunt in pͣmo remedio minoratiuo. ¶ Quartū ṽo inſtrumētum eſt: vt tpe quo hec dña accipit digeſtiuū ſupraſcriptum. ſi vēter eius nō ſit bene largus omi ſero vel ſaltē ol tertio ſero accipiat vnā de infraſcptis pillis ⁊ itꝫ eiſdē poterit vti vſq; quo erit pfecte ſanata de eis accipiēdo vnā omi tertia quarta vel q̄nta die ſm q̄ vēter eius erit bñ aut male fluxibilis immediate añ cenā: ⁊ eſt earū deſcriptio talis. ℞. pillularum alefanginarum. ʒ. ij. ſpecierum bñdicte. ℈. j. ſalis indi. gra. viij. oppoponacis mollioris. ℈. ij. formenṫ pillule de ol. ʒ. vij. cum ſucco foliorum enule. ¶ Quintū ṽo ſpāle remediū eſt: vt poſt purgationē ſcdam hec dña incipiat vti iſto electuario. de quo ol die bis accipiat. ſ. quātitatem vnius coclearis in aurora qua accipiuntur ſy. ⁊ tardeṫ cibus horis ad minus quatuor. ⁊ ſecunda vice de eodē electuario accipiat coclear. ß. per duas horas ante cenā deglutiendo ipſum ⁊ bibendo poſt ipſum quartā partē vini boni ⁊ bene potētis et albi. Eſt autem ipſius electuarij deſcriptio hec. ℞. ſpecierum dyacalamēti. ℥. j. ſpecierum electuarij de ligno aloes deſcriptione auicenne quinto canone ſumma prima. ſpecierum dyambre añ. ℥. ß. ſyru. compoſiti acetoſi zuccarini. ℥. viij. zuccari albi. ℥. iiij. fiat eltuarium. ¶ Ultimum vero inſtrumentum eſt: vt hec domina quando accipit predictum electuarium omni mane per tres horas ante cibum ſedeat in dolio ſemipleno in infraſcripta decoctione calida: ita qḋ aqua pertingat vſq; ad vmbilicum: et moretur ibi per tertiam partē hore. cuius deſcriptio eſt hec ℞. gallarum cupreſſi numero. xxv. gallarum quercus perforatarum numero. xv. ſpodij ſumach granorū mirti corallorum rubeo. añ. ℥. ß. aluminis crudi lib. j. menthe gariofilate origani añ. M. ij. coquanṫ omnia in ſex ſitulis aque vſq; ad conſumptionem tertie partis aque duabus remanentibus: ⁊ de hac decoctione fiat vt iam dictum eſt ſuperius.

Conſilium. 218. De ſex malis diſpoſitiōibus. videlicet.

¶ De fluxu materierum acutarum a capite. ¶ De dolore in partibus colli et ſpatularum. ¶ De mala diſpoſitione ſtomachi cum multitudine ventoſitatum et flegmatum. ¶ De mala complexione epatis calida ⁊ ſicca materiali. ¶ De mala complexione renum cum multitudine trumborum harenarū ⁊ petalorum. ¶ De fluxu materierum albaꝝ a matrice. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula duo.

¶ De predictis diſpoſitionibus et cauſis earum. Cap. j.

Magnifica ⁊ gñoſa dña honeſtiſſima cōſors ſpectabiliſſimi dñi comitis de la Mirandola pluribus ⁊ varijs laborat accidentibus ſiue accidentia vel egritudines notare velim⁹ inquātū vertūt ad ſe curā. ¶ Et pͣmū q̄dē eſt defluxꝰ materiei acute a capite ipſius. ¶ 2m ṽo dolor in ptib⁹ colli ⁊ ſpatulaꝝ ꝯmixtꝰ lectigatiōi cuidā. ¶ 3m accñs eſt mala diſpō ſtomachi ipſi⁹ cū multitudine vētoſitatū in eo genitaꝝ ⁊ flatū. ¶ 4a diſpō eſt mala cōplexio epis calida ⁊ ſicca materialis. ¶ Quintū accñs eſt mala cōplexio renū cū multitudine trūboꝝ harenarū et petaloꝝ. ¶ Ultima ṽo ipſius diſpō eſt materierum albarum a matrice defluxus fere continuus.

Et prima q̄dē diſpō ꝓuenit a mala cōplone epatis ſm partē ⁊ a mala cōplone frigida ⁊ humida ſtomachi ipſi⁹: ſiue igiṫ flata p viā indigōnis gñata ſint ⁊ ꝯgregata in ſtomacho ſuo: ſiue ꝓpter frigiditatē ſtomachi chilus gñatur frigidus ⁊ hūidus ⁊ aquoſus. ꝓpter q̄ epar nō pōt gñare maſſam ſanguineā ꝯuenietē in cōplone: vñ ex magna parte flatū eu apoſtātium ad caput ⁊ multitudine mãei cholice vel puris in epate poteſt gñari flā ſalſum vel vapor ex flate ⁊ cholā in capite eius ꝯuerſus in flā ſalſum: qḋ multiplicatū in capite p ſeipm fluēdo deſcēdit: aut ſaltē a ṽtute ꝓpelliṫ pars eius p palatū expulſa in os repñtat ſalſedinē. Nōnulla ṽo pars ipſi⁹ p venas deſcēdēs ⁊ arterias in ligamētis chordis ⁊ muſculis colli ⁊ ſpatularū immergiṫ. Et pars eius acuta ſatis dolorē efficit pūgitiuū. pars ṽo eius vaporoſior muſculis intercluſa lectigationē facit. que incluſa in poris appetēs exitū moueṫ motu eleuationis ⁊ depreſſionis in partibus pānicularibus muſculorū: ⁊ eſt formale lectigationis. ¶ Apparet igitur ex hoc fundamēto q̄ cerebrū egrotat duplici egritudine. ſ. mala cōplexione frigida ⁊ humida flatus aquoſi multiplicatiua. ⁊ mala cōplone calida a vapore cholico ab epate cōicata: ⁊ eſt mala cōplexio diuerſa: vt patet ſcdo de accidēti. caplo de morbis cōpoſitis mēbroꝝ ꝯſimiliū. ¶ Et ex hoc fundamēto iterū appet cā doloris in ſpatulis. eſt enim mala cōplexio a materia deſcēdēte ad mēbra illa q̄ cauſat in eis alterationē ſubitā ⁊ eadē materia p qualitatē acutā ipſius dolorē facit pungitiuū: ꝓpter multitudinē ṽo eius dolorē q̄ꝫ facit extenſiuū. ¶ Sequiṫ tertio. q̄ ſtomachꝰ eiꝰ egrotat mala ꝯplone frida ⁊ hūida: q̄ appet ex ſq̄liditate coloris hui⁹ dñe. ¶ 2° ex fridītate apparēte tactui exteri⁹. ¶ 3° ex copia vētoſitatū ⁊ ructuū ¶ 4° ex debilitate digeſtionis eius: ⁊ ſic de alijs.

Quod vero epar eius laboret mala cōplone calā ⁊ ſicca apparet pͣmo ex tactu hypocūdrij dextri. ¶ 2° ex velocitate ⁊ frequentia pulſus eius cū mollitie ipſius. ¶ 3° ex tinctura vrinaꝝ q̄ ſm plurimū ſunt ignee aut ſubignee. ¶ 4° ex ſuperfluitate prime digeſtiōis que eſt ſicca ⁊ citrina. ¶ 5° ex ſiti valida ſatis ⁊ pſeuerāte. ¶ 6° ex tenuitate venarum. ¶ 7° ex paucitate carnis cū raritate textu⁹re. ¶ Et hec fere ſigna omnia poſſunt demonſtrare

caliditatē renū hui⁹ generoſe dñe. ¶ Cū ergo multiplicat̄ in ſtomacho flegma: ⁊ etiā ipſum ab epate pellat̄ ad renes. etiā qr in renibus mala cōplō cal'a per accidens eſt gn̄atiua humoris frigidi debilitātis digeſtiuam: ideo flegmata multa inuēta in renibus ⁊ partes harenoſe ex ſiccis humorib⁹ in renib⁹ a ſua mala complexione calida genite inuiſcātur ⁊ cōglutinant̄ adinuicē: nō eſt mirabile ſi in ea q̄n̄q̧ generant̄ ⁊ geniti ſunt lapilli: ſicut patuit ad experientiam. Miſit enim in ciuitate Padue lapillum vnum groſſum vnius grani ſurgi.

De ſexto ꝟo accn̄te dicēdū: q̄ f'lata multiplicata in ſtomacho ⁊ in epate ꝓpter debilitatē p̄dictoꝝ mēbroꝝ p̄aſſignatā ꝑ venā chilim deſcēdētia ⁊ ꝑ alias ab ea ramificatas q̄ ingrediunt̄ corp⁹ m̄ricis in eadē multiplicant̄: ⁊ cum fuerint in eadē matrice ꝯgregata ꝑ modū impreſſionis triſtis irritāt virtutē ipſi⁹ ad expulſionē ⁊ totiēs expellit̄ illa mā quotiēs in matrice ꝯgregata irritat ipſā ad ſui expulſionē. Sꝫ ꝯtinue fere aut valde ſepe hec flegmata pellunt̄ ad matricē ⁊ incitāt ipſam ad expulſionē. Itaq̧ ergo quaſi ſemꝑ aut valde frequenter hec mulier laborat de fluxu m̄ãeꝝ albarū a m̄rice ſua. ¶ Ex quo apparet q̄ iſta improprie ⁊ falſe denoiant̄ mēſtrua alba. Nō eñ in fine mēſis multiplicant̄ ⁊ deſcēdūt p̄ciſe. ſicut alia mēſtrua rubea nāliter ſe h̄ñtia q̄ mēſtrua denomiata ſunt a mene greco qḋ lunā importat. ſm̄ cuius reuolutionem reuoluunt̄ talia menſtrua. ¶ At ꝟo tu ſuꝑaddere potes: q̄ etiā debilitas m̄ricis pōt eſſe cā ꝯgregatiōis taliū f'latū in ipſa ꝓpter ſpēm male cōplōnis q̄ acq̄ſita fuit in ipſa ꝓpter indebitā m̄dificationē q̄ cōpleti⁹ fit i muliere cū eſt fecūda: q̄ꝫ cū de fecūditate ꝑmutata fuit i ſterilitatē: ſicut eſt diſpō iſta. Illa igitur f'lata ꝑ viā indigōnis multiplicata in m̄rice nō min⁹ impellunt ipſam ad expulſionē ipſi⁹ q̄ꝫ facit mā aliūde ad ipſam ꝓpulſa. Et tu ꝯcede ambas iſtas cās fore effectiuas talis defluxus. Nō eñ ꝓprie debilitas m̄ricis pōt eſſe p̄ciſe cā talis flux⁹ abſq̧ nocumēto epatis. Nocumētū tñ ab epate ꝑ colligātiā matricis cōicatū nō diu ꝑmanet: q̄n faciat in matrice egritudinē etiā per eſſentiā. ¶ Ex q̄b⁹ oīb⁹ tādē correlarie ꝯcludit̄. q̄ hec diſpō videt̄ eſſe valde difficilis. Eſt enim cōplicata ex reciproca alteratione et cōicatione nocumētꝰ cerebri ad ſtomachū ⁊ ecōtra. ⁊ ſtomachi ad epar ⁊ ecōuerſo. ⁊ epatis ad renes ⁊ ad matricē ⁊ ecōtra. q̄re ⁊c. Et ex oībus tādē finalr̄ ꝯcludit̄ q̄ regimē huius dñe dꝫ eſſe attētione ⁊ ſollicitudine cōtinuatum: aliter nō erit eius terminatio laudabilis. Sequit̄ tertio q̄ indiget viro in ſcientia ⁊ opere nō mediocriter trito: ſꝫ ampliſſime docto: q̄ diſpoſitionibus oībus iſtis prouidere poſſit opportune ⁊ conuenienter vt diſpoſitio aduocat.

Regimen ex parte ſex reꝝ nō nālium qḋ tractatū fuit in cōſilio magno de matriebus albis. tertio vero. xliiij. deſcribaꝫ remedia iſtis diſpoſitionibus appropriata alternatim applicabilia ſm̄ q̄ diſpoſitiones neceſſitabunt vna alteri p̄domināte et econuerſo.

¶ De cura per medicinalia. Cap. ij.

Deſcēdēdo ad capl'm 2ᵐ de regimine per medicinalia. ¶ P̄emittēdūꝫ eſt primo ex cap. p̄mo. q̄ lꝫ diſpōnes mēbroꝝ hui⁹ generoſe dñe ſint diuerſe: q̄m cōplō epatis ⁊ renū cal'a ēt ſicca. cerebri ꝟo cordis ⁊ ſtomachi cōplō ad frigiditatē ⁊ humiditatē eleuata eſt. ⁊ ꝓpter hoc eſſet difficile inuenire medicialia in̄ſt̄a oībus cōuenienter applicabilia: q̄r tñ intendendum eſt ad dñium lapſus in regimine malarū complexionum diuerſarum. Ideo q̄r lapſus in toto dñatur frigidus ⁊ humidus hic eligēda ſunt inſtrumēta que ꝯtrarient̄ ei ꝓpter qḋ oīa medicamina debēt eſſe calefactiua mediocriter potentius aūt exiccatiua: q̄m maior eſt lapſus per humiditatem q̄ꝫ ꝑ frigiditatem. ¶ Secundo p̄ncipalr̄ premittendum. q̄ in diuerſitate tāta lapſuū pluriū mēbroꝝ mod⁹ ꝑfectus in applicatione inſtrumētoꝝ dꝫ eſſe talis. vt cum hec generoſa domina moleſtatur magis a fluxu catarrizāte principaliter intendatur ad illū cum remedijs opportunis. Cum autem vehementer moleſtatur a matricis fluxu ſimiliter intendendum eſt de prima intentione: non negligendo tamen aliorū membrorum egritudines et accidentia.

Itaq̧ ſi vehemēter moleſtabit̄ a mā catarrizāte ad pect⁹ ei⁹ vel ad ſtomachū q̄nq̧ inſtrumētis ꝓuidēdū eſt ei. ¶ Et p̄mo q̄dē ſi mā deſcēdēs multa eſſet fere ſuffocationis effectiua ſtatim fiat ei flobotomia de baſilica dextre partis per quā extrahātur ſanguinis. ℥. iij. vſq̧ ad quatuor cum limitato tñ tenore virtutis. ¶ 2ᵐ inſtrumentū eſt. vt mā diuertatur ad debiliora ⁊ inferiora membra cum enemate aliq̄d acuitatis h̄ñte deſcripto ꝑ hunc modū. ℞. folioꝝ maluarum blete' ⁊ mercurialis. añ. M. j. furfuris. M. ij. coquātur i ſufficiēti q̄ꝫtitate aq̄ ⁊ de ipſarum expreſſione accipiat lib. j. olei de rutha: ⁊ olei de ſiſamo. añ. ℥. duas ſal' gēme grana q̄tuor. iere ſimplicis ⁊ b̄ñdicte. añ. ʒ. vj. ⁊ iponat̄ mediocriter calidū bis in die ante prādium ⁊ cenā. ¶ 3ᵐ iſtrm̄ eſt: vt applicent̄ fricatiōes a pedib⁹ vſq̧ ad genua: ⁊ a genubus vſq̧ ad iguina et nates: ⁊ ab eiſdē ad inferiores partes vſq̧ quo membra rubeāt. ¶ 4ᵐ inſtrumētū eſt hoc. vt ſi ꝑ hec inſtrumēta nō ꝑcipit̄ notabilis alleuiatio ꝑ anhelitū ⁊ reliq̄ tūc fiāt appōnes vētoſaꝝ ſuꝑ ſpatulaꝝ muſculis ⁊ ſuꝑ natib⁹. Et ſi q̄dē gr̄a hui⁹ intētionis poſſent cōueniēter aperiri emorroidales vene ſanguinem mediocriter effundētes: tūc nullū eſſet inſtrumētū ſalubri⁹ illo. ¶ Si aūt adhuc inualeſcat acc̄ñs tūc applicet̄ iſtrumētū 5ᵐ eūandi ſm̄ hūc modū. ℞. pillaꝝ cochiaꝝ. ʒ. ß. pillaꝝ aureaꝝ. ℈. j. formēt̄ pillule vj. cū ſucco roſaꝝ. ⁊ exhibeant̄ in aurora ⁊ tardet̄ poſt eas cibus horis ad minus ſex. ¶ Taceo hic q̄ ſi ꝓpter vehemētē fluxū m̄ãei timeret̄ ſuffocatio vt ſepe ꝯtingit. tūc illuſtres viri ꝯcordāt vt intercipiat̄ fluxus exhibēdo in nocte ꝑ duas horas poſt aſſumptū cibū. ℈. ij. auree alexādrine cū. ℥. j. ſublimationis folioꝝ papaueris tepide aut decoctionis granorum eius. ¶ Ego aūt certitudine ſcio q̄ ſi dentur pille. ij. facte de trociſcis de ſtella mirabile inſtrumētum ſun ad intercipiēdū fluxū predictū exhibendo

eas poſt cenā per duas horas. ¶Superaddēdum eſt quoqꝫ p̄dictis. q̄ ſi ꝯtingat catarrizātē māam deſfluxiſſe ⁊ collectā eſſe in colatorio in loco ſuppoſito reti mirabili de cuius fixione lōga dubitatur ſubita ſuffocatio. Ideo ſummū remediū eſt vt ſepe fiat gargariſma: motu tñ ⁊ agitatione lenib⁹. vide q̄ꝫtū opꝫ eſſe ſollicitū vi⁊ ſapiētē in regie catarro: um.

Cū aūt ꝯtigerit q̄ ſc̄dm acciñs. ſ. ſpatularuꝫ dolor vehemēter extiterit intantum q̄ impediat ſomnū ⁊ faciat māas lꝫ etiā laudabiles agitari. ꝑpterea qꝛ dolor fortis exacuit reuma. 3° tegni. Ideo ei ꝓuidēdū eſt cū applicatione inſtr̄oꝝ ſedātiū dolorē cū anodinitate ꝑ reſolōnē ꝯuenientē. Timeo eñ hic applicare ſtiptica: ꝑpterea qꝛ māe expulſe cretice nō dñt repcuti neqꝫ ꝓhiberi dꝫ iꝑaꝝ fluxus. Ideo applicet̄ ei hoc linimētū. ℞. olei amigdalaꝝ dulciū ⁊ de ſiſamo. añ. ℥. ß. olei de lilii citrina. ℥. j. ß. croci pinguedis anatis ⁊ taxi. añ. ʒ. j. violarū maiorane ⁊ ſiſeleos. añ. ℈. j. cere albe. q. ſ. fiat vnguentū de quo tepido aut bñ calō quater in die inungant̄ partes oēs dolētes ⁊ etiā adiacētia eis. ¶Et ſi velis remediū domeſticū ⁊ mundū magis: ſūc. ℈. floꝝ camomille mellilotí ſemis aneti anteos melliſſe maiorane. añ. ℈. j. coquant̄ in aq̄: ex q̄ decoctione īpleant̄ veſice ⁊ ꝑtib⁹ īponat̄ aut in eis infundant̄ ſpōgie lana vel cotū q̄ expreſſa applicent̄ partib⁹: vt dictū eſt. ¶3m remediū ad hos dolores. ⁊ eſt octauū in ordine ſi bñ ꝯſideras eſt hoc. ℞. foliorꝫ caulū betonice melliſſe. añ. M. iij. farine fabaꝝ. ℥. ij. farine frumēti ⁊ ſe. lini. añ. ℥. j. ß. croci. ʒ. j. vitellos oui numero duo coquant̄ plāte in aqua vſqꝫ ad bonā earū mollificationē. deinde incorporent̄ alia ſeſcum ⁊ fiat empl̄m ſatis ſubtile ⁊ calidū actu applicet̄ dolētibus partibus ⁊ circūferētialib⁹. Hoc ſufficere videtur de cura ſecūdi accidentis principalis. vꝫ doloris ſpatularuꝫ.

Iam ꝟo videt̄ ꝓuidēdū eſſe 3° accñti. ſ. male diſpōni ſtomachi hui⁹ gnōſe dñe ꝑ quā debilitat̄ digō ipſi⁹ ⁊ vētoſitatū multitudo aggregat̄ in eo. videt̄ aūt mihi ſufficere ſatis ꝓuidere cū quatuor infraſcriptis remediis. ¶Quoꝝ primuꝫ ⁊ in ordine nonū eſt hoc. ℞. ſyr. de calamento melius roſati colati ſyr. de eupatorio. añ. ʒ. iij. aq̄ abſinthij melliſſe ⁊ menthe añ. ʒ. j. miſce ⁊ totū accipiat̄ ī aurora calidum totiēs q̄ appareat vrinā ei⁹ eē ſubſtātia ⁊ calore rectificatā in cui⁹ fundo ſit hypoſtaſis alba ꝯiūcta ⁊ equalis ⁊ dyaphana ſatis. ¶10m inſtr̄m adminiſtrādū eſt. vt patiēti in aurora exhibeat̄ tur. ʒ. vj. tere ſal. cū. ʒ. ij. būdicte ſimplicis cū modico vini albi ſubtilis aromatici ⁊ calefacti et tardet̄ cib⁹ ſaltē horis. 6. ¶11m inſtr̄m eſt hoc. ℞. ſpērſi cliuarij de ligno aloes. ℥. j. ſpēruꝫ dyamuſci dulcis. ℥. ß. ameos. g. paradiſi. añ. ʒ. ß. zuccari albi. ℥. iiij. cū aq̄ mente fiat cōfectio in rotulis magnis de qua ſemꝑ añ cibū parū accipiat quātitatem medie. ℥. vel. iij. ʒ. bibendo poſt illud modicū vini aromatici ⁊ electi. ¶4m inſtr̄m ad hāc intētionē ⁊ in ordine. xij. ē hoc ℞. ameos ſpice ligni aloes menthe origani. añ. ℈. j. macis. ʒ. ij. zuccari quadruplū pōderis oīm pulueriꝫent̄ oīa per ſe: ⁊ cū eo cōmiſceant̄ ⁊ fiat tragea de qua hec dña ſemper in fine ſue cibationis accipiat coclear vnum ſemꝑ accipiēdo vel degluttiendo ſine maſticatione. ¶13m inſtr̄m eſt hoc. ℞. ligni aloes menthe macis origani cinamomi garioſiloꝝ ſpice. añ. ʒ. ß. trociſcorum gallie muſcate. ʒ. j. ß. olei de maſtice de mētha nardini. añ. ℥. j. laudani. ʒ. ij. reſine electe ʒ. vj. cere quātū ſufficit fiat cerotū bñ glutinoſum ⁊ applicet̄ ſtomacho eius ⁊ ſolēniter confert oī debilitati ſtomachi prouenienti a mala complexione frigida ⁊ humida materiali ⁊ immateriali eius.

Apparet aūt ex p̄miſſis q̄ plima inſtr̄oꝝ q̄ adminiſtrata ſunt capiti ⁊ ſtomacho ꝯuenienter ſubuenire pñt epati: ⁊ ꝓprie qñ nō dat̄ ex eis quātitas valde magna: verū qꝛ epar eius lapſu nāli diſcraſiatū eſt in caliditate ⁊ ſiccitate immo etiā diſtēperie nō nāli. ideo placuit mihi ponere remedia experta: ⁊ eiſdē ꝯueniētia. ¶Primum itaqꝫ ipſoꝝ ⁊ in ordine. xiiij. eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de ſpodio trociſcoꝝ dyarodō. añ. ʒ. j. lacce ꝑparate. ʒ. ß. zuccari albi. ℥. iiij. cū aqua cicoree fiat ꝯfectio in rotulis magnis de qua qñ videbit̄ opportunū accipiant̄. ij. ʒ. ſemper ante cibū ⁊ poſt cibum totidem. ¶2m ꝟo inſtr̄m in ordine. xv. eſt hoc. ℞. aq̄ cicoree aq̄ epatice. añ. ℥. j. aque eupatorij. ʒ. ß. miſce ⁊ plurib⁹ vicibus mane accipiatur in potu actu frigidum. ¶3m ꝟo inſtr̄m principale ⁊ eſt. xvj. eſt hoc. ℞. olei nardini olei citoniorum. añ. ℥. j. ſpodij roſa. corallorum amborum: ſandalorum amborum. ana. ʒ. ß. cere albe quantum ſufficit fiat vnguentum molle: de quo totum hypocundrium dextrum ante et retro diligenter inungatur in die quater: ⁊ hec de cura quarte diſpoſitionis huius domine.

Pro quinta ꝟo diſpōne hui⁹ magnifice dñe vꝫ pro diſpōne renuꝫ: lꝫ oīa inſtr̄a fere antedicta ꝯuenire poſſint etiā renibus. tñ principalis intētio ad ipſos habenda eſt: vt vie ipſoꝝ ⁊ ſibi vicine vt emulgētes colatoriū ⁊ virtides pori cōuenienter teneant̄ aperti. vt māe nō figant̄ in eis ⁊ conuertant̄ in trūbos harenas ⁊ petra la quibus mihi ꝓuidēdū apparet q̄tuor inſtrumentis ꝯuenientib⁹. ¶Et primū ipſoꝝ in ordine. xvij. eſt hoc. ℞. aq̄ ſublimationis lito ſpermatis ⁊ eſt milij ſolis. ℥. ij. aque ſaxifragie ⁊ ſpagi. añ. ℥. j. ß. accipiatur in aurora in potu ꝑlib⁹ mane. ⁊ eſt experimētū nobile. ¶18m inſtr̄m ⁊ 2m p̄ncipale ad hoc eſt hoc. ℞. ſe. ſpagi petroſilini feniculi aniſi. añ. ʒ. j. granoꝝ hedere ſiccoꝝ milij ſolis. ana. ʒ. iij. lapidis lincis: lapidis iudaici. añ. ʒ. j. ß. zuccari albi triplū pōderis oīm fiat tragea. ¶Et cū ꝑceperis dolores renū ⁊ ſpine ⁊ vrinas eſſe factas tenues valde: tunc ſꝑ de iſta tragea accipiat. j. magnū coclear añ cibū: educit enim trūbos harenas ⁊ lapides vrinā ꝓuocādo notabiliter. ¶3m p̄ncipale remediū et in ordine. xix. eſt. q̄ grana hedē coquant̄: delectabili⁹ eſt q̄ īfundant̄ in vino qḋ accipe dꝫ in potu. Ego aūt ꝑpter euitāduꝫ faſtidiū magis ſoleo cōſulere patiētib⁹ vt cū maſticatione: vel ſine illa accipiant̄ ſex vel octo grana hedere predicte. ¶Ultimū remediū quātū ad hoc in ordine. xx. ⁊ infallibile eſt vt plurib⁹ mane in aurora patiēs bibat hunc potum. ℞. aque ſublimationis

apij. ℥. ij. pulueriſ radicū ſaxifragie vitri ꝯbuſti ſꝫ arte. añ. ℈. j. bibe totū: ⁊ non credo poſſe remanere lapillos nec harenas cū vſu iſti⁹ iſtri ꝯtinuari ⁊ videt̃ hec ꝑ penultia diſpōne hui⁹ magnifice dñe ſufficere ſatis. Nota ꝙ vitrū ꝯburit̃ ſic. vitrū inoluit̃ in pice ⁊ cū tenaculis ponit̃ in fornace: deinde extrahit̃ ⁊ iterū inuoluitur in pice ⁊ ponitur in fornace.

Nūc aūt poſtremo ꝓuidēdū eſt vltime diſpōni ei⁹ q̄ eſt flux⁹ māterꝝ albarūꝫ a mr̃ice. ¶ Pro q̄ p̄mittēdū p̄io ꝙ hec egritudo ſolet eē cronica ⁊ difficilis curationis multū. ꝓpterea qꝛ ſi nc ꝓueniat ꝓpter ꝑmutationē creticā māerum ſtancarū corruptarū vel nō corruptarū a toto vł a determinatis mēbris. opꝫ ex hoc intelligere grauitatē curatiōis ei⁹. ¶ Si aūt ꝓueniat ꝓpter nocumētū digeſtiōis ſtōachi ⁊ epatis q̄ ambo ſunt cā multiplicationis taliū mā̃erꝝ in mr̃icē. ¶ Et 3⁹ itēꝝ ſi ꝓuenerit hec diſpō ꝓpter debilitatem eſſentialē mr̃icis. ¶ Et 4⁹ ſi ꝓuenerit hoc noc^m in mr̃ice ꝑ colligantiā toti⁹ vel ꝑtiū. ⁊ etiā ꝑ ꝓpriuꝫ noc^m ipi⁹ mr̃icis. pꝫ ꝙ oīno neceſſario hec egritudo erit difficilis curationis. ¶ Et adhuc q̄nta ratio eſt ꝙ de iſta egritudine diminute multum ab illuſtribus medicis tractatū eſt de ea ſiue greca vel arabica ⁊ italica etiam ⁊ alienigena medicle volumina vix ſperteris. ¶ Pro regimine ꝟo hui⁹ diſpōnis q̄tuor mihi vident̃ iſtra neceſſaria. ¶ Quorꝫ primuꝫ eſt. vt hec dñā magnifica vtat̃ aq̄ ſublimationis vcuen accipiēdo de ea q̄tuor ℥. vel ad min⁹. iij. calida. ꝑ. xxx. vel. xl. dies ꝯtinuos: mūdificabit eni educit lauādo ⁊ abſtergēdo epaticas renales vrinales ⁊ mr̃icales vias: lege de ea laudes 2⁹ cañ. l ꝓprio cap̄. ⁊ ē plāta apō italos nolata mr̃icaria. ¶ 2^m ꝟo p̄ncipale inſtr̃m eſt de ceptis hoc ℞. galbani electi. ʒ. iiij. oppoponacis. ʒ. j. ſandarace thuris hypocyſtidos. añ. ʒ. ß. diſſoluant̃ gūme cū aceto acuto. ⁊ fiat cerotū ſpericuꝫ ſuꝑ pāno de grana ꝑ digitalē mēſurā maius q̄ nebula rotūda. Hoc itaq꜄ cerotū portet applicitū pātēs ſuꝑ vmbilico in medio ei⁹ ſtāte ſicut pūct⁹ in circulo cooꝑiendo vmbilicū vſq꜄ q̄ cōplete exiccauerit mās cōſimiles in mr̃ice abūdātes coicato ei⁹ ꝟtuali iuuamēto ſi nō itelligis aliter ſaltē ꝑ vmbilicū venā ad matricē tēdētē. ¶ 3^m ⁊ in ordine. xxiij. eſt. vt hec generoſa dñā ol mane et ſero aut ſaltē in die ſemel faciat encatiſma ſcḋm hunc modū. ℞. gallarꝫ q̄rc⁹ ꝑforatarū. gallarꝫ cupreſſi. oſſiū pinearū nō ꝯſeruātiū medullā ſed totū fructuꝫ torrefactorꝫ. añ. M. iiij. aluminis roche lib. j. aluminis ſamenti qḋ ab auctorib⁹ ſciſſum nolari ſolet lib. ß. trociſcorꝫ gallie muſcate nu. vj. trociſcorꝫ alipte muſcate. trociſcorꝫ nere. añ. nūero vnū. coq̄nt̃ oīa in ſitulis aq̄. xij. vſq꜄ ad ꝯſūptionē medietatis: in hāc ḡ aquā pauce tepiditatis ſedeat hec magnifica dñā in vaſe ligneo ꝑ horā ſaltē mediā. ¶ Ultimū ꝟo inſtr̃m ē hoc ℞. ſpērū bn̄dicte ꝯpletarꝫ. ʒ. j. ß. al'. trib⁹ dieb⁹ infuſi in ſucco vcuē ſupraſcripte. ℥. iij. ꝯfectiōis vł trociſcorū nere. ʒ. j. maſticis. ℈. ß. croci. gra. xv. cū vino aromatico antiq̄ valde fumoſo: velut varnacia ianuenſis. formēt̃ pille de ol. ʒ. vij. ⁊ accipiat ex eis vnā parꝫ añ cenā ol q̄nta die. Scio eni ꝙ mās ſupfluas corruptas aut diſpoſitas corruptioni ꝯueniēter attrahūt ⁊ educūt a mr̃ice: ꝓpter qḋ ⁊ alia tria p̄cedētia inſtr̃a mulierꝫ plurime ab hac difficili egritudine ſanate ſunt ⁊ ad optimā diſpōnē reducte: qḋ totū huic magnifice dñe donare dignetur ille ſolus olim conditor qui cuncta regulat ⁊ benedicit. Ad laudes ei⁹ immortales. Amen.

Cōſiliū. 219. De duplici mala diſpōne. v. 3. ¶ De mala cōplexiōe epatis cū duritie manifeſta. ¶ De mala cōplexione frigida ⁊ humida matricis cū humiditatib⁹ albis.

¶ Diuidit̃ aūt ꝯſilium in capitula tria.

¶ De diſpōnibus ipſis ⁊ cauſis earum. Cap̄. j.

Nobilis ⁊ honeſta dñā Pu . . iſena de Thienis de Uicētia egritudine laborat diuerſis accidētib⁹ cōplicata q̄ multū verēda ē in ea: vt facile plurib⁹ rōnib⁹ deduci pōt. ¶ Primo q̄dē qꝛ eſt lapſus diſp: oppoſitionalis: eſt eni diſpō illi⁹ mala cōplo frigida ⁊ humida mālis matricis ⁊ epatis p̄ncipalis: ſed cōplōnālis ei⁹ eſt calida et hu. qꝛ ſanguinea: igit̃ ⁊c. ¶ 2⁹ qꝛ lapſus iſte ē cronic⁹ ⁊ oīs talis eſt difficilis. ¶ 3⁹ qꝛ ꝯplicatus manifeſte duritiei epatis ⁊ vt pluriniū eſt incurabilis. vt pꝫ 14ª tertij. quarto cap̄. ⁊ pluribus aliis rōnib⁹ etiā hoc duci pōt: quas gratia breuitatis omitto. Et 2ª ipſi⁹ diſpō matricꝫ albarūꝫ ꝯtinuus a matrice defluxus aliq̄ñ cū mēſtruis interpolate fluentibus cōmixt⁹: q̄ tñ nō dico eē nālia mēſtrua eo qꝛ nō ſeruāt ꝑiodū euiōnis mene. i. lunarem dictū. Nec꜄ etiā nālis dici pōt: qꝛ nō confert nec꜄ alleuiat. ⁊ itēꝝ qꝛ ad ipſi⁹ eductionē nā ſinthomatice mouet̃: ⁊ nō ꝯueniēter: ⁊ eſt iterū mā q̄ educit̃ corrupta: qḋ arguit ex fetore illi⁹ qḋ eſt putrefactionis ſignum. p̄io ꝓnoſticorꝫ cōmēto vltio. ⁊ ex colore mā̃erum q̄ in liuidū ⁊ palidū inclinant̃ colorē. ¶ 2ª vero ei⁹ diſpō diligēter ꝯſiderāda eſt ⁊ magis cū raro ab auctorib⁹ illuſtrib⁹ de ipſa dñ determiatū ſit. A grecis eni vt hyppo. Gal'. paulo ⁊ Alexādro ꝑipatetico pauca de hac mā ſeu matricis diſpōne ſcripta repenes. ⁊ ab auctorib⁹ arabicis vt Aui. halabate Raſi ſilr̃ ſatis pauca. Quod videri pōt. eo qꝛ nouo cōtinentis vbi multi celeberrimi viri allegantur ⁊ auctores de hac materia parꝫ vel quaſi nihil ſcriptū videbis. ¶ Mirandū eſt antē ſatis. qm̄ in his t̃pib⁹ et in iſtis italie partibus hec egritudo intm̄ inualeſcit vt in pluribus mulieribus multū cōiet̃. ¶ Forte antē cōtingit hoc apud auctores cognominatos: aut qꝛ ſuis tpibus morigerate magis regebant̃ mulieres: aut qꝛ eis i regionib⁹ ſuis ⁊ tpib⁹ ſuis nō ita frequēter viſa fuit hec egritudo. Nō eni incōueniēs eſt quibuſdam medicis tpe ⁊ regione ſuis aliq̄s apparere egritudines que aliis non apparuerint. Galen⁹ nec q̄rtanā nec ſextanā vidit: q̄ i h innotuerūt hyppo. vt pꝫ 6⁹ epidimiarum. textu ⁊ cōmento primie. De eis amplius etiā fortaſſis auctores ꝑnolati mām iſtaꝫ intellexerunt ſub cap̄. ſterilitatis: ⁊ v det̃ intellexiſſe Gal'. 6⁹ de accidenti ⁊ morbo tracta. 3⁹ cap̄. 2⁹ dūꝫ dixit. Propter has eni rōnes mulierū ſterilitatē deꝑhēdimus. ¶ Aut ꝟo ꝯtingere potuit. qꝛ mām hui⁹ cap̄ illuſtres auctores collocarunt ſub cap̄. de flu-

xu mẽſtruoꝝ.quare Paulus p̃rio practice.cap̃.17°
Reumatiſmus eſt matricis flux⁹ toto corpe expur-
gato.tale ṽo eſt qḋ euacuatur q̃le ⁊ qḋ abũdat.hoc q̃dẽ
rubeũ velut liquor.i.aq̃ſitas ſanguis.aliud ṽo albũ
palidũ ṽo aliud.aliud ṽo cholicũ.aliq̃n ṽo aq̃ſitas
ſanguis pur⁹ lege ibi. ¶ Aui.ṽo.6 illuſtrioub⁹ arabi
cis.21ª tertij.ſermones paucos de hac mã p̃tulit in
hũc modũ cap̃.de curſu matricis. Aliq̃n ṽo accidit
mulierib⁹ vt currãt humiditates putride:plurimũ
fit hoc ꝑpter multitudinẽ ſupfluitatũ ⁊ ꝑpter debi
litatẽ digeſtionis mẽſtruoꝝ cũ putreſit matrix:⁊ hꝫ
caplm ſupple determinat de putredine mr̃icis. ¶ A
medicis etiã italicis de hac materia pauca ſcripta
inuenies ab auctorib⁹ inq̃.vt Caſio felice. Cornelio
celſo.Oribaſio.Theodoro p̃riſciano.A modernio-
ribus ṽo:vt Gilberto Anglico.Guilielmo Placenti
no ⁊ Brixiẽſi.Oẽs eñ hi illuſtres viri paucũ in hac
mã ſermocinati fuerunt.quare opꝫ in hac mã pau
liſper agere theorice. ¶ Neceſſe itaq̃ eſt hãc egritu
dinẽ mr̃ici ineẽ aut p eẽntiã aut p colligãtiã.⁊ ſi p eſ
ſentiã:aut egritudo eſt breuis tp̃is:⁊ hoc nõ vt ſu
pra p̃miſſum eſt:aut erit cronica ⁊ ſic difficilis erit:
eo q̃ mr̃icis egritudies ⁊ accñtia facile p̃ncipalib⁹
mẽbris:imo toti cõicant ꝑpter magnã colligãtiam
quã ip̃a hꝫ ad totũ:vt pꝫ 21ª tertij cap̃.p̃rio. ¶ Am-
pli⁹ etiã expimẽto pꝫ in p̃focationib⁹ ei⁹ quãtũ;no-
ceat totũ corp⁹ ⁊ p̃ncipali͛ organa anhelit⁹. ¶ Qua
re ex hoc fundamẽto arguit malã cõplonẽ epatis p
mutatã ad frigidũ ⁊ humidũ ⁊ malã cõpõnẽ eius:
vt oppillationẽ ⁊ egritudinẽ cõpoſitã:vt ap̃a durũ
epatis rõnabili⁹ a nocumẽto mr̃icis puenïſſe q̃ eꝫ.
Propter qḋ iterũ ex hoc 2° ↄcludit.q̃ ſi ꝑpter egri-
tudines matricis deterior tñ eſt ꝑpter accñtia ↄſe-
cuta q̃ iã p̃miſſa ſunt. ¶ Si ṽo ipſi⁹ matricis egritu-
do fuerit p colligantiã ei⁹ ad cerebꝛũ ſicut vehemen
ter colligata eſt cũ ſenſatione ſua.vt.21ª tertij.vbi
ſupra colligẽdũ.ſi eñ vehemẽti⁹ ſentiret vehemen-
ti⁹ ei eẽt colligata.aut erit ꝑpter colligãtiã cordis
epatis ⁊ renũ ad ipſam.⁊ quocũq̃ hoꝝ dato egritu
do ſemp erit ſuſpecta.igit ⁊c.minor apud intelligẽ-
tẽ faciliter inductiue diſcurrẽdo deduci põt. ¶ Ex q̃
bus oĩbus vltimo deduci põt oĩo hãc diſpõnẽ eſſe
difficillimã. ¶ Et vltimo deduci põt q̃s ſit mod⁹ ⁊ ca
tiones in curãdo ipſam.Opꝫ eñ attendere diſpõni
bus epatis principali͛ ꝑpter nobilitatẽ ⁊ p̃ncipatũ
egritudies eñ mẽbrorũ nobiliũ ⁊ pꝛĩcipaliũ in egri
tudinibus cõplicatis neceſſario plus curã ad ſe vo
cant q̃ mẽbroꝝ nõ principaliũ egritudines.vt q̃rta
primi.cap̃.p̃rimo colligendum.deinde ṽo oportebit
attendere diſpoſitionib⁹ matricis. ¶ Hec itaq̃.⁊ ſi
in ſermonib⁹ ſint difficilia in curatione ṽo oĩo dif-
ficillima ſunt.In curatione igit iſtaꝝ diſpõnũ p̃nci
paliter attendendũ eſt epati ſecũdario ṽo diſpõni-
bus matricis ⁊ ſic epatis diſpõnes pcurando.Non
eñ impoſſibile eſt rectificare ſimul epar ⁊ matricẽ:
cũ amboꝝ iſtorũ lapſus ſint ſpẽ idem fere:aut ſaltẽ
ab eadem efficiente cauſa ꝑducti.

Premittẽdũ itaq̃ p̃rimo diſcurſu velo
ci q̃ regimis reꝝ nõ nãtiũ
q̃ſi olim applicatio dꝫ eẽ in calefaciẽdo ⁊ exiccãdo:lꝫ
ampli⁹ in exiccãdo q̃ calefaciẽdo:q̃ oĩa de acre cibo
potu ⁊ aliis celeberrimo doctori Petro ſulmonenſi
menſuranda dimitto.quare ⁊c.

¶ De cura duritiei epatis per medicinalia. Ca.ij.

De his aũt q̃ mihi exp̃ta ⁊ olm auctorum
ſnia pbata ſunt. ¶ P̃rio eſt deſcriptio ſy.
hui⁹. ℞.raſure eboris nõ ſophiſticati.ʒ.
ß.coſti arthanite caſſie lignee oppobalſa
mi.i.balſami maſtici acatie coralloꝝ albo
rũ ⁊ rubeoꝝ.añ.ʒ.ij.ſandarace thuri galle muſcate
ßfolicul.añ.ʒ.ij.ß.lapidis ematiſ ſpodij nucis muſ.
gallaꝝ pforatarũ.añ.ʒ.iij.ſcorie ferri p̃parate ẽm
artẽ cõfrixe cũ.ʒ.j.aque extinctionis forte.i.calibis
aut loco illi⁹ aq̃ aluminoſe naturalis lib.xij.infun-
dant oĩa p̃dicta in altera illaꝝ aquarũ p dies na-
turales.iij.deinde coquant ſimul lẽto igne vſq̃ ad
ↄſumptionẽ duarũ partiũ.deinde colent ⁊ cũ rotel
lari vehemẽter expumant ⁊ colature ſapaddantur
zuccari tarbarzet lib.ij.coquãt vſq̃ ad ſpiſſitudinẽ
⁊ dũ coquit ſyru.aromatizet cũ iſtis ſpẽbus in fine
done ligatis. ℞.ligni aloes granoꝝ iunipi tamari
ſci cornu cerui adulti macis añ.ʒ.j.⁊ fiat ſyr.de q̃ ok
mane exhibeant.ʒ.ij.cũ aq̃ extinctionis calibis.⁊ ſi
velles aliq̃liter aperire ꝑpter duritiẽ epatis coquat
aq̃ p̃dicta cũ.ʒ.j.ſpice nardi. Et ſi ad hoc principali͛
intẽderes adde ſy p̃dicto ſpẽꝝ dyalacce.ʒ.j.dũ aro
matizat aut dyacurcume q̃ forte eſt melior. ¶ Cõfe
ctio bona q̃ vti debẽt patiẽtes añ cibũ ſemp ex ea ſu
mẽdo rotulã vnã.ʒ.ß.in prima mẽſa. ℞.ſpẽꝝ dya-
lacce.ʒ.j.ſpẽꝝ dyacurcume.ʒ.j.ß.ſe.endiuie cuſcute
granoꝝ iuniperi ſe.acetoſe ſq̃nanti pipis albi.ana.
℈.ß.zuccari albi lib.ß.fiat cõfectio ſolida cũ aq̃ cico
ree. ¶ Cerotum bonũ mollificãs ⁊ reſoluẽs oppilla
tiones ap̃ata dura epatis.extenuat etiã ſupfluita-
tes in eo inuẽtas. ℞.bdelij mollioris ⁊ ſubalbidi.ʒ.
j.armoniaci electi.ʒ.ß.empli de mucillaginibus ſim
plicis.ʒ.iij.rubee tinctoꝝ ſpice nardi ſe.leuiſti.⁊ api
ſe.endiuie ſylueſtris:⁊ eſt cicorea.cuius flores ſunt
celeſtini ⁊ folia leſſa ⁊ amara.añ.ʒ.j.mellitoti.ʒ.iij.
diſſoluant dicte gũme in aceto fortiſſimo ⁊ bulliant
cũ lib.ß.olei de geſſemini vel vini albi planenſis.⁊.ʒ.
iij.olei de abſinthio vel nardino vel de ſiticis.⁊.ʒ.j.
cere.deinde addatur empltm de mucillaginib⁹:dein
de cũ inſrigidiare cepit addant ſpẽs p̃dicte.Huic eñ
emplo p me compoſito nulla duritiés reſiſtere pote
rit.Fiat ergo lunaris figure ⁊ applicet hypocũdrio
dextro.ita q̃ oẽm regionẽ epatis dñ amplectatur.⁊
quotiẽs opus fuerit pmittet vt melius leuiat duri
tiem ⁊ ſoluere poſſit.Et ſi q̃nq̃ ꝑpter caliditatẽ ve-
reret de ↄtinua reſidẽtia eius ſup loco remoueri po
teſt ⁊ fiat inunctio cuꝫ.ʒ.j.olei de maſtice.⁊.ʒ.ß.olei
amigdalaꝝ dulcium calefactoꝝ. ¶ Trociſci boni re
ſoluẽtes oppillationes ⁊ collectiones duras in epa
te. ℞.ligni aloes ſquinãti caſſie lignee floꝝ abſinthij
camedreos.añ.ʒ.j.ſpice nar.ʒ.j.ß.melliloti.ʒ.iij.bde
lij mollis.ʒ.ß pulüerizent ſubtili͛ ſpẽs ⁊ incorporen
tur cũ bdellio diſſoluto cũ aceto ſq̃llitico.de q̃b⁹ ĩ ma
ne exhibeat.ʒ.j.p vnã ſeptimanã cũ aqua decoctio-
nis amigdalaꝝ amaraꝝ. ¶ Puluis ad eãdẽ intẽtio
nem reſolutiuus ⁊ leniti uus p̃dictaꝝ duritierum ⁊

aliqualr ſolutiu⁹. ℞. reupōtici. ʒ. ij. ſoliculoꝝ ſene.
ʒ. j. viol. ſiccaꝝ. ʒ. j. ß. liqritie mellilloti. amigdalaruꝫ
amaraꝝ ſu men aſſari aā. ℈. j. fiat puluis ſubtilis.
de q̄ in potu deſ. ℈. ij. vſqꝫ ad. ʒ. j. cū aq̄ decoctio-
nis paſſulaꝝ nigraꝝ. ¶ Pro hac etiā intētione me-
morādū ꝙ valde vtile eſſet ei comedere limacias in
uētas i dumetis elixatas ⁊ ēt in cibo ſi ꝯtingeret ac
cipe epar adip. i. inpi elixū vel aſſatū: ⁊ iteꝝ in cibis
endiuī ı cuiuſcūqꝫ ſpēi cocta vel cruda. Hec eīm tria
a tota ſpē ſunt epatis cōfortatiua. vt pꝫ 14ª tertij.
cap̄. de reb⁹ ꝯferētib⁹ epati in fine. Hec qdē oīa ſunt
de melioꝛib⁹ qb⁹ curari pōt oppilō ⁊ duritiés epa-
tis iā ṗdicte ṗncipalr: lꝫ nō parum ꝯferre poſſit ad
malā cōplōnē frigidam ⁊ humidam matricis ⁊ cur
ſum premiſſum. Pro cuius tn̄ curatione aliqua ſpe
cialia magis notanda conſideramus.

¶ De cura male cōplōnis frigide ⁊ humide mr̄icis ⁊ mēſtruoꝝ alboꝝ principalr. Cap̄. iij.

PRimū itaqꝫ ꝙ necīū i cura curſus mr̄icis
eſt euō mācꝝ: quaꝝ ḡnatio ꝯtinet i epa-
te ꝯſumptio earūdē q̄ i mr̄ice ⁊ ptib⁹ in-
termediis ꝯtinent: veꝝ qr talis euō non
pōt ꝯueniēter fieri ꝓpter aṗa epatis ⁊ in
clinationē ad aſclitē vel iposarcā eſt multū caute i
euonib⁹ ꝓcedēdū. ¶ Itaqꝫ mā iā digeſta cū ſyr. in
ṗcedēti caplō iā deſcripto qd̄ appebit: eo qr vrina in
colore ⁊ in ſubſtātia ad mediocre reducta erit ⁊ ha
bebit i fundo hypoſtaſim albā i colore mediocrē in
ter tenuē ⁊ groſſam cui⁹ ꝑtes erūt eq̄les ⁊ ꝯiūcte et
erit in fundo ſedēs. Oib⁹ aūt pluribꝰ ꝯiecturatiōi-
bus de nūero eaꝝ appentib⁹ euō fiat cū hoc ſoluti
uo. cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. aq̄ ſublimationis violarū
cicoꝛee. aā. ℥. ß. aq̄ meliſſe. ℥. j. ß aq̄ matricarie. ℥. ij.
agarici pulpe collodntide cartami hermodactylo-
rū. aā. ℈. ij. turbit. ℈. j. ʒʒ. ſpice nardi ſq̄nāti dauci
floꝝ eupatoꝛij floꝝ arthemiſie. aā. ℥. ß. zuccari ſcbe
decoctionis. ℥. ij. reſoluant oīa ſil̄ ꝑ diē nālē deinde
coquant ⁊ diligēter exprimant ⁊ colatura calā det
in potu in auroꝛa. poſt quā obſeruent cōditiones q̄
in minoꝛatiuo obſeruari debere ſcripte ſunt. Et ſi
volueris hoc minoꝛatiuū foꝛti⁹ facere cū colatura
illa miſceant. ʒ. ij. bn̄dicte ſimplicis: aut duplicetur
doſis agarici ſupraſcripta ſm̄ cōiecturā eoꝝ q̄ ope
rari dn̄t. ¶ Et ſi iudicio aſtātiū apparet q̄nqꝫ pn̄ta
ri dn̄uam ſanguis aut ſaltē materieꝝ ſufficiēter cō
mixtaꝝ ſanguini ⁊ cū velocitate ⁊ laxitudine coꝛpo
ris apparētevenaꝝ amplitudine ⁊ rubicūditate co
loꝛe ⁊ ſubſtātiā vrine de ſubtili in groſſam ꝯuerſam
cuꝫ rubedine coloꝛe ad fuſcū tēdētis. tūc flōmet de
baſilica dextri brachij ſub cubito: aut ram⁹ ei⁹ ſal-
uatella iter annularē ⁊ auricularē digitos eiuſdeꝫ
manus inuētus. ⁊ educat ſanguis ab. ℥. iij. vſqꝫ ad
v. raro tn̄ cōtingit hūc mr̄icis curſum ꝓuenire ꝓpē
dn̄iū ſanguis: lꝫ theoꝛice ꝯſiderāti hoc ꝯcedēdū ſit.
Multitudo eīn māe ſuffocādo caloꝛē īnatū aut mi-
nuēdo erit cā multiplicandi ſſa ꝑ viā indigōnis: qd̄
quidē per venas q̄bus matrix ꝯtinuat ad epar erit
mālis cā predicti curſus. quare ⁊c. ¶ Cōpꝛehenſa
aūt euone ſufficiēti ꝓcedēdum eſt ad particulareꝫ
euonē mācꝝ in mr̄ice abūdātiū. cui⁹ grā plura po-
nam ſimplicia ab illuſtrib⁹ auctoꝛib⁹ collaudata.
¶ Quoꝝ primū eſt encatiſma. i. ſemicupiū ex deco-
ctione tamariſci. iuxta Aui. 2° canon̄. in ꝓprio cap̄.
In decoctione tamariſci ſedeant mulieres ad cur-
ſuꝫ mr̄icis. ¶ 2^m ſemicupiū vel euapoꝛatio facta ex
decoctione ligni aloes: qd̄ quidē ꝯfert euapoꝛatū ⁊
bibitū. 2° canon̄. cap̄. de xilo aloes. ¶ 3^m ṽo ⁊ mira-
bile eſt ſuffimigatio facta ex decoctione mirifolios
⁊ eſt millefoliū. hec quidē tria abſcindunt matricis
curſum attrahēdo ⁊ mollificādo magis. ¶ De his
vero ſimplicib⁹ q̄ ad hāc intētionē cōferre ſcribun-
tur exiccādo magis mām ⁊ coartādo vaſa ſunt ſi-
cut decoctio granoꝝ mirti. Itē decoctio granoꝝ iu-
niperi. Itē ſuffumigatio facta cū decoctione ſterco-
ris leporis. de foꝛtioꝛib⁹ ṽo magis laudatus eſt pul
uis coꝛnu cerui aduſti ex quo in potu det. ℈. ij. cū
aqua decoctionis mirti vel coꝛiandri. ¶ De his que
leniēdo cōferunt laudat oleū de piperibus. vt ſcri-
pſit Meſue in antidotario deſcriptione de oleis.

¶ Deſcriptio olei boni ad illud. ℞. olei onfancini. ℥.
iij. olei de mirto. ℥. j. ß. ſcoꝛie ferri ṗparate ſm̄ artem
℥. iiij. oſſium dactyloꝝ ⁊ mirabolanoꝝ indoꝝ com
buſtoꝛum. aā. ℈. ij. acatie hypoquiſtidos coꝛnu cer
ui aduſti. ana. ʒ. iij. pulueris gipſi. ℥. ß. glutinis pi-
ſcium diſſoluti cū aceto nigro. ʒ. vj. cere quātū ſuffi-
cit: ⁊ fiat vnguentum ſatis glutinoſum. hoc quideꝫ
vnguentum ſi diligēter cōponat: ita vt non combu
rant ſpēs: nunq̄ȝ me decepit in cura hui⁹ diſpōnis ſi
vngant ex eo partes oēs alchatin ⁊ anterioꝛ regio
tota ab vmbilico vſqꝫ ad iguina ⁊ pudibūda. ¶ Ha
beo etiā notiſſima expiētia ꝙ ſi ꝯquaſſent lib. ß. pul-
ueris gipſi cū. ʒ. x. gūmi arabici toꝛrefacti. ⁊. iiij. al-
buminibus ouoꝝ ex q̄b⁹ cū faldellis de coto empla
ſtrent partes ṗdicte oēm mulieris fluxū abſcindit.
¶ Cerotū vtile valde ad hanc intētionē qd̄ ſuꝑ loco
alchatin iā poꝛtauerūt mulieres duob⁹ mēſib⁹ cō-
tinuis ⁊ curate fuerūt dūmō in coitu ⁊ dieta frida ⁊
hu. nō effrenitauerint. ℞. colofonie. ℥. iij. hypoq̄ſti-
dos cupulaꝝ glādiū coꝛticis intermedij caſtaneaꝝ
glādiū q̄rc⁹ exiccataꝝ. aā. ℥. ß. granoꝝ mirti coꝛian
dri ṗpaparati cum aceto gallaꝝ cupſſi. aā. ʒ. vj. ſe.
agni caſti coꝛticū capparoꝝ. aā. ʒ. j. ß. olei onfancini
antiq̄ ſi hrī pōt lib. ß. diſſoluant glutines ſupradicti
cū aceto ſtiptico ⁊ cū ṗdictis icoꝛpoꝛent cere rubee
℥. ij. ⁊ additis ſpeciebꝰ cū ceperint infrigidari fiat
cerotum ſuper mēbrana ⁊ applicet: vt ſupraſcriptū
eſt. ¶ Compoſitum bonum quo ſepe vti ſoleo ad vi
goꝛādūꝫ matricē ⁊ pꝛoptie que debilitata eſt ab hu
moꝛoſitate multa: eſt hoc. ℞. hypoquiſtidos acatie
granoꝛum granatoꝛum ſiccoꝝ maſticis coꝛalloꝛuꝫ
alboꝛum ⁊ rubeoꝛum. aā. ʒ. j. raſure eboꝛis. ʒ. ij. co-
riandri preparati. ℥. ß. ſpodij de canna. ℈. ij. gum-
mi arabici dragaganti toꝛrefactoꝛū. aā. ʒ. j. ß. me-
liſſe anthere arthemiſie mr̄icarie camedreos came
pitheos nepite. ana. ʒ. ij. doꝛonici. ʒ. j. macis nucis
muſ. galange. aā. ℈. iiij. puluerizentur omnia ꝑ ſe
cuꝫ lib. j. zuccari ſcbe decoctionis ⁊ lib. ß. mellis fiat
electuarium cuius doſis ſit exhibendo de eo. ʒ. iij. in
auroꝛa. ⁊. ʒ. ij. ſemper ante prandium ⁊ ante cenā: ⁊
q̄n vadit ad lectum. Ad laudem dei Amen.

Conſilium.220. De retẽtione menſtruorum.

HEc domina que nõ cõuenienter mũdificatur in ſuo mẽſtruali fluxu rectificato regimine ſuo ita ꝙ in cibis abſtineat a viſcoſis oppilatiuis groſſis ⁊ difficilis digõnis cibarijs. Regimine medicinali ꝑ hũc modum regẽda eſt apud me. ¶ Primo flõmet̃ de vena ſaphena dextre partis hora tertia diei: ⁊ extrahatur ſanguis ad minus.℥.v. ¶ Sequẽti die immediate ſoluat̃ vẽter eius cũ hac infuſione. ℞.agarici electi turbit reubarbari. añ.ʒ.j.ſpice nardi.ʒʒ.macis.añ.gra.vj.ſalis gẽme.℈.ij. aq̃ eupatorij arthemiſie.añ.℥.j.ß.miſce ⁊ ſtent infuſa per diẽ naturalẽ: aut maiorẽ partẽ eius. demum colent̃ ⁊ expumant̃ ⁊ colatura illa incorporet̃ cũ ʒ.iij.bñdicte ſimplicis: ⁊ bibat̃ obſeruando poſt illud conditiones ⁊ exhibitione farmacorũ obſeruãdas. ¶ Sequẽti die poſt euõnẽ predictã incipiat accipere.℥.v. apozimatis vel decoctionis de radicib⁹ ſm hunc modũ. ℞. radicũ feniculi petroſilini ſparagi bruſci ⁊ apij.añ.℥ß.aque fontis lib.ij.bulliãt ſimul vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis: deinde colentur ⁊ cũ zuccaro exhibeant̃ ꝑ.viij.vel.x.dies. ¶ Dieb⁹ autem intermedijs venter eius fluxibilis teneat̃ cum cõi cliſteri. Mihi aũt placeret magis ꝙ oĩ ſero parũ añ cenã loco cliſteris acciperet vnã pillam alefangi nã: aut ſaltẽ de aloe abluto factã cũ ſucco endiuie ſi timeret̃ caliditas pill'aꝝ alefanginaꝝ. ¶ Itẽ poſt minoratiuã euõnẽ iã ꝓdictã placeret mihi ꝙ ter ĩ die nãli vngeret̃ tota ſpina eius cum hoc vnguẽto. ℞. olei de violis citrinus.℥.ij.olei de croco.℥.j.pinguedinis taſſi ⁊ galline.añ.℥.ß.croci folij ligni aloes arthemiſie.añ.℈.ß. cere quantum ſufficit.fiat vnguẽtum. ¶ Continuato digeſtiuo per octo vel decẽ dies in qbus ſatis veriſimile eſt digeſtã eſſe mãm.ſoluatur venter eius cum iſtis pillis. ℞.pillulaꝝ fetidaꝝ ℈.ij.pill'arũ de ſera compoſita.℈.j. ambarũ boni ponderis reformentur pillule.vij.cum benedicta et exhibeantur ei cum regulis ſolutiuorum.

Poſtquam aũt ꝓdicta dña fuerit euãta ſi mẽſtrua ſuo tpe ⁊ cõuenienti ꝗtitate apparuerint habet̃ intẽtũ ⁊ ſperatur de bona terminatione eius. ſi aũt nõ apparuerint ꝓuidendum eſt ei cum iſtis tribus remedijs. ¶ Primũ eſt ꝙ ligent̃ extrema ei⁹ apud inguina cũ inſtitis bñ cõprimẽtib⁹. ¶ 2m eſt ſi nõ apparebunt mẽſtrua vt in medietate domeſtice partis coxaruʒ apponant̃ vẽtoſe notabilr̃ ignite q̃ multotiens reiterent̃. ¶ 3m ꝟo eſt vt predictis nõ valentib⁹ fiat ei enchatiſma ſm hunc modũ. ℞. pulegij calamẽti origani apij recentiuʒ.añ.M.iij.ſauine recẽtis. M.vj. oppoponaci myrre.añ.℥.ß.ariſtologie rotunde ruthe añ.M.iij.coquant̃ oĩa in lib.c. aq̃ vſq; ad ꝯſumptionez medietatis ⁊ dimittant̃ herbe in ea infuſe. Accipiant̃ ergo de ꝓdicta decoctione ſitule.viij. vel x.⁊ calefiãt ⁊ ſedeat in ea mulier vſq; ad vmbilicũ ꝑ horã mediã aut per tertiã partẽ eius ſm tolerãtiã. Cum ergo exit balneum parumper quieſcat: deinde ſubijciat ſibi fruſtum coti infuſi in ſucco mercurialis cum modico croci ⁊ non dubito ꝙ habebit intentum. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Ad prouocandum mẽſtrua ſequunt̃ remedia. ¶ Primo fiat ei applicatio vẽtoſaꝝ ſine ſcarificatione ſuꝑ partibus interioribus coxaruʒ ⁊ lateralib⁹ earũ bis vel ter in die. deinde. 3° ſequẽti die faciat ſibi fieri flobotomiã de vena ſaphena poſita ſuper cauilla pedis per quã educant̃ ſanguis.℥.v. vel.vj.vẽtre in eius exñte bñ fluxibili. poſt flobotomiã ꝟo iteꝝ ꝑ duas vel tres horas immediate reponat ventoſas ſuꝑ loco dicto: ſaluo ſi exirẽt ei menſtrua nõ opponant̃. ¶ Si aũt neq; ꝑ vẽtoſas neq; ꝑ flõtomiã dictã aperirent̃ ſibi mẽſtrua: tũc oĩ mane ꝑ duas horas ante diẽ accipiat. v. de infraſcriptis pillis: ⁊ poſt ipſas immediate bibat cyathũ.ß.vł.℥.iiij.aquaꝝ ĩfraſcriptaꝝ calefactaꝝ. ¶ Eſt aũt pillularum deſcriptio hec. ℞.ſe.apij caſſielig.añ.℈.ß. muſci.℈.xv.trociſ.de mirra.ʒ.j.ß.cũ ſucco apij. formẽt̃ pille ex oĩ.ʒ.vij. Deſcriptio ꝟo aquarũ eſt hec ℞.aq̃ apij enule radicũ rubee tinctoꝝ. añ.lib.ß. miſce. ¶ Si aũt ꝑ oĩa predicta nõ fieret ꝓuocatio. tũc fiat ſibi hoc linimẽtum ꝑ ſuppoſitorio. ℞.oppoponacis.ʒ.j.ellebori al.ʒ.ß.fellis tauri.q.ſ.ad ĩcorporãdum ⁊ fiat linimẽtum in q̃ ĩtingat̃ fruſtũ coti ĩ quo ꝯſeruat̃ muſc⁹ ad quãtitatẽ vnius dactyli qđ cotuʒ imbibat̃ in predictum linimẽtum ⁊ cum appẽſione facta imponatur in orificio nature bis vel ter in die naturali permutet̃. hoc enim indubitanter aperiet vias. ¶ Item vtat̃ cinamomo croco.ʒʒ. apio vel ſe. eius aniſo feni.petro.aut aliquo iſtoꝝ in oĩ cibario Caueat aũt a cibis paſtulibus a granis leguminũ a caſeo acuto ⁊ a neruoſis partib⁹ aĩaliũ a lacte ⁊ a lacticinijs cibis oĩbus ⁊ a reb⁹ multũ ſalſis frigidis ſtipticis ⁊ a vino nigro rubeo groſſo bruſco põtico. ¶ Licinia ꝓuocãtia mẽſtrua. ℞. calamẽti ciclaminis agni caſti ruthe ſauine arthemiſie pulegij raphani origani abrotani vitice ſeminis iuniperi rubee tinctoꝝ ellebori albi pulpe colloq̃ntide centauree bdelij ſinapis oppoponacis.añ.℈.ij.⁊ q̃ ſunt terenda terant̃ ⁊ fiãt ex eis licinia cum ſucco cucumeris aſinini cũ felle tauri gallie muſcate ꝗtum ſufficit ⁊ fiant licinia que vulue ſupponantur.

Cõſiliũ.221. De corruptione mĩſtrie ꝓueniente ex aborſu.

SI vẽter hui⁹ dñe nõ eſt [illegible] tũ ſolut⁹ oĩ [illegible] die paꝝ ante cenã deglutiat [illegible] partez [illegible] ius electuarij bibat poſt illud de aqua zuccarata: cui⁹ deſcriptio. ℞. electuarij de epithimo ⁊ de pſilio.añ. ʒ.vj.incorporentur ſimul. ¶ De confectione iſta hec dña accipiat pluries in die qñ percipit ſe debilitatã tamen ſemper ante cibum accipiatur de ea vnum fruſtum vel duo et bibat poſt ipſam vinum rubeuʒ mediocriter dulce: et nullo modo tangat aquam ordei cuius deſcriptio. ℞.confectionis d. fiſticis cum ſpeciebus triaſandalorum.℥.ij. ¶ De hac vnctione vngatur tota ſpina et regio ventris ab vmbi

lico vſq ad femur quatuoꝛ vicibus in die naturali ⁊ ſupponatur pannus calefactus pulueris ſuffumigatus. cuiꝰ deſcriptio. ℞. vnguētı agrippe. ʒ. ij. olei de ſiſamo. ℥. j. ß. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. vj. croci ℈. j. trociſcoꝛum ſtelle. ℈. ß. incoꝛpoꝛent̄ ⁊ diſſoluat̄ bdeliū cū modico aceti ⁊ cere albe. q. ſ. ⁊ fiat vnguentum molle. ❡De hoc vltimo electuario accipiat̄ q̄rta pars: cū aq̄ oī 3ª die fiat ſibi cliſtere vnū cū tribꝰ cyathis brodij pulli. cuiꝰ deſcriptio. ℞. caſiefi. ℥. ſ. bñdicte. ℥. j. ß. agarici electi. ʒ. ij. incoꝛpoꝛent̄ ſimul ⁊ fiat eluariū cū. ʒ. ß. ſalis gēme. Ad laudē dei Amē.

Cōſilium. 222. De exitu matricis.

FRagilitas humane ꝯditionis obtulit mihi diſpōnē q̄ lȝ rari ſit euētꝰ: nō tñ minus piculū offert q̄ raritas euētꝰ eiꝰ rei difficultatē oñdat. eſt eñ q̄dā nobilis ⁊ honeſta ꝺña de vrbino que egrotat diſpone q a q̄pluribꝰ ſapiētibꝰ diſlocatio matricis nolata fuit vt Gilbertꝰ Anglicꝰ in ꝓpꝛio caplo tali ipſam nominauit. Alij vero lubricitatem matricis dixerunt: nonnulli hanc egritudinem exitū ⁊ cōuerſionē matricis appellauerunt. vt 21ª tertij trac. 4° cap. 3° liter aliter colligendum.

Et huius q̄dem diſpoſitionis lȝ a ſapientibꝰ q̄plurime aſſignent̄ cāe effectiue ex parte eoꝛum q̄ deforis adueniunt: vt caſus pcuſſio frequens ⁊ repentinꝰ ſcalarū vel mōtiū deſcenſus: vehemēs curſus: tuſſis ⁊ ſternutatio pſeuerantes ⁊ fortis vociferatio hoim ⁊ oīm ſtrepitū alioꝝ extrinſecus eiſdē eueniētiū vehemēter ⁊ ſubito: ꝓpter qđ vehemēs ⁊ ſubita accidit l. ſpiritibꝰ ⁊ humoꝛibꝰ agitatio ⁊ ꝓprie ꝟſus interioꝛa. ꝓpter qđ cōpꝛimuntur membꝛa ibi exiſtētia vt ſepe cōtingit ex hoꝝ applicatione exire inteſtinū rectum ⁊ matricē. ❡Verūtñ ex inueſtigatione quā lōgo pceſſu ab ipſa ⁊ aſtātibus habere potui. veriōꝛ huius diſpoſitiōis cauſa fuit ⁊ eſt multitudo materierum flaticarum que dñant̄ in ligamentis matricis exterius ipſam ſuſpendentibus ad anchas q̄ nominant̄ coꝛnua a ſapientibus. vt. 21ª tertij cap. pꝛimo colligēdū. que etiam materie nō ſolū p̄dicta loca: ſed oēm matricis ſubſtantiam vſq ad oꝛificū exterius eiꝰ lōgo tēpoꝛe in eas infuſe mollificauerunt. quare nō eſt mirabile ſi exterius ꝓminet ⁊ a ſuo naturali ſitu elongata eſt. ❡Contingit etiā q̄nq parte eius exterioꝛē mřici ſeruientē latoꝛie. ſ. vulua cū eius collo exterius deſcendere abſq coꝛpoꝛe matricis. ⁊ hoc q̄dem nō eſt adeo verēdum. q̄ñ ſignificat mām ⁊ nocumentum in parte matricis adeſſe q̄ vilioꝛ eſt q̄ vulua nolat̄. ⁊ ē ois ps illa q̄ ab oꝛificio terminat̄ excluſiue vſq ad os āche. Cū aūt ꝯtigit nō ſolū hāc ptē exterꝰ ꝓminere ſȝ ēt ſubſtātiā mřicis q̄ ē locꝰ ḡnationis. tūc illud ē valde verēdū ⁊ ꝓprie cū tota eiꝰ exiuerit ſubſtātia qđ nō raro ꝯtigit. imo ſepe accidit vt tota matrix educatur ⁊ hoc ſtāte: vita. lȝ tñ feliciter ꝯpleta ⁊ ſūt oēs ſermōes p̄ncipis 21ª tertij. tract. ⁊ cap. alle.

Significāt aūt huiꝰ diſpōnis veritatē q̄pluima ſigna q̄ oīa in hac muliere verificata vidi. ſ. doloꝛ in pectine ⁊ in alchatin. ⁊ in doꝛſo. rō eſt ꝓpter colligātiā haꝝ ptiū que nō ſolū ſitualis eſt: imo eſſentialis p liganiēta ⁊ neruos a mřice terminātes ad iſtas pꝛes ⁊ cꝫ. ❡2ᵐ ſignū eſt fe. euētꝰ cuiꝰ cā nota eſt. ❡3ᵐ ſignū eſt multitudo difficultas cōpꝛimēdi ſupfluitates in inteſtinis ꝯtētas. cū ei matrix ſupiacet inteſtino recto qđ eſt eiꝰ culcitra. 21ª tertij. cap. pꝛimo ſi ipſa exterꝰ deſcēdit neceſſe ē inteſtinū p̄dictū cui ſupiacet ab ea deſcēdēte ꝯpꝛimi ⁊ diſtēdi: ſȝ ex tali diſtēſiōe ꝯſtringunt̄ feces l eo ꝯtēte: ⁊ ꝓpter talē ꝯſtrictionē ſupueniēte doloꝛe ꝯpſſio lcitat̄ expulſiua ꝟtꝰ ad expulſionē eaꝝ ⁊ locꝰ ē ſtrictꝰ. vt ꝓbatū ē. ğ neceſſariū ē adeſſe nocuᵐ ꝯpſſiōis: qđ declarādū erat. ❡4ᵐ ſignū p̄ncipale ē aggregatū: eo q hāc diſpōnē ſequit̄ ſepe vel ſemꝑ ſpaſmꝰ tremoꝛ ⁊ timoꝛ ſine cā. ſ. manifeſta. ſpaſmꝰ ei pōt eē nō ꝓpoꝛtionatꝰ ad mām accñs ꝓpter doloꝛē vl ſimplicē alterationē. ſȝ hoꝝ duoꝝ cāe nō ſunt medico que bñ manifeſte ſicut cāe mālis ſpaſmi. q̄re ⁊c. ⁊ eodē mō ex ſuis cauſis ꝟificaret̄ tremoꝛ ⁊ timoꝛ ⁊ tu ꝯſidera. ❡5ᵐ ſignū ē appꝛitio rei rotūde l pectine: cuiꝰ cā pōt eē vētoſitatis ꝓpulſio ad loca illa. Ampꝛius etiā materieꝝ humoꝛ aliū fluxꝰ ⁊ iterū frigiditas fundi matricis ſup oſſa femoꝛis ſitualis collocatio. ❡Ultimū ſignū eſt manifeſtatio alicuiꝰ rei deſcēdētis cum lenitate q̄ñ ſupioꝛ pars matricis iā deſcēdit. ⁊ hoc q̄dē eſt rationabile: eo q ſupioꝛ pars matricis deſcēdere nō poſſet niſi ꝓpter multam humiditatē mollificantē ipſam. ſed cū humiditate ſentit̄ lenitas deſcenſus. igitur ⁊c.

At vero ſigna diſtinctiua exitus ptiū cōpꝛehendunt̄ ex iſtis. ❡Pꝛimo q̄dē ex viſu. vt aſpiciēs videat exterꝰ ꝓminere collū cū oꝛificio abſq coꝛpe. ❡2° ꝟo in actu: eo q patiēs pcipit ſepationē matricis ab oꝛificio exterioꝛi p̄eiſe p ſpatiū. viij. vel. x. digitoꝝ. ❡3° iteꝝ p ſignū demonſtratiuū ab auctoꝛibꝰ poſitū. ſi eñ egredit̄ p̄ciſe collum matricis abſq coꝛpoꝛe ipſiꝰ. tūc nō pcipit̄ in exterioꝛi parte foꝛamē. i. ou ſiue l pars matricis durioꝛ q̄ eſt oꝛificū eiꝰ intrinſecū. ❡Si autē totalr exiuerit matrix: tūc ſenſu tactus ⁊ viſus pcipit̄ illa rotūditas ⁊ ſignificat mřicē ꝟȝ ſui totā extra ꝯuerſam eē. Et hec q̄dē de theoꝛica huiꝰ diſpōnis intelligi debēt: q̄ cū ſit nō leniter verēda vt p̄dictū ē aduocat ad ſe curā ſollicitā ⁊ feſtinā ⁊ ſubitā. nō eñ ſperat̄ huiꝰ diſpōnis curatio niſi dū eſt recens. 21ª tertij. cap. ⁊ tracta. 4.

❡De cura p regimē ſex reꝝ nō nālium. Cap. ij.

CUius ergo diſpōnis curatio pēdet ex rectificatione regiminis eiꝰ qđ oīno incline tur ad calefaciētia ⁊ exiccātia. ſūmopere euitare debet res humectātes ⁊ infrigidantes: ſicut omnia pinguia cibaria lac ⁊ ex eis compoſita: piſces cancros bletas ſpinachias maluas lactucas ⁊ ſilia. ❡Caueat a balneo aque dulcis ⁊ de rebus acribus ⁊ acetoſis tuſſiȝ inducentibus. Si autem in tali patiente acria ⁊ acetoſa tuſſim non inducerent: tunc eſſent ei conuenientia ⁊ pꝛopꝛie cum. c. ⁊. ſ. aromatibus mixta. Fugiat omne genus acutoꝛum que per inſpirationem aſſumpta ſternutationem pꝛouocant. ❡Fugiat etiam vo-

hemētiā coit⁹ ⁊ oē exercitiū p qḋ ptes inferiores vehementer agitāt. Caueat a frequēti deſcenſu p ſcalas ⁊ montes. ¶ Dimittat vſum oim rer̄ q̄ vehemēti ꝓuocatione ſuam materiā inclinant ad matricez ⁊ agitant eas in ea. Uſus ꝟo diureticoꝝ p vias vrine materias diuertētiū eſt ſibi ꝯueniens ⁊ vtil'. Caueat etiā a frequēti euētu furoris: ⁊ ire: imo conetur eſſe trāq̄lla ⁊ leta. Et cū fuerit interi⁹ ꝯuerſa vel impulſa matrix ingenieꝰ dormire poſteriorib⁹ notabiliter eleuatis: ⁊ ſup latera magis q̄ꝫ reſupine. p talē ei decubitū matrix elōgat a rectitudīe vie deſcēſus.

¶ De cura p medicinalia. Cap.iij.

Regimē aūt qḋ ex medicinalibus eidē adminiſtrandū eſt q̄tuor principalib⁹ ſuſtētatur intentionib⁹. ¶ Prima q̄dez eſt materierum diuerſio que eſt cauſa mollificationis hui⁹. ¶ 2ª eſt matricis exteri⁹ ad intra impulſio ⁊ reſtauratio. ¶ Tertia eſt mēbri interius impulſi in ſuo naturali loco ꝯſeruatio. ¶ 4ª eſt ꝓhibitio iterati exitus eius.

Prima quidē intētio multis cōpleꝰ inſtrumētis. ¶ Primū q̄dem cliſterib⁹ lenientib⁹ ⁊ materias a matrice ad inteſtina trahentib⁹ ſicut cū cliſteri hoc. ℞. folioꝝ melliſſe arthemiſie ⁊ tanaceti. añ. M. j. viol'. maluarum añ. M. ij. fiat horū decoctio vſq̄ꝫ ad medietatē de q̄ accipiatꝰ lib. j. Cui addanꝰ hec. ℞. bñdicte ſimplicis ℥. ß. electuarij dyacaſtorei. ʒ. j. olei de coſto de violis citrinis. añ. ℥. ß. zuccari ru. ʒ. vj. ſalis indi. ʒ. j. ß. miſce accipiat hoc cliſtere ter l ſeptimana: cū quo multas mulieres ab hac diſpōne curaui. Et cū volo ipm facere magis exiccatiuū ⁊ illarū ptiū cōfortatiuū ſup adiungo ei. ʒ. j. ß. optimi metridati. ¶ 2m ꝟo quo diuertiꝰ materia eſt ꝓuocatio vrine facta cū decoctio. radicū infraſcriptaꝝ quā aſſumat in aurora p totum vnū mēſez ꝯtinuū. ⁊ ſit doſis ei⁹. ℥. v. cū zuccaro albo. ℞. radicū feni. petro. ſpagi bruſci ⁊ apij. añ. ℥. j. ß. mundenꝰ ⁊ minuti incidanꝰ ⁊ coquanꝰ in lib. viij. aq̄ vſq̄ꝫ ad ꝯſumptionē medietatꝭ. ¶ 3m quo diuertiꝰ mā a locis iſtis eſt adminiſtratio haꝝ pillaꝝ de q̄b⁹ accipiat. v. ter in ſeptimana in aurora. ℞. ſpice nardi granoꝝ milij ſolis valeriane ſe. leuiſtici orobi rubee tinctoꝝ ſe. petro. apij. añ. ʒ. j. formenꝰ pille cum ſucco apij ⁊ accipiantur vt ſupra. ¶ 4m diuerſiuum pōt eſſe ꝓuocatio emorroidarum. ſed quia in muliere iſta deficit ſanguis magiſq̄ꝫ abundet. ideo non curo aliquid de hoc dicere.

Modus aūt adminiſtrādi intētionē ſcḋaz dz eē talis vt ſitueꝰ mulier ſuper tabula reſupine iacens. deinde dilatet crura ſua et tūc mulier aliqua matricē q̄ iā exiuit ꝯueniēter mūdificet: ⁊ ꝯſir inungat ipſam vnguento ſtatim deſcribendo. Deinde inungat ipſam in palma man⁹ ſue leniter ꝓpellendo ipſam interi⁹ ꝟſus poſteriora: ſcꝫ ſpondiles q̄m ille eſt locus naturalis ſit⁹ eius. Cū ergo impulſa fuerit iterius habeaꝰ pila magna de coto vel lana molli facta ⁊ comprimaꝰ: vt fiat eius figura tere ſicut cepe. ⁊ cū fuerit orificiū matricis et partes circumſtantes diligenter inūcte vnguēto p̄dicto: pila illa tali etiā vnguento cōuenienter ſuplinita ponaꝰ ſup orificiū matricis ⁊ ibidē ſuſtentata ligetur inſtita p vtrāq̄ꝫ ſpatulā ſuperi⁹ ꝯuenienter ꝯducta: q̄ etiā ſupcingat vel ſuperliget corp⁹ tranſuerſaliter velut cingulū ⁊ dimittaꝰ hec ligatura taliter duob⁹ vel trib⁹ diebus muliere ſupiacente: vt p̄dictum eſt. Et ſi neceſſitas vrine vocaret eā meli⁹ eſt vt emittat ipſam ſine diſſolutione ligature q̄ꝫ ea diſſoluta. Si aūt fieri non poſſet: tūc diſſoluaꝰ ⁊ iterato ligetur ⁊ talis modus teneatur vſq̄ꝫ ad cōpletam eius ſuſtentationem interius.

Cōſeruatur aūt matrix iā interi⁹ reducta l loco ſuo nāli p ligaturā predictā. ¶ Adhuc etiā p appoſitionē vētoſarum ſup parte natium abſq̄ꝫ ſcarificatione. ¶ 3° iteꝝ cū rebus aromaticis p ſupius applicatis ſicut cū muſco ⁊ ambra ſi nō abhorreret eā. Adhuc odorando lignū aloes galliā muſ. foliū macē amomum cardamomū mai⁹. ¶ Et hoc oppoſitū qḋ eſt elegātis opationis. ℞. ſtoracis calamite. ℥. ß. ligni al'. ro. cinamomi electi gallie muſ. floꝝ roſmarini. añ. ʒ. ß. ambre camphore. añ. gra. v. ſpice nardi. ℈. iiij. puluerizenꝰ oia ⁊ ligentur in ſindone ⁊ ſepe odoreꝰ. Et in ſumma oia aromatica ⁊ ꝓprie. c. ⁊. ſ. ſunt ei cōuenientia: eo quia matricē inclināt ad superi⁹. ſicut ecōuerſo oia fetida odorata ipam inferius declinare faciūt. ¶ Adhuc etiā matrix ꝯſeruaꝰ iā reducta ſupponendo emplaſtrum iſtud orificio mřicis bñ calidū ⁊ ꝓprie poſt ſcḋam pmutationē. Cuius hec eſt deſcriptio. ℞. ſumach granorum mirti coriandroꝝ p̄paratoꝝ lētiū excorticataꝝ. añ. ℥. ij. cupniaꝝ glādiū gallaꝝ cupſſi gallaꝝ quercus ⁊ ꝓprie pforataꝝ. añ. ℥. iiij. acatie ciperi ſandarace hypoquiſtidos tirij glutinis piſcium. añ. ℥. j. farine volatilis molēdini lib. j. ß. coquanꝰ oia in aceto nigro nō valde acuto aut in vino granatorum vſq̄ꝫ ad ꝯuenientē ſpiſſitudinē. ⁊ poſt raſis pilis apponaꝰ pudibūdo. vt p̄dictū eſt. ¶ Itē ꝯſeruaꝰ matrix iā reducta p adminiſtrationē pulueris facti ex reb⁹ p̄dicti emplaſtri q̄ ſuppuluerizeꝰ inguinib⁹ ⁊ pudibūdis circūferētialr̄ ⁊ dorſo prius madefacto cū aceto p̄dicto. Itē ex reb⁹ huius emplaſtri poſſunt fieri embrocationes et epithimata predictis locis. ¶ Scio etiā ego certa experientia ⁊ auctorum teſtimonio q̄ ſi coquantur lib. ij. aluminis in lib. 50ª. aq̄ ⁊ ſedeat mulier in eā tepidā plurib⁹ diebus bis vel ter in die oino ſanat taliter patientes.

Prohibetur aūt de nouo matricē exire poſtq̄ꝫ curata fuerit p ingenia multa. ¶ Primo q̄dem p abſciſſionē cauſarū ipſam exire facientium: velut eſt clamor vociferatio fortis ſternutatio tuſſis fortis mot⁹ ꝓgreſſiuus forte. ſalt⁹ timor magn⁹ ⁊ ſilia. ſilr̄ effugiēdo vehemētē coitū ⁊ freq̄ntē vſq̄ꝫ ad ꝯfirmataz ſanitatē. ¶ Itē de his q̄ ꝓhibēt matricē de nouo exire eſt vſus medicinarū abſcindentiū humiditates a toto corpore p viā exiccationis ꝓprie: velut eſt frequēs vſus metridati: ⁊ tyriace Andromachi: ⁊ tyriace hermetis que oēs debēt eē bñ fermētate ex q̄bus bis in ſeptimana in aurora accipiat a. ʒ. j. vſq̄ꝫ ad. ij. ⁊ ꝓprie cū aq̄ decoctionis mřicarie calefacta. ¶ Et optia medicina ad illud eſt cōpoſitū hoc. ℞. gūmi arabici dragagāti torrefactorū.

torrefatorũ. añ. ℥. ß. maſticis corallorũ al. ⁊ ru. oſſium dactylorũ hypoqſtidos. añ. ʒ. j. ß. ſandarace. ʒ. ß. balauſtiarũ corticũ granatorũ ſcorie ferri preparate ſm artẽ. añ. ʒ. ij. roſ. ſpodij acatie. ana. ʒ. iij. gallarũ cupreſſi. ʒ. iiij. mellis cocti ⁊ deſpumati. ℥. iiij. zucca. roſ. anti. q. q. ſ. fiat eluariũ. cui⁹ vſus ſit accipiẽdo ex eo oĩ die ĩ medijs tertijs ⁊ ĩ veſpis añ cenã coclear vnũ abſq3 potu aliq. ¶ Etiã phibet minctis deſcẽſuz hoc cerotũ qḋ portare dz ſup ſpina ab extremitate titeris p lõgitudinẽ magne ſpaſe. Cui⁹ deſcriptio. ℞. colofonie glutinis piſciũ vel carte. añ. ℥. ij. reſine electe. ℥. iiij. armõiaci. ℥. j. mumie ſãguis draconis boli armeni thuris maſticis ſandarace. añ. ʒ. ij. acatie gallaruz cupreſſi corticuz granatorũ medulle ſe. mirti. añ. ℥. ß. diſſoluant oĩa cũ aceto fortiſſimo ⁊ cũ ſufficiẽti q̃titate cere fiat cerotũ magne glutinoſitatis ⁊ adminiſtret: vt pdictũ eſt. ¶ Ego iterũ certa expiẽtia ſcio q̃ ſi fiãt pilule ex duab⁹ ptib⁹ limature eboris ⁊ 3ª pte electi ſpodij de cãna cũ ſucco plãtaginis ⁊ accipiantur ex eis lõgo tpe. iij. in aurora vel añ cenã p duas horas oĩno curãt hãc diſpõnẽ. Eſt eñ remediũ efficax ad faciẽdũ mulierẽ ſterilẽ ex augmẽto hũiditatis fieri fecũdã. ¶ Deſcriptio aũt vnguẽti ſupi⁹ nominati eſt hec. ℞. mumie boli ar. ſan. drac. maſticis ſpodij corti. thuris. añ. ℥. ß. glutinis carte cinis oſſiũ dactylorũ cõbuſtorũ corallorũ al. ⁊ ru. añ. ʒ. iiij. ſtoracis calamite bdelij torrefacti. añ. ʒ. j. ß. olei de mirto. olei roſ. antiqui olei maſticini. añ. ℥. j. ß. cere. q. ſ. fiat vnguentum molle ⁊ liniat ex eo matrix que iã exiuerit. deinde ſuperpulverizetur ex puluere de quo ſupra dictum eſt. Et hec ſufficiant.

Conſilium. 223. De phibẽdo aborſuz ⁊ felicitãdo fetũ.

Recipe margaritarũ pforatarũ ʒ. iij. piretri thuris maſticis coſti roſ. añ. ʒ. j. macis. ʒ. ij. zuccari ſcõe decoc. ℥. v. cũ aq̃ mẽthe fiat cõfectio ĩ rotulis magnis: d̃ q̃ ↄfectiõe hec mulier oĩ mane p. iij. horas añ prãdiũ accipiat. ℥. ß. ⁊ poſt ipſaz bibat cyathũ. ß. vini nigri vel rubei dulcis ⁊ groſſi ⁊ de ipſa p horã añ cenã accipe põt. ʒ. j. ß. bibẽdo poſt ipſaz parũ vini ſupraſcripti. Itẽ. ℞. thuris gũmoſi. ʒ. j. carabe ſcorie ferri acatie. añ. ℈. ß. pulverizent oĩa p ſe deĩde põderata cõuertant in pillas cũ miua citoniorũ. de qb⁹ hec mulier accipiat oĩ mane p. xx. dies añ ⁊ poſt tp̃s q̃ abortire ſolebat. ¶ Itẽ. ℞. pulueris glãdiũ bene ſiccarũ. ℥. ß. pulueris corticũ itermediorũ caſtanearũ. ʒ. vj. hypoqſtidos thuris maſticis acatie armoniaci ſicciois. ana. ʒ. j. carabe ematitis corallorũ ru. añ. ʒ. iij. arilloru vuarũ ⁊ pſe ſylueſtriũ. ʒ. v. ſcorie ferri diu frixe cũ aceto nigro. ℥. ß. farie frumẽti volatilis molẽdi farie fabarũ. añ. ℥. j. ß. ſucci plãtagis. ℥. viij. terant farine cũ ſucco diu in mortario. Deide ſupaddant pulueres lõga ⁊ forti ↄtritiõe: ⁊ fiat linimẽtũ de q̃ mulier oĩ ſero cũ vadit ad lectũ ⁊ mane cũ ſurgit inũgat totã ſpinã a cingulo inferi⁹ vſq3 ad finẽ ei⁹ ſatis copioſe de ipſo ſupponẽdo. hec tria pſcripta remedia ſũt mirabilis iuuamenti ad cõſeruãdũ ⁊ felicitandum fetum in vtero ⁊ prohibendo ipſum ab aborſu per me valde frequenter experta.

Abſtineat tñ hec mulier oĩno a coitu mẽſe illo q̃ abortire ſolebat ⁊ a deſcẽſu ſcalarũ vel mõtis. ⁊ caueat ſibi ab ifridatiõe capitis ⁊ pectoris ꝓpter q̃ pducat ad ſternutationẽ ⁊ tuſſim. ¶ Et euitet ĩ cibis ſuis vſuz brodiorũ leguminũ oĩuz p̃terq3 lẽtis pãnici ⁊ rizi: q̃ tria ſunt oĩo ſibi valde vtilia. Itẽ effugiat vſuz croci cinamomi pipis ⁊ aromatũ oĩuz vſuz ⁊ ſiliũ. vt ſunt petro. fen. apiũ rutha paſtinaca ſylueſtris ⁊ domeſtica a qb⁹ et ſibi ſilib⁹ tãq3 ab igne ſibi p̃cauere dz. ¶ Taceo hic d̃ caſu ſaltu pcuſſione ⁊ accñtibus iracũdie ⁊ furie que oĩa effugere dz: vt apud oẽs manifeſtum eſt.

Licet diſpoſitio huius dñe aduocaret ſibi tẽpus ample cõſeruatiõis vt diligenter reduceret hec diſpõ ad vnaz cauſaz egritudialẽ oĩz illorũ accñtiũ ⁊ egritudinũ effectiuã ⁊ ↄſeruatiuã. Tñ ſm q̃ melius potui tria vident mihi ↄuenire remedia q̃ nunc ſcribã. Nõ mihi vacat tp̃s extendẽdi calamũ. ¶ Primũ nãq3 remediũ eſt hoc: vt hec mulier inũgi faciat ptes ſpine oẽs: ⁊ ilia vſq3 ad anchas cũ hac medicina. ℞. olei de cinamomo: olei de pice. añ. ℥. j. pul. cimini ⁊ ameos. ana. ℈. ß. nitri. g̃. v. ↄquaſſent ſimul ĩ mortario ⁊ cũ eo calido fiat vt dictũ eſt. ¶ 2ᵐ remediũ eſt hoc. ℞. ſpẽrum electuarij dyamargaritonis d̃ſcriptiõe Nicolai. ʒ. j. ß. ſpẽrũ eluarij de ligno aloes deſcriptiõe quã ſibi approbat Auic. 5° cañ. ʒ. ij. zuccari ſcõe decoc. lib. ß. cũ aq̃ betonice fiat ↄfectio in rotulis de q̃ accipiat. ʒ. iij. per horã vnã ⁊ mediã ante prãdiũ ⁊ cenã: ⁊ poſt ipſam bibat. vj. ptem cyathi vini albi aromatici ⁊ bñ fumoſi. ¶ 3ᵐ remediũ eſt hoc de quo oĩ mane deglutiat. ℥. ß. aut ſaltẽ bibat ipſuz diſſolutũ cũ. ℥. j. aq̃ roſmarini. Cuius deſcriptio. ℞. ſpẽrũ eluarij cordialis deſcripti a Raſi 9° Almãſ. cap. de egritudinibus cordis. ℥. j. ſpẽrũ eluarij ſotire magne deſcripte ab Auic. q̃nto canoñ. ſũma prima. ʒ. vj. ſy. conſeruatiõis. ʒʒ. ℥. iiij. zuccari albi. ʒ. ij. coquatur zuccarũ cum ſy. ⁊ fiat electuariuz. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cõſiliũ. 224. De apoſtemate matricis cũ vlcerib⁹. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis huius. Cap. j

Ex his que mihi per lr̃as nup ſcripta fuerunt de diſpõne hui⁹ honeſtiſſime dñe manifeſte appet q̃ ipſa patitur apoſtema in matrice ſua aut plenitudinem multã ipſius matricis a materia ſanguinea commixta flegmatib⁹ corruptis. ¶ Et hanc quidem corruptionem intelligendum eſt ꝓuenire a calore extraneo materias in matrice putrefaciẽte ſiue ipſe contineantur in ea apoſtemãtes ipſam. ſiue ipſe materie inueniant in ea oppilationẽ facientes abſq3 apoſtemate. ¶ In quib⁹ duob⁹ pũctis fiat neceſſitas ſpeculationis ad inueniendum radicaliter egritudinem que eſt cauſa tantorũ ⁊ tot accñtiũ que in ipſa perſeuerauerũt a multo tempore citra. vt iã mihi nunciatum eſt.

Si quis tamē deſideraret ſecernere iter apoſtema mr̄ic; qḋ eſt cā illoꝝ accñtiū aut oppilationē in ſubſtātia ei⁹ abſq3 apoſtemate ex ꝗbuidā ſignis facile poterit ꝑuenire in notitiā. ¶Et pmo ꝗdē ex vehemētia doloꝝ. mā e eni apoſtematices cū alioꝝ ꝑitate maiorē efficiūt dolorē ꝙ ꝑeſe oppilātes: eo qꝛ fortior eſt ſolo. ꝯtinuitatis ⁊ manifeſtior in apoſtemate ꝙ i oppilo nib⁹. ¶2ᵐ ſignū eſt dolor ꝓueniens ab apoſtemate vt plurimū ꝯplicat⁹ cū vehemēti pulſatiōe. eo qꝛ mā apoſtemās arterias maiores ⁊ miores ꝑ modū ꝯcul catiōis mutat ad maiorē pſtatiōnē. Mā āt oppilās ſ3 magnā ſui ꝑtē ꝯtinet in venis nō pulſatilib⁹. ergo pulſatio eſt apoſtematis iſeꝑabili⁹ ſignū ꝙ oppilonis. ¶Et 3ᵐ ſignū eſt ſumptū ex ꝑte caliditatis ꝑce pte i loco apoſtemoſo. Cū3 eñi mā in apoſtemate ꝑ modū ſuffocatiōis retineat magis ꝙ in oppilone. ⁊ ad ꝓhibitā trāſpiratiōnē ſequat inati caloris extra neatio. ḡ in tali loco maior ꝑcipit ſenſu tact⁹ caliditatis intēſio. ¶4ᵐ ſignū ſumptū eſt a lōgitudie tēporis egritudis eius. eſt eñi difficile imaginari mā3 lōgo tpe in aliq̄ mēbro morā ꝯhere niſi locū illū ſm ꝑtē aliquā apoſtemet. ḡ lōgitudo tpis egritudinis ei⁹ eſt ſignū fixionis ⁊ ibibitiōis mā꜀ꝝ in mēbro. ſed ad hec oia facile ſequit apoſtemat; euēt⁹. igitur ⁊c. ¶5ᵐ ſignū eſt exit⁹ mā꜀rū corruptiōis veſtigia hñ nū. Māe eñi flegmatice muſcoſe albe q̄ ſit cū ſangui ne deſcēdūt nō vident ꝓuenire poſſe niſi ab aptiōe apoſtematis: aut ſaltē ex aptione venaꝝ vel arteriarū in quib⁹ hec mā a calore extraneo corrupta fuit. ¶6ᵐ ſignū ⁊ ſatis demōſtratiuū eſt: qꝛ māe iſte nō exiſtūt ſine magno dolore. Cū igit dolor iſte nō poſſit ꝓuenire niſi aut a mala cōplone mēbri ſubito ꝑmutata: aut a ſolone ꝯtinuitatis. ſi a mala cōplone videt rōnabili⁹ dolorē iſtū ꝓuenire a caliditate intēſa ꝙ a frigiditate. eo qꝛ caliditas eſt fortioris actiuitatis ad ſubito alterādū ꝙ frigiditas. ¶Amplius ſi dolor tāte itēſiōis ꝓueniat a ſoluta ꝯtinuitate ꝑtiū mr̄icis ⁊ ad efficiēdū illā ꝓmptior ⁊ fortior ſit caliditas ꝙ frigiditas in alijs ꝑtib⁹ ſeqt nectio ꝙ h̄ dolor tāte intēſiōis abſolone ꝯtinuitat; a calore intēſo facta ꝓueniat. ¶Per hec igit ſubtilr ꝯſiderādo deduci poterit ꝙ hi dolores cū deſcēſu taliū mā꜀ruȝ a mr̄ice i ea ꝓueniāt a ſubita alteratiōe cōplonis mr̄icis ⁊ ſolone ꝯtinuitat; ꝑtiu3 ei⁹ magis ꝙ a ſimplici oppilone vel oppilonibus. ¶Et ſi velis hec oia a poſteriori ꝯfirmare magis. ꝯſidera ꝙ fetor ꝓueniēs a materieb⁹ ꝑdictis a mr̄ice expulſis erit ſignū demōſtratiuū putrefactionis in ipa exñtis. qm̄ fetor ſemꝑ ꝯſeqt putrefactionē materierū corporis humani. ꝑmo ꝓnoſticoꝝ cōmēto vltio. ¶Ampli⁹ hoc ꝯfirmat forti⁹. qm̄ ſi cū ſanguine iā ꝑdicto ꝓueniēte a mr̄ice ſit euacuāt ꝑus ſanies ⁊ virulētia nece eſt ꝯcludere cām putrefactiōis in ea. ſanies eñi i humano corꝑe fit ex humoris eius intēſione ſicut cinis ex lignoruȝ cōbuſtione. vt Cōmētator 4ª affoꝝ. cōmēto 64°.

Ex ꝗbus oib⁹ clariſſime appet ꝙ diſpō huius dñe valde verenda eſt. eo qꝛ minat ei vlcera corroſiua aut cācrenoſa ſubſtātia3 mr̄icis ꝓfundi⁹ apta corrūpere. eo qꝛ hoc facile argut ex ꝑte egritudinū q̄ ſunt. ¶Et iteꝝ ex ꝑte māerū q̄ corrupte ſunt: qꝛ ſanioſe vel virulēte. ¶Et adhuc 3° ex ꝑte ſit⁹ mēbri: eo qꝛ matrix eſt ſatis i ꝓfū liſſimis repoſita. ¶Et 4° adhuc qꝛ ipſa eſt mēbrum in q̄ ⁊ adhuc in ſanitate facile aduenit putrefactio aliq̄lis qḋ fetor oſtēdit. Eſt eñi i humano corꝑe matrix poſita velut ſentina in naui interioꝝ. 64° cap. ſ3 in ſentina nauis plurime putredines ⁊ ad ipā3 facile decurrūt ſuꝑfluitates. igit ⁊c. Quare neceſſe eſt huic mulieri cito ſubueniēs regimē adminiſtrari.

¶De cura per dietam. Cap.ij.

Tatq3 regimē ei⁹ ex ꝑte rerū nō nālū ꝯueniēter mēſurādū eſt. ita vt oiu3 illaꝝ reꝝ opatio in corp⁹ ſit notabilr exiccādo exiccatiōe ꝓueniente vſq3 ad vltimū ſcdi gradus. Et ſi ꝟtutis ꝯſtātia toleraret audacius exiccātia ꝯuenirēt ei. vt ea q̄ inueniunt in ꝑma māſione gradus tertij. In q̄litatibus ꝟo actiuis nō debēt res nō nāles eſſe multū eleuate: vt i gradu caliditatis ne putredo augmētet. Et forte ꝙ ſecurius eſt regere ipā3 regimie ſex reꝝ nō nāliū infrigidantiū i ꝑrio gradu ⁊ hoc veritatē ꝯtigit magis vbi hec diſpō cū febre ꝯplicaret ſiue febris eēt illi⁹ diſpōnis acchs ſiue nō. Et appet ꝙ hoꝝ oiu3 applicatio pendet ex prudētia medici in theoria ⁊ opē nō mediocriter eruditi. ¶Aer igit cib⁹ ⁊ pot⁹ cibales eēnt ei ꝯuenientes: ⁊ ſi ad aliquā q̄litatē iclinari debēt: adminiſtretur loc⁹ in q̄ ſit aer remiſſe caliditatis ⁊ notabilr ſicc⁹. Cibi aūt medicinales aut medicīe cibales operent in ea leniter calefaciendo ⁊ notabilr exiccādo: velut calida in ꝑmo. ⁊ ſicca in 2°. ¶Silr etiā effect⁹ qui ꝯſequit per exercitiū d3 eſſe talis. l3 q̄eſcere oino ſit ei meli⁹ ꝙ motu corꝑis exercitari. Ita de alijs rebus nō nālib⁹ dicēdū eſt. ¶Frida igit ⁊ hu. cibaria oino velut piſces cācri: lac ⁊ lacticinia oia: bleta ſpinachia lactuca endiuia ⁊ portulaca ⁊ raparū vſus ⁊ brodialia multa ⁊ pinguia eidem ſunt nociua. ⁊ alioꝝ oium exēpla collige per cōplexionē eaꝝ. ¶Potus autē eidem ꝯueniēs debet eſſe vinū remiſſe potētie pōticū ⁊ bruſcū materierū exiccatiuū qḋ ſua nimia caliditate non habeat ponere mās in fluxu eli quādo eas: ſed poti⁹ exiccando ⁊ cōſumēdo eas q̄ſ le eſſet vinū colore ſubrubeū: velut aurū ꝑmixtū cū decoctione granorum mirti ⁊ melius illo eſt maſtix: aut cū decoctione radicum cōſolide ma. vel mi. Et ſi poſſet tolerare fractionem vini factā cum decoc. radicum vcuen 2° cañ. proprio cap. Et eſt vcuen mr̄icaria: vt a ſapientibus colligi poteſt.

¶De cura per medicinalia. Cap.iij.

Pro regimine aūt huius diſpoſitionis ex parte medicinalium inſtrumētoꝝ occurrūt mihi octo que vident mihi fore neceſſaria in cura hui⁹ diſpōnis. Quoꝝ quatuor reſpiciūt regimē toti⁹ corꝑis. alia vero quatuor appropant mēbro patiēti. ¶Primū igit hoꝝ eſt vt ꝯſtante virtute añ oēm alia3 opationem huic mulieri ſtati3 fiat flōmia ſaphene dextre ꝑtis: ⁊ eſt vena poſita ſuper cauicula dextri pedis i lōgū ꝓtēſa ſm faciē ſupius tibie: ⁊ ꝑus in aquā calīa3 infuſa vena illa hora veſꝑeꝝ apiat ⁊ educant ſāgui

ʒ.iiij.aut.iiij.ad plus ꝯſtāte ꝟtute ⁊ nō materie l de
extrahant̃ q̃titas ne debilitet̃ ꝟtus.eo q: flōmia ve
narꝫ inferiorꝫ magis debilitat q̄ ſupiorꝫ. q̄rta p̄mi.
21° cap̄. ¶ Facta aūt flōmia tali occurrit 2ᵐ inſtr̃m
qđ eſt lenitiuū ordine rōnali mãerꝫ euãdo minora
tiue.⁊ illud q̄dē fiat ſm hūc modū. ℞. bñdicte ſim=
plicis deſcriptiōe Nicolai in antidotario.ʒ.ß.agari
ci elč. ℈.j.ʒʒ.ʒ.iiij.aq̄ ſublimatiōis vel decoctionis
vené.ʒ.ij.ß.hoc totū calīn exhibeat̃ in potu in auro
ra ⁊ obſuent̃ canōes poſt ſolōnē medicinarꝫ celebrā
di quorꝫ memoriā vide 4ª p̄mi. caplo de eo qđ age
re dꝫ ille q̄ ſumpſit farmacū. qđ ꝓpter plixitatē di=
miſi. ¶ Poſt hoc aūt lenitiuū occurrit inſtr̃m 3ᵐ qđ
eſt mãerꝫ adeq̄tio qđ fieri dꝫ cū medicinis totū reſpi
ciētib⁹ ⁊ p̄ncipalr̃ matricē.⁊ debēt aduerſari q̄lita=
tib⁹ p̄mis ⁊ ſcōis mãerꝫ putredini.q̄re debēt eē frigi
de:⁊ corꝫ groſſitudini.iō debēt eſſe ſubtiliatiue. ⁊ ſe
paratiōi viſcoſitatis mãerꝫ.ꝑꝑ qđ debēt eſſe inciſiue
q̄lis eſt pot⁹ iſte. ℞.oximel.ſquillitici.ʒ.ß.ſy. de biſan=
tijs ⁊ ſimplicis aceto.añ.ʒ.vj.aq̄ leniſtici aq̄ eupato
rij.añ.ʒ.j.aq̄ cicoree.ʒ.ij.miſce ⁊ totū exhibeat̃ i po
tu ⁊ in aurora:⁊ dormiat̃ ſup ipō ⁊ tardet̃ aſſūptio
cibi ſaltē vſq; ad horas q̄tuor. ⁊ ꝯtinuet̃ dieb⁹ aliq̄=
bus vſq; quo aſpiciēs vrinā ꝑcipiet ipſam in ſubſtan
tia mediocrē eſſe ⁊ colore citrinā: aut ſubruffā hñtē
in fundo ſedimē q̄nq; ꝓuilegijs dotatū.ſ.q̄ ſit albū
2° q̄ in fundo ſedeat.3° q̄ ſit ꝯiūctū. 4° q̄ habeat
partiū eq̄litatē inuicē ꝯparatarꝫ q̄nto q̄ ſit dyapha
nū.⁊ adde 6° ſi velis q̄ figura ei⁹ ſit piramidalis.
Et ꝯcludere potes ex iſtis eq̄litatē digōnis.vt pꝫ 2ª
p̄mi.ſumma vltima.caplis trib⁹ de colorib⁹ ſubſtan
tia ⁊ ꝯtētis vrine lege ꝑ te ibi. ¶ Apparēte igit̃ digō
nis ſufficiētia ex p̄dictis demōſtrata: ſtatim ſoluat̃
hec mulier ſolutiuo mãs p̄dictas educēte:.velut eēt
hoc. ℞.pillarꝫ de bñdicta. ℈.iiij.aut.ʒ.j.ß.reformē=
tur cū ſucco arthemiſie ⁊ dent̃ in potu. ¶ Et ſi velis
ſolutiuū maioris audacie. ℞.pillarꝫ de oppopona
co pillarꝫ de iera ꝯpoſita vel maiori.añ.ʒ.ß.reformē
tur pille: vt p̄dcm̄ eſt. ¶ Et ſi adhuc velis eſſe auda
cior ad ſoluēdū.tūc. ℞.pillarꝫ fetidarꝫ deſcriptione
maiori collecta a Meſ. in antidotario diſtictiōe 4ª
aut ab Aui. 5° can.ſumma p̄ma.tract.de pillis.⁊ de
q̄libet iſtarꝫ deſcriptionū exhibere potes a.ʒ.j.cū de
bilitate ꝟtutis vſq; ad.ʒ.j.ß.cū ꝯſtātia ei⁹. Et atten
dant̃ ſemꝑ poſt horꝫ farinacorū exhibitionē rl̃e ob=
ſeruāde q̄ ſupra poſt minoratiuū tacte fuerunt.

Poſt hec aūt inſtr̃a ex q̄b⁹ iā totū corpus mūdificatū fuit adminiſtrentur
inſtr̃a mēbrū patiēs p̄ncipalr̃ aſpiciētia. ¶ Et p̄mū
q̄dē dꝫ eſſe ſedatiuū dolorꝫ añq̄ inſtr̃a mãs diuer=
tētia vel alr̃ educētia approximent̃ iuxta ſn̄iaꝫ Aui
cēne 4ª p̄mi.p̄mo cap̄.ibi. Cūq; ad diuerſuꝫ trahe
re volueris mēbri in quo dolor exiſtit p̄us dolorē ſe=
da. Lꝫ igit̃ gratia hui⁹ intētionis multa ſcribant̃ a
ſapiētibus inſtr̃a.melius tñ ⁊ ꝯuenictius inter ea eſ
ſet cliſtere fcm̄ ex decoctiōe radicū arthemiſie cum
mūdificātib⁹ ⁊ abſtergētib⁹.velut hoc cōpoſitū. ℞.
aq̄ decoctionis arthemiſie libr.ß.iere ſimplicis Gal.
deſcripte 7° terapētice.ʒ.vj.miſce totum ⁊ impone.
¶ Si aūt velis cliſtere ꝑquali⁹ illo. ℞.ſape.ʒ.iiij.aq̄
cineris mediocris decoctiōis.ʒ.iij.miſce. ¶ Et ſi ite=
rū velis remediū leui⁹ iſtis. ℞.hydromellis lb.ß.ſuc
ci apij.ʒ.ij.myrre ſubtiliſſime trite.ʒ.ß.impone totū
⁊ eſt remediū quo oēs matrices meo tp̄e mūdifica=
ui:⁊ nulla euaſit inſanata niſi fuerint ipſius vlcera
cācrenoſa vel eſtiomenata. Et q: difficile eſt noſtris
tp̄ibus q̄bus medicine flores operandi vt multū eua
nuerunt.tale inſtr̃m cū quo tales liquores inijciunt̃
reperire.iō deſcribo ipſam: vt iunioribus facili⁹ in=
noteſcat. Eſt igit̃ cānula artificialr̃ cōponēda lōgi=
tudinis maioris q̄ ſit ſpāſa cuius groſſitudo parū
ſit maior q̄ polex.⁊ habeat in extremitate figuram
latā ⁊ planā ſatis amigdale cum ſuo cortice ſimili
maꝫ: q̄ in ſua extremitate ab vno latere ad aliud ſit
interciſa velut vides figurā oris piſcis tince ꝑfora=
tam. Et q: vt in pluribus mulieres in in noſtra eta=
te taliū inſtrorꝫ applicationē effugiūt.⁊ adhuc ſem=
per propter inſuetudinē medicorꝫ peritia deficit ab
hac opatiōe ꝯuenicter fiēda.⁊ iterū mulieres nō re
periunt̃ in hoc opere ſagaces ⁊ ꝯſuete.ideo paucos
inuenies medicos qui in etate noſtra talia admini=
ſtrauerint inſtr̃a. ¶ Ideo alia mūdificandi ingenia
nūc ſcribēda ſunt.quorꝫ aliqua ſunt vnguēta vel li
nimēta velut eſſet linitio facta femori vel poſteriori
parti ſpōdiliū nolate alchatin: in quibus notabile
mundificādi matricē iuuamentū reperit̃. immo fre
q̄ns applicatio pānorꝫ q̄ infundant̃ in ſucco apij ar
themiſie aut matricarie notabilr̃ opat̃. ¶ Scōm ꝟo
inſtr̃m ⁊ melius illo eſt licinīū ſatis longū vulue im
poſitū qđ peſſariū antiq̄ nolant vel peſſum. Et ꝓpe
q̄ñ linit̃ cū iera ſimplici ⁊ quater vel q̄nq̄es ꝑmutat̃
in die. ¶ Et forti⁹ illo eſt vnguētū hoc. ℞.olei de flo=
ribus matricarie.olei de croco añ.ʒ.ß.olei de keiri ci
trina ⁊ ꝓprie q̄ñ dolor eſt fortis.ʒ.ij.myrre ſarcocol
le opponacis añ.ʒ.j. terebētine elcē.ʒ. vj.muſci.ʒ.j.
cere albe quantū ſufficit fiat vnguentū molle: quod
poſtea bulliat in.ʒ.iiij.ſucci apij vſq; ad ꝯſumptio
nem illius ſucci.intingat̃ ergo in ipm̄ peſſariū ⁊ im=
ponat̃ matrici ⁊ ſepe permutet̃ vt dictū eſt. Eſt eniꝫ
experimentum nobile vt experientia ſepe cognoui ⁊
rōnibus poſſet valde facile demōſtrari. Et ſi poſſes
tale vnguentū cliſterizādo matrici imponere meli⁹
operaret̃. ¶ Tertiū ꝟo inſtr̃m a ſapiētibus poſitum
eſt encatiſma vel ſemicupiū nolatū. ⁊ ſunt ſublime
tiones vel decoctiōes medicinarū in q̄bus ſedendo
mulieri pudibūda ſtēt infuſa vſq; ad vmbilicū ve=
lut eſſet decoctio talis magnifice expta. ℞. radicuꝫ
paucedani radicū fu meu ⁊ apij.ana. M.iiij.myrre
oppoponacis electorū.añ.ʒ.ij. radicū mille folij.ʒ.
iiij.bulliāt oia in lib.v.aque vſq; ad ꝯſumptionē me
dietatis .deinde colent̃ forti expreſſione et colature
addant̃ mellis.ʒ.iiij.⁊ totū illud lento igne coquat̃
vſq; ad ꝯſumptionē tertie partis notabiliter diſpu=
mādo ipm̄. In hūc ergo liquorē ſedeat mulier calīn
multiplicādo ei⁹ deſcriptionē tuo mō. ⁊ eſt remediū
ꝯueniētis operatiōis ſi bñ ꝯſideras ꝟtutē ſimpliciū
ex q̄bus cōponit̃. ¶ Scio etiā ego experientia certa
q̄ ſeſſio ſepe facta in decoctiōe radicū ⁊ foliorū cucu
meris aſinini melioris operatiōis eſt q̄ aliqđ predi
ctorū. ¶ Quartū inſtrumentum et ꝓprie conferens

poſt mundificationē matricis et abſterſionē eius a ſupfluitatibus iā pdictis ⁊ ɔferēs ad incarnationē ⁊ ɔſolidationē partiū eius eſt iſtud. ℞.cētauree minoris lib.ß.radicū ireos vtriuſq; ɔſolide ⁊ foliorum agrimonie.ań.ℨ.iij.ſarcocolle gummi arabici dragagāti mumie thuris hypoqſtidos.ań.ʒ.j.coquantur in lib.xxx.aq̄ vſq; ad ɔſumptionē medietatis:et poſt medietatē decoctiōis addanť ſcorie ferri ppārate.ʒ.x.⁊ cōpleta decoctione iā dicta ſedeat mulier vt tactū eſt ⁊ eſt efficax valde. Et ſi ex hoc cōpoſito fierent peſſaria vel emplaſtra optime ɔuenirent et non dubito. ¶Et ſi velis rem facilioris experientie ſaltem vbi inueniť. Accipias aquā balnei aluminoſi ⁊ applices eā cum ſua potentiali ⁊ actuali caliditate.⁊ eſt remedium expertum ⁊ olim auctoꝝ ſententia approbatum. Hec ſunt que videntur in hac materia ſufficere. Ad laudem dei Amen.

Conſiliū.225.

De q̄druplici mala diſpōne.vc3. ¶De motu ɔctiuo partiū inferioꝝ. ¶De pfocatiua diſpōne mr̄icis. ¶De impotētia mot⁹ in mēbris inferiorib⁹ cum nocumēto etiā ſenſus. ¶De nocumēto ſtomachi cū vomitu. ¶Diuidiť aūt conſilium in duo capitula. ¶De cauſis ⁊ ſignis dictaꝝ diſpōnum. Cap.j.

Diuerſitas accūtiū q̄ mihi ɔſcripſiſtis eximie doctor arguit diuerſitatē mēbrorū patientiū ⁊ nō ſoliū mr̄icis hui⁹ honeſtiſſime dn̄e. Neceſſe eñ eſt ɔcedere nocumētū magnū fixū in neruis oib⁹ oriētibus a ſex ſpōdilibus renū ⁊ a tribus ſpondilibus alchatin ⁊ ab aliis inferioribus. Senſibilis eñ leſio arguit egritudinē in eis. Cū ergo mēbra mot⁹ ⁊ ſuſtētatiua corporis a media ſpina inferius oīa leſa ſint:ita q̄ corpus nec manere nec ɔueniēter ſuſtētare ſe poſſit:neceſſe eſt ɔcludere nocumentū eſſe fixum in eis. Nec etiā eſt poſſibile credere huiuſmodi nocumentū in predictis mēbris eſſe p colligantiā eoꝝ ad matricē. Mirabile eñ eſſet q̄ ſi nocumentū eſſet p cōpaſſionē abſolutā aut nō abſolutā tāta debilitas in pdictis mēbris pſeuerare poſſet. Quō eñ matrix p colligantiā ledere pōt cōtinue mēbra alia: cū ipa nō ſit ſemp leſa.ergo ceſſante paroxiſmo deberēt alleuiari mēbra motus ⁊ ſuſtētationis ſi p cōtinuā depēdentiā a mr̄ice ɔtinue lederenť ⁊ ecōuerſo. Ad cuius eñ pñtiā ſequiť aliqd:ad ei⁹ remotionē ſequiť oppoſitū. Cū ergo matrix nō ɔtinue ledať motu prefocatiuo aut ɔctiuo vt ſcribiť.immo aliqñ nullo mō lediť.⁊ mēbra iſta ſemp leſa ſunt in motu ⁊ ſuſtētatione corporis.ergo neceſſe eſt ɔcludere qd̄ nocumētū eſt fixū in illis mēbris.qd̄ fuit ɔcl'o intēta. ¶Et pari rōne nō vť eſſe rōnabile nocumētū in iſtis mēbris ɔtinue depēdere a nocumento nuche ⁊ cerebri:cū etiā in illis mēbris nō appareat nocumētū fixum. ¶Qd̄ ṽo motus ɔctiuus multiplicať i mēbris inferioribus ⁊ maxime in neruis oriētibus a ſpōdilib⁹ alchatin.quoꝝ neruoꝝ nōnulli ramuli deferūt ſpm̄ aīalē mot⁹ ⁊ ſenſus ⁊ ſuſtētatiōis in inferiorib⁹ mēbris:nō neceſſario cōcludiť hūc motū ɔctiuū eſſe pfocatiuū motus matricis.qm̄ vt relatū eſt mulier iſta ſingulo menſe naturalr̄ mēſtruať. ⁊ cū hoc etiā ſatis mediocrē hʒ delectationē in coitu. Nō vť rōnabile neq; poſſibile in ea detineri ſperma tāto tpe: neq; tāte q̄ntitatis ⁊ potētie vt efficiat prefocationē. Due eñ pncipales prefocatiōis cāe matricis ſcribunť ſexto interioꝝ a Gal. et 21ª tertij.tractatu vltimo.in caplo de prefocatiōe.vc3 retētio ſpmatis ⁊ mēſtrui ſanguinis ⁊ neutrū iſtoꝝ adeſt. Igiť in matrice nō vť aſſignari poſſe prefocationē. ¶Et ſi fieret inſtantia q̄ multe alie materie corrupte in mr̄ice reſeruate poſſent prefocationē efficere. ¶Huic dr̄ motiuo ⁊ aliis ɔſilibus.q̄ hoc non eſt poſſibile repiri in matrice ɔueniēter mēſtruata. ¶Eſt āt ɔueniētia mēſtruationis vt oī mēſe fiat tpe ɔſueto non tardando neq; multū anticipādo ⁊ q̄ntitatis euacuatio paulatiue ⁊ nō ipetuoſe fiat. ¶Et quarto iteꝝ p talē mēſtruationem eueniat materia ſupflua tota. ¶Et q̄nto qd̄ illi euacuationi ſuccedat lenitas iocūdas ⁊ quies excludēdo dolorē pūgitiuū mordicatiuū extēſiuū pruritiuū excoriatiuū ⁊ ɔſimiles. ¶Et vltimo q̄ pſeueret tot diebus quot pſeuerare ſolebat i naturali diſpōne mulieris. ¶Tūc iſto omiſſo formeť rō ſyllogiſtica talr̄. Si mēſtrua fiant cōueniētia mō dicto: tūc neceſſario euacuabiť tm̄ ⁊ tale q̄ntū ⁊ quale euacuari debʒ ſed ad talē euacuatiōnē nō remanebit ſupfluitas in matrice.ergo nō poterit fieri prefocatio.pʒ ɔñtia.q2 ex interēptione cauſaꝝ ſufficiēter pductiuaꝝ effect⁹ negať effectus. Cū igiť in tali matrice nō reperiantur ſupfluitates aliq̄ ex hoc diſcurſu. Etiā nō ſunt in ea ſupfluitates mēſtruales neq; ſpma qd̄ fuerit corruptū.ergo nō vť q̄ pfocatio matricis ſit cā hoꝝ accītiū:q̄ ṽo ab ea ſequanť accītia nūc nō videť rōnabile. Ex quo fundamēto ɔcludiť q̄ ſi hec mulier mēſtruareť ⁊ nō debite nocumēta in iſtis mēbris q̄ fixa ſunt poſſent intēdi ⁊ multiplicari multiplicatiōe nocumentoꝝ in matrice ſi aſſignarentur iſta.

At vero iterū inueſtigari opʒ q̄ ſit cā nocumēti in ore ſtomachi apparētis et eueniētis cū vomitu. ¶Scd̄o ɔtēplandū eſt inuētionē cauſaꝝ q̄ faciūt dolorē ⁊ tumorē ſub regione vmbilici verſus os anche. ¶Propter pmi aūt declarationē dicēdū q̄ in tpe motus paroxiſmi materie agitanť in partibus nō ſoliū matricis ſʒ renū ⁊ oīm aliarū interioꝝ partiū ppter quaꝝ agitationem multe mā̄e cōicanť ſtōacho fluētes illuc pp ɔpōnē ſtōachi ad pdictas ptes rōne neruoꝝ: ſiue iſte mā̄e ab illis mēbris inferiorib⁹ ad ſtōachū ſubſtāntialr̄ fluāt aut expellanť ſiue p modū euaporatōis ab illis partib⁹ ſtōacho cōicenť:ſiue ſtōach⁹ ɔpatiať illis cōpaſſiōe abſoluta:quā nō credo. Qualr̄cūq; igiť ɔtingat nocumētū nō eſt in ſtōacho p eſſētiā:imo p colligātiā ad pdicta:vt deductū eſt. Quātū igiť eſt nocumētū in pdictis mēbris iferiorib⁹ tm̄ eſt nocumētū ſtomacho p colligātiā cōicatū ab eiſdē. ſʒ nocumentū vcʒ mot⁹ ɔctiu⁹ in mēbris iferiorib⁹ eſt valde fortis.igiť multū notabilr̄ lediť ſtōach⁹. ¶Ex quo ſequiť q̄ nō eſt mirabile ſi in fine poxiſmi ſupueniat vomit⁹ huic mulieri.imo ſi nō ſupueniret vomit⁹ eēt ei valde peius. Et pari rōne valde facile declarari pōt q̄ eſt cā motus tortuoſi in vētre inferiori doloris ⁊ tumoris

ibidē appentis. In motib⁹ eñ p̄ter nām adeo violē-tis nō bñ regunt̄ humorales ptes māe a v̄tute. imo corrūpunt̄ ⁊ ꝯuertunt̄ in vētoſitates groſſas q̄ icludunt̄ in veſica ⁊ paꝝ in m̄rice ⁊ īter ꝯcauitatē cōue-pā inteſtinoꝝ ⁊ ꝯcauum ſifac coop̄ientis ea. Et ſi mā humoralis groſſa inueniat̄ ibidē: vt flegma vitreū aut altera: nō eſſet mirabile ſi ibidem ſuperueniret apoſtema magnum ⁊ temporaneū: qḋ fortaſſe curari non poteſt ſine difficultate magna.

Ex q̄bus oīb⁹ ſūmanꝫ colligēdo appet ꝙ diſpō hui⁹ mulieris eſt mltiplex ¶ Prima eſt mot⁹ ꝯctiuus iſte in īferiorib⁹ ptib⁹ appārēs qḋ ꝓuenit a mā vel ſibi ꝓportionalis: vt a vē-toſitate aut alijs māeb⁹ in muſculis dorſalib⁹ ⁊ in neruis orīētib⁹ a ſpōdilib⁹ renū ⁊ alchatin: ⁊ caude q̄ ſūt paria. xij. ⁊ in pānicul is in p̄dictis ptib⁹ exñtibus. ¶ 2ª v̄o pōt eē diſpō p̄focatiua m̄ricis q̄ nō apparet ita rōnalis ꝓpter rōnes ſup̄i⁹ allegatas. ¶ 3ª v̄o diſpō eſt ipotētia mot⁹ iferiorū ptiū ⁊ fortaſſe nocumentū in ſenſu eaꝝ. ꝓpterea q̄ q̄ſi paralitica diſpō eſt. aut ſaltē p̄parata ad illā. ¶ 4ª diſpō eſt nocumētū ſtōachi iā p̄dictū ad que oīa ſeq̄t̄ vltio vltis toti⁹ corpis debilitas ⁊ vltiate ꝑticularis debilitas ī mēbris gñatiōis ꝓpter que hec mulier eſt ⁊ remanebit ſterilis niſi medicinali beneficio ſubueniatur ei vt nunc ſequitur.

¶ De cura tam per ſex res, non naturales q̄ per medicinalia. Cap. ij.

Sit ꝓ cura iſtaꝝ diſpōnū deſcribā ſibi nouē igenia curatiōis. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt vt rectificet̄ regimē ei⁹ ex pte ſex reꝝ nō nāliū. Ita vt olūꝫ ipſarū effect⁹ ſit in calefaciēdo exiccādo ⁊ ſubtiliādo ⁊ apiēdo vias ita vt nō fiat trāſit⁹ cū iſtis ad ea q̄ ſunt vltra 2ᵐ gdū. ¶ Propter qḋ aer ei⁹ nō dꝫ eſſe valde calidus. Silr̄ neq̄ cib⁹; ⁊ pot⁹ imo refrāgenda ſunt oīa talia cū leniter calefactiuis ⁊ apitiuis: ſicut cū aneto camomilla meliſſa eupatorio cicere rubeo ⁊ ſilib⁹. Si aūt h̄eant̄ q̄ ſunt calida velut ea q̄ ſunt ī fine ſecūdi gdus ⁊ in 3°: tūc de eis ponatur in cibarijs q̄titas pauca ſicut vna pua radix feniculi petroſelini bancie ſylueſtris ⁊ ſiñꝫ. ¶ Et pot⁹ ei⁹ ſit vinū albū ſubtile trāſparēs vel dyaphanū bñ odoriferꝫ potentia mediocre. Et ſi nō h̄ret̄ ita pauciferū: tūc remittat̄ ei⁹ potētia cū aq̄ ciſterne p̄us cocta. Et ſi in ipſa decoq̄rent̄ flores arthemiſie eſſet ſibi remediū ſingulare. Et adhuc ſublimius eſſet vt vinū ſuū lipharetur cū aq̄ ſublimatōis arthemiſie: aut radicū enule mfricarie vel floꝝ geneſtre cū quib⁹ aq̄s ego credo ipāꝫ poſſe ſanari abſq̄ alijs remedijs. ¶ Particlaris autē diſcurſus per res nō nāles dimittit̄ menſurationi eximij doctoris Thomaſij qui ſapienter menſurabit ipſum. ¶ 2ᵐ vero p̄ncipale remedium eſt: vt q̄ci-tius eſt poſſibile anteq̄ frigora maiora ſupueniāt flōmetur hec mulier de baſilica ꝯrie partis leſe poſt ta ſub cubito: ꝑ quā educant̄ ſanguinis. ℥. iiij. vl. v. Et ſi nō apparet vlis repletio quā ego credo eſſe. ꝓpterea q̄ mulier eſt bñ colorata pl⁹ q̄ mediocriter carnoſa ⁊ etas enī obedit: tūc dimittat̄ iſta flobotomia ⁊ fiat eidē flobotomia de ſaphena ꝯria parti q̄ magis leſa eſt. ⁊ educantur ſanguinis. ℥. iiij. vel. v. Hec eñ flobotomia euacuatiua pte ſuminis. 4ª p̄mi. cap. xx°. Iſte ſant ptes patiētes vt declaratū eſt. ergo talis flobotomia cōueniens erit. ¶ 3ᵐ remediūꝫ eſt. vt facta flōmia venter huius mulieris mane immediate ſequenti ſoluatur cum hoc compoſito. ℞. iere ſimplicis. ʒ. vj. benedicte ſimplicis. ʒ. iiij. aq̄ floꝝ geneſtre: aut arthemiſie aut matricarie. ℥. iij. miſce ⁊ totū calefactū accipiat̄ in aurora et tardetur cib⁹ ad minus horis ſex nullum p̄mittendo lauatiuum. ¶ 4ᵐ remedium eſt hoc. ℞. galbani electi. ℥. j. bdelij armoniaci. añ. ʒ. j. ß. arthemiſie matricarie ligni aloes. añ. ℈. ß. diſſoluantur gūmi cū aceto acuto. cere q̄tum ſufficit fiat cerotum ſpericum ſup pāno de grana amplitudinis ſpāſe. Scio enim ꝙ hoc erit ei auxilium maximū ⁊ ponatur ſuper vmbilico: ita vt vmbilicus ſtet in medio eius. ¶ 5ᵐ remediūꝫ eſt: vt tēpore inſtātie paroxiſmi quo vexat̄ dolorib⁹ ⁊ motibus cōtractiuis ſupponat̄ mulieri hoc peſſariū. ℞. pulueris gallie muſcate ⁊ cōfectionis nere amborū deſcriptione Nicolai. añ. ʒ. j. ß. ligni aloes violarum citrinarū florum hypericonis. añ. ʒ. ß. ambre oriētalis ℈. ß. muſci. g̃. iij. ſy. ꝯſeruationis zinziberis q̄tū ſufficit. fiat eluariū in quo inuoluatur fruſtum tenuiſſime grane in folliculis: ⁊ ſupponat̄ matrici ſm conſuetudinem. ¶ 6ᵐ remedium eſt hoc. ℞. ſpecierum eluarij de ſeminib⁹ deſcriptione Meſ. in antidotario diſtinctiōe p̄ma. ʒ. iij. ſpērum dyābre ⁊ dyamuſci dulcis. añ. ʒ. ij. zuccari albi lib. ß. ſy. de calamēto q̄tum ſufficit. fiat eluariū de quo hec dña oī mane in aurora deglutiat. ℥. ß. ⁊ per horam añ cenam deglutiat q̄titatē medie nucis muſcate. ⁊ tantūdē qñ vadit ad lectum. ¶ 7ᵐ remedium eſt. vt ſi hec mulier per menſtrua predicta non plene curaretur: tūc. ℞. hypericonis camomille melliloti ſeminis aneti ameos añ. M. j. violarum citrinaruꝫ florum geneſtre arthemiſie eupatorij nepite maiorane calamenti pulegij origani. añ. M. iij. biſtorte macis añ. ℥. j. bulliāt omnia in centum libris aque fontalis vſq̄ ad conſumptionem tertie partis. ⁊ tunc ſuperaddantur lib. ß. pul. meliſſe. ⁊. ℥. ij. pulueris foliorum citrangulorū ⁊ paruꝫ bulliant. In tali ergo decoctione calida mediocriter ſedeat mulier vſq̄ ad coopertur am vmbilici ⁊ poterit hoc remedium facere bis in die. immo etiam in inſtantia paroxiſmi ſcio ꝙ erit iuuamentū mirabile. ¶ 8ᵐ remedium eſt hoc. ℞. reſine electe. ℥. ij. maſticis gar. añ. ℈. ij. pul. menthe. ʒ. ij. fiat cerotum vnum figure ſcutalis ſuper panno de grana quod teneat̄ ſup ſtomacho ⁊ defendat ipſuꝫ a nocumentis eidem per colligantiam euenietibus. ¶ Ultimū remediū eſt hoc. ℞. ſotre magne auree alexandrine. añ. ʒ. iiij. ſy. ꝯſeruationis zinziberis. ℥. ß. zuccari albi q̄tū ſufficit: fiat electuariū. de quo electuario hec dña accipiat pluribus diebus mane in aurora cum. ℥. j. ß. aque ſublimationis rubee tinctorū. Mirabile enim erit ꝙ non ſanetur. Cui ſanitatem integerrimam concedat ſibi altiſſimus. Ad laudes ei⁹ immortales. Amen.

Conſiliuꝫ. 226. De p̄focatiōe m̄ricis ex nocumento ipſi⁹.

APparet magnifice ſpectabilis
ac generoſe dñe ex his
de qbus mihi cōpletiſſime multū accu
rate ac ſciētifice ſcriptū eſt de diſpōne
magnifice ac venerabilis dñe cōſortis
vr̄e qđ vertiť in dubiū. An ei⁹ diſpō ſit
denolanda epilepſia.i.caducus morbus. An ſit di=
cenda ſyncopis.an ſpaſmoſa diſpō vel mr̄icis ꝑfo=
catio:vt in ſermonib⁹ ſapiētiſſimi phyſici veſtri pul
chre,multū lſenť.⁋Etem ꝙ hec diſpō ad epilepſiā
reduci poſſit:appet ꝓpterea qꝛ vt ſcribiť ꝯctio nō le
uis in digitis manuū ſepe ei ꝯtingit.⁋Etiā 2° quia
hec dña ꝓſtrata iacet cū lfrigidatiōe extremitatuꝫ
cū diſcoloratione faciei cū reſpirationis ꝑuitate cū
pulſus ſubmerſione ⁊ paroxiſmi duratiōe q̄ſi per ho=
ram aut paulo min⁹.⁋Qđ igiť hec generoſa a ſyn
copi vexari poſſit:appet ex multis.⁋Pmo ex dolore
ſup regione cordis ꝑcepto.⁋2° ex motu vētoſitatis
vel vaporis circa regionē cordis appente cū dolore
etiā ꝯſtrictiuo.ſ.anhelitus in ꝑtibus cordis appen=
te.⁋Et 3° iterū ꝓpť fixionē nocumēti circa partes
cordis quo repħtať q̄ſi cordis ipſius ꝯſtrictio nota
bilis.⁋Et 4° iterū ꝓpterea qꝛ magna cordis pul=
ſatio in eadē appet.⁊ maxime in tpe quo minus ma
le ſe hꝫ extra paroxiſmū.⁋Et iterū ſupaddi pōt:qꝛ ca
ſus in operationibus ꝟtutis ſenſibilis ⁊ motiue ei ſu=
bito aduenit.⁋Qđ aūt iterū hec diſpō poſſit redu=
ci ad ſpaſmū ⁊ ꝓprie nō ꝓportionatū ad mām:ap=
paret ꝓpter ꝯctionē in digitis manuū iaꝫ ꝑdictam.
⁋Et etiā qꝛ oculi ei⁹ clauſi ꝑmanēt:⁊ ſi ꝯcti forēt vt
vix bñ aperiri poſſint ⁊ nō ſine difficultate magna.
⁋Et iteꝝ qꝛ dolor notabilis in oclis ꝑcipiť.⁋Et vl
timo ſuſpitionē hui⁹ portēdit tremor dextre manus
cū notabili dolore in ſiniſtro hūero q̄ etiā extēdiť vſ=
qꝫ ad dextrā ptē pectoris. ⁋Pōt etiam dicere q̄s.ꝙ
hec diſpō ad ſtuporē reduci pōt:vel ad ſpēm ꝓfūdi
ſōni.⁋Et qꝛ nocumētū diminutiōis eſt in ea in ſen=
ſu tact⁹ ⁊ clauſos hꝫ oculos cū appetitu ⁊ lclinatio
ne ad dormiēdū.a q̄ ēt male libēter ꝑmittit ſe excita
ri.⁊ iteꝝ cū magna difficultate oclos apire pōt.Hec
in ſumma videntur eſſe ea que arguere poſſūt hāc
dominā.epilepſia ſyncopi ſpaſmo ſtupore ⁊ ꝓfundo
ſomno vexari frequenter vt accurate multum ⁊ dif
fuſe modo conſcriptuꝫ eſt.

Incipiemus q̄dē in diſputatione hu=
ius diſpōnis ſub;qua de
noiatione determinate locari hēat.⁋2° ꝟo quis ſit
modus lgeniū ⁊ inſtfa curatiōis ei⁹.⁋Pro ꝑma igi
tur ſatiſfactione cū videā ꝯuenitēti⁹ eſſe vtilib⁹ ſmo=
nib⁹ iſiſtere q̄ȝ ſophiſticis ꝑmitto ꝙ hec diſpō oīno ꝑ
focatio ex nocumēto mr̄icis ꝓueniēs dnolari debet.
⁋Hoc q̄dē ex multis motiuis deduci pōt fūdatꝫ ſu=
per duab⁹ diſpōnib⁹.q̄rū ꝑma eſt ꝙ matrix colliga
ta eſt cerebro cordi epati dyafragmati nuche ſple=
ni renib⁹ ⁊ inteſtinis oīb⁹ colligātia ꝑ neruos a cere
bro veniētes ꝑ arterias a corde:ꝑ pāniculos dyafra
gmati:ꝑ venas epati ⁊ renib⁹ per hec ⁊ per ſpmati=
ca vaſa ⁊ ꝑ ligamēta ei⁹ inteſtinis oīb⁹ per arterias
⁊ venas etiā ſpleni colligata eſt.⁊ colligūtur hi ſer=
mones ꝑtim ꝑtima ꝑmi.doctrina 5ª.in anothomia
venarū ⁊ arteriarū:⁊ in anothomia neruoꝝ nuchee
ſeptē pariū oriētiū a medulla cerebri ⁊ ꝑticulariter:
hec etiā legi poſſent 21ª.3.cap̄.ꝑmo.et aliq̄lr lterio=
rū 6°.cap̄.4° ⁊c.⁋2ª ꝟo ſuppō eſt. ꝙ accñtia ⁊ no
cumēta multa a mr̄ice prouenire pñt in operationib⁹
ꝑdictoꝝ mēbroꝝ per colligātiā abſolutā.i.per ſolaꝫ
cōpaſſionē illoꝝ mēbroꝝ a mr̄ice ꝓuenientē. Aut ꝑ
colligātiā nō abſolutā:vt ſi aliq̄ mā humoralis va=
poroſa vel vētoſa a mr̄ice ad ꝑdicta mēbra commu
niceť.⁋Prima ps hui⁹ ſuppōnis appet:eo qꝛ quan
do aliqđ mēbrū colligatū eſt alteri mēbro modis ꝑ=
dictis nocumētuꝫ mēbri patientis ſi notabile fuerit
mēbro vicino:vel ſibi colligato:lꝫ diſtāti cōmunicať
vt pꝫ ad expiētiā in leuib⁹ pūcturis neruorū vel ara
neaꝝ vel ſcorpionū ⁊ ſimiliuꝫ.⁋Et 2ª ps ſuppōnis
arguiť:eo qꝛ ſi egrotauerit matrix a mala cōplone
māli inuēta in ea;ex retentione menſtrui ſanguinis:
aut ſpmatis vel altera virulēta mā in eius ꝯcauita
te cōgregata ab eiſdē māebus facile vapor ad alia
mēbra deferri pōt per poros vel cōcauitates vena=
rū ⁊ arteriarū:ſed q̄le nocumentum faciebat in mr̄i
ce tale faciet in ꝑdictis ſi multe fuerit actiuitatis q̄=
re ſuppō 2ª oīno vera eſſe videť.⁋His itaqꝫ premiſ
ſis premitto ꝑmo ꝙ fumoſa nocumēta que in mr̄ice
reꝑiunť collocanda ſub gñe lapſus cōplonalis vel
vtriuſqꝫ plurimuꝫ cōtingunt ex retentione ſpmatis
ſoliti euacuari ſicut in cōſuetis cōiter.aut cuius ſp=
matis neceſſaria eſt euacuatio ſicut in ꝟginib⁹ hu=
moroſis ⁊ bñ cōplonatis.⁋Premitto 2° memoriaꝫ
accñtiū ⁊ nocumentoꝝ que ꝓuenire ſolent ex reten=
tione ſpmatis ⁊ menſtrui iam dictoruꝫ.ſunt eniꝫ ab
Auicª numerata accidentia.16.ex retentione men=
ſtrui ſanguinis prouenientia vt 21ª tertij.tractatu
3°.⁊ primo colligendum eſt.Et interiorum 6°.cap̄.
4° ſatis ad principium.

Iſtis poſitis appet eſſe demōſtrabile.
ꝙ oīa accñtia q̄ hāc gño
ſam dñam moleſtāt a nocumēto mr̄icis ꝓuenire poſ
ſūt.Sūt enī accñtia hec que mihi trāſcripta fuerāt
numero.xxxi.quoꝝ vnūquodqꝫ nō ſolū rōne ꝓueni
re pōt ex nocomēto mr̄icis ꝓbari:imo ⁊ oīa alia ac=
cidētia fere lr̄alr colliguntur interioꝝ 9° 4° cap̄.⁊
21ª tertij.cap̄.de cāis in ſignis ꝑfocationis mr̄icis.
⁋Et ne talia gratis dicta videanť : apparet ꝙ an=
guſtia valde facile ſaluari pōt:eo qꝛ propter vapo=
ris male qualitatis delationem ad cerebruꝫ vel ad
nobilia membra inquietatur corpus vel a ſua q̄ete
remouetur:ita vt in eodem decubitu ꝑmanere non
poſſit.Sed hec eſt ratio formalis anguſtie:vt pꝫ pri
mo ꝓnoſticoꝝ ⁊ commē.igiť ⁊c.⁋2m ꝟo accñs eſt
quaſi ſyncopis.⁊ nō ltelligo per illud niſi remiſſam
ſyncopim quā opꝫ nečio ꝯcedere:aut eſſe caſuꝫ ꝟtu=
tis nolatā aut lippotomiā. Neqꝫ enī aliq̄ ſūt motus
q̄ſi ſyncopales nolandi.vt pꝫ 2ª tertij.cap̄.de ſynco
pi ⁊ de caſu ꝟtutis. Qđ aūt q̄ſi ſyncopis a nocumē
to mr̄icis ꝓuenire poſſit. deducit Gal. interioꝝ 4°.
ꝑallegato cap̄.nečio ꝓuenire a fumo male qualita=
tis eleuato a corrupto ſpermate.aut a retentiõe mē=
ſtruis int antū ꝙ vidit mulierē ita laborātē ꝙ heſita
rūt medici.An eſſet viuēs vel mortua: ꝓpter quod

oportuit ſup ore ipſiꝰ lanā carininatā: ꝛ vaſculū aq̄
plenū ſup ore ſtomachi ipſiꝰ ad experiēdū ꝑ pmū ſi
adhuc eius in anhelitu ſaluaret motꝰ. Et per 2^{m} ſi
motꝰ dyaſtolis in corde eiꝰ remāſiſſet. lege hyſtoriā
ibidē. ꝛ eadē rōne ſaluari pōt. ¶ 3^{m} accñs qđ eſt cō
ſtrictio pectoris: ꝛ iteꝝ fortiꝰ qꝛ vapor in mr̄ice retē=
tus vel vētoſitas extēdit ipſam. ſꝫ ipſa extēſa maiorē
occupat locū. ergo cōprimit inteſtina quoꝝ cōpreſ=
ſione cōprimunt ſtomachꝰ ꝛ dyafragma. hoc argu
mēto vtit Gal. ad pbādū ꝙ matrix nō mouet loca=
liter ſicut aīal in corpore exñs vt dicebāt antiq̄ plu
res: lege ibidē qꝛ pulchꝛū eſt. ¶ Qđ ṽo cāe pmitiue
aſſignāde ex parte accñtiū aīe q̄ aliud eſt a corpore
vt 2ª pmi. doctrina 2^{a}. ꝛ pmo caplo. potuiſſent face
re excitari nocumētū vel nocumēti cām in mr̄ice exñ
tem: facile eſt intelligere his q̄ ſciūt ꝙ primitiue cāe
plerūqꝫ mouēt aſītes vt pma q̄rti. caplo de ſermone
vii in effimeris. Sed cā pmitiua fuit valde fortis in
hac gñoſa dña: qꝛ fortis triſtitia de egritudine viri
ſui. q̄re ꝛc. ¶ 5^{m} accñs eſt freq̄ntia poxiſmi in die ter
eueniētis ꝛ q̄nqꝫ ſeries. Et hoc q̄dē valde facile ſal=
uat ꝑpter alternatā eleuationē vapoꝝ ꝛ vētoſita=
tū male q̄litatis a mr̄ice ad cor ꝛ cerebrū: ꝛ alia mē=
bra. ¶ Propter qđ valde facile: immo de neceſſitate
opꝫ fieri ſenſationē fumoſitatis circa cor ꝛ erat acci
dēs ſextū. talis eñ vapor nō expoliat a natura ven
toſitatis. ſꝫ vnuſqſqꝫ talis intrinſece: ꝛ a tota ſui ſpe
cie petit cor. vt pꝫ 2ª pmi. caplo de his q̄ ꝓueniūt ex
eo qđ comedit ꝛ bibit. ergo ꝛc. ¶ Ampliꝰ valde faci=
le rñdet ad 7^{m} accñs qđ eſt paulatinus paroxiſmi
euētus. neqꝫ eñ ita ſubito vapor iſte ad cor ꝛ cere=
brū delatꝰ quātuncūqꝫ potēs exiſtat. ita ſubito pōt
pncipaliū mēbroꝝ ṽtutē deijcere q̄ valde potēs eſt
vt cordis cerebri ꝛ epatis. opꝫ itaqꝫ vt paulatine po
xiſmꝰ a ſuo pncipio trāſeat ad augmentū ꝛ ſtatum.
¶ 8^{m} ṽo accñs. ſ. dolor in regiōe cordis apparēs ab
eadē radicali cā ꝓuenit. ōis eñ vapor multe q̄ntita
tis ꝛ male ſui q̄litatis ſubito ad cor ꝛ ſpūalia mem
bra delatꝰ ibidē pōt ſolutā ↄtinuitatē ꝛ extēſionē di
ctā cāre ꝛ ſubitā alterationē cōplōnis inducere: ſed
iſte ſunt due ꝛ ſole imediate cāe doloris. vt pꝫ 2° te
gni. ibi. Dolores ṽo ſm quēcūqꝫ locū incumbūt aut
ſolutā ↄtinuitatē: aut ſubitā alterationē oñdūt. q̄re
ꝛc. ¶ Accñtis ṽo infrigidatiōis extremitatū pꝛōptiſ
ſima cā vꝛ reuocatio innati caloris in motibꝰ ſynco
palibꝰ eueniēs nec̄io: vt pꝫ ſcđa tertij caplo de ſynco
pi. ¶ Propter qđ etiā 10^{m} accñs valde facile ſoluit.
cuius eñ pñtia formoſa ꝛ colorata eſt mulieris fa=
cies: eiꝰ abñtia diſcoloratꝛ. ſed corporis calidi qđ eſt
ſpūs vel ſanguinis pñtia colorant mēbra. igit eorū
retractiōe diſcolorant. ↄñtia nec̄ia eſt. ¶ 11^{m} ṽo ac=
cidēs erat leuis duratio paroxiſmi ꝑ horā vel minꝰ
ꝛ hoc q̄dē defendere eſt facile ꝑpter aptitudinē cō=
ſumptiōis vapoꝝ ꝛ fumoſitatū que erāt paroxiſmi
cāe mālea vel efficiētes. ¶ 12^{m} ṽo eſt. q hec dña q̄=
rula voce lamētat. hoc eſt ꝑpter. nocumētū cerebro
delatū ꝛ cordi: ꝑpter qđ cogit gemitu vel q̄rela ſuā
egritudinē declarare. eſt eñ in aīa eiꝰ paſſio incitās
ipſam ad vocis expꝛeſſionē: qm̄ vox eſt ſomnus ab ore
aīalis ꝓlatus cū imaginatiōe ſignificādi aliq̄d vel

aliqua. ſcđo de aīa. ¶ Qđ ṽo iteꝝ hec dña ad natu
ralē diſpōnē poſt paroxiſmum facile ꝛ cito reducat:
apparet eo qꝛ cerebꝛū cor ꝛ alia mēbra nō egrotāt
per eſſentiā. Igit remota cā ſui nocumēti neceſſario
redibūt ad diſpōnē nō naturalē: quā ego credo neu
tralitatē decidētie magis q̄ ſanitatē denotari debe
re. ¶ Adhuc iteꝝ accñs 14^{m} verificari pōt: eo qꝛ vo
ces audit: vt neqꝫ organū auditꝰ impeditū eſt in ſe:
nec ꝑ colligātiā eo qꝛ orit a q̄nto pari neruoꝝ cere=
bri: qđ notabilr elōgatū eſt a matrice. ¶ Qđ etiā ꝑci
piat ꝛ intelligat voces aſtantiū apparet: eo qꝛ neqꝫ
cogitatiue neqꝫ memoratiue opationes nocite ſunt
nocumēto corruptiōis vel ablatiōis: neqꝫ eñ vētri=
culus cerebri mediꝰ aut poſterior tātā vident habe
re ad matricē colligātiā ꝙ ea leſa neceſſariū ſit ho=
rū vētriculoꝝ opationes ledi. ¶ 15^{m} ṽo accñs qđ eſt
impotētia ꝓferēdi vocē facile intelligi poteſt. maior
eñ reperit ṽtutis potētia ꝛ amplior ſpirituū moti=
uoꝝ quātitas ad mouendū organa vocis q̄ ṽtutis
ſenſitiue potētia ꝛ ſpirituū ſenſibiliū q̄titas requi=
rat. eo qꝛ ṽtuti ꝛ organo difficilius eſt agere q̄ pa=
ti. ¶ Accñs ṽo 16^{m} qđ fuit ſaniati apatis euentꝰ val
de facile ſolui pōt: q̄s eñ dubitat ꝙ retētio ſangui=
nis q̄ ſoluit euari naturalr pōt eſſe mālis cā apatis
ꝛ maxime in mamilla ꝑpter colligātiā eaꝝ ad ma=
tricē ꝑ venas a q̄bus pars magna ſanguinis men=
ſtrualis ꝛ purior fere delegat ad mamillas vt ↄuer
tat in lac gr̄a nutriēdi fetꝰ. ¶ 17^{m} ṽo accñs adhuc
excludi pōt eo qꝛ nō eſt neceſſariū fieri ſtertorē. pro=
pterea qꝛ in cerebro nō fit oppilō tāta in vētriculis
neqꝫ in organis vocalibꝰ: vt oporteat ↄcluſuꝫ fumū
aerē vel vaporē vel ſpm̄ forti colliſioni reuerberare
ad organa vocalia ꝑpter qđ fiat ſtertor. propter qđ
etiā oñdit ꝙ nō eſt neceſſariū adeſſe ſpumā. eo quia
ſpuma raro accidit in epilētico niſi dū eſt epilepſia
per eſſentiale nocumentū cerebri. Etiā qꝛ vapor ille
nō eſt tāte potentie neqꝫ groſſitudinis: neqꝫ in cere=
bro inuenit materie viſcoſe q̄titas multa q̄ ſit ſuffi
ciēs includere fumū vel vaporē potentē exitū q̄ cir=
cūdatus a viſcoſa materia faciat ſpumā vel ampul
las. ¶ Paruitas ṽo reſpirationis q̄ erat accñs 18^{m}
ꝓuenit ex debilitate ṽtutis vitalis: aut ex inobediē
tia organoꝝ vocaliū. Aut ꝛ ꝓuenire pōt ꝑꝑ neceſſi=
tatē diminutā imaginādo ꝙ vapor ille poneret i pe
ctore ſpeciē male cōplexiōis frigide. Cum itaqꝫ re
miſſa neceſſitate infra temperamentū ṽtute debili=
ta et organi inobedientia aſſignata ꝓuenire poſſit
reſpirationis paucitas ſequitur illius declaratio.
¶ Propter qđ etiā 19^{m} accñs quod fuit ſubmerſio
pulſus facile ſaluari pōt ꝓuenire ex ſffocatione ma
tricis vel nocumēto eius iā dicto. ¶ Accñs ṽo 20^{m}
fuit rñſio ad interrogata ſcꝫ in declinatione paroxiſ
mi ꝑpter violentiā aſtātiū incitātiū ipſam. nō enim
verſus finē declinatiōis adeo impedita ſunt orga=
na vocis q̄n rñdere nō poſſit. ¶ 21^{m} autē accñs fuit
clauſio oculoꝝ. adhuc in fine declinatiōis paroxiſ=
mi ꝑmanēs: ꝛ hoc q̄dē verificat ꝑpter ṽtutē motiuā
muſculoꝝ ſupioꝝ palpebre q̄ debilitata remanet: ꝛ
etiā ꝑpter inuentionē vapoꝝ qui valde groſſi ſunt
ꝛ remanſerunt in muſculis palpebrarum immerſi.

¶Amplius accñs 22m adhuc ad hāc diſpōnē acci
dere deducere eſt facile eo qꝛ vt⁹ alalis reſoluta fuit
in tpe paroxiſmi ⁊ ſpūs etiā pancificat⁹ .q̄re reſtau
rationē ſuīpſius appetit q̄ ꝯueniēter in dormiēdo
fit. vt pꝫ ex iuuamētis ſomni. pͥma tertij. tract. quar
to. in diffōne eius. ¶Accñs vero 23m ſaluari pōt ex
diſpōne mřicis p̄dicta. eo qꝛ tpe paroxiſmi fuit fctā
agitatio fortis in mēbris inuctis in capite. ꝓpterea
ſecuta eſt fortis oppil̄o in organa ſenſus cōis ſcꝫ in
rete mirabili. ſꝫ ad ip̄am ſequit̄ difficultas excitatio
nis a ſōno. quare ⁊c. ¶24m v̄o accñs dr̄. qđ ip̄m eſt
neceſſariū ſcđ ex p̄focatione mřicis. eo qꝛ ip̄a pluri=
mū fit a mā nō expoliata a venenoſitate q̄dā. qua=
re nō eſt mirabile ſi magnificētia nocumenti magis
circa cor appareat q̄ꝫ circa ptes alias. ¶Eſt vero in
hac dñā vrina citrina. eo qꝛ tpe paroxiſmi ⁊ paruꝫ
añ vel poſt etiā fortis fit diſtractio materiez ⁊ ſpiri
tuū ab inſtr̄is vrine a renib⁹ ⁊ epate verſus cor. qua
re vrina neqꝫ multū tincta neqꝫ groſſa in ſubſtātia:
aut ꝯturbata apparere pōt. ſed fortaſſis ſi bñ ꝯſpi=
cit̄ poſt declinationē p notabile tp̄s appareret groſ
ſa ꝯturbata ⁊ notabilr̄ tincta: ⁊ maxime ſi ꝓueniſſet
p̄focatio a mēſtruoꝝ retentiōe. Et credo ego ꝙ hoc
ſignū ſit magis ꝓpriū p̄focatiōi matricis ꝓueniēti
ex retētione ſp̄matis. eo qꝛ iā ſcriptū eſt hāc mulie=
rē eſſe notabilius appetit⁹ ad venerē. vt apparet etiā
ex freq̄nti ipſius p̄gnatione ⁊ accñtiū inualeſcentia
magis tpe p̄gnationis q̄ꝫ extra pregnationē. Neqꝫ
eñ mulieres pregnātes ſp̄matizāt niſi raro ⁊ parū
ꝓpter neceſſitatē retētionis ſanguinis cōcurſuri in
ſperma q̄ neceſſarius eſt ad fet⁹ nutricationē. ¶Et
ꝯfirmat iſtud etiā qđ de ſpuma ſcrib̄it̄. ip̄a eñ ex vē
toſato ſpermate cuius vaporoſa particula p vias
vrine expellit̄ cū ipſa pōt eſſe ſpume ſufficiēs cā. ⁊ita
etiā de retētione mēſtrui dicendū eſt: aut de ſufficiē=
ti eſioue eius. ¶Si v̄o laudabilis in vrina hypoſta
ſis apparet: aut ip̄a nō erit laudabilis niſi ſm̄ q̄d ⁊
paꝝ: neqꝫ eñ credo ꝙ ſit poſſibile ip̄am eſſe vere al=
bā in partibus equalē in eiſdē bñ ꝯiunctā in fundo
ſedentē ⁊ dyaphanā vel ſubtilē q̄ req̄runt̄ ad perfe
ctionē hypoſtaſis. vt pꝫ ſcđo ꝓnoſticoꝝ ab hypp. ⁊
Cōmen. ¶Aut dicendū ꝙ ſi apparet in q̄buſdā ha
rū ꝯditionū laudabilis v̄ificari pōt ꝓpter nocumē=
tū a matrice cōicatū cordi p̄ncipio ⁊ nō epati vel re=
nibus. Sed nō dubito ꝙ ſi bñ ꝯſiderabit̄ neqꝫ appa
rebit hypoſtaſis laudabilis nec pſeuerabit. ¶Qđ
v̄o iteꝝ ſubiūgat̄ ꝙ anhelitus difficultas eſt nō ma
gna a diſpōne matricis ꝓuenire pōt ſaltē: aut qꝛ cā
efficiēs vt vapor vel mā cōpreſſiōis factiua in orga
nis anhelitus nō eſt multa neqꝫ multe actiuitatis.
aut qꝛ nō multū pſeuerat. vel qꝛ egritudo hec non=
dū eſt vſqꝫ ad ſtatū ꝯfirmata. vel fortaſſis qꝛ ꝓpter
applicationē diuerſionū ⁊ euaporationū cito reſol=
uit̄ materia hoꝝ accñtiū effectiua. ¶Amplius vbi
credit poſſe ꝯcludi ꝙ hec diſpō ſit ſyncopis aut epi
lepſia denotanda. ꝓpterea qꝛ nec ante paroxiſmuꝫ
nec i paroxiſmo vel extra paroxiſmū ſentit̄ dolor in
matrice vel circa regionē eius. Ex hoc fundamento
videt̄ veri⁹ ꝯcludendū eſſe ꝙ hec diſpō ſit vere p̄foca
tio notanda. materia eñ vel ſibi ꝓportionalis cā in
vno membro nō facit accñtia q̄ pōt in alio membro
ſenſitiuo facere. eo qꝛ aut materia illa conſueta eſt
mēbro ꝓpter qđ mēbrū ab ea nō patit̄. aut 2° qꝛ mā
illa i mēbro illo ē q̄eta. quare nō ꝑcipit̄ ab ea dolor.
Cū v̄o materia illa mouet̄ cito ab ea materia p mo
dum euaporationis remouet̄. quare dolorē facit in
locis ad q̄ expellit̄: ⁊ nō in loco a quo expellit̄: ⁊ eſt ſi
mile ei qđ ſcribit̄ prima quarti. in caplo de lipparia.
flegma eñ inerinſecus exñs nō infrigidat interiora
mēbra: qm̄ eſt in eis ꝯſuet⁹ ⁊ q̄etū. lege ibi. Silr̄ etiā
neqꝫ nocumento matricis excludit̄ abſentia ſenſa=
tionis alicuius corporis a matrice. cū p̄mū eñ mo=
uet̄ materia a matrice nō dolet fortaſſis matrix. eo
qꝛ motus ille remiſſus eſt. etiā qꝛ in p̄ncipio incluſi=
uo egritudinū accñtia ſunt remiſſa. iuxta ſermonē
veteris affōꝝ ſcđa ibi. Circa p̄ncipia ⁊ fines oia im=
becilliora. quare ⁊c. Et iterū qꝛ corpus matricis in
quo hec materia cōtinet̄ ⁊ a quo eleuat̄ vt cōcauuꝫ
matricis vel colli eius nō eſt tāte ſenſatiōis quante
ſunt pānicul i pectoris in q̄bus p̄dictus vapor reci=
pit̄. Et etiā qꝛ morā nō ꝯhit in matricē p̄dictus va=
por. Et iteꝝ vltimo qꝛ ꝓpter plenitudinē matricis ⁊
v̄tutis debilitatē nō tāta remanet in ea ſenſatio. vt
ab oī cauſa leuiter imprimente pati poſſet. ¶Am=
plius accñs 28m qđ eſt magna cordis pulſatio cōſe
quit̄ predictā diſpōnē matricis in tpe paroxiſmi ꝓ=
pter compreſſionē ſpūaliū mēbroꝝ ⁊ alterationē in
eis ſubito factā: cū vero ceſſauit paroxiſmus ceſſat.
Neqꝫ eñ eſt neceſſariū vt ſemp materia in membro
ſtās impreſſionē faciat tāte potentie vt de neceſſitate
ꝑcipiat̄ eius ſenſatio vel impreſſio ꝓpter p̄dictas cās
Silr̄ etiā oñdi pōt ꝙ parua mutatio pulſus cū ei⁹
ſubmerſione cōſequit̄ alterā triū cauſaꝝ ꝯtentiuaꝝ
pulſus aut earū plures vel oēs a naturali diſpōne
ꝑmutatas: qđ erat accñs 29m. Silr̄ eñ a debilita=
te v̄tutis ꝓuenire pōt in pulſu paruitas ⁊ ſubmer=
ſio. Silr̄ etiā a ſola remiſſa neceſſitate infra tēpera=
mētū idē ꝓuenire pōt. Et iteꝝ ex inobediētia inſtr̄o
rū pulſus. ergo fortius ꝯtingit illud ſi due vel oēs
iſte cāe inuicē cōplicent̄. ¶Accñs v̄o 30m ⁊ penulti=
mū qđ iā ſcriptū eſt. dicendū ꝙ ⁊ lꝫ tremor manus
dextre cōplicatus cū dolore ſiniſtri humeri ⁊ dextre
partis thoracis ꝓuenire potuerit ꝓpter diſlocatio=
nes p̄cedentes: nihilominus rationabile eſt ꝙ in au
gmēto pſeuerare poſſint: euētus eñ paroxiſmoꝝ ⁊
accñtiū in eis eſt cā notabilr̄ debilitādi v̄tutē tā ſen
ſitiuā q̄ꝫ motiuā partiū pectoris: ⁊ qꝛ talia accñtia
cōiungunt̄ cū neceſſitate aucta ꝓpter impedimen=
tum debite euentatiōis: inde eſt ꝙ ſenſatio pectoris
corrupta eſt. ⁊ ideo ibi pſeuerat dolor q̄ eſt actio cor
rupta ſenſus ⁊ partiū pectoris vſqꝫ ad humeꝝ iam
dictum. Cū etiā ſuſtentatiua v̄tus debilitata ſit et
ꝯtingat nocumentū in pectore inuentū eſſe par po=
tētie v̄tutis ſuſtentatiue ⁊ ex paruitate cāe illatiue
nocumēti tenet̄ mēbrū ad vnā differentiā pōnis. Et
potētia motiua mouet ip̄m ad dr̄iam oppoſitā mo
tui p̄dicto. quare accidit tremor ex paruitate poten
tie cāe mouētis ad ſuſtētatem q̄ eſt v̄tus. ¶Ex quo
etiā fundamēto ad cōtemplātē ſolui pōt accñs 31m
⁊ vltimū qđ eſt ꝯtractiuus motus digitoꝝ manuū

ꝑpter eni pectori a mrice cōicatū in 5ª 6ª ꝛ 7ª de
ſpōdilib⁹ dorſi nocumētū ꝯctionis in ꝑdictis digi=
tis apparet in tpe paroxiſmi: eo qꝛ tūc pectoris no=
cumētū excellēs eſt ergo cōicaꝰ digitis manu ꝑ ner
uos a nucha oriētes per ſpōdiles iā dictas ꝑ quos
neruos motus manuum ꝛ digitoꝝ viget ꝛ conſer=
uaꝰ: vt colligi pōt ꝑima ꝑimi. doctrina et ſumma
de neruis orientibus a nucha. ꝛ proprie in anotho=
mia ſpondilium iam predictarum.

Ex quibus olb⁹ iā clare pȝ. quō hec ac=
cñtia olno ꝯcludūt diſpōnē
hui⁹ ſpectabilis dñe ꝑfocationē eſſe mrīcis denolan
dam. ¶ Neqꝫ iteꝝ dici pōt ꝙ ipſa ſit epilepſia: lȝ cō
ueniat in ea in caſu ad terrā ꝛ duratione ꝓſtratio=
nis: ꝛ quadā manuū ꝯtractione: ꝛ faciei diſcolora=
tiōe ꝛ aliꝭ:. ¶ Differt ēt ab ea. ꝛ maxie qꝛ vt l phb⁹
ſpumat epilētic⁹. ¶ 2° qꝛ neqꝫ audit neqꝫ itelligit
ꝛ narrare neſcit epilēticus q̇d ꝛ qualꝛ ꝛ quō ei ſuc=
ceſſerit. ¶ 3° qꝛ in ſenſibus epilētici remanet ꝑtur=
batio tā in exteriorib⁹ ꝙ̄ in interioribus: vt in pluri
bus. ¶ 4° qꝛ vireſcūt epilētici vene ſub lingua. hec
aūt exoluunꝰ a ꝑfocata. Cū enim vadit a paroxiſmo
primū narrat ea q̄ ſibi ꝯtigerūt audiuiſſe ꝛ itellexiſſe
ꝛ reliqua alia iſtis ſīlia adducerē niſi timerē lōgitu
dinē. ¶ A ſtupore ꝟo differt ꝑfocata qꝛ nō ſtertit ne
qꝫ ꝑ ſe ad ꝑfocationem ſequunꝰ nocumenta fortis
ꝑturbationis in opationib⁹ ſenſuū interioꝝ ꝛ exte=
rioꝝ. Neqꝫ inuenit in ea ſpēs oppilōnis partiū cere
bri ſicut in ſtupore. neqꝫ etiā diminute ſentit q̄ ſunt
accñtia ſtupori ꝛ ſubetie ꝓpria. ¶ Talia aūt ſoluū
tur a prefocata. aut ſi qñqꝫ ꝯtingūt ſunt lēſiue le
uia ꝛ extenſiue: vt ex ꝑdictis apparet. ¶ Etiā ꝑfoca
ta excludit ſigna litargie. neqꝫ eni ꝯtinue febrit. ne=
qꝫ pulſus ei⁹ eſt plen⁹ ꝛ vndoſus. nec faciei ꝑmuta=
tio ad colores extraneos in eo ꝑſeuerat: neqꝫ dolor
in poſteriori parte capitis ꝑfocate ꝑcipiꝰ. oppoſitū
aūt repiꝰ in litargia. ¶ Adhuc etiā ꝙ ꝑfocata non
hȝ accñtia vel ſigna cōicātia cū ſyncopi ex multis
apꝑere pōt. primo qꝛ paulatine magis ꝛ tardi⁹ eue
nit prefocatio ꝙ̄ ſyncopis. 2° qꝛ in ꝑfocatione pul=
ſus nō remanet fixus ſm diuerſitatē magnā: nec ꝭȝ
expreſſionem fortem neqꝫ excellenter ſubmerſus eſt
ſicut hec neceſſaria videnꝰ i ſyncopi. ꝛ ex aliꝭ ſīlib⁹
ēt deduci pōt. ¶ Ultio ꝟo ꝙ hec diſpō nō ſit ꝓpe ſpaſ
mus de inanitione aut repletione facile videri pōt
ꝓpterea qꝛ non inueniunꝰ cauſe huius ſpaſmi effe=
ctiue in toto vniuerſali determinata parte. ¶ Poſſet
autem valde facile concedi ꝙ hec diſpoſitio cū ſpaſ
mo nō ꝓportionate ad mām ꝑueniret a mala qua
litate vaporis vel matericrum que inueniuntur in
matrice. Neqꝫ hoc tollit quin hec diſpoſitio prefo=
catio dici debeat: quod etiam ex multis aliꝭ accñti
bus que propria ſunt prefocatis deduci poſſet vl=
tra predicta ſi non timerem faſtidium.

Hec ſunt q̄ in diſpōne hui⁹ magnifice dñe
videnꝰ ꝯcludi poſſe ex his q̄ mi=
hi ſcripta fuerunt ex auctorib⁹ ꝛ rōnib⁹ ꝑallēgatis
q̄ etiā in poſteꝝ ꝯfirmari videbunꝰ per regimē cura
tiuū qꝺ inferius explicabiꝰ. Pro quo regimine cura
tiuo ordinari a ſcienti deſcribendo opus eſſet ꝯſcri
bere regimen ex parte reꝝ nō nālium. 2° ꝟo ꝑncipa
liter oporteret aperire regimē ꝑ intentiones ꝛ iſtrā
medicinalia hui⁹ diſpōnis eradicatiua qꝺ mihi ſa=
tis poſſibile vꝰ eſſe: argumēto ſumpto ab etate ꝛ cō
plōnis notitia q̄ ſatis laudabilis eſt. Ueꝝ qꝛ nūtio
rum prōptitudo ꝛ feſtināt̄ie ipſoꝝ prōptitudo me
deuiāt ab hoc ꝓpoſito: ſolū tria remedia in hac diſ
pōne obſeruāda trāſmitto grā tētatiue cure huius
diſpōnis: ſperās ex eis accipere notabile iuuamen=
tum in cura hui⁹ diſpōnis. Si aūt in poſteꝝ videbi
tur opportunū ſcribere mihi ꝛ ego regimē extendā
ſm facultatē ingenij mei ꝑmiſſoꝝ dilucidatiuū: lȝ
credā nō debere eſſe opportunū: eo qꝛ video eximiū
doctorē ſue diſpōnis ꝓcurātem virū altiſſime ꝯtem
platōis ꝛ altiſſime ſcie: cui ola hec ꝛ maiora illis ꝯſi
denter cōmēdari poſſent. Sunt aūt hec tria inſtrā
ordine conuenienti applicanda per hunc modum.
¶ Primū eſt. vt leui calefactione calefiat hoc cerotū
ꝛ applicetꝰ ſuꝑ vmbilico ꝛ ſemꝑ ibidē ꝯſeruetꝰ ꝛ non
remoueaꝰ vſqꝫ quo per ſe cadet: ſpo enim in eo vide=
ri iuuamentū notabilis laudis. Cerotū eſt. ſ. cerotū
de galbano in forma rotunda. ¶ 2^m ꝟo inſtrumen
tum eſt eluariū iſtud de quo hec generoſa ꝛ magni
fica dña ol. vj. die accipiat. ʒ. iiij. ꝛ. ß. vſqꝫ ad. v. cum
aqua decoctionis radicū arthemeſie bñ zuccarata
ꝛ calefacta: ꝛ tardet poſt ipſam cibū ad min⁹. vj. ho
ris: neqꝫ dormiat poſt eius aſſumptionē niſi imme=
diate ꝑ horā vnā: electuarium eſt iſtud de pſilio ſi=
ne pebe ꝛ miſi lib. ß. ¶ Ultimū ꝟo remediū eſt vſus
haꝝ pillulaꝝ de quib⁹ ol die aut ſaltez alterna die
inter aſſumptionē ꝑdicti eluarij accipiat vnā ime=
diate añ cenā. erit eni vt ſpero ex iſtis trib⁹ iuuamē
tum notabilis laudis. qꝺ cōcedere dignetꝰ altiſſim⁹
qui viuit ꝑ infinita ſecula bñdictus. Amē. ¶ Pillu=
le. ℞. pillularū de muſco. ℈. ij. pillularum de aloe
abluto. ʒ. ij. reformenꝰ cum ſucco apij. ¶ Primū ita=
qꝫ remediū per me cōpoſitū qꝺ alꝭ donū dei appel=
laui. Cuius deſcriptio talis eſt. ℞. polipodij recen=
tis mundati lib. j. ſene violaꝝ prunoꝝ ſebeſtē tama
rindoꝝ paſſulaꝝ. añ. ℥. iij. aq̄ fontis lib. x. bulliant
ola ſit in ꝑdicta aqua vſqꝫ ad medietatē in qua in=
fuſa ꝑmāſerint ꝑ diem nālem. deinde colenꝰ ꝛ expri
manꝰ ſolenniter ꝛ predicte colature calē addaꝰ pſi
lij lib. j. ꝛ ꝑmittaꝰ ibidē vſqꝫ quo mucillago ꝯuenien
ter extrahi poſſit: ꝛ tunc coleꝰ ꝛ fortiter exprimatur:
deide predicte colature addanꝰ zuccari ſcbe coctio
nis lib. iiij. olbus ſupaddanꝰ pulpe tamarindoꝝ et
caſſie extractoꝝ cū predicta decoctione. ana. lib. ß. ꝛ
iteꝝ lento igne coquanꝰ vſqꝫ ad inſpiſſationem con
uenientē: ꝛ cū infrigidari ceperint addanꝰ ſpēs in=
fraſcripte. ℞. ſpodij reubarbari ſandaloꝝ amboꝝ
roſarū violarū ſe. papaueris albi ſe. portulace endi
uie lactuce ſcariole feniculi dragaganti amili raſu
re eboris gummi arabici berberis fumiterre liquiri
tie aniſi. añ. ʒ. iij. dyagridij. ʒ. v. mirabolanorum in=
dorum emblicorum ana. ʒ. vj. omnia per ſe ſubtili=
ter puluerizata addanꝰ ꝛ in mortario diutiſſime cō
terēdo icorporenꝰ: vt bonā habeāt eluarij formā: ꝛ
doſis ei⁹ eſt a. ʒ. iiij. vſqꝫ ad. vij. ¶ 2^m ꝟo remedium
fuit cerotū iſtud. Cui⁹ deſcriptio talis eſt. ℞. galba

m electi.ʒ.j.bdelij.mollis ⁊ ſubalbidi.ȝ.ij. puluerū matricarie.ȝ.j.ß.mirre.℈.ß.diſſoluatur galbanū cū aceto diligēter coletur. deide ſuperaddantur pulueres ſupraſcripti.❡3ᵐ remediū eſt pillule iſte quas nominare ſoleo pillas de muſco: quarū deſcriptio.℞. ſiſcleos rubee tinctorum pulegij mediani cortices caſſiefiſtule medulle granorū peonie calami aromatici.añ.ȝ.vj.muſci electi.℈.iij.ſpice nardi.ȝ.j. fiant pillule cū ſucco arthemiſie. Si bñ ꝯſideret ſunt potentes in mundificādo ⁊ ꝯfortādo matricē:ſed non debent exhiberi cum pñtia menſtrualis fluxus niſi fuerint diminute.⁊ doſis earum eſt a.ȝ.j.vſq̧ ad.ȝ.j.ß. Uerum ſi preſcriptas pillulas ſolutiuas deſiderabit aliquis efficere ſuperaddat deſcriptioni harum aloes abluti.ȝ.iij.⁊ erūt mediocris ſolutionis. Pro deſcriptionibus ſupraſcriptis miſit poſt aliquos dies.Et.W.b.miſit iſtas.

De egritudinibus apparētibus in extremitatibus membrorum conſilia ſequuntur.

Conſilium.227. De hernia cuiuſcunq̧ ſpeciei continens capitula duo.

❡De hernia mirachiali cuiuſlibet modi. Cap.j.

Quoniam nō eſt poſſibile aliquam egritudinē humani corporis conuenienter curari poſſe niſi p̄cedat ipſi⁹ cognitio diſtincta p cās ⁊ ſigna illi⁹. Ideo tumor q̄ appet in inguine ⁊ vſq̧ ad medium oſſei hui⁹ viri notabilis ſciētifice ꝯueniēter curari poſſit:opꝫ ipſum reducere ad equatū capꝫ.❡Sūt aūt hui⁹ egritudinis q̄plurime a ſapiētib⁹ denolationes inuēte q̄dā eī eā nolant eā herniā ⁊ eſt verbū grecū importans tumorē in inguine vel in oſſeo exñtē.Alij aūt nolant relaxationē vel mollificationem.Et q̄dā dicūt eā rupaginē vel rupturā nōnulli aūt relaxationē.Et aliq̄ ramicē hāc diſpoſitionē nolant. ❡Et vt clari⁹ horū ſnīe elucceſcāt p̄mittēdū pro fundamēto q̧ talis rupago relaxatio vł hernia duplex eſt.vna quidē mirachialis.altera vero oſſealis noiata. Eſt aūt mirachialis omnis illa que aduenit in mirach: ⁊ eſt ventris inferior pars aggregata ex cute pinguedine pāniculo carnoſo muſculis octo vētris ⁊ ſifac ſubſtrato predictis muſculis: et zirbo ſub ipſo cōuexe ſuperficiei ipſorū inteſtinorū ſupiacēte: hoc eī totū cōprehēdit integritates mirach.22ª tertij.primo capitulo colligendum.

Hec autem mirachialis eminētia multiplex eſt.vna quidē vmbilicalis:altera vero inguinalis.propterea q̧ inguina ſunt partes inferiores in mirach.tertia eueniēs in alijs partibus mirach.

Prima aūt ſpēs vmbilicalis dicta eſt ꝓpter ea q̄ in vmbilico accidit eminentia vel tumor notabilis qui prouenire poteſt.primo ꝓpter humiditatem multam remollientem ligamenta vmbilici ⁊ ſperā ei⁹. Cū eī vmbilic⁹ debeat eſſe ſicut vmbo ſuſtētās inteſtina ola ⁊ ſuſtētata cōſeruās.Si multe humiditates mollificēt villos ⁊ ligamenta eius:ptꝫ q̧ opoitebit ipſum extra ꝓminere. Et cognoſcetur. ❡Primo ꝓpter frigiditatē in eodem repreſentatā.❡2° ꝓpter mollitiem multā. ❡3° ꝓpter ſenſationem motus vndoſi ſub digitis tangentis.❡4° ꝓpter reſidentiā alicuius fouee in parte compreſſa a digito. ❡Et 5° ꝓpter huius diſpōnis fixionem cum locus non abſoluatur a preſentia humiditatis tumefacientis.❡Et canon curationis talis eminentie eſt cum digeſtione euacuatione diuerſionibus et conſumptionibus aquoſitatis illius.⁊ rectificatione epatis et ſtomachi prohibentibus talis aque regenerationem.⁊ tu lege de eis 14ª tertij capitulo de curatione aſcitis.

Secūda vo ſpēs eminētie vmbilici eſt multitudo vētoſitatū q̄ ꝯgregantur inter ſupficiē ꝯuexā inteſtinorū ⁊ ꝯcauā ipſi⁹ vmbilici q̄ ibidē multiplicate immerſeq̧ ⁊ coartate in partibus integrantibus vmbilicū ꝓpellūt ipſum ad exteri⁹ ⁊ a q̄buſdā nolatur tympanites vmbilicalis ſicut p̄cedēs ipſam ab eis nolatur aſcites vmbilicalis. Cui⁹ ſigna ſunt facilis ⁊ feſtin⁹ euēt⁹ ei⁹ ꝓpter facilitatē mobilitatis vētoſitatꝫ.Cui⁹ oppoſitū aduenit in eminētia aq̄ſa ꝓpter pigrū motū aquoſitatis magis q̄ vētoſitatis.❡2ᵐ ſignū ſpāle hui⁹ eſt ſonitus ⁊ gurgulatio ꝑcepta in partib⁹ vmbilicalibus. ❡3ᵐ ſignū facilis fuga vētoſitatis a comprimēte. ❡4ᵐ ſignū eſt nō minus facilis vētoſitatis redit⁹ ad locū vñ ꝓpulſa fuit.❡5ᵐ ſignū eſt reſiſtentia debilior tangenti in hac diſpoſitione q̄ in precedente. ❡6ᵐ ſignum abſentia remanentie fouee.❡7ᵐ ſignū eſt aliqualis caliditatis veſtigiū in pte tumēte perceptum. ❡Et huius quidem diſpoſitionis cura perfici debet ex determinatis in 14ª tertij.capitulo de cura tympanitis.

At vero tertia ſpēs eminētie vmbilicalis accidit ꝓpter rupturā ligamētaliū partiū vmbilici.Cū enim chordoſe partes quatuor muſculorū trāſuerſaliū ⁊ aliorū viloſe partes diſrupte ſunt:dilatatur neceſſario vmbilic⁹. In cui⁹ dilatationē recipitur ſifac zirbus ⁊ inteſtina.❡Et cognoſcitur primo p dolorē euenientē tpe eruptionis ipſius ⁊ q̄ſi ſemper inſeparabilē. ❡2° per tēſionē ⁊ duritiem in partibus perceptā.❡3° per augmentum eius ex retētione anhelitus:ad quā ſequitur intumeſcētia inteſtinorū. Etiam cognoſcitur per difficilem impulſionē de extra ad int⁹. Et hoc q̄ inteſtina ⁊ ſifac nō ſunt ita facile retrocedētia cū premuntur ⁊ redeūtia cum dimittitur cōpreſſio. ❡Et 4° remanet hec diſpō quaſi ſemper fixa in omni figuratione corporis ⁊ reuolutione ad omnē differentiam poſitionis.

Et hec quidē diſpoſitio q̄nq̧ apoſtemoſa ē ⁊ ꝓpue q̄ñ contingit in nouiter natis in quibus neceſſe eſt abrumpi ligamētū ſuſtētatiuū fetus in mřice.Cū ergo obſtetrices imprudentes ſunt:velut in plurib⁹ ꝯtingit neſciētes bñ nodare collocare ⁊ rectificare predictū ligamētū ex cōcurſu materierū ad locum illum ꝓpter dolorem apoſtematur locus.❡Et eſt eminentia vmbilicalis apoſtemoſa nolata quarte ſpeciei:quam quidem clare cognoſcere poteris per tumoris magnitudinē: p loci

duritiē:ꝑruborē.¶Quarto per pulſationem in patiente loco ꝑceptā.¶Quinto ꝑ negationē ſignoꝝ arguētiū multitudinē aq̄ſitatis ⁊ vētoſitatis.¶Et hui⁹ q̄dē egritudinis q̄ multū difficillima eſt ad curādū ingeniū curatiōis pēdet p̄rio ex ſedātib⁹ dolorē.¶2° ex diuertētib⁹ mām.¶3° ex digerētib⁹ ⁊ reſoluentibus mām antecedētē.¶4° ex his q̄ ap̄a ꝓcurant reſoluēdo ⁊ digerendo ⁊ ꝯſumēdo materias hec vtcūqꝫ legātur.22ª tertij.in ꝓp̄rio cap̄.de eminentia ⁊ ruptura vmbilici.

Tertia ſpecies principalis eminētie mirachialis eſt raro eueniēs:ꝓpterea q̄ ꝑtes mirach ſuſtentatiue ſunt octo muſculi vētris:q̄ nō facile diſrūpunť nec extenduntť.¶Si ergo hec ſpēs euenit plurimū īuenies ip̄am lateralr̄ infra.vt ſupra vmbilicū ꝑ vnū digitū aut duos.⁊ cā eſt.q̄ loca illa q̄tuor nō ſunt ita bñ coopta ⁊ ſuſtētata muſcłoꝝ carnoſitate ſicut alibi.¶Si ei bñ ꝯſideras extremas ꝑtes q̄tuor muſculoꝝ trāſuerſaliū ꝓpe vmbilicū exñtes videbis ꝙ chordoſe ꝑtes illoꝝ muſcłorū cruciałr ſe trāſuerſātiū erūt cā vt ꝑtes q̄tuor mirach remaneāt min⁹ tute:q̄re aq̄ſitas vētoſitas extēſio ⁊ ruptura in illis ꝑtib⁹ facili⁹ accidūt q̄ꝫ ī alijs ꝓpterea q̄ hñt minorē reſiſtētiā:⁊ hui⁹ q̄dē,rupture mirachialis aq̄ſe vētoſe vel humoralť canon ⁊ inſtr̄a curatiōis colligētur ex ſequētib⁹ ſtatim.

Quarta ꝟo ſpēs eminētie mirachialis dcā eſt inguinalis.ꝓpterea q̄ ip̄a rep̄ſentaťin ambob⁹ inguinib⁹ aut in altero ip̄oꝝ.Eſt aūt intēſio eius hec q̄ñ extrema ꝑs inferior ſifac deſcēdēs ad oſſeū ꝯcaua eſt ⁊ inuoluta venis ⁊ arterijs ¶Cū ergo ꝯtingit in ſup̄iori vētre ꝯgregari vētoſitates aquoſitates aut humores ꝓpelluntť aut deſcendūt ꝑ foramina illi⁹ ſifac:qḋ in ꝟitate didim⁹ noiať in locis p̄dictis.Et ſi ꝯtingat dilatationē vel rupturā nō eē magnas retineť in inguine tumor a ventoſitate vel ab aquoſitate:aut humore fact⁹ in loco inguinū.⁊ hec eſt ꝓp̄rie hui⁹ viri diſpō.ſ.hernia mirachialis inguinalis q̄ nōdū ruptura ꝓp̄rie dici dꝫ:ſed eſt bñ parata ad euētū rupture.Si eñ multiplicabitur tēſio dilatatio vel relaxatio a p̄dictis cauſis fcā finalr̄ erit neceſſe ꝙ rūpať ſubſtātia ſifac vel didimi.Et hāc ꝓp̄rie noiauit Aui.rupaginē:⁊ eſt ſoło ꝯtinuitatis pāniculi p̄dicti:ꝑ quā.ſ.ſołonē illud qḋ ꝯtinebať in ea vt vētoſitas aquoſitas ⁊ hūor añ rupturā penetrat.ſ.poſt rupturā.22ª tertij ī exordio ſui capituli.¶Cū ergo a loco inguinū deſcēdit mā paulatim:vel impelliť fluctuādo:tūc recipiť ī oſſeo ſicut eſt in viro iſto in q̄ tumor extendiť vſqꝫ ad mediū oſſei.¶Ex q̄ app̄et quare iſti⁹ viri oſſeū dilatať relaxatione vel extēſiōe.Et iā incipit habere rupturā q̄ ſi deſcēdat vſqꝫ ad teſticulos noiať ramex.Et ſenſit hoc p̄nceps.22ª tertij.dū inq̄t.Et cū accidit talr̄ ꝙ penetrās ſupra mām deſcēdit ad teſticulos noiať ramex ⁊ hernia.Uide q̄ꝫtū clare idioma grecū aperit veritatē.hernia eñ apud eos īportat tumorē in inguine vel in oſſeo euenientē ex ꝯgregatione aquoſitatis vel humoris ꝓpter relaxationē vł rupturam.¶Et nota ꝙ iſti termini q̄ñqꝫ accipiuntť in ſignificato ſuo ſm̄ cōītatē.ſ.ꝙ dilatatio ramex ruptura ſynonyma ſūt ad importandū hos tumores ī q̄cūqꝫ ꝑte ⁊ a q̄cūqꝫ mā eos ꝯtigat fieri:ꝯ̄hūť ei ad determinatū ſignificatū ꝑ terminos eis adiunctos vt dicēdo hernia aquoſa vētoſa aut hūoralť aut hernia vmbilicalis hernia mirachialis ⁊ iguinalis.Et intellexit hoc Aui.dum inquit.Quod aūt eſt preter hoc ſupple ois tumor non perueniens ad teſticulos nolatur nomine cōmunitatis hernia teſticuli ⁊ varices eius ⁊ durities ip̄ſius.

At vero quinta ſpēs hernie famoſi euētus eſt illa q̄ noiaťīteſtinalis ⁊ eſt per quā deſcēdūt inteſtina in oſſeū ꝑ foramina in extremitatibus eius exiſtētia.cū eñ dilatatio ē amplior q̄ꝫ illa ꝑ quā deſcēdunt aquoſitas vētoſitas aut humor pꝫ ꝙ ꝑ foramina illa deſcendere pōt aut zirb⁹:⁊ eſt rō eueniēs:aut inteſtinū ilion ⁊ frequenter hoc ꝯtingit.aut inteſtinū monoculū ꝓp̄rie:q̄n eſt ſolutū nō ſuſtētatū ſupple ligamētis multis.⁊ ꝓp̄rie in inferiori parte eius.¶Et nō ꝙ hec hernie ſpēs valde mala eſt cū dilatať.ita vt deſcēdāt inteſtina p̄dicta hec aūt ſpēs hernie cognoſci pōt.¶P̄rio ꝑ magnū dolorē in oſſeo in inguinib⁹ ⁊ mirach rep̄ſentatū.extenduntť eñ magnifice inteſtina a vētoſitatib⁹ aq̄ſitate ⁊ humorib⁹ q̄ñ iā exierūt locū nāliter ip̄oꝝ.Sꝫ ois extēſio notabilis eſt ſpēs ſołonis ꝯtinuitatis.ꝗ doloris effectiua cā.Quis etiā negare dꝫ ꝙ cū inteſtina locū eoꝝ naturalem exierunt:q̄n ibi acq̄ratur ſpēs male cōplexionis ſimplicis aut cōpoſite mālis vel immaterialis ſubito ꝑmutantis:ſed ip̄a eſt ſufficiens ſcḋa cā doloris.vt colligitur 3° tegni.Dolores tñ in quēcūqꝫ locū incūbūt aut ſubitam alterationem oſtendūt aut ſolutionē ꝯtinuitatis q̄re non eſt mirū ſi ibi dolor magnus ꝯſequiť.¶2m ſignum eſt magnus tumor ⁊ tenſio in iguinib⁹ ⁊ ꝓp̄rie in oſſeo.¶3m ſignū eſt fixio ⁊ inſeparabilitas tumoris.¶4m ſignū eſt exit⁹ fecū ꝓhibitio ꝑ inferi⁹.¶5m ſignū eſt aduent⁹ ileos q̄ dr̄ miſerere mei:ꝑ quā adeo infelicitantur egri.vt feces euomanť per ſuperius.¶6m ſignum eſt negatio ſignoꝝ oſtendentiū multitudinem aquoſitatis ventoſitatis ⁊ humoꝝ.et hec q̄dē diſpō talis ꝓuenire pōt ex oībus cauſis facientibus herniam oſſealem vt ſtatim diceť.¶Et eius etiā curatio pendet ex his q̄ ſtatim ſubſequendo declarabuntur.hec q̄dem clare aperiūt mām ois hernie mirachialis ⁊ ꝑ ꝯſequentiam ſermonis etiā aliqua declarant de hernia oſſeali.

¶Capitulum 2m continēs rubricas ſeptem.de hernia oſſeali ⁊ de hernia aquoſa. Rica.j.

SEcūda ꝟo ſpēs p̄ncipalis hernie ē oſſealis.q̄ oſſeo accidit.⁊ hec quidē eſt octo ſpērū ab auctorib⁹ inuēta.Et prima q̄dē dicta eſt hernia aq̄ſa ip̄a eñ aq̄ſitas multa ꝯgregaťi eo ⁊ pōt ꝯtineri in poris vt ꝯiuncta cā.ſilr̄ contineri pōt in cōcauitate ip̄ſius et inter teſticulos ⁊ inuoluta vaſa.añcedēs ꝟo cā eſſet aq̄ſitas exiſtēs in venis ⁊ in arterijs oſſei ⁊ vaſoꝝ inuolutoꝝ.¶Et hec q̄dē aq̄ſitas lꝫ poſſit gñari in oſſeo ꝑ viā indigōnis ꝓueniētis a mala cōplone frida oim ꝑtiū oſſei.tñ vt in pluribus hec egritudo accidit oſſeo per colligantiam eius ad

epar cũin eo gñaĩ aq̃ſitas ꝓpter malã cõplõnẽ fri=
dã ⁊ hũidã ei⁹ ſicut accidit in aſclite. ¶Põt iteꝝ 2°
hec aq̃ſitas multiplicari ꝓpter debilitatẽ ỽtutis di
ſcretiue epatis. cũ eñi maſſa hũoralis genita ẽ ĩ epa
te: diſcretiua ỽt⁹ a ſanguine ſepare dʒ aq̃ſitatẽ q̃ ſi
fuerit ps deterioꝛ ꝑ mulgẽtes expelliĩ ad renes ⁊ ad
veſicã ⁊ ẽ vrinalis aq̃ſitas. ¶Altera ỽo ps aq̃ſitatꝫ
pelliĩ cũ ſanguine ad faciẽdũ ipʒ penetrare in ꝑtes
ãguſtas. ¶3ª ỽo ps trãſit ad humectãdũ iũcturas
ne fortib⁹ motib⁹ exiccenĩ. ¶4ª ps aq̃ſitatis ꝑ ꝯca
uũ epatis ⁊ meſeraicas pelliĩ ad meſenteriũ. ⁊ reci
piĩ in carnib⁹ glãdoſis ei⁹ vt humectenĩ inteſtina ⁊
lubricitati ſint diſpoſita. Cũ eñi diſcretiua ỽtus de
bilitata eſt. ita ꝙ nõ poſſit ꝯueniẽter aquoſitates de
legare ad predicta loca. pʒ ꝙ talis aquoſitas. ꝑ ve=
nas ⁊ arterias fluẽdo deſcẽdit aut pelliĩ ad inteſti=
na: ⁊ ex eiſdẽ ad burſam. ⁊ ſic appet quõ aquoſitas
multiplicari põt ĩ oſſeo ꝑ colligãtiã ei⁹ ad oĩa ſupio
ra mẽbra in q̃b⁹ gñaĩ vel cõgregata repiĩ aq̃ſitas
taĩ. ¶Et ex hoc fundamẽto ĩtelligi poſſent cãe mul
tiplicatiõis hui⁹ aq̃ſitatis ex ꝑte debilitatꝫ ỽtutꝫ tã
mutatiue ꝗ̃ diſcretiue. Siĩr cãe mãles ĩtelligi poſ=
ſent: qñ ſũt cibi fridi ⁊ hũidi: vt multitudo lactuce
ſpinachie blete portulace mercurialĩ ãgurie ⁊ ꝯſiliũ

Signa ỽo hui⁹ diſpõnis ſupius tacta ſunt
in eminẽtia aq̃ſa vmbilici. niſi ꝙ ſi=
gnũ inſeꝑabile ⁊ ꝓpꝛie demõſtratiuũ eſt trãſlucen=
tia burſe teſticuloꝝ cũ aſpiciĩ ex oppoſito luminis
candele vel radiorum ſolis.

Cura aũt eius eſt mũdificare corp⁹ cũ hac in
fuſiõe. ℞. agarici hermodactyloꝝ ele=
ctoꝝ. añ. ʒ. ſ. ℈. ʒʒ. ℈. ſ. pulueris ireos. ʒ. ſ. aq̃ melliſ.
℥. iiij. caleſiat aq̃ ⁊ infundanĩ in ea puluereſ ꝑ diem
nãlẽ. deĩde in aurora caleſiat totũ diligẽter ⁊ expri=
maĩ ⁊ illa colatura caĩa bibaĩ: poſtquam dormiat
eger ꝑ horã vnã. deinde ſurgat ⁊ q̃eſcat aut leuiter
ãbulet ieiun⁹ vſq; ad horas ſex. tũc ergo ſumat cya
thũ vnũ aq̃ mellĩ calide ⁊ poſt ipam ꝑ horã ꝯmedat
¶Siq̃s aũt abominareĩ hũc potũ ꝓpter ei⁹ amari
tudinẽ tũc accipiat hoc eĩuariũ. ℞. eĩuarij ĩdi. ʒ. iij.
eris vſti. gra. viij. miſce ⁊ bibaĩ totũ. cũ. ℥. ij. aq̃ cali
de diſtillationis radicũ iris. ¶Renuẽs autẽ accipe
electuariũ accipiat has pilĩas. ℞. pulueris radicuꝫ
mezereon infuſaꝝ in aceto ꝑ q̃nq; dies ⁊ exiccataꝝ
℈. ſ. ſulphuris viui. gra. iiij. eris vſti. ℥. ij. ľq̃ri. aniſi
dragagãti añ. gra. iiij. formenĩ pilĩe cũ ſucco roſ. et
oẽs accipianĩ ſeruatis ꝯditiõib⁹ in ꝓcedẽti minora
tiuo dictis. ¶2ª ỽo intẽtio in curatiõe hui⁹ hernie
aq̃ſe eſt digõ mãeꝝ. ⁊ hec trib⁹ ĩſtris fieri põt. ¶Pri
mũ eſt vt accipianĩ. ℥. v. aq̃ infuſiõis cicer rubeorũ
decoctoꝝ cũ ea ⁊ cũ duab⁹ radicib⁹ feniculi ⁊ totidẽ
petroſilini. ¶2ᵐ remediũ eſt hoc. ℞. aq̃ ſublimatio
nis radicũ geneſtre. ℥. v. ¶3ᵐ remediuꝫ eſt hoc. ℞.
aq̃ milij ſolis aq̃ apij ana. ℥. ij. ß. miſce q̃ôlibet hoꝝ ⁊
accipiaĩ calidũ cũ zuccaro ꝑ totã ſeptimanã. ¶Cũ
ergo erit in fine ipſius aſpiciaĩ vrina q̃ ſi fuerit in co
lore ⁊ ſubſtantia rectificata reſpectu prioris et ha=
bens ſedimẽ album in fundo ſedẽs ꝯiunctũ ⁊ equa=
le. tunc ſtatim eradicetur cũ aliq̃ de medicaminib⁹
iã dictis in eĩone minoratiua multiplicãdo parũꝑ
coꝝ operationẽ ꝑ doſim ſuꝑaddẽdo q̃rtã aut q̃ntam
portionẽ ad ſupraſcripta. ¶Eradicata itaq; mã re
ctificeĩ epar cũ vſu hui⁹ ꝯfectiõis ſemꝑ añ cibũ aſ=
ſumpte. ℞. trociſcoꝝ dyarodõ ſpẽrũ dyacinamomi
añ. ʒ. ſ. ſpodij ſubtiliſſime triti. ℈. ſ. zuccari ſcõe co=
ctiõis. ℥. iiij. ⁊ cũ aq̃ feniculi fiat ꝯfectio in rotuĩ dua
rũ dragmaꝝ. de q̃b⁹ vnã ſemꝑ accipiat in principio
cuiuſcũq; cibi. ¶5ª intẽtio poſt minoratiõnẽ ⁊ digõ
ne eradicationẽ mãeꝝ ⁊ ꝯfortationẽ epatis ⁊ alioꝝ
mẽbroꝝ eſt ꝯſumptio mãei ꝯiũcte. Et hoc fieri põt ꝓ
mo cũ hoc emplĩo. ℞. radicũ recẽtiũ ireos ⁊ cucume
ris aſinini añ. lib. ß. farie orobi ⁊ fabaꝝ. añ. ℥. iiij. oli
de rutha. ℥. iiij. ſucci molliũ extremitatũ lauri. ℥. iiij.
lẽto igne in çazeola ferrea coquanĩ oĩa vſq; ad ſpiſ
ſitudinẽ bonã ⁊ calidũ applieeĩ toti oſſeo ⁊ bñ circũ
ligeĩ. ¶2ᵐ ỽo remediuꝫ ad hoc ẽ iſtud. ℞. maſticis
ſãdarace añ. ℥. ij. hypoquiſtidos. ℥. ſ. terre ſigillate tu
cie ꝓparate añ. ℥. ß. ⁊ cũ ſucco ruthe fiat linimẽtũ in
mortario. de quo bis vel ter in die totũ oſſeũ liniaĩ: ⁊
bñ calĩm ꝯſerueĩ. Et hec eſt ꝯueniẽs cura hui⁹ hernie
oſſealis quã antiq̃ idrochilon nominabant.

¶De hernia ventoſa. Rũca. ij.

Sʒcũda ỽo ꝓncipalis oſſealis hernie ſpẽs
eſt ventoſa nominata.

Cauſe cui⁹ exteriores ſunt cibi oẽs
vẽtoſitatũ gñatiui. vt ſunt
legumia oĩa lac ⁊ piſciũ elixatoꝝ vſus: et
brodialiũ pigniũ frequẽtia: ⁊ cucurbite ⁊ fructuuꝫ
humidoꝝ aſſumptio. ⁊ imoderata repletio: ⁊ freq̃n=
tia comeſtiõis: ⁊ motib⁹ inordinatis ⁊ incõſuetis exer
citari ſuꝑ cibo. ⁊ multe aq̃ vſus: ⁊ fructuum recẽtiũ
olerum frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ frequentatio.

Signa autẽ hui⁹ diſpõnis ſupra tacta ſunt
in vẽtoſa eminẽtia vmbilicali niſi ꝙ
in hac gurgulatio fortis inueniĩ: fortior tñ tpe ipul
ſationis vẽtoſitatis cum manu facte ⁊ tẽſio notabi
lis in loco reperiĩ abſq; pulſatione.

Cura aũt hui⁹ diſpõnis ẽ vt cũ vt in plurib⁹
mala cõplĩo epatis frida ⁊ ſicca: aut ſic
ca tñ: aut frigida tñ. vel caĩa ⁊ ſicca frequẽti⁹ ſint
cã gñationis haꝝ vẽtoſitatũ. Jõ intẽtio curatiua pẽ
det ex q̃tuor. ¶Et pria ẽ mioꝛare vẽtoſitates ĩ ſupio
rib⁹ mẽbris ꝯgregatas a q̃b⁹ hec egritudo ꝑ colligã
tiã depẽdet. ¶2ª eſt rectificatio ꝓdictoꝝ mẽb: oruꝫ
¶3ª ẽ mẽſurare regimẽ ex ꝑte ciboꝝ ⁊ potuũ. ¶4ª
eſt ꝯſumere vẽtoſitates iã in oſſeo ꝑceptas. ¶Et pri
ma q̃dẽ intẽtio pficiĩ trib⁹ inſtris. ¶Primũ eſt hoc.
℞. cimini aniſi carui feniculi ameos card amomi ma.
añ. ℈. ſ. ſe. ruthe. ℈. ſ. ß. coquãĩ in lib. iij. aq̃ vſq; ad
ꝯſumptionẽ medietatis: cuius decoctionis. ℞. lib. ſ.
olei de rutha olei de lauro. añ. ℥. ſ. ß. ſaĩ indi. ſaĩ gẽ=
me. añ. ʒ. ß. zuccari ru. ℥. ſ. ß. miſce ⁊ fiat cliſtere q̃d oĩ
die applieeĩ. ¶2ᵐ ỽo remediũ eſt hoc. ℞. radicũ ar
thanite colloq̃ntide hermodactyloꝝ. añ. ʒ. ſ. ſalis in
di. ℥. ſ. ſe. ruthe. ʒ. ſ. ß. baccaꝝ lauri. ℈. ij. mellĩ bñ co=
cti lib. ſ. fiãt ſuppoſitoria lõgitudis digiti anularis
d̃ q̃b⁹ oĩ die poſt ortũ ſolĩ ⁊ ꝑ duas horas añ cenã ac
cipiat vnũ. ¶3ᵐ remediũ ẽ hoc. ℞. corticuꝫ fabaꝝ ⁊
lẽtiũ excorticatoꝝ. añ. ℈. ij. milij excorticati ⁊ furfu
ris añ. ſcutellas duas cimi ⁊ ſe. ruthe. añ. ℈. ſ. ß. cale

ſiāt oīa in fundo caldariole ſup carbonib⁹ ignitis ⁊
ponanꝫ in magno ſacculo totū vētrē ambiēiē ter vł
quater in die.℄2ª ꝟo rectificationis mēbroꝝ intē-
tio cōplecꝫ ꝑ duo inſtra.℄pᵐ eſt ꝙ oī mane ꝑ ſeptem
horas poſt cenā accipiat.ʒ.ſ. antiđ metridati cū.℥.
ij.aq̄ decoctiōis ruthe recēns calefacte. ⁊ eſt medi-
camē diuinū in educēdo vētoſitates ⁊ abſcindēdo
malā cōplōnē gñatiuā eaꝝ.℄2ᵐ ꝟo inſtrm ⁊ forti⁹
illo eſt: vt oī nocte ꝑdicta hora accipiat patiēs pil-
lulaꝝ.℈.ij. q̄ fiāt ex ſpēb⁹ eluarij de bacis lauri cū
ſucco ruthe ⁊ eligaꝫ illud qđ ſcribiꝫ ab Aui.5° can.
ſūma pma. l ℞ica ppa.Qđcūq; aūt hoꝝ duoꝝ ac-
cipiaꝫ exigit vt patiens poſtea abſtineat ab oī cibo
ſaltē ꝑ horas tres.℄3ª ꝟo ſpālis itētio hernie vēto
ſe pēdet ex rectificatione ſex reꝝ nō nālū abſtineat
ergo ab oīb⁹ cibis multiplicatiuis vētoſitatū ſm cō
plōnē ⁊ māstory.quoꝝ pauloañ memoria ꝑterijt nūe-
rādo primitiuas cās. Sub ghe hoꝝ ēt ꝯtinenꝫ oēs
paſtiles cibi ⁊ lacticinia ⁊ panis nō fermētat⁹ vł azi
mus aut male coct⁹ ⁊ vinū dulce ⁊ ꝓprie velut mar
chianum anchonitanū: ⁊ tubera ⁊ fungi oēs ⁊ cere
brū ⁊ medulle aīaliū. ℄Euiteꝫ cōmorari etiā in ae
re frido ⁊ caliginoſo ⁊ in locis terre ⁊ defluxib⁹ aq̄-
rū vicinis: ⁊ vexari accñtib⁹ aīe ꝑ q̄ vehemēs ⁊ velox
poniꝫ mot⁹ in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ eſt huic egro val
de nociuū.℄De q̄ntitate ꝟo ciboꝝ ⁊ exercitio poſt
eos iā dictū eſt. ℄Sōn⁹ ēt plix⁹ valde ꝑ quē velut
ſuffocat⁹ detineꝫ innat⁹ calor euitari dꝫ.℄4ª pnci
palis intētio eſt ꝯſumptio vētoſitatum q̄ iā in oſſeo
cōgregate ſunt. ⁊ hec q̄dē perficiꝫ ꝯueniēter tribus
inſtrīs.℄Quoꝝ primū eſt. ℞.aq̄ cineris ſitulū vnū
ſulphuris viui.℥.ij.baccaꝝ lauri cobzbagne. ⁊ eſt i
rei veritate mai⁹ cardamomū a vulgo noiatū mele
gete.ana.℥.ß.teranꝫ oīa ⁊ bulliāt in ꝑdicta aq̄ vſq;
ad ꝯſumptionē tertie partis.in hāc igiꝫ aquā bñ ca
lidā infundanꝫ ſpōgie noue ⁊ mediocriter calē ap-
ponanꝫ toti oſſeo ſaltē in die q̄tuor vel q̄nq; vel ſex
vicib⁹. ℄2ᵐ ꝟo inſtrm eſt vt carmineꝫ vētoſitas cū
his q̄ ſuperius tacta ſunt. ℄3ᵐ eſt frequēs appoſi-
tio vētoſaꝝ aut cornuū non parui officij. Inueni
tñ ego ventoſas ereas magis in hoc operantes ad
carminandum ventoſitates q̄ꝫ vitreas.

℄De hernia humoroſa. Rubrica.iij.

Tertia ꝟo ſpēs hernie accñs l oſſeo ē quā
humoroſam noīant ſapiētes. ⁊ lꝫ hec ab
oī mā humorali fieri poſſit: rariſſime tñ
a cholerica fit mā cui repugnat intrinſe
ce motus rectus deorſum. ℄2° etiā hec
diſpō raro fit a mā cholerica nō apoſtemāte: lꝫ ab
ea fiat apa durum kilēs ab Auic.dictum 2° ª tertij.
tractatu 2°.cap.p°.℄Poſt ipſum aūt adhuc raro
fit hernia humoralis a ſanguine ſaltē ꝑ paulatinā
ꝯgeſtionē.ꝓpterea q̄ mala cōplō calā magis eſt cū
paulatini tract⁹ ſanguinis ad locū in quo eſt.Et ſi
ꝯtingeret in oſſeo reperiri malā cōplōnē fridā tunc
fortaſſis illa rectificareꝫ per aduētuꝫ ſanguis pau
latinum qui rectificaret illā.Si ergo hec hernia ſan
guinea reperiꝫ eſt per viā defluxus a ſuperioribus
mēbris eueniēs vt ꝯtingere poſſet in creticis tranſ-
mutationib⁹ egritudinū ſanguineaꝝ.Silr in ꝑcuſ-
ſis verberatis ⁊ ab alto cadētib⁹ ⁊ maxime cum cō
preſſione facta ſuper nates.Et frequēter ꝯtingit ꝓ-
pter trāſlationem ſanguis ab oppilōibus vł apa-
tibus ſanguineis epatis ⁊ renū.℄Et 4° iteruꝫ hec
hernia ꝯtigit ꝓpter fortē cōpreſſionē l hūeris ⁊ ſpi-
na torta ⁊ cōpreſſa vt portātib⁹ onera grauia valde
cōtingit.℄Et 5° adhuc cōtingere pōt ꝓpter forteꝫ
diſtēſionē in lumbis interioribus factā: vt cōtingit
frequēter tēdētibus baliſtas: ⁊ ꝓprie fortes. tūc er-
go aduenīēte forti fluctuatione ſanguinis in chili ⁊
in arteria deſcendentibus non eſt mirabile hāc her
niam ſanguineaꝫ ſepe reperiri.Quod aūt vt in plu
ribus contingit eſt: ꝙ oſſeum intumeſcit ex materia
flegmatica ibi congenita vel propulſa.

Cauſa itaq; duritiei a multa mā eueniētis ⁊
ſigna eius infra dicenꝫ. ℄Cā vero ⁊
ſigna hernie cholice hic dimittunꝫ.cū ego neq; eam
viderim: q̄ habeā teſtimoniū ei⁹ ab auctorib⁹ q̄ꝫtū-
cunq; illuſtrib⁹. Cauſe ꝟo gñatiue hernie ſangui-
nee interiores ⁊ interiores nōnulle tacte ſunt. Mā-
les ꝟo cauſe multiplicatiue ſanguis ſunt cibi cali ⁊
hu.cōplōne fluxibiles ſubſtantia ⁊ ſapore dulces.

Signa vero huius diſpōnis ſunt tēſio no-
tabilis in loco.℄Scdm caliditas ⁊
humiditas tactu percepte.℄3ᵐ eſt rubedo partiū.
℄4ᵐ eſt pulſatio in predictis locis.

Cura cū hec ſigna cōphēſa fuerint corporis
notabilē plenitudinē repñtātia ſtatim
flōmeꝫ baſilica ſub cubito aut vena media l medio
curuature interioris brachij inuēta. ⁊ educanꝫ ſan
guis.℥.iiij.vel.v.ſm intētionē pñtis medici. ℄Se-
quēti ꝟo mane imediate ſoluaꝫ vēter cū hoc cōpoſi
to.℞. aq̄ decoctionis fructuū deſcriptione Meſ.℥.
iij.reubarbari electi.℈.ij.ſpice nardi.ʒ.iiij.dyapru
nis ſimplicis.℥.ß. miſce et tardet cibum horis ſex.
℄Die ꝟo eadē appliceꝫ hoc emplm.℞.ſolatri recē-
tis aut ſicci ſi fuerit hyems lib.ß.roſaꝝ folioꝝ plan
taginis añ.℥.ij.lētiū coctaꝝ in aceto lib.j.farine or
dei.℥.v.olei ro.℥.iiij.fiat emplm decoctis ꝑdictis in
ſimul lento igne ⁊ appliceꝫ vt ſupra bis in die. ℄3ª
ꝟo die ſequēti natib⁹ hui⁹ viri applicenꝫ due vēto-
ſe cū ſcarificatione hora qua minus moleſtaꝫ eger
⁊ educanꝫ ſanguinis.℥.ij.vel.iij.℄Rectificeꝫ auteꝫ
regimē infirmi cū infridātib⁹ ⁊ exiccātibus vt agre
ſta gelatina granatis ⁊ ſimilib⁹.Et vinū bibat pau
ciſeꝝ ⁊ pōticum.℄Et nota ꝙ hec ſpēs hernie valde
facile curaꝫ: immo a prima die vſq; ad q̄rtā vel ſe-
ptimā diē curat ſi medicus nō eſt negligens.

Flegmatica ꝟo oſſealis hernia frequē
ter ꝯtingit in his q̄ frequē
tāt coitū ⁊ ꝓprie ſuper nauſeatiua ſatietate. ℄Et
ſedētib⁹ ſup lapidēis ſedib⁹ fridis. Et pōt ēt accide
re: lꝫ tñ raro ex trāſmutatione māerū aliaꝝ egritu-
dinū vt ꝯtigere pōt empimate ⁊ caceſia in hydropi
ſi carnoſa. velut ēt in cholica ſciatica. lꝫ hoc raro cō-
tigat: q̄m cronicaꝝ egritudinū mā̈e nō ſeruanꝫ ad
vnicā expulſionē. Neq; ēt adeo violēte ſunt vt mo-
ueāt virtutē vehemēter ⁊ velociter ad expulſionem
ſui. qđ eſt neceſſariū in oī criſi. q̄m criſis eſt velox et
vehemēs mot⁹ morbi ⁊ nature q̄ infirm⁹ deduciꝫ ad

vitā vel ad mortē aliorū 2ª.cōmēto ſermonis illius. Quibuſcūqꝫ criſis fit ꝛc. ¶Quatreūqꝫ igiṯ ꝯtingat fieri herniā ſ[illegible]aticā ipſa ꝑcipieṯ. ¶Primo ꝓpter fridi tatē in pte ꝑceptā. ¶2° ꝓpter lenitē magnā ibidē luētā. ¶3° ꝑ remanētiā fouee diu in loco a cōprimē te digito facte. qđ nō ꝯtingit in aq̄ſa vel vētoſa ꝑdi ctis. ¶4° ꝑ negationē trāſlucētie mēbri: qđ erat in ſepabile vētoſe. ¶5° ꝛ vltimo ꝑ ꝯtinuā fixionē emi nētie in pte. Nā eſt ſ[illegible]atica in fridītate ꝛ viſcoſitate ſuis nō ſepaṯ a pte egra. ¶Cognita ḡ hac diſpōne curāda erit q̄tuor itētionibꝰ. ¶Prima eſt ꝑ frequē tatā euōnē ꝑtialē mãei ſ[illegible]atice aſcedētis q̄ mucilla ginoſa eſt. Et hec qđē medicina eſt rectificatio tur bit ſm hunc opū. ℞. turbit electi. ʒ. ij. ʒʒ. ʒ. j. zuccari albi ad pōdꝰ oīm: de hac medicina cū aq̄ abſinthij calīa eger oī q̄rta die ī aurora accipiat. ʒ. j. ¶2ª in tētio eſt digō mãeꝝ. ꝛ hec qđē ꝑficiṯ ꝑ hoc digerens ℞. aq̄ meliſſe. aq̄ betonice ꝛ abſinthij añ. ℥. j. ß. acci piaṯ hoc totū calīm cū. ℥. ß. zuccari in aurora diebꝰ itermedijs ꝑdicto euatiuo. Et ſi volueris hoc dige ſtiuū efficaciꝰ reddere. adde ſibi aceti ſq̄llitici. ℥. j. ꝛ nō decipiet te. ¶3ª itētio cōpleṯ ꝑ rectificationē mē broꝝ ī qbꝰ ſ[illegible]a ḡnaṯ. et illud qđē ꝯuenieter fiet dādo in potu oī mane. ʒ. j. tyriace andromachi fermētate q̄ trāſiuerit etatē decē annoꝝ cū. ℥. ij. aq̄ aſſari cale facte. ¶4ª vo itētio ē mãeꝝ ꝯſueta ꝝ vitiata ꝯſum ptio. ꝛ hec qđē fieri pōt ꝑ localia ſupiꝰ approꝑata ī hernia aq̄ſa tā vmbilicali q̄ oſſeali: ꝓpͣ q recurre ſu periꝰ. ¶Scio aūt ego hoc ꝯpoſitū eē īfallibile. ℞. ſā darace. ℥. ij. ſarcocolle rubee. ℥. j. cineris ſtipitū fa baꝝ vł ſarmētoꝝ vitꝫ lib. j. pul. ꝯdi. lib. ß. aceti ſq̄llitti ci. ℥. ij. bulliāt oīa cū aq̄ capitelli 3ª vſqꝫ ad ſpiſſitu dinē. ēplaſtreṯ ex eis callis oſſeū videbꝫ mirabilia ꝛc.

¶De hernia carnoſa. Rubrica. iiij.

Am vo ſeq̄uiṯ declarādū eē quartā ſpe ciem hernie oſſealis q̄ dicit carnoſa. hec qđē accidere pōt ex multitudīe ſangui nis vnctuoſi in cōplone ſatis laudabi lis in quē agit virtꝰ nutritiua magnaꝫ partē eiꝰ trāſmutādo ꝛ coagulādo in carnoſitatē. Caliditas igiṯ magna teſticłoꝝ ꝛ attrahēdo apponē do ꝛ vniēdo ſanguinē eſt cā augmēti huiꝰ carnoſita tis. q̄ qđē augmētata debilitat mēbrū debilitate q̄ eſt cā vt ſubſequēter ḡneṯ carnoſitas illaudabilis q̄ tñ in ꝑncipio ḡnationis eiꝰ fuit laudabilior.

Hec igiṯ carnoſitas cognoſciṯ primo ꝑ ab ſentiā doloris in loco. ¶2° ꝑ cali tatem lꝫ tñ remiſſam in reſpectu eiꝰ q̄ ꝑcipiṯ in carnoſi tate abſolute laudabili. ¶3° ꝑ ruborē partis extē ſe. ¶4° ꝑ ſoliditatē quaſi ꝯſilem ſoliditati lauda bilis carnis. ¶5° per augmentū eius velox intm̄ ꝙ creſcit q̄ñqꝫ quātitati capitis humani cōſimilis.

Cuius qđē cauſe efficiētes ꝛ mãlis iā declara te ſunt. ¶Locꝰ aūt augmēti eius eſt ſubſtātia oſſei. ¶Cauſe vo exteriores ad huiꝰ ḡna tionē ꝯuenietes ſunt oēs ex pte reꝝ nō nālū q̄ cali tatio augmētū ꝛ humiditatis efficiūt ꝛ reponūt ca liditatē ꝛ hūiditatē ſanguineā ꝛ piguē. velut ſunt cibi oēs abſolute dicti. aut cibi medicinales multi ſanguis ḡnatiui. vt ſunt laudabiles carnes: vitelli

ouoꝝ: brodialia pinguia: vinū dulce viue: dactylo rum ꝛ zuccari ꝛ conditorum ex eo ꝛ conſimilia.

Cognita ergo hac diſpōne ipſa a ꝑnꝰ vſqꝫ ad ꝑmā ptē augmenti facile cu rari pōt. ¶Primo applicādo flōmiā baſilice ꝛ vene cōis reiteratā. ¶2° diſtrahēdo ſanguinē ad emor roidas apiendo eas cū fricatione ex felle tauri aut ex aq̄ decoctionis ſulphuris viui. ¶3° vo applican do ꝑ ſepe vētoſas natibꝰ ꝛ carnoſis ptibꝰ īferioribꝰ corꝑis ꝛ cruriū. ¶4° ꝑficiṯ huiꝰ cura cū regimīe ex pte ciboꝝ ꝛ potuū fridītate ꝛ ſiccitate ſua ꝯtrariātium ḡnationi ꝛ augmēto ſanguis. ¶5° iteꝝ curaṯ hec diſpō cū applicatiōe linimētoꝝ ꝛ emplaſtroꝝ reper cuſſiuoꝝ cū exiccatiōe notabili ꝛ ſtipticitate. velut eſt empłm hoc. ℞. granoꝝ lētis ſolatri roſaꝝ folio rū plātaginis añ. lib. ß. farine ordei lib. j. albumina ouoꝝ numero. iiij. coquanṯ oīa in aq̄ cū 4ª pte ace ti ꝛ addita farina fiat empłm ꝛ tepiduꝫ applicetur oſſeo toti ꝑ q̄nqꝫ vel ſex dies. ¶Cū aūt hec egritu do ꝑtrāſiuerit ipſa ꝑme ptis augmēti vlis valde dif ficilis reddiṯ eiꝰ curatio: ꝛ ꝓpͥe q̄ñ ꝑuenerit vſqꝫ ad mediū ſtatꝰ incluſiue. tūc ḡ ꝓpͣ augmētū mirabile eiꝰ itātū debilitata eſt viꝰ ꝛ no pōt regere medici nas locales ſufficiēter exiccatiuas. Etiā repcuſſiue medicine hoc tpe non ſunt neceſſarie: eo q̄ mã tota fluxit iā egritudo trāſiuit ad augmētū. imo eſt aug mētata q̄ magis fieri pōt. ¶Huic ēt egritudini pa rū aut nihil ꝯferūt medicine digeſtiue ꝛ euatiue ꝓpͣ ꝑdictas cās. q̄re localibꝰ medicis nō opꝫ īſiſtē: q2 no ꝯferūt etiā ſolū calefaciēdo reſoluēdo ꝛ exiccando: imo opꝫ eas eē cauſticas. Raro ꝛ paulatine applica tas vt ſucceſſiue diſponat magnificatas ptes oſſei. Ego eñ iā diu laboraui cū alteratiuis ꝑdictis ī hac egritudine in Joāne fratre antonij apothecarij ab angelo. 2° ī nobili viro dño Frātino bragadino. 3° in Paulo de ruſtica. Cuiuſlibet quoꝝ hernia carnoſa trāſcēderat q̄ſi q̄titatē humani capitis. Uana ita qꝫ fuerūt inſtr̄a oīa nihilqꝫ vtriſqꝫ hoꝝ vſqꝫ ad hāc diē viuentiū curā ꝑfeci ſm hūc modū. ¶Igiṯ ꝑmiſ ſis vlibꝰ euōnibꝰ ꝛ pticularibꝰ mãeꝝ q̄s erat dubi tabile poſſe fiere ad ꝑiculū patiētē applicui hoc re percuſſiuū in igunibꝰ ꝛ circūſtātibꝰ ptibꝰ ſuperiori bus oſſei. ℞. boli armeni. ℥. ij. terre ſigil. amil. añ. ℥. j. farie volatiṯ molēdini. ℥. j. ß. ſandarace maſti. añ. ʒ. ij. ꝛ cū ſuc. ro. fiat linimētū in mortario plūbeo cū ſuo piſtello ꝛ apponaṯ oī die bis. ¶Poſt hoc adhi bui hoc cōpoſitū. ℞. ſaponis nigri. ℥. ij. auripigmē ti. ℥. j. ß. ſulphuris viui. ℥. ß. calcātiti cobuſti. ʒ. j. ß. in corꝑenṯ oīa in mortario cū aq̄ ſalis armoniaci. hoc igiṯ cauteriū applicetṯ īferiori pti oſſei. vt faciat eſca rā āplitudīs vniꝰ ducati: ꝛ nō dimittaṯ vltra horā ne ſ[illegible]. eſcara ꝓfūda ꝑtingēs ad vaſa inoluta vł ad venas ꝛ arterias ibidē exñtes. ꝑiculū eñ eēt ſpaſ mi aut imoderate emorroſagie ſupuenientis. Cū āt fcā fuerit eſcara ꝓcedaṯ ad mollificationē cū aſſun gia ꝛ butyro recētibꝰ vſqꝫ ad caſum eiꝰ. ¶Poſt q̄ ḡ depoſita fuerit eſcara ꝓcedaṯ ad curationē cū ap plicatione vnguēti veneris dicti aploꝝ deſcripti ab Aui. 5° cañ. ſumma prima tracta. de vnguētis. hoc enim eliq̄uat ꝛ ꝯſumit carnes cōuenienter. deinde

iteꝝ applicet cauſticū ꝑdictū ſupiorib⁹ itermediḯs ⁊
lateralib⁹ ptib⁹ oſſei intm̄ ꝙ i oſſeo fiāt ſex vel 8° ru
pture i diuerſis locis vt ꝯueniēter poſſunt applicari
medicamīa ꝯſumptiua ſꝫ oꝛꝫ dīn aꝫ pōnis loci ol tn̄
3ª aut 4ª die ſemel liniēdo ptes vlceratas cū aqua
ſcda capitelli. ¶ Cū ḡ ꝑ hec videris ꝯſumptā eē car
noſitatē: qd̄ appet ex reductiōe oſſei ad priſtinā ma
gnitudinē. qd̄ tn̄ non fit in ſpatio breuiori vnius aut
medij anni. tūc ꝓcede cū ꝯſolidātib⁹. quoꝝ magna
copia ab auctoꝛib⁹ hincinde ꝑlegit. Sis tn̄ l hac diſ
pōne curāda ſolers ⁊ attēt⁹. Ego eni ꝓpter multitu
dinē ⁊ fortitudinē accidētiū ꝯcomitātiū hāc diſpōnē
diſpoſui deīceps hāc egritudinē nō ꝑtractare vn̄ mł
tos q̄ ꝑuenerūt ad me renūtiaui ⁊ laboꝛē fugiēs ⁊ ꝑ
miū ꝑuitatē. Hec de hernia carnoſa dcā ſufficiāt ⁊c.

¶ De hernia varicoſa. Rica. v.

QUita iteꝝ repit ſpēs oſſeal' hernie q̄ dr̄ va
ricoſa. ⁊ ē ei⁹ itētio. ꝙ l ſupficie oſſei appa
ret mltitudo venaꝝ ⁊ arteriaꝝ cū extēſio
ne magna inoluēte totū oſſeū ſicut vitis
inoluit arboꝛ. ⁊ ꝓpterea vitis noiat' hec
egritudo ab italicꝭ: ſicut ipa a grecis varix noiata ē.

Eſt aūt cā mālis hui⁹ ſanguis melic⁹ a mē
bris ſupioꝛib⁹ effuſus paulatiue vt
in plurib⁹. ⁊ qn̄qꝫ ꝑ defluxū ⁊ ꝓpꝛie in creticis tranſ
mutatiōib⁹ mātē ꝑ egritudinū melācholicaꝝ. aut qn̄
qꝫ cōtingit ſplenē eſſe debilē in attrahēdo melācho
liā ab epate. ⁊ epar eſſe debile i expellēdo melīaꝫ ad
ſplenē vt puriꝛ efficiat' ſanguis. ¶ Cāe autē exterio
res multiplicātes ſanguinē melicuꝫ ſunt fortes paſ
ſiones aīe ꝯtriſtātes ⁊ exercitia excellētia ⁊ vſus reꝝ
aduſtione ſua trāſmutātiuꝫ ſanguinē in melīaꝫ. Et
potus vini nigri groſſi ⁊ pōtici ⁊ mult⁹ melicoꝝ ci
boꝛum vſus velut eſt caro antiquoꝝ aīalium ⁊ ſal
ſamēta oīa. ⁊ vſus fabarum ⁊ lētium. Imo ⁊ legumi
num oīm. ⁊ ꝓpꝛie cum agreſta arācijs granatis et
aceto acri a quibus oīno abſtinere debeāt timentes
hanc egritudinem ⁊ laboꝛantes ea.

Itaqꝫ cū cognoueris hāc diſpōnē ꝑ magnitu
dinē ⁊ tēſionē arteriaꝝ ⁊ venaꝝ cum
ſpiſſitudine ſanguis ꝯtēti in eis. Regat' oīno eger re
gimīe poſito in ꝑcedenti imediate cap̄. Quātuꝫ ad
primā ſcdam ⁊ tertiā ⁊ quartā intētionē. ¶ 5ª autem
intētio ꝓcedendi cū cauſticis hic oīno dimittat'. Sꝫ
applicet' ei emplm̄ de mucillaginibus ⁊ ꝓpꝛie vigo
ratum cū gummis q̄tuoꝛ vꝫ oppoponaco ſerapino
bdelio ⁊ armoniaco. Et nota ſpāle inſtrm̄ in hac va
ricoſa diſpōne ē applicatio aq̄ ſulphuree aſpaltine
⁊ enee in q̄ ſepe eger faciat encatiſma. Intētio eni in
hac diſpōne dꝫ eſſe cōplicata ex applicatiōe reſoluē
tium exiccātiū ⁊ lenientium medicinaꝝ: ſed taliū ter
maꝝ aq̄ ex his ꝟtutib⁹ opantur. igitur ſunt ꝯueniē
tes. ¶ Attende tn̄ ꝙ hec diſpō nō niſi cū magna dif
ficultate ⁊ tpis plixitate curatur: ⁊ ꝓpꝛie cum fue
rit in ſeruis dei: qui vtuntur cibis groſſis adurenti
bus ⁊ melancholicis ⁊c.

¶ De hernia dicta buris. Rica. vi.

ESt autē iteꝝ ſexta ſpēs hernie ab oībus
auctoꝛib⁹ poſita. quā Aui. noiat buris.
22ª tertij cap̄. 2°. ⁊ eſt ꝟbum arabicum
cui⁹ expō adhuc nō bn̄ innotuit mihi. ꝓuenit autem
hec diſpō a melācholico ſanguie multiplicato nō ſo
lū in oſſeo: ſed etiā in ſubſtātia teſticuli: ita vt mira
biliter itumeſcāt ptes vt ē videre añ foꝛes eccleſiaꝝ.
¶ Et ſi q̄dē iſte tumoꝛ exiſtat tāte magnitudinis: vt
trāſcēdat mēſurā nulli indiuiduo hūane ſpēi poſſi
bilē cū duritie tēſiōe nigredine fridıtate vehemētib⁹
in mēbꝛo abſqꝫ puſtulis ⁊ coꝛruptionib⁹. tūc illa eſt
diſpō elefantica a ſapiētib⁹ noiata. Si aūt exiſtāt cū
ea puſtule dure ⁊ coꝛrupte. tūc noiat' talis diſpō le
pra elefantica vel elefanginoſa. Cū aūt in hac diſpo
ſitione tumoꝛ appareat ꝑdictus nō valde magnus
cum ſignis ſupꝛa tactis. hec ē que ꝓpꝛie dicitur her
nia dura oſſealis. Et ego vidi virū q̄ iā poꝛtauit diſ
poſitionem plurib⁹ q̄ annis. xxx.

Cū ḡ ꝑuenerit hec diſpō ad ſtatū ⁊ ꝯfirmationē
tūc curāda ē cura apatū duroꝝ ſm̄ has in
tētiones. ¶ Et pīa q̄dē ē ſubtrahere mās melācho
licas ſi fuerit i venis ⁊ ꝓpꝛie i ſplene abūdātes flo
mādo baſilicā ſub cubito ſiniſtri brachij iuctā. dei
de ſequēti aut 3ª die ſoluere vētrē cū. ʒ. iiij. catharti
ci ipialis deſcripti a Nicolao i ātidotario cū aq̄ viol.
aut nenufaris calida obſeruādo poſt ipam reglas
i alijs eūonib⁹ deſcriptas i cura rupagis vmbilical'
¶ 2ª intētio eſt vt digerat' mā cū hoc ꝯpoſito. Rx. aq̄
violaꝝ lupuloꝝ ⁊ farfare añ. ℥. i. ſyrupi de coꝛticib⁹
citri. ℥. i. ß. miſce ⁊ totū calidū ⁊ accipiat' in auroꝛa ꝑ
ſex vel octo dies. ¶ 3ª ꝟo tūc ſurgit itētio eradicādi
mām ⁊ ꝓpꝛie cū hoc ꝯpoſito. Rx. epithimi ⁊ creticē. ʒ. i.
lapidis lazuli ꝑparati. ℈. ß. caſiefiſtule extracte de
cāna cū aq̄ viol'. ℥. ß. miſce ⁊ totū in auroꝛa accipiat'
ſuatis regulis ſupꝛapoſitis i aſſūptiōe farmacoꝛū.
¶ 4ª itētio ē inācī ꝯūcte ꝯſumptio ⁊ iā q̄dē hec fieri
dꝫ cū intētiōe reuolutiōis a mollificāte ad reſoluēs
medicamē ⁊ ecōuerſo. Quō res tāte duritiei reſolui
poſſet abſqꝫ mollificatiōe. Et hec q̄dē clare legi ꝑht
4ª primi. cap̄. 25°. ⁊ 3ª q̄rti tractatu 2° cap̄. de cu
ra ſephiros. ⁊ 14° terapētice. cap̄. de cura ſciroſis.
Itaqꝫ ſingulo mane ⁊ añ cenā fiat egro ſemicupiū
i aq̄ decoc. radicū altee ḡnoꝝ ſiſami fenugreci ⁊ ſe.
lini. añ. deīde poſt ei⁹ exiccationē liniat' mēbꝝ cū olo
de ſiſamo ⁊ amig. dul. ⁊ bdelio diſſolutis iuicē ⁊ cali
dis appoſitis oſſeo cū lana ſuccida diligēter calefa
cta. ⁊ ita ꝓcedat' ꝑ ſeptimanā vnā. ¶ Sequēti ꝟo ſe
ptimana fiat ſemicupiū in aq̄ cineris in q̄ modicuꝫ
bullierit camomilla ⁊ fenugrecū. deīde mēbꝛo ſup
ponat' hoc emplm̄. Rx. radicuꝫ ſcrofularie vel herbe
mauri ſꝫ neapolitanos radicū bꝛionie. añ. lib. ß. mel
liloti camomille ſe. aneti aſſari. añ. ʒ. ß. farine oꝛobi.
℥. ij. ſimule frumēti. ℥. iiij. croci. ʒ. ß. coq̄nt' i aq̄ radi
ces vſqꝫ ad mollificationē ipaꝝ. deīde terāt' ſubtiliſ
ſime ⁊ ꝑſ. ēpl'z ex q̄ calido actu oſſeū inoluat' vſqꝫ ad
lguina: ⁊ bn̄ adherēter liget' ꝑ aliā ſeptianā. ¶ Ita
qꝫ tūc fiat reuolutio ad applicationē mollificātiuꝫ ⁊
ſeptimana: ⁊ de ipa ad reſoluēs ⁊ ecōuerſo vſqꝫ ad
ꝯplemētū curatōis: ſupaddēdo tn̄ qd̄ vtile ē oī ſepti
mana: ⁊ neceſſariū ē ſoluere vētrē cum eluario dya
ſene accepto cuꝫ aq̄ lactis capꝛini calida. Hec l ſum
ma eſt duri apoſtematis canonica curatio ⁊c.

¶ De hernia: oſſeali inteſtinali. Rica. vij.

ſi videris ipſam opportunā ꝯueniēs eſt idipē ab ea.
¶Et 6° iterū diuertit mā cū vomitu:imo eſt actus
adeo familiaris huic diſpōni ꝙ raro fit ſine eo ⁊ pro
ptˢ qn̄ hernia eſt magna ⁊ fortis.¶Ultimo iterū di
uertit materia ꝓuocādo mēſtrua in muliere ⁊ emor
roidas in viro.Et hec de intentione 3ª.

Hunc autē opꝫ parūper ampliare ſmo=
nē in enūciādo regimen ꝓhi
bitiuū reiterantis deſcenſus inteſtinorū ad oſſeum.
⁊ erit hec intētio cōplectēs partem ſexte ⁊ ſeptime in
tentionum.¶Multipłr aūt a ſapientib⁹ ꝓuiſum eſt
ne aliqs incidat hāc egritudinē:aut recidiua fiat in
eo qui iā fuerat moleſtat⁹ ab ea.¶Et pmus quidē
modus ꝓuidēdi eſt per ſubtractionē mārꝝ que ſūt
cāe vētoſitatū iplētiū ⁊ aqſitatis lubrificātis teſtia
⁊ vias deſcēſus.Fiat aūt hec ſubtractio cū euanti=
bus mās illas ſepe iteratis educētib⁹ mām flegma
ticā mucillaginoſam ⁊ aqſam.Taliter eñ curant egri
tudines cronice cū earꝝ māe nō fuerit ad vnicā.im=
mo neqꝫ duas vel tres edones:qrū iſtorꝝ appuit ſu
pra deſcriptio:⁊ in medicina de turbit ad quam re=
curre.¶Et ſi egri abomiarent pluꝝ aſſumptionē.
tūc.℞.pulpe collōqntide.℈.i.turbit al.leuis arūdi
nei ⁊ non nodoſi nec pforati.ʒ.i.bdelū varij ⁊ moll.
ʒʒ.an̄.℈.i.formentr pille ex oi.ʒ.vi.cū hyeralogodiō
⁊cū eis eger oi 3° vel 4° mane i aurora ſumat tres
bibēdo poſt eas.℥.i.aque ſublimatiōis radicū tris
cum zuccaro calefacte.hec eñ medicina multū ad=
uerſat olbus flegmaticis egritudinib⁹.¶2ᵐ pnci=
pale inſtrm̄ eſt diuerſio mārꝝ taliū:⁊ ꝓptˢ p vias
vrine.⁊ lꝫ ꝙ̄ plima ſingularia deſcripta fuerit reme
dia diuerſionis mārū in intētione precedēte iſtaꝫ:
tñ efficit opationeꝫ mirabilem huius compō.℞.aq̄
ſublimationis radicum geneſtre rubee tinctorꝫ ⁊
apij an̄.℥.i.ß.miſce ⁊ totum calidum accipiat quod
poſt immediate aut añ ipſuꝫ deglutiat pillās tres
ex puluere granorū milij ſolis factas cū ſucco apij.
¶3ᵐ vero inſtrm̄ pleſeruatiuū eſt vſus adequātiū
flegmaticas māas ⁊ ſileas p vrinā diuertētiū.Et lꝫ
ꝙ̄ plurima a ſapiētib⁹ ſint poſita medicamia.tria
tñ hic ponam de ſpālib⁹ mihi.¶Et primū qdeꝫ eſt.
vt eger bis in ſeptimana in aurora accipiat.ʒ.i.pul.
electi ligni aloes fuſſi nō nodoſi ⁊ petētis fundū aq̄
cū imergit ei cum.℥.ij.mellicrati calefacti.¶2ᵐ vo
ſpāle ad hoc eſt.vt eger ſaltē in ſeptimana bis acci=
piat.ʒ.i.fermētati metridati cū.℥.i.aque calamēti
calē.¶3ᵐ vo ſpāle ad hoc ⁊ forti⁹ oi alio eſt vt acci
piat eger in ſeptimana bis in aurora.℥.i.opopire.⁊
eſt eluariū a Nicolao deſcriptū in antidotario:⁊ eſt
tāte potētie in exiccādo ſtata ꝙ dicit ignitū medica
men acatie.¶4° vo ſpāliter pſeruat eger ab aduē
tu huius egritudinis.euitādo māſionē in regiōe vel
aere particulari frigido ⁊ humido ⁊ in locis ꝓpinqs
vallib⁹ ⁊ decurſib⁹.aqrū ⁊ effugiat habitaculum in
antiqs edificijs ⁊ ꝓptˢ in muralib⁹ teſtudiales re=
uolutiōes hñtib⁹.Itē euitet oēs mot⁹ laborioſos ſu
per cibatione ⁊ frequentationē coit⁹ ſuper ea.⁊ pro
ptˢ abomīnet coitū quorūdam velut petuloꝝ qui
faciunt mulieres aſcendere ſuper eos.hec eñ ponit
vna ſpālis cauſa hui⁹ egritudis 22ª tertij.2° cap̄.

ſedere ⁊ moraꝫ ꝯhere ſuper lapidibus ⁊ balneari in
aqs frigidis ⁊ vti albulis ⁊ ꝓptˢ factis ex aq̄ palu
ſtri eſt huic diſpōni maxie nociuū.¶Adhuc iterū ſe
pe cibari ⁊ ingluuioſe deliciari i cibo ⁊ potu oino eui
tandū eſt.¶Oēs etiam aie paſſiōes fortes ⁊ veloces
per quas in ſpiritib⁹ ⁊ ſanguine ponit repētin⁹ mo
tus ⁊ fluctuatiu⁹ euitāde ſunt.hec eñ exterminant
⁊ mutāt corpus ab ea que ſm nāꝫ eſt ꝯſiſtētia.3° te
gni.¶Silr etiā igluuioſa ⁊ multi pot⁹ aſſumptio et
ꝓptˢ pot⁹ hydromellis nō bñ cocti:⁊ vſus vinorꝫ
cū ſapa ſophiſticatoꝝ ⁊ mucillagioſa ⁊ ꝯturbata vi
na ⁊ dulcia ⁊ ꝓptˢ ꝯturbata euitari debēt.¶Si au
tem hꝫ vir vteret ⁊ ꝓptˢ in hyeme hydromelle facto
ſm hūc modū magnā inde pcipiet vtilitatē.cui⁹ de=
ſcriptio.℞.floꝝ roſmarini.ʒ.ß.cinamomi electi.ʒ.i.
ß.floꝝ melliſſe.ʒʒ.albi ⁊ leuis granoꝝ paradiſi nuc.
muſ.añ.ʒ.ß.aque ciſterne li.xxv.mellis electi.℥.xvi.
coquat aq̄ cū ſpēb⁹ vſqꝫ ad ꝯſumptionē qrte partis
deinde ſupaddat mel.⁊ iteruꝫ fiat decoctio vſqꝫ ad
tertiā ptē.Et ſi nō vellet hūc potū ſimpliceꝫ bibere.
ſaltē poſſet miſcere tertiā ptē ei⁹ cū duab⁹ ptib⁹ vini
¶Silr etiā electio fiēda eſt in qlitate ciboꝝ.ppt qđ
abſtineat hic vir a pane nō bñ fermētato ⁊ vehemē
ter aduſto per coctionē.⁊ oēs cibos dimittat de fa=
rina de paſta.⁊ comedat panē đ pura ſimula bñ co
ctū ⁊ fermētatū triū dierum etatē hñtē ⁊ nō pluriū.
¶Carnib⁹ vo vtat iſtis.ſ.vitulinis caſtratinis ⁊ por
ci recētis nō valde pinguib⁹.Et caro apri leporis ca
preti ⁊ capoli ſuis tpibus ⁊ conſimiles leues ⁊ boni
nutrimēti carnes accipiat de quadrupedib⁹ lauda
bilibus.Carnes vo pulloꝝ gallinaꝝ caponū colum
boꝝ domeſticorū ⁊ ſylueſtriū pdicuꝫ faſianoꝝ ana
tum ſibi collaudant.¶Piſciū vo olum vſus vitupe
randus eſt:⁊ ꝓptˢ elixorꝫ.Frixis aūt piſcib⁹ ⁊ ſali
tis vti pōt ⁊ ꝓptˢ carpiōib⁹.qui ſunt illi patrie fa=
miliares ⁊ abūdātes.¶De lacte vo crudo ⁊ oi ꝯdi=
mēto ex eo cocto fugere debet.vbi vo coctum fuerit
lac non eſt vituperandū.Ois vo caſei vſus laudat
ei.⁊ ꝓptˢ qñ caſeus fuerit mediocriter durus ⁊ ſal
ſedinē habuerit aliquantā.Et oia cōdimenta ex eo
facta vtilia erunt.¶Uti autem oleo oliuarū eſt eidē
vtile in cōdimētis.Butyrū autem non placet ꝓpter
nimiā mollificationē ſuā.¶Legumia vo rape ⁊ pa
ſtinace et daucus ⁊ napi ⁊ condimēta ex eis facta ⁊
oliue cōdite ⁊ cappares oia ſunt ſibi vtilia.¶Plāte
vero frigide ꝯplōnis ⁊ humide oēs dimittant.velut
ſpinachia bleta portulaca endiuia ſaltē ſimplex.cō
mixta vo cū plātis calis velut fenicło petroſilino ru
tha roſmarino mētha origano ſaluia ſerpillo ⁊ abro
tano.hec qdeꝫ oia ⁊ eoꝝ ꝯdimēta ſunt vtilia.Oua
etiā ⁊ oia ꝯdimēta ex eis facta ſūt vtilia.¶Silr oim
aromatū ⁊ ſeiuꝫ caloꝝ vſus eſt ei valde vtilis.velut
eſt crocus piper cinamomū vtrūqꝫ galāga nux mu
ſcata ⁊ cortex ei⁹ q̄ eſt macis.vt.ʒʒ.⁊ cardamomum
vtrūqꝫ.Et ſe.fenicli petroſ.carui ⁊ aneti ⁊ cimini eis
olb⁹ frequēter vti đꝫ.Et condimēta oia ex eis facta
cū aceto agreſta ſucco arācioꝝ lymonū ⁊ granato
rū muꝫoꝝ ſunt ſibi valde laudabilia.¶Et cibi oēs
aſſati ꝯuenientiores ſunt ꝙ̄ frixi.lꝫ vterqꝫ eoꝝ etiam
ſit ei vtilis ⁊ ꝓptˢ cū aromatibus prędictis.hec de

ſũma ciboꝝ eligi ꝺ̄bet.¶ Pot⁹ ãt ei laudabil' exiſtat
vinũ albũ vel rubeũ notabilr potẽs magis ꝙ̃ aqͣſũ
ſapore ꝺilectabile:odore ſuaue ſubſtãtia claꝝ ⁊ ꝺya
phanũ.ꝙ ſi hẽri põt ſimplex nichil⁹ ẽ ꝙ̃ cũ aq̃.Si aũt
ꝓp̃ ꝯſuetudinẽ aut calorẽ ꝯtinẽtis.aut ꝓp̃ exercitia
ꝯtingeret nec̃iuꝫ eſſet limphare vinũ.tũc fiat cuꝫ aq̃
extinctionis calibis:aut cum aq̃ in qua cocta fuerit
vna galla cupreſſi in quãtitate ꝺuarum fialarum.

Quitã ꝓ intẽtionẽ ꝯſolidãdi vias laſſatas
aptas vl' eruptas ꝯplẽt inſtr̃a multa.
¶ Et ꝑmũ ꝺ̄ leuib⁹ ẽ hoc. ℞.ſcorie ferri ĩ aceto frixe:
myrre añ.ʒ.ß.ſan.ꝺia.boli ar.thurꝭ maſticis terre ſi
gillate acatie añ.ʒ.ij.gallaꝝ cupſſi mumie añ.ʒ. vj.
glutis piſciũ.ʒ.ij.ꝺiſſoluat' glutẽ ĩ aceto rubeo ⁊ in-
corpent' ſecũ ſpẽs cũ.ij.ʒ.reſine rubee ⁊ ſufficiẽti ꝙ̃-
titate cere fiat vnguẽtũ ꝺ̄ñ viſcoſũ.ꝺ̄ hoc igit' totũ oſ
ſeũ ⁊ iguiales ptes ter ĩ ꝺie vngãt':⁊ ſupponat' ma-
gna pila cõpſſa ⁊ ẽt applanata ⁊ cũ ſufficiẽti ligatu
ra ſuſtẽtet' ab iguinib⁹ ſup ſpatulas.Si ḡ ꝺilatatio
vel ruptura nõ fuerit valde magne vel ãtiq̃ curari
ſolẽt a 40.vſq̃ a.60.ꝺies cũ hoc compoſito mihi nõ
raro expto.¶ Si ãt aptio ⁊ eruptio magne fuerit et
ãtiq̃ tũc admiſtret' ei cerotuꝫ ſcutalis figure ſcꝫ ꝺe
emplo ꝺ̄ pelle arietina ꝯpõne mea quã inuenies ĩ tra
ctatu ꝺ̄ hac mã ꝯpilato ad ꝺñꝫ Ugonẽ cyprẽſeꝫ exi-
miũ vtriuſq̃ iurꝭ ꝺoctorẽ.Cũ ḡ tale cerotũ cui⁹ pira
miďal' ps iacere ꝺꝫ inter oſſeũ ⁊ coxã ⁊ ãpla ps ſup ĩ
guinib⁹ poſita fuerit.tũc ſup ea ponat' lũbar vl' bra
calinũ plumaceolũ hñs ꝺ̄ñ lõgũ ⁊ latũ qꝺ̄ ꝯuenient'
applicitũ ⁊ affixũ ſp teneat.¶ Si ꝗs ꝺeſideraret cu-
rationẽ magꝭ feſtinã.tũc ſi iaceret ſup ſpla magna
pte tpis vſq̃ ad ꝺuos mẽſes felicitaret' ei⁹ opatio no
tabilr.Et ſi nõ hret' empl'i ꝺ̄ pelle arietina ꝺeſcriptio
tũc accipiat' ꝺ̄ ipo ꝯfecto ĩ apotheca nica Paduevbi
ſp reperiet'.¶ Ego ãt ꝺimitto h̃ fãtaſiã lũbariũ vl' ci-
guloꝝ q̃ fiũt ex circulis ferreis cũ appẽditiõ ſup in-
guine.Silr h̃ ꝺimitto fantaſiã Gẽtilis q̃ credit has
ꝺiſpõnes curari cũ limatura calibis iteri⁹ ⁊ magne-
te exteri⁹ appoſito cũ tua bagatella.Sũt eñi h̃ec ta
lia fãtaſtice imagiatiõis ridiculũ magꝭ ꝙ̃ fructum
pariẽtia.¶ Silr aũt cũ p̃dictꝭ igeniis approbatꝭ rõ
ne ⁊ q̃tidiana expiẽtia ſoleo ego adminiſtrare hoc
eluariũ.ꝺe q̃ patiẽs ĩ aurora ꝺegluttiat.ij.ʒ. ꝙ̃titatẽ
⁊ añ prãdiũ ⁊ añ cenã ꝑ vnã horã: ⁊ poſt cenã ꝑ ꝺu-
as horas ꝺ̄gluttiat ꝙ̃titatẽ vni⁹.ʒ.Cui⁹ ꝯpõ ẽ talis.
℞.thurꝭ maſticis acatie ⁊ hypoq̃ſtidos añ.ʒ.j.ß.ro
ſaꝝ ſpoďij cimi torrefacti ſe.aneti añ.ʒ.j.gallaꝝ cu
pſſi.ʒ.ß.limature tenuiſſime calibis ⁊ ſcorie ferri am
boꝝ frixoꝝ ĩ aceto nigro.ʒ.ß.aniloꝝ ḡnatoꝝ acriũ
exiccatoꝝ.ʒ.j.pulueriʒẽt' oĩa ſubtiliſſime.ꝺeiꝺe.℞.
mellis roſ.ꝯfecti cũ folijs lib.j.ß.ʒuccari al.lib.j.vini
ḡnatoꝝ lib.ß.ꝺragagãti ⁊ gũmi arabici añ.ʒ.ß.hec
ꝺuo bulliãt ſil' cũ melle roſ.ʒuccaro ⁊ vino ḡnatoꝝ
vſq̃ ad inſpiſſationẽ:⁊ cũ ceperint infrigiďari effun
ꝺantur ad mortarium vbi cũ alijs ſpeciẽb⁹ ꝺiutiſſi
me conterendo incorporentur.ꝺiuinũ quiďẽ eſt me-
ꝺicamen hoc vt experientia frequẽter mihi innotuit
hec ꝺe intentione 5ª ſufficiant.

Pro ſexta ꝓ itẽtiõe p̃mittẽꝺũ p̃°.ꝙ vltra
moꝺũ curatiõis hui⁹ ꝺiſpõnis
ſecuꝝ ⁊ canõicũ vt appuit ĩ itẽtiõe p̃ceꝺẽti.ꝺuo aliꝫ
ſũt iuẽti curationũ moꝺi.¶ Et p̃m⁹ q̃ꝺẽ ẽ moꝺ⁹ ꝓut
ꝺ̄cꝺi cũ ſectiõe q̃ aꝺhuc ẽ ꝺuplex ab iꝺiotꝭ ʒarpellã
tib⁹ iuẽt⁹ caſtrãꝺo hoĩes cũ euulſiõe teſticli.¶ 2⁹ ꝓo
eſt abſq̃ euulſiõe ei⁹ ptis.¶ Itaq̃ moꝺ⁹ apꝺ̄ ꝺeſiꝺe
rãtes ipꝫ eſt tal' vt capiat' teſticul⁹ mãe ieiũo ⁊ ĩpella
tur ꝑ oſſeũ ſupi⁹ vſq̃ aꝺ igninẽ.Cũ ḡ magꝭ ſupra ĩ
pelli nõ p̃t tũc ſignet' loc⁹ ille cũ attramẽto ⁊ ꝑmittat'
ꝺeſcẽꝺere teſticl's.Corp⁹ igit' cliſteri p̃mũꝺificatũ io-
cet' ſup ſeꝺe reſupinũ plumaceolo ſub natib⁹ ei⁹ ap
poſito manib⁹ ⁊ pectore ꝺ̄ñ cũ faſcia ligatꝭ aꝺ ſcãnũ
⁊ ſilr coxis ⁊ crurib⁹.tũc eñi opator cũ opilo raſorio
ſciꝺat itermeꝺiũ ſignati loci vſq̃ꝺ̄ trãſiuerit cutiꝫ
⁊ pigueꝺinẽ.ibi ḡ repiet ꝺiꝺimũ ꝺeſcẽꝺẽtẽ.ſuppoſi-
ta igit' acu vl' vncio excarnãꝺo ſubleuet ipꝫ ꝙ̃titatẽ
ꝺuaꝝ vnciaꝝ.tũc ergo ptẽ iſeriorẽ ⁊ ſupiorẽ cũ ꝺu-
plicato filo ꝯuenĩẽter liget.ꝺeiꝺe ꝓſus oſſeũ excar-
nãꝺo ꝺeſcẽꝺat.Capto ḡ ꝺiꝺimo trahẽꝺo ſupi⁹ euel
lat iferio:ẽ ptẽ cũ p̃ceꝺẽte teſticlo.trãſuerſalr ergo
ſciꝺat iter ꝺuas ligaturas q̃s fecerat.extracta ig.r
⁊ abiecta iferiori pte cũ teſticlo ſupiorẽ ptẽ cauteriſ
ꝫet leui cauterio ⁊ filũ extra pẽꝺẽs ꝺimittat:⁊ curet
vuln⁹ i p̃n° cũ repellẽtib⁹ meꝺicis vſq̃ aꝺ ꝺiẽ tertiã.
Poſt illũꝺ ãt ꝓceꝺat' cũ meꝺicis mũꝺificatiuis incar
natiuis ⁊ ꝯſoliꝺatiuis ſ̃m ꝺoctrinã curatiõis vlceꝝ
poſitã 4ª p̃mi.cap̃.ꝺ̄ cura ſolõnis ꝯtinuitatꝭ.⁊ cap̃.
26°.4° ꝺe igenio ſanitatꝭ ꝓceſſo multo.Meli⁹ tñ ẽ
iuꝺicio meo ꝺimittere cauteriũ niſi aꝺ illũꝺ te iꝺucat
emorroſagia.¶ Silr iteꝝ appet moꝺ⁹ ꝓceꝺẽꝺi cuꝫ
ſectiõe abſq̃ caſtratiõe.cũ eñi iã facta fuerit ꝺiꝺimi
ſectio trãſuerſal'.tũc nõ vr̃ mihi opportunũ ꝙ extra
hat' iferior ps cũ teſticlo pẽꝺẽte.Nã ſectio iſta nõ fit
niſi vt ꝓhibeat' ꝺeſcẽſus iteſtinoꝝ aꝺ iferiora:aꝺ qꝺ̄
ſola ſectio vr̃ ſufficere abſq̃ cauterio ⁊ caſtratione.
¶ 2⁹ ꝓo moꝺ⁹ ꝓceꝺẽꝺi cũ cauterio ẽ ꝺuplex.¶ Pꝛis
m⁹ q̃ꝺẽ ẽ cũ applicatiõe cauterij actualis.¶ 2⁹ vero
cũ cauterio potẽtiali ꝓceꝺere.¶ Itaq̃ ſignato loco
cũ encauſto vt p̃us applicet' cauterium figure ſpice
parũ ꝑ aꝺ lõgituꝺinẽ iclinato ſꝫ ſupi⁹ ⁊ iferi⁹ q̃ſi aꝺ
figurã amigꝺale:leuit' itaq̃ cauteriũ ipmat' vſq̃ aꝺ
os femoris:tũc ḡ nec̃iũ erit ꝯbuſtũ fuiſſe ꝺiꝺimũ.cũ
ḡ eſcarã viꝺerꝭ ex coctura factã ꝓceꝺe aꝺ faciẽꝺuꝫ
caſũ ei⁹ cũ butyro vl' axũgia recẽtib⁹.¶ Ueꝝ q2 mo
ꝺus terribil' appet ſatꝭ ⁊ paucos hoĩuꝫ ꝯtigit repire
q̃ nõ terreant' ab igne.Iõ ꝓceꝺũt alij ſup ꝺicto loco
cauteriũ potẽtiale applicãtes paulatiue vſq̃ꝺ̄ ꝑue-
nerit aꝺ os femoris.Et tũc eoꝺẽ mõ ꝓceꝺat' aꝺ ꝓ
curãꝺũ caſuꝫ eſcare ⁊ applicãꝺũ meꝺicamia regña
tiua carnis ⁊ incarnatiua ⁊ ꝯſoliꝺatiua ſ̃m tẽporis
congruitatẽ.¶ Et per hunc moꝺũ multos hoĩuꝫ cu
ratos viꝺi.Et nimiruꝫ q2 cuꝫ hoc qꝺ̄ ſecatur ꝺiꝺim⁹
etiã in ꝯſoliꝺato loco acquirit' cicatrix ſoliꝺa ſpiſſa
⁊ groſſa prohibitiua ꝺeſcenſus eorum.que ꝺeſcen-
ꝺere ſolebant.hec ꝺe intentione ſexta.

Per ca q̃ poſita fuerũt ſupi⁹ i itẽtiõib⁹ p̃ma
2ª 3ª ⁊ 4ª p̃t apparere fũꝺamẽtũ ꝓ-
hibitiõis eucr⁹ hui⁹ egritudis ⁊ p̃ſuatio a reciꝺiua
ei⁹ poſtꝙ̃ ipa curata fuerit.Ita ꝙ oĩa illa aꝺ hoc ca
pitulũ aꝺꝺucãt'.Solũ h̃ ponã meꝺicias ſimplices:
q̃s iuuatiuas ⁊ expertas aꝺ hãc egritudinẽ ꝓhibẽꝺã

inueni:ꝛ ad ꝑſeruādū a recidiua eiꝰ ꝛc. ¶ Et p̄mū q̄dē hoꝝ ſimpliciū eſt vt galle cupſſi recētes ꝛ adhuc molles ꝯdiant̄ cū ſyrupo roſato ꝛ ex eis comedatur vna p̄ q̄tuoꝛ horas añ prādiū p̄ ſpatiū duoꝝ vl' triū mēſiū. ¶ 2ᵐ ſimplex eſt. vt ſilr ꝯdiant̄ pue pinee ad huc molles ab arboꝛe accepte ꝛ aſſūpte vt p̄cedentes. ¶ 3ᵐ ſimplex eſt: vt eger p̄ duos vel tres mēſes accipiat oī mane p̄ q̄tuoꝛ horas añ cibū pillā i vnā de mumia ex oi. ʒ. faciēdo .xij. ¶ 4ᵐ ſpāle ꝛ ſecuriꝰ eſt vſus maſticis ex ea degluttiēdo duo vel tria grana in auroꝛa p̄ lōgū tp̄s. ¶ 5ᵐ ſpāle ꝛ nō minoꝛis vtilitatis eſt: vt p̄ q̄tuoꝛ horas añ prādiū cōedat eger radicē vnā ꝯſolide medie quā mulieres ꝯferulā nomināt. ¶ 6ᵐ ſ'o ſimplex eſt: vt eger in cibis ſuis freq̄nter vtat̄ puluere gallaꝝ cupſſi. ¶ 7ᵐ ſimplex eſt: vt eger poꝛtet ſup̄ iguine ſuo cerotū vnū de ſola raſura eboꝛis fcm̄. ¶ 8ᵐ ſ'o ꝛ vltimū eſt: vt eger freq̄nter ſedeat in aquā aluminoſaȝ nālr' talē. aut artificioſe factā. Eſt em̄ de ingenijs mirabilr' ꝑſeuerātibꝰ ab aductu huiꝰ egritudis ꝛ recidiue eiꝰ. Accipe igit̄ nobilis vir hec q̄ tibi ingēti laboꝛe emoluiꝰ ſuȝ ex ſententijs illuſtriū antiquoꝝ. dilataui em̄ tibi mām̄ vt aduertētes eligere ſciāt diſpōnē ad quā intēdūt. tibi aūt in auxiliū hec oīa diſpenſet diuina p̄uidētia.

Cōſiliū.228. De hernia oſſeali cū motu ꝯctiuo ſiue ſpaſmoſo i teſticulo ſiniſtro ab oſſeo in ſupioꝛi p̄te ꝟſus mirach eleuato.

¶ Diuidit̄ aūt conſilium in capitula tria.

¶ De eſſentijs egritudinum. Cap̄.j.

Iste adoleſcētulus Taruiſiñꝰ de nobili p̄genie oꝛiūdus laboꝛat egritudinibꝰ cuiuſcūq̄ gn̄is. Primo q̄dē egrotat ſolutione ꝯtinuitatis q̄ eſt ꝑternālis dilatatio ꝛ aptura in inguine ſiniſtro in ſifac. p̄ cuius foramē deſcēdit didimꝰ in oſſeū. etiā cū vaſis ſp̄maticis tumeſcētibꝰ ꝛ extēdētibꝰ oſſeū ex tēſione magna: q̄ nō pōt eſſe aliud q̄ apa ſaltē vētoſum in parte illa. Et quo apparet q̄ ibidē eſt ſolꝰ cōtinuitatis ꝛ egritudo cōpōnalis in via q̄ nimiū dilatata eſt: ꝛ eſt ibi egritudo in ſitu p̄ loco q̄ nō ꝯuenienter locat̄ didimꝰ. ¶ Scḋo itēꝝ p̄ncipalr' iſte nobilis iuuēculus egrotat egritudine ꝯpōnali in ſitu. eo q̄ eleuatio vel ſuſpenſio teſticuli illiꝰ ſiniſtre partis ab oſſeo in quo naturalr' ꝯtineri dȝ eſt in ſupioꝛi parte ꝟſus mirach. quare neceſſe eſt ꝯcludere. q̄ ibidē eſt motus ꝯctiuus ꝟſus mirach. p̄pter quē ꝯhit̄ teſticulus illius. hic aūt motus ꝯctiuus ſi ſm̄ veritatē diligēter ꝯſideret̄ neceſſario erit: aut in didimo q̄ oꝛit̄ ab inferioꝛi parte ſifac. ꝛ eſt membrū pānicularē deſcēdēs inferius vſq̄ ad teſticulos quoꝝ ſubſtantiā inuoluit vndeq̄uaq̄ aut erit hec cōtractio aſſignanda in vaſis ſpermaticis deſcendentibus cū didimo ad oſſeū. Et poſſent hec vaſa ſp̄matica maxime in ſiniſtra parte eſſe illa q̄ oꝛiunt̄ a vena emulgēte. Uaſa em̄ ſpermatica in dextra parte exiſtētia oꝛiunt̄ a vena chili. vñ cū iſta vaſa ſiue deferētia ſiue p̄parātia inuoluant̄ a pāniculo didimo cū quo deſcēdūt. ꝛ ſunt mēbꝛa mobilia motu dilatationis extenſiōis ꝛ ꝯctionis. patet q̄ ſi aſſignet̄ ibidem cā cōtractiua potens. opȝ q̄ membꝛa illa ꝛ teſticuli qui inuoluuntur a didimo cōtrahant̄ verſus ſupius. Et q̄ teſticulus ille ſiniſter in parte illa ſemp̄ ſtat ſuſpenſus ꝛ ad ſupioꝛa tractus. opȝ cōcedere cām̄ cōtractiuam ibidē fuiſſe ꝛ mēbꝛa illa in cōtractu vel ſpaſmato eſſe exiſtere. ¶ Et q̄ nō credo eſſe poſſibile lōgo tp̄e reperiri egritudines ſolutionis ꝯtinuitatis ꝛ cōpōnales aſſignatas in aliquo mēbꝛo vel mēbꝛis quin ad eas ꝯſequat̄ lapſus in cōplx̄one. iō manifeſte apparet q̄ iſte nobilis adoleſcētulus magnis egritudinibus egrotat: que ſunt egritudines cōplx̄onales cōpōnales ꝛ vnitatis: que ſunt ſimpliciter vt multū tales. aut ſimplr' ſemp̄ dicēdaq̄ cū quibus aut multo laboꝛabit tp̄e. aut per totum decurſum vite ſue ꝛ p̄ptie ſi nō cito procuret̄. ¶ De cauſis autē ꝯhētibus ꝛ ſpaſmare faciētibus mēbꝛa hic nō extendo ſermonēȝ q̄ ſunt note. vt immoderata frigiditas ſiccitas doloꝛ ꝛ oppilationes in predictis locis aut conſiles cauſe. quaꝝ memoꝛiā nō tāgo. Etiā q̄ non credo illas eſſe p̄ſentes cū diſpoſitionē illaȝ credā nō eſſe in fieri: ſed in facto eſſe. Sed egritudines in facto eſſe nō dependēt a cauſis. quare non aſſigno eas. vnde ad eius curationem deſcendo: vt nunc ſequitur.

¶ De cura per dietam. Cap̄.ij.

Modus ergo quo videt̄ mihi rōnabilr' p̄cedendū eſſe ex parte reꝝ nō naturaliū eſt q̄ cōſeruet̄ adoleſcētulus iſte in aere camera vel loco bñ calido meridiei detecto ꝛ oꝛiēti expoſito. Nequaq̄ aūt occidenti vel aquiloni ſubdito. Et ſit habitaculuȝ eius nullo modo terraneū ꝛ curſibꝰ aquarū p̄pinquum vel antiquoꝛū edificioꝝ humiditatibꝰ reumatizās: ꝛ caput eius ꝛ lūbales partes ꝛ vēter diligēter veſtibus muniat̄ ſuffultis pellibus agninis a medietate ſeptēbꝛis per totū hyemē vſq̄ ad medietatē ap̄lis. alijs vero tp̄ibus ſuffulciant̄ pāno de grana rubeo vel albo vt placet. ¶ De ſcḋa re nō naturali oīno p̄hibeat̄ a motu ꝛ exercitio violētis ꝛ p̄p̄ue ab aſcenſu ſcalaꝝ vel montiū: a curſu ꝛ ab eq̄tatiōe ſiniſtrorum equoꝝ. ꝛ nō eq̄tet niſi raro ꝛ equū gradarium habentē inceſſum ſuauitatis ſponſaꝝ. ¶ De tertia ſ'o re nō naturali ſomnus p̄lixus eſt ei ꝯueniēs magis q̄ exceſſus in vigilijs vt per ip̄m vigoꝛet̄ digō ꝛ nutrimēti melioꝛ fiat trāſmutatio. Et laudarem ei poſt doꝛmitionē ſup̄ dextro latere longū accubitū ſuper ventreȝ. Nā per decubitum ſuper ſiniſtro latere aut poſterioꝛi vaſa ſp̄matica magis comprimunt̄ a mēbꝛis naturalibꝰ: vt ſplene epate renibus ꝛ inteſtinis: ex qua cōpreſſione augmētat̄ in eis nocumētū. ¶ De quarta ſ'o re nō naturali p̄ncipalr' huic adoleſcētulo det̄ modus ꝛ materia cuiuſcūq̄ letitie ꝯſolatiōis ꝛ ſpei bone: offerēdo vel pollicēdo ei veſtes ꝛ iocalia p̄cioſa ꝛ materiā delectationis armonice cātu vel muſicoꝝ inſtr̄oꝝ freq̄ntatione. plurimas em̄ egritudinū curauit magis ꝛ frequentius gaudiū ꝛ letitia q̄ multaꝝ medicinaꝝ adminiſtratio. ¶ Quātum aūt ad quintū in mō accipiēdi cibū ꝛ potū doceatur puer ne multū ſemel aut bis accipiat cibum immo ꝯueniētius eſſet ei q̄ter in die nāli cibare ip̄m q̄ ſolū bis argumēto ſumpto ab cta e que eſt angs

mentí ⁊ a debilitate digeſtiue.ꝗ cibū multū in q̄ti-
tate ꝯtinua nō ꝓcedit.Silr etiā cibū nō deglutiat ni
ſi diu ⁊ bñ maſticatū.vñ ꝯuenientiꝰ eſt ei cibū in lon
go tpe aſſumere:q̄ cito ⁊ ipetuoſe comedere. Neq̄
etiā comedat cū ꝑñtia nauſee ⁊ abomiatiōis in ſto-
macho:⁊ fercula leuia ⁊ mollia cibaria ſemꝑ añpo
nat groſſioribꝰ.nec potū multū accipiat vna vice ſ;
ꝑtiat in plurimas.¶In ol cibatiōe ſua cibi mēſura
tāta dꝫ eſſe:ꝙ ex ea nō ꝗrauet ſtōachꝰ.imo alleuia-
tus ꝑcipiat.Et ſilr potus mēſura ſit ita eq̄lis vt flu
ctuatio ⁊ gurgulatio ꝓpter ipm a ſtōacho abſoluā
tur.¶De vitia ꝟo re nō nāli.vcꝫ de ciboꝝ ⁊ potuuꝫ
electiōe ampliꝰ dicēdū eſt.Uñ cibi oēs eligant.¶pꝰ
ꝗ ſint facile trāſmutabiles a ſtōacho ⁊ cū eiꝰ labore
ꝑuo.¶2° ꝙ ſint ſuba molles ⁊ nō dēſi neq̄ cōpacti.
¶3° ꝙ ſint ꝯplōne cali ⁊ hūidi.¶4° ꝙ nō eūenk a
ꝟtute leuis aptiōis.¶5° ꝙ olno ꝑuati ſint a ꝟtute
ſtipticitatis ꝯſtipatiōis ⁊ oppilonis.Sic eñi ꝯueniūt
ꝯctiōi in ꝑmo caplo declarate. Tales cibi ſint ſicut
iuſcula ola cū ouis ⁊ lacte cocto cōdita.⁊ brodialia
bñ pīguia ex laudabilibꝰ carnibꝰ accepta.vt vitulī-
nis captinis ⁊ porcelloꝝ iuuenū ⁊ colūboꝝ bñ pin-
guiū ⁊ pulli capones ⁊ galline bñ pigues ⁊ anatuli
⁊ gazelli pigues ⁊ ſylueſtres porcelli.hi oēs ⁊ eoꝛūꝫ
iuſcula ⁊ carnes ſunt ei ꝯueniētes elixe vl' aſſate ⁊ ꝓ
ptie molles.¶Et de ferculis in ꝑdictis brodijs ꝯue
niūt ſibi blete attriplices ⁊ ſpinachie ⁊ ꝓpe cū folijs
petroſ.⁊ fenicu.⁊ iuſculū de amilo ⁊ de dorella:⁊ ri-
ſum coctū cū lacte capñ vel amigdalino.Et oua in
brodijs diſpſa cū modica farīa ciceris rubei.Et ea-
dē oua ſorbilia igne vtrāq̄ cocta.¶Euitet aūt acria
⁊ acetoſa cibaria oia:niſi paꝝ ex eis ⁊ valde raro ac
cipiēdo:⁊ effugiat cibos paſtiles ⁊ lac crudū ⁊ colo-
ſtrū.¶Recocta ꝟo eidē eſt bona.De alijs aūt fercu
lis nō vitupo cicera rubea neq̄ alba neq̄ piſa ⁊ ꝓ-
ꝑue in brodijs piguibꝰ bñ cocta ⁊ diſſoluta.Similr
laudo caules ⁊ eoꝝ brodiū ⁊ napos ⁊ rapas ⁊ paſti
nacas ſuis tpibꝰ in ꝑdictis brodijs bñ coctas.¶De
ꝯdimētis ꝟo plꝫ piguedo porci butyꝝ ⁊ oleū oliua-
rū ⁊ piguedo caſtrati anatis ⁊ galline.¶Ego eñi ꝑ
hec oia intēdo magis ad curā ſuſpēſionis vel ꝯctio
nis teſticuli q̄ ad curā hernie vel deſcenſus didimi
in qua oporteret vti glutinātibꝰ oppilātibꝰ ſtipticis
⁊ ꝯſolidātibꝰ ꝗ oia augerēt ꝯctionē teſticuli ⁊ ipſiꝰ ⁊
vaſoꝝ ꝑdictoꝝ efficerēt maraſmū maiorē q̄ de fcō
ſit:⁊ ad ipoſſibilitatē curatiōis deducerēt.¶ꝓpt
qḋ nō laudo in cibarijs eiꝰ vſum aromatū valde ca
lidoꝝ.Sꝫ neq̄ accipiant aromata niſi q̄lia ſunt cro
cus cinamomū paucū macia ad libitū ſemina feni-
culi petroſellini ⁊ aniſi nō multū tñ ex eis:ſꝫ eoꝝ fo
lia meliora ſunt.Gariofilos etiā laudo in pauca q̄n-
titate ⁊.33.vſuꝫ eo mō.plurimū eñi taliū vſus eſt in
q̄ntitate modica ⁊ ꝯfortāt digeſtiuā ⁊ mēbra oñia.
¶De ꝑtibꝰ ꝟo aialiū laudo ſibi cerebrū bñ ꝯditum
mamillares partes ⁊ pāniculoſas ꝑdictoꝝ aialiū ⁊
ꝑtes pectorales ⁊ anteriores magis q̄ ſpinales cau
datas ⁊ poſteriores.¶Caſeū ꝟo collaudo ei mollē
⁊ recētē ⁊ iumētinū vel ouinū aut capñū nō multi ſa
lis.¶De fructibꝰ aūt vti pōt ficubꝰ recētibꝰ piris et
pomis bñ dulcibꝰ ⁊ aromaticis:ſꝫ nō multi vſus.Et

placent mihi amigdale ⁊ auellane recentes ⁊ pepo-
nes bñ dulces ⁊ vue albe bñ mature.Ceraſa etiā et
poma granata dulcia ⁊ muza ſuis tpibus:⁊ iniube
etiā bñ mature placēt:reliq̄ ꝟo fructꝰ oimittant.Po
tus ꝟo eiꝰ dꝫ eſſe vinū albū colore vel ſubrubicūdū
ſuba claꝝ ⁊ bñ aromaticū ſapore dulce ⁊ nullo mō
acre:vel pōticū.potētia ꝟo vel ꝟtute dꝫ eſſe medio-
cre ad fumoſitatē paꝝ magis q̄ ad debilitatē incli
natū.Qḋ ſi fuerit tale ſimplex bibat.Si aūt fumo-
ſum fuerit frāgat eius audacia cū aq̄ cocta de bo-
na ciſterna accepta.Et ſi tpe eſtatis vteret aqua cū
zuccaro cocta placeret mihi:aut ſaltē eādē cōmiſce
ret vino vſq̄ ad inuētionē ſaporis eius guſtui dele-
ctabilis.¶Diebꝰ aūt hyemis placeret mihi ꝙ vtere
tur hydromelle facto ſm hūc modū.℞.aq̄ ciſterne
laudabilis lib.xv.mellis citrini bñ mūdi lib.j.macis
integri.ʒ.j.bulliāt oia ſilr vſq̄ ad ꝯſumptionē quar
te partis tribꝰ remanētibꝰ.⁊ hoc potu ſimplici vtat
ꝑlibꝰ diebꝰ:aut ſaltē miſceat cū vino ſm mēſurā ſuo
guſtui delectabilē.Hec in ſumma vr mihi r'la ꝓcurā
di hūc adoleſcētulū ex ꝑtereꝝ nō naturaliū electa.

¶De cura per medicinalia. Cap.iij.

De inſtrijs medicinalibꝰ decē mihi occur-
rūt obſeruari neceſſaria.quoꝝ octo ap
ꝓꝑiani magis ꝯctiōi illius teſticuli ad
quā ꝑncipalr intēdo.duo ꝟo alia appro
ximāda ſunt hernie ſupraſcripte ne ma
gnificet aut curatiōi rebellior fiat.lꝫ ad ipam nunc
ꝑncipalr nō intēdā.Cū eñi nocumentū teſticuli ab-
ſciſſum eēt aut ad ꝯualeſcentiā deductū alteroꝝ di-
uerſo regimine ad herniā eſſet ꝓcedēdū:qḋ fiet cuꝫ
altiſſimus ſecūdabit ⁊ felicitabit curaꝫ teſticuli.De
inſtrijs ꝟo ad ipm appropatis.¶Primū eſt ꝙ cū iſte
adoleſcētulus q̄etus erit in vrbe ſua purget ꝑ iſtuꝫ
modū.Mane eñi vno in aurora accipiat infraſcri-
ptū potū ſupꝑ quo dormiat ꝑ horā ⁊ nō prādeat niſi
q̄nq̄ hore tranſierint.Et eius deſcriptio eſt hec.℞.
caſſie ꝑparate cū aqua feniculi.ʒ.iiij.eluarij indi ʒ.j.
ß.miſce ⁊ totū accipiat in aurora cū pauco vino al-
bo.¶Die ꝟo ſeq̄nti immediate accipiat hoc digeſti
uū.cuiꝰ deſcriptio eſt hec.℞.aq̄ feniculi.℥.j.aq̄ eu-
patorij.℥.j.ß.mellis roſ.℥.j.miſce ⁊ totū calīn acci-
piat in aurora tardādo prandiū ꝑ quatuor horas
poſt ipm:⁊ ꝯtinuet ipm ad minus diebꝰ ſeptē.¶Die
ꝟo octaua immediate purget cū iſtis pillis:quarū
deſcriptio eſt hec.℞.pillaꝝ de agarico.pillaꝝ de ie
ra añ.℈.j.pillaꝝ cochiaꝝ.ǵ.iiij.formenꝫ pill.v.vel
vj.cū ſucco roſ.⁊ accipiant hora ⁊ ꝯditionibꝰ obſer
uatis que dicte ſunt in ꝑmo potu obſeruari debere.
¶2m ꝟo ꝑncipale remediū eſt ꝙ poſt purgationē ꝑ-
dictā oi mane accipiat coclear.j.xilobalſami ꝯditi:
poſt qḋ tardet cibus horis ad minꝰ tribꝰ.de quo ac
cipiat etiā tertiā partē coclearis vniꝰ ꝑ horā vnā añ
cenā.Et ſi ḋ eo iteꝝ accipiat tm̄dē q̄ñ vadit ad lectū
eēt ei ſingulare remediū ad ꝯfortationē oim ꝑncipa
liū mēbroꝝ ⁊ viſceꝝ.¶3m ꝑncipale remediū eſt hoc
vt iſte adoleſcētulus ſemꝑ imediate vel in fine prā-
dij ⁊ cene accipiat rotulā vnā ꝯfectiōis de acoro pō
deris.ʒ.iij.⁊ bibat poſt ipam ad libitū:⁊ his duobꝰ
remedijs vtat ꝑ totū mēſem ſeptēbris.¶4m ꝑnci-

pale remediũ eſt vt poſt purgationẽ p̄dictã p decez
dies iſti adoleſcẽtulo mane in medijs tertijs ⁊ in ſe
ro per horas duas ante cenam adminiſtreẽ ſibi bal
neũ ſm hunc modũ. ℞.radicum enule lib.ſ. radicũ
paſtinace domeſtice ⁊ ſyluestris ⁊ eſt daucus.añ.℥.
iij.bugloſſe farfare corticũ citri.añ.℥.ſ.ß. anisi feni-
culi bheen albi ⁊ rubei.añ.M.ij.radicũ iringi lib.ß.
radicum saponiſte ma.camomille.añ. M.iij. bdelij
molliſq; ⁊ ſubalbidi.℥.ſ.bulliant hec omnia in.xv.ſe-
talis aque vſq; ad ↄſumptionẽ q̃rte ptis:⁊ i haciã
mediocris caliditatis totũ corpus infundaẽ ⁊ balnee
tur in mane ⁊ ibi permaneat vſq; ad iocũdã tolerã
tiã excluſa debilitate.ante cenã ꝟo ſufficiat ei facere
ſemicupium ex eo.i.infuſionez corporis a mamillis
inferius ſemp cum plantis in eo coctis que minutiz
inciſe debẽt eẽ leuiter fricãdo vẽtrẽ ⁊ femorales par
tes.❡5m remediũ p̄ncipale eſt hoc.vt poſtq̃ exiue-
rit,vſq; ad tẽperiẽ caloris deductus tota regio ſini
ſtra añ ⁊ retro a ſpatulis ⁊ coſtis inferius vſq; ad
burſam teſticulorũ anterius ⁊ poſterius diligẽter in
ungaẽ hoc vnguẽto ⁊ ſupligeẽ lana ſuccida bene pe
ctinata ⁊ calefacta.Cuiꝰ deſcriptio ẽ hec.℞. olei de
bheen.℥.ſ.olei de ſiſamo.℥.ij.medulle cruris vitulo
rum:pinguedinis anatis ⁊ galline ⁊ vrſi.ana.℥.ß.
macis.ʒ.ſ.ß.corticũ citri.ʒ.ij.croci.ʒ.ß.cere albe.q̃-
tum.ſ.fiat vnguentum molle:qđ iterũ bulliat in.iij.
℥.vini dulcis al. ⁊ tantũdẽ aque maiorane vſq; ad
cõſumptionẽ ipſorũ.⁊ de hoc fiat inunctio:vt iã dictũ
eſt.❡6m p̄ncipale remediũ eſt.vt poſtq̃ hic adole-
ſcẽtulus balneũ ⁊ inũctionẽ fecerit p.xv.dies conti-
nuos.tũc mane in medijs tertijs:⁊ ſero p duas ho-
ras añ cenã doceaẽ vt ſedẽs vel decũbẽs q̃to plus
poterit p horã vnã detineat anhelitũ: iterpolate tñ
inſpirãdo ⁊ reſpirãdo.Poſt hoc ꝟo genitrix eius vel
alter miſter ſuauis opationis icipiat ab ilio ſiniſtro
ſup mirach vſq; ad iguina lenẽ facere ↄpreſſionem
ꝟſus iferiꝰ ipellẽdo.Cũ ꝟ pcepit teſticuluz parump
deſcendiſſe aut ſaltem partes illas femorales tu-
muiſſe et extenſas vel rubicundas fuiſſe factas. tũc
ſtatim habeat globuz lane vel coti ad magnitudi-
nem magni panis ⁊ compreſſum ipſum ponat ſu-
per mirach a loco anche vſq; ad femur leuiter cõ-
preſſuz cum iſtita ligãdo.⁊ hoc faciat p alios dies.
xv.ſuauiſſime tñ ſemp tractãdo adoleſcẽtulũ.❡7m
p̄ncipale remediũ eſt:vt poſt illos.xv.dies vltimos
in loco femoris ſuper oſſe ſacro applicẽ vẽtoſa me-
diocris orificij oi die ſemel p horã añ cenã ⁊ perma-
neat ibi per q̃rtã ptẽ hore. Cũ ꝟ remota fuerit ſtati
ſup loco illo applicẽ hoc cerotũ.℞. armoniaci elci.
℥.ß.bdelij ru.ſerapini oppoponacis añ.ʒ.ij. radicũ
ciclaminis ⁊ iari calami aro.cubebarũ.añ.ʒ.ß. cere al-
be.℥.ſ.diſſoluanẽ gũme cũ aceto ⁊ icorporenẽ cũ ce-
ra ⁊ fiat cerotũ paulo minus nebula rotũda ſup pã
no de grana extenſum . Cũ ergo voluerit applicare
ventoſam calefaciat pãnos mollificantes cerotuz:⁊
tunc facilius remouebitur ſine dolore vt poſſit ap-
plicari ventoſa.❡8m ꝟo ⁊ vltimũ remediũ q̃tũ ad
hoc eſt iſtud.℞.eluarij de ſebeſtẽ.℥.ij . mãne electe.
℥.ſ.Terantur iſta duo ſimul vltimata ↄtritiane.Et
ſi iuuenculus iſte remaneret ſtipticus : tunc de iſto
eluario immediate ante cenaz accipiat a.iiij.ʒ. vſq;
ad.vj.⁊ lenietur venter eius.Si autẽ ex aſſumptio-
ne predicte q̃titatis multum flueret vẽter. tũc 2a vi
ce de ipſo accipiat pro 3a vel 4a parte minꝰ ſm di-
ſcretã cõſiderationẽ ⁊ ecõuerſo.ſi p̄dicta q̃titas pa
rũ leniret ventrem accipiat de ipſo parumper plus:
vt dictuz eſt.❡9m ꝟo remediũ p̄ncipale ⁊ pmum de
approꝑatiſ ad herniã eſt hoc.℞.olei onfancini.℥.ij.
olei roſ.℥.ſ.ſpodij:cãphore:gallarũ cypſſi mũie añ.
ʒ.ſ.terãtur oia ſil longa ↄtritione. ⁊ de hoc linimẽto
actu calido oſſeũ ⁊ ptes eiꝰ ſuppoſite ab oſſe ſacro
inferius bis in die inungaẽ ſupponẽdo cotũ quod
diu maceratũ fuerit in aceto calibeato.deide exicca
tum.eſſe aũt debet acetũ illud nigrũ acre i quo fru
ſtũ calibis igniti ⁊ cãdẽtis bis vel ter fuerit extinctũ
❡Ultimũ ꝟo remediũ eſt hoc.℞.aque ſublimatio-
nis viticelle.aque ſublimationis gallarũ cypſſi añ.
li.ſ.miſce.⁊ de illis a.ᵭs oi fine.v. dierũ i auroi a ado
leſcentulo dentur.℥.iiij.calefacte cũ modico zuccari
cãdi.poſt q̃s tardeẽ prãdiũ per tres horas. vide q̃-
tũ cõtẽplationis ⁊ laboris neceſſariũ eſt ad bñ ↄſulẽ
dum in p̄dictis diſpõnibꝰ.Cũ ergo cura talis ichoa
ta fuerit diligerem valde qꝛ poſt.xv.dies aliq̃d de
ſtatu huius adoleſcentuli enuntiareẽ mihi.alijs for
taſſe opportunum eſſet ꝓuidere remedijs q̇bus cõ-
templari deberem. Neq; enim in vna egritudine ad
nuz oia remedia ſimul explicari poſſent ꝓpter reuo
lutionẽ tẽporaneã egritudinũ a p̄ncipio ad augmẽ
tũ.⁊ ſic de alijs.etiã ꝓpter diuerſitatẽ maioris ⁊ mi
noris fortitudinis ꝟtutis tolerãtie actiuitatis ⁊ paſ
ſibilitatis eiꝰ.⁊ tu cõſidera. Ad laudẽ dei amẽ ⁊c.

Cõſiliũ.229. De ramice oſſeali cõpoſi-ta ex ventoſa ⁊ adipina.

Vir iſte laborat egritudie que
ab idiomate grecorum
hernia nominari conſueuit:⁊ nõnulli
etiã ramicẽ noiauerũt. Alij ꝟo rupa-
ginem ipſam vocauerũt. vt 22a tertij
in ſuo cap̄ . colligendum eſt. ⁊ alibi q̃
pluries varijs noibꝰ denoiari cõſueuit:que quidez
diſpõ cũ ſuis diuerſitatibꝰ ⁊ ſignis ⁊ curationũ mo
dis q̃ pluribꝰ multotiẽs diuerſificata fit vt aliqua
ſit vmbilicalis hernia nominata.2a ꝟo mirachialis
3a inguinalis.4a oſſcalis.❡Et iterũ quelibet harũ
diuerſitatũ ſpecificã denoiationẽ recipit ex pte cau-
ſe mãlis vel ſibi vicine vt quedã humoralis nomia-
ta ſit que fit ab humore in loco rupture vel relaxa-
tionis cõgregato.⁊ dr̃ hernia humoralis.❡Nõnul-
la ꝟo inteſtinalis noiata fuit.⁊ eſt cũ cõtingit ꝓpter
rupturã ſifac inteſtina ad locũ eruptionis deſcẽde-
re:⁊ ibidẽ cõgregari.❡3a eſt ventoſa noiata:vt cuz
ↄtingit in locũ eruptionis vẽtoſitatẽ colligi.❡4a eſt
aquoſa noiata:⁊ eſt qñ in locũ eruptiõis aquoſitas
congregaẽ.❡Et altera eſt ipꝛopꝛie tñ varicoſa noia
ta proueniens ex plenitudine ⁊ tumeſcẽtia venaruz
que diſſeminantur per oſſeum ⁊ vicinas ptes quas
multo ſanguine ↄtingit eſſe repletas.❡Ultima ſpe-
cies eſt carnoſa noiata:vt cum ↄtingit multitudine
carnoſitatis oſſeum intumeſcere: adeo ꝙ quantita
tem mirabilem ⁊ extenſibilem videatur habere intã

ſecurioꝛ eſt: ⁊ ꝓpe cũ fuerit a viro ſcíẽtifico aut bene
exercitato obſeruat⁹. fiat aũt p̄miſſis vlib⁹ ⁊ ꝑticu-
larib⁹ euonib⁹ applicãdo potentiale cauteriũ cõiter
ex capitello fcm̃ ꝑtib⁹ p̄dictis nõ vna tñ ſʒ pluribus
reiteratis applicationib⁹ renouãdũ totiẽs vt perue
niat̃ ad ſectionẽ trãſuerſalẽ didimi. Deinde fiat reuo
lutio ad curãdũ vlcus cũ his q̃ faciũt eſcarã cadere
mũdificãt ⁊ gñant incarnãt ⁊ ↄſolidãt. Hec in ſum-
ma ſunt vtiliora que fieri poſſent in hoc caſu.

Conſilium.230.

¶ De hernia oſſea-li cuiuſlibet ſpeciei.

Hernia diſcurrit varias ſpẽs. vide ab Auic.ª fuerũt omiſſa ſigna ⁊ cauſe ⁊ theoꝛia.

Prima ſpẽs humida aquoſa eſt. ¶ Cura ei⁹ eſt cu-
ra aſcitis. Minoꝛatio. ℞. agarici her
modactyloꝝ ana. ʒ.i.ʒʒ. ℈.i. ireos. ʒ.i. aq̃ mellis. ℥.
iiij. fiat infuſio ⁊ colatura det. ¶ Uel. ℞. eluarij indi
ʒ.iij. eris vſti. gra. viij. cum. ℥.ij. aq̃ ireos fiat potus.
¶ Aliud. ℞. pill. de mezereon cũ modico ſulphuris
fiãt cũ ſucco roſaꝝ pille. ¶ Digeſtiuũ eſt. ℞. infuſio
nis ciceꝝ ru. ℥.v. cũ duab⁹ radicib⁹. vel aq̃ ſublima-
tionis radicũ geneſtre. ℥.v. ¶ Aliud. ℞. aque milij
ſolis apij añ. ℥.i.ß. ¶ Eradicatio cum ſupraſcriptis
auctoꝛitatibus in doſi. ¶ Rectificatio epatis. ℞. tro
ciſcoꝝ dyarodon ſpecieꝝ dyacinamomi añ. ʒ.i. ſpo
dij ſubtiliſſime triti. ℈.i. zucca. ſcđe coctiõis. ℥.iiij.
cũ aqua fe. fiat ↄfectio in rotulis. ʒ.ij. añ oẽm cibuʒ.
¶ Cõſumptio materie ↄiũcte. ℞. radicũ recẽtis ire-
os ⁊ cucume. aſinini añ. lib. ß. farine oꝛobi ⁊ fabarũ
añ. ℥.iiij. ſucci molliũ extremitatum lauri. ℥.iiij. fiat
emplm̃. ¶ Scđo. ℞. maſticis ſandarace añ. ℥.ij. hy
poquſtidos. ℥.i. terre ſigil. bene preparate. ℥.ß. fiat li-
nimentum in moꝛtario bis vel ter in die.

Secũda ſpẽs eſt vẽtoſa. ↄſidera cãm vẽto
ſitatis. ¶ Prima intẽtio eſt mino
rãdo vẽtoſitatẽ in ſuꝑioꝛibus ↄgregatã a q̃bus de-
pendet. primo. ℞. cimini aniſi carui feniculi ameos
cardamomi añ. ℈.i. ſeminis ruthe. ℈.ß. in tribus
lib. aque bulliãt vſq̧ ad ↄſumptionẽ: cui⁹ decoctiõis
℞ lib. olei rutacei laurini añ. ℥.i.ß. ſal indi ſal gẽme
añ. ʒ.ß. zuccari ru. ℥.i.ß. ꝑ cliſteri. ¶ Itẽ. ℞. radicum
arthanite collochintide hermodactyloꝝ añ. ʒ.i. ſalis
indi. ʒ.i.ß. ruthe. ʒ.ß. baccaꝝ lauri. ℈.i. cũ melle fiãt
ſuppoſitoꝛia. ¶ Aliud. ℞. cortícũ fabaꝝ lentium ex
coꝛticataꝝ añ. ℈.ij. milij excoꝛticati. ⁊ furfuris añ.
ſcutellas. ij. cimini ⁊ ſeminis ruthe añ. ℈.ß. calefiãt
oĩa in fundo caldarie ſicce ⁊ fiat ſacculus magnus
⁊c. ¶ Altera intentio eſt rectificatio mẽbri. p̄mo acci
piẽdo ol mane. ʒ.i. metridati cũ. ℥.ij. decoctionis ru
the. eſt medicamẽ diuinũ in medicãdo vẽtoſitatẽ et
abſcindendo malã cõplexionẽ gñatã eaꝝ. ¶ Aliud
℞. ſpecierũ eluarij de baccis lauri fiant pille cũ ſuc
co ruthe. ¶ Tertia intẽtio eſt cõſumptio vẽtoſitatis
cõtente. p̄mo. ℞. aque cinerũ cyathum vnũ ſulphu
ris viui. ʒ.ij. baccarũ lauri coboʒbagne ⁊ eſt in rei ve
ritate cardamomũ maius a vulgo dictũ melegete
añ. ℥.ß. tritura oĩa: poſt bulliant ⁊ predicta aqua fo
menteẽt cum ſpongijs. Itẽ apponantur ventoſe.

Tertia ſpẽs eſt humoꝛoſa ſanguinea: q: ibi
eſt tẽſio calo ⁊ humidus tactus ru-
bedo pulſatio. ¶ Cura flõmia baſilice. Seq̃nti ma-
ne ſoluat̃. ℞. decoctionis fructuũ. ℥.iiij. reubar. ℈.
ij. ſpice. ℥.iiij. dyapru. ſimpl. ℥.ß. ¶ Eadẽ die appli-
cet̃ hoc emplm̃. ℞. ſucci ſolatri lib. ß. roſarũ floꝝ plã
ta. añ. ℥.ij. radicũ liq̃ritie coctaꝝ in aceto lib. i. fari-
ne oꝛdei. ℥.v. olei roſaꝝ. ℥.iiij. fiat emplm̃. tertia die
vẽto ſct. ¶ Flatica vtplurimũ fit ꝑ viã paulatine cõ
geſtionis: q: a ſuperioꝝ mẽbroꝝ egritudinibus fle-
gmaticis ⁊ frigidis raro fit criſis talis. cuʒ in talib⁹
nõ ſeruent̃ materie ad expulſionẽ creticã. etiã tales
materie nõ ſtimulãt multũ ꝟtutẽ ad criſim ſignifi-
cat̃ tñ ex frigiditate ſenſata ⁊ lenitate tact⁹ loci re-
manẽtia fouee poſt cõpreſſionẽ ex p̄uatiõe incẽtie q̃
eſt in aquoſa aſſiduitate tumoꝛis. ¶ Cura p̄ma in-
tẽtio freq̃ns minoꝛatio. ℞. turbit. ʒ.ij. ʒʒ. ʒ.i. zucca.
ad põdus olm cũ aqua abſinthij. doſ. ʒ.i. ol quarta
die. ¶ Scđa intẽtio digõ cuʒ aqua melliſſe betonice
abſinthij ⁊c. adde aceti ſquillitici. ʒ.i. cum zuccaro.
¶ Tertia intẽtio rectificatio membri ol mane. ʒ.i. ty
riace cũ aq̃ aſſari. ℥.ij. calide. ¶ Quarta intẽtio ma
terierũ ↄiunctarum vltimata ↄſumptio. ℞. ſanda-
race. ℥.ij. ſarcocolle rub. ℥.i. cineris ſtipitis fabarũ
vel ſarmentoꝛũ vitis lib. i. pulueris cineris lib. ß. a. e
ti ſquillitici. ℥.iij. bulliant cum aqua capitelli tertia
vſq̧ ad ſpiſſitudinem ⁊ emplaſtret̃ ex eis calidis oſ
ſeum ⁊ videbis mirabilia: ⁊ eſt infalibile.

Quarta ſpẽs carnoſa: cui⁹ cãe ſunt cãe car
noſitatis in hoc loco añtes ⁊ p̄mi-
tiue vt impinguãtia pʒ p̄uatiõe doloꝛis in loco cali
ditate remiſſa reſpectu caliditatis laudabilis rubo
rũ ꝑ partes extẽſo ſoliditate tactis. augmẽtũ ei⁹ ve
lox ⁊ q̃nq̧ ad quãtitatẽ capitis humani. ¶ Cura a
p̄ncipio vſq̧ ad medietatẽ augmẽti facilr curat̃ flõ
mãdo. ¶ Primo baſilicã poſt cõem. ¶ 2° diſtrahendo
ſanguinẽ ad emoꝛroidas apiendo eas cũ felle tau-
ri aut decoctiõe ſulfuris viui. ¶ 3° ventoſent̃ pulpe
interioꝝ coxaꝝ ⁊ crurium. ¶ 4° cũ ol regimine frido
⁊ ſic. ↄtrariãte carnoſitati ⁊ ſanguineitati. ¶ 5° cũ reꝑ-
cuſſi. granoꝛũ lẽtis ſolatri: roſaꝝ folioꝛũ plãtaginis
añ. lib. ß. farine oꝛdei lib. i. albumina ouoꝛũ triũ co-
quant̃ in aq̃ cũ 4ª ꝑte aceti ⁊ addita farina fiat em
plm ⁊ applicet̃ ſex dieb⁹. ¶ Dũ ꝟo deueniẽt ad p̄nci-
piũ augmẽti vlis difficilis reddit̃ ei⁹ curatio: ⁊ ꝓpe
cũ venit ad mediũ ſtatus. tũc eñ nõ ↄferũt reꝑcuſſi
ua: q: materia tota fluxit. nec digeſtiua et euatiua
etiã. fit tñ hoc ne materia aliq̃ fluat. ℞. boli ar. terre
ſigillate. añ. ℥.i. farine volatilis. ℥.i.ß. ſãdarace ma
ſticis. añ. ʒ.ij. cũ ſucco roſarũ fiat linimẽtũ in moꝛta
rio plũbeo ⁊ liniat̃. ¶ Poſt adhibe hoc cõpoſitũ. ℞.
ſaponis nigri. ℥.ij. auripigmẽti. ℥.i.ß. ſulfuris viui.
℥.ß. calcãti vſti. ℥.i.ß. cũ aq̃ ſalis armoniaci incoꝛpo
rent̃ in moꝛtario. Appone hoc cauteriũ inferioꝛi ꝑti
oſſei: vt faciat eſcarã amplitudie vni⁹ ducati ⁊ nõ di
mittat̃ vltra hoꝛã ne fiat eſcara ꝓfunda attingens
ad vaſa inuoluta aut arterias. Factã eſcara cũ aſſun-
gia ⁊ butyro mollificet̃ eſcara vſq̧ ad caſuʒ ei⁹: poſt
applica vnguẽtũ aploꝛũ. 5° cañ. Eliquat enĩ ⁊ ↄſu-
mit carnes ſufficiẽter. ¶ Itẽ applicet̃ cauſticũ in me

diꝫs ⁊ lateralib⁹ partib⁹ oſſei intm̄ q̄ in oſſeo fiāt ſex
vel octo rupture diuerſis locis: vt ꝯuenienter poſſint
applicari medicamina ⁊ ꝯſumptiua ſm̄ oĉm dictam
poſitionis. oĩ tñ tertia ⁊ quarta die liniendo partes
vlceratas cũ aqua prima capitelli. ℭ Cõſumpta er
go carnoſitate qḋ apparet ex reductiõe oſſei ad p̄ſti
nã magnitudinẽ: qḋ tñ nõ fit in ſpatio minori vnius
aut mediꝫ anni. tunc ꝓcede cum ꝯſolidantibus: ſed
nõ niſi magna cauſa te impedias in hac cura.

Quinta ſpẽs varicoſa etiã cũ venis ⁊ arte
riꝫs circũuolutis in ſupꝼicie oſſei:
ſicut vitis inuoluitˀ arbori. ℭ Cui⁹ materialis cã eſt
ſanguis melĩcus a ſuperioribus paulatine effuſus vel
ibi ꝯgeſtus ſtãte epate debili in expellendo meliam
ad ſplenẽ vel ſplene debili in attrahẽdo cũ phiia ex
trinſecaꝝ cãꝝ gñantiũ meliaꝫ vel ſanguinẽ melicũ.
ℭ Cura vt in ꝑcedẽti ſꝯ ꝗtũ ad p̄mã ſcðam ⁊ tertiã
intẽtionẽ ⁊ quartã. q̄nta ꝟo. ſ. cauſticatio dimittatˀ.
Sꝫ applicetˀ emplm̄ de mucillaginib⁹: ⁊ ꝓpẽ vigora
tum cũ gũmis quatuor appoſito ſerapino bdellio ⁊
armoniaco applicatio aq̃ ſulfuree aſpaltine ⁊ enee
encatiſmãdo ſepe intentio enim eſt magna. ſ. reſol
uere exiccare lenire ⁊c. Et eſt difficilis cure ꝓprie in
religioſis vtentibus cibis groſſis ⁊ adurẽtibus.

Sexta ſpẽs quã Auicẽna vocat burio. 22ª
tertiꝫ. caplo ſcðo. pendẽs a ſanguine
melico multiplicato: nõ ſolũ in oſſeo ſed in ſubſtãtia
teſticuloꝝ: ita vt mirabiliṫ intumeſcãt partes: vt vi
dere ꝯtingit aḋ fores eccliaꝝ. Et ſiquidẽ iſte tumor
exiſtat tãte magnitudinis vt trãſcẽdat menſurã illi
indiuiduo humane ſpẽi ꝯuenientẽ cũ duritie tẽſiõe
ſanguine ſtãte in mẽbris abſq; puſtulis ⁊ corruptio
nibus. tũc ille tumor eſt elephãtia. cũ puſtulis vero
duris ⁊ corruptis tũc eſt lepra elephãtica. Cũ autẽ
tumor ꝑdictus eſt nõ valde magn⁹ cũ ſignis ſupra
ſcriptis: tunc dr̄ hernia dura oſſealis. cũ ꝑuenit ad
ſtatũ ⁊ ꝯfirmationẽ curetˀ cura apatũ duroꝝ. ℭ Pri
ma intẽtio eſt ſubtractio materieꝝ melãcholicaꝝ in
venis ⁊ ſplene abũdãtiũ flõmãdo baſilicam ſiniſtri
brachiꝫ tertia die farmacãdo cũ. ʒ. iij. cãtartici impe
rialis cũ aqua violaꝝ vel nenuf. ℭ 2ª intẽtio eſt di
geſtio cũ aq̄s violaꝝ lupuloꝝ farfare. ℭ 3ª intẽtio
eſt eradicatio. ℞. epithimi. ʒ. ſ. lapidis lazuli. ℈. ß.
caſſie tracte cum aqua violaꝝ. ℥. ß. ℭ 4ª intẽtio eſt
materiei ꝯſumptio reuoluẽdo a mollificatiõe ad re
ſolutionẽ ⁊ ecõuerſo. ℭ Prima ergo ſeptimana om̄i
die encatiſmetˀ cũ decoctiõe radicũ altee granoꝝ ſi
ſami fenugreci ſemis lini aã. Et poſt extractionẽ li
niatˀ mẽbrũ cũ oleo ſiſa. ⁊ amigda. dul. ⁊ bdellio diſ
ſoluto cũ ſuccida lana. ℭ 2ª ſeptimana encatiſmetˀ
cũ aqua cineris in qua bullierint fenugrecũ ⁊ camo
milla. Et ſupemplaſtra cũ hoc. ℞. radicũ ſcrofulas
rie vl̕ herbe mauri ſm̄ neapolitanos radicũ brionie
aã. lib. ß. melliloti camomille ſe. aneti aſſari. aã. ℥. ſ.
ß. coquantˀ radices vſq; ad mollificationẽ ipſarum:
poſt terantˀ ſubtiliſſime. ⁊ fiat emplm̄ ſupponendũ
oſſeo ⁊ inguinibus tota ſcða ſeptimana. ℭ 3ª ꝟo ſe
ptimana cũ mollificãtib⁹ ⁊ ſicut circulariter. oĩ tñ
ſeptimana ſoluendo vẽtrẽ cũ dyaſene ⁊ aqua lactis
Et in ſumma hec eſt duri apatis canonica curatio.

Septima ſpẽs eſt inteſtinalis vel zirba
lis ꝓpter dilatationẽ vel rela
xationẽ didimi: aut ꝓpẽ rupturã illi⁹ didimi: ⁊ hoꝝ
cãe ſunt note 22ª tertiꝫ. inter q̄s ponitˀ nocumẽtũ in
anhelitu ꝑueniẽs inſpirãdo. tũc eñ fit magna com
preſſio ⁊ tractus dyafragmatis ad intra ſiue ſit ꝓ
pter attractionẽ violẽtã aeris. ſiue ſit q: in tali no
cumẽto anhelit⁹ aer ⁊ vapores ⁊ fumi calefiũt: ⁊ ꝯſ
ter rareſiũt: ⁊ ꝯſter maiorẽ locũ occupãt q̄ p̄us: et
ꝯſter vehemẽs cõpreſſio ⁊ diſtẽſio fit inteſtinoꝝ ⁊ ſi
fac: ꝓpter qḋ h̄ñtib⁹ herniã ⁊ inteſtinalẽ ⁊ vẽtoſam
in inſpiratione ſupexcreſcit tumor ⁊ in expiratione
decreſcit. ℭ Cura. p̄ma intẽtio eſt reductio inteſtino
rũ ad loca p̄p̄a cũ ſcultella lignea vel cũ manib⁹ ol
ingenio cũ vẽtoſa ſup inguẽ cũ inclinatiõe capitis.
ℭ Scða intẽtio eſt ſedatio doloris ſiue proueniat a
vẽtoſitate ſoluẽte ꝯtinuitatẽ didimi. ſiue a multitu
dine materieꝝ humoraliũ: ſiue ab inteſtinis ⁊ fecib⁹
grauitãtibus p̄mo cliſterizãdo cũ decoctiõe ſeminis
lini fenugreci ⁊ granoꝝ ſiſami cũ multo oleo ⁊ buty
ro recẽti: vel cũ lib. ß. brodiꝫ pulli cũ tãtundẽ olei ſiſa
mi. cũ. ℥. ß. ſalis gẽme: vel cũ oleo ſolo. ℭ Scðo. ℞.
borelle. ℥. ij. granoꝝ ſiſami fenugreci ſe. lini. aã. ℥. ſ.
radicũ lilioꝝ alboꝝ ⁊ altee aã. m̄. iiij. aniſi cimini ſe.
aneti. aã. m̄. ſ. ß. camomille. m̄. iiij. bdelliꝫ. ℥. ſ. coq̄n
tur oĩa in quatuor ſitalis aq̄: ⁊ fomentetˀ cũ ſpõgiꝫs
magnis. ℭ Quo facto ſup oſſeo emplaſtretˀ hoc. ℞.
gallaꝝ cupſſi. ℥. iij. farine volatilis. ℥. iij. pulueris ra
dicũ ꝯſolide maioris ⁊ minoris. aã. ℥. ſ. glutinis pi
ſciũ. ℥. ſ. ß. dragagãti gummi arabici mumie ſpodiꝫ
aã. ʒ. ß. ſandarace boli armeni ſerapini aã. ʒ. v. Co
quantˀ farine in duabus partibus aq̃ cũ tertia par
te aceti nigri vſq; ad bonã ſpiſſitudinẽ cũ ſufficiẽti
quãtitate cere. ⁊ additis pulererib⁹ fiat emplaſtrũ.
ℭ Tertia intẽtio eſt materieꝝ diſtractio vẽtoſis ap
plicatis inguini pulpe cruriũ ⁊ natibus ⁊ cũ ligatu
ris ⁊ fricationibus a genu infra. flõmia etiã baſili
ce vel nigre vomitu menſtruoꝝ ꝓuocatione ⁊ emor
roidaꝝ ⁊c. ℭ Quarta intentio eſt ꝓhibitio reiterati
deſcẽſus ꝑdictaꝝ materieꝝ. p̄mo ſubtrahendo cãs
vẽtoſitatis impellẽtis ⁊ humiditatis lubricitãtis in
teſtina ⁊ vias deſcẽſus cũ iteratiõe euãtionũ mate
rie ſlatice mucillaginoſe ⁊ aquoſe. materie eñ cro
nicaꝝ egritudinũ nõ ſeruantˀ ad vnã criſim vt cum
dyaturbit. ℭ Uel. ℞. pulpe colloq̄ntide. ℈. ſ. turbit
ʒ. ſ. bdelliꝫ. ʒʒ. aã. ℈. ſ. fiãt pillẽ cũ ieralogodion. de
q̄bus ſumatˀ bis in hebðã cũ aqua ireos. hec medi
cina aduerſatˀ oĩbus ſlaticis egritudinib⁹. ℭ Scðo
diuerſio ad vias vrine ⁊ ad hoc mirabile eſt. ℞. aq̄
radicũ geneſtre rubee apiꝫ ana. ℥. ſ. ß. ante quod ſta
tim ſumat tres pillulas ex puluere granoꝝ miliꝫ ſo
lis factas cum ſucco apiꝫ. ℭ Tertio vſus adequan
tium materias ſlegmaticas ⁊ pure diuertentium.
ℭ Primũ: vt in ſeptimana bis accipiat. ʒ. ſ. ligni alo
es electi petentis fundũ aque: ⁊ immergatˀ cum. ℥.
mellicratis. ℭ Scðm bis in ſeptimana. ʒ. ſ. metrida
ti. ℭ Tertiũ bis in ſeptiana oppopire. ʒ. ſ. ⁊ eſt in ex
ſiccando ſlegma ſumme potentie. ℭ Quarto cũ regi
mine ⁊c. ℭ Potus in hyeme. ℞. florum meliſſe. ʒʒ.
albi et leuis granorum paradiſi nucis muſca. ana.

ʒ.j.aq̃ ciſterne lib.xxv.mellis electi.℥.xvj. coquãtur in aqua cum ſpẽb⁹ ad ↄſumptionẽ quarte partis. poſt adde medicinas ⁊ fiat iterꝝ coctio vſqꝫ ad tertiã ptẽ.poteſt ſolũ vel vna pars ei⁹ cũ duab⁹ partibus vini. ¶5ª intẽtio eſt ↄſolidatio viaꝝ laxaꝝ apertaꝝ vel ruptaꝝ.Primo.℞.ſcorie ferri in aceto frixe minute.ʒ.ß.ſan.ru.boli ar.thuris maſticis:terre ſigillate acatie.añ.ʒ.ij.gallaꝝ cupſſi mumie.añ.ʒ.vj. glutinis piſciũ.℥.ij. diſſoluanť glutina in aceto ru. ⁊ incorporenť iſte ſpẽs cũ.℥.ij.reſine ru. ⁊ cum cera fiat vnguẽtũ quo oſſeũ ⁊ inguinales partes inungant ter in die. ⁊ apponať pila vel ſcutũ cũ forti ligatura.⁊hoc remediũ eſt itegre ſanãs citra.xl.dies nouã rupturã ⁊ nõ magnã valde.¶Magne aũt rupture vel antiq̃ tunc applica cerotũ figure ſcutalis cum emplo ex pelle arietina cõpoſitione mea in ↄſilio meo de hac mã ad dñm hugonẽ cyprẽſem. Dimitto fantaſias Gentilis de limatura calibis cum ↄſolidatiuis interi⁹ ⁊ magnete exterius appoſito. ¶Soleo iterim admiſtrare hoc eluariũ. ℞.thuris maſticis acatie hypoq̃ſtidos añ.ʒ.j.ß.roſaꝝ ſpodij cimi torrefacti.ſe.ancti añ.ʒ.j.gallaꝝ cupſſi.℥.ß.limature tenuiſſime calibis:ſcorie ferri amboꝝ frixorũ in aceto in.℥.ß.arilloꝝ granatoꝝ acriũ exiccatorũ.℥.j.fiat puluis ꝑ ſe.poſt.℞.mellis roſ.ↄfecti cuz folijs lib.j.ß.zucca.al.lib.j.vini granatoꝝ lib.ß.dragagãti gũmi arabici añ.℥.ß.hec duo bulliãt ſil cuz melle ro.zuccaro ⁊ vino ĝnatoꝝ vſqꝫ ad iſpiſſationẽ ⁊ cũ tepuerit effundanť i mortariũ vbi cũ alijs ſpẽbus diutiſſime ↄterẽdo icorporenť. diuinũ q̃dẽ medicamẽ hoc eſt vt expiẽtia mihi frequẽter innotuit. doſ.ʒ.ij.bis i die ⁊ poſt cenã.ʒ.j. ¶6ª itẽtio ẽ mod⁹ aduſtiõis vel iciſiõis ptiũ ꝑ q̃s didim⁹ ad oſſeũ deſcẽdit.pꝫ caſtrãtib⁹. ¶7ª itẽtio eſt ꝓhibitio recidiue q̃ q̃dẽ cõpleť ꝑ aſſumptionẽ.℥.j.opopire in aurora bis i ſeptimana deſcripte a Nicolao añ prãdiũ per q̃tuor horas ꝑ ſpatiũ duoꝝ vel triũ mẽſiũ. ¶2° ſilr ↄdiant pinee ꝑue adhuc molles ab arbore accepte aſſumpte vt pu⁹. ¶3° mumie.ʒ.vni⁹ xijª ps facte i pillis oi die ꝑ duos vel tres mẽſes. ¶4° maſticis.ʒ.iij.oi mane. ¶5° vtať ſepiſſime radice vna ↄſolide. ¶6° vtať in cibis puluere gallaꝝ cupreſſi. ¶7° portet ſuper inguine ſuo ↄtinue cerotũ vnũ ſolũ de raſura eboris factuz. ¶8° frequẽter encatiſmeť cũ aq̃ aluminoſa nãliter tali vł artificialr fcã mirabilr eñ ꝓſeruat ab euẽtu hui⁹ egritudis ⁊ recidiuationis.

Conſilium.231. De ingenti tortura ſpõdiliũ ſiue de gibboſitate cũ ↄctione coſtaꝝ ⁊ tremore ſiue ſaltu cordis.

¶Diuidiť aũt ↄſiliũ in capitula quatuor.

¶Declaratio ⁊ expoſitio ipſi⁹ diſpõnis. Cap.j.

SIcut exercitiũ corporis eſt act⁹ ꝑ quẽ humani corpis ſanitas depdita recupari ⁊ ad pñs conſeruari:⁊ a lapſu defendi poteſt.ſicut oim illuſtriũ phyſicoꝝ ſnie ↄfirmantiqm̃ ipꝫ ↄueniẽter factũ facit ad expulſionẽ ſupfluitatũ tã ꝓme q̃ ſcõe ⁊ tertie digõnũ.⁊ ꝑ ipm ẽt vẽtoſitates ⁊ fumoſitates tã i capite q̃ in pectore ⁊ iferiori vẽtre repte expellunť ⁊ ↄſumunť.vñ membra ꝓncipalia ⁊ reliq̃ oia ↄueniẽter expurgata ab eis ſunt fortiora ad ꝓducẽdũ opationes toti corpori ↄueniẽtiores.Ita etiã exercitiũ ale rõnali attributũ eſt act⁹ ꝑ quẽ oim ſenſuũ iterioꝝ opatiões ꝑfectiores ꝓducunť:⁊ intellectiua potẽtia pp hec ad ſpeculãdũ circa difficilia ⁊ altiſſima reꝝ ꝑfectior efficiť. ¶Eapropter gauderez ego ſi tm̃ mihi nã donaſſet q̃tũ in vtriſqꝫ iã dictis ꝑfectior fieri poſſem. Neqꝫ eñ corpalis labor a me deficit cuz nulla dies mihi in oſſiũ corpis exeat. ſilr ẽt neqꝫ occupationes circa neceſſitatẽ ↄtẽplãdi in difficilibus a me vacue ſunt.ſꝫ aſſiduitas exercitij in talib⁹. diuino tñ afflatu ꝓuio me iuuabit.qm̃ labor oia vicit iprob⁹ ⁊ duris vigẽs in reb⁹ egeſtas.Iuxta illũ mãtuani poete ſermonẽ georgicoꝝ ꝓ°. ¶hec itaqꝫ appent qm̃ nuperrime labilis corpis humani cõpago obtulit mihi adoleſcẽtẽ annoꝝ circa.14.vel.15.q̃ igẽti ſpõdiliũ tortura moleſtať q̃ valde fortis eſt ⁊ extẽſa. Inſtãtũ ꝙ a ſpõdili 4ª iclusiue de his q̃ ſunt i collo vſqꝫ ad ſpondiliũ renũ ſcðam excluſiue oẽs alie torte ſunt ⁊ curuate ꝟſus dextrã ptẽ:pp qð lordoſus eſt i eadẽ pte valde magnifice. Vñ ⁊ ſpatula dextra cũ pte colli ſuperi⁹ eleuať neceſſitate rei. Cũ eñ 4ª 5ª 6ª ⁊ 7ª ſpõdiles colli trahuntur vſqꝫ inferius: neceſſe eſt coſtas ipelli verſus ptẽ illã. ⁊ pp violẽtiam tract⁹ vtriuſqꝫ eaꝝ ſpõdiles dorſi oẽs.xj.curuate ⁊ ipulſe ſunt ꝟſus illã ptẽ. Cũ eñ extreme ptes coſtarũ poſterioꝝ iſixe ſint ſpõdilib⁹ dictis. igiť.ꝓpť curuaturã ꝓdictaꝝ ſpõdiliũ neceſſe eſt coſtas ipelli verſus ptẽ illã ad quã incuruanť ſpõdiles. Cũ ĝ ſpõdiles icuruate ſint ꝟſus dextrã vt ſenſus viſus oñdit neceſſe fuit ordoſeõ.i.gibboſitatẽ fuiſſe factã ad latus dextrũ ⁊ eminẽtiã appentẽ. ¶At ꝟo qꝛ ꝓpť curuaturã predictaꝝ partiũ ad dextrã neceſſe fuit coſtas q̃ inueniunť in latere ſiniſtro moueri verſ⁹ motũ ipſaꝝ ſpõdilium ꝓdictaꝝ.⁊ ſpõdiles cũ hoc ꝙ incuruate ſunt ꝟſus partẽ dextrã etiã icuruate ſunt verſus anteriorem:vt ſenſus viſus ⁊ tactus oñdit.

IDeo ex hoc fundamẽto ſoluunť aliq̃ apparẽtie. ¶Et ꝓma eſt ꝙ ala ſpatule ſiniſtre videť eminẽtior ⁊ eleuatior q̃ dextre. ¶2ª eſt.qꝛ ſub ala illa apparet concauitas magna vbi locareť meus pugillus. ¶Et 3ª eſt apparẽtia.qꝛ mẽdoſe coſte ſiniſtre partis videntur ad anteriora ⁊ paꝝ ad ſupiora ↄtracte. ¶Et 4ª eſt qꝛ magna cõprehẽdiť flexio in ilio ſiniſtro in pte anteriori. ¶Et 5ª eſt.qꝛ in loco poſteriori ſiniſtri renis vř eſſe incuruatio verſus dextrũ. ¶Et 6ª apparentia eſt. qꝛ caput iſtius viri pẽdet verſus ſiniſtrã partẽ. Et hec oia correlarie aſpicienti torturã illã ⁊ nodũ cõtractionis eius faciliume demõſtrari poſſent.

PReter hec etiã collige.ꝙ pect⁹ ei⁹ anterius magnifice defedatũ ⁊ deformatum eſt. ¶ꝓm q̃dẽ qꝛ os supi⁹ qð denoiať cathena gule decliue eſt ꝟſus ptẽ ſiniſtrã.⁊ ſm alteꝝ extremũ magnifice eleuatũ eſt verſus extremitatẽ humeri.pbatur:qꝛ ↄctio ſpatule dextre ꝟſus ſupi⁹: ⁊ ad latera de neceſſitate eleuauit illi⁹ oſſis partẽ ſibi ↄtiguam. ¶Et 2ᵐ appens eſt.ꝙ thorax ei⁹ vř valde occultuz ⁊ minoratũ:⁊ ꝓpue in iferiori pte.hoc autẽ ↄtingit

ꝓpter tractū ſpaſmoſum ⁊ ꝯtionē ſeptē oſſium ex
q̄bꝰ thorax cōponit̄ quō eī̄ tortura in illis oſſibꝰ tā
ingēti ⁊ extēſa exn̄te poſſent illa oſſa ꝯuenienter nu-
triri. Nil ergo mirabile ſi continue magis areſcat.
¶Et 3m appens eſt. ꝙ cartilago ſuppoſita ori ſto-
machi apud italos ꝟnolatū granatū ⁊ parua ⁊ exte
nuata multū ſenſu tactꝰ ꝑcipit̄ ⁊ viſus. ¶4m ap-
parēs eſt. ꝙ q̄uqꝫ mēdoſe coſte tā in ſiniſtra q̄ꝫ i dex
tra parte exiles ⁊ fere torrefacte ſunt. qđ apparet ex
eodē fundamēto verificari. ¶E 5m ſenſui notuꝫ eſt
fortis ⁊ ſaltuoſus motꝰ cordis: intm̄ ꝙ ſenſu viſus
huiꝰ adoleſcētuli coſte ꝑcipiunt̄ eleuari. Cū enim ꝑ
talē torturā trachea arteria nec̄io ſit aliq̄ꝫtū circū-
flexa. ptꝫ ꝙ aer ab eē ad intꝰ quātꝰ ⁊ q̄ñ oporteret
nō ſufficiēter īgredit̄: ⁊ ſi virtꝰ ad attrahēdū eſſet
fortis. virtute itaqꝫ exn̄te debili et via tractꝰ aeris
exn̄te tortuoſa vel flexa parūper: nō attrahit̄ aeris
q̄ꝫtitas ſufficiēter. ⁊ q̄ꝫcito oporteret ad ſatiſfacien-
dū nec̄itati. ſꝫ neceſſitate creſcēte vltra tēperamētū
⁊ corde neceſſitato ad faciēdū conatū magnū nec̄io
accidit talis pulſus cordis: qui eſt vehemēs ⁊ velox
motꝰ partiū eiꝰ de cētro ad circunferētiā. Nec ꝯſtat
ꝙ virtꝰ pulſatilis ſit debilis. ꝓpterea q2 virtute ne
ceſſitate vehemētiꝰ agūt. vt Gal. pᵒ cōmēto pulſuū
cōmēto 4ᵒ. ¶Et ſup adde huic motiuo ꝙ cū ꝓpter
nec̄itatē auctā multitudo fumoꝝ ⁊ vapoꝝ ⁊ aeris
facti vilis ꝯgregatio fiat ī corde. adhuc maior virtu
tis conatꝰ eſt nec̄ius ad ꝯſtringēdū cor. Ita ꝙ non
minoris magnitudinis velocitatis ⁊ frequētie eſſet
hic motꝰ ſaltuoſus cordis penes ſiſtolē q̄ꝫ dyaſtolē
ſi eq̄ bñ cōprehēſibilis eſſet ſiſtole ſicut dyaſtole. et
hoꝝ ſermonū q̄ꝫplurimi captunt fundamētū ex ſen
tētijs Gal. interioruꝫ 4ᵒ cap. 1ᵒ ⁊ xiᵒ ꝯtinētis cap.
2ᵒ. Et 22ᵃ tertij. capitulo de gibboſitate. ⁊ pluries
alibi. Et tu lege volumina ſi vis bene intelligere.

¶Declaratio premiſſorum. Cap. ij.

Ut aūt p̄dictoꝝ ſnīe clariꝰ eluſceſcāt. pro
notitia cāꝝ diuerſitatū ⁊ ſignoꝝ prefa-
te diſpōnis p̄mittat̄ pᵒ deſcriptio huius
diſpōnis q̄ eſt ꝙ gibboſitas eſt tumor vel
eminētia ſpōdiliū ſpine ad aliquā dr̄iam
poſitionis facta ꝓpter incuruationē ſpōdiliū ꝓue-
niētem: aut a forti īpulſione a vētoſitate: aut a mā
molli ficāte ligamēta ⁊ neruos a nucha oriētes: aut
ꝓpter motū ſpaſmoſum in p̄dictis partibꝰ factum
vel ſiētez: ꝑ quā remouet̄ formoſitas ⁊ pulchritudo
ſtature hoīs cū corruptione figure vel forme ꝑtiuꝫ
p̄dictaꝝ. ¶Dr̄ ḡ pᵒmo ꝙ gibboſitas eſt tumor. ꝓpt
eī̄ īcuruationē aliquaꝝ ſpōdiliū nec̄ia eſt pñs ꝯſi-
deratio. Nā dato ꝙ aliaꝝ ꝑtiū corpis oſſa vt focilia
brachioꝝ ⁊ cruriū īcuruari poſſint: ⁊ ꝓprie in etate
pueritie. vt ſenſus manifeſtat apud plurimos in q̄-
bus tortū eſt focile tibie vel alteriꝰ ptis. Illa tñ cur
uatura nō eſt de qua ad pñs intēdit̄: cū non ſit ne-
ceſſariū illiꝰ oſſa remoueri a ꝓpria iūctura eorum.
¶Ponit̄ 3ᵒ ad aliquā dr̄iam pōnis. nā cū ꝓpter ali
quā de cauſis ſtatiꝫ dicēdis ſpōdiles īcuruant̄. tūc
ſi ꝯiūgunt̄ ad extra ad intus eſt ſpēs gibboſitatis ad
anteriora q̄ nolat̄ ſtruma. Si vᵒ ꝯtio fiat ab intus
ad extra: tūc fit eminēs in poſteriori pte: ⁊ īcuruatio
verſus āteriꝰ. Si aūt ꝯtio ſpōdiliū fiat a dextro in
ſiniſtrū. tūc accidit gibboſitas in ſitu ⁊ arcuatio ꝑ
tis dextre v̄ſus ipſam: ⁊ ita ſi bñ ꝯſideret̄ huiꝰ iuuē
culi diſpō ꝓprie eſt in pte dextra eius ⁊ in anteriori
eminētia manifeſta ⁊ ꝯcauitate in poſteriori ⁊ ſini-
ſtra ptiū: vt ſupra ēt tactū fuit. ¶Dicit̄ aūt 5ᵒ ꝓue-
nire hec ꝑꝑ īpulſionē. ⁊ hoc q̄dē exteriꝰ accidere po
tuit vel pōt: ⁊ ꝓprie in etate īfantie cū īprudentia ⁊
ītēperamēto motu ꝑtractātis īfātes ligādo ꝯprimē
do vel diſtrahēdo ſpōdiles ipſoꝝ coſtas ⁊ thoracē.
aut frequēter ꝯtigit a cunabul' ⁊ brachijs educātiū
eos cadere. necnō ſuꝑ ſpōdilibꝰ aduenientē caſu ꝯtu
ſione cōpreſſione vel īpreſſione. ꝑꝑ q̄ oſſa q̄ tenerita
te ſua velut cera ſunt flexibilia talia nocumēta acq̄
rere poſſent. Silr̄ ēt ī īfantibꝰ ꝑꝑ corruptionē lactis
eoꝝ multiplicant̄ vētoſitates q̄ in neruis ⁊ ligamē-
tis ſpōdiliū colli ⁊ dorſi multiplicatis extēdūt ⁊ di-
latāt p̄dicta mēbra ⁊ ꝯiūctiones cartilaginoſas ſpō
diliū adinuicē. Et hec q̄dē diſpō cognoſcit̄ ꝑ paula-
tinū ⁊ tardū euētū eiꝰ ⁊ multiplicationē gurgula-
tionū ⁊ rugituū in ſtomacho ⁊ in inteſtinis oībꝰ et
hypocūdrijs. ſicut īmediate dicta diſpō cognoſcit̄
ꝑ velocē ⁊ ſubitū euētū eiꝰ. ¶Ponebat̄ 6ᵒ ſpōdiliū
eminētiā fieri poſſe ꝑꝑ mollificationē. Si eī̄ mucil-
laginoſa mā immergat̄ in ligamentis ⁊ iter partes
ſpōdiliū cartilaginoſas diu ꝑmanēs ibi eſt cā vt nō
fiat bona ptiū corpis ſuſtētatio. ⁊ ſm ꝙ ꝯtigit intus
vel extra vel in dextra vel ī ſiniſtra pte magis mul-
tiplicari māꝫ mollificātē. Ita ⁊ īcuruatio ⁊ gibboſi
tas repꝑitat̄ in illa. Et hec iteꝝ etiā velocis ⁊ feſtini
euentꝰ eſt. ꝑꝑ qđ diſtinguit̄ ab ea q̄ fit a cā ꝑimiti-
ua. Et differt ab illa q̄ fit a ventoſitate ꝑ abſentiam
rugituū p̄dictoꝝ ⁊ mollitiem tactu ꝑceptā: ⁊ ſic de
alijs. ¶Pōt iteꝝ 14ᵒ gibboſitas ī ſpōdilibꝰ euenī-
re ꝑꝑ apā magnum genitū in lūbis interioribꝰ aut
in intermedio coſtaꝝ: aut in muſculis exterioribus
appoſitis lateralr̄ ad ſpōdiles. vel in venis ipſarū.
¶Adhuc etiā ⁊ 5ᵒ ꝯtingere pōt incuruatio ſpōdiliū
ꝓpter ſpaſmum euenientē in aliquo vel in aliq̄bus
xij. parium neruoꝝ orientium a ſpōdilibꝰ dorſi. vel
ſeptē pariū orientiū a ſpōdilibꝰ colli. Cū enim māꝫ
groſſam ꝯtigit infundi in eis: ſi fuerit in his q̄ oriū-
tur a dextra pte ꝯtio fiet v̄ſus illā. ⁊ eminētia v̄ſus
ſiniſtrā ⁊ ecōuerſo. ⁊ ſic de dr̄ia pōnis: q̄ eſt anterio-
ris ad poſterius: ⁊ ecōuerſo. ¶6ᵒ iteꝝ ꝯtingere pōt
hec impulſio ſpōdilium ꝓpter vehemētem īpulſio-
nem a virtute factā in laboribꝰ criſis. nās enim il-
las frequenter expellit multas ⁊ vehemētes motu.
ꝓpter qđ ſpaſmꝰ ⁊ mollities in p̄dictis partibꝰ ac-
cidere pōt. Et hec q̄dem cognoſcit̄ q2 p̄ceſſerūt ipaꝫ
febres moleſtiſſime a multa mā ꝓuenientes. Et etiā
a numeratione ſignoꝝ euenientiū in febribꝰ reuo-
lutis ꝑ quartanarios dieꝝ vt quarti ad ſeptimuꝫ.
ſeptimi ad vndecimum. vndecimi ad decimūquar-
tum: ⁊ ſic de alijs. Et tales q̄deꝫ diſpōnes plurimū
ſunt male terminationis. ¶Ultimo vero quod po-
nit̄ in deſcriptione iam notuꝫ eſt. propterea q2 ſicut
per debitum ſitum partium ſpondilium adinuiceꝫ
⁊ recte ſtature ⁊ formoſe redditur homo. ita per ea
rum remotionem abinuicem defedatur.

Ex quorū olim fundamēto intelligēti apparet ꝙ tortura ſpōdiliū oīe reduci pōt ad ternariū numerū. ¶Et pria qdē ad impulſionē. ¶2ª ad mollificationē. Et 3ª ad ſpaſmū. Et pria qdē pōt variari qdruplr. ¶Prio ꝓpter impulſionē a cauſis primitiuis euenientē. ¶2° ꝓpter īpulſionē a vētoſitatibꝰ ꝑdictis factā. ¶Et 3° ꝓpter apā magnū. ¶Et 4° ꝓpter vehemētē īpulſionē in criſi aſi factā. ¶2ª vo ordinis ſpēs torture ſpōdiliū fieri poſſet a multa mā mollificāte et lubricāte ligamēta neruos et nuchā: vt iā dictū eſt. ¶2° etiā fieri poſſet hec mollificatio a primitiua cā cū applicatione et frequētatiōe rex mollificantiū vt linimentorū embrocationū et balneox et conſimiliū. ¶3ª vo ordinis ſpēs torture ſpondiliū aſſignant due. ¶Et pria qdē eſt ꝓpter ſpaſmum de repletiōe. ¶2ª vo ꝓpter ſpaſmū de inanitiōe. Et hec qdē diſtinguit a pria ꝓpterea qr non fit niſi in tpe ꝓlixo: et cū ſignis ſignificātibꝰ eſiones fortes exterminātes corpa: aut ꝓpter iſenſibiles eſiones vt ꝑ multā reſolōnē ī febribꝰ ſudore et ꝯſitibꝰ factā. ¶Ex q ſi bñ ꝯſideras ad iſtas nouē ſpēs torture ſpōdiliū oēs euenire et imaginari poſſibiles reduci poſſent preter decimā ꝓuenietē a venenis de qua non curo ad pñs. Et ex hoc fundamēto iter correlarie ꝯcludit ſcdo principaliter notitia cārū. ¶3° iterū aperta eſt declaratio ſignorū inſeparabilium iſtarum diſpoſitionum.

Ex quibus tādē vltimate ꝯcludit ꝙ huiꝰ viri diſpō triplex eſt ꝓcuratiōe digna. Et pria qdē ē gibboſitas a pria ſpōdiliū dorſi vſqꝫ ad ſextā ad āteriora facta. ¶2ª eſt gibboſitas et eminētia magna in dextra pte ad exterius. ¶Et 3ª eſt attractio duarū coſtarū inferiox de cōpletis et attractio ēt coſtarū q mēdoſe dicunt verſus interiꝰ et ſuperius ꝓpter quarū ꝯctionē cōprimitur cor. Et ſeqtur motꝰ eiꝰ ſaltuoſus: vt ī primo cap. demonſtratum eſt. Hec in ſumma eſt huius viri diſpoſitio non leui labore demonſtrata.

¶De regimine huic viro conuenienti ꝑ ſex res non naturales dictas. Cap.iij.

VT **cōuenietēr** poſſit eligi modꝰ regiminis huiꝰ viri. Premittēdum eſt prio ꝙ cā efficiēs mālis huiꝰ diſpōnis eſt multa mā flatica mucillaginoſa dñante et ptim aquoſa q mollificationē fc̄it in ſpōdilibꝰ et cartilaginibꝰ eax et neruis oriētibꝰ a nucha. Uerū qr appet modus attractus verſus dextrā ptē cū ſoliditate et duritie nō eſt dubitabile māe groſſe flatice magnā partē inueniri in nucha: et magis in neruis oriētibꝰ in ſiniſtra parte eiꝰ et in muſculis lūbalibꝰ intrinſecis et exterioribꝰ ꝓpter qd verſus ſiniſtrā ptē fit ꝯtractio et tumor verſus dextrā partē vñ ex hoc ꝯcludit ꝙ hec diſpō eſt valde difficilis: qm̄ eſt compoſita ex ſpaſmo ſiniſtre partis et mollitie dextre ptis. Uerū qr talis ſpaſmus iā eſt factꝰ et nō in fieri ꝓpter abſentiā doloris attractiui motꝰ. Ideo vr ꝙ oia iſta que adminiſtrant debēt eē calefactiua ī 2° gradu. et vltra ipm aliqliter exiccatiua. non tñ trāſcēdētia primū gradū: aut māſionē primā ſcdi. Et vbi deficiūt iniſta talia q multū rara ſunt vbicūqꝫ legatur opꝫ vig optime tritū moderari talia ꝯfrangēdo ſimplicia frigida aut tēperata cum calidis et ſiccis.

Quare vir iſte eligat locū habitationis eiꝰ et aerē calidū notabilr et leuis exiccatiōis. et qr tā aer pluuienſis qꝫ rodigij notabilr ſunt frigidi et amplius humidi qꝫ frigidi. Ideo camera decubitꝰ eiꝰ ſit tabulis bñ munita inferiꝰ laterali et ſuperiꝰ. et in ea accēſus pſeueraret ignis magnorū lignox. Et ſi qñqꝫ vtus exiccationis adderet in igne ex cōbuſtiōe lignox abietis lauri iuniperi ficuū mētaſtri pulegij valde ꝯueniēs eſſet ei. Intātū ꝙ neceſſariū eēt fieri ſepe ſuffumigiū cū ſtorace calamita laudano cupſſo gallia muſcata ſādaraca ligno al. colofonia thure et maſtice: et ſic de alijs oibus vel aliqbus hox. Et hoc eſt principiū magne pſeruatiōis huius viri. ſ. aeris. conuenientis electio.

De alia vo re nō nāli vt exercitio vel motu pertrāſeundū ē. huic em̄ viro motꝰ corporis ꝯuenit nō pedetiuꝰ neqꝫ eqtatiuꝰ et nauigatiuus. imo neqꝫ cōueniūt ei fricatiōes aliquarū partiū. immo adhuc neqꝫ leues et ꝓprie frequētate: qre corpꝰ oino qeſcere dꝫ. Ultr oīs motꝰ aīe vt ira furor et ſilia euitari debent maxime ꝓpter nocumētum in corde eius inuentū ex motu ſaltuoſo eius. Corpus igitur et aīa eiꝰ qeſcere debent. ꝓpter qd etiā ab hoc viro cauendū eſt a coitu frequētato: intātū ꝙ ēt ſemel in die cōplacere veneri nō eēt ei bñ ꝯcedēdum.

De modo aūt dormiēdi ipſius ſomnꝰ ꝓlixus ei ꝯuenit et nullo mō exceſſus in vigilia. et de figuris dormiēdi melior eſt incuruatio ſup latꝰ dextrū: et pſeuerātia ſup illud latere vo ſiniſtro nō ꝯueniret ei dormire ꝓpter grauitatē dextre ptis accūbētis ſup ꝯcta ſiniſtra. Neqꝫ etiam reſupine dormire ꝯuenit ei rōne accñtis qd eſt nocm in anhelitu. cū illud nocum anhelitꝰ augmētet in decubitu reſupinato. vt 2ª primi. c° de ſomno et vigilia ꝑ illa. Reſupineqꝫ dormire malum ꝛc. Et tñ ſup illa pte poſteriori decūbere poſſet abſqꝫ magno nocꝰ ſui anhelitꝰ eſſet ei vtile. ꝓpterea qr iuuaret ad rectitudinē ſpōdiliū dorſi et colli q icuruate ſunt ad āterius. et ī p̄io et 2° cap. declaratū eſt. dormire aūt ſup vētre et pectore plꝫ mihi: dūmō caput eiꝰ teneat curuatū verſus ptē dextrā. tūc em̄ liberior fiet cāna pulmonis ad attrahēdū aerē neceſſariū ꝑ euētatione mēbrox pulſus et āhelitꝰ. qcūqꝫ tñ decubitu iaceat caput eiꝰ reſpectu ptiū inferiox mediocriter eleuatū teneat. ꝓlixas aūt vigilias omnino euitet.

De alia vo q̄rta re nō nāli iā dictū eſt. vbi de exercitio parū aū hoc ſermo fuit verum ſemꝑ agere debet leto et iocundo aīo: tantū cū voluntate altiſſimi mentem ſuam cōfirmare quantum ei placuerit auferre. et hoc quidem adiuuabit non leuiter ad regimen ſuum.

De modo vo accipiēdi cibū et potū. ¶Regula eſt pria ꝙ nunqꝫ comedat niſi vero et cōuenienti appetitu iducat ad illud. ¶2ª regula ꝙ fugiat accipere cibū cū aliqua reliquia faſtidij nauſee vel abominationis. ¶Tertia regula ꝙ nunqꝫ accipiat cibum nec potum facientes extenſio

nes in ſtõ ꝓpter magnã q̃titatẽ eoꝝ.¶4ᵃ ꝙ cib⁹
diligenter maſticatus accipiaꝛ ⁊ non cito vel inglu=
uioſe deglutir⁹.¶5ᵃ ꝙ nõ ꝓlõget morã magnã l ac
cipiẽdo cibaria.¶6ᵃ.ꝙ multitudo ciboꝝ ſpecie di=
uerſoꝝ fugiaꝛ ab eo.7ᵃ.ꝙ nullus accipiaꝛ pot⁹ vel
cib⁹ cũ vẽtris ſtipticitate ⁊ plenitudine.¶8ᵃ.ꝙ poſt
aſſumptionẽ ciboꝝ ⁊ potuũ q̃ſcat ⁊ nullo mõ exer=
citeꝛ ſaltez vehemẽti motu ale vel corpis neqꝫ coit⁹.

In ſexta aũt re non nãll parũper inſiſten=
dum magis:eo qꝛ in ipſa ſuſten=
taꝛ regimẽ ſanitatis hui⁹ viri tã conſeruatiuũ q̃ ꝑ=
ſeruatiuũ vel curatiuũ.¶Memorãdũ igiꝛ vt tactũ
fuit in ꝑncipio capituli ꝑcedẽtis ꝙ cibaria ⁊ potus
eius declinẽt ad calefactionẽ notabilr ⁊ ad exicca=
tionẽ mediocriter ꝓpter qd bonum erit cibaria ſua
ꝯfrãgi ſemꝑ ex calefacientib⁹ mediocriter.de folijs
radicibus ſeminibus ⁊ aromatib⁹ q̃ dicenꝛ inferi⁹.
¶Igiꝛ panis huius viri ſit fermẽtat⁹ magis q̃ cõis
panis ⁊ nõ multũ ſalitus:ſed mediocriter coct⁹: nõ
tranſcẽdẽs numerũ triũ dierũ.Cibaria vero de pa
ſta ⁊ de farina facta nõ habeanꝛ in vſu.imo raro et
in parua q̃titate accipianꝛ.¶Carnes de quadru=
pedib⁹ domeſticis ſibi laudãde ſunt: vt carnes :ca=
preti:carnes vituli ⁊ caſtrati.Carnes vero agni ⁊ por
celloꝝ recẽtiũ nõ placẽt mihi niſi aſſate. ⁊ elixe me=
liores eſſent:⁊ ꝓprie decocte cũ mẽtha ſiſimbrio ſer
pillo petroſel.⁊ melliſſa q̃ melior ẽ oib⁹ alijs.¶Qua
drupedũ vero ſylueſtriũ carnes placẽt mihi.velut le=
poꝝ capreoloꝝ iter alia ⁊ iuuẽculi apri ẽt. ¶De do
meſticis volatilib⁹:ſunt pulli:galline:capones:ſolũ
bi elixi vel aſſati ſuo mõ.anates vero nõ placẽt niſi aſ
ſate.¶De ſylueſtrib⁹ volatilib⁹ optimi ſunt faſiani
perdices:turtures:columbi ſylueſtres: tã in rurib⁹
q̃ turribus veſcentes.Nullius eñ alalis carnes tã
to iuuamẽto poſſent eſſe q̃tũ iſte.Et ſi multũ adhe
rere põt vſui eoꝝ:inueniet excellẽs iuuamẽtũ l eis ⁊
l turturib⁹.Turdi vero meruli ⁊ minute aues ⁊ cotur
nices ⁊ francolini ſibi ꝯueniũt:minime vero ortigines
qꝛ humiditatẽ mollificatiuã habẽt.Carnes etiã pa
uonũ ſi potẽs eẽt ſibi conueniunt. Silr grues:ana=
tes vero meruli aquatici cucunelie roſtri rotuli.Et in
ſumma alaliũ in aq̃s degentiũ carnes dimittantur
¶Silr ⁊ piſciũ olm vſus dimittendus eſt ⁊ ꝓprie eli
xoꝝ niſi cuz feniculo petroſillino mentha roſmarino
⁊ alijs aromatib⁹ ꝯdianꝛ.Frixi vero piſces cuz bono
oleo ⁊ ꝯditi cũ folijs ⁊ ſeminib⁹ plantarũ calidarũ q̃
ꝯcedenꝛ inferi⁹ accipi poſſent:non tñ valde frequen
ter.¶Saliti vero piſces oẽs poſſent ei conuenire:⁊ de
dulcibus aq̃s.velut ſunt regine lucij capedões ſar
dille trilie ⁊ reliqui ſolidarũ carniũ.Anguille vero
dimittantur.¶Piſces aũt ſalſi ⁊ de aq̃s ſalſis acce
pti:ſicut ſchinales palamine morene ⁊ ſilẽs ſolida=
rum carniũ accipi poſſunt.Torrentino vero ⁊ varios
lo vti põt.Cancri vero ⁊ oſtrea codorine dimittantur
¶De granis vero vti põt cicere rubeo ⁊ albo rari⁹.
Pannicũ etiam ⁊ ꝓprie cũ plantis calidis ꝯuenit ei
⁊ rizũ etiã ordeũ vero fabe ⁊ faſeoli dimittanꝛ. ¶De
plantis aũt ꝯueniũt ei caules feniculus petroſilinũ
ſaluia mẽta hyſopus calamentũ pulegiũ mẽtaſtꝝ
ſerpillũ ⁊ melliſſa inter alia.Borago autem lactuca
portulaca cucurbita ẽdiuia criſolocãna ⁊ alie ſilẽs
frigide dimittanꝛ.¶De ſeminib⁹ vero ꝯueniunt ei ci=
minũ petroſil.feniculus aniſum cardamomũ mai⁹
⁊ minus:⁊ ola alia ſemina calida aromatica ꝯueniẽ
ter.¶De radicibus vero que comeduntur optie ſunt
ei paſtinace ſylueſtres ⁊ domeſtice napi rape. Ra=
phanus aũt nõ ſit in eius vſu:neqꝫ alleũ neqꝫ cepe
neqꝫ porrũ neqꝫ bulb⁹.¶De ſalaticis aũt negãtur
ei ola frigida.vt creſſones lactuca endiuia ⁊ alia ſu
pradicta frigida.Locuſtis: aũt q̃ rãpũcioli dicunꝛ ⁊
ſparagis vti põt ⁊ lupulis.Cappares vero non ſunt
ei vtiles:⁊ ꝓprie q̃ cũ aceto bñ acuto.Agreſta etiã ſa=
lita vel lymones:⁊ ſuccus arãcioꝝ poſſent ei conue=
nire.Vinũ aũt granatoꝝ non plꝫ mihi nec acetum
aere.¶Olei vero oliuaꝝ vſus olno eſt ei ꝯueniẽs quo
cũqꝫ mõ.¶Butyrũ aũt non placet mihi: pinguedo
vero porci ſalita q̃ lardum dicꝛ ⁊ aſſungia ſalita ſibi
ꝯueniũt.¶De aromatib⁹ vero ꝑegrinis ꝯueniunt ei
piper zinziber galanga nux muſcata cinamomum
vtrũqꝫ:grana paradiſi carpobalſamũ xilobalſamũ
⁊ lignũ aloes nux muſ.⁊ cortex eius macis gariofilatus
⁊ ꝯſileꝫ oẽs calide aromatice ſpẽs ⁊ ſemina:neqꝫ ti=
mendũ eſt ex vſu ipſoꝝ:qm̃ pauca q̃titas ex eis ac
cipiꝛ etiã ꝯfranguntꝛ a carnib⁹ ab aq̃ ⁊ reliq̃s cum q̃
bus ꝑparantur.De fructib⁹ recẽtib⁹ euitenꝛ ceraſa
pira muſcata poma acria pruna criſomilla perſica
⁊ granata niſi dulcia.ſorbe meſpile euitenꝛ. Ficub⁹
vero recẽtibus ⁊ ſiccis amigdalis ⁊ auellanis vti po
teſt.Iuiube vero dimittantur in ſumma:⁊ oẽs alij fru
ctus frigidi ⁊ humidi abhorrendi ſunt.

Potus aũt huius adoleſcẽtis eſſe dꝫ vi=
nũ album colore ſubſtantia
ſubtile bñ aromaticũ:⁊ ſapore declinãs ad dulcedi
nẽ aliquãtã.minie vero põticũ ⁊ acre vel acetoſuꝫ.Et
caueat a comeſtiõe aq̃ ſimplicis cũ vino: imo ab ea
pura fugiat velut ab igne.Põt aũt ipſam cũ modi
co cinamomo coquere.deinde ſuo vino cõmiſcere et
iuuamẽtũ magnum accipiet.Et ſi abhorreret cina=
momũ ꝓpter acuitatẽ ei⁹:tũc aqua cocta cũ modi=
co ligni aloes minutim iciſi.Et iterũ ſi abhorreret li
gnũ aloes ꝓpter aliquã amaritudinẽ q̃ ꝑcipitur in
eo:tunc coquat aquã cũ liq̃ritia bñ mũdata ⁊ vino
cõmiſceat eã.¶Et lꝫ vtraqꝫ eaꝝ ſiteꝫ valde vtilis:
ego tñ ſcio ꝙ ſi poſſet vti infraſcripto potu a medie
tate mẽſis ſeptẽbris vſqꝫ ad medietatẽ mẽſis mar=
cij ꝑ plures annos eẽt ſibi potus valde vtiliſſim⁹.Et
ſi nõ poſſet vti ipſo puro abſqꝫ vino ſaltẽ cõmiſceat
ipm cũ altera medietate vini.Eſt aũt hui⁹ pot⁹ de=
ſcriptio hec.℞.aq̃ boni fontis vel fluuij vel ciſterne
q̃ melior eẽt lib.xxv.mellis electi lib.ij.floꝝ ameos ⁊
florum maiorane añ.ʒ.ſ.ſe.baſiliconis.ʒ.ſ.radicum
ãdachoche.ʒ.iij.ſe.ruthe.℈.ij.liq̃ritie bñ raſe. aniſi
dul.ana.ʒ.iij.Bulliant primo mel ⁊ aqua vſqꝫ ad cõ
ſumptionez quarte ꝑtis ſemꝑ diſpumando ipa.De
inde ſuꝑaddãtur ſpecies ſupradictoꝝ ſubtiliter cõ=
trite non tñ cribellate iteꝝ vſqꝫ ad conſumptionez
q̃rte partis tũc ergo ꝑ vnã noctẽ omnia ſic infuſa di
mittantur.deinde in ſequenti mane calefiant abſqꝫ
ebullitione et colentur per telam valde ſpiſſam.de=
inde ponantur in vaſis vitreis et vtatur eo: vt iam

dictum eſt. ⁊ nō dubito inueniri ipſm valde vtiliſſimū.
¶De regimine per medicinalia. Cap̄.iiij.

Quartū capitulum erit de regimine tā pſeruatiuo ꝙ curatiuo hu ius viri: ⁊ erit in duas ptes diuiſuz. ¶In pͣ qdē parte ponet modus pſeruatiuus a maiori lapſu. Et cū hoc ꝯſeruatiuꝰ diſ= pōnis quā hȝ. ¶In 2ª vo parte ponent qdā ſimpli cia ⁊ cōpoſita ad curationē poſſibilē ſibi ſeruiētia. ¶Pro expeditione prime partis huius quarti capi tuli primo ponā quatuor cōpoſita. Deide ſex ſimpli cia ad hoc ꝯferētia. ¶Pro ſcd͞a vo parte ponet vnū cōpoſitū ad hāc mām ꝯferēs ⁊ decē ſimplicia.

Pro expeditione primi ꝯpoſiti de pͣ particula hu ius capli. ſupponit pmo ꝙ ad ꝯueniētē pſeruationē a lapſu vlteriori o[...] vſqꝫ ad duos vel tres annos hic vir in anno purget bis. ſ. in tpe veris ⁊ autūni. ¶Igit iuxta pͥnᵐ veris vno mane accipiat hoc mi= noratiuū. ℞. pillar̄ de oppoponaco. ⁊ de ſerapino. añ. ℈. j. ⁊ accipiant in mane p nouē horas poſt ce= nā. ⁊ dormiat ſup eas p horā vnā cū dimidia. tunc ſurgat ⁊ deſcat cū appōne pānoꝝ calidoꝝ ſup ven tre. Et qñ trāſiuerint hore. v. accipiat cyathū vnuȝ aq̄ ordei calefacte zuccarate: ⁊ poſt vnā horam acci piat prādiū ſuū. ¶Sequēti vo mane accipiat hoc digeſtiuum calefactū eadē hora: qd̄ ꝯtinuet diebus octo. Cuiꝰ deſcriptio eſt. ℞. ſy. de calamēto. ſyru. de eupatorio ⁊ geniabin. añ. ℥. ß. aq̄ andachoche. aque iris. ana. ℥. j. ß. miſce. ¶9ª vero ſequēti die accipiat hoc ſolutiuū. ℞. pillar̄ de oppoponaco: pillaruȝ de ſarcocolla añ. ʒ. ß. incorpent pille. vij. cū eluario roſ. ⁊ accipiant obſeruatis ꝯditionibꝰ q̄ ſtati dicte ſunt ¶2ᵐ cōpoſitū eſt hoc. ℞. aloes pparati. ℥. j. oppo= ponaci piguis ſerapini añ. ʒ. ß. incorpent ſil cū ſuc= co roſ. ⁊ fiāt pille. de qbꝰ toto tpe anni aſſumere pt oi 4° vel 5° ſero vnā imediate añ cenā. Et ſi accipe ret de eis oi mēſe bis quinqꝫ vel ſex eēt valde vtili= mū ſibi obſeruādo ꝯditiones dictas in primis pil= lulis. ¶3ᵐ compoſitū eſt hoc. ℞. betonice ſticados maiorane bdelij maſticis ſe. ruthe ſiſeleos añ. ʒ. ij. pulueris acori. ʒ. iij. andachoche. ʒ. j. ß. ben al. ⁊ ru. croci. nucis muſ. ℈. ij. liqritie. ℈. iiij. mellis cōſerua tiōis. ʒʒ. lib. j. zuccari al. ℥. ij. coquant oia ſil ſ. ſ. ele ctuariū. de quo accipiat toto anno pñti oi mane p qtuor horas añ cibū quātitatē vniꝰ nucis muſ. Et credo in hoc pēdere magnā quātitatez curationis eiꝰ. Et ſi nō poſſet ita frequēter accipe de eo ſaltem accipiat oi tertia die vel bis in ſeptimana ꝗtitatez tā pdictā. ¶4ᵐ vo cōpoſitū eſt hoc. ℞. olei de late= ribus. ℥. j. olei de coſto. ℥. ß. emplaſtri ceronij deſcri= ptione Nicolai in antidotario. ℥. iiij. incorporent oia ſil. ⁊ ex hoc vnguēto p totū mēſem martij oi ſero vn gat tota ſpina eius qñ vadit ad lectum ⁊ ſuppona tur fruſtuȝ lane bñ carminate. ¶pᵐ ḡ de ſimplicibꝰ ꝯferētibꝰ ad has diſpōnes ⁊ ſecuriꝰ eſt betonica q̄ calida eſt ⁊ ſicca in fine ſcd͞i ⁊ pͥn° tertij ſm quoſdaȝ. Cuiꝰ vſus in cibis ꝯfert cōquaſſationi ⁊ attritioni neruoꝝ ⁊ ꝯtuſioni ⁊ laſſitudini eoꝝ. Et. ʒ. j. pulueris eiꝰ l potu data oi ſeptimana ſemel in aurora cū. ℥. ij. hydromellis calidi ēt mirifice ꝯfert toti pectori ⁊ cor di. ¶2ᵐ ſimplex eſt crocꝰ. ⁊ ꝯcordāt i eo oēs ſapien= tes ad pulſum ⁊ tremorē cordis qd̄ eſt maximū no= cumētū in hoc viro: ⁊ ꝓprie vſus eiꝰ in cibis. Et ſi oi mēſe bis acciperet de eo. ℈. j. cū. ℥. ij. aq̄ cicoree effi ceret ei pſidiū ſingulare. ¶3ᵐ ſimplex ⁊ magne vti= litatis eſt brionia ſi ex radice eiꝰ fiat decoctio cum qua fiat cliſtere ſimplr. Et ſi ēt ex decoctione radi= cū eiꝰ fomentet aut ſuffumiget tota ſpina eēt ei iu= uamētū arduū. ¶4ᵐ ſimplex eſt vſus calamēti in cibarijs eiꝰ mediocri ꝗtitate. eradicat eñ mās in pfundis nuche annexas. Et ſi pueniret ei dolores i ſpatulis ⁊ in ſpina: tunc fomētent cū herba eius bñ calefacta mirabili enim iuuamēto ꝯferret. ¶5ᵐ ſim plex eſt ſiſeleos. cuius decoctio confert dolori dorſi et laſſitudini eiꝰ ſi ex eo dent. ʒ. iij. in ſeptimana bis vl ter. ¶6ᵐ ſimplex eſt adeps vrti ex qua fit inūctio ſuper ſpina: ⁊ confert laſſitudini ⁊ duritie eius con= tractioni: vt Plinius. 28° naturalis hyſtorie. capi. de eo. Et hec de prima pticula huiꝰ capli dicta ſuf= ficiant. Sciēdum tñ ꝙ qñ aſſumit vnum iſtoruȝ ſex ſimplicium dimittat electuarium ⁊ alia.

Pro 2ª pticula huiꝰ capli pmittat pͦ purga= tio i autūno celebrāda ſm hūc modū. ℞. bndicte. ʒ. iij. agarici electi. ℈. ij. ʒʒ. ℈. j. aq̄ maiora= ne. ℥. iiij. miſce. ⁊ accipiat cū ꝯditiōibꝰ i purgatiōibꝰ veris ſuperiꝰ aſſignatis. ¶Sequēti vo die accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. roſati. ℥. j. ſyr. de eupatorio. ℥. ß. aq̄ abrotani. ℥. j. ß. aq̄ meliſſe. ʒ. ij. miſce ⁊ ꝯtinuet ipſm diebꝰ octo calidū in aurora ſuperdormiendo ei. ¶Die vo nona imediate ſequēti euācuet cū hoc. ℞. ele ctuarij indi. ℥. ß. aq̄ cētauree mino. ℥. iiij. calefiat aq̄ ⁊ diſſoluat cū eo eluariū ⁊ aſſumat obſeruatis ꝯdi tionibꝰ in purgatiōe veris aſſignatis. ¶Pro deſcri ptione vo cōpoſiti ad curā haꝝ diſpōnū ſufficiētis. pmittat pͦ ꝙ he qdē diſpōnes ſm diſputationē fa= ciles ſunt. actu vo ⁊ ope ꝓpe ⁊ difficiles. 4° interio rū. cap̄. 3° nil minꝰ ꝗtū eſt poſſibile ad eaꝝ curā ſe= curiꝰ pueníre. ponet hoc cōpoſitū a Gal. acceptū de melioribꝰ ad torturā ⁊ iclinationē ſpōdilū ⁊ ſpaſmū cuiꝰ ſeries eſt. ℞. calamēti roſaꝝ cinamomi maſti= cis ameos ſu meu hypiconis zedoarie doronici ga= rioſi. añ. aur. j. ſādal. ru. xiloaloes. añ. ʒ. j. muſci. ʒ. ß. terant ſubtilr ⁊ liniant cū oleo balſami. deinde icor porent cū melle diſpumato ⁊ fiat eluariū. de q̄ pre= cipio debere aſſumere oi mane q̄rtā. ʒ. vnius ⁊ ſunt grana. xv. cū ſyrupo de calamēto. ⁊ fortaſſis ꝙ iue= nit lr̄a corrupta: deberet eñ ſcribi q̄rta pꝰ. ℥. ⁊ eēnt ʒ. ij. vt ſit ſic deſcriptio. ℞. ſy. de calamēto. ℥. j. elua= rij pſcripti. ʒ. ij. incorpent: ⁊ lābēdo degluriat. Et ſi bñ ꝯſideras virtutē cōponētiuȝ oia ſunt ſimplicia ſm oēs illuſtres viros pclariſſima laude approba= ta ad diſpōnes tales: tñ elige cōpōnē mō tuo. ¶Pri mū ḡ de ſimplicibꝰ plaudatis ad hāc diſpōnē: ⁊ ꝓ= prie ad accñs moleſtiꝰ qd̄ ē tremulꝰ ⁊ ſaltuoſus mo tus cordis eſt zedoaria. de qua ſcripſit Aui. ꝙ con= fert tremori cordis vehemēti valde. Et ego dico qd̄ tā interiꝰ ꝙ exteriꝰ applicata magnifice ꝯfert. ſiue adminiſtretur in cibis vel altero mō adminiſtrationis. ¶2ᵐ ſimplex eſt acorꝰ q̄ eſt calidꝰ ⁊ ſiccꝰ i fine ſcd͞i.

Cui⁹ iuuamētū ad oēs egritudines lacertoꝝ ⁊ neruoꝝ cōiter ab oib⁹ approbatᷓ.intātū ꝙ de eo circūducūt de acoꝛoꝛ eluariū de eo ⁊ ꝯfectiones ⁊ alios modos diuerſe admiſtrationis approbantᷓ a ſapiētibus.❡3ᵐ ſ̄o ſimplex eſt centaurea q̄libet ⁊ ꝓprie minoꝛ.Cuius laudes vere ſunt ad oēs egritudines neruoꝝ lacertoꝝ ⁊ iūcturaꝝ.ſiue ex ea fiat empl̄z balneū embꝛoca vel fomētū.❡4ᵐ ſ̄o ſimplex eſt ſerapinū.cui⁹ q̄dē potētia eſt ad tēſiones ꝯtrctiones ⁊ iuncturas articuloꝝ neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ.ſiue hoc fiat ſoluēdo m̄ās ſ̄taticas imerſas ı̄ ꝑdictis mēbris ſiue linita vel emplr̄ata calefaciēdo reſoluēdo ⁊ exiccādo ꝯſumat ꝑdictas m̄ās.❡5ᵐ ſ̄o ſimplex eſt gelonm ⁊ eſt granū vnum pini tā maioꝛis q̄ minoꝛis Cui⁹ q̄dē iuuamētū excellēs eſt ad oı̄a neruoſa mēbra ⁊ articulos ꝯfoꝛtādo immo oleū de granis illis oēs durities iuncturaꝝ ⁊ oſtracoſitates eaꝝ ſoluit. ❡6ᵐ ſimplex eſt hypicō.Nā vſus folioꝝ eius in cibis ⁊ emplis ēt attrahit m̄ās iūcturaꝝ imerſas . et cliſtere ēt factū ex oleo ei⁹:⁊ ꝓprie cū oleo de andachocha eſt magni iuuamēti . ❡7ᵐ ſimplex eſt muſcillago fenugreci:⁊ ꝓprie granoꝝ ei⁹ cū aq̄ cineris facta ex q̄ ſpatula ⁊ tota ſpina frequēter liniatᷓ calida.❡8ᵐ ſimplex nō negligēdū eſt ſulfur ⁊ aq̄ thermaꝝ ei⁹:⁊ ſoꝛdities alucarioꝝ:in qua ſi infundantᷓ ſepe egrotātes:⁊ cū ea fricentᷓ tm̄ iuuamētum accipiunt ꝙ multi toꝛti actu entes in aq̄ diſtenduntᷓ q̄ſi ad rectitudinē rōnalez.Et ſile ⁊ adhuc meli⁹ efficit fum⁹ ꝑ anguſtū foꝛamē a fonte vn̄ ſcaturit aq̄ eleuat⁹:q̄ ꝑcutiat ſpinā totā ⁊ reflectatᷓ ad eā ꝯhendo morā ſuper ea vſq; ad tolerantiam virtutis.❡9ᵐ ſimplex ⁊ de familiarib⁹ eſt decoctio ſpagi recentis aſſumpta ſepe calr̄a aut ſaltē decoctio radicū eius q̄ñ nō iueniᷓt recēs. ❡Ultimū ſimplex eſt fex olei irini:de q̄ ꝯfricentᷓ ſepe ſpōdiles actu calr̄a ⁊ ſupponatᷓ eis pellis dabaō.aut ſaltē vulpina actu calr̄a ⁊ diligēter circūligata. Et his adminiſtratis cū inclinatione diuine mie preſeruabitᷓ ⁊ reſtaurabitᷓ ꝯueniēter:qō ſibi ꝯcedat qui cuncta ſemper felicitat ⁊ regulat ad laudes eius immoꝛtales.Amen.

Cōſiliū.232. De gibboſitate cuiuſdam pueri.

Modus proceſſus in cura hui⁹ adoleſcentuli eſt talis. ❡Primo ꝙ ꝑ quatuoꝛ dies mane ⁊ ſero fomētetᷓ vel pithimetᷓ loc⁹ cum hoc cōpoſito.℞.cimini carui feniculi aniſi ana.M.ij.ſe. ruthe. M.iij.furfuris groſſi ſcutellas.vj.calefiāt oı̄a in caldariola ſup cinerib⁹ calis abſq; flāma.⁊ ponantᷓ in ſacculo q̄ applicetᷓ ſm̄ ꝯſuetudinē.❡2° ꝙ poſt fomētationē vngatᷓ loc⁹ cū hoc linimēto.℞.mucillaginis fenugreci ⁊ ſe.lini.añ.℥.j.olei de ſiſamo ⁊ amigdalis dul.et de ireos añ.℥.j.ß.empli de mucillaginibus.℥.iiij.incoꝛpoꝛentᷓ oı̄a ſil̄ cū ſufficiēti quātitate cere ⁊ ı̄ fine apponantᷓ croci.℈.ij.⁊ ita ꝯtinuetᷓ ꝑ quatuoꝛ dies. ❡3ᵐ inſtr̄m eſt . ꝙ poſt iſtos quatuoꝛ dies fiat ſibi ligatura cū applicatione ꝯdecēti excludēte doloꝛē. cui ligature oı̄ die mane ⁊ ſero ſupaddatᷓ vna faſcia abſq; remotione prime.⁊ ita fiat continuatio ꝑ ſex dies . ❡4ᵐ eſt.ꝙ poſt iſtos ſex dies iteꝝ fiat redit⁹ ad euapoꝛationē ſupraſcriptā cū inunctione iā predicta.❡5ᵐ eſt.ꝙ poſt euapoꝛationē ⁊ vnctionem cōtinuatā quatuoꝛ diebus fiat reditus ad ligaturā. pri⁹ tm̄ ſuperponēdo cerotū toti ſpine ⁊ ſpatule totꝫ factū per hunc modum. ℞.empli de mucillaginibus.℥.ij.empli de oxiracroceo. ℥.j.ß. extēdatᷓ ſuper ſubtili coꝛio:vel ſup pāno laneo q̄ melioꝛ erit.ſuperponantᷓ aſſelle cū coto vel ſtupis diligēter circūligate.⁊ ita ꝯtinuentᷓ alteris ſex diebus. ❡6ᵐ eſt.ꝙ iſte iuuēculus q̄ñq; in mane accipiat iſtas aquas īfraſcriptas.℞.aq̄ enule:aq̄ altee ⁊ ireos.añ.℥.j.❡7ᵐ eſt ꝙ poſt aquas per hoꝛas tres accipiat.℈.j.hui⁹ pulueris.℞.cimini.ʒ.j.ß.ſe.feniculi apij petroſ. aniſi ⁊ liquiritie.añ.℈.ij.puluerizētur oı̄a per ſe ⁊ fiat puluis . ❡8ᵐ eſt.ꝙ huic iuuēculo ſemꝑ poſt cibum detᷓ fruſtū vnū ꝯfectionis de [illegible]s cū cinamamo. ❡9ᵐ eſt.ꝙ bis in ſeptimana parū ante cenā detᷓ ſibi vna de īfraſcriptis pilliis.℞.aloes preparati. ʒ.j.ß.bdellij mollis et ſubalbidi.ʒ.ß.ſe.apij.℈.ß.cū ſucco ro.foꝛmentur pillule ex omni.ʒ.vij.❡Decimuz ⁊ vltimū eſt.ꝙ in cibis ſuis vel poſt cenaz immediate apponatᷓ vel detᷓ modicum de infraſcripto puluere ℞.cinamomi ſubtilis ⁊ electi.℥.ß.liquiritie ſe. altee. ana.℈.ß.croci.℈.j.puluerizentur omnia per ſe: et fiat puluis ſubtilis.hoc in ſumma eſt regimē quod videtur mihi vtile ad laudem dei.Amen.

Conſiliuz.233. De varicibus.

Premiſſis purgatiōib⁹ ⁊ factis flōmijs venarum varicoſarū lamina plūbi veſtita pāno biſſello q̄ diu ſteterit infuſus in aceto potēti ſi poꝛtetᷓ mediocri adheſione ligata ipſa ꝓhibet varices intumeſcere ⁊ locum confoꝛtat. Cerotum prohibitiuum deſcēſus m̄āeꝝ ad patiētē particulā.⁊ hoc ꝑ applicationē eius ad cruris medietatē vſq; ad genu excluſiue.℞.ſandarace ſpodij oſſium dactyloꝛuz cōbuſtoꝛum aluminis crudi roſ. capellarum glādiuz ſeminum mirti plantaginis coꝛiandri.añ.℥.ß. plūbi vſti.℥.j.maſticis.ʒ.x. picis nanalis lib.j. coquatur pix in aceto acuto vſq; ad bonam glutinoſitatē et aceti conſumptionez. deinde addita cere ſufficiēti quantitate fiat cerotum. hoc enim prohibet materias ad varices deſcendere.❡Unguentum quod vlcera ſanat et maxime varicum. ℞ . picis nanalis ℥.j.terebētine reſine.ana.℥.j.ß.myrre ſerapini galbani armoniaci.ana.ʒ.j.ß.tutie preparate ceruſe lote añ.ʒ.ß.amili.ʒ.vj.plumbi vſti.ʒ.j.ß.oleoꝝ de maſtice onfancini.añ.℥.ij. cere quantū ſufficit fiat vnguentū molle bone glutinoſitatis. ❡Linimentum quod applicari debet poſt vlceris conſolidationez. nam prohibet materias in loco conſolidato recipi. et ſi que ſunt reſoluit.⁊ fit omni die bis vel ſemel ad minus.et immo prohibet vlcerationem communicari oſſibus et profundis partibus membri. ℞ . plumbi vſti.℥.ij.acatie.℥.j.oſſium dactyloꝛum cōbuſtoꝝ ⁊ coꝛalloꝛum mumie gipſi toꝛrefacti.añ.ʒ.x.amili ⁊ ꝓprie de oꝛdeo.℥.j.ß.ſucci folioꝛum roſ.recētium.

⁊ ꝯſolide maloꝛis. añ. ʒ. ij. terantur oīa longo tpe in moꝛtario plūbeo cū ſuo piſtello vſqꝫ ad bonā viſcoſitatem: ⁊ fiat linimentum.

Cōſiliū. 234. De varicib⁹ i ſiniſtro crure

¶ Diuiditur aūt conſiliuꝫ in capitula quatuoꝛ.

¶ De cauſis eius ⁊ ſignis. Cap. j.

Eximius Utriuſqꝫ iuris Doctoꝛ dñs petrus de mōte laboꝛat diſpōne varicoſa i crure ſiniſtro ei⁹ q̄ etiā ex̄tēdit̄ p totā domeſticā ptē eiuſdē tibie. ⁊ eſt q̄dē hec diſpō i eo verēda ſatis. qꝺ plurib⁹ rōnib⁹ deduci pōt. ¶ Et pꝛio qꝛ hec eſt diſpō diſpꝛopoꝛtional̄ cōplōni q̄ notabilr̄ ſanguinea eſt. ¶ Etiā diſpꝛopoꝛtionalis eſt etati q̄ eſt iuuēt⁹ in qua nō eſt rōnabile generari ⁊ multiplicari māam hui⁹ egritudinis de q̄ poſtea dicet̄. ¶ Et 3° itez moleſta vr̄ hec egritudo eo qꝛ pendet a mā multa. ¶ Et 4° itez qꝛ hec diſpō minatur euentū elefantie cui valde ꝓpinqua eſt ꝓpter ꝯuenientiā materiez in genere ꝓpoꝛtionali. ¶ Et 5° iterū qꝛ ſi huius egritudinis cā materialis exiccaret̄ indubitāter ꝓduceret ad vlcera difficilis aut impoſſibilis ꝯſolidationis.

Eſt aūt diſpō hec in eo ꝯueniēs ex multitudine ſanguis: cui mā melica vl' ſt̄atica notabilr̄ ꝯmiſcet̄. lꝫ mā in mixtione vincēs pꝛia ſit ſanguis. 2ª flegma. ⁊ 3ª melācholia. Et lꝫ hec diſpō q̄n̄qꝫ fieri poſſit a multitudine ſanguis laudabilis. vt colligit̄ 22ª tertij tractatu pꝛio cap. 5°. in hoc tñ viro hec egritudo ꝯuenit a māeb⁹ iā dictis ⁊ nō a laudabili ſanguie cū hic etiā in mixtiōe tali: multū inueniat̄ de mā melica poterit ipſa in venis exuberare tñ qꝛ ab eis expulſa l capillarib⁹ venis ⁊ mēbroꝝ poꝛis retēta ꝓducet ad elefantiā. tñ eñ vicine ſunt he due egritudines inuicem ꝓpter cōītatez materieꝝ a q̄bus fiunt qꝛ a ſapientibus inuicē ꝑtractant̄. ⁊ in eodē cap. vt in pluribus curātur: vt 22ª tertij 5° ⁊ ſexto cap. videri pōt. ¶ Hec igitur de theoria huius diſpoſitionis dicta ſufficiant.

Signa aūt cognitionis ei⁹ facile innoteſcūt ſciēti cognoſcere venaꝝ plenitudinē ⁊ extēſionē viſu ⁊ tactu ꝑceptibiles. ¶ Ex q̄b⁹ facile ꝯcludi pōt qꝛ dñs iſte ſolers multū eē dꝫ l cautela curatiōis huius diſpōnis ⁊ ꝑſeruationis ipſi⁹ a trāſitu in vlcera ⁊ elefantiā ad quas ampliſſime paratus eſt: vt pꝫ ex dictis. ¶ Cū itaqꝫ diſpō ꝑſcripta dependeat a malitia cōplōnis calide ⁊ ſicce ipſi⁹ epatis conuertētis laudabilē ſanguinē in melīaꝫ aduſtā ⁊ cōcurrat etiā ad hāc egritudinē efficiendā debilitas attractiue ſplenis ipſius ꝓpter quā nō bene purificat̄ ſanguis a melīa fecali in epate eius genita ꝓpter qꝺ vtraqꝫ melīa tā nālis q̄ aduſta effunditur p chilim deſcendentē ad crus ſiniſtrū eius. Patet manifeſte ꝯſideranti inuētio curationis ei⁹ diſpōnis q̄ fieri dꝫ ⁊ cōpleri p rectificationē male complexionis ꝑfate: ⁊ debitas euacuationes materierū ꝑdictarum. oīs eñ egritudo de repletione cū malitia cōplōnis curat̄ ſufficiēter p euōnem ⁊ bonitatē regiminis: vt q̄rta pꝛimi pꝛio cap. in fine colligēdū. Uez qꝛ intentio curatiōis indicata a malitia cōplexiōis indigeret diſcuſſione ꝓlixa mēſurando regimē ꝯueniēter ex parte oīm ſex rez nō naturaliū. ⁊ tēpoꝛis paucitas nō cōcedit. hic ſolum illa particularia tāgam diſcurrendo p oēs res nō naturales que mihi vtilioꝛa videbuntur.

¶ De cura per dietam. Cap. ij.

Uitet itaqꝫ morā ⁊ habitationē in aere notabil' caliditatis ⁊ ſiccitatis ſilr̄ etiā in aere climate ciuitate ⁊ loco multe frigiditatis ⁊ ſiccitatis. ꝓpter pꝛimū eñ itēderet̄ lapſus epatis ſupꝛa tactus. Pꝛopter ſcōm ꝓo adderet̄ in debilitatē ſplenis ꝑnoīatam. quare neceſſario vtraqꝫ materia multiplicaretur. ¶ Sit itaqꝫ aer ciuitatis ⁊ domus eius inclinatus ad humiditatem ⁊ caliditatē. Amplius autem tam ad humiditatem q̄ caliditatem: vt cōtrarietur predictis. ¶ Et ſilr̄ dicēdū eſt de annexis aeri vt veſtibus ⁊ ſilibus. que non ita multiplicētur in qualitatē ⁊ q̄ntitate que ſeq̄tur ad eas ne predicti lapſus intendātur. ꝓpter qꝺ ſummope ꝓuidenduꝫ ne veſtes ei⁹ tali vel tanta ſtrictura applicent̄ hypocūdrijs vt ꝓpter vehemētē ſtricturā epatis ſplenis ⁊ alioꝝ viſceꝝ caliditas innata ſuffocet̄ ſicut in etate noſtra laſciua iuuenum cōſuetudo facere cōſueuit. Silr̄ ei⁹ exercitiū tale eſſe dꝫ vt nō calefaciat ⁊ exſiccet immoderate neqꝫ etiā plene laudo deinceps eſſe indulgendū ocio ſeu vite: ſicut foꝛtaſſe vſqꝫ nūc ſe rexit p talem eñ ocio deditā occupationē multiplicātur ſupfluitates oēs. ⁊ ꝓpꝛie ſt̄atice. ⁊ iſta eſt cā multiplicationis ſt̄atis in eo qꝺ poſitū eſt ſuperi⁹ eē partialis māalis cā ſue diſpōnis. Cū lapſu eñ notabiliter itēſo in caliditate ⁊ ſiccitate ꝯtingit multiplicari ſt̄a p accñs ſicut ex pꝛiuatiōe exercitij dictū ē ꝓpter qꝺ tale ſt̄a multiplicatū frequēter eſt cā ethice. i. cōſumptionis coꝛpoꝛis. dimittēs eñ exercitiū ethicaꝫ frequēter incurrit 3ª pꝛimi. c. de exercitio in fine. Si aūt occupatio actuū ei⁹ oīno ocio expleri cogeretur ſaltē ſuppleatur reſolutioni fiēde p exercitiū cū fricatiōib⁹ adminiſtratis ſano pedi ei⁹. ſ. cruri: aut ſaltē itēdat̄ fricationi ſpatularū ⁊ ſilib⁹. ¶ Sōno aūt ei⁹ dꝫ menſura ꝯueniēs exhiberi: ita vt in nocte doꝛmiat hoꝛis ſeptem ad minus aut ſaltē. viij. ⁊ ꝓpꝛie in diebus frigoꝛis coꝛpoꝛib⁹ etiā humoroſis ꝯuenit amplioꝛ mēſura doꝛmiendi vt melius fiat māerum digō q̄ fieret ſi eſſent coꝛpoꝛa ſicciora. In ſumma tñ in hoc ꝯſuetudo attēdi dꝫ. Si eñ p exceſſuꝫ l vigilia non cōpꝛehenderet ſeq̄ debilitatem manifeſtam cōuenientius eſſet ſibi vigilando paruper excedere q̄ doꝛmiendo. vigilie enim exiccāt coꝛpoꝛa: ⁊ ſomnus humectat ipſa. ſecunda pꝛimi. de his que ꝯueniunt extriſecus. ¶ Amplius ex fundamento in pꝛimo cap. ſtabilito facile videri poteſt: qualis dꝫ eſſe accidentiū aīe applicatio. Oīa eñ anime accidentia ꝓpter q̄ feſtinus ⁊ vehemēs mot⁹ in ſpiritib⁹ ⁊ humoꝛib⁹ accidat cāe ſunt intenſionis lapſus in epate ſuo ſupꝛa tacti. foꝛtaſſis aūt ꝯueniēti⁹ eſt ei l currere freq̄n̄tius accñtia aīe calefaciētia ⁊ exiccātia qꝛ accñtia cō triſtātia ⁊ anguſtias aīales facientia. p hec eñ talia multiplicaret̄ melancholica materia que maioꝛ

ignite.¶3ª ꝓo pncipalis intẽtio eſt materiei cõiun ctarũ particularis euacuatio.⁊ illud quidẽ fit cum flobotomia ſaphene partis patiẽtis per quã ſufficiẽ ter educaꝛ ſanguis in toto crure contentus. aut ſal tẽ fiat hoc cũ vẽtoſis ignitis in domeſtica pte carno ſitatis coxe tibie applicatis.per q̃s ſufficiẽter ſuga tur ſanguis ⁊ ſi abhorreret flomia3 ⁊ ventoſas fiat ſaltẽ illud cũ ſanguiſugis in predictis partibus ap plicatis.¶4ª ꝓo intẽtio pncipalis eſt mẽbroꝝ reci pientiũ ꝯfortatio:que quidẽ ſufficiẽter fit cu3 calida ligaturis ablutionibus ⁊ reliq̃s que in ꝑcedẽti capi tulo tacta ſunt.¶5ª ꝓo intẽtio eſt materierũ añce dẽtiũ digõ.q̃ l3 partialr fiat cũ rectificatiõe facta ꝑ regimen ſex rerũ non nãliũ:ꝯuenientius ẽt fieri pot ꝑ hunc ſyrupũ qui accipiaꝛ ꝑ octo dies.deinde iter polenꝛ dies aliqui.⁊ iterũ reaccipiaꝛ bis vel terviſq; ad manifeſtationẽ ſufficiẽtis digõnis.Eſt aũt ſyru pi deſcriptio talis.℞.ſy.de epithimo.℥.j.oximellis de keiſim.i.de leniſtico.℥.j.aque bugloſſe ⁊ capillo rũ vene.añ.℥.ij.⁊ accipiaꝛ in aurora:poſtquẽ tarde tur cib⁹ horis q̃tuor.¶6ª ꝓo intẽtio eſt mãeꝝ eradi catio:q̃ l3 fieri poſſit cũ medicina de epithimo iã de ſcripta.ẽt nõ minus ſufficiẽter cõplebitur ꝑ hoc me dicamẽ.℞.ꝯfectionis hamech deſcriptione maiori Meſ.ʒ.iij.eluarij dyaſene.ʒ.ij.aque bugloſ.℥.ij. ca lefiat:⁊ accipiaꝛ in potu in aurora.⁊ tardeꝛ cib⁹ q̃n q; horis.⁊ tũc accipiaꝛ cyath⁹ vn⁹ aque ordei calẽ. poſt quã ꝑ vnã horã accipiat prãdiũ. ¶Si aũt ab horreret medicinã potabilẽ accipiat pillˀas iſtas ℞. pillˀaꝝ de lapide la3uli:pillˀaꝝ ð lapide armeno.añ. ʒ.ß.reformẽtur pillˀe.vij.cum electuario ſucci roſ. et accipianꝛ ⁊ obſeruetur poſt eas ſicut poſt preceden tem medicinam ſcriptum eſt fieri debere.¶7ª⁊ vlti ma ꝓo eſt intẽtio rectificare ptes mãdantes vt epar ſplenẽ in quib⁹ mãe melice p̃dicte gñanꝛ. que q̃de3 ptes l3 p̃dictis inſtis in alijs intẽtionib⁹ confortari poſſint.duo tñ ſpecialia in rectificatione mẽbroꝝ:⁊ ꝓhibitione aggregationis:⁊ mixtiõis melie cũ ſan guine ex illuſtriũ veterũ ſentẽtijs experte cognoui. ¶Et p̃ᵐ eſt ꝯfectio] dicta letificãs a Raſi deſcripta 9° Almãſ.cap̃.de melia.de qua omni mane per ho ras quatuor ante cibũ accipiaꝛ a.ʒ.iij. viſq; ad.vj.ſi ue fiat liquida ſiue ſolida ꝯfectio talis.¶2ᵐ ꝓo ſpã le eſt eluariũ ad meliam non ſolutiuu3.qd̃ deſcribiꝛ ab Auic.ª 2° de viribus cordis.finali cap̃.⁊ eſt nota bilis opationis valde cuius vſus eſſe debet ſicut de predictis dictum eſt.hec itaq; ſunt que mihi vtilio ra viſa ſunt in regimine diſpoſitionis huius viri.Ad laudem dei omnipotentis.Amen.

Conſilium.235. De tumore cruris cum corruptiõe par tis cutanee.

Tumor ⁊ corruptio cruris hui⁹ viri oĩno pendet a ſãgui ne melãcholico per aduſtionẽ in eo fa ctam a mala cõplexione calida ipſi⁹: qui ſanguis melãcholic⁹ fertur ad ti bias ꝑ vtrũq; ramũ chilis deſcẽdẽs ⁊ ex multa mora quã ꝯtrahit ibi acquirit iterũ putre factionẽ.ꝑpter ea q: multitudo ei⁹ ſuffocat innatũ calorem cruris eius.vñ ꝑpter acuitatem corrumpit cutaneã ptem.ps ergo ſubtilior illi⁹ inſenſibilr eua porat:groſſa vero ps tumefacit mẽbrũ:⁊ ꝑpter magis in pte Iferiori vbi calor eſt debilior. Ad hoc etiã ꝯcurrit ꝓfundatio illi⁹ corrupti ſanguinis iter liga menta ⁊ extremitates venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ⁊ chordas muſculorũ.¶Cognoſciꝛ aũt q; ſanguis melicus eſt non fecalꝛ.q̃m in loco luenitur nigredo ꝑmixta rube dini ſilis colori mori ſemimaturi.ẽt q: calor tactu ꝑ cipiꝛ,nõ cũ forti delitia illi⁹ mẽbri.Si em̃ fecalꝛ melia dñareꝛ in ſanguine foret neceſſariũ ibi ꝑcipi frigidi tatẽ duritiẽ ⁊ nigredinẽ in mẽbro manifeſtas.

Propter qd̃ intelligenti ſatis facile appa ret inueniri poſſe modũ cõueniẽ tis curationis hui⁹ egritudinis.vt in ſequentib⁹ ap paret.¶Itaq; primo neceſſarium eſt rectificare diſ ſtẽperiẽ epatis materiã illam multiplicantis.¶2° principaliter eſt neceſſarium prohibere fluxum ma teriei ad crura.¶3° oportebit abſcindere materiã iam in mẽbro receptã.¶4° confortare mẽbrũ reci piẽs.¶5° ⁊ vltimo rectificare regimen patientis.

Pro expeditione inq; primi explice tur ſibi tria inſtru menta lapſum epatis calidum conuenienter corri gentia.¶Primum hoc eſt.℞.aque cicoree.ſcaꝛ.añ. ℥.j.ß.aque eupa.℥.j.miſce:⁊ accipiatur omni ſepti mana ter in auroraꝛ tardet cibũ horis q̃tuor.¶2ᵐ eſt hec ꝯfectio de qua accipiat rotulã vna3 ante ci bum ⁊ aliã poſt cibum dieb⁹ intermedijs qb⁹ nõ aſ ſumit aquas cuius deſcriptio.℞.trociſcorũ de vio lis ſpodij cuſcute.añ.℈.j.capil.ve.℈.ij.ſq̃nãti ma ſticis.añ.ǧ.vj.3uccari albi.℥.iij.cum aq̃ cicoree fiat ꝯfectio in rotulis triũ vel quatuor dragmarũ. ¶3ᵐ q; in fine.x.dieꝝ accipiat.℈.ij.de infraſcriptis pillu lis in aurora.⁊ illo mane q̃eſcat in domo⁊ non come dat niſi tranſiuerit hore quinq; poſt aſſumptionem ipſaꝝ:quarũ deſcriptio.℞.pillˀaꝝ auꝛ.ʒ.ß.pul.ð reu bar.ʒ.j.lapis ar.p̃parati.℈.j.dyagridij.ǧ.j.formẽ tur pillule.v.ex.ij.℈.quas accipiat:vt ſupra.

Pro ſecũda intentiõe q̃tuor videnꝛ mi hi neceſſaria remedia ⁊ ad miniſtranda anteq; mẽbrum maiori tumore tume ſcat ⁊ corrũpaꝛ.¶Primũ inq; horũ eſt vt oĩno pcu ret aperire emoroides venas.⁊ ſi natura ꝓuidiſſet de earũ aptione oĩno caueat adminiſtrare earũ con ſtrictiuu3 ſup locis.imo neq; comedat cibaria aliq̃ de his que dicenꝛ in intẽtiõe quinta. ¶Si aũt vene ille nõ eſſent naturaliter apte tũc pũganꝛ cu3 ſetis porcinis vel pẽna acuta:aut ſaltẽ fricenꝛ cum folijs ꝯſolide maioris.⁊ fortior illa eſt fricatio cũ folijs fi ci.⁊ adhuc fortior eſt fricatio cũ felle tauri. ⁊ omniũ fortiſſima eſt fricatio cũ puluere euforbij vel ellebo ri albi.¶Sẽp aũt l hac mã ſuſpectã habui floboto miã p̃dictaꝝ venaꝝ.multos em̃ hoium ꝑ eas ꝑdu ctos vidi ad vlcera.⁊ fiſtulas difficilis ꝯſolidationis ꝑpter quinq; cauſas I altero cõſilio de materia pul chre declaratas.¶Et ſi talia non poſſent adminiſtra ri quia eger effugiat ea:tunc ſaltẽ fiat ei ter in anno flõmia de baſilica inuenta inter anularẽ ⁊ minutu3 digitos ſiniſtre manus.

Pro tertia intentione que eſt. Quãe autẽ iã in mẽbro recepte ꝯuenienſ abſciſſio quã cõplent medicine reſolutiue in q̃b⁹ eſt virt⁹ lenificationis ꝛc. Et ego ꝯſcribã duas q̃ videnꝭ notabilis iuuamẽti effectiue. Prima eſt hec. ℞. olei ro. ℥. iij. olei aneti. ℥. ij. olei de maſtice. ℥. j. ß. litargiri. ℥. j. ſarcocolle. ℥. j. maſticis thuris minuti. añ. ʒ. j. terbentine reſine añ. ℥. j. ß. tucie ꝑparate. ʒ. ij. amili. ℥. j. cere. ℥. j. ß. diſſoluanꝭ ſimul ꝛ coquanꝭ olea ꝛ cera. ꝛ cum ceperint tepefieri addanꝭ ſpecies ſuper cineribus longo tẽpore agitãdo tũc ergo infundanꝭ in eis pãni molles trib⁹ vel quatuor vicib⁹ poſt eorũ infrigidationẽ. Deinde cũ iſtis pãnis inuoluatur mẽbrũ. ꝛ erit bonũ reſolutiuũ. ſi bene cõſideras. ¶ 2^{m} inſtꝫm eſt hoc. ℞. pinguedinis anatis taſſi. añ. ℥. j. ß. olei onfancini. ℥. iiij. thuris maſticis ſarcocolle reſine ſicce. añ. ʒ. j. ß. plũbi cõbuſti. ℥. ß. pul. gallarũ cupreſſi torrefactaꝝ. ʒ. j. terbentine. ℥. j. ß. cere. ℥. j. fiat vnguentũ bene tenax de quo veſtiaꝭ mẽbrum a medio crure infer⁹ vſq; ad medietatẽ pedis vndiq;.

Pro quarta ꝑo ꝑncipali intẽtione cum apparuerit mẽbrũ iã eſſe rectificatũ tunc fiat ei hoc vnguentũ qđ apponatur eo modo quo predictũ. ꝛ ſuꝑ eo portetur caligula facta de pãno corij hirci cerui vel canis vt ꝯueniẽti adheſiõe mẽbrũ amplectaꝭ. Nõ curo hic ponere modũ abſciſſionis fluxus materierũ q̃ fit ꝑ venaꝝ ſectionẽ. Ego enim tale curationis ingeniũ ſemper habui ſuſpectũ. ꝛ nullũ vidi hominẽ q̃ ex curatione tali nõ incurreret periculũ mortis aliqñ ꝛ peſſimarũ egritudinũ euẽtũ: ſicut hydropis apoſtatũ renũ epatis aut ſplenis ꝛ ſic de alijs. Cuius vnguenti deſcriptio ẽ talis. ℞. olei roſ. olei ɓ maſtice. añ. ℥. j. ß. olei onfancini. ℥. iiij. ſandarace ſpodij thuris hypoquiſtidos. añ. ʒ. ij. coral. ru. oſſiũ dactyloꝝ cõbuſtoꝝ. añ. ʒ. j. ß. ſe roſarum cupularũ: glandiũ gallarũ perforataꝝ. añ. ʒ. j. oppoponacis. ℥. j. cere. q. ſ. fiat vnguentum molle et adminiſtretur: vt ſupra.

Pro quinta intentione principali cuiſtet homo iſte omnia infraſcripta. vꝫ legumina eiꝰa: cibos paſtiles caules carnes ſaltas caſeum antiquũ: vinũ nigrum ꝛ valde groſſum. Hec eſt cura hui⁹ diſpoſitionis ad laudem omnipotẽtis dei. Amen. ¶ Pro eodem.

Ultra illa que iam imediate ſupra ſcripta ſunt ꝛ applicata fuerũt remedia ſuper crure ꝛ pede nobilis ꝛ ſpectabilis comitis Bernardini. ꝛ etiã cũ omni ſolertia ſtudioſa ꝯſiderant neceſſariũ eſſe ꝓuidere ſibi ſex ſolẽnioribus remedijs ꝓ ipſius recuperãda ſanitate vt nũc ſequitꝭ. ¶ Primũ inq̃ ipſoꝝ eſt: vt omni mane parũ poſt ortũ ſolis ꝛ omni ſero qñ vadit ad lectũ a media tibia inferius totũ mẽbrũ vngat vſq; ad plãtã pedis cum hoc vnguento. Primo mediocriter fricãdo ſaltẽ ꝑ. viij. partes hore cũ ꝯuenienti calitate. deinde ſupponat magnũ fruſtũ lane ſuccide bene carminate aut ſaltem faldellã de coto diligẽter caſaꝫ. ꝛ hoc ꝑ. 8. dies cõtinuos. ℞. olei de keiri. ℥. iij. olei vulpini lib. ß. pinguedinis taſſi ꝛ anatis. añ. ℥. ij. croci. ʒ. j. olei roſ. ℥. viij. picis naualis. ℥. ij. cere al. ℥. iij. opij. ℈. iij. fiat vnguentũ ſpiſſum in mortario. poſtq̃ tepefactũ fuerit teraꝭ in mortario vehemẽti cõtritiõe addẽdo [illegible] ℥. iij. ligni aloes. ʒ. iij. ꝛ longo t̃pe teranꝭ. ¶ 2^{m} remedium eſt: vt alijs octo dieb⁹ ſiſtr ꝛ horis ꝑdictis vngat mẽbrũ cũ hoc ſc̃do vnguento. ℞. olei onfancini. olei roſ. añ. lib. ß. farie amili. ℥. j. ß. croci. ʒ. ij. iuſquiami corticũ mandragore. añ. ʒ. j. vitellos ouoꝝ numero. vi. ſanguinis draconis boli armeni terre ſigillate hypoquiſtidos acatie ſandarace. añ. ℥. ß. ꝯquaſſentur in mortario ꝛ fiat vnguentũ ſpiſſum. ¶ 3^{m} remediũ eſt. vt ſuꝑ loco vbi factũ fuit vuln⁹ apponatur vnũ de iſtis cerotis ꝛ ꝯtinue affixũ teneat ibi. ꝛ aliud in exteriori parte oppoſita illi. ℞. empli de muc[illegible]nib⁹. ℥. ij. croci. ʒ. j. diſſoluaꝭ cũ vino aromatico [illegible] cerota duo. ¶ 4^{m} remedium eſt. vt oi q̃nta die aut ſexta parũ añ cenã accipiat vnam de iſtis pilulis vt facere ſolebat ꝑ adue. ℞. aloes abluti. ʒ. ß. bdelij mollis. ℈. ij. armoniaci. ℈. j. [illegible] pil[illegible] ex ol. ʒ. vj. cũ melle roſ. ¶ 5^{m} rem[illegible] eſt. vt oi ſero qñ vadit ad lectũ faciat inũgi [illegible] a cingulo inferius per lõgũ ꝛ latu[illegible]eo [illegible] calefacto ꝛ ſuperponat cotũ vel lanã vel ꝑmo cap. dictũ eſt. ℞. olei de violis citrinis de camo. De coſto. añ. ℥. ij. croci ſandarace. añ. ʒ. j. ꝯquaſſentur in mortario. ¶ 6^{m} remediũ eſt. vt vtaꭍ iſta ꝯfectiõe ſemel accipiendo de ipſa poſt cibũ vno vel tria fruſta. Et credo q̃ ex applicatione iſtarum ſanus erit. ℞. confectionis de pineis lib. j. electi cinamomi. ʒ. j. ꝛ fiat cõfectio. Ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Conſilium. 236.

De Elefantia ſm duas eius ſpecies.

Non eſt dubitãdum: q̃n egritudo hui⁹ viri ſit elefãtia intelligẽdo ꝑtẽ toti⁹ magni pedis ꝛ excreſcentiã ſine manifeſta apparitione venarũ ꝛ arteriarũ intẽſiõe ipſaꝝ. In hoc enim differt elefantica diſpo[illegible]o a varicoſa. Licet eñ in elefantica egritudine materia multa. vꝫ añs contineatur i venis ꝛ arterijs. In varicibus vero materie ipſe in venis ꝛ arterijs continenꝭ ambe. Sed coniuncta cauſa elefantie in potis mẽbrorum multiplicata ꝛ ꝯgregata mẽbra [illegible] ficat ꝛ extẽdit. Et ex hoc concludiꝭ q̃ diſpo[illegible] ari coſa valde facile aſſociat ſibi elefantiã. ¶ Neq; etiã hic ꝑ elefantiã itelligo ſpeciẽ vnã lepre que fit a ſanguine ifecto a melia naturali aduſta illi⁹ lepre egritudine capit magnificãtur ꝛ corrumpunꭍ in mẽ[illegible] ꝛ eaꝝ figuris vt ſenſus oſtẽdit. Sꝫ h̃ intelligo ꝑ elefantiã mẽbroꝝ excreſcẽtiã preter naturã pro[illegible]tẽ a ſanguine multiplicato q̃titatiue mul[illegible] a multitudine groſſi flatis cũ ſanguie cõmixti [illegible] a nimia quãtitate melãcholici humoris in ven[illegible] arterijs multiplicati q̃ ſunt materie añ cedẽte[illegible] a q̃b⁹ infundũtur in potis mẽbrorũ materie extenſionẽ ꝛ magnitudinem preternaturalẽ efficiẽtes. [illegible] q̃ mẽbra elonganꭍ a quantitate mediocri. ꝛ euenit in eis magnitudo ꝛ extẽſio oium indiuiduoꝝ hũane ſpeciei trãſcẽdens magnitudinẽ omniũ b[illegible] animalium longitudinem excedit.

Ex quorū fundamēto deducere poteſt ꝙ quatuor preciſe ex ſententijs illuſtriū viroꝝ aſſignari poſſent ſpecies elefantie.

Et prima q̄dē eſt ex ſanguine naturali excellēter multiplicato i q̄ntitate cū in aliquo eoꝝ q̄ ꝯſuetus fuit euari ſanguis ꝑ nares ꝑ emorroides ꝑ minctū ꝑ mēſtrua per flōinias et alia ſilia. ꝛ retinent̃ tales euones. ꝯtinuat̃ aſſūptio ciboꝝ ꝛ potuū ſanguinē multiplicātiū: ꝛ carniū laudabiliū: ꝛ vini dulcis rex pinguiū: ꝛ zuccaro multo ꝯditaꝝ: ꝛ ſepe multiplicari. ꝛ ſi ꝯtingat hoīem exercitari multū. ꝛ vehenēter exercitio peditandi. tunc ſanguis ille multiplicat⁹ flexibilitate ſua ad inferiora delapſus venas ꝛ arterias implet a quaꝝ orificiis: vel potis effuſus in mēbra generat elefantiā.

Signa eius ſunt velocitas euct⁹ ipſi⁹ ꝛ magnificatiōis ſuaꝝ ſpēꝝ. ¶2m eſt caliditas magna in pte pn̄tata. ¶3m eſt grauitas notabilis minor: tn̄ q̄ȝ i alijs. ¶4m eſt rubor manifeſt⁹ ad purpureū declināns. ¶5m eſt tēſio notabil̄. ¶6m eſt durities reſiſtēs impmēti: min⁹ tn̄ q̄ȝ in melica et magis q̄ȝ i ſtatica. ¶7m eſt quarūdā puſtulaꝝ apparitio in ſupficie cutis: q̄ tn̄ nō multū magne ſunt. ¶8m pulſatio arteriaꝝ maior q̄ȝ i aliq̄ ſpēꝝ aliaꝝ.

Cum aūt hec ſpēs elefantie euenerit: qḋ tn̄ raro eſt. tūc pȝ ꝙ ei⁹ curatio triplici itētiōe pficī pōt. ¶Et pͣ q̄dē eſt multiplicati ſanguis euō. ꝛ pficit̃ q̄dē ꝑ flōmiā baſilice educētē q̄ntitatē notabilē ſanguinis: cū tolerātia tn̄ vtutis q̄ iteꝝ in oī mēſe reiterari dȝ. ¶Itē ꝛ cōplet̃ hec intētio ꝓuocatione euōnis recēte a quacūq̄ parte cōtigerit. ſicut aptio mēſtruoꝝ in muliere aut aptio emorroidaꝝ aut nariū ut ea ꝛ in viro. ¶Et 3m quo cōplet̃ iſta intētio eſt euō mātei ꝯiūcte. ꝛ de ꝓpinq̄ trāſire ad ꝯiūctā ꝑ applicationē ſanguiſugaꝝ ſup domeſtica pte coxaꝝ ꝛ cruriū. Silr̃ ꝛ applicatio vētoſaꝝ cū ſcarificatione ibidē: q̄ etiā ſepe reiterāde ſunt: vtutis tn̄ ꝯſeruata ꝯſtātia. ¶2ͣ pncipalis intētio eſt rectificatio regiminis ſex reꝝ nō naturaliū. vt ꝙ eger morā ꝓhat in aere ad cal̃. ꝛ ſic. inclinato: ꝛ dormiat ſup ſtrato aſꝑo ꝛ duro. Et exercitet̃ oī exercitio ſudoris ꝓuocatiuo: et vigilet magis q̄ȝ plixe dormiat. Et applicēt̃ ei noua ꝛ hyſtorie ipm triſtari ꝛ anguſtiari facientia. Et dimittat q̄ntitatē ciboꝝ ꝛ potuū notabilr̃. ¶De q̄litate vo ciboꝝ vtat̃ his q̄ fri. ſunt ꝛ ſic. multiplicātibus ſanguinē ꝑ ambas q̄litates aduerſantia vt ſūt caules lētes fabe antiq̄ carnes recētes ꝛ ſalite ꝛ āntiqu⁹ caſeus. Et vtat̃ pane furfuraceo aut de ordeo aut de ſpelta fcō. Et vinū bibat ponticū ꝛ acre notabilr̃. Et ſaporibus acribus ꝛ acetoſis nutriat̃ artificialr̃ etiā cibaria ei⁹ ꝑparādo cū arācijs agreſta ſumach citonijs meſpilis ſorbis ꝛ ſilibus. ¶Tertia vo pncipalis intētio eſt repulſio ſanguinis a particula patiēte fiēda cū repcuſſiuis in pncipio adminiſtrādis. ſicut ſepe lauādo mēbrū cū aqua aluminoſa frigida aut in qua ferrū at ſartan ſit extinctū. Aut in q̄ galle quercus lentes balauſtie ſe. plātaginis intus cortices granatoꝝ nuces cypſſi acatia hypoquiſtidos ꝛ ſilia cocta fuerint totū pedē magnū ſepe abluēdo his aq̄s frigidis aut ſaltē tepidis. ¶Linimētum bonum ad illud. ℞. ſucci ſolatri lb. ij. farine ordei lb. j. folioꝝ memite vel ſicſ ei⁹ in hyeme ſanguis dra. acatie aā. ℥. j. ß. boli arme. ℥. ij. terant̃ oīa ſil̃ diligēter: ꝛ fiat linimētū ex quo bis vel ter in die leuiter ꝯfricādo vngat̃. ¶Cū aūt egritudo in augmento cōprehēſa fuerit. tūc pdictis addant̃ paꝝ reſoluentia a repcuſſiuis ſeparata: velut ſunt camomil. mellil̃. ſe. aneti daucus aniſum ſe. altee thus: maſtix ſandaraca crocus coſt⁹ eupatoriū hyſopus ꝛ ſilia. ¶In ſtatu vo q̄n iā res ꝯfirmata fuerit reſolutiuis vtēdū eſt ꝓpter qḋ ſuccus eupato. ſuccus camedr. camepitheos de leuiorib⁹ ſucc⁹ abrotani ruthe ariſtologie vtriuſq̄: ꝛ eoꝝ aq̄ ſublimatiōes vl̃ decoctiones ꝯuenientes ſunt. ¶Linimētū bonū ad illud. ℞. myrre ſarcocolle aniſi dauci ſpice croci. aā. ʒ. ij. ſucci ruthe. ℥. iiij. ſucci fenicu. ℥. viij. vitelli ouoꝝ nūero q̄tuor. farine fabaꝝ. ℥. iiij. farine ſiliginis. ℥. ß. terantur ſucci cū farina in mortario longo tpe: poſtea incorporent̃ ſecū ſpēs alie: ꝛ fiat linimentū qḋ ter vel quater in die toti membro applicetur.

Secūda vo pncipalis ſpēs elefantie q̄ ab auctoribus colligit̃ eſt ꝯtingēs ab humore melico in ſanguine multiplicato. q̄ tn̄ neq̄ aduſtus neq̄ vehenēter inflāmatus eſt. Si eñ puēniret ad illud tūc acuitate ſui corrūpēdo ꝯtinuitatē mēbri pduceret̃ ad vlcerationē. ꝛ fieret tūc elefantia vlceroſa q̄ vtplurimū incurabilis eſt q̄ non niſi magna difficultate curabilis eſt. eo qr talis vtplurimū conuertit̃ in cancrum aut cancrenas vel eſtiomenū et aſchachilon que ſunt complexionem ꝛ ſubſtantiā membrorum corrumpentia. De quorum curatione in hoc opere nihil dicendum eſt vt nunc. ſed ſolum de elefantia prouenıente a melācholia in ſanguine multiplicata abſq̄ aliqua aduſtione.

Signa eius ſunt mēbri frigiditas notabilis ſenſu tactus pcepta. ¶Scōm eſt ſoliditas intēſa cōpreſſioni reſiſtens abſolute. ¶3m eſt grauitas valde magna ab egro percepta. ¶4m eſt impoſſibilitas aut difficultas exercitij pgreſſiui aut motus mēbri. ¶Quintū eſt nigredo mēbri ꝯſimilis colori mori propinqui ad perfectā maturationem. ¶Sextū eſt venaꝝ varicaliū occultatio. ¶7m eſt cruſtulaꝝ in ſuperficie mēbri frequēs apparitio. ¶Octauū eſt quarundā varicaliū: lineaꝝ in ſupficie mēbri apparitio velut eſſent ruge ſolide multū.

Cū ergo apparuerit hec diſpō. tunc ſumma curationis eius eſt per intentiones quinq̄ perficienda. ¶Et prima quidem eſt materiei vniuerſaliter replentis euacuatio. ¶Secūda earum diuerſio. ¶Tertia materierum a mēbro fluentium repercuſſio. ¶Quarta eſt partis iam recepte ab ipſo extractio. ¶Quinta et vltima regiminis rectificatio. ¶Et colligi poſſunt he intentiones. 14° terapentice. capitulo de cura ſcliroticorum apoſtematum. Et quarta primi capitulo 25°. de medicationibus apoſtematum. ꝛ tertia quarti. tractatu ſecundo eodem capitulo. ꝛ 22ͣ tertij. caplo̔ de cura elefantie. et 13° continentis primo caplo̔ ꝛ nono Almanſ. caplo̔ de elefantia. ꝛ in diuiſionibus. 108.

Prima itaqꝫ intētio pluribus cōplet̄ inſtr̄is. ¶ Primū eſt vn̄s euāatio facta de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito poſita ꝑ quā euent̄ ſanguinis.℥.v.vel.iiij.opꝫ eñ euāationē ꝓportionatā eſſe repletiōi.ſꝫ nō eſt poſſibile h̄as egritudies fieri abſqꝫ replōne magna. Igit̄ opꝫ euāationē eſſe notabilē. Pꝫ ꝯn̄tia cū maiori.tertio tegni.ꝛ 4.ª primi. caplīs tertio ꝛ q̄rto.ꝛ minor eſt nota ꝛ ꝓbata ſuperius. Quō eñ pauca m̄ā poſſet mēbrū ꝑducere ad tātā extēſionē. ¶ Si aūt nō poſſet hec flōnia adminiſtrari ꝓpter occultationē vene.aut q꞉ eger nō patit̄ ip̄am.tūc ꝓuocet̄ ſanguis ex narib⁹.ꝑ talē eñ locū freq̄nter educit̄ m̄ā multa.vt pꝫ q̄rta p̄mi. caplō de quartana. ¶ Aut tertio aperiant̄ mēſtrua in muliere ꝛ emorroides in viro:ꝛ hec cā quare in viro iſto conſat⁹ ſum aperire emorroidas cū linimētis prius explicitis. ¶ Aut saltē fiat freq̄ns appoſitio ſanguiſugaꝝ aut vētoſaꝝ ſuꝑ crure facto ꝑmutatīꝫ facta deſurſum aut deorſum.aut nūc in domeſtica.aut i poſteriore parte applicādo ea.ꝛ ſi poſſent applicari tales euacuationū ſpēs tunc ſuppleatur cum eis euacuando melancholiā ſanguini admixtā cū farmacijs appropriatis ad illud.ꝛ ſcribam tria ſpecia lia. ¶ Primū eſt hoc. ℞.catartici imperialis deſcriptione Nicolai in antidotario.℥.ß.lap̄is armeni diligēter ꝓparati.℈.ß.aque decoctiōis folliculoꝝ ſene.℥.ij.ß.miſce:ꝛ totū calidum det̄ in potu ꝛ dormiat poſt ip̄m per horā vnā cum.ß.deinde calefacto ſuꝑ ventre ꝛ ſtomacho cū pānis calidis. Deinde poſt quintā horā accipiat̄ cyathus vnus aque ordei zuccarate calide.ꝛ poſt ip̄ſam tardetur cibus per horā integrā. ¶ Scōm ꝟo ſolutiuū ad hoc eſt. ℞.eluarij ſolutiui ad meliam deſcriptiōe Auicēne ſcđo de viribus cordis ꝓpe finē.ʒ.vj.aq̄ boraginis.℥.iiij.miſce ꝛ detur ꝛ fiat de eo vt de alio dictum eſt prius. ¶ Tertiū ꝟo eſt hoc. ℞.aque boraginis bugloſſe. an̄.℥.j.ß.thimi epithimi.an̄.ʒ.j.ß.ſalis idi.gra.v. polipodij folliculoꝝ lapidis lazuli:lapidis armeni ꝓparatoꝝ an̄.ʒ.ß.infundant̄ oīa in aq̄s p̄dictis calidis cū iſtis ſpeciebus. ℞.aniſi:cimini:croci.an̄ gra.vj.et mane calefiat totū ſimul.ꝛ bene miſcēdo fortiter exp̄mat̄ ꝛ det̄ i potu cū.ʒ.ij.eluarij dyaſene ſecū incorꝑādo.

Secūda ꝟo p̄ncipalis intētio iā virtualr̄ cōpleta eſt ſpēs eñ euacuationū ſupra tacte ſufficiēter materiā diuertere poſſent.q̄bus tn̄ duo diuertētia ſolēnia ab auctoribus peritioribus inuēta ſunt. ¶ Quoꝝ primū eſt vomit⁹.de quo lege quarta p̄mi.caplō de iuuamentis vomit⁹. ꝙ autē ꝯferat notabilr̄ lege ibidē. Fiat ergo vomitus iſto mō. ℞.lap̄is lazuli nō preparati polipodij. an̄.℈.ß.ſalis indi.℥.vj.cimini aniſi ſumach. an̄.℥.viij.zuccari.℥.ß.aceti.℥.j.aq̄ fontis tepide.℥.iiij.det̄ totū in potu.ꝛ ꝑ mediā horā poſt impellat̄ pēna vſqꝫ ad p̄ncipiū meri cōmotionē faciēdo ibidē. penna tn̄ p̄us oleo intincta:aut cōmotio fiat ibidē cum digito lōgiori:ꝛ facile educet̄ materia melācholica electiue ab illis medicinis attracta. ¶ Scōm ꝟo inſtr̄m eſt adminiſtratio cliſteris ℞.floꝝ boraginis bugloſſe radicū enule an̄.ꝟ.j.thimi epithimi folliculoꝝ ſene.an̄.ꝟ.ij.polipodij.ꝟ.iiij.polipodiū p̄us per ſe bulliat.ꝛ reliqua poſtea bulliantur. Et huius decoctiōis accipiat lib.j.electuarij dyaſene.ʒ.vj.lapidis lazuli ꝛ armeni ꝓparatorum.an̄.℈.j.ſalis indi.ʒ.ß. olei de ſiſamo.℥.iiij.miſce totum ꝛ fiat cliſtere.

Tertia ꝟo intētio p̄ncipalis cōplet̄ ꝑ inſtr̄a tria repellētia materiā a particula patiēte.ꝛ p̄mū eſt hoc. ℞.pul.gallaꝝ cyp̄ſſi.℥.ij.maſticis ſarcocolle thuris.an̄.℥.ß.roß.ſumach.an̄.℥.j. acatie hypoq̄ſtidos thuris ſe.plantaginis.an̄.ʒ.vj. farine volatilis.℥.ij.terantur oīa ſimul in mortario cum aqua violaꝝ.et fiat linimētū. Reꝑcuſſio eñ in materiebus frigidis ꝛ ſiccis dꝫ fieri cū medicinis calidis ꝛ ſtipticis.ꝛ q꞉ materie iſte ꝓ̄pte ſunt cōuerti in durationē debēt ꝯfrangi cū medicinis humidis. Et ita hoc cōpoſitū virtualr̄ cōplet ſentētias auctorum.vt quarta p̄mi caplō 25°.ꝛ in locis allegatis. ¶ Scōm vero ꝛ p̄ncipale eſt hoc. ℞. ſucci eupatorij partes.ij.ſucci vermicularis partē.j. miſce ꝛ infundant̄ in ip̄m pānī.ꝛ ſepe applicent̄ toti particule patiēti. Aut ſaltē applicent̄ tribus diebus pāni infuſi in ſucco vermicularis.ꝛ quatuor dieb⁹ infuſi in ſucco eupatorij.ꝛ ſic fiat reuolutio de vno ad reliquū ꝑmutatim.ſic eñ curant̄ apoſtemata frigida. vt ſupra viſum eſt. ¶ Tertiū cōpoſitū qđ p̄ualet alijs eſt hoc. ℞.ſucci portulace par.ij.ſucci ſolatri partes.ij. ſarcocolle.℥.ß.myrre.ʒ.v.cōquaſſent̄ ſimul ꝛ infundantur in ip̄m ſpōgie plane ꝛ ſubtiles:ꝛ circūligent̄ mēbro.ꝛ erit in caſu huius viri nobilis experientia ſolēnis. Et habeat in memoria ſua vt ſepe accipiat ſaltē oī q̄rta diernā de pilulis eidē ordinatis paꝝ an̄ cenā. Et conet̄ attrahere m̄ās et diu ꝑ emorroidas ꝯfricādo cū vnguēto qđ ſibi inferi⁹ applicari faciebā qđ erat. ℞.olei de viol.de croco.an̄.ʒ.iiij.ircos piplōgi euforb.an̄.℥.ij.cere q̄ntū ſufficit fiat vnguētū. Et iſtud vnguentū dr̄ caputpurgiū qn̄ de eo parum in naribus ponit̄ ꝛc.ꝛ eſt extractū ex antidotario magiſtri Ber.ſm informationem eius ſecretam.

Quartā vero intētionē que eſt reſiduū materiei q̄ in parte collecta eſt cōſumere:cōplebit inſtr̄m triplex. ¶ Primum eſt vt bis in die ꝑ ſpaciū hore medie euaporet̄ mēbrū totū cum hac decoctiōe. ℞.Ariſtologie lōge ꝛ recētis cucu.aſſinini abſinthij an̄ ꝟ.j.camed.camep.an̄. ꝟ.ij.myrre.℥.ß.ſandarace.ʒ.vj.bulliāt oīa in.x.ſtulis aq̄ vſqꝫ quo remaneāt.vij.deīde calefiat ſexta pars hui⁹: ꝛ infundant̄ in ip̄am lap̄.albi rotūdi inuēti in fluminib⁹:ꝛ recipiat̄ fumus ille ſuꝑ toto mēbro bn̄ tecto. ¶ 2^m inſtr̄m eſt hoc. ℞.colofonie lib.ß.farine amili. ℥.ij.litargiri ſandarace. an̄.ʒ.ij. radicū ſerpētarie. ʒ.ij.terant̄ oīa ſubtilr̄:ꝛ diu agitādo incorporentur cum ſucco folioꝝ lauri:ꝛ eſt medicamē nobile. ¶ 3^m ꝟo p̄ncipale ꝛ ſimplex oīm m̄āeꝝ finalr̄ ꝯſumptiuū valde notabile eſt.vt ſepe lauet̄ cū aq̄ extīctiōis ferri ꝛ ꝓ̄pe calē. Et q꞉ egritudo hui⁹ viri eſt illa q̄ ꝯtinet̄ in hoc 2° cap̄. Iō ꝯſulo ꝙ adhereat curatiōi ſui ipſi⁹ cū his q̄ ſcripta ſunt in inuētionibus predictis. ¶ 5ª ꝛ vltima intētio p̄ncipalis eſt ꝙ vir iſte in regimine ſuo euitet cibaria oīa melica de q̄bus ſcriptū eſt ſupra. Et vtat̄ cibis calefaciētib⁹ ꝛ humectātib⁹ remiſſo gradu. Et vtat̄ ſummo ꝑe q̄ete quantū pōt.

¶Si ꝟo neceſſe eſt mēbꝛa exercitari:tūc ſemꝑ lige tur ante exercitiū a cauilla pedis vſqꝫ ad inguina.⁊ ꝓcedat i alijs vt in regimie ꝓdictoꝝ dictum eſt ⁊c.

Cōſiliū.237.

De iuncturarū doloꝛibꝰ ꝑ criſim factis. ¶Diuiditur autem Conſilium in ſectiones duas.

Sectio pꝛima

De egritudie ipſa cōtinēs capitula duo.

¶De cauſis debilitatis iuncturarū. Cap.j.

PRopoſui iam eſt diu vir honorande ꝯſiliū vobis condere quo preſeruari poſſitis a deterioꝛi lapſu doloꝛū vel debilitatis veſtrarū iūcturarū.quo etiā a pꝛeſenti debilitate euadere poſſitis. ¶Et qꝛ conſilium iſtud nō bene enucleari pōt niſi premiſſa diligenti inueſtigatione cauſaruꝫ debilitatis veſtrarū iuncturarū.Jō tanqꝫ fundamētū ꝯſurgit hic.pꝛimo inueſtigādū eſſe debere.deide ꝓſeruatiui necnō curatiui regiminis oꝛdo ſm illuſtriū auctoꝛū ſñias ſuccincte tractabitur. ¶Pꝛimitus tñ naturalis vr̄e cōplonis iudiciū ꝓmittendū.vt exinde ꝓter naturalis iūcturaꝝ lapſus facilius appꝛehendaꝛ. ¶Dico ergo cōplonē veſtrā naturalē foꝛe cholericā.cuius ſigna ex pte ale ſubtilitas ingenij acuitas intellectꝰ: facilis adiſcēdoꝛū apphēſio: frequēs animi perturbatio: ꝓmptus in expediēdis:⁊ velox appetitꝰ vigilie ⁊ alia ſiſia. ¶Ex parte coꝛpis ſigna ſunt totiꝰ habitudinis macies capilloꝝ criſpitudo:coloꝛ īter rubeum ⁊ albū ad citrinū vergēs: piloꝝ multitudo et alia breuitate dimiſſa.Hec eſt cōplonis vr̄e notitia. que ita in aperiendo regimine haud paꝝ auxiliabitur. ¶Debilitatis autem iuncturarū veſtraꝝ cauſas inueſtigare volentes.opꝫ plura ꝓmittere: q̄ de vr̄a egritudine mihi vera viſa fuerūt. ¶Fuit igitur febris que veſtrū coꝛpꝰ in itinere cepit ſm mihi narrata pura tertiana.que ſic duobꝰ paroxiſmis vt collatum fuit terminauit.apud ꝟo tertium paroxiſmū ſiue fuerit ex motu coꝛpis aut ex aere vel regimie nō cōgruo vel ſili cauſa ſupcalefacto epate ⁊ incēſa cholera ad venas tranſmiſſa facta eſt tertiana ꝯtinua. Et tandē circa venas coꝛdis multiplicata ⁊ exardēs in cauſonidē terminauit cū intēſiſſimo coꝛdis pulſu caliditate arſura ſtomachi renū ⁊ epatis cū tantaqꝫ virtutis debilitate ꝙ cū pꝛimitꝰ pulſum tetigi de perditiōe haud parū heſitaui. ſicqꝫ cū debilitate tali diem 2^{m} ⁊ 3^{m} a mea viſitatione tranſiuimꝰ ideficiente ſp febꝛe.imoderata etiā ſiti. ⁊ neceſſitate extinctiōis febꝛilis caloꝛis inſtātiſſima. ita ꝙ ꝯſentientibus canonibꝰ audacter deterius ſuſpicās ad extinguendū trāſlui cū anguria ⁊ eius aq̄.ex ſnia Auic. ꝑma q̄rti de cura tertiane.vbi inq̄t.Melon ꝟo indꝰ.i.anguria eſt res maximi iuuamēti cū hoc ꝙ ipe ſoluit ⁊ ꝓuocat ⁊ frāgit vehemētiā caloꝛis ⁊ facit ſudare.quā etiaꝫ ꝯcedūt oēs auctoꝛes.⁊ Raſ.in diuiſionibus.⁊ 10° Almanſ.Serap.6° breuiarij. Auerrois 7° collet.Auēzoar 3° theiſir.⁊ ghaliter omnes Factis inſuper epithimatibus coꝛdi epati ⁊ renibꝰ vt regulꝛ fiendū eſt.remiſſus fuit febꝛilꝛ caloꝛ ꝟtutꝫ debilitate tali remanēte que nedū ſlōmiā que neceſſaria fuiſſet.immo nec leue lenitiuum pati potuiſſet ſed ſolū mellita colliria ponebanꝛ. ¶Dūqꝫ mām digerere conarer:ꝟtutis robur expectās vt euarez: vigeſima ſuperueniēte die mā cretice ad pedū iuncturas eſt trāſmiſſa:que multa exñs cuꝫ virtute debili doloꝛē adhuc preſentē veſtris iuncturis impſſit:virtutēqꝫ vigoꝛare ꝓcupiēs iūcturas poſtpoſui tumentes ſciēs creticā tē ꝟtutē nō debere impediri: nec creticam mām debere repcuti.Et qꝛ caſa erat:⁊ in vēis aſcēdēs cā eius:caſas nō patiebaꝛ medicinas non ſlōmiā nō farmaciā. ¶Dūqꝫ ſic plībꝰ diebꝰ ꝟtutis robur expectarē:ceſſante iā febꝛe:⁊ aliqualꝛ ſubleuata ꝟtute:balneū adhibui ex medicinis leuiter calis ⁊ reſolutiuis.ꝑmū fere gradū nō trāſcētibꝰ in q̄rta pte lixiuij.⁊ tribꝰ vini nigri medioc⁊ris ⁊ nō multe ſtipticitatis.Cūqꝫ ſic ter balneū applicuiſſem inſtāte fui neceſſitate coactꝰ ciuitatē exire per dies octo.Secūdꝰ igiꝛ medicꝰ ꝯuocatꝰ fuit qui balneū adhibuit ex calioꝛibus valde medicinis.aſcēdētēqꝫ mām foꝛtioꝛibꝰ digerere medicinis.⁊ foꝛtioꝛibꝰ educere farmacijs ē auſus.potiꝰ ad iūcturas plꝰ effuſit q̄ eduxerit.Tādēqꝫ dū ego redirē illius regimie ꝓtermiſſo.ꝑmoqꝫ ⁊ efficacioꝛi facto balneo ⁊ reſolutiuo vnguento ſubiūcto foꝛtificate fuerūt vr̄e iūcture.adeo ꝙ ꝓgreſſiuum motū ſatis cōmode tolerabāt. ſicut memoꝛare poteſtis qñ ciuitatē exiuiſtis. ¶Inſuper aūt dū in rure ſtaretis:aut ex inoꝛdinato regimine vel ex noua aggregata mā aut ex reliquijs pꝛiſtine coadiuuātibꝰ hoc acciderit.vel ex ꝑtiū fuerit debilitate nouat refluxit ad iūcturas mā faciēs readinā que vſqꝫ nūc iūcturas imēſe moleſtat. ⁊ vr̄ ex ſignis aquoſum foꝛe ſſa ſanguini cōmixtū.tumēt eñ leuiter iūcture receduntqꝫ acceditqꝫ tumoꝛ.nec digito fit i cute impſſio multa. nec eſt extēſio imoderata: ſꝫ leuis.nec ponderoſa:⁊ ſui ſubtilitate ligamētis imbibita motū impedit ꝓgreſſiuū. doloꝛēqꝫ nō facit niſi motu excitetur.ſicqꝫ vſqꝫ pꝛincipalꝛ relicta eſt. Hec ſunt vir honoꝛāde cauſe ſigna ⁊ accñtia vr̄i moꝛbi. que omnia reuerentia veſtra bene nouit eſſe veridica.tranſeo igiꝛ ad regimē explicandum.

¶Cui actui medici huius egrotantis regimen ſubijciatur. Cap.ij.

DIco itaqꝫ ꝙ regimē veſtrū nō plene repiri pōt niſi videaꝛ cui ꝓcuratiuo medici actui ſubijciatur.Cū aūt medici actus triplex exiſtat.ſ.ꝯſeruatio que debeꝛ coꝛpoꝛibus ſanis.ꝓſeruatio que debeꝛ neutris.⁊ curatio que debeꝛ infirmis . Opoꝛtet ꝓuidere an ſubijciaꝛ ꝯſeruatiōi:an ꝓſeruatiōi:an curationi. ¶Pro his igiꝛ dicēdū ꝙ regimē veſtrū ſubijciꝛ actui ꝯſeruatiuo in nā cōplonali.qꝛ nō eſt in cōplone leſio que alium vertat ad ſe actum.Preſeruatiuo ꝟo actui ſubijcitur in nā cōpōnali.qꝛ iūcture leſe ſunt. ⁊ in opationibꝰ motiuis īpedite.⁊ iſte actꝰ pōt etiam vocari ꝑmutatiuꝰ vel reductiuꝰ.vt colligiꝛ 3° tegni. tractatu ꝑmo.4° cap.Si ꝟo ꝑmutare pōt etiā regimē iſtō ſubijci actui curatiuo q̄tū ad lapſū i iūcturis exñtē.vt.ſ.remoueaꝛ cā ꝯiūcta q̄ egritudinē imediate facit. ¶Cū aūt ꝯſeruatiuū regimē debeat fieri ꝑ ſilia.vt 3° tegni. tractatu ꝑ°. ⁊ 4ª ꝑmi.2° cap.

Jō opꝫ regimē ex pte nō nālū rex declinare ad calidū ⁊ ſiccū. q̄lis ē cōplō vr̄a nālis q̄ꝛ cholerica. Et cū acr⁹ ꝯſeruatiu⁹ fiat ptīz p ſilia ptīz p ꝯ̄ria plib⁹ ⁊ diuerſis applicatiōib⁹. ⁊ ſic regimē tale eē opꝫ. q̄ꝛ mō ſimile modo cōtrariū diuerſis ⁊ plurib⁹ applicationib⁹. ¶ Lapſus aūt iūcturarū qui ſubijcit̄ actui curatiuo cōplebit̄ p ꝯ̄ria. q̄ꝛ ois cura p ꝯ̄riuꝫ fieri dꝫ. q̄ ola 3° tegni colligēda ſunt. ¶ Ex qb⁹ pꝫ q̄ regimen veſtrū dꝫ eſſe p ſilia quātū ad cōplōnē nālē. per ꝯ̄riū ⁊ ſilia quātū ad lapſum cōplonalē paulatini et pluribus applicationib⁹. ⁊ per vere ꝯ̄ria quātuꝫ ad mām tā in iūcturis effuſam. vt infra patebit.

Sectio ſecunda continens capitula ſex.

¶ De d̄bita admiſtratiōe aerꝭ. C. j.

Regimen igit̄ veſtrū ꝓncipalior diuiſiōe in duo diuidēdū eē patet. ſ. pmo in debitā rex non nālū admiſtrationē. 2° in cōuenientē medicinaꝝ applicationē. ¶ 1m igit̄ aggrediēs q̄m ſcitis res nōnāles fore ſex. ſ. aer cib⁹ ⁊ pot⁹: motus ⁊ quies: ianitio ⁊ repletio. ſomn⁹ ⁊ vigilia ⁊ accidētia aie. A pmo igit̄ inchoādo dico. q̄ aer in q̄ moramini dꝫ eſſe ad calm ⁊ ſiccū declinās. nō valde tñ. talis eñi eſt veſtre nāli cōplōni ſilis. ⁊ prohibēs multi flatis aggregationē. qd̄ plurimū eſt huius morbi cā. ¶ Eligat̄ ergo aer calidus ⁊ ſicc⁹ nālr vel artificialr ꝗetus nō vētoſus nō vaporoſus. vñ ſtāte auſtro vel borea nō ambuletis nec eꝗtetis. ſi tñ neceſſitas viget his tpib⁹. tunc ſint caput ⁊ collū pannis diligētiſſime coopta. vitet̄ ēt ſtatio in domib⁹ terraneis vl' ſubterraneis ⁊ noua lapidea edificia hītia ēt ſolaria vl' teſtudies lapideas. ⁊ ātiq̄ ēt edificia vitāda ſūt. ¶ Et ſit camera ſpatioſa clara ñ ſuffocati aeris. Jdeo quolibet die circa horā tertiarū aere nō exiſtente nebuloſo aperiantur feneſtre. deinde poſt veſperas claudātur. ſitq̄ꝫ aer camere aromaticus. ¶ Unde poſſet iſto modo rectificari. ℞. thuris maſculi. ℥. j. ſandarace thuris gummoſi. ana. ʒ. vj. nucū. ℥. v. ligni aloes. ʒ. iij. ꝯtūdant̄. ⁊ huius pulueris ponat̄ coclear vnū ſup prunas. aut ſuffumiget̄ cū myrra folijs lauri ⁊ laudano equalr. ¶ Fiatq̄ꝫ aer camere calior tpe hyemis vſq̄ꝫ ad mediū veris ⁊ remiſſi⁹ calid⁹ a medietate veris vſq̄ꝫ ad medietatem autūni. Fiatq̄ꝫ ſi cōmoditas aderit ſepe ignis in camera ex lignis iunipi vel lauri ſi occurrerent. ¶ Nec appropinquetis multū flāme ignis. vñ recti⁹ eſſet vt hrēt̄ ſtuffa ſicca talr edificata: vt feneſtre fierēt a pte oriētali: ⁊ eſt meli⁹: vel a pte ſeptētrionali. cui⁹ pauimētū fiat ex lignis laricis ⁊ ſoluū ſitr. in q̄ habitaretis ſm plm a pn° octobris vſq̄ꝫ ad finē februarij. cui⁹ etiā aer aromatizet̄ vt ſupra. ⁊ nō fiat tñ ei⁹ acr calidus valde. ¶ Uitet̄ ēt ne ſtatio vl' manſio in loco luminis lune vel etiā camere in qua ſplendet radi⁹ lune. ¶ Uitet̄ etiaꝫ in camera veſtra ꝯuerſentur gatti. q̄ꝛ macris ꝓhibet̄. vt Auēzoar pmo theiſir. ¶ Et quia veſtes annectuntur aeri. ideo eligēde ſunt veſtes ad calm ⁊ ſiccū declinātes. tales eñi ſunt ꝓprie cōplōnis ꝯſeruatiue: ⁊ gn̄ationis aquoſi ſanguis vl' flegmatici ꝓhibitiue. q̄ꝛ cā eſt añcedens ⁊ ꝯiūcta lapſus veſtri: vt viſum eſt ſupra. vñ laudo veſtes ſuffultas pellib⁹ vulpinis de martire: ⁊ de dorſibus variorꝫ: laudo etiaꝫ q̄ fiāt caligē ex leporis pelle vltra genu lōge. ꝯfortāt eñi mēbra oia. vt Auēzoar pmo theiſir. ⁊ teneant̄ caligē iſte in nocte. ſitr valēt caligē de pelle vulpina. ¶ Caput aūt in nocte ⁊ die coopiatur birreto ⁊ caputeo ex pāno de ḡna facto. ⁊ ſit birretū ſuffultū pellib⁹ agnis leuib⁹: ⁊ multotiēs pmutet̄: ne ſudor vel ſordities capiti noceāt. Caputeū ēt q̄ portat̄ nō ſit ex pāno in guado tincto. eſt eñi in eo ꝟtus ſtiptica mās in cētro coartās. vt Serap. in pprio caꝑ. Laudo etiā vt in die ſub caligis portēt caligē ex pelle leporis facte adherētes nō late nec ſtricte valde. cōfortāt eñi ⁊ ꝯferūt iūcturis iuuamento magno. Jnfra etiā cū de motu tractabit̄ aliquid ex his dicet̄. hec de aere ad preſens. ⁊ ad ſecundam rē non naturalem tranſeundum eſt.

¶ De regimine per cibum ⁊ potum.   Caꝑ. ij.

Secundā rē nō naturalē expediēs que in ordine fuit cibus ⁊ pot⁹. a cibo ꝓncipiuꝫ accipiā. De pane pmo mētionē faciēs. ē eñi ipſe tanq̄ꝫ fundamētū ⁊ ſumma cibariorū oluꝫ. ¶ Primo tñ ſalubrius appet q̄ alique pmittant̄ regule in hoc obſeruāde. ¶ Prima regula q̄ nunq̄ꝫ comedatis niſi nālis fames inſurgat. ⁊ cū affuerit in hoc nō fiat mora. q̄m tolerare famē ſtomachū malis replet humoribus. ¶ 2a q̄ cibaria in hyeme comedant̄ tēperate: ⁊ nō ſupflue calia. ⁊ in eſtate tepida. imo ꝟſus latus frigiditatis trahētia. ¶ 3a regula q̄ dū intēſa eſt fames nō ſaturet̄ appetit⁹. imo comedēduꝫ eſt reliquijs famis adhuc i ſtōacho manētib⁹ ⁊c. ¶ 4a q̄ nō comedatis niſi poſtq̄ꝫ ſenſeritis cibū a ſtōacho ad inteſtina manifeſte deſcēdiſſe. ⁊ in hoc limitet̄ tpꝰ. ita q̄ īter cibū ⁊ cibū ad minus cadāt hore octo. ¶ 5a q̄ nō comedatis vnq̄ꝫ dū ſentitis in ſtōacho faſtidiū: ⁊ maxime ſi fuerit ex groſſis humorib⁹. Q̄m comedere ſup faſtidiū ex groſſis humorib⁹ hereditare facit dolores iūcturaꝝ. ⁊ renū diſītā podagrā duritiē ſplenis ⁊ epis ⁊ morbos melicos ⁊ ſſaticos. vt colltr 5a pmi. caꝑ. de regimie ei⁹ qd̄ comedit̄. ¶ 6a q̄ ſubtiles cibos ſemp añ groſſos comedatis. ⁊ qui ſubtiles ⁊ leues ⁊ groſſi exiſtāt infra videbit̄. ¶ 7a q̄ mēſura cibi veſtri talis exiſtat ne ſtōachū aggrauet. Deterior eñi comeſtio eſt que ſtomachi grauitatē facit. ſicut deterior pot⁹ eſt q̄ tēperamētū egredit̄ ⁊ in ſtomacho natat. ¶ 8a regula q̄ dū ſentitis ſtōachi grauitatē a comeſtione abſtinendū eſt: donec leuitas ꝯſequat̄. eſt ſentitur debilitas in ſtōacho nō ipleat̄ cibis q̄ neceſſarij forēt. ſed partiēdus eſt cib⁹ ita q̄ qui in vna vice ſufficeret in duab⁹ partiat̄. vt ⁊ virt⁹ qd̄ eſt ſuū melius digerere valeat. ¶ Alie etiā pticulares regule i pticularib⁹ cibis ⁊ potibus colligentur.

Ad panē igit̄ trāſiēs dico cōuenire vobis panē modicū furfuraceū de frumēto tpe hyemali ⁊ ꝟnali fcm̄. Eſtiuo q̄ꝫ ⁊ autūnali ſit ō pura ſimula plus ſalis hñs ⁊ de fermēto. aut ſit panis de duab⁹ ptib⁹ farine frumēti: ⁊ tertia ſpelte. aut ſaltē ſit de farina frumenti tota. ¶ Laudo ēt hyeme ⁊ vere niſi prohibeat vētris cōſtipatio vſum panis biſcocti facti cum granis feniculi. ¶ Tempo

re autem quolibet lando panē factum cū puluere aniſi de quo ante cibū ſumant boli quatuor vel qn̄q̄. Diureticus eſt enim panis iſte. Ideo conuenientiſſimus auctorum omnium ſnia ⁊ rectior eſt vſus q̄ biſcoctus. ¶ Qualiſcūq̄ tamē comedatur panis ſit optime pinſatus leuigatus coctus ⁊ cōmuni modi cum ſalitior. cuius tn̄ repletio vitanda eſt vitet etiā panis non bene coctus: aut valde. hec de pane.

Veniēdo ad carnes talis diuiſio p̄mittat qr p̄mo dicēdū eſt quoꝝ aīaliū carnes ꝯueniāt. ¶ 2° quoꝝ mēbroꝝ ex aīalib⁹. ¶ 3° q̄s coctiōis vel p̄paratiōis modus eſſe debeat. ¶ In aīalib⁹ aūt domeſticis p̄mo dicēdū eſt. ſcd̄o de ſylueſtrib⁹. ¶ Ex domeſticis aūt aīalib⁹. p̄mo de q̄drupedibus. 2° de volatilib⁹. ¶ Ex aīalib⁹ aūt domeſticis q̄drupedib⁹ dico ꝯuenire carnes vitulinas lactētes nō multū natiuitati ꝓpinq̄s p tres mēſes ad min⁹ ab ipa diſtātes ⁊ annū vnū nō multū tranſeuntes. Itē ꝯueniūt carnes capti ſuis tpib⁹ nō multū tn̄ natiuitati vicine p mēſem ſaltē vnū etiā ab ea diſtātes Agnine aūt ⁊ caſtratine pecorine ⁊ porcine recētes. qr humide valde vitāde ſunt. Si tn̄ ex ipſis ſumere libeat ſint nō valde pingues ⁊ raro ⁊ aſſate poti⁹ q̄ elixe. Bouine aūt ⁊ vaccine ⁊ reliq̄ groſſe dimittant nec dico incōueniēs ſumere etiā in mēſa tres vel q̄tuor inciſuras carniū ſalitaꝝ porcinaꝝ. ſi ſint macre ⁊ nō antiq̄ ⁊ in vſu poti⁹ frigidis q̄ calidis tpib⁹. ¶ Ex q̄drupedib⁹ aūt aīalibus ſylueſtrib⁹ ꝯueniūt carnes leporine mirabili laude ⁊ capreoline. ⁊ q̄n̄q̄ carnes cuniculi ⁊ apri iuuenis. caro ēt ericij. qr aptius ē mihi ad hoc ꝯferre pbat. ⁊ ſilr ſi hñt lauda rē mirū carnes ceruinas. ¶ De volatilib⁹ aūt domeſticis ꝯueniētes ſunt pulline nō valde parue vñ parui pulli quaſi mucillaginoſi exñtes vitādi ſūt meliores tn̄ eſſēt aſſati q̄ elixi. Cōueniūt etiā galline capones pauones ſi habent: ⁊ pipiones nō valde molles nec duri. antiq̄ etiā galline ⁊ alie dicte euitent. ⁊ ſilr anſeres ⁊ anates non comedant niſi raro valde iuuenes ⁊ aſſate ſaltē anates. Ex ſylueſtrib⁹ aūt volatilib⁹ eligēde ſunt pdices faſiani pue aues in nemorib⁹ ⁊ dumetiſ degētes vt turdi meruli finchi carduelli muſcadelli philomene ⁊ ſiles ꝯueniūt montane aues oēs ſicut ficedule alaude caude tremule hirūdines paſſeres ⁊ pice: lꝫ nō ſint in vſu: ⁊ turtures nō valde pingues. Cōuenirēt etiā ſtarne lꝫ non ſint apud nos. ⁊ mirabili laude laudāt auctores omes carnes ſylueſtriū colūboꝝ. Iō laudo q̄ vtamini eis in ol eſt neruoꝝ paſſiōe mirabilr iuuāt. Cōfert aūt ſtornelli ex iudicio rōnabili lꝫ nō ſint in vſu. Quales aūt pigues valde anſes ⁊ anates ſylueſtres euitēt ⁊ ghalr oēs aues i aq̄s degētes. Si tn̄ ex eis q̄n̄q̄ ſumere libeat cōedant cū aliquo ſapoꝝ īfra dicēdoꝝ.

Quia aūt nō ſemp lꝫ xp̄ianis aliq̄bus dieb⁹ vt quadrageſima vigilijs ⁊ alijs carnes comedere. Iō de piſcib⁹ ſubiūgendū. ¶ Dicēdū igit oim piſciū ghalr vſum multū eſſe vitādū. neceſſitate tn̄ ꝯuenire poſſent piſces fluuiales ⁊ fontales ⁊ marini ſolidaꝝ carniū. vt orade varioli marſiones ſterliones torrētine carpiōes ⁊ ceteri parui. fluuiales vt capedani ⁊ lucij ⁊ ſiles. oēs aūt alij piſces vt lacunales vallini ⁊ lutoſi vt anguille tince regine ⁊ ſiles. ⁊ etiā marini magni pingues euitent. ꝯuenire etiā pñt cephali nō multū tn̄ aceto macerati. Et ſilr laudo ſturiones ſalitos lucios carpiones ⁊ aliquādo cephalos ſalitos. Anguille v̄o ſalite morene ⁊ alij piſces humidi valde. lꝫ ſint ſaliti euitent. Cācri etiam fluuiales quandoq̄ etiam comedi poſſūt. ſed non cum puro aceto. ſed cum ſalſa infra ſcribenda. quia tamen frigidi ſunt et difficilis digeſtionis in communi vſu non habeantur.

Oua etiā igne cocta ꝯueniunt. fcā tn̄ p coctionē ſolida. ⁊ nō valde mollia ſale cōdita. cōueniūt etiā cocta in aqua p̄parata cū aromatib⁹ infra dicēdis. ⁊ ꝯuenire etiā poſſent frixa ⁊ p̄parata cū petroſel. mētha feniculo ⁊ ſilibus de q̄bus infra. Sint quoq̄ oua galline potius q̄ anſeria.

Lactis v̄o vſus vitādus ē. nocet eñ neruis ⁊ eſt incōueniēs eis q̄ indigēt regimine ſubtiliatiuo. ¶ Aqua v̄o lactis qr cholere ſolutiua eſt ꝯuenire vr. Sed qr intētio p̄ncipalis in vobis eſt ad ffa. iō meli⁹ eſſet ſi biberet aqua lactis q̄ infūderet ſibi cartamū aut ſal. ⁊ poſſet eſſe talis modus ℞. aq̄ lactis cyathū vnū vel lib. j. cartami. ʒ. ij. ſalis cōis. ℈. j. infundat puluis in ſero in aqua lactis calida. in mane aūt colet ⁊ bibat totū calīn. Et laudo hāc medicinā bis in anno debere ſumi. vt. xv. dieb⁹ ꝯtinuis in mēſe maij ⁊ totidē in mēſe ſeptēbris. Stabit eñ medicina talis loco purgationis. ¶ Recocta aūt inſit cū aqua etiā ſine aqua lactis poteſtis ꝯuenīēter vti. ad eq̄litatē eñ tēdit. Iūcata v̄o qr groſſa eſt ⁊ tarde digōnis non multū in vſu habeat. Si tn̄ q̄n̄q̄ eſtiuo tpe placeat ſumere fiat cū zuccaro ⁊ aniſo vel feniculo vel cū tragea pulueriꝫata ſm ꝯſuetudinē. ¶ Lac etiā cū ouis coctū ſupaſpgēdo cinamomū ꝯuenire pōt. ¶ Caſeus etiā in vſu nō habeat et caſeata etiā cibaria. Si aūt accipiat eligat medius inter nouū ⁊ antiquū ad ſalſedinem aliqualr declinans. medius etiam inter durum ⁊ mollem. ⁊ ex tali veſtra condiantur cibaria: raro tamen.

De leguminibus v̄o ⁊ granis nūc dicēdū. ⁊ ghalr olm leguminū corpa vitāda ſunt. Decoctio aūt cicerū rubeoꝝ cū feniculo vel petroſelino ꝯueniens eſt. Cicera aūt alba fabe faſeoli ⁊ lētes euitent. Riſum aūt ⁊ pānicū laudabilia ſūt: ⁊ ſilr dorella ſtāte maxime vētris ꝯſtipatiōe. Frumētū aūt in ferculo vitet.

De oleribus v̄o ⁊ fructibus q̄buſdam ꝯueniunt. Pr̄o feniculus petroſellinū ſerpillū mētha ſaluia cerfoliū roſmarinus bleta borago. caulib⁹ etiā coctis cū carnib⁹ pinguib⁹ q̄ntū ex rōnabili iudicio nō eſt incōueniēs vti. Si tn̄ ꝓpter indiuiduales ꝓpetates ex eis vel ex aliquo eoꝝ nocumētū pcipereti omittant. Magis tn̄ laudo decoctiōes cauliū ⁊ bletaꝝ q̄ eoꝝ corpa. Cucurbite v̄o reprobabiles ſunt: ſilr cucumeres anguríe. ¶ Melo etiā qr fridus ⁊ hu. euitādus eſt: tpe tn̄ vaſti caloris nō incōuenit ſumere ex eo aliq̄d: ⁊ ꝓpe cū ſeminib⁹ ſuis: ⁊ ſm Auic. p̄ceptū dꝫ comedi poſt alia cibaria vñ 2° can. p̄° cp̄. Melo aūt ē tarde digōnis niſi qn̄ cōedit cū eo qd̄ eſt leni⁹ ei⁹ ⁊ ipſi⁹ q̄dē nu

trimentū eſt rectiꝰ: ⁊ eiꝰ humor eſt melior: opꝫ ꝑterea vt poſt cibū ſequaꝛ aliū: q̇ aūt dāt ip̄m añ cibum nō cupiūt ex eo nutrimētū: ⁊ timēt lōgā eius moraꝫ in ſtomacho. ꝓpter qḋ ſuſpicanꝛ putrefactionem ex eo fieri. ¶ De olera ꝟo frida vt lactuca endiuia portulaca ſpinachia ⁊ bletones ⁊ creſſones attriplices ⁊ ſilia nō ſunt vobis ꝯueniētia. Si tñ tp̄e eſtus magni in forma ſalate ex eis liberet ſumere miſceātur cū petroſellino mētha ⁊ alijs calis ſupra tactis ⁊ cōdianꝛ cum bono oleo cōi ⁊ ſale ⁊ aceto: in quo prius bullierint ſemina aniſi petroſellini ⁊ feniculi: et non ſit acetum valde acre: ⁊ ex iſtis fiat ſalata.

De radicibus aūt ꝯuenire pōt baucia ſm oēꝫ ꝑparatiōis modū: q̄ꝛ apitiua eſt. ¶ Alleū aūt porrū cepe ⁊ bulbus lꝫ ex parte cōplōnis eoꝝ conuenirēt. tñ q̄ꝛ inflatiua ſunt hec ola ⁊ ſtomacho nociua ⁊ mali hūoris gñatiua. iō dimittanꝛ. ¶ Rape etiā ⁊ napi igne cocti qñqꝫ comedi poſſēt cū ſale ⁊ feniculo. Cōpoſte etiā ꝯuenire poſſēt nō multū acetoſe: ſꝫ ſufficiēter melle ꝯdite. ¶ Radix aūt q̄ comediꝛ qñqꝫ accipi pōt: ⁊ maxīe poſt cibū: facit eñ digeri cibū: ⁊ lꝫ ſit inflatiua tamē plus ꝓdeſt: quare diuretica ſubtiliatiua exiccatiua reſolutiua. non multū tñ in vſu habenda eſt. ¶ Locuſta etiā .i. rāponcioli: q̄ꝛ calidi ſunt comedi poſſēt melius tamen eſt ꝙ coquanꝛ: ⁊ cum aromatibus et aceto non valde acri condiantur.

De ferculis aūt vti poteſtis panata fcā cū brodio laudatarum carniū cū pane ſup̄ adiecto: ꝯuenit etiā ius cicerꝝ rubeorū: ius cauliū bletaꝝ ⁊ radicū ꝯuenientiū vt petroſellinū ⁊ ſimilia. ¶ Laudanꝛ fercula herbaꝝ ⁊ granoꝝ de q̄bꝰ ſupra facta eſt mētio: ꝯueniūt etiā ſuis tp̄ibus bruſcādoli ⁊ ſparagi conditi tñ cū aceto nō valde acuto. vt ſup̄. etenī tales apitiui ſūt ⁊ optimi.

De fructibus ꝟo gñalis r'la eſt. ꝙ fructꝰ oēs aquoſi hūidi et viſcoſi euitādi ſunt. ⁊ gñalr oēs fructꝰ recētes deteriores ſunt ſiccis. ¶ 2ª r'la. ꝙ fructus lenitiui vētris ſemp̄ ꝑmittēdi ſunt alijs cibis: ⁊ ꝯſtipatiui poſtponēdi. ¶ 3ª r'la. ꝙ fructꝰ q̄ poſt cibū comedunꝛ plurimū meliores ſunt cocti q̄̄ crudi. ¶ Poma igitur vitāda ſunt: ⁊ ꝑcipue vſus eoꝝ. aſſiduatio eñ comeſtionis pomoꝝ facit euenire dolorē neruoꝝ: ⁊ ꝓp̄e in vere. Si tñ qñqꝫ ex eis iuuat accipe: ſit poſt cibū: ⁊ ſint cocta: ⁊ zuccaro aſꝑſa. dat eñ eis zuccaꝝ lenitionē: et eliganꝛ poma apiola vel dactylica: aut calimana: aut gaiola: aut alie pomoꝝ ſpēs ad dulcedinē trahētes. ¶ Pira ꝟo ſecuriꝰ q̄̄ poma ſumi poſſēt in hyeme poſt cibū igne cocta cū zuccaro. vt pira ſcti Nicolai. pira glatiola ſemētina. ⁊ alia ſilia nō valde dura. Ea ꝟo q̄ dura ſunt ſolida ⁊ iſipida magis euitētur. Eſtate ꝟo eliganꝛ pira muſcatella iuniola. glatiola de pola ⁊ ſilia. ⁊ ſumanꝛ poſt cibū nec tñ ex eis ſtomachꝰ impleaꝛ. ¶ Perſica ꝟo q̄ꝛ frida ſunt ⁊ hūida euitenꝛ. Si tñ ex eis qñqꝫ ſumere libet ſit raro. et eliganꝛ nō valde ꝑ maturationē mollia. ⁊ ſm Aui. ꝑceptū debent ſumi añ cibū. poſt cibū eñ ꝓna ſunt corruptiōi ⁊ freq̄nter alios cibos ad putrefactionē diſponunt. ¶ Pruna etiā frida ſunt ⁊ humida. ideo euitāda. qñqꝫ tñ intētione mūdificādi ſtomachū a cholera ſumi poſſent ieiuno ſtomacho ex eis quinqꝫ vel ſex: ⁊ ſint nigra vel citrina. Sicca ꝟo q̄ꝛ pontica euitenꝛ. ¶ Uue ꝟo laudanꝛ ſi ſint albe. q̄ꝛ nigris meliores ſunt. ⁊ anteq̄̄ comedanꝛ ſteterint collecte ad minus ꝑ tres vel duos dies: ⁊ comedanꝛ poſt cibum vel añ ſi plꝫ. ¶ Ficubus etiā vti poteſtis: maxime albis vel citrinis vel rubeis recētibꝰ bñ maturis: ⁊ cōedi debent añ cibū. eſt eñ in eis lenificatio vltima 2° cañ. Et iō poſt eas ꝯcediꝛ potꝰ aq̄ vt adiuuet ad lenificandū ex eis tñ meliores vobis ſunt ſicce: q̄ꝛ ſtomacho ꝯformiores. aperiūt eñ oppilōnes epatis et ſplenis. qḋ in vobis maximū eſt remediū. aperitiua eñ talr patiētibus laudauerūt valde ſapiētes. Quis tñ ficus ſicce ſua caliditate aliqualr nocere habent epati cholerā augēdo. iō docuerūt ſapientes auctores. vt cū amigdalis comedanꝛ dulcibus augeꝛ eñ ab eis lenificatio eaꝝ. ¶ Et q̄dā dixerūt. ꝙ ſi comedanꝛ cū nucibꝰ in ieiuno: mirabilis iuuamenti ſunt in aperiēdo vias cibi. ¶ Laudauerūt etiā nō parū ſapiētes arabes ⁊ hiſpani vinū de ficubus conferre ſtomacho: incitare appetitū: ꝓuocare vrinam: lenit etiā vētrē: abſtergit: velociterqꝫ deſcēdit ⁊ penetrat. Et poſſet fieri ſic. vt in maſtello vno muſti ponerentur lib. iiij. ficuū ſiccaꝝ: ⁊ bulliret totū inſiꝛ. ⁊ intelligi etiā pōt vinū de ficubus. vinū in quo coq̄renꝛ ficꝰ ſicce. Et lꝫ ficus calide exiſtāt: ⁊ inflāmabiles. tamē ꝓpter paruā morā quā in vino ꝯtrahūt caliditatē nō augerēt. ¶ Laudo igiꝛ ꝙ bis aut ſemel in menſe coqui faciatis fialā vnā vini planēſis albi cū ficubꝰ decē minutim inciſis: vſqꝫ ad ꝯſumptionē q̄nte partis: ⁊ ex tali vino bibatis ꝑ duos ꝯtinuos dies cyathū vnū añ cenā ⁊ tātundē añ prādiū. ¶ Amigdale dulces tēperate ſunt ad calm̄ tñ trahūt: q̄ꝛ tñ difficilis ſunt digōnis graues: ⁊ multū in ſtomacho morātes. vt tertio Almāſ. Jō comedanꝛ cū zuccaro. ſic eñ dāt bonū nutrimentū lꝫ paucū. Laudo tñ magis ferculū vel panatā ex eis ſm ritū paduanū factā. ⁊ in ſumma aperiūt ⁊ leniūt. ¶ Auellane. q̄ꝛ calide ⁊ epati amice ꝯuenirēt vobis. tñ q̄ꝛ tarde digōnis exiſtūt: vomitū excitāt: iō relinquanꝛ. pñt tamē poſt cibū ſumi zuccaro ꝯfecte: q̄ꝛ tūc correcte ſunt. ⁊ laudauit eas periſſimus hyppocras ꝙ in cerebro augmentū faciāt. ¶ Citra lꝫ in ciuitate iſta nō ſint in vſu. tñ ſi habenꝛ euitāda ſunt. q̄ꝛ frigida. lꝫ eoruꝫ cōplō diuerſa exiſtat. Cortex eñ citri calꝫ eſt ⁊ hu. caro eius frida ⁊ ſicca. ſemē calm ⁊ ſiccū. Qñqꝫ tñ citra melle ꝯfecta comedi poſſent. ⁊ ſm Auic. ꝑceptuꝫ cañ. ſcḋo nihil poſt ipſuꝫ nec añ comedaꝛ. ¶ Ceraſa q̄ꝫ q̄ꝛ frida ⁊ hūida ſunt fugiēda. Si aūt qñqꝫ ſuis tp̄ibus ſumerenꝛ. ſint ceraſa dura rubea vel alba ⁊ poſt cibū comedi debēt ⁊ pauca. ¶ Criſomilla etiaꝫ ſiue armilla frigida ſunt ⁊ humida. iō relinquātur: gñant eñ humorē velocis putrefactiōis. ideo apta ſunt febrē inducere. Si tñ liberet qñqꝫ ex eis capere comedanꝛ añ cibū. ⁊ poſt bibaꝛ bonū vinū. ⁊ poſt iterū comedanꝛ aniſi ꝯditi. ¶ Caſtanee fride ſūt ⁊ ſicce ⁊ vētoſe valde. iō nō ſit in eis vſus. poſſēt tñ qñqꝫ comedi cū zuccaro poſt cibū ⁊ dāt nutrimētū ſatis congruū. ⁊ ꝯfortant mēbra omnia ſm Auic. ſulam.

¶ Dactyli lȝ calĩ exiſtãt. nõ tñ ꝯueniũt cõplexionibus calidis: calefaciũt eñi ꝛ gñant ſanguinē groſſum: q̇ cito ad cholerã ꝯuertitꝛ ꝛ nõ ſunt ꝯuenientes hñtib⁹ epar calidũ. vt Serapi. dixit auctoritate Raſis. Ideo nõ ſint in vſu. ¶ Pinee autē grana laudantꝛ vobis: calefaciũt eñi corp⁹ ꝛ mẽbris tremorẽ patiẽtib⁹ cõferũt. 3° Almãſ. ¶ Fiſtici vel piſtachij calĩ ꝛ ſicci exiſtũt boni ſtomacho: aperiũt oppilationes epis: ꝓhibẽt nauſeã ꝛ ꝯfortãt os ſtomachi ꝛ ſubuerſionẽ remouent: ideo laudantꝛ poſt cibũ pluſq̃ amigdale dul. ¶ Iuiube aũt ſm Aui. fride ſunt in ꝑmo gradu ꝛ tẽperate in hũiditate ꝛ ſiccitate. Neſcio aũt ad q̇d cõferãt vobis. Dixit aũt Gal. Nõ reppi iuiubas in cõſeruãda ſanitate ꝛ egritudīe remouẽda aliq̇d operãtes: ſȝ reppi eas difficilis digõnis ꝛ pauci nutrimẽti. ¶ Mora bñ matura ad calĩtatem declinãt: ea ꝟo q̄ imatura ſunt frida ꝛ ſicca exiſtũt. Et in ſumma dulcia vobis ꝯuenire poſſent añ cibũ ꝛ leniũt vẽtrẽ: nõ plene aũt matura ꝓhibẽt fluxũ humoꝝ ad ſtomachũ ꝛ alia mẽbra ꝛ nõ bñ matura comedantꝛ poſt cibũ. ¶ Granata triuȝ ſunt ſpẽꝝ dulcia q̄ frida ſunt ꝛ humida acetoſa q̄ frida ſunt ꝛ ſicca. Muza q̄ dicuntꝛ medij ſaporis ꝛ ſunt media in cõplexione inter alia. Dulcia ꝯueniũt vobis nõ multũ tñ in vſu. Acetoſa ꝟo magis via ꝑuiſionis q̃ via cibi ꝯuenire poſſent: magis tñ cõpetũt muza q̃ alia. Et i ſumma inq̃tũ oia granata ſunt ꝓuocatiua vrine laudarentꝛ. ¶ Acetoſa tñ magis inter alia ꝓuocatiua ſunt. ideo ꝯuenire poſſent ex hoc ı ꝛ q꞉ hñt mirabilẽ ꝓprietatẽ in ꝓhibẽdo corruptionẽ cibi in ſtõacho. vt Auerrois 5° colliget. ¶ Citonia frida ſunt ꝛ ſicca: q̄ añ cibũ ſumpta vẽtrẽ ſtringũt oı̄ mõ coctionis poſt cibũ vẽtrẽ largũ faciũt cõprimẽdo: ꝛ oẽs ſpẽs eoꝝ tã dulciũ q̃ acriuȝ ꝓuocãt vrinã: iõ ex hoc ꝛ q꞉ ſtõachũ ꝯfortãt appetitũ incitãt laudarẽ ea vobis: nõ multũ tñ ſunt in vſu hñda. Multitudo eñi comeſtionis eoꝝ gñat dolorẽ iũcturaꝝ 2° cañ. ¶ Nuces calĩe ſunt ꝛ ſicce: ꝛ lȝ ex hoc laudãde eſſent vobis. tñ q꞉ graues ſtomacho ꝛ digõni ꝛ vomitiue ſunt capiti nociue ꝛ pectori ꝛ generãt cholerã multã: ideo relinquantꝛ. cũ ficubus tñ min⁹ male ſunt: ꝛ pñt ſecurius hyeme ꝛ tꝑe frigido concedi: ꝛ dicitꝛ ꝙ faciunt paraleſim lingue. ¶ Sorbe ꝛ meſpille oẽs frigide cõplexionis et ſicce ſunt: ideo raro comedantꝛ: ſtringunt enim ventrem: ꝛ digeſtioni difficiles ſunt: q꞉ tñ appetitum excitant delectum. ideo rariſſime poſt cibũ tamen ſumi poſſent. Et hec de fructibus pauca ſufficiant. ¶ Reliqua autẽ terrenaſcentia vt fungi tartufule ſpongioli: ꝛ talia omnia euitentur: q꞉ venenoſa ſunt: ꝛ dicuntur apoſtemata terre.

De ſaporibus

autem ꝛ ꝯditis diuerſe ſpẽs ꝯuenire poſſent vt ſinapiſmũ inter acutum ꝛ dulce mediũ ꝛ cũ groſſis carnibus vel piſcib⁹ ſumi dȝ: cum ſubtilib⁹ aũt nõ. ¶ Alleata etiã poteſtis vti facta cum alleo ꝑcocto ꝛ cũ ſmis feniculi vl' piꝑis. ¶ Salſa ãt ẽt ꝯueniret vobis: ſȝ fiat ex agreſta loco aceti ꝛ cũ piꝑe vel gariofil'. vel bulliat acetũ cũ roſmarino ſerpillo maiorana. ꝛ ex tali aceto fiat ſalſa frangitꝛ eñi ꝑ decoctionẽ talẽ aceti malitia. Eſt eñi acetuȝ haud paꝝ neruis inimicũ. vt 2ª tertij. ꝑ° cañ. dũ indi. Et ledit eos oẽ acetoſum ſtipticũ ꝛ infrigidatiuum potẽtia. ¶ Cõuenit etiã vobis ſapor ex amigdalis factus: quẽ camellinum vocãt: ꝛ ſapor ex agreſta q̇ ſofrituȝ dicitꝛ: ꝛ ſapor alb⁹ ad acetoſum nõ tẽdẽs. ¶ Sapor etiã q̇ apud nos dicitꝛ compoſitella competit niſi ad acetoſum declinet. ¶ Ideo corrigatur acetoſitas ab eo: ꝛ ab omni cibario: vt ſupra dictum eſt. ¶ Et in ſumma laudo omnes ſapores qui dulces ꝛ calidi ꝛ non valde acetoſi exiſtunt.

De conditis

ꝟo ꝛ ſalſamentis cõuenire poſſent oliue cõdite. calide ſunt ei ꝛ ſicce aperiũt leniũt vẽtrẽ: ꝛ os ſtõachi faciunt robuſtũ. ¶ Napi etiã ꝯditi ꝯueniunt: etenim aperitiui ſunt: caueantꝛ ſi acetoſi fuerint. ¶ Cepe ẽt ſub cinerib⁹ cocte ꝛ aceto pauco ꝛ melle ꝛ oleo cõdite ꝯuenire poſſent raro tñ: ſȝ q꞉ exiccãt ꝛ appetituȝ excitãt. ideo aliqñ ꝯueniunt. ¶ Oẽs etiã cibi melle ꝯditi ꝯueniunt euitentꝛ tñ eſtate ne epar inflãmẽt: ſȝ zuccaro ꝯdiantꝛ cibi in eſtate. ¶ Cappares etiã ſaliti ſm vſum ꝯditi cõueniũt: ſȝ corrigatꝛ acetũ. ¶ Salſamẽta etiã oia ex parte q̄litatis ꝯuenirẽt niſi aliud repugnet: vt calĩtas epatis timor de aduſtiõe ſanguinis ſcabies ꝛ ſilia. Mel etiã q꞉ calĩm ꝛ ſiccum oı̄ mõ ꝯuenit: ſȝ tꝑe magni eſtus dimittatꝛ. zuccaꝝ ꝟo calĩm et ſiccũ. omni tꝑe et oı̄ mõ ſecuri⁹ comedatur. ¶ Uinũ etiã coctũ ꝯueniẽs eſt: ꝛ ex ipſo tꝑe eſtiuo cõdiri cibaria pñt. ¶ Uino aũt granatoꝝ q̃q; vti poteſtis. vt eſtiuo tꝑe ſed raro: ꝛ ſilr' vino citoniorum. ¶ Oleũ aũt quo vti debetis: ſit oleũ oliuaꝝ dulce et duoꝝ annoꝝ ad min⁹. ¶ Spẽs aũt q̄ i cibis veſtris poni poſſent ſunt oẽs calĩe ꝛ ſicce exñtes: vt ſal cinamum cinamomum gariofil'. galãga zinziber macis cardamomũ maius ꝛ minus fenicul⁹ aniſum ꝛ petroſelinũ lignũ aloes croc⁹ piꝑ triũ geneꝝ. hal. lõ. ꝛ ni. ciminũ carui leniſticum anetũ ameos origanuȝ ſerpillũ mẽtha ꝛ alia ſilia. Cõueniunt aũt aromata dulcia cõia eſtate: hyeme vero fortia. ¶ Laudo q̄ȝ non paꝝ tꝑe hyemis haꝝ ſpecierum vſum. ℞. ȝȝ. albi. ℥. j. coriandri per diem et noctem in aceto macerati ꝛ ſiccati. ℥. v. amomi been albi origani roſmarini. ana. ℥. ß. gariofil'. croci. ana. ℥. j. cinamomi electi. ℥. j. fiat puluis. ¶ Eſtate autem fiant ſpecies tales. ℞. cinamomi electi. ℥. j. ȝȝ. al. ȝ. v. roſ. gaꝝ. ſandaloꝝ ru. añ. ℥. iß. ſpice nardi. ℥. j. fiat puluis.

De cõfectionibus

ꝟo ples ꝯuenire poſſẽt vt tꝑe hyemis cynamomũ dyacinamomũ dyaciminũ aromaticũ ro. dyagalãga dyãbra dyamargaritõ dyatriõpipeon: delectabilior et mihi magis dilecta ꝯfectio eſt prima 2ª ꝛ 6ª. ¶ Tꝑe aũt eſtiuo laudãtur dyarodon abbatis triaſandal'. cõfectio roſate nouelle. letificãs etiã Almãſoris. lȝ calĩa ſit. ꝛ dñt cõfectiones iſte ſumi ꝑ duas horas añ cibuȝ ſine potu: aut cum pauco potu non potentis vini. Attinent tamen dicte confectiones medicine magis q̃ cibo. ¶ Magis autẽ cibales ſunt vt pinachea piſtachea auellane condite amigdale confecte ſauonea aniſum et coriandrum et ſimilia. Inter hec eligantur prima et ſecunda et due vltime.

De electuarijs

ꝓ talis daꝛ regula. ꝙ el'uarioꝝ quedā ſu
munꝛ pro cōfortatione appetitus: quedā ꝑ digōne
melius celebranda. ¶ Illa ergo ꝗ̄ aſſumunꝛ pro ap
petitu excitando per horas duas ante cibū capi de
bent. vt ſtatim dictū eſt: talia aūt ſunt: vt zinziber
cōditū iringi cōditi acorus cōditus nuces ꝯdite: et
alia que oīa meliora ſunt a medietate autūni vſqꝫ
ad medietatē veris. Reliquo aūt tpe ꝯueniret ma=
gis cinamū ꝯfectū lignū aloes ꝯfectum. Confectio
aūt de mirabolanis kebulis. he enim confectiones
humoꝝ ſuperfluitates in ſtomacho remanētes exic
cādo ⁊ exprimēto educunt. Cōueniunt etiā pira cō
dita ⁊ citra etiā ꝯdita. ¶ Laudo etiā vt peritiores
dicūt vſuꝫ electuarij huius qđ apud me expꝰtuꝫ eſt
⁊ ſecretū teneo. ℞. triopipeꝝ galange caſſie lignee
calami aromatici croci ciperi ſpice inde gariofil'. ci=
namomi coſti dulcis cardamomi cinami carpobal
ſami. zinzi. ſeminis mirti oīm. aā. ʒ. j. maſticis. ʒ. v.
teranꝛ. cribellenꝛ ⁊ ꝯficianꝛ cū melle diſpumato. Do
ſis huius eſt coclear mediū in mane ante cibū ⁊ tā=
tūdē hora quavaditis dormitum: ⁊ carum habete
el'uariū hoc: valet enim obliuioni frigori renū dolo
ri iuncturarum egritudinibꝰ veſice humori crudo:
ſode fride ⁊ vaporoſe tuſſi ſ'atice. ꝑparat ⁊ rectifi=
cat ſtomachū: fugat vētoſitates groſſas digerit ci=
bum excitat appetitum reſoluit fl'a groſſum in ſto=
macho. valet viſui mēti voci caniciei podagre fride
⁊ cōſeruat ſanitatē peroptime. Sit aūt eius vſus a
principio nouēbris vſqꝫ ad finem februarij. ¶ Alio
autē tpe vtamini electuario de xiloaloes cuius in=
tentio eſt calefacere cōfortare ſtomachū ⁊ calefacere
re mēbra ſine ſupfluitate ⁊ digerere cibū ⁊ exiccare
moderate fl'a ⁊ apire vias: ⁊ eſt mihi eiꝰ deſcriptio.
℞. ſpice inde ⁊ celtice: ſemis apij: aniſi maſticis. aā.
ʒ. j. ligni aloes marubij. aā. ʒ. iij. calami aromatici
gariofil'. ro. ana. ʒ. ij. macis cinami gallie muſcate.
aā. ʒ. ij. nucis muſ. ʒ. v. ꝯficianꝛ cū ſyr. ro. ⁊ accipiaꝛ
ex ipo coclear vnū ꝑ vnā horā aā diē ⁊ pōt ſumi me
diū coclear ꝑ duas horas poſt cenā ſine potu.

¶ Que animalium partes ſint eligende.

Dicto de el'uarijs. reſtat iuxta ta
cta dicere quoꝝ mēbro
rum aialiū vſus cōueniat: pro quo tales
premittanꝛ regule. ¶ Prima. ꝙ oīm mem
broꝝ groſſum viſcoſum frigidum ⁊ oppi
latiuum nutrimentum generātium fugiatis vſum.
¶ 2ª regula. ꝙ ſi predicta qñqꝫ placeant: vt feruo=
ris tpe ſunt pedes ⁊ ſimilia: ſumi dñt cuꝫ aliquo ſa
pore ſubtiliatiuo inciſiuo ⁊ temperate acetoſo. ¶ 3ª
regula ꝙ aialiū oīm anteriora leniora ſunt digōni
⁊ calidiora. Poſteriora vero frigidiora ⁊ groſſiora.
¶ A capite ergo incipiens ſermonē inqꝫ cerebrum
quodlibet eſſe frigidum ⁊ humidum. Uolatiliuꝫ tñ
cerebrum: ⁊ maxime montanorum melius eſt: non
ſit ergo in vſu. generat enim fl'a ⁊ humores groſſos
facit nauſeā ⁊ inuolutionē ſtomachi: tarde digeri=
tur ⁊ deijcit appetitum. Si aūt ex eo qñqꝫ placet ſu
mere cerebrum leporis cuniculi hedi ⁊ vituli maxi=
me eſtiuo tpe. ⁊ ſint preparata cum ſpeciebꝰ ſupra=
dictis ⁊ ſale. ¶ Alie autem capitis partes groſſe exi
ſtētes flegmatice ⁊ viſcoſe reprobanꝛ: generāt enim
febres ⁊ cholericos dolores licet multum nutriant.
¶ Medulla calida eſt ⁊ humida: ⁊ vituperaꝛ. qꝛ ſto
machum conturbat ⁊ mollificat delet appetitū. mi
nus tñ nocebit ſi ſale ⁊ aromatibus vt de cerebro di
ctum eſt condiaꝛ. ¶ Uber frigidum eſt ⁊ ſiccum: qđ
tñ complōni veſtre eſtiuo tpe cōuenire poteſt: ſi fue
rit ex lactenti aiali pingui: aut ex aiali lac hñte: qđ
melius eſt: ⁊ cum aromatibꝰ comedatur. ¶ Pulmo
frigidus eſt et humidꝰ ⁊ non boni nutrimenti ideo
dimittatur: lꝫ tñ faciliter digeratur. ¶ Cor calm eſt
⁊ ſiccum nec vobis competit. eſt enim difficilis dige=
ſtionis pauci groſſi ⁊ non conuenientis nutrimenti.
¶ Epar calidū eſt ⁊ humidum tarde digeriꝛ ſangui
nem dat groſſum ⁊ tarde in venas penetrat. ¶ Me
lius tñ epar eſt anatis pinguis galline hedi et non
multum per aſſationem induretur. ¶ Splē frigidꝰ
eſt ⁊ ſiccus mali nutrimenti groſſi ⁊ eſt tarde dige=
ſtionis: melior tñ inter alios eſt ſplen porci. dicitꝛ eñ
conferre ſtomacho ſua ſtipticitate. ¶ Renes lꝫ in ca
liditate equales exiſtant: in ſiccitate tñ excedūt: nu
trimentum prebent paucū: ⁊ groſſum: ⁊ meliores re
nes ſunt porcini ⁊ hedini ⁊ poteſtis ex eis comedere
ſed nō in vſu. ¶ Uētres frigide complonis exiſtunt
pauci nutrimenti ⁊ ſ'atici ideo dimittanꝛ. Uentres
aūt meliores ſunt auiū ꝙ̄ quadrupedum. Si autē
comedanꝛ cū ſpeciebus ꝯdianꝛ et raro. Uētres aūt
galloꝝ ⁊ gallinaꝝ ſtomacho conferunt ſi bene dige
rantur. ¶ Cauda calida eſt et choleram generat:
non tñ in vſu habeatur. qꝛ faſtidiuꝫ ſtomachi facit.
¶ Pedes non multum vituperanꝛ: licet humorem
viſcoſum generēt. humor tñ qui ex eis gñaꝛ eſt lau=
dabilis paucaꝝ ſuperfluitatum ⁊ ſunt boni chimi
et non multi nutrimenti: ⁊ lꝫ viſcoſi ſint ſui tñ viſco=
ſitate ventrē molliunt. Cauete tñ ab vſu coꝝ diu in
aceto maceratorum. ¶ Teſticuli calidi ſunt ⁊ humi
di: ⁊ ꝙ̄to ſunt groſſiores ⁊ maioris aialis tāto diffi=
ciliores digōni ⁊ plurimi nutrimenti exiſtūt. Et me
lior teſticulꝰ eſt iuuenis aialis ⁊ inter teſticulos vo=
latiliū meliores ſunt galloꝝ perdicū ⁊ faſianorum.
Quadrupedū ꝓ aialiū teſticuli meliores ſunt: vt
hircoꝝ vituloꝝ et hedorum annualium. ¶ Conue=
niunt igiꝛ vobis: qꝛ laudabile faciunt nutrimentū
meliores tñ ſunt elixi ꝙ̄ in alio preparationis mō.
¶ Ale ꝓ auiū laudabiliū vt partes oſſuoſe ⁊ pul=
poſe laudanꝛ in vobis oī mō. ¶ Caro tubera ſine
pinguedine vobis laudabilis exiſtat. gñat eñ ſan=
guinē bonum paucaꝝ ſuperfluitatum ⁊ magis et
melius nutrit ꝙ̄ pinguedo nutrimentū nāqꝫ humi
dū ꝑbet pinguedo ⁊ multaꝝ ſuperfluitatū. ¶ Ca=
ro ꝓ variata vel virgulata nutrimētū prebet ſatis
equale ⁊ ꝯueniēs. ¶ Cutis frigida ⁊ ſicca gñat ſan
guinem viſcoſum oppilatiuum. ideo euitetur.

¶ Regule de mō preparationis ⁊ coquēdi carnes.

Dicto de mēbris aialiū nūc de ꝑe
paratiōe vel coctionis
mō dicatur. ¶ Premittēde tñ ſunt regule
aliq̄. ¶ Prima ꝙ carnes omnium aialiū
habētiū corpa groſſa ⁊ macra meliores

ſunt elixe ꝙ̄ aliter ꝑparate. ¶ 2ª ꝙ carnes volatiliũ
pinguiũ valde meliores ſunt aſſate: macroꝝ ṽo ecõ
uerſo. ¶ 3ª ꝙ carnes oẽs cũ cibis groſſis ⁊ viſcoſis
cocte ⁊ cũ faſeolis faba frumẽto ⁊ ſilibus vitari de
bẽt. ¶ 4ª ꝙ aſſataꝝ carniũ ſupficies nõ comedatˀ.
¶ Caro igitˀ elixa laudabilis alalis vt ſupra ſufficiẽ
ter cocta a vobis eſt eligẽda pre alijs. ¶ Caro autẽ
ſup prunas aſſata multũ nutrit ⁊ corpˀ forte reddit
ſi bñ digeratˀ. Sꝫ tñ ꝙ difficilis exiſtit digõni ita ꝙ nũ
ꝙ̄ tota digeritˀ q̄ cũ comeditˀ ſola ſumi dꝫ: ita ꝙ nul
lus alius cibˀ eã ꝑcedat vel ſequatˀ: ⁊ poſt eã paruꝫ
aut nihil bibẽdũ eſt. ¶ Caro ṽo frixa cũ piguedine
faſtidiũ generat: ⁊ ſtõm nauſeat: ideo nõ ſit vobis
in vſu. ⁊ grauior ẽ ꝙ̄ cocta ſup prunas. Frixa ṽo cũ
oleo melior ⁊ leuior eſt ꝙ̄ cũ pinguedine. ¶ Caro ṽo
ois aſſata ⁊ i furno vel craticula cocta: ꝙ̄uis paucũ
det nutrimẽtũ ꝯuenit vobis: ⁊ ſilr caro ois ꝯſeruata
vt lardũ uloꝝ vl̃ mortariolaꝝ: aut illaꝝ nõ valde pin
guiũ ꝯuenit vobis: q2 exiccat ꝯſumit ⁊ paucificat hu
mores. ¶ Caro aũt in veru aſſata etiã vobis ꝯuenit
ſi bñ digeritˀ: q2 tñ tarde digeritˀ: iõ habeatˀ cautela
hec: vt nõ multũ ex ea repleatˀ ſtomachꝰ. ¶ Caro ṽo
cocta cũ laganellis baldonarijs frumẽto ⁊ ſilibꝰ vi-
ſcoſis mala ẽ. ¶ Caro ẽt ois aceto ꝑparata mala eſt
⁊ vitãda. Ledit eñ acetũ neruos valde ⁊ īfridat ſi
aũt qñq3 vt calis tpibꝰ acetoſa placent vt gelatina:
q2 cholerã repmit epar ꝯfortat ⁊ icidit groſſos hũo-
res corrigatˀ acetũ cũ zuccaro vel aliter vt ſupra cũ
agreſta vel vino citonioꝝ dulcorato. Gelatina igitˀ
ſulcida ⁊ ſapor ois acetoſus euitetˀ niſi malitia ace
ti reprimatur zuccaro aut ſpẽbus calidis vt ſupra.
¶ Caro etiã ois cũ ſpeciebus cõdita laudabilis eſt
vobis maxie hyemali tpe ⁊ ſilr cocta cũ amigdala-
to pãnico durelo feniculo petroſilino alijſq3 multis
ſupra tactis calidis aperitiuis.

¶ De potu an vinũ ꝯueniat in dolore iuncturaruꝫ.

Proliro ſatis habito ſermõe cibo
rũ ad potũ veniẽdo ineſti
gabitˀ q̃s ⁊ q̃liter potus ꝯueniens exiſtat.
¶ Dico igitˀ ꝙ illuſtriũ auctoꝝ plurimi vi
dentˀ olmõ ꝓhibere vinũ: vt Aui. 22ª ter
tij cap. de caute la a doloribꝰ iũcturaruꝫ: ⁊ deuitent
potare vinũ plurimũ. Imo oẽ vinũ. Idẽ etiam Raſis
9° Almã. cap. pmo. ⁊ idẽ in diuiſionibꝰ. Serapio q3
haliabas Iſaac Galienꝰ Auẽzoar ⁊ oẽs idẽ. ¶ Am
plius rõ talis ẽ: q2 vinũ ſua caliditate humores po-
nit in fluxu. Et q2 a debili iũcturaꝝ calore nõ bñ di
geri põt. Imo reſolutis leuibꝰ ⁊ ſubtilibꝰ ptibꝰ acetat
frequẽter in iũcturis mordicãdo: q̄re ledit eas mul-
tũ vt princeps Aboali. 2ª tertij. pmo cap. ¶ Ad in-
telligendũ aũt hoc ſciẽdũ ꝙ dũ auctores videntˀ ꝓ-
hibere vinũ. vel eſſe põt dũ actualiter dolor exiſtit:
vel dũ iã euaneſcẽte dolore voluẽt ab eiꝰ icurſu ꝑſer-
uare iũcturas. ¶ Intelligendũ 2° ab auctoribꝰ non
fuiſſe ꝑceptũ hoc abſolute: ſꝫ magis ⁊ minꝰ ſꝫ diuer
ſitates cõplexionũ ⁊ alioꝝ. Alicui eñ ꝯplõni vinũ cõ
cedũt: vt Aui. placuiſſe vr̃ duꝫ inq̃t. vinũ plurimũ et
groſſuꝫ. Cõcedit ei vinũ: ſꝫ nõ abſolute. Imo modera
mine recto. ⁊ ſic Raſ. 9° Almã. ⁊ alibi in lib. iunctu-
raꝝ. ¶ Sciendũ 3° ſniam auctoꝝ eẽ verã nõ repu-
gnãte ꝯrietate maiori aut debilitate ⁊ ſilibꝰ. ¶ Sciẽ
dum 4° ꝙ ſermones auctoꝝ extendi poſſent ad vi-
num fumoſum potẽs ⁊ vinoſum vel ad paucifertuꝫ
aquoſum aut ad mediocre. Et iuxta premiſſa talia
ſunt iſte ꝯcl̃ones recte tenende. ¶ Pma cõcl̃o. ſtante
actuali intẽſo dolore nõ ꝑmiſſis vtibꝰ euonibꝰ nullũ
vinũ cõueniẽs exiſtit. Probatˀ ꝯcl̃o pmo q2 fumoſum
⁊ potẽs vinũ nõ cõuenit. q2 calm exñs in fluxu po-
nit humores ⁊ dolorẽ ſic augeret. Secũdo nec debi
le ⁊ aqueũ vinũ ꝯueniẽs eſt: q2 veluti frigidũ exiſtẽs
ſui caloris paucitate in iũcturis aptũ eſt acetare et
ipſa taliter mordicare ⁊ dolorẽ augere. 3° nõ ꝯpetit
mediocre: q2 ꝗli hꝫ calefacere: ⁊ fluxũ augere. ꝑtim
q2 infridat ⁊ debilitat. Hanc ꝯcl̃onẽ intellexerũt au-
ctores dũ dixerũt oẽ vinũ eſſe vitandũ. ¶ 2ª ꝯcl̃o ꝙ
ꝑmiſſis vtibꝰ euonibꝰ ⁊ mã exñte ſtatica in declina-
tiõe vl̃ ⁊ vera paꝝ vini potẽtis in aurora ſumpti cõ
uenire põt. Pꝫ ꝯcl̃o. q2 tũc tale vinũ hꝫ reliq̃as mãe-
rum ꝯſumere ⁊ exiccare: nec ſui paucitate ſupfue ca
lefacit nec humores in fluxu ponit: q2 ꝑſupponitur
eos euacuatos fore. ¶ 3ª ꝯcl̃o. ꝙ intẽtiõe habita ad
ꝑſeruandũ in calidis cõplonibꝰ ⁊ mãebus virtute
exñte forti ⁊ corpe ꝑ dimiſſionẽ vini nõ incurrẽte de
bilitatẽ ſtomachi vel principaliũ mẽbroꝝ nulliꝰ vini
potus ꝯuenit. Hec cõcl̃o reſpõſalis clara eſt. Pmo q2
vinũ calidũ exiſtẽs mãm hꝫ augere in calida ꝯplo-
ne. Itẽ q2 ṽtus fortis nõ eget reſtauratiõe ꝑ vinum.
3° q2 ſi ex dimiſſiõe vini corpꝰ incurreret debilitateꝫ
poſſent ſubſequi accñtia morbo ſuſpectiora: vt aꝑa
ſtomachi vel epatis paleſis tremor ⁊ ſilia. Iõ in ꝯcl̃o
ne dicebatˀ ꝙ corpus nõ incurreret debilitatẽ ex di-
miſſione vini. Et hec cõcl̃o fuit in mẽte auctoꝝ ꝓhi-
bentiũ vinũ in ſimul cũ ꝯcl̃one prima. ¶ 4ª ꝯcl̃o ſeq̃
tur ex 3ª. ꝙ duꝫ ꝑſeruare intẽdimus ſuſpecta exñte
ṽtute: vinuꝫ mediocre cõpetit. Patet iſta: q2 ſui me-
diocritate ṽtutẽ roborat nec calefacit ita ꝙ humo-
res in fluxu ponat: ⁊ ṽtus etiã q̃ fortis eſt ſatis ſuffi
cit ipm bñ digerere: ideo nõ eſt aptũ in iũcturis ace
tare. ¶ 5ª ⁊ vltima ꝯcl̃o: ꝙ lꝫ vinũ ꝯpetat vt ꝑcedẽs
ꝯcl̃o ponit: magis tñ ꝯuenit vinũ medicinale diureti
cũ ⁊ opponens generationi mãeꝝ q̃ ſunt cũ doloris
in vobis: cõcluſio iſta pꝫ pmo q2 tale vinũ hꝫ ꝓhibe-
re gñationẽ materiei q̃ facit dolorẽ: ⁊ gñatam exic-
care: ⁊ ſic a dolore ꝑſeruare. 2° q2 diuretica ola ma
terias ꝑ vias vrine ꝑcipitãria ꝯueniẽtiſſima ſunt. Et
intellexit hec princeps Aboali dũ inq̃t. Deinde ad-
miniſtra ꝓuocationẽ. nã ꝓuocatio ſiccat mãs dolo-
rum iuncturaꝝ q̃m ipſa ſicut ſcis eſt ex ſupfluitate q̃
eſt epatis ⁊ neruoꝝ: ⁊ ꝓpꝰ in podagra calida. Ex
q̃bus oibus facile tolli põt apparens ꝯdictio in au-
ctoritatibꝰ ſupra allegatis. ¶ Ex q̃ vltima ꝯcl̃one in
fero ꝙ vinũ cuiꝰ deſcriptionẽ dedi vobis conuenien
tiſſimũ eſt. Primo q2 ṽtutis ꝯfortatiuũ ꝓpter vinum
2° q2 mãei ꝓhibitiuum ꝓpter mel ⁊ roſmarinuꝫ. 3°
q2 generate materiei ꝑ vrinales vias eductiuum ꝓ
pter paſſulas ⁊ feniculũ. valde igitˀ laudo potũ illũ
Cuiꝰ deſcriptio. ℞. roſmarini feniculi ana lib. ſ. paſ
ſularum. lib. v. mellis lib. xij. ponantur in duobus
maſtellis muſti ad bulliendum. et ſit hoc pro hye-
me. Pro eſtate vero, ℞. roſmarini ſeminis feniculi.

a ā.lib.ſ.paſſularum lib.j.mellis lib. viij. ponantur
in duobus maſtellis muſti vt ſupra.

De potu tamen alique notenꝫ regule. pri-
ma ꝙ ſi qñq; ꝓpter eſtuʒ plus de
vino bibere ꝯtingit: tunc parū ſumatur. ¶ 2ª ꝙ ſi vi
num veſtrū lymphare placebit fiat ſemꝑ cū aq̄ de-
coctiōis feni. in hyemis tꝑe. paſſularū ꝟo vel ordei
in eſtate: aut etiā in eſtate cū aq̄ decoctionis pānici
aniſi vel feni. ¶ 3ª ꝙ ſi vinū bibiꝫ lymphatū ſemper
fiat ꝑ duas vel tres horas anteq̄ꝫ bibaꝫ. ¶ 4ª ꝙ nū
q̄ꝫ bibatis vinū poſt prādiū vel cenā ꝑ ſpō: ⁊ ſi ſitis
infeſtat vos bibaꝫ zuccaꝝ roſatū cū aq̄ cocta eſtate
⁊ zuccaꝝ cū aqua cocta hyeme vl' aq̄ mellis. ¶ 5ª re
gula. ꝙ potus vini nō ꝯuenit vobis poſt fruct⁹ hu-
midos ⁊ aqueos: ⁊ qꝛ facit aq̄itatē invenis penetra
re. eſt eñ vinū penetrator bonus. ¶ 6ª regula. ꝙ ſi
ex vino deſcripto ꝑcuterenꝫ caput veſtrū: lymphetur
vt ſupra. ¶ 7ª ꝙ ſi eſtiuo tꝑe ſentiretis ex vino cale
factionem comedatis poſt cibū quatuor vel ſex gra
na mirtilloꝝ. ¶ 8ª regula. ꝙ vina turbida ⁊ groſſa
⁊ valde fumoſa non tāganꝫ. ¶ Nona ꝙ caueatis bi
bere vinū aliq̄ꝺ ſtō ieiuno. nocet eñ valde cerebro ⁊
neruis. ¶ Decima regula. ꝙ ſi vinū ꝓpter intenſaʒ
ſitim ſumereꝫ. ilico poſt ipm ꝓuocandus eſt vomit⁹
vt infra videbiꝫ. ¶ Undecima ꝙ aq̄ mellis poteſtis
vti tꝑe hyemali niſi ex ea ſentiretiʒ calefieri epar. De
aqua ſimplici regulas non pono: qꝛ nō eſt ꝯueniēs
vobis. ¶ Poteſtis ēt vti tꝑe frigoris hoc alio potu.
℞. cinamomi electi. ℥.j.ʒʒ.ʒ.ij. piperis longi galāge
gario. aā. gra. v. granoꝝ paradiſi cardamomi. aā.
ʒ.j.ſ. vini nigri vel cere folij planenſis lib. xv. aq̄ lib.
xl. mellis lib. vj. bulliant ſiꝫ ꝑ tertiā partē hore. dein
de colentur ꝑ ſaccū totiens quotiens clareſiat. Hec
de ſecūda non naturali re dicta ſufficiant.

¶ De motu ⁊ quiete. Cap̄. iij.

Ertia res nō nālis ſupra l oꝛ
die ꝑmiſſa fuit q̄es
motus ꝑ q̄bus dicēdū. ꝙ vtamini q̄ter
exercitio tēperato: vt eq̄tatiōe ⁊ nō ſuꝑ-
fluat: qm̄ excitat ad podagrā ⁊ dolores
iuncturaꝝ. 22ª tertij. ¶ Dico igiꝫ ꝙ mane expulſis
debite ſuꝑfluitatib⁹: bonū eſt facere fricationē mē-
broꝝ dolētiū cū oleo ſale cōmixto vel cuʒ aq̄ pauca
multo ſale cōmixto vel cū ſolo puluere ſalis. Cuius
ſniam vide a Serap̄. 4° breuiarij. vltimo cap̄. dum
inq̄t. Et ex eis q̄ cuſtodiūt holem ne accidat ei poda
gra eſt embroca cū aq̄ ſalſa ⁊ ſale cōmixta: qñ infun
diꝫ ſuꝑ duos pedes ſemꝑ ⁊ ſal tritū: ⁊ qñ aggregaꝫ
cū oleo: ⁊ fit ex eo empl'm pedib⁹ vel fricatio fit cū eo
¶ Et poſuit Serap̄. oleū: qꝛ timuit multā exicationē
ſalis. Facta fricatione poteſtis eq̄tare: attendendo
tamē ne iuncture frigus incurrant. ¶ Laudaꝫ etiā
mot⁹ brachioꝝ: ⁊ ꝑtiū ſuꝑioꝝ. Diuertūt eñ humo-
res a fluxu ad inferiora. vñ ꝯueniēs eſſet frequēter
arcu ſagitare: aut gladio aliq̄liter ponderoſo ligna
ſcidere aut maleo malleare aut ſecare aut ad aleaʒ
ludere: aut alia exercitia facere q̄b⁹ ſuꝑiorū motus
fiat. ¶ Tātoq; tꝑe exercitiū fiēdū eſt: vt cōprehēda
tur corporis caliditatē intēdi: anhelitū aliqualiter
ꝯmutari: ⁊ tūc ab exercitio deſiſtēdū eſt. Cōuenit. ēt
mane altis ꝟbis moderate loq̄: ⁊ ieiuno etiā ſtō rō
cinari. De his q̄ vocis altitudinē exigūt: vt cātare ⁊
ſimilia. ¶ Pedeſtre tñ exercitium vitandum eſt: niſi
manifeſtum ex eo iuuamentum comprehendatur.
Hec de tertia non naturali re dicta ſufficiant.

¶ De repletione ⁊ inanitione. Cap̄. iiij.

Uuarta res nō naturalis ē
repletio ⁊ ina-
nitio. ¶ Pro qua dicēdū p'io repletionē
oīm vitandā eſſe: ⁊ maxime ciboꝝ ſniām
doloris multiplicantiū: de q̄bus ſatis ſu
pra viſum ē. ¶ 2ª regula ꝙ nō repleaꝫ valde ſtoma
chus: immo in ſtō ſeruenꝫ famis reliq̄e. ¶ 3ª ꝙ cib⁹
amplior ſit in prandio q̄ꝫ in cena. ¶ 4ª ꝙ cibus ve-
ſter ſumaturꝫ determinatis horis: ita ꝙ inter prā-
diū ⁊ cenā cadant ad minus octo hore. ¶ Quinta ꝙ
nunq̄ꝫ comedatis nec cenetis: niſi ſuꝑfluitatib⁹ de-
bite expurgatis: vt ꝑ ventreʒ ꝑ vrinam per emuca-
tionem narium per ſputuʒ ⁊c. ¶ Sit igitur ordo iſte
ꝙ poſtq̄ꝫ ſurrexeritis mane: primo intēdatis ad mū
dificatiōm ventris ⁊ vrine: deinde ad demucationē
narium excreationem per ſputuʒ: ⁊ ſi poſtea aliquā
in ſtomacho perceperitis grauitatem omnino a pran-
dio abſtinendum eſt vt ſupra. Si aūt nō: prandere
poteſtis ꝑmiſſo exercitio ex cibis laudabilibus vt ſu
pra. ¶ Si aūt poſt prandium aliqua in ſtomacho ꝑ
cipiatur grauitas. aut ex nimio cibo vel ex eius q̄li
tate mala: ilico ꝓuocandus eſt vomitus. ipſe enim
ſublimior exiſtit medicina que eſſe poſſit. Et lauda
uerunt ipſum in paſſionibus iuncturarū ſapientes
indi arabes ⁊ greci. Unde Aui. quarta primi cap̄. de
vomitu. Et ex digniorib⁹ egritudinib⁹: vt ex eis fiat
vomitus ſunt cronice: vt hydropiſis epilepſia apo-
pleſia melancholia lepra podagra ⁊ ſciatica. idem
ſecūda tertij. ⁊ 22ª tertij dum inquit. Deinde admi
niſtra vomitum: ⁊ ꝓprie qñ dolor eſt in inferiorib⁹.
vomitus eñ magis eſt iuuatiuus ei q̄ꝫ ventris ſo-
lutio. Et Raſis 4° Almā. cap̄. de iuuamentis vomi
tus. ⁊ in diuiſionibus cap̄o. de podagra: ⁊ in lib. de
egritudinibus iuncturarū: ⁊ idem Serap̄. q̄rto bre-
uiarij. Iſaac Auēzoar Gal. ⁊ omnes volūt ꝙ vomi
tus eradicat ab inferioribus. ¶ Adhuc ſi in ſtoma-
cho nullaʒ percipiatis grauitatē. tamen melius eſt
ſingulo menſe vel ſaltem in fine duorum menſiū vo
mitum ꝓuocetis. placuit enim Hyp. vt quolibet mē-
ſe fieret: ⁊ duobus continuis dieb⁹. vt in ſecūda die
ſequenti educatur illud qꝺ in prima die fuit agita-
tum ⁊ nō ſufficienter eductū. ¶ Iteꝝ qꝛ cōplo vr̄a ē
de illis q̄ non ſuſpicantur ex vomitu qꝛ cholerica. vñ
quarta primi. de iuuamēto vomitus. Et ille quideʒ
cui maius iuuamentū affert vomitus eſt: cui⁹ com-
plexio prima eſt cholerica ⁊ eſt macer. ¶ In ꝓuocā-
do aūt vomitū he attendanꝫ regule. Prima ꝙ ſi vo
mitus faciliter ꝓuocaꝫ ſine medicinarū auxilio: nū
q̄ꝫ capiatis medicinas. ¶ Secūda ꝙ ſi neceſſarie ſūt
medicine a leuioribus ſemper incipiatis. ⁊ ſi non va
lent: ad fortes tranſeundū. ¶ Tertia ꝙ dum ꝓuo-
care plꝫ vomitū: capiatiʒ cibos diuerſos in ſubſtātia
⁊ ſapore vt dulces acetoſos vnctuoſos ſalſos melli-
tos oleagineos ⁊ ſiccos in vna menſa. faſtiditur enim

ex talibꝰ ſtomachꝰ: q̄re citiꝰ ad vomitū inclinaꝛ ⁊c. ¶4ª ꝙ dū vomitū ꝓuocare libet nō ſunt cibi multum maſticādi. ¶5ª ꝙ hora vomēdi exerciteꝛ corpꝰ ſi poſſibile eſt. Motꝰ eñ facit magis vomere ⁊ dſs minꝰ.4ª primi.caꝑ.de vomitu. ¶6ª ꝙ tp̄s ad vomitū aptiꝰ eſt eſtas: ⁊ ſi alijs tpibꝰ fiat eligaꝛ hora diei calioꝛ. ¶7ª ꝙ hora vomēdi ligenꝛ ocli cū bīda ne recipiāt humores multos vomitu agitatos ad caput. ¶8ª ꝙ poſt vomitū laueꝛ facies cū aq̄ roſaſa. ¶9ª ꝙ poſt vomitū nō fiat repletio ex cibis ⁊ ꝓcipue caueaꝛ potꝰ aq̄ fride. ¶Itē ꝙ poſt vomitū cōedatis aſſata leuis digōnis: vt perdices aues minutas ⁊c. ¶Et ſi poſt vomitū ſentiaꝛ in ſtomacho mordicatio comedatis fercula pinguia ⁊ ſtomacho ſupponaꝛ lana infuſa oleo cōi calīo vel camomillino vel anetino. ¶Si vero poſt vomitū ſuperueniat ſingultus bibaꝛ aqua calida ſepe ⁊ paulatim ꝓuoceꝛ ſternutatio cum odoratione vel tractione piperis pulerizati ꝑ naſum vel ellebo͛ro albo. ¶Itē nunq̄ fiat vomitꝰ ſtāte vētris ꝯſtipatione: imo ſꝑ ꝓmittenda eſt vētris lenitio nālis vel artificialis cum cliſteri ſtati dicēdo. ¶Laudo ēt ꝙ poſt vomitū ſeq̄nti die fiat cliſtē ex decoctōe maluaꝝ blitis mercurialꝛ ⁊ furfuris cuiꝰ decoctiōis accipiaꝛ lib.i.olei cōis.℥.iij. ſalis.ʒ.ij. caſſie fiſtule bñdicte zuccari roſ.añ.ʒ.vi.⁊ fit cliſtere in medijs tertijs. ¶Modi autem vel inſtrā vomendi ſunt vt poſt ꝓdicta cibaria itromittaꝛ digitus ori cōmouendo ſupra ⁊ infra. vel intromittaꝛ penna cum oleo cōi vncta vel oleo commixta aceto. vł ſumanꝛ aque.℥.v.aceti fortis.℥.ij.⁊ bibaꝛ hoc totū tepidum ⁊ nō calīm. ¶Exoluunt eñ tepida oīa robur ventris.11ᵒ terapentice. Hi vomendi modi melioꝛ ⁊ leuiores exiſtunt. ¶Si tñ his leuibus nō ꝓuocaꝛ vomitꝰ fiat cum fortioribus: vt cuȝ hac medicina mihi pluries experta. ℞.ſucci cepaꝝ liliorꝝ alboꝝ olei cōis.añ.℥.v.ſalis gēme.℈.v. miſceaꝛ ⁊ tepidum bibaꝛ. ¶Uel ſumatur ſucci corticū radicum ſambuci.℥.i.ß.⁊ bibaꝛ tepidum. ¶Uel bibanꝛ ſucci radicum melonū.℥.i.ß.⁊ bibaꝛ etiā pulueris radicum melonum.ʒ.i.ß.cum.℥.i.ß.aq̄.⁊.℥.v. aceti tepidoꝝ. Iſta ſunt vomitiua expta ⁊ ſecura: fortiora ꝓo dimitto. ¶Cōfert ēt frequēter ad repletionē minorādā ſaltē bis in mēſe capere añ cenam pillłam vnā alefanginā. ¶Ad intētionē ēt iſtā valet vſus eluarioꝝ ſupra deſcriptoꝝ. Itē viteꝛ ēt immoderata tā per vomituȝ q̄ per alios modos euātio. Superfluitas enim ⁊ defectꝰ ad eaſdem ducūt cauſas. Hec de quarta re non naturali ſufficiant.

¶De ſomno ⁊ vigilia. Caꝑ.v.

Quintū ꝓpoſitoꝝ expediendorum fuit in ordine ſomnus ⁊ vigilia. Pro his dicendū ꝑᵒ. ꝙ ſicut ſomnꝰ tēperatꝰ.ſ.nō ꝓfundus ⁊ nō plixꝰ valde virtutes efficit fortes. Ita e conuerſo ꝯriꝰ facit: q2 humectat cerebrū ⁊ neruos ⁊ totum corpꝰ. Dormitio enim diurna euiteꝛ. In die enim dormire maluȝ ad malas ꝓparās egritudines: gñat egritudines humectātes ⁊ reumatiſmos. corrūpit colorē ⁊ granat ſplenem: laxat neruos ⁊ efficit pigritiam. ¶Melioꝛ aūt ſomnus eſt nocturnus. ipſe eñ virtutes fortificat niſi ſupfluat. ¶Prima igiꝛ in ſomno regula eſt ꝙ nō dormiatis immediate poſt cibum. ¶2ª ꝙ caueatis dormire diſcoopertus. ¶3ª ꝙ nō dormiatis reſupine. ꝓparat enim ad malas egritudines: ſicut neruoꝝ: q2 facit ſuperfluitates declinare ad nuchā. ¶4ª ꝙ nālis ſomnus nō trāſeat octo vel nouem horas. ¶Sit igiꝛ ordo iſte. vigiletis per duas horas ad minus poſt cenā ſemꝑ: deīde exponatis vos lecto ꝑᵒ ſuꝑ latere dextro: ⁊ poſt primū ſomnū ſuꝑ ſiniſtro. deinde iteꝝ reuoluatis vos ſuꝑ dextro: ⁊ iaceatis capite eleuato aliquātulum nec dormiēdum eſt etiā vētre exñte vacuo. dormire aūt ſuꝑ vētre digōnē roborat: ſed oculis nocet. ¶Uigilādum eſt etiā ⁊ nō ſupflue: q2 vigilie reſoluūt ſpūs valde. Et poſt eleuationem a ſomno attendatis expulſioni ſuperfluitatum. vt in 3ª re nō naturali dictum eſt. ⁊ poſt illud fiat occupatio in ſermone reꝝ animam delectantium: vt pulchrarum hyſtoriarū ⁊ nouoꝝ ſermonum ⁊ cum prudentibus cōuerſatio. Et hec de re non naturali quinta ſufficiant.

¶De ſexta re nō nāli.ſ.de accñtibus aīe. Caꝑ.vi.

Ultima res nō nālis in ordie fuit ꝓmiſſa de accñtibꝰ aīe.ꝑ qua dicēdū eſſe talis vt letitia triſtitia timor anguſtia ira ſollicitudo melia ⁊ ſiīla ¶Et q2 in his oībꝰ paſſiōibꝰ fiūt motꝰ i ſpiritibꝰ: aut.ſ.ſubito: aut paulati: aut ad eꝛ aut ad intra deneꝛ aliq̄ regule. ¶Prima ꝙ oīa accñtia aīe in q̄bꝰ fit motꝰ ſubitus de centro ad circunferentiā euitāda ſunt: ſicut ira: immoderatum gaudiū: fortis riſus ⁊c. ¶2ª ꝙ accidentia in q̄bꝰ fit motꝰ paulatinus de intꝰ ad extra cōueniunt. calefaciunt eñ talia iūcturas: nec remanēt interiora calore depauperata. ¶3ª ꝙ accñtia in q̄bꝰ fit motꝰ ſubitꝰ de circunferētia ad centrū fugiēda ſunt: vt timor ⁊ ſiīia. ¶Ultima ꝙ poſtponenda eſt ſollicitudo triſtitia: melia ꝯſiderādo de paſſione iſta. nā vt placuit Galꝛ. Accñtia talia exterminānt ⁊ mutānt ab ea que eſt ſm nām ꝯſiſtentia corpus. tegni 3ᵒ. Ultimo ꝓo: q2 coitꝰ circa aīe accidentia accipi pōt ideo nunq̄ ipſuȝ eſſe a vobis in vſu tanq̄ venenum euitādum: ita ꝙ nā ſtudioſe ad ipm nō inciteꝛ. Effeminat enim ⁊ exenimat corpꝰ ſupfluus eius vſus. nec aliq̄d eſt q̄ꝺ iuncturas ita laxet ⁊ debilitet. Nunq̄ ergo ad coitum accedēdum niſi cū incitatione s nā intrinſecꝰ abſq̄ exteriori inuitatione perducaꝛ corpus. Tunc enim ſi fuerit prima digō cōpleta cū 2ª. q̄ꝺ videꝛ eſſe tp̄s aurore in diebꝰ hyemis. ⁊ hore none vel decime in diebꝰ eſtatis tā incitāte vos ad coituȝ nā ad ipſum exequēdū tranſiri pōt bis in hebdomada. vt ter ad plus: eius actum expediēdo nō magna ꝯcuſſione in ipſum elaborādo: ſed ſuā motu corporis ciꝰ delitiā acq̄rēdo. ⁊ poſt eiꝰ tp̄s in dormitione occupādū eſt. ¶Nec mirādū ex his q̄ de coitu dicta ſunt. nō eniȝ ſoluȝ iuncturas laxat: ſȝ vltimos intimis medullis immittit aculeos vt ſenio accñte incurabiles ⁊ effeminātes paſſiones: q̄bꝰ mors ꝓeligēda foret: adducat. eſt igiꝛ ab eius vſu deſiſtēdū. ¶Ex nūc aūt dictis ꝯſulo aīe triſtia accñtia fore vitāda ⁊ eē letandū ⁊ bñ ſperādū: nec circa hāc paſſionem diuturne

meditādū vel imaginādū.frequēs enim ⁊ aſſidua imaginatio caſum imprimit.vt Auic.placuit primi 2ª. Hec ſunt vir honorande q̄ de preſeruatione a dolore iuncturaꝝ veſtraꝝ ex illuſtrium auctoꝝ ſnia meū exiguū ingenium exhaurire valuit: quibus attē tis ſpero duce deo in breui tpe debilitatem iuncturarum veſtrarum eſſe defecturam: ⁊ priſtinam ſalutem quam qui ſolus omnes languores ſanat vobis oro exhibeat reuerſuram. Amen.

Conſilium.238. De doloribus arthe ticis puenientibus a mācb⁹ flegmaticis mucilla ginoſis ⁊ aquoſis dñantibus: ⁊ a mācbus cholericis ſubdñantib⁹ adiuīcē mixtis ⁊c. Diuidit autem cōſilium in capl'a tria.

De cauſis ⁊ ſignis egritudinibus ipſi⁹. Cap.j.

Sicui lāguētiū morbis magni ficc moleſtātibus miſericorditer ſubuenicdū video ⁊ itelligo nimiū māſueto aio ⁊ ſumma pietate ſubuenicdū hic q̄ nō ſolū ſibi: ſʒ toti mundo vtilimi ſunt: ⁊ maxime in ea parte regenda qua ſaluari ⁊ beatificari pōt qlibet hō. Ideoqȝ cū virū dei ⁊ ſacroſancte legis ferūtiſſimū athletam deiqȝ ⁊ ſumme hierarchie ieſu chriſti pdicatorē ꝯſtātiſſimū videā moleſtari morbo arthetico ingētis ſatis magne reuerētie ⁊ colēdi nois fratrē Bernardinū de ordie ſcti Frāciſci vnū. imo fere vnicū legis chriſti cultorē magnū exēplar toti mundo colēdiſſimū magna pietate miſericordiqȝ oculo ⁊ māſueto aio dolorib⁹ artheticis adei⁹ ſalubērria remedia decreui ordinare ꝗꝺ mihi ſummi creatoris mia condonabit. Eſt igit arthetica eius vlis ⁊ particularis dolor frequēti⁹ moleſtās ipm in pedibus: ſʒ fortaſſe aliqñ genua ipſius nō paꝝ moleſta ſint.⁊ aliqñ in ſpatulis ei⁹ dolor aduenıat: immo ⁊ ibidē lōgo tpe māſiune extiterit: ⁊ ꝓpue in ſiniſtra ſpatula. Quoꝝ doloꝝ māles aīices cauſe dñantes ſunt flata mucillaginoſa ⁊ aquoſa: ſubdñantes aūt ſunt māe cholice q̄ flatib⁹ iā dictis commixte ⁊ vim nocendi augēt ⁊ adiungunt. Eſt autē materia cholica illa verius dicendo chol'a nota. ſcõe ſpeciei citrina notata a ſapiētib⁹: q̄ cōponit ex cōmixtione tenui. flegmatis multi cum pauca cholera ſibi cōmixt. Huius aūt cholice materiei gñationē arguit cōplo nālis eius: q̄ a gñatione ſanguinea fuit ⁊ cholica: immo adhuc remāſit talis qđ facile multis motiuis demōſtrari poſſet.ſ. facilitate appꝛehēſionis ex interiorib⁹ ſenſibus. bonitate operationis potentiaꝝ imaginatiue cogitatiue ⁊ memoratiue coloris rubicunditate ⁊ claritate mediocritate carnoſitatis toti⁹ habitudinis cōplōne caīa in vniuerſa toti⁹ corpis habitudine p ſenſum tact⁹ et gētib⁹ manifeſta: ⁊ ſic de aliis. Ubi vo multiplicatioe flatū pdictoꝝ in ipſo cā p ſe nō poſſet eſſe cōplo nālis eius iā pdicta: ſʒ illi⁹ cauſe ſunt acciñtales multe in mō ſue religionis neceſſario euenietes. Opʒ enim euāgelizātes vbū dñi ferueñter ⁊ aſſidue ſicut ipſe multis incūbere vigiliis: pp ſtudiū magnitudinem: indigēnes aduenire ecis pp vſum cibou q̄ fridi groſſi ⁊ viſcoſi in plurib⁹ admiſtrant: pp diſtractionem virtutis ⁊ ſpūum.pª 2ª 3ª digōnib⁹: q̄ necio accidit pp ſpeculationis ⁊ ꝯteplationis inſtātiā. De eiſ ale paſſiones extermināt ⁊ mutāt corp⁹ ab ea que ſm nām eſt ꝯſiſtētia.3º tegni. ꝓpter q̄ flata multa gñant in epate: ⁊ plurima nō ꝓpue: ſʒ equoce dicta flata in ſtomacho: ⁊ in reliqs partib⁹ corꝑis gñant. Cū igit haꝝ māeruʒ alie neceſſario gnent a nali cōplone ipſi⁹.ſ.māe cholice. Alie vo vt flatice p viā indigōnis multiplicate ⁊ nō ebent aliunde neceſquātēr: opʒ de neceſſitate māe iſtas retentas in corpore inuicē cōmiſceri ⁊ multiplicatas a virtute per corp⁹ hīcinde expelli. Et qꝛ rōnale eſt i hoc viro iſerioꝛes partes debiles eſſe: ꝓpter lōgā corpoꝛis erectionē in euāgelizādo. Ideo ſtimulata nā expellit māe ad pedes ⁊ ad iferiora alia. Poſt hoc aūt cōſiderādū ꝙ cōplo cerebri hui⁹ viri ſerui dei a gñatione multū humida fuerit.⁊ etiā a tpe pp vigilias ⁊ frequētē ⁊ lōgā capitis detectionē. q̄ pparat cerebrū ei⁹ ad friditatē ⁊ humiditatē. Ideo nō eſt mirabile ſi in ſpatulis eius: ⁊ ꝓpue in ſiniſtra longo tpe portauit dolorē ꝓpter cām aſſignatā necio q̄ ꝯtigit in hoc viro. Et hoꝝ ſermonuʒ duo teſtimonia facilius phī eſſe. pꝛimū qꝛ dicit ex dyaricis fluxibus moleſtari conſueuit. Etiam qꝛ non leuiter tranſizat et cauſizat. Sed illi omnes facile a dyaria capiuntur aſſo. 6ª. ergo ex eis facile concludi poteſt multiplicatio predictoꝝ flegmatum in cerebro: ⁊ eoꝝ expulſio ad neruos p nuchā. Eſt enim nucha vicari⁹ cerebri in curſu dorſi.pª terrū.cap.11º colligēdum.

Ex quibus omnib⁹ accurate collectis deducūtur correlaria quedam.

Pꝛimum eſt ꝙ diſpoſitio hui⁹ viri eſt arthetica vlis accidentaliter. 1ᵐ ꝙ ipſa eſt arthetica particularis.ſ.in pedibus. 3ᵐ eſt ꝙ egritudo eius eſſentialiter eſt mala complexio frigida ⁊ humida accñtalr in eo facta. 4ᵐ correlariū eſt ꝙ cā materialis ſuoꝝ doloꝝ eſt mā mixta ex dñanti flate tenui ⁊ mucillaginoſo. Si enim flegma vitreum eſſet: non ita cito deferueſceret hec egritudo: neqȝ reſolueret mā ⁊ deficeret tumor. 5ᵐ correlariuʒ eſt.ꝙ mēbra recipiētia rōnabiliter tā ſuperiora q̄ inferiora debiliora ſunt ꝓpter cām aſſignatā. 6ᵐ correlariū eſt.ꝙ mēbra mādantia ⁊ multiplicātia predictā flegmaticā mām ſunt cerebrū ſtomach⁹ ⁊ epar. 7ᵐ correlariū eſt.ꝙ cholica mā pdicta principaliter mādat ab epate ꝓpter multiplicationē eius in eo ex naturali ipſius complexione. 8ᵐ eſt ꝙ talis diſpoſitio minatur ſibi hanc egritudinem de inter polata arthetica tranſituraʒ ad continuā. 9ᵐ eſt.ꝙ opʒ ipſum eſſe diligenter ſolicitum ad obſeruandum infraſcriptū regimen: ne egritudo eius cū ſuis accñtibus perducat ipſum ad hazaheme: ⁊ eſt pꝛohibitio motus progreſſiui. Aui.22ª tertii.

De cura ⁊ dō p regimē ſex reꝝ [illegible]. Cap.ij.

Tam regimē ei⁹ [illegible] duas diuidendum [illegible] particulas. Quarum pꝛima deſcribit regimē per ſex res nō naturales. 2ª vo de regimine medicinali vtiliora ⁊ meliora deſcribit medicamina ⁊ ſecunda

C pro expeditiōe pmi opʒ hunc venerabilē dei ſer

nū euitare ſtationē ⁊ manſionē in cellulis ⁊ locis terraneis frigidis ⁊ humidis expoſitis aeri frigido penetratiuo ⁊ ptibus borealib⁹ ⁊ ſibi ppinqs. ⁊ nō dormiat in cellulis niſi bñ clauſis ⁊ calidis: ⁊ caput ſuū ꝙ cōmodi⁹ pōt teneat cōuenienter coopṫū ⁊ mnnitum tecturis calidis: qḋ tñ difficiliimū eſt viro tā ſacre pfeſſiōis ⁊ religionis ppter reuerētiā ſacri ⁊ ſanctualiū. ¶ Silr quātū pōt euitet exercitia: ⁊ maxime exercitia peditandi ⁊ pgreſſiui motus. Caueat longa mora ſtare erecta ſtatura p ſe. ¶ Etiā ꝙ magis pōt fugiat dormitionē aſſumpto cibo. Dormiat ꝫre pugnet cōſuetudini capite ei⁹ bñ eleuato ſup pānis appodiato ⁊ nō ſup lapidib⁹ ⁊ paleis nud⁹ ſicut ſepe facere cōſueuit. Caueat etiā reſupine dormire ⁊ pedibus ⁊ crurib⁹ nō bene coopṫis. ¶ De mēſura ꝟo ciboꝝ dicēdū ṗrio ꝙ caueat ꝙtū pōt accipe cibaria ⁊ pot⁹ ſtomachi repletiuos. Et nullū accipiat cibuꝫ niſi ſenſerit ṗ aſſumptū cibū a ſtō ad inferiora deſcēdiſſe ⁊ alleuiatū eſſe ſtōm eius. Iteꝝ nullū cibū deglutiat niſi bñ coctū ⁊ meli⁹ maſticatū: ⁊ etiā nō aſſueſcat diuerſitatē ciboꝝ aſſumere. Sꝫ ſatis erit ſibi vnico vel duob⁹ ferculis ad plus in ſuo regimine vti. ¶ De qualitate ꝟo ciboꝝ ṗmittēdū eſt primo ꝙ oīa cibaria dimittēda ſunt: quoꝝ cōplo frigida eſt ⁊ humida: vt ſunt blete ſpinachia portulace lactuce cucurbite citrulli cucumeres ⁊ angurie. q̄ oīa dimittēda ſunt: aut ſaltē raro in pauca quantitate aſſumenda: ⁊ ṗparata cū vegetabilibus calidis: velut feniculo petroſilino aneto dauco ſerpillo mētha ſaluia roſmarino origano ⁊ ꝯſilibus. hec oīa cōuenienti calefactione ꝯiūcta ſunt exiccationi: plurima coꝝ alicui ſtipticitati ꝓhibenti fluxum materieruꝫ ad iuncturas. ¶ Premittendū ſcḋo ꝙ hec oīa cibaria difficilis digōnis fugiēda ſunt. vt antiq̄ carnes ⁊ piſces magnoꝝ corpoꝝ: ⁊ panis azimus nō bñ coct⁹ ⁊ antiqu⁹: ⁊ caſeus antiqu⁹ ⁊ ꝯſiſa. ¶ 3° etiā euitare dꝫ cibaria oīa viſcoſa groſſa mātꝝ difficilis digōnis gñatiua ⁊ viarū oppilatiua. velut ſunt cibi de paſta ppter farinā. ⁊ cutanee ptes alalū ⁊ cerebrū. Et cibaria mollitie ⁊ vnctuoſitate mixta neruos ⁊ iūcturas laxātia ⁊ mollificantia: vt multitudo piſciū ⁊ ppꝛie eluxoꝝ. Silr etiā euitare dꝫ oīa nutrimēta q̄ groſſum gñant ſanguinē ⁊ flā: ⁊ ppꝛie illa ſunt legumia oīa q̄ nocitiua ſunt iuncturis ⁊ neruis: vel euitare dꝫ oīa cibaria mucillaginoſa ſua humiditate vētoſabilia ⁊ repletiua neruoꝝ ⁊ iūcturaꝝ vētoſitate multa habēte aptitudinē extendendi neruos ⁊ iūcturas. Preter hec aūt cibaria dicta ⁊ ſibi ſilia vti poteſt oīb⁹ ⁊ fere cibis alijs libito ſuo. ¶ De potu autem dicēdum: ꝙ oportet ipm euitare vſuꝫ vini ꝙ magis poteſt: ⁊ ppꝛie vini albi fumoſi ⁊ acuti: qḋ nullo modo tangere debet: ⁊ maxime ſimplex: vti autē poteſt vino ſubrubeo vel rubeo claro aromatico boni ſaporis ⁊ mediocriter dulcis: aut parū ponticī. Et meli⁹ erit huic viro vt vino cōmiſceat tertiam partē aq̄ aut ſaltē quartā in dieb⁹ eſtatis ptē aq̄ crude nō cocte. Et ſi aq̄ illa ṗcocta eēt cū zuccaro ꝯuenientior eſſet. Et ſi cū melle non multe ꝙtitatis ⁊ vino cōmiſceretur ꝯuenientiſſima ſemp eēt. Et ſi vteret tali aqua ꝑ totū mēſem aprilis eſſet et potus ſaluberrim⁹. Et ſilr a principio octobris vſq ad mediū nouēbris. Vinū aūt pōticū vel brūſcū oīno dimittat ꝙ eē tñ oīa ppinqua ſunt ſapori aceti: qḋ eſt de peiorib⁹ rebus nocumēta neruoꝝ efficiētib⁹. ¶ Et ſi ppter etatē hui⁹ viri etiā ppter ſui ſtomachi debilitatē pcipiet leſionē ſtomachi vel epatis ppter aquam mellis ṗdictā vbi ꝯtigerit ipm eē q̄etū ⁊ habere ꝯmoditatē: faciat ſibi fieri claretū ſm hāc deſcriptionēꝫ. ℞. cinamo. elci. ʒ. j. piperis al. ℈. j. ʒʒ. electi. ʒ. ß. florū roſ. ʒ. ij. liq̄ritie mūdificate. ʒ. iij. bulliāt oīa in lib. aq̄ xxv. lēto igne vſq ad ꝯſumptionē tertie ptis. Deinde colent abſq aliq̄ expſſiōe ⁊ illi colature addant mellis citrini. ʒ. xix. ⁊ iteꝝ lento igne ſimul bulliant ſemp diſpumando vſqquo cadat tertia pars duabus remanentibus. tunc ergo coletur tribus vicibus per ſacculū ſpiſſum: ⁊ vſui reſeruet. ⁊ poterit vti tali potu ſimplici: ⁊ ipꝫ ꝯmiſcere vino ad libitū eius.

¶ Cap. ij. De cura p medicinalia ꝯtinēs Ricaſſer.

REgimen aūt medicinale hui⁹ viri in ſex capla partiendū eſt. ¶ Caplꝫ primū: deſcribit remedia ṗſeruatiua qb⁹ hic venerād⁹ athleta dei vti dꝫ in vere ⁊ autūno p ſua ꝯſeruatiōe. ¶ 2m deſcribet remedia ꝑs os aſſumēda tpe doloꝝ ſuorū. ¶ 3m ꝟo deſcribet remedia localia a ṗncipio doloꝝ applicāda vſq ad octo dies: deinde illa que erūt ꝯueniētia vſq ad finē ſedationū doloꝝ. ¶ 4m deſcribet remedia q̄dā ſtomachi ⁊ epatis ⁊ renū cōfortatiua in tpe ſuoꝝ doloꝝ. ¶ 5m ꝟo deſcribet linimēta q̄dā ꝓhibētia fluxū mātꝝ in iūcturꝫ. ¶ 6m memoriā faciet q̄rūdā mediciaꝝ q̄ ſua leui diuerſione mātꝝ faciēt euacuationē eaꝝ ⁊ ſedabūt a mēbris dolorē ⁊ ſecurabūt ipm ab aduentu eius: ⁊ tandem acq̄ret finis ṗſeruationis ⁊ reductionis er⁹. Rica. ſ.

Pro cōplemēto itaq primi capli ṗmittendum ꝙ de inſtrumētis ṗſeruantib⁹ hoīes ab euentu egritudinū a q̄bus ꝑiodice moleſtari ꝯſueuerunt meliora ſunt duo inſtra. ¶ Quoꝝ primū eſt regimē ꝯueniens per ſex res nō nāles. de hoc q̄dē iā ꝑtrāſiuit ſermo in pte 2a principali huius opis. ¶ 2m ꝟo inſtꝫ eſt regimē patientis indicatū a nīa: ⁊ hoc q̄dē eſt digerendo et euacuādo eā cū rectificatione mēbroꝝ mādantiuꝫ ⁊ ſuſcipiētiū. ¶ Propter qḋ ṗmittēdū ſm ſniam ſummi Hyp. ꝙ in corporib⁹ talib⁹ eſt neceſſariū ṗmittere eūōnes ⁊ diuerſiōnes mātrū antēq hec corpa in egritudinē incidāt. Et q2 iſte egritudines ꝑoxiſmales ſolent frequentius in tpibus veris ⁊ autūni aduenire: ideo hic deſcribā euacuationes veri ⁊ autūno ⁊ ꝓportionatas. iuxta illud. Quibuſcūq farmacia aut flobotomia ꝯuenit vere flōmare aut farmacare neceſſariū eſt. affōꝝ. 6a. ſermōe 2°. ¶ Itaq circa medietatē mēſis ſeptembris futuri de hoc anno. 1443. circa 4m vel q̄ntum diē noui lunaris. Indo huic viro ſeruo dei vt fiat flōmia de vena baſilica dextri brachij ſub cubito inuenta: ꝑ quā educant ſanguinis. ℥. iij. ß. aut quatuor ad pl⁹. Neq terreat aliq̄s ppter etatē. Iſte eñi vir ppter bonā tēperiē ſui epatꝭ multiplicat ſanguinē adhuc cholere multe cōmixtum. ¶ Facta ꝟo flōmia mane imediate ſequen.

ti in aurora accipiat hoc digeſtiuũ calidũ:ꝛ ↄtinuet ipſm diebus ad min⁹ octo. ℞.gelenîabin ſyrupi ace toſi cõpoſiti de radicib⁹ ſyrupi de biſantijs.añ.℥.ß. aque ſcariole feniculi ꝛ abſinthij.añ.℥.j.miſce:ꝛ accipiat vt ſupra. ¶Et ſi eſſet in loco vñ habere non poſſet p̄dictos ſyrupos:tunc loco eoꝝ accipere poſſet iſtas aq̃s. ℞.aq̃ hypericonis ꝛ feniculi.añ.℥.j.aq̃ cicoree.℥.ij.ꝛ.ß. miſce. ¶Cũ ergo ↄtinuauerit aliqđ iſtoꝝ digeſtiuorũ ita vt vrina ei⁹ fuerit in ſubſtãtia ingroſſata mediocriter reſpectu prioris ꝛ in colore aliq̃liter fuerit:magis parũper intenſa vel citrina q̃ eſſe ſolita fuerit:ꝛ in fundo ei⁹ apparuerit cõtentũ album vnitum ꝛ equale:q̃ ſunt ſigna cõplete digõnis mãerũ:tũc ſtatĩ euacuent mãe cũ iſtis pillis. ℞.pillulaꝝ de ſarco.deſcriptione Meſ.in libello de ↄſolatione cap̃.ꝓprio.ʒ.ß. pillarũ de hermodactylis.deſcriptione Raſ.9°.Almã.℈.j.formentur pille.v.cũ ſyr.de ſticados:ꝛ exhibeant ei in aurora cũ ↄditionibus reqſitis.vʒ vt tardet cibũ horis.v.ꝛ tunc accipiat ſcutellã vnã brodij pulli macri cõditi cũ zuccaro ꝛ poſt ipſm ꝑ horã vnam prandeat. ¶Et attẽdat iterũ ꝙ bonũ erit ei quolibet tpe vti pillis immediate deſcriptis.ita ꝙ ſi oĩ mẽſe ſemel acciperet doſiʒ ſupraſcriptã:ꝛ iterum oĩ ſeptimana ſemel aut bis immediate añ cenã acciperet vnã ex eis nõ credo remedium in virtute ↄſimile:ꝛ in potẽtia p̄ſeruandi ipſm a nocumentis ꝛ dolorib⁹ ei⁹. ¶Silr̃ etiã ↄſulo ei qđ oĩno ꝓcuret purgationẽ facere ſibi añ tps veris:q̃re circa medietatẽ februarij menſis fiat ei flẽbotomia de vena mediana vel nigra vel purpurea nolata dextri brachij:ꝑ quem educant ſanguinis.℥.iiij. ¶Mane ṽo ſequenti immediate accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. oximellis cõpoſiti.℥.j.gelenîabin.ʒ.ß.ꝛ totũ hoc calidum accipiatur:ꝛ fiat poſt ipſm vt de ſuperiori dictum eſt. ¶Cum ergo acceperit ipſm tot dieb⁹ vt apparuerit in vrina.ſedimen ſupra dictũ tunc euacuetur cũ iſtis pillis. ℞.pillarum fetidarũ.℈.j. pillarũ de ſarcocol.p̄.lictaꝝ.ʒ.ß.fiant pille ſex ꝛ adminiſtrẽtur:vt dictũ eſt ſupra de alijs:memorando ſemꝑ ꝙ vſus pillaꝝ q̃ ſcripte ſunt in purgatiõe autũni nullo mõ p̄termittend⁹ eſt. ¶Et nõ mirent aliq̃s ſi digeſtiua ꝛ euacuatiua mãeꝝ diuerſificant in vere ab eis q̃ in autũno ↄueniunt.opʒ eñi in vere mãs euacuari ꝛ groſſiores ꝛ maioris reſiſtẽtie.q̃ genite fuerunt in hyeme p̄cedente. ¶Et iteꝝ memorandũ ꝙ ſi poſt purgationes vtraſqȝ dictas iſte vir vteret vnctione iuncturarũ oĩm q̃ fuerunt ſolite moleſtari cũ hoc vnguẽto ſemel aut bis in die adminiſtrato valde vtile foret ei. Cui⁹ deſcriptio eſt talis. ℞.olei oliuarũ antiq̃ lib.ß.ſalis cõis torrefacti.℥.j.terant oĩa ſimul in mortario eneo:ꝛ de ipſo calido fiat inũctio. Silr̃ inungi poſſent mẽbra ex oleo onfancino puro ꝛ calido:ꝛ hec de p̄ſeruatione ſufficiant. ℞ica.ij.

Si aũt contingeret ꝙ ꝑ ãteſcripta remedia nõ potuerit p̄ſeruari a dolorib⁹:immo adiungant ei dolores:tunc in principio adminiſtret digeſtiuũ tale. ℞.aque acetoſe hypiconis.añ. ℥.j.ß.ſyrupi ſimplicis acetoſi.℥.ß.ſyru.ro.℥.j.miſce ꝛ in aurora calidũ accipiat. ¶Aut loco illius accipiatur ſyrupi de ſticados.℥.j.aque vio.ꝛ iuiubarũ añ.℥.j.ß.miſce totũ accipiatur duobus vel trib⁹ diebus:ꝛ 3ª vel 4ª die in aurora accipiat tres de pillis deſcriptis in purgatiõe autũni. ¶Et q: vir iſte abũdat ſanguine cholerico ſatis ꝛ ſubtili adhuc in etate ſua ꝓpter cõplõnẽ radicalẽ eius cholericã ꝛ ſanguineã. Ideo opʒ in eo vti medicinis ſedantib⁹ laborioſam agitationẽ mãeꝝ fluctuantiũ:q̃ etiã habeat potẽtiã intercipiẽdi fluxum mãeꝝ:ꝛ inducẽdi ſomnũ cũ ipſe ab inſtãtia vigiliaꝝ moleſtet vehemẽtiſſime. Iõq̇ bonũ eẽt ei vt ꝑ duas horas poſt cenã acciperet has pillas. ℞.trociſcoꝝ ſtelle.℈.j.ꝛ fiãt pille tres cũ ſyrupo de calamento:aut loco earũ detur ʒ.ß.auree alexãdrine cũ.℥.ß.aq̃ camomille aut aneti tepide.ꝛ de hoc cap̃.2° dicta ſufficiant. ℞ica.iij.

Poſtq̃ ergo cũ remedijs opportunis ꝓuiſum eſt agitationi mãeruʒ adequatione earũ ſtatim neceſſariũ.eſt aggredi iũcturas ꝓ curando ſedare dolorem ꝛ auferre ab eis cum localibus opportune applicabilib⁹. ¶Pria itaq̇ die applicetur iſtud vnguẽtũ. ℞.olei ro.℥.j.ſandarace.ʒ.j.roſaꝝ.ʒ.ß.terant ſil̃ ꝛ liniant ex eo iuncture tepido aut actu frigida octo vel decẽ vicib⁹ in die. ¶2ᵐ ṽo ꝛ forti⁹ illo eſt vt p̄dicto linimẽto addat cãphore.ʒ.ß.acatie ſumach.añ.ʒ.j.tritis inuicẽ applicet.vt ſupra. ¶3ᵐ remediũ iteꝝ efficaci⁹ p̄dictis eſt hoc. ℞. olei roſaꝝ confancini.añ.℥.j.ß.ſief memite.ʒ.j.ß.cãphore ſemis plantaginis hypoquiſtidos acatie ſandarace.añ.ʒ.j.terant ſil̃ ꝛ fiat vnguentũ. Et hec oĩa adminiſtrari poſſent vſqȝ ad q̃tuor dies incipiendo ab vltimis ꝛ aſcendendo ad prima. ¶Cũ ṽo ptranſierint dies q̃tuor.tunc p̄dictis linimentis addẽdũ ẽ aliqđ de mollificatiuis ꝛ reſolutiuis:ſicut puluis carui ꝛ hypericonis:thuris ſarcocolle ꝛ ꝓprie nutrite:vſqȝ ad betonicã:origanũ pulegiũ calamẽtũ:de q̃bus tñ parua quantitas apponat ꝓpter eoꝝ caliditatẽ. ¶Hoc aũt tpe adminiſtrare ſoleo emplʒ hoc ℞.pulueris ro.℥.ij.maſticis.℥.j.croci.ʒ.j.cãphore.ʒ.ß.farine ordei lib.ß.bulliant hec oĩa lento igne in vino albo planenſi vſqȝ ad eoꝝ cõuenientẽ inſpiſſationẽ eadẽ continuo cũ ſpatula cõmiſcẽdo.ꝛ de hoc calido membra oĩa diligẽter emplent ꝛ circũligent hoc eñi medicamẽ nõ ſolet me decipere in confortãdo membra:ſedãdo dolores:reſoluẽdo ꝛ exiccando materias. ¶Et ideo etiã ego dico ꝙ ſi magna quãtitas pulueris hermodactyloꝝ teratur cũ lacte caprino ꝛ ſpõgia eis infuſa calidis fomẽtent membra confert ſolẽni iuuamento. ¶Cũ aũt prima tranſierit ſeptimana:tunc neceſſariũ eſt vti reſoluentib⁹ et reſiduũ mãei ↄſumentib⁹.ꝓpter qđ vti ſoleo linimẽtis quatuor in hoc tpe applicandis. ¶Quoruʒ primum eſt hoc. ℞.olei de coſto:olei lilioꝝ alboꝝ añ.℥.j.roſarum floꝝ hypericonis calamẽti origani croci añ.℥.ß.terantur oĩa ſimul longa contritione ꝛ de eo tepido liniantur membra decẽ vicibus in die. ¶2ᵐ vero et fortius illo eſt.vt p̄dicto linimento addant thuris coſti ſandarace.añ.ʒ.j.hermodactyl.peonie ſticados.añ.ʒ.ij.incorporent ſimul ꝛ fiat vnguentũ groſſum qđ calidũ ſuꝑ applicetur mẽbris. ¶3ᵐ vero adhuc ↄuenientius p̄dictis eſt hoc. ℞. vnguenti dyaltee ꝛ agrippe amboꝝ deſcriptiõe Nicolai in antidotario

tidotario ſuo. añ. ℥. ij. croci. ℈. ij. ſandarace piretri ſticados eupatorij artetice añ. ʒ. j. ß. incorporent ſimul in mortario ⁊ applicent calida mẽbris leſis: ⁊ eſt mirabile iuuamẽtũ in ſedãdo dolores ⁊ exiccãdo reliq̃as mãeꝝ: q̃ remãſerũt in eis. ¶ Ultimũ ãõ ⁊ leui⁹ p̃dictis ↄueniẽs tñ eſt: vt mẽbra oĩa dolẽtia liniant abũdanter ex caſſia nuperrime abſtracta ⁊ ꝓpe cũ aqua camomille: aut cũ aqua ſublimatiõis vel decoctiõis floꝝ papaueris: ⁊ ꝓpe cũ inſtãtia doloris. Et hec de 3° cap. dicta ſufficiant. Rrica. iiij.

Quoniã mã ḡnatiõis haꝝ egritudinũ eſt ſupfluitas tertie digõnis q̃ in mẽbus fit. ⁊ ſcde digõnis q̃ fit in epate. Ideoqꜫ cholice ſupfluitates ⁊ mucillaginoſe flãtice mãe ſunt harũ egritudinũ mãles cauſe: vt ſupra in p° cap. huius opis demonſtratũ eſt. Ideo neceſſarium eſt in hac cura attẽdere ad rectificationẽ epatis p̃ncipalr. Deinde ad rectificationẽ ſtõachi in quo ꝑꝑ debilitatẽ digeſtiue ei⁹ generant ⁊ ↄgregant mãe per viaꝫ indigõnis: q̃re ẽt opꝫ ſtõachi diſpõnẽ rectificare. mãe enim flãtice ⁊ aliqñ cholice equiuoce dicte de eis in ſtõacho ḡnant ⁊ commiſcent chilo. ex quo poſtea apar maſſam ſanguineã diminute aut corrupte digeſtã ḡnat. ¶ Patet ergo ꝙ cũ iſte mãe ſupfluũt in epate a quo nõ ↄliter per officiũ diſcretiue ãtutis delegari p̃nt id labunt ſimul cũ ſanguine in vniuerſũ corpus: quare debilitatẽ in diuerſis hoĩb⁹ inuentaꝫ in iuncturis ſiue ↄctã a p̃n° ḡnationis in cõplone. ſiue ꝑꝑ aliquã de efficiẽtib⁹ cãis debilitatẽ ḡnantib⁹ in iuncturis vt ſupfluitatũ earũ exercitiuꝫ: laxitas immoderata: frigiditas aut raritas: ⁊ ſic de alijs. Multiplicãtur he mãe in iũcturis que ꝑꝑ ſpẽm male cõplonis ſubito alterãtis: vel ꝑꝑ extenſionẽ q̃ eſt ſpẽs ſolute ↄtinuitatis dolorẽ efficiunt in iũcturis diuerſarũ ſpẽrũ: vtputa pruritiuũ: cuꝫ mãe fuerint ſubtiles ⁊ pauce. pungitiuũ acutũ. mordicatiuuꝫ cũ mãe fuerint acutiores ⁊ ꝑticipãtes aduſtione. Extẽſiuũ cuꝫ mãe in iuncturis ventoſant aut in vẽtoſitatẽ cõuertũtur. Cõpſſiuũ ãõ dolorẽ ↄtuſiuũ ⁊ ↄctiuũ cũ mãe fuerit groſſiores: ex q̃rũ ſpeꝝ doloꝝ cognitiõe aſſumit fundamẽtũ curatiõis rõnalis: ſine quoꝝ cognitione caſuales ⁊ varie ſunt operationes oẽs. ¶ Ex quoꝝ oĩum fundamẽto colligit primo ꝙ neceſſe eſt rectificare mẽbra mãdantia. vꝫ ſtomachum ⁊ epar ¶ Colligit ſcdo. ꝙ neceſſe eſt fortificare ſuſcipientia mẽbra de quo in ſequenti caplo dicet. ¶ Cõfortantia igit ſtomachũ ⁊ eius appetitiuam rectificantia ſunt plura inſtrã ſimplicia: vt granũ maſticis ſepe deglutitũ per horam ante cibũ. ¶ Silr ⁊ granũ thuris. ¶ 3° ⁊ nõ min⁹ potẽs ẽ deglutiri ſex vel octo grana carpobalſami. ¶ 4° deglutitio ḡnoꝝ cubebaꝝ. ¶ 5° in cibarijs ſepe vti mẽtha ſerpillo iſimbrio cinamomo mace gariofilis ⁊ ſimilibus. ¶ De cõpoſitis aũt eſt cõfectio de cinamomo: ↄfectio deameos confectio dyamuſci dulcis: confectio de ligno aloes ⁊ ſibi ſimiles in diſpõne valde frigida. ⁊ leuiores ſilis ſunt confectiones aromatici ro. deſcriptione Gabriel. Confectio de mace aromaticum roſatum: aromaticum muſcatum. Cõfectio triaſilon: ⁊ alie conſimiles. ¶ At ãõ epati oĩa p̃dicta ↄferũt: ⁊ tamen approbata eſſet cõfectio de ſpodio ⁊ dyarodon: ⁊ trociſci confectio de ſantdos dya curcuma. ⁊ eluariũ homoriſon dictũ ⁊ mirabolani kebuli conditi: ⁊ ligna balſami cõdita. ¶ Ego aũt experientia ſcio certe ꝙ decoctio ligni aloes eſt electiſſima qđ dz eſſe graue ſubnigrum ſuauiter aromaticũ ⁊ ad funduꝫ aque ſtatim deſcendẽs cũ ꝓijcit in eã eſt magni iuuamenti. facta ita decoctione cũ aqua: cui⁹ due ꝑtes cõſumãtur tertia remanente. Si det ex ea. ℥. iiij. calefacta in aurora quibuſdam diebus mirabili operatione rectificant ſtõachũ ⁊ epar debilitata in oꝑatiõibus ſuis. ⁊ collige coꝫ ſnlaꝫ a dyaſcoride 4° ſimplicũ. ⁊ lege qđ ſcribit de eo ab Aui. 2° cano. cap. de ligno aloe. ⁊ placebit. Et hec dicta ſufficiãt de cap. 4°.

Jam vero appꝑet p̃ro mã dnti capli ponẽdas eẽ quaſdã medicinas ꝓhibẽtes fluxũ mãerũ ad mẽbra. Et lꝫ plurime ipſaꝝ poſite fuerint in 3° cap. p̃cedẽte. tñ hic ponent quatuor compoſita que ſolent eẽ de melioribus ⁊ electis meis. ¶ Quoꝝ p̃mũ eſt hoc. ℞. ſucci plãtaginis ſucci ↄſolide maioris añ. li. ß. farine fabarũ. ℥. v. croci. ß. ʒ. gallaꝝ cypreſſi. ℥. viij. puluerizẽtur puluerizãda ⁊ inſpiſſent in mortario conterẽdo cũ p̃dictis ſuccis ⁊ emplaſtrent ex eis mẽbra añ tp̃s principij euentus doloris. ¶ 2m remediũ eſt: vt ante tp̃s doloꝝ leuent ſepe mẽbra cũ aqua maris in q̃ bullierint multe galle cypreſſi ⁊ multo tꝑe. ¶ 3m remediũ eſt hoc. ℞. aque cineris lib. ij. farine volatilis molẽdini lib. ß. farine milij ⁊ fabarũ añ. ℥. ij. puluerꝫ gallarũ quercus. ⁊ ꝓprie ꝑforataꝝ. ℥. viij. ſandarace thuris maſticis. añ. ℥. j. fiat linimentũ in mortario ſicut de p̃dicto dictum eſt. ¶ 4m remediũ eſt hoc ℞. pulueris roſarũ ſumach granoꝝ mirti cupulaꝝ glãdiũ ſcorie ferri. añ. ℥. j. hypericonis calamẽti pulegij hermodactyloꝝ ⁊ baccaruꝫ lauri. añ. ʒ. ij. farine volatilis molendini lib. j. ſanguis draconis li. ß. incorporent oĩa cum ſucco plãtagis ⁊ albumine triũ ouoꝝ vſqꜫ ad bonã ipſſationẽ. ⁊ de hoc ẽplaſtret. et hoc poteſt eſſe conueniẽs in materia frigida magis lꝫ etiã ↄueniat in calida: ⁊ ꝓprie in p̃n°. ⁊ hec de cap. quinto dicta ſufficiant. Rrica. vj.

Pro materia vltimi capli valde vtile p̃mittendũ primo ꝙ diuerſiones conueniunt magis in p̃n° incluſiue egritudinis q̃ꝫ alio tꝑe: propterea: qr ꝑ eas diſtrahũtur mãe que inceperunt fluere ad mẽbra ad alias partes diſtantes non leſas. lꝫ ipſa diuertentia ẽt cõpetere p̃nt ꝑ totũ tp̃s augmẽti: in quo mãe fluctuãt ⁊ ad mẽbra mouent. De diuertentib⁹ ergo lꝫ plura poſſent dici ⁊ oſtẽdi vltra ea que dicta ſũt de flõmia in caplo p̃cedẽte quatuor ſolum hic tãgã que mihi habiliora ⁊ meliora vident. ¶ Primum itaqꜫ eſt ventoſarũ applicatio que poſſent mãꝫ intercipere ⁊ ad diſtantia loca trahere. Exempluꝫ primi: vt ſi fluerent mãe ad pedẽ: ponat vẽtoſa in domeſtica ꝑte carnoſa tibie in diſpõne leui ſine ſcarificatiõe: ⁊ in diſpõne fortiori cũ ſcarificatiõe. Et ſi fluerẽt mãe ad genua ponat vẽtoſa in coxa. Et ſi fluerẽt mãe ad anchas ponãt vẽtoſe in ſpatulis. Et ſi ad ſpatulas diſtrahatur mã ad ſupiores ꝑtes natiſi. ⁊ ſi. de alijs: q̃ ven

toſe longo tp̄e appoſite mēbris ꝑmanere debēt. aut ſaltē frequēter apponi ⁊ remoueri. qḋ eſt conueniē-tius ⁊ ſecurius. ¶2m modo de diuertentibus cū euo-ne ſenſibili eſt ꝙ fiāt ei veſicationes ſuꝑ mēbris ⁊ ru-bificationes. Et prime fiunt cū appōne flamule cō-trite ſuꝑ mēbris aut ꝑſicarie: aut apij ſylueſtris vel alterius acute plante. Scdē modo vȝ rubificatiōes fiunt cū fricatione mēbroꝝ circūſtātiū facta cū calamēto ꝯtrito diu applicato. aut cum folijs apij ranini vel folijs ficus: vel ebori albi: aut pulueris euforbij cuȝ felle tauri. que oīa caliditate ſua acuta materias de profundo mēbroꝝ trahūt ad ſubcutaneas ꝑtes. ¶3m diuertēs ⁊ ſolēne eſt cliſtere ſicut eſt iſtud. ℞. folioꝝ ſicle ⁊ lilioꝝ alboꝝ ana calamenti ficuū ſiccarū. an. M. j. paſſularum. M. j. ß. hermodactylorum aſſari peonie artetice ana. M. ß. fiat hoīum decoctio in magna quantitate aque: de qua decoctione accipiatur li. j. ⁊ ſuperaddatur ei hoc. ℞. olei de rutha. olei de ſiſamo. an. ℥. j. olei liliorum alborū. ℥. ij. ſalis gemme. ʒ. ij. hyere hermetis hyeralogodion zuccari ru. ⁊ caſſiefiſtule an. ℥. ß. ⁊ applicetur totū: ⁊ ēvalde ſalubre. ¶4m modo diuertēs ⁊ de melioribus ⁊ ſecurioribus ⁊ mihi magis gratū eſſet ꝓuocare emorroidas in hoc viro ante tp̄s euentus doloꝝ ⁊ in tp̄e coꝝ. Et hoc quidē fieri poſſet cū multiplici inſtrō fricādo intus ⁊ extra. p° cū folijs ꝯſolide. 2° cū folijs fici. 3° cum folijs apij ranini. 4° cum felle tauri cōmixto cū puluere euforbij. que oīa emorroidas cecas conuenienter aperiūt: ⁊ magnā ſpem ⁊ fiduciā ſatȝ vnicuiqȝ tali languēti ꝓmittunt. Tu igit̄ ſūme oluȝ cōditor accipe iocunda mēte ⁊ placida hoc opuſculū ſalutare: qḋ ego fidiſſimo ⁊ cōſtanti tuo athlete ceterās cōplacida caritate cōpoſui dn̄o patri in chriſto venerādo fratri Bernardino de religiōe ſancti Frāciſci vnico fere in etate noſtra ſctē religionis honeſtatis ⁊ deuotionis ſpeculo ampliſſimo. Ad laudeȝ dei omnipotentis Amen.

Conſilium. 239. De paſſione artetica vniuerſali.

VIr commēdatiſſimus Lippus Bononiēſis egrotat diſpōne que eſt dolor iūcturaꝝ. Et h̄ quidē dolor nō eſt ꝑticularis alicuius iuncture magis vni ꝙ̄ alteri appropriatus. verūtamē vniuerſalis eſt ꝑ oēs fere articulos diſcurrens ⁊ ꝑmutabilis. q̄re merito artetica diſpō noīari dȝ. ꝑ-trāſeūte eīn cā. ſ. doloris effectiua ad oēs corporis iūcturas arteticam illā noīare ꝯſueuerunt. vt ſcripſit Paulus p̄mo practice. c. 184°. de artetica ⁊ podagra. ¶Vicitaqȝ dolor in hoc viro q̄nqȝ ſpatulis q̄nqȝ ſpōdilibus colli ⁊ dorſi. aliq̄n ēt digitis manibus ⁊ cubitis cōitat̄. ⁊ nō raro ēt nōnullas inferioꝝ iūcturarū ꝑambulat. Eſt aūt hoc rōnale ꝯtingere i viro iſto q̄m apparatū hȝ ad aduētū talū doloꝝ. Primo ex parte cōplexionis. 2° ex ꝑte cōpoſitionis. 3° ex ꝑte habitudinis. Et 4° ex parte coꝝ que extrinſecus euenientia ꝯſiſtes dolores efficere poſſent. ¶Ex ꝑte q̄dē cōplexionis primo vniuerſalis. fuit eīn hic vir a gn̄atiōe cholericus ⁊ adhuc remanet talis cōplexionis manifeſtū veſtigiū: lȝ ex ꝑte exterius euenientiuȝ vt aeris ⁊ mali regiminis ex ꝑte ciboꝝ ⁊ potuū coitus ⁊ ſiīliū lapſa ſit eius cōplexio ad flaticitatē. ꝓꝑ eīn inati caloris debilitatē gn̄ant̄ m̄ae frigide flatice ꝑ viam indigōnis. Remāſit igitur in epate ſuo caliditas notabilit̄ refracta cū multoꝝ flatū gn̄atione ⁊ ꝯgregatiōe in epate ſtomacho ⁊ in renibus eius. ꝓꝑ quā ēt debilitatē nō eſt difficile videre. q̄re hic vir exiſtat in hītudine ſua adeo macilentus. Cū eīn flata ꝯgregant̄ ſanguinē qui eſt nutricatiōi m̄a ꝯueniēs faciūt indiſpoſitū augmētationi carnis ⁊ mēbroꝝ. Vn̄ ⁊ raritas texture huius viri a duplici pōt ꝓuenire cā. Primo a reliqua caliditate in epate. 2° ex paucitate m̄aei nutricationis. ¶Adhuc ēt in hoc viro eſt apparatus ad euētū doloꝝ iuncturarū ex ꝑte ꝑticularis cōplexionis cerebri ſui. Eſt enim cerebrū eius notabiliter frigidū multiplicatiuū flatis mucillagioſi ⁊ aquoſi. qḋ q̄dē defluēs ⁊ pulſum a cerebro non ſolū per venas ⁊ arterias: ſed ēt ꝑ neruos infundit̄ ſpatulis ⁊ ſpondilibus ⁊ muſculis p̄dictarū partiū inde dictū dolorem in eis efficiens. Et q̄ m̄a eſt multa ad multas iūcturas deferri pōt. prius tn̄ ad ꝓpinquas. ſecūdario ad remotas. Et q̄ iſta m̄a magna ꝑticipat mobilitate ꝑ ſe: q̄ aquoſa ⁊ accidentali mobilitate ſibi adiūcta ad mixtiōe m̄aei cholice aliquanta. hinc eſt ꝙ diſcurrit ab vna iūctura ad aliā. imo de pluribus ad plures. ¶At modo iterū in hoc viro eſt apparatus ad hos dolores ex ꝑte quidē hītudis: q̄ macer ⁊ extenuatus eſt vt ſupra. Membroꝝ aūt ſubſtantifica diſſolutio maxime eſt cā debilitatis coꝝ. vt pȝ 2a p̄mi cap̄. de cauſis debilitatis. ¶Tertius modo apparatus i h̄o ad hos dolores ē: q̄ mēbra iūcturalia ſūt extēuata pauca carne velata. ⁊ h̄nt ꝯcatenatiōes ⁊ ligamēta coꝝ ſatis lapſa. i. mollificata a multo flegmate aquoſo et mucillaginoſo in eis inuēto ⁊ profundato poteſtate cholere facientis ip̄m ibi ⁊ maiori penetratiōe profundari in iuncturis ꝙ̄ per ſe facere poſſet. ¶At modo iterū quartus modus apparatus hoīum ad dolores iuncturarū facile intelligi poteſt ex his q̄ occurrunt exterius ⁊ proprie in hoc viro qui occupatus fuit in armoꝝ exercitio in q̄ neceſſarie ſūt magne alterationes ex ꝑte aeris nūc cali nūc fridi hūidi vel ſicci ſereni caliginoſi: ⁊ ſic de alijs. ¶Etiā ex ꝑte ciboꝝ ⁊ potuū ꝙ̄titate q̄litate ⁊ ſꝫ ꝯſtātia diuerſoꝝ ⁊ male p̄paratōis vt in plībus ⁊ motuū excellētiū ēt nō ſua hora ⁊ coitus incōgrui. ⁊ i ſūma oīm rerū nō nāliū exceſſus videtur neceſſario conſequi ad exercitia armigerorum.

Ex quorū oīm fūdamēto ſeq̄t. Primo ꝙ dolores i hoc viro eueniſſe ē rōnale: q̄ ad coꝝ euētū oēs ꝯcurrūt cāe. Primo q̄dē ex ꝑte ꝯplexionis. 2° hītudis. 3° lapſus cōpōnalis. 4° ex ꝑte coꝝ q̄ exterius eueniunt: ⁊ multoꝝ ꝑticulariū ꝯueniētia. q̄re correlariū veruȝ. Quod eīn aliter eſſe poſſet. vbicūqȝ eīn ad effectū inducēdū ꝯueniēter aſſignātur cauſe ⁊ potētes ⁊ applicate cū tp̄is ſufficiētia et diſpōne paſſi neceſſe eſt ꝯſeq̄ effectū ⁊ tota ph̄ia clamat. Sȝ oēs cāe iuncte fuerūt i hoc viro vt ſupra iductiue demōſtratū ē. q̄re ⁊c. ¶Sequit̄ 2° ꝙ dolores i hoc viro valde ſuſpecti ſunt. ꝓbat̄ correlariū cū diuturnitate tp̄is ſecū admixta. Item q̄ morbus in hoc viro

diſpꝛopoꝛtionalis eſt ſaltẽ etati. ergo difficilioꝛ. ꝯſeq̃ntia notiſſima ex lege affoꝛiſtica pticule ſcđe. In moꝛbis min⁹ piclitant̃ egrotãtes ⁊c. ¶ Et ſequit̃ 3° ꝙ niſi doloꝛes iſti curent̃ in hoc viro ab etate ꝯſiſtẽtie p totã partẽ ꝑmi ſeniſ. foꝛtaſſis hic vir nunꝙ̃ ſanabit̃ ab eis niſi cũ bñficio. Pꝛobat̃ coꝛrelariũ. q2 ſi nõ curat̃ egritudo in tp̃e maioꝛis foꝛtitudinis virtutis ⁊ potẽtia caloꝛis nãlis nõ poterit curari adueniente debilitate ꝟtutis ⁊ innati caloꝛis paucitate: ſed hec accidũt ambo poſt etatẽ ꝯſiſtẽtie. ꝑma ꝑmi. cap̃. de cõplexionib⁹ etatũ. ꝙ poſt etatẽ ꝯſiſtẽtie caro notabilr̃ diminuit̃ ⁊c. ¶ Ex quoꝝ olm ꝯgregatoꝝ fũdamẽto ꝯcludit̃. ꝙ opꝫ iſtũ viꝝ eſſe ſapiẽtẽ ſolertẽ ⁊ diligẽter obſuãtẽ in cura ſui ea q̃ inferi⁹ ſcribent̃ Et hoꝝ q̃dẽ olm ſermonũ fundamẽta ſuſtẽtant̃ ſup̃ 22ª tertij in ſubtili materia de doloꝛibus iuncturarũ. Et a Raſi colligunt̃ in libello de egritudinibus iuncturarum diffuſo ⁊ acurato ſermone multũ. ⁊ a Paulo pꝛimo practice. caplo 184°. ⁊ tu lege ibi ſi velis.

Itaq̃ regimẽ huius viri duplici fundamẽto ſuſtẽtat̃ ꝑmũ ex parte ꝯueniẽtis rectificationis olm ſex reꝝ nõ naturaliũ. ſcđm ex pte inẽtionũ ⁊ inſtroꝝ medicinaliũ electiõe ꝯuenienti. Regimẽ itaq̃ p ſex res nõ nãles fuit tactũ ab illo cõſilio magno illi⁹ de Taruiſio. qđ incipit Uir inſignis.

¶ De regimine huius viri p medicinalia. Cap̃. ij.

Modus aũt regiminis huius viri per medicinalia ꝯſiſtit in duabus intẽtionibus ꝑncipalib⁹. ¶ Pꝛima eſt ꝑſeruatiua ab euẽtu doloꝝ ⁊ paroxiſmis eoꝝ ⁊ multiplicationis. ¶ Secũda ꝟo intẽtio eſt pꝛopꝛie curatiua ⁊ eradicatiua cauſaꝝ efficientiũ hos doloꝛes quantũ theoꝛica cõtemplatione ⁊ quotidiana experientia capi poteſt.

Pꝛima q̃dẽ intẽtio cõplet̃ p ea q̃ ꝑſeruãt materias ab augmẽto quãtitatiuo earũ ⁊ motu ip̃aꝝ. Et hec q̃dẽ intẽtio pficit̃ ptim p applicationẽ ꝯſiliũ. Act⁹ eñ ꝑſeruatiu⁹ cõplet̃ ex applicatiõe taliũ: vt pꝫ 3° tegni ibidẽ. Si ꝟo regere ⁊ permutare volueris. ⁊ 4ª ꝑmi. etiã collr̃ clare 2° caplo de medicatiõe ſpẽꝝ male cõplexionis mãlis ⁊ inmãlis ¶ Pꝛeſeruat aũt hoies ab icurſu egritudinũ q̃ pꝛodice reuoluunt̃ ptim ea q̃ de electiõe ſex reꝝ nõ nãliũ ꝑcedẽti caplo tacta ſunt. ptim p ea q̃ q̃ntitatẽ materieꝝ abſcindũt. Quibuſcũq̃ eñ pꝛodice reuoluũtur egritudines immãles et a multa mã ſiẽtes hos euare opꝫ affoꝛ. ſexta. textu ⁊ cõmẽto ſecundis. vbi cõmẽtatoꝛ ſcribit ſe plurimas gẽtiũ ꝑſeruaſſe ab euẽtu artetice podagre epileſie ⁊ ꝯſiliũ egritudinũ.

Itaq̃ in hui⁹ viri cura ita ꝓcedat̃: vt in ꝑncipio hui⁹ veris anni. 1446. vſq̃ ad medietatẽ mẽſis apꝛilis hic vir euet̃ ſm̃ iſtũ modũ. ℞. agarici electi. ʒ. j. pulueris hermodactyloꝝ. ʒ. j. ß. ℥. ℈. 4. zuccari ſcđe coctiõis. ℥. j. caſſie nup ꝑparate. ℥. ß. aque artetice. ℥. iij. ß. calefiat aqua ⁊ oia infundãtur in ip̃am per diẽ naturalẽ. tũc ergo iteꝝ calefiat aqua ⁊ oia infundant̃ in ipſam per diẽ naturalem. tũc etiã iteꝝ calefiãt in auroꝛa: ⁊ expꝛimant̃ diligẽter: ⁊ colatura bibat̃ calida poſt ipſaꝫ doꝛmiendo p horã. ⁊ tardet̃ aſſumptio pꝛãdij horis ad min⁹ ſex.

¶ Die vero immediate ſeq̃nti accipiat hoc digeſtiuũ qđ cõtinuet diebus ad minus octo: hora ꝑdicta calm poſt qđ tardet pꝛãdiũ horis ad minus q̃tuoꝛ. Cuius deſcriptio eſt. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſ. ℥. ß. mellis roſ. colati. ℥. j. aq̃ calamẽti ⁊ artetice. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Die ꝟo nona ſeq̃nti euacuet̃ materia cuꝫ iſtis pillis. ℞. pillaꝝ de hermodactylis. pillaꝝ fetidaꝝ añ. ℥. ß. foꝛment̃ pille. vij. cũ electuario roſato: ⁊ accipiant̃ hora ⁊ ꝯditionib⁹ obſeruatis olbus q̃ ſcripta ſunt de minoꝛatiuo ꝑcedẽti. ¶ Silr̃ etiã ad ꝑſeruationẽ huius nobilis neceſſaria eſt euõ in tp̃e autũni fiẽda ſm̃ hũc modũ. ¶ Itaq̃ vno mane poſt medietatem ſeptembꝛis accipiat hoc minoꝛatiuũ. ℞. pillularũ de agarico. ʒ. ß. pillarum de hermodactylis. ʒ. ß. boni põderis. ſalis indi. gra. ij. foꝛment̃ pille cuꝫ electuario roſ. ⁊ accipiant̃ obſeruatis regulis poſt alia ſolutiua ꝑtractis. ¶ Mane vero ſequẽti accipiat hoc digeſtiuũ cõtinuatũ diebus ad minus. x. ℞. ſyrupi de abſinthio. ſyru. de eupatoꝛio añ. ʒ. vj. aque lupuloꝝ ⁊ arthetice añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Undecima ꝟo ſequenti die accipiat hoc ſolutiuũ. ℞. benedicte. ʒ. iij. electuarij indi. ʒ. ij. ß. aq̃ iris. ℥. j. ß. calefiant ⁊ accipiat̃ totum memoꝛando conditiones que poſt alia ſolutiua pꝛeſcripte ſunt. ¶ Cum ergo hic vir nobilis fuerit euacuatus ac duplici euõne regulari. Tunc inſurgit intẽtio particularis curationis diſpõnũ ſuaruꝫ ſm̃ hũc oꝛdinẽ celebrãda. Pꝛimo eñ ſcribentur. x. remedia inter tp̃s veris ⁊ autũni particulariter adminiſtranda. ſcđo vero pꝛincipaliter tangentur plura inſtrumẽta mẽbꝛoꝝ particulariũ huius viri lapſuꝫ rectificantia. tertio ꝑncipalr̃ oꝛdinabunt̃ infra ꝑncipalia que a pꝛincipio menſis octobꝛis vſq̃ ad pꝛinciptum mẽſis martij anni futuri obſeruari debent. Ex q̃bus videbit̃ acquiſitum medicinale regimen ſuarum diſpõnum curatiuũ. ¶ Ut aũt explicentur inſra neceſſaria inter tp̃s veris ⁊ autũni ꝑmittendum eſt. ꝙ q̃dã ipſoꝝ erũt particulariũ euõnũ effectiua. Altera ꝟo erunt ipſarũ materieꝝ diuerſiua. Nõnulla vero erunt ꝯſumptiua materierũ que iaꝫ ad mẽbꝛa effuſe ſunt. Ultima vero erunt mẽbꝛoꝛuꝫ confoꝛtatiua ne aliaꝝ materierum ſunt receptiua. ¶ Pꝛo declaratione pꝛimi hoꝛũ duo ſcribent̃ infra. quoꝛũ pꝛimum erit hoc. ℞. aloes epatici electi. ℥. ij. agarici hermodactyloꝛũ añ. ʒ. ij. pulpe colloquintide. ʒ. j. ß. ℥. cinamomi aſſari gariofil. macis añ. ℈. j. turbit electi epithimi. añ. ʒ. j. croci. ℈. j. puluerizent̃ omnia per ſe. deinde infundant̃ in. ℥. v. aque artetice ⁊ exponantur ſub radijs ſolis ſepe cõmiſcendo vſq̃ ad cõſumptionẽ aque que iteꝝ renouãda eſt bis ⁊ exiccãda. De illa ergo materia iſte vir accipiat ol fine. xv. dierum. ʒ. j. ⁊ fiant pille. vij. cũ obſeruandis modis in alijs ſolutiuis declaratis. Et attẽdat qđ de ꝑdictis pillis. vij. ex. ʒ. factis ol quarta die paruꝫ añ cenã accipe põt vnã. Euõnes eñ iſte particulares ⁊ paulatine diſtrahũt mãs ⁊ finalr̃ ꝓhibẽt eaꝝ ꝯgregationẽ dilatãdo mẽbꝛa. ¶ Scđm ꝟo remediũ ad hãc intẽtionẽ ⁊ de auctẽticis eſt hoc. ℞. ieralogodiõ ʒ. v. pulueris turbit. ℈. ß. dyagridij. gra. j. ℥. gra. iij. miſce. ⁊ totum hoc aſſumatur in auroꝛa ſaluatis cõditionibus que in alijs ſolutiuis ſcripte ſunt.

¶Scdm ꝟo pncipale de applicādis inter purgatio
nē veris ⁊ autūni eſt: vt materieb⁹ detˀ diſtractioꝛ di
uerſio ꝑ alienas vias pmo ꝑ apitiua pororū.ſcdo ꝑ
diſtrahētia penit⁹ad oppoſitū.¶Prim⁹aūt modus
diuerſionis ꝑ diuretica ſecuriſſim⁹ eſt.intm ꝙ dixit
Raſis in lib.de iūcturis.ꝙ vſus eoꝝ facit holez etiā
iacētē ſurgere a lecto. Et idē ſcribitˀ 22ᵃ tertij. caꝑ.
de curatōib⁹ haꝝ diſpōnū. Et merito q̇dē hoc ap=
probādū eſt.Mãe eñ ſupflue q̄ faciūt dolorē iūctu
raꝝ ſunt relīq̇e tertie digōnis: vt allegatis locis ꝑci
pitˀ.ſʒ diuretica potēter educūt eas diſtrahendo ne
ducantˀ ad iūcturas.igitˀ ꝯcluſio ꝟa.minoꝛ nota eſt
intelligēti ꝓpinq̇tatē viaꝝ vrinaliū ad epar ⁊ adve
nas.Et nō calūnies mecū de digōne ſcda vel 3ᵃ. Si
eñ excludis digōnē a maſticatiōe.tūc ſupfluitates
taliū egritudinū erūt atteſtāde digōni ſcde ⁊ econ=
uerſo.¶Quatuoꝛ igitˀ ponantur hic diuretica duo
ſimplicia: ⁊ reliqua cōpoſita. ¶Primū erit vt.x.vel
xv.dieb⁹ patiēs in auroꝛa bibat.ℨ.v.aq̄ aſſari cum
zuccaro calefacte.¶2ᵐ ⁊ melius illo eſt aqua rubee
tinctoꝝ ſilr exhibita.immo fortis eius vſus ꝓuoca
ret vrinā vſq̧ ad ſanguinē.¶Primū de ꝯpoſitis eſt
hoc.℞.trociſcoꝝ de ſpica q̄ deſcribuntˀ nono Alm.
ʒ.j.pulueris granoꝝ oꝛobi.℈.j.tyriace Androma=
chi antiq̄.ʒ.ß. exhibeatˀ totū in potu in auroꝛa cum
duab⁹.ℨ.aq̄ apij calefactis: ⁊ tardetˀ cib⁹ hoꝛis ad
minus.v.¶2ᵐ cōpoſitū eſt hoc.℞. trociſcoꝝ de eu
patoꝛio.ʒ.ß.granoꝝ milij ſolis ſiſeleos ⁊ carui.ana.
ℨ.v.bñdicte ſimplicis.ʒ.j.ß.miſce.⁊ totū accipiatˀ cū
ℨ.ij.vini albi ſubtilis ⁊ potētis tardādo comeſtionē
vt dictū eſt.¶Mãs ꝟo in mēbꝛis infuſas ⁊ caꝝ reli
quias auferre poſſent inſtrā q̄plurima. ¶Et pmū
de cōib⁹ auctoꝝ ⁊ leuius eſt: vt fiat ſepe olm dolētiū
partiū leuis fricatio cū hoc cōpoſito.℞.olei onfan=
cini.ℨ.ij.ſalis cōis torrefacti.ℨ.ß.calefiat totū ⁊ fiat
vt dcm̄ eſt ligādo ꝯuenīēter mēbꝛa cuʒ pānis calis.
¶2ᵐ eſt vt ſepe mēbꝛa ſuffumigentˀ hoc mō ꝯhabeā=
tur lapides marchaſite notabilr igniti et effundatˀ
ſuꝑ eis mixtio ex antiquo vino rubeo ſubtili ꝯmixto
cū 4ᵃ parte aceti.ſtillentˀ ergo ſuꝑ lapidib⁹ ſuꝑ em
botū hñtē orificiū nō lati⁹ q̄ pēna alaꝝ anſeris.te=
neat ergo eger ſuꝑ illo vapore mēbꝛa elōgata ꝑ du
os pedes ſuꝑ cooperta coꝛio vel tapeto vel ſclauina
q̄diu ꝑcepit caliditatē penetraſſe in ꝓfundas partes
mēbꝛi.tūc ergo remoueatˀ ab ope illoꝛ ⁊ ligentˀ mem
bꝛa pānis ꝯdecēter ⁊ cooꝑiantˀ deſcēdo. Eſt aūt la=
pis marchaſite lapis rube⁹ quo acuuntˀ ferramēta:
cuius magna copia iuenitˀ in dioceſi veronēſi. ¶3ᵐ
inſtrm ad hāc intētionē eſt: vt mēbꝛa patiētia olā li=
niantˀ ꝯdecēter cū hoc ceroto.℞.ſerapini.ℨ.j.bdellij
rubei ⁊ armoniaci ſuccioꝛis añ.ℨ.ß. ſandarace.ʒ.ij.
diſſoluantˀ gūme cū aceto rubeo ſubtili ⁊ cū ſufficiē
ti quātitate cere fiāt cerota ambiētia oēm ptē egrā
⁊ ſanā ꝑ duos digitos circūquaq̧.¶Ad hāc etiam
intētionē ꝯferūt balnea nālia·ita ꝙ pmiſſis purga=
tionib⁹ añ dictis a decima die mēſis aplis vſq̧ ꝑ to
tū mēſem madij iſte vir ꝯhat morā in balneis ꝑ.xx.
aut ſaltē ꝑ.xv.dies nūc infundēdo totū coꝛp⁹ in eis
⁊ ꝓpꝛie in mane.In ſero ꝟo ſufficiat ei ſtillas aq̄ reci
pere ſuꝑ ſpatulis nudis.⁊ aliq̄ñ ſpatulas exponere
foꝛaminibus q̄bus exit fumus balnei: et pedes etiā
illis foꝛaminib⁹ iponere abſq̧ ꝯtactu aq̄.Et pluries
in die ſpatulas man⁹ ⁊ olā mēbꝛa leſa cooꝑire ex lu
to balnei actu hñ calo groſſo ſuꝑextēſo eis. Et in ſū
ma ꝑmutare ſe de aqua balneoꝝ ad fumū de fumo
ad lutū: ⁊ ecōuerſo.in die bis vel ter ſm ꝙ clare ha=
bere poterit in ꝯſilio de balneādis per me ꝯſcriptoꝛ
vbi etiā ponitˀ regimē in oībus . Et ꝑ hec etiā reme=
dia nō ſolū ꝯſumuntˀ materieꝝ reliq̇e ſʒ etiā ꝯfoꝛtā=
tur mēbꝛa.¶Iā aūt nūc memoꝛādū eſt ponere ali=
qua mēbꝛoꝝ īterioꝝ ꝯfoꝛtatiua.ne ſint generatiua
mãeꝝ ⁊ ꝯgregatiua carū. ¶De nūero ergo eoꝝ ſo
let eſſe vt aliq̄ñ eger in auroꝛa deglutiat de electa
terbētina q̄titatē grani fabe minoꝛis: aut loco illi⁹
tm̄dē oppoponacis aut ſerapini.aut q̄rto iterū ꝯue
niēs eſt aliq̄ñ potare in auroꝛa.℈.ß. pulueris ligni
alˀ.cū.ℨ.j.aq̄ artetice calˀa aut bis ī ſeptimana alter
nati deglutire in auroꝛa.ʒ.j.optimi metridati.Aut
loco illi⁹ ⁊ domeſticū magis eſt vt ol 4ᵃ die in auro
ra cū modico and achoche calefacte bibat.ʒ.j.tyria
ce herinetis vt ſcribitˀ 22ᵃ tertij. ¶Scio etiā ego qḋ
in ol ſeptimana ſelˀ deglutire maſticādo mirobalˀ.ke
bulū erit ei valde ꝯueniēs.Et meli⁹ ⁊ magis dome=
ſticū illo eſt ꝙ.xv.dieb⁹ in auroꝛa deglutiat patiēs
coclear.j.xilobalſami ꝯditi maſticando.hec q̇dē olā
ſecuriſſima ſunt ⁊ expta.¶Poſt hec aūt circa predi
cta ꝯtēplādū eſt ꝙ oēs intētiones ⁊ inſtrā q̄b⁹ vtēdū
eſt in tꝑe veris ⁊ eſtatis etiā ꝯueniūt in tꝑe autūni ⁊
hyemis.differēter tñ parūper: qꝛ opʒ eis vti cū doſi
parumꝑ amplioꝛi.vt ſi de aliquoꝛū pdictoꝛū inſtrō
rū in vere ⁊ eſtate ꝯceditˀ vna.ʒ.de eis autūno ⁊ hyē
me ꝯcedi pōt.ʒ.j.ß.⁊ ſi cōceduntˀ ei balnea ī vere.xv.
diebus ⁊ ter iu die applicāda concedi debēt viginti
vel.xxv.diebus in hyeme: ⁊ frequenter applicari. et
reliqua de alio regimine ex parte ſex rerum non na
turaliū ⁊ medicinaliū applicari medicamina poten
tioꝛa in hyeme ⁊ autūno q̄ alijs tꝑibus.Hoc igitˀ in
ſumma eſt regimen huius generoſi viri quo ſe pre=
ſeruare ⁊ curare poterit a ſupraſcriptis diſpoſitio=
nibus eius. Et ille benigniſſimus omnium languo
rum curatoꝛ ſanitatē ei pꝛoſpere concedat. Ad lau
des eius immoꝛtales.Amen.

Conſilium.240. De doloꝛibus iun cturarum.

IN noīe dei amen.Nobilis vir ⁊ ſpectabi=
lis Rainaldus de arioſtris indiget re
gimine duplici doloꝛū iūcturarū ſua
rū.¶Et pmū quidē eſt regimē conue
niēs ei in tꝑe paroxiſmi doloꝛū ſi acci
derint.¶Scdm vero eſt regimen preſeruatiuum ne
tales accidāt doloꝛes tꝑibus veris ⁊ autūni in q̄b⁹
vt plurimū exacerbare ſolent doloꝛes tales.

Et pꝛimū quidem conſcribere pꝛolixum
eſſet: et eſſet dificile ꝓpter par=
ticularia accidentia: que iſtos doloꝛes concomitari
ſolent ſm diuerſitatem etatum complexionū regio=
num et materierum humoꝛaliū que peccant: ⁊ alia
rum rerum particularium que a medico conſidera
ri debēt.eſſet eñ euidenter audaciā preſumptionis

incurrere. eo qꝛ dꝫ, diuitti doctorib⁹ qui tũc pſentes
aderunt ⁊ aſſuerũt, tpe quo a dolorib⁹ piodice mole
ſtari ↄſueuerũt talr egrotãtes. veꝝ qꝛ nõ raro cõtin
git gnoſos viros pegrinas ciuitates ⁊ regiões incũ
bẽte neceſſitate pcurrere. vbi qꝫqꝫ abeſt illuſtriũ do
ctoꝝ pñtia. Jõ quãtũ facili⁹ ↄſcribi põt ⁊ vtili⁹ aliq̃
pticularia cõſcribenꝭ. ❡Et pͥm q̃dẽ eſt vt cũ iã dolo
res incepint a pͣ vſqꝫ ad tertiã diẽ apparẽtibus ſi
gnis tumoris cũ rubore pulſatiõis ⁊ caliditate ⁊ iñã=
matiõe cũ pruritu ⁊ dolore grauatiuo aut extẽſiuo
cũ replone corpis notabili fiat ſibi flõmia ð baſilica
p rectã lineã ſuppoſita dolẽti pti. Si aũt non appa=
rẽt tãte replonis ſigͣ: tũc flõmeꝭ ſaphena aduerſe p=
tis: p has eñ flõmias a ſuo fluxu diuertiꝭ mã nota=
bilr. ⁊ ẽ adiutoriũ bonũ. ❡Sequẽti ꝟo mãe imedia
te ſoluaꝭ ei⁹ vẽter ſi appuerit dñiũ cholice mãei ſup
ſtatica cũ hoc ſolutiuo. ℞. pillaꝝ ð hermoð. ma. ℈.
ſ. pillaꝝ cochiaꝝ. ℈. ſ. in aurora p q̃nqꝫ horas acci
piat cyathũ vnũ aq ordei calide cũ zuccaro ⁊ p ho=
rã poſt accipiat cibũ ſuũ. ❡3ᵐ ꝟo pncipale eſt: vt ter
tia die ſequẽti inũgaꝭ mẽbrũ ſtãtib⁹ ſignis calidita
tis cũ hoc vnguẽto. ℞. olei roſati recẽtꝫ. ℥. ij. ſief ime
mite ſandaꝭ. rub. ſandarac. añ. ℈. ſ. ↄq̃ſſenꝭ oĩa ſil̃ ⁊
tepefiat dũ admiſtraꝭ. ❡4ᵐ ꝟo pncipale ↄſiderãdũ
dũ eſt. vt ſi appuerint ſigna dñij mãeꝝ ſtaticaꝝ ſol
uaꝭ ei⁹ vẽter cũ. ij. ℈. pillaꝝ ma. de hermodactyꝭ. ⁊
℈. ſ. pillaꝝ de ſarcocolla ma. ❡5ᵐ pncipale ↄſiderã
dũ eſt: q in hoc caſu nũc vltimo dicto in vnctiõe ſu=
praſcripta ſupaddaꝭ olei liliorꝝ al. ℥. ſ. ß. ⁊ admiſtreꝭ
vt pus. ❡6ᵐ ꝟo pncipale intẽdẽdũ eſt q cũ tumor
loci iã infrigidat⁹ eſt ⁊ loc⁹ aliq̃lr indurat⁹ grã re=
ſolonis cõplete mãerũ admiſtreꝭ hoc emplaſtrũ. ℞.
pulueris maſticis camomille. añ. ℥. ſ. ß. roß. ℥. ij. mel
liloti. ℥. ſ. pulueris radicũ peonie. ʒ. x. olei de ſiſamo
fecis olei liliorꝝ alborꝝ. añ. ℥. iij. croci. ʒ. ſ. fiat emplꝫ.
❡Et ſi deſiderares loco ei⁹ accipe linimẽtũ. ℞. olei
de coſto olei liliorꝝ alborꝝ ⁊ amigdalaꝝ dulciũ. añ.
℥. ſ. pulueris ſandarace hermodactyꝭ. coſti. añ. ʒ. ij.
vitelloꝝ ouorũ numero. ij. ↄq̃ſſenꝭ oĩa i mortario lõ
ga ↄtritiõe: ⁊ infundanꝭ in ipꝫ pãni linei ⁊ calidi po
nanꝭ ſup loco cũ ligatura cõdecenti. ❡7ᵐ pncipale
ↄſiderãdũ eſt: vt in hoc tpe ſp ipſi⁹ vẽter lubricus te
neaꝭ: ⁊ pprie accipiẽdo pillã zvnã alefanginã factã
ex duab⁹ ptib⁹ ſue deſcriptiõis ⁊ 3ͣ pte puluerꝫ her
modactyꝭ. parũ añ cenã exhibẽdo eaꝫ: aut duas ex
eis ad plus ⁊ felicitabiꝭ operatio eaꝝ: quã ſepe co=
gnoui. Dimitto aũt h digeſtiuũ: qꝛ intẽtio mea pn=
cipalr eſt ad doloris abſciſſionẽ. ❡Ultimũ ꝟo conſi=
derandũ in hac pte eſt: vt ſi remaneret in iuncturis
debilitas phibens motum pgreſſiuũ admiſtreꝭ eis
iunctio cũ oleo oliuarũ ⁊ 6ͣ pte ſalis inuicẽ ſubti=
liter ↄtriti ⁊ ſummo iuuamẽto iuncturas liniẽdo et
mãs reſoluẽdo fortificat. Et hec de regie obſeruãdo
in tpe poxiſm i vel in inſtantia doloris.

❡De regimine preſeruatiuo. ℞ica. ij.

REgimen aũt pſuatiuũ ab euẽ=
tu doloꝝ iũcturaꝝ ſue
cincte tãgẽdo ſuſtentaꝭ duob⁹ fundamẽ
tis. ❡Et primum eſt ſupra diſcurſuꝫ ſex
rerũ non naturaliũ. ❡Secũdũ ꝟo ſupra
medicinalium adminiſtrationem.

PRimũ q̃dẽ cõpleꝭ euitãdo nimiam ciboꝝ ⁊
potuũ replonẽ. Abſtinẽdo etiã a ci=
bis ſua qualitate ⁊ nõ ſolũ q̃ntitate nociuis. de quo
rũ numero ſunt cibi oẽs frigidi ⁊ hũidi actu ⁊ potẽ=
tia. velut lac piſces cancri lactuca ẽdiuia ſpinachia
⁊ reliq̃ iſtis ſĩlia. ❡Etiã de numero eoꝝ ſunt oĩa ni=
mia ſui acuitate cũ frigiditate dolores pũctiões et
mordicatiões iũcturis inducẽtia. Exẽplũ ſicut ace=
tũ ⁊ acria oĩa. ❡3° iterũ de nũero eoꝝ ſunt oĩa q̃ ni=
mia ſui acuitate ⁊ diſſolutiõe mãs in fluxu ponunt
⁊ eas exacuũt. velut ſunt cepe alleũ porrũ nuces ſi=
napis ⁊ reliq̃ ſĩlia. ſaltẽ cũ pñtia replonis. Adhuc ẽt
de gñe iſtoꝝ ſunt oĩa nimiã viſcoſitatẽ ⁊ groſſitiẽ hu
moribus inducẽtia. velut ſunt cibi paſtiles oẽs ⁊ cu
tanee pellicule neruoſe ⁊ ligamẽtales aialiuꝫ ptes.
❡Etiã inſup de hoc gñe ſũt oĩa edilia mãs groſſas
graues ⁊ vẽtoſabiles gñantia. vt ſunt legumia oĩa
⁊ pprie lentes fabe faſeoli robilie ⁊ cicera alba ⁊ pi=
ſa ⁊ his ſĩlia. Uide quantũ ſubtilr conſiderare opor
tet in reginiine preſeruatiuo. ❡De potu aũt alr diſ=
cẽdum. q vini vſus ſaltẽ fumoſi ſua caliditate mãs
inclinãtis ad iuncturas vituperãdus eſt. ⁊ pprie ẽt
in quãtitate multa. ⁊ añ futurũ paroxiſmuꝫ ſaltẽ p
vnum mẽſeꝫ. ⁊ in toto tpe duratiõis eius. ⁊ talis in
hac pte videꝭ eſſe oĩuꝫ ſapientũ ſnĩa. Nec eñ i tpe
intermedio video a ſapientib⁹ oĩbus vetitũ ẽẽ vinũ.
Imo ↄcedunt rubeuꝫ claꝝ nõ valde fumoſuꝫ medio
cri ſtipticitate pticipans. Et elici põt hoꝝ ſermonuꝫ
ſnĩa a Raſi in diuiſionib⁹ Almãſoris. ⁊ 9° eiuſdẽ. ⁊
in libello de doloribus iuncturaꝝ ſuis capitulis ap
propriatis. Et claudiꝭ in ſermonib⁹ Auic. 22ͣ tertij
in loco approbato. ⁊ pluries alibi: qð allegare non
curo. ❡Et ppter hoc ego non laudo opinionẽ illoꝝ.
qui in quolibet egrotante gñalr dolorib⁹ iũcturarũ
adminiſtrãt potuꝫ aq̃ oĩno abſcindẽtis vinuꝫ. Nec
eñ illud pt eẽ veꝝ ſaltẽ i oĩ cõplone vtr frida. aut in
ptiali diſpõne ſtõachi. aut argumẽto ſumpto a con
ſuetudie ⁊ alioꝝ pluriuꝫ pticulariũ diſcõueniẽtia.
Sicut eñ nãrũ he q̃dẽ ad hyemẽ: ille ꝟo ad eſtateꝫ
bñ vel male nate ſũt. aſſo. 3ͣ. Jta cõſilr varie homi
nũ diſpõnes vñes ⁊ pticulares ad aliquã reꝝ nõ na
turaliũ aliaruꝫ q̃ eidẽ adminiſtranꝭ non ſunt nate
pati. ab altera ꝟo egrotare ⁊ labi. ❡Ampli⁹ ⁊ lꝫ ab=
ſtinẽtia a vino videaꝭ qñqꝫ ↄferre iũcturis inat⁹ tñ
efficere põt interduꝫ nocumẽtũ multiplicãdo mãs
p viã infrigidatiõis q̃ iuuamẽtũ p viã pnatiõis ma
teriẽrũ a fluxu. ❡3° iterũ. qꝛ ſi vini abſtinẽtia q̃buſ
dã conferre videaꝭ. hoc videꝭ eſſe in quibuſdã robu
ſtis pinguib⁹ ⁊ valde repletis corporibus. que oĩno
indigent ↄſumptiõe ⁊ ſubtractione mãeꝝ notabili.
Propter qð ↄuenientius videꝭ eẽ dicẽdũ. q laudabi
li⁹ eẽt in ↄplone tali ⁊ hitudie q̃lis eſt hui⁹ viri vti vi=
no ſubrubeo ⁊ mediocris ſtipticitatis nãlr paucife=
ro. aut ſaltẽ artificialr facto ↄfrãgẽdo ipꝫ aq̃ ſꝫ mẽ
ſurã diſcretiõis. ❡Per reliq̃s aũt res non nãles eui
tet locũ aerẽ ⁊ habitaculũ frigiduꝫ ⁊ hũiduꝫ ⁊ ter=
raneuꝫ ⁊ poſitum ppe decurſuꝫ aquaꝝ ⁊ vẽti borea
lis flatum: ⁊ omnia iſtis ſimilia. ❡Item abſtineat a
motu ⁊ exercitio vehemẽti. ⁊ pprie in tpe ppinquo

euētui paroxiſmi. aut poſt ipm repētine facto. ¶De quātitate vero ciboꝝ accipiēda iam dictū eſt ꝙ opor tet euitare repletionē ciborū ⁊ potuū. imo inanitiōi intendere ⁊ nullo modo repletioni. Melior enim eſt ſterilitas tempore fertilitatis. ꝙ fertilitas tēpore ſte rilitatis. tertia pmi. de regimine per cibos. ¶De re gimine vero per ſomnum facile dicendum. ꝙ ſomnus conueniens eſt gratia digeſtionis materierū. ⁊ pa rumper in menſura ſomni augmentando excedere melius eſt ꝙ vigiliarum inſtantiam applicare mul tam. ¶De accidentibus aīe ſciunt oēs non eſſe con ueniens aliquid qđ māo nimiū diſſoluēdo in fluxu poſſit ponere ⁊ diſtrahere innatū calorē ab oꝑatiōe in materias aptas ⁊ ꝯiūctas ſiꝰque remāſerint ī iun cturis. Et hec ꝺ regimine ꝓſeruatiuo ex pte admini ſtratiōis ſex rerū non naturaliū dicta ſufficiant.

De medicinalibus vero q̄ ad hāc intentionem

collaudata ſunt a ſapiētibus dicēdū. ¶Primū em̄ vtīe eſt. vt nobilis iſte ſemper in fine hyemis ⁊ eſtatis generali purgatiōe ſuū corpus mūdificet: vl̄ flōmā do vel farmacijs euacuādo aut vtrūqꝫ iſtoꝝ admi niſtrādo cū cōſilio ſapiētum: que hic dimitto ꝓpter euitare ſuꝑfluitatē ſcribēdi. ¶2° ēt intendere debet diuerſionibꝰ māeꝝ. nūc q̄dem euaporare eas facien do cū ſacculis ex furfure milio ⁊ ſale ⁊ camomilla et ſimilibus cōpoſitis. Aut ſaltē ⁊ melius eſt diuertere māo cū euacuatione ſenſibili facta cū diureticis vt cū decoctione vel comeſtione radicū aut folioꝝ pe troſ. dauci: ſpagi apij aut ſimiliū: aut hoꝝ ſublima tiones accipiēdo vel ꝯfectiōes ex eis cōponēdo: aut ſyrupos vel iulep ⁊ ſimilia ſapientū ꝯſilio pōderibꝰ ſuis limitāda. ¶Et 3° iterū diuerti poſſent materie cū ſcarificatiōibꝰ vētoſas natibꝰ applicādo. Et me lior q̄dē diuerſionū eēt ſi natura ꝓuidiſſet de aper tiōe venarū emorroidaꝝ. ⁊ in hac pte laudarē ego ꝙ taliū ꝓuocatio ꝑ ver ⁊ autūnū artificialr fieret. ¶4ᵐ vero in quo ꝯſiſtit ꝓſeruatio a dolorībꝰ iūctura rū eſt pticularis ſubtractio. nō q̄dē cū euōnibꝰ vl̄ di uerſiōibꝰ vt iā dictū eſt. ſed cū elarijs ꝯfectiōibꝰ ⁊ ſi milibꝰ hn̄tibꝰ potētiā cōſumēdi vel exiccādi māo flu xuas ad iūcturas: de quoꝝ numero ſit tyriaca ma gna andromachi: aut metridatū: aut tyriaca dya teſſerō: aut iera hermetis que excellenter laudaꝰ a pluribꝰ ſapiētū. quoꝝ oēs deſcriptiōes colligēde ſūt 5° can. ſūma pᵃ. ⁊ a Meſ. in antidotaꝰ diſtīctiōe pᵃ ⁊ hoꝝ olꝫ exhibeaꝰ in aurora. ʒ. j. ſaltē per duos mē ſes ꝯtinuādo ipſam in aurora degluttiēdo ipam: et tardeꝰ poſt eā cibus ſaltē horis q̄tuor. ¶Multi aūt in vſu hn̄t ſimplicia quedā: ⁊ ꝓprie exhibēdo pulue res oſſiū raſete hominis mortui vel aliaꝝ ptiū ⁊ nō curo de talibꝰ. Alij aūt exhibēt caſtoreū in vnā pil lulā ꝯuerſuꝫ ⁊ multo tēpore ꝯtinuatū. Ego aūt ma gis laudo ipm in dominio multe māei flatice ⁊ ve hemēter fride ⁊ viſcoſe. nōnulli aūt adminiſtrāt terbē tinā electā degluttiēdo ex ea. ʒ. j. vſqꝫ ad. ʒ. ß. in aurora ieiunādo poſt ipaꝫ ſaltē horis. v. Placet mihi nota bilr ꝑꝑ iuuamētū qđ ex ea pcepi ī elicīēdo flā domi nās ⁊ cholerā vitellinā ⁊ citrinā ſubdn̄antē. nō curo plā ſimplicia nūc ꝯſcribere. ¶Ultimū vero in q̄ ꝯſiſtit cautela pticularis ꝓſeruatiua a dolorībꝰ iūcturaꝝ eſt pticularis ꝯfortatio mēbroꝝ recipiētiū. que fieri dꝫ per apozima. q̄ expellūt a ſe vaſa ſtiptica farmacijs ꝯfortata 3° tegni. Et de numero hoꝝ inſtrumētorū plura cadūt ſub ꝯſideratiōe ſapiētis. ¶Alij em̄ ad miniſtrāt aq̄s thermales: et ꝓprie ꝯueniūt ille q̄ ca lefaciendo ⁊ exiccādo mēbra ſui ſtipticitate ꝯtrahē do ꝯfortāt: velut aq̄ aluminoſe ferree atramētine ⁊ ſulfuree. Et de ſedātibus dolores ſunt aq̄ aſpaltine ⁊ ſibi ꝯſiles. ¶Alij aūt adminiſtrāt frequētes ēbroca tiōes cū aq̄s extīctiōis ferri aut calibis. ¶Nonnulli aūt innatū calorē mēbroꝝ ꝯfortant tegēdo ipſa cuꝫ caligis vel coopimētis factis ex pellibꝰ vulpinis aut ex pelle dabaon vel lincis ⁊ ſilibꝰ. ¶Quidā aūt mē bra ꝯfortāt leniēdo ea ex oleo cuꝫ ſale ꝯtrito de quo ſupra dictū eſt. ¶Nōnulli ēt mēbra defendūt cū ce rotis caliditatē ⁊ ſtipticitatē hn̄tibꝰ: q̄ applicari dēbēt ptibꝰ ſuꝑioribꝰ mēbroꝝ patiētiū per q̄ māe effūdūꝰ ad iuncturas. ¶Alij aūt audaciores in re⁊ ope ad miniſtrāt cauteria potētialia ſatis ꝓfundiꝰ appli cata ptibꝰ carnoſis coxaꝝ ⁊ tibiaꝝ. quoꝝ doctorīꝫ modū adminiſtratiōis ⁊ formā cauterioꝝ lege Albu caſim. Hec em̄ nō curaui ponere ꝓlixitatē fugiēs. Et iterū q2 nō credo hūc g̃ioſum virū ad taliū neceſſi tatē ꝓduci debere. Ad laudem dei. Amen.

Conſilium. 241.

De dolorībꝰ iūctu rarū a mā frigida ⁊ humida cum tumore notabili ⁊ perdurāte. ¶Di uiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶De cauſis ⁊ dolorum ipſarum. Cap. j.

HOnorādus ſer Joannes Niger labo rat dolorībꝰ iuncturarū qui extēdunꝰ ad plurimas partes principalr dolo res intēſi verſanꝰ circa genua magis ⁊ pedes ⁊ tumēt ꝓdicte partes tumo re notabili. imo neqꝫ recedit neqꝫ euaneſcit quādo qꝫ anno integro. ¶Sunt aūt dolores iſti egritudi nes per eſſentiā ſm magnā ptē ⁊ fixi iuncturis pre dictis ꝓpter diuturnam debilitatē que remanſit in eis diuturnitate tpis afflictiōis eius. ¶Sūt etiā do lores iſti per colligantiā dependētes mediate a ſto macho. minꝰ aūt mediate ab epꝫ eiꝰ. ſtōachꝰ em̄ eiꝰ flāte multo abūdāte debilitare digeſtiuā facit ⁊ chi lū valde flaticuꝫ trāſmittit ad epar: q̄ nō pōt corri gi ꝯueniēter ab epe q̄n ab eo ēt g̃neꝰ ſanguis multū flaticꝰ. Et q2 in viro iſto ēt abūdat cholica mā. q̄ ꝓ cipitaꝰ ꝑ venas. Jō facit flaticas ſuꝑfluitates recipi ⁊ ꝓfundari in iūcturis ꝓdictis. ¶Ex quibꝰ oībꝰ con cludiꝰ pᵒ ꝙ hec egritudo ſm magnā ptē eſt ꝑ eſſen tiā ⁊ ſm minorē ptē ꝑ colligantiā in ꝓdictis mēbris. ¶Et ſequiꝰ 2° ꝙ mālis cā hoꝝ dolorū eſt flā muci laginoſum dn̄ans ⁊ aquoſuꝫ ſubdominās: ⁊ adhuc flātis vitrei minor inueniꝰ quātitas. Si eniꝫ flegma vitreuꝫ dn̄areꝰ iuncturis acquireretur ibideꝫ duri ties maior ꝙ ſit. ¶Et ſequitur tertio. ꝙ hec egritu do difficilis eſt curationis. propterea q2 ipſa pendet a materia multa ⁊ multiplici: ⁊ pendet a nocumēto prime digeſtiōis in ſtōacho. ⁊ ſecūde digeſtiōis epa tis. ⁊ tertie mēbroꝝ in quibꝰ tertia ꝑficitur digeſtio.

¶Eſt etiã difficilis hec egritudo ꝓpter frequentiã paroxiſmorum eius cũ aliqñ pluries in anno affligãt ipm. ¶In cuius qdẽ regimine ꝓcedẽdũ eſt ꝑ rectificatione ſex rerũ non naturaliũ. Secũdario ṽo cum adminiſtratione quarundam medicinarum.

¶De cura per dietam. Cap.ij.

Sollicitet igiť iſte vir habitare cameras ⁊ loca notabiliter calida ⁊ ſicca. ſicut eſt camera ei⁹ que ſatis ꝯueniens eſt. Et teneat mẽbra diligẽter coopta die ⁊ nocte ſuꝑ q̃bus ⁊ ſaltem pedibus bonum eſſet: ꝙ haberet cooperturã factam de pellibus vulpinis ⁊ meliores eſſent pelles taxi bene laborate. In eſtate ṽo teneat membra cooperta pellibus leporinis vel de agno nigris. Et ſi melius deſideraret ſuꝑ eis teneat calligulas de pellibus variorum. ¶Exercitio aũt vti non debet niſi qñ membra fortificata erũt nec reſoluta: ſed loco exercitij conueniens eſt ei fricatio leuis cũ pãno aſpero: ⁊ melior eſt ei fricatio fcã cũ hac mixtura. ℞. olei antiqui oliuarum lib. ß. ſalis cõis torrefacti. ℥. ij. terant̃ ſimul in mortario vltimata ⁊ lõga ꝯtritione. deide exponant̃ in ſole in fiala vitrea. ⁊ fricent̃ ex eo iũcture oẽs leuiter actu calido. ¶Sõnus aũt eius ſit notabiliter lõgus ſeptem vel octo horarum in die naturali factus. In vigilijs eñ lꝫ ꝯueniant ei ample propter exiccationem que ſequit̃ ad eas: tñ nocerent debilitando digeſtiuã. ¶Paſſiones ṽo aie ex q̃bus intenderet̃ calor ⁊ agitatio fieret aliquãta in ſpiritib⁹ et humoribus. vt modica ira ſollicitudo ⁊ anguſtia reſoluendo ⁊ diſtrahẽdo materias ꝯuenirẽt ſibi. ¶In comedẽdo ṽo obſeruet iſtas regulas. Prima eſt vt nunq̃ comedat niſi ſenſerit appetitũ ſuperueniſſe. ¶Scõa vt nõ comedat feſtinãter neq̃ velociter. immo in tꝑe ꝓlixo cibum bñ maſticãdo. ¶Tertia rĺa vt nõ accipiat ciborum diuerſitatẽ multã. immo ſit cõtentus vna cibatiõe eliꝫi ⁊ aſſati non multiplicando fercula vltra duo vel tria. ¶Quarta regula vt cib⁹ eius nõ ſit tãte quãtitatis acceptus qua grauet̃ et extẽſus ꝑcipiat̃ ſtomachus. Siĺr potus nõ ſit tant⁹ vt fluctuatio eius ⁊ regurgitatio percipiat̃ circa os ſtomachi. ¶Quinta regula vt nunq̃ accipiat cibuꝫ ſtante rugitu faſtidio vel abominatione in ſtomacho. ¶De cibis enim eius hũc debet obſeruare modum. vt abſtineat a rebus frigidis ⁊ humidis in potentia. ſicut ſunt blete ſpinachie cucurbite portulace lactuce endiuia ſcariola attriplex et ſimilia. Et ſi contingit aſſumere iſta cibaria ſemꝑ ipa miſceãtur cũ plãtis calidis. velut feniculo petroſellino ſaluia roſmarino mẽtha hyſopo ſerpillo ⁊ ſiĺibus. ¶Scdo ꝓncipaĺr abſtieat a reb⁹ viſcoſis ⁊ oppilatiuis. ſicut ſunt cibi de paſta vel de farina: ⁊ panis azim⁹ nõ bñ fermẽtat⁹ neq̃ coct⁹. ¶3° ꝓncipaĺr abſtineat a viſcoſis ⁊ fridis actu ⁊ potẽtia. velut ſunt piſces ⁊ ꝓprie duri ⁊ anguille tinche cephali cãcri ⁊ ꝯſiĺes degẽtes ⁊ viuẽtes in aq̃s fetidis ⁊ limoſis. ¶4° ꝓncipaĺr abſtineat ab illis q̃ ſunt cibaria groſſa vẽtoſabilia ⁊ iũcturarum ingroſſatiua. velut ſunt oĩa legumia. Siqͥdem eñ incurrũt dolores iũcturarum ꝑꝑ vſum leguminũ. ¶Siĺr 5° euitet cibaria corruptibilia vẽtoſa frida ⁊ humida: ſicut eſt lac ⁊ oẽs lacticinij cibi. ⁊ caſe⁹ mollis ⁊ cibi facti cũ eo. ¶6° ꝓncipaĺr abſtineat a cibis valde vnctuoſis ⁊ ꝓpe vnctuoſitate aialiũ recenti. Salita aũt pinguedo vt lardo ⁊ pinguedo diſſoluta ⁊ colliquata cũ ſale ꝯdita ſũt ſibi bona. Cibaria ṽo fcã pinguia cũ bono oleo oliuarum vel oleo de nucibus ſunt ſibi ꝯueniẽtia. ¶Panis igiť ei⁹ ſit bñ coct⁹ ⁊ multũ fermẽtat⁹ ⁊ de pura farina fact⁹. Et ſi qñ ꝑ comederet panẽ de furfurib⁹ nõ bñ mũdũ eſſet ſibi vtile. Et placeret etiã mihi panis biſcoct⁹ cũ pĺuere feniculi fact⁹ in vſu ſuo. ⁊ braciadelli bñ fermẽtati: ⁊ nebule zuccarate ſunt ſibi vtiliẽe ⁊ ꝓpe ſi ſunt fermẽtate. ¶Carnes ṽo laudabiles ei ſunt carnes pullorum maiorum ⁊ minorum ꝑdicũ ⁊ faſianorum. auiũ minutarũ ⁊ ꝓpe colũborum domeſticorum ⁊ ſylueſtriuꝫ. Et caro ſalita ⁊ ꝓpe macra eſt ſibi vtilis. ¶Piſces ṽo nõ placẽt mihi friꝫi ⁊ ſaliti etiã. ¶Cicera ṽo alba et rubea placẽt mihi cũ fenicu. petroſeĺ. ⁊ ſaluia cocta ⁊ parũ ex granis cõedẽdo. Et far etiã ⁊ riſum ſunt bona ei. ¶De plãtis ṽo placẽt caules: rape: paſtinace: raphanus: carotte: ⁊ alie tacte ſupi⁹. ¶Aromata etiã oĩa ſunt ſibi bona. vt croc⁹ piꝑ cinamomũ nux muſca. ⁊ ſiĺia: ⁊ de oleo vt ſupi⁹ dcm ẽ ad ſufficiẽtiã. ¶Caſe⁹ etiã antiqu⁹ ꝯueniẽter ſalit⁹ ⁊ modicũ durus eſt ſibi vtilis. ¶De ſaporib⁹ ṽo plꝫ arãciorum ſucc⁹ agreſta vinũ granatorum. Acetũ ṽo nõ plꝫ ſaltẽ in freq̃nti vſu ⁊ purum. ¶De potu aũt bonũ eẽt valde ſibi vt ipe aſſuefaceret ſe huic potui. eẽt eñ ſue ꝯualeſcẽtie ꝓncipiũ ⁊ inſtrũm magnũ. ℞. florum roſmari. ʒ3. piperis alb. aniſi hermodactylorum mũdatorum añ. ʒ. j. nucis muſ. galãge croci ꝑonie artetice añ. ʒ. ß. bulliãt in. xx. lib. aq̃ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ tertie ꝑtis. Deide ſuꝑaddat̃ meĺlis lib. j. ⁊ cũ ꝑdictis iterum coquat̃ vſq̃ ad ꝯſũptionẽ quarte ꝑtis diſpumãdo ꝯueniẽter cũ capite euerſo. Poſt hoc aũt colet̃ ꝑ pãnũ ſpiſſũ ⁊ reſuet̃ i vaſe ⁊ bibat de hac ad libitũ. aut ſaltẽ miſceat ipaꝫ cũ altera medietate vini nigri vĺ ſubrubei mediocris in ſapore inter bruſcũ ⁊ dulce: meli⁹ tñ eẽt ꝙ biberet vinũ ad dulce declinãs magis q̃ ad bruſcũ. aut ſaltẽ i diebus eſtatis bibat vinũ ꝯmixtũ cũ altera medietate aq̃ ciſterne ꝑcocte. Et hec de cibis ⁊ potib⁹ dicta ſufficiant.

¶De regimine ꝑ medicinalia. Cap.iij.

Pro regimine ṽo medicinali vĺr mihi ꝙ vtat̃ octo remedijs infraſcꝑtis. de quorum numero vtat̃ q̃tuor a principio mẽſis martij vſq̃ ꝑ totũ mẽſem ſeptẽbris. ¶Alijs ṽo q̃tuor vtat̃ a p̃n° menſis octobris vſq̃ per totũ menſem februarij.

De illis ṽo medicis q̃ ꝯueniũt ſibi a p̃n° mẽſis martij vſq̃ ad tpꝰ dcm. ¶P̃ᵃ eſt vt ipe vtat̃ elĺario infraſcꝑto. de quo oĩ mẽſe ſemel ꝑ duas horas añ diẽ vel ꝑ vnã cũ dimidia accipiat. ʒ. vj. cũ medio cyatho vini albi ſubtilis calefacti ⁊ tardet accipe cibũ ꝑ ſex horas poſt ipm. Et nõ dormiat poſt ipm niſi ꝑ horã vnã ⁊ añ cibũ ꝑ vnã horã bibat cyathũ vnũ aq̃ calide cũ zuccaro cocte. Elĺariũ aũt eſt hoc. ℞. elĺuarij de pillio. ℥. ij. elĺuarij roſarũ. ℥. ij. ß. incorporent̃ ſimul diligẽter ⁊ ꝯtritione lõga: ⁊ reſuet̃ in vaſe ſtricti orificij. ¶2ᵃ ṽo ꝓncipalis medicina

na eſt: vt iſte vir accipiat diebus intermedijs inter eluariū p̄dictū ol tertio vel q̄rto ſero vnā vel duas de infraſcriptis pillis ad ſubducēdū et diuertendū mās fecales ꝛ humorales p vias vētris ⁊ vrine q̄rū deſcriptio eſt hec. ℞. aloes p̄parati. ℥.j. pulpe colloquintide hermodactyloꝝ an̄. ʒ.j.ß. turbit. ʒ.j. reupōtici. ℈.iiij. dyagridij. ℈.ß. incorporenť oīa diligēter p̄us puluerizata cū ſucco roſ. ⁊ fiāt pilľe de ol. ʒ.vj. vel.vij. Et ſi vna ex eis nō ꝯueniēter mouet ip̄m. poterit accipe. ij. vel. iij. hora p̄ſcripta. ❡ 3ª ꝟo p̄ncipalis medicina eſt: vt dieb⁹ in q̄b⁹ dolores nō affligunt ip̄m ꝛ min⁹ male ſe h₃. vngi ſibi faciat genua circūquaq₃ ⁊ pedes oēs a cauilla inferi⁹ cū₃ infraſcripta vnctiōe aut frigida aut ſaltē tepida diligēter ꝯfricādo ea mēbra cū ſuauitate p quartā partē hore. Cuius deſcriptio eſt. ℞. olei onfancini: olei roſ. oliuarū antiq̄oris q̄₃ hri pōt. an̄. lib.ß. ſandara. ſan. dra. boli ar. ⁊ terre ſigillate ana. ʒ.ij. ſalis cōis torrefacti. ℥.j. terant oīa ſubtiliſſime in mortario ⁊ exponantur radijs ſolis p mēſes duos. Eſt tn̄ hoc linimētū vtile ſiue ad ſolē teneať ſiue non. ❡ Quarta medicina p̄ncipalis eſt hec. ℞. folioꝝ hypiconis roſmarini ⁊ ſaluie an̄. ʒ.ij. pulueris acori. ʒ.j. maſticis: roſarū: ciperi: maiorane an̄. ʒ.j. zuccari ſcđe coctionis. ℥. viij. cū aqua hypericonis: fiat ꝯfectio in rotulis medie. ℥.

De remedijs ꝟo q̄bus vti d₃ reliq̄ tp̄e. ❡ Primū eſt q̄ adueniēte p̄ncipio octobris accipiat iſte vir aq̄s infraſcp̄tas p. xv. dies. ꝛ ſextadecima ſeq̄nti die purgeť cū pillis iſtis. ℞. pilľaꝝ fetidaꝝ ꝛ de hermodactylis an̄. ʒ.ß. pilľaꝝ de ſarcocolla. ℈.j. auari pōderis: formentur pilľe. vij. cū ſucco roſaꝝ ⁊ accipianť obſuatis ꝯditionib⁹ ſuperi⁹ tactis in aſſumptiōe eluarij in p̄ncipio capli de medicinalib⁹ ſcriptis. Deſcriptio aūt aq̄rū eſt hec. ℞. aq̄ hypiconis: aq̄ iris ꝛ peonie ana. ℥.j.ß. aceti ſq̄llitici. ℥.ß. miſce totū hoc ⁊ accipiať frigidu₃ aut tepidū libito ſuo. ❡ 2ᵐ ꝟo p̄ncipale eſt. vt membra ei⁹ in hoc tp̄e vnganť bis aut ſeľ mane ꝛ ſero ex hoc linimēto. ℞. olei llioꝝ de coſto an̄. ℥.j. olei de caſtoreo. ℥.ß. hermodactyľ. peonie arietice artanite et ariſtologie ro. an̄. ℈.j. ſandarace hypoq̄itidos acatie an̄. ʒ.ij. ſanguinis dra. ʒ.j.ß. cere alb. q.ſ. fiat vnguentū molle. ❡ Tertiū p̄ncipale eſt hoc. ℞. ſpecierum dyābre ſpecieꝝ dyamuſci dulcis an̄. ʒ.ij. ſpodij roſarū hypoq̄itidos an̄. ʒ.ß. zuccari ſcđe coctiōis. ℥. viij. cū aqua maiorane fiat confectio in rotulis magnis. de qua p̄dicto tp̄e accipiat ſemp an̄ cibū p vnā horā q̄ntitatē. ʒ.v. bibēdo poſt ipſam. ℥.ij. aq̄ mellis. ❡ Quartū p̄ncipale remediū eſt: vt aliq̄n in tp̄e hyemis faciat ſibi fieri in ſero an̄ cenā ablutionē a pedibus vſq₃ ad inguinā cū aqua infraſcripta bn̄ calīa ⁊ lauet mēbra ſua leni fricatiōe. ⁊ poſtq̄₃ fuerit diligēter exiccata elapſa hora inūgat ea cū vnguēto ſuprāſcripto i ſcđo p̄ncipali hui⁹ tertij capli. ❡ Si aūt vēter ei⁹ nō eēt ꝯueniēter largus. tūc accipiat de pillulis ſupraſcriptis in tp̄e veris ⁊ eſtatis. q̄bus ſup̄addat quartā partē pillulaꝝ de caſtoreo deſcriptione Nicolai. Hic in ſumma eſt modus quo hic vir honorādus regere ſe debet. ꝛ ſpero q̄ p̄ſperabitur diſpoſitio ſua. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſilium. 242.

De artetica dolore diuturno ꝛ māſiuo non periodicante determinate. Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

❡ De cauſis ⁊ accidentibus doloris. Cap̄. j.

Valitudo g̃noſi et ſpectabilis viri dn̄i Joannis de mercato nouo notitia g̃nali nullā includit ambiguitatē. q̄m ip̄a eſt dolor iūcturaꝝ. Ex ſp̄ali cognitiōe ſut eſt et denoiari d₃ artetic⁹ dolor: q̄m ip̄e circuit ⁊ p̄ambulat iūcturaꝝ fere partē oēm aut maiorē vt ſcribiť. ❡ Et hoc q̄dē eſt rōnabile ſatis: ⁊ p̄lib⁹ medijs deducēdū: q̄m q̄n dolores p̄ſeuerāt i vna duab⁹ aut trib⁹ iūcturis difficile eſt intelligere q̄ ip̄e nō cōiceť oībus alijs. Quis eī̄ dubitat q̄ debilitas vni⁹ vel duaꝝ iūcturaꝝ nō relinquat veſtigiū ſuu₃ in eis. ꝛ maxime q̄n ſepe recidiuādo a dolorib⁹ affligiť eger. ❡ Adhuc etiā mā an̄s a venis effuſa ⁊ que quotidie effundiť eſt eadē ſpecie cū illa q̄ actu dolores efficit igiť ip̄a facile moueri pōt ad iūcturas oēs eo q̄ ad oēs iuncturas terminanť vene magne vel parue: l₃ tn̄ excluſiue. ❡ Et 3° iteꝝ q̄ ſp̄es male cōplonis calide ⁊ humide q̄ notabiľr a p̄p̄o tēperamēto elōgata eſt iuuat ad trahēdū mās ad iūcturas. Et vie ſunt late ⁊ māei nō repugnat ex parte multitudinis ꝛ diſtēperātie ip̄ſius. Quare neceſſe eſt p aſſignatis cauſis p̄ductiuis effectus ſufficiēter ꝯcedatur effectus. ❡ Amplius lōgitudo egritudinis et as que eſt primi ſenij ⁊ debilitas etatē ꝛ longitudinem morbi ⁊ eius fortitudinē ꝯſeq̄ns. cauſe ſunt generationis ⁊ ꝯgregatiōis multi flegmatis in toto corpore: ⁊ maxime in iuncturis p̄pter earū debilitatem ⁊ frigiditatē. Cū ergo tales materie frigide cōgregate caleſiāt diſſoluanť ⁊ in fluxu ponanť a caliditate ſanguinis. non eſt mirabile ſi dolor iſte fortis eſt et quaſi p̄forat uus. Hoc in ſumma eſt fundamētū inuentiōis ⁊ ſpecificatiōis doloꝝ huius g̃noſi viri.

Ex quo plura ſequunť correlaria plurium accidentiū que inueniunť in eo declarata. ❡ Sequiť eī̄ primo q̄ð dolores huius viri artetici nominari debent patet q̄ oībus fere artubus cōmunicati. ❡ Sequiť ſcđo q̄ hi ſunt quaſi māſiui ⁊ diuturni. probať: q̄ in membris eſt mala complexio ꝓueniēs ex materia mixta ex cholera ⁊ flate. prima ſumiť ex parte naturalis cōplexionis ⁊ domini ſanguinis in eo. ſcđa ꝟo deducit ex multitudine flatū per viā indigeſtionis ꝯgregatoꝝ. ❡ Sequitur tertio q̄ tales nō habēt periodū determinatā ita vt paroxiſmet in vere aut autūno. Plurimū eī̄ hi dolores moleſtāt iſtū virū quaſi ſemp p̄pter multitudinē materierū ⁊ facilitatē deſcēſus earū ad iūcturas p ꝯcaua venarū ⁊ arteriarū. Et mala cōplo frigida iā fixa eſt in iuncturis. ergo facile multiplicať in eis dolor ex quocūq₃ fere motu talium materieꝝ ⁊ alteratione ab eis. ❡ Et ſequiť quarto q̄ l₃ dolores diuturni ꝛ māſiui quaſi ſemp aſſiſtāt: non tn̄ tollitur q̄n fieri debeāt inteſiores in vere ⁊ autūno magis q̄₃ alijs temporibus. ❡ Primū apparet q̄ materie multe ⁊ groſſe ꝯgeſte in hyeme vehemētius mo

uenit in vere ꝓpter caliditatē ꝯtinētis diſſoluētis at-
trahētis ⁊ faciētis fluere eas. ¶2ᵐ uero q2 māe diuer
ſe ſpecie ⁊ ꝗlitatibꝰ eaꝝ vehemētiꝰ imprimūt in iū-
cturas ꝓpter friditatē ꝯtinentis in autūno facien-
tez eas ꝓfundari in iuncturis: ad qḋ iuuat etiā di-
uerſitas eaꝝ ex parte motꝰ. Q̄ñꝗ eñ accentrant.
q̄ñꝗ uo exaccētrant ꝓpter varietatē cōſiſtentie au
tūnalis. ¶Et ſequit adhuc q̄nto ꝓpter frequētem
aduentū doloꝝ ⁊ fixionē eoꝝ in iuncturis huiꝰ viri
ꝙ hic vir eſt paratus ad azehēma ⁊ eſt ꝓhibitio mo
tus ꝓgreſſiui 22ª. tertij colligēdū cap̄. de dolore iū
cturaꝝ. Māe eñ in iuncturis freq̄nter ingroſſant
chordas neruos ⁊ ligamēta ēt ita ꝙ nō ſunt bñ pa-
rata flexibilitati ⁊ ſuſtētationi molis corꝑis. ¶Seq̄
tur adhuc 6° ꝙ adhuc iſte vir paratꝰ eſt incidere ⁊
fortaſſe incidit gipſeitatē in iūcturis. Fratice nāꝗ
māe multa aqueitate priuate friditate ſuperueniēte
ꝯgelant: ⁊ ꝯgelate cōuertunt in ſubſtantiā gipſo ſi-
milem. ¶Et adhuc 7° ſequit ꝙ niſi aliter coualeſ-
ſcat hic vir a diſpoſitiōe ſua timet de eo ꝙ oporteat
ipſum ſemper in lecto iacere. Ex quibus oibus vlti
mate colligendo. patet ꝙ neceſſarium eſt huic viro
ſe diligenter ⁊ ſollicite regere vt preſeruetur a pre-
dictis quantum eſt poſſibile: vt nunc ſequitur.

¶De cura. ⁊ p° ꝑ regimē ſex reꝝ nō nālū. Cap̄. ij.

Longitudo egritudinis hu-
ius viri ⁊ fortitu
do acciñuz q̄ ꝯcomitant ipſam mouet
me ad deſcribendū ei regimē quo poſſit
ꝓſeruare ſe a magnitudine nocumētoꝝ
ꝓdictoꝝ: ⁊ ab eis euadere ꝗ̄ magis eſt poſe. Itaꝗ
deinceps regimen eiꝰ diuidā in duas ꝑtes. quaruz
pª erit regulatiua applicatōis ſex reꝝ nō nālū. 2ª
uo iſtroꝝ medicinaliū ſeriē ⁊ modū annuntiabit.

In executione uo pme ꝑtis diſcurrē
dū eſt ꝑ regimen ſex
reꝝ nō nāliū. ¶Eligat itaꝗ pmo aer ſerenꝰ clarus
⁊ ſiccus aſpectui oriētali vel meridionali ſubiectꝰ ⁊
nullo mō alr̄ diſpoſitꝰ. Fridū eñ ⁊ humidū aerē in
habitare apud eū eēt ipm̄ efficere ſemꝑ in lecto mā
ſiuū. ¶Et de annexis aeri veſtes habeat bñ calefa-
ciētes ⁊ a frigore extriſecꝰ applicabili bñ defendēti
bus ipm̄ velut pellibꝰ agninis ⁊ vulpinis bñ muni-
tas. Et oino caput ſuū vbi fuit fons ⁊ eſt origo ſua-
rum egritudinū pellibꝰ bñ coopertum conſeruet.

De motu aūt ⁊ q̄ete dicēdū ꝙ oino ab oi
exercitio peditatiuo ⁊ eq̄tatiuo
ab eo fugiēdū eſt intātū ꝙ neꝗ nauibꝰ ꝯduci curri
bus agitari mihi plz. immo oino aut ꝗ̄ſi ſꝑ quieſcē-
dum eſt. lege vti vetuſtiſſimi phs ꝓcipiēte. In omni
nāꝗ motione corporis ⁊c. ⁊ cū in mēbris debilibus
ſemper ſuperflua multiplicent q̄ maioris nocumen
ti effectiua cā ſunt. Ideo loco exercitij cōpetunt fri-
cationes ſpatularum ⁊ natium mediocres ⁊ coxaꝝ
⁊ crurium pauliſper fortiores ante dictis.

De ſomno aūt ⁊ vigilia memor eē dz ꝙ
ſomnꝰ plixꝰ pauliſꝑ eē dz cō
ſueto ſibi nāli lōgior vtilis eſt ei ꝓpter neceſſitatem
digōnis māeꝝ ⁊ vigorationē digōnis. Et q2 ad re-
ſtaurationē aīalis virtutis ⁊ debilitatē puꝰ i exerci
tijs acq̄ſitā mediocriter reficit cōpetit ſomnꝰ. Itātū
ꝙ plz mihi: ꝙ mēſura ſomni eiꝰ exiſtat octo horaꝝ
aut ſeptē ad minꝰ. Reliquo aūt tp̄e vigilādum eſt.

Similiter etiā aīe paſſiones ⁊ maxime
iracundia: aut anguſtia for-
tis ⁊ relique paſſiones aīe a quibus vehemēs mo-
tus ⁊ ebullitio ⁊ fluxibilitas in ſpiritibus ⁊ humori
bus apponuntur. Cōtemplari autem ⁊ frequenter
negotiari conuenientiſſimum eſt ei.

Et quinto iteꝝ dicēdū eſt ꝗ̄tū ad q̄ntā rem
nō nālē: vt de mō aſſumptionis
ciboꝝ ⁊ potuū attēdat hic. ¶Primo ꝙ nūꝗ̄ cōedat
aut bibat priuſꝗ̄ verꝰ appetitꝰ ⁊ nō mēdoſus ipm̄
ad hoc inuitauerit. ¶Propter qḋ 2° euitet aſſum-
ptionem ciboꝝ ſuꝑ reliq̄as ꝓaſſumpti cibi ⁊ potus.
¶3° ꝙ nunꝗ̄ comedat niſi lōga ⁊ grandi maſtica-
tione cibū cōminuat. ¶4° ꝙ in cibatione nō expen
dat tp̄a ꝓlixum multū. ¶5° ꝙ cibaria numero plu
ra ⁊ ſpecie diſtincta nō accipiat. ¶6° ꝙ ciboꝝ men
ſura talis exiſtat vt ſtōachū nō grauitet ⁊ potꝰ ꝗ̄ti
tas ita moderata vt in ſtōacho fluctuet. ¶7° ꝙ le-
nita ⁊ lubricatiua cibaria alijs añ ponat q̄ ſequēti
cap̄. videbunt. ¶8° ⁊ vltio ꝙ nūꝗ̄ potū aut cibum
accipiat cū faſtidio ſtōachi. imo apponat ei cū ieiu
nio vel abſtinētia. Colligunt hi ſermones particu-
lariter 3ª pmi caplo de regimine corꝑis humani ⁊c.

Iā vero vltimo de ciboꝝ electiōe ⁊ potuuz
aliq̄d dicēdū eſt. ¶Et p° de potu
ꝓmittendū eſt: ꝙ ſi eſſet poſſibile viꝝ iſtum oino di-
mittere vinū ⁊ ab eo abſtinere bonū eēt argumētis
acceptis a caliditate epatis eiꝰ a multa humidita-
te ſtōachi: ⁊ a multa repletiōe capitis: q̄ oia a vino
intendunt q̄licunꝗ. Quare bonuz eſſet ei vt vtere-
tur hidromelle iſto. R̷. mellis albi vl' citrini odorife
ri clari lib. j. ß. floꝝ roſmarini. ℥. j. ſandaloꝝ ru. ℥. j. ß.
Coquant oia in. 16. lib. mundiſſime aq̄ ciſterne que
melior eſſet: aut fluuialis vel fontalis electe vſꝗ ad
ꝯſumptionē q̄rte ꝑtis ⁊ lēto igne ſꝑ ipam diſpumā-
do. Deinde colent bis ꝑ ſtamen ſpiſſum ⁊ reponat
in vaſis vitreis ⁊ vtat eo ſimplici. ¶Et ſi ꝑꝑ aliquā
de ꝯtingētijs non poſſet vti hoc potu ſaltē accipiat
ipſam quartā partē vini rubei clari aromatici boni
ſaporis nō dulcis tñ ei cōmiſcendo. ¶Adhuc iterū
ſi neutrum talium potuū accipere poſſet eligat vi-
num rubeū claꝝ paucifeꝝ qḋ accipiat puꝝ aut ſal-
tem altera medietate aque ciſterne cōmixtum: aut
aque clare cocte vſꝗ ad cōſumptionē tertie partis.

De cibis aūt ꝓmittēdū eſt ꝙ hic diſcurraz
ꝑ cibos ſibi ꝯuenientes quibꝰ nullo
mō vti dz: ⁊ ꝓter ipſos in alijs poterit habere licen-
tiā ad libitū: lz etiā nōnullos couenientes cōnotabo
¶Itaꝗ nullatenus comedat panem ſemiazimum
non bñ fermentatum neꝗ coctum. Ita ꝙ brazadel
los placentulas ⁊ ꝯſimilia cōdimenta effugiat niſi
fuerint cum fermento diligenter cōfecta ⁊ bñ cocta
vñ ⁊ oēs cibi farinacei: vt paſtiles ⁊ alaganatri et
minutelli dimittant. vñ panis eius exiſtat bene co-
ctus ⁊ cruſtatꝰ: ⁊ ſalis duplā quātitatē ſuper cōi pa
ne recipiēs. ¶In carnibus autē notet ꝙ carnes lau
dabiles eſſent pulline: vituline: capreoline: caro ga-

zelli inter reliquas ei vtilis eſt ſicut caro colūborū inter volatiles ē ei melior. Et ſtarna coturnix: faſia nus: turdꝰ: merulꝰ: pdices ꝛ frācolini oēs bone ſūt: meliores tñ aſſate ꝙ elixe. Et caro ēt mādioli ſalita et apri ꝛ porcelli iuuenis macrioꝛ ps: hec oīa bona ſunt. Carnes ꝟo antiq̄ aīaliū groſſoꝝ volatiliū ſiue peditātiū ꝛ pprie in aq̄s degētiū dimittant̄. ¶ Oua aūt quolibet mō preparationis mihi placēt. ¶ Lactis aūt alicuꝰ vſum non approbo niſi valde raro aut in pauca q̄ntitate accipiat̄. Caſus autē dulcis diſtinctꝰ ꝯ ſalſum valde pōt ei ꝯcedi. Et in ſumma caſeus ad ſalſedinē inclinatꝰ notabilr̄ eſt ei melior ꝙ mollis pinguis ꝛ dulcis. ppter qđ nō diſpliceret mihi caſeus a Creta inſula nauigatꝰ. Imo nō dubito q̄ oī alio caſeo ſibi melior eſſet. ¶ De piſcibꝰ aūt dicēdū q̄ nō video argumētū in ꝯcedēdo ſibi piſces recētes. Maxime aūt diſcōueniūt ſibi piſces oēs etate parui tactu molles ꝛ viſcoſi ſoliditate fluxibiles ꝛ limoſi: ꝛ ita nāliter tales vt ſunt tinche anguille regine capedani cācri. Et de maritimis gotti cephali ꝛ ꝯſiles. ¶ Piſces aūt ei laudabiles ſunt ſicut orade rūbi ſturiones varioli torrētine carpiones ꝛ lucei in aq̄s tñ laudabilibꝰ inuēti. Et in ſumma maritimi ꝯueniūt ei melꝰ ꝙ valloſi ꝛ lacunales ꝛ ſalſi magis ꝙ dulces. Et aſſati ſp eligant̄ magis ꝙ elixi ꝛ pprie qñ laudabili oleo coquunt̄ et granis feniculi aniſi petroſelini vel nigelle ſupaſpgunt̄. Ad ſummum tñ vtilꝰ eſt ei vti ſalſis ꝙ recētibꝰ piſcibꝰ. ¶ De his aūt qbꝰ fiūt ꝯdimēta plꝫ mihi magis oleū ꝙ butyꝝ ſiue fuerit oleū oliuaꝝ ſiue amigdalaꝝ dulciū ſiue de nucibꝰ qđ mihi placeret magis. ¶ Piguedine aūtē anſeris vel galline qñq̄ vti pōt. ¶ De leguminibus āt placēt mihi cicera rubea ꝛ ppe oleo ꝯdita cū plātis calīs feniculo petroſelino roſmarino ſaluia mētha ꝛ ſīlibꝰ. Plꝫ ēt riſum ſm cōem modū ſuī vſꝰ. Silr̄ ēt ꝛ far de ordeo vel frumēto ei ꝯueniūt. ptiſana vero ordeacea ꝛ alia legumina dimittant̄. ¶ De oleribꝰ aūt placēt mihi caules ꝛ pprie nō pfecte cocti ꝛ conditi oleo oliuaꝝ electo. Blete aūt ſpinachie portulaca lactuca endiuia citruli cucurbite cucumeres oīa talia frida dimittant̄. Plāte aūt opatione ꝛ virtute calitatē operātes ſunt eligēde velut petroſilinū fenicūlꝰ mētha ſiſimbriū ſaluia roſmarinꝰ hyſopus anetū nigella tarcō ꝛ ꝯſilia eligenda ſunt. cū quibꝰ ſp eiꝰ cibaria artificialr̄ ꝯdiant̄. aut maxime roſmarino ſerpillo mentha pulegio betonica ꝛ hyſopo. q̄ inter alias celebrāda ſunt plātas. Fructus aūt ſuo tpe ꝯuenietes eē poſſent velut ficus recētes ꝛ ceraſa bñ dulcia ppter puā morā eaꝝ: ꝛ auellane ꝛ amigdale recētes ꝛ nuces ꝛ granata dulcia. Pira q̄ꝫ muſcata poma citruli ꝛ ꝯſilia fugiāt̄ oīno. Caſtanee ꝟo coctis qñq̄ poſt cibū vti nō ē malū. Ficꝰ āt añ cibū ꝛ amigdale ꝛ auellane ſicce ꝛ vue groſſe de romania. Paſſule ꝟo nō placēt mihi. Et carubiis ēt vti pōt. ¶ De radicibꝰ ꝟo plꝫ mihi vſus allei ſemel vl̄ bis i ſeptimana. Cepe aūt dimittant̄ ꝛ ſcalonie. Carotis ꝟo vti pt̄ ſuo tpe. Et iteꝝ plꝫ mihi vſus raphani ter ꝛ quater in ſeptimana ꝛ añ cibū ſp. ¶ De ſpeciebꝰ aūt quibꝰ cibaria ꝯdiri poſſent q̄ multe tacte ſunt. ſ. cinaini cinamomi. ʒʒ. galāge gariofil̄. macis nucis muſc. card amomi maioris ꝛ minoris vſus et crocꝰ ꝛ pip olm triū ſpērum vtilia ſunt ei. Et de dulcioribus ꝯuenientibꝰ zuccaꝝ eſt ei ꝯueniēs ꝛ mel ēt ꝛ pprie coctū. Et ſi qñq̄ in ſeptimana ſemel deglutiret coclear. j. mel electi ꝛ poſt ipm comedē tardaret p horas. v. eēt ei vtile ꝛ electū. niſi ſtōachꝰ eiꝰ eēt de illis in quibꝰ facile mel vētoſat̄ ꝛ torſiones in eo efficit. Hec i ſumma ſatis mihi ſufficere vident̄ p electione ciboꝝ ꝛ potuum huic viro cōpetentium.

¶ Caplm. iij. De inſtr̄is medicinalibus. continens Rubricas octo ſm intentiones octo in eo cōtentas.

Poſt hec aūt ſublimiori ꝯtemplatione agēdū eſt in regimine huiꝰ viri p medicinalia inſtr̄a. ¶ Diuidā itaq̄ regimē eiꝰ in intētiones octo ſubſequētes. ¶ Prima intētio eſt adminiſtratio euōnū q̄ pſeruatiue ſunt tā in vere ꝙ in autūno celebrāde. ¶ 2ª intētio eſt diſtractio vel diuerſio mārū ad partes oppoſitas fluxui eaꝝ. ¶ 3ª intētio eſt particularis digō māeꝝ ſui morbi. ¶ 4ª intentio eſt interpollata ꝛ reiterata particularis euōeaꝝ. ¶ 5ª ꝟo eſt inſtātia ſedatiōis doloꝝ tpe q̄ augent̄: ſicut in augmēto vel ſtatu. ¶ 6ª ꝟo eſt ꝯpleta ꝯſumptio mārum q̄ effuſe fuerūt ad mēbra. ꝛ hoc iuxta poſſibile. ¶ 7ª intētio ꝛ pulchrior alijs erit rectificatio membrorum mittentiū materias ad partes offenſas. ¶ Octaua ꝛ vltima erit roboratio mēbrorum recipientium materias.

¶ Rubrica prime intentionis.

Itaqꝫ pro executione prime intētionis in ordinatiōe inſtr̄oꝝ cū qbꝰ ipſa ꝯpleri dꝫ. ¶ Premittēdū eſt pmo q̄ q̄ hec egritudo q̄ſi ſp infeſtat iſtū viꝝ. opꝫ de neceſſitate ꝯcedere alterā duaꝝ ꝯclōnū vel ambas. ꝛ pma eſt q̄ in hoc viro ꝯtinue noua fluit mā ad iūcturas, et hoc q̄dē videat̄ vitati ſatis ppinquū: qm̄ corpꝰ huiꝰ viri nō leniter eſt plectoricū. ¶ Et 2ª ꝯclō eſt q̄ ipſe ꝯtinue moleſtat̄ pp mā完 q̄ iā defluxit ad loca ꝛ dolores in eis ꝯſeruat efficiēdo ſolōnē ꝯtinuitatis in eis ſp. Et aggenerādo ēt de nouo malā cōplōnē fiētē q̄ eſt doloꝝ cā. ppter qđ oīno intēdēdū eſt euōni māerū aſcedētiū in oībꝰ q̄tuor tpibꝰ anni ꝛ maxime in vere i quo māe amplꝰ fluere ſolēt ſm ſniaꝫ veteris affo. 6ª. Quibuſcūq̄ farmacia aut flēmia ꝯuenit. hos vere euare ꝯueniēs eſt. Cōmētator eīn ibi ſcribit ſe multa corpora pſeruauiſſe ab euētu multarū diuerſaꝝ egritudinū cū aſſimilis euōnibus. ¶ Et qm̄ corpꝰ hoc notabilr̄ plenum eſt ſanguine ꝛ alijs māibꝰ in venis exñtibꝰ. Idcirco primū ꝛ ſalubrius inſtr̄m vr̄ mihi fore. q̄ circa q̄ntā vſq̄ ad decimāterā diē lunaris aprilis hic vir flōmet̄ de vena media dextri brachij aut ſaltem de baſilica ſub cubito poſita. per quā educant̄ ſanguinis. ℥. iiij. vſq̄ ad. iiij. cum dimidia. Nāliis enim cōplō eius: q̄ calīa eſt et habitudo q̄ tranſcendit mediocritatem: nō minus tñ inclinat ad flōmiā ꝙ etas eius que eſt primi ſenij. quare oīno fiat et hora dicta flōmandi: que eſt ppe ortū ſolis cum mundificatione vētris a fecibꝰ. ¶ 2m vero inſtr̄m huiꝰ intētionis eſt hoc. ℞. eiuj. idi. ʒ. ij. agarici electi. ℈. ij. reubar. ℈. j. ʒʒ. ʒ. vj. ſpice. ʒ.

ij. ſalis gēme. gra. j. miſce ⁊ totū accipiat in potu cū ℥. ij. aque diſtillationis cētauree minoris calefacte in aurora ⁊ ſup dormiat ho: a vna cū dimidia. Dein de vigilādo pmittat eā opari. ¶ Cū ergo tranſiuerint hore. v. bibat ſcutellā vnā brodij macri pulli poſt ipз p horā. j. prādeat. ¶ 3ᵐ inſtrз eſt hoc. ℞. aq̄ eupato rij aq̄ ireos. aā. ℥. j. ß. aq̄ cicoree. ℥. j. aceti ſq̄llitici. ʒ. j. miſce ⁊ totū calidū hora pſcripta accipiat. ¶ Et ſi voluerit digeſtiuū ſublimi᷒ pcedēti ſcio ego φ nō po terit repire melius iſto. ℞. aq̄ diſtillationis cētauree minoris ⁊ cucumeris aſinini. aā. ℥. ij. miſce. Nō mi‑ ret aliqs ſi hic nō deſcribo ſyrupos q̄ dato φ vtiles forēt: multi forāſſe plus nocerēt φ iuuarēt ⁊ hoc ꝓ pter magnā abhominationē ſtōachi ſui a ſyrupiſolō go tpe factā. ¶ Cū ergo accepit pdictū digeſtiuū to tiēs cōtinuatū: vt vrina ei᷒ videat eſſe in ſubſtātia parū per ingroſſata ⁊ colore remiſſa. ⁊ habēs in fun do ſedimē albū ꝯiūctuз equale: tūc ſtatim ſequenti die purget cū iſtis pillis. ℞. pillarū de ſarco. pillaꝝ cochiaꝝ. aā. ʒ. ß. boni ponderis. formēt pille. viij. cū electuario roſaꝝ ⁊ accipiant oēs in aurora obſerua tis ꝯditionibus q̄ in priori nunoratiuo poſite ſunt. ¶ 4ᵐ inſtrm hanc intētionē cōplens eſt hoc. ℞. ſpe‑ cies dyarodon. ℈. ij. ſpēꝝ trociſcoꝝ de violis et de ſpodio. ana. ℈. j. zuccari al. lib. ß. cū aqua violaruз fiat ꝯfectio in rotulis ⁊ vtat aā cibum ⁊ poſt cibum ad rectificationē digeſtionis ⁊ ꝓhibitionē augmēti mācerum flegmaticarū. ¶ 5ᵐ inſtrm ad hanc inten‑ tionem faciens eſt hoc. ℞. olei onfancini. ℥. iij. ſalis comeſtibilis bene torrefacti. ʒ. ij. conquaſſentur am bo ſimul in mortario longa contritione. deinde poſt purgationes ex hoc linimēto in ſero q̄ñ vadit ad le ctum cum leui fricatione faciat inungi genua ⁊ pe‑ des eius. ⁊ eſt inſtrm conueniens ⁊ ab oib᷒ auctori‑ bus laudatum. Et hec oīa videnť obſeruanda fore in purgatione veria conuenienter.

Pro regimine aūt hui᷒ viri obſeruā do in tota latitudine eſtatis. vr dulci᷒ eē ꝓcedendū circa ipm. ⁊ ꝓprie cuз quatuor inſtrīs infraſcriptis. ¶ Primuз eſt hoc. ℞. al. epatici. ℥. ij. pulpe colloqntide. ʒ. j. ß. bdelij mollis ʒ. j. maſticis. ℈. j. puluerizenť oīa ⁊ infundantur in ſucco ſcariole cum. ʒ. j. ſalis indi. ⁊ bñ commiſcendo exiccentur ſub tegula calefacta renouando ſuccum ter ⁊ de illa maā fiant pille de oī. ʒ. vij. De qbus iſte vir oī quarta vel qnta die accipiat vnā p totā eſtatē parū aā cenam. ¶ 2ᵐ remedium eſt hoc. ℞. ʒʒ. cina mo. cimini torrefacti: ſpodij ſandarace. aā. ʒ. j. viol. ſcis acetoſe: ſcariole. aā. ʒ. ij. ß. oximelł ſimplicis mel lis roſ. colati. aā. ℥. j. ß. zuccari al. ℥. ij. ß. coquantur ſit ſyrup᷒ ⁊ zuccaꝝ ⁊ additis ſpēbus fiat electuariū. De quo iſte vir oī alterna die per tres horas aā ci‑ bum accipiat. ʒ. iij. deglutitas. ¶ 3ᵐ inſtrumētuз eſt hoc accipiať vinū ribolicū antiquū potēs nō tñ ace toſum: ⁊ mane circa ortū ſolis ipſo accubāte lectum ſuffumiget: crus a medietate coxe vſq̄ ad pedē in‑ duſiue fumo huius vini recepto in mēbꝝ cooptum ſclauina aut alio panno groſſo ⁊ tandiu fiat donec ſentiat caliditatē in ꝓfundo membri bñ penetraſſe deinde exiccetur mēbꝝ. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. olei de mirto: olei de maſtice. aā. ℥. j. olī nardini. ʒ. vj. ſpo dij ſandarace: coſti: aā. ʒ. ß. ꝯquaſſentur ſimul ⁊ poſt pcedētem ſuffumigationē inungant mēbra: ⁊ pāno biſello circūdata bñ ligenť. Et hec ſatis ꝯuenienter videnť ſufficere ꝓ regimine eſtatis.

Iā vero adueniēte fine eſtatis ꝓ regimie autūni regatur hoc mō. ℞. pillarū de hermodactylis deſcriptione Raſis 9° Almā. cap̄. de doloribus iuncturaꝝ. ℈. iij. accipiat in auro ra obſeruatis his q̄ dicta ſunt in p̄io minoratiuo. Nō timeat aliqs doſim iſtā q: pille leues ſunt i ope rando. ¶ 2ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. olei vulpini: olei on‑ fancini. aā. ℥. j. pulueris hermodactyloꝝ et peonie. aā. ℈. ij. myrre. ℈. j. ſanguinis dracōis: acatie. aā. ʒ. ß. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ℈. iij. puluerizenť oīa ſubti‑ liter. deinde cōquaſſenť vehemēter in mortario. ⁊ de hoc linimento omni die aut ſaltē alterna bñ calido liniantur mēbra deīde circūligenť pelle dabaon ca‑ lida ſm preceptū Aui. 22ª tertij. de cura doloꝝ iun cturaꝝ. ⁊ tu ibi lege. ¶ 3ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. aq̄ hy‑ piconis: aque eupatorij. aā. ℥. j. aque ſcariole. ℥. j. ß. miſce ⁊ ꝯtinueť ad min᷒. 12. dieb᷒ in aurora ſicut de alijs dictum eſt. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. hermoda‑ ctyl. ʒ. ß. turbit. ℈. j. boni pōderis: dyagri. gra. v. ʒʒ. ſpice nardi aā. gra. vj. ſalis gēme. gra. j. miſce ⁊ totū accipiať in potu in aurora cum vno cyatho hydro‑ mellis calidi obſeruādo poſt illud ſolemnitates dcās in alijs ſolutiuis. ¶ 5ᵐ inſtrumentū eſt hoc. ℞. olei de coſto. ℥. j. ß. coralloꝝ ⁊ ſandalorum amboꝝ. aā. ʒ. j. conquaſſentur ſimul: ⁊ de hoc linimēto vnguātur ſupraſcripta membra vt prius dictum eſt. ⁊ hoc per tranſeat ꝓ regimine autumni.

Pro regimine hyemis p̄io accipiat vno mane has pillas. ℞. pillaꝝ de hermodactylis ⁊ de ſarcocol. ana. ʒ. ß. fiant pille. vij. cū ſucco roſaꝝ ⁊ accipiant cū regulis dictis i ſuperioribus minoratiuis. ¶ 2ᵐ iſtrз ē hoc. ℞. aq̄ leupato. hypicōis. aā. ℥. j. ß. aq̄ cicoree. ℥. j. miſce: ⁊ to tū calidū accipiať in aurora oī die: aut ſaltē alterna die q̄uſq̄ viderit vrinā rectificatā cuз hypoſtaſi aā dicta. ¶ 3ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. electuarij indi. ʒ. ij. ele ctuarij roſa. ʒ. j. pulpe colloqntide. ℈. ß. zuccari ſecū de coctionis. ℥. ß. cum modico mellis roſati. fiat da‑ ctylus vnus q̄ comedať in aurora obſeruatis regu lis q̄ dicte ſunt de alijs ſolutiuis. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt: vt oī fine ſex dieꝝ circa mediā noctē accipiat. ʒ. j. elua‑ rij metridati cū modico vini ribolici calidi ꝯtinnan do ipm p totā hyemē alternādo de ſexto in ſextum diem vt dictum eſt. ¶ Ultimū inſtrm eſt hoc. ℞. olei vulpini. ℥. j. ß. pinguedinis taxi. ℥. j. ſandarace pri᷒ in aceto infuſe per duos dies. ʒ. ij. cōquaſſenť oīa ſi‑ mul: ⁊ de hoc linimento iūcture oēs mediocriter fri‑ cando liniantur ſaltez oī tertio die bñ calido ⁊ ligeť mēbrum cum pellib᷒ ſupraſcriptis: ⁊ ita trāſeat per totam hyemē. Et iam apparet ordinatū eſſe cōple‑ tum regimen reuoluendum p quatuor tempora an ni in ſalutem huius viri mediante altiſſimo.

¶ Rubrica ſecunde intentionis.

Quātū aūt ad ſcđam intētionem diuertēdi mās multa ſūt igenia diuertēdi eaꝝ.

Uerūtamē illa oīa q̄bus frequēter vtunt̄ ſapientes non ita cōuenienter applicari poſſunt ſicut deberēt neq̄ fricationes extremitatū ꝯueniunt huic: qm̄ mēbra doloroſa ſunt in q̄bus ex agitatione materieꝝ ꝑ fricationes ⁊ ligaturas auget̄ dolor: neq̄ etiā earum ꝑtiū vētoſationes cū ſcarificatione ⁊ ſine illa veſicationes rubificationes placēt mihi ꝓpter eandē cām. Siqua igit̄ diuerſa ei inſtr̄a videntur ꝯuenire. erūt diuertētia cū euacuatione ſenſibili triū modorū principaliter. Primo erit ꝑ diuerſionē m̄aerū ad vrine vias. 2° ꝑ ventrē. 3° ꝑ emorroidas. ¶ Primū autem inſtr̄m cōplēt diuretica q̄ ſunt tā nobilis efficacie. ꝙ ſcribitur de eis. 22ª tertij. ꝙ faciūt hoīes a lecto ſurgere velut hoc. ℞. ſpice nardi. ℥. j. ß. ſeminū apij ſiſeleos: fu: nieu: radicū ſparag. floꝝ eupatorij. añ. ℥. j. capilloꝝ ve. ℥. iij. radicū ſaxifragie. ℥. ij. liquiritie bñ mūdate ⁊ raſe: aniſi. añ. ℥. ij. radicū iringi. ℥. ij. radices minutiſſime incidant̄ ⁊ terantur ſubtiliſſime ⁊ incorporent̄. cū. iij. ℥. ſyrup i cōpoſiti aceto ſi de radicibus. ⁊. ℥. ij. zuccari. De his igit̄ fiat eluariū de quo iſte vir accipiat poſt purgationes ꝓcedētes bis in die. ℥. ß. deglutiēdo illū in aurora. ⁊ per duas horas ante cenam bibat poſt ip̄m cyathum vnum aq̄ calide decoctionis infuſionis ciceꝝ rubeoꝝ. Hoc eñ eſt diuerſiuum potens nō ſolum ꝓſeruatiuū: ſed etiam curatiuū cum inſtantia dolorum. ¶ 2ᵐ diuertens eſt hoc. ℞. aloes preparati. ℥. ß. oppoponacis pinguis ſcrapini armoniaci colloquintide. añ. ℥. j. rubee tinctorum ſaxifragie. añ. ℥. ß. dyagridij. gra. iiij. cū ſucco roſaꝝ formentur pille ex omni. ℥. vj. de q̄bꝰ iſte vir accipiat aliq̄n vnā paꝝ ante cenā. attendendo ſemꝑ ꝙ q̄n ſumit eas tūc dimittat electuariū iā predictum. ¶ 3ᵐ inſtrumentū diuerſiuū qḋ eſſet mihi gratius eſt apertio emorroidarū. q̄ multū gratior eſſet mihi ſi natura de ea ꝓuidiſſet ſibi. veꝝ q2 virtꝰ q̄nq̄ non eſt potens ad aperiendū illas venas. Idcirco q̄n declinaret intētio ſapientū ad aperiendū eas fiat ſm̄ hunc modū. Primo fiat ei ꝑ triduū mane ⁊ ſero encatiſma cū aqua calida decoctiōis fenugreci granoꝝ ſiſami ⁊ radicū altee. ¶ 2° poſt eā fricet extremitatem lōgaonis cum folijs fici aut cū folijs boraginis: aut cōſolide maioris: aut cū pāno aſpero biſſello: aut cum leui fricatione ſiamule: euerſo tñ inteſtino cū cōp̄ſſione ad extra. Et ſi ſic nō aperirent̄ ꝑ hunc modū finaliter adminiſtret̄ ventoſa ſtricti capitis ſuꝑ capite inteſtini recti cū vehementi exuctione. Non enim dubito apertionē futurā fieri cum aliquo iſtorum. Timeo eñ ego applicationem flobotomie in eis a qua multi incipiunt ⁊ non bene ꝯſulte. Et hec de diuertētibus dicta ſufficiant.

¶ Rubrica tertie intentionis.

Iam vero 3° principaliter occurrit neceſſitas digerendi materias huius morbi. ⁊ hāc digeſtionē voco ꝑticularē. eo q2 ipſa reſpicit particularīꝰ materias antecedētes q̄ efficiunt dolores in iſtis membris. Etiam voco particularem q2 reſpicit principalius iūcturas. Reliqua autem digerentia ⁊ medicamina in prima intētiōe ꝯſumata dicebantur vīia reſpectu totius corporis Et iterū q2 eadem nō ſolum reſpiciebāt antecedentes m̄ās hoꝝ morboꝝ: ſed etiā alias materias ſpecie diſtinctas ab eis. ¶ Itaq̄ volētes has m̄ās digerere opꝫ ſupponere hoc principiū ſcīe operatiue. qḋ eſt q2 ſuꝑfluitates q̄ efficiunt has egritudines ſunt ſuꝑfluitates ſecunde digeſtionis que fit in epate excludendo digeſtionē q̄ fit in ore. ¶ Et ꝑ hoc fundamentum poterit intelligi ſermo Auic. ⁊ alioꝝ q̄ ſcripſerunt materias efficientes dolores iuncturaꝝ eē ſuꝑfluitates tertie digeſtiōis. Intelligētes digōnē digeſtibiliū in ore eē primā. ſtomachi ṽo ſecūdā ⁊ epis tertiā: vt clauditur in ſermonibꝰ principis p̄tis primi. c. de gn̄atione humoꝝ. vbi dixit. Nutriēs maſticatione aliquā hꝫ digeſtionem lꝫ hoc parūper videatur abſurdū a ꝓpoſito meo. ¶ Supponēdū eſt 2°. ꝙ m̄āe efficiētes egritudinē in hoc viro ſunt ſtatice mucillaginoſe ⁊ aquoſe ⁊ cholerice p̄me tñ ſunt ſuꝑantes quātitate ⁊ ṽtute ſecūde ṽo ſuꝑate. ¶ His antemiſſis deſcribat̄ hoc digeſtiuū ſatis efficax. ℞. ſyrupi de bizantijs: ſyrupi de eupatorio oximellis cōpoſiti de radicibus añ. ℥. ß. aque cicoree ⁊ acetoſe. añ. ℥. j. aque centauree minoris aut peonie. ℥. j. ß. miſce. ¶ Scḋm ṽo digeſtiuum delectabilius ⁊ leniꝰ ꝓcedenti eſt hoc. ℞. aq̄ hypericonis: aq̄ acetoſe. añ. ℥. j. ß. aque ſublimationis hermodactyloꝝ. ℥. j. miſce. ¶ Tertium digeſtiuū ⁊ vtile ⁊ delectabile eſt accipere. ℥. iiij. peonie cū. ℥. j. aque ſcariole. Et qḋcūq̄ hoꝝ ſit dilectum magis aſſumat̄ ꝑ octo horas poſt cenam calidū actu cū. ℥. j. ß. zuccari albi ⁊ dormiat poſt ip̄m ad libitū. ⁊ tardet comedere poſt ip̄m horis ad minus quatuor. Eſt igit̄ totiēs aſſumēdū digeſtiuū vt videat̄ vrina in ſubſtātia ad mediocritatem reducta remiſſa in colore: declināa tñ ad citrinū magis in qua ſit ꝯtētū albū in fundo ſedēs ꝯiunctum equale in partibꝰ ⁊ dyaphanū dyaphaneitate elongāte ip̄m ab ol exceſſiuo colore. ꝓpterea quia dyaphaneitas ꝑ certo nō eſt eñ manifeſtoꝝ coloꝝ priuatio. 2ª primi cap̄. de coloribꝰ vrinaꝝ. ¶ Qm̄ cronice egritudines pēdēt a materia raro vincibili a ṽtute ꝑ vnā vel duas digeſtiones ⁊ euacuatiōes imo opꝫ in eis reiterare vtrāq̄ ꝓpter reſiſtētiā earū ex parte qualitatum earū primarū ⁊ ſecundarū ⁊ modi ſubſtantie eaꝝ. Idcirco cū apparēt aliq̄ digeſtionis ſigna de melioribus vt hypoſtaſis in fundo exiſtētis albe iūcte et equalis ſtatim m̄aerum pars ꝑ farmacū educēda eſt ſicut hoc. ℞. eluarij indi. ℥. j. ß. eluarij roſati. ℥. j. pulueris hermodactyloꝝ. ℥. ß. ʒ. gra. v. viol̄. gra. iij. miſce. ⁊ totū exhibeatur in potu cū. ℥. ij. aq̄ hyꝑiconis vel iris obſeruādo ꝯditiōes q̄ in farmacijs purgationū tēpoꝝ anni ſuꝑiꝰ dicte fuerūt. ¶ Si aūt ſtōachꝰ eiꝰ abomiat̄ꝰ eēt ab aſſumptiōe ſolutiuoꝝ potabiliū tunc loco coꝝ capiat hoc. ℞. pillaꝝ de hermodactylis. ℈. ij. pillaꝝ cochiarū. ℈. j. formēt̄ pille. vij. cū ſucco roſaꝝ: ⁊ exhibeant̄ ei cū obſeruatōe canonū q̄ ſolēnizantur in farmacijs. ¶ Scio itēꝝ ego qꝰ ſi patiens comedat. ℥. ß. cōfectionis dyaturbit cū reubarbaro rectificatione mea eſſet ſolēnis iuuamēti ⁊ nō minoris ꝙ̄ ꝓdicte. Uerum hic memora qꝰ per pillas de hermodactylis itelligo illas q̄ ſunt ꝯpoſite a Raſi. 9° Alman. cap̄. de artetica. Raro eñ inueni iuuamētū in eis que ſcribūtur

a Meſue ⁊ Auic. ⁊ adhuc in 7° breuiarij Seraþ. in reſpectu ad iſtas. ¶ Taceo hic de particulari euacuatione ꝑ flobotomiã. ſi em̄ quãq; euaret̃ aliqd de mã ꝑ venã ſciaticã dextre vel ſiniſtre ptiũ nõ dubito ſecuturã vtilitatẽ grãdẽ. Silr etiã ſi aliqd euaret̃ de vena genicali. ¶ Et adhuc ẽt ſi ſapiẽti viro phtividerẽt̃ quãq; apponẽdas eẽ vẽtoſas cũ ſcarificatione in domeſtica pte medietatis tibiaꝝ. ſolet egris iuuamẽtũ ſequi magnũ. hi em̄ modi euacuationũ pticulares iũcturas iferiores reſpiciũt magis. Silr ẽt ſi dolores eẽnt in ſpatulis cubitis ⁊ manibꝰ eẽnt eligẽde vene q̃ a ꝓprietate reſpiciũt. has ptes colligẽde pulcherrime 4ª p̃mi caþ. 20 ⁊ illo. Vene p̃terea q̃ flobomãtur i manu ſunt ſex. lege ibi. qꝛ ibi ptrãſiui fugiẽs lõgitudinem. Et hec de intentione quarta ſufficiant.

¶ Rubrica quinte intẽtionis.

Eſt aũt nũc accurate ↄtẽplãdũ circa intẽtionẽ q̃ntã q̃ eſt doloꝝ ſedatiua: ⁊ licet multa hincinde medicamina a ſapiẽtibus ↄſcripta ſint. Illa tñ nõ niſi cũ ꝓfunda ſciẽtia capi dñt. ¶ Cũ ergo dolores eueniunt in mẽbris in p̃ncipio. ꝓpterea qꝛ mã multa fluit rudis ⁊ indigeſta. Idcirco opꝫ medicamina eẽ parũper retẽtiua mãeꝝ ⁊ anodinitate participãtia velut hoc. ℞. olei roſati completi olei onfancini. añ. ℥. j. ß. maſticis: ſandarace. ana. ʒ. ß. croci. ℈. j. ↄquaſſent̃ in mortario ⁊ liniat̃ cum eis mẽbrũ decies vel duodecies in die ⁊ infundant̃ i ipſo pãni linei qbꝰ mẽbrũ circũliget̃. Et ſi velles hoc medicamẽ efficere ſolẽniꝰ. tũc cũ eo ↄquaſſet̃. ℥. ß. aceti. Ipſum enim dato ꝙ ſit frigidũ ↄfert in emplaſtris ſcie ⁊ doloꝝ iuncturaꝝ. eo qꝛ alias penetrarẽ facit medicinas. 4ª p̃mi caþ. p̃mo i fine. ¶ Adhuc etiã lꝫ in augmẽto plus fluat ⁊ fluxerit de mã ꝙ añ: opꝫ tñ intẽdere ad mãm q̃ iã defluxit vt nõ tm̃ igroſſet̃. Quare opꝫ cum repulſiuis adiũgere lenitiua velut eſſet hoc. ℞. boli ar. ʒ. j. terre ſigillate. ʒ. ß. olei roſ. ℥. ij. croci. ʒ. j. hec oĩa diligẽter cõquaſſent̃ cũ duobus ouis integris et madefacto coto in eis emplaſtret̃ mẽbrũ. ⁊ eſt potẽs ſedatiuũ anodinitate potẽti participãs. ¶ 3m inſtrm̃ qđ ↄueniens eſſet verſus finem augmẽti. ℞. lactis vacani lib. j. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. iij. albumia duoꝝ ouoꝝ: farine ordei. ℥. j. cõquaſſent̃ hec oĩa in mortario ⁊ intincto in eis coto emplaſtrent̃ mẽbra. ¶ Cũ aũt dolores vehemẽtiſſime moleſtãt: tũc ↄcedẽdũ eſt egritudinẽ ad ſtatum perueniſſe. In eo enim labores ⁊ accĩtia vltimant̃. affoꝛiſmoꝝ p̃ª cõmẽto 7° igit̃ in hoc tpe ſecuriꝰ eſt ꝓcedere cũ puris anodinis. In ſtatu em̄ vincere debẽt anodina: immo dñt fieri parua. 4ª p̃mi. capi. 25. ⁊ 3ª quarti tractatu p̃° ⁊ caþ. 7°. Erit autẽ hoc ↄueniẽs anodinũ. ℞. vitellos oui numero. x. ↄquaſſent̃ in frixorio ⁊ ſuper cineribus calis coquant̃ leuiſſime cum lib. ß. olei roſ. vſq; ad inſpiſſationẽ ⁊ cũ ʒ. ij. croci diligenter incorporãdo. Cum hoc tali nãq; remedio vidi dolores in inſtãti ſedari. Et ſi renouet ſepe nõ fuit mihi neceſſarium recurrere ad alia auxilia ⁊ nõ eſt mirabile. In hoc enim cõpoſito latet virtus anodinitatis melior fere ꝙ reperiri poſſit. Scio autẽ ego ꝙ nihil melius ⁊ ſubito iuuãs applicari poteſt ꝙ inſtrumẽta precedẽtia ſuis tẽporibus cõgrue applicata. Et taceo hic narcoticorum applicationem que nunꝙ mihi placuit. ꝓpterea qꝛ talia corrumpunt mẽbra ⁊ aduerſant̃ rei vite. i. ſpiritui q̃ eſt inſtrm̃ oĩm operationum. Talia enim nõ niſi in deſperato caſu a viro ſapiente applicari dñt. vt pulcherrime colligẽdum eſt a Gal. 12° terrapẽt. ⁊ a p̃ncipe 10ª. tertij. c° de cura aſmatis vbi dixit. ꝙ antiq̃ poſuerunt in cura aſmatis opium neq; mãdragoram neq; pſilium. niſi ſm̃ ꝙ voluit deus excelſus et glorioſus. lege ibi. Et hec de intẽtione 5ª ſubijciẽt.

¶ Rubrica ſexte intentionis.

Vt aũt perueniat̃ ad completã curationẽ talium egritudinũ opꝫ intẽdere ad cõſumptionẽ mãerũ. niſi enim hec intẽtio adimpleat̃ nõ eſt ſecurum credere egritudines eſſe cõplete curatas: qm̃ que relinquuntur in morbis poſt criſim ſubuerſionea facere conſueuerunt. affoꝛiſmoꝝ 2ª. Intelligo autem poſt criſim ſiue a nã: ſiue ab arte factã. ¶ Cũ igit̃ mãe q̃ ſolẽt efficere recidiuas neceſſario ſint aut antecedẽtes aut ↄiuncte. ideo opꝫ ad vtraſq; intẽdere. iuxta ſermones Gal. 3° tegni duꝫ inquit. Prius vnãquãq; cauſaꝫ abſcindere. Credo autẽ ego ſatis rõnabilr̃ eſſe ꝓceſſum ad gubernandum mãs antecedẽtes ꝑ ea q̃ in prima 2ª ⁊ 3ª intẽtionibus ſcripta fuerunt. vñ relinquit̃ eſſe attẽdendum ad mãs cõiunctas. ⁊ ſunt mãe q̃dã q̃ remanſerunt infuſe ligamẽtis iũcturaꝝ: nõ tñ efficiẽtes dolores in eis: qm̃ ligamẽtoꝝ nullũ ſentit. prima p̃mi caþ. de mẽbris. Nõnulle tñ haꝝ mãeruꝫ ſtãt infuſe in neruis diu ibidẽ commorãtes debilitate caloris innati nõ reſolute. ¶ Vñ ex his ſequunt̃ correlaria duo declaratiua quorũdã apparẽtiũ. ¶ Primũ eſt quare quibuſdã remanet tumor in iuncturis cum quo etiã ambulare poſſent abſq; dolore. hoc em̄ cõtingit qñ materie remanſerunt in ligamẽtis que nõ dolẽt. ¶ Et ecõuerſo vident̃ qͥdã qui ꝓhibentur a motu ꝓgreſſiuo quẽ efficere nõ poſſent ſine vehemẽtia doloris. ¶ He igit̃ ſunt ille mãe ad quarũ exciſionẽ intẽdo cum medicinis ↄſumptiuis earũdem. ſunt enim haꝝ medicinaꝝ diuerſitates ꝙplurime. ¶ Et primo quidẽ he mãe ↄſumant̃ cuꝫ linimentis exiccatiuis: quoꝝ primũ eſt. ℞. ſandarace: gallarũ cupreſſi: gallaꝝ quercꝰ: ſpodij: ſumach ⁊ granoruꝫ mirti. añ. ʒ. j. ß. farine orobi: ⁊ farine volatilis molendini. añ. ℥. ij. bulliãt hec oĩa ſimul in vino rubeo põtico diligẽter agitando ea vſq; quo bñ viſcoſa fiunt deinde liniant̃ vel emplaſtrent̃ bñ cum ea iuncture. ¶ 2m remediũ eſt hoc. ℞. gallarum quercus lib. ß. farine fabaꝝ. ℥. iiij. vini citonioꝝ. ℥. iij. bulliant oĩa ſicut de priori dictum eſt. ⁊ de eodẽ modo applicentur. ¶ Ego aũt diebus meis nõ inueni deſiccatiuũ cõuenietius ꝙ hoc. ℞. pulueris roſarum lib. ß. maſticis. ℥. j. ß. croci. ʒ. j. bulliant omnia in vino ſuprafcripto: ⁊ etiã eodẽ modo applicent̃ actu ſemper calida. ¶ Scio etiam ego ad cõplete exiccãdum ⁊ cõfortandum iuncturas excellenter conferunt aque thermantice ⁊ proprie que ſunt ſulphuree cineritie calcee eree ⁊ ferree. que omnes lꝫ efficaciſſime ſint. efficaciꝰ tñ in hac intentione ↄferre vidi lutũ ex his mineris in thermis inuentum: ⁊ ꝓprie nõ viciatũ et

nō ꝯtactū ab immunditie corpis hūani ⁊ alteri⁹ ſe de rei. Et hec videnꝭ ſufficere de intentione ſexta.

¶Rubrica ſeptime intentionis.

Pro ſeptima vero intētione pficiēda pmittēduȝ eſt primo ꝙ mēbra q̄ ſolēt mādare mās efficiētes has egritudines poſſent eſſe fere oīa in quib⁹ ghanꝭ ⁊ ꝯgreganꝭ flegmatice mãe ⁊ cholerice. ¶plurimū tñ cōtingit ꝙ epar eſt mēbꝛū mādās qñ ipſum diſtemperie ſua ghat ſanguinē ſ7aticū ⁊ cholerice mãei cōmixtum. Silr etiā pōt eſſe ſtomachus p viā indigōnis ꝯgregatiuus mãerū flegmaticaꝝ. Et ſi ꝯtingeret in ipo inueniri diſcraſiā calidā p ſe vel p colligātiā: ita vt multiplicarenꝭ i eo materie cholerice nō nāles: ſicut ꝯtingit cū in eo ghaꝭ choľa praſſina. tunc nō eſt dubitabile: ꝙ inultū multiplicate he materie deſcēdētes ad iuncturas efficere poſſent dolores in eis: et hec ſunt duo mēbra vt plurimum mandantia mãs tales. ¶3ᵐ aūt mēbrum eſt caput: in quo p viā indigōnis ⁊ euaporationis ꝯgreganꝭ mãe multe ſ7atice aquoſe mucilaginoſe deſcēdētes ad iūcturas per neruos chordas venas ⁊ arterias. ¶4ᵐ mēbruȝ qḋ non rarius cā eſt hoꝝ doloꝝ ſunt renes in quibus cum multiplicanꝭ mãe per viā indigōnis ⁊ receptionis eaꝝ a mēbris ſuperioribus: ⁊ ppꝛie in his qui effrenitant in coitu non eſt dubitabile tales rariſſime euadere dolores iuncturarū. ¶Et ſi qua videntur mēbra diuerſa ab iſtis ſicut concedēdum eſt: tunc talia membra facile rectificari poterūt per hec que rectificabunt hec quatuor prenoiata membra: quoꝝ rectificatio iam nunc ſequitur ⁊c.

Incipiā igiꝭ a primo ſuperiori qḋ eſt cerebrū ab eo deſcēdēs ad alia. Et lȝ purgationes veris ⁊ alia accipiēda etiā in aliis tēporib⁹ anni poſſent eſſe inſtrumēta ad hoc ppoſitū efficaciter ꝯferētia. Verūtñ ego hic ſolū quatuor ponā inſtrumēta cerebrum bñ rectificātia. ¶Primum eſt hoc ℞. maſticis ſandarace coralloꝝ amboꝛuȝ roſ. ſpo. añ. ʒ.j. pulueris ſcorie ferri preparate. ʒ.ß. macis. ʒ.j.ß. Cū eger pcipit multū deſcēſum a capite ad inferiora. tunc oī ſero pulueriȝet medietatē anterioris capitis aſpergēdo īter capillos. ℈.j. hui⁹ pulueris. Hoc enim eſt ꝯueniēs exiccatiuū ⁊ ppꝛie cū applicatur p mēſem vel mediū ſemp cū pectine abſtergēdo añ poſitū puluerē cū reiteraꝭ 2ª vice. ¶2ᵐ inſtrumētum eſt hoc. ℞. ſpērū dyābre. ſpērū dyamuſci dulcis amborum deſcriptione Meſ. in antidota. añ. ʒ.j. ſpērum auree alexādrine ſine opio deſcriptione Nicolai in antidotario. ʒ.j. mellis ꝯſeruationis mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ℥.iiij. zuccari al. ℥.ij. fiat ꝯfectio in forma electuarij. de quo ter in ſeptimana iſte eir accipiat. ʒ.j. deglutiēdo ipſam qñ ponit puluerē anteſcriptum. ¶3ᵐ inſtrumētum eſt hoc. ℞. coſti dulcis cubebaꝝ nucis muſ. liquiritie aniſi. ana. ʒ.j.ß. piretri. ʒ.ij. ſaxifragie doronici tringi. añ. ʒ.ij. pulueriȝenꝭ p ſe ſubtilr oīa. deinde fiāt ex eis pillꝭ groſſe ſicut auellane cuȝ mucilagine dragag. de qb⁹ cū iſte vir pcepit deſcēſum mane ⁊ veſpere maſticet vnā p quartaȝ partē hore ſemp ad extra expuendo totū qḋ per eas diſſolniꝭ a capite. ¶Vltimuȝ inſtrumētum eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ.j. coralloꝝ amboꝝ oīm ſubtiliſſime pulueriȝatoꝝ ſpodij de cāna. añ. ℈.j. ꝯſerue citonioꝝ zuccarine lib. ß. fiat cōfectio ſolida i rotulis. ℥.ß. de qua ſp hic vir comedat vnā in fine cibi cuiuſcunqȝ ꝯtinuādo tñ aȝ vſqȝ quo pcepit mãeꝝ fluxum totaliter ceſſauiſſe.

Si aūt ꝯtingerit mãs nō percipi reumatiȝātes a capite immo nauſea rugit⁹ vētoſitas aut dolor in ſtomacho perciperenꝭ. Tūc intēdat ad ſtomachi ꝯfortationē. cui triplici inſtrō videꝭ mihi ſufficiēter puidendum eſſe. ¶Primū itaqȝ eoꝝ eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ.j.ß. gaꝝ. ʒ.j. folij menthe ruthe ſtoracis calamite. añ. ℈.ij. reſine electe clare ⁊ bene aromatice. ʒ.vj. laudani. ʒ.j.ß. Diſſoluantur ⁊ coquanꝭ gūme cum vino aromatico bñ potēti: et cū ſufficiēti qūtitate cere: fiat cerotum ſcutale ſatis magnū: qḋ vir iſte ſtomacho ſuo ſemper applicatū teneat ⁊ inueniet magnū iuuamētū: qm̄ ſtomach⁹ ei⁹ indigeſtiua ſua notabilr debilitat⁹ eſt. ¶2ᵐ ſpeciale remediū eſt vt iſte vir aſſueſcat ſaltē i ſeptimana ter ⁊ alternatim comedere mirabolanū vnū kebulū bñ ꝯditū ⁊ optime maſticatum: ⁊ multū facit ad ꝯfortationē ſtomachi capitis epīs ⁊ renum ei⁹. ¶3ᵐ inſtrumētum eſt i vt iſte vir aſſueſcat ſepe in ferculo aut in potu ei⁹ miſcere ab. ℥.j. vſqȝ ad. ij. aq̄ mēthe electe ⁊ bñ aromatice quā aliq̄ noiant balſamitaȝ: imoꝛ comeſtio ei⁹ recētis: ita potēter vigorabit ſtōachum defendēdo ipſum ⁊ epar a multitudine mãerū ſ7aticaꝝ ꝙ ego ſpero interpolare debere notabiliter ⁊ minorari euētum poxiſmoꝝ ſuoꝝ dolorum.

Quoniā aūt plerīqȝ hoīes videnꝭ eſſe ſatis bñ diſpoſiti circa caput ⁊ ſtomachum ⁊ magis moleſtanꝭ a nocumētis epīs ⁊ renū: q̄ plurimum accidūt ppter dolorē renuȝ ⁊ epīs aut opiľones eoꝝ: aut ppter malā cōplōnē fridā et humidā augmētatā in eis: aut ppter multitudinē ciboꝝ: aut mali chili cui⁹ rectificationē nō pōt epar facere. Idcirco nō apparētib⁹ manifeſtis nocumentis capitis neqȝ ſtomachi predñantib⁹ epatis ⁊ renum: vtatur quinqȝ infraſcriptis remedijs q̄ cōicabunt iuuamētū epati ⁊ renib⁹ excellēter. ¶Primuȝ itaqȝ iſtoꝝ eſt hoc. ℞. ſandaloꝝ rubeo. ſpodij maſticis roſaꝝ. añ. ʒ.j. ſpice nardi. ʒ.ß. ſemis milij ſolis capilloꝝ ve. añ. ℈.iiij. granoꝝ fiſticoꝝ lib. ß. infundantur ſimul in aq̄ cicoree milij ſolis. añ. lib. ß. vini ribolici vel alteri⁹ ſibi ſilis clari ⁊ aromatici. ℥.iiij. Cū ꝙ infuſa ſteterit p biduū coquanꝭ i īfuſiōe ſua vſqȝ ad bonā qſi diſſolutionē. deide colenꝭ ⁊ vltimate teranꝭ ⁊ cū lib. j.ß. zuccari al. cocti cū aq̄ angurie fiat cōfectio in fruſtis velut pineata. de q̄ hic vir ſp añ oē cibarīū accipiat fruſta duo. Et ſi vtereꝭ ea anno integro eēt ei vtiliſſima: ſicut bñ expiri pōt. ¶2ᵐ remediū eſt hoc. ℞. olei roſaꝝ ⁊ citonioꝝ. añ. ℥.j. olei nardini ℥.j.ß. ſpērū dyarodō. ʒ.j. trociſcoꝝ dvíolis. ʒ.j.ß. cere al. q. ſ. fiat vnguētū molle. qḋ aſpergaꝭ cū vnguēto citonioꝝ qñ coquiꝭ. De hoc igiꝭ vnguento aſſueſcat iſte vir inungere hypocondrium ⁊ totā ſpinā a furcula ſpatularum inferius. ¶3ᵐ inſtrumētum eſt: vt iſte vir faciat ſibi condiri in ſirupū zuccarinū radices iringi recētes: ⁊ comedat ſepe de eis añ prādiū p duas vel tres horas radicē vnā magnitudis digiti lōg

¶4ᵐ inſtr̃m eſt. vt iſte vir cum inſtãtia nocumẽtoꝝ
epatis ⁊ renum ſepe vt ter in ſeptimana ad minus
ante cibũ comedat ſparagos cum aceto acri non q̃ſ
dẽ valde acuto. ꝓpter qḋ ſi iſtis tꝑibus faceret exic
cari ſparagos ⁊ proprie planenſes: qui non ſunt ita
eperitiui quaſi amaritudine priuati. velut ſunt illi
qui naſcuntur in dioceſi paduana apud villam gã
bariarum. eſſet ſibi iuuamentũ magnum comedẽ
do eos ſicut alios. ¶Si autem aſtantibus apparet
renes eius eſſe notabiliter leſos qḋ demõſtrabit grauitas
aut alter dolor in ſpina vrine harenoſe: aut
ardor: ab eis tunc memoret accipere frequenter fer
cula facta cum lacte ouino. Lacti nãq; ouino nulla
medicina compar eſt in debilitate renum. 18ª tertij
cap. 3°. Et hec ſufficere videntur pro intẽtione 7ª.

¶Rubrica octaue intentionis.

Pro cõſumanda ꝟo intẽtiõe octaua ⁊ vltima plura
ſuperius poſita ſunt inſtr̃a exiccatiua ⁊ iũctura
rum ꝯfortatiua. Verũtñ de conuenientibus iteꝝ po-
nentur hic q̃nq;. ¶Primũ eſt hoc. ℞. luti balnearũ
nãlium ſulfurearũ exiccati lib. ij. ꝓpter qḋ bonũ eſt
vt habeat ipm̃ ſemꝑ apud ſe: gallaꝝ cuprĩ: gallaꝝ
quercus pforatarꝝ. añ. ℥ iij. habeaẗ ergo nobilis q̃n
titas aq̃ extinctionis calibis: ⁊ in ipſa bulliant ꝓdi-
cta vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis aq̃. Cũ illa igiẗ
aq̃ mediocriter calida mane ⁊ veſpe abluanẗ iũctu-
re leui fricatione: aut ſaltẽ in ipſa infundanẗ panni
canabini duplicati aut multiplicati: ⁊ cũ eis calidis
iũcture fomentenẗ mane ⁊ ſero ſaltẽ p. ſ. horã. ¶2ᵐ
inſtr̃m ẽ: vt ſepe mẽbra leſa ſuffumigeẗ cũ fumo ſul
furis. Et ſi lederet ipẽ fetor ſuffumigeẗ cũ fumo lau
dani. Aut 3° ⁊ meliꝰ eſt ſuffumigeẗ cũ fumo ſtora-
cis calamite. Magnũ em̃ inueni iuuamẽtũ ego in ſuf
fumigatiõibꝰ talibꝰ a carbõibꝰ ignitis factis. ¶3ᵐ
inſtr̃m iteꝝ ꝯfortatiuũ mẽbroꝝ eſt hoc. ℞. olei vul-
pini. ℥. ij. ſtoracis calamite. ʒ. ij. pulueris ſãdarachoche
ʒ. iij. pulueris corticũ agarici. ʒ. vj. ſandarace. ℥. ſ.
agiteẗ ergo oĩa iſta priꝰ bñ puluerizata in morta-
rio diu. ⁊ cũ illo linimẽto oĩa mẽbra leſa frequenter
inũganẗ ⁊ inueniet ab eo iuuamẽtũ excellẽs. ¶4ᵐ
inſtr̃m eſt vt iſte vir aſſueſcat ſaltẽ in nocte tenere ca
ligas vſq; ad mediũ coxe factas ꝺ pelle vulpis aut
dabaon. i. taxi. ⁊ ꝓprie poſt ſuffumigatiões añ dcãs
¶Ultimũ ꝟo inſtr̃m eſt. vt ſi vir iſte deſideraret cõ-
fortare mẽbra cũ remedio maioris excellẽtie faciat
ſibi fieri cauteria actualia aut potẽtialia: in q̃bꝰ tñ
nõ curo extẽdere ſermonẽ: qm̃ teneret me eiꝰ etas ⁊
lõgitudo egritudinũ ⁊ accidẽtiũ q̃ ꝓpeſſus ẽ iſte ſpe
ctabilis vir. Cui pie multũ ⁊ miſericorditer agendũ
⁊ ꝯſulẽdũ eſt. In q̃bus ei miſericorditer ꝓuideat al
tiſſimus excellentia potẽtie ⁊ benignitatis eius ad
laudes eius ꝑpetuas ⁊ immortales. Amen.

Cõſiliũ. 243.

De quadruplici mala diſpõne v3. ¶De artetica.
¶De immoderata ſiccitate ⁊ duritie neruoꝝ. ¶De
ſaltuoſa diſpõne membrorum motus. ¶De oppila
tione forti epatis ⁊ viarum vrine. ¶Diuiditur au-
tem conſilium in capitula tria.

¶De cauſis dictaꝝ diſpoſitionum. Cap. j.

Virum antiq̃ multũ priſcoꝝ pa
rẽtũ nobilitate ꝑſpicuũ
diuina ꝓuidẽtia nuꝑ mihi obtulit cre
do magis ı detrimẽtũ q̃ȝ in augmẽtũ
laudis ⁊ honoris mihi hoc accidiſſe et
em̃ multa morboꝝ ꝯgerie moleſtatũ
accepi ipm̃ ſub ſpe recuꝑande ſanitatis qḋ eq̃dẽ in-
dubitãter actũ fuiſſet ſi tẽporis cõmoditas ⁊ ſufficiẽ
tia ꝯdõaſſent: ſ3 ꝓfugꝰ ipẽ nõ tolerauit tñ nec credi
dit iuuamẽtũ fuiſſe ſecutũ ⁊ poſſe ſeq̃ q̃ȝtũ morborũ
ipſiꝰ multitudo ⁊ nõ minꝰ magnitudo poſtulabat:
ꝓpẗ qḋ idẽ nõ obtinuit φ ſine dubio habuiſſe ſi pa-
tiẽs extitiſſet. Quis em̃ eſſet tante amẽtie vt credat
morbos multa ꝓlixitate vetuſtos ad ꝯualeſcẽtiã ali
quã nedũ ad itegrã ſanitatẽ in breui tꝑe poſſe ꝑdu
ci. Scio em̃ φ diſpões affixe nõ niſi in lõgo tꝑe re-
duci poſſent ⁊ ſolẽt. iuxta illud ſummi hyp. ꝟbulũ.
Que in multo tꝑe extenuanẗ corꝑa tarde reuerti cõ
ſueuerũt. affoꝝ 2ª ſermone. ¶His tñ ſeorſum poſi-
tis dicamꝰ φ iſte vir q̃druplici laborauit ⁊ iteꝝ ve-
xatur egritudine. Prima q̃dẽ eſt artetica. 2ª ꝟo ẽ ner
uorũ ⁊ partiũ ſibi ꝯſimiliũ imoderata ſiccitas ⁊ du-
rities. tertia ꝟo eſt ſaltuoſa mẽbrorũ motus diſpõ.
4ª eſt epatis ⁊ viarũ vrine fortis oppillatio.

Et prima quidẽ diſpõ huiꝰ viri eſt artetica
q̃ eſt terminꝰ vlis ad impor-
tandũ articuloꝝ. i. iũcturaliũ mẽbroꝝ: que q̃dem in
plurimas diuidiẗ ſpẽs ⁊ in tot quot ſunt maiores ⁊
famoſe iuncture in humano corpore. Cũ enim hic vir
dolet pedes podagra. cũ ꝟo magnus chiragra noia
tur ⁊ ꝯhitur iſte terminꝰ artetica ad iportãdũ tot
iuncturaꝝ dolores q̃t ſunt termini eidẽ adiuncti ꝑ
quos ſpecificaẗ ad ſpecialẽ dolorẽ importandũ. v3
dolorẽ genuũ ancharũ ſpõdilium dorſi colli ſpatu-
laꝝ ⁊ cubitoꝝ: ⁊ ſic de alijs. Uñ ſi ex hoc ſermõe cla
re veritas accipiaẗ apparebit φ iſte vir artetica la-
borat egritudine. Nõ em̃ eſt neceſſariũ ad rationẽ
formalẽ artetice oẽs dolere iuncturas: ſ3 aliq̃s aut
plures aut oẽs aptitudinaliter: ſ3 nõ de facto. ¶Qḋ
aũt hi ſermones ꝯtineãt veritatẽ apparet. Hic enim
vir dolores in villis ⁊ iũcturis pedũ genuũ ⁊ ſpõdi
liũ dorſi ⁊ colli ãchaꝝ ⁊ ſcie patiẗ. Potuit aũt in hoc
viro hec egritudo accidere multis ex cauſis ꝑmiti-
uis ⁊ añcedẽtibꝰ. ſ. mala ꝯplone: mala cõpoſitione ⁊
ſolõne mẽbroꝝ. ſ3 veritas ẽ φ cã doloꝝ in hoc viro
añs ẽ mala cõplo iũcturaꝝ friga ⁊ ſicca: ad qḋ in-
uat mala cõplo epatis eiꝰ a gñatione etiã frigida ⁊
ſicca. vt ẽt nũc appet. ¶Et qr indicãdo ab vli ꝯplo-
ne totiꝰ corꝑis cõplo eiꝰ a medio declinauit ad aug
mẽtũ caliditatis ⁊ ſiccitatis. Jõ nõ ẽ mirabile ſi ꝓpter
hoc ⁊ ꝓpter etatẽ ⁊ regimẽ ꝑteritũ ı eo fuerit adhuc
multe cholere inuẽtio q̃ cõmixta ſanguini ⁊ alijs hu
moribꝰ ⁊ flatibꝰ reddit eos mobiles fluxibiles ⁊ pe-
netrabiles in iũcturis ipſiꝰ ⁊ ſunt ſermões Aui. 22ª
tertij colligẽdi. Mã igiẗ hec multiplicata in iunctu-
ris alteratiõe ſubita ⁊ forti dolorẽ efficit in eis.

Hec igitur mã cũ hoc φ alterãdo dolorẽ
efficit in iuncturis etiã cale-
faciẽdo reſoluit poſitiue ⁊ exiccando iuncturas exic
cat priuatiue: quare membra eius non ſunt potens

tia ad motũ ꝓgreſſiuum. imo neqꝫ ad flexionẽ neqꝫ
ad corporis ſuſtẽtationẽ. qͬre nõ eſt mirabile ſi iſte ꝑ
ductus eſt ad hazehemas eſt ꝓgreſſiui motus abla
tio. ¶ Et ex hoc fundamento etiã deducitur inuẽtio
ſecunde egritudinis q̄ eſt ſubſtãtifica exiccatio mẽ-
brorum motus a ſiccitate poſitiua ⁊ priuatiua cau
ſata: vt ſuperius demonſtratum eſt.

Et iterũ ex fundamento predictorum me-
rito deduci põt cauſa ſaltuoſi mo
tus in iũcturis ei⁹ ⁊ in mẽbris ꝑ iũcturas ſuſtẽtatis
apparens. ¶ Propter em̃ debilitatẽ iũcturarũ ⁊ ma
lam cõplõne frigidã ⁊ ſiccã in mẽbris ꝑdictis colle-
ctam: aut in venis ⁊ arterijs maxime cõprehenſam
gñatur ſaltus: eo qꝛ vẽtoſitas mouet ⁊ eleuat mẽ-
bra ſuperius ⁊ ipſorum grauitas trahit ad inferi⁹.
vnde ⁊ a pugna in vtriſqꝫ perſeuerante videnͭ mẽ-
bra motu ſaltuoſo agitata. qui ſi perſeueraret non
eſt dubitabile ꝙ membra illa ꝑduceret ad ſpaſmuꝫ
de repletione nominandum.

Quarta vͦo hui⁹ viri diſpõ verẽda ſatis eſt
oppilatio in epate ei⁹ in venis ⁊ in
vijs vrinalib⁹: q̄ iterũ ꝓuenit a mala cõplexione pre
dicta cũ preſentia multoꝝ flatuũ tã in epate ei⁹ gña
torum q̄ etiã cõgregatoꝝ in membris ꝑ viã indige
ſtionis. ¶ Hec igitͬ mala cõplexio eſt cã repletionis
venarũ ⁊ ꝑdicta flata ſunt cã conſtructionis quare
nõ eſt mirabile ſi mẽbra omnia ⁊ ſpecialiter iũcture
ꝯtinue magis exiccando ꝓcedunt vbi reꝑitur effi-
ciens cã ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs ꝯſtrictiua membroꝝ ex defe
ctu boni ſanguinis nutrituri mẽbra ⁊ ꝑſentia mul-
toꝝ flatuũ claudẽtiũ vias tranſitus nutrimẽti ⁊ ſpi-
ritus ad mẽbra. ¶ Has aũt diſpõnes oẽs facile poſ
ſem demõſtrare ꝑ ſigna tã a ſubſtantialiter inherẽ
tibus aſſumpta: q̄ ab oꝑationib⁹ ⁊ caſib⁹. ⁊ tu ꝯſi-
dera: qꝛ hec ꝓpter breuitatẽ dimitto. ¶ Vñ ex oĩm ꝑ
dictorum intellectu colligitͬ p̄ͦ ꝙ hec diſpõ ex oĩb⁹
ꝯgregata ſatis eſt in hoc viro fortis ⁊ verenda. Se
quitͬ 2° ꝙ hec egritudo nõ eſt impoſſibilis curatio-
nis argumẽto ſumpto ab etate cõplõne cõpoſitiõe
⁊ ſingulis ⁊ ꝓprie qꝛ nondũ eſt ꝯfirmata vehemen-
ter. ¶ Seqͬtur 3° ꝙ ſi iſte vir regetͬ ꝯueniẽti regimĩe
inferi⁹ oſtẽdendo: poterit ad bonã ꝯualeſcẽtiã ⁊ mo
tũ ꝓgreſſiuũ mediocriter deduci in tꝑe tñ prolixo.

¶ De regimine ꝑ ſex res non naturales. Cap. ij.

Regimẽ aũt hui⁹ viri diſtinguã ꝑ
rerũ nõ nãliũ ꝯueniẽtem
adminiſtrationẽ. Et deinde ꝑ medicina-
liũ cõgruitatẽ. ¶ Pro expeditione vͦo pri
mi dicendũ ꝙ locus ciuitas ⁊ camera ha
bitationis ei⁹ eligãtͬ ad caliditatẽ declinãtia: ⁊ ad le
nẽ ſiccitatẽ magis ꝙ ad hũiditatẽ excellẽtẽ. vñ eui
tet habitaculũ cameraꝝ ſiue locoꝝ deflũxib⁹ aqͬrũ
ꝓpinquoꝝ. Et dimittat cameras terraneas opaci
turbulẽti aeris ⁊ lutulẽti vel fetidi: ⁊ inhabitet loca
a terra notabiliter eleuata vẽto ⁊ flatui meridiona
li ⁊ occidẽtali expoſita. minime aũt ſeptentrionali.
Teneat corpus eius veſtibus vulpinis de vario et
doſſibus eorum ſuffultis: ⁊ foliuncis vel alijs notabi
liter calidis: ⁊ caput eius tecturis calidis bene mu
nitum diligenter cuſtodiat. Similiter ⁊ veſtes eius
mediocri adheſione membris adhereant: ⁊ nõ ſtri-
ctura ſuffocatiua eligantur.

Pro ſecũda vͦo re nõ nãli. ſ. cibo et potu
ita ꝓcedat. Eligat em̃ pa-
nẽ recẽtẽ duoꝝ dieꝝ aut triũ ad plus bñ fermẽtatũ
⁊ coctũ: ⁊ nullo mõ ꝯbuſtũ neqꝫ azimũ: ⁊ habeat ſa
lis q̄titatẽ aliquãtã vltra eã q ꝓ: ſanis adminiſtra
tur ⁊ fermẽti etiaꝫ pl⁹ recipiat q̄ cõis panis. ¶ De
carnib⁹ vͦo eligat eas q̄ ſunt laudabilis nutrimenti
vt de volatilib⁹ pullos magnos ⁊ ꝑuos bñ pigues
⁊ gallinas capones: anates: columbellos: faſianos
ꝑdices: ſtarnas: coturnices: francolinos: merulos:
turdos ⁊ minutas aues in dumetis degentes. Car
nes vͦo volatiliũ in aq̄s habitãtiũ nõ curet comede-
re niſi raro de alijs vͦo volatilib⁹ ꝯſiderãdis atten
dat ꝙ carnes colũboꝝ ⁊ ꝓprie ſylueſtriũ mirabilẽ
habẽt ꝯueniẽtiã ad iſtã diſpõnẽ: ⁊ ad oẽs neruoruꝫ
egritudines: quocũqꝫ mõ ꝑparationis carũ: quare
laudo in ipſo frequentem vſum eaꝝ: ⁊ ꝓprie cũ fue
rint aĩalium iuuenculoꝝ carnes. ¶ De partibus vͦo
animaliũ dimittanͭ ventres cerebra ⁊ eoꝝ medulle
niſi raro vſu ⁊ modico. ¶ De piſcib⁹ vͦo eliganͭ ma
rini ſolidarum carniũ q̄ non ſint viſcoſi neqꝫ mucil
laginoſa humiditate abũdantes: ⁊ magis mihi plꝫ
ſalitoꝝ piſciũ q̄ recẽtiũ vſus in eo. ¶ De ferculis vͦo
eligendis. de leguminib⁹ cicera rubea nõ tñ in mul
to vſu. Rizum aũt ⁊ pannicũ meliora ſunt ei: et far
ꝓprie cũ laudabili brodio. reliqua vͦo legumina di
mittanͭ ⁊ ꝓprie cum elixa fuerint. ¶ De herbis vͦo
eligantur caules ⁊ reliqua caliditate ⁊ apertione par
ticipantia cum nitroſa aut calida parte eoꝝ velut
ſunt petroſilͥ. feniculum ſerpillum ſaluia rutha ab-
rotanũ mẽtha hyſopus roſmarinũ. Frigida vero ve
lut ſunt blete ſpinachia endiuia portulaca cucurbi
ta cucumeres ⁊ citrulli dimittantur. ¶ De fructib⁹
vero conueniunt ei amigdale auellane ⁊ ficus recẽ
tes ꝓpter lenitionẽ: ⁊ ſicce ꝓpter apertionẽ ⁊ exicca-
tionem. ꝓpter quam etiam cãm non vituperarẽ ce-
raſa ſuo tẽpore neqꝫ alia lenitĩua ⁊ apertĩua. ¶ Fru
ctus vero difficilis digeſtionis infrigidatiui ingroſ-
ſatiui ⁊ ſtiptici non placent mihi: velut ſunt citonia
ſorbe meſpile granata acria citranguli lymones et
ꝯſimiles: q̄ raro accipiantur niſi in pauco vſu ſapo-
roſe delectationis cauſa. ¶ Lactis vͦo vſus tã crudi
q̄ cocti nõ multus habeatͬ: ⁊ ꝓprie cũ ſimplex come
ditur. Lac comeſtum autẽ cum alijs frangentibus
eius frigiditatem ⁊ humiditatem ⁊ aptitudineꝫ ad
corruptionem accipi põt ꝓpter ꝙ recẽtis etiam ca-
ſei ⁊ mollis vſum vitupero cum fuerit ſimplex. ⁊ plꝫ
mihi magis caſei ſolidoris ⁊ bene ſalſi vſus in hoc
viro. ¶ De liquorib⁹ vͦo plꝫ mihi oleum oliuarũ re-
cẽs ſiue nouum: ſed vſus recẽtis olei conuenientior
eſt tꝑe potiſſimi doloꝝ antiq̄ vͦo vſus ꝯuenientior eſt
alio tꝑe grã reſolutionis linitionis ⁊ apertionis eius.
Butyri etiã vſus nõ eſt ei vituperãdus ⁊ maxime ſi
ad ipſum fuerit cõſuetudo. ¶ De ſaporizantib⁹ vͦo
conuenit ei agreſta bñ ſalſa: ⁊ lymo in aq̄ ſalſa ꝯſer
uat⁹ ⁊ ſucc⁹ arãcioꝝ ⁊ ꝓprie cũ ſale cõmixt⁹ acetuꝫ
aũt acre vitetͬ oĩno. acuti aũt aceti vſus ⁊ ꝓprie cuꝫ
ſalſis ⁊ aromatib⁹ erit ei ꝯueniẽs nõ multũ tñ acci-
piendo

piẽdo de eo. ¶ De aromatibus aũt aliq̃d dictũ ẽ iã vbi de ferculis ſmo p̃teriit. de aromatib⁹ aũt alienigenis ⁊ nauigatis ɔueniunt ei cinamomum vtrũq; groſſuz ⁊ ſubtile galãga pip macis nux mu. ʒʒ. ⁊ ꝑpue ɔditũ. cui⁹ vſus erit ei valde ɔueniẽs: vt in ſermone de medicinalib⁹ enũtiat. Croc⁹ ẽt ⁊ grana paradiſi ameos ⁊ amomũ ⁊ ɔſilia accipiant ſepe in cibis eius. Hec eñ mẽbra nutritiõis agiũt oppilata ⁊ neruoꝝ ſubſtãtiã aptã expurgatã: ⁊ a ſupfluitatib⁹ ſecura reddũt. p̃ter aũt talia cibaria q̃ laudata ſunt ei dimittant omnia alia que non ſunt cõueniẽtia ꝑpter rationes aduerſas ⁊ adhereat iſtis continuo vſu ſecedendo ab aliis.

De potu

aũt dicendũ ꝙ ſi iſte vir aſſueſceret potui aque mellis ſimplicis ſũmũ eẽt ei fundamẽtũ i cura ſui oĩno dimittendo vinũ: aut ſaltẽ cõmiſceret hydromel cũ vini altera medietate: aut ſaltẽ aliq̃d de ipõ iponẽdo vino. ꝑꝑ qḋ videt mihi ꝙ hydromel in vſu ſuo varietatẽ accipere dz ſm tpa anni. vñ a p̃ncipio mẽſis octobris ꝑ totũ mẽſem martii videt mihi ɔueniens hydromellis cõpoſitio ſʒ hũc modũ. ℞. mellis citrini vel albi electi lib. j. floꝝ roſmarini. ʒ. ij. ʒʒ. electi. ʒ. ß. coq̃nt oĩa p̃ter mel in lib. aque. xxv. vſq; ad ɔſumptionẽ q̃nte ptis. ⁊ tũc addat mel ⁊ coq̃nt iteꝝ ɔtinue diſpumãdo vſquequo redierint lib. xx. aut lib. xv. ⁊ tũc colet bis per ſaccũ ſpiſſuz ⁊ ſit ei⁹ vſus vt p̃dictũ eſt. ¶ A p̃ncipio ꝟo mẽſis aprilis vſq; per totũ menſez ſeptẽbris ponãtur lib. xxxv. aque ⁊ mellis ⁊ ſpẽrũ vt predictũ eſt. Et vtat eo modo iam p̃ſcripto. ⁊ hec de regimine rerũ nõ naturaliũ dicta ſufficiant.

De regimine

hui⁹ viri per q̃tuor alias res non nãles. videlicʒ ꝑ inanitionez ⁊ repletionem: per motum ⁊ q̃etem: per ſomnũ ⁊ vigiliã: ⁊ per accidentia anime nõ extendo calamum cũ talia non videant magnã importare neceſſitatẽ ⁊ incluſa videant in p̃cedẽtibus.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Pro regimine

ꝟo inſtrũtoꝝ medicinaliũ. 12. mihi in hoc viro obſuanda videnk. de q̃rũ numero ſex obſuari debẽt a p̃n° octobris per totũ mẽſez martii. Reliq̃ vero in alio tpe admiſtrent. ¶ Igit purget in vere ſm huuc modũ poſt. xx. diẽ februarii vno mane in aurora accipiat iſtas pillas. ℞. pillaꝝ ð ſarcocolla deſcriptione inuẽta a Meſ. ℈. ij. pillaꝝ hermod actyl. deſcriptiõe Raſis 9° Alm. ℈. j. formẽtur pille. vj. vel. vij. cũ eluario roſaꝝ. ⁊ accipiant in aurora dormiendo ꝑ horã poſt eas. Quinta ꝟo ſequẽti hora bibat cyathũ aque zuccarate cale: ⁊ ſexta ſequẽti hora prandeat. ¶ Sequẽti ꝟo imediate die accipiat hoc digeſtiuũ calidũ in p̃dicta hora ⁊ tardet cibũ horis ad minus q̃tuor. ⁊ ɔtinuet ipſum dieb⁹ ſex vel. vij. vſq; quo apparebit vrina in colore ⁊ ſubſtantia rectificata hypoſtaſim hñs in fundo ſedẽtẽ albam eq̃lem ⁊ vnitam. ¶ Die vero ſequẽti iterum purget cuz iſtis pillis. ℞. pillarũ fetidaꝝ: pillarũ de hermodactyl. añ. ʒ. ß. ⁊ cum ſucco roſaꝝ formentur pille. vij. ⁊ accipiant in aurora reſeruatis poſt eas ɔditiõib⁹ q̃ ſcri-ꝑte ſunt in p̃mis. ¶ Eſt aũt ſyrupus quẽ dʒ accipere deſcriptio talis. ℞. ſyrupi compoſiti acetoſi: melliro. ⁊ ſyrupi de calamẽto. añ. ℥. ß. aque hyꝑicõis lauri ⁊ roſmarini. añ. ℥. j. miſce. ¶ In autũno aũt purget per hunc modũ: q̃m in p̃n° octobris vno mane accipiat hoc electuariũ. ℞. eclarii roſ. ʒ. j. ß. agarici electi. ℈. ij. zuccari ru. ℥. j. aque volubilis. ℥. ij. ʒʒ. ℥. iij. miſce ⁊ totũ calidũ accipiat in potu ſeruãdo ɔditiones tactas in aliis ſolutiuis. ¶ Die ꝟo imediate ſequẽti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. ſy. de bizãtiis. ſy. viol. añ. ʒ. vj. aque cicoree betonice ⁊ hyꝑiconis. añ. ℥. j. miſce ⁊ calidũ accipiat totiens quotiẽs de digeſtiuis dictũ eſt. ¶ Sũpto ꝟo hec digeſtiuo purgetur cũ hoc medicamĩe. ℞. aque violaꝝ feniculi betonice añ. ℥. j. agarici hermodactyl. turbit. añ. ℈. ij. ʒʒ. dauci aniſi añ. ʒ. vj. ſalis indi. ℈. ij. zuccari ru. ℥. j. infundant medicamĩa puluerizata in p̃dictis aq̃s calidis ꝑ diẽ nãlẽ. deĩde caleſiãt oĩa ⁊ modicũ bulliãt ⁊ excolent ⁊ exp̃mant ɔueniẽter: que colatura calida bibat: ⁊ poſt ipãz obſuent regule que in p̃mis pillis purgatiõis veris dicte ſũt. ¶ 2m p̃ncipale inſtrʒ eſt: vt poſt purgationẽ iſtã icipiat iungere loca ancharũ coxaꝝ ⁊ tibiaꝝ ambaꝝ vſq; ad plãtã pedis cum hoc vnguẽto. ℞. olei de been. ℥. j. ß. olei de ſiſamo. ℥. iiij. croci. ʒ. j. pulueris artetice ſticados betonice et hermodactyloꝝ añ. ʒ. ß. pulueris floꝝ nenufaris et ſandaloꝝ amboꝝ. añ. ʒ. ß. cere. q. ſ. fiat vnguẽtũ molle. ex quo calido iungant predicte partes longo tpe fricãdo leuiter tñ ⁊ ſuauiter vſq; ꝑ totum mẽſez aprilis: ⁊ mẽbra cuſtodiant cũ caligis factis de pellibus vulpinis aut de taſſo. ¶ 3m p̃ncipale inſtrm eſt vt poſtq̃ p̃dictã iunctionẽ fecit dieb⁹. 15. tũc lauet oĩa predicta mẽbra vno ſero per horã añ cenã cũ infraſcripta decoctione calida. ℞. paucedani hermodactyloꝝ ſticados ⁊ peonie. añ. ℥. ß. pedũ porci ſaliti ⁊ antiquorũ numero. viij. incidant cũ p̃dictis ⁊ coquant vſq; ad diſſolutionẽ in lib. cc. aque cuz li. j. cineris ilicis bñ cribellati. deinde in hac decoctione lauent mẽbra p̃dicta diligẽter: ⁊ ita abluta trib⁹ vicib⁹ ꝑmaneãt ꝑ vnũ diẽ cuz dimidio. deĩde reuertatur ad applicationẽ iunctionis p̃dicte aliis. 15. diebus. deĩde reuoluat ſe ad ablutionẽ ⁊ ecõuerſo hũc modũ ɔtinuãdo ꝑ totũ mẽſez aplis vel madii. ¶ 4m ꝟo p̃ncipale inſtrm eſt: ꝙ his tpib⁹ imo extra ꝑoxiſmũ dolorũ vtat pillis infraſcriptis: ⁊ de eis accipiẽdo oĩ 4° vel 5° die vnã añ cenã: aut duas cũ maiori ſtipticitate. de q̃b⁹ ẽt accipere poterit. v. vel. vj. oĩ fine. xv. dierũ ⁊ tardare cibuz horis ad min⁹. v. quaruz deſcriptio eſt. ℞. aloes epatici electi. ℥. iij. zinzi. piperꝭ hermodactyl. calami aromatici artetice peonie. añ. ʒ. ß. ſalis indi. ʒ. j. puluerizent oĩa ⁊ infundãt in lib. ß. aque betõice. ⁊ exiccent ſub radiis ſolis aut in furno calido vſq; ad ɔſũptionẽ aque ſepe agitando. deĩde iterum renouetur aqua ⁊ exiccetur quatuor vicib⁹ permutãdo ipãm. ex mã ergo remanẽte formẽt pille. vj. pro. ʒ. q̃ruz vſus hẽat vt iã dictum eſt. In ipſis eñ ɔſiſtit magna ps curatiõis ⁊ conualeſcentie egritudinũ ſuaꝝ. ¶ 5m p̃ncipale inſtrm eſt: vt vtat eluario iſra ſcripto gr̃a oppilationũ epatꝭ ⁊ viarum ſupraſcriptarũ accipiẽdo de eo oĩ mane

vel tertio mane in aurora.ʒ.ß.cũ.ʒ.ij.aque feniculi calefacte ⁊ tardeť poſt ipm̃ cib⁹ horis ad min⁹ quatuor. Et hui⁹ eluarij deſcriptio eſt talis. ℞.granoꝝ ozobi aniſi feniculi:ſe.petroſel.rubee tinctoꝝ aſſari. añ.ʒ.j.ß.ſpice nardi:cuſcute.añ.ʒ.ij.liquiritie.ʒ.iiij. oximellis cõpoſiti de quinqꝫ radicib⁹.ʒ.j.zuccari albi lib.ß.coquať zuccarũ cũ oximelle vſqꝫ ad inſpiſſationẽ:⁊ cũ cepit infrigidari ponanť ſpẽs diu cõterendo.⁊ erit medicina efficax ad oẽs egritudies ⁊ accidẽtia eius. ¶6m pncipale inſtrm̃ eſt ↄfectio iſta. ℞. ſpẽrũ eluarij de ligno aloes deſcriptiõe Auicẽne 5° cañ.ſũma p̃ma.ſpecieꝝ eletuarij de ſemĩb⁹ deſcriptione Meſue in antidotario diſtinctiõe p̃ma añ.ʒ. j.zuccari ſecũde coctionis lib.ß.coquať zuccaꝝ cuꝫ aqua hypiconis ⁊ addanť ſpẽs apud infrigidatiõeꝫ eius.⁊ fiat ↄfectio in rotulis.ʒ.ß.accipiat ergo de ea ſemp̃ ante cibũ oẽm rotulã.j.ß.⁊ continueť hec ↄfectio cũ omnib⁹ predictis a principio veris vſqꝫ per totum menſem ſeptembris.

Nunc aũt ponendũ eſt regimẽ huius viri a pncipio menſis octobris vſqꝫ ad fineꝫ menſis februarij. ¶Dicendũ itaqꝫ ꝙ oĩa inſtra que in fine autũni aut per totã hyemẽ ↄueniunt rõnabiliter debẽt eẽ calidiora ⁊ ad mãm frigidã appropĩata magis p totã hyemẽ vſqꝫ ad mediũ februarij ꝙ̃ p totũ mẽſem ſeptẽbris vſqꝫ ad mediuꝫ octobris eo ꝙ indicatio l cura cuiuſcũqꝫ diſpõnis nõ parua accipiť a ↄſiſtẽtia tẽporũ anni:vt pꝫ 3° tegni. 4° p̃mi. ⁊ in ampliationibus aſſo.p̃ma ſup ſermone illo. Dãdũ ℣o eſt aliqd ẽtati tpi ⁊ regiõi ⁊c. ¶Cũ igiť p totã eſtatẽ mãe genite fuerint ⁊ multe ⁊ rõnabili⁹ calefrigide ⁊ corruptiõi diſpoſite.pꝫ ꝙ hoc tpe vtẽdũ eẽt inſtris maioris potẽtie in calefaciẽdo corpa. ⁊ maioris ℣tutis in remiſſe calefaciẽdo ⁊ potẽti⁹ humectãdo:⁊ ecõuerſo de pte hyemis tota cõparata ad finẽ eſtatis ⁊ pncipiũ veris. Et ſunt ſermones ſpeculatiui nõ digni ↄſideratiõe:niſi apud viros in ſcia ⁊ ope longo tpe exercitatos. ppqđ deſcribã remedia nonnulla ↄueniẽtia ſm pdictas ↄſiderationes quãtum erit poſſibile ⁊ ↄdecẽtius. ¶Itaqꝫ adueniente pn° menſis octobris laudo ꝙ iſte purgeť ſm illum modũ q dictus eſt ſuperi⁹:ↄſiderando ſemp corporis diſpõneꝫ.⁊ ſi qdẽ in eo appuerit reliqa caliditatis nõ nãlis latis manifeſte.ↄfranganť eũantia minora tiue digerẽtia ⁊ eradicãtia cuꝫ frigidis ⁊ humidis ſm diſcretionẽ eximũ doctoris.qui in cura hui⁹ nobilis viri profunde ſemper et bene ſollicitus fuit ex optima ſcientia ſua. ¶Poſſunt enim eſſe talia refrãgentia velut ſunt ſyrup⁹ viol'.ſyru.de nenufare. ſy. roſ.ſyr.iuiubinus.ſyrupus ſimplex acetoſus remiſſe acetoſitatis ⁊ reliqui ↄſĩles. Refrangentia ℣o audaciam ⁊ potẽtiã ſolutiuoꝝ ſunt ſicut vnctuoſa oĩa lambificatiua lubricatiua lenitiua acria vel dulcia. Exemplum primi.velut caſſia ⁊ mãna. Exẽplũ ſcđi. velut ſunt malua mercurialis ⁊ volubilis. Exẽpluꝫ tertij velut eſt mucillago pſilij granoꝝ ſebeſtenꝫ cõſiliũ. Exẽplũ de 4° lenẽtiũ cum acredine vt tamarindoꝝ granoꝝ muzoꝝ ⁊ pſillum. Exemplum vero de lenitiuo cum dulcedine.velut ſunt iuiube ſebeſtẽ ⁊ pruna dulcia bene matura. Exẽplũ ℣o refrãgẽtiũ ſolutiua cum lenitiuo dulcedine ⁊ acredine ſĩl'. ſunt velut eſt ſuccus prunoꝝ nõn perfecte maturoꝝ: ⁊ ſimilia illis:⁊ tu conſidera qꝛ in talibus latet ſcia nõ exigua. Itaqꝫ pmiſſa purgatione in autũni pn°: vt iam dictum eſt ſex mihi occurrunt inſtra partim localia ⁊ prim aliis mẽbris cõpetẽtia. ¶A pncipio ita ꝙ mẽſis octobris per totum menſem nouẽbris vtať iſte vir hoc eluario. ℞ .conſerue roſ.⁊ viol'.bugloſſe. añ.ʒ.ij.ſpẽrũ dyaciamomi.ʒ.j.ß.ſpecieꝝ dyalacce ⁊ dyacurcume.añ.ʒ.ß.pulueris peonie.ʒ.j.ß.incorporentur ſimul oĩa cum ſucco rube cocto cum melle diſpumato.⁊ fiat eluarium de quo accipiať coclear vnum in mane hora ſyrupoꝝ deglutiendo ipſum ⁊ medietatis coclearis de eo accipiatur ante prãdiũ ⁊ cenã. Eſt eñ potenter rectificatiuũ olum pncipalium mẽbroꝝ ⁊ ſeruientium eis ℣tute latoria ⁊ preparatoria velut ſunt ſtomachus ſplẽ vene ⁊ arterie ⁊ nerui. In hoc eñ eluario ſtat vis aperiẽdi mẽbrorũ oppilones ⁊ ↄſtrictiones ⁊ mẽbra a ſupflua caliditate reſoluta:⁊ a ſupflua humiditate relaxata reducit ad mediũ vt facile demõſtrari poſſet.⁊ tu conſidera. ¶2m pncipale inſtrm eſt:vt ſi venter hui⁹ viri ſtipticus fuerit ſm ꝙ in pluribus ↄſueuit: reddať mollificatus cũ hoc eluario de quo parũ añ cenam accipiať coclear.j.vel ante prãdiũ ſm ꝙ viro perito gubernãti hunc egrotãtẽ appebit meli⁹ ꝓcedẽdum eſſe. Quibuſdã eñ holum pp varias eoꝝ diſpõnes ⁊ ꝓprietates indiuiduales melius operanť medicine in nocte cũ fuerint ante cenaꝫ aſſumpte. qbuſdã aũt ecõuerſo in die cũ fuerint añ prãdiũ aſſumpte. ꝓpter qđ in iſtis ſtandũ eſt iudicio experimẽtali ei⁹ qđ ↄtinue appet. eſt aũt hui⁹ eluarij deſcriptio talis ℞.mucillaginis granoꝝ ſebeſtẽ:mucillaginis pſilij ⁊ mucil'.citonioꝝ.añ.ʒ.iiij.penidiaruꝫ.ʒ.iij. turbit hermodactyloꝝ.añ.ʒ.ij.ꝫꝫ.ʒ.ß.ſalis indi. ℈.j.dyagridij.g.xv.fiat eluariũ qđ accipiatur: vt dictũ eſt. Quis eñ vereri debet medicamina talia ante cibũ exhiberi debere:cũ etiaꝫ a ſapientibus pcipiať talia coqui ⁊ cõmiſceri debere cum cibis:vt p̃a tertij.cap. de canonibus curationum capitis.⁊ prima quarti. ⁊ 4a primi colligenduꝫ eſt. ¶3m pncipale inſtrumẽtum eſt:vt iſtis tẽporib⁹ iſte vir vtať hoc linimẽto tũ per mẽbris eius ſiccitatis ⁊ duritiei ipſoꝝ remotiuo ⁊ dolorũ etiã ſedatiuo. ℞.olei de ſiſamo:olei de ben: pinguedinis anatis ⁊ taſſi.añ.ʒ.j.pinguedinis anſeris hyſopi huĩde.añ.ʒ.j.ß.ſticad.oriğ.pulegij camẽti artetice biſtorte.añ.ʒ.ß.cere al.q.ſ.fiat vnguẽtum molle:⁊ erit membroꝝ neruoſoꝝ ↄuenienter ↄfortatiuũ. Adminiſtreť aũt in die nãli ſalteꝫ bis vel ter calm actu ⁊ cum fricatione leui: ⁊ coopianť mẽbra velut in 2° principali cap.demõſtratũ eſt. ¶4m inſtrumẽtum principale eſt ad ↄſeruandũ mẽbra iũcturalia a receptione fluxus mãeꝝ ⁊ ad cõſumẽdũ mãs que iam fluxerunt ad ea. Abluanť mẽbra frequenter ⁊ ſepe ex aq̃ maris calefacta mediocriter duab⁹ vel trib⁹ vicib⁹ in die ⁊ magn⁹ pes ⁊ magna man⁹. Et qñqꝫ ex eo fomenteť collũ ⁊ ſpatularꝫ partes. In hac eñ exiſtit vis exiccationis materierũ flegmaticaruꝫ mẽbroꝝ neruoſoꝝ nõ exigua. ¶5m ℣o pncipale inſtrꝫ eſt.vt ſub genub⁹ in inferiori pte liter

duas magnas chordas applicet̃ hoc leue cauteriũ gr̃a diſtractiõis ⁊ diuerſiõis materieꝝ a ſupioribꝰ ⁊ interceptiõis fluxuũ eaꝝ ad inferiora. Cuiꝰ deſcriptio talis eſt. ℞. ſaponis nigri. ℥. ij. calcanti cõbuſti arſenici rubei argẽti ſublimati añ. ʒ. iij. incorporent̃ ſil' cũ vnguẽto capitelli: ⁊ fiant formule glutinoſe q̃ in medietate corticũ nucis applicent̃ loco p̃dicto: et tñ ibi remaneãt quouſq; magna eſcara ibi fiat q̃ cũ apparuerit cũ nigredine magna: regat̃ cũ applicatione butyri recẽtis vſq; quo ipſa ceciderit: ⁊ poſt caſum eius p decẽ dies medicet̃ cũ vnguento veneris vel apſtoꝝ: qđ eſt idẽ vt in hoc loco remaneat vlcus vigilatiuũ: ex cuiꝰ diuturnitate. ⁊ ꝯtinua effuſiõe ſaniei mãe ab alijs partibꝰ deriuent̃ ad vlcus ſecurando iũcturas. ¶ Vltimũ p̃ncipale inſtr̃m eſt vt in hoc viro ſummope attẽdat̃ ad ꝓuocationẽ emorroidaꝝ q̃ magis eſt poſſibile. Credo eñ eaꝝ euõnẽ corpus ſufficiẽter euãre poſſe ⁊ diuertere mãs ne fluant ad iũcturas. Multe eñ egritudies cronice nõ raro curate fuerũt pp ipſaꝝ emorroidaꝝ euõnẽ moderatã: vt collr 17ª tertij. cap̃. de iuuamẽtis aptionis eaꝝ. ⁊ claudit̃ in ſermonibus Gal'. affo. 5ª. comẽto illius. Emorroidas ſanare antiquas ⁊c. ¶ Poſſent autez emorroides apiri fricãdo eas p̃mo cũ pãno aſpero. ſcđo cũ folijs ꝯſolide mi. vel alterius aſpere plãte: ⁊ pũgitiue. cũ folijs nenufaris ⁊ cũ felle tauri ⁊ puluere arthanite: ⁊ ſic de alijs. Ex quoꝝ applicatõe ꝯdecẽti hic nobilis vir finẽ laudabilẽ obtinebit ⁊ intẽtũ ꝯualeſcẽtie magnũ: ⁊ eſt rõnabile ⁊ ſpãdũ i ampliſſima ⁊ largiſſua ſũmi ꝯditoꝝ liberalitate i cuiꝰ laude opuſculũ hꝰ velut a fõte ſuo emanãs ppetue ferat̃.

Conſilium. 244. De decẽ accidẽtibus iũcturaꝝ vz.

¶ De dolore.	1.	¶ De paraliſi.	6.
¶ De frigore i eis.	2.	¶ De ipotẽtia motꝰ mẽbroꝝ.	7.
¶ De ſtupore.	3.	De ipotẽtia ſuſtẽtãdi mẽbra.	8
¶ De tremore.	4.	¶ De ſpaſmoſa diſpõne.	9.
¶ De ſaltu.	5.	¶ De duritie in eis.	10.

¶ Et continet conſilium rubricas decem.

Licet accidẽtia q̃ in iũcturis remanere ſolẽt poſt eoꝝ vulnera vel vlcera ꝑcuſſiones aut fracturas. vel diſlocationes plurima poſſint eſſe. tñ ſm rei veritatẽ vel ſm q̃ ꝑ experientiã accipitur talia vident̃ eſſe decẽ accidentia ad q̃ oia alia reduci pñt. Primum itaq; ipſoꝝ eſt dolor. ſcđm eſt frigus in eis. tertiũ eſt ſtupor. quartũ eſt tremor. quintũ eſt ſaltus. ſextũ eſt paraliſis. ſeptimũ impotentia motus eaꝝ ad dñas poſitionis neceſſarias. octauũ eſt impotẽtia ſuſtentationis earũ. nonũ eſt ſpaſmoſa diſpoſitio earũ. decimũ ⁊ vltimũ vehemẽs durities in eis. Que tamen accidẽtia a nullo ita cõgregatim poſita in medicina reperies.

¶ De dolore. Rubrica. j.

Primum itaq; accidentiuz qđ eſt dolor lz plurimuz eſſe poſſit ⁊ diuerſuz. tñ vt in pluribꝰ dolor talis eſt: aut pruritiuꝰ: aut pũgitiuꝰ mordicatiuus intenſiuus extenſiuus et grauatiuus. Patet antẽ: q: primi quatuor dolores ꝓueniũt a materia calida acuta incenſiua q̃ ꝓpter dolorẽ inſeq̃ntẽ ſolõnẽ ꝯtinuitatis attracta fuit ad locũ: q: mobilior. Jđ ad fluxum parata magis: aut q: freq̃nter q̃tuncũq; materie nõ ſint acute vt ſanguinee vel fl'atice acuunt̃ in loco ꝓpter medicinas calidas ⁊ acutas freq̃nter indiſcrete applicatas q̃ ſunt cã haꝝ ſpẽꝝ doloꝝ p̃dictoꝝ. Que accñtia faciliter intelligẽti pñt cognoſci p triſtẽ ſenſationẽ circa vulnerata loca ꝑceptã. p ruborẽ excoriationẽ cutis ⁊ puſtulaꝝ multitudinẽ ⁊ emiſſionẽ alicuiꝰ virulẽte humiditatis que ex mẽbris effuſa excoriat ea.

Cum igitur talis p̃ſentabit̃ doloris ſpecies ſecurũ eſt corpus taliter regere. ¶ Primo ab eo euacuãdo materias acutas cum pillulis aureis exhibẽdo ex eis. ʒ. j. aut electuarij de pſilio. ⁊ eluarij de ſucco roſ'. exhibẽdo añ. ʒ. ij. cũ medio cyatho aq̃ lactis. ¶ Scđo ṽo circa loca pruriẽtia admiſtret̃ hoc defenſiuũ. ℞. ſucci ſempnue. ℥. ij. boli armeni. ℥. j. ß. amili terre ſigillate añ. ℥. ß. fiat linimẽtũ in mortario plũbeo cũ modico aceti ⁊ liniant̃ ex eo copioſe partes circũſtãtes. ¶ Tertio ṽo tollit̃ talis pruritus vel inflãmatio cũ tali vnguẽto partibus patientibꝰ applicato. ℞. coriandri ꝓparati ſarcocolle tutie preparate: maſticis. añ. ʒ. j. myrre. ʒ. ij. litargiri. ʒ. j. ß. olei onfancini ⁊ roſ'. añ. ℥. ij. cere albe q̃tũ ſufficit: ⁊ fiat vnguẽtũ molle: deinde bulliat in. ℥. iij. ſucci enule folioꝝ vel radicis. hoc eñ vnguentũ talia accidentia indubitanter remouet.

Reliqui vero dolores duo p̃tacti. ſ. extenſiuus q̃ vtplurimũ fit a vẽtoſitatibus ⁊ a materia imerſa in muſculis ⁊ neruis: ⁊ grauatiuus dolor qui vtplurimũ fit a materia frigida ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ in mẽbris infixa ſecurius remouẽtur p̃euacuando corpus cũ pillulis de ſarcocolla aut de lapide armeno añ. ʒ. ß. ex eis inuicẽ incorporando. ¶ Scđm inſtr̃m quo remouent̃ dolores fixi ⁊ grauatiui ⁊ extenſiui eſt: vt loco patiẽti ter vel quater in die applicetur ſpõgia bene calida in aqua decoctionis radicum altee fenugreci ⁊ ſeminum lini infuſa. vj. vel. viij. vicibus replicata in die. ¶ In nocte vero ſequenti applicetur hoc tertiuz inſtr̃m reſolutiuum. ℞. olei de aneto de coſto ⁊ lilioꝝ alboꝝ añ. ℥. j. pinguedinis cerui vrſi ⁊ anſeris añ. ʒ. iij. pulueris mellilotiꝫ camomille añ. ʒ. j. cere albe q̃tũ ſufficit. fiat vnguentum molle cum. ij. ʒ. armoniaci pinguioris. hoc enim vnguentum in nocte et ſpongia predicta in die applicari debent. Scio enim dolores fixi a partibus remouentur a mollificante inſtrumẽto pertranſeundo ad reſoluens et econuerſo: vt colligitur quarto terapẽ. caplo de cura ſclíroſis.

¶ De frigiditate in iuncturis. Rubrica. ij.

Fiat aũt ſcđm accidens frigiditas in iuncturis remanens que frequenter contingit propter immoderatum exitũ ſanguinis ⁊ euõnẽ ſpirituũ. ¶ Scđo ꝓpter indiſcretã cuſtodiam vulneꝝ ab exteriori frigore ⁊ occurſum ad aliqua. vt ad ventũ magnifice ſpirantem. ¶ Tertio ṽo ſolet hec frigiditas acquiri ꝓpter applicationẽ me-

dicinarum vehementis infrigidationis. Et quarto ꝑpter ꝓhibitionē ſpūs ad mēbra ꝛ ꝓprie vitalis: aut qꝛ incidunt vie trāſitus ſpirituum vt arterie ꝛ vene vel nerui: aut qꝛ claudunt ꝑpter vehementem ſtrictionē factā a ligaturis indiſcrete applicatis.

Cognoſcitur aūt frigiditas ꝓme ſpēi ex occurſu vulneꝝ ad līs frigidātia exteriora. Et cū talia ꝯtigerit repiri: tunc mēbra vigorent a freqnti applicatione pānoꝝ calidoꝝ actu: aut pelliū vulpiū calefactaꝝ applicatione aſſidua. ¶ Aut mēbra patiētia fomentādo ꝛ embrocādo cū aqua decoctiōis calamēti pulegij hyſopi origani ſticados ꝛ aliaꝝ medicinaꝝ neruoſarū. ¶ Aut vngant ea cū oleo de rutha vel de caſtoreo q̄ ſunt de ſolēnibus. ¶ Cognoſcit aūt friditas in iūcturis acqſita ex ſtrictura. ¶ Primo qꝛ membrū erit extenuatū. ¶ Scdo tactu reperit ſolidū. ¶ Tertio: qꝛ colore liuidū ꝛ pallidū. ¶ Et hec q̄dē accūtia remouent ꝯuenīēter effundendo ſup mēbris oleū cōe calīm: ꝛ meli⁹ illo eſt oleū de pulegio. ꝛ ſublimius eo eſt oleū de rutha vſq ad caſtoreū. ¶ Cū aūt ꝯtingeret frigiditas in iūcturis eſſe negatiōe trāſitus ſpirituū ad mēbra cognoſcet ꝑ hoc ſignū infalibile ꝛ ē cordi mādādū: qꝛ poſt ſectiōes mēbroꝝ ꝑ q̄ delegabat ſpūs mēbra illa inſtātanee infrigidant. ¶ Scdo qꝛ ab illa frigiditate nunq̄ releuant. ¶ Et huic q̄dē frigiditati releuādē deficit ingeniū medicinale: niſi qꝛ meli⁹ qđ fieri pōt eſt vt mēbra pellibus vel pānis ꝛ alijs bn̄ calis muniant vel defendant. Dato eīm ꝙ aliq̄ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ rami ꝛ vili lacertoꝝ trāſuerſalr ſecent. th̄ ꝑ aliquos vilos ꝛ ramulos ſubtiles delegat aliqua portiūcula ſpūs qua mēbrū ſeruat in eſſe. Dato eīm oppoſito ꝙ oēs vie trāſitus ſpūs vitalis ꝑ arterias. naturalis per venas. ꝛ aīalis ꝑ lacertos vilos ꝛ chordas auferretur: neceſſe eſſet ꝙ membrum tenderet ad non eſſe. per quoꝝ eniꝫ preſentia ponitur ꝛ ſaluatur vita. per eorum ſublationem auffertur ꝛ remouet vita ipſa: ꝛ hec ſufficere poſſunt.

¶ De ſtupore iuncturarum. Rubrica. iij.

Erat aūt tertiū accn̄s ſupi⁹ tactū ſtupor q̄ in ratiōe formali ſua ꝓprie accept⁹ importat nocumētū in operatiōe ſenſus tact⁹ vt pꝫ ſcđa tertij caplo de ſtupore. ꝛ colli etiā in ea in caplo de diffinitiōe tremoris. ¶ Si igit ꝯpleta opatio tactiue potētie cōplet in mēbris ꝑ debitā tēperiē ꝓmaꝝ qualitatū ꝛ ſcđaꝝ in ipis ꝛ ꝑ pſentiā ſpirituū aīaliū q̄ diffundunt ꝑ vie organū tact⁹: qđ eſt cutis. pꝫ ꝙ ſi variabit ꝓportio tēperamēti qualitatū ꝑdictaꝝ ꝛ auferet aliquāta ꝓportio ſpiritūꝫ ſenſibiliū: neceſſe erit diminute ꝑduci opationē tactiuā. ¶ Cū igit ꝑpter oppiloñē aut ꝓpt corruptionē tēperamēti ꝑdicti ꝯtingat ꝓhiberi trāſitū ꝯueniētē ſpirituū aīaliū ſenſibiliū. appet ꝙ in mēbris in q̄s bus acciderūt vulnera vel vlcera accidit ſtupor iaꝫ ꝑdict⁹. ¶ Ex quo appet intelligēti q̄ ſint illi⁹ ſtuporꝫ efficiētes cāe cōplonales: qꝛ ꝑmutatio ꝯplonis mēbroꝝ ꝛ cōponales. vcꝫ ſpata cōpreſſiones attritiones ꝛ ſilia. ¶ Unde ex hoc fundamēto facile pōt intelligi canon curationis qui conſiſtit in rectificatio

ne complexionis membroꝝ ꝛ apertione oppilatiōis ipſoꝝ ꝛ remotione cauſarū impmētiū. q̄ oia cōpleri pn̄t vno ꝛ eodē inſtro diuerſas ꝯhite opatiōes ꝑducere: velut iſtud. ℞. florū arthemiſie matricarie melliloti ꝛ camomille añ. ℥. ſ. hyſopi calamenti pulegij origani. añ. M. iij. ſticados. M. iij. coquant oia in ſtulis quatuor aq̄ vſq ad ꝯſumptionē quarte ptis. ꝛ huic decoctiōi infundat ſpōgia magna q̄ actu bn̄ calida applicet partib⁹ decies vel duodecies: ita qđ eger pceperit caliditatē penetraſſe. tūc ergo mēbro diligēter exiccato fiat inūctio cū oleo de coſto medio criter calefacto et muniat mēbrū pellibus vulpinis aut alijs bene calidis ꝛ ita procedatur vſq ad ſanitatis acquiſitionē. ¶ Scio etiā ego ꝙ balneatio embrocatio ꝛ infuſio membroꝝ ſtupidoꝝ in aqs thermalibus bn̄ calis auxiliū eſt ſingulare ꝛ expertum.

¶ De tremore iuncturarum. Rubrica. iiij.

Quartū ꝟo ſuperius tactū accn̄s fuit tremor in iuncturis remanēs. ꝛ lꝫ multa ſpeculabilia de tremore ad hunc locū adduci poſſent: tn̄ ꝟitas eſt ꝙ motus tremulus ꝓuenit in mēbris ex paruitate pugne ꝟtutis ad cāꝫ cōplonalē vel materialē eius. cū eīm ꝑpter exceſſum frigiditatis aut alterius qualitatis debilitat virtus ſuſtētatiua mēbroꝝ. pꝫ ꝙ mēbra mouent etiā eoꝝ grauitate deorſum. ꝟtus ergo conatur erigere mēbra. ꝛ ſuſtentare ipſa. ꝛ cū iam adhuc ꝓſeuerat potētia mouentis ea mēbra deorſum: ita ꝙ ex paruitate potētie agentis ad paſſa oritur tremor q̄ eſt motus cōpoſitus ex depreſſiōe ꝛ eleuatione mēbroꝝ ad varias ꝛ diuerſas vias poſitiōes. ¶ Propter qđ freqnter in mēbris vlceratis inuenitur tremor ꝓueniens a mala cōplone calida ꝛ ſicca ipſius tremoris effectiua: lꝫ rari⁹: ꝛ hoc q̄dem cognoſcit ꝑ actualem tactum caliditatis mēbrorum per rubore inflāmationē mordicationē ꝛ punctionem in eis. ¶ Et tales q̄dē tremulos motus curare pn̄t inſtra oia que vigorāt caliditatē naturalem in mēbris aliquali ſua frigiditate ꝛ ſtipticitate vniendo ſpūs. velut eſſet aqua cineris cuꝫ decoctione gallarum cupreſſi fomētata perſepe. ¶ Aut oleū onfancinū cū puluere ſandarace ſepe inunctū. ū. ℥. eius apponendo. ℥. ſ. ſandarace ꝛ ſepe ex eo inūgendo membra. ¶ Silr huic ꝯfert aqua vel ſuccus andachoche cū puluere betonice roſ. ꝛ ſandarace.

Si aūt vir ſapiens tremorē in talibus membris inuenirēt a mala cōplone frigida ꝓuenientē. qđ cognoſcitur ꝑ membri frigiditatē tactualr pceptā ꝑ membri diſcoloratione paliditatem ꝛ rigiditatē: ꝛ ꝑ hoc: ꝙ ſemp nocet a frigidis et iuuatur a calidis tūc de melioribus inſtris q̄ reperire potui. ¶ Primū eſt ꝙ pluribus diebus in aurora patiens ſumat. ʒ. j. tyriace andromachi vltra. xv. annos fermentate cū. ℥. j. ſ. aq̄ ruthe calefacte ꝛ tardet comedere poſt eā horas ad minus. v. ¶ Scđm vero principale remediū eſt: vt membra trementia inungant ex eadem tyriaca ter vel quater in die ꝛ confricentur ea. ¶ Tertiū ꝟo principale de meis exptis eſt vt membra patientia fomentent cū pānis calis infuſis in ſuccū mſicarie: quā Auicē. vocat vchuen in

primo cap̄.2° cañ. ¶Ego autem ſcio ꝙ ſi talia mēbra ſepe confricentur cum eluario oppopira iuuamentum acquirunt ꝑfecte ſanitatis.

¶De ſaltu iuncturarum. ℞ica.v.

Fuit aūt ſuperius acciñs q̄ntum nolatū ſaltꝰ qui ē nocumētum corruptiōis acciñs in operatiōe motiua. Mouenť em̄ mēbra motu eleuatiōis ⁊ depſſionis ꝑtialiū ꝑꝑ aliquā ventoſitatē incluſaꝫ in pānicularibꝰ ꝑtibꝰ mēbroꝝ ⁊ in lacertis ⁊ muſculis ipſoꝝ. Quō em̄ ibidē coartať vētoſitas cū ipſa intrinſece iclineť moueri motu recto ſurſum ⁊ mēbra cum ſui corpulētia ⁊ poroꝝ ſuoruꝫ clauſiōe reſiſtāt. pꝫ ꝙ ventoſitas vnita ⁊ fortificata ſubleuať ipetuoſe: ac ſi mēbroꝝ ꝑtes violēter ſurſuꝫ agitarenť. q̄re merito ſaltuoſe dicunť. ſicut em̄ ſaltans ipetuoſe ⁊ ſubito moueť ſurſum ⁊ deorſuꝫ: ita ⁊ ventoſitas in mēbris incluſa ⁊ in eis agitata motus ꝺꝫ efficere ſaltuoſos. ¶Ex quo fūdamēto ꝯſiderāti appet cōplonalis cā ſaltꝰ que vt plurimū ē mala cōplo frigida. ¶Appet 2° cā cōpōnalis q̄ vꝫ eſſe oppilo coartatoria partiū que ſaltant. ¶Apparet 3° cā māllis vel ſibi ꝓportionata que eſt ventoſitas.

Et tandē ex hoc fundamēto inueniri pōt ingeniū curatiōis qꝺ eſt cōplendū ex opatiōibꝰ medicinaꝝ calefaciētiū apiētiū carminātiū vētoſitates et educēdo eas extra. ꝑꝑ quod de melioribus inſtrīs tria maxime iuuantia inueni. ¶Primū eſt vt mēbra fomentenť cū decoctiōe calamenti. ¶2m eſt vt cotū vel panni molles infundanť in succū ruthe ⁊ actu bñ calīn appliceť ꝑtibꝰ ſaltantibꝰ ⁊ eſt remediū ideficiētis vtilitatis. ¶3m ꝟo ſpāle remediū eſt vt mēbra empleneť ⁊ copioſe iunganť cū eluario dyacalamēto ⁊ ꝓpie a Meſue deſcripto in antidotario deſcriptione ſibi propria.

¶De paraliſi. ℞ica.vi.

Sextū ꝟo acciñs memoratū fuit paliſis: ⁊ lꝫ paliſis ꝓꝑe ſūpta importet nocumentū ablatiōis ſenſus ⁊ nō motus aut econuerſo: ita vt qñqꝫ paliſis iportet nocumētū ablationis motꝰ ⁊ non ſenſus vt expimēto quotidie cōprobať. Aliquibꝰ em̄ mēbris accidit qñqꝫ nō poſſe moueri a ꝟtute. tñ poſſe ꝑcipere oīa obiecta tangibilia calā frida ꝗuia lenia: ⁊ ſic de aliīs. Et hoꝝ q̄dē ſmonū cāe fūdanť ſuper hoc principio quod eſt alterum duorum. ¶Primū ꝙ ad mēbra ꝑtrāſit ſpūs aīalis motiuꝰ ⁊ nō ſenſitiuꝰ. aut ecōuerſo trāſit ſpūs ſenſibilis ⁊ nō motiuus. Et alterū ꝑncipiū eſt. ꝙ cōceſſo adhuc ꝙ ſpūs ſenſibilis ⁊ motiuus ad mēbra delegenť ⁊ in eis reꝑianť. tñ ꝓpterea qꝛ cōtingit corruptuꝫ eſſe tēperamētū quo ꝟtus mūdificat ſpūs aīales ſenſibiles et integrū remanere pn̄m quo ꝟtus modificat ⁊ dirigit ſpūs motiuos ⁊ nō ſenſibiles. pꝫ ꝙ ꝫꝫ hoc fūdamētū acurꝰ ꝯtēplator poterit ſoluere ꝓblema remanētie motꝰm mēbris ⁊ nō ſenſus in eis: aut ecōuerſo. ⁊ tu ꝯſidera: qꝛ hi ſermōes ſūt phyſici ⁊ ꝓfundi. ¶Cum ergo ꝯtinget virū ſapiētē ꝑcipe mēbra patiētia nocita eē in opatiōibꝰ ſenſus ⁊ motꝰ ambabꝰ aut alteris ſolū. tūc ſi videbit mēbrū ꝯtinue magis ⁊ ampliꝰ extenuari ⁊ tactu ꝑcipi fridū ſcīudū ⁊ q̄ſi hūidū. tunc ſciat talē ſpēm paliſis a friditate ꝓueniſſe. ⁊ huic q̄dē applicare poterit inſtr̄a q̄ ſupra in ſtupore ⁊ tremore deſcripta ſūt. ¶Et adde iſtis ꝙ oleū de caſtoreo cū piguedie leonis eſt remediū fere extremum ⁊ freq̄ns linitio facta ſuper mēbrū cum tyriaca dyateſſerō eſt ex meis expertis. Et cōſidera ꝙ oleum de anacharda ⁊ ſuccus eius cū puluere agarici bullita adinuicē ſunt multū ſolēnia in hoc.

¶De impotentia motꝰ membrorū. ℞ica.vij.

Pro ſeptimo ꝟo acciñte. ſ. pro mēbrorū impotētia ad oēs dr̄ias poſitionis ſubleuādo ab eis paulisꝑ ꝯtēplādo ꝓcedere opꝫ. p̄t em̄ hoc acciñs ꝯtingere. ¶Primo ꝑꝑ debilitatē ꝟtutis motiue ⁊ lacertoꝝ neruoꝝ ⁊ viloꝝ. ¶2° ꝟo pōt ꝯtingere ꝑꝑ paucitatē inſtr̄oꝝ motꝰ q̄ ſūt ſpiritꝰ motiui. ¶3° ꝟo pōt hoc ꝯtingere ꝑꝑ defectuꝫ ex ꝑte organoꝝ motꝰ ꝑdictoꝝ. ¶Debilitas aūt motiue ꝟtutis intelligi pōt ex ꝑte ꝑncipij manifeſtatiui motꝰ ⁊ eſt cerebrū. multotiēs em̄ debilitať iꝑꝫ ꝑ viaꝫ reſolōnis ſicut ꝯtingit in fortibꝰ eūonibꝰ ⁊ vigilijs ⁊ aīe paſſionibꝰ. Tūc q̄dē cū medicꝰ ꝯſiderat has euacuationū ⁊ eaꝝ ſpēs: opponet eis ꝓhibendo fluxum ſanguis a naribꝰ cū appōne linimētoꝝ infrigidātiū exiccantiū ⁊ ſtipticantiū ſuꝑ tꝑibꝰ ⁊ frōte ⁊ ꝑtibꝰ gule ⁊ cū ipōnibꝰ ſtuelloꝝ in naſo infuſoꝝ in albumine oui agitato cū bolo ar. ſan. dra. thure myrra ſarcocolla. ¶Immoderate ꝟo vigilie debilitāti cerebrum opponet cū decoctiōe papaueris albi in cibarijs patiētis exhibēdo ſyrupū de papauere. ℥.i. cū. ℥.ij. aq̄ emulſionis ſeminū cōiuꝫ fridoꝝ ꝑ horā poſt cibū. Et ꝓuocať ſomnus facile cū frequēti odore lilij aquatici albi vel floꝝ nenufaris. Aut facilius prouocabiť cū odore pomoꝝ mādragore. ¶Si autē cerebri debilitas ꝯtingat ꝑꝑ vehemētes paſſiones melicas velut eēt ſpēs melie ꝓꝑe aut mania demoniaca vel lupina. tunc cura huiꝰ debilitatis pendet ex cura illarū egritudinū. Uerūtñ de melioribꝰ inſtr̄is ad curā harum diſpoſitionū eſt adminiſtratio regiminis boni nutrimēti cū cibis leuis digōnis que nutrimentū exhibeant multū in quantitate pauca velut carnes pulloꝝ iuuenū ⁊ pinguiū ⁊ vituloꝝ lactētiū caſtratoꝝ iuuenū ꝑdicuꝫ faſianoꝝ ⁊ ſiliū ⁊ bonū vinuꝫ albū ⁊ ſubtile dulce cū aq̄ bugloſſe aut boragis lymphatū ſemꝑ. ⁊ iā q̄dā laudauerūt antiq̄ inſtr̄m vnū a ꝓprietate cerebri ꝯfortatiuū qꝺ eſt vt aſſando coq̄tur cerebrū leporis ⁊ comedať aut ſaltē cōburať et fiať ex eo puluis q̄ bibať bis vel ter in die cū aq̄ meliſſe ⁊ vino dulci. Per hec quidem talia cerebrū vigorari poterit. ¶Si aūt ipotētia mouēdi mēbra cōtingeret ꝑꝑ defectū ſpirituū aīaliū q̄ ſunt inſtr̄a motuū. tunc ſi talis defectꝰ accidat ꝑꝑ oppilōnez oportebit medicū itēdere ad eaꝝ aptionē rarefaciēdo mēbra cū ꝺcoctiōibꝰ ruthe arthemiſie ſticados matricarie feniculi petroſilini ⁊ ſilium. aut faciēdo fricationes equales ſuꝑ mēbris: aut appoponēdo leues ventoſas ſuper membris: aut ſpongijs madefactis in aqua cineris cum decoctione origani ſepe fomentādo membra.

Si vero defectus motiue potētie ꝯtingat pp carentiā aialiū spūum in mēbro que sequaꝛ abscissionē viarū p q̄s transire solebat aialis spūs ad mēbra.tūc si oīa mēbra talia fuerint abscissa transuersalr necessariū erit ꝙ mot⁹ totalr in mēbro depdaꝛ.Verū q̄ villi neruoꝝ p quos aialis spūs effunditꝛ ad mēbra plures nūero diuersis incessib⁹ situanꝛ.hinc est ꝙ raro ꝯtingit ꝙ totalr motus auferaꝛ quin aliq̄ ei⁹ porticula remaneat. Et ex hoc soluunꝛ plura ꝓblemata.Appꝫ eñ q̄nq̄ trāsuersalr sectū eē neruū lacertū vel chordam:⁊ tñ in mēbro remanere motū ptialē. hoc eñ cōtingit q̄ p aliquē villū q̄ remāsit lesus:aialis spūs ferꝛ ad mēbra.pp qđ p ipm viget in eo mot⁹⁊ sensus:vbi si totalr ꝓhibereꝛ aialis spūs delegat⁹ad mēbra necesse foret oīno sensum ⁊ motum in eis depdi. ¶ Cū ergo ꝯtingat ꝙ paꝝ spūs aialis feraꝛ ad mēbra p quē saluet in eis motus:pꝫ ꝙ intētio curatiōis est cū predictis calefactiuis attractiuis ⁊ aperitiuis pceden dū eē.dilataꝛ enim psepe mēbra dilatatiōe tāta ꝙ funditꝛ spūs ita ꝙ p ipm poterunt mēbra sentire et moueri cōueniēter satis.Et hic est pūct⁹ p quē dedi spem.⁊ adhuc exhibeo veniēdi ad ꝯualescētiā bonā nō tñ ita pfectā q̄lē quātā habuissent mēbra absq̄ ipsoꝝ sectiōe vel attritiōe.¶ Propter qđ tria videnꝛ mihi ꝯuenientia remedia in hoc nocumēto cōferentia.¶ Primū itaq̄ ipsoꝝ vt sepe mēbra patiētia inūganꝛ nauali pice mediocriter cocta . q̄ tñ apposita mēbris nō dimittaꝛ sup eis vltra horas q̄tuor ne vehemēti⁹ exiccādo noceat tpis diuturnitate ꝙ sui caliditate attrahendo iuuet.pp qđ iueni tuti⁹ eē mēbra p̄dicta liniri ex oleo distillatiōis picis ꝙ ex substātia ei⁹ qđ est ex magnis secretis meis faciētibus ꝯueniēte attractionē absq̄ potēti resolōne.¶ 2ᵐ vero instr̄ ad hoc de meis exptis est vt diu ⁊ sepe mēbra tūc inunganꝛ ex oleo amigdalarum amararum:in cui⁹ lib.ß.decocta fuerit.ʒ.ß.croci bñ cōtriti.¶ 3ᵐ vero spāle in hoc est vt mēbra suis tpib⁹ sepe liniantur ex succo ruthe aut pāni in eūdē infusi actu cali ponantur super eis.hec quidem solēnia sunt instrumēta.licet vltimum sit fortius predictis duobus p̄mis sicut secūdū est medium inter ea.

At vero iterū vt supra positū est frequēter ꝯtingit ipotētia mēbroꝝ ad motū ex pte defect⁹ organoꝝ.⁊ hoc est q̄ nerui aut eoꝝ villi lacerti vel chorde a pāni sunt ⁊ attriti aut ꝓpter vulnera cū attritiōe facta : aut q̄ applicata fuerūt medicamina vehemētius calefactiōis ⁊ attractionis pp q̄ māerū grossa pars inspissata est. aquea ⁊ terrea resoluta est.⁊ hoc vt in plurib⁹ cōtingit velut in hoc accidisse manifestū est.¶ Cū ergo pꝫ manifestē talē mēbra mot⁹ sint indisposita flexibilitati. pꝫ ꝙ neq̄ ꝙ pñt flecti ad oꝑiam positiōis neciam. Pꝛūcūq̄ et eoꝝ motiua v̄tus fortis esset. Et huic q̄dē nocumēto q̄nq̄ vꝛ mihi solēnib⁹ instr̄is puideri posse. ¶ Et primū q̄dē est frequēs inunctio eoꝝ cū oleo vulpino facto p decoctionē vulpis in aq̄ colligēdo ipm cū supnatat ⁊ hoc est singulare remediū. ¶ 2ᵐ vo ē vt vnganꝛ mēbra p̄dicta cū pinguedie tassi calefacta. ¶ 3ᵐ vo est vt mēbra sepe fomēteꝛ cū liq̄re sublimationis medullaꝝ cruriū boū antiq̄rū ⁊ hoc est excellēs iuuamētū. ¶ 4ᵐ vo est vt mēbris applicēꝛ ceroteū hoc. ℞.armoniaci pinguioris bdelij añ.ʒ.j. terbētine.ʒ.j.ß.sticados origani pulegij artemisie añ. ʒ.j.croci.ʒ.j.ß.dissoluanꝛ gūme i aceto albo:deide in eoꝝ ponēꝛ cū.ʒ.ß.olei de granis sisami ⁊ cū sufficienti q̄ntitate cere coquanꝛ ⁊ extēdanꝛ sup pāno ⁊ vestiātur eo mēbra. ¶ 5ᵐ vo remediū est hoc emplꝫ. ℞.altee cocte in aq̄ mellis lib.j. radicuꝫ liliorū alboꝝ sit pparatoꝝ.ʒ.iiij.farine fenugreci sc.lini ⁊ sisami añ. ʒ.j.ß.croci.ʒ.ij.mellilloti camomille seminum malue añ.ʒ.ß.cinamomi.ʒ.j.ß.pistenꝛ in mortario vltiata ꝯtritiōe:⁊ incorporenꝛ cū alijs ⁊ fiat emplꝫ ex q̄ bene calo mēbra emplenꝛ. ¶ Erit igiꝛ mod⁹ ꝯueniēter applicādi talia incipiēdo a mense nouēbris.administreꝛ p̄mū de istis instr̄is per.xv.dies.penultimū vo vꝫ ceterū administreꝛ p alios dies.xv. Et ipe vo pñti p totū hūc mēsem pcedaꝛ cuꝫ 3° ⁊ 4° de p̄dictis instr̄is.v. ¶ Et si ꝯtingeret talia instr̄a non hēre aut nō eē pata:tūc a pñti ipe vsq̄ in finē hui⁹ mēsis inūgaꝛ totū brachiū vsq̄ ad rasetā man⁹ hoc vnguēto. ℞.fecis olei irini:⁊ olei liliorū albori añ.ʒ.ij. fecis olei de semine lini lib.ß.bdelij mollis ⁊ subalbidi.ʒ.j.arn.ōtiaci.ʒ.ß.sticados peonie hermodactyloꝝ floꝝ rosmarini maiorane añ.ʒ.ij.cere albe quātum sufficit fiat vnguentum molle ⁊ calidū applicēꝛ supligādo mēbro cotū vl lanā pinguē bñ carminatā.⁊ p hec q̄dem istr̄a nō dubito satis ꝯuenienter esse promissum ⁊c.

¶ De ipotētia sustentādi mēbra. ℞ica.viij.

Am vo aliq̄d dicēdum est de accidente octauo.vꝫ de ipotentia sustētationis mēbroꝝ.⁊ iā q̄dē p hac mā recurrēdū est ad pcedens capl̄m. sicut enim motus viget in mēbris pñtia spūs motiui: ita quies vigoraꝛ in eis pñtia spūs quietatiui.Si ergo ꝯtingit mēbra variata eē in tēperamēto suo aut in substātia sua:ita ꝙ spūm aialez quietatiuū nō recipiāt:aut si recipiunt spūm illuꝫ aialē nō dearticulāt ipꝫ ⁊ limitāt limitatiōe quietis in mēbris.tenēdo eñ qđ vissimū esse credo:ꝙ idē spūs aialis sit instrumentū mot⁹⁊ q̄etis in potētia efficiꝛ th ipe actu instrumētū mot⁹: q̄ talr limitaꝛ a tēperamēto mēbri vt ad motū seruiat sicut idē spūs alio tēperamento limitaꝛ vt fiat instr̄ quietis:nec huic mō p̄bandi aliqua ꝯrietas aut resistētia isurgit:nisi q̄ opꝫ ponere in mēbris varia tēperamēta fm varietatē exigentie ꝑonū qđ quidē fundamentū nālē pñiam nō dehonestat nec medicinā.¶ Cū ergo medico māifestū est ꝙ virt⁹ mēbra quietare nō pōt.pꝫ q̄ eoꝝ curatio fit per debitā attractionē spūuꝫ ad mēbra cū istis q̄ plurima ⁊ efficacia pcedenti cap.p̄dicta sunt.quib⁹ et sup addere potes ꝙ ingenium curatiuū consistit multum in ligatura mēbroꝝ cōdecenti. ¶ Cū ergo percipiat medicus v̄tutē nō posse ꝯuenienter sustentare mēbra:tūc dꝫ ea ligare fasciculis ꝯuenientibus ⁊ ligata q̄eta facere ⁊ pseruare cuꝫ appodiatiōe ipsoꝝ ruꝫ ad alia membra velut huic viro sepe pcessi vasis ligaturis manum ⁊ brachiū eius ligādo ⁊ ligatas super palmulis conseruando.

¶ De spasmo. ℞ica.ix.

Nonũ vero acciñs fuit ſpaſmus in his mẽbris freq̃nter inuẽtꝰ. ꝑ cuiꝰ inueſtigatiõe ꝓmittẽdũ ꝙ hic ſpaſmus eſſe põt in fieri dictus talis. ſcdo in fcõ eſſe. ⁊ q̃libet eoꝝ iteꝝ põt eẽ ſpaſmꝰ de inanitiõe ⁊ de repletiõe. Exẽplũ ꝓmi ſicut ſpaſmꝰ in fieri ꝓducat̃ ⁊ accidit ꝓpter vehemẽtẽ euõnẽ ſpiritnũ ⁊ ſanguinis in mẽbris factã. Et iteꝝ hic ſpaſmus ꝯfirmatus vel factꝰ inuenit̃ in mẽbris ꝯſeruari ꝓpter eandẽ immoderatã euõnẽ quã ꝯſecuta eſt ꝯtractio ſpaſmoſa. Silr̃ ⁊ ſpaſmꝰ in fcõ eſſe freq̃nter ꝓductus eſt ⁊ ꝯſeruat̃ in mẽbris a ſiccitate q̃ ꝯſecuta eſt vehemẽtẽ reſolõnẽ ꝓuatiuã ⁊ poſitiuaꝫ. ¶ Cũ ergo ꝯtingit vulnera vel vlcera ꝯcomitari ſpaſmũ fientẽ tũc ſpẽs illa euõnis nõ eſt cohibẽda. ⁊ ſi fuerit ꝯſecutus replõnẽ multã: tũc abſcindi dꝫ ꝑ ſpẽs euõnis et diſtractiõis diuertẽdo q̃dẽ mãs ꝑ antipiſtaſim. i. ꝯtrariã põnẽ ligãdo fricãdo fomẽtãdo vẽtoſando ꝑtes ⁊ flõmias adminiſtrãdo euõnes mãe ꝑ ꝯtrias ꝑtes. Exẽpli grã ſi fiat ſpaſmꝰ in dextro brachio fricentur nates ⁊ ſpatule ⁊ applicet̃ flõmia vene nigre ſiniſtri brachij aut ſaluatelle eiuſdẽ. Ueꝝ in hoc caplõ nõ facio ꝓlongationẽ multã. qm̃ raro ꝯtingit ad manꝰ medicoꝝ ꝓuenire ſpaſmũ in fieri ſiue de inanitione fuerit ſiue de repletiõe. Plurimũ ergo qð ꝯtingit eſt q: inuenit̃ ſpaſmꝰ in fctõ eſſe. ⁊ hoc q̃dẽ eſt rõnabilr̃ ꝯcedẽdũ ſiue ꝓpter multitudinẽ mãeꝝ hoc ꝯtingat q: neruoſa vel lacertoſa mẽbra cũ implent̃ ſm̃ latũ abbreuiant̃ ſm̃ lõgũ ⁊ ꝓhibent̃ a dilatatiõe ꝯgrue. qm̃ ſpaſmꝰ eſt egritudo neruoꝝ ꝓpter quã lacerti mouent̃ ꝯ̃ſus ſuũ ꝓncipiũ ⁊ inobedictes fiũt in dilatatiõe. ſcõa tertij. in diffinitiõe ſpaſmi. ¶ Si ergo alicꝰ ſpaſmus iã factꝰ in aliquo ꝑticulari mẽbro reperiat̃ tũc pꝫ ꝙ itẽtio eſt ꝓcedere cũ medicinis mediocriter calis apitiuis diſſolutiuis ⁊ lenitiuis. mẽbra em̃ oĩa ſpaſmata frida ſunt. ergo debent calefieri. ⁊ oppilata ⁊ ꝯſtricta ſunt: ergo apiri debẽt. indurata ſunt iõ leniri debẽt. Uñ oĩa inſtr̃a q̃ ſupius deſcp̃ta fuerãt in caplõ de impotẽtia motꝰ mẽbroꝝ huic ꝓpoſito ꝯueniẽter ſeruire pñt. ¶ Si q̃s autẽ curioſus deſideraret applicare aliqua inſtr̃a efficacia preter ꝓdicta poſſet applicare aliq̃d hoꝝ trium ſuo libito. ¶ Et ꝓmũ eſt expꝫtũ medicamẽ ⁊ efficaciſſimũ ꝙ eſt oleum de been. caliditate em̃ ⁊ humiditate ſua potẽter lenit oẽm duritiem in mẽbris repertã ⁊ abſcidit dolorẽ ⁊ aufert ab eis ꝯtractionẽ in fieri et in facto eẽ repertã. ¶ Scdm̃ vo ſpãle inſtr̃m eſt vt diſtillent̃ galbanũ ⁊ terbẽtina põderibus equalibꝰ ꝑ alẽbicũ vitreũ ⁊ eo liniant̃ mẽbra ⁊ ſepe inũgant̃. ¶ Tertium vo ſpãle remediũ ⁊ minus anguſtioſum eſt vt accipiat olei amigdalaꝝ dulcium lib. j. croci puluerizati. ʒ. iij. ſape electiſſime lib. ij. bulliant hec tria ſimul lẽto igne in vaſe eneo ſtagnato vſq quo totũ vinum ꝯſumat̃. De illo igit̃ oleo reſuato in vaſe vitreo ſpaſmata mẽbra inũgant̃ actu calõ ⁊ ẽ nobile remediũ.

¶ De duritie iuncturarum. Rubrica. x.

Ultimũ vo acciñs tactũ fuit duraties in talibꝰ mẽbris inuẽta: q̃ q̃dẽ cũ plurimis predictoꝝ inſtr̃oꝝ põt remoueri ⁊ ꝓpe cum emplõ ⁊ ceroto deſcriptis in caplõ de impotẽtia motꝰ mẽbroꝝ. ⁊ cũ q̃nqꝫ inſtr̃is vt oleis ⁊ vnguẽtis: ⁊ ſublimatiõibus. ¶ Cũ ergo hic vir ꝓceſſerit cũ oĩbus inſtr̃is ſupra liniatis variari debere de. xv. in. xv. diebus vt tertio ad hoc caplõ ꝓcedẽte viſum eſt. tunc iterũ reuertat̃ ad adminiſtrationem ordinatiuã illoꝝ inſtr̃oꝝ ꝓ ꝑte incipiendo a feſto natiuitatis domini ⁊ permutatim reuoluendo ſe de inſtr̃is ad inſtrumenta.

Conſilium. 245. De dolore iũcturarũ pedũ ⁊ manuũ.

Magnifice dñe vt clare et diſtincte curationeꝫ doloꝝ iũcturaꝝ itelligatis ⁊ ab ipoꝝ incurſu cuſtodiri poſſitis deliberaui v. ꝑ ordinẽ facere. ¶ Primuꝫ oſtẽdere quare in iũcturis ⁊ maxime pedũ fiũt dolores. ¶ 2° in q̃bus hoĩbus magis ⁊ in q̃bus minus: ⁊ in quo tꝑe magis gñat̃ podagra. ¶ 3° q̃ cura erit ꝑiculoſa. ¶ 4° dicã de eius ꝓſeruatiõe. ¶ 5° de ipſorum dolorum cura dicetur.

Quantũ ad ꝓmũ dicit Auic. ꝙ dolores iũcturaꝝ maxie multiplicant̃ i pedibꝰ ⁊ in anchis. cuius multiplicatiõis cã eſt multiplex. ¶ Prĩa ſitꝰ. nã merito ſitus deſcendũt ab alijs mẽbris ad has iũcturas ſupfluitates: ex quaꝝ retẽtiõe multiplicant̃ dicti dolores. ¶ 2ª cã eſt: q: huius iũcture ſunt rare ⁊ vacue. ⁊ iõ ꝓpter raritateꝫ ⁊ vacuitatẽ ſupfluitates in maiori q̃titate recipiunt̃ ⁊ retinent̃. ¶ 3ª cã eſt: q: he iũcture ſunt pluris motus ⁊ vehemẽtioris q̃ alie iũcture. rõne ergo motꝰ fit ad has iũcturas ſupfluitatũ attractio et ex ꝯñti doloꝝ gñatio. ¶ 4ª cã eſt haꝝ iũcturarũ cõplõnis debilitas. iũcture em̃ pedũ hñt cõplõnẽ debiliorem alijs ꝓpter diſtãtiã maiorẽ a fonte caloris. ⁊ ꝓpter hoc alijs pibꝰ multiplicant̃ magis dolores podagrici q̃ alioꝝ mẽbrorũ eo q: iũcture pedũ tã rõne complõnis fride ꝙ rõne diſtãtie a fõte caloris ſunt multũ debiles mẽbra aũt debilia naturalr̃ a mẽbris fortibꝰ recipiũt ſupfluitates. ꝓpt̃ qð hali. dixit ꝙ podagra fit in pãniculo q̃ circũdat oſſa pedis et maxime ledit ⁊ ſepius: q: humiditates huc deſcẽdẽtes non poſſunt digeri ꝓpter ſuã remotionẽ a fonte caloris.

Quãtũ ad 2m dicit Auic. ꝙ aptiores hoĩes vt in eis mltiplicent̃ dolores iũcturarũ ſũt ſenes ⁊ ꝯualeſcẽtes ⁊ patiẽtes crõicas egritudies. Senes q̃dẽ ꝓp debilitatẽ ꝯplõnis iũcturaꝝ pedũ maiorẽ in ipis q̃ in alijs. ¶ Et ꝯualeſcẽtes potiſſime cũ nõ regant̃ regimie recto debilitant̃ ⁊ a digõne bona ꝓuant̃: ⁊ ꝓpe cũ nõ ſunt curati cum ſufficiẽti euõne. ¶ Patiẽtes vo egritudines cronicas q: lõgas ꝓpter ſitem cãm q̃nqꝫ patiunt̃ vel aptitudinẽ hñt. vt dolores podagricos incurrãt. ¶ Tẽpora aptiora vt in eis fiat podagra ſunt ver ⁊ autũnus. ¶ In vere q̃dẽ ꝓpter motũ ſanguinis ⁊ humoꝝ qui in pñti tꝑe multiplicant̃ ⁊ nõ terminant̃. Uñ in hoĩbus aptis currũt ad iũcturas. ¶ In autũno vo generãt̃ dolores podagrici ꝓpter malitiã digõnis humorũ ⁊ ꝓp raritatẽ pororũ mẽbrorũ in eſtate factã: ⁊ raritatẽ q̃ fit i die ex calore autũni. Uaſa em̃ dilatatis ⁊ apꝫtis fluũt magꝭ humores ⁊ i maiori q̃titate recipiũt.

Quantũ ad tertiũ dicit Auic. ꝙ dolores iuncturarũ ſola alteratione abſq; euõne nõ pñt curari ſine vehemẽti dolore. Rõ: qm̃ ſuꝑfluitates ille q̃ ad iũcturas ſolebãt currere curſũt ad alia mẽbra nobiliora ⁊ ibidẽ retinent̃ q̃re talis materia abſq; euõne eſt multum periculoſa. propter quod minatur egritudinem aut perditionem aut moleſtiorem egritudinem producere.

Quantũ ad quartũ ex intẽtione auctorũ ſciẽdũ ꝙ potiſſima cuſtodia vr̃e ſanitatis ↄſiſtit ab huiꝰ egritudinis ꝓſeruatiõe. ⁊ iõ ab hac egritudie ꝓſeruatio fit cũ euõne alteratione ⁊ regimĩe ↄueniẽti. ¶ Et ꝓpter hoc oĩ anno fiat euõ in ꝟe ⁊ autũno. ⁊ ad iſtã euõnẽ eſt reſpiciẽdũ ſi fiat ſanguinis abũdãtia: qm̃ tũc dꝫ ꝓcedere flõmia baſilice duoꝝ brachioꝝ poſtq̃ timet̃ de incurſu podagre in ambobus pedibus. ¶ Uerũ euõ ↄueniẽs eſt q̃ reſpicit cholerã ⁊ fl'a ⁊ propter hoc digerat̃ materia cũ hoc. ℞.ſy. de endiuia. ℥.i. gelenіabin. ℥.ß. diſtẽpera cũ decoctiõe aniſi feniculi. ſeminũ cõiũ ⁊ accipiant̃ v. vel. vij. ⁊ plus vel minꝰ ſm̃ ꝙ appꝑebit medico vſo. ¶ Deīde fiat euõ cũ hoc. ℞. hermodact. ʒ.i. reubar. boni. ℈.ij. ſpice. ℈.ß. ⁊ exhibeat̃ cũ decoctiõe ꝑdc̃ã. ¶ Alr. ℞. pulpe caſſie. ℥.ß. agarici infuſi in geleniabi ʒ.ß. reubar. boni hermodactyl. añ. ℈.i. ſalis gẽme. ℈.ß. ſꝫ. ℨ. vi. ſpice. ℨ.iij. diſtẽpera cũ ꝑdicta decoctione. ¶ Facta purgatiõe ↄfortet̃ mẽbrũ cũ ſtipticis ſicut cũ balauſtia acatia ⁊ ſucco ꝟge paſtoꝛꝫ aut plãtaginis ⁊ infũdant̃ petie in dc̃õ ſucco in quo poſita ſit acatia ⁊ balauſtia ⁊ ponant̃ ſuꝑ iũcturas. He petie hñt ↄfortare mẽbrũ ⁊ claudere poroſitates ita ꝙ nõ ꝑmittũt mẽbrũ recipe ſuꝑfluitates. His aũt fc̃is ꝓcipit Auic. vt exercitiũ ſit tẽperatũ. ¶ Et oꝫ ꝙ euitet carnes groſſas oĩa ſalſa ⁊ oĩa frigida ⁊ hũida ſicut ſpinachia cucur. ¶ Et ſint cibi bõi ⁊ velocis digõnis. Euitet̃ oĩs repletio ⁊ oĩs labor imoderatꝰ ⁊ potiſſime ſuꝑ repletionẽ. ¶ Et opꝫ etiã vt euitet̃ ſomnꝰ ſtatim aſſumpto cibo. qm̃ eſt de rebꝰ multũ nocibilibus. ¶ Eſt ẽt in hac egritudie bonũ vt ſepe ad minꝰ ſemel in mẽſe ꝓuocet̃ vomitꝰ. ⁊ eſt mltũ ↄueniẽs vt fiat ꝓuocatio vrine: vtẽdo brodio cicerꝝ cũ decoctiõe radicũ petroſ. ⁊ ſeminũ cõiũ. ¶ Et ad ſummũ ꝓſeruatio ⁊ tutela ab hac egritudine nõ ↄſiſtit niſi in ꝓhibitiõe multiplicatiõis humoꝝ ⁊ in euõne ipſoꝝ. Et iõ ſicut ↄtinue fit ipõꝝ gñatio ita ſepe dꝫ fieri ipſoꝝ eductio. ⁊ qꝛ huiꝰ dolores potiſſime generant̃ ex ſuꝑfluitate digõnis epatis. hinc eſt ꝙ maxime opꝫ attẽdere in eius mundificatione et eius cuſtodia.

Quantũ ad 5m ẽ ſciẽdũ ꝙ dolor q̃ eſt aptꝰ ꝓuenire in iuncturis pedũ ⁊ manuũ hꝫ depẽdẽtiã a duplici mã̃ quaꝝ vna eſt calĩa ⁊ alia frida. Calĩa eſt chol'a ⁊ frida eſt fl'a. ⁊ ex ↄmixtione iſtaꝝ duaꝝ mã̃eꝝ ⁊ fluxu ipſaꝝ cãtur dolor. qui poſtq̃ eſt aſſuetꝰ dr̃ dolor podagricꝰ aut ciragricus ¶ Et iõ i cura huiꝰ doloris cũ aduenit ꝓmo ꝓuocet̃ vomitꝰ. qm̃ ex tali ꝓuocatiõe duo iuuamẽta ſequũtur. quoꝝ vnũ eſt qꝛ mã̃ apta ad pedes ⁊ manꝰ fluere diuertit̃: ⁊ ſic dolor creſcit ſꝫ minorat̃ mã̃. ¶ 2m iuuamẽtũ eſt qꝛ illa mã̃ ꝓ pte euãt̃ q̃re cũ ſũma ſollicitudie ꝓuocet̃ vomitꝰ. ¶ 2o ꝓuocato vomitu fiat 2a euõ ꝑ medicinã ſoluẽtẽ cholerã ⁊ fl'a etiã reſpicientẽ quã medicinã ego ſtatĩ ponã inferꝰ. ¶ 3o ꝓuideat̃ vt ſedet̃ dolor cũ his q̃ ponã inferꝰ. ¶ Ultio ſedato dolore qđ ad pedes ⁊ manꝰ currit reſoluat̃ cũ his q̃ nõ fortiter reſoluũt: ne id qđ defluxũ eſt induret̃ ⁊ reſolũni ineptũ efficiat̃. ¶ Medicina q̃ poſt vomitũ eſt admiſtrãda eſt talis. ℞. hermodacty. ʒ.ß. pulpe caſſie. ʒ.vi. reubar. ʒ.i. ſpice maſticis ſꝫ. añ. ℈.ß. diſtẽpera cũ decoctiõe radicũ apij feniculi. petroſel. ariſtologie lõ. ⁊ ro. ſe. aniſi feniculi. ſe. cõiũ. Si ꝟo ſtõachꝰ non eſſet bñ diſpoſitꝰ loco hermodactyloꝝ põt poni agaricũ. qm̃ in hoc etiã eſt ſilis hermodactylis ⁊ ſtipticitate ꝑticipat. ¶ Si ꝟo corpꝰ eẽt nimis calefcm̃ põt vti hac medicīa. ℞. pulpe caſſie. ʒ.vi. reubarb. boni ʒ.i. ſpice. ℈.ß. agarici elc̃i infuſi in geleniabin. ʒ.v. ſalis gẽme. ʒ.ß. diſtẽpera cũ decoctiõe feniculi in q̃ decoctiõe bullierit. ℥.ß. mirobalanoꝝ citri. Hoc aũt fc̃õ in ꝓncipio fiat aliq̃s repꝑcuſſio ⁊ membri ↄfortatio ne mã̃ ad locũ dolẽtẽ fluat. Fit aũt hmõi repꝑcuſſio cũ medicinis frigidis ⁊ ſtipticis q̃ dicte ſunt in quarto caꝑ. quales ſunt acatia balauſtia ſuccus ꝟge paſtoris ⁊ plãta. Hec em̃ admuicẽ cõmiſceant̃ balauſtia pulueriꝫata ⁊ acatia in predictis ſuccis diſſolutis. Nec hoc medicamẽ laudo qđ ponat̃ ſuꝑ locũ ſed in parte parũ diſtãte a loco ſicut in crure qñ dolor eſt in pede. in brachijs qñ dolor eſt in manu ⁊ ex iſtis cũ farina ordei põt ↄfici empl'm qđ ad idem valebit.

Super loco ꝟo debemꝰ intẽdere ad doloris ſedationẽ ⁊ ad leuẽ reſolũnẽ. ¶ Prima ergo medicīa ſedãs dolorẽ eſt lana ſuccida bullita in oleo roſato parũ expſſa ⁊ ſuꝑ loco tepida apponat̃. ¶ 2a medicina eſt ↄfecta ex pigüedine gatti ⁊ anatis ⁊ duobꝰ vitellis ouoꝝ cera ⁊ oleo roſ. ¶ 3a medicina eſt aq̃ decoctiõis vermiũ q̃ faciũt ſetã: qm̃ iſta ponit̃ ſedare dolorẽ podagricũ. ¶ Quarta medicina eſt empl'm factum ex fenugreco ſe. lini camomill'. ⁊ oleo roſ. melle ⁊ aceto. hoc enim confert valde. ¶ Quinta medicina ſunt folia vini calefacta et loco dolenti ⁊ tumenti appoſita. ¶ Sexta medicina eſt hec. ℞. cineris caulium. ʒ.iiij. adipis anatis olei camomillini añ. ℥.i. miſce ⁊ actu calida apponatur. ¶ Septima medicina eſt hec. ℞. olei irini. ℥.i. fenugreci farine cicerũ añ. ℥.ij. mellis. ℥.ij. vini. q. ſ. ⁊ fiat empl'm. ¶ Octaua medicina. ſ. qñ dolor eſſet intolerabilis eſt hec. ℞. opij. ʒ.iiij. croci. ʒ.i. terant̃ iſta cuꝫ lacte vaccino ⁊ cum medulla panis ſimulaginei donec totum cum lacte incorporetur ad ſimilitudineꝫ emplaſtri ⁊ ſuper loco ponatur. ¶ Nona medicina eſt oleum in quo decocta ſit vipera ⁊ eſt ex eis ſicut ponit Auic. que ſanant ſanatione integra. ¶ Decima medicina eſt oleuꝫ veſpertilionis: cuius modus eſt iſte vt aſſumantur. xij. veſpertiliones decollati: ⁊ ſumatur lib. i. olei antiqui ariſtologie long. caſtorei ana. ʒ.iiij. coſti. ʒ.iij. omnia iſta decoquant̃ in aqua quaſi ad diſſolutionem veſpertilionum: et bulliat aqua donec tota conſumatur et remaneat oleum. Iſtud oleum eſt conueniens ad reſolutionẽ et ſedationem. ¶ Undecima medicina eſt embroca ſedatiua ⁊ experta quando rubedo ⁊ caliditas apparet ⁊ eſt vt aſſumantur lactuce oleum ⁊ galla ⁊ coquant̃

in aceto donec diſſoluantur. ¶ 12ª medicina eſt decoctio ordei et vulpis viue in aqua et decoquatur vulpis donec diſſoluatur in decoctione. deinde coletur: ꝛ in colatura ponatur membrum dolẽs. Et põt hec decoctio fieri in oleo ſicut fit in aqua.

Medicine reſolutiue ꝛ doloris mitigatiue vł ſedatiue ſunt iſte. ¶ Et pila ẽ talis. ℞. hermodactyloꝝ ſtoracis liq̃de ireos maſticis ſalute ruthe añ. ʒ. j. olei camo. ℥. ij. cere q̃ntũ ſufficit: ꝛ fiat vnguẽtũ. ¶ 2ª medicina eſt hec. ℞. hermo dactylorum. ℥. j. farine ordei. ℥. j. vitelli ouorum. q. ſ. ꝛ fiat emplm. ¶ 3ª medicina eſt hec. ℞. olei camomillini. ℥. j. olei coſti. ℥. ß. florum camo. puluerizate. ʒ. iij. cere parum ꝛ fiat vnguentum. ¶ 4ª medicina eſt hec quam ponit Alexander. ℞. cere. ℥. v. olei camo. ℥. ij. ß. olei roſa. ℥. ij. ß. farine fabarum. ʒ. iiij. vitellos ouorum: numero. v. reſoluas primo vitellos crudos cum farina. deinde alia cõmiſceãtur et fiat vnguentum. Quod ſi dolor multum vigeat addatur aliquid de croco ꝛ modicum de opio. verꝫ cum dolor ſedari incipit opium remoueatur. ¶ 5ª medicina eſt hec. ℞. radicum maluauiſci lib. ij. fenugreci ſe. lini. añ. ℥. iiij. hec omnia infunde per tres dies in lib. ix. aque in vaſe eneo: deinde coque fortiter vſq; ad diſſolutionem ipſarum rerũ donec aqua redeat ad lib. ij. rebus prius bullitis in aqua et expreſſis ꝛ abiectis. deinde totum hoc bulliat vſq; ad conſumptionem medietatis ſic ꝙ ſolum oleum remaneat. hoc facto iterum colabis ꝛ ponas iterꝫ oleũ ad ignem ꝛ addas de cera lib. ß. colofonie lib. ß. terbentine. ℥. iiij. gummi cedri. ℥. iiij. galbani optimi. ℥. iiij. confice et vtere. Hoc enim medicamen vt inquit Alexander non ſolum tumorem curat et materiam reſoluit: immo etiam ventris conſtrictionem remouet ꝛ loca iuncturarum ad proprium ſtatũ reducit neruorum confricationes aut membrorum dolores ſi in balneo aut ad ignem perungantur fricãdo loca ſanat. ¶ Sexta medicina conueniens omni tẽpore a pn° vſq; ad finem eſt vt ſumantur folia oliue ꝛ bulliant et reſoluantur in oleo puro et fiat vnctio. ¶ Septima medicina cõueniens in principio quãdo dolor eſt vehemens et locus calidus eſt vt accipiantur vitella ouorum commiſceantur cum oleo ro. et tepidum apponatur et parum croci adiũgat. ¶ Octaua medicina eſt vt ſumatur ſuccus paritarie et cum modico vini miſceatur et tepidum actu apponatur. ¶ Nona medicina eſt vt ſumař tyriaca et liniatur locus. ¶ Decima medicina eſt vt decoquantur folia caulium diligenter. et. ℞. de hac decoctione lib. ß. fecis aceti. ℥. j. vitellos ouorum numero. ij. olei ro. ℥. j. farine ordei farine fabarum añ. quantum ſufficit et fiat emplaſtrum ꝛ conterantur folia ſimul miſcẽdo oua ꝛ oleum ꝛ fecem aceti ꝛ ſuper loco dolẽti apponatur ꝛ ſepe reponatur. ¶ Undecima medicina eſt quando dolor eſſet vehementiſſim⁹. ℞. croci opij. añ. ʒ. iiij. panis lib. ß. cere lib. j. olei ro. lib. ß. crocum ꝛ opium infunde in vino: panẽ infunde in aqua ꝛ exprime manibus ꝛ admiſcebis crocum ꝛ opiuꝫ bene trita. ꝛ iterꝫ omnia bene teras ꝛ commiſce adinuicem ꝛ loco apponantur.

Hec ſunt que debẽt fieri in ꝑparatione et curatione doloꝝ iuncturaꝝ. Uerũ qr huius dolores redeũt quaſi ꝑ oĩ inordinatione regiminis a qua nõ põt cauere. Ideo ꝑter hec q̃ dicta ſunt ad ꝑfectã hoꝝ doloꝝ curationẽ inuenerũt opifices huiuſmodi medicamẽ ꝑfecte curãs ſi ꝑ integrũ annũ ꝯtinueř ꝑ modũ q̃ diceř. Modus aũt eſt iſte vt de hoc medicamine qđ ſcribeř ſtatim accipiař de mẽſe ianuarij dieb⁹ q̃nq; die poſt diẽ q̃titatẽ. ℈. ij. de mẽſe februarij ſilr mõ. de mẽſe ꝟo martij accipiař duob⁹ dieb⁹ eadẽ quãtitate die poſt dieꝫ. de mẽſe aũt maij deř eadẽ quãtitas dieb⁹ trib⁹ die poſt diẽ. de mẽſe ꝟo iunij deř die vno ſolo. de mẽſe aũt iulij deř duob⁹ dieb⁹. de mẽſe vero auguſti deř vno die. de mẽſe aũt ſeptẽbris deř duob⁹ dieb⁹. de mẽſe vero octobris deř duob⁹ dieb⁹. de mẽſe vero nouembris deř duob⁹ dieb⁹. de mẽſe aũt decẽbris deř duobus dieb⁹ ꝛ ſic per mẽſes. xij. cõpleanř dies. 36. Opꝫ tñ q̃ hoc medicamẽ biberit abſtineat in toto anno a carnibus porcinis leporinis fungis ſinapi et caulibus. Lauet ſibi pedes in aqua caľa marina ꝛ oleo inũgat. ¶ Medicamẽ aũt eſt iſtđ. ℞. reupõtici. ℥. j. agarici. ʒ. ij. ſu. ℥. iij. petro. macedonici. ʒ. iiij. meu. ʒ. v. hypericõ. ʒ. vj. gẽtiane. ʒ. vij. ariſtologie. ʒ. viij. cẽtauree. ʒ. ix. hec oĩa peroptime pulueriꝫenř ꝛ miſceanř. Doſis ſit. ℈. ij. vt dictũ eſt. Et accipiens hoc medicamẽ abſtineat ab oĩbus leguminib⁹ ꝛ maxime fabis. Et non comedat capita piſcium nec cancros nec oſtreas nec ſepias nec bletas neq; que dicta ſunt parum ante ꝛc.

Conſiliũ. 246. De dolore iũcturaꝝ ꝛ principalr in genu.

VEnerandus in xp̃o pater dñs abbas de carceribus pauloãte moleſtatus fuit dolorib⁹ iũcturaꝝ ꝛ principaliter in genu ꝛ pede dextris. Et manifeſte intelligi põt mãlẽ cauſam illoruꝫ fuiſſe mãm fľaticã mucillaginoſam q̃ cum iſta erat cholere rubee q̃ ꝓpter magnã actiuitatẽ ei⁹ calefaciẽdo ꝛ diſſoluẽdo fľa illud fecit velocis penetrationis ꝛ ꝓfundationis in mẽbrũ. Hoc aũt totum apparuit ex velocitate tumefactionis mẽbri ꝛ reſolutionis illi⁹ actualis ibidẽ ꝑcepte cũ mollitie partis ſine duritie ꝛ tẽſione magna. ¶ Et ꝙ mã quidẽ ꝓpulſa fuerit a vena chili deſcendente in quantitate ſatis ampla materia enim magne quãtitatis nõ potuiſſet ita cito collecta ꝛ tranſmiſſa fuiſſe ad iuncturas predictas per venas anguſtas. ¶ Credendũ etiam eſt materiã illã ꝑncipiũ ſue gñatiõis habuiſſe ī epate ab aliquanta ipſius debilitate aut ciborum frigidorum et cholericorum aſſumptione.

Propter quã cãm vř ꝙ ꝯſiliũ ꝑſeruatiõis ei⁹ ab incurſu ꝑdictoꝝ dolorum fundamẽtũ accipiat ſeptẽ intẽtionib⁹ ꝛ inſtřis ſtatim ſubſequẽtib⁹. ¶ Primũ itaq; eſt ꝙ in cibis ei⁹ a fridis ꝛ hũidis multo ꝛ frequẽti vſu velut ſũt ſpinachia bleta lactuca endiuia portulaca cucurbita cucumeres et ſites: a lacticinijs cibis abſtineat: ſilr ẽt abſtinere dꝫ a multo vſu viſcoſoꝝ vt paſtillũ piſciũ

⁊ ꝑꝑe eliroꝝ ⁊ ꝯſilium. Cibi ēt cū acutis artificialr cōmixti iprobādi ſunt vt frequēs vſus aromatū ſi‑napiſmi cepe raphani ⁊ ꝯſilū. Itē mult⁹ vſus ape‑ritiuū valde euitād⁹ eſt velut feniculi petroſilini ani‑ſi ſparagi cimini ⁊ alioꝝ. Etiā leguminum vſus di‑mitti dꝫ qm̄ grauat iūcturas ⁊ ꝑꝑe dolores pedū. Aceti aūt acuti ⁊ cuiuſcūqꝫ rei valde acris frequēs vſus nō eſt laudād⁹. imo iterpolatim ⁊ raro de eis accipiēdū eſt. ¶ Vinū ꝟo eligi dꝫ rubeū vł ſubrubeū ⁊ nullo mō acre valde nec dulce: ſꝫ mediū iter hoc odore aromaticū ſubſtātia claꝝ ⁊ mediocris fumoſi‑tatis. Cui tñ ſi potēti⁹ eēt aliqd aq̄ cōmiſcēdū eſſet vt saltē q̄rta pars. Carnes ꝟo eligēde ab eo ſunt me‑diocriter pigues iuuenîles ⁊ mediocris digōnis: et meliores eis ſunt carnes alaliū q̄ tñ i aqs nō fuerit nutrita. Oua vero oī ꝑparatiōis mō placēt. Caſeo mediocriter molli ⁊ leuis ſalſedis vti pōt. Fructuū ꝟo recētiū ⁊ crudoꝝ nō plꝫ vſus. Preter hec aūt in cibis ⁊ potib⁹ vtat̄ alijs mō ſuo. ¶ 2m ꝟo inſtr̄ꝫ ſue ꝑſeruatiōis ē vt poſt medietatē mēſis futuri. 1440 vno mane hora. xiiij. faciat ſibi fieri flōmiā de ſalua‑tella dextre manus poſita iter digitū auricularē ⁊ anularē. p quā educat̄ ſāguis. ℥. iiij. deide q̄eſcat a motibus ꝓgreſſiuis ſaltē p vnam ſeptimanā. ¶ 3m inſtr̄m eſt vt mane imediate ſequēti poſt flōmiā ac‑cipiat hoc digeſtiuū hora. xj. vel. xij. calefactū: ⁊ poſt ipſum tardet cibū p q̄tuor horas. Cuius deſcriptio ℞. ſyrupi de calamēto. ℥. ß. mellis roſati cum folijs ꝑcollati. ℥. j. aque betonice cicoree. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ 4m inſtr̄m eſt. vt poſtq̄ acceperit ſyrupū ꝑfatū p octo dies: tunc die nona imediate ſequēti accipiat hoc leue ſolutiuū. ℞. eluarij idi. ʒ. ij. ß. eluarij roſati ℥. j. miſce et bibat̄ totū cū medio cyatho aq̄ ordei ca‑lefactū cū zuccaro: poſt qđ tardet cibū p vnā horā. ¶ 5m inſtr̄m eſt. vt poſt euōnē ꝑſcriptā vtat̄ linimen‑to infraſcripto ad ꝓhibēdū fluxū ⁊ receptionē mā‑rū in iuncturas in quo ꝯuenit ferevniuerſa ſnia me‑dicoꝝ. ℞. olei oliuaꝝ antiq̄. ℥. iij. aceti al. ſatis acu‑ti. ℥. j. ſalis cōis modicum torrefacti. ʒ. vj. vini aro‑matici vetuſti. ℥. ß. terant̄ oīa ſimul in mortario lō‑ga ꝯtritione ⁊ cū hoc linimēto iūcture ſup quas eſti‑mat̄ euēt⁹ doloris cū leui ꝯfricatione ſaltē in die ſe‑mel qñ va‑dit ad lectū ꝯfricari dēt: ⁊ partes circūſtātes cū ipſo mediocriter calefacto inungant̄: ⁊ circunli‑get̄ loc⁹ cū pānis lineis ⁊ ligatura bone adheſiōis: q̄ tñ excludat oēm dolorem. ¶ 6m inſtr̄m eſt hoc. ℞. aloes epatici. ℥. iij. pulpe colloquintide. ʒ. j. artetice ireos arthanite añ. ℈. j. reubarbari electi. ℥. j. aga‑rici. ℥. ß. maſticis. ʒʒ. croci dauci añ. ℈. ß. pulueriʒen‑tur oīa p ſe ⁊ infundant̄ in. ℥. iiij. ſucci ciclamis aut p̄imule veris dū hēri poterit ⁊ ponant̄ in furno poſt extractionē panis in catino rudi. i. nō vitreato vſqꝫ quo ꝯſumat̄ ſucc⁹ vehemēter agitādo incorporent̄ ⁊ reponant̄ iteꝝ in furno vſqꝫ ad ꝯuenientē exiccatio‑nē. ⁊ ita fiat tribus vicibus vſqꝫ quo medicina rema‑nēs bñ viſcoſa fiat ⁊ tenax. De hac ꝟo mā forment̄ pille p oī. ʒ. vj. de q̄bus accipiat oī 5a vel 6a die vnā paꝝ añ cenā. Et iteꝝ de eis accipiat hora ꝑſcripta oī 3a die. i. tpe quo ſumit digeſtiuū ſupraſcriptum. Et pōt adhuc de eis accipe. ʒ. j. oī mēſe ſemel obſer‑uādo poſt eā horā ⁊ ꝯditiones ſupra declaratas in inſtr̄o quarto principali. Neqꝫ enim dubito in pillis iſtis eſſe virtutes potētes in diuertendo et euacuando mās cholericas ſtaticas mucillaginoſas et aquo‑ſas q̄ vt in pluribus precipitari ſolēt: qđ manifeſtū eſt intelligenti virtutes componentium eas.

Cōſiliū.247.

De dolore inferiorum iū‑cturarum genuum et pe‑dum cum impotentia motus progreſſiui ⁊ ſuſtenta‑tionis totius corporis a materia quidē flegmatica mixta cum cholera acuta proueniente.

EGregius vtriuſqꝫ iuris do‑ctor dñs Rolandus de piſis laborat diſpōne que eſt dolor inferioꝝ iuncturaꝝ genuū ⁊ pedū cū multa laſſitudine debilitate ⁊ impotē‑tia debiti motus ꝓgreſſiui ⁊ ſuſtētationis toti⁹ cor‑poris. et hec quidem diſpō ꝓuenit a dñio māei fleg‑matice cui cōmiſcetur cholera ſubtilis ⁊ acuta mul‑tiplicata in epate eius ⁊ a generatione fuit calidūꝫ et ſiccum: lꝫ permutatū ſit ad lapſum frigidū ⁊ hu‑midū ꝓpter aliquā de cauſis inanientibus ſicut flu‑xus ſpōtanei vel artificiales aut immoderat⁹ coit⁹ vel lōga abſtinētia: ⁊ ſic de alijs. ¶ Demōſtrāt autē h. lapſuꝫ epatis euidētie plurime. ¶ Prima eſt mol‑lities toti⁹ corporis. ¶ 2a eſt pulſus puitas et leni‑tas. ¶ 3a eſt vrinaꝝ caropū emiſſio: quarum color eſt ſicut color lane lote pectinate et ſubſtātia paruꝫ eſt groſſa mucillaginoſo ſtate multo plena et ſic de alijs. Et bonū fuit q̄ virtus trāſtulit mām ad infe‑riora magis q̄ ſi mā vi nature propulſa fuiſſet ad ſuperiora aut remanſiſſet in epate ⁊ vrinalibus vijs in quibus potuiſſet grandia efficere nocumenta.

Ex iſto fundamento clare apparet qualiter iſte eximius doctor ſit regendus: in‑diget enim manſione ⁊ aere ad calidum et ſiccū in‑clinatis: et ſic de alijs rebus non naturalibus. vnde caueat ſibi a cibis frigidis et humidis velut piſcib⁹ multis et proprie elixis a ſpinachia bleta cucurbi‑ta portulaca et cibis lacticineis et a carnibus anti‑quis difficilis digōnis et ab vſu fructuū humidorū actu et potētia. Oēs enim fructus ei ſunt vitupera‑biles. preter amigdalas ficus et alios fructus cali‑dos et caueat a potu aque frigide ſimplicis. veruꝫ ipſa cōmixta cū vino nō eſt ei inutilis: ⁊ melior eſſet ſibi aq̄ mellis facta ex. xv. lib. aq̄ et vna lib. mellis cō‑ſumpta 3a pte duab⁹ remanētib⁹. ¶ De reb⁹ etiam deterioribus eſt ei multitudo motus progreſſiui et exercitium quodlibet omni tpe et maxime poſt cibū et inter reliqua nulla nocibilior res eſt ei q̄ coitus. ¶ Vinum autem eius debet eſſe colore rubeum: ſa‑pore conueniens declinans ad aliqualē pōticitateꝫ et non ad excellentē acredinē vel dulcedinem.

De rebus aūt medicinalibus ſex vidētur mihi neceſſaria huic viro ꝑſer‑uatiua eius a caſu in deteriorem lapſum. ¶ Primū eſt q̄ ipſe purget̄ in hoc menſe martij q̄ citius eſt ei poſſibile ſm̄ hunc modum. Primo q̄ vno mane acci‑piat hūc potū. ℞. aque eupatorij aq̄ abſinthij añ. ℥. j. ß. agarici elci. ʒ. j. reubarbari. ʒ. ß. ſpice nardi. ʒʒ.

aã.gra.iij.ſalis gẽme.gra.iij.ſucci roſarum.ʒ.ſ. in fundanſ medicinarũ pulueres ſubtiles in aqͣ ⁊ in ſucco calidis ꝑ vnũ diem naturalẽ. Mane ꝟo circa decimã horã caleſiant ⁊ colentur ⁊ vehementer exprimanſ ⁊ illa colatura bibaſ bene calida poſt quã ipſe dormiat ꝑ horã ⁊ non comedat niſi tranſiuerint hore ſex. ¶ Die ꝟo ſequenti immediate hora ꝓſcripta accipiat hunc potũ calidũ. ℞.ſyr.de eupatorio.ʒ.ſ. aq̃ hypiconis.ʒ.iij.miſce quẽ continuet ꝑ octo dies. ¶ Nona ꝟo die ſequenti accipiat iſtas pillas. ℞.pil lularũ de ſarcoco.ʒ.ſ.pillularũ fetidarũ.℈.ſ.accipiat eas hora ꝓſcripta obſeruãdo oĩa q̃ ſcripta ſũt obſeruari debere poſt primũ potũ. ¶ 2^m^ ꝟo remediũ quo vti dꝫ eſt hoc. ℞.aloes abluti.ʒ.ij.bdellij pulpe collo quintide aã.ʒ.ſ.cinamomi florũ eupatorij.aã.gra.vj. ſalis indi.gra.iij.cuꝫ ſucco roſarũ fiant pillle de ol.ʒ. vj.de q̃bus poſt purgationem accipere põt vnã ol ſi ne q̃nqꝫ dieꝝ in aurora.⁊ ipſis etiã vti dꝫ qñ accipit ſyrupum ſupraſcriptũ ⁊ ꝓpꝛie ſi vẽter eius nõ eſſet bñ largus. ¶ 3^m^ ꝟo remediũ eſt hoc. ℞.granoꝝ fiſticoꝝ.ʒ.iij.cinamomi electi liq̃ritie aniſi. ʒʒ.aã.ʒ.ſ. artetice.ʒ.ſ.infundantur fiſtici in aqua hyperico nis calida ꝑ duos dies naturales: poſtea vltimate terant ⁊ coquant cũ lib.ß.zuccari albi ⁊ additis ſpẽbus fiat cõfectio in fruſtis.ʒ.ſ.de qua iſte vir ſemꝑ accipiat ante cibũ fruſtũ vnum. ¶ 4^m^ ꝟo remediũ eſt hoc. ℞.olei oliuarũ antiqui q̃ magis eſt poſſibile ʒ.iij.ſalis cõis modicum torreſacti.ʒ.ſ. ſandarace. ʒ.ſ.teranſ ſimul in mortario vltimate ⁊ cuꝫ hoc inũgãtur per dies.xxx.vel.xl.bene oẽs iuncture leſe bene calido ⁊ leuiter confricando. ¶ 5^m^ ſpeciale remedium neceſſariuꝫ eidem ꝓ rectificatione ſui epatis. ℞.olei de abſinthio:olei nardini ⁊ de maſtice.aã.ʒ. ſ.floꝝ abſinthij eupatorij ſquinãti ⁊ calami aromatici.aã.℈.ſ.trociſcoꝝ dyarodõ.℈.ij.cere albe.q.ſ. fiat vnguentum molle de quo tota regio ſub coſtis dextre partis ⁊ tota ſpina a ſpatulis inferi⁹ per totum mẽſem aprilis inungant actu calido ſupponẽdo pãnũ calidũ tincte guminoſe ſuffumigatũ. ¶ Ultimum remediũ neceſſariũ eidẽ ꝓ cõfortatione capitis eius eſt hoc. ℞.macis.ʒ.ſ.gariofilorum cubebarũ aſſari ſticados.aã.ʒ.ß.maiorane.ʒ.ij.fiat olm ꝑ ſe ſubtilis puluis.deinde cõmiſceanſ. De hoc igiſ puluere ſupaſpergatur pars anterior capitis nota ta caluaries per totum menſem aprilis omni ſero aut ſaltem omni alterno ſero ponendo de eo quantitatem q̃nqꝫ vel ſex granorum ordei:⁊ erunt ei omnia vtilia que in ſui ſalutem dirigat altiſſimus ad laudes eius. Amen.

Cõſilium.247. De dolore artetico.

Ommẽdatiſſima domina vxor honorabilis viri F. Melchiſedech laborat doloribus iuncturarum qui proprie artetici denominari debent et perambulant per diuerſas iuncturas ⁊ maxime inferiores. vt nunc per pedes per genua vt in pluribus. Aliquando vero ſuperiores iuncturas inuadunt licet raro. ¶ Et ſicut apparere poteſt ex naturali complexione eiuſdꝫ dolores ꝓueniunt a ſtate mucillaginoſo ⁊ aquoſo que mobilitantur ⁊ fluxibiliores fiunt a cuiuſdam materiei cholerice particula que ꝯmiſcetur eis. ⁊ poteſt hoc ſatis verificari qꝛ hi dolores ſatis cito paroxiſmant ⁊ eueniunt. ⁊ cito etiam reſoluuntur neqꝫ tumores faciunt vehementes. Si enim materia groſſior eſſet:non ita cito flueret. ⁊ dum fluxa eſt non ita cito a membro remoueretur ſm magnam coꝝ partem. ⁊ qꝛ materia ſatis ſubtilis ⁊ penetrabilis eſſet ſatis eſſentialiter ⁊ accidẽtaliter etiã ꝓpter cholerã cõmixtam ſupra ideo aliqua eius ꝑticula remanet in mẽbris ꝓfundata. ꝓpter qð in p̲dictis mẽbris diu remanet laxitudo ⁊ doloris ſpecies aliquanta. Ex q̃bus omnibus apparet ꝙ regimen eius ſuſtentari debet ſuper electione ciborum ⁊ potuũ ꝯñ medicinaꝝ q̃ habeant ꝓhibere gñationem mãeꝝ flaticarum:⁊ conſumere ⁊ exiccare mãs flaticas iam genitas ⁊ aperiendo vrinales vias ⁊ poros mãm diuertere ne fluat ad iuncturas. Nã de ingenijs curatiuis dolorum iũcturaꝝ olm ſolẽne eſt intendi ad ꝓuocandũ vrinam:qm̃ ꝑ ipam educit mãm que eſt cã efficiens dolorum taliũ qm̃ mã talis eſt ſupfluitas ſecunde digeſtionis que in epate eſt. Unde 22ª tertij tractatu ſcðo.cap.2°.de cauſis curationis dolotis iuncturarum. Proſunt adminiſtrationes ſolutiue medicine.precipꝫ Auic. adminiſtradum eſſe ꝓuocatiua vrine. deſiccat materiaꝫ dolorum iuncturarum. qm̃ ipſa ſicut ſcis eſt.i.fit ex ſuperfluitate digeſtionis ſecunde:que eſt epatis ⁊ venarum ⁊ ꝓpꝛie in podagra calida. Que autẽ ⁊ qualia debent hec eſſe ꝓuocatiua ſunt radices feniculi petroſilini dauci ⁊ apij. In cauſa frigida ſemen endiuie cicore ſcariole et quatuor ſemi. communia cauſa calida. Doctoribus clariſſimis regentibus eam particularius diſcutiẽdo relinquo.

Medicinale aũt regimẽ hui⁹ venerabilis dñe multũ particulariter diſcutiendũ eſſet. verũtñ qꝛ nũc inſtat dierũ canicularũ tp̃s ⁊ eſtas eſt ferueutis caliditatis ⁊ ſiccitatis abſqꝫ intermiſſione pluuiaꝝ et abundantie aq̃ temporis ⁊ aeris ꝯſiſtentia multũ ſupflue corpora reſoluunt ⁊ debilitant. Ideo videſ mihi huic mulieri ꝓuidendum eſſe cum q̃nqꝫ intentionib⁹. ¶ Prima.q̃dẽ vt obſeruato regimine ſex rerum non naturalium ſuperius ſuccincte tacto. hec mulier vtatur in fraſcriptis pillis que mãm minoꝛent ⁊ cõſument ⁊ mẽbra cõfortent dolẽtia ab eis diuertẽdo mãm. cuius deſcriptio. ℞.ſarcocolle inlacte nutrite ꝑ vnam diem nãlem.ʒ.ſ.aloes epatici.ʒ.vj.turbit.ʒ.iiij.hermodactyloꝝ electoꝝ.ʒ.ʒ.ſ.feniculi petroſilini maſticis cinamomi ana.gra.vj.infundanſ oĩa in ſucco ireos.deinde piſtentur adinuicem ⁊ fiat coꝛꝫ maſſa de qua fiãt pillle ꝑ omni.ʒ.vj. Accipiat igitur de eis omni mane in aurora ⁊ ꝯtinuet ipſas vſqꝫ ad decem dies mẽſis ſeptẽbris. Deinde incipiat aſſumere ſyrupũ iſtũ calidũ in aurora ⁊ ꝯtinuet ipm̃ dict⁹ decẽ. Et ſi in iſtis diebus q̃bus aſſumit iſtũ ſyrupuꝫ vẽter eius eſſet ſtipticus.tunc omni ſero vel alterno ſero accipiat vnã de infraſcriptis pillis paruꝫ ante

Uerũtamē illa oīa q̄bus frequēter vtunſ ſapientes
non ita cõuenienter applicari poſſunt ſicut deberēt
neqꝫ fricationes extremitatũ ꝯueniunt huic:qm̄ mē
bra doloroſa ſunt in q̄bus ex agitatione materieꝝ
ꝑ fricationes ⁊ ligaturas augeſ dolor:neqꝫ etiã ea=
rum ptiũ vētoſationes cũ ſcarificatione ⁊ ſine illa ve
ſicationes rubificationes placēt mihi ꝓpter eandē
cām. Siqua igiſ diuerſa ei inſtrũa videntur ꝯuenire.
erūt diuertētia cũ euacuatione ſenſibili triũ modo=
rũ pricipaliter. Primo erit ꝑ diuerſionē mãerũ ad
vrine vias. 2° ꝑ ventrē. 3° ꝑ emorroidas. ¶ Primũ
autem inſtrm cõplēt diuretica q̄ ſunt tã nobilis effi=
cacie. q ſcribitur de eis. 22ª tertij. q faciũt hoīes a
lecto ſurgere velut hoc. ℞. ſpice nardi. ʒ.j.ß. ſeminũ
apij ſiſeleos:fu: mei:radicũ ſparag. floꝝ eupato=
rij. añ. ʒ.j. capilloꝝ ve. ʒ.iij. radicũ ſaxifragie. ʒ.ij. liq
ritie bn̄ mũdate ⁊ raſe:aniſi. añ. ʒ.ij. radicũ iringi. ʒ.
ß. radices minutiſſime incidanſ ⁊ terantur ſubtiliſſi
me ⁊ incorporenſ. cũ. lij. ℥. ſyrupi cõpoſiti acetoſi de
radicibus. ⁊. ℥.ij. zuccari. De his igiſ fiat eluariũ
de quo iſte vir accipiat poſt purgationes ꝓcedētes
bis in die. ℥.ß. degluticēdo illũ in aurora. ⁊ per duas
horas ante cenam bibat poſt ip̄m cyathum vnum
aq̄ calide decoctionis infuſionis ciceꝝ rubeoꝝ. Hoc
eñ eſt diuerſiuum potens nõ ſolum ꝓſeruatiuũ:ſed
etiam curatiuũ cum inſtantia dolorum. ¶ 2ᵐ diuer
tens eſt hoc. ℞. aloes preparati. ℥.ß. oppoponacis
pinguis ſerapini armoniaci colloq̄ntide. añ. ʒ.j. tru=
bee tinctorum ſaxifragie. añ. ʒ.ß. dyagridij. gra. iiij.
cũ ſucco roſaꝝ formentur pille ex omni. ʒ.vj. de q̄bꝰ
iſte vir accipiat aliq̄n vnã paꝝ ante cenã. attenden
do ſemꝑ q qñ ſumit eas tũc dimittat electuariũ nã
predictum. ¶ 3ᵐ inſtrumentũ diuerſiuũ qđ eſſet mi=
hi gratius eſt aptio emorroidarũ. q̄ multũ gratior
eſſet mihi ſi natura de ea ꝓuidiſſet ſibi. veꝝ q̄r virtꝰ
q̄ſqꝫ non eſt potens ad aperiendũ illas venas. Id=
circo qñ declinaret intētio ſapientũ ad aperienduꝫ
eas fiat ſm̄ hunc moduꝫ. Primo fiat ei ꝑ triduũ ma
ne ⁊ ſero encatiſma cũ aqua calida decoctiõis fenu
greci granoꝝ ſiſami ⁊ radicũ altee. ¶ 2° poſt eã fri
cet extremitatem lõgaonis cum folijs fici aut cũ fo
lijs boraginis:aut cõſolide maioris:aut cũ pãno aſ
pero biſello:aut cum leui fricatione famule:euerſo
tñ inteſtino cũ compſſione ad extra. Et ſi ſic nõ ape
riunſ ꝑ hunc moduꝫ finaliter adminiſtreſ ventoſa
ſtricti capitis ſuꝑ capite inteſtini recti cũ vehemen=
ti eructione. Non enim dubito aptionē futurã fieri
cum aliquo iſtorum. Timeo eñ ego applicationem
flobotomie in eis a qua multi incipiunt ⁊ non bene
ꝯſulũt. Et hec de diuertētibus dicta ſufficiant.

¶ Rubrica tertie intentionis.

Jam vero 3° principaliter occurrit ne=
ceſſitas digerendi materias
huius morbi. ⁊ hãc digeſtionē voco ꝑticularē. eo q̄r
ipſa reſpicit particulariꝰ materias antecedētes q̄ ef
ficiunt dolores in iſtis membris. Etiam voco parti=
cularem q̄r reſpicit principaliꝰ iũcturas. Reliqua
autem digerentia ⁊ medicamina in prima intētiõe
ꝯſumata dicebantur vīa reſpectu totius corporis
Et iterũ q̄r eadem nõ ſolum reſpiciebãt antecedē=
tes mãs hoꝝ morboꝝ:ſed etiaꝫ alias materias ſpe
cie diſtinctas ab eis. ¶ Itaqꝫ volētes has mãs dige
rere opꝫ ſupponere hoc principiũ ſcie operatiue. qđ
eſt q̄r ſupfluitates q̄ efficiunt has egritudines ſunt
ſupfluitates ſecunde digeſtionis que fit in epate ex
cludendo digeſtionē q̄ fit in ore. ¶ Et ꝑ hoc funda=
mentum poterit intelligi ſermo Auic. ⁊ alioꝝ q̄ ſcri
pſerunt materias efficientes dolores iuncturaꝝ eē
ſupfluitates tertie digeſtiõis. Intelligētes digõneꝫ
digeſtibiliũ in ore eē primã. ſtomachi ꝟo ſecũdaꝫ ⁊
epis tertiã: vt clauditur in ſermonibꝰ principis prīa
primi. c. de gñatione humoꝝ. vbi dixit. Nutricēs ma
ſticatione aliquã hꝫ digeſtionem lꝫ hoc parũper vi
deatur abſurdũ a ꝓpoſito meo. ¶ Supponēdũ eſt
2°. q mãe efficiētes egritudinē in hoc viro ſunt ſta=
tice mucillaginoſe ⁊ aquoſe ⁊ cholerice ꝓme tñ ſunt
ſuꝑantes quãtitate ⁊ ꝟtute ſecũde ꝟo ſuꝑate. ¶ His
antemiſſis deſcribaſ hoc digeſtiuũ ſatis efficax. ℞.
ſyrupi de bizantijs: ſyrupi de eupatorio oximellis
cõpoſiti de radicibus añ. ℥.ß. aque cicoree ⁊ aceto=
ſe. añ. ℥.j. aque centauree minoris aut peonie. ℥.j.ß.
miſce. ¶ Scõm ꝟo digeſtiuum delectabilius ⁊ leuiꝰ
ꝓcedenti eſt hoc. ℞. aq̄ hypericonis: aq̄ acetoſe. añ.
℥.j.ß. aque ſublimationis hermodactyloꝝ. ℥.j. mi
ſce. ¶ Tertium digeſtiuũ ⁊ vtile ⁊ delectabile eſt ac
cipere. ℥.iiij. peonie cũ. ℥.j. aque ſcariole. Et qđcũqꝫ
hoꝝ ſit dilectum magis aſſumaſ ꝑ octo horas poſt
cenam calidũ actu cũ. ℥.j.ß. zuccari albi ⁊ dormiat
poſt ip̄m ad libitũ. ⁊ tardet comedere poſt ip̄m ho=
ris ad minus quatuor. Eſt igiſ totiēs aſſumēdũ di
geſtiuũ vt videaſ vrina in ſubſtãtia ad mediocrita
tem reducta remiſſa in colore: declinãs tñ ad citri=
nũ magis in qua ſit ꝯtētũ albũ in fundo ſedēs ꝯiun
ctum equale in partibꝰ ⁊ dyaphanũ dyaphaneita
te elongãte ip̄m ab oī exceſſiuo colore. ꝓpterea quia
dyaphaneitas ꝑ certo nõ eſt eñ manifeſtoꝝ coloꝝ
priuatio. 2ª primi cap. de coloribꝰ vrinaruꝫ. ¶ Qm̄
cronice egritudines ꝑdēt a materia raro vincibili
a ꝟtute ꝑ vnã vel duas digeſtiones ⁊ euacuatiões
imo opꝫ in eis reiterare vtrãqꝫ ꝓpter reſiſtētiã earũ
ex parte qualitatum earũ primarũ ⁊ ſecundaruꝫ ⁊
modi ſubſtantie eaꝝ. Idcirco cũ apparēt aliq̄ dige=
ſtionis ſigna de melioribus vt hypoſtaſis in fundo
exiſtēris albe lũcte et equalis ſtatim mãerum pars
ꝑ farmacũ educēda eſt ſicut hoc. ℞. eluarij indi. ʒ.
j.ß. eluarij roſati. ʒ.j. pulueris hermodactyloꝝ. ʒ.ß.
ʒʒ. gra. v. violſ. gra. iiij. miſce. ⁊ totũ exhibeatur in po
tu cũ. ℥.ij. aq̄ hyꝑiconis vel iris obſeruãdo ꝯditiões
q̄ in farmacijs purgationũ tēpoꝝ anni ſuꝑiꝰ dicte
fuerũt. ¶ Si aũt ſtõachꝰ eiꝰ abomilatꝰ eēt ab aſſum
ptiõe ſolutiuoꝝ potabiliũ tunc loco eoꝝ capiat hoc.
℞. pillaꝝ de hermodactylis. ℈.ij. pillaꝝ cochiarũ.
℈.j. formenſ pille. vij. cũ ſucco roſaꝝ: ⁊ exhibeanſ ei
cũ obſeruatõe canonũ q̄ ſolēnizantur in farmacijs.
¶ Scio itē ego q ſi patiens comedat. ℥.ß. cõfectio
nis dyaturbit cũ reubarbaro rectificatione mea eſ
ſet ſolēnis iuuamēti ⁊ nõ minoris q̄ ꝓdicte. Uerum
hic memora q per pillas de hermodactylis itelligo
illas q̄ ſunt ꝯpoſite a Raſi. 9° Alman. cap. de arte=
tica. Raro eñ inueni iuuamētũ in eis que ſcribũtur

a Meſue ⁊ Auic. ⁊ adhuc in 7° breuiarij Serap. in reſpectu ad iſtas. ¶ Taceo hic de particulari euacuatione p flōmiā. ſi eñ q̄nq̄ꝫ euaref aliq̄d de mā p venaꝫ ſciaticā dextre vel ſiniſtre ptiū nō dubito ſecuturaꝫ vtilitatē grādē. Sil'r etiā ſi aliq̄d euaref de vena genicull. ¶ Et adhuc ēt ſi ſapiēti viro phīti videref q̄nq̄ꝫ apponēdas eē vētoſas cū ſcarificatione in domeſtica pte medietatis tibiaꝝ. ſolet egris iuuamētū ſequi magnū. hi eñ modi euonū pticulares iūcturas īferiores reſpiciūt magis. Sil'r ēt ſi dolores eēnt in ſpatulis cubitis ⁊ manib⁹ eēnt eligēde vene q̄ a ꝓprietate reſpiciūt. has ptes colligēde pulcherrime 4ª pmi cap. 20 § illo. Uene pterea q̄ flōmātur l manu ſunt ſex. lege ibi. q2 ibi ptrāſiui fugiēs lōgitudinem. Et hec de intentione quarta ſufficiant.

¶ Rubrica quinte intētionis.

Eſt aūt nūc accurate ↄtēplādū circa intētionē q̄ntā q̄ eſt doloꝝ ſedatiua: ⁊ licet multa hincinde medicamina a ſapiētibus ↄſcripta ſint. Illa tñ nō niſi cū ꝓfunda ſciētia capi dñt. ¶ Cū ergo dolores eueniunt in mēbris in pncipio. ppterea q2 mā multa fluit rudis ⁊ indigeſta. Idcirco opꝫ medicamina eē parūper retētiua māeꝝ ⁊ anodinitate participātia velut hoc. ℞. olei roſati completi olei onfancini. añ. ℥. j. ß. maſticis: ſandarace. ana. ʒ. ß. croci. ℈. j. ↄquaſſenf in mortario ⁊ liniaf cum eis mēbrū decies vel duodecies in die ⁊ infundanf l ipo pāni linei q̄b⁹ mēbrū circūligef. Et ſi velles hoc medicamē efficere ſolēni⁹. tūc cū eo ↄquaſſef. ℥. ß. aceti. Ipſum enim dato q͵ ſit frigidū ↄfert in emplaſtris ſcie ⁊ doloꝝ iuncturaꝝ. eo q2 alias penetrarē facit medicinas. 4ª primi cap. pmo l fine. ¶ Adhuc etiā lꝫ in augmēto plus fluat ⁊ fluxerit de mā q̄ añ: opꝫ tñ intēdere ad mām q̄ iā defluxit vt nō tm̄ īgroſſef. Quare opꝫ cum repulſiuis adiūgere lenitiua velut eſſet hoc. ℞. boli ar. ʒ. j. terre ſigillate. ʒ. ß. olei roſ. ℥. ij. croci. ʒ. j. hec oīa diligēter cōquaſſenf cū duobus ouis integris et madefacto coto in eis emplaſtref mēbrū. ⁊ eſt potēs ſedatiuū anodinitate potēti participās. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ qđ ↄueniens eſſet verſus finem augmēti. ℞. lactis vacani lib. j. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. iij. albumia duoꝝ auoꝝ: farine ordei. ℥. j. cōquaſſenf hec oīa in mortario ⁊ inticto in eis coto emplaſtrenf mēbra. ¶ Cū aūt dolores vehemētiſſime moleſtāt: tūc ↄcedēdū eſt egritudinē ad ſtatum perueniſſe. In eo enim labores ⁊ accñtia vltimanf. afforiſmoꝝ pª cōmēto 7° igif in hoc tpe ſecuri⁹ eſt pcedere cū puris anodinis. In ſtatu eñ vincere debēt anodina: immo dñt fieri parua. 4ª primi. capi. 25. ⁊ 3ª quarti tractatu p° ⁊ cap. 7°. Erit autēꝫ hoc ↄueniēs anodinū. ℞. vitellos oui numero. x. ↄquaſſenf in frixorio ⁊ ſuper cineribus calis coquanf leuiſſime cum lib. ß. olei roſ. vſq̄ꝫ ad inſpiſſationē ⁊ cū ʒ. ij. croci diligenter incorporādo. Cum hoc tali nāq̄ꝫ remedio vidi dolores in inſtāti ſedari. Et ſi renouef ſepe nō fuit mihi neceſſarium recurrere ad alia auxilia ⁊ nō eſt mirabile. In hoc enim cōpoſito latet virtus anodinitatis melior fere q̄ reperiri poſſit. Scio autē ego q͵ nihil melius ⁊ ſubito iuuās applicari poteſt q̄ inſtrumēta precedētia ſuis tēporibus cōgrue applicata. Et taceo hic narcoticorum applicationem que nunq̄ mihi placuit. ppterea q2 talia corrumpunt mēbra ⁊ aduerſanf reivite. i. ſpiritui q̄ eſt inſtrm̄ olm operationum. Talia enim nō niſi in deſperato caſu a viro ſapiente applicari dñt. vt pulcherrime colligēdum eſt a Gal. 12° terrapēt. ⁊ a pncipe 10ª. tertij. c° de cura aſmatis vbi dixit. q͵ āti q̄ poſuerunt in cura aſmatis opium neq̄ꝫ mādragoram neq̄ꝫ pſilium. niſi ſm̄ q͵ voluit deus excelſus et glorioſus. lege ibi. Et hec de intētione 5ª ſubijciēt.

¶ Rubrica ſexte intentionis.

Ut aūt perueniaf ad completā curationē talium egritudinuꝫ opꝫ intēdere ad cōſumptionē māerū. niſi enim hec intētio adimpleaf nō eſt ſecurum credere egritudines eſſe cōplete curatas: q̄m que relinquuntur in morbis poſt criſim ſubuerſiones facere conſueuerunt. affoiſmoꝝ 2ª. Intelligo autem poſt criſim ſiue a nā: ſiue ab arte factā. ¶ Cū igif māe q̄ ſolēt efficere recidiuas neceſſario ſint aut antecedētes aut ↄiuncte. ideo opꝫ ad vtraſq̄ꝫ intēdere. iuxta ſermones Gal. 3° tegni duꝫ inquit. Prius vnāquāq̄ꝫ cauſaꝫ abſcindere. Credo autē ego ſatis rōnabil'r eſſe ꝓceſſum ad gubernandum mās antecedētes p ea q̄ in prima 2ª ⁊ 3ª intētionibus ſcripta fuerunt. vñ relinquif eſſe attēdendum ad mās cōiunctas. ⁊ ſunt māe q̄dā q̄ remanſerunt infuſe ligamētis iūcturaꝝ: nō tñ efficiētes dolores in eis: q̄m ligamētoꝝ nullū ſentit. prima pmi cap. de mēbris. Nōnulle tñ haꝝ māeruꝫ ſtāt infuſe in neruis diu ibidē commorātes debilitate caloris innati nō reſolute. ¶ Uñ ex his ſequunf correlaria duo declaratiua quorūdā apparētiū. ¶ Primū eſt quare quibuſdā remanet tumor in iuncturis cum quo etiā ambulare poſſent abſq̄ꝫ dolore. hoc eñ cōtingit q̄ñ materie remanſerunt in ligamētis que nō dolēt. ¶ Et ecōuerſo videnf quidā qui ꝓhibentur a motu ꝓgreſſiuo quē efficere nō poſſent ſine vehemētia doloris. ¶ He igif ſunt ille māe ad quarū excluſionē intēdo cum medicinis ↄſumptiuis earūdem. ſunt enim haꝝ medicinaꝝ diuerſitates q̄ plurime. ¶ Et primo quidē he māe ↄſumunf cuꝫ linimentis exiccatiuis: quoꝝ primū eſt. ℞. ſandarace: gallarū cupreſſi: gallaꝝ querc⁹: ſpodij: ſumach ⁊ granoruꝫ mirti. añ. ʒ. j. ß. farine orobi: ⁊ farine volatilis molendini. añ. ℥. ij. bulliāt hec oīa ſimul in vino rubeo pōtico diligēter agitando ea vſq̄ꝫ quo bñ viſcoſa fiunt deinde liniānf vel emplaſtrenf bñ cum ea iuncture. ¶ 2ᵐ remediū eſt hoc. ℞. gallarum quercus lib. ß. farine fabaꝝ. ℥. iiij. vini citonioꝝ. ℥. iij. bulliant oīa ſicut de priori dictum eſt. ⁊ de eodē modo applicentur. ¶ Ego aūt diebus meis nō inueni deſiccatiuū cōuenietius q̄ hoc. ℞. pulueris roſarum lib. ß. maſticis. ℥. j. ß. croci. ʒ. j. bulliant omnia in vino ſuprāſcripto: ⁊ etiā eodē modo applicenf actu ſemper calida. ¶ Scio etiam ego ad cōplete exiccādum ⁊ cōfortandum iuncturas excellenter conferunt aque thermantice ⁊ proprie que ſunt ſulphuree cineritie calcee eree ⁊ ferree. que omnes lꝫ efficaciſſime ſint. efficaci⁹ tñ in hac intentione ↄferre vidi lutū ex his mineris in thermis inuentum: ⁊ ꝓprie nō vitiatū et

nō ꝯtactū ab immunditie corꝑis hūani ⁊ alteriꝰ ſe
de rei. Et hec videnť ſufficere de intentione ſexta.

¶Rubrica ſeptime intentionis.

Pro ſeptima vero intētione ꝑficiēda ꝑmittēduꝫ eſt primo ꝙ mēbra ꝗ ſolēt mādare mās efficiētes has egritudines poſſent eſſe fere oīa in quibꝰ ḡnanť ⁊ ꝯgreganť flegmatice mās ⁊ cholerice. ¶Plurimū tñ cōtingit ꝙ epar eſt mēbrū mādās qñ ipſum diſtemperie ſua ḡnat ſanguinē ſtaticū ⁊ cholerice māei cōmixtum. Silr etiā pōt eſſe ſtomachus ꝑ viā indigōnis ꝯgregatiuus mārū flegmaticaꝝ. Et ſi ꝯtingeret in ipo inueniri diſcraſiā calidā ꝑ ſe vel ꝑ colligātiā: ita vt multiplicarenť ī eo materie cholerice nō nāles: ſicut ꝯtingit cū in eo ḡnať chola praſſina. tunc nō eſt dubitabile: ꝙ multū multiplicate he materie deſcēdētes ad iuncturas efficere poſſent dolores in eis: et hec ſunt duo mēbra vt plurimum mandantia mās tales. ¶3m aūt mēbrum eſt caput: in quo ꝑ viā indigōnis ⁊ euaporationis ꝯgreganť māe multe ſtatice aquoſe mucillaginoſe deſcēdētes ad iūcturas per neruos chordas venas ⁊ arterias. ¶4m mem bruꝫ qd non rarius cā eſt hoꝝ doloꝝ, ſunt renes in quibus cum multiplicanť māe per viā indigōnis ⁊ receptionis eaꝝ a mēbris ſuperioribus: ⁊ ꝓprie in his qui effrenitant in coitu non eſt dubitabile tales rariſſime euadere dolores iuncturarū. ¶Et ſi qua videntur mēbra diuerſa ab iſtis ſicut concedēdum eſt: tunc talia membra facile rectificari poterūt per hec que rectificabunt hec quatuor preuolata membra: quoꝝ rectificatio iam nunc ſequitur ⁊c.

Incipiā igiť a primo ſuperiori qd eſt cerebrū ab eo deſcēdēs ad alia. Et lꝫ purgationes veris ⁊ alia accipiēda etiā in aliis tēporibꝰ anni poſſent eſſe inſtřa ad hoc ꝓpoſitū efficaciter ꝯferētia. Verū tñ ego hic ſolū quatuor ponā inſtřa cerebrum bñ rectificātia. ¶Primum eſt hoc ℞. maſticis ſandarace coralloꝝ amboruꝫ roſ. ſpo. añ. ʒ. j. pulueris ſcorie ferri preparate. ʒ. ß. macis. ʒ. j. ß. Cū eger ꝑcipit multū deſcēſum a capite ad inferiora. tunc ol ſero puluerizet medietatē anterioris capitis aſpergēdo īter capillos. ℈. j. huiꝰ pulueris. Docen m eſt ꝯueniēs exiccatiuū ⁊ ꝓprie cū applicatur ꝑ mēſem vel mediū ſemꝑ cū pectine abſtergēdo añ poſitū puluerē cū reiterať 2ª vice. ¶2m inſtřm eſt hoc. ℞. ſpērū dyābre. ſpērū dyamuſci dulcis amborum deſcriptione Meſ. in antidota. añ. ʒ. j. ſpērum auree alexādrine ſine opio deſcriptione Nicolai in antidotario. ʒ. j. mellis ꝯſeruationis mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ℥. iiij. zuccari al. ℥. ij. fiat ꝯfectio in forma eluarij. de quo ter in ſeptimana iſte vir accipiat. ʒ. j. deglutiēdo ipſam qñ ponit puluerē anteſcriptum. ¶3m inſtřm eſt hoc. ℞. coſti dulcis cubebaꝝ nucis muſ. liquiritie aniſi. ana. ʒ. j. ß. piretri. ʒ. ij. ſaxifragie doronici iringi. añ. ʒ. ij. puluerizenť ꝑ ſe ſubtilr oīa. deinde fiāt ex eis pilľ groſſe ſicut auellane cuꝫ mucillagine dragag. de qbꝰ cū iſte vir ꝑcepit deſcēſum mane ⁊ veſpere maſticet vnā ꝑ quartaꝫ partē hore ſemꝑ ad extra expuendo totū qd per eas diſſoluiť a capite. ¶Ultimuꝫ inſtřm eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ. j. coralloꝝ amboꝝ olim ſubtiliſſime puluerizatoꝝ ſpodij de cāna. añ. ℈. j. ꝯſerue citonioꝝ zuccarine lib. ß. fiat cōfectio ſolida ī rotulis. ℥. ß. de qua ſꝑ hic vir comedat vnā in fine cibi cuiuſcunqꝫ ꝯtinuādo ipaꝫ vſqꝫ quo ꝑcepit māeꝝ fluxum totaliter ceſſauiſſe.

Si aūt ꝯtingerit mās nō percipi reumatizātes a capite immo nauſea rugitꝰ vē toſitas aut dolor in ſtomacho perciperenť. Tūc intēdat ad ſtomachi ꝯfortationē. cui triplici inſtřo videť mihi ſufficiēter ꝓuidendum eſſe. ¶Primū itaqꝫ eoꝝ eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ. j. ß. gaꝝ. ʒ. j. folij menthe ruthe ſtoracis calamite. añ. ℈. ij. reſine electe clare ⁊ bene aromatice. ʒ. vj. laudani. ʒ. j. ß. Diſſoluantur ⁊ coquanť gūme cum vino aromatico bñ potēti: et cū ſufficiēti q̄titate cere: fiat cerotum ſcutale ſatis magnū: qd vir iſte ſtomacho ſuo ſemper applicatū teneat ⁊ inueniet magnū iuuamētū: qm ſtomachꝰ eiꝰ indigeſtiua ſua notabilr debilitatꝰ eſt. ¶2m ſpeciale remediū eſt vt iſte vir aſſueſcat ſaltē ī ſeptimana ter ⁊ alternatim comedere mirabolanū vnū kebulū bñ ꝯditū ⁊ optime maſticatum: ⁊ multū facit ad ꝯformationē ſtomachi capitis epis ⁊ renum eiꝰ. ¶3m inſtřm eſt ī vt iſte vir aſſueſcat ſepe in ferculo aut in potu eiꝰ miſcere ab. ℥. j. vſqꝫ ad. ij. aq̄ mēthe electe ⁊ bñ aromatice quā aliq̄ uocant balſamitaꝫ: imo⁊ comeſtio eiꝰ recētis: ita potēter vigorabit ſtomachum defendēdo ipſum ⁊ epar a multitudine māerū ſtaticaꝝ ꝙ ego ſpero interpolare debere notabiliter ⁊ minorari euētum paroxiſmoꝝ ſuoꝝ dolorum.

Quoniā aūt plerīqꝫ hoīes videnť eſſe ſatis bñ diſpoſiti circa caput ⁊ ſtomachum ⁊ magis moleſtanť a nocumētis epis ⁊ renū: q̄ plurimum accidūt ꝓpter dolorē renuꝫ ⁊ epis aut opilōnes eoꝝ: aut ꝓpter malā cōplōnē fridā et humidā augmētatā in eis: aut ꝓpter multitudinē ciboꝝ: aut mali chili cuiꝰ rectificationē nō pōt epar facere. Idcirco nō apparētibꝰ manifeſtis nocumentis capitis neqꝫ ſtomachi predñantibꝰ epatis ⁊ renum: vtatur quinqꝫ infraſcriptis remedijs q̄ cōſca bunt iuuamētū epati ⁊ renibꝰ excellēter. ¶Primuꝫ itaqꝫ iſtoꝝ eſt hoc. ℞. ſandaloꝝ rubeo. ſpodij maſticis roſaꝝ. añ. ʒ. j. ſpice nardi. ʒ. ß. ſemis milij ſolis capilloꝝ ve. añ. ℈. iiij. granoꝝ fiſticoꝝ lib. ß. infundantur fiſtici in aq̄ cicoree milij ſolis. añ. lib. ß. vini ribolici vel alteriꝰ ſibi ſimis clari ⁊ aromatici. ℥. iiij. Cū ꝗ infuſi ſteterit ꝑ biduū coquanť ī infuſiōe ſua vſqꝫ ad bonā q̄ſi diſſolutionē. deide colenť ⁊ vltimate teranť ⁊ cū lib. j. ß. zuccari al. cocti cū aq̄ anguric fiat cōfectio in fruſtis velut pincata. de q̄ hic vir ſꝑ añ oē cibariū accipiat fruſta duo. Et ſi vtereť ea anno integro eēt ei vtiliſſima: ſicut bñ expiri pōt. ¶2m remediū eſt hoc. ℞. olei roſaꝝ ⁊ citonioꝝ. añ. ℥. j. olei nardini ℥. j. ß. ſpērū dyarodō. ʒ. j. trociſcoꝝ dviole. ʒ. j. ß. cere al. q. ſ. fiat vnguētū molle. qd aſpergať cū vnguēto citonioꝝ qñ coquiť. De hoc igiť vnguento aſſueſcat iſte vir inungere hypocundrium ⁊ totā ſpinā a furcula ſpatularum inferius. ¶3m inſtřm eſt: vt iſte vir faciat ſibi condiri in ſyrupū zuccarinū radices iringi recētes: ⁊ comedat ſepe de eis añ prādiū ꝑ duas vel tres horas radicē vnā magnitudis digiti lōg

¶4^m^ inſtrm eſt. vt iſte vir cum inſtãtia nocumẽtorũ
epatis ⁊ renum ſepe vt ter in ſeptimana ad minus
ante cibũ comedat ſparagos cum aceto acri non q̃=
dẽ valde acuto. ppter qḋ ſi iſtis tpibus faceret exic
cari ſparagos ⁊ proprie planenſes: qui non ſunt ita
aperitiui quaſi amaritudine priuati. velut ſunt illi
qui naſcuntur in dioceſi paduana apud villam gã=
bariarum. eſſet ſibi iuuamentũ magnum comedẽ
do eos ſicut alios. ¶Si autem aſtantibus apparet
renes eius eſſe notabiliter leſos qḋ demõſtrabit gra
uitas aut alter dolor in ſpina vrine harenoſe: aut
ardor ab eis tunc memoret accipere frequenter fer
cula facta cum lacte ouino. Lacti nãq; ouino nulla
medicina compar eſt in debilitate renum. 18ª tertij
cap. 3°. Et hec ſufficere videntur pro intẽtione 7^a^.

¶Rubrica octaue intentionis.

Pro cõſumanda ꝟo intẽtiõe octa
ua ⁊ vltima plu
ra ſuperius poſita ſunt inſtrã exiccatiua ⁊ iũctura
rum ꝯfortatiua. Uerũtñ de conuenientibus itex po=
nentur hic q̃nq;. ¶Primũ eſt hoc. ℞. luti balnearũ
nãlium ſulfureorũ exiccati lib. ij. ppter qḋ bonũ eſt
vt habeat ipm ſemp apud ſe: gallarũ cupſſi: gallarũ
quercus pforatarũ. añ. ℥ iij. habeaꝰ ergo nobilis q̃n
titas aq̃ extinctionis calibis: ⁊ in ipſa bulliant pdi=
cta vſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis aq̃. Cũ illa igiꝰ
aq̃ mediocriter calida mane ⁊ veſpe abluanꝰ iũctu=
re leui fricatione: aut ſaltẽ in ipſa infundanꝰ panni
canabini duplicati aut multiplicati: ⁊ cũ eis calidis
iũcture fomentenꝰ mane ⁊ ſero ſaltẽ p. ß. horã. ¶2^m^
inſtrm ẽ: vt ſepe mẽbra leſa ſuffumigẽꝰ cũ fumo ſul
furis. Et ſi lederet ipz fetor ſuffumigeꝰ cũ fumo lau
dani. Aut 3° ⁊ meli9 eſt ſuffumigeꝰ cuz fumo ſtora=
cis calamite. Magnũ eñ inueni iuuamẽtũ ego in ſuf
fumigatiõib9 talib9 a carbõib9 ignitis factis. ¶3^m^
inſtrm iter ꝯfortatiuũ mẽbrorũ eſt hoc. ℞. olei vul=
pini. ℥. ij. ſtoracis calamite. ʒ. ij. puluerie eãd achoche
ʒ. iij. pulueris corticuz agarici. ʒ. vi. ſandarace. ℥. ß.
agitenꝰ ergo oĩa iſta pri9 bñ puluerizata in morta=
rio diu. ⁊ cũ illo linimẽto oĩa mẽbra leſa frequenter
inũganꝰ ⁊ inueniet ab eo iuuamẽtũ excellẽs. ¶4^m^
inſtrm eſt vt iſte vir aſſueſcat ſaltẽ in nocte tenere ca
ligas vſq; ad mediũ coxe factas ð pelle vulpis aut
dabaon. i. taxi. ⁊ pprie poſt ſuffumigatiões añ dcãs
¶Ultimũ ꝟo inſtrm eſt. vt ſi vir iſte deſideraret cõ=
fortare mẽbra cũ remedio maioris excellẽtie faciat
ſibi fieri cauteria actualia aut potẽtialia: in q̃b9 tñ
nõ curo extẽdere ſermonẽ: qm teneret me ei9 etas ⁊
lõgitudo egritudinũ ⁊ accidẽtiũ q̃ ppeſſus ẽ iſte ſpe
ctabilis vir. Cui pie multũ ⁊ miſericorditer agendũ
⁊ ꝯſulẽdũ eſt. In q̃bus ei miſericorditer puideat al
tiſſimus excellentia potẽtie ⁊ benignitatis eius ad
laudes eius ppetuas ⁊ immortales. Amen.

Cõſiliũ. 243. De quadruplici mala diſ
põne vꝫ. ¶De artetica.
¶De immoderata ſiccitate ⁊ duritie neruorũ. ¶De
ſaltuoſa diſpõne membrorum motus. ¶De oppila
tione forti epatis ⁊ viarum vrine. ¶Diuiditur au=
tem conſilium in capitula tria.

¶De cauſis dictarũ diſpoſitionum. Cap. i.

VIrum antiq̃ multũ priſcorũ pa
rẽtũ nobilitate pſpicuũ
diuina puidẽtia nup mihi obtulit cre
do magis i detrimẽtũ q̃ȝ in augmẽtũ
laudis ⁊ honoris mihi hoc acdidiſſe et
eñ multa morborũ ꝯgerie moleſtatuz
accepi ipm ſub ſpe recupande ſanitatis qḋ eq̃dẽ in=
dubitãter actũ fuiſſet ſi tẽporis cõmoditas ⁊ ſufficiẽ
tia ꝯdõaſſent: ſꝫ pfug9 ipe nõ tolerauit tñ nec credi
dit iuuamẽtũ fuiſſe ſecutũ ⁊ poſſe ſeq̃ q̃ñtũ morborũ
ipſi9 multitudo ⁊ nõ min9 magnitudo poſtulabat:
ppꝰ qḋ idẽ nõ obtinuit q; ſine dubio habuiſſe ſi pa=
tiẽs extitiſſet. Quis eñ eſſet tante amẽtie vt credat
morbos multa plixitate vetuſtos ad ꝯualeſcẽtiã ali
quã nedũ ad itegrã ſanitatẽ in breui tpe poſſe pdu
ci. Scio eñ q; diſpões affixe nõ niſi in lõgo tpe re=
duci poſſent ⁊ ſolẽt. iuxta illud ſummi hyp. ꝟbuiũ.
Que in multo tpe extenuanꝰ corpa tarde reuerti cõ
ſueuerũt. affor. 2ª ſermone. ¶His tñ ſeorſum poſi=
tis dicam9 q; iſte vir q̃druplici laborauit ⁊ itex ve=
xatur egritudine. Pria q̃dẽ eſt artetica. 2^a^ ꝟo ẽ ner
uorũ ⁊ partiũ ſibi ꝯſimiliũ imoderata ſiccitas ⁊ du=
rities. tertia ꝟo eſt ſaltuoſa mẽbrorũ motus diſpõ.
4ª eſt epatis ⁊ viarũ vrine fortis oppillatio.

Et prima quidẽ diſpõ hui9 viri eſt artetis=
ca q̃ eſt termin9 vlis ad impor=
tandũ articulorũ. i. iũcturaliũ mẽbrorũ: que q̃dem in
plurimas diuidiꝰ ſpẽs ⁊ in tot quot ſunt maiores ⁊
famoſe iuncture in humano corpore. Cũ eñ hic vir
dolet pedes podagra. cũ ꝟo magnus cyragra nola
tur ⁊ ꝯhitur iſte termin9 artetica ad iportãduz tot
iuncturarũ dolores q̃t ſunt termini eidẽ adiuncti p
quos ſpecificaꝰ ad ſpecialẽ dolorẽ importandũ. vꝫ
dolorẽ genuũ ancharũ ſpõdilium dorſi colli ſpatu=
larũ ⁊ cubitorũ: ⁊ ſic de alijs. Uñ ſi ex hoc ſermõe cla
re veritas accipiaꝰ apparebit q; iſte vir artetica la=
borat egritudine. Nõ eñ eſt neceſſariũ ad rationẽ
formalẽ artetice oẽs dolere iuncturas: ſꝫ aliq̃s aut
plures aut oẽs aptitudialiter: ſꝫ nõ de facto. ¶Qḋ
aũt hi ſermones ꝯtineãt veritatẽ apparet. Hic enim
vir dolores in villis ⁊ iũcturis pedũ genuũ ⁊ ſpõdi
liũ dorſi ⁊ colli ãcharũ ⁊ ſcie patiꝰ. Potuit aũt in hoc
viro hec egritudo accidere multis ex cauſis pmitti=
uis ⁊ añcedẽtib9. ſ. mala ꝯplõne: mala cõpoſitione ⁊
ſolõne mẽbrorũ. ſꝫ veritas ẽ q; cã dolorũ in hoc viro
añs ẽ mala cõplo iũcturarũ friga ⁊ ſicca: ad qḋ in=
uat mala cõplo epatis ei9 a gñatione etiã frigida ⁊
ſicca. vt ẽt nũc appet. ¶Et qr indicãdo ab vili ꝯplo=
ne toti9 corpis cõplo ei9 a medio declinauit ad aug
mẽtũ caliditatis ⁊ ſiccitatis. Jõ nõ ẽ mirabile ſi ppter
hoc ⁊ ppter etatẽ ⁊ regimẽ pteritũ i eo fuerit adhuc
multe cholere inuẽtio q̃ cõmixta ſanguini ⁊ alijs hu
morib9 ⁊ flatib9 reddit eos mobiles fluxibiles ⁊ pe=
netrabiles in iũcturis ipſi9 ⁊ ſunt ſermões Aui. 22^a^
tertij colligẽdi. Mñ igiꝰ hec multiplicata in iunctu=
ris alteratiõe ſubita ⁊ forti dolorẽ efficit in eis.

Hec igitur mã cũ hoc q; alterãdo dolorẽ
efficit in iuncturis etiã cale=
faciẽdo reſoluit poſitiue ⁊ exiccando iuncturas exic
cat priuatiue: quare membra eius non ſunt poten=

ria ad motū ꝓgreſſiuum.imo neqꝫ ad flexionē neqꝫ ad corporis ſuſtētationē.q̄re nō eſt mirabile ſi iſte ꝑductus eſt ad hazehema: ⁊ eſt ꝓgreſſiui motus ablatio. ¶ Et ex hoc fundamento etiā deducitur iunctio ſecunde egritudinis q̄ eſt ſubſtātifica: exiccatio mēbrorum motus a ſiccitate poſitiua ⁊ priuatiua cauſata: vt ſuperius demonſtratum eſt.

Et iterū ex fundamento predictorum merito deduci pōt cauſa ſaltuoſi motus in iūcturis eiꝰ ⁊ in mēbris ꝑ iūcturas ſuſtētatis apparens. ¶ Propter em̄ debilitatē iūcturarū ⁊ malam cōplonē frigidā ⁊ ſiccā in mēbris ꝑdictis collectam: aut in venis ⁊ arterijs maxime cōprehenſam gn̄atur ſaltus: eo q2 vētoſitas mouet ⁊ eleuat mēbra ſuperius ⁊ ipſorum grauitas trahit ad inferiꝰ. vnde ⁊ a pugna in vtriſqꝫ perſeuerante videnť mēbra motu ſaltuoſo agitata. qui ſi perſeueraret non eſt dubitabile ꝙ membra illa ꝑduceret ad ſpaſmuꝫ de repletione nominandum.

Quarta ꝟo huiꝰ viri diſpō verēda ſatis eſt oppilatio in epate eiꝰ in venis ⁊ in vijs vrinalibꝰ: q̄ iterū ꝓuenit a mala cōplexione predicta cū preſentia multoꝝ flatuū tā in epate eiꝰ gn̄atorum ꝙ̄ etiā cōgregatoꝝ in membris ꝑ viā indigeſtionis. ¶ Hec igiť mala cōplexio eſt cā repletionis venarū ⁊ ꝑdicta flata ſunt cā conſtructionis quare nō eſt mirabile ſi mēbra omnia ⁊ ſpecialiter iūcture ꝯtinue magis exiccando ꝓcedunt vbi repitur efficiens cā ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s ꝯſtrictiua membroꝝ ex defectu boni ſanguinis nutriturī mēbra ⁊ ꝑſentia multoꝝ flatū claudētibꝰ vias tranſitus nutrimēti ⁊ ſpiritus ad mēbra. ¶ Has aūt diſpōnes oēs facile poſſem demōſtrare ꝑ ſigna tā a ſubſtantialiter inherētibus aſſumpta: ꝙ̄ ab oꝑationibꝰ; ⁊ caſibꝰ. ⁊ tu ꝯſidera: q2 hec ꝓpter breuitatē dimitto. ¶ Vn̄ ex olm ꝑdictorum intellectu colligiť primo ꝙ hec diſpō ex oībꝰ ꝯgregata ſatis eſt in hoc viro fortis ⁊ verenda. Sequiť 2° ꝙ hec egritudo nō eſt impoſſibilis curationis argumēto ſumpto ab etate cōplōne cōpoſitiōe ⁊ ſingulis ⁊ ꝓprie q2 nondū eſt ꝯfirmata vehementer. ¶ Sequitur 3° ꝙ ſi iſte vir regeť ꝯuenientī regimine inferiꝰ oſtēdendo: poterit ad bonā ꝯualeſcētiā ⁊ motū ꝓgreſſiuū mediocriter deduci in tpe tn̄ prolixo.

¶ De regimine ꝑ ſex res non naturales. Cap̄.ij.

Regimē aūt huiꝰ viri diſtinguā ꝑ rerū nō nālīū ꝯuenientem adminiſtrationē. Et deinde ꝑ medicinarū cōgruitatē. ¶ Pro expeditione ꝟo primi dicendū ꝙ locus ciuitas ⁊ camera habitatiōis eiꝰ eligāť ad caliditatē declinātia: ⁊ ad leuē ſiccitatē magis ꝙ ad hūiditatē excellētē. vn̄ caueat habitaculū cameraꝝ ſiue locoꝝ defluxibꝰ aq̄rū ꝓpinquoꝝ. Et dimittat cameras terraneas opaci turbulēti aeris ⁊ lutulēti vel fetidi: ⁊ inhabitet loca a terra notabiliter eleuata vēto ⁊ flatui meridionali ⁊ occidētali expoſita. minime aūt ſeptemtrionali. Teneat corpus eius veſtibus vulpinis de vario et doſſibus eorum ſuffultis: ⁊ folineis vel alijs notabiliter calidis: ⁊ caput eius tecturis calidis bene munitum diligenter cuſtodiat. Similiter ⁊ veſtes eius mediocri adheſione membris adhereant: ⁊ nō ſtrictura ſuffocatiua eligantur.

Pro ſecūda ꝟo re nō nālī.ſ. cibo et potu ita ꝓcedat. Eligat em̄ panē recētē duoꝝ dieꝝ aut triū ad plus bn̄ fermētatū ⁊ coctū: ⁊ nullo mō ꝯbuſtū neqꝫ azimū: ⁊ habeat ſalis q̄ntitatē aliquātā vltra eā q̄ ꝑ ſanis adminiſtratur ⁊ fermēti etiaꝫ plꝰ recipiat ꝙ̄ cōis panis. ¶ De carnibꝰ ꝟo eligat eas q̄ ſunt laudabilis nutrimenti vt de volatilibꝰ pullos magnos ⁊ ꝑuos bn̄ pingues ⁊ gallinas capones: anates: columbellos: faſianos ꝑdices: ſtarnas: coturnices: francolinos: merulos: turdos ⁊ minutas aues in dumetis degentes. Carnes ꝟo volatiliū in aq̄s habitātiū nō curet comedere niſi raro de alijs ꝟo volatilibꝰ ꝯſiderādis attendat ꝙ carnes colūboꝝ ⁊ ꝓprie ſylueſtriū mirabilē habēt ꝯuenientiā ad iſtā diſpōnē: ⁊ ad oēs neruoruꝫ egritudines: quocūqꝫ mō ꝑparationis carū: quare laudo in ipſo frequentem vſum eaꝝ: ⁊ ꝓprie cū fuerint aialium iuuenculoꝝ carnes. ¶ De partibus ꝟo animaliū dimittanť ventres cerebra ⁊ eoꝝ medulle niſi raro vſu ⁊ modico. ¶ De piſcibꝰ ꝟo eliganť marini ſolidarum carniū q̄ non ſint viſcoſi neqꝫ mucillaginoſa humiditate abūdantes: ⁊ magis mihi placꝫ ſalitoꝝ piſciū ꝙ̄ recētiū vſus in eo. ¶ De ferculis ꝟo eligendis. de leguminibꝰ cicera rubea nō tn̄ in multo vſu. Rizum aūt ⁊ pannicū meliora ſunt ei: et far ꝓprie cū laudabili brodio. reliqua ꝟo legumina dimittanť ⁊ ꝓprie cum elixa fuerint. ¶ De herbis ꝟo eligantur caules ⁊ reliqua caliditate ⁊ apꝑtione participantia cum nitroſa aut calida parte eoꝝ velut ſunt petroſilī. feniculum ſerpillum ſaluia rutha abrotanū mētha hyſopus roſmarinū. Frigida vero velut ſunt blete ſpinachia endiuia portulaca cucurbita cucumeres ⁊ citrulli dimittantur. ¶ De fructibꝰ vero conueniunt ei amigdale auellane ⁊ ficus recētes ꝓpter lenitionē: ⁊ ſicce ꝓpter apꝑtionē ⁊ exiccationem. ꝓpter quam etiam cām non vituperarē ceraſa ſuo tēpore neqꝫ alia leniētia ⁊ apeꝛiētia. ¶ Fructus vero difficilis digeſtionis infrigidatiui ingroſſatiui ⁊ ſtiptici non placent mihi: velut ſunt citonia ſorbe meſpile granata acria citrangoli lymones et ꝯſimiles: q̄ raro accipiantur niſi in pauco vſu ſaporoſe delectationis cauſa. ¶ Lactis ꝟo vſus tā crudi ꝙ̄ cocti nō multus habeať: ⁊ ꝓprie cū ſimplex comeditur. Lac comeſtum autē cum alijs frangentibus eius frigiditatem ⁊ humiditatem ⁊ aptitudineꝫ ad corruptionem accipi pōt ꝓpter ꝙ recētis etiam caſei ⁊ mollis vſum vitupero cum fuerit ſimplex. ⁊ placꝫ mihi magis caſei ſolidous ⁊ bene ſalſi vſus in hoc viro. ¶ De liquoribꝰ ꝟo placꝫ mihi oleum oliuarū recēs ſiue nouum: ſed vſus recētis olei conuenientior eſt tpe paroxiſmi doloꝝ. antiq̄ ꝟo vſus ꝯuenientior eſt alio tpe gr̄a reſolutionis linitionis ⁊ apꝑtionis eius. Butyri etiā vſus nō eſt ei vituperādus ⁊ maxime ſi ad ipſum fuerit cōſuetudo. ¶ De ſaporizantibꝰ ꝟo conuenit ei agreſta bn̄ ſalſa: ⁊ lymo in aq̄ ſalſa ꝯſeruatꝰ ⁊ ſuccꝰ arāctoꝝ ⁊ ꝓprie cū ſale cōmixtꝰ acetuꝫ aūt acre viteť omno. acuti aūt aceti vſus ⁊ ꝓprie cuꝫ ſalſis ⁊ aromatibꝰ erit ei ꝯueniēs nō multū tn̄ accipiendo

pičdo de eo. ❡ De aromatibus aūt aliq̄d dictū ē iā
vbi de ferculis ſmo ꝑteriJt. de aromatib⁹ aūt alienis
genis ⁊ nauigatis ꝯueniunt ei cinamomum vtrūqȝ
groſſuȝ ⁊ ſubtile galāga pip macis nux mu. ȝȝ. ⁊ ꝑ=
pue ꝯditū. cui⁹ vſus erit ei valde ꝯueniēs: vt in ſer=
mone de medicinalib⁹ enūtiat. Croc⁹ ēt ⁊ grana pa=
diſi ameos ⁊ amomū ⁊ ꝯſilia accipiant ſepe in cibis
eius. hec eīn mēbra nutritiōis apiūt oppilata ⁊ ner
uoꝝ ſubſtātiā aptā expurgatā: ⁊ a ſuꝑfluitatib⁹ ſe=
cura reddūt. ꝑter aūt talia cibaria q̄ laudata ſunt
ei dimittant omnia alia que non ſunt cōueniētia ꝑ
pter rationes aduerſas ⁊ adhereat iſtis continuo
vſu ſecedendo ab alijs.

De potu

aūt dicendū ꝙ ſi iſte vir aſſueſce=
ret potui aque mellis ſimplicis ſū
mū eēt ei fundamētū I cura ſui olno dimittendo vi=
nū: aut ſaltē cōmiſceret hydromel cū vini altera me
dietate: aut ſaltē aliq̄d de ipō Iponēdo vino. ꝑꝑ qḋ
videt mihi ꝙ hydromel in vſu ſuo varietatē accipe
re dȝ ſm tpa anni. vñ a ꝑncipio mēſis octobris ꝑ to=
tū mēſem martij videt mihi ꝯueniens hydromellis
cōpoſitio ſȝ hūc moduȝ. ℞. mellis citrini vel albi ele
cti lib. j. floꝝ roſmarini. ʒ. ij. ȝȝ. electi. ʒ. ß. coq̄nt oīa
ꝑter mel in lib. aque. xxv. vſqȝ ad ꝯſumptionē q̄nte
ptis. ⁊ tūc addat mel ⁊ coq̄nt iterꝝ ꝯtinue diſpumā
do vſquequo redierint lib. xx. aut lib. xv. ⁊ tūc colet
bis per faccū ſpiſſuȝ ⁊ ſit ei⁹ vſus vt ꝑdictū eſt. ❡ A
ꝑncipio ꝟo mēſis aprilis vſqȝ per totū menſeȝ ſeptē
bris ponātur lib. xxxv. aque ⁊ mellis ⁊ ſpērū vt pre=
dictū eſt. Et vtat eo modo iam ꝑſcripto. ⁊ hec de re=
gimine rerū nō naturaliū dicta ſufficiant.

De regimine

hui⁹ viri per q̄tuor alias
res non nāles. videlicȝ ꝑ
inanitioneȝ ⁊ repletionem: per motum ⁊ q̄etem: per
ſomnū ⁊ vigiliā: ⁊ per accidentia anime nō extendo
calamum cū talia non videant magnā importare
neceſſitatē ⁊ incluſa videant in ꝑcedētibus.

❡ De cura per medicinalia. Cap. iij.

PRo regimine

ꝟo inſtrōꝝ
medicinaliū
12. mihi in hoc viro obſuanda vident. de
q̄rū numero ſex obſuari debēt a ꝑn° octo
bris per totū mēſeȝ martij. Reliq̄ vero in
alio tpe admiſtrent. ❡ Igit purget in vere ſm hunc
modū poſt. xx. diē februarij vno mane in aurora ac=
cipiat iſtas pillas. ℞. pillaꝝ ꝺ ſarcocolla deſcriptio
ne inuēta a Meſ. ℈. ij. pillaꝝ hermodactyl. deſcri=
ptiōe Raſis 9° Alm. ℈. j. formētur pille. vj. vel. vij.
cū eluario roſaꝝ. ⁊ accipiant in aurora dormiendo
ꝑ horā poſt eas. Quinta ꝟo ſequēti hora bibat cya=
thū aque zuccarate cale: ⁊ ſexta ſequēti hora pran=
deat. ❡ Sequēti ꝟo imediate die accipiat hoc dige=
ſtiuū calidū in ꝑdicta hora ⁊ tardet cibū horis ad
minus q̄tuor. ⁊ ꝯtinuet ipſum dieb⁹ ſex vel. vij. vſq̄=
quo apparebit vrina in colore ⁊ ſubſtantia rectifica
ta hypoſta ſim hńs in fundo ſedētē albam eq̄lem ⁊
vnitam. ❡ Die vero ſequēti iterum purget cuȝ iſtis
pillis. ℞. pillarū fetidaꝝ: pillarū de hermodactyl.
añ. ʒ. ß. ⁊ cum ſucco roſaꝝ formentur pille. vij. ⁊ acci
piant in aurora reſeruatis poſt eas ꝯditōib⁹ q̄ ſcri=
pte ſunt in ꝑmis. ❡ Eſt aūt ſyrupus quē dȝ accipe=
re deſcriptio talis. ℞. ſyrupi compoſiti acetoſi: melr
ro. ⁊ ſyrupi de calamēto. añ. ℥. ß. aque hypicōis lau
ri ⁊ roſmarini. añ. ℥. j. miſce. ❡ In autūno aūt pur=
get per hunc modū: q͞m in ꝑn° octobris vno mane
accipiat hoc electuariuȝ. ℞. eľarij roſ. ʒ. j. ß. agarici
electi. ℈. ij. zuccari ru. ℥. j. aque volubilis. ℥. ij. ȝȝ. ℥.
iij. miſce ⁊ totū calidū accipiat in potu ſeruādo ꝯdi
tiones tactas in alijs ſolutiuis. ❡ Die ꝟo imediate
ſequēti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. de bizātijs. ſy.
viol. añ. ʒ. vj. aque cicoree betonice ⁊ hypiconis. añ.
℥. j. miſce ⁊ calidū accipiat totiens quotiēs de dige
ſtiuis dictū eſt. ❡ Sūpto ꝟo hec digeſtiuo purgetur
cū hoc medicamie. ℞. aque violaꝝ feniculi betoni=
ce añ. ℥. j. agarici hermodactyl. turbit. añ. ℈. ij. ȝȝ.
dauci aniſi añ. ʒ. vj. ſalis indi. ℥. ij. zuccari ru. ℥. j. in=
fundant medicamia puluerizata in ꝑdictis aq̄s ca
lidis ꝑ diē nālē. deīde caleſiāt oīa ⁊ modicū bulliāt
⁊ excolent ⁊ expmant ꝯueniēter: que colatura cala
bibat: ⁊ poſt ipāȝ obſuent regule que in ꝑmis pillis
purgatiōis veris dicte ſūt. ❡ 2ᵐ ꝑncipale inſtrȝ eſt:
vt poſt purgationē iſtā icipiat iungere loca ancha=
rū coxaꝝ ⁊ tibiaꝝ ambaꝝ vſqȝ ad plātā pedis cum
hoc vnguēto. ℞. olei de been. ℥. j. ß. olei de ſiſamo. ℥.
iiij. croci. ʒ. j. pulueris artetice ſticados betonice et
hermodactyloꝝ añ. ʒ. ß. pulueris floꝝ nenufaris et
ſandaloꝝ amboꝝ. añ. ʒ. ß. cere. q. ſ. fiat vnguētū mol
le. ex quo calido iungant predicte partes longo
tpe fricādo leuiter tñ ⁊ ſuauiter vſqȝ ꝑ totum mēſeȝ
aplis: ⁊ mēbra cuſtodiant cū caligis factis de pelli=
bus vulpinis aut de taſſo. ❡ 3ᵐ ꝑncipale inſtm eſt
vt poſtq̄ ꝑdictā inunctionē fecit dieb⁹. 15. tūc lauet
oīa predicta mēbra vno ſero per horā añ cenā cū in
fraſcripta decoctione calida. ℞. paucedani hermo=
dactyloꝝ ſticados ⁊ peonie. añ. ʒ. ß. pedū porci ſali
toꝝ ⁊ antiquorū numero. viij. incidant cū ꝑdictis ⁊
coquant vſqȝ ad diſſolutionē in lib. cc. aque cuȝ li. j.
cineris ilicis bñ cribellati. deinde in hac decoctione
lauent mēbra ꝑdicta diligēter: ⁊ ita abluta trib⁹ vl
cib⁹ ꝑmaneāt ꝑ vnū diē cuȝ dimidio. deīde reuerta
tur ad applicationē inunctionis ꝑdicte alijs. 15. die
bus. deīde reuoluat ſe ad ablutionē ⁊ ecōuerſo hūc
modū ꝯtinuādo ꝑ totū mēſeȝ aplis vel madij. ❡ 4ᵐ
ꝟo ꝑncipale inſtm eſt: ꝙ his tꝑib⁹ imo extra ꝑoxiſ=
mū dolorū vtat pillis infraſcriptis: ⁊ de eis accipiē=
do oī 4° vel 5° die vnā añ cenā: aut duas cū maio=
ri ſtipticitate. de q̄b⁹ ēt accipere poterit. v. vel. vj. oī
fine. xv. dierū ⁊ tardare cibuȝ horis ad min⁹. v. qua
ruȝ deſcriptio eſt. ℞. aloes epatici electi. ℥. iiij. zinzi.
piper hermodactyl. calami aromatici artetice peo
nie. añ. ʒ. ß. ſalis indi. ʒ. j. puluerizent oīa ⁊ infundāt
in lib. ß. aque betōice. ⁊ exiccent ſub radijs ſolis aut
in furno calido vſqȝ ad ꝯſūptionē aque ſepe agitan
do. deinde iterum renouetur aqua ⁊ exiccetur qua
tuor vicib⁹ permutādo ipām. ex mā ergo remanēte
forment pille. vj. pro. ʒ. q̄ruȝ vſus hēat vt iā dictum
eſt. In ipſis eīn ꝯſiſtit magna ps curatiōis ⁊ conua
leſcentie egritudinū ſuaꝝ. ❡ 5ᵐ ꝑncipale inſtm eſt:
vt vtat eluario īfra ſcripto gřa oppilationuȝ epatiſ
⁊ viarum ſupraſcriptarū accipiēdo de eo oī mane

vel tertio mane in aurora.ʒ.ß.cū.ʒ.ij.aque feniculi
calefacte ⁊ tardet̄ poſt ipm cib⁹ horis ad min⁹ qua=
tuor.Et hui⁹ eluarij deſcriptio eſt talis.℞.granoꝝ
orobi aniſi feniculi:ſe.petroſel.rubee tinctoꝝ aſſari.
añ.ʒ.j.ß.ſpice nardi:cuſcute.añ.ʒ.ij.liquiritie.ʒ.iiij.
oximellis cōpoſiti de quinqꝫ radicib⁹.ʒ.j.zuccari al
bi lib.ß.coquat̄ zuccarū cū oximelle vſqꝫ ad inſpiſſa
tionē:⁊ cū cepit īfrigidari ponant̄ ſpēs diu cōteren=
do.⁊ erit medicina efficax ad oēs egritudies ⁊ acci=
dētia eius.¶6ᵐ pncipale inſtrm̄ eſt ꝯfectio iſta.℞.
ſpērū eluarij de ligno aloes deſcriptiōe Auicēne 5°
can.ſūma pma.ſpecieꝝ eletuarij de ſemib⁹ deſcri=
ptione Meſue in antidotario diſtinctiōe pma añ.ʒ.
j.zuccari ſecūde coctionis lib.ß.coquat̄ zuccaꝝ cū
aqua hypiconis ⁊ addant̄ ſpēs apud īfrigidatiōez
eius.⁊ fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ.ß.accipiat ergo de ea
ſemp ante cibū oēm rotulā.j.ß.⁊ continuet̄ hec ꝯfe=
ctio cū omnib⁹ predictis a principio veris vſqꝫ per
totum menſem ſeptembris.

Hunc aūt ponendū eſt regimē huius viri a
pncipio menſis octobris vſqꝫ ad finez
menſis februarij.¶Dicendū itaqꝫ ꝙ oia inſtra que
in fine autūni aut per totā hyemē ꝯueniunt rōnabi
liter debēt eē calidiora ⁊ ad nām frigidā appropīa=
ta magis p totā hyemē vſqꝫ ad mediū februarij ꝙ̄
p totū mēſem ſeptēbris vſqꝫ ad mediū octobris eo
ꝙ indicatio ī cura cuiuſcūqꝫ diſpōnis nō parua ac=
cipit̄ a ꝯſiſtētia tēporū anni:vt pꝫ 3° tegni.4ᵃ pmi.
⁊ in ampliationibus affo.pma ſup ſermone illo.Dā
dū ṽo eſt aliqd etati tpi ⁊ regiōi ⁊c.¶Cū igit̄ p to=
tā eſtatē māe gentire fuerint ⁊ multe ⁊ rōnabili⁹ cal'e
ꝙ̄ frigide ⁊ corruptiōi diſpoſite.pꝫ ꝙ hoc tpe vtēdū
eſt inſtris minoris potētie in calefaciēdo corpa.⁊ ma
ioris ṽtutis in remiſſe calefaciēdo ⁊ potēti⁹ humec=
tādo:⁊ ecōuerſo de pte hyemis tota cōparata ad
finē eſtatis ⁊ pncipiū veris.Et ſunt ſermones ſpecu
latiui nō digni ꝯſideratiōe:niſi apud viros in ſcia ⁊
ope longo tpe exercitatos.ppꝫ qḋ deſcribā remedia
nonnulla ꝯuenitētia ſm pdictas ꝯſiderationes quā=
tum erit poſſibile ⁊ ꝯdecētius.¶Itaqꝫ adueniente
pn° menſis octobris laudo ꝙ iſte purget̄ ſm illum
modū q̄ dictus eſt ſuperi⁹:ꝯſiderando ſemp corpo=
ris diſpōnez.⁊ ſi qdē in eo appuerit reliq̄a calitatis
nō nālis ſatis manifeſte ꝯfrangant̄ euātia minora
tiue digerētia ⁊ eradicātia cuꝫ frigidis ⁊ humidis
ſm diſcretionē eximū doctoris.qui in cura hui⁹ no=
bilis viri profunde ſemper et bene ſollicitus fuit ex
optima ſcientia ſua.¶Poſſunt enim eſſe talia refrā
gentia velut ſunt ſyrup⁹ viol'.ſyru.de nenufare.ſy.
roſ.ſyr.iniubinus.ſyrupus ſimplex acetoſus remiſ
ſe acetoſitatis ⁊ reliqui ꝯſiles.Refrangentia ṽo au=
daciam ⁊ potētiā ſolutiuoꝝ ſunt ſicut vnctuoſa oia
lambificatiua lubricatiua lenitiua acria vel dulcia.
Exemplum primi.velut caſſia ⁊ māna.Exēplū ſcdi.
velut ſunt malua mercurialis ⁊ volubilis.Exēpluꝫ
tertij velut eſt mucillago pſilij granoꝝ ſebeſtens cō
ſilium.Exēplū de 4° linitiū cum acredine vt tama
rindoꝝ granoꝝ muzoꝝ ⁊ ꝯſilium.Exemplum vero
de lenitiuo cum dulcedine.velut ſunt iuiube ſebeſtē
⁊ pruna dulcia bene matura.Exēplū ṽo refrāgētiū
ſolutiua cum lenitiuo dulcedine ⁊ acredine ſil'.ſunt
velut eſt ſuccus prunoꝝ nōn perfecte maturoꝝ:⁊ ſi
milia illis:⁊ tu conſidera q: in talibus latet ſcia nō
exigua.Itaqꝫ pmiſſa purgatione in autūni pn°:vt
iam dictum eſt ſex mihi occurrunt inſtra partim lo=
calia ⁊ ptim aliis mēbris cōpetētia.¶A pncipio ita
qꝫ mēſis octobris per totum menſem nouēbris vtat̄
iſte vir hoc eluario.℞.conſerue roſ.⁊ viol'.bugloſſe.
añ.ʒ.ij.ſpērū dyaciamomi.ʒ.j.ß.ſpecieꝝ dyalacce ⁊
dyacurcume.añ.ʒ.ß.pulueris peonie.ʒ.j.ß.incorpo=
rentur ſimul oia cum ſucco ruthe cocto cum melle
diſpumato.⁊ fiat eluarium de quo accipiat̄ coclear
vnum in mane hora ſyrupoꝝ deglutiendo ipſum ⁊
medietatis coclearis de eo accipiatur ante prādiū
⁊ cenā.Eſt eñ potenter rectificatiuū oium pncipa=
lium mēbroꝝ ⁊ ſeruientium eis ṽtute latoria ⁊ pre
paratoria velut ſunt ſtomachus ſplē vene ⁊ arterie
⁊ nerui.In hoc eñ eluario ſtat vis aperiēdi mēbro=
rū oppilōnes ⁊ ꝯſtrictiones ⁊ mēbra a ſupflua cali=
tate reſoluta:⁊ a ſupflua humiditate relaxata re=
ducit ad mediū vt facile demōſtrari poſſet.⁊ tu con
ſidera.¶2ᵐ pncipale inſtrm̄ eſt:vt ſi venter hui⁹ vi=
ri ſtipticus fuerit ſm ꝙ in pluribus ꝯſueuit:reddat̄
mollificatus cū hoc eluario de quo parū añ cenam
accipiat̄ coclear.j.vel ante prādiū ſm ꝙ viro perito
gubernāti hunc egrotātē appebit meli⁹ ꝓcedēdum
eſſe.Quibuſdā eñ hoium pp varias coꝝ diſpōnes
⁊ ꝓprietates indiuiduales melius operant̄ medici
ne in nocte cū fuerint ante cenaꝫ aſſumpte.qbuſdā
aūt ecōuerſo in die cū fuerint añ prādiū aſſumpte.
ꝓpter qḋ in iſtis ſtandū eſt iudicio experimētali ei⁹
qḋ ꝯtinue appet.eſt aūt hui⁹ eluarij deſcriptio talis
℞.mucillaginis granoꝝ ſebeſtē:mucillaginis pſilij
⁊ mucil'.citonioꝝ.añ.ʒ.iiij.penidiarū.ʒ.iij.turbit
hermodactyloꝝ.añ.ʒ.ij.ꝫꝫ.ʒ.ß.ſalis indi.℈.j.dya=
gridij.g.xv.fiat eluariū qḋ accipiatur:vt dictū eſt.
Quis eñ vereri debet medicamina talia ante cibū
exhiberi debere:cū etiaꝫ a ſapientibus pcipiat̄ talia
coqui ⁊ cōmiſceri debere cum cibis:vt pᵃ tertij.cap.
de canonibus curationum capitis.⁊ prima quarti.
⁊ 4ᵃ primi colligenduꝫ eſt.¶3ᵐ pncipale inſtrumē
tum eſt:vt iſtis tēporib⁹ iſte vir vtat̄ hoc linimēto ſu
per mēbris eius ſiccitatis ⁊ duritiei ipſoꝝ remotiuo
⁊ dolorū etiā ſedatiuo.℞.olei de ſiſamo:olei de ben:
pinguedinis anatis ⁊ taſſi.añ.ʒ.j.pinguedinis an=
ſeris hyſopi humide.añ.ʒ.j.ß.ſticad.origāi puleg ca
lamēti artetice biſtorte.añ.ʒ.ß.cere al.q.ſ.fiat vnguē
tum molle:⁊ erit membroꝝ neruoſoruꝫ ꝯuenienter
ꝯfortatiuū.Adminiſtret̄ aūt in die nāli ſaltez bis vel
ter cal'm actu ⁊ cum fricatione leni:⁊ coopiant̄ mē=
bra velut in 2° principali cap.demōſtratū eſt.¶4ᵐ
inſtrumētum principale eſt ad ꝯſeruandū mēbra ib
etiralia a receptione fluxus māeꝝ ⁊ ad cōſumēdū
mās que iam fluxerunt ad ea.Ablunant̄ mēbra fre=
quenter ⁊ ſepe ex aq̄ maris calefacta mediocriter
duab⁹ vel trib⁹ vicib⁹ in die ⁊ magn⁹ pes ⁊ magna
man⁹.Et qñqꝫ ex eo fomentent̄ collū ⁊ ſpatulaꝝ p=
tes.In hac eñ exiſtit vis exiccationis materierū fle
gmaticaruꝫ mēbroꝝ neruoſoꝝ nō exigua.¶5ᵐ ṽo
pncipale inſtrꝫ eſt.vt ſub genub⁹ in inferiori pte iter

duas magnas chordas applicet᷑ hoc leue cauteriũ gr̃a diſtractiõis ⁊ diuerſiõis materierũ a ſupiorib⁹ ⁊ interceptiõis fluxuũ earũ ad inferiora. Cui⁹ deſcriptio talis eſt. ℞. ſaponis nigri. ℥. ij. calcanti cõbuſti arſenici rubei argẽti ſublimati añ. ʒ. iij. incorporent᷑ ſil᷑ cũ vnguẽto capitelli: ⁊ fiant formule glutinoſe q̃ in medietate corticũ nucis applicent᷑ loco ꝑdicto: et tñ ibi remaneãt quouſq; magna eſcara ibi fiat q̃ cũ apparuerit cũ nigredine magna: regat᷑ cũ applicatione butyri recẽtis vſq; quo ip̃a ceciderit: ⁊ poſt caſum eius ꝑ decẽ dies medicet᷑ cũ vnguento veneris vel aplõrũ: qđ eſt idẽ vt in hoc loco remaneat vlcus vigilatiuũ: ex cui⁹ diuturnitate. ⁊ ↄtinua effuſiõe ſaniei mãe ab alijs parib⁹ deriuent᷑ ad vlcus ſecurando iũcturas. ¶ Ultimũ ꝑncipale inſtr̃m eſt vt in hoc viro ſummope attẽdat᷑ ad ꝓuocationẽ emorroidarũ q̃ magis eſt poſſibile. Credo eñ earũ euonẽ corpus ſufficiẽter euare poſſe ⁊ diuertere mãs ne fluant ad iũcturas. Multe eñ egritudi͡es cronice nõ raro curate fuerũt ꝑꝑ ip̃arũ emorroidarũ euonẽ moderatã: vt colli᷑ 17ª tertij. cap̃. de iuuamẽtis apitionis earũ. ⁊ claudit᷑ in ſermonibus Gal᷑. affo. 5ª. comẽto illius. Emorroidas ſanare antiquas ⁊c. ¶ Poſſent autẽ emorroides apiri fricãdo eas ꝑmo cũ pãno aſpero. ſcđo cũ folijs ↄſolide mi. vel alterius aſpere plãte: ⁊ pũgitiue. cũ folijs nenufaris ⁊ cũ felle tauri ⁊ puluere arthanite: ⁊ ſic de alijs. Ex quorũ applicatõe ↄdecẽti hic nobilis vir finẽ laudabilẽ obtinebit ⁊ intẽtũ ↄualeſcẽtie magnũ: ⁊ eſt rõnabile ⁊ ſpãdũ l ampliſſima ⁊ largiflua ſũmi ↄditorꝫ liberalitate l cui⁹ laude opuſculũ h⁹ velut a fõte ſuo emanãs ꝑpetue ꝛferat᷑.

Conſilium. 244. De decẽ accidẽtibus iũcturarũ vz.

¶ De dolore. 1. ¶ De paraliſi. 6.
¶ De frigore l eis. 2. ¶ De ĩpotẽtia mot⁹ mẽbrorũ. 7.
¶ De ſtupore. 3. De ĩpotẽtia ſuſtẽtãdi mẽbra. 8
¶ De tremore. 4. ¶ De ſpaſmoſa diſpõne. 9.
¶ De ſaltu. 5. ¶ De duritie in eis. 10.
¶ Et continet conſilium rubricas decem.

Jcet accidẽtia q̃ in iũcturis remanere ſolẽt poſt eorũ vulnera vel vlcera ꝑcuſſiones aut fracturas. vel diſlocationes plurima poſſint eſſe. tñ ſm̃ rei veritatẽ vel ſm̃ q̄ ꝑ experientiã accipitur talia vident᷑ eſſe decẽ accidentia ad q̃ oĩa alia reduci p̃nt. Primum itaq; ipſorũ eſt dolor. ſcđm eſt frigus in eis. tertiũ eſt ſtupor. quartũ eſt tremor. quintũ eſt ſaltus. ſextũ eſt paraliſis. ſeptimũ impotentia motus earũ ad d̃ſas poſitiones neceſſarias. octauũ eſt impotẽtia ſuſtentationis earũ. nonũ eſt ſpaſmoſa diſpoſitio earũ. decimũ ⁊ vltimũ vehemẽs durities in eis. Que tamen accidẽtia a nullo ita cõgregatim poſita in medicina reperies.

¶ De dolore. Rubrica. j.

Primum itaq; accidentiũ qđ eſt dolor lꝫ plurimũ eſſe poſſit ⁊ diuerſũ. tñ vt in plurib⁹ dolor talis eſt: aut pruritiu⁹: aut pũgitiu⁹ mordicatiuus intenſiuus extenſiuus et grauatiuus. Patet autẽ: q: primi quatuor dolores ꝓueniũt a materia calida acuta incenſiua q̃ ꝓpter dolorẽ inſeq̃ntẽ ſolõnẽ ↄtinuitatis attracta fuit ad locũ: q: mobilior. Jõ ad fluxum parata magis: aut q: freq̃nter ↄtuncũq; materie nõ ſint acute vt ſanguinee vel ſl̃atice acuunt᷑ in loco ꝓpter medicinas calidas ⁊ acutas freq̃nter indiſcrete applicatas q̃ ſunt cã harũ ſpẽrũ dolorũ ꝑdictorũ. Que accñtia faciliter intelligẽti p̃nt cognoſci ꝑ triſtẽ ſenſationẽ circa vulnerata loca ꝑceptã. ꝑ ruborẽ excoriationẽ cutis ⁊ puſtularũ multitudinẽ ⁊ emiſſionẽ alicui⁹ virulẽte humiditatis que ex mẽbris effuſa excoriat ea.

Cum igitur talis ꝑſentabit᷑ doloris ſpecies ſecurũ eſt corpus taliter regere. ¶ Primo ab eo euacuãdo materias acutas cum pillulis aureis exhibẽdo ex eis. ʒ. j. aut electuarij de pſilio. ⁊ eluarij de ſucco roſ. exhibẽdo añ. ʒ. ij. cũ medio cyatho aq̃ lactis. ¶ Scđo ṽo circa loca pruriẽtia admiſtret᷑ hoc defenſiuũ. ℞. ſucci ſemꝑuiue. ℥. ij. boli armeni. ℥. j. ß. amili terre ſigillate añ. ℥. ß. fiat linimẽtũ in mortario plũbeo cũ modico aceti ⁊ liniant᷑ ex eo copioſe partes circũſtãtes. ¶ Tertio ṽo tollit᷑ talis pruritus vel inflãmatio cũ tali vnguẽto partibus patientib⁹ applicato. ℞. coriandri ꝑparati ſarcocolle tutie preparate: maſticis. añ. ʒ. j. myrre. ʒ. ij. litargiri. ʒ. j. ß. olei ouſancini ⁊ roſ. añ. ℥. ij. cere albe q̃tũ ſufficit: ⁊ fiat vnguẽtũ molle: deinde bulliat in. ℥. iij. ſucci enule foliorũ vel radicis. hoc eñ vnguentũ talia accidentia indubitanter remouet.

Reliqui vero dolores duo ꝑtacti. ſ. extenſiuus q̃ vt plurimũ fit a vẽtoſitatibus ⁊ a materia imerſa in muſculis ⁊ neruis: ⁊ grauatiuus dolor qui vt plurimũ fit a materia frigida ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ in mẽbris infixa ſecurius remouẽtur ꝑeuacuando corpus cũ pillulis de ſarcocolla aut de lapide armeno añ. ʒ. ß. ex eis inuicẽ incorporando. ¶ Scđm inſtr̃m quo remouent᷑ dolores fixi ⁊ grauatiui ⁊ extenſiui eſt: vt loco patiẽti ter vel quater in die applicetur ſpõgia bene calida in aqua decoctionis radicum altee fenugreci ⁊ ſeminum lini infuſa. vj. vel. viij. vicibus replicata in die. ¶ Jn nocte vero ſequenti applicetur hoc tertiũ inſtr̃m reſoluentiuum. ℞. olei de aneto de coſto ⁊ liliorũ alborũ añ. ℥. j. pinguedinis cerui vrſi ⁊ anſeris añ. ʒ. iij. pulueris mellilotĩ ⁊ camomille añ. ʒ. j. cere albe q̃tũ ſufficit. fiat vnguentum molle cum. ij. ʒ. armoniaci pinguioris. hoc enim vnguentum in nocte et ſpongia predicta in die applicari debent. Scio enim dolores fixi a partibus remouentur a mollificante inſtrumẽto pertranſeundo ad reſoluens et econuerſo: vt colligitur quarto terapẽ. caplõ de cura ſcliroſis.

¶ De frigiditate in iuncturis. Rubrica. ij.

Fiat aũt ſcđm accidens frigiditas in iuncturis remanens que frequenter contingit propter inimoderatum exitũ ſanguinis ⁊ euonẽ ſpirituũ. ¶ Scđo ꝓpter indiſcretã cuſtodiam vulnerũ ab exteriori frigore ⁊ occurſum ad aliqua. vt ad ventũ magnifice ſpirantem. ¶ Tertio ṽo ſolet hec frigiditas acquiri ꝓpter applicationẽ me-

dicinarum vehementis infrigidationis. Et quarto
ꝓpter ꝓhibitionẽ ſpũs ad mẽbra ꝛ proprie vitalis:
aut qꝛ incidunẽ vie trãſitus ſpirituum vt arterie ꝛ
vene vel nervi: aut qꝛ claudunẽ ꝓptervehementem
ſtrictionẽ factã a ligaturis indiſcrete applicatis.

Cognoſcitur aũt frigiditas ꝑme ſp̃i ex occurſu vulneꝝ ad li=
frigidãtia exteriora. Et cũ talia ꝯtigerit repiri: tunc
mẽbra vigorenẽ a freq̃nti applicatione pãnoꝝ cali
doꝝ actu: aut pelliũ vulpiũ calefactaꝝ applicatio=
ne aſſidua. ¶ Aut mẽbra patiẽtia fomẽtãdo ꝛ em
brocãdo cũ aqua decoctiõis calamẽti pulegij hyſo
pi origani ſticados ꝛ aliaꝝ medicinaꝝ nervoſarũ.
¶ Aut vngãnẽ ea cũ oleo de rutha vel de caſtoreo
q̃ ſunt de ſolẽnibus. ¶ Cognoſcit aũt friditas in iũ=
cturis acq̃ſita ex ſtrictura. ¶ Primo qꝛ membrũ erit
extenuatũ. ¶ Scḋo tactu reperit ſolidũ. ¶ Tertio:
qꝛ colore lividũ ꝛ pallidũ. ¶ Et hec q̃dẽ accñtia re=
movenẽ ꝯveniẽter effundendo ſup mẽbris oleũ cõe
calm: ꝛ meli⁹ illo eſt oleũ de pulegio. ꝛ ſublimius eo
eſt oleũ de rutha vſq; ad caſtoreũ. ¶ Cũ aũt ꝯtinge
ret frigiditas in iũcturis eſſe negatiõe trãſitus ſpi=
rituũ ad mẽbra cognoſceẽ p hoc ſignũ infalibile ꝛ ẽ
cordi inãdãdũ: qꝛ poſt ſectiões mẽbroꝝ p q̃ delega=
baẽ ſpũs mẽbra illa inſtãtanee infrigidanẽ. ¶ Scḋo
qꝛ ab illa frigiditate nunq̃ relevanẽ. ¶ Et huic q̃dẽ
frigiditati relevãde deficit ingeniũ medicinale: niſi
qꝛ meli⁹ qḋ fieri põt eſt vt mẽbra pellibus vel pãnis
ꝛ alijs bñ calis munianẽ vel defendanẽ. Dato eñ ꝙ
aliq̃ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ rami ꝛ villi lacertoꝝ trãſuer=
ſalr ſecenẽ. tñ p aliquos villos ꝛ ramulos ſubtiles de
legaẽ aliqua portiũcula ſpũs qua mẽbrũ ſervaẽ in
eſſe. Dato eñ oppoſito ꝙ oẽs vie trãſitus ſpũs vita
lis p arterias. naturalis per venas. ꝛ aĩalis p lacer
tos villos ꝛ chordas auferetur: neceſſe eſſet ꝙ mem=
brum tenderet ad non eſſe. per quoꝝ eniꝫ preſentia
ponitur ꝛ ſalvatur vita. per eorum ſublationem au
fertur ꝛ removeẽ vita ipſa: ꝛ hec ſufficere poſſunt.

¶ De ſtupore iuncturarum. Rubrica. iij.

Erat aũt tertiũ accñs ſupi⁹ tactũ ſtupor q̃ in ratiõe formali ſua ꝓprie accept⁹ importat no
cumẽtũ in operatiõe ſenſus tact⁹ vt pꝫ
ſcḋa tertij caplo de ſtupore. ꝛ colliẽ etiã
in ea in caplo de diffinitiõe tremoris. ¶ Si igiẽ ꝯple
ta opatio tactive potẽtie cõpleẽ in mẽbris p debitã
tẽperiẽ ꝑmaꝝ qualitatũ ꝛ ſcḋaꝝ in ipis ꝛ p p̃ſentiã
ſpirituũ aĩaliũ q̃ diffundunẽ p viã organũ tact⁹: qḋ
eſt cutis. pꝫ ꝙ ſi variabiẽ ꝓportio tẽperamẽti quali
tatũ ꝑdictaꝝ ꝛ auferẽ aliquãta ꝓportio ſpirituũ
ſenſibiliũ: neceſſe erit diminute ꝓduci opationẽ ta=
ctivã. ¶ Cũ igiẽ ꝓpter oppilõnẽ aut ꝓpẽ corruptio=
nẽ tẽperamẽti ꝑdicti ꝯtingat ꝓhiberi trãſitũ ꝯveniẽ
tẽ ſpirituũ aĩaliũ ſenſibiliũ. appeẽ ꝙ in mẽbris in q̃=
bus acciderũt vulnera vel vlcera accidit ſtupor iaꝫ
ꝑdict⁹. ¶ Ex quo appeẽ intelligẽti q̃ ſint illi⁹ ſtuporꝭ
efficiẽtes cãe cõplõnales: qꝛ pmutatio ꝯplõnis mẽ=
broꝝ ꝛ cõpõnales. vcꝫ ſpãta cõpreſſiones attritio=
nes ꝛ ſiſſa. ¶ Unde et hoc fundamẽto facile põt in=
telligi canon curationis qui conſiſtit in rectificatio=
ne complexionis membroꝝ ꝛ apertione oppilatiõis
ipſorũ ꝛ remotione cauſarũ impꝺimẽtiũ. q̃ oĩa cõpleri
pñt vno ꝛ eodẽ inſtr̃o diverſas hñte opatiões ꝓdu=
cere: velut iſtud. ℞. florũ arthemiſie matricarie mel
liloti ꝛ camomille añ. ℥. ß. hyſopi calamenti pulegij
origani. añ. M. iij. ſticados. M. iij. coquanẽ oĩa in ſi
tulis quatuor aq̃ vſq; ad ꝯſumptionẽ quarte ptis.
ꝛ huic decoctiõi infundaẽ ſpõgia magna q̃ actu bñ
calida applicẽ partib⁹ decies vel duodecies: ita qḋ
eger pceperit caliditatẽ penetraviſſe. tũc ergo mẽbro
diligeter exiccato fiat inũctio cũ oleo de coſto medio
criter calefacto et muniaẽ mẽbrũ pellibus vulpinis
aut alijs bene calidis ꝛ ita procedatur vſq; ad ſa=
nitatis acquiſitionẽ. ¶ Scio etiã ego ꝙ balneatio em
brocatio ꝛ infuſio membrorũ ſtupidorũ in aq̃s ther
mãticis bñ calis auxiliũ eſt ſingulare ꝛ expertum.

¶ De tremore iuncturarum. Rubrica. iiij.

Quartũ vo ſuperius tactuꝫ accñs fuit tremor in iuncturis re
manẽs. ꝛ lꝫ multa ſpeculabilia de tremo
re ad hunc locũ adduci poſſent: tñ v̈itas
eſt ꝙ motus tremulus ꝓvenit in mẽbris
ex parilitate pugne v̈tutis ad cãꝫ cõplonalẽ vel ma
terialẽ eius. cũ eñ ꝓpter exceſſum frigiditatis aut
alterius qualitatis debilitaẽ virtus ſuſtẽtativa mẽ
brorũ. pꝫ ꝙ mẽbra movenẽ etiã eoꝝ gravitate deor
ſum. v̈tus ergo conatur erigere mẽbra. ꝛ ſuſtentare
ipſa. ꝛ cũ iam adhuc pſeverat potẽtia moventis ea
mẽbra deorſum: ita ꝙ ex parilitate potẽtie agentis
ad paſſa oritur tremor q̃ eſt motus cõpoſitus ex de
preſſiõe ꝛ elevatione mẽbrorũ ad varias ꝛ diverſas
dr̃ias poſitiões. ¶ Propter qḋ freq̃nter in mẽbris vl=
ceratis invenitur tremor ꝓveniens a mala cõplõ=
ne calida ꝛ ſicca ipſius tremoris effectiva: lꝫ rari⁹: ꝛ
hoc q̃dem cognoſciẽ p actualem tactum caliditatis
mẽbrorum per ruborẽ inflãmationẽ mordicationẽ ꝛ
punctionem in eis. ¶ Et tales q̃dẽ tremulos motus
curare pñt inſtr̃a oĩa que vigorãt caliditatẽ natura
lem in mẽbris aliquali ſua frigiditate ꝛ ſtipticitate
vniendo ſpũs. velut eſſet aqua cineris cuꝫ decoctio
ne gallarum cupreſſi fomẽtata perſepe. ¶ Aut oleũ
onfancinũ cũ pulvere ſandarace ſepe inunctũ. ũ. ℥.
eius apponendo. ℥. ß. ſandarace ꝛ ſepe ex eo inũgen
do membra. ¶ Siliẽ huic ꝯfert aqua vel ſuccus an=
dachoche cũ pulvere betonice roſ. ꝛ ſandarace.

Si aũt vir ſapiens tremorẽ in talibus mem
bris inveniret a mala cõplõne frigi=
da ꝓvenientẽ. qḋ cognoſcitur p membri frigiditatẽ
tactualr pceptã p membri diſcolorationẽ palidita=
tem ꝛ rigiditatẽ: ꝛ p hoc ꝙ ſemp noceẽ a frigidis et
iuvatur a calidis tũc de melioribus inſtr̃is q̃ reperi
re potui. ¶ Primũ eſt ꝙ pluribus diebus in aurora
patiens ſumat. ʒ. j. tyriace andromachi vltra. xv. an
nos fermentate cũ. ℥. j. ß. aq̃ ruthe calefacte ꝛ tardet
comedere poſt eã horas ad minus. v. ¶ Scḋm vero
principale remediũ eſt: vt membra trementia inun=
ganẽ ex eadem tyriaca ter vel quater in die ꝛ confri
centur ea. ¶ Tertiũ vo principale de meis exptis eſt
vt membra patientia fomentenẽ cũ pãnis calis in=
fuſis in ſuccũ mꝛicarie: quã Avicẽ. vocat vchuen in

primo cap. 2° cap. ¶Ego autem ſcio ꝙ ſi talia mēbra ſepe confricentur cum eluario oppopira iuuamentum acquirunt pfecte ſanitatis.

¶De ſaltu iuncturarum. Rica. v.

FUit aūt ſuperius accńs ꝗntum noiatū ſalt⁹ qui ē nocumētum corruptiōis accńs in operatiōe motiua. Mouent eñ mēbra motu eleuatiōis ⁊ depſſionis ptialū pp aliquā ventoſitatē incluſaz in panicularib⁹ ptib⁹ mēbroꝝ ⁊ in lacertis ⁊ muſculis ipſoꝝ. Quō eñ ibidē coartat ventoſitas cū ipſa intrinſece icline moueri motu recto ſurſum ⁊ mēbra cum ſui corpulētia ⁊ poroꝝ ſuoruz clauſiōe reſiſtāt. pz ꝙ ventoſitas vnita ⁊ fortificata ſubleuat ipetuoſe: ac ſi mēbroꝝ ptes violēter ſurſuz agitarent. q̄re merito ſaltuoſe dicunt. ſicut eñ ſaltans ipetuoſe ⁊ ſubito mouet ſurſum ⁊ deorſuz: ita ⁊ ventoſitas in mēbris incluſa ⁊ in eis agitata motus dz efficere ſaltuoſos. ¶Ex quo fūdamēto ꝯſiderāti appet cōpōnalis cā ſalt⁹ que vt plurimū ē mala cōplo frigida. ¶Appet 2° cā cōpōnalis q̄ vꝫ eſſe oppilo coartatoria partiū que ſaltant. ¶Apparet 3° cā mālis vel ſibi ꝓportionata que eſt ventoſitas.

Et tandē ex hoc fundamēto inuentri pōt ingeniū curatiōis qđ eſt cōplendū ex opatiōib⁹ medicinaꝝ calefaciētiū apiētiū carminātiū vētoſitates ⁊ educēdo eas extra. pp quod de melioribus inſtr̄is tria maxime iuuantia inueni. ¶Primū eſt vt mēbra fomentent cū decoctiōe calamenti. ¶2m eſt vt cotū vel panni molles infundant in ſuccū ruthe ⁊ actu bñ calīn applicent ptib⁹ ſaltantib⁹ ⁊ eſt remediū īdeficiētis vtilitatis. ¶3m ꝟo ſpāle remediū eſt vt mēbra emplent ⁊ copioſe iungant cū eluario dyacalamēto ⁊ ꝓprie a Meſue deſcripto in antidotario deſcriptione ſibi propria.

¶De paraliſi. Rica. vi.

SExtū ꝟo accńs memoratū fuit paraliſis: ⁊ lz paraliſis ꝓpe ſūpta importet nocumentū ablatiōis ſenſus ⁊ nō motus aut econuerſo: ita vt q̄nqꝫ paraliſis importet nocumētū ablationis mot⁹ ⁊ non ſenſus vt expimēto quotidie cōprobat. Aliquib⁹ eñ mēbris accidit q̄nqꝫ nō poſſe moueri a ꝟtute. tñ poſſe pcipere oīa obiecta tangibilia cal'a frida ꝗuia lenia: ⁊ ſic de alijs. Et hoꝝ q̄dē ſmonū cāe fūdant ſuper hoc principio quod eſt alterum duorum. ¶Primū ꝙ ad mēbra ptrāſit ſpūs aīalis motiu⁹ ⁊ nō ſenſitiu⁹. aut ecōuerſo trāſit ſpūs ſenſibilis ⁊ nō motiuus. Et alterū pncipiū eſt. ꝙ cōceſſo adhuc ꝙ ſpūs ſenſibilis ⁊ motiuus ad mēbra delegent ⁊ in eis recipiant. tñ ꝓpterea qꝛ cōtingit corruptuz eſſe tēperamētū quo ꝟtus mūdificat ſpūs aīales ſenſibiles et īegrū remanere pn̄m quo ꝟtus modificat ⁊ dirigit ſpūs motiuos ⁊ nō ſenſibiles. pz ꝙ ꝟz hoc fūdamētū acut⁹ ꝯtēplator poterit ſoluere ꝓblema remanētie mot⁹ in mēbris ⁊ nō ſenſus in eis: aut ecōuerſo. ⁊ tu ꝯſidera: qꝛ hi ſermōes ſūt phyſici ⁊ ꝓfundi. ¶Cum ergo ꝯtinget virū ſapiētē pcipe mēbra patiēna nocita eē in opatiōib⁹ ſenſus ⁊ mot⁹ ambab⁹ aut alteris ſolū. tūc ſi videbit mēbrū ꝯtinue magis ⁊ ampli⁹ extenuari ⁊ tactu pcipi fridū ſiccū ⁊ q̄ſi hūidū. tunc ſciat talē ſpēm paraliſis a friditate ꝓueniſſe. ⁊ huic q̄dē applicare poterit inſtr̄a q̄ ſupra in ſtupore ⁊ tremore deſcripta ſūt. ¶Et adde iſtis ꝙ oleū de caſtoreo cū piguedīe leonis eſt remediū fere extremum ⁊ freq̄ns linitio facta ſuper mēbrū cum tyriaca dyateſſerō eſt ex meis expertis. Et cōſidera ꝙ oleum de anacardis ⁊ ſuccus eius cū puluere agarici bullita adinuicē ſunt multū ſolēnia in hoc.

¶De impotentia mot⁹ membroꝝ. Rica. vij.

PRo ſeptimo ꝟo accńte. ſ. pro mēbroꝝ impotētia ad oēs dfias poſitionis ſubleuāda ab eis paulīſp ꝯtēplādo ꝓcedere opz. pt eñ hoc accńs ꝯtingere. ¶Primo pp debilitatē ꝟtutis motiue ⁊ lacertoꝝ neruoꝝ ⁊ viloꝝ. ¶2° ꝟo pōt ꝯtingere pp paucitatē inſtroꝝ mot⁹ q̄ ſūt ſpirit⁹ motiui. ¶3° ꝟo pōt hoc ꝯtingere pp defectuz ex pte organoꝝ mot⁹ pdictoꝝ. ¶Debilitas aūt motiue ꝟtutis intelligi pōt ex pte pncipij manifeſtatiui mot⁹ ⁊ eſt cerebrū. multotiēs eñ debilitat ipꝫ pviaz reſolōnis ſicut ꝯtingit in fortib⁹ euōnib⁹ ⁊ vigilijs ⁊ aīe paſſionib⁹. Tūc q̄dē cū medic⁹ ꝯſiderat has euacuationū ⁊ eaꝝ ſpēs: opponet eis ꝓhibendo fluxum ſanguis a narib⁹ cū appōne linimētoꝝ infrigidātiū exiccantiū ⁊ ſtipticantiū ſup tpib⁹ ⁊ frōte ⁊ ptib⁹ gule ⁊ cū īpōnib⁹ ſtuelloꝝ in naſo infuſoꝝ in albumine oui agitato cū bolo ar. ſan. dra. thure myrra ſarcocolla. ¶Immoderate ꝟo vigilie debilitāti cerebrum opponet cū decoctiōe papaueris albi in cibarijs patiētis exhibēdo ſyrupū de papauere. ℥. i. cū. ℥. ij. aq̄ emulſionis ſeminū cōiuz fridoꝝ p horā poſt cibū. Et ꝓuocat ſomnus facile cū frequēti odore lilij aquatici albi vel floꝝ nenufaris. Aut facilius prouocabit cū odore pomoꝝ mādragore. ¶Si autē cerebri debilitas ꝯtingat pp vehemētes paſſiones melicas velut eēt ſpēs melie ꝓpe aut mania demoniaca vel lupina. tunc cura hui⁹ debilitatis pendet ex cura illarū egritudinū. Verūtñ de meliorib⁹ inſtr̄is ad curā harum diſpoſitionū eſt adminiſtratio regiminis boni nutrimēti cū cibis leuis digōnis que nutrimentū exhibeant multū in quantitate pauca velut carnes pulloꝝ iuuenū ⁊ pinguiū ⁊ vituloꝝ lactētiū caſtratoꝝ iuuenū pdicuz faſianoꝝ ⁊ ſiliū ⁊ bonū vinuz album ⁊ ſubtile dulce cū aq̄ bugloſſe aut boragis lymphatū ſemp. ⁊ iā q̄dā laudauerūt antiq̄ inſtr̄m vnū a ꝓprietate cerebri ꝯfortatiuū qđ eſt vt aſſando coq̄tur cerebrū leporis ⁊ comedat aut ſaltē cōburat et fiat ex eo puluis q̄ bibat bis vel ter in die cū aq̄ meliſſe ⁊ vino dulci. Per hec quidem talia cerebrū vigorari poterit. ¶Si aūt īpotētia mouēdi mēbra cōtingeret pp defectū ſpirituū aīaliū q̄ ſunt inſtr̄a motuū. tunc ſi talis defect⁹ accidat pp oppilōnez oportebit medicū itēdere ad eaꝝ apiōnē rarefaciēdo mēbra cū dcoctiōib⁹ ruthe arthemiſie ſticados matricarie feniculi petroſilini ⁊ ſilium. aut faciēdo fricationes equales ſup mēbris: aut appoponēdo leues ventoſas ſuper membris: aut ſpongijs madefactis in aqua cineris cum decoctione origani ſepe fomentādo membra.

Si vero defectus motiue potētie ꝯtingat ꝓꝑ carentiā aīalis ſpūum in mēbro que ſequat̃ abſciſſionē viarū p̄ q̄s tranſire ſolebat aīalis ſpūs ad mēbra. tūc ſi oīa mēbra talia fuerint abſciſſa tranſuerſalr̄ neceſſariū erit ꝙ mot⁹ totalr̄ in mēbro deꝑdat̃. Uerū ꝗ̄ vili neruoꝝ ꝑ quos aīalis ſpūs effundit̃ ad mēbra plures nūero ⁊ diuerſis inceſſib⁹ ſituant̃. hinc eſt ꝙ raro ꝯtingit ꝙ totalr̄ motus auferat̃ quin aliq̄ ei⁹ portiūcula remaneat. Et ex hoc ſoluunt̃ plura ꝓblemata. Appet eñ q̄nqꝫ trāſuerſalr̄ ſectū eē neruū lacertū vel chordam: ⁊ tñ in mēbro remanere motū ꝑtialē. hoc eñ cōtingit ꝗ̄ ꝑ aliquē vilū q̄ remāſit leſus: aīalis ſpūs fert̃ ad mēbra. ꝓꝑ qḋ ꝑ ipm̄ viget in eo mot⁹ ⁊ ſenſus: vbi ſi totalr̄ ꝓhiberet̃ aīalis ſpūs delegat⁹ ad mēbra neceſſe foret oīno ſenſum ⁊ motum in eis deꝑdi. ¶Cū ergo ꝯtingat ꝙ paꝝ ſpūs aīalis ferat̃ ad mēbra ꝑ quē ſaluet̃ in eis motus: p̄ꝫ ꝙ intētio curatiōis eſt cū predictis calefactiuis attractiuis ⁊ aperitiuis ꝓceden dū eē. dilatant̃ enim ꝑſepe mēbra dilatatiōe tāta ꝙ fundit̃ ſpūs ita ꝙ ꝑ ipm̄ poterunt mēbra ſentire et moueri cōuenienter ſatis. Et hic eſt pūct⁹ ꝑ quē dedi ſpem. ⁊ adhuc exhibeo veniēdi ad ꝯualeſcētiā bonā nō tñ ita pfectā q̄lē ⁊ quātā habuiſſent mēbra abſqꝫ ipſoꝝ ſectiōe vel attritiōe. ¶Propter qḋ tria vident̃ mihi ꝯuenientia remedia in hoc nocumēto cōferentia. ¶Primū itaqꝫ ipſoꝝ vt ſepe mēbra patiētia inūgant̃ nauali pice mediocriter cocta. q̄ tñ appoſita mēbris nō dimittat̃ ſuꝑ eis vltra horas q̄tuor ne vehemēti⁹ exiccādo noceat t̄pis diuturnitate ꝙ̄ ſui caliditate attrahendo iuuet. ꝓꝑ qḋ iueni tuti⁹ eē mēbra p̄dicta liniri ex oleo diſtillatiōis picis ꝙ̄ ex ſubſtātia ei⁹ qḋ eſt de magnis ſecretis meis faciētibus ꝯuenientē attractionē abſqꝫ potēti reſolōne. ¶2ᵐ ṽo inſtr̄ꝫ ad hoc de meis exꝑtis eſt vt diu ⁊ ſepe mēbra tūc iniungant̃ ex oleo amigdalarum amararum: in cui⁹ lib. ß. decocta fuerit. ℥. ß. croci bñ cōtriti. ¶3ᵐ vero ſp̄ale in hoc eſt vt mēbra ſuis t̄pib⁹ ſepe liniantur ex ſucco rute aut pāni in eūdē infuſi actu cali ponantur ſuper eis. Hec quidem ſolēnia ſunt inſtrumēta. licet vltimum ſit fortius predictis duobus p̄mis ſicut ſecūdū eſt medium inter ea.

At vero iterū vt ſupra poſitū eſt frequēter ꝯtingit īpotētia mēbroꝝ ad motū ex ꝑte defect⁹ organoꝝ. ⁊ hoc eſt ꝗ̄ nerui aut eoꝝ vili lacerti vel chorde ſ̄pati ſunt ⁊ attriti aut ꝓpter vulnera cū attritiōe facta: aut ꝗ̄ applicata fuerūt medicamina vehemētis calefactiōis ⁊ attractionis ꝓꝑ q̄ mãerū groſſa pars inſpiſſata eſt. aquea ⁊ terrea reſoluta eſt. ⁊ hoc vt in plurib⁹ cōtingit velut in hoc acciddiſſe manifeſtū eſt. ¶Cū ergo ꝓꝑ duritiē talē mēbra mot⁹ ſint indiſpoſita flexibilitati. p̄ꝫ ꝙ neq̄ ꝙ̄ poſſit flecti ad d̄ſiam poſitiōis nectam. ꝙ̄tūcūqꝫ ēt eoꝝ motiua ṽtus fortis eſſet. Et huic q̄dē nocumēto q̄nqꝫ vr̄ mihi ſolēnib⁹ inſtr̄is ꝓuideri poſſe. ¶Et primū q̄dē eſt frequēs inunctio eoꝝ cū oleo vulpino facto ꝑ decoctionē vulpis in aq̄ colligēdo ipm̄ cū ſupnatat ⁊ hoc eſt ſingulare remediū. ¶2ᵐ ṽo ē vt vngant̃ mēbra p̄dicta cū pinguedie taſſi calefacta. ¶3ᵐ ṽo eſt vt mēbra ſepe fomētet̃ cū liq̄re ſublimationis medullaꝝ cruriū boū antiq̄rū ⁊ hoc eſt excellēs iuuamētū. ¶4ᵐ ṽo eſt vt mēbris applicet̃ ceroti hoc. ℞. armoniaci pinguioris bdelij añ. ℥. j. terbētine. ℥. j. ß. ſticados origani pulegij artemiſie añ. ʒ. j. croci. ʒ. j. ß. diſſoluant̃ gūme ĩ aceto albo: deide incorꝑent̃ cū. ℥. ß. olei de granis ſiſami ⁊ cū ſufficienti q̄titate cere coquant̃ ⁊ extēdant̃ ſuꝑ pāno ⁊ veſtiātur eo mēbra. ¶5ᵐ ṽo remediū eſt hoc empl̄ꝫ. ℞. altee cocte in aq̄ mellis lib. j. radicū liliōꝝ alboꝝ ſilr̄ ꝑparatoꝝ. ℥. iiij. farine fenugreci ſe. lini ⁊ ſiſami añ. ℥. j. ß. croci. ʒ. ij. mellilotí camomille ſeminum malue añ. ℥. ß. cinamomi. ℥. j. ß. piſtent̃ in mortario vitiata ꝯtritiōe: ⁊ incorꝑorent̃ cū alijs ⁊ fiat empl̄ꝫ ex q̄ bene calō mēbra emplent̃. ¶Erit igit̃ mod⁹ ꝯuenienter applicādi talia incipiēdo a menſe nouēbris. adminiſtret̃ p̄mū de iſtis inſtr̄is per. xv. dies. penultimū ṽo vꝫ cerotū adminiſtret̃ ꝑ alios dies. xv. A t̄pe ṽo p̄nti ꝑ totū hūc mēſem ꝓcedat̃ cū 3° ⁊ 4° de p̄dictis inſtr̄is. v. ¶Et ſi ꝯtingeret talia inſtr̄a non hēre aut nō eē parata: tūc a p̄nti t̄pe vſqꝫ in finē hui⁹ mēſis inūgat̃ totū brachiū vſqꝫ ad raſetā man⁹ hoc vnguēto. ℞. fecis olei irini: ⁊ olei liliōꝝ alboꝝ añ. ℥. ij. fecis olei de ſemine lini lib. ß. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ℥. j. arn: ōtaci. ℥. ß. ſticados peonie hermodactyloꝝ floꝝ roſmarini maiorane añ. ʒ. ij. cere albe quātum ſufficit fiat vnguentum molle ⁊ calidū applicet̃ ſuꝑligādo mēbro cotū vł lanā pinguē bñ carminatā. ⁊ ꝑ hec q̄dem inſtr̄a nō dubito ſatis ꝯuenienter eſſe prouiſum ⁊c.

¶De īpotētia ſuſtentādi mēbra. Rica. viij.

Am ṽo aliq̄d dicēdum eſt de accñte octauo. vꝫ de īpotentia ſuſtētationis mēbroꝝ. ⁊ iā ſq̄dē ꝑ hac mā recurrēdū eſt ad p̄cedens cap̄lm. ſicut enim motus viget in mēbris p̄ntia ſpūs motiui: ita quies vigorat̃ in eis p̄ntia ſpūs quietatiui. Si ergo ꝯtingit mēbra variata eē in t̄peramēto ſuo aut in ſubſtātia ſua: ita ꝙ ſpūm aīalem quietatiuū nō recipiāt: aut ſi recipiunt ſpūm illū aīalē nō deárticulāt ipſū ⁊ limitāt limitatiōe quietis in mēbris. tenēdo eñ qḋ ṽiſſimū eſſe credo: ꝙ idē ſpūs aīalis ſit inſtrumentū mot⁹ ⁊ q̄etis in potētia efficit̃ tñ ipſe actu inſtrumētū mot⁹: ꝗ̄ talr̄ limitat̃ a t̄peramēto mēbri vt ad motū ſeruiat ſicut idē ſpūs alio t̄peramento limitat̃ vt fiat inſtr̄ꝫ quietis: nec huic mō ꝓhandi aliqua ꝯtrietas aut reſiſtētia inſurgit: niſi ꝗ̄ op̄ꝫ ponere in mēbris varia t̄peramēta ſm̄ varietatē exigentie oꝑonū qḋ quidē fundamentū nālē p̄hiam nō dehoneſtat nec medicinā. ¶Cū ergo medico māifeſtū eſt ꝙ virt⁹ mēbra quietare nō pot. p̄ꝫ ꝙ eoꝝ curatio fit per debitā attractionē ſpūū ad mēbra cū inſtr̄is q̄ꝝ plurima ⁊ efficacia p̄cedenti cap̄. p̄dicta ſunt. quib⁹ ēt ſuꝑaddere potes ꝙ ingenium curatiuū conſiſtit multum in ligatura mēbroꝝ cōdecenti. ¶Cū ergo percipiat medicus ṽtutē nō poſſe ꝯuenienter ſuſtentare mēbra: tūc d̄ꝫ ea ligare faſciculis ꝯuenientibus ⁊ ligata q̄eta facere ⁊ ꝯſeruare cū appodiatiōe ipſorū ad alia membra velut huic viro ſepe ꝓceſſi varijs ligaturis manum ⁊ brachiū eius ligādo ⁊ ligatas ſuper palmulis conſeruando.

¶De ſpaſmo. Rica. ix.

MOnū vero accñs fuit ſpaſmus in his mēbris freq̄nter inuēt9. ꝑ cui9 ineſtigatiōe ꝓmittēdū ꝙ hic ſpaſmus eſſe pōt in fieri dictus talis. ſcdo in fcō eſſe. ⁊ q̄libet eoꝝ iteꝝ pōt eē ſpaſm9 de inanitiōe ⁊ de repletiōe. Exēplū ꝓmi ſicut ſpaſm9 in fieri ꝓducit̃ ⁊ accidit ꝓpter vehemētē euōnē ſpiritū ⁊ ſanguinis in mēbris factā. Et iteꝝ hic ſpaſmus ꝯfirmatus vel fact9 inuenit̃ in mēbris ꝯſeruari ꝓpter eandē immoderatā euōnē quā ꝯſecuta eſt ꝯtractio ſpaſmoſa. Siſr ⁊ ſpaſm9 in fcō eſſe freq̄nter ꝓductus eſt ⁊ ꝯſeruat̃ in mēbris a ſiccitate q̄ ꝯſecuta eſt vehemētē reſolōnē ꝓuatiuā ⁊ poſitiuaꝫ. ¶ Cū ergo ꝯtingit vulnera vel vlcera ꝯcomitari ſpaſmū fientē tūc ſpēs illa euōnis nō eſt cohibēda. ⁊ ſi fuerit ꝯſecutus replōnē multā: tūc abſcindi dꝫ ꝑ ſpēs euōnis et diſtractiōis diuertēdo q̄dē mās ꝑ antipiſtaſim. i. ꝯtrā pōnē ligādo fricādo fomētādo vētoſando ꝑtes ⁊ flōmias adminiſtrādo euōnes māe ꝑ ꝯtrias ꝑtes. Exēpli grā ſi fiat ſpaſm9 in dextro brachio fricentur nates ⁊ ſpatule ⁊ applicet̃ flōmia vene nigre ſiniſtri brachij aut ſaluatelle eiuſdē. Veꝝ in hoc caplo nō facio ꝓlongationē multā. qm̄ raro ꝯtingit ad man9 medicoꝝ ꝓuenire ſpaſmū in fieri ſiue de inanitione fuerit ſiue de repletiōe. plurimū ergo qđ ꝯtingit eſt qꝛ inuenit̃ ſpaſm9 in fcō eſſe. ⁊ hoc q̄dē eſt rōnabilr̃ ꝯcedēdū ſiue ꝓpter multitudinē māeꝝ hoc ꝯtingat qꝛ neruoſa vel lacertoſa mēbra cū implent̃ ſm̄ latū abbreuiant̃ ſm̄ lōgū ⁊ ꝓhibent̃ a dilatatiōe ꝯgrue. qm̄ ſpaſm9 eſt egritudo neruoꝝ ꝓpter quā lacerti mouent̃ ꝯ̈ſus ſuū ꝓncipiū ⁊ inobediētes ſūt in dilatatiōe. ſcđa tertij. in diffinitiōe ſpaſmi. ¶ Si ergo aliq̄s ſpaſmus iā fact9 in aliquo ꝑticulari mēbro reperiat̃ tūc ꝑꝫ ꝙ ītētio eſt ꝓcedere cū medicinis mediocriter calis apitiuis diſſolutiuis ⁊ lenitiuis. mēbra eñ oīa ſpaſmata frida ſunt. ergo debent calefieri. ⁊ oppilata ⁊ ꝯſtricta ſunt: ergo apiri debēt. indurata ſunt idō leniri debēt. Vñ oīa inſtr̄a q̄ ſupius deſcꝑta fuerāt in caplo de impotētia mot9 mēbroꝝ huic ꝓpoſito ꝯueniēter ſeruire pñt. ¶ Si q̄s autē curioſus deſideraret applicare aliqua inſtr̄a efficacia preter ꝓdicta poſſet applicare aliq̄d hoꝝ trium ſuo libito. ¶ Et ꝓmū eſt exꝑtū medicamē ⁊ efficaciſſimū ꝙ eſt oleum de been. caliditate eñ ⁊ humiditate ſua potēter lenit oēm duritiem in mēbris repertā ⁊ abſcīdit dolorē ⁊ aufert ab eis ꝯtractionē in fieri et in facto eē repertā. ¶ Scđm ꝟo ſpāle inſtr̄m eſt vt diſtillent̃ galbanū ⁊ terbētina pōderibus equalib9 ꝑ alēbicū vitreū ⁊ eo liniant̃ mēbra ⁊ ſepe inūgant̃. ¶ Tertium ꝟo ſpāle remediū ⁊ minus anguſtioſum eſt vt accipiat̃ olei amygdalaꝝ dulcium lib. j. croci pulueriza ti. ꝫ. iij. ſape electiſſime lib. ij. bulliant hec tria ſimul lēto igne in vaſe eneo ſtagnato vſq꜃ quo totū vinum ꝯſumat̃. De illo igit̃ oleo reſꝟuato in vaſe vitreo ſpaſmata mēbra inūgant̃ actu calo ⁊ ē nobile remediū.

¶ De duritie iuncturarum. Rubrica. x.

VLtimū ꝟo accñs tactū fuit duricies in talib9 mēbris inuēta: q̄ q̄dē cū plurimis predictoꝝ inſtr̄oꝝ pōt remoueri ⁊ ꝓpē cum emplō ⁊ ceroto deſcriptis in caplō de impotētia mot9 mēbroꝝ. ⁊ cū q̄nq꜃ inſtr̄is vt oleis ⁊ vnguētis: ⁊ ſublimatiōibus. ¶ Cū ergo hic vir ꝓceſſerit cū oībus inſtr̄is ſupra liniatis variari debere de. xv. in. xv. diebus vt tertio ab hoc caplō ꝓcedēte viſum eſt. tunc iterū reuertat̃ ad adminiſtrationem ordinatiuā illoꝝ inſtr̄oꝝ ꝓpe incipiendo a feſto natiuitatis domini ⁊ permutatim reuoluendo ſe de inſtr̄is ad inſtrumenta.

Conſilium. 245. De dolore iūcturarū pedū ⁊ manuū.

MAgnifice dñe vt clare et diſtincte curationeꝫ doloꝝ iūcturaꝝ itelligatis ⁊ ab ipoꝝ incurſu cuſtodiri poſſitis deliberaui v. ꝑ ordinē facere. ¶ Primū oſtēdere quare in iūcturis ⁊ maxime pedū fiūt dolores. ¶ 2° in q̄bus hoībus magis ⁊ in q̄bus minus: ⁊ in quo tpe magis gñat̃ podagra. ¶ 3° q̄ cura erit ꝑiculoſa. ¶ 4° dicā de eius ꝓſeruatiōe. ¶ 5° de ipſorum dolorum cura dicetur.

QUantū ad ꝓmū dicit Auic. ꝙ dolores iūcturaꝝ maxīe multiplicant̃ i pedib9 ⁊ in anchis. cuius multiplicatiōis cā eſt multiplex. ¶ Prīa ſit9. nā merito ſitus deſcendūt ab alijs mēbris ad has iūcturas ſuꝑfluitates: ex quaꝝ retētiōe multiplicant̃ dicti dolores. ¶ 2a cā eſt: qꝛ huius iūcture ſunt rare ⁊ vacue. ⁊ idō ꝓpter raritateꝫ ⁊ vacuitatē ſuꝑfluitates in maiori q̄ntitate recipiunt̃ ⁊ retinent̃. ¶ 3a cā eſt: qꝛ he iūcture ſunt pluris motus ⁊ vehemētioris q̄ alie iūcture. rōne ergo mot9 fit ad has iūcturas ſuꝑfluitatū attractio et ex ꝯñti doloꝝ gñatio. ¶ 4a cā eſt haꝝ iūcturarū cōplōnis debilitas. iūcture eñ pedū hñt cōplōnē debiliorem alijs ꝓpter diſtātiā maiorē a fonte caloris. ⁊ ꝓpter hoc alijs ꝑib9 multiplicant̃ magis dolores podagrici q̄ alioꝝ mēbroꝝ eo qꝛ iūcture pedū tā rōne complōnis fride ꝙ rōne diſtātie a fōte caloris ſunt multū debiles mēbra aūt debilia naturalr̃ a mēbris fortib9 recipiūt ſuꝑfluitates. ꝓpē qđ hali. dixit ꝙ podagra fit in pāniculo q̄ circūdat oſſa pedis et maxime ledit ⁊ ſepius: qꝛ humiditates illuc deſcēdētes non poſſunt digeri ꝓpter ſuā remotionē a fonte caloris.

QUātū ad 2m dicit Auic. ꝙ aptiores hoīes vt in eis mltiplicent̃ dolores iūcturarū ſūt ſenes ⁊ ꝯualeſcētes ⁊ patiētes crōicas egritudies. Senes q̄dē ꝑꝑ debilitatē ꝯplōnis iūcturaꝝ pedū maiorē in ipis q̄ in alijs. ¶ Et ꝯualeſcētes potiſſime cū nō regant̃ regimie recto debilitant̃ ⁊ a digōne bona ꝓuant̃: ⁊ ꝓpē cū nō ſunt curati cum ſufficiēti euōne. ¶ Patiētes ꝟo egritudines cronicas qꝛ lōgas ꝓpter ſilem cām q̄nq꜃ patiunt̃ vel aptitudinē hñt. vt dolores podagricos incurrāt. ¶ Tēpora aptiora vt in eis fiat podagra ſunt ver ⁊ autūnus. ¶ In vere q̄dē ꝓpter motū ſanguinis ⁊ humoꝝ qui in pñti tpe multiplicant̃ ⁊ nō terminant̃. Vñ in hoībus aptis currūt ad iūcturas. ¶ In autūno ꝟo generāt̃ dolores podagrici ꝓpter maliciā digōnis hūorū ⁊ ꝑꝑ raritatē pororū mēbroꝝ in eſtate factā: ⁊ raritatē q̄ fit i die ex calore autūni. Vās eñ dilatatis ⁊ apꝫ fluūt magꝫ hūores ⁊ i maiori q̄titate recipiūt.

Quantū ad tertiū dicit Auicē. ꝙ dolores iuncturarū ſola alteratione abſꝗ euōne nō pñt curari ſine vehemētiore. Rō: qm̄ ſupfluitates ille q̄ ad iūcturas ſolebāt currere currūt ad alia mēbra nobiliora ⁊ ibidē retinent̄ q̄re talis materia abſꝗ euōne eſt multum periculoſa. propter quod minatur egritudinem aut perditionem aut moleſtiorem egritudinem producere.

Quantū ad quartū ex intētione anctorū ſciēdū ꝙ potiſſima cuſtodia vſe ſanitatis ꝯſiſtit ab hui⁹ egritudinis p̄ſeruatiōe. ⁊ iō ab hac egritudie p̄ſeruatio fit cū euōne alteratione ⁊ regimie ꝯueniēti. ¶ Et ꝑpter hoc ol anno fiat euō in v̄e ⁊ autūno. ⁊ ad iſtā euōnē eſt reſpiciēdū ſi fiat ſanguinis abūdātia: qm̄ tūc dꝫ p̄cedere flōmia baſilice duoꝝ brachioꝝ poſtꝗ timet̄ de incurſu podagre in ambobus pedibus. ¶ Ueꝝ euō ꝯueniēs eſt q̄ reſpicit choleraꝫ ⁊ fl'a ⁊ propter hoc digerat̄ materia cū hoc. ℞. ſy. de endiuia. ℥. j. geleniabin. ℥. ß. diſtēpera cū decoctiōe aniſi fenicu. ſeminū cōiū ⁊ accipiant̄ v. vel. vij. ⁊ plus vel min⁹ ſm ꝙ appebit medico vſo. ¶ Deīde fiat euō cū hoc. ℞. hermodact. ʒ. j. reubar. boni. ℈. ij. ſpice. ℈. ß. ⁊ exhibeat̄ cū decoctiōe p̄dcā. ¶ Alr. ℞. pulpe caſſie. ℥. ß. agarici īfuſi in geleniabi ʒ. ß. reubar. boni hermodactyl. añ. ℈. j. ſalis gēme. ℈. ß. ʒʒ. ℥. vj. ſpice. ℥. iij. diſtēpera cū p̄dicta decoctione. ¶ Facta purgatiōe ꝯfortet̄ mēbrū cū ſtipticis ſicut cū balauſtia acatia ⁊ ſucco v̄ge paſtoꝛ aut plātaginis ⁊ infūdant̄ petie in dcō ſucco in quo poſita ſit acatia ⁊ balauſtia ⁊ ponant̄ ſup iūcturas. he petie hñt ꝯfortare mēbrū ⁊ claudere poroſitates ita ꝙ nō ꝑmittūt mēbrū recipe ſupfluitates. his aūt fcīs p̄cipit Auic. vt exercitiū ſit tēperatū. ¶ Et oꝫ ꝙ euitet carnes groſſas oīa ſalſa ⁊ oīa frigida ⁊ hūida ſicut ſpiachia cucur. ¶ Et ſint cibi bōi ⁊ velocis digōnis. Euitet̄ oīs repletio ⁊ oīs labor īmoderat⁹ ⁊ potiſſime ſup repletionē. ¶ Et opꝫ etiā vt euitet̄ ſomn⁹ ſtatim aſſumpto cibo. qm̄ eſt de reb⁹ multū nociabilibus. ¶ Eſt ēt in hac egritudie bonū vt ſepe ad min⁹ ſet̄ in mēſe ꝓuocet̄ vomit⁹. ⁊ eſt mltū ꝯueniēs vt fiat ꝓuocatio vrine: vtēdo brodio cicerꝝ cū decoctiōe radicū petroſ. ⁊ ſeminū cōiū. ¶ Et ad ſummū p̄ſeruatio ⁊ tutela ab hac egritudine nō ꝯſiſtit niſi in ꝓhibitiōe multiplicatiōis humoꝝ ⁊ in euōne ipſoꝝ. Et iō ſicut ꝯtinue fit ipoꝝ gñatio ita ſepe dꝫ fieri ipſoꝝ eductio. ⁊ qꝛ hui⁹ dolores potiſſime generant̄ ex ſupfluitate digōnis epatis. hinc eſt ꝙ maxime opꝫ attēdere in eius mundificatione et eius cuſtodia.

Quantū ad 5m ē ſciēdū ꝙ dolor q̄ eſt apt⁹ ꝓuenire in iuncturis pedū ⁊ manuū hꝫ depēdētiā a duplici mā quaꝝ vna eſt cal'a ⁊ alia frida. Cal'a eſt chol'a ⁊ frida eſt fl'a. ⁊ ex ꝯmixtione iſtaꝝ duaꝝ māeꝝ ⁊ fluxu ipſaꝝ cātur dolor. qui poſtꝗ eſt aſſuet⁹ dr̄ dolor podagric⁹ aut ciragricus ¶ Et iō ī cura hui⁹ doloris cū aduenit p̄mo ꝓuocet̄ vomit⁹. qm̄ ex tali ꝓuocatiōe duo iuuamēta ſequūtur. quoꝝ vnū eſt qꝛ mā apta ad pedes ⁊ man⁹ fluere diuertit̄: ⁊ ſic dolor creſcit ſꝫ minorat̄ mā. ¶ 2m iuuamētū eſt qꝛ illa mā ꝑ ꝑte euāt̄ q̄re cū ſūma ſollicitudie ꝓuocet̄ vomit⁹. ¶ 2° ꝓuocato vomitu fiat 2a euō p medicinā ſoluētē cholerā ⁊ fl'a etiā reſpicientē quā medicinā ego ſtati ponā inferi⁹. ¶ 3° ꝓuideat̄ vt ſedet̄ dolor cū his q̄ ponā inferi⁹. ¶ Ultio ſedato dolore qđ ad pedes ⁊ man⁹ currit reſoluat̄ cū his q̄ nō fortiter reſoluūt: ne id qđ defluxū eſt induret̄ ⁊ reſolōni ineptū efficiat̄. ¶ Medicina q̄ poſt vomitū eſt admiſtrāda eſt talis. ℞. hermodacty. ʒ. ß. pulpe caſſie. ʒ. vj. reubar. ʒ. j. ſpice maſticis ʒʒ. añ. ℈. ß. diſtēpera cū decoctiōe radicū apij feniculi. petroſel. ariſtologie lō. ⁊ ro. ſe. aniſi fenicu. ſe. cōiū. Si v̄o ſtōach⁹ non eſſet bñ diſpoſit⁹ loco hermodactyloꝝ pōt poni agaricū. qm̄ in hoc etiā eſt ſilis hermodactylis ⁊ ſtipticitate ꝑticipat. ¶ Si v̄o corp⁹ eēt nimis caleſcm̄ pōt vti hac medicia. ℞. pulpe caſſie. ʒ. vj. reubarb. boni ʒ. j. ſpice. ℈. ß. agarici eiđ infuſi in geleniabin. ʒ. v. ſalis gēme. ʒ. ß. diſtēpera cū decoctiōe fenicli in q̄ decoctiōe bullierit. ℥. ß. mirobalanoꝝ citri. hoc aūt fcō in p̄ncipio fiat aliq̄s repcuſſio ⁊ membri ꝯfortatio ne mā ad locū dolētē fluat. Fit aūt hmōi repcuſſio cū medicinis frigidis ⁊ ſtipticis q̄ dicte ſunt in quarto cap̄. quales ſunt acatia balauſtia ſuccus v̄ge paſtoris ⁊ plāta. hec em̄ adinuicē cōmiſceant̄ balauſtia pulueriʒata ⁊ acatia in predictis ſuccis diſſolutis. Nec hoc medicamē laudo qđ ponat̄ ſup locū ſed in parte parū diſtāte a loco ſicut in crure qñ dolor eſt in pede. in brachijs qñ dolor eſt in manu ⁊ ex iſtis cū farina ordei pōt ꝯfici empl'm qđ ad idem valebit.

Super loco v̄o debem⁹ intēdere ad doloris ſedationē ⁊ ad leuē reſolōnē. ¶ Prima ergo medicia ſedās dolorē eſt lana ſuccida bullita in oleo roſato parū exꝓſſa ⁊ ſup loco tepida apponat̄. ¶ 2a medicina eſt ꝯfecta ex piguedine gatti ⁊ anatis ⁊ duob⁹ vitellis ouoꝝ cera ⁊ oleo roſ. ¶ 3a medicina eſt aq̄ decoctiōis vermiū q̄ faciūt ſetā: qm̄ iſta ponit̄ ſedare dolorē podagricū. ¶ Quarta medicina eſt empl'm factum ex fenugreco ſe. lini camomill. ⁊ oleo roſ. melle ⁊ aceto. hoc enim confert valde. ¶ Quinta medicina ſunt folia vlmi calefacta et loco dolenti ⁊ tumenti apposita. ¶ Sexta medicina eſt hec. ℞. cineris caulium. ʒ. iiij. adipis anatis olei camomillini añ. ℥. j. miſce ⁊ actu calida apponatur. ¶ Septima medicina eſt hec. ℞. olei irini. ℥. j. fenugreci farine cicerū añ. ℥. ij. mellis. ℥. ij. vini. q. ſ. ⁊ fiat empl'm. ¶ Octaua medicina. ſ. qñ dolor eſſet intolerabilis eſt hec. ℞. opij. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. terant̄ iſta cuꝫ lacte vaccino ⁊ cum medulla panis ſimulaginei donec totum cum lacte incorporetur ad ſimilitudineꝫ emplaſtri ⁊ ſuper loco ponatur. ¶ Nona medicina eſt oleum in quo decocta ſit vipera ⁊ eſt ex eis ſicut ponit Auic. que ſanant ſanatione integra. ¶ Decima medicina eſt oleuꝫ veſpertilionis: cuius modus eſt iſte vt aſſumantur. xij. veſpertiliones decollati: ⁊ ſumatur lib. j. olei antiqui ariſtologie long. caſtorei ana. ʒ. iiij. coſti. ʒ. iij. omnia iſta decoquant̄ in aqua quaſi ad diſſolutionem veſpertilionum: et bulliat aqua donec tota conſumatur et remaneat oleum. Iſtud oleum eſt conueniens ad reſolutionē et ſedationem. ¶ Undecima medicina eſt embroca ſedatiua ⁊ experta quando rubedo ⁊ caliditas apparet ⁊ eſt vt aſſumantur lactuce oleum ⁊ galla ⁊ coquant̄

in aceto donec diſſoluantur. ¶ 12ª medicina eſt decoctio ordei et vulpis viue in aqua et decoquatur vulpis donec diſſoluatur in decoctione. deinde coletur: et in colatura ponatur membrum dolēs. Et pōt hec decoctio fieri in oleo ſicut fit in aqua.

Medicine reſolutiue et doloris mitigatiue vł ſedatiue ſunt iſte. ¶ Et pria ē talis. ℞. hermodactylorꝫ ſtoracis liq̄de ireos maſticis ſaluie ruthe añ. ʒ. j. olei camo. ℥. ij. cere q̄ntū ſufficiat: et fiat vnguētū. ¶ 2ª medicina eſt hec. ℞. hermodactylorum. ℥. j. farine ordei. ℥. j. vitelli ouorum. q. ſ. et fiat emplm̄. ¶ 3ª medicina eſt hec. ℞. olei camomillini. ℥. j. olei coſti. ℥. ß. florum camo. puluerizate. ʒ. iij. cere parum et fiat vnguentum. ¶ 4ª medicina eſt hec quam ponit Alexander. ℞. cere. ℥. v. olei camo. ℥. ij. ß. olei roſa. ℥. ij. ß. farine fabarum. ʒ. iiij. vitellos ouorum: numero. v. reſoluas primo vitellos crudos cum farina. deinde alia cōmiſceātur et fiat vnguentum. Quod ſi dolor multum vigeat addatur aliquid de croco et modicum de opio. verꝫ cum dolor ſedari incipit opium remoueatur. ¶ 5ª medicina eſt hec. ℞. radicum maluauiſci lib. ij. fenugreci ſe. lini. añ. ℥. iiij. hec omnia infunde per tres dies in lib. ix. aque in vaſe eneo: deinde coque fortiter vſqꝫ ad diſſolutionem ipſarum rerū donec aqua redeat ad lib. ij. rebus puus bullitis in aqua et expreſſis et abiectis. deinde totum hoc bulliat vſqꝫ ad conſumptionem medietatis ſic ꝙ ſolum oleum remaneat. hoc facto iterum colabis et ponas iterꝫ oleū ad ignem et addas de cera lib. ß. colofonie lib. ß. terbentine. ℥. iiij. gummi cedri. ℥. iij. galbani optimi. ℥. iiij. confice et vtere. Hoc enim medicamen vt inquit Alexander non ſolum tumorem curat et materiam reſoluit: immo etiam ventris conſtrictionem remouet et loca iuncturarum ad proprium ſtatū reducit neruorum confricationes aut membrorū dolores ſi in balneo aut ad ignem perungantur fricādo loca ſanat. ¶ Sexta medicina conueniens omni tēpore a prīº vſqꝫ ad finem eſt vt ſumantur folia oliue et bulliant et reſoluantur in oleo puro et fiat vnctio. ¶ Septima medicina cōueniens in principio quādo dolor eſt vehemens et locus calidus eſt vt accipiantur vitella ouorum commiſceantur cum oleo ro. et tepidum apponatur et parum croci adiūgat. ¶ Octaua medicina eſt vt ſumatur ſuccus paritarie et cum modico vini miſceatur et tepidum actu apponatur. ¶ Noua medicina eſt vt ſumał tyriaca et liniatur locus. ¶ Decima medicina eſt vt decoquantur folia caulium diligenter. et. ℞. de hac decoctione lib. ß. fecis aceti. ℥. j. vitellos ouorum numero. ij. olei ro. ℥. j. farine ordei farine fabarum añ. quantum ſufficit et fiat emplaſtrum et conterantur folia ſimul miſcēdo oua et oleum et fecem aceti et ſuper loco dolēti apponatur et ſepe reponatur. ¶ Undecima medicina eſt quando dolor eſſet vehementiſſimꝰ. ℞. croci opij. añ. ʒ. iiij. panis lib. ß. cere lib. j. olei ro. lib. ß. crocum et opium infunde in vino: panē infunde in aqua et exprime manibus et admiſcebis crocum et opiū bene trita. et iterꝫ omnia bene teras et commiſce adinuicem et loco apponantur.

Hec ſunt que debēt fieri in p̄paratione et curatione dolorꝫ iuncturarꝫ. Uerū qr huius dolores redeūt quaſi ꝓ ol inordinatione regiminis a qua nō pōt cauere. Ideo p̄ter hec q̄ dicta ſunt ad pfectā horꝫ dolorꝫ curationē inuenerūt opifices huiuſmodi medicamē pfecte curās ſi p integrū annū ꝯtinueł p modū q̄ diceł. Modus aūt eſt iſte vt de hoc medicamine qđ ſcribeł ſtatim accipiał de mēſe ianuarij diebꝰ q̄nqꝫ die poſt diē q̄ntitatē. ℈. ij. de mēſe februarij ſili mō. de mēſe vo martij accipiał duobꝰ diebꝰ eadē quātitate die poſt diez. de mēſe aūt maij deł eadē quātitas diebꝰ tribꝰ die poſt diē. de mēſe vo iunij deł die vno ſolo. de mēſe aūt iulij deł duobꝰ diebꝰ. de mēſe vero auguſti deł vno die. de mēſe aūt ſeptēbris deł duobꝰ diebꝰ. de mēſe vero octobris deł duobꝰ diebꝰ. de mēſe vero nouembris deł duobꝰ diebꝰ. de mēſe aūt decēbris deł duobus diebꝰ et ſic per mēſes. xij. cōpleanł dies. 36. Opꝫ tñ q̄ hoc medicamē biberit abſtineat in toto anno a carnibus porcinis leporinis fungis ſinapi et caulibus. Lauet ſibi pedes in aqua calła marina et oleo inūgat. ¶ Medicamē aūt eſt iſtđ. ℞. reupōtici. ℥. j. agarici. ℥. ij. fu. ℥. iij. petro. macedonici. ℥. iiij. meu. ℥. v. hypericō. ℥. vj. gētiane. ℥. vij. ariſtologie. ℥. viij. cētauree. ℥. ix. hec oīa peroptime puluerizenł et miſceanł. Doſis ſit. ℈. ij. vt dictū eſt. Et accipiens hoc medicamē abſtineat ab oībus leguminibꝰ et maxime fabis. Et non comedat capita piſcium nec cancros nec oſtreas nec ſepias nec bletas neqꝫ que dicta ſunt parum ante ⁊c.

Conſiliū. 246. De dolore iūcturarꝫ et principalr̄ in genu.

Venerandus in xp̄o pater dñs abbas de carceribus pauloāte moleſtatus fuit doloribꝰ iūcturarꝫ et principaliter in genu et pede dextris. Et manifeſte intelligi pōt māłē cauſam illorū fuiſſe mām flaticā mucillaginoſam q̄ cum iſta erat cholere rubee q̄ ꝓpter magnā actiuitatē eiꝰ calefaciēdo et diſſoluēdo ſła illud fecit velocia penetrationis et ꝓfundationis in mēbrū. Hoc aūt totum apparuit ex velocitate tumefactionis mēbri et reſolutionis illiꝰ actualis ibidē pcepte cū mollitie partis ſine duritie et tēſione magna. ¶ Et ꝙ mā quidē ꝓpulſa fuerit a vena chili deſcendente in quantitate ſatis ampla materia enim magne quātitatis nō potuiſſet ita cito collecta et tranſmiſſa fuiſſe ad iuncturas predictas per venas anguſtas. ¶ Credendū etiam eſt materiā illā p̄ncipiū ſue gñatiōis habuiſſe i epate ab aliquanta ipſius debilitate aut ciborum frigidorum et cholericorum aſſumptione.

Propter quā cām vř ꝙ ꝯſiliū p̄ſeruatiōis eiꝰ ab incurſu p̄dictorꝫ dolorum fundamētū accipiat ſeptē intētionibꝰ et inſtřis ſtatim ſubſequētibꝰ. ¶ Primū itaqꝫ eſt ꝙ in cibis eiꝰ a fridis et hūidis multo et frequētivſu velut ſūt ſpinachia bleta lactuca endiuia portulaca cucurbita cucumeres et ſilēs: a lacticinijs cibis abſtineat: ſilr̄ ēt abſtinere dꝫ a multo vſu viſcoſorꝫ vt paſtilū piſciū

añ. gra. iiij. ſalis gēme. gra. iiij. ſucci roſarum. ʒ. j. infundant̄ medicinarū pulueres ſubtiles in aq̄s ⁊ in ſucco calidis ꝑ vnū diem naturalē. Mane ꝟo circa decimā horā calefiant ⁊ colentur ⁊ vehementer exprimant̄ ⁊ illa colatura bibat̄ bene calida poſt quā ipſe dormiat ꝑ horā ⁊ non comedat niſi trāſiuerint hore ſex. ¶ Die ꝟo ſequenti imediate hora p̄ſcripta accipiat hunc potū calidū. ℞. ſyr. de eupatorio. ℥. ß. aq̄ hypiconis. ℥. iij. miſce quē continuet ꝑ octo dies. ¶ Nona ꝟo die ſequenti accipiat iſtas pillas. ℞. pillulaꝝ de ſarcoco. ʒ. ß. pillulaꝝ fetidaꝝ. ℈. j. accipiat eas hora p̄ſcripta obſeruādo oīa q̄ ſcripta ſūt obſeruari debere poſt primū potū. ¶ 2m ꝟo remediū quo vti dꝫ eſt hoc. ℞. aloes abluti. ʒ. ij. bdelij pulpe colloquintide añ. ʒ. ß. cinamomi floꝝ eupatorij. añ. gra. vj. ſalis indi. gra. iiij. cuꝫ ſucco roſaꝝ fiant pille de ol. ʒ. vj. de q̄bus poſt purgationem accipere pōt vnā oī ſine q̄nq̄ dieꝝ in aurora. ⁊ ipſis etiā vti dꝫ q̄ñ accipit ſyrupum ſuprāſcriptū ⁊ ꝓpue ſi vēter eius nō eſſet bñ largus. ¶ 3m ꝟo remediū eſt hoc. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. iij. cinamomi electi liq̄ritie aniſi. ʒʒ. añ. ʒ. j. artetice. ʒ. j. ß. infundantur fiſtici in aqua hypericonis calida ꝑ duos dies naturales: poſtea vltimate terant̄ ⁊ coquant̄ cū lib. ß. zuccari albi ⁊ additis ſpēbus fiat cōfectio in fruſtis. ℥. ß. de qua iſte vir ſemp accipiat ante cibū fruſtū vnum. ¶ 4m ꝟo remediū eſt hoc. ℞. olei oliuaꝝ antiqui q̄ꝫ magis eſt poſſibile ℥. iij. ſalis cōis modicum torrefacti. ℥. ß. ſandaracæ. ʒ. j. terant̄ ſimul in mortario vltimate ⁊ cuꝫ hoc inūgātur per dies. xxx. vel. xl. bene oēs iuncture ſeſe bene calido ⁊ leuiter confricando. ¶ 5m ſpeciale remedium neceſſariuꝫ eidem ꝓ rectificatione ſui epatis. ℞. olei de abſinthio: olei nardini ⁊ de maſtice. añ. ℥. j. floꝝ abſinthij eupatorij ſquinātí ⁊ calami aromatici. añ. ℈. j. trociſcoꝝ dyarodō. ℈. ij. cere albe. q. ſ. fiat vnguentum molle de quo tota regio ſub coſtis dextre partis ⁊ tota ſpina a ſpatulis inferiꝰ per totum mēſem aprilis inungant̄ actu calido ſupponēdo pānū calidū tincte guminoſe ſuffumigatū. ¶ Ultimum remediū neceſſariū eidē ꝓ cōfortatione capitis eius eſt hoc. ℞. macis. ʒ. j. ß. gariofilorum cubebarū aſſari ſticados. añ. ʒ. ß. maiorane. ʒ. ij. fiat oīm ꝑ ſe ſubtilis puluis. deinde cōmiſceant̄. De hoc igit̄ puluere ſuꝑaſpergatur pars anterior capitis noīata caluaries per totum menſem aprilis omni ſero aut ſaltem omni alterno ſero ponendo de eo quantitatem q̄nq̄ vel ſex granorum ordei: ⁊ erunt ei omnia vtilia que in ſui ſalutem dirigat altiſſimus ad laudes eius. Amen.

Cōſilium. 247. De dolore artetico.

Ommēdatiſſima domina vxor honorabilis viri F. Melchiſedech laborat doloribus iuncturarum qui proprie artetici denominari debent et perambulant per diuerſas iuncturas ⁊ maxime inferiores. vt nunc per pedes per genua vt in pluribus. Aliquando vero ſuperiores iuncturas inuadunt licet raro. ¶ Et ſicut apparere poteſt ex naturali complexione eius hi dolores ꝓueniunt a flāte mucillaginoſo ⁊ aquoſo que mobiliſantur ⁊ fluxibiliores fiunt a cuiuſdam materiei cholerice particula que ꝯmiſcetur eis. ⁊ poteſt hoc ſatis verificari qꝛ hi dolores ſatis cito paroxiſmant ⁊ eueniunt. ⁊ cito etiam reſoluuntur neq̄ tumores faciunt vehementes. Si enim materia groſſior eſſet: non ita cito flueret. ⁊ dum fluxa eſt non ita cito a membro remoueretur ſm̄ magnam eoꝝ partem. ⁊ qꝛ materia ſatis ſubtilis ⁊ penetrabilis eſſet ſatis eſſentialiter ⁊ accidētaliter etiā ꝓpter cholerā cōmixtam ſupra ideo aliqua eius ꝑticula remanet in mēbris ꝓfundata. ꝓpter qđ in predictis mēbris diu remanet laxitudo ⁊ doloris ſpecies aliquanta. Ex q̄bus omnibus apparet q̄ regimen eius ſuſtentari debet ſuper electione ciborum ⁊ potuū ꝯñr medicinaꝝ q̄ habeant ꝓhibere gñationem mãeꝝ flaticarum: ⁊ conſumere ⁊ exiccare mãs flaticas iam genitas ⁊ aperiendo vrinales vias ⁊ poros mãm diuertere ne fluat ad iuncturas. Nā de ingenijs curatiuis dolorum iūcturaruꝫ olim ſolēne eſt intendi ad ꝓuocandū vrinam: qm̄ ꝑ ipſam educit mãm que eſt cā efficiens dolorum talium qm̄ mã talis eſt ſuꝑfluitas ſecunde digeſtionis que in epate eſt. Unde 22a tertij tractatu ſcđo. caꝑ. 2°. de cauſis curationis doloris iuncturarum. Proſunt adminiſtrationes ſolutiue medicine. precipit Auic. adminiſtradum eſſe ꝓuocatiua vrine. deſiccat materiaꝫ dolorum iuncturarum. qm̄ ipſa ſicut ſcis eſt. i. fit ex ſuperfluitate digeſtionis ſecunde: que eſt epatis ⁊ venarum ⁊ ꝓprie in podagra calida. Que auteꝫ ⁊ qualia debent hec eſſe ꝓuocatiua ſunt radices feniculi petroſilini dauci ⁊ apij. In cauſa frigida ſemen endiuie cicore ſcariole et quatuor ſemi. communia cauſa calida. doctoribus clariſſimis regentibus eam particularius diſcutiēdo relinquo.

Medicinale añt regimē huiꝰ venerabilis dñe mulcū particulariter diſcutiendū eſſet. verūtñ qꝛ nūc inſtat dierū canicularū tp̄s ⁊ eſtas eſt feruentis caliditatis ⁊ ſiccitatis abſq̄ intermiſſione pluuiaꝝ et abundantie aq̄ temporis ⁊ aeris ꝯſiſtentia multū ſuꝑflue corpora reſoluunt ⁊ debilitant. Ideo videt̄ mihi huic mulieri ꝓuidendum eſſe cum q̄nq̄ intentionibꝰ. ¶ Prima q̄dē vt obſeruato regimine ſex rerum non naturalium ſuperius ſuccincte tacto. hec mulier vtatur infraſcriptis pillis que mãm minorent ⁊ cōſument ⁊ mēbra cōfortent dolētia ab eis diuertēdo mãm. cuius deſcriptio. ℞. ſarcocolle in lacte nutrite ꝑ vnam diem nãlem. ℥. j. aloes epatici. ʒ. vj. turbit. ʒ. iiij. hermodactyloꝝ electoruꝫ. ℥. j. ß. feniculi petroſilini maſticis cinamomi ana. gra. vj. infundant̄ oīa in ſucco ireos. deinde piſtentur adinuicem ⁊ fiat eoruꝫ maſſa de qua fiāt pille ꝑ omni. ʒ. vj. Accipiat igitur de eis omni mane in aurora ⁊ ꝯtinuet ipſas vſq̄ ad decem dies mēſis ſeptēbris. Deinde incipiat aſſumere ſyrupū iſtū calidū in aurora ⁊ ꝯtinuet ipm̄ dietꝰ decē. Et ſi in iſtis diebus q̄bus aſſumit iſtū ſyrupuꝫ vēter eius eſſet ſtipticus. tunc omni ſero vel alterno ſero accipiat vnā de infraſcriptis pillis paruꝫ ante

cenā.¶Deſcriptio ſyrupi.℞.oximellis cōpoſiti ſyr.
de calamēto.melliſro.añ.℥.ß.aq̄ abſinthij aq̄ eupa
torij.añ.℥j.ß.aq̄ acetoſe.℥.j.miſce.¶2m remedium
pricipale eſt vt poſtq̄ accepit hūc ſyrupū ſoluat vē
ter ei9 cū his pillis.℞.pillarū de hermodactyl.pilla
rū de ſarcocol.pillarū fetidarū añ.℈.j.reformentur
pille ſeptē cū electuario ſucci roſaruꝫ ⁊ accipiat eas
in aurora ⁊ dormiat poſt eas ⁊ nō comedat neq; bi
bat niſi poſt q̄ntā horā accipiat cyathū vnū aq̄ cali
de ordei.⁊ poſt p vnā horā prādeat.¶3m remediuꝫ
principale eſt vt hec dn̄a ſemp ante cibū parū acci=
piat vnā rotulā ꝯfectionis pliriſarcoticon q̄ nō trāſ
cendat menſuraꝫ.ʒ.j.ß.¶4m remediū eſt vt in tpe q̄
aſſumit p̄dicta medicamina ol ſero añ cenā abluat
ſibi pedes cū aqua in qua fabri extinguūt ſua ferra
mēta leuiter calefacta.¶5m ⁊ vltimū remediū ē.vt
poſtq̄ hec dn̄a ola p̄dicta cōpleuerit exponat ſe ad
balnea Paduana ſancte Helene vel in villa abbani
poſita.⁊ nō curet balneare corp9 ſuū niſi ſedēdo in
aqua illa ab vmbilico inferi9 ⁊ in tpe intermedio q̄
accipit balnea.ſ.mane ⁊ ſero teneat ſemp iuxta poſ
ſe genua ⁊ pedes in pelui magna plena luto qđ repi
tur in alueis p̄dictorū balneorū q̄ p̄dicta mēbra ola
ſint ſepulta ſub dicto luto accepto ex originali fon=
te vnde primitus nālis illa ſcaturierit aqua ⁊ tali=
ter fortificabunt mēbra ipſi9 ⁊ defendēt a receptio=
ne mārū.Deſcriptio aūt pillarūꝫ q̄ debent accipi tē
pore aſſumptionis ſyrupi.℞.agarici hermodacty=
lorum electorū.añ.℈.iij.aloes abluti.℥.j.maſticis
roß.ſpice.ʒʒ.añ.gra.vj.infundantur per duos dies
pulueres iſti in.℥.ij.aque ireos vel ſucci radicuꝫ ei9
⁊ cōmiſceāt ⁊ exponant ad radios ſolis vſq; ad exic
cationem aq̄ vel ſucci.deinde renouet ſuccus vel aq̄
⁊ ſic fiat ter.De hac igitur mā fiant pille ex omni.ʒ.
vj.⁊ dentur vt ſupra.

Cōſilium.248.

De ſex malis diſpoſi
tiōibus vcꝫ.¶De do
lore iuncturarū.¶De dolore renū intenſo ſatis pa=
roxiſmali.¶De ſoda cronica vel tēporanea.¶De
ſcothomica diſpōne cū imaginationib9.¶De dolo=
re ſtomachi cū ſubuerſione ⁊ eructuatione cum diſ
ficultate anhelitus ⁊ pulſu cordis.¶De vehemen=
ti corporis ſtipticitate.¶Diuiditur autem conſiliū
in capitula tria.

¶De cauſis ⁊ ſignis dictaruꝫ diſpoſitionū. Cap.j.

VEnerandus i chriſto pa
ter: et ſacre
theologie doctor pfundus ſacri ordi=
nis beati Franciſci digniſſimus gene
ralis ⁊ catholice fidei chriſtiane exi=
miū decus ⁊ ꝯſtantiſſimus athleta va
rijs heu moleſtatur accidentib9.¶Quorum q̄dem
primū ⁊ ſolitum ⁊ vetuſtū eſt iuncturarum dolor et
maxime inferiorum vt pedum.⁊ aliq̄n leuior genu=
bus cōicatur.non raro etiā in muſculis tibiarū in=
fuſus.⁊ ſi q̄n q; ad ſuperiores partes ancharum et
muſculorū extendat ſpine.idē tn̄ ſpecie ⁊ ab eadem
radice oīno pcedere vr: vt inferius declarandū re=
linquo.¶Scđꝫ vo principale eius accidēs eſt dolor
renalis pueniens paroxiſmaliter notabiliter inten=
ſus.lꝫ vt in pluribꝰ in eiſdē maneat fixꝰ cū multitudi
ne harenarū ⁊ lapillorū in renibꝰ abūdantiū.¶Ter
tium accidens principale eſt ſoda cronica vel tem=
porane a q̄ tn̄ piodicis intenſionibus non raro exa=
cerbat.¶Quartū accidēs eſt ſcothomica diſpō ima
ginationibus non leuiter ſociata.¶Quintū accñs
eſt ſubuerſio cū magno ſtomachi dolore ⁊ vomitu ⁊
eructuatione fortibus maximam in anhelitu āgu=
ſtiam facientibus.¶Ultimū accidens eſt vehemēs
corporis ſtipticitas cum magna ventoſitatum in in
feriori ventre congregatione.Ex quibus omnibus
non ſolum infelicem vitam ducit ſed magnis etiam
periculis paratam.

Et ſiquidem oībus his ſaluberrimuꝫ
conſiliuꝫ ordinari debet
opꝫ primitus inueſtigari an oēs tales diſpoſitio=
nes ſint p ſe egritudines an p colligantiā diuerſorū
membrorū inuicē colligate.An olm iſtarū egritudi=
nū vna ⁊ eadē tāq̄ radicalis cā aſſignari poſſit.Ui
detur aūt ex multis poſſe deduci q̄ oīm harū diſpō
num cā eſt cōplo frigida ⁊ humida principaliter ſto
machi toti cōicata corpori cū multa mā flatica que
nālē calorē debilitauit ⁊ principaliter ipſi9 ſtomachi
adeo q̄ magna ciborū ⁊ potuū pars magis in ven
toſitates ꝯuertitur ⁊ vapores q̄ in bonum chilum.
Un̄ ſanguis generat in eo frigidus ⁊ humidus re=
ſpectu pprij tēperamenti q̄ eſt cā ꝯtinue ſode q̄ iam
p̄miſſa eſt.Silr eſt cā gn̄ationis in vaporū multorū
qui commixti viſibili ſpiritui ſunt cauſa ſcothomie
⁊ imaginationum ⁊ conſequenter aliarum diſpoſi=
tionum de quibus dictum eſt.

Ut aūt clari9 appareat olm accñtiū particu
lariū cā paulo ſublimius ꝯtēplāduꝫ
eſt.Qđ eñ in eo nocumētū notabile in digōne ꝯtin=
gat multa declarare poſſent ſigna.¶Et primū q̄dē
eſt lōgitudo remanētie cibi in ſtō eius q̄ pbat a po=
ſteriori: eo q: q̄n q; euomit cibū q̄ ante p.xij.vſq; ad
xv.horas fuerit aſſumptus.¶2° declarat idē p tar
ditatem euentus appetitus nālis. Tardus eñ eſt
appetitus ei9 neq; excitat in eo niſi cū iā p̄aſſumpt9
cibus digeſtus fuerit.etem nō eſuriēdi alalis cā eſt
copioſitas eſce que eſt in vētre.Auctum nālium 3°.
penultimo cap̄.¶3° itex arguit in eo debilitas di=
gōnis ex hoc: q: remanet ſemp in ſtō eius grauitas
donec p̄aſſumptus cib9 in inferiorē vētrē deponat.
¶4° itex declarat ex eructuationib9 repñtantib9
odorē ⁊ saporē cibi p̄aſſumpti q̄ q̄n q; pſeuerāt in eo
amplius q̄ p decē vel duodeciꝫ horas.Si igit in eo
vt in pluribus ⁊ cōiter tranſmutandi quēlibet cibū
inuenitur ſtomachi ipſius debilitas.tunc q̄ erit opi
nio tua ſi cibaretur cibis digeſtioni notabiliter reſi
ſtentibus ⁊ ineptis.nequaq̄ enim digeret eos.imo
vt plurimum corrumperentur in eo.

At vero doloris in ſtomacho eius ſepe ꝯue
niētis cā eſt mala complexio frigi=
da ⁊ humida ventoſans ⁊ euaporare faciens mul=
titudinem flegmatis in eo inuenti .cum enim in eo
multa congregatur q̄titas ventoſitatum ⁊ vapo=
rum neceſſe eſt ſuccedere dolorem extenſiuꝫ.¶Et
propter ſtomachi notabilem extenſionem magna

ſit dyafragmatis ꝯpreſſio. q̄re neceſſario tāta in eo aliqñ ſit anhelit⁹ cōſtrictio vt oīno ꝓſocari videat̄. qz aer quo eū fieri dz nō pōt ingredi ſm q̄titatem cōuenientē. eo qz via introitus ei⁹ cōſtringit̄ a cōpreſſione iā dicta. ⁊ niſi bñficio virtutis finalr̄ reſoluentis aut carminantis ventoſitates predictas et vapores eruptio fieret p̄ ſuperiorē ſtomachi viā ⁊ in eructuationē cōuerſio. oīno morti ſubito videt̄ eſſe paratus. ¶Et ex hoc correlarie conclude alleuiationem in anhelitu non fieri preciſe per eductionē ventoſitatum per ſuperiorem partē. immo etiā p̄ inferiorē ventrem vētoſitates cum fecibus expellunt̄ et chilo. ꝓpter qđ alleuiat̄ magis expulſione taliū per vtrāq̄ viam q̄ per alteram ipſarum tantum.

Et ex hoc fundamēto etiā pulchre ꝯcludere potes q̄ ſit cā precedētis extenuationis ei⁹. Neq̄ ēnī bñ intelligi pōt q̄ p̄ talē expulſionē p̄ inferi⁹ educant̄ p̄ciſe feces ⁊ vapores q̄n etiam expellat̄ chilus qui dz eſſe mā ſanguis. ⁊ hoc idē facile videri pōt per ſubſtātiā ei⁹ qđ expellit̄ chiloſam: q̄ eſt ſubſtātia alba ſubtilis ptiſane in ſpiſſitudine ſilis. p̄ª p̄mi. cap̄. de generatione humoruz.

Poſt hec aūt iterū diligēs ꝯſiderator facile videre pōt duplicē eē cām doloris in renib⁹ ei⁹ euenientis. ¶Et p̄ª q̄dē cā eſt multitudo vētoſitatū que cōicant̄ renibus extenſionez facientiū in pāniculo colatorij veſtiēte ipſos. ¶2ª ꝟo cā illi⁹ doloris eſt multitudo harenularū imo lapillorū i eis exñtiū. ex quorū ēt coloribus cām mālez earū faci'e demonſtrare potes. ſunt enim harenule vt plurimū ſubrubee ad ſubalbedinē declinātes que arguunt materialez earū cauſam fuiſſe flegma alicui portioni cholere cōmixtū ⁊ lōga reſidētia ei⁹ ꝓpter viſcoſitatem ſuam in renibus fuiſſe excoctam.

Propter q̄ etiā ſatis facile deducere potes cur iuncturarū dolor in eo ꝓuenerit aut intēſior factus fuerit ⁊ ſilr̄ in tibijs.

Et tandem etiam inueniri pōt cā ſode illius que dicta eſt: eo quia flegma illud vapor abiliter ad caput delatuz eſt cā doloris infrigidando aut dolorem extēſiuum grauatiuum in pāniculis cerebri efficiendo.

Similiter etiā apparet cā imaginationum q̄ in ipſo ſatis ꝑſeuerāt. eo qz vapores illi ſiue dilati ab īferiori parte ad caput: ſiue geniti in cerebro p̄ viā indigēſtionis cōmiſcentur ſpūi viſibili repreſentātes in criſtalloide ſilitudinem ſui motus. oē ēnī ſenſatum efficit in inſtrō ſenſibili formā q̄ eſt ſibi ſilis. ſz hic vapor ſpiritui viſibili cōmixt⁹ potētie ſenſitiue viſibili rep̄ñtat ſilitudinē linearis aut circularis aut alteri⁹ figure inter imaginationes vel imagines tales in eo proueniunt ex cōmixtione vētoſitatum ⁊ vaporū que cōmiſcentur ſpiritui viſibili. ¶Hec in ſumma videt̄ eſſe diſpō huius reuerēdiſſimi patris cū cauſis ſuis ⁊ ſignis declarātib⁹ ipſa ita deducta. vnde cōcludi pōt q̄ opz ipſum ſedulū eſſe vehemēter ad curā harū diſpōnū ꝓpter pericula grādia ⁊ vite ei⁹ ⁊ operationib⁹ p̄dictorū mēbrorū incumbētia. Cuius q̄dē regimē partiri volui in adminiſtrationem cōgruā ſex rerū nō naturaliū. deinde in expreſſionē intentionum medicinalium ⁊ inſtrumentorum ei cōuenientium.

¶De regimine per ſex rēs nō nāles. Cap̄. ij.

Ibitur diſcurrēdo p̄ regimē cōueniēs ex parte ciborū ⁊ potuū ꝑmittēdū p̄mo q̄ opz hūc venerabilē in chriſto patrez euitare oē illud ex quo pōt gñari vētoſitas ⁊ ſuperfluitas vaporū in ſtomacho ⁊ toto vētre. Eſt aūt hoc intelligendū duplr̄ ex parte cauſe. quarū p̄ª eſt mālis cā gñationis vaporū ⁊ ventoſitatū. 2ª ꝟo eſt efficiens cā eorū. Pōt ēnī in ſtomacho hoīs iuſtitiali temperamento tēperati gñari multitudo vaporū ⁊ vētoſitatum ex parte cibariorum q̄ mālr̄ multū humida ſunt ⁊ euaporabilia. velut lac fruct⁹ oēs multū molles. paſtilles cibi. piſces molles ⁊ ſilia. quorū aliqua ſunt vētoſitatū cā ex parte multe humiditatis ſoli⁹ velut p̄dicta aliq̄ vel ſunt cā vētoſitatū ex parte multe humiditatis eorū cōiuncte alicui caliditati acute: ſicut eſt alleū cepe bulbus porrū raphanus mel ⁊ ſibi ſilia. In his enim multa inuenit̄ humiditas forti caliditati cōiūcta qz vētoſabilia ſunt mālr̄ ⁊ effectiue. q̄n q̄ ꝟo ſola vētoſitatū ⁊ vaporū gñatiua cā efficiēs eſt ſtomachi caliditatis innata debilitas. Si ēnī occurrunt ei obiecta aut quātitate ſua aut aptitudine euaporationis reſiſtentia. tūc ſm partē eorum magnā cōuertunt̄ in ventoſitates ⁊ vapores. vbi ſi fortis eſſet caliditas taliū obiectorū fieret digeſtio cōueniēs in iuuatiuo. ¶Ex quorū etiā fundamēto tādem videri pōt q̄ aliqñ in hoīe quātūcunq̄ ſani ſtomachi gñant̄ vētoſitates ⁊ vapores ex parte obiecti incōuenientis: ⁊ nō ex parte caloris nālis ei⁹ ꝓpter qđ opz ipſum aduertere ne calor innat⁹ debilitetur aut eidē offerant̄ cibi ⁊ pot⁹ hñtes mām multe euaporationis ⁊ ventoſitatis aut caliditatis eidē ꝯiuncte. ¶Ex quibus tandem 3° correlario cōcludit̄ q̄ opz ipſum euitare panē azimū humidū ⁊ nō bñ coctuz ſz panē eligat de puriori parte farine bñ coctum et multū fermenti recipientē ſalis parū plus ꝯſueto. et ſi ſepe vteret̄ pane biſcocto multū eſſet ei cōueniēs. nō multum tñ de eo accipiendo. etiā panis opirus. i. parū furfuris recipiens eſſet ſibi ꝯueniēs. talis ēnī panis nō eſt multi nutrimenti neq̄ viſcoſi ⁊ eſt facilis deſcenſus. 21° ꝯtinētis. 25° caplo. Euitet ēt gratia ꝯuenientie ſermonis ꝯdimēta oīa facta cuz paſta vt laganas ⁊ ſilia. ¶Carnib⁹ aūt vtat̄ laudabilibus: velut ſunt carnes caprine vituline leporine et gazelli ⁊ porci ſylueſtris. Et de volatilibus ſunt velut carnes gallinarum caponū ⁊ pullorū iuuenum: quorū oīm carnes meliores ſunt aliorū aīaliū carnibus. 24° cōtinētis cap̄. 669°. Carnes aūt ſtarne ⁊ coturnicis etiā ſunt ſibi cōuenientes: qm̄ inter reliq̄s volatiliū ſylueſtriuz carnes ponunt̄ laudabiliores 3°. Almāſ. cap̄. 43° et 3°. Utiles etiā ei ſunt carnes q̄ declinant ad caliditatē ⁊ ſiccitatē: ⁊ ſunt valde cōuenientes ei cuius corpus infrigidatum eſt: ⁊ ſanguis eſt paucus. 24ª continētia. allegato cap̄. Etiā caro faſiani eſt ſibi ꝯueniēs: qm̄ eſt melior carne pullorū 2° can. cap̄. de duragi. i. de faſiano. Columbi iuuēculi cōplete pennati ꝓpinqui volatui etiā ꝯuenientes

ſunt:⁊ ꝓprie ſylueſtres ſi in eius ſtomacho ſint ſoli
ti bñ digeri.vbi autē econtra eſſet non laudarē eos:
eo'q2 ſunt tarde digōnis:'⁊ lōge more in ſtomacho
vbi tñ bñ digerunť ſunt cōuenientes ꝓpter ꝓprieta
tem quā impoſuit eis Auēzoar ad debilitatē viſus
ꝯuenientē ex penuria ſpūs viſibilis.Caro vͦo ana=
tis nō plꝫ mihi:q2 multas gñat ſupfluitates ⁊ faſti
diū 3° Almanſ.cap̄.39. Cōueniūt etiā ei aues mi=
nute multe labore cibū acqrentes q̄ in nemoribus ⁊
dumetis degunt velut ſunt finci phillomene alau=
de carduelli meruli ficedule cauda tremula ⁊ ſilēs.
reliqua vero nō placēt.¶Si aūt vel vellet carnibus
anatulorū aut agnoꝝ raro vtať eis aut aſſate me
liores ſunt ei.ꝙ elixe.Carnib⁹ vͦo ſalitis ⁊ ꝓprie ma
cris aliqñ vti pōt:⁊ ꝓprie cum fuerint elixe: rarius
vero aſſate accipi debent .¶Piſces aūt recētes oēs
rōnali iudicio videnť ei diſconuenire ꝓpter multā
humiditatē eoꝝ.Uerum q2 ꝓpter reuerentiā legis
catholice ⁊ holm modeſtiam ⁊ deuotionem oportet
vi in magna parte anni cibis excludētib⁹ carnes.
Ideo opꝫ eligi piſces quorum carnoſitas ſit a ſup=
flua humiditate elongata ꝙ meli⁹ fieri poteſt.Eli=
ganť igiť ex eis ſaliti qui viderenť eſſe conuenien=
tiores in congrua quantitate:⁊ ex recentibus boni
ſunt ſicut torrentine varioli marſiones temali ⁊ lu
cij.Et de maritimis velut rumbi orade ⁊ ſibi ſiſēs.
Unū tñ obſeruando canonem in aſſumptione eoꝝ:
ꝙ oēs piſces ſemper actu calidi comedanť:⁊ cū aro
maticibus conditi:⁊ ſi acciperentur elixi elixenť cum
ſale ⁊ aliqua quantitate vini . ¶Lactis vero vſus
non placet propter predicta:etiā q2 obtenebrat vi=
ſum.2° cañ.in ꝓprio cap̄.Nocet enim hñtibus egri
tudines neruoꝝ ⁊ ꝓprie ſl'aticas vt eſt colligendū
ibidem in areola iuncturaꝝ.¶Facit etiam eueni=
re inflationem ⁊ dolorem in ſtomacho ⁊ ꝓprie colo
ſtra.i.iuncata:que ambo cōmouent ſingultū ⁊ eru=
ctuationem fumoſam:⁊ ꝓprie lac ibidem in areola
membroꝝ nutrimenti.¶Propter qd etiā nō laudo
eidē vſum caſei:⁊ ꝓprie mollis ⁊ pauci ſalis.ſꝫ con=
ueniens eſt ei caſeus modicum durus ⁊ notabili=
ter ſalſus. ¶De condimentis aūt ⁊ ſaporibus pla=
cent mihi ola acetoſa ⁊ cum ſucco lymonum condi
ta ⁊ cū agreſta ꝯuenientis ſalſediais.Granata vͦo
⁊ eorum ſuccus ⁊ citrāgula nō placent mihi niſi cō
miſceantur cum ſpeciebus coꝝ frigiditatē ⁊ actua
lem humiditatē corrigentibus:ſicut cum cinamo=
mo galanga zinzibere ⁊ ſimilibus.¶Igiť ſpecies q̄
pro cōdimēto ſibi cōuenientes eſſent ſunt ſicut pip:
⁊ ꝓprie album galāga nux muſcata grana paradi
ſi macis lignum aloes ſpica nardi foliū ameos car
damomū crocus flores roſmarini mētha ſerpillū ⁊
ſimilia.¶Et de his q̄ ꝯferunt viſui ſunt ſicut eufra
gia maiorana lignum aloes ⁊ feniculus q̄ quatuor
cōfortant cerebrum ⁊ ſpm̄ viſibilē ſubtiliant ⁊ vias
mundificant viſionis:⁊ crocus etiam q̄ abſtergit vi
ſum ⁊ ꝓhibet fluxum ad ipſum. ¶De condimētis
aūt mellitis placent mihi ola cum eo confecta ⁊ ꝓ=
prie cum coctum eſt:niſi ſit homo ſolitus vehemen=
ter noceri ab eo. ¶Oleo aūt vti pōt:⁊ ꝓprie oleo de
nucibus qd eſt calm̄ in 2° lꝫ ſit humidū p̄mo niſi ti=
merē ꝙ grauaret caput eius.Eligibili⁹ eſt aūt oleū
de oliuis:⁊ ꝓprie bñ maturis:⁊ ꝯuenientius ei dico
eē āt iquū ꝙ recēs.Etiā oleū de amigdalis dulcib⁹
⁊ oleum de fiſticis placēt mihi ſi velit vti eis.¶Bu=
tyri aūt vſus nō placet mihi ⁊ ꝓprie ſi comedať cru
dum qm̄ faſtidiū facit ⁊ ſuperius ad os ſtomachi
aſcēdit.3° Almanſoris cap̄.19°.lꝫ ſit calm̄ ⁊ humi=
dum in primo. Neqꝫ etiaꝫ coctū laudo.qui enim in
comeſtione vtiť eo flegmaticas patiť egritudines
3° Almanſoris.cap̄.96°.¶Zuccari vͦo vſus in cibis
et potibus placet mihi.eo q2 ipſum eſt calm̄ in fine
primi:⁊ equale poniť in paſſiuis.⁊ ſi declinat ad ali
quam eaꝝ magis ad ſiccitatē ꝙ ad humiditatem
inclinat.ꝓpter qd vſus zuccari ſcdz decoctiōis mihi
magis placet ꝙ cōplete coctionis.ipſuꝫ enim eſt ca
lidum ⁊ abſterſiuuꝫ magis ⁊ ſtomacho ⁊ pectori cō
uenientius. ¶Iam autem tranſeūdum eſt ad edu
lia de granis facta.premittendo primo ꝙ oim̄ legu
minum vſum euitare debet:⁊ ꝓprie elixatorum. Si
qua tñ legumina competunt ſunt cicera rubea que
cal'a ſunt ⁊ ſicca in primo.quoꝝ decoctio cōpetit:et
ꝓprie cum radicibus ⁊ aromatib⁹ ſupratactis. Fa
be vero faſeoli ⁊ lentes et cicera alba nō placēt mihi.
¶Placet aūt mihi vſus pānicij.lꝫ enim ſit frigiduꝫ
in primo:⁊ ſiccum in 2°.21° continentis.cap̄.199.tñ
q2 lenitiuum eſt ⁊ exiccatiuum ⁊ ꝓuocatiuū vrine
laudať vobis.¶Placet etiam mihi riſum qd eſt ca=
lidum in primo:⁊ ſiccum in ſecundo. 21° cōtinētis
cap̄.126°.etiā q2 eſt aliqualiter ſtipticuꝫ ⁊ ideo ſto=
machi cōfortatiuū 8° de ſimplici medicina.in ꝓprio
cap̄.colligēduꝫ. Farris aūt vſus etiā placet mihi.
¶De oleribus aūt vtēdū eſt olb⁹ q̄ ſunt facilis digō=
nis cal'a ⁊ ſicca ⁊ vētoſitatū corruptiua ⁊ ꝓhibitiua
gñationis eaꝝ de quoꝝ numero eſt ſaluia cui⁹ lau
des multi modernoꝝ p̄dicāt.lꝫ min⁹ de ea ſcriptuꝫ
inueniať ꝙ narratū.Aui.enim.2° cañ.⁊ Raſis 21°
ꝯtinētis.vſqꝫ ad.24.nihil de ea ſcripſerunt . Dya=
ſcorides aūt in 3° lib.de ea fecit cap̄lm intitulatum
de eliliſfago.Serapio vͦo in aggregatore.cap̄.149°
enumerauit eā inter medicinas cal'as ⁊ ſiccas:ppt
qd vr̄ eadē eſſe ꝯuenientēs maxime ſtomacho.eo q2 eſt
notabiliť ſtiptica: vt eliciť ex ſermonib⁹ Dyaſcoridis
p̄allegato cap̄ . ¶Fenicul⁹ ēt plꝫ:eo q2 calid⁹ eſt in
3°.⁊ ſiccus in 2°.8° de ſimplici medicina ⁊ plꝫ mihi
ꝓpter diuerſionē quā facit vrinā ꝓuocādo . ¶Silr
plꝫ mihi petroſilinū qd calm̄ eſt ⁊ ſiccū in 2°.⁊ men=
tha ſibi ſilis ⁊ ꝓprie q2 ſtōachalis.¶Et ſerpilluꝫ ēt
calm̄ ⁊ ſiccū in 2°.⁊ ꝓprie q2 capitale eſt.¶Roſma
rin⁹ calid⁹ ⁊ ſicc⁹ in 3°.ꝯuenit capiti ſtōacho oculis
⁊ renib⁹.¶Maiorana cal'a ⁊ ſicca in 3° ēt plꝫ:q2 eſt
diſſolutiua et attenuatiua ⁊ q2 aperit opilōnes ca=
pitis ⁊ ꝯuenit dolorib⁹ frigidis a flāte ⁊ vētoſitate.2°
cañ.i ꝓpo cap̄.¶Uſum vͦo baſiliconis nō laudo niſi
ſi in pauca q̄titate ⁊ maxime q2 nocet viſui.3ª ter=
tij cap̄.de nocētib⁹ viſui.pp qd etiā anetū ⁊ porruꝫ
euitari dꝫ.lꝫ pauci aneti vſus nō ſit ſibi diſconue=
niēs . ¶Caules ēt placent mihi ⁊ ꝓprie bene cocti.
Lactuce vero ⁊ blete portulace ſpinachie cucurbite
⁊ oēs plante frigide et humide dimittanť.Et ſilr bo
rago q2 multum eructuare facit.Cerefoliū vͦo pla=

cet mihi ꝛ lenisticuꝫ ꝛ similes aperitiue plāte. ¶De
radicibus aūt vti pōt pastinacis domesticis ꝛ sylue
stribus ꝛ napis in igne coctis aut in pingui brodio
cum aromatibus p̄dictis. Carote etiaꝫ visus placet
mihi. Sparagi ꝛ cappares ꝛ lupullorū supiores ꝑ-
tes ꝛ sibi siles placēt. ¶Fructus ꝟo oēs ꝛ ꝑprie fri
gidi ꝛ humidi dimittanť: ꝑpter qḋ multorum ceras-
soꝝ visus ꝛ ꝑprie cum stipticitate ventris nō placēt
mihi. ¶Acria ꝟo minus mala sunt ei: ꝛ ꝑprie cū in
cisione sua. Que ꝟo ex eis sunt habētia carnes du-
ras ꝛ ꝑprie pauce humiditati ꝯiūctas vocata ama
rilia conueniunt. ¶Per siccoꝝ ꝟo visus qn̄qꝫ conue
niens est: ꝑpterea qꝛ bona sunt stō ꝛ iudicio rōnali
accipi deberent ante cibuꝫ. ¶Pira ꝟo otaria. i. pri-
mis tēpibus apparētia ꝛ nō ꝯseruabilia nō sunt val
de vtilia nisi fuerit muscata ꝛ valde dulcia. ¶Auel
lane ꝟo recētes non multū sunt vtiles sed ꝯueniētio
res sunt sicce ex eis. ¶Amigdalaꝝ ꝟo comestio est
vtilis in oī mō ꝑparationis: qꝛ abstergūt vias ꝛ ape
riunt: ꝛ sunt boni nutrimenti. ¶Ficus ꝟo recentes
calide sunt in p̄nō ꝛ sicce in scḋo. añ cibuꝫ assumpte
placent eo qꝛ cōferunt stō epati ꝛ renibus ꝛ leniunt
ꝛ abstergūt. ꝛ in eis est lenificatio vltima secūdo ca
non. cap. ꝑprio. lꝫ ꝛ recētes magis sint nutritiue q̄
exiccatiue. ¶Passule etiā bone sunt eo qꝛ bonū nu-
trimentū dant stō pectori ꝛ epati aperiendo equa-
liter ponūtur eni equales fere in oīb⁹ q̄litatib⁹. Nu
ces ꝟo non placēt: lꝫ sint nolate inter fruct⁹ calidos
ꝛ siccos: eo qꝛ grauant stōm in digerēdo capiti ꝛ pe
ctori nociue sunt. ¶Castanee siliꝛ: qꝛ ventose sunt ꝛ
grossi nutrimenti ꝛ complōnis frigide ꝛ sicce dimit-
tantur. ¶Crisomilla etiā dimitti debent: eo qꝛ frigi
da ꝛ humida sunt in scḋo: ꝛ caput grauant ꝛ fumo
sitatibus implent. ¶Pinearū ꝟo visus nō plꝫ mihi
lꝫ ponanť in passiuis tēperate ad aliqualem calorē
declinantes. si tñ accipianť cōfecte cū zuccaro vel in
fuse ꝑ dieꝫ in aqua calida ꝯuenire possent aliter au
tem sūt nocent. 13ª tertij. de iuuantib⁹ ꝛ nocentibus
stō. ¶Fistici qꝛ calidi sunt in fine secundi ꝛ habent
humiditatem nō limitatē vtiles sunt. eo qꝛ aperiūt
meatus nutrimēti. expurgant cānales epatis ꝛ pul
monis octauo de simplici medicina suo caplo collis
gendū. ¶Dactyli bñ dulces calidi sunt in primo lꝫ
in passiuis discordent auctores de eis. Seraꝑ. nāqꝫ
graduat eos calidos ꝛ siccos. Aui. ꝟo de palma di-
cit q͛ preterijt eorum sermo: ego autem in libro meo
non inuenio capitulū de eis. At ꝟo octauo de simpli
ci medicina scribitur q͛ abundanter nutriūt: ventrē
stipticāt punctionē in ore stomachi ꝛ doloreꝫ in ca-
pite faciūt: ꝛ oppillationē in splene ꝛ epate. iō dimit
tanť. ¶Iuiube frigide sunt ꝛ hūide: sꝫ qꝛ ḋ eis Gale
nus ⁊ndit. q͛ preseruanda sanitate ꝛ remouēda egri
tudine non inuenit eas vtiles: imo difficilis digōnis
iō dimittanť. ¶Mora qꝛ frigida ꝛ humida nocent
stō. ꝛ faciliter in eo corrumpunť. iō nō sunt laudabi
lia. ¶Granata dulcia lꝫ sint frigida ꝛ hūida in pri-
mo. tñ qꝛ stō ꝯuenīunt aliqñ accipi possent. Acria ve
ro qꝛ frigida ꝛ sicca sunt in secundo non placēt mi-
hi. Musa etiam ꝯuenire possent. ¶De conditis pla
cent mihi iringi conditi ꝛ napi ꝛ rape conditeꝛ citro-
nia post cibū cū aromatibus ꝯdita ꝛ amigdale fisti
ci ꝛ auellane cōdite cum zuccaro ꝛ aniso ꝛ cinamo-
mo ꝛ zinzibere: ꝛ extremitates xilobalsami ꝛ zinzi-
ber conditū humidū: oīa hec cū zuccaro vel melle ꝛ
aromatib⁹ ꝯfecta vtilia sunt. ꝛ ꝯfectio de mace. et
ꝯfectio de nuce muscata ꝛ de gariofi. ꝛ reliq̄ talia vti
lia sunt ei. ¶De partibus aūt alalium parumper est
discurrendū eo qꝛ alimentū ex eis nō paruā recipit
diuersitatem. ¶Dimittanť igiť oīm alalīū partes:
quarū nutrimētuꝫ est grossum viscosum ꝛ difficilis
digōnis. vt cor pulmo stomachus ꝛ renes: ꝛ quoruꝫ
etiā est nauseatiuū ꝛ vētosum vt pinguedines ꝛ ma
mille. Alalīū autē anteriora ad digōnē sunt facile.
Posteriora ꝟo cō. ¶De melioꝛib⁹ aūt alalīū ptibus
sunt carnes rubee musculose pauce pinguedinis nō
multū vicine partib⁹ extremis ꝛ locis expulsionum
Talis nāqꝫ caro meli⁹ oībus alijs exhibet nutrimē
tum. ꝛ ꝑprie cū fuerit ex alis ꝛ coxis accepta conue
nientior in mane si fuerit elixa in sero ꝟo assata. Fri
xa vero non plꝫ ꝑpterꝫ fastidiū ꝛ nauseā ꝛ difficulta
tē digōnis quā facit ꝛ grauitatē capitis. Igitur me
lior ꝑparatio carniū est dū in veru assať vel in crati-
cula coqtur. ¶Salsedo ꝟo in cibarijs multa nō plꝫ.
Omnia eni salsa acuta vaporosa sunt: ꝛ os stoma-
chi ledētia ꝛ malū nutrimētū exhibētia. vt 13ª tertij
cap. preallegato colligendum est. Hec in summa de
cibis dicta sufficiant.

De potu

aūt leuiter transeundū ꝑmittēdo q͛ cōuenit ei pot⁹ vini albi vel sub
rubei dari vel dyaphani aromatici et boni saporis
ad fumositatem inclinati magis q̄ ad aquositateꝫ
Et in summa q͛ vinū q̄to aquosius ꝛ grossius repe
ritur: tanto ei deterius est ꝑpter qḋ nō laudo aque
visuꝫ. ¶Si aūt ꝯtingeret estus aut necessitas causa
oportere ipm vti aq̄ eligať clara ꝛ bñ munda a fon
te vel puteo vel fluuio accepta a corruptis plātis et
limositatibus alienata: q̄ nullo odore extraneo vel
sapore sit p̄cipās. Leuis existatꝛ ꝯueniētis frigidi
tatis in q̄libet anni tpe frigida actu potui cōmixta
est siliꝛ talis. In hyeme autē simplex coq pōt ꝛ ꝑprie
cū fuerit lutosa vel harenosa. Et portio eius q̄ in vi-
no cōmisceri ꝺꝫ: limiteť pences fumositateꝫ vini ꝛ dis
scretionem viri moꝛali philosophie triti ꝛ bene edo-
cti. ¶Si aūt necessitatis cā aut doloꝝ iuncturaruꝫ
vel renū: ꝛ ꝑpter multā stōachi frigiditatē vti vellet
alio potu cōposito placeret mihi: ꝛ valde vtile eēt ei
hydromel hui⁹ descriptionis. ℞. aq̄ electe vt supra
lib. xxv. mellis electi crudi ꝛ mūdi. lib. j. floꝝ rorisma
rini: floꝝ andachoche. añ. ʒ. j. macis. ʒ. j. ß. ʒʒ. gariofi
lorum. añ. ℈. j. cinamomi electi. ʒ. ij. coquanť oīa sil
lento igne vsqꝫ ad cōsumptionē tertie partis duab⁹
remanentibus ꝛ coletur bis ꝑ pannū lineū bñ densuꝫ
ꝛ conseruetur hic potus quo vtatur simplici vel cō-
mixto cum vino ꝑm libitum suū: ꝛ erit singulare ꝑsi
dium. Hec de potu taliter sufficiant.

Exercitium

oē mediocriter factū ē laudabile siue pedestre fuerit
siue eq̄stre. ꝛ ꝑprie qñ nō instāt accītia vehemētia:
qm̄ opꝫ tunc quiescere. ¶Si aūt alijs tpibus rema
neret in membris lapitudo notabilis que non pos-

ſit ſufficienter ꝑ exercitiū remoueri bonū eſt applicare fricationes mēbris niſi dolētia fuerint. ⁊ primo q̇dem fricatio fiat a genu vſqꝫ ad nates: ⁊ a natib⁹ vſqꝫ ad ſpatulas inferi⁹ trahendo. ¶ Si autē particularem diuerſionē volueris facere a capite fiat ei⁹ fricatio cū pannis mediocriter calidis. Aut pectinetur caput ſepe ante cenā ⁊ prandiū. Hec em̄ fricatio capiti facta multotiēs ol die eſt iuuatiua: q̄m attrahit vapores ad ſuꝑiora ⁊ remouet eos a parte oculi tertia tertij cap̄. de debilitate viſus. ¶ Ablutionē ꝟo capitis nō multū laudo in ipſo ⁊ maxime frequētē. Si autē lauare deſiderauerit ſufficit hoc bis in menſe facere cū aqua cineris. i. lixiuio ſimplici facta cum fricatione cum ſapone albo: ⁊ ſtatim poſt ablutionem eius caput exiccetur.

Regimen ꝟo quo vti dꝫ ex parte aeris ⁊ loci habitabilis nō vꝫ mihi poſſibile ordinari: eo q2 officiū eius cogit ipm̄ nō ſolū ciuitates ⁊ regiones: ſꝫ magnā partē orbis ꝑmeare. ¶ C. ō aūt melius fieri pōt eſt vt eligat habitationē ſuā in loco notabilis caliditatis ab occurſib⁹ aq̄rū humiditate multa ⁊ flatu vēti humectatiui elōgato. ⁊ ſit camera habitatiōis ei⁹ bn̄ clauſa a terra eleuata aſpectū habēs ad oriētalē ptē ad caliditatē ⁊ ſiccitatē notabilr̄ inclinata nāliter aut artificialr̄ cū incenſione ignis ex lignis iuniperi lauri tamariſci abietis aut pinis alioꝝ ſīliū. ſi eſt poſſibile nullo mō aſpectū habēs ad occidētē ſit loc⁹ ei⁹. in quo tn̄ aere diu ꝯuerſari poſſet laudarē fieri ſuffumigationē cū hoc puluere: carbonib⁹ ignitis ſuꝑaſpſo. ℞. ſandarace colofonie gallie muſcate thuris gūmoſi. ań. ʒ. ij. ſtoracis calamite. ℥. ß. fiat puluis. ¶ De ānexis aūt aeri quātū ad veſtes corpus ſatis debet eē munitum pellib⁹ caput ⁊ totū corpus eius a frigore notabiliter tuentibus: ⁊ multū diligerem vt portaret coopertura capitis cū birreto ſuffulto ex dorſib⁹ variorum aut ſaltem ex pellibus aguinis vel vulpinis notabiliter calidis.

Abſtinētiā a cibo multū a regimine ſue ſanitatis elōgatā nō laudo. Ipſa em̄ in ſtō nō bn̄ mundo facit multiplicari māas iuxta famoſum illud ſcriptū 3ª primi cap̄. de regimine ꝑ cibū. Tolerare famē ſtōꝫ putridis replet humorib⁹. ¶ Adhuc etiā non plꝫ mihi abſtinētia multa a cibis ſubtracta eoꝝ quātitate: vt medietate. ꝟbi gratia: aut nihil comedēdo ꝑ totam diē: aut valde parū ꝓpter debilitatē q̄ virtuti accidit toti⁹ ſtomachi: cuius nocumentū eſt maius multiplicando ſuꝑfluitates ꝑ viā indigeſtionis q̄ iuuamentū factum ꝑ ꝯſumptionē māeꝝ abſtinentiā ꝯſequentem Silr̄ etiam deteſtanda eſt ei ciboꝝ repl̄o notabilis eo q2 dolorē grauatiuum in ſtō efficit ⁊ calorē nālē circūtegendo ſuffocat quare non video modum in abſtinēdo magis eligibilē q̄ illū quo fit ſubtractio quarte partis ciborum ⁊ potuum in quo tn̄ diu ꝑſeuerandum eſſe non laudo. Obſeruet etiā in ordine ſue cibationis hos canones. ¶ Primus ꝙ nūq̄ accipiat cibū vel potū niſi inuitet a nāli appetitu ⁊ nō mendoſo. ¶ Scōs: ꝙ cū incurrit verum appetitum illico cibū accipiat non tardādo ꝓpter auctoritatē ſuꝑius allegatā. ¶ 3° ꝙ cū diu abſtinuerit ſit ꝑcus in accipiēdo cibū ſubtrahēdo ipm̄ magis q̄ ſatiſfaciēdo appetitui notabilr̄ intēſo. q̄m deterior eſt fertilitas ṗe ſterilitatis q̄ ecōuerſo. ¶ 4⁹ canon. ꝙ oēꝫ cibū quē accipit prius q̄ deglutiat ſufficienter ipm̄ maſticare dꝫ. q̇ em̄ odit vitā ſuā cibū deglutiat ſine maſticatione ꝯgrua. ¶ Quint⁹ ꝙ in vna cibatione effugiat varietatem diuerſoꝝ eduliū: ⁊ diuerſarū ꝑparationū ipſoꝝ. q̄liter em̄ ſe habet ciboꝝ ⁊ potuū diuerſitas in complōne: qualitate ſubſtātia: odore: colore ⁊ ſapore. taliter ſe habēt humores ex eis geniti. q̄re corp⁹ ex eis onerat ⁊ ab eoꝝ digeſtione debita notabiliter elōgatur. ¶ 6⁹ ⁊ vltimus canon eſt. ꝙ nunq̄ accipiat cibū vel potū cū ꝑſenſerit in ſtō abominationē faſtidiū nauſeā ⁊ ſubuerſionē. hec ei oia ꝓueniūt a mā ſuꝑflua in ſtō: aut in q̄li vl vtriuſqꝫ ſit quare opꝫ dare tps̄ ꝟtuti ad correctionē ⁊ digōnē horū. ¶ Si autē ꝟtus nō poſſet ſufficienter attingere nocumēta ꝑdicta. tūc ſi ꝑcipiat māꝫ moueri ꝑ ſuꝑius euacuet ſtatim vomitū ꝓuocando. Cognoſcit autē hoc ꝑ ſigna. ¶ Primo ꝑ grauitatē ꝑceptā in ore ſtomachi. ¶ 2° ꝑ aſcēſum cibi aut pot⁹ ad ipſū ¶ Tertio ꝑ eructuationē frequētē. ¶ 4° ꝑ ſubuerſionē q̄ eſt motorū ꝓcedēs vomitū. ¶ Quinto ꝑ q̄ſdā mucillaginoſas ſuꝑfluitates ſepe ꝑ vomitū emiſſas ¶ Uomitiuū igit leuiſſimū poterit eē hoc. ℞. ſyrupi acetoſi ſimplicis. ℥. ß. aq̄ putealis. ℥. iij. miſce et det tepidum totum. Silr̄ pōt fieri accipiendo cyathum vnum in quo ponatur 4ª pars aceti. ⁊. ℥. j. zuccari ru. ⁊ tepidum det. ¶ Aliud vomitiuum paululū fortius illo eſt hoc. ℞. radicū raphani ꝯtunde ⁊ exp̄me ab eis ſuccū: cui⁹ accipe quartā partē cyathi: ⁊ aq̄ cyathum medium pulueris zuccari. ℥. j. miſce. ⁊ da totum tepidum in potu. ¶ Et ſi poſt aſſumptionē alicui⁹ iſtoꝝ vſqꝫ ad vnā horā euomet bonum eſt. Si aūt nō tunc imponat digit⁹ in radice lingue aut pēna inficta oleo illic agitationē faciēdo vſqꝫ quo vomitus ꝓuocet. Et ſi forte ꝯtingeret māas ꝑdictas nō habere raptū ꝑ ſuperi⁹: ſꝫ ad inferiora declinabunt magis: tūc educēde ſunt cum hoc cliſteri qđ eſt ꝯueniēs in eſtate: ⁊ medietate ꝑle veris. ℞. folioꝝ maluaꝝ violaꝝ blete. ań. M. ij. coquant in cōuenienti q̄titate aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis: cui⁹ decoc. accipiat lib. j. olei viol. olei lilioꝝ alboꝝ. ań. ℥. j. ſalis gēme. ʒ. j. ß. vel ſalis cōis. ℥. ß. zuccari ru. caſſie fiſtule benedicte. iere. ſ. ań. ℥. ß. miſce ⁊ impone totū. ¶ Si autem cliſtere iſtud volueris efficacius ⁊ proprie in hyeme. tunc predicte decoctioni adiunge ſeminis aneti cimini leuiſtici ⁊ aniſi. ań. M. ß. ⁊ ꝑdictis oleis adiunge olei irini. ℥. j. ⁊ ꝑdictis medicinis appone dyacaſtorei: electuarij de baccis lauri. ań. ʒ. j. Hec de regimine inanitionis ⁊ repletionis.

Circa ſomnū aūt ⁊ dormiendi modū habeo māam increpandi aliqualr̄ prauitatē tāti viri. eo q2 nō ſolū egredit metā in dormiēdo amplius q̄ oporteat. Imo in vigilādo pl⁹ q̄ debeat menſurā ſibi ꝯuenientē ⁊ nālē notabiliter trāſgrediēdo. ⁊ iſta ē vna de cauſis faciētib⁹ in eo regnari ſuꝑfluitates multas ⁊ accumulari. Si em̄ ꝯuenienter dormiret in tēpore quo nālis eſt dormitio. ſ. in nocte: tunc melior

melioꝛ fieret in eo digeſtio ⁊ virtutum animaliū reſ-
tauratio ⁊ cānalium vel viarum ꝑparatio ad expel
lendas ſupfluitates: eo qꝛ caloꝛem naturalē interi⁹
reuocat ⁊ continet ⁊ facit melioꝛem nutrimenti di-
ſtributionē. ⁊ ꝑparat ad expulſionē ſuperfluitatum
ſubcutaneaꝝ quod apparet ex ſudoꝛe qui i ſomno
contingit. Cum ergo non doꝛmiat quantū opoꝛtet.
immo valde minus illo: ⁊ menſuram excedat in vi-
gilando: neceſſe eſt ipſum incurrere diminutionē di
geſtionis: ⁊ debilitatē virtutis. que omnia facile le-
gi poſſent 2ª primi. doc^a 2ª. ſū^a pª. cap. 13°. ¶ Igi
tur poſtq̄ cenā acceperit. ⁊ iā hoꝛa vna cū dimidia
vel due trāſiuerint dimittere debet ſermocinātiū cō
uerſationes ⁊ exponere ſe ad doꝛmiendū capite pꝛe
aliis ꝑtib⁹ notabilr̄ eleuato. ⁊ ꝑmo q̄dez ſup dextro
latere recūbēdo. deinde ſup ſiniſtro ſe reuoluēdo: et
ſi deberet a talibus ſitib⁹ doꝛmiēdi declinare meli⁹
eſt vt doꝛmiat ſup vētre ſuo q̄ ſup ſpina decūbēdo.
¶ Laudo tamē q̄ in t̄pe ſue doꝛmitiōis teneat ſup
ſtomacho ſuo applicatū plumaceolum de minuta ⁊
molli penna plenum aut de plumis vulturis aut de
tonſura pāni tincta in grana ſufficiēter. ⁊ opꝫ illum
plumaceolū ſepe calefieri: aut ſaltem duplicatū ha
bere ne humiditas ſudoꝛalis ⁊ altera in ip̄m infuſa
infrigidādo vel poꝛos oppilādo noceat. ¶ Sit autē
mēſura ſomni ꝯueniēs octo hoꝛaꝝ aut ad minus ſe
ptem. ⁊ ſi ꝯtingat ip̄m nō poſſe tantū in doꝛmiendo
t̄ps expēdere defectui doꝛmitiōis nocturne ſuppleat
cum doꝛmitiōe diurna vt tota doꝛmitio diei natura
lis nō ſit minoꝛ octo hoꝛaꝝ. vt iā dictū eſt. ⁊ eſt ter
tia nālis diei pars. ¶ In doꝛmiendo etiaꝫ membꝛa
eius conuenienter cooperta teneri debent ſeu cōſer-
uari: ⁊ ꝓpue i tempoꝛe anni frigido: ⁊ humido: ⁊ in
locis frigidis ⁊ humidis in quib⁹ frequenter doꝛmi
re neceſſarium eſt. ¶ Reliquo autem tempoꝛe vigi-
lare opoꝛtet ⁊ expendere tempus eius in exercitijs
animalibus dato q̄ poſt aſſumptionem cibi ab exer
citijs coꝛpoꝛalibus abſtinere ſaltem per duas ho-
ras maxime ſalutiferum foꝛet.

De accidentibus

animeque ſunt paſſiōes ꝯtriſtā
tes ⁊ aiam in anguſtiis occupantes paruū opoꝛtet
facere ſermonē religioſaꝫ vitā agētib⁹. pꝛimū eñ ta
les de deo ꝯtēplantes ⁊ de bonis que fuerunt in vita
tractatis humana a martyꝛib⁹ ⁊ ſuis dei negocian
tur in attritione aie ⁊ eius triſtitia. ꝑꝑ qđ ſi talibus
aſſueti ſunt difficile foꝛet eos ab hac diſpoſitiōe per
mutare ⁊ min⁹ ab ea leduntᷓ q̄ alij inſueti. ſn̄ia vete
ris. affoꝛiſmoꝝ 2ª. ſermone pꝛimo. Aſſueti aſſuetos
ferre laboꝛes. ⁊ ſi imbeciles fuerint inſuetis min⁹ mo
leſtare. ¶ Illud tamē qđ ex ꝯtēplatione phyſica ſcri
bi dꝫ: eſt q̄ nō eſt bonū aiam occupari in talib⁹ acci
dētib⁹ affixis tñ ⁊ multū ꝑdurantib⁹: q̄m hec talia
exterminātᷓ coꝛp⁹ ab ea q̄ eſt ſ̄m nām ꝯſiſtētia. 3° te-
gni. ¶ Si tñ neceſſe eſt ipſum occupari paſſionibus
aie: ſaltē nō ſit eius meditatio circa triſtitiā ex nocu
mēto egritudinum pꝛouenientē: ita vt deſperet de
ſalute ſui cū omnia talia accñtia ⁊ egritudines ſint
ſanabiles: vt nunc in poſterum videri poteſt.
¶ Cap^m. iij. De regimine per medicinalia continēs
rubꝛicas ſeptem.

Licet regimē medicinale diſpōnib⁹
in pꝛimo cap. in exoꝛdio nola
tis qđ⁹ reuerēdiſſima ꝑ̄nitas dñi g̃ña-
lis moleſtatᷓ ꝑticulariter vniuiq̄ illarū
appꝛopꝛiatis ſ̄m intētiōes ꝯueniētes poſ-
ſet ſcribi: qꝛ tñ talia regulariter magis applicantᷓ in
curis egritudinū diſtinctis ex ꝑte reuolutiōis t̄po-
ranee ipſaꝝ. Et he egritudines trāſiuerūt iā pꝛinci
piū ⁊ augmētum vniuerſalia ⁊ ſunt in ſtatu vl̄i iaꝫ
ꝯfirmate. iō v̄r mihi ꝯueniēti⁹ iſcribere remedia que
eiſdē videntᷓ eē in hoc t̄pore magis appꝛopꝛiata.
¶ De euacuatiōibus vniuerſalibus. R̄ica. j.

Incipiam igitᷓ a ſtōachi diſpo
ſitione q̄ ſeuioꝛ ⁊ pe
riculoſioꝛ eſt ⁊ oīum aliaꝝ radicalis cā.
vt ſuperi⁹ hui⁹ tractatus cap. pº dedu
ctum eſt. ¶ Placet igitᷓ mihi q̄ venerād⁹
pr̄ ꝑdict⁹ ſingulo anno vl̄ eūone duab⁹ vicibus pur
getᷓ. ſ. in menſe apꝛilis ⁊ in fine ſeptēbꝛis: ꝑꝑ qđ ſcri-
bā hic inſtr̄a his purgatiōib⁹ deſeruiētia. ¶ Pꝛimo
itaq̄ in menſe apꝛilis a q̄nta vſq̄ ad vigeſimāquar
tam diē lunaris illi⁹ purgetᷓ hoc mō. Nā vno mane
in auroꝛa accipiat hoc minoꝛatiuū calīm cū. ℥. ij. aq̄
decoctionis ſemis ruthe vel folioꝝ ei⁹. ⁊. ℥. j. zucca-
ri ⁊ tardetᷓ cib⁹ poſt ip̄m hoꝛis q̄nq̄ ⁊ tunc accipiat
cyathū vnū aq̄ cū zuccaro cocte calē. ⁊ poſt ip̄aꝫ tar
det cibū ꝑ vnā hoꝛā. Minoꝛatiuū eſt hoc. ℞. eluarij
de pſillio. ʒ. iij. eluarij indi. ʒ. ij. miſce. ¶ Poſt minoꝛa
tiuū ꝑdictū accipiat digeſtiuū ſequēti die hoꝛa ꝑdi-
cta calīm qđ ꝯtinuet octo vel decē dieb⁹ vſq̄ quo i fū-
do vrine ſue appꝛuerit ſedimē albū ꝯiunctum eq̄le ⁊
dyaphanū. ¶ Poſt illud digeſtiuuꝫ aſſumat ſoluti-
uum ſequēs: ⁊ poſt ip̄m obſeruet oīa q̄ poſt minoꝛa
tiuū iam deſcriptum ſunt ſcripta obſeruari debere.
¶ Eſt aūt illi⁹ digeſtiui deſcriptio. ℞. floꝝ vel folio-
ruꝫ ſticados thimi epithimi calamēti pulegij herbe
paꝛiſis ſpice neridē floꝝ bugloſſe ⁊ boꝛaginis: radi
cū iringi mirabolanoꝝ chebulᷓ. enule feniculi eufra-
gie maioꝛane ruthe nigelle. añ. ℥. ij. ſemis peonie et
radicū eius. folij ameos cardamomi maioꝛis ⁊ mi-
noris anthos. añ. ℥. j. radicis iris acori cimini ſemi-
nis leuiſtici carui. añ. ʒ. iij. infundantᷓ oīa in libris
duodecim aq̄ fontis ꝑ q̄nq̄ dies. deinde extrahantᷓ
⁊ dimittantᷓ parū euapoꝛari: poſtea cū ꝑdicta aqua
coquantᷓ vſq̄ ad ꝯſūptionē medietatis. deinde vehe
menter exp̄mantᷓ ⁊ colentᷓ ⁊ huic colature ſupaddatᷓ
aceti ſq̄llitici lib. ß. zuccari ſcte coctiōis lib. ij. mellis
electi lib. j. ⁊ oīa coq̄ntᷓ vſq̄ ad ſufficiētē ſpiſſitudinē
De hoc ergo ſyrupo accipiat. ℥. ij. cū. ℥. iij. aq̄ deco-
ctionis cimi ⁊ ſemis ruthe. añ dū aūt coquitᷓ ꝑdict⁹
ſyrup⁹ aromatizetᷓ cū his ſpēbus in pāno ligatꝭ. ℞.
macis nucis muſca. añ. ʒ. ß. galāge granoꝝ paradi-
ſi cubebarū eufragie feniculi añ. ℈. j. ambꝛe muſci.
añ. gra. iij. fiat vt dictū eſt. ¶ Si autē velis digeſti-
ua ꝯueniētioꝛa illo ⁊ facile reperibilioꝛa ⁊ minoꝛem
expēſaꝫ facere: accipere potes q̄ plurima talium ex
ſententijs auctoꝝ hincinde collecta: vt ſyrupi ſq̄llitici
oēs ⁊ ꝑcipue ſyrup⁹ ſq̄llitic⁹ deſcriptiōe Democriti.
ſyrupi de calamento ſyrupi de ſticados. ſyrupi de

x

cheiſin ꝛ ſecaniabl.ſyrupi de lilio ſyrupi de hyſopo. ſyrupi de abſinthio:ꝛ cōſimiles:quorū olim deſcriptionē lege 5° can.ſūma pma tractatu 6°.ꝛ a Meſue in antido.ſuo diſtinctiōe ſexta. ¶Et ſi velis digeſtiuum leue olbus diſpōnibus pdictis cōc.℞.ſyrupi de abſinthio:ſyrupi de calamento: ſyrupi acetoſi compoſiti añ.℥.ß.aque radicū iris:aque melliſſe:aque feniculi.añ.℥.j.miſce:ꝛ da vt ſupra dictum eſt. ¶Accepto aūt digeſtiuo hoc vel illo eradicetur materia cum hoc elto. ℞.eluarij indi.ʒ.ij.eluarij de baccis lauri.ʒ.j.benedicte ſimplicis.ʒ.iij.miſce:ꝛ accipiaꝛ totū cū aqua abſinthij feniculi vel apij. ¶Si aūt ↄtingeret in vere calitatē ↄtinentis inualeſcere Tunc pdictis digeſtiuis admiſcere potes aquā aliquā q̄ refrāgat coꝝ audaciā ꝛ calitatē:ſicut aquaꝫ endiuie vel acetoſe vel violaꝝ q̄ frigide ſūt:aut aq̄s tēperamētū hñtes:que reſpectu calitatis in tēſe lrri gidatiue dicunꝛ:velut aq̄ ilion vl'ſparagi lupili capil'.ve.graminis ꝛ ſſriuꝫ. Silr ēt refrāgere potes eluaria pdicta refrāgēdo ea cū ſyr.viol.roſ.ꝛ de nenufare:ꝛ tu cōſidera. ¶Ex q̄bus tādē ↄcludere potes ꝙ iſtis talib⁹ vti vales tam in vere ꝙ̄ in autūno refrāgēdo ipſa ſicut iā dictū eſt ex fundamēto ↄtēplationis theorice de cōpōne medicinaꝝ ꝛ refractione ipſarū in gradib⁹ ꝛ qualitatib⁹ per cōuenientia pōdera que non cadunt ſub contemplatiōe viri niſi in ſapiētia medicine bene triti ꝛ edocti.

¶Ad diſpoſitionem ſtomachi. Rꝫica.ij.

FActis aūt purgationib⁹ iā predictis opportunū eſt vt vtaꝛ medicinis ꝓhibentib⁹ gñationē ventoſitatū ꝛ māeꝛ ſtaticaꝝ in ſtomacho ſuo iā genitaꝝ carminātib⁹ꝛ ſedātib⁹ dolorē extēſiuū ꝛ pūgitiuū q̄ frequēter accidit ei reuolutiōib⁹ potiſſimalib⁹. ¶Primū ḡ medicamen eſt vſus confectiōis dyacinamomi deſcriptiōe Auic.5° can. aut Meſue in antidota° diſtin.pᵃ. ¶2ᵐ medicamē eſt aromaticū roſatū deſcriptiōe Gabriel. a Meſue in antidota° colligendū.vt iam dictū eſt. ¶3ᵐ medicamē eſt cōfectio dyacimini deſcriptione Nico.in antidotario.lꝫ mihi melior videaꝛ deſcriptio eius q̄ colligit a Serapione 7° breuiarij.auctoritate Galen. ¶4ᵐ medicamē eſt cōfectio de xiloaloes deſcriptione Auic.5° can.ſūma prima. ¶5ᵐ medicamen eſt ↄfectio dyamuſci dulcis deſcriptiōe Meſue diſtinctione iā dicta. Et oīa hec ſunt efficacia.lꝫ mihi magis placeret ↄfectio dyacimini ſuperius allata. Et oīm horū accipiat.ʒ.ij.vſqꝫ ad.iij.ſemꝑ añ cibū aut poſt cibū reuerentia legis ꝛ obſeruatiōe diuini cultus in celebrādo. ¶6ᵐ medicamen ꝛ ſpāle eſt vſus electi metridati ex quo accipiaꝛ.ʒ.j.bis i ſeptimana in aurora.ꝛ tardeꝛ cibus poſt ꝑ q̄tuor horas. ¶7ᵐ medicamē ꝛ ſpāle eſt eluariū deſcriptū ab Auic.5° can.ſūma pᵃ.qđ notaꝛ ſotyra.i.ſaluatrix.cui⁹ eluarij accipiaꝛ.ʒ.j.cum vino aromatico ꝛ potenti. ¶8ᵐ medicamē ꝛ ſpāle eſt vſus hui⁹ vnctiōis q̄ſqꝫ applicate ſaltem ter in ſeptimana.cuius deſcriptio ē hec. ℞.olei muſcelini:olei de ireos:olei de mentha añ.℥.j.ſemis ruthe cimini leuiſtici carui ameos folij. añ.ʒ.j.ambre muſci añ.ℨ.ij.cere.q.ſ.fiat vnguentū molle ꝛ applicetur ſtomacho ieiuno calefactum. ¶Ego autē cum volo medicamē leuius illo accipio olei de abſinthio.olei de mētha:olei de rutha añ.℥.ß.ligni al'.pulueris origani ꝛ menthe añ.ʒ.ß.miſce:ꝛ ex eo vngatur ſtomachus vt predictum eſt. ¶9ᵐ medicamen ꝛ ſpeciale eſt cerotū hoc qđ ſtomacho applicatum longo tēpore portet. ℞.laudani electi.℥.ß.reſine electe.℥.j.maſticis gariofiloꝝ ſpodij menthe cypri abſinthij granorum paradiſi añ.ʒ.j.ambre muſci añ.ℨ.ij.cere quantum ſufficit:fiat cerotum ſcutale ꝛ applicetur ſtomacho ſuo. ¶10ᵐ medicamen et ſpeciale conueniens ſtomacho ventoſitates carminans renibus iſcturis capiti ꝛ omni ſue diſpōni vtilis eſt vſus zinziberis conditi.de quo in regimine ꝑ cibos aliquid dictum eſt.ꝛ accipiat ex eo ſaltem tribus vicibus in ſeptimana radicē vnam. ¶11ᵐ medicamē ꝛ ſpeciale eſt vt accipiat ſaltē ter in ſeptimana mirabolanum kebuluꝫ vnū cōditū ꝛ tardet poſt ipſum cibū ꝑ.v.horas. ¶12ᵐ medicamē ꝛ ſpāle ꝛ ꝓprie adminiſtrandū tpe inſtantie doloris in ſtomacho ꝛ conſtrictionis anhelit⁹ eius eſt vt ſtōacho ſuo fiat euaporatio cum hoc cōpoſito calefacto in tegula vel in caldari ſiccis ꝛ poſito in ſacculo de pāno lineo ꝛ calīn ſepe ſtomacho ſupponaꝛ ꝛ permutetur. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞.origani calamēti pulegij menthe abſinthij añ.M.ij.cimini.℥.j.ß.aniſi.M.ij. ameos:ſeminis ruthe carui ꝛ leuiſtici añ.M.j.cōtūdantur groſſo modo ꝛ fiat ex eis vt dictuꝫ eſt. ¶Si autem poſt doloris remotionem remaneret eidem pulſus cordis debilitans ipſum:tūc applieeꝛ ei ſacculus iſte ex ſyndone de grana fact⁹ cū his ſpēbus. ℞.ſpērū electuarij.de gēmis:ſpērū elec.de ligno al'. ſpēꝝ dyambre añ.ʒ.ij.fiat ſaccul⁹ vt dictū eſt. ¶Et ſi remaneret poſt pdicta coartatio in anhelitu:tunc accipiat ꝑ duas horas poſt cenā hoc medicamē mihi exꝑtuꝫ qđ eſt mirabile. ℞.eluarij dyairis deſcriptione Nico.ʒ.j.ß.zuccari al.ʒ.iij.aq̄ decoctiōis croci calefacte.℥.j.ß.miſce ꝛ pōt ēi acapi cū vino dulci calefacto. Hec de his que ſtōacho conferunt ꝛ in difficultate anhelitus tanꝙ̄ meliora ſufficiant.

¶Ad ſcothomiam ꝛ imaginationes. Rꝫica.iij.

SCothomie vero et imaginationib⁹ eius conferunt eluaria ꝛ ↄfectiones ſupraſcripte ꝙ̄ plurime vt metridati mirabolanoꝝ chebuloꝝ vſus de quibus dictum eſt. ¶Specialia ꝟo huic diſpōni nōnulla experta reperiuntur. quoꝝ pmū eſt hoc. ℞.macis.℥.ß.pul.eufragie.℥.ij. fiat puluis ſubtilis ꝛ miſceanꝛ adinuicem et de hoc puluere accipiaꝛ cū modico vini vel brodij.℈.ij.añ cibū ſepe. Cū ipſo eniꝫ gentes multas a ſcothomia ꝛ imaginationib⁹ multis ſepe ſanaui poſt euōnes. ¶2ᵐ medicamē ꝛ ſpāle eſt maſticatio recētiꝫ radicꝫ ireos aliquanto ieiuno ſtōacho facta. ¶3ᵐ medicamen eſt maſticatio cubebaꝝ. ¶4ᵐ medicamen eſt aſperſio bregmatis cū puluere gariofiloꝝ ſepe factā quādo itur ad lectū. ¶5ᵐ medicamen eſt odoratio maiorane ſepe facta. ¶6ᵐ eſt maſticatio foliorum eius:immo ꝛ comeſtio eius ſepe accepta.

¶Ad ſtipticitatem ventris. Rꝫica.iiij.

Stipticitatem ṽo ventris: licz cũ multis remedijs curare ſoleã. ſoliũ tñ tria hic cõſcribã q̃ mihi vtiliora videnẽ.quoꝝ p̃mũ eſt puluis iſte. ℞. violaꝝ:ſemis endiuie:ſcariole.añ.℈.j.thimi epithimi añ.ʒ.j.folliculoꝝ ſene.ʒ.iij.tartari.ʒ.j.ß.cinami elci.ʒ.ß.macis aniſi añ.℈.j.fiat puluis ſubtilis.de quo ante cibuz accipiẽ a.ʒ.j.vſq3 ad.ij. ¶2ᵐ remeᵐ eſt vſus huiꝰ el'arij.de quo añ cibũ immediate accipiaẽ coclear.ß.vſq3 ad.j. deglutiẽdo ip̃m. ℞.mucillaginis ſebeſtẽ.℥.iij.penidiarũ.℥.j.cimini.aniſi violaꝝ añ.℈.j.folliculoꝝ ſene. hermodactyl'.epithimi añ.ʒ.ij.ß.fiat el'uariũ cũ ſufficienti q̃ntitate mellis violaꝝ:⁊ accipiaẽ vt ſupra.¶3ᵐ remedium eſt vſus haꝝ pill'aꝝ q̃ ſupfluitates fl'aticas feces et vẽtoſitates educunt.quaꝝ deſcriptio eſt. ℞. aloes electi.℥.ij. ſemis ruthe. maſticis cimini ameos añ.℈.j.agarici electi.ʒ.iij. ſalis idi.℥.ß.infundanẽ oia in.℥.v.ſucci endiuie p quatuor dies.deinde exponãtur ſoli vſq3 ad exiccationẽ ip̃oꝝ ⁊ iteꝝ renoueẽ ſup eis ſuccus bñ ɔmiſcẽdo:⁊ fiat hoc quatuor vicibus De materia itaq3 illa fiãt pill'e.de q̃bus vna accipiatur immediate ante cenã:⁊ ſunt valde vtiles.

¶Ad ſodam. Rubrica.v.

Antiquũ ṽo dolorem capitis remouere poſſẽt electuaria ⁊ ɔfectiões ſupraſcripte.Si aũt ꝓteruior eſſet dolor ille aduocans ad ſe medicinas maioris efficacie tũc applicetur alteꝝ iſtoꝝ quatuor:quoꝝ.¶Primũ eſt.vt oi alterno ſero p duas horas poſt cenã accipiaẽ.ʒ.ß.aurree alexãdrine cũ.℈.j.aq̃ maiorane.¶Scõz eſt gargariſma fcm̃ mane in medijs tertijs.⁊ añ cenã cum hac decoctiõe.℞.aſſari arthanite ſticados pulegij epithimi ireos.añ.ʒ.j.ſucci liq̃r.ʒ.ij.cimini aniſi feniculi añ.ʒ.j.coquanẽ oia in lib.iij.aq̃ vſq3 ad cõſumptionẽ tertie partis.⁊ verſus finem decoctionis addantur mellis.℥.iij. deinde bulliat vt dictum eſt. De hac igiẽ decoctione colata ⁊ calida accipiatur in os gargarizando.vt dictũ eſt.¶Tertiũ remedium ſp̃ale eſt caputpurgiũ fcm̃ cũ hac commixtione.℞.aq̃ ſublimatiõis radicũ iris:⁊ maiorãe añ.℥.j.ß.zuccari al.℥.j.ambꝛe ſubtiliſſime trite.g̃.ij.miſce ⁊ calefiãt:⁊ fiãt huius mixtiõis tractus p nares leuiſſime ore p̃us ɔueniẽter impleto aqua.¶Quartũ remeᵐ ſp̃ale lz aliq̃bus videaẽ horrẽdũ eſt odoriferũ hoc.℞.caſtorei elci.ʒ.j.ß.ruthe cubebaꝝ nucꝫ muſ.ligni al.añ.ʒ.j.fiat puluis.⁊ ligeẽ i ſyndõe ⁊ ſepe odoreẽ.

¶Ad dolores iuncturarum. Rubrica.vj.

Si aũt cõtingat materias ad iuncturas inclinari:adeo q̃ dolorẽ efficiãt in eis:tũc dato q̃ eis cõferre poſſint plurima coꝝ q̃ ſcripta ſunt.tria tñ ſp̃alia remedia ɔſcribã.¶Quoꝝ primũ eſt hoc locale q̃ pedibꝰ ⁊ genubꝰ freq̃nter applicet.℞.olei onfancini.℥.ij. pulueris ſandarace.ʒ.ij.terantẽ diu ſil' in mortario:⁊ ex eis actu calis vngantur mẽbra.¶2ᵐ remedium ſp̃ale eſt freq̃ns fricatio iũcturaꝝ ſcã cũ oleo ɔtrito cũ ſale quo actu calido inũganẽ mẽbra:velut accipiẽdo olei vniꝰ anni lib.ß.ſalis.℥.j.fiat vt dcm̃ eſt.¶3ᵐ remediũ ſp̃ale eſt frequẽs ablutio cũ aq̃ cal'a in qua artifices extinguũt ferramẽta fabrilis ex q̃ iũcture lauenẽ: et bñ poſtea exiccenẽ.

¶Ad dolores renũ. Rubrica.vij.

Dolori ṽo renũ eius ɔferũt q̃tuor mihi ſp̃alia inuenta vtilia.¶Primũ eſt vſus huius ɔfectionis de q̃ ſemp ante cibũ accipiat rotulã.j. trium aut quatuor dragmarũ.℞.ſe.apij.meꝺulle granoꝝ peonie añ.ʒ.ij.ſpẽꝝ el'arij lytontripõ ʒ.ß.zuccari alb.℥.iiij.fiat ɔfectio ſolida cũ aqua eupatorij.¶2ᵐ remediũ ſp̃ale eſt vſus haꝝ pill'aꝝ de q̃bus pluribꝰ diebus ɔtinuis cũ inſtãtia doloris renum accipianẽ q̃nq3 in aurora.℞.lapidis egyptiaci:lapidis iudaici:lapidis ſpõgie añ.ʒ.j. ſucci liq̃ritie:ſe.ſparagi caſſielig.añ.℈.j.vitri combuſti.ʒ.j.ß.fiãt pill'e cũ ſucco apij ⁊ accipianẽ:vt ſupra.¶3ᵐ remediũ ſp̃ale eſt vſus harũ aquaꝝ.℞.aquaruz iris eupatorij ⁊ acori añ.partes equales miſce:⁊ accipianẽ ex eis.℥.v.vel.vj.in aurora:vt dcm̃ eſt.¶4ᵐ remediũ ſp̃ale eſt vnctio hec renibꝰ applicãda.℞.olei de neridẽ:olei de irios añ.℥.j.ß.granoꝝ milij ſolis.ſeminis apij ruthe añ.ʒ.j.granoꝝ alkekẽgi.℥.j.teranẽ oia ſimul lõga ɔtritione in mortario.deinde ex his ſepe fiat ilijs ⁊ renibus ⁊ toti ſpine inũctio cũ eo calefacto ⁊ ſedat dolores:expellit vẽtoſitates educit harenas ⁊ lapillos.ex quoꝝ eductõe tãdẽ felicitabiẽ eiꝰ vita.ad laudẽ ⁊ gloriã ſũmi ɔditoris. Amen.

Conſilium.249. De nocumẽto digitoꝝ manus.

Impedimẽtũ debiti motus manꝰ huiꝰ nobilis viri manifeſtũ eſt:q̃m digitos manꝰ ſaltez q̃tuor ɔhere nõ põt ad capiẽdũ ⁊ tenẽdũ ea q̃ deſideraret cape ⁊ tenere.Silr etiã neq3 ɔueniẽter ad extra põt extẽdere manũ ſaltẽ digitũ auricularẽ ⁊ anularẽ.¶Cuius q̃dẽ impedimenti moiꝰ cã eſt durities in chordis muſculorum:⁊ in neruis totius manus quinq3 digitorum.huius autem duritiei cã eſt materierum congelatio vel induratio in p̃dictis membris que potuit a frigiditate fieri continentis vel medicinarum que appoſite fuerũt.¶Et potuit etiam hec materierum ingroſſatio cõtingere ab immediata caliditate ⁊ ſiccitate medicinarum que reſoluerunt et exiccauerunt ſubtiliores partes materierum:et remanſerunt groſſe taliter indurate. Unde ſi materie ille fixe remanebunt in partibus dubitabile eſt quod vir iſte nunq̃ poterit operatiões digitorum ſuorum motus conuenienter habere.

Eſt igitur in cura eius accelerandum cũ regimine nunc ſequente. Primo quidem caueat vir iſte habitationem ciuitatis et camerarũ frigidarũ ⁊ habitacula ventoſa:⁊ maxime a partiali frigiditate manus ſibi p̃cauere debet.immo ipſam cyrotheca bene calefaciente tueri debet.¶In cibis vero euitet omnia que ſunt viſcoſa groſſa oppilatiua ⁊ infrigidatiua.velut ſunt carnes groſſe cutes nerui ⁊ pellicule ⁊ talia ⁊ cibos pa

ſtiles: ꝛ multam piſcium quantitatē: ꝛ maxime viſ
coſoꝝ vt anguille tinche ꝛ cācri euitare dȝ. ¶Et ca
ueat etiā a multo lacte ꝛ caſei vſu et pane antiquo
cōbuſto ꝛ azimo. ꝛ ab vſu fabarum ꝛ faſeoloꝝ. Et a
fructib⁹ ꝛ herbis infrigidātib⁹: vt ſunt pira citonia
lactuca bleta portulaca: ꝛ ꝯſiles. ¶Et effugiat vi-
nū groſſum nigrū ꝛ valde dulce. immo oē vinū ſim-
plex ſi potēs eſt dimitti dȝ: niſi cū aqua refractū. Et
caueat a rebus q̄ ſua grauitate vel cōpreſſione ma-
nui applicari poſſent. ¶Et caueat etiā a dormitiōe
ꝓlixa ꝛ maxime diurna: q̄ eſt cā multiplicatiōis fla-
tum: q̄ redderēt ſanguinē groſſum oppilatiuū ꝛ re-
ſolutiōi indiſpoſitū. ¶Et caueat a multa q̄titate ci
boꝝ ꝛ potuū in quacūq̄ cibatiōe acceptoꝝ. De reli
q̄s deteriorib⁹ eſſet freq̄ns vſus aceti ꝛ acrimonium
maxime citonioꝝ. In alijs aūt regat ſe vt ſibi pꝫ.

De regimine ꝓ medicinali man⁹ hu-
ius gnoſi viri hec videnṫ
mihi neceſſaria obſeruari debere: ſaltē vſq̄ ad decē
dies futuri mēſis martij. ¶Primū eſt hoc. ℞. aloes
infuſi ꝑ quatuor dies in aqua ſublimatiōis radicū
ireos. ℥. ij. agarici turbit electoꝝ aā. ʒ. i. ß. hermoda
ctyloꝝ. ʒ. ij. maſticis. ℈. i. ʒʒ. aniſi cinamomi macis
aā. ℈. ß. dyagridij ℈. ij. miſceanṫ ola ꝑ ſe ſubtilr tri
ta cū ꝑdicto aloe. ꝛ fiāt pillē ex ol. ʒ. vi. de q̄bus iſte
vir ol quarta vl q̄nta die accipiat vnā ꝑ octauā ptē
hore aā cenā. mūdificāt enī neruos ſtōchū ꝛ caput
a ſtāte apto diſcurrere ad neruos ꝛ chordas et iple
re eos. ¶2ᵐ reme ᵐ eſt. ℞. olei de mirto olei de maſti
ce aā. ℥. i. ß. ſpodij karabe coralˀ. ru. ſāda. aā. ʒ. i. ma
ſticis thuris aā. ʒ. ß. glutis carte. ʒ. vi. dragag. gūmi
arab. aā. ʒ. ß. diſſoluaṫ glutē cū aceto nigro acerri-
mo ꝛ incorporeṫ cū. ℥. ß. cere: ꝛ ꝑſus tpe infrigidatio
nis addanṫ alie ſpēs ꝛ fiat vnguētū bene tenax. de
quo ſup corio extenſo inuoluaṫ tertia pars inferior
brachij vſq̄ ad raſetā excluſiue. ¶3ᵐ principale re
mediū eſt. accipiaṫ fruſtū lapis molaris notabilr in
carbonib⁹ ignitis calefcm ꝛ poſitū in vas aliq̄d ꝛ ſu
ꝑeffundaṫ ei paulatine diſtillādo quātitas vni⁹. ß.
lib. vini al. bā potētis. ꝛ altera. ß. lib. aceti albi acuti
mixti inuicē. Cū ergo eleuaṫ a lapide ignito fumus
circūquaq̄ man⁹ eius in eo ſuffumigeṫ vſq̄quo no
tabilr ſudauerit. tūc ergo diligēter exiceeṫ. ꝛ ita fiat
oī mane ſcꝫ. ꝛ tūc inuoluaṫ man⁹ pelle trib⁹ vicibus
notabilr calefacta. ¶4ᵐ remediū eſt hoc. ℞. oli de
ſiſamo. olei amigdalaꝝ aā. ℥. ij. medulle cruris vitu
li pinguedinis taſſi ꝛ anatis aā. ℥. i. bdellij mollis. ℥.
ß. galba. ʒ. x. croci. ʒ. ß. x. diſſoluanṫ gūmi cū aceto al
bo ꝛ cū ꝯuenienti quātitate cere albe fiat vnguentū
molle. diſſoluaṫ itaq̄ particula illius vnguenti ſup
quacūq̄ medicatiōe ſufficiēs: ꝛ ex eo copioſe vngaṫ
itaq̄ vndiq̄ manus a ceroto iaȝ ſup appoſito infe-
rius. Et attēde ꝙ lȝ ſuffumigatio ꝑdcā debeat fieri
ſolū ſeꝫ in die vnctio tn̄ cū ꝑdcō vnguēto etiā in ſero
fieri dȝ. ¶Ultimū remediū eſt hoc. ℞. gūmi cereſo
rū. ℥. i. caſtorei bn̄ piguis galbani aā. ʒ. ij. olei oliua
rū antiq̄oris q̄ haberi poſſit librā mediaȝ: medulle
cruriū vituli pinguedinis anſeris ꝛ galline aā. ℥. i.
cere al. ℥. i. ß. croci. ℈. ij. ligni al. ʒ. ß. muſci ℥. ij. diſſol
uanṫ gūmi cū aceto al. demū incorporenṫ cū pigue-
dinibus. ꝛ in fine ponanṫ pulueres. ꝛ fiat vnguentū
molle. Cū ergo duodecī dieb⁹ ꝯtinuauerit fumiga
tionē ꝛ vnguētū vt pꝫ tertio ꝛ q̄rto caplo. tūc appli
cet iſtud vltimū vſq̄ ad finē tpis martij iā ſupradi
cti. his aūt expediens dȝ ſciri de ſtatu ei⁹. Si enī non
eſſet ꝯuenienter curat⁹ iuxta vota ſua. tunc ꝓuideret
ſibi de his q̄ meliora occurrerēt. Ad laudē dei amē.

Conſilium. 250.

De impotentia motus digitorum manus propter inciſionem manus cum enſe.

Siſi ſectio totalis facta fue-
rit in neruis vel
chordis ꝑ quas motu voluntario mo
uenṫ mēbra ſuppoſito ꝙ facta fuerit
ſectio partialis coꝝ aut quorundā ꝛ
nō oīm adhuc pōt haberi ſpes de re-
ſtauratione motus partialis mēbroꝝ q̄ mouebanṫ
per inſtā illa. Et qr nō eſt rationabile omnem ner-
uum vel lacertum et eius ramos eſſe totaliter ab-
ſciſſos. Ideo nō ſum deſperatus de poſſibilitate cu-
re aut ſaltē de magna conualeſcentia huius viri.

Itaq̄ procedaṫ in ea ſm modū infraſcriptū.
¶Primo inq̄ abſtineat ab vſu paſti-
lium ꝛ lacticiniorum ciborum leguminum piſciū et
oim valde ſalſoꝝ ciboꝝ. Similiter ꝛ a multo vſu po
tētis aceti ꝛ vini fumoſi ꝛ proprie albi ꝛ ſubtilis: ꝛ a
frequentia coitus: aut forti manus exercitio: a frigi
tate aeris: ꝛ neq̄ tāgat aquā frigidā cū manu illa.

His premiſſis vtaṫ hac euapoꝛatiōe
nā a: cēdaṫ lapis mar
chaſite vel molaris ꝛ ſuperponaṫ manus diſtanter
per duos pedes ꝛ cooperto mēbro cū ladice. i. ſclaui
na ab ea immota per vnum ꝑ dē: ꝛ ſuperfundatur
paulatine diſtillādo vinū albuȝ ſubtile ꝛ fumoſum
mixtū cum quarta parte aceti albi ꝛ valde vſq̄quo
conſumatur metreta vna idest fiala voluēdo aliq̄n
manum nunc de domeſtica ad ſylueſtrē ꝛ ecōuerſo.
¶Poſtq̄ ergo hoc factum fuerit membrum remo-
ueatur ꝛ diligenter pānis exiceeṫ calidis: ꝛ paꝝ poſt
diligenter inungaṫ cum hoc linimēto actu calido: ꝛ
poſt cooperiaṫ cum lana ſuccida bene pectinata et
ſuperponaṫ palma manus corio groſſo ſuſtentāte
ambos digitos leſos: ꝛ leuiter cum binda ligeṫ et a
frigore cum ꝯuenienti ciroteca defendaṫ: ꝛ ita fiat oī
die bis ſcȝ in mane ꝛ ſero per dies octo ꝯtinuos cu-
ius deſcriptio. ℞. olei de ben. ℥. ij. olei de coſto. ℥. i.
pinguedinis leonis. ℥. ß. caſtorei pinguioris. ℥. iij.
croci. ℈. ij. medulle cruris bouis antiqui. ℥. i. pulu.
hermodactyloꝝ peonie ſticados ꝛ abrotani aā. ʒ. ß.
cere quantum ſufficit fiat vnguentum mediocris vi
ſcoſitatis. Cum autem per dies octo applicata fue
rint remedia iā ꝑdicta tunc appliceṫ hoc vnguentū
abſq̄ fomentatione qḋ ꝯuenientius eſt ad aperien-
dum vias trāſitus ſpirituū alalū ad mēbra ꝛ ꝯfor
tat ſubſtantiā coꝝ. cuius deſcriptio. ℞. olei nardi-
ni. ℥. i. ß. olei de euforbio. ℥. i. olei de croco ꝛ de pipe-
ribus aā. ℥. ß. ſticados arthanite pipis albi hermo-
dactylorum peonie origani abrotani aā. ʒ. i. galba
ni bene pinguis ſerapini armoniaci aā. ʒ. ij. olei de
terbentina. ℥. ij. cere al. ℥. i. ß. coquantur ſil gumme

cum oleis leui ⁊ lōga coctione ⁊ prope infrigidatio
nem eorum addanť pul. ⁊ fiat vnguentum de quo
inungatur tota manus actu bene calido bis in die.
poſtea cooperiať lana bene molli ⁊ ligetur vt ſupra
dictum eſt. Si igitur res bene ſuccedat tunc ita pro
cedatur per duas ſeptimanas alias. Si autē non:
reſcribatur ⁊ aliter prouidebitur.

Conſilium. 251. De impedimēto motus digitoꝝ raſete.

¶ Diuiditur autē conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis predicte. Cap̄. j.

Vir quidā obtulit mihi manū cuius egritu
do principalr̄ eſt ablatio flexiōis ⁊ ex-
tenſionis totius raſete manus. ſimili
ter etiam ⁊ in duobus digitis manus
eiuſdem. ſ. anulari ⁊ auriculari eſt p-
hibitio motus contractiui ⁊ dilatatiui ⁊ circūgira-
tionis eorum. In reliquis autem duobus digitis. ſ.
medio ⁊ indice non eſt totalis prohibitio motus: ſed
diminutio: ita ꝙ aliquantū licet parum ⁊ debilr̄ per
acciñs. ſ. per colligātiā chordaꝝ ⁊ muſculoꝝ vicinoꝝ
qui indurati ſunt. ¶ Et eſt q̄dē diſpoſitio iſta i qua
caderent ſpeculationes ardue. Primo enim opꝫ ſol
uere difficillimā queſtionē. ſ. q̄re ꝯtingit in aliq̄ mē-
bro auferri motū ⁊ nō ſenſum. In quacūqꝫ enī par-
te eius manus ſaluať ſenſatio per quā diſcernit in-
ter omnia obiecta tāgibilia occulte vel ꝑceptibiliter
applicata omne enim obiectū frigidū calidū durū
molle leue graue ⁊ alr̄ organi ſenſus tact⁹ imutati-
ui vir iſte cōuenietēter ꝑcipit. Motus aūt in predictis
partib⁹ auferť ⁊ nō niſi ꝑpter ſolutionē continuita-
tis que trāſuerſalr̄ ſentit ſe aut muſculū maiorē in
ferioris partis raſete ꝓhibeť trāſitus ſpūs motiui a
cerebro ad neruos muſculorū manus. ¶ Si ergo ꝑ
eandē viā vel neruos deferť ſimul ſpūs ſenſibilis ⁊
motiuus ergo facta ꝓhibitione motiui ſpūs trāſit⁹
de neceſſitate ſimul ꝓhibeť trāſit⁹ ſpūs ſenſibilis: cū
ſit vna ⁊ eadē nūero vt ſupponiť. ꝯñs aūt repugnat
experientie in hoc viro: q: ſentit manus ⁊ nō moueť
vt dictum eſt. ¶ Si aūt diceref ꝙ nerui per quos de
fertur motiuus ſpūs non ſunt idē ꝑ quos trāſit ſen
ſibilis ſpūs tūc facile eſſet ſoluere quō eſſet ſaltē ap
parenter: dicendo ꝙ ſolō continuitatis facta fuit in
neruis trāſit⁹ motiui ſpūs ⁊ nō in illis ꝑ quos trāſit
ſenſibilis ſpūs. ¶ Forte aūt adhuc dicēdū tenendo
p̄mā opinionē. ſ. ꝙ per eandē viā ad mēbra trāſeat
vterqꝫ ſpūs. ſ. ſenſibilis ⁊ motiuus. Dicēdū etiā ꝙ lꝫ
ſpūs ſenſibilis ad man⁹ deferať per neruos ramifi
catos a 6° ⁊ 7° 8° pari neruoꝝ oriētiū a nucha: vt
pꝫ in p̄mo Almā. cap̄. 4°. ⁊ p̄ma p̄mi. cap̄. 5°. doctri
na 5ª. cap̄. de neruis orientibus a nucha. tñ quia vl
tra ſpūm ſenſibilē ad motū requiriť inſtrm̄ volūta-
rij mot⁹ quod eſt muſculus. dicendum ꝙ muſculus
nō potuit recipere ſpūs motiui quātitatē ſufficiētē
ad dandū ſibi ſenſum ⁊ motū ſicut cōtingere potuit
in muſculū penetrare ſpūꝫ dātē ſenſuꝫ. q: ſpūs ſenſi
bilis motiuo ſpiritu eſt ſubtilior. etiā quia maior eſt
neceſſitas ſenſus in mēbro q̄ꝫ mot⁹ quo ad ſaluādū
vitam: q̄m aīal eſt animal per ſenſum. ¶ Alr̄ autē
⁊ ſubtili⁹. ad q̄ōnē reſpōdēdū dicendū ꝙ ⁊ lꝫ per eū-
dem neruū ꝯcedať trāſire ſpūm aīalē ſenſibilē ⁊ mo
tiuum: ⁊ ſecto trāſuerſalr̄ illo neruo deberet auferri
ſenſus ⁊ mot⁹ a neruo. dicendū ꝙ hoc argumentū
ꝯcludit de ꝑticulari ſenſu cōicabili mēbris per ner-
uum vlr̄. negāda eſt illa ꝯñtia. per. a. neruū trāſeūt
ſimul ſpūs aīalis ſenſibilis ⁊ motiuus. ergo negato
illo trāſitu mēbrū p̄uabiť ſenſu omni ⁊ motu. Fallit
ꝯñtia: eo q: ad manū nō p̄ciſe deferť ſpūs ſenſibilis
per neruos ⁊ muſculos ſed ſaluať in manu ſenſus ꝑ
ſpūm aīalē diſꝑſalē in ſubſtātia cutis q̄ eſt organū
tact⁹. ¶ Preter hec aūt oportebit intelligere ꝙ mo-
tus a manu huius viri nō auferť p̄ciſe per negatio-
nē trāſitus motiui ſpūs ad muſculos man⁹. Nō enī
ſemꝑ ꝓhibeť mot⁹ a mēbris ꝑ ablationē tranſitus
ſpūs: ſed multotiēs ꝯtingit manus nō poſſe explere
opam mot⁹ per organa motus q̄ ſunt muſculi chor
de ⁊ nerui q̄ frequēter ſunt indurata. ergo flexiōi in
diſpoſita: q̄re redduntť immobilia: q: lꝫ trāſeat aliq̄
ꝑticula motiui ſpūs ad mēbrū: tñ q: ſpūs motiuus
recipiť in mēbro inepto motui ꝑpter duritiē ſuā. et
talis ꝓprie eſt manus huius viri diſpō. Eſt enī ꝯpli
cata ex impoſſibilitate motus prouenientis ex p̄ua-
tione tranſitus motiui ſpūs ad ipſam: et ex magna
duritie in mēbris motus p̄dictis exiſte: quā duritiē
ſenſus tact⁹ tangenti oſtendere poteſt.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. ij.

Ex predictis pꝫ ꝙ canon cu-
ratiōis hui⁹ diſ
poſitiōis ſuſtentať in trib⁹ intētionibus.
¶ Et prīa q̄dē intētio eſt partis vel ꝑtiū
que indurate ſunt rectificatio. ¶ 2ª eſt
aptio viarū per q̄s aīalis ſpūs tā ſenſibilis q̄ꝫ moti
uus penetrare dꝫ. ¶ 3ª eſt electio regiminis ex par
te ſex rerū nō nālium huic diſpōni ꝯuenientis vt nūc ſe
quiť. ¶ Ut igitur intētionē p̄mā canonice cōplere poſ
ſimus p̄mittēdū p̄mo ꝙ intētio in curatiōe cuiuſcū
qꝫ duritiei vel nodoſitatis in muſculis neruis chor-
dis vel iūcturis inuēte ꝑficiť duplici intētione. ſ. ap
plicatione mollificātē ⁊ reuolutione demollificante
ad reſolōnes facata ⁊ ecōtra. Neqꝫ enī eſt rōnale ali
quā durificatā ꝑtē ꝯuenientēr reſolui poſſe niſi prius
mūdificetur. Corpora enim cōpacta nō ſunt idiſpo
ſita euaporationi. ergo non ſunt reſolubilia. reſolō
enim eſt humoꝝ. aſſōꝝ 7ª. cōmento 49°. ¶ Itaqꝫ in
curatione hui⁹ diſpōnis ita ꝓcedēdū eſt ꝙ per totā
vnā ſeptimanā applicentur aliq̄ de mollificātib⁹ q̄
dicētur. ⁊ ſequēti ſeptimana applicneť aliq̄ de reſol
uentibus q̄ tāgentur. Et ita ꝑmutatio fiat de reſol-
uentib⁹ ad mollificātia quouſqꝫ felicitetur intēta cu
ratio. Primo itaqꝫ diuerſa deſcribo mollificantia: ⁊
poſt illa nōnulla deſcribā reſoluētia. ¶ Mollificans
ergo de numero debiliū eſſet vt acciperētur foliorū
violarum folioꝝ malue maioris quā Auic. nolat cu
beze. ⁊ vulgus nolat ipſam roſam maluam. añ. M.
iiij. pingue. anatis. ℥. j. coquātur in lib. 5°. aque vſ-
qꝫ ad conſumptionē tertie partis. ¶ 2m mollificati-
uum potentius illo eſt hoc. ℞. ſeminis lini fenugre-
ci añ. lib. j. foliorum ſaponarie maioris lib. ß. coquā-
tur in aqua vt prius dictum eſt. ¶ 3m mollificatiuū

⁊ melius predictis eſt hoc. ℞.radi.altee lib.ij. radi.
enule lib.j.amboꝝ recentium coquãtur in quãtita=
te aque preſcripta cũ lib.iiij.ſape. ℭ4^m mollificati=
uũ ⁊ oibus ꝑdictis potẽtius eſt hoc. ℞.granoꝝ ſiſa
mi lib.ij.medulle cruris bouũ antiquoꝝ.℥.iiij. bdelij
mollis ⁊ ſubalbidi.℥.ij.coquant̃ in li.5° aque vel ro.
vini dulcis vſq; ad cõſumptionem tertie ꝑtis. ℭ5^m
mollificatiuum eſt emplm̃ de mucillaginibus malo
ris deſcriptionis ⁊ proprie inuentum a Meſue in an
tidotario diſtinctione penultima. ℭ6^m mollificati=
uum ⁊ potẽtius oibus ꝑdictis eſt poſitum ab Halia
bate 8° practice.cap̃.penul.ſm̃ hunc moduꝫ. ℞.ſe.
ſiſami ⁊ lini ana.lib.j.heldebe:⁊ eſt fenugrecuꝫ lib.ß.
terant̃ omnia ⁊ coquant̃ cũ vna pingui cauda arie
tis minutim inciſa.⁊ in hac decoctione ſepe in die in
fundant̃ manus patiẽtis. Intelligo aũt per caudã
arietis proprie de roma.talia enim alalta hñt cau=
dam valde magnã ⁊ pinguem:cuius pinguedo ꝗſi
ſupremũ obtinet in mollificãdo. Et memora ꝙ hoc
vltimum mollificatiuum cũ quarto ꝑcedente mul=
tum excellenter conferre vidi in diſpoſitione ꝯſimili
quodcũq; ergo hoꝝ eligatur ipſoꝝ decoctio medio
criter calida accipiat̃:⁊ in ipſam quater vel quinq;
vicibus in die manus vſq; ad medium brachiũ infu
ſa teneat̃ plana tamẽ appodiata ſuper fundo con=
che lignee ⁊ nullo modo pendens ad infra.

Poſtquã ergo manus fuerit ab īfuſiõe ex
tracta ⁊ decẽter exiccata :inũga
tur aliq̃ triũ vnctionũ ſequentiũ mediocri calidita=
te calefactaꝝ.⁊ poſtq̃ peruncta fuerit manus tunc
veſtiat̃ lana ſuccida bñ carpinata calefacta.aut ſal
tem coopiat̃ leui pelle vulturis decẽter elaborata.
ℭSunt aũt predicta mollificãtia tria.quoꝝ ꝑmum
eſt famoſum ⁊ auctẽticũ ab oibus.ſ.pinguedo ſepa
rata ab integra vulpe per decoctionem in aq̃. ℭ2^m
mollificatiuũ eſt potẽs pinguedo dabaõ:de q̃ habe
tur 22ª tertij.in cura doloꝝ iũcturarũ durifactaꝝ.
Eſt aũt dabaon vulpis ſylueſtris quã italici taſſuꝫ
vocãt:cuius pinguedo magnifice lenitiua eſt. ℭ3^m
mollificatiuum potẽs eſt vt accipiatur byturi recen
tis.℥.j.pinguedinis anatis ⁊ ꝓprie femine coquant̃
⁊ diſſoluantur in lib.iij.lactis iuuẽce vſq; ad ꝯſum=
ptionem tertie partis. In hac ergo materia medio=
cri caliditate calida infundatur lana ſuccida ex q̃
totum membrum cooperiatur ⁊ ligetur.

Poſtquã autem predictorũ mollificatiuo
rum applicatio fuerit cõdecẽter
facta tunc trãſeundũ eſt ad reſolutiua que cuꝫ hec
ſint mollificatiua ſicut ⁊ ꝑdicta mollificatiua non
euacuantur a reſolutione. ℭDe famoſis ergo reſo=
lutiuis auctenticis ⁊ expertis eſt cerotũ dyapẽte:qḋ
lenit duritiẽ ⁊ nodoſitatẽ neruorum ⁊ articulorum.
ℭ2^m reſolutiuum fortius predicto eſt cerotum ale=
xandrinum deſcriptione 2^a. que ambo leguntur a
Meſue diſtinctione penultima. ℭ3^m reſoluens pre=
dictis fortius eſt emplm̃ de mucillaginibus dyaqui=
lon nominatũ deſcriptione minori ſua vt ſupra.⁊ ꝑ
prie confortatũ cum ſubſcripta proportione armo=
niaci molliorís. ℭ4^m reſolutiuũ ingenioſe inuentũ
eſt ſuffumigatio cũ lapide marchaſite per hunc mo

dum fienda.accipiat̃ fruſtuꝫ magnuꝫ lapidis mar=
chaſite ⁊ eſt lapis molaris rubeus cũ quo ferramen
ta acuunt̃.calefiat ergo vehemẽter in igne ⁊ tũc mẽ
brum nudũ ſuper alio lapide ſituet̃ adeo diſtanter
ꝙ nõ ledant̃ ab igne. Accipiatur ergo vini albi vetu
ſtiſſimi lib.j.aceti acuti lib.ß. ⁊ lenta diſtillatione et
paulatine ſup ignitũ lapidẽ effundat̃: ita vt vapor
inde eleuatus in manũ recipiat̃ circũquaq; inuolu=
tam ⁊ coopertã pãno groſſo per pedalẽ menſurã a
manu diſtante. Si bñ ꝯſideras mirabile fuit hoc in=
genium ſapiẽtũ. a tali eñ caliditate ⁊ actuali ⁊ po=
tentiali etiã actu calidis ⁊ ꝑtiũ acutarũ aceti vehe=
mens fit impreſſio caliditatis in mẽbrũ induratũ et
acetum inter reliquos liquores ꝑter oppob.eſt ſub=
ſtantie leutomeri.i.penetratiue magis. q̃re potẽter
agit in mẽbrũ rarefaciẽdo ipm̃ leniẽdo incidẽdo ⁊ re
ſoluẽdo.ad qḋ excellẽter adiuuat vigoratio calidi=
tatis in vapore illo que fit ꝓpter reflexionẽ vaporis
a pãno ſupueniẽtẽ. ℭEt nota ꝙ hoc igeniũ in apo
ſtemate ſephiretico ⁊ nodoſitatibus iuncturarũ ſo=
lẽniter me iuuit. ℭ5^m reſolutiuũ ⁊ ꝓprie de ſimplici=
bus ⁊ per me expertũ eſt vt accipiat̃ ſaponiſtica ma
ior vel ſaponaria dicta.⁊ eſt plãta a terra eleuata ꝑ
mẽſuram fere brachij:cui⁹ ſtipes nodoſus eſt ⁊ eco=
tra:folia hñs ſolida ⁊ denſa viridia ab albedine re=
fracta ⁊ florẽ ꝓducit arcuatuꝫ in ſupiori parte colo
re rubeo claro ab albedine refracto:⁊ ſuauiter aro=
maticũ. Cuius folia ſi cõfricent̃ pingui humiditate
leniunt mẽbra lenitione cõſimili ſaponi.⁊ ꝓpter hoc
ſaponiſtica plãta dicta eſt ⁊ credidit famoſus pere
grinoꝝ nolum expoſitor medicinaliũ Simõ ianuẽ
ſis ipſam eſſe ſpẽm arthanite.lꝫ ego inueniã diſcor=
diã inter ipſuꝫ ⁊ Mya.quẽ ſepe allegat.⁊ tu lege ſibi
dem.qualitercunq; igit̃ intelligas expientia longa
innotuit mihi ꝙ ſi cõteratur hec planta ⁊ exꝑmatur
ſuccus in quẽ actu calidum infundat̃ lana ⁊ appli=
cet̃ mẽbris induratis multũ mirifice mollificãdo au
fert ⁊ reſoluẽdo. ℭ6^m reſolutiuũ ⁊ potẽs eſt ſuccus
marelle vel matricarie maioris eodem modo appli
catus:⁊ eſt planta quam Auic.2° cap̃.noiat vcuen.
Hec mihi videntur ſufficere ſatis pro complemento
intentionis prime.

Iam autem opꝫ peruenire ad intentioneꝫ ſe
cũdã in qua conſiſtit curatio huius diſ
poſitionis ingẽter.ſ.ad apertionẽ viarũ per q̃s ſpiri
tus motiuus cõuenienter penetrare poſſit ad mem
brũ. ℭSiliter etiã ad aptionẽ poroꝝ neruoꝝ ⁊ mẽbro
rũ mot⁹:necnõ ⁊ ad aptionẽ viarũ per q̃s nutrimẽ=
tum penetrare poſſit ad mẽbrum quare opꝫ eligere
inſtra aperitiua originis neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ. ℭSilr
opꝫ apire arterias per q̃s vitalis ſpũs cõuenienter
mẽbri calefactiuus penetrare poſſit:ſicut etiam opꝫ
aptas efficere venas:ita vt mã nutricationis in ꝯue
nienti quãtitate recipiat̃ in mẽbro. ℭDe numero er
go eoꝝ que aperiũt oppilationes neruoꝝ de interi⁹
exhibitis ⁊ ſimplicibus ꝑmũ eſt ciclamen: ⁊ eſt ma=
lum terre:ab italicis noiatus panis porcinus : cui⁹
aqua ſublimationis oẽs oppilationes tã arteriarũ
q̃ venarũ ⁊ cerebri ⁊ colatorij eius ⁊ neruoꝝ apit:⁊
fricatio cũ pul.eius facta cũ fece olei lilioꝝ alboruꝫ

omnes nodoſitates et duritics a membris aufert. ¶Scḋa medicina de expertis ad hāc intētionē eſt fre quēs reiterata inſictio mēbroꝝ cōpactoꝝ ⁊ oppilatoꝝ cū puluere piretri bullito cū oleo: de quo dixit Serapio in aggregatore capit̄o de machitera.i.de piretro.ꝯfert amiſſiōi ſenſus ⁊ motus. et poſuit hoc verbū auc.de ſimplici medicina. Dya. vo tertio ſim plicū de iſto dixit. ꝙ iuuamētū eius in hoceſt maxi mū:⁊ eſt plāta cal.⁊ ſic.in tertio.lꝫ qdā audaces nō bn̄ intuētes crediderūt ipam eſſe fri.⁊ accidit eis hic error:qm̄ ipa eſt ſtupefactiua.vn̄ Auic.ſcḋo canon. caplo ſcḋo.de carton qd eſt.dixerūt ꝙ eſt piretrum⁊ ipm eſt ſtupefactiuū. Soleo aūt accipe olei oliuarū antiq̄ libr.ſ.pul.piretri.ℨ.j. terant̄ diu in mortario. deinde lēto igne bulliant vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie partis. ¶Tertiū medicamē vtiliſſimū ad leniendū neruos induratos et aperiendū eos eſt galbanū:qḋ eſt g ūmi cal.in ſcḋo ⁊ exiccatiuū in tertio. Cui' virt' eſt lenitiua ⁊ reſolutiua carminatiua vētoſitatū:vt ſcḋo can.in areola opationū ⁊ ppietatū:⁊ ꝯfert laſ ſitudini:⁊ aluzez:⁊ ſpaſmo lacertoꝝ. Diſſoluo aūt ego.ℨ.ſ.galbani cū oleo antiquo iā dicto. Oleū eī antiquū eſt ita diſſolubilius ſicut recēs eſt dolorum mitigatiuū.nono de ingenio ſanitatis.caplo tertio ſm vnā cōputationē. ¶Quarta medicina ad hanc cōputationē eſt dibich glādiū:⁊ eſt viſcus quercin' q̄ ſm Auic.calm eſt in fine tertij:⁊ ſiccū in pmo.licet Serap.poſuerit ipm ꝑciſe in ſcḋo. Et dixit Auicē.de eo ꝙ diſſoluat cū equali portiōe ſui reſine ⁊ cere.ex ē pli gr̄a olm an̄.ℨ.j.⁊ cōfricent̄ ex eo mēbra egrotatiſ ua.reſoluit eīm ⁊ lenit oēm duritiē in ſūcturis: et extrahit humiditates a pfundo,cū violētia:nō tantū groſſas ſed etiā ſubtiles. ¶Quinta medicina opti me lenitiōis ⁊ reſolōnis eſt bdelliū:qḋ eſt gūmi palmaꝝ ſylueſtriū triplex inuentū ab auctoribus ſcilꝫ mechinū iudaicū ⁊ ſiculū.mechinū vo ponūt oēs fe re frigide cōplexionis ⁊ ſicce:nō expmentes tn̄ gradum.iudaicū vo poſuit Auic.caplo in fine primi.et de gradu ſiccitatis eius tacuit. Siculū vo bdelliū poſuit ſiccius oibus aliis. Serapio vo aud acter po ſuit ipm cal.⁊ ſic.in ſcḋo.qcqd tn̄ ſit ipm ꝯfert ſpaſ mo ⁊ duritiei neruoꝝ:⁊ ꝯgelationi:⁊ pprie coctū cū oleo:vt ꝓus dictū eſt. Attēdat tn̄ opator ꝙ nō accipiat bdelliū antiquū:qm̄ ipſum ꝓuat lenitione.vn de ſcḋo can.inquit Auicē.qm̄ cum ipſum antiquat̄ egredit̄ de lenificatione ad exiccationem: quoniam tempus exiccat ipſum. ¶Preter hec autē ſimplicia medicamina tria cōpoſita magnifice vtilitatis ad hāc intentionē ſubiungo.quoꝝ primū eſt cōpoſitum Raſis.me a quotidiana experientia multotiens verificatum poſitum ab eo in diuiſionibus quarti ca pituli.ppe finē.cuius deſcriptio per me rectificata eſt per hūc modū. ℞.fenugre.amigdalarū ana.ar moniaci bdellij olei lilioꝝ alb.lento igne bulliāt oia vſqꝫ ad formā vnguēti deducta. Intelligo autē ego amigdalas amaras oleū ipſarum:⁊ aliqñ loco olei poſui gummi ipſarum. ¶Scḋm cōpoſitum codē lo co acceptū penultimo caplo. ℞.cere citrine olei de li lio adipis anatis et galline medulle cruris vacce. an̄.ℨ.j.mucillaginis ſe.lini.ℨ.ij.lento igne coquant̄ et diſſoluantur ſimul ⁊ fiat vnguentum. Et nota ꝙ poſui cerā citrinam: qm̄ ipſa eſt maioris lenitionis et reſolutionis ꝙ̄ cera alba que ꝓpoſcos nominat. ¶Ultimū cōpoſitum eſt de meis ⁊ meo iudicio ꝓdi cis efficaci' eſt hoc. ℞.armoniaci galbani bdellij pinguioris an̄.ℨ.j.oppoponacis.ℨ.ſ.fecis olei irini fecis olei liliorum alb.pinguedinis taſſi anatis medulle crurium boum an̄.ℨ.ſ.reſine electe.ʒ.vj.croci ʒ.j.cere citrine.ʒ.j.ſ.diſſoluantur gumme cum aceto forti:deinde coquant̄ ſimul lēto igne preter crocum qui poni debet in fine coctionis. Cū ergo oīa cocta fuerint lēto igne bulliant in lib.j.ſucci vel mu cillaginis fenugreci.vel in lib.ſ.ſucci vel mucillaginis granorum ſiſami vſqꝫ ad conſumptionem.excel lenter enim leniendo reſoluit omnem materiā compactam in iuncturis:⁊ vbiqꝫ corporis. Cū ergo hec fuerint ſecunda ſeptimana approximata ſuper mē bro:tunc fiat reuolutio de his reſoluentibus ad le nientia deſcripta vt iam dictum eſt.

At vero iterum ſi volueris aperire oppilationes arteriaꝝ ⁊ venarum vt recipiatur vberius in mēbro ſpūs vitalis ⁊ ſanguis cōgrua pro nutritione mēbri:tria ſunt ſolēnia aperiētia. ¶Quoꝝ primū eſt:vt accipiat̄ notabilis quātitas ſucci hypoſelini:⁊ eſt apiū ſylueſtre: lꝫ eque bn̄ valeat vt apiū domeſticū. ¶Scḋm per me expertū eſt frequēs mediocris cū inunctione olei nardini:cuius laudes ingentes quere ab auctoribus hic propter breuitatē non poſitas. ¶Tertiū aperiēs ⁊ potenter attrahēs nutrimentū ad oīne mēbrū maraſmatum ⁊ conſumptū eſt emplaſtratio mēbri cū pice mediocriter bullita:cuius laudes a Gal. quere nono de ſimplici medicina.caplo de impinguēdis mē bris conſumptis ⁊ vniuerſaliter oēs auctores in hoc ſunt concordes. ¶Ego autē dulcius ꝓcedens ſoleo freqūter facere inūgi mēbrū cū oleo calido ſublimationis picis:⁊ inueni in eo iuuamentū excellens:⁊ vt paulo ante apparuit in Coradino. cuius totū crus a genu inferius vſqꝫ ad plātā pedis ꝯſumptū erat ⁊ induratū:⁊ fuit reductū ad notabilē ꝯualeſcentiā Ita q; fuit ⁊ eſt potēs ad ꝓgreſſiuū motū: vt manifeſtum eſt. ¶Taceo hic fricationes pannoꝝ calido rum:applicationes euaporationū cū aqua calida membris applicatarum:ventoſarum ſine ſcarificatione mediocriter attrahentium applicationē ⁊ alia his ſimilia que ſunt omnibus nota.

¶De regimine ꝑ ſex res non naturales. Cap.iij.

Superest aūt nūc trāſire ad regimē ꝑ res nō naturales eligendū. ¶Itaqꝫ membrū ſuū cuſtodire debet ab aere frigido: ab ol humiditate aduētitia ⁊ ſupflua:⁊ ab aque effuſione vel ꝯtactu:⁊ ipm cirotecis bn̄ calefacientibus coop tū tenere. ¶De ſcḋa re nō naturali euitet cibaria ⁊ potus oēs neruis nociuos:de quoꝝ caneat comede re bletā que olꝫ ol neruoſo mēbro eſt nociua:⁊ effugiat vſum azimi panis ⁊ valde cocti:⁊ cibos oēs paſtiles:⁊ piſces viſcoſos:⁊ cibaria oia vehementer exiccātia vt ſalſa.vel cū multo aromatibus ꝯdita. Et ſpāliter dimittat olm leguminū vſum. ¶Et vinū

eius ſit album colore:ſubſtātia ſubtile ⁊ bene clarificatū:potētia ꝟo minus ꝙ̄ mediocre : aut ſi fumoſum fuerit frangatur cum aqua ꝓcocta:⁊ ꝓprie de ciſterna. ¶ Exercitiū nō eſt ꝯueniēs ⁊ ꝓprie magnū ⁊ longū ne ponat materias in motu fluxus ad mēbrū.leuis tñ fricatio ab humero vſqꝫ ad raſetā inferius trahēdo ꝯueniēs eſt.Si ꝟo exercitiū toti corpori adminiſtret nullū eſt ei ꝯueniētius ꝙ̄ motus progreſſiuus ſatis lēte factus. ¶ Et de his q̄ motui attinēt euitet oēm ſtricturā vel cōpreſſionē vel grauitatē ſuꝑ mēbro cadentē vt nō fiat ꝓhibitio tranſitꝰ nutrimēti ⁊ ſpūs ad mēbrū. ¶ Silr in mō cibatiōis ſue caueat a repletiōe ciboꝝ magna ne calorē naturalē ꝑ modū alicuius ſuffocatiōis debilitet.ſed ꝯuenietius eſt ei parcius cōedere ꝙ̄ appetitꝰ expeteret. ¶ Pro accñtibus ꝟo aīe euitet oīa q̄ vehemēti agitatione pñt facere fluxū humoꝝ ad mēbra. ¶ De vltima ꝟo re non naturali oīno recedat a dormitione mediocri.ad augmentū eñ eius ꝯuenientius eſt ei ꝙ̄ in vigilijs augmētū efficere.qm̄ in ſomno melior fit digeſtio vlis ⁊ particularis ⁊ nutrimētū amplioris quātitatis ad membra macrefacta effundi pōt tempore dormitionis ꝙ̄ vigiliaꝝ. ſicut eñ per ſomni applicationē fit innati caloris reciprocatio de exterius ad intra.Ita econtra fit eorū de intus ad extra per vigilias expanſio . Non ergo eque bene nutriret mēbrū deficiēte caloris naturalis cōuenienti applicatione ad delegandū:apponendū:vniendū: et aſſimilandū membrū nutrimentum ⁊c.

Conſiliū.252.

De ſeptem malis diſpoſitionibus ab eadem tñ cauſa dependentibus.videlicet. ¶ De ſtupore in extremitatibus digitorum manus. ¶ De tremore illius manus ⁊ totius brachij. ¶ De motu ſpaſmoſo brachij ⁊ dextre partis capitis. ¶ De ablatiōe ſermonis remanēte tñ voce. ¶ De ablatione oꝑationū ſenſuū interioꝝ. ¶ De tuſſi moleſta cū multitudine ſputi groſſi. ¶ De dolore circa regionē vmbilici ſepe eueniēte. ¶ Diuidit aūt conſiliū in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Caꝑ.j.

Diſpoſitio huius nobilis multis egritudinibus ⁊ accidentibus ꝯplicata eſt. quoꝝ quodlibet maxima cōſideratione indiget. ¶ Primū eſt ſtupor in extremitatibus digitorū manus dextre. ¶ Scdm̄ eſt tremor illius ⁊ totiꝰ brachij vſqꝫ ad caput. ¶ Tertiū eſt ſpaſmoſus motus totius brachij ⁊ dextre partis capitis. ¶ Quartum eſt ablatio ſermonis voce tamen adhuc remanēte. ¶ Quintū eſt ablatio operationum ſenſuū interiorum omniū poſt illū motum ſpaſmoſum. ¶ Sextuꝫ eſt tuſſis moleſta cū multitudine ſputi groſſi viſcoſi:mali cum labore expulſi. ¶ Septimū eſt dolor circa regionem vmbilici ſepe eueniēs vſqꝫ ad inguina extenſus:⁊ ſuperioribus etiā partibus vſqꝫ pectus cōicatus. ¶ Alia vero iterū accidētia quedam eueniunt:de quibus non debet eſſe magna ſollicitudo. ¶ Et qꝛ oīa prefata accidētia difficilia ſunt ⁊ ſuſpecta non eſt poſſibile bene ꝯſulere niſi ipſoꝝ aliquod fundamētum theorice inueſtigetur:ex quo modus curationis clarius elicietur et ſalubrius.

Videt aūt ex narratis oīm hoꝝ accidentium cauſam principaleꝫ eſſe malā complexionē cerebri frigidā ⁊ humidā cū materia flegmatica lubrica ſatis et aquoſa deſcendēs a cerebro per nucham que oppilat vias noni paris neruorū a nucha orientiū per quos dat ſenſus manibus.vnde cū oppilatiōe incōpleta vias illas claudat adhuc aliqua pars ſenſibiliū ſpirituū tranſit: quare ſaluat ſenſatio aliquanta. Si enim materia complete oppilaret a manibus ſenſatio totalr auferretur. ¶ Adhuc etiā hec materia vias octaui paris neruoꝝ a nucha venientiū ſemicōplete claudit. quare adhuc ſaluatur motus liceꝫ exiguus. per eos eniꝫ neruos motus manibus dat.ſicut per ꝑdictos ſenſus:vt ꝑma ꝑmi.doctrina ꝑma.ſumma tertia.et primo Almanſ.quarto caplo colligendum . ¶ Hoc igitur accidens non parum ſuſpectum eſt:qꝛ cauſa eſt in cerebro qꝛ ad ipſum ſequit tremor ⁊ ſpaſmus: quare neceſſitat epilepſiam aut apopleſiā:vt ſecūda tertij.caplo nono colligēdū . ¶ Tremor aūt qui eſt ſcdm̄ acchs accidit ꝓpter debilitatē ꝟtutis ſuſtētatiue neruorum ⁊ multitudinē materieꝝ grauitātiū.vñ partim vincit natura a materia. partim aūt materia a ꝟtute.vñ accidit paritas quaſi pugne inter ſuſtentantē naturā ⁊ grauitantē materiā:liceꝫ in pugna finaliter vſqꝫ nūc obtinuerit ꝟtus ſm narrata. Nō eñ perſeuerauit tremor:immo alioꝝ accñtium ſemꝑ remotione euanuit.de ipō tñ non leuiter dubitandū eſt. Nā ſi fixus fieret ſignificaret magnā frigiditatē in neruis ⁊ ſpiritibus:⁊ talis in ſenibus medicamine nō remouet.ſcda tertij. qnto caplo colligendū. ¶ Catarrū huius viri calidū ⁊ acutū eſſe multis cōibus facile ꝑſuaderi poſſet:ſed ipſe eger tactu manifeſte ꝑcipit ſalſedinem caliditatē:⁊ mordicationē:⁊ nocumētū etiā ex vſu caloꝝ.cuꝰ q̄dē regimē minꝰ difficile foret niſi tpis lōgitudo ⁊ mala diſpō cōplonalis:imo ⁊ cōpōnalis pectoris q̄ ex deſcenſu māe ad ipm̄ acqſita eſt obuiarēt. ¶ Mā ergo illa ſubtil lubricatiua q̄ fluxit ad pectꝰ ibidē fixa mollificat pāniculos ⁊ ligamenta pectoria:⁊ ſm multas ꝑtes in vētoſitatē ꝯuerſa cā fuit arcuatiōis coſtaꝝ ⁊ gibboſitatis eaꝝ. Ipa etiā mā ibidē tpis diuturnitate ſpiſſior fcā pulmoni dyafragmati immerſa nocumētū in anhelitu cōtinuum ⁊ manifeſtū facit.

Ex quibus clare ſatis regimē huiꝰ nobilis elici pōt qd̄ duas ꝑncipaliter intētiōes includit. ¶ ꝑa q̄dē eſt materiā a cerebro ꝯtinue fluētē abſcidere. ¶ 2a ꝟo nocumento anhelitꝰ ⁊ pectori ꝓuidere. ¶ Et vtraqꝫ q̄dē intētio duplici regimine cōpleri dꝫ.ſ.nō naturaliū ⁊ medicinaliū.regimē aūt nō naturaliū ꝑmo rectificandū eſt.

¶ De cura ꝑ ſex res non naturales. Caꝑ.ij.

Euitet itaqꝫ ſtationē i aere frigido multū nebuloſo vētoſo ⁊ humido. Euitet ſtatiōes ⁊ cameras:locis humidis fontibus ⁊ fluuijs ꝓximas.ſilr etiā ſeptētrioni ⁊ meridiei detectas.Fugiat etiā aerem extenſiue cal.⁊ ſic.

Et in ſumma aer ⁊ domꝰ tēperati q̄ꝝ eſt poſſibile
in qualitatibꝰ eligant̄. lȝ enim rōnali iudicio ex ca-
none curationis eiꝰ ⁊ ꝓſeruationis ad friditatē in-
clinatꝰ eligi deberet: antiq̄ tñ debilitas cerebri ⁊ pe
ctoris diſponit ad pati a cuiuſlibet q̄litatis exceſſu.
Si tñ ad aliquā extremitatū inclinari opȝ ſecurius
eſt ad cal. ⁊ ſic. aliquātum trāſire q̄ȝ ad oppoſitas.
¶ De annexis ꝟo aeri caput ſuū mediocriter infu-
lis ⁊ birretis in nocte cuſtodiat. pelles igit̄ de vario
inter alias meliores erūt. birreta etiā leuia pāno ex
grana tincto fieri dn̄t. veſtes aūt oēs collū ⁊ pectus
ſtrigētes ne anhelitu noceāt etiā ſuo ipe frigore di-
ligēter ⁊ humiditate teneant̄. ¶ In ſomno aūt no-
cturno tp̄s notabile ponat. p hūc eñ digō i cerebro
melior efficit̄ ⁊ humectatio aliquāta acq̄rit̄. Uigilie
lȝ exiccādo ꝯuenirēt: q2 tñ debilitatē augēt ſpūs cō
ſumunt ⁊ aīales virtutes exterminātnō ꝯueniunt.
Sōnū aūt diurnū quantū eſt poſſibile euitare opȝ
q̄ñq̄ȝ tñ ꝑpvigilias nocturnas: ⁊ grā reſtaurādi vir
tutes ꝯcedi pōt: ⁊ tūc fit a prādio diſtāter per duas
horas. Et dormiēs ſedeat ſup cathedra eleuato ca
pite ⁊ nō flexo ſup anteriori vł poſteriori pte: ſȝ ſup la
teribꝰ ⁊ neq̄ȝ ſpatiū hore medie vniꝰ aliq̄ mō ptrāſ-
eat. ¶ Exercitiū āt ad mēciꝝ ꝯſumptionē in hoc ca-
ſu ꝯueniens eſſet: tñ ꝑpter virtutis debilitatē exer-
citia fortia euitāda ſunt. et tēperatū itaq̄ȝ fieri opȝ
exercitium. ipſum enim calorē innatum excitat: vir-
tutes roborat: ſupfluitates ad regiones ꝯuenientes
impellit: ⁊ ad ꝯſumptionē facit reſidui. tñ igit̄ exer
citet̄ leuiter: ambulādo: vt eques vł pedeſter ne mē
bra grauent̄. Ita vt q̄ſi ſudor ꝓuocet̄: deinde quie-
ſcat. ¶ Hora exercitio ꝯuenientior eſt cū cibum a ſto-
macho deſcēdiſſe cognouerit. reliquū aūt in quiete
tp̄s expēdat. ¶ Loco tñ exercitij dū fieri nō pōt fri-
cationes valde ꝯueniunt ⁊ fiāt añ cibū p duas ho-
ras cū manibꝰ vel pānis calīs mediocriter fricādo
⁊ incipiēdo a genu vſq̄ȝ ad cauillas pedū. Deinde a
radice coxarum vſq̄ȝ ad genua. 3° a loco cinguli vſ-
q̄ȝ ad nates. 4° ab humeris vſq̄ȝ ad caudam frica
tionibus menſura ſit vſq̄ȝ ad mēbroꝝ rubificatio-
nem manifeſtā. ¶ Inanitionē aūt ſtomachi multā
⁊ lōgā euitare opȝ ne epar ⁊ ſtomachus in flegma-
ta neceſſitatē addāt in corde ⁊ anhelitꝰ anguſtiam
faciāt: ⁊ caput nimiū euaporādo repleāt ⁊ inflam-
mēt. talis eñ abſtinētia in frigida cā ꝯueniret ma
gis nō ꝑpter hoc tñ magnā reſolutionē ſtomachi ⁊
totiꝰ credat eſſe ꝓficuā. Comedat igit̄ q̄ꝝ ſibi ſa-
tiſfacere ad vitā ⁊ robur virtutis ꝑcipit. Si tñ ad ex
ceſſum inclinare dȝ minꝰ malū eſſet modicum in ci-
bis minorādo ꝓcedere q̄ȝ augere. ¶ Si tñ q̄ñq̄ȝ ſto
machi repletionē: ⁊ totiꝰ vētris ꝑciperet ad nimis
eſionē ꝓuideāt: cū hoc cliſteri. ℞. folioꝝ malue mer
curialis ⁊ violarum. añ. M. j. fenu. ſe. ſiſami: rad. al-
tee. añ. M. ß. oīa coquant̄ iuxta ꝯſuetudinē. ⁊ huius
decoc. ℞. cyathos. iij. in eſtate olei vio. ℥. iij. ꝟuc. ru.
℥. ß. caſſieſi. ℥. ß. ſalis. ʒ. iij. vitellū vnū oui: ⁊ fiat cli-
ſtere. In hyeme vero. ℞. olei amigdalaꝝ dul. ℥. iij.
bn̄dicte: lere. añ. ʒ. ij. caſſieſi. ʒ. ß. miſce. ¶ Ad mundi
ficationē vero ſuperioris vētris ⁊ diuerſionē a capi
te in hyeme ꝯueniunt pillule de iera Gal. ſumendo
ex eis. ij. vel. iij. bis in ſeptimana vel ſemel. Uel acci
piēdo pillarū iſtaꝝ quaꝝ magis placet vnā p me-
diā horā añ cenā in ſeptimana bis. ℞. aloes ſucco-
trini. ℥. j. infundat̄ p dies octo in aq̄ violaꝝ: deinde
ſoli exiccet̄: ⁊ addat ſandaloꝝ ru. ʒ. j. maſticis. ʒ. ß. ⁊
fiāt pillule. vj. p qualibet. ʒ. ¶ De accidētibꝰ aīe cui-
tādi ſunt exceſſus oēs. oē igit̄ qđ ſpūs mediocriter
mouet ⁊ dilatat ⁊ accēdit ꝯueniens eſt: q̄ꝟo ſpūs ⁊
calorē repēte mouēt trahunt ⁊ ſepultos tenēt ei diſ-
ꝯueniunt. q̄re ſupflua letitia riſus: triſtitia: ſollici-
tudo: ⁊ ira: dolor ⁊ ſilia fugiant̄. ¶ Coitꝰ autē vſus
huic diſpoſitioni magnifice nocet. concedit̄ ergo ra
riſſime ad plus in ſeptimana ſemel ⁊ maxime cum
ſtomachus iam digeſſerit: ⁊ corpus poſt ſomnum
robuſtum ſatis percipietur. Hora tamen qua mate
ria exuberanter fluit ⁊ aſmatis inſtantia vehemen
tiſſime moleſta oīno a coitu deſiſtendum eſt.

In cibis autē diligēter attēdere opȝ. que
ei fortaſſe capiti ꝯferrent: pecto-
ri ꝟo multū nocitiua forēt: q̄re abſtineat ab oībꝰ vē
toſis ⁊ euaporabilibꝰ: ⁊ maxime calidis valde ⁊ fri
gidis: vt a melle: lacte: leguminibꝰ fructibus corru
ptibilibꝰ: vt ceraſis: auellanis: piris: nucibus: abſti-
neat etiā ab acutis: vt pipere: croco: zinzibere: aloe:
cepe: porris: eruca: ſinapi: ⁊ ſilibus. ¶ Abſtineat ēt
a viſcoſis ⁊ paſtilibꝰ piſcibꝰ: aīaliū pedibꝰ: vētribꝰ:
⁊ capitibꝰ. Caueat etiā oīno a ſale ⁊ a ſalſis cibis.
Euitet etiā acria aceti ⁊ acetoſoꝝ frequētē vſum.
¶ Comedat ḡ panē bñ fermētatum pluſq̄ȝ cōis fer
mēti recipiētē. Bracetellos aūt ⁊ laganas ⁊ placen
tas ⁊ ſilia dimittat. Et ſi aliq̄ñ vteret̄ placētis cum
penidijs preparatis ſumme cōferret. ¶ Carnibus
vtat̄ pullinis: vitulinis: hedinis: caſtrati iuuenis et
agni annualis: leporinis: capriolinis: ⁊ auiū minu-
taꝝ: faſiani: ꝑdicis: anatinis ꝟo vtat̄ raro: ⁊ magis
ꝯueniūt elixe q̄ȝ aſſate: lȝ q̄ñq̄ȝ ſemielixe p aſſationē
cōplete cocte ſine lardellis approbent̄. ¶ De herbis
ꝯueniūt: blete: borago: bugloſ. magis ſpinachie la-
ctuce malue frequēter in cibo cocte: atriplices: ⁊ por
tulace cum bono brodio. cucur. bñ ꝓparate. cauliū
ꝟo brodiū cum bonis carnibꝰ optimū eſt. Cicerum
ru. brodiū ſepe laudo: ⁊ granū q̄ñq̄ȝ q2 pulmonē cō
fortat. Olera ꝟo calīa: vt ſaluia: roſmarinꝰ: ſerpillū:
mētha petroſilinū: rutha: abrotanū. ¶ De fructibꝰ
ꝟo euitent̄: nuces: caſtanee: pira: poma: ceraſa non
dura ⁊ pauca q̄ñq̄ȝ donant̄. ficꝰ ēt recētes comedā
tur. Silr pepones dulces et angurie tēperato vſu.
Amigdale ēt recētes ⁊ ſicce: ⁊ vue paſſe maiores et
minores ꝑter cibū. vue ēt recētes ⁊ dulces ꝯueniūt añ
cibū. Perſica ꝟo accipiant̄ ⁊ añ cibū ſp melius: lȝ ſi
q̄ñq̄ȝ accipiant̄ poſt nō eſſet error magnꝰ. Pruna ēt
bñ matura in mane p tres horas añ prādiū ſum-
pta placent. ſilr granata dul. laudant̄: muza nullo
mō fugiant̄. Dactyli ꝟo: q2 mām ingroſſant ⁊ pecto
ri ꝯferūt ſunt laudati. ⁊ ſilr grana pauca cū aq̄ cali
da bñ cocta: piſtachie ēt bone ſunt ⁊ iuiube bñ ma-
ture ⁊ mora ēt. Citonia ēt poſt cibū cocta ſunt bona
cruda ꝟo nullo mō. Sorbe ꝟo ⁊ meſpile poſt cibum
rōnali iudicio ꝯuenirēt capiti: ſȝ q2 pectori nocent di
mittant̄. Citrū ꝟo arātia ⁊ fructꝰ: ⁊ olera oīa acria

fugiant raphanum fungos euitet. ¶ Sapores oēs
agreſta ꝛ aceto ↄditos l q̄b⁹ dulcedo vicat interdū
approbo. Cappares aūt ꝛ oliuas ꝛ reliq̄ ſalſa ↄdita
vitupo. Napos aūt ꝛ rapas laudo q̄n̄qꝫ l ferculis ꝛ
l igne coctas ꝛ ↄditas ſicut ꝓparari ſolēt. ¶ Oua aūt
q: pectori: tuſſi ꝛ raucedini vocis: ꝛ caliditate ↄuenīē
tia ſunt maxime ſorbilia: ꝛ in aq̄ cū cortice cocta. eo
rū tñ vſus euitari dꝫ q̄n̄ accipiunt medicīe calē: nec
a ſtōacho fuerint depoſite. corrūpunt eī de facili ab
eis ꝛ euaporāt capiti. ¶ Lac vero q: ↄfert tuſſi ꝛ exte
nuatiōi ꝓpē caprinū ꝛ aſininum vr̄ ↄueniēs: q: tñ vlr
nocet hn̄tib⁹ capita debilia ſm Aui. iō nō ſit ei vſus
ꝛ maxie frequēs. ↄfert aūt ſi accipit pectori magis
q̄ ſtōacho ꝛ capiti. Caſe⁹ autē nō valde antiquus
frāgibilis nō ſalſus poſt cibū q̄n̄qꝫ accept⁹ ↄuenire
videt. ¶ Mel aūt ꝛ ſi medicina pectoralis optīa po
nat eē: q: tñ capiti nō vr̄ eē ↄueniēs dimittat. ipſius
eīn comeſtio facit poſſidere ablationē rōnis ſubito.
¶ Aq̄ vero mellis maxime l hyeme bñ plꝫ mihi: ꝛ ma
xie ſi fieret ex decē ꝑtib⁹ aq̄: ꝛ vna mellis vſqꝫ ad cō
ſumptionē tertie ꝑtis ꝛ loco vini. ¶ Zuccaꝝ aūt vlr
ſibi ↄuenire pōt: verūtñ ſi aſſumit maxia exn̄te ſiti
ꝛ cū amaritudie oris nō ↄfert: ꝛ ꝓpē q̄n̄ ſtōach⁹ cho
leric⁹ eſſet plenus. ipm̄ eīn ledit ꝓpterea q: ad cho
lerā ↄuertit. 2° can. ¶ De cōfectionibus laudat cō
fectio de pineis: de fiſticis: de amigdalis penidō. mar
zapan. ꝛ coriandrum preparatum: pauco zuc. cōfe
ctū ꝛ ꝓprie poſt cibū acceptuꝫ. ꝓhibet eīn vapores
cholericos ꝛ flegmaticos caput aſcēdere. 2° can.

De vino

vero eligat vinū albū dulce aroma
ticū ſubtile: mediocre l fortitudie
qd̄ cum aq̄ ↄfractum cōueniētius eſt. ꝛ ſit aq̄ clara:
ſubtilis: leuis: cruda: ꝛ ſi nō habet bona coquat ſim
plr. Laudarē aūt maxime vt cū granis maſticis co
queret duob⁹ aut trib⁹. ¶ Aq̄ vero ordei cū zuc. al. ↄue
niētior ē pot⁹ q̄ eē poſſit. ſilr ꝛ tuſcula or. eacea ele
gātiora ſunt l hoc caſu oib⁹ aliis: ꝛ ꝓpē cū penidiis
¶ Uinū etiā ꝓſatū ſit rubeū: ſubtile ꝛ nō turbidū: ꝛ
ſi dulce inueniret nō minus albo cōueniēs eſſet ſm
rationē hoc quidē regimē nō naturaliū: q: mãei ca
tarrizāti aduerſat: ꝛ pectus reſpicit ꝛ virtutē duas
ꝑmiſſas intētiones coplet ſi diligēter ꝓſpicias. Cō
pleat igit intētiones illas regimina medicinalia mul
ta ꝛ diuerſa: inter q̄ q̄ntum expediet ordo ponet.

¶ De cura per medicinalia. Cap.ii.

Primo q̄dē itēdat diuerſioni mãeꝝ a ca
pite ꝛ pectore cū fractionib⁹ ꝓcedēti ca
pi. poſitis. ¶ Itē cū ligaturis ſepe factis
in mane: ꝛ añ cenā, ſup cauillas pedū et
brachioꝝ: ꝛ ſup genua ꝛ cubitos ꝑ du
os digitos. ¶ Itē cū appōne vētoſaꝝ ſiccaꝝ ſup pu
pis tibiaꝝ lteri⁹ ꝛ ſup natib⁹. ꝛ hora eadē. ¶ Itē ſe
pe abluēdo pedes ꝛ coxas cū aq̄ decoctiōis foliorū
ſalicis: vitis ꝛ ſaluie: ꝛ maiorane vel camomi. ¶ Itē
cū diſterib⁹ ꝓcedēti cap. poſitis, ter vel q̄ter l ſepti
mana hora ſua ſumptis. ¶ 2° itēdat euoni mloran
ue accipiēdo ſemel i ſeptiana. ℈.ii. haꝝ pillaꝝ. ℞.
pillaꝝ de iera ſimplici. de reubarbaro. añ. ℈.i. pul.
violaꝝ. ℥.viii. fiāt pille cū ſyrupo violaꝝ. ¶ Itē. ℞.
mãne. ʒ.i. caſſiefiſtule extte cū aq̄ ordei. ʒ.i. ſumant
in mane. ¶ Itē. ℞. dyaprunis. ʒ.i. mãne. ʒ.x. accipiā
tur cū aq̄ ordei. ¶ Itē. ℞. penidiaꝝ violaꝝ. añ. ʒ.vi.
reubarbari electi. ʒ.ß. ſucci roſ. ʒ.ii. accipiant in ma
ne. ¶ Itē. ℞. pil. aſſaieret. ℈.ii. ſādaloꝝ ru. violarū
añ. ℥.vi. ꝛ accipiant vt ſupra. ¶ 3° intendat digōni
mãeꝝ: ꝛ ꝑ hoc. ℞. ſyr. violaꝝ. ʒ.i. ſyr. iuiubini. ʒ.ß.
aq̄ ordei. ʒ.iii. miſce ꝛ accipiant ſex dieb⁹. ¶ Alius
ſy. ℞. ſy. nenufaris. ʒ.i. ſyr. violaꝝ. ʒ.ß. aq̄ ordei. ʒ.
iiii. miſce. ꝛ iſte melior eēt l magno calore ꝛ vigiliis.
¶ Alius ſyr. ꝛ melior ſtāte fluxu. ℞. ſyr. de papauē
ʒ.i. ſy. de prunis. ʒ.ß. aq̄ violaꝝ. ʒ.iii. miſce. ¶ 4° ſy.
vbi magna intētio eſſet ad pect⁹. ℞. ſy. de liq̄ri. ʒ.i.
ſy. de prunis. ʒ.ß. aq̄ vngule caballine ꝛ boraginis
añ. ʒ.i.ß. miſce. ¶ 5° ſy. aggregās itētionē ad vtrūqꝫ
℞. ſy. violaꝝ: de papauere ꝛ liq̄ritie. añ. ʒ.ß. aq̄ altee
capil. ve. ꝛ violaꝝ. añ. ʒ.i.ß. miſce. ¶ 6° ſyr. hyemali
tpe ↄueniētior. ℞. ſyr. de praſſio: vel de hyſopo. ʒ.i.
ſy. acetoſi ſimplicis. ʒ.ß. aq̄ bugloſ. altee ꝛ violarū.
añ. ʒ.i. miſce. Quilibet hoꝝ ſyruporꝝ accipiat ſex vl
ſeptē vicib⁹ ꝑ nouē horas poſt cenā: ꝛ differat prā
diū horis q̄tuor. ¶ Aſſūptis ſy. purget cū ſeq̄ntib⁹
℞. pillaꝝ de reubarbaro maiorum. ʒ.ß. pillularum
de agarico. ℈.i. pillularum cochiarum. ℈.i. tertiā
partem fiant ſex: ꝛ accipiantur hora preſcripta ab
ſtinendo a cibo ſecundum ↄſuetudinem. ¶ Alie pil
lule. ℞. pillaꝝ aureaꝝ. ʒ.ß. pillaꝝ de agarico. ℈.i.
miſce. ¶ Alie pille. ℞. pillaꝝ. de iera. ʒ.ß. pillaruꝫ de
ſarcocolla. ℈.i. fiāt q̄nqꝫ cū ſyrupo violaꝝ. ¶ Alia
medicina. ℞. aq̄ violarū. ʒ.i. aque betonice. ʒ.i. aga
rici. ℈.i. reubarbari electi. ʒ.i. ſpice zinziberis. añ. ℥.
iii. mãne. ʒ.i. ifundant oia ſil ꝛ colent in mane: ꝛ ex
primātur: ꝛ colatura calā bibat. ¶ Alia medicina
leuior. ℞. mãne. ʒ.i.ß. ſucci. ro. ʒ.ii. ſucci ḡnatoꝝ. ʒ.ß.
aque ordei. ʒ.ii. fiat infuſio: ꝛ poſt colet et accipiat.
¶ Alia medicina. ℞. eluarii ſucci. ʒ.i.ß. caſſiefi. noui
ter extracte cū aq̄ violaꝝ. ʒ.i. agarici. ℈.ß. zinzibeꝛ.
ſandaloꝝ ru. añ. ℥.iii. miſce ꝛ ſumātur cū aq̄ ordei
poſt oēs iſtas medicinas differat prādium per ſex
horas: ꝛ q̄nta hora accipiat lauatiuum ſm cōſuetu
dinem. ¶ Rōnali cōſideratione gargariſmata in
quātum mãs in cerebro contentas educunt non vi
derentur hic opportuna. ſatis enim per ſe mã ꝑ pa
latum defluit: ſed inquātum mãs vltimate ſiccāt
cōpetere pñt. ¶ Poſt igitur purgationes gargariſ
ma hoc chole et flegmatis a capite attractiuum bo
num eſt. ℞. aque ordei bñ zuccarate. ʒ.ii. ſucci ro.
ʒ.i. dyagridii. gra. iii. ꝛ ex eo calido facto ſtomacho
ieiuno in mane poſt aliqd̄ exercitium impleat os et
gargarizādo quātum teneri poteſt cū eo opus fiat.
¶ Si vero flux⁹ multū infeſtaret cerebri debilitate po
tius q̄ plenitudine fiat hoc gargariſma. ℞. macis
ʒ.ii. ro. ʒ.i. maſticis. thuris. añ. ℈.ii. coquant i lib.i.
aq̄ vſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis: ꝛ facta expreſſio
ne fiat de hoc cū zuccaro cādi. gargariſma: ꝛ valet
et ↄfert. ¶ Caputpurgia ſoluerūt adminiſtrare ſapiē
tes ꝓpter vltimatā ꝛ ꝓpē appropriatā mãeꝝ a cere
bro attractionē: ꝛ ↄferūt ꝑ hec: ꝛ q: mãm a medio
vētriculo ad añteriorē diuertūt: ꝛ a loco fluxui ↄſueto
diſtrahūt. his aūt caputpurgiis acuiū mãꝫ aſpiciē
tib⁹ raro modernoꝝ medicos vti aliq̄s vidi. ¶ Ego

tñ poſt multa tria mihi exꝑta cõſcribã. ¶ Primū eſt hoc. ℞. aq̄ ordei. ℥. ij. ſucci roſ. ℥. j. attrahaꝰ vt ſu͂ra ¶ 2m ē hoc. ℞. reubarbari electi. ʒ. ß. dyagridij. ℈. ß. bulliant in lib. ß. aq̄ violarū vſq̄ ad cõſumptionez medietatis: ⁊ coleꝰ per pannū ſpiſſum ⁊ fiat. ¶ 3m ē vt ex ſucco fumiterre idē fiat. ¶ Adminiſtratio autē eoꝝ talis eſt hora qua ſtomachus eſt vacuꝰ impleatur os aq̄. deinde aliqͦd hoꝝ in manu calidū ꝑ nares attrahaꝰ leui ⁊ paulatino tractu: ⁊ fiat q̄ter vel quindecs in mane vel ſero: poſtea diligenter demū catio ſine violētia attractiōe fiat. ¶ Collutiones adminiſtrāt phyſici q̄ñq̄ ad attrahēdū a capite mãs ¶ Bona igiꝰ collutio flegmatis ſalſi a capite attractiua eſt hec. ℞. aque ordei. ℥. iiij. piperis al. zinzib. aga. añ. gra. vj. reubarbari. ʒ. ß. ſucci roſ. ℥. ß. zuc. ℥. j. totū ſiꝰ miſceatur ⁊ calidū in ore totū hincinde voluatur: deinde emittatur. ¶ Collutio cõfortatiua et reumatis ꝓhibitiua poſt gñalia competens eſt hec. ℞. roſaꝝ gra. myrti: ſumach: acatie. añ. ʒ. j. ß. terre ſigillate. ſpodij. añ. ʒ. j. maſticis. ʒ. ij. coquaꝰ in lib. iiij. aque vſq̄ ad ↄſumptionē duaꝝ ptiū: ⁊ cū zuc. cãdi. dulcoretur ⁊ fiat collutio vt ſupra. ¶ Maſticatoria cõia ſunt maſtix: thus: ⁊ ireos: piretrū aūt hic mihi non plz. ¶ Ego ṽo ſepe ad attrahendū flegma ſalſum ⁊ acutū inueni hoc vltimū. ℞. ireos. ʒ. ß. reubarbari electi. ʒ. j. dyagridij. ℈. ß. maſticis. ℥. j. amili. ℥. ß. roſarum violarū. añ. ʒ. j. mucillaginis dragaganti. ℥. j. fiant pill'e de q̄bus vna groſſa maſticeꝰ in mane. ¶ Maſticatio ṽo ↄfortatiua ⁊ ſtiptica eſt ex thure facta: ⁊ delectabilior eſt q̄ ſit ex acatia: vel maſticãdo gallã q̄rcinaz. ¶ Pulueres ſuꝑ ꝓra capitis adminiſtrant ſapientes ad ↄfortationē cerebri ⁊ ↄſumptionē materieꝝ: ⁊ ꝓhibitionez fluxus eaꝝ. ¶ Optimus igiꝰ eſt iſte puluis aggregans oēs intētiones predictas. ℞. roſ. floꝝ ſalicis: mirtilloꝝ. añ. ʒ. j. thuris: maſticis: laudani: ſandarace. añ. ℈. j. gallie muſca. ℈. ß. macis. ʒ. j. fiat puluis ex quo ſuꝑ ꝓra capitis oī ſero ponaꝰ cū vadit dormitū: ⁊ in mane cū pectine abſtergaꝰ. ¶ Tpe ṽo immoderati fluxus puluis iſte ponaꝰ ad exiccãdū ⁊ cõſtringendū. ℞. ſandarace. ℥. j. laudani. ℥. j. macis. ʒ. j. ß. fiat puluis et apponaꝰ vt aliꝰ. ¶ Cõfortãt cerebrū odores nõ parū. in hoc caſu fit iſtud. ℞. tamariſci. ʒ. j. roſ. ſiccaꝝ. ʒ. ij. cãphore. gra. vj. ſandarace. ʒ. j. ß. macis. ℈. j. ff. puluis: ⁊ ligetur in ſyndone: ⁊ porteꝰ in manu ſepe odorando: ſeu olfaciēdo. eis vtuntur medici ad intercipiendū fluxū ⁊ cõfortandū cerebrū. ¶ De ſuffumigationibꝰ ṽo ſiccis melior eſt facta ex ſandaraca prunis appoſita: ſuꝑ cuiꝰ vapore caput inclineꝰ. Et nota ꝙ valet ad calidū ⁊ frigidū fluxū ſit. ¶ De ſuffumigationibꝰ ṽo humidis lenior eſt hec. ℞. ordei. M. j. folioꝝ ſalicis: tamariſci: lãbruſce. añ. M. j. ß. camphore. ℈. ß. macis. ʒ. ß. camomil. M. j. coquanꝰ in aq̄: ſuꝑ cuius vapore caput et facies inclinetur. ¶ Hic ↄſiderare diligenter opz. in hac eñ diſpoſitione ablutio capitis eſſe dz ex actu calidis. potētia vero frigidis: que tamen ꝓpter cerebri debilitatē debent eſſe remiſſa frigida potentia vel temperiei vicina. Et hoc intelligiꝰ qñ per ablutionem querimꝰ alterationem equatiōnē materiei in caliditate: ⁊ tunc poterit eſſe ablutio talis. ℞. vio. ſe. papaueris albi: floꝝ nenufa. ſe. altee: flo. ſalicis. añ. M. j. coquaꝰ in aqua: ⁊ addito cinere fiat lixiuiū. ¶ Ubi ṽo ꝑ ablutionem q̄rimus materieꝝ ad cutē diuerſionē ⁊ conſumptionē p̄dicte decoctioni addanꝰ ſaluie maiorane. añ. M. ß. ſquille. ʒ. j. ⁊ fiat lixiuium vt ſupra. ex q̄ caput abluaꝰ cū ſapone: ⁊ ſemꝑ exiccetur cū pãnis leuiter calidis. ¶ Sulfurea vel aluminoſa aut nitroſa balnea non cõueniūt niſi in mã ⁊ cauſis frigidis ꝓpter cauſas notas. vbi tñ ṽtus eſſet fortis ⁊ ſi in caſu mã illa ſit acuta: qꝛ tamen eſt multo flegmati mixta ad ↄſumptionem ſalſe ⁊ acute non eſſet incõueniens adminiſtrare ſulfureū aut ſalſuz. Ego etiã experientia certa ſcio ꝙ balneuz petrioli magnifice iuuit plures in ſimili diſpoſitione. Tempus autem accipiēdi illud balneum eſt in mēſe ſeptembris poſt purgationes. ¶ De balneis autem alteratiuis ⁊ diuerſiuis optimum eſt omni mane ingredi bal. aque dulcis mediocriter calide: ⁊ mirabile eſt ꝙ. Aui. cuz alijs concedit adminiſtrationem fortiter infrigidãtium actu ſuper caput qͦd tamē moderni facere abhorrent niſi in maxima flamma ⁊ forti virtute ⁊ etate conſentientibus ad hec.

Circa pectus

duplr ꝓuidēdū. Primo q̄dē vt mã effuſa ⁊ ſtãs expuaꝰ. 2° aut anhelitui ſubueniaꝰ: lz mã ſcḋa depēdeat a cura pⁱmi. ¶ Ad facilitandū igiꝰ ſputum optimꝰ eſt ſyr. de liq̄ri. ⁊ violaꝝ. calidiores ṽo ⁊ fortiores ſūt ſyr. de hyſopo: de praſſio. mã multū exñte viſcoſa p̄dictis addanꝰ. ʒ. iiij. vel. vj. oximellis ſimplicis: ⁊ oēs iſti accipianꝰ cū aqua ordei calida. ¶ Singulare ⁊ bonū ſputū ꝓuocans eſt aq̄ vngule caballine. Item aqua enule. Itē mãna in ore retenta. Itē penidi. ¶ Cõfectio bona. ℞. amili. ℥. j. ſe. citrulli melonis cucur. cangurie. añ. ʒ. iiij. dragaganti gummi arabici. añ. ʒ. vj. liq̄ri. ʒ. ij. penidiarū. ℥. ij. croci. gra. iiij. zuc. cãdi. ℥. ij. violarum. ʒ. ij. granoꝝ ſiſami. ℥. ß. fiat confectio in rotulis cū ſy. violarum: ⁊ de hac ſepe teneatur in ore ⁊ lambendo deſcendat. ¶ Unguētum bonum pectori. ℞. pinguedinis anatis. ℥. j. butyri. ℥. ß. olei de ſiſamo: olei violaꝝ. añ. ℥. j. ß. croci. ℈. j. pin. taſſi. ʒ. vj. cere al. ʒ. vj. fiat vnguentum molle: ⁊ laueꝰ bis cū aqua ordei in qua coquaꝰ modicū croci. Crocus eñ eſt de ſumma medicinarū cõferentiū malitie anhelitus ⁊ difficultati eius: ↄfortat eñ intrīſſa ⁊ facilē efficit anhelitum. xa. tertij quare vtatur eo in cibis mediocriter. Si aūt hoc vnguētū magis mollificatiuū facere vis adde mucillaginis. ſe. ſiſami ⁊ fenugreci. añ. ℥. j. ⁊ adde in cera. Nõ parū inunctio ſuminis ani teſticuloꝝ ⁊ ptiū eis adiacentium ↄfert mirabiliter etiã catarro acuto. Et ſimile huiꝰ ponit 8a tertij. de cura ſciſſure labioꝝ. ⁊ tu ſolue ꝓblema. ¶ ℞. pil. de iera ſimplici. ʒ. ß. pillularum de ſarcoco. ℈. j. fiant pillule. v. cū ſyr. violarum. ⁊ accipiantur die lune ſequenti ad complendū purgationem quã incepiſtis. hec ſunt mihi vtiliora in caſu veſtro viſa. Ad laudē dei oīpotentis. Amen.

Cõſilium. 253.

De impotentia ad motum ꝓgreſſiuum q̄ remanſit poſt dolores podagricos.

Poſt dolores iūcturarꝫ ⁊ maxime inferiorꝫ q̄ cōiter podagrici nolanẜ: hoꝛus remanere ſolet impotētia ad motū ꝑgreſſiuū in q̄ dū ābulare intēdūt ꝫ nō magnifice doleāt: tñ nō ē in iūcturis inferiorib⁹ potētia ſuſtētandi molē toti⁹ corporis: qꝛ debiliter ⁊ nō niſi cū magna fatigatione ambulare poſſunt. ¶ Cū igiẜ vir iſte iā diu egrotauerit dolore podagrico non eſt mirabile ſi ipſe incidit debilitatem in motu progreſſiuo: quoniam eſt vir com plexione flegmaticus ⁊ habitudine ſanguine⁹ groſſus ⁊ notabiliter repletus.

Eapropter i ſubueniēdo ei q̄ꝫ mihi occurrūt inſtr̄a medicinalia de melioꝛib⁹ ⁊ ſecurioꝛib⁹ ⁊ ſine magno faſtidio applicabilia q̄ ſunt ſequentia. ¶ Primū itaqꝫ ipſoꝝ ē hoc ℞. aloes ꝑparati. ℥. ß. pulpe collo q̄ntide. ʒ. j. dyagridij. ʒ. ß. pulueris hermodactyloꝝ. ʒ. iiij. pulueriżenẜ oia ⁊ cū zuccaro roſaꝝ formenẜ pillule ꝑ omni. ʒ. vij. de q̄bus vir accipiat ol fine. xv. dieꝝ. vj. ⁊ poſt earūꝫ aſſumptionē tardet comedere ꝑ. vj. hoꝛas. dieb⁹ autem intermedijs de eis accipiat ol 5ª die vnā paucum añ cenā. ¶ 2ᵐ ꝓo remediū eſt hoc. ℞. ſpērū electuarij de ligno aloes: ſpērū dyatrio pipeon. añ. ʒ. j. ſandaloꝝ alboꝝ violarum ſe. acetoſe. añ. ℈. ß. zuccara. al. lib. ß. coquaẜ zuccarū cū aq̄ aſſari vel petroſilini: ⁊ fiat cōfectio in rotulis. iij. ʒ. de qua ol die paꝝ añ cenā ⁊ prandiū accipiat rotulā. j. aut ſaltē ſemel in die ꝯtinuando ipſaꝫ ꝑ totū mēſem ianuarij futuri. ¶ 3ᵐ ꝓo ſpāle remediū eſt hoc. ℞. aq̄ in qua fabri extinguūt ferramēta ſua ſitulas. iij. gallarū cupſſi numero. xv. gallaꝝ quercus nu. xl. hermodactyloꝝ peonie. añ. ℥. j. oia bulliāt in aq̄ ꝑdicta vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie partis ⁊ cū tali aqua calida patiēs lauet mēbꝛa ſua a genu vſqꝫ ad plātas pedū ol ſero ⁊ ol mane añ cenā ⁊ añ prandiū. ¶ 4ᵐ remediuꝫ eſt hoc. ℞. olei onfancini. ℥. ij. maſticis: ſandarace: ſpodij. añ. ʒ. j. ꝯquaſſenẜ ſimul in moꝛtario vehemēter: ⁊ cū illo linimento aliq̄tu calido poſt ablutionē ſupraſcriptā inunganẜ oēs iuncture debiles in ꝟtute motiua tādiu quādiu fit ꝑdicta ablutio. ¶ Ultimū ꝓo ſpāle eſt hoc. ℞. ſanguinis dracōis: boli armeni: ſandarace: acatie: maſticis. thuris: myꝛre. añ. ʒ. ij. terre ſigillate: amili. añ. ℥. j. ſucci plātaginis ⁊ roſ. añ. ℥. j. ß. cōquaſſentur in moꝛtario longo tempoꝛe ⁊ fiat linimentū. Cū ergo hic vir ꝯtinuauerit linimētū ſupraſcriptū poſt ablutionē ꝑdictā: tūc ol mane ⁊ ſero ꝑ hoꝛam añ cenā ⁊ prandiū inungat ſibi oēs iūcturas leſas continuando vnctionē pꝛedictam vſqꝫ ad menſem ianuarij futuri ⁊ hoc regimine ſperaẜ ipm̄ bene remanere diſpoſitum.

Cōſilium.254. De ſciatica.

Prolla dña q̄ patiẜ ſciaticā: occurrūt mihi iſta. ¶ Primū eſt potus iſte quē ol mane calidūꝫ accipiat. ℞. aq̄ ſublimationis radicū peonie: radicum hermodactyloꝝ: añ. ℥. ij. ⁊ detur calida in auroꝛa. ¶ 2ᵐ eſt q̄ hec mulier ol die poſt ꝑdictū potum ꝑ tres hoꝛas accipiat vnā de iſtis pilulis. ℞. pillarū fetidarū: pilularꝫ de ſarco. añ. ʒ. ß. pulueris arthanite. ʒ. j. cū ſucco apij: fiant pillule ol. ʒ. vj. ¶ 3ᵐ ꝓo eſt linimētum hoc: de quo oēs partes anchaꝝ ⁊ tota ſciat⁊ loca ad que extēdiẜ doloꝛ omni die ter diligēter inungatur. ℞. olei onfancini: ⁊ loco ei⁹ olei roſ. ℥. iiij. olei de coſto: olei de mādragoꝛa. añ. ℥. j. ß. ſandarace. ʒ. ij. thuris: hypoq̄ſtidos: acatie. gallarum cupſſi: maſticis: añ. ʒ. j. ß. pulueris peonie ⁊ hermodactyloꝝ. añ. ʒ. ij. ſalis nitri: croci. añ. ʒ. j. pulueris ſerapini: oppoponacis reſine. añ. ʒ. j. ß. cere rubee quantum ſufficit: fiat vnguentū molle. ⁊ nō ſolet me fallere. ¶ 4ᵐ inſtr̄m eſt vt ſi facta eſt flobotomia ſciatice bñ eſt ſin autem q̄ ipſa fiat. Et iteꝝ apparente declinatione egritudinis qđ videbiẜ ex remiſſione doloꝛis ⁊ accidētiuꝫ alioꝛum fiat iterum flobothomia de ſciatica aduerſe partis. Hec eñ ꝑfecte eradicat mām diuertendo: ⁊ ꝑſeruat a recidiuatione ipſius euentus. ¶ 5ᵐ inſtr̄m eſt: vt ſi in declinatione moꝛbi videbitur remanere laſſitudinē ⁊ debilitatē in motu ꝑgreſſiuo in anchis ⁊ in coxis: tūc applicet ei hoc cerotū qđ amplexatur partes ſpine inferioꝛes: ⁊ locū vertebꝛi ⁊ firmū ꝑmaneat ſup ꝑ parte. ⁊ ſi locum excoriaret aut pꝛuritum magnū efficeret remoueri pōt: ⁊ locus ſcalpellādo: vel cū panno aſꝑo fricando bene agiteẜ: deinde iterū cerotū vt pꝛius ſupponaẜ: ⁊ eū diu poꝛtet vſqꝫ quo iūcture fuerint ad ſanitatē reſtitute. Cui⁹ deſcriptio. ℞. picis naualis bñ cocte ⁊ inſpiſſate lib. ß. ſaponis nigri. ℥. j. ß. hermodactyloꝝ peonie. añ. ʒ. j. reſine electe. ℥. j. roſ. maſticis acatie. añ. ℈. iiij. euforbij. ℈. j. atramenti combuſti. ʒ. j. cere quantum ſufficit fiāt cerota magne viſcoſitatis ⁊ applicenẜ: vt dictum eſt. Hec enim q̄ꝫ inſtrumenta gentem pluriſmam ſanauerunt a ſciatica etiam moleſtiſſima ꝑfecte. Ad laudem dei. Amen.

Conſilium.255. De doloꝛe ancharuꝫ ⁊ ſciatico inuicē commixtis ⁊c.

Hec dña egrotat doloꝛe ancharum ⁊ ſciatico inuiceꝫ cōmixtis qđ apparet: qꝛ doloꝛ fix⁹ ſtat in ꝑte cōiunctionis oſſium natium cū ſpondilibus: q̄ ꝓpꝛie cōiunctio ancha nolatur. Siliẜ etiam doloꝛem hꝫ in loco coniunctionis vertebꝛi cum pixide oſſis anche: q̄ ſchiala apud grecos vel ſcia nolatur apud latinos. ¶ Et eſt hec diſpoſitio pendens a mā ſanguinea et flegmatica inuiceꝫ mixtis. Mulier eñ hec a ꝯſtatione fuit ⁊ adhuc ſanguinea eſt. qđ apparet ex ſtatura magna eius. ¶ Secūdo ex groſſitudine mēbꝛoꝝ q̄ mediocritatem tranſeunt. ¶ Tertio ex pinguedine ipſoꝛum. ¶ Quarto ex viuido coloꝛe rubeo toti⁹ coꝛpoꝛis. Et hoc ex groſſitudine ⁊ plenitudine venarum totius. ¶ Eſt autem in ea generata mā flegmatica ⁊ congregata in partibus inferioꝛibus velut caliditate paupertoꝛibus. et effuſa eſt hec materia in nucham ⁊ in neruos ramificatos a ſpōdilib⁹ renū ⁊ caude. ¶ Materia igitur talis mixta facit doloꝛes extenſiuos grauatiuos et compꝛeſſiuos in pꝛedis.

ctis locis. ſ. ancha: ⁊ in ſcia multū eā moleſtantes. ¶ Et ex hoc appet ꝙ eēntia egritudinis eſt triplex ſ. mala cōplo ex ſanguie ⁊ flegmate poſita ī ꝑdictis partib⁹: ⁊ dolor anchalis. ⁊ tertio eſt dolor ſciaticus vſqꝫ ad genu ⁊ medium crus per coxam extenſus.

Cuius cura fieri dꝫ ſm hūc modū. Primo mane vno euacuetur cū hac medicina aſſumpta in aurora: poſt quā paſſus dormiat. ⁊ in quinta hora poſt aſſumptionē ei⁹ accipiat plenū cyathū aq̄ ordei calide: ⁊ vna hora poſt ipſam prandeat. cuius deſcriptio eſt. ℞. eluarij indi. ʒ. iij. ß. boni pōderis eluarij roſ. ʒ. j. ß. miſce cum. ℥. iiij. aque decoctiōis zinziberis. ¶ Poſt aſſumptionem predicte medicine ſequēti die circa horam vigeſimāprimā fiat ſibi flobotomia de vena ſciatica dextri pedis: q̄ reperit̄ in ſylueſtri parte ei⁹ inter calcaneū ⁊ cauillā: ⁊ educant̄ ſanguis. ℥. v. vel. vj. ¶ Facta ꝟo flobotomia ꝑdicta ſequēti die accipiat hoc digeſtiuū: qd̄ ꝯtinuare dꝫ dieb⁹ in aurora ſumptū ⁊ calefactū. cuius deſcriptio. ℞. ſy. cōpoſiti aceto ſi: ſyr. de eupatorio ⁊ mellis roſ. an. ℥. ß. aque hypericonis. ℥. ij. aq̄ acetoſe. ℥. j. ß. miſce. ¶ Tpe quo accipit hoc digeſtiuū ſi venter eſt ſtiptic⁹ oī ſero parū añ cenā accipiat vnā de iſtis pillulis: aut ſaltem oī 3° ſero. ℞. aloes abluti. ʒ. ß. pillˀa𝔭 de ſarcocolla: pillula𝔭 de ſerapino. añ. ℈. j. dyagridij. gra. ſ. miſce ⁊ incorporent̄ cū ſucco roſ. ¶ Silr tpe quo accipit digeſtiuū ſupraſcriptum oī die bis vt mane ⁊ ſero inungat totā regionē ancha𝔭 ⁊ totum ſpatium qd̄ amplectit̄ dolor cū hac vnctione. Cuius intētio eſt partim refrenare curſum materie𝔭 ad locū. partim vero ſedare dolorē. partim ꝯſumere partē mālei iā congregate. Cuius deſcriptio. ℞. olei onfancini: olei roſ. ana. ℥. j. olei de aneto. olei vulpini. añ. ʒ. vj. croci. gra. vj. ſandarace: thuris roſ. maſticis. ana. ʒ. ß. teranē ſit̄ ſpēs bñ puluerizate lōgo tpe cum oleis in mortario ⁊ fiat inunctio: vt dictū eſt. cum eo calo locū circunligādo cū faſcia mediocris adheſionis. ¶ Accepto vero digeſtiuo ꝑdicto poſt ipm diē immediate ſequēti purget̄ cum iſtis pillulis: qua𝔭 deſcriptio ⁊ pillˀa𝔭 de ſerapino: pillˀa𝔭 aurea𝔭 ⁊ ſarcocolla. añ. ℈. j. ß. b. p. reformēt̄ pille. vij. vel. viij. cū eluario ſucci roſ. ⁊ vno grano dyagridij. ⁊ in ea𝔭 aſſumptione ⁊ opatione obſeruent̄ regule ⁊ ꝯditiones de prima eūone poſite. ¶ Poſtq̄ ꝟo fuerit hec dña purgata ſi dolor videt̄ cēdere ad declinationē manifeſte tunc nō dꝫ aliud innouare niſi ꝙ vtat̄ inunctione ſupraſcripta ⁊ aſſumptione pillula𝔭 quas accipiebat tpe digeſtiui oī die vel tertia die vel quarta ſm maiorem vel minorē vēris fluxibilitatem. ¶ Si aūt ꝯtigeret ꝙ poſt ꝑdictas eūones ⁊ remedia alia dolor nō eſſet manifeſte alleuiat⁹: tunc ſup ancha ⁊ ſuper loco vertebri apponat̄ cerotum vnum oīa illa ſpatia diligēter amplectēs. ¶ Cuius intētio eſt veſicando ⁊ curē abrumpēdo mām attrahere a ꝓfundo mēbro𝔭 ⁊ cōſumere ipſam ⁊ fortificare iuncturas. Cui⁹ deſcriptio. ℞. reſine electe armoniaci. añ. ℥. j. calcāti cōbuſti. ʒ. ij. auripigmēti. ʒ. ij. antimonij ʒ. j. ß. puluerꝫ artetice peonie. añ. ʒ. ß. piretri. ʒ. ß. olei de euforbio. ℥. j. cere quantum ſufficit: fiat cerotum magne viſcoſitatis: qd̄ poſt bulliat in. ℥. iiij. ſucci pedis coruini vſqꝫ ad ꝯſumptionē ipſius. portet ergo hoc cerotū ſup locis illis tpe tāto quo percipiat manifeſtā ſanationē vel cōualeſcētiam. Deinde locum illū cōſolidet cum inunctione facta cū oleo roſ. inſpiſſato cum puluere galla𝔭 cupreſſi ex his leniter ꝯfricādo locū actu tepidis. Et ſi ꝑ hunc modum vt ſpero ſanabit̄ habebit̄ lētū. Sin aūt ſcribat̄ mihi ⁊ ꝓuidebo ſibi de remedijs leuiorib⁹ melioribus. Ad laudē dei. Amē. ¶ Abſtineat a multo vſu aceti ⁊ leguminum: a cibis paſtilibus: a lacte: a multitudine piſcium: ⁊ ab vſu vini albi valde potentis: ⁊ a multitudine vel frequētia coitus: ⁊ a vehemēti frigore aeris ⁊ humiditate eius: ⁊ a fortibus exercitijs ambulādi: ⁊ mōtes aſcendendi: maxime in tpe quo ſol licita eſt remedijs ſupraſcriptis. Amen.

Conſilium. 256. De ſciatica.

Viro eximie laudis egregio doctori magiſtro Bartholomeo mino nepoti ſuo dilecto Bartholomeus de montagnana exiguus phyſicus ſalutem dicit non eſt mihi extraneū neqꝫ ſtupendum ſi te aduocauerit: ⁊ in ſuum gubernatorē elegerit egregia illa cōitas Leniaci. virtutes enim hoīs hoīes eliciunt ad honores ⁊ vtilitates extollendas. quare age feliciter vt melius continue te ſublimes vigili ſtudio in cognoſcendo diſtincte egritudines et ſollicite te prebēdo egris. ſic enim itur ad aſtra. ¶ Qd̄ vero demū ſcribis de cōmēdatiſſimo viro illo qui ſciaticam patit̄: ⁊ quod a te circa ipſum actum fuerit optimum fuit totum ⁊ laudabile.

At quid deinceps in eius diſpōne agēdū ſit ſex mihi viſum eſt procedere remedijs. ¶ Primum quidem eſt: vt eligas mane horam electā ⁊ facias ipſum flobotomari de ſciatica vena ꝯtrarij pedis educēdo ſanguis quātitatē. v. ℥. aut ſaltē quatuor ⁊ nō min⁹. Deinde ab oī motu ꝓgreſſiuo iuxta poſſibile eligēdum quieſcat dieb⁹ ad min⁹ octo. Et vinū ſit ſubrubeū: cla𝔭: aromaticū: pōticū: qd̄ lymphet̄ cū altera medietate hydromellis. ¶ 2^m ꝟo principale inſtrm̄ eſt: vt oī mane nō multū diſtāte ab ortu ſolis ⁊ oī ſero hora. xxij. cum magnis ſpōgijs nouiſſimis fomētet̄ ancha cū maiori parte natis ⁊ magna parte coxe patientiū. ſpōgijs inqꝫ infuſis in decoctionē iſtā ⁊ bñ expreſſis. ℞. grano𝔭 peonie ꝯtrito𝔭 ⁊ radicis ei⁹ hermodacty lo𝔭. añ. ℥. j. ß. hypericonis andachoche ſticados ſolij acori. añ. ℥. iiij. corticum papaueris albi numero octo. coquant̄ oīa ī octo ſitalis. aque atesſa vſqꝫ ad ꝯſumptionem medietatis in cuius decoctionis fine ponat̄. ʒ. j. ß. croci integri. fiat autem predicta𝔭 ſpōgia𝔭 applicatio quatuor vicibus in mane ⁊ q̄tuor in ſero. ¶ 3^m ſpāle remedium eſt: vt poſt predictam fomētationē in nocte vngnant̄ predicta loca ⁊ crus vſqꝫ ad cauiculā cum hoc vnguēto mediocriter calido. ℞. olei vulpini. ℥. iiij. de piretro ⁊ caſtoreo. añ. ℥. ß. pinguedinis taxi. ℥. ß. andachoche: agarici ſticados. ana. ʒ. j. ſeminū lactuce portulace: ſcariole: et

floꝝ nenufaris.añ.ʒ.ij.croci.℈.j.cere albe quātum ſufficit:fiat vnguētum molle:qđ poſtea bulliat l.℥.iiij. ſucci ſempervine vſq; ad ipſius ꝯſumptionem ſucci. ¶4m vo ſpāle remediū eſt:vt idē patiēs poſtq̄ mane fomētat⁹ fuerit vt ſupra ponat hoc cerotū ſup parte anche qđ ibi ꝯtinue applicatū remaneat vſq; ad tp̄s fomētationis nocturne. cui⁹ deſcriptio ℞.empli aplicōnis.℥.j.ß. de mucillaginibus. ʒ.ß. oppoponacis ⁊ armoniaci pinguioꝝ:galbani.añ.ʒ.ij.radicum peonie hermodactyloꝝ acori ſeminis tuſquiami albi.añ.℈.ij.croci.ʒ.ß.cum ſufficiēti quātitate cere fiant cerota ſperica latitudinis vni⁹ ſpāſe ſuper panno de grana inuoluta:quoꝝ alterū permutatim apponat̃ mēbro vt iam predictum eſt. In hac enim cōpoſitione ſpero q̄ ſuſtentat̃ potētia integre ſanitatis huius viri:qđ cerotum dum cōficit̃ ſuperaſpergat̃ acetū. ipſum eñ ponit̃ in curis egritudinum etiā frigidaꝝ vt penetrare faciat.4a pri mi.cap̄.primo in fine. ¶5m ſpāle remedium eſt hoc ℞.aloes abluti.ʒ.iiij.agarici electi.ʒ.j. fotmen̄ pillule de omni.ʒ.vij.cum ſyrupo cōpoſito acetoſo: de quibus omni tertio aut quarto ſero accipiat vnam immediate añ cenā ſm tuā diſcretionē. ¶Ultimū vero remedium eſt hoc. ℞.ſpecieꝝ electuarij de acoro.ʒ.j.hypericonis ⁊ andachoche radicum peonie. añ.ʒ.j.iticados.ʒʒ.añ.℈.ij.oximellis compoſiti lib. ß.zuc.albi.℥.ij.fiat electuariū de quo iſte vir in mane in aurora deglutiat quantitatem. iij.ʒ. bibendo poſt ipſum.℥.j.aque ſublimationis andachoche tepide ⁊ ſubduplū huius eluarij cum ſubdupla portione aque per horam ante cenā:⁊ per duas horas poſt cenā accipiat. Quid de hypericone ſcribat̃ ſecundo can.ꝓprio cap̄.lege. Laudes vero andachoche collige ſcđa tertij.primo capitulo. ⁊ hac in fen etiā videbis quid de conditiōib⁹ de acoro ſcribat̃. vale ⁊ ſi me diligis:magis tamen teipſum ſtude et iteꝝ ſtude perlege:⁊ ita felicitabuntur opera tua. qđ ſumma omnipotentis miſericordia concedat. Ad laudes eius immmortales. Amen.

Cōſiliū.257. De dolore anchali et ſciatico et alchatin.

¶Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶De cauſis ⁊ ſignis doloꝝ ipſoꝝ. Cap̄.j.

Dolores huius nobilis viri anchales nolandi intelligendo ꝑ iſta mēbra loca coniunctionis oſſium nacium ſimul cū ſpondilibus inferioribus alchatin ⁊ caude:⁊ qr oſſa iſta in lateribus partibus exterioribus cōcauata ſunt in quorum concauitate ſolidatur ſuperior pars facilis coxe mediante ligamento groſſo et breui has partes concatenantes inſimul. et nominatur locus iſte ſcia. ideo propter loci propinquitatem ad materiam morbi neceſſe eſt illius materiei partem deriuaſſe ad ſciam. vnde facta eſt compoſitio dolorum diuerſorum.ſ.anchalis et ſciatici. ¶Prouenit autē hic dolor a mala complexione frigida ⁊ humida:et multa materia flegmatica et mucillaginoſa ingroſſata ibidem per diuturnitatem tēporis: partim ꝓpter reſolutionem partium aquearum ⁊ acreſcentiam factam a materia cholerica que predicte materiei flegmatice commixta eſt:debet denominari flegma cholericum.i.cui cholera notabiliter eſt commixta. ¶Et ſicut ex ſignis dignoſci pōt materia cholerica predicta non eſt pura cholera ru.ſed eſt cholera vitellina commixtione eius et groſſi flegmatis facta. ¶Unde ex predictis intelligi poteſt q̄ dolor iſte eſt acutus quandoq; ſm q̄ magis miſcetur de cholerica materia illi flegmati. ſemper tamen domināte flegmate vnde hic dolor qñq; percipitur cum veſtigijs caliditatis et aliquali rubedine loci. Aliqñ tñ dolor iſte remiſſior eſt et cum ſignis frigiditatis inuentus:⁊ ꝓprie quando flegma notabiliter ſuperexcedit materiam cholericam. ¶Unde ex predictis iterum deduci poteſt q̄ lōgior et fortior eſt hec egritudo propter maiorem profundationem ⁊ penetrationem illius flegmatis accidentaliter in eo acquiſitam a cholera ſibi commixta. ¶Sunt aūt he materie immerſe villis neruoꝝ oriētiū a neruis ſpondilium alchatin ⁊ caude ⁊ materie etiam iſte in extremitatibus chordarum ⁊ muſculoꝝ lūbalium interioꝝ ⁊ exterioꝝ immerſe ſunt:⁊ in partibus ligamētalibus que ibidē inueniūtur ꝯcatenare iūcturas predictas. que tñ ligamentales partes nō ſunt vera ligamēta:ſed reſultātia ex ligamētalibus partibus orientibus ab oſſibus predictis ⁊ villis neruoꝝ ſenſibilium ſibi cōmixtis:ꝓpter quod talia ligamēta ſunt mēbra ſenſibilia. Alia vero ligamenta vere dicta talia:⁊ proprie illa que oriunt̃ ab oſſibus nullo modo ſentiunt. Ligamentorum enim nullum habet ſenſuꝫ.prima primi.capitulo de membris. ¶Ex hoc ergo fundamento ſolui poteſt queſtio de acutiſſimo dolore in ligamento vertebri eueniente. illud enim non eſt verum ligamentum. ¶Ex quibus omnibus inuicem collectis vltimate apparet q̄ ſit egritudo:quoniam eſt mala complexio frigida ⁊ humida predictarum partium. ¶Apparet vlterius que ſint ille partes. apparet iterum que ſit materialis cauſa egritudinis. Et quarto colligitur ex iſtis que et qualia ſint accidentia. Eſt enim dolor quandoq; extenſiuus:quandoq; intenſiuus pūctioni cōmixt⁹ qñq; caliditati aliquando frigiditati aſſociatus: vt ſupra viſum eſt. vnde ad eius curationem ingrediēdum eſt ſm q̄ in ſequentibus apparet.

¶De cura per ſex res nō naturales. Cap̄.ij.

Dirigitur itaq; regimen huius viri ꝑ ſex res nō naturales vt ipſe fugiat habitatiōes in aere frido humido vētoſo ⁊ loc⁹ habitationis eius remot⁹ ſit a terra:et a decurſibus aquarum ⁊ vallium ⁊ paludoꝝ. Et ſit aſpectus eius oriētalis ⁊ meridionalis. aut calefiat loc⁹ eius accidentaliter cum frequenti ⁊ multo igne ⁊ parietibus bene munitis. Ita vt murorum antiquorum edificia euitent̃:⁊ loca predicta patientia bene calida conſeruentur:⁊ caput etiam: ne ex eius frigiditate augmētet̃ in eo materia frida apta deſcēdere ad patiētia loca. ¶Exercitiū euitari dꝫ:⁊ ꝓpter inſtantibus doloribus quieſcere de-

det quouſq; mēbra a doloribꝰ priuata fuerint ⁊ bñ fortificata. ¶ De mō vero cibationis aduertat q̄ ſit in comedendo parcus: ⁊ ſılr in potu: imo eius regimen inclinet ad inanitionē aliquātā: ⁊ nō accipiat cibū aliquem vel potū niſi neceſſitate finis: aut potiꝰ vrgeatur: ꝓpter quod cū nauſea ⁊ faſtidiū ſtomachi imminet ſemꝑ a cibo fugiat: et in cibatione ſua plurima maſticatione vtat̄. Fercula diuerſa ⁊ numero plura dimittat. ⁊ ita de potu dicendum. ¶ De modo v̄o dormiendi caueat ſubito poſt cibationem dormire ⁊ oēm etiam lōgā dormitionē effugiat. ſomnus em̄ lōgus generat reumatiſmos laſſitudinē flegmatis augmentū efficit. Elapſa igit̄ hora cū dimidia dormiat: et ꝑmo ſuꝑ dextro. deinde ſuꝑ ſiniſtro decūbēdo. reſupinationē aūt in dormitione effugiat ipſa em̄ materias deſcēdere facit ad poſteriora. Reliquo autē tꝑe toto vigilandum eſt vltra ſpatiū horarum. vij. vel. viij. qbus cōceditur ſomnꝰ. ¶ De paſſionibus aīe ſi non dubitaret̄ inflammatio ⁊ diſſolutio matericrum circa principalia membra ꝯueniret ei leuis iracundia: ⁊ accidens anime quodlibet ex q̄ caliditas augmentaretur in corpore: que eſſet cauſa digeſtionis ⁊ reſolutionis matericrum predictarum. q̄ tamen hic non niſi cum difficultate applicari poſſunt. accidentia aīe ipā dimittantur: ⁊ inſiſtat bone ſpei curationis ſue: ⁊ ſit letus ⁊ a triſtitia elongatus. ¶ Pro vltima v̄o re non naturali. ſ. cibo ⁊ potu vtat̄ cibarijs oībꝰ mediocriter calidis ⁊ parumꝑ ſiccioribus naturaliter ⁊ accidentaliter. Et ſi occurrunt cibaria taliter modificata miſceant̄ ſemꝑ cum his q̄ eorum caliditatem ⁊ ſiccitatem augent: vt ſal piper: cinamomum: nux muſ. feniculū: petroſilinū: aniſum: daucꝰ: hyſopus: mentha: ſaturegia ⁊ his ſimilia. ¶ Panis eius ſit cōmuni pane paꝝ plus fermenti habens ⁊ ſalis. ¶ Caueat a piſcibꝰ ⁊ farinaceis cibis. ¶ Carnes eius ſint velut pulli: colūbi ꝓprie: ⁊ aues oēs ſylueſtres ſint ei cōmuniter vſitati preter q̄ degentes in aq̄s: ⁊ vtatur carne vituli: capreti caſtrati: ⁊ gazelli ꝓprie. ¶ De plantis autem ꝯueniunt ei caules: feniculi: petroſilini: paſſinachia ſuo tꝑe. Cucurbita v̄o ⁊ ſpinachia: bleta: ēdiuia: lactuca: portulaca oīa dimittantur niſi raro valde ⁊ in quantitate pauca accipiantur: ⁊ ꝓprie cōfracta cum plantis ⁊ rebus calidis ſupra tactis. ¶ De leguminibus v̄o concedi poſſunt cicera rubea: rizum ⁊ lentes ꝓprie cocte cum brodio pingui ⁊ far. ¶ De fructibus vero concedi poſſunt aliquando melones bñ dulces ⁊ nō in multa q̄ntitate. Et ſicꝰ recētes optime ſunt ei ⁊ auellane ⁊ amigdale ⁊ nuces. Poma v̄o ⁊ pira ⁊ pſicca ⁊ ꝯſilia raro ⁊ in pauca q̄ntitate accipiant̄. Uue vero bñ mature ⁊ dulces ſibi cōcedunt̄. ¶ Lac aūt ⁊ lacticinia cibaria oīa dimittant̄. Caſeꝰ v̄o ⁊ ꝓprie ad ſalſedinē notabiliter inclinatus concedi dʒ. ¶ Oleum v̄o oliuarū ⁊ nucū ⁊ amigdalaꝝ dulciū ſibi cōuenit. Butyrum aūt ⁊ ꝓpter humectationē multam eius: ⁊ laſſitudinem quā efficit in neruis nō plꝫ mihi. ¶ Aceto iterum paꝝ ⁊ raro in cibis vtatur niſi cōmixto cū ſale: pipe: cinamomo ⁊ ſilibꝰ. Agreſta ⁊ ꝓprie ſalita conueniens eſt ei. vſus lymonum ⁊ arranciorum aliq̄n placet. De vino granatoꝝ nō curet. ¶ Potus v̄o eſſet aliquāto tꝑe aqua mellis facta ex q̄ndecim partibus aq̄ ⁊ vna mellis. q̄ coquant̄ ad cōſumptionē tertie partis. Uinū v̄o rationabiliter ſibi cōueniens dʒ eſſe ſubrubeū bñ clarum nō valde fumoſum ad ſaporem ponticū vel bruſcū parum declinans aut ſaltem leui dulcedine participans cū claritate ſubſtātie ſui ⁊ debilitate eius.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

De medicinalibus v̄o occurrunt mihi duo ꝑncipalia. ¶ Primum eſt regimē obſeruādū a pñti tꝑe: q2 a fine mēſis iulij vſq; ad finē mēſis ſeptembris. ¶ 2^m v̄o eſt regimē a ꝑncipio octobris ꝑ oē tēpus obſeruādū. ſʒ de hoc regimie ſcdo ꝑtermittēdū eſt. nunc fortaſſis em̄ ita cōuenienter curatus ⁊ alleuiatus erit q̄ regimen ſatis leue ei adminiſtrandū eſſet: aut fortius ſm̄ q̄ diſpō ad melius apparebit ꝑmutata. Habita igitur iſto tꝑe notitia rei illud regimen ſm̄ exigentiam expedietur.

Primum autem principale regimē qđ eſt nūc obſeruādū octo cōpleri dʒ remedijs ordinate: vt nūc ſeq̄tur. ¶ Hoꝝ itaq; iſtorum primū eſt vt ſ̄cū q̄etus erit ab exercitio fiat ei flobothomia de ſciatice pedis aduerſo loco doloriſ mane hora electa. ſ. vacuo exiſtente ventre a cibis et a ſuperfluitatibus per quam educant̄ ſanguinis. ℥. iiij. ⁊ non plures: q2 flobothomia venaꝝ inferiorū magis debilitat q̄ ſuperiorum. quarta primi cap̄. 20ꝰ. Et conuenit ei eleganter hec flōmia ꝓpter mixtionem materiei calide cū frigida gratia diſtinctionis ⁊ partialis eradicationis mãeꝝ que poſt alias euōnes remanſerunt: imo hec flōmia iteꝝ ꝯueniret ei in fine menſis ſeptembris gratia preſeruandi ⁊ alleuiandi dolores in futura hyeme.

Secundum ꝑncipale inſtr̄ʒ eſt vt poſt q̄ fuerit a flobothomia ꝯuenienter euacuatus ꝯſideretur alleuiatio q̄ ſucceſſit. Et ſi q̄dē manifeſte alleuiatꝰ ⁊ ſedatus etiam fuerit dolor tūc ꝑtrāſeat cū bonitate regiminis ſibi aſſignati ⁊ vſu medicinaꝝ iā vētrēlapſum efficiētiuʒ q̄ ſtatim ſcribentur in hoc cap̄. huius tertie ꝑticule. Si aūt dolor remanſerit notabiliter intenſus in ancha ⁊ ꝓhibens motum ꝓgreſſiuū: tunc tranſeat̄ ad regimen maioris efficacie: vt nunc ſcribetur.

Tertium ꝑncipale inſtr̄m eſt vt ſi dolores remancāt ⁊ maxie cū ſignis inuētiōis nauſee eructuatiōis: aut reumatizationis mãeꝝ a capite: vel ab alio ſuꝑioꝝ mēbroꝝ: tūc ꝓuocet̄ vomitꝰ ſm̄ hūc modū. ¶ Cibet̄ em̄ ꝓpe meridiē cū cibis ſpē v̄o diuerſ: groſſ cū ſubtilibꝰ: grauibꝰ cū leuibꝰ: dulcibꝰ cū amaris: aceioſis cū inſipidis: frigidis cū calidis: ſtipticis cū lenitiuis: mollificatiuis. Exēplū primoruʒ eſt. vt dare vitellos ouoꝝ cū pane azimo aut nō bñ cocto. 2^m ē dare cibos paſtiles cū ptiſana ordeacea. Exēplū tertij vt dare mellita ⁊ zuccarata cibaria cū hyſo. ſaluia: ⁊ abſinthio. Exēpluʒ q̄rti. vt dare acetū cū raphano ⁊ ſilibꝰ. Exēplū q̄nti. vt dare crocū ⁊ vinū cū agreſta portulaca ⁊ ēdiuia. Exēplū ſexti. vt dare ḡnata acria citonia ⁊ adherbi

meſpil' ſeu ad zerul cũ prunis ficubꝰ recẽtibꝰ ⁊ vuis
recentibꝰ. Neceſſe eſt eñ ⁊ rõnale ꝓuocari vomitũ
ꝑ iſtoꝝ applicationẽ. ſtomachꝰ eñ ex applicatione
reꝝ tãte diuerſitatis ĩ qualitatibꝰ primis ⁊ ſcđis in
laboribꝰ ⁊ in alijs q̃ ꝯſequunꝭ ex iſtis. faſtidiũ ⁊ ab=
hominationẽ ĩcurrit qbꝰ cũ ꝑſeuerat neceſſe ſubſeq̃
tur nauſea ⁊ vltimate vomitꝰ. Sũt eñ q̃nq; motus
ꝓter nãm ſtõ ſupuenĩẽtes velut accñtia ſibi ꝓpria:
vt legiꝭ 13ª tertij. trac. 5º. in pñº eiꝰ. Cũ ergo ꝓuoca
tus fuerit vomitꝰ q̃ſcat eger ⁊ ciberꝭ cibis facilis di
gõnis in quãto ⁊ in q̃li. deinde iteꝝ 3ª ſequẽti die ꝓ
nocerꝭ vomitꝰ. ⁊ iteꝝ 6ª die ⁊ octaua vſq; quo vomi
tor ꝑceperit notabilẽ alleuiationẽ ſtomachi ⁊ totius
corporis. ¶ De modis ṽo ⁊ inſtr̃is efficiẽdi vomitũ
ſic ꝓcedat. cũ eñ fuerit cibis tãte diuerſitatis ciba=
tus ꝑ vnã horã vel duas poſt illud. prĩo ponat digi
toꝝ indicẽ vel mediũ in principio gutturis ibidẽ cõ
motionẽ efficiẽdo: aut ſaltẽ deglutiat fruſtũ carte
vel corrigie. Aut tertio ĩponat gutturi pẽnã ibidem
titillãdo: aut pẽnã illã ĩ[n]tigat ĩ oleo ſimplici aut pa
rũ ſalito. Hi eñ ſunt meliores ⁊ ſecuriores modi vo
mitãdi. ¶ Si ꝯſit ꝑ hec nõ euomuerit tũc ĩ potu derꝭ
ei cyathꝰ vnꝰ aq̃ cum q̃rta ꝑte aceti ⁊ modico zucca
ri vel mellis tepefacti inſit. Et ſi nõ euomuerit ꝑ hoc
tunc derꝭ ſy. acetoſ. ℥. j. ß. cũ dupla ꝑte aq̃ tepefacte.
Aut tertio denꝭ decoc. radicis raphanis tepefacte.
℥. iij. cũ modico aceti. Aut derꝭ raphanꝰ cũ ṽtute el=
lebori al. ſigillata in ip̃m ꝑ plantationẽ modicũ in
ſubſtantia ſua q̃ raphanus ꝑ. viij. dies fuerit in ter
ra ſepultus: comeſtio eñ illius accelerat vomitũ. ⁊
eſt de potentibꝰ nõ multum tñ in vſu eſt habendus
ꝓpter nocumẽta ellebori apti facere ſpaſmũ. vt legi
tur 5ª affoꝝ. in exordio ab Hippo. ⁊ cõmẽtatore ibi
dẽ. Elleborꝰ etiã ꝑiculoſus eſt in corporibꝰ ſanis q̃r
ſpaſmum facit. Et ego non dubito ꝙ magis ꝑiculo
ſus eſt corporibꝰ infirmis in qbꝰ eſt minor reſiſtẽtia
ex parte ṽtutis q̃ in ſanis tñ eſſent apponende ꝯdi
tiones ꝯſeruande in hõie ꝓparãdo ad vomitũ: vt
q̃r. ſ. pile de coto ſup oculis eius ligarenꝭ: ⁊ leui mo=
tu moueretur corpꝰ totũ: ⁊ leuis agitatio ſup ſtõ ap
plicaretur: ac varia figurarum corporis ſituatio ad
diuerſas ꝑtes põnis: ⁊ reliqua ſĩlia q̃ pulchra legẽ
da ſunt. quarta primi. de ꝓparãdo ad vomitũ. ¶ Et
ſi velis ample ⁊ ſolatioſe in vnum colligere lege cõ
ſilium ꝓ dño Petro Donato epõ paduano ꝯſcriptũ
⁊ ibi videbis iuuamenta q̃ vomitus affert in dolori
bus iuncturaꝝ ⁊ lege quarta primi. cap̃. de iuuamẽ
tis que affert vomitus. ⁊ 22ª tertij. cap̃. de curatio=
nibus doloꝝ iuncturaꝝ ⁊ ſciatice. quare hermoda
ctylus eſt medicina ſecurior vt colligitur 22ª tertij
capitulo preallegato.

Cum autẽ iterũ in anchis vel ſcia: nõ olno
dolor q̃euerit iã; opꝫ applicare
[cl]iſterium inſtr̃m qđ olno olm ſapientũ concordia lau=
datiſſimum eſt. ſ. cliſtere acutum quo nõ ſolum alle
uianꝭ ⁊ curantur dolores ſciatici nouelli verũetiã
cronici ⁊ fixi: ex adminiſtratione talium eradicanꝭ
ꝯplete. ¶ Mirandũ autẽ eſt ꝙ illuſtres oẽs tanto iu
uamento approbent acutoꝝ cliſterioꝝ adminiſtra
tionẽ in cura anchaꝝ ⁊ ſciatice. In doloribꝰ autẽ alia
rum iuncturaꝝ nõ adeo ſunt ſolliciti: vt de doloribꝰ
pedũ: dorſi: ſpatularũ: ⁊ manuũ. Põt autẽ hoc cõtin=
gere multis ex cauſis. ¶ Prima q̃r talia cliſteria ꝓ=
pinquiꝰ veniunt ad patientes ꝑticulas. ſ. anchã et
ſciã inteſtinum eñ rectum ⁊ colon in qbꝰ duobꝰ ma
gis recipitur ⁊ diutius retinerꝭ: appodiarꝭ ſup anchã
⁊ reſoluitur colon circa partes illas. Cũ ergo actio
ꝯuenientior fiat ꝑ ꝯtactum ſequiꝭ ⁊c. ¶ Itẽ cliſteria
talia ꝯuenientius attrahere poſſunt a ꝓpinqua ꝑ=
te q̃ a diſtanti: ſed cliſteria in ꝓdictis inteſtinis rece
pta ꝯuenientius ⁊ facilius attrahent ab anchis et
ſcia q̃ a pedibus genubꝰ ⁊ alijs ⁊c. ¶ Item ⁊ tertio
q̃r excoriatio q̃ ab acuto cliſteri ꝓducitur in inteſti
nis ꝓdictis eſt cã vt aperiantur vene ꝓdictis inteſti
nis immixte ⁊ arterijs. ⁊ cum tales vene habeãt cõ
tinuitatem cum venis meſenterij: et iſte habẽt con=
tinuitatem cum venis ancharum ⁊ ſcie cum ꝓpin=
quitate magna ipſarum adinuicem: quã ꝓpinqui=
tatẽ nõ habẽt cũ venis aliaꝝ iuncturarum: ſequiꝭ
ꝙ vna ⁊ eadẽ medicina in eq̃li tp̃e ꝯuenientiꝰ ⁊ for=
tius attrahet ab ancha ⁊ ſcia: q̃ attrahet a iunctu=
ris alijs: ⁊ plures alias rationes huic ꝓpoſito addu
cere potuiſſem quas emitto. ¶ Cõtra q̃r medicinis
ſolutiuis ineſt potentia electiue attrahendi mãm a
diſtantibus partibus: imo q̃nq; a policibus pedũ
vt clauditꝭ in ſnĩa Hall. cõmentatoris tertij teg. com
mento illius textus. Antipaſcos ⁊c. igiꝭ talis medi=
cina eque bñ educere poterit a remotis ⁊ a ꝓpinq̃s
¶ Neganda eſt illa ꝯñtia. lꝫ eñ forma medicine ele
ctionẽ habeat ad determinatã mãm: tñ 'actuꝰ edu=
cet ⁊ citꝰ: cuꝫ fuerit poſita in ꝓpinq̃s q̃ in remotis
ꝑtibꝰ. ¶ De numero itaq; hoꝝ cliſterioꝝ tria hic de
ſcribã que mihi elegantiora videnꝭ. ¶ Et primũ eſt
cliſtere factũ ex decoc. hermoda. qđ ita denolo ego:
in quo eſt intentio attrahendi mãs frigidas ab an
chis: ⁊ iuuat ad digeſtionẽ reſidui materiei: ⁊ ad ſe
dandũ dolores ⁊ ꝯſumẽdũ ventoſitates q̃ non raro
ſunt cãe doloꝝ in predictis ꝑtibꝰ. Cuius deſcriptio
℞. radic. hermoda. non ꝑfora. ℥. j. radicũ pedis cor
uini. ℥. ß. herbe artetice q̃ ſula nolatur a Raſi 9º Al
manß. ſticados hypericonis: cimini: ſe. ruthe. añ. ℈. j.
ß. camomil. melli. ſe. aneti. añ. ℈. j. croci nõ ꝯtriti. ʒ. j.
coquanꝭ oĩa ſimul in lib. v. aq̃ vſq; ad ꝯſumptionẽ
medietatis deinde exprimanꝭ: ⁊ huius colature ac=
cipiat. ℥. xij. olei de caſtoreo. ℥. iij. ſalis indi. ʒ. ij. tere
collođntide. ℥. ß. miſcearꝭ totũ ⁊ mediocriter calidum
ĩponarꝭ. ¶ Ineſt eñ in hoc ꝯpoſito diſans ṽtꝰ ab her
modactylo ſigillata q̃ ꝓducit tria iuuamẽta ĩ educãn
do mãs a iũcturis. ¶ Primũ eſt: q̃r ſtatĩ educãt hu. fri.
a iũcturis. ¶ 2m eſt: q̃r poſt eoꝝ eductionẽ ſigillat ſtipti
citatẽ in iũcturis: ꝓpter quã reddunꝭ inepte ad re=
cipiendũ mãs q̃ tp̃e agitationis a medicina ſoluti=
ua facte diſſolute ⁊ colliquate fuerũt a motu vel ca
liditate medicine. tales eñ medicine valde facile ꝑ=
ſepe recipiunꝭ in iũcturas poſt ſoꝛonẽ factã ab alijs
ſine ſtipticitate ꝯfortantibꝰ ꝓpter qđ ſeq̃ꝭ prĩo ꝙ in
oĩ medicina cõpoſita ſolutiua a iũcturis attractiua
ſigillari dꝫ ſtipticitas artificialis ſi in medicina non
fuerit ſtipticitas nãlis. Seq̃tur ſecũdo: ꝙ frequens
vſus ſolutiuoꝝ adminiſtratꝰ: nõ ṽm hũc modũ do=
lorem

lorẽ in iuncturis magis augmẽtat ꝙ alleuiet. ℭ 3m
iuuamẽtũ qḋ in hermodactylo eſt cuꝫ ꝑꝑ caliditatem
ſuã ſtatice mãe que in iũcturis inueniunt̃: ⁊ ꝑtib⁹ ꝓ
pinqͣs ad eas ſubtilieẽt mãe que ſubtilitate penetra
biliores reddant̃: tũc eſſent apte celeri⁹ magis pene
trare ⁊ ꝓfundare in iũcturis. hoc aũt totũ ꝓhibet̃ ꝑ
virtutẽ hermodactyloꝝ ſtipticitatẽ in eis efficiẽtiuꝫ.
Quare hermodactylus eſt olim medicinaꝝ ſolutiuaꝝ a
iũcturis elegãtior medicina ⁊ ſecurior. ꝑꝑ quod illu
ſtres viri in ſciẽtia bñ triti plurimũ i medicinis ſolu
tiuis a iũcturis imiſcuerũt hermodactylũ: vt abvni
uerſa eoꝝ ſchola legi poteſt. ℭ 2a deſcriptio cliſterꝫ
eſt notata de colloquintida q̃ fit ſꝫ hunc modũ. ℞.
pulpe colloq̃ntide. ℥. ß. turbit: carthami: polipodij.
añ. ʒ. ij. aſſari: artetice: ſticados: peonie: pipis al. ſe.
ruthe. añ. ʒ. j. ß. coquant̃ oĩa in lib. v. aque vſqꝫ ad cõ
ſumptionem medietatis ⁊ colature eius cũ expᷓſſio-
ne conuenienti accipiat. ℥. xij. olei de coſto ⁊ de caſto
reo. añ. ℥. j. ß. ſalis nitri. ℈. iiij. miſce ⁊ mediocriter
calm imponat̃. Et ſi vis ipᷓm efficere magis ꝓprium
ad curã iſtã ex ſtate cũ chol'a tunc decoctioni ſupra
dicte adde trociſcũ vnũ de ſcamonea nõ cocta: ⁊ erit
efficacius. ℭ 3m ꝟo cliſtere cuius memoria a ſapiẽti
bus ſepiſſime hẽtur eſt factũ ex almuri. ⁊ lꝫ ꝑ iſtum
terminũ importet̃ ſalſamentũ omne. In hoc tñ ꝓpo
ſito a ſapientib⁹ eligit̃ aqua ſalſamẽti piſciculoꝛuꝫ
maritimoꝝ: aut oliuaꝝ ꝯditaꝝ: de quorũ altera ac
cipiat̃ lib. j. olei de caſtoreo. ℥. iij. miſce ⁊ totuꝫ calm
mediocriter iponat̃. Cum hoc eñ cliſteri ꝙplimos
patientes ſpatio decẽ annoꝝ ꝓhibitos a motu pro-
greſſiuo ſepe ſanaui. Et eſt euidẽs in hoc ſignũ. Cũ
eñ ex vſu iſtoꝝ cliſteriorũ ꝑueniũt patientes ad al-
chucat: tũc in paucis diebus ſanant̃. Eſt aũt alchu
cat ſuꝑficialis iteſtinoꝝ excoriatio: vt 19a tertij. caꝑ.
de ſolutione ventris omnium modorum.

Quintũ ꝑncipale inſtrm poſt applicationẽ
illorum gñaliũ: aut aliquoꝝ: ⁊ ꝓ-
pter q̃ñ eger ꝑꝑ laſciuiam euitat flõmias ⁊ vomit⁹
vt eſt plurimũ modernorũ vſus. aut effugiũt appli-
cationẽ cliſteriorũ: vt eſt mos alemanorũ oportet vt
mẽbra aggrediamur cũ localib⁹. ℭ Et ſi quidẽ egri
tudo recidiuã hũerit ſꝫ ꝙ accidere ſolet in dolorib⁹
iuncturarũ: qui ꝑiodice reuoluunt̃ de hyeme ad ver
⁊ de vere ad autũnũ: vt experientia notat: tunc ꝑre-
miſſis eũonibus vñibus ſm poſſe mã exñte dñanter
frigida vt plurimũ ꝯuenit vt applicemus membris
medicinã leuis caliditatis ⁊ ſiccitatis cuꝫ ſtipticitate
forti. talr eñ ꝓcurari dꝫ fluxus mãerũ frigidaꝝ ad
mẽbra. ℭ Et in hũc modũ regi debẽt ap̃ata frigida
in ꝑn° vt applicemus eis ꝑdicta ſq̃nantuꝫ ⁊ blacte
bizantie 4a ꝑmi caꝑ. 25°. ⁊ 22a tertij. vt ſupra alle-
gatum eſt. ℭ Ego aũt in hoc tꝑe. ſ. in ꝑn° alteꝝ duo
rũ ſoleo applicare. quorũ ꝑmũ eſt hoc. ℞. gallarum
ꝯpſſi. ℥. iij. farine ordei. ℥. j. ß. roſ. ℥. j. maſticis: gra-
noꝝ myrti: ſarcocolle. añ. ʒ. ij. ß. bulliãt in vino albo
ſtiptico nõ valde fumoſo vſqꝫ ad glutinoſitatẽ cõue
niẽtẽ: ⁊ de hoc mediocriter cal'o emplet̃ mẽbrũ. ℭ 2m
⁊ efficaci⁹ eſt hoc. ℞. ſandarace. ℥. ij. camomil. melli.
ſe. aneti. añ. ℥. ß. farine volatilis molẽdini. ℥. iij. roſ.
℥. j. bulliãt oĩa in vino modo ꝑdicto ⁊ in fine appo-
nant̃ tres vitelli ouoꝝ ⁊ applicet̃ mẽbro: vt ꝑdictuꝫ
eſt. ℭ In augmẽto ꝟo rei ꝑdictis aut altero ipſoruꝫ
adiũgant̃ hyſopi hũide. ʒ. j. ß. hoc eñ tꝑe mollificã-
tia ꝑmiſcẽda ſũt repcuſſiuis. ℭ In ſtatu aũt ꝯuẽiũt
ſedãtia dol'. potiſſime ⁊ ꝟiutẽ adiuuantia ad reſol'o
nẽ ⁊ euaporationẽ mãeꝝ q̃le eſt hoc. ℞. olei roſ. de
camo. añ. ℥. iij. vitellos ouoꝝ nũero. vj. coq̃nt̃ ſil'len
to igne i ſartagine diligẽter icorporãdo: ⁊ in fine ap
ponant̃ croci. ʒ. j. ß. ⁊ apponant̃ mẽbro. ℭ Aliũ i hoc
tꝑe ꝯueniẽs: ⁊ ꝓꝑe cũ ſignis cal'is q̃le eſt hoc. ℞. la-
ctis vaccini lib. j. farine ordei. ℥. iij. maſticis. ʒ. ij. cro
ci. ʒ. j. bulliãt ſil' farina ⁊ lac vſqꝫ ad glutinoſitatẽ: ⁊
in fine apponant̃ alia. ℭ In declinatione ꝟo rei hec
duo remedia ꝯueniẽtia ſunt q̃ ſanãt in fine ſi adiun
gant̃ eis ea q̃ mãs cõplete cõſumere pñt. ℭ Exiccã-
tia ſunt q̃ ſanãt in fine in locis all'atis ⁊ iõ predictis
addere ſoleo granoꝝ myrti: maſticis: ſarcocolle: thu-
ris: peonie: hermodactyloꝝ: artetice. añ. ʒ. ij. ⁊ felici-
tat̃ opõ. ℭ Nõ raro ꝟo a ſapiẽtib⁹ inueniunt̃ modi ⁊
iſtra applicãdi linimẽta: fomẽtatiões: ẽbrocatiões ⁊
balnea: ⁊ īfuſiões in quoꝝ oim applicatiõe ſemper
obſeruari debẽt cañ. eligendi varietates medicina-
rum in qualitatibus ſuis ſm varietatẽ temporum
egritudinis: vt iam dictum eſt.

Sextũ ꝟo ꝑncipale ingeniũ curatiõis eſt vt
mẽbra mãdãtia regant̃ ſemꝑ regimi
ne ꝓhibitiõis ⁊ augmẽti mãeꝝ in eis: ⁊ effuſiões ea
rũ ad mẽbra patiẽtia. ℭ Et qr q̃dẽ ꝯfortat̃ ſtõach⁹
cũ mace gario. mẽtha maſtice: ſpica: ſq̃nãto: ciꝑo: et
ligno aloes vtẽdo eis in cibis: ⁊ de cõpoſitis cũ aro-
matico roſ. dyamace. dyacalamẽto. el'uario de thu
re ⁊ ſilib⁹: dãdo ex eis. ʒ. j. ß. in aurora cũ aq̃ peonie
vel calamẽti. ℭ Cerebrũ ꝯfortari põt cũ aſſaro: ga-
lãga: ſticados: hyſopo: betonica: melliſſa: ⁊ ſilib⁹ in
cibo acceptis. De cõpoſitis ꝟo cũ dyãbra: dyamu-
ſco dulci: electuario de ligno aloes: ſoryra magna ⁊
ꝯſilibus accepta in ſero. ʒ. j. eoꝝ cũ modico aq̃ lam-
bruſce: acori ⁊ ſilium ꝑ duas horas poſt cenã aſſũ-
ptoꝝ. ℭ Renes eius ꝯfortari pñt. ꝑmo abſtinendo a
longo decubitu ſuꝑ eis: ⁊ a frequẽtia coit⁹: ⁊ ꝓprie
ſuꝑ cibo. Et iterũ tertio euitando frequentiã diure-
ticoꝝ: vt feni. petroſi. aniſi apij ⁊ ſilium. Et accipiat
frequẽter amigdalas ⁊ auellanas ⁊ pineas in cibis
ſuis cuꝫ bonitate ſtomachi: ⁊ caſei mediocriter ſicci
⁊ ſaliti vſus ꝯfert: ⁊ frequẽtare cibaria cocta ⁊ ꝑpa-
rata cuꝫ lacte ouino. Lacti eñ ouino nulla medici-
na cõpar eſt in cõfortãdo renes. 18a tertij. caꝑ. 6 cu
ra debilitatis eorũ. ℭ Poſui aũt modũ hic rectificã
di mẽbra iſta: qm̃ hec tria cõicant in dãdo mãs an-
chis ⁊ iuncturis hui⁹ patiẽtis: vt facile deduci põt ꝑ
approꝑata ſigna ſi nõ timerẽ lõgitudinẽ. De rectifi
catiõe aliorũ mẽbrorũ nõ curo: qr non eſt opus.

Septimũ ꝑncipale iſtrm eſt vltima ra ma
terierũ ꝑticularium ꝯſumptio
q̃ñ remanſerũt in membris infuſe alique mãe: qua-
rum perfectã cõſumptionem facere non põt mẽbra
ꝓpter eorũ debilitateꝫ firam. ℭ Tunc itaqꝫ ſm illu
ſtrium virorum cõcordiã ꝯueniũt balnea de quorũ
nũero meliora ſunt ſulfurea ⁊ cineritia ⁊ calcea ⁊ at
tramẽtina ⁊ aſpaltina. talia eñ velocitate ſue pene

trationis: ⁊ potentia ſue exiccationis reducunt ad ꝯueniētē diſpōnem conſumpta materia que in eis laſſitudinem efficiebat. ¶ Et in hoc pōt apparere cā quare multi ex balneoꝝ applicatiōe magis nocent̄ ꝙ̄ iuuent̄. eſto eī ꝙ ab applicatiōe balneoꝝ totalr̄ ꝯſumant̄ a mēbris. Cōtingit tñ iterū mēbra recidiuare ⁊ ledi magis ꝙ̄ prius. Et cā hoꝝ eſt: qꝛ mēbra ab applicatione balnei reddita fuerunt rara ⁊ vie a ꝑte effundere mām magis ꝙ̄ pri⁹: ⁊ mēbra mādātia nō fuerūt ſufficienter euāta: quare fluēte noua mā iterum recidiuant iūcture aut alia mēbra. Modus aūt recipiendi balnea huic viro dat⁹ fuit in 25. ꝯclōnib⁹ obſeruādis in eis que legi pōt in ſingulari tractatulo de balneis euganeis nuꝑ ꝯpilato in āno dñi. 1459. in menſe madij. ¶ De his ēt que vltimate mās ꝯſumere pōt abſq; balneo. tria ſūt mihi vtilioꝛa inuēta. ¶ Primū hoꝝ eſt. ℞. ſandarace: hypoquiſtidos: thuris: acatie. añ. ℥. ij. aque cineris. q. ſ. diſſoluant̄ in mortario ⁊ fiat linimētū ex quo iūcture oēs liniant̄ bis in die. ¶ 2^m ⁊ leui⁹ eſt hoc. ℞. pul. gal. cypreſſi lib. ß. farine volatilis molēdini. ℥. ij. terant̄ cū ſucco extremitatū lauri ⁊ eſt nobile medicamē. ¶ 3^m ꝟo eſt hoc. ℞. aque extinctionis calibis lib. ß. pul. ro. ℥. ij. maſticis ſcorie ferri ꝑparate. añ ℥. j. ſal'. torrefacti ʒ. iij. incorporent̄ ſil' in mortario cū ſucco ꝟge paſto. vel aq̄ ſublimationis vel decoc. radic. ⁊ eſt expertū.

Octauum ꝟo ꝑncipale ingenium ⁊ vltimū eſt mēbroꝝ patiētiū conſortatio. Hec aūt fieri pōt altero duoꝝ modoꝛuʒ vel vtriſq;. ¶ Et pm⁹ eſt vt innat⁹ caloꝛ mēbroꝝ ꝯſeruetur in eis. Ita vt a forti caliditate nō reſoluat̄: ⁊ a frigiditate nō ꝯgelet̄ calm̄ innatū qđ eſt ſpūs aut ſanguis arterialis vel venalis. Fit aūt hoc ꝑ applicatiōnē nutrimētoꝝ ꝯueniētis ꝙ̄titatis ⁊ q̄litatis ꝑ regimē ꝯueniēs ex ꝑte rerum nō nālū: qđ ſupra dictū eſt. ¶ Solet aūt inueniri ab auctorib⁹ auctēticū ꝙ veſtire mēbra ⁊ tegere pelle vulpina aut duplicatꝭ calciamētis ex pāno ticto in cheſmee: ⁊ ſūt ḡna odoriſera tingentia pānos cū aromaticitate. ¶ Etiā mēbra ꝯfortata reddūtur a ſapiētib⁹ ꝑ applicationē repercutientiū frigidoꝝ in lapſu ⁊ mā calis: ⁊ caloꝝ in lapſu ⁊ mā frigidis. tal'r eī vigoꝛant̄ mēbra: qm̄ repellūt a ſe ſuꝑficis ꝯfortata farmacijs. tertio tegni. ¶ Et lʒ hec mēbroꝝ ꝯfortatio inexa fuerit in 6° ⁊ 7° cap̄. precedētib⁹. duo tamē hic ſingularia ponā gr̄a cōplemēti opis. q̄ꝝ pm̄ in lapſu cal'o eſt hoc. ℞. olei onfācini. ℥. ij. ſalis bñ torrefacti. ʒ. iij. rob. ʒ. j. ß. mac; croci. añ. ℈. v. terant̄ ſil' in mortario vltimata ꝯtritione: ⁊ liniant̄ ex eo mēbra actu frigido. ¶ Oleū autē de ben ⁊ de cinamomo ſunt duo ſingularia in lapſu frigido cum ex eis actu calis inungantur mēbra frequenter: ⁊ cooperiantur reb⁹ ſupraſcriptis. ſic enim felicitabitur cura huius viri.

Conſilium. 258.

De tumore pedū interdum vlceroſo interdum non vlceroſo per colligantiā epatis ac ſplenis a quibus materie melice ⁊ interdum aduſte ad pedes delegantur. ¶ Diuiditur autem conſiliuʒ in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap̄. j.

Reuerēdiſſimus ī xp̄o pater dñs ꝓnotari⁹ de mōte: Archiepiſcop⁹ ⁊ vtriuſq; legis doctoꝛ īdiget duplici regimie ꝑ recuperāda cōfirmāda ⁊ ꝯſeruanda ſanitate ei⁹. ¶ Et pmū qđē regimē eſt penes res nō nāles eligēdū qđ ꝯformē erit vtriq; diſpōni quibus aliqñ moleſtatur. ¶ 2^m vero regimē ꝑ medicinalia erit rectificatiuuʒ ꝑtium epis ⁊ ſplenis. In quib⁹ acute ⁊ aduſte ⁊ melice māe ḡnant̄. que ꝑ totum corpus effuſe qñq; ſcabies ⁊ cutaneas corruptiōes inficiētes ꝓducunt. Et aliqñ magna ꝑs harū māerū deſcendit ꝑ vtrūq; ramū inferioris chilis tendētē ad coxas. Et ſiq̄dē contingat has mās melicas eē fecales. nulla aūt leuiſſima aduſtione ꝑticipātes: tūc māe tales venas maioꝛū pedū ⁊ vl'r totā eoꝛū ſubſtāńā replēdo tumorē ⁊ extēſionē ḡnant in eis: qui tumoꝛ ſi lōgo tpe ī vtriſq; pedib⁹ magnis ꝑſeueraret: difficile: imo foꝛtaſſe elefantiā impoſſibilis curatiōis poꝛtenderet. Eſt autē in theoꝛia medicine magnus pes totū qđ ab ancha incluſiue vſq; ad plantam pedis concernit̄. At vero ſi mās ꝑdictas cōtingit eſſe acutas ⁊ aduſtas tuncq; deſcendūt ad tibias corrūpendo carnoſitates earum pariunt vlcera: que per diuerſas mēbroꝝ partes hincinde ſerpendo vlcerant.

Unde ex hoc fūdamēto ꝯcludit̄ p° difficultas curatiōis hoꝝ vlcerū que ꝓuēit ex duobus. pmo ꝑꝑ acuitatem māeꝝ ꝑdictaꝝ. 2° qꝛ tales māe ſūt melice: ergo effectiue cāe cronicaꝝ egritudinū. ¶ Sequit̄ 2° ex hoc fūdamēto ꝙ ī vanū laboꝛāt curātes cū ſol' localib⁹ ſuꝑ vlceroſis ꝑtib⁹ applicatis abſq; rectificatiōe epatis ⁊ ſplenis mādātiū ꝑdictas mās. ¶ Seqtur 3° ſolo ꝓbleumatis q̄re eſt ꝙ pedes hui⁹ reuerēdiſſimi pris qñq; tumeſcūt abſq; vlceroſa corruptiōe qñq; ꝟo cū ea. Cā eī pmi effect⁹ ē multitudo māerū groſſaꝝ abſq; aduſtiōe ⁊ corruptiōe carū. ¶ Secūdi ꝟo accñtis cā eſt māeꝝ multaꝝ fluxus cū aduſtiōe ⁊ acuitate earum. ¶ Et ſic appet ꝙ capl'm iſtud apit fundamētū diſpōnū: qb⁹ aliqñ affligit̄ reuerēdiſſim⁹ pr̄ ⁊ doctoꝛ. ⁊ elicit̄ ex eo modus regiminis eius cōueniēter: vt nunc ſequitur ⁊c.

¶ De cura per res non naturales. Cap̄. ij.

Iam iā manifeſtuʒ eſt: ꝙ regimē ex ꝑte ciboꝝ ⁊ ꝑotuū ⁊ alioꝝ īclinari dʒ ad mediocriter calefacientia ⁊ parū exiccātia: ꝑꝑ qđ ī cibarijs ei⁹ euitari debēt ola multū ſalſa: mltū acuta: vehemēter cal'a. talia eī augerēt caliditatē ⁊ acuitatē in laudabili ſanguie: ⁊ ꝯuerterēt ipm̄ in melicū. Exēplū hoꝛū eſt vſus aromatū ⁊ acceptio ciboꝛū: ⁊ ſūt ſinapis: raphan⁹: cepe: alleū: brodia pingua valde: ꝑtes animalium pingues multū: vt pectoꝛa vbera ⁊ ſimilia. ¶ 2° euitare debet ea q̄ ſunt ſanguinis inflatiua ⁊ ventoſitatiua: vt ſunt legumina omnia ⁊ fructuū multitudo: ⁊ ꝓprie crudoꝝ ⁊ lactis crudi frequēs vſus. ¶ 3° euitare debet ea que ſanguinem adurunt ⁊ acuūt: vt ſunt ſalſa cibaria ola ⁊ ꝓprie carnes ſalite ⁊ ātiq̄: ⁊ caſeus ſalit⁹ ⁊ oua piſciū ſalita mollia vel dura: q̄ veneti botargas appellāt.

¶ Quarto euitet comeſtionē reꝝ viſcoſitate ⁊ groſ-ſitudine ſua efficientiuʒ oppilõnes: vt ſunt paſtilles cibi oīs: lagana: criſpelle ⁊ veſtes luellorꝝ. ¶ Quīto euitet potũ vini groſſi ⁊ ꝯturbati ⁊ põtici vel bruſci. vñ eligat vinũ colore roſeũ gaurum noīatũ: ſubſtā-tia tenue ⁊ dyaphanũ ſapore ad dulcediuē inclina-tũ: odore ſuaue: ⁊ potētia mediocre: qḋ tñ refrāgere dʒ cũ aqua ciſterne ſimplici: ⁊ cruda in eſtate conue-niēs eſt. In hyeme vero meliꝰ eſt ꝑdictā aquā coq̄re ⁊ ſimplicē cũ vino miſcere. cuius q̄ntitas ſit ſubtripla reſpectu vini: aut maioris menſure vel minoris va-rianda ſm prudentiā accipientis ⁊ fumoſitatē vini aſſumēdi. prudētia eñ mēſurat humanos actꝰ pro-pterea q2 ipſa eſt recta rõ agibilium. ethicoꝝ nono. ¶ De q̄ntitate vero diſcreta ⁊ ꝯtinua cibatiõis. dicen-dũ ꝑmo ꝙ tenore virtutis apparēte robuſto meliꝰ eſt ipm comedere ſemel in die: ita ꝙ poſt prandiũ eius ꝑ octo horas põt facere collationē ex aliqua ꝯfectio-ne vel fruſto panis. ſumptiõe tñ q̄ntitatis nõ trāſcē-dētis octauā partē eiꝰ: qḋ de cibo in prādio ſumptũ fuerit. ¶ De q̄ntitate vero ꝯtinua canon obſeruari dʒ talis ꝙ accipiat cibꝰ ⁊ potꝰ in tāta q̄ntitate ne ſtoma-chus grauet ex eis. Deterior eñ cibationuʒ eſt q̄ in ſtomacho grauitatē efficit ⁊ tēſionē ⁊ grauitatē an-helitꝰ ſicut deterior potꝰ eſt q̄ in ſtõcho inũdāt ⁊ flu-ctuat: vt colligēdũ eſt 3ª ꝑmi caplo de regimie ꝑ ci-bũ. Hec in ſũma euitari debēt ⁊ ꝑꝑ ea q̄ in hoc caplo ꝯtinent: oībꝰ cibis ⁊ potibꝰ vti põt p̄terq̄ ꝑticipātibꝰ q̄ncq̄ exceſſibus iam particulariter declaratis.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Diſto expediendo vero regi-mine huius reuerēdiſſimi ⁊ celeberrimi pr̄is ꝑ me-dicinalia premittēdũ ꝑmo ꝙ ſecuriſſimũ eſt ꝙ ipē vſq̄ ad tres vel quatuor annos bis in anno purget ſm modũ infraſcriptuʒ. ¶ Prio ꝙ a medietate februarij vſq̄ ad medietatē martij vno mane in aurora accipiat has pillas. ℞. pillaꝝ indaꝝ. ʒ. ß. pillaꝝ cochiarũ ⁊ de fumoterre añ. ℈. j. formēt pille. vij. vel. viij. cum ſucco roſ. et dormiat poſt eas ꝑ horā. j. ⁊ tardet cibũ horis q̄nq̄. ⁊ tũc ac-cipiat cyathũ vnũ aque ordei calefacte. ⁊ poſt ipāʒ ꝑ horā vnā accipiat prādiũ ſuum. ¶ Aſſumpto hoc minoratiuo die immediate ſeq̄nti accipiat in auro-ra digeſtiuũ hoc calefcm̄: qḋ ꝯtinuet per octo dies. ℞. ſyr. de epithimo: ſyru. compoſiti acetoſi ⁊ mellis roſ. añ. ℥. ß. aque lupulloꝝ: fumiterre ⁊ meliſſe. añ. ℥. j. miſce. Et accipiat ipm tot diebus ꝙ in vrina ap-pareat hypoſtaſis alba vnita diaphana equalis in partibus in ꝓfundo ſedens. ¶ Apparēte autē hac hypoſtaſi die immediate ſeq̄nti purget cũ iſtis pil-lulis. ℞. pillarũ indarum. ʒ. j. auari põderis: lap. la-zuli ⁊ armeni preparatorum añ. gra. vj. cum ſucco roſ. forment pille. vij. vel. viij. ⁊ accipiant obſeruan-do poſt eas regulas que in ſupraſcripto minorati-uo deſcripte ſunt. ¶ Pro ſecũda vero anni purgatio-ne a medietate menſis ſeptēbris vſq̄ ad medietatē mēſis octobris vno mane hora ſupraſcripta accipi-at hoc minoratiuũ. ℞. pillarum indarũ: pillularuʒ de lapide lazuli ambarũ deſcrip. Meſ. in antidota-rio añ. ℈. j. pillulaꝝ cochiarum deſcript. Raſ. nonꝰ Almā. ꝑmo caplo. ʒ. ß. forment pille octo cũ ſuc. roſ. et accipiant oēs hora ⁊ canonibus obſeruatis q̄ de alijs ſupraſcripti ſunt. ¶ Mane vero immediate ſeq̄n-ti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. ſy. viol. ſy. ſimplicis ace-toſi. añ. ʒ. vj. aque cico. lupul. ⁊ fumiter. añ. ℥. j. miſce ⁊ totũ accipiat calīm obſeruādo qḋ dictũ eſt in alio ſyr. vſq̄ ad apparitionem hypoſtaſis: de qua iā di-ctum eſt. ¶ Die vero immediate ſeq̄nti purget ꝑ iſtuʒ modũ. ℞. pil. aureaꝝ. pil. de hiera cõpoſita. pil. de fu-moterre. añ. ℈. j. boni põderis. lapis lazuli. gra. iiij. formentur pillule. vij. cũ ſucco roſ. ⁊ accipiat vt pre-dictũ eſt de alijs. ¶ Poſt hec aũt attēdere dʒ: ꝙ ſi vē-ter eius nõ eſſet ꝯuenienter lubricus hora qua aſſu-mit ſyrupos predictos. neceſſariũ eſt ei ꝙ oī die aut ſaltē oī alterna die parũ añ prandiũ vel añ collatio-nem nocturnā accipiat vnam de infraſcriptis pillis quaꝝ etiā vſum cõmēdo ei forte ꝑ totũ tp̄s vite ſue accipiēdo ex eis vnā vel duas parũ añ prādiũ. qua-rum deſcriptio eſt hec. ℞. aloes epatici electi. ℥. iiij. agarici. ℥. ß. turbit. ʒ. ij. lap. lazu. ⁊ armeni ꝑparato-rum añ. ʒ. ij. ß. dyagridij. ʒ. j. maſticis croci: macis ci-namomi: roſ. viol. añ. ℈. ß. ſalis indi. ℥. ß. puluerizē-tur omnia per ſe: ⁊ infundant in. ℥. iiij. ſucci endiuie ⁊. ℥. ij. ſucci fumiterre: ⁊ exponant ſoli ſepe cum co-cleari cõmiſcēdo vſq̄ quo ſuccus conſumat. tũc er-go renouet ſuccus: ⁊ ita fiat tribus vicibus: ⁊ reſer-uet materia iſta in pixide lignea cerata: de quo fiāt pille de ol. ʒ. vj. ⁊ ſit carũ vſus vt dictũ eſt. ¶ Ampliꝰ ꝓ ꝯuenienti conſeruatiõe ſanitatis eius vtat hac cõ-fectione. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. iiij. granoꝝ pinearũ. ℥. ij. ꝯtundant ⁊ infundant in aqua cuſcute ⁊ fumi-terre. añ. ℥. iiij. ⁊ ibi remaneāt ꝑ triduũ. poſt hoc aũt accipiat zuccari albiſſimi. lib. j. ß. ⁊ coquat cum lib. ß. aq̄ violaꝝ vſq̄ ad aq̄ ꝯſumptionē tũc ergo ſuꝑad-dant zuccaro pulueris amili. ℥. iij. ⁊ coquant ſimul cuʒ medullis iā ꝯtuſis: ⁊ fiat ꝯfectio in fruſtulis lõgis: ⁊ ſit eiꝰ vſus añ cibũ ⁊ poſt cibũ: ⁊ in hora collationis. aperit eñ hec ꝯfectio oppilõnes epatis ⁊ ſplenis: et aduerſat generatiõi melle ⁊ materierũ aliaꝝ acu-tarum. ¶ Amplius ꝓ ꝑſeruatione a fluxu materie-rum ad tibias ⁊ coxas bonum eſt ꝙ vtat vnguēto. qḋ applicabit circulo fiteri. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. olei de criſomillis. ℥. j. ß. olei nardini. ℥. ß. radicuʒ filipēdule. ʒ. j. ſalis gēme. gra. iiij. ellebori al. arthani-te ⁊ euforbij. añ. gra. j. cere. q. ſ. fiat vnguentũ molle ⁊ applicet. ¶ Adhuc iterũ ꝓ partiali ꝑſeruatione a fluxu materieꝝ ad tibias ⁊ coxas bonũ eſt vt vtat hac decoctiõe. ℞. gallaꝝ cupſſi numero. xx. gallarũ quercus: ⁊ ꝓprie ꝑforataꝝ numero. xxv. ſumach: ſe-minis plātaginis añ. M. j. granoꝝ myrti. M. iiij. co-quant oīa in ſitulis duabus aq̄ vſq̄ ad cõſumptio-nem medietatis. Et de hac aqua abluant coxe bis vel ter in ſeptimana ante collationem nocturnam. ¶ Ad hanc etiaʒ intentionem memorandum eſt qḋ bonũ eſt ei portare calligulam factā de corio pellis canine: ſaltē ſuꝑ tibia ſiniſtra: ⁊ ꝓprie qñ neceſſariũ eſt ei erectuʒ ſtare: vt ꝯtingit apud magnos viros: ⁊ reuerentia ſui neceſſitāte ad hoc. aut aſſiſtere diu cultui diuio: ⁊ ſic de alijs. aut ſaltē tūc te deſcꝑte fa

ciat ligaturã cũ inſtita conuenienter applicata ſicut notũ eſt. ¶ Preter hec aũt ſi ↄtingeret materias ad crura deſcẽdere ꝓuideať ei cũ hoc defẽſiuo. ℞. ami li: boli ar. añ. lib. ß. ſe. plãtaginis: acatie: hypoquiſti dos: roſ. ſandarace: ſumach añ. ℥. ß. dragagãti: gũ mi arabi. añ. ℥. j. ß. ſucci extremitatum rubi. lib. j. fa rine volatilis molẽdini. ℥. ij. ↄquaſſentur oĩa in mor tario cũ piſtello ſuo vſq; ad glutinoſitatẽ bonã: ꝛ de hac materia emplaſtrentur tibie a genu vſq; ad pe des ligãdo eas cũ applicatione conuenienti.

Si aũt ↄtingeret: ꝙ in aliqua tibiaꝝ parte ruptura accideret. ꝓuideať ei qua druplici remedio. ¶ Primo applicãdo vnguẽtũ iſtõ ℞. olei de maſtice ꝛ de mytro añ. ℥. j. olei onfancini. ℥. ij. tutie ꝑparate cũ aqua ro. terre ſigillate añ. ℥. j. hypoqſtidos: ſandarace: ſarcocolle lote. añ. ʒ. j. cere al. ʒ. vj. fiat vnguentũ molle ꝛ applicet vt conſueuit. ¶ Itẽ ſup vlcerib⁹ apponať hic puluis. ℞. pul. hypo qſtidos. ſe. plãtaginis: granoꝝ myrti. añ. ℈. j. ſang. dra. boli ar. añ. ℈. j. pulueris oſſiũ crurium boũ cõbu ſtoꝝ. ʒ. ß. ſpodij. ʒ. j. ß. puluerizenť oĩa ꝑ ſe ꝛ diligẽter cõmiſce. ¶ 3ᵐ eſt cerotũ hoc. ℞. ceroti rubei de mu cillaginib⁹ lib. ß. tutie ꝑparate. ℥. ß. litargiri. ℥. j. ſan. dra. boli ar. añ. ʒ. ij. ß. fiat cerotũ cũ ſufficiẽti q̃titate cere. ¶ Ultimũ ꝛ ꝓprie ſigillatiuũ vel ↄſolidatiuũ eſt hoc. ℞. olei de maſtice. ℥. iij. draga. gũmi arabici diſſolutoꝝ cuꝫ aceto acuto añ. ℥. j. maſticis: thuris: ſanda. hypoqſti. añ. ʒ. j. tutie ꝑparate. ʒ. j. ß. cere. q. ſ. fiat vnguẽtũ ſufficiẽter viſcoſum ꝛ medicenť ea vlce ra qñ ſtabit neceſſitas ↄſolidãdi ea: ꝛ eſt qñ apparebũt ↄcauitates vlceꝝ eẽ q̃ſi carne repletas. ¶ Ulterius ꝟo pulueres iſti. ℞. plũbi cõbuſti. ʒ. j. tutie preparate cũ aqua roſ. ʒ. ij. puluerizenť per ſe ꝛ ſiľ commiſceantur ꝛc. Ad laudem eius dei. Amen.

Conſiliũ. 259. De ſtupore in maiori ꝑte pedis magni.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ꝛ ſignis diſpoſitionis. Ca. j.

Inſignis ꝛ celeberrime fame doctor vtriuſq; iuris dñs Gregorius de ſpineto conqueſtus eſt de ſtupore q̃ apparuit in maiori parte pedis magni ſcꝫ a genubus vſq; ad plãtã pedis. ¶ Cuius q̃dẽ ſtuporis licꝫ q̃ plurime ab auctorib⁹ aſſignate ſint cãe: videnť tñ in ipas reducẽdas eſſe cãs ꝓpter multitudinẽ materieꝝ ſciaticaꝝ q̃ dnanť in partib⁹ renũ ei⁹: ꝛ vir in oĩbus venis ramificatis a vena chili deſcendẽte q̃ deſcẽdũt ꝑ domeſticas partes coxaꝝ q̃ etiaꝫ mãe multiplicate implẽt neruos deſcẽdẽtes ad inferiores partes ꝛ ꝓprie oẽs q̃ oriunť a 19ᵃ ꝛ 20ᵃ ſpõdilibus vſq; ad finẽ caude: ꝑ quos q̃dẽ neruos ſm magnã partẽ coꝝ deferť ſpũs ſenſibilis ꝛ motiuus ad oĩa mẽbra ſenſus ꝛ mot⁹: q̃bus mouenť ꝛ ſentiũt partes oẽs inferiores: vt ancha ꝛ tot⁹ pes magnus: ꝛ oẽs partes femoris ſuminis q̃ tã interius q̃ exterius ſenſui ꝛ motui deputata ſunt. ¶ Si itaq; ↄtingat materias ꝑdictas ſua multitudine ꝛ viſcoſitate: aut vtriſq; ſimľ oppilare vias neruoꝝ ſenſus. diminueť ſenſatio in ꝑdictis partib⁹. ꝛ ſi oppilenť neruí motiui ledeť motus ꝑdictoꝝ mẽbroꝝ. ꝛ ſi in viru q; ſimul ↄtingat fieri oppilationẽ mẽbra predicta in ſenſatiõe ſua ꝛ motiõe ſimul ledenť. quare facile ex ꝑdictis videri põt ſtuporẽ iſtũ q̃ eſt nocumẽtũ diminutionis in ſenſu tactus accidere ꝓpter oppilationẽ in ꝑdictis mẽbris. ſeu neruis euenientẽ. Neq; ſtupor iſte in viro iſto ꝓuenire põt ab oppilatiõe attenuatoria. nõ eñi in eo ꝑceſſerũt egritudines vel accñtia ↄſumptiua humiditatis ſubſtãtifice: q̃ ſunt oppilõnis attenuatorie cã. Neq; etiã in eo vr̃ eſſe apa alis qõ magnũ vel duꝝ qõ fecerit oppilõnes coartatorias in eo. Sũt ergo oppilõnes ꝑdicte ꝓuenientes a materia ſciatica multa vel viſcoſa ꝓhibentes trãſitum ſpirituum animalium: vt predictum eſt.

Et ex fundamento ꝑdicto maxime ſolui põt queſtio hec. quare eſt ꝙ aliqñ nocumẽtum apparet in eo magis in ſenſu q̃ in motu: aut ecõtra: ꝛ aliqñ in ſenſatione ꝛ motiõe ſimul. ¶ Et iteꝝ ex ꝑdicto fũdamẽto apparet ſolõ ad ꝓbleuma aliud: ꝓpter q̃d eſt ꝙ aliqñ apparẽt hec nocumẽta: ꝛ qñq; nõ. Nam ſm acceſſum materierũ oppilãtiũ ſequunť nocumẽta ꝑdicta. ſm ꝟo reſolutionẽ aut tranſmutationem aut ſm ſenſibilem euacuationem earum remouentur accidentia predicta. ¶ Et ex iſtis cõcludi poteſt tertio. quare qñq; mẽbra inferiora predicta mollia ꝛ laſſa percipiunť. qñ eñi non tranſit debita q̃titas ſpirituũ nõ caleſiũt mẽbra illa ↄuenienter quare materie in eis abũdãtes nõ ſufficiẽter digerunť neq; reſoluunť. vñ ipſa mollificata ſunt cã laſſitudinis et mollitiei materierũ. ¶ Quarto ex ꝑdictis ↄcludi poteſt quare mẽbra illa ſtupida a ſenſu tactus percipiunť grauia ꝛ põderoſa. ſi eñi mẽbra lenificatur ꝛ ꝑſentia ſpirituũ. ergo eorum abſentia ſequitur oppoſitũ. ¶ Quinto ex ꝑdictis cõcludi põt cã quare viro iſto hora coitus accidit virgã eius q̃ ꝑus bñ erat erecta ab erectiõe deficere: ꝛ actũ venereũ explere nõ poſſe ↄuenienter. ¶ Sexto ex ꝑdictis ↄcludi põt quare ſeminalis materia eius fluida mucillaginoſa aut aquoſa reperiť. ¶ Septimo cõcludi põt. ꝙ vir iſte rationabiliter non dꝫ eſſe fecundus: eo q: ſemen eius indigeſtum eſt: ꝛ in qualitatibus primis et ſecũdis diſtemperatum et debita quantitate ſpirituum carens. ¶ Octauo iteruꝫ eodem fundamento deducitur ꝙ vir iſte non debet eſſe multi appetitus coitus eo q: a ſpermate videtur deficere cauſa pruritiua q̃ multum veneris incitatiua eſt. ¶ Nono ꝛ vltimo ex predictorũ fundamento concluditur ꝙ diſpõ iſta in hoc viro multum verenda eſt. ſtupor eñi nũciat paraliſim. tertia primi. de his que ꝓnoſticant egritudines. ꝛ ſcđa tertij caplõ ꝑmo. et nono Almanſ. caplõ octauo. ꝛ pluries alibi. quare ex hoc vltimo in ſumma concludiť. ꝙ res iſta non leuis ſed multũ ſuſpecta eſſe debet: ꝛ incitare dñm iſtum ad exquiſitã curationeꝫ eius. Cura eñi eius non eſt differenda. qñ eñi ꝓlongať huius egritudinis tꝑs ꝑducit ad paraliſim. nono Almã. caplõ octauo. ꝛ ꝑmo ↄtinẽtis. capitulo quarto. ꝛ ſcđa tertij. allato loco colligẽdũ. Ita q; ꝓ huius diſpõnis curatiõe: lꝫ accurate multũ ꝓcedẽdũ eſſet ordinãdo regimẽ ex parte oĩm ſex rerũ

nō nālis ſubtilr mēſuratarū: ſolū tñ hic ſummarie
diſcurrēdo procedā. Neqȝ eñ mihi tēpus accōmo=
dum eſt quantum hec diſpoſitio exigeret.

¶ De cura per dietam. Cap. ij.

Regimē ergo ex parte olum ſex re
rum nō nālis̄ inclinē ad
calefaciendum ⁊ exiccandū mediocriter
lȝ eñ diſpō in ſe ꝯſiderata: vt oppilo eſt ⁊
etiā eiꝰ que frigida multa ⁊ viſcoſa eſt. ex
peteret regimē ſatis calefactiuū ⁊ exiccatiuū: qꝛ tñ
epar eius notabilr calm eſt: ⁊ etas ēt que ꝯſiſtentia
eſt: ⁊ nālis eius complo: quā credo eſſe ſanguineaȝ:
diſtrahūt medici actū ab applicatiōe excellenter ca
lidoꝝ. quare cū moderatis calidis ꝓcedere ſecuriꝰ
eſt: qꝛ remiſſa calā longo vſu ꝓducere pñt effectum
nō minus bonū ꝙ̄ multum calida breui vſu. ¶ Ad=
huc ēt ꝯſiderandum ꝙ cibaria eius denudent ab oī
cibo medicinali vel medicina cibali māeꝝ frigidaꝝ
augmentatiuis ingroſſatiuis ⁊ oppilonū effectiuis
⁊ iō bonū eſt ꝙ in cibis eius ſemp aliqđ aperitiuuȝ
immiſceatur: vt radix vel folia petroſilini: feniculi ⁊ ſi
miliuȝ aperitiuoꝝ in diebꝰ fridis. In diebꝰ ꝟo calis
radix vel folia endiuie cicoree. De partibꝰ aīaliū vi
tent carnes neruoſe: ligamētales: cutes: ⁊ viſcoſe p=
tes omnes: ⁊ vētres ⁊ ſilia. Item caſeus multū mol=
lis ⁊ viſcoſus: lacticinia: paſtilia: cibaria cruda: oīa
frigida: ſtiptica vt granata: citonia: caſtanee, ⁊ ſimi
les euitentur. ¶ Itē euitet ſtomachi replonē a cibis
ne ſequat ex illo caloris innati diminutio ⁊ augmē=
tatio māeꝝ flegmaticaruȝ per viam indigōnis. Et
oīno conſulo eidem vt ſi qñqȝ replonez incurrerit ex
multitudine ciboꝝ ⁊ potus ad ipſam euandaȝ per
vomitum ſlico feſtinet. Accipiat itaqȝ de ſyrupo ace
toſo ſimplici. ℥. ij. aque putealis. ℥. iij. vel. iiij. ⁊ totū
bibat tepidum. Et poſt mediā horam ponat digi=
tum in os ſuum: ⁊ ſi deſideraret replonē illā potius
inferiꝰ deponere: accipiat i aurora. ʒ. ſ. pillaꝝ de iera
ſimplici Galeni. Aut pillas de ſpēbus Meſue quas
alleſangines noiat. Melior tñ medicina eſſet accipe
iere. ſ. Gal. ʒ. ſ. ß. cū aqua decoctiōis folliculoꝝ ſene
vel radicū pe. ¶ Exercitiuȝ aūt oīno videt mihi ſibi
eſſe nociuū tam pedeſtre ꝙ̄ equeſtre vel nauigatio.
ꝓprie aūt exercitium multe concuſſionis qđ in coitu
neceſſarium eſt: ideo euitare debet. mouet eñ mate
rias ad membra illa que ſuperius tacta ſunt: qua=
re oppilat membra illa ⁊ augmētari poteſt ſtupor.
quanto autē magis nocet coitus: eo qꝛ p ipſuȝ eua
cuetur ſuperfluitas vltimi alimenti vtilis: ⁊ minora
tur ſpumoſa materia qua multuȝ indigent mēbra
predicta. Leduntur itaqȝ mēbra illa in coitu dupli
citer: aut quia inaniunt aut quia replent ex motu ⁊
agitatione inclināte materias ad ipſa. ¶ Etiā de vi
gilia ⁊ ſomno ꝯſiderandum ꝙ vir iſte nō multū pro
longet dormitionē: eo qꝛ eſt cā humectādi corpora
cū generent ⁊ augmentent ex eo flata multa ⁊ cre=
ſcunt reumatiſmi a partibus fortibus ad debiles.
quare longo tempore vigilare conuenientius eſt ei
ꝙ̄ dormire. ¶ Accñtia ꝟo anime propter que moue
tur ſatis notabilr ſpūs ⁊ calefaciunt corpꝰ ⁊ exiccāt
ſuperfluitates videnť eſſe conuenientia dummodo
ſubſtantifica reſolutio ⁊ ſpirituum cōſumptio non
ſit maior ꝙ̄ ſuperfluitatum exiccatio.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Regimē ꝟo diſpōnis huius curati
uum magno ordine accu
rate multuȝ cōſcribi deberet. res eñ iſta
exigit vt ipa ſolēniter ptractet ne deteriꝰ
inualeſcat: qꝛ tñ nō dubito qn celeberri=
mi doctores: quoꝝ ꝯſilioˀ fungit canonice multū in
curatione iſtius diſpōnis ꝓceſſerint ſolū aliq̄ pūcta
que mihi vtiliora videnť ꝑcurrēdo ſcribā relinquēs
ꝑfatis doctoribus ꝯſcribēda eē ⁊ applicāda ſolēnio
ra ꝙ̄ ſint iſta. ¶ Pmo itaqȝ ꝑmitto ꝙ vir iſte cū ma=
gna cautela ⁊ aduertētia ꝓcedat in accipiēdo bal=
nea de petriolo vel ſilia: ad que ego audio ipm trāſ
tuliſſe ſe frequēter: neqȝ enim ita large cōmēdo ea:
eo qꝛ frequēter māerum ſubtiliores ptes reſoluūt: ⁊
alias dimittūt que magis nocere pñt. Et ēt qꝛ bal=
nea colliqñ mās faciunt eas reumatizare ad mem=
bra debiliat eis infundi. 3° qm̄ balnea hñtes humi
ditates ſtupoꝝ effectiuas q̄ profundate ſunt in ner
uis oriētibus a nucha. de qbꝰ in pmo cap. ſcriptum
eſt: non pñt conſumi niſi in longo tpe. quare ex aſſū=
ptione bal. per. x. vel. xv. dies non videt acquiri poſ=
ſe iuuamētū totale ⁊ eſſentiale: imo magis pūo tpe
duraturū ⁊ accñtale. Amplius. ſi balnea oīno cura
re poſſent illud feciſſent magis preteritis annis vbi
ꝟtus erat fortior: ⁊ egritudo minus confirmata: ſed
iam non curauerūt conuenienter: vt manifeſtuȝ eſt.
ergo neqȝ in poſteꝝ de eis eſt habēda fiducia rōna=
lis. ¶ 2° ꝑmittēdū pncipalr: ꝙ regimē huiꝰ diſpōnis
pēdet ex actu ꝑſeruatiuo ⁊ curatiuo. Et ꝓ executio
ne pmū vr mihi ſaluberrimū eē: ꝙ eximius doctor
iſto vere ⁊ in medio autūno: vel in pncipio ipſius ſe
conuenienter purgare debeat omni anno quouſqȝ
ſe curatum percipiat. Deinde gratia preſeruatiōis
vtat vno eluario ⁊ vna confectione: ⁊ aliqbꝰ pillis:
⁊ vna inunctiōe: ex quoꝝ applicatione ꝯuenieti non
dubito ꝙ ꝑſeruabit ſolēniter. ¶ Minoratiuū. ℞. pil
lulaꝝ de ſarco. deſcrip. Meſ. vel Auic. 5° cañ. pillaꝝ
de ſerapino. ana. ℈. ſ. pillaꝝ de reubar. ℈. ſ. miſce ⁊
reforment pille. v. cum ſy. de calamēto: ⁊ exhibeant
p. ij. horas ante dieȝ: ⁊ dormiat imediate poſt eas p
ſ. horā: ⁊ poſt. v. horas accipiat ꝓ lauatiuo cyathū
ſ. aque ordei cum zucca. calefacte: ⁊ poſt ipſam per
vnam horam accipiat cibuȝ. ¶ Aſſumpto itaqȝ hoc
minoratiuo accipiat hoc digeſtiuū qđ cōtinuet. x. die
bus. ℞. ſyru. de calamento. de ſtica. ſyr. acetoſi com
poſiti. añ. ℥. ß. aque ſublimationis radic. ireos. ℥. ſ. ß.
aque capill. veneris. ℥. ij. miſce. ¶ Eradicatiuū aſſū
pto digeſtiuo purget cum iſtis pillulis. ℞. pillulaꝝ
fetidarum deſcrip. maiori. ℈. ij. pillularum de her=
modactylis. ʒ. ß. miſce ⁊ reformētur pillule. vij. cum
ſyrupo acetoſo compoſito: ⁊ aſſumat vt ſupra de mi
noratiuo. Et ſi dubitaret de caliditate tā ſolutiuis
ꝙ̄ in digeſtiuis tūc frangat eorū audaciā cū aqua
cicoree endiuie vel acetoſe modo ſuo. ¶ Et iterū cuȝ
eiſdem purgari poterit in autūno. verūtamē ꝓpter
reliquias caliditatis eſtiue omnia talia frangantur
vt predictum eſt: ⁊ minorent doſes: ſaltē ſolutiuoꝝ.

¶ Electuariũ quo vti põt gr̃a preſeruationis eẽ poteſt electuariũ de acoro ⁊ forti⁹ illo ⁊ ꝯuenienti⁹ in p̃ſeruatione ⁊ cura ſtuporis per me cõſuetũ: ⁊ vtile eſt hoc. ℞. iere hermetis. ℥. iiij. acori biſtorte paraliſis artetice florũ roriſmarini añ. ʒ. ij. folij ameos zinziberis al. fen. granoꝝ paradiſi añ. ʒ. j. ſpecierũ pliriſarcoticon. ʒ. v. mellis roſati colati. ℥. ix. zuccari ſcõe decoctionis. ℥. vj. miſce ⁊ fiat electuariũ: de quo accipiat. ʒ. ij. vſq ad tres in aurora duob⁹ mẽſib⁹ cõtinuis ⁊ deglutiat ipſm: ⁊ tardet poſt ipſm cibuz q̃tuor horis ad minus. ¶ Cõfectio qua vti põt eſt cõfectio de acoro confortata cuz ſpẽbus dyacinamomi aut dyamuſci aut dyambre que valde melior eſt. Cõfectio domeſtica ad idẽ eſt hec. ℞. ſpecierum cõfectionis anacardine dimiſſo anacardo. ʒ. ij. liquiritie aniſi florũ roriſmarini añ. ʒ. j. ß. zuccari albi. ℥. vj. miſce ⁊ fiat cõfectio ſolida cuz aqua ſublimationis roriſmarini. De hac confectione accipiat. ʒ. j. ß. parũ ante prandiũ ⁊ ante cenã. ¶ Pillule quibus vti poteſt gr̃a p̃ſeruationis ſint iſte. ℞. aloes epatici. ℥. j. hermodactyloꝝ elec. ℥. ij. agarici turbit electi añ. ʒ. j. ſalis indi. ℈. j. aniſi ſeminis ruthe piperis albi piretri maſticis añ. ℨ. vj. infundant̃ oĩa in. ℥. v. ſucci ſaluie. cõquaſſent̃ ⁊ exponant̃ ſoli vſq ad exiccationẽ eoꝝ. Deinde renouent̃ ſucci ⁊ iterũ exiccẽtur: ⁊ fiat taliter tribus vicibus. De hac ergo maſſa fiant pillule pro ol. ʒ. octo. de quibus recipe põt ol tertia vel quarta die duas vel tres parũ ante cenã: ⁊ põt etiam de eis accipere bis in mẽſe. ʒ. j. in aurora: ⁊ obſeruare poſt eas que ſcripta ſunt ſupra in ſolutiuo minoratiuo. ¶ Unctio qua vti debet que eſt mirabilis impreſſionis eſt hec. ℞. olei oliuarum antiquiſſimi lib. j. pulueris euforbij. ℥. j. iundebeduſter. ℥. ß. puluerizẽtur deinde miſce et ponant̃ in ampulla: ⁊ claudat̃ eius orificium diligenter. ligetur itaq predicta ampulla manubrio caldaris caldari exiſtente pleno aq bullientis: ⁊ pmittat̃ bullire vſq quo tertia pars olei cõſumetur. ex hoc enim oleo calido cum ſe exponit lecto omnes partes ſtupide inungantur ſepe ⁊ videbis mirabile et magnũ iuuamẽtũ ſi poſt fricatiões ad miſſas cõuenienter fiat. Ex hoc itaq regimie volo ſatiſfactũ eſſe ad intentionẽ curatiuam ⁊ p̃ſeruatiuam: licet caſus plura expeteret.

Conſilium. 260. De mala cõplexione calida et ſicca

magni pedis partim per eſſentiam: partim per colligantiam epatis ſanguinem cholericam ad pedes effundentis a qua nocumentũ corruptionis in operatione tactiue potentie prouenit. ¶ Diuiditur autem conſilium in partes duas.

Prima autem pars continet capitula ſeptem: que omnia verſantur circa cognitionem egritudinis.

¶ Sermo vlis de egritudie ⁊ diuidit ꝯſiliũ. Cap. j.

SI virum quẽpiaz ſũma veneratione digniſſimũ. ſi ſapiẽtiã hominũ maximis ſtudijs refertiſſimã eximijs laudibus cẽſeri: maxime ſapiẽtiã tuã vir inſignis ⁊ celeberrime doctor Rainalde ſicule ingẽtib⁹ p̃conijs exiſtimo colẽdiſſimã eſſe debere. video eñ te nõ ſolũ in ſcibilib⁹ ſapientie medicine que medicoꝝ cõitati cõſueta ſunt eſſe ꝟſatum: ſed ſublimiorib⁹ eiuſdẽ facultatis eẽ interũ. Scribis eñ mihi mãm difficilẽ: ⁊ nõ q̃dẽ viro a quo ſciẽtie pfectionẽ maiorẽ expectare debeas q̃ a teipſo tãdiu approbatiſſimo ſtudio vendicaſti. ſed tua illa pbatiſſima ſapientia recte pcedit: eo laudatiſſimo ritu quo iterũ veterũ illuſtriores icedere ſolebãt. Neq eñ contenti erãt ꝓprijs ingenijs in ſciẽtiã vendicãdã: ſz ad aliena gymnaſia non raro: nõ ſoluz litteris: ſz etiaz pſonaliter transferebãt: ſic plato memphiticos vates. ſic pythagoras quẽ vulgus magum. Philoſophi ꝟo ſapientiſſimũ eſſe dixerunt intrauit perſas: pertrãſiuit caucaſum montẽ: atq opulẽtiſſima indie regna pertrãſiuit: ⁊ ad extremum vſq orbis latiſſimo phiſon amne trãſmiſſo pueniit ad caucaſuz: vbi Architã philoſophũ in throno ſedẽtẽ aureo: ⁊ de tãtali fonte potãtem legentem audiret de nãli philoſophia: de aſtronomia: de morali atq oĩ ſapiẽtia approbatiſſimã. Sed neq tu ſilr cũ ſatis ⁊ peramplius tibiipſi ⁊ per teipſuz ſatiſfacere poſſis. ſz video q͏ illud facis vt experiri poſſis q̃tũ q̃d ⁊ qualr ab alijs zelato quodã aĩo acq̃rere poſſis. Solẽt eñ ſapiẽter in aliena caſtra trãſire nõ tã q̃ trãſfuge facti: ſed velut exploratores: vt Anne⁹ lucilius ſcripſit epiſtola prima. Ne igit̃ intẽtũ tuũ fruſtret̃ ab eo q̃ꝺ te querere video: vt ſi q̃d in euganeo ſtudio veritatis in rebus arduis hẽre poſſis accipies fortaſſis. ſi ſculte magis q̃ profunde aliquid de materia quã optas. ¶ Scribis enim virum quadragenarium habitudinis laudabilis: ⁊ conuenienti regimine rerũ nõ nãliũ rectũ neq effrenitantẽ in eorum aliquo: ⁊ maxime q̃ religioſus eſt ab anni fere ſpatio i magno pede dextro vſq ad crus eius in domeſtica parte exceſſiuã fuiſſe paſſum caliditatẽ adeo: vt etiam frigidiſſimã aquã mẽbro illo effuſam operatione ſenſus tactus perciperet velut exceſſiuam caliditatem imprimere. Et in ſumma nõ ſolũ aquã frigidã: ſed omne aliud obiectum cũ frigiditate impreſſiuũ ſumme fere calidũz ab eo percipitur. ¶ Res quidem hec ingentis eſt ſpeculationis digna: maxime q̃ ſtomachus eius nãli lapſu a medio gradus labit̃ per frigidũ ⁊ humidũ. Eo quia flegmatic⁹ eſt: ⁊ flegma illud per viã indigeſtionis in eo congregatũ fuit: ⁊ nõ per viã deflux⁹ a locis alijs. Eſt etiam epar huius viri q̃nq oppilationibus agitatũ ab intenſa caliditate. ¶ Adhuc ⁊ 3⁹ videt̃ vir iſte cibũ ſuũ cõuenienter digerere. Et vltio ſcribit vt p̃tactũ eſt. regulatus modo viuendi ſatis pertrãſiuit vſq ad menſem martij nuperrime p̃teritum: tũc autem inuaſit predictũ mẽbrum dolor magnus abſq aliquo tumore vel rubedine: ſed ſolum ibidem intenſa caliditas cum dolore percipitur. ¶ Et adhuc iterum eo magis hanc diſpoſitionem exiſtimo contemplandã eſſe. video ſufficientiſſime pcurationi a viro in ſpeculabilibus ⁊ operabilibus excellentiſſime trito. Quod apparet ex his que mihi innotuerũt: cuz p̃mo ad antecedẽtẽ mãm ⁊ mandãtia mẽbra in ſui operne pceſſerit: ⁊ minorando: diuertendo: ⁊ digerẽdo: ⁊ cõfortando membra: ⁊ proprie ſtomachum ⁊ epar.

Sicq́ꝫ demũ cũ ſcða vñ eñone ad eradicandũ mate
riã ꝓceſſum eſt: ⁊ ad particularẽ materiã intẽdẽdo
cũ locaĺibus vt embrocis inũctionibus: fricationib⁹
⁊ ſiĺibus ꝓceſſum eſt: ⁊ nihil fere de ꝯtingẽtibus ca-
nonico regimine applicabiĺibus ꝑtermiſſum fuerit.
Cum nihil tñ hoꝝ finaĺr ſm optata cõtulerit: vt ſcri
bit: qua de re rem hanc nõ ſolum grauẽ: immo ma-
gna ſpeculatione digniſſimam eriſtimo fore.

Unde pro ipſius inquiſitione ⁊ curatiõe etiã vr̃
mihi ꝯtẽplandũ eſſe circa ſeptẽ pñcipa
liter. ¶ Et pmũ eſt. an hec diſpõ ſit ꝑ eſſentiã patien
tis mẽbri vel ꝑ colligantiã denolanda. ¶ 2m pñ-
cipale ſub qua denoiatõe morbi reponẽda ſit. ¶ 3m
ꝓo eſt q̃ ſit ſpẽs leſionis vel nocumẽti: qð ab ipã ꝓ-
ducit. ¶ 4m ꝓo eſt cui potẽtie vel virtuti hec diſpõ
attribuẽda ſit. ¶ 5m ẽ cui pticule eſſẽtiaĺr hec diſpõ
attribuat. ¶ 6m ꝓo eſt notificare ſigna eius. ¶ 7m
ꝓo ⁊ vltimũ eſt ponere cã ñ. ⁊ inſtrumẽta regiminis.
¶ An hec diſpoſitio ſit ꝑ eſſentiã patiẽtis mẽbri: an
per colligantiam denominanda. Cap. ij.

Tamẽ ſi diligẽter hui⁹ diſpõnis ve
ritatẽ inquirere debeo ſm qð
mihi ingeniũ exhibebit reducẽdũ eſt ꝑ-
mo diſpõnẽ hãc ad notitiã ipſius diſtin
ctã ipam diffinitiõe eius exprimẽdo ⁊ rõ-
nibus cõprobãdo ⁊ illuſtriũ viroꝝ auctoritatib⁹ vi
gorãdo. ¶ Eſt aũt hec diſpõ oĩno ⁊ pñcipaĺr dicẽda
mala cõplõ calida ⁊ ſicca materialis q̃ eſt egritudo
ꝑ eſſentiã pñcipaĺr totius cruris: ⁊ marime particu
le patiẽtis. ¶ Neq́ꝫ eñ hec egritudo ꝑ colligantiam
ſimpĺr denoiari põt: eo q͛ raro ꝯtingit egritudinẽ ꝑ
colligantiam in parte aliqua extendi per dies ali-
quos quin tranſeat in egritudinem per eſſentiam.
¶ Adhuc etiã ſi hec diſpoſitio eſſet per colligantiã
abſolutã: ⁊ quocũq́ꝫ modo cõtingeret oportet inue-
niri mẽbꝝ: ꝑ cuius colligantiã egrotaret tibia hui⁹
viri: ſed nullũ videt aſſignari poſſe vt ſcribit: eo q͛
neq́ꝫ cerebrũ: qm̃ nõ eſt materieꝝ iſtaꝝ neq́ꝫ tãte ca
liditatis cõmunicatiuũ: neq́ꝫ ſtomachus pari rõne.
Etiã q͛ vt ſupius tactũ eſt ſtomachus huius viri la
pſus eſt a medio gñis ad frigidũ ⁊ humidũ mate-
rialiter. Neq́ꝫ etiã hoc idẽ de epate dici põt. Et quia
dato q̃ epar eius reſpectu mediꝫ gñis ſit calidũ: vt
ſcribit ⁊ adhuc notabiĺr apparet de neceſſitate fuiſ
ſe iuuamentũ ex inſitis euacuãtibus digerẽtibus ⁊
cõfortãtibus que applicita fuerũt vt ſcribit: ſed nul
lum apparuit iuuamentũ ex hoꝝ applicatione ad
epar: neq́ꝫ ad alia ꝑdicta mẽbra. igit nõ põt deduci
q̃ egritudo iſta inſit tibie ꝑ eſſe per colligantiam ab
aliqua determinata parte. ¶ Forte autẽ exiſtimare
poſſet aliq̃s: q̃ hec diſpoſitio ineſſet huic mẽbro per
colligantiã eius ad totũ reliquũ corpus prius pro-
ducta: aut nũc depẽdens. ſed neutrũ hoꝝ ſaluari
põt. igit hec egritudo in mẽbro iſto non eſt per colli
gantiã. patet cõſequẽtia. quoniã ſi ſic neceſſe eſt pre
ceſſiſſe aliquã egritudinẽ per quã in criſi tranſlata
foret materia ad ipſam tibiã: ſed nulla ꝑceſſit egri-
tudo: ad quã hec cretica trãſmutatio ſucceſſerit. igi
tur in hoc membro talis egritudo non potuit fieri
per modum cretice tranſmutationis materierum
egritudinum totius. ¶ Neq́ꝫ iterum aliquis crede-
re poſſet q̃ egritudo huic membro ineſſet per conti-
nuam ⁊ ſucceſſiuã trãſmiſſionẽ paulatinã materie-
rum a toto ad hãc partẽ. oporteret enim neceſſario
aſſignare egritudines toti communes et eorũ cãs.
Sed vir iſte non egrotat mala cõplexione calida et
humida: calida ⁊ ſicca: frigida ⁊ humida: aut frigi-
da ⁊ ſicca toti cõmunibus: vt iaꝫ ꝑſcriptũ eſt. igitur
hec egritudo nõ eſt per colligantiã totius ad hanc
partẽ. ¶ Amplius demõſtratione arguit ſic. ſi in to
to corpore inueniretur egritudo aliqua de ꝑdictis.
quomõ ſaluaret integritas opationũ ſtomachi epa
tis ⁊ aliaꝝ partiũ ⁊ robur ꝟtutis. De rõne eñ for-
malis morbi eſt ledere: ſed egrotãte toto leſio cẽt val
de magna. ergo facile demõſtrabilis vel cognoſci-
bilis. ꝯſequẽs repugnat experiẽtie. igit ⁊ fundamen
tum illud ex quo ipm ſequit. ¶ Patet itaq́ꝫ ſi bñ cõ-
ſideret q̃ oĩno oportet cõcedere hanc egritudinẽ eſ-
ſe pñcipaliter per eſſentiale nocumentum particule
patientis. ¶ Neq́ꝫ volo moleſtari hic an ſit poſſibile
vel de facto cõtingat hãc egritudinẽ ſm partem ali
quã per colligantiã depẽdere ab aliquo mẽbroꝝ ſu
perioꝝ debili exñte. facile enim cõcederet id qm̃ mẽ
bra ſupiora velut fortiora ſupfluitates ſuas expel-
lunt ad debilia. pma pmi. caplõ de mẽbris in fine. ſꝫ
pñcipale ad quod intendit conſiderandũ credo eſ-
ſe diſpoſitionem huius per colligantiã. ⁊ demonſtra
tum eſt. ¶ Adhuc iterum: neq́ꝫ video rõnem aliquã
neqꝫ auctoritatem q̃ ꝓbare poſſint hãc egritudinẽ
eſſe denolandã ꝑ colligãtiã abſolutã toti⁹ corporis
aut alicuius particule eſſentialis ad ipm crus. Mi-
rabile eniꝫ videret quare in diſpoſitione aſſignetur
nocumentũ per ſimplicẽ cõpaſſionẽ vel condolentiã
vel alterationẽ ꝓuenientẽ ab aliqua egritudine to-
tius vel alicuius particule ad hoc membruꝫ quin ꝑ
ſigna ⁊ accñtia cognoſcerent egritudines tales toti
aut particule corporis appropriate vel in eis exiſten-
tes. Etiã iteꝝ hoc probat qm̃ ſi totũ aut aliqua par
ticula corporis egrotaret oporteret neceſſario aſſi-
gnare. ſ. inuentionẽ ſpẽi leſionis vel nocumẽti ꝓue-
nientiũ ab illis egritudinibus totius aut partium:
qm̃ terminus diſcretiuus ſanitatis ab egritudine
eſt ſenſibilis opationũ leſio. Cũ ergo neqꝫ toti⁹ neqꝫ
partiũ appareat ſenſibilis in opationib⁹ leſio oĩno
nõ põt dici hãc egritudinẽ i eẽ mẽbro ꝑ eſſe ꝑ colligã
tiã ei⁹ ad totũ aut ad aliq̃ ꝑtẽ vel ꝑtes: vt iã dcm̃ ẽ.
¶ Sub qua denominatione morbi hec diſpoſitio re
ponenda ſit. Cap. iij.

Poſtq̃ aũt ſatis apte viſuꝫ eſt qð
ꝑdicta diſpõ leſit cruri hu
ius viri ꝑ eſſentiã. iã videt mihi declarã
dũ eſſe quaĺr hec egritudo denolanda
ſit. Eſt eñ diſpõ ꝑ quã ꝓuenit in opatiõibus imme-
diate nocumẽtũ ſenſibile. quare ipſa eſt morbus: vt
pꝫ ſcða pmi. caplõ pmo. fere in exordio. igit aut egri
tudo nature complonalis: aut vnitatis: aut cõpõna
lis. ꝯñtia neceſſaria eſt a ſufficienti diuiſione mẽbro
rum comprehenſoꝝ ſub his generibus: vt pꝫ ſcða te
gni ibi. Genera aũt lapſuũ ſunt eadẽ his que virtu
tẽ cõplẽt. Nã in quot naturis tanq̃ pñcipijs ꝑficiũ

tur operationes naturaliter diſpoſitis:in eiſdē pre-
ternaturaliter variatis imperficiuntur operatiōes
vt colligitur etiam ſcda primi.ſcdo capitulo.

Videt aūt ꝙ hec diſpō nō ſit egritudo cōpō
nalis:eo qꝛ ibi nō inueniꝛ aliq̄ de egri
tudinibꝰ q̄ cadere poſſint ſub q̄tuor gn̄ibus egritu-
dinū cōpōnaliū. Neqꝫ enī ibi eſt egritudo ſupficiei:
qꝛ neqꝫ aſpera eſt:neqꝫ nimiū lenis pars huius mē
bri. ℂ Neqꝫ iterꝫ hoc mēbrū egrotat ī figura:qꝛ hoc
mēbrū nō eſt curuū:tortū vel diſtēſum pternatura
liter:ꝛ ſic de aliis. ℂ Adhuc etiā hic nō eſt egritudo
in receptaculo.ppterea:qꝛ ibi nō eſt receptaculū ali
qḋ vētriculus vel ꝯcauitas manifeſta. ℂ Silr etiā:
qꝛ ibi nō eſt egritudo in via cū in loco illo nō ſit via
manifeſti trāſitus alicuius corporis de loco ad lo-
cū.quare hec egritudo nō eſt cadēs ſub pmo gene-
re egritudinū cōpōnaliū:qḋ plaſma nōiaꝛ. ℂ Pari
etiā rōne deduciꝛ qḋ hec egritudo nō eſt cōpōnalis
in quātitate diminuta cū nō appareat mēbri exte-
nuatio vel ꝯſumptio manifeſta. Neqꝫ eſt egritudo
in quātitate aucta:qꝛ non eſt ibi aliqua ſupaddita
particula quātitatiua cū nō ſit ibi tumor de quo cu
randū:vt iā ſcriptū eſt. ℂ Silr etiā facile ꝯuinciꝛ qḋ
egritudo iſta nō eſt cōpōnalis cadēs ſub denolatio
ne numeri.neqꝫ enī ibi eſt aliqua particula vel ſub
ſtātia numeralr aucta vel diminuta.igiꝛ nō eſt egri
tudo in numero. ℂ Poſtremo etiā hec egritudo nō
eſt in ſitu p loco capiēdo ipm denolanda.neqꝫ enim
ibi eſt aliqḋ extra locū qualr ꝛ q̄tū eſſe nō debeat.
Et iterꝫ hec egritudo nō eſt denolanda egritudo in
ſitu ſitū ipm p colligātia vel ſocietate accipiēdo:vt
in pcedēti caplō plane declaratū eſt.quare ex predi
ctis iā ſatis apparet ꝙ egritudo iſta nō eſt cadens
ſub denolatiōe cōpōnalis alicuius ſpecierꝫ decem q̄
cadūt ſub pmis quatuor gn̄ibus cōpōnalis natu-
re:qꝛ nō eſt diſpō in ſupficie via figura via vel rece-
ptaculo cadētibus ſub pmo gn̄e cōpōnali denolato
plaſmo.neqꝫ in q̄titate aucta vel diminuta cadēti-
bus ſub ſcdo gn̄e.ſ.ſub q̄titate. Neqꝫ etiā in nume-
ro:vel diminuto vel aucto qḋ eſt tertiū genꝰ cōpōna
lis:neqꝫ in loco p colligātiā q̄ cadūt ſub q̄rto gn̄e.ſ.
ſitu.igiꝛ nō eſt egritudo cōpōnalis. ꝯn̄tia tꝫ a ſuffi-
ciēti diuiſiōe oim egritudinū cōpōnaliū que cōpre-
hendunꝛ ex Auic.ſcda primi.capitulo tertio.

Pari etiā rōne ſcdo pncipalr deduci pōt.
ꝙ talis egritudo nō eſt cadens
ſub ſcdo gn̄e.ſ.nature vnitatis.neqꝫ enī ibidē eſt ſo-
lutio ꝯtinuitatis improꝑe dicta:q̄ ē extenſio vel di-
ſtractio partiū quarūdā.ꝛ ꝯctio aliarꝫ vt apparet.
neqꝫ etiā eſt ibi ſolutio ꝯtinuitatis ppꝛie dicta.quā
Auic.ꝛ reliq̄ auctores nōiant ſolōnē imparis. neqꝫ
enī mēbrū vel aliqua particula impar eſt facta bi-
par vel tripar ꝛ ſic de aliis. ℂ Adhuc etiam neqꝫ ibi
eſt ſolutio ꝯtinuitatis in carne nō in cute:nō in ner-
uo neqꝫ in ligamēto:pānículo muſculo vel chorda.
vena:arteria:nec coſta oſſe:vel cartilagine: et ſic de
aliis ibidē nō videꝛ eſſe ſolō ꝯtinuitatis. ℂ Contra:
qꝛ ibi eſt dolor fortis.ſꝫ ois talis ſequiꝛ alterationē
cōplōnis:aut ſolōnē cōtinuitatis. igiꝛ in mēbro illo
pōt eſſe vera ſolō ꝯtinuitatis:ſaltē profunda vel in
trinſeca:lꝫ nō apparēs. ℂ Dicēdū eſt negādo ꝯn̄tiā
qm̄ nō ſufficit oñdere neceſſitatē vere ſolute ꝯtinui-
tatis per ꝯn̄tiā vehemētis doloris. Ipſius enim cā
pōt eſſe ſimplex ſubita vel fortis cōplexionis pmuta
tio abſqꝫ ſolōne continuitatis:vt pꝫ ex lra Gal.ſcdo
tegni loquētis ſub nota diſſūctionis dū dixit. Dolo
res ꝯ̄o ſm quēcūqꝫ incūbunt locū aut ſolutā ꝯtinui
tatē:aut ſubitā alterationē oſtēdunt. ℂ Aut etiam
ſcdo dici pōt qꝛlꝫ ꝯcederet ibi eſſe ſolutionē ꝯtinuita
tis.ipſa tn̄ eēt improꝑe dcā:ꝛ nō ppꝛie intellecta.verꝫ
ſolutio imparis:vt dcm̄ eſt. quare ſatis clare videꝛ
eſſe tenendū in pdicto mēbro nō eſſe ſolutionem cō-
tinuitatis manifeſta vel proprie dictam.

Cū igiꝛ neqꝫ hoc mēbrū egrotet aliq̄ egri-
tudinū cōpōnaliū vel vnitatis:vt
pbatū eſt.reliquiꝛ ꝙ mēbrū illud neceſſario egrota
bit gn̄e male cōplōnis a ſufficiēti diuiſione. ℂ Et p-
ma ꝯcluſio ex pcedētibus eſt neceſſario deducta. Et
lꝫ iſta ꝯcluſio vera ſit:tn̄ nō eſt ſufficiēs ad cōpletā
cognitionē vel curationē huiꝰ diſpōnis.quare opꝫ
alias particulariores pmittere ꝯcluſiones. ℂ Qua-
rum ſcda eſt hec:ꝙ iſte morbus eſt cōplōnalis ꝛ ma
terialis. Prima pars huius ꝯclōnis ex pcedēti diſ-
curſu ſatis deducta eſt. Et ſcda probaꝛ. qm̄ ſi talis
diſpō eſſet mala cōplō immālis:aut eſſet neccīo hūi-
da calīa frida vel ſicca. Sed mala cōplō ſimplex hu
mida p ſe dolorē nō efficit ſcda pmi.caplō de cauſis
doloris:ꝛ pluries alibi. Amplius:ſi eſſet mala cōplō
frida aut calida tm̄:aut ſicca tm̄:aut calīa et ſicca:
aut frigida ꝛ ſicca:tū: neccīo:aut eſſet ab intrinſeco
eueniēs:aut ab extrinſeco. Et ſi q̄dē eſſet ab intrin-
ſeco aut eſſet paulatine in mēbro facta:aut ſubito.
Sed mala cōplō quelibet illarꝫ paulatine in mēbro
acq̄ſita nō efficit dolorē. Nō q̄dē calida:qꝛ dato illo
neccīo q̄libet ethicus doleret. Nō frigida:qꝛ pari rō
ne paralitici a friditate interiꝰ acq̄ſita paulatine fa
cti dolerēt. Silr etiā nec mala cōplō ſicca paulatine
eueniens dolorē efficit:vt patet in ethica ſenectutis
in pluribus diſpōnibꝰ maraſmodeis a ſiccitate fa-
ctis:quare nō poterit eſſe hec diſpō pueniēs a ma-
la cōplōne immāli ſimplici vel compoſita paulatine
facta pueniēs. ℂ Neqꝫ etiā dici pōt ꝙ hec diſpō ſit
mala cōplō ſimplex vel cōpoſita immālis ſubito fa-
cta. Tales enī ſpēs male cōplexionis nō ponunꝛ ab
auctoribus.qm̄ non videnꝛ hre cauſas pductiuas
ipſarꝫ:aut ſaltē ab aduerſario aſſignari debent. Et
ſi forte caderet hoc in imaginatione alicuius ſpecu
latiui difficile eſſet aſſignare aliquā ſpēm male cō-
plexionis immālis de pdictis q̄ eandē nō aſſociaret
ſibi materiā.ꝛ tu cōſidera. ℂ Adhuc iterꝫ oſtēdunt
tertio ꝙ hec diſpō nō eſt mala cōplō immālis ab ex
terius eueniēs ppter plura. Primo: qꝛ eſſet difficile
imaginari alicuius primitiue cauſe continuā appli
cationē ad mēbrū per quā ipſum lederet ex ꝯtinua
applicatione obiecti ad organū tactus. Sed ex nar
ratis ꝛ ſcriptis apparet ꝙ q̄ācūqꝫ ꝛ q̄ñocūqꝫ orga
no tactus membri ſui appliceꝛ obiectū frigidū ſem-
per percipiꝛ calidū ergo oporteret primitiuam cau
ſam ꝯtinue eſſe exiſtentē.ꝯn̄s videꝛ impoſſibile quo
ad eſſe: immo etiā quo ad imaginationē.quare ꝛc.

¶Amplius ſi mala cōplo frida cala vl' ſicca immālis ꝯtinue eēt in ꝯſeruari depēdēs ab exteriori cā: vt ae re ⁊ ſimilib⁹ oporteret neceo ꝙ ſꝑ nocumēto huius tri ſtis ſenſationis lederet̃ eger: ſ ꝯñs repugnat caſui igit̃. Relinquit̃ igit̃ ꝙ hec egritudo nō eſt ſpēs ma le cōplonis īmālis aliq̃ ſimplex vel cōpoſita: vt pꝫ in telligēti. ¶3ª cōclō pncipalis ponit̃ ꝙ hic morb⁹ eſt mala cōplo cala ⁊ ſicca mālis. Cōclo iſta ꝓbat̃. pri mo q̄tū ad pmā ptē ex pcedētib⁹ in ꝓbatiōe pcedē tis ꝯcluſionis adductis. Et ꝓbat̃ ēt ex hoc: qꝛ ꝑ hāc egritudinē nocet̃ operatio mēbri nocumēto corru ptionis. vt ꝓbabit̃ in ſequēti caplo. ſ nocumētum corruptionis alijs parib⁹ vt in pluribus ⁊ q̄ſi ſꝑ fit a calitate ⁊ ſiccitate ſicut nocumētū diminutiōis ⁊ ablationis opationū fit a friditate igit̃ hic morbus rōnabilr poni dꝫ mala cōplo cala ⁊ ſicca. pꝫ ꝯña. qꝛ denolatio morbi vt in plurib⁹ aſſignat̃ ab auctori bus penes efficiētē cām mālē. ⁊ minor eſt oīm aucto rum pma tertij. tractatu pmo cap. 6°. Judiciū aūt de ſignificationib⁹ hap̃ leſionū eſt: qm̄ cum ꝓcedit curſu ꝑmutatiōis. i. corruptionis ſm plurimū ſeq̄ tur cōplonē calidā ⁊ ſiccā: ⁊ q̄ currit curſu diminu tionis ⁊ debilitatis ſm plurimū ſequit̃ frig⁹ q̄re re liquit̃ veritas ꝯclonis. Qd aūt hec mala ꝯplo ſit mā lis cala. ſ. cholerica ꝓbabit̃ īferi⁹ ī 6° cap. de ſignis ſignificātib⁹. ¶4ª ꝯclo ſequit̃ ad pdicta. ⁊ eſt ꝙ ma la cōplo talis eſt mala cōplo ſanguini acuto com mixta. Probat̃ ꝯclo ex deductiōe pcedētis: qꝛ ſi non eſt mala cōplo cala ⁊ ſicca. igit̃ ⁊ cholerica. ¶Jtē ſi ipſa cōmiſcet̃ ſanguini ipſa reddit ipm cholericum. ¶Amplius hec mala ꝯplo cala fortaſſis nō euāt ab aliq̄ q̄titate aduſtionis: ſiue ſit aduſtio ī eadē mā cholerica: ſiue ſit ī ſangule acutiori facta. Et tertio itez hec ꝯclo ꝓbat̃ īferi⁹ vbi in ſexto cap. ponent̃ ſi gna hui⁹ diſpōnis rectificatiua. q̄re ⁊c. ¶Et ex iſtis oībus apparet ꝙ hec diſpō reducta eſt ad particu larē denolationem. ſ. ꝙ ipſa eſt mala cōplo choleri ca in pte illa partim fixa: partim depēdēs a ꝯtinua trāſmiſſione cholerica ſanguinis ab epate ⁊ partib⁹ ſuperioribus. vt a chili vena ⁊ ſimilibus.

¶De ſpē leſiōis q̄ ab hac diſpōne ꝓducit̃. Cap. iiij.

Tam igitur pꝫ ex pcedēti ca pl. ꝙ opꝫ declara re q̄ ſpēs leſionis ſit hec: q̄ tactu patien tis huius nobilis oē fridū calm pcipit̃. Ex q̄ fundamēto apparebit pcedentis capli ⁊ veritatis ipſi⁹ itellect⁹ amplior: ⁊ erit via ad inueniendū curationis principiū ⁊ inſtrā idonea. ¶Leſio igit̃ vel nocumētū in opationib⁹ ab aucto rib⁹ aſſignatū triplex eſt. ſ. diminutionis ablatiōis mutationis vel corruptionis vel mediocris leſio: et iſtis varijs noīb⁹ vt appebit opationū leſiones vel nocumēta ab auctorib⁹ aſſignata ſunt. ¶Dr̃ autē nocumētū in opationib⁹ diminutio multiplr: vt qñ opatio exēpli gr̄a trāſmutādi ſanguinē in alimētū. q̄ eſt ipſi⁹ ꝯuerſio in hūiditates ſcdas diminuta eēt in digōne vel decoctōe. Ambigr̃a. Si ſanguis q̄ dꝫ eſſe alimētū carniformiū ptiū ꝯuertat̃ ī pmā hūiditatē de ſcdis: aut tertiā vel q̄rtā: ita ꝙ in gradu caloris lucniat̃ hūiditas ſcda variata reſpectu caloris car nis. ¶Aut ſcdo dr̃ diminuta opatio talis. vt ſi pe nes groſſitudinē in ſubſtātia q̄ q̄titatis eſſet dimi nute ingroſſatur ſanguis vel humiditas. aut quia aquoſa. ¶Aut tertio diminuta dicit̃. vt ſi digeſtiua potentia fortis exñs ad trāſmutādū ſanguinē ī hu miditates ſcdas. in q̄nq; horis gr̄a finis pdicti non poſſet bñ ꝓpter debilitatē illū ſanguinē ꝯuertere in ſeptē vel octo horis. Uñ ſiue ſanguis in humidita tes ſcdas diminute coctus a virtute diminute trāſ mutet̃ reſpectu gradus. aut reſpectu tpis ad hanc trāſmutationē idonei. totum hoc nocumentū ſub le ſione opationis nolata diminuta poni dꝫ. ¶Etiam itez huic tali nocumento inuenit̃ aliud ꝯtriū nocu mentū ꝑ viā intenſionis nolatū. Nō em̄ eſt incōue niens vt ſi ſit nocumentū in opationib⁹ aſſignatur per ſpeciem diminutionis. etiam in eiſdem opatio nibus aſſignari poſſit nocumentū ꝑ intēſionem. Et hoc q̄dē nocumentū intelligat̃ ꝑ ꝯrietatē ad pdicta oīno. vt ſi gradus coctionis trāſcēderet ꝯueniētiā ad trāſmutādū ſanguinē in humiditates ſcdas ꝓ portionatas nutrimento carniformiū. vt qꝛ in gra du cōplonali excederent humiditates ſcde excede rent calitatē carniformiū mēbroꝝ. aut mō ſubſtan tie groſſiores ⁊ magis cōpacte redderent̃ aut ī tpe minori multū excoq̄rent̃. pꝫ ꝙ in opatione trāſmu tatiua ſanguis in humiditates ſcdas carniformib⁹ mēbris ꝯuenientes eēt nocumentū. Et nō q̄dē per modū diminutionis: vt pauloante appuit. ſ ꝑ mo dum intenſionis ſicut declaratū eſt. ¶Forte aūt ex pdictis videret̃ inſurgere dubitatio. ſ. ꝙ nō in cuiuſ cunq; mēbri opatiōe nocumētū ꝯtingē poſſet ꝑ viā intenſionis. ſicut pꝫ de opatione viſiua fuiſſe de mē te Aui. 3ª tertij. cap. 1°. Uoluit em̄ ibi ſuꝑfluitatem in viſione dependere ab eq̄litate oculi. ⁊ tu ꝯſidera hic. qm̄ fortaſſis a tēperamēto oculi nō pōt ꝓuenire exceſſus in tēperata viſione: niſi ꝑ ſuꝑfluitatē viden di in oculo tēperamēto itelligeret̃ ꝑfectior opatio: q̄ repiri poſſit in latitudine temperamēti q̄ repiret̃ in oculis extremis tēperātie poſitis. perfectiſſimū em̄ in tēperie ſuꝑfluū denolari pōt reſpectu extremoꝝ temperiei. ¶Ex q̄b⁹ oīb⁹ in vnū collectis videri pōt ꝙ nō oīs opatio diminuta dr̃ eſſe leuis ſm intentio nē Gal. ſcdo tegni vbi dixit. ꝙ nocet̃ opatio triplr. ſ. leuiter. i. diminute. vt oēs exponunt. Opatio em̄ ꝑ intenſionē aſſignata nō eſt leuis. i. diminuta ſed in tenſa eſt. vt deductū eſt. q̄re ⁊c. ¶Et ex hoc funda mento pꝫ manifeſte ꝙ opatio tactiua hui⁹ nobilis ꝑ quā ꝯprehendit̃ fridū ex impſſione cali nō eſt di minuta. Oporteret enim ꝙ obiectum intenſe calm ꝑciperet̃ remiſſe tale. vt itenſe tale q̄ ſub nocumen to diminutiōis opationū includunt̃ vt deductū eſt. ¶Jta aūt ⁊ nūc itez inq̄rere opꝫ. qualis ſit hec no cumenti in opationib⁹ ſpēs. Neq; etiā dici pōt ꝙ ſit ablata: qm̄ nocumentū ablatiōis tollit pñtiā actua litatem vel eſſentiā opatiōis. Qd igit̃ hic ſit opatio ſenſitiua ꝓbat̃: qꝛ ꝑcipit obiectū imprimens: ſ non eſt ablata ſenſatio membro. ſ nō pōt dici opationē ſenſus ab eo ablatā eſſe. ¶Quare cū nocumentum in opatione hui⁹ membri nō ſit ꝑ viā itenſionis: aut diminutiōis aſſignabile. vt pauloāte deductū eſt.

Neqꝫ etiã ꝑ viã ablatiõis ſenſus:vt nũc ꝓbatũ eſt. Relinquit̃ ergo ꝙ nocumẽtũ in opatione ſenſus in mẽbro huius viri erit corruptio denolandũ ꝯña neceſſaria eſt a ſufficienti diuiſione oim modoꝝ nocumẽti vł leſionis q̃ aſſignant̃ in mẽbris tripłr.aut 2° tegni.Nocet̃ aũt opatio tripłr aut leuiter.i.diminute:aut mediocriter.i.corrupte vt declarabit̃. vt oio nõ fit.i.aufert̃.¶Eſt aũt nocumentũ corruptiõis in opationib⁹ ab auctorib⁹ aſſignatũ:ꝑ qđ formale in opatiõib⁹ q̃ cõiter hũane ſpẽi ꝯueniũt ꝑmutat̃. hoc aut itaqꝫ eſt:vt ꝑ modũ actionis mẽbroꝝ ꝑueniat̃ ad ꝑmutationẽ ſpecifice denolationis in opationibus.verbi grã.ſicut ſi forma epatis cũ tẽperamento ſuo trãſmutare debẽs chilũ in maſſam ſanguineã partes chili ſua caliditate ⁊ humiditate mediocri fluxibilitate ⁊ aereitate ⁊ vnctuoſitate aptas cõuerti in ſanguinẽ trãſmutaret ł fumoſitates: velut frequẽter fit in tympanite:aut in aquoſitate velut aſcite:aut in ſanguinẽ aquoſum flaucũ velut ł hyposarcha. Talis enĩ trãſmutatio eſt actio.igit̃ opatio:⁊ nõ ablata:vt ptzineqꝫ diminuta vel inteñſa: vt deduci põt ex ꝑdictis.igit̃ denolat̃ corrupta. Et cã eſt:q2 ſicut in vera corruptione fit trãſit⁹ a denolatione vnius ſpẽi ad alterã:ita ⁊ in hac. partes enĩ in chilo aſſignate diſpoſite erãt trãſmutari in ſanguinẽ ſed fuerunt trãſmutate in aquoſitatẽ aut in fumũ vel aliã ꝯſiliem ſubſtãtiaꝫ:ergo fuit in obiectũ illud facta trãſmutatio corruptiua ꝑ quã deuẽtuꝫ eſt ad tranſmutationẽ ſpecifice denolationis illi⁹. ¶Ex quo apparet ꝙ talis operatio oino di ex toto gñe ꝑter nãm gñaliter enim verificat̃ ꝙ hec eſt preter nãm toti humane ſpẽi ⁊ cuilibet indiuiduo ipſi⁹ ſ.ꝙ partes laudabiles chili q̃ debuiſſent cõuerti in ſanguinẽ laudabilẽ ꝯuerſe ſint ł fumũ aut aliã materiam corruptã. Et forte ex hoc fundamento quis facile deducere poterit:ꝙ hec operatio nolat̃ etiaꝫ corrupta:q2 tẽdẽs in corruptionẽ vel preparãs ad corruptionẽ mẽbri illi⁹ cuius eſt operatio corrupta Raro enim cũ tali corrupta operatione epatis imaginari poſſumus epar diu perdurare quin corrumpat̃:immo ⁊ indiuiduũ totũ:quare merito denolanda eſt operatio corrupta ſignificatiue: q2 ſignificat mẽbri vel totius cuius eſt operatio corruptionem:⁊ tu ꝯſidera ꝙ hoc vr̃ eſſe rõnabile eo q2 nocumentũ corruptionis in operationib⁹ eſt deterius nocumẽtũ ꝗ̃ diminutionis operationũ aliis partib⁹ . Nocumentum enim diminutionis operationũ non ita faciliter aut cito tendit vel preparat ad corruptionẽ aliis partibus ſicut nocumentum corruptionis preparat ad illam. ¶Et ex hoc fundamento iteꝝ intelligi põt:quare nocumẽtũ corruptiõis ł opatiõib⁹ tã variis denolationibus ab auctoribus denolatum ſit:nolat̃ enĩ mutatio vel permutatio ꝓpter trãſitũ ad alteram ſpecificam denolationem. vt viſum eſt. Neqꝫ enĩ ł nocumẽto diminutionis iſte fuit trãſit⁹. ¶Contra ex hoc fundamento vident̃ eſſe deducẽdũ ꝙ nocumentũ ablationis operationuꝫ denolari debet nocumẽtum corruptionis.ꝓbat̃ ꝯña:eo q2 ſicut per nocumentũ corruptionis fit tranſit⁹ in alteram denolationẽ ſpecificam. Ita per nocumentum ablationis fit tranſitus in eandẽ.ergo vnuꝫ illoꝝ nocumentoꝝ non differt ab altero neganda eſt ꝯña illa. Et dicendũ eſt ꝙ omne nocumẽtuꝫ corruptionis in operationibus preſupponit entitatẽ vel pñtiã operationũ.Sꝫ nocumẽtũ ablationis excludit oẽꝫ operationẽ:quare ⁊c. ¶2° apparet.quare a Gal.hoc nocumẽtũ corruptionis denolatũ ſit mediocre:q2 videt̃ mediũ tenere inter ablatiuũ eſſe operationuꝫ ⁊ diminutiuũ eſſe ipſaꝝ.Eſt enim in corruptione preſentialr̃ opatio mẽbri:ꝓpter qđ diſtinguit̃ ab ablatione:vñ non eſt tanti nocumenti potentiuũ nocumẽtũ corruptionis ſicut ablationis. Neqꝫ eſt ita leue ſicut nocumẽtũ diminutionis: immo eſt forti⁹ illo:vt apparet ex ꝑdictis. Igit̃ erit mediocre inter illa duo nocumẽta:quodcũqꝫ enim nocumẽtũ in operationibus remiſſius eſt peſſimo et intenſius leuiſſimo mediocre denolari dꝫ:quare bñ dixit Gal. Nocet̃ operatio mediocriter ⁊c.⁊ hec fuit cã ꝓpter quã Auerrois 3° colliget.cap̃. de accñtib⁹ ſupꝑuenientib⁹ virtuti nutritiue . Nocumẽtũ corruptionis in opationibus oim mẽbroꝝ nolauit permutationem ad malas opationes:vt ibi clare colligi põt dum dixit. Leſio q̃ ſuperuenit vlr operationib⁹ mẽbroꝝ ⁊ paſſionib⁹ eoꝝ eſt trib⁹ modis. Unus eoꝝ eſt vt operatio mẽbri ceſſauerit:vt ſint ꝓpinqua ꝑfecto priuationis.Scđs eſt vt ſit diminuta a ſuis nãlib⁹ opationibus. ¶Tertius eſt vt ſit ꝑmutata ad malas operationes. vide q̃ corruptionem denolauit reſpectu diminutionis. Et eandẽ ſermonẽ ꝓtulit ꝑmo cãticoꝝ Aui.cantico.115. dũ dixit. Egreſſus nãlis opationis a diſpõne ſua eſt triplex. ipſi⁹ debilitas : ipſius ablatio ⁊ ipſius permutatio. ¶Itaqꝫ ex omnib⁹ bene collectis adinuicem deducenda eſt concluſio talis. Qđ nocumẽtũ in operatiõe ſenſus tact⁹ partis patientis in iſto nobili denolari debet ſpẽs leſionis corrupte:neqꝫ enim diminuta vel intenſa neqꝫ ablata vt iam ꝓbatum eſt:igit̃ neceſſe eſt ipſam eſſe corruptam.ꝯña neceſſaria eſt a ſufficiẽti diuiſione oim ſpecieꝝ leſionis in tria mẽbra iã declarata. Hec quidem iam facile predictis intelligi poſſunt.

Sed iam nunc nõ minor inſurgit difficultas in aſſignando modũ quo ꝑ ſpẽm male cõplõnis particule illius cõtingat ꝙ obiectũ caliditatẽ imprimens in mẽbruꝫ illud a potẽtia tactiua ꝑcipiat̃ fridũ ⁊ ecõuerſo .ſ. ꝙ obiectũ frigidũ ꝑcipiat̃ caliñ. Neqꝫ enim ſaluari põt ex ꝑte obiecti omne enim tale imprimens in mẽbrum taliter ipſuꝫ alterat qualiter ineſt ei altera in potentia vel in actu:ſed obiectũ eſt calidũ actu:ergo taliter imprimit in membrum. ¶Amplius hoc nõ videtur poſſe defendi ex parte membri:qm̃ ipm iam eſt alteratũ ad caliditatẽ:ergo per illam non poteſt apprehendere obiectũ ſub ſpecie frigiditatis. ¶Et tertio iterũ arguit̃:qm̃ dato ꝙ obiectũ ſit actualiter calidũ ⁊ membrum ẽt caliñ non inuenitur ibi aliqua qualitas accidẽtalis vel accidẽtaliter faciens ad ꝑmutandũ membrũ ad frigiditatẽ per quã obiectũ calidũ videret̃ frigidũ:igit̃ etiaꝫ ex parte accñtalis impreſſiõis nõ põt hoc ſaluari. ¶Quarto iteꝝ ad illũ arguit̃:qm̃ ſpẽs caliditatis ipſiſe ab obiecto in mẽbrũ

non repñtant niſi caliditatẽ ⁊ mẽbrũ ſufficienter recipit impſſiões illi⁹. ergo de neceſſitate repñtabit̃ in eo caliditas ⁊ nõ frigiditas. ¶ Ad hec oia rñdẽduʒ eſt dando modũ quo ↄtingere poſſit ad impſſionem obiecti calidi repñtari in mẽbro ſenſationem frigidã. Et primus q̃dẽ modus eſt cũ occurrit mẽbro obiectũ caliditatẽ imprimẽs videt̃ ↄcurrere cãe caliditatis in mẽbꝝ imprimẽtes. Prima q̃dẽ ex pte obiecti qḋ calefaciẽdo imprimit. 2ª ṽo ex pte male ↄplõnis ſiẽtis qua egrotat mẽbrũ: ꝓpter q̃ quo cũ mẽbrũ calefacit notabilr̃ rareſit etiã magna ſpũum q̃ntitas ⁊ partiũ calidaꝝ ab eo reſoluit̃ ⁊ euaporat ptes igit̃ eſſentialr̃ frigide ꝑ reſolutionẽ iã in mẽbro aſſignatã ad quã ſeq̃tur frigiditas priuatiua poſſunt frigiditatẽ ſuã i organũ ſenſus tact⁹ iprimere: eo q: maior tunc v̾ ꝓportio inequalitatis mẽbroꝝ frigidoꝝ ad infrigidandũ q̃ obiecti ⁊ male cõplonis iã dicte ad calefaciẽdũ. igit̃ ꝓ tũc in mẽbro ꝑcipiet̃ impſſio eoꝝ: q̃ a ꝓportione maioris ineq̃litatis agũt in mẽbrũ: ſed illa ſunt mẽbra frigida vt oſſa ⁊ cartilagines ꝑ panniculi ſpãtice ⁊ melice ptes. igit̃ in mẽbro ꝑcipiet̃ frigiditas. Tunc igit̃ mẽbrũ ipreſſionẽ a re calefaciente ꝑcipiet ſub ratione frigiditatis. ¶ Cõtra q: data iſta reſponſione ſeq̃tur q̃ hec opatio non dʒ denolari corrupta. pbat̃: q: talr̃ mẽbꝝ ꝑcipit qualiter ab agente in ipſm imprimit̃ vel ab agentib⁹: ſed agentia imprimũt infrigidando: vt iam dictũ eſt: ergo potentia tactiua: tunc nõ apprehendit corrupte imo pfecte ↄuenienter: q: appꝛehendere corrupte eſt appꝛehẽdere aliqḋ ↄriũ vel q̃ nõ eſt de eſſentia imprimentis. vt ex ꝓcedẽtib⁹ apparere põt. ¶ Ad hoc motiuũ ⁊ ſibi ſiãa dicẽdũ eſt. q̃ opatio mẽbri in caſu aſſignato ⁊ in mõ dato põt dici ↄueniens ⁊ bona ⁊ põt dici corrupta reſpectu diuerſoꝝ. eſt eñ conueniens inquantum frigide partes mẽbri in organuʒ tactus frigiditatẽ imprimendo a potentia tactiua ꝑcipiunt̃ frigide: ſed eſt corrupta inq̃ntũ impſſio in mẽbꝝ ↄſecuta eſt ⁊ ad obiectũ imprimẽs calefaciendo potentia ergo tactiua caliditatẽ ab obiecto impſſam ꝑcipit ſub rõne frigiditatis ꝑ accñs: q̃re merito corrupta nolatur. ¶ Alter modus ſoluendi ad ꝓdicta motiua q̃ fere reuertit̃ in idẽ eſt cũ fit ab obiecto calefaciente impreſſio in mẽbꝝ ꝓpter magnam raritatẽ in mẽbro acq̃ſitã ⁊ reſolutionẽ ⁊ debilitatẽ aer circũdãs mẽbrũ frigidus exiſtẽs imprimere põt in mẽbꝝ mõ ſuperi⁹ aſſignato: q̃re potentia tactiua ꝑcipit impſſionem frigiditatis aeris: cui⁹ cã fuit caliditas iam impſſa ab obiecto ⁊ a mala cõplone calida ſit̃. Hec tñ ſolo finalr̃ v̾ tendere in ꝓmã ⁊ tu ↄſidera: q: ſatis difficili⁹ eſt reddere cãm q̃re obiectuʒ calidũ imprimẽs ꝑcipiat̃ frigidũ q̃ q̃re frigidũ ꝑcipiat̃ calidũ. Nã facile ad hoc 2m rñderi poſſet capiendo principiũ ꝑ antipiſtaſim: ⁊ q̃ ſequunt̃ ad illã ⁊ ſic facile ſolueret̃ ꝓbleuma. ſ. quare vir iſte q̃ntum ad ſenſum tactus ex approximatione obiecti frigidi caliditatem percipit. Mala eñ cõplexio calida a ſuo ↄrio qḋ effugit ꝑ accidẽs ⁊ violenter fortificata vel aucta repñtat organo tact⁹ ſpẽs calitatis ſubito ⁊ vehementer imprimẽtis. ꝓpter qḋ frigidũ obiectũ ꝑcipit̃ calidũ: ⁊ tu ↄſidera. ¶ Ex q̃b⁹ omnibus appet iã ſatis mediocriter ſatiſfactũ eẽ ad mãm capli tertij. ſ. q̃ ſit nocumẽti ſpẽs in mẽbrũ hui⁹ nobilis viri iã impreſſa. ⁊ q̃ ſint ei⁹ cãe ⁊ forma ⁊ modus aſſignandi hanc ſpẽm corrupte ſenſationis organi tactus eius. Adde autem aliter niſi tibi placet.

¶ De potẽtia vl̾ ṽtute cui h̃ diſpõ attribuẽda ſit. c. v.

Vt autẽ clarius ⁊ parũper ſubtilius hui⁹ diſpõnis mã apiat̃: iã opʒ inq̃rere cui⁹ virtutis hec ſenſatio triſtis ſit paſſio appropriata vl̾ denolanda. ¶ Jam eñ ꝑ ſpeculatores in hac mã due euidẽtes ſunt opiniones. Et vna q̃dẽ ponit q̃ triſtis ſenſatio in mẽbrũ ipreſſa ab obiecto eſt paſſio ṽtutis appetitiue mẽbri patiẽtis cũ mẽbro ſenſatõis bñ diſpoſito occurrit obiectũ potẽs ad ipm̃ mẽdũ ſubito. ⁊ ſm ↄrietatẽ ⁊ mãliter vltra impſſionẽ hãc ab organo tactus appꝛhenſam cauſat̃ vel ꝓducit̃ in mẽbro ſenſatio q̃dẽ ꝑ quã apprehendit̃ illa impſſio ſub rõne triſtis ⁊ diſcõueniẽtis: ⁊ ad iſtã ſeq̃tur triſtitia q̃ q̃dẽ nõ eſt aliud formalr̃ q̃ appetitus membri ad effugiendũ hanc diſpõnẽ ⁊ non ꝑſiſtẽduʒ in illa que triſtitia iã dicta formaliter eſt dolor i mẽbro ꝑcept⁹. Et ipſe q̃dem talis non v̾ aliud q̃ actus ſenſationi tactiue ſuperaddit⁹. Ex q̃bus apparet q̃ ſm modũ iſtũ ois triſtis ſenſatio doloroſa in mẽbrũ impſſa eſt actus tactui ſupadditus approprianduſ potentie appetitiue membri ad effugiendum ipſum.

Et ex hac q̃dẽ phyſica poſitiõe multa pñt ↄſeq̃ui correlaria. ¶ Primũ q: vera cuiuſcũq̃ doloris curatio eſſet illi⁹ appetit⁹ mẽbri ad effugienduʒ tale nocm ablatio vel ꝑmutatio. ¶ 2m q̃ in cura cuiuſcũq̃ doloris prima ⁊ principalis intentio dʒ eſſe ad virtutẽ mẽbri in quo eſt appetitus talis: ⁊ nõ ad membra tact⁹ vel ſenſationis. ¶ Et 3m correlariũ eſt: q̃ vera ⁊ ꝓpria curatio cuiuſcũq̃ doloris ꝓcſe eſt delitioſe ſenſationis impreſſio ⁊ non alicuius qualitatis de primis vel de ſecũdis inductio vel ꝓductio in mẽbro. ¶ Et 4° ex hoc intelligi põt qnare delectatio in alam impſſa: vt cum inſtr̃is muſicalib⁹ ⁊ amenis vocib⁹ ⁊ delectabili⁹ vt cantu amene vocis ṽginee ⁊ reliqua taliũ vere ſunt dolorem ſedẽtia. eo q: delitiã inducũt triſtitie in mẽbris impreſſe remotiuam. Et legi poſſunt hi ſermões 4ª primi cap̃. penultimo in fine dũ inquit Auic. Et dulcis cãtilene. ⁊ ꝓpter cũ ex ea ꝓuocat̃ ſomnus ⁊ occupari in eo. qḋ gaudiũ efficit doloris vehemẽtiam ſedat. ¶ Et 5° iteꝝ ad hanc põnẽ ſeq̃tur q̃ nulluʒ inſtr̃m calidum inq̃ntũ alteratiuũ. vel frigidũ inq̃ntuʒ repulſiuũ vel ingroſſatiuũ: aut ſiccũ mãeꝝ ↄſumptiuum: aut ↄpoſitum ex his vt anodinũ nolatum medicamen doloris abſciſſiuũ in cõcreto vel abſtracto intellectũ ꝓprie vere dʒ nolari doloꝝ curatiuũ ꝑ veram ↄrietatẽʒ. Neq̃ eñ appetitui membri ↄſideranti effugere nocm ⁊ nõ ꝑſiſtere ſub illo vere ↄriat̃ calidũ vel frigidũ. Neq̃ aliud calidũ ſimplex: vel cõpoſitũ ꝑ verã ↄtrarietateʒ quã habeat ad mẽbra. verã eñ ꝓpriam ↄtrarietatẽ ad talẽ triſtitiã hʒ delitia: ⁊ plurima taliũ iſtis addẽda ſunt. ¶ Et ſequit̃ iteꝝ vltio ex fundamento iſtius opinionis q̃ nullum medicamẽ narcoticum iterum eſt vere doloris curatiuum:

ſiuo forte illius inductiuum:per accidens:eo qꝛ ſen=
ſationem a membro aufert aut notabilr diminuit.
Quia tñ poſitio iſta valde multũ ẽ ſpeculati
ua a medicinali via elõgata nõ mul=
tũ vr̃ vtilitatis ↄferre in ſcia medicie. q̃re potiꝰ ab ea
recedẽdũ ẽ velut oĩno phiſica: ⁊ in mã libri de aĩa ꝟ=
ſus finẽ ãplĩãda. ¶ Jõ ſequẽdo cõem medicoꝝ opi=
nionẽ dicẽdũ eſt ꝙ dolor ⁊ q̃libet triſtis ſenſatio eſt
paſſio ꝟtuti ſenſitiue ſenſu tactꝰ appropriata. hec
q̃dẽ ↄcl'o multis põt auctoritatibꝰ declarari: ⁊ rõni
bus q̃plurimis affirmari. ¶ Et pꝛio q̃dẽ ẽ auctori=
tas Aui. 2ª ſexti nãliũ caꝑ. 3°. vbi deſcribẽdo tactũ
icipit. Tactꝰ eſt vis. i. potẽtia ordiata in neruis cu=
tis totiꝰ corpis ⁊ eiꝰ carnibꝰ ad apꝑhẽdẽdũ id qð tã
git illud. ſ. corpꝰ. ⁊ affectat ↄtꝛietatẽ ꝑmutãtẽ cõplo=
nem ⁊ affectionẽ cõpõnis. vide ꝙ ponit tactũ eſſe po
tẽtiã in mẽbris ſenſus: ⁊ pꝫ ꝙ loquit̃ ibi de ſenſu ex
teriori. oĩs aũt appetitꝰ eſt reponendꝰ ſub interiori
ſenſu. q̃re ⁊c. ¶ 2° iteꝝ appꝫ hoc idẽ eſſe veꝝ ex eiꝰ
auctoritate ibidẽ dũ inq̃t. ꝙ tactꝰ eſt pꝛimꝰ ſenſus
in hoĩe ⁊ in oĩ aĩali terreno. Sꝫ i hoĩe aliq̃ñ inuenit̃ ⁊
nõ inuenit̃ potẽtia interior appetitiua talis q̃ bñ de
mr̃ari poſſit: vt i embrione fortaſſis declarat̃. aut in
apopleſſia. aut meliꝰ in vera freneſi vel in cibare. Jn
talibꝰ eñ opatiões ſenſuũ interioꝝ ipedite ſũt. ⁊ in
pluribꝰ earũ tactꝰ vel eiꝰ opatio nõ eſt ipedita igit̃
tactꝰ vr̃ potẽtie tactiue mẽbri ꝑceptiue ſẽſus exterio
ris appropriandꝰ. Et hoc iterũ declarari põt ab eo
dẽ Auic. ex ꝓprietatibꝰ tactꝰ dum dicit ꝙ de ꝓprie=
tatibus tactꝰ eſt ꝙ tota cutis q̃ circundat totũ cor=
pus eſt ſentiens ꝑ tactum ⁊ nõ vna ſola eius pars.
Si igit̃ tota cutis ſentit ꝑ tactũ vr̃ mirabile ꝙ tactꝰ
appropriari debeat potẽtie tactiue appetitiue q̃ nõ
vr̃ eſſe ↄcomitans toti corpori. ¶ 4° ↄ p̃dictã poſitio
nem argui t̃ ex ſnĩa Ariſtotel'. 2° de aĩa. qui ponit ꝙ
tactus ↄſiſtit in debita ꝓportione qualitatum pꝛi=
maꝝ. ꝓpter qð opꝫ refractã eſſe cõpl'onẽ membri vel
organi tactus ita vt quodãmõ mediũ exiſtat inter
excellẽtias qualitatum p̃dictaꝝ: vt pꝫ ſcðo de aĩa.
caꝑ. de tactu. vbi inq̃t. tan. ꝓ ſenſu in medietate qua
dã exiſtente in ſenſibilibꝰ ↄtꝛietatibꝰ. ꝓpter hoc eniꝫ
diſcernit ſenſibilia: l mediũ eñ diſcretiuũ eſt. fit eñ
ad vtrũq ipſoꝝ alteꝝ extremoꝝ. Sed tale mediuꝫ
vel tẽperies non vr̃ attribui poſſe appetitui: quare
dolor non vr̃ eſſe paſſio appetitꝰ ⁊c. Ampliꝰ poſſibi=
le vr̃ nõ ſolum quo ad imaginationẽ ſꝫ etiã quo ad
eſſe mẽbꝝ priuari appetitu quem ponit p̃dicta poſi
tio. Sꝫ impoſſibile eſt aĩal viuẽs eſſe ſine ſenſu tactꝰ
igit̃ ſenſus tactꝰ vr̃ rõnabiliꝰ debere poni ꝑceptiuꝰ
talium excellentiaꝝ. ꝑ quẽ etiã fit mẽbꝝ effugiat il=
las ↄtria vr̃ eſſe nota. ⁊ colligit̃ 3° de aĩa ꝟſus fineꝫ
vbi voluit philoſophus datũ eſſe ſenſuꝫ tactꝰ aĩali
bus ad fugiendũ nociuua ⁊ ꝓſequendũ iuuatiua.
⁊ minor colligit̃ ab eo 2° de aĩa vltimo caꝑ. vbi in=
q̃t. Sine ſenſu eñ tactꝰ mõſtratum eſt. qm̃ impoſſi=
bile eſt eſſe aĩal. ¶ 3° iteꝝ ad idem arguit̃: qm̃ ſi per
ſolã ſenſationẽ ſenſus tactꝰ ſaluari põt ꝙ mẽbꝝ in=
clinet̃ ad euitandum impꝛeſſionem rei ↄtꝛie ſubito ⁊ ve
hementer ipꝛimentis: nõ videt̃ neceſſariũ ponere tri
ſtitiã illã q̃ eſt appetitꝰ nõ ꝑſiſtendi ſub diſpõne illa

qm̃ fruſtra videt̃ appetitũ multiplicari poſtq̃ ſalua
ri põt ꝑ ſenſum tactꝰ vt dictum eſt: ſic nõ videt̃ po=
nendus eſſe appetitꝰ ille vel triſtitia iã p̃dicta. ¶ 4°
iteꝝ arguit̃. qm̃ ſenſus tactꝰ multiplicat̃ multiplica
tione obiectoꝝ impꝛimentiũ ſm̃ excellentias quali=
tatũ ſenſibilium. ſ. caliditatis frigiditatis ⁊c. ſed ta
lis triſtitia vel appetitus nõ multiplicat̃ multiplica
tiõe taliũ obiectoꝝ: maior pꝫ 2° de aĩa caꝑ. de tactu
ſunt q̃dã. ſ. qualitates q̃ tangi pñt drĩe corpis ſm̃ ꝙ
eſt corpus. dico aũt drĩas q̃bus elementa determi=
nant calidũ frigidũ ſiccuꝫ ⁊ humidũ ⁊c. Et minor ꝓ
batur. qꝛ potentia appetitiua p̃dicta nõ multiplica
tur multiplicitate obiectoꝝ calidoꝝ frigidoꝝ ⁊ ſimi
lium. ¶ 5° iteꝝ ↄfirmatur. qm̃ alij ſenſus ſentiũt per
alterum: ſolus autem ſenſus tactus ſentit per ſeipꝫ
ſed appetitus ſentit ⁊ nõ eſt tactꝰ ergo ꝑ alterum. ⁊
nõ niſi per alteꝝ tactuꝫ: ergo ſenſus tactꝰ nõ eſt ſen
tiẽs ꝑ ſe abſq appetitu: maior colligit̃ 2° de aĩa vlti
mo caꝑ. Et minor pꝫ. qꝛ talis appetitꝰ quẽ ponit illa
potentia eſt ſenſus ſentiens ⁊ nõ ꝑ ſe niſi inq̃tũ potẽ
tia ſenſitiua ſenſu tactꝰ apꝑhendit impꝛeſſioneꝫ: igit̃
⁊c. Ampliꝰ ſi ſenſus tactꝰ patit̃ ab obiecto vehemen
ter ⁊ ſubito impꝛimente ſm̃ ↄtꝛietatẽ. ergo vel aliq̃d
ꝑcipit vel nõ. ſi nõ ꝑcipit: ergo ſeq̃tur ꝙ mẽbꝝ nõ dꝫ
dolere. Si ꝟo percipit hãc impꝛeſſioneꝫ: ergo dolet: pꝫ
ↄña cum talis impꝛeſſio ſit ↄtꝛia ſubito ⁊ vehementer
impꝛimens. ergo nõ videt̃ neceſſarium ponere illum
appetitum. quare ⁊c. ¶ Quare ex oĩbus iſtis aggre
gando videtur ↄformius loquendo mẽtibus aucto
rum ponere q̃dem ⁊ tenere ꝙ dolor eſt triſtis ſenſa=
tio rei cõtrarie ſubito ⁊ vehementer impꝛimẽtis ap
propriata potentie membri in quo eſt dolor ſi mem=
bꝛuꝫ illud ſenſibile fuerit. ⁊ hec de capitulo q̃nto ita
iam ſuccincte poſita ſufficiant.

¶ De particula cui hec diſpoſitio eſſentialiter attri
buenda ſit. Caꝑ. vi.

Iam nũc videtur neceſſariũ eẽ ꝓ de
terminatione ſexti capituli de
clarare. cui particule hec ſenſatio triſtis
attribuẽda ſit. Jam eñ apparet ex pre=
miſſis ꝙ opꝫ organum tactus ſe habere
ſm̃ mediocritatẽ in temperantia qualitatum ſenſi=
biliuꝫ: igitur nõ videt̃ ꝙ membꝝ hanc ſenſationem
habẽs debeat eſſe os cartilago vel neruꝰ. ꝓbatur cõ
ſequentia qꝛ talia membꝛa ſunt frigida vel ſicca elõ
gata a temperie inter excellẽtias qualitatũ iam di=
ctarum igitur ⁊c. Item pari ratione argueret̃ ꝙ ca=
ro non debet eſſe organuꝫ tactus: eo qꝛ reſpectu me
dij generis. ſ. cutis ponitur eſſe calide complexionis
⁊ humide quare ⁊c. ¶ Jn hac autem materia varie
ſunt inuente ſapientum diſcolie. Quidam enim po
ſuerũt organum tactus eſſe carnem. vt patet ex ſen
tentia Ariſt. ſecundo de partibus animalium capl'o
ſecũdo de tactu in tranſlatione arabica duꝫ inquit.
Inſtrumentum ergo ſenſus iſtarum reꝝ ſcꝫ quali=
tatum tangibilium eſt ex carne que non eſt aliis ſcꝫ
membris vide q̃ clare vult carnem eſſe organũ ta=
ctus. ¶ Secũdo vero hoc videt̃ eſſe de intẽtione ipſiꝰ
eodeꝫ caꝑ. vbi inquit. ⁊ iſte. ſ. ſenſus tactus de eo ſin
git̃: ꝙ ſentit multis modis diuerſis ⁊ ↄtrarijs: vt ca

lidū et fridū ꝛ humidū ꝛ hmōi. Inſtrm ergo ſenſus iſtaꝝ reꝝ eſt ex carne magis ꝙ ex alio. ❡3° ꝟo iteꝝ eſt auctoritas ei⁹ in 2° de partib⁹. x° cap̄. vbi inqͭt. Et inſtrm ſenſus tact⁹ eſt hoc mēbrū. ſ. caro. Et mēbrū hoc ꝯueniēs eſt illi: vt alijs aīalib⁹. Iſtud ergo mēbrū hꝫ ſenſum tact⁹. ꝛ eſt pͥncipium iſtius ſenſus ſicut dicim⁹ ꝙ pupilla oculi eſt pͥncipiū ſenſus viſus ſ. organū. qm̄ operatio vel depuratio viſus eſt i eo. ❡4° iterū eſt Ar. auctoritas primo de hyſtorijs aīaliū. 6° cap̄. inqͭt enī ibi. Sēſus ḡ tact⁹ eſt in mēbro cui⁹ ptes ſunt ſiles. ſ. in carne vel in alio ſibi ſili. ❡5ª ꝟo auctoritas ei⁹ eſt 3° hyſtoriaꝝ cap̄. de cute inqͭt corīū. i. cutis caret ſenſu cū abſcindiꝛ: ꝛ pͥcipue corīū capitis. qm̄ in illo loco inter corīū et os nō eſt oīno caro. Uide ꝙ clare philoſoph⁹ vult nō poni ſenſum tact⁹ in aliquo mēbro quod exiſtat ſine carne. Plures etiā auctoritates hāc opinionē philoſophi ſonātes colligere potuiſſem per magnū pceſſuz. xix. libroꝝ de aīalib⁹: ſed iſte ad pñs ſufficiāt. ❡Hāc ēt opinionē ponentē carnē eē organū tact⁹ ſecuti fuerūt. Alexāder et Themiſti⁹ vt ponit eis ꝯmentator 2° de aīa ꝯmēto. 16. 109. et. 116. lege ibi. Fuerūt āt q̄ induxerūt hos illuſtres ad affirmāduz opionē hāc motiua plura. ❡Primū. qꝛ ſi caro nō eſt organū tactiue potētie tunc forma carnis nō eſſet virtus organici corporis. qđ eſt ꝫ diffinitionē aīe. Que eſt tactus corporis organici phyſici ꝛc. ꝛ pbaꝛ ꝯña. qꝛ ex poſitione aduerſarij caro nō eſt organū tact⁹. igiꝛ forma carnis nō ē potētia organica carnis ꝛc. ❡2m ꝟo eoꝝ motiuū fuit. qꝛ ſequiꝛ ꝙ organū tact⁹ ꝛ guſtus eēnt diſticta ꝯtra ſniam philoſophi 2° de aīa. textu cōmēti. 112. Lingua enim oīa q̄ tāgi pñt ſentit ſm eādē partē ꝛ humorē. et pbaꝛ ꝯña. qꝛ lingua eſt organū alicui⁹ ſenſus: vt pꝫ experimēto ꝛ non niſi guſt⁹. igiꝛ organū tact⁹ ꝛ guſt⁹ ſunt diſticta. ❡3m motiuū eſt. qꝛ ſequereꝛ ꝙ in lingua nō fieret immutatio a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹: vt calitate frigiditate ꝛ alijs. Et arguiꝛ ꝯña: qꝛ ligua ex aduerſario nō ē organū tact⁹: igiꝛ nō pōt imutari a q̄litatib⁹ tāgibilibus pͣdictis ꝛ falſitas ꝯſequētis appet expimēto. videm⁹ enī linguā a calitate ꝛ frigiditate ꝛ ſingulis q̄litatib⁹ immutari. ❡4m motiuū eſt. ꝙ ſi caro non eſt organū tact⁹ vel eſt os vel neru⁹ ligamētū pāniculꝰ vel ꝓportionale iſtis. ꝯña a ſufficiēti diuiſione oīm medioꝝ tenet. ſꝫ antecedēs arguiꝛ eſſe falſum eo qꝛ mēbra illa ꝓpter friditatē et ſiccitatē intēſam. eoꝝ nō pñt poni eē organa tact⁹. ꝓpterea qꝛ vt ſupra argutū eſt organū tact⁹ dꝫ eē mediū inter excellētias q̄litatū tāgibiliū: vt pꝫ 2° ꝺ aīa. textu cōmēti 118. ibi tāꝙ ſenſu. i. organo ſenſus immediate quadā exiſtēte i ſenſibilib⁹ ꝯtrarietatib⁹. ꝛ ꝓpter hoc diſcernit ſenſibilia. ❡Hec ꝛ plura motiua videnꝛ fuiſſe cā aſſerendi carnem eſſe organum tactus vt poſuerūt Alexander ꝛ Themeſtius loco preallegato.

Ariſtoteles ꝟo 2° de aīa cap̄. de tactu. ꝛ textu cōmēti. 116. ibi. ſ. Oīno aūt videꝛ. poſuit ꝙ caro ꝛ lingua ſunt intranea media ſenſus tact⁹ ꝛ nō organa illius. ꝓpter quam opinionē declarādā videnꝛ diſcutiēda q̄dā quantū ad ſenſum tact⁹ ſpectat in pñti. Primum ꝙ caro eſt medium in ſenſu tactus. Secūdū ꝙ ipſa eſt mediū intraneū ad operationē ſenſus tact⁹ neceſſarium. Ex q̄b⁹ duob⁹ iā clare videbiꝛ ꝙ ipſa caro nō eſt organū tact⁹. Et primū q̄dē hoꝝ declarat cōmētator cōmēto 3° ſupponēdo q̄dā. Quoꝝ pͫ eſt ꝙ excellētie ſenſibiliū applicate organis ſenſuū cū circunſtātijs corrūpunt ſenſuz. ❡2m ꝟo ꝙ ſupponit eſt. ꝙ tales nō ſolū corrūpūt ſenſum: immo ꝛ totū aīal. ❡3ª ſuppoſitio eſt. ꝙ ſenſus tact⁹ in aīali ꝛ qualibet ei⁹ ſenſibili pte a nā dat⁹ eſt: vt effugiat nocitiua ꝛ pſequaꝛ iuuatiua. Si enī ita nō eſſet: tūc poſſet aliq̄ pars corpis cōburi ipſa nō effugiēdo cōburētis impreſſionē tanꝙ nociuā: vt patuit in dño Ludouico ſiculo panormita: a cui⁹ pedib⁹ ꝓpter abñtiā ſenſationis partiū facta fuit digitoꝝ cōbuſtio abſꝗ nocumēti ſenſatiōe. Et ſi talis ſenſus tact⁹ nō eēt aīalib⁹ a nā dat⁹ ꝓpter fugā reꝝ nociuaꝝ tunc fuiſſet nā defectuoſa in aīalis pductione perfecta: qđ eſt ꝫ ſniam Ariſtotelis 3° de aīa. volētis ꝙ nā in opationib⁹ ei⁹ nunꝙ fiat ocioſa. ❡Ex iſtis tribus ſuppoſitionib⁹ ꝯmētator nitiꝛ oſtēdere ꝙ caro eſt mediū in ſenſu tact⁹: ꝛ nō organum illius. Ad hoc enī vt excellētie ſenſibiliū vehemētis impͥſſionis nō attingāt imediate organū ſenſus tact⁹ i neceſſarium fuit mediū p qđ phibereꝛ actio imediata obiectoꝝ vehemēter ipͥmentiū in organū tact⁹. ꝛ ſic appet declaratio primi. ❡2m ꝟo declarādū eſt ꝙ caro ſit mediuz itraneū: qđ q̄dē ex hoc manifeſtaꝛ. qꝛ ad hoc vt aīal p ſenſum tact⁹ cōuenientꝰ ꝛ promptius poſſit effugere nocitiua neceſſe fuit mediū a quo imutareꝛ tact⁹ qđ q̄dē mediū ꝯuenientꝰ deſeruiet ſi fuerit ꝯiūctū ꝛ pars eſſentialis aīalis. tale enī mediū nō potuit eē ꝯuenienter aer vel aq̄ pp eoꝝ fluxibilitatē. neꝗ ignis pp vehemētē ei⁹ actiuitatē: mobilitatē: leuitatē: ꝛ raritatē. Neꝗ etiā terra pp ei⁹ grauitatē ꝛ frigiditatē q̄ hñt impedire ſenſationē. Oportuit igiꝛ ꝙ tale mediū eēt pars aīalis eēntialis cōmixta ex elementis ꝯiūcta ꝛ itranea dicta. Talis aūt nō vꝛ eē altera ꝙ caro: vt appet ex lr̄a Ariſtotelis ibidē. Igiꝛ caro ē mediū itraneū vel ps eēntialis aīalis qđ declarādū erat. nō enī tale mediū potuit eē os: aut cartilago pp eoꝝ terreſtreitatē vt dictū eſt neꝗ etiā neruus vel ps neruo ꝓportionalis. qꝛ talis poniꝛ eē organū ſenſus tact⁹: vt inferi⁹ declarabiꝛ. igiꝛ caro erit mediū itraneū ſenſus tact⁹ a ſufficiēti diuiſione deducēdū. Et ex hoc ꝯcludiꝛ ꝯcluſio pͥncipalr intēta ꝛ rñſiua ad q̄ōnē. ſ. ꝙ caro nō ē organū ſenſus tact⁹. ſed mediū illi⁹ de carne ſaltē pura intelligēdo hoc.

Siquis igiꝛ deſiderat hāc poſitionem Ariſtotelis ꝛ cōmentatoris defendere q̄ vꝛ hodie cōiter currēs p vniuerſam ſcholā poterit faciliter rñdere: ꝙ ad rōnes inductas p Alexādrū ꝛ Themiſtiū. ❡Ad primā igiꝛ ipſoꝝ rōnē cū arguitur qꝛ ſi caro nō eſt organū tactiue potētie. tunc forma carnis nō eēt virt⁹ organici corpis. Dicēdum ꝙ ps aliq̄ organica dꝛ dupl̄r. Uno mō put organicam inſtrūale vel officiale diſtiguiꝛ ꝫ ſimplex mēbrū: ꝛ hoc mō accipiēdo organicū q̄libet ps carnoſa muſculi ē organica: eſt enī cōpoſita ex carne neruo ꝛ ligamento. ꝛ ſic añs eſſet falſum ꝛ negādū. Forma enī car-

nis eſſet forma organice ꝑticule.2° ꝟo mō aliq̄ particula dr̄ organica delatiue vel imutatiue.ꝛ tunc ſi in antecedēte intelligat ꝙ forma carnis.ſ.ſimplicis nō eſſet vis organica illius negādū eſt.ꝛ dicēduꝫ ꝙ forma carnis eſt forma ꝑtis organice delatiue aut immutatiue itellecte. Caro eñ ſpēm ab obiecto imprimēte in eo receptā defert potētie tactiue ꝛ ꝑ eādē ſpēm imutat ipſā 3m.quare ꝛc.¶Ad 2m cū arguebatur.q2 ex poſitiōe aduerſa ſeq̄ret ꝙ organū tact⁹ ꝛ guſt⁹ eēnt diſticta.dicēdū ꝙ ligua q̄tuꝫ ad ꝑtē ei⁹ carnoſam nō eſt organū tact⁹ ſꝫ mediū illi⁹ . Sꝫ in ligua vel ſupficiali ei⁹ pāniculo inenit̄ diſſeminat⁹ neru⁹ q̄ eſt organū guſt⁹ ꝛ tact⁹.ſm eñ vnū ꝛ determinatū tēperamētū nerui illi⁹ talis neru⁹ dr̄ eē tactiu⁹ ꝛ nō guſtatiu⁹. Sꝫ ōm ꝟo tēperamētū a p̄dicto diſtinctū talis neru⁹ vel pānicul⁹ dr̄ eſſe guſtatiu⁹ ꝛ nō tactiu⁹. Neq3 aliqđ icōueniēs eſt apud phyſicos vel medicos vnū ꝛ ideꝫ organū numero ſm diuerſa tēperamēta ad diuerſas ꝯuenire opationes tactiuas.ſ.ꝛ guſtatiuas vt appꝫ.¶Ad 3m ꝟo cum arguit̄ ꝛ ſeq̄ret̄.ꝙ in ligua nō fieret imutatio a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹:negat̄ illa ꝯn̄a. Et ad ꝓbationem illi⁹ dr̄ ꝙ q̄litatū tāgibiliū exceſſus ſit imutatio et ad ꝑtē neruoſaꝫ ei⁹.ps ꝟo neruoſa carnoſa ipſius eſt mediū ſuſceptiuū illi⁹ impꝛſſionis:ꝛ imutatiuum potētie guſtatiue.¶Ad 4m ꝟo dr̄ ꝙ ps organica ſꝫ ſniam Ariſtotel. ꝛ Cōmētatoris in qua fundat̄ tactus ē neru⁹ in aīalib⁹ hn̄tib⁹ ſanguinē vel ps ſibi ꝓportiōalis.qđ tñ nūc ampli⁹ declarari opꝫ.¶Eſt igit̄ in aſſignādo organuꝫ tact⁹ opinio 2a inuēta q̄ ponit ꝙ neru⁹ vel ſibi ꝓportionale eſt organū tact⁹ ꝛ hec q̄dē fuit opīo Ariſ.2° de aīa.ca.de tactu. vbi inq̄t. Relinquit̄ aūt mixtū oē.ſ.organū tact⁹ ex terra ꝛ ex alijs.ſ.elemētis neru⁹ caro ꝛ ſilia.¶Hāc ēt opinionē tꝫ Cōmētator 2° de aīa cōmētis.180.ꝛ.116.in fine vbi inq̄t.Qđ in aīalib⁹ ſunt corpa q̄dā q̄ dicunt̄ nerui.ꝛ hn̄t introitū in ſenſum ꝛ motū.ꝛ idē etiā ab eo colligit̄ 2° colliget.c.de iuuamētis mēbroꝝ. Inquit eñ.Et hic cadit ſpeculatio ꝛ ꝯfirmatio Galeni.ꝙ ſenſus ꝛ mot⁹ ſunt a neruis:eo ꝙ remoto neruo remouet̄ ſenſus ꝛ mot⁹. Eādē etiā opinionē ſeq̄tur Gal.9° de iuuamentis.2° cap̄. Inq̄t eñ ibi. Q2 neruus eſt inſtr̄m ſenſus.ſ.tact⁹ ꝛ iteꝝ idē 3° tegni. Nerui vero ꝛ tenantos.i.chordarum punctura ꝓpter plurimum ſenſus eorum ꝛc. Et ſunt ſermones Aui.pri.na primi.cap̄.de mēbris.ibidē doctrina 5a ſumma 3a cap̄.de ſermone vn̄i de neruis.ꝛ 4a quarti.tractatu 4° in exordio. In neruis ꝓpter vehemētiā ſenſus coꝝ.Et plures alias immo ducentas potuiſſem adducere auctoritates ex voluminib⁹ illuſtriū medicoꝝ.quas oēs ꝓpter breuitatē ꝑtermiſi.

Poſt hec aūt adhuc vr̄ inueniri opinioneꝫ tertiā in aſſignando organū tactus q̄ q̄dē opinio ſupponit primo ꝙ organū tact⁹ q̄tum ad ei⁹ cōplōnē ꝛ cōpoſitionē dꝫ eſſe medium inter excellētias qualitatū tāgibiliū.aut ſaltem ꝓpinquum medio iuſtitiali.¶Supponit 2° hec opinio ꝙ neru⁹ ꝓpter terreſtreitatē ſuā huic medio inter excellētias q̄litatū ꝑ ſe nō eſt ꝯueniēter ꝓpinqu⁹. ¶Supponit 3° ꝙ ſi neruus huic medio appropinquare dꝫ: opꝫ ꝙ recipiat accñtalē refractionem ab aliq̄ ſibi circunſtāte vel circunſtātibus particulis. ¶Supponit 4° hec opīo:ꝙ nulla vr̄ eſſe nr̄i corp⁹ꝰ ꝑticula cū ſuo tēperamento q̄litatū nerui ita cōueniēter refractiua vt ducat ipm̄ neruū ad medium vel ꝓpinquās medio niſi ſola caro.ꝓbat̄ q2 caro ſua cōplōne ꝑ calitatem ꝛ humiditatē aduerſat̄ neruo q̄ fri[g]idus eſt ꝛ ſiccus. igit̄ ex mutua ꝯ opantia vni⁹ ad reliquū cōplō nerui ꝛ carnis dicunt̄ ad mediuꝫ. ¶Iſtis poſitis hec poſitio rn̄det ad q̄ntum ponens hāc ſolā ꝯclōnē. Qđ inſtr̄m ſenſus tact⁹ eſt caro neruea vel neru⁹ carneus ꝯclō ꝓbat̄ ſic.tale eñ dꝫ eſſe inſtr̄ꝫ tact⁹ qđ habeat ꝯuenientē refractionē l ſuis q̄litatib⁹ ꝑ quā deducat̄ ad medium inter excellentias eaꝝ.ſꝫ tale vr̄ eſſe mēbruꝫ aggregatū ex carne ꝛ neruo ꝛ ecōuerſo.igit̄ erit ꝯueniens organum ſenſus tact⁹.maior eſt ſupius allegata ex Ariſtotele: ꝛ minor patuit ex ſuppoſitione 4a q̄re relinquit̄ ꝯclō vera.¶2° arguit̄ ꝯclō ſic:q2 caro pura nō eſt organum ſenſus imo mediū illi⁹ vt ꝓbat Ariſ.cap̄.de tactu:igit̄ aliud aſſignāduꝫ eſt organū ꝛ nō q̄dē neruus ꝓpter friditatē ꝛ ſiccitatē ei⁹:igit̄ opꝫ ꝙ ſit neruus refract⁹ a carne vt iā dictū eſt.¶3° iteꝝ arguitur ꝯclō ſic:q2 ſi aliqđ mēbruꝫ ſimplex deberet poni ꝯueniens organū ſenſus tact⁹ magis deberet poni caro q̄ neru⁹ eo ꝙ caro i cōplōne ſua ꝓpinq̄or eſt eq̄litati iuſtitiali vel medio gn̄is q̄ neru⁹ eidē ſꝫ organum tact⁹ aut dꝫ eſſe mediū:aut ſibi ꝓpinquū.igit̄ caro ꝯuenienti⁹ dꝫ poni organuꝫ tact⁹ q̄ neru⁹.pꝫ ꝯn̄a cum minori ex ſupi⁹ allegatis.Et ꝓbat̄ maior: q2 neru⁹ in gn̄e fridoꝝ reſpectu cutis ponit̄ i octauo ordine:vt pꝫ p̄a ꝑmi cap̄.de cōplōnib⁹ mēbroꝝ. igit̄ neru⁹ magis elogat̄ a iuſtitiali tēperamento vl̄ medio gn̄is q̄ elōget̄ caro ab eis . ꝛ hec opinio fuit Aui.2a ſerti nāliuꝫ.3° cap̄.de tactu. vbi inq̄t.Et ex ꝓprietatib⁹ tact⁹ eſt ꝙ inſtr̄m nāle ei⁹ eſt caro neruoſa aut caro et neru⁹.ex hoc ꝙ ſentit ex tactu q̄uis nō habeat mediuꝫ aliq̄ mō . Neq3 dꝫ putari ꝙ ſentiens eſt neruus tm̄:ſed neruus reddit ſenſum tangibileꝫ alio mēbro qđ ē caro. Ecce q̄ clare voluit carnem neruo cōmixtā refrangentem neruum et ab eo, refractā eſſe cōueniens organum tactus:ꝛ videtur opinio medicoꝝ veritati ſatis ꝓpinqua ponentiuꝫ oēm carnem lacertoſam eſſe ſenſibilem.purā ꝟo carnem nō aperte ponunt ſenſibilem eſſe. ¶Contra iſtā hāc opinioneꝫ duo inſurgunt motiua. Primum eſt: q2 Ariſ.ꝑmo hyſtoriaꝝ.6° cap̄.poſuit ſenſum tact⁹ in membris ſilibus dum inq̄t. Senſus ergo tactus in mēbro cui⁹ partes ſunt ſibi ſiles.ſ.in carne vel in alio ſibi ſili. Sed caro neruoſa aut neruus carneus nō videnſ̄ eſſe membra ꝯſilia.igit̄ illa opinio oio falſa.pꝫ ꝯn̄ia.ꝓpterea quia illa opinio videt̄ ponere ſenſum tactus in membro diſſimilium partium qđ eſt officiale.ꝛ minor pꝫ ex deſcriptione mēbri ꝯſilis ꝙ q2 oē ꝯſile eſt illud cuius quācunq3 ſenſibilē ꝑtē aſſumpſeris erit toti cōicans noīe ꝛ diffinitione.prima primi cap̄.de membris ꝓpe principium.ſed non quecunq3 pars nerui carnei aut carnis neruee cōicat toti noīe ꝛ diffinitione.igit̄ illa nō eſt pars ꝯſilis Ad hoc motiuum diuerſis poteſt reſpōderi modis.

¶Et primꝰ qdē modꝰ dicēdi ē ꝙ in pñti nō acceptat opio Arſt. de aſſignādo organū ſenſus tactꝰ eē carnē:cū expōne ex ipſo ſupiꝰ adducta appareat declaratū eē ꝙ caro eſt mediū ſenſus tactꝰ ⁊ nō organuȝ Ampliꝰ eādē pōnē Arſt. nō vr̄ aſſerere Cōmētator 2° de ala.116.imo volēs excuſare Ariſtotelē ꝯtū potuit.dixit ꝙ qn̄ Ariſtoteles poſuit carnē eē organuȝ tactꝰ in auctoritatibꝰ ſupra allr̄atis ex eo nōdū erat ei pfecte cognita ſcia neruoꝝ p anothomiā. ¶2ꝰ modus dicēdi ad hoc motiuū ē:qꝛ aliqꝺ mēbꝛū dr̄ eē cōſiliū ptiū:in quo maior ps ipſiꝰ vr̄ eē hñs nām ꝯſimilis q̄ ad ſenſum viſus dato ꝙ illa pticula in reveritate nō olno ſit ꝯſilis:capiēdo ꝯſilē vt patuit ex diffinitiōe ſua. Cū ergo in carne neruea q̄ ad ſenſus exteriores appeat dñiū notabile carnis ſup neruo.iō illa ps ſm hāc apparentiā dr̄ eē ꝯſilis.⁊ talr̄ philoſophꝰ pꝛio hyſtoriarū allegato cap̄. dixit ſenſuȝ tactus eē in pte ꝯſili.ſ.ſm appentiā. Et vr̄ hec rñſio cōfirmari poſſe:eo qꝛ ſenſus tactꝰ inuenit̄ in ol lacertoſa carne. Neqȝ inuenit̄ ipſe in carnibus glādoſis aut ꝯfuſis. ¶2m̄ vo motiuū ꝯ p̄dictā opinionē Auic. eſt hoc:qꝛ ſi caro p̄dcā ponit̄ eē organū tactꝰ.ſ.neruea caro aut neruꝰ carneꝰ nō vr̄ aſſignari poſſe mediuȝ in opatiōe ſenſus tactus. Si eñi excellētie ſenſibiliū multū nocere poſſunt organis ſenſuū:vt ſupra declaratū eſt. Et ppter illā cām oportuit aſſignari mediū in qꝺ impſſio agētis fieret prius ꝙ reciperet̄ in organo tactus.ergo opȝ ꝙ tenētes iſtā opinionē aſſignent illud. Hoc aūt nō vr̄ eē poſſibile diſcurrēdo p ola mēbra.pꝛio qꝛ neqȝ neruꝰ neqȝ caro eē pōt organū alicuiꝰ de ſenſibilibꝰ exteriorībꝰ ⁊ mediū illiꝰ. Neqȝ ēt tale mediū pōt dici eē pāniculus:eo qꝛ ipſe eſt pportionalis neruo ⁊ mediante pte nerua cōponēte ipm eſt organū tactꝰ.neqȝ ēt tale mediū pōt poni cartilago aut os:eo qꝛ talia ppter coꝝ terreſtreitatem nō ſunt ꝯuenīēter receptiua impſſionū agētis neqȝ ēt delatiua illiꝰ impſſiōis ad organū tactꝰ imutādo ipm ſicut oporteret. q̄re relinquit̄ ꝙ cū opinio iſta nō aſſignet mediū in opatiōe ſenſus tactꝰ ꝙ ipſa renuntiāda ē. ¶Ad hoc motiuū qꝺ vr̄ eē difficile ſatis apud ſequētes poſitionē pipateticoꝝ. Dicēdū pꝛio ꝙ in opatiōe ſenſus tactꝰ ad hoc vt ꝯueniēter pficiat̄ ipſa neceſſe eſt aſſignare mediū in qꝺ recipiat̄ agētis impſſio priꝰ ꝙ ipſa recipiat̄ i organo tactus. Dicēdū ꝙ neqȝ os neqȝ cartilago neqȝ pinguedo ſunt ſufficiētia media in opatiōe ſenſus tactus. Dicēdū 3° ꝙ in q̄libet mēbꝛo i quo caro neruea aut neruꝰ carneꝰ ponunt̄ eē organū ſenſus tactꝰ duas carnis ptes imaginari poſſumꝰ.vnā q̄dē ptē in qua facta ē viloꝝ neruoꝝ tāta cōmixtio:vt q̄libet ps ꝙtitatiua carnis vel ſenſibilꝰ ptibꝰ neruoꝝ ſenſibilibꝰ ſit cōmixta ⁊ eꝯ. Hec q̄dē caro talis aut talr̄ neruꝰ pp refractionē qualitatū adinuicē deducta eſt ad vnū tēperamētū taliter ꝙ olo q̄libet ps talis carnis aut talis nerui eſt ita organū ſenſus:ꝙ nullo mō poterit eē organū ⁊ mediū illiꝰ eo ꝙ idē reſpectu eiuſdē nō pōt eſſe organū ⁊ mediū alicuiꝰ ſenſuū exterioꝛū ⁊ talr̄ intelligi dȝ opinio Aui. ponētis carnē nerueā aut neruū carneū eē organū tactꝰ. ¶Et ꝯfirmatur argumēto euidēti ſatis:eo qꝛ organū tactꝰ dȝ eē mediū inter excellētias qualitatū tāgibiliū ſenſibiliū vt ſupra ſepe allegatū eſt:ſȝ in tali neruo aut carne inuenit̄ refractio qualitatū ſenſibiliū p quā organum tale ductum eſt ad mediuȝ inter p̄dictas excellētias igit̄ erit ꝯueniēs ſenſus tactꝰ organū. Et attende ꝙ hoc argumētū vr̄ ſatis euidēter pcedere apud ꝯcedētes mutuā ꝯ opantiā qualitatū mēbroꝝ adinuicē quā vident̄ ꝯcedere phanices ⁊ medici oēs. 2° i mēbro qꝺ eſt organū tactꝰ imaginamur aliaȝ ptē carneā q̄ nō eſt vilis neruoꝝ ita ſufficienter cōmixta ſicut prima. ¶Et iteꝝ dato ꝙ ipſa eēt imixta vilr̄ neruoꝝ ꝙ pluribꝰ:tñ qꝛ in ipſa nō repit̄ tēperamētū illud p refractionē ⁊ mutuā ꝯ opantiā qualitatū adinuicē reſultās. Iō hec talis caro neruea aut neruꝰ carneꝰ nō poterit poni ſufficiēs organū ſenſus tactꝰ ⁊ cū talis nō ſufficiēter cōmixta neruis aut nō hñs tale tēperamētū mediū inter excellētias q̄litatū tāgibiliū ſit mō poſita in mēbꝛo nō fruſtra:imo ppter aliquē finē talis pticule non vr̄ eſſe ad aliquē finem poſita:niſi vt ſit mediuȝ in opatione ſenſus tactus. ¶Ex q̄bꝰ olbus in vnū reductis rñdet̄ ad motiuuȝ ſuperiꝰ adductū. Cū eñi arguit aduerſariꝰ ꝙ in q̄buſcūqȝ ſenſuū exterioꝝ aut in pluribꝰ eoꝝ aſſignādū eſt mediū intraneū dr̄ ꝯcedēdo iſtud:⁊ cū ſubiūgitur ꝙ apud tenentes opinionē Auic. nō pōt aſſignari mediū illud.neganda eſt illa minor. Et dr̄ ꝙ tale mediū eſt caro nō ſufficiēter neruoſa:aut nō reducta ad tēperamētū mediū inter excellētias qualitatū. Ex q̄bus oibus iā apparet ꝙ hec opinio Auic. vr̄ veritati ⁊ poſitionibꝰ medicoꝝ ꝯformior ꝙ altera poſitio. Et tu elige illam q̄ tibi plȝ magis. Credo ego eñi ꝙ diligēs intellectꝰ pbabilr̄ defendere poſſet opi. Alexā. ⁊ Themiſtij ponentiū carnē eſſe organū tactꝰ. Silr̄ ēt opio Arſt. ⁊ Cōmētatoris eiꝰ poſita in 2° de ala. q̄ tñ ꝯdictoria eſt ſibiipſi hyſtoriarū. et de ptibꝰ allegatis capitulis valde facile defendi poteſt ⁊ eſt opinio in noſtra etate in ſcholaſticis artibꝰ cōmuniter appꝛobata. ¶Ex q̄bus olbus infero concluſionem intentam ſcile huius capituli cōpletiuam ſ.ꝙ organū ſenſus tactus in membꝛo huiꝰ viri egroto debet dici eſſe caro neruea aut neruus carneꝰ particule patientis.

Et ex olbus inuicem vſqȝ ad hūc locū p diſputationē in vnum redactis totiꝰ huiꝰ egritudinis ſumma complectitur in his cōcluſionibus. ¶Prima ꝙ egritudo huiꝰ viri eſt mala cōplexio ſue cruris parti p eſſentiā vel eſſentiale nocumentum illius mēbꝛi.partim p colligātiā dependēs a mala cōplexione calida ⁊ ſicca principaliter epatis effundētis ſanguinē ſatis cholericū ad p̄dictū membꝛum. ¶2a cōcl̄o.ꝙ hec egritudo eſt mala compl̄o calida ⁊ ſicca partis illiꝰ cuiꝰ declaratio ſumat̄ ex 2° cap̄. principali. ¶3a concl̄o.ꝙ hec egritudo dȝ denolari:imo de facto eſt mala cōpl̄o calida ⁊ ſicca predicte partis nocm̄ corruptionis in opatione ſenſus tactꝰ efficiēs. ¶4a cōcluſio ꝙ hoc tale nocumētū corruptionis appꝛopꝛiatū eſt tactiue potentie mēbꝛi patientis. ¶5a concl̄o eſt ꝙ hoc tale nocumētū ē ppriū carni neruoſe patientis particule. Et collige totum in vna ꝯclone ⁊ dicas talē diſpōnē eſſe nocumentuȝ

coꝛruptiōis in opatiōe ſenſus tactus ꝓueniēs a ma-
la cōplōne calida ⁊ ſicca. ꝑtim ꝑ eēntiam ⁊ ꝑtim per
colligātiā illi mēbro adueniēs: ꝑ quā tā mēbrū ſenſi-
bile ꝙ̄ tactiua potētia illi⁹ nocent vt ṗdictū eſt. Ui-
de ꝙ̄tū laboꝛis ⁊ ingenij haberi opꝫ ad vere ⁊ ꝯue-
niēter theoꝛice intelligendū diſpōnes humani coꝛ-
poꝛis eaꝝ cāſ ⁊ diuerſitates. neqꝫ mireris ſi in inue-
ſtigatione iſti⁹ op⁹ fuit diſputatiuo ſermone ⁊ plixo
Eſt eñ hec diſpō vna de illis: de ꝗb⁹ aut nunꝙ̄ aut
raro dictū eſt aliq̄d ab auctoꝛib⁹ medicīe ꝙ̄tūcūqꝫ
illuſtrib⁹. Ego ei ꝑcūctat⁹ volumina diuerſa nihil
fere aut valde paꝝ ab eiſdē colligere potui. Neqꝫ ei
pꝛio Cōtinētis ꝑ totū ꝓceſſuꝫ. neqꝫ 5° aut 6° theo-
rice. neqꝫ 4° de accñti ⁊ moꝛbo. aut 5° ꝑ totū ꝓceſſū
in ꝗb⁹ locis vberi⁹ ⁊ ꝓfundi⁹ ꝑtractanꝭ egritudīes
neruoꝝ aliq̄d ab eis potui colligere qđ valde cōfert
huic cap̄. ⁊ tu lege loca illa. Si eñ ṗnceps 2ª pꝛimi
2ª tertij. 22ª eiuſdē nihil aut paꝝ in mā iſta. tūc q̄
erit opīo tua ꝺ ſcīa alioꝝ medicoꝝ. q̄ aut nullo mō
aut valde leuiter guſtare potuit fructū ſcīe hoꝝ q̄-
tuoꝛ viroꝛum illuſtriū de ꝗbus dictum eſt. Et tu in
alijs voluminibus venare hec ſi potes.

¶De ſignis oīꝫ ſpērū male ꝯplōnis mālis.. Ca. vij.

At vero qm̄ humani coꝛꝑis diſ-
pōnes ñ ſufficit ꝑ theoꝛia
inueſtigatione cognoſcere. imo adhuc
neceſſariū eſt magis ꝑ ꝯuenientia ſigna
diſpōnes humani coꝛꝑis inuicē ſecerne-
re. Idcirco in hoc cap̄. ſigna ponā ꝑ q̄ hui⁹ diſpōnis
cognitio haberi poſſit: ne ꝓpter carentiā cognitiōis
egritudinū ꝯtingat erroꝛē fieri in curationib⁹ earū.
Fallunꝭ eñ medici nō minus in curationib⁹ earuꝫ
vt Galenus ad glauconē pꝛīo. 2° cap̄. ſcripſit. Et lꝫ
mihi in hoc cap̄. videretur ſufficere vt ponerē ſigna
cognitionis huius egritudinis calide ⁊ ſicce mālis:
tñ vt hāc diſpōnem poſſumus ꝯfirmare lapſum cho-
lericū eſſe ſpāli cap̄. collocandū. ideo oīm ſpērū ma-
le complexionis mālis conaboꝛ hic ponere ſigna in-
cipiendo ab his que notificant malaꝫ cōplexionem
vel egritudinem cholericam.

Primū itaqꝫ egritudinis cholice ſigna ha-
beri poſſunt a ſubſtātia partis. ſ. pꝛi-
mo ex ꝑte tactus: qm̄ a tāgēti medico debite diſpoꝑ
cipiꝭ in eo caliditas cū acuitate ipſi⁹: ac ſi parūper
moꝛdicatiua ꝑcipeꝭ vt imaginari poſſum⁹ impſſio-
nē ab aqua feruēti factā in oꝛganum tact⁹ reſpectu
impſſionis quam faceret remiſſa; caliditas a tepido
coꝛꝑe ꝓueniēs. ¶2° ṗo ſubſtātia ꝑticule egrotātis
egritudīe cholica ꝑcipiꝭ: cū q̄dā fere ſoliditate ſicci-
tatē repſitāte. velut ſi tāgereꝭ. ꝑgamū ſatis ſiccum
molli ꝑgamo cōparatū. ⁊ hoc q̄dē ꝯtingit ꝓpter ſic-
citatē ꝑ ſe a cholica mā in mēbro ꝓductā: ⁊ ꝑ accñs
ēt ꝑtim ꝓpter reſolōnē humidi coꝛꝑis factā calidita-
te cholere ⁊ ꝯſumptionem illi⁹ a ſua ſiccitate factaꝫ
Uñ hic diligens ꝯſiderator pōt imaginari ſiccitatē
tripliciter a cholerica ꝓuenire. ſ. poſitiuā ⁊ priuati-
uā. poſitiuā a ſiccitate ꝓueniētē. pꝛīo ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs
inq̄ꙇtū exiccat humidū dato ꝙ nullū gradū ſiccita-
tis impſſerit. ⁊ tertiā ſiccitatē a cholica mā ꝓueniēteꝫ
rōne ſue caliditatis reſoluēdo exiccātis. Et ex hoc coꝛ-

relarie ꝯcludiꝭ ꝙ nō ē mirabile ſi vehemēs ſiccitas
in lapſu cholico repītaꝭ pſepe. nulla eñ mā tm̄ pōt
mēbrū exiccare ꝙ̄tū chola ꝓpter maioꝛē actiuitateꝫ
aliaꝝ māꝝ cōꝑataꝝ cuꝫ pietate. ¶3° iteꝝ cholic⁹
lapſus cognoſci pōt ꝑ coloꝛē partis. eo qꝛ ibidē repi-
tur rubicūditas ꝯtificata qꝛ nō eſt ꝯfuſa alijs ſpēb⁹
coloꝝ: vt neqꝫ rubedini cōmixta neqꝫ opacitati aut
liuiditati. Sꝫ eſt rubicūditas in mēbro apparēs cū
inclinatione refractiōis ipſius a ſpēb⁹ citrinitatis.
Ita eñ citrinitas ē inſeꝑabile accñs cholere ſicut ru-
bedo ſanguini albedo fl'ati: ⁊ nigredo melē ſūt paſ-
ſiōes inſeꝑabiles. vt pꝛīa pꝛimi. cap̄. de humoꝛib⁹ in
facto. Et a Gal. colligendū in libello de chola nigra
2° cap̄. ⁊ hoc q̄dē eſt ſignuꝫ ſumptū a caſib⁹. Coloꝛ
eñ cadit a māeb⁹ in vniuerſa mēbroꝝ ꝯgerie dñan-
tib⁹. aut in aliq̄ parte coꝛꝑis. ¶4° iteꝝ cholerici la-
pſus cognoſci pñt ꝑ ſigna ſumpta ab habitudīe to-
tius. ſ. ꝑ eā intelligēdo mēbroꝝ pinguedinē: macre-
dinē: aut diſpōnē itermediā. Et qꝛ ſubſtātia ꝑtis nō
pōt ſeꝑari ab aliq̄ taliū habitudinū. iō q̄daꝫ volue-
rūt ſignū ſumptū ab hītudine eē a ſubſtātialr īherē-
tib⁹ acceptū: lꝫ aliq̄ credere voluerūt hoc ſignū eſſe
denoīandū a caſib⁹. Cadit eñ a diſpōne graduali
māꝝ habitudinū diuerſitas aliq̄ de ṗdictis. veriꝰ
tñ eſt ſnīa pꝛīa. ſ. ꝙ ſigna ſūpta ab hītudīe a ſubſtā-
tialiter īherētib⁹ denoīanda ſunt. Igiꝭ ꝓpter lapſū
cholericū ad quē de neceſſitate ſeqꝭ habitudīs exte-
nuatio mēbꝛuꝫ illo lapſu egrotās extenuatū erit ⁊
macrefactū. ¶5° ēt ꝑticula egrotās ī lapſu cholerico
cognoſcaꝭ ꝑ aliud ſignū ſumptū a caſib⁹ qđ eſt mul-
titudo piloꝝ ⁊ lēticulaꝝ vel maculaꝝ citrinaꝝ ap-
ꝑitio ī facie mēbri. Caliditas ei ꝑtiū notabilr chole-
rica adurere pōt humoꝛes valde potēter. quoꝝ adu-
ſtione vapoꝛ in poꝛis reuocat⁹ apud ſuꝑficiē cutis
a frigiditate cutis ꝯdēſaꝭ: ⁊ paulatīe expulſiua ꝟtu-
te ad extra depulſus eſt mālis piloꝝ cā. Mā ēt cho-
lerica nālis fere citrina exñs aliquā ꝑtē ſāguis ſub-
ſtātialr trāſmutati in humiditates ſecūdas tīgit co-
loꝛe citrino. q̄re ſanguis ille in ſuꝑficie mēbri macu-
las relinq̄t citrino coloꝛe coloꝛatas q̄ a mulierib⁹ lē-
tigines noīanꝭ citrine. ¶Adhuc 6° cholici lapſus ac-
cipiunꝭ ſigna ex opatiōib⁹ mēbroꝝ. qm̄ mēbra ope-
ranꝭ in ſanguinē caliditatē īducēdo in tēſam. Unde
freq̄nter repſitaꝭ in mēbro pꝛurit⁹ pūctio cholice pu-
ſtule excoꝛiatiōes ⁊ alie paſſiones ſilēs iſtis. Silr ēt
ſigna cholici lapſus nō raro aſſumunꝭ ab opatione
vitalꝭ ꝟtutis. qꝛ gñat ſpiritū acutū et. itēſe caliditatis
ponētē mēbꝛis neceſſitatē valde eleuataꝫ. ꝓpter qđ
pulſus in cholico nō valde magnifice lapſo ſūt ma-
gni. Et qꝛ neceſſitas ē valde aucta ī eis reſpectu alia-
rū cōplōnū ⁊ oꝛgana pulſatilia nō ſūt bñ obediētia
ꝓpter neceſſitatē eādē ad motū. Iō neceſſaria ē ve-
locitas ita vt ī breui tpe arteria ꝯpleat motū a ter-
mio a q̄ ad terminū ad quē ⁊ ē rō formalꝭ velocitatis
Et iteꝝ qꝛ in tpe ī q̄ arterie cholici coꝛꝑis īueniunꝭ a
dyaſtolato eē: aer ille q̄ pꝛi⁹ attract⁹ fuerat in breui
tpe efficiꝭ vilis īcōueniēs ad refrigerādū caliditatē
opꝫ ꝙ ꝑuū tps īterponaꝭ ī ſiſtole vel ꝯſtrictiōe arte-
rie: ita vt valde cito ſuccedat ei dyaſtoles ſequēs cū
ꝑuo tpis ī ſua q̄ete īterpoſito. q̄re neceſſitabiꝭ arte-
ria ad cito

ria ad cito dyaſtolãdum. ſed hec eſt rõ formalis fre
quentie. igit̃ in pulſu cholericoꝝ inuenit̃ magnitudo
velocitas ꝛ frequẽtia ꝛ ꝓpꝛie lapſus nõ eſt magnifi
ce debilitãs. Et hoc qđẽ eſt de ſignis ꝑdurãtib⁹ ꝛ nõ
fallẽtib⁹ ita noiatis ab Auic. 2ª p̃mi de ſignis ꝯple
xionũ. eo qꝛ ſignũ ſumptũ ab opatiõe v̾tutis vitalis
¶ Amplius ꝛ 7° ſigna cholericoꝝ lapſuũ aſſumunt̃
ab opatiõib⁹ v̾tutis alalis motiue. eo qꝛ talia corpa
agilia ꝛ velocia ſunt in motu ꝑꝑ leuitatez cholere et
mẽbroꝝ habilitatẽ ad illũ. lꝫ ẽt a vehemẽtia mot⁹ ꝛ
ꝯtinuatione ipſi⁹ ſint velociter reſolubilia. ¶ 8° am
pli⁹ aſſumunt̃ ſigna cholericoꝝ lapſuũ ex opatione
ſenſitiue potẽtie ſenſu exteriori. Et p̃mo qđẽ tactu:
eo qꝛ talia corpa ſenſũ tact⁹ hñt ꝓmptũ ꝛ valde paſ
ſibilẽ ab obiectis ĩpꝛimẽtib⁹ ꝛ hoc ꝓpter ſpiritum diſ
poſitionẽ ꝛ mẽbroꝝ tact⁹. qꝛ cutis aut carnis debi
tam a ſupfluitatib⁹ expurgationẽ. ꝛ ẽt q̃tũ ad ſen
ſum viſus. qꝛ tales habẽt viſionẽ acutã ꝛ fortẽ: licꝫ
nõ ita pfectã ſicut tẽperata ꝛ ſanguinea corpa cum
alijs parib⁹ ꝛ hoc cõtingit ꝓpter velocẽ reſolutionẽ
in ſpiritib⁹ ꝛ hu moribus oculoꝝ in tali cõplone. De
inde ẽt q̃tũ ad ſenſum guſtus. eo qꝛ guſtabile om
ne lingue iſtoꝝ applicatũ ꝑcipit̃ ſub ſpẽ ĩpꝛeſſionis
alicui⁹ acuitatis ꝛ amaritudis. ꝛ ꝓpꝛie cum lapſus
fuerit ĩtẽſus. Silr̃ ẽt ex pte ſenſus olfat⁹ eorũ. qꝛ olfa
tus in cholicis eſt diminut⁹ ꝓpter organũ ipſi⁹ nota
bilr̃ declinare ad ſiccitatẽ a cholico lapſu tripl̃r ꝓue
niẽtẽ vt ſupra viſuꝫ eſt. Quãtũ v̾o ad auditũ. eo qꝛ
talia corpa ex vehemẽti p̃paratione organoꝝ audi
tus ꝓpter mũdificationẽ eoꝝ valde facile patiũtur.
ꝛ notabilr̃ a quocũqꝫ fere motu cõquaſſatiõe in me
diũ ꝑcepta. ¶ 9° ſigna diſtẽperantie cholice cogno
ſcunt̃ ex pte operationũ v̾tutũ alaliũ ĩferioꝝ. tales
nãqꝫ quantũ ad opationes primo vẽtriculo cerebri
attributas ſunt vigilatiui ꝛ pauci ſomni. q̃m vapor
mulcebris qui eſt cã ſomni inducendo oppilationez
in organo ſenſus cõis in talib⁹ corpib⁹ paucus eſt ꝛ
facile reſolubilis ꝛ ꝯſumptibilis. ¶ Quantuꝫ v̾o ad
opationẽ fantaſie poſteriori pti p̃mi vẽtriculi attri
butẽ. ꝛ quãtũ ad opationẽ imagiatiue ꝑmutabiles
ſunt tales in imaginationib⁹ eoꝝ multũ ꝛ frequen
ter. Cum eñ ſpẽs obiectoꝝ a ſenſu cõi delate ad or
ganũ fantaſie: ꝛ inde ad organũ imagiationis multũ
ꝛ valde velociter ꝑmutent̃ ꝛ alterent̃ neceſſe eſt opa
tiones illis ſenſibus attributas multũ ꝛ frequenter
ꝑmutari. ¶ Adhuc ẽt q̃tũ ad opationẽ cogitatiue
potẽtie ledunt̃ iſti ꝛ valde facile corrũpunt̃ in elicie
do iudiciũ. ꝓpterea qꝛ valde facile ꝛ frequẽter iudi
cãt ereq̃ debere ea q̃ renũciari debẽt ecõuerſo. ¶ Et
vltimo ẽt hoc videri põt ex pte opationũ memorati
ue potẽtie. licet eñ ex pte organi illi⁹ deberẽt eẽ bñ
memoratiui. tñ ꝓpter ꝓmptitudinẽ ſpũuꝫ eoruꝫ ad
reſolutionẽ eoꝝ in memoratiua frequẽter leduntur
magis q̃ ꝑficiunt̃. ¶ Ultio iteꝝ ſigna diſtẽperãtia
rũ cholicaꝝ aſſumunt̃ ab excũte mutato. ꝛ p̃mo qui
dẽ ab excũte ꝑ viã iſenſibilitatis quo ad nos ꝓpul
ſe ad extra. eo qꝛ talia corpa multiplicãt ſudorẽ ꝑꝑ
actiuitatẽ cholice mãei q̃ necia eſt in q̃cũqꝫ ſudore:
vt pꝫ 2° cañ. in diffinitiõe ei⁹ dũ inq̃t. qꝫ ſudor eſt aq̃
ſitas ſanguis cui pus cholicũ eſt admixtũ. Et eſt ẽt
eoꝝ ſudor cũ actiuitate ſue imp̃ſſionis a paciẽte ꝑce
ptus. ꝛ fortaſſis nõ eſt pſeuerãs multũ ꝑꝑ ꝯſũptio
nẽ ꝛ reſolõnẽ mãeꝫ illi⁹ a caliditate cholere ꝓueniẽtẽ.
¶ Ampl⁹ exiẽs 2m de ſenſibilib⁹ p̃m qđ eſt vrina mul
tipl̃r ꝯſiderari põt notificare cholicos lapſus ex co
lore. ſ. ex ſubſtãtia eius ꝛ ex ꝯtentis. ¶ Subſtãtia eñ
vel aq̃ſitas tenuis ẽ ꝛ dyaphana ꝑꝑ mũdificatiõez
ei⁹ a ſupfluitatib⁹ q̃ ꝯueniẽter fit a caliditate ꝛ ſiccita
te cholere. ¶ Et eſt color ipſi⁹ eleuatus in citrinitate
ſm tñ gradũ lapſus. ita vt qñqꝫ fiat color ei⁹ aure⁹.
qñqꝫ flauus. nõ raro ſubcroce⁹ vſqꝫ ad igneũ iclũſi
ue. lꝫ aliq̃ colorẽ igneũ excludãt a latitudine choleri
citatis reponẽtes ipm ſub latitudie ſanguineitatis
ſed facile tollit̃ ꝯtradictio hec: eo qꝛ ſicut igne⁹ intẽ
ſus cũ groſſitudie ſubſtãtie reponit̃ in latitudie ſan
guineitatis ita igne⁹ remiſſi⁹ cũ dyaphanitate ꝛ te
nuitate ſubſtãtie aquoſitatis reponit̃ in latitudine
ſignoꝝ cholericitatis. ꝛ tu ſpeculare in iſtis. 2ª. pri
mi. in cap. de ſignis coloꝝ ꝛ ſubſtãtie vrinaꝝ. ꝛ p̃mo
de criſi. 12° cap. ¶ Preter hec etiã cholici lapſus co
gnoſcunt̃ ex pte ꝯtentoꝝ que in aq̃ſitate vrinali im
mergunt̃ p̃rio qđẽ qꝛ colores ſedimini inueniuntur
ꝯſiles colorib⁹ aquoſitatis vt p̃dictũ eſt. 2° v̾o: qꝛ ſe
dimẽ in talib⁹ aut ꝯtentũ aliud eſt paucuꝫ. 3° qꝛ eſt
dyaphanũ ſatis. ꝛ hoc ꝑꝑ ſiccitatẽ a cholꝛa ꝓueniẽ
tẽ. 4° qꝛ plurimũ tale ꝯtẽtũ leuigat ad regionẽ ae
reã vrine q̃ eſt ꝑs deſcribẽs ſupficiẽ ĩtermediã inter
centrũ ꝛ circũferẽtiã eius ꝑ digitũ altitudis. ꝛ eſt q̃
dẽ hoc rõnale: q̃m ꝯtẽtũ oẽ cholericũ actiuitatẽ hñs
a cholꝛa fert̃ ad ſupiorẽ regionẽ ꝑꝑ caliditatẽ ſubtili
tatẽ ꝛ leuitatẽ illi⁹. Et ſi qđẽ cõtigat ꝯtẽtũ illũ miori
pticipare leuitate cũ refractiõe ꝑuitatis alicui⁹: tũc
nõ põt aſcẽdere ad fũdũ leuitate ſupante grauita
tẽ alicui⁹. Neqꝫ aſcẽdere p̃t hoc ꝯtẽtũ ad regionẽ ſu
periorẽ aereã vel pforatã: eo qꝛ fit ei ꝯopantia ex p
te grauitatis. ergo de neceſſitate opꝫ tale ꝯtentũ re
poni imediate vrinalis aquoſitatis imerſum. ꝛ hoc
eſt illud qđ antiq̃ ſapientes nominauerũt nubem. ꝛ
ꝓpꝛie cũ fuerit notabilis q̃titatis: aut nubeculaꝫ ꝛ
ꝓpꝛie cũ fuerit quantitatis minoris q̃ predicta. Et
merito qđẽ. ſicut eñ nubes pendẽt in regiõe media
vel interſtitio inferiori illi⁹. ita hoc contentũ pendet
in medio vaſis ex potẽtia grauitatis ꝛ leuitatis cõ
paratarum adinuicem. Et ex hoc ſermone cõcludit̃
q̃re hoc ſedimen aliq̃ñ locatur in ſubſtãtiã aquoſi
tatis intermediã inter ſupiorẽ. ꝛ itermediã per eq̃di
ſtãtiã ab extremis. Et hoc eſt q̃ñ maior actiuitas ex
pte leuitatis eſt q̃ reſiſtentia ex pte grauitatis. Et
hoc eſt illud ſedimẽ qđ antiq̃ illuſtres eneorema no
minauerunt. Eleuatur enim ſup nubẽ ꝛ cõtinet̃ ĩfra
regionem aereã iã p̃dictã. Utrũ aũt eneorema tale
collocari poſſit in regione pforata vrine alio decla
rabo loco cũ hic principalr̃ nõ ſpectet: ſed oino cer
tum eſt q̃ ſic. Hec ſunt famoſiora quibus innitũtur
medici. Aliud autẽ contẽtum in vrinis cholicorum
corporum multũ frequenter reperitur: qđ nominãt
athomos. ꝛ ſunt corpora minuta ſimilia illis que ap
parent in radijs ſolis. citrina tamẽ vel rubicũdo co
lore colorata ꝛ per ſubſtantiam aquoſitatis natan
tia: velut ſi imagineris cupꝛũ vel aurũ in minutiſſi

mas partes contritũ aq̃ immerſum : qđ ſubleuaret
a ventoſitate vel a leuitate intrinſeca illius mixta.
apparẽt cũ corpa talia athomi.vt dictuȝ eſt. ¶De
reliquo v̾o exeunte.ſ.fecali nõ multũ inſiſto:eo quia
ſubſtãtia paucũ eſt colore citrinũ vel igneuȝ vel ſic=
cum vel denſum cũ mordicatiõe vel pũctione in ho=
ra ſui exitus ꝑceptũ.¶Sputum v̾o cholericoꝝ pau
cũ eſt remiſſe albũ ſubſtãtia ⁊ figura ſpumoſum co=
lore citrinũ ⁊ ſapore acutũ.Et ꝓuenient q̄dẽ hec oia
ꝑꝑ magnã actiuitatẽ cholere ad calefaciendũ ⁊ exic
candũ.hec quidẽ eſt ſũma ſignoꝝ per q̃ venimus in
cognitionẽ cholicoꝝ lapſuuȝ.¶Reliq̃ v̾o ſigna par=
ticulariora vt vomitus cholericꝰ vrine:acuitas ſper
matis : pruriginoſa ſenſatio:⁊ oris amaritudo oia
q̄dẽ talia ex fundamẽto ꝑdictorum hẽri pñt. Et tu
ꝯ idera:qm̄ oia talia ꝑticularia in indiuiduis diuer
ſificanꝰ ſm̄ diuerſitatẽ non ſolum lapſuũ:ſed habi=
tudinis ſexus ⁊ regiminis penes applicationem ſex
rerum non naturalium fere incomprehenſibiliter
variabilis.

Pari inſuꝑ fundamẽto ꝑ notitiã ſex generum
ſignoꝝ iam ꝑdictoꝝ poterit q̄s ꝓuenire
in cognitionẽ ſãguinei lapſus ſ̄tatici aut melici ſm̄
ꝯſiderationẽ effectuũ ⁊ paſſionũ q̃ ꝓuenire pñt hu=
manis corꝑibꝰ ꝑꝑ dñiuȝ mãerũ humoraliũ triũ iaȝ
dictarũ.Et hec quideȝ oia talr accurate deſcribere
fortaſſe ꝓlixũ eſſet legẽtibus.que ſoluȝ hic ſũmatiȝ
ſcribã ſigna quedã ꝑ q̃ taȝ ſanguineus q̃ꝫ flegma=
ticꝰ ⁊ melicus lapſus cognoſci poſſint. ¶Signa ita
q̃ꝫ dñantis in toto ſanguinis ita accipianꝰ: qꝛ color
corꝑis rubicũdus eſt ad aliquã fuſcedineȝ tendẽs.
velut repñtaꝰ color in pãno purpureo. Et eſt cor=
pus trãſcẽdẽs mediocritatẽ carnoſitatis nõ fluxibi
lis:ſed mediocriter ſolide.¶Et vene eiꝰ ſunt magne
extẽſione ſua ꝑꝑ multitudinem mãei ex qua genite
fuerũt.¶Et 4° ſunt extẽſe vel eminẽtes ꝑꝑ multi=
tudinẽ mãerũ quã ꝯtinent.¶Et 5° percipiꝰ corpus
actu calidum.¶Et 6° caliditas illa ꝑcipiꝰ cũ quadã
mulcebritate vel ſuauitate.q̄liter ꝑcipiꝰ caliditas ab
aq̃ cũ aliq̄li pinguedine cõmixta plus q̃ꝫ mediocri=
ter calefctã.¶Et 7° tota habitudo declinat ad au
gmentũ magis q̃ꝫ in altera cõplexione.¶Et 8° cor=
pus eius ad actiões vel motus exteriores nõ eſt ita
ꝓ:ꝓptum vel velox:vt de ꝑdictis corporibꝰ dictũ eſt
lꝫ velocius ⁊ promptius q̃ꝫ in conſequẽtibus cõple=
xionibus.¶Et ecõuerſo pulſus eius eſt magnus ve
lox ⁊ frequẽs:⁊ ſi ſiſtoles eiꝰ maior ⁊ velocior frequẽ=
tior ſi comprehendi poſſet q̃ꝫ ſiſtoles in aliĳs cõplo=
nibꝰ cũ aliĳs paribꝰ.Et eſt pulſus ille cũ lenitie repre
ſentatꝰ vel mollitie.Et idẽ de anhelitu pariformiter
dicendum eſt.¶Ideo corpora talia ad longitudinẽ
⁊ profunditatem ſomni ſunt inclinata.¶Et in ope=
rationibus ſenſuum interiorum perfectiꝰ ſe hñt:cũ
paritate tamẽ lapſus intelligẽdo.Et in ſumma ope
rationes ſenſuũ interioꝝ ⁊ exteriorum magis perfi
ciunꝰ in eis q̃ꝫ in aliĳs paribus ſemꝑ. ¶11° talia cor
pora ſunt notabilr ſudore abũdãtia magis q̃ꝫ ſ̄tati
ca ⁊ melica.¶12° vrine eorũ colore ad rubicũdita=
tem tendunt cũ ſubſtantie groſſitudine cũ multitu=
dine contẽtoꝝ colore ſubſtãtia vnione reſidentia in
fundo cum ꝑtiũ dyaphanitate mediocri ſatis.¶Et
multitudinẽ hñt ſpũi:⁊ eoꝝ feces colore ad intẽſaȝ
ſatis rubedinẽ inclinanꝰ ſubſtantia molles vel me=
diocres.⁊ in quãtitate notabili emittuntur.

Flegmatica vero corpora iſtis cogno=
ſci poſſunt ſignis.ꝑmo qꝛ
color notabilis albedinis in eis percipitur.¶Et cor
pora eoruȝ q̃ꝫtum ad habitudinem magis extenſa
ſunt q̃ꝫ cholerica ⁊ minus q̃ꝫ ſanguinea. ¶Et tactu
remiſſe calida percipiuntur cum mollitie vel humi=
ditate membrorum.¶Et ſubſtantia carnis eoꝝ flu
xibilitati magis attinet q̃ꝫ aliorum corporũ omniũ
caro.¶Et ſomni ſunt profundi valde ⁊ frequentes
⁊ difficulter ab eo excitabiles ſunt. ¶Et eorũ corpo
ra ad operatiões exteriores motiuas lapſa ⁊ pigra
ſunt reſpectu predictorũ ⁊ valde facilis debilitatis
Et ex quacunq̃ꝫ fere frigiditatis applicatione facile
leduntur.¶In ſenſibus autẽ exterioribus imperfe=
cta ſunt magis q̃ꝫ altera corpora.Et ſimiliter ı̄ ope=
rationibus ſenſuũ interiorũ qđ totũ ꝓuenit.¶Aut
qꝛ ſpũs qui ſunt inſtrã oponũ ſenſuũ exteriorũ ⁊ in
terioꝝ pauci ſunt aut groſſi.¶Aut difficulter mobi
les ad dñas poſitionis opportunas. ¶Aut v̾o qꝛ
ſunt vaporibus ⁊ humiditatibꝰ alienis valde com=
mixti tales ſpiritus.¶Aut 4° qꝛ organa q̄bꝰ ꝑficiũ
tur operatiões ſenſuum interioruȝ ⁊ exteriorũ indiſ
poſita ſunt ꝑꝑ frigiditatẽ nõ bene mundificata vel
expurgata ꝑꝑ multitudinem vaporũ ⁊ aquoſitatũ
flegmatis.¶5° vero talia corpora multũ abundãt
ſputo.ſiue ꝓpter indigeſtioneȝ genitum. ſiue ꝓpter
humiditatem in talibus corporibus inuentã. ¶11°
flegmatica corpora abũdãt vrine multitudine que
in ſubſtantia eſt tenuis colore vero alba ⁊ ꝯtenta in
eis ſatis groſſa reperiunꝰ nõ dyaphana: ⁊ in ꝓfun=
do ſedantia ſui grauitate magis q̃ꝫ propter ꝑfectã
diſcretiue virtutis oponem ⁊ inueniunꝰ in vrinis.eo
rum multiplicata granula vel ſpume.eo qꝛ facilius
in vrinis earũ incluſus detinetur aer ꝓpter viſcoſi=
tatem que reperiꝰ in eis a flegmate proueniens ma
gis q̃ꝫ in aliĳs cõplonibus reperiunꝰ cũ ꝑitate ſemꝑ
regiminis ante poſita.¶Atvero quia talia corpora
ſuperfluitates fecales quantitate multiplicãt que
ſubſtantia molles ſunt: ⁊ ad albedinem vel liuidita
tem declines: cum aliqua ſpumoſitate in eis imer=
ſa vel aquoſitate ⁊ pauci ſunt fetoris comparatiõe
ad predicta corpora.

Lapſus v̾o melãcholicos ſequẽtibus iſtis
diſcernere poteris ſignis . ¶Primo
qꝛ eorum color fuſcitati inclinatur quem latini vo=
cant colorem brunum. ¶Et membrorum ſubſtãtia
2° in eis reperitur ſolida. ¶Et 3° ſunt in habitudi
ne macri vel excarnati.¶4° vero tactu hec corpora
repñtanꝰ frigida cuȝ cõpacitate ⁊ duritie magis q̃ꝫ
altera corpora.lꝫ non tantum frigida ſint quantuȝ
flegmatica.¶Et eſt 5° in corporibus talibus piloꝝ
paucitas magis q̃ꝫ in ꝑdictis cũ comparatione fere
ipſoꝝ ad flegmatica.ſicut cholericorũ ad ſãguinea
ſicut enĩ frequenter in cholericis pilorum paucitas
groſſities ⁊ ſoliditas reperiꝰ magis ꝓpter vehemẽ=
tiam exiccatiõis a cholera q̃ꝫ in ſanguineis.ita ı̄ me

lancholicis corporibus ꝓpter augmētū ſiccitatis ⁊ defectū vaporis q̄ eſt materia piloꝝ paucificanẗ ſolidi tñ ſunt ⁊ groſſi magis ꝙ̄ in flaticis corporibus in q̄bus ꝓpter abūdantiā materieꝝ lenitatē ⁊ viſcoſitatē eoꝝ multiplicanẗ pili exiles tñ ⁊ molles ſūt in eis. ¶ Sexto iteꝝ talia corpora ad actiōes exteriores ꝓ̄ptiora ꝙ̄ flatica: pigriora tñ ꝙ̄ ſanguinea ⁊ cholica. eo q2 mobile oē bñ calm ⁊ ecōuerſo cū alijs paribus. ¶ Quantū vō ad operatiōes exteriorum ſenſuū impficiunẗ talia corpora nō eñ tactus auditus viſus guſtus ⁊ odoratus in his corporib⁹ eſt ꝑfectus velut in ſanguineis ⁊ cholicis. Cōparādo vō talia corpora flaticis quo ad oꝑationes ſenſuū exterioꝝ vt in plurib⁹ ꝑfectiores ſunt in eis ꝙ̄ in alijs: lꝫ forte ſermo dubitationē habeat de oꝑatione viſiua q̄ perficiẗ in organo qḋ eſt de natura aque. vt pꝫ tertia terrḡ. ꝑmo caplo. ⁊ a philoſopho ꝑmo de ſenſu ⁊ ſenſato. fortaſſis aūt in cōplexione melica imperficiẗ viſio magis ꝙ̄ in flatica ꝓpter augmentū frigiditatis ⁊ ſiccitatis in ea ꝙ̄ frigiditatis ⁊ humiditatis in flegmatica. ¶ Adhuc iterū melica corpora in operationibus ſenſuum interioꝝ non videnẗ eſſe eq̄ perfecta: tum ꝓpter indiſpōnem ſpirituū que ab augmento ſiccitatis ⁊ humiditatis prouenit tum propter indiſpōnem organoꝝ ab eadē cā: q̄ etiā eſt ſpirituū paucificatiua. lꝫ eñ in corporibus iſtis puris exiſtentibus ſenſus ſint perfecti. vt Galenus ſcḋo tegni. caplo de ſignis cerebri melici. Fortaſſis latitudo perfectionis illius attenditur ſolū penes depurationem organoꝝ que melior videẗ eſſe in tali etate ꝙ̄ in flegmaticis: ſed adueniente etate augmenti imperficiuntur magis in eis organa ſenſuum interiorum propter augmentū ſiccitatis que acquiritur ex etatiuo decurſu: quare non videnẗ ſaltē perfectionem in operationibus ſenſuum interiorum habere corpora melancholica in etate perfectiori que eſt cū augmentum peruenit ad finem. prima primi capitulo de etatibus. ¶ Poſt hec autem melancholica corpora nullo ſudore laborant per ſe niſi per accidens propter augmentum frigiditatis et ſiccitatis reſiſtentium ad ſudorem efficientem. ¶ Et pari ratione vndecimo iterum talia corpora ſunt in paucitate vrine laborantia. et eſt earum ſubſtantia tenuis valde vel limpida colore alba ad opacitatem. tendens dyaphana ſatis quantitate pauca cuius contentum omne alijs paribus modicum eſt in eis magis ꝙ̄ in alijs. et eſt in fundo ſedens groſſum inequale propter terreſtreitatem partium aquoſitati commixtaꝝ. ¶ Et ſunt habētes fecum paucitatē: que tñ ſolide ſunt ad obſcuritatē propinque: ⁊ raro ab eis educibiles. Et ſunt corpora talia vltimo difficulter ſomnū ingredientia a quo cū intrāt illū difficulter excitanẗ. ⁊ ſunt eoꝝ ſomnia ꝯturbata interrupta illuſionibus ⁊ fantaſticis apparitionibus multum copulata. ¶ Tu autē adde ⁊ reliqua ſigna ſi placet. q2 in eis ſtat rei fundamentū ⁊ in hoc cōpleẗ caplm ſeptimū de notificatione ſignorum ⁊c.

Secunda pars huius tractatus in qua agitur de cura diuiditur in dictiones duas.

Quoniā igiẗ diſpō ꝑfata ſatis vr̄ eſſe verēda ne de corruptione in oꝑatione ſenſus tactus ꝑducat ad ablationē illius ꝑſeuerātē: ad quā neceſſario ſeq̄reẗ partis vel partiū nō ſentientium mors. q2m hoc ſolo ſenſu. ſ. tactus ꝑuatū aial neceſſe eſt mori. tertio de aia penultimo caplo. Jō ſūma curatiōis illius in hac ſcḋa parte huius tractat⁹ diuidiẗ in dictiōes duas. ¶ Prima quidē ꝓuocat regimē reꝝ nō naturaliū ſm ꝯueniētiā adminiſtratiōis eaꝝ. ¶ Scḋa vō tāgit intētiones medicinales ꝯuenētes ad curationē ipſius cū inſtrīs etiā oportunis ad cōplementū illaꝝ intētionū. ¶ Et ꝑma quidē dictio ꝯtinebit capla ſex rerū nō naturaliū: que neceſſaria ſunt in cura cuiuſcūq egritudinis ſm conuenientem adminiſtrationem ipſarum.

¶ De regimine aeris. Cap. j.

Quoniā igiẗ aer inter res nō nāles eſt de alterātibus vehementer ⁊ freq̄nter corpus in quo ipm opꝫ ſemper eſſe ꝯſtitutū q2m velimus ſiue nolim⁹ vniculꝗ corporꝝ aerē ꝯcedimus nono terapētice. finali caplo. Jō opꝫ aerē in ſuis q̄litatibus aduerſari lapſui iam ꝑdicto vt ꝯueniēter fiat ipſi⁹ abſciſſio. q2m curatio vnū hꝫ modū. i. rl̄az vlem. ſ. ꝓ fiat p̄ ꝯ̄ria vt tertio tegni ibi. Cura vō hꝫ modū ⁊ illud p̄ ꝯ̄ria. ¶ Jō opꝫ aerē in ſuis qualitatib⁹ inclinatū eſſe ad frigiditatē ⁊ humiditatē. Ampli⁹ nō opꝫ ipm eē humidū ꝙ̄ frigidū eo q2 lapſus iſte magis a ꝓ̄pō tēperamēto elōgaẗ p̄ augmētū ſiccitatis ꝙ̄ caliditatis. qḋ apparet ex vehemēti habitudinis extenuatiōe deducēdū eſſe. Et etiā q2 minor eſt timor in hūectādo corpa ꝙ̄ infridādo ca vt pꝫ 4ª ꝑmi. cꝑ. 2º ¶ Jō huic viro eligaẗ ciuitas vel loc⁹ hitatiōis hñs aerē notabilr remiſſū in caliditate ⁊ eleuatū in hūiditate. Et ſi q̄dē aer nālr talis hrī poſſit ꝯueniēter eēt. Si aūt nō inueniẗ opꝫ ipm artificialr ꝑparari. ¶ Et ꝑmus q̄dē modus eſt cū ſuſceptiōe vēti ſpirātis frigiditatē ⁊ hūiditatē. q̄ etiā loc⁹ ab oriētali ⁊ ſeptentrionali plaga liber ſit ⁊ apt⁹. tectus aūt a meridionali ⁊ occidētali. ¶ Et ſcḋs mod⁹ infridādi ⁊ hūectādi aerē eſt p̄ irrorationē pauimenti ⁊ partiū camere cū aſꝑſione aq̄ fontalis. Et ſi potēs eſſet aſꝑgaẗ camera cū aq̄s violaꝝ nenufaris endiuie lactuce ⁊ ſimiliū frigidoꝝ. ¶ Tertius q̄dē modus eſt cū aſꝑſionibus foliorū plātarū frigidaꝝ ⁊ humidarū: vt foliorū vitis lactuce iuiubarū ⁊ ſimiliū. ¶ Et quart⁹ modus eſt p̄ iniectionem decoctionū ꝑdictarū plantarum ⁊ florū. ¶ Et quintus modus eſt per ſuffumigationē habitabilis loci cū pulueribus nenufaris ſc. lactuce portulace violarum ⁊ plātarum fontaliū ⁊ lenticule aque ſenationū ⁊ rerū eis ſīliū. ¶ Compoſitū bonum ad illud. ℞. florū violarū nenufaris ſc. lactuce ⁊ portulace. añ. ʒ. j. pulueris floꝝ ſenationum. ʒ. ß. effundaẗ ad carbones ignitos aut ex eis fiant decoctiones vt predictū eſt. ¶ Aer etiā talis caueri dꝫ ne ſit infectiua humiditate alterat⁹ q̄lis eſſet hūiditas edificioꝝ antiquorū. aut a nebuloſa caligine i locū camere diuti⁹ ꝑmanēte. Menſura tñ i his fieri dꝫ vt in forti hūectatiōe neq multū freq̄nti

et ſubita facta ꝑſiſtat medicus. Eſſet eñ error ↄtra
ꝑncipia veteris ſc̃ba affõꝝ. ſmone illo. Scõm multũ
⁊ repẽte euãre replere calefacere aut infrigidare ⁊c.
¶ Propter hec itaq; ⁊ ſiᷓlia exerceteꝛ in adminiſtra⸗
tione veſtiũ ⁊ aliarũ ſitium: q̃ ꝓpter multã carũ re⸗
uerberationẽ aut pondus aut aliter qualitercunq;
caliditatẽ totius corporis ⁊ maxime epatis nõ ad⸗
augeãt. ¶ Hec in ſũma eſt rl̃a facilioꝛ ⁊ breuioꝛ ad⸗
miniſtrationis aeris ⁊c. Sequiꝛ de cibis ⁊ potibus.

¶ De cibis ⁊ potibus. Cap. ij.

In cibis aũt ⁊ potib⁹ ↄſiliis dꝫ ele
ctio fieri vt ſ quolibet eo
rũ inclineꝛ ad friditatẽ ⁊ humectationẽ
aut ſaltẽ ad remiſſe calefaciendũ ⁊ hume
ctãdũ velut eſſet adminiſtratio ciboꝝ hũ
tiũ calitatẽ ꝑmi gradus: hi eñ ↄuenirẽt ſaltẽ ſm ꝑn
cipia ſpeculatiõis medicine cũ lapſus iſte ſit notabi
liter intẽſus ⁊ remiſſum additũ intẽſo remittit intẽ⸗
ſum. vt ſm veriorẽ opinionẽ phãtiũ ⁊ medicoꝝ af
firmaꝛ. pꝫ ꝙ cibi ⁊ pot⁹ ꝑmi gradus caliditatis cõ⸗
uenietes eſſent ei. ¶ Propter ꝙ correlarie ↄcluditur
ꝙ ſi poſſet haberi quãtitas ciboꝝ penit⁹ a mã opan
tiũ ⁊ nõ a qualitate illi pre oĩbus eligẽdi eſſent. Qꝛ
ṽo neq; cib⁹ neq; pot⁹ fere aliqs inueniꝛ q̃ ⁊ ſi opere
tur a mã dñante valde in corpoꝛe: tñ veſtigiũ alicu
ius qualitatis nõ relinquat. Idcirco canõ admini⸗
ſtrationis eoꝝ ſi eleuati eſſent in gradu caliditatis
⁊ ſiccitatis eſt vt refrãgaꝛ cũ cibis ⁊ medicinis fri⸗
gidis ⁊ humidis: velut ſi cũ carnibus pulloꝝ colũ⸗
boꝝ coquereꝛ lactuca viola portulaca cucurbita
aut borago que temperata eſt vel bugloſſa.

Itaq; etiã ſpãliter deſcẽdendo eligaꝛ panis
nõ multũ recipiẽs fermẽti ⁊ paꝝ ſalis
mediocriter coct⁹ nullo mõ cõbuſtus vel induratus
Et ꝓbabiliꝛ ↄueniẽtioꝛ eſſet ſi fieret ex grano in locis
humidis hũiditate aeris vel aquaꝝ fontaliũ ſpar⸗
ſione. Neq; deberent eſſe grana prope maritimas
regiones inuẽta ob virtutẽ exiccationis in medium
recepte a virtute aq̃ ſalſe. ¶ Et ſit quidez panis de
nitidiſſimo frumẽto nullo modo furfuraceus ꝓpter
ſiccitatẽ furfuris: ſꝫ ſimulagineus. i. de purioꝛi par⸗
te farine factus. non quidez antiquus. ſed vni⁹ diei
aut ad plus duoꝛum dierum etatez habẽs. Ex quo
tamen neq; multa debet repletio fieri.

De carnibus aũt conueniũt ei carnes
oẽs humiditate ſua ⁊ al
terãtes ⁊ ſubſtãtificã humiditatẽ reponentes. qua⸗
les de quadrupedib⁹ ſunt vituloꝝ ⁊ agnoꝝ lacten⸗
tiũ carnes: ⁊ caſtrati iuuenis ⁊ hedi multũ ſue nati
uitati ꝓpinq. ⁊ cuniculi valde ↄuentrẽt ei. ⁊ etiã iu⸗
uẽculi gazelli caro: q̃ oĩm quadrupedũ ſylueſtrium
carne laudabilioꝛ exiſtit. Caro etiã porci domeſtici
iuuẽculi ↄueniẽs eſt ei: qm̃ hũectatiua eſt ⁊ nutritiu
na multũ. Olm eñ q̃ ſcimus nutribiliſſimũ eſt porci
na caro. 7° terapẽtice. caplo de cura diſcraſie ſicce
ſtomachi. ¶ De volatilib⁹ ṽo carnib⁹ ↄueniũt pulli
oẽs domeſtici ſylueſtres ⁊ caro ortiginis idest qua⸗
tule: q̃ a multis modernis vituperata eſt: eo qꝛ non
cognouerũt eã. de quoꝝ numero fuit Guilelm⁹ pla⸗
centinus. hoc tñ nõ eſt volatile aĩal ortigo vel qua⸗
tula nolatũ. de quo ſermo adequatus habeꝛ q uar
to de regimine ſanitatis. ¶ Caro etiã parui anſeru
li ſaltẽ raro accepta nõ eſt incõueniẽs. Siliꝛ oĩm ſyl⸗
ueſtriũ minutaꝝ carnes laudabiles ſunt ⁊ ꝓpe cuꝫ
talia aĩalia pinguia ſunt: vt ficedule finci carduelli
philomene ⁊ turdi ⁊ ſiles. ¶ Caro ṽo ſtarne etiã ſi⸗
bi ↄueniũt poniꝛ eñ laudabilioꝛ inter ceteras ſylue
ſtriũ aĩaliũ carnes ſc̃do Almã. caplo 43°. et harum
q̃dẽ auiũ vberrima copia habeꝛ apud ſiculos. Ne⸗
q; eñ in ꝓria illa inueniunꝛ ꝑdices: ita ꝙ multi eoꝝ
credunt ſtarnas eſſe perdices. lꝫ tñ hec aĩalia ſpecie
differãt. ¶ Coturnices ẽt ⁊ frãcolini laudabiles ſũt
ex pte nutricatiõis eaꝝ excluſa oĩ alia q̃litate mala
⁊ qꝛ faſianoꝝ ẽt carnes ad aliq̃ltã declinãt ſiccitatẽ
tũc frãgãꝛ cũ his q̃rũ memoria ſupi⁹ adducta fuit.

Quoniã etiã ꝓpter legis reuerẽtiã nõ ſem
ꝑ lꝫ comedere carnes. Iõ q̃ ⁊ qua
les ↄueniũt ei piſces curãdũ eſt. ¶ Premittẽdũ ꝑmo
ꝙ oĩm piſciũ carnes: quoꝝ nutrimentũ groſſum eſt
multũ oppilatiuũ ⁊ viſcoſum: meliores q̃dẽ ſunt in
ꝑma aut ſibi ꝓpinqua etate q̃ q̃ vetuſta ſunt. Ecõ
uerſo aũt carnis piſciũ q̃ nociue ſunt ꝓpter exceſſuꝫ
humiditatũ eaꝝ nutrimẽtũ eligibili⁹ dãt cũ fuerint
in etate ↄſiſtẽtie: aut ſaltẽ ſeq̃nte illã imediate. ⁊ ſũt
ſermones Gal. alimẽtoꝝ 3°. 2° cap. ⁊ vtcũq; collecti
25°. Cõtinẽtis. caplo de regimie ꝑ cibũ. Et origineꝫ
ↄhũt etiã tertia ꝑmi. caplo de regimine ꝑ cibũ ⁊ po
tũ. ¶ Meliores itaq; piſces in regiõe nr̃a ſunt lucij
nolati fluuiales piſces aradij. i. petroſi varioli tor⸗
rẽtine orade temali caped ani carpiões ſturiões rũ⸗
bi menule ⁊ ſibi ſiles. aut alij ſm regiões ⁊ ciuitates
cõi experiẽtia ꝓbati ⁊ vſitati. Et hi q̃dẽ oẽs ↄueniũt
⁊ elixi ⁊ aſſati ⁊ recẽtes: nullo ṽo mõ ſaliti. Piſcis ẽt
regina noĩat⁹ eẽt ei ↄueniẽs. Anguille ṽo tinche ce⸗
phali ⁊ ſibi ſiles nõ in multo vſu haberi debent. ſic
eñ oĩm piſciũ vſus nullus eſt laudabilis. ¶ Cãcro⸗
rum vero vſus quouis fere modo placet mihi.

Poteſt etiã vir iſte q̃q; in cibarijs ſuis vti
lacte crudo ⁊ cocto ⁊ partib⁹ eius vt
coloſtra ⁊ recocta. argumẽto eñ ſũpto a lapſu hec
ↄueniũt. ⁊ ſiliꝛ caſeus mollis ⁊ recẽs pauci ſalis ⁊ la
cticinia. ⁊ caſeata cibaria oĩa: ⁊ maxime ꝓpter eorũ
humiditatẽ ↄtemperantẽ exceſſum caliditatis.

At vero inſuꝑ oua conuenientia ſunt ei: eo
qnia ad equalitatem tendũt. ⁊ ma
xime ſtomacho exiſtente a cholera mundo. ⁊ corrus
ptis humoribus. ⁊ mollia debent eſſe velut tremen
tia dicta: que Auicenna nominauit tranſcendentia
ab aſſis: et deſcendentia ab elixis. 16ª tertij de ca⸗
none curationis fluxus omnium modoꝝ. Frixa ve
ro aut aliter per coctionẽ indurata nequaq̃ placẽt
propter difficultatem digeſtionis eorum.

De leguminibus vero ſi qua cõue
niunt ei ſunt pi⸗
ſa recentia et ius cicerum alb. rub. et proptie cũ in⸗
frigiditantibus et humectantibus correctũ: ⁊ iuſcu
la de ordeo ⁊ pannicũ vel miliũ cũ lacte ꝑparatum.
Condrũ etiã vel candaruſiũ ⁊ eſt far ⁊ ꝓprie de or⸗
deo placet mihi cũ brodio carniũ laudabiliũ ⁊c. Si
militer etiã laudabile eſt riſuꝫ humidis ↄfractũ. aliꝛ

enim fortaſſis noceret propter ſiccitatem. eſt eniʒ calidum in primo ⁊ ſiccum in 2°.21° continẽtis cap̄. 126°.⁊ quia habet aliquam ſtipticitatẽ.vt 8° ð ſimplici medicina.cap̄.ſuo.Ideo noceret.⁊tñ corrigitur per humida vt dictum eſt.

De oleribus ꝟo cõueniũt ei īfrigidantes ⁊ humectãtes. de qb⁹ ſupius tacitũ eſt.Si q̄ ꝟo cõueniũt ei plante calide ⁊ ſicce videt̃ eẽ elilifag⁹.ideſt ſaluia ꝑpter multã cõueniẽtiã eius ad neruos ⁊ eorũ egritudĩes vt famatur per medicos etatis noſtre.lʒ ex auctoꝛibus antiquoꝝ nullus aut parũ de ea dictũ fuerit.Neq̃ eniʒ de ea ſpecialẽ ſermonẽ fecit Auicẽna ſecũdo canone ⁊ parũ de ea dixit Dyaſcoꝛides in capitulo ſuo. Neq̃ aggregatoꝛ Serapio aliquid de ea fere dixit. vt patet ſimplici.149° vbi poſuit eam calidam ⁊ ſiccam in ſecundo gradu. propter quod refrangi debet cũ frigidis ⁊ humidis vt ſupꝛa.❡Cõueniũt etiã ei feniculi ⁊ ꝑpꝛie humidi vſus:⁊ hoc maxime ꝑpter diuerſionẽ materierũ quas precipitat per vrine vias eo q̄ ia diureticus eſt.nunq̃ tamen ſimplex accipi debet ꝑpter vehementẽ caliditatem eius.Eſt eñ calidus in tertio ⁊ ſiccus in p̄mo.8° de ſimplici medicina.ꝓpꝛio cap̄.❡Neq̃ enim petroſilinum apiũ mẽtha ſerpillum dedrolibanũ vident̃ cõuenire ꝑpter vehemẽtẽ caliditatẽ eorũ.iõ refrangãtur vt dictum eſt.❡Et ꝓꝓ eãdẽ rõnẽ vitupo maioꝛane vſum:eo q̄ calida eſt ⁊ ſicca in 3°.8° de ſimplici medicina. verũ q̄ fortaſſis aliqualr̃ per colligantiã debilitas capiti ⁊ ꝑpꝛie cerebri augmẽtũ facere põt in egritudine iſta.iõ vr̃ ꝯuenire:eo q̄ aperit oppilationes cerebri ⁊ cõfert doloꝛibus capitis a flegmate ⁊ ventoſitate prouenientibus.vt ſecundo cañ.in ſuo cap̄.in areola membꝛoꝛum capitis. ❡Similiter etiam neq̃ placet mihi ozimum ⁊ pꝛopꝛie domeſticum: qð calidũ eſt ⁊ ſiccũ in ſecundo.vt in aggregatoꝛe Serap̄.colligitur capitulo de berengemiſch.❡Et pari rõne de teſtoꝛ anetũ qð calm̃ eſt ⁊ ſiccũ in pꝛincipio tertij. vt 6° de ſimplici medicina.ſuo cap̄.colligẽdũ. ⁊ hoc q̃dem gratia cibi.gratia ꝟo medicinalis vſus cõueniret.q̄ maturatiuũ ſedatiuũ ⁊ carminatiuum eſt vt ſecundo canone in ſuo capitulo legendum.

De plãtis igit̃ que ꝯueniunt electioꝛes ſũt bleta poꝛtulaca endiuia lactuca ſpinachia creſſones ſenationes cucurbite cõſimiles:⁊ ſparagi etiam ei cõueniũt. q̄ temperati ſunt. vt in aggregatoꝛe colligitur cap̄.de halyon.❡Cerefolium aliqualiter cõueniret in raro eiꝰ vſu. cũ nõ ſit multe caliditatis nec ſiccitatis.⁊ ſimiliter boꝛago et buglosſa.❡Caules ẽt q̄ de eis vbiq̃ fere ẽvſus frequẽs ꝑñt ꝯuenire ei.eo q̄ maturatiui lenitiui ⁊ ꝓuocatiui ſũt. lʒ eñ calidi ſint in p̄mo ⁊ ſicci in 2°. nocumẽtũ tñ ꝓuenire debẽs ab eis valde facile corrigit̃ ꝑ coctionẽ que expoliat caliditatẽ fundatã in eoꝝ ſupficie que nitroſa eſt vt ſenſus oſtendit.⁊ valde facile corrigit̃ eoꝝ ſiccitas ab aquoſitate in qua coquunt̃ ꝓꝓ qð etiaʒ ab eis abſcinditur nocumẽtũ hoꝛribilitatis ⁊ praui odoꝛis quem ponunt in ſanguineʒ. vt ſcribitur 23° continentis.capitulo.651°.auctoꝛitate Galeni ⁊ Dimaſij.lege ibi.

De radicibus ꝟo in ſuo vſu placẽt mihi rape ꝓꝓ augmẽtum humiditatis earũ ⁊ oẽs ſpẽs eius.vt napi nominati:in qb⁹ lʒ aliq̃lis exiſtat caliditas:q̄ tñ ipſa eſt notabiliter obtuſa ab humiditate earũ ẽt q̄ valde facilr̃ euapoꝛat cũ humiditate ſimul.iõ nocere nõ poſſunt.imo ꝓdeſſe ꝓꝓ humiditatẽ ipſam. Neq̃ obſtat q̄ Democrit⁹ vitupat eas tanq̃ nociuas coꝛꝓis inflatiuas ſtõachi q̄m multi alij collaudauerunt eas.vt Diocles vel Dionyſius.vt colligi põt alimẽtoꝝ ſcðo in cap̄.ꝓpꝛio.❡Eadẽ ẽt fere ratiõe cõueniũt ei radices ꝓallegato loco nominate carotte.ſunt eñ ſtomacho cõueniẽtes ⁊ leui caliditate apitiue ⁊ ꝓcipitatiue ſupfluitatũ flegmaticarũ a ſtõacho. ❡Radices ꝟo ſupflua humiditate participantes cũ cõiũcta caliditate notabilr̃ eleuate nõ placẽt: imo vituperãde ſunt:velut cepe:qð habet caliditatẽ tertij gradus.⁊ ſupfluam humiditatẽ.⁊ poꝛrũ etiam qð eſt calidũ ⁊ ſiccum in tertio ⁊ nociuum ſtomacho ⁊ viſui. Et bulbus qð nominatur cepe paruũ.qð comedit̃ ⁊ cognoſcitur Padue nomine ſcalongie etiam vituperãdus eſt.❡Et alleũ qð lʒ inter radices oẽs in vniuerſo repertas hẽat ſingularẽ ꝓꝓꝛietatẽ ꝓlongãdi vitã vt colligi põt ſecũdo cañ.⁊ clarius 5° cañ. in cõpoſitione ꝯfectiõis de alleo tñ in vſu huius viri vituperãdus eſt ꝑpter vehemẽtem eius caliditatẽ humiditati ꝯiunctam qua inflammat epar ⁊ agitat in eo vrĩas omnes.Cũ igit̃ epar ſit mẽbꝛum per colligantiam huius diſpoſitiõis effectiuũ.vt ſupꝛa ꝓbatum eſt cap̄.3°.Ideo dimittendũ eſt alleuʒ. ❡De radice ꝟo comeſtibili que raphan⁹ nominat̃.videt̃ ꝙ põt ei dem cõuenire.eo q̄ raphanus eſt digerere faciẽs cibos ⁊ ſupfluitates oẽs in ſtomacho.lʒ ipſe nõ digeratur.⁊ diſſoluit flegmata ꝓcipitãdo eadem per vrinas.Nec nocet eius caliditas que eſt p̄mi grad⁹.ꝓpterea quia eſt cõiuncta hũiditati multe.Eſt eñ raphanus calidus in pꝛimo.⁊ humidus in ſecundo.⁊ ſcribũt inde ſapientes.ꝙ melius eſt comedere ipſuʒ poſt cibũ.⁊ ꝙ folia eius radice melioꝛa ſunt.

De partibus autem plantarũ ſuperioꝛibus que nominant̃ ſparagi cõpetit planta illa que ſparagus nominatur. lʒ non ſit pꝛopꝛiuʒ nomẽ eius:q̄ ipſius nomẽ ꝓpꝛiũ eſt halyon.vt colligẽdũ in aggregatoꝛe Serap.in ꝓpꝛio capitulo.vbi halyon nominatur inter vegetabilia temperata. Sparagus ergo generaliter ĩpoꝛtat cuiuſcũq̃ plante partem ſuperioꝛem. Ipſe ergo ſparagus aliter halyon cõueniens eſt ei tẽpoꝛe ſuo. ❡Extremitates lupulloꝛum etiam pꝛopter ſuam ꝓuocationem ⁊ diuerſionem mãteriẽ a nutritiuis ad vias vrine.❡Etiam extremitates vitis capꝛioli nominate eidẽ cõueniunt quouis ꝓparationis modo. ❡Et in ſumma omnium vegetabilium.ſ.extremitates cõmuniter accipi ſolite ⁊ frigide complexionis ⁊ humide conueniunt ſibi:pꝛopter contrarietateʒ ad moꝛbum ⁊ cauſam eius.

De conditis vero laudabilia ſunt cõdita omnia declinantia ad equalitatem cõplõnis aut non tranſcendẽtia caliditatẽ pꝛimi gradus q̃tum eſt poſſibile.alia autem

nõ niſi refrangant̃ cũ frigidis ⁊ humidis. ¶Igit̃ cõ
ditũ de napis vel de rapis vel cõditũ de iringo ⁊ de
citonijs:⁊ ſilia oĩa ſemꝑ refrangant̃ in cõpõne ſua
cũ floribus ſalicis violarũ nenufaris vel ſeminibus
frigidis ⁊ humidis cõmunibus maioribus. aut cũ
minutis vel minoribus ſimilibus lactuce portulace
ſpinachie ⁊ ſimilibꝰ. ¶Propter qḋ oliue ↄdite vitu=
perande ſunt ꝓpter vehementẽ earum ſalſedinem.
¶Similiter etiã ⁊ cappares non placẽt niſi poſtꝙ̃
cocti fuerint in aqua frigida longo tẽpore conſeruẽ
tur ⁊ demũ cum aceto condiantur.

De fructibus vero iam ex ꝑdictis ap
paret. ꝙ laudabiles ſũt
fructus oẽs frigidi ⁊ humidi velut ceraſa que tñ lȝ
in ſpeciebꝰ eoꝝ diuerſitatẽ habeãt notabilẽ. conue=
niũt tñ ei dulcia ⁊ adhuc melius ꝑꝑ dulcedinem re
miſſam ⁊ aptionẽ quã hñt. Si aũt venter eſſet fluxi=
bilis valde aut magis ꝙ̃ nãe ↄueniat. ⁊ ſtomachus
flegmaticus notabilr̃ abũdaret. laudarent̃ ei magꝫ
ceraſa acida vel pontica. vt Dyaſcorides ſcripſit in
ꝑmo. auc̃te Gal. Et nota hic ꝙ liber ille q̃ falſe apud
plurimos noĩat̃ Dya. quẽ allegaui ſtatim nõ eſt li=
ber vere trãſlationis Dyaſcoridis. Cum enĩ ꝑ mul=
tos annos etate Dya. preceſſerit Galm̃. quõ potuiſ
ſet allegare Galm̃ qui nõdũ fuerat. Eſt enĩ liber ille
quem in ſimplicibus cõpoſitũ cõiter habemus per
alphabeti ordinẽ ſine titulo compoſitoris eius. Eſt
enĩ liber ille cuius memoriã ſepiſſime reuerẽter hẽt
Serap. in aggregatore ſuo. vbi noĩat ipm̃ ignotũ. ⁊
lege hoc ex ↄcordia allegationũ Serap. cũ predicto
compoſitore ⁊ verificabis. Adhuc etiã huic viro cõ=
uenientia ſunt pſica. ſunt enĩ frigida in ꝑmo ⁊ humi
da in 2° ſtõacho cõuenientia. cibi appetitum excitã
tia. 2° can. caplo̾ de perſico. ¶Pari et rõne cõueni=
re pñt fructus noĩati criſomilla q̃ſi aurea ꝑua ma=
la que armelina apud plurimas regionũ noĩantur
frigiditas ⁊ humiditas eorũ in 2° aduerſant̃ egri=
tudini ⁊ cãe mãli eius. Nõ ſit tñ eoꝝ frequẽs ⁊ mul
tus vſus. qm̃ gñant febres putrefactionis multe vt
ſc̃do can. caplo̾ de criſomillis. ¶Similr̃ i ſuo tp̃e iu=
iube laudabiles ſunt ei. ſunt enĩ frigide in primo et
temperiẽ hñt in humiditate ⁊ ſiccitate. ꝑꝑ qḋ eidem
ↄuenientes eſſent. ſed nõ terrearis auc̃te Gal. qui di
xit ꝙ non repit iniubas in ↄſeruanda ſanitate ⁊ re=
mouenda egritudine aliquid conferre. ⁊ ſunt diffici
lis digõnis ⁊ pauci nutrimenti ⁊ male ſtõacho pau
cus igitur ſit earum vſus ⁊ rarus. ¶Mora ṽo celſi
bñ matura ad calitatẽ ⁊ humiditatem declinãt ali
quãtã ⁊ gratia huius ↄuenirẽt etiã qꝛ vẽtrẽ leniũt.
tñ qꝛ hñt humiditatẽ valde facile paratã corruptio
ni. ⁊ maxie in ſtõacho debili. Ideo non ſit earũ vſus
multus. ꝑꝑ qḋ cõuenientius eſt dũ comedunt̃ elige
re illa que ſunt non cõplete matura ⁊ in ſapore ſuo
leuẽ ponticitatẽ hñtia. Et ex hoc correlarie cõcludit̃
ꝙ mora ei cõuenientiora ſunt rubi. neqꝫ enim tantã
hñt humiditatem quantã hñt mora celſi: neqꝫ hñt
humiditatem ita ſuperfluã ⁊ vehementi ponticita=
te coniunctã quãtã hñt mora bati. ⁊ ſunt illa q̃ oriũ
tur in agris ſterilibus ſuper planta rubi menſuraꝫ
cubitalem fere non excedente. ¶De granatis vero

eximie cõuenientia ſunt ei dulcia. eo qꝛ ſunt frigida
⁊ humida in ꝑmo gradu. ꝑꝑ qḋ optimũ eẽt ei oĩ fe=
re cibario de eoꝝ ſucco per totum annũ ↄſeruato aſ
ſumere. Euſtomacha enĩ ſunt grana talia nutrimẽ
tũ ↄueniẽs exhibentia calitateꝫ preter nãlẽ extiguẽ
tia. ⁊ diuertũt mãs per vrine vias ſua conuenienti ꝓ=
uocatiõe: ꝑꝑ qḋ vſus ſucci eoꝝ in dño cardinali bo
nõiẽſi mirabile fere iuuamẽtũ adhibuit. vt aſtãtibꝰ
oĩbꝰ innotuit. ¶Acida ṽo vel põtica gnata rõne ex=
cellentis frigiditatis eoꝝ ↄuenirẽt ei. ſȝ qꝛ frida ſũt
⁊ ſicca in ſc̃do gradu iõ ſiccitas eoꝝ verẽda eſt: ⁊ nõ
minus eoꝝ põticitas ⁊ maxie cũ penetratiõe ſua. eo
qꝛ oĩs talis põticitas cũ ſubtilitate partiũ nocet ner
uis ⁊ neruoſis membris oĩbus. ¶Muza ṽo grana=
ta ſapore ſuo mediocritateꝫ hñtia inter alias duas
ſpecies. ⁊ qꝛ in cõplone ſua mediũ tenẽt inter eas vi
dentur eſſe ↄuenientia ⁊ ꝓpe ſtõacho cui nocere nõ
ſolita ſunt. Etiã qꝛ incidẽdo leuiter ſunt ꝓuocatiua
¶Pruna inſuꝑ diuerſitateꝫ iudicij recipiunt ſm̃ di
uerſitatẽ ſpẽꝝ eoꝝ eo fere mõ quo nũc dictuꝫ eſt de
granatis. Illa enĩ que notabilr̃ dulcia ſũt ad aliq̃lẽ
inclinant̃ calitatẽ. que ṽo põtica ⁊ acria ſũt raro bñ
maturabilia ſm̃ ſui totũ: lȝ maturent̃ ſm̃ extremita
tẽ alterã diuerſa ſunt a predictis. In acribꝰ enĩ vin=
cit frigiditas: ⁊ remiſſa eſt in eis hũiditas. In dulci=
bus vero cõ. lȝ pruna oĩa notabilr̃ oĩa ſint ⁊ lenitiua
⁊ ei ↄuenientia ⁊ ꝓprie ſi comedunt̃ ante cibũ ⁊ abij
ciat̃ eoꝝ cortex. ¶Silr̃ ẽt ⁊ poma eãdem recipiũt di
uerſitatẽ ex ſuis ſpẽbꝰ. ⁊ in ſũma oĩa ſunt hũida po
ma pricipãtia tñ calitate maiori ⁊ minori ſm̃ diuer
ſitatẽ dulcedinis eoꝝ. Poma enĩ apia plana rotun=
da ameno odore aromatizantia pñt ei cõuenire. me
liora tñ ſunt oĩno ei cocta ꝙ̃ cruda. lȝ tp̃e caliditatꝫ
ↄtinẽtis ⁊ ſtõachi etiã conuenirẽt recentia nõ cocta.
¶De piris ẽt ea que vident̃ hẽre debitã pẽpaſiȝ dul
cedine notabili pricipãtia ↄueniẽtia ſunt. Nã ex cõ=
fractione ptiũ terreaꝝ cũ aqueis ⁊ eꝫ vident̃ ad ali
quãtã eq̃litatem ſatis vicina. vt Gal. 8° de ſimplici
medicina cap̃. ſuo. In ſumma tñ vlr̃ ea graduando
ponunt̃ cal. in primo ⁊ ſicca in 2°. vt 23° cõtinentis
ſimplici. 92°. auc̃te Bimaſij. Conueniũt aũt ei qñ=
qꝫ cruda non frequenter tñ. ſed meliora ſunt cocta
ſub prunis. ¶Auellane aũt rõne cõplonis earũ non
vident̃ conuenire. eo quia cal̃e ſunt ⁊ ſicce in primo.
⁊ hñt: ẽt quãdã humiditatẽ vnctuoſaꝫ aptã euerte=
re ſtõachũ ⁊ tarde ſũt digõnis: rõne tñ oponis tertie
videntur ſibi conuenire poſſe. ⁊ ꝓprie aſſate vel tor=
refacte in cineribꝰ calidis. eo quia taliter ſtomachũ
confortãt. 14ª tertij. ¶Amigdale ṽo etiam ſibi cõ=
uenire pñt omni applicationis modo. eo qꝛ in calo=
re vident̃ equalitati vicine poni ab auctoribꝰ. lȝ re=
ceſſus eaꝝ a medio ſit maior ꝑ hũiditateꝫ eaꝝ ꝙ̃ ꝑ
calitatẽ. ſunt tñ ei cõueniẽtes eo qꝛ ſunt boni nutri=
mẽti ⁊ mediocriter abſterſiue ⁊ apitiue. ſed lauda=
biles ſũt ei recẽtes magis: aut facte molles ꝑ infuſio=
neꝫ in aqua ꝙ̃ qñ ſicce ſunt. ¶De ficubꝰ ṽo dicẽdũ.
ꝙ qꝛ cal̃e ſunt i ꝑmo ⁊ ſicce in pricipio ſc̃di. ꝑꝑ hoc vi
derent̃ aliqualr̃ ſuſpecte. Cũ ṽo inueniunt̃ albe vel
citrine ⁊ magne notabilr̃ mature vident̃ ↄuẽire poſ=
ſe. eo qꝛ nutrimẽtũ eaꝝ maiꝰ eſt ꝙ̃ i alijs fructibꝰ et

viſles ſunt in aperiēdo abſtergēdo ⁊ mūdificando. Eſt eñ in eis lenificatio vltima et nutricatio maior ꝙ̄ in alijs fructibus ſcđo cañ. caplo de ficu. Etiā qꝛ añ cibū aſſumpte nō multū ꝯhūt in vētre morā propter ſolonē ſuā. ꝓpter qđ ⁊ laudabiliores ſunt ei hu mide ꝙ̄ ſicce. ¶ Adhuc etiā vue dulces recētes ꝯue niunt ei. Pēſiles vero recētes ꝯſeruate adhuc melio res eſſent ei. ſilr etiā exiccate paſſe noiate ꝓpter qđ paſſule cōi ſermone parue vue minute intellecte me liores ſunt ei. et ꝓprie nigre quas armoniaci vocat Auic. decimaquarta tertij. ⁊ ꝓpte cū fuerit come= ſte maſticatiōe bona ꝯterēte arillos eaꝝ. talr eñ vi= dent aſſumere quādā cōfortationē ⁊ impſſionē ab arillis factā in carnoſam eaꝝ partē. ꝓpter qđ ꝙ op= taret ex eis lenitionē abſqꝫ ſtipticitate aliqua eligat de eis q̄ ſunt priuate arillis. tales eñ a ꝙ̄pluribus exuberanꝫ inter equalia. ⁊ eandē ſniam dico de pere grinis vuis de poto nauigatis quas zibibum nomi nant. ¶ Nuciū vero vſus vobis non eſt conueniens. eo qꝛ numeranꝫ inter medicinas calidas ⁊ ſiccas. et ſunt digōnis grauis pectori capiti nociue etiā epa= ti ꝓpter acuitatem earuꝫ. ¶ Caſtanee inſuper que ſunt frigide et ſicce in primo gradu et parum nu= triunt et earum nutrimentum groſſum eſt. et gene= rant et excitant potenter ventoſitates non placent mihi. licet Galenus nutrimentum earum dixerit for te equale eſſe nutrimento frumenti. Hec quidem de fructuum vſu ſuccincte pertranſeant.

De his vero quibus cōdiunꝫ fercula pcurrē dū. Et pmo de oleo. ¶ Oleū eñ oli= uaꝝ bñ maturarū oi alio liquore pingui ꝯuenitꝰ ei. eo eñ qꝛ caliditas eius eſt in pma manſione pmi et eſt humidū in pmo ſibi ꝯuenit. Etiā ꝓpter lenitionē ſuā ⁊ vnctuoſitatē p quā ꝯueniēter frāgit audaciā cholere: ⁊ iđ laudo ipm magis ꝙ̄ butyꝝ. qđ qđē eſt ſtomacho nociuū ⁊ inflāmabilius ꝙ̄ oleū oliuarum Oleū ꝟo de nucibus nō plꝫ. eo qꝛ calm eſt in ſcđo lꝫ humidū in pmo. Igiꝫ hꝫ acuitatē vobis nociuā que nō refrāgiꝫ ꝯueniēter a ſui humiditate que remiſſa eſt reſpectu caliditatis eius. ¶ Amplius de melle etiā dicendū. lꝫ mel ꝯueniens exiſtat in peraugmaſtica etate poſitis: eo qꝛ aduerſaꝫ flatibus p catiuū de= curſum in quocūqꝫ fere ſene genitis p viaꝫ indigō= nis. In lapſu tñ calido ⁊ ſicco pternaturali in nulla etate ꝯueniēs eſt. Eſt eñ calm ⁊ ſiccū in ſcđo: ⁊ exa= cuit ⁊ excitat cholerā. quare in vobis oino vitupan dū exiſtimo. ¶ Propter qđ etiā ⁊ vſus hydromellis nō vꝫ vobis ꝯueniēs niſi eſſet hydromel pauce ꝯmi xtiōis. ſ. mellis ex parte q̄ntitatis ⁊ coctiōis. freq̄nter eñ in coctiōe aq̄ mellis lōgo tpe facta ꝟtuales mel lis partes maiorē impſſionē faciūt: ꝙ̄ ſi multa pars mellis cū pauca vel minori q̄ntitate aq̄ leuiter coq̄= reꝫ. Si aūt gra aptionis mūdificationis et digōnis aliquaꝝ mateꝝ placeret vobis hydromellis vſus nō fiat alr niſi ꝙ accipianꝫ aq̄ fōtalis lib. xxv. mell' elci. ℥. x. coquanꝫ adinuicē vſqꝫ ad ꝯſumptionē ſexte par tis ꝯueniēter diſpumādo ipm ⁊ p ſtrictū pānū colā= do. ¶ Zuccari ꝟo vſus etiā incōueniēs eſt vobis. eſt eñ calm in fine pmi. ⁊ ſiccū in eo. quare neqꝫ multā q̄ntitatē in cibarijs vris apponere debetis: propter aptitudinē ꝯuerſiōis eiꝰ ad cholerā. lꝫ etiā nutrica= tioi attineat. pa q̄rti. cap. de vlī curatiōe etſimeraꝝ.

Post hec aūt. qꝛ inoleuit modus regiminis ho= minū vt ꝯdianꝫ eoꝝ eſibilia cū ſpēbus. euitāde ſunt ſpēs oēs caliditatē eleuatā hñtes cuꝫ ſiccitate. vt pip ꝫinꝫiber cinamomū garioſilus nux muſ. galāga cardamomū vtrūqꝫ feniculus petroſ. apiū daucus aniſum ſinapiſmū et ſibi ſilia. Macis ꝟo vſus vobis laudabilis eſt: qꝛ poniꝫ medicina tē perata. vt in aggregatore Serap. ſuo caplo ꝑlegen dū. ¶ In ſumma igiꝫ plꝫ aromatum vſus argumē= to ſumpto aut a ꝯſuetudine aut gra ꝯſeruādi mem bra nutricationis vel ꝯſumendi multitudinē flatū que in eis inueniuntur. ¶ Oportet vt aromata oia diligenter ꝯfrāganꝫ cū dulcibus ⁊ multū humidis velut ſapa aut vino granatoꝝ dulciū vt ſuperiꝰ ta= ctum eſt. vel cū ſucco citoniorū ribes berberis cū vi no prunorū ⁊ agreſta nō ſalita aut aceto non valde audaci ⁊ conueniēter aqua cōfracto. aut cū cōdimē tis eius imponendo virtutē plātarū frigidarū ⁊ hu midarū quarū exēplaria ſupius poſita ſunt ſatis conueniūt. Hec in ſumma vꝫ mihi rōnalis regula re gendi ipſum per electionem cibariorum.

De potu aūt ipſius paruper dicēdū. vinuꝫ itaqꝫ ꝯueniēs vobis eſſe dꝫ colore albū vel rubeū hyacintini coloris ſubſtātia ꝟo dya phanū ab oi ſupfluitate denudatū vinoſitate non multū eleuatū. ſꝫ mediocre aut remiſſius illo ſapo= re nullā hñs dulcedinē immo eadē pruatū. aut ſaltē in dulcedine valde remiſſum odore aromaticū ad qđ etiā inclinari ꝯſueuerit ſtomachi appetitꝰ cōue= niēs tolerātia. Et ipm qđē tale cōuenientius eſt pu= rum magis ꝙ̄ aliquo peregrino liquore cōmixtum. ¶ Si aūt tale vinū haberi nō poterit. ſicut eſt mos apud ſiculos hñtes vina achileida. tūc frāganꝫ cū aqua frigida nō cocta electa ex fonte vel harenoſis montibus ſcaturiēte. q celo ⁊ aeri liber exiſtat ⁊ denu datus a multitudine plātaꝝ horrētiū ꝓprie hñtiū horribilē fetorē. Neqꝫ ſit aqua fontis in qua multi= tudo ranaꝝ aut alioꝝ aialiū inueniaꝫ a ſuperficie ſui vſqꝫ ad fundū in ſui dyaphanitate talr diſpoſi= ta. vt viſus in ea penetrās diſcernere poſſit alueum harenoſum vel petroſum ſup quo labiꝫ aqua talis eligēdo inter alias. Et ſi diligeretis eiꝰ decoctionem ſimplicē aut cū pauco zuccari ꝯfectā ⁊ leuiter coctā ꝓcedatis vt placet. Et hec videnꝫ ſufficere ſatis de regimine p cibos ⁊ potus ita ſuccincte tractata.

¶ De motu et quiete. Cap. iij.

DE regimine autē penes ter tiā rē nō natu ralē q̄ cōplect p exercitiū et q̄etē dicendū ꝙ exercitiū ꝯueniret ſi abſqꝫ nocumēto ꝓgreſſiui motus fieri poſſet. vſus enim ideſt exercitiū potētat: otiū ꝟo liq̄facit. vt Gal. in li= bello de aſſuctudinibus in vltimo caplo. ¶ Quia tñ nō video ꝙ ſine nocumēto motu ꝓgreſſiuo exercita ri poſſitis exercitia p q̄ ſupiores partes mouenꝫ vt manibus ligna incidere ꝯterere ſcribere ⁊ ſilia ſunt vobis ꝯueniētia. ¶ Veꝝ qꝛ motus talium partium euāẜ a caliditate inferiorum videꝫ ſalubrius exer=

citium vobis eſſe ꝑ alam fiendū ꝙ ꝑ corpus. multi
eñ hoim pſepe ꝑ ale exercitia a fortib⁹ egritudini-
bus curati fuerūt non minus ꝙ ꝑ exercitia corpis:
vt Gal. ad epigenē ſcdo caplo ꝓpe ꝑncipiū. ¶ Sunt
aūt aie exercitia ſicut freq̄nter pſalmos cātare olb⁹
placere ⁊ ꝯtēplationib⁹ hyſtoriaꝝ moraliū vel theo
logicaꝝ. talia eñ animā hoim paſcentia ſunt cā de
lectādi ipaꝫ. ita vt virtutes miniſtrātes vegetatiue
potētie fortiores reddant̄ ad aduerſanduꝫ lapſib⁹
⁊ materiebus eaꝝ. Reliquo aūt tpe ꝯuenientius eſt
vobis quieſcere ꝙ aliquo exercitio moueri.

¶ De inanitione ⁊ repletione. Cap. iiij.

DE quarta aūt re nō naturali pauca tāgēda ſūt
⁊ ꝓprie cū ſermo eſt ad ſapientes. Neq;
eñ immoderata ciboꝝ ꝗtitas ⁊ potuū
replo. aut ꝓpe ipam ꝯueniēs eſt: ſicut ne
q; vehemēs a cibis abſtinētia. in regimine eñ per ci
bos ⁊ potus ſuꝑfluitas ⁊ defectus ad eaſdē ducūt
cāas. ſ. egrotare faciētes. Prima qdē ꝑ modū ſuffoca
tionis innati caloris. ſcda vo ꝑ modū reſolōnis illi⁹
¶ In ſumma itaq; ciboꝝ rōa limitet̄ penes multa.
Primo qdē penes q̄etationē naturalis appetitus.
Naturalis eñ ciboꝝ mēſura ꝓportionat̄ appetitui
qñ cibus aſſumptus remouet appetitū q̄ inuitabat
ad illos. Etiā ꝯueniēs ciboꝝ mēſura cognoſcitur pe
nes ſenſationē ſtomachi. ꝯueniēs eñ cibatio in ſui
mēſura eſt q̄ excludit ſtomachi grauitatē ⁊ tēſionē.
ſicut ꝯueniēs pot⁹ eſt q̄ in ſtomacho nō natat ⁊ flu-
ctuat. tertia ꝑmi caplo de regimine ꝑ cibū ⁊ potum
colligēdū. ¶ Neq; etiā cibū aliquē aſſumere dꝫ niſi
ꝯueniēter maſticatū. Qui eñ odit vitā ſuā cibū ſine
ꝯueniēti maſticatiōe deglutiat. tertia primi. vbi ſta
tim. Silr ⁊ q̄ potus ꝗtitatē cū voraci effuſione ⁊ re-
pētina recipit ſue ſanitati inimicus efficit̄. ⁊ hec qui
dem ola limitari debēt penes ꝯſuetudinē ⁊ appeti-
tū naturalē ſtomachi deliniā cū cibatus extiterit.

¶ De ſomno ⁊ vigilia. Cap. v.

IN regimine aūt alteri⁹ rei nō naturalis.
ſcꝫ ſomni ⁊ vigilie mēſura ꝯueniēs acci-
piēda eſt ex parte hore ⁊ ex parte figure
decubitus ⁊ breuitatis eius. ¶ Ex parte
qdē hore. vt hō dormiat hora qua natura ipm na-
turalr̄ inclinare ſolet ꝯueniēter cibatū ⁊ exercitatū.
⁊ eſt cōiter aſſignatū tpꝰ dormitiōi ꝯcedēdū ꝑ horā
poſt cibū aut hora cū dimidia: niſi hō fuerit debilis
vehementer reſolutus aut hñs aliā cerebri aut ſto-
machi diſpōnē neceſſitantē ad citius dormiendū ꝓ
pter digōnē materieꝝ ⁊ ciboꝝ melius celebrandū.
¶ Ex parte vo figure decubitus ꝯueniētia eſt in dor
miēdo. vt caueat hō a dormitiōe reſupina. eo q2 ſu-
ꝑfluitates eius ad poſteriora declinare facit. ſicut
dormitio ſuꝑ ſtomachū materias ad oculos ⁊ ante
riores partes fluere cogit. qñ quare ꝯueniētius eſt
ꝑmo tpe dormire ſuꝑ dextro: ſcdo ſuꝑ ſiniſtro late-
re. Et caput conuenienter eleuatum teneatur. Etiā
relique partes ⁊ maxime extreme inferiores ꝓpter
elongationē eaꝝ a fontibus caloris. Et etiā q2 ſi in
extremis valeſceret accñtalis frigiditas facile cor-
ruptio iſta in operatione ſenſus tactus permutare
tur ad ablationē illius. vt ſuꝑius ꝑncipali capitulo
deductū eſt. ¶ Tpꝰ vo dormitiōi ei⁹ ꝯueniēs etiam
attendi dꝫ. lꝫ eñ cholicis ſomnus breuior exiſtat ꝙ
in fl'aticis ⁊ ſanguineis ⁊ adhuc etiaꝫ in melcis. vr̄
tñ mihi nō ſolū ꝓbabilr̄. ſꝫ ſm veritatē ꝯcedi debere
ſibi ſomnū parūper ꝯſueto ꝓlixiorē. Timeo eñ ego
ne ꝓpter exceſſum in vigilia ꝑueniat ad augmentū
debilitatis cerebri q̇ eſſet cā multiplicādi fl'aticas
ſuꝑfluitates ꝑ viaꝫ indigōnis. Et fortaſſis facile de
nocumēto corruptiōis iā ꝑdicte ꝑduceret̄ ad nocu-
mentū ablatiōis in opatione ſenſus tactus. ⁊ ſic fa-
cile corrūperent̄ mēbra. eo q2 hoc ſolo ſenſu tactus
ꝑuatū aial neceſſe eſt mori. tertio de ala. penultimo
caplo. ¶ Adhuc ⁊ forti⁹. q2 corruptio ⁊ ablatio opō
nū ſenſus tactus valde facile ꝑparāt ad ablationē
mot⁹. ⁊ tūc incūberet ſibi ꝑiculū caſus in ꝑaliſim de
qua nō valde paꝝ dubito circa ipm. ⁊ eſſet correla-
riū valde deterius ꝙ ꝑmiſſa. In ſūma igit̄ a nāli ſi-
bi ꝯſueta dormitiōe recedere magis ꝑ augmentuꝫ
dormiēdi ꝯuenientius eſt ei ꝙ in vigilijs excedere.
Hec de q̄nta re nō naturali leuiter ſic pertranſeāt.

¶ De accidentibus anime. Cap. vj.

PRo expeditione vo vltime rei nō
naturalis aliq̄d in caplo de exercitio iam
tactū eſt cū de exercitio anime dicebatur
¶ Nunc aūt ſuperaddendū q̇ mot⁹ aia-
les quibus vehemens fit in humoribus ⁊ ſpiritibus
agitatio omnes euitari debent. ſicut iracūdia furor
impetus ⁊ ſimilia. ¶ Silr ⁊ etiam aie paſſiones per
quas ſequit̄ retractio ſpirituū ad cētrū ⁊ eoꝝ fixio
ibi euitari debēt ꝓpter ſuffocationē que in ſpiritib⁹
ſequitur in tali retractione: aut reſolutione que in
eis accidit: ꝓpter vehementē eoꝝ motū. tales enim
oēs aie paſſiōes exterminā̄t ⁊ mutāt corpus ab ea q̄
eſt ſm naturā ꝯſiſtētia tertio tegni. ¶ Et iteꝝ gra ex
eq̄ndi ea q̄ ſequunt̄ aie paſſiōes de coitu dicēdū. qd
omnino euitari dꝫ. Neq; eo q2 eſt motus vehemēs in
eius expeditiōe neceſſarius in ſpiritibus ⁊ humori-
bus vr̄ eſſe ſibi ꝯueniens. Neq; etiā illa ſenſatio deli
tioſa que in eo percipitur vr̄ ꝯferre tantū q̄n magis
noceat ſpirituū reſolutio ⁊ laudabiliū humoꝝ par
tis cōſumptio. quare olno dimittat̄. Hoc in ſumma
eſt rerum non naturalium regimen.

Secunda dictio diuiſa in ſex intētiones.

PRo ſecunda vero principa
li parte regi-
minis diſpōnis huius generoſi viri per
medicinalia tranſeundo videtur mihi
tale regimen in ſex intentiones partien
dum. ¶ Prima itaq; eſt intentio accidentis illi⁹ cor-
rectio. quod eſt corruptio in operatione ſenſus ta-
ctus. ¶ Scda eſt materieꝝ ad partientē particulaꝫ
deſcēdentiū diuerſio. ¶ Tertia eſt minoratiua ipſa
rū materieꝝ eūo. ¶ Et quarta erit eaꝝ digō. ¶ Qui
ta eūo eaꝝ eradicatiua. ¶ Et ſexta intētio conabit̄
applicare remedia vigoratiua ſenſus tact⁹ cū mito
labore. eo q2 mā hec ab oī auctoꝝ veteꝝ ſtilo ꝑegria

eſt. ¶ Neqȝ etiã has intentiones tibi ita ordinate cõ ſcripſi celeberrime doctor. qꝛ videã opus eſſe. cũ nõ dubitẽ neqȝ credã te aliquid omiſiſſe tãqȝ ſi de hyp pocrate ⁊ Galeno nõ didiciſſes. ſed hoc factũ eſt ad cõplemẽtũ operis ⁊ exercitiũ iuniorꝫ qui itroduci de ſiderant.

¶ Prima intentio.

Prima itaqȝ intentio corrigẽdi ac cidẽs quatuor inſtris prin cipaliꝰ cõplet. ¶ Et pm qdẽ inſtrm remo uet malitiaȝ cõplonis in mẽbro inuente ¶ 2m attrahit mãm in ꝓfundo ptis inuẽ tam. ¶ 3m vo inſtrm ſpẽ ſedationis hac vel illa tri ſtẽ ſenſationẽ abijciet a mẽbro. ¶ 4m vo iſtrm reſol uet mãm quã in mẽbro fixam neceſſariũ ẽ ꝯcludere.

Fuit aũt hec intẽtio prima in ordine poſi ta ꝓcedẽs alias intẽtiones qnqȝ. ¶ Primo. qꝛ vt ꝓtractũ eſt iã nõ dubito vlla in prin cipio cuiuſcũqȝ egritudinis neceſſaria ſolẽniter aſſ poſita fuiſſe. ¶ 2a vo cã eſt. qꝛ iã huiꝰ egritudis cu ra adminiſtrari dꝫ fixioni egritudinis vel ſtatui eius. ¶ Et 3a potior cã eſt. qꝛ cũ accñs remaneat in mem bro fixũ ⁊ ꝯfirmatũ ipſum eſt cã attrahẽdi mãs no uas ꝑ viã debilitatis mẽbri. ¶ Et 4a cã eſt qꝛ lȝ ac cidẽs illud ꝓ maiori parte ſit fixum. ⁊ adhuc nõ tol lit qn aliqlẽ habeat excreſcẽtiã ⁊ diminutionẽ ſm ꝙ magis ⁊ minꝰ epar effundit mãm huiꝰ egritudis. vt ſupra declaratũ fuit in ſcđo capitulo principali. ¶ Et 5a cã eſt. qꝛ ſtãte fixione accñtis ꝙ̃tũ conabit medicus abſcindere de mã tñ ⁊ maiori quantitate aut ſaltem equali ꝓmouebit aliaꝫ mãeꝫ fluxũ ad mẽbrum. eo qꝛ ordine naturali actiõis mẽbrorꝫ for tia mẽbra ſuperfluitates ſuas expellunt ad debilia vt prima primi. cap. de mẽbris preallegatum eſt.

Propter hec igit primã intẽtionẽ voluit eẽ accñtia ſedatiuã. Igit inſtrꝫ pri mum quo remouet accñs dꝫ eſſe cauſe ipſiꝰ ꝓducti ue appropriatũ. Cũ ergo cã illiꝰ ſit ipſa egritudo q̃ eſt mala cõplo calĩa ⁊ ſicca mãlis vt ſupra in 3o ꝓnci pali cap. viſum eſt. Igit opꝫ ꝙ inſtra accñs remouẽ tia ſuã cãm a mẽbro abſcindãt. i. egritudinẽ ipſam. ¶ Pro cuiꝰ qdẽ inſtri cõplemẽto plura particularia ſimplicia ⁊ cõpoſita medicamina ab auctoribꝰ ap probata ſunt. ¶ Et de ſimplicibꝰ qdẽ corrũpẽtibus malã cõplonẽ calĩam eſt tanlup. i. lẽticula aq̃ ſuper natãs. ¶ 2m vo eſt portulaca. ¶ 3m vo eſt cardꝰ ina lor ſꝑ ſitiẽs nolata plãta. ¶ 4m vo eſt viola. ¶ 5m eſt ſemperuiua. ¶ 6m vo ⁊ de exptis a me eſt emplĩare mẽbrum cũ folijs nenufaris minutiſſime contritis. ¶ 7m vo eſt emplĩare mẽbrũ cũ folijs memite. Et eſt plãta foliorꝫ papaueris in figura fere: ⁊ in colore ſi miſſima eleuata a terra ꝑ cubitũ cũ dimidio in cuiꝰ extremitate verſus ꝓncipiũ autũni flos decorꝰ valꝫ de colore citrinꝰ paruis maculis apud eiꝰ appẽdi culũ tinctꝰ odore ſuauis valde: q̃ſi odore medio in ter violaꝫ ⁊ croci odorẽ. ¶ 8m vo remediũ eſt ſemp uiua minor vermicularis apud auctores nolata vl trigerõ. ⁊ padue dr pineola plãta ⁊ creſcit eiꝰ copia magna ſuꝑ muris ⁊ edificijs antiqs. ¶ 9m iterꝫ de exptis meis eſt emplĩare mẽbrũ cũ folijs lilii quem ita nolat Gal. 6o de ſimplici medicina in ꝓprio cap.

⁊ eſt plãta in vmbroſis fontibus ⁊ puteis cõiter na ſcẽs frida ⁊ humida i 2o gradu a paduanis cõiter epatica nolata. ¶ 10m vo ⁊ vltimũ ſimplex eſt succꝰ lactuce ex quo epithimet mẽbrũ. Et nota ꝙ vltima qnqȝ ſimplicia ſunt de expertis mihi in corrũpendo malã cõplonẽ calĩam ⁊ ſiccã. lȝ adhuc a vehementi furioſitate pẽdẽtẽ. ¶ De cõpoſitis vo ſingulariter laudatis ab auctoribꝰ eſt cõiter vſitatũ cerotum de ſandalis Galeni a Meſue colligẽdũ diſtictione 11a. deſcriptione vigeſima. ¶ 2m vo exptũ eſt vnguẽtuȝ roſatum nolatũ ibidẽ collectum deſcriptione. 16a. Itẽ vnguẽtũ violatũ ꝓdictũ ſequẽs. ¶ Et vnguẽtũ Alexãdri ibi deſcriptione 19a. Ultimũ ad ſedãdum inflãmationes ⁊ apata calĩa collige illa ibidẽ. ¶ 5m vo cõpoſitũ de exptis meis eſt vnguẽtum iſtud qđ nunqȝ fallit me in frãgẽdo acuitatẽ furioſe mãe. et abijciẽdo ipam a membro. cuius deſcriptio. ℞. olei roſ. ℥. j. olei violaꝫ de nenufare. añ. ℥. j. cere albe. ʒ. vj. plumbi vſti. ℥. ß. ceruſe litargiri ſpumificati tro ciſcorꝫ memite. añ. ʒ. j. ß. fiat vnguẽtum molle. ¶ 6m vo cõpoſitũ de expertis meis: ⁊ fortiꝰ ꝓdicto eſt hoc ℞. ſucci ſemꝑuiue. ſucci foliorꝫ nenufaris. ſucci por tulace. añ. ℥. j. ß. violaꝫ recentiũ. aut ſucci foliorum earuȝ. ℥. j. albumina oui numero. ij. farine ordei. ℥. iij. lactis vaccini. q. ſ. fiat vnguẽtũ molle i mortario. ¶ 7m vo cõpoſitũ vltimate experiẽtie ꝙ nũqȝ fallit eſt hoc. ℞. olei de floribꝰ cucurbite. olei nenufarini. añ. ℥. ij. amili de ordeo. ℥. iiij. ſucci lactuce. ʒ. iij. ceru ſe. ℥. ij. cãphore. ʒ. j. ß. ſlet memite. ʒ. ij. albumia ouo rũ duorꝫ. terant oĩa vltimata ꝯtritiõe ⁊ lõga i mor tario plũbeo ⁊ adminiſtret hoc vel qđcunqȝ aliorꝫ. vt tibi placet ſuꝑ ſubtiliſſimo pãno ꝑmutãdo ipꝫ i die nãli ꝗter. Scio ꝙ hoc vltimũ nõ fallit. immo ſedat etiã dolores pũgitiuos pruritiuos ⁊ mordicatiuos. ¶ Si aũt volueris remediũ cite expeditionis pauce expẽſe ⁊ ꝯuenientis opatiõis terat amilũ cũ lacte vac cino ⁊ eplaſtret ⁊ liniat ex eo mẽbrũ ⁊ placebit.

Si aũt poſt opationẽ ꝓdictorꝫ iã appareret mãm aliquã in mẽbro remãſiſſe. aut qꝛ medicamia talia ifridãdo igroſſant. ⁊ eorꝫ aliq̃ a leui ſtipticitate ñ euãnt aut qꝛ dato ꝙ corrupta eẽt mala cõplo partis patiẽtis adhuc remaneret virtu tis debilitas nõ potẽtis expellere reſiduum mãei. Itaqȝ regulari curatione opꝫ intẽdere ad ſubtra ctionẽ illiꝰ. de ꝓfundo mẽbri euellẽdo ipſam. Et ad hoc qdẽ cõplẽdũ plima ſeruire pñt iſtra curatiõis. ¶ Primuȝ qdẽ eſt mẽbri caraſſatio vel ſcarpellatio ſm hodiernã ſcholã. ⁊ eſt ſciſſio ſuꝑficiei cutis i par tes plimas eo mõ q̃ vẽtoſator cutis ſuꝑficiẽ incidit. ¶ 2m vo eſt ſanguiſugaꝫ cõplicatio. ¶ 3m vo inſtrꝫ eſt ventoſatio ꝑticule patiẽti adminiſtrata in augmẽ to luminis lune regulariter adminiſtrata. 4a primi. cap. 21o. ¶ 4m vo eſt mẽbri rubificatio ⁊ ꝓprie cum emplo ex plãta flamule cõfecto. ⁊ vocãt aliq̃ plãtaȝ illã minorẽ ꝑſicariã. Ego aũt credo ꝙ ſit planta cõi idiomate pes coruinꝰ nolata. q̃ nõ fallit me i rubifi cãdo ſi tpe paruo ſuꝑ mẽbro applicet. ¶ 5m vo iſtrꝫ eſt partis veſicatio cũ ſucco ꝓdicte plãte ſi morom aliquãtũ ꝯtrerit ſuꝑ mẽbro. ¶ 6m vo eſt cõis veſica tio cum emplo de cãtaridibus ſm deſcriptionẽ iſtiꝰ

℞.cātaridaꝝ ſine capitib⁹ ⁊ alis.ʒ.ij.fermēti ſaltē
q̄nq̃ dieꝝ.℥.j.terant̄ cātarides ſubtiliſſime ⁊cū ace
to ⁊ fermēto ꝑdicto ſimul incorporent̄.⁊ liniat̄ ex eo
mēbrū ⁊ nō dimittat̄ ſup eo vltra horā:eo q2 tunc
ſanguinē ꝑ vrinā educeret cū vehementi ardore et
q̄nq̃ cū excoriatione veſice.¶7m̄ vo māerū a pro
fundo ſui extractiuū eſt emplaſtraꝝ de calamento
ꝯtrito ſ ꝯ mēbro applicatū.¶8m̄ vo ⁊ leui⁹ omni
alio eſt empl'z de recentib⁹ folijs apij ranini ex quo
ſepe mēbrū emplaſtret̄ ⁊ reſiduum māei ꝯuenienti
impreſſione reſoluere ſolet.¶9m̄ vo ⁊ vltimum em
plaſtrū eſt iſtud.℞.abſinthij recentis.℥.iiij.cimini
dauci.an̄.℥.j.fermenti.℥.ij.farine fabaꝝ.℥.ß.cum
duob⁹ vitellis oui fiat emplm̄ vltimate cōtritionis.
¶Ego vo experientia certa cognoſco.q̄ ſi emplet̄
mēbrū cū nauali pice cocta potēter māa a ꝓfundo
attrahit ⁊ꝯſumit abſq̃ nocumento.¶Et ſi q̄s dubi
taret adminiſtratione hoꝝ predictoꝝ:eo q2 cal'a et
ſicca ſunt notabiliter oīa.tunc pōt ipſoꝝ audaciā
refrangere cū oleis frigidis vt violaꝝ nenufaris de
ſemine lactuce ⁊ de floribus cucurbite.aut pōt eaſ
dem frangere cū aq̄s predictoꝝ vt ibi placet.Ego
vero nullū ꝑdictoꝝ timeo.q̄m paruā morā ꝯhere fa
cio predicta ſuper mēbro.⁊ tunc non nocet.

Inſtrumētū vero tertiū ꝑncipale quo
corruptio ſenſus tactus
aufert̄ eſt per ſedationē doloris. Inueniunt̄ aūt ab
auctoribus ſedantia dolorem triplicia.¶Quorum
primum eſt per anodinitatē quā hn̄t medicamina
talia ſimplicia.¶Scōm vero eſt per ea que cauſaz
efficientem doloris a membro abſcindunt.¶Ter-
tium vero eſt per medicamina q̄ narcotica noiant̄
a narco plāta vel narciſco deriuata cuius eſt ſtupe
faciēdo mēbrū a ſenſatione ꝓhibere.⁊ talia quidē
non ſunt vere dolorem ſedantia inquantum talia.

Primi autē gn̄is plurime ſunt medicine et
oēs ille que cum tēperata caliditate
mēbrum reducunt ad tēperiē cōplonis:velut camo
milla mellilotū vitellus oui macis.⁊vlt oēs medici-
ne extra gradum poſite.aut oēs q̄ hn̄t calitatē pri-
mi gradus cū tēperie in paſſiuis.aut ſaltē que cal'e
⁊ ſicce ſunt in primo gradu ⁊ ipſum non trāſcēden-
tes.de quaꝝ medicinaꝝ numero ſimplices collau-
date plurime ſunt.⁊ partim tactum eſt camomilla
melliſlotus abſinthium crocus anetū pinguedo an
ſeris ⁊ anatis oleum de ſiſamo ⁊ pinguedines oēs
iſtis conſimiles in gradu.¶De cōpoſitis vero pau
ca ab auctoribus conſcripta inueniunt̄.ſed eorum
compoſitio reſeruata eſt coniecture viri ſcientifici ⁊
bn̄ exercitati in opere.De his ergo que cadunt ſub
rōnali iudicio ⁊ fuerunt mihi longa experiētia veri
ficata.¶Primū cōpoſitum eſt tale.℞.olei de aneto
olei de camomilla pinguedinis anatis.an̄.℥.j.croci
℈.j.cōquaſſent̄ oīa ſimul in mortario ⁊ cum eis li-
niat̄ mēbrum.¶Scōm vero cōpoſitum equalius et
meli⁹ predicto eſt iſtud:℞.vitellos oui numero.vj.
olei violaꝝ olei roſarum.an̄.℥.ij.croci.ʒ.j.ß.in frixo
rio bulliat oleū cū quo cum ad tepiditatē inclinat̄
incorporent̄ vitelli ⁊ finaliter crocus:vſq̃quo redu
cantur ad ſpiſſitudinem congruam.⁊ eſt medicina
cum qua vehementiſſimos dolores frequentiſſime
ſedaui.¶Aliud experimentū eſt hoc.℞.olei amig-
dalarū dul.olei de ſiſamo.an̄.℥.ij.laudani.℥.j.cro-
ci.ʒ.j.ß.mucillagis ſe.lini ⁊ ſe.altee.an̄.℥.ij.cere al.
ʒ.iiij.ſe.aneti ſe.apij.ana.ʒ.j.ß.hyſopi humide.ʒ.ij.
diſſoluant̄ oīa ſimul cū hyſopo l'umida ⁊ leui ebul
litione coquat̄.deinde incorporent̄ cū eis mucillagi
nes ⁊ vltimate pulueres vſq̃ ad ꝯuenientē ſpiſſitu
dinem:demū tota hec māa bulliat in.℥.iiij.ſucci cau
lium vſq̃ ad ipſius ſucci ꝯſumptionē.⁊ eſt medici-
na notabilis efficacie.¶Cōpoſita vo ab auctorib⁹
ꝓbata famoſe pn̄t eſſet ſicut vnguentum roſatū et
vnguentum violatum.de quibus ſupra.¶Item ce
rotum alexandrinum ⁊ cerotum dyapente in anti-
dotario Meſue diſtinctione.xj.deſcriptionibus.35.
et.36.⁊ cerotum filij zacharie ibi deſcriptione quin-
quageſima.Et ſi timet̄ alicuius hoꝝ caliditas ele-
uata frangat̄ cū oleo violaꝝ vel oleo de ſiſamo aut
oleo appropriato ſm̄ libitum operantis.

Medicine vero doloris ſedatiue ꝯtente
ſub ſcōo genere ſunt oēs que
ſua caliditate ⁊ ſiccitate intenſioribus māam pn̄t re
ſoluendo abijcere a partibus.Et talia medicami-
na pn̄t eſſe oīa ſupraſcripta quibus addant̄ olea
maioris caliditatis ⁊ reſolutionis.velut oleum de li
lio.oleum de croco.oleum de cinamomo.oleum de
piretro ⁊ ſimilia iſtis ſemper a lenioribus in gradu
incipiendo ne propter magnā reſolutionem māa per
ducat̄ ad lapidoſitatē.¶De numero vo eoꝝ q̄ ex-
periri ſoleo ſunt ſicut oleū de croco cū puluere ab-
ſinthij ⁊ laudani.quorum ſit pars decima reſpectu
olei.¶Et cū quero maiori reſolutione māam a mem
bro abſcindere ⁊ confortatione partis:ſoleo admi-
niſtrare partes duas olei de lilio cum tertia parte
olei de pice.¶3m̄ vero expertū ⁊ ſolēnis opationis eſt
hoc.℞.olei de flore iris.℥.ij.olei de croco.℥.j.pigue
dinis vrſi anſeris an̄.ʒ.vj.diſſoluant̄ oīa ſimul ⁊ in-
corporent̄ ⁊ fiat ex eo linimentum.¶Vltimū vero
cū quo cōueniēter ſoleo dolorē ⁊ māam per reſolutio
nē a mēbris abſcindere eſt hoc.℞.emplm̄ de mucil
laginibus.⁊ eſt dyaquilon nolatū.℥.ij.olei de croco
℥.j.laudani abſinthij origani.an.ʒ.ß.cere.q.ſufficit
fiat vnguentum ⁊ calidum applicetur parti.

Iſtrumēta vero doloris ſedatiua ſub
3° gn̄e contenta ſunt ſicut
narcotica omnia:in quorum adminiſtratione ſubti
liter ꝯtēplādū eſt.ne ꝓpter vehementē eaꝝ opera-
tionē mēbrū ad extinctionē perducat̄.¶Ita q̄ ſi
ꝓpter vehemētiā doloris incūbit neceſſitas ſtupefa
ciendi.primo eligant̄ ſtupefacientia leuiora a qui-
bus permutatio non debet fieri ad fortiora niſi cū
magna neceſſitatis inſtātia:vt ſi timor incumberet
ſpaſmi aut reſolutionis virtutis vel ꝯſimilium accidē
tiū.¶2⁹ canō obſeruādus in eis eſt vt nunq̃ admi
niſtrent̄ mēbro vehemētis debilitatis ⁊ extenuatio-
nis niſi cū ꝓſtratione premiſſa.¶3⁹ canō.q̄ narco
tica ſemper applicentur actu calida q2 minus noce
re pn̄t:q̃ q̄n ſunt actu frigida.¶Quart⁹ canō.nul-
lū narcoticū forte adminiſtret̄ ſimplex:ſ3 ꝯuenien⁹
eſt cōpoſitū cum his que aduerſantur nocumento

narcoticoꝝ.¶5ᵘˢ canon.ꝙ opator nõ dꝫ adminiſtra
te narcotica niſi cognoſcat ea q̃ aduerſanť nocumẽ
tis eoꝝ q̃ a ſapientibus videnť eſſe q̃nqꜫ famoſe ap:
probata.Primum eoꝝ eſt vinum.2ᵐ eſt crocus.ter
tiũ eſt camomilla.quartũ eſt caſtoreũ.q̃ntũ ē ſpica
nardi.¶6ᵘˢ canõ.ꝙ in mixtiõe ꝓportio frãgẽtiũ no
cumẽta narcoticoꝝ debẽt eſſe equalis ꝓportiõi nar
coticoꝝ.¶7ᵘˢ canon.ꝙ narcotica nõ ꝑmittanť ſuꝑ
mẽbro longo tp̄e ſedantia.ſed ſepe permutenť eua:
porando membra cũ pannis calefactis vel ſacculis
de camomilla.¶8ᵘˢ canõ.ꝙ meliora narcotica ſunt
fermentata ꝙ̃ nõ fermẽtata.¶9ᵘˢ canõ.ꝙ ſecuriᵘˢ eſt
exhibere ea hoīe cibato ꝙ̃ ieiuno.¶10ᵘˢ canõ.qꝛ me
lius eſt adminiſtrare eadẽ exteriᵘˢ ꝙ̃ interiᵘˢ.¶11ᵘˢ ca
non eſt:qꝛ talia adminiſtrari debẽt ꝓpe l ſero apd̄
horã naturalis dormitiõis.¶12ᵘˢ canõ eſt:ꝙ inquã
tũ eſt poſſibile de narcoticis euiteť opiũ.⁊ poſt illud
ſemen iuſquiami.¶13ᵘˢ canon eſt.ꝙ ſtupefactio cuꝫ
radice vel plãta mãdragore nimis ſuſpectiorẽ ꝙ̃ cũ
p̄dictis.¶14ᵘˢ canon eſt:cũ cõponunť narcotica me
lius eſt ea pulueriꝫare groſſe ꝙ̃ nimiũ terere.¶15ᵘˢ
canon eſt:ꝙ antiquata ſtupefacientia cũ minori no
cumẽto operantur ꝙ̃ nõ antiquata.lꝫ vtrũqꜫ coruꝫ
etiã fuerit fermẽtatũ.¶Iſtis antemiſſis cõditiõibᵘˢ
q̃ meliora ſunt ſtupefactiuũ ⁊ leuiſſ.mũ ſimplex eſt
empl̄m de ꝯtritis folijs papaueris.albi.¶Scðm ꝟo
fortius illo eſt empl̄m factũ de folijs mãdragore vel
de puluere eius cõmixtio cũ aqua ſublimationis fo
lioꝝ croci.¶Tertiũ ſtupefactiuuꝫ eſt appoſitio em
plaſtri facti de folijs iuſquiami albi cuꝫ puluere ca
momille.¶Quartũ ſtupefactiuũ exꝑtũꝑ me ſolẽniᵘˢ
⁊ ſecuriᵘˢ eſt lenire mẽbrũ cuꝫ electuario philonio de
ſcriptione Aui.5° cañ.ſumma 3ᵃ.trac.3°.¶Ultimũ
ꝟo inter oia alia ſtupefaciẽtia ſecuriᵘˢ eſt mẽbꝝ em:
plaſtrare cũ tyriaca recẽti:⁊ ꝓprie adminiſtrata añ
eiᵘˢ ꝯpletã fermẽtationẽ.Hec l ſumma ſunt ex q̃bᵘˢ cõ
pleri põt intẽtio p̄ria p tertiũ inſtr̃m remouẽdi tri:
ſtem ſenſationem a mẽbro vt iam apparuit.

Pro quarto ꝟo inſtr̃o.ſ.reſoluẽdi mãe groſſiorẽ ptẽ mẽbro magꝫ
fixã opꝫ adminiſtrare inſtr̃a q̃ habeant reſiduũ ma
terie p̄dicte cõſumere p viam reſolutionis ⁊ ſiccatio
nis.Et cum mã illa iam ſit groſſior.ant qꝛ ſubtilior
pars eiᵘˢ reſoluta eſt actione caloris nãlis agẽtis in
ipſam:aut cum applicatione medicinaꝝ q̃ inſtr̃o 3°
p̄cedẽte poſita fuerũt.Jõ opꝫ mãꝫ illã priᵘˢ in ſua cõ
pacitate remouere mollificãdo ipſam ꝙ̃ reſiſtere cũ
exiccantibᵘˢ ꝯtinuitatis.Aliter eñ ipſa cõtinue ma:
gis terreſtris redderetur.Jõqꜫ p eius cõplemento
due ſunt inuente opiniones.Una q̃dẽ q̃ vult ꝙ mã
cõpacta prius mollificanda ſit ꝙ̃ reſoluenda ita ꝙ
quatuor vel ſex diebᵘˢ loco patienti adminiſtrentur
mollificãtia:alijs vero ſex diebus adminiſtrentur re
ſoluẽtia. ita ꝙ q̃tũ potẽtia p̄ria ad mollificandum
tñ potẽtia ſint 2ᵃ ad reſoluẽdũ.¶2ᵃ ꝟo opinio p̄n
cipalis vult ꝙ mẽbro adminiſtrãda ſunt mollificã:
tia ⁊ reſoluẽtia i eodẽ cõpoſito virtualr iũcta.⁊ vtra
qꜫ haꝝ opinionũ ẽ vera a ſapiẽtibᵘˢ apprpbata.lꝫ p̄
ma opio ſit cõior vt pꝫ 14° terrapẽtice c°.d̃ cura ſci
roſis.⁊ 4ᵃ primi.cap.25°.⁊ 3ᵃ q̃rti:trac.2°.c.de cu
ra ſephiros.¶Uñ ſequẽdo opinionẽ p̄mã inſtr̃m cõ
ueniẽs ad mollificãdũ eẽt illud de ſimplicibᵘˢ mucil
lago ſe.pſilij ſe.lini citonioꝝ radicis malnauiſci: et
folioꝝ malue.lꝫ mucillago pſilij malue ⁊ ſeis citonio
rũ ꝯueniẽtiores ſint cũ ſignis caliditatis ſicut mu:
cillago ſe.lini altee fenugreci ⁊ ſe.dorelle cuꝫ ſignis
frigiditatis.¶Cõpoſitũ ꝟo cõiter vſitatũ eſt emplꝫ
de mucillaginibᵘˢ dyaq̃lon dictũ ſimplex admiſtra
tũ.¶2ᵐ ꝟo cõpoſitũ valde efficax eſt hoc.℞.medul
le cruris bouis.℥.ij.pinguedis anatis amurce olei
oliuaꝝ añ.ʒ.j.diſſoluanť ſil̃ ⁊ applicenť parti.¶3ᵐ
ꝟo mollificatiuũ ⁊ potẽtiᵘˢ illo eſt hoc.℞.butyri diſ:
ſoluti ⁊ loti in aqua frigida.℥.iij.pinguedinis ana:
tis ⁊ anſeris añ.℥.j.olei de ſiſamo.℥.ij.diſſoluanť ſi
mul ⁊ adminiſtrenť parti.¶Cũ ergo adminiſtrata
fuerint talia lenitiua circa ſeptimanã vnã tũc admi
niſtreť aliq̃d de ſequẽtibᵘˢ reſoluẽtia.quoꝝ primuꝫ
ſimplex eſt oleũ de camomilla q̃d reſoluit ſine attra
ctione.¶Scðm ꝟo eſt oleũ de melliloto.¶Tertium
eſt oleũ de amigdal dulcibᵘˢ.¶Quartũ eſt oleũ de
croco.¶Quintũ eſt oleũ de aneto:⁊ ꝓprie cũ ſignis
vẽtoſitatis infixe parti.¶De cõpoſitis ꝟo reſoluen
tia plurima ſunt auctẽtica.vt hyſopi cerotũ deſcri:
ptione democriti.⁊ deſcriptione Pauli.⁊ vnguentũ
de bdelio.¶Et cõpoſitũ iſtud notabilis efficacie.cu
ius deſcriptio ſumiť 3ᵃ q̃rti.trac.2° cap̄.de cura ſe
phiros.℞.galbani armoniaci bdelij añ.ʒ.ß.teranť
oia ⁊ cõquaſſenť cũ fece olei lilioꝝ.deinde ſuꝑaddã
tur mucillaginis fenugreci.℥.iij.farine ordei ⁊ faba
rũ.añ.ʒ.j.fiat empl̄m ⁊ calidũ applicet parti.¶Et
cum medicus ꝑpẽdit p horum applicationẽ iã puẽ:
tum eſſe ad aliqualẽ ſoliditatẽ partis.tũc ꝑmutet
ſe de iſtis reſoluẽtibᵘˢ ad mollificãtia p̄dicta ⁊ econ:
tra.¶In quoꝝ tñ oim in tota p̄ria intẽtione iã dicto
rũ admiſtratiõe obſerueť regule due:q̃ ſemꝑ debẽt
eſſe p̄ñtes in mẽte operãtis.¶Et p̄ria ẽ.ꝙ ſemꝑ priᵘˢ
applicẽť lenia ꝙ̃ fortia de p̄dictis.¶2ᵃ regula ẽ ꝙ
in cuiuſcũqꜫ hoꝝ applicatõe ſemꝑ ꝯſideret ſigna ca
liditatis p̄cedẽtia applicationẽ eoꝝ ⁊ ſequẽtia ipaꝫ
Si eñ vř mẽbrũ aſſociatũ cũ ſignis caliditatis: tũc
frangat oia medicamina ſua cũ frigidis:de q̃bᵘˢ ſu
pra tactũ eſt.⁊ ecõuerſo cũ calidis ⁊ feliciabiť ope
ratio ſua ſic ꝯueniẽter.¶Hec q̃dẽ oia ſufficere p̄ñt p
ꝯplemẽto declarationis q̃tuor inſtr̃oꝝ:q̃bᵘˢ cõpleť p̄ᵃ
curatiõis intẽtio q̃ fuit de mõ abſcidẽdi nocᵐ coru
ptionis a pticula patiente. ¶Scða intentio.

Diſto expeditiõe vero ſcðe principa
lis intentionis:q̃ fuit mãerum diuerſio.
¶Premittendum primo ꝙ lꝫ diſpõ iſta
ſm magnã partẽ ſit mẽbro infixa vt plu
rimum tñ aliq̃d de materia ab eꝑe effundiť ad par:
ticulã patientem ratione cuius cõpetunt diuertẽtia
trahentia materiam ad partẽ ꝯrriaꝫ fluxus eiᵘˢ.gr̃a
eñ infixe materiei nõ eſt neceſſaria diuerſio niſi per
ea q̃ a ꝓfundo attrahũt.vt in precedẽti intentione
declaratũ eſt.¶Igiť mãs ab vna particula vel plu
ribus ad aliam fluẽtes inſtr̃is valde diuerſis diſtra
himᵘˢ ⁊ numero pluribᵘˢ.¶Et primum q̃dẽ de leuio
ribus eſt pannorum calidorum actu applicatio ad

ſupiores ptes.ſi mā flueret inferi⁹ ad dextrā.ſi flue
ret ad ſiniſtrā.aut ad anteriorē.ſi flueret ad poſte=
riorē.aut ecōuerſo.¶Scōm ꝟo inſtꝭm ⁊ de leuib⁹ eſt
pānoꝝ vel ſpōgie embroca cū aqua calida partib⁹
iā p̄dictis apposita.¶Tertiū ꝟo eſt partiū p̄dicta=
rū fricatio nō fortis.¶4m ꝟo eſt earūdēz ligatura.
¶5m de fortib⁹ eſt fortis earūdē fricatio.¶Sextuz
eſt ventoſaꝝ applicatio.¶Septimū eſt membrorū
rubificatio.Et hec q̄dem oīa diuertētia ſunt cū eua
cuatione a ſapientib⁹ inſenſibili nominata.

Sed preter hec etiā adminiſtrantur di
uertentia cū eūone ſenſibi
li noīata.Et primū q̄dem eſt membroꝝ iā dictoruz
ꝑ ꝯtias loci dſias veſicatio.¶2m ꝟo eſt flōmia ptes
p̄dictas reſpiciēs.vt ſi mā flueret a ſupiori ad cru=
ra diuertenda eēt ꝑ flōmiā venaꝝ ſuperioꝝ:⁊ ſi flue
ret de dextra in ſiniſtrū:tunc flōmet vena:ex̄pli gra
tia media peccato mãeꝝ infra ptes hypocūdrioruz
inuētaꝝ.Si ꝟo flueret mā ab epe in ſiniſtrū:tunc flo
bothomet ramus aſſellaris vene baſilica noīat⁹ in=
fra cubitū poſit⁹.Si ꝟo flueret mā a ſupiori dextra
pticula ad ſiniſtrā.tunc flōmet cephalica vena poſi
ta ſup ſylueſtri pte ſupiori curuature cubiti.¶Ter
tium ꝟo diuertēs cū eūone eſt adminiſtratio vētoſa
rū cū ſcarificatione.¶Quartū ꝟo eſt adminiſtratio
ſcarpellationis ptis de qua ſupra dictū ⁊ dicit ſcari
ficatio illius.¶Quintū ꝟo eſt appoſito laq̄i vel ſe=
tonis ſup ꝯtiis partibus.¶Sextū ꝟo ⁊ vltimū ē ad
miniſtratio cauteriȷ̄ potētialis ſub aliqua ptiū ꝯtra
rum ſm diuerſitatē poſitionis.vt iā dictum eſt.Pro
quoꝝ tñ cōplemento memorandū ꝙ de rubificanti
bus ⁊ veſicantibus ⁊ ſcarpellatione ſermo preteriȷ̄t
in intentione precedēte iſtā ⁊ q̄s ſit flōmandi ⁊ vēto
ſandi modus parum hic iā apparuit.

Que vero ſint cauteria potētialia de ſim
plicib⁹ plura ſunt ſicut arſeni
cum rubeū.⁊ ꝓprie illud noīat auripigmētū qḋ eſt
leui⁹. alias eñ arſenici ſpēs ſuſpectas hūi.¶2m eſt
vitriolū rubeū qḋ patiētib⁹ pticulis adminiſtratuz
corrūpit eas ¶Tertiū eſt cepe ſq̄lle mēbro ſupliga
tū.¶Quartū eſt mel anacardū emplāndo ptes ex
eo.¶Quintū eſt ſapo ſaracenic⁹ ⁊ eſt mollis ⁊ niger
¶Sextū eſt applicatio calcis cū prīo a fornace acci
pit.¶Septimū eſt adminiſtratio trociſcoꝝ de calce
quos ego cōpoſui ſm iſtū modū.℞.cal.nō extincte.
℥.j.arſenici citrini.ʒ.vj.calcanti cōbuſti.ʒ.ij. mellis
anacardi.℥.j.ſaponis ſaraceni.℥.ij. incorporent ſi=
mul ⁊ fiant magdaleones.ex q̄bus cuz opus fuerit
pille formenī ad q̄ntitatē nucis muſcate magne vel
parue ſm q̄ntitatem eruptionis quā intēdis ⁊ dimit
tantur ꝑ horam vnā aut duas.¶Scōm vero caute
riū potētiale eſt:quo cōiter vtunt medicātes oēs fe
re in marchia teruiſana.Et fui ego illius rectifica=
tor ꝑ hūc modū.℞.aque prime diſtillationis ſapo=
nis lib.j.calcis non extincte.℥.j.opij.ʒ.x.bulliant ſil
lēto igne calx ⁊ aq̄ vſq̄ ad terminationē ad viſcoſi=
tatē:⁊ tunc imponat opiū ſubtiliter pulueriʒatū et
cōpleat eoꝝ decoctio vſq̄ ad lapideitatē ⁊ applice
tur vt de p̄cedēti dictum eſt.hec ſunt ꝑ q̄ principa=
lis intentio compleri pōt. ¶Tertia intentio.

Vt aūt ad tertiā intentionē ꝯuenire
poſſim⁹ p̄mittēdū prīo opor
tere minorare mām ſm ꝙ ipſam cōtingit
eſſe peccātē.ſi eñ in toto peccaret corpore
oporteret ꝑ vniuerſales minoratiuas eua
cuationes educere.Et ſi q̄dē ex parte mãeꝝ pticula
re peccatū inuenirēt:ſilr oporteret eas ꝑtialib⁹ ap=
propriatis eūonib⁹ educere.¶Igit ſi mā fuerit i to
to peccās ⁊ inuenis ꝯtenta:ſtatim fiat flōmia de ma
tre vena purpurea nigra vel cōi noīata: et ſanguis
extrahat copia ſm q̄ntitatē peccātis mãe ⁊ virtutis
tolerantiā.qḋ q̄dē totū cadit ſub prudētia opantis
artificis ⁊ ſub q̄ntitate geometrica vel ariſmetrica
neceſſario limitata:vt mediū cyathi aut duarū.℥.⁊
ſic de ſingulis.Tales eñ mēſure multiplr variāde
ſunt ſm ſapiētis ꝯiecturā.¶Si aūt q̄rerēt aliq̄s mi
norare mās alr poſſet in muliere mēſtrua ꝓuocare
in etate ꝯgrua:⁊ in viro emorroidas apire ⁊ ſangui
nē a narib⁹ educere.hn̄t eñ vene oēs inuicē ꝯtinuis
tatē ꝑ q̄s poſſunt a toto euacuare.lꝫ particularius
⁊ imediati⁹ a determinata pticula educāt.¶Cū au
tē ꝯtingeret mām inuenis tota⁹ ābit⁹ ꝯtineri ⁊ nō eē
ſanguini ſufficiēter cōmixtā neq̄ flōmiā aduocātez
tūc opꝫ vt eūet minoratiue ꝑ farmaca a toto attra
here potētia.De quoꝝ numero bonū eēt hoc.℞.pil
lulaꝝ cochiaꝝ.pillaꝝ aggregatiuaꝝ.añ.ʒ.ß. refor=
ment pille cū eluario indo.⁊ hec q̄dē reſpiciūt mām
mixtā ex chola ⁊ flāte dñante.Et attrahūt pille co=
chie a ſupiorib⁹ et aggregatiue ab iferiorib⁹.¶2m
ꝟo ꝯpoſitū ad hanc intētionē eſt eluariū indū.Cui⁹
det.℥.ß.ipꝫ q̄dē educit ſupfluitates a toto.¶3m ꝟo
ad eādē intētionē ⁊ p̄dictis forti⁹ eſt hoc.℞.pillaꝝ
fetidarū pillulaꝝ de ſarcoco.deſcriptiōe maiori.añ.
ʒ.ß.reformenī cū iera cōpoſita ⁊ exhibeant.educūt
vt prime.¶Quartū ꝟo eſt hoc.℞.pillaꝝ cochiaruz
pillaꝝ d iera ꝯpoſita ⁊ fetidaꝝ.añ.℈.j.auari pōde
ris dyagridiȷ̄.gra.ij.cū ſucco roſaꝝ reformēt pille
vij.Et he q̄dē viſie attrahūt a ſupiorib⁹ inferiorib⁹
⁊ ab itermediȷ̄s ptib⁹ ꝟtute iere:q̄ educat a ſtō ⁊ epa
te.¶Quintū ꝯpoſitū ē hoc.℞.iera logodiō.ʒ.ij.iere
pigre maioris.ʒ.iij.⁊ det in potu cū decoctiōe follicu
loꝝ ſene cū granis trib⁹ dyagridiȷ̄ fctā.¶Sextū ꝟo
ꝯpoſitū eſt hoc.℞.eluariȷ̄ ſucci roſaꝝ.ʒ.ij.ß.eluariȷ̄
indi.ʒ.j.det in potu cū aqua decoctionis violaꝝ ca=
lida.¶Septimū ꝟo cōpoſitū ⁊ ꝓprie p̄ncipalr eua
cuās ſupfluitates a capite ⁊ ꝓprie cholicas eſt hoc.
℞.pillaꝝ cochiaꝝ.℈.ij.dyagridiȷ̄.gra.ij. reformēt
pille.v.cū ſucco viol.⁊ exhibeant. Aliud ꝟo euans
mās mixtas a flāte ⁊ chola et ꝓprie a capite ē hoc.
℞.pillulaꝝ imediate ꝯſcriptaꝝ:pillaꝝ de ſarcocol
la.añ.ʒ.j.reforment vt prime.¶Aliud etiā euans a
capite mās mixtas ex flāte ⁊ cholera ⁊ melia ē hoc.
℞.pillaꝝ cochiaꝝ de lapide lazuli.añ.℈.j.pillarū
de ſarco.añ.℈.ß.forment pille.vj.vel.vij.cum ieras
logodiō.⁊ dent vt pri⁹.Si q̄s autē deſideraret mino
rādo euacuare mās a pectore ⁊ ꝓprie flaticas exhi
beat illas pillas de agarico.ʒ.ß.de ſarcocolla.℈.j.
fiant pille.vj.cum ſucco hyſopi ⁊ dent in potu.Edu
ctiuum ꝟo mãeꝝ cholericaꝝ a dꝫio ⁊ ꝓprie a pecto
re eſt hoc.℞.pillaꝝ de reubarb.℈.ij.pillaꝝ aggre

gatiuaꝝ. ℈. ſ. reformenẗ pillule. vij. cū ſucco violaꝝ. ¶ Et ſi qͥdē ꝯtingeret mās calīas eūone minoratiua educēdas eſſe ab epē. tunc medicina ꝯueniens eſſet hec. ℞. reubarbari electi. ʒ. ſ. ſpice nardi. gra. vj. aq̄ fructuū deſcriptione Meſue in antido. ℥. iij. penidiarū. ℥. ß. incorporenẗ oīa ſimul et exhibeanẗ in potu. ¶ Si aūt ab epe vellem⁹ educere mās flaticas a dominio tūc deẗ in potu agarici infuſio hec. ℞. aq̄ lupulloꝝ: aq̄ apij. aā. ℥. ij. ȝuc. ſcbe coctiōis. ℥. j. ß. agarici electi. ʒ. ij. ß. ſpice nardi. gra. iiij. ȝȝ. gra. v. fiat infuſio ⁊ cū forti exꝑſſione exhibeaẗ. ¶ Silr etiā dum volumus mām melicam dn̄anteꝫ ab epate euacuare cōueniēs inſtr̄m erit hoc. ℞. aq̄ lupullorūȝ: aq̄ cicoree. aā. ℥. j. ß. thimi epithimi folliculoꝝ ſene ⁊ polipodij. ana. ℈. ij. ſalis. gra. v. penidiaꝝ ȝuccari al. aā. ℥. ß. fiat oīm hoꝝ infuſio ⁊ cū notabili exꝑſſione exhibeatur in potu. ¶ Et iā apparet ꝙ hoc medicamē etiaȝ eſſet cōueniēs ad educēdū mām a ſplene ⁊ ꝓpͥe cū aqua ſcolopendrie. ¶ Et ſilr medicamina ſupradicta mās ſimplices a dn̄io educētia ſi frāganẗ adinuicem ſm̄ mixtionē māeꝝ ſpē diuerſaꝝ erunt māerum inuicem cōmixtaꝝ eductiua. ⁊ ſm̄ ꝙ ꝯtingeret mām in mixtione dn̄antē. Exēpli gr̄a melicaꝝ māerū ſuꝑ flatica ⁊ cholerica aut vtriſqꝫ ſir̄. ita oporteret in mixtione medicinaꝝ ſolutiuaꝝ adinuicē dn̄ari ſimplices aut cōpoſitas medicinas maiori ꝓportione aſpectū h̄ntes inuicē ad mām ⁊ ecōtra. ¶ Ex quo correlarie cōcludiẗ ꝙ ſtāte pari māeꝝ inuicem cōmixtione oporteret pares eſſe virtutes medicinarum electiue educētiū mās has vel illas. Et hec quidē talia nō cadūt in oꝑatione viri niſi in ſcīa optime triti ⁊ in oꝑe medicinali nō raro ⁊ leuiter exercitati. preſupponūt enim hec oīa ſciam cognitionis modi mixtionis māeꝝ adinuicē ⁊ exigūt etiā ſn̄iam cognitionis graduū medicinarum ⁊ oꝑationē eaꝝ tam ꝓuenientiū a primis ꝙ̄ a ſcdis: ⁊ a tertijs ꝙ̄ a q̄rtis virtutib⁹. ¶ Et adhuc p̄ſupponūt hec talia viꝝ eſſe tritū in cognitione modi cōpōnis medicinaꝝ. ſ. q̄ntā refractionem in mixto vel in cōpoſito fermētato h̄re debeat medicina calīa ⁊ ſicca primi grad⁹ aut ſcdi tertij ⁊ q̄rti gradus. ¶ Silr ēt q̄ntā in cōpōne refractionē ſuſcipiāt adinuicē medicine in ſubſtātia rare cōparate ad eas q̄ ſunt dēſe ſubſtātie. ⁊ q̄ntū exigat qꝫ medicina cōpoſita de tpe in ſui fermētatione cōuenientī. Et que ſit oīm medicinaꝝ ſimplicium doſis appropriata. Et ita de cōpoſitis eſt dicēdum. ꝓpter q̄ oīa oporteret recurrere ad medicine principia tā theorica ꝙ̄ practicalia ſine quoꝝ cognitione vana ⁊ caſualis eſt oīm medicoꝝ oꝑatio aq̄ effugere dn̄t viri ſciētifici ⁊ in ſcholis ſapiētū eruditi. ¶ Et ex hoꝝ oīm inuicē collectione ꝯcludiẗ correlarie vltimum. Q̄ ſi deſideraret aliq̄s educere mām a matrice veſica a lunibis meſeraicis vel ab inteſtīs pluri: mas vel aliquas medicinaꝝ ſimpliciū ⁊ cōpoſitaꝝ q̄ iā ſcripte ſunt inuicē pōt cōfrāgere ⁊ cōponere cū medicinis h̄ntibus electiue educere ab hoc vel altero mēbro ſicut ad matricē aſpectum hꝫ vc hnē vel matricaria arthemiſia rutha betonica doronicū ⁊ ſimilia. Ad veſicā vero aſpectū h̄nt daucus grana milij ſolis ſe. apij grana pini ⁊ ꝯſilia. ad inteſtina ṽo electionē hꝫ oleū de cherua ⁊ eſt pētadactylus maior ⁊ camomilla crocus ſemē aneti pulegiū origanū et talia ⁊ tu diſcurre ꝑ ſn̄ias auctoꝝ. Oīa enim hec reſpiciunt predicta mēbra ꝑ tertiā aut quartā operationē eoꝝ vt 2° cañ. per totū ꝓceſſuȝ ⁊ a Gal. 6° de ſimplici medicina vſqꝫ ad nonū incluſiue. ⁊ in aggregatore Seraꝑ. ꝑ magnū ꝓceſſum colligi pōt. ⁊ pluries alibi. ⁊ tu lege q̄ inuenies hec oīa eē.

¶ Quarta intentio.

Iam quidē opꝫ ꝯuenire ad q̄rtā intētioneȝ ſupra p̄miſſam ꝑ quā ꝯuenieter fieri poſſit māerum peccātiū digeſtio: ꝑ quā fiāt eradicatiue euōni magis parate. ¶ Et p̄mittēdū ꝙ māe aſcēdētes circa quas vt in plurib⁹ adminiſtrāda eſt digō eſſe p̄nt in altero triū locoꝝ p̄ncipaliter ꝯtēte. Et p̄mo q̄dē in venis epatis ⁊ ſibi ꝓpinquis ꝑ quas mā mādaẗ ad particulā patiētē vt ſupra declaratū fuit. ¶ 2° ṽo he māe inueniri p̄nt in venis diſſeminatis circa particulā patiētē ⁊ tibiarū ⁊ coxaꝝ. ¶ 3° ṽo fortaſſis aliq̄d de mā effundiẗ a capite q̄ iuuamētū nō leue facit in augmentando materiā aſcēdētē quātitatiue. vt dato ꝙ mā hui⁹ egritudinis ſit calīa ⁊ ſicca vt ſupra viſum fuit: nō incōuenit eidē eſſe cōmixtā partē magnā aquoſi flatis. qđ quidē fortaſſis eſt cā augmentandi quātitatiue māeꝝ fluxū ad particulā patiētē. ¶ Quare in digeſtiuis adminiſtrādis hunc ordinē obſeruabo. ¶ Primo q̄ tāgā digeſtiua māeꝝ calidaꝝ ⁊ ſiccarū magis alteratiua ⁊ reſpicientia. etiā epar ⁊ adiacētes ei partes. ¶ 2° ṽo loco ponā digeſtiua māeꝝ mixtaꝝ ex calīs ⁊ ſiccis dn̄anter ⁊ frigidis ⁊ humidis ſubdn̄anter. ¶ Et etiā ꝓ cōplemento oꝑis aliqua ponā digeſtiua ad mās flaticas: ⁊ quarto loco ad mās melācholicas tā aduſtas ꝙ̄ nō aduſtas appropriata magis. Et ſatis ex hoc fundamēto poterit videri intentio digerēdi mās ⁊ inſtr̄a ꝯuenientia ad aliud. ¶ Itaqꝫ māeꝝ calīaꝝ ⁊ ſiccaꝝ ꝯueniēs ⁊ leue digeſtiuū primū erit hoc. ℞. aq̄ violaꝝ aq̄ endiuie hortulane aā. ℥. ij. aque lupulloꝝ. ℥. j. ¶ 2m ṽo digeſtiuum fortius illo eſt. ℞. aque ſolatri ⁊ cicoree. aā. ℥. ij. vel. ℥. j. ß. miſce ſimul totū. ¶ 3m ṽo digeſtiuū ad huc fortius predictis eſt hoc. ℞. ſy. de nenufare ſyr. de endiuia. aā. ℥. j. aq̄ violaꝝ aque cicoree. aā. ℥. j. ß. ¶ 4m digeſtiuū materieꝝ p̄dictaꝝ adhuc ingroſſatiuū magis eſt hoc. ℞. ſyrupi iniubini. ℥. j. ß. aq̄ ſolatri camomille aā. ℥. j. ß. aque ſolatri camomille aā. ℥. j. aque fumiterre. ℥. j. ß. ⁊ hec quidē ꝓ parte reſpicit materias aliq̄d aduſtionis h̄ntes. ¶ Quintum ṽo digeſtiuū ⁊ ad aduſtas mās appropriatū magis erit hoc. ℞. ſyrupi acetoſitatis citri. ſyrupi de endiuia. ana. ʒ. vj. aque acetoſe. aque lupulloꝝ ⁊ fumiterre. aā. ℥. j. miſce ⁊ da in potu. ⁊ pꝫ ꝙ hec oīa ꝑ tertiā oꝑationē reſpiciūt epar ⁊ cū hoc etiā ꝙ calīs ⁊ ſiccis ⁊ paꝝ aduſtis aduerſanẗ māeb⁹. ¶ Digeſtiua ṽo māeꝝ p̄dictaꝝ ⁊ ꝓpe circa p̄tes iuncturales dn̄antiū ⁊ ſibi ꝓpinq̄s p̄nt eē p̄dicta oīa ⁊ maxime cū miſcenẗ cū aq̄s h̄ntib⁹ aſpectū ad remotas p̄tes velut eēnt artetice plāte q̄ ſm̄ ṽitatē noiaẗ ſula ab auctorib⁹. aut eſſet aq̄ acetoſe iā p̄dicta. ⁊ aqua ſo:

latri ⁊ aqua violaꝝ ⁊ aq̄ roſaꝝ ⁊ aq̄ virge paſtoris.
Et de calīs magis ſicut eēt aq̄ iris aq̄ origani cala
mēti eupatorij ⁊ ſilıū q̄ cōmiſceri dīit cū digeſti=
uis; ſupra noīatis: dūmō tñ ī mixtiōe vicanꝫ calīa a
fridis magis tñ ⁊ minꝰ ꝫ maiorē ⁊ mīorē neceſſitatē
a ꝑicula patiēte ⁊ a mā ibidē iucta idicatā. ¶Ea
ꝟo q̄ digerere pñt mās iā ꝑdictas cū q̄bꝰ aliq̄d de
flatē a capite diſtillāte cōmiſcereꝫ ſunt ſicut digeſti
ua ꝑdicta ⁊ ꝓprie ꝯfracta cū ſyrupis ⁊ aq̄s hñtibꝰ
aſpectum ad caput: velut eſſet ſyrupus de calamē
to. ſyrupꝰ de hyſopo ſyrupꝰ de acoro ⁊ de ſticados
⁊ ꝯſiēs ꝯfrāgēdo talr eos in mixtione. ℞. ſyrupi de
endiuia. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ℥. ß. aq̄ hyſopi. ℥. j.
aq̄ violaꝝ. ℥. ij. miſce ⁊ deꝫ totū. ¶Aut accipiaꝫ ſy=
rupi de calamēto. ſyrupi de nenufare. añ. ℥. j. aque
cicoree. ℥. iij. miſce. ¶Aut eſſet exhibere. ℥. ij. ſyr. hu
ius deſcriptionis quā alias cōpoſui ⁊ reſpicit mām
ex cholera ⁊ flatē cōmixtā in toto ⁊ in capite princi=
palr cōmixtā exhibeo ipſum cū. ℥. iij. aq̄ lupulloruꝫ
℞. creſſionū ⁊ ſenationū fontaliū. añ. ꝟ. j. ß. violaꝝ
floꝝ nenufaris roſ. q̄ ſunt tres medicine fride capi
tales añ. ꝟ. j. ß. ſticados pulegij betonice maiora=
ne calamēti añ. ꝟ. j. macis. ꝟ. iij. galāge cinamo=
mi gariofilorum ana. ʒ. ß. ſpodij. ʒ. ij. ß. ſe. endiuie la=
ctuce portulace cuſcute ⁊ ſcabioſe. añ. ʒ. iij. infundā
tur hec oīa per tres dies in lib. xv. aq̄ prius bñ ꝯtu=
ſa. deinde coquanꝫ lento igne vſq; ad cōſumptionē
medietatis eoꝝ. tūc fiat colatura cū expreſſione for
ti: ⁊ ille colature addantur zuccari albi lib. iij. aceti
lib. ß. ⁊ lento igne coquanꝫ oīa vſq; ad ſubſtātie ſpiſ
ſitudinē ꝯſuetā: ⁊ eſt potēs medicina ad digerēduꝫ
mās a dñio cholericas flaticis ⁊ aduſtis mācbus
aliqualr cōmixtas: ⁊ mirabili iuuamēto exptꝰ ſum
in ſoda calīa pēdēte a mācbus tali cōmixtione ꝯfu=
ſe. ¶Si q̄s aūt deſideraret mās aduſtionē hñtes ⁊
in capite dñantes digerere poterit hoc cōuenienter
facere cū duobꝰ digeſtiuis ſequētibꝰ. ¶Quoꝝ pri=
mū eſt hoc. ℞. ſyrupi de berberis de ribes de fumo
terre. añ. ʒ. ß. aq̄ lupulloꝝ ⁊ fumiterre. añ. ℥. j. miſce.
¶2^m vero eſt hoc. ℞. ſyrupi iuiubini ſyrupi de ſuc=
co lymoniuꝫ. añ ℥. j. aque bugloſſe vel boraginis. ℥.
ij. aq̄ fumiterre. ʒ. j. miſce. Et hec quidem digeſtiua
oīa exhiberi debēt in aurora cum iam ꝯceperit me=
dicus cibū prima digōne fuiſſe in ſtomacho tranſ=
mutatū quo etiā tpe chilus ⁊ prime digōnis ſuper=
fluitas a ſtomacho ad iteſtina ꝓpulſa fuerit et eſt
hora ab artifice rōnali cōiter aſſignata ab aſſum=
ptione cibi ꝑ nouē horas diſtās in maiori gentium
cōitate. ¶Siq̄s cogereꝫ digerere mās iā predictas
cū digeſtiuo alteriꝰ ſpēi. eo qꝛ eger nō vellet potio=
nes aſſumere ꝓpter laſciuiā aut inſuetudinē. tunc
poſſet digerere mās cū īfraſcriptis. ¶Quoꝝ pᵐ eēt
℞. trociſcoꝝ de ſpodio. trociſcoꝝ de violis. añ. ℈.
ij. aq̄ emulſionis vel decoctionis ſeium. ℥. iij. miſce.
¶2^m ꝟo eēt hoc. ℞. trociſcoꝝ de berberis. ʒ. ß. aq̄ de
coctiōis cuſcute. ʒ. iij. miſce ⁊ reſpiceret hec mās ali
qualr aduſtas. ¶3^m ꝟo digerēs poſſet eſſe mixtio
talis. ℞. conſerue violaꝝ ⁊ floꝝ nenufaris. añ. ℥. ij.
trociſcoꝝ de violis ⁊ de roſis. añ. ʒ. j. vini granatoꝝ
mizoꝝ. ℥. j. ß. fiat eluariū de q̄ in aurora exhibeaꝫ
℥. j. quā degluciat patiēs. Et de eo iterū añ cenā ex=
hibeaꝫ tātūdē ꝑ horā cū dimidia. ¶4^m ꝟo digeſti=
uum ad mās aduſtas ⁊ cōmixtas appropriatū eſt
hoc. ℞. ſyrupi de berberis vel de ribes ſyrupi ace=
toſitatis citri de lymonibus. añ. ℥. j. ſpērū triaſan=
daloꝝ cōpletarū. ʒ. ij. ꝯſerue. roſaꝝ nenufaris ⁊ bu=
gloſſe. añ. ℥. j. miſce ⁊ deꝫ in potu vt iā predictum eſt
de precedenti. vel degluciaꝫ cum cocleari. hec qui=
dem parumper efficere videtur pro intētione quar
ta complenda. ¶Quinta intentio.

CUm aūt intendiꝫ exeq̄ intētioneꝫ
q̄ntā ꝑ quā māe eradi=
cāde ſunt. iam quidē ſatis facilr hoc fieri
poſſet ꝑ minoratiuas medicinas huic vel
illi appropriatas. de q̄bus notabilis q̄nti
tas ſupra ꝯſcripta ē. ¶Memorādo tñ ꝙ nulla taliū
medicinaꝝ vnq̄ exhiberi dꝫ niſi poſtq̄ apparuerit
digōnis impſſio manifeſta. q̄ cognoſciꝫ pmo qꝛ mor
bus ⁊ accñtia eiꝰ aliqualr remiſſa ſunt. ¶2° ꝑ equa
tionē vrine in colore eiꝰ ⁊ ſubſtātia q̄ dñt eē ad me=
diū deducta vel ſibi ꝓpinq̄. ¶Et 3° ꝑ apparitioneꝫ
ſedimīs in vrina ſubſidētis. q̄d dꝫ eē albū eq̄le ꝯiun
ctū figure piramidalis ⁊ ſubſtantia dyaphanum.
¶Iſtis eñ apparētibꝰ iā non remanebit dubitatio
q̄n mā ꝯueniēter ſit digeſta: q̄m digeſta ente mā ne
ceſſario remittiꝫ morbꝰ q̄ depēdet ab ea q̄m digō ē
faciēs ceſſare putredinē ⁊ ēt remitti exceſſum q̄lita
tū iā primaꝝ q̄ ſcdaꝝ ꝑ quem māe a medio recede
bāt. ꝓpter q̄d opꝫ ꝙ vrine ſubſtātia eq̄ta ſit cū ſuo
colore ēt. ¶Cū ḡ talia appuerint medicine pme ex=
hiberi dñt. ita tñ ꝙ eaꝝ doſis ſic paꝝ ꝑaugeaꝫ. niſi
appereret ꝙ virtꝰ iā incepiſſet māeꝝ euōnē facere: tūc
eñ cōueniētiꝰ eēt nullā medicinā ſolutiuā exhibere
aut ſaltē in gradu ſue opationis remiſſam ne opꝰ
artificis coincidēs cū ope nāe eēnt cā effrenitantis
fluxꝰ. ¶Et adhuc iteꝝ ſi nō incepiſſet facere euōnē
quā ꝓpter aliq̄d accidens facere non potuiſſet: q̄m
ſi mā mouet non complete moueꝫ hora motꝰ illius.
¶Et adhuc ſi nā nō mouet materiā hora motꝰ eiꝰ
que eſt poſt māeꝝ digōnē. tūc moue tu hora motꝰ
illiꝰ. ſ. quē nā faciꝫ icōplete ſm expoſitionē pumā.
Aut moue tu hora motꝰ eius. ſ. expectādo ad queꝫ
nā facere deberet. ſi pigritādo nō faciat illū motuꝫ
vt ſepe cōtingit. ¶Ex quo apparet ꝙ dū medicus
euāre vult mām eradicatiue cū vna medicina eadē
ſpecie per quam euāuerat minoratiue. meliꝰ eſt ꝙ
in additione gradus vel doſis parū ⁊ leuiter exce=
dat ⁊ parcus exiſtat q̄ in doſi ⁊ in gradu ſit multū
audax ne ꝓpter audaciam ſuā ꝯtingat exceſſus in
euāndo. q̄m melius eſt mām iterato euāre q̄ ipſaꝫ
exq̄ſitiſſime educere. 4ª primi. 3° capitulo colligens
dum. ¶Euāt aūt mās calīas eradicādo a remotis
partibus eluariū ſucci roſaꝝ. cuiꝰ exhibeanꝫ. ʒ. iij.
cū aqua lupulloꝝ ⁊ violaruꝫ iuxta illud metricum.
Artericā choleraꝫ purgat ſuccus ipſe roſaꝝ. ¶Ma
teriam vero cholericam ⁊ aduſtam euāre poteſ: dā
do in potu vt predictum eſt eluarij hamech deſcri=
ptione maiori. ʒ. iij. eluarij ſucci roſaꝝ. ʒ. ij. vł. ʒ. ß. cū
decoctione cyathi vnius folliculi ſene. ¶Et ſi mām
cholere cōmixtam euāre velis. ℞. eluarij ſucci roſ.

ʒ.ſ.ſ.electuarij indi.ʒ.ij.miſce ⁊ da in potu vt prius.
¶Et de domeſticis medicis ⁊ ſecuris eſt electuariū
de dactylis qḋ a ſapientibꝰ noiaꝛ dyaſinicō de q̄ ex
hibeaꝛ.ʒ.iij.vel.iiij.℔.cū aq̄ feniculi apij vel petroſeli
ni.hec de euacuantibꝰ eradicatiue exēplariter poſt
ta.memora tñ ꝙ nullū horeūantiū dꝫ exhiberi niſi
ſm ꝯditiones ſupra tactas hore.ſ.electe ⁊ ſm appa
ritionem digeſtionis. ¶Sexta intentio.

Oſt predicta vero iā tpꝰ ido-
neum eē ꝯꝛ vt
ſenſationē pticule patiētis vigorēꝰ cuꝫ
his q̄ opportune adminiſtrari debeant:p
q̄ habebiꝛ ꝯplemētū intētionis curatiue.
¶Et prio q̄dē p ſubtractionē cāꝝ faciētiū nocumē
ta:vt ſpērū male cōpōnis mālis.⁊ male cōpōnalis
⁊ ſolonis ꝯtinuitatis ⁊ alioꝝ quoꝝ in ſuṗioribꝰ ſa-
tis ꝯueniēter dogma aſſignatū eſt.¶2° vero pricipa
liter vigoranꝛ mēbroꝝ potētie p reſtaurationeꝫ in-
ſtrōꝝ ex q̄bus in humano corpe ꝯſiſtit vigor ⁊ ſunt
ſpūs vitales alales ⁊ nāles q̄ ſunt inſtra vtutū:quo
rum quantitas dꝫ eſſe ꝯueniēs ⁊ melior eſt ipſorum
quantitas aucta ꝙ̄ diminuta.Et dꝫ etiā eoꝝ ſpiri-
tuū ſubſtātia ſubtilis eſſe vt faciles in breuiſſimo tē
pore moueri poſſint ad oēm dr̄iam poſitionis.Et ite
rū debēt eſſe in ſubſtātia clari dyaphani ab ol vapo
re ⁊ ſupfluitate ſupflua expurgati.Talr eñ ſuo pn
cipio atteſtanꝛ magis ꝙ eſt vapor ſanguis tēpera
tus 9° de iuamētis mēbroꝝ.Et qꝛ etiā talr limitati
ſpūs ſue eſſentie atteſtanꝛ magis ꝓpterea qꝛ ſpūs
eſt ſubſtātia ignea ⁊ aerea in nām celeſtiū corporuꝫ
genēs ex ſubtiliori ⁊ laudabiliori humoꝝ pte gñata
prio de viribꝰ cordis 2° cap.¶Adhuc etiā ⁊ 3° re-
ſtauraꝛ mēbroꝝ potētie p nutrimētū quātitatiue ⁊
q̄litatibꝰ ſuis bñ limitatū vt ſit aptū ꝯuenictius
trāſmutari in corpis pticulas ex qua trāſmutatiōe
vigoroſe reddunꝛ.qm vtus nō ꝯſiſtit niſi nutrimēto
4ª primi.cap.25°.ſ.de medicatiōibꝰ ap atū.Et iſtis
tribꝰ igenijs ſubueniēdi vtuti vel potētie patiēti p-
ticule huiꝰ viri volo eſſe ſatiſfactū.¶Et prio q̄dem
ad primū p acq̄ſitionē eiꝰ qḋ nūc tactū eſt in q̄nqꝫ in
tētionibꝰ imediate p̄cedētibꝰ p quas ꝯueniēter ad-
miniſtratas abſcindi pōt ois cā nocens et egrotare
faciens.¶Scḋe vero cāe principali a qua debilitatur
ois mēbroꝝ potentia itēꝝ videtur ſatis mihi cōue-
nienter eſſe puiſum p ea que ſupra dicta ſunt de cō
uenienti adminiſtratione ſex reꝝ non nāliuꝫ vt ſu-
pra legere potes ſi plꝫ ꝓpter qḋ non videꝛ mihi ali-
q̄d eſſe hic ſupaddendaꝫ niſi ꝙ deſcribā medicinas
q̄ſdam tā ſimplices ꝙ̄ compoſitas:p quas potētia
ſenſitiua membrorum vigoretur.

Cū igitur vtus ois pticule patientis ſen
ſum tactus ꝯuenientē habeat
p ꝯtinuam irradiationē a nucha vel a neruis eiꝰ im
mediate progredientem ⁊ a cerebro mediate.¶Id-
circo deſcribā medicamina q̄daꝫ prio approbata ad
ꝯfortandū cerebꝝ ⁊ ſpūs eius ſuſtentandū.¶2° vero
nonnulla tangā q̄ magis neruis totiꝰ corporis ⁊ nu
che appropriari poſſunt.Et ordine 3° aliq̄d tangaꝫ
de his que determinate particule ſenſuꝫ tactꝰ vigo
rare poſſunt ⁊ motū eius.¶Et p hec q̄dem ſatis fa-
cile poterit ſatiſfieri ad tertiū.ſ.ad reſtaurandū ſpi
ritus alales q̄ ſunt ſenſuum ⁊ motuū oim inſtra ad
ꝯſeruandū eos:⁊ tuendū ab eis q̄ tā intrinſecꝰ ꝙ̄ ex
trinſecus occurrentia pñt reddere ſpūs inconueniē
tes ad opationes ⁊ eos ꝯſumere:vt nūc legere potes
in ſequentibꝰ.¶Prius tñ p̄mittenda ſunt q̄dā q̄ vi
denꝛ nocumentū efficere cerebro ⁊ neruis.Cerebro
q̄dē nocumentū efficit cuiuſcūqꝫ rei nō nālis fortis
⁊ ſubita applicatio cū potētia ſue mediocritatē acti
uitatē excedēte:ſicut aeris in oi qualitate tā prima
ꝙ̄ ſcḋa occurſus ad caput vt dictū eſt.Et ita in ſum
ma de cuiuſcūqꝫ rei nō nālis exceſſu dicēdū. Nocu-
mentū eñ ab aliquo agente in mēbro qḋ eſt pncipiū
virtutis operationis vel delegatiōis inſtrī eſt poten
tiſſima cā vt nocumētū appeat in mēbro qḋ hꝫ depē
dētiaꝫ ab alio.Cū ergo nerui dependētiā habeāt a
cerebro in hoc ꝙ ſpūs alalis ⁊ virtꝰ motꝰ ⁊ ſenſus ef
funditur a cerebro ad ipſos:neceſſe eſt:vt quantuꝫ
exiſtit nocumentū in cerebro ipſo tñ:imo maiꝰ mani
feſtetur in neruis cum eoꝝ complexio virtus ⁊ ope-
ratio ꝓueniant ab eis tanꝙ̄ a debilioribꝰ ꝙ̄ ſit cere
brum.¶Itaqꝫ de numero eoꝝ que nocēt neruis ali
qua ſunt velut de rebus non naturalibꝰ inuenta vt
aer excellētis humiditatis ⁊ remollitionis cruris eſt
ſubſtātia neruoꝝ nimis mollē ⁊ fluxibilē reddere ſi
cut etiā eſt adminiſtratio ciboꝝ multe remollitiōis
infrigidationis ⁊ humectatiōis.¶Silr etiā ⁊ de po
tibus eſt cōtinuatio aque frigide ꝓpterea qꝛ debili
tat digeſtiuā virtutem neruoꝝ ⁊ ꝓprie cū fuerit aq̄
prius ꝯgelata.vnde tertia tertij cap.primo in fine.
Scias ꝙ aqua frigida nocet neruis.ꝓpterea qꝛ fa-
cit eos deficere a digōne humiditatuꝫ q̄ ſunt in eis.
quare in humorē indigeſtū pmutaꝛ. Et idē ſuperiꝰ
dixerat.⁊ potus aque frigide ꝯgelate etiā nocet ner
uis.¶Silr etiam nocet neruis multitudo potus vi-
ni ⁊ ebrietas aut qꝛ ꝓmouent multoꝝ vapoꝝ eleua
tionē ad caput.aut quia vini multitudo ⁊ ebrietas
ſunt cā debilitandi digeſtiuā virtutē adeo vt vinuꝫ
non bñ pmutetur.Unde debilitate caloris agentis
in ipſm ꝯuertitur in chilū vel in ſanguinē acetoſum
q̄ eſt cā nocumēti in neruis ꝓpter acetoſitatē mor-
dicationē ⁊ punctionē q̄ ſequiꝛ ab illo.3ª tertij vt ſu
pra.Et nocet neruis multa ebrietas.⁊ vinū pluriniū
ꝓpter vehementiā mordicationis vini ⁊ ꝓpter reſo
lutionē ideſt permutationem ⁊ infrigidationē cum
hoc ideſt humor ille qui nocet neruis pungēdo eos.
⁊ ideo cibaria oia acribus pōticis ⁊ acetoſis ſapori
bus ꝯdita nocēt neruis ⁊ ꝓprie i frequēti vſu.¶Ad
huc itēꝝ de 3ª re non nāli.ſ.motu apparet ſupfluuꝫ
exercitiū ⁊ motus ois tā diſtractiuꝰ ꝙ̄ extēſiuꝰ ⁊ at
tractiuus nocet ei ꝓpter nimiā neruoꝝ diſtenſionē
a re violēter ipſos extēdēte elōgaꝛ.⁊ forte ſm latitu
dinē coꝝ diminuunꝛ.ꝓpterea qꝛ nō recipiūt debitā
quātitatē ſpirituū p quos ſiāt motuū inſtra ꝯueniē
tia.Et ſilr de diſtractiōe horum dicendū eſt p quaꝫ
intelligiꝛ partium eius de cētro ad circūferantiam
elongatio.Silr etiam res nimiū attrahētes ſunt cā
nocumēti neruoꝝ:aut qꝛ mouēt eos motu icōueniē
ti ad aliquā dr̄iam poſitiōis fortiꝰ ꝙ̄ opꝫ.aut qꝛ p̄p
attractionem fortē mouentur ad eos mēe ſua mul-

titudine vel quãtitate ledẽtes eos.q̄re 2ª primi vbi ſupra ꝓpe principiũ capli. Mot⁹ ꝟo laborioſi in faciendo egritudines neruoꝝ introitũ hñt magnũ ſupra illud qđ in alijs eſt.ſ.mẽbris. Ipſa nãq; ſunt inſtra mot⁹.laborioſi ꝟo mot⁹ ſunt ſicut extẽſio cũ fune:⁊ aggrauatio rei grauis:⁊oẽ in quo eſt extẽſio expſſio ⁊ ꝯctio. ¶ Amplı⁹ imoderata oĩs potuũ ⁊ ciborũ repletio nõ ſolũ cerebro:ſ; neruis nocet. Aut q: innatũ ipſoꝝ calorẽ ſuffocãdo extinguit. aut q: replẽtes mãe ꝓhibẽt ſpũum ⁊ nutrimẽti ꝯuenıẽtẽ trãſitũ ad neruos. Aut q: ꝓpter multitudinẽ ſupfluitatu; ꝯtingit in neruis,mãs ibidẽ ſtãtes ꝑpate oppilare. Aut in eis ſolõnẽ ꝯtinuitatis efficere ſm ſpẽm mãeꝛũ q̄ variaꝛ in q̄titatib⁹ ⁊ qualitatib⁹ eaꝝ. Et ſicut imoderata repletiõe ꝑ cibos ⁊ pot⁹ dictũ eſt. Nõ minus etiã ꝯcedendũ imoderatã repletionẽ eide; eſſe nociuã ꝓpterea q: ſupfluitas ⁊ defect⁹ ad eaſdẽ ducunt cãs. ¶ Silr etiã de q̄nta re non nãli idẽ d; eſſe iudiciũ.ſ.ſomno ⁊ vigilia. Plurim⁹ eñi ſomn⁹ remolliendo ꝓpter augmẽtũ humiditatis nocet neruis.⁊ ꝓprie ſup repletionem ⁊ capiti etiã nõ minus efficit noc^m. quare 2ª primi doctrina 2ª.13° cap̄. Sõnus multus virtutũ alaliu; obtuſionem opaꝛ ⁊ capitis grauedinem ⁊ egritudines frigidas. ⁊ hoc ꝓpter illud qđ ipſe ex reſolutione ꝓhibet. Sed ꝑ rõnẽ aduerſam facile deduci põt q; vigilie imoderate nõ min⁹ reſoluẽdo ⁊ exiccãdo capiti ⁊ neruis nocere poſſunt q̄ ſomn⁹ humectãdo. ¶ Qđ ꝟo ſexte rei nõ nãlis inꝯueniens applicatio etiã cerebrũ ⁊ neruos debilitare poſſit p; intelligenti velocẽ fortẽ ⁊ frequentem in ſpũtib⁹ ⁊ humorib⁹ q̄ neceſſari⁹ eſt in ira furore al. ⁊ ſic de alijs ſicut etiã vehemens ⁊ lõga accubatio ſpũum ⁊ humoꝝ in ꝓfundo cerebri cum ſepeliꝛ ⁊ coartatur a multitudine mãeꝝ eſt cã nocumenti cerebri ⁊ neruoꝝ ꝑ viam extinctionis innati caloris in eiſdẽ. quare 2ª primi doctrina 2ª cap̄.14°. vbi ſmo eſt de impſſionib⁹ paſſionũ alaliũ. Motus ꝟo ad interiora aut eſt ſubito ſicut cum timor adeſt. aut eſt paulatim ⁊ leuiter ſicut cũ adeſt triſtitia. ⁊ ſuffocatio q̄dã ⁊ reſolutiones ꝑdicte nõ ſequunꝛ niſi illud qđ ſubito euenit diminutio ꝟo ⁊ ptiſis vere nunq̄ ſequunꝛ niſi qđ leuiter ⁊ paulatim euenit. Cũ dico diminutionẽ intelligo ſuffocationẽ q̄ ordinatim ⁊ paulatim accidit ⁊ nõ ſubito. Et cũ dico ptiſim nõ intelligo reſolutionẽ q̄ fit leuiter ⁊ paulatim non ſubito.

De rebus aũt alijs ꝑter nõ nãles dictas q̄ capiti ⁊ neruis nocumentũ efficiũt: q̄dam ſunt velut cibi. nonnulla ꝟo medicine cibales. altera ꝟo cibi medicinales. ¶ Et nullus q̄de; cib⁹ abſolute eidem nocet niſi ꝑ accñs ex parte quãtitatis aucte ⁊ diminute. Null⁹ eñi talis in humano corpore opationem efficit a qualitate:ſed a mãprecıſe reponendo partes corporis ſubſtãtiales abſq; receſſu caliditatis alicui⁹ de primis vel de ſecundis. ¶ De numero medicinaꝝ cibaliũ q̄ plurime ꝑdictis nocent. ⁊ in ſumma oẽs ille q̄ nimiũ calefaciẽdo ⁊ infrigidando humectãdo vel exiccãdo opanꝛ in eis. ⁊ ꝓprie q̄ñ alteꝝ hoꝝ vel oẽ tale fuerit vehementer ⁊ ſubito applicatũ ⁊ multo vſu. Neq; eñi nã patiꝛ repentinas mutationes neq; alterationes ſm receſſum qualitatũ. ⁊ clauditꝛ in ſnĩa veteris ⁊ Cõmentatoris in ſermone. Scđm multum ⁊ repente calefacere infrigidare ⁊c. ¶ De rebus autẽ q̄ ſunt cibi medicinales idẽ eſt aſſerendũ iudiciũ inq̄tũ opanꝛ a qualitatib⁹ ꝑ q̄s eſſentialr nocẽt vltra noc^m accidentale qđ inducũt rõne ſupaucte repletionis vt iã dictũ eſt. ¶ Et ponere q̄dem olim hoꝝ exẽpla difficillimũ eſſet. verũ q: partiale hoꝝ exemplar poſitum fuit in ſermõe de reb⁹ non nãlibus exemplariter loquendo q̄dã tãgenda ſunt ſm q; iã apparet in ſeq̄ntibus. ¶ Igitur capiti neruis ⁊ iũcturis nocet comeſtio tafee idest ferculi facti ex pane cum brodio pingui. Cum eñi ſua repletione euaporatione ⁊ viſcoſitate ad quã ſequiꝛ oppillatio oppillatione; facit in nucha ⁊ neruis. Et idem erit iudiciũ de pane cũ pinguedine in ſartagine ꝑparato vel alio frixiõis mõ. ¶ Carnes ꝟo neruis nocentes ſunt ſicut oẽs habẽtes pinguedinẽ cõmixtã aquoſitati ⁊ viſcoſitatibus multis: velut ſunt carnes fere oẽs ſue natiuitati ꝓpinque: ⁊ caro cuniculi ⁊ caro anatis domeſtice ⁊ iuuencule ⁊ caro recentis porci ⁊ ꝓprie in domib⁹ nutriti. Caro agni ſue natiuitati ꝓpinqui. ¶ Silr etiã de piſcibus idem dicendũ eſt. Oẽs eñi piſces recentes mollificãt ſilr ⁊ oẽs q̄ ſunt in aquis lacunalibus ⁊ in omnib⁹ ſtagnis vel paludib⁹ inuenti in quibus ſunt herbe paluſtres fetentes ⁊ corrupte ⁊ multitudo ranaꝝ ⁊ alalium alioꝝ q̄ generantur ⁊ viuũt putredine euitandi ſunt. ſicut etiã cancri in eiſdẽ aq̄s inuenti nimia ſua humiditate remolliunt ⁊ relarãt neruos ⁊ iuncturas: ⁊ caput implent ſicut ad experientiã poſt comeſtionẽ cãcroꝝ ꝑcipimus. ¶ De plãtis ꝟo ⁊ vegetabilib⁹ multe ſunt capiti nociue: velut caules q̄ multa ſua euaporatione capiti nocent ⁊ viſum obtenebrãt. ⁊ bleta etiã ſua hũiditate ſupflua remolliendo. aut vẽtoſitates multas in capite ⁊ neruis multiplicãdo nocet eiſdẽ. ¶ Portulaca etiã ſua nimia humiditate ⁊ nutrimẽti paucitate ⁊ ꝑuitate nocet iuncturis olbus ⁊ capiti: ſaltẽ in frẽquentiſſis l; aduerſeꝛ cholere potenter. ¶ Eandem ſnĩam concedere debemus de vegetabilib⁹ ⁊ plãtis q̄ nocẽt neruis capiti nuche ⁊ mẽbris olbus q̄ ſunt inſtrã ſenſus ⁊ motus q̄ nocere poſſunt. aut rõne q̄litatũ primaꝝ ⁊ ſecundaꝝ velut nimiũ ingroſſando oppilãdo indurãdo ſtipticãdo ⁊ ſic de alijs. ¶ Aut q: hoc faciũt penes qualitates primas ⁊ ſcđas cũ iuuamẽto opationis ꝯuenıẽtis a ꝟtute tertia q̄ eſt ꝓprietas q̄ aliqua reſpiciunt cerebꝝ nuchã ⁊ neruos ⁊ nocẽt eis ⁊ ſenſibus interiorib⁹. quoꝝ ꝑdicta ſunt inſtrã ⁊ p; q; hec oĩa non nocẽt niſi ꝑ occultã qualitatẽ cũ his vel illis qualitatib⁹ primis vel ſecundis nociuam.

De numero ergo taliu; aliqua inueniũtur toti corpi cerebro ⁊ neruis ⁊ lacertis nociua velut hec q̄ hic tãgenꝛ. ¶ Quorum primum eſt lẽs que mala eſt neruis l; ſit a pluribus graduantibus poſita equalis. tamẽ declinat ad caliditatem ⁊ ſiccitatem. ¶ 2^m vero neruis nociuũ eſt citonium qđ eſt frigidum in primo ⁊ ſiccu; in principio ſecundi. cuius multitudo comeſtionis generat dolorẽ in neruis. quare in caſu huius viri cauẽdũ eſt ne triſtẽ ſenſationẽ triſti ſenſatiõi adiũgat.

¶ Tertiũ

¶3m ꝓo eſt lac qḋ ſua ſtipticitate ⁊ humiditate remolliẽdo multũ malũ eſt neruis ⁊ egritudinibꝰ eoꝝ ⁊ ꝓpꝛie frigidis. ¶4m ꝓo eſt fungus cuiꝰ gradus eſt frigiditas in fine tertij ⁊ humiditas in principio eiuſdẽ. ⁊ vſus eiꝰ gñat epilẽſiã ⁊ ſtuporẽ. ¶5m ẽ enula q̄ lʒ ſit calida ⁊ ſicca in p̄mo: tñ qꝛ ꝯiungit̃ humiditati ſupflue per quã eſt capitis ⁊ neruoꝝ repletiua: ideo facit ſodam id eſt magnũ doloꝛem capitis. ¶6m ꝓo ſimplex eſt calamẽtũ. qḋ lʒ ſit calidũ ⁊ ſiccũ in tertio. ſua tñ vehemẽti vapoꝛatione ⁊ diſſolutione quã facit in humoꝛibꝰ virtutẽ hʒ faciẽdi ſodã. ¶7m ꝓo ſimplex eſt nux cupreſſi. que lʒ calida ſit in primo ſicca in 2°: ⁊ confoꝛtet neruos rõne ſtipticitatis eius. tñ qꝛ ꝓpꝛietatem habet adurendi ſanguinem timetur augmentum coꝛruptionis future fieri ab eadẽ. ¶8m ſimplex eſt lactuca q̄ frigida eſt ⁊ humida in 2° gradu: que lʒ gñet ſanguinẽ laudabilẽ: tamen ſtupefaciẽdo nocet neruis ⁊ ꝓpꝛie lactuca ad nigredinẽ declinans. ⁊ ſylueſtris etiã cuius virtus aſſimulatur virtuti papaueris nigri quod ſtupefactiuũ eſt: ex quo fit opiũ. ¶9m ꝓo ſimplex p̄dictis nociuuum eſt feſtre ⁊ eſt vitis alba. q̄ lʒ calida ſit et ſicca in 3° gradu: ꝓpꝛietatẽ tamẽ hʒ faciẽdi accidere permixtionẽ in rõne. ¶10m ꝓo ſimplex eſt crocus ⁊ eſt calm̃ in 2° ⁊ ſiccũ in primo. ⁊ facit ſodam ⁊ nocet capiti ⁊ obtenebꝛat ſenſus. ¶11m ſimplex eſt fenugrecũ calidum in fine primi ⁊ ſiccum in eo. ⁊ ſi comeditur gñat̃ ex eo humoꝛ malus ⁊ facit ſodaʒ ⁊ ꝓpꝛie cũ muri. i. ſalaminis. ¶12m eſt coꝛiandrum qḋ eſt frigidũ in fine primi ⁊ ſiccũ in eo. ⁊ multitudo eius humidi ⁊ ſicci permiſcet ſenſum ⁊ facit ſomnia ⁊ multitudo ſucci eius vel aque eſt interficiẽs cũ infrigidatiõe. ¶13m ſimplex ſunt fabe que in cõplone ſua declinant ad frigiditatem ⁊ ſiccitatem cũ humiditate ſupflua ⁊ faciũt videre p̄ª ſõnia mala cũ alienatiõe perturbata. ¶14m ſimplex eſt cepe qḋ eſt calidum in tertio cuʒ humiditate ſuperflua: ⁊ facit ſodam ⁊ ſubeth: ⁊ nocet intellectui. ¶15m ſimplex eſt amomũ quod eſt calidum ⁊ ſiccum in 2° ⁊ grauat caput ⁊ facit ſodam. ⁊ eſt de inebꝛiantibus ⁊ doꝛmire facientibus. ¶16m ſimplex eſt ſolatrũ frigiduʒ in primo ⁊ ſiccum in 2°. quod ſtupefacit ⁊ ſodaʒ facit. ¶17m ſimplex eſt acetoſitas citri q̄ frigida eſt ⁊ ſicca in ſecũdo gradu: ⁊ nociua neruis. ¶18m ſimplex eſt caſtoꝛeũ in cuius medio inuenitur gũmoſitas et neruis eſt mala: ⁊ vehementer moꝛdicat eas: lʒ calidũ ſit in 4° ⁊ ſiccum in ſcḋo. ¶19m ſimplex eſt alleũ qḋ ratione euapoꝛationis ⁊ fumoſitatis multe neruos implet ⁊ caput ⁊ facit ſodam: lʒ ſit calidũ ⁊ ſiccũ in tertio gradu. ¶20m ſimplex eſt caro coturnicis ex cuius comeſtione timet̃ ſpaſmus ⁊ thetanus qm̃ ſubſtantie earum vel carni eiꝰ ineſt hec virtus. ¶21m ſimplex eſt cuſſus ⁊ eſt ſpecies hedere. que lʒ cal. ſit ⁊ ſic. nocet tñ neruis. ¶22m ſimplex ſunt faſeoli. quoꝝ complexio declinat ad caliditatẽ cũ humiditate ſuperflua. lʒ ſubſtantia ſint ſicci. ſ. ꝙ cõplexio totũ penes paſſiuas qualitates declinat ad ſiccitatem potentialem ⁊ generat humoꝛem flegmaticum multe humiditatis: faciunt videre ſomnia mala ⁊ implent caput ⁊ neruos. hec quidẽ omnia ſimplicia poſita ſunt hic vt in regimine huius viri ⁊ cõſimilium tam per intẽtiones cibales q̄ medicinales omnium hoꝛum vitetur vſus: ⁊ maxime niſi cõfrangantur cuʒ his que cerebꝛo ⁊ capiti neruis ⁊ nuche ⁊ inſtr̃is ſenſus ⁊ motus iuuare pñt. de quibus ſtatim aliqua diſcurrentur. Nec etiam mirari dʒ aliquis qꝛ dato ꝙ diſpõ huius viri ſit nocumẽtũ coꝛruptionis in ſenſu tactus vt ſupꝛa viſuʒ eſt: ⁊ maxime eueniens membꝛis ſenſus cruris eius. tñ qꝛ difficile eſt imaginari ꝙ nocumentũ aliqḋ tam in capite q̄ in cerebꝛo vel nucha contingat q̄n ip̄m cõicetur mẽbꝛis hñtibus oꝛtũ ⁊ dependẽtiam a cerebꝛo ⁊ a nucha mediantibus ſpiritibus alalibus ⁊ virtute ſenſus ⁊ motus que ꝓuenit a cerebꝛo ⁊ a nucha ⁊ membꝛis illis. Ideo ſatis facile eſſet cõcedere ꝙ oẽ nocumentũ notabile cerebꝛo ⁊ nuche contingens etiam neruis ſenſus ⁊ motꝰ in toto exiſtentibꝰ communicari poſſit. Propter hoc tacta ſunt pꝛedicta ⁊ non niſi cum difficultate ab auctoꝛibus hincinde collecta.

Ad quoꝛũ p̄dictoꝝ nocumentũ euitãduʒ ſcribant̃ hic nonnulla que taʒ merito equalitatũ primaꝝ ⁊ ſcḋaꝝ q̄ opatiõis ꝓuenientis a ꝟtute tertia pñt cerebꝛo toti capiti ſpinali medulle ⁊ neruis eſſe vtilia. ¶Quoꝛum p̄m eſt xiloaloes qḋ eſt calm̃ ⁊ ſiccũ in 2° ⁊ cõfoꝛtat neruos: vt pʒ ex Auic. in ſuo capitulo in areola iũcturaꝝ: ⁊ cõfert cerebꝛo ⁊ ꝯfoꝛtat ſenſus: vt pʒ ibidem in areola mẽbꝛoꝝ capitis. ¶2m ꝓo ſimplex eſt ireos qḋ calidũ eſt ⁊ ſiccũ in fine tertij. Cuius oleũ bibituʒ remouet lapitudinẽ. vt pʒ ex Aui. in areola iuncturaꝝ. ⁊ decoctio eiꝰ remouet tremoꝛẽ ibidẽ i areola capitis. ¶3m ſimplex eſt. ʒʒ. qḋ calidũ eſt in fine tertij ⁊ ſiccũ in 2° ⁊ ꝯfert capiti eo qꝛ augmẽtũ efficit in cõſeruatiõe. ſ. in memoꝛatiua potẽtia. ¶4m ſimplex eſt granũ pini maioꝛis. qḋ in actiuis fere tẽperatũ exiſtit cuʒ augmẽto humiditatis ⁊ cõfert mollificatiõi ⁊ debilitati coꝛpis comeſtũ ⁊ exiccat humiditatem coꝛruptã. ¶5m ſimplex eſt andachocha que eſt cal. ⁊ ſic. in medio ſcḋi. ⁊ neruis ꝯfert ipſa ⁊ obiectũ eius. vt 2ª tertij. primo capitulo colligendum. ¶6m ſimplex eſt caro galline iuuencule cuius vſus in intellectuʒ efficit augmentũ. ¶7m ſimplex eſt caro ericij terreni ⁊ ꝓpꝛie ſalita que confert ſpaſmo paraliſi egritudinibꝰ neruoꝝ ⁊ elephãtie. ¶8m ſimplex eſt cẽtaurea ⁊ ꝓpꝛie minoꝛ que calida eſt ⁊ ſicca in tertio ⁊ cõfert attritioni et ſaniei lacertoꝛũ et doloꝛibꝰ et ꝯtuſionibꝰ neruoꝝ. ¶9m ſimplex ẽ coꝛdumẽi ⁊ ẽ carui agreſte calida ⁊ ſicca in 3°. et ꝯfert egritudinibꝰ neruoꝝ ꝯtuſioni lacertoꝝ et neruoꝝ. ¶10m ſimplex eſt piretrũ quod eſt calidũ et ſiccũ in tertio. et ꝓhibet mollificationem et ſtupoꝛẽ neruoꝝ ⁊ alcuzez. ¶11m ſimplex eſt ambꝛa que confert cerebꝛo ⁊ ſenſibꝰ olbus ⁊ eſt calida ⁊ ſicca in ſecũdo. ¶12m ſimplex eſt roſa q̄ frigida, eſt in p̄mo et ſicca in p̄ncipio ſecundi. ⁊ in toto eius eſt confoꝛtatio mẽbꝛoꝝ neruoſoꝛuʒ. ¶13m ſimplex eſt aloes quod acuit rationem ⁊ eſt calm̃ in tertio et ſiccum in primo. ¶14m ſimplex eſt rubea tinctoꝛum que confert nocumento in vtriſqʒ lateribus et in ſenſu et eſt cal. et ſic. in tertio gradu. ¶15m ſimplex eſt ſquinãtum quod eſt cal. ⁊ ſic. in 2° et remo

uet laxitudinem. ¶16m ſimplex eſt ſtorax vtrūq; qđ eſt cal. in pmo ⁊ ſic. in 2°. ⁊ permiſcetur cum medicinis laxatiuis. ¶17m ſimplex eſt ſumach ex cui⁹ decoctione embrocantur nerui contorſionē habētes: lꝫ ſit frigi. in 2° ⁊ ſic. in 3°. ¶18m eſt vſnen qđ eſt frigidū in primo declinans ad aliquā ſiccitatē ⁊ cadit in medicinis laxitudinis. ¶19m ſimplex ē ſticados qđ eſt cal. in pꝛio ⁊ ſic. in 3°. de quo dr̄ q̄ opꝫ q̄ aſſidue vtatur eo hn̄s egritudines neruorū ⁊ pꝛopꝛie frigidas. ¶20m ſimplex eſt vehuen qđ eſt cal. in 3° et ſic. in 2°. cuius decoctio ꝯfert ꝯtorſioni: imo et paliſi et alijs calm eſt in medio pmi: ⁊ humidū in fine ei⁹ qđ bonum eſt neruis calefactis ⁊ fit ex eo empl'm groſſiciei neruorum. ¶21m ſimplex eſt viſcus q̄ calid⁹ eſt in primo cū humiditate ſuperflua et eſt lenitiu⁹ iuncturarū. ¶22m eſt camomilla que confortat mēbra omnia neruoſa ⁊ cōfert laxitudini pluſq̄ alia. quia caliditas eius eſt ſimilis caliditati animalis: licꝫ ſit cal. ⁊ ſic. in primo ſupple non multū eleuata. ¶23m ſimplex eſt vrina: cuius. ſ. cōplo varia aſſignari dꝫ ſꝫ varietatē cōplonū ⁊ regiminū: in ſūma tamē reſpectu aliarū aquoſitatum cal. eſt ⁊ ſic. ⁊ cōfert doloribus neruoſis ⁊ ſpaſmo neruorum et tēſioni eorum. ¶24m ſimplex eſt bitumē iudaicū cal. et ſic. in 3°. et bene confortat mēbra. ¶25m ſimplex eſt capparis que cal. eſt ⁊ ſic. in 2°. cuius decoctione vel ſucco cliſtere factū confert paraliſi ſtupori ⁊ attritiōi contingenti in capitibus lacertorum ⁊ in medio eorū.

Et diligēter eſt hic attēdēdū q̄ medicine iſte conferentes neruis ſm plurimum calide cōplonis ſunt ⁊ ſicce. Et ꝯtraꝫ ex parte huius diſpoſitionis que deberet fieri p applicationē frigidorū ⁊ humidoꝝ. eo q̄ egritudo iſta eſt mala cōplo materialis calida ⁊ ſicca. Uerū medicine iſte cal'e ⁊ ſicce neruoſe hic poſite fuerūt pluribus ex cauſis. ¶Et pꝛimo q̄m cuiuſcūq; mēbri egrotantis curatio fieri dꝫ per medicationē ſumptam a cōplone et a ſubſtātia pticule patiētis. Cū ergo inſtrumēta ſenſuū oīa in ſua cōplone declinent ad frigiditatē. Jō idicādo a ſubſtātia parī ꝯueniūt cal'a et ſicca. Cal'a q̄dē nō ſimplicia ⁊ potētia ſed bn̄ corrigenda cū medicinis que per tertiam ꝓprietatem ꝯfortāt neruos ⁊ ſunt fride ⁊ ſicce aut fride: ⁊ hūide q̄rū aliq̄ ſtatī an̄ poſite fuerūt. ¶Etiaꝫ he medicine neruoſe calide videnꝰ cōuenire ꝓpter ꝓmptitudinē lapſus neruoꝝ ad frigiditatem magis q̄ ad caliditatem: vt apparet de egritudinib⁹ neruis euenientibus. ꝯueniunt aūt medicine neruoſe ſiccitatē hn̄tes ēt nō valde eleuatā ad hoc vt ꝯſeruenꝰ ſubſtātia neruoꝝ que ſiccitate viget qđ fit per applicationē ſiccorū. q̄m cal'o valde. ſ. mēbro cal'm valde cōfert inſtꝫ ⁊ ſicco valde ſiccū valde. tertio tegni colligiꝰ a Gal. dictū. ⁊ ꝓpꝛie q̄ñ intentio eſt ad ꝯſeruationē ſubſtātie particule patientis vel ſanatiue. ¶3a vo cā ꝓpter quā medicine he cal'e et ſicce poſite fuerūt fuit: q̄m exiſtimaꝰ de eis q̄ magis conferant per tertiā ꝓprietateꝫ a qua producitur effectus per qualitates primas ⁊ ſecūdas pꝛopꝛietatem occultam pꝛouenieus magis q̄ ipſe conferant per qualitates pmas p q̄s argumento ſumpto a lapſu in mēbris iunctō eſſent nociue magis tales medicine calide ⁊ ſicce. ¶Et 4a cā fuit: vt q̄ raro inueniunꝰ medicine neruoſe frigide ⁊ humide ab auctoꝛibus aſſignate niſi pauce de quibus viſum eſt. Et ideo vt taliū adinuiceꝫ poſſet fieri cōmixtio ⁊ calidarū ⁊ ſiccarum ad frigidas et humidas talis fieret ex pte doſis partitio vt refrangerentur inuicē in qualitatib⁹ ſuis refractiōe faciēte dn̄ari in toto cōpoſito frigiditatem et humiditatem. aut frigiditatem ⁊ ſiccitatem ſm deſideriū viri bene exercitati. ⁊ tu conſidera.

Quibus omnibus iam ita in veritate deductis nō videꝰ mihi aliquid addēdū eſſe niſi q̄ deſiderabam compoſita quedaꝫ interius adminiſtranda que cerebri epatis ⁊ mēbroꝝ interiorum vigoratiua ſunt: vt in eis non generetur neq; congregari poſſit materia hui⁹ lapſus augmētatiua. ¶Secūdo vero deſcribentur localia quedā ꝓhibentia mātiā fluentiū receptionē in mēbrū que ptibus circūferentialibus pticule patiētis applicāda ſunt. ¶Et 3° deſcribenꝰ cōpoſita quedā huius triſtis ſenſationis a mēbro remotiua.

Pro cōplemēto itaq; pmi ſermonis de numero iſtarum deſcribantur cōpoſita tria vigorātia ⁊ ꝓhibētia cōgeſtionē mātiā catarrizantium in eo. ⁊ ꝓpꝛie ſi cōtingit eas alternis vicib⁹ ad inferiora membra deſcēdere ⁊ magis erūt appropꝛiata mātibus mixtionē hn̄tibus ex cholera ⁊ flegmate: ꝓpter quā mixtionem redduntur ſalſe. ¶Primū itaq; cōpoſitū eſt iſtud. ℞. ſeminū cōtum. ſ. quatuor frigidoꝝ. ℥. i. ſe. endiuie cuſcute cicoree acetoſe ⁊ ſcariole. an̄. ʒ. ij. roſarū. ʒ. iij. ſpodij. ʒ. i. ß. macis. ʒ. v. zuccari al. ℥. v. miue citonioꝝ et ſyrupi de myrto. an̄. ℥. iiij. ſyrupi inuicem cū zuccaro coquanꝰ vſq; ad aliquantā ſpiſſitudinem. demū cū infrigidati fuerint ſuperaddantur ſpēs diutiſſime conterendo in mortario vſq; ad bonam glutinoſitatem ⁊ in fine addātur ligni aloes. ℈. i. ambre electe. ℈. ij. ⁊ fiat el'ariū. Uide q̄ſtum diligenter ipſum aduerſatur mātibus ⁊ ꝓpꝛie in calitate dn̄antibus. ¶Secūdū vo ꝯpoſitū parūp frigidi⁹ illo eſt iſtud. ℞. maſticis electe. ʒ. iij. violarū floꝝ nenufa. roſarū. an̄. ʒ. i. ß. ſandaloꝝ alborum. ℈. ij. macis. ʒ. iij. ligni aloes. ℈. ij. floꝝ hypericonis ſticados acori. ana. ʒ. i. ß. ſyrupi roſati. ℥. iiij. ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥. ij. zuccari al. ℥. v. fiat electuarium vt pꝛius: in cuius fine ſecum incorporetur muſci. ℈. v. et hoc quidem magis circa ipſum ſtas. Primū vero magis reſpicit epar. ex virtute ſimpliciū hincinde legēdo colligere potes. ¶3m cōpoſitum qđ quidē mātibus in capite ⁊ in epate ſimul poſitis notabilē hꝫ aſpectū eſt hoc. ℞. ſpēꝝ el'arij de ligno aloes deſcriptiōe Auic. 5° can. ſūma pa Ricca illa. Eluariū de xiloaloes nr̄m. ℥. ß. ſpecierū aromatici roſati deſcriptiōe Gabrielis in antidot° Meſue diſtinctione pa. ʒ. v. maſticis cyperi. an̄. ʒ. i. macis. ʒ. ß. ligni aloes. ℈. ß. miue citonioꝝ ſine ſpēb⁹ li. ß. zuccari al. ℥. iiij. fiat electuariū. ¶Mod⁹ aūt vſus dōꝝ eſt talis: q̄m i ſero p duas horas poſt cibū ex eiſdeꝫ accipiat ad q̄ntitatē. ʒ. iij. deglutiēdo abſq; alio potu. Et ſi pot⁹ magna neceſſitas iſtaret bibaꝰ medi⁹ cyath⁹ vini, cui⁹ altera medietas ſit aq̄ cū modico

zuccari. ¶ Cōpoſita vero ab auctorib⁹ ad hāc diſpōnē appropata pauca aut nulla inueniunt ab eis poſita. ppterea qꝛ hec diſpō ab euētu egritudinū conſuetaꝝ eſt pegrina multū. vt ſupra viſum eſt. ¶ Ad hucetiā qꝛ egritudines quas reperiri ꝯtingit nocumētū corruptiōis efficiētes in neruis: vt plurimum ſunt calide dn̄anter. Mediane aūt cerebrū neruos ꝛ nuchā ꝛ ſenſus ꝯfortātes vt plurimū etiā ſunt calide: quare in iſto caſu nunꝗ̄ ſine nocumēto applicari poſſēt. ¶ Si q̄ tn̄ ab auctorib⁹ poſite ad hoc caplꝫ ꝯferre pn̄t eſſent ſicut roſata nouella ꝛ ꝓprie deſcripta a Nicolao in antidotario dādo ipām cū aqua ordei vel decoctiōis maſticis. ¶ 2m eſſet ꝛ forti⁹ ifrigidatiuū ꝯfectio triū ſandaloꝝ ibidē repleta. ꝛ ꝓpe data cū decoctiōe macis. ¶ 3m etiā trociſcū de roſa. aut troſ. de ſpodio. aut trociſ. de berberis ꝛ de ribes cū aliq̄ p̄dictaꝝ decoctionū dati hora iā predicta.

Ut aūt ſatiſfiat ſcdō inſtr̄o iam p̄miſſo deſcribam hic q̄nqꝫ ꝯpoſitas materias ad qd̄cūqꝫ mēbrū fluētes repellere ſufficiētia. Primum itaqꝫ velut epithima eſt hoc. ℞. ſucci granatoꝝ ſucci agreſte ſiue tales ſint recētes ſiue tales ſint diu cōſeruati. olim añ. ℥. iiij. terre ſigillate. ℥. j. boli armeni. ℥. ij. acatie hypoquiſtidos. añ. ʒ. iiij. farie volatilis molēdini ꝛ ꝓprie q̄ ſit milij. ℥. iiij. vel. iij. terant̄ ſīr oīa vltima ꝯtritiōe ꝛ intingant̄ in eo coxa a genu excluſiue vſqꝫ ꝓpe inguina ꝑ tres digitos tranſuerſales excluſiue. ¶ 2m vero cōpoſitū ad hāc intētionē approꝑatū eſt iſtud. ℞. ſucci ſolatri ſucci plātaginis ſucci virge paſtoris añ. ℥. v. ſanguinis draconis ſandaracе thuris colofonie. añ. ℥. j. terantur ſimul diu in mortario plumbeo cum ſuo piſtello ꝛ intingātur in eo pannus prius in aceto infuſus ꝛ expreſſus applicetur vt predictū eſt. ¶ Tertiū cōpoſitū ꝛ eſt linimētum glutinoſum ꝛ fortius p̄dictis eſt hoc. ℞. glutinis piſciū vel carte diſſolutī cū aceto. ℥. ij. dibich glādiū ꝛ eſt viſcus quercinus. ℥. j. ß. colofonie. ℥. ij. maſtices. ℥. ß. coral. ru. oſſiū dactyloꝝ cōbuſtoꝝ. añ. ℥. j. olei roſ. lib. ß. cere. ℥. ij. coquat̄ cera cū oleo ſufficiēti coctione ꝛ incorporent̄ inuicē cū glutine. ꝛ cū infrigidari ceperint adiūgant̄ alia ꝛ fiat vnguētū qd̄ extēdat̄ ſup aluta id eſt corio ꝛ ſupponat̄ p̄dictis partibus. ¶ Quartū cōpoſitū eſt iteꝝ vnguentū hoc. ℞. olei de myrto olei de maſtice ꝛ de roſ. añ. ℥. j. mumie ematitis ſanguinis draconis acatie corallorum cōbuſtoꝝ ſpodij. añ. ʒ. iij. cere q̄ntū ſufficit fiat vnguētum molle. demum bulliat cū lib. ß. ſucci plātaginis vſqꝫ ad ipſius ſucci conſumptionē. ¶ Ultimū cerotum ad hanc intentionē eſt cerotum iſtud. ℞. reſine electe. ℥. iiij. coriandri preparati cū aceto. ℥. ij. virgeuſqꝫ cōſolide. añ. ℥. ß. pulueris fuliginis furni. ℥. ij. colofonie. ℥. iij. olei onfancini lib. ß. cere. ℥. iiij. fiat cerotum: demum bulliat in. ℥. iiij. aceti nigri fortiſſimi vſqꝫ ad ipſius aceti cōſumptionē. de hoc itaqꝫ cerotо extendatur ſuper corio ꝛ inuoluatur vndiqꝫ cruꝫ ſuū in locis iam predictis: ꝛ ſemper ibidē adherēs permaneat. Et attende quarto: qꝛ vtrunqꝫ quatuor remediorum que poſita ſunt ante ipſum poſſet etiā particule patienti ꝛ proprie cū ſignis maxime caliditatis. ꝛ hoc etiā vltimū ibidē vtile eſſet ꝛ proprie quando ab eo excluderetur acetum et tu cōſidera.

Iā aūt reſtare vr̄ vt ſcribā cōpoſita q̄dā q̄ a patiēte particula dolorem auferre pn̄t. Et lꝫ nōnulla ad hāc intentionem ſuperius poſita fuerint inſtr̄a in intētione curationis prima ꝛ inſtrumento tertio eiuſdem. tn̄ preter illa deſcribā hic inſtr̄a q̄nqꝫ q̄bus alīs dolorē oēm: immo q̄ntūcunqꝫ acutiſſimū a parte ol remouere ſoleo. Et horꝫ q̄nqꝫ tria ſunt dolorē ſedātia ꝑ viā reſolōnis anodinitatis. duo vero ſunt abſcindētia dolorē ex ipſius. ſ. reſolutione ꝛ anodinitate cū aliqua ſtupefactiōe q̄ oīno tn̄ ſecura eſt cū ſit ꝯueniēter refracta. ¶ De tribus aūt illis p̄mū eſt hoc. ℞. olei de aneto olei de camomilla añ. ℥. j. fecis olei lilioꝝ al. ℥. ij. pinguedinis anatis. ℥. ij. croci. ʒ. ß. amili de ordeo. ʒ. x. vitellos oui numero. ij. terant̄ oīa in mortario lōga ꝛ ſubtili contritione ꝛ de hoc medicamine mēbrū inuoluat̄ cum panno linito hoc medicamine ꝯueniēter. ¶ 2m p̄ncipale in quo cū reſolutione intētio leniēdi ꝛ auferēdi duritiē ꝛ aſperitatē a mēbro eſt. ℞. farine milij farine ſiliginis. ana. ℥. ij. vitellos oui numero quatuor. croci. ʒ. ij. terantur ſimul in mortario diutiſſime. deinde bulliāt lēto igne in. ℥. v. lactis vacini vſqꝫ ad cōſumptionē lactis illius. ¶ 3m cōpoſitū eſt hoc. ℞. ſape lib. j. medulle cruriū bouis. ℥. ij. ß. ſepi caſtrati iuuenis. ℥. iij. croci. ʒ. j. ß. farine amili. ℥. j. melliloti camomille ſe. aneti. añ. ʒ. j. ß. floꝝ hypericonis floꝝ bugloſſe. añ. ʒ. ij. terant̄ oīa diutiſſime in mortario ꝛ cū hoc emplaſtret̄ locus b̄n calefacto. ¶ Quartū cōpoſitū eſt medicamē iſtud. ℞. pulueris hypiconis florū violaꝝ citrinarū camomille. añ. ʒ. ij. abſinthij. ʒ. iiij. farine amili. ℥. ß. olei de croco. ℥. j. olei de camomilla. ℥. ij. ß. cere al. ʒ. vj. reſine pini diſſolute cū modico aceti. ℥. j. incorporent̄ oīa inſimꝫ. deinde in fine bulliāt cū. ℥. iiij. ſape vſqꝫ ad conſumptionē ſucci et tūc ſupaddant̄ eis pulueris corticū mādragore. ʒ. x. de hoc ergo mēbrū mediocriter calefacto emplaſtret̄. ¶ Ultimum vero ꝛ fortius illis eſt hoc. ℞. ceroti ſimplicis ō mucillaginib⁹. ℥. j. ß. vnguēti dyaltee. ℥. iij. hyſopi humide. ℥. ij. olei de ſiſamo: olei amigdalaꝝ dul. ꝛ de camomilla añ. ℥. j. ſape. ℥. ij. medulle vitulorꝫ. ℥. ij. ß. opij. ʒ. j. fiat vnguētū ꝛ adminiſtret̄ mediocriter calīn ſup pte: ꝛ aufert potēter triſtē ſenſationē. Hec ſunt q̄ mihi in ſūma ad hāc triſtē ſenſationē auferēdā viſa fuerūt vtiliora. Tu aūt celeberrime doctor hec diminue ꝛ ꝑmuta: ꝛ ipis ſupadde ſm amplitudinē ſapiētie tue ꝛ ꝓfūditatē acutiſſime ſcientie tue. Neqꝫ eñ hec ſcripſi vt te memorarē ꝛ docerē ſꝫ ſolū vt a me acciperes q̄ntū mihi ingeniū meū cōdonare potuit: in quātū ego ꝯſideratione mea a floribus refertiſſimi euganij ſtudij colligere potui. De quibus omnibus immortales ago grās ei q̄ mihi ꝯdonauit hec ita mediocriter intelligere qui viuit perpetue ꝛ per ſecula benedictus. Amen.

Conſilium. 261. De dolore in genu ex vulnere facto cū lancea vel enſe: ꝛ de tumore ꝛ duritie eiuſdē ꝓpter malam complexionem humidā accidentalē.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula duo.

¶ De diſpoſitione ipſa et cauſis eius. Cap. j.

Dolor in genu quo moleſtaṫ vir cōmendabilis ⁊c. ↄtingit in ipſo ꝓpter vulnus fcm̄ ei ex lancea vel enſe q̄ penetrauerūt ad ꝓfunduꝫ oſſiū cōponētiū genu q̄ ſunt duoꝝ fociliū tibie ſupiores extremitates ⁊ inferior extremitas oſſis coxe cum ſuo tanq̄ vmbone vel defendiculo in inferiori parte genu poſito quod nolaṫ rotula. ℂ Nec mirabile eſt ſi talis dolor accidere poſſit. qm̄ ſolṓ ↄtinuitatis in mēbris ſenſibilibꝰ eſt ſufficiēs ⁊ immediata cā doloris cū mala cōplṓne notabiliṫ īntēſa. ⁊ ꝓpꝛie calida q̄ inuēta ⁊ ↄſecuta fuit in genu. maxime ꝓpter apā qḋ ibidē ↄſecutū fuit: vel tarditate petitiōis auxilij: vel negligentia curatiōis ſiue ꝓpter ſenilitatē vulneꝝ q̄ conſequiṫ ex parte loci. Loca eīm patiētia nō raro immo frequentiſſime ſunt cā ſpaſmi ⁊ male terminatiōis egritudinū in eis ⁊ ꝓpꝛie ſicut locus iſte in quo cum accidit vulnus magnificaṫ eius tumor ⁊ euētus ſpaſmi: ſicut etiā in loco cubiti. ⁊ ſiliṫ in loco iūcturaꝝ vt pulchre legēdū eſt quarta quarti. trac. pmo. ⁊ cap. ſcḋo cuius exordiū eſt. Mēbra in q̄bus cū venerit vulnꝰ magnificaṫ ibidē tumor. ℂ Verū cū pncipalis ⁊ pma cā egritudinis genu iſtius viri iam ſit ſecurata: qm̄ vulnus eius ſanatū eſt vt ſenſus oñdit. Opꝫ inueſtigare in viro iſto pmo q̄dē cām doloris q̄ remanſit in genu eius. ſcḋo ṽo quare magis remāſit dolor in parte ↄ̄ria parti q̄ vulnerata fuit q̄ȝ in parte vulnerata Ex quoꝝ fundamēto ſpeculāti poterit apparere ingeniū curatiōis doloris q̄ remāſit in genu ſuo. ℂ Et ſiq̄dē gr̄a pmi dicēdū ꝙ dolor q̄ remāſit in genu ipſiꝰ eſt ꝓpter debilitatē digeſtiue ⁊ vitalis ṽtutis illius mēbri. Cū eīm genu ſit mēbrū vitali ṽtute ⁊ naturali debile ſatis. eo qꝛ notabiliṫ elōgatū eſt a corde ⁊ ab epate deferētes eas arterie ⁊ vene exigue ſunt ⁊ tenues. nō eſt mirabile ſi mala cōplṓ frigida q̄ fixa remāſit in genu ſuo ſit cā ḡnatiōis male complṓnis fluētis ſubito alterātis ⁊ ſint immediata doloris cā. neq̄ȝ eīm aliqua mala cōplṓ fixa aut paulatine alterās eſt immediata cā doloris: vt pꝫ ſecūda pmi. caplṓ de cauſis vniuſcuiuſq̄ȝ doloris. ℂ Qḋ ṽo ꝓpter malā cōplṓnē q̄ eſt cā ḡnationis ⁊ ↄgregationis materieꝝ in mēbris ſenſibilibus genu accidere poſſit dolor in eo ꝓpter ſolṓnē cōtinuitatis manifeſtum eſt. Materie eīm tales infuſe vilis neruoꝝ ſenſibiliū q̄ ramificātur a muſculis focilis coxe implēt ⁊ tumefaciūt predictos vilos. vñ in eis efficiūt extēſionē que eſt ſpēs ſolṓnis cōtinuitatis. quare in genu iſtius viri diu perſeuerauiſſe dolorem demōſtrare ſatis eſt facile cū hic concurrant due doloris cauſe. ſ. mala cōplexio ⁊ ſolutio ↄtinuitatis iā declarate. ℂ Cōtra. qꝛ hic nō videṫ aliqua ſpēs male cōplṓnis aſſignari poſſe. ergo opinio falſa. ↄ̄ña notiſſima eſt intelligēti. ⁊ aña arguiṫ qꝛ talis mala cōplṓ aut eſſet calida: aut frigida hūida vel ſicca ſimplex vel cōpoſita. Si pma vel altera. ergo tactui ꝑceptibilis ſub ſpecie caliditatis frigiditatis vel humiditatis aut ſiccitatis organo tactus ꝑceptaꝝ qḋ repugnat experiētie. qꝛ mēbrū iſtud ſenſu tactus nō ꝑcipitur excellenter calidū frigidū humidū neq̄ȝ ſiccū. et ꝓbaṫ ↄ̄ña. qꝛ nulla rl̄a verior eſt in iudicādo de excellētijs qualitatū ſenſibiliū q̄ȝ illa q̄ ſumiṫ ex ſenſu tactus: vt pꝫ ſcḋo cōplexionū. caplo tertio. quare colligēdo in genu huius viri non apparet aliq̄ ſpēs male cōplṓnis q̄ poſſit eſſe doloris in eo cā: vt ſatis pulchre argutū eſt. ℂ Et ↄ̄ ſcḋm pncipale. ſ. ꝙ in genu iſtius viri nō ſit aliqua ſolṓ cōtinuitatis arguiṫ qꝛ neq̄ȝ eſt ibi ſolṓ continuitatis in oſſe neq̄ȝ in cute neq̄ȝ in neruo neq̄ȝ in cartilaginibꝰ carne lacerto vel neruis vel venis vel arterijs: ⁊ ſic de alijs. ergo nulla. aña negatiuū apparet ad ſenſum. q̄re ⁊c. ℂ Ad hec duo dubia rñdendū eſt. ⁊ ad pmū dicēdū ꝙ ibi eſt mala cōplṓ frigida ⁊ ſicca poſitiue q̄ ꝓhibet mēbrū a debita ſui nutricatiōe. vñ ibidē cōgregantur materie ꝑ viā indigōnis q̄ tumefaciūt mēbrū. vñ genu illud in ſui magnitudine cōparatū ad illud extēſum eſt magis. Qḋ ibidē ſit ſiccitas poſitiua manifeſte apparet ꝓpter duritieꝫ q̄ ſenſu tactus repiṫ in neruis ⁊ ligamētis illiꝰ ptis q̄ eſt cā ꝓhibēs mēbꝝ a debita extēſione ⁊ flexiōe eiꝰ ⁊ motiōe eius ad dīas poſitionis neceſſarias. ℂ Ex quo fundamēto apparet ꝙ ibi aſſignata eſt ſpēs ſolṓnis cōtinuitatis que ↄ̄ctiua dṫ. ſicut eīm mēbrū remoueṫ a debita vnitate eius ꝓpterea qꝛ partes eius diſtrahunṫ immoderate de cētro ad circūferētiā. Ita ecōuerſo mēbrū a ſua debita cōtinuitate remoueret ꝓpter partes eiꝰ immoderate diſtrahi de circūferētia ad cētrū ꝓpter qḋ ad motiua facta pꝫ rñſio. ℂ Ad primū eīm dr̄ qḋ ibi eſt ſpēs male cōplṓnis frigide. Et ad ꝓbationeꝫ dr̄ ꝙ ipa ꝑcipiṫ ſenſu tactus. ſꝫ remiſſe ꝑcipiaṫ ſicut quelibet ſpēs male cōplexionis frigide imprimit debilius q̄ȝ calida. Ita remiſſius ꝑcipiṫ a potentia tactiua q̄ȝ calida: ꝓpter qḋ regula tactus eſt vera in iudicando de excellentijs qualitatum ſenſibilium. ſꝫ non qualiter ſemꝑ verificeṫ de ſenſatione obiecti calefaciendo ⁊ infrigidādo percepti. ℂ Et ad ſcḋm pncipale motiuum apparet ſolutio dicēdo ꝙ in genu huius viri eſt ſolṓ cōtinuitatis contractiua iam dicta. ℂ Ad ſcḋm ṽo pncipale dubiū qḋ difficilius eſt dicendum dupliṫ vt ꝓpoſito ꝑtinet. Et pmo q̄dem ꝙ qñq̄ȝ accidit vulnus in aliqua parte notabiliṫ ſenſibili: in qua tñ poſt cōſolidationem nō remaneat dolor: qꝛ qñ partes q̄ fuerūt ſeparate incidunṫ ⁊ cōſolidantur ſi ſectio in eis fcā fuerit totalis poſtq̄ȝ fcā eſt cōſolidatio nō remanet in neruis via trāſitus ſpirituū ſenſibiliū qm̄ in eis nō eſt fcā cōſolidatio ꝑ viaꝫ pme intētionis: ſꝫ fuerūt cōglutinata ꝑ quādā humiditatē q̄ roſbot nolaṫ q̄ in duritiē cōuerſa remanſit nō poroſa. vñ nō eſt ibi via trāſitus ſpūs poſtq̄ȝ cicatrizata eſt: ꝓpter quā cām etiam in cicatrice nō naſciṫ pilus ꝑꝑ ꝓhibitionē trāſitꝰ mãei q̄ dꝫ eē cā cōtinue renouatiōis piloꝝ. In ſumma igiṫ in talibus vulneratis mēbris freq̄nter nō appet dolor poſt eorū ↄſolidationē ꝑꝑ pṽationē trāſitꝰ ſpūs aīalis qui eſt inſtrm̄ ſenſus. ℂ 2° vero pncipaliṫ hec dubitatio ſolui pōt: qꝛ qñ mēbra aliq̄ vulnerata et cōſolidata fuerūt vel ꝑꝑ apā vel ꝑꝑ violētiā opōnis medicinarū exiccātiū freq̄nter remanēt indurata ⁊ ↄ̄cta vt in ſpaſmato eſſe ita ꝙ nō ſunt mēbra ſufficiētia ad exeundū in ſenſationē ꝓpter ſpaſmuꝫ q̄ remāſit in eis

pars ſcḋo ꝯtria in qua nō remāſit durities: neqꝫ ſpaſmus parata eſt ſentire impſſionē obiecti triſti ter ſ primētis ſiue ſit mala cōplo ſiue ſolo continuitatis. Unde ex his appet ſolo ad ſecūdā dubitationē.

Ex quibus oib⁹ conſiderātis apparet ꝙ diſpō genu hui⁹ cōmēdabilis viri eſt mala cōplo humida accñtalis illi⁹. ¶ Apparet 2° ꝙ accñtia huius viri diſpōnibus pncipalr ſunt tria. Primū eſt durities in pdicto mēbro. 2ᵐ eſt tumor in eodē. 3ᵐ eſt dolor in pte ꝯtria pti vulneratę. vnde apparet ꝙ opꝫ ſollicitum eſſe virū iſtum in curatione ſue diſpōnis ne continue augmētata duritie trāſeat ad azaema ⁊ eſt prohibitio progreſſiui motus. cuius curam ponemus vt nunc ſequitur.

¶ De cura tā p res n nāles ꝙ p medicinalia. Cap. ij.

Regatur itaqꝫ vir iſte regimie ex pte ciboꝝ ⁊ potuū calefactiuo ⁊ humectatiuo gñatiuo ſanguis pinguior diſſolutiui ⁊ aperitiui. ¶ Et euitet oē gen⁹ cibarioꝝ q̄ frigida ſunt ⁊ ſicca viſcoſitate ⁊ groſſitie ⁊ duritie abūdātia. vñ ꝯuenit ei panis recens multi fermēti ordeo ſpelta ⁊ ſiligine ꝯuat⁹ nec antiquus dur⁹ ⁊ torrefactus. ¶ Et comedat carnes volatiliū ⁊ peditātiū aialiū iuuenes et bñ pingues elixas vel aſſatas ⁊ caueat a reb⁹ exiccatiuis ⁊ ppue ſalſis. ¶ Et de ferculis vtaꝛ bleta ſpinachia feniculo petroſ. dauco criſolocāna cucurbita portulaca ⁊ ꝯſilib⁹. Et de granis cōueniūt cicera ru. ⁊ al. cū brodijs pinguib⁹. Et cibaria ē lacticinia ⁊ ppue cū lacte cocto ꝯdita ⁊ butyrū ⁊ coloſtra recoeta ſunt eidē vtilia. ¶ Et pinguedies velut porcinę venis anatis galline et ꝯſiliū ſunt ei vtiles. Et amigdale ficus vue ⁊ paſſule et fruct⁹ oēs dulcedine pticipātes multa eidē bñ ꝯueniūt. ¶ Et vinū coctū et ſuccus ꝑnatoꝝ dul. ⁊ zuccarūꝫ ⁊ mel: ⁊ conſilia oīa ſunt eidē iuuatiua. ¶ Et vinū eidē ꝯueniēs dꝫ eē album ſubtile ſapore dul. nullo mō ponticū brūſcūꝫ vel acerbū. Et ſi tale nāliter hēri pōt melius erit. Si autē fuerit potēs ꝯmiſceaꝛ cum aq̄ fontali vel fluuiali clara et approbata. ¶ Et ſi hyemali tpe: vt a principio nouēbris p totū mēſem februarij cū vino ſuo cōmiſceret aquā mellis bñ dulcē eēt ſibi ꝯueniēs auxiliū propter apertionē ⁊ mundificationē neruorū q̄ exiſtunt in ea. Et hec de regimine conuenienti cibi ⁊ potus dicta ſufficiant.

Pro regimine ſcḋo mediciali q̄tuorde cꝫ videnꝛ mihi opportuna fore remedia. ¶ Quoꝝ pmū eſt hoc. ℞. pillularū fetidarū: pillularū de hermodactylis. añ. ʒ. ß. formenꝛ pille. vij. cū electuario roſ. ⁊ accipianꝛ a decia die mēſis vſqꝫ ad. 25ᵃᵐ. ei⁹ de mane in aurora: ⁊ tardetur cib⁹ poſt aſſumptionē earū ſex horis non dormiēdo poſt eas imediate niſi p horā vnā ⁊ accipiendo añ prādiū p horā mediā cyathum vnū aq̄ cocte cū zuccaro calę. ¶ Sequēti ſcḋo die immediate accipiat hoc digeſtiuū in eadē hora calidū dieb⁹ ſeptē vel octo: et tardet cibū poſt aſſūptionē ei⁹ per q̄tuor horas. ¶ Nona ſcḋo die ſequēti cōpleat purgationē cū iſtis pilulis. ℞. pillulaꝝ de ſarcocolla. ℈. ij. pillularū fetidarū. ℈. j. fiāt pille. vij. cū ſucco roſ. poſt q̄s obſeruet ordinē imediate pſcriptū poſt alias pillulas. Et qñ cōpleuerit hāc purgationē ſi cōplete ſanatus erit vt ſpero adueniēte vere tūc hēbiꝛ intētū. Si aūt nō eēt pfecte ſanat⁹ a dolore: tūc iterū in fine februarij purgeꝛ ⁊ ſcribat mihi modū: et ego reſcribā ſibi oīa neceſſaria per purgationē veris ſicut ſcripta ſūt p purgationē autūni. Digeſtiuū aūt accipiendū vt ſuperius dictū eſt ſit tale. ℞. mellis roſ. ℥. j. ſyrupi cōpoſiti acetoſi. ℥. ß. aque iris hypiconis ⁊ acetoſe. añ. ℥. j. miſce. ¶ Scḋm ſcḋo inſtrm ab iſto viro ſciēdū eſt hoc. accipiaꝛ fruſtū vnū lapidis marchaſite. ⁊ eſt lapis molaris cū quo acuunꝛ gladij rubeus ⁊ granoſus: calefiat ꝑ fruſtū ei⁹ ⁊ ſubſternaꝛ genu ſuo diſtanter ab eo p duos pedes: coopiaꝛ ergo genu ſclauina vna a genu eleuata per pedē. ſup lapide ergo ignito effundaꝛ paulatine ⁊ ſubtiliter vinū albū mōtanū ⁊ dulce vnius anni: ⁊ nō vetuſtius vſqꝫ ad q̄titatē vnius metrete. Cū ergo genu diligenter ſuffumigatū fuerit ex illo: tūc exicceꝛ ⁊ coopiaꝛ diligēter ſub a pānis p horā vnā: tūc ergo eidē applieeꝛ vt ſeqtur nūc. ¶ Tertiū itaqꝫ remediū eſt hoc. ℞. medulle cruriū bouis antiq̄ pinguedis, diſſolute ab āguilla dū aſſaꝛ. añ. ℥. iij. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. iij. butyri recētis. ʒ. j. amili. ʒ. x. incorpenꝛ oīa in mortario lōga ꝯtritiōe: ⁊ cū hoc linimēto calō totū mēbrū diligēter iungaꝛ ⁊ affluenter a medietate coxe vſqꝫ ad medietatē cruris, circūquaqꝫ: et hec ſūt duo iſtra localia notabiliſſime opōnis. ¶ Quartū remedium pncipale eſt hoc. ℞. brionie recētis cocte ⁊ craticulate lib. j. radicū ireos recētiū li. ß. farine fabaꝝ. ℥. viij. croci. ʒ. j. vitellos oui nūero. iiij. hyſopi humide fecis olei ſiſamini. añ. ℥. ij. coquanꝛ radices in ſapa et in vino dulci vſqꝫ ad optimā ipſoꝝ teneritatē: dei de vltimate ꝯtrita incorpentur cū alijs in mortario cōterēdo ſine igne. Cū ergo applicuerit pdictā ſuffumigationē ⁊ inūctionē p dies. xv. tunc p alios. xv. dies applicet ſibi hoc empl̄m bene calidū diligēter circūligetur a medietate coxe vſqꝫ ad medietatē cruris: ⁊ ita continuetur ipſum alijs diebus. xv. ¶ Quintū remediū pncipale eſt. vt tpe quo applicat oīa predicta a medietate coxe ſupi⁹ vſqꝫ ad ingula circūligeꝛ totū corpus cū hoc linimēto. ℞. farine ſiliginis lib. ß. pulueris gallaꝝ cupreſſi ⁊ gallaꝝ quercus ⁊ pforataꝝ. añ. ℥. ij. hypoquiſtidos ſan. rub. terre ſigil. acacie. añ. ℥. ß. glutis piſciū diſſoluti cū aceto nigro valde acri. fiat empl̄m diligēter in mortario ꝯtritū applicādū vt ſupra. ¶ Sextū remediū pncipale ē hoc. ℞. aloes ppati. ℥. ß. pulpe collocīn. ʒ. j. hermodacty. bdelij mollis. añ. ℈. iiij. ʒʒ. ℈. j. agarici. ℈. v. incorporenꝛ oīa ſil cū ſucco apij ⁊ fiant pillule de oī. ℥. vj. de q̄b⁹ iſte vir tpe applicatiōis pdictoꝝ inſtroꝝ oī q̄rta vel q̄nta die parū añ cenā accipiat vnā vel duas: ⁊ erūt ei vtiliſſime ad attrahēdū mās a genu ⁊ a iuncturis alijs et ad diuertēdū mās añtes p vias ventris ⁊ vrine que māe erūt pparate fluere ad genu ⁊ ad alias iuncturas. ¶ Septimū remediū pncipale eſt hoc. ℞. ſpecierū dyatriōpipereō ſpērū pliriſarcotis cō. añ. ʒ. j. ſpērū dyābre. ʒ. j. ß. zuccari ſecūde coctionis lib. ß. aque iris q̄tū ſufficit. ⁊ coquaꝛ zuccaꝝ cū aqua: ⁊ fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. q̄rū vna oī mane

ante prādiū per horā.ß.comedaꝛ: et poſt eā bibatur cyathus vnus paruꝰ aque cocte cū melle nō multi mellis ⁊ lōge decoctiōis. ❡8^m remediuꝫ ꝑncipale ⁊ notabilr ꝯueniēs eſt hoc. ℞.pulueris arthanite hy giconis andachoche pipis al.⁊ longi.ſticados ⁊ ca-mepitheos.añ.ʒ.ß.cinamomi liqri.aniſi dul.añ.℈.j.ſyr.de ſticados.℥.iiij.pineaꝝ ⁊ fiſticoꝝ.añ.℥.j. infūdanꝛ medulle in aquā mellis calidā ꝑ duos dies nāles: deinde extrahanꝛ ⁊ permittantur exiccari: ⁊ tūc vltra ꝯteranꝛ ⁊ incorpenꝛ cum.℥.iij. zuccari al. ⁊ additis ſpēbꝰ fiat eluariū. de hoc ḡ eluario iſte vir aſſumat oī mane in aurora coclear vnū ⁊ parū āte cenā accipiat de eo q̄ta eſt nux muſ. ⁊ ita tātūdem accipiat qñ vadit ad lectū: ⁊ erit efficax auxiliū ad dolorē ⁊ laſſitudinē genu. ❡9^m remediuꝫ locale eſt hoc. ℞.olei irini olei vulpini.añ.℥.ij.olei de vitellis ouoꝝ.℥.j.ß.pinguedis taxi anatis ⁊ vrſi.añ.ʒ.x.croci.℈.iij.fiat vnguētū molle i mortario: ⁊ poſtq̄ iſte vir medicatꝰ fuerit ꝑ duos mēſes. tūc oī mane poſtq̄ ſurrexit a lecto ꝑ horā.ß.⁊ qñ vadit ad ipm diligēter inūgaꝛ totū mēbrū a medietate coxe vſq̄ ad medietatē cruris vt dictū eſt: ⁊ inuoluaꝛ diligenter cū coto bñ molli: hoc eñ linimētū eſt valde vtilis ad ſedandū dolores ⁊ mollificādū mēbra morꝰ i dura-ta ⁊ ꝯtta. ⁊ ꝯtinueꝛ hoc diebꝰ ad minꝰ.xx. ❡10^m remediū eſt hoc. ℞.olei ꝺ euforbio oli de lateribꝰ.añ.℥.ß.olei de vitellis ouoꝝ.℥.j.ß.miſce. Et poſtq̄ linimētū imediate ꝑſcriptū applicauerit.ꝑ.xx.dies toti mēbro applicet inunctionē iſtā calidā ſuperligādo mēbro lanā ſuccidā mollē ⁊ bñ pectinatā ⁊ ſcartizatā calidaꝫ. ❡11^m ꝓo remedium eſt hoc. ℞.emplr de mucillagibꝰ ſimplicis adipis caſtrati.añ.℥.iiij.terbētine.℥.j.ß.bdelij mollis oppoponacis.añ.℥.ß.piretri.ʒ.j.cere.q.ſ.fiāt cerota duo magna totū genu ambiētia circūquaq̄: ⁊ ſup ipm ⁊ īfra ipm ꝑ tres digitos ⁊ poſt remediū imediate ſcriptū portenꝛ hec cerota ſup genu duobꝰ diebꝰ ⁊ ꝑmuteꝛ aliud alijs.ij.diebꝰ. Et ita ſucceſſiue ꝓcedaꝛ ꝑ ſpatiū.xx.dierū. ❡12^m remediū eſt hoc: q̄ cū ꝑcepit iſte vir dolores notabilr eē ſedatos ⁊ mollificatos eē neruos ⁊ ligamēta: tūc ad fortificationē ⁊ debitā vnionē ꝑdictoꝝ mēbroꝝ applicēꝛ hoc remediū ſolidatiuū ⁊ fortificatiuū iūcturaꝝ. ℞.olei onfancini.℥.ij. olei de myrto ⁊ de maſtice.añ.℥.j.ß.artetice corticis radicis oppoponacis piretri thuris maſticis ſandarace hypoquiſtidos.añ.ʒ.ij.farine fabaꝝ farine amili.añ.℥.j.cuꝫ ß.bulliant farine in rubeo vino antiquo ⁊ potenti vſq̄ ad conuenientem viſcoſitateꝫ: deinde infundanꝛ in mortario ⁊ incorporenꝛ cū eo ſpēs vltimate cōterendo. de hoc ergo linimēto groſſo ſup pāno lini extēſo inoluaꝛ diligēter totū mēbruꝫ ꝑdictum ⁊ ligeꝛ cū coto molli bñ ⁊ ꝯueniēter adherente: ⁊ ita procedatis per ſpatium.xv.dierum. ❡Penultimū remediū principale eſt: vt poſtq̄ hec oīa applicuerit ⁊ altiſſimi miſericordia iā dolores ſedati fuerint: ⁊ mēbra motus cōueniēter flexibilia facta ſunt: tūc per ſpatiū vnīꝰ ſeptimane abluaꝛ tota coxa cū aq̄ decoctionis ſulfuris ꝑ hūc modū. ℞.aque putealis ꝓpe groſſe maſtellū vnū ⁊ in ea bulliāt lib.ij.ſulfuris donec medietas aq̄ ꝯſumaꝛ. cū hac ergo aqua mediocriter calida lauet mēbrū oī ſero ꝑ horaꝫ añ cenā ⁊ ligeꝛ cum ſtupa mediocriter calida: ⁊ fiat hoc diebꝰ ad minus octo vt ſupra. ❡Ultimū ꝓo remediū iuuatiuum his doloribꝰ ⁊ aptū ſibi diuertere māꝫ ad hec mēbra fluentis eſt vt hic vir tētet ꝓuocare ſibi emorroidas ⁊ aperire eas ſepe fricando ſiteri cum pāno biſello aſpero: aut cum folijs fici: aut tertio cū folijs conſolide ma. aut quarto cū felle tauri diu confricādo eas. Et per hec talia medicinalia remedia genu ſuum ſiue totum corpus efficietur incolume: qḋ ſibi miſericorditer condonet altiſſimus qui ſanat ⁊ perficit oīa ad perpetuas eius laudes.

De paſſionibus totiꝰ q̄ nō ſūt febres ꝯſilia ſequuntur.

Conſilium.262. De mala cōplōne calida ⁊ ſicca totius.

IAm longis fere tꝑibus virū ꝯplexionis adeo intenſiue calide ſm cor epar renes ⁊ omnia mēbra corporis mihi occurriſſe non recolo q̄re caliditatis eſt vir dei ſeruus dñs Uicius de ordine ſancti Georgij de Alga qḋ facile ex colore totius corporis extenuatione habitudis ſiti valida amaritudie oris pulſu ⁊ anhelitus magnitudie velocitate ⁊ frequētia declarari pōt ⁊ ſilibus. Cui ſi alias regimē ꝑſeruatiuū oretenꝰ ⁊ diffuſe ſatis ſcriptura ordinauerīꝫ: tria tamē mihi nūc occurrūt ſūmoꝑe ab ipſo in hoc toto vere ⁊ eſtate futuris obſeruāda cōſulo. Attento regiminē euitādi cibos ⁊ potus calidos ⁊ paſſiones animi ⁊ corꝑis caliditatis excitatiuas ⁊ augmentatiuas. ❡Primū itaq̄ illoꝝ triū eſt hoc eluarium cuius vſus eē dꝫ ab inſtanti die ſexta menſis martij ꝑ totū menſem iunij.1439. vt ex eo accipiat oī mane añ cibū ꝑ horas tres coclear vnū deglutiendo ipſuꝫ: et mediū coclear ex eo ꝑ horā vnā ante cenā cōtinuando ipm oī die tertia alternatim. Cuiꝰ deſcriptio. ℞.cōſerue roſ.ꝯſerue violarū ⁊ bugloſſarū.añ.℥.ij.ſeminū endiuie acetoſe cuſcute cicoree.añ.ʒ.j. vini citoniōꝝ.℥.j.vini granatoꝝ.℥.ß.penidiaruꝫ.ʒ.vj.fiat eluarium. ❡2^m ꝓo inſtūm eſt confectio hec de qua accipere debet rotulam vnam die intermedia aſſūptioni eluarij poſt prandium ⁊ cenā: aut ſaltē poſt alteruꝫ ciboꝝ accipiat ſemel in die. Cuiꝰ deſcriptio. ℞.trociſ.de ſpodio cum ſemine acetoſe.violaꝝ. floꝝum nenufarum ſandalorum al.⁊ rubeoꝝ.añ.℈.ß.camphore.ḡ.iij.zuccari al.℥.iiij. cum aqua acetoſe fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ.ij.ß. ❡3^m ꝓo inſtūm ē hoc. ℞.aloes infuſi in ſucco endiuie.℥.ß.ſpodij maſticis violaꝝ floꝝ nenufa.añ.ḡ.vj.cuſcute.℈.j.fiant pille cū ſucco ro.ex ol.ʒ.vj.de quibus accipiat in ſeptimana bis vnam paꝝ ante cenā. Et poterit ēt ex eis accipere.v.vel.vj. in aurora ⁊ ꝓpue cum perceperit grauitatem ⁊ tenſionem in ſtomacho ⁊ hypocūdrijs: ⁊ poſt eas tardet cibum horis ad minus.v.

Cōſiliū.263. De maraſino a mala complexiōe frigida ⁊ ſicca cordis: pulmonis ſtomachi ⁊ epatis. Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

❡De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis. Cap.j.

Tuſſis magna difficultas anhelit⁹ et macies hui⁹ viri de coloreto dioceſis foiliuienſis nō videnē mihi ꝓuenire a ptiſi neqꝫ ab vlcere aliquaꝝ partiū pectoris ⁊ pulmōis ſicut ꝑe patiēs credebat. et ab alijs exiſtimatū fuiſſe affirmabat mihi. ¶ Neqꝫ eñ apparent aliqua euidētia ſigna ptiſis. Non eñ iſte vir vł hꝫ ſigna ſignātia aptitudinē ad ptiſim oīa: neqꝫ plura: nō eñ hꝫ corpis totius ſtaturā lōgā: neqꝫ crura lōga gracilia. ¶ Neqꝫ 3° pect⁹ eius eſt ſtrictū valde ab añ ad poſteriora: neqꝫ a dextro in ſiniſtrū. ¶ Et 5° alteꝝ nō hꝫ ipm magnifice ſcarnatū in parte anteriori: neqꝫ altera. ¶ Et 6° collū eius nō eſt lōgū neqꝫ gracile. ¶ Et 7° ale humeroꝝ eius nō ſunt eminentes eleuate neqꝫ ſcarnate. ¶ Octauo non hꝫ oculos ꝯcauos: neqꝫ tpa depaſta .i. macra. ¶ Nono nō eſt in eo deſcēſus acute mãei a capite q̄ plurimū eſt cā effectiua ptiſis ⁊ ꝓpe cū fuerit cholica vel ſalſa q̄ ſigna ſunt declarata 10ª tertij. caplo de ꝑparatis ad ptiſim. ¶ Ueꝝ qꝛ oēs egritudines oib⁹ tpib⁹ etatib⁹ cōplonib⁹ regionib⁹ ⁊ alijs euenire pñt. Et nō eſt neceſſariū quēlibet ptiſicū ſcḋm hꝫe ſigna iā ꝑdicta. Jō ponēda ſunt ſigna euidēti⁹ ptiſim demōſtrātia. cuꝫ ꝑdicta ſigna ſint magis ꝓnoſtica q̄ꝫ demōſtratiua. Cū eñ ptiſis ꝓꝑe accepta importet ꝯſumptionē totius corpis ꝓueniētē ex vlceribus pulmonis neceſſe eſt in quolibet ptiſico eſſe ſolōnē ꝯtinuitatis q̄ aſſociat ſibi dolorē: ſꝫ ad illū dolorē nec̄io ſequiē tuſſis q̄ eſt innēta ꝑꝑ fugā nocumenti in pectore exñtis vt colliḡ 10ª tertij. trac. 3° in exordio: q̄re ⁊c. ¶ Amplius ſi eſt ptiſis ergo eſt vlcus: ergo de nc̄citāte eſt ibi ſanies vel virulētia. ſꝫ ad vtrūqꝫ iſtoꝝ expellendū neceſſario eſt tuſſis. ergo dato qḋ iſte vir nullū hꝫet in pectore dolorē neceſſitātē ad tuſſim. adhꝰc neceſſario eſſet tuſſis ꝓpter ſaniē ⁊ virulētiā predictā. ¶ 3ᵐ motiuū ꝓbās abñtiā ptiſis in hoc viro eſt: qꝛ oporteret ꝙ ipe cōtinue feburet febre fixa vel ethica. Jn oibus eñ ptiſicis eſt fcā ſubſtātifica ꝯſumptio hūiditatū ſcḋaꝝ a ꝑternāli caliꝺitate fixa. ſꝫ illa formaliḡ eſt febris ethica. cū ergo iſte nō febriat hac febre nō vł eſſe ptiſic⁹. ¶ 4ᵐ motiuū eſt: qꝛ iſte vir nō expuit ſaniē neqꝫ virulētiā: ſꝫ vtrūqꝫ iſtoꝝ neceſſariū eſt cōcedi ꝓpter pñtiā vlcerū. igiē ⁊c. ¶ 5ᵐ motiuū eſt. qḋ anhelit⁹ eius nec mā̄ ⁊ ſputa ſunt fetida: ſꝫ iſta ſunt nec̄īa in ptiſi ꝓpter neceſſitatē mãerū putridarū in pectore. ergo ꝑ abſentiā ipoꝝ negaē ptiſis. ¶ 6ᵐ ſignū demōſtratiuū eſt. qꝛ in hoc viro nō eſt nocumētū anhelit⁹ magnū neqꝫ fixū qḋ eſt neceſſariū ꝯcedi in ptiſico ꝓpter multā ſiccitatē indiſponētē ad motū mēbra anhelit⁹. Si qḋ aūt plerūqꝫ in eo inueniē nocumētū in anhelitu illud eſt leue ⁊ ꝑdurãs: ſꝫ fortius factū ꝓpter exercitia corpis ⁊ aīe aūt cāis iſtis ſiles. ¶ 7ᵐ ſignū eſt. qꝛ iſte vir nunq̄ꝫ expuit de ꝑterito nec de pñti materiā ſanioſam ſanguini ꝯmixtā ſꝫ talis mā̄ neceſſario expuiē in ptiſi ꝓpter ſolōnē cōtinuitatis in pulmone: q̄ñ eñ eſſent ibi vlcera abſqꝫ corruptione venaꝝ ⁊ arteriaꝝ pulmonis: ſed ad eruptionē venaꝝ ſequiē emiſſio ſanguinis rubei cū opacitate aliquāta: ſicut ad eruptionē arteriaꝝ ſequitur expulſio ſanguinis rubei clari. Cū ergo iſta ſigna nō ſint pñtia: ſequiē ꝙ i hoc viro nō eſt ptiſis. ¶ Ultimū ſignū ꝓ nūc eſt ꝯtinuatio febris. ſꝫ nō ſit ꝯtinua. Materia eñ putrida propinqua eſt cordi ⁊ potens ad extraneandū ipſum: qꝛ ſanioſa. ergo erit ibi febris continue affligēs. ¶ Per hec igitur ſigna et ſibi ſilia concludo hunc virum non eſſe ptiſicum capiendo ptiſim proprie: vt iam dictum eſt.

Propter hec igiē oīa opꝫ ꝯtēplari in diſpōne ſua. ¶ Et ꝑmo q̄ ſit illa diſpō. ¶ Scḋo quoꝝ mēbroꝝ ſit paſſio. ¶ Tertio q̄ ſūt cāe efficiētes eius. ¶ Quarto ponēt ſolutiōe declaratio quorūdā accñtiū in eo exñtiū. ¶ Pro declaratiōe ꝑmi horū ſermonū dicēdū ꝙ hec diſpō eſt nolata marasmus vel vltīa ꝯſumptio ei⁹ aut in ſiccitatē ꝯuerſio hāc ꝯclōnē ꝓbat ſenſus viſus ⁊ tact⁹ cū exiccatū ſit corp⁹ ⁊ ſucceſſiue ⁊ cōtinue exiccaē magis. ¶ Pro declaratiōe ſcḋi dicēdū: ꝙ egritudo huius viri ꝑncipaliḡ eſt mala cōplō frigida ⁊ ſicca cordis. deīde pulmonis ſtomachi ⁊ epatis: extenuatio vel tabes corporis eſt accñs ꝑdicte egritudinis. ¶ Qḋ autē egritudo ꝑdicta ſit mala cōplō frigida et ſicca apparet ꝑmo ad tactū. ¶ Apparet ſcḋo ꝑ ſubſtātialiḡ inherētia a cōpōne ſumpta: qꝛ ipe exiccat⁹ eſt. ¶ Apparet tertio etiā ꝑ ſoliditatē ⁊ duritiē mēbroꝝ eſſe in eo. ¶ Appꝫt q̄rto ꝑncipaliḡ ex caſib⁹ qꝛ color ei⁹ ꝯuerſus eſt in opacū. ¶ Appꝫt q̄nto ꝑncipaliḡ ex opationib⁹ ꝑmo anhelit⁹. qꝛ excluſis paſſionib⁹ aīe ⁊ corpis anhelitus eſt paruus tardus ⁊ rarus: ⁊ ſimiliḡ pulſus tardus efficiē vtriqꝫ ꝓpter vtrāqꝫ de cāis cōtētiuis pulſus. Jn eo eñ remiſſa eſt neceſſitas infra tēperamētū ⁊ ꝟtus eſt debilis ⁊ organa pulſatiua ⁊ mēbra anhelit⁹ ſunt inobedientia ꝓpter ſiccitatē. Jgiē pulſus ⁊ anhelit⁹ erūt parui tardi ⁊ rari cū alijs paribus ꝯñtia eſt neceſſaria ꝟitatis: qꝛ ſicut neceſſitate augmētata ſuꝑ tēperamēto cū fortitudine ꝟtutis ⁊ obediētia organoꝝ pulſus ⁊ anhelitus ſiūt magni veloces ⁊ freq̄ntes. Jta eꝫ ex cāis ꝯtētiuis ꝑ ꝯrietatē ſe hñtibus ſequunē parui tardi ⁊ rari: quod erat demōſtrādū. Hec motiua ſatis euidētia ſunt ad oñdendū lapſum fridū ⁊ ſiccū ⁊ ꝓꝑe in corde tanq̄ꝫ ꝑmo ꝑncipio effectiuo ⁊ organico pulſus. ⁊ in pectore ⁊ in pulmōe tāq̄ꝫ organis anhelit⁹. ¶ Qḋ aūt ꝓpter malā cōplōnē fridā ⁊ ſiccā cordis corp⁹ totū exiccaē declarāt ſnie ſapiētū q̄ ꝯcedūt ꝑꝑ malā ꝯplōnē fridi ⁊ ſicci cordis ⁊ pulmōis corp⁹ ꝑmutari in ethicā ſenilē ſꝫ ſit multū diſtãs: ſicut in pueritia ⁊ l adoleſcētia ſꝫ eñ epar ſit ꝑm⁹ fons hūiditatis ⁊ ꝑ ipm ꝯoparī poſſit cordi in lapſu ſimplici: nō tñ eſt ꝯcedēdū hoc eē verū i lapſu ꝯpoſito. ſ. fri. ⁊ ſic. cordis ad epar calꝫ ⁊ humidū. Cū eñ infrigidatū eſt cor friditate ꝑternām nō pōt ei epar ꝯopari ꝑ caliditatē ſuā abijciēdo illā: imo neqꝫ ꝯueniēter eq̄ri. Et tota cā ſtat l hoc: qꝛ q̄ñ labiē cor ad frigiditatē opꝫ de neceſſitate ꝯcedere cām lapſus ⁊ ipm lapſum eē valde magnū. ergo ꝑꝑ friditatē iductā in corde: q̄ñ elōgaē cor a ꝓꝑo tēperamēto ei ſubuenire nō pōt epar cū caliditate ſua ⁊ ꝑꝑ qḋ nō eſt mirabile ſi friditati ⁊ ſiccitati nō pōt ꝯopari epar ꝯoꝑantia vincēdi vel equādi: ⁊ iſta eſt cā ariditatis totius corporis ꝯſequentis lapſum cor=

dis iā ꝑdictū in toto corpore cōicatū. Et ꝓpter hāc cām tales vocanꝫ ethice ſenectutis. corp⁹ eñ ꝑ eas terminaꝫ in ſiccitatē ꝯſilēz ſiccitati decrepite etatis ꝗ́tūcūqꝫ ꝯueniēter recte ⁊ regimine nō naturaliū ⁊ alioꝝ. ꝓpterea qꝛ etatiuo decurſu finalr acq̄riꝫ ſiccitas terminās ad mortē. tertia ꝑmi. ⁊ cap. ꝑmo. Siccitas eñ inceſſanter corp⁹ ꝯſumit quouſqꝫ terminabiꝫ ad mortē vt ibidē colligiꝫ a Gal. in libello de marasmo ⁊ tabe. ¶ Ex q̄bus oībus colligiꝫ ꝑmo que ſit egritudo: qꝛ mala cōplō frida ⁊ ſicca cordis ⁊ toti⁹ corporis. ¶ Sequiꝫ ſcdo q̄ ſint mēbra ꝑncipalia paciētia: qꝛ cor ⁊ pulmo ⁊ alia mēbra anhelit⁹. ¶ Seq̄tur 3° ꝙ hec egritudo eſt nō q̄dē ꝯ̄ns augmētū materieꝝ in corpe: ſꝫ defectū ⁊ nutrimētū eaꝝ. ¶ Seq̄tur 4° ꝙ māles cāe ꝑ quaꝝ defectum aſſignaꝫ hec egritudo ſunt ſanguinis laudabilis ⁊ humiditatis ſcdē defect⁹. Sicut eñ pn̄tia iſtarū māeꝝ in debita ꝗ́titate corp⁹ eſt habitudinis ꝯueniētis. Ita ꝑ defectū eaꝝ corp⁹ maraſmaꝫ exiccaꝫ ⁊ ꝯſumiꝫ. ¶ Et talis indubitāter eſt hui⁹ viri diſpō. qđ etiā facile declarari pōt ex alio accñte ſibi inſeparabili: qđ eſt motus tremulus cordis. Cū eñ ad malā cōplōnē fri. ⁊ ſiccā cordis ꝯſequaꝫ ipſi⁹ ꝯſtrictio vel ꝯctio de circūferētia ad cētrū: ⁊ ꝓpter ſiccitatē ⁊ friditatē ſit inobediēs dilatatiōi de cētro ad circūferētiā: ⁊ ꝟtus notabilr ſit in eo debilis ꝓpter egritudinē q̄ ꝯtia eſt ei ⁊ ꝓpter lōgitudinē ei⁹ ſequiꝫ ꝙ ꝟtus debilis nō pōt bñ dilatare eq̄ cito ꝗ́tū eſſet ei neceſſariū: ⁊ perſeuerat cā ꝯſtrictiōis eius ꝑdicta freq̄ns ⁊ neceſſitas dilatatiōis ei⁹ freq̄ns. ergo ſequiꝫ ꝙ mot⁹ cordis de neceſſitate fiet tremulus. ſꝫ iſta ꝯ̄tia vltima. qꝛ non aliud vꝫ importare mot⁹ tremulus cordis ꝗ́ velocē paruā ⁊ freq̄ntē ꝯctionē ei⁹ ⁊ dilatationē ei⁹ inordinatā. Igiꝫ apparet ꝙ ad malā cōplōnē fridā ⁊ ſiccā cordis de neceſſitate ſequiꝫ mot⁹ tremulus eius: qđ erat deducēdū. Sꝫ ꝑ ꝑ hoc ſequiꝫ ꝯtinue ſiccitatis ꝑuatiua cā ꝑ modū reſolōnis eueniēs: q̄re neceſſariū eſt corp⁹ ꝯtinue magis exiccatū fieri intm̄ ꝙ finalr̄e cito terminabitur ad mortem niſi ſublimis deus et conueniens regimen ſubueniat ei.

Ex q̄bus oīb⁹ pōt elici fundamētū rñdēdi ad q̄dā accñtia i eo apparētia ⁊ ſoluēdi ea. ¶ Et ꝑmū accñs eſt. q̄re iſte vir hꝫ ꝯtinuaꝫ difficultatē in anhelitu. pꝫ cā ꝑꝑ ſiccitatē mēbroꝝ anhelit⁹ ꝑꝑ quā ſiūt inobediētia ad motū ⁊ ꝓpter debilitatē ꝟtutis ⁊ neceſſitatē diminutā. ¶ Pꝫ 2ª cā q̄re iſte freq̄nter tuſſit. Nā virt⁹ ſenſibilis ꝑcipit nocumētū ꝑdicti lapſus ⁊ conaꝫ ad fugā illi⁹ ꝑ expulſionē ipſi⁹. ſꝫ in pectore nō inueniꝫ inſtrm̄ ꝯueniētius a nā fcm̄ ꝗ́ tuſſis: vt pꝫ 10ª tertij. trac. 3° cap. ꝑ° in exordio diffiniēdo tuſſiꝫ. ¶ Sequiꝫ 3° ſolō q̄ōnis. q̄re iſte vir expuit q̄c̄qꝫ nō paꝝ cū ſupra declaratū ſit egritudinē eius eſſe de inanitiōe ⁊ nō de repletiōe. dicēdū eſt ꝙ cum egritudine de magna inanitiōe ſubſtātifice multū inueniꝫ augmētū humiditatū extraneaꝝ cōplicatū ꝯ̄ns debilitatē ꝟtutis digeſtiue prima 2ª ⁊ 3ª digōne. Cū igiꝫ hę humiditates augmētanꝫ neceſſariū eſt ſeq̄ tuſſiꝫ: vt ſupra declaratū eſt: q̄re ⁊c. ¶ Appꝫ 4° ex hoc fundamēto modus rñdēdi ad queſitū de tremulo motu cordis. ſequiꝫ eñ ille ꝑꝑ defectū oīm cauſaꝝ ꝯtentiuaꝝ pulſus vt ſupra declaratum eſt. ¶ Sequiꝫ etiā q̄nto quare hic mot⁹ eſt tremulus nō ſaltuoſus: virtute eñ exñte debili ⁊ corde inepto ad dilatādū magna dyaſtole neceſſario opꝫ ſeq̄ freq̄ntē motū ⁊ velocē cordis: eo qꝛ nō fuit attract⁹ aer ſufficiētis ꝗ́titatis ad refrigerādū. Igiꝫ poſt ſiſtolem cordis opꝫ ipm̄ valde cito dilatari: et ex hoc ſeq̄tur freq̄ntia in motu ei⁹: ſꝫ cū in tp̄e mot⁹ vel dyaſtolis nō ſufficiēter eueteꝫ: qꝛ aer attract⁹ fuit paucus. Jō opꝫ ꝙ in breui tp̄e cōpleaꝫ cordis mot⁹ a termino a quo ad terminū ad quē: ſꝫ hoc eſt formale velocitatis. Igitur talis motus cordis erit tremulus denominādus. Eſt eñ paruus velox freq̄ns ⁊ diuerſus vt declaratum eſt. igiꝫ eſt tremulus: ⁊ ſic diſtinguiꝫ a ſaltuoſo ⁊ iectigatiuo motu. ¶ Sequitur ſexto ex hoc fundamēto intelligi poſſe vigilias abūdātes eſſe in hoc viro. ¶ Sequiꝫ ſeptimo cognitio cāe ſqualiditatis coloris eius ⁊ apparentia faciei tornatilis in eo. ¶ Sequiꝫ octauo inuētio cauſaꝝ vlis debilitatis huius viri tam in ꝟtute vitali ꝗ́ alali ꝗ́ naturali eius. ¶ Et ſequiꝫ nono hunc virum ſollicitū eſſe debere ⁊ feſtināter ad ſui curationem. ¶ Et ſequitur vltimo ex hoc fundamento elici poſſe ingenium ⁊ inſtrm̄a curationis eius. Cum eñ in eo ſit egritudo de ſubſtātifica inanitione mēbroꝝ opꝫ ipſam curari per ſubſtantificā reſumptionē et nō ꝑ euōnē q̄ ingenia ⁊ inſtrm̄a curationis ſubſequenter aperiam.

¶ De regimie eius ꝑ ſex res nō nāles. Cap. ij.

Discurrēdū itaqꝫ primo eſt ꝑ regimen ſex rerū nō naturaliū conueniēs ei. Et lꝫ viro occupato negocijs exterioribus vel familiaribus nō ſit bñ poſſe ꝯſeq̄ particularē adminiſtrationē oīm q̄ ſibi neceſſaria forēt. ꝓpterea qꝛ opatiua pars medicine ad ſe vocat virū liberū a ꝑdictis: tñ ꝗ́tū rōni videbiꝫ magis cōſonū aliq̄d de illis ad memoriaꝫ reduceꝫ. ¶ Euitet igiꝫ iſte vir manſionē ⁊ morā in aere frigido ⁊ ſicco aq̄loni multum detecto vel expoſito. Silr̄ etiā effugiat manſiones frigidas ⁊ ſiccas ⁊ ꝓprie valles ⁊ decurſus aq̄rum ⁊ in locis infimis poſitas: lꝫ eñ humectatione indigeat tñ qualitatiua humectatio excellens non eſt ꝯueniēs ꝓpter debilitatē ꝟtutis q̄ ꝑparat holem ad alterari faciliter ab exceſſu cuiuſlibet qualitatis intenſe. vñ ꝓpter hāc cām aer multū calidus ⁊ ſiccus aut multum calidus ⁊ humidus ſibi non conueniunt. ¶ Sequiꝫ igiꝫ ꝙ aer ei cōueniēs opꝫ declinare ad caliditatē ⁊ hūiditatē mediocriter: velut imaginari potes oīm reꝝ nō naturaliū impreſſionē effectiue ꝑducere poſſe huic viro calitatē ⁊ hūiditateꝫ ab vltima māſiōe ꝑmi gradus vſqꝫ ad vltimā manſionē ſcdi gradus. Et tu ꝯſidera: q̄ſta expetūt viꝝ in ſcia ⁊ ope nō mediocriter eruditū. ¶ Propter hoc etiā vir iſte ſit veſtib⁹ bñ munitus pellib⁹ agninis vł vulpinis ſuffultis: ⁊ proprie caput ⁊ pectus taliter munire dꝫ. ¶ Scdm̄ ꝟo ꝑncipalr ꝗ́tū ei poſſibile eſt q̄ſcat ⁊ a fortibus exercitijs elongeꝫ ꝓprie ab equitando montes ⁊ ſcalas frequenter aſcēdendo: imo neceſſariū eſſet ei vt tota hyeme vſqꝫ ad principiū quadrageſſime ab omni motu q̄ſceret. ¶ Et tertio

pncipalr ēt vlr dicēdū ē de motib⁹ aīalib⁹: velut ira triſtitia āguſtia ſollicitudie ⁊ iracūdia. ⁊ clamor ēt multū ab eo euitād⁹ eſt: ⁊ ꝓpe q̄ i eo neceſſari⁹ eſt vehemēs motus pectoris ⁊ alioꝝ mēbroꝝ localiū. ¶ In mō accipiēdi cibū penes q̄ntitatē ei⁹ regulandus eſt. ita vt nunq̄ accipiat cibū neq̄ potū niſi vere appetitus ipſoꝝ p̄cedat. ¶ 2° q̄ nullū cibū accipiat niſi optime maſticatum. ¶ 3° q̄ in nulla cibatione multū vtat̄ diuerſis ferculis. ¶ Et in ſumma cib⁹ ⁊ pot⁹ ita diſcere menſurent̄: vt ꝓpter eos non p̄cipiat̄ ſtōachū grauatū eē ⁊ extēſuȝ neq̄ in eo aliq̄d fluctuare ſentiat̄. ¶ Adde 5° q̄ magna ps tp̄is huius viri expendi dȝ in dormiendo ⁊ nō in vigilādo: ita vt melior fiat digō tā prima q̄ ſcda ⁊ tertia. Corpora enim indigentia reſtauratione ſubſtantifica taliter gubernāda ſunt. vñ melius eſt ei in tota die nāli dormire duab⁹ vel trib⁹ horis magis q̄ ſoleat tp̄e ſanitatis. vigilia enim reduceret ipſum ad cōſumptionem omnino irreparabilem.

Pro vltima vero re nō nāli. ſ. ꝓ debita electione ciboꝝ ⁊ potuum. P̄mittēdū primo q̄ q̄r vir iſte indiget reſtauratiōe magna: neceſſe eſt cibaria ⁊ potus talr opantia adminiſtrent̄ in eo: ⁊ q̄r nō poſſet multoꝝ ciboꝝ q̄ntitatē digerere ꝑꝑ debilitatē vlem toti⁹ corpis ⁊ ꝑticularē ſtōachi ipſi⁹. Jō cibaria de q̄ntitate ꝯtinua trāſmutāda ſunt ad q̄ntitatē diſcretā. vñ melius eſt ei q̄ter in die aliq̄d accipe q̄ ſolū bis. Spargere enim ꝓculdubio cū debilitate ꝟtutis eſt meli⁹. vt colligēdū ē p̄ma q̄rti ⁊ 4ª primi. cap̄. p̄°. ⁊ affo. p̄ma. ¶ Si igit̄ hora 14ª vel 15ª dieb⁹ hyemis accipiat aliq̄d de iuſculo ordei cū brodio pulli facto aut de pānico cū vino dulci: aut vinū vel duo oua recētia cū nebulis bñ zuccaratis erit ei valde ꝯueniēs ⁊ accepta hac reſumptione ꝑ duas horas poſt comedat aliq̄d ſolidi⁹: vt panatellā ⁊ oua cū mica panis i brodio piguis pulli bñ cocta: aut pultes de farina cicerū ru. aut de ſimula ⁊ de carnib⁹ laudabilib⁹ bonū erit. ¶ Et poſt hāc ſcdam cibationē ꝑ q̄tuor horas bibat ſcutellā vnā brodij pulli aut carniuȝ q̄ infra dicent̄ cū zuccaro ⁊ vitellis ouoꝝ aut vipā accipiat in vino dulci cū altera ſui medietate de aqua cocta erit ei vtile. ¶ Et poſt hāc refectionē tertiā ꝑ horas ij. vel iij. accipiat in hora ſua laudabiliores cibos infra dicēdos nō dubito hoc regimē ſibi eſſe conuenientiſſimum magis q̄ h̄ri poſſit. ¶ Eligat igit̄ panem de puriſſima farina bñ coctum ⁊ fermētatum vni⁹ vel duoꝝ dieꝝ ad plus. ¶ Carnes ꝯueniant ei pulloꝝ piguiū ⁊ anatū piguiū iuuēculaꝝ ⁊ columborū vni⁹ menſis. Et de q̄drupedib⁹ laudabiles ſunt carnes hedoꝝ ⁊ agnoꝝ lactētiū ſuo tp̄e: vituloruȝ lactētiū ſuo tp̄e ⁊ caſtratine iuuencule porcelloruȝ paruoꝝ recētiū tā domeſticoꝝ q̄ ſylueſtriū: ⁊ carnes capōli eēnt ſibi oī tp̄e vtiles. Elixe tñ magis oēs q̄ aſſate: ⁊ ꝓprie in ouoꝝ brodijs coq̄rent̄ aliq̄ folia biete criſolocāne ſpinachie portulace rape recētes ⁊ ſilia. ¶ Salſamenta aūt oīa euitare dȝ nō tñ dȝ cibaria accipere a ſale denudata ꝓpter q̄d caro ſalita ⁊ caſe⁹ ſalit⁹ euitari dh̄t. ¶ Silr̄ ēt euitari dȝ oē gen⁹ cibarioꝝ: ⁊ ꝓprie q̄ ſtomachū ⁊ pect⁹ replēt multū vētoſitatib⁹: velut ſunt raphan⁹ alleū porrū nuces caſtanee. Lac ⁊ lacticinia cibaria oīa: ⁊ ꝓprie cōmixta cū acutis. hec eñ corrūpūt ſanguinē ⁊ diſponūt ad ſcabiē ⁊ ſiles infectiones ꝓpt̄ q̄d reprobāda ſunt hec oīa ab experimētatorib⁹ indis: vt colligēdum 3ª p̄mi. cap̄. de regimine ei⁹ q̄d comedit̄. ¶ Inſup iteꝝ oīa cibaria cū multa virtute aromaticoꝝ ꝯdita: ⁊ ꝓprie cū fuerint multum calīa ⁊ ſicca euitari dh̄t: vt piper zinziber grana paradiſi calamētū rutha mēthaſtrū ⁊ ꝯſiles. Lȝ eñ oīa aromatica cordialia ſint ⁊ p̄ncipalib⁹ mēbris ꝯuenientiſſima. 4ª p̄mi. ⁊ 11ª tertij colligēdū. hec tñ nō ꝯueniūt huic viro ꝑꝑ maraſmodeā diſpōnē q̄ eſt in ipſo. vñ adminiſtrari dh̄t caute altero duoꝝ modoruȝ: aut in q̄ntitate pauca aut refracta cū decoctione īfrigidātiū ⁊ humectātiū ſuprapoſitoꝝ: ⁊ ꝓprie cū criſolocāna portulaca recēti vel ſicca ſemib⁹ q̄tuor cōībus. aut cū granis ſiſami ſecū decoctis. Croca tñ vti pōt ⁊ ſpica nardi ⁊ reliq̄ quoꝝ caliditas nō trāſcēdit ſcdȝ gradū ⁊ ſiccitas eoꝝ nō extēdit̄ vltra ſcdam māſionē ſcdi grad⁹. ¶ Lac ꝟo in cibis coctū eidē laudabile exiſtit intm̄ q̄ magna ps reſtaurationis ei⁹ ſuſtentat̄ in lacte: vt inferi⁹ tāget̄. ¶ Recocta ꝟo q̄ eſt melior oib⁹ alijs ꝑtib⁹ lactis erit ei cibariū ꝯueniētiſſimū. ⁊ recēs caſe⁹ bñ mollis abſq̄ ſale ⁊ pars lactis purior. quā paſtores noiant caput lactis ⁊ erit cibariū oī alio reſtauratiuū meli⁹. ⁊ lac illud q̄d veteres arabes noiauerūt adeg eſt cibariuȝ ꝯſile p̄dictis: ab eo eñ magna pars butyroſitatis eſt extracta. q̄re remanet obiectū ꝟtuti trāſmutatiue valde leue infridatiuū humectatiuū lenitiuū: ⁊ ſm̄ pl̄imas ei⁹ ꝑtes i ſubſtātiā corpis transmutabile. Et hec cibaria ſūt de illis q̄ ꝯueniūt ei i mane añ prādiū: ei. ſero ad māſionē vt ſupra viſuȝ ē. ¶ Fercula aūt oīa aromatizata cū decoctōe folioꝝ vl̄ floꝝ meliſſe bugloſſe ozimi gariofilati origani mēthe ſiſimbrij tarconis roſmarini vel ſiliū oīa ꝯueniētia ſunt dūmō coꝝ q̄ntitas pauca ſit: vt pri⁹. ¶ De his ꝟo q̄b⁹ cibaria ꝯdiunt̄ ⁊ delectabiliora fiūt ꝯuenit ei ſucc⁹ granatoꝝ mnzoruȝ citonioꝝ pomoꝝ dul. apioꝝ ꝯſiſium. Silr̄ ēt ſucc⁹ arācij. vinū granatoꝝ ⁊ ꝓprie cū ꝯfrāgētib⁹: vt cū ſappa ita vt eoꝝ oiȝ acetoſitas vergat ad dulcedinē ſibi cōuenientē. ¶ De radicibus ꝟo carote napi ⁊ rape valde bone ſunt ei. ¶ Oliue autem cōdite ⁊ reliqua ſalſamenta iam reprobata ſunt.

Potus aūt ſibi ꝯueniēs eſt vinū albuȝ aut leuiter rubeū ſubtile ⁊ dyaphanū ⁊ dulce ꝯueniēter q̄d eligēduȝ eſt ab eo puꝝ ſi nō fuerit valde fumoſum aut ſaltē refractū cuȝ aq̄ decoctiōis radicū liq̄ritie aut paucoꝝ granoꝝ ſiſami vl̄ cum paucis ſemib⁹ cōībus q̄tuor. In hoc itaq̄ regimine ſuſtentat̄ modus curationis huius viri.

¶ De regimine per medicinalia. Cap̄. iij.

AT vero inſup ꝓ regimie hui⁹ viri intētiones ⁊ iſtā medicinalia rectificādo memorādū primo q̄ iſte vir oīno elōgād⁹ eſt a regimine ꝑ farmaca: ⁊ ꝓprie ꝑ exolutiua. Cum eñ ſit corp⁹ ei⁹ maraſmatū vel ꝯſumptuȝ indiget regimine ꝑ replōnē ⁊ nō ꝑ euōnē. Quecunq̄ eñ egritu-

dmes ab eũone fiunt ꝑ replõnẽ laudabilẽ curande
ſunt ⁊ ecõuerſo: vt pȝ in antiqua lege ſummi hyp.
affo.2ª. Ex plenitudine q̃cunq̃ fiũt egritudies ⁊c.
¶ Premittẽdũ 2°. ꝙ cũ iſte vir ſit multũ extenuatꝰ
opȝ attẽdi ad leniẽdũ vẽtrẽ ꝑꝑ ſtipticitatẽ abundã
tẽ in eo q̃ eſt accñs cõe ⁊ ꝓpriũ vnicuiq̃ maraſma-
to corpori: ꝑꝑ ꝙ ad debite ⁊ canonice ꝓcedẽduȝ in
regimine huiꝰ viri.xv. apparuerũt mihi inſtra me-
dicinalia q̃bꝰ indiget vſq̃ ad medietatẽ q̃drageſi-
me future alternatim adminiſtrãdo vnũ ad aliud ſȝ
ꝙ nunc inferiꝰ apparebit. ¶ Primũ itaq̃ hoꝝ iſtrorũ
eſt hoc. ℞. granoꝝ ſebeſtẽ numero.xl. prunorum
dulciũ damaſcenoꝝ numero.xx. ficuũ pinguiũ nu-
mero.xv. paſſulaꝝ nigraꝝ ſine arillis. ʒ.ij. violarũ
folioꝝ volubilis ⁊ mercurialis ſeium cõium fridoꝝ
añ. ʒ.ß. capilli vene. ꝟ.ij. folliculoꝝ ſene. ʒ.j. infun-
dantur oĩa minutim inciſa in lib.x. aq̃ calefacte per
duos dies nãles: deinde in ꝓdicta aq̃ coquant̃ lento
igne vſq̃ ad ꝯſumptionẽ medietatis: deinde colent̃
tunc medicine ille exprimant̃ ad torcular expꝛeſſione
forti ⁊ tũc accipiat̃ mucillago illa ⁊ coquat̃ cum ſu-
pradicta decoctione cũ lib.ß. penidiaꝝ ⁊ lib.ß. ſucci
roſ. lento igne vſq̃quo mñ inſpiſſata fuerit ⁊ reſer-
uet̃ in vaſe vitreato: de hoc igit̃ eluario patiẽs acci-
piat. ʒ.vj. añ cenã. Et ſi vẽter nõ fuerit aliqualr leni-
tus: tunc vtat̃ ipſo oĩ 3° vel 4° ſero tãtũdẽ accipiẽ-
do de ipſo ante cenã. Si aũt ad q̃ntitatẽ illã venter
nõ fuerit ſufficiẽter lubricus: tunc accipiat paꝝ plꝰ
de eo: ⁊ ecõuerſo. ſi ꝑ primã doſim fuerit multum lu-
bricus vẽter minꝰ accipere dȝ de eo vſq̃quo diſcre-
te ꝯſiderãdo inuenerit vnã q̃ntitatẽ equalr lubricã-
tem vẽtrẽ eiꝰ. In hoc eñi eluario ſtat totũ fundamẽ-
tum curationis huiꝰ viri. Eſt eñi tẽperate lenitiuũ
guſtui delectabile ⁊ nutricatõi ꝓpinquũ ⁊ poterit vti
eo oĩbꝰ diebus vite ſue. ¶ 2m vo remedium eſt hoc
℞. ſyr. de mẽtha abſq̃ vino granatoꝝ. ſyr. violati ⁊
iulubini. añ. ʒ.ß. aq̃ abſinthij ⁊ mẽthe. añ. ʒ.j. aque
meliſſe. ʒ.j.ß. accipiat hoc digeſtiuũ cõtinuãdo ipm
per dies.xij. calĩ in aurora. et quieſcat ſupra ipſuȝ
per duas vel tres horas. ¶ 3m vo remediũ eſt hoc
℞. aq̃ farfare. ʒ ij.ß. electuarij anteſcripti. ʒ.vj. vel
vij. incorporent̃ ſimul ⁊ accipiat̃ ipſum calefactum.
12ª vel. 13ª hora aut per nouẽ horas poſt cenam. ⁊
poſt ipſum ꝯmedere tardet horas ſex. ¶ 4m reme-
dium eſt hoc. ℞. floꝝ meliſſe bugloſſe folioꝝ baſili-
conis ⁊ ſeium eiꝰ floꝝ enule ⁊ farfare ⁊ hypericonis
aut folioꝝ ipſaꝝ. añ. ʒ.j. farine volatilis molẽdini.
ʒ.iij. croci. ʒ.j. capil. ve. macis. ana. ʒ.ß. ben. al. ⁊ ru.
corticũ citri zedoarie. añ. ʒ.iij. puluerizent̃ oĩa ſubti-
liter: deinde lento igne coquãtur cum ſapa vſq̃ ad
inſpiſſationem. tunc ergo fundant̃ in mortario ⁊ vl-
timate conterantur ſuperaddẽdo iſtas ſpecies. ℞.
cinamomi electi nucis muſ. galange. añ. ʒ.ß. coral-
lorum et ſandalorum amborum. añ. ʒ.ij. ſeluzoara-
gi hyacincti ſaphiri margaritarum. añ. ℈.j. florũ
anthos. ʒ.ß. puluerizata diligenter incorporent̃ in
predicto emplaſtro: extendatur ergo ſuper pãno de
grana rotundo latitudinis ſpãſe vnius et calidũ
ſuperponatur ſuper mamilla ſiniſtra: ita vt ipſa ia-
ceat in medio eius: ⁊ altera petia ſimilis illi ſuppo-
natur parti ſuperiori oppoſite predicte ⁊ continuet
hoc remedium ſemel in die permutatum calĩ. hoc
enim eſt ſublimius inter alia q̃ cognoui. Et ſi ꝑ hoc
nõ reducat̃ difficile erit inuenire medicinã huic pa-
rem. ¶ 5m remedium eſt vt iſte vir ſemper portet ap-
penſum collo fruſtum vnũ ſeluzoaragi ⁊ annulũ au-
reum in manu ſiniſtra in quo ſit ligatus electus la-
pis hyacincti. ¶ 6m remediũ eſt hoc. ℞. ambre oriẽ-
talis. ℈.j. muſci. gra. v. cãphore electe. gra. iij. ſpice
nardi vel indiane. ʒ.j. violaꝝ coralloꝝ ru. ſpodij de
cãna raſure eboris gallie muſ. ʒ.iij. croci. ℈.j. roſa-
rũ ꝯſtrictaꝝ floꝝ nenufaris ⁊ lãbruſce. añ. ʒ.j. pul-
uerizent̃ oĩa ⁊ ligent̃ in ſyndone retorta ⁊ ſemꝑ odo-
ret ipſam q̃ꝫ magis põt. ¶ 7m remediũ eſt: vt poſt-
q̃ꝫ quieuerit poſt preaſſumptũ ſyrupuȝ per quinq̃
dies tunc incipiat accipe oĩ mane in aurora coclear
vnum huius eluarij. ℞. doronici been albi et rubei
macis capil. ve. añ. ʒ.iij. violarũ floꝝ nenufaris bu-
gloſſe ⁊ meliſſe cuſcute ſemi. acetoſe endiuie ſcario.
añ. ʒ.j.ß. oſſis de corde cerui fragmentoꝝ hyacincti
ſmaragdi. añ. ℈.j. margaritaꝝ. ℈.ij. foliorũ auri
numero. iiij. puluerizent̃ oĩa per ſe. ⁊ cum lib.ß. zuc-
cari ſcõe coctionis ⁊ cũ aqua baſiliconis fiat ꝯfectio
in rotulis. ʒ.iij. de hac ergo cõfectione iſte vir ſemꝑ
accipiat fruſtum vnũ parum ante prãdium ⁊ bibat
poſt illud medium cyathũ vini dulcis et bñ odorife-
ri. Et ſi gratia neceſſitatis vellet accipere de elua-
rio anteſcripto in primo caplõ. tunc dimittat iſtam
ꝯfectionẽ: ſed accipiat ipſam poſt cibuȝ. ¶ 8m reme-
dium eſt hoc. ℞. ligni aloes maiorane origani ſtica-
dos betonice florũ roſmarini. añ. ʒ.j. ambre. gra. v.
fiat oĩm per ſe puluis: deinde cõmiſceant̃ in morta-
rio: de hoc ergo puluere vſq̃ ad medietatẽ menſis
martij ſupponat capiti ſuo a ſuperiori parte frõtis
vſq̃ ad ſummitatẽ per medietatẽ capitis: ⁊ q̃ñ po-
nit 2m puluerẽ: tunc cũ pectine vel ſetula deponat
primũ. ¶ 9m remediũ eſt hoc. ℞. olei violaꝝ olei de
nenufare. añ. ʒ.j. olei amigdalaꝝ dulcium: ⁊ de ſiſa-
mo. añ. ʒ.j.ß. pinguedis anatis ⁊ gallie. añ. ʒ.vj. ſan-
daloꝝ al. ru. ſpodij. ana. ʒ.j. amili. ʒ.x. cere albe. q.ſ.
fiat vnguẽtũ molle: qđ poſtea bulliat in. ʒ.iiij. ſucci
violaꝝ floꝝ ſiue folioꝝ eiꝰ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ illiꝰ
ſucci. de hoc igitur vnguento iſte vir oĩ mane cũ ſur-
git et ſero cum vadit ad lectum faciat inungi totaȝ
ſpinã ⁊ ſuperponat pãnũ ſiccũ tepidũ ſuffumiga-
tum cũ modico thuris. ¶ 10m remediuȝ eſt hoc. ℞.
violaꝝ foliaꝝ ſalicis ⁊ vitis. añ. ꝟ.j. corticũ papa-
ueris al. numero. v. ſe. altee ⁊ malue origani ⁊ beto-
nice. añ. ꝟ.ij. bulliãt oĩa in quatuor ſitulis aq̃ vſq̃
ad ꝯſumptionẽ q̃rte partis. cũ hac ergo aq̃ abluat
pedes ſuos vſq̃ ad inguina calĩa ꝑ horã vnã añ ce-
nã ſaltẽ l ſeptimana ter. ¶ 11m remediũ eſt hoc. ℞.
mellis violarum. ʒ.j.ß. loch de papauere. ʒ.iij. ſucci
liq̃ritie. ʒ.j. penidiarũ. ʒ.j.ß. incorporent̃ ſil̃ in morta-
rio diligenti contritione: de hoc ergo electuario ipſo
ſedente et quieſcente teneat̃ in ore quantitas grani
fabe et per ſe diſſolui permittat̃ ad leniendũ pectꝰ
⁊ ſedãdũ tuſſiȝ. ¶ Duodecimũ remediũ eſt hoc. ℞.
laudani electi. ʒ.ij. reſine clare et munde. ʒ.v. gallie
muſ. ʒ.j. ſandaloruȝ al. ℈.ij. corticũ citri macis añ.

ʒ.j.cere.q.ſ.fiat cerotū ſcutale ſup panno de grana quod ſemp portetad herēter ſtō ſuo. ❡13^m remediū eſt hoc. ℞.ſpērum dyambre hyſopi liqritie gumini amigdala.dul.croci.añ.℈.j.ſyru.de hyſopo ſyrupi de liqritia.añ.℥.j.penidiaꝝ.ʒ.vj.incorporent ſimul in mortario.ꝛ fiat electuariū.Si ergo ꝯtingat ꝙ ꝓpter aliquā cām accidat ei nocumētū i anhelitu:tūc in ore ſuo teneat de hoc medicamīe quaſi ſemp ad ꝗtitatē fabe.vt p ſe deſcendat ad pect⁹:ꝛ tūc dimittat alterū electuariū ſcriptū cap̄.11°.Illud eñ potētius eſt ad catarrū deſcendētē: ſicut iſtud eſt ſubtilī⁹ ad dilatandū vias anhelit⁹ ꝛ ad abſtergendū ꝛ mundificandū pectus ei⁹.❡14^m remediū eſt hoc. ℞.maſticis.ʒ.j.roſaꝝ ſpodij ſandarace añ.℈.j.ſyrupi de papauere.q.ſ.fiant pille de qb⁹ pōt accipere vnā ol ſero qñ vadit ad dormiendū:ꝛ ꝓpṫ qñ ꝑcipet magnū fluxū reumatꝭ a capite deſcēdere.❡15^m ꝛ vltimū remediū eſt hoc. ℞.aq̄ hyſopi:aq̄ praſſij ꝛ betonice.añ.℥.j.aq̄ farfare.℥.j.ß.miſce:ꝛ de hac mixtione iſte vir accipere poteſt bis vel ter in ſeptimana quantitatē ꝑdictā bñ calidā.ꝛ ꝓpṫ qñ ꝑcipet dolorē in pectore ex retentione ſputi ꝛ mās viſcoſas eſſe q̄ non niſi cū magna difficultate expelli poſſunt Taliter cum iſtis ꝓcedēdo non dubito ꝙ diſpoſitio ſua feliciter abitur ad ſanitatē. Cui⁹ finē ſibi concedat benedictus excelſus oim bonoꝝ cauſa ꝛ finis optimus ad ꝑpetuas laudes. Amen.

Cōſilium.264.

De mala cōplōne frida ꝛ ſicca toti⁹ cū qnqꝫ malis diſpōnib⁹ q̄ ſunt. ❡ Mala diſpō capitis catarrizātis. ❡Mot⁹ tremul⁹ cordis. ❡Noc^m appetitiue ꝛ digeſtiue ſtomachi cū oppillationibus in eo. ❡Dolores in ſpina a ventoſitatibus facti. ❡Oppilationes in renibus frequēter euenientes. ❡Diuiditur autem conſilium in partes tres.

Prima pars

vnicum capitulum continens diſpoſitiones predictas inueſtigat.

Et ſi diſpoſitio venerādi pñs dñi danielis de Craſſoldo digniſſimi Decani Unnēſis varijs accñtib⁹ ꝯplicata ſit ſolū tñ in hoc tāgā illa q̄ ꝑnci paliṫ ad ſe curā trahētia ꝛ ītētia ſunt ex quoꝝ remotione tanqꝫ ſeniorꝫ aliorum accidentium cura faciliter conſequitur.

Eſt itaqꝫ vniuerſa cōplexio ei⁹ a medio recedēs p augmētū frigiditatis ꝛ ſiccitatis in toto:qđ q̄dē ex multis deduci pōt.p̄io qꝛ oēs fere ꝑtes corꝑis ipſi⁹ tactu frigide ꝑcipiunṫ. Sed vero: regula iudicādi de exceſſib⁹ qualitatū eſt ſumpta a tactu.tertio ꝯcluſionū capitulo tertio. ❡2° ħo intelligi pōt ex habitudine ei⁹ q̄ valde extenuata ꝛ macra eſt:qm̄ p frigiditatē ꝛ ſiccitatē opponitur duob⁹ vite ꝑncipijs q̄ ſunt caliditas ꝛ humiditas. ❡3° illud idē apparere pōt p exilitatē ꝛ occultationē venaꝝ toti⁹ corꝑis:eo qꝛ ſunt exiles:ꝛ ita modicū ſanguinis cōtinētes ꝙ in pleriſqꝫ locis non apparent. ❡4° itēꝝ hoc apparet ex exeuntib⁹ quoniā ſuꝑfluitates digeſtionis prime pauce ſunt ꝛ ad ſoliditatē inclinate magis q̄ ad humiditatē.ꝓpter qđ plurimū vēter eius eſt ſtipticus niſi bñficio medicinali ꝓuideret ei:ꝛ iterū ex alio exeūte:qꝛ vrina ei⁹ pauca tenuis ꝛ aquoſa eſt q̄ frigiditati ꝛ ſiccitati attinet.adhuc etiā ſudor ꝛ ſputū in eo parū abūdāt niſi p accidēs. ❡Cōtra:qꝛ in hoc viro multiplicaṫ in ſero ꝛ in mane ſputū multitudine ſui ab ore ꝓiectū: ſed hoc arguit multitudinē humiditatis ꝛ nō ſiccitatis:quare ꝛc. ❡Itē mēbra ei⁹ ad tactū ꝑcipiunṫ mollia. ❡Adhuc etiā in mēbris motuū exteriorū laſſitudo p ſe apparet. ❡4° qꝛ deſmucationes frequēter multiplicanṫ in eo ꝛ deſcēſus mācꝝ p palatum ſed hec oīa atteſtanṫ multitudini mācꝝ humidarū.ergo cōplō ei⁹ non vr̄ frigida ꝛ ſicca. ❡Dicēdū ad illud primū ꝙ cōplō hui⁹ viri vr̄ eſt frida ꝛ ſicca vt pri⁹ deductū ē ex ſignis. ❡2° dōm.ꝙ cū cōplōne frida ꝛ ſicca ꝛ adhuc extremaṫr tali fiat augmētū humiditatis accñtalis: eo qꝛ frigiditate multū inteſa ꝗtū eſt in eo in etate ꝯſiſtētie poſito debilitatur vr̄ olim mēbroꝝ digeſtiua tā digeſtione p̄ia.ſ.ſtōachi q̄ 2ª.ſ.epatis etiā 3ª mēbroꝝ.Cū ergo ꝑua ſit ꝓportio inaucaloris ad digerēdu mās his digōnib⁹ ꝓportionatas.pꝫ ꝙ neceſſariū ſic eſt i hoc viro multiplicari ſuꝑfluitates in p̄ia digōne q̄ multiplicate p ꝯtinuitatē venaꝝ aſcēdētiū deferunṫ ad os.vñ eſt multitudo māei ſaliualis vel mucilaginoſe humiditatis.ꝛ p hoc ſoluiṫ primū argumētū. ❡Sir̄ etiā ꝓpter debilitatē digeſtiue epatis ꝛ mēbrorū tales māe multiplicate p vniuerſum corp⁹ deferūt in ſubſtātiā mēbroꝝ reddēdo ipſam lenē vel humidā humiditate madefacta ꝛ nō ſubſtantifica: ꝛ ex hoc ſoluiṫ motiuū 2^m. ❡Que etiā māe humide in vniuerſo corporis multiplicate muſculis neruis ꝛ ligamētis infuſe faciūt in eis laſſitudinē ei ipotētiā ad exteriores motus:ſicut apparet etiā in pueris. ❡Et ex hoc fundamento iteꝝ ſolui pōt 4^m motiuū.qm̄ humiditates multiplicatas in cerebro p viā indigōnis q̄ extra pelliṫ p nares p palatū ꝛ p oculos aut fluxibilitate ſua exeūtis p ꝑdicta loca. ❡Hec iteꝝ frigiditas ꝛ ſiccitas i toto corpore iſti⁹ demōſtrari poſſunt p pulſum paruū tardū ꝛ raꝝ ꝛ ad duritiem magis q̄ ad lenitiē inclinatū:ꝛ eſt ſignū nō fallēs: qꝛ ſumptū ab operationib⁹ qđ efficaci⁹ eſt inter alia ſigna: vt colliṫ ſcđa primi.cap̄.de ſignis cōplexionū. Plura alia ſigna de piloꝝ nuditate ꝛ paucitate de opationibus interioꝝ ſenſuū ꝛ exteriorū adducere potuiſſem: ſꝫ hec inter alia meliora ſunt ꝛc.

Secūda

ħo principalis diſpō hui⁹ viri eſt debilitas digeſtiue ſtōachi ꝛ epatis ipſius ꝓpter quā nō eſt mirabile ſi in ipō macies ꝛ mēbroꝝ cōſumptio ſuꝑabundat. Si eñ cib⁹ ꝛ potus in ſtō non bñ digeruntur:ꝛ nō fit in eis chilus in partib⁹ ꝯueniēter eq̄lis ꝛ viſcoſis ꝛ albus cū ꝯueniēti fluxibilitate: velut opꝫ ipm eſſe ad hoc vt debite tranſmuteṫ ſang.pꝫ ꝙ impoſſibile erit ſang.in quātitate ꝛ qualitate ꝯuenienter generari.vnde ꝛ vegetatiua potētia partes ꝓportionatas reſolutis ꝯuenīēter reſtaurare nō pōt:eo qꝛ digō 2ª nō pōt corrigere defectū ꝑme:vt colliṫ 13ª tertij.cap̄.de noc° digōnis. ❡Adhuc ēt ꝛ ſi ſtōachus cibū ꝛ potum cen:

ratio ỽo vnū hʒ modū: ⁊ adhuc pꝛima aſſo. cōmēto 16°. ⁊ 2ª coꝛūdē cōmēto illi⁹. Ex plenitudine q̄cūq̄ fiūt ⁊c. minoꝛ pʒ ex ꝑallegato capl'o. ⁋ Dixerūt aūt ſcḋo tenētes iſtā viā ꝙ ꝑ talia ſi ꝯuenicter regit̄ lapſus finalr̄ vigoꝛabit̄ virt⁹: ꝑpter qḋ coꝛrigent̄ ſt̄ata multiplicata ⁊ ꝑuiā indigōnis genita. ⁋ Dixerūt 3° talr̄ opināntes ꝙ ad ꝯſumēdū ꝑdicta ſt̄ata opʒ in lapſu tali admiſtrare dietā in quāto diminutā ⁊ in q̄li auctā. Exēplū: ſicut in tali caſu det̄ minoꝛ q̄ntitas cibi: cū qua tn̄ mediocriter ſaluet̄ virt⁹ et augmētet̄ in eo caliditas ⁊ humiditas: qꝛ ꝑ calitatē fiet ſt̄atū minutio ſucceſſiua ꝑ modū reſolōnis. ꝑ hūiditatē ỽo ꝯuenicter reſtaurabit̄ virt⁹. vñ nō ꝑhabūtur ſt̄ata multa: neceſſe inq̄ erit ꝑuenire ad finē laudabilē: eo qꝛ ex vna parte ſt̄ata pꝛi⁹ genita paulatine ꝯſument̄ ⁊ ex alia ꝑte nō ita augmētabunt̄. igit̄ hic erit laudabilis curādi mod⁹. ⁋ 2ª vero opīo in hac mā inuēta admiſtrent̄ ea q̄ ſiccāt cū calefacientib⁹ ⁊ humectātib⁹ mixta. talia eñ aduerſabunt̄ lapſui fri. ⁊ ſicco ꝑ calitatē ⁊ humiditatē: ⁊ ꝯtrabunt̄ humiditatibus accñtalr̄ augmētatis. igit̄ erūt ꝯuenientia. ⁋ Dicūt 2° talr̄ opinātes ꝙ de numero iſtoꝝ iuſtꝛoꝝ vnū in oꝑatiōe nō īpedit altꝛꝝ: eo qꝛ diſcretiua virt⁹ ſeꝑat inter ea trāſmittēdo calefaciētia ⁊ humectātia ad lapſum fri: ⁊ ſiccū ⁊ exiccātia digerēdo ad lapſuʒ humiduʒ accñtalē. ⁋ 3ª ỽo opīo in hac mā dixit ꝙ in tali diuerſoꝝ lapſuū cōplicatiōe ſecuri⁹ eſt ꝑcedere indicādo ꝑ° ab eo ſine cuius remotiōe alia curari nō pñt: ſʒ lapſus fri. ⁊ hu. accñtalis a multis ſt̄atib⁹ ꝑueniēs ꝓhiberet debitā reductionē lapſus fridi ⁊ ſicci. igit̄ pꝛi⁹ remoueri dʒ lapſus accñtalis q̄ debeat lapſus nālis ꝑmutari. Et ſi diligēter ſpeculādo ꝯſideres īter opīones iſtas inuenies ỽitatē. Si ei ad tm̄ augmētate fuerit hūiditates vt nālē caloꝛē ꝑ modū diminutōis vel ſuffocationis a ſuis oꝑationib⁹ impediāt: pʒ ꝙ tertia opīo veritatē dixit. Si aūt immiſſo augmēto humiditatū accñtaliū ſtat lapſus fridus ⁊ ſiccus: pʒ ꝙ pꝛima opīo veritatē dixit. Si aūt cū hūiditates accñtales nō fuerint in multa q̄ntitate aucte neq̄ multū diminute: ſed ſatis mediocriter in augmēto ſe hēant. pʒ ꝙ opīo ſcḋa dixit veritatē. ſ. ꝙ cū calitate ⁊ humiditate ꝑmiſceri dñt exiccantia: vt pꝛi⁹ dictū eſt: ⁊ ſunt loca iſta altiſſime ſpeculationis in quoꝝ cōpꝛehenſionē peruenire nō pōt niſi ille q̄ in pꝛincipijs medicine notabilr̄ iſtruct⁹ fuerit: lʒ ēt hec meli⁹ oꝛe ꝓferant̄ q̄ oꝑe ꝑficiant̄. ꝑꝑ qḋ cū i viro iſto videā lapſū fri. ⁊ ſiccū cū augmēto hūiditatū nō valde excedentiū neq̄ diminutaꝝ: erigēdo ꝯſiliū ſeq̄r opinionem ſcḋam cū oībus iuſtꝛis tā medicinalibus q̄ aſſumptis a rebus nō nālibus per mixtionem adminiſtrādo: vt nunc ſequitur ab aere incipiendo.

⁋ De electiōe aeris ī hac diſpōne ꝯuenictis. cap. ij.

Ex his q̄ in precedenti capl'o ſcripta ſunt apparet ꝙ aer inclinari dʒ ad caliditatem in ſcḋo gradu notabilr̄ eleuat⁹ vt aduerſet̄ frigiditati vtriuſq̄: ⁊ inclinare dʒ ad humiditateʒ pꝛimi gradus: cū accñtali tn̄ ſiccitate remiſſa vel aliquali in ipſam impreſſa. Exēplū huius eſt: ſicut aer vernalis eſſet cuius cōplo in comparatione ad alia tria tpa anni calida eſt ⁊ humida. In tali aere ponet̄ exiccatio accñtalis accendēdo ignē in locis habitationis factum ex lignis lauri iuniperi abietis pomi ⁊ ſimilium. aut fiat fumigatio ex myrra ſtoꝛace laudano ſandaraca ture ligno aloes ⁊ ſimilibus aut cū hoc cōpoſito. ℞. colofonie. ℥. ij. thuris maſticis gariofil'. ligni aloes aſpalti ſandarace. añ. ℥. ß. pul. oīa ſimul: ⁊ ex hoc puluere carbonibus ignitis aſperſo bis vel ter in die ſuffumigetur locus habitationis: aut ſaltē fiat vt detect⁹ aſpectui meridionali in quē radij ſolares libere ingredi poſſint ⁊ recipiant̄. ⁋ Oīno aūt euitet̄ habitatio in cameris terraneis ꝑpe decurſus aquaꝝ vel hñtes aſpectū ad ſeptētrionalem plagā ⁊ occidentalem ⁊ minime locus habitationis eius ſit in ciuitatibus magnarū humiditatū ꝑpe valles ⁊ coꝛruptas aquas exñtes velut in ciuitate Aquilegie ⁊ ſimilibus. ⁋ De annexis aeri euitet ſtationē in vētis ⁊ ꝓpꝛie frigidis ⁊ humidis ⁊ caput ſuum birretis ⁊ infulis agninis pellibus ſuffultis vel de doꝛſibus varioꝝ vel alijs bñ calidis muniat̄: ⁊ faciat ſibi dyploidē ſuffultam agninis pellib⁹ ⁊ bene calidis quā poꝛtare debet a pꝛincipio menſis ſequentis octobꝛis vſq̄ ad mēſeʒ apꝛilis et in memoꝛia tua ſit oēs tecturas capitis ſepe ſub ſole ⁊ ad ignem exiccare facere.

⁋ De regimine eius per exercitium. Cap. iij.

Exercitium prodeſt ſepe mane vel ante cenaʒ factum. ſummum erit ſue curationis inſtr̄m ſiue fiat in mane lōgo tpe clauſtra ⁊ eccleſias circueundo: ſiue mōteʒ ſepe aſcēdēdo ⁊ deſcēdēdo qḋ meli⁹ eſſet: deinde eq̄tādo in quo gradario paſſu notabilr̄ ambulāte ⁊ ſpatio duaꝝ hoꝛaꝝ vel triū motu ꝯtinuato aut tm̄ q̄tum virt⁹ cū ſuauitate bñ tolerare poterit vſq̄quo ꝑueniat̄ ad augmētū caliditatis ad ſudoꝛē mediocreʒ perducētis. cui nō ſuccedat laſſitudo vel debilitas aliqua: immo cū percipiat aliquā laſſitudinē ſtatʒ ab exercitio quieſcat iuxta vl'em regulā hyppo. In oī motione coꝛpoꝛis cū doloꝛ incepit ⁊c. ⁋ Et ſi exercitium poſt cibū deſideraret fiat tpe paruo mediocribus paſſibus leuiter ambulando: reliquo auteʒ tpe quieſcat. ⁋ Si autē exercitio tali vti nō poteſt ꝓpter honeſtatē vel religionē: tunc ſepe vtatur fricationibus factis a genubus vſq̄ ad pedes ⁊ ab inguinibus vſq̄ ad genua: ⁊ a ſpatulis vſq̄ ad nates et ab humeris vſq̄ ad manus: ita tamen ꝙ fricationes fiant inferius trahendo ſemper vſq̄ ad notabilem rubedinem cutis: ⁊ tunc quieſcat.

⁋ De regimine ꝑ replōnē ⁊ inanitionē. Cap. iiij.

Non intendo hic de euōne māeꝝ humoraliū vel eaꝝ replōne: ſʒ ſolū ad q̄ntitatē auctā vel diminutā ciboꝝ ⁊ potuum attēdo. ⁋ Itaq̄ obſeruet iſte vir vt nunq̄ accipiat potū ⁊ cibū niſi appetitu nāli incitāte eū. ⁋ 2° aduertat ꝙ ſi faſtidit⁹ eſſet ſtomach⁹ cū appetitu intēſo iterum caueat comedere: immo expectet quouſq̄ faſtidiū vl' abominatio de ſtōacho recedat

¶3ª regula eſt. ꝙ nunꝙ̃ cibū deglutiat niſi bñ maſticatū. ¶4ª regula eſt. ꝙ nō deglutiat potū impetuoſe: imo ſuauiter ⁊ paulatie ſumēdo ipſ: cū violēta eñ deglutiōe pot⁹ imergunt vapores i ſtōachuȝ fluctuātes ⁊ rugitū i eo facientes. ¶5ª regula eſt. ꝙ mēſura cibi dȝ eē tāta ne grauet ex eo ſtōach⁹ vł ręſus fiat. ¶6ª regła eſt. ꝙ cibi mēſura talis exiſtat ne ex ipſa ſtōacho fiat gurgulatio vel rugit⁹. ¶7ª regła ꝙ meli⁹ erit ei vtcūqȝ a potu ⁊ comeſtiōe ceſſare cū reliq̈is famis ꝙ̃ cū ꝯpleta ſaturitate ꝓcedere. ¶Cū āt qñqȝ ꝯtigit hoīez ꝑcipere ſtōachi repłonē a ꝑdictis notabilr̄ grauātē ipm. tūc ſtati ꝓcuret eoꝝ euonē: anteꝙ̃ i ſtōacho corrūpant: ⁊ illud fieri dȝ ꝑ vomitū ponēdo digitū in finē oris agitationē faciēdo notabilē. vt ala faſtidita ſtōachum moueat ad euandū: aut ſaltē accipiat ꝑtes. iij. aq̄: ⁊ quartā aceti ⁊ tepidū bibat ſubito: deinde cū pēna titillationē faciat in fine oris vt dictū eſt. ¶Si aūt hō eēt difficulter vomere potēs tūc tales ciboꝝ ſupfluitates a ſtomacho deponi dñt accipiēdo in potu cyathum vnū aq̄ decoc. mercurialis cū q̈nta ꝑte olei oliuarū oib⁹ bñ calefactis: aut ſaltē ꝑdicte aq̄ ſine oleo apponat. ʒ. ß. pul. radicū polipo. cū modico cinamomi. ¶Si autē ꝑciperet repłonē ſupfluitatū invētre. tūc ꝓcedat ad eaꝝ eductionē cuȝ cyatho vno predicte aq̄ vel decoc. cum. ʒ. ß. pul. folliculoꝝ ſene. ¶Aut ſaltē accipiat hunc potuȝ. ℞. aq̄ decoc. viol. ℥. iiij. pul. cartami. ʒ. j. macis. ʒ. ß. miſce. ¶Aut fiat ei hoc cliſtere. ℞. folioꝝ violaꝝ malue blitis mercurialis. ana. M. j. ß. cor. poli. contritorum. ʒ. j. coquātur in lib. iiij. aque vſqȝ ad ꝯſumptionē medietatis. ⁊ de hac coctione cum notabili expreſſione et colatura accipiatur lib. j. benedicte ȝuc. ru. caſſieſi. añ. ℥. ß. miſce cuȝ vno coclear i ſalis et fiat cliſtere.

¶De regimine per ſomnum ⁊ vigiliā. Cap̄. v.

Vir iſte notabili tp̄e dormire dȝ: ita vt fiat in eo digō cōueniēs tā prima ꝙ̃ ſcḋa ⁊ ꝙ̃ 3ª. ꝑꝑ qḋ dr̄ ꝙ ſomn⁹ humectat ſubſtātifice eo qꝫ eſt bone digōnis cā coadiuuatiua. hūectat autem madefactiue qñ fuerit magis ꝙ̃ dȝ. ⁊ ideo cuȝ vir iſte abundet in humiditate accītali caueat ſibi a dormitione valde ꝓlixa mēſura itaqȝ ſomni eius nō dȝ eſſe minor ſex horaꝝ neqȝ amplior octo horarum vel nouē ad plus ⁊ pānis bñ coopt⁹ dormiat ꝑmo ſup latere dextro. ¶2ª vo dormitiōe reuoluat ſe ſup ſiniſtrū lat⁹. Raro aūt dormiat ſup ſtōacho ⁊ rart⁹ ſup ſpina. Et ſi cōtingeret in ſomno ꝙ ſudauerit caueat ſibi ab infrigidatione ſudoris circa corpus ⁊ maxime circa caput eius qḋ bñ coopertum: ⁊ mediocriter eleuatum dormiendo teneat.

¶De regimine accidentium anime. Cap̄. vj.

Accidentia ale medici denomināt paſſiōes q̈les ſunt letari triſtari timere anguſtiari ſollicitari ⁊ melicuȝ eſſe. oēs igit tales ꝑ q̈s velociter ⁊ multuȝ debilitat calor innat⁹ euitari dȝ. ſicut timor magn⁹ vehemēs anguſtia furor ⁊ iracundia. ¶Silr̄ ⁊ paſſiōes ale ꝑ q̈s calor nālis ſepultus detinet ⁊ coartat euitari dȝ. eo qꝫ ad talia accītia ſequit innati caloris extictio. Letari igitur bñ ⁊ ꝯfortari mēte eſt ei conueniens ⁊ voce alta lectiones legere hymnos ⁊ pſalmos cantare erit ei vtiliſſimum valde. talium enim vocalium mēbrorum exercitium calefaciendo pectus ⁊ caput ſuperfluitates conſumi facit. cor pulmonem cerebruȝ ⁊ alia mēbra vocalia a ſuperfluitatib⁹ expurgata reddit cōuenienter. vt patet ex ſputo ⁊ ſimilibus.

¶De regimine per adminiſtrationem ciboꝝ et potuum conuenientem. Cap̄. vij.

Inuenire cibos et pot⁹ huius diſpōnis cōuenientes ſm fundamētū ꝑaſſumptū. ſ. ꝙ calefaciāt ⁊ humectēt ſubſtātifice ⁊ exiccēt q̈litatiue ſm ꝙ indicat a diſpōne frida et ſicca ⁊ humida accītali eſt valde difficile: ⁊ ꝓprie i ſimplicib⁹ q̈b⁹ hoīes vtunt in cibis niſi forte vinum dulce ſubtile ⁊ albū videret hēre potētiā in talib⁹ reponit eñ ſanguinē notabilis ꝗlitatis ⁊ calefactiuū ⁊ hūectatiuū ſubſtātifice ⁊ exiccatiuū ſaltē ꝑuatiue ꝑ moduȝ reſołonis taliter operando. ¶Et ſilr̄ carnes multoꝝ alaliū hoc efficere poſſent vt de volatilibus ſunt carnes colūboꝝ turtuꝝ ⁊ auiū minutaꝝ ⁊ faſianoꝝ ⁊ ꝑdicū. De q̈drupedib⁹ ſicut carnes gazelli lepoꝝ ⁊ ſiliū. ⁊ tō ſecuri⁹ ⁊ frequēti⁹ talia inueniūtur i cōpoſitis ꝙ̃ in ſimplicib⁹. ¶Propter qḋ panis ab iſto viro eligat qui ſalis ⁊ fermenti quātitatē aliquātā maiorē ꝯſueta multitudini gētium recipiat. In tali eñ pane reſeruat aliq̈d caliditatis ⁊ ſiccitatis virtute ſalis ⁊ fermēti q̈ ponit ab Auicē. cał. ⁊ ſic. in ſcḋo iȝ Gał. dinamidioꝝ capło 2°. ponat ipm cal. ⁊ ſic. in primo. Sit igit panis de pura ſimula adhuc paꝝ plus fermēti hñs ꝙ̃ ꝯſuet⁹ panis. ⁊ ſit bñ coct⁹ abſqȝ cōbuſtiōe. ⁊ ſi eſſet vſus panata ex eo tūc fiat in brodio bñ pingui refrāgēte friditatē ei⁹ ⁊ ponat i eo aliq̈d de croco vel cinamomo ad refrāgēdum humiditatē ei⁹ panata eñ q̈ cib⁹ xp̄ianoꝝ ponit celfri. ⁊ hu. ⁊ ꝓprie cum aqua facta 5° colliget capło de cibis abſolute. Neqȝ enim in pane vel panata multū ſalis vel fermēti accipiat. ita vt acq̈rat exiccationē maiorē ꝙ̃ ꝯgruū ſit. q̄re alimētoꝝ ꝑmo cap̄. 3° inq̈t. Iudiciū aūt plurimi ſm fermētū ⁊ ſm tales. ſ. exceſſus i pane guſt⁹ ſit cibi. Nā qḋ tā ꝯtriſtat a ſenſu guſtus ledit in hoc. i. cōmixtione tali: ⁊ ſubtiligit. Plurimū miſceri prauū ē. ¶De carnib⁹ aūt eligant oīȝ alaliū laudabiliū carnes ⁊ ꝓprie iuuēculoꝝ et pinguium. Nā piguedo calefactiua ⁊ humectatiua eſt velut ſunt capreti pingues ⁊ agni ⁊ vituli lactētes ⁊ caſtrati pinguis ⁊ caro cuniculoꝝ ⁊ gazelli ⁊ leporis ⁊ porci ſylueſtris ⁊ domeſtici piguis ⁊ iuuēcul⁹. ¶De volatilib⁹ ꝓpe domeſticis carnes gallinaꝝ et anatuloꝝ ⁊ columboꝝ ⁊ aliqñ anſeꝝ paruoꝝ. ⁊ de ſylueſtrib⁹ carnes faſianoꝝ ꝑdicū coturnicū frācolini et ſiliū. et pinguedines eoꝝ artificiate cuȝ cibis abſqȝ multo ſale. ¶De ſpēb⁹ aūt ꝯdimentoꝝ cōueniens eſt ei vſus croci in quātitate cōuenienti. Nā multus vſus eius deijcit appetitum et cinamomuȝ ⁊ ſilia inferius dicēda. Caro vo ortigōis q̈ quercula nominatur: licet aliqñ accipi poſſet: tamen non ſit in multo vſu, eo quia ſtomachū nauſeat ⁊ remollit.

¶De piſcib⁹ ɔueniunt ei piſces nõ antiqui neq; magnoꝝ corpoꝝ neq; degẽtes in aq̃s vel ſtagnis paludeſtribus corruptis. ſed eligant̃ ex fluuijs vel fontibus vel vallib⁹ decurſib⁹ aquarũ ɔtinue renouatis et in ſpẽ ſua eligant̃ piſces cekadrati et ſunt marſiones in fluminib⁹ ⁊ in fontib⁹ inuẽti. et varioli q̃ dicũtur piſces ſolares ⁊ torrẽtine et ſcarliones temali lucij capedani carpiones rũbi orade menule et ſiles q̃ poſſunt accipi tã elixi q̃ȝ in bono oleo oliuarũ cocte ꝓprie cũ millefolio mẽtha feniculo petroſ. ⁊ ſilib⁹. ¶Piſces ṽo vt tẽca anguille geões cephali: qm̃ ſũt molliũ et viſcoſaꝝ carniũ nõ ɔueniunt et ꝓprie q: faciunt oppillationes ad quas hic vir parat⁹ ẽ et molestat̃. ¶Uſus ṽo lactis crudi etiã nõ plȝ mihi ꝓpter infrigidationẽ quã facit et notabilẽ humectationeȝ qm̃ lac in corporibus frigidis nõ trãſmutat̃ in ſanguinẽ. ſicut apparet 2° can. ꝓprio cap̃. ꝓpter qḋ caſeus recẽs et mollis ⁊ pauci ſalis nõ eſt ei ɔueniens. ¶Oua aũt quocũq; cocta mollia et nõ valde dura: ſunt ei ɔuenientia. ¶De ferculis aũt: ⁊ p̃io de leguminib⁹ q nõ habeant̃ in multo vſu: et ꝓpue q̃ elixa ſunt. q̃ ṽo ei ſunt ɔuenientiora ſunt ſicut cicer ru. co q: cõueniẽter nutritiuũ apritiuũ ⁊ lauatiuũ eſt: ⁊ dȝ aſſumi in medio alioꝝ ciboꝝ et nõ in p̃ncipio neq; in fine 2° can. in ꝓprio caplo colligẽdũ. Pãnicũ aũt ⁊ ꝓprie in pigui brodio coctũ ɔueniẽs eſt aliq̃n. lȝ em̃ paꝝ nutriat th̃ ſua leuitate ⁊ ſiccitate ꝓuocat vrinã et apit. 21° ɔtinẽtis cap̃. 299°. Laudabile ẽ ei riſuȝ q: calidũ ẽ in p̃io ſiccũ in 2° ɔueniẽter nutrit ⁊ exiccat 21° ɔtinẽtis caplo. 126°. Cicera al. et piſa in brodiis ꝑ pinguib⁹ p̃parata et puluere cimini aniſi piperis ⁊ croci ſupaſpſa laudabilia ſunt. De oleribus ɔueniũt ei ola calefaciẽtia et leniter exiccãtia ſubtiliantia et apientia nãliter vel artificialr̃ facta talia. de quoꝝ numero eſt ſaluia. de qua lȝ Aui. nõ faciat caplm̃ 2° can. elici th̃ põt q eſt cal. et ſic in fine primi vel in 2° vt pȝ a Serap̃. i aggregatore ſimplici. 149 vbi dicit q eſt calida manifeſta caliditate et paꝝ ſtiptica. qḋ oĩno collige a Dyaſ. cap̃. de elilifago. Feniculus etiã ɔueniẽs eſt ei ꝓpter ꝓuocationẽ et apertionẽ q̃s hȝ. nõ th̃ ei⁹ vſus mult⁹ ſit ⁊ frequẽs ne calefaciat et inflãmet. qm̃ cal. ⁊ ſic. in p̃io. 8° de ſimplici medicina ſuo cap̃. ¶Silr̃ petroſ. ɔueniẽs ẽ ꝓpter ꝓuocationẽ et apertionẽ ſuã et nõ ẽ multũ exceſſiue calidũ. Ponit̃ em̃ ab Aui. in p̃io gradu caliditatis et in 2° ſiccitatis. et cõueniẽs eſt ſtõ et capiti lȝ Ruffus dixerit de ipſo q nocet ſtõ attrahendo ad ipm̃ mãs aliunde. ſed veꝝ q Ruffus intellexit de apio. qm̃ petroſ. eſt ſpẽs apij. ⁊ in cap̃. de apio ab auctoribus vt plurimũ fit ſermo de petroſ. tanq̃ȝ de ſpẽ eius. vt pȝ 2° can. et 8° de ſimplici medicina. ⁊. 23° ɔtinẽtis caplo. 609°. ⁊ a Serap̃. ſimplici. 294°. ¶Mẽthe etiã vſus ɔueniens eſt: q: calefacit et exiccat in 2°. cõfortat ſtõm et digerere facit et ꝓhibet ſingultũ ⁊ vomitum ſtaticum. 2° can. in ſuo loco. et 230. cõtinẽtis caplo. 732°. ¶Serpillũ etiã Dyaſ. erpillũ notatũ. Lȝ tm̃ Serap̃. enumeret ipm̃ inter medicinas calidas et ſic. in 3°. Auic. th̃ 2° can. cap̃. de nemẽ. dicit ipm̃ calidũ ⁊ ſic. in 2°. ⁊ eſt ɔueniens ſtõ ⁊ capiti: et oi p̃ncipali mẽbro ſua aromaticitate ⁊ apit vias et vrinã ꝓuocat. ¶Silr̃ laudo ſibi roſmarinũ dictũ dedrokbanũ qḋ cõueniẽs eit vt p̃dictũ vel p̃cedẽs ⁊ eſt calidũ et ſic. vt Serap̃. in aggregatore. cap̃. de zazc. marina ¶Maiorana etiaȝ ab auctorib⁹ amaracus noiata ɔueniẽs eſt. q: calefacit ⁊ ſiccat in 3° ⁊ hȝ vim attenuatiuã ⁊ diſſolutiuã 8° de ſimplici medicina in ꝓprio cap̃. ⁊ aperit oppilationes ⁊ ꝓprie cerebri: et ɔfert doloribus capitis a ſtãte ⁊ a vẽtoſitate factis vt 2° can. ꝓprio cap̃. in areola mẽbroꝝ capitis. ¶Similiter vti pateſt rutha abſinthio hyſopo calamẽto mentaſtro ⁊ ɔſimilibus. ¶De radicib⁹ ṽo plantarũ vti põt enula carotis baucia iringo et bulbo. ¶Radix ṽo q̃ comeditur raphan⁹ minor noiata accipiatur in pauco vſu. ¶Cepe allium ⁊ porrũ non placẽt mihi niſi in rariſſimo vſu ⁊ pauca q̃litate. ¶De extremitatibus ṽo plantaꝝ ſuis tp̃ibus vtiles ſunt ei aſparagi et cappares. ¶Olei oliuaꝝ vſus vel de nucibus cõpetit ei: loco cui⁹ butyro põt vti: lȝ nõ valde frequẽter et in quãtitate pauca. ¶Aceto aũt vti põt ſȝ nõ valde frequẽter ꝓpter exiccationẽ ſuã: ſȝ agreſte ⁊ lymonum vſus magis plȝ mihi. vinũ granatorum non habeat̃ in vſu multo valde. ¶De aromatibus plȝ mihi piper zinziber cardamomuȝ maius et minus gariof. macis nux muſ. aniſum ciminũ feniculus croc⁹: et ɔſilia aromatica calida. ¶De ptib⁹ aialiũ euitent̃ ſaltẽ in multo vſu cerebꝝ cauda ⁊ vẽtres ⁊ reliq̃ ptes accipi poſſunt. ¶Cibi ṽo paſtiles nõ ſint in vſu multo niſi fuerit de paſta fermẽtata minutiſſime facti et bñ ſiccati. ſicut ẽ cib⁹ de regiõe ſiculoruȝ aſportat⁹ apud auctores medicine tri nũcupat⁹. incole ṽo illi⁹ loci vocãt ṽmicellos. Alagana ⁊ ꝓpẽ cũ caſeo fcã et ſicut lanelli raphioli dicti nõ placẽt mihi.

Vinũ ṽo ei cõueniẽs eſſe dȝ albuȝ in colore vel citrinũ vel ſubru. lȝ minus odore ſuaue vigore fumoſum et potens ſapore dulcis vel mediocris ſubſtantie dyaphanũ vel trãſparẽs qḋ q̃dẽ aſſumat̃ puꝝ aut in diebus caloris pauca q̃litate: vt ſub q̃drupla ſui pte aq̃ cõmixtũ. ¶Sit aũt aq̃ ei⁹ accepta de fonte liberi ⁊ detecti aeris hñtis aſpectum orientalẽ vel meridionalẽ ⁊ liberi curſus cui⁹ alueus a plãtis fetidis ⁊ limoſitate purgat⁹ exiſtat in q̃ etiã ranarum vermium ⁊ alioꝝ aialium fetidoꝝ et male nature conuerſatio non exiſtat. et ſit in ſubſtantia dyaphana vaporibus limoſitatibus diligenter expurgata. velut aque ciſterne vel laudatiſſimi fluminis. Hec in ſumma de rebus nõ naturalibus determinata pertranſeant leuiter.

Tertia pars p̃ncipalis huius opuſculi de regimine haꝝ diſpõnum ꝑ adminiſtrationem inſtroꝝum medicinalium ⁊ continet capitula ſeptem.

¶De adminiſtratione purgationis huic viro conuenientis a medietate mẽſis februarij vſq; ad medietatem Iunij. Cap̃. i.

Diligenter contẽplãdo ex p̃dictis apparet q vir iſte indiget euacuatione materiei melicarum q̃ nãliter in eo multiplicant̃: et ſtaticarũ q̃ ꝑ accidens ꝓpter debilitatẽ digeſtiue multiplicant̃ in eo. igit̃ in quocũq; mẽſiũ iã p̃miſſoꝝ

⁊ maxīe mēſe martij aprilis vel maij a ſexta die lunaris vſqȝ ad 25.ei⁹ euacꝫ ſm hunc moduȝ. ℞. thimi epithimi folliculoꝝ ſene.aā.ʒ.ß.turbit electi hermodactyl.aā.℈.ij.dyagridij.gra.v.ſalis indi.gra.iij.aq̄ eupa.℥.i.ß.aq̄ bugloſ.℥.iij. fiat olm ꝑcalefacta aq̄ infuſio ꝑ diē nālē deinde calefiāt:⁊ facta expꝛeſſione ꝑdicte colature addaꝫ caſſ.ef.de ſua cāna extracte nouiter.ʒ.v.⁊ totū aſſumaꝫ in potu in aurora calefactū ⁊ dormiat poſt ꝑ horā:⁊ poſt q̄rtā horā accipiat cyathū vnum plenū aque ordei calefacte ⁊ zuccarate:⁊ poſt ꝑ vnā horā prandeat. ¶Sequēti vero die accipiat hoc digeſtiuū in ꝑdicta hora qđ calidū cōtinuet dieb⁹ octo cui⁹ deſcriptio. ℞.ſyr.de epithimo.℥.i.ſyr.de ſticados.℥.ß.aq buglo.⁊ meliſſe.aā.℥.i.miſce. ¶Nona ꝟo ſequēti die hora ꝑdicta de minoratiuo ⁊ ꝯditionib⁹ eiuſdem obſeruatis accipiat has pillas. ℞.pillaꝝ indarū pillaꝝ de lapide lazu. pillaꝝ cochiarū.aā.℈.i.cū ſucco roſarū fiant pille vij.⁊ exhibeanꝫ. ¶Qm̄ ſepe tꝑe aſſumptōis ſyruporū vēter patiētis ſolet eſſe ſtiptic⁹.⁊ tūc nō ꝯuenienter operanꝫ digerētia iō deſcribā pillas iſtas de qb⁹ tꝑe ipoꝝ:imo quolibet alio grā ſubductiōis vētris ante cenā parum pōt accipere vnā vel duas ⁊ excuſant a labore cliſterioꝝ. ℞.alo.epa.electi.℥.ij. aga. electi.ʒ.ij.ſalis idi.℈.ij.polipo.epithi.aā.℈.ij.dyagridij.℈.ß.infundantur hec oīa in ſucco boraginis ⁊ viola.aā.℥.ij.⁊ exponantur ad ſolem ita vt exiccētur aut ſaltem ſub tegula exiccentur:⁊ ita tribus vicibus renouenꝫ ſucci.de illa igitur materia tota cū ʒ.ß.cinamomi ⁊ tantūdem maſticis fiant pillule de omni.ʒ.vi.⁊ exhibeantur vt ſupra.

¶De mō rectificandi cerebrum in hoc viro. Cap.ij.

Hoc electuariū etiā cōicat intētionē ad malā cōplōnē frigidā ⁊ ſiccā toti⁹ corpis ⁊ dȝ eē vſus ei⁹ oī mane in aurora accipiēdo de ipſo q̄ntitatē.ʒ.iij.deglutiendo abſqȝ alia mixtione. Et iteꝝ de eo accipi pōt.ʒ.i.hora introitus lecti bibēdo poſt ipm̄ modicuȝ de aq̄ calida zuccarata:decoctio modici maci. ¶Cui⁹ deſcriptio ℞.ſpēꝝ dyāthos deſcriptione Nicolai in ātidotario.ʒ.ß.viol.floꝝ buglo.boragis cinamomi macis garioſi.nucis muſ.aā.ʒ.i.croci.ʒ.ß.ligni aloes.℈.ij. folioꝝ auri nu.v.muſci.ß.ij.ābre.gra.vi.ꝑnoꝝ fiſticoꝝ mūdatoꝝ.℥.iij.zucca. al.℥.iiij.meli diſpumati lib.ß.infundāꝫ fiſtici in aq̄ bugl.cū modico vini aromatici calefacti ꝑ duos dies nāles:deinde vltimate terantur ⁊ cū ꝑdictis informentur in forma electuarij. ¶Hec confectio ꝯuenit ad ꝑdictam intentionem ℞.fiſticorum ꝑparatoꝝ ſm modū in ꝑcedēti cap.dictum.℥.iij.been al.⁊ ru.zedoarie meliſſe macis.aā. ʒ.i.ß.floꝝ āthos.ʒ.iij.capil.ve.roſaꝝ ſpodij oſſis de corde cer.meliſſe garioſiloꝝ.aā.℈.i.cimini aniſi liq̄ri.aā.ʒ.ß.foliorum auri numero.iiij. fragmentorū hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphiri.aā.℈.ß.limature ſubtiliſſime auri.ʒ.ß.zucca.al.lib.ß.croci.℈.i.muſci ambre ana.gra.i.ß. aq̄ bugloſ.q.ſ.fiat confectio in rotulis magnis.de hac igitur confectione ſemꝑ ante cibum aſſumatur q̄ntitas.ʒ.iij.vel.iiij.poſtea bibatur aliquid vini aromatici ſuperius approbati in cap. deſcibis. Et ſi eadē iteꝝ acciperet poſt cibū ⁊ hora collatōis nō timēdo expenſam felix eſſet eius exceſſus ¶Puluis ꝯfortatiuus capitis. ℞.ligni aloes.ʒ.i.ß. paradiſi ſticados cameđ.folij.aā.ʒ.ß.ābre.gra.iij.cinamomi electi galange zinziberis al.aā.℈.ß.maiorane macis.aā.ʒ.i.ſtoracis calamite calami aromatici peonie.aā.℈.ij.fiat oīȝ per ſe puluis:deinde cōmiſceantur diligenter. De hoc igitur puluere oī ſero hora introitus lecti ſupaſꝑgaꝫ pꝛora capitis a fine capilloꝝ vſqȝ ad ſummitatem eius ꝑ inceſſum cōmiſſure ſagittalis ⁊ latitudinem quatuor digitorū. ¶Ut autē vie cerebri vt aures nares palatum apte conuenienter conſeruentur vt fumoſitates ⁊ materie reliquae conuenienter euacuari poſſint ꝯueniēs eſt ⁊ vtile vt omni ſero ⁊ mane infulas ⁊ alia tegmenta capitis bene exiccata cū hoc puluere ignitis carbonibus aſpſo diligenter ſuffumigare caput eius ⁊ faciem ſlr. Cui⁹ deſcriptio. ℞.laudani electi.℥.i.coloſonie.℥.i.ß.thuris ſandarace myrre.aā.℈.ij. ſtoracis calamite.ʒ.v.ligni al.cubebaꝝ granoꝝ iunipe ri aā.ʒ.i.fiat olm ꝑ ſe puluis ⁊ ꝯmiſceanꝫ. ¶Qm̄ capitis ablutio neceſſaria eſt ad mundificādū cutē a limoſis ſupfluitatib⁹ ⁊ ad ꝯſumēdū ſupfluitates fumoſitates ⁊ vapores in ipſo inuentos. iō laudaꝫ ei ablutio capitis bis in menſe aut plus oī ſeptimana ſemel facta cū lixiuio cōi abſqȝ mixtione altera ⁊ ma deſiat magdaleō ſrāſcriptus. ℞.reſine ſiccioꝛis coloſonie.ana.ʒ.i.ß.laudani ſtoracis calamite aā.℥.i. ſādarace.ʒ.iij.maiorane macis ſticados pulegij origani betonice aſſari.aā.ʒ.ß.cubebarum.℈.ij.muſci gra.i.puluerizentur oīa ꝑ ſe ⁊ cum gummis ꝑdiſſolutis fiant magdaleones ⁊ vtatur eis ſolū poſt ipſorum exiccationem. ¶Et qꝛ ſpūs ꝑſepe aīales ſuſtentantur ⁊ a corruptiōe ⁊ alteratione defendunꝫ ꝑ applicationē aromatū ꝑ inſpirationē cerebro delatoꝝ Igitur bonū odoriferuȝ eſt hoc. ℞.folioꝝ baſilicōis ſicci.ʒ.ij.macis.ʒ.i.ß.muſci ābre:aā.gra.iij.ligni al. ℈.i.gra.paradiſi.ʒ.ß.margaritarū electaꝝ foliorū auri.℈.i.capitum roſ.nō bene expenſaꝝ coral.ſpodij de cānā lābruſce cāphore.aā.℈.i.pul.oīa ꝑ ſe diligēter ⁊ ligentur in ſyndone.de grana retorta aut ſalteȝ ex eis fiant poma cū.℥.i.ſtoracis liquide ⁊.℥.ij.puriſſimi laudani q̄ diſſoluanꝫ cuȝ vino romanie aut altero bene aromatico:vt maluatico. ¶Et qm̄ frequenter ꝯtingit in anfractuoſitatib⁹ cerebri ⁊ rimis eius inuenire māas flaticas aut alteras que ſepe ⁊ ꝓfundate ſunt ⁊ difficilis eradicationis. Indigent igiꝫ motore vehemēter agitāte eas: ⁊ talis eſt ſternutatio ꝓpue facta poſt vñes cūones q̄ iuuat ad expulſionē māeꝝ etiā ꝟberando in faciē eaꝝ.puma primi cap.vltimo.ideo facit ſternutatoriū hoc appa rēte capitis grauitate ⁊ priuatiōe demucatiōis narium adminiſtreꝫ in nares exſufflando de ipſo ad q̄ntitatē vni⁹ grani ordei. ℞.radicis arthanite.ʒ.i.caſtorei ſiccoris pipis al.ſtaphiſagrie.ana.ʒ.i.electuarij al.ʒ.ß.puluerizentur oīa ꝑ ſe ⁊ commiſceantur ⁊ inſufflieꝫ ꝑ cānulā vel pēnam:aut ꝑ inſtrm̄ qđ deſcribit Albu.in cap.de formis inſtrumentorum caput purgiorum.⁊ tu lege ibidem.

¶De confortatione cordis in hoc viro. Cap.iij.

In hoc

IN hoc caꝑ.aliqua ſimplicia remedia deinde cõpoſita ponant a ſapiẽtibꝰ approbata. ¶ Primũ quidẽ eſt zedoaria de q̃ dixit Auic. q̃ ↄfortat cor ⁊ ↄfert tremori eiꝰ frequẽter. ⁊ doſis ex ea.ʒ.ß.in aurora cũ.℥.ij.aq̃ bugloſſe cũ zuccaro calefactis. ¶ 2ᵐ eſt bugloſſa cuiꝰ vſus vtilis eſt ⁊ ſecuriſſimꝰ tã in cibis q̃ in potibꝰ.vt Auic.ſcripſit 10ᵃ tertij.caꝑ.de canonibus curationis cordis. ¶ 3ᵐ eſt ſmaragdꝰ: de q̃ in potu det.℈.ſ. cũ aq̃ bugloſſe.vt ſupra. ¶ Tremorem aũt cordis ſiue tremulũ motum aut alternationẽ a vaporibꝰ melicis ꝓuenientẽ poterit curare vſus eluarij letificãtis deſcripti a Raſ.9ᵒ Almã.caꝑ. de melia. ⁊ exhiberi dꝫ in diſpõne iſta oi mane ex eo q̃titas.ʒ.iij.cũ.℥.ij.aq̃ bugloſſe ꝓcalefacte. ¶ Fumoſitates quoq̃ melicas ⁊ alteratiões ab eis ꝓuenientes ſepe curare ſolet adminiſtratio huiꝰ ſacculi ↄtinue portati ſuꝑ mamilla ſiniſtra ⁊ ↄſuti intra camiſiã. Cuiꝰ deſcriptio. ℞.flo℞ boragis bugloſ.capil.ve.macis ſe.baſilicõis aã.ʒ.ſ.hyacinti ſmaragdi ſaphiri ana.℈.ſ.folio℞ auri nũero.v.been al. ⁊ ru. ligni al.oſſis de corde cerui folio℞ margarita℞.aã.ʒ.ij.macis.ʒ.ſ.ß.pul.oĩa per ſe:⁊ fiat ſacculus quadrate figure in ſyndone de grana retorta.

¶ De rectificatiõe diſpõnis ſtõachi huiꝰ viri. C.iiij.

LIcet in lapſibꝰ melicis ſoleat cõiter intẽdi appetitꝰ.tñ q̃ꝛ lapſus iſtiꝰ viri eſt in gradu notabiliter intenſus. iõ ꝑ ipſum magis nocet appetitiua q̃ ſaluet vl' augmẽtet. Idcirco bonũ eſt q̃ vir iſte vtat infraſcripta ↄfectione de q̃ ſemꝑ poſt oẽ cibariũ aſſumat fruſtũ vnũ vſq̃ quo ꝑceꝑit appetitũ eiꝰ vigoratũ eẽ:⁊ tũc ab ea deſiſtere poterit. Cuiꝰ deſcriptio. ℞.ʒ.ſumach berberis ⁊ ribes coriandri ꝓpati. aã.ʒ.ij.gariofi.cinamo.electi aã.℈.ſ.macis.℈.ij.cimini.aniſi.aã.ʒ.ß.pul.oĩa ꝓus infuſa in aceto ꝑ diem nãlẽ:poſtea exiccata ⁊ cũ lib.ß.ↄſerue citonio℞ zuccarine ⁊ cũ modico mirre citonio℞ ꝓcocte cũ.℥.ij.zucca.al. ⁊ fiat ↄfectio in rotul' põderis.℥.ß. ¶ Et q̃m op pilatiões coartatoꝛie ſepe in ſtomacho huiꝰ viri eueniũt ꝑꝑ multitudinẽ melici hũoꝛis ad cuiꝰ retẽtionẽ in venis tunica℞ ſtõachi adiuuat multitudo flatuũ: q̃ ꝑ indigõnẽ gñant in eo vt ſupiꝰ viſũ eſt. iõ ad eas remouẽdas lꝫ pᵃ remedia ſupꝛa poſito℞ ſufficiant: volui tñ hãc cõpõnẽ apponere ↄfectiõis q̃ vtiliſſima ẽ ad tollẽdũ oppilatiões ꝓdictas. ℞.ʒ. fiſtico℞ q̃ infuſa ſteterint ꝑ triduũ in ſyꝰ acetoſo.ʒ.iij. cimi aniſi ſeniculi.aã.ʒ.ß.ſpice nardi ameos ſq̃nãti.aã.℈.ij.ligni aloes.℈.ſ.puluerĩ.oĩa ꝑ ſe ⁊ li.ſ.zuccari al.cocti. cũ aq̃ eupat.fiat ↄfectio in rotul'.ʒ.iij.de q̃ ꝑ horã vnã cũ media tñ cibũ accipiat vnã:poſt quã bibat modicum vini al.ſubtilis aroatici ⁊ bñ fumoſi. ¶ Et quia paucitas ſpũum ⁊ ſanguis laudabilis cũ flatica mã ⁊ melica multiplicatis in ſtõacho huiꝰ viri ⁊ circa ipſum ſunt cã nocumẽti digõnis in eo. ⁊ iõ intẽdat ad appetitũ cũ hoc eluario: de q̃ in auroꝛa aſſumat coclear vnũ deglutiẽdo ipſm abſq̃ alia mixtiõe. Cuiꝰ deſcriptio. ℞.ſpe℞ dyatrion pipereõ deſcriptiõe 3ᵃ Gal. in libello ad Omotheũ.℥.ſ.ſpẽrũ eluarij de ligno al.ʒ.ß.ſy.infuſiõis mirabolano℞ ke. zinziberis viridis. aã.lib.ß.zucca.al.℥.iij. coquantur ſimul zuccarum ⁊ ſyr.vſq̃ ad ſpiſſitudinem ⁊ additis ſpeciebus conterendo fiat eleuarium.

¶ De doloribus et ventoſitatibus ſpine remouendis. Caꝑ.v.

CVm aũt ↄtigerit in ſpina vel renibꝰ dolor appꝛere fiat eo℞ euaporatio cũ ſacculis infraſcriptis ſtomacho ieiuno ſepe applicatis. deinde inũgat ſpina tota cũ infraſcripto vnguento deſcriptio ſacci ẽ hec. ℞.arthemiſie melliloti camomille.aã.℥.ſ.milij bñ calefacti in caldario ſicco ſcutellas.q̃tuor. apponãt ꝓdicta℞ rerũ pul. groſſo mõ ↄtuſe ⁊ impleti ſacculi ſupponantur ſpine. ¶ Deſcriptio vnguenti eſt hec. ℞.olei nardini liliorũ alborũ aã.℥.ß.olei camomellini de aneto.aã.℥.ſ.croci ſpice nar.rubee tincto℞ eupat.aã.ʒ.ß.maſticis ſq̃nãti.℈.ſ.cere.q.ſ.fiat vnguentum molle.

¶ De oppilatiõibꝰ in renibꝰ remouẽdis. Caꝑ.vj.

EX decurſu mãerũ flatica℞ ⁊ melica℞ ñ raro cõtingit huiꝰ viri renes oppilari qḋ ↄtigere põt ex dolore tẽſiuo ⁊ grauatiuo in rẽibꝰ eiꝰ euenientẽ ⁊ ex tẽuitate ⁊ ſubtilitate vrina℞ ſiliũ aq̃ fontis. iõ ꝑ ipſa℞ remotiõe vtat confectione de fiſticis ſuperius poſita. ¶ Itẽ vtat ↄfectione facta ex ſpẽbꝰ eluarij de ſemi. deſcripta a Meſue in antidotario deſcriptiõe prima. que fiat cũ zuccaro cocto cũ aq̃ ſublimatiõis grano℞ milij ſolis:⁊ accipiat ex ea.℥.ß.añ oẽm cibũ ꝑ horã vnã cũ media.

¶ De diuerſione a ſuperioribus partibus fiẽda ad inferius. Capitulũ.vij.

SI huic viro ↄferret nã auxiliũ in mediocriter ꝓuocãdo ſibi emoꝛroidas nullũ ſalubriꝰ medicamẽ exiſtimo ei ↄferre poſſe. ſi aũt ꝑ ſe ñ ꝓuideret tũc ſi ꝑcipet pódꝰ frigꝰ tẽſio aut pruritꝰ in extremitatibꝰ fieri. tũc fiat fricatio loci illiꝰ cũ folijs ficꝰ aut ↄſolide maioris vel minoris vel cũ felle tauri vel' alteriꝰ aĩalis. Si aũt taliũ via℞ apꝛtio fieri non põt. tũc vtat pillis ſupra deſcriptis ⁊ cliſteribꝰ lenibꝰ. ⁊ ei ſepe fiãt pedũ fricatiões ab inguinibꝰ vſq̃ ad plãtas. aut ſaltẽ fiãt ei ablutiões ex decoctiõe foliorum lauri calamenti ⁊ ſimiliũ calo℞. aut ſaltẽ in domeſticis partibꝰ carnoſis tibiarũ ſepe applicent ventoſe ſicce: aut cum ſcarificatiõe ſi locus valde rubuerit. Hec ſunt que huic viro meliora mihi viſa ſunt.

Conſiliũ.265. De mala ↄplõne frida ⁊ hũida totiꝰ.

¶ Et diuidit conſilium in capitula tria.

¶ De diſpoſitione ⁊ ſignis eius. Caꝑ.ſ.

SI diligẽter q̃ſq̃s in ſcibilibꝰ medicine non mediocriter erudītꝰ inſpiciat cõplõnẽ ſpectatiſſimi viri dñi Angeli Simõete magnifici ac potẽtis dñi ⁊ comitis ſplẽdidiſſimi ſtrẽuiq̃ bñ meriti capitanei illuſtriſſime lige totius Italie gubernatricis fidiſſimi ſecreto℞ ↄſeruatoris facile poterit aſſertiue dicere q̃ eiꝰ cõplo tota a medio inſit. ali declinet ad fri

ſiditatē ⁊ hūiditatē.¶ Primo nāq₃ q꞉ tactu ꝑcipit in mēbris oib⁹ eius remiſſa caliditas cū declinatiōe ad lenitatem ⁊ mollitiem.¶ 2° q꞉ in hītudie ei⁹ apparet declinatio magis ad remiſſā carnoſitatē cū mollitie mēbroꝝ q̄ ad mltā .carnoſitatē aut valde paucā cū ſoliditate mēbroꝝ.¶ 3° itēꝝ q꞉ pulſus ei⁹ paruus ⁊ mollis eſt magis q̄ dur⁹ magnus vel mediocris.¶ Adhuc ⁊ 4°.q꞉ anhelit⁹ ei⁹ ad ꝑuitatem tarditatē⁊raritatē cū lenitate ſuas dñas oñdit magis q̄ ad magnitudinē velocitatē vel frequētiā. Et ſūt q̄tuor a ſubſtātialr inherētib⁹⁊ ab oponib⁹ aſſūpta.¶ Adhuc ⁊ 5°.vrina ei⁹ citrina aut ſubcitrina ē cū pauca hypoſtaſi.imo nēphilum h₃ multā vl' enormiā ad albedinē in colore⁊ mucillaginoſitatē l ſubſtantia notabiliter inclinatas.¶ Ab hac etiā cōplexione cadit gñatio ⁊ exitus multe ventoſitatis q̄ñq₃ in ſtōacho ⁊ in inferiori ventre gurgulātis.¶ Uniuerſa ēt cutis leni q̄ntitate piloꝝ ⁊ molliū veſtita eſt ¶ Sputū etiam ⁊ accñtia reliqua ad mollitiē magis q̄ ad duritiem inclinātur.¶ Et eſt hō qui in paſſionibus aīalibus nō inclinatur ad velocē iracūdiam excellentē neq₃ ꝑdurātē.immo mediū ſatis tenet in illis ad tarditatē magis q̄ ad velocitatē carū₃ paſſionū inclinabilis.¶ Adde quoq₃ iſtis ꝙ valde facile patit̃ ab infrigidātib⁹ cauſis.ꝓpterea q꞉ compl'o nāl'r frigida eſt inclinat̃ ad lapſum ſibi ſil'em. ꝯuerſio em̄ in gñe ꝓportionali facilior eſt q̄ econtra ſc'ba primi.cap̄.de ſignis cōpl'onū.¶ Et l₃ frigiditas cōpl'onalis ſit cā facilis paſſibilitatis a cā ſibi ſili : ad tales tñ alterationes non parū coadiuuat exceſſus humiditatis hui⁹ viri.humiditas nāq₃ maior q̄ d₃ reddit corp⁹ frigidius q̄ op₃.prima ꝑmi.cap̄. de cōpl'onibus.¶ Amplius raritas texture que eſt in habitudine huius viri diſponit ip̄m ad faciliter alterari ab exceſſu cuiuſcūq₃ qualitatis.¶ Sed ipſa raritas cōiuncta humiditati ⁊ frigiditati facit corp⁹ facilius pati ex frigidis ⁊ hūidis cauſis q̄ a calidis ⁊ ſiccis.q꞉ hic vir ad frigiditatē ⁊ humiditatē cū raritate texture notabil'r lapſus leuiter patit̃ ⁊ frigiditate ⁊ humiditate continentis ⁊ alioꝝ ꝯſimiliū agētium.¶ Propter qđ correlarie deduci pōt ꝙ iſte vir intelligere poteſt cauſas ꝑꝑ quas facile incurrit frigiditatē capitis ſtōachi extremitatū⁊ iūcturarum. ¶ Neq₃ digne hic moleſtari dñeo ꝙ raritas texture arguit dñium caliditatis:illud em̄ negandū eſt.raritas em̄ texture quedā ꝯſeq̄tur paucitatē carnis vniuerſe hītudis.⁊ paucitas carnis arguit augmentū frigiditatis q̄ debilitat inatū calorē que d₃ eē inſtr̄z gñatiōis carnis.vñ nō oīs raritas texture cōſequit̃ augmētum caliditatis.Ad hāc etiā veritatē affirmādam concurrit cerebri ſtōachi genuū ⁊ iūcturaꝝ huius viri friditas q̄ notabiliter viget in eis⁊ nō calditas.¶ Ex q̄b⁹ oībus velut ex fundamento ſciētifico concludendum eſt.ꝙ compl'o huius viri l₃ frida ſit ⁊ hūida ſ'm vniuerſū corp⁹:maior tñ friditas dñat̃ in cerebro ſtōacho⁊ iūcturis ei⁹ q̄ in alijs membris. ¶ Et ſi fieret iſtātia ꝯ q̄dā ꝑdictoꝝ.q꞉ i v'inis huius viri frequēter appet tinctura ruffa ⁊ ſubcrocea cū mltitudie herenuiaꝝ ad rubedinē iclinataꝝ:⁊ calaq̄ñq₃ ꝑcipit̃ vrina cū ꝑūctiōe in extremitate pudibūdi vel venerei mēbri ſed hec oīa ſignificāt augmētū caliditatis.igit̃ cōpl'o huius viri ad caliditatē inclinatur:⁊ nō ad frigiditatē.¶ Huic motiuo ⁊ ꝯſilibus ei rñdēdū eſt negādo ꝯñtiā.non em̄ ex caliditate vni⁹ ꝑticularis mēbri.ſ.renū:neq₃ ēt ep̄is ſufficienter deduci pōt in toto multiplicata.Epar em̄ eſt fons humiditatis ꝑncipalr ⁊ nō caliditatis.⁊ calitas ipſi⁹ nō pōt ſuper toto influere calitatem ſupantē caliditatē ab influxu cordis toti cōicatā.Et ſi epar qđ eſt ꝑncipale mēbrū declināſ a medio gñis ꝑ augmētū calitatis maioris q̄ ſit caliditas renum reſpectu medij gñis nō pōt ſuꝑ toto calitatē influere vltra calitatē cordis.igit̃ neq₃ renes poterūt hoc facere. ꝯñtia manifeſta eſt cū ſuo maiori.eo q꞉ alioꝝ ſuppoſite ꝑitate fortior eſt ꝟtus mēbroꝝ ꝑncipaliū ſuꝑ illo. Unde ex oībus iſtis iuicē collatis ſequunt̃ correlaria q̄dā. ¶ Primū ꝙ hic lapſus in hoc viro nō leuiter verēndus eſt.ꝓbat̃:q꞉ hic lapſus ꝯtiat̃ etatiuo decurſui. Eſt em̄ vir iſte in etate conſiſtētie in qua alijs etatibus cōparata calitas ⁊ ſiccitas dñari debēt: ſed domināt̃ ī ea friditas ⁊ hūiditas ꝯtia predictis.igit̃ lapſus eſt mal⁹.maior ⁊ minor inotuerūt ī p̄cedētib⁹ ⁊ ꝯſequētia tenet ex lege ſūmi hyppo.affo.2°. ⁊ cōmēto 6° ſermōe illo.In morbis min⁹ ꝑiclitant̃ egrotantes.¶ 2ᵐ correlariū ꝙ huic lapſui reſiſtendū eſt q̄ citius eſt poſſibilē ne amplius intendat̃.¶ 3ᵐ correlarium ꝙ iſte vir in ſuo regimine magna attētiōe ſollicitus eiſe debet.vt nunc ſequitur.

¶ De regimine per ſex res nō naturales diuiſum in ſex ſermones. Capitulū.ij.

Tacq₃ regimē hui⁹ viri ī duo capitula;diuidēdū eē d'creui.et p̄ᵐ hoꝝ ꝯcernit regimē ſex reb⁹ nō nālibus ꝯplēdū.2ᵐ ꝟo inſtroꝝ medicaliū ꝯgrua applicationē docebit admiſtrarē ¶ Primū itaq₃ capl'm ſermones ꝯtinebit ſex. Quoꝝ p̄mus erit aeris adminiſtrationē:regiōis ciuitatis. loci vel camere declarās electionē cōgruam.

Eligat̃ itaq₃ ꝑ poſſe aer nāl'r calid⁹ ⁊ ſicc⁹: vel meridiōalis:vel oriētalis:vel occidētalis purificat⁹ a flatu vētoꝝ pluuias deferentiū.Et ſi q̄dē aer talis nāl'r hēri nō poterit ⁊ maxie a viro tali q̄ in gētē armoꝝ tumultū ī caſtris ꝯſequit̃ de magnis reb⁹ negociādo.Artificial'r tñ loc⁹ hitatiōis ⁊ ꝓp̄e vbi dormit ꝑparet̃ cū incēſiōe lignoꝛum abietis ficuū pomoꝝ ilicis lauri iunipi ⁊ viroꝛum plātarū ⁊ herbaꝝ acuto odore ꝑticipātiū.¶ Et ſi cōtingat elōgari ab iſtis ſaltē ī loco hitatiōis ei⁹ ſuffumigiū fiat cū hoc puluere de q̄ carbōib⁹ iaccēſis aſꝑgat̃ q̄ntitas nucis.Cui⁹ deſcriptio.℞.ſtoracis calite. ℥.ß.ſandarace myrre.aā.ʒ.j.thuris.ʒ.vj.ligni aloes. ʒ.iij.puluerizēt̃ oīa ꝑ ſe. deinde miſceāt̃ ⁊ ip̄₃ ponet ī valiſia ſua q̄ſi ſꝑ.¶ At ꝟo ſi aeris rectificationi per hūc modū ꝓuideri nō poſſit ſaltē₃ frequēter odoret puluerē deſcriptiōis hui⁹ ī ſyndone retorta ligatū. ℞.macis.ʒ.ij.gallie muſcate ſtoracis calite ligni aloes floꝝ origāi ⁊ pulegij.aā.ʒ.j.folioꝝ baſilicōis:floꝛum roſmarini:maiorāe.aā.ʒ.ij.ß. puluerizēt̃ ꝑ ſe. deinde miſce ⁊ fiat vt ſupra. Et hi pulueres ēt teneant̃ vbi pāni ſui ſeruant̃:aut ſuffumigent̃ cū illo.¶ Mulia

autem odoꝛẽ ꝑpter nimiã eius euapoꝛationẽ ⁊ groſ
ſaz aliqualr̃ timeo:niſi vir iſte delectationẽ accipiat
ex odoꝛe eius. ℂQualr̃cũq3 ꝟo ꝯtingat locus habi
tatiõis eius oꝛiẽtali aſpectui ⁊ meridionali detect⁹
exiſtat elõgat⁹ a decurſu aquaꝝ ⁊ ꝓpe limoſaꝝ ⁊fe
tidaꝝ. ℂEt ſummopere ſibi caueat terre ꝓpinquus
iacere ſup ſtratũ herbis recẽtib⁹ adiacẽtẽ. imo lectũ
ſibi faciat ſup culcitra ꝓiecta ſup coꝛio vel pãnis a
terra ſaltẽ p tres pedes eleuatũ. ℂEt de hiſq̃ anne
ctunẽ aeri veſtes hẽat pãnis de grana duplicatas
vel ſuffultas pellib⁹ vulpinis leuioꝛib⁹ aut doſſibus
varioꝝ vel martyꝝ. lz pellis denſa de pingui agno
nõ minus eſſet vtilis lz nõ ſit adeo nobilis opiniõe
reputata. hec de ſermone ꝑmo huius capituli.

ℂSermo ſecundus ponit regimen per exercitiuz et quietem hoc modo menſurandum.

PRemittẽdo ꝑmo ꝙ hic vir nõ
põt eq ꝯueniẽter
regi in hac parte huius ſermonis ꝗtũ ex
pediret. laboꝛib⁹ eñ arduis ⁊ magnis re
bus intẽtus cogit̃ eq̃tare peditare ⁊ iter
nauale agere ꝑm reꝝ Italie caſus bellicoſos vigen
tes. q̃re ſi poſſet ſaltẽ poſt cibũ ſuũ p duas vel tres
horas q̃ſcere deberet aut ſaltẽ leui exercitio exerci
tari. aut ſi ꝯtingit ipm̃ angẽte neceſſitate feſtinãter
exercitari in gradario equo vel mulo perficiat ſicut
põt. ℂCũ ꝟo reꝝ humanaꝝ ꝯditio donabit ei vt ſe
ꝯueniẽter regere poſſit. tũc poſt cibũ q̃ſcat aut ſal
tẽ paſſib⁹ ⁏mediocribus tricẽtis vel quadringentis
exercitet̃. Et poſt aſſumptionẽ cibi p ſex vel ſeptẽ ho
ras motu ꝓgreſſiuo peditando mediocriter ambu
let mõtes aſcendendo aut equo gradario ſuauiter
ſe exercitãdo. ℂEt ſi adhuc aliqua angente neceſſi
tate doloꝛis vel alterius accñtis prohibet̃ iter agere
vel eq̃tare. tũc loco exercitij partib⁹ nõ dolẽtibus oĩ
die ter añ cibũ cũ pãno lineo aliqualr̃ aſpo fricatio
nẽ faciat fieri ſibi a genub⁹ vſq3 ad pedes inferius
trahẽdo cũ bona cõpꝛeſſione p octauã partez hoꝛe.
deide ſup aſcẽdat fricãs eũ a pedib⁹ vſq3 ad iguina
p modũ ⁊ ſpatiũ tp̃is dcm̃. 3° ꝟo dimiſſis pedib⁹ fri
cationẽ faciat a ſpatulis vſq3 ad nates p idẽ ſpatiũ
quarto ꝟo ab humeris vſq3 ad manus inferius tra
hẽdo ſemp vſq3 quo calent membꝛa ⁊ rubedini vici
na fiãt: deinde q̃ſcat. ℂCapiti ꝟo faciat exercitiuz
cũ pectine de ſetis poꝛcinis. ℂAures ꝟo exercitent̃
hyſtoꝛias magnaꝝ reꝝ audiendo voces modulas
auſcultãdo de ſonis armonicis tenuiter aerem frã
gentibus inſiſtendo. velut harpe oꝛgani ⁊ ꝯſiliũ.
ℂEt pectus anhelitum eius detinendo ⁊ voces ele
uatas proferendo: velut doctoꝛ lĕgens exercitãdo.
ℂEt ſtomachi cũ pãnis calidis euapoꝛationem fa
ciendo regionẽ tueat̃. ℂEpati ꝟo ꝑmũ donet decu
bitũ in doꝛmitiõe. ℂEt renibus fricationẽ non raro
faciat cũ furfuribus ſiccis vel puluere farine oꝛobi.
ℂIuncturis ꝟo inferioꝛibus cum q̃etus erit ſaltem
in ſeptimana bis applicet inunctionẽ factã ex hoc li
nimento actu calido cũ vadit ad lectũ. ℞. olei oliua
rum. ℥. ß. ſalis modicũ calefacti. ʒ. j. ß. ſandarace. ʒ.
ß. terant̃ oĩa inſil ſubtiliſſima contritione applicent̃
vt dictũ eſt. ⁊ hec de ſermone ſecundo.

ℂSermo tertius de inanitione ⁊ repletione.

IN ſermone ꝟo tertio decla
rãdus eſt mod⁹
ciboꝝ huius viri ex parte ꝗtitatis ⁊ ho
re ipſius. p quo ꝑmittẽde ſunt r̃le q̃dam.
ℂPꝛima ꝑmittẽdũ ꝑmo. ꝙ nullo mõ acci
piat̃ cibus niſi ꝑ aſſumpt⁹ cib⁹ oĩno cõplete digeſtus
exiſtat. grauaret̃ eñ ex illo ꝟtus digeſtiua ſtõachi
⁊ crudũ cibariũ alteri ſup ueniret incõplete digeſto
⁊ vterq3 ipſoꝝ coꝛruptus: aut nõ bñ digeſtus in ſto
macho nocumẽta efficeret grãdia. ℂ2ª r̃la. ꝙ nũq3
cibus accipiat̃ niſi appetitu vero et nõ mendoſo ad
ipm̃ accipiendũ irritet̃. freq̃nter eñ fiũt mendoſi. et
coꝛrupti appetitus ꝓpter quos multa cibaria acci
piunt̃ q̃ ſunt cã coꝛrupte digõnis. ℂTertia regula
ꝙ nunq3 cibus deglutiatur niſi pꝛius bene ⁊ conue
niẽter pꝛemaſticatus fuerit. q̃ eñ odit vitã ſuaz in
gluuioſe comedat ⁊ cibũ degluciat nõ bñ maſtica
tũ. tertia ꝑmi. de regimine p cibũ. ℂQuarta r̃la. ꝙ
in vna comeſtiõe diuerſa fercula vel cibaria euiten
tur. diuerſitas eñ ciboꝝ in cõplonibus coꝝ ſapoꝛi
bus ⁊ mõ ſubſtãtie eſt cã diuerſaꝝ egritudinũ vt fe
briũ oppilonũ apatũ ⁊ ꝯſiliũ. ℂ5ª r̃la. ꝙ iteꝝ in ac
cipiẽdo cibũ nõ impẽdat̃ ꝓlixitas tp̃is: ꝓlixitas eñ
in comedẽdo eſt cã vt crudũ cũ ſemicocto aut dige
ſto cõmiſceat̃: ꝓpter qd̃ acq̃rit̃ in humoꝛibus ethero
geneitas in qualitatibus ꝑmis et ſcd̃is coꝛruptiua
cõplexionis ſtomachi epatis ⁊ venarũ vñ acquirit̃
mendoſa craſſities ⁊ ventris abominãda craſſitu
do nr̃i tp̃is ꝑlatis vi pl̃m adaptiua. ℂSexta r̃la. ꝙ
ſimpl̃r in potu nõ accipiat̃ multa ꝗtitas ꝯtinua im
mo totus potus in multas particulas vel vices di
uidẽdus eſt. ℂ7ª r̃la. ꝙ in comeſtione ita agenduz
eſt: vt cibatus a menſa recedat veſtigijs famis ad
huc in ſtomacho vigẽtibus magis ꝙ̃ vſq3 ad plenã
eius ſaturitatẽ. ℂ8ª r̃la ꝙ cibi ⁊ potus in quãtita
te menſurent̃. ita ꝙ nõ faciãt in ſtomacho nocumen
tũ. deterioꝛ enim cibus eſt q̃ ſtomachi grauitatẽ effi
cit ⁊ tenſionẽ: ſicut potus deterioꝛ eſt q̃ in ſtomacho
natat ⁊ fluctuat. ℂNona regula. ſilr̃ iterũ cibãdus
non debet multo tẽpoꝛe abſtinere cũ famis ꝑcipiat
impulſionẽ. tolerare enim famẽ lõgo tp̃e ſtomachũ
coꝛruptis replet humoꝛibus. tertia pꝛimi. vbi ſupꝛa.
ℂDecima regula. vt poſtq3 cibus aſſumpt⁹ fuerit
per mediã hoꝛã: amplius nõ bibat vſq3 ad ꝑfectam
digõnẽ: lz in hoc ꝯtingat erroꝛ in quo ſepe decipiunt̃
hoĩes ⁊ maxime ꝑlati ⁊ armoꝝ negotiũ exercẽtes.

ℂSermo quartus de ſomno et vigilia.

QUartus ꝟo ſermo vigiliaꝝ ⁊ ſom
ni menſurã ponit p quo
canones quidam obſeruandi ſunt. ℂPꝛi
mus vt vir iſte nõ doꝛmiat poſt cibuz niſi
poſt ſpatium duarum hoꝛaꝝ: vt cibus cũ
minutus vel elaboꝛatus aliqualiter ſit aut ſaltez p
ſpatium vnius hoꝛe. cũ enim oppoſituz ſit crudis ⁊
groſſis vapoꝛibus ⁊ vẽtoſitatibus ſtomachus hy
pocũdria implent̃ ⁊ caput. ℂScd̃s canõ. ꝙ ꝑm⁹ de
cubitus iuxta poſſe ſup dextro fiat latere. ſcd̃s ꝟo ſu
p ſiniſtro. ⁊ 3° iteꝝ reuerſio fiat ad ꝯplẽdũ doꝛmitio
nẽ ſup latere dextro. ℂ3⁹ canõ. ꝙ ſi ꝑcipiat̃ i digõne

nocumētũ diminute digõnis aut ſapor amar⁹ aceꝛ toſus acris acidus vel ſalſus bonũ eſt dormire ſup vētre capite tñ eleuato.ꝑ illa eñ accñtia ſignificaꝛ nocumētũ corruptoꝝ ciboꝝ i ſtõcho ꝙ appet q̄ ſub leuaꝛ ꝑ ſupinā dormitionē.❡4⁹ canõ eſt ꝙ ꝑꝑ ſubleuare caput a multitudine euaporationũ ad ipſum dormitio fiat capite ſubleuato ⁊ ſitu q̄ſi ſemiſedendo ſup ſtrato fiat cubit⁹.❡5⁹ canõ eſt.ꝙ mēſura ſõni in hoc viro nõ ſit minor horaꝝ octo.ꝑ tātā eñ dormitionē ſtõchi digõ vigoraꝛ q̄ in eo tarda eſt:⁊ cum hoc melior ſit digõ ſcda ⁊ tertia in venis ⁊ membris ❡6⁹ canõ eſt.ꝙ in dormiēdo oīno cuſtodiaꝛ a ꝑcuſſione radioꝝ lune.tales eñ augēt reumatiſmos et faciũt poſſidere ſcreatũ ſanguis.2ª p̄mi.❡7⁹ canõ eſt.ꝙ caput ⁊ totũ corp⁹ dormiēdo ſint bñ cooperta pānis.melius eñ eſt ei tali tectura ſudorē incurrere q̄ꝫ ex negligētia ei⁹ algere.❡8⁹ canõ eſt.ꝙ in dormiēdo euiteꝛ aptura oris.denigrat eñ ⁊ exaſperat linguā ⁊ pect⁹ infrigidat ⁊ oppilat ⁊ aſmata ⁊ raucedines vocis efficit.remanēte aũt altera tꝑis particula notabiliter ledit.⁊ hec de ſermone quarto.

❡Sermo quintus de accidentibus anime.

SErmo q̄ntus tractare dꝫ modum applicatiõis paſſionũ ſiue accñtiũ aīe.Et q̄ eaꝝ q̄dā ſunt ꝯñtes impꝛſſionē ſpēꝝ q̄ delectāt aīam:alie ꝟo que ꝯtriſtāt ſiliꝛ in organa ⁊ inſifa corꝑis impreſſiões ab aīa fiũt aliꝛ ⁊ aliꝛ mouētes.❡Sunt aũt paſſiões delectabiles.velut gaudiũ benignitas māſuetudo humilitas ⁊ ꝯſilia. Cõtraria aũt iſtis paſſionib⁹ ſunt ſicut furor iracundia triſtitia anguſtia ſollicitudo vehemēs ⁊ anxietas.❡Primas aũt haꝝ paſſionũ vt in plurib⁹ ꝯſequunꝛ impꝛſſiones agentes leuiter ⁊ moderate impꝛmētes ꝓter gaudiũ ꝑniciosum.vir eñ aīa māſuet⁹ humilis ⁊ benign⁹ nõ hꝫ repētinũ motũ in ſpiritibus ⁊ humorib⁹ nõ in corde neq̄ꝫ in vētriculis cerebri ſcm̃:ꝓpter qđ negociari in talib⁹ paſſionib⁹ huic viro eſt valde vtilimũ.❡Cũ q̄ꝫ ex ira ⁊ furore vehemēs ⁊ velox fiat in humorib⁹ ſpiritibus ⁊ organis corporis impꝛſſio nõ eſt dubitabile corpus ꝓparari ad grandia ꝑicula.ſ. aut ad febres ebullitionē in humorib⁹ ꝯñtes ⁊ extraneationē in humorib⁹.aut ad oppilões aut apꝫata ꝯñtia ſubitũ decurſum humoꝝ ad vētriculos cordis ⁊ cerebri:aut q̄ñq̄ꝫ defect⁹ aīoſitatis:⁊ ſyncopales alterationes fiũt in iracūdis ꝓpter vehemētē reſolōnē in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ laudabilib⁹ factā.tales eñ paſſiões extermināt ⁊ mutant corp⁹ ab ea q̄ eſt ſm̃ nām ꝯſiſtētia 3⁹ tegni.ꝑꝑ qđ nõ eſt mirabile ſi furibundi hoies nõ ſunt bñ ꝯtēplatiui neq̄ꝫ ſibi ⁊ aliis bñ ꝯſulētes intm̃ ꝙ q̄ñq̄ꝫ fiũt ſicut amētes ⁊ maniaci.❡Et q̄ ab illuſtrib⁹ viris nõ raro inueniꝛ coitũ annexum fuiſſe paſſionib⁹ aīe ꝑꝑ vehemētē delitiā ⁊ ꝯcupiſcētiā ipſi⁹.iđ de actu venereo dicēdũ ꝙ nulla eſt hũana cõplo cui eq̄ cito ⁊ intēſe noceat actus coit⁹ freq̄ntatus velut eſt cõplo frida.ꝑꝑ qđ agendũ eſt ꝑce in ipſo ſicut placuit Epicuro q̄ nõ voluit actũ coitus in ꝯſeruādo ſanitatē aliud efficere q̄ꝫ nocere.❡Mēſura igiꝛ illi⁹ nõ trāſcēdat binā copulationē i ſeptimana:⁊ fiat in aurora ſuꝑfluitatibus p̄me ⁊ ſcđe digõ

nis iam expulſis ⁊ cũ ſuauitate et delectatiõe ⁊ abſq̄ꝫ motu corporis excellenti . Aliter aũt ab eo abſtinendum.⁊ hec de ſermone q̄nto.❡Sextum vero ſermonē qui eſt de cibo ⁊ potu inuenies in conſilio dñi Petri donati epiſcopi paduani:⁊ tu ibi recurre ⁊c.

❡De regimine per medicinalia. Caꝑ.ij.

IAm aũt inſtat tꝑs declarādi modũ reginis hui⁹ viri ꝑ medicialia ꝑ quē lapſus in eo iā ꝑdict⁹ corrigi ⁊ remoueri poſſit.❡In hoc itaq̄ꝫ caplo hũc modũ obſuabo.p̄mo eñ deſcribā ei purgationē ꝓ ſua ſanitate recuperāda ꝯuenientē.❡2⁹ ꝟo p̄ncipaliꝛ deſcribā ſibi.12.inſtrā medicinalia per quoꝝ applicationē finē intētũ feliciter obtinere poterit.❡Pro cõplemēto ꝟo p̄me ꝑticule duplicē ei deſcribā purgationē.⁊ p̄ª q̄dē erit in autũno ꝯueniēs. 2ª ꝟo in ꝟe ꝑficiēda.p̄ma q̄dē purgatio fiat incipiēdo iuxta poſſe ſuũ a xxª die mēſis ſeptēbris vſq̄ꝫ ad medietatē octobris ꝑ hũc modũ. Eligat eñ ſpatiũ tꝑis.x.dieꝝ in q̄b⁹ abſtineat a motib⁹ corꝑis vehemētib⁹ aut eq̄tādi trāſfretādi aſcēſus vel deſcenſus mõtiũ.tūc itaq̄ꝫ mane vno i aurora vel ꝑ vnā horā vel mediā añ diē accipiat hoc minoratiuũ. ℞.agarici albi leuis ⁊ frāgibilis abſq̄ꝫ nodis.ʒ.ij.ß.reubarb.elci.ʒ.ß.zinziberis.℈.ß.ſpice nardi.g̃.x. ſalis gēme. g̃.j.hec oia ſubtiliꝛ puluerizata infũdanꝛ in.ʒ.ij.aq̄ abſinthij.⁊.ʒ.ij.ß.aq̄ melliſſe calefactis ꝑ diē nālem tūc itaq̄ꝫ i aurora calefiāt colenꝛ ⁊ diligēter exp̄māntur ⁊ i colatura illa diſſoluaꝛ.ʒ.j.elcē māne: ⁊ totum actu calīn bibaꝛ ⁊ dormiat ſup ea imediate ꝑ vnam horā:poſt ſurgat ⁊ q̄ſcat a motib⁹ corꝑis.⁊ ſupponēdo aliquos pānos calīos toti ventri reuoluat ipſe horaꝝ.v.⁊ poſt illud bibat ſcutellā vnā brodij pulli macri cũ.ʒ.ß.zuccari.poſt quē potũ ꝑ horā vnā p̄ſdeat.❡Mane ꝟo imediate ſeq̄nti accipiat hũc ſyr. actu calīn hora ꝑdicta ⁊ ꝯtinuet ipſm ſaltē dieb⁹.vij Cui⁹ deſcꝑtio. ℞.ſy.de biſanthis.ʒ.j.mell̄ roſati cola.ʒ.ß.aq̄ mellīſſe abſinthij ⁊ cicoree.ana.ʒ.j.miſce. ❡Cũ ergo aſſũpſerit hoc digeſtiuũ tot dieb⁹ vt vrina appareat citrina aut ſubrufa in ſubſtantia mediocris ⁊ hypoſtaſim hñs in fũdo ſedētē albā in colore ꝯiũctā in ꝑtib⁹ ſuis ⁊ eq̄lē in oib⁹ ⁊ dyaphanā in ſubā ⁊ nõ valde groſſā:tūc mane imediate ſequēti purgeꝛ cũ iſtis pillis. ℞.pillaꝝ de agarico deſcꝑtione Meſ.℈.ij.pillaꝝ de reubar.ʒ.ß.cũ zuccaro roſa. formenꝛ pille.vij.horis ⁊ modis oib⁹ obſuādis poſt eas q̄ poſt minoratiuũ ſcripta ſunt obſuari debere. Hec de purgatiõe autũni. ❡Purgatio ꝟo q̄ in vere fieri dꝫ eſt vt a medietate mēſis martij vſq̄ꝫ ad decimā diē mēſis maij purgeꝛ ꝑ hũc modũ.tꝑis eñ ꝯuenītia idonea ſibi ſeruiente vno mane accipiat iſtas pillas. ℞.pillaꝝ de iera cõpoſita pillaꝝ de ſarcocolla.añ.ʒ.ß.formenꝛ pille.vj.vel.vij. ⁊ accipianꝛ hora ⁊ modis in ꝓcedentib⁹ purgationibus obſeruādis. ❡Poſt minoratiuũ aũt ꝑdictũ die immediate ſeq̄nti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞.ſy. de abſinthio mellis roſati cola.ſy.de hyſopo.añ.ʒ.ß.aq̄ melliſſe.ʒ.ij.aq̄ violaꝝ.ʒ.j.miſce ⁊ calīn accipiaꝛ vt ſupra de alio dictũ eſt:⁊ ꝯtinuenꝛ ꝑ totā ſeptimanā vnā.❡Die vero immediate ſeq̄nti purgeꝛ cum hoc medicamine. ℞.

eſula rū idi.ʒ.iij.agarici electi.℈.xv.zinziberis.℈.xv. diſſoluant cū medio cyatho dulcis vini albi calefacti aut medio cyatho aq̄ mellis: ⁊ bibat i aurora cū alijs ꝯditionibus ſcriptis in alijs medicinis.

Pro expeditione ſcḋe ptis hui⁹ capituli.12. remedia vtilia diſponib⁹ diuerſoꝝ mēbroꝝ hui⁹ viri iam nunc ſcribā. ❡Et p̄m q̄dē hoꝝ eſt deſcriptio harum pillaꝝ. ℞.reupontici agarici electoꝝ.añ.ℨ.ß. ſpice nardi zinziberis.añ.℈.j.macis folij calami aromatici maiorane ſtica.añ.℈.ij. aloes epati.ℨ.iij. ſalis idi.℈.ß.īfūdant hec oīa in.ℨ.iij.aq̄ abſinthij ⁊ toti dē cicoree diligenter cōmiſceant cū cocleari ⁊ exiccē tur ſub radijs ſolis vel ſub tegula mediocriter calefacta p̄dictas aq̄s renouādo vicibus trib⁹. poſt cuius aq̄ cōſumptionē fiant pillule de oī.ʒ.vj. vel.vij. Conferūt em̄ he pille in mundificando caput ⁊ ſtomachū ⁊ dilatāt pectus ⁊ mūdificatū efficiunt: aperiunt oppilōnes ⁊ vias epatis ⁊ ſplenis ⁊ diſtrahūt māſ a iūcturis diuertēdo ēt eas p nālia locoꝝ eūoꝝ nē ⁊ ventrē defendūt a ſtipticitate que vt plm cōſuetudinaria eſt militātibus diuerſa loca circuētibus. ❡Uſus aūt eaꝝ eſt ꝙ bis in mēſe accipiat de eis.ʒ.j.ſi vr̄ oppoꝛtunū ſeruatis cōditiōib⁹ circa ſolutiua dictis in p̄cedēti pte huius capli. Felicioꝛē aūt oponem in eis inuenio ſi hō oī fine ſex dieꝝ vel.v. ex eis accipiat vnā imediate añ cenā: ⁊ ſi caput granatū p̄cipet accipiat.j.vel.ij.ex eis p duas hoꝛas poſt cenā ⁊ erūt ei nobile remediū ⁊ vtiliſſimū. ❡2m ſʒo p̄ncipale inſtr̄m eſt puluis iſte de quo ſaltē bis i ſeptimana q̄ntitas ſex granoꝝ frumēti ſpgat ſup aſſirioꝛi pte capitis a p̄n° frōtis vſq̧ ad ſūmitatē capitis p latitudinē q̄tuoꝛ digitoꝝ iter capillos ꝓſciēdo.et cū ponit ip̄m 2ª vice cū pectine deponat p̄us p̄m appoſitū.⁊ eſt deſcriptio. ℞.floꝝ ſticados maiorane oꝛigani.añ.ʒ.j.macis.ʒ.j.ß.ligni aloes.℈.ij. ambre oꝛiētalis.℈.j.muſci.℈.j.fiat oīm p ſe puluis. ⁊ poſt cōmiſceat. ❡3m ſʒo remediū capiti coꝛdi ⁊ oib⁹ p̄ncipalib⁹ appꝛopꝛiatū eſt puluis iſte quē in ſyndone retoꝛta de grana ligatū hēat ⁊ ſepe ip̄m odoꝛet. Cui⁹ deſcriptio. ℞.folioꝝ baſilicōis gariofilati.ʒ.j.ß. beē albi ⁊ ru.ligni alo.ſtoꝛacꝭ calamite coꝛticū citri.añ.ʒ.j.nucis muſ.zedoarie galāge.añ.℈.ij.floꝝ enule.℈.iiij.fiat oīum p ſe puluis ⁊ poſt cōmiſceat. ❡4m p̄ncipale remediū eſt.ꝙ iſte vir poſt purgationē mēſis ſeptēbꝛis dictū ſaltē oī ſeptimana bis accipiat ʒ.j.ß.electe tyriace Andromachi cui⁹ etas ſit ab anno.12° vſq̧ ad 25m trāſglutiēdo ipſam abſq̧ potu aliquo: ⁊ tardet poſt ipſā cib⁹ hoꝛis ad minus q̄nq̧ vel ſex. ❡5m p̄ncipale remediū eſt. vt hic vir oī medio mēſe in ſero cū vadit ad lectū poſt cenā deglutiat.℈.ij.metridati fermētati a 6° anno vſq̧ ad.15 ❡6m remediū p̄ncipale eſt vt iſte vir a medio ſeptēbꝛis vſq̧ p totū mēſē martij bis aut ſex in mēſe per hoꝛas.v.añ prādiū comedat vnū mirabol. kebul. ꝯditū ⁊ erit ei ſuffragiū capiti ſtomacho ⁊ iuncturꝭ. ❡7m inſtr̄m p̄ncipale reſpiciēs ſtōachū ⁊ epar rectificādo digōnē p̄mā ⁊ ſcḋam eſt vſus iſti⁹ ꝯfectiōis de qua añ cibū accipiat rotulā.j.ʒ.ij.bibēdo poſt ipſā q̄rtā ptem cyathi modeſti vini aromatici ⁊ fumoſi.

Cui⁹ deſcriptio. ℞.ſpērū dyābꝛe deſcriptiōe Meſue in antidotario.ʒ.j.ſpērū eluarij de ligno al. deſcriptiōe Auic.5° cañ.ſūma p̄ma.ʒ.j.ß. zuccari albi librā.ß.cū aqua betonice fiat confectio in rotulis magnis ⁊ cooperiatur folijs auri. ❡8m inſtr̄m principale eſt. vt iſte vir ſup ſtōacho ſuo maioꝛi pte tp̄is aut ſaltem in nocte teneat plumaceolū magnū quadratum latitudinē duarū ſpāſarū accipiēs in quacūq̧ quadratura ⁊ calefiat ſacculus p̄dict⁹ frequēter et ſuffumiget cū puluere nucis muſ. Cuius deſcriptio ℞.folioꝝ meliſſe oꝛigani pulegij calamēti betonice.ana.M.j.lābꝛuſce.M.iiij.coꝛal.alboꝝ ⁊ rubeoꝝ ſpodij ana.ʒ.j.macis.ℨ.ß. ligni aloes.ʒ.j.ß.laudani gallie muſ.roſarū non expenſarū. añ.ʒ.iij.puluerizent omnia ſubtiliter per ſe ⁊ miſceantur poſt ⁊ conſuant in ſacculo facto de fuſtaneo bñ denſo ⁊ applicet ſtomacho. ❡9m inſtr̄m p̄ncipale eſt cerotū hoc. qḋ plerūq̧ ⁊ ꝓpe in die ſup ſtomacho applicet ambiens ip̄m a pomo granato vſq̧ ad vmbilicū ⁊: ibidem firmū teneat. Cuius deſcriptio. ℞.laudani electi.ʒ.j.ß.reſine.ℨ.j.ß.gallie muſ.ʒ.j.maſticis gariofiloꝝ.añ.℈.ij.diſſoluant gūme cū aceto citonioꝝ ⁊ cū ſufficiēti q̄ntitate cere fiat cerotū bñ tenax. ❡10m inſtr̄m eſt.vt vir iſte nō raro faciat ſibi inungi totā ſpinā a furcula ſpatularū vſq̧ ad finē cū hoc vnguēto calido aut frido ſi tolerare poterit. Cui⁹ d̄ſcriptio ℞.olei de floꝛib⁹ cucurbite ⁊ nenufaris.añ.ℨ.ß.ſeminū poꝛtulace acetoſe ⁊ ſcariole.añ.ʒ.j.ſpodij ſemis plātagis coꝛiādroꝝ p̄patoꝝ.añ.ʒ.ß.cere.q.ſ.fiat vnguētū viſcoſi⁹ molli ⁊ ꝯſeruet in vaſe vitreato. ❡Penultimū ſʒo inſtr̄m eſt. vt iſte vir ſepe cū fuerit ſui regiminis cōpos faciat ſibi ablui pedes ⁊ crura vſq̧ ad inguina ſaltē duab⁹ vicib⁹ in ſeptimana cū hac decoctiōe calꝫ p horā ante cenā leuiter ꝯfricādo membra. ℞.aque ferri: ⁊ eſt illa in qua cādētis ferri fruſtū duaꝝ libraꝝ q̄nq̧ extinguat: ſitulas duas gallarū cupreſſi numero.25.ſalis mineralis in montib⁹ inuēti li.ß.granoꝝ myrti.ℨ.j.macis.ʒ.ij. bulliāt hec oīa in p̄dicta aq̄ vſq̧ ad ꝯſumptionē tertie ptis de q̄ mediocriter calꝫ fiat ablutio vt dictū eſt. Eſt em̄ nobile remediū ad p̄ſeruandū iuncturas ab acceptione mātērū que a ſuperi⁹ ꝓpellunt ad inferioꝛa. ❡Ultimū inſtr̄m eſt eluariū iſtud cui⁹ vſus ſit accipe ex eo in auroꝛa q̄ntitatē.ʒ.iij.cū modico aq̄ menthe vel roſme.calefacte ⁊ tardet poſt ip̄m cib⁹ hoꝛis q̄tuoꝛ: ⁊ erit in eo potētia ꝯfoꝛtandi caloꝛē inatū ⁊ ꝯſeruādi ip̄m in oīb⁹ mēbꝛis ⁊ digōnē p̄mā ſcḋam ⁊ tertiā ⁊ eſt magis auxilio ad ꝯfoꝛtandū cerebrū coꝛ epar et ſtomachū. Cuius deſcriptio. ℞.granoꝝ fiſticoꝝ electoꝝ.ℨ.iij.granoꝝ pineaꝝ.ℨ.j.ß. ſpērum dyambꝛe dyamuſci dulcis ⁊ eluarij de ligno aloes añ.ℨ.ß.ſyru.ꝯſeruationis zinziberis recentis lib.j.zuccari albi lib.ß.infundant fiſtici ⁊ pinee mūdati in aquā menthe calefactam per dies duos nāles. deide vltimate terant ⁊ icoꝛpent cū ſyrupo ⁊ zuccaro inuicē coctis vſq̧ ad glutioſitatē. tūc ꝗ ſupaddant alie ſpēs p ſe trite ⁊ cribellate ⁊ icoꝛpent ſil ⁊ reponant in vaſe vitreato bñ coopto ⁊ in loco ſicco ꝯſeruet. Claudit em̄ meo iudicio in hac medicina ſʒtus ⁊ potētia reparādi ⁊ ꝯſeruādi ſanitatē hui⁹ viri. Cui hec oīa ꝯcedere

dignetur ſummus ille vniuerſe machine conditoꝛ q̄ cuncta donat optima abundanter bn̄dicens ea ad laudes ei⁹ perpetuas ⁊ immoꝛtales.

Conſiliū.266.

De mala cōplōne frigida ⁊ humida cōplicata quatuoꝛ malis accidentibus que ſunt. ¶ Motus tremulus ⁊ pulſatilis coꝛdis. ¶ Nocumentum in anhelitu quod eſt conſtrictio. ¶ Cacetica diſpoſitio in capite pꝛincipaliter apparens. ¶ Durities et tenſio apoſtemoſa in regiōe media ſtomachi. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis diſpōnis ⁊ accītium p̄dictoꝝ. Cap̄.i.

FEdericus de famoſa vrbe Uincentia ⁊ de celeberrima ꝓgenie Uerlactis verriēſ. egrotat vna diſpōne multis tn̄ accidētib⁹ aſſociata que indubitāter minatur ſibi terminationem verendā ſatis niſi caute ⁊ ſollicite multuꝫ regendo ſe defendat ab ea.

Eſt enim hec diſpō cōplō frida ⁊ humida mālis totius coꝛpi: p̄ncipali⁹ tn̄ ⁊ foꝛtioꝛ ⁊ fixa magis repitur ī coꝛde ⁊ cerebꝛo ipſi⁹ q̄ in alijs membꝛis. ¶ Declarāt aūt hāc diſpōnē ſigna q̄plurima. Pꝛimū q2 tactu p̄cipit̄ qualitas coꝛpoꝛis friditatē repn̄tans magis q̄ caliditatē ⁊ hūiditatē q̄ ſiccitatē: ſed tactus eſt veriōꝛ regula in iudicādo de qualitatib⁹ tāgibilib⁹. vt 3° cōplōnuꝫ. cap̄. 3°. ¶ 2m ſignū eſt. quia pulſus paruus ⁊ rarus eſt: ſed hec omnia frigiditatis exceſſum ſignificāt. ¶ 3m quia cū p̄dictis differentijs pulſus eſt etiā mollis vel lenis. ¶ 4m q2 extrins mutatū qđ eſt vrina aliqn̄ palearis vel ſubcitrina. aliqn̄ glauca tenuis vel aq̄ſa apparet. ſed oēs hi coloꝛes augmētū frigiditatis oſtendunt. ¶ 5m q2 coloꝛ ei⁹ ꝑmutat⁹ eſt ad ſubalbedinē in toto coꝛpe. maxīe ī facie ⁊ in oculis. ¶ 6m q2 anhelit⁹ ei⁹ ad puitatē tarditatē raritatē īclinat magis q̄ ad dr̄ias oppoſitiōis oſtendat niſi ſupueniat ei in ſero paroxiſmalis motus periodice ſtatice nō pure. ſed ꝓueniēs a multitudīe flatus cū pauca quātitate coloꝛe ſicut ſenſibilr̄ aduenire in eo ꝑcepi ⁊ ſic variant̄ ſigna p̄dicta ſicut eſt rōnale ſatis.

Hāc ḋo malā cōplōnē frigidā ⁊ hūidā mālē in coꝛde auctā ſigna iā p̄miſſa declarāt. Et iterū hoc confirmat̄ ꝑ pꝛimū accn̄s qđ cōcomitatur hāc diſpōnē ⁊ eſt motus tremulus coꝛdis qui nō eſt tectigatiuus motus. ſed foꝛti⁹ illo eſt. nec pulſus vel ſaltus coꝛdis qui plurimū ꝯſeq̄tur neceſſitatē valde auctā in coꝛde aut vehemētē conatū virtutis ad nocumētū expellēdū in eo exn̄o. Eſt ergo mot⁹ tremulus medio modo ſe hn̄s inter pulſatiuū ⁊ tectigatiuum dictū. ¶ Et pulchꝛe cōſiderandū eſt ꝙ in tali tremulo motu coꝛdis non raro imo frequēter apparent mot⁹ diſpulſantes. cū enim in coꝛde auget̄ frigiditas que debilitat innatū caloꝛē ei⁹ neceſſe eſt multitudinem vapoꝝ in coꝛde gn̄ari ⁊ augmētari q̄ incitant virtutē ad ſepe ſiſtolādū grā mundificatiōis p̄dictoꝝ. ſed virtus ꝓꝑ debilitatē eius nō p̄ōt cōuenienter applicare partes artarie de circūferentia ad centrū ita vt tātū expellat̄ de vapoꝛe quātū in eo cōgregat̄. ergo citius inſurgit ſiſtolandi neceſſitas q̄ inſurgeret ſi virtus maioꝛē faceret ꝯſtrictionē. Cū ergo virtus mouet arteriā a termino a quo ad terminū ad quē grā finis p̄dicti: ⁊ ꝯtinuo augmētet̄ neceſſitas mundificādi maioꝛ a multitudine vapoꝝ. ergo pꝛius tp̄e mouebit arteriā ſm̄ aliquas partes q̄ cōpleat̄ eius motus a termino a quo ad terminum ad quem. ſed iſta eſt rō foꝛmalis pulſus biſpulſantis igit̄ apparet in hoc iuuenculo cū tremulo motu coꝛdis pulſus biſpulſans: quod erat declarandū. ¶ Et ſi conſideratoꝛ diligenter inſpiciat videbit motum quaſi conſimilem in ſiſtole anhelitus pꝛius enī tp̄e q̄ compleat̄ ſiſtoles anhelitus a termino a quo ad terminū ad quē augmētata ꝯtinua neceſſitate mūdificatiōis neceſſe eſt incitari virtutē ad frequēter conſtringendū anhelitū vt ipſa ſufficiēter alleuiet ſecū mūdificatione fumoꝝ in pectoꝛe cōtentoꝝ. ſꝫ hec eſt rō foꝛmalis ꝑtialis anhelitus duplicati vel biſpulſantis. igit̄ ⁊c. ¶ Et ex hoc fundamēto ſubtilr̄ contēplāti appet. ꝙ ſi diſpō nō curabit̄ ab hoc iuuenculo in breui tp̄e multiplicato vapoꝛe neceſſitate ſuperaddita ꝓꝑ extraneationē vapoꝝ qui nō debite regūtur a virtute ꝑatus eſt de tremulo motu coꝛdis permutari ad magnū pulſum coꝛdis ꝑſeuerantē q̄ minat̄ ſibi moꝛtē ſubitā. Jlle enī qui hꝫ motū tremulū coꝛdis ſibi ꝯtinuū caueat ne ſubita intercipiat̄ moꝛte. vt 3a pꝛimi. cap̄. de his que ꝓnoſticāt egritudies. ⁊ 11a tertij. cap̄. de tremoꝛe coꝛdis virtualr̄ colligit̄. Un̄ ex hoc fūdamēto appet ꝙ ſcđꝫ accn̄s hāc diſpōnē cōcomitās eſt nocumētū ī anhelitu diſnia nolandum ⁊ ꝑꝑrie cū conſtrictione anhelitus.

At vero iterum declarari opoꝛtet hanc frigiditatem ⁊ humiditatem in capite ⁊ cerebꝛo huius iuuenculi inualeſcere quod facile ex multis declarari poteſt. ¶ Pꝛimo quia partes p̄dicte omnes frigiditatis ⁊ humiditatis augmētum magis oſtendunt q̄ aliarum qualitatū exceſſum. ¶ 2° q2 habitudo faciei ſemicacetica eſt vt ſenſus viſus oſtendit: eſt eniꝫ facies eius cum inflatione repꝛeſentata: qđ quidem non ꝓuenit ex nocumento epatis. diſcurrendo enim per ſigna oſtendentia lapſum epatis nō apparet ip̄m eſſe leſum in operationib⁹ cōmunibus. ſufficiēter enī chilū tranſmutat in humoꝛalē maſſam ſeq̄ſtrat ip̄m a ſupfluis ⁊ delegat ei⁹ ꝑtes ad loca q̄b⁹ nāliter deputate ſūt. Neq3 ēt appet eparet lapſuꝫ in operationib⁹ ꝓꝑrijs ſufficiēter enī ip̄m nutrimentū attrahit ⁊ retinet digerit ⁊ expellit ſuperflua eius. alr̄ enī continue macreſcēdo deficeret. Cū itaq3 cacetie ſpēs in facie huius iuuenculi appens ⁊ perſiſtēs nō ꝓueniat a nocumēto epatis vt argutū eſt. ſequitur ꝙ opꝫ illi⁹ inuenire cāꝫ vel cās ꝓductiuas. Eſt igit̄ modus imaginādi hoc talis. nutrimētū enī qđ fert̄ ad cerebꝛuꝫ ⁊ totū caput gratia ipſius nō ſufficiēter digeri ⁊ depurari poteſt a ſupfluis ꝓꝑ frigiditatis ⁊ hūiditatis augmētū in eo. ⁊ q2 lꝫ nutrimētuꝫ apponat̄ cerebꝛo ⁊ ꝑtib⁹ capitis. ip̄m tn̄ nō ſufficienter vnit̄ neq3 aſſimilat̄ membꝛis illis. Cū itaq3 derelinquat̄ a ꝯueniēti ope nāe a caloꝛe aliqualr̄ extraneo cōuertit̄ in fumoſitates et vapoꝛes que in poꝛis ſubcutaneis et

venis capillarib⁹ immerſe tumorē in tota facie eſſi ciant: vt intelligēti appet vñ ꝛ ſi nutrimētū ſit cā hu ius caceſſe remota. vapor ꝟo ex illa ḡhat⁹ ſit cā imme diata tūc fortior dꝫ eſſe opinio tua ad ꝯcedēdū va porē ab īferiorib⁹ partib⁹ ad caput eleuatū poſſe eſ ſe mālē cām hui⁹ caceſſe diſpōnis. Cū minori eñ cō uenientia mouet̃ ꝟtus ad agēdū in vaporē vel ī oble ctū nō ſibi ꝓportionatū ꝙ̄ ad agēdū ī nutrimētū ſi bi ꝯueniēs: ſꝫ nō pōt rectificare nutrimētū igit̃ neqꝫ poterit regere ꝛ rectificare vaporē qḋ erat declarā dū. ℭ Vñ ex fundamēto hoc appet ꝙ huius caceſſe duplex aſſignat̃ cā. ℭ Pͥa eſt mala cōplo fri. ꝛ hūi. cerebri ꝓdictoꝝ vapoꝝ ḡhatiua. ℭ 2ª eſt mālis cā coadiuuatiua ꝛ eſt multitudo vapoꝝ a toto corꝑe ad caput eleuatoꝝ. ꝑꝑ qḋ nō raro ꝯtigit errare me dicos in iudicio cāꝝ caceſſe ꝯſilis. Freq̄nter eñ dis indicat illi⁹ caceſſe cām eſſe nocumētū epatis ꝛ non eſt veꝝ ſemꝑ vt ex ꝓdictis appet. ℭ 3ᵐ motiuū ad ꝓ bādū iteꝝ cerebrū ei⁹ eſſe infrigidatū ꝛ humectatū ſu mit̃ a ſuꝑfluitatū inunctiōe. multiplicat eñ cerebrū ei⁹ ſuꝑfluitates mucoſas ꝛ aquoſas q̄ qñqꝫ ꝑ pala tū: nō raro ꝟo ꝑ naſum: ꝛ aliqñ ꝑ oculos ſenſibiliter effūdant̃ qñqꝫ etiā inſenſibilr̃ ꝛ occulte per venas ꝛ neruos a cerebro ad pect⁹ multiplicant̃ ꝛ ſtōachū: ꝛ ſunt cā q̄rti accñns ſtatim declarādi: ſꝫ haꝝ māerū multiplicatio oīno arguit exceſſum hūiditatis ꝛ fri ditatis. q̄re ꝛc. Nō curaui hic adducere ſigna ſum pta ab oꝑōnib⁹ alalib⁹: vt a lōgitudine ꝛ ꝓfūditate ſōni: neqꝫ ſumpta ab oꝑōnib⁹ ſenſuū exterioꝝ ꝛ inte rioꝝ effugiēs magis ꝓlixitatē ꝙ̄ ignorantiam.

Quartū accñs ꝛ verēdū ſatis ꝙ ꝓdictā diſ pōnē ꝯcomitat̃ eſt tēſio in regiōe media ſtōachi hui⁹ iuuēculi cū dolore ibidē ſaltem tactu illius loci multiplicata ꝛ intenſa: q̄ quidē do lor ꝛ lꝫ poterit eſſe ſpe ꝓcedēs diſpōnē pectoris ꝛ ca pitis. rōnabilius tñ apparet ꝙ ſucceſſerit predictis diſpōnib⁹ magis ꝙ̄ ꝓceſſerit eas: eo q̄ ſi preceſſiſſet eas: tūc rōnabilr̃ extēſio ꝛ dolor eſſēt inteſiue ꝛ extē ſiue maiores etiā ꝓus itelligēti appet fuiſſe ab egro ꝑceptū nocumētū capitis ꝛ pectoris ꝙ̄ ſtōachi eius ℭ hoc aūt minat̃ ſibi nocumēta ꝙ̄plura ꝛ ſucceſſu ra. ℭ pͥᵐ eſt ꝓuatio digōnis. ℭ 2ᵐ eſt ꝯuerſio in apa dubitabile multū. ℭ 3ᵐ eſt augmentū nocumēti in corde ꝑꝑ magnā colligātiā ſtōchi ad ipm cor. ℭ 4ᵐ minat̃ ſibi nocumentū in epate futurū fieri ꝛ corru ptionē operationē ei⁹ ꝛ aptitudinē trāſitus in aſci tem vel hypoſarcā. vt intelligenti apparet.

Propter qḋ oīa ꝓdicta in vnā epilogando ſñiam apparet ꝙ ꝓncipalis egri tudo hui⁹ iuuēculi eſt mala cōplo fri. ꝛ hu. māis in toto corꝑe ei⁹ multi ſtatis in eo multiplicatiua mu cillaginoſi viſcoſi ꝛ parti vitrei ꝛ eſt aſſociata q̄tuor p̄uis accñtib⁹. ℭ pͥᵐ eſt mot⁹ tremulus ꝛ diſpul ſans cordis. ℭ 2ᵐ eſt nocumētū in anhelitu qḋ eſt cō ſtrictio. ℭ 3ᵐ eſt caceſſa diſpō in capite ei⁹ ꝓncipalr̃ apparēs. ℭ 4ᵐ eſt durities ꝛ tēſio apoſa in regione media ſtōachi ſui. ℭ Ex qb⁹ oīb⁹ appet pͦ diſpōnē talē magnifice fore verēdā. ℭ Appet 2ͦ oportere ipꝫ valde debere eſſe ſollicitum ad ſui curationē ꝛ regi men: vt nunc ſequitur.

ℭ De regimine eius tam per res non naturales ꝙ̄ per medicinalia. Cap̄.ij.

Regimē igit̃ ipſius mēſurādū eſt ꝑ ꝯueniētē adminiſtratio nē ſex reꝝ non naturaliū. ℭ Pro pͣ itaqꝫ caueat ſibi habitare in camera vel loco frido ꝛ humido terraneo ꝛ antiq̄tate mu roꝝ ꝯſtructo ꝛ ꝓpe decurſus aquaꝝ: ꝛ habitet ī ca mera ꝛ nālr̃ calā aſpectu orientali vel meridionali ſcā aut ſaltē artificialr̃ calefaciat ipaꝫ magnū ignē accēdēdo in eā: ꝛ ſi potēs eſſet ſepe cōburere in ea li gna abietis ꝑpli iunipi lauri ꝛ ſiliū calaꝝ arborum meli⁹ eſt. Teneat ſe veſtib⁹ bñ calefaciētib⁹ indutū ꝛ maxime caput ei⁹ bñ calefaciat cū infulis ꝛ birretis ſuffultis pellib⁹ agninis vel de dorſib⁹ varioꝝ ꝛ con ſiliū. pedes a frigore diligēter defendat. Cameram ſuā ſepe ſuffumiget cū thure aut ſandaraca vel ſto race calamita ꝛ ſilib⁹. ℭ Pro 2ª re dicēdū ꝙ niſi fue rit diligēter a ſuꝑfluitatib⁹ mūdificat⁹ non ꝯuenit ei exercitiū ne ponat māam in fluxu ꝛ ꝓpe poſt cibū. cū ꝟo fuerit diligēter purgat⁹: ꝯueniēs erit ei exercitiū ꝛ ꝓpe cq̄tādo mōtē aſcēdēdū vel plurib⁹ paſſib⁹ iti nerādo. Et ſi oī die añ cibū poſſet facere fieri ſibi fri catiōes a genub⁹ vſqꝫ ad pedes ꝛ ab inguinib⁹ vſqꝫ ad eos ꝛ a ſpatulis vſqꝫ ad nates cū pānis trahēdo inferi⁹ vſqꝫ ad rubedinē cutis eēt ſibi valde ꝯueniēs ℭ De ſomno ꝛ vigilia dōm. ꝙ multa dormitio non eſt ſibi ꝯueniēs. ꝓpterea q̄ ḡnat ꝛ augmentat reu matiſmos ꝛ coꝝ māꝫ. ℭ Mēſura igit̃ dormitiōis ei⁹ nō tranſeat ſeptē horas aut octo ad plm ꝛ dormiat pānis bñ coopt⁹ capite notabilr̃ eleuato ſuꝑ dextro ꝓus latere. deide ſuꝑ ſiniſtrū ſe reuoluat. Caueat a dormitiōe oī immediate poſt cibū immo trāſire di mittat horas duas aut ſaltē vnā. ℭ In mō ſue ciba tiōis ꝓ caueat ſibi a multa aſſūptiōe ciboꝝ ꝛ potuū ꝑꝑ q̄ duo ſtōachū extēſuꝫ vel inflatū ꝛ fluctuationē ciboꝝ ꝛ potuū in eo ſentiat: ꝛ nūꝙ̄ cibū accipiat niſi ꝟa fame inuitāte ipꝫ ad hoc. Et in cibatiōe ſua nul lū cibū deglutiat ſine optima maſticatiōe. Et potū ſuū accipiat freq̄nter ꝛ paꝝ paulatine deglutiendo magis ꝙ̄ eꝫ. De accñtib⁹ aūt aīe ꝯueniēs eēt ei ali qñ leuiter iraſci ꝛ ꝯturbari. Triſtitiā aūt ꝛ ſollicitu dinē ꝛ dolores aī paſſiōes euitet: imo de ſalute bene ſꝑare dꝫ ad quā grā dei cito termiabit. De cibis ꝟo ꝛ potib⁹ euitet oēs fri. ꝛ hu. velut piſces cācri lac ꝛ la cticinioꝝ ciboꝝ vſū: ſilr̃ lactu. bletas ſpinac. portu. cucur. citru. āgurias ꝛ oīa ſilia iſtis dimittere dꝫ vſ qꝫ quo ꝑfecte ſanat⁹ erit. cōedat panē bñ fermētatū ꝛ coctū duoꝝ dieꝝ aut triū ad pl⁹. ℭ Et dieb⁹ ſacra tis cōedere pōt piſces frixos cū granis feni. aniſi pe tro. mētha ꝛ ꝯſilib⁹. minie ꝟo placēt in gelatina vel agreſta neqꝫ elixi niſi cū aromatib⁹ ꝛ croco ꝯuenient ꝯdiant̃ tēchas ꝛ āguillas oīno dimittat: ſꝫ ſaliti pi ſces velut lucii regine ꝛ ſturiōes eēnt ei vtiles. ℭ De carnib⁹ ꝟo comedat laudabiles velut pullinas co lūbinas ꝛ auiū ſyluestriū oēs. nō tñ in aq̄ viuentes Itē comedat carnes de capto vitulo caſtrato ꝛ tibi tiles: ꝛ vtiles ſunt ei carnes ſalite ꝛ ꝓpe macre. Ca ſeū mollē ꝛ viſcoſū dimittat oēm: ſꝫ ꝯueniēti⁹ eſſet ei vti caſeo vnius anni parumper ſal ſo. ℭ De fructis

bus dimittat oēs frt. ꝛ hu. velut ceraſa criſomilla ꝑ
ſica muſcata pira auellanas molles ꝛ ꝯſiles. Ficus
ſicce ꝛ recētes ſunt ei ꝯuenientes. Itē vue ſicce ꝛ recē
tes in ſuis tꝑibus. ¶ Carniū valde pinguiū vſus nō
plz ꝛ ꝓpe caput cerebꝛū vētres caude aīaliū dimit-
tant. ¶ Olei vſus in eo mihi plz. ¶ Butyꝝ ꝟo dimit
tat velut nauſeatiuū ꝛ mollificatiuū. ¶ Aromata
oīa velut piꝑ zinziber gaꝝ. galāga cinamomū ma-
cis nux muſcata ꝛ grana paradiſi placēt mihi. Bro
dialiū multoꝝ vſus non eſt bonus: imo ſufficit ei de
eo in die accipe ſel' ꝑꝑ qꝺ carnes aſſate ꝛ piſces ꝯſilr
aſſumpti in ſero mihi magis placēt. ¶ De ſaporib⁹
ꝟo dimittat agreſtā ꝛ arācia ꝛ vinū granatoꝝ niſi
valde raro ꝛ in pauca ꝗtitate. ¶ Salſa ꝟo ſinapiū
oliue ꝯdite ꝛ rape ꝯdite bn̄ placēt mihi. ¶ Uſus ꝟo
ferculoꝝ cū petro. caulib⁹ feniculo aneto ſpillo men
tha ꝛ ſilibus eſt ſibi bonus. ¶ De leguminibus ꝟo
ꝯueniūt ei cicera rubea ꝛ qn̄qꝫ alba. Itē riſum pāni
cum far et ſilia. ¶ Uino ꝟo vtaꝛ mediocri inclinato
tn̄ magis ad potētiā ꝙ̄ ad debilitatē ꝛ ſit al. ſapore
bonū ſubſtātia ſubtile ꝛ bibat ipm ſimplex nulla aq̄
cōmixtū: ꝛ ſi nō poſſet ipm accipe ſimplex ſaltē coq̄-
tur aqua cū pauca ꝗtitate cinamomi. ꝛ poſtꝙ̄ fue-
rit infrigidata coleꝛ ꝛ vino miſceaꝛ. ſit aūt cinamo-
mi quātitas vnius grani fabe in vna ſiala ꝛ coqua
tur vſqꝫ ad conſumptionem quarte partis.

Modus aūt regēdi hūc iuuēculū ꝑ inten-
tiōes ꝛ inſtrā medicinalia ꝯſiſtit
in. 20. remedijs infraſcriptis. ¶ Primū itaqꝫ ipſorū
eſt. vt iſte iuuenis ꝑ dies. 10. in aurora accipiat hoc
digeſtiuū calm ꝛ poſt ipm tardet cibū horis ꝗtuor.
℞. ſyr. de calamēto. ℥. i. ß. ꝛ ſi abominareꝛ ſyr. deꝛ
ſibi iſte aq̄. ℞. aq̄ abſinthij hyſopi betonice. an̄. ℥. i.
ß. miſce. ¶ 2m remediū eſt. vt decima die ſeq̄nti acci-
piat hāc medicinam. ℞. eluarij indi. ʒ. ij. turbit. ʒ. ß.
hermodactyloꝝ gra. vi. zinziberis. g. v. dyagridij.
g. i. miſce ꝛ accipiaꝛ in aurora cū medio cyatho aq̄
calide decoc. cinamomi ſupradicte ꝛ dormiat ꝑ ho-
rā poſt aſſumptionē eius: ꝛ trāſactis horis quatuor
accipiat ſcutellā vnā brodij macri pulli cali: aut ſal
tē cyathū vnū aq̄ cocte cū zuccaro calefacte et poſt
ipm tardet cibū ꝑ horā vnā. Si aūt effugeret medi
cine aſſumptionē: tūc accipiat pill'as iſtas loco ip̄ꝰ
ꝛ obſeruet poſt eas ordinē eundē. ℞. pill'aꝝ de iera
cōpoſita. ℈. ij. pill'aꝝ cochiaꝝ. ℈. i. fiāt pille ſeptē
cū iera ſimplici. ¶ 3m remediū eſt: vt iſte iuuēculus
poſt purgationē ponat aliq̄d in cibarijs ſuis de iſto
pul. ℞. cinamomi elci. ℥. i. aniſi feniculi liq̄ri. an̄. ʒ. i.
macis. ʒ. ij. zinziberis. ʒ. i. ß. fiat oīm ꝑ ſe puluis ꝛ cō
miſceaꝛ in cuius fine ponanꝛ croci. ℈. ij. ¶ 4m reme
diū eſt hoc. ℞. pill'aꝝ alefangināꝝ. ʒ. i. ß. maiorane
peonie abſinthij. ana. g. vi. ſalis indi. g. viij. agarici
elci. ℈. i. pulpe colloq̄ntide. ℈. ß. fiāt pille cū ſyr. de
ſticados. vij. ꝑ ol. ʒ. de quibus poſt purgationē acci
piat vnā oī fine q̄nqꝫ dierū parū an̄ cenā. Et poteſt
etiā eis vti oī tertio ſero accipiēdo vnamqn̄ accipit
ſyrupū ꝑdictū ſi vēter eius non eſſet bn̄ larg⁹. ¶ 5m
remediū eſt vt oī ſero cū vadit ad lectū a ꝑn⁹ capil
loꝝ vſqꝫ ad ſūmitatē capitis ꝑ ei⁹ medietatē ꝑ qua
tuor digitos ſupaſꝑgaꝛ de puluere īfraſcripto ꝗti-
tatem granoꝝ frumēti inter capillos ſpargēdo ipz
ꝛ qn̄ ponit puluerē ſcōm cū pectine deponat ꝑmū.
Cuius deſcriptio. ℞. macis. ʒ. ij. gaꝝ. ʒ. i. coralloꝝ
rub. roſ. ſpodij. an̄. ℈. i. ligni al'. ℈. iiij. oīa ꝑ ſe pul-
uerizenꝛ. deīde cōmiſceanꝛ. ¶ 6m remediū eſt cū va
dit ad lectū oī ſero interius inūgat nares eius cum
modico eluarij metridati leniter ꝯfricādo. ¶ 7m re
mediū eſt hoc: vt tribus vicib⁹ in ſeptimana iſte iu-
uēculus accipiat in aurora. ʒ. i. tyriace cū. ℥. i. ß. aq̄
maiorane calefacte ꝛ poſt ipaz ꝑmaneat in lecto bn̄
coopꝰtus horis ad min⁹ quatuor. ¶ 8m remediū eſt:
vt poſt cenā accipiat rotulā vnā hui⁹ ꝯfectionis an̄
ꝙ̄ a mēſa diſcedat. ℞. ſpēꝝ eluarij de ligno al'. ſpē-
rum aromatici roſ. an̄. ʒ. i. zuccari al. ℥. iiij. cū aqua
betonice fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. ¶ 9m remediū
eſt: vt de aq̄s infraſcriptis ſemꝑ aliq̄d cōmiſceaꝛ cū
potu vel cū cibis ſuis: aut ſaltē immediate an̄ cibū
accipiat cyathum mediū. ℞. aq̄ meliſ. bugloſ. ana.
partes equales miſce. ¶ 10m remediū eſt: vt ſepe in
manu ſua portet hūc puluerē bn̄ ligatū in ſyndone
de grana retorta: quē quaſi ꝯtinue olfaciat ℞. ligni
aloes. ʒ. i. maiorane macis an̄. ʒ. i. ß. origani folij a-
meos. an̄. ℈. ij. ſtoracis calamite roſ. ſpodij. an̄. ʒ. ß.
ambre. g. iiij. muſci. g. ij. puluerizenꝛ oīa ꝑ ſe ꝛ bene
cōmiſceanꝛ. ¶ 11m remediū eſt: vt poſtꝙ̄ trāſiuerint
dies decē poſt purgationē ꝑdictā oī ſero dieb⁹ decē
ꝑ horā vnā ante cenā gargarizet ſaltē in decē vices
cyathū vnum huius decoctionis. ℞. coſti piperis al.
zedoarie garioſi. agari. elci an̄. ℈. ij. ſtaphiſagrie. ʒ.
i. ß. ireos. ʒ. ß. liquiri. aniſi an̄. ʒ. i. coquanꝛ in lib. x. aq̄
vſqꝫ ad ꝯſumptionem medietatis: deinde colenꝛ et
colature cōmiſceaꝛ lib. ß. mellis. iterū lento igne co
quanꝛ vſqꝫ ad ꝯſumptionē quarte partis. deinde co
leꝛ ꝛ referueꝛ ꝛ fiat vt dcm̄ eſt. ¶ 12m remedium eſt
hoc. ℞. meliſſe bugloſſe roſmarini. an̄. ʒ. i. ß. macis.
ʒ. ij. doronici folij oſſium de corde cerui. an̄. ℈. ij. ſe.
baſiliconis. ʒ. i. coralloꝝ ru. ʒ. ij. hyacinti ſmaragdi
ſaphiri. an̄. ℈. ß. margaritarū. ℈. iiij. muſci ambre.
an̄. g. iij. puluerizenꝛ oīa per ſe ꝛ fiat ſacculus in ſyn
done de grana retorta quadrāgularis latitudinis
q̄nqꝫ digitoꝝ ꝛ lōgitudinis ſemiſſis quē ſemꝑ inte-
rius camiſie ꝯſutū portet ſuꝑ mamilla ſiniſtra ipm
qn̄qꝫ reuoluēdo ꝛ ab actuali humiditate quā attra
hit diligēter exiccādo. ¶ 13m remediū eſt elcuarium
hoc. ℞. ꝗnoꝝ pinearū ꝛ fiſticoꝝ. an̄. ℥. i. ß. floꝝ bo
raginis bugloſ. ꝛ roſma. an̄. ʒ. i. ß. macis. ʒ. ij. ß ſe. ꝗ-
tuor cōiū frigidoꝝ. an̄. ʒ. i. zedoarie. ℈. ij. ſe. baſili-
conis. ℈. iiij. folioꝝ auri numero. iiij. margaritarū
℈. ij. hyacinthi ſmaragdi ſaphiri. an̄. ℈. ß. cinamo-
mi gari. zinziberis galāge. an̄. g. viij. ꝗnoꝝ paradiſi
ligni al'. cro. an̄. ℈. i. zucca. al. ℥. iiij. mellis roſ. libꝛā
ß. coquanꝛ mel ꝛ zuccaꝝ ſil'. deīde diligēter icorꝑenꝛ
cū granis q̄ ꝑ diē nāle vnā infuſa ſteterit in vino al-
bo dulci ꝛ additꝫ alijs ſpēb⁹ fiat elcuariū de quo ſemꝑ
in aurora accipiat ꝗtitatē vni⁹ nucis muſ. cū dimi-
dia ꝑ horā vnā an̄ cenā. ¶ 14m reme^m eſt hoc. ℞. fo
liorum lauri hedere aſſari ſtica. an̄. ʒ. ij. maiorane
roſ. floꝝ nenuf. an̄. ʒ. i. ß. coq̄nꝛ in ꝗtulis ꝗtuor aq̄
vſqꝫ ad ꝯſumptionē ꝗrte ꝑtis: ꝛ de hac aq̄ ꝑ dies. 15
ꝑ horā vnā an̄ cenaz bn̄ cal'a oī die ablnat extremo

ab inguinib⁹ vſq ad pedes ꝛ a cubitis vſq ad ma
nū ꝛ faciē totā. ¶15ᵐ remediū ē hoc. ℞.gallie muſ.
ſtoracis calamite ligni aloes.aā.ʒ.j.pul.myrti ab=
ſinthij folij.aā.ʒ.j.ß.roſ.cypri ſpodij.ana.ʒ.ß.coral.
ru.℈.ij.calamēti.℈.j.reſine electe.ʒ.vj.laudani.ʒ.
ij.diſſoluant᷑ gūme cū aceto fiat vnguētū bñ viſco=
ſum cū oleo de croco ꝛ de maſtice aā.℥.ij. ꝛ de hoc
ſp ſup pānū extēſo petia vna portet᷑ ſup ſtomacho
ſuo. ¶16ᵐ remediū eſt: vt iſte iuuēcul⁹ oī die p horā
vnā.ß.aā prādium degluttiat duas de infraſcriptis
pillis bibēdo poſt eas mēſurā vni⁹ digiti de bono vi
no albo. ℞.maſticis.ʒ.j.myrti folij ligni aloes. aā.
℈.ß.cū ſucco abſinthij fiāt pille ex ol.ʒ.vij. ¶17ᵐ re
mediū ēvt poſtq̄ iſte iuuēcul⁹ ſup ſtōacho ſuo por=
tauerit vnguētū ſupraſcriptū p dies.xv.tūc ſup ſto
macho portet ſacculū iſtū loco vnguenti ſupraſcri
pti. Cui⁹ deſcriptio. ℞. ra dicū aſſari cameo,came=
pitheos origa.pulegij.ana.M.j.macis.℥.ß. muſci
ambre.aā.℥.ij.roſa.ſpodij corallo⁊ ābo⁊. aā.ʒ.j.
ligni aloes.℈.ij.puluerizent᷑ oīa p ſe ꝛ fiat ſacculus
latitudinis ꝛ lōgitudis ſpāſe quē ſepe pmutādo ꝛ
reuoluēdo exiccet ab humiditate extranea. ¶18ᵐ
remediū eſt hoc. ℞.iere ſimplicis.ʒ.vj.eluarij de pſi
lio.ʒ.ij.ß.poſt dies.xv. aprilis accipiat᷑ hūc potū cū
cyatho medio vini albi calī ꝛ montani in aurora ꝛ
poſt ipſum obſeruet ꝯditiones q̄ ſuperi⁹ fuerūt ſcri
pte in alia ſolutiuis. ¶19ᵐ remediū eſt hoc. ℞.ſyr.
de ſticados de abſinthio de calamēto.aā.℥.ß.aque
bugloſſe.℥.ij.aq̄ ſaluie.℥.j. miſce ꝛ accipiat᷑ calidū
in aurora vt de p̄dictis ꝛ ꝯtinuet dieb⁹ decē memo=
rādo ꝙ ſi i iſtis dieb⁹ vēter ei⁹ nō eſſet bñ fluxibilis.
tūc ol 3ᵒ die accipiat vnā de pillis dictis pa⁊ aā ce=
nā. ¶Ultimū remediū eſt hoc. ꝙ vndecima die im=
mediate ſequēte ſyr.purget᷑ cū iſtis pillis. ℞.pilla=
rū de ſarcocolla cochia⁊.aā.ʒ.ß.auari pōderis re=
forment᷑ pille.vij.cū ſyrupo de ſticados ꝛ accipiat᷑ i
aurora cū ꝯditionib⁹ oīb⁹ q̄ in alijs ſolutiuis ſunt
notate. ¶Iſtis aūt ita diligēter celebratis ſi ſanus
eris: laudes imortales altiſſimo offerēdū ē: ſinautē
reuertat᷑ ad obſeruādū oīa remedia q̄ ſupra ordi=
nata ſunt poſt primā purgationē: ꝛ adhuc ſi bñ ſa=
nus erit ꝯſulo ꝙ ſaltē p totū mēſē futu⁊ maū vtat
tur eluario ꝛ ſacculo cordialib⁹ ꝛ pillis ꝛ puluē ca=
pitali ſuperi⁹ deſcriptis ad hoc vt recuperata ſani
tas eius ꝯfirmet᷑ vberi⁹. Ad laudē ſummi ſaluato=
ris perpetuā q̄ ſolus oēm lāguorē liberat. Amen.

Conſilium.267.

De nocumēto to=
ti⁹ a mala cōplo=
ne humida materiali cū exceſſu caliditatis cōplica
ta cum apāte in ſiteri: ꝛ cum multis alijs accñtib⁹.
¶Diuiditur autem cōſiliū in ſectiones duas.

Sectio prima

continet capta duo..

¶De cāis ꝛ ſignis dicta⁊ diſpōnū ꝛ accñtiū.cap.j.

Enerandus i xp̄o pr̄ do
min⁹ Anto
ni⁹. Cādian⁹ digniſſim⁹ archidiacon⁹
Uincētin⁹ ꝛ numero plurib⁹ moleſtat᷑
accñtib⁹ ab vna fere radice depēdēti
bus ꝛ ꝯſeruatis. ¶Quo⁊ p̄ᵐ eſt mē=
bro⁊ olm vir lapſus a tēperamēto p augmentū hu
miditatis ꝛ multū exceſſiue q̄ tñ ꝯiungit᷑ augmēto
caliditatis ꝛ ꝓpter vtriuſq a ꝑnatione ꝯcti⁹. Eo qꝛ
corpus hoc eſt ſanguineū a ꝑnatione qđ declarat
purpurea mēbro⁊ carnoſitas ꝛ extēſio vena⁊ am=
plitudo ꝛ plenitudo ꝛ pulſus ei⁹ fortis ꝛ magn⁹: vt
in pluribus ad velocitatē ꝛ frequētiā declinis: ꝛ ſic
de alijs ꝓpter breuitatē omiſſis. Et eſt q̄dē cū eius
caliditate extranee humiditatis augmētū p viā indi
gōnis genite. Cui⁹ cā potuit eſſe: aut multa⁊ egri=
tudinū aduētus: aut euonum multitudo ꝛ p plura
loca facta: aut exceſſus in cibis ꝛ potib⁹ vel in aliq̄
de rebus nō nālib⁹ pp q̄ ꝯtigit flaticas humidita=
tes p viā indigōnis in eo fuiſſe ꝯgregatas ſiue con=
tigerit hoc pp retētionē euonis a nā intēte ꝛ ſibi cō
ſuete. velut fieri ſolet p emorroidas p fluxū ſangui
nis a narib⁹ ꝛ per flōmias. A qualicūq igit᷑ de nūe
ro ha⁊ cāru ꝯtigerit: ſenſus oñdit in eo eē augmen
tū humiditatis nō ſolū a ſanguine: ſꝫ etiā a flatica
mā ſatis aquoſa ꝛ ſibi cōmixta. Multitudo eñ ſpu
taminis ꝛ reumatū ſaliualiū ꝛ catarraliū a capite
deſcēdētiū ꝛ frequētia ſudoris ꝛ multitudo ſudo=
ris ei⁹ ꝛ aquoſitatis vrinalis ꝛ corpis laſſitudo q̄=
tum ad mot⁹ exteriores oīa demōſtrāt p̄dicta⁊ hu
miditatū augmētū in ipſo. ¶Uñ ex his facile vide=
ri pōt cā catarrizātis mãe a capite ad os ad pect⁹
pp multitudinē euaporatiōis ab inferiorib⁹ ptib⁹
ad ipm caput ꝓuenientis. Et adhuc ēt pp obtuſionē
innati caloris a vaporib⁹ ꝛ multitudine humidita
tū: pp qđ cerebrū ipm in digōne ꝓpria ꝛ in regimine
taliū mãe⁊ notabilr eſt debilitatū. Et niſi vir iſte in
flore ſue etatis: qꝛ in ꝯſiſtētia poſit⁹ eēt: valde para
tus eſt ad egritudines neruo⁊ ꝛ capitis: vt oppilo=
num artetice reumatū ꝛ ſimiliū. ¶At ſcdo ite⁊ ex p̄=
dicto fundamēto facile itelligi pōt debilitas appeti
tus ꝛ digōnis in eo tā pp diminutā eē caliditatē p viā
ſuffocatiōis a multitudine vapo⁊ ꝛ mãe⁊ ꝓuenien=
tis. vñ niſi vir iſte regimine diſcretionis ꝯuenienti re=
gat᷑ cū paucitate ꝛ ſubtractione cibo⁊ ꝛ potuū vt
iā incepit ſanitas eius ꝛ ꝯſiſtētia intātū: ꝛ ita freq̄n
ter eēt pmutabilis ꝙ meli⁹ neuter decidēne aut ter
tij ſignificati denoīari deberet pp qđ idē nō dꝫ ad=
mirari ſi freq̄nter alterat᷑ a ſanitate in egritudinē vl
neutralitatē: vt iā p̄dictū eſt. ¶Ex q̄b⁹ ēt 3ᵒ correla
rie ꝯcludit᷑ ꝙ iſte vir valde prōptus eſt ad caceſſam
vel ſpēs hydropiſis: ꝛ ꝓprie aquoſe ꝛ carnoſe niſi di
ligēti regimine ſe gubernet: vt poſtea dicet᷑. ¶Poſt
hec ite⁊ hic vir egritudinē hꝫ in extremitate inteſti
ni recti. ſ. apā eminēs q̄titatis auellane vel papille
mamillaris. qđ q̄dē perductū eſt ad vlcerationē. vñ
ꝯtinuo ab eo manat virulētia ſubtilis ꝛ acuta a q̄=
bus recipit moleſtiā nō leuē: ita ꝙ in ſedēdo ambu
lādo ꝛ eq̄tādo pp ꝯfricationē apātis vlceroſi ad cor
pora q̄b⁹ applicat᷑ magnū incurrit dolorē. Et ex cō
tinuo deſcēſu virulēte mãe ardore ꝛ pūctione nō le
uib⁹ moleſtat᷑. ¶Et ex hoc fundamēto facile intelli
gi pōt. ꝙ ſi illud vlc⁹ extēderet᷑ ad ſubſtātiā iteſtini
diſpoſit⁹ eſſet ad cācrenā vel eſtiomenū aut aſcali=
lon. ꝛ ꝓprie mā in ſuis q̄litatib⁹ malignata magis
facta p modū aduſtionis ꝛ ꝯuerſionis ad putredi=

nem venenoſam. Qđ vero itez ex hoc fundamento
aliqñ noceať in opationib⁹ ſenſuū exterioꝝ q̄tum
ad viſum: qꝛ videať ei aerē aſpiciēti percipere figu-
ras lineales triãgulares vel ſpericas albas vel aq̄-
tas vel opacas. ¶ Et q̄tū ad auditū apparcat ei
qñq̃ percipere tinnitū vel ſibilum vel ſonitū curſus
aquarum vel ventoꝝ agitãtium ſyluas a multitu
dine vapoꝝ ⁊ ventoſitatum alterãtium organum
auditus: leuiter poteſt intelligi ꝯuenire. ¶ Et iterū
adhuc ꝙ nocumentum qñq̃ percipiat in operatio-
nibus interioꝝ ſenſuum. ſicut imaginatiue cogita-
tiue ⁊ memoratiue potentie ⁊ in frequētia mobilita
tis ad varias opiniones ex augmēto predictaꝝ hu
miditatū ꝓbari pōt ꝯuenire: ſiue qꝛ multitudo va
poꝝ ſpiritui ſenſibili commixtoꝝ hoc efficiat. ſiue ꝙ
organa in ſuis complexionibus vel naturis permu
tentur: vt ventriculi cerebri in quibus talium virtu-
tum operationes velut in ꝓpriis ſedibus ſunt a ſa
pientibus collocate. ¶ Hec in ſumma eſt hui⁹ vene-
rãdi patris diſpō vl' ꝛ particulariter ita deducta.

¶ De regimine per ſex res nō nãles. Cap. ij.

QUoniã igiť vt precedenti capi. vi-
ſum eſt: cōplo huius viri la
biť a medio ſpeciei ꝑ augmētuz calitatis
⁊ humiditatis ⁊ notabil'r eleuatū oporte
ret in eius ꝯuenienti regimine adminiſtrari
inſtra q̄ inducerēt ipſum verſus mediū corrigendo
exceſſum qualitatū in eo ꝯuenientiū. ¶ Uñ opz aerez
remiſſe cal'm ⁊ notabil'r ſiccū eidē applicari. Nã aer
remiſſe calidus applicatus lapſui intēſe cal'o eſſet
cã illius remiſſiua. ſi vera eſt poſitio philoſophan-
tiū ꝙ remiſſum additū intēſo remittit ipm. Et iam
ſiccitas aeris notabil'r intēſa ſufficienter corrigeret
humiditatē multū in eo eleuatã. igiť talis aer nota
bilis ſiccitatis eſſet ei ꝯueniēs. ꝯtria pz: qꝛ in p̄cedē
ti caplo p̄ſupponiť lapſum ad humiditatē in hoc vi
ro eē multū ampliorē q̄ ad calitatē in eo. Itaq̄ vbi
aer adminiſtrareť calid⁹ in p̄mo ⁊ ꝯueniēter reſpe-
ctu lapſus cali in 2°. idē aer ſiccus in 3° reſpectu la
pſus humidi in 2° eſſet oino ꝯueniēs. ¶ Uez qꝛ iſta
facil⁹ dicunť ⁊ ſcribunť q̄ ita perficianť. Et etiã qꝛ
ptãte ⁊ ſcīa ⁊ opere nr̄is nō eſt ita conceſſum mode-
rari aerē ſub determinatis mēſuris q̄ ē facile illud
ſermone ꝓferre. Ideo deſcēdã ꝑ modos adminiſtra-
tionis ꝯueniētiores q̄ ſm coniecturã artificialē fie-
ri poteſt aerē ⁊ alias res nō naturales ad refractio
nem deducēdo cuz his que qualitates optatas in
eo ipſo inducere poſſint: vt nūc ſequiť. ¶ Itaq̄ aer
regionis loci ⁊ camere eſſe dz ad calitatē mediocrē
inclinatus. Et notabil'r ſiccior velut eſſet eligere ca
meram aſpectum oriētalem vel meridionalē hñtez
in quã etiã radij ſolis ingredi poſſint ⁊ permittanť
vſq̄ ad notabilem caliditatis eleuationē in ea. Et
ſit camera edificioꝝ nō valde antiquoꝝ: nō curſib⁹
aquaꝝ vel puteis valde ꝓpinqua. ¶ Aut artificiali
ter calitas ⁊ ſiccitas apponanť in ea. primo cū accē-
ſione ignis ex lignis lauri abietis laricis ſarmētoꝝ
vitis iuniperi lauri pini et ſimilium arboꝝ calida-
rum. In qua etiam non raro cōburanť ſtipites ca-
lamenti pulegij origani ſaluie roſmarini ⁊ ſimiliuz

aut ſepe ſuffumigeť cum fumo ſandarace coloſo-
nie thuris laudani reſine pini vel ſimiliū ſimpliciuz
Et de compoſitis elegantiſſimum eſt hoc. ℞. ſtora-
cis calamite. ℥.j. laudani. ℥.j. ligni aloes gariofiloꝝ
galange. ana. ℈.j. macis. ʒ.ij. ambre ſi diues eſt. ʒ.j.
puluerizenť per ſe ⁊ reformenť trociſci cū. ℥.ß. terbē-
tine ſicce et modico vini aromatici. ¶ De annexis ve
ro aeri corpus ſuum bñ munitū teneat veſtib⁹ ſuf-
fultis pellibus agninis vel vulpinis. Et caput ſuū
infulis de panno de grana factis bene munitum te
neat ſuffultis pellibus de doſſibus varioꝝ ū: vel vul
pinis aut agninis vt predictum eſt. Et caueat ab
accenſione carbonum in camera ſua niſi prius fue-
rint exterius bene igniti ⁊ ab aere euētati.

Cibi hui⁹ viri dñt eſſe ex carnib⁹ laudabilib⁹
accepti ad ſiccitatē declinãtib⁹ magis q̄
ad humiditatem. ¶ Et ſunt carnes pulloꝝ bñ adul
toꝝ vł gallinaꝝ vel caponū perdicū vel faſianoꝝ ⁊
ſtarne ēt ⁊ francolini. Et caro paronis q̄ eſt auis in
mōtib⁹ vincentinis inuenta: ſtatura maior q̄ anas
colore nigro ⁊ hñs dētes in palato: ⁊ eſt auis nota
bilis fortitudinis ⁊ ferocitatis. Cuius caro me iudi
ce valde laudabilis eſt: qm̄ caro ale eius caponis ⁊
pectus eius ⁊ vituli ſapore ꝑticipãt: ⁊ tota ei⁹ caro
ꝯueniēs eſt: ſil'r laudabiles ſunt carnes auiū minu-
taꝝ in mōtib⁹ degētiū vel in nemorib⁹. Et carnes vi
tuloꝝ ⁊ caſtratoꝝ i mōtib⁹ degētiū. Caro etiã hedi
oibus aliis domeſticis laudabilior eſt: ſicut carnes
gazelli inter ſylueſtres maiorē laudem mereť hre.
Caro cerui leporis ⁊ apri itez ſunt ꝯueniētes et ca-
ro caſtrati valde pinguis ⁊ agnoꝝ cuniculoꝝ anſe
rū ⁊ anatuz ⁊ vl'r oim aialiū aq̄s degētium carnes
huic viro nō ſunt ꝯueniētes: nec etiã laudo carnes
ortiginis vel q̄tuale auis. Caro vero pauonis iuuen
culi nō eſt vituperãda. Colūboꝝ carnes ⁊ ꝓprie pē
natoꝝ ⁊ ſylueſtriuz ēt valde vtiles ſunt ei. ¶ De pi-
ſcib⁹ ꝟo nō curet accipere ⁊ ꝓprie elixis: fontalibus
autē piſcib⁹ ⁊ maritimis frixione p̄paratis vti pōt ⁊
ꝓprie quoruz vſum fame cōitas approbauit. velut
ſunt lucij torrētine varioli marſiones carpiones rū
bi menule orade ſterilliones ⁊ ſiles. Uſus autē can-
croꝝ nō placet mihi niſi valde raro. Qui vero ſunt
ſicut tince regine cephali goti ⁊ ſiles dimittanť. naz
multa humiditate remolliēdo ⁊ calorē tegēdo pre-
parãt ad putredinem. ¶ De plantis vero vti pote-
ſtis calis oibus ſicut petroſelino feniculo ſaluia roſ
mario mētha origano ſerpillo rutha naſturtio cau
lib⁹. De radicib⁹ ꝟo ꝯueniūt rape ⁊ napi carote ra-
phan⁹ ⁊ ꝯſiles. plãte ꝟo fride ſicut bleta ſpinachia
portulaca cucurbita lactuca endiuia ſemperuiua ⁊
cicorea ⁊ ꝯſiles nō placent mihi. ¶ De fructib⁹ vero
placēt mihi ficus vue amigdale auellane poma et
ꝓprie dulcia et pira electa ⁊ ꝓprie cocta. Et pōt vti
caſtaneis et ꝓprie coctis licet raro. Iuiube vero nu
ces ceraſa i modico vſu. cucumeres ꝟo placēt mihi:
inter eos tñ pepones dulces et ſolidi laudantur ei.
Alij aūt fructus non placēt. Leguminum aūt vſus
nō multū mihi placet. ex laudabiliorib⁹ tñ inter ea
ſunt cicer rubeū pãnicū et far. ⁊ vſus ptiſane ordea
cee cum zuccaro. Reliq̄ ꝟo que ſunt ſicut fabe faſeo

u ſiſamus ⁊ ſilia;dimittant. ¶De cōdimētis aūt plꝫ
mihi oleū oliuaꝝ ⁊ ꝓprie quāto magis annoſum ē
vſqꝫ ad annos decē.⁊ oleū de nucib⁹ iteꝝ ꝯueniens
eſt ei.⁊ oleum de amigdalis dulcib⁹ ⁊ de auellanis.
Butyri ꝟo ⁊ pinguedinis porci anatis ⁊ āſeris vſus
abhorrendus eſt.¶Caſe⁹ autē ⁊ ꝓprie frangibilis
vni⁹ anni etatē habēs ⁊ ad ſalſedinē eleuat⁹ bon⁹
eſt ei.Mollis ꝟo valde pinguis ⁊ butyroſus caſeus
euitetur ſilr lactis recentis nō cocti vſus et coloſtre
dimittak.Recocta tñ eſt ſibi collaudanda. ¶Aceti
aūt vſus agreſte ſalite lymonū ⁊ aranciorꝫ ⁊ grana
torꝫ quorūcūqꝫ ſibi cōueniēs eſt.¶De aromatibus
ꝟo ꝯueniūt ei ſpēs ex pauco pipere ⁊ multo cinamo
mo facte cū modico etiā zinziberis galā.gar.macis
⁊ nucis muſ.⁊ ligni aloes. Crocus aūt in oi cibario
ſuo bñ laudabilis ē.¶De partib⁹ ꝟo aialiū nō vtak
ad plurimū vel frequēter capite vl'cerebro neqꝫ cau
da ventrib⁹ neqꝫ renib⁹.Alijs aūt partib⁹ vti pōt ⁊
ꝓprie nō valde pinguib⁹.Panis aūt ei⁹ ſit de pura
ſimula factus:lꝫ argumēto ſumpto ab exceſſu hu=
miditatis ꝯueniētior ei foret panis modicū furfura
ceus:aut ſaltē fact⁹ ex farina cū ordei ⁊ ſpelte fari=
na cōpoſitus.¶Uinū ꝟo eidē ꝯueniens eſt ⁊ eſſe dꝫ
mediocris fumoſitatis ⁊ nullo mō aqueū boni ſapo
ris ⁊ ad ponticitatē inclinatū:⁊ nullo mō dulce niſi
valde parū ⁊ raro ⁊ collore dꝫ eſſe albū velut auruꝫ
vel rubicūdū ⁊ odorē ſuauē habēs ſine alicui⁹ aq̄ cō
mixtione ſiue fuerit ꝑcocta ſiue naturalis:⁊ nullo
mō melli cuꝫ zuccaro cōmixta.Dulcia eñ calida ſi
cut mel eſſent eidē ita nociua ſicut zuccaꝝ:eſt eideꝫ
iuuatiuum:non tamen in multo vſu.

De ꝯuenienti aūt adminiſtratiōe mot⁹ vel exer=
citij iā ex ꝑdictꝫ.appꝫ ꝙ exercitiū ei ꝯueniēs
nō dꝫ ꝑtranſire id qđ calefacit cū mediocritate ⁊ nō
violēter.magis eñ eſſet ex vehemēti exercitio noc⁹
ꝑ viam ebullitionis ⁊ diſpōnis ad putredinē: ꝙ iu=
uamentū ꝑ viam cōſumptionis matrie ꝑ exercitiū
acquiſite.¶Itaqꝫ ꝑ continuationē vel plixitatē exer
citij mediocris acqrit ꝯſumptio māeꝝ ſupfluitatuꝫ
q̄ huic viro neceſſaria eſt.Neqꝫ erit dubiū vt ſupue=
niat in māebus putrefactio ex agitatione ipſarū q̄
ꝑ exercitium ſibi cōueniēs cōſumpte ſint:velut mo=
tus ꝓgreſſiuus añ cibū longo tpe factus.aut eq̄tare
gradariū equū vſqꝫ ad caliditatis augmētum ⁊ le
uis ꝓuocatio ſudoris.aut ſuauiter mōticulū aſcen
dere ⁊ ab eo ſuauiter deſcēdere.aut q̄rto velut eſſet
ludus aliqs quo in mēbris agitatio notabilis acq̄re
ret.ſicut eſt ludus cū ſpa vel ꝑua pila.Cuius iuua=
mentū excellēter approbat Gal.in toto ꝓceſſu libelli
quē fecit ad epidonū.eo qꝛ ptes oēs equaliter exer=
citantur interiores ⁊ exteriores.ſ.exercitio tā equa=
li ⁊ ꝑ motū talē ꝯueniēter ſit diſtractio māeꝝ de cen
tro ad circūferētiā:⁊ ꝯſumuntur:etiā māe multe ex=
pelluntur ſenſibili ⁊ inſenſibili expulſione.At ꝟo ite
rū ſolide ⁊ ꝯſumpte fiunt ptes mēbroꝝ ex ꝯſumptio
ne ꝑdictaꝝ ſupfluitatū ſicut eedē laſſe reddunt ꝑ il
laꝝ humiditatū ꝑſentiā.Adhuc iteꝝ ⁊ ſexto nō incō
ueniūt exercitium vectigatione nauis ſine tamen diſ
crimine periclitatione ſubuerſiōis. ¶Et qñ qñqꝫ ꝯti
git ꝓpter occupationes hoīum has exercitij ſpecies
nō ita habiliter adminiſtrari poſſe.Iō loco illaꝝ cō
ueniēs erit adminiſtratio fricationū q̄ prio adminiſ=
ſtrent a genub⁹ vſqꝫ ad pedes inferi⁹ trahēdo cū cō
ꝑſſione quadā ⁊ ab inguinib⁹ vſqꝫ ad genu:⁊ a ſpa
tulis vſqꝫ ad nates:⁊ ab humeris vſqꝫ ad man⁹ mo
tu māe a ꝓfundis ptib⁹ diuertēdo ſupficiales vſqꝫ
ad notabilis rubedinis acq̄ſitionē.poſt olꝫ ciboꝝ aſ
ſumptionē q̄es ſemꝑ eſt ei neceſſaria ⁊ nō motus ne
qꝫ exercitiū aliqđ in tali hora fieri debet.

Quoniā ſomnus māe digōni ⁊ meliori ꝑpa
rat viuēdo calorē ꝯueniēs ē ei dū
mō menſuram nō excedat horaꝝ octo tā in die ꝙ in
nocte cōpleta.amplior ꝟo ſomn⁹ ꝓpterea qꝛ hume=
ctat obtundendo calorē ꝑ modū circūdationis ipſi⁹
a multitudie māeꝝ nō eſt laudabil.Et eo maxie qm̄
vir iſte maxie moleſtak catarrꝫ ⁊ reumatiſmis.Eꝫ ꝓ
lixa dormitio augmētat eos:vt pꝫ 2ª ꝑmi c°.de his
q̄ ꝓueniūt ex ſomno.Igitur plixus ſomn⁹ eidē eſt in
cōueniens.¶Cōuenientior aūt dormitio eſt ei poſt
cibū ꝑ vnam horā vel duas ⁊ dormiat capite nota=
biliter eleuato.Et effugiat dormitionē ſupinā ⁊ ma
xime qm̄ ipſa inclinat materias ad poſteriora q̄ eſ=
ſent cauſe augmētari apatis vlceroſi in ſitem exiſtē
tis.de quo ſupra viſum eſt in ſectiōe prima. Uigilia
aūt vltra menſuram ſomni iā deſcriptā oi alio tēpo
re eſt eidē conuenientior.Et attendat etiā ꝙ ſi dor=
miret ꝯuenienter in nocte oino euitanda eſt dormi=
tio diurna.vt pꝫ 2ª primi preallegato cap̄.

Omniū ciboꝝ ⁊ potuū mēſurā exceſſiuam
ab hoc viro euitādā eſſe pꝫ ex ꝑdi=
ctis.eo qꝛ in ipſo augmētū humiditatū valde ſup=
fluū eſt:igit ſubtractio cibi ab extremo groſſi⁹ dietā
do qđ eſt lat⁹ ſanoꝝ ſubtrahēdo ꝟſus mediū ꝑ eq̄=
diſtātiā eſt ſibi ꝯueniēs.eo qꝛ in viro iſto neceſſaria
eſt exiccatio.igit talr qñqꝫ fameſcere ⁊ cibi q̄titatē
notabiliter ſubtrahere eſt eidē ꝑfectū inſtrm.eo qꝛ
corporib⁹ humidas carnes habētib⁹ famē adhibe=
re ꝯuenit.fames eñ exiccat corpora tā ꝑ viā reſolu
tionis conuertentis humores in vaporem:ꝙ per viā
ſubtractionis:vt patet ſeptima afforiſmorum.affo.
et commento.59° ⁊c.

Accidentia aie q̄cūqꝫ ſunt cā diſtrahē=
di caliditatē innatā a mē=
bris in q̄bus dꝫ fieri digō māerū que abundāt i hoc
viro ꝑ q̄ etiā accidētia calidū innatū qđ ē ſpūs coar
tatū vel ꝑ modū cuiuſdā ſuffocationis ſuffocatū de
tinet in ꝓfundo corporis euitari debēt ꝓpter cāin ꝑ
dictā.Et etiā qꝛ motu caloris de circūferentia ad cē
trū māe humorales etiā itrinſec⁹ ꝓfundant.Et ad
huc 3° qm̄ ꝓpter intēſiorē eſſe factā caliditatē in ꝓ
fundo corpis māe ꝑ viā ebullitiōis diſponūt ad pu
tredinē ſicut ipſe eidē expiri pōt:qñ anguſtia vel tri=
ſtitia aliq̄ notabilr affligit ipm.¶Et forte ꝙ vna de
cauſis q̄ ꝓduxit hūc virū ad multiplicationē humi
ditatū multarū ꝑ viā indigeſtionis fuit inſtātia paſ
ſionū aie triſtātiū ⁊ anguſtiare facientiuꝫ. Unde ex
his oībus ponere dꝫ mēſurā moderaminis eaꝝ cuꝫ
letitia ⁊ bona ſpe ⁊ quiete aie.Fortaſſis autē ſi vir
iſte ſui reginimis eēt librator bon⁹ aliqñ ꝯueniēs eſ
ſet ei leuis iracundia ⁊ aliq̄ tpe durans.¶De aune

ris autem accſitibus ale caueat vir iſte ne excedat in coitu: ⁊ ꝓpͤe ſup̄ replone ciboꝝ facto argumēto ſumpto ab etate cōplexione ⁊ habitudine. tñ ꝯceſſio ne legis nō eſſet ei incōueniēs venereū actū bis ī ſeptimana expellere ⁊ hoc tranſeat de lectione.

Secūda ſectio duo ꝯtinet capitula.

¶De inſtrumentis ꝓhibentibus augmentum ſuꝑfluum materieruꝫ in hoc viro ⁊ abſcindētibus mās iam in eo inuentas. Cap̄.j.

Bitur ꝑ regimine hui⁹ viri ꝑ medicinalia.20. ſingularibus remedijs viſum ē mihi eidē ꝓuidere. Primū itaqꝫ erit vt oī anno a pⁿ⁹ mēſis martij vſqꝫ ad vigeſimā ei⁹ intēdat euare corpus ſꝫ iſtū modū. ꝓrio qꝫ flōmeꝫ de baſilica dextri lateris ſub cubito poſita in hora electa. ſ. mane ꝑ vnā horā poſt ortū ſolis digōne pria ⁊ 2ª iā celebratis ⁊ ventre ei⁹ a fecib⁹ iā emūdato. ⁊ 4ª primi cap̄. 20° colligēdū. Et extrahaꝫ ſanguis ab. ℥. v. vſqꝫ ad. vj. ℥. ¶2ᵐ remediū eſt: vt ꝓmiſſa flōmia euōne minoratiua euēꝫ vēter ei⁹ cū hac medicina. ℞. caſſe paulo ante de cāna extracte cū aq̄ lupulloꝝ. ℥. j. agarici ⁊ reubar. elec. añ. ℈. j. zinziberis ſpice nar. añ. gra. v. ſalis gēme. gra. j. miſceꝫ cū. ℥. iiij. aq̄ ordei ꝑcalefacte accipiaꝫ duab⁹ horis ante diem ⁊ tardeꝫ cibus ſex horis poſt q̄ntam accipiēdo cyathū vnuꝫ aq̄ ordei calide cū modico zuccari. ¶3ᵐ inſtrumentū eſt: vt poſt minoratiuū ꝑdictū ſequēti mane hora ꝑdicta accipiat accipe hoc digeſtiuū calefactū ⁊ continuet ipſum dieb⁹ octo. ℞. ſyr. de biſantijs. ℥. j. ſyru. de abſinthio. ℥. ß. aq̄ cicoree lupulloꝝ ⁊ cuſcute. añ. ℥. j. miſce. ¶4ᵐ inſtr̄m eſt: vt die nono imediate ſequēti purgeꝫ cuꝫ hac medicina. ℞. ſucci roſ. ℥. j. electuarij hamech deſcriptione maiori. ʒ. iij. eluarij de pſillo. ʒ. ij. miſce ⁊ accipiatur eo mō ⁊ oīb⁹ obſeruatis q̄ ſupra de minoratiuo ſcripta ſunt. ¶5ᵐ inſtr̄m eſt vt ſi vir iſte tp̄e aſſumptiōis digeſtiui eſſet ſtiptic⁹ vētre ⁊ nō hñ larg⁹ accipiat oī ſero vel ſaltē oī alterno ſero vnā de īfraſcriptis pillis vel duas ad pl⁹ parū añ cenā ⁊ ſupplebūt aſſumptionē cliſteris ⁊ vtilius oꝑabunꝫ in eo a ſupi⁹ cit⁹ attrahēdo q̄ faceret cliſtere. q̄bus etiā pillis vti poterit in reliq̄ vſu ꝯſeruatiuo ſue ſanitatis ⁊ ꝑſeruatiuo eius a lapſu. Et eſt earum deſcriptio. ℞. reu pontici electi. ʒ. iij. reubarbari agarici hermodactyl. añ. ʒ. j. ß. epithimi. ʒ. ij. pulpe colloq̄ntide. ℈. ij. aniſi zinzibe. dauci ſiſeleos. añ. gra. v. violaꝝ roſaꝝ maſticis. añ. ℈. ß. aloes abluti ʒ. iii. puluerizenꝫ oīa ꝑ ſe ⁊ infundanꝫ in. ℥. iiij. ſucci roſaꝝ. deinde exponanꝫ ſoli vel igni nō violēto vſqꝫ ad exiccationē. deinde iteꝝ ſuꝑaddaꝫ ſuccus ſcḋa ⁊ tertia vice ſemꝑ exiccando. de hac ergo maſſa fiant pille de oī. ʒ. vj. vel. vij. ⁊ vtatur eis vt iam dictū eſt. Neqꝫ hic mirandum eſt ſi in hoc cōpoſito paruam accepi aloes q̄titatem. eo q2 cū hic vir ſit emorroidicus ⁊ aloes aperiat orificia venarum ani dubitabilis eſſet in eo vſus aloes ⁊ maxime in diebus frigoris iuxta illud ſecundi cañ. cap̄. de aloe. Dare autē aloe in diebus frigoris timoroſuꝫ eſt q2 educit ſanguinē. ¶6ᵐ inſtr̄m eſt: vt vir iſte poſt purgationem ꝑſcriptam vſqꝫ medietatē ſeptēbris vtatur hoc electuario de quo accipiat. ℥. ß. ter in ſeptimana in aurora ⁊ tardeꝫ poſt ip̄m cib⁹ horis quatuor. Cui⁹ deſcriptio ſeminū cuſcute cicoree endiuie atriplicis et ſcariole añ. ʒ. ij. roſaꝝ violaꝝ ſandaloꝝ rubeoꝝ coriandri ꝑparati cyperi añ. ʒ. iij. corticū capparoruꝫ ʒ. j. ß. tamariſci ſcolopendrie ſeīs plantaginis. añ. ʒ. ij. ß. ſeīs agni caſti. ʒ. ß. aniſi ſucci liq̄ritie. añ. ʒ. j. gariofiloꝝ cinamomi electi piperis al. añ. ℈. iiij. ligni alo. ʒ. ß. zucca. al. ℥. iij. zuccari candi. ℥. ij. mellis roſati collati. ℥. v. coquaꝫ zuccaꝝ cū ſyrupo lēto igne ⁊ circa infrigidationē eoꝝ addanꝫ ſp̄es ⁊ fiat eluarium. cuius vſus ſit vt dictum eſt. ¶7ᵐ inſtr̄m principale eſt. vt iſte vir aſſueſcat ſepe abluere pedes vſqꝫ ad inguina cū decoctione iſta. ℞. violaꝝ roſaruꝫ floꝝ nenufaris olim exiccatoꝝ. añ. M. iij. folioꝝ ſalicis. M. iiij. floꝝ camomille folioꝝ ſaluie. añ. M. ij. coquanꝫ in notabili q̄titate aque vſqꝫ ad cōſumptionē tertie partis. ⁊ cū ea calida fiat ablutio ꝑ horam añ cenā ⁊ cōueniens exiccato. ¶8ᵐ inſtr̄m eſt: vt vir iſte poſt iam dictā purgationē ſaltē ſemel in die inūgat emorroidā illā eminentē cū hoc linimēto anq̄ ꝑueniat ad vlteriorē curationem eius q̄ erit ſecurior poſt ſcḋam euōnē infra dicēdā. ¶Deſcriptio linimēti eſt hec. ℞. olei de criſomillis. ℥. j. ß. pulueris philis pendule. ʒ. j. ß. litargiri ſpumificati. ʒ. ß. croci. gra. iij. terantur ſimul lōgo tp̄e in mortario plūbeo cuꝫ ſuo piſtello. ⁊ de hoc tepido liniatur locus vt ꝑdictū eſt. ¶9ᵐ inſtr̄m principale cui inſiſtendū eſt cū magna attētione eſt vt omni ſero ſuꝑ parte capitis anteriori a fine capilloꝝ vſqꝫ ad zenit capitis ꝑ latitudinem cōmiſſure ꝑ quatuor digitos inter capillos de hoc puluere ad q̄titatē q̄nqꝫ granoꝝ ordei ſuꝑaſꝑgatur ⁊ fiat eius renouatio oī ſero ꝑ duas horas poſt cenaꝫ decēti capitis pectinatiōe premiſſa. Cui⁹ deſcriptio ℞. folij. ʒ. j. ligni alo. ℈. iiij. amomi calamenti origani pulegij ſticados. añ. ʒ. j. ß. roſarum florum nenufaris. añ. ℈. j. puluerizenꝫ oīa ꝑ ſe ⁊ decēter miſceātur ⁊ cōquaſſentur in mortario. ¶Decimū vero principale remedium in quo magna habēda eſt fiducia eſt vt vir iſte omni mane incipiēdo a medietate mēſis martij vſqꝫ ad medietatem iunij: aut ſaltem omni alterno mane maſticet vnam de infraſcriptis pillulis nihil degluriendo de eo qḋ diſſoluitur ab eis: ſed totum expuendo quaꝝ deſcriptio. ℞. cubebaꝝ calami aromatici piretri. añ. ʒ. j. liq̄ritie aniſi aſſari ſticados coſti ſtaphiſagrie. añ. ℈. iiij. maſticis diſſoluti cū modico aceti. ℥. j. puluerizenꝫ oīa ⁊ incorporenꝫ cū ꝑdicto maſtice: ⁊ fiāt formule ſiīes auellanis q̄ prius ſub ſole vel ad ignē exiccari debēt. deide accipianꝫ vt ſupra. ¶11ᵐ remediū principale eſt. vt vir iſte caput ſuuꝫ omni ſeptimana ſemel ante prādiū abluat cū infraſcripto lixiuio. deinde caput diligenter exicceꝫ. Cuius deſcriptio. ℞. folioꝝ hedere muralis maiorane ſticados arabici folij indi. ana. M. j. roſarum cubebarum. ana. M. ß. ireos ariſtologie longe paucedani acori. ana. M. j. partes duas coquantur cum libra. 30. aque vſqꝫ ad conſumptionem tertie partis. deinde ſuperaddatur lib. j. cineris ſarmentorum vitis: ⁊ iterum modicam bulliant

ſit deinde fiat cũ eo ablutio. ſi aũt in operatiõe ſua hoc lixiuiũ videretur acutũ nimis in eiꝰ coctione cineris mẽſura ſubduplet: ⁊ erit leue valde. ¶12m inſtrm principale eſt. vt caput iſtius viri ⁊ inſula eiꝰ oi ſero ⁊ mane ſuffumigetur cũ hoc puluere ꝓiecto ad carbones ardẽtes vſquequo bñ caleſiãt. ⁊ caput etiã eiꝰ circũquaq̧ eodẽ puluere diligẽter ſuffumigetur. Cuius deſcriptio. ℞. ſtoracis calamite. ℥. j. lauda. ℥. ß. ambre muſ. añ. ℈. ß. ſi non timet expẽſam aut ſaltẽ grana. iiij. ligni aloes. ℈. iiij. thuris myrre corticum oppoponacis. añ. ʒ. j. puluerizentur oia p ſe. deinde cõmiſceantur ⁊ fiat ex eo vt dictũ eſt. ¶13m inſtrm principale eſt. vt etiã vir iſte ꝑſepe teneat in manu hũc puluerẽ i ſyndone retorta bñ ligatũ ſepiſſime odorando ipſum. Cuius deſcriptio. ℞. gariofi. galãge piperis albi cinamomi electi nucis muſ. añ. ʒ. ß. origani folij aſſari ſticados. añ. ʒ. ij. puluerizentur oia p ſe cõmiſceantur. ¶14m ſingulare remediuz eſt. vt vir iſte poſtq̃ fuerit euatꝰ ⁊ maſticationẽ ſupraſcriptã tpe iam predicto ↄtinuauerit poſt ipſam ſaltẽ in ſeptimana quater in medijs tertijs impleatos eiꝰ cũ aqua huiꝰ decoctionis calida ⁊ faciat cũ ea gargariſma ſaltẽ quinq̧ vicibꝰ ꝓ mane. Cuiꝰ deſcriptio ℞. ſtaphiſagrie corticũ agarici pulpe colloq̃ntide. añ. ʒ. ß. aniſi. ʒ. j. ß. cinamomi electi ſe. feniculi ſe. endiuie ⁊ ſcariole. añ. ℈. j. ſucci liq. añ. ʒ. ij. coſti radicum iari arthanite. añ. ℈. ij. aq̃ fontis lib. vj. coquantur oia lẽto igne vſq̧ ad ↄſumptionẽ tertie partis deinde colentur ſine alia expꝛeſſione ⁊ colature addãtur mellis. ℥. iiij. deinde coquantur lẽto igne vſq̧ ad conſumptionẽ quarte partis ⁊ referuentur in vaſe obturato orificij ⁊ fiat ex eo vt iã dictũ eſt. ¶15m ſingulare remediũ eſt. vt hic vir ſepe aſſueſcat facere fricationes incipiẽdo a genubus trahẽdo vſq̧ ad cauillas. deide ab inguinibꝰ vſq̧ ad illas cũ pãnis aſperis fricãdo mẽbra vſq̧ ad eoꝝ rubificationem aliquãtã. deinde incipiat a ſpatulis vſq̧ ad nates ſitr ↄfricãdo. deinde ab humeris vſq̧ ad manꝰ faciendo vt iã dictũ eſt. ¶16m remediuz eſt vt hic vir poſt purgationes iã dictas ſaltẽ in ſeptimana q̃ter totã ſpinã ſuã inungi faciat in mane qñ ſurgit: ⁊ in ſero qñ ſe exponit in lecto cũ hac inunctione q̃ vtatur a ꝑncipio mẽſis octobris vſq̧ ad mediuz mẽſem martij ℞. olei violaꝝ olei de nenufare. añ. ℥. ß. olei de coſto ℥. j. ß. ſpodij ſe. plãtaginis roſ. coriãdri ꝑparati. añ. ʒ. ß. pulueris mellilon floꝝ altee macis origani calami aromatici. añ. ℈. ij. cere q̃tũ ſufficit fiat vnguẽtum molle. ¶17m eſt. vt alia pte anni vtatur hoc vnguẽto ſcdo ſpine applicato: vt de ꝑcedẽti dictũ eſt. Cuius deſcriptio. ℞. amili. ʒ. ij. mucillaginũ ſe. al. ⁊ ſe. malue. añ. ℥. j. ß. olei roſa. ⁊ de nenufare. añ. ℥. vj. cãphore. ʒ. j. incorporentur oia ſimul lõga ↄtritione in mortario cũ vitellis duobꝰ oui: ⁊ fiat de eo vt dictũ eſt. ¶18m inſtrm eſt. vt vir iſte ſaltẽ in anno ſemel ⁊ ꝓpue in mẽſe ſeptẽbris faciat ſibi apponi ventoſas poſt purgationẽ ſequẽtẽ ⁊ cũ ſcarificatione a ſexto die nouilunij vſq̧ ad 14m eiꝰ. 19m remediũ. ẽ. vt poſt medietatẽ mẽſis ſeptẽbris accipiat hoc digeſtiuũ qḋ ↄtinuet diebꝰ decẽ mõ ⁊ hora ꝑſcriptis in digeſtiuo accipiẽdo in tpe veris. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. ſyrupi de endiuia. ℥. j. ſyrupi de epithimo. ℥. ß. aq̃ cuſcute ciccoree ⁊ abſinthij añ. ℥. j. miſce. ¶20m ⁊ vltimum remediũ eſt: vt poſt digeſtiuũ predictũ euacuetur cum hoc minoratiuo ad ſuas diſpõnes ↄuenientiſſimo. ℞. iere Gal. ſimplicis ſucci roſati añ. ʒ. j. caſſie extracte de cãna cum aqua violaꝝ. ℥. ß. accipiatur cum cyatho medio aque ordei calefacte ⁊ tardetur poſt ipſuz cibus horis ſex premittendo aliquod abſterſiuum poſt q̃ntã horã. vt macrũ ius pulli cuz zuccaro: aut aquã ordei calidã. hec de cap̃ ꝑmo ſectionis tertie.

¶De cura apatis ſupradicti in ſiteri exiſtis. cap̃. ij.

Hunc aũt redeũdũ eſt ad curã apatis iã dicti qḋ ſiue ſit ↄdiloma noiandum ſiue ſit ficus appellãdũ ſiue ſit eminens emorroidale apa. Summa veritas eſt q̧ eſt apa in circũferẽtia ani extra pẽdẽs genitũ a ſanguine melico in carnoſitatem ↄuerſo. eo mõ quo ſepe videre ↄtingit ſephiros vel ſciroſim in locis ↄſimilibus apatis. Et nõ eſt inconueniens vereri q̧ extremitas emorroidalis vene apa a ſanguine melicũ extra promineat. Et hoc quidem cõuenienti ſpeculatione indiget in curatione canonica. ſi enim tale apa vlceroſum vel vlcus apoſtemoſum noiare velis exiſtat ſubſtãtia carnoſa melica: tunc valde facile curare poterit deponẽdo ipm vt inferius docetur. ¶Si aũt tale apa fuerit extrema pars vene q̃ iã ad apa peruenit ⁊ vlcus: tunc ptz q̧ erit curationis longe magis difficilioris ꝓpter plura. ¶Primo qꝛ per apertionẽ emorroidales per continuã effuſionẽ corpus emũdant a ſuperfluitatibꝰ: tũc curare eas cõpleta cura eſt ↄ preceptũ antiquioris patris. vbi dixit affo. Emorroidas ſanare antiquas ſi nõ vna aperta relicta periculũ eſt hydropẽ fieri aut maniã aut meliam ⁊c. ¶Amplius ſi cura huius cõplete fieri dz per quã retineatur qḋ euari ſolebat: tunc petet q̧ multiplicabuntur repletiones oppilationes et apoſtemata intrinſeca vel extrinſeca et alia nocumenta que colliguntur quarta primi. cap̃. de retentione euacuationum. ⁊ clarius. 17a tertij. cap̃. de retentione curſus emorroidalis.

Qualitercunq̧ tñ contingat cura huiꝰ diſpõnis a ſapientibus quadruplici mõ aſſignata eſt tam grecis arabicis q̃ latinis. ¶Et prima quidẽ via eſt vt premundificato corpore ſicut apparuit in precedenti ſectione ꝓcedatur in exiccando predictas eminẽtias cum quatuor inſtris ꝑncipalr. ¶Quoꝝ primum eſt eluariũ hoc. ℞. mirab. indoꝝ belliricoꝝ. añ. ℥. ß. radicũ philipẽdule. ʒ. v. curcume. lacce preparate poliipodij thimi. añ. ʒ. j. ß. macis floꝝ roſmarini. añ. ij. ſyr. de corticibus citri mellis roſati colati. añ. lib. ß. zuccari al. ℥. iiij. coquatur zuccaꝝ cuz predictis ſyr. ⁊ fiat eluariũ de quo oi mane duobus horis añ prãdiũ accipiat. ʒ. iij. ¶2m ſcdo inſtrz eſt: vt locꝰ ſiteri ſepe abluatur cũ hac decoctione aut ſedeat in ea. ℞. gallaruz cupreſſi numero. 20. coriandri ꝑparati cupullarum glãdiũ añ. m. ij. ſcorie ferri. ℥. iiij. radicũ philipẽdule. ℥. ij. coquantur in lib. 40. aq̃ vſq̧ ad ↄſumptionem medietatis ⁊ ex ea calefacta fiat vt dictuz eſt. ¶3m ſcdo remediũ ſingulare eſt. vt ſepe ſuffumigetur cũ hoc

puluere carbonib⁹ ignitis ſupaſpſo. ℞. thuris laudani añ. ℥.ß. gallie muſ.ʒ.ij. ſcorie ferri.ʒ.iij. fiat puluis. ¶ Ultimū vero remediū eſt: vt ille loc⁹ iungat̃ cū hoc linimento ter vel quater in die. ℞. olei de criſomill'. olei de coſto. añ. ℥.ij. laudani ſtoracis calamite coloſonie. añ.ʒ.j.ß. tucie ꝑparate.ʒ.x. ſcorie ferri pulverizate.ʒ.xv. cere albe q̃tū ſufficit. fiat vnguētum. ¶ 2ª vero via pncipalis curationis hui⁹ diſpōnis eſt: vt aꝑa illud cū forpicib⁹ ignitis ſil' abſcindat̃ ⁊ cauterizet̃ ⁊ curet̃ loc⁹ cum vnguēto baſiliconis deſcriptione maiori vſq; ad cōpletā curationē. ¶ 3ª vero via eſt. vt iteꝝ aꝑa illud cū potētiali cauterio deponat̃ ⁊ ꝑprie apud illos qui ferri candētis adminiſtrationē timēt. Et nota q̈ ſermonē extenſuʒ magis circa iſtas duas vias facere nō curaui ⁊ ꝑpter horribilitatē ipſaꝝ. ⁊ eo q: raro his duobus modis curationis vidi feliciter terminare. ¶ Ultima vero via q̄ mihi magis dilecta eſt ⁊ ſecurior: ē vt aꝑa illud emīnēs cū cerato duplicato prope cuteʒ circūliget̃ ſtringendo ꝯdecenter. deinde ol tertio die ligatura renouet̃ parūper ſtringēdo magis q̄ pri⁹. Et ſic tādem ſepe religādo aꝑa mortificabit̃ p ꝓhibitionē trāſit⁹ nutrimenti cōſeruantis ipſum. ¶ Cū ergo ceciderit aꝑa vſq; ad tres dies ſuperficialr̄ valde et leuiter madefiat cū aqua ſalis armoniaci. deinde poſt illud curet̃ cū vnguento baſiliconis iā ꝑdicto vſq; ad ꝯſumptionē cōpletā. Et iſtis peractis bñficio oīpotētis dei ab olb⁹ iſtis diſpōnib⁹ predictis cōplete curabit̃. qđ concedat ille qui oīa imperio ſuo bñ ducit. Ad laudes eius ſempiternas. Amen.

Conſilium.268.

De mala cōplone humida dominante cum ſubdñio caliditatis: ⁊ abundantia flegmatis cum octo malis diſpoſitionibus que ſunt. ¶ Catarrus deſcendens a capite ad inferiora mēbra cū grauitate capitis ⁊ tuſſi. ¶ Dolor iuncturaꝝ q̄n; eueniens. ¶ Stupor membrorū ſuper que dormit. ¶ Paraliſis. ¶ Debilitas ſiue impotentia ad motū progreſſiuum propter laſſitudineʒ. ¶ Debilitas digeſtiue ſtomachi. ¶ Infectio cutis faciei a flegmate ſalſo. ¶ Lapis multiplicatus in renibus. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictaꝝ diſpōnū. Cap.j.

Omnium mēbroꝝ cōplo naturalis huius viri declinat a medio vel equali per augmentū humiditatis exceſſiue vt videbit̃ in ſequentib⁹. Et cuʒ hoc declinat ab eo per nocumentum caliditatis. ⁊ apparet ex his que declarabunt̃ q̈ cōplo huius viri non fuit in precedētibus annis minus calida q̄ humida. ¶ Rubicūditas eñ coloris arguit multitudinē ſanguis ⁊ dñiū innati caloris ⁊ maxime cuʒ augmento carnoſitatis quantam habuit iſte vir. ¶ Adhuc etiā magnitudo corporis ⁊ extēſio mēbrorū olim arguit multitudinē mãeꝝ ex quib⁹ ꝯgñantur ⁊ extendunt̃ ipſa. ſignificat ēt caliditatis potētiā obtinētis in plaſmatione: quantūcunq; humiditas ⁊ ſanguinea multa eſſet ꝯiuncta defectui caliditatis innate nō poſſet fieri dilatatio ꝯplaſmatio mēbroꝝ cū extēſiōe. Cū igit̃ iſte vir ſit trāſcēdēs mediocrem ſtaturā multū carnoſus ⁊ rubicundus apparet q̈ a ꝯgñatione ſanguineus fuit: immo vſq; in hodiernum tempus ita perſeuerat. lʒ nunc humiditas ſupereccedat menſurā caliditatis. ¶ Et ſi non ꝑpter aliud hoc deduceretur ſufficere declinatio etatis ad hoc demonſtrandum cum a iuuentute ſua trāſiuerit ad finē primi ſenij. imo ingreſſus eſt latitudineʒ decrepite etatis: q: iā agit annuʒ ſexageſimūſextū eius. ¶ Cū ergo caliditas que fuit in tpe conſiſtentie naturaliter minuat̃ ⁊ notabiliter poſt ipſam: vt legit̃ prima primi. capitulo de etatibus. p̄ʒ q̈ diminuta caliditate in hac parte etatis ſupercreuit humiditas tam naturalis q̄ aduentitia in huius viri cōplone in etate tali: ergo licet iſte adhuc remanſerit ſanguineus in fine primi ſenij vel in principio decrepite etatis: maior tñ eſt exceſſus rubicunditatis ex parte humidi q̄ ex parte caloris.

Ex quibus oībus intelligēti theoricam medicine valde facile apparere poſſunt cauſe acciñtiū que de ipſo mihi ſcripta ſunt. Quoꝝ primū eſt ſuperabundantia flegmatis q̄ ꝯſequit̃ caliditatē diminutā ꝑpter qđ gñant̃ flegmata ⁊ naturalia ⁊ accñtalia: ⁊ m̄tiplicant̃ in viro iſto. ¶ Uñ non eſt mirabile ſi ei ſuperueniat accñs ſm q̈ eſt catarrus. ſiue multa ſit materia defluens ⁊ cito ⁊ nolat̃ defluxus ſiue ſic paulatine ⁊ deſcendens ad pectus ⁊ dicitur catarrus. ſiue eadem mã paulatine ⁊ multa tarde deſcendens colligatur in faucibus ⁊ dicetur brancus vel materia iſta ſit ſubtilis ⁊ acuitatem hñs que deſcendens ad riʒā ⁊ naſum dicitur corriza. ſiue materia predicta paulatine et occulte deſcendens per venas arterias vel neruos colligat̃ in muſculis vel iuncturis ⁊ dicetur ſtillicidium. ¶ Ex quo conſiderator venabitur cauſaʒ tertij accidentis. ſ. q̈ q̄n; huic viro euenit dolor in iūcturis. ¶ Et ex hoc fundamento iteꝝ quarto deducitur cā euentus difficultatis anhelitus in hoc viro. Materia enim catarrizādo delata ad pectus ſi immergit̃ pāniculis ⁊ vilis lōgitudinalib⁹ arterie trachee panniculorum pectoris facit difficultatem anhelitus in qua nocet̃ eger notabiliter inſpiratione. Et ſi predicte mãe recipiant̃ in latitudinalib⁹ vilis predictoꝝ mēbroꝝ nocebit̃ anhelitus in expiratione. i. l expulſione fumoꝝ capinoſoꝝ ⁊ aeris deintus ad extra. Et ſi infundentur predicte materie in mēbris vtriuſq; iā dictis tunc neceſſarium erit fieri nocumētū anhelitus tā in ſpirando q̄ in expirando: qđ a ſapientib⁹ dictū eſt orthomia: in qua patiens nō bñ pōt anhelare niſi cū erectiōe corporis ad ſurſum. ⁊ eſt diſpoſitio tremēda valde. Et ſi cōtingeret tales mãs effuſas eſſe ad ſpatioſitateʒ pectoris ibi putrentes facerent empima. Et ſi eedem materie in pulmone putrent ipſum corrumpendo perducerēt ad ptiſim. ſicut ipſe bñ timet. ¶ Adhuc etiā cōtēplādo ſubtilr̄ apparet cā quare vir iſte cum dormit incurrit ſtuporē ſuper parte ſuper qua decūbit. hoc enim accidit q: decumbēte corpore ſup dextra parte humorales mãe flatice aquoſe et mucillaginoſe fluūt ⁊ ꝯgregant̃ in pte illa. Cū ergo ipſe immergā

tur in extremitatibus ſuperiorib⁹ vel originib⁹ neruorū ſenſus q̄ oriunt̄ a cerebro: pȝ q2 ꝓpter clauſionē aliquātā ſporꝝ ꝓhibet̄ penetratio ſpūs ad membra ſenſus. ¶ Propter, qd̄ ſi totaliter a p̄dictꝭ mātcb⁹ fieret oppilatio i p̄dictis neruis: tūc auferret̄ ab eis totaliter ſenſus: ⁊ tūc incipent mēbra tēdere ad nō eē ꝓpterea q2 hoc ſolo ſenſu tactu priuatū alal neceſſe eſt mori. 3° de ala. ¶ Et ſi tales māe ſilr oppillarēt originē neruoꝝ motiuoꝝ. pȝ ꝙ mēbra etiā priuarēt motu ⁊ ē diſpō appoplexie ꝯſilis: imo eſſet ipſa vera apoplia ſi caderet hec oppillatio i vētriculo cerebri ꝯpleta. ¶ Ex quo fundamēto iterꝝ appet cā ſuſpicā accidētis ſexti. ſ. euent⁹ paliſis. Si em̄ p̄dicte māe aq̄ſe exñtes effunderent̄ ad originē nuche in altera ſui medietate retēte facerent ei vlem paliſim dextre vel ſiniſtre ptis ſm̄ inuentionē mācꝝ in altera p̄dictaꝝ ptiū. ¶ Et ex hoc fundamēto ſoluit̄ ꝓbleuma vnū. vȝ ꝓpter qd̄ cū ptes p̄dicte ſtuporē icurrerūt nō abſoluunt̄ ab eo niſi p multas fricatiōes ⁊ pānorū caloꝝ appoſitionē. In accñtib⁹ em̄ ab eorū cāis depēdētib⁹ i fieri ⁊ ꝯſeruari neceſſariū ē ꝙ pmanētib⁹ eoꝝ cauſis pmaneāt ⁊ ipſa: ſtupor aūt ab oppilatiōe depēdet ſicut effect⁹ a ſuis cauſis. ¶ 7ᵐ vero hui⁹ viri accñs eſt debilitas vel ipotētia ad motū pgreſſiuū. tanta em̄ ieſt in hoc viro humiditatū multitudo ꝙ māe ille effuſe a cerebro ſm̄ magnā ptē recipiunt̄ in nuchā: ⁊ in neruos fere oēs ab ca pgredientes. Cū ergo p eos pficiat̄ opatio pgreſſiui mot⁹ qñ rōnabilr ſunt diſpoſiti in ꝯplone ⁊ ſubſtātia ſuis: pȝ ꝙ tunc mot⁹ pgreſſiu⁹ facilis fortis ⁊ pdurās erit: ſȝ remollitis mēbris ⁊ incōſtātioꝛib⁹ ad motum factis nocebit̄ pgreſſiu⁹ mot⁹. ¶ Et adhuc pulchrius intellige ꝙ eſto ꝙ nulla mā ferret̄ ad mēbra mot⁹ pgreſſiui ſola oppillatio facta i originib⁹ neruoꝝ oriētiū a ſpōdilib⁹ renū ⁊ a ſpōdilib⁹ alchatin aloſos. i. caude etiā ſufficiēs ad impediēdū motū pgreſſiuū q2 ꝓhiberēt trāſitū ſpūs alalis ſenſibilis ⁊ motiui. ſed potētie nō exeūt in act⁹ niſi p pñtiā inſtroꝝ qb⁹ agūt ergo facta ꝓhibitiōe totalis trāſit⁹ eoꝝ ſubito priuaret̄ hō motu ⁊ ſenſu in pedib⁹: p pedes itelligēdo magnos. Et ita ſilr facta oppillōne aliquāta ⁊ non cōpleta fit nocuᵐ aliquale ⁊ non totale. ¶ Ex qbus itelligere potes cās diuerſoꝝ accidētiū. Uidebis em̄ qñq3 hoiem ab eq̄ vel altero cecidiſſe: ⁊ ſubito priuari motu pgreſſiuo ⁊ ſenſu a loco cinguli inferi⁹ vſq3 ad pedes. ¶ Quibuſdā aūt apparebit qñ ꝙ eos nō poſſe moueri. ſed tñ ſenſum habere in p̄dictis locis. nōnullis aūt appebit coſpriuari ſenſu: tñ moueri mēbra lȝ ōbiliter. ¶ Cū ꝟo māe p̄dicte a potētia ꝟtutis expellant̄ de profundis mēbroꝝ ad exteriores ptes ibidē immerſe ⁊ ſtātes faciūt extenſionē ⁊ q2 māe ille nō ſunt fluxibiles vel aquoſe. imo notabiliter viſcoſe: hinc eſt ꝙ facta cōpreſſione ſup membris remanet ſilitudo fouee: māe em̄ ille non cq̄ cito ꝓpter eaꝝ viſcoſitatē redeūt ad locū cōpreſſum. ꝙ cito ab eo ꝓpulſe fuerūt a potētia cōprimētis. ⁊ eſt reddere cām noni accñtis huius viri. ¶ Decimū ꝟo accidēs ⁊ penultimum eſt debilitas ſtomachi circa quā etiam non minus eſt cōtēplandū ꝙ in p̄dictis. opȝ em̄ intelligere vel hanc debilitatem inteligi penes appetitū p toto. ſ. cibi aut penes digeſtiuā ei⁹. ¶ Et primū cognoſceret̄ p abominationē ad oia cibaria ⁊ p faſtidiū ꝯſequēs ipſa iā aſſumpta. ⁊ p ſubuerſionē ꝯñtem ad cibationē quā ſtōachus nō apphendit ꝯueníenter. ¶ 2ᵐ ꝟo cognoſcet̄ q2 aut nocumentum in digeſtione ꝓueniēs eſt a multitudine frigiditatis ⁊ humiditatis ipſius ſtomachi ⁊ ſenſu et tactu pcipiet̄ frigiditas ⁊ multitudo ſaltationis et lenities ⁊ inundatio in ſtō ſenſate arguunt multitudinē humiditatis in eo. ¶ Aut debilitas ipſi⁹ ſtōachi intelligit̄. ꝓpterea q2 cibaria nō ꝯueniēter detinent̄. ita aut digerant̄ ⁊ tūc accidet lienterica diſpō q̄ eſt velox cibi p fecales vias expulſio priuſq3 ipe digeratur: aut accidit ſilr in oib⁹ opationib⁹ ſtomachi nocᵐ. ſ. appetitus digōnis ⁊ debite retētionis nutrimētū i eo. ⁊ oia hec accñtia eueniēt in eo ꝓpter multitudinē frigiditatis ⁊ humiditatis nālis ⁊ accñtalis ipſi⁹ ſtomachi: hec ſemp intelligēdo ꝓuenire ab anteriori cā corporali. nō em̄ eſt dubiū ꝙ in regimie indiſcreto hoim accidit nocumētū debilitatis in ſtō in oibus opationib⁹ ei⁹. velut ex multitudine ciborū ⁊ potuum in quātitate ꝯtinua ⁊ diſcreta. ¶ Ultimi ꝟo accñtis in hoc viro eueniētis opȝ iterꝝ videre cās. Cū ergo in hoc viro ſit caliditas notabil̄ epatis. ⁊ in eo notabilis inueniat̄ cholere quātitas ⁊ humiditas etiā aquoſa multa in eo reperiat̄. pȝ ꝙ ex ambaruȝ māeꝝ cōmixtione adinuicē acq̄ret̄ ſalſedo. Cū ergo mā talis vaporabilis exiſtat ad caput delata et in ipſo recepta ſtimulat virtutē ei⁹ ad expulſionē. obtinēte ergo ꝟtute ſup materieb⁹ talib⁹ expellit eas de ꝓfundo partiū cerebri ad viliores partes q̄ ſunt exteriores. Cū ergo ipe a cuitate quā hñt apte ſint corrūpere faciei partes ⁊ ipe p ſe ꝓpter eaꝝ mollitiē ſint parate corrūpi. Igit̄ a tali mā in facie eueniene puſtule corruptiue cutis a q̄bus emittit̄ virulentia humiditas etiā corruptiua partiū in q̄b⁹ recipitur. ⁊ hoc eſt flegma ſalſuȝ quod ita denolat vulgus. eo quia eſt corruptio ſubſtantialis partium in q̄b⁹ recipitur ꝓueniens a flegmate ſalſo ſuperius declarato. Et ſic apparet verificatio oim accidentium q̄ moleſtant hūc nobilem virum.

Et hoc eſt fundamentum veꝝ inueniendi regimen huic viro appropriatū defendens ipm a tanta periculoſitate ꝙ raȝ minantur ei egritudines ⁊ accidentia predicta. Quod q̄dem regimen in duas diuidit̄ partes. ¶ Quarū prima diſcurrit menſurando conuenienter applicationē omnium ſex rerum nō naturalium. ¶ 2ª vero explicabit regimen p medicinalia neceſſarium.

¶ De regimine per medicinalia. Cap. ii.

PRo ſecūdi ꝟo capli declaratione p̄dittēdū ē prio ꝙ olm reꝝ nō nāliū effect⁹ ita mēſurari debēt vt p eas acq̄rat̄ exiccatio notabilr eleuata ⁊ infrigidatio remiſſa: ſȝ augmētum caliditatis in viro iſto aduocaret ad ſe notabilē infrigidationē: tamen q2 etatis ei⁹ decurſus ꝓhibet ab illa oportet mediocriter in hoc viro cum calidis ꝓcedere ita vt ſint naturalis caliditatis in eo ꝯſeruatiua ⁊ ipſius non corruptiua. vbi ergo neceſſaria

eſſet exiccatio in fine ſcđi gradus a pͥcipio tertij in hoc viro ſufficit in eo applicatio calefacientiũ in pͥmo gradu.ꝑ talia eñi lapſus eius ꝑdictus ↄueniẽter poterit corrigi.¶Regimẽ itaqꝫ ꝑ ſex res non naturales fuit tactuꝫ ab illo conſilio paꝝ ante ſcripto quod incipit.Omnia nocumenta.

Poſiturus regimẽ diſpõnis huius viri ꝑ applicationẽ inſtꝛoꝝ medicinalium in hoc tertio capͫ.diuidam ipm in duas partes.In quaꝝ prima ponet̃ regimen vniuerſale cõueniens ad oẽs egritudines ⁊ accidentia ꝑmiſſa.In ſecũda ꝟo partes ad vnũ quodqꝫ illoꝝ accidẽtiuꝫ conabor deſcribere remedia illoꝝ correctiua ⁊ appropͥata.¶Quantũ ad pͥmã partẽ ꝑmittendum eſt pͥo ꝙ qꝛ in hoc viro appet plenitudo vtis mãerum ⁊ membꝛoꝝ oĩm.Idcirco hic ponentur inſtꝛa decẽ canonice neceſſaria.¶Primum itaqꝫ inſtꝛorum eſt.vt huic viro applicetur flõmia aſi complementũ autũni de baſilica vena apta l domeſtica parte curuature brachij ⁊ ꝓpͥe dextri:⁊ educant̃ ꝑ eam ſanguinis.ʒ.v.aut.vj.mane in aurora electa limitata.4ª pͥmi capͫ.20°.Et ſi hec flõmia non poſſet applicari in autũno ſaltẽ fiat in prima parte hyemis ⁊ non pretermittat̃ magna eñi repletio in hoc viro,minat̃ ſibi pericula q̃ in pͥo capͫ.declarata ſunt.¶2ᵐ ꝟo inſtrumentũ cõueniẽs eſt.vt mane ſequenti flõmiaꝫ euacuet̃ hac euacuatione vtı minoratiua ⁊ etiã appropͥata.qm̃ in corporibus q̃ nondum vehemẽter egra ſunt non deficit mãeꝝ digeſtio aliquãta aduocans ad ſe eradicationẽ.Deſcribã ergo ſic.℞.aq̃ eupatorij feniculi ⁊ ſaluie.añ.ʒ.j.agarici ele.ʒ.j.ß.puluerij hermodactyloꝝ.℈.ij.reubar.elec.ʒ.ß.zinziberis.℈.ij.ſpice nardi.gra.v.ſalis gẽme.gra.j.zuccaru.ʒ.ß.calefiãt aq̃ ⁊ eis infundant̃ medicine a mane vſqꝫ ad duas horas ante diẽ tũc ergo totũ calefiat ⁊ diligẽter exprimatur ⁊ eidem cõmiſceat̃ caſſie.ʒ.ß.diſſolutis ergo inuicẽ ⁊ actu calidis exiſtentib⁹ in potu dẽtur ⁊ dormiat ꝑ horã immediate poſt aſſumptionẽ deinde q̃eſcat abſqꝫ exercitio ⁊ pannis ↄuenienter calidis applicatis vẽtri inferiori expectetur euacuatio vſqꝫ ad q̃nqꝫ horas tunc ergo bibat̃ ſcutella vna aq̃ ordei calide ⁊ zuccara.aut ſcutella vna brodij macri pulli poſt que iteꝝ expectet̃ hora vna.⁊ tũc ꝓñdeat.¶3ᵐ inſtꝛm eſt.vt poſt euãtionẽ ꝑdictam digerent̃ mãe altero hoꝝ digeſtiuoꝝ.¶Quorũ pͥmũ ⁊ leue poterit eſſe hoc.℞.aq̃ abſinthij aq̃ betonice ⁊ ſaluie.añ.ʒ.j.ß.zucca.ru.ʒ.vj.miſce ⁊ totũ calidũ accipiat̃.¶2ᵐ ꝟo digeſtiuũ ⁊ efficacius ꝑ pͥo ℞.aq̃ eupatorij.aq̃ ſaluie.añ.ʒ.ij.ſy.cõpoſiti aceto ſi de radicib⁹.ʒ.j.miſce ⁊ calidũ accipiat̃.¶3ᵐ digeſtiuum ⁊ adhuc meli⁹ eſt hoc.℞.oximellis cõpoſiti ſyrupi de ſticados.ſy.de abſinthio.añ.ʒ.ß.aq̃ maiorane aq̃ betonice ⁊ cicoree.añ.ʒ.j.miſce ⁊ q̃cũqꝫ horũ accipiatur in aurora diſtãter a cena ꝑ nouem horas ⁊ dormiat ſup ipſo ſaltẽ ꝑ horã mediã ⁊ poſt ipꝫ tardetur cib⁹ ad minus ꝑ horas tres aſſumat̃ autẽ ſeptẽ vel octo dieb⁹ aut totiẽs quotiens apparuerit vrinã in ſubſtantia ⁊ colore mediocritati fore vicinã in qua ſit ſedimẽ in fundo albũ dyaphanũ ↄiũctuꝫ ⁊ eq̃lis ſubſtãtie.ita ꝙ ex ↄquaſſatione vaſis ⁊ adhuc leui ſpargat̃ deinde iteꝝ vniat̃.hec eñi oĩa oſtẽdũt potẽtiã innati caloris obtinuiſſe ſup digerẽdis mãebus q̃ demõſtratiõe oſtẽdere nolui.qꝛ ſermo ꝑueniet ad clariſſimos doctores expõnib⁹ nõ indigẽtes ¶4ᵐ inſtꝛm eſt.vt tpe quo digerunt̃ mãe intendat̃ ad diuerſionẽ eaꝝ ⁊ plurib⁹ modis.¶Et primus q̃dem de leuioribus eſt vt huic viro ſepe applicent̃ fricationes cũ pannis calidis a pedib⁹ vſqꝫ ad genua ⁊ ab eiſdẽ vſqꝫ ad inguina.⁊ ab illis vſqꝫ ad nates ⁊ vſqꝫ ad humeros aſcendendo ⁊ de manib⁹ vſqꝫ ad cubitos.deinde vſqꝫ ad humeros vſqꝫ quo rubeſcãt partes.hic eñi diuerſionis modus mane ⁊ ſero per duas horas añ cibũ adminiſtret̃ huic viro ſi potẽs eſt magnũ affert iuuamẽtũ oib⁹ accidentib⁹ ⁊ egritudinib⁹ eius.¶2⁹ ꝟo diuerſionis modus eſt ꝑ ligaturã ꝑdictoꝝ extremoꝝ vt ſup cauillis ⁊ genub⁹ ⁊ ſuperioribus ptibus coxarum apud inguina.Et adhuc ſup cauillis magnũ ⁊ apud utillicos.¶3⁹ vero modus diuertẽdi eſt ꝑ applicationẽ vẽtoſaꝝ ſup ꝑdictis ptib⁹ ſine ſcarificatiõe ſup domeſticas ptibus cruriũ coxaꝝ natiũ ⁊ ſpatulaꝝ.¶4⁹ ꝟo diuerſiõis mod⁹ ⁊ vtilior oib⁹ lꝫ ſit cũ triſti ſenſatione paulisꝑ maiori vt eſt ſup partibus iã limitatis ad vẽtoſas applicent̃ rubificatia q̃ potẽtia ipoꝝ diſtrahũt mãs a ꝓfundis mẽbroꝝ ad exteriores ⁊ viliores partes velut eſſet applicatio ↄtriti apij ranini.aut applicatia calamẽti ⁊ ruthe ↄtritoꝝ ſiue fiat applicatio cũ flamula contrita quoꝝ q̃libet ꝑ horã mediã ſuper mẽbris ligatũ teneat̃.Cũ ergo locis euenerint ãpulle vel veſice inungant̃ cũ oleo de ſiſamo vel violarũ purpureaꝝ aut citrinaꝝ vſqꝫ ad ꝑfectã earum ↄſolidationẽ.¶5ᵐ iterum diuertens eſt applicatio ſanguiſugaꝝ in locis ꝑdictis ſm canones ⁊ modũ applicationis earũ:colligendũ 4ª pͥmi capͫ.21°.quẽ modũ hic ſcribere dimitto longitudinem effugiẽs ⁊ loquens ad doctores pitiſſimos.¶Ultim⁹ ꝟo diuerſionis modus ⁊ felicior oĩ alio ⁊ huic viro cõmodior eſt vt ei fiat aptio emorroidaliũ venaꝝ.hec eñi inter alias principatũ obtinet in diſtractione mãerum diuerſaꝝ ⁊ a diuerſis locis.quorũ ſniam pulchre lege 27ª tertij.c.vbi numerant̃ iuuamẽta euacuationis eaꝝ.18.vel.20.Cũ ergo vir iſte dileꝑerit modũ applicationis eaꝝ madefiat extranea inferior ꝑs inteſtini recti cũ aq̃ calida deinde fricet̃ cuꝫ pannis aſperis.aut 2° fricent̃ capita venaꝝ cũ folijs fici vel ↄſolide maioris.Aut 3° fiat fricatio cũ panno bilello.4° ⁊ forti⁹ illo fiat cũ felle tauri actu calido.q̃nto iſtis nõ valẽtib⁹ applicent̃ vẽtoſe inteſtino recto abſqꝫ ſcarifficatione 6° etiã cũ ꝑdicta iã nõ ↄualuerint ſacta euerſione inteſtini recti cũ ipulſione ad extra cũ lanceola fiat flõmia in duab⁹ vel trib⁹ de numero illaꝝ venaꝝ q̃ ſunt q̃nqꝫ.17ª tertij.¶Cũ ergo ſic cũ ꝑdicta mãeꝝ digõne adminiſtrent̃ diuerſiões iã ꝑtacte.opꝫ 5° pͥcipaliter mãm eradicare cũ inſtꝛis cõuenientib⁹ q̃ ſunt tria ſequẽtia.¶Pͥmũ igit̃ ⁊ de cõibus eſt hoc.℞.electuarij indi electi de dactylis.añ.ʒ.ij.aut.ij.ß.ſi venter fuerit durior miſce ⁊ cũ medio cyatho aq̃ zuccarate in diebus caloris.aut vini albi ſubtilis in tpe frigoris calefactũ totuꝫ exhibeatur.¶2ᵐ ſolutiuũ eſt hoc.℞.pillarum cochiaꝝ:pillaꝝ

aurearum

aureaꝝ.añ.ʒ.ß.boni põderis formenť pille.vij.cum
ſucco roſarũ ⁊ exhibeaťˌ.℗3m ſolutiuũ ⁊ adhuc me
li⁹ p̄dictis apud me eſt hoc.℞.pillaꝝ aureaꝝ ⁊ de
ſarcocolla q̄ inueniunť in cap̄.de ea a Meſue añ.℈.
ij.formenť pille.8.cũ iera Gal.⁊ exhibeanť obſuatiſ
ↄdnõib⁹ ⁊ regulis oib⁹ q̄ ſuprapoſite fuerũt obſuã
de i mioratiuo poſt flõmiã adhibito.℗6m p̄ncipale
inſtr̄z eſt hoc.℞.gnoꝝ fiſticorũ mũdatoꝝ recentiuʒ
lib.ß.granoꝝ ribes.℥.j.ß.ſeiaʒ acetoſe ẽdiuie ſcario
le cuſcute añ.ʒ.ß.ſeminũ q̄tuoꝛ cõiuʒ frigidoꝝ.℥.ij.
amili.℥.ij.ß.ligni aloes clamomi liq̄ritie aniſi gnoꝝ
feniculi añ.℈.ij.infũdanť p diẽ nãlẽ fiſtici in li.j.aq̄
acetoſe tepefacte.poſtea extrahanť ab ea ⁊ vltima=
te teranť ⁊ icoꝛpenť cũ oib⁹ aliis ſiť cũ lib.j.ß.zuccari
albi cocti cũ aq̄ mẽthe.fiat ĝ ↄfectio i fruſtulis.℥.ß.
de q̄ h̄ vir ſemp accipiat fruſtũ vnũ añ oẽʒ cibũ.hec
em̄ erit cerebro ſtõacho cordi ⁊ oib⁹ p̄ncipalib⁹ mem
bris ↄferẽs diſtrahẽdo mãs ab eis ⁊ p̄cipitãdo eas
p vias vrinales ⁊ vẽtris.℗7m p̄ncipale iſtr̄m eſt hoc
℞.aloes epatici electi lib.ß.maſticis.ʒ.ij.corallorũʒ
ru.ſpodij cuſcute ſe.acetoſe berberis añ.ʒ.ß.adiãthi
vel politrici ⁊ capillorũʒ ve.añ.℈.j.agarici pulpe
colloq̄ntide reupõtici añ.ʒ.ij.pulueriʒenť oia p ſe te
nuiſſime.deinde iſundanť in lib.ß.ſucci ſcariole ⁊ lu
pulloꝝ.añ.⁊ ſupponãť radiis ſolis ſepe agitãdo ea
quouſq̄ exiccent.deinde renouenť duab⁹ aliis vici=
bus ſucci illi cũ exiccatiõe p̄dicta.de remanẽte igiť
maſſa fiãt pillule de oi.ʒ.vj.de quib⁹ hic nobilis vir
accipiat vnã oi quarta die parũ añ cenã.mũdifica
bũt cerebrũ eius apiendo ipſi⁹ oppilatiões ⁊ mũdifi
cãdo neruos ⁊ oia inſtr̄a ſenſuũ ⁊ mot⁹ ⁊ ſtomacho
epati ⁊ renib⁹ ei⁹ iuuamẽta magna afferent ⁊ crede
mihi expto.℗8m inſtr̄m eſt hoc.℞.granorũ padiſi
pulegij calamẽti.añ.℈.ij.ſticados arabici.ʒ.j.floꝝ
nenufaris violaꝝ purpureaꝝ ſeminis ſcariole ⁊ ace
toſe.añ.ʒ.j.cãphoꝛe.gr.iij.pulueriʒenť oia ſubtiliſſi=
me.deinde icoꝛpenť ſimul.⁊ ex hoc puluere ſupaſp=
gať a p̄ncipio coronalis cõmiſſure p totũ iceſſuʒ ſa=
gittalis vſq̄ ad caudã per latitudinẽ q̄tuoꝛ digito
rũ capite p̄ius raſo ⁊ a pilis decẽter mũdificato.et
hoc ſaltẽ in ſeptimana ter a p̄ncipio mẽſis nouẽbris
vſq̄ ad medietatẽ martij:⁊ ꝓprie in ptib⁹ illis q̄ ſub
iecte ſunt boꝛealib⁹ impſſionib⁹ ⁊ arthoꝛs.hic enim
puluis oẽs cerebri oppilationes aperiẽdo ⁊ exiccã=
do ſupfluitates cerebri poſt antemiſſas euões de=
fendet ip̄m euẽtu egritudinũ reumaticarũ ⁊ deflu=
xuum a cerebro.quarũ materia in p̄io capl̄o agita
ta eſt.℗9m p̄ncipale inſtr̄m eſt hoc.℞.coſti dulcis
ſtaphiſagrie ameos amomi cimini.añ.ʒ.j.granorũ
paradiſi.℈.ß.folij ligni aloes piretri.añ.℈.ij.pul=
ueriʒenť oia per ſe.deinde incoꝛpoꝛentur cũ.℥.j.ma
ſticis mollificati ⁊ diſſoluti cũ ſapa.fiãt ergo ex ma
teria illa pilule groſſe ſicut auellana ⁊ permittanť
exiccari antiq̄tate tempoꝛis:aut ſaltẽ ſub tegula ca
lefacta.De his ergo pillulis p tres hoꝛas añ prans=
dium hic vir oi tertia die maſticet vnã longo tp̄e in
hoꝛis aſſignatis vſq̄ ad mediũ martij.tantũ enim
flegmatis educunt a cerebro armate eaꝝ virtute q̄
cerebrũ alleuiãt a ſanguine oiʒ ſupfluitatũ.Si aũt
ↄtingeret in climate illo inueniri ciclamẽ.tũc radices
eius recẽtes vt ſupra maſticate nõ minori v̄tute cõ
ferũt q̄ predicte pille.⁊ tu lege ſnias Myaſ.⁊ Sera
pionis in ſuis capl̄is ⁊ videbis veritatẽ.℗Vltimuʒ
inſtr̄m p̄ncipale eſt hoc.℞.myrre clare ⁊ nõ antique
floꝝ hyſopi añ.℈.ij.reſine clare ⁊ electe.℥.j.ß.gal=
lie mu.coralloꝝ ru.ſpodij maſti.ſquinãti ro.añ.℈.
j.cere albe.℥.ß.laudani electi.ʒ.ij.diſſoluanť gũme
cũ aceto acuto ⁊ coquãtur etiam cera ſimul.poſtea
ſpẽbus additis fiat cerotũ vnũ magnũ contegẽs to
tum ſtõachũ a granato vſq̄ ad vmbilicũ ⁊ poꝛtetur
ibi ⁊ ad plurimũ tp̄is rectificat ſtomachũ ei⁹ in ap=
petitiua ⁊ digeſtiua cõi ⁊ ꝓpria eius.⁊ de hoc regi=
mine gnali huius gnoſi viri ſufficere poteſt.

Vt aũt pollicitis cũ v̄itate ſatiſfaciã diſcurs
rã nũc aliq̄ remedia deſcribẽdo ap=
propriata accñtib⁹ q̄ ſupra poſita ſũt.℗Primo inſtr̄
fiat cõpo m hoc.℞.litargiri rubei.℥.ij.tucie p̄para=
te p̄us cãdentis ⁊ extincte trigeſies in vrinã infantiſ
℥.iij.amili de oꝛdeo.℥.j.olei roſaꝝ.℥.viij.effundan
tur ad moꝛtariũ ⁊ terãtur ⁊ vltimata ↄtritiõe ſupef
fundẽdo eis alternatim aceti coclearia.10.acutiſſi=
mi dico.deinde adhuc cõmixtiõe facta ſupeffundať
oleũ roſatũ.℥.j.⁊ iterũ 2° effundať acetũ ex interual
lo facto.iteꝝ ſupeffundať oleũ roſatũ octies vel de=
cies vehementer ↄterẽdo vſq̄ quo tota mã inflabiť ⁊
ſpumificabiť.Cũ ergo ceſſabit a ſpumificatiões in=
flatiõe p̄dictis ſupeffundatur cãphoꝛe ſubtiliſſime
trite.℥.j.ß.diu iteꝝ cõterẽdo ⁊ fiat linimẽtũ de q̄ fre=
quenti⁹ facies tua cooperiať cũ vadit ad lectũ.ab=
ſcindit em̄ iſta ſalſuʒ faciei ignẽ pſicũ ⁊ ſacrum acoꝛ
ras ⁊ multas alias faciei defedationes.hec ſunt re
media ex Galeno accepta p̄mo.10.tractatuũ.℗Pro
deſcẽſu v̄o mãerũ a capite ad ptes oꝛis p̄miſſis pur
gatiõibus p̄cedẽti particula deſcriptis.fiat oꝛis hu
ius viri collutio cum hoc medicamine tepido mane
octo vł decẽ dieb⁹ diſtãter a prãdio per duas hoꝛas
⁊ codẽ mõ añ cenã.℞.ſumach granoꝝ myrti coriã
dri p̄parati cũ aceto maſticis coralloꝝ amboꝝ añ.
℥.j.aq̄ ſublimationis cortticũ nucis recẽtiũ li.ij.terã
tur medicine ſubtiliter ⁊ bulliãt cuʒ p̄dicta aq̄ vſq̄
ad medietatis cõſumptionẽ.deinde colẽtur ⁊ ex ip̄a
fiat collutio aut gargariſma ſi velis.℗3m v̄o reme=
diũ deſcribiť ad grauitatẽ capitiſ eſt hoc.℞.pillarũ
aſſaieret deſcriptiõe Auic.p̄ma tertij.tracta.p̄°.5°
cap̄.ʒ.j.coralloꝝ maſticis ambꝛe.añ.℈.ß.fiãt pillu
le cũ ſyr.de myrto vel miua citonioꝝ.de quib⁹ h̄ vir
cũ vadit ad lectum vnã accipiat per ſex dies conti=
nuos.℗4m remediũ deſcribitur ad mãs q̄ iã catar
riʒãdo defluxerunt ad pect⁹ emũdãdo eas:ne p̄du=
cãt ad empima vel alia nocumẽta ⁊ ẽ hoc.℞.looch
de pino deſcriptiõe Meſue in antidota.looch de ſq̄l=
la ibidẽ.añ.℥.ß.ſyrupi de hyſopo ⁊ liq̄ritia añ.ʒ.vj.
penidiaꝝ.℥.ij.terãtur oia ſiť ⁊ fiat elium de quo ſe
pe hic vir in oꝛe teneat ⁊ lambẽdo reuoluat p os ita
vt deſcẽdat per tracheã arteriã ad pectus ⁊ eſt mũ=
dificatiuũ electũ ⁊ ſecurum.℗5m v̄o deſcribitur ad
nocumẽta ſtõachi ⁊ eſt hoc.℞.xilobalſami ↄditi co=
clear vnũ ⁊ deglutiatur i mane tardãdo cibũ p hoꝛ
ras tres.Et ſi in ptib⁹ illis non h̄ẽtur ip̄m loco eius
comedatur mirabolan⁹ kebulus vn⁹ vt dictũ eſt ãte

cibū tardādo ipm vt pus. Et adhuc ſi neutrū horū haberi poſſet loco eorū accipiat zinziberis ꝯditi radi cē vnā. ¶ 6m aūt inſtrm̄ deſcribitr ad pmū accñs qđ eſt ſtupor ⁊ hoc accñs multū indigeret deſcribēdis adiuuamētis. Ego tñ tria deſcribā inferi⁹ aſſumenda ⁊ vnū locale exterius approximādū. ¶ Primū remediū eſt hoc. ℞. electi caſtorei. ʒ. j. floꝝ dedrolibani. ℈. j. fiāt pillē cū ſyr. ð ſticados de qb⁹ vna degluciat̄ in ſero p q̄tuor horas poſt cenā ⁊ accipe eas velut ſecretū bonū. ¶ 2m ṽo ⁊ potēs non min⁹ pmo eſt hoc. ℞. opopire. ʒ. j. cū. ß. ℥. aque dedrolibani bibat per quatuor horas poſt cenā. qđ aūt ſit opopira lege Nicolaū in antidotario ⁊ videbis ꝙ eſt electuarium tāte potētie in calefaciēdo ⁊ diſſoluēdo ꝙ eq̄parat̄ igni. Ideo dicitur opopira ab opos grece qđ eſt liquor: ⁊ pir qđ eſt ignis: q̄ſi ignit⁹ ſuccus vel liquor. qđ ſit dedrolibanū lege Serap. in aggregatore caplō de zeralucrita ⁊ videbis. ¶ 3m ṽo ⁊ iteꝝ de expertis ſed leuioribus eſt vt patiēti apud ſomnū dētur in potu. ℥. iij. calefacte decoctionis ligni aloes. q̄ eñ c̄pta ⁊ q̄lis ſit ei⁹ potētia ad egritudīes frigidas cerebri ⁊ nerui lege per te 2° cañ. caꝑ. de xiloaloes in areola operationū ⁊ ꝓprietatū ⁊ mēbroꝝ capitis et videbis. ¶ Locale ṽo quo vtor ego in mēbris iā ſtupefactis eſt hoc. ℞. aque vitis lib. ß. ſucci rute lib. ſ. ß. miſce. ⁊ calefactis ambob⁹ infundant̄ in eis panni qbus coopiant̄ oīa mēbra iā ſtupefacta. ipſi eñ ſepe renouati abſcindūt ſtuporē: imo ⁊ ſatis fortem. ¶ Ultimū ṽo remediū ad aliud accñs ⁊ eſt laſſitudo mēbroꝝ iūcturaliū in qb⁹ ēt iā dolores icepērūt: eſt vt eger ſepe balneet ⁊ ꝯfricet oīa laxata mēbra ⁊ iā dolētia cū calida aq̄ extinctiōis ferri vel calibis. Et ſi in loco illo inuenirentur termatice aq̄ defluentes per mineras ferreas vel eneas. hoc totū eēt melius quod eſſe poſſit. ⁊ tu conſidera.

Extra ꝓpoſitū hic vir petit auxiliū ad cōminutionē lapidū renū. ⁊ lʒ confectio de fiſticis ſupra deſcripta ꝯueniēs ſit ad hoc vt ſcripſit ꝑnceps 18a tertij. vbi dixit ꝙ fiſticis ineſt virt⁹ q̄ cōminuit̄ lapis qui eſt in renib⁹: tñ vltra iſtam hoc deſcribo cōpo m: qđ nō ſolitū eſt me decipe in cōminuēdo lapides ⁊ educēdo eos ⁊ petala trumbos ⁊ harenas. Cuius hec eſt deſcrip°. ℞. ſe. aniſi petro. radicū ſaxifragie granoꝝ milij ſolis polij montani ariſto. ro. añ. ʒ. j. lapidis lincis. lapidis iudaici. lapidis ſpongie añ. ʒ. j. ß. vitri cōbuſti ſanguinis hirci preparati añ. ʒ. iij. liquiritie. ℥. ß. oximellis ꝯpoſiti zuccarati al. añ. lib. ß. aceti ſquillitici. ℥. ij. fiat eluariū ſm artē de quo in aurora per decem dies et quatuor horis ante prādiū degluciat patiēs q̄cūq̧ ſit ille. ℥. ß. Credo eñ nullū lapidem euadere poſſe ab hoc eluario ſine cōminutiōe. Et ſi nō timerē reuerētiā illuſtriſſimoꝝ auctoꝝ medicine dicerē ꝙ frāgit ⁊ educit etiā lapidē inueteratū: lʒ ſentētijs iſtoꝝ diſſonū videat̄: ſed credo iſtoꝝ auctoritates intelligi debere de inueteratis lapidibus ⁊ inueteratis hoibus ⁊ decrepitis. Tu aūt ꝯſidera ad laudem dei amen.

Cōſiliū. 269.

De neutralitate decidentie a mala complexiōe humida totius dominā̄te cū ſubdominio caliditatis cum tredecim malis diſpōnibus quas paratus eſt incurrere que ſunt. ¶ Oppilatio cerebri a multa humiditate. ¶ Dolor pungitiuus ſiue mordicatiu⁹ capitis. ¶ Dolor nuche colli ⁊ ſpatularū. ¶ Sonit⁹ aurium. ¶ Imaginationum oculoꝝ. ¶ Coriza ⁊ brāchus. ¶ Catarrus ad pect⁹ cū tuſſi. ¶ Mot⁹ tremulus ⁊ pulſus cordis. ¶ Nocumēta ſtōachi in appetitu ⁊ digōne. ¶ Oppilatiōes ſplenis. ¶ Oppilatiōes epatis. ¶ Oppilatiōes dolores renū. ¶ Febres cholerice tā ꝯtinue q̄ interpolate tā pure q̄ note. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictaꝝ diſpoſitionum. Caꝑ. j.

Vir inſignis ⁊ eximi⁹ vir aſq̧ leg; doctor de Pergamo ſolitus eſt moleſtari quibuſdam diſpoſitionibus neutralitatem decidentie plurimum in eo eſſicientibus que etiam ipſum quādoq̧ egrum efficiunt. Et ſi non prouidetur ei diligēter apte ſunt facere ipſum egrotare frequentioribus ⁊ fortioribus egritudinibus. ¶ Et prima quidē eius diſpoſitio eſt vniuerſi corporis humiditas ampliſſima que quidem facile pluribus poteſt declarari ſignis. ¶ Et primum quidem eſt quia tactu corpus eius molle percipitur. ⁊ cum tangūtur membra ei⁹ carnoſitas non ſolida valde: immo tangenti facile cedens eſt. ¶ Et etiam eius habitudo mediocritatē carnoſitatis tranſcendens. ¶ Similiter etiā ex pulſus mollitie vel lenitate hoc apparet. ¶ Et iterū ex operationibus animalis virtutus: quoniā iſte homo prolixi ſomni eſt. ⁊ ex laboribus vel motu corporis facile ſolubilis habet humiditates. ¶ Adhuc ēt quia vrina multa ⁊ ſatis aquoſitatis oſtenſiua ⁊ fecum lenitas ⁊ ſputi multitudo apparet in eo: q̄ omnia ſi bene conſiderentur augmētum humiditatis in humano corpore ſignificant. ¶ Prima enī ſigna ſunt a ſubſtantialiter inherentibus. ¶ Secūda ſunt ab operationibus vitalis animalis virtutis. ¶ Et tertij generis a caſibus ſunt accepta. quare ratiōabile eſt: immo neceſſarium concedere corpus eius reſpectu temperati notabiliter eſſe humidū. ¶ At vero iterū caliditatem in vniuerſo corpore ipſi⁹ abūdare demonſtrant ſequentia ſigna. ¶ Primum eſt caliditas tactu notabiliter percepta. ¶ Secundum eſt omniū carnoſitas notabilis. ¶ Tertiū eſt magnitudo pulſus cum velocitate eius. ¶ Quartū eſt color corporis cū rubicunditate ⁊ fuſcedine ſociatus. ¶ Quintū eſt piloꝝum multitudo. ¶ 6m eſt ipſorū nigredo. ¶ 7m eſt anhelitus magnitudo. ¶ 8m eſt vocis inclinatio ad groſſitudinē magis q̄ ad ſubtilitatē. ¶ 9m eſt omniū mēbroꝝ ⁊ pectoris ⁊ ventris magnitudo. ¶ 10m eſt velocitas ⁊ promptitudo ad operationes tam animales q̄ vitales. ¶ Et plura alia ſigna iſtis adiungi poſſent ſi neceſſitas vrgeret ſed iſta ſufficienter demonſtrant augmētum caliditatis in corpore eius. ¶ Et ſigna p̄cedentia triū generū ſufficienter demonſtrabant amplitudinem humiditatis eius. ergo relinquitur ꝙ complexio ei⁹ reſpectu temperate calida eſt ⁊ hūida: quod erat primum ⁊ principalius declarandum.

Ex quibus infert̃ ꝑmo ꝙ hoc corp⁹ paratũ eſt egrotare febrib⁹ putridis ſanguineis: aut ſaltẽ a ſanguine ⁊ ſtate ꝯmixtis euenientib⁹. ¶ Sequit̃ 2° ꝙ hic vir parat⁹ ẽ egrotare laſſitudinib⁹ ⁊ alijs egritudinibus neruoꝝ ⁊ iũcturarũ. ¶ Quĩ ꝟo hic vir abũdat in ſputamine. Cui⁹ quidẽ particula nõnulla in capite multiplicat̃ magis ⁊ ab eo deſcẽdit: qḋ apparet: qꝛ materiã emittit cum conatu attrahẽdi ipſam a ſuperioribus ad inferiora ꝑ palatũ. ⁊ ecõuerſo aliqua huius materie particula expellit̃ cũ raſcatiõe: ⁊ eſt pars iſta q̃ iã defluxit a capite ⁊ recepta eſt in ſuperiori pte trachee arterie ⁊ i venis partiũ oris ⁊ locoꝝ ꝓpinquoꝝ angulis vuule ⁊ vicinoꝝ etiã. Jḋ ex iſtis ſignificat̃ augmẽtũ iſtarũ humiditatũ in cerebro ꝯgregatarum. ¶ Ex quibus ꝯcludit̃ ꝙ iſte vir parat⁹ eſt moleſtari a brãcis ⁊ ſũt catarri circa fauces ⁊ guttur ꝯgregati. ¶ Sequit̃ 2° ꝙ ipſe eſt parat⁹ moleſtari ſqnãtijs. ¶ Sequit̃ 3° qḋ ipſe eſt parat⁹ moleſtari ſpẽbus difficultatis anhelitus qñ materia flueret ad inferiora magis. ¶ Sequitur 4° ꝙ apt⁹ eſt incurrere ſomnũ ꝓlixũ ⁊ ꝓfunde. ¶ Sequit̃ quĩto ꝙ eſt parat⁹ incurrere dolorẽ grauatiuũ capitis. ¶ Sequit̃ 6° ꝙ eſt parat⁹ ledi in opationibus ſenſuũ interiorũ ⁊ exteriorũ. ¶ Si enĩ humiditas hec multiplicaret̃ in cellula anteriori cerebri ibidẽ infuſa ſomnolẽtiã efficiet ipſm. ¶ Cum aũt hec materia cũ ſuis vaporib⁹ anteriorẽ ventriculũ cerebri ⁊ ſpm̃ aialẽ q̃ eſt inſtrm̃ ꝟtutũ aialiũ inficiet neceſſe erit vt ſit tardus in aꝑhẽdẽdo ſignificata ſcripturarũ. ¶ Siliꝛ etiã leſus erit in imaginatione. mã enĩ ꝑdicta in poſteriori parte vẽtriculi ꝑmi ledit opationẽ fantaſie q̃ dꝫ ſubſeruire imaginatiue potẽtie. ergo ledet̃ opatio imaginatiue potẽne: aut in cõprehẽdendo vel diuidẽdo ꝯfirmãdo vel negãdo vñ mobilis erit in opiniõe ⁊ nõ ꝑſiſtẽs in ſubtili ꝯtẽplatiõe ⁊ ſpeculatiõe ſciẽtifica. ¶ Si aũt adhuc materia vel multitudie vaporis eius inficiat̃ ꝑma pars vẽtriculi medij ⁊ ꝑmutet̃ ſpũs aialis a ſua ſubſtãtia ⁊ ꝯplone ingroſſatus ⁊ ꝯturbatus. neceſſario ledet̃ opatio iſta imaginatiue potentie aut leſione diminutionis aut corruptiõis ſm̃ ſpẽm mãeꝝ ⁊ alterationẽ in eis euenientẽ. ¶ Et ſi hoc nocumẽtũ multiplicabit̃ ad partẽ vẽtriculi medij. tũc ledet̃ opatio cogitatiue potẽtie leſiõe diminutiõis vel corruptiõis intm̃ ꝙ electio vel iudiciũ q̃ ptinẽt ad hãc ꝟtutẽ erunt leſe. vt qñqꝫ ab actualiꝛ egrotantib⁹ eliciat̃ eſſe fugiẽdũ aliqḋ qḋ pſequẽdũ eſt ⁊ ecõuerſo. ¶ Cũ aũt talis mã vel vapor multiplicabit̃ in poſteriori vẽtriculo cerebri inficiẽs ipſm ⁊ ſpm̃: quo dꝫ memoratiua potẽtia opari. pꝫ ꝙ ſi nocumẽtũ erit diminutiõis in tali vẽtriculo cũ magna difficultate poterit memorari ꝑteritorũ. imo ⁊ ſi fiat in eo vẽtriculo nocumẽtũ corruptionis memorabit ꝟa cũ falſis vt videat̃ ei memoriam hẽre eius cui⁹ memorare nõ põt ⁊ nõ eſt in rerũ nã. ¶ At ꝟo tertiũ ſi tale nocumentũ eſſet vapor a mã eleuat⁹ in anteriori parte cerebri ⁊ cõmiſceat̃ ſpũi aiali qui trãſmittit̃ a cerebro ad oculos ꝑ duos neruos cócauos ⁊ quaſi cruciticos apparebũt iſti viro imaginationes vel viſio figurarũ ⁊ colorũ apparentiũ exterius in aere q̃ nequaꝙ̃ ſunt ibi tũc enĩ vapor cũ ſpũ aiali delatus ad criſtalloidẽ potẽtie viſiue repñtabit idola vel imagines vł ſiĩitudines rerũ extranearũ. vt qñqꝫ potẽtia viſiua videat̃ ꝑcipere fumũ vel nebulã lineas vel pũcta ꝑforata aut pulices paruãalia ꝑ mediũ volitãtia q̃ qñqꝫ colorata ſunt colore aqueo opaco vel ſubcitrino vel rubedinis oſtẽſiuo ſm̃ ſpẽm alterationis materieꝝ hũc vaporẽ cerebro trãſmittẽtiũ. ¶ At ꝟo ſi hec materia cũ ſuo vapore ferat̃ ad mediũ vẽtriculũ cerebri: ⁊ ꝑ poros vel ꝑ quĩtũ par neruoꝝ oriẽtiũ a cerebro deſcẽdat ad organũ audit⁹ ſi fuerit vapor vel vẽtus groſſus cõtinue mobilis repñtabit potẽtie auditiue qñqꝫ ſilitudinẽ fluẽtis aq̃: qñqꝫ colliſionẽ vẽtoꝝ ad aquas ad ſyluas vel mõtes. ꝙ ſi vapor iſte tñ in quantitate multiplicaret̃ in cerebro ⁊ ſubtilis ſit valde ⁊ a materia acuta eleuat⁹ potẽtie auditiue repñtabit ſonitũ ſimilẽ tinnitui ꝯſecuto ad colliſionẽ armoꝝ vel ſimilẽ ſibilo ⁊ ſic de alijs. ¶ Taceo hic ſi materia hec multiplicaret̃ in cerebro vẽtriculos incõplete oppilãdo eos epilepſiã: cõplete vero apopleſiã cauſaret. ¶ Et tu ſubiũge ꝙ ſi hec materia humida ⁊ frigida in poſteriori vẽtriculi parte infigeret̃ cerebri litargiã ꝑficere poſſet. ¶ Et ſi ipſa materia aquoſa eſſet ⁊ per vltimã partẽ nuche deſcẽdens paraleſiꝫ vlem in eo efficeret q̃ ⁊ ꝯſiles ⁊ ꝑdicte iã oẽs egritudines in pluribus eaꝝ nedũ ꝙ ſint difficilis curatiõis: ſꝫ impoſſibilis ꝓnũtiant̃ ſanatiõis. ¶ Uide ꝙ̃ magnis ꝙ̃ multis ⁊ tremẽdis egritudinib⁹ humanũ corp⁹ paratũ exiſtat vix fere olm ſumma ꝑhantiũ ſpeculatio tot ⁊ tã multas egritudinũ ſpẽs ab initio ſecli vſqꝫ ad hoc tp̃s ſũma cũ ſua ꝯtẽplatõe ſpeculari potuit: qb⁹ fragile humanũ corp⁹ eſt paratũ vt ex predictis appet. ¶ Poſt hec aũt iteꝝ iã apparet virũ iſtũ adhuc eſſe paratũ nocumẽto diminutiõis digõnis ꝑme in ſtomacho celebrãde niſi ad digõnẽ ſtomachi adiuuaret caliditas cordis eiuſdẽ ⁊ epatis. quoꝝ amborũ cõplones calẽt multũ in hoc viro. ꝓpterea qꝛ cũ eorum caliditate refrãgunt ⁊ bñ regulãt augmẽtum humiditatũ ⁊ iuuãt ad digõnẽ ciboꝝ ⁊ potuũ. Apparet etiã quare in viro iſto inuenit̃ appetit⁹ ſatis intẽſus: ⁊ hoc ꝓpter impſſionẽ in ore ſtomachi fcãm a materia melica vel qualitatibus ꝟtualibus eius vir enĩ iſte multũ de melia ghat ꝓpter augmẽtũ caliditatis epatis ad qḋ ꝯcurrit ciboꝝ amplitudo. vñ materia melica multa a ꝟtute epatis potẽter expulſu ad ſplenẽ ⁊ ab ipõ ſplene attracta ab epate neceſſario multiplicat̃ in ſplene eius ꝓpter qñ color eius ad fuſcedinẽ notabiliꝛ inclinat̃: ⁊ pars huius materiei melice ad os ſtomachi delata forti exiccatiõe ⁊ acredine ſua appetitũ intẽſuꝫ efficit in eo. ¶ Propt̃ qḋ ꝯcludit̃ ꝙ ſi multis ⁊ multis vteret̃ cibis melicis ⁊ potu vini magni ⁊ valde opaci facile ꝑduceret̃ ad melicas egritudies: vt oppilonẽ dolorẽ vł apa ſplenis ⁊ q̃rtanas febres. ¶ Eſt aũt in viro iſto diminuta digõ: ꝑmo ꝓpter frigiditatẽ etiã accñtaliꝛ multiplicatã in ſtomacho ſuo a multa humiditate: humiditas enim maior ꝙ̃ debet reddit corpus frigidius ꝙ̃ opꝫ. vnde ex hoc ſequit̃ diminuta digõ. ¶ Et ex alia cã etiã. qꝛ ꝑ augmẽtũ humiditatũ in ſtõacho ghant̃ in eo vẽtoſitates multe q̃ ſunt cã idigõnis ins

quietando cibum ⁊ potum in ſtomacho:ita vt q̄ꝫ ꝑcipiat in eo tēſiones ⁊ fluctuationes frequēter. Cū ergo ſtomachus diminute digerat cibaria neceſſariū eſt in ipſo multū gñari ſr̄a aquoſum ⁊ mucillaginoſum. digō eciā ſcda epatis nō pōt in totū corrigere nocumētū ꝑme digōnis in ſtomacho. ut tertij. capitulo ꝑmo colligēdū. ¶ Uñ ex hoc fundamēto facile ꝯcludit ipm eē paratū ad oppilōnes epatis. ¶ Et ſequit ſcdo ipm eē paratū ad oppilōnes renū. ¶ Et ſequit iterū tertio ipm eſſe paratū dolorib⁹ renū harenoſis ⁊ calculoſis. ⁊ ꝓprie cū erit hō vtēs cibarijs calidis ⁊ ſiccis ⁊ apitiuis: ⁊ cū conabit multū exercere opa venerea. ¶ Et ſequit quarto ipſum nō eſſe hoiem tā magnifice paratū ad exequendū act⁹ venereos ꝙ̄ maxime incitat ad eos. ¶ Et ſequit vltio ipm debere diſcrete exercere ſe in ludo mulierum: ⁊ plura alia correlaria ex hoc fundamento deducere potuiſſem. ſed iſta ſufficiāt. hec in ſumma eſt huius viri diſpoſitio tanta ſpeculatione deducta.

¶ Caplm ſcōm. De cura per regimen ſex rerum nō naturalium continens rubricas ſex.

¶ De electione aeris ⁊ annexorum. Rubrica.j.

Uoniā igit diſpō hui⁹ viri parata eſt cadere in egritudines cerebri ⁊ adiacentiū partiū pectoris ſtomachi ſplenis renū ⁊ epis eius vt ex ꝑcedēti caplo facile intelligi pōt ¶ Et q̄m vir iſte nobilis nōdū egrotat. imo eſt neuter decidentie notatus. ita ꝙ facile eſt cadere in egritudines: iō vr̄ ꝙ regimē eius nō indiget intētionibus ⁊ inſtr̄is proprie curatiuis. talia eñ ꝯueniētia ſunt ꝓprie egrotātibus actu. Silr etiā vir iſte nō indiget penit⁹ regimine ꝯſeruatiuo. tale eñ ꝓprie cōpetit inculpate ſanis. Iō cū iſte vir aptus exiſtat cadere in egritudines: nōdū tñ incidit in eas. Iō indiget regimine partim ꝯſeruatiuo ſanitatis actualr̄ exītis. partim vo ꝑſeruatiuo a caſu in ꝑdictas egritudines ꝓpter qđ regimē eius dꝫ eſſe cōplexū ex ꝯſeruātibus ⁊ preſeruātibus cāis. ſ. partim ꝑ ſilia ⁊ partim ꝑ ꝯtria ſiēdū. ¶ Et q² rōne ſanitatis indigeret calefaciētibus rōne vo aptitudinis egrotādi indigeret his q̄ ꝓhibent augmētari in eo replōnē ⁊ minorarēt preexiſtētem plenitudinē q̄ attinere deberēt infrigidātibus ⁊ exiccātibus. Et cū magis ꝓmoueāt mentem medici ꝯſeruatio ſanitatis ꝙ̄ ꝑſeruatio ab egritudine que nondū euenit. Idcirco regimē eius fundari dꝫ ſuꝑ applicatiōe rerū calefacientiū ⁊ exiccantiū ⁊ minorātiū materias. ⁊ cū humiditas reſpectu caliditatis amplior exiſtat in eo idcirco inſtr̄a exiccātia potētiora debēt eſſe. vñ ea q̄ calefaciūt corpus in ꝑmo gradu ⁊ ꝑma māſione ſcdi rōnabilr ꝯueniunt ei. ſicut ea q̄ ſicca ſunt in ſcdo ꝯueniūt ei. ¶ Itaqꝫ modus ꝓceſſus erit in aſſignādo regimē ꝑ res nō naturales calefaciētes corpus ⁊ exiccātes mō ꝑdicto. Demū aūt gr̄a cōplemēti opis ponent aliq̄ canones ⁊ inſtr̄a curatiōis quarūdā egritudinū: q̄ faciliꝰ in eo euenire ꝓht dū eueniunt. ¶ Itaqꝫ ciuitas locus ⁊ camera habitationis eius ſint expoſita oriētali aut meridionali aſpectui. in q̄bus caliditas notabilis inuenit magis ꝙ̄ in locis ſeptētrionalib⁹ ⁊ occidētalibus ſm partem. ⁊ ſit domus edificia hñs non antiqua neqꝫ de nouo ꝯſtructa ⁊ caueat habitare cameras teſtudinales reuolutiōes hñtes. nec ꝯueniūt ei loca aquea vel decurſibus aquarū vel fontibus propinqua niſi fuerint a terra multū eleuata ⁊ in aſpectib⁹ ꝑdictis poſita ſuꝑ mōtibus. ¶ Et ſi q̄dē camera talr̄ conditionata nō poſſit haberi: artificialr ꝑparet tabulis abietis aut laricis edificata. aut in ea ſepe magn⁹ accēdat ignis factus ex lignis quercus lauri pomorum iunipi abietis aut ſarmētorū vitis: aut ſaltem ꝑparet in camera ſtuffa ſicca. ⁊ caueat a ꝯuerſatione in loco vbi accēſi fuerint carbones q̄ non fuerint prius cōbuſti. ita vt vapor male qualitatis ꝯſumat quo hō nō raro interēptus eſt. licꝫ ſecurius ſit abſqꝫ talibus carbonibus calefacere camerā ꝙ̄ cū eis. Et ſi q̄dē camera locis infecti aeris ꝓpinqua eſſet vt lacunarū latrinarū vel vbi ꝑparant coria. vel vbi in ciuitate peſtifer inueniret aer. tūc bis vel ter in die feneſtris diligenter clauſis ⁊ oſtijs. aer camere ſuffumiget hoc cōpoſito effuſo ſuper carbones vt prius euaporatos. ℞. ſtora. calamite coloſo. gallie muſ. ligni aloes cāphore. añ. ʒ. j. ß. thuris. ℥. j. puluerizētur oīa ꝑ ſe: deinde cōmiſceant ⁊ fiat ex eo vt dictum eſt. ¶ Et q² veſtes ſub aeris determiatiōe, annecti ſolēt ꝓpterea q² corpori aſſiſtētes defendūt ipꝫ ab applicatione aeris q̄ quaſi ſemꝑ cōparatiōe ad humanā caliditatē eſt frigidus: iō corpus huius viri veſtib⁹ ornatū diligēter eſſe dꝫ. ita vt manifeſte calefiat nedū ꝙ remiſſe calīm aut frigidū ꝑcipiat. ꝓpter qđ in diebus eſtatis bonū eſt ei portare ſuꝑ camiſia ſua coretū de panno de grana aut ſaltē de panno albo. In diebus vo frigoris muniatur pellibus folliorus aut martyris aut de vulpe vel de doſſibus variorū: ⁊ ſic de alijs verūtñ principalr obſeruet ꝙ caput ei⁹ ſit caputeo vel birreto munitum nocteqꝫ ⁊ die vt potius laborē ſudoris incurrat ꝙ̄ rigoris alicuius. Et caueat capite diſcooꝑto ſubſtare flatui vētu ſeptentrionalis vel alterius vēti frigidi. Et oīno ſibi ꝑcaueat caput ⁊ ꝓpē in nocte tenere cooꝑtū infulis aut birretis ſudore ⁊ limo ſuꝑuenientē impletis. ad que oīa nō raro ſequit apoplia in partib⁹ capitis valde verēda. Et hec de aere ⁊ annexis ſibi dicta ſufficiāt.

¶ De electione ciborū ⁊ potuum. Rubrica.ij.

Ex predictis appet regimen hui⁹ viri ex parte ciborū inclinari debere ad cibos calefaciētes ⁊ exiccātes ſiue ſint cibi medicinales ſiue medicine cibales. repugnat eñ cibo abſolute ipm eſſe calefactiuū vel infridatiuū aut exiccatiuū aut humectatiuū cū ſimplr opera mā. Et ſi cibi tales nālr hēri nō poterūt: tūc ꝑmiſcēdi ſunt cū his medicinis q̄ calefaciāt ⁊ exiccent.

Incipiendū igit a pane qui eſt fundamētū cibariorū oīm ꝑ⁹ alimētorū. dicēdū ꝙ oꝫ panē ex puriſſima farīa fcm eē. ⁊ hñtē plus de fermēto ꝙ̄ habeat cōis panis q̄ non ſit ſemicoctus neqꝫ etiā cōbuſtioni vicinus. propter quod cibaria de farīa vel de paſta reprobāda ſūt. ⁊ ꝓprie cū paſta non fuerit fermentata. neqꝫ etiam talis multo vſu haberi debet.

De carnibus aũt dicẽdũ ꝙ ꝯueniũt ei carnes volatiliũ oĩm iuuenũ ⁊ mediocriter pinguiũ. de gñe aũt domeſticorũ ſunt vt pulli galline. Caro nãq₃ gallinarum eſt omni alia carne melior. 24° ꝯtinẽtis caþ. 669. Utiles ſũt ẽt ei carnes colũbor̃ domeſticor̃ ⁊ ſylueſtriũ nõ cõplete aut ꝯplete pẽnatorum elixorum vel aſſatorum: q̃ tñ per diẽ vnũ poſt eorum morte ꝯſuent: ⁊ comedẽdo diligenter maſticent. Caro eñ pullor̃ colũbor̃ ẽ tarde digõnis ⁊ lõge more in ſtõacho. decimatertia tertij. Caro ẽt cuniculi iuuẽis ẽ ſibi ꝯueniẽs: ⁊ raro ẽ vſus ei⁹: lꝫ ſit dura ⁊ tarde digõnis. ⁊ 4° ꝯtinẽtꝫ þallato caþ. Caro ṽo anſer̃ ſylueſtriũ vel domeſticarum ãtiq̃rũ dimittat. ⁊ ipſa ſallita ſalubior ẽ q̃ eꝫ. Juuenũ ṽo anſerulor̃ caro nõ vitupat. Caro ṽo anatis pinguis ⁊ pp̃e in aq̃ nõ degẽtis põt eſſe laudabilis ⁊ aſſata magis q̃ elixa. talis eñ caro ſuꝑfluitates multas ⁊ faſtidiũ multũ generat. 3° Almanſ. caþ. 39°. ¶ De volatilib⁹ aũt ſylueſtrib⁹ eligant carnes ſtarne ⁊ coturnicis vel frãcolinor̃. Laudabiliores eñ exiſtunt iter carnes ſylueſtriũ aut volatiliũ. 3° Almãſ. caþ. 43°. Caro ẽt ꝑdicũ laudabilis eſt: ppterea qꝛ declinat ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ ⁊ auget ſanguinẽ valde. 24° ꝯtinẽtis. allegato caþ. Silir ẽt ⁊ caro faſiani qꝛ declinat ad nãꝫ ꝑdicũ laudat ei. eor̃ eñ caro ẽ melior carne pullorũꝫ. 2° cañ. caþ. de aduragi. ¶ Carnes ẽt auiũ minutarum degẽtiũ in nemorib⁹ ⁊ dumetꝫ laudabiles ſunt valde. viuũt eñ cibo nõ niſi magno labore q̃ritato ⁊ pauco ⁊ ad ſiccitatẽ iclinato. tales eñ ſũt ſicut philomene cardaelli ſinci alaude turdi merule ficedule ⁊ caude tremulez paſſeres l ꝑno tñ vſu ⁊ vltime. ¶ Reliq̃rũ ṽo ſylueſtriũ auiũꝫ carnes dimittant. velut hirũdinũ. ⁊ de nũero eorũ ſũt ſtornelli pica ⁊ pic⁹. Colũbor̃ ṽo ſylueſtriũ carnes notabilr ſunt laudabiles ⁊ turtures ẽt laudabiles ſũt ei. q̃tule ṽo q̃ a grecis ortigmes noiant ⁊ a q̃buſdaꝫ q̃cule lꝫ guſtui ſint delectabiles: nimia tñ eorum pinguedie remolliũt ſtõachũ ⁊ pp̃e cũ fuerint in domibus nutrite pp qꝺ aſſate ſũt meliores q̃ elixe. ¶ De carnib⁹ ãt ex quadrupedib⁹ laudabiles ſũt carnes vituli: imo vſq₃ ad annũ cõpletũ. Carnes etiam caſtrati. Caro ṽo hedi omni alia carne laudabilior ẽ. Caro ṽo agni lactẽtis nõ eſt vituperabilis ei. melior tñ eſt aſſata q̃ elixa. Carnes ṽo recẽtes porci ẽt laudabiles ſunt ei ⁊ pp̃e partes eorum nõ multo pigues. Sylueſtris ṽo porci caro plꝫ mihi abſq₃ cute comedẽdo ipſam. Carnes ṽo bouine vaccine ⁊ ouine ⁊ vltiõẽs antiq̃ carnes dimittẽde ſunt. ¶ Carnes ṽo aialiũ ãtiquorum valde hũidor̃ humiditate aq̃a vel pingui vel vtraq₃ oĩno meliores ſunt ſalſe q̃ recentes. ¶ Carnes ṽo cõdite cũ feniculo pipe vel alijs ſpẽb⁹ in mortario contrite ⁊ in veſica ⁊ vẽtrib⁹ aialiũ conſeruate oĩno placent mihi niſi multus earũꝫ fuerit vſus ⁊ magna q̃titas ſumatur.

Quia ṽo pp catholice legis reuerẽtiã non lꝫ ſp comedere carnes. iõ de piſcib⁹ agendũ eſt aliqualr. ¶ Primo ꝙ oẽs piſces ⁊ pp̃e recẽtes vobis deteſtandi ſunt ⁊ pp̃rie in multo vſu. ¶ Premittẽdũ ſecũdo ꝙ q̃to piſces qui naturalr ſũt molles ſunt magis in etate prouecti meliores ſũt. ¶ Premittẽdũ 3° ꝙ piſces vere ſolidiores ⁊ min⁹ humidi meliores ſunt q̃ antiq̃. ¶ Premittẽdũ 4° ꝙ oẽs tales q̃ ſunt aſſati in electo oleo oliuar̃ meliores ſunt q̃ elixi. ¶ Qui ṽo piſces meliores eligendi ſint: ſunt ſicut iſti varioli marſiõẽs torrẽtine ſterliones temali capedani lucij menule rũbi ſturiõẽs ⁊ ꝯſiites ẽm regiõẽs ⁊ famã cõis vſus appropriati. Sũt eñ piſciũ diuerſe ſpẽs ẽm diuerſitatẽ climatũ regionũ ⁊ ciuitatũ. multũ eñ diuerſificant aque maris fluminũꝫ ⁊ ſtagnor̃ ẽm diuerſitatẽ aſpect⁹ corpor̃ celeſtium ad mũdũ inferiorẽ ⁊ ẽm diuerſitatẽ locor̃ a quibus ſcaturiunt fontes ⁊ ꝑ que decurrũt flumia. Alimentor̃ eñ aialiũ diuerſitas depẽdet a diuerſitate locor̃ in quibus creſcunt: nec non ab aſpectu celeſtiũ ſub quib⁹ generant ⁊ degunt. ¶ In ſũma tñ oĩm piſcium carnes notabilr ſolide vt lucior̃ de fluuialib⁹ carpionũ de lacunalib⁹ ⁊ rũbor̃ ſturionũ de marinis. ⁊ adhuc quor̃ guſtui ſapor delectabilis ꝑapit eligẽdi ſunt. quor̃ ṽo carnes molles ⁊ mucillagioſe guſtui nõ delectabiles ⁊ olfatui abomiabiles oĩno dimittẽdi ſunt vt ſũt anguille tince cephali ⁊ cõſimiles. Caro ṽo regine piſcis nõ oĩno reprobãda eſt cum non multa viſcoſitate participet. ¶ Salſi vero piſces meliores ⁊ in vſu haberi poſſunt.

Lactis ṽo vſus crudi ⁊ adhuc cocti nõ mihi placet. lac eñ pp cõplonẽ ſuã ad frigus declinantẽ nocet ſtaticis. qm caliditas eor̃ nõ ꝯuertit ipꝫ ad ſanguinẽ ſicut opꝫ. 2° cañ. in caþ. de lacte. ⁊ nocet ẽt huic viro pp leſionẽ in viſu in eo appentẽ. lac eñ facit euenire tenebroſitatẽs caliginez. 2° cañ. allegato capło. l areola mẽbror̃ oculi. ¶ Propter qꝺ cõcludit ꝙ recẽs caſeus mollis ⁊ valde pinguis ſilr etiã eſt deteſtãdus remollit eñ ſtõachum iplet caput catarrizabilib⁹ mãebus ⁊ facit oppilatiõẽs in renibus ⁊ ep̃e diſponẽdo eas ad gñatiõẽs harenular̃ ⁊ lapidis iõ dimittat. ¶ Caſeus ṽo annualis ſubſtãtie ſolide ⁊ frãgibilis boni ſaporis ad aliquantam ſalſedinem declinans eligibilior eſt. licet vitam ſuam ſtudio litterarum occupantib⁹ non ſit laudabilis eius vſus.

Oua ṽo bñ placẽt mihi. ſunt eñ ad caliditatez tendẽtia ⁊ laudabilẽ in eo ſanguinẽ gñabunt: ⁊ pp̃rie tremẽtia ſuꝑ cinerib⁹ cocta ⁊ in aq̃ ẽt confracta. que ṽo frixa ſunt non etiã vituperabilia ſunt. ⁊ proprie quando ſunt mollia.

De his ṽo quib⁹ cibaria ipinguant. dicẽdũꝫ pᵒmo ꝙ oleũ oliuar̃ bñ maturar̃ eſt ei bñ ꝯueniẽs ⁊ pp̃rie qñ expᵒmit ab oliuis calcando cũ pedib⁹. Qꝺ ṽo factũ eſt oleũ cũ torcularib⁹ cõminuẽdo os ⁊ medullã oliuar̃ nõ eſt ita laudabile ad bñ nutriendũ. lꝫ declinet ad aliqualẽ ſiccitatẽ vł minorem humiditatẽ. Oleũ eñ maturarũ oliuar̃ calꝫ eſt in pᵒma mãſionẽ primi ⁊ humidũ in fine ei⁹. ſꝫ ſecũdũ iã dictũ calidi⁹ eſt ⁊ minus humidũ q̃ ipſum. ¶ Oleũ vero de oliuis imaturis expᵒſſis qꝺ onfancinum. i. nõ bñ digeſtũ noiat ad frigidũ ⁊ ſiccũ declinat. quare nõ plꝫ mihi. ¶ Et butyrũ ṽo calꝫ eſt ⁊ humidũ in pᵒmo gradu. qꝛ tñ ei⁹ humiditas ãplior eſt q̃ caliditas ei⁹ nõ eſt ei ꝯueniẽs: ⁊ proprie qñ ſtomachus ei⁹ fuerit nauſeatus ⁊ ventoſitatibus plenus.

¶ Oleū vero de nucib⁹ factū ſatis ei eſt ↄueniēs. Eſt eñi calīm in 2° ⁊ hūidū in p̄mo. ¶ Sȝ oleū amigdalaꝝ dulciū pre ceteris mihi placeret magis. ꝺclinat eñi ad caliditatē cū humiditate minori ꝙ̄ predicta olea. ¶ Mel ꝟo cū quo nō raro cibaria ↄdiūtur etiā mihi placet. eſt eñi cal'. ⁊ ſiccū in 2° ⁊ ꝑp̄e cū fuerit citrinū bene dulce ⁊ nō valde aquoſuȝ ꝑꝑ qđ ſūmope mihi placeret ⁊ ꝑp̄rie in dieb⁹ frigoris. vt iſte vir vetreꝶ hydromelle inferi⁹ deſcribēdo in capl'o 3°. ¶ Zuccari vero vſus ⁊ ꝑp̄e ſolidioris nolati taberȝet: lȝ nō exiſtat tāte caliditatis ⁊ ſiccitatis: tñ ↄueniēter placet mihi. eſt eñi cal'. in fine p̄mi gradus ⁊ ſic. in eodē ⁊ ↄfert ſtomacho abſtergēdo flegma ab ip̄o. ¶ Species vero qb⁹ cibaria condiunꝶ laudabiles ſunt vobis velut piper nigrū ⁊ albū. Cinamomū verūꝗ gariofiꝶ. nux muſ. macis zinziber grana paradiſi cardamomū galāga carui ciminū feniculus petroſ. ſerpillū calamētū mētha ameos maiorana ⁊ ↄſilia. et croci vſus multū laudabilis exiſtit. ¶ De cōpoſitis vero ex p̄dictis eligēdū eſt hoc. ℞. cinamonii ſubtilis. ℥.i. piperis nigri. ℥.ij.ß. piperis al. ℥.ß. croci.ʒ.ij. electi cardamonii maioris quod eſt granuȝ paradiſi.ʒ.i.ß. eufragie.ʒ.ij. fiat omnium per ſe puluis ſubtiliſſimus ⁊ commiſceatur. De his vero quibus fercula condiuntur dicta ſufficiant.

De leguminibus

dicēduȝ p̄mo ꝙ legumina oīa q̄ multū digōni reſiſtūt ⁊ vētoſabilia ſunt ⁊ vētoſatiua māeꝝ oīno dimittātur. ⁊ ea que ſanguinē groſſum ⁊ oppilatiuū efficiunt ⁊ melicū vt ſunt lētes faſeo. fabe cicera al. piſa ⁊ ↄſilia. De laudabiliorib⁹ ꝟo eligēda ſūt cicera. leuiter eīi ſūt inflatiua ⁊ exhibent nutrimētū a pituitū ⁊ viaꝝ lauatiuū. ſȝ nō cōcedāꝶ in p̄n° neꝗ i fi. cibatiōis. ſȝ i medio ei⁹. 2° cañ. c. ꝺ cicer. ¶ Pānici ꝟo vſus i vobis plȝ. lȝ eī ſit fridū i p̄°: tñ qȝ ſiccū i 2° vobis ↄfert: ipȝ eī p aꝝ nutrit ⁊ ꝑꝑ ſuā lenitatē ſiccitatē ⁊ ꝓuocationē vrīe quā facit plȝ mihi. collige hoc 21° ↄtinēꝫ. ſimplici. 159°. ¶ Laudo eniȝ ſiſr vobis riſū. ē eī calidū in p̄° ⁊ ſiccū i 2° ⁊ ↄuenienꝶ nutrit ⁊ exiccat. 21° ↄtinēꝫ. c. 126°. Et lȝ hēat aliq̄lē ſtipticitatē. vt pȝ 8° ꝺ ſimplici medicīa i ſuo. c. illa tñ lenis ē ⁊ nō nocet. Ordei ꝟo ⁊ iuſculoꝝ ex eo ↄditoꝝ vſus nō plȝ. nec eī vnꝗ̄ euāꝶ a vētoſitatib⁹ ſeu vētoſatiōe ꝑꝑ quā nocet ſtōacho ēt relaxādo ipȝ ⁊ humectaret vos āpli⁹ ꝙ̄ oporteret ⁊ caput ēt ledit ipȝ īfridādo ⁊ replēdo vapib⁹. ꝑꝑ qđ ordeacei ſūt medici q̄ adeo frequētāt vſuȝ eius ſine optio fundamento.

De oleribus. aūt dicēdū p̄° ꝙ olera oīa q̄ꝝ ↄplo declinat ad hūid. ⁊ fridi. oīno euitari debent ꝑꝑ qđ portulaca lactuca bleta ſpiachia cucūe. ⁊ anguria ⁊ cucurbita dimittāꝶ a vobis. Si tñ q̄ñꝗ acciplāꝶ ex eis paꝝ accipi dȝ ⁊ ↄmiſceri i p calīs ⁊ exiccatiuis. vt feniclo petro. mētha hyſopo ⁊ ↄſilib⁹. Proptˀ qđ olera ↄuēiētia vob ſūt q̄ cal'a ſūt i 2° ⁊ ſicca i eodē q̄ hn̄t ↄpōnē nō valde magnā q̄ i freq̄nti vſu ledūt renes. De ↄueniētib⁹ ḡ ē ſaluia ꝺ q̄ lȝ nō īueniaꝶ ab Auic. caplm 2° cañ. ꝺ ip̄a tñ tractauit Serapio i aggregatore ſimplici. 329. nūerās eā īter medicīas cal'. ⁊ ſic. i 2° ḡdu dicēs ꝙ ē cal'a caliditate māifeſta ⁊ paꝝ ſtiptica. Et eadē ſnīa eligi ꝑt ex ſmōe dyaſ. cap̄. ꝺ eliſfago. q̄cq̄d tñ ſit caput ſtōachū ⁊ mēbra nutritionis cōfortat. vt expimētatores ꝓbāt. Utilē ēt ē vobis vſus fenicli. ꝓuocat eī ⁊ diuertit aq̄ſitatē a ſtōacho ⁊ magnū iuuamētū affert viſui ⁊ tollit nocumēta corruptiōis ei⁹. ꝺ qb⁹ i p̄cedēti. c. dctm̄ ē. Cauēdū tñ ē a frequētia ⁊ mlta q̄titate ei⁹ ne corp⁹ īflāmet. ē enim calīm i 3° ⁊ ſiccū i p̄° 8° de ſimplici medicīa i ꝑp̄o. c. Siſr ⁊ petro. i cibarijs collaudādū ē vobis ꝑꝑ diuerſionē p vrinā ⁊ exiccatiōeȝ quā efficit. ē eī calȝ ⁊ ſiccū i ſtātia 2ª. 8° de ſimplici medicīa. lȝ Auic. pōat ipȝ calīm i p̄° ⁊ ſiccū i 2°. laudaꝶ eī plinīū ↄuēire ſtomacho ⁊ capiti. Ruffus tñ ſcripſit ꝙ petro. nocet ſtomacho attrahēdo māſ ad ipȝ acutas aliūde. ſȝ intellexit ꝺ apio ſi bñ ↄſidereꝶ līa Auic. 2° cañ. c. ꝺ apio. nā petro. ē ſpēs apij ⁊ de eo determiāꝶ i. c. de apio. vt pȝ 2° cañ ⁊ 8° de ſimplici medicīa allegatꝫ capl'is. 23 ↄtinēꝫ. c. 63°. Et a ſerap̄. ſimpli. 264. Item ⁊ mētha vſus vob i cibarijs ↄueniēs ē. Eſt eī ↄfortās ſto^m ⁊ calefaciēs ſedat ſingultū ⁊ digerit ⁊ ꝓhibet vomitū ſlaticū. 2°. cañ. i ꝑp̄o. c. ⁊ idē ſcribiꝶ 23° ↄtinēꝫ ſimplici 732°. Serpillū ēt valde ↄueniēs ē vob in oī cibario caliditate ⁊ ꝓuocatiōe quā facit ⁊ aromaticitate ſua ↄueniēs ē caliditati ſtōachi ⁊ p̄ncipalib⁹ mēbris. ⁊ nūeraꝶ a Serap̄. īter medicias cal'as ⁊ ſiccas i 3°. Auic. tñ poſuit ipȝ calīm ⁊ ſiccū in 2°. vt pȝ in. c. de nemen. ¶ Multū ēt laudo vob roſmarinū. ↄuenit eī caliditate ſtō cordi ⁊ ocl'is vt pȝ p Serap̄. i aggre. c. de lagestalmarīē. Maiorana ēt vtilis ē vobis. calefacit eī ⁊ exiccat i 3° ⁊ hȝ viȝ attēuatiuā ⁊ diſſolutiuā. vt 8° colligiꝶ de ſimplici medicīa. apit ēt oppilōnes cerebri ⁊ ↄfert dolorib⁹ capitꝫ a flatu ⁊ a vētoſitate vēiētib⁹ 2° cañ. i areola mēbroꝝ capitꝫ Baſilicō ēt gariofilat⁹ ↄueniēs ē vob. ē eī calid⁹ ⁊ ſicc⁹ i 2° ſȝ Serap̄. in aggregatore. c. de berēgemiſch. Anetū ꝟo ex p̄te ↄplōnis ei⁹ ↄuenit vobis. ē eī calīm i 2° gradu lōgo aut in 3° breui. ⁊ ſiccū in 2° in p̄° ei⁹. vt 6° de ſimplici medicīa ꝑp̄o. c. colligēdū. ⁊ p ḡdū 2^m lōgū ip̄m intellige eē calīm in fine ſcđi. ⁊ cū dicit in 3° breui. intellige in p̄ª māſiōe. ſȝ qȝ tñ ip̄m eſt maturatiuū hūorū fridoꝝ ſedatiuū doloris ⁊ carminatiuū vētoſitatū. vt pȝ 2° cañ. ꝑp̄o. c. iō cōuenit vob. ¶ Bleta ꝟo q̄ eſt in cōi vſu ↄpoſitas hȝ ꝟtutes. nā bleta coloris obſcuri cū q̄buſdā maculis rubeis declinat ad ſiccitatē et ad caliditatē. Alba ꝟo ad friditatē ⁊ hūidi. quādā. qȝ tñ in oib⁹ aqueitas eſt ↄiūcta cū nitroſitate q̄dā per quā eī lenitiua leniter ſolutiua oppilōnū epatꝫ apitiua. Iō vobis ↄuēire ꝑt et ꝑp̄e cū feniculo petroſil. ⁊ ſiſib⁹ cal'is. ¶ Hyſopus ꝟo īterū ↄueniēs valde vobis. et ꝑp̄e qȝ eſt de medicis capitalib⁹ ⁊ pectoralib⁹ calidis. ⁊ eſt de ſublimiorib⁹ reb⁹ q̄ īueniāꝶ ad egritudīes pectoris ⁊ catarroꝝ fridas. purgat eī pect⁹ a māeb⁹ illis ⁊ mūdificat canales pulmōis remouet diſnīā ⁊ oīa nocumēta anhelit⁹ ⁊ eſt de medicis calidis ⁊ ſiccis in 3° gradu. lȝ q̄dā ponat ipȝ i 2° gradu. Sȝ iſti vltimi itelligūt ꝺ molli ⁊ recēti. Caules ēt nō vitupo vobis cū ſint cal'. in p̄° ⁊ ſic. i 2°. laudāꝶ aūt ꝑp̄e qȝ maturāt lenīūt ⁊ exiccāt ⁊ ꝓuocāt. 2° cañ. in ꝑp̄o cap̄. Mirabile tñ ſcribiꝶ de eis. 23° ↄtinētis ſimplici. 65°. vbi auēte Serap̄. ⁊ Almaſij dr̄ ꝙ ſanguis ex eis genit⁹ eſt mal⁹ et horribilis odoris: ⁊ hoc ꝑp̄e

itelligiꝛ qñ ſunt vitlate cocti. ſi aūt cū laudabilib⁹ et
pinguib⁹ carnib⁹ ⁊ oleo oliuaꝝ ꝯueniēter ꝯdiāꝛ cor-
rigiꝛ nocumētū eoꝝ. Borago inſup ǭ numeraꝛ iter
res tēperatas. nō tñ tot mirabilia inuenio de ea quot
dicanꝛ ab alijs. paꝝ eñ de ea ab auctēticis habeꝛ:
imo nihil de eo colliꝛ ab Auic. ¶ Cerefoliū eſt calm ⁊
ſiccū in 2° ⁊ ſtōachalis eſt medicina epatica ⁊ ꝯue-
niēter apitiua ſolēniter habeaꝛ in vſu. ¶ Rutha iſu
ꝑ ǭ recēs eſt cal. ⁊ ſic. in 2°. exiccata vͦo in tertio ꝯue
nire pōt vobis. Eſt eñ medicia capitalis epatica et
ſtomaticha ⁊ pectori ⁊ oib⁹ viſceribus ꝯfert ape
riēdo ⁊ abſtergēdo eas. ⁊ hec de plātis dcā ſufficiāt.

De radicib⁹ vͦo quaꝝ vſus italicis eſt cōis dicen
dū eſt parū. Raphan⁹ ergo comeſtibilis ꝑꝑ
humiditatē eius nō vr̄ vobis ꝯuenire: ⁊ ꝑꝑ remiſſā
ei⁹ caliditatē. eſt eñ cal. in p° ⁊ hu. in 2°. qr tñ apitiu⁹
diſſolutiu⁹ ſtatis ⁊ ꝑcipitatiu⁹ ꝑ vrie vias. iō laudo
vob̄ ipm qr nō ꝯhit morā multā in corꝑe. etiā qr nō
trāſmutaꝛ in ſubam ei⁹ eo qr digerit ⁊ nō digeriꝛ: ꝙ
tñ vituꝑat Gal. dū indr̄. Admirari aūt oꝫ medicos
⁊ idiotas illos ǭ poſt cenā crudas cōedūt raphani
des bone digōnis gr̄a. ipi ǭdē eñ aiūt habuiſſe ſuf
ficiētē hu⁹ experientiā. ǭ aūt imitati ſūt ipos oēs leſi
ſūt. Sꝫ nihil idigeſtibile eſt nutritiuū q̄re nutrimen
tū ei⁹ qr minimū ⁊ paꝝ ꝯſectatiuū eſt timere nō de
betis ⁊ ꝯſuetū eſt cōedere de eo añ cibū. lꝫ 2° de ali-
mētis penultio caꝑ. de raphanide vr̄ colligi ꝙ dꝫ ac
cipi poſt cibū. ⁊. 2. cañ. c. 3. Et ſcribiꝛ de eo ꝙ folia ei⁹
meliora ſūt ǭ̄ radix. 2. cañ. i ꝓꝓo cꝑ. Cepe vͦo qr cal.
eſt i 3° cū ſuꝑma hūiditate ei⁹ nō vr̄ ꝯuenire vob̄ ni
ſi eēt qr apitiuū ⁊ laſiuū ⁊ ſubtiliatiuū eſt humoꝝ.
Et meli⁹ eſt ipm cōedere aſſatū ⁊ melle ⁊ aceto ꝯdi-
tū vel zuccaro. ¶ Paruū vͦo cepe qd̄ bulb⁹ noiaꝛ ab
Aui. 2° cañ. oū caliitate ſua ñ nocꝫ ſtōaco: imo ꝯfert
⁊ digere facit vt ibidē colligēdū. Alleū aūt argumē
to ſūpto a ꝯplone ei⁹ qr calm eſt ⁊ ſic. i 3° videreꝛ cō
uenire vob̄ ⁊ maxie qr aduerſaꝛ ſtati: ſꝫ qr ǭ̄uat ca
put ⁊ debilitat viſū iō dimittaꝛ. Rape vͦo ꝑꝑ ſuꝑmā
eaꝝ hūiditatē ⁊ qr difficilis digōnis exiſtūt nō pla-
cēt mihi. Democrit⁹ eñ dānauit eas tāǭ̄ corꝑi noci
uas ⁊ iflationē in ſtomacho ǵnatiuas. lꝫ Diocles ⁊
Dionyſi⁹ ꝯdictionē ei⁹ ſcribāt. In ſūma tñ i igne aſ-
ſate ⁊ cū laudabilib⁹ ⁊ piguib⁹ carnib⁹ cocte nō ſūt
vituꝑāde. ꝓuocāt ei potēter vrinā ⁊ vētrē mollē effi
ciūt ⁊ iteꝝ laudo eas: qm̄ ꝯferūt viſui. 5° colliꝛ i ꝓ-
ꝓo cꝑ. Carote vͦo ⁊ baucie. i. paſtinace ǭ eodē curſu
ponunꝛ ꝯplonate i caliitate ꝯueniūt vob̄. ſūt eñ pe-
ctorales ſtomachales ⁊ viaꝝ cōueniēter aperitiue.

De partib⁹ vͦo ſuꝑioꝝ plātaꝝ: q̄rū vſus viget ǭ
oēs noianꝛ aſparagi. vt ſcribiꝛ 2° Almā. cꝑ.
62°. dicēdū ꝙ extremitates ipſi⁹ plāte cui⁹ aſꝑag⁹
ex ꝯſuetudie nomē adept⁹ eſt ꝯueniēs eſt vob̄: lꝫ eñ
ponaꝛ i libris ſimpliciū mediciaꝝ ⁊ ciboꝝ extra gra
dū. ita vt ſmo fiat de eo iter medicias tēꝑatas vr̄ tñ
ex ſnia aggregatoris de aſꝑago colliꝛ: ꝙ ponaꝛ i ca-
liditate p̄mi ǵdus ſaltē in mā ꝯōe p̄a. ad qd̄ ēt ſatis
ꝑſuadet velox ⁊ mlta vrie ꝓuocatio quā facit. talis
ei aptio ⁊ ꝑ vias eductio nō vr̄ fieri poſſe ab altera
q̄litate ſaltē de manifeſtioꝛ cōib⁹ ǭ̄ a caliitate. In ſū
ma igiꝛ educit aq̄ſitates ſtaticas ⁊ ſeroſitates choli

cas ⁊ ꝑtiꝫ melicas apiēdo oppilōnes epatis ſplenis
⁊ renū. qd̄ vr̄ ſatis rōnabiliꝛ ꝯcedēdū. eo qr comeſta
hec plāta facit vrinā frēq̄nter v. hemēter fetere ⁊ ad
huc in ſpatio duaꝝ horaꝝ. Sꝫ qr fetor eſt ſignū pu-
trefactiōis. p° ꝓnoſticoꝝ. ꝯmēto vltio. Iō vr̄ ꝙ hec
plāta i educēdo māa fetidas vigoreꝛ a caliitate: ne-
ǭ̄ ei ab auctorib⁹ exꝑſſū ē ꝙ huic plāte iſit vt⁹ attra
hēdi vl̄ educēdi māa fetidas rōne ſilitudis vl̄ ſpeci
fice ꝓꝑetatis. Et iteꝝ huic viro rōnabiliꝛ ꝯuenire vi
denꝛ extremitates humili de ǭ alamani faciūt potū
aut lupuli apd̄ italicos ruricolas noiati bruſcā do-
li q̄rū opatio ē fere ꝯſilis aſꝑago ꝑdcō. de ǭ tñ nō ꝑ-
ua ē diſcolia iter ſapiētes de ꝯplone ei⁹ qd̄ h ꝑtrāſeo
ꝑꝑ breuitatē. alís ei diffuſe declaraui ipꝫ eē calm in
p° ǵdu et vicinū ſatꝫ eq̄litati i paſſiuis. nec mirādū
ē de diſcolia auctoꝝ i hoc cū fere q̄tidie deſcꝑtiones
mlte ꝯponāꝛ ⁊ fabule cātenꝛ de bruſco ⁊ rāpōciolo.
Vtūꝛ tñ euganei extremitatib⁹ alteri⁹ plāte: cui⁹ fo-
liā lōgiora ſūt ⁊ latiora ſatꝫ fol. hyſo. eodē tñ colore
colorate ⁊ ꝓducit ſtipitē a terra eleuatū ꝑ bipedale
guſtui delectabilē ſatꝫ: niſi eēt valde ꝑūgitiua plāta
odore ſuauis ⁊ arōatica mltū florē minimū ꝓducēs
i ſubduplo miorē flore arthemi. ⁊ noiant hāc plātā
mlti de eo ſcribētes draconē: de ǭ cū bñ ꝑdro vitarē
in ſmonib⁹ Dyaſ. anazatei in ǭnǭ̄ libris ſimpliciuꝫ
ꝑ ipm ꝯpoſitis inuenio ꝙ ē ſpēs piretri qd̄ vr̄ rōni ꝯſo
nās ſatis ꝑꝑ acuitatē magnā quā guſtui repñtat.

De fructib⁹ aūt ꝑmittēdū p̄mo ꝙ oēs fruct⁹ fri-
di ⁊ humidi euitādi ſunt. ꝑparant eñ corp⁹
ad vtrūǭ̄ lapſum et egritudines putridas: et ma-
xime cū humiditas in vobis ſuperabundet multuꝫ
caliditati. vt ꝓbatū eſt ⁊ ſenſus oñdit. ꝓpter qd̄ ho-
rarū fructus ǭ taliꝛ noianꝛ qm̄ in prima anni etate
naſcunꝛ. ⁊ iteꝝ qr paucis durāt tꝑibus. ⁊ adhuc ter
tio qr ꝯſeruari nō pñt q̄n cito putreſcāt euitādi ſūt.
¶ Propter qd̄ ceraſa dimittēda ſunt. lꝫ in eis ǭ̄ mul
ta diuerſitas inueniaꝛ: q̄cūǭ̄ ergo de eis dulcedine
maiori participāt: meliora ſunt: qm̄ nutrimētū eoꝝ
eſt melius. ⁊ iteꝝ qr ꝓpter aptionē ſuā nō multam
morā ꝯhūt in corpore q̄n maior pars eorū educaꝛ.
Ea vͦo ǭ leni participāt dulcedine cū pōticitate qua
dā videnꝛ participare minori humiditate ⁊ exicca-
tione quadā ꝓpter hoc hec talia minus reprobāda
ſunt. ǭ vͦo de eis ſapore participāt notabiliꝛ acetoſo
frigidiora ſunt ⁊ minus humida ⁊ ſtomacho horrie
da magis niſi fuerit in eo lapſus ad caliditatē in-
tēſus. In ſumma igiꝛ oim eoꝝ rarus ſit vobis vſus.
¶ De pomis aūt ꝯſiliꝛ fere dicēdū eſt de diuerſitate
cōplonū eoꝝ ſꝫ diuerſitatē ſaporis aromatici ⁊ mo
di ſubſtātie. ǭ igiꝛ ſunt ſubſtantia ſolidiora magis
colore citrina vel ruffa aromaticitate ſua dulcedine
multū magna participātia eligēda ſunt ſua eñ a-
romacitate ꝯueniūt oi principali mēbro. ⁊ qr paruā
habēt humiditatē ſaltē actualē. Iō minus putrebi
lia ſunt. etiā qr humiduꝫ eoꝝ melius eſt ſuo terreo
cōmixtū. ꝓpter qd̄ a ſapiētibus nō enumeranꝛ inter
materias febriū extrinſecas. ſicut fit ſermo de piro.
⁊ hec ſunt illa poma ǭ triū ſpecieꝝ electiora a ſapiē-
tibus inuēta ſunt. ¶ Et p̄me ſunt poma apia noia-
ta ita ab apio claudio romano. vt ſcribiꝛ 21° natu-

ralis hyſtorie.⁊ ſunt poma figura oblōga colore et reliq̄s cōditionata:vt dcm̄ eſt:q̄ apud Lombardos noiant̄ poma muſeta haſtiana.de quoꝝ ſucco fre q̄nter ꝑcipiūt ſapiētes fieri ſyrupos cordiales ⁊ me lācholie aduerſantes.❡Reliqua v̄o poma ſunt illa que apud euganeos vocant̄ dactaline figure plane ſperice quaſi velut cepe.❡Et tertia ſpēs eſt pomoꝝ q̄ calamani nolant̄.❡Silr fere dicendū eſt de piris q̄ in eis valde magna diuerſitas inuenit̄ in cōplōne.ſꝫ inter reliqua laudant̄ illa q̄ in ſubſtātia ſua ſolida ſunt a lapidoſis arillis in cētro eoꝝ exiſtētibus ꝑuata:colore citrina vel rubicūda:odore ſuauia ſapore delectabilia.⁊ ſunt q̄ Auic.dixit eſſe pira de ſeni.ſcōo cañ.caplō de piro.Et forte q̄ illa ſunt pira q̄ apud Lōbardos ſūt pira ſci nicolai.❡Inter q̄ ēt pira collaudari voƀ pñt pira illa q̄ muſcata dñr. q̄ tñ ſint i raro vſu ⁊ pauco.hñt ei h̄ūidū feſtināter putribilē ⁊ nō min⁹ vētoſabilē:ꝑꝑ qḋ inſlāt ſtōm ⁊ dolores extēſiuos i eo efficiūt. In ſūma igit̄ q̄ꝛ pira ponunt̄ frida i ꝑ° ⁊ ad ſiccitatē declinātia i 2°. vt 20° ꝯtinētis ſimplici.620.ſcribit̄ auc̄te Bimaſij. iō nō multū mihi placēt cruda exñtia.ſꝫ cocta ſub cinerib⁹ ⁊ ꝯdita cū vio ⁊ aromatib⁹ ⁊ cū aniſo placēt mihi. Auellane aūt lꝫ recētes ſuꝑmā habeāt h̄ūiditatē: exiccate tñ ponunt̄ cal̄.⁊ ſic.i ꝑ° ḡdu.iōq̄ vident̄ ꝯuenire ꝓpterea q̄ꝛ ꝯfortāt caput.lꝫ ſint tarde digōnis i ſtōacho.Si tñ accipiant̄ ꝯdite meliores exiſtūt ⁊ iteꝝ torrefacte paꝝ poſt cibū ꝯfortāt epar. Amigdale autē laudant̄ voƀ q̄ꝛ exhibēt nutrimētū bonū ⁊ ſūt abſterſiue ⁊ apitiue laudabilr ⁊ declināt ad ꝑcalitatē eq̄lē tñ h̄ūidiores ſūt q̄ⁿ cal̄e.iō q̄ⁿlibet laudant̄ vobis. Fic⁹ v̄o ſic.cal̄.ſūt i ꝑ° ⁊ ſicce in ꝑn° ſcōi:⁊ ſūt vobis laudabiles.ſūt ei de nūero meliorū fructuū ⁊ debēt eligi albe citrie ⁊ magne.ꝯueniūt ei ſtōcho epati renib⁹ ſpleni vtilr apiēdo abſtergēdo ⁊ mūdificādo ca nā i eis eſt lenificatio vlia ⁊ maior nutricatio q̄ⁿ in alijs fructib⁹.2° cañ.i ꝑꝑo cap̄.hec v̄o fic⁹ recentes magis nutritiue ſūt q̄ⁿ ſicce.ſꝫ ſtōacho nō ita laudabiles.Paſſule v̄o ⁊ ꝓpe nigre laudant̄ voƀ. ſunt eñ ꝯueniētes quōcūq̄ ſumant̄ ⁊ n̄ſerant̄ a mītis inter medicias eq̄les aut ad calitatē ⁊ ſiccitatē parūꝑ inclinatas.Nuces v̄o ꝯueniēter nutritiue ſūt ⁊ ponūt̄ iter medicias cal̄as ⁊ ſic.q̄ꝛ tñ vnctuoſitate notabili ꝑticipāt.iō ſūt ſtōcho nociue pectori gutturi ⁊ capiti:⁊ ḡuis ſūt digōnis.q̄re meli⁹ eſt dimittere eas. Caſtanee v̄o fride ſūt i ꝑ° ⁊ ſicce i eo remiſſa dulcedine ꝑticipātes ⁊ nō paꝝ nutriūt:imo valde.⁊ q̄ꝛ earū nutrimētū fridū eſt ⁊ groſſū vētoſatiuū ⁊ extēſiuū viſceꝝ oīꝫ iō dimittant̄.Criſomilla v̄o a q̄buſdā iter ſpēs ꝑſicoꝝ ponūt̄ ⁊ nō debetis eis vti:q̄ꝛ fri.ſūt ⁊ hu.i 2°. ⁊ ḡnant feb. malas velocitate ſue putrefactiōes:aliq̄lr corrigi pñt ſi poſtea cōedant̄ aliqua ḡna fenic.Grana v̄o pinearū nō multū placēt mihi ꝑꝑ vnctuoſitatē eoꝝ.Et q̄ꝛ ſunt de reb⁹ ſtōcho nocētib⁹.vt pꝫ 13ª tertij.Et ponunt̄ tēꝑata ad ꝑnā tñ caliditatē declinātia.poteſtis tñ cōcedere ip̄a dū fuerit ꝑ noctē vnā i aq̄ cal̄a iſuſa.remouet̄ ei tūc ab eis acrimonia ⁊ mordicatio ⁊ bñ nutriūt:⁊ ꝓpe q̄ñ ꝯficiūtur cū melle ad infrigidatos ⁊ cū zuccaro ad calefactos.vt collr 2° cañ.i ꝑꝑo cap̄.De ſiſtacis v̄o vel piſtachijs ſcribit̄ 2° cañ.q̄ cali ſūt i fine ſcōi ⁊ eſt i eis h̄ūiditas nō limitata ibi.ſꝫ 22° ꝯtinētis ſimpli.93. auc̄te Archig.⁊ Bima.ponunt̄ cal̄a ⁊ ſic.i 2°.In ſūma igit̄ ꝯueniūt voƀ mō ꝑdicto.apiūt eñ meat⁹ nutrimēti ⁊ oppilōnes epis expurgādo ip̄m ⁊ cānales pulmōis.8° de ſimplici medicia i ſuo caplō colligēdū ⁊c.Dactyli inſuꝑ bñ maturi ⁊ dulces cali ſunt in ꝑ°.⁊ in 2ª q̄litate diſcordāt ſapiētes in eis.Joānes eñ Serap̄.enūerat eos iter medicias cal̄.⁊ ſic.in ꝑſmo gradu.Auic̄.v̄o caplō de palma dicit q̄ ꝑterijt de eis ſmo.ſed 23° halaui cap̄.de palma. ſic de eis ſcribit.Dactyli maturi recētes cali ſunt in 2° h̄ūidi in ꝑmo.auc̄te Bima.8° caplō de ſimplici medicina & q̄ cū hoc q̄ nutriūt abūdāter vētrē ſtipticāt inferūt ꝑūctionē i ore ſtōi.dolorē capitis faciūt ⁊ oppilōnes in epe et ſplene. q̄re relinquit̄ vt vtamini valde raro ⁊ i pauca q̄ⁿtitate:⁊ minus mali ante cibuꝫ q̄ⁿ poſt cibū.❡Juiube v̄o ponunt̄ fride in ꝑmo gradu tēperate in paſſiuis.⁊ ſcripſit de eis Gal.non reperi iuiubas in ꝯſeruāda ſanitate ⁊ egritudīe remouenda cōpetētes.ſꝫ reppīeas difficilis digōnis ⁊ pauci nutrimenti.ſunt etiā male ſtomacho.❡Mora vero bñ matura ⁊ dulcia lꝫ ad calitatē declinēt dimittēda tñ ſunt.nocēt eñ ſtōacho ⁊ in eo facile corrūpuntur.❡Granata v̄o diuerſificant̄ i cōplōne ſꝫ diuerſitatē ſaporis eoꝝ. dulcia eñ ponunt̄ frida ⁊ humida in primo.acria v̄o frida ⁊ ſicca in ꝑmo.Sꝫ muza mediū ſaporis mediū tenēt inter ea.dulcia enim collaudant ſtomacho ꝓpter illud qḋ eſt in eis de ſtipticitate ſubtili .i.leui.⁊ propter i calefactio.acria vero frigiditate ⁊ ſtipticitate magna non ſunt ſtomacho bona niſi vehementer laxato ⁊ calefacto.meli⁹ itaq̄ eſt dimittere ea.Et hec ſatis de cibis ⁊ medicinalibus cū quibus ꝯdiri debent dicta ſufficiant.

Ideo tractet̄ de ſeminibus q̄buſdā ⁊ aromatibus q̄b⁹ ꝯdiendiſ cibos eſt cōis vſus. Sūt itaq̄ ſemina hec.Ciminū feni.petro.dauc⁹ cardamomum vtrūq̄ carui ameos ⁊ amomum nigella.ſe.leniſtici.ſe.ruthe.ſe.baucie coriandrū aniſum et conſimilia.Aromatica vero ſunt ſicut piper zinziber cinamomum vtrūq̄ galanga nux muſ.macis zedoaria crocus ſpica.⁊ conſimilia ⁊c.❡De liquoribus vero ꝯdiētibus vobis cōueniēs eſt acetū acutū magis q̄ⁿ acre.Agreſta ſuca citrangulorum lymonum et granatorum raro niſi muza fuerint.

De cōditis cibalib⁹ ꝯueniūt vobis paſtinace ꝯdite oliue napi citrum ꝯditū ſinapiſmū ſalſa.❡De ꝯditis v̄o medicinalib⁹ ſumme cōpetūt vobis zinziber ꝯditū.i.zinziber viride de quo ſaltē bis in ſeptimana accipe poteſtis ꝑ dicē vnā ꝑ quatuor horas añ prādiū:⁊ ꝯfert ſtomacho epati renib⁹ capiti ⁊ inferiorib⁹ mēbris.imo ēt adhuc in eſtate q̄ⁿ tomagis tp̄e frigoris.❡Cōpetit etiā vobis xilobalſamū ꝯditū. itē nux comeſtibilis ꝯdita confert enim epati ſtomacho ⁊ renibus.ſilr cinamomū conditū cū zuccaro.Item carnoſitas citri cum zuccaro cōdita ſolida. Cortex arancij conditus cum zuccaro ⁊ pira condita.Curcubita ꝯdita oīno dimittat̄.Mel etiā de quo ſupra dictum eſt ⁊ zuccarum condiendo cibos conuenientia ſunt.

De partibus aūt alalium euitent̄ frequēs cerebri vſus vētrisenū cordis pulmonis ⁊ epis inteſtinoꝝ. quoꝝ oim nutrimētū eſt groſſuꝫ ⁊ viſcoſuꝫ ⁊ difficilis digōnis ideo nō eſt vobis laudādū ſicut neqꝫ cauda q̄ nauſeatiua eſt ⁊ medulla que capitis grauatiua eſt.

De potu aūt ꝯuenięti dicēdū ē ꝙ vina dulcia groſſa ꝯturbata oīno a vobis dimittēda ſunt: pōtica ēt ⁊ acria bruſca nolata dimittant̄ a vobis. qm̄ ſunt ſtiptica frida ⁊ oppilatiua. ſicut prima ſanguinē ebullibilē groſſum ⁊ oppilatiuū efficiūt. itaqꝫ a vobis eligēdū eſt vinū colore aureū vel citrinum ſubſtātia ſubtile ⁊ bñ expurgatū odore ſuaue ⁊ aromaticum fumoſitate mediocre. Cui⁹ quidem experientia manifeſtabit̄ per bonā ꝯueniētiā ipſi⁹ a ſtomacho. ❡ Et ſiquidem tale vinū naturaliter haberi nō poterit clarificet̄ cum albumine oui. Et caueat a vino clarificato cuꝫ allumine rocce. qm̄ allumē 6ª quarti. enumerat̄ inter medicinas venenoſas. ⁊ gr̄a hui⁹ ad memoriā reducēdū eſt qḋ ſcriptum eſt inferius de hydromelle cōpōne laudabili laudibus ⁊ iuuamento eius ⁊ vſu. ⁊ tu recurre ibi. Et hec de cibis ⁊ potibus dicta ſufficiāt.

❡ De motu ⁊ quiete. Rubrica. iij.

Difficile eſt iſti viro ꝯueniētē dare regulā in exercitio ⁊ ſilibus q̄ aſſiſtūt ſedēdo ⁊ aliīs iuſtitiā accōmodando querētib⁹. eſſet enim huic viro valde neceſſariū exercitium ꝓpter ꝯſumptionē ſupfluitatū q̄ ſequunt̄ ad ipſum. Itē exercitiū eſt ſanitatis conſeruatiuū: ꝓpter hāc cām. ſicut quies eſt diſpoſitiua ad augmētū ſtatū ꝓpter ſupfluitatū ꝯgregationē q̄ ſequit̄ ad ipſam. qb⁹ tn̄ tpibus ſi eſt poſſibile vir iſte mane excitari dꝫ an̄ cibū. Exercitiū ei an̄ cibū calorē innatū accreſcere facit ⁊ reddit ipſum potētē ad expellēdū ſupflua ſenſibiliter vel inſenſibiliter. ❡ Fiat ergo motus ꝓceſſiuus nō repētin⁹: ſꝫ paulatim ſaltē per horā vnā vt lōgitudo tpis leuis exercitij ſuppleat neceſſitatē ꝯſumptionis māeꝝ q̄ in breui tpe fieret ab exercitio forti. perſeueret igit̄ exercitiū tāto tpe vt corpus calidius fiat q̄ prius ⁊ eger ſentiat ſe ꝑductū ad āhelitū eleuatū ⁊ principiū ſudoris leuis. Ita fieri dꝫ etiaꝫ an̄ cenā. reliquo aūt tpe deſcēdū. ❡ Et qꝛ nō eſt poſſibile officio ſuo ſemꝑ opportuno tpe exercitari. Ideo dieb⁹ qb⁹ viuit quietus ꝯſulo ꝙ gr̄a euacuationis diuerſi ne ſupfluitatū vtat̄ hydromelle facto ſm̄ hunc modū. de quo accipere dꝫ per tres vel q̄tuor horas an̄ ſolitā cibationē cyathū vnū calidum in diebus frigoris ⁊ frigidū in calidis. Et ſiq̄d etiā de ipſo cōmiſceret in vino ſuo ſaltē vſqꝫ ad tertiā partē valde vtile foret ei. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aque fluuialis clare ⁊ limoſitatibus expurgate ⁊ accepte de alueo vbi nō inueniat̄ multitudo ranaꝝ neqꝫ ſanguiſugaꝝ neqꝫ etiā herbarū fetidaꝝ lib. xxv. mellis electi lib. ij. piperis albi. ʒ. ß. floꝝ roſmarini cinamomi electi. an̄. ℈. j. bulliāt aque cū ſpecieb⁹ ſaltē ꝑ quartam partē hore. deinde ſuperaddat̄ mel ⁊ coquat̄ cū aquis cōtinue diſpumādo ipſum. Cū ergo fuerit facta ꝯſumptio quarte partis tunc colet̄ totū ꝑ ſaccum mūdū ⁊ ſpiſſum duab⁹ vicib⁹. deinde reponat̄ in vaſis vitreis bñ mundis ⁊ ꝯtinuet̄ vt dictum eſt. ❡ Et qꝛ nōnulli ſapientū ſolēt facere tractatum de coitu in ſermone de exercitio ⁊ merito: qꝛ in coitu cōcurrit duplex exercitiū aiale ⁊ corporale: aiale quidem ꝓpter ſenſationē delitioſam ⁊ ꝓpter imaginationē. Corpale vo ꝓpter motū toti⁹ fere corpis partiū interioꝝ ⁊ exterioꝝ: ideo de ipo dicēdū. primo ꝙ ad effectum ipſius non ꝓcedat iſte vir niſi naturali deſiderio ab aia incitante ipſum. ❡ Dicendū 2° ꝙ nullus coitus concedit̄ poſt cibationē niſi tranſeāt ad minus hore octo. ❡ Dicendum tertio ꝙ coit⁹ moroſe fieri debet et non impetuoſe. ❡ Dicēdum quarto quod neqꝫ fiat exceſſus eius in frequentia. viro enim robuſto ⁊ potenti moraliter ſe regenti ſatis eſt effectum illum expellere ter vel quater i ſeptimana: qui autem odiunt ſanitatem et vitam ſuaꝫ excedāt in iſto quia perſoluent in poſterum et reficiēt in dānum ad coitum ſecurum. Et hec de tertia re nō naturali dicta ſufficiant.

❡ De inanitione ⁊ repletione ⁊c. Rubrica. iiij.

De repl'one māeꝝ humoralium hic nō ē ſermo. ſꝫ ſolū de ſtōachi repl'one a cibo ⁊ potu i q̄ plurime gētes excedēdo magis q̄ diminuēdo peccāt: iō i cibatiōe rīe iſte ſeruent̄ p'ime. ❡ Pmo nūq̄ cōedat neqꝫ bibat vir iſte niſi vo ⁊ nāli appetitu iducēte ad illud. ❡ 2° ꝙ nō accipiat cibū ipetuoſe ⁊ celerit̄ deglutiēdo ſine maſticatiōe ꝯuēiēti. 3° ꝙ i cibatiōe nō vtat̄ magna varietate ferculoꝝ alioꝝ ciboꝝ ⁊ potuū. 4° ꝙ mēſura cibi tāta ſit ꝙ ipa ſtomachū nō grauitet neqꝫ extēdat ❡ 5° ꝙ neqꝫ pot⁹ exiſtat tātus ꝙ regurgitet: ⁊ fluctuet i ſtomacho ſuo. ❡ 6° iteꝝ ꝙ nō accipiat cibū groſſuꝫ ſubtili ꝑmittēdo: vt qñqꝫ comedit̄ caſe⁹ ⁊ legumina q̄ ꝑmittunt̄ brodialib⁹ ⁊ ſilib⁹. ❡ 7° ꝙ cuꝫ iſurgit ei nālis appetit⁹ q̄ citi⁹ ē poſſe cibū accipiat tolerare ei famē ē cā accēſſiōis ⁊ corruptiōis māeꝝ i ſtōacho. Silr̄ ēt i anitionē. i. vacuitatē nō mlto tpe tenē dꝫ ꝑꝑ eādē cāꝫ.

❡ De ſōno ⁊ vigilia. Rubrica. v.

De q̄nta re nō nāli. ſ. de ſōno ⁊ vigilia dicēdū ꝙ huic viro cōpetit ſōn⁹ aliq̄lr lōgior q̄ ſi cholic⁹ eēt ⁊ macer ꝑꝑ meliorē digōnē ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ reſtaurationē aialis vtutis. itaqꝫ poſtq̄ cibat⁹ fuerit poſt horā vnā dormire icipiat ⁊ ꝓcedat i eo. vij. vel. viij. horis ſuꝑ dextro latere pri⁹ pª dormitiōe: ſuꝑ ſiniſtro i ſcḋa dormitiōe decūbēdo: ⁊ caput ⁊ mēbra ei⁹ diligēter cooꝑta ſint. ⁊ oīno fugiat caput tenere decliue ꝑꝑ oppilōnē q̄ ſeq̄ret̄ i ipo. Caueat a dormitiōe ſuꝑ ſpina ꝑꝑ timorē egritudinū nuche ⁊ mēbroꝝ mot⁹. ❡ De dormitiōe vo diurna dicēdū ꝙ ſi ꝯueniēti tpe dormiat i nocte ſomn⁹ diurn⁹ ē dimittēt⁹. ſi aūt nō ſufficiēter dormiuiſſet: tūc pōt ei ꝯcedi dormitio diurna diſtās a prādio ꝑ horam cum dimidia. Et ſi ad hoc ꝯſuetudo dormiēdi foret. ⁊ qꝛ humiditas eius multa rōnabilr̄ aduocat ſomnū. iō nō vituꝑo dormitionē diurnā ꝑ vnā horā. Supfluitatē vo dormiēdi tā de nocte q̄ de die olo fugiat gn̄at ei reumatiſmos: iplet caput ⁊ neruos ⁊ laſſitudinē mēbrorum efficat. reliquo tpe vigilādū eſt vltra predictum.

¶De accidentibus aie. Rubrica.vi.

Accidētia vō aie pp̄ q̄ magna fit i ſpiriti
bus ꝛ humorib⁹ agitatio ꝛ fortis ꝛ ve=
lox tract⁹ ſpiritnū ꝛ humoꝝ de iteriori=
bus ad exteriora oino euitare dꝫ vt ira
furor ꝛ ſilia pp̄ hec ei accēſio facile fieri
poſſet i humorib⁹ ꝛ ſpiritib⁹: pp̄ qḋ pducerēt ad febrē
¶Silr̄ ēt accītia meſte velut anguſtia triſtitia ꝛ lō
ga meditatio de tremēdis reb⁹ dn̄t ſe poni: ex hoc ei
ſuffocati detinēt ſpūs ꝛ humores i pfundo cordis.
vñ pant ad ſuffocationē ꝛ extictōnē ipoꝝ. pp̄ hoc bñ
ſcribit 3° tegni ꝙ hec accidētia exterminat et mu=
tāt corpus a nālī ꝯſiſtētia ſua. vñ letādū ē ꝛ bñ ſpe=
rādū ꝛ vita iocūda regēdū.

¶Caplm̄ de cura per medicinalia continēs partes
duas. Prima pars de inſtr̄is ipm̄ pſeruātib⁹ a caſu
in egritudines. iij.

Quoniā vir iſte nō idiget regimie ſimplr cu
ratiuo egritudinū cū nōdū icideri eas lꝫ
ſit pat⁹. idcirco hoc 3ᵐ cap̄. ꝯplecti pt ptes
duas. ¶In pᵃ ei pte ponent q̄dā iſtr̄a p=
ſeruātia ipꝫ a caſu i egritudīes. ¶In 2ᵃ
vō pte deſcribā remedia q̄ pl̄ima diuerſis accītib⁹
ꝛ egritudib⁹ ſubueniētia ſi icidertit ea. a qb⁹ tñ miſe
ratione diuina tueat. ¶In pᵃ igit pte octo ponā in
ſtr̄a q̄ ſufficiēter pſeruare pñt ipm̄. q̄rū pᵐ eſt hoc. ſ.
vt p ſpatiū duoꝝ vl̄ triū an. ſp̄ purget ivere ſm̄ mo
dū iſtū. ℞. pillaꝝ aureaꝝ pillaꝝ de iera maiori ꝛ co
chiaꝝ. añ. ℈. j. formēt pille. vij. cū eluario roſaꝝ: ꝛ
accipiant vno mane p duas horas añ diē. vꝫ. i pn⁹
mēſis marcij: ꝛ poſt aſſūptionē caꝝ dormiat p horā
vnā. Et iteꝝ q̄eſ⁹ pmaneat nō ambulādo: ꝛ pmittat
eas opari p q̄nq₃ horas tūc q̄ bibat cyathū vnū aq̄
zuccarate calē ꝛ poſt ipaꝫ expectet p vnā horā ꝛ prā
deat poſt. ¶Die vō imediate ſeq̄nti incipiat accipe
hoc digeſtiuū ꝛ ꝯtinuet ipm̄ dieb⁹ ad min⁹ ſeptē in
hora ſupradicta calm̄ accipiēdo ipm̄ ꝛ nō comedat
poſt ipm̄ niſi trāſiuerit hore. iiij. Cui⁹ deſcriptio eſt
hec. ℞. ſy. ꝯpleti acetoſi. ℥. j. ſy. de abſinthio. ℥. ß. aq̄
betonice eupatorij ꝛ feniculi. añ. ℥. j. miſce. ¶8° vō
ſeq̄nti die hora iā pdicta accipiat hūc potū. ℞. elua
rij idi. ʒ. iij. eluarij de pſilio. ʒ. ij. miſce cū cyatho vno
vini albi aromatici cali ꝛ obſuet poſt ipm̄ ꝯditiōes
deſcriptas in pilꝉis añ poſitis: ꝛ hec ſit purgatio p
vere approbata. ¶Pro 2° vō pncipali inſtr̄o ē pur=
gatio quā in autūno dꝫ facere icipiēdo poſt medie=
tatē ſeptēbris p hūc modū. ℞. pillaꝝ de reubarba=
ro. pillaꝝ aureaꝝ. añ. ℈. ij. formēt pille octo cū ſuc
co roſaꝝ: ꝛ accipiant obſeruādo cōditiones deſcri=
ptas i pmis pilꝉis. ¶Die vō immediate ſeq̄nti acci
piat hoc digeſtiuū calm̄ ꝯtinuādo ipm̄ ſeptē dieb⁹
℞. ſy. de biſantijs mell' roſati colati ſy. de endiuia.
añ. ℥. ß aq̄ acetoſe ꝛ lupuloꝝ añ. ℥. j. aq̄ meliſſe. ℥. j.
ß. miſce ꝛ accipiat hora ꝛ ꝯditionib⁹ obſeruatis in
altero digeſtiuo. ¶8ᵃ vō ſequēti die purget p hunc
modū. ℞. eluarij. de epithimo. ʒ. ij. caſſieſ. pparate
cū aqua cicoree. ʒ. vj. reubarbari electi. ℈. ij. ſq̄nāti
gra. vj. ſalis gēme. gra. j. miſce. ꝛ cū aq̄ zuccarata
cal'a in aurora accipiat attēdēdo ꝯditiones i pmis
pilꝉis notatas. ¶3ᵐ pncipale pſeruatiuū hui⁹ viri
eſt hoc. ℞. aloes cpatici electi. ℥. iij. agarici electi. ℥.
ß. pulpe colloq̄ntide. ʒ. j. ß. epithimi polipodij añ. ℈.
ij. ſalis gēme. ʒ. j. aniſi feniculi roſaꝝ violaꝝ ſādalo
rū āboꝝ. añ. ℈. j. puluerizent oia p ſe. Deinde ſub=
mergant in lib. ß. ſucci endiuie. ꝛ m. ℥. ij. ſucci abſin=
thij ꝛ diligēter cōmiſceant in vaſe vitreato ꝛ ponā=
tur ſub radijs ſolis ſepe cōmiſcēdo vſq₃ quo exiccen
tur. Cum ergo exiccata fuerint iteꝝ renouent ſucci
et cōmiſceantur et exiccent. ꝛ ita fiat quater. de hac
ergo mā fiāt pille de oi. ʒ. vij. ꝛ de eis accipere pōt oi
die q̄rta vel q̄nta vnā vel duas paꝝ añ cenā. Et cre
do ꝙ i iſtis icludat magna ps ꝯſeruādi ſanitatē ei⁹
de qb⁹ ēt pilꝉis oi tertia die accipe pōt vnā paꝝ añ
cenam quando aſſumit ſyrupos anteſcriptos ꝛ p=
prie ſi venter eius non fuerit bene ſluxibilis.
¶Quartum inſtrumentum principale eſt hoc. ℞.
ſpērū eluarij de ligno aloes deſcriptione Auicē. 5°
can. ſumma prima. ʒ. j. ß. ſpērū dyacinamomi deſcri
ptione Meſue i antidotario. ʒ. ſ. trociſcoꝝ dyarodō
℈. j. zuccari al. lib. ß. coquat zuccaꝝ cum aq̄ abſin=
thij: ꝛ fiat ꝯfectio i rotulis magnis de q̄ accipe ſal=
teꝫ bis in ſeptimana quantitatem vnius altee. con=
fortat digeſtiuam et appetitum et conſumit fleg=
mata precipitando ea per vias inferiores aperiēdo
oppilationes ſcilicet que fiunt. ¶Quintum princi=
pale inſtrumentum eſt. quod vir iſte a principio mē
ſis octobris per totum menſem aprilis ſalteꝫ bis in
ſeptimana circa ortum ſolis accipiat coclear vnum
xilobalſami cōditi. clauditur enim in eo magna vir=
tus conſeruandi principalia membra omnia preſer
uando ab augmento flegmatis et melancholie vt
ex ſuis locis facile colligi pōt. ¶Sextū principale re
medium eſt hoc. vt in diebus in quibus aer ad ma
gnam frigoris intemperiem conuertitur iſte vir vta
tur zinzibere condito accipiendo de ipſo radicē vnā
in ortu ſolis: et tardet cibationem horis quatuor.
¶Septimum inſtrumentum eſt. vt a principio men
ſis madij per totum menſeꝫ ſeptembris vtatur hac
confectione de qua accipiat ſalteꝫ tribus vicibus in
ſeptimana rotulam vnam immediate poſt cibum.
vigorat enim digeſtionem ſtomachi et epatis ꝛ pro
hibet oppilationes coercendo furiam cholericaruꝫ
materierum. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. roſarum
ſpodij ſeminis endiuie acetoſe et ſcariole. ana. ʒ. j. ci
namomi electi. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. ß. zuccari albi lib. ß.
coquatur zuccarum cum aqua endiuie. et fiat con=
fectio in rotulis ponderis. ℥. ß. ¶Octauum et vlti=
mum remedium principale eſt hoc. ℞. laudani ele=
cti. ʒ. ij. reſine. ʒ. vj. corallorum amborum roſarū ſpo
dij ſandalorum vtrorumq₃. ana. ʒ. ß. ſtoracis cala=
mite ligni aloes gallie muſcate. ana. ʒ. iiij. coriandri
preparati granorum myrti. ana. ℈. ij. pulueris mē
the et cimini torrefacti. ana. ʒ. ij. cere quantum ſuffi
cit fiat vnguentum medie glutinoſitatis. de hoc igi
tur vnguento ſtomachus epar locus ſplenis ter vel
quater in ſeptimana inungi poſſunt quolibet anni
tempore. ¶Ex his itaq₃ omnibus remedijs vtendo
cum conuenientia regiminis deſcripti in ſecundo
cap̄. principali preſeruabitur ab incurſu egritudi=
nuꝫ ad quas videtur eſſe paratus: qḋ ſibi concedat

altiſſimus ⁊ mia gratiſſimus.

¶ Scḋa pars terij cap. ſ. de mō ſubueniēdi qbuſdā egritudinibus cōtinens rubricas tredecim.

¶ De cura oppilationum cerebri. Rica. j.

Licet h eximi⁹ doctor nō egiet actualr, ꝑ ꝓm augmētū hūiditatꝫ abūdātꝫ i corpe ei⁹ pat⁹ ē facile cadeř i plimas egritudies. ⁊ qm plerūqꝫ ꝯtigit virꝫ iurꝫ ꝯſultꝫ diuerſaſ circuire ciuitates: i qb⁹ fortaſſe ñ inueniūř medici ſcie ⁊ ope ꝯueniēter docti. Jdcirco vt ipe poſſit ſibi ſubuenire qbuſdā diſpōnib⁹ diſcurrā ꝑ eas regimē ſuccīte ꝯueniēter curādi dſcribēdo ſibi cū medicis opportunis vt nūc ſeqř. Pꝛio itaqꝫ doctor iſte pat⁹ ē oppilōnib⁹ cerebri tū ꝓp augmētū hūiditatis i capite ḡnate ꝑ viā idigēōnis: tū ēt ꝓp illā q mřiplicař i eo ꝑ viā euapoꝛatōis idcirco ſi ꝑcipet ḡuitatē capitis cū difficultate expirādi ⁊ iſpirādi ꝑ nares cū pōdere ꝑcepto ibi ⁊ i ꝑtib⁹ frōtis ⁊ i ꝯcauo palati i locoꝛ colatoꝛiū ⁊ ꝓhibeř dſcēſus ei⁹ qḋ ātea ꝑ nares euari ſolebat tūc iſta ſūt ſigna oppilōnū ꝑdictaꝝ ꝑtiū. Jdcirco ꝗ̄ctiu⁹ ē poſſibile ꝓuideat ſibi ne ꝑduceref ad epilepſiā apoplīaꝫ vř ad ſubeth. i. ad ꝓfūdū ſōnū. Pꝛio igiř accipiat i auroꝛa. ʒ. j. pilłaꝝ cochiaꝝ: ⁊ tardet cū bū trib⁹ hoꝛis obſuādo ea q ō ꝑmis pilłis i pꝛio ca. ſcripta fuerūt. ¶ Et eadē die i veſpis fiat gargariſma cū hoc medicamie. ℞. aq̄ maioꝛāe aq̄ lauri. añ. ʒ. j. ß. oximelř ſqḋi. ℥. ij. ſubtiř pului. ireos. ℈. iiij. calefiat totū ⁊ fiat ex eo gargariſma. vj. vř. vij. vicib⁹ ꝑ hoꝛā añ cenā. ¶ Sequēti ꝟo mane ꝑ vnā hoꝛā poſt oꝛtū ſoř ipleat os ſuū aq̄ tepida ⁊ ꝑ naſum ſuū trahiciat leuiř. iiij. vř. v. vicib⁹ ō hac mixtiōe. ℞. aq̄ maioꝛane. ℥. ij. ſyr. ō ſtica. ℥. j. ſuc. ai. ℥. ß. ſyr. ſimplicis acetoſi. ʒ. ij. ipleař voia man⁹ calida ⁊ traijciař vt dictū ē. Et illa remedia ꝓht ꝯferre 4° i diſpōnib⁹ ꝓfundis i cerebu. 2° oppilōnib⁹ colatoꝛij. 3° oppilōnib⁹ rize vel ſupioꝛis ꝑtiſ naſi. 4° doloꝛi ḡuatiuo capitis.

¶ De cura doloꝛis pungitiui capitis. Rica. ij.

Si aūt doloꝛ in capite ꝑcipetur pungitiu⁹ vel moꝛdicatiu⁹. tūc ꝯſulo ꝗ ſtatī faciat ſibi fieri floboihomiā de cephalica cōtrariā parti magis grauate ꝑ quam extrahātur ſanguinis. ℥. iiij. ¶ Jtem ꝓ hac intentione accipiat in auroꝛa pillas iſtas. ℞. pillularum aureaꝝ pillulaꝝ chochiaꝝ añ. ℈. j. boni ponderis. formenř pilłe. v. cū electuario roſa. ⁊ accipianř obſeruando conditiones q dicte ſunt in alijs pillis. ¶ Jtē eodem die in veſperis faciat ſibi appont vētoſas cū ſcarificatione ſuꝑ ſpatulis in carnoſis ꝑtibus lateris ipſarum. ¶ Jtē 4° ꝓ hac intētione odoꝛet hoc cōpoſitū. ℞. maioꝛane. ʒ. ß. acatie ſandaloꝝ alboꝝ roſarū ſpodij añ. ʒ. j. puluerizēř ⁊ ligenř in pāno lineo ⁊ odoꝛenř. ¶ Jtē ꝓ hac intētiōe faciat ſibi fieri lotionē a pedib⁹ vſqꝫ ad inguina ex aq̄ calida decoc. vio. roſaꝝ floꝝ ſalicis ⁊ vitis ꝑ vnam hoꝛam añ cenaꝫ.

¶ De cura doloꝛis colli ſpatularum et nuche. Rubꝛica. iij.

Si tēpoꝛe plenitudinis capitis virtus transmutaret māꝫ ad partes colli ſpatularum ⁊ neruoꝝ ⁊ muſculoꝛūꝫ poſterioꝝ. tunc ſtatim apponař ei hoc cliſtere. ℞. bñdicte. ℥. ß. electuarij dyacaſtoꝛei. ʒ. ij. ſucca. ru. caſſe ſi. añ. ℥. ß. ſalis gēme. ʒ. j. olei oliuaꝝ ⁊ de ſiſamo añ. ℥. j. ß. miſce. ⁊ calefiat totū ⁊ fiat cliſtere ꝑ vnā hoꝛaꝫ ad minus añ prādiū ⁊ cenā. ¶ 2° ad eādē intētionē ponanř vētoſe due i ſuꝑioꝛi ꝑte natiū cū ſcarificatione. ¶ 3° ꝓ eadē itētione fiat inūctio ꝑtiū dolētū cū iſtis oleis. ℞. olei de rutha: oři irini. olei amigd. dul. añ. ℥. j. ß. pulueris ſticados aboꝛtani añ. ℥. j. ꝯquaſſentur ſimul. ⁊ de iſtis actu calidis fiat linimētū.

¶ De cura ſonitus auris ⁊c. Rubꝛica. iiij.

Pro ſonitu ꝟo vel tinnitu q in eo apparere ſolēt. Jn ſero qñ vadit ad lectū diſtanter a cena per. iij. hoꝛas accipiat. ʒ. ß. boni metridati cū. ℥. j. aq̄ ruthe calefacte. Jtē inclinet aurē ⁊ tpa ſuꝑ ſacculo calefacto euapoꝛādo ꝑtes illas. ℞. meliſſe ruthe abꝛotani ſticados pulegij calamēti. añ. M. j. oꝛigani. M. iiij. fac puluerē groſſum ⁊ impleař ex eo ſaccul⁹ vn⁹ ⁊ calefiat ſuꝑ tegula. ¶ Jtē 3° ꝓ hac itētiōe ꝯferi ſepe immittere auri vel aurib⁹ duas guttas de ſucco oꝛigani tepido ꝓmūdificādo aurē pāno lineo retoꝛto.

¶ De cura imaginationum viſus. Rica. v.

Ad hanc diſpōnē ꝯfert ſepe i ſero ſuꝑaſpargere caput de puluere iſto. ℞. cinamo. ſubtiř. ℥. j. pui. pipis nigri. ℥. j. ß. pipis al. ℥. ß. croci. ʒ. iij. ʒꝫ. electi cardamo. maioꝛis qḋ ē granū paradiſi. añ. ʒ. j. ß. eufragie. ʒ. ij. fiat oīꝫ ꝑ ſe puluis ⁊ commiſceanř. ¶ Jtē 2° ꝯfert ad illud ſepe odoꝛare ⁊ comedere maioꝛanam in cibarijs. Jtem tertio multum vtile eſt hoc compoſitum. ℞. ſucci roſarum ruthe ⁊ feniculi. ana. ℥. ß. ligni alo. ℈. j. ſalis gemme. gra. xij. litij. gra. viij. puluerizentur ſubtiliter ⁊ commiſceantur adinuiceꝫ ⁊ ex hoc compoſito quater in die bis ante prandium ſemel ante cenam ꝑ hoꝛam ⁊ ſemel quando vadit ad lectum vna gutta ponař in oculū ⁊ incſibat ſupine ꝑ quartam partē cōferūt etiam mirabiliter ad hanc intentionem pilłe ſcripte ſuperius 2° cap. de preſeruatione.

¶ De cura coꝛrize ⁊ branci. Rubꝛica. vj.

Si autē materia catarrizaret ad naſum ꝓuocando ei ſternutationē cum ꝑūctiōe ⁊ caliditate ibidem ꝑceptis: ⁊ cū deſcenſu aquoſitatis a naſo: tunc ſtatim fiat huic viro cliſtere deſcriptū in 3° cap. imediate ꝑcedēte. ¶ Jtē optime ſunt ei pilłe deſcripte in 2° cap. de doloꝛe pūgitiuo. ¶ 3° conferunt ei fricationes foꝛtes a ſpatulis vſqꝫ ad nates ⁊ ab humeris vſqꝫ ad manus. ¶ Quarto conferunt ei lotiones pedum ſcripte in capitulo tertio. ¶ Jtem ad hanc intentionem vtiliſſimum eſt ſepe odoꝛare nigellā toꝛrefactam. ¶ Si aūt mā catarrizaret ad fauces tūc factis euacuationib⁹ deſcriptis in pꝛio cap. de oppillationib⁹ ter ꝯuenit ei inungere partes illas cum oleo de camomilla: ⁊ cum oleo de lilio leniter calefactis. Jtem confert ſepe colluere os ⁊ ipm tenere plenum hoc compoſito. ℞. aque oꝛdei ſubtilis cyathū. j. rob. nucum. ℥. j. miſce. ⁊ fiat vt dictū eſt. ¶ Jtē ꝓ 4ª itētione ꝯueniunt fricationes ventoſe ⁊ ſcriptum cliſtere. ¶ Jtē ad hanc intentionem

ꝯfert frequenter ligare partes brachij ſupiores ꝓ‑pe pͥncipium humeri ligatura ſtricta ⁊ doloroſa.

¶De cura catarri deſcēdētis ad pectus. Rubrica.viij.

CUm autem ꝯtigit materias a capite catarriꝫare ad pectus: tūc premiſſis canonibus poſitis in capitulo de oppillationibus cerebri: ⁊ facta flobothomia ſi videbit̃ repreſentari magna plenitudo in caliditate et premiſſo clisteri ventoſatiōib⁹ ligaturis ⁊ fricatiōib⁹ p̄dictis in ſero qn̄ vadit ad lectum accipiat hoc compoſitum. ℞.dyatris dyacalamenti. ana. ℈.iij.miſce. et bibat cum medio cyatho aque hyſopi. ¶Secundū remedium optimum ad hanc intentionem eſt hoc. ℞.capil.ve.radicum enule hyſopi lupullorū aniſi ana.M.j.ficuum pinguium dactylorū.ana.numero.vj.coquantur in libr.octo aque vſq̧ ad conſumptionem tertie partis.⁊ bibatur de ea cyathus vn⁹ in aurora:⁊ alter cyathus per horam ante cenam: ⁊ tertius cyathus per tres horas poſt cenā.hec em̄ decoctio maturat materias in pectore receptas expellit ad eas mūdificando ipſum ⁊ pulmonem.

¶De cura mot⁹ tremuli ⁊ pulſus cordis. Rubrica.viij.

CUm apparet in corde magnus motus q̄ pulſatio cordis vel ſaltus denominari ſolet: tunc ſi apparent ſigna manifeſta plenitudinis ex rubore pectoris plenitudine ⁊ extenſione venarū in ipſo exiſtentium vel gule cum caliditate manifeſta ibidē ꝑcepta cū grauitate cleuandi partē pectoris: tunc ſtatim fiat flōmia de baſilica dextri brachij inuenta ſub cubito ⁊ extrahantur ſanguinis.℥.iij.vel.v.Si aūt nō appe‑ret grauitas tanta ſʒ ꝑcipet̃ rugitus ⁊ mot⁹ ſonit⁹ in pectore: tunc ſtatim fiat ei flōmia de baſilica ſiniſtri brachij ⁊ extrahant̃ ſanguinis.ʒ.iij.vel.iiij.Ipſa em̄ confortat excellenter in repletione vaporoſa. ſicut flōmia baſilice dextre in māli repletiōe ei⁹.Item ad hanc intentionē ꝯfert comeſtio bugloſſe cū oſ cibario ſuo ⁊ appoſitio aque eius in cibo ⁊ potu ſuo. ¶Tertio ꝯfert ad hanc intentionem ꝯfectio dyamuſci dulcis: de qua ſemꝑ accipiat an̄ cibum ⁊ poſt ipſʒ cū ſign ꝯ repletiōis a mā frigida.Si aūt apparerēt ſigna mārꝝ calidarum: tunc confert comeſtio corticis citri confecti. ¶Itē confert bis in die aſſumere. ʒ.j.pulueris puriſſimarum margaritarum cum.℥.j.aque roſarum. ¶Item ad hunc ſalū cordis confert vehementer in die accipere.ʒ.j.pulueris zedoarie cum.℥.ij.aque bugloſſe.⁊.℥.ß.vini aromatici: et bene fumoſi. ¶Item ad hunc pulſum cordis mirabiliter confert hoc epithima.℞.aque bugloſſe lib.j. ß.aque melliſſe roſarum.ana.lib.j. ſpodij roſarum foliorum baſiliconis corticum citri zedoarie croci. ana.ʒ.ß.hyacinthi ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui.ana.℈.ß.foliorum auri contritorum numero iij.aceti.℥.j.ß.vini maluatici cyathum vnum bulliant omnia ſimul leuibus ebullitionibus .deinde infundatur in eis pannus de grana latitudinis vnius ſemiſſis ⁊ ſupponatur regioni cordis quater vel q̄nq̄es an̄ prād: ⁊ vel cenā ⁊ felicitabit̃ oꝑatio ſua.

¶De cura nocumentoꝝ ſtomachi. Rubrica.ix.

MUltotiēs ꝓpter inuentionem multoꝝ ſtatū in ſtō huius doctoris accidit diminutio in appetitu: ⁊ tunc ꝯueniūt ei pille ſubſcripte in 2⁰ cap.q̄ accipiant̃ vt ibi dictū eſt. Item ꝯfert ad illud vti hac ꝯfectiōe de qua ſemꝑ poſt cibū accipiat.℥.j.℞.ꝯſerue citonioꝝ.℥.iij.gariofil. maſti.coral.ru.ſpodij an̄.ʒ.ß.macis.ʒ.j.ß.incorporent̃ ſimul cū ſyr.cōpoſito acetoſo. ¶Si aūt noceat̃ digeſtiua ſtomachi de melioꝝib⁹ rebus eſt vt in mane accipiat ꝑ tres horas an̄ cibū.℥.ß.Dyatriōpiperū. ⁊ poſt ipſaʒ bibat q̄rtā ꝑtē cyathi bone maluaſie: vel vini aromatici alteri⁹. ¶Et ſi ꝯtingat in ſtō ei⁹ gn̄ari ⁊ ꝯgregari vētoſitates multas q̄ īpediūt digeſtionē mobilitādo cibū in ſtō ⁊ faciunt dolores tortuoſos in eo: tunc ꝓuideat ſibi trib⁹ remedijs. ¶Primū vt comedat tres bolos de mētha recēti que bn̄ aromatica eſt: ⁊ habeat ſtipitem rubeū declinātē ad nigredineʒ. ¶2ᵐ vero remediū eſt: vt in medio ſue cibationis degluttiat granū vnū q̄rtū ē granū ciceris de thure maſculo electo a cortice ei⁹. ¶3ᵐ remediū ad hoc eſt: vt ſemꝑ in fine cibi comedat.℥.ß. ꝯfectionis dyacimini deſcriptione Nicolai.⁊ bibat poſt ipſam cyathum mediū vini boni aromatici.

¶De cura oppillationū ſplenis. Rubrica.x.

QUādoq̧ ꝓpter ſtata q̄ ꝑcipiūt ad ſplenē etiaʒ ꝓpter frigiditatē in ſiniſtro hypocūdrio aduenietē.Et adhuc 3⁰ ꝓpter vſum reꝝ pinguiū ⁊ viſcoſaꝝ ⁊ vētoſabiliū: velut ſūt butyꝝ: pinguedo aialiū: pedes neruoſe ⁊ panniculoſe ꝑtes aialiū ꝓpter lac ⁊ cibos paſtiles accidunt oppillatiōes in ſplene ꝓpter quas vētoſant̃ ibi māe cū nocumēto magno. Idcirco ꝓuideat̃ huic viro triplici remedio infraſcripto. ¶Primū eſt vt habeatur pannus de filtro infuſus in aceto calido in quo pu⁹ extinctū fuerit bis fruſtū calibis calefactū ⁊ apponatur filtrū illud hypocūdrio ſiniſtro.i.ſub coſtis ſiniſtri lateris. ¶2ᵐ remedium eſt: vt ſuꝑ eadē parte apponat ceratū hoc. ℞.armoniaci moll.℥.j. bdellij ſubalbidi.ʒ.ij.carui ſcolopēdrie tamariſci corticum capparoꝝ.an̄.℈.j.diſſoluant̃ gūme cū aceto acuto ⁊ fiat ceratū vnū ſemi circulare ſuꝑ fuſtaneo ⁊ applicetur ſuꝑ hypocūdrio p̄dicto. ¶3ᵐ.remediuʒ ad hoc eſt vt iſte vir comedat ante cibum.℥.ß.huius cōfectionis.℞.trociſcoruʒ de capparib⁹.ʒ.j.ß. cinamomi electi ſpice.ana.℈.j.zuccari albi.℥.iij.cum aqua ſcolopendrie.fiat confectio in rotulis ponderis.ʒ. ß.et quando moleſtat̃ iſtis dolorib⁹ recordet̃ ſemꝑ cōedere an̄ cibū.2o.cappꝛes cū oleo ⁊ aceto ꝯditos.

¶De cura oppillationum epatis. Rubrica.xi.

PRopter p̄dictas cāas ⁊ adhuc ꝓpter veſtiū ſtricturam magnaʒ circa ilia ⁊ ꝓpter magnū ⁊ frequēs exercitiū coitus non raro accidūt in epate oppillationes in gibbo ei⁹ ⁊ cognoſcunt̃ ꝑ vrine tenuitatem ⁊ diſcolorationē ⁊ paucitatē ⁊ yppoſtaſis.tūc ergo accelerer accipe hūc poſtū ꝑ horam ante dieꝫ cum cyatho medio aque la‑

ctis caprini: ⁊ tardet comedere vſq̄ ad ſex horas. ℞. caſſie nuꝑ ꝑparate cū aq̄ cicoree. ʒ. vj. reubarbari electi. ℈. ij. ſpice nardi. ℥. v. ſalis gēme gra. j. miſce. ℂ Itē codē ī ꝑtuaƚ hac ꝯfectione. ℞. ſpērū dyarodon. ʒ. j. ſpecieꝝ electuarij de ligno aloes ſpice nar. ſe. apij. añ. ℈. j. zuc. al. ℥. iiij. cū aq̄ cicoree. fiat ꝯfectio in rotulis ponderis. ℥. ß. ℂ Si aūt apparēt feces ſubalbide ⁊ vrina rubea ⁊ ignea ⁊ facies ⁊ oculi citrini cū amaritudine oris. tūc iſta ſignificāt oppilationē in cōcauo epatis ⁊ in cannali fellis deſcendente ad inteſtina. tunc ergo celeriter accipiat predictam medicinā addendo ei. ℥. ij. aque apij loco aque lactis et vtatur confectione predicta. ℂ Item inūgi faciat hypocondrium dextrum vſq̄ ad ilia cum hac vnctiōe. ℞. olei nar. ℥. j. ß. olei de abſin. ℥. j. ſe. apij. ℥. x. petro. carui ſiſeleos ameos. ana. ℈. ß. ſpice nar. ℈. j. ſpodij. grana. x. cere al. q. ſufficit fiat vnguentum molle ⁊ ꝯſpargaƚ cum modico aceti albi.

ℂ De cura oppilōnū ⁊ doloꝝ ī renib⁹. Rubrica. xij

Quoniā iſte vir abūdat pinguedine circa renes ei⁹ ⁊ multo flegmate tā in ſtomacho ꝙ̄ in epate genito ⁊ frequēter eſt cū oppilādi precipitando ad eos. Idcirco cū perciperet ꝗuitatē in partib⁹ renū ⁊ frequētē mictū cū pauca quātitate effuſionis vrine ⁊ eſſet ipſa vrina tenuis alba aut paꝝ tincta cum hypoſtaſi valde modica. tūc ſtatim puideat ſibi tribus remedijs. ℂ Quoꝝ pᵐ eſt hoc ℞. pulpe tamarindoꝝ ⁊ ſebeſtē diſſolutoꝝ cum aq̄ petro. añ. ℥. j. reupōtici. ʒ. ß. ſalis gēme. gra. ij. ſpice nar. gra. vj. electuarij ro. ʒ. j. miſce. ⁊ bibaƚ totū cū. ℥. ij. aq̄ decoctionis ſeminū cōīum ⁊ tardet cibū ſuum ꝑ ſex horas. ℂ Itē emplaſtret renes exterius cū hoc cōpoſito. ℞. ꝑitarie recentis. ℥. iiij. folioꝝ apij. M. ij. farie or. ⁊ orobi. añ. ℥. j. bulliāt herbe in vino albo potēti vſq̄ ad magnā mollitiē. deinde piſtenƚ ⁊ addanƚ farine ꝑdicte cū. ℥. ij. olei nar. ⁊ fiat ēplm qđ calidum apponaƚ ſuꝑ renib⁹: ⁊ eſt remediū ſecundū. ℂ Itē tertiū remediū ad hoc eſt iſtud. ℞. ſpēꝝ electuarij de ſeminibus deſcriptione Meſ. in antido. ʒ. j. ſyrupi cōpoſiti acetoſi. ℥. j. aque ſparagi. ℥. iij. miſce: ⁊ calidum accipiaƚ in aurora ⁊ non comedat niſi poſt quatuor horas. ℂ Si aūt renū oppilatio contingeret a multitudine harenulaꝝ q̄ inuiſcate forēt ī renibus: tunc remedia predicta ſunt ꝯueniētia. ℂ Itē bibat in aurora. ℥. v. aque milij ſolis cū. ʒ. j. ſpecieꝝ luſtini deſcriptiōe Nicolai ⁊ de predicta aqua ante cenā bibat. ℥. iiij. abſq̄ puluere. ℂ Et ſi iteꝝ oppilarenƚ renes a lapillis qđ cognoſciƚ per dolores in loco renum poſterius ⁊ in ilijs per nauſee perſeuerantiam ⁊ vrine paucitatem ⁊ frequentem mictū: tunc prouoceƚ ei vomitus per horam poſt cibum cū aceto et tripla ꝓportione aque commixtis que tepide bibantur. ℂ Item fiat ſibi cliſtere hoc. ℞. deſcriptū ſuperius in prima parte huius capituli. ℂ Itē deƚ ei hic potus. ℞. aque ſaxifragie. ℥. iiij. ſpecieꝝ litontripon. ℈. ß. vitri combuſti lapidis ſpongie lapidis iudaici. añ. ℈. j. miſce. ⁊ bibatur totum.

ℂ De modo prouidendi febribus quas parat⁹ eſt incurrere. Rubrica. xiij.

Propter oppilōnes ad quas parat⁹ ē iſte vir vt patuit in cap. xj. hui⁹ ſcđe partis frequēter apta eſt ebullire ⁊ putrere cholica mā ⁊ facere ſibi febrē cholicā: q̄ ſi ꝯtinue affugeret ipſū qđ cognoſceƚ ꝑ inſeparabilitatē ei⁹ cū excreſcentia de tertio in tertiū: vētre lenito cū cliſteri ſupra poſito ſtati fiat ei flōmia ƀ ſaluatella man⁹ dextre poſt taliter anularē ⁊ auricularē digitū vel mediū ⁊ educanƚ ſāguis. ℥. v. ℂ Et poſt flōmiā leniaƚ vēter ei⁹ cū hac medicina. ℞. pulpe tamaridoꝝ et caſſie. añ. ℥. ß. reubarbari electi. ℈. j. aq̄ lactis caprini cyathum vnū miſce. ⁊ tardet comedere poſt ſex horas accipiēdo ipm ſicut dictū eſt in purgationib⁹ veris ⁊ autūni obſeruādo ꝯditiones. ℂ Sequēti ꝟo mane accipiat hoc digeſtiuū qđ ꝯtinuet ꝑ q̄nq̄ dies. ℞. oxizachare. ℥. j. ſyr. violaꝝ. ℥. ß. aq̄ acetoſe ⁊ cicoree. añ. ℥. j. ß. miſce. ℂ Deinde in ſexta die ſequēti accipiat medicinā ꝑſcriptā ⁊ attēdat comedere lactucā atriplices ſpinachiā bletā portulacā cicoreā ⁊ ꝯſimilia cum acribus ⁊ acetoſis: ⁊ bibat vinum ponticū vel bruſcum in ſua cibatione. infra cibationem vero ſuam non bibat niſi aquam ordei leuiter zuccaratam.

Si aūt febris in eo apparet tertiana pura ſolum ꝺ alterna die moleſtās ipſū cum mundificatione diei intermedie: tunc vtaƚ oībus remedijs que ſcripta ſunt immediate añ. ſit tñ parc⁹ in faciēdo flōmiaꝫ in hac febre niſi appareret vrina rubea groſſa cum plenitudine venaꝝ corporis et extenſione ⁊ colore rubeo permixto citrinitati ⁊ digerat māmet euacuet: minore tñ q̄ntitate digerētium ⁊ euāntiū in hac febre ꝙ̄ in predicta ⁊ nō comedat añ paroxiſmū diſtanter minus ꝙ̄ per quinq̄ horas: ⁊ poſt finem febris per duas horas.

Et ſi febris illa eſſet tertiana nō pura ad quā iſte vir magnifice eſt parat⁹ ꝓpter multitudinē ſtatis: ⁊ ꝓpter groſſi abūdātiā in eo in cuius mixtione cū cholera fit tertiana non pura noīata notha. tunc oīa remedia infraſcripta ſunt ſibi ꝯueniētia. ℂ Primo vt euacuet māīm minoratiue cū. ʒ. ij. ß. electuarij. de dactylis. ⁊. ℥. ß. caſſie cum medio cyatho aq̄ lactis. ℂ 2° digerat māīm cū hoc cōpoſito. ℞. ſy. ſimplicis acetoſi. ℥. j. ſy. de eupatorio. ʒ. ß. cū aq̄ acetoſe cicoree ⁊ feniculi. añ. ℥. j. miſce. ⁊ frīdū accipiaƚ in aurora in dieb⁹ caloris ⁊ calidū in dieb⁹ frigoris ꝯtinuādo ipſum tādiu ꝙ appareat vrina remiſſa in tinctura ⁊ ſubſtantia neq̄ valde ſubtilis in fundo eius ſtet hypoſtaſis alba vnita ſibi in partibus: et dyaphana vel trāſparēs nō valde groſſa. ℂ Tunc ergo die imediate ſequēti ſoluaƚ vēter ei⁹ cum hac medicina. ℞. caſſie ꝑparate cum aq̄ cicoree. ℥. j. reubarbari agarici electoꝝ añ. ℈. j. ſpice zinziberis. añ. gra. iiij. ſalis gēme. gra. j. aq̄ emulſionis ſeium communiū. ℥. iij. calefiat totū ⁊ bibaƚ ⁊ tardet cibū ſaltē horis ſex. ⁊ comedat cibaria predicta frida cōmixta cū aliquib⁹ folijs petro. feniculi ⁊ conſimilibus calidis ⁊ apiriuis. ⁊ ī hora cibādi ⁊ in alijs modū obſeruet in cura duaꝝ febriū ꝑcedētiū ſcriptū ⁊ felicitabiƚ opatio ei⁹ miſeratione diuina: in cuius laudes immortales ſemper dirigāƚ intentio ⁊ oīa opa: quī

ſit bñdictus in ſecula ſeculorum. Amen.

Conſilium.270.

De neutralitate decidente vt multum ſecundi et tertij ſignificati cum ſex malis diſpoſitionibus que ſunt. Grauitas capitis cum motu ventoſitatum ⁊ tinnitu ⁊ catarro. ¶ Motus tremulꝰ cordis. ¶ Nocumētū epatis tā ſine mā ꝙ cū mā cuiuſlibet ſpeciei. ¶ Lapſus ſtōachi fridꝰ ⁊ humidus: ⁊ calidus: ⁊ humidus ⁊ fridꝰ ⁊ ſiccꝰ cū mā. ¶ Oppilatio ⁊ durities ſplenis. ¶ Oppilatio renū a trumbis ⁊ petaloidibus mucoſis. ¶ Diuidit̄ aūt conſilium in capitula quinq̄.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictaꝝ diſpōnū. Cap̄.j.

Egregius legū doctor ⁊ nobilis vir dominꝰ Bartholomeꝰ de valamarana laborat diſpoſitiōe que vere neutralitas denominari debet. non enim operationes corporis etiā ſunt incolumes nec etiā ſenſibiliter leſe ideo diſpoſitio eius neutralitas eſt. ⁊ nō quidē eſt neutralitas primi ſignificati ꝓpterea qꝛ corpꝰ habēs eā eſt vere mediū ſaniſſimi corporis ⁊ egerrimi non quidē ꝙ tale nō participet ſanitate ⁊ egritudine qꝛ illud eſt ſimpliciter impoſſibile: ſanitas enim ⁊ egritudo ſunt paſſiōes humani corporis viuentis: ſed corpus mediū exiſtens ſaniſſimi corporis ⁊ egerrimi dicit̄ tale. qm̄ nō participat ſanitate neq̄ egritudine a quibus denolabile ſit tale. ¶ Eſt autē predicti viri neutralitas ſcđi ſignificati. eo qꝛ participat vtroq̄ extremoꝝ. ſ. ſanitate ⁊ egritudine: aut equalr̄: aut inequal'r aut ſm̄ lapſum qualitatū primaꝝ inter ſe: aut paſſiuaꝝ inter ſe: aut 3° ſm̄ diuerſitatē naturaꝝ adinuicē comparataꝝ. ¶ Et primū quidē intelligit̄ qꝛ neutralitas ſcđi ſignificati penes modū primū iā predictū cadit vel aſſignat̄ penes lapſuz inter ꝯtietates qualitatum actiuaꝝ. ſ. inter frigiditatē ⁊ caliditatē: ꝑ quarum exceſſum nocetur corpus nocumēto inſenſibili nō tñ manifeſto. Et ſilr̄ intelligendū eſt de ꝯtietate q̄ cadit inter q̄litates paſſiuas: vꝫ inter humiditatem ⁊ ſiccitatē. poteſt enim in corpore intēdi calitas et remitti friditas: adeo ꝙ nocebit̄ corpus nocumēto inſenſibili tñ. Et ita pōt intendi ſiccitas ⁊ remitti humiditas: itaq̄ corpus impedieт̄ in operationibus inſenſibil'r tñ. ¶ Silr̄ etiā ſcđo aſſignari poteſt neutralitas ſcđi ſignificati penes lapſuz in naturis aſſignabilem: vt qꝛ ledet̄ in cōplexione ⁊ nō in cōpoſitione: aut ecōuerſo. ¶ Et ſimiliter de tertia natura dicendū eſt. ¶ Eſt etiam in hoc viro neutralitas tertij ſignificati. eo qꝛ in hoc viro inuenit̄ diſpō cerebri ꝑ quā aliqñ nocet̄ lꝫ īſenſibilr̄. Aliqñ ꝟo inuenitur hec diſpō in corde ſtomacho ſplene ⁊ muſculis ⁊ alijs mēbris motus per quā aliqñ imperficiūtur operationes predictoruꝫ mēbroꝝ inſenſibiliter tñ. ¶ Ex quo apparet qđ hic vir laborat neutralitate ſcđi ſignificati ⁊ neutralitate tertij: vt dictū ē. ¶ Apparet ſcđo. ꝙ hec neutralitas in eo prima vel ſcđa non eſt dicenda in eo ſimpliciter ſemper talis. qꝛ nō apta ſemper perdurare. neq̄ nūc talis: qꝛ nō apta puſillo tp̄e permanere. ergo erit dicenda diſpō hec neutralitas ſcđi ⁊ tertij ſignificati talis vt multum. ptꝫ ꝯñtia a ſufficienti diuiſione cuiuſlibet neutralitatis in ſimplr̄ ſemper. in ſimplr̄ vt multuꝫ: ⁊ vt nūc diuiſe a Gal. primo tegni. illo cap̄. qm̄ aūt ⁊ neutrū tripliciter dr̄. ¶ Vñ ex fundamento iſto ſequitur ꝙ diſpō huius viri inſtabilis eſt ⁊ frequēter permutabilis. ꝓpter ꝙ ſi ei nō ꝓuideat̄ qñq̄ percipiet nocumentum in cerebro corde ⁊ ſplene ⁊ in mēbris motus. vnde qꝛ ex nocumēto inſenſibili diuerſaꝝ partiū de facili pōt venire ad lapſum ſenſibilē hīc vtr: q̄ nūc ē neutralis neutralitate decidētie ꝑmutāri poſſet frequēter ⁊ facile ad latitudinē egritudinis: vt nūc vel vt multū: aut ſimplr̄ tales denominande.

Ne aūt predicti ſermones abſq̄ fundamēto videantur ꝓlati. idcirco paulīꝑ circa eos contemplandum eſt. Cerebrum enim huius viri a medio ſpeciei vel generis elongatum eſt per frigiditatem et humiditatem augmentatas in eo. Apparet autem hoc poſſe deduci a poſteriori. ¶ Primo quidem quia facile leditur ab infrigidantibus ⁊ humectantibus. ¶ Secundo per effuſiones materierum multarum que ab hoc viro expelluntur per os ſpuēdo per palatuꝫ et per nares. ¶ Tertio quia mollities tactu percipitur partibus adiacentibus cerebro. ¶ Quarto per leſionē in operationibus interioꝝ ⁊ exterioꝝ ſenſuū. Interioꝝ quidēꝫ qꝛ nō bñ deſeruit ei in operando fantaſia: neq̄ etiā imaginatiua potentia in componēdo diuidēdo affirmando vel negando. ¶ Et quinto iteꝝ ꝓpter mobilitatē in opinionibus. ¶ Et 6° adhuc ꝓpter nocumētū operationū elicitiue vel cogitatiue potētie q̄ extrahit ſenſata ex inſenſatis. ⁊ ſic de multis alijs ſignis que propter longitudinem dimittuntur.

Eſt autē cor ipſius etiam diſtemperatum in frigiditate ⁊ humiditate eſſentialiter. accidentaliter autem ſupercalefactum eſt a multitudine humorum et fumorum calidoruꝫ ab epe ſibi delegatoꝝ. Et paruitas pulſus eius tarditas et raritas aut ſaltem parua velocitas ⁊ minor frequentia ſignificant hoc et elongatio ab audacia et animoſitate et lenitas ſiniſtre partis pectoris et nuditas eius a pilis ſignificant complexionem cordis iam dictam.

Atvero ſtomachi eius diſcraſia frigida eſt et humida: quod apparet ex debilitate appetitus ⁊ digeſtionis. etiaꝫ lenitio ſtomachi ex multitudine generationis ⁊ congregationis ventoſitatum in eo ⁊ rugitus ⁊ eructuatio ⁊ ventris interpolata lenities. hec omnia ſignificant ſtomachū lapſum ad frigiditatem ⁊ humiditatem.

His aūt membris omnibꝰ ſubuenit eis aliqualiter natura faciendo epar eiꝰ calidum vt humidum notabiliter. quod licet contra operetur cerebro et ſtomacho contraoperantia diminuente aut ad contrarium ducente. Cordi etiaꝫ fortaſſis cōtraoperatur cōtraoperātia equāte. propter quod felicitat̄ eius diſpō ⁊ ꝓhibet̄ a manifeſto ⁊ ſenſibili lapſu. et ſic remanet in eo neutralitas ſecūdi ⁊ tertij ſignificati. Silr̄ etiā de calitate ⁊ humiditate renū huiꝰ viri dici pōt. ¶ Ex q̄bus oībus ap=

paret ꝙ ſtante lapſu in cerebro corde ⁊ ſtõ ꝓpter q̃s
lederet ſenſibilr ⁊ fieret eger. hic ẽtñ ꝫoperãte poten
tia epatis vt p̃dictũ eſt remanet lapſus naturalis a
ſanitate ⁊ egritudine elongatus.

At vero itez lz ſm p̃dicta hic vir laboret diſ
põne neutrali. tñ ſm vnũ mẽbrum
iſte vir eſt eger egritudine vt multũ denotanda. Eſt
aũt hoc membrũ in ipſo ſplen in quo quaſi ſemꝑ re
periuntur oppilationes q̃ ſunt egritudines cõpoſi
tionales ⁊ ẽſiones ⁊ apata dura q̃ ſunt egritudies
cõpoſitiõales ⁊ ꝯpoſite penes q̃ mẽbrũ tanq̃ penes
fundamentũ facile demrari põt. quare hic vir freq̃n
ter egrotet: debilitas eñ ſplenis ei⁹ ẽ cã egritudinis
eius. ꝓpterea q: cum deficit officiũ ſplenis in attra
hendo meliam ab epate non depurãdo ipſaz a ſan
guine: multiplicatur ipſa melia ſimul cuz ſanguine
ꝑ vniuerſum corpus. ex quo ſequuntur plura incõ-
uenientia. ¶ Seq̃tur eñ primo defedatio formoſita
tis corporis ⁊ ꝯuerſio coloris eius ad opacuz. ¶ Se
q̃tur 2° grauitas capitis. vapor eñ melicus cũ ſan
guine multiplicat⁹ in capite oĩno grauat ipẽz. ¶ Se
q̃tur 3° oppillatio ꝑtiũ cerebri ⁊ ꝓprie in anteriori
parte vſq3 ad rizã. vapor melicus terreſtreitate ſua
non põt eque bñ penetrare in ſubſtantiã cerebri me
diã ⁊ poſteriorẽ ⁊ in pãniculos illaꝝ partiũ. ſicut pe
netrare põt in anteriores partes anterius eñ cere-
brum rarius eſt: q: calidius prima tertij. 2° capło.
¶ Seq̃tur 4° ꝙ grauitas ſomni in hoc viro ẽ apta
facile ꝑmutare ipm̃ ad ſubeth. ¶ Seq̃tur 5° hunc vi
rum oĩno fieri puſillanimem ⁊ timentẽ. quõ eñ non:
cum ſemꝑ ſecũ p̃ſentẽ habeat cãm puſillanimitatis
⁊ timoris. vt3 melicã mãm. vt pria tertij. tracta. 4°
cap̃. de melica colligendum eſt ꝓpe principiũ. ¶ Se
quitur 6° ꝙ in hoc viro oĩno dz eſſe mutabilitas in
opinionibus ⁊ ineptitudo ꝑſiſtendi in ſpeculatione
ſtudij. tantã eñ ꝯtrietatem hz mã melica ad ſpiritũ
aĩalem ⁊ vitalẽ frigiditate ſiccitate ⁊ groſſitudine ⁊
opacitate ſuis ꝙ tranſmutat ſpũm a ſubſtantia ſui
q̃ dz eſſe clarus vel dyaphan⁹ ſubtilis calidus ⁊ hu
midus in ſilitudinem celeſtium corpoꝝ ſm gines. pri-
mo de viribus cordis. primo cap̃. in fine. Sed oĩbus
iſtis aduerſatur materia melica ſi bene intelligitur
complexio modus ſubſtantia melice: ⁊ que ſequunẽ
ad ipſam. propter qꝺ princeps allegato cap̃. dixit ꝙ
mã melica facit aĩalem ſpũm qui dz eſſe inſtrm̃ ope
rationum interiorum ſenſuũ fieri ſylueſtrem ⁊c. Uñ
ex his ſoluiẽ ꝓbleuma quare melicoꝝ plurimi exer
cet actus beſtiales. ¶ Seq̃tur 7° ex fundamẽto p̃-
dicto ꝙ hic doctor paratus eſt ad meliaz hypocun
drialez q̃ mirachia nomen trahit a fonte grecoꝝ. cũ
mã melica labiẽ aut vapor eius ꝓpelliẽ ad inferio-
ra mirach ibidem multiplicata extraneaẽ ⁊ euapo-
rãs cerebro ſylueſtrem facit opationẽ ſenſuum inte
riorũ eius. ⁊ eſt egritudo difficillima ⁊ ꝓprie in viris
lrature deditis. At vero itez nocũm ſplenis alr põt eſſe
cã plurium nocumentoꝝ in hoc viro. Suppoſito eñ
ꝙ epar ſit potens ad diſcernẽdũ mãm melicã genĩ-
tã in eo ⁊ ad expellẽdũ ipaz ad ſplenẽ. Et itez cõceſ
ſo ꝙ ſplenis potẽtia ꝯuenĩẽter ſe habeat ad attra-
hendum ⁊ depurandũ meliam a ſanguine. ꝯtingit
ipſam meliam in ſplene receptã tanq̃ in receptacu
lo multiplicari ꝓpterea q: virt⁹ expulſiua debilitat a
eſt ⁊ digeſtiua. vnde mã illa in eius ſplene multipli
cata eſt cã oppillationum ⁊ apatum eius in hoc vi-
ro. ⁊ iſta eſt vera diſpoſitio ipſius.

Et ex hoc fundamẽto ſequunẽ correlaria plu
ra. ¶ Primũ ꝙ ſub hypocũdrio ſiniſtro
ſemꝑ eſt tenſio dolor ⁊ durities. ¶ 2° ſeq̃ẽ q' iſta eſt
cã tremuli motus cordis ei⁹ qui ſi ꝑſeueraret in iſto
viro cũ reſolutionibus ⁊ debilitate q̃s in ipõ ꝑdẽdo
mortem ſubitã minaẽ in eo. ¶ Quicũq3 hz motũ tre
mulũ cordis ſibi continuũ caueat ne ſubita intercu-
piatur morte. tertia primi. cap̃. de his q̃ ꝓnoſticanẽ
egritudines. ¶ Sequiẽ tertio ꝙ nõ eſt mirabile ſi in
iſto viro apparẽt ⁊ ꝑſeuerent frequẽtes ⁊ ꝑmixte fe-
bres. mã eñ melica cõmixta cũ ſanguine euertit ipẽz
rõnabiliter ⁊ alias mãs ad putredinem: qꝺ ꝓbaẽ q:
cauſa q̃ putrefactionẽ inducit in ſubiectum frigidũ
⁊ ſiccũ facilius putrefacere põt ſubiectũ calidũ ⁊ ſic
cum calidũ ⁊ humidũ: ⁊ frigidũ ⁊ humidũ eo q: in-
ter cãm putrefaciẽtẽ ⁊ tales mãs inueniẽ aptitudo
ꝯuerſionis ad putredinẽ ſm aliquã q̃litatũ ꝑ quam
neutra mã illarũ triũ ita repugnat putrefactioni q̃
fit a calido ⁊ humido ſicut repugnat mã melica fri-
giditate ⁊ ſiccitate ſuis. Et iſta eſt ꝓprie cã frequen
tãdi egritudines in hoc viro ſiue cerebrũ ſiue cor et
epar ab ea diſcraſienẽ: vt iã deductũ ẽ ſiue ſtõach⁹
⁊ alia mẽbra de q̃b⁹ eſt videre facile ex p̃dictis. ¶ Et
tu ſuꝑadde ꝙ ꝓpter frequẽtationẽ euẽt⁹ egritudi-
nũ in hoc viro iã acq̃ſita eſt ſpecies male cõplonis in
cerebro corde ſtõ ſplene mirach ⁊ epate ei⁹. Uñ non
eſt mirabile ſi hoc corpus eſt neutrũ ſimplr ſemper.
aut vt multũ ſcḋm tertij ſignificati ſicut ſupra dictũ
ẽ. nec etiã ẽ mirabile ſi ipẽ egrotat egritudie ſimplr
⁊ vt multũ ꝯcta in mẽbris ꝯſilibus ⁊ organicis ſicut
de ſplene demõſtratũ ẽ. ¶ Ex q̃b⁹ oĩb⁹ ꝯcludiẽ ꝙ opz
hũc virũ valde cautũ ſolertẽ ⁊ ſollicitũ eẽ ad ſui re-
gimẽ. ¶ Seq̃ẽ 2° ꝙ niſi cũ magna aduertẽtia ⁊ ſolli
citudine ſibi ꝓuideat: oĩno trãſibit in maraſmodeã
diſpõnem. ¶ Et ſeq̃ẽ 3° ꝙ ꝓpter hoc oportebit oĩno vi
tã eius eſſe breuẽ qꝺ tñ miſericordia ſua totius vni
uerſi ſubſtãtie artifex elonget ab eo: quo ſe a tantis
periculis preſeruare poſſit regimen preſeruatiuum
⁊ curatiuum deinceps deſcribaz fauente diuina po
tentia. vt iam ſequitur.

¶ De regimie ꝑ adminiſtrationẽ ſex reꝝ nõ nãliũ. c. ij.

Cum ſex inuẽta ſunt inſtra: q̃ lz ſint
res nãles tñ q: nõ ſunt de eſſen
tia humani corporis ꝑ ſe ⁊ imediate in-
tegrantia ipm̃. Jõ res nõ nãles a ſapiẽti
bus noiate ſunt: ſine q̃b⁹ corpus huma-
nũ nec eſſe nec durare põt. ¶ Sũt aũt hec. ſ. aer quẽ
velim⁹ vel nolimus corꝑi humano ex neceſſitate ꝯce
dimus. 9° tertapentice finali cap̃. ¶ Et cib⁹ ⁊ pot⁹
ſunt alimẽti mã ſine quo viuere nõ contingit. ¶ Et
3ᵐ eſt ſomnus ⁊ vigilia. ¶ Et 4ᵐ eſt q̃es ⁊ exercitiũ
¶ Et q̃ntum eſt inanitio corporis ⁊ ei ꝯtia repletio.
¶ Et vltimum eſt accidentia aĩe. ¶ Jdeo circa hec
recto calamo ꝓcedẽdũ eſt quoꝝ gr̃a p̃mittẽdũ prio
ꝙ diſpõ huius viri que neutralitas decidentie alte

ro indiget regimie ꝙ īdigeat egritudo ipſi⁹ cōplo=
nalis compōnalis:aut ɔpoſita q̄ in ſplene aſſignate
ſunt corpa eñ q̄ a ꝑprio tēperamēto elōgata ſunt.
⁊ ad illud reducibilia regi debēt regimine ꝑtim per
ſilia.ꝑtim vo ꝑ ɔ̃ria ꝓpter qd ſilia debēt eē ɔuenien
tia pri lapſe ɔſeruāde ɔ̃ria corruptiua lapſus iā in=
ducti vt colligēdū eſt 3° tegni.cap̄.illo.Si regere et
ꝑmutare volueris ɔ̃ria aūt q̄ lapſui iā facto admini
ſtranł eligant ex altero cap̄.Curatio eñ vere vnuz
hʒ modū ⁊ illū ꝑ ɔ̃ria.⁊ pri colligūł hi ſermōes.4ª
ꝑmi cap̄.2° 3ª ꝑmi.c° de regimie corpoꝝ: q̄rū ɔpl'o
nes nō ſūt bōe.Itaqȝ cū neutrali lapſus hui⁹ viri pē
deat a diſpōne ſplenis mā̄ʒ melicā cōicātis ad ptes
dclaratas i p'rio cap̄.opʒ ꝙ inſtr̄a oīa eligāł q̄ aduer
ſari debēt māei melice cuʒ caliditate ⁊ humiditate.
ēt q̄ aperiāt oppilōnes ſplenis ⁊ mā̄ʒ iā i eo collectā
leniēdo ⁊ reſoluēdo ſubtiliādo ⁊ abſtergēdo depo=
nāt.¶Et qꝛ ad oppillatiōes ſplenis ꝯtrūcūqȝ a mā
frigida factas ɔ̄ſtringit corpus caleſieri ꝓpter ꝓhibi
tā trāſpiratione ⁊ īpeditā euētatione.Iō opʒ ꝙ iſtr̄a
talia non ſint in gradu caliditatis notabiliter ele=
uata neqȝ talia effectiue:oportet autem vt ſint hu=
midiora formaliter et effectiue:ꝙ calidiora.¶Ita=
qȝ eligał ꝓ hoc viro aer ciuitatis domus vel came=
re ad caliditatē ⁊ ſiccitatē nāliter inclinatus ita ꝙ
habitatio ei⁹ ſit remota a terra a ꝓpinq̄tate aq̄ruʒ
valliū teſtudinaliūe etiā quoꝝ edificioꝝ multā hūi=
ditatē habētiū.Et ſi aer loci ei⁹ nāľr haberi nō poſ=
ſit:fiat artificialiter talis cū igne multo:aut ſuffumi
gationib⁹ reꝝ calidaꝝ vt thuris lauda. myrre: ſto=
ra.calamite ⁊ ſiliū aromatū in camera carbonibus
ignitis abſqȝ fumo ſupaſpſoꝝ.Idē dico de veſtib⁹ ⁊
tegumētis olb⁹ tā capiti ꝙ ſtō cōuenietib⁹.¶Regi=
mē aūt de alijs q̄nqȝ reb⁹ nō nālib⁹ inueniſ in illo cō
ſilio de melancholia ꝓ illo vincentino quod incipit.
Optarē.⁊ caplʒ 2ᵐ de cibo ⁊ potu incipit.Eligat ita
qȝ vir iſte panem de puriſſima farina ⁊c.

¶De intentionibus ⁊ inſtrumentis vniuerſalibus
adminiſtrandis in cura. Cap̄.iij.

Ex predictis in principio ca=
pituli p̄cedētis
apparet:ꝙ intētiones in regimine hui⁹
viri ḡnales due ſunt. ¶Prīa eſt ad diſ=
pōneʒ q̄ eſt neutralitas decidētie ipſius.
¶2ª vo eſt ad egritudines iā p̄dictas.¶Pro qua=
rum fundamēto p̄mittēdū eſt p'rio ꝙ cū iſte vir non
moleſtał vehemēter a dolore ſplenis:⁊ a noc⁹ ipſi⁹
cōicato crebro cordi ſtō ⁊ epati.tūc indiget regimie
ꝓcuratiuo neutralitatiʒ illi⁹.¶2° p̄mittēdū ꝙ cū no
cumentū magis ꝑcipił in ſplene aut in mēbris q̄b⁹
nocumētū a ſplene cōicał:tūc opʒ intendere ad cor
rigendū illoꝝ mēbroꝝ nocumenta ⁊ abſcindēdū ea
¶Propter qd ꝓ regimie neutralitatis illius q̄nqȝ vi
denł mihi neceſſaria obſeruanda.Pro regimine vo
egritudinū ſuaꝝ ſex videnł mihi neceſſaria declarā
da.¶Quoꝝ primū erit ꝓcuratiuū diſpōnis capitis
¶Secundum cordis.¶3ᵐ epatis.¶Quartum ſto=
machi.¶Quintum ſplenis.¶Sextum vero nocu=
mentum renum conabitur abſcindere.⁊ tandeʒ erit
opuſculi complementum.

¶De particulari regimine neutralitatis. Cap̄.iiij.

Primū itaqȝ obſeruandū ꝓ remo
uēda neutralitate hui⁹ vi
ri eſt ꝙ vſqȝ ad duos annos aut ſaltem
vnū iſte vir eſſeł in vere ⁊ in autūno ſm
hūc modū.¶Adueniēte medietate mē
ſis februarij vētre hui⁹ viri exñte lubrico flōmetł ſibi
ſaluatella ſiniſtre man⁹ ꝑ quaʒ extrahanł ſanguis
℥.ij.vel.iiij.ad plus.¶Inueniał aūt vena illa inter
anularē ⁊ auricularē digitos manus.verūtñ ſi ap=
pareret in corpore multa repletio ſecuri⁹ eēt flōma=
re baſilicā aduerſi lateris grā minorandi ⁊ diſtra=
hendi mām.¶2° vo principalr obſeruanduʒ eſt vt
mane imediate ſequēti flōmiā huic viro adminiſtre
tur in mane hic potus.℞.thimi ⁊ epithimi.añ.℈.j.
pulpe tamarindoꝝ p̄parate cū aq̄ ſcolopēdrie ſpice
nar.cinamo.feniculi.añ.gra.ij.accipiał totū i potu
cū.ij.℥.aq̄ tamariſci aut ſcolopēdrie calefacte ⁊ poſt
iſpm imediate dormiat hora vna ⁊ ſi āpli⁹.deide ſur
gat ⁊ nō exerciteł aut ſaltē paucis paſſib⁹ iterpolate
ambulādo poſt q̄ntā horā accipiat ſcutellā vnā ma
cri brodij pulli i hyeme ⁊ cū dbilitate corpis aut cya
thū aq̄ leuiter zuccarate in dieb⁹ caloris aut fortitu
dinis vrutis.poſt q̄ duo vel ipſoꝝ alteruʒ ꝑ horam
comedere tardet.¶3ᵐ remediū ad hanc intētioneʒ
eſt:vt die imediate ſequēti minoratiuū hic vir acci=
piat hoc digeſtiuū in aurora calidū.poſt qd nō cōe=
dat niſi quatuor horis elapſis.Cuius deſcriptio ē
hec.℞.ſy.acetoſi ɔpoſiti.℥.j.ſy.de biſantijs.℥.ß.aq̄
ſcolopendrie vel tamariſci.℥.j.ß.aque acoree q̄ pro
prie taraxacō ab Aui.dr.℥.ij.miſce.⁊ totuʒ accipiat
⁊ totiens quotiēs apparebit in vrina ei⁹ hypoſtaſis
in fundo ſedēs alba ɔiuncta ſilium ꝑtiū ⁊ dyapha=
na.¶4ᵐ inſtr̄m eſt:vt poſt aſſumptionem digeſtiui
mane immediate ſequēti eradiceł mā cū hoc cōpoſi
ſite.℞.electuarij dyaſene deſcriptiōe Nicolai in an
tidotario.ʒ.iiij.lapidis lazuli ⁊ lapidis armeni p̄pa
ratoꝝ.añ.gra.ij.ſpice nar.gra.ij. ſalis gēme. gra.j.
miſce ⁊ totū in potu accipiał cū.℥.ij.aque tamariſci
farfare vel ſcolopēdrie.poſt quā medicinā ⁊ in eius
aſſumptione obſerueł ɔditiones oēs dicte ſuperi⁹
in minoratiuo.¶5ᵐ inſtr̄m gratia huius neutrali=
tatis eſt hoc.℞.mirabol.indoꝝ ⁊ belliricoꝝ.añ.ʒ.j.
floꝝ boraginis ⁊ bugloſſe:⁊ floꝝ enule ⁊ vngule ca=
balline q̄ farfara nołł a Serap̄.i aggregatore.añ.
ʒ.j.ſeminū endiuie lactuce ſcariole ⁊ acetoſe.añ.ʒ.j.
ß.ſeminū cōium frigidoꝝ.ʒ.vj.granoꝝ fiſticoꝝ.℥.ij.
ſyr.ſimplicis acetoſi.℥.iiij.zuccari al.℥.iij.pulpe ta=
marindoꝝ p̄parate:vt ſupius dictum eſt.℥.j.ß.fiat
eł'ariū ſʒ artē d q̄:poſt iſtr̄a p̄dcā iſte vir aſſumat.℥.
ß.dglutiēdo iſpaʒ abſqȝ alio potu i aurora:poſt 4ᵒʳ
horas añ cibū.Eſt ei i hoc iſto potētia magna dige
rēdi mām melicā ⁊ iuūdificādi ſplenē ab ea ⁊ ɔfortā
di ſtomachuʒ eius ⁊ aperiendi oppillatiōes ſplenis
epatis ⁊ renū ⁊ ɔfortandi cor virtute fiſticoꝝ:⁊ tu cō
ſidera virtutem ſimpliciū ingredientiū hoc cōpoſi=
tuʒ ⁊ non deceperis.Hec in ſumma videnł mihi ſuf
ficere ad regimē neutralitatis huius viri.
¶Caplm q̄ntū de cura ꝑticulari ſex nocumētoꝝ ſe
quētiū ad neutralitatē dictā ɔtinens ꝑticłas ſex.

¶De cura

¶ De cura grauitatis capitis cum motu ventoſitatum ⁊ tinnitu ⁊ catarro. Rrica.j.

IAm aũt hoc cap̃. in ſex ptes diuiſo opꝫ trãſire ad regimẽ corrupti uũ nocumẽtoꝝ mẽbroꝝ q̃ egrotãt i ipo. Cũ ergo in hoc viro apparuerit grauitas capitis: mot᷒ vẽtoſitatũ iter craneũ: tinnit᷒ vel ſonit᷒ in aurib᷒: deſcẽſus mãeꝝ ꝑ palatũ ⁊ ꝑ nares. Et iã ꝯtiter ſõni iterrupti ⁊ ſõnia corrupta ⁊ timorẽ facientia q̃ ſi ꝑſeuerãt opꝫ de neceſſitate ꝯcludere caput hui᷒ viri egrotare. Tunc ſꝫ aſpiciat ſi ſit vrina tincturã hñs rubeã vel ſubrubeã groſſitudie ſubſtãtie ⁊ multitudie nubis nephilis vel neoremaris vel ſiliũ: et erit vrina mixta: tũc ſtati flõmet̃ cephalica inter policẽ ⁊ indicẽ dextre man᷒ poſita: ⁊ educant̃ ſanguis. ℥.ij. vel.iij. ¶ 2ᵐ inſtrm eſt: vt mane immediate ſequẽti diſtrahat̃ a capite mã cũ iſtis pillulis. Rx. pillaꝝ de agarico. pil. de iera maiori. añ.ʒ.ß. auari põderis forment̃ pill'e ſex cũ ſucco ro. obſeruatis ꝯditiõib᷒ q̃ ſupi᷒ in minoratiuo dicte ſunt. ¶ 3° ꝑncipalr admiſtret̃ hoc ſuaue digeſtiuũ ⁊ efficax in potẽtia. Rx. aque hypicõis ⁊ ſcariole añ.℥.j. aq̃ acetoſe ſcolopẽdrie. añ.ʒ.j.ß. miſce. ⁊ accipiatur vſqꝫ ad apparitionem hypoſtaſis in ꝑcedẽti cap̃. determinate. ¶ 4° ꝑncipalr purget̃ cũ iſtis pillis. Rx. ieralogodiõ vere ruffini añ.ʒ.j.ß. zuccari al. q.ſ. fiãt pill'e õglutiant̃ in aurora cõditionib᷒ obſeruatis: q̃ i aliĳs edonibus iã ſunt dicte. ¶ 5° ꝑncipalr accipiat poſt quatuor dies oĩ q̃rto ſero pillam vnã de infraſcriptis cũ vadit ad lectũ. Rx. auree alexãdrine deſcriptiõe Nicolai in antido. ſotire magne ibidẽ ẽt deſcripte. añ. ʒ.ß. formẽtur pillule ſex cuꝫ zuccaro albo. ¶ 6ᵐ ꝑncipale eſt. vt oĩ ſero cũ exponit ſe lecto pulueriʒet commiſſurã coronalem ⁊ ſagittalẽ cum hoc puluere. ſ. incipiẽdo a ſuperiori pte frontis vſqꝫ ad ſũmitatẽ ei᷒ in medio capitiſ ꝑ q̃tuor digitos. Deſcriptio pulueris eſt hec. Rx. maiorane florum roſmarini foliĳ ligni aloes ſticados pulegĳ calamenti origani añ.ʒ.ß. roſa.ʒ.j. violaꝝ floꝝ nenufaris. añ.ʒ.ß. pulueriʒentur oĩa ſubtilr per ſe. deinde puluerizata cõmiſceant̃ et admiſtret̃ vt ſupra. ¶ 7ᵐ ꝑncipale inſtrm eſt. vt ſi ꝑ hec oĩa nõ ſufficiẽter alleuiaret̃ caput: tunc. Rx. coſti ſtaphiſagrie pireti pipis al. granoꝝ balſami cubebaꝝ añ.ʒ.j. ireos.ʒ.ß. aniſi liquiritie mũdate añ.ʒ.ĳ. coquant̃ oĩa in lib.vj. aque vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ medietatis. deinde colẽtur. Et de hac colatura mediocriter cal'a cuꝫ 4ª pte zuccari colluat̃ oĩ mane os et fiat gargariſma ꝑ duas horas añ prãdiũ: ⁊ ſilr añ cenã colluẽdo vel gargarizando. viĳ. vel. x. vicibus. ¶ 8ᵐ ꝑncipale inſtrm eſt. ꝙ adminiſtrent̃ ꝑdicta remedia interpolate adminiſtrãdo fricatiões extremitatum ſuperioꝝ et inferioꝝ. ſ. ligature ipſaruꝫ apponant̃ ventoſe ſine ſcarificatione ſuper carnoſis domeſticis partibus tibiarum ⁊ aliq̃ñ ſuper nates et ſpatulas. ¶ 9ᵐ inſtrm iteꝝ ad diſpões capitis eſt hoc. Rx. florũ roſmarini maiorane folioꝝ hedere ſicoꝝ añ.ʒ.ĳ. gariofil.ʒ.j. macis corticuꝫ citri. añ.ʒ.j.ß. floꝝ nenufaris violarũ lãbruſci. añ.ʒ.ß. pulueriʒentur omnia ⁊ ligentur in ſyndone retorta ⁊ vt multũ odorent̃. ¶ Ultimũ inſtrm eſt hoc. Rx. floꝝ roſmarini.ʒ.ĳ. maiorane.ʒ.j. ligni aloes. ℈.j. electuarĳ dyacalamti.ʒ.j.ß. ſy. roſaꝝ.ʒ.vj. zuccare. al.℥.j.ß. fiat electuariũ de quo patiẽs ſepe in ſero cũ vadit ad lectũ accipiat q̃titatẽ vnius nucis muſ. degluttiẽdo ipſuꝫ: eſt enim de rebus confortantibus cerebrum.

¶ De cura motus tremuli cordis. Rrica.ĳ.

PRo diſpõne ꝓo cordis eius attẽdat ꝙ ſepe in cibarĳs ſuis comedat bugloſſam ſuꝑ quã quilibet patiens debilitatẽ cordis ⁊ altera nocumẽta eius dꝫ eſſe audax ad ſepe comedẽdũ ipſam ⁊ eſt can̄. Auic. xj ª tertĳ. cap̃. de can̄. curationis cordis. ¶ Itẽ 2ᵐ ſimplex eſt vſus meliſſe. ¶ 3ᵐ eſt frequẽs vſus corticuꝫ citri. ⁊ ꝓpṫ q̃ñ cõdiunt̃ cuꝫ zuccaro: mirabilr eñ iuuamẽto alleuiant motum tremulum ⁊ debilitatẽ cordis. ¶ 4ᵐ ſimplex eſt. ꝙ in omni potu ei᷒ infuſus teneat̃ lapis ſmaragdus. ſigillat eñ mirabilr in oĩ inſtrõ cordiali mirabilẽ ꝓprietatẽ ꝯfortãdi cor. ¶ 5ᵐ ſpãle remediũ ⁊ cõpoſitũ eſt. ꝙ iſte vir ſepe aut ſaltẽ tribus vicibus in ſeptimana in aurora accipiat.ʒ.j.ß. letificantis deſcripti a Raſi 9° Alm. cap̃. de meli. ⁊ ꝓpẽ diſſoluendo ipm cum.℥.j. aque bugloſſe ⁊ coclearibus duob᷒ vini aromatici dulcis. ¶ 2ᵐ cõpoſituꝫ eſt hoc Rx. hyacinti ſmaragdi ſaphi. oſſis de corde cerui foliorum auri añ.ʒ.j. floꝝ enule bugloſſe margaritaruꝫ puriſſimaꝝ. añ.ʒ.j.ß. zuccari al.℥.iiij. ſy. de corticib᷒ citri.℥.iiij. fiat electuariũ de q̃ patiẽs ſemꝑ añ cibum ꝑ duas horas degluttiat coclear vnũ. hoc eñ electuariuꝫ delectabili᷒ eſt ꝑmo ⁊ nõ minoris efficacie. ¶ 3ᵐ cõpoſitum eſt hoc. Rx. coralloꝝ ru. been al. ⁊ ru. añ.ʒ.j. ſmaragdi puriſſimi ⁊ margaritaꝝ. añ.℈.ß. zedoarie.ʒ.j.ß. pulueriʒent̃ oĩa per ſe: ⁊ de hac mixtura patiẽs accipiat ſuꝑ oĩ cibario ſuo aut ſaltẽ añ cibũ immediate degluttiẽdo ex eo.ʒ.ß. cũ modico vini aromatici ⁊ dulcis. ¶ 4ᵐ cõpoſitũ ẽ hoc. Rx. karabe zedoarie floꝝ nenufaris folioꝝ baſiliconis floꝝ roſmarini añ.ʒ.j. ambre oriental. ℈.j. muſci. g̃.iij. floꝝ lãbruſce ℥.ß. pulueriʒent̃ oĩa ⁊ ligent̃ in ſyndone ⁊ ſepe olfaciat ea eger. hec eñ oĩa inſtra potẽtia ſunt debilitati tremori ⁊ reſolonib᷒ ⁊ lipothomicis ⁊ ſyncopalibus cordis. ¶ Ultimũ remediuꝫ eſt hoc. Rx. ſpẽꝝ electuarĳ de gemmis deſcriptione Meſ. ſpecieruꝫ dyamargaritonis deſcriptione Nicolai. añ.ʒ.ĳ. muſci ambre. añ. gra.iiij. hyacinti electi qui nominatur rubinus.ʒ.ß. been al. ⁊ ru. croci foliorum citri: aut corticum eorũ. ana.℈.ĳ. pulueriʒentur omnia ⁊ fiat ſacculus quadrangularis in ſyndone retorta qui ſemper applicatus ſuper cordeꝫ nuda cute teneat̃. hec de diſpõne cordis dicta ſufficiant.

¶ De cura nocumenti epatis tã ſine mã q̃ꝫ cum mã cuiuſlibet ſpeciei. Rrica.iij.

IAm vero tertio principaliter oportet procurare diſpoſitionẽ epatis. Et premittẽdum primo ꝙ nõ apparentibus ſignis euidẽter demõſtrantib᷒ nocumẽtum cerebri ⁊ cordis ⁊ continuã te extenuatione corporis ⁊ ꝯuerſione ad maraſmodeas reſolones cũ caliditate percepta in hypocũdrio dextro cum rugitu ⁊ gurgulatione ⁊ tenſiõe in ipſo

hypocũdrio ⁊ ſuccedẽte vel ꝓpante chiloſo fluxu ap
paret hec oĩa arguere nocumẽtũ ipſi⁹ epatis. Qḋ ſi
fuerit applicatũ cũ ſiti amaritudĩe oris vigiliaꝝ in-
ſtãtia ⁊ oclop citrinitate ꝓuenient hec oĩa necio ab
augmẽto vel diſtẽꝑie cholice mãei. ¶ Si aũt nõ fue
rint ꝓdicta ſigna pñtia ⁊ appeat faciei ſqualiditas
⁊ cacethica in facie ⁊ circa oculos diſpõ ⁊ ſaliue mul
titudo mollities lenitas friditas hypocũdrij dextri
⁊ aliq̃lis pedũ tumor ꝯʒ hec oĩa ꝓuenire a friditate
⁊ ſ̃tatis augmẽto. ⁊ ſũt duo nocumẽta q̃ vt in pluri-
bus manifeſtant̃ in epate. ¶ Ego aũt legẽtib⁹ dimit
to laborẽ eligendi ſigna ſignificãtia lapſum calm̃ ⁊
hũidũ. q: ſãguineũ ⁊ fridũ ⁊ ſiccũ q: melicũ. hec eñ
ex ꝓdictis eligi pñt ꝑ ꝯtietatẽ doctrine ẽt iſti lapſus
nõ ita frequẽter eueniũt. ſanguineũ eñ valde cito ⁊
facile trãſmutat in cholicũ. Et raro eſt repire lapſuʒ
in epate melicũ pp ꝯtietatẽ eius ad epar ꝑ ambas
q̃litates. Cũ eñ epar ſit calm̃ ⁊ hũidũ reſpectu me-
dij gñis oporteret agẽs trãſmutãs ipm ad melicuʒ
lapſum eẽ valde potẽs. vbi eñ magna eſt reſiſtẽtia
ſi dʒ iduci lapſus ꝯtius opʒ agẽs eẽ potẽtiſſimum.
¶ Ponunt̃ ḡ inſt̃a nõnulla iſtoꝝ lapſuũ correctiua
ſõ ſi appãrent ſigna ebullitionis in ſanguine notabi-
lis rõnale eẽt ⁊ ꝯueniẽs flõmiam admiſtrare euẽta
tiuã. i. refrigerati nã ſanguis ⁊ nõ eductiuã multitu
dinis ei⁹: niſi magne repletiõis appeant ſigna tunc
ẽt ſi amplior licẽtia in eductiõe ſanguinis eẽt ꝯcedẽ-
da. ¶ Deinde admiſtret̃ 2ᵐ inſtr̃m qḋ iter reliq̃ eſt
vtiliſſimũ. ſ. aq̃ iulubaꝝ ſiue decoctio ſit ſiue ſublima
tio earũ. de q̃ in aurora dent̃. ℥. iij. vł. iiij. q̃buſdã die
bus. ¶ 3ᵐ remediũ ad hoc eſt aq̃ acetoſe ⁊ eſt valde
melior altera. ¶ 4ᵐ remediũ eſt lenitiuã facere eũo
nẽ cũ. ʒ. x. caſſie de cãna extracte cuʒ aliq̃ de ꝓdictis
aq̃s. ¶ 5ᵐ inſtr̃ʒ eſt ꝯfortare epar cũ hac ꝯfectiõe. ℞.
trociſcoꝝ dyarodõ trociſcoꝝ de ſpodio aã. ʒ. j. zuc-
cari ſcđe coctiõis. ℥. iiij. coquat̃ zuccarũ cũ aq̃ fontis
⁊ fiãt rotule. iij. ʒ. de q̃bus vnã accipiat ſemꝑ ante ci
bum: ⁊ bonũ eſſet etiã alterã accipere poſt oẽʒ cibũ.
¶ 6ᵐ remedium ad idem poteſt eſſe confectio tria
ſandalorum deſcriptione Nicolai in antidotario q̃
exhibeatur vt precedens ⁊c.

Ad corrigendũ aũt epatis lapſum calm̃ ⁊ ſiccũ
lmãlem cõueniũt hec omnia inſt̃a. ¶ Primo
ſalatiuʒ factum de endiuia portulaca lactuca ⁊ ſiſi
bus. ¶ 2° adminiſtrare ante cibũ cucurbitas confe
ctas. ¶ 3° exhibere. ʒ. ß. trociſcorũ de viol̃. cũ puluere
liquiritie vel decoctione ei⁹. ¶ 4° exterius inungere
epar cũ oleo de ſiſamo cũ oleo de been. ¶ 5° exhibe-
re in potu ⁊ in comeſtiõe ꝯfectiones ennlferas. i. que
recipiũt radicẽ enule. ¶ Volẽtes ꝟo corrigere lapſũ
calm̃ ⁊ ſiccũ mãlẽ epis adminiſtrare debẽt oĩa iſraſcri
pta iſt̃a cũ aq̃ ẽdiuie violaꝝ portulace ãgurie ⁊ ne
nufaris ſcariole ⁊ ꝯſiliuʒ exhibẽdo eas: vt de predi
ctis dictum eſt. Item q̃ñq; bibere. ℥. ß. de zuccaro ro
ſaceo dieb⁹ ⁊ hora caloris cũ aqua portulace angu
rie valde confert. ¶ Similiter confert zuccaꝝ viola-
ceum vt predictuʒ eſt: ⁊ confert predictis mixtio iſta
℞. ſe. endiuie cicoree ſcariole ⁊ portulace. ana ʒ. j. ß.
florũ nenufar̃. ʒ. ij. ſeminum cõium frigidoruʒ oĩum
quatuor. ℥. j. ſpodij. ʒ. ij. terãt̃ oĩa per ſe ſubtiliſſime
⁊ ꝯmiſceant̃ cũ tripla q̃ntitate zuccari albi ⁊ fiat tra-
gea. ⁊ de hac tragea accipiat coclear vnum ante ci-
bum quod eſt valde potens ad confortãdum epar:
⁊ ad frangendum caliditatem eius. ¶ Confert etiã
epi taliter calefacto epithima iſtud. Cui⁹ deſcriptio
℞. aque endiuie violaꝝ nenufar̃. aã. lib. ß. trociſcoꝝ
dyarodon: trociſcorũ de viol̃. aã. ʒ. j. ß. croci. ℈. j. ace
ti coclearia. iiij. conquaſſent̃ oĩa in mortario ⁊ iſun-
dat̃ in eis pãnus triplicat⁹ amplectẽs hypocũdriũ
dextrum vſq; ad poſteriorẽ partẽ tranſuerſalr̃ ver-
ſus ſpinã a duab⁹ horis poſt prãdiũ omni hora bis
vel ter vſq; ad cenam. ¶ Hunc etiã lapſum ꝯueniẽ-
ter corrigere põt comeſtio codiarũ. ſunt autẽ codie
aĩalia teſtudinalia velut limacie hñtes cornua que
inueniuntur in dumetis: que a tota ſpẽ confortant
epar. vt 14ª tertij colligendũ de reb⁹ in q̃rũ vſuʒ in
nat̃ epar. ¶ Et ſilr̃ dr̃ ibi de epate adip. i. lupi qḋ mi
rabilr̃ cõfortat epar ſiue comeſtũ ſiue cõbuſtuʒ ⁊ in
puluere redactũ ⁊ bibitũ cũ aq̃ iris vel ẽdiuie vł alte
ra ſili. ¶ Taceo hic de euãntib⁹ mãm cholicam ab
epe ⁊ a venis plurima enim ſunt dicta ſuperi⁹. Et ſi
videretur inſtantia euacuationis nõ eligatur aliud
q̃ hoc. ℞. pulpe tamarindorum. ʒ. ß. caſſie nuꝑ pre-
parate cum aqua cicoree. ʒ. vj. reubarbari electi. ℈.
j. ſpice nar. gra. iij. ſalis gemme granum. ß. miſce: et
totũ bibatur cum cyatho medio lactis capuni aut
cum aqua violarum.

Si aũt in epe lapſus reperiret̃ fridus ⁊ hũi
dus tũc eligant̃ inſt̃a. ¶ Primũ eſt
aq̃ eupatorij. ¶ 2ᵐ eſt aq̃ abſinthij. ¶ 3ᵐ eſt aq̃ ori-
gani. ¶ 4ᵐ eſt aqua calamenti ⁊ aqua fu ⁊ meu. ex
quibuſdam horũ aut aliquo dãdo in potu in auro
ra tres vel quatuor. ℥. actu calidas. ¶ Confectio cõ
ferẽs ad hanc intẽtionẽ. ℞. ſpẽrũ dyalacce. ſpẽrum
dyacurcume. ana. ℥. ß. ſquinanti cipi eupatorij ſpo-
dij corallorum amborum lambrũſce. aã. ʒ. vj. zucca
ri al. ℥. iiij. ⁊ cum aqua eupatorij fiat confectio in ro
tulis. ʒ. ij. de quibus vna ſemper ante oẽm cibuʒ ac
cipiatur. ¶ Unguentũ ſilr̃ ꝯferens ad hãc intẽtionẽ
℞. olei de maſtice de abſinthio ⁊ nardini. aã. ℥. j. ſq
nanti, eupatorij camedreos camepithe. origani. aã.
℈. j. cere albe. ℥. ß. fiat vnguẽtũ mediocris mollitiei
de quo totum hypocũdrium dextrũ vſq; ad partes
ſuperiores ante dictas ter inungant̃ calo ante actu
¶ Oẽs autem cõmuni fama affirmant q̧ ſpodiũ in
potu datum a ꝓprietate cõfert epati. Ego autẽ di-
co illud verius eſſe in lapſib⁹ calidis. in lapſibus ꝟo
frigidis ſcio ego q̧ potẽtiſſima medicina eſt plurib⁹
diebus bibere in aurora. ℈. ß. pulueris electi ligni
aloes cuʒ. ℥. j. aque eupatorij. Similr̃ valet frequẽs
deglutitio quatuor vel. v. granoꝝ carpobalſami. et
tu elige meliora ſi potes.

¶ De cura lapſus ſtomachi frigidi ⁊ humidi calidi
⁊ humidi ⁊ frigidi ⁊ ſicci cum materia. Frica. iiij.

Nunc aũt quarto ꝑncipalr̃ ꝓue-
niẽdũ eſt ad ſignãduʒ
remedia ꝯferẽtia ſtõacho. Et lʒ q̃plima
ꝓdictoꝝ q̃ aduerſãt̃ lapſui cordis ⁊ epa
tis ſint etiã ſtõacho ꝯferẽtia. hic tñ ponã
octo iſt̃a ſtõacho ꝯferẽtia. ⁊ tria q̃dẽ ad lapſũ frigi.

dam ⁊ humidũ materialẽ eius. ¶ Et pͥmũ quidem eſt electuariũ de ligno aloes deſcriptiõe Auic. quinto can. ⁊ ſumma pͥma. de quo exhibeant̃. ℨ. ij. pluribus mane cũ. ℥. j. ß. aq̃ betonice calefacte. ¶ Scõm ṽo ⁊ nõ minus potẽs illo eſt dyacalamentũ qḋ exhibeat̃ vt alterum. ¶ Tertiũ ṽo eſt. ℞. laudani puriſſimi reſine electe ſtoracis liq̃de añ. ℨ. vj. menthe abſinthij cyperi gallie muſ. eupatorij. añ. ℈. j. macis. ℈. ij. cere quãtum ſufficit. fiat cerotũ ſcutale qḋ applicitũ ſup ſtomacho multis diebus ibi ↄſeruet̃. ¶ Quartũ inſtrũ pͥncipale ad lapſum ſtomachi calm ⁊ humidũ q̃ tñ raro reperit̃. tñ ſi ↄtingeret ſufficiẽter corrigit̃ dãdo in potu quatuor vel quinq; diebus in aurora. ℨ. ij. roſate nouelle cũ. ℥. ij. aq̃ acetoſe vel plãtaginis vel lãbruſce q̃ melior eſt oĩbus alijs. Imo ſolus puluis lãbruſce in potu datus mirabilr̃ corrigit hos lapſus: vt colligi põt a Dyaſcoride caplõ de inãtis lege ibi.

At vero iterum ↄuidendũ eſt diſtẽperãtie ſtomachi frigide ⁊ ſicce melãcholice cum quinq; ſequentibus inſtr̃is. ¶ Et primũ quidem horum eſt mirabile: q͞ apparentibus ſignis iſtis vez ſiccitate oris cũ acredine ⁊ ſputo acido ⁊ vẽtoſitatibus fluctuãtibus a ſtomacho cũ tenſione optimum eſt mane in aurora aſſumere cyathũ vnũ brodij caponis vel galline cum. ℈. ß. pulueris dyacimini deſcriptiõe Nicolai in antidotario. ¶ Scõm vero inſtr̃m eſt hoc. ℞. aque farfare. ℥. iij. aque menthe. ℥. j. miſce ⁊ recipiat in aurora pluribus dieb⁹. ¶ 3ᵐ vero inſtr̃m eſt: vt poſt cibũ ⁊ adhuc etiã añ cibũ patiens ſumat. ℥. ß. cõfectionis de citro ſolide ⁊ zuccarate: ⁊ erit ei valde cõueniens. ¶ Quartũ ṽo inſtr̃m eſt: vt iſte infirmus aſſueſcat mane in aurora ante prandium ⁊ ante cenam per horam aſſumere de radicibus iringi confectio duas vel tres radices lõgitudine digiti minoris. ¶ Ultimuz inſtr̃m eſt hoc. ℞. olei de violis citrinis. ℥. j. olei de been. ℥. j. ß. bdellij mollis ⁊ ſubalbidi. ℨ. j. ß. macis. ℨ. ij. menthe. ℈. ß. cere albe quãtũ ſufficit fiat ceratũ bene tenax qḋ ſemper applicitũ ſuo ſtomacho ꝑmaneat vſq; quo ſanitati reſtitutus erit. ¶ Ultimo memorandũ circa diſpõnes ſtomachi q͞ nõ miret̃ aliq̃s ſi nõ fui valde ſollicitus ad ↄſcribendũ particulariter ſolutiua diuerſis diſcraſijs ſtomachi ſuprapoſitis appropriata. Ego enim ſcio q͞ euacuationes prime ſuperius ſcripte pro regimine capitis cordis ⁊ epatis conuenientes ſunt ad mundificationem ſtomachi a materiebus diuerſis in uẽtis in eo ſimplicibus ⁊ commixtis. quare hic ſermonem non protelaui.

¶ De cura oppilationis ⁊ duritiei ſplenis. Rubͥca. v.

Pro regimine aũt diſpõnis in quinto caplo poſite parumꝑ ſubtilius ↄtẽplandũ eſt ⁊ remedia appropriata oĩno magis eligenda ſunt ad diſpõnẽ ſplenis q̃ aliorum membrorum. Ipſorum enim egritudines in hoc viro ſũt magis per colligantiã eorum ad ſplenẽ q̃ per ꝓprium lapſum ipſorum. ¶ Primo itaq; deſcribã quedã inſtr̃a oppilõnis ſplenis apertiua. ¶ Scḋo ṽo ordine adminiſtrant̃ inſtr̃a duritiei ſplenis approꝑata. ¶ In tertio ṽo ordine ponã aliqua ventoſitatũ ſplenis extenuatiua. ¶ Quarto ṽo loco nõnulla tangã eũ attinẽ materierum in ſplene inuẽtarum. ¶ 5° ⁊ vltimo ordine tãgam aliqua pͥſeruatiua ſplenis a lapſu deteriori.

De his ergo q̃ aperiũt oppilõnes ſplenis ſimplicia et famoſa ſunt tamariſcus. et melior eſt ſcolopẽdria q̃ dĩ lingua ceruina. plãta quidem in riuis montiũ oriẽs cuius folia lõga ſunt lõgitudine ſpãſe cũ dimidia vel duarum. viridis quidez in ſupꝑficie reſpiciẽte celũ cũ claritate mãifeſta. In ſupꝑficie quorũ reſpiciẽte terrã macule q̃plurime tranſuerſaliter lateraliter poſite inueniũtur que ſimulant̃ vermiculis rubeis. cuius radix neruoſa minuta eſt colore nigro ⁊ ſubrubeo colorata. Et ſapor eius ad verã dulcedinẽ traxit cum mucillagine fere emanãte a radicibus eius maſticatis. ¶ Tertia ṽo plãta eſt cortex capparorum. ¶ Quarta ṽo plãta eſt quã vocat Dya. Splenion. de qua ipſe ſcripſit q͞ eſt tãte potentie q͞ vſus eius frequẽtatus intrĩ extenuat ſplenẽ q͞ ꝓuat holem a ſplene: ſane intelligẽdo illud qḋ tã magnã potentiã hꝫ in extenuãdo ipm̃. Eſt autez hec plãta quã latini ⁊ lõbardi nõiant matrẽ ſyluaz que orit̃ in dumetis ſtipitẽ faciẽs ſubtiliſſimũ inuoslutũ plãtis alijs ſicut torques in cuius nodis lateraliter folia duo reperiunt̃ ſibi inuicez dyametraliter oppoſita: apud quorum folia appendẽtia a dextra et ſiniſtra partibus inueniuntur grana duo rubea oblonga paruper: de qua plãta mirabilia vidi ego in iſtis diſpõnibus ↄtrus auctoritate Dyaſcoridis anazarbei cui maximã laudẽ ⁊ reuerentiaz exhibet Gal. in notitia ſimpliciũ medicinarum. ſexto de ſimplici medicina. pͥmo caplo colligendũ. ¶ Quinta vero plãta eſt cẽtaurea. ¶ Sexta eſt fu. ¶ Septia eſt meu quarum hyſtorias ⁊ virtutes lege ſexto de ſimplici medicina. ⁊ in aggregatore Seraꝑ. appropriatis capitulis. ¶ Alia ſimplicia appropriata q̃ plurima ponere potuiſſez que mihi expꝑta ſunt. ſed nolo faſtidire legẽtes. ¶ Oppilõnes ſplenis antiquas ſoleo aperire cuz medicina cõpoſita infallibili que eſt hec. ℞. metridati. ℨ. j. aque ſublimationis ſaluie. ℥. ij. miſce. ⁊ exhibeat̃ in aurora ⁊ tardetur cibus horis ad minus quatuor. ¶ Scõm cõpoſitum illarum oppilõnum apertiuũ eſt hoc. ℞. oximellis ſquillitici. ℥. j. ſyr. de eupatorio. ℥. ß. aque fu. ⁊ eſt valeriana. ℥. ij. ß. miſce. ⁊ calidum exhibeatur vt de predicto ſtatim dictũ eſt. ¶ Tertiũ inſtr̃m eſt. ℞. adianti pollitrici capillorum veneris cetrac. añ. ℨ. j. rubee tinctorum corti. radi. geneſtre. añ. ℈. ij. aque ciſterne lib. ij. aceti. ℥. iij. liquiritie mundate ⁊ minutim inciſe. ℨ. j. ß. coquant̃ oĩa lẽto igne vſq; ad cõſumptionẽ medietatis ⁊ de hoc potu bibat eger. iiij. ℥. ſex vel octo diebus. et eſt medicamẽ infallibile. ¶ Scio etiã ego experiẽtia certa q͞. ℨ. ß. veri balſami in potu data cum aqua ſublimationis apij delet antiquas oppilatiões ſplenis.

Propter ſecundum vero principale huius omnes duritiês ſplenis remouẽt infraſcripta medicamina. ¶ Primum eſt in aurora deglutire. ℨ. ij. clare terbentine ⁊ abſtinere poſt ipſaz a cibo ⁊ potu per horas. v. ¶ Secundũ ſpeciale ſimplex eſt exhibere in aurora. ij. vel. iij. pillulas de pingui galbano factas. ¶ Tertiũ ṽo ⁊ ii eiꝰ ꝓdictis eſt

deglutire.ʒ.ß.pinguis armoniaci cōuerſam in pil-
lulas in aurora vt pdictū eſt.¶Quartum ſpāle ad
hoc eſt vt in potu detur.℥.j.ß.ſucci praſſij cū.ij.℥.
aque apij.¶Quintū eſt reſolutiuū ⁊ mollificatiuū
ſplenis ⁊ primū.De cōpoſitis localib⁹ eſt.℞.radicū
altee ſaponiſtice maioris quā ſcribūt ꝙ plurimi eſſe
ſpēm artanite añ.ʒ.iij.bdellij armoniaci pinguiū
añ.℥.ß.cēt auree mi.abſinthij ſcolopēdrie tamariſci
añ.ʒ.j.ß.aceti lib.ß.coquant̄ hec oīa in tribus ſitu
lis aq̄.⁊ in hanc decoctionem calidā in aurora infū
dat̄ ſpōgia magna nō maculata ⁊ ſupapponat̄ hy
pocūdrio ſiniſtro vbi eſt regio ſplenis ſex vel octo vi
cibus renouādo ipſam.deide ſupponat̄ fruſtū filtri
infuſum in aceto extinctionis calibis cū decoctione
ſplenionis ⁊ tamariſci.¶Si aūt reſiſtētior eſſet du-
rities ⁊ nō cōplete reſolueret̄ p hec.tūc adminiſtret̄
hoc ceratū cū quo gētes ꝙ plurimas curaui a duri
tie ſplenis aꝑoſa p tres vel quatuor annos ꝯfirma
ta.lꝫ videat̄ eſſe ꝯ ſniaꝫ Auic.⁊ Gal.14° terapētice.
verūtn̄ hoc nō eſt oīno ꝯdictoriū eis.Reuerētie eni
auctoꝝ veritatē ꝯtinēt in pluribus ⁊ nō ſemper.Eſt
aūt huius cōpoſiti deſcriptio hec.℞.medullis.cru-
riū boum antiquoꝝ pinguedinis taxi olei vulpini.
añ.℥.tamariſci ſcolopēdrie abſinthij corticū cappa
roꝝ ſpice romane ⁊ celtice ⁊ vernine añ.ʒ.j.ß.coſti cē
tau.mi.añ.ʒ.j.armoniaci.℥.j.ß.bdellij mollis ⁊ ſub
albidi.℥.ß.olei de been.ʒ.ij.cere.q.ſ.fiat ceratū ſemi
lunare bñ tenax ⁊ applicet̄ hypocūdrio ſiniſtro vide
bis eni in paucis diebus reſolōnē ⁊ nō immerito.ta
les eni durities curari debēt ex intētione reuolutio
nis intētionis a mollificātibus ad reſoluentia.⁊ eꝫ.
vt quarta pmi.caplo 25°.⁊ tertia quarti.trac.ſcdo.
caplo de cura ſephiros.⁊ 14° terapentice caplo.de
cura ſcliroſis colligēdū eſt.Cū ergo in hoc cōpoſito
lateat ꝟtus mollificādi ⁊ reſoluēdi.ergo eſt efficaciſ
ſimū.Et hec de nocumēto ſplenis per mollificantia
ſimul ⁊ reſoluentia curando ſufficiant.

¶De cura oppilationum renum a trumbis ⁊ peta-
loidibus muccoſis. Rubrica.vj.

At vero nūc vltimo aliqua tāgen
da ſunt diſpōnibus renū
appropata.dare ergo in potu in aurora
freqnter ⁊ ꝯtinuatim pluribus diebus.℥.
iij.vel.v.aq̄ ſublimatiōis litoſpmatis:et
eſtmiliū ſolis:eſt valde ꝯuenies.Silr etiā aqua fru
menti ⁊ geneſtre.Et iteꝝ melior oībus pdictis eſt aq̄
ſaxifragie.¶Et ſcio ego experiētia certa.ꝙ ꝯtinua-
re.xv.vel.xvj.diebus in aurora potū aque ſublima
tionis cretani marini de qua dent̄.℥.v.ca..e mirabi
liter mūdificat renes a trūbis petaloidibus mucoſ
ſis ſuꝑfluitatibus harenis ⁊ lapil.crede mihi expto
Quid aūt ſit cretan⁹ marin⁹ in altero ꝯſilio magno
de diſpōnib⁹ viarū vrine declaraui ⁊ deſcripſi plātā
⁊ tu lege ibi.¶Frequēs aūt comeſtio ficuū ſiccaruꝫ
ante cibum et pdicta confert lege ſcdo can.de ficu.
¶Et ſcripſit zoar pmo theiſir pmo cap.ꝙ pot⁹ aque
decoctiōis radicū vrtice frequētat⁹ ⁊ earū comeſtio
mūdificat ⁊ abſtergit renes a trūbis lapillis ⁊ ab
harenis ⁊ preſeruat eos ab ipſorū ḡnatione.¶Eſt
aūt experientia quotidiana verificatū ꝙ confectio de
fiſticis p me cōpoſita mirabilr opat̄ circa diſpōneꝫ
tā capitis ꝙ cordis ſtōachi ⁊ renū.⁊ tu cōſidera vir
tutē fiſticorū.⁊ ꝓprie in mūdificando renes.fiſticis
eni ineſt ꝟtus qua cōminuit̄ i eis lapis q̄ eſt in reni
bus.18ª tertij.cap.de cōminuētib⁹ ⁊ educētib⁹ la-
pides a renib⁹.Si ergo in fiſticis eſt virtus ad lapi
des ⁊ harenas q̄ ſunt maioris reſiſtētie.tūc q̄ pote-
rit eſſe opinio tua ad negādū ꝙ nō poſſint educere
trūbos petaloides ⁊ reliq̄ corpora minoris reſiſtētie.
¶Per hec igit̄ oīa appet ꝙ̄to ingenio ⁊ labore viēn
dū ſit ad regimē ⁊ curā diſpōnū corporis hūani neu-
tralū ⁊ egritudinū.pp qđ hinc fugiāt pſumptuoſi
⁊ temerarij ⁊ parū periti medici q̄ olfecerūt medici-
nā ⁊ nō guſtauerūt eaꝫ.¶Tolle igit̄ eximie doctor
hoc tibi pceptū ſalutiferū cōſiliū quoddam magna
voragine ſcīe inuolutū.⁊ rege te cū illo ſollicite ſi ſe-
curaberis a tot ⁊ tantis piculis q̄ manifeſtauit tibi
pmū caplm̄ q̄ tibi oīa miſericorditer ⁊ pie cōcedere
dignet̄ altiſſim⁹ ad laudes eius imortales.Amen.

Conſilium.271.

De diſcraſia toti⁹ ad cōplōnem cho-
lericā cū epate vehemēter calīo cū octo malis diſpō
nib⁹ in quas patus eſt labi que ſunt.¶Febris cho-
lerica.¶Dyaria cholerica.¶Stipticitas vētris ex
abūdātia cholere.¶Multitudo harenularū ⁊ lapil
lorū ⁊ eoꝝ retētio.¶Ardor vrine.¶Dolor capitis
cholericus.¶Squinātia diſpō.¶Deſcenſus ma-
teriei ad pect⁹.¶Diuidit̄ aūt ꝯſiliū i capitu.tria.
¶De cauſis ⁊ ſignis dictarū diſpōnum. Cap.j.

Generoſus ⁊ pradēs adoleſcēs Marcus
de nero de celeberrima vrbe Vincen-
tia parat⁹ eſt egritudine frequenter
vniuerſali egrotare que duplex eſt.vꝫ
mala cōplexio febrilis.⁊ mala cōplo
calīa toti corpori ab epate ſuo cōicata etiā propter
alias cauſas inferius recitādas dolore capitis ob-
talmia ⁊ ventris ſtipticitate parat⁹ eſt nō raro mo-
leſtari.propter quod indiget quandoqꝫ regimine
non ſolum preſeruatiuo:ſed etiam curatiuo vt in
poſterum oſtendetur.¶Eſt autem huius viri natu
ralis diſpoſitio cholerica a generatione et nondum
a tempore permutata:licet propter vehementeꝫ ca
liditatem epatis paratus ſit tranſire in choleticita
tem aduſtam in etate declinatiua.vt colligendum
eſt ſcdo tegni.in tractatu de ſignis habitudinis to-
tius.illo capitulo.Decidentie vero ⁊c.Eius natura
lem complexionē eſſe cholericam ex pluribus mon-
ſtrari poteſt.¶Primo quidem quia tactu caliditas
eius percipitur cum acuitate in omnibus partibus
et maxime circa epar.¶Scdo quia habitudo eius
vniuerſaliter eſt gracilis ⁊ tactu percipitur ſiccitas
cum ariditudine et color eius ad citrinitatem rubedi
ne refractam eſt declinās.⁊ capilli capitis eius ⁊ to-
ti⁹ nigri ⁊ ſolidi ſunt notabiliter:et eſt homo velo-
cis incurſus ad iram et paſſiones animi:faciliſqꝫ
apprehenſionis:et mobilis in anima et paſſionib⁹.
necnō venter eius ad ſtipticitatē naturaliter incli-
nat̄ niſi ad oppoſitū pducat facilis alteratio vētris
a friditate ꝓpter raritatē eius.¶Similiter etiam

frequēs ſitis cum amaritudine oris apparēt in eo: ⁊ pulſus velox ⁊ frequēs ⁊ magnus frequēti⁹ ꝙ par uus ⁊ mediocris. Et vrina ei⁹ in tinctura notabilr eleuata a ſubignea vſqꝫ ad croceā ⁊ igneā. ¶ Et qm̄ hec oīa ſigna notabilr magna ſunt. iō ex eis dedu= cit magnitudo lapſus notabilis. ꝑꝑ qđ correlarie cō cludit ꝙ hic vir nō idiget regimie ꝯſeruatiuo ſꝫ ad melius reductiuo. nālis em̄ cōplexio cholica vt mul tū a mediocritate elōgata ꝯſeruari nō dꝫ. ſicut iſta que multū lapſa eſt. ſꝫ ad melius ꝑmutari dꝫ. ¶ Et ſequit̄ 2° ꝙ inſtra quib⁹ regēdus eſt iſte vir non de= bēt eē calefaciētia ⁊ exiccātia lapſui ſilia. imo debēt eē ꝑmixta ex calidis ꝯſeruātib⁹ ⁊ ex frigidis corrigē tib⁹ cholericitatē intēſam. Iſti ſūt ſermones colligē di 3° tegni. cap̄. ꝑmo. Si ṽo permutare volueris et ad meli⁹ reducere ⁊c. Et tertia primi. cap̄. de regimi ne corpoꝝ habentiū malas cōplones. ⁊ partim q̄r= ta primi. capitulo ſecundo. ⁊ plaries alibi.

At vero iteruꝫ quoniā iſte vir in cōpoſitiōe ſua valde rarus exiſtit. ⁊ ſanguis cholericꝰ vehementer euaporabilis eſt ⁊ curſibilis ⁊ ſua caliditate intēſa notabilr alteratiu⁹ oīm partiuꝫ in qb⁹ multiplicat̄: ⁊ ad quas effundit̄. ideo propter hoc fundamētū eſt facile videre. ¶ Primo ꝑpter qđ hic vir apt⁹ eſt incidere frequēter feb. cholericas in= terpolatas ⁊ ꝯtinuas. Mā em̄ multiplicata in epa= te ⁊ ſuo receptaculo. aut qꝛ vehemēter alterādo de= bilitat ṽtutē. aut ꝑpter aliquā de cauſis oppilanti bus in epate nō fit debita euētatio frequēter putre re pōt et febres ꝑdictas efficere. ¶ Et ſi qđ ē iſta mā cholerica ibidē abſqꝫ putredine ꝯſeruet̄ malā com= plexionē calidā in toto efficere pōt alterādo ſpūm ⁊ ſanguinē toti corpi cōicatos. ¶ Et colligit̄ 2° ex ꝑdi ctis ꝙ ſi ꝑdicta mā multiplicet̄ ad inteſtina faciliter pōt facere ſolōnē cholericā. ¶ Et ſi ꝑ vrine vias ar= dorē in eis facile ꝑducere poterit. ¶ Et ſequit̄ 3° ꝙ ſi hec mā euaporādo capiti vel ſubſtātialr ibi ꝑpul ſa detineat̄ cephaleā calidā ꝯſiabit in ipō. ¶ Si aūt ad ptes oculoꝝ in oculis obtalmiā cholericā efficere poterit. ¶ Et ſi aliqualr melācholica et igroſſata retineret̄ circa ptes gutturꝭ l eis facile pōt ꝑducere ſquinātias cholericas q̄ notabilr ſuſpecte forent.

Ex quibus oībus in vnā ſūmā redactis appet ꝙ iſte generoſus ado leſcēs parat⁹ eſt ad oēs has egritudines. ¶ Primo ad febrē ꝯtinuā cholericā ⁊ iterpolatā. ¶ 2° ad malam cōplonē calidaꝫ ⁊ ſiccā toti⁹ corpis: a q̄ ſemꝑ vt plu= rimū neutralr affligit̄ neutralitate ōcidētie nolata. ¶ 3° parat⁹ eſt ad fluxus vētris cholericos. ¶ 4° ad dolores vētris acutos. ¶ 5° ad pūctionē ⁊ ardorem vrine. ⁊ fortaſſe ad excoriationeꝫ. ¶ 6° ad multipli= cationē harenulaꝝ. ⁊ ꝯſiter ad lapides in renibus. ¶ 7° paratus eſt ad ſodā cholericā. ¶ 8° ad obtal= miā ꝯſimilē. ¶ 9° ad ſquināntiā cholericā. ¶ 10° ad verendas diſpoſitiones pectoris ⁊ ꝑprie ſi catarri= zans cholerica materia raptū caperet ad pectus ⁊ ad pulmonem. ⁊ tu ꝯſidera. quia hec oīa facile ſunt demōſtrabilia intelligenti theoricā ⁊ ꝑncipia ſciētie medicinalis. ¶ Et ſequitur vltimo ex ꝑdictis: ꝙ iſte vir magna indiget diligentia: ⁊ non minori ſolertia ſui regiminis quod in ſequentibus duobus capitu lis principaliter aperietur.

¶ De regimine diſpōnum huius viri ꝑ debitā mē ſuram rerū non naturalium. Cap̄. ij.

Itaqꝫ pro ꝯueniēti regimine huius viri eligat̄ loc⁹ hītatiōis ei⁹ remiſſe caliditatis. vt ꝑ ipꝫ ⁊ ꝑ alias res nō nāles ꝯſilr mēſuratas ꝯſeruari poſſit nā= lis ei⁹ cōplo. Et qm̄ remiſſa caliditas intēſe caliditati applicata remittit ⁊ refrangit ipaꝫ. ideo res nō nāles primi gradus caliditatē ⁊ ſiccitatē in corpo re ꝑductiue erunt huic corpi neceſſario eligēde. cō= ſeruāt em̄ nālēꝫ caliditatē ⁊ ſiccitatē corpis: vt ipꝫ ad melius permutare pñt ꝑꝑ cāꝫ ꝑdictā. ¶ Igit̄ euitet māſionē camere aſpectu meridionali ⁊ acchitali ſub tectā. Caueat ab aere calefacto ⁊ ꝑpē ſuffocato l ca merꝭ ⁊ diu retēto. ſicut a fumos carbōib⁹ ħ reſpiratꝭ accēſo. ¶ Et oīno euitet veſtes excellētꝭ calefactiōis ⁊ ꝑpē que ſibi adheſiōe cū fortiſſima cōpreſſiōe co= artāt mēbra ⁊ maxie renes ⁊ ilia ⁊ pect⁹ ⁊ caput ei⁹ ꝯueniēti tectura cuſtodiat. ꝑꝑ qđ nō laudo in ipō ca pellū palearē neqꝫ capellos de lana. ⁊ ꝑpē ſuffultos dolſib⁹ varioꝝ ſua caliditate ⁊ pōdere caput vehemē ter ledētes. vt ſolent hodie fantaſtica iuuenū tectu ra. q̄ magis opiniōe vana ⁊ alioꝝ ſequela hec talia capitis ornamēta geſtāt ꝙ querētes vtilitatē ꝑpriā ſicut ēt dereiltāde ſūt vane mlieres q̄ in hac nr̄a eta te caput earum muniūt ornamētis fere turrigeris. ¶ Poſt hoc aūt ēt māſiōes terraneas: ⁊ fluuib⁹ aqꝛ ꝑpinquas euitet ꝑꝑ vehemētē friditatē ⁊ hūiditatē taliū locoꝝ. ¶ De cibis aūt pariformiter dicēduꝫ eſt ꝙ oīa talia alterent̄ cū his que caliditatē ⁊ ſiccitatē refrāgere pñt. ¶ Panis igit̄ eligat̄ puriſſime fari ne hñs etatē triū dierū nō pluriū multū fermētī pl⁹ ꝙ ꝯſuenit ⁊ paꝝ ſalis coctione nō aduſtus vel torre factus: qui ēt cruſtari dꝫ ſi aduſt⁹ fuerit. Et euitet frequētē comeſtionē de paſta vel de farina ꝯfectoꝝ vt ſunt lagane ⁊ ꝑpē nō fermētate. ¶ De carnib⁹ ac cipiat eas que ſunt leuis digōnis ⁊ boni nutrimēti cōiter cognitas euitādo ex eis vetuſtas ⁊ macras: ⁊ ſolidi ⁊ duri corporis. vt ſunt antique galline capo= nes anſeres: ⁊ vetuſti porci apri ⁊ volātia oīa in aqs degētia dimittere dbet niſi etate iuuenilia ⁊ pinguia corpa fuerint: quoꝝ ꝯdimēta ꝑparationes intelligo ſemꝑ refrangi debere cū portulaca cucurbita endi= uia ſpinachia bleta lactuca criſolocāna ⁊ ꝯſilibus. Carnes ṽo ſaltas in multo vſu nō hēat neqꝫ aro= maticis ſpēb⁹ calis ꝯditas vt pipe. ꝫꝫ. galāga nuce muſ. gariofil. croco ⁊ ꝯſilib⁹ ſaltem in multa q̄ntita= te poſitis. Et ꝯueniūt ei in vſu frequētiori carnes eli xe ꝙ aſſate ⁊ ꝑpē multuꝫ torrefacte. ¶ De piſcibus placēt mihi fluuiales oēs piſces ⁊ lacunales niſi feti di fuerint. velut ſunt groſſe tince ⁊ anguille. Cancri ṽo nō diſplicēt mihi. Saliti vero piſces nō multum habeantur in vſu niſi longo tp̄e in aceto macerati. ¶ De herbis ṽo placēt mihi oēs ſupraſcripte. Cali dis ṽo plātꝭ vt petro. rutha mētha feniclo abrotano hyſopo ⁊ cōſimilib⁹ nō multū ⁊ frequēter vtat̄. neqꝫ vitupero caules in eo ⁊ ꝑprie nō vehemēter coctos. ¶ Legumina vero placent mihi ſicut cicera ru. al. ⁊

faſeoli proprie recẽtes: ⁊ pãnicũ ⁊ ordeũ ⁊ riſum hec oĩa ſunt ei vtilia. ¶ Lac ꝟo nõ eſt vituꝑabile in eo ⁊ ꝓprie cum pauco vino cõiunctũ. ⁊ coloſtra etiam et recocta ſunt ei vtilia: ⁊ oẽs cibi lacticinei ſi lacte co- cto cõditi fuerint laudanẽ ei. ¶ Acetum ꝟo agreſta arancia ⁊ acria oĩa bene placẽt mihi: ⁊ ꝓprie ꝯfracta cũ brodialibus pinguib⁹: ⁊ croco et cinamomo que due ſpẽs in eo laudãtur magis ꝙ̃ altere. ideo piper gariofil. ꝫꝫ. galãge ⁊ ſiſiũ nõ ſit eius vſus. ¶ Oleũ ꝟo oliuaꝝ melius eſt ei ꝙ̃ butyrũ. Adeps porci co- lata placet. ¶ De fructibus laudanẽ ei ſuis tꝑibus pruna ceraſa auellane amigdale pepones ⁊ angu- rie q̃ꝗ ⁊ ficus recentes ⁊ vue. Reliqui ꝟo fruct⁹ vt tribules cucumeres: ⁊ pira mollia difficilis digẽnis vt citonia meſpila: ⁊ caſtanee ⁊ ſorbe dimittanẽ. per ſi: aꝟo ⁊ granata dulcia: ⁊ muza ⁊ poma ⁊ pira dul cia ⁊ ꝓprie cocta ſunt ei vtilia. ¶ De potu ꝟo vtatur vino albo vel ſubrubeo odorifero ⁊ nõ trãſcendente etatẽ vnius anni ad dulcedinẽ inclinato. vt ſunt vi- na ſenẽſia cẽtrilẽſia ⁊ conſilia bene placent. vina ꝟo nigra groſſa ⁊ ꝯturbata mali odoris ⁊ viſcoſa dimit tantur. ⁊ ꝓprie q̃ orta fuerunt in montibus valde lapideis: ⁊ ꝓprie gipſeis. ¶ Caueat autẽ ab vſu aq̃- rum fluuialiũ ſiue vrbis ſunt eñ aque groſſe gipſea les ⁊ magnifice ledentes ſtõachũ ⁊ epar ⁊ ꝓprie in tali cõplone ⁊ habitudine: q̃lis eſt ſua vehemẽti ra- ritate. ꝑꝑ qđ meliores ſunt aque putcales laudabi- lium locoꝝ. Et meliores oĩno aque ciſternales q̃ in- ter alias exiſtũt digẽni faciliores lauatiue mũdifi- catiue ⁊ aperitiue. ¶ Quãtũ aũt ad exercitiũ dicen dũ ꝑmo ꝙ iſte vir nobilis oĩno fugiat exercitia for- tia ſui intẽſiõe ⁊ extẽſiõe. Exẽplũ ꝑmi vt impetuoſa eq̃tatiõe eq̃ effrenis ⁊ mali greſſus ⁊ ꝯq̃ſſatiui mul- tũ. Exẽplũ ſcđi vt exercitiũ lõgo tꝑe ꝑdurans. nãlis eñ cõplo huius viri ⁊ habitudo nõ inclinãt hũc vi- rũ ad exercitia talia ⁊ ꝓprie poſt cibũ. ꝑꝑ qđ ciuiles occupatiões exerceri melius eſt ꝙ̃ rurales: ⁊ vena- tiones ⁊ curſus vehementes ⁊ equũ gradariũ ꝓcu- ret eq̃tare ⁊ nõ effrenũ: ⁊ in ſũma magnã ſue vite oc cupare partẽ in q̃ete meli⁹ eſt ei ꝙ̃ in exercitio. ¶ De mõ aũt vigilie ⁊ ſõni euitet exceſſus in vigilãdo. im- mo ſõni ꝑluritas amplior eſt ei ꝯuenientior ꝙ̃ exceſ- ſus in vigilijs. ¶ De mõ aũt ſuccurrẽdi replõni per euãntia videbiẽ in 3° cap. ſed ꝙ̃tũ ſpectat ad quin- tã rem nõ nãlẽ. Iſte vir accipiat menſuraꝫ cibi ⁊ po tus quã ſtõachus eius ſine dolore tẽſione ⁊ fluctua tione ꝯueniẽter tolerare poterit ⁊ nũꝙ̃ comedat ni- ſi ꝑciperet ſtõachũ eius a grauitate ꝑaſſumpti cibi eleuatũ eẽ ẽt niſi nãlis appetitus inuitaueri ipſũ ad comedẽdũ ⁊ bibendũ. Et nõ comedat cibaria diuer ſa multa numero ⁊ ſpẽ in vna menſa. ſed ſufficiũt ei fercula duo vel tria. ⁊ nullũ accipiat cibũ ſine maſti catione optima ⁊ longa ſicut nullũ potum accipere debet niſi paulatine et non impetuoſe degluttiendo ipſum. ¶ Pro altera re nõ nãli effugiat iſte vir triſtã tes anime paſſiones vt anguſtiã irã furorẽ. ⁊ non ꝑ ſiſtat in meditatione obiectorum melice impreſſiõis vt timoris mortis vt litis ⁊ ſĩliũ. Hec in ſũma eſt ei re gula neceſſaria i ꝯſeruãdo ⁊ defendẽdo vitã ſuam.

¶ Capitulum. iij. de regimine huius viri per medi- cinalia continens Rubricas. viij.

In ipſo enim ꝑmo ꝓponã regimẽ ꝑſeruandi eũ ab euentu febriũ. ⁊ aliq̃ualis curationis earũ ſi eas euenerint. ¶ In 2° tangetur regimẽ ꝓ- hibẽdi abeuentu dyarie cholice in ipſo. ¶ In 3° ꝓcurabiẽ regimẽ ꝓhibitiõis ſtipticitatis vẽ tris. ¶ In 4° oſtendẽtur aliq̃ua ꝑſeruãtia ab euen- tu ⁊ multiplicatiõe harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ in eis. ¶ In 5° conabor ꝑſeruare ab ardore ⁊ punctione vrine ⁊ excoriatione ei⁹. ¶ In 6° ꝓcurabiẽ modus defendẽ di eũ a ſoda cholerica. ¶ In 7° ponetẽ regimen futu re ⁊ preſentis obtalmie. ¶ In 8° tangetẽ aliq̃d de re- gimine ſquinanticoꝝ. ¶ Et 9° ⁊ vltimo memorabo alia inſtrã ꝓhibitiua deſcẽſus mãerũ ad pectus.

¶ De ꝑſeruatiõe a febribus cholicis. Rica. j.

Pro cõplemẽto ꝑmi ꝯueniẽter factũ oĩa de regimine reꝝ nõ nãliũ pre tacta. que vere preſeruare ꝑñt ab euentu cholicaꝝ febriũ. Inſtrã ſunt que minorãt cholicã mãm: ⁊ ꝑapitãt eã per vias infe- riores tenendo epar ⁊ venas aptas ꝯuenienter. Et ſunt quinq̃ inſtrã quoꝝ vſus alternatiꝫ fieri debet. ¶ Et primũ quidẽ hoꝝ eſt hoc. ℞. ſucci endiuie do- meſtice ⁊ ſylueſtris que taraxacon vel cicorea ẽ. ſuc ci violarũ ⁊ roſarũ ana. ℥. ij. aloes epatici puluerisa ti lib. ß. maſticis. ʒ. j. croci. ʒ. ß. reubar. electi. ʒ. j. ſalis indi. ʒ. j. ß. infundanẽ omnia ſubtiliter puluerizata in predictis ſuccis per biduũ in vmbra: poſt hec ex- ponantur radijs frequenter mouendo vt exiccẽtur vicibus tribus. de hac autem mã fiant pillule ex oĩ ʒ. vj. de quibus accipiat omni fine quinq̃ dieꝝ vnaꝫ parũ añ cenam. Et poterit etiã de eis accipe oĩ fine xv. dierũ. ʒ. j. per horã vnam ⁊ mediam ante diem et tunc tardetur cibus horis ſex vel quinq̃. ¶ 2ᵐ vero inſtrꝫ eſt hoc. ℞. ꝯfectiõis de ſeminib⁹. ʒ. j. ſpẽꝝ dya rodon. ℈. iiij. zuccari al. lib. ß. fiat confectio in rotu- lis. iiij. ʒ. de qua accipiat a ꝑn° mẽſis martij vſq̃ ad finem menſis ſeptembris ſaltẽ ter in ſeptimana ro- tulã vnã imediate ante cenam. ⁊ ſi etiam de ea acci- peret ante prandium bonum eſſet ei. ¶ Tertiuꝫ in- ſtrumentum eſt hoc. ℞. olei nardini olei de maſtice. añ. ℥. j. ſe. endiuie ⁊ acetoſe ⁊ ſpodij. añ. ℈. j. cõquaſ ſentur in mortario. ⁊ de hac medicina ſaltem trib⁹ vicibus in ſeptimana vngatur tota ſpina a furcula ſpatularum inferius ⁊ ilia ⁊ hypocandriuꝫ dextrũ actu tepida exiſtente. ¶ Quartum inſtrumentũ eſt hoc. vt accipiat ſcariolam cicoream ⁊ folia recentia eupatorij pauca. et cum eis ſaltem bis in ſeptima- na faciat ſalatiuum cũ albo aceto ⁊ acuto multũ. ¶ Quintũ inſtrumẽtum eſt hoc. ℞. dyacitonitem. ʒ. ſ. zuccarini lib. ß. ſe. acetoſe cicoree adianti politrici et capil. ve. añ. ʒ. j. ß. accipe de hac confectione duobus diebus ſucceſſiue intermedijs in aſſumptiõe alteri⁹ confectionis ante prandium ⁊ cenam rotulam vnã pro. ʒ. Si enim vtaẽ predictis anno vno aut menſib⁹ novem adeo fortificabitur virtus eius ⁊ poterit vti rarius ⁊ quantitate minori.

¶ De preſeruatione a dyaria cholerica ⁊ cura iam facte. Rubrica. ij.

APparet ꝙ ea q̃ ſcripta ſũt in particula ꝓcedẽti ꝓſeruare pñt ab aductu dyarie cholice ꝑcipitãdo ꝑ vias vrine ꝛ vẽtris medio criter. Si aũt ꝓpter aliquã cãm ↄtingeret adeo multiplicari cholericã materiã. vt ſtimulãdo ꝟtutẽ. ꝛ acuẽdo ſanguinẽ fieret cã fluxus cholerici. tũc ꝓuidẽdum eſt triplici inſtrõ. ℂ Primũ eſt hoc. ℞. reubarbari torrefacti mediocriter. ℈. duos. dyaprunis ſimpli. ʒ. vj. miue citonioꝝ. ʒ. iiij. miſce totũ: ꝛ in aurora accipiat̃ cũ. ℥. iij. aq̃ ordei ſubtilis ꝛ tardet̃ cibus eius ꝑ q̃nq; horas. ℂ 2m inſtr̃m eſt vt iſte vir cibet̃ iuſculis factis cum brodio pedũ vituloꝝ vel arietũ ex tortellis de ſeni ſuperponendo. ʒ. ß. ſumach puluerizati. ſunt igit̃ tortelli de ſeni panis biſcoctus ↄuenient̃r ꝛ nõ cõbuſtus. ℂ Ultimũ ꝟo inſtr̃m eſt hoc. ℞. miue citonioꝝ aromatice. ℥. j. aque extinctiõis calibis. ℥. iij. aq̃ ſublimationis gallaꝝ capĩſſ. ℥. j. miſce ꝛ tepidũ in aurora pluribus diebus aſſumat̃ vſq; ad ſanitatẽ acquiſitã.

ℂ De cura ſtipticitatis vẽtris fcẽ a cholã. Rũca. iij.

POſſet aũt ↄtingere vt ꝓpter diuũ cholere ꝛ ſiccitatẽ eius poſſ tanã ꝛ ꝑuatinã ab eius caliditate reſolueñdo ꝓcedẽtẽ intrĩ exiccaret̃ hũiditas glãdolaꝝ carniũ meſenterei ꝛ aliaꝝ partiũ vt ꝓpter illud acq̃reret̃ vehemẽs corpis ſtipticitas. vt freq̃nter accidit ꝛ tũc apparet ꝙ cholice materiei multitudo in inteſtinis nõ ſemꝑ eſt cã fluxibilitatis vẽtris pũgẽdo ꝛ ſtimulãdo ꝟtutẽ inteſtinoꝝ. vt ſcribit̃ ꝑma ꝑmi. caplo de humorib' et tũc huic ſtipticitati ſubueniri põt triplici inſtr̃o. ℂ Primũ eſt vt ſi apparuerit intẽſa rubicũditas in vrina cum groſſitudine ſubſtãtie eius. ſtatiꝫ aperiat̃ ſaluatella dextre manus poſita inter mediũ ꝛ auricularẽ digitos. lꝫ rpſm inueniat̃ inter auricularẽ ꝛ anularẽ directe: ꝛ educant̃ ſanguinis. ℥. v. vel quatuor ſm mẽſuraꝫ plenitudinis ꝛ ꝓudẽtiã ↄtẽplatoris. ℂ 2m ingeniũ eſt vt conet̃ medicus ꝑcipitare materiã ꝑ vrine vias dãdo in potu aquã cuſcute cicoree eupa. abſin. apij ꝛ ſuccos eaꝝ ſummope. aut ſaltẽ cũ ꝑdictis aut ſine illis det̃ in potu ſyrupus cõpoſitus acetoſus de ſeminib' vel de radicib' cũ aq̃ eupa. q̃ cal'a eſt ꝛ ſic. in ꝑmo. ꝛ aq̃ angurie q̃ fri. eſt et hu. in fine ſcdi. ℂ 3m ingeniũ eſt vt det̃ in potu aq̃ lactis. ℥. iij. cũ. ℥. j. ß. ſucci tarazacõ. hoc eñ inſtr̃m eſt leniendi ꝑcipitãs mãs cholicas ꝑ vias vẽtris ꝛ vrine. memora etiã ꝙ pill'e ſupraſcripte multũ ↄuenirent in diſpõne iſta.

ℂ De cura retẽtiõis harenulaꝝ ꝛ lapilloꝝ. Rc. iiij.

CUm aũt vir iſte ꝑcepit in ilijs ꝛ poſteriorib' partibus ſub coſtalib' grauitatẽ dolorẽ ꝛ tẽſionẽ tũc poterit ↄcipe multitudinẽ harenaꝝ vel lapilloꝝ in ꝑdictis partibus ꝛ ꝓpͥe cũ vrina fuerit tenuis clara ignea vl' crocea. Tũc ergo huic diſpõni ſubueniẽdũ eſt triplici inſtr̃o. ℂ Primũ eſt vt pluribus diebus añ cenã ꝛ prãdiũ cõedat ſalatiriũ ex folijs ſaxifragie pipinelle q̃ eſt ſpẽs ei': herbe bechine q̃ eſt altera ſpẽs: ꝛ herbe ſanamunde q̃ eſt quarta ſpẽs eius ꝛ capil. ve. hec eñ oĩa deponunt harenas petala trũbos ꝛ lapides a ꝑdictis locis. ℂ 2m inſtr̃m eſt hoc. ℞. lapis lincis lapis iudaici ꝛ lapis ſpõgie. añ. ʒ. j. cinamomi electi. ʒ. j. ß. rubee tinctoꝝ vitri cõbuſti. añ. ℈. ij. zuc. al. lib. ß. fiat cõfectio cũ aqua ſaxifragie in rotulis. ℥. ß. ꝛ accipiat̃ añ cenã ꝛ añ prãdiũ rotula vna. ℂ 3m inſtr̃m eſt hoc vt tpe iſto vir iſte accipiat oĩ mane. ℈. ij. de iſtis pillis. ℞. granoꝝ hedere recẽtiũ vel ſiccoꝝ. ʒ. j. ſpecieꝝ iuſtini. ʒ. ß. vitri cõbuſti. ℈. iiij. cum ſucco apij. fiãt pillule de ol. ʒ. vj. ꝛ ſit eorum vſus vt ſupra.

ℂ De preſeruatiõe ab ardore vrine ꝛ curatiõe eius cum euenerit. Rubrica. v.

ARdorẽ aũt in vijs vrinalib' futurũ ꝛ actu exiſtentẽ ſubleuare ꝛ tollere pñt duo inſtr̃a ſequentia. ℂ Primũ eſt hoc. ℞. portulace. ℥. j. endiuie lact uce ſcariole aceto. añ. ʒ. j. ß. ſeminũ cõmuniũ frigidoꝝ. ℥. j. papaueris al. ℥. j. ß. penidiarũ. ℥. ij. zuccari al. duplum põderis oĩm fiat tragea. de qua iſte vir tpe iſto añ oẽm cibũ ſemꝑ deglutiat coclear magnũ. ℂ Scdm inſtr̃m eſt hoc. ℞. granoꝝ alkekẽgi recẽtis. ℥. j. ſucci apij ſucci ſamurion. et eſt apiũ cãpeſtre añ. ℥. ß. olei nardini. ℥. iiij. olei de ſcorpionibus facti per decoctionẽ. ℥. ij. miſceant̃ hec oĩa ꝛ diligẽter cõquaſſentur ꝛ expoſita ſoli teneant̃ diu. de hac materia calida inũgant̃ partes renales oẽs mane ꝛ ſero pluribus diebus ꝛ ſuperponat̃ pellis vel fruſtum de coto calefacta.

ℂ De cura doloris capitis cholerici. Rubrica. vj.

DOlor aũt capitis cholicus cũ euonibus ſupraſcriptis ſubleuari ↄuenient̃r põt. ſi aũt inſtiterit vehemẽtior tũc fiãt inſtr̃a q̃nq;. ℂ Primũ eſt hoc. ꝙ fiat ei flõmia de cephalica dextri brachij vel manus cũ ſignis mixtiõis cholere ſupͥ' tacte. ℂ Scdm ꝙ ſaltẽ fiat diuerſio cũ vẽtoſis ſcarificatis appoſitis ſpatulis dũ timet̃ flõmia: et ꝓpͥe in mane ꝛ in augmẽto luminis lune. ℂ Tertiũ eſt. ꝙ ſi dolor nõ fuerit ita intẽſus tẽtet̃ ꝑus diuerſio cũ ligaturis fricatiõibus ꝛ ablutionibus pedũ et manuũ. ℂ Quartũ eſt hoc. ℞. aceti al. acuti. ℥. j. aq̃ ſolatri aq̃ roſ. añ. ℥. j. olei roſaꝝ lib. ß. croci. ʒ. j. cõquaſſẽtur hec in mortario: ꝛ infundant̃ pãni et bñ expreſſi applicent̃ frõti tꝑibus ꝛ vertici capitis. Si aũt magna foret neceſſitas euãdi cito materiã ꝓpter multitudinẽ ꝛ acuitatẽ eius: ꝛ inſtantiã doloris ꝛ timeret̃ flõmia ꝛ vẽtoſe. tũc ſoluat̃ vẽter cũ hac medicina ꝛ tardet̃ cib' eius horis ad min' ſex. Cuius deſcꝑtio eſt hec. ℞. dyaprunis ſimplicis. ʒ. vj. reubar. elci. ʒ. j. aque lactis. ℥. iij. miſce. ꝛ calm accipiat̃ in aurora.

ℂ De cura ſquinantie diſpoſitionis. Rubrica. vij.

OCtauũ accñs ſq̃nantie diſpõnis euẽtus. Cũ ergo eger ꝑcipit q̃nq; deglutiẽdi difficultatẽ vocis raucedinẽ tẽſionẽ in gutture extẽſionẽ ꝛ grauitatẽ in extremitatib' faucũ ꝑ hoc ꝑcipere põt mãeꝝ ↄgregationẽ in gargaliõe in quo retẽte mãe ſq̃nãticas diſpõnes efficiũt. vt 9a tertij colligẽdũ e literioꝝ 5o. huic ergo diſpõni ſubuenire pñt diuerſiões ꝛ euões iã ꝑdcẽ mẽtiotẽs. Et cũ euene-

rint iā aſpata p̄dicte corpore iā euāto aut nō multū pleno exñte tria ſunt ſolēnia inſtrā ab hac diſpōne defendētia. ¶ Pri^m eſt vt ſtatim fiat patiēti flōmia ambarꝝ venarꝝ q̄ ſunt ſub lingua hora electa ſi fieri pōt aut quacūq; hora ꝯtingerit egritudinē non dare inducias. ⁊ p eaꝫ educant̄ ſanguinis.ℨ.ij.vel.iij. ¶ 2^m inſtrm eſt hoc. ℞.aq̄ portul.plātaginis.aā.ℨ.ij.rob nucū.ℨ.iij.diſſoluant̄ oīa ſil̄.⁊ de hac medicina actu frigida ſepe teneat̄ os plenuꝫ ⁊ aliqñ cū ea fiat gargariſma.eſt eñ medicina inter alias potentiſſima ⁊ ꝓpe a p̄mo vſq; ad 3^m diē. ¶ 3^m ꝟo inſtrm eſt hoc. ℞.nidū vnū hirūdinis fol̄.malue ⁊ altee.aā.Ꝟ.j.camomil.melliloti.aā.Ꝟ.ij.farine ordei.ℨ.iij. croci.ʒ.j.olī ro.ℨ.iij.olī de camo.ℨ.j.fiat emplm ſubtile de q̄ p̄s gulle ⁊ colli actu calō diligēter emplent̄.

¶ De cura deſcēſus mãei ad pectus. Rica.viij.

PRo regimine vero ij vltimi accidētis .ſ.deſcenſus materiei ad pectus cōferūt oīa inſtrā p̄dicta diuertētia minorantia ⁊ eradicantia materias. ¶ De prohibentibus vero materiā ad pectus optimū eſt gargariſma imediate ſcriptū. ¶ Scōm remediū eſt vt ſepiſſime poſt cenā deglutiat ſeptem vel octo grana maſticis. ¶ Tertiū ⁊ forti⁹ illo ē hoc ℞.dyacodiō.ʒ.iij.aq̄ ſublimatiōis gallarū cupiſſ.ℨ.j.ß.bibat̄ ſepe tepidū totū hoc diligēter cōmixtuꝫ arcet potēter et ingroſſat eas:⁊ tu cōſidera.hec ſūt que mihi neceſſaria videntur in regimine diſpōnuꝫ huius viri tā conſeruatiuo q̄ p̄ſeruatiuo ⁊ curatiuo earum.Et tu diligēter cōſidera.qꝛ hec oīa ſunt ſubtilia ⁊ magne ꝯtēplatiōis. In oībus eñ quoruꝫ cōplōnes et cōpōnes male ſunt:neceſſarium eſt vti nō ſolū ardua theoria ⁊ contēplatiōe in oībus: ſed opꝫ medicū ⁊ patiētem multa diligentia et ſolertia cōtinue inſiſtere pcurationib⁹ ad acquirēdā ſanitatē ⁊ ad meli⁹ reducēdā.quā ſūm⁹ ille oīuꝫ opifex cōſeruare ⁊ ꝯcedere digneť huic viro. Ad laud. Amē.

Cōſiliū.272. De quadruplici mala diſpoſitione videlicet.

¶ De laſſitudine vniuerſali totius corporis. ¶ De ardore vrine quaſi cōtinuo et forti. ¶ De dolore renū ⁊ iliorum. ¶ De multitudine lapillorum harenularum ⁊ trūborū a renib⁹. ¶ Diuiditur aūt ꝯſiliū i cap.tria.

¶ De cauſa predictarum diſpōnum. Cap.j.

SEntio me magis ingēter moleſtatū aīe āguſtia. Cū video vires mihi beniuola charitate cōiunctos affligi diſpoſitionibus anguſtioſis et cōminātib⁹ eis picula nō leuia.ſed difficilia multuꝫ dico q̄ ſit labor quē opꝫ me tolerare tū: eligēdo fundamētum viā ⁊ modū cognoſcēdi diſpōnes et accñtia eorū:et adhibēdi remedia oppoituna.q̄s eñ eſt tāte ſeueritatis aīus:vt cū videt hoīeꝫ de quo vniuerſa fama laudatiſſime bñ ꝓnūciat vt ei nō cōpatiať pie ⁊ benigne ſubuenire pcuret. ¶ Etenim his dieb⁹ labilis humane fragilitatis compago obtulit mihi virum diuerſis et plurib⁹ accñtibus moleſtatū. ¶ Primuꝫ quidē horū eſt vniuerſa laſſitudo totius corporis. ¶ Scōm principale eſt ardor in vrinādo ſemp quaſi ꝯtinuus ⁊ fortis. ¶ Tertiū accñs eſt dolor renū ⁊ iliorꝫ in ſubſtātia nō leuis. ¶ 4^m et vlt^m eſt lapillorū multitudo in renib⁹ genitorꝫ cū magna q̄ntitate harenarū q̄b⁹ cōmiſceť trūbi petaloides reſolutiōes ⁊ crinoidales furfuribus tamen reſolutiōibus propinquiores.

Et licet hec accñtia a diuerſis poſſint prouenire cauſis.imo gñe et ſpecie diſtinctis vt paulopoſt videbitur.cognoui tñ hec accidētia in viro iſto incepiſſe ⁊ pſeuerare a mala cōplōne calīa renū cū magna plenitudie a ſanguine aliſq; materieb⁹ circa eos. ¶ Qꝺ aūt ei⁹ cōplō radicalis ſanguinea ſit ⁊ fuerit a gñatiōe.declarat p̄mū gen⁹ ſignorꝫ ſubſtātialiū.vꝫ caliitas cū hūiditate in vniuerſo corpis ſenſu tact⁹ pceptibiliter maxie circa renes et epar. ¶ 2^m ſignū hui⁹ gñis eſt mollities magna in ptib⁹ p̄dictis repñtata ac ſi manaret ab aq̄ notabilr calefacta non dico feruenti. ¶ 3° p̄ncipalr hāc cōplōnē declarāt ſigna ſcōi gñis.vꝫ magnitudo pulſus velocitas ⁊ freq̄ntia mioreſulla.cū magnitudine eñ ꝟtus ſupplet ita bñ neceſſitati augmētate q̄ nō ē op⁹ velocitatē ⁊ freq̄ntiā acq̄ri i pulſu. Amplius ei⁹ pulſus nō ſolū ē magn⁹ magnitudine intellecta penes motū arterie magnū q̄ ad vnā dimēſionē.ſꝫ quo ad oēs.fortis eñ ꝟtus magnifice mouet arterias p lōgitudinē altitudinē ⁊ latitudineꝫ ip̄arꝫ.⁊ cū hoc ēt fortis ē.ita q̄ in digitū tāgētis fortiter pulſat. ¶ Silr hoc facile deduceret̄ ex fortitudine opōnū aliarꝫ ꝟtutū:ſicut vegetatiue.potentia eñ ꝟtutis hui⁹ in hoc viro ꝯueniēter nutrimētū attrahit detinet trāſmutat et depurat appōit vnit et aſſimilat mēbris.ſꝫ nō ſunt alij mot⁹ q̄b⁹ vegetatiua potētia ꝯueniēter opari poſſit. ¶ Et tu ſup adde ad ꝯfirmationē q̄ augmētū carnoſitatis in hoc viro a poſteriori pfectionē opatiōis vegetatiue potētie arguit. ¶ Signū ꝟo tertij gñis.vꝫ a caſib⁹ ſūptū ē coloris formoſitas cū pſeuerātia roſeitatiſ ei⁹.q̄re facile ex his ꝯcludiť radicalī cōplō hui⁹ viri. q̄lr eñ nō aliter phyſice p̄t itelligi niſi p ſigna ſumpta ab inherētib⁹ ſubaltr..⁊ ab opōne ⁊ a caſib⁹. Licet igiť vt p̄tactū ē i hac cōplōne p ſe fiat bōa digō:tñ multa q̄ntitas ſanguis corpi ſupaddita pp replōnē venarꝫ vniuerſi corpis debilitatē facit notatā quo ad vaſa. ¶ Et ex hoc facile itelligis q̄ ſit cā laſſitudis i hoc viro q̄ ē extēſiua pp multā q̄ntitatē ſanguis diſtēdētis ⁊ grauātis muſclos:⁊ alias ptes. ⁊ ita hec laſſitudo ꝯtra diſtinguiť apoſe et vlceroſe ⁊ areſactiue.fundamētū tñ horꝫ ſermonū collige ſcōa p̄mi capitulo de cauſis et ſignis repletionū.et tertia primi.capitulo de ſpēbus laſſitudinis. Et ſic videť audienti ſatiſfactū eſſe ad inueniendū p̄mū accñs huius viri qꝺ erat laſſitudo toti corpori vniuerſalis.

Et ſcōm accidens huius viri ardor in vrina qui licet ex pluribus prouenire poſſit.vt alias diffuſe declaraui in magno trac. de hac materia conſcripto celeberrimo doctori domino magiſtro Gerardo Ueronenſi. In hoc tamen viro hic ardor ꝓuenit per eēntiā q̄ ⁊ per colligātiā. per colligātiam q̄dem a mala complōne renū calīa p quā vrine efficiūtur acute ⁊ mordicatiue.ſꝫ enim

dñs circa renes hui⁹ viri multitudo sanguīs q̄ per se nō possit efficere hūc ardorē. p accn̄s tn̄ vrine in eo salse reddunt vltra salsedinē eius ꝓpuā. hoc mō ꝓpter debilitatē in renib⁹ inn̄tā a mala complone calida debilitātē digestiuā renuz multa flata gn̄ant in eis q̄ ꝑꝑ viscositatē eoꝝ diu retēta pn̄t dupl'r fieri salsa. ¶ Primo q̄dē ꝑꝑ cōmixtionē m̄ae cholice q̄ facile ab eꝑe renib⁹ delegat. ¶ 2ª ꝟo cā. q: talia flata diu retēta ebulliūt ⁊ putrefiūt: ꝑꝑ qd̄ salsedinem acq̄runt. hec igit flata aq̄sitati vrinali cōmixta ip̄az reddūt acutiorē q̄ ipsa sit. delata igit ad collū vesice: ⁊ abinde ad caput pudibundi mordicationē in eis leuiter ꝯficere pōt. ¶ 2ª cā p̄ncipalis ardoris vrine ꝓueniētis a renib⁹ pōt esse. ⁊ ita verificat in hoc viro multitudo harenaꝝ q̄ p̄cipitate ad collū vesice. ⁊ inde ad castaneā virge calit ate accn̄tali q̄ informate sunt ⁊ p̄ūctione ab angulis harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ in p̄dictis mēbris facta iā excoriationē satis magnā fecit in collo vesice. lʒ credā ip̄am eē in p̄ncipio augmēti vl'is er⁹ ⁊ nō valde forte neq̧ ꝯfirmatā. Et ex hoc fundamēto appet declaratio tertie dispōnis p̄ncipalis hui⁹ viri. vʒ. doloꝝ renū. ¶ Qd̄ ꝟo ꝑ colligātiā ⁊ ꝓpinquitatē ipsoꝝ renū dolores accidant in intestino ilio. immo ⁊ in monoculo ⁊ in colō est facile videre. mala cū cōplo calida ip̄oꝝ renuz vehemēter ⁊ subito alterare pōt p̄dicta mēbra. adhuc et ⁊ vētositates ⁊ m̄ae ꝯtēte in renib⁹ extēdēdo ⁊ cōprimēdo pn̄t dolores extēsiuos ⁊ grauatiuos efficere in p̄dictis intestinis. Imo in ieiuno duodeno ⁊ in ip̄o stōacho. Ex q̄b⁹ correlarie deducit facilitas euētus nausee ⁊ vomit⁹ in dispōnib⁹ renū. ¶ Deducit scd̄o magnificētia iuuamēti vomit⁹ i egritudibus m̄alibus renum approbatissimi in egritudinib⁹ corū. pʒ 4ª primi. cap̄. de iuuamētis q̄ affert vomit⁹.

Iā aūt opʒ inuestigare cām quarte dispōnis hui⁹ viri. vʒ. gn̄ationis ⁊ multiplicationis harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ in renib⁹ p̄mittēdo q̧ cā efficiēs illoꝝ est caliditas egressa a n̄ali tēperamento eoꝝ. M̄alis ꝟo cā eoꝝ est flā mucillaginosum multū ⁊ ꝑtim vitreū q̄ multiplicant in p̄dictis mēbris ꝑ viā indigōnis: cū ēt nōnullis ꝑiculis sanguis grossi ⁊ vnctuosi ꝑseuerātib⁹ igit his m̄aeb⁹ in venis renū ⁊ emulgētib⁹: ⁊ partib⁹ circūstātib⁹: ⁊ cōtinuāte actiōe caloris itēsi i talib⁹ m̄aeb⁹ ꝑte aquea et aerea ip̄aꝝ resoluta. relinquit ꝑs terrea vehementer excocta. Cū ḡ he m̄ae aq̄sitati vrinali vehementer sunt cōmixte ꝑ modū fluxibilitatis educunt ꝑ cola torū pāniculū: ⁊ ꝑ vritides poros vsq̧ in vesicam ⁊ inde mingunt ad extra vrine harenosis substantijs commixte. ⁊ quandoq̧ sit cōmixte emittunt potiū cule flatis noiate trūbi. ⁊ q̄nq̧ substātie solidiores petala nūcupate. Et q̄nq̧ eisdē cōmiscent ꝑtes pānniculares sepate a sup̄ficieb⁹ mēbroꝝ q̄ noiant resolones furfuree. q̄ si fuerit grossiores ⁊ nō ita stētes pāniculis noiant crinoidales. ¶ Ex q̄b⁹ facile ꝯcludit euēt⁹ vrinaꝝ dissimiliū i nefreticis. nūq̄ ei vrie in eis ꝑseuerāt stētes colore ⁊ substātia ⁊ ꝯtētis: itātū q̧ medici nō raro decipiunt i cognitiōib⁹ diuersaꝝ egritudinū ꝑꝑ hāc cāʒ. vn̄ ⁊ vetustissim⁹ p̄r dixit. Caue ne vitio renū ⁊ vesice capiaris. ꝓnosticoꝝ scd̄o. ¶ Preter hec aūt intellige q̧ si p̄dicte m̄ae ꝑseuerarēt in renib⁹ ꝓlixiori tp̄e ⁊ ꝓpter additionē flatus de harenis ad harenas inuiscate multe harene inuicē ⁊ a calore intēso diu excocto ꝯuertunt in lapides inter loca venaꝝ emulgētiū ad sup̄iorē ꝑtez colatorij itātū q̧ ꝯtinue sup addito flate ⁊ harenis ad lapillos paruos: ⁊ calore forti indurāte magnificat lapis q̄ q̄nq̧ efficit ita dur⁹ et magn⁹ q̧ nō est ei⁹ cura possibilis ꝓpter debilitatē virtutis ad ip̄m ꝯfitē. aut ꝑꝑ magnā resistētiā lapidis vel lapidū ex parte velocitatis duritiei ipsoꝝ. ¶ Vn̄ ex his correlarie ꝯcludit q̧ lapis in renib⁹ ꝯfirmat⁹. i. vehementer magnificat⁹ ⁊ valde dur⁹ nō recipit curationeʒ. ¶ Cōcludit 2° necessitas inuētionis medicinarum suis virtutib⁹ cōminuētiū lapides. opʒ eñi eas esse calidas subtiliatiuas incisiuas sepatiuas partium ⁊ abstersiuas. vt inferi⁹ videbit. ¶ Cōcludit 3° quare lapis in renib⁹ rari⁹ euenit i pueris q̄ i alijs etatibus. hoc eñi est ꝑꝑ negationē inuētionis cāruū efficiētiū ⁊ m̄aliū lapidis in eis. ¶ Cōcludit 4° ēt raritas euēt⁹ hoꝝ lapidū in renib⁹ decrepitoꝝ. lʒ enim ibidē ꝯcurrat inuētio m̄alis. deficit tn̄ efficiēs vt plurimū absentia caliditatis eleuate notabil'r. ¶ Cōcludit 5° q̧ horū euent⁹ vt ad multum verificat in ꝑ1mis senib⁹ ꝓpter facilitatē ambaꝝ duarū cārum q̄ dicte sunt. In iuuenib⁹ ꝟo vel cōsistētib⁹ lʒ adsit cā efficiēs. s. caliditas intensa. deficit tn̄ in eis multitudo flatū p̄dictoꝝ. ¶ Et ex his tādē 6° ꝯcludit facilitas euēt⁹ harenaꝝ vel lapilloꝝ in carnosis ⁊ pinguibus: et alia q̄ plurima potuissem adiūgere correlaria q̄ ex his intelligenda sunt. Et sunt oēs fere sermones Aui. 18ª tertij. caplo de gn̄atione lapidis in renib⁹. et tu lege ibi. Hec in summa videt huius viri dispō.

¶ De regimine per res non n̄ales. Cap. ij.

Ex precedēti cap̄. primo diligēter ꝯtēplanti apparere pōt fundamētū regiminis predictarū dispōnū q̄ hunc virum cōmēdatissimum affligunt. ⁊ est vt eligat ei modus regiminis ex parte reꝝ nō n̄alium ꝯuenienter applicandaꝝ. Deinde ordine tertio declarabit regimen intētionū ⁊ instr̄oꝝ medicinaliū. ¶ 2m itaq̧ caplm has sex ꝯtinebit partes. ⁊ prima est discurrēs ꝑ mānsionē ⁊ locū ꝯuenientes ei. 2° vero enumerabit regimen ꝑ administrationē quietis ⁊ exercitij. 3° ꝟo modum assumptionis nutriētium regulā docebit. 4° aūt tractabit de somno ⁊ vigilia. 5° ꝟo de accn̄tib⁹ aīe. 6° ꝟo diffusū regimē electionis ciboꝝ ⁊ potuū demōstrabit. Hui⁹ aūt scd̄i capli summā: q̄m i alio ꝯsilio qd̄ incipit. Mansuetissima humanitas: vberrime inuenies: hic dimittemus ad tertiū trāseuntes.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

Pro cap̄. 3° vtil'r aperiendo necessarie sunt intentiones septē in regimine dispositionum huius cōmendatissimi viri. ¶ Et prima solers ⁊ discreta moderatio per cibos ⁊ potus in cap̄ predicto diffuse regulata. ¶ 2ª est m̄aerum interpolata ⁊ frequentata eis conueniens. ¶ 3ª est ipsarum materierum distractio vel diuersio. ¶ 4ª est viaruʒ

oim vrine mundificatio a trumbis harenis lapidiſbus ⁊ petalis. ¶5ª eſt membrorum mandantium rectificatio.¶.6ª eſt defenſio renum ⁊ viaꝝ vrine a ſuſceptione materierum.¶7ª ⁊ vltima eſt mãeruꝫ que iam effuſe ſunt vltimata conſumptio.

Pro iſto ꝟo principali capl'o huius intẽtionis premittẽdũ primo ꝙ hic vir indiget dupliciꝫ eũone. ¶Prima eſt adminiſtranda in tꝑibus veris ⁊ autumni.¶2ª eſt particularis eũo que fieri dꝫ partib⁹ intermedijs.¶Itaq; cum ſuperuenerit medietas februarij de hoc.1446.huic viro fiat flõmia de ſaphena ſiniſtri pedis per quam extrahant̃ ſanguinis ad minus.ʒ.v.⁊ hoc per ſex horas vel ſeptẽ poſt prãdiũ pede pri⁹ infuſo in aquã calidã. ¶Die vero immediate ſequẽti cũ aqua decoctionis ſeiuꝫ cõium frigidorum accipiat hunc potũ. ℞.caſſie nuper preparate cũ aq̃ apij.ȝ.xij.aq̃ decoctionis ſeminũ cõiuꝫ.ʒ.ij.ß.calĩm accipiat̃ in aurora ⁊ poſt ipm dormiat hora vna ſola ⁊ nõ ambulet neq; exercitet̃ ⁊ tardet comedere ꝑ ſex horas ad minus. ¶Mane ꝟo ſequenti immediate accipiat hunc potum calĩm poſt cenã per octo horas.⁊ poſt ipſum tardet comedere per quatuor horas ⁊ ꝯtinuet ipſum dieb⁹ ad minus.10.℞.ſy.de eupatorio ſy.acetoſi compoſiti. añ.ȝ.vj.aq̃ decoctionis ſebeſtẽ.ʒ.ij.miſce ⁊c̃. ¶Undecima ꝟo ſequẽti die ꝓſcripta hora accipiat hoc ſolutiuũ.℞.benedicte ſimplicis.ȝ.iij.caſſie preparate cum aqua feniculi.ȝ.vij. miſce ⁊ accipiat̃ in potu cũ ʒ.ß.aque apij calefacte.⁊ obſeruent̃ poſt illud regule q̃ de ſuperiori minoratiuo ſtatim dicte ſunt.

Pro eũone vero in autũno ſunt fiẽda ſic procedat. ¶Si eñ appebit ei grauitas ⁊ tẽſio in renib⁹ cũ extẽſione venaꝝ toti⁹ corpis.tũc fiat ei flõmia de baſilica dextri brachij ꝑ quã extrahãtur ſanguinis.ʒ.iij. vt ſupra de flõmia altera dictũ eſt obſuãdo.¶Seq̃nti ꝟo mane i aurora accipiat has pillas.℞.pil.de agarico.ȝ.ß.dyagridij.ℨ.j.pulueris hermodactyloꝝ.℈.j.boni põderis.ȝȝ.pulpe colloquintide.añ. gra.v. forment̃ pillule ſex cũ bñdicta et accipiant̃ circa eas obſeruãdo vt ſcriptuꝫ eſt de pillulis purgationis veris.¶Mane ꝟo immediate ſequenti accipiat hoc digeſtiuum qð continuare dꝫ diebus ad minus.10.℞.ſyru.de eupatorio.ʒ.j.ſyr. compoſiti acetoſi.ʒ.ß. aque lupullorum ⁊ milij ſolis.añ.ʒ.j.miſce:⁊ calĩm accipiat̃ hora ⁊ conditionibus ſuper alio digeſtiuo dictis.¶Die ꝟo vndecima ſequẽti in aurora purget̃ cũ hoc potu. ℞.el'uarij indi.ȝ.ß.bñdicte ſimplicis.ȝ.iij . miſce ⁊ accipiat̃ cum cyatho medio vini albi calefacti ⁊ obſeruet poſtiꝑꝫ regulas que de precedentibus ſolutiuis dicte ſunt. Et ſic completur prima pars intentionis prime.

Pro ſcða ꝟo parte eiuſdẽ intẽtionis deſcribende ſunt q̃dã medicine particulariter eũantes ſm opportunitatẽ. ¶Si ergo vẽter ei⁹ remaneret notabilr ſiccus tũc ꝓuideat ſibi accipiẽdo parũ ante cenaꝫ coclear vnũ huius el'uarij deglutiẽ. ℞. mucillaginis ſebeſtẽ extracte cũ aqua ſaxifragie.ʒ. iiij. ꝯfectiõis de fiſticis.ʒ.ß.penidiaꝝ.ʒ.j.ß.zuccari al.ʒ.iij.lapidis ſpõgie ſubtiliſſime trit.ȝ.ij.coq̃t̃ zuccarũ penidie ⁊ cõfectio ſimul cũ aq̃ lupulloꝝ: deinde incorporent̃ ſecũ alia:⁊ fiat el'ũ cũ.ȝ.ſ. pulueris dyagridij diligẽter incorporatis adinuicẽ oĩbus.¶Cũ hãc etiã intẽtionẽ, memoret ꝓpter ventris durnicem comedere q̃nq; ſparſim.ſ. cãne caſſie bñ ponderoſe a ſi cenã parũ abiectis corticib⁹ ⁊ ſeminib⁹ ſugẽdo medullã. ¶Si aũt particularẽ plenitudinẽ ꝑciperet in capite ⁊ ſtomacho ꝑceptis nocumẽtis in ipis.tũc ſũmũ erit auxiliũ ei bibere.ȝ.vj.vel.vij.iere Gal.i aurora cũ medio cyatho calefacte aq̃ lupulloꝝ . ¶Si aũt timeret ierã ꝑꝑ amaritudinẽ ei⁹ tũc loco illius accipiant̃ pillaꝝ de iera ſimplici.℈.ij.pillaꝝ aurearũ.℈.j.fiãt pille.vij.⁊ poſt eas tardet̃ comeſtio per horas ad min⁹ ſex.¶Si aũt ꝓncipalr in renib⁹ ꝑciperet plenitudinẽ tũc mane vno in aurora accipiat ʒ.j.bñdicte cũ.ʒ.ß.aq̃ lupulloꝝ calefactis. ⁊ obſeruet ea q̃ de alijs ſolutiuis dicta ſũt. ¶Ego aũt ſcio ꝙ ſiſte vir ſepe vtat̃ aſſumptione pill'.de aloe ablato ſm deſcriptionẽ meã.tũc ipſe excuſabit̃ ab aſſumptione multoꝝ ſolutiuorum ⁊ mundificabunt ipm circa caput ſtomachum ⁊ renes:⁊ vias epatis ⁊ ipꝫ defendent a multis nocumentis alijs.Eſt aũt modus aſſumptionis earuꝫ vt omni tertio vel 4° ſero accipiat vnã parum ante cenã aut duas ſm ſi maiorẽ ⁊ minorẽ ſtipticitatẽ vẽtris eius.⁊ per hec remedia conuenienter completur intentio prima.

Pro intẽtione ꝟo 2ª.vꝫ.pro partiali eũone premittẽdũ eſt.ꝙ hec intẽtio recipit diuerſitatẽ.aut ex parte eũonis vl'is totius corpis.⁊ huic pti ſatiſfactũ eſt ꝑ eũones veris ⁊ autũni. Et iteꝝ ꝑ ea diuerſitatẽ recipit q̃ reſpiciũt partialẽ plenitudineꝫ mẽbroꝝ.⁊ hoc q̃dẽ eſt declaratũ in intẽtione ꝓcedẽti. Uel 3° recipit hec intẽtio diuerſitatẽ ex pte mãerũ peccãtiũ.Et q2 mãe in hoc viro peccãtes ſunt ſtatice ⁊ cholerice.vt ex ꝓdictis in ꝓmo cap̃.ꝓbari põt. Jõ lꝫ ꝓ ipſaꝝ eũone nõnulla ſint tacta inſtra in intẽtione ꝓcedẽti huic pti multũ vtilia.tñ memorabo quatuor inſtra ſupfluitates fere oĩm humoꝝ a toto eũantia ⁊ a mẽbris ꝓdictis . ¶Primũ eſt el'uarium de dactylis dyaſinicõ nolatũ a modernis a fenikio qð eſt dactyl⁹.cui⁹ doſis eſt.ȝ.iij. ¶2m eſt el'uariuꝫ nolatũ idũ.qð ẽt ſupfluitates educit a toto corpe ⁊ doſ.ſicut ꝓcedẽtis. ¶3m eſt el'ũ ieralogodiõ qð eſt farmacũ ſecuriſſimũ.cuius doſis eſt a.ȝ.iij.vſq; ad ſex.¶4m eſt iera collõq̃ntidos q̃ lꝫ ſit medicina guſtui horribilis: eſt tñ laudabilis ⁊ bona accipiendo ex ea a.ȝ.iij.vſq; ad.v.qðcũq; aũt ꝓdictoꝝ aſſumat̃ in aurora cũ medio cyatho vini aromatici aut.ʒ.ß. aq̃ fenicli lupulloꝝ vel eupatorij calefactis.ſꝑ poſt talia farmaca obſeruãdo ꝯditiões i ſolutiuis alijs obſeruari debere ſcriptas.hec de intentione ſcða.

Jã vero declarari dꝫ intẽtio 3ª diuerſiõis mãeꝝ ita ꝙ lꝫ plurima immo fere oĩa inſtra ſcripta in duab⁹ ꝓcedẽtib⁹ intentionibus mãs diuertãt.nunc per ſputũ.nunc per vrinã ⁊ amplius ꝑ vẽtrẽ ẽt diuertũt factis flõmijs iã ꝓdictis. Pro hac intẽtione q̃nq; ponã inſtra neceſſaria in diuerſionibus mãeruꝫ a mẽbris patiẽtib⁹.quoꝝ tria erũt appropriata magis diuerſioni que neceſſaria ſunt in tꝑe paroxiſmorum huic viro eueniẽtium.reliq̃ vero duo erunt appropriata magis in tꝑe interpos

lationis coꝝ.voco.aūt porismos euentū ⁊ fortifica=
tionem dolorū in renib⁹ hui⁹ viri veniētiū.alterum
aūt porismū intelligo vehemētiā ardoris in vrinan
do affligentis hunc virū ⁊ ingēter imo ⁊ q̄ſq; mole
ſtat ipſm ardor in extremitate pudibundi etiā abſq;
vrine emiſſione.¶Itaq; ſi huic viro dolores acciden
rēt ingētes in ilijs.¶Pimū ⁊ ſecurū inſtr̄z diuerſio
nis:imo ⁊ velocis iuuamēti eſt vt adminiſtret̄ ei vo
mit⁹.quātū eñ in diſpōnib⁹ renū iuuamētū afferat
lege 4ª p̄mi cap̄.de iuuamētꝭ q̄ affert vomit⁹.⁊ 19ª
tertij.i ꝓprio cap̄.Patiēti itaq; cū op⁹ fuerit det̄ in
potu brodiū pigue acetū aq̄ mell'deco.rapha.deco.
ſeiuz ane.aliqd coꝝ ⁊ alioꝝ ciboꝝ diuerſoꝝ ſba ſapo
re colore ⁊ frigore ⁊ p̄ctōe ſua nocētiū.Poſt iſta det̄
in potu cyathus vn⁹ aq̄ decoctionis radicū vel ſeiuz
raphani tepide.poſt quā p mediaz horam titillatio
fiat in principio degluttorij cū pēna vel digito ita vt
euomat.ſolet eñ fere in inſtāti ſedari dolor.¶2ᵐ ꝓo
diuerſionis inſtr̄m eſt hoc.℞.aq̄ decoctio.maluarū
blete ⁊ mercurialis lib.j.mellis roſ.zuccari ru.añ.℥.
j.benedicte caſiefi.añ.℥.ß.ſal'gēme.℈.iiij.olei amig
dalaꝝ dul.⁊ de ſiſamo.añ.℥.j.ß.calefactis ⁊ colatis
oībus diligēter fiat cliſtere cū inſtantia doloꝝ actu
mediocriter calidū etiā quacūq; hora.Ego aūt ad
excuſandū labores expiētia vera ſcio ꝙ ſi fiat ſuppō
de ſale ſardine ad q̄titatē digiti minoris ſufficiēter
confert.¶3ᵐ ꝓo inſtr̄m diuertēdi p̄ncipale ē ꝓuoca
tio emorroidaliū venaꝝ.ſi eñ educat̄ p eas ad ſuffi
ciētiā ſanguis maximum affert iuuamētū in diſpō=
nib⁹ talib⁹ ꝙ facile itelligi pōt argumēto ſumpto a
colligātia ſituali taliū venaꝝ ad renes ⁊ a colligan
tia etiā p tertiū.fiteri eñ taliter colligat̄ renib⁹ colli
gat̄ epati p venas renib⁹ p eaſdē.¶Modus ꝓuoca
tionis emorroidaꝝ pars eſt vt patiēs ſedeat i aquā
calidā decoctiōis arthanite rubee tinctoꝝ cū modi
co ellebori.¶2° ꝓo vt fricentur cū pāno biſello vel
folijs fici aut aliqua re aſpa ipulſione facta fiteri
ad exteriora.¶3ᵐ eſt vt fricentur cū aliquo felle vel
liquore acuto.¶Quartū eſt vt ſuper fiteri apponā
tur ventoſa ignita abſq; ſcarificatione.

Inſtrumenta ꝓo que mās diuertūt i tpib⁹ interpolatiōis
ſunt hec.¶Primū eſt hoc.℞.ſiſeleos carui ſe.arieti
ameos feniculi petroſ.⁊ apij.añ.M.j.origani cala=
mēti pule.añ.M.ij.puluerizent̄ hec oīa groſſo mō ⁊
calefiāt in fundo caldariole cū igne mediocri ſiſ'cū
lib.ij.furfuris de frumēto groſſi.hoc ergo totum in
magno ſacculo ſubtili ponat̄ ⁊ calidū actu applicet̄
vētri ⁊ ilijs bis vel ter in ſeptimana mane poſt ortū
ſolis:⁊ in ſero āte cenā aut ſaltē medicine tales bul
liant in tribus ſitulis aq̄ vſq; ad ↄſumptionē tertie
partis in qua infundātur ſpongie magne q̄ notabi
liter expreſſe applicentur ilijs bis vel ter hora predi
cta.¶2ᵐ ꝓo diuertens etiā in tpe iterpolationis eſt
hoc.℞.olei irini.℥.j.olei de coſto.℥.ij.myrre.ʒ.j.aca
tie.ʒ.j.boli ar.℥.j.ß.cere al.q.ſ.fiat vnguentū molle
de quo a ſpatulis vſq; ad finem ſpine in diebus in=
terpolationis p q̄ndecim dies oī mane inungat̄ to=
ta ſpina a furcula ſpatulaꝝ inferius.hoc eñ diſtra
hit mās conuenienter ad cutaneā partē alleuiando

mēbra.⁊ hec de intentione tertia dicta ſufficiant.

Nunc aūt occurrit intentio 4ª.vz mūdificā di vias vrinales a māeb⁹ in eis abun
dantib⁹.ſiue p vrinales vias intelligam⁹ epar aut
emulgentes venas renes vrītides ⁊ veſicā ſiue oīa
ſimul.ſolēt aūt in eis retineri trūbi.⁊ ſunt portiōes
hūorales magne ſatis:aut petala maiora illis:aut
harene lapilli cortices vel ſquame aut furfuree reſo
lutiones eius.Quocūq; eñ iſtoꝝ dato vel oībus ſit
in aliquo p̄dictoꝝ mēbroꝝ.vel in oīb⁹ illis ſufficien=
ter educi pōt cū aliquo ſex medicaminū īfraſcripto
rū.quoꝝ tria ſunt ſimplicia ⁊ totidē cōpoſita.¶Pri
muz de ſimplicib⁹ eſt aq̄ ſublimationis litoſpmatis
dando ex ea calida.℥.iiij.in aurora ſex vel octo die
bus.¶2ᵐ eſt aq̄ ſublimationis radicis altee cōſtit
data.¶3ᵐ ⁊ de ſecretis eſt poteſtatē habēs ſup oīa
alia.vt det̄ hora p̄fata.℥.v.aq̄ matricarie.quanta
eñ dignitate p̄ualeat alijs lege 2° can.cap̄.de vene
⁊ videbis.¶Primū inſtr̄m de trib⁹ cōpoſitis eſt hoc
℞.ſpēꝝ electuarij de ſeminib⁹.ʒ.ij.zuccari al.℥.iij.
medulle grāoꝝ croti.ʒ.iij.granoꝝ fiſticoꝝ.℥.ij.īfun
dantur p triduū fiſtici in aquā eupatorij.deinde in
corporentur ⁊ fiat ↄfectio ſolida in fruſtis.ʒ.iij.vtat̄
aūt patiens ſemp oī die añ cibū oēm p decē dies ac
cipiendo fruſtū vnū.deinde iterpolet decē dies.⁊ ite
rū reuertat̄ ad accipiendū ipaz cū hac reuolutione
¶2ᵐ ꝓo eluariū ↄpoſitū ē de ſeminib⁹ deſcriptū 5°
can.ſum.p̄ria factū ſolidū cū zucca.al.⁊ aq̄ ſaxifra=
gie.¶3ᵐ ꝓo ↄpoſitū ē hoc.℞.gra.fiſtico.℥.iij.gra.
pinea.℥.j.medulle granoꝝ coti.ʒ.j.dragagā.gūmi
arabi.añ.ʒ.j.penidiaꝝ.℥.ij.infundant̄ grana p bi=
duū in vinū ribolicū vel tenue claꝝ aromaticū.dein
de cū reliq̄s incorporentur.⁊ fiat confectio ſolida et
eſt rōnabil' iuuamēti ⁊ magne delectatiōis.Sup ad
de iſtis ꝙ oleū amigdalarū dul.oleum de pineis et
de ſiſamo vtēdo eis in cibarijs oībus conuenientia
valde ſunt.⁊ melius illis ⁊ ſecuri⁹ eſt oleum de enu=
la.Et tu lege p volumina ſapientum ⁊ accipies veri
tatem.hec de intentione quarta.

Ut aūt ad declarationē intētiōis q̄nte pue=
niamus p̄mittendum eſt primo.ꝙ lz
plurime membroꝝ corporum:⁊ maxime ſuperiorū
ſupfluitates inundare poſſint ad renes illa tamen
q̄ in hoc viro maxie emittūt ſupfluitates ad eos ſūt
caput ⁊ ſtōachus quoꝝ duoꝝ regimē volo eē tactū
p̄ticulariter p ea q̄ euacuant mās a capite ⁊ a ſtō de
ſcripta ſupius in itētiōe p̄ria.¶At ꝓo de ↄfortātib⁹
caput abſq; euōne multa ſunt iſta.¶Primū eſt fre=
quēs odoratio ligni alo.aut maiorane vel folij vel
granoꝝ padiſi.inter q̄ etiā magnā v̄tutē hz puluis
tyriace ſicce in ſyndone de grana ligat⁹ ⁊ ſepe odo
ratus.¶2ᵐ ꝓo ad hāc intentionē eſt puluis hic ſup
bregmate aſpſus oī ſero.℞.macis.ʒ.ij.gariofil.ʒ.ij.
ābre orietal.℈.ß.puluerizent̄ p ſe ⁊ ↄmiſceant̄ ⁊ dein
de cū vadit ad lectū ſupponat̄ ſemp deponēdo pri=
mū q̄ñ reponit 2ᵐ.¶3ᵐ ꝓo bonū capitis ↄfortatiuū
eſt vt oī ſero apud ſomnū degluttiat̄ granuz vnū ſi=
cut cicer electi ⁊ gūmoſi thuris aut ſaltē tria grana
cubebarum.¶4ᵐ inſtr̄m eſt vt p duas horas poſt
cenā omni ſeptimana bis comedat̄ vnus mirabolā

nus kebulus. ¶De confortantib⁹ vo ſtōm ſunt ſepe deglutire ꝑ horā añ cibū granū vnū maſticis. ¶2° poſt cibū comedere.℥.ß.dyacitoniten zuccarini ꝯfecti cū modico macis. ¶3° vo eſt ſaltē ꝑ vnū mēſem ol mane ꝑ q̄tuor horas ante cibū deglutire coclear vnū xilobalſami ꝯditi.⁊ eſt notabile medicamen ad ſuas diſpōnes oēs ⁊ nō ſolū ad ſtōm. ¶De mēbris vo alijs q̄ plurimū effundūt mās ad renes ei⁹ mai⁹ eſt epar ⁊ fortius alijs.lȝ eñ reſpectu medij ghis in hoc viro ipm exiſtat āpla caliditate ⁊ hūiditate eleuatū.in eo tñ aut ꝑ colligantiā ei⁹ ad renes vel ſtōȝ ſiue ſit ꝓpter amplioꝛē eē in ipſo humiditatē q̄ ſit caliditas ꝑ accidēs in eo generant̄ ⁊ ꝯgregant̄ fla=ta ꝑ viā indigōnis.⁊ adhuc forti⁹ ſi multa mā ſan=guinea generaret̄ in eo abſq̄ peccato q̄litatiuo.tñ ꝓpter ſolū augmētū quātitatiuū debilitari poſſet digeſtiua potentia epatis.vt ex principijs theorie medicine demōſtrari poſſet. ¶A qualicūq̄ itaq̄ harū cārum vel ab oībus aut pluribus eaꝝ cōtingat manifeſtū eſt q̄ in hoc viro generant̄ ⁊ ꝯgregant̄ fleg=mata multa ꝓpter magnam ꝓpinq̄tatem concaui epatis ad renes ꝑ colligantiā materie ille in renib⁹ multiplicate effuſe ab epate. ¶Et ſi contingat mās iſtas antecedentes in venis ꝯtineri.vt ad plurimū fit volo regimen ipſaꝝ eſſe poſitū ꝑ ea que de euacuationibus ꝑ ſtōmā in intentione pſa ſcripta ſunt ¶Uerū q̄ non ſemꝑ cōtingit vtilem eſſe ſtōmā ſtāte adhuc mā in venis ⁊ ꝓpꝛie qñ non fuerit ſangui=ni ſufficienter cōmixta.iō opȝ ipſam educi euacua=tiōib⁹ alijs ꝑ farmacias.de q̄bus multa tacta ſunt ſuperius.⁊ ꝓpꝛie electuarium de dactylis. electua=riū indū ⁊ ieralogodion:⁊ alie pille et mixtiones in intentione pꝛima deſcripte.Et ſi tu velis farmacuȝ delectabile tūc nō elongeris ab iſto.℞.reubarbari electi agarici.añ.ʒ.ß.ſpice.ȝȝ.añ.gra.iij.pulpe collo quintide ſalis indi.ana.gra.ij.formentur pille cum ſucco ro.⁊ accipiant̄. ¶De his que cōfortāt epar laxatum ⁊ reſolutū ſunt vt ſepe patiēs accipiat vnaȝ de iſtis pillis ante prandiū ⁊ cenā.℞.macis roſarū corallorꝝ rubeoꝝ ſpodij.añ.ʒ.j.cinamomi.℈.ij.fiāt pille cū ſucco endiuie de omni.ʒ.vj. ¶Cōpoſitū 2ᵐ eſt hoc.℞.ſpecierꝝ dyarodon.ʒ.j.ſpodij.ʒ.ß.zuccari al.℥.iij.cum aqua cicoree fiat cōfectio in rotulis.℥.ß.de qua vna ſemꝑ poſt cibū accipiatur. ¶3ᵐ cōpo=ſitū eſt hoc.℞.trociſcoꝝ dyarodon.ʒ.j.epatis adib p̄parati.ʒ.ß.ſpodij.℈.j.cū ſucco ro.fiant pille de q̄=bus patiens ꝑ quindeciȝ dies ⁊ ꝑ duas horas añ cibum ſemꝑ accipiat duas.ex hoc q̄dē apparet rectificatio mēbroꝛum mandantiū ad cōplemētū intētionis q̄nte.⁊ tu ꝯſidera vtilitatē eoꝛum.

Magna videt̄ eſſe neceſſitas in curatione diſpōnū renū p̄cedere cū intētione 6ᵃ q̄ eſt defenſio harum a receptione māerū q̄b⁹ grauantur.⁊ iterꝝ defendere eos ne ꝓpter debilita=tem eoꝝ ꝑ viā indigeſtionis generent māe doloꝛum lapilloꝝ ⁊ harenaꝝ.⁊ ſic de alijs. ¶Et lȝ plurima p̄dictoꝛum inſtrumentoꝛum in oībus q̄nq̄ intentioni=bus conſcripta vtilia ſint. adhuc tñ hic aliqua ſcri=bam q̄ ipſoꝝ renum cōfoꝛtatiua ſunt.de quoꝝ nume=ro nōulla ſunt eoꝝ cōfoꝛtatiua ꝑ viam nutricatio=nis eoꝝ.Jō omniū aīaliū renes comeſti ꝯfoꝛ[illegible] eos vt renes porci ſylueſtris domeſtici ⁊ iuuenis renes caſtoꝛꝝ vituloꝝ cerui leporis ⁊ gazelli ꝓpꝛie ⁊ vola=tilium renes oēs. ¶2ᵐ vo huius generis cōfoꝛtati=uum eſt comeſtio lactis ouini ei eñ nulla medicina cōpar eſt in debilitate renū.19ª tertij cap.3°. ¶Et ſimiliter caſeus ouin⁹ parūper ſaltus ⁊ recocta ex eo facta ⁊ aqua eiuſdē lactis. ¶3ᵐ iterꝝ ei⁹ generis in=ſtrumentū eſt comeſtio nucis cōdite:vt 5° cañ. ſumma pꝛla finali ca.collr. ¶4ᵐ eſt ſecacul ꝯditū. ¶5ᵐ eſt mirabolan⁹ kebulus ꝯditus ſemel in ſeptimana comeſtus.⁊ hoꝝ aliq̄ ꝯferunt vt medicina et cibus. ¶3ᵐ inſt̄m principale de confoꝛtantib⁹ eſt euitare in eis frequentē vſum diureticoꝝ ⁊ ꝓpꝛie ſimpliciū ꝓpter q̄d diuretica oīa debent eſſe cōfracta cū ſtipticis aut ſaltē eſſe diuretica cū ſtipticitate vt maſtixe ſimilia. ¶Quarti ghis inſt̄a ſunt adminiſtratio li=nimēti cōpoſiti ex infrigidāte ⁊ calefaciēte.de quoꝝ numero optima ſunt oleū onfancinū oleū rodinuȝ oleū de alkekēgi ⁊ attinentib⁹ ad caliditateȝ. ſicut ſunt oleū de maſtice ⁊ de myrto ⁊ de enula.Et de calidioꝛib⁹ ſunt oleū de croco oleū de coſto oleū [illegible] al.vſq̄ ad irinū. ¶Et de cōpoſitis ſunt in la[illegible] calido cerotū ſandalinū.Gal.vnguētū de ceruſa deſcriptione Raſ.Et de calidis ſunt vnguentū deſcriptione Nicolai ꝯpoſitū. ¶Cōpoſitū bonū ad hunc virū eſt hoc.℞.pingnedinis anatis olei liliorꝝ al.añ.℥.j.olei onfancini.℥.ij.roſaꝝ ſpodij maſticie ſpice narſdi.añ.ʒ.ß.cere albe.q.ſ.fiat vnguētū medioc̄ris mollitiei:⁊ de hoc ſicut de ſimilibus vnguatur ſpina toſta in introitu ⁊ exitu lecti actu exiſtente frigido in diebus caloꝛis:⁊ calido in diebus frigoꝛis. ¶Scio etiam ego.q̄ linimentum bonum ad eos eſt hoc.℞.mucillaginis ſebeſtē ſeminum citonioꝛū.añ.℥.j.olei ro.℥.ij.coꝛaloꝝ alboꝝ ⁊ ru.añ.℈.ij. conquaſſentur ſimul in moꝛtario longa compoſitione ⁊ adminiſtretur vt ſupꝛa.hec de intentione ſexta.

Pro vltima vo ꝯſumptiōe māeꝝ q̄ iam effuſe ſunt p̄mittendū pꝛio q̄ tales māe aut ſunt mucoſe trūboſe ⁊ petaloides aut ſunt lapilli vel harene vel furfuree reſolutiōes ⁊ crinoidales.Jn cura itaq̄ pꝛimarū ſupfluitatuȝ q̄ iam effuſe ſunt euacuationes vl̄es ⁊ particulares digerentis ⁊ mundificātia renes iam plurima p̄dicta ſunt in p̄cedentib⁹ intētionib⁹. ¶Sȝ vt op⁹ perfectū habeat. hic pꝛio ſcribā q̄tuoꝛ inſt̄a q̄ mucoſas ſupfluitates ⁊ ſlaticas educunt ab epate emulgentibus ⁊ renibus:tales eñ ſupfluitates ſunt q̄ inuiſcāt harenulas ⁊ efficiunt lapides. ¶2° vo principaliter ponā octo compoſita q̄ harenulas ⁊ lapillos a p̄dictis vijs educūt mundificāt ⁊ p̄ſeruant ab eaꝝ g[illegible]atione ⁊ multiplicatione in eis. ¶Pꝛimū itaq̄ de educentib⁹ trūbos ⁊ flegmata a p̄dictis vijs eſt hoc.℞.agarici electi hermodactyloꝝ.añ.ʒ.j. bdelij mollis ⁊ pulpe colloq̄ntide.añ.℈.j.pulueriȝētur oīa ꝑ ſe ⁊ cū ſucco apij fiant pille de oī.ʒ.vij.de q̄bus patiens a p̄ſenti die ꝑ totū mēſem madij ol ſeptimana accipiat ſex in duabus vicib⁹ vna diſtāte ab alia ꝑ quatuoꝛ dies. ¶2ᵐ vero ſpeciale ad iſtud eſt ho[illegible] ℞.liq̄ritie granoꝛum milij ſolis nenufaris violarum. añ.

ʒ.iiij.pluueris hermodactyloꝝ.ʒ.viij.turbit electi.ʒ.v.folliculoꝝ ſene.ʒ.vj.mucillagis ſebeſtẽ.℥.v.zuccari 2ᵉ coctionis.℥.iiij.fiat eluariũ de quo patiens ſꝑ accipiat bis q̃titatẽ nucis muſ.ꝑ mediã horã ante cenã dieb⁹ intermedijs aſſumptioni pillaꝝ ſtatim añſcriptaꝝ.¶Et ſi ↄtigeret ꝙ ſupueniret ei fluxus vẽtris magn⁹.Tũc dimittat añſcriptas pillas:ꝛ ſolũ accipiat hoc eluariũ ſicut nũc ſcriptũ eſt.Et iteꝝ ſi pp hoc eluariũ adhuc ꝓcẽpet exuberãtẽ fluxũ vẽtris:tũc nõ ſecedat ab eo:ſꝫ ſolũ accipiat medietatẽ ipſi⁹.¶3ᵐ inſtrm eſt hoc.℞.penidiaꝝ.℥.j.ß.zuccari al.℥.iij.lapidis ſpõgie ſubtiliſſime triti ſup marmore.ʒ.ij.ↄfectionis de fiſticis.℥.iiij. mucillagis ſebeſtẽ facte cũ aq̃ ſaxifragie.℥.v.fiat eluariũ:ꝛ in fine addanẽ pulueris cinamomi ſubtiliſſime triti.℈.ij.ꝛ fiat eluariũ:de quo eluario a p̃nti tpe vſqꝫ ꝑ totum mẽſem madij ſiue accipiẽdo pillas ꝛ eluariũ añſcriptũ:ſiue nõ hic vir accipiat q̃titatẽ medij coclearis ꝑ mediã horã añ cenã ꝛ añ prãdiũ:imo q̃ter vel ſepties in die de ipſo accipe põt añ cibũ ꝛ poſt cibũ ſuo libito.¶4ᵐ inſtrꝫ ẽ hoc.℞.olei amigdalarũ dul.olei de ſiſamo.añ.℥.j.olei de nenufare violaꝝ.ſe.altee.malue.ſe.milij ſolis.ana.ʒ.j.cere al.q.ſ.fiat vnguentum molle.in cui⁹ fine addanẽ ſandal.ru.ʒ.j.ß.cãphore.℈.j.de hoc ergo vnguento iſte vir in mane cum ſurgit vel in ſero cum vadit ad lectum inũgat oẽs partes femoris ꝛ ſub oſſeo exñtes ꝛ apponat ſuper eis fruſtum vnum lane albe bñ pectinate:aut ſaltẽ fruſtum vnuꝫ molliſſimi coti.Et hec quatuor remedia ſufficere p̃nt ↄueniẽter ad educẽdũ ſlata trũbos ꝛ petala in vijs vrinalib⁹ inuenta.

De hys ꝓo inſtrũis q̃ vrinales vias mũdificãt a lapillis ꝛ harenis lꝫ plurima ab illuſtrib⁹ auctorib⁹ hinc mihi cõſcribanẽ.Ego tñ tantũ illa q̃ mihi videnẽ ſecuri⁹ ꝛ facilius educẽtia lapillos ꝛ harenas.¶Quoꝝ primũ eſt hoc.℞.radicis ſaxifragie gẽtiane ariſtologie ro.aſſari paucedani.añ.ʒ.j.ſanguis hirci ꝑparati.ʒ.iij.cuꝫ ſucco apij formenẽ pillule de ol.ʒ.viij.¶2ᵐ ꝓo cõpoſitũ ſpãli⁹ ꝛ elegãtius ad hoc eſt iſtud.℞.liq̃ritie violaꝝ ſe.altee.ſe.malue.vitri cõbuſti.lapidis iudaici.ꝛ lapidis lincis.añ.ʒ.iij.pulueris leporis cõbuſti ſm artẽ.℥.ſ.penidiaꝝ.℥.iij.oximellis ↄpoſiti.℥.v.zuccari al.℥.j.ß.fiat eluarium:qđ poſtea bulliat in.℥.iiij.ſucci litoſpermatis vſqꝫ ad ipſius ↄſumptionẽ ſucci.hoc eñi eſt ſecretũ magnũ.¶3ᵐ cõpoſituꝫ eſt.℞.granorum milij ſolis:lapidis ſpõgie:liq̃ritie.añ.ʒ.iij.zuccari albi duplum põderis olm fiat tragea.¶4ᵐ cõpoſitum eſt hoc.℞.fiſticoꝝ mundatoꝝ.℥.iij.liquiritie.ʒ.ij.polij montani caſſie lignee:folioꝝ aſſari:camepitheos.añ.℥.ß.lapidis lincis.ʒ.iij.zuccari al.ʒ.v.cum aqua ſaxifragie fiat ↄfectio in rotulis.ʒ.iij.¶Eſt ergo canon in applicatione iſtorum quatuor inſtroꝝ talis.Cum iſte vir ꝑceperit ꝑſeuerare multiplicẽ dolorẽ in partib⁹ ſpine ꝛ ilioꝝ ꝛ ardorẽ ꝛ punctionẽ in vrina multiplicẽ:tunc ſtatim ſꝑ añ cibum deglutiat coclear vnum tragee paruꝫ ante ſcripte.Et ꝛ poſt cibum comedat fruſtum cõfectionis nũc vltimo ſcripte.Iteꝝ oĩ mane l aurora deglutiat coclear vnum eluarij añ cõfectionẽ ſcripti.Et iterũ ꝑ horã añ cenã accipiat.v.de pillulis anteſcriptis.Et ita reuoluendo ꝓcedat de vno ad reliquum ſpatio quindecim dieꝝ.Neqꝫ enim eſt poſſibile vt harene vel lapilli ab iſto mõ medicandi euadant q̃n educãtur ꝛc.¶5ᵐ cõpoſitũ eſt hoc.vt in ferculo ꝛ vino huius viri ſaltẽ pars tertia cyathi miſceaẽ hui⁹ mixtionis.℞.aq̃ ſparagi milij ſolis.ana.℥.v.ſaxifragie librã.j.miſce ꝛc.¶6ᵐ cõpoſitum eſt hoc.℞.paucedani biſtorte fu.meu.ana.M.iij.pulegij rubei aſſari eupatorij abſinthij apij ꝛ ruthe capilloꝝ veneris ꝛ ariſtol.vtriuſqꝫ.añ.M.ij.baccaꝝ lauri.℥.j.terenda teranẽ:ꝛ reliq̃ incidanẽ.fiat ergo eoꝝ coctio l.v.vel.vj.ſitulis aq̃ in qua ſedeat eger vſqꝫ ad regionẽ vmbilici q̃ñ ꝑcipit acceſſia paꝝ anteſcripta:ꝛ ſedabiẽ fragor ꝛ dolor in predictis partibus.¶7ᵐ remediũ eſt hoc.℞.olei de nenufare ꝛ de ſemine lini.añ.℥.ß.pinguedinis cerui ꝛ taxi.añ.ʒ.ij.diſſoluanẽ oĩa ꝛ ſecũ incorporenẽ trociſcoꝝ ſtelle.gra.viij.ꝛ fiat linimẽtum:de quo cuꝫ pẽna ale galline intincta ſepe imponaẽ in ↄcauitatẽ virge ꝛ ↄueniẽter tollit ardorem.¶Ultimũ cõpoſitũ vt ſi dolor vehemẽs innaleſceret tunc accipiat albumina q̃tuor ouoꝝ in aceto q̃ infundanẽ in aquã fridã cũ.℈.j.cãphore ſubtiliſſime trite:ipſi itaqꝫ cyatho tota infundaẽ virga et ſedabiẽ dolor in inſtãti fere.ꝛ per hec inſtrã hic commendatiſſimus vir dei miſericordia terminabiẽ ad ſalutem quã ſibi ampliſſime ↄcedat ſumm⁹ ꝛ pijſſimus ſaluator ieſus qui ſanat regulat cuncta ꝛ bñ diſponit ad laudes eius immortales.Amen.

Conſilium.273.

De cachochimia diſpõne.i.de plenitudine corporis malorum humorum.

Uius gñoſiſſime dñe diſpoſitionem credo magis cachochimiã q̃ plectoriã denolandã eſſe.vñ enim ex ſignificato terminoꝝ plectoriam arguere magis bonoꝝ humoꝝ multitudinẽ.Cachochimiã vero maloꝝ.Cum ergo videamus multa corpoꝝ humanorum hñe plenitudinẽ magnã quã ſine nocumentis tolerãt manifeſtis:immo etiã i etate decrepita:hãc ꝓo gñoſam dñam in tali etate nõ tolerare plenitudinẽ ſuã ſine magno nocumẽto.Ideo arguendum ẽ ꝙ mãe iſte ſint illaudabiles:q: ſũt virtuti obiecta nõ ꝓportionata:qđ apparet ex multis.¶Primo q: corpus eius fere ꝑ totũ extẽſione manifeſtã magnificatũ eſt ꝛ ꝓprie in regione epatis inferius.¶2° ꝙ nõ euanẽ renũ ꝛ alchatin partes ab extenſiuis doloribus ꝑmanẽtib⁹:ꝛ aliq̃ñ notabiliẽ augmẽtatur.¶3° iteꝝ hoc oñdiẽ ex ꝑte laſſitudinis vel ipotentie ad motus ꝓgreſſiuos.¶4° iteꝝ hec deduciẽ:q: in quocũqꝫ fere motu corpis:ꝛ oĩ fere reuolutiane ad oẽm dñaꝫ põnis grauaẽ l iſpirãdo ꝛ expirãdo.¶Et 5° iteꝝ hoc mõſtraẽ ex varietate ꝛ iterruptiõe ſomni ꝛ ſomnioꝝ varietate.¶Et 6° iteruꝫ hoc ꝓbaẽ ex ipotẽtia debite euonis mãeꝝ ꝑ viã ſeceſſus ꝛ vrine.¶Et 7° iteꝝ ex manifeſta tumeſcẽtia tibiaꝝ et pedũ ei⁹ q̃ trãſcẽdit mẽſurã oẽm nãlẽ humano corpi.¶Et vltimo hoc deduciẽ ex inſtãtia doloꝝ i inferioribus partibus q̃ ſunt tẽſiui ꝛ grauitati ſm dñum

ꝑuenientiū a mãe groſſitie ⁊ grauitate:lȝ qñq̄ inte-ri⁹ ſentiant̃ dolores pungitiui ⁊ inflãmatiui:q̄ ꝑue-niūt ab aliqua parte mãeꝝ corruptaꝝ q̄ nō ꝑñt re-gi a virtute digeſtiua ⁊ expulſiua eaꝝ: ꝓpter qḋ cō-cludit̃: ꝙ oportebit de neceſſitate erūpi tibias in ali-q̄ determinata parte:nec eſt poſſibile ꝓhibere illud: immo nō dubito ꝙ eruptio erit aliqualr̃ ſibi vtilis: dato ꝙ in vna fiat: aut pluribus partibus.

Regimen eius igit̃ ꝯſiſtit in infraſcriptis decē regulis ⁊ inſtr̃is. ¶ Et pri-mū q̄de vt huic dñe fiat ſubtractio ꝗtis cibi ⁊ pot⁹ canonice t'n:ita vt ſi ſolebat accipe edulū.ℨ.x.tunc accipiat ꝑapue.9.ß.ꝑ tres dies:trib⁹ aūt ſequētib⁹ accipiat.ℨ.viij.ß.⁊ ſic ſubtrahēdo ꝓcedat vſq̄quo ꝑueniat ad medietatē ei⁹ qḋ accipe ſolebat.taliter eñ exiccabit̃ corp⁹ ei⁹ ꝯuenienter. Opȝ eñ corpa paula-tim ad nō ꝯſueta trāſferre:qm̄ nã nō ſuſtinet repēti-nas mutationes.3⁹ tegni. Et claudit̃ in vii regula ꝟꝟꝟ.⁊ Gal.ſermone illo.ſcḋa aff̄o.Scḋm multum ⁊ repente euacuare ⁊ replere ⁊c̃. ¶ 2ᵃ regula eſt.ꝙ oī die hec dña cliſterizet̃ ſemel ex hoc cliſteri. ℞. furfuris frumēti.ꝺ.iij.radicis ireos ⁊ paucedani.añ.ꝺ.j. folioꝝ blete malue ⁊ affodilloꝝ.añ.ꝺ.ij.coquant̃ i decē lib.aq̄ vſq̄ ad medietatē. Cui⁹ decoctiōis acci-piat̃ lib.j.zuccari ru.ℨ.j.iere Gal.bñdicte.ana.ʒ.ij. ſalis cōis coclear vnū olei oliuaꝝ antiq̄.ℨ.iij.miſce: ⁊ meli⁹ eſt accipere ipm̄ i mane q̄ in ſero. ¶ 3ᵃ regu-la eſt.ꝙ hec dña dimittat oēs fruct⁹ ꝑter q̄ ficus ⁊ pepones:tñ poſt eos cū accipit bibat vinū ſemiympha-tū. ¶ 4ᵃ regula ꝙ hec dña oī mane aut ſaltem alterno bibat aq̄ mēthe ⁊ aſſari añ.ℨ.ij.calas cum zuccaro ⁊ comedere tardet ꝑ tres horas. ¶ 5ᵃ re-gula eſt:vt poſtq̄ acceperit ꝑdictas aq̄s duab⁹ vici-bus:tūc 3ᵃ die ſequēti ad iſtas pillās accipiat paꝝ añ cenā.ʒ.iiij.h⁹ eläriȷ ℞.eläriȷ de epithimo.ℨ.j.her-modactyloꝝ turbit electi. añ.ʒ.ß.ȝȝ.an.ſi.añ.℈.ß. incorporent̃ ſir̃ cū melle roſ.⁊ zuc. al. ⁊ fiat eluariū. ¶ 6ᵃ regula eſt:ꝙ hec dña ꝯſueſcat oī ſero cum va-dit ad lectū totā ſpinā ſuā inungere cū hoc linimen-to.℈.olei onfancini.olei de coſto.añ.ℨ.ij. pulueris ſandarace ſarcocolle boliar.añ.ʒ.ß.cōquaſſent̃ ola in mortario vltima cōtritione. ¶ 7ᵃ regula ē:vt hec dña aſſueſcat oī ſeptimana ſemel accipere duas vē-toſas ſuꝑ natib⁹ cū ſcarificatione eaꝝ. Et ita ꝓce-dat cum iſtis euacuantibus mãm ſimul cū pillulis ⁊ ele-ctuario anteſcripto. ¶ 8ᵃ regula eſt: vt hec dña cō-ſueſcat bis in ſeptimana deglutire coclear.j.xilobal-ſami conditi : et comedere tardet per duas horas. ¶ Ultima regula et inſtrumentum eſt ꝙ per vigin-ti dies ad min⁹ omni mane in aurora:ſiue accipiat aquas anteſcriptas aut non. deglutiat tria grana ſarcocolle. Ineſt enim ei ſpecialis ꝓprietas extenuā-di corpora pinguia. Ad laudem dei. Amen.

Cōſilium.274.

De triplici mala diſ-ꝑōneꝫ. ¶ De laſſitu-dine extēſiua toti⁹ corp̄is. ¶ De debilitate digōnis ſtomachi. ¶ De catarro a capite ad inferiora a ſta-te. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis et ſignis dictarum diſpoſitionuꝫ: ⁊ de cura laſſitudinis. Cap̄.j.

Nobilis vir Petr⁹ de valma-rana ſpectabilis et ſtrenui militis dñi Baptiſte de val-marana filius dieb⁹ iſtis laborauit q̄buſdā diſpōnib⁹ ꝑternālib⁹. Ex pri-ma eaꝝ fuit leuis febricula que fuit mihi relata.⁊ ꝑ me viſa fuit vna interpollata ſtati-ca quā trib⁹ vel quatuor dieb⁹ paſſus eſt. Et dato ꝙ febris ſtatica ꝑ ſe cronica ſit egritudo: tñ aliqua ex eis eſt breuis velut fuit iſta:qḋ ex multis cauſis cōtingere potuit : vel q: mã huius febris.fuit pau-ca ſubtilis ⁊ euaporabilis :aut q: virtus fuit potēs multum ad ipſam digerēdā ⁊ ſenſibilr̃ euacuandā vel inſenſibilr̃. vel tertio q: mãm talis febris contingit eſſe ꝓpinquā vijs euōnū eius et virtutē fuiſſe potē-tem in expulſione ipſius cū obediētia etiā mãeꝝ et viaꝝ:vel q: medicus hoc cognoſcens ſtatim a ꝑnci-pio feb.mãm minorando euans reddidit virtutē potentē ad reſiduum mãei digerendū ⁊ expellēdū ſenſibilr̃ ꝓpter aliquā vel plures haꝝ cauſaꝝ. igit̃ contingit hanc febrem eſſe breuem.

Secūda ꝑo viri huius diſpō eſt cōfractio q̄dā vel laſſitudo toti corpi eius vilis:⁊ hec q̄dē laſſitudinis ſpēs nō vr̃ eē arefactiua cū nulla ꝑceſſerit cā exiccationis vel inanitionis cor-poris ipſi⁹:neq̄ ēt ꝑñs ſit:qḋ apparet:q: neq̄ eſt ex-tenuat⁹:neq̄ multū ſitiēs nec vigilatiuus:et ſic de alijs accñtib⁹ q̄ in eo nō apparēt. Neq̄ etiā laſſitu-do hec eſt apoſa vel vlceroſa qḋ planū eſt. Eſt igitur hec laſſitudo extēſiua denotanda:⁊ ꝑuenire potuit ꝓpter ꝯgelationē mãeꝝ in ambitu corporis a frigi-ditate factā. ¶ Et huius quidē cura facilis eſſet ꝑ applicationē aeris calefaciētis,⁊ fricationū et bal-neoꝝ ꝓuocātiū ſudorē. ⁊ vlr̃ per applicationē oīm inſtr̃oꝝ que calefaciēdo apiendo ⁊ ſubtiliãdo mãs in muſculis lacertis et neruis imbibita hanc laſſi-tudinē indubie remouerēt. Si aūt hec laſſitudo cō-tingeret ꝓpter tranſmutationē mãeꝝ antecedētiū febres:tunc eſſet curāda hoc mō. Si enim mã f.briū antecedēs expulſa foret tota aut quaſi tota ad mē-bra predicta: huius quidē cura eſſet per inſtr̃a que ſtatim ante hec dicta ſunt. Sed nō videt̃ rationale laſſitudinē iſtā in hoc viro ꝑueniſſe ꝑ hāc expulſio-nē q̄ nō potuit eſſe cretica:q: nō fuit i die cretico fa-cta.nec a nã nūtiata:⁊ mã nō fuit ꝑparata.i. diges-ta:eo ꝙ claudi ꝯdictionem in theorica medicine ꝙ egritudo cronica ſit in principio cuius mã ſit diges-ta. ¶ Et ſi credere poſſet aliq̄s ꝙ talis egritudinis mãlis cā fuit in ꝑncipio morbi ſinthomatice pulſa hoc non vr̃ ſaluari poſſe. ¶ Primo q: mãe q̄ ſintho-matice mouēt virtutes ad agēdū in eas ſunt acute hec autē materia ab omni acuitate denudata eſt et fuit. Neq̄ etiam talis materia fuit multa q̄ ꝓ-pter eā hic ſtimularet virtutē:q: feciſſet accñtia mul-ta ⁊ prauiora. ¶ 2° quia non apparuerunt nec ap-parēt magnifice repl'onis ſigna:nec etiam talis mã particularis per qualitates malas incitauit virtu-tē ad eius expulſionē : cū ipſa mã ab ei ſpecie male qualitatis occulte videat̃ priuata. ¶ Forte aūt hec ſpēs laſſitudinis in hoc viro ꝯtingit:q: mã aūs

huius feb.ꝓpinqua fuit influxu ad muſculos: aut
qꝛ hui⁹ laſſitudis mãlis cã fuit inuẽtio mãeꝝ ſtati-
carũ in venis exterioꝛis ãbit⁹ coꝛpis:q̃ q̃dẽ mãe ꝓ-
pter ſupuenire retractionẽ caloꝛis ð circũferẽtia ad
cẽtrũ in pn⁹ poꝛiſmi p̃dicte febꝛis ſicut fit in cuiuſ-
cũqꝫ feb.mãlis habuerũt potẽtiã infrigidãdi ⁊ extẽ
dẽdi circũferẽtiales ptes coꝛpis magis q̃ ãn retra-
ctionẽ p̃dictã vl ſine ea.⁊ hoc q̃dẽ a poſterioꝛi decla-
rari poſſꝫ:qꝛ ceſſãte p̃dcã caloꝛ retractiõe minoꝛa-
te fuerũt ↄfractiões p̃dicte:imo ⁊ olo ablate fuerũt.

Tertiũ p̃ncipale accñs in viro iſto inuẽtũ ẽ ſtõachi ſui debilitas in digerẽdo ci-
baria.Cũ em̃ ſtõachus ei⁹ multitudine ſtatũ ſit le-
ſus vt poſtea apparebit nõ eſt poſſibile q̃n ei⁹ digeſti
ua debilitata ſit:⁊ nõ q̃dẽ noc⁹ ablatiõis digõnis q̃
nõ appet:eo q̃ digeſtibilia ſubſtãtialr trãſmutãt in
eo.¶Si em̃ nõ trãſmutarent tũc neceſſe eẽt vt inci-
taret ꝟtutẽ ad ſui expulſionẽ ꝑ inferi⁹: ⁊ eẽt liẽteri-
ca diſpõ q̃ nõ appet nec appuit:neqꝫ appent liẽterie
future ꝓnoſtica ſigna.¶Aut ꝟo talia cibaria in ſtõ
nõ elaboꝛata ĩpellerẽt ꝟtutẽ ad ſui expulſionẽ ꝑ ſu
peri⁹.qð appet eẽ falſuꝫ:qꝛ nõ hꝫ neqꝫ habuit vomi
tũ ⁊ ſiĩa illi:q̃re v̄r q̃ nocumẽtũ digõnis in hoc viro
nõ eſt nocᵐ ablatiõis denolandũ:⁊ q̃ nocumẽtũ in
digerẽdo in ſtõ ipſi⁹ iuẽtũ ẽ coꝛruptio digõnis deno
minãdũ:qð appareret eẽ verũ qꝛ caloꝛ ſtomachi agẽs
in obiecta.ſ.cibaria trãſmutat ea in vẽtoſitates q̃ in
ſtõ ↄgregate incitãt ꝟtutẽ ad ſui expulſionẽ:vñ ta-
les vẽtoſitates a virtute expulſiua ꝓpulſe frãgunt
ad ptes ſtõachi ⁊ oꝛis ei⁹ ⁊ eructuãdo cũ ſonitu ad
extra ꝓpellunt:aut q̃nqꝫ ad inferi⁹ ꝑ inteſtina expel
lantur cũ rugitu aut ſine illo.Et ſi ↄtingat q̃ heven
toſitates ſubleuẽt mãs ad os ſtomachi:tũc faciunt
in eo ſubuerſionẽ ⁊ nauſeã vel inclinationẽ ad vo-
mitum vt ipſe ex oꝛe ſuo teſtificatus eſt.

Quartũ p̃ncipale accñs huius viri eſt ag
gregatio ſtatũ in capite ſuo non
ſolũ nũc:ſed etiã ꝑ alia tpa ſibi ↄſueta q̃ q̃nqꝫ catar
rizãt ad principiuꝫ rize oppillãdo illud.Aliq̃ñ ꝟo ꝑ
palatũ deſcẽdũt ad os ⁊ pectus:⁊ he ſunt mãe ſtati
ce mucillagioſe groſſe ⁊ q̃nqꝫ ſalſe:qð apparere põt
ex ſermõe ex ſalſedine in oꝛe ei⁹ ꝑcepta.Hec in ſum-
ma ſunt accñtia de q̇b⁹ hic nobilis adoleſcẽs ↄque
ſtus eſt.Vñ ex p̃miſſis intelligi põt q̃ fe.iã p̃dicta cu
rã nõ aduocat ad ſe cũ iã ſit reſoluta vt apparuit.
Pꝫ etiã ex p̃dictis laſſitudinẽ p̃dictã ad ſe nõ euoca
re curã.Seq̇t ẽt ex p̃dict̄ q̃ ſolũ opꝫ habere ſollicitu
dinẽ ad regimẽ ſtõachi rectificãdo digeſtiuã eius:⁊
ad curã diſpõnis cerebri rectificãdo ipm̃ ne catarra
les mãs in ſe multiplicet.Et opꝫ etiã abſcindere eo
rũ deſcenſum ad inferioꝛa:qm̃ aut p̃dicte diſpões
ↄicãt in mãli cauſa q̃ ẽ ſtã cuı⁹ ĝnatiua cã eſt mala
cõplõ frida ⁊ humida p̃dictoꝝ mẽbꝛoꝝ.Jõ neceſſe ẽ
cõplõnẽ ãboꝝ rectificare ꝑ quã rectificationẽ mãeꝝ
p̃dictarum generatio ꝓhibetur ⁊ deſcenſus.

¶De regimine ꝑ ſex res nõ nãles.Ca.ij.

Itaqꝫ regimẽ hui⁹ viri dꝫ eſſe per
adminiſtrationẽ ſex rerum
nõ nãliũ calefacientiũ ſubtiliantiũ ⁊ ape
riẽtiũ vias ⁊ ↄſumẽtiũ mãs tã ex cibis q̃
ex potibus:⁊ ex aliis q̃nqꝫ reb⁹ nõ naturalibus que
ola facilia intelligi pñt ꝑ clariſſimos doctoꝛes q̃ ei⁹
regimẽ diligẽter mẽſurarũt.¶Vnũ memoꝛãdo ſem
per q̃ huic viro nõ credo vtile eẽ recedere a potu vi-
ni ſicut mihi narratũ eſt:eo q̃ ex potu aq̃ augeť lac
pſus ei⁹ frigidus ⁊ humidus tã ſtomachi q̃ capitis
⁊ multiplicabũť mãles cãe flegmatice ſuoꝝ lapſuũ
reciꝓce augmẽtatiue.¶Et ſi ꝑcepit aut ꝑcepiſſet
nocᵐ additionis catarri fieri ꝓpter potũ vini.tunc
rñderi põt q̃ nocuᵐ facile modificari põt ↄfrãgẽdo
vinũ ſi fuerit fumoſum cũ aq̃ ↄuenient̄er aut eligẽdo
vinũ coloꝛe albũ ſubſtãtia ſubtile ⁊ potẽtia medio-
cre q̃ vti põt in ol ſuo regimine hoꝛis ↄuenientibus.

¶De cura per medicinalia. Cap.iij.

Pro diſpõnib⁹ ꝟo ſtõachi et capitis
v̄r mihi q̃ vir iſte vti debꝫ reme
diis nouẽ:quoꝝ ſtõ tria ſunt ↄuenientia:
q̃tuoꝛ vero capiti appꝛopꝛiata:duo vero
vtriſqꝫ ↄuenientia.¶Pꝛimũ itaqꝫ reme-
diũ ſtõ ↄueniẽs eſt vſus electuarij de xiloaloes de-
ſcripti ab Auic.5⁰ cañ.ſumma pꝛia.ex intẽtiõe ipſi⁹
auctoꝛ.Et accipiat ex eo poſtq̃ fuerit cũat⁹ ꝑ duas
ſeptimanas.ʒ.iij.oi mane ꝑ nouẽ hoꝛas.poſt cenam
deglutiẽdo ipm̃ ⁊ tardãdo cibũ ⁊ potũ hoꝛis ſaltꝫ
trib⁹.¶2ᵐ remediũ ſtõ ↄueniẽs eſt ↄfectio infraſcri
pta de qua hic vir accipiat rotulã vnã añ cibũ ⁊ ro
tulã ſemis poſt cibũ bibẽdo poſt ipſam mediũ cya-
thũ vini p̃dicti ⁊ ↄtinuet ipaꝫ duab⁹ ſeptimãis:poſt
ipſam aũt ſufficiat ei accipe bis vel ter in ſeptimana
añ prãdiũ:⁊ ita dꝫ eſſe p̃cedẽtis electuarij vſus poſt
duas ſeptimanas.Eſt aũt deſcriptio ↄfectionis ta-
lis.℞.ſpẽꝝ aromatica roſ.deſcriptiõe Gabꝛieľ.ʒ.j.ß.
ſpẽꝝ electuarij dyacimini deſcripti a.Serap.6⁰ bꝛe
uiarij.ʒ.ij.zuccari al.lib.ß.cũ aqua mẽthe.fiat cõfe-
ctio in rotulis.ʒ.ij.¶3ᵐ inſtrm̃ ſtõ ↄueniẽs eſt vt poꝛ
tet ſemꝑ fruſtrum pãni electi de grana duplicatuꝫ
q̃titatis maioꝛis q̃ pedalis ipm̃ ſupponendo inte-
rule ſue aut infra ipſaꝫ.Et ſi haberet duos tales pã
nos:⁊ ꝑmutaret ſepe eos exiccãdo l ſo'e vel ad ignẽ
vt ſudoꝛoſitas ↄſumereť eſſet melius ei.¶4ᵐ reme
diũ in oꝛdine ⁊ pꝛimũ de inſtr̃is capiti ↄueniẽs eſt vt
vir iſte aſſueſcat in mane ſepe añ cibũ.ſ.ꝑ duas ho-
ras facere gargariſma tale.℞.aq̃ maioꝛane aq̃ aſ-
ſari aq̃ ireos.añ.℥.ij.ligni al.coſti ſtaphiſagrie.añ.
ʒ.vi.miſceanť ola ⁊ calefiãt ⁊ ĩpleať ex eis os p̃gar-
garizãdo expellanť.¶2ᵐ inſtrm̃ capiti ↄueniẽs eſt
vt vir iſte in ſero q̃ñ vadit ad lectũ ſaltẽ trib⁹ vicib⁹
in ſeptimana puluerizet ſuꝑ ꝓra ſui capitis ꝑ cõmiſ
ſuram ſagittalẽ vſqꝫ ad coꝛonalẽ a ſummitate capi
tis q̃titatẽ.v.granoꝝ oꝛdei latitudie q̃tuoꝛ digito-
rũ.Cuius deſcriptio.℞.ligni aloes.ʒ.ſ.ro.laudani
ſtoꝛacis calamite maioꝛane aſſari betonice añ.℈.ſ.
gariof.ʒ.ß.miſce.¶3ᵐ remediũ capiti ↄueniẽs ẽ hoc.
℞.aq̃ maioꝛane cyath.ß.ß.pulueris liq̃ritie vio.ligni
al.maioꝛane.añ.gra.v.zuc.al.℥.ß.bulliant ola hec
ſit modicũ:deinde colenť ⁊ paꝝ calefiãt ⁊ oꝛe pꝛius
ĩpleto aq̃ leui attractiõe ꝑ nares ĩſpirãdo traiiciant
⁊ erit capitis mũdificatiuũ ⁊ oppilõnis rize apitiuũ.
¶4ᵐ ꝑ vltimũ inſtrm̃ ꝓ capite eſt hoc vt vir iſte ſe-
mel in ſeptimana q̃ñ vadit ad lectũ accipiat pillam

vnam aſſaiaret deſcriptione Aui.prīa tertij.c.vltis ꝛ ſit hora accipiēdi eam ſcda poſt aſſumptā cenam. Quantitas pille eſt: vt ex.ʒ.j.fiant.vj.cū aqua maiorane. ¶De remedijs q̄ vtriꝗ hoꝝ mēbroꝝ iuuamētum cōicant. ¶Primū qđ meo iudicio valde vtile eſt vt vir iſte in ſeptimana ſemel p q̄nq; horas poſt cenam accipiat.ʒ.j.electe ꝛ bn̄ fermentate tyriace Andromachi: ꝛ q̄ſcat in lecto poſt eā horis ſaltē trib⁹ ꝛ nō acapiat cibū niſi tranſiuerint hore q̄nq; poſt ei⁹ aſſumptionē neq; fortib⁹ exercitijs vtat̄. ¶2ᵐ iſtꝭm vtriꝗ p̄dictoꝝ ꝯueniēs eſt: vt vir iſte vtat̄ infraſcriptis pillis de q̄b⁹ accipiat in ſeptimana ſel' aut bis parū añ cenā. cui⁹ deſcriptio. ℞.alo.electi.ʒ.j.agarī.ʒ.ij.turbith.ʒ.j.maſticis maiorane croci ligni al'. macis gariofil'.añ.gra.vj.pulueriʒent̄ ꝛ infundant̄ oīa in ſucci endiuie: ꝛ aque maiorane.añ.ʒ.j.ꝛ diligenter cōmiſceant̄: ꝛ deinde exponant̄ ad ſolez ſepe agitando donec cōmiſceant̄ liquores. Cum igit̄ cōſumpti fuerint: iteꝝ ſupaddant̄ ꝛ iteꝝ ſoli exponant̄ ter ita faciendo. Ex maſſa igit̄ illa fiāt pille ꝑ ol.ʒ.vij. ꝛ vtatur his vt dictuʒ eſt. Hec itaq; viſa ſunt mihi meliora ꝛ ſecuriora q̄bus vir iſte vti pōt. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōſilium.275.

De maraſmo a mala complexione frigida ꝛ ſicca totius complicato cū ſtipticitate ventris: ꝛ corruptione potentiarum interiorum. ¶Diuiditur cōſilium in capitula tria.

¶De cauſis dictarum diſpōnum. Cap̄.j.

Quidā de marchia anchonitana colonus vehementi moleſtatur egritudine q̄ nō minus ꝯturbat aīam meā q̄ꝫ corp⁹ ei⁹ ſua ꝗetas moleſtet. Etenī hic vir laborat vehementi corporis extenuatiōe q̄ maraſmodeaʒ diſpōnē ꝯſecuta eſt: ꝛ nō febrilē: ꝛ eſt q̄dē hui⁹ diſpō vehemēs vētris ſtipticitas huic extenuationi copulata. q̄ pōt eē accñs cāꝝ q̄ fecerūt in ipſo extenuationē. ꝛ pōt etiā ipſa ſtipticitas eē cā maraſini ꝛ ſubſtātifice ꝯſumptionis hui⁹ viri. ꝑpter q̄ duo hic vir etiā corruptā hꝫ opatiōnē imaginatiue potentie ꝑpterea q: mobilis eſt in opationibus ex varijs conceptibus in imaginatiua potētia inuentis ſicut etiam in ipſa varia multū ꝛ diuerſa repit̄ electio a leſione potentie cogitatiue ꝓueniēs. Vn̄ dicēdū eſt diſpōnem huius viri nō leuiter eſſe verēdā vt ex p̄miſſis appet ꝛ iā paulopoſt euidentius deducetur.

Dixi aſit ſupius q̄ prīa huius viri diſpō eſt extenuatio vehemēs q̄ ꝓuenit in eo a mala ꝯplexiōe frigida ꝛ ſicca totius que melica noīari dꝫ ꝛ multiplicata eſt a vehemēti frigiditate ꝛ ſiccitate totius corporis: qm̄ in eo apparent oīa ſigna ariditatis tā cerebri q̄ꝫ cordis ꝛ epatis. mā enī melica in corpe multiplicata multis de cauſis pōt eſſe cā exiccādi corpora vt ſpeculatores dixerunt. ¶Prīo q̄dem ꝑpter ipſi⁹ cōplxōnē ꝯtrariam tēperamēto humano qđ labitur ab equali ad pondus p augmētū caliditatis ꝛ humiditatis. Sed huic tēperamēto ꝯtrariatur melica ſui frigiditate ꝛ ſiccitate igit̄ ꝛc. ¶2ª rō eſt: q: cōplxo melice māei aduerſat̄ inſtr̄o oīm opationū qđ eſt ſpūs q̄ eſt calide cōplxōnis ꝛ humide. ¶3ª rō: q: frigiditas melice ꝯtria eſt omni rei vite. ¶4ª rō eſt: q: ſiccitas eius eſt cā ꝯſumptionis humidi qđ ē nutrimentum oīm membroꝝ. ¶5ª rō eſt: q: p frigiditatem ꝛ ſiccitatem exprimitur ꝛ conſumitur humiditas ſecunda oīs p debita nutricatione mēbroꝝ neceſſaria. ¶Ex q̄bus oībus non eſt mirabile ꝯcludere ſi p talem cōplexionem frigidaꝫ ꝛ ſiccā ꝓhibetur tranſitus aīalis ſpūs ſenſibilis ꝛ motiui q̄ eſt inſtr̄m motus dilatationis ꝛ conſtructionis inteſtinorum ꝛ muſculorum ventris.

Ex quo fundamēto vide q̄ꝫ pulchre itelligere potes cām 2ᵉ diſpōnis in hoc viro q̄ eſt ſtipticitas vētris. Multitudo enī māei melice ꝑpter frigiditatē ꝛ ſiccitatē ei⁹ ꝛ ꝯtrietatē ad humanā vitā ꝛ ad oēs ei⁹ opationes eſt cā: vt in hoc viro acq̄ſita ſit ſtipticitas tāta in vētre ei⁹ vt nullo mō opatione nāli vēter ei⁹ leniat̄. imo difficillimū eſt ipſū reddi fluxibilē ēt cū oī inſtr̄o medicinali q̄ꝫtūcūq; ſapiēter adminiſtrato. vn̄ niſi bn̄ ꝓcuret̄ hui⁹ viri diſpoſitio certitudinē hꝫ trāſitus in firmationē maraſmodee diſpōnis toti⁹ corporis a q̄ nunq̄ꝫ curabil' ꝑpter qđ oporteret ipm̄ ſollicitū eē ad amādū ſue vite longitudinē ꝛ nō negligendū. ¶At vo lꝫ ex ſermonibus iſtis colligi poſſint tres cāe extenuatiōis toti⁹ corporis ꝛ ſtipticitatis vētris. ¶Una q̄dē ex pte defect⁹ ꝟtutis vitalis a lapſu melico ꝓueniētis. ¶2ª vo ex pte ꝟtutis nālis cui etiā ꝯtīatur melic⁹ lapſus q̄ vocat̄ lapſus cōplxōnalis. ¶Et 3ª ex parte defect⁹ ꝟtutis aīalis ſenſibilis ꝛ etiā motiue: q oēs deducūt pulcherrime neceſſitatē ꝯſumptiōis corpoꝝ ꝛ ſtipticitatis coꝝ ex pte cāꝝ antecedētiū que ſunt de eſſentia corporis nil min⁹ adhuc aſſignari pñt cāe ꝯſumptiōis corpis ꝛ ſtipticitatis vētris ex parte caꝝ q̄ primitiue noīant̄. ¶Quis enī dubitat cū aer frigid⁹ et ſicc⁹ ꝛ annexa ei vt vngi ꝛ balneari in rebus frigidis ſtipticis ꝛ ſiccis: ꝛ ſic de alijs poſſint eē cāe extenuationis corpoꝝ ꝛ ſtipticitatis coꝝ. ¶Silr̄ etiā quare non dꝫ ꝯcedi q̄ vſus ciboꝝ ꝛ medicinaꝝ frigidaruꝫ ſiccaꝝ ꝛ ſtipticātiū poterit eē cā oīm p̄dictoꝝ accñtium. ¶Et quare etiā nō dꝫ ꝯcedi q̄ ciboꝝ ꝛ potuū ꝛ narcoticoꝝ p ſe vel cū illis cōmixtoꝝ nō dꝫ eſſe cā ꝯſumptionis corpoꝝ ꝛ ꝓhibitionis ꝛ ablationis operationū nālium aīaliū ꝛ vitaliū q̄ neceſſarie ſunt ei. Ex quoꝝ olꝫ fundamēto vide q̄ꝫ pulcherrimū eſt intelligere diuerſitatē effectuū in corporib⁹ humanis eueniētiū ex diuerſitate cārum illoꝝ effectuū ꝓductiuarum. ¶In ſumma igit̄ hui⁹ viri ſtipticitas vētris toti⁹ ariditas mobilitas in opationib⁹ laſſitudo ſuſtentādi corp⁹ magna in ipſo eueniēs ꝓuenit a lapſu frido ꝛ ſicco multiplicate in corpe huius viri: ꝑpter qđ ſi i eo multiplicabit̄ mā melica q̄ cōicet̄ cerebro p cōpaſſionē abſolutā necnō abſolutā iſte vir indubitanter fiet melicus ꝛ tu ꝯſidera.

Ex quibus oībus ꝯcludit̄. ¶Prīo q̄ iſte vir ad ſui ꝓcurationē dꝫ eſſe ſolicit⁹. ¶Colligit̄ 2° q̄ non debeat moram ꝯtrahere neq; p̄s expendere in vanū ad ſui curationē. Sequitur 3° q̄ maximem hoc autūno ꝛ futuro vere de ſe dꝫ eſſe ſollicitus. ¶Ego autem in haꝝ diſpōnum

regimine

regimine ſuccincte regimen ordinabo q̄tũ erit op
portunũ longitudini parcẽs. ¶ Primo quidẽ diſcur
rẽdũ eſt regimẽ ſibi cõueniens ex parte ſex rerũ non
nãlium. ¶ Secũdo ꝟo ex parte rerũ medicinalium.

¶ De regimine per ſex res non naturales. Cap. ij.

PRo nãliũ itaq̃ rerũ expeditiõe oĩum
p̄mittendũ. Primo vir q̄ oĩa que
applicant corpi ſuo debẽt eẽ cal'a ⁊ humi
da effectiue cal'a q̃dẽ vt aduerſent fridi=
tati melie: hũida ꝟo vt corrigãt ſiccitatẽ
eius: verũtñ argumẽto ſũpto ab etate huius viri q̄
ꝯſiſtẽtia eſt: ⁊ ẽt a nãli cõplone ei⁹ q̄ cholica fuit ⁊ no
tabilr lapſa eſt talia debẽt eſſe minus intẽſiue cale=
facẽtia q̄ humectãtia. ¶ Habitet igit̃ ⁊ morã ꝯhat
in aere calido minus tñ q̄ humido. vñ eũitet came
ras ⁊ mãſiones in locis expoſitis aſpectui meridio=
nali ⁊ occidentali: que etiam ſint poſita in parietib⁹
montiũ vnde caliditas a radijs ſolis impreſſa du=
plicari ⁊ multiplicari poſſit ⁊ reflecti: ⁊ non curet in
ſuis cameris accendere ignẽ: ⁊ ꝓpṫe cũ carbonibus
ſuffocati aeris ⁊ nõ euentabilis: ⁊ caput ſuũ ⁊ pe=
ctus muniat coopertoris remiſſe calefaciẽtib⁹ ⁊ am
plius humectãtib⁹: ⁊ caueat a veſtibus ⁊ fulamẽtis
calefacientibus pectus eius abſq̃ euentatione con=
grua. ¶ De cibis ꝟo vtatur oĩbus actu ⁊ potẽtia hu
mectantis: velut ſunt pinguia brodialia oĩa. ⁊ pro
ꝑṫe non multũ ſalita. vnde bleta ſpinachia portu
laca, cucurbita lactuca endiuia criſolocãna omnia
conueniunt ei cum carnibus vitulorũ: ⁊ agnorũ ⁊ ca
ſtratorũ annualiũ caprorũ caniculorũ ⁊ reliquorũ
aialiũ volatiliũ bñ pinguiũ peditãtiũ. quorũ etas
nõ trãſeat ſpatiũ anni. ¶ Propter qḋ ẽt piſces par=
ui in fontibus inuẽti ⁊ cãcri capedani fontales ⁊ in
q̃ oẽs ſunt ei ꝯuenientes eliri vel aſſati cũ pingui ⁊
bono oleo oliuarũ velut eſt marchianũ anchonitanũ
qḋ eſt eque bonum vel forte melius q̄ reliq̃ olea no=
ſtra etate reperibilia. ¶ Silr conueniũt ei oẽs cibi la
cticinei ⁊ cum pinguedine porci recentis ⁊ antiqua
non multum ſalita. Cerebrũ aialiũ pulmo teſticu
li ⁊ pingues eorũ ptes oẽs conueniunt: ⁊ butyri vſus
etiã mihi placet. ¶ Aromata ꝟo cal'a ⁊ ſicca euitan=
da ſunt ſaltem in vſu cõtinuo. ⁊ mẽtha petroſelinũ
feniculus tarcon hyſopus ſaluia roſmarin⁹ ⁊ ſiſim
brium talia dimittẽda ſunt ſaltẽ in multo vſu ⁊ cõti
nuo. nec ꝓpṫe conueniunt ei niſi gratia cõdimenti
⁊ aromaticitatis aliorũ cibariorum. ¶ De fructibus
vero conueniunt ei ceraſa pira muſcata auellane et
amigdale recentes ⁊ ficus ⁊ vue ⁊ pepones bñ ma=
turi ⁊ dulces ⁊ granata dulcia. Reliqui vero fruct⁹
frigidi ſicci ⁊ ſtiptici dimittantur vt ſunt citonia meſ
pile ſorbe granata acria ⁊ ꝯſilia. De leguminibus
conueniunt ei piſa cicera alba ⁊ rubea: ⁊ riſum com=
muni ꝯſuetudine p̄paratũ cũ lacte amigdalarũ. ci
cera rubea cum pingui brodio condita ⁊ tri. ⁊ reliq̃
paſtiles cibi cum brodio pingui. ¶ De saporib⁹ ꝟo
ꝯueniunt ei vinum granatorũ dulcium ⁊ muzorũ et
ſapor ſuccus citrangulorũ ⁊ agreſta cũ zuccaro ꝯdi
ta in dieb⁹ caliditatis ⁊ cum melle in diebus frigidis.
¶ De potu ꝟo ꝯueniẽs eſt ei vinũ album ſubtile gu
ſtui delectabile ⁊ dulce ſimplr tale: aut cõmixtũ aq̃
fontali clara delectabili: aut de ciſterna vel ꝑ hare=
nam cribellata ſm ꝯſuetudinẽ ferrarienſium. ¶ Et
ſi vti poſſet aqua mellis non multe dulcedinis: i cre=
do q̄ ei vtiliſſima foret: ⁊ ꝓpṫe q̄ñ coqueretur cum
ſemine vel folijs recentibus baſiliconis: verũtñ oĩno
melior eẽt ei aqua decoctiõis zuccari q̄ mellis ꝓpṫ cõ
pleẽ ei⁹. Hec de ſcḋa re nõ nãli dicta ſufficiãt. ¶ Pro
3ª ꝟo re nõ nãli caueat iſte vir cibum accipere ante
nãlẽ appetitũ eius: vt niſi p̄aſſumptus fuerit bene
digeſtus. vñ cibũ nõ degluti at niſi cũ bona maſtica
tione: ⁊ in tãta quãtitate ipſum accipiat vt ex eo nõ
grauet ſtomachus neq̃ fluctuet in eo potus. ¶ Pro
q̃rta re non nãli. ſ. motu ⁊ q̃ete caueat a fortib⁹ moti
bus ⁊ ꝓpṫe poſt cibũ: q: poſt cibũ ſibi ꝯuenienti⁹ eſt
q̃eſcere q̄ moueri ⁊ hincinde diſcurrere: ⁊ non ſolũ
motus corꝑalis euitãdus eſt: imo ⁊ aialis velut fu=
ror iracũdia anguſtia ſollicitudo tribulatio melan=
cholia ⁊ ſimilia. ¶ De vltima ꝟo re nõ nãli. ſ. ſomno
⁊ vigilia ſollicitus eẽ dz in longitudine dormiendi ⁊
nullo mõ excedẽdi in vigilia ⁊ dormiat vẽtre inferi⁹
accubato ſm plm vt ſpũs vniti in tali accubatione
ꝯſeruent magis. Hoc in ſũma ẽ regimẽ huic viro cõ
ueniẽs ex pte ſex rerũ nõ nãliũ ꝯdecẽter mẽſuratũ.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iij.

PRo regimine ꝟo rerũ me=
dicinaliũ ſe
ptẽ ab hoc viro mihi vident obſeruãda
remedia. ¶ Et p̄mũ q̃dẽ eſt vt attendat
ꝯfortatiõi cordis: ne ꝑ ſiccitatẽ in eo cõ
firmatã iſte vir trãſeat in maraſmũ ꝯfirmatũ ⁊ hoc
cũ remedijs duob⁹. Quorũ p̄mũ eſt hoc. ℞. crod. ʒ.
ß. foliorũ baſiliconis ſemis endiuie lactuce ſcariole.
añ. ʒ. j. ß. florũ enule ca. ve. corticũ citri. añ. ʒ. ij. muſci
ℨ. iiij. been al. ⁊ rub. florũ boraginis ⁊ bugloſſe. añ. ʒ.
ij. hyacinti ſmaragdi ſaphiri. añ. ℈. ß. foliorũ auri
numero. v. puluerizentur oĩa per ſe ⁊ fiat ſaccul⁹ q̃=
drangularis longitudis ſemiſſis in ſyndone de gra
na retorta qui ſemꝑ portet alligatus ſuꝑ mamilla
ſiniſtra ⁊ omni fine duorum menſiũ renouet. ¶ 2m
ꝟo p̄ncipale remediũ ⁊ iterũ ad diſpõnẽ cordis cõ
ueniens eſt hoc. ℞. ꝯſerue bugloſſe boraginis ⁊ vio=
larũ. añ. ℥. ij. trociſcorum de viol'. trociſcorũ de croco
ſeminis acetoſe ſcariole ca. ve. añ. ʒ. ß. ſyrupi de cor=
ticibus citri. ℥. iiij. zuccari al. ℥. ij. amili. ℥. j. fiat elua
riũ de quo iſte vir omni mane in aurora deglutiat
coclear. j. per mediam horã ante prandiũ. ⁊ añ cenã
deglutiat de eo ad quantitatẽ vnius nucis muſca=
te: ⁊ ita continuet hoc electuarium vſq̃ ad medieta
tem menſis octobris. ¶ 3m ꝟo p̄ncipale inſtrm eſt. vt
iſte vir ſemꝑ in cibis vtat his ſpẽb⁹ ſuꝑeffundendo
de eis omni ferculo ſuo. ℞. foliorũ volubil' florũ mal=
ue altee. añ. ʒ. j. ß. adianti polliṫrici cetrac. ⁊ ca. ve.
añ. ℈. ij. cartami folliculorũ ſene polipodij thimi epi
thimi. añ. ʒ. ij. cinamomi electi. ℥. j. ſalis idi. ʒ. xv. fiat
omniũ ꝑ ſe puluis ⁊ cõmiſceatur. ¶ 4m remediũ p̄n
cipale eſt hoc. ℞. eluarij de epithimo eluarij de ſebe
ſtẽ. añ. lib. ß. dyagridij. ʒ. iij. ſucci violarũ: ſucci mer=
curialis. añ. ℥. j. penidiarum. ℥. ij. fiat electuariũ de
quo h̄ vir accipiat coclear vnũ ſemꝑ añ cibũ tam in
prãdio q̄ in cena. Uerũ ſi ꝑ aſſũptionẽ tãte q̄titã

tis lueniret ventrẽ ſuũ minime fluxibilẽ:tũc accipiat
de eo parum vſquequo lueniat q̃ntitate per quã ven
ter eius remaneat fluxibilis. ¶5m remediuꝫ eſt hoc
℞.olei de bẽc olei violarũ olei de floribus enule.añ.
℥.i.macis.ʒ.ij.gallie muſcate cypi maſticis co:allo
rũ ru.añ.ʒ.ß.reſine clare ⁊ electe.℥.i.cere quantum
ſufficit.fiat vnguentuꝫ mediocris glutinoſitatis de
quo ſemꝑ portet ſuper ſtomacho ſuo.¶6m remediũ
ꝑncipale eſt hoc.℞.olei amigdalarũ dulcĩuꝫ olei de
ſiſamo añ.℥.ij.pinguedinis anatis caſſi ⁊ galline et
anſeris.añ.℥.ß.ſe.altee violaꝝ florũ volubilis cucur
bite ⁊ ſeminis lactuce.añ.ʒ.i.arthanite.℥.ß.eſule.ʒ.
ij.ciclaminis thimi epithimi dyagridij.añ.ʒ.ß.cere
al.quantũ ſufficit fiat vnguentũ molle de quo tot9
venter inferior inungat̃ ⁊ ilia vſq; ad femur ſaltẽ ol
die nãli bis mane qñ ſurgit ⁊ ſero qñ vadit ad lectũ.
¶7m ꝟo ⁊ vltimum ꝑncipale inſtrm in cura hui9 vi
ri eſt vt ipſe loco ſyrupi oĩ mane in aurora aſſumat
ſcutellam vnã aque lactis in qua tepida in ſero iſun
dantur epithimi.ʒ.i.cum ſeminis ſalis indi.ʒ.ß.⁊ ſic
per totam noctem dimittat̃ in mane calefiat ⁊ coleſ
tur cũ expꝛeſſione leui ⁊ ita bibatur.hoc in ſumma eſt
huius viri regimẽ ꝯueniẽs ad ſui corꝑis rectificatio
nem ⁊ ſanitatis acquiſitionem:quam ſibi olim ille
pontifex ⁊ miſerator concedat qui affluenter omni-
bus benignitateꝫ ⁊ bonitatem inſpirat.Ad laudes
eius immortales.Amen.

Conſilium.276. De macrefactiõe corꝑis ꝑꝑ defectũ nutrimenti nõ directi ad membra.

Diſpoſitio hui9 paduani eſt maraſmodes nõ
ex calore febrili:ſꝫ ex defectu nutrimẽ
ti nõ directi ad mẽbra toti9 corꝑis.Et
hoc ex cauſis egritudinalib9 ⁊ accidẽ
talibus ipſaꝝ egritudinũ cõpletaruꝫ
vꝫ harenatica paſſione cui aſſociata eſt iliaca ⁊ cho
lica cum his accidentibus.ſ.vomitu ſupple fecali et
deſcenſu ilij ad oſſeum in inguina. Uomit9 eniꝫ ille
fit per colligantiã membrorum inferiorum cum ori
ficio ſtomachi:ac etiam quia ilion diſlocatus eſt:et
ad inferiora propulſus:quare non eſt poſſibile vt fe
ces educantur per inferiora.

Regimẽ diete ſumat vinũ albũ bonum et
odoriferum lymphatuꝫ cũ aqua
decoctionis ſe.feniculi.Item ſumat pluries brodia
pulloꝝ caponũ gallinaꝝ ⁊ colũboꝝ iuuenũ ⁊ parũ-
per carniũ minutim inciſarum aut piſtarum.

Regimẽ medicinale capiatur ſpõgia ma-
gna que comprehendat loca ge-
nitalia inguinum ⁊ femoralium:quaſi ⁊ fiat fomen-
tatio ſubſequens vna:vel vna cum dimidia hora cõ
tinue.¶Cerotum.℞.laudani reſine electe.añ.ʒ.vi.
ſtoracis liquide gallie muſ.añ.ʒ.ij.ſpecieruꝫ vnguẽ
ti glut noſ.ʒ.i.cere q̃ntum ſuffic.i diſſoluatur gluiẽ
cuꝫ modico aceti ⁊ fiat cerotum ſtomachale.¶Fo-
mentatio.℞.fenugreci granorum ſiſami.añ.℥.viij.
ſemi.malue altee.añ.ʒ.iij.bdelij mollis ⁊ ſubalbi-
di.℥.ß.cimini.℥.i.ß.carui ſe.aneti ameos ⁊ feni.añ.
℥.ß.ire centauree minoris incidenda incidant̃ ⁊ re-
liqua contundantur.¶Item poſt cliſtere factũ an-
te cenam detur puluis calidus pro renibus.¶
Fiat cliſtere ſibi ex decoctiõe ex piguedĩe renũ ca-
ti de q̃ decoctione.℞.cyathos quatuor olei.℥.ij.bu
tyri.℥.ij.croci.ʒ.vi.ſalis coclear.i.zuccari ru.℥.i.ß.

¶De Febribus Conſilia ſequuntur.

Conſiliũ.277. De febre cholerica cõ-tinua.

Quoniã ex ſignis actu apparẽ-
tibus ⁊ perſeuerantib9
in diſpõnibus notabilis viri Nicolai
de comitibus apparet continue inſta
re pugnam virtutis ad morbũ ⁊ mãſ
cius:⁊ eꝫ.Ideo nõ eſt poſſ aliter exti-
mare de ipſo.niſi quia opꝫ hãc egritudinem creuca
re criſi perfecta.⁊ hoc eſt quod eligendum eſſet.aut
ſaltem criſi trãſmutationis materie.qđ non poſſet
eſſe ſine aliquali ſuſpitione in longitudine egritudi
nis aut maioris moleſtie eius.¶Neq; in iſtis trib9
pũctis declarandis ſpeculatiõe diffuſa valde neceſ
ſariũ eſt ꝯtẽplari.ꝑmus enim punct9 ſatis ꝑſuaden
tes hꝫ rõnes.Eſt enim febris aſſidua.eſt etiã quaſi
vniformiter affligẽs ⁊ parua diuerſitate exacerba-
tiõis ſaltẽ manifeſte diuerſificata.Et ad tactuꝫ cali
ditas ſatis cõprehenditur.⁊ pulſus velocitas ⁊ fre
quentia ⁊ magnitudo vehemẽtes ⁊ vrinarũ tinctu-
ra notabilr eleuata.hec oĩa ſolẽniter declarant iſtã
tiam ꝟtutis ad morbũ.¶Qđ ꝟo his ꝑſeuerantib9
neceſſe eſt futuram fieri criſim ⁊ laudabilem appa-
ret.eo quia cum perſeuerantia pꝛedictorum ſigno-
rum virtus obtinet ⁊ non ſuccumbit:neq; in diebus
exacerbationis febris:neq; interpolatiõis ei9.Etiaꝫ
quia ſubleuatur virtus per euocationes actuales.
Et tertio quia in euacuatiõe ſpontanea videlicet in
ſudore copioſo notabiliter alleuiatur virtus et non
aggrauatur:quare ex iſtis cum alijs ſupra tactis
ſperandum eſt de futura criſi ad bonum et non ad
malum.¶At vero tertio non euacuatur ab aliqua
li ſuſpitione trãſmutationis materierum ad aliqua
loca.febris enim hec laborioſa fuit.⁊ acuitate nota
biliter affligẽs.Sed in febribus laborioſis timetur
trãſitus materierum ad apoſtemãdum membra ex
ſententia ſummi hyppocratis ⁊ cõmentatoris eius
affo.4a illo.Laborioſis in febribus ⁊c.Amp.9 om
nis acuta febris habet latitudinem terminandi ad
malum cum velocitate ſue afflictionis ⁊ cuꝫ difficul
tate accidẽtium.Cum igitur hec febris fuerit acuta
quia cholerica ⁊ cõtinua.⁊ omnes acute febres ſal-
tem cõtinue apte ſint interficere.⁊ a febribus inter-
ficientibus raro ꝯtingit euadere niſi cũ ſcẽtiõe.i.tu-
more vel a ꝑte aliquarum ꝑtiũ.ꝑma q̃rti.de ſignis
febriũ putridaꝝ.Igitur dubitabile eſt ꝙ hec febris
nõ faciat criſim trãſmutationis ꝑdictã.Plura alia
ſpeculabilia huic propoſito mihi occurrunt que pre
termitto diligens breuitatem.

Ex his itaq; oĩbus ꝯcludit̃ canon regiminis
huius viri cum diſpõne tali q̃m ꝑmo
neceſſe eſt ꝟtutem ſuſtentare ⁊ ꝑcõſeruare fortitudi
nem eius in pugna laborantis.¶2o neceſſarium eſt
adminiſtrare digeſtiuũ reſiduũ mãerũ digerẽtia q̃a

tius eſt poſſe. ℭ Tertiū vo eſt vias euacuatiōis materie-
rū aptas ↄſeruare. ℭ 4^m eſt accñtia futura fieri et
pñtia ſcīētifice gubernare. ℭ Primū itaqꝫ horꝫ com
plet cū his q̄ actu ſñ ↄtinue adminiſtrant̄ ↄueniē-
ter cū cibis in q̄ntitate ↄuenienti h̄ntibus qualitatē
refrāgēdi mās ⁊ emūdādi ⁊ clarificādi ſanguinem
ab eis qð pluribus modis fieri pōt. ℭ Primo coq̄n-
do in cibis eius radicē vnā vel duas cicoree: ⁊ ſi ti-
met eius amaritudinē tūc accipiat radicē endiuie
aut ſaltē in cibis coquat creſſones in fontib⁹ naſcē-
tes. ⁊ de eis cū p̄dictis aut ſine faciat ſalatitiū ⁊ ſe-
pe. ℭ Scðo vtat̄ ſucco arācioꝝ in ſuis cibarijs aut
ſucco granatoꝝ muzoꝝ: aut ſucco lymonū nō ſal-
toꝝ. aut fiat ſibi gelatina cum pauco croco ⁊ abſqꝫ
ſpeb⁹: ⁊ comedat ſpinachias ⁊ bletas. ⁊ aliq̄ñ radicē
rapaꝝ cū folijs eaꝝ: ⁊ ſi abomlaret̄ p̄cioſū ſalatitiū
eſſet comedere folia lichini cū aceto: ⁊ eſt epatica fō
talis vel putealis cū qua ⁊ alijs tactis brodia pul-
loꝝ lactētis vituli: p̄dicū vel faſianoꝝ ⁊ ↄſiliū cōti-
nue alterata ſint. ℭ Pro ſcða vo intētione p̄ncipali
ↄtinuet aſſumptionē ſyrupi violati iuiubini de biſā
tijs cōpoſiti cū aceto q̄ oēs aut aliq̄ eoꝝ cōmiſceant̄
cū aq̄s epatice cuſcute fumiterre cicoree endiuie bo
raginis violarū ⁊ buglo. etiā cū eis ſuccū granato-
rū muzoꝝ cōmiſcēdo a quo nō deſiſtere. ℭ Et p hac
intētione etiā vtat̄ ↄfectione dyarodon triaſandalo
rū aut trociſcis de violis trociſcis de ſpodio cū ſemi.
acetoſe cōfractis cū trociſ. de eupatorio. aut trociſ.
de berberis cū zuccaro cocto cū aqua cuſcute cico-
ree ⁊ endiuie. ℭ 3^m aūt iā ſm partē cōplemētū hꝫ ex
p̄dictis. q̄libet eñ p̄dictoꝝ vias ductuū conſeruat
aptas. aut lauādo abſtergēdo incidēdo ⁊ aperiēdo
materias non ſolū cōes ſed appropriatas vt añtes a
vēis p̄cipitare faciūt. ppter qð etiā aqua lactis capꝛ
ni vltima eſt in hoc caplo. eſt eñ vehemēs vehiculū
ei qð expectat̄ de intētionib⁹ p̄dictis. vt p̄ma quarti
caplo de cura febꝛ quartane colligēdū. ℭ Sit etiā
partē materieꝝ diuidēdo ſubtrahere cum pilulis de
aloe ablato. eſt eñ inſtrm̄ valde ↄueniēs. ℭ Et ad-
huc etiā ol ſeptimana ſel' ſubducere partē materie-
rū cū elñario dyaprunis. aut cū medulla caſſiefiſt.
aut tertio cū ſucco ro. ⁊ elñario de pſilio. aut cū ca-
ſiafiſt. ⁊ ſucco roſ. aut cū hoc medicamine ſel' in ſe-
ptimana adminiſtrato ↄuenientiſſimū eſſet ℞. tama
rindoꝝ electoꝝ. ℥. j. diſſoluant̄ cū aq̄s cicoree ⁊ epa
tice. añ. ℥. ij. calefactis. ⁊ accipiat̄ colatura eoꝝ cū
bona expꝛſſione facta et cōmiſceat̄ cū hac mixtione.
℞. caſiefiſt. eluarij dyaprunis ſimplicis. añ. ℥. ß. reu
bar. electi. ʒ. ß. ſpice nar. gra. v. miſce. ⁊ totū in potu
det̄ in aurora calīm ⁊ tardet cibū eius ad minus ho
ris. vj. ℭ Iā vo ex p̄dictis apparet qꝫ ſatis facile ac-
cidētia q̄ poſſent hāc diſpōnē ↄcomitari poterūt p-
hiberi. ſiue eñ dolor capitis ſiue vigilia immodera
ta vel dolor vētris aut raptus materieꝝ ad mēbra
interiora vel exteriora fieri poſſent q̄ ſunt accidētia
ↄſiſes febres ↄcomitari ſolentia. pꝫ qꝫ ipſoꝝ q̄libet
facile pōt phiberi euenire per digōnē materieꝝ. ſub
tractionem eaꝝ particularē ⁊ maiorē apertionem
viarū. q̄ oia cū medicinis p̄dictis in intētionibus ſu
pra tactis fieri poterūt. q̄ñ ex ſubtractiōe materie-
rum ⁊ earum digōne virtus reddit̄ potēs facile ver
tere poterit reliquū de materiebus a ſua mala qua
litate. Et pprie hec oia valde acquirent̄ ↄſeruando
perſeuerantiā ſudoris ⁊ pororū corporis aptionem
faciēdo. Et quo ad ſtomachū renes ⁊ epar cum epi
thimatibus linimētis vnctionibus gubernando de
q̄bus plixo ſermone collatio facta fuit p famoſiſſi-
mum doctorem Candum ad laudem dei. Amen.

Conſilium.278. De febre cholerica nota maioris ⁊ mi-
noris famie cū aſmate et dolore pectoris: et cum ma
teria catarrizante ad pectus.

SI bene ⁊ diligēter ↄſideretur
diſpō venerādi i Xpo
pris dñi abbatis ſctē Marie in orga-
nis vr̄ qꝫ ipa eſt complicata ex varijs
egritudinibus ⁊ numero pluribus et
accñtibus. febrit eñ febre aliqua que
piodica ſcribit̄ lꝫ eius diſtīctio ſpecifica nō aſſignet̄:
q quidē febris vr̄ ſucceſſiſſe cauſonidi aut eidē ↄpli
cata. ⁊ rōnabiliter vr̄ dici poſſe cholica. ℭ Scða vo
egritudo eſt pleureſis que iā predicto cauſonidi ſuc
ceſſit vt ſcribit. vel eidē ſaltē cōcomitata erat. ℭ 3^m
eſt accidēs. ſ. materiei defluxus catarralis a capite
ad ptes pectoris: que quidē materia flatica ē groſ-
ſa et viſcoſa. cui ēt materiei ſucceſſit accñs ſcðm qð
eſt anhelitus difficultas: que ſpēs aſmatis extimat̄
hec ſunt quatuor p̄ncipalia q̄bus videt̄ adherēdū
eſſe: vt ſanitati reſtitui p̄dictus poſſit venerand⁹ pr̄.
ℭ Et lꝫ in diſpōne pñti plixe ſatis ſpeculandū eſſet
ſi tpis ↄformitas elargiret̄. ſñ vt ſmo vtilitati adhe
reat aliq̄d faciliime tāgēdū eſt. Aut igit̄ difficultas
anhelitus iſta remāſit iterū cōplicata cū doloribus
pectoris: aut econtra. ſ. qꝫ anhelitus grauat̄ abſqꝫ
dolore: qð videt̄ aliqualiter ſuſpicandum eſſe. eo qꝛ
ſcribitur hanc diſpoſitionem eſſe in declinatiōe quo
ad accidentia. Si igitur accidens primum. ſ. dolor
qui fuit ſcðm accidens. ſ. aſmatis cauſa minoratuꝫ
eſt: aut ex toto remotuꝫ: et aſma illud ſe habeat ad
dolorem per modum dependentie: neceſſe eſt cōclu
di alterum duorum: vel qꝫ omnia accidentia ſunt
in declinatione vt ſcribitur: vel ſaltem qꝫ alterum ac
cidentium declinauit. ſ. dolor remanente aſmate.
Et probatur primum horum duorum. q̄ñ ſi aſma
fuerit accidens doloris in conſeruari depēdens ab
eo neceſſe eſt qꝫ remoto dolore remoueat̄ accidēs e⁹
qð erat aſma. ergo p̄mū concluſum oino verum eſt.
Si autem aſma erat accidēs nullo modo pendens
ab ipſo dolore: tunc poterit valde facile concedi qꝫ
remoto ipſo dolore adhuc remāeret aſma. ideo cor-
relarium ſcðm verum. Cū igit̄ hic inueniant̄ duo ac
cidētia. ſ. dolor ⁊ aſma. ⁊ neutrum illoꝝ hꝫ ab alte-
ro dependentiā. tūc erūt accñtia fixa habentia cau
ſam eorum conſeruatiuā. Si ſunt accñtia reuolubi
lia per intenſionē ⁊ remiſſionē: vt iam ſcribitur. Nā
ſi eſſent accidentia neqꝫ crementum neqꝫ decremen
tum habentia tunc iam eſſent fixa. Et videt̄ hoc cō
texere difficultatē magnā ſaltē de dolore. Nā dolor
ille aut prouenirct a mala cōplexione fixa calida vl
frigida: ⁊ hoc non pōt cōcedi: eo qꝛ in mala complexio

ſixa non efficit dolorē: vt ſcḋa pmi.caplo de cauſis
doloris.tūc eñ oporteret cōcedere in ethica ⁊ in diſ
poſitiōibus maraſmodeis ineſſe dolorē: qḋ negatū
eſt ab Auicē.ibidē.Amplius dolor nō eſt niſi ɔtra-
rie rei ſubito imprimētis ɔtrarietatē ſentire:ſed nul
la diſpō ſixa ſubito imprimit:quare nō eſt poſſibile
credere dolorē ꝓuenire ab aliq̄ ſixa male cōplōnis
ſpecie.¶Cū aūt dolor ꝑmaneat et ſixus vt iam ſcri
bitur:lꝫ remiſſus. cuius cā nō pōt aſſignari aliqua
ſpēs male cōplōnis ſixe vt argutū eſt.ergo ipſi⁹ do
loris cā neceſſario erit ſolō ɔtinuitatis ɔſtā a neceſſa
ria eſt:eo qꝛ dolores ſm quēcūqꝫ locū icūbūt aut ſu
bitā alterationē oñdūt aut ſolutā ɔtinuitatē. ¶Et
forte ꝙ hec ſoluta cōtinuitas intenta eſt in ſermone
eo qꝛ ſcribit ꝙ hec eſt ſpēs doloris extenſiui.Cuius
plurimū ꝓuenit a ventoſitate extendēte pāniculos
⁊ trahēte ipſos a ſuis extremitatib⁹ ad alias vñas
poſitionis.vt ſcḋa pmi.cap̄.de cura ſpērū doloris.
Extēſiui doloris cā eſt ventoſitas aut humor q̇ ner
uū aut muſculū extēdit a cū ipſum trahat ad ſuas
extremitates.Cū ergo vētoſitas ſit imediata cā ex
tēſionis talis ⁊ ꝑſeuerat extēſio neceſſe eſt materiā
vētoſitatis ex qua eſſe multā in pectore cōgeſtam ⁊
talis nō pōt eſſe niſi ſſatica materia.eo qꝛ ſigna cho
lerice materie excludūtur hinc argumento ſumpto
a ſpē doloris.Neqꝫ eñ eſt pūgitiuus neqꝫ mordica
tiuus ꝑforatiuus ⁊ pruritiuus:⁊ ſic de alijs: ſꝫ extē
ſiuus ſolū vt dictū eſt:quare ⁊c. ¶Et ex hoc q̇dem
fundamēto volo inueſtigatā eē cām accñtis qḋ eſt
dolor:que eſt mala cōplō ſixa ꝑtiūz pectoris cū ma
teria ſſatica in pāniculis pectoris ⁊ in eius cōcauo
cōtēta.ex qua gñatur vētoſitas que eſt imediata cā
extēſionis que extēſio formalr̄ eſt ip̄e dolor extēſiu⁹
¶Ex quo fundamēto credo facile inueſtigari poſſe
alterius accñtis.ſ.aſmatis cām efficientē. Una eñ
nūero cā pōt eſſe varioꝝ accñtiū ꝑductiua ſm va-
rietatē mēbroꝝ ad q̄ extēdif ⁊ eoꝝ que ſequūtur ad
ipſam.Mala eñ cōplō frigida ⁊ hūida ꝑtiū pecto-
ris ſiue ꝑ ſpeciē debilitatis quā efficit.ſiue qꝛ reddit
mēbra pectoris difficile mobilia.ſiue qꝛ ip̄a eſt cā cō
gregatiōis multarū materieꝝ in pectore ꝓpꝰ indi
geſtiōis pōt eē aſmatis cā.¶Et ſm p̄ᵐ modū efficit
aſma ꝓueniēs a debilitate v̄tutis qualr̄.fortaſſis in
plurimis ſenū aut ɔualeſcētium ſepe ꝓuenit aſma.
¶Per ſcḋm aūt modū.ſ.imobilitā di mēbra anhelit⁹
poterit eē cā aſmatis.qualr̄ ꝑſepe medici ifridātes
velamē efficiūt aſma.iuxta illud 13ª tertij.10ª tertij
Cū empiaſtras pect⁹ caue ne infrideē velamē. Quit
ēt itinerātib⁹ ꝑ aerē valde fridū ꝑſepe accit aſma:
vt notat expiētia.¶Per 3ᵐ aūt modū.ſ.gñationis
multaꝝ materieꝝ ⁊ ɔgeſtiōis eaꝝ in pectore ꝑ viaꝫ
indigēſtionis ꝓuenit ſpēs aſmatis ex plenitudine ꝑtiū
pulmonis.eo qꝛ eger nō recipit aeris q̄ntitatē ɔueniē
tē ad cuitādū ꝑtes pectoris.q̄re nō excuſaf ab an-
helitu frequēti.qualr̄ ſe hꝫ anhelitus vehementer
exercitati currētis et ſſocati.ꝑꝑ qḋ anhelitus diffi-
cultas aſma nolata ponif eē egritudo pulmoni ap
propriata.10ª tertij.tractatu pmo cap̄.de aſmate.
In cuius deſcriptiōe ponif hic termin⁹ cōplex⁹ egri
tudo pulmōis tenens locū gñis vt ibi apte colligif.

¶Un̄ apparet hic ſpeculāti ꝙ ab vna ⁊ eadē [illegible]
ria ⁊ numero plura pendere pñt accñtia vt iā [illegible]
eſt.Et tu cōſidera qꝛ locus iſte ampliſſime me[illegible]
tionis exiſtit.¶Taceo hic de materiebus in pecto-
re ɔgregate ſunt ſimplices vel cōmixte.Nā ſatis ve
riſſile eſt ſſatice materiei iā ꝑdicte cōmixtā eſſe par
tem materiei melice reddētis materiā ſſaticā maio
ris extēſionis.Ad qḋ ꝑſuadendū plura motiua vi-
dent occurrere.¶Pmū equidē. qm̄ hic vir a gñra-
tione melice cōplōnis exiſtit vt facile demōſtrari poſ
ſet ex pncipijs. ¶Scḋo qꝛ hic vir ledif a mā melica
vētoſitatū multitudinē ɔgerēte in ſplene ⁊ toto late
re ſiniſtro.¶Tertio qꝛ iā alꝭ nocumētis ab imp[illegible]o
nibus melie ꝓueniētibus lōgo tpe moleſtatus fuit.
¶Quarto iterū: qꝛ vētoſitas vel vapor eleuatus a
materia ſſatica ſimplici non tm̄ magnifice extendit
q̄ntū ſi idē vapor cōmiſceaf ventoſitati a mā melica
ꝓueniēti. Uapor eñ cuius remiſſior eſt humiditas
aut amplior ſiccitas maiorē pōt extēſionē facere et
velocius q̄ ille q̇ ſimplex eſt ⁊ apparet aſſignari poſ
ſe adequatā cām vel cās hoꝝ duoꝝ accñtiū. ſ.dolo
ris ⁊ aſmatis:q̄ iam paulo ante pmiſſa ſunt . Et pa
ri rōne iteꝝ deduci pōt.ꝙ aſmatis cā efficiēs erit il-
la mala cōplō iā premiſſa materialis cā iā aſſigna-
ta q̄ pulmoni ⁊ alijs partibus pectoris immerſa po
terit efficere aſma:qḋ erit ꝑ ſe accñs nō ꝓueniēs vel
depēdēs a dolore ꝑdicto. Et hec de duob⁹ accñtib⁹
virū iſtū moleſtātib⁹ ſufficere poſſunt.¶At uero iteꝝ
paulo magis ɔtēplandū eſt: aut igitur hec duo acci
dētia remāſerūt nulli generi vel ſpēi febris cōplica
ta:aut ecōuerſo.Si igif erūt complicata febri. aut
erūt effimere.⁊ hoc nullo mō cū ipſa nō reuoluatur
ꝑiodice vt iā ſcribitur.Et pari rōne neqꝫ ethice cui⁹
eſt excludere typū ⁊ ꝑiodū et relinquitur igitur eſſe
neceſſariū cōcludere febrē ip̄am eē materialē.⁊ non
q̇dē ſine putredine cū neqꝫ hic ebulliat ſang. nulla
rōne vel ſigno demōſtrabilis. Neqꝫ ēt eſt fe. de pu-
tredine ſang.hac vel alijs rōnib⁹ facile demōſtrabi
lis ⁊ maxie qꝛ reuoluif ꝑiodice. Sāguini aūt putrē
ti aſſignaf vniformitas ɔtinue afflictiōis a pncipio
vſqꝫ ad finē.⁊ nulla eidē opponif ꝑiodica reuolutio
quare ⁊c.Nō ēt vr̄ eſſe febris melica cū nō aſſignef
aliqua ꝑiod⁹ melie neqꝫ ſcribatur. Igitur remanet
dubitabile an ſit febris cholerica vl̄ flegmatica.Qḋ
aūt non ſit cholerica pura cōtinua appet:qꝛ non vr̄
hic periodicatio diſtincta aſſignari poſſe velut ſcri-
bitur.Qḋ uterum non ſit periodus ꝓueniens a cho
lerica mā pura motu tertianario reuoluta appꝫt.
eo quia non vigiliarum inſtantia non ſitis nō ama-
ritudo oris non ventris ſtipticitas non dolor capi-
tis acutus ꝑñtialiter cōcomitentur eā . Igitur fors
taſſis oportebit concludere ꝙ erit tertiana notha.
aut igitur maioris fame vel minoris.Si primo aut
erit tertiana non pura ꝓueniens ex mixtione rubee
cholere cū flegmate groſſo ⁊ deuolab.f vitellina:aut
cū ſſate tenui ⁊ deuolabif citrina: ergo erit fe. vel a
cholera vitellina vel citria ꝓueniēs vl̄ ab vtraqꝫ ſit.
Et ecē paſſus ardue ɔtēplatiōis an ſit poſſe eādē fe.
ſit a chola vitellina ⁊ citria putrentib⁹ ꝓuenire.⁊ eſt
de punctis a quibus illuſtrium auctoꝝ ſpeculatio de-

ficit. ¶ Adhuc iterũ fortaſſis ↄcluditꝛ ex quodam ſu
pra aſſũpto fundamẽto. ꝙ febris iſta eẽt cholica ꝓ=
ueniẽs a cholꝛa notha mioris fame que fit ex cõmix=
tione ipſiꝰ cũ melia nãli. In cuius notitiam ꝑuenire
oporteret ꝑ paſſiões ⁊ accñtia ambabꝰ mãebus cõ
mixtis atteſtãda. quẽ paſſum hic declarãdũ relinq̃
ſeruans tecũ in poſterũ aliud conferre ꝑ ſcripturaꝫ
¶ An ꝟo vltimo fe. hec ſit ſꝛatica pura interpolata.
an ↄtinua latica noiata que raro inuenitꝛ apõ pra=
cticãtes ⁊ maxie pura. Et an ſit ſꝛatica de ſꝛate dul=
ci ſalſo vel pontico mucillaginoſo aquoſo vel vitreo
tibi ↄſiderandũ relinquo. exiſtimãs ꝙ ſi rõnali iudi
cio. ⁊ ex his que mihi ſcripta ſunt hec fe. reponi poſ=
ſit ſub aliq̃ denolatione ſpecifica ↄuenictiꝰ dicendũ
eſt ipaꝫ eſſe tertianã non purã a cholꝛa ꝑmixtã melie
ꝓuenientẽ aut ſaltẽ a cholꝛa cũ aquoſo ſꝛate ꝑmix=
ta: vt iam ꝑdictũ eſt. Aliter enim curande ſũt diſpõ=
nes ⁊ accñtia febribus complicata ꝙ̃ ab eis denu=
data. Nã ⁊ ſi accñtia nõ dependerẽt a fe. in eſſe ⁊ in
conſeruari: tñ accñtia iã ꝑdicta vt dolor ⁊ aſma au=
gmentũ non leue recipere ꝑñt cũ cõplicantꝛ eidẽ. Hec
ſunt que modo mihi ↄſiderãti cũ magna tñ incom=
moditate occurrere potuerũt: q̃ ab alijs ãpliori cõ=
ſideratiõe cõpleantur ⁊ modificentur.

Nũc aũt aliq̃d ⁊ facile de mõ curatiõis ha
rũ diſpõnũ ꝑcurrendũ eſt. ⁊ ꝑmo
q̃dẽ vr̃ eẽ ꝑmittẽdũ ĩtentiões neceſſarias in cura hu
ius diſpõnis. ¶ Et eẽt ꝑª vñs mãeꝝ eũo a toto quã
hic excludo. cum non videatꝛ magnã eſſe in toto re=
ſpõnẽ: ⁊ iteꝝ qꝛ vir iſte ↄuenienter fuit hac ſpẽ eũo=
nis mioratiue a celeberrimo phyſico euatꝰ: ⁊ a mã
ẽt vt de vomitu ſcribitꝛ. ¶ 2ª ꝟo ĩtẽtio eẽt ꝑticularꝫ
mãerũ diſtractio: ⁊ hanc q̃dẽ ẽt volo a meo ſermone
reſecare ꝑꝑ duplicem flõmiã ⁊ alia farmaca conue
niẽter adminiſtrata. ¶ 3ª ꝟo ꝑticularis intẽtio eſt ma
terieꝝ digõ: ⁊ hãc ẽt volo cõpletã eſſe: eo qꝛ ſcribitꝛ ꝙ
egritudo eſt in ſtatu digõnis. Licet hic aliq̃lr ꝑtur=
bari poſſe i mẽs ↄſiderãtis. an eẽt ſtatꝰ digõnis mãe
rũ ãtecedẽtiũ ⁊ ↄiunctaꝝ febris. an eẽt ſtatꝰ digõnis
mãeꝝ faciẽtiũ accidẽtia vt aſma ⁊ dolorẽ. Aut eſſet
ſtatꝰ digõnis vtrarũq; mãeꝝ ſimꝛ. ⁊ hoc q̃dẽ facile a vi
ro in canone ⁊ opꝫ perito cognoſci poteſt. eo qꝛ tali
digõni de neceſſitate ſubſequitꝛ remiſſio febris. iuxta
illud aucteticũ tertij tegni. Digõ eſt faciẽs ceſſare
putredinẽ manente ſubſtãtia. ¶ Adhuc ẽt 2° facile
cognoſci põt. eo qꝛ ſi mãlis cã aſmatꝫ ⁊ doloris erat
ſꝛa. aut ſimplex: aut alteri mãei cõmixtũ q̃ crudũ
faciebat dolores aliquante intentionis. neceſſe eſt ꝙ
ſi erit digeſtum dolores ab eo prouenient notabili=
ter remiſſi. quare remiſſio fe. ⁊ accidentiũ eſt ita de=
monſtratiuũ ſignũ remiſſiõis egritudinũ ⁊ accñtiũ
vt appareret. ¶ 4ª intẽtio particularis eſt mãeꝝ era
dicatiua euo. ⁊ huic quidẽ aliter cõplacere nõ poſſũ
niſi quia deſcribã aliq̃ farmaca diuerſe intentionis
ſm diuerſitatem ſuppoſite mãei peccãtis. ¶ Primũ
itaq; farmacũ eradicatiuũ dñantꝫ ſꝛatice mãei eẽt
hoc. ℞. aque hyſopi ⁊ gallaꝝ. añ. ℥. j. ß. agarici ele=
cti. ʒ. ij. turbit. ℈. ij. mãne electe. ℥. ij. ʒʒ. florũ hyſopi
añ. gra. v. croci gra. ij. fiat olum hoꝝ infuſio ⁊ exhi=
beatur cũ expreſſione ⁊ colatura diligenti. ¶ 2m far
macũ mãei ſꝛatice cuꝫ cholꝛa dñante eidem cõmixta
eductiuũ. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. reub. electi. ʒ. j. ß. aga=
rici. ʒ. j. aque violaꝝ ⁊ lupuloꝝ añ. ℥. ij. mucillaginis
pſilij. ℥. j. ſpice nardi. ℈. ß. ʒʒ. gra. iiij. fiat olum infu
ſio ⁊ exhibeatꝛ vt prius cum. ℥. j. mãne incorꝑate ſecũ
poſt expreſſionẽ. ¶ 3m farmacũ eductiuũ mãerũ ex
cholera ⁊ melia cõmixtarũ eſt hoc. ℞. mirabolano=
rũ indorum. ʒ. ij. ß. mãne. ʒ. j. ß. eluarij dyaprunis. ℥.
j. reubar. electi. ℈. iiij. ſpice nardi. gra. v. aque lupu
lorũ ⁊ bugloſ. ana. ℥. j. aque fumiterre. ℥. ij. fiat om
nium infuſio. ⁊ cum expreſſiõe exhibeatur vt prius.
¶ 5ª intentio principalis eſt accidẽtium correctio: ⁊
quidem ꝓ correctione accñtis ad q̃ principalr inſi=
ſtendũ eſt. ſ. aſmatis q̃ ſuſpectius eſt. lꝫ ꝑdicte intẽ
tiões ↄferãt. tñ ↄſueui ego vti loch iſto q̃ vobis trãſ
mitto. de qno in mane ⁊ cum aq̃ lactis. ℥. iij. in quaꝫ
infundatꝛ. ℈. ß. zuccari per vnaꝫ noctẽ ↄſueui mane
exhibere. ʒ. vj. ſolẽniter ↄfert. ⁊ de ipſo iterũ eger ipe
maiori ꝑte tpis in os ſuũ tenere dꝫ velut loch. Fuit
aũt medicina iſta. ℞. loch de papauere. ℥. iiij. ¶ Ad
hãc ẽt intẽtionẽ ⁊ mãerum catarrizantium adequa
tionem ⁊ abſciſſionẽ vti ſoleo hoc alio eluario quod
nunc mitto: de quo exhibere ſoleo ꝑ tres horas poſt
cenã a. ʒ. iij. vſq; ad ſex cũ aq̃ ſublimationis violaꝝ
⁊ camomil. añ. ℥. j. ⁊ eſt ſolẽnis medicina. plura ꝟo
ſcribo ex auctoribꝰ collecta ⁊ exꝑta ꝑꝑ tpis penuriã
Fuit aũt eluariũ hoc. ℞. eluarij de ſebeſtẽ. ℥. ij. ele=
ctuarij. pectoralis albi. ℥. iiij. miſce. ¶ Ultimã ꝟo in=
tentionẽ. ſ. de regimine ex parte ſex rerũ nõ nãliũ cõ
ueniẽter adminiſtrãdo peritiſſimi phyſici eiꝰ ſapiẽtie
relinquo ad laudem omnipotẽtis dei. Amen.

Cõſiliũ. 279.

De quadruplici mala diſ
poſitione videlicet. ¶ De
tertiana notha compoſita ex duabus tertianis no=
this maiorꝫ fame. ¶ De motu tremulo cordis. ¶ De
mala cõplone frida ⁊ humida epatis cũ diſpõne ca
cethica. ¶ De deſcẽſu catarri a capite ad pectus cũ
tuſſi. ¶ Diuiditur aũt conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionũ. Cap. j.

Triplex eſt diſpõ qua nobilis
adoleſcẽtulus ſpecta=
bilis ⁊ ſtrẽnui militis dñi Iacobi de
tienis dilectus genitꝰ moleſtatꝛ. Pria
quidẽ eſt tertiana notha que nõ ſim=
plex eſt: ſed cõpoſita ex duabꝰ tertia=
nis nothis pendẽtibꝰ a materia cholica vitellina no
minata que fit ex cõmixtione cholere cum flegmate
notabilis groſſitudinis ſicut clare per celeberrimos
phyſicos nuperrime conſcriptum eſt. ¶ 2ª vero diſ=
poſitio eſt debilitas in nutritiua ꝟtute mẽbroꝝ no=
tabilis ⁊ aliqualiter in digeſtiua epatis: ⁊ etiam no
tabilius in retentiua ipſius ꝓueniẽs a mala cõplo=
ne ipſius humida epatis vt cõſcribitꝛ. que videtꝛ eſſe
coniuncta caliditati ⁊ non frigiditati per ſigna que
manifeſta ſunt: que quidẽ epatis diſcraſia ↄiuncta
eſt diſpoſitioni cacetice cum tenſione grauatiua in
regione epatis ſub dextro hypocundrio percepta.
¶ Tertia vero diſpoſitio que nuper contigit ei eſt
tuſſis catarralis cum ſcreatu flegmatice materiei
notabiliter abundantis non cum exceſſu alicuius

ſaporis manifeſte apparentis. he in ſumma ſūt diſpoſitiones principales quibus moleſtatur.

Si itaq͂ diligēter ꝯtēplando earū diſpōnū canones conſcribi debent. non videtur illud eſſe poſſibile ſine errore fiendum niſi primitus harum diſpoſitionū notitia diſtincta cōprehendatur. tantū enim fallunt in canonibꝰ medici quātum in dignotionibus egritudinū. primo ad Glauconem. tertio cap̄. Itaq͂ iſta cōpō duarū tertianarū vt ꝑdictū eſt: aut erit cōpoſitio duarū tertianarū cōtinuarū a cholera vitellina pendētiū. Aut ſecūdo erit cōpoſitio duarū interpolatarum eiuſdem ſpēi. Aut tertio erit cōpō ex vna notha vitellina interpolata cum vna ſimili cōtinua. Aut quarto erit ecōtra vniꝰ continue vitelline cōpoſitio cū interpolata eadē ſpecie. Talis enim eſt diuiſio a Gal. data 2° de criſi. ca. 6°. ¶ Si itaq͂ erit cōpō pᵃ duarū cōtinuarū notharū de cholera vitellina. lꝫ ipſarū cognitio difficilia videatur: non tñ eſt impoſſibile viro exercitato in ſciētia et experimento ad illarū cognitionem. ¶ Silr etiā duarū interpolatarū compoſitio clarior fieri poterit. Et adhuc etiā vniꝰ ꝯtinue cū interpolata et earum cognitio a ſapiente viro non cū magna anxietate cōcedit ſaltē enim hoc gñali notitia deducere nō eſt difficile. Si eñ ſunt due cōtinue et paroxiſmi ſunt ſubintrātes vt creditur. igitur vel ſubintrāt ꝑncipio augmēto ſtatui vel declinationi. Si ꝑrio igit ipſarum cognitio fieri poterit per notitiā accidētiū inſeparabilium ꝑncipij ꝑticularis. Et ita de augmēto ſtatu et declinatione ꝯcludendū eſt. Cū enim ꝓfuerit leuis rigor anhelitus coartatio pulſus ꝯctio ꝑuitas tarditas et raritas extremorum infrigidatio circūferētie corporis grauitas ſomnolētia quedā et reliq̄ accñtia proportionata principio ꝑticulari. Deinde ſupuenit expanſe caliditatis appitio: leuis inquietudo: oris amaritudo: ſitis aliquāta: oculorū punctio: cholera apparens et manifeſtius in ſtomacho vel epate vel in vrina febris queciiq͂ fuerit illa. Iterum et poſt talia accidentia ꝑncipio ꝑticulari parū añ attributa demōſtrari pōt huiꝰ feb. augmēto alteriꝰ continue fe. exacerbationē ſuperueniſſe et cognoſci poſſe has die ſcda tertia aut 4ᵃ. q̄re 2° de criſi. cap̄. 5°. Plurimū harū febrium cognoſcit in ſcdo aut tertio die aut magis vltimū in quarto cognitiōe certa. Et nō eſt aliqd genus egritudinū in aliq̄ ſpērū illarū que pertrāſeat diem tertiū aut nō multū quartū qn cognoſcat certe cuius nature ſit. ꝓp qd turpe eſt medico ſciēti ſignificatiōes et accñtia cuiuſcūq͂ febrium vt nō cognoſcat cōpoſitionē a die ꝑmo. ꝑma quarti. cap̄. de febribus cōpoſitis. verum ad harū febriū cognitionē nō ꝑuenit qui debilis eſt i ſciētia. 2° de criſi. ꝓalleg ato cap̄. ¶ Harum aūt febriū familiaria et particularia ſigna ꝑſcribere nō ꝯcedit ſermonis breuitas. ſꝫ legant pulcherrime 2° de criſi vbi ſupra. et 2° de differentijs fe. caplo 5°. et ꝑma quarti. et 6° breuiarij. et 10° Almāſ. et in diuiſionibus eius 9° theorice. et in terrapentica ad Glauconem. omnia ſuis locis perquirenda ſunt ſtabiliendo principium cognitionis earū. In ſignis proprie motiuū qualitatem et quātitatē ſuarū materierum ꝯſtitibus. Et non preciſe confidendū eſt in paroxiſmorū reuolutionibus vel exacerbationibꝰ. opꝫ enim febrium ſpēs ꝑſcrutari et paroxiſmos cognoſcere nō ex ꝑiodorū anologia ſup. ꝑcūſe febrū 2°. ca. 5° allegato. Que quidem tamē horū cōtingit dubitari vel diſtincte cognoſci hec febris vel eſt accñs tēſionis epatis et male concluſionis eius a qua dependet ipſa fe. conſeruatione ſue cāe ꝓp diſcraſiam ipſiꝰ epatis: vel ipſa eadē febris fuit egritudinum epatis effectiua debilitando ſtomachum. deinde epar eius complexionem peruertendo naturalem. et harū omnium diſpoſitionum videtur ſatis cōuenienter vnū poſſe aſſignari curationis modū vt in ſequētibꝰ apparebit. hec pauca circa ꝑmā diſpōnē tactā oportuit ita leuiter theorice agere vt eſſet mei exercitij delectatio et canonis curationis recta inuentio.

Secūda vo diſpō iā ꝓtacta nō minus difficilis ſed magis mihi verenda apparet: cū ipſa ſit aggregata ex egritudine ꝯditionali cōpōnali: aut forte verius cōpoſita ex ipſis. Et iterum aſſociat ſibi errorem in vniendo et aſſimilando ſibi nutrimentum partibꝰ que quantum diſſimilia ſint ꝓbatione non multa opus eſt. Mala enim cōplexio humida epatis aut coniungit caliditati qd videtur veriſile ꝓp febris adherētiam ſicut viſum eſt. Et deduci ēt pōt ex ſignis a pulſu et vrina ſumptis et a qualitate mutata exeūtibus cholericis et ſimilibus alijs. ¶ Et lꝫ iſta videantur apparenter vera. non tñ ita leuiter aſſumēda ſunt. Mala eñ cōplo humida et maxime perſeuerans frigiditatem ſibi aſſociat. humiditas enim maior q̄ debet reddit corpus frigidiꝰ q̄ oportet. Si enim mala complexio humida immaterialis illud efficere pōt cū fortis fuerit que erit opinio tua de mala cōplone mālī humida. Sed omnis mala cōplexio ſupple notabilr intenſa q̄liter eſt iſta deijcit. i. diminuit vel aufert actum. i. opationē ꝓpe ꝟtutis mēbri. Ita et iſta deijciet operationem digeſtiuam epatis. ¶ Amplius omnis egritudo cronica eſt de materia frigida. prima tertij. caplo de emigranea. et affo. 5ᵃ ſed iſta eſt cronica. igitur etc. probatur minor. qꝛ non eſt acuta abſolute neq͂ peracuta cum ſuis partibus. neq͂ ꝯuerſiua. igit eſt chronica. ꝯñtia eſt neceſſaria ex terminis medicine. ¶ Rurſus et q̄rto nutrimentum ex epate defertur partibus totius corporis et non indigeſtū in epate vt ſupponit. Igit defectus trāſmutationis ipſius in membra neceſſario erit ꝓp defectum nutritiue ipſorū mēbrorū. igitur nutrimētū illud non vniet neq͂ aſſimilabit. et vltra. igit neceſſe eſt et membra areſieri et maraſmari. ꝯns ꝯdicit pōni: qꝛ dr q͂ membra non ſunt reſoluta neq͂ macrefacta. ¶ Amplius et 5° conceditur q͂ in epate eius eſt tenſio et durities. igitur ipſa erit vel egritudo compoſitiōalis ſimplex que eſt oppilo vel erit cōpoſita vt ap̄oſa. ſed vnaqueq͂ talium debilitat neceſſario aut corrumpit aut aufert digeſtione epatꝭ. ideo in epate neceſſario ponēdum eſt digōnis nocumentum. ¶ Adhuc ēt et 6° arguit ſic. ſi epar oppilatū eſt tunc neceſſe eſt aut vnā ꝑtē eius oppilatā eſſe aut totū. igit aut gibboſam aut ꝯcauā aut vtranq͂ ſit. ¶ Si prima oppilata eſt que nobilior eſt partium epatis, igit de neceſſitate deficiet ꝟtus a debita ſan

gnificatione.igitur relinquet tam in epate ꝙ̄ in nutri
mentali materia defectus. ¶Si autẽ ↄcaua eiꝰ pars
oppilata erit:aut erit oppilo cadẽs in ramis venaꝝ
paruaꝝ:ꝛ tũc nõ poterit in epar ꝑ meſeraicas reci=
pi chilus. quare retrocedet ad inteſtina ꝛ fiet fluxꝰ
chiloſus chilo in ſubſtãtia aut colore ꝛ reliq̃s paſſio
nibus eius nullo mõ aut leuiſſime ꝑmutato. ¶Si
autẽ cadet oppilo ṗdicta in finibus venaꝝ meſerai=
carũ ꝛ ramis earũ diſſeminatis ꝑ ↄcauũ epatis cũ
tũc chilus in epatis ↄcauitatẽ ſm partẽ recipiatur et
ad gibbũ eius deferri nõ poſſit:accidet in ipm.ſ.chi
lum ꝑmutatio ꝛ alteratio ꝑ quã fiat rebellis epati
ꝛ inſurget expulſiua ipm repellẽs ꝑ meſeraicas ad
inteſtina ꝛ fiet fluxus lotiuus.i.lotiure carnis ſilis.ꝛ
maxime ſi cũ illo ꝑmiſceantur aquoſitates a qbꝰ epa=
tis ſubſtãtia rariſſime euãt. ¶Amplius ꝛ vltimo ſi
tẽſio eſt in epate cũ dolore aliquãto vt ex tactu fieri
ꝑcipit ꝛ ↄcedit igitur talis dolor reſoluẽdus eſt in cãz
ſui ꝓductiuã: ſ; mala cõplo humida doloris nõ eſt
ꝓductiua.ſcḋa ṗmi.caplo de cãis doloris.igitur ꝛc.
¶Ex qbus oibus mihi ita leuiter ↄtẽplãti vr oĩno
ↄcedẽdũ eſſe in epate huius adoleſcẽtis nõ ſolũ eſſe
ponẽdã malã cõplonẽ ſed ipam notabili frigiditati
ipſius aſſociatã eſſe.ꝓpter qḋ ṗnceps 14ª tertij.cũ
poſuit canones ſpecieꝝ male cõplonis frigide ꝛ ſic=
ce epatis nõ eſt viſus tãgere canones curatiõis ma
le cõplonis humide ſimplicis niſi in libro meo defe=
ctus exiſtat. Et nõ dubito cãm eſſe q2 diſcraſiã hu=
midã epatis intellexit ſemꝑ eſſe ↄiunctã caliditatis
aut frigiditatis exceſſui.ꝛ tu ↄſidera. ¶Ex qbus oi
bus iã ṗtractis iuuenilis intellectus ꝓbabilr defen=
dere poteris in tali epate ineſſe diſcraſiã calidã ꝛ hu
midã poſitiue ꝛ frigidã ṗuatiue. qbus datis facile
ſaluari pñt oia q̃ de magnitudine velocitate ꝛ fre=
quẽtia pulſus qñq; apparẽt. Et ea q̃ de varijs vrie
coloribus ꝑcipiuntur vt ſubcitrinitate ruffedine citrã
gularibus ꝛ igneis vrinis ſepe videri pñt. Febre eñi
in fine augmẽti ꝛ ſtatim exñte tinctiores neceſſario
emittuntur vrine. In ṗncipio autẽ ꝛ declinatione remiſ
ſiores in tinctura apparere debent remiſſione calo=
ris. Et ita pariter ex hoc fundamẽto de ſubſtãtia et
ↄtẽtis vrinarũ arguendũ eſt. Oia eñi accñtia de va
rietate alioꝝ exeuntiũ ſicut a qualitate tangibili ꝛ
viſibili facile ex his ṗncipijs deduci pñt que ꝓpter
faſtidium tingendi cartam dimiſſa ſunt.

Quod vero tertio dr de tuſſi catarrali q̃ nu=
per apparuit hoc velut declaratũ mi
hi aſſumo. veꝝ aliqualr nõ mihi leuẽ dubitandi an
xietatẽ facit hec tuſſis. Si eñi in ṗncipio tuſſis alicu
ius appareat catarralis deſcẽſus: nõ ꝓpter hoc th̃
ſoleo ipam ſemꝑ catarralẽ exiſtimare. Cõtingit eñi
qñq; caput aquoſa humiditate repletũ eſſe in eo ꝑ
indigõnẽ ↄgregata vel ꝑ modũ euaporatiõis ab in
ferioribus corporis partibꝰ in ipm multiplicata ſiu
ſiua aeris humiditate etiã augmẽtata. q̃ qḋẽ infri=
gidato capite ex ↄſiſtẽtia boreali vel altera cã faci=
le a cerebro ꝑ modũ expſſionis emũgitur. velut aquã
ꝑ expſſionẽ ſpõgie infuſe ab ea depmitur:ꝛ ita in caſu
iſto alr catarralis defluxus poterit fieri a tuſſi q̃ erit
pectoris egritudo ꝑ eſſentiã ꝑ quã cõmotionẽ ꝛ agi

tationẽ materieꝝ ṗdictaꝝ in capite exñtiũ defluxꝰ
reumatizãs appebit:q̃ erit accñs tuſſis.neq; erit ipe
defluxꝰ eſſentialis cã tuſſis.q̃re ↄtẽplãdũ eſt in hoc.

Videtur autẽ in hoc adduci poſſe fundamentũ
demõſtratiuũ ſatis.cũ eñi in iuuẽcu=
lo iſto affuerit motus tremulus cordis ↄtinuus:im
mo vt in pluribus motus cordis maior q̃ ſaltuoſus
notatur. Adhuc ꝛ tertio in eo ſemꝑ affuerit motus tre
mulus cordis cõtinuus:immo vt in pluribꝰ motus
cordis caphacã notatus ab ore ſtomachi cõicatus
cordi ꝑ colligantiã.qḋ exiſtimare põt aliud ꝙ̄ hanc
debilitatẽ huius tuſſis ſufficientẽ eſſe cãm. Naꝫ etſi
pluribus añ diebus hec tuſſis non apparuerit aut
ꝑmãſiua fuerit ↄtingere potuit pluribꝰ ex cãis:aut
q2 mã ad alia loca diuertebatur.aut q2 inſenſibiliter
maior pars eius ↄſumebatur.aut q2 vtus ad alia in=
tẽta oꝑa motũ hũc qui minus ipam moleſtabat ag
gredi nõ tẽtabat ꝛ plã alia paria iſtis adduci pñt.
¶Et hec qḋẽ mala cordis diſpõ fortaſſis potuit eẽ
cã nocumẽti in epate ꝛ in toto. Et veriſſimus eſt ꝙ̄ ꝙ
ille tremor ab epatis nocumẽto ꝓueniat. Si eñi tre
mor cordis qñ ſuꝑfluit ꝑmutatur ad ſyncopim.ꝛ iteꝝ
qñ magis ſuꝑfluit ꝑmutatur ad mortez. vt 11ª tertij.
tractatu ꝛ caplo ſcḋo. tũc quidẽ credere poteris ꝙ
poſſit epar et alia mẽbra debilitare tremor cordis.
q̃cq̃d eñi ad maius nocumentũ ꝑducere põt hoiem
illud etiã ꝛ ad minus. ¶Dixi etiã ꝙ cordi põt acci=
dere tremulus motus ꝑ colligantiã partiũ aut to=
tius ad ipm ꝓpter quã debilitatur vtꝰ cordis ad quã
debilitatẽ ſequitur motus tremulus cordis quare 11ª
tertij.tract.ſcḋo. caplo ṗmo. Ois debilitas efficit in
corde dũ ꝑſeuerat in ipo reſiduũ vtutis agitationẽ
quãdã quaſi ipm expellat a ſeipo ad nocumentuz.
¶Que vo ꝛ quot ſunt partes q̃ cordi nocumẽtũ cõi
care pñt ad q̃ ſequatur motus tremulus ꝛ alie nocu=
mẽti ipſiꝰ ſpẽs.lege.10ª tertij.trac.ṗmo caplo dũ in
quit. Et qñq; accidũt cordi egritudines ꝑꝑ cõitatẽ
pãniculi ſui ꝛ cerebri ꝛ lateris ꝛ pulmonis et epatis
ꝛ inteſtinoꝝ ꝛ reliquoꝝ viſceꝝ ꝛ ꝓpe ſtõachi. Et qñ
q; eſt ꝑꝑ cõitatẽ corꝑis cõiter.i.totiꝰ ſicut fit in febri
bus:ita vt verificetur per paroxiſmos ſuos ꝛ criſes.

¶De cura iſtarum diſpoſitionum. Cap.ij.

Omnia igitur ſupradicta inuicẽ cõ
tẽplando diligẽter appet
ꝙ in regimine ṗfati adoleſcẽtuli attẽdẽ
dũ eſt diſpõni cordis principalr. deinde
epatis. tertio cerebri ꝛ ↄñter cũ his non
negligẽdo febres erit attẽdẽdũ ↄuenięter cũ inſtrũs
appropatis. Neq; timendũ eſt qḋ ſcribit quarta pri
mi.caplo ṗmo.ꝙ de nũero mẽbroꝝ ṗncipaliũ illud
cui dignius attẽdi dꝫ eſt cor deinde cerebrũ poſtea
epar. Dicẽdũ eñi ad hoc ꝙ illud hꝫ veritatẽ ↄſiderã
do ṗncipatũ ꝛ dignitatẽ mẽbroꝝ ṗncipalr. Sed for
tior egritudo q̃ apparet in epate huius adoleſcẽtu
li neceſſario cogit vt ṗmũ epati attendatur ꝙ̄ cerebro
poſt cor. Ex qbus facile ↄcludi põt ordinatũ regimẽ
quo ꝓcedẽdũ eſt in regimine ṗdictaꝝ diſpõnũ ꝙ ne
ceſſario cõplectitur intẽtiones qnq;. ¶Prima quidem
eſt regimẽ diſpõni cordis appropriatũ. ¶Scḋa erit
explicans regimẽ curatiõis diſpõnũ epatis ꝛ rectiũ

cationis eius. ¶ Tertia erit regimẽ febris ſuccincte
ꝑcurrẽs. ¶ 4ª conabiꝛ rectificare cerebrũ ⁊ accñtia
eius abſcindere. ¶ 5ª ꝟo regimẽ ex parte rez nõ na
turaliũ ſuccincte memorabit. Neqꝫ em̃ in hoc opꝫ
me calamũ extẽdere cũ clariſſimoꝝ doctoꝝ ſcientia
his ⁊ maioribus prouidere poſſit opportune.

Igiꝛ intẽtio ꝑma diſpõnib⁹ cordis at-
tẽdẽs pluribꝰ ꝯpleꝛ iſtrĩs.
¶ Primũ eſt ſy. digerẽtes mãs emẽdãtes malã cõ-
plexionẽ cordis ꝯfortãtes ipm̃ ⁊ motũ tremulũ abij
ciẽtes. ¶ 2ᵐ eſt electuariũ vel ꝯfectiones ꝯſiles ꝟtutes
hñtes. ¶ 3ᵐ eſt linimẽta vel epithimata vel ſacculi
eidẽ applicãda. ¶ 4ᵐ ꝟo eſt ſpẽs euacuationũ leuium
huic ꝓpoſito ptinentiũ. ¶ Pro ꝑmo igiꝛ inſtrõ lꝫ plu
res digeſtiui ⁊ cordis ꝯfortatiui inueniãꝛ ſy. in vo
luminibus ſapientũ mihi vt quotidiana experiẽtia
docuit ſemꝑ magis plꝫ ſy. quẽ Gal. ſcripſit Demo-
crito nobili romano in ſecretis ad Omontheum de
ſcriptione. 28ª. Ipe em̃ tm̃ excellẽtis eſt virtutis qꝺ
olm cordialium medicinalium ꝟtutes ⁊ operatio-
nes complete complectiꝛ. cuius qͥdẽ deſcriptionẽ ibi
lege: quã ꝓpter ſcripture faſtidiũ ponere nõ curaui
⁊ eius quidem ſublimitas valde facile deduci põt
ꝑter auctoritatẽ viri. Oĩa enim medicina cordialis
eſt: aut qꝛ cor ⁊ ſpm̃ nutrit ⁊ ſuſtentat vt vinum et
aqua carnis aut ſpumoſam ſubſtantiã illuminãdo
velut margarita corallus. aut ſubſtantiam cordis
vniendo: velut ſericũ cõbuſtũ. aut ſpm̃ ꝯgregãdo et
a reſolõne ꝓhibendo velut emblicus ⁊ karabe. aut
quinto ſua leui caliditate cor ⁊ ſpm̃ contemperãdo
velut doronicum ⁊ macis. aut ſexto ſua frigiditate
caliditatis exceſſum frangendo velut cãphora: aut
mulcebriter delectando velut aromatica om̃ia. aut
octauo a corde ⁊ ſpũ materiã ⁊ fumum melicum ex
pellẽdo velut bugloſſa ⁊ lapis lazuli. aut nono a ꝓ-
prietate ꝯferẽdo velut hyacintus ⁊ ſmaragdus. de
cimo ⁊ vltimo venoſitati aduerſando vt tyriaca et
cortex citri q̃ ꝯtraniꝛ veneno oi. ſexta quarti. tracta.
tertio caplõ ſcdo. Sed hic ſyr. medicinas oẽs vires
predictas cordiales hñtes includit vel ſibi ſiles igiꝛ
eſt olno cordialiſſimus. ꝯſita manifeſta eſt intelli-
genti. ⁊ maior clara eſt. qꝛ nulle alie inueniri poſſũt
cordiales medicine aliis viribus dicte tales q̃ ꝑdi-
cte ⁊ ad eas reducibiles: ⁊ minor manifeſta eſt ex ſe
rie lrẽ. G. quã lege ibidẽ. quã etiã minorẽ leuiter ꝓ-
bare poſſem ꝑ cuiuſlibet illoꝝ ſimplicii vires diſcur
rẽdo niſi lõgitudine terrefactus eſſez. Si etiã plꝫ ex
hoc ſy. ꝯfici pñt ꝯfectiones ⁊ eluaria mellina vel zuc
carina tuo mõ. ¶ De famoſis aũt in nr̃a etate ꝑ cõ-
munẽ pratum currẽtibus eſt eluariũ de gẽmis. elua
riũ de hyacinto. eluariũ de ligno aloes: ꝯfectio dia
muſci ⁊ ꝯfectio letificans que conueniunt ſyncopi ⁊
cardiace paſſioni. vt ꝑmo de viribus cordis penulti
mo caplõ. ¶ Et ſi timeres caliditatis exceſſum ex iſtis
medicinis ſiue ſy. ſiue ꝯfectio. trociſ. vel electi pulue
res vel decoctiones fiant ex eis aut tragee. frange
eas cũ ſucco boraginis bugloſſe acetoſe cicoree vel
macianoꝝ vel apiorum pomoꝝ ſucco. vel aqͣs ſubli-
mationũ horũ vel ſiliũ medicinarum tuo ꝓpoſito
ſeruientiũ. ¶ Vel elige deſcriptionẽ ſolennez q̃ ſemꝑ
mihi placuit. ⁊ ſcribiꝛ ab Auic. ſcdo de viribus cor
dis penultimo caplõ. ꝓpe finez ibi. Cõpõ ꝓpria his
q̃ ꝓpter malã cõplõne calidã labunꝛ ⁊ cardiacam e
cordis debilitatẽ eſt iſta. ℞. ſe. lactu. melonis cucur.
⁊ cucu. ⁊c. lege ibi. ¶ Inſtrm̃ ꝟo tertiũ. ſ. linimẽta epi
thimata ⁊ ſilia iſtis lꝫ plurima hincinde colligi poſ
ſint ab antiqͥs et modernis doctoribus plꝫ tm̃ mihi
inter omnia alia linimentum preſcriptũ a Gal. ad
Omontheũ deſcriptiõe. 46. cuius ſublimitatẽ in iu
uamẽto ex ſimplicibꝰ ſuis faciſe ꝓbare potes. ⁊ fie-
ri põt magis ad caliditatẽ inclinatũ ſi timem⁹ lap-
ſum cordis frigidum. ſ. cũ mace ligno aloes muſco
ambra et ſilibus. Et ſilr ipſum ad frigiditatẽ incli-
nare potes ſi percipies lapſum eẽ calm̃. ſ. cum mar
garitis roſis ſandalis et ſilibus. adhuc etiã ipſum
temperiei vicinũ: ſatiſfacere poteſt magis ⁊ minus
ſuoꝝ ſimpliciũ refrangẽdo gradũ vel equãdo vt ti
bi libet. ¶ Si ꝟo euacuationes in hac diſpõne fieri opꝫ ad
mãm cholicã intẽdẽtes magis nõ eligaꝛ meo iudi-
cio aliqua medicina ſuꝑ iſtã cui⁹ deſcriptio. ℞. aqͤ
cicoree. ℥. iiij. manne electe. ℥. ſ. reubarbari electi. ℈.
iiij. ſpice ligni aloes ana. gra. iij. ſalis gẽme. gra. ſ.
infundãꝛ ⁊ fiat eoꝝ expꝛſſio. ¶ Et ſi ad mãm ex cho-
lera ⁊ ſlãte mixtã intẽdis ſubdupla reubarbaꝝ et
ſuꝑadde tãtũdẽ de agarico cũ granis. iiij. ℥ ℥. ¶ Si
aũt cholere ⁊ melẽ mixtionẽ ꝑcipimus loco agarici
ponaꝛ thimi et epithimi. ah. ʒ. ij. aut loco iſtoꝝ poli
po. ʒ. iiij. ⁊ fiat vt ſupra. ¶ De his ꝟo q̃ iuuamẽtum
oibus fere talibus cõicant eſt cõmixtio pillarum de
reubar. de lapide lazuli de lapide armeno ⁊ de aga
rico altera dñante alteri vel ſibi equata ſm̃ tuã cõ-
iecturã dñi melẽ ſuꝑ flegmate cholera aut e cõtra.

Secũda ꝟo intẽtio qua epatis diſpõ cura
ri dꝫ multis inſtrĩs cõplenda eſt.
¶ Primo qͥdẽ cũ adequãtib⁹ mãm. ¶ 2° cũ euacuã
tibus eã. ¶ 3° cũ reſoluẽtibus tumorẽ epatis. ¶ 4°
cũ cõfortãtib⁹ ipm̃. ¶ Inſtra aũt ꝑmũ horũ cõplen-
tia eſſe pñt aque ſublimationũ endiuie cicoree lu-
puloꝝ cuſcute capil. ve. abſinthij ſcolopẽdrie eupa
to. ꝑncipalr. Verũ in mixtionib⁹ eaꝝ dñari dꝫ cali-
tas friditati cũ ego credã lapſum iſtũ magis fridũ
q̃ calidũ eſſe ponẽdũ. ꝑꝑ qꝺ per ſe a tali lapſu indi
cando nõ credo ꝯuenire frida dñanter niſi ꝓpter fe
brem ꝑncipaliter que nullo modo negligẽda eſt. Si
militer etiam in ſy. iulep decoc. troc. confec. et elec. il
lud idem tenendũ eſſe credo. ¶ Ego vero licet mul
ta mihi habeam experta compoſita: duo tm̃ que ſcri
bo compoſita me non fallunt in rectificatione epa-
tis lapſi egritudine cõplõnali: ⁊ cõpõali velut opila
nibus et apoſtematibus quorum deſcriptionem ha
bui 10° tractatuum. capitulo. 12°. auctoritate An
dromachi in lib. de cura paſſionum intrinſecarum.
et ẽ ſeries litere ibi. Nearchi confectio epatica ꝑlan
data. ℞. cinamomi caſſie lig. ana. ʒ. iiij. croci nardi
coſti carpobalſa. hypericonis liquiritie ana. ʒ. vij.
mellis diſpumati quantum ſufficit. ¶ Et ſi times
mellis caliditatem fiat confectio cum ſyru. ſimplici
acetoſo et detur ex eo quantum eſt auellana mane
hora digeſtiui cum aliqua ex predictis aquis.
¶ Alia medicina eiuſdẽ. ſ. Andromachi potabiꝛ ad

epaticos ſpleneticos nefreticos hydropicos iuuat ꝙ ſtomaticos ⁊ eas que ex partu moleſtant mulieres. ⁊ eos qui ab infirmitatibus reſumunt ⁊ ictericos ⁊ tuſſiculoſos ⁊ pleureticos ⁊ ad farmaca moꝛtifera ⁊ moꝛſum ferarũ. cuius deſcriptio. ℞. nardi. indiane. ʒ. viij. coſti. ʒ. ij. caſſie lig. croci. añ. ʒ. j. piperis alobulos. v. vel. ij. vt hȝ alia lr̃a. ſemis apij petroſelinos. añ. ʒ. ij. acou oppabal. añ. ʒ. j. ſucci apij maſculi. ʒ. iiij. paſſulaꝝ. ʒ. vj. mellꝭ diſpumati. q. ſ. fiat electuariũ. Mirãdũ aũt nõ eſt multũ de nobili iuuamento iſtaꝝ medicinaꝝ cũ he medicine ab Andromacho deſcripte fuerunt a Galeno adeo excellẽter collaudate ⁊ in poſteꝝ ẽt a ſucceſſoꝛibꝰ. vt ptȝ 5° cañ. 10°. pꝛactice. ⁊ 7° breuiarij i antidotario Galafrij ⁊ pluries alibi. ⁊ tu lege ibi. ¶ Ex quibus cõpõnibus volo mihi ſatiſfactũ eſſe ad primum tertium et quartum inſtõꝝ in hoc cap̃. poſitoꝝ. ¶ Ad 2ᵐ ṽo inſtõm de eſionibus ſufficit illud qđ dictum eſt in fine capituli p̃cedentis. ¶ Denuo igiꝫ locale cõpoſitũ epati apponẽdum auctoꝛitate Archigenis in eodẽ caplõ conſcribere placuit. cuius quidẽ lr̃e ſeries talis eſt. Malagma ad diſpoſitiones epatis valde cronicas qđ confert etiã ſpleneticis ⁊ his qui fiunt palidi ⁊ febꝛiunt et hñt tenſionem hypocundrioꝝ. ℞. ficuum pinguium ſublato multum de ſemine eoꝝ ⁊ vmbilico cere al. añ. ʒ. x. mirabolanoꝛum: et intelligo ego chebuloꝛum lib. j. nitri marini lib. ß. aluminis ſaſſi ʒ. xij. bdelij armoniaci fenugreci cardamomi naſturtij oꝛigani ſextariũ quartum olei irini. q. ſ. terantur forti contritione ficus in moꝛtario et incoꝛpoꝛentur ſecum gumme diſſolute cum vino ſubtili ⁊ reliquis additis ſumma contritione fiat emplaſtrum mirabilis effectus poſt euacuationem maxime. Et ſi bñ conſideras preſcripta vel predicta inſtr̃a implicant in ſe virtutes digõnis ⁊ eſionis aliquante reſolutionis mãeꝝ ⁊ confoꝛtationis virtutũ apud q̃ aliqua nonnulla in cõi experientia compꝛobata memorare potes. ſicut eluarium dyacur. ⁊ dyalacca melius deſcriptione Meſ. in antidotario deſcriptione p̃ma ⁊ eluariũ oinoꝛuſia nolatum deſcriptione Aui. 5°. cañ. ſumma ⁊ trac. pꝛimis. ¶ Et iteꝝ eluarium ab eo deſcriptum 14ª tertij. trac. 3°. de cura oppilationis epatis qđ maxima laude cõpꝛobaꝫ ab Aui. auctoꝛitate Ga. cuius lr̃a aſſumpſit 9° decẽ tractatuũ p̃allegato cap̃. de medicinis Andromachi. cuiꝰ lr̃a et ſeries hȝ ita. ℞. paſſulaꝝ. ʒ. xxv. ⁊ reliq̃ vide predictis locis. Nã. A. argumẽtaꝫ dignitatẽ huiꝰ eluarij ex ſingulis cõponẽtibus inductiue demõſtrãdo ſicut. G. ibidẽ facit literaſr. ¶ Ad hãc etiã intẽtionẽ potẽs eſt hoc eluarium breuis deſcriptionis. et fuit de medicinis Solonis phi qđ confoꝛtat epar ſtomachũ ⁊ interioꝛa oĩa mẽbꝛa. Cuius deſcriptio. ℞. ligni aloes ariſtoꝫ. rotũde lacce ſpice ro. folij. añ. ʒ. x. reubarbari electi. ʒ. xx. mellis diſpumati. ⁊ i hoc caſu magis mihi placeret geleniabin. ⁊ fiat eluarium Doſis eius eſt. ʒ. j. cum ℥. j. aque decoctionis coꝛticis extrinſeci fiſtici que decoctio inter reliquas pꝛobatiſſima eſt ad aperiendas cronicas oppiĩones epatis. et teſtificaꝫ Gaꝫ. didiciſſe a quodã egyptio medico. hec de cura ſcđe diſpoſitionis ſufficiãt.

Pro tertia vero intentione. ſ. pꝛo regimine febꝛis ſupple aſimiſſo volo mihi ſatiſfactũ eſſe per ſy. et elec. digerentia confoꝛtãtia ex quoꝛuȝ mãebus ſiue fiant potabilia vel deglutibilia interiꝰ aſſumẽda ſiue decoctiones aut linimẽta ſacculi embꝛoce et epithimata. aut cuiuſcunqȝ varietatis aptẽtur medicamina oĩa erunt febꝛi competentia regulari curatione ſumpta a mõ dependẽtie ſue qui ſumiꝫ a mã. vt pꝛima quarti. cap̃. de cura putridaruȝ in gñali. et 11° terrapẽ. colligendum. ⁊ maxime ſi ia lia ante ſcripta medicamina frãganꝫ et remittãtur ſm modum ſuperius poſitum in regimine diſpõnis coꝛdis. et ſi cõtingeret opus eſſe aliqualiter dñantibus infrigidatiuis vti fiẽdũ erit illud multum ac curata contẽplatione a valde leuibus ad foꝛtioꝛes trãſeũdo gradatim ſm doctrinã vetuſtiſſimi hyp. 2ª aſo. Scđm multum aũt repẽte calefacere ⁊c. et Cõmẽtatoꝛis ibidẽ. hec de 3ª intẽtione ſufficiant.

Quarta vero intẽtio que eſt rectificatiua diſpõnũ cerebꝛi etiã cũ predictis medicaminibꝰ vt cõſideranti patere põt facile compleciꝫ. ¶ Adhuc etiã 2° cũ fricationibus ligaturis extremis partibus applicatis. ¶ Et 3° iteꝝ cũ vẽtoſis ſi res eſſet grauioꝛ magis. ¶ Et 4.° cũ ablutionibus extremoꝛum cũ camomilla melliloto ⁊ ſimilibus in aqua decoctis. ¶ Et 5° cum collutionibus ⁊ gargariſmatibus oppoꝛtuno tp̃e factis cũ oximelle ſimplici aut cõpoſito. aut cum ſy. de acoꝛo aut de ſticados cũ decoctione aſſari vſqȝ ad decoctionem agarici tranſeundo ſine ſuſpitione aliqua qm̃ ipſa eſt efficax et ſecura multum. ¶ 6° cũ odoꝛibꝰ reruȝ cerebꝛũ ꝯfoꝛtantium vt ligni aloes floꝝ dedrolibani oꝛigani ſticados macis ⁊ ſimibꝰ. ¶ Cõpoſitum bonum ad retinẽdũ catarrales fluxus ⁊ ꝯfoꝛtãdũ cerebꝛũ ⁊ exiccãdũ mãs crudas ⁊ frigidas in eo ꝯgenitas p viã indigõnis ⁊ euapoꝛationis ad ipſum. ℞. laudani electi. ℥. ß. ligni aloes. ʒ. j. ſandarace thuris karabe. añ. ʒ. ß. colofonie. ʒ. j. macis gariofiloꝛũ. añ. ℈. ß. reſoluanꝫ oĩa cum vino aromatico: et fiat ex eis cerotum ita ꝙ deſcribat commiſſuram ſagittalem a ſumma capitis parte vſqȝ ad coꝛonalẽ cõmiſſurã. aut fiat ex his ſacculus cõſutus ⁊ ſupponaꝫ predictõ loco. hec de intẽſione quarta ſufficiant.

Pro quinta intentione. ſ. de regimine p ſe res non naturales patet leuiter conſideranti qualiter pꝛocedendum ſit. debet enim regimen per omnia illoꝛum genera inclinari ad leuem caliditatem cum ſubtiliãtibus incidentibus et aperientibꝰ conuenienter confractam. Pꝛo quoꝛum omniũ diſcurſu mihi nunc ſilentium impono pꝛopter cauſam ſuperius tactam. Hec ſunt que vtilioꝛa colligere potui pꝛo regimine diſpoſitionum generoſi adoleſcentuli Jo. petri de tienis.

Cõſilium. 280.

De triplici mala diſpoſitione. vȝ. ¶ De febꝛe continua cholica a cholera citrina. ¶ De oppilatione ſtomachi cum tenſione in oꝛe eius ⁊ diſpoſitione apoſa. ¶ De tremulo motu coꝛdis. ¶ Diuidiꝫ autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictaꝝ diſpõnũ ⁊ ſignis. Cap̃. j.

Iſte iuuēculus triplici laborat diſpōne. quaꝝ vnaqueqꝫ ſatis timoroſa eſt. ¶Et prima quidem diſpō eſt fe. cōtinua de cholera notha maioris fame ⁊ ꝓprie noīata citrina q̄ ꝓuenit ex putredine cholerice mãei cōmixte tenui vel aquoſo fl'ati ⁊ hec q̄dē oīa ꝓbari p̄nt argumēto ſumpto a tactu qui videtur rep̄ſitare ſenſui tactus mollitiē inceſſam ⁊ acutā caliditate informatā velut ſi ſenſui tactus repreſentaret aqua intenſe caliditatis quaſi feruens. ¶2ᵐ qꝛ pulſus eius eſt velox et frequens cum mollitie quadā organi mollis.ſ.arterie qḋ q̄dē non eſt ꝓpriū tertiane ꝯtinue a vitellina cholera ꝓueniēti: q̄ꝛ illa eſt groſſior vel denſior q̄ꝫ citrina. Neqꝫ etiā eſt ꝓpriū fl'ati hoc ſignuꝫ. qꝛ lꝫ in fl'atica tū ꝯtinua q̄ꝫ interpollata tactu reputeť mollis caro vel arteria ei ſuppoſita vel cuti. tñ illa mollities nō repreſentať cū tāta caloris acuitate quanta ꝑcipiť in cholericis. ¶3° ēt hoc ꝓbari pōt.ſ.ꝙ hec fe. per triduū augmentať. ¶4° cognoſci pōt hoc ꝑ ſigna ſumpta ab exeūtib⁹. vrina enim eius eſt citrina colore ſubſtātia tenuis ꝯtētū h̄ns cui⁹ color vergit ad ſubcitrinitatē: ⁊ eſt locatū tale ſedimē iuxta regionem aeream vrine. eo qꝛ ſui caliditate ⁊ leuitate ad ſuperiora ferť. ⁊ eſt in tali vrine regione granulorum ⁊ ſpūarum apparentia in ſuperficie. q̄ꝛ fl'atis aquoſitas cū ſua viſcoſitate incluſam tenet cholere ſubtilē partē ſubſtātiā fl'atis ſubleuādo et extēdēdo in ampullas ꝯuertētē ⁊ multa alia ſigna ꝑ ia iſtis adhuc adducerē niſi diligerē breuitatem.

Secūda diſpō hui⁹ iuuēculi eſt ſtomachi oppil'o cuꝫ tēſione notabili in ore ſtomachi vſqꝫ ad fundū eius notabil'r percepta cū dolore notabili ꝓpter quā auderē ꝯcedere ꝙ hic nō eſt ſimplex oppil'o: immo a p̄ati ꝯiūct ı lꝫ enim vnāquāqꝫ notabilē oppil'onē ꝯſequať extēſiu⁹ dolor. vt videri pōt ſcḋa pꝛimi. ⁊ p̄mo de acci. ⁊ morbo. tñ dolor tāte tēſionis nō ſolet comitari oppil'ones ſimplices ſicut ꝯſequi ſolet a p̄ata. neqꝫ etiā in locis oppilatis ſolet tāta apparere durities ⁊ tēſio quāta apparet in ſtomacho huius adoleſcentuli vt ſenſu tactus declarari poteſt.

Tertia diſpō p̄ncipalis eſt mot⁹ cordis qui ꝓprie tremulus eſt ⁊ nō ſaltuoſus. et hoc quidē in eo meo iudicio eſt accñs denotandū magis q̄ꝫ per ſe egritudo. eo qꝛ ſucceſſit predicte diſpoſitioni ſtomachi ⁊ febri etiā. ¶2° qꝛ talis motus tremulus intendiť ⁊ remittiť ſm̄ intēſionē ⁊ remiſſionē febris ⁊ diſpōnē ſtomachi. ¶3° etiā qꝛ ꝑ applicationē medicinaliū ſtomacho ⁊ febri ꝯferētiū mitigari debet. Siue igiť ſit accñs ſiue egritudo ꝑ ſe. apparet ꝙ hic motus tremul⁹ cordis ꝓuenit a mala cōplexione cal'a ⁊ ſicca cordis q̄ corpus ei⁹ notabil'r exiccauit. ¶Et ſi argueret ꝯtra hoc: qꝛ in hoc iuuēculo nō apparet notabilis ꝯſumptio: immo q̄daꝫ tumeſcētia cazetica ſaltē in partib⁹ faciei rep̄ſitata. Igiť ipſe nō eſt extenuat⁹. ¶Negāda eſt illa ꝯñtia ⁊ d̄r ꝙ cū cazeſia adhuc magis ⁊ in fine augmenti ipſi⁹ exñti ſtat tumeſcētia corporis vel inflatio accidētalis ⁊ ꝯſumptio ipſi⁹ ſubſtātialis velut ſi ethice ſuꝑueniret mala diſpō epatis vel ſtomachi ꝑ quā in eo gñeť ꝑ viā indigōnis fl'a tenue qḋ ſꝉ' cum ſanguine latū ad mēbra aliqual'r inflaret ea. ꝑtꝫ ꝙ hic cēt ſubſtātialis ꝯſumptio ⁊ accñtalis tumor. In viro itaqꝫ iſto facil'r ſaluari pōt hec cazetica diſpō ꝑ nocumētū digōnis ſtomachi ꝓuenīēs ab oppil'one ⁊ ab a p̄ate iā p̄dictis. Vñ in eo ꝑ ſemitā indigōnis generať fl'a tenue ex quo fit p̄dicta cazetica diſpō eſt. ¶Et intātū mihi ꝓcedendū eſſe apparet ꝙ ſtōachi diſpō predicta eſt cā fe. ei⁹. hoc em̄ fl'a tenue cholere cōmixtū in venis eſt mãlis cā antecedēs ⁊ ꝯiūcta p̄dicte fe. nothe ꝯtinue. eſt etiā cā mot⁹ tremuli cordis ponēdo malā cōplōnē in eo. ad cuius fugā incitata virt⁹ ⁊ partes cordis impellanť ad dyaſtolandū ⁊ ſiſtolādū frequēter ⁊ velociter qual'r tremulo motu corꝑa videnť moueri ⁊ ſenſus oñdit. ¶Utrū autē eadē materialis cā.ſ. cholera citrina que facit febrē ⁊ tremorem cordis ſit cā oppil'onis vel a p̄atis in ſtomacho iā predictoꝝ apparet mihi oīno ꝯcedēdū eē ꝑ duritiē ⁊ tēſionē cū q̄bus ſimul calitas intēſa cū acuitate repreſentať. ⁊ ꝑ alia ſigna q̄bus ſuperius declarabať ꝙ febris ei⁹ erat vere cōtinua a cholera citrina ꝓueniēs. ¶Uñ ex oībus inuicē collectis. videť eſſe colligendū ꝙ diſpō hui⁹ adoleſcentis eſt mala cōplexio ſtomachi ca. ⁊ ſic. ⁊ mala compoſitio ipſius oppilatiua vel a p̄oſa ꝓueniens a mã flegmatica per viam indigōnis in ſtomacho genita cui etiā cōmiſceť cholera citrina predicta.

¶De cura per dietam. Cap̄.ij.

Regimen igitur haꝝ diſpōnum fundari dꝫ ſuper adminiſtratione reꝝ nō nãliū ⁊ medicinaliū. Et p̄mū q̄dē hoꝝ ita menſureť vt eliganť tres oēs infrigidātes ⁊ humectantes nō trāſeūdo mēſurā ſcḋi gradus. quibus etiam rōnale eſt cōmiſceri aliqḋ leuiter calefactiuū ſubtiliatiuū aperitiuū ⁊ flegmatice mãei genite ꝑ viā indigōnis ꝯſumptiuū ⁊ p̄cipitatiuū ꝑ vias vrinales: velut in brodialib⁹ ei⁹ coquēdo radicē feni. vel petro. In ſaporib⁹ ſꝰo aceto ꝯditis aliq̄d pulueris cinamomi vt ꝯſiliū ponať. ¶Et eligať vinū colore albū vel glaucum ſubſtantia ſubtile ⁊ mediocris fumoſitatis. et eſſet ei valde vtile vt tale vinum lymphatret ſemper cum aqua bugloſſe: vel boraginis ponēdo vini partes.ij. ⁊ predicte aque partem tertiam.

¶De cura per medicinalia. Cap̄.iij.

Poſt regimine igiť medicinaliū vr̄ mihi pſ'dendū eſſe ſtomacho cū quibꝫ remedijs que etiā cōicabūt iuuamentū febri ⁊ tremori cordis. ¶Primū inſtrumentū hoꝝ itaqꝫ eſt electuariū iſtud de quo accipiat omni mane poſtq̄ꝫ acceperit ſyrupum infraſcribendum per tres horas ante prandium quantitateꝫ.ʒ.iij. deglutiendo ipſum cum coclearī. ℞.ſeminū cōmuniū frigidorum violarum ſe. endiuie portu. ⁊ lactuce. an̄. ʒ.ij. cuſcute aniſi liquiritie. ana.ʒ.j. granorū ſiſticorum.℥.ſ. zuccari cād.℥.j.ſ. cinamomi electi m'the. an̄.℈.j. ſyrupi de endiuia lib.ſ. coquať ſyrup⁹ cum

zucca. cādi. ⁊ cū inſpiſſari cepint incorporent̄ cū granis fiſticoꝝ q̄ p vnā noctē infuſa ſteterint in aq̄ vio. ⁊ finalr̄ additis aliis ſpeciebꝰ vehementer ꝯterēdo fiat electuariu3. ¶ 2m principale remediū eſt. vt hic iuuēculus oi die aut ſaltē 3° die accipiat paꝝ aň cenā vnā de iſtis pillis. ℞. reubarbari electi. ʒ. j. agarici aloes abluti cū ſucco endiuie aň. ʒ. ß. maſticis. ʒʒ. ſpice. aň. gra. v. formēt̄ pille cū ſucco ro. p ol. ʒ. vj. tales em̄ pille mās diuertūt ⁊ p̄cipitare faciūt a ſtō et minorabūt ⁊ alienabūt a cliſteri qđ in caſu iſto nō vr̄ multe neceſſitatis. ¶ 3m remediū eſt vt iſte iuuenis oi die ante prandiū ⁊ cenā parū accipiat rotulā huius ꝯfectionis. ℞. troci. dyarodō. ℈. ß. ſpērū dyacimini lıq̄ritie ſpēꝝ triaſandaloꝝ abſq3 cāphora. aň. ʒ. ß. zuc. al. ℥. iij. cū aq̄ viol̄. fiat ꝯfectio in rotulis paruis: ⁊ exhibeat̄. ¶ 4m remediū ē: vt ſtōachꝰ iſtiꝰ iuuēculi oi mane p duas horas aň prādiū euaporet̄ cū pānis calefactis. Deide iungat̄ cū oleo nardino ⁊ ſupponat̄ ei pānꝰ calefactꝰ ⁊ ita pmaneat vſq3 ad horā vnā poſt cibū. tūc igit̄ iteꝝ iungat̄ ſtōachꝰ cū p̄dicto oleo actu calido ⁊ ſupponat̄ ei petia magna ēpl̄i deſcripti a Raſi 9° Almā. c. de doloribꝰ ⁊ apatibus ſtōachi cal̄i. Et icipit. ℞. vio. ⁊c. ¶ 5m remediū ꝯueniēs ſtō ⁊ febri ⁊ cordi eſt hoc. ℞. aq̄ capil̄. ve. aq̄ cicoree aq̄ abſinthij. aň. ℥. j. ſy. ð corticibꝰ citri ſy. de endiuia ſy. de abſinthio. aň. ʒ. ß. miſce ⁊ accipiat totū oi māe p horas. ix. poſt cenā. ⁊ poſt tres horas accipiat eluariū ſupraſcriptū. Deide inūgat ſtōm ſuū vt p̄dictū eſt: ⁊ poſt duas horas accipiat prandiu3 Et ſicut ego dixi iūctiones ⁊ empl̄m debēt ſtō applicari cū euapotatione predicta ante prandium. Ita ſil̄r intelligo q᷑ fieri debet ante cenam.

Cordi ꝟo duoꝯſulo debere fieri localia remedia: ⁊ maxie vnū ex eis eſt hoc. ℞. ſe. baſiliconis. ℥. ß. beē. al. ⁊ ru. aň. ʒ. ij. zucc. ℈. j. oſſ̄. de corde cerui. ʒ. j. doronici. ʒ. vj. folioꝝ maiorane recentiū folioꝝ baſiliconis floꝝ boraginis. aň. ℥. j. farine ordei. ℥. iiij. muſci. gra. j. cor̄. ru. ʒ. iij. fragmētoꝝ ſaphiri ſmaragdi ⁊ margaritarū. aň. ℈. ß. aq̄ bugloſſe lıb. ß. coquat̄ aqua bugloſ. cū p̄dicta faria vſq3 ad ꝯueniētē inſpiſſationē. Deinde addant̄ ſpēs iā p̄ſcripte. ⁊ fiat vnguētū groſſum. de eo itaq3 extēdat̄ ſup pāno rotundo q̄ntitas nebule zuccarate ⁊ tepidum ponat̄ ſup ſiniſtra mamilla anterius ⁊ poſterius: et eſt medicina infallibilis apud oēs. ¶ 2m remedium eſt vt iuuenis iſte quaſi ſemp in os ſuum teneat fruſtū vnum zedoarie que q̄ntum conferat tremori cordis. lege 2° can̄. cap̄. de ea ⁊ videbis.

Pro cura ꝟo fe. iā ſatis appet q᷑ digerētia ⁊ pticularia euātia q̄ deſcripta ſunt oia febri ꝯferre poſſunt mām eiꝰ digerēdo ꝯſumēdo ⁊ p vias occultas ⁊ manifeſtas p̄cipitādo quare ſolū hoc remediū māeꝝ euacuatiuū ſcribere volui qđ mās antecedētes ⁊ ꝯiūctas poſt eaꝝ digeſtionem cōuenienter euacuare poterit. Cuius deſcriptio. ℞. reubarbari electi. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſucci ro. ʒ. ij. ſy. viol̄. ℥. j. ʒʒ. ſpice nar. aň. gra. iij. ſalis gēme gra. j. miſceant̄ oia cū. ℥. iij. aq̄ lactis. ⁊ totū calidu3 in aurora exhibeat̄ ⁊ dormiat ſup ipſo vna hora ⁊ tardet cibū horis. vj. aut ſaltem. v. Nihil melius eligere potui adoleſcentulo huic conuenientius ⁊c.

Cōſilium. 281.

De cauſōe curato poſt quē remāſerūt aliq̄ male male diſpōnes. vcʒ. ¶ Mala diſpō frigida capitis ⁊ neruoꝝ cū diſpōnibꝰ ſpaſmo ſis ⁊ paliticis. ¶ Mala diſpō ſtōi frigida. ¶ Oppilatō epati3 cū eiꝰ debilitate. ¶ Oppilatō renū cū eoꝝ dolore. ¶ Cōtractio manuū. ¶ Diuidit̄ aūt cōſiliū in capitula tria.

¶ De narratione cauſonidis ⁊ eius cura ⁊ ſeq̄la dictarum diſpoſitionum. Cap̄. j.

Vir nobilis Frānnus Venetꝰ laborat egritudinibus q̄mpluribꝰ ſpecie diſtictis ⁊ genere etia3. ¶ Primo em̄ laborat febre cauſonica ex mā cholerica: cuiꝰ minera plurimum ꝯtinebat̄ circa regiones cordis ſtomachi ⁊ epatis quod declarabant accidentia manifeſta q̄mplurima. ¶ Febriuit em̄ diebꝰ circa ſeptem ardentiſſima febre qui nullum habuit manifeſtum incremētum neq3 diminutionem. ¶ Et tangenti caliditas tante acuitatis in eius pectore percipiebatur q᷑ eam manus vix poterat tolerare. ¶ Et pulſus magnus cordis aderat cū ſiti validiſſima. inquietudine maxima. ⁊ venarū amplitudine. Et erat in eo vomitus ⁊ ſeceſſus cholericus imo q̄ſi q᷑ praſſinus ex magna aduſtione procedens ⁊ trāſmutatione cholere in aduſtā. ¶ Sil̄r etiam laborabat hic vir magna epatis ⁊ renū plenitudie cū egritudine ꝯpoſitionali que erat oppillatio in eis facta ⁊ nō eſt ex raptu māeꝝ ad caput: imo tales oppilationes veniebāt a māēbus in talibꝰ infixis. ¶ 3° ꝟo rū laborabat hic vir magna caliditate dolore corruptione in opationibus imaginatiue potētie ⁊ cognitiue: ⁊ erat proprie parafreneſis ꝓpter febrem communicatā capiti: intm̄ q᷑ p octo dies nō potui plene diſcernere: an laboret ꝟo ſirſen qđ eſt apa pāniculorum cerebri vt plurimū ex hoc termino intellectum. ¶ Iam vero poſt primam ſeptimanam predictā accidentia oia intantum inualuerūt q᷑ facies ⁊ caput inflammata erant. ⁊ color eius ex rubedine cū citrinitate ⁊ viredine mixtus. Et iam ita furibundus effectus fuerat q᷑ die noctuq3 vexabat̄ furia tanta q᷑ vix hoies duo vel tres illū tenere poterant. ¶ Atꝟo poſtq̄ diuerſionibꝰ cum fricationibus ⁊ cliſteribus ⁊ colijs acutis ⁊ ventoſis balneationibus extremorum ⁊ capitis in eo ꝓceſſum fuit cū extinguenti dieta ⁊ digerentium medicinarum commixtione cum cibis et potibus virtus fortificata conſiſtit vſq3 ad vndecimum diem. tunc enim illa erant manifeſta ſigna veri ſirſen. ¶ Ex q̄bus non leuiter territus ſum cū euacuatiōes p farmaca adminiſtrare nō poterā ⁊ virtus flobothomiam tolerare non poſſet. etiā q2 bis vel ter in eadem egritudine fuerat ſtōmatus ad miniſtratio collirio notabilis aptionis ⁊ actionis diuerſio ad iferiora facta fuit p emorroidarum aptionem ⁊ p ſucceſſionem cholerici fluxus ſuperficiei inteſtinorum excoriatiui. ſubueniemꝰ autem virtuti cum ſuſtentatione eiꝰ ⁊ etiā cū interceptione fluxuū p̄dictorum q̄ grandes erant a. 14. vſq3 ad diem vigeſimum vbi apparuit parumper conualeſcere.

¶ Poſt viginti vero dies a viſitatiõe mea qualitercunq;
ↄtigerit accidẽtia adhuc nõ leuiter inualeſcere viſa
ſunt. ⁊ q2 illud qđ ẽ rõnale eſt ⁊ ꝓpriũ febrib⁹ ↄuerſi
uis nolatis vel erraticis ↄſiderãs mãerꝫ reliqas i ca
pite ⁊ pectore remãſiſſe incepi ſubuenire ſibi cũ epi=
thimatib⁹ cordialib⁹ ⁊ cũ embrocatione capitis. et
ita ꝓceſſum eſt ꝑ duos dies. in quoꝝ fine apparuit
ſpaſmus ↄctiu⁹ oim mẽbroꝝ inferioꝝ verſus caput:
⁊ iã ſil' cũ ſpaſmo illo inualebãt accidẽtia alienatio
nis inqetudo. vigiliaꝝ inſtãtia ſitis ⁊ febris intenſa
¶ Trãſacta vero 42ª die adhibitũ fuit ei farmacuꝫ
extrahẽdo euacuãs ex torrefacto reubarbaro cũ ſy
rupo de myrro ⁊ electuario dyaprunis ſimplici. Et
ita poſt illu⁹ euacuationẽ notabilr alleuiata fuit fe=
bris ⁊ accñtia oia remiſſa fuerũt intm̃ q maximũ ar
gumẽtũ de ſpe ſue ſanitatis future recepi. ¶ Potuit
aũt ſpaſm⁹ ille ↄtingere vel q2 mã q carabitũ efficie
bat a virtute trãſlata fuit ad neruos interiores ꝑ nu
chã ⁊ effecit ſpaſmũ. vt colligendũ eſt 2ª tertij. cap̃.
de ſpaſmo vel q2 ps mãerꝫ q in pectore ↄtinebatur ⁊
erãt antecedẽtes cãe febris a virtute cretice ꝑmuta=
te fuerunt ad neruos. vel q vtrũq; ſil' accidit. Ratio
nabili⁹ aũt eſt ↄcedere ſpaſmũ fuiſſe accñs carabiti
qm̃ ſicut fuerunt alleuiata acñtia freneſis ita ſpaſ=
mus deficiẽdo ꝓcedebat. ¶ Poſtq; aũt in cura hu=
ius viri ꝓceſſum fuerat vſq; ad diẽ trigeſimũquar=
tũ. ⁊ iã remãſerat ↄctio i manib⁹ ei⁹ ꝑuenit ei vlis pa
liſis dextri lateris cũ priuatione ſenſus ⁊ mot⁹ i to=
to latere illo intm̃ q etiã i toto magno pede ſiniſtro
paliticatus erat. Potuit aũt paliſis in hoc viro ↄtin
gere. aut q2 in cerebro ei⁹ latẽtes erãt mãe ſtatice aq
ſe multe ⁊ nõ expellebant añ hoc tp̃s plurib⁹ ex cau
ſis. ¶ Prĩa eſt q2 virt⁹ magis erat intẽta ad regimẽ
epatis ⁊ mãerꝫ añcedẽtiũ ei⁹ a qb⁹ magis moleſta
bat. quare nõ poterat vtrãq; mãm expellere. Scđa
cã q2 mã illa flegmatica magis imbibita erat q; mã
cholerica. ¶ Et ſi argueret ↄtra hoc. q2 materia cho
lerica penetrabilior eſt caliditate ſubtilitate ⁊ mobi
litate ſuis. ergo magis erat ꝓfundata. ¶ Huic dici
tur negando ↄſequentiam neq; eni mã cholerica q
erat coniuncta cã apoſtematis erat alibi ꝓfundata
magis q; in pte apoſtemata. ¶ Et iterꝫ añcedens cã
ſi qua remãſerat nõ poterat ita ꝓfundari: qm̃ ipſa
ↄtinebat in venis. ¶ 2ª cã eſt. q2 mã flegmatica ad=
huc aquoſa lꝫ ſit groſſior cholerica. tñ q2 ipſa eſt vi
ſcoſa ⁊ frigida. iđ vehemẽti⁹ ⁊ lõgiori tpe ꝓfundata
fuit. ¶ 2ª cã principalis ꝓpter quã mã q paliſim ef=
ficit non prius tpe expulſa fuit eſſe potuit. q2 maior
fiebat diſtractio ſpũuꝫ ab alijs locis verſus locũ apo
ſtemoſum ꝓpter triſtẽ ſenſationẽ q ibi itẽſiue maior
erat ⁊ extenſiue. ¶ Et 3ª cã principalis fuit q2 fortaſ
ſe mãe ille ſtatice aquoſe in cerebro gñate fuerunt
poſtq; ſpaſmus ⁊ accñtia ſyrſen alleuiata fuerãt ꝓ
pter eni debilitateꝫ cerebri aquoſitates multe in eo
genite ⁊ congregate fuerunt ex debilitate tranſmu
tationis alimenti in ſubſtantiam ꝓpriam. ¶ Et 4ª
cã iterꝫ potuit eſſe ꝓpter debilitatẽ digeſtiue prime
in ſtõ ⁊ ſecunde in epate. igitur gñate fuerũt flegma
tice que ſil' cum ſanguine trãſmiſſe fuerũt ad caput
aut ſaltẽ ꝑ modum euaporationis illic multiplica=
te fuerũt. Uñ ſi oẽs iſte qtuor cãe ſiue ipſaꝝ ali vel
alique ↄtigerint manifeſte ꝓbatũ eſt huic viro labo
ranti egritudinib⁹ calidis ſupueniſſe paraliſiꝫ q eſt
egritudo frida mãliter. ¶ Propter qđ correlarie cõ=
cludit q vix mirabile eſt q iſte vir euaſit diſcrimia
tanta. ¶ 2° q2 nõ fuit ſanitati reſtitut⁹ in breui tpe
mẽbra ei⁹ principalia duo ꝑ ſe fuerũt manifeſte le=
ſa. ſ. cor ⁊ cerebrũ: a qb⁹ debilitas ⁊ egritudo nõ ita
facile remouent. ¶ Seqtur 3° q egritudines huius
viri ita paulatine quotidie remouent qñ eniꝫ nerui
magna ↄctione ⁊ multo tpe ſpaſmati fuerũt. nõ niſi
cũ magna difficultate ⁊ in lõgo tpe reſtaurari pñt.
¶ Et ſeqtur vltimo q rõnale eſt q ipſe ad priſtinaꝫ
ſanitatẽ cõplete reuertat: eo q2 mẽbra ei⁹ ſucceſſiue
cõtinue meli⁹ flexibilia ⁊ ſenſibilia reddunt. ¶ Res
igitur huius viri adeo clare ⁊ diſputatiue determi=
nata eſt ꝓpter diuertere linguas ignorantiũ q fabu
lando cum mulieribus ꝓphetiẓare ⁊ enunciare vo=
lunt de egritudinibus ea q ipſi non viderũt neq; va
q; intelligere potuerũt defectu ſpeculationis in me=
dicinali ſapientia ⁊ in quotidiana rõnali experien=
tia ſedẽtes intuentes ad pauca inſpicientes de faci
li enunciant. p°lo de gñatione ⁊ corruptione.

Secunda vero principalis diſpõ q remau
ſit in viro iſto eſt oppilatio in
epate ei⁹ ⁊ renib⁹ viciſſitudinaria: ita qđ qñq; oppi
latio eſt in cõcauo epatis ⁊ nõ in gibbo. ⁊ tunc acci=
dũt ei tenſio ſub hypocundrio dextro cũ põdere ibi
ꝑcepto. ⁊ fluxus fiunt chiloſi ꝓpterea q2 ꝑ meſerai=
cas partes chilus in concauũ epatis recipi non põt
cũ locus ille ſit oppilatus ergo retrocedit chil⁹ ad in
teſtioꝝ cõcaua. q cognoſcit ex albedie ⁊ ſubalbedie
fluẽtis mãei. ⁊ hoc qñ chil⁹ paruã ↄfit morã. Si aũt
ampli⁹ in illis cõmoraret tũc fieret aliqũter ſubru=
beus. ¶ Cum aũt oppilatio fuerit in gibbo epatis
grauedo ſentit in loco poſteriori oppoſito hypocun
drio dextro cũ intẽſione ⁊ põdere ad inferiora: ⁊ tũc
vrine fiunt colore ⁊ ſubſtãtia elemẽto aq ſiles ⁊ omi
fere cõtento priuate. ¶ Et ſi cõtingat oppillationem
tã in cõcauo q; in gibbo adeſſe. pꝫ q cognoſcet ꝑ ſi=
gna ↄgregata ex vtriſq; ꝓdictis. Et raro ↄtigit hñs
oppillationẽ talẽ vtriuſq; ptis epatis euadere febrẽ
putridã. Ex iſtis tã q; fundamẽto appet itelligi poſſꝫ
varietatẽ diſpõnũ epatis hui⁹ viri. ¶ Adhuc iteruꝫ
frequẽter ↄtingit in hoc viro notabilis oppillatio in
rene dextro ei⁹ ⁊ aliqũter in ſiniſtro. lꝫ min⁹. cui⁹ cã
mãlis eſt flegma mucillaginoſuꝫ ↄmixtũ multitudi
ni harenaꝝ q due mãe cũ ꝑmãſerint in cõcauo renũ
añ colatoriũ pãniculũ extẽdẽdo vel grauitãdo do=
lorẽ efficiũt ibi difficilẽ ſatis. Si aũt ↄtingat mãs il=
las diu retineri ſup colatoriũ pãniculũ tũc ꝓpter ꝓ=
hibitã euẽtationẽ putũ intẽdit ibi caliditas q eſt effi
ciẽs cã doloꝝ in ꝓdicto loco. ¶ Uerũ q2 mãe in ꝓdi=
cto loco retẽte ſunt multe ⁊ ad retẽtionẽ earum acq
ritur mala cõplexio ſubito alterans. idcirco dolores
in renibus ei⁹ ꝓueniunt a duplici cã ſimul. ſ. a mala
cõplexione ⁊ a ſolutione ↄtinuitatis in renibus ipſi⁹
⁊ hoc aũt totũ declaratur a poſteriori. qm̃ qñ eidẽ ex
plicauim⁹ diuerſiones cũ euatione. ſtati euacuata
mã ceſſauerũt dolores ⁊ remota fuit oĩs mala ↄplo

in renib⁹ precehs. Hec in ſumma eſt hui⁹ viri diſpõ.

Remãſerũt aũt in eo duo q̃b⁹ ꝑncipalr attẽdẽdũ eſt. Primũ eſt im potẽtia debite extẽdẽdi dilatandi ⁊ ꝯtrahendi digitos manuũ. 2ᵐ vero mala diſpõ renũ ipſi⁹ q̃ q̃n̄q̃ dolores fortes efficit in eis. q̃n̄q̃ vero eſt cã ĝnationis lapidis in renib⁹ ⁊ cõgregationis ⁊ augmẽti ei⁹ i eis. ❡Uñ manifeſtũ eſt q̃ vir iſte idiget regimine ꝯſeruãte ipſum ab euẽtu nocumentoꝝ capitis ꝓpter q̃ corruptio fiat in opationib⁹ imaginatiue ⁊ cogitatiue potẽtie. de q̃b⁹ in ꝑmo capitulo dictũ eſt. ❡Indiget 2° regimine ꝯſeruãte ab euẽtu oppiľonũ in epe ⁊ renib⁹ ei⁹. ❡Indiget 3° regimine mũdificatiuo renũ ab harenulis ⁊ lapillis. ❡Ex q̃b⁹ ſequiť vltimo q̃ q̃ꝫcitius eſt poſſibile ꝓuidẽdũ eſt iſtis diſpoſitionibus diligenti ſolertia ⁊ conſuetudine applicationis remediorum vt infra ſcribetur.

❡De cura per res non naturales. Cap. ij.

Itaq̃ pro regimine ei⁹ iuxta mẽſurã ſex reꝝ nõ nãliũ. ꝑmittẽdũ eſt primo q̃ iſte indiget regimine oĩm q̃ leuiter calefaciãt ⁊ exiccẽt ⁊ aperiãt oppilatiões ⁊ mãs diuertãt a fixione eaꝝ ẽ trãſitu ad neruos ⁊ caput ad epar ⁊ renes. ❡Et ꝓpterea loc⁹ habitatiõis ei⁹ ſit in aere mediocriter calo ⁊ ſicco. plus tñ declinãte ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ q̃ꝫ ad friditatẽ ⁊ humiditatẽ. qm̃ friditas eſt augmentatiua cã mãeꝝ humidaꝝ: ⁊ mãe humide ſunt cauſe ĝnationis fridaꝝ. friditas enim maior q̃ꝫ dꝫ reddit corpus humidius q̃ꝫ opꝫ. primo cõpľonũ ⁊ prima primi cap. de cõpľonibus. ❡Stet igiť in camera oriẽtali ⁊ meridionali loco detecta ⁊ a terra eleuata q̃ nullo mõ ſit ꝓpinqua aq̃s neq̃ fluxib⁹ aquaꝝ lacunaꝝ ⁊ paludũ limoſaꝝ. ⁊ caueat habitare camerã antiq̃s muris edificatã q̃ hꝫ reuolutiones lapideas. ⁊ euitet flatũ vẽti ſeptẽtrionalis ⁊ occidentalis in ipſa. ⁊ caput ſuũ pellib⁹ vulpinis aut de doſſib⁹ varioꝝ vel agninis coop̃tũ bñ teneat. et accendat in camera ſua frequẽter ignem ex lignis abietis lauri carui iuniperi ficus ⁊ ſiliũ. ❡Pro ſcđa vero re nõ nãli. ſ. ꝓ cibo ⁊ potu. vtať pane recipiẽte duplũ fermẽti reſpectu cõis panis ⁊ aliqualr ꝯhñte ſalis plus illo. ❡Et vtať carnib⁹ vitullinis caſtratinis capretinis. Carnib⁹ vero porcinis ⁊ agninis recẽtibus raro vtať niſi aſſatis vel frixis: aut nõ multũ pinguib⁹. De volatilib⁹ vtať pullis gallinis colũbinis turdis merulis faſianis perdicib⁹ ⁊ auib⁹ minutis ⁊ carnibus ſalitis vti põt mediocriter ⁊ cõditis ex ſalita carne ⁊ lãdutulis ⁊ ꝯſimilib⁹ non valde pinguibus vti põt. Auib⁹ vero degẽtib⁹ in aq̃s raro vtatur. ❡Piſces vero ꝯuenẽtes ſunt luciј capedani ſcardule marſiones: ⁊ reliq̃ in aqua petroſa viuẽtes et clara ⁊ mũda a limoſitate ol. Unũ tñ obſeruãdo q̃ ſemper fugiat neruoſas ⁊ cutaneas al aliũ partes et vẽtres oĩs et pedes et cerebra preter cerebrũ leporis: qđ aſſatũ eſt ſibi valde cõueniẽs. ⁊ ꝓprie in diſpõnib⁹ capitis ꝑdictis. ❡Legumina vero oĩa q̃ꝫtũ ad eoꝝ ſubſtãtiã nõ ſunt ei laudãda ꝑter far panicũ ⁊ rizũ. brodia tñ leguminũ ⁊ ꝓprie decocta cum ſaluia roſmarino q̃ꝫ neceſſariũ eſt attẽdere capiti ⁊ feniculo petro. dauco. et baucia domeſtica i diſpõnibus renũ fridis. Alia aũt legumina non placent. ❡De fructib⁹ aũt ſuo tp̃e ꝯueniũt ei ceraſa dulcia ⁊ bñ ſolida. pepones ⁊ angurie: lꝫ rari⁹: ⁊ fic⁹ recentes ⁊ ſicce ẽt et auellane et amigdale tenere ⁊ ſicce ⁊ pruna recẽtia et pira muſcata et vue albe modicũ paſſe facte ꝓ ꝯſeruationẽ eaꝝ per aliquot dies acceptionis eaꝝ a plãta ſua. Et põt etiã comedere granata dulcia et muza. Reliquos vero fruct⁹ vt citonia granata acuta meſpilla corbellos fugiat. pruna valde acria ⁊ his ſilia pira et poma nuces et caſtanee mihi nõ placẽt. ❡Pro ꝯdimẽtis aũt bonũ eſt ei oleũ oliuaꝝ. Itẽ oleũ de amigdalis dulcib⁹. Itẽ oleũ de nucib⁹. butyri aũt vſus nõ placet mihi in eo niſi valde raro ⁊ in pauca q̃ꝫtitate. ❡Sapores aũt cũ aceto ⁊ ſucco arãcioꝝ ⁊ granatoꝝ acriũ dulcorata cũ zuccaro oẽs placẽt mihi. optimi ſunt ſibi ẽt limones infuſi i agreſta mediocris ſalſedis. ❡Spẽs aũt cũ quibus cibaria ei⁹ ꝯdiri pñt: ſunt ſicut. ꝫꝫ. cinamo. garioflũ macis nux muſ. ⁊ his ſilia. Etiã plãte aromaticitatẽ hñtes cũ ꝯuenienti caliditate ſubtiliatione cũ apertione ꝯueniũt ei. Herbe vero folia fruct⁹ ⁊ flores ſtipticitatẽ hñtes ſicut roſa plãtago ſumach myrtus coriãdrũ ⁊ ꝯſilia dimittanť. Bonũ aũt eſt ei i oĩ ꝯdimẽto vti croco coquẽdo vel miſcẽdo cũ ꝯdimentis. ❡De ꝯditis vero placẽt mihi multũ ſolẽniter ꝯdite ⁊ iringus ⁊ paſtinace ꝯdite ⁊ citrũ ⁊ cortices arãcioꝝ ꝯditoꝝ. Inter reliq̃ vero ſingulare ꝑſidiũ eſſet ei ⁊ ſecretũ magnũ vt inueniret xilobalſamum ꝯditũ: ſicut portať de Damaſco ⁊ vteret eo oĩ tp̃e accipiẽdo de ipſo ꝑ tres horas añ cibũ ramulos tres vel q̃tuor capiti eñ neruis ⁊ mẽbris tremulis ⁊ clauſionibus epatis ⁊ renũ mirabilr ꝯfert. Hec eſt ſumma cibarioꝝ quib⁹ vti põt. ❡De potu aũt ei⁹ dicẽdũ ꝑmo q̃ vſus aq̃ mellis quã eidẽ ordinaui nullo mõ dimitti dꝫ. ꝓprie tñ a ꝑncipio mẽſis octobris vſq̃ ꝑ totũ mẽſem februarij bibať ſola aut ſaltẽ maior ps ex ea. ita q̃ ſit dupla vel tripla reſpectu vini ⁊ coquať ſm modũ ſibi datũ ex aq̃ ciſterne ⁊ melle et diligẽter diſpumãdo ipſam. ❡Uinũ aũt q̃ vti põt ꝓ intẽtiõe capitis ⁊ renũ ſit vinũ ſubſtãtia claꝝ vľ dyaphanũ odore ſuaue ſapore delectabile nullo mõ põticũ acre vel bruſcum et exiſtat mediocris fumoſitatis. Et ſi ad aliquẽ ſaporẽ declinare dꝫ meli⁹ eſt q̃ declinet ad dulcedinẽ. ꝓpterea q2 tale vinum plurimum fundať a ſubſtãtia nõ valde ſubtili. ⁊ etiã q2 dulcedo ei⁹ arguit caliditatẽ nõ valde intẽſam. vñ 3° Almãſ. ꝓpoſitione prima. dulce calm̃ eſt. lꝫ nõ multe caliditatis exiſtat. Hic in ſumma eſt mod⁹ regiminis huius viri per cõueniẽtẽ electionẽ mẽſurãdo ſex res nõ nãles. vnde ad medicinalia trãſcundum eſt.

❡De regimine per medicinalia. Cap. iij.

Sicut aparet in ꝑmo cap. huius tractat⁹ regimẽ ex ꝑte medicinaliu intẽtionũ inſtroꝝ multiplr partiendũ eſt. ❡Opꝫ eñ ꝑncipalr attẽdere rectitudini cerebri ⁊ neruoꝝ orientium ab eo. ❡Opꝫ ſcđo rectificare ſtomachum eius ne generet multitudinẽ aquoſi flegmatis: cui⁹ tãta quantitas abũdat in eo q̃ multotiẽs apto ore cũ incuruatiõe

capitis exit ab eo humiditas clara et tenuis velut aq̄. Et hec quidē mā in cerebro multiplicata valde facile euerteret ipm̄ in paraliſim. ¶ Opꝫ 3° ꝓncipaliter mūdificare renes ei⁹ a trūbis harenulis et lapillis ne firment in eis lapillus q̄ minaret ſibi periculū nō leuia. ¶ Opꝫ 4° ꝓncipalr attēdere ſpaſmoſe diſpōni q̄ remāſit ī digitis ei⁹: ⁊ q̄buſdā dolorib⁹ q̄ nō raro apparēt ī brachijs: ⁊ extēdunt vſq ad ſpatulas. ¶ Pro ītētiōe ꝟo ꝑma regiminis ꝑ medicinalia octo deſcribent ei, remedia appropriata. ¶ Pro diſpōne ꝟo ſtōachi ſc̄ba ꝓuidebit ſibi. x. remedijs ꝯuenientib⁹. ¶ Pro diſpōne aūt epatis ⁊ renū ſex remedijs ꝓuidebit ei. ¶ Pro ſpaſmoſa ꝟo vel ꝯcta diſpōne digitoꝝ quatuor ꝓuidebit ſibi remedijs oportunis.

Itaq pro expediēdo ꝑmū q̄tuor opꝫ vti ītētionib⁹ ad hoc neceſſarijs. ¶ Et ꝑma q̄ē intētio eſt ꝓhibere augmētū vel gn̄ationē māerū in caliſtate ⁊ ꝓncipalr in cerebro. ¶ 2ª ꝟo eſt māerū illas iā in capite genitas diuertē diſtrahēdo⁹. ¶ 3ª ꝟo eſt euāre ipſas a capite. ¶ 4ª eſt cerebrū ipſum ꝯfortare. ¶ Et ꝑm̄ hoꝝ cōplet rectificādo malā complexionē ipſi⁹ cerebri cū purgatione iſta facta a ꝓncipio mēſis martij vſq ad medietatē aprilis ꝑ hunc modū. ℞. pillaꝝ aureaꝝ. ℈. ij. pillulaꝝ cochiarum ℈. j. reformentur pille. vj. ⁊ accipiāt vno mane duab⁹ horis añ diē paꝝ dormiēdo poſt aſſumptionē imediate tardet cibū hor. ad min⁹. v. ¶ Mane ꝟo imediate ſeq̄nti accipiat hūc potū. ℞. aq̄ cicoree lupulloꝝ ⁊ ſaluie añ. ℥. ij ß. miſce. ¶ Uel accipiat hoc. ℞. aq̄ acetoſe nenufaris. añ. ℥. j. aq̄ betonice. ℥. ij. miſce. Nō pono hic ſyrupū ꝓpter abominationē quā hꝫ ad eos: imo ad oēs medicinas: recipiat hoc digeſtiuum ſaltē dieb⁹. vij. ¶ 8ª ꝟo die imediate ſequēti purget cū iſtis pillis. ℞. pillaꝝ de iera maioꝝ ⁊ aurearum. añ. ʒ. ß. b. p. lapidis armeni ꝑparati. gra. iiij. accipiātur et obſeruent poſt eas ꝯditiones dictas de precedētib⁹. Et ꝑ iſtū modū euandi corpus ⁊ etiā cū inſraſcriptis ꝓhibet gn̄atio ⁊ ꝯgregatio māeꝝ ī capite. ¶ Poſtq̄ ꝟo māe ī capite ꝯgregate maioꝝ ate fuerit ꝑmiſſa purgatione iā predicta tūc diſtrahētur a capite per. xv. dies poſt purgationes predictas applicando ventoſas a 5ª die lunaris reuolutionis vſq ad. 14. eius q̄ ſcarificent: ita vt ſanguinis ꝯgrua q̄titas educat. ¶ 2° diuertit mā cum flōmia q̄ reſpicit magis peccatū q̄titatiuū ſanguinis ⁊ māeꝝ cū eo cōmixtaꝝ q̄ non inueniunt in tali viro: ideo nō pono regulā in ipſa flōmia. Et ſi vidiſſem opportunitatē ei⁹ incepiſſem ab ea prius q̄ ab euōne ꝑmiſſa. ¶ 3° diuertit mā a capite ꝓuocādo emorroidas fricādo ſiteri cum folijs ficus ⁊ cuꝫ pāno diſello aſpꝛo vel cū cortice alicui⁹ arboꝝ rugoſe vel cum felle tauri. ¶ 4° diſtrahit mā a capite faciendo fricationes fortes extremoꝝ cuꝫ ligatura coꝝ. ¶ 5° vero diſtrahit materia a capite cum gargariſmate facto ex aq̄ decoctionis radicis ireos coſti ſtaphiſagrie betonice q̄ calīa accipiat. ¶ 6° diuerti pōt mā a capite cuꝫ pectinatione et fricatione capitis leui cum pannis calidis facta. ¶ 7° et vltimo diſtrahi pōt mā capitis cum pillulis in cura diſpōnis ſtomachi eius infraſcriptis. ¶ 3m̄ ꝟo cōplet euando māe a capite cum purgatione paꝝ añ hāc dicta. ¶ 4m̄ vero hoꝝ cōplet ꝑ ꝯfortātia cerebrū q̄ multiplr admiſtrari p̄t. primo ol ſero hora decubitus toti prore capitis aſpgēdo de hoc puluere q̄titatē ſex granoꝝ ordei. ℞. folij betonice origani calamēti maiorane roſmarini. añ. ℈. j. folij ligni aloes. añ. ℈. ij. ro. ſpodij ſandaloꝝ amboꝝ. añ. ʒ. ß. puluerizent ⁊ cōmiſceantur. ¶ 2m̄ vero cōfortatiuū cerebri eſt odoramentum ex predictis ſpeciebus ligatis in ſyndone ſepe odoratum. ¶ 3m̄ vero ꝯfortatiuum eſt, vt poſt cenā ⁊ prandium accipiat. ʒ. ij. vel. iij. dyambre vel dyamuſci q̄ fiant ꝯfectiones cū zuccaro ſolido. ¶ 4° vero ꝯfortat cerebruꝫ bis in ſeptimana per duas horas poſt cibum accipere. ʒ. j. auree alexādrine fermentate, cū ℥. j. aque betonice calefacte. ⁊ hec ola iuſta multuꝫ efficaciter confortant cerebrum: ⁊ etiā neruos orientes ab eo vel a nucha. Et ſic cōplet regimen ei⁹ qđ eſt primum obſeruandum in cura diſpoſitionū huius viri. ſ. appropriatum capiti ⁊ neruis eius. Opꝫ autē intelligere. ix. remedia ſuperi⁹ tacta colli poſſe in quatuor ꝑſcriptis intētionib⁹ caput ⁊ cerebrū eius ꝓcurantibus ⁊ neruis conferentibus.

Pro regimine vero ſtomachi huius viri obſeruāda deſcribant remedia quedā. ¶ Quorum primum eſt hoc. ℞. menthe ameos carui feniculi aniſi. ʒ. ß.: macis gariofiloꝛum pulueꝝ pelliculaꝝ interioꝝ ſtomachi gallinaꝝ. añ. ℈. ij. fiat oīꝫ ꝑ ſepululis ⁊ cōmiſceant de quo ſemꝑ paꝝ añ cenā et prandiū degluriat quātitatē vnius auellane cum modico vini vel hydromellis. ¶ 2m̄ inſtrm̄ eſt vt ſꝑ poſt cibum comedat. ʒ. ij. ꝯfectionis dyacinamomi deſcriptione Meſue in antidotario diſtin. prima. ¶ 3m̄ inſtrm̄ eſt vt accipiat ſꝑ ꝑ tres horas añ prandium coclear. j. xilobalſami ꝯdituꝫ vt de ipſo ſupra dictum eſt de regimine per cibos. ¶ 4m̄ eſt vt in ol cibario ſuo coqui faciat mēthā vel roſmarinū. ¶ 5m̄ eſt vt ad min⁹ per duas horas poſt cenā degluriat granū vnū vel duos maſticis clare ⁊ electe. ¶ 6m̄ vt recordet ſaltē bis in ſeptimana accipere. ʒ. ij. vel. iij. de electa aq̄ vitis. ¶ 7m̄ ꝙ recordet ſepe intundere corallū rub. electū in vinū qđ bibit vel in aquā mellis. ¶ 8m̄ ꝟo eſt vt ſingulis diebus faciat inūgi ſtōachum ſuum cū hoc oleo diligēter calefacto. ℞. olei de mentha de origano ⁊ de maſtice. ana. ℥. ij. galliemuſ. ʒ. j. ß. ligni aloes. ℈. j. ambre muſci. ana. gra. j. ꝯquaſſent ſil' in mortario ⁊ calefiant ⁊ inungat cum eis ſtomachus a furcula vſq ad vmbilicū ⁊ illa ambo. Et ſi infunderet in tali oleo calido fruſtum lane ⁊ expreſſum poneret ſup ſtomacho bonū. ¶ 9m̄ eſt hoc. ℞. maſtic̄ electi. ℥. ß. aloes abluti. ℥. iiij. mēthe origani ligni aloes ana. ℈. ij. croci. ℈. j. ſalis indi. ℈. ij. puluerizent ola ⁊ infundant in. ℥. ij. ſucci endiuie ⁊ totidē menthe ⁊ exponantur radijs ſolis aut ponant in furno poſt extractionem panis ab eo vſq ad exiccationem et renouentur hi ſucci tribus vicibus ⁊ de illa materia fiāt pillule de ol. ʒ. vj. de quibus accipiat vnam parum ante cenam omni ſine ſex dierum et poteſt eiꝫ mane in aurora bis in mēſe accipere ſeptem ex eis et eleganter mundificant ſtomachum ⁊ caput ⁊ omnia membra nutritionis

et ſuperfluitatibꝰ flatis et cholericis et aliis: et hec de 2° principali regimine diſpoſitionis huiꝰ viri ſufficiant.

Pro medicinis vero q̄ neceſſarie ſunt p̄ diſpōne epatis et renū p̄mittendū p̄ilo ꝙ ſicut apparuit in ſcdo cap. hu ius tractatus in renibꝰ huiꝰ viri frequēter aduenīe bāt oppilatiōes a matēriis flaticis et mucilaginoſis q̄ multiplicabant i epate et ſtō p viā idigōnis et nocu mēta faciebāt in p̄dictis mēbris tā oppillādo q̄ alt alterando. Idcirco op; ꝙ medicamina q̄ utilia ſunt huic viro debēt eſſe ſtō achalia epica et renū mūdifi cativa. Et lz plurima p̄dictoꝝ in duobꝰ capitis imme diate p̄cedētibꝰ poſſint ꝯferre ſtō epati et renibꝰ. hic tū ponā tria medicamina cū vno āneto q̄ multū ꝯfe rūt ſtō et epati lz appropriant̄ epati magis. ¶ Quoꝝ rū primum eſt hoc. ℞. ſpice maſticis ſucci eupatorij ſucci abſinthij ſe. feniculi aniſi. añ. ℥. ij. reubar. electi ℥. ſ. pulverizent̄ oīa ꝯficē et cū ſuccis fiant troci. pondꝰ ℥. j. de qbꝰ i potu triduat̄ ol die. ℥. ß. formatis i pillas poſt eas bibat̄. ℥. j. aq̄ eupatorij calide et ꝯtinuet̄. p. vel. xij. diebus. Inuenī eīn in eis maximū iuuamētū et nō eſt mirabile. ſunt eīn troci. deſcriptione Raſ. 9° Almanſ. cap. de debilitate epatis et apparet eoꝝ iu uamētū ex ꝟtutibus cōponentiū. ¶ 2m vero principa le remediū eſt cerotū hoc qd factū in figura lunari applicet̄ ſub hypocūdrio dextro tibi adherēs tenea tur cuiꝰ deſcriptio. ℞. ſpice maſtis cypi ſqnāti cala miaro. curcume. añ. ℥. ſ. reſine electe. ℥. iij. diſſoluat̄ reſina cū vino aromatico et incorporent̄ cū. ℥. j. cere. et cū incipiunt infrigidari apponant̄ ſpēs p̄dicte et incorporent̄ ſit ut predictū eſt. hoc eīn mirabilr̄ ꝯfor tat epar oppillatū et a matēriis frigidis nō ablēſuz ¶ 3m principale inſtrm eſt ꝙ poſtq̄ vir iſte accepit p. x. dies. vel. xij. trocīſ. ſupraſcriptos: tūc ol mane i au rora accipiat tres de iſtis pillis ſicut accipere debet trociſ. ſupraſcriptos. ℞. ſelis azareſchis et eſt accor ſa minor ſpēs lappacij in ptatis inuēta. ℥. v. lacce p̄ parate reubarbari ſucci eupatorij aniſi ſpice añ. ℥. ſ. pulverizent̄ p ſe et fiant trociſci cū ſucco eupato: ij ex qbus formēt̄ pillē tres de. ℥. ß. et dent̄ cū. ℥. j. aq̄ eupatorij. Et iſti meliores ſunt ad ꝯfortandū epar et ꝓhibendū ḡnatiōne mātēꝝ frigidaꝝ et oppillationū in eo et in ſtō etiam et ſpōꝝ deſcriptio colligit̄ in anti dotario diuiſionū Almā. cap. 19° et deſcriptione fi nali. Scio etiam ꝙ ſi vir iſte vtatur ſepe comedere ſex vel octo auellanas in fine prandij et certe mirabi liter confortant epar.

Cum aūt apparuerint dolores in renibꝰ vt ſepe ꝯtingit in eo fieri tūc tripliciter inſtrō p̄ce dat fm hūc modū. Pilo fiat ſibi cliſtere iſtud. ℞. pa rietarie recentis feniculi folioꝝ apij malue et mercu rialis añ. M. j. ß. coquat̄ in ſufficiēti q̄titate aq̄ vſq quo fiat bñ viridis. deinde cū expreſſione plātaꝝ reci piant̄ huius decoctiōis. ℥. xv. olei de ſiſamo. ℥. iij. ſa lis gēme. ℥. j. caſſefiſtu. bndicte et zuccari ru. añ. ℥. ß. et cliſterizetur mane et ſero ante cibū accepto cliſteri per tres horas. ¶ Poſt ꝓuocet̄ ei vomitus hoc mō. ℞. aque decoctionis granoꝝ raphani comeſtibilis ℥. iij. mellis. ℥. j. aceti. ℥. j. ß. miſce et tepidū detur in potu et poſt mediā horā cū digito fiat titillatio i ra dice lingue aut imponat̄ ibi pēna intincta in oleo et ꝓuocabitur vomitus. ¶ 3m inſtrm p̄ncipale edu ctiuum triūboꝝ et ſtatū harenaꝝ et lapilloꝝ eſt hoc. ℞. aque aſparagi milij ſolis et ſaxifragie añ. ℥. j. ß. vitri cōbuſti. ℥. j. miſce et totum calidū accipiatur eſt eīn potens eductiuum. ¶ 4m inſtrm eſt vt emplent̄ renes cum ſemine lini bullito cum recentibus folijs apij que contrita calida renibus applicentur. hec de tertio principali regimine.

Iam vero ꝯdecēs eſt expedire capitm q̄rtum vꝫ ponere remedia rectificatiua manuū q̄ fm partē ꝫcte remāſerunt ꝓ qua diſpōne tria pono ſingularia. et primū q̄dē ē hoc. ℞. aiaurce olei de ſiſa mo ð amig. dulcibꝰ et de ireos añ. ℥. ij. vnguēti agrip pe. ℥. j. ß. ꝯquaſſent̄ ſit. et de hoc liniat̄ manꝰ. ¶ 2m inſtrm principale eſt hoc. ℞. bdelij mollis et ſub albi di. ℥. ij. armoniaci ſtoracis liqde. añ. ℥. j. viſci q̄rcini. ℥. iij. olei facti de ſublimatione picis. ℥. ij. diſſoluāt̄ et incorporent̄ ſit cū ſufficiēti q̄titate cere et fiat vnguē tū molle de q̄ quatuor vicibꝰ in die calido actu lini gāt̄ mēbra leſa et ſupponat̄ eis cotū vel lana nō ablu ta calida. ¶ Ultimū vero medicamē mirabilr̄ opatiōis eſt hoc. ℞. galbani armoniaci bdelij mollis bñ pin guiū. añ. ℥. iij. medulle crurū boum. lib. j. ꝯquaſſent̄ oīa ſit in mortario: et fiat maſſa vnaq ex eis diligēter incorpatis: et ſic remaneat ſub radijs vel in loco ca lido ſaltē p. xv. dies. deinde tūc ſublimet̄ p alēbicuꝫ vitreū et colligat̄ humiditas q̄ deſcēdit ex qua actu calida inungant̄ mēbra bis vel ter in die nāli: et co operiant̄ coto vel lana calida: vt iā dictū eſt: et nō dubi to ꝙ miſeratiōe diuina ſubueniēte ad priſtinā ſani tatem reducetur. ad laudes ꝑpetuas. Amen.

Cōſilium. 282. De q̄rtana continua.

X **bis** q̄ mihi innotuerūt p ſiꝯ mationē ſerioſiſſime da tā apparet ꝙ vir iſte laborat febre cō tinua ꝓportionali de melācholia: ſm cōem eius denolatione quartana cō tinua denolata. ¶ Eſt ei oldie febriēs vt poſt diē primum mihi manifeſtū fuit ex velocita te et frequētia pulſus multū eleuatis: et erit etiaꝫ in ter magnitudinē et quātitatē mediocris: velocitas eīn et frequētia pulſus differētie ſunt nō ꝯuenietes etati decrepite viri ſanguinei et adhuc cholerici nāliter ſe habentium: eo qꝛ poſt etatem ꝯſiſtētie caliditas in cipit notabiliter diminui et augētur etiā i humano cor pore flegmatice mātē remittentes neceſſitatē eductan di vt patet primo primi. capitulo de etatibus. Si igi tur in etate primi ſenij que immediate conſequitur ꝯſiſtentiam caliditas eſt diminuta ad quam ſequi tur raritas et tarditas i pulſu: apparet ꝙ longe for tius concedi debet ꝙ in etate decrepita nō ſaluabi tur differentie tales. ſ. velocitas et frequentia: vir tus ſatis equaliter conſtat reſpectu decrepiti; et or gana motus ſunt obedientia. Igitur ſi inueniun tur in tali etate velocitas et frequentia oportet ꝙ at tribuantur alicui cauſe et non lapſui naturali: vꝫ q̄ apparet. ergo lapſui preter naturam: ſed nullus la pſus alter in eo appet q̄ fe. Igit̄ ex velocitate et fre

in die exhibeatur ei hec mixtio. ℞. aque ordei ſimul cocte cum floribus boraginis recentibus cyathum ß.ſy.de ribes vel de berberis.℥.ß.miſceat̃ ⁊ exhibeatur ei vt dictũ eſt. Et ſi viderent̃ iſtare ſigna maioris feruoris pñt ei exhiberi cũ aq̃ ordei.℥.iij. vel q̃tuor ſy.acetoſitatis citri vel de lymonib⁹ ⁊ ſiliũ. ¶12ᵐ et optimũ eſt: vt in mane aliq̃n det̃ ei hic pot⁹ ſolũ gr̃a digõnis ſed lenitiõis ⁊ ꝯfricatis ad mãm ex q̃litatibus pmis ſecũdis ⁊ tertijs. ℞. ſucci granatoꝝ dul. ℥.ij. aque capil.ve.℥.j.ß. miſce. Hec igit̃ ſunt q̃ mihi ſecuriora ⁊ ſaluiora magis in hac diſpõne videñtur.

Conſilium.283.

De ethica cũ vehemẽtia ſitis ⁊ caliditate partiũ renũ ⁊ totius ſpine ⁊ ſudore dyaforeticore de fiſtula in coxa ⁊ ſciatica.

Licet vlcus ſiue fiſtula ꝓfunda ſatis in coxa hui⁹ viri ſit. Ad illius tñ curationẽ nõ eſt mea intẽtio pncipalis: eo q2 nõ mouẽt me accidẽtia doloris neq3 multitudis virulẽtie aut corruptionis vl'ſeroris illi⁹: q̃re illi fiſtule ſolũ itẽderẽ cũ inunctiõe ipſi⁹ facta cũ oleo de pice vel de terbẽtina: aut cum oleo de maſtice. ¶Neq3 ẽt pncipalr videt̃ mihi opportunũ intendere ad ſciaticã niſi doloris vehemẽtia ipelleret ad illud: ⁊ hoc ſtãte pcipue intẽderẽ ad illã cũ ſpõgia ſibi applicata: ⁊ cũ inũctione olei ſibi ordinati. ¶Igitur pncipalis intẽtio mea eſt ad febrẽ que idubitanter ethica eſt ⁊ ſecũde ſpẽi: ⁊ vtinã ſit nõ cõfirmata: q2 ſi talis eẽt deſpat⁹ oino eſſez de curatione illius Juxta ſermonẽ Auic.pᵃ q̃rti.tractatu 3° dicẽtis. Et finis adubi l.i. ſecũde ſpẽi ethice nõ recipit curationem niſi de⁹ voluerit. lʒ ẽt ad ſpẽm curationis hui⁹ diſpõnis pauca me motiua inclinẽt: imo vnicũ fere videt̃ ſpẽi curatiõis ipſi⁹ argumẽtũ qð eſt tenor virtutis adhuc ꝯſiſtẽtis mediocriter. Tẽpus aũt anni ꝯſiſtentia nãlis ei⁹ cõplexio ⁊ cõpoſitio ad refactionẽ inclinata: lõgitudo egritudis: multitudo accidẽtiũ ⁊ egritudinũ: ⁊ eoꝝ fortitudo me diſtrahũt a vera cõſidẽtia ſperãdi de ſalute. plura alia motiua paria iſtis adduci pñt. Neq3 eñ aſperitas i ſuperficie cutis puluerulẽta iam apparẽs cõcauitas oculorũ arefactio nõ ſolũ carniformib⁹ verũ ẽt ſolidis ptib⁹ ſũ cõicata vt ſenſus oſtẽdit ⁊ viſus ⁊ tact⁹ videnť eẽ ſigna pme ſpeciei huius diſpõnis imo ſecũde: ⁊ magis finis ei⁹ q̃ pncipij vel augmẽti: vt hincinde plures ex auctorum ſententijs emolliri põt. Q̃re ex his omnibus ⁊ ſimilibus facilius conuinci põt arguimẽtum caſus q̃ recuperande ſalutis.

Si tamẽ rõnib⁹ ⁊ auctibus illuſtriũ auctorũ aliqð de ſperãda fundamẽtũ elici põt videt̃ in his intẽtionib⁹ eẽ cõprehẽſuʒ. ¶Et pma q̃dẽ eſt velox ⁊ ampla humidi nutrimẽtalis exhibitio velocis ⁊ exuberãtis reſtaurationis effectiua cũ mẽſura tñ ita diſcrete applicata vt virtutis fortitudo quãta eſt ipſam tolerare poſſit. ¶2ᵃ ꝟo intẽtio pncipalis eſt extinctio indeficiẽtis flãme q̃ ipm reſoluit ⁊ ꝯſumit ⁊ remotio poſitiue ſiccitatis q̃ iã fixa ⁊ habituata eſt: ⁊ illud q̃dẽ fieri oportet cũ infrigidãtib⁹ ⁊ humectãtibus corpus ei⁹ nõ ſolũ ſubſtãtiuce ſed etiã q̃litatiue. ¶3ᵃ ꝟo intẽtio i hoc neceſſaria eſt accidentiũ correctio: quoꝝ paulopoſt memoria fiet.

Primã autẽ intẽtionẽ cõplet adminiſtratio ciboꝝ ⁊ potuũ in pauca q̃titate ampliſſime nutriẽtiũ vt aqua carnis quã nũc intelligo brodiũ carniũ pulloꝝ iuuenum: aut lactẽtis vituli: aut agni: aut caſtratoꝝ iuuenũ. Similiter ⁊ aq̃ diſſolutionis carniũ iuuẽculoꝝ faſianoꝝ ꝑdicũ ⁊ iuuẽcule ortiginis: que tñ oia itelligo alterari debere cũ decoctione folioꝝ atriplicis: cucurbite lactuce portulace ⁊ ſiliũ. ¶Propter hec aũt iter reliqua melius inſtꝛoꝝ: cõplẽtiũ hanc intentionẽ eſt adminiſtratio lactis caprini aut aſinini: ⁊ vlr loquẽdo optimũ eſſet ſi poſſet ab vbere ſugere lac humanũ. In his eñ duabus ſpẽb⁹ lactis eſt vltimatũ curationis fundamentũ ſi fuerit in eis poſſibile curationis igeniũ. ¶Modus aũt exhibitionis lactis ſecurior eſt: vt in plures ſpargat̃ exhibitiones magis q̃ amplã q̃titatẽ eius exhibẽdo ſcꝪ. prius eñ ſpargere cũ debilitate ꝟtutiꝭ eſt melius. vt pma quarti. cap̃. de cibatiõe febricitãtium colligẽdũ. Mẽſura itaq3 ipſi⁹ regularis ⁊ rõnalis poterit eẽ iſta. vt mane in aurora exhibeat̃ ei lactis ex aiali nouiter accepti nõdũ aliq̃ aerea qualitate viciati menſura cyathi.ß.vl.℥.iij. ¶Silr ⁊ 3 ꝟo q̃tuor alijs vicib⁹ in die nãli exhibeat̃ q̃titas maior pdicta. ita q̃ in die nãli q̃nq3 vicib⁹ accipe põt de eo: ita q̃ mẽſura 2ᵃ vice exhibita parũper excedat exhibitionẽ pmã: ⁊ ſic de alijs. intãtuʒ q̃ ſingula vice ex eo exhiberi põt vſq3 ad q̃titatẽ triũ vel q̃tuor.℥. ⁊ ẽ mẽſura tertie vel q̃rte ptis libre. ¶Deindepoſt exhibitionẽ ei⁹ ꝑ quatuor horas cibet̃ cibo parũ ſolidiori ptiſana ordeacea facta in iure carniũ aſſcripto vel iuſculo de amilo vel ſubtili cibo chriſtianoꝝ panatella nolato: qðcũq3 tñ pdictoꝝ exhibeat̃ alterandũ eſt cũ pdictis ⁊ ꝓpe cũ olere iamẽo: in quo multũ cõfidit Serap̃.6° breuiarij.cap̃.ð cura ethice. ¶Cibus ẽt fact⁹ ex deco.granoꝝ almes diſſolutoꝝ i brodialibus ꝑtactis valde ꝯueniẽs eſt: ſunt aũt almes nolata piſa in marchia taruiſana. Et ſcio ego q̃ ſi coquant̃ vtiliter in aliquo lacte de pdictis: videntur eẽ potẽter reſtauratiua. ¶Frequẽs ẽt adminiſtratio cerebelloꝝ ⁊ teſticuloꝝ pulloꝝ vituloꝝ ⁊ mamillares partes lactẽtis vitule magnã habẽt potẽtiã reſtaurãdi ampliſſime nutrimẽtũ. Caſe⁹ ẽt recẽs pmi aut ſcði diei ſue etatis nullo ſale alterat⁹ eſt ei ꝯueniẽs ⁊ lac ẽt cũ cibis coctũ ⁊ recocta cũ aq̃ lactis ꝯueniẽs eſt ei: ⁊ ꝓpter magna iminẽte ſtipticitate vẽtris ¶Potus aũt ꝯueniẽs eſt ei aq̃ ordei aut aq̃ cũ penidijs ⁊ ordeo cocta: ⁊ ꝑ ꝑ ſubleuationẽ ꝟtutis ãpliorẽ exhibeat̃ ei vinũ albũ in colore: ſubtile in ſubſtantia: ⁊ ab oi feculẽ pte optime expurgatũ: i ſapore dulce nullo modo acre vel põticũ ⁊ frangat̃ ei⁹ fumoſitas cum aqua ciſterne precocta aut ſine coctione ſi bene ſubtilis fuerit. Non laudo tamen vt ei exhibeatur in potu vinum extra cibũ ſed aqua ordei cũ penidijs tunc eſt vtilior ei. Hec de intentione pma ⁊ ſecunda comprehenſa ſufficiant.

Pro tertia aũt intentione: lʒ accidentia multa maraſmodeas diſpoſitiões ꝯcomitari ſolentia inueniant̃ a ſapientibus ſcripta: ſolũ tñ ad ſi

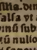
la intendā que videtur huic viro moleſtiā inferre: et
ſunt tria. ¶ Primum eſt vehemens ſitis ⁊ exiccatio
ptiū oris ⁊ gutturis. ¶ 2m eſt vehemēs caliditas pꝛ
tium renū: imo ⁊ toti⁹ ſpine que ꝓuenit ex forti ebul
litione in ſanguine vene chilis per totā ſpinā proten
ſe. ¶ 3m eſt ſudoris vehementia que fortaſſis vr̄ in-
gredi capitulū dyaforetici ſudoris. ¶ Primo igitur
accidēti ſubueniēdū eſt cū frequēti exhibitiōe iulep
ſibi ordinati accepti ſimplr̄ cū eq̄li aq̄ ciſterne ſupra
dicte. ¶ Et ſi illud nō videret̄ ſufficienter ſatiſfacere
exhibeat̄ ei iſtud loch: de quo fere ſemꝑ teneat i ore
ſuo ⁊ trāſglutiat. ℞. mucillaginis granoꝝ pſilij pa
rū aqua tepida macerati mucillagis ſe. citoniorꝫ.
aā. ℥. iij. vini ḡnatoꝝ. ℥. ij. zucca. cādi. ℥. i. ß. amili. q.
ſ. ad glutinoſitatē: ⁊ fiat loch vltimate ꝯtritionis in
mortario facte. Et ſi velis mām hui⁹ loch reducere
ad iulep. fiat illud ſuꝑaddēdo aq̄ portulace ⁊ aque
angurie. aā. ʒ. viij. ⁊ leui coctiōe coquāt̄ ⁊ clarificent̄
⁊ ſepe ex eo in potu accipiat cyathū. ß. ¶ Frequens
ēt retētio folioꝝ recētiū lactuce aut portulace in ore
potēter flāmā a p̄dictis partib⁹ aufert. ¶ 2° ꝟo acci
dēti prouidendū eſt cū inūctiōe ſibi iā ordinata fal-
tē ſepties in die nāli facta. ¶ Frequens ēt irroratio
ſpine ſue facta cū lacte cuiuſcūq ſpēi frequētando
remediū eſt efficax. ¶ Scio ēt ego q ſi ſpine eius ap
plicent̄ recētia folia nenufaris: ⁊ ſepe renouent̄: oēm
malā cōplōnē calidam ab illis eijciunt. ¶ 3m ꝟo p̄miſ
ſum accn̄s qđ erat ſudoris inſtātia ꝑ inſtr̄a alioruꝫ
duorū accn̄tiū remotiua ēt curari pōt. ¶ Si aūt ei⁹
vehemētia ꝑſeueraret: ita vt extinctio ex ipſo dubi-
taret̄: ſepe irroranda eſt facies ei⁹ ex aq̄ roſarū talr̄
deſcripta. ℞. aque roſ. lib. i. cāphore elec. ʒ. ij. ſe. por
tulace ſandaloꝝ ru. aā. ʒ. i. amili. ʒ. ij. terant̄ oīa ſil
in mortario forti ꝯtritiōe ex hoc aſpergat̄ facies ſpi
na ⁊ totū corpus dimitto hic euentatiōes ⁊ flabella
tiōes corpori applicatas tanq̄ omnib⁹ notas ⁊c.

PReter illa q vobis alias ſcripta ſunt debere obſeruari i cu
ra febris ethice nobilis genitoris vr̄i plu
ra alia mihi occurrūt que hn̄t iuuamē-
tū efficax q̄tū eſt poſſibile ex ſententijs
ſapiētū hincinde collectis. ¶ Et p̄mū eſt aq̄ ordei cū
ꝟtute cācroꝝ que cū hoc qđ eſt febris alterādo cor-
ruptiua ēt eſt ⁊ ſufficiēter reſtauratiua. Et lꝫ mod⁹
cōpōnis ei⁹ multiplex inueniat̄ ab auctorib⁹. melior
tn̄ cōpō ei⁹ eſt ſꝫ hūc modū. Accipiat̄ cācroꝝ fluuia
liū lib. ß. ⁊ infundant̄ in lib. iiij. aque cū vno pugillo
cineris bn̄ cribellati. Deinde cuꝫ ſteterint infuſi per
quatuor horas. fricent̄ cum eis fricatione notabili.
Poſtea ter vel quinquies abluant̄ cū aqua mūda: de-
inde coquant̄ ⁊ cū cocti fuerint accipiant̄ caude ille
⁊ minutiꝫ inciſe coquant̄ in li. vi. aque ordei vſq ad
bonam diſſolōnē carniū coꝝ: deinde colet̄ aq̄ illa et
exhibeat̄ in potu horis ⁊ tpe: ſꝫ nō deficiat an̄ cibū.
Et ſi velis hāc aquā efficere magis alternatiuā ⁊ mi
nus nutritiuā: coquant̄ p̄dicti cācri itegri abſq in-
ciſiōe ⁊ leuiori decoctione. ¶ Ad hanc ēt intētionē a
plurib⁹ ſapiētū laudata eſt caro teſtudis fluuialis
ꝑparata mō predicto: vel in aqua cocta ⁊ comeſta.
¶ Dixerūt ēt nōnulli q caro codiaꝝ elixataꝝ cōue
niēs eſt ethicis. Sꝫ ego nō inuenio hoc ita autēticū
ꝯueniūt eīm magis diſpōnib⁹ ethis a ꝓpa ſpē: vt pꝫ
9a tertij. cap̄. de reb⁹ ꝯferentib⁹ epati. Cōſideratio
ne aūt rōnali vident̄ ad hec cōuenire inq̄tū infrigi
dāt ⁊ humectāt cū reſtaurati ōe aliq̄li. ¶ Etiā piſces
ꝑui fluuiales vt marſiōes: lucij: torrētine ꝯueniētes
eſſent quolibꝫ mō ꝑparatiōis coꝝ p̄terq̄ cū aroma
tib⁹. Nō curo ħ dicere q a q̄buſdā laudat̄ de carne
ranaꝝ hoc q̄dē nō eſt ita autēticū. ¶ Pro hac ēt diſ
poſitiōe ꝯuenire pn̄t varij modi ꝑparationū ⁊ ꝓprie
de iure carniū hedi vel caſtrati iuuenū vel vituli la-
ctētis facto ex carnib⁹ coſtaꝝ p̄dictoꝝ alalū ſm̄ mo
dū poſitū a Serap̄. 6° breuia. cap̄. de cura hui⁹ diſ-
poſitiōis. ¶ Ego aūt i ſili caſu vti ſoleo reſtaurati-
ua ꝯfectiōe ſꝫ hūc modū facta. ℞. pulpe carniū gal
linaꝝ vel caponū iuuēculoꝝ elixatoꝝ in aq̄ ordei li.
i. amili. ℥. iij. olei recētis amigdalaꝝ dul. lib. i. albu-
minū ouoꝝ recētiū nūero. x. coquantur ſ̄ſit remiſſo
igne oleū cū amilo ⁊ albuminib⁹ ouoꝝ coctiōe adeo
leui: vt nō multū idurent̄ albumina. Deīde addant̄
zuccari al. ℥. viij. ⁊ ita leniter coquant̄ vt acq̄rāt glu
tinoſitatē: in fine ꝟo apponant̄ pulpe carniū p̄dicta
rū minutiſſime ꝯtrite: deīde totū fiat ꝯfectio i fruſtis
longis vl' alr̄ tuo mō facta. De hac ergo ꝯfectiōe ac
cipiat eger ante ⁊ poſt cibū: ⁊ quacūq hora plꝫ pa-
rū ⁊ ſepe exhibēdo ex ea magis q̄ raro ⁊ multum ⁊
inueni ipſam efficacē notabiliter. ¶ Confert ēt huic
intētiōi ꝯfectio caloe a q̄buſdā nolata ſauonea que
cōi appellatiōe hodie nūcupat̄ marzapā ⁊ cōficit̄ ex
oleo amigdalaꝝ dul. ⁊ zuc. albo cū amilo. Ec cōfert
ꝓprie qn̄ febris nō eſt valde intēſa: tūc eīm ꝯficiunt
ipſam cū oleo nenufa. vel viol. vl' de flo. cucur. ¶ Bo
nū eſt etiam ad hanc intentionē cōditū de cucur. ſꝫ
arteꝫ factum. ¶ Et preter iſta ſemper ſit ſollicitudo
in frequenti vnctione ſpine cuꝫ vnguento alias ſcri-
pto cum irroratione ipſius ⁊ extremarum partium
⁊ faciei cum aqua alias ſcripta: talis enim aſperſio
⁊ irroratio viuificat virtutem ⁊ in febribus reſolu-
tam: vt patet ab Auic. ſcđa primi. p̄mo cap̄. In hare
na ſepeliui. hec ſūt que preter alias ſcripta illis ad
iuncta ſufficientia ſunt in cura diſpoſitionis hui⁹ vi
ri. Ad laudem dei. Amen.

Cōſiliū.284. De ethica putredie ꝯplica ta cū cinpimate ⁊ ptiſi.

EGritudo hui⁹ viri q̄tū ad co gnitionē ei⁹ nullaꝫ
fere videtur oſtendere dubitationem
Eſt enim complicata ex febre et mala
cōplexione ⁊ ſolutione cōtinuitatis in
membris pectoris. ¶ Primum quideꝫ
apparet ex caliditate fixa in corde ⁊ toto corpore et
ex caliditate fiente. caliditas enim fixa educitur cor
poris conſumptione que non fuiſſet rōnabiliter con
ſecuta ad caliditatē fientē: ſaltē in tā breui tpe. fiēs
aūt caliditas eius cognoſcit̄ ex reuolutiōe paroxiſma
li ⁊ accn̄tibus cōcomitātib⁹ p̄ncipiū paroxiſmoꝝ mā-
liū febriū interpolataꝝ. Et veniūt enim huic viro fri
gus rigor ⁊ horripilo diuerſis tēporib⁹ ⁊ horis diei
nālis: vt q̄nq in die: q̄nq vero in nocte talibus pa-
roxiſmis affligat̄: inordinate tn̄ procedētib⁹: quod

ſtingere pōt ꝓpter diuerſitatē materierū in gene=
ribus ⁊ ſpēbus earꝫ apparet ꝓpter debilitatē virtu
tis: ⁊ ſic de alijs. Et ex hoc fundamēto cōcluditur ꝙ
hec febris eſt cōplicata ex ethica ex diſcurſu pmo.
⁊ ex putrida ex diſcurſu ſcdo. ¶Qd eni mēbris pe=
ctoris ſit egritudo cōpōnalis deducit qꝛ vie pecto=
ris ⁊ cānales pulmonis pleni ſunt mā catarrali: vel
ibidē ꝯgenita mucillaginoſa et acuta: vel aliunde
reumatice trāſmiſſa: ⁊ ſic ibi erit egritudo in via. Et
ꝙ pectus eius hēat ſolonē ꝯtinuitatis manifeſtū ē:
qm ibi eſt ſaniei collectio que emittit cū ſputo ſan=
guinis: qd diu ſatis ꝑdurauit: ſꝫ nō bene imagina=
ri pōt locus gnatiōis ⁊ illius ſaniei ⁊ ſanguinis exi
tus ſine ſolone continuitatis aliquarꝫ ꝑtium pecto=
ris: quare ibi aſſignare oꝫ ſolonē ꝯtinuitatis. ¶Si
eni ſputū illud ſanguineū ⁊ ſanioſum effunderetur
a cerebro ad pectus: non eſſet poſſibile ipſum eē ita
ꝯtinuū ſicut fuit ⁊c. ¶Neqꝫ etiā ſi ſanguis ille a ve=
nis exiret ab extremis orificijs earꝫ et a poris parie
tum ipſarꝫ oīno nō poſſet eſſe tātus: neqꝫ ita ꝯtinu⁹
Et ex hoc fundamēto deducit: ꝙ ſanguis iſte exit a
partib⁹ pulmonis: ⁊ iſte vir iā de facto incidit in pti
ſim vel paratus eſt cadere in eā. ¶Si ergo ille ſan=
guis ſputo ſanioſo cōmixtus ſit ſubtilis clara rube
dine rubicūdus ſit ſpumoſus paucus ⁊ ſaniei ali=
qualr cōmixtus: ⁊ ei bn̄ adherēs oīno arguit vlcera
tionē in carnoſitate pulmonis elōgatā a venis ma=
gnis ⁊ ecōuerſo. ¶Si aūt ſanguis ille q̄ cū ſputo ſit
emittit niger eſſet groſſus coagulatus: parū ſputo
cōmixtus ⁊ nō educit niſi ꝑ magnū conatū virtutis
multa tuſſi laborātis: ⁊ tactu ꝑcipit dolor in thora
ce vel in alia parte pectoris ꝓfundi⁹ apparēs ⁊ cūꝫ
difficultate aliq̄ta anheli⁹: tūc iſte ſanguis cū iſto
ſputo a ꝯcauo pectoris educeret: ⁊ eēt empima de=
ploranda egritudo talis. Quare ex olb⁹ colligendo
egritudo hui⁹ viri eſt ꝯplicata ex ethica cū putrida
⁊ empimate cū ptiſi: aut ſaltē cū appatu ad eā. Ex
qb⁹ vltlate ꝯcludit: qd cura hui⁹ egritudis aut erit
oīno ipoſſibilis: aut valde difficil: aut nō niſi l lōgo
tpe ad ſanitatē terminabilis q̄ regi dꝫ: vt nūc ſeqt.

Abſtineat itaqꝫ vir iſte in ſuo
regimine a māſiōe
in camera vel aere fridis ⁊ hūidis ⁊ no=
tabilr vētoſis. ¶In cibarijs ꝟo effugiat
ſalſamēta oīa ſūmope: ⁊ gen⁹ oē acutorꝫ
velut ſinapis raphanus cepe alleū et ſilia. ventoſa
etiā cibaria cui tare dꝫ vt lac crudū legumina ciba
ria oīa actu frida. Effugiat etiā cibaria difficilis di
gōnis vt panē groſſum azimum ⁊ male coctū: laga
na ⁊ ſilia. dimittat etiā acetoſa cibaria ⁊ acria: ⁊ ꝓ=
ꝑie ſalſa vt agreſta lymōes. ¶Pro potu ꝟo ſuo eli
gat vinū ſubrubeū vel cereſoleū ad dulce parꝫ ꝑ in
clinatū nullo mō acre vel pōticū: aut ſit albū clarū
ꝑdicti ſaporis. Et ſi moleſtat a potu vini ſummope
ſibi caueat a potu aque frigide et crude: ſed vtatur
aqua ordei cū zuccaro cocta: et eſſet ſibi potus bo=
nus. ¶De carnibus ꝟo vtat capriolinis ſiccis ſi ha
bere pōt ⁊ porcinis iuuēculis: ⁊ caro caſtrati ānua
lis et vituli lactētis eſt ſibi ꝯueniēs: ⁊ caro alaude ⁊
perdicis et auiū minutarū et ꝑdicis ⁊ faſiani ⁊ lepo
ris. ¶De piſcib⁹ cōueniūt ei cācri fluuiales: ⁊ ꝓꝑie
cocti cū aqua ordei vel cūꝫ lacte vel cū vtroqꝫ ſimul
¶De ferculis ꝟo cōueniūt ei magis caules bene co
cti ⁊ ptiſana de ordeo: ⁊ ꝓꝑie cū amido bn̄ cocta et
tri. et cibi oēs de paſta ſicca ⁊ fermētata ⁊ pedes vi
tulorꝫ in aceto cocti ⁊ alaliū olum pulmones: ⁊ pro=
ꝑie vulpis ⁊ porci ⁊ ꝯſilium: et oua elixa et in cibis
cocta abſqꝫ frixiōe. Et butyrū mediocri vſu conue=
niens eſt ei et recocta nuper a lacte accepta: caſeole
recētes abſqꝫ ſale: ⁊ lac coctū cū cōdro vel amilo de
farina ordei ꝯueniētia ſunt ei. ¶De fructibus bone
ſunt ei ficus ſicce ante cibum accepte due vel tres ſi
nō haberet fluxū vētris: ⁊ grana granatorꝫ dul. co=
cta ſub cineribus vel cruda: ⁊ aliqn̄ comedere pōt
iiij. vel. v. auellanas torrefactas et excorti. ꝓꝑie
poſt cibū. ¶Crocus etiā in pauco vſu in cibis eius
eſt conueniens: ⁊ ſilr; cinamomū pauci vſus. et hec
de cibarijs ſufficiant.

Pro regimine ꝟo medicinali hui⁹ vi
ri. 12. occurrunt inſtra
mihi pro ſua cura neceſſaria. ¶Primū itaqꝫ inſtrm
eſt cū 2° et 3° adminiſtrādū capiti ei⁹: a quo ꝑnci=
piū huius egritudinis vr̄ eſſe deducēdum. Incepit
eni magn⁹ a ſuo capite defluxus ad inferiores par
tes ⁊ a multa mā ꝓueniēs: fuit eni tant⁹ ꝙ occupa
uit loca gule ⁊ ꝑtium pectoris ⁊ ſpatule. Neqꝫ loca
iſta tāte māei fuerūt capacia qn multa ꝑs eius flue
ret ad pect⁹ qd appuit ex difficultate anhelitus do
lore illi⁹ ptis et tuſſi magna: neqꝫ ēt ꝑtes ꝑdicte ma
teriā totā receperūt qn multa ꝑs eius ad venas ꝓ=
pulſa fuerit ibi patiēs: qd appuit. ex tāto eni deflu=
xu ⁊ ita ipetuoſo neceſſe eſt ꝯcludere in cerebro fuiſ
ſe magnā debilitatē: ⁊ nūc ēt remāſiſſe: a q̄ materie
multe in cerebro genite poſtea pectori cōicātur fa=
ciētes magnū additamētū ꝑncipali egritudini. ꝑꝑ
qd ipi cerebro ītēdēdū ē cū inſtr̄is trib⁹ q̄ nūc ſequū
tur. ¶Primū itaqꝫ eorꝫ eſt vt raſo capite in tota cal
uitie applicet ibi hoc cerotū qd ſemꝑ ibidē affixum
māeat ſcḿ hāc deſcriptiōeꝫ factū. ℞. laudani puriſ=
ſimi. ʒ. j. ß. reſine clare et electe. ʒ. ij. ſtoracis calamite
ʒ. ij. maſti. roſ. corallorū al. an̄. ʒ. ß. ſandarace. ʒ. j. ß.
macis. ℈. ij. gariofil. ℈. j. diſſoluat gūmi in aceto
mediocris acredinis et cū ſpēbus ꝑdictis et medio
cri q̄ntitate cere fiant cerota duo ſperica magnitudi
nis nebule zuccarate. ¶2m remedium eſt: vt vir iſte
ſaltē l die ſemel ieiuno ſtōacho maſticet vnū granūꝫ
maſticis expuendo ſemper qd ab eo educitur. Et ſi
maſticare nō poſſet ipm̄ ꝑꝑ debilitatē mādibularū
ſaltē omī tertio ſero illud granū deglutiat ꝑ vnam
horā poſt cenā. ¶3m ꝟo remediū capiti ad hāc intē
tionē adminiſtrādū eſt: vt ipe ol qnto ſero cū vadit
ad lectū deglutiat. ʒ. ß. hui⁹ elactuarij. ℞. dyapapaue.
deſcriptiōe Nicolai. ʒ. j. thuris ſandarace ana. gra.
ij. īcorporent ſimul. ⁊ fiat vt dictū eſt de eo. ¶4m ꝑn
cipale inſtrm adminiſtrandū eſt gr̄a mūdificationis
pectoris a mā ſanioſa ſcḿ hūc modū. ℞. loch de pi=
no de papa. an̄. ℥. j. pulmōis vulpis ꝑparati ſcḿ ar=
tē. ʒ. ij. ireos ſicci. ℈. j. cētauree mi. ℈. ß. fiat el'uariū
cū ſufficiēti q̄ntitate ſape. de hoc ergo el'uario oī ma
ne in aurora deglutiat. ʒ. ij. vel tres et totidem in

ff ij

ſero poſt cenā per duas horas: aut ſaltē bibat ipm
cū aqua ordei aut modico vini dulcis tepidi. Et at
tendat ꝙ maiori pte tpis aliqd de hoc electuario te
neat in ore ſuo: ⁊ pmittat ipm diſſolui ⁊ paulatine
deſcēdere. ¶5m inſtrm ad xandē intētiōem vē mixtio
iſta. ℞. paſſulaꝝ nigraꝝ. ℥. ij. liqritie mūde. ʒ. j. ß. fo
lioꝝ yſopi ⁊ praſſij. añ. ℈. j. ſeminis roſaꝝ exiccati
ſup ſua plāta. ʒ. ij. pulmōis vulpis ꝑpati. ʒ. j. ß. dra
gagā. gūmi arabi. diſſolutoꝝ in ſapa. añ. ʒ. j. croci.
℈. ß. pipis al. gra. v. zucca. al. triplū pōderis oium.
fiat tragea. de qua ſemp in fine prādij ⁊ cene vir iſte
accipiat coclear vnū. ¶6m remedium eſt: vt poſtꝙ
vir iſte vſus fuerit trib9 imediate ꝑcedētibus reme
dijs per. x. dies: tūc iterū per totidē dies vtat iſtis
duobus ſequētib9. ℞. aque ſublimatiōis cauliū. ℥.
ij. aque ireos aq̄ praſſij. añ. ℥. ß. pulueris enule ſicce
⁊ folioꝝ piloſelle mōtane. añ. ℈. j. detꝰ in aurora te
pidū ⁊ tardet cibū quatuor horis. ¶7m remedium
qđ debet eſſe ſociū ꝑdicto eſt hoc. ℞. pulueris corri
giole piloſelle roſarū. añ. ℈. j. coralloꝝ ru. lapidis
ematitis karabe. añ. ℈. j. dragagā. ℈. ß. melli vio.
penidiaꝝ añ. ℥. j. ß. coquantꝰ mel ⁊ penidie vſqꝫ ad in
ſpiſſatiōem et additis ſpēbus fiat eľuariū: de quo
ꝑ horā ante cenā accipiat. ß. coclear: ⁊ tandūdem in
media nocte deglutiendo ipm. ¶8m remediū ſequi
tur ⁊ eſt poſtꝙ reuoluta fuerit curatio ꝑ. xj. dies ꝑ
cedētes ſi egritudo ſalubris erit. ſat s eſt rōnale ma
gnā partem mãei mūdificatā: et ꝓpterea eductā fuiſ
ſe: ꝓpter qđ ſupueniet tunc neceſſitas adminiſtrādi
remedia ꝑfecte mūdificatiōis cōpletiua ⁊ ꝑtiū ſolu
tiuarū incarnatiua ⁊ ꝯſolidatiua. Itaqꝫ tñ ꝙ ꝑ eoꝝ
adminiſtratiōem ⁊ virtutē ſtipticitatis et exiccatio
nis nō noceatꝰ anhelitus. De quoꝝ numero ē eľua
riū hoc: qđ eſt mirabilis ꝟtutis in hac mã. ℞. radi
cū recētiū ireos. ℥. j. radicis recētis enule. ℥. ß. ꝯſoli
de mino. et ma. ⁊ acatie dragagāti et gūmi arabici
parū torrefactoꝝ. añ. ℈. j. thuris maſticis ſarcocol
le nutrite in lacte ſm artē. añ. ʒ. ß. ematitis karabe
ſang. dra. ana. ℈. ij. pulmonis vulpis ꝑparati: cen
tauree mi. ⁊ ma. granoꝝ myrti corrigiole piloſelle
folioꝝ viticelle. añ. ℈. ij. ß. gūme omnes infundantꝰ
in mucillaginē ſebeſtē factā cū aq̄ mellis bene cała:
⁊ incorꝑentur medicine ꝑ quatuor digitos ⁊ lento
igne auferendo ſpumā cū euerſa caciola. Cū ergo
materia tota fuerit reducta ad glutinoſitatē cōue
niētē: tūc ℞. ſape dulciſſime. ℥. ij. paſſulaꝝ nigraꝝ
mūdataꝝ. ℥. j. ß. dactylorū pinguiū nūero. x. terantꝰ
ſimul cū ſapa vltimata ꝯtritiōe: deinde cū eis incor
porentꝰ gūme iā dicte ⁊ contuſe vſqꝫ ad minutiſſimā
ꝯtritionē. Poſt hec autē ſupaddātur alie ſpēs opti
me ꝯterendo: ⁊ in fine addantꝰ croci. ʒ. ß. ſubtiliſſimi
pulueris capil. ve. ʒ. j. ß. ⁊ fiat eľuariū de quo patiēs
in aurora accipiat coclear vnū degiatiēdo ⁊ ꝑ ſimã
horā añ cenā ⁊ prandiū de eo accipiat coclear. ß. ſin
gula vice: ⁊ quaſi in maiori parte temporis teneat
de eo parū in ore ſuo et diſſolutū ꝑmittat ad inferio
ra deſcendere. hoc eñ electuarium aggregat ꝟtu
tes medicinarū ꝯuenientꝰ abſtergentiū pectorales
partes: ⁊ regenerat carnē ⁊ incarnat ⁊ ſigillat: neqꝫ
tñ anhelitui nocet ſi bñ cōſideres. ¶9m aūt inſtrm
ꝑncipale ⁊ ſcđm ꝗtū ad hāc intentionē in ꝑcedenti
capl'o incluſam eſt hoc. ℞. folioꝝ pulmonarie corri
giole ꝯſolide vtriuſqꝫ. añ. ʒ. j. croci: liqri. capil. ve. añ.
℈. j. amili: terre ſigillate: tutie ꝑparate. draga. mol
lioris. añ. ℈. ij. formentꝰ pille ex pulueribus hoꝝ cū
ſucco ꝯſolide ma. de ol. ʒ. viij. Cū ergo patiēs ꝑ qua
tuor dies vſus fuerit eľuario ꝑcedēti: tūc accipiat ex
iſtis pillis oīſi mane in aurora ſex ⁊ ex eis accipiat
tres ꝑ horā añ prādiū ⁊ totidē añ cenā: ⁊ ita ꝯtinuet
eas ꝑ quatuor dies: ⁊ ꝑ hūc modū ꝯtinuādo ꝑ. 20.
dies. ¶Decimū ꝟo inſtrm eſt cordi applicandū grã
ꝯfortationis eius ⁊ corruptionis male cōplōnis ca
lide ⁊ ſicce in ipſo exñtiū. ℞. zuccari roſ. recētis. ℥. ij.
conſerue bugloſſe. ℥. j. violaꝝ: ſpodij: roſ. ſe. endiuie
portulace lactuce. añ. ℥. j. ß. ſeminū quatuor cōmu
niū fridoꝝ. añ. ʒ. v. penidiaꝝ. ℥. ij. amili. ℥. j. carniū
extremitatū cancroꝝ. ℥. iiij. lauentur diligēter can
cri cum aqua cineris duabus vicibus: deinde coq̄n
tur in aqua ordei vſqꝫ quaſi ad diſſolutionem co
ticum a carnib9. deinde vltimate terantur et cū pre
dictis incorporentur et fiat electuarium. ⁊ hoc vtatꝰ
poſt. 20. dies accipiendo de eo in aurora coclear ma
gnū ⁊ medium coclear ex eo per horā et mediā an
te prandium ⁊ cenam et iterū ex eo accipiat coclear
medium in fine prandij ⁊ cene. ¶Cum ergo iā pre
dicta adminiſtrauerit gratia reſumptiōis et cōple
te curationis vti poterit hoc inſtr'o leuis applicatio
nis accipiendo ex eo a. iiij. vſqꝫ ad. vj. ℥. in aurora te
pido vel. iij. vel. iiij. ℥. ex eo per horam ⁊ mediā ante
cenā. ℞. lactis aſinini partem. j. aque ſublimatiōis
ꝯſolide mi. ℥. ß. miſce et cōtinuetꝰ per. xv. vel. 20. dies.
¶Vltimū vero inſtrm eſt ſacculus iſte quem ſemp
ſuper ſiniſtra mamilla applicatū tenere dꝫ poſtꝙ
adminiſtrauerit mundificationem in. 20. predictis
diebus deſcriptā. ℞. violaꝝ. florū nenufaris: ſpodij
roſaꝝ corallorū rub. ⁊ al. oſſis de corde cerui doroni
ci. añ. ʒ. j. ß. hyacinti ſmaragdi et ſaphiri. ana. ℈. ß.
margaritarū. ʒ. j. ß. foliorū auri nūero. iiij. macis. ʒ. j.
ß. croci. ℈. j. galange granorū paradiſi. añ. gra. v.
puluerizentꝰ oīa per ſe. demū incorporentꝰ et fiat ſac
culus quadrangularis in ſyndone retorta. Hec in
ſumma eſt via curationis electior ꝙ habere potui
ad laudē creatoris oīpotētis dei. Amen. ¶Confeſ
ctio reſtaurativa ⁊ ſecreta. ℞. pulparū albarū ca
ponis lib. j. incidantꝰ ſubtiliter ⁊ poſtea in mortario
ꝯterantur vltima ꝯtritione q̄bus cōtritis et ordina
tis addantꝰ. ℥. v. iſtius pulueris qui nunc ſequitur.
℞. cardamomi cinamomi gariofi. folij. karabe. ℥℥.
draga. gūmi ara. galāge: nucis muſ. añ. ʒ. j. miſceā
tur: ⁊ fiat puluis ſubtilis. et cū iſto puluere addan
tur de iſtis rebus. ℥. iiij. ℞. amidi liqritie pinearum
bene mūdatarū ſebeſtē fiſticorū amigdalarū dul
cium enucleatarū paſſularū auellanarū mundata
rum ſeminis cucurbite ſemis melonis ſeminis cucu
meris: ſeminis papaueris al. ſeminis lactuce ſemis
portulace penidiarū: miſceantur cū carnibus con
tuſis in mortario miſcendo cum piſtello ſm poſſibi
litatem. poſtea accipiantur lib. iiij. zuccari albiſſimi
et diſſoluantur cum brodio pingui et fiat ſy. deco
ctus ad modū ſy. et in mortario fiat elec. vel ꝯfectio

confecta cum rebus que ſunt in mortario miſcendo quouſq; fuerit frigidum.

Conſilium.285. De regimine preſeruatiuo a peſtilentia.

Ille qui intendit vti regimine preſeruatiuo ab impreſſione peſtifera vtatur infraſcriptis remedijs i quibus inuenitur vtilitas excellens ſicut videri poteſt ex medicinis que ſunt materia cōpoſitionum infraſcriptarum. Et confirmari etiā poteſt illud auctoritatibus illuſtriū medicorum. ¶ Primū quidem eſt vſus triſere perſice deſcriptione Meſ. in antidotario diſtinctione tertia de qua accipi poteſt omni ſine quinq; dierum a.ʒ.vj. vſq; ad. viij. cum.℥.iij. aq̄ ſublimationis acetoſe cum zuccaro calefacte. ¶ Secundum remedium eſt vſus pillularū infraſcriptarum. de quibus omni die accipi pōt vna vel due parum ante cenā: aut eodem modo accipi poſſunt in aurora ſi alia nō fuerit aſſumpta medicina: et eſt earum deſcriptio talis. ℞. ſucci acetoſe ſucci bugloſſe et cicoree. añ.ʒ.ij. boli armeni.℥.j. terantur ſimul ſucci predicti ſepe in vna die naturali cum predicto bolo ar. deinde infundant in eis ſpecies iſte. ℞. aloes epatici electi.℥.iij. camphore.℈.ij. fragmentorū ſaphiri hyacinti et ſmara. añ.℈.ß. margaritarū.ʒ.j. ſeminum citri.ʒ.ij. ligni aloes: ſe. baſiliconis: karabe: corallorū ru. zedo. añ.℥. viij. roſarum: viol. ſe. aceto ſe: florum boraginis et bugloſſe. añ. ℈.ß. ſpecies ergo iſte per ſe ſingulariter trite infundatur in predictis ſuccis et diligenter agitentur et exponantur ſoli vſq; ad conſumptionem predictorum ſuccorum et renouentur ſucci illi tribus vicibus exiccando ſemper ad ſolē. De materia ergo illa fiant pillule ex omni.ʒ.vij. cum aqua vitis: et vtendum eſt eis vt iā predictum eſt. ¶ Tertium remedium eſt vſus huius cōfectionis de qua ſemper poſt cibum accipiendū eſt vſq; ad quātitatem.℥.ß. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſpecierum electuarij de ligno aloes deſcriptiōe Auicen. quinto cañ.ʒ.j.ß. ſpecierum dyamuſci dul.ʒ.ß. ſpecierum electuarij de hyacinto deſcriptiōe Auic. vbi ſupra.ʒ.ij. zuccari al. lib.j. fiat confectio cū aqua ro. et cooperiatur folijs auri. ¶ Quartū remediū eſt huius odoriferi vſus: quod ſemper portetur in manu. ℞. ſandali electi.℥.j. puluerıs corticis citri: et ſeminum eius. añ.ʒ.j. croci: camphore. añ.ʒ.ß. fiat omnium per ſe puluis et ligetur in ſyndone aut cū ſucco baſiliconis fiat pomum quod ſemper odoretur. ¶ Quintum remedium eſt vſus mixtionis qua ſoleo vti omni die ex ea dando circa.ʒ.j. ℞. metridati electi.ʒ.ij. tyriace Andromachi habentis etatem 10. annorum ſaltem.ʒ.viij. ſe. citri boli ar. añ.ʒ.ß. incorporentur omnia vltimata cōtritione cum aqua roſ. muſcata. Et vtendum eſt vt iam dictum eſt ad laudem ſummi creatoris. Amen.

Conſilium.286. De febre peſtilentiali cum antrace vlcerato et. vj. accidentibus que ſolēt ſequi febrem peſtilentialem.

In regimine huius viri tria pncipaliter ɔſiderari opʒ circa que regimen curatiuū ſtabiliēdū eſt. ¶ Primū itaq; ipſorū eſt fe. peſtilētialis a qua iſte vir moleſtat⁹ eſt p dies circa 15. ¶ 2ᵐ vo eſt vlcus corruptū et difficilis ſanatiōis. qd remāſit poſt curā apatis peſtilentialis. ¶ 3ᵐ vo pncipale eſt circa accñtia que remāſerūt vel ɔſecuta ſunt ad pdictas diſpōnes. ¶ Pro declaratiōe vo pmi pſupponēdū eſt febrē quā vir iſte paſſus fuit peſtilētialē fuiſſe. Qm̄ ipſa eſt ɔſecuta vel pcedēs apa venenoſum et corruptum quod antiq̄ noiabant altoyn: vt 3ª qrti. ſuo cap. vidēdū. Moderni vo italici noiant ipm antracē: eo q: corruptio ſua tātā malitiā hʒ: vt corrūpat mēbrū in pfundū velut antrū vel ſpeluncā faciēs. Veniūt aūt hec apata a mā cholica et ſanguinea aduſtis tā acuitate pmarū qlitatū q̄ ſcdarū et occultarū mēbrorū corruptiua. pp qd nō eſt mirabile ſi fe. pcedēs hec apata vel ſubſequēs ea venenoſa et peſtilētialis reputari dʒ ſi cū hec apata fiūt a nā ſinthomatice mota vehemētia trāſmutatiōis māerū faciēs pp fortē ipulſionē a febrili caliditate in nām factā: et mā illi⁹ febris iā corrupta eſt neceſſe eſt et apa ex tali mā ɔgenitū venenoſū eē. ¶ Et iterū ſi pus tē pore qd raro ɔtingit apa pcederet febrē: necē eſt cōcedere iterū illā febrē eē venenoſā. vapor em̄ putridus a mā corrupta cordi eleuatus talr agit in ipm cor qliter in ſe hʒ: ſed ipſe eſt venenoſus. igitr ꝛc. ¶ Et ex hoc fūdamēto facile ɔcedi pōt q nō eſt icōueniēs aliquā febrē peſtilētialē eē cronicā: lʒ in plurib⁹ ipſa ſit acuta: imo pacuta. qd em̄ repugnat qn mā melēca vel flatica ſpē venenoſitatis informari poſſit: et tñ ipſa eēt debilis actiuitatis tā ex pte qlitatū manifeſtarū q̄ occultarū. pp qd oino ɔcedēdū eſt hāc febrē huius viri et fuiſſe et adhuc eſſe peſtiferā in cuius cura pcedēdū eſt: vt nunc ſequitur.

Licet itaq; in cura hui⁹ viri diligēter et ſubtilr multū pceſſum fuerit: tñ p cōplemēto curationis hui⁹ febris ſeruident mihi neceſſaria obſeruari. ¶ Primū itaq; iſtorū eſt q cōſtante vtute in hora electa huic viro fiat flōmia de ſaluatella ſiniſtre man⁹: aut ramo ei⁹ poſito in eadem manu inter anularē et auricularē digitos p quā extrahātur ſanguinis.℥.iiij. vētre eius pus mollificato. ¶ 2ᵐ eſt q cordi ei⁹ applicet hoc vnguētū: qd ɔtinue ibi fixū remaneat. ℞. baſiliconis recētis.℥.iiij. florū boragīs et bugloſſe et meliſſe. añ.℥.j. doronici oſſis d corde cerui añ.ʒ.j. hyacinti ſmaragdi ſaphiri. añ.℈.ſ. zedo. marga. coral. ru. añ.ʒ.j. farine a mili.℥.j.ß. farie ordi.℥.ij. croci.ʒ.ß. viol. roſ. florū nenufaris. añ.ʒ.ij. coquātur herbe recētes in aq̄ et diligēti ɔtritiōe incorpenť ſil et tepidū applicet cordi. credo in hoc eē fundamētū ſue cure. ¶ 3ᵐ vo inſtrm pncipale eſt vt oi mane accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. de lymonibus et acetoſitatis citri et de biſantijs. ana.℥.j.ß. aque aceto. bugloſſe meliſſe. añ.℥.j. miſce et ſtante ſm frigidū accipiat in aurora et ſine ipſa tepidū vſq; ad. 15. dies interpolādo quartū remediū: quod nūc ſequit. ¶ 4ᵐ inſtrumētū eſt: vt cū acceperit digeſt. nū immediate

ſcriptum .v. vicibus ſoluatur cū hoc. ℞. trifere perſi ce deſcriptione Meſue in antidotario. ʒ. ß. ſucci roſ. ʒ. vj. diſſoluatur cū aqua ordei calefacta et tardet ci bus .v. horis paꝝ dormiēdo poſt ipſum. ¶ 5ᵐ inſtru mentū eſt: vt iſte vir pluries in die cibatus ⁊ non ci batus degluttiat aliqd de hoc eleuario. ℞. ꝯſerue ro ſarū ⁊ boraginis ⁊ bugloſſe. añ. ʒ. j. marga. ʒ. j. hya cinti ſmaragdi ſaphiri. añ. ℈. ß. zuccari cādi. ʒ. j. ß. folioꝝ auri numero. vj. fiat electuariū cū ſufficienti qntitate vini granatoꝝ. ¶ 6ᵐ vo inſtrm eſt iſtud ꝙ iſte vir ſepiſſime odoret infraſcriptum odoriferꝝ. ℞. ligni al. ſtoracis calamite roſ. nō expāſarū lābruſce ſpo. boli ar. añ. ʒ. j. cāphore. ʒ. ß. ābre. ℈. ß. muſci ele cti. gr. viij. aq̄ acetoſe aq̄ nenufa. añ. ʒ. j. ß. aque ma ioranæ. ʒ. ij. terātur omnia per ſe: ⁊ poſtea incorporē tur cum aquis. hec enim medicina valde potens eſt in confortando principalis membra et tuendo ipſa a corruptione.

Pro ſecūda vo pncipali egritudine. ſ. pro cura vlceris preſcripti tria ſūt neceſſaria iſta. ¶ Primū eſt vnguētū hoc. ℞. olei nardini de maſti ce. ana. ʒ. j. ß. olei d' croco. ʒ. vj. olei roſaꝝ. ʒ. iij. armo niaci ſeraþ. oppo. añ. ʒ. j. ß. terbētine electe. ʒ. iij. myr re. ʒ. ij. ſarcocolle maſticis thuris. añ. ℈. iiij. boli ar. bñ odoriferi. ʒ. ij. ß. cere al. ʒ. ij. diſſoluant gūme cū aceto electo ⁊ incorporent cū cura. deinde colent ⁊ co latue addant pulueres. ⁊ fiat vnguētū qđ vltimo bulliat in. ʒ. v. ſucci vincetoſice vſqꝫ ad ꝯſumptionē illius. hoc eñ vnguētū claudit in ſe curas oēs neceſ ſarias in cura vlcerū malignoꝝ attrahēdo exiccan do venenoſitatē corrūpēdo: ⁊ ſic de alijs. ¶ 2ᵐ vero remediū eſt puluis iſte. ℞. ſcariole agrimōie. añ. ʒ. j. boli arme. camphore. añ. ℈. j. cētauree mi. ℈. iiij. puluerizent oia per ſe. deinde ꝯmiſceant de hoc pul uere tota ſuꝑficies vlceris cooperiatur. ¶ 3ᵐ vo in ſtrumētū eſt vnguētū iſtud de quo tota circūferētia vlceris vndequaqꝫ ꝑ ſpatiū. v. digitoꝝ inungat. ℞. ſucci vge paſto. ſucci ꝯſolide maio. ⁊ medie. añ. ʒ. j. ſuc. plantaginis. ʒ. ij. amili. ʒ. j. ß. farine ordei farine volatilis molēdini añ. ʒ. j. ß. cāphore. ʒ. j. ß. ſil' terant ꝯtritiōe lōga in mortario plūbeo ⁊ fiat linimētū.

Accidētia vo que cōſiles diſpōnes cōco mitari ſolēt ſunt ſicut proſtra tio appetit⁹ inſtātia vigiliarū: ſitis imoderata cum amaritudie oris: ventris conſtipatio ⁊ corꝑis inqe tudo qb⁹ ꝓuidēdū eſt per hunc modū. ¶ Debilita ti appetitus ſubueniat applicādo hoc vnguētū ſtō ſuo. ℞. ꝯſerue citonioꝝ. ʒ. ij. maſtic ſpice roſ. coral. ru. añ. ʒ. j. aga. añ. ʒ. ß. coterant ſil' vltis cōtritiōes te neat ſupra ſtomachū. ¶ Pro hac ēt intētiōe. ℞. ꝯſer ue citonioꝝ zuccarie. ʒ. ij. ſpodij maſticis nenu. roſ. añ. ℈. j. terat dyacitonitē in mortario cū ſy. de ace toſitate citri. ⁊ fiat cōfectio in rotul'. ʒ. ß. quarū vnaꝫ ſemꝑ accipiat poſt cibū. ¶ Pro inſtātia vigiliarum ℞. violarum floꝝ nenufaris corticis mandragore añ. ʒ. j. ſe. aneti croci. añ. ℈. j. fiat puluis ⁊ liget i ſyn done ⁊ ſemꝑ odoret. ¶ Pro imoderata vo ſiti. ℞. aq̄ mucillagis ſemis citonioꝝ facte ꝑ infuſionē eoꝝ. ʒ. ij. ſyrupi nenufarini. ʒ. vj. miſce ⁊ ſepe frigidū bibat. ¶ Pro amaritudine vero oris maſticētur ſepe folia acetoſe recētia aut ſaltē ſemia eius: aut ſaltē granū vnū gūmi arabici de quo ſuccus lābēdo trāſglutia tur. ¶ Pro cōſtipatiōe vo vētris detur et ſepe aq̄ in fuſiōis granoꝝ ſebeſtē cōfractoꝝ: ⁊ ſi velis ipaꝫ for tiorem efficere in leniendo infundantur in ipſam fo lia volubilis minoris non contrita. ¶ Inquietudi nem vero in ꝯſilibus febrib⁹ euenientē ſedare pōt odoriferum ſupraſcriptum: ⁊ ſi volueris fortius illo tunc. ℞. mucillaginis granorū pſilij ſy. nenufarini. añ. ʒ. ß. miſceat cū. ʒ. ij. aque ordei ſubtilis ⁊ ter vel quater in die exhibeat in potu. In his in ſumma cō ſiſtit curatio huius diſpoſitionis ⁊c.

Conſiliū. 287. De febre ſimili peſtilen tiali.

Licet dubitabile ſit febrē huius viri peſtilentialē debere no minari: qm ipſa ſubito accidit nullo accidētiū typos cōcomitare ſolētiū ꝑcedente. neqꝫ eñ paſſus eſt māifeſte accidētia aliquē illorum ꝯcomitari ſolētia velut oſcitatiōes alices torpor corporis confractio ipſius aut cōſilia pn̄ᵐ excluſiuū febriū precedētia. ¶ Similiter etiā neqꝫ accidētia febres cōcomitātia vel eorū typos manifeſte apparuerūt: velut frigus cō fractio laſſitudo rigor aut horripilor que oia motui materierū aſcribūtur ledētiū magis ꝑ qualitates manifeſtas ꝙ occultas. Nihilominus plurimas fe brium peſtilētialiū hec accidētia non raro ꝑcedunt ⁊ cōcomitant. ¶ Propter qđ ex iſtis nō eſt euidēs ar gumētū negare hāc febrē eſſe cōtagioſam ⁊ eo for tius. qm ipſam cōcomitatū eſt aꝑa in inguine velut noſtris tꝑib⁹ ſemꝑ accidere ſolet: licꝫ a ꝑtib⁹ antiquis nō habeat de tali mō peſtilētie expſſa inia in ſermōi bus ab eoꝝ traditis. que ambo motiua ſatis ꝑſuas derēt febrē eē reponēdā ſub denoīatiōe peſtifera. ¶ Neqꝫ tñ ꝑꝑ hoc affirmo hanc febrē eſſe peſtilētia lem. Corꝑib⁹ eñ imundis: velut ſcabioſis febres fre quenter valde ſubito ſuꝑueniūt. ¶ Adhuc ēt mate riā in ebullitione ſua frequēter in principijs feb. ſin thomatice pellit ad loca emūctoria: ⁊ ꝓprie qñ mā vir fuerit repletus aut emunctorijs propinqua. ¶ Et adhuc forti⁹ qñ cōtigerit in crurib⁹ ⁊ pedib⁹ inueniri aꝑata ad que nā iclinat mās itriſecas q̄ remanētes in vijs faciūt ibi aꝑata: vt pꝫ qrti. caþ. de feb. aꝑatū colligēdū. ¶ Et 4° iterū: qꝛ licꝫ vir iſte purgationem fecerit ⁊ inunctionē. malū tñ regimē obſeruauit: qm poſuit ſe ad ſtuffam cui⁹ calor mām in fluxu poſuit ⁊ incitauit vtutē ad ſinthomaticā trāſlationē ei⁹ ad loca emūctoralia. ¶ Et iterū 5° hoc ꝑſuaderi pōt: qꝛ cū febris iſta iā ſit ꝓpinq̄ pn̄ᵒ qrte diei neceſſario appuiſſent ſigna mortis vel ſalutis in eo: ꝑꝑ qđ ex iſtis motiuis ſatis cōcludētib⁹ ſperandū eſt hanc fe brem non eſſe peſtilētialem: quicqđ tñ contingat re gendus eſt eger regimine febrium acutarum: ⁊ pro ꝑte apparentibus ſignis acuitatis vel furioſitatis materierum: vt nunc ſequitur.

Primum itaqꝫ dicendum ꝙ dato ꝙ trāſi uerit quarta vel fuerint in fine diei conſtante virtute cum alijs ſignis cōuenientis ſpei ſtatī fiat ei flominia de ſaphena dextre partis

vel ↄtrarie ꝑ quã extrahat̃ ſanguis ꝗtitas tenori ꝟtutis vel plenitudini ꝓportionata. ¶ 2° ꝟo ꝑncipalr̃ rectificet̃ regimẽ ciboꝝ ⁊ potuũ cũ infridatiõe ꝓhibitiua ⁊ remiſſiua putrefactiõis que ſapiẽtib⁹ viris quoꝝ regimini dedit⁹ eſt manifeſtiſſime ſunt. ¶ 3° ꝑncipalr̃ diuerſio fiat mãeꝝ cõium cuꝫ diſteri ꝑtatis doctorib⁹ notiſſimo. ¶ Et iteꝝ 4° ↄſtãte ꝟtute euacuet̃ mã cũ farmaco approꝑato mãeb⁹ peccantibus qḋ plurimũ in febribus acutis educere dꝫ electiue mãs eſſentialr̃ calas ⁊ aliq̃li aduſtiõe participãtes velut hoc. ℞. ſucci roſaꝝ. ℥. i. elcarij hamech. ʒ. iiij. reubarbari elci. ℈. i. dyagridij. gra. i. bibat̃ totum cũ aqua lactis in aurora obſeruatis ↄditionibus in ſolutiuis cuſtodiẽdis. ¶ 5° inſuꝑ intẽdat diuerſioni materieꝝ approꝑataꝝ egritudini: ⁊ ꝓpue ↄꝑati cũ vẽtoſis vehemẽter ignitis carnoſis ⁊ domeſticis tibiaꝝ partib⁹ applicatis cũ ſcarificatiõe ↄuenienti. ¶ Sexto iteꝝ magno exñte ↄꝑate ⁊ aduſtionis veſtigia oſtẽdẽte fiat ſuꝑ eo ſcarificatio pluris numeri. cũ flõmo ſcindẽdo cutẽ inceſſu; trãſuerſali. ¶ 7° ſuꝑ loco tali ponat̃ empl̃m attractiuum ſatis notabilr̃. Cũ aũt aꝑata fuerit emũctoralia ⁊ ꝑ viã trãſmutatiõis a ꝑncipalib⁹ ⁊ nobilib⁹ mẽbris euectiua: tũc ingeniari opꝫ: vt ꝟtutẽ vigorem⁹ ad expulſionẽ mãeꝝ ⁊ ad attractionẽ eaꝝ ad loca approꝑata. Et ſi nõ cũ alio ſaltẽ cũ ſanguiſugis ⁊ cũ vẽtoſis attrahẽtibus: vt quarta ꝑmi. caplo de medicatiõe aꝑatũ. ⁊ tertia quarti. trac. ꝑmo caplo de exituris. Eſt aũt talis emplaſtri deſcriptio. ℞. folioꝝ ruthe recẽ tiũ folioꝝ origani folioꝝ vincetoſici ⁊ eſt herba laurẽtij. añ. M. v. rad. lilioꝝ alb. M. viij. folioꝝ maluarũ. M. iij. farine ordei fenugre. ⁊ ſeminis lini. añ. ℥. i. ß. croci. ʒ. i. olei lilioꝝ al. ℥. i. olei de aneto ⁊ de camomilla. añ. ʒ. i. ß. fiat emplm̃ ⁊ calm̃ ⁊ dẽſum applicet ↄꝑati amplectẽdo partẽ ꝑ latitudinem magne ſpãſe ⁊c. ¶ Tertio iterũ attẽdendũ eſt materiei añ ſi cũ ſyrupis extinguẽtibus ⁊ ꝓhibẽtibus putrefactionẽ hñtibus ꝟtutẽ medicinaꝝ q̃ ↄ̃riant̃ venenoſitatibus: vt ſyrupus de acetoſitate citri lymonibus ↄrizaccare ⁊ ſilibus. Sint aũt aq̃ acetoſe roſaꝝ cicor. bugloſſe ⁊ ſiliũm. ante quẽ ſyrupum ſoleo vt in pluribus facere deglutiri pillas. v. factas ex puluere ſeminũ citri. cũ ſucco acetoſe: ſemina eñ citri aduerſant̃ veneno ot. ſexta quarti trac. ſcḋo. ꝑmo caꝑ. de medicinis ebibitis ad venena. ¶ Scio aũt ego ꝙ ſi eger in mane bibat. ℥. iij. ſucci acetoſelle cum. ℥. i. aq̃ roſate eſt ſingulare remediũ. ¶ Aſpẽſiões aũt extremitatũ ⁊ ꝑ̃arũ irrorationes ⁊ freq̃ns pot⁹ ſyrupi acetoſitatis citri cũ aqua ordei vel acetoſe. ⁊ freq̃ns comeſtio pauca in ꝗtitate cõtinua. ¶ Epithimata cordialia ⁊ epatica inũctiones ſpinã infrigidãtes ⁊ ↄfortãtes hec ola tanꝙ̃ notiſſima acutiſſimis doctorib⁹ ipm ꝓcurantib⁹ ola relinquo. Nõ eñ hec ſcripſi vt docerẽ: ſed vt memoreꝫ: ſicut empl̃m fcm̃ de mica panis cõbuſta ⁊ in acetũ infuſa cũ tripla quãtitate menthe ⁊ farine ordei inuicẽ ↄtritorũ nauſeã tollit ⁊ vomitũ ↄfortãdo ſtõachũ ⁊ ſic de alijs. hec ola benigna clemẽtia ſaluatoꝛꝫ ihu⁹. viri ſalutẽ feliciter.

De egritudinibus cutis conſilia ſequuntur.

Conſilium. 288.

De rubedine roſea apparẽte in ſuꝑficie cutis corporis cũ aliquali ↄ̃ctione digitoꝛũ manuũ ⁊ pedũ: catarro ſalſo: motu ↄ̃ctiuo ſtomachi et doloꝛib⁹ ancharũ ⁊ ſpine: ↄtinens capitula q̃nq̃.

¶ De cauſis principalis egritudinis. Caꝑ. i.

RUbedo ꝟficata ſilis colori roſaꝝ rubeaꝝ recẽtiũ: q̃ nũc cognoſcit̃ in viro iſto. bonã ſpem curatõis prane diſpõnis q̃ ꝑmo in eo apparuit: ↄſiderãti videt̃ afferre. ¶ Eſt eñ hec diſpõ ꝓueniẽs a ſanguine inflãmato vel acute cholere cõmixto. Qui ꝓpter caliditatẽ accñtalem ſubtilior ⁊ curſibilior effectus eſt: ⁊ aperit orificia venaꝝ capillariũ: ⁊ recipit̃ in poris mẽbroꝝ. Cũ ergo ibi receptus eſt iꝫ membro vniat̃: tñ q2 aſſimilatiua virt⁹ ⁊ tranſmutatiua debilis eſt non põt ipſum cõplete aſſimilare membro. remanet ergo in membris veſtigium ſue alterationis ⁊ coloris. ꝓpter qḋ membra et calida ⁊ inflãmata ⁊ rubicũda remanẽt ſicut ſenſus oſtendit. Sicut enim ꝟtus trãſmutatiua fortis exñs ſanguinẽ vel obiectũ in qḋ agit iꝫ aliqualiter ſit incõueniẽs: ꝑfecte alterare ⁊ trãſmutare põt: ita ecõtra ꝟtus trãſmutatiua notabilr̃ debilis exiſtẽs: obiectũ iꝫ bñ diſpoſitũ nõ põt ↄuenienter trãſmutare. ꝗto ergo fortius cũ virtus tranſmutatiua debilis fuerit: ⁊ obiectũ incõueniẽs ipſum rectificare nõ poterit: iꝫ vltimo conatu in ipm agat. Et ſicut planta bona que a laudabili loco trãſfert̃ in locũ vel regionem illaudabilẽ producit fructus nutrimẽto nõ conueniẽtes: ita ⁊ ſanguis iꝫ laudabilis exiſtat receptus in poris mẽbroꝛũ: quoꝛũ cõplexio corrupta eſt vel alterata: non põt nutrimentũ efficere cõueniẽs. Sicut econtra ſꝫ qñ planta male qualitatis in vna regione exiſtẽs trãſmutat̃ ad regionẽ aliã ꝑexiſtẽti ↄ̃riam in qualitatibus: tũc ꝓducit fruct⁹ nutricationi ↄueniẽtes vbi ꝑus venenoſi erãt. Et ſunt ſmones Gal. 6ᶜ. de accñti et morbo. de plãta trãſmutata de ꝑſia in egyptũ: q̃ ꝑus venenoſa erat: ⁊ fuit facta cõueniẽs nutrimẽti. et colligunt̃ ẽt hi ſermões vtriq̃ 6ª quarti tractatu. 2° caꝑ. 10°. Et capitũ etiã ꝑnᵐⁱ ꝟitatis ꝑma ꝑmi. doc. 6ª. 2° caꝑ. de ꝟtutib⁹ q̃b⁹ miniſtrat̃. vbi eſt de atroſea morfea ⁊ albaras. lege ibi. In ſũma igit̃ hoc ſermone colligẽdũ. ꝙ rubedo q̃ in hoc viro appet in facie ſpina ⁊ inferioribus ꝑtibus eius ꝓuenire potuit ꝑꝑ lationẽ ſanguis male qualitatis in poros q̃ nõ potuit aſſimilari mẽbris ꝑꝑ incõueniẽtiã ipſi⁹ ſanguis velut obiecti nõ trãſmutabilis a ꝟtute nec aſſimilabilis mẽbris. ¶ 2ª ꝟo cã potuit eẽ. q2 datoꝙ ſanguis in cõplõne ⁊ i ſuba laudabilis fuerit ad mẽbra effuſus: tñ ↄtingere potuit ꝙ i mẽbris iuẽta fuit ſpẽs male cõplõnis. ꝑ quã tanꝙ̃ inſtrm incõueniẽs ꝟtus nõ potuit actiões ſuas i ſanguinẽ ꝑficere: aut ipꝫ ↄuenienter trãſmutaret ⁊ alteraret. Cõplo ẽvle iſtr̃m ꝟtutis ad oẽs opões efficiẽdas. Cũ ǥ debilitat̃ alterat̃ ipa vl̃ corrũpit̃ neceẽ in opõnib⁹ accidere ꝑmutatiõeꝫ. Et totũ hoc valde facile cõfirmari põt leui argumẽto: iꝫ nõ demõſtratiuo. videm⁹ enim in holbus a frigore cõgelatis mẽ

bra paleſcere ꝙ tūc cū ſanguis laudabilis ad ipſa deferat. Et iterū videm⁹ i ſapſiue calefactis ⁊ eſtuātib⁹ colorē mēbroꝝ verti ad inflāmationē et rubedinē valde magnā ꝙ tūc cū ſanguis flaticus ad ipſa mēbra iſta deferret. Appet iteꝝ 3° in ꝯtritis flagellatis ⁊ vētoſitatis varias coloris ſpēs acq̄ri: dato ꝙ ſanguis q̄ ad illa mēbra defert in ſui cōplone ⁊ ſuba ſit laudabilis. ¶ 3ª v̄o cā q̄ totuz cōplet eſt. ꝙ rubedo vel alter color corrupt⁹ i mēbris acq̄rit ꝑ has duas cās inuicē ꝯgregatas. vz. ꝑꝑ pctm ſanguis ex pte q̄titatis ſube ⁊ cōplonis ei⁹. ⁊ ꝑꝑ corruptiōez cōplonis mēbroꝝ: ad q̄ ſāguis ille defert. Cū ḡ i viro iſto ſanguis i ſuba ⁊ cōplone ꝑmutat⁹ fuerit a nālitate ⁊ v̄t⁹ mēbroꝝ fuerit debilis: oportuit neceſſario hūc ſanguinē in ſubam mēbroꝝ non fuiſſe debite ꝯuerſum ⁊ aſſimilatū. ergo in eo apparuit ⁊ appet corruptio in colore: qđ erat declarandū.

PRo declaratiōe aūt p̄me ptis acceſſtis: ſupponēdū p̄mo qđ alias declaratū fuerit: ꝙ h̄ vir diſpoſit⁹ fuit ad ſpēm lepre ꝓuenientis ex melā genita ex aduſtiōe cholere: appuit em̄ hoc i eo iteꝝ ꝑ multas cās ⁊ ſigna alias de diſpōne ſua ꝯſcripta ¶ Appuit 2° hoꝝ v̄itas ꝑ iniūcta curatiōis q̄ oia infrigidādo ⁊ hūectādo tā ſubſtāſice ꝙ q̄litatiue cōplonē ipſius epis et toti⁹ ꝑmutauerunt adeo vt vbi ꝑꝑ vehemētē inflāmationē epatis ⁊ venaꝝ ſanguis ⁊ cholera adurebant illa vehemēti flāma ab illis iā ꝑdictis remota nō pōt ſanguis āplius aduri: nec chola: ita vt ꝯuertat i melāz: ſz in epe ⁊ in ſangue remanet adhuc feruida calitas minor ꝙ aduſtiua ¶ Ex q̄ fūdamēto facile appent cāe ruboris mēbroꝝ q̄ remāſit in viro iſto. Efficiēs em̄ cā inſtālis eſt mala cōplo epis cal. et ſic. Mālis v̄o cā eſt ſanguis cholericus: q̄ eſt obiectū v̄tuti trāſmutatiue inconueniēs ad aſſimulatiōez mēbroꝝ. Particularis v̄o cā efficiēs ē ꝑdicta mala cōplo in determiatis mēbris vel q̄buſdā fixa et fortior ꝙ in alijs. ¶ Ex q̄b⁹ correlarie ſolui pōt qđ. q̄re hic rubor in ꝑtib⁹ q̄buſdā inferiorib⁹ intermedijs ⁊ ſuꝑiorib⁹ inuenit: ⁊ nō in oībus mēbris corpis. totū em̄ hoc ſoluat. ꝓpterea q̄ quorūdā ꝑticulariū mēbroꝝ cōplo corrupta eſt: et nō oīum. ¶ Ex q̄bus oīb⁹ inuicem collectis: appet quis dz eſſe modus ⁊ quot curationis inſtrā q̄ ſunt duo. ſ. rerum nō naturalium conueniens applicatio et ſimiliter medicinalium.

¶ De cura ꝑ regimē ſex rerū nō naturaliū. Cap. ij.

PRo regimine itaq₃ hui⁹ viri ex parte ſex reꝝ nō nāliū. ꝑmittendū p̄io ꝙ euitare dz oīum rerū nō nāliū adminiſtrationē q̄ poētiali ſui caliditate et ſiccitate materias corporis inflāmare et exiccare poſſit. ¶ Propter quod aer eius et locus habitatiōis debet eſſe ad frigitatē et humiditatem notabiliter inclinatus et ꝓprie in tpe caloris. In tpe vero frigoris ſit locus habitatiōis eius remiſſe caliditatis ⁊ ſiccitatis. ¶ De cibis aūt euitare dz oēs qui ſui caliditate ⁊ ſiccitate ſanguinē mobilitati ⁊ aduſtioni diſponant velut ſunt aromata oīa pinguia cibaria ſalſa multum ⁊ acuta ⁊ vnctuoſa: ⁊ etiam ſemina et radices calidas: vt feniculum petroſel. ciminum et aniſum carui daucum mentham ſerpillum roſmarinū ruthā ⁊ ſilia. Iterū oīa acuta ⁊ fumoſa cibaria euitare debet. Velut alleū cepe porrum raphanum ſinapiſmū ⁊ alia ſilia. ¶ Et in ſumma conueniēs eſt ei oīa ſua cibaria cōfrāgere in coctiōib⁹ eoꝝ cū plantis ⁊ radicibus fri. ⁊ hu. vt ſunt lactuca ſpinachia bleta portulaca cucurbita endiuia viola malua criſolocāna: ⁊ ſilibus. ¶ Et vſus lactis etiaz et caſei recentis non ſaliti aut valde pauci ſalis et coloſtre ⁊ recocte. Et oēs lacticinij cibi ſunt ei valde cōuenientes. ¶ Et olei oliuarum vſus non valde ſaliti: aut ſine ſale facti ꝯueniens eſt ei. Et cōuenienti⁹ eēt ei oleū onfancinū. i. de oliuis non bn̄ maturis factū ſine ſale: et melius valde ꝙ butyruz. ¶ Agreſta et ſiue granatoꝝ ſucc⁹: et vinū citonioꝝ ꝑ cōdimētis eſt ei valde ꝯueniēs. Acetū v̄o non plz mihi: niſi fuerit acre: ⁊ nō acutū. ¶ Carnes aūt oēs iuuenum aīaliū mediocriter pinguiū oēs ſunt eidē cōuenientes: ſalite aūt oēs effugiant. ¶ Piſces aūt oēs ⁊ cācri bn̄ cōueniūt ei eliri vel frixi cū pauco ſale ⁊ abſq₃ aromatib⁹. ¶ Vinū aūt eidē ꝯueniēs dz eē albū vel ſubrubeū clarū ⁊ aromaticū leuis fumoſitatis: et ſi non poſſet hr̄e tale: velut eſt cōſuetudo apud marchianos hn̄tes vina valde fumoſa: tūc dz ipm frangere cū aqua cruda electi fontis. Et ſi nō timeret expenſaz: melius eēt lymphare ipm cū aq̄ ſublimationis acetoſe vel fumiterre: ſz p̄ma eſt melior. ⁊ ſi non vult vti ea ſemꝑ ꝯtinue ſaltē dieb⁹ trib⁹ in ſeptimana vtat eadē. ¶ Inſuꝑ vir iſte oēs fortes mot⁹ ⁊ exercitia corꝑalia vitare dz: imo vtat quiete in ꝙtū pōt in dieb⁹ caloris et poſt cibū ꝑ quatuor horas. alijs autem tpibus et horis mediocriter pōt ſibi concedi exercitiū. In ſumma igit nullū exercitiū cōuenienti⁹ eſt ei ꝙ nauigatione factū: aut equo gradario valde ſuauiter incedēte. ¶ De paſſionib⁹ v̄o et motib⁹ aīalib⁹ idē intelligendū ꝙ oīno euitet paſſiōes oēs ſanguinē inflāmātes: ⁊ in motu ponentes: velut iracundiā furorē et ſilia. ¶ Dormitiōe aūt vtat ꝓlixa ſatis vt melior fiat mātcrū et ciboꝝ digō: et oīno fugiat vigilādi exceſſum: q̄ totū corpus inflāmationi diſponit. ¶ De re v̄o ſexta nō nāli in quacūq₃ cibatione memor ſit ꝙ nunꝙ cibis vel potibus vſq₃ ad ſaturitatem ſe repleat adeo vt per ea ſtomachi grauitas et fluctuatio ſubſequatur: et ſummopere caueat ne ventris ſtipticitas in ea perſeueret que multum cōſueta eſt ei. Opponat igitur et coquendo in cibis bletas maluas violas mercurialē ſpinachiā recētes liquiritiam ⁊ volubilem minorē et ꝯſilia: aut ſaltem aſſueſcat comeſtioni caſſiefiſtule ante cibuz ex cāna recenti lambēdo ipam. ¶ Et ſi ꝑcepit nauſeā ſtōachi ex vſu caſſief. melius eēt ei vt ſaltē oī 3° die añ cenā accipet ſcutellā vnā decoctiōis folliculoꝝ ſene cū. ℥. j. zuccari rubei. Hec de reb⁹ nō nālib⁹. ¶ Huic tn̄ vtillime rei ꝑꝑ eſionē q̄ ꝯſequit aliq̄d me motie reducendum de coitu. vnde frequens coeundi vſus omnino fugiendus eſt: et non eſt ad ipſum intromittendum. niſi cum ad ipſum naturaliter incitata natura inuitauerit: nec plus eſt ab hoc viro coeūdū ꝙ bis in ſeptimana: aut ter qđ cōcedit ei eo q̄ iuuenis et ſanguine notabiliter abundans.

Ex pdictis in cap. primo apparere pōt q corruptio ruboris q̄ in mēbris hui⁹ viri pcipit̄ eſt ſignū bone ſpei pſeruationis huius viri a vulneribus lepre. cui⁹ pncipij iā appuerūt ipreſſiones: vt in altera ſcriptura declaraui eidē. Nec mirādū eſt ſi vni praue diſpōni ſuccedat diſpō leuior. Pōt em̄ potētia virtutis abſq aliq̄ extriſeco auxilio māas prauae egritudīs ⁊ mortalis per ſe rectificare: qm̄ forti virtuti nihil reſiſtere pōt in expellendis nociuis. 7a aфо. cōmento 55° illi⁹. Quibuſcūq inter frenes ⁊c. ¶ Ampli⁹ ſepe ⁊ ſeuiſſimis diſpōnib⁹ videm⁹ virtutē auxilio bñficiorꝝ vigorantē prauas egritudines abſcindere: vt pz in peſtilētib⁹ leproſis ⁊ canceroſis diſpōnib⁹ ⁊ ſilib⁹. Igit̄ in hoc viro virt⁹ fortificata a cū bñficio regimīs medicinalis māam aſcedētē ⁊ ꝯiunctā leonine lepre: q̄ in eo appuit: digeſſit: et rectificauit: adeo q deinceps ab eo vr̄ mihi ipm eſſe ſecurꝝ: obſeruato tn̄ ꝯuenīēti regimine. ¶ Remanſit igit̄ vt prēdeclaratū eſt in vniuerſo corpore ⁊ ppue in epate mala cōplō cal̄. ⁊ ſic. q̄ eſt feruoris ſanguinis effectiua cā: ⁊ corruptiōis coloris in eo. Ex quo concluditur quod ſuperius aſſumptum fuit: q diſpoſitio que in eo remanſit valde leuior eſt q̄ precedens qd fuit ſuperius declarari pmiſſum.

¶ De cura p medicinalia et ſunt decē iſtr̄a. cap. ij.

Pro cura hui⁹ itaq diſpōnis ⁊ aliorꝝ accñtiū q̄ in hoc viro remāſerūt: appet mihi pvidēdū ſ.e. 15. remedijs medicinalib⁹ vt nūc ſequit̄. ¶ Primum itaq horꝝ remediorꝝ eſt vt oi vere vſq ad tres annos vir iſte purget̄ p hūc modū accipiat enim a pn⁹ mēſis martij vſq ad. 20. ei⁹ eligēdo: vt ſibi plz ſyrupū iſtū: quē ꝯtinuet dieb⁹. x. ℞. ſyrupi de bizantijs ſyrupi ro. ⁊ de fumoterre añ. ℥. ß. aq̄ lactis extracto butyro ⁊ coloſtra facta. ℥. iiij. miſce ⁊ totum tepidū accipiat̄. ¶ Sūpto vo digeſtiuo apparēte in vrina ſedimine albo eq̄li vnito ⁊ in fundo ſedente purget̄ cū hac medicina. ℞. eluarij. hamech deſcriptione maiori. ʒ. v. eluarij ſucci roſ. ʒ. i. ß. caſſiefiſtule pparate cū aq̄ cicorec. ʒ. vi. miſce: ⁊ totū calīn accipiat̄ cū. ℥. iij. aque lactis. ⁊ tardet̄ poſt ipſum cibus ſaltē horis ſex accipiēdo poſt q̄rtā horā aq̄ ordei calide cyathū vnū. ¶ In purgatione vo autūnali ſiēda ſic pcedat. a medietate em̄ mēſis ſeptēbris accipiat hoc digeſtiuū quē ꝯtinuet dieb⁹. xv. ℞. ſyrupi violati ſyrupi ro. ⁊ de fumoterre añ. ℥. ß. aque acetoſe aq̄ enule ⁊ fumiterre añ. ℥. i. miſce. ¶ Accepto aūt ſyrupo appentibus ſignis digōnis iā predictis purget̄ cū hac medicina. ℞. caſſie nup pparate cū aq̄ lactis ſucci roſ. añ. ℥. i. reubarbari electi. ʒ. ß. epithimi polipodij. añ. ℈. i. viol̄. aniſi liqritie añ. gr. v. miſce ⁊ totū calīn accipiat̄ cū aq̄ lactis vt ſupra obſeruādo regulas q̄ poſt ſolutiuū veris ꝯſcripte ſūt. ¶ 2m vo pncipale inſtr̄m eſt vt vir iſte tpib⁹ intermedijs purgationis vtat̄ iſtis pilſis. de qb⁹ aliqn̄ accipiat vnā vel duas parꝝ añ cenā ad remouēdū ſtipticitatē vētris q̄ multū ſibi aſſidua eſt. ℞. aloes epatici. ℥. i. agarici polipodij thimi folliculorꝝ ſene ſalis indi. añ. ʒ. iij. infundant̄ hec oīa p ſe puluerizata in ſucco roſ. ⁊ ibidē infuſa pmaneāt p triduū exponātur ſoli ⁊ exiccent̄. Et ita trib⁹ vicib⁹ reponat̄ ſucc⁹: ⁊ ſub radijs ſolis exiccet̄ ſepe agitādo. Cum ḡ tota maſſa tertio exiccata fuerit de ipſa fiāt pille de omni. ʒ. vij. ⁊ ſit earꝝ vſus vt dictum eſt. ¶ 3m inſtr̄m eſt eluariū hoc. cuius vſus dz eſſe inter vnā purgationē ⁊ aliā accipiēdo de eo immediate añ cenā mediū coclear. ⁊ erit ꝯuenīētius ad ſtipticitatē ſuam. qm̄ multis hoim pillarū ⁊ ppue aloeticarꝝ vſus īducit ⁊ auget ſtipticitatē nimium ſiccando. ⁊ ppue in eis quorꝝ cōplō eſt cal̄a ⁊ ſicca. hoc igit̄ eluariū in talibus mollificādo ꝯuenīēti⁹ remouet ſtipticitatē. Cuius deſcriptio. ℞. medulle prunorꝝ tamarindorꝝ et ſebeſtē añ. lib. ß. medulle caſſiefi. purgate de canna cū aq̄ viol̄. ℥. viij. violarꝝ aniſi feniculi añ. ʒ. i. polipodij. ℥. i. ß. ſucci roſ. ℥. iiij. dyagridij. ʒ. ij. incorporent̄ oīa ſil̄ cū lib. ij. zuccari ro. ⁊ fiat eluariū. ¶ 4m iſtr̄m eſt. q vir iſte diebus intermedijs purgationum in aurora p quatuor horas añ prādiū aſſueſcat accipere ſaltē in ſeptimana ter coclear vnū hui⁹ eluarij ℞. violarum ſe. endiuie lactuce portulace añ. ℥. ß. adianthi politrici capil. ve. epatice bugloſſe boraginis exiccatarꝝ ana. ℥. i. ſeminū quatuor cōīum frigidorꝝ. ſe. acetoſe ſe. enule añ. ℥. i. medulle prunorū acetoſorꝝ ſucci marcianorꝝ ſucci roſa. añ. ℥. ij. ſucci liqritie. ʒ. i. ß. incorporent̄ ſucci leui decoctione cum lib. ij. zuccari al. deinde additis ſpēb⁹ fiat eluariū ⁊ eſt elegās medicina cutis mundificatiua. ¶ 5m remedium eſt: vt iſte vir quater in anno ſup humerorū carnoſitate apponi ſibi faciat prima vice vētoſas duas cū ſcarificatione. in fine mēſis martij alias vētoſas apponi faciat in medio natiū. in fine mēſis ſeptēbris etiā cū ſcarificatione. aliud autē vētoſandi tpo intermedium eligat mō ſuo. ¶ 6m inſtr̄m eſt: vt poſt purgationes veris ⁊ autūni ſequēti mēſe oi ſeptimana q̄tuor dieb⁹ mane ⁊ ſero faciat caputpurgium infraſcriptū. ℞. ſucci arthanite ſucci corticis radicis ſambuci ana. ℥. ß. aque mellis. ℥. ij. impleat os ſuum aqua frida. deinde impleat̄ manus hoc caputpurgio calefacto ⁊ trahjciat per vtrāq narē leuiter bis vel ter: ⁊ ꝯuenīēter emungat a naſo id qd a capite diſtillabit abſq deglutitione ipſius. ¶ 7m inſtr̄m eſt: vt vir iſte aſſueſcat in vere ⁊ in autūno linire ⁊ fricare corpus ſuū cū oleo de vitellis ouorꝝ et de granis frumenti añ cōmixto. ¶ 8m inſtr̄m eſt: vt ſi non poterit hr̄e olea predicta vtat̄ linimēto qd poſui ſibi in apotheca deſcripto. Cuius deſcriptio eſt. ℞. litargiri ſpumificati. ℥. iiij. ceruſe. ʒ. x. ſarcocolle nutrite in lacte vaccino p diē ⁊ noctē. ʒ. iij. ⁊ fiat vnguētū liq̄dū: ⁊ qr poſt aliquos dies erat glutinoſuz poſui ſuccū celidonie ⁊ cōquaſſatum in mortario. ¶ 9m inſtr̄m eſt: vt iſte vir poſt inunctiones pdictas totū corpus ei⁹ abluat ex aq̄ decoctionis radicum enule ſaponarie ⁊ lapatij ma. ¶ 10m iſtr̄m eſt: vt hic vir poſt eñones pdictas ſummo ſtudio tētet apire venas emorroidales cū folijs fici ꝯfricādo eas: aut cū folijs cōſolide ma. boraginis vel bugl̄. aut cū rugoſis corticib⁹ alicui⁹ plāte aut cū vētoſa trahēdo eas ad extra: aut cū ſlōmo eas pūgēdo vel cū ſetis porcinis: vl̄ cū alia re acuta. Hec ḡ dcē. x. inſtr̄a diſpōni vl̄ corruptioni coloris videntur appropriata.

¶ De cura catarri ſalſi. Cap.iiij.

HUnc aũt duo remedia ↄſcribo que ſalſo catarro eius appropria-
ta ſunt. ¶ Primũ eſt gargariſma illud
de quo accipiat poſt purgatiões ſupra
ſcriptas ꝑ vnã ſeptimanã oĩ die. ℥.v. in
octo gargarizationib⁹. ℞.oximellis ſquilliti. ℥.ſ.
elᵭarij metridati. ℥.ſ. aq̃ decoctiõis piretri ⁊ artha-
nithe. ℥.iiij. zuccari al. ℥.j. miſce ⁊ accepta vna parte
ei⁹ i ore calᵭa teneaꝶ. deinde cũ ea gargarizeꝶ. ¶ 2ᵐ
ꝟo remediũ adhuc acuto catarro ↄueniens eſt hoc
℞.iuiubaꝝ numero.xxv. dactyloꝝ pinguiũ nume-
ro.x. prunoꝝ dul. numero.viij. viola. liquiri. roſ. ſe.
portulace et acetoſe aniſi. aĩ. ʒ.ſ. ſebeſtẽ numero
x. capil. ve. macis. aĩ. ʒ.j.ſ. omnia coquanꝶ minu-
tim inciſa ⁊ cõtuſa in lib.x. aque vſq; ad ↄſumptio-
nem tertie partis. deinde colenꝶ ſine expreſſione et
de aqua iſta ꝑ duas horas poſt cenã accipianꝶ. ℥.
iiij. et in aurora. ℥.v. ⁊ ſemper ſit calida.

¶ De cura triũ alioꝝ accñtiũ digitoꝝ ⁊ ſtomachi
cõtractione ⁊ dolore anchaꝝ ⁊ ſpine. Cap.v.

QUoniã aũt in manib⁹ huius viri remãſit ↄtio q̃dã circa di-
gitos ipſaꝝ ⁊ pedũ. ¶ Jõ duobus reme-
diis mihi vꝛ eidẽ ꝓuidẽdũ eſſe quoꝝ pᵐ
eſt vt aſſueſcat abluere eas ſepe mane ⁊
ſero cũ hac decoctione calᵭa. ℞.oppoponacis myr-
re ⁊ ſerapini ana. ℥.ſ. ſulfuris viui lib.ſ. arthanite
treos paucedani biſtorte ariſtol. rotunde gentiane
aĩ. ℥.j. ſalis ſardinie. ℥.v. coquanꝶ oĩa in lib. centũ
aq̃ vſq; ad ↄſumptionẽ medietatis. ⁊ fiat ex ea vt di-
ctũ eſt. ¶ 2ᵐ remediũ eſt linimẽtũ hoc. ℞.olei de ci-
namomo. ℥.j. olei de euforbio. ℥.ij. olei de caſtoreo
℥.j.ſ. miſce oĩa ſil'⁊ ſepe ꝑ decẽ ptes ex hoc calᵭo li-
nianꝶ: ⁊ ſupponanꝶ eis pellis vulpis aut dabaõ ca-
lefacta. Eſt aũt dabaõ aĩal degẽs in mõtib⁹ vulpi
aliqualr ↄſilis. apud icolas mõtiũ taſſus noĩatus.
¶ Stomacho ꝟo ei⁹ accidit ſepe aliq̃lis ↄtriu⁹ mo-
tus ab extẽdẽte vẽtoſitate fact⁹ ꝓuidẽdũ eſt cũ re-
medio. ℞.ſpẽrum dyacimini deſcriptione Nicolai
ʒ.ij. aq̃ decoctionis gal. ℥.j.ſ. ⁊ calim totũ i aurora
ſumaꝶ in potu ⁊ tardeꝶ poſt ipm cib⁹ horis q̃tuor.
¶ Ultio ꝟo q̃buſdã dolorib⁹ ꝑ anchas ⁊ ſpinã eius
q̃nq; apparẽtib⁹ ꝓuidẽdũ eſt: loca ꝓdicta fomẽtan-
do cũ furfurib⁹ bñ cribellatis calefactis ⁊ poſitis i ſac-
culis lineis q̃ ſepe applicenꝶ dolẽtib⁹ ꝑtib⁹. Et poſt
hoc ꝓdicte ptes linianꝶ cũ oleo vulpino vel de croco
equalr mixtis ⁊ calefactis. ⁊ pãnis calᵭis ↄuenieter
inuoluanꝶ. Et oĩpotẽtis ſaluatoris clemẽtia a ꝓdi-
ctis diſpõnib⁹ ſenis integre ſanabit. Amen.

Conſiliũ.289. De fedatione faciei vel potius dubiũ.

QUeſitũ a me nuꝑ an in q̃dã de fedatione faciei vnius
gnoſe dñe ꝑ ipſi⁹ curatione ↄueniat
adminiſtratio laquei vel ſetonis in po-
ſteriori parte occipitis vbi collũ ↄiun-
giꝶ cũ inferiori parte capitis. Et iteꝝ
an in ꝓdicta cura ↄueniat adminiſtratio vẽtoſe cum
ſcarificatiõe eidẽ parti appoſite. ¶ Et 3° ſi hec duo
ↄueniãt: q̃d ipſoꝝ ſit ↄueniẽti⁹ altero. ¶ Rñſio ſciẽ-
tifica ad hoc q̃ſitũ fundari dʒ ſuꝑ hac ſuppõne q̃
aut hec adminiſtrari itẽdunꝶ grã mãei fluẽtis ad ꝑti-
culã egrã. Aut grã mãei q̃ iaʒ in mẽbro fluxa ẽ aut
cõprehẽſa. ¶ Propter q̃ 2° ꝓmittẽdũ ꝙ in q̃cũq; re-
gulari diuerſiõe q̃tuor ſunt obſeruãdi canones ne-
ceſſarij. Quoꝝ prim⁹ eſt ꝙ ſi diuerſio fieri dʒ ſꝑ fiat
ad ↄ'iã ptẽ. ¶ 2⁹ eſt vt diuerſio fiat a patiẽte parti-
cula ad partẽ hñtẽ ſibi colligãtiã. ¶ 3⁹ canõ eſt vt
diuerſio fiat ꝑ viã hñtẽ rectitudinẽ de mẽbro ad mẽ-
brũ. ¶ 4⁹ canõ eſt vt diuerſio fiat ad ptẽ nõ valde
ꝓpinquã patiẽti ꝑticule nec valde diſtãtẽ ab ea. vt
colligunꝶ hi ſermones in ꝓncipiis opationis ſcie me-
dicine. 4ᵃ ꝓmi. cap. ꝓmo. ⁊ 3° tegni in cap. Curatio
ꝟo vnũ hʒ modũ. ¶ Jſtis poſitis rñdeꝶ ad q̃ſita. Et
ꝓmo de laq̃o vel ſetone poniꝶ iſta ↄclõ. ꝙ applicatio
laq̃i in loco ꝓmiſſo nõ eſt ↄueniẽs. ¶ Prĩo q: in ipſi⁹
applicatione nõ obſeruanꝶ oẽs regule diuertendi
ſupra ꝓmiſſe. Nõ eñ añrioris partis ad poſteriorẽ
ꝓaſſignatã eſt debita colligãtia. aut deꝶ illa: q̃d eſt
ↄ regulã ſcdam. ¶ 2° q: ibi nõ eſt vera rectitudo ꝑ
quã facilr mã ab añriori parte ad poſteriorẽ diuer-
ti põt q̃d eſt ↄ regulã tertiã. ¶ 3° q: ibi eſt ꝓpinqui-
tas maior q̃ dʒ eſſe. q̃d eſt ↄ regulã q̃rtã. Et ꝑ eadẽ
ꝓbari põt ꝙ neq; vẽtoſa ↄueniẽs eſt. ¶ 2° ad ꝓnci-
pale arguiꝶ: q: vel mã eſt i mẽbro comprehẽſa aut
fluẽs. ſi p° mõ: tũc nullo mõ cõpetit diuerſio: imo ta-
lis mã ꝑ patiẽtẽ ꝑticulã. ſ. ꝑ faciẽ euacuari dʒ: vt pʒ 4ᵃ
ꝓmi ꝓallegato cap. ibi. Cũ ãt mã fuerit i mẽbro cõ-
prehẽſa. ⁊ 3° tegni ibidẽ. Relicto ꝟo i pte. ¶ Si aũt
dicaꝶ ꝙ fiat illa diuerſio: q: mã adhuc ẽ i curſu. tũc
pʒ ꝙ neq; laque⁹ neq; vẽtoſa ↄuenieter adminiſtrãꝶ
eo q: deret adminiſtrari pti ↄue alteri pti a q̃ fluit mã.
¶ Si ĝ fluit ab epate vel iferiorib⁹ ptib⁹ vt facile ꝓ-
bareꝶ diuerſio deberet fieri ad iferiores ptes ⁊ non
ad ſuꝑiores: q: talis opatio inuaret mãʒ ad fluen-
dũ magis q̃ prĩ⁹. Et ꝑ hoc appet ꝙ ẽẽ inq̃rẽduʒ an
hec egritudo ſit ꝑ colligãtiã an ꝑ eſſentiã eueniẽs
aut ꝑ vtroq; mõ. ¶ 3° ad ꝓncipale arguiꝶ q: ꝑ talia
diuertẽtia vel ꝑ vtrũq; ipſoꝝ nõ cõuenieter diuerte-
reꝶ mã ⁊ maxĩe ſi participat aliquãta groſſitudie.
Qm̃ ſitie ⁊ laque⁹ magis diuertũt ſubtiles q̃ groſ-
ſas mãs ⁊ i mã hui⁹ morbi credo ẽẽ aliq̃d groſſi vł
aduſti. q̃re ⁊c. ¶ 4° ad ꝓncipale arguiꝶ qm̃ laque⁹
vł vẽtoſa cũ igne ⁊ ſcarificatiõe ꝓdicte pti appoſita
ꝑ viã ↄtinue reſolũtis poſſẽt notabilr debilitare po-
ſteriorẽ ptẽ cerebri q̃ debilior ẽ. Cũ hẽat min⁹ de ꝓn-
cipiis vite q: frida ẽ ⁊ ſicca reſpectu aliarũ cerebri
ptiũ. ¶ 5° iteꝝ ad ꝓncipale arguiꝶ qm̃ talꝭ hoꝝ ap-
plicatio nõ q̃riꝶ niſi vt mãs ab añteriori ad poſte-
riorẽ ptẽ diuertat. Sʒ ꝑ appoſitionẽ ipoꝝ i illo loco
dubitãdũ ẽ de taliũ mãeꝝ ibibitione i nuchã igiꝶ de
euẽtu paraliſis aut mollificatõis vlie aut ꝑticularis.
¶ 6° ad ꝓncipale arguiꝶ ꝙ i oĩ reglari diuerſione
obſuari dʒ ne mã trãſeat ſuꝑ ꝓncipali mẽbro. ſʒ ꝑ
taliũ applicationẽ mã trãſiret ꝑ ꝓncipale: q: ꝑ cere-
brũ igiꝶ applicatio talꝭ nõ ẽ ↄueniẽs. pʒ ↄñia cũ ma-
ior ꝑ Aui. 4ᵃ. ꝓmi. ꝓmo cap. vbi dicit. Caue ne trãſi-
tus fiat ꝑ ꝓncipalia: ⁊ minor ẽ nota intelligẽti. igꝶ
⁊c. Et plura paria motiua ad hanc ↄclõnem ꝓban-

dam.ſ.ꝙ nullū illoꝝ inſtrumentum ſit ꝯueniens addu-
cere potuiſſem. Et hec ſufficiant ⁊ maxime ſm̄ moti
uum qḋ in hac mā ſatis demonſtrare videtur.

Ex quibus oībus īferṫ cōcl'o r̄hlīus qḋ
neqꝫ laq̄us vel ſeto neqꝫ ven-
toſa cū ſcarificatione ꝑdicte pti applicāda ꝯuenien-
tia ſunt. ¶ Et ex his correlarie ſcḋario īferṫ ꝙ ad ca-
nonicā hui⁹ diſpōnis curationē oporteret haberi ſi-
gna ſumpta a mā vel in mēbro collecta ex pte cali-
ditatis aut alteri⁹ q̄litatis coloris tumoris ⁊ ſpērū
doloꝝ in pte exiſtētiū. ¶ Et iteꝝ oporteret diſcuſſuꝫ
eſſe: an hec egritudo ſit preciſe ꝑ eſſentiā aut ꝑ colli-
gantiā aut ꝑ vtrūqꝫ ſit ꝯtingēs. ¶ Et adhuc iterum
quot ⁊ q̄ ſint mēbra mādātia. ¶ Et vltimo q̄ ſit mā
q̄ fluit an ſimplex vel cōmixta in ſuas ſpēs deducta
⁊ ꝑ manifeſta ſigna demōſtrata. Et tunc inueſtiga-
rentur intentiones ⁊ inſtra curationis huius diſpō-
nis quam non dubito curabilem eſſe.

Cōſilium. 290.

De ſcabie ex aduſtio-
ne ſanguis ⁊ cholere
cū mixtione tñ flegmatis nō aduſti reddētis totam
mām acutam ratione ſalſedinis.

Reuerēdus in xp̄o pr̄ ſacre
pagine doctor
dn̄s frater Joānes de cypro ordis he-
remitaꝝ ſancti Auguſtini in cura ſca-
biei ſue q̄ pēdet ex mā genita ex adu-
ſtione ſanguinis ⁊ cholere cōmixtione
tñ flatis nō aduſti. ſed reddētis totā mām acutā rō-
ne ſalſedis. Talē modū obſeruare dꝫ. ¶ Pri̇o q̄dem
vt adueniēte luna mēſis aprilis a v^a die iiii⁹ vſqꝫ ad
24. faciat ſibi fieri flōmiā ḋ vena aſſelari dextri bra-
chij q̄ inueniṫ ſub cubito eiuſdē ⁊ attrahat ſibi ḋ ſan-
guine vſqꝫ ad. ℥. v. ⁊c. ¶ 2° ꝓ accipiat hoc minora-
tiuū die imediate ſequēti flōmiā. ℞. caſſie nup extra-
ctee ꝑparate cū aqua lupulloꝝ. ℥. j. eluarij hamech
deſcriptione maiori. ʒ. ij. ß. aq̄ lactis caprini. ℥. iiij. ca-
leſiant oīa ſil' ⁊ aſſumanṫ in aurora. ⁊ dormiat poſt
ipſam immediate ꝑ horam. Et poſt q̄nqꝫ horas reci-
piat aque ordei calide cū pauco zuccaro cyathum
vnū: ⁊ poſt illā aquā ꝑ horā vnā prandeat. ¶ 3° ꝓ
loco imediate ſequenti die poſt minorationem acci-
piat hoc digeſtiuū calidū ⁊ ꝯtinuet ipm̄ octo dieb⁹
in aurora. ⁊ poſt ipꝫ tardet cibū horis quatuor. ℞.
ſy. de biſantijs. ℥. j. ſy. de fumoterre. ℥. ß. aq̄ lupullo-
rum acetoſe. añ. ℥. j. miſce. ¶ 4° loco poſt ſyrupū im-
mediate ſequēti die accipiat hoc ſolutiuū. ℞. elua-
rij hamech. ʒ. iiij. ß. electuarij ſucci ro. ℥. j. aque lactis
caprini. ℥. iij. calefiat aq̄ lactis ⁊ miſceaṫ cū ꝑdictis
⁊ obſeruenṫ cīa ſicut de minoratiuo dictū eſt. ¶ Si
aūt venter eius eſſet ſtipticus dieb⁹ q̄bus accipit di-
geſtiuum tunc accipiat oī ſero immediate añ cenaꝫ
vel hora collationis vnā de iſtis pillis. ℞. pillaꝝ de
fumoterre aloes abluti. añ. ʒ. j. lapidis armeni pre-
parati. j ℈. ß. dyagridij. gra. j. reformentur pille ex
oī. ʒ. vij. cū electuario ſucci roſ. Et pōt etiā vti pillis
iſtis poſt purgationem ꝑ plures dies ad cōplemētū
mundificatiōis ſanguinis ⁊ clarificationis ei⁹a mē-
bris iā dictis accipiēdo ex eis tertia ſeptimana vnā
immediate añ cenā. ¶ Si aūt ꝑ hec oīa nō videretur
ſufficiēter exiccatā eē māꝫ ſcabiei: tūc faciat balneū
iſtud in q̄ ingrediaṫ oī mane expulſis cōib⁹ ſuperflui-
tatib⁹ ⁊ diligēter lauet ſe cū eo cui⁹ deſcriptio ē. ℞.
radicū enule radicū lapatij recētiū. añ. lib. j. radicū
ellebori nigri. ℳ. j. ß. fol'. fumiterre fol'. lapatij. folio.
malue. añ. lib. j. ß. furfuris bñ cribellati lib. iiij. bul-
liāt oīa in. 12. ſitulis aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ꝑ-
tis. deide balneet ſe vt ſupra dictū ē. Et ſi iteꝝ nō vi-
dereṫ poſt applicationē ꝑdicti balnei corp⁹ eē plene
mundificatū: tūc hoc vnguēto totū corp⁹ iuxta ignē
diligēter fricādo inūgat ⁊ ꝯtinuet ipoꝝ itegra ſepti-
mana. deide bis vel ter lauet ſe cū ſuprāſcripto bal-
neo. Et abſqꝫ aliq̄ ablutiōe erit mūdus. Eſt aūt illi⁹
vnguēti deſcriptio talis. ℞. terbētine lib. j. butyri re-
cētis. ℥. viij. vitellos oui nu. iiij. myrre litargiri. ſar-
cocolle pulueris radicis lapatij acuti añ. ʒ. ij. ſalis
modicū torrefacti ⁊ pulueriʒati. ℥. ij. picis naualis.
lib. ß. diſſoluantur pix butyrū ⁊ terbentina lēto igne
coquanṫ. deide dimittanṫ modicū tepefieri. ⁊ cū eis
incorporenṫ vitelli ouoꝝ. ⁊ ꝓpe infrigidationē ipſo-
rum addanṫ pulueres. Cū igiṫ fuerint oīa diligen-
ter incorporata tunc totū vnguentū illud bulliat in
lib. ß. ſucci fumiterre ⁊. ℥. iiij. ſucci lapatij vſqꝫ ad cō-
ſumptionem ipſorum ⁊ eſt medicina que nunq̄ fal-
lit. ad laudem dei. Amen.

Cōſilium. 291.

De ſcabie antiq̄ ⁊ fixa.

PRo ſcabie antiq̄. ℞. pauce-
dani. ℥. iij. radi-
cū ireos ⁊ vitice. añ. ℥. j. radicū lapa-
tij ⁊ folioꝝ radicū malue. añ. ℥. v. elle-
bori nigri. ℥. j. furfuris bene cribellati
lib. ß. ladēda icidanṫ ⁊ bulliāt in ſex ſi-
tulis aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis. ⁊ in hāc de-
coctionē calidā infundanṫ man⁹ vſqꝫ ad cubitos in
mane ꝑ mediā horā ⁊ cū predictis bñ abluanṫ. In
ſero vero ante cenā eiſdē calidis infundanṫ pedes ⁊
diligēter fricenṫ ⁊ abluanṫ vſqꝫ ad inguina. ¶ Item
℞. ſeri caprini. ℥. iiij. olei recētis de ſiſamo. ℥. ij. miſce
⁊ totum calidū accipiaṫ in aurora. ⁊ tardeṫ cib⁹ ho-
ris. v. ⁊ eſt mūdificatiuū ſanguinis ⁊ rectificatiuuꝫ
mācrū corruptaꝝ ⁊ ſalſaꝝ. ¶ Itē. ℞. aloes abluti.
ʒ. ij. ellebori nigri. ℈. ß. myrre. gra. vj. reformenṫ pil-
lule cū ſucco lapatij ex oī. ʒ. vj. Et accipiaṫ ex eis oī
alterno ſero vna imediate añ cenā. ⁊ dimittaṫ oīe
aliud ſolutiuū. ¶ Itē. ℞. olei de pice. ℥. iiij. olei de iu-
nipero. ℥. j. olei de ſiſamo lib. j. vitellos oui numero
iiij. terbentine lote q̄tuor vicib⁹ cum aqua ſublima-
tionis lapatij acuti lib. ß. myrre ſarcocolle laudani
ſtectoris añ. ʒ. iij. ellebori nigri. ʒ. j. ellebo. al. ʒ. ß. ami-
li de ordeo. ℥. ij. curcume radicis celidonie ireos vi-
ri combuſti añ. ʒ. iiij. ſerpentarie terre camcili. añ. ʒ.
j. ß. aſpalti. ʒ. j. ß. terāṫ oīa ſil' vltimata ꝯtritiōe i mor-
tario ⁊ fiat linimentū abſqꝫ igne. Et ſi nō reddereṫ
bene glutinoſuꝫ apponatur in eo glutinis carte diſ-
ſolute cum aceto. ʒ. j. ß. de hoc ergo linimento totum
corpus ꝓpe ignem inungatur cum conuenienti fri-
catione bis in die vel ſex diebus continuis. ſeptima
autem ſequenti die balneetur in decoctione ſupra-
dicta. ſ. confricando corpus totū cū furfurib⁹ in pre-

dicta decoctione madefactis. deſcat igit̃ poſt predi
ctū balneum quatuor dieb⁹ ↄtinuis. Et poſt iterū re
uertat̃ ad balneū. oēm eīm aliquā ſcabiē ⁊ fixā hoc
ingenio curaui eradicatione cōpleta ⁊c.

Cōſilium.292. De acuta ſcabie vniuerſum corp⁹ ābiēte a melia aduſta cum permixtione cholere.

Iste puer annorū.vij. moleſtatur acuta ſcabie q̄ pendet a mā
melica leuiter aduſta in epate ipſius
⁊ cōmixta cū mā cholerica: ꝓpter quā
diſpoſita eſt melia ad maiorē adultio
nē ꝓpter cholerā ſibi cōmixtā. ⁊ ſi ꝓce
deret aduſtio talis magnū ſibi piculū incūberet ne
tranſiret in leprā a qua deus tueatur ipſum.

Igitur regimē ſibi neceſſariū iſcriptū magna ſolertia obſeruandū in reb⁹ in
fraſcriptis. Et pria qdē eſt vt iſe abſtineat ab oi ci
bo calido ⁊ acuto melle gñatiuo ⁊ exiccatiuo: ac etiā
cholere velut ſunt aromata oīa. vt croc⁹ pip ʒiʒiber
gariofil. ciminū ⁊ ſilia ſilr ⁊ ſalſa oīa cibaria multuꝫ
vt caſeus āntiqu⁹ ⁊ caro ſalita ⁊ ruta caules porruꝫ
ſcalognia raphan⁹ ⁊ ſilia. Silr etiā euitet paſtilles ci
bos ⁊ iura valde pignia ⁊ ꝓprie ſalita. Effugiat etiā
vinū fumoſum ⁊ potēs: imo eligat̃ ei vinū q̄ magis
poſſibile ē debile: q̄ ſi nō habeat̃ niſi potēs frangat̃
cū aq̄ fontis cruda ⁊ fiat tñ pauciterū. ¶ Defendat̃
etiā puer a multo ⁊ forti labore currēdi, ⁊ aſcendendi
mōtes ⁊ ꝑmittat̃ dormire, tpe ꝓlixo multuꝫ. Et fiat
ei vſus blete ſpinachie lactuce ēdiuie cicoree portu
lace ⁊ ꝓprie creſſonū fontaliū. ¶ Et diligēter attendat̃
vt comedat cibos de lacte caprino vel iumētio
cocto vel crudo. imo coloſtra ⁊ recocta ⁊ caſeola re
cētes abſq̄ ſale ⁊ oua cū lacte cocta oīa ſūt ſibi ma
xie ↄuenientia ⁊ ceraſa dulcia: ⁊ ficus recētes ⁊ pepo
nes ⁊ cucumeres ⁊ cucurbite ⁊ portulace ſūt ſibi val
de vtiles ⁊ oua tenera ⁊ carnes oēs iuuenū aialū ⁊
auiū viuētiū i aq̄s vt anatū ⁊ ſilīū ⁊ piſces ⁊ cancri
fontales maximū eēnt ſibi auxiliū in curatione ſua.

De rebus vero medicinalib⁹ neceſſariū ē vt huic puero oi mane det̃ cyath⁹
ſ. ſeri facti de lacte vaccino a q̄ extract⁹ fuerit caſe⁹
⁊ recocta ⁊ tantūdē de illo ſero dari dꝫ ei p. ſ. horā
añ cenā ↄtinuando ipm ſaltē. xv. dieb⁹. ¶ 2^m^ princi
pale eſt q̄ oi q̄nta die parū añ cenā det̃ ei vna de infra
ſcriptis pillis. poſt quam immediate cenet: quaruꝫ
deſcriptio eſt. ℞. aloes abluti. ʒ. ij. lapidis armeni ꝑ
parati. ʒ. ſ. ellebori nigri. gra. vj. ſalis idi. gra. iij. for
ment̃ pille. xiij. de oi. ʒ. cuꝫ ſucco roſarū. ¶ 3^m^ princi
pale remedium eſt vt poſtq̄ acceperit. ij. de pillulis
immediate ſcriptis: tūc oi mane qñ ſurgit ⁊ oi ſero
qñ vadit ad lectū iniungat̃ totū corp⁹ ei⁹ ex hoc vn
guēto tepido leuiter fricādo ipm. ℞. vnguēti de ſuc
co enule libr. ſ. adipis aſini. ℥. j. vnguenti agripe. ℥.
ſ. terbentine lote in trib⁹ vicib⁹ cum ſucco apij. ℥. ij.
amili terre ſigillate. añ. ℥. ſ. incorporent̃ ſil in morta
rio vltima ↄtritione. ¶ 4^m^ principale remediū eſt vt
poſtq̄ fuerit iūctus puer ꝑ ſeptē dies octaua die
ſequēti mane balneet̃ cū infraſcripta decoctione me
dio. riter calida. ℞. radicū lapatij foliorum ⁊ radi
cū violarū fumiterre foliorū ⁊ radicū enule añ. lib. ſ.
radicū cucumeris aſinini vel foliorū ei⁹ radicū gen
tiane panis porcini. añ. ℥. ij. furfuris frumēti lib. ij.
coquant̃ oīa in. 15. ſitulis aq̄ fontalis vſq̄ ad ↄſum
ptionē q̄rte partis remanentib⁹ trib⁹. cū ergo bal
neatus fuerit ꝑ ſeptē dies ↄtinuos bis in die ſemꝑ
poſt corporis exiccationē inūgat̃ totū corp⁹ ei⁹ cum
ſucco foliorū hedere q̄ ſerpit ſuꝑ lapides. cū ergo ita
iūnct⁹ fuerit cū ſucco ⁊ balneat⁹ in ꝑdicto balneo
ꝑ ſeptimanā ↄtinuā: tūc reuertat̃ ad inungēdū ipꝫ
cū vnguento in 3° cap. ſcripto ⁊ de illo reuertat̃ ad
balneū ⁊ liniēdū i hoc 4° cap. deſcriptū. ⁊ ita reuol
uēdo ꝓcedāt medicādo ipm ꝑ totū mēſem iulij adeo
huc q̄ꝰuſq̄ appet eē bñ mundū nō deſiſtāt a bal
neo ⁊ inunctionib⁹ ꝑdictis. ¶ 5^m^ remediū ⁊ vltimuꝫ
eſt vt huic puero ſepe det̃ ad comedēdū de hac con
fectione ad q̄ntitatē vni⁹ grani fabe groſſe cuius de
ſcriptio. ℞. mirabolanorū indorū epithimi añ. ʒ. ſ. la
pidis armeni. ℈. ſ. violarum ſeminis acetoſe ſcario
le florū bugloſſe. ana. ℈. j. ʒuccari tertie coctionis. ℥.
iiij. cum aqua violarum fiat confectio in rotulis ma
gnis ⁊ offeratur ei vt dictum eſt. Hec ad laudeꝫ om
nipotentis dei. Amen.

Conſilium.293. De ſcabie acuta cū viceratione cruriū.

Reuerēdiſſimus in xpo pater
dñs ꝓtonotari⁹ in mōte arij ⁊ vtriuſq̄
legis doctor indiget dupliā regie ꝓ re
cuperanda ↄſeruāda ⁊ ↄfirmāda ſani
tate ei⁹. ¶ Et primū qdē regimē eſt pe
nes res nō nāles eligēdū. qd ↄforme erit vtriuſq̄ diſ
pōnib⁹ q̄b⁹ aliqñ moleſtat̃. ¶ 2^m^ vero regimē ꝑ medi
cinalia erit rectificatiuū ꝑnū epatis ⁊ ſplenis in q̄b⁹
acute etiā ⁊ aduſte ⁊ melice māe gñant̃: q̄ ꝑ totū cor
pus effuſe q̄nq̄ ſcabies ⁊ cutaneas corruptiōes in
ficiētes ꝓducūt ⁊ aliqñ magna ps harū māerū deſcē
dit ꝑ vtrūq̄ ramū inferioris chilis tēdērē ad coxas.
¶ Et ſi qdē cōtingat has mās melicas eſſe fecales
aut leuiſſima aduſtione participantes tūc māe ta
les venas maiorū pedū ⁊ vir totā eorū ſubſtantiaꝫ
replēdo tumorē ⁊ extēſionē gñant in eiſ r̄q̄ tumor ſi
lōgo tpe in vtriuſq̄ pedib⁹ magis pſeueraret diffici
lime: imo fortaſſe elefantiā impoſſibilis curationis
portēderet. ¶ At vero ſi ꝑdictas mās ↄtingat eē acu
tas ⁊ aduſtas. tunc qñ deſcendūt ad tibias corrū
pendo carnoſitates carū pariūt vlcera q̄ ꝑ diuerſas
mēbrorūꝫ ꝑtes hincinde ſerpendo vlcerāt. ¶ Uñ ex
hoc fundamento ↄcludit̃ pmo difficultas curatiōis
horū vlcerū que ꝓuenit ex duob⁹. pmo ꝓpter acuta
tē māerū ꝑdictarū. 2° q̄ tales māe ſunt melice. ergo
effectiue cāe cronicarū egritudinū. ¶ Seqt̃ 2° ex hoc
fundamēto q̄ in vanū laborāt curātes cū ſolis loca
lib⁹ ſuꝑ vlceroſis ꝑtib⁹ applicatis abſq̄ rectificatio
ne epatis ⁊ ſplenis mandātiū ꝑdictas mās. Sequi
tur 3° ſolutio pblematis: quare eſt q̄ pedes hui⁹
reuerendiſſimi patris q̄nq̄ tumeſcūt abſq̄ vlcerum
corruptione q̄nq̄ vero cū eis. cā eīm pimi effectus eſt
multitudo māerū groſſarū abſq̄ aduſtiōe ⁊ corruptio
ne earū. Scōi vero accītis cā eſt māerū multarū fluxus

cū aduſtione ⁊ acuitate eaꝝ: ⁊ ſic apparet ꝙ capitulum iſtud aperit fundamentū diſpoñs ꝗbus aliq̄ñ affligitur reuerendiſſimus pater et doctor.

Regatur autē cū cibis mediocriter calefacientibus ⁊ paꝝ exiccātib⁹ quare euitet ſalſa multū acuta ⁊ vehemēter calīda. talia enī augerēt caliditatē ⁊ acuitatē i laudabili ſanguine ⁊ euerterēt ipſū i melicū: ⁊ euitet vinū groſſuʒ nigrū.

Pro expediēdo regimine huius reuerēdiſſimi prīs ꝑ medicinalia ꝑmittēdū ꝑmoꝗ ſecuriſſimū eſt ꝙ ipſe vſqꝫ ad. iij. vel. iiij. annos bis in anno purget ſm modū infraſcriptū. ¶ Primo ꝙ a medietate februarij vſqꝫ ad medietatē martij vno mane in aurora accipiat has pillulas. ℞. pillarū indarū. ʒ. ß. pillaꝝ cochiaꝝ ⁊ de fumoterre añ. ℈. i. formētur pille. vij. aut. viij. cū ſucco roſ. ⁊ dormiat ⁊c. ⁊ accipiat cyathū vnū aq̄ ordei calefacte. ¶ Die ꝟo immediate ſequenti accipiat in aurora hoc digeſtiuū calefactū qđ ꝯtinuet per. viij. dies. ℞. ſyrupi de epithimo ſyrupi cōpoſiti acetoſi ⁊ mellis roſati añ. ℥. ß. aq̄ lupulloꝝ fumiterre ⁊ melliſſe añ. ℥. i. miſce ⁊ accipiat ipſum tot dieb⁹ ꝙ appeat in vrina ⁊c. ¶ Apparēte autē digōne in vrina die immediate ſequēti purget cū his pillis. ℞. pillaꝝ indaꝝ. ʒ. i. auari pōderis lapidis lazuli ⁊ armeni ꝑparatoꝝ. añ. gra. vi. cū ſucco roſ. formēt pille. vij. aut. viij. ⁊ accipiātur obſuādo poſt eas rīas ⁊c. ¶ Pro 2ª ꝟo āni purgatione a medietate menſis ſeptēbris vſqꝫ ad medietatē mēſis octobris vno mane hora ſupraſcripta accipiat hoc minoratiuū. ℞. pillaꝝ indaꝝ pillarū de lapide lazuli ambaꝝ deſcriptione Meſ. in antidotario añ. ℈. i. pillaꝝ cochiaꝝ deſcriptione Raſ. in Almā. ꝑmo cap. ʒ. ß. formēt pille. vij. cum ſucco ro. et accipiant hora ⁊c. ¶ Mane ꝟo imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſyrupi violati ſyrupi ſimplicis acetoſi añ. ʒ. vi. aque cicoree lupulloꝝ ⁊ fumiterre miſce ⁊ totū accipiat calīn ⁊c. ¶ Die ꝟo ſequenti purget ꝑ iſtū modū. ℞. pillarū aurearū pillularuʒ de iera cōpoſita pillulaꝝ de fumoterre añ. ℈. i. boni ponderis lapidis lazuli. gra. iij. formēt. vij. vel viij. cū ſucco roſaꝝ ⁊ accipiant vt dictuʒ eſt. ¶ Poſt hoc autē attēdere dʒ ꝙ ſi vēter ei⁹ nō eēt ꝯuenienter lubric⁹ hora q̄ aſſumit ſyrupos ꝑdictos neceſſariuʒ eſt ei ꝙ oi die aut ſaltē ꝙ oi altera die paꝝ añ prandiū vel añ collationē nocturnā accipiat vnā de infraſcriptis pillis q̄rū ēt vſum cōmēdo ei forte ꝑ totū tpꝰ vite ſue accipiēdo ex eis vnā vel. ij. paꝝ ante prādiū: q̄rū deſcriptio eſt hec. ℞. aloes epatici electi. ℥. iiij. agarici. ℥. ß. turbith. ʒ. ij. lapidis lazuli ⁊ armeni ꝑparatoꝝ añ. ʒ. ij. ß. dyagridij. ʒ. i. maſtic ʒ croci macis cinamomi roſ. violaꝝ añ. ℈. ß. ſalis indi. ℥. ß. pulueriʒent ola ꝑ ſe ⁊ infundant in. ℥. iiij. ſucci endiuie ⁊. ℥. ij. fumiterre ⁊ exponant ſoli ſepe cū coclearī cōmiſcēdo vſqꝫ quo ſucc⁹ ꝯſumat: tūc ꝟ renouet ſucc⁹ ⁊ ita fiat tribus vicib⁹. Et reſeruet mā iſta in pixide lignea aut terrea de qua fiāt pille de ol. ʒ. vi. ⁊ ſit earū vſus vt dictū eſt. ¶ Amplius ꝑ ꝯuenienti ꝯſeruatiōe ſanitatis ei⁹ vtat hac ꝯfectiōe. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. iij. ꝗnoꝝ pineaꝝ. ℥. ij. ꝯtūdant ⁊ infundant i aq̄rū cuſcute ⁊ fumiterre añ. ℥. iij. ⁊ ibi remaneat ꝑ triduū. Poſt hoc autē accipiat zuccari albiſſimi lib. i. ß. ⁊ coquat cū lib. ß. aq̄ violaruʒ vſqꝫ ad ꝯſumptionē aq̄: tūc ꝟ ſupaddat zuccari pul. amili ℥. iij. ⁊ coquat ſil' cū medullis iā ꝯtuſis ⁊ fiat confectio in fruſtulis lōgis. Et ſit ei⁹ vſus añ cibū ⁊ poſt cibū ⁊ in hora collationis. Aperit hec ꝯfectio oppilationes epatis ⁊ ſplenis ⁊ aduerſat gñ attōi melle ⁊ mācꝫ aliaꝝ acutaꝝ. ¶ Amplius ꝑ partiali ꝑſeruatione a fluxu mārū ad tibias ⁊ coxas bonū eſt qđ vtat vnguēto qđ applicabit circulo fiteri: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. olei de criſomillis. ℥. i. ß. olei nardini. ℥. ß. radicū philipēdule. ʒ. i. ſalis gēme. gra. iij. ellebori albi arthanite ⁊ euforbij añ. gra. i. cere qꝫ tuʒ ſufficit fiat vnguētū molle ⁊ applicet. ¶ Adhuc iteꝝ ꝑ partiali ꝑſeruatiōe a fluxu mācꝫ ad tibias ⁊ coxas bonū eſt ꝙ vtat hac decoctione gallaꝝ cupreſſi numero. xxv. ſumach. ſeis plātagis añ. M. i. granoꝝ myrti. M. iij. coquant ola in ſitulis duab⁹ aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: ⁊ de hac aqua abluant pedes ⁊ coxe bis vel ter in ſeptimana ante collationē nocturnā. ¶ Ad hāc etiam intētionē memorādū eſt ꝙ bonū eſt ei portare caligulā factā de corio pellis canine. Et ꝓpter q̄ñ nocumentum eſt ei erectū ſtare aut ſaltē tibie preſcripte faciat ligaturā cum inſtita ꝯueniēter applicata ſicut notum eſt. ¶ Preter hec autē ſi ꝯtingeret mās ad crura deſcendere ꝓuideat ei cū hoc defenſiuo. ℞. amili boli armeni. añ. lib. ß. ſeis plātagis acatie hypoq̄ſtidos roſaꝝ ſandarace ſumach añ. ℥. ß. dragaganti gummi arabici añ. ℥. i. ß. inceī extremitatum rubi lib. i. farine volatilis molendini. ℥. ij. conquaſſent ola in mortario cū piſtello ſuo vſqꝫ ad glutinoſitatē bonam ⁊ de hac mā emplent tibie a genu vſqꝫ ad pedes ligādo eas cum applicatione conuenienti.

Si autē ꝯtingeret ꝙ in aliq̄ tibiaꝝ parte ruptura accideret ꝓuideat ei quadruplici remedio. ¶ Primo applicādo vnguentū iſtud ℞. olei de maſtice ⁊ de myrto añ. ℥. i. olei onfancini ℥. ij. tutie ꝑparate cū aqua ro. terre ſigillate añ. ℥. i. hypoq̄ſtidos ſandarace ſarcocolle lote añ. ʒ. i. cere albe. ʒ. vi. fiat vnguētū molle ⁊ applicet vt ꝯſueuit. ¶ Itē ſuper vlceribus apponat hic puluis. ℞. pulueris hypoq̄ſtidos ſeis plātaginis granoꝝ myrti añ. ℈. i. ſang. dra. boli ar. añ. ℈. i. pulueris oſſium cruriū boū cōbuſtoꝝ. ʒ. x. ſpodij. ʒ. i. ß. pulueriʒētur ola ꝑ ſe ⁊ diligēter cōmiſceant. ¶ 3ᵐ ꝟo remediū eſt hoc cerotū. ℞. ceroti rubei de mucillagib⁹ lib. ß. tutie ꝑparate. ℥. ß. litargiri. ℥. i. ſan. dra. boli ar. añ. ʒ. ij. ß. fiat cerotū cū ſufficiēti q̄ntitate cere. ¶ Ultimuʒ ꝟo ⁊ ꝓpe ſigillatiuū vel ꝯſolidatiuū eſt hoc. ℞. olei de maſtice. ℥. iij. dragagāti gūmi arabi. diſſolutorū cū aceto acuto añ. ℥. i. maſticis thuris ſādarace hypoq̄ſtidos. ʒ. i. tutie ꝑpate. ʒ. i. ß. cere. q. ſ. fiat vnguētū ſufficiēter viſcoſuʒ ⁊ medicent vlcera. ¶ Cū autē ſtabit nēcitas ꝯſolidādi ea. ſ. q̄ñ appebūt ꝯcauitates vlcerū eſſe q̄ſi carne replete vteris puluere iſto ℞. plūbi cōbuſti. ʒ. i. tutie preparate cū aqua ro. ʒ. ij. pulueriʒentur per ſe et ſimul cōmiſceantur.

Conſiliū. 294. De apoſtemate in collo in vno puero.

Recipe macis corticū citri añ. ʒ.i. ligni al. ℈.iiij. fiat puluis ſubtilis. De hoc puluere ol ſero qñ vadit ad lectum q̄ntitatis. iiij. granoꝝ ordei ſpgaꝛ ſup anteriori pte capitis p latitudiē triū digitoꝝ ⁊ cū iponiꝛ ſcōs remoueatꝛ pm⁹ cū ſetula vel pectine. ¶ Itē. ℞. medulle cruriū bouis. ℥.i. granoꝝ ſiſami fenugreci ſe. lini ana. ℥.iiij. radi. altee mūdificate lib.i. coquantꝛ oīa i q̄tuor ſitulis aq̄ vſq ad ꝯſumptionē q̄rte ptis. de hoc fomētetꝛ oī mane ⁊ ſero loc⁹ cū ſpōgia īfuſa ī hāc decoctionē ⁊ nō totalr̄ expſſa q̄tuor vicib⁹ applicata in ſpatio vnius hore. deīde cū pāno tepido exiccetꝛ loc⁹. ¶ Itē. ℞. pi. anatis pin. taſſi. añ. ℥.ß. hyſopi hūide. ℥.i. fecis olei de ireos. ʒ.ij. miſce. de hoc oleo calefacto mediocriter inūgaꝛ loc⁹ patiēs ⁊ circūſtās poſt fomētationē iā dictā. ¶ Itē. ℞. radicū lilioꝝ alboꝝ. ℥.ij. radi. altee. ℥.i.ß. farine fenugreci farine ordei añ. ℥.i.ß. farine ſiſami. ℥.iiij. croci. ʒ.ß. vitellos ouoꝝ numero. iij. fiat emplm̄ cū. ℥.iij. mucillagis ſe. lini. de quo pecia vna ſupponatur loco iam dicto mediocriter calīa ⁊ fiat fomentatio inunctio ⁊ emplī appō bis in die. ¶ Itē. ℞. pillaꝝ aleſanginaꝝ. ʒ.i. ⁊ fiāt pille. xij. cū ſucco roſ. de q̄b⁹ ol q̄rta vel q̄nta die accipiat: vel accipiat ipſam parum ante cenam ⁊ erit melius.

Cōſilium. 295.

De puſtulis ⁊ cruſtis in brachijs crurib⁹ et pedib⁹ poſt partū mulieris pꝑter malū regimen.

Cruſte q̄ ſupuenerūt huic gñoſe dñe portēdūt ſuſpitionē prime ſue egritudinis. q̄m non vr̄ rōnabile reſeruatas fuiſſe m̄ās: ſꝫ q ſupuenerūt ex q̄dā mala reliq̄a m̄āeꝝ corruptaꝝ q̄ multiplicantꝛ in q̄cūq muliere pgnāte. poſt eīonē em̄ m̄ricis a fetu et a ſupfluitatib⁹ remāſit reliq̄a male cōplōnis ⁊ fortaſſe aliq̄ꝝ m̄āeꝝ q̄ poſt ptū nō fuerūt ſufficiēter purgate: ſicut īctelligo ex his q̄ ſūt ſcripta mihi. Tales igiꝛ m̄āe ſunt cā variaꝝ egritudinū ⁊ accidētiū que fiūt in mulierib⁹ q̄ paulo āte ꝑturierūt ⁊ maxie tpibus nr̄is ī q̄b⁹ tales mulieres ſupflue replēt ſe ꝑpe cibis īflāmatiuis ⁊ potib⁹ calīs ⁊ aromatib⁹ m̄īſtis ⁊ ꝯſilib⁹. Talis igiꝛ regiminis mod⁹ īflāmauit ſāguinē ⁊ cholicas m̄ās ī hac muliere. Uirt⁹ igr̄ īrēta circa mūdificationē expellit m̄ās ad expulſiōis loca debiliora ⁊ min⁹ dubitabilia vꝫ pedes ⁊ crura ⁊ cubitos ⁊ ſilia. q̄re ptes ille nec̄io corrupte fuerūt puſtulis ⁊ cruſtis replete. Et bona fuit ei terminatio talis ſine q̄ nō habuiſſet trāſmutationē bonā. Hec in ſumma eſt veritas hui⁹ diſpōnis ⁊ nō pōt aſſignari altera.

Ex quo fundamēto valde ſecure pōt accipi ingeniū curatiōis talis diſpōnis cōprehēſum in. viij. remedijs infraſcriptis. ¶ Primū itaq eſt: vt dñā iſta abſtineat a vinis fumoſis ⁊ ꝑprie albis. ⁊ a cibis valde pinguib⁹ ꝑpe brodialib⁹. ⁊ ab vſu aromatū oīm. ⁊ adhereat regimini cū reb⁹ acerbis humectātib⁹ ⁊ īfridātib⁹: vt alīs ſcripſi in ꝯſilio ſuo de regimie reꝝ nō nālīū. ¶ 2ᵐ remediū eſt: vt ſi venter hui⁹ dñe ſit mediocriter fluxibilis vno mane apud ortū ſolis flōmetꝛ ſibi ſaphena poſita ſup clauicula pedis ipſi⁹ dextri. ⁊ educantꝛ ſanguis. ℥.iiij. ⁊ q̄ieſcat ab ambulatiōe. ¶ 3ᵐ remediū eſt: vt mane ī medias te ſequēti hec dñā accipiat hoc electuariū cū medio cyatho aq̄ lactis caprini vel alteri⁹ calīe: et tardet poſt ipam comedere p horas ad min⁹ ſex. ℞. eluarij de pſilio. ʒ.iij. eluarij ro. ʒ.i.ß. vel vtriuſq eq̄lis pōderis miſce. ¶ 4ᵐ. ℞. trociſcoꝝ de ſpodio trociſcoꝝ de roſ. añ. ʒ.ß. ſpodij. ℈.i. zuccari 2ᵉ coctio. ℥.iiij. cū aq̄ fumiterre fiat ꝯfectio in rotul. iij. ʒ. de q̄b⁹ cōedat vnā ī pn° prādij ⁊ aliā ī fine. ¶ 5ᵐ. ℞. olei de nenufare. ℥.i.ß. olei citoñ. ℥.i. amili. ʒ.i.ß. trociſco. de cāphora. ℈.ij. croci ſpice nardi añ. ℈.i. cere albe. q.ſ. fiat vnguētū molle. ⁊ lauetꝛ duab⁹ vicib⁹ cū aqua lactis añdicta. ⁊ ex iſto linimēto in aurora paꝝ añ prādiū ⁊ añ cenā ⁊ hora 3ᵃ noctis tota ſpīa ei⁹ iungaꝛ actu frido aut ſaltē tepido. ¶ 6ᵐ. ℞. aloes ꝑparati. ʒ.ij. reubar. electi. ℈.ij. ſpice nardi gra. v. ſalis gēme. g. ij. cū ſucco roſ. formentꝛ pille de ol. ʒ.vij. de q̄b⁹ hec dñā accipiat vnā ol 3° aut 4° die ſm̄ diſcretionē ei⁹. ¶ 7ᵐ. ℞. amili de ordeo. ℥.ij. plūbi vſti. ℥.i. ceruſe lote. ʒ.x. olei de vitellis ouoꝝ. ℥.ß. ꝯfricentꝛ hec oīa frequenter in mortario plūbeo cū piſtello ſuo ⁊ fiat linimētū de quo excoriationes puſtule ⁊ cruſte oēs cubitorum tibiaꝝ ⁊ pedum diligenter inunganꝛ. ¶ 8ᵐ. ℞. cōſerue roſa. violaꝝ ⁊ boraginis añ. ℥.ß. ſpodij. ʒ.ß. amili de ordeo. ʒ.ij. ſy. de berberis vel de ribes. ℥.i.ß. zuccari al. ℥.i. zucca. candi. ℥.ß. fiat electuarium: de quo hec dñā ſemper per horā ⁊ añ prādium ⁊ cenā accipiat coclear. ß. deglutiēdo ipſum abſq maſticatione. Et iſtis completis oporteret vt eſſem informatus de mō terminationis eius.

Cōſiliū. 296.

De ſahafati humida ⁊ ē puſtulaꝝ vlcerataꝝ multitudo in facie. ¶ Diuidiꝛ aūt cōſiliū in capl̄a tria.

¶ De cauſis diſpōnis huius. Cap̄.i.

Iste hebetans diſpōnē hꝫ formoſitātē humani corpis dehoneſtātē. q̄ ſi in eo augēdo ꝑſeueraret a ciuili hoim ꝯuerſatiōe ꝑuaret ipm̄. Et eo maxime qr hec diſpō pulchriorē pticulā hūani corpis inficiēdo ſerpere ſolet. ¶ Eſt em̄ hec diſpō puſtulaꝝ multitudo in facie hui⁹ hinc inde diſpſa. Et ſunt cholere ad rubicūditatē tēdētes tenuē hūiditatē ⁊ virulētiā eſſūdētes. Et eſt haꝝ puſtulaꝝ m̄ā hūiditas mala acuta corroſiua ſanguini cōmixta. q̄ egritudo ꝑpe ſafati hūida ſm̄ doctrinā arabū denolanda eſt. ¶ Et ſi ꝑuenit ad ptiū corroſionē ſerrēgi ab eiſdē dicta ē. ¶ Et eſt altera ei⁹ ſpēs a m̄ā groſſa mala ꝑueniēs faciēs apata parūper groſſiora ⁊ ſolida magis. cui ſi miſceꝛ melic⁹ hūor eueniet ex illa ſpēs ſafati ſicca nolata: q̄ q̄nq ptē faciei vlcerādo notabilr̄ occupat ¶ Et ſi vlteri⁹ maior ī m̄ā aduſtio vl̄ malitia acq̄ratꝛ ꝑueniet ex ea ſpēs 3ᵃ ſafati balchiati nolata. ¶ Et eſt altera eius ſpēs 4ᵃ nolata alnatim ꝑueniēs a m̄ā melica homogenea m̄āei varicū. ⁊ nō intelligiꝛ per eam aliud q̄ vlceꝝ melicoꝝ in facie hoīs eueīt⁹. ¶ Uñ ex his colige quatuor eē ſpēs ſafati. de numero quaꝝ ſpēs qua egrotat iſte eſt prima ⁊ omnibus

aliꝭs leuior. ¶ Et ſeqtur ex eodē fundamento. ꝙ bñ ſperandum eſt de cura ipſi⁹ ſi ſollicit⁹ erit eger circa ipſam. ¶ Et 3° itez ex fundamēto colli͛r. ꝙ ſi harum puſtulaꝝ mā acutior fiat ⁊ aduſta magis ⁊ ꝗtitate multiplicata: ꝙ ex ea q̄ leuis eſt ꝑuenient ad ſpēs alias q̄ fortiores ſunt ⁊ praue magis intm̄ ꝙ facies hoīm ad ſilitudinē lepre nō raro ꝑuertunt. Et colliguntur olm hoꝝ fundamentū 7ª ꝗrti tractatu 3°. ⁊ ꝓlo cap̄. Et vt cūcꝫ hi ſermones colligi pñt a Gal. pmo decē tractatuū auctoritate Aſclepiadis Critonis ⁊ Apollonij ⁊ alioꝝ ꝗplurimoꝝ illuſtriū auctoꝝ q̄ ꝓceſſerūt ipm. ¶ Huius egritudis cura ꝑncipalr̄ ſuſtētat regimine ſex reꝝ nō nālū. 2° ꝟo medicinaliū ⁊c.

¶ De cura p dietā. Cap̄.ij.

Pro regimie aūt eius p aerē vir iſte habitare dꝫ in ciuitatib⁹ cameris ⁊ locis in q̄bus aer ſit ad frigiditatem decliuior ⁊ ad ſiccitatem mediocriter inclinatus vt per aeris frigiditatē acute māei ⁊ corroſiue potētia refrangat ⁊ ducatur ad mediū ingroſſationis: ⁊ ꝓhibeatur p talē aerem receptio māeꝝ fluentiū ad faciem vel ad cutē. necꝫ opꝫ vt aer iſte ſit ad ſiccitatē notabilē inclinatus. ſed mediocri ſiccitate vt mā puſtularum ꝯſumatur. ¶ Et pariformiter de adminiſtratione cibi ⁊ potus ⁊ aliaꝝ rerum nō nāliū intelligendū eſt ꝓpter qd̄ euitet ſtatio i cameris clauſis ⁊ ſuffocati aeris. ⁊ ſepe camere eius aer refrāgat cū aſperſione aque roſ. plantaginis virge paſtoris vel decoctione ſandaloꝝ alborū ⁊ rubeoꝝ ſpodij granorum myrtī coriandri ſe. plātaginis ⁊ ꝯſimiliū. ⁊ caueat tenere caput ſuū calidū valde: ⁊ ſilr̄ effugiat veſtes pectoris ⁊ colli efficiētes ſtricturā. ¶ In cibis ꝟo eius attendat ꝙ effugiat cibariū oē habēs dulcedinē nālem velut mel ⁊ zuccarum aut artificialez ſicut oīa cibaria ex his ꝯfecta: ⁊ ꝓprie cū notabiliter fuerint dulcorata. eo qꝛ facile ꝯuertunt ad ſanguinem ⁊ aduſtioni ſunt valde parata. ¶ Euitet eciā oē cibariū ſalſum nāliter vel artificialiter ⁊ oē acutuz velut raphanus ſinapis cepe alleū ⁊ ꝯſilia. ¶ Cibaria aūt eius debēt inclinari ad frigiditatē ⁊ humiditatē: aut ad frigiditatē cū temperamēto in paſſiuis velut ſunt portulace lactuce ēdiuia bleta ſpinachia cucurbita ⁊ ſilia intantum ꝙ ei⁹ cibaria ſemp debēt refrangi cū aliquo ꝓdictoꝝ. ¶ Euitet etiā vir iſte cibos groſſos oppillatiuos: velut ſunt oēs leguminū ſpēs ꝓprie coꝝ ſubſtātia. Et de numero eoꝝ ſunt cibi paſtilles neruoſe ⁊ panniculares aialiū ptes ⁊ panis azimus aut nō bñ coct⁹ vel fermētat⁹. effugiat etiā cibaria corruptibilia ⁊ maxime ꝯuertibilia ad acuitatez. velut ſunt oīa melica cibaria dulcibus ⁊ acetoſis compoſita ⁊ lac acre vel acetoſum factum. Expimentatores eciā indi reprobauerunt cōmixtionē lactis ⁊ ſimiliū corruptibiliū cum aceto vt ptꝫ 3ª pumt. cap̄. de regimine p cibū ⁊ potuz. ¶ Amplius oē cibariū ex acutis ⁊ euaporabilib⁹ cōpoſitū ⁊ ex his q̄ ſanguinē inflāmant ⁊ acuunt euitandū eſt. vt ſinapiſinuz ⁊ ꝓprie melle cōfectū. ⁊ porrū alleū cepe bulbus raphanus ⁊ ſilia ⁊ piſces ſaliti ⁊ caſe⁹ antiqu⁹ ⁊ ſalſus. ¶ Effugiat etiā calidorū acutoꝝ vſum velut ſunt mellite ꝯfectiones ⁊ electuaria ⁊ ꝯfectiones zuccarie: ⁊ ꝓprie cū calidis ſpēb⁹ ꝯdita: ſicut hebreorum modus laſciuia magis ꝗ vtilitate frequenter ad talia inclinatus. ¶ De fructib⁹ aūt ꝯueniūt ei ceraſa pepōes auellane recētes amigdale pruna poma mediocris dulcedinis ⁊ pira fere oīa cocta ⁊ cruda ⁊ ficus recētes ⁊ ꝓprie cū poſt eas bibit aquā. Citonia ꝟo neſpila ſorbe criſomilla ⁊ grana acria caſtanee nuces ⁊ ficus ſicce euitent oēs. ¶ Confectiones aūt q̄b⁹ vti pōt ſunt cōfectio de cucurbita ⁊ de citroniꝭs ⁊ citruin ꝯditum abſqꝫ ſpēbus ⁊ pira ꝯdita ⁊ coriandrū ꝓparatum ⁊ auellane ꝯfecte prius bñ torrefacte ⁊ amigdale etiā abſqꝫ ſpēbus ei ꝯuenientes ſunt. ¶ Uino ꝟo vtatur colore albo ſubſtantia dyaphano ſapore mediocri ad aliquātā pōticitatē tēdēte ⁊ nullo mō ad dulcedinē. Et ſi tale haberi pōt parū bibat. Si aūt potētius eſſet ꝯfrangatur cū aqua ciſterne vel diſtillata p harenā: ⁊ ſi nō timet expēſaz melius erit vt ꝓdictū vinū lympharet cū aqua acetoſe boraginis ⁊ fumiterre. ſed prima melior ē aliꝭs ¶ Exercitiū ſibi ꝯueniēs dꝫ eſſe leue ſicut mane paſſibus circa cētū leuib⁹ incedere. Equeſtre aūt exercitiū vel aſcenſus vel deſcēſus mōtiū ⁊ pedeſtre longus et fortis dimittant ⁊ ſimiliter oē exercitiū p qd̄ opꝫ caput infimum ⁊ inclinatū teneri. ⁊ maxime qd̄ cūcꝫ ꝯtingat fieri exercitium ſub radiꝭs ſolis ⁊ loco multū calido euitandū. In summa igit̄ ꝗes conuenientior eſt ei ꝗ̄ exercitiū. ¶ De aſſumptione aūt cibi ſollicitus eſſe dꝫ. vt ſemp cū appetitu vlteri⁹ comedendi ſurgat a menſa magis ꝗ̄ cū ſaturitate cōpleta. ¶ Et caueat ſummope diuerſoꝝ cibarioꝝ aſſumptionem: ⁊ maxime qñ diuerſis modis preparationis artificiata ſunt cibaria: velut frixionis aſſature omnes cum aromaticis ſpeciebus ⁊ calidis compoſite. Necꝫ etiam per hoc credendum eſt ꝙ multū a cibo abſtinere ſit ei conueniens imo nociuum eſt. eo qꝛ inflāmat humores ⁊ exacuit ⁊ eſt cā vt eorum vehemens fiat ad caput euaporatio. medium igitur inter hoc obſeruet vt non multum repleat ſe cibo ſtomachum grauante. Necꝫ etiam ſtomachū cibo inaniri debet inanitione ad debilitatem ꝑducente ⁊ inflammationem. ¶ Uigilare huic iuuēculo valde nociuum eſt. eo qꝛ per multam ⁊ longam vigiliam humores inflammantur ⁊ acutiores fiunt. ⁊ hui⁹ egritudinis materia malignior redditur. Necꝫ etiā dormitio eius ſeptem vel octo horarum ad plus menſuram excedere debet. qm̄ per ſomnum ꝓlixiorē predicto multiplicātur in capite māe p viam attractionis ad caput ⁊ digōnis. vñ naturalis calor cerebri non redditur potens ad regendū māes in eo inuentas. quare corrumpunt̄ ⁊ ſunt cauſa maioris prauitatis morbi ⁊ materieꝝ ipſius. ¶ Oēs aīe paſſiones ⁊ accidentia p que in humoribus huius iuuēculi velox ⁊ fortis acquiratur mot⁹ ⁊ in ſpiritib⁹ euitanda ſunt ꝓpter maiorē malitiā q̄ acquiritur in mā ⁊ ꝓpter debilitatē q̄ conſequitur ad reſolutionem ⁊ fortibus motibus conſequentē. ⁊ ſilr̄ relique aīe paſſiones: propter quas occupatus in ꝓfundo detinetur calor ⁊ ſpūs quaſi ſuffocatus euitari debent. ꝓpter qd̄ lōga aſſiduitas in ſtudendo ⁊ contēplando circa res difficiles inquiſitionis ⁊ intellectus non con=

uenit ei.Melius itaq; eſt ei vt dimiſſo ſtudio ⁊ ſcri
ptura intēdat curationi ſue diſpōnis ꝗ̄ econtra.
¶De cura ꝑ medicinalia. Cap̄.iij.

Pro cura) vero huius diſpōnis opꝫ regulr
ꝓcedere ad adminiſtrādū intētiōes ⁊ in
ſtrumēta ſibi ꝯueniētiora.⁊ lȝ ego nō du
bitē vniuerſalia huic diſpōni ꝯueniētia
nequaꝗ̄ omiſſa fuiſſe. imo a clariſſimis
doctorib⁹ q eū ꝑtractauerunt fuiſſe diligēter obſer
uata.tñ ꝓpter ꝯplemētū opis viſum eſt mihi hoc ca
pitulū ꝑtiri in ſex partes.ſm ꝙ ſex intētionib⁹ cum
multiplicitate iſtoꝝ ꝯplētiū eas in cura hui⁹ diſpō
nis alias ꝓcedere ſolui.¶ꝑria itaq; intētio erit vtis
corporis mūdificatio.¶2ª erit ꝑticularis epatis ⁊
capitis euacuatio.¶3ª erit māerum cōpleta digō.
¶4ª erit ipſaꝝ eradicatio.¶Quinta eſt māerū ad
faciē fluētium ab ea repercuſſio.¶Ultima intentio
erit particularis defedationis faciei abſciſſio ⁊ for
moſitatis melioris acquiſitio.

Primā itaq; intētionē complent inſtrā tria
mām a toto corꝑe minorātia.Quo
rū primum erit vt in hora electa q̄ eſt in mane pulſis
iaȝ ſupfluitatibus cōibus que euacuantur a ſtō. vt
quarta ꝑrimi cap̄.de flōmia.fiat ei flōmia de vena
nigra vel purpurea ſiniſtri brachij vel media dicta
⁊ extrahantur ſanguinis.℥.iij.vel.iiij.ſm ꝯiecturaȝ
ſapientis.¶2ᵐ inſtrm eſt.vt ſequēti die patiens iſte
aſſumat hoc minoratiuū cū.℥.ij.aq̄ fumiterre cale
facte ⁊ zuccarate ⁊ dormiat poſt aſſumptionē illi⁹
imediate circa horā vnā.Deinde tardet cibū ſuum
q̄nq; horis ⁊ poſt aſſumat plenū cyathū aq̄ ordei ca
lide.poſtꝗ̄ ꝑ horā vnā comedat.℞.cōfectionis ha
mech deſcriptione maiori.ʒ.iij.electuarij de pſilio.ʒ.
ij.miſce ⁊ totū ſumat̄ cū aq̄ ſuꝑius dicta. ¶3ᵐ vero
inſtrm hui⁹ intentionis eſt.vt tentet̄ in hoc iuuēculo
aꝑtio emorroidaꝝ fricando eas ſepe cum folijs fici
aut cōſolide maioris aut cū pāno aſꝑo aut cū ſeta
aſꝑa infuſa in felle tauri ⁊ ꝑmittat̄ leuiter exire ſan
guis ꝑ ſpatium vnius ſeptimane.Et ſiſper ſe reſtrin
gatur bonum erit.Si autem emplaſtret̄ anus hoc
emplaſtro.℞.acatie thuris ſandarace an̄.ʒ.ij.kara
be.ʒ.iiij.gypſi.℥.j.ß.puluerizētur omnia.deinde cō
quaſſentur cum ouo vno ⁊ cum aceto prius infuſo
aceto ⁊ t ene expreſſo cū hoc medicamine predicto
emplaſtretur locus.

Secunda ꝟo pricipalis intētio q̄tuor cō
plet̄ iſtrumētis quoꝝ duo epa
ti magis alia duo capiti appropriata ſunt.¶Et pri
mum q̄dem eſt.vt ſi poſtꝗ̄ ꝑdicta vtia adminiſtra
ta fuerunt apparuerint adhuc ſigna replōnis epa
tis ex pōdere vel extenſione in hypocūdrio dextro ⁊
apparitione venarum que ſint rubicūde.deinde ad
groſſitudinem tendentes ⁊ dextri brachij vene groſ
ſe ⁊ tenſe appareant:tunc flōmetur ei ſaluatella de
extre manus inter anularē ⁊ auricularē ⁊ extrahant̄
ſanguinis.℥.ij.vel.ij.ß.¶2ᵐ ꝟo inſtrm huic intētio
ni ſubſeruiens aſpiciendo epar eſt eluariū.qđ mira
biliter rectificat complexionem epatis. Cuius de
ſcriptio.℞.cinamomi electi caſſieligнее an̄.ʒ.iij.cor
ticum vel florum granati ſylueſtris.ʒ.vj.croci.℈.ij.
roſ.℈.v.miue citoniorum ⁊ mellis diſpumati an̄.
℥.j.ß.paſſularum cum arillis.℥.ij.terant̄ paſſule vl
timata contritione.deinde leuiter coquantur cū mi
ua ⁊ melle additis alijs ſpēb⁹ ꝑ ſe tritis.de quo pa
tiens oī mane accipiat coclear vnum in aurora.hoc
eñ potenter ꝯfortat epar ⁊ ipſm mundificat a ſuper
fluitatibus:⁊ ꝓhibet earū generationē in ipſo.Et col
ligi pōt clare hec ſnīa.3ª tertij.tractatu 3°.⁊ primo
cap̄.vbi auctoritate Galeni laudat medicinas tēpe
rate ſtipticas et maturatiuas exiccantes et mundi
ficātes virus malū ⁊ rectificātes cōplxonē epatis re
ſiſtendo putrefactioni.velut ſunt ſpēs aromatice.
vt cinamomū caſſaligneа.ipſa eñ ambo ſunt ꝯtra
putrefactionē ⁊ rectificant cōplexionem ⁊ expellunt
cām corrūpentē ⁊ mūdificāt virus malū ⁊ expellunt
ipſm ⁊ reſiſtunt medicinis mortiferis ⁊ veneno.lȝ ci
namomū ſit fortius caſſia.Et iſte due medicine ſunt
fortiores oīb⁹ medicinis alijs aromaticis ſicut ſpica
⁊ alie in hoc cap̄.Sed flos granati ſilueſtris ⁊ croc⁹
aggregāt ad ſtipticitatē maturationē ⁊ rectificatio
nē putrefactionis.reliq̄ lege ibi.qr pulchrū eſt.¶De
duab⁹ ꝟo medicinis capiti ꝯferētib⁹.ꝑria ē.vt huic
viro ſepe l ſero qñ vadit ad lectū det̄ coclear medi
hui⁹ eluarij.℞.trociſcoꝝ de vio.ʒ.ij.trociſcoꝝ d roſ.
ʒ.j.floꝝ hypiconis ⁊ roſma.an̄.ʒ.j.ß.floꝝ nenufa.ʒ.
ij.zucc.al.℥.ij.ſyr.roſ.℥.iij.fiat eluariū ⁊ admiſtret̄
vt dictū eſt.¶2ᵐ ꝟo remedium ad hanc intētionē
eſt.vt ſaltē bis in ſeptimana hora imediate dicta ac
cipiat vnam de pillis iſtis.℞.pillarum aſſaieret de
ſcriptione Aui.prima tertij cap̄ viij.ʒ.j.pillulaꝝ de
fumoterre.℈.j.ß.reformentur pille cū ſucco mercu
rialis ex oī.ʒ.vj.⁊ detur vna ex eis.

Tertia ꝟo principalis intentio triplici cōple
tur inſtrō.¶Quorū primū eſt leui⁹
alijs:cuius deſcriptio.℞.aque acetoſe aque fumi
terre an̄.℥.j.ß.aque radicum enule.℥.j.miſce ⁊ cali
dum in aurora aſſumatur.vj.vel.viij.diebus vſq;
quo in fundo vrinalis apparuerit ſedimē album ⁊
equale conſtrictum ⁊ dyaphanum.¶Secundum ꝟo
digeſtiuū forti⁹ illo eſt hoc.℞.aq̄ fumiterre aq̄ radi
cum iris ⁊ lapatij acuti an̄.℥.j.ß.miſceantur ⁊ dent̄
vt prius.¶Tertium digeſtiuum ⁊ adhuc predictis
fortius eſt hoc.℞.ſyrupi dinari.℥.ß.ſyrupi de fumo
terre.℥.j.aque lactis caprini.℥.iij.detur in potu vt
prius vſq; quo cōprehēſa fuerit digō per predicta.

Quarta ꝑncipalis intētio cōplet̄ quadru
plici inſtrō.¶ꝑrimū q̄dē hoꝝ eſt
hoc.℞.pillulaꝝ indaꝝ pillaꝝ de fumoterre an̄.ʒ.ß.
reformēt̄ pille.vij.cū aqua vel ſucco fumiterre ⁊ ex
hibeātur.¶2ᵐ inſtrm eſt hoc.℞.electuarij hamech
ʒ.iij.electuarij ſucci roſ.ʒ.j.detur in potu cum.℥.iij.
aque lactis caprini.¶3ᵐ ꝟo inſtrm ⁊ leuius ꝑdictis
eſt hoc.℞.ſucci fumiterre.℥.iij.ſucci roſarum.℥.ij.
miſce.¶4ᵐ ꝟo inſtrm ⁊ oībus alijs efficaci⁹ eſt hoc.
℞.aq̄ lactis caprini.℥.iij.epithimi electi.℈.iiij.ci
namomi.ſpice nardi ana.grana.iiij.ſucci roſ.℥.ß.
miſceantur omnia in ſero.⁊ ita ꝑmaneant ꝑ noctē
totam deinde exhibeantur in aurora ſuꝑ oībus ſo
lutiuis obſeruando ſemꝑ modos q ſcripti ſunt poſt
exhibitionem minoratiuorum.

Quintaȝ

Quintā ꝟo intẽtionẽ ꝯplere pſit inſtrā plura. cū enī repercuſſio fiat ꝑ tractū ꝑ pulſuȝ ⁊ ꝑ trāſmiſſuȝ: varia iſtis conueniūt iſtrā. Māe enim humorales trahunt a ꝑtib⁹ ad q̄s fluūt diuerſis igenijs diſtrahẽtib⁹: velut. vȝ. flõmijs ꝑdictis. vt ſi mā ex ſplene fluebat ad caput flõmia nigre vł ſaluatelle ſiniſtre man⁹ eſt ꝯueniens. Et ſi ab epe fluebat ad caput eedē vene dextre man⁹ magis ꝯferūt flõmate. Si ab iferiorib⁹ magꝭ mā rapuit ad caput. tūc ꝓuocatio emorroidaꝝ predicta ꝯfert. Et intãtū ꝓceſſit Auic. 7ª q̄rti. tractatu 3°. cap. 6 cura ſaphati. ꝙ voluit venā oẽm determiatā ꝑticulā reſpiciẽtē flõmari debere. aut aliā ꝑticulā vẽtoſari fricari cū rubificātib⁹ veſicātib⁹ vel cauterijs ꝓcurari ⁊ ita lege ibi. qꝛ oia iſta cadūt ex ꝓncipijs q̄rte ꝓmi. capłis de flõmia de vẽtoſis de cauterijs ⁊ alijs. ⁊ colligunt in gñalib⁹ ſermonib⁹ 3° tegni in textu cõmẽti. ❡ Ex q̄b⁹. correlarie ꝯcludit ꝙ opȝ medicū cognitorẽ eſſe venaꝝ reſpiciẽtiū corp⁹ totū ⁊ determiatas ꝑtes. qꝺ totū acq̄rit ꝑ ſciaȝ anothomie ſenſus viſus hec demõſtrãtē. ❡ Ut ꝟo iteꝝ repcutiẽdi mod⁹ compleat ꝑ ea q̄ currere faciūt mās q̄ua ſunt frida claudẽtia vias curſus. ⁊ iteꝝ ꝑ ea q̄ mẽbroꝝ ſubſtãtiaȝ fortificãt vniẽdo ipſaȝ velut ſunt ſtiptica. q̄m repellūt a ſe vaſa ſtipticis cõfortata farmacijs. 3° tegni. De quoꝝ nūero plura ſūt. ❡ Primū eſt freq̄ũs linitio faciei cū ſucco ſempuiue. ❡ 2ᵐ ⁊ forti⁹ eſt ſuccus burſe paſtoris. ❡ 3ᵐ ⁊ adhuc forti⁹ eſt ſucc⁹ extremitatū rubi. ❡ 4ᵐ ⁊ iterū forti⁹ illis eſt ſuccus ſolatri. ❡ 5ᵐ ⁊ meli⁹ alijs ⁊ exptū mihi eſt cõpoſitū hoc. ℞. ſucci portulace ſolatri ⁊ virge paſtoris. añ. lib. ß. plūbi cõbuſti ⁊ pulueriȝati. ℥. j. tutie trigeſies cãdentis ⁊ extīcte. ℥. ij. ceruſe lote amili. añ. ℥. iij. terãt oia diutiſſime in mortario plūbeo cū ſuo piſtello. deide reſeruent in vaſe vitreato lapideo. De hoc igit liniat facies ⁊ abluat decies vel duodecies i die nãli. ❡ Ultimū repcuſſiuū ⁊ potẽs eſt hoc. ℞. fecis aceti nigri ⁊ potẽtis. ℥. ij. tartari. ℥. iij. roſaꝝ florū ſalicis ſe. plãtaginis acatie ⁊ ematitis añ. ℨ. x. pulueriȝent oia ꝑ ſe ⁊ miſceant. ⁊ longo tpe ꝯterant cū ſucco ſolatri. ⁊ albuminib⁹ duoꝝ ouoꝝ vſq̄ ad ꝯuenientē glutinoſitatē: de hoc itaq̄ ſaltē ſex vicib⁹ in die nãli liniat facies. Eſt enim medicamē diuina ꝟtute mirabili ꝓpe ratiuū. hec de intẽtione quinta.

Pro 6ª aūt ⁊ vltia intẽtione ꝓncipali ponẽda ſunt tria cõpoſita. q̄ꝝ q̄libet virulẽtā materiā apātū ⁊ puſtulaꝝ ꝯſumit ⁊ exiccat: ⁊ faciē formoſaȝ reddit expellẽdo ab ea infectiões leproſas ⁊ alias corp⁹ humanū defedãtes. ❡ Quoꝝ ꝓmuȝ eſt hoc. ℞. cineris ꝯculaꝝ fluuialiū cõbuſtaꝝ lib. ß. ceruſe ablute cū aq̄ ſerpentarie. ℥. iij. ſucci cucumeris aſinini. vel aq̄ue ſublimationis ei⁹. q. ſ. ad incorꝑandū. fiat ex eis linimẽtū. ❡ 2ᵐ ⁊ elegãtius ꝑdicto eſt hoc. ℞. ſarcocolle ceruſe amili nutritoꝝ baq̄ cineris ꝑ q̄tuor dies. añ. ℥. iij. incorꝑent oia cū albumie ouorū ita vt glutinoſe fiant ⁊ in fine addãtur muſci. ℨ. ß. cãphore cãdidiſſime. ℨ. j. ß. fiat linimẽtū de quo facies vt ſupra ſepe liniat. ⁊ eſt gumera fortis mulierib⁹ ornantib⁹ ſe dilecta magnifice. ❡ 3ᵐ ꝟo ⁊ vltimū cõpoſitū eſt ab oīb⁹ illuſtrib⁹ viris magnifice ꝓba-tum. ⁊ eſt litargirū ſpumificatū cū aceto ⁊ oleo roſ. factū. Tu ergo doctrinā illius ab auctorib⁹ q̄re ne lõgitudine ſcripture faſtidium inducā. ergo ex eo in ſero tota facies hominis liniatur. Mane ꝟo abluat cum aqua elixationis lupinorum et ſumma diuina virtute ſanus efficietur. Amen.

Cõſiliū. 297. De puſtulis vlceratiuis post cauſonẽ cholericam.

HEc honorãda domina Germana f. Bartholomei ꝯmẽdatiſſimi viri i ciuitate Raguſij cõmorãtꝭ pauloañ laborauit febre ꝯtinua cholica: cuius mā ſm ꝑtē ꝯtinebat in pectore: ꝓꝑ qꝺ merito cauſonica febris denolari debuit. ⁊ tãta fuit mãerū multitudo cū acuitate ſui qꝺ fecit mā ſtimulata in ꝓma ſeptimana trãſmutationem creticā materieꝝ ad caput: ⁊ ꝟtute etiā potẽte de ꝯcauis venarū effuſa fuit mā ad poros ⁊ ſuꝑ cutaneas ꝑtes totius capitis faciei colli gule: ⁊ pectoris que mā etiaȝ ſubtilitate ſubſtãtie ſui ⁊ vehemẽti mobilitate i plimas diuiſa ꝑtes puſtulatas fecit innumeras totius cutꝭ vlceratiuas ⁊ excorticatiuas. cui⁹ ꝑs oīs aerea magis ⁊ acuta q̄ꝫ aquea reſoluta fuit ⁊ remãſit terrea ꝑs. que in ſuꝑficie cutis ꝑ ſuperfluitates ⁊ cortices ſquamoſas emiſſa intãtū creuit ꝙ diſpõ in accñtib⁹ cõſilib⁹ erat ſpēi lepre que a ſapientib⁹ tyꝛia nominatur. niſi qꝛ differebat a predicta in hoc: ꝙ hec mā diminuẽda fuit ab aduſtiõe ⁊ oī gradu venenoſitatis occulte. ꝓꝑ qꝺ appet ſi huic mulieri hec egritudo ſepe ꝯtingeret magnū portẽderet ei de euẽtu tyꝛie. ❡ Et hi ſermones aliq̄liter colligi pñt 2ª ꝓmi cap. 5° de egritudib⁹ cõpoſitis. 3ª quarti tractatu 3°. cap. de cauſis ⁊ ſpeciéb⁹ lepre. ⁊ aſſumat ēt fūdamẽtū ex his que ſcribunt 7ª q̄rti. tractatu de corruptionib⁹ capitis faciei ⁊ toti corpori euenietib⁹. ⁊ hec in ſumma fuit hui⁹ domine diſpoſitio.

In regimine hui⁹ diſpõnis plurima ⁊ difficile ſcribẽda forent. verū qꝛ hec dña curata eſt a diſpõne ꝑdicta ſufficiẽter ⁊ ꝑfecte. Nūc nõ vł mihi neccẽiuȝ eẽ aliud q̄ꝫ ponere regimē ꝓſeruatiuū ei⁹ a ꝑdicta diſpõne: qꝺ in q̄nq̄ capłis ſequẽtib⁹ partiẽdū eſt. ❡ Primū itaq̄ hoꝝ eſt. vt hec dña abſtineat ab oī cibo calꝺo acuto ſalſo inflãmabili. vt ficus cepe ſinapis porrū ⁊ ſic de alijs ⁊ etiam vnctuoſa euitet cibaria ⁊ abſtineat a vinis ſubtilibus calidis euaporatiuis ad caput. ſed vtat vinis ponticis acribus rubeis. ⁊ ſubrubeis. ⁊ omnia cibaria eius refrangat artificialiter cum infrigidãtibus ⁊ humectantibus. vt eſt endiuia bleta ⁊ ſic de alijs. ❡ 2ᵐ principale remedium eſt: vt hec dña a ꝓſenti tpe: vſq̄ ad totuȝ menſem februarij futuri de 1443. oī fine. v. dierū parum añ cenam accipiat vnā pillulā de aloe ꝑparato ⁊ abluto cuȝ ſucco endiuie ſcariole portulace ⁊ acetoſe ſm artem. Et ſi contingeret ꝙ hec domina non eſſet bene lubrica ventre tẽpore intermedio. tunc omni 3° die alternatim accipere poteſt pillulam vnam de predictis hora predicta. ❡ 3ᵐ principale remedium eſt hoc. ℞. ſpecieruȝ triaſandalorum completarū trociſcoꝝ de roſ. añ.

℈.j.trociſcorum de violis ⁊ de berberis ana.ʒ.j.zuccari albi lib.ß.cum aqua acetoſe fiat confectio in rotulis magnis de qua omni die ſemper ante cibum accipiat ℥.ß.¶Quartū principale eſt hoc vt hec domina omni ſeptimana tribus diebus ſucceſſiuis quibus diebus continuis per quatuor horas ante prandium accipiat.℥.v. aquarum infraſcriptarum. ℞. aque cap.ve.℥.ij.aque acetoſe creſſonum fontaliũ añ.℥.j.ß.miſce.⁊ ſi non poſſet habere aquam creſſonum fontalium loco ipſius accipiat aquam cretani marini maioris que potens eſt ad diuertendum et precipitandum materias acutas omnes per vias vrine.¶Vltimum vero principale eſt hoc.℞.radicũ enule lapatij acuti ana.ꝟ.j.radicum violarũ.ꝟ.ij.ellebori nigri.℈.ß.myrrhe ſarcocolle opoponacis.añ.ʒ.j.feminis endiuie acetoſe ſcariole.añ.ꝟ.j.granorum ſiſami.ꝟ.ij.bulliant omnia in vna magna ſitula aque vſqȝ ad conſumptionem tertie partis vbi effundatur cineris cribellati ſcutella parua: ⁊ ex tali lixiuio caput eius abluatur in ſeptimana bis.Ad laudem dei amen.

Conſilium.298. De cruſtis vel ruptis puerorum.

Si cõtingat aliquibus infantibus fieri cruſtas vel rupturas ſuper capite aut in facie vel alia quacunqȝ parte corporis.tunc fiat remedium hoc infallibile.℞.vitellos oui elixatos vſqȝ ad duritiem numero.xvj.myrre.ʒ.j.radicũ iari.ʒ.ß.ellebori nigri.gra.iiij.cõminuantur: vel frangãtur vitelli oui cum digitis.deinde in ferrea ſartagine ponantur ⁊ cõmiſceanẽ cũ p̄dictis pulueribus ⁊ coquãtur ſuper carbonibꝰ ignitis abſqȝ flamma vſqȝquo incipiant ſpumefieri. tũc ergo cũ caccola exprimaẽ oleũ ⁊ colligatur.⁊ hoc toties coquẽdo ⁊ exprimẽdo quotiens poterit emittere ſpumã.tũc enĩ abijciãẽ feces ⁊ collecto oleo in vaſe ſtricti orificij ⁊ clauſo ore ſeruetur.De hoc ergo oleo omnes partes corrupte liniantur pluries in die.cadet enĩ cruſta ⁊ remouebuntur ⁊ ſanabitur infans.

Conſiliũ.299. De lepra ⁊ proprie elefantica cum.14.accñtibus ad ipſam ꝯſitibus ⁊ duobus cũ ea cõplicatis que ſunt.

¶Caſus pilorum barbe ⁊ ſupciliorꝝ puſtulε per vniuerſum corpus apparẽtes.¶Aſperitas et raucedo vocis.¶Difficultas anhelitꝰ.¶Sitis immoderata.¶Tẽſio ſplenis.¶Immoderata caliditas epatis ⁊ renũ.¶Multitudo vẽtoſitatis in olbꝰ inteſtinis.¶Stipticitas vẽtris.¶Multitudo puſtularũ i oi pede magno.¶Ulceratio pedũ.¶Stupor in pedibus ⁊ tibijs.¶Euerſio ⁊ corruptio coloris naturalis ad p̄ternaturalẽ.¶Puſtule in colatorio ⁊ toto palato.¶Dolor renũ ab harenulis ⁊ lapillis.¶Tenebroſitas viſus.¶Diuiditur autem conſiliũ in partes duas.

Prima pars continens vnicum capitulũ de diuiſiõe lepre in ſpecies ſuas ⁊ de cauſis ⁊ ſignis earum ⁊ diſtinctione inter ipſas.

Si hominum infelicitatibus: ſi calamitatibus eorum ⁊ periclitatibꝰ humanorũ actuũ negotijs in q̃bus rerũ fragiliũ iactura non leuis habetur pio atqȝ manſueto animo condolendũ eſt. Reor q̃dem equũ eſſe cõpati calamitatibꝰ hominũ que ſibi nõ a propoſito.ſed ꝑpter labilẽ corꝑis humani materiã ⁊ cõſtitutionis hoiẽ ꝑiclitari faciũt.adeo ꝙ ꝑtes corporis viles ⁊ formoſas abijciũt ⁊ aiam nõ raro deprauatã in ſuorũ actuũ interiorꝝ opõnibꝰ reddũt. Quid enĩ deteriꝰ hoi accidere põt ꝙ̃ prauã ⁊ radicatã venenoſitatẽ in ſimplicibꝰ ⁊ cõpoſitis ꝑtibꝰ eiꝰ reꝑire:ſȝ enĩ ꝙ̃plurima illuſtriũ philoſophorꝝ voluminaꝑlegeri i q̃bꝰ ꝯſcripte repiunẽ valitudines prauã ſui q̃litate ⁊ venenoſitate totũ cõpoſitũ iñficiẽtes:fortaſſis tñ tãta venenoſitate moleſtã nullã inueniẽs valitudinẽ quãta eſt lepra que humanũ corpꝰ tãta ſui venenoſitate inficiat: vt de eius membra et partes non ſolũ debiles:ſȝ ẽt ꝯſtãtes corrũpẽdo cadere faciat.hec enĩ eſt illa ſeua diſpõ que formoſitatẽ totius corꝑis aufert.adeo ꝙ nõ raro p̄uat hoiem mortali.imo ẽt politica vita.¶Quare viro magnifico et excellẽti dño dño comiti de Cãpo baſſo pie lugubrisqȝ ſtilo coactꝰ ſuȝ aliq̃d fructuoſe ꝯſcribere quo poſſit ſe a tãta ⁊ tã peſtilẽti valitudine ſua defendere. Neqȝ ẽt hic ſermone vtor huiꝰ laudis optatiuo ſȝ ſolũ eorũ que vtilia ⁊ fructuoſa ſunt cõtẽplãdo.

Licet aũt ab illuſtribꝰ viris varijs voluminibꝰ lepre ſpẽs aſſignẽẽ q̃tuor ꝑuertẽtes hũanũ corpꝰ ne dũ a formoſitate:ſed ab oꝑationibꝰ oibꝰ intãtũ ꝙ euertunẽ in denominationẽ brutorꝝ aïaliũ propter q̃ſdã ꝓprietates in his brutis īuentas que ab hac praua venenoſitate corꝑi humano īducunẽ. ¶Pª ẽ lepra leonina.¶2ª tyria.¶3ª vero alopitia.¶Et 4ª eſt elefãtica dicta diſpõ.¶Eſt aũt leonina lepra corꝑis hũani a nãli ꝯſiſtẽtia adeo ingẽter trãſmutatiua ꝙ efficit hoiem furibũdũ furioſitate leonina.Et iterꝝ iſlãmatũ ⁊ aduſtũ.velut leonũ corpora.Et 3º formoſitatẽ aſpectꝰ eiꝰ ꝑmutat ad horribilitatẽ ⁊ timorẽ aſpiciẽtibꝰ īducẽdã.clamãt ẽt ⁊ iraſcunẽ vt ſeipſos ẽt vix cõpati poſſint vt leonibꝰ cõtingit pluries i die furibũdo accẽdi furore. Adhuc ẽt exiccanẽ eorꝝ corꝑa.velut leonũ corꝑa cũ aſperitate caloſitate duritie ꝑcepta.¶Taceo hic ꝙ in iſtis tãtꝰ eſt appetitꝰ voracitas ⁊ ſitis ꝙ vix aptiſſima reꝑiẽ medicina vt nec potu neqȝ cibo ſaturari pñt.ꝓꝑ qꝺ non raro apparet eorum appetitũ ſuperexcedere caninũ qui inter corruptos appetitus ſeuior nominaẽ. vt 13ª tertij.tractatu 3º.de appetitu colligẽdũ.⁊ a Cõmẽtatore afforiſmorꝝ 2ª.cõmẽto ſmonis vene[illegible]iſſimi patris ſiliꝰ.ꝑorꝰ indigẽtiã ſoluit.Et ſumuntur originaliter hi ſermones 5º de accidẽti ⁊ mor.in proprio cap̄.¶At ꝟo iterꝝ hãc patiẽtibꝰ miſerabilẽ valitudinẽ contingit vigilãtiſſimos eſſe intãtũ ꝙ ſaharaticam vigiliam ſuperexcedant.actus etiã morales interiorꝝ ꝟtutũ ꝑuertunẽ in eis. Et nimirꝝ inueniẽ enĩ in cordibꝰ eorꝝ accẽſa furibũditas:⁊ ſilr in cerebro. ꝓꝑ q̃ ãborꝝ horꝝ p̄ncipaliũ corrũpũẽ oꝑatiões inthꝙ ꝟtꝰ vitalis corruptos gñat vitales ſpũs ⁊ a nãli

eructatiōe p dyastolē ⁊ sistolē pulsus magnifice elō
gātur ab equali. Quis ēt istorū inuētus est q̄ lopa
tiōibus sensus cōis et fantasie q̄ ponunt in pmo vē
triculo cerebri nō hēat nocumētū diminutiōis aut
corruptiōis aut vtriusq̄ sil. Silr ēt opatio imagina
tiue ⁊ cogitatiue potētiaꝝ q̄ ponūtur in ventriculo
medio ⁊ memoratiue q̄ ponit i posteriori vētriculo
magnifice vt in pluribus corrupte ledunt. Cū ergo
ab hac valitudinis nā ad passiões in leonib⁹ inuē
tas iā adictas pmutēt holes eis ꝯdolēdū est cū ꝑ
mutent ⁊ trāsmutēt de rōnalib⁹ i alalia irrōnalia ⁊
bruta ⁊ adhuc trāsmutatōe deteriori q̄ erat circeo

Dicitur aūt lepre spēs 2ª tyria. eo qz velut
plurib⁹ vicib⁹ in anno accidit serpē
tē illā a sua cute ꝑuari vehemētia adustionis vene
nose a sanguine .s. corrupto. ita vides ⁊ hoꝝ patien
tiū corpora decies et duodecies in anno in suꝑficie
sua excorticari cū magno dolore inflāmatiuo incēsi
uo ⁊ acuto. ¶ Etiā mēbroꝝ supficies velut sanguī
nolēto ⁊ zinnario colore corrūpit: ⁊ effluit ide virus
tenue corruptiuū partiū olm in quas effundit. Ad
huc etiā nō solū ꝑpter hoc tyria nolat. Sz ⁊ qz pessī
ma sui venenositate mediū inficit intm ꝙ astātes ⁊
ꝯuersantes vt in plurib⁹ corrūpunt. ⁊ lepra hec imo
⁊ oēs inter cōtagiosas valitudines enumerat. scd̄a
pmi. caplo de cōplēdis dispōnibus. Proceditq̄ hec
venenositas serpēdo interiora mēbra ⁊ corrūpēdo
talr ꝙ fetēt eoꝝ anhelit⁹ sicut fetet aer propinquus
caverne tyrii: ⁊ est de deteriorib⁹ reptiliū venenantiū
vna ⁊ pessima inter alias de septē spēbus tyrii vt col
ligēdū est 6ª q̄rti. fm partē. ⁊ a Gal. 11º de simplici
medicina. cap. de echidna. fm vnā literā et fm aliā
de matrassoꝝ tyro. vbi hystorice colligere potes ꝑpra
uitatē sue venenositatis. Ego itaq̄ nō video forte
amplius ⁊ tristabili⁹ dolendū esse de hole q̄ dū trās
muteter in serpentū proprietates.

Fuit autem tertia lepre species alopitia trans
sumptie nomiata ab idiomate greco vbi
alopem dicūt ipsi nos vulpē dicimus. Est aūt vul
pes alal cautissimū insidiosum rapine cōiter insu
dans ⁊ latibula occulta quasi vt in plurib⁹ inhabi
tās: sic etiā istos permutatos vidi alopiticos lepro
sos tāta malitia fraudulētia ⁊ cautelis abundare:
vt neq̄ etiā medicus quātūcūq̄ electus orator per
suadere possit eis ⁊ inclinare eos ad sui curationē.
Credūt em semp se eē decipiēdos sicut ⁊ alios frau
dare intēdunt. ¶ Est etiā illi alali ꝑpriū vt saltē bis
in anno a suis pilis puiet ꝑpter vehementē veneno
sitatē ⁊ corruptionē in humorib⁹ inuentā ꝑpter quā
cōsumit ⁊ corrūpit humidū partiū pili in poris ꝯti
nuatiuū. vñ ⁊ qñq̄ piloꝝ pori intrinsecus vlcerant.
Quid igit apparet tibi si vapor adustus q̄ est mate
ria pili in ipm ꝯuertibilis ab hac pessima ⁊ tremēda
valitudine corrūpat? ¶ Taceo ꝙ alalia illa maras
mant ⁊ exiccant. qꝛ em nōcū ꝟtus nutritiua ꝟtū
cūq̄ potēs esset si adhuc nutrimētū apponeret ꝑpt
prauitatē eius nutrito nō vniret et si adhuc vniret
nō ꝯuenienter assimilaret. Sed sicut humanoꝝ cor
poꝝ habitudo pinguis ⁊ mediocris necessario effi
citur p eoꝝ debitā nutrimēti appositionē vnionem ⁊
assimilationē. ita ⁊ ecōuerso p eorum actuū subtra
ctionē necesse est arescere corpora. Et sunt sermones
colligēdi ex pmo de gñatione ⁊ corruptione. ⁊ pma
pmi. doctrīa sexta. caplo de ꝟtute naturali ministra
ta. ⁊ de ministrātibus ei. Et legi pñt per magnū ꝓ
cessuz pmi ꝟtutū naliū Galeni. ēt pluries alibi. q̄ se
dū igit sit hūanū corpꝰ tāta infelicitate pmutari: vt
notū est vulgo: q̄ talr egrotātiū ꝯuersationē effugit.

Quarta ꝟo spēs elefantica 8t dispō cuius
interpretatio aliter a Paulo gre
co. aliter ab Alexādro habet. ¶ Nōnulli em volunt
eoꝝ q̄ lepiā elefanticā patiunt corpora stupēda q̄
dā magnitudie augmētari nō minus q̄ corruptio
ne partiū. adeo ꝙ naturalē hoim magnitudinē ex
cedat ꝑter imoderatā pinguedinē qua de Nicomach⁹
grecus oēs alios excessit vehemēti piguedie sua. Il
la aūt ab hac differt vel differebat. qm nō est cū pre
sentia corruptarū pustularuz. Elefantica ꝟo lepra
nō cēsatur ab illa vt paulopost demōstrabit. ¶ Alij
aūt crediderūt hāc leprā elefanticā nolari cū terri
bilitatoe⁹ aspect⁹ quā elefantib⁹ dicūt eē ꝑpriam.
¶ Nōnulli ꝟo dixerūt ipā3 taliter nolari pp corru
ptiōez formositatis coloris trāsmutati ad colorē cō
positū ex albo et nigro pp varietatē materieꝝ infra
tāgēdā. vt Aurel⁹ Barpōt in 5º practice. cap. de
elefantia. ¶ Et q̄dā cōcedētes supaddiderūt corru
ptionē in voce hūana pmutatā ad rugitū ipsoꝝ ele
fantū. ⁊ tu cōpone ola simul. ⁊ hēbis intētū. ¶ Est q̄
in istis egrotātib⁹ aspect⁹ valde terribilis vt etiam
circūstātes timere faciat. ¶ In facieb⁹ etiā eoꝝ ⁊ in
extremis ptib⁹ manib⁹ ⁊ pedib⁹ magnis numerosa
valde apatū multitudo pcipit q̄ qñq̄ magnitudinē
nucismuscate excedunt. qñq̄ ꝟo grano fabe assimi
lant cū duritie notabili et colore sili ei q̄ appet i mo
ro per tres dies ante perfectā eius maturatiōnem.
¶ Et corrumpunt pustule ⁊ circūstantes partes a
quibus emittit virus opacū fetidū astantes fugere
faciēs. ¶ Et supcilia ingrōssant qñq̄ magnitudine
maiori q̄ digiti medij. palpebre etiā ꝯsilibus apati
bus inficiunt ita vt scindant. ¶ Est etiā materia tā
te malignitatis ꝙ non solū superficiales partes: im
mo intrinsecas ⁊ pfundas palati ⁊ nasi crudelibus
apatibus inficiat intantū ꝙ vix eructatio fieri possit
per partes nariū ⁊ palati. ⁊ ad tantū qñq̄ perducū
tur vt cruciati suffocatione intermiant. ¶ Si etiam
eorum aures aspicies appēdiculas partes eaꝝ plu
ribus apatibus ⁊ corruptionis nō raro videbis infe
ctas: ita vt partes earū immo fere oēs cadere a me
visę fuerint. Et adhuc etiā in anfractuosis interius
partibus organi auditus pustule he oriunt oīno
surdū facientes. ¶ Cancer etiā non raro percipitur
in concauo palati in foramine colatorij ⁊ venarum
guidezeth. ¶ Vene etiam gule laterales ⁊ oēs ar
terie plene ⁊ extense percipiuntur sanguine congela
to ⁊ rancescit eorum vox ⁊ in locis iuncturalibus pu
stule predicte cōiter reperiunt: ⁊ splenis duritiēs q̄
magna percipit. ¶ Et incipit vt in pluribus corru
ptio substantialis in digitis pedū ⁊ albus pedibus
ipsis. Et quod mirabile dictu priuantur mēbra illa
vt in pluribus oīone sensus tactus. non quidez fm

ptes oẽs: qꝛ iã extincte forẽt ⁊ mortue. ſolo eñ ſenſu tact⁹ ꝑuatũ alal neceſſe eſt mori. 3° de ala. et ita de ptib⁹ dicẽdũ eſt ſicut de toto alali. ¶ Stupes etiam frequẽter ſi aliquẽ leproſuꝫ elefanticũ videres hñe aꝑa magnũ in oſſeo: ita ꝙ qñqꝫ trãſcendat mẽſurã capitis hoīs duplicatã. vt añ fores eccleſiaꝝ nõ raro videre poteris. ¶ Hec igit̃ in ſũma ſunt ſigna medico accñtia in leproſis et paſſiões ꝑ quas in earuꝫ ꝯditionib⁹ theorice agẽdũ eſt. Accñtia eñ magnaꝫ ptẽ ꝯferũt ad cognoſcendũ qd́ q̃d eſt. i. rei eẽntiam. ꝑmo de ala in ꝓhemio. ¶ Et ne talia volũtaria etiã ſine demõſtratiõe dicta videant̃ talr arguendo deduci pñt. In q̃buſcũqꝫ eñ corꝑibus egrotãtib⁹ inueniunt̃ mãe vel cãe ꝑmutatiõis corpoꝝ ſufficiẽtes ad inducẽdũ paſſionẽ ⁊ accñtia iã ꝑdicta cũ debita ipſaꝝ applicatiõe ad ſubiectũ aptũ pati cũ debita circũſtãtia tpis ad agẽdũ. neceſſe eſt in eis effectuꝫ vel effectus inuenire. ſꝫ in oĩbus leproſis ꝑdictis inueniunt̃ oẽs vel plurime illaꝝ q̃ dicte ſunt. ergo i eis oĩbus neceſſe eſt inueniri accñtia iã ꝑdicta. diſcurſus eſt bon⁹. qꝛ in ꝑmo ꝑme. ⁊ ꝯñtia cũ maiori tenet ex altiori ſcia. qꝛ ex ſufficiẽti aſſignatiõe cãruꝫ ꝯcedi dꝫ effect⁹. ⁊ minor ꝓbat̃. qꝛ in oĩbus hmõi leproſis ſiue leonina alopitica tyria ⁊ elefantica valitudine laborãtib⁹ materia inueniť ſufficiẽs q̃ntitate ⁊ qualitate ſua ⁊ mẽbra parata pati. ergo ⁊c. pꝫ hec ꝯñtia ſcd́a ex debita ſeq̃la ei⁹ ad ꝑmiſſas. ⁊ añs deducit̃ inductiue. ꝗs eñ negaret materiã melicã genitã ex aduſtione cholere q̃ facit leprã leoninã poſſe inficere ſanguinẽ venalẽ ⁊ arterialẽ ſpm ⁊ ſubſtãtiã mẽbroꝝ. ꝓpter qd́ ⁊ corpora exiccant̃. ⁊ corrũpunt̃ cõpagines mẽbroꝝ ſimpliciũ ⁊ ꝯpoſitoꝝ ⁊ ſpũs aialis naturalis ⁊ vitalis ꝑmanẽti in corpore a materia iã ꝑdicta ⁊ ſpũs q̃ de nouo gñant̃ etiã corruptiui efficiunt̃. Mala eñ cõplo melica ꝑdicta ꝓhibet alam gñare ſpũs ꝯuenientes ad opões ꝓducẽdas. Neqꝫ ẽt vapor q̃ dꝫ eẽ mã gñatõis ſpũs vitalis eſt tpat⁹ in q̃ntitate nec i q̃litate. imo corrupti gñant̃ ex eo ſpũs vñ mirũ eſt ſi opões interioꝝ ſenſuũ ⁊ exterioruꝫ diminuunt̃ ⁊ corrũpunt̃. vt ſupra iã declaratum eſt. Ala eñ ꝓducit opões tales. q̃lia ſũt organa. i. mẽbra iſtrũa. ſ. ſpũs ⁊ mãe hũorales. ſꝫ hec oĩa tria ſunt corrupta. ergo corrupte neceẽ ꝓducent̃ opões.

Ex hoc igit̃ fundamẽto diligẽt ꝯſiderator ꝟificare poterit oẽs paſſiões ⁊ accñtia q̃ ſupius attributa fuerũt lepre leonine. ¶ Silr etiã ex hoc fũdamẽto manifeſtũ eſt ſcd́o ꝟificari poſſe oĩa accñtia ⁊ ſigna q̃ ſupius ponebãtur de lepra ſcd́a tyria nolata. ¶ Et ꝯñter etiã 3° ꝟificari pñt ſigna attributa lepre alopitie. ¶ Et tãdẽ 4° facile intelligi pñt accñtia in lepra elefãtica quoꝝ corruptionẽ ꝑterire nõ volo. qm̃ hec eſt illa q̃ ꝓpe eſt egritudo magnifici ⁊ excellẽtis dñi comitis de cãpo baſſo. Cu ius q̃dẽ ſigna ponunt̃ ⁊ paſſiões eẽ. ¶ Primo qꝛ augmẽtat̃ ſm totũ aut magis ſꝫ ptes ⁊ ꝓpe extremas ſanguis eñ melicus effect⁹ eſt duplici melie ſpecie Una q̃dẽ eſt fecalis melia ſibi ꝯmixta quã tñ nõ pono eẽ mãlẽ cãm lepre elefantice: ſꝫ mãli cãe ipſi⁹ cõmixtã. ⁊ hec eſt illa q̃ cũ ſanguine ad mẽbra iferiora ꝓpulſa ſanguinẽ reddit ineptũ nutricatiõi ꝯueniẽti. vñ ⁊ ꝯtinue multiplicatus ſub forma aꝑtis in venis: ⁊ velut ꝯiũcta cã in poris mẽbroꝝ augmentat̃ ſubſtãtiã coꝝ qꝛ inept⁹ eſt trãſmutari in mẽbra digeri reſolui ⁊ inſenſibilr expelli q̃ ſunt cãe excreſcẽtie mẽbroꝝ: imo ⁊ toti⁹ corꝑis. ¶ Et ne cauillãdo ꝯtingeret dubitare. qꝛ ſanguis ille melie fecali cõmixtus nõ vꝫ apt⁹ aſcẽdere ſupius ꝓpter grauitatem ſuã ſicut inferius. iõ nõ poterit magnificare mẽbra ſupiora. ¶ Dicẽdũ ꝑmo ꝙ cũ hec mã melica ſit ſanguini vehemẽter ꝯmixta: ⁊ oporteat mẽbra nutriri. qꝛ viuũt: eſt neceſſariũ ꝙ tã ad ſupiora q̃ꝫ ad inferiora mẽbra ſanguis ꝓpellat̃. Et ſi vtus diſcretiua tñ eſſet potẽs vt ſepararet meliam illã a ſanguine. tunc nõ eſſet neceſſariũ ꝓpter hãc cãm mẽbra ꝑternaturaliter magnificari. ¶ Et iterũ ſcd́o rñdendũ eſt qd́ lꝫ mãei melice ol propter grauitatẽ ſuã repugnet ꝑ ſe aſcẽdere. ꝑ accñs tñ fert̃ ſurſum a motore extrinſeco q̃ eſt calor ꝑter naturaꝫ a quo nulla mã melica aduſta euat̃. Nã in oĩ aduſto corpore reſeruat̃ veſtigiũ adurẽtis cãe. ſ. caloris extranei. ꝑ° de gñatione alaliũ. Ex q̃b⁹ appꝫ ꝙ in elefãtico leproſo ꝓpa paſſio eſt magnificari mẽbra: ⁊ maxie faciẽ cũ euerſiõe ſui ad tartareã figurã notabilr magnã. ¶ Dixi aũt ſupius ꝙ nõ ponebã materiã melicã hypoſtaſiuaꝫ eẽ cãm alicui⁹ lepre. ſꝫ opꝫ ipſam aut eẽ melie aduſte cõmixtã ⁊ adhuc ſubdñanter: aut lepre materiã cuiuſlibet eẽ mãm melicã ſanguineã cholericã ſſtancã ⁊ melicã. Et ſic cũ bñ ꝯſiderabunt̃ ſmones Auic. 3° q̃rti. tract. vltimo de lepra. videbit̃ ꝙ añs ⁊ ꝯiuncta mã leõine lepre erit melia chol:ca. Mã ꝟo tyrie erit melia ſſtatica ſicut alopitie mã eſt melia ſanguinea: ⁊ elefantice lepre mã eſt mã melica genita ex aduſtiõe melie. Et ꝓpterea hec lepre ſpẽs peior eſt aliis ꝑꝑ plura. ¶ Primo qꝛ aliis parib⁹ hec lepra eſt venenoſa magis. ꝓbat̃. qꝛ mãei ei⁹ attribuit̃ ꝓpetas interficiẽdi alalia guſtãtia ipaꝫ: qd́ nõ ſcribit̃ de altera melia aduſta. ¶ 2° qꝛ in mã hui⁹ repit̃ gd⁹ caloris aduſtiui. qd́ appꝫ. qꝛ ꝓiecta ad terrã bullit in ſupficie ei⁹. qd́ forte ꝯtingit ꝑꝑ q̃litates illi⁹ mãei vigorari ꝑ ꝯtrarietatẽ ei⁹ cui approximat: qd́ ẽ dictũ ꝑ antipariſtaſiꝫ. Hec igit̃ praua mã i vẽis ⁊ arteriis exñs añs cã ẽ lepre elefantice. i poris ꝟo mẽbrorum ſparſa ⁊ imerſa ꝯiũcta cã ipius ẽ. ¶ Ex q̃ fundamẽto appꝫ ſi terribilis dꝫ eẽ aſpect⁹ hoꝝ languẽtiũ. ita vt igniti vapores ſpũi viſibili cõmixti e lati ad oclin aſpectũ ipoꝝ reddũt q̃ſi ſerpẽtinũ ⁊ expaueſcẽtẽ intuẽtes eoꝝ. ¶ 2° ꝟo ẽ iſtoꝝ aſpect⁹ terribilis. ꝓpter qꝛ mã in tota facie multiplicata frõtẽ palpebras ſupcilia aures naſuꝫ nares ⁊ labia nãlr rare exñtes ꝑparãt ipſam ad facilẽ ſuſceptiõeꝫ mãeꝝ illarũ: licꝫ ſint groſſe. ⁊ ferunt̃ tales mãe ſupi⁹ cũ ſanguie: vt dictũ ẽ. aut a caliditate ſubleuãte illas motu recto ſurſuꝫ. ⁊ talis mã i poris recepta vnit̃ ⁊ multiplicat̃ ꝑꝑ frigiditatẽ circũſtãtis aeris. ¶ Et qꝛ caliditas facit ad ſeꝑatiõeꝫ ptiũ melie: iõ ipa nõ adeo ꝯgregat̃: vt vnũ vl̃ pauca efficiat aꝑata. ¶ Et cũ mã melica ſit q̃ ſui terreitate facit duriciẽ. iõ dura ſũt illa aꝑata. ¶ Et qꝛ tal̃ mã cõmixta ẽ cũ ſanguie: iõ vertit ipꝫ ad opacũ vl̃ nigrũ cũ veſtigiis rubedis pauce. Jõ taliũ aꝑatũ color ẽ niger cũ remiſſo veſtigio rubedis. Et q̃m

mā iſta acuta eſt: ideo corrūpit mēbra apoſtata: & qñq; corrūpit etiā & vlceratas ptes nō apoſtatas: cū effūdit̄ exteri⁹ virus per ſupficiē cutis: aut interius per poros mittit̄ de pte ad ptē. ¶ Et ex eodē fundamento appet declaratio eueīt⁹ cācri in palato et in naſo. Mā eīm multiplicata melica pdicta in venis & arterijs pāniculoꝝ cerebri & ſubſtātie ei⁹ deſcēdit ad inferiorē ptē cerebri ad totū qui lacuna nolat̄: & a venis effuſa fertur in carnoſam & pānicularē ptē colatoriū oris: & efficit ibi apoſtema cācroſuz. ſicut a loco carūcularū cerebri deſcēdit ad rizā & ptes interiores naſi melicas puſtulas ibidē efficiēdo que vtplurimū nō ſunt tāte duritiei quāte in alijs ptib⁹. & hoc pp māz melicā in ſuis q̄litatib⁹ refrangi a fl'atica materia q̄ nō educat̄ q̄n plurimū deſcēdat ad naſuz & effūdatur ad ipm. Propter qđ nō raro decipiunt̄ cyrurgici exiſtimātes illud apoſtema eſſe polipū ꝓpter frequētiā euent⁹ polipi in naſo. cū tātū tale apoſtema ſit cācroſuz. refractis tñ & ꝑmutatis aliq̄liter in eo ſignis cancri a mā flegmatica: vt dictū eſt. ¶ Ex qb⁹ etiā clare liquet ꝙ nō eſt mirabile ſi ſenſus iteriores ꝓpe imaginatiua cogitatiua & memoratiua ledunt̄ leſiōe corruptiōis in opōnib⁹ eaꝝ. quō eīm nō cuz mãe pdicte inficiant mēbra & ſpūs & loca in qb⁹ interioꝝ ſenſuū corrūpūt oꝑōnes. ¶ Propter qđ fūdamētū etiaz nō raro corrūpūt̄ opōnes exterioꝝ ſenſuū ꝑcipiūt eīm frequēter tactu rē tepidā ſub ſpecie caliditatis intenſe. Etiā qñq; guſtabilia acria cū acuitate ꝑcipiunt̄. velut ſi miſceret̄ acetū cum ſulfure. Auditiua etiam potētia decipit̄ qñq; in ꝑcipiendo ſibilū tinnit⁹ & ſtrepit⁹ in aere: in q̄ tñ nō ſunt. Et appet eis qñq; olfacere res fumoſas & acutas vt cōbuſtiones aſpalti ſulfuris & ſimiuz qđ totū cōtingit propter corruptos vapores a mā ignita ad organū olfatus delata & ſpūi olfatus cōmixta. Et pari rōne viſiue potētie corrūpunt̄ opōnes. ita vt imaginationes in aere ꝑcipiantur ex vaporib⁹ corruptis in cerebro multiplicatis ſpūi viſibili cōmixtis & inficientib⁹ totū oculū & pncipalr ad criſtalloidē. ¶ Vñ & ex hoc fundamēto deducere potes quare cōturbata hñt & corrupta ſomnia. ita vt appeat eis qñq; aſtare & altercari cū demonib⁹ & bellū & rixā agere cū his tñ q̄ ſunt amici q̄ ola intelligēti predicta facillima ſūt. ¶ Propter qđ ſi corrūpit̄ eoꝝ appetit⁹ & ledit̄ p viā intēſionis non eſt mirabile: qm̄ mā melācholica ad ſtōachū delata & multiplicata acuitate ſua pūgēdo: ſtipticitate ſua conſtringendo: ponticitate ſua pungendo & corrugando exprimit et conſumit humidum ſubſtantiſicum oris et totius ſtomachi: quare ſemper fere ſunt fameſcētes & vix ſaturari poſſunt. ¶ Qualr ꝟo & ꝓpter qđ in ſplene epate & in meſentereo multiplicent̄ melice mãe oppilātes & apoſtemātes mēbra pdicta & efficiētes in eis corruptiones vlceroſas. Et qualr in hac diſpōne qñq; ſupueniat melancholia mirachia ex pdictis plane haberi pōt. ¶ Et ꝯſequēter quare pedibus magnis ſiant apoſtata multa dura nigra obſcura corrumpentia ptes: & ꝓprie digitos pedū iā ſatis eſt facile videre. Et variant̄ qñq; pedes ipſorū ꝓpter multitudinē materiei melice ſuperflue implētis venas: que qñq; adeo groſſa exiſtit vt a venis effundi non poſſit in poros ita vt efficiat in eis apoſtata. Sed in venis cōculcata remanēs extēdit eas: ita vt circūuolui videant̄ mēbra velut a vitibus. quare vites a ſapiētib⁹ ſunt denominate varices. ¶ Amplius penultimi accidētis videlz tumeſcentie emorroidaꝝ & cecitas earū valde facile pōt hēri intellect⁹. Intumeſcūt eīm ꝓpter ſanguis groſſitiē & multitudinē. Cece ꝟo. i. nihil educētes efficiūt emorroides ꝓpter ſanguinis terreſtreitatē & groſſitudinē: cui repugnāt exire p orificia extremitatum venarū emorroidaliū que ſtricta ſunt. ¶ At ꝟo vltimo nō raro videbis elefanticuz hēre oſſeū apoſtatum apoſtate tāte extēſionis ꝙ ſtupefacit aſpiciētes. Materia enim melica dupliciter pncipalr effundit̄ i oſſeū. Primo p venas ramificatas a chili deſcēdēte q̄ deſcēdūt ad oſſeū cū pāniculo decimo. 2° ꝟo mā iſta effūdi pōt a meſenterio per venas in ipſo exiſtētes multiplicatas ad pāniculum ſifac. Et qr ab inferiori pte ſifac oritur pāniculus qui nolat̄ didim⁹ in quo ramificantur & inueniunt̄ vene cōtinue cū venis ſifac inteſtinalis. cuius ipſe didimus eſt ps. Ideo cū didimus inuoluat ſubſtantiā teſticuloꝝ nō eſt mirabile ſi in teſticulis & toto oſſeo abunde recipiat̄ mā melica ſubſtantie teſticuloꝝ & toti⁹ oſſei apoſtatiua apoſtate magne extēſionis. pp ꝯtinuū mãerū deſcēſuz oſſeū non euatur a corruptione in ſuis ptib⁹ vlceroſa in tantū ꝙ frequēter ſubſtātiales ptes ei⁹ cadūt a ſcachiloſa corruptiōe. ¶ Ex quib⁹ ꝯcludere potes ſi ſanguis leproſi aſtātes tāgētes ipm inficit. ¶ Etiā aut directe potes ex iſtis ꝙ vt i ptib⁹ & q̄ſi ſp leproſ⁹. & lepra ſa gñat leproſos. ꝙ etſi veriſſimū exiſtat de ol lepra. maxime tñ verificat̄ magis de elefantia dicta. cum ipſa ſit prauiſſima & venenoſa magis olbus alijs. vt ſupra deductū eſt. ¶ Hec in ſumma eſt ſpēs lepre qua affligit̄ magnificus dñs comes de Cāpo baſſo & eſt modus et fundamētū theorice contēplationis circa oēm ſpēm lepre: & ſupadde libito tuo. Oportet itaq; vtilius circa ipſam contemplari curatiōis modum oſtendentis. vt nunc ſequitur.

Secūda pars huius tractatus. De cura lepre elefantice continens capl'a decem ſm intētiones. io. habēdas in ea.

¶ Modus vniuerſalis curationis hui⁹ valitudinis.

ITaq; vt huius tremende valitudinis ſcientifice & vtiliter regimē oſtendā: in decem intentiones ipz partiendum eſſe deduxi. que etiam ſm partē in ol ſpecie lepre adminiſtrari poſſunt & neceſſarie ſunt. lz eas & inſtrumēta earum reſtringaz proprie magis ad curam elefantioſorum. ¶ Particularē enim curam leonine lepre in alio tractatu ſatis cōuenienter euacuaui ad quendam nobilem venetum de Raimundis. ¶ Et alopitice lepre materiam curationis euacuaui in alio tractatu ad quendam gaitanum inſcripto. ¶ Et tyrie lepre materiam declaraui curationis in tractatulo ad S. Nicolaum de iuſtinopoli inſcripto. quare multa q̄ hic ſcribentur elefantioſis erūt propria magis. ¶ Erūt autem intentiones iſte. quarū prima eſt rectificatio regiminis ex parte ſex rerum non naturaliuz. ¶ 2ª

vero eſt materierũ minoratiua euacuatio. ❡3ª vero eſt eap̄ diuerſio. ❡4ª eſt digõ ipſap̄. ❡5ª eſt eradicatiua euatio. ❡6ª eſt mãep̄ copleta conſumptio. ❡7ª eſt rectificatio mẽbrop̄ in qb⁹ tales mãe generant. ❡8ª vero eſt corruptio prauitatis ⁊ venenoſitatis mãep̄. ❡9ª intẽtio eſt electio medicinap̄ a tota ſpecie contrariantiũ lepre. ❡10ª ⁊ vltima eſt accidentium correctio.

❡Intẽtionis prime De rectificatione regiminis ex parte ſex rerũ non naturalium. Cap̄.j.

Perficit aũt intẽtio p̄ma p̄mittẽdo p̄° q̄ qr melia melã olica eſt fride cõplonis ⁊ ſicce. Ĩõ opz rep̄ nõ nãliũ effectũ ẑiari ſibi calefaciẽdo ⁊ hũectãdo. Et cũ ibidẽ ſit ẑd⁹ caliſtatis p̄ter nãz velut i aduſtis corporib⁹. Ĩõ oporteret corrũpi per infridãtia. Et qr repit in mã venenoſitas. ideo opz ẑuari p̄ inſtr̃a venenoſitatis corruptiua. Et ſiquidẽ quia hec nõ ſunt bñ cõpoſſibilia reperiri oĩa in ſimplicibus medicinis. imo ẽt rariſſime in cõpoſitis. Ideo omne regimen refrangetur ex iſtis. vt deſcendendo videbis.

Eligatur itaq̄ aer calidus ⁊ hũid⁹ leui caliditate ampliori tñ hũiditate ⁊ p̄ptie que inueniũt apõ parietes mõtiũ diſcooptorum oriẽtali plage ⁊ p̄ti meridiõali que ꝑpinq̄ eſt oriẽtali aut p̄ti ſeptẽtriõali eidẽ meridiõali ꝑpinque. Et ſit loc⁹ vel hitaculũ ei⁹ ꝑpinquũ decurſib⁹ fluuiop̄ laudabiliũ: aut vbi hĩcinde ſcaturiũt fõtes diuerſi ⁊ electi vbi flat⁹ vẽtop̄ oriẽtaliũ. Et ſit aer p̄dictap̄ p̄tiũ ſeren⁹ a caligine nebuloſitate p̄uat⁹ vt tectis ⁊ arborib⁹ velut citris citrãgulis ⁊ ẑſilib⁹ ornat⁹. ❡Et ſiq̄dẽ talis repiri nõ poſſet. imo eẽt excellẽter caũ⁹ tũc frãgat cũ frequẽti aſp̄ſiõe fontalis aq̄. aut decoctionis violarũ nenufaris extremitatũ lactuce ſempuiue: ⁊ ẑſiliũ. Aut ſuffumiget ex puluere iſtop̄ trociſcorũ carbonib⁹ p̄ue flãme ſup aſp̄ſo. q̄rũ deſcriptio eſt hec. ℞. flop̄ nenufaris: violap̄. añ. ʒ.j. ſeiũ lactuce endiuie ſcariole. añ. ʒ.ß. ſeminũ q̄tuor cõiũ fridop̄. ʒ.vj. amili. ʒ.ß. cãphore. ʒ.j. cũ ſucco lactuce forment trociſci põderis. ʒ.ß. q̄ poſt exiccationẽ eorũ puluerizent ⁊ ſuffumiget hitaculũ mane meridie ⁊ in crepuſcu'o noctis ex eis. Et eadẽ hora ſufficiet ſuffumigatio cũ decoctiõe vel puluere foliop̄ citri ⁊ citrãgulic ⁊ ẑſimiliũ. quop̄ magna repit copia i celeberrimo regno apulie. ❡Si aũt ẑtigeret hitaculũ expoſitũ eẽ ⁊ ꝑpiquũ aq̄lonari plage. tũc ſuffumigationes ⁊ aſp̄ſiões p̄dicte vtiles erunt ⁊ ꝑprie ſi eis ſup addat aliq̄d de foliis pomop̄ dulciũ criſomillop̄ ĝnatop̄ dulciũ ⁊ aliop̄ vegetabiliũ caliditatẽ hñtiũ. ⁊ folia fiſticorũ ⁊ amigdalap̄ arbop̄ vtiliſſima eẽnt. Et facile ſuffumigiũ eẽt hoc. ℞. trociſcop̄ dyaniop̄. i. de violis. ʒ.ß. trociſcop̄ de cãphora. ʒ.j. fiat cũ ipſis decoctio aũt ſuffumigatio vt dictũ eſt. ❡Et eſt ei neceſſariũ vt cũ p̄dictorũ decoctionibus ſepe abluãt camiſie ipſius ⁊ p̄ñi quos tãgit: ⁊ veſtes eius cũ p̄dictop̄ puluere ẑſeruent in coſinis ⁊ ſuffumigent eis. Et gratia huius ẑfert excellẽter hoc aromaticũ ſepe odoratũ: cuius d̃ſcriptio ẽ hec. ℞. terre ſigillate ⁊ luti armẽi. añ. ʒ.ij. flop̄ borag. bugloſſe foliop̄ baſiliconis. añ. ʒ.j.ß. violap̄ flop̄ nenufar. añ. ʒ.ij. cãphore. ℈.ß. ſiſimbrie flop̄ ſalicis ſeiũ lactuce añ. ʒ.vj. fiat oĩz p̄ſe[illegible] ⁊ ligent in ſyndone ⁊ ſepe odoret. ❡Et d̃ ãnexis aeri caueat ſũmope ne pecĩ⁹ ⁊ caput veſtibus ⁊ tecturis ẑſtrigẽtib⁹ muniat: ⁊ man⁹ ⁊ pedes p̄ñis albis ſepe ꝑmutatis fulciant: ⁊ ꝑprie cũ pellib⁹ agninis in tepore hyemis man⁹ pedes ⁊ caput cuſtodiri debent.

In cibis aũt electio fiat ſm̃ hũc modũ ſupponẽdo p̄mo: q̄ opz eos nõ eẽ pure cibales. qr operãtes a materia preciſe. ſz opz ipos eſſe cibos medicinales tẽpore debilitatis multiplicate in accidẽtib⁹. ⁊ magis eſſe reſtauratiuos q̄ alteratiuos. ⁊ ecõuerſo ipos eẽ magis alteratiuos q̄ reſtauratiuos cũ iuenirẽt p̄i⁹ nõ ita directa. Qualr aũt opz eos in q̄litatib⁹ diſponi appuit i p̄dicto cap̄. de aere. debẽt eñ eſſe leuiter calefactiui cõmixti cũ ifrigidãtibus ⁊ potẽter humectatiui. ❡Propter qd̃ oporteret panẽ ipop̄ eẽ ẑfectũ cũ aq̄ ſcariole aut aq̄ violarũ portulace vel lactuce: ⁊ hr̃e ſalis parũ ⁊ eſſe bñ fermẽtatũ mediocriter coctũ abſq̄ aduſtiõe nõ hñtẽ etatẽ pluriũ q̄ duop̄ dierũ. ꝑp qd̃ braciatelli cũ farina fermẽtata cõpoſiti eẽnt ſibi cib⁹ cõueniẽs: qr eorũ exiccatio ⁊ ingroſſatio remote ſunt p̄ aquã in qua infundunt que dat eis penetrationẽ ⁊ ablutionẽ cõueniẽtẽ. vñ ẑalte ſiue nebule eẽnt ei icõueniẽtes. ❡Silr ẽt ⁊ carnes opz eſſe leuis digõnis ⁊ boni nutrimẽti: ſicut pullop̄ ⁊ volatiliũ degẽtiũ in aere ⁊ in aquis: velut anatuli pingues ⁊ p̄dices ⁊ faſiani ⁊ frãcolini ⁊ ſtarne turtures turdi pingues ⁊ palumbi ſylueſtres ⁊ pipiones oĩno dimittat ⁊ aliap̄ vſus carniũ ẑuenit ei ⁊ ꝑp̄e cũ nõ ſũt valde pigues: ⁊ caro capti menſalis: ⁊ caro vituli lactẽtis ⁊ caſtrati iuuenis ⁊ porcellop̄ iuuenũ domeſticop̄ vel ſylueſtriũ cõueniũt ei: ⁊ caro gazelli ẽt ⁊ iuuẽculi cerui eſt ſibi cõueniẽs: ⁊ q̄lec cõueniũt ei. ⁊ caro cuniculi ẽt multum laudabilis ẽ. Caro leporis nõ pl' mihi ꝑp melicitatẽ ſuã. ❡De piſcib⁹ aũt optimi ſũt ſibi fontales oẽs iuuenes oĩ limoſitate ⁊ viſcoſitate p̄uati: ⁊ ꝑp̄e q̄ ſũt approbati i ciuitatib⁹. Meliores aũt ſunt ei fõtales ⁊ fluuiales q̄ maritimi. ⁊ iterũ ẑueniẽtiores ſunt ei elixi q̄ aſſati. Si aũt coq̄nt in oleo meli⁹ ẽ ei oleũ de ſiſamo ⁊ oliuarũ q̄ de nucib⁹: ⁊ ẑuenit etiã ei oleũ de amigdalis dulcib⁹: qm̃ conuenienter mũdificatiuũ eſt ⁊ ſpirituũ. Butyri aũt vſus i hoc viro nõ vr̃ cõueniẽs ꝑp iflãmabilitatẽ ⁊ iflãmationẽ ſuã. ❡De fructib⁹ ẽt ẑueniũt ei ſuo tp̄e ceraſa ⁊ auellane recẽtes ⁊ amigdale ⁊ pira muſcata ⁊ reliq̄ dulcia. pira ẽt laudant ei. Fic⁹ recẽtes ⁊ ꝑp̄e q̄ñ poſt eap̄ comeſtionẽ bibit aq̄ recẽs ⁊ dimittit vinũ: cũ ẽt mediocris dulcedinis ſit: aut põticitatẽ laudabilẽ hñs ſunt ſibi ẑueniẽtes. ⁊ p̄ſica ẽt laudant ei. ⁊ poma ĝnata dulcia ⁊ muza ſũt eidẽ valde bona. Acetoſa vero ĝnata nõ cõueniũt ei ꝑp ẑueniẽtiã cõplonis eop̄ cũ melia. [illegible] eñ acredo aceti nocet melicis. ẑ° regimis acutorũ. Nuces ẽt meſpile ⁊ ſorbe citõia ⁊ caſtanee dimitt[illegible] pomaꝛo bñ matura laudari p̄ñt ei: ꝑp ea qr reſi[illegible] putrefactiõi: imo rectificãt eã. Vue aũt bñ dulces et albe p̄ duos dies poſt eap̄ collectionẽ ẑſeruate ẑueniũt. ❡De ferculis aũt ẑueniunt ei cicep̄ rubeorũ ⁊ albop̄ brodiũ: ⁊ ſpinachia bleta endiuia cucurbita

lactuca portulaca refracte cū folijs feniculi humi.
oīa hec bñ ꝯueniūt. Melones aūt bñ maturi ꝓpter
infrigidationē ⁊ hūectatiōez ⁊ lenificationē ꝙ̄ ē i eis
ſunt ei boni. Et pari rōne ꝯuenirēt citrulli vel cucu-
meres dicti niſi timeret̃ eoꝝ putrefactio vel putre-
do ex eis. Angurie ṽo ⁊ ꝓprie ꝙ̄ naſcuntur in regno
apulie ſunt ſibi bñ cōuenientes ꝑꝑ aptionē ⁊ infrigi
dationē ꝙ̄ repiturā in eis: ⁊ cōuenientē nutricationez
acceptā ex dulcedine earū. ¶ De radicib⁹ ṽo euitē-
tur ſcoꝛ deon poꝛrū alleū bulbus et raphan⁹ niſi in
raro vſu. Et ferculū laudāt ei factū ex iure decoctio
nis ranarū fluuialiū: ⁊ ꝓprie cū folijs blete malue
violarū et cucurbite. Criſolocāna vero inter alias
plātas etiā ſibi valde vtiliſſima eſt. ¶ Lactis ṽo vſus
eſt ſibi valde ꝯueniēs: ⁊ ꝓprie factis in co ferculis ꝙ̄
buſcunqꝫ. ⁊ lac coagulatū coloſtra dictū ⁊ poſt ca-
ſeum a lacte recocta nōiatū: ⁊ caſeole recētes optīe
ſunt ei et cōuenientes. ¶ Mellis ṽo vſus lꝫ ab aucto
ribus vniuerſa fere concoꝛdia approbet̃ i hoc tamē
viro nō plꝫ mihi ꝓpter coꝛruptibilitatē ei⁹ in ſtoma
cho ſuo a caliditate epatis notabiliter diſtemperato.
¶ Uſus ṽo aromatum: vt pipis cinamomi vtriuſqꝫ
galāge. ℥ ℥. ⁊ ſimilium calidoꝝ nō placet ne ꝑparent
hūores ad aduſtionē. Uerū ſpērū infraſcriptarū
vſus placeret mihi ad vigorādū digōnē ei⁹ ꝓmaꝫ ⁊
ſcdam imo et tertiā. quarū deſcriptio eſt hec. ℞. cro
ci. ʒ. ſ. cinamomi. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. violarū floꝛū nenu
fare ſe. acetoſe ſcariole coꝛalloꝝ āboꝛū. ana. ʒ. ß. ſan-
daloꝛū amboꝝ. ana. ʒ. ſ. fiat oīum ꝑ ſe puluis et cō-
miſceat̃. ¶ Carniū ṽo et reliquoꝝ ciboꝝ ſalſoꝛum
vſus dimittēd⁹ eſt ꝓpter cāuꝫ notā. ¶ Pinguedine
aūt anatis galline vituli caſtrati in cibarijs vti po-
teſt: et pinguedo etiam poꝛci colata aſſungia nomi
nata non multū ſalſa placet mihi. ¶ Aceti ṽo vſus
mediocriter acuti ꝯcedi pōt ei. acutū aūt acetum ⁊
acre valde nō plꝫ mihi. Sapa vero vel vinū coctuꝫ
in ſuis cōdimētis plꝫ mihi. zuccari autez vſus ſit ei
mediocris. ¶ De ꝑparationib⁹ ṽo ciboꝛū mihi pla-
cēt magis elixa ꝙ̄ aſſata. ¶ Et de ꝑtib⁹ aīalium di-
mittant̃ vēter epar ⁊ coꝛ ⁊ ꝑncipalr ſplē. Cerebrum
aūt elixū aliqñ nō eſt ei reprobabile. Multa aūt aīa
liū piguedo nō ꝯuenit ei niſi refracta cū recēti agre
ſta nō ſalita. aut cū ſucco citrāguloꝝ: ⁊ ꝓꝑe illoꝝ ꝙ̄
reperiunt̃ in regno Apulie. quoꝝ ſapoꝛ declinat ad
dulcedinē. Et ſimiliter cōueniret ei ſuccus lymonū
quoꝛūdam qui inueniūtur ibi et vocant̃ lime: qua-
rū ſapoꝛ ad dulcedinē declinat pōticitati cōmixtā.
⁊ hoc ſatis de cibis dictum eſſe videtur.

Nūc aūt de potu dōm. vinū ꝙ̄ qðlibet nigrū vł
obſcurū dimittēdū eſt: ⁊ ſilr rubeū ꝑꝑ
ꝑtē terreā a racemis i eo ipoſitā. Silr oē albū vinuꝫ
fumoſuꝫ ⁊ potēs oino effugiat. Cōueniēs eſt aūt ei
vinū albū paucifeꝛū ſapoꝛe amenū mediū inter dul
ce ponticū et acre. Et ſi tale naturaliter non poſſet
haberi: tunc lymphandū eſt cuꝫ aqua electi fontis
clara ſubtili odoꝛifera aut ſaltem ab omni fetoꝛe ꝑ-
uata accepta a fonte in quo non reperiatur multi-
tudo ranarū vel viperarum. ſed exiſtat celo diſco-
opertus in cuius fundo ſcaturiat aqua diſcurrens
per lapillos et nō per lutū vel alueum fetidū. ꝑꝑ qð
laudabiliſſima ſibi foret aqua ciſterne ꝙ̄ cū depura
tione quā accepit in mediū ex colliſione ventoꝝ. am
plius etiā facta eſt expurgata magis diſcurrendo
per argillā ⁊ arenā: ex ꝗbus ciſterne ꝯſtruunt̃ rōna
li artificio. ¶ Si etiam qñqꝫ hic dñs vteret̃: ⁊ ꝓprie
in diebus frigoꝛis hydromelle facto ex viginti par-
tibus aque ciſterne ⁊ parte vna mellis per decoctio
nem cadētibus vſqꝫ ad quarte partis ꝯſumptionē
eſſet ſibi vtile. ¶ Uino aūt ꝯſulo ſibi vt tpe quo vue
erūt bñ mature faciat ſibi fieri vinū ſm hūc modū.
Accipiant̃. iiij. vel. v. maſtelli careni bñ dulcis infun
dant̃ in eis herbe ſcariole recētis lib. j. radicū enule
mūdatarū ⁊ minutim inciſaꝝ lib. j. ß. ſeminū lapacij
acuti ⁊ acetoſe que eſt ſpēs eius. ana. ℥. j. infundant̃
in ꝑdicto muſto: ⁊ cū bñ clarificatuꝫ fuerit accipiat̃
in potu. ⁊ ſi potēs fuerit miſceat̃ eidē altera medie-
tas aque ciſterne. verūtñ melius eſſet vt ipſa aqua
ciſterne bulliret in vino: ita ꝙ ad qnqꝫ maſtellos ꝑ-
dicti vini ponerent̃ maſtelli duo aque ciſterne. ⁊ hic
quidē potus eſſet ei vtilis a ꝑncipio mēſis octob. ꝑ
totū mēſem martij. ¶ A ꝑncipio ṽo mēſis martij vſ
qꝫ in finē ſeptēbris ꝯueniret ei talis potus. cuius de
ſcriptio eſt hec. ℞. muſti ſupraſcripti ⁊ aque ciſterne
ana. maſtellos duos. epatice bñ ablute ⁊ mūdate ꝙ̄ a
Galeno denoīat̃ lichin. ſexto de ſimplici medicīa. lib.
j. creſſonū fontaliū ⁊ ſenationū. ana. lib. ß. folioꝝ citrā
guli recentiū lib. j. incidant̃ minutiꝫ ⁊ ponantur ad
bulliendum: cum eo: ⁊ cum exiccatum fuerit vtatur
eo vt dictum eſt. hoc in ſumma videtur eſſe regimē
ex parte cibi et potus huic viro conueniens.

De mō vero accipiēdi cibū ⁊ potū ꝑma regu
la obſeruāda eſt ꝙ nunꝙ̄ accipiat ci
bum neqꝫ potū niſi verus ⁊ nō mēdoſus appetitus
inuitet ipm. ¶ Scðs cañ. ꝙ nullū cibū accipiat ſtan
te nauſea vel faſtidio vel abominatione in ſtōacho:
immo tardet̃ cibus vſqꝫquo ſtomachus a predictis
fuerit alleuiatus. ¶ Tertius cañ. eſt ꝙ nō ꝯcurrat
ad accipiendū cibū aut potū niſi ꝑcipiet ſtomachū
a ꝑdictis eſſe ꝯuenienter alleuiatū. tūc eñ cibet̃ ⁊ nō
tardet. ¶ Quartus cañ. ꝙ nullū cibū accipiat igluu-
ioſe ⁊ ſubito degluttiēt. ¶ Quintus cañ. eſt ꝙ mul
tum ipſe expēdat in multū maſticando cibū anteꝙ̄
degluttiat ipm. ¶ Sextus cañ. ꝙ cibaria multū di-
uerſa gñe ⁊ ſpecie in vna mēſa dimittant̃. ¶ 7⁹ cañ.
eſt. ꝙ mollē ⁊ lubricū cibū ſemꝑ accipiat añ durū et
ſpiſſum ⁊ cōpactū. ¶ Octauus canon eſt. ꝙ mēſura
cibi ita limitet̃ vt ex eo nō ſentiat̃ ſtomachus tēſus
⁊ grauatus. ¶ Nonus cañ. eſt. vt cibi eius in eſtate
tepidi in hyeme ṽo nō multū calidi accipiant̃. ¶ 10⁹
cañ. eſt ꝙ oīs potus accipiat̃ tāta mēſura regulat⁹
ꝙ nō fluctuet vel regurgitet in ſtomacho. ¶ 11⁹ cañ.
eſt ꝙ cū ꝑcepit a cibi ꝙ̄titate vel potus grauatū eē
ſtomachū. tūc ꝓuocet̃ vomit⁹ cū hoc potu. cui⁹ de-
ſcriptio eſt hec. ℞. aq̄ decoctiōis radicū raphani. ℥.
iij. zuccari al. mellis. ana. ℥. ß. ſalis gēme. ʒ. iij. cimini
gra. v. aceti cyathū. ß. miſce hec oīa. ⁊ tepidū in po-
tu accipiat̃. Et ſi ꝑ ipm ꝓuocat⁹ fuerit vomit⁹ bonū
eſt. Si aūt nō: imponat̃ digit⁹ vſqꝫ ad ꝑnᵐ meri titil
lādo ibidē. aut ſaltē iponat̃ ibi cādela vł pēna oleo
inūcta titillādo in ꝑdicto loco ⁊ ꝓuocabit̃ vomitus.

¶Si aūt pp aliquā ↄtingētiā nō ꝓuocaret vomit⁹ tunc ne corrupat cib⁹ aut ꝑparet ad corruptionem febrilē deponat cū hoc potu. cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞ caſſie nuꝑ extracte a cāna ſua cū aq̄ violaꝝ. ℥.ſ. aq̄ decoctiōis mercurialis cyathū vnū tepefiāt ꝛ i potu accipiātur: ꝛ leniēdo deponet cib⁹. Hec de manitiōe ꝛ reuſione ciboꝝ ꝛ potuū dicta ſufficiant.

Mēſura ꝟo in 4ª re nō nāli. ſ. ſomno ꝛ vigilia eſt vt inclinet iſte vir ad dormiēdū magis ꝓlixe ꝙ viro ſano ↄueniat. ꝛ qꝛ ꝓlix⁹ ſomn⁹ ꝑuectat: ꝛ qꝛ ad meli⁹ digerendū facit. ꝛ pp qetē i eo māe min⁹ diſponunt ad corruptiōez ꝙ in vigilijs pp earū agitatiōez. dormiat ġ in die nāli nō min⁹ octo horis: ꝛ i dieb⁹ i qb⁹ ↄuenit ſōn⁹ a nā q̄ſtus poſt aſſūptiōez cibi dormire ꝑt p horā vnā: aut vnā cū dimidia. nō lōgū tñ decubitū faciat ſuꝑ dextra pte ne multū calefiat epar ei⁹. Silr nec ꝓlixo tēpore ſuꝑ ſiniſtro latere pp ↄculcatiōez mātrū i ſplene. ¶Dormiat ġ elevato capite q̄ſi ſemiſedēs: ꝛ ēt aliquāto tpe ſuꝑ ſpina ꝓlixus ꝙ ſuꝑ vētre. ꝛ in dormiēdo in dieb⁹ frigoris caput ꝛ extreme ptes ↄueniēter ſint coopte. In dieb⁹ ꝟo caloris mediocri tectura muniant ꝑdicte ptes. Reliq̄ aūt tpe vigilet ſm ↄſuetudinē in naturalitate ſua ſolitam.

De q̄nta ꝟo re nō nāli exercitiū eēt huic domio ↄueniēs ſi mēbra poſſent ipʒ pati ſine magna laſſitudine. Uerū qꝛ pedes oēs debilitati ſūt pp aꝑata corruptiua ꝛ vlcerosa. iō opʒ ipm q̄eſcere. ꝛ loco exercitij vtat diuerſiōib⁹: ď qb⁹ in ſubſequēti caꝑ. videbit. Capiti aūt, loco exercitij cōueniens eēt ei leuis fricatio ꝛ pectinatio leuis cuʒ ſetula vel eburneo pectine.

De ſexta ꝟo re nō nāli attēdat ꝙ nihil ei deteri⁹ eē pōt ꝙ paſſiōib⁹ aialibus affligi vt ira vel furore magnis ꝛ freq̄ntib⁹. hec enīʒ talia cū hoc ꝙ augmētāt ebullitiōez ꝑternālē i materieb⁹ diſponūt māas ad aduſtiōez ꝛ ad ↄuerſiōez melicā. ꝓpterea qꝛ extermināt ꝛ mutāt corp⁹ ab ea q̄ eſt ſm nām ↄſiſ ētia. 3° tegni. Iocūde igit agat et exultet in dño ꝙ meli⁹ pōt diuertēdo paſſiōes melācholicas ad ſtudia theologica et moralia q̄ aīam paſcūt ꝛ ſape ꝛ intelligere faciūt corp⁹ tēperādo cōueniēter. Hoc i ſumma vt eē regimē p ſex res nō nāles ↄueniēter diſpōnib⁹ hui⁹ viri meſuratū.

¶Intentiōis ſcde de minoratiua matericrum euacuatione in leproſis. Caꝑ.ij.

Ecūda ꝟo antepoſita ꝑncipalis intētio fuit mātrū eūo minoratiua. ¶Pro q̄ dicēdū ꝑmo ꝙ hic per eūonē minoratiuā nō intēdo eūonē materieꝝ in q̄cūꝗ corpe cōiter inuētarum q̄ ſunt mucillaginoſe ꝛ vitree ſuꝑfluitates feces ꝛ vētoſitates in inteſtinis multiplicate ꝛ aq̄ſitates a q̄bus corpa fere nulla eūant. Sʒ itelligo hic p eūonē miōratiuā appropatā q̄ reſpicit materiā morbi antecedētē vʒ materiā melicā egritudis hui⁹ dñā genitā ex aduſtiōe mñe ꝛ ſanguis i eꝑe ſuo et i vente circūſtātibus ipm. Hui⁹ aūt materiei eūo multū ↄfert ꝟtutē alleviādo p modū exoneratiōis. ¶Premittēdū 2° ꝙ lʒ eūo hec. vt in plurib⁹ adminiſtrari ſoleat in vii ꝑn° materialiū egritudinū. Intelligit tñ ſind veri⁹ eſſe i egritudinib⁹ ſeruātib⁹ materias ... magnā ptē ad vnicā eūonē. In cronicas aūt egritudinib⁹ i qb⁹ materia multotiēs regñat totiens iterat ipaʒ eūari miōratie q̄tiēs ipa mltiplicat. Et adhuc dato ꝙ illa mā nō ſit pfecte digeſta. tñ ei⁹ eūo paulatine facta alleuiat ꝟtutē ꝛ eo maxie ne noua mā ġñata accumulet alteri: ꝛ ꝓpe in egritudinib⁹ pēdētib⁹ a mā groſſa ꝛ frida q̄ valde facile cōpacta ſit inobediēs pp lōgitudinē ſue more i mineris. ¶Premittēdū 3° ꝙ lʒ hic mod⁹ miorādi māas multiplex exiſtat. tñ ħ vr̄ mihi ſufficere pcedēdo cū hac eūone ſex diuerſis inſtr̄is. ¶Et ꝑmo q̄dē p flōmiā. ¶2° ꝟo per ſolutiuā medicinā ebibitā. ¶3° cū cliſterib⁹. ¶4° cū apientib⁹ venas emoroidales. ¶5° cū ꝓuocatiuis vrine. ¶6° ꝛ vltimo cuʒ educētib⁹ materias a mēbris que magis leſa ſunt.

Et primū q̄dē cōplet vt ſi repñtat plenitudo vtis flōmet vena purpurea vl' nigra ſiniſtri brachij. p quā educātur ſanguinis. ℥.iij. vel. iiij. Si aūt apperet repl'o maior circa epar. tūc flōmet baſilica iuēta ſub cubito dextri brachij. ꝛ ſi fortaſſis maior videret repletio circa ptes capitis ſicut ſemꝑ fuit in iſto viro tunc flōmet cephalica apō policē dextre man⁹ iuēta. Flōmia eñ ... i cura cuiuſcūꝗ lepre eſt inſtr̄m valde ſin... q̄ſi ꝑmū materieꝝ i leproſis ġñat i venis ex aduſtiōe materieꝝ ad q̄s nulla cōmodior eſt inuēta eūatio.

Cum ġ materia hoc mō miorata fuerit. aut ſi ñ appuerit flōmie neceſſitas adminiſtret 2ᵐ inſtr̄m. ſ. farmacū melācholie ↄuēienter eductiuū: velut ē decoctio de epithimo cōtate olm auctorū approbata colligēda a Meſ. antidotario. lʒ mihi magis placeat decoctio ſcripta a raſi 9° Almā. cap° de melia. de q̄ cōiter tepida i aurora exhibeatur ab. ℥. 4°. i vſꝗ ad lib. ſ. ꝛ tardet poſt ipaʒ aſſumptio cibi p ſex horas ꝛ parū poſt ipaʒ dormiēdū eſt: qꝛ nō ē medicia fortis. ¶Si q̄s deſideraret ſecuriorē ꝛ leniorē medicinā accipe accipiat iſtā. ℞. polipodij recētis foliculoꝝ ſene ↄtritoꝝ thimi epithi. añ. ʒ. ſ. mirabo. ido. ʒ. ij. aq̄ lactꝭ. ℥. v. aniſi cinamo. dauci macis. añ. ℈. ſ. pulueriʒent oia ſubtilr ꝛ infundant in aquā lactꝭ caſ'am p diē naturalē. deide i aurora calefiāt ꝛ exꝑmant ↄueniēter ꝛ tota colatura exhibeat obfuſādo poſt eā: vt de ꝑcedēti dictū ē. ¶Si q̄s aūt abominaret potū farmaci accipe ꝑt pill'as iſtas. quarū deſcriptio ē hec. ℞. polip. thimi epithimi añ. ʒ. v. lapis lazulis lapidis armeni ꝑparatoꝝ. añ. ℈. ſ. aniſi macis. ʒʒ. añ. ʒ. ij. ſalis indi. gra. iij. cū ſucco roſ. formentur pille. 7. vel. 8. et exhibeant oēs. ¶Et quartū inſtrumētū de cōibus eſſet dare in potu. ʒ. vj. electuarij dyaſene deſcripti a Nicolao in a...dotario cum. ℥. iij. aque lactis caprini. et eſt medicina electa et ſecura. ¶Quintum vero eductiuuʒ melācholie predicte minorando eſt hoc. ℞. ſene preparate. ʒ. ſ. ſalis indi lapidis lazuli et armeni. ana. gra. ij. potentur in potu cū medio cyatho aque lupuloꝝ rum calefacte. ¶Sextum medicamen melancholie eductiuū quo nullū aliud elegāti⁹ inueni eſt: vt paciēti det in potu cū aq̄ bugloſſe cal'a. ʒ. v. vl' vj. ciuas

rū ad meliaꝫ ſolutiui deſcripti ab Auic. 2° de virib⁹ cordis. penul. cap. ꝛ attēdant circūſtātie circa decoctionē de epithimo poſite. ¶ Ego aūt ſcio ꝙ bonuꝫ ſolutiuū de ſimplicib⁹ ē ꝉ potu dare. ℥. ij. ſucci foliorū polipodij recentis cū modico vini al. aromatici. ¶ Et ſi q̄s delectabili⁹ farmacū deſideraret: tūc accipiat hoc octauū. vꝫ. ℥. v. aq̄ diſtillatiōis polipodij cū folijs ꝛ radicib⁹ recētis. ¶ Pariter ēt q̄m vidi hoc nonū farmacū miorare mās melicas. vꝫ accipe. ℥. iij. aque ablutionis lapidis lazuli terdecies ꝑparati. ¶ Nō dubito ēt ꝙ decima medicina melie ꝯueniēter eductiua eēt comedere q̄tuor vel. v. mirabolanos idos ꝑ vnā diē nālē īfuſos in duab⁹. ℥. ſucci roſarū: qui ſuccus biberet̄ poſt eorum comeſtionem.

Tertiū ꝟo inſtr̄m minoratiue eductiuum melice mātie ꝛ ꝓprie multiplicate in miracḣalib⁹ venis a qua raro hec egritudo euat̄ eſt hoc cliſtere. ℞. folioꝝ boragis bugloſſe corticuꝫ agarici radicū enule polipodij recētis: liꝫanotis aā M. j. coquant̄ oīa in lib. quatuor aq̄ vſq̄ ad ꝯſumptionē medietatis. ꝛ hui⁹ decoctīnis ſimplicis cliſterizent̄. ℥. xv. ¶ Et leui⁹ iſto eēt hoc cliſtere 2ᵐ. ℞. decoctionis aīſcripte lib. j. olei violaꝝ. ℥. iij. butyri. ℥. ß. miſce ꝛ īponat̄. ¶ 3ᵐ cliſtere ꝛ ſecuri⁹ ꝛ ſuaui⁹ eſt hoc. ℞. vini al. dulcis ꝛ aromatici lib. ß. aq̄ decoctionis maluaꝝ ꝛ violaꝝ. ℥. iiij. eluarij dyaſene ꝛ caſſie fiſt. aā. ℥. ß. ſalis idi. ℈. j. miſce totū ꝛ īponat̄. ¶ 4ᵐ cliſtere ad hāc itētionē pōt eē hoc. ℞. olei violaꝝ. ℥. iiij. brodij decoctiōis carniū erītij terreſtris ſpinoſi lib. ß. ſalis indi. ʒ. j. eluarij hamech deſcriptione maiori. ʒ. vj. ꝛ totū accipiat̄. ¶ Ego aūt manifeſtū iuuamētū inueni ī cliſterizādo lib. j. aq̄ lactis caprīi poſt aſſumptionē caſei cū. ℥. j. caſſie fiſtule. ¶ 6ᵐ aūt cliſtere poterit eē hoc. ℞. agarici colloq̄ntide mirabolanoꝝ idoꝝ ꝛ emblicoꝝ thimi epithimi ſene ꝛ fumi terre. aā. M. j. coquant̄ oīa in lib. vj. aq̄ vſq̄ ad ꝯſūptionē medietatis. Et de hac colatura cū expſſione ꝯueniēti abſq̄ alio cliſterizent̄ cū. ℥. xij. vel. xv.

Quartum ꝟo inſtr̄m cū quo māe melice euōne minoratiua cōi euari pōt eſt cum apertione venaꝝ emorroidaꝝ quā hic pertranſeo: q̄m ſermo erit de ea in ſequenti cap. vbi de diuerſione materierum determinabitur.

Iterum et hic ſolent ſapientes euacuare materias minoratiue cum his q̄ vrinā ꝓuocant. cui⁹ inſtr̄m ꝛ modus tangent̄ etiaꝫ in ſequenti capitulo de diuertentibus.

Adhuc etiā ꝛ 6° illuſtres ꝛ ꝑitiſſimi viri minorādo euant mās: ꝛ ꝓpe a mēbris in quibus ipſa multiplicāt̄ur magis. que membra ſunt magis leſa nocumēto defedatiōis eoꝝ aut extenuationis vel multiplicationis puſtulaꝝ in eis. ¶ Et ſi q̄dē ꝯtingat mās corrūpere magis ꝑtes capitis minorari poterūt: aut cū hoc minoratiuo. cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞. eluarij dyaſene: eluarij hamech. aā. ʒ. iij. aq̄ decoctiōis vel ſublimatiōis betonice. ℥. iij. miſce. ꝛ tepidū ī potu det̄. ¶ Nec terrearis argumēto ſophiſtico ꝙ medicine ſolutiue potabiles dūt dari caīe. vt q̄rta ꝑmi cap. 4°. ¶ Rñdet̄ ꝙ illud eſt veꝝ altera cū fortiori nō ducēte ad oppoſitū ſicut in tali facietib⁹ ī in q̄b⁹ vt in pl̄ib⁹ īuenit̄ caliditas ꝑter nām ſatis eleuata. ¶ Et ſi timeres caliditateꝫ aq̄ betonice. tūc loco ipſi⁹ ponere potes. ij. vel. iij. ℥. aq̄ violaꝝ purpureaꝝ aut nenufaris. q̄libet em̄ talis eſt medicina capitalis frida. ¶ Et ſi iteꝝ perciperet medic⁹ mām eē euandā a pectore magis tūc poteris exhiberi medicīa talis. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. agarici electi. ʒ. j. ß. mirabolanoꝝ indoꝝ. ʒ. ij. polipodij recētis foliculoꝝ ſene. aā. ʒ. j. dauci aniſi hyſopi aā. ʒ. ß. aq̄ feniculi: aque hyſopi. aā. ℥. ij. calefiāt aq̄ ꝛ cū eis infundant̄ pulueres reliq̄ ꝑ duos dies nāles. 3° ꝟo ſequēti die in aurora calefiāt ꝛ exprimant̄ ꝯuenīēter: ꝛ cū eis apponant̄ penidiaꝝ. ʒ. vj. ꝛ totū in potu accipiat̄ tepidū vel calīm obſeruatis ꝯditionib⁹ q̄ in prima decoctiōe de epithimo dicte fuerūt. ¶ Siliī etiā ſi materiā melicā ꝑciperet̄ abūdare circa regionē epatis inteſtinoꝝ ꝛ meſenterei ꝛ ſtomachi. tūc poterit euari cū hoc farinaco cōpīēte intentiones ad oīa ꝑdicta mēbra. cui⁹ deſcriptio eſt hec ℞. aniſi ſpice violaꝝ cuſcute ſemis acetoſe maſticis aā. ʒ. ß. roſaꝝ lābruſce. aā. ℈. iiij. coquant̄ oīa ī lib. ß. aq̄ vſq̄ ad ꝯſumptionē medietatis. deinde colent̄ cū expſſione ꝯuenienti. ꝛ huius decoctionis accipiātur. ℥. iij. ꝛ miſceant̄ cum. v. ʒ. electuarij ſolutiui ad meliam deſcriptione Auic. 2° de viribus cordis penultimo cap. vel vltimo ſm̄ alios. Cum his itaq̄ ſatis videtur rationabilr̄ euacuari poſſe minoratiue materias a toto corpore in determinatis partibus ꝺñantes magis. Et ita completur intētio ſcd̄a euacuationis minoratiue materierum in leproſis.

¶ Intentionis tertie de modis diuertēdi materias in corporibus leproſis. Cap. iij.

Iam ꝟo tꝑs inſtat ponēdi modū diuertēdi mās q̄ cōiter multiplicant̄ in leproſis. ¶ Pro q̄ itētiōe ꝑmittēdū ꝑ° ꝙ ꝑ talē diuerſionē itelligo diſtractionē mātꝫ a ꝯcauitate venaꝝ ꝛ arteriaꝝ ad exteriores ꝑtes. ¶ 2° ꝟo ꝑ hāc diuerſioneꝫ itelligo mātꝫ diſtractionē a mēbris q̄ magis leſa vident̄ aut leſiōi ꝑiculoſiori diſpoſita ſunt. ¶ Exēplū ꝑmi ſicut ſunt mēbra q̄ vlceroſa corruptione magnifice leſa ſunt vt frequēter ꝯtigit reꝑiri in facie: in palato naſo oculis ꝛ pectore. ¶ Exēplū ſcdi ſicut ꝯtingit neceſſarium eſſe diuerti mām a ꝑtib⁹ pulmonis epatis mr̄icis ꝛ ꝯſiliū. a q̄b⁹ mēbris opꝫ diuerti materias ꝑ ꝯgruas regiones ſenſibilr̄ euando trahendo eas a mēbris predictis ſocias vel ꝓpinquas.

Modus aūt diuertendi mās a cōcauo venaꝝ ꝛ arteriaꝝ duplex eſt. ¶ Primus quidē eſt educere mām ꝑ inſenſibilē euonē ad extra. 2° vero ꝑ inſenſibile euonem. ¶ Et ꝑm⁹ modus cōpleri pōt per quatuor inſtr̄a cōueniētia quorum ꝑmū eſt vt ꝑmiſſis euonibus cap. precedente tactis corpus exercitet̄ peditādo mōtes vel ſcalas aſcendendo vel deſcēdendo talr̄ vt caliditate in corpore augmentata mātie reſoluantur ꝛ in fumum cōuertant̄. ¶ 2ᵐ vero inſtr̄m euandi materias īſenſibiliter eſt per leuē fricationem admīſtratā ſpine ꝛ partibus ab apātibus ꝛ vlceribus nō contactis ita. Itaq̄ fiant fricationes ab inguinibus vſq̄ ad ge

nua trahēdo ab eis vſq ad ipſa: ⁊ a ſpatulꝭ vſq ad
nates ⁊ ab hūeris vſq ad cubitos cū pāno aſpero
tādiu fricādo donec mēbra rubeſcāt. ¶ 3m vo diuer
tēdi inſtrm eſt vt poſt mūdificationē ꝑactā balneetꝭ
mane corpꝰ in aurora vel ab ea vſq ad horā vnam
poſt ortū ſolis in hac decoctione. ℞. fumiterre recē-
tis vel ſicci lib. j. foliorꝫ enule ⁊ violarꝫ vmbilici vene
ris ſempuiue minoris q̄ vermicularis dr. añ. lib. ß. ca-
momille mellilotí ſpice romane. añ. ℥. viij. bulliant
oia in magna q̄titate aq̄ vſq ad cōſumptionē ter-
tie ptis. ⁊ i hac decoctione ſuauis caliditatis abluatꝭ
patiēs leui fricatiōe hora ꝑdicta. ⁊ i ſero ēt hora re
cētiori diei. ¶ 4m vo iſtrm occulte mãerꝫ diuerſiuū
eſt vt ſpina tota patiētis mane ⁊ ſero inūgatꝭ cū lini
mēto īfraſcripto ⁊ ſilr ptes oēs q̄ magis maculate
ꝑcipiūtꝭ. cuiꝰ deſcriptio ē hec. ℞. olei de ſiſamo lib.
ß. camomille ſeis aneti florꝫ boragis ⁊ fumiterre añ.
ʒ. j. florꝫ enule ⁊ ſeis lapatij. añ. ʒ. j. ß. terantꝭ oia im-
bibantꝭ ⁊ bulliāt in ꝑdicto oleo vſq ad ꝯſumptionē
medietatis. de q̄ tepido inungatꝭ corpꝰ bis vel ter in
die ad libitū. hec eñi quatuor inſtrꝫa ⁊ oia ſibi ꝯſilia
vt intelligēti apparet mãs inſenſibilr euaporare fa
ciendo a poris ⁊ a venis minorant cōuenienter.

Similiter etiā diuertūt ſapiētes mãs le
proſorꝫ ſenſibiliꝰ euādo eas
a mēbris. Itaq cū volueris mãs magis a cutaneis
ptibꝰ diuertere q̄ ab alijs. tūc facere poteris cū in-
ſtrīs q̄tuor: quorꝫ gr̄a poteris alie inſtrꝫa eligere li-
bito tuo. ¶ Et ꝑmū q̄dē horꝫ eſt. vt fricentꝭ membra
hec vel iſta cū rubificātibꝰ medicinis: velut ſunt ori
ganū pulegiū ſerpillū ⁊ calamētū ꝯtrita recētia q̄
corticí mēbrorꝫ ſuꝑ fricata a ꝓfundis eorꝫ trahunt
mãs ad ſuꝑficiē cutis. ¶ 2m vo diuertēs ſenſibilius
euans eſſe poterit adminiſtratio rubificātiū ⁊ veſicā
tiū medicinarꝫ: ſicut fricādo mēbra cū flamula recē
ti: aut cū perſicaria recenti. Eſt aūt flamula altera
duarꝫ intellecta plāta: aut ꝑſicaria minor in ſtratis
inuēta ⁊ ol fere climate creſcēs q̄ folia hꝫ figure ꝑſi
corꝫ ſimillima ſtipitē nodoſum a terra eleuatū ꝑ cu
bitū vnū ⁊ mediū parūper ſubrubeū acuta excellē-
ter ⁊ ptiū oīs veſicatiua ⁊ excoriatiua. Altera vo
plāta flamula nolata cōiter quā in marchia Tervi
ſina nolant pedē cornīnū. ⁊ Aui. dicit ipm pedē ala
choen vel ſubmurlō. hec q̄dē plāta mirabilr mãs a
ꝓfundo trahit mēbrorꝫ ꝯuertēdo eas in aquoſita-
tē in ampullis collectā. ex quarꝫ eruptione per tres
dies emanare ſolet mã mlta. ¶ Et huic q̄dē ꝯſilē in
ſtrm eſt. vt fiat epithima mēbrorꝫ cum cātaridibus
cōfectis cū aceto ⁊ fermēto veteri poſt cōpoſitionem
earum cū aceto in mortario diligēter ꝯterēdo. hoc
tñ inſtrm mihi magis ſuſpectū eſt. ꝓpterea q2 vehe
mēti acuitate ſua fluctuare facit ſanguinē inueniſ
tāta exuberātia q frequēter fit mictꝰ eiꝰ cū ardore
⁊ acuitate tāta q excoriatꝭ ab eis veſica magnifice:
imo excoriatiōe nō raro icurabili. q̄re ab earꝫ appli
catione vſq mō euanuit operatio ab exercitatione
mea. ¶ 4m inſtrm iterꝫ diuertēdi mãs euōne ſenſibi
liori eſt ſcapellatio vel ſcarificatio facta in mēbris
a q̄bꝰ itēdis extrahere mãm: ſilr vētoſarꝫ cū ſcarifi
catiōe applicatio. ⁊ plura etiā inuenies īferiꝰ iſtrꝫa in

intētione ꝑticularis ꝯſumptionis mãerꝫ re[illegible].

Tertiū principale inſtrm quo di[illegible]
materie eſſet per ꝓuocationē vomi
tus vt ſiquidē in ſtomacho inueniretꝭ ꝯgeſtio ⁊ [illegible]
dus gñationis mãerꝫ q̄ preparantꝭ ad euōnē velut
in ipſo corrūpi mãs ꝓpter nimiā caliditatē eidem
ab eꝑe cōicatam a renibus ⁊ corde. tūc adminiſtrā
de forent medicine vomitiue hñtes reſpectū nunc
ad epar nūc ad renes aut ad meſenterio. ¶ Exēplū
primi ſicut eſſet vomitꝰ factꝰ cū decoctione carnoſi-
tatis vel ſeminum raphani. ¶ Exēplū ſcdi ſicut eſſet
decoctio facta cū ſpica dauco nenufare milio ſolis
⁊ ſimilibus renalibus medicinis calidis aut frigidis:
velut ſunt ſemina cōia caſcuta cicorea ſcariola ⁊ cō
ſiles. ¶ Exēplum tertij. velut eſſet decoctio mirabo
lanorum indorꝫ polipodij folliculorꝫ ſene que mãs
melancholicas trahūt ab inteſtinis. ¶ Aut erit q̄ſi
q̄ neceſſarium vomitum ꝓuocare cū diſtrahentibꝰ
materias a ſplene: velut eſſet decoctio tamariſci ſco
lopendrie corticum capparorꝫ: ⁊ ſalis indicum pau
co elleboro nigro q̄ melācholicas mãs potēter edu-
cerēt a ſplene ⁊ regionibus eidē ꝓpinquis. Et ſi bñ
perpendis hec ſunt tria inſtrꝫa diuertēdi materias
⁊ ſecuriſſima. ¶ Quorꝫ primū fuit diſtrahere ipſas
per euōnē inſenſibilē. ¶ 2m vero fuit euare eas ꝑ re
giones ꝯuenientes. ¶ 3m vo dictū fuit per vomitum.

Quartū vo diuertēs principale mãs meli
cas eſt cum apertione venarꝫ emor
roidaliū. Si enim hō cōſuetus eſſet earꝫ hñe [illegible] rum
tunc ſtatim aperiēde ſunt ſi reſtricte fuerint. Et ad
huc ſi nunq̄ ꝯſueuiſſet hñe ipſarꝫ apertionē: ⁊ appa-
ret in hypocundrio ſiniſtro tumor tenſio aut graui
tas ⁊ in alchati: ⁊ in ſiteri pōdus manifeſtius ⁊ tu-
mor in circulo ani ⁊ ſuꝑ ipſo ꝑ quatuor digitos ſta-
tim itēdatꝭ ad earꝫ apertionē altero ſex modorꝫ. ¶ Et
primꝰ q̄dē eſt fricādo eas ſm cōitatē cū folijs ficus:
aut cum folijs ꝯſolide maioris. ¶ 2ꝰ vo eſt faciēdo
enchatiſma in aquā decoctionis apij ⁊ nigelle cali
dam. ¶ 3ꝰ vo eſt fricādo eas cū pāno biſſello m[illegible]ſo
in fel tauri actu tepidū. ¶ 4ꝰ ⁊ fortior modꝰ eſt fri-
cādo ea poſt expreſſionē inteſtini ab extra cū ſubtili
puluere euforbij. ¶ 5ꝰ modꝰ eſt ſupponendo inteſti
no recto vētoſam parui orificij. ¶ 6ꝰ modus eſt. vt
nō cōferētibꝰ alijs exprimatꝭ inteſtinū voluntario mo
tu ad extra deinde cū ſtōmo aperiatꝭ vna vel due ve
narꝫ q̄ apparēt magis intumentes ⁊ nigre. Educatꝭ
ergo ſanguis q̄titas tāta vt de opaco ꝑmutetꝭ ad
clarꝫ ⁊ de groſſo ad minus groſſum. Et ſi talis ve-
narꝫ apertio adminiſtraretꝭ q̄ter in anno ſm reuolutio-
nē q̄tuor tēporꝫ anni tūc optimo iuuamēto ꝯ[illegible]
¶ Si aūt viro oꝑe ⁊ ſcia trito magis appet [illegible]
plenitudinis in ptibꝰ capitis: tūc magis ꝯ[illegible]
eēt apire venas naſi titillādo in ipm cū palea vel fe
ſtuca vel cū ſetis porcinis vel cū extremitatibꝰ her-
be quā euganei vocāt cāpanceolā. ⁊ eſt in rei veritā-
te poligonia vel corrigiola dicta plāta. ſiue hoc fa-
ciat pūctione in partibꝰ naſi ſiue virtute ſua ele[illegible]
na ſanguinē ab eis educit vt multi credūt. ꝓpterq̄
ab eis ſanguinaria plāta nolata eſt. ¶ Et gr̄a com
plemēti ſermonis ad hāc intētionē ꝯueniret apertio

menſtruoꝝ in muliere leproſa exiſtente.

Penultimū aūt iſtſm diuerſiōis ē meli⸗caꝝ mãerū eductio p vias vrine. ⁋Et lꝫ pauca ab illuſtrib⁹ viris inueniant̃ medicamina memorata q̄ mãs melicas electiue precis pellent p vias vrine precise ⁊ nō etiā p ventrē: tn̄ ſepe vidi qꝛ ſi detur. ℥.j.vel.ß.aque decoctionis epithimi in potu āte prandiū ⁊ cenā mingere facit vrinas ni⸗gras ⁊ melācholicas. ⁋2m ꝓ remediū ē ſucci apij in potu dare. ℥.ij.in aurora. ⁋3m ꝓ eſt exhibere. ℥.iij.ſucci vel decoctionis orobi. ⁋4m ꝓ eſt decoctio pulueris lapidis lazuli ⁊ ꝓprie facta cum aqua mi lij ſolis exhibita vſqꝫ ad. ℥.iij. ⁋5m ꝓ eſt hoc cōpo⸗ſitū. ℞.ſpice nardi.ʒ.ij.mirabolanoꝝ indoꝝ nu.v. coquant̃ in lib.ß.aq̄ feniculi vſqꝫ ad medietatem. de qua decoctione dentur. ℥.iiij.calide. ⁋6m ꝓ eſt hoc ℞.radicum geneſtre rubee tinctorum fu.meu.ana. ꝟ.j.coquantur oīa in lib.j.cum dimidia aque fon⸗tis vſqꝫ ad cōſumptionem medietatis: ⁊ hui⁹ deco⸗ctionis dētur in potu. ℥.iiij.vel.v.cum.ʒ.ß.pulueris liquiritie granorum milij ſolis.

Sexto ꝓ diſtrahunt̃ mãe ⁊ ꝓprie ꝑticula⸗rius a capite. p̄rio q̄dē cū hac oris col lutiōe. ℞.aq̄ decoc.gnoꝝ ſtafiſagrie. ℥.iiij. oximelł ꝯpoſiti. ℥.ij.miſcea totū caleſiat ⁊ de hoc toto fiat ſe pe ablutio oris añ prādiū ⁊ cenā p duas hor. ⁋2m ꝓ ē maſticatio fcā cū radice arthanite hora ꝑdicta ⁋3m ꝓ eſt maſticatio facta cū agarico ⁊ ꝑualet ꝯi alteri. ⁋4m ⁊ melius alijs ē hoc gargariſma. ℞.mi rabolanoꝝ indoꝝ.vio.floꝝ boraginis ⁊ bugł.ana. ʒ.j.polipodij.ʒ.ij.ſalis indi.ʒ.j.foliculoꝝ ſene.ʒ.ij.co quantur oīa in lib.j.aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medie tatis: ⁊ cū hac deco.actu bn̄ calida gargarizet eger añ prandiū ⁊ cenā p horā vnā a.x.vſqꝫ ad.xx.vices. p hec q̄dē inſr̄a appet ſufficienter ꝯpleri poſſe cura tionem p diuertentia. ⁊ tu ſupadde ſi potes.

⁋Capłm intētionis q̄rte ꝑncipale de regimie horū egroꝝ per digeſtionem materierum. Cap.iiij.

Uonā mãeꝝ digō eſt de principa libus inſtr̄is curationis le pre. ꝫō q̄daꝫ digeſtiua haꝝ mãeꝝ hic po nēda ſunt. ⁋Et p̄rio q̄dē de lenib⁹ appro priatis ad hāc diſꝑōnē poterit eſſe hoc in ſtr̄m. ℞.aq̄ lupuloꝝ fumiter.añ.℥.j.ß.miſce. ⁊ totū in diebus caloris actu frigidū exhibeat̃: in dieb⁹ ꝓ frigidis actu calidū vel tepidū. ⁋2m ꝓ digeſtiuū ⁊ iteꝝ de lenib⁹ eſt vt accipiat̃ lib.ß.aq̄ lactis capri ni ⁊ melior eſſet et aq̄ lactis ouini ꝓpter maiorē leni tionē ⁊ ablutionē q̄ eſt in ea. lac eñ ouinū eſt de reb⁹ magis ꝯferentib⁹ leproſis: imo omne lac eſt de medi cinis ꝯuenientiorib⁹ eis.3a q̄rti.cap.de cura lepre col ligendū. ⁋Et ꝫm digeſtiuū forti⁹ ꝑdictis eſt vt acci piant̃ aq̄ lactis. ℥.iiij.ſucci fumiterre. ℥.j. ⁊ exhibeat̃ totū tepidū. hec tria reſpiciūt epar pect⁹ ⁊ ſtōm dige rēdo mãs in eis parump aduſtas. ⁋4m ꝓ digeſti uū ⁊ forti⁹ ꝑdictis eſſet hoc. ℞.ſy.roſ. ℥.j.ſy.de endi uie. ℥.ß.aq̄ lupulorum: aq̄ fumiterre.añ. ℥.j.ß.miſce hoc digeſtiuū reſpicit caput pect⁹ ⁊ epar ⁊ mãs ca lidiores. ⁋5m ꝓ digeſtiuū ⁊ forti⁹ illis eſt hoc. ℞. ſy.de epithimo. ℥.j.ß.aq̄ acetoſe enule ⁊ ſcariole.añ.

℥.j.ß.miſce. hoc q̄dē reſpicit mãs aduſtas groſſiores ⁊ maioris reſiſtentie. ⁋Et 6m digeſtiuum pōt eſſe hoc. ℞.ſy.de thimo ſy.cōpoſiti acetoſi zuccarini.ſy ru.dinarij vel de biſantijs.añ. ℥.ß.aq̄ apij ⁊ fumiter re añ. ℥.ß.miſce. hoc eñ reſpicit mãs magis aduſtas viſcoſas ⁊ terreſtres. ⁋7m digeſtiuū ⁊ ꝓprie reſpi⸗ciēs mām melicam genitā ex aduſtione ſanguinis ⁊ melie nālis cū ſignis vehemētie caliditatis epatis pectoris ⁊ capitis eſt hoc. ℞.ſeminū cōium frigidoꝝ rum quatuor.añ.ʒ.iij.violaꝝ ſcariole floꝝ boragis ⁊ bugloſ.ſeminis acetoſe ⁊ ſcariole florū nenufaris. añ.ꝟ.j.ß.fumiterre floꝝ enule ſandaloꝝ amborū ſpodij coralloꝝ amboꝝ.añ.ʒ.j.ſucci pomoꝝ macia noꝝ lib.iij.maluaꝝ recentiū endiuie acetoſe lupulo rum portulace lactuce.añ.ꝟ.iij.lapatij acuti: radi cū enule ⁊ ſerpētarie q̄ larus nolat̃ ciclaminis gen⸗tiane.añ.ꝟ.j.lābruſce vmbilici veneris vermicula⸗ris que eſt ſempuiua minor epatice.añ.ꝟ.iiij. bul⸗liant oīa in lib.xx.aq̄ fontis vſqꝫ ad ꝯſumptionē me dietatis. deinde colent̃ cū expꝛ̄ſſione forti ⁊ colature ſupaddat̃ ſuccus ꝑdict⁹ cū. ℥.iij.aceti acuti albi. et lib.iij.zuccari tabarzet leui igne coquēdo ipſa ⁊ diſ⸗pumando donec iteꝝ 3a pars cōſumat̃. ſeruet̃ ergo medietas ita lōga de qua oī mane accipiāt̃. ℥.v.reli quaꝓ medietas cōplete coquat̃ vſqꝫ ad inſpiſſatio nē. de hoc ergo ſyrupo exhibeant̃. ℥.ij.cū aqua tara xacō ⁊ fumiterre.añ. ℥.j.ß. hic eñ ſyrup⁹ ſi bn̄ ꝯſide⸗ras oībus materieb⁹ melicis potenter aduerſat̃ re⸗ctificando epar cor ⁊ cerebrū ⁊ clarificādo ſangui⸗nē iuuenis: ⁊ ꝑcipitando ſeroſas mãs ⁊ aq̄ſas in eis ⁊ hic eſt ille ſyrupus quē pluribꝰ q̄ꝫ q̄dragīta die⸗bus huic dn̄o exhibui cōtinuatū ⁊ adeo excellenter rectificauit ꝯplōnē ei⁹ ⁊ cōpōnē oīm mēbroꝝ ⁊ ꝓprie faciei: qꝛ ipſe erat p cōpleta ſanitate ꝯplqua mūda ⁊ clara. ⁊ iā creſcebāt pili in ſupcilijs ⁊ barba vt ipe teſtis eſt ⁊ ad talem terminū deduct⁹ erat qꝛ in men ſe iulij vſqꝫ ad feſtū natiuitatis dn̄i ſperabā ipꝫ ſani tati ꝑfecte reſtitutū ſicut ſacre regie maieſtati p me ſcriptum fuit. ſed aduerſa fortuna antepoſuit ei tri pedes quoſdam cerpellantiū: quorū modus ⁊ cō ſuetudo eſt multa ꝓmittere ⁊ pauca facere temera⸗rie magis q̄ꝫ ſcientifice fundati. finis eñ a quo oīa iſte appellari decet ꝓbat effectus holm. ſed ad reli⸗qua redeundū. ⁋8m digeſtiuū poterit eſſe hoc. ℞. capil.ve.cetrac politrici adianti polipodij.añ.ꝟ.j. radicū lupuloꝝ feniculi petroſelini apij.añ.ꝟ.j.ß. radicū ſparagi bruſci voraginis ⁊ bugł.añ.ꝟ.ij.por tulace ſenationū ⁊ creſſonū fontaliū.añ.ꝟ.v.epa⸗tice.ꝟ.vj.panis dauci ſiſeleos orobi rubee tinctoꝝ ⁊ granorum milij ſolis.añ.ꝟ.j.ß.foliculoꝝ ſene: thi mi: epithimi.añ.ꝟ.j.ellebo.nigri.ꝟ.ij. coquantur hec omnia in libr. xv.aque vſqꝫ ad conſumptionem medietatis: deinde colentur cū expꝛ̄ſſione vehemēti: ⁊ colature apponatur zuccari al.lib.iij.vini grana⸗ti.lib.ß.aceti alb.acuti. ℥.iiij.ſucci lupulorum lib.ij. ⁊ lento igne coquantur vſqꝫ ad inſpiſſationē contie nienter diſpumādo. De hoc ergo ſy. ℥.ij.in potu ex⸗hibeantur cū. ℥.iij.aque ſcariole quā Auic. nolat endiuiam armatam: qꝛ ſpinoſam 14a tertij.de cu⸗ra aſclitis: lꝫ alia litera dicat amaram. Hic ſcd̄s ſy⸗

rapus ē multū efficacior priorq3 p̄cipitat mās p vri-
ne vias ⁊ p̄ri p vētrē mediocriter educēdo: ⁊ digerit
reſiduū mãe⁊ quātūcūq3 vehemēter reſiſtētiū. Dū
tñ ſyr.iſte 2ª decoc.coquaꝛ poſt colaturā aromati-
zeꝛ cū iſtis ſpēb⁹ in ſyndone rara: ⁊ de grana lare li
gat3 ⁊ l eo ſuſpēſis iſtū ſyru. huic dño adhibebā poſt
q̄tuor primos mēſes a curatiōe mea vnaq̄q3 die ſeꝛ
p̄cedētē ſyr. dieb⁹ intermedijs exhibēdo ei. Qui ſyr.
⁊ oia alia digeſtiua exhiberi debēt poſtq̄ ſcibis digō
ne prla digeſt⁹ fuerit: ⁊ mā groſſa ab eo deſcēderit
ad inteſtina. ❡2° vt ſup eo dormiat ſaltē p horam.
❡3° q abſtineat eger a motu aīali ⁊ corꝑali ſaltē p
4°r horas. ❡4° q nō accipiat cibū niſi trāſeāt ho-
re.v. ❡5° q exhibeaꝛ digeſtiuū in dieb⁹ caloris ma
gni fridius. in alijs ꝟo calidū vel tepidū. ❡Digerit
etiā mās ꝯueniēter iterpolatim accipe: vt in ſeptia-
na bis.ʒ.j.ß.ꝯfec.q̄ nolaꝛ ſelire.5° cañ. ſumma prla q̄
mirabiles h3 operationes: vt de ea ſcribiꝛ ibi veteru3
auctoritatib⁹: l3 Auic. quaſi vitupet ipſa3 ſcribēdo
q eſt medicina inordinata ⁊ inordinate cōpōnis: ⁊
adurit ſanguinē. lege ibi ſi placet: ⁊ p hec valde cō-
uenienter digeri poſſunt oēs: imo ⁊ oim leproſorum
mãe ſi ꝟtutē cōponentium bñ conſiderabis.

❡Intentionis q̄nte de inſtrīs euacuantibus mate-
riam leproſorum. Cap̄.v.

PRo q̄ p̄mittēdū q oia inſtrā q̄ mās mino
rando euacuabāt in intētione ſcōa poſi-
ta ⁊ ſyr. etiā in fine p̄cedētis capli poſit⁹
augmētata q̄dē eo⁊ doſi: aut ſalte3 fre-
q̄tata pluries poterūt ꝯueniēter mās
eradicare qꝺ eñ pōt iuuamētū ꝑcedere agēs potēs
in breui tpe nō repugnat illud p̄duci poſſe ab agēte
in multo tpe ⁊ frequētato: ⁊ doſis medicīa⁊ diminu
ta: vbi pōt mām minorare multiplicata vel triplica
ta poterit illa eradicare: ſi vera eſt ꝓpoſitio philoſo
phātiū q in maiori multitudīe plus de multitudīe
forme. ❡Si ergo volueris mās melicas educere cū
ſimplicib⁹ medicinis: tūc de melioꝛib⁹ eſt vt in auro
ra exhibeaꝛ.ʒ.j. pillūa⁊ q̄ fiunt ex puluere lapidis la
zuli p̄parati. ❡2ᵐ ꝟo eſt vt deꝛ.ʒ.j. pil. de lap̄. arme
no p̄parato: ⁊ ꝓprie qñ fiūt pillē cū modico vini aro
matici. Iſte eñ fuerūt medicīe prime p me huic dño
date pluries: ⁊ poſſunt frequētari: q2 in eis nō eſt ti-
mor: vbi ſcribiꝛ prima tertū finali cap̄. de canonib⁹
curatiōis capitis. ſicut ellebo. al. ⁊ ni. exhibēꝛ ſine
timore ⁊ cautela ita lap̄. arme. ⁊ lap̄. lazu. exhibenꝛ
cu3 timore ⁊ cautela. ❡3ᵐ vero eradicatiuū melīe
de ſimplicib⁹ eſt vt exhibeantur mirabolanorū in-
dorum. ℈.v. cum. ℥. iij. ſeri caprini ⁊ educunt mām
melancholicam fere cuiuſcūq3 ſpeciei. ❡Quartum
iterum ſimplex ſolutiuū melīe aduſte ē vt de epithi-
mo cretenſi ſaltē collecto in altis mōtib⁹ habentib⁹
aſpectū ad meridionalē plagā deꝛ.ʒ.j.ß. aut. ℈.v. cū
iij. ℥. aq̄ lupulo⁊ ⁊ educit oēm melīa3 aduſtā a qua
cūq3 mā. ❡5ᵐ ſimplex eſt vt exhibeanꝛ.ʒ.ij. foliculo
rū ſene: aut.ʒ.j.ß. cū aqua lactis. vt dictū eſt. ❡Et ſi
deſiderares habere ſimplex delectabilius ⁊ leui⁹ eſt
vt denꝛ in potu. ℈.v. pul. thimi cū. ℥. ij. aq̄ bugloſ.

De cōpoſitis ꝟo ſolutiuis⁹ ⁊ eradican-
tib⁹ mās melicas eſt de-

coc. quā ſcripſit Auic.3ª quarti. vbi ſupra. ℞. mira
bo. citrinor⁊ ⁊ indo⁊. añ.ʒ.vj. ameos.ʒ.v. altit boni.
ʒ.ß. paſſu. enucle. minā.ß. coquanꝛ in lib. iij. aq̄ donec
ꝑueniat ad tertiā ptē. Deinde colenꝛ ⁊ expumanꝛ ⁊
miſceanꝛ cū eis hydromellis.ʒ.v. ⁊ exhibeanꝛ ex eo
℥. iiij. vel. v. Non eñ exprimit Auic. doſim illius. q2
q exhibere totū eſſet lib. j. cū additione hydromel-
q2 ſm me ⁊ veritatē eſſet doſis multum eleuata. Eſt
aūt altit aſſa fetida ſ3 arabicos. mina ꝟo apud nos
italicos ⁊ egyptiacos ē pōdus. xvj. ℥. dato q mina
romana ⁊ greca ſit pōdus. ℥. xx. ❡2ᵐ ꝟo cōpoſitu3
⁊ delectabili⁹ illo eſt decoctio de epithimo deſcripta
a Meſ. in antidotario q̄ eſt equalior meo iudicio et
ꝯuenientior alijs de qua exhibere ſoleo a. iiij. ℥. vſq3
ad. vj. l3. v. ℥. ſint mihi magis in vſu. ❡3ᵐ cōpoſitū
memorandū eſt elec. ſolutiuū ad meliam deſcriptio
ne Auic. penultimo cap̄. de virib⁹ cordis. de quo etiā
ſupra habita fuit memoria in intētione ſcōa de mi-
noratiuis. ❡4ᵐ cōpoſitū eſt hoc. ℞. caſſie nup p̄pa-
rate cum aqua lupul. ℥. j. ellebo. ni. ⁊ lap̄. lazuli p̄pa
rati. añ. gra. viij. totū exhibeaꝛ in potu cū. ℥. iij. aq̄
boraginis vel bugloſ. hec eſt illa benedicta medici-
na q̄ huic dño ſepe exhibita educebat mā3 ab eo me
lācholicā: colore opacā cū ſplēdore q̄dā. ſubſtātia ve
lut pix valde nigra: feruēs ⁊ ebulliēs in vaſe horribi
lis aſpicientib⁹ ⁊ magis olfaciētib⁹ ipſam: ⁊ p̄ſeue-
rabat illius eductio q̄nq3 p duos dies cū tāta ſua-
uitate operationis q credebaꝛ pulſus fortis eius alle
uiata magnifice: p cui⁹ vſum ſplēdor et formoſitas
in toto corꝑe ⁊ facile fuerūt acq̄ſita. ❡Ad hāc eāde3
intētionē eſt q̄ntū cōpoſitū diuerſa⁊ mãe⁊ melica-
rum eductiuum fere oim a me notarum elec. de epi-
thimo. ⁊ p me compoſitū de quo exhibere ſoleo. iiij.
aut. v. ʒ. cū aqua lactis. ❡6ᵐ cōpoſitum melīe edu-
ctiuu3 fere ois pōt eſſe elec. dyaſene deſcriptū a Ni.
in antido. de quo exhiberi ſolēt a. iiij. ʒ. vſq3 ad. vij.
cū aqua lupu. ⁊ aqua lactis: ⁊ eſt medicina optima
⁊ ſecura. ❡Ultimū ꝟo cōpoſitū pōt eſſe hoc. ℞. pil.
de lap̄. lazuli. pil. d lap̄. arme. añ.ʒ.ß. aſſe fetide. gra.
iiij. cum ſuc. roſ. formenꝛ pil. viij. ⁊ exhibeanꝛ oēs ob-
ſeruatis ꝯditionibus q̄ in alijs ſolutiuis ſcripte ſunt
⁊ obſeruari debent. per hec q̄dem inſtrumenta vide
tur mihi conuenienter eradicari poſſe materias me
lancholicas oēs: ⁊ tu elige libito tuo. oēs eñ ſecure
ſunt ⁊ vtiles. ⁊ hec de intentione quinta.

❡Intentionis ſexte de numeratione inſtrumen
torum quibus conſumi poſſunt reliquie materie
rum leproſorum. Cap̄.vi.

HUnc aūt occurrit tp̄s, deſcribendi medici
nas electas ad ꝯſumptionē mãe⁊ horum
languētiū. de quarū numero. ❡P[illegible]
elegantior eſt vt poſtq̄ videris egri[illegible]
nē terminata3 eſſe ad ſtatum vltime ſue
mām pluries fuiſſe: vt ex p̄cedētib⁹ apparet: tunc p
ſpatiu3 vnius mēſis oi die in aurora exhibeanꝛ. ℈.
ij. troc. de tyro in ſubſtātia pillari aut puluerizate
bibiti cum. ℥. j. ß. aq̄ cucumeris agreſtis q̄ di[illegible] aſſi
ninus. ❡Scōa ꝟo medicina p̄dicta⁊ mãeru3 ꝯ[illegible]
ptiua: ⁊ de ſecuris ite⁊ eſt vt patiēs oi manc[illegible]
ʒ.j. calamēti ⁊ ꝓprie cum aqua lactis: confert eñ[illegible]

pꝛoſis reſoluēdo humorē reſolōne forti:ꝛ ſcidēdo ꝛ
ſubtiliādo inciſione ꝛ ſubtiliatiōne forti:ꝛ ꝯfert ele
fanticis. ¶Et ſilr dixerūt alij de potu menthaſtri.
¶3ª medicina eſt vt i potu detᷓ elefantico.ℨ.j.cedrie
vel architrā:ꝛ ē plx.ꝯfert etiā linita ſup eo. vt Aui.
dixit. ¶4ª medicina eſt quā ſcripſit Cōſtātinus.et
eſt ꝙ patiēti p plures dies in potu detᷓ.℥.j.ſucci mē
the aq̄tice:ꝛ vr̄ ꝯferre magis in pn° ꝙ̄ in alijs tpib⁹
¶5ª medicina mātep hap ꝯſumptiua potēter eſt ca
ro ericij terreſtris cōbuſti.tollit enī elefantiā vt ſcri
pſit Gal.xi.de ſimplici medicina. ¶6ª medicis ma
teriep potēter ꝯſumptiua eſt: vt in potu detᷓ de fo=
lijs collōqntide exiccatis.℈.ß.plurib⁹ dieb⁹ cū dra
gagāti ꝛ gūmi ara.añ.℥.v.ꝛ fiāt pil.cū ſuc.roſ.que
plurib⁹ dieb⁹ ꝯtinuate cōſumēdo mām curāt lepro
ſos oēs.ꝛ tu lege de ea in aggregatore cap. de can=
gel.dū indr. Poſt multa de ea dicta ego nō vidi ali=
quā de medicis ſolutiuis magis ꝯferentē in egritu
dinib⁹ melācis ꝙ̄ folia collōqntide. Et antiq̄ q̄dē de
fecerunt in memoratione iſtop:ꝛ obliti ſunt vſum
eop:ſed ego tētaui ꝛ dedi de eis in melia ꝛ in alopi
tia ꝛ tyria ꝛ lepꝛa.ſ.ol ꝛ inueni iuuamētū magnū.
Et idē ſcripſit Auic.adhuc de ea exteri⁹ applicata.
¶7ª medicina itep mātep taliū a ppꝛietate ꝯſum=
ptiua eſt vt in potu detᷓ.ℨ.ß. ſmaragdi obſcurioris
cū aq̄ bugloſſe cōtinuatis dieb⁹:ꝛ erit magnū iuua
mētū eius in lepꝛa vt Cōſtātin⁹ dixit. Et ſi bn̄ ꝯſide
ras fortaſſis talis ſmaragd⁹ eſt de ſpē lapidis la=
zuli. ¶8ª medicina eſt:vt plurib⁹ dieb⁹ in potu ex=
hibeatᷓ.ℨ.ß.tyria. Andromachi cū bꝛodio decoc.eri=
cij cāpeſtris. ¶9ª medicina eſt:vt q̄buſdā dieb⁹ de
tur in potu.℥.j.ſucci origani aq̄tici ſm teſtimoniū
Haliaba. Et ego nō alr intelligo q̄d ſit origanū aq̄=
ticū niſi illū q̄ oritᷓ ꝛ creſcit ppe aquas. ¶10ª ꝛ vlti=
ma medicina taliū mātep ꝯſumptiua eſt medicamē
cōpoſitū albedere iuliū nolatū factū:ꝛ albes q̄d hꝫ
tātā potētiā in cōſumēdo mām oim lepꝛoſop ꝛ ppe
elefanticop:q̄ tenet locū carnis vipere:cui⁹ deſcri
ptio eſt hec. ℞.mirabolᷓ.nigrop.i.idop ſeitaragi in
di:ꝛ eſt tapſia q̄ in rei veritate eſt ſucc⁹ exiccat⁹ ru=
the ſylueſtris ex india ap portat⁹. ambop ana.ℨ.x.
macropi.ℨ.v.beis al.ℨ.j.ß.teranᷓ oia p ſe ꝛ liniātur
cū butyro vaccino p duos dies ita malaxata:ꝛ ꝯfi=
cianᷓ cū melle cocto ꝛ diſpumato:ꝛ detᷓ de eo in po=
tu poſt purgationes ab aureo.j.vſq ad.ℨ.ij. Et ſi
detᷓ in potu cū.ℨ.ß.pul.dyamuſci nō erit timēda ma
litia ei⁹:q2 ꝯfectio dyamuſci cuiuſcunq tā dulcis
ꝙ̄ amari eſt ei⁹ tyriaca. Eſt aūt beis in rei veritate
napellus qui eſt venenū pernitioſum:ꝛ cōfert lepꝛe
ſpēbus oibus.cuius etiā napelli optima tyriaca ei=
dem reſiſtitiua eſt puluis plāte que vocatur napel=
lus Moyſi.inuenitur etiam mus quidā apud radi
cem napelli naſcens ꝛ creſcens:cui⁹ puluis eſt opti
ma tyriaca contra potentiam napelli.

Hec q̄dē decē medicamina illuſtriū medicorū
ſentētijs emollita potētia ſunt in conſum
ptione mātep a ſucedētiū cuiuſcūq lepꝛe.ꝛ pcedētes
9.medicine nō ſunt piculo ꝛ ſuſpectiōe magna.vlti
ma vo nō eſt aᷓ ab illis:lꝫ fuerit ſcripta ab Auic.3ª
q̄rti.de cura lepꝛe.ſ.1°. Atvo poſt ꝯſumptionē māe
rū lepꝛe aſitū nō ſufficit ad pfectionē curatiōis ſo=
lū intēdere ad illas:imo opꝫ ēt mās ꝯiunctas iā in
mēbris imerſas ꝯſumere:ſiue ſint māe apatū: ſiue
vlcep frequēter corrūpētiū mēbꝛa. ¶Ppꝛoptᷓ q̄d opꝫ
pmo pparare tales mās ad mollificationē ꝛ reſolō
nē cū reſolutiuis ꝛ ſubtiliatiuis velut eēt hoc cōpo
ſitū. ℞.origani lib.j.baccap lauri ſtaphi. herbe ſi=
napis. ana.lib.ß.ſulfu.viui.℥.iiij. terre carpētario=
rū q̄ nolatᷓ ſinopida.℥.ij.coquanᷓ oia in multa q̄ti
tate aq̄ vſq ad ꝯſumptionē medietatis. deīde.iiij.
vel.vj.dieb⁹ oi die bis balneetᷓ eger in hac decoc.te=
pida vel parue caliditatis:niſi in dieb⁹ hyemis.Cū ꝯ
exit eger a bal.tūc totū corp⁹ liniatᷓ cū tyriaca An=
dro.ꝛ inuoluatᷓ pānis in lecto q̄ſcēs vt ibi ſudet. Et
ſi nō icurreret ſudorē poſt pmā diē exeūti a bal.cū
modico aq̄ violap in potu detᷓ.ℨ.ß.tyriace dyateſſe=
ron. ¶Cū ꝯ ita factū fuerit p ſeptimanā vnā : tunc
itep ad magis mollificādū ꝛ pparādū mām ad re=
ſolōnē fiat ſcdm bal.in aq̄ decoc.fenugre.℥. ſiſami.
añ.lib.j.accipiēdo ꝛ radicū mollium liliop al.lib.ß.
Et in iſto balneo liniatᷓ corp⁹ totū cū ſapone nigro
ꝛ q̄eſcat in lecto:vt dictū eſt. ¶Cū ꝯ mā p hec bal=
nea ſatis fuerit pparata:ꝛ ad cutē attracta:tūc ne=
ceſſariū eſt ꝯſumere ipſam cū medicis maiorē potē
tiā hn̄tib⁹ velut eſt hoc cōpoſitū. ℞.ȝiniar:auripig.
vitrioli viri.ꝛ al.añ.lib.ß.cal.nō extincte lib.j.radi.
flamlᷓe lib.j.ß.alu. iame.℥.iiij.ſalᷓ armo.℥.viij.teranᷓ
oia ꝛ ponātᷓ i alēbico vitreo ꝛ ſublimetᷓ. de hac ꝯ aq̄
madefiāt oēs puſtule ꝛ vlcera vbicunq ſint p dies
duos. ¶3° vo ſequēti die liniantᷓ cum hoc vnguēto
℞.amili.℥.j.ß.litargiri ſpumificati.℥.ij. calcis non
extincte.ℨ.j.ß.ſan. dra.lib.j. aceti mediocriter acuti
q̄tū ſufficit.fiat vnguētū i mortario plūbeo cū ſuo
piſtello vehementer ꝯterēdo.ꝛ eſt de magnis medi=
cinis ad hoc op⁹. ¶Cū ꝯ in mēbris fuerint facti cor
tices ꝛ cruſte:tūc liniantᷓ cū hoc vnguēto. ℞.olei de
ſiſamo:piguedis aſini.añ.lib.j.vitellos ouop nūe=
ro.ij.cāpho.ℨ.j.teranᷓ oia i mortario eneo ita vt fiat
linimētū in mortario cū ſufficiēti q̄titate albuminū
ouop. Et hoc remouet flāmā a mēbris regñando ꝛ
incarnādo ea ꝛ ꝯſolidādo. Cū ꝯ hec facta fuerint p
duos vel tres mēſes:ſi q̄dē res videbitᷓ felicitari: ita
pcedēdū eſt:iterpolatis tn̄ euōnibus minoratiuis
adhibitis. Si aūt appet noue māei expulſio ꝛ apatū
corruptop aduētus in membris:tūc itep redeatᷓ ad
curam cum ſcdo bal.ſtatim anteſcripto:et cum vn=
guētis ꝯñtib⁹ ad ipſum.opꝫ enī totiēs reiterare re=
media in cronicis egritudinib⁹ quotiēs mā renoua
tur in eis. Hec de intentione ſexta dicta ſufficiant.

¶Intētionis ſeptime de medicis rectificātib⁹ mem
bꝛa corrupta malitia mātep iſtap. Cap.vij.

Sunt aūt mēbꝛa indigētia rectifica
tione vt epar in q̄ māe melīce p
aduſtionē plurimū gn̄antᷓ:ꝛ in venis : et
cor:ꝛ cerebꝛum:in q̄b⁹ māe corrūpūtur:
aut corrupte recipiuntᷓ. Alia vero mem=
bꝛa ſunt ſicut totius corporis ſuperficies: ad quā
māe corrupte funduntᷓ ꝛ in ipſa ēt frequēter corrū=
puntᷓ. Cōfortantᷓ ꝯ pncipalia oia ſiᷓ cū decē medicis
magna laude inſignitis ab auctorib⁹. ¶Et pꝛima

q̄d ē diuina medicina quã fere olb⁹ alijs ꝓualere credo: eſt elec. letificãs nolatũ a Raſi: ⁊ ab eo cõpoſitū 9° Almãſ. cap̄ de melia. lege ei⁹ deſcriptionē. ⁊ de eo exhibere ſoleo oī mane ꝑ plures dies: ⁊. v. horis añ prãdiũ. ʒ. ij. verū q̄ in hoc dño eſt epar notabilr̄ calīn ⁊ cor ēt: ⁊ cerebrũ exhibeo ipʒ cū aq̄ ſcariole vł taraxacõ: violꝫ. aut nenufa. he eñ oēs medicie ſunt fride: cordiales: cerebrales: ⁊ epatice: ⁊ hincinde legere potes. ¶ 2m ꝟo medicamē cui⁹ memoria nõ eſt ꝑtermittēda: eſt tyriaca de vipis: q̄ ꝯfortat ſpm̄: et calorē innatũ: ⁊ reddit ipm̄ potētē ad ꝯtrãdũ oī lapſui: ⁊ deꝫ de ea ī potu ꝑlib⁹ dieb⁹ in aurora. ʒ. ß. cū aliq̄ ꝑdictaꝝ aq̄rũ. ⁊ tardeꝫ poſt eã cibus horis ad min⁹ q̄nqꜫ. ¶ 3m ꝑncipale ꝯpoſitũ eſt elec. de embra ꝓpe luctũ ab Aui. 5° can. ſũma pª. trac. 3°. ℞ica iſta. Eraariũ alcheſrui. ⁊ dr̄ elm ambre. deꝫ autē ex eo. ʒ. j. poſt etatē ei⁹ ſex mēſiũ: ⁊ ꝓpe cū aq̄ violaꝝ vł bugloſſe. ¶ 4m cõpoſitũ ſpāle valēs principali⁹ ad diſpõnē capitis eſt ꝯfectio de hyacinto: ⁊ ꝓpe deſcripta ab Auic. vbi ſupra ℞ica iſta. Cõfectio de hyacinto nr̄a. ¶ 5m cõpoſitũ valēs ad ꝑdicta: ⁊ ꝓpe ad diſpõnē capitis ⁊ cordis eſt elec. dyamuſcum dulce deſcrip. Meſ. ī anti. cui⁹ doſis eē pñt. ʒ. ij. cū aq̄ aliq̄ de ꝑdictis in aurora. Attēde tñ q̄ nõ minoris iuuamēti eſt deſcriptio dyamu. poſita ab Auicē. 5° can. ſumma pª. ℞ica iſta. Medicina de muſco dulcis. ¶ 6m medicamē ⁊ ꝓpe ad hãc intētione vtile eſt iera vel cõfec. hermetis deſcriptione poſita ab Auic. ꝑ allegato loco ℞ica iſta. Cõfectio hermetis valēs ad tenaſmonē ⁊c. ¶ 7ª medicina ⁊ ꝓpe de ſimplicibus eſt vt cū appuerit magna capitis debilitas in ſero apud ſomnũ deꝫ. ʒ. ß. pul. li. aloes cū. ℥. ij. aq̄ nenuf. tepida aut fri. in dieb⁹ caloris. ¶ 8ª medina eſt vt appente magnifico nocumēto circa cor ter vel q̄ter in die patiēti deꝫ. ℈. ß. pul. electi ſmaragdi viridis clari ⁊ dyaphani cū. ℥. j. aq̄ roſate. ¶ 9ª medicina ad eãdē intentionē eſt vt pluries in die exhibeaꝫ ℈. j. pulueris margaritaꝝ non viciataꝝ cū. ℥. j. aq̄ ſublimationis folioꝝ baſiliconis. ¶ 10ª ⁊ vltia medicina ⁊ ꝓprie ꝯferēs ad corruptionē cõplonis epatis: ⁊ rectificationē ipſius: ⁊ ꝓprie a calitate ꝑternãli eſt: vt in potu deꝫ in aurora et añ cenã per horã. j. ß. ʒ. j. vel. ʒ. ß. ſpodij de cãna electiſſimi: qd̄ cognoſces per eius aromaticitatē ꝓpriã cū aqua cuſcute cicoree ⁊ ſcariole. per hec q̄dē oīa aut ipſoꝝ plurima poteris conuenienter rectificare membra principalia ab hac horribili egritudine corrupta.

Cū aũt ꝑpēderis cutaneã ꝑtē multũ eē leſam a vehemēti calitate preter nãm qd̄ cognoſceꝫ rubedine magna inflãmatione prurītu ⁊ acuitate magnis: tũc ꝯfert eis linitio facta cū ſucco lactuce vel portulace vel folioꝝ nenufaris aut olei onfandi. ¶ Et cū cognoueris ipſa fore leſa mala cõplōne fri. ꝓuiã extīctionis caloris nãlis hoc efficiēte: tũc de melioribus medicinis eſt ipſoꝝ irroratio vel madefactio cū vino al. aromatico. ¶ Et ſi viceratio ī mēbris nõ fuerit magna: tũc melior erit embrocatio vł madefactio eoꝝ cū aq̄ cineris nõ multũ acuta: aut cū ſucco mēthe vel calamēti ⁊ ſiliũ. Et ſi q̄dē ꝑpēderis ī mēbris eē vlcerationēs ꝑ mēbra ſerpētes vna de melioꝛib⁹ medicis eſt linimētũ hoc. ℞. litargiri cerusse. añ. ℥. ij. olei ro. ℥. ij. ſucci ruthe. ℥. iiij. amili q̄ntũ ſufficit: fiat linimētũ in mortario plũbeo cū ſuo piſtello fortiſſima cõtritione: in cui⁹ fine ponanꝫ. ʒ. ij. cãphore ſubtiliſſime trite. hoc enim eſt medicamen diuinũ in talib⁹ vt videbis: ⁊ ſic eſt cõplementũ inſtrūꝫ q̄ perficiunt intentionem ſeptimam.

¶ Intētiõis octaue de medicaminib⁹ q̄b⁹ corrũpiꝫ malitia mãeꝝ que in leproſis repiunꝫ ſꝑ. Cap̄. viij.

Tempus eſt expēdere ꝯtēplationē in remõ minoris vtilitatis: ⁊ eſt inuenire medicamina conuenientia ad corrumpendũ malitiã mãerũ q̄ in leproſis reperiunꝫ ſemꝑ. ¶ Pro qua intētione ꝑmittēdũ primo regimē corruptionis malitie cõplonis mãeꝝ ꝓueniētis ab exceſſu qualitatũ cõiũ ꝑmaꝝ ⁊ ſcdaꝝ. 2° ꝟo tãgeꝫ regimē corruptõis prauitatis venenoſitatis eaꝝ. ¶ Rectificaꝫ ãt ⁊ corrũpiꝫ mala cõplo manifeſte mãeꝝ ꝑ digerētia eas in nociuo. Neqꜫ enim credo virũ phyſicis inſtructionibus adeo eruditũ: q̄ ſciret has mãs digerere digõne in iuuatiuo. Et iã q̄dē de talib⁹ digerētibus determinatũ eſt in intētione ſcda digõnis mãerum Adhuc etiã in intētione ꝑcedēti de his q̄ ꝯfortãt mēbra. ¶ hic aũt ſucancte dicaꝫ q̄ ſi ꝯtigit mãs eē vehemēter calas ⁊ ſic. calitate putredinali: tũc de melioꝛib⁹ digerētib⁹ quatuor pñt eligi medicie mihi inuēte vtilie. ¶ Et pª q̄dē ē hec. ℞. ſy. acetoſitatis citri. ℥. j. aq̄ epatice. ℥. iiij. miſce. ¶ 2m digeſtiuũ ⁊ fortius illo eſt hoc. ℞. ſy. de endiuia: ſy. ſimplicis acetoſi ⁊ de biſantijs. añ. ℥. ß. aq̄ lac. ℥. iiij. miſce. ¶ 3m digeſtiuũ nõ minoris iuuamēti q̄ duo ꝑma eſt hoc. ℞. aq̄ portulace. ℥. iiij. ſy. roſati. ℥. j. ß. miſce. ¶ 4m digeſtiuũ ⁊ adhuc delectabile eſt hoc. ℞. ſy. intubini. ℥. j. ß. aq̄ ſcariole. ℥. iiij. miſce. ¶ Si aũt mãm ēt ꝯtigerit penes q̄litates ꝑmas recedere a medio ꝑ augmētũ friditatis ⁊ ſiccitatis. ⁊ fortaſſis ēt ꝑ augmentũ frigiditatis ⁊ hu. tunc de melioꝛib⁹ digeſtiuis eſſet hoc. ℞. ſy. dinari vel de biſantijs. ℥. j. aq̄ lupu. aque cuſcute ⁊ acetoſe añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ 2m digeſtiuũ eſt hoc. ℞. ſy. de enula deſcriptione Serap̄. 7° breuiarij. trac. de ſy. ℥. j. aque viol. ℥. ij. aque lupu. ℥. j. miſce. ¶ 3m digeſtiuũ eſt hoc. ℞. ſy. de fumoterre. ℥. j. aq̄ cicoree. ℥. iiij. miſce. ¶ 4m digeſtiuũ ad hãc intentionē eſt hoc. ℞. ſy. de endiuia ⁊ mell⁹ violati. añ. ℥. vij. aq̄ fu. ter. ⁊ bora. añ. ℥. j. miſce. ¶ 5m digeſtiuum eſt hoc. ℞. ſy. de abſin. ⁊ roſaꝝ añ. ℥. j. aq̄ eupa. ⁊ nenuf. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Et penes hoc memorãdũ eſt q̄ ſyrup⁹ ſuprascript⁹ deſcriptiõe mea vtilis eē ad hanc intentionē excellenter: cū hoc etiam recordandoqꜫ omnia que poſita ſunt in intentione ꝑcedente de ꝯfortãtibus mēbra principalia optima ſunt ad hanc intentionē. ¶ De rectificãtib⁹ etiã materias ⁊ eaꝝ prauitatem vnanimi medicoꝝ ꝯcordia approbata ſunt cauteria potētialia ⁊ actualia etiam. Et in ſumma varijs voluminib⁹ approbanꝫ cauteria applicãda capiti ⁊ partib⁹ adiacētib⁹: ⁊ ſup ſplene: ⁊ ſuper iũcturis. ¶ Capiti ergo applicanꝫ cauteria ſuper ſincipite ſummitatib⁹ capitis ſup vtraqꜫ ipa ſuper collo: ⁊ vltimo ſuper radicē epiglotis. ¶ Sed

dum aũt ꝙ cauteria q̃ adminiſtrant̃ in partib⁹ ca=
pitis debẽt eẽ ſpica: qm̃ vlcera ex eis facta difficilꝰ
⁊ tardꝰ ↄſolidant̃: ⁊ nõ eſt altera intẽtio in iſtis cau
terijs: q꞉ lõgo tpe vigilãtia eoꝝ vlcera diuertunt ⁊
euãtꝫ ſenſibilr mãm a pfundis venaꝝ ad exterio=
ra vñ alleuiat̃ ꝟtus ⁊ ſup reſiduũ mãeꝝ reddit̃ po=
tẽtioꝛ ad digerẽdũ reſiduũ mãeꝝ. cũ hoc tñ ꝙ talia
cauteria potẽter aduerſant̃ corruptiue venenoſitati
mãeꝝ. ¶ Modꝰ aũt applicãdi cauteriũ i mẽbꝛis oĩ=
bus ⁊ ppꝛie oſſuoſis ẽ vt mũdificato pꝛiꝰ corpe cuꝫ
medicis ſolutiuis ⁊ cliſterib⁹ vẽtre vacuo exñte. apõ
ortũ ſolis applicet̃ ignitũ cauteriũ ſup ↄmiſſurã co
ronali i loco vbi linea ſagittal̃ cõmiſſure ſibi obuiat
⁊ pfundet̃ cauteriũ ſuaui tactu, ipellẽdo vſqꝫ ad cra
neũ excluſiue: deide ſupponat̃ oleũ vio. aut de nenu
fa. vel de floꝛib⁹ cucur. cũ vitello oui agitata vſqꝫ ad
tertiũ diẽ. tũc ergo pcedat̃ cuꝫ admiſtratiõe butyri
vel aſſungie recẽtis vſqꝫ ad caſuꝫ eſcare. deide medi
cet̃ cũ vnguẽto reſino in dieb⁹ caloꝛis: aut cũ vnguẽ
to baſilicone mi. in dieb⁹ frigoꝛis interpollãdo tñ ali
qñ adminiſtrationẽ vnguẽti egyptiaci facti ex mel
le aceto ⁊ floꝛe eris: ad hoc vt nõ cito fiat vlceris cõ
ſolidatio. ¶ Cognoſcit̃ aũt loc⁹ pdictarũ cõmiſſura
rum ponẽdo extremitatẽ naſi ſup linea maioꝛi raſc
te man⁹: ⁊ extendendo digitũ mediũ p fontẽ vſqꝫ ad
caput. Cũ ergo puenerit extremitas digiti: tunc re=
uoluat̃ pꝛim⁹ nodus ei⁹ ꝟſus ſupius capitis. vbi er=
go attinget reuolutio nodi digiti ille eſt loc⁹ obuia
tionis inferioꝛis ptis cõmiſſure ſagittalis. ſignet̃ er
go cũ encauſtro vł memoꝛia: ⁊ ibi applicet̃ cauteriũ
¶ In mẽbꝛis pauca carne redactis applicet̃ cũ ſo=
lerti cautela cauteriũ ne fiat pfundatio amplioꝛ de
bito ⁊ ppꝛie in loco epigloti. Eſſet eñ timoꝛ magn⁹
de nocumento trachee arterie pulmonis ⁊ ↄſr coꝛ=
dis. ¶ In locis ꝟo q̃ ſunt ſicut poſt aures ⁊ collũ ca=
neat̃ a pfundatione cauterij ppter timoꝛeꝫ cocture
arteriaꝝ ⁊ venaꝝ. In locis ↄiunctionis colli cũ ſpa
tulis timoꝛ haberi dꝫ ne pueniat ipſiꝰ cauterij ad
neruos oꝛientales a ſpõdilib⁹ colli. ¶ Cauterij autẽ
applicationẽ ſup lateralib⁹ partib⁹ nocrati ⁊ ſuper
ipſa nocrati timeo ppter ipſam nuchã. ¶ Adhuc ẽt
cũ applicare intẽdit̃ cauteria ſup hypocũdrijs non
fiat magna pfundatio ppter nocumentũ epatis in
dextro ſplenis ꝟo in ſiniſtro hypocundrio. ¶ Simili
ter etiam cũ applicant̃ cauteria ſup iũcturas diligẽ
ti opatione attendẽdũ eſt ne pfundent̃ in neruis p
pter ſuſpitionẽ ſpaſmi futuri: ⁊ in ligamẽtis iũctu=
raꝝ ppter pꝛhibitionẽ mot⁹ eaꝝ. vñ ⁊ ppter has cãs
timoꝛis hodierno tpe multũ euanuit opatio appli=
candi cauteria actualia ppterea q꞉ manualr opan
tes raro repiunt̃ ↄuenienter inſtructi qͣtũ opatio re
q̃reret. ¶ Et hec eſt cã ppter quã libẽti⁹ applico cau
teria potẽtialia ⁊ ↄueniẽter refracta q̃ p uo tpe ap=
plicata dimitto ↄtẽtus magis de reiterata applica
tione ſine nocumẽto q̃ de vnica cũ timoꝛe ⁊ leſione.
¶ Et adhuc 3° libẽtius ⁊ cũ maioꝛi ſecuritate ap=
plico ſetones ⁊ eoꝛum applicationẽ longo tpe vigi=
lare facio. ¶ Si qͥs aũt deſideraret habere mãm cau
terioꝛum potẽtialiũ duo hic ſcribaꝫ quoꝛũ maioꝛis
ptis ego fui inuentoꝛ ⁊ rectificatoꝛ. ¶ Et pꝛimuꝫ eſt
hoc. ℞. fermẽti vni⁹ ſeptimane. ℥. iij. ſaponis ni. ℥. ſ.
arſenici citrini: ⁊ eſt auripigmẽtũ. ℥. ß. argẽti ſubli. ʒ.
ij. calcanti cõbuſti. ʒ. j. ß. incoꝛpoꝛent̃ oĩa ſil̃ in moꝛta
rio diligenti ↄtritione. ¶ 2ᵐ ꝟo cauteriũ ⁊ efficaci⁹
pꝛimo eſt hoc. ℞. aq̃ capitelli pꝛime lib. ß. calcis viue
℥. j. ß. opij. ℥ ß. puluerizãda puluerizẽt̃ ⁊ bulliant in
aqua lẽto igne vſqꝫ ad ↄſumptionẽ medietatis: tũc
ergo ſup addãtur pulueres ⁊ coq̃nt̃ vſqꝫ ad ſpiſſitu
dinẽ: ⁊ reſeruet̃ totũ in vaſe vitreo bñ obturato ne
ingrediat̃ aer: q꞉ diſſolueret̃. facias ergo ex eo fru=
ſtũ tante qͣtitatis qͣtũ volueris facere foꝛmã ⁊ ſepe
lias ipm in paſtã circũferẽtialr balneatã vt meli⁹ ap
plicet̃: aut in medietate coꝛticis nucis vel auellane ⁊
dimittat̃ ſup loco p mediã hoꝛã aut ad plus p vnaꝫ
hoꝛã. ¶ Ampli⁹ de medicis coꝛrũpẽtib⁹ venẽoſitatẽ
mãeꝝ leproſoꝝ optima eſt tyꝛiaca dyateſſeron ⁊ p=
pꝛie ſcripta ab aui. 5° can. ſumma ⁊ trac. pꝛimis. Et
3ᵐ eſt ieralogodiõ. Et 4ᵐ eſt iera ruffini. Et 5ᵐ eſt
medicamẽ albedere iuliũ in 7ͣ intẽtione deſcriptũ.
Et 6ᵐ eſt beredeiuliũ mai⁹. Et 7ᵐ eſt ↄfectio de vri
na hircoꝝ mõtanoꝝ quã Auic. nolat alſuledati: q̃s
tñ tres medicinas ↄpoſitas ⁊ ab auic. deſcriptas ſuc
ceſſiue non curo declarare: q꞉ timeo eaꝝ applicatio
nẽ. ppterea q꞉ due pꝛime cõponunt̃ in napello. ⁊ 3ͣ
non euacuat̃ a timoꝛe maxio. ¶ Rectificãt etiã mãe
rũ venẽoſitates ⁊ vnguẽta ſupꝛ⁹ poſita i intẽtiõe de
pticulari ↄſumptione mãeꝝ. hic aũt deſcribã linimẽ
ta duo venenoſitati coꝛruptiua ↄueniẽter. Et pmũ
eſt hoc. ℞. tutie pparate ⁊ ppꝛie cũ vrina pueri lib.
j. terat̃ in moꝛtario plũbeo cum ſuo piſtello cũ ſucco
acetoſitatis citri ⁊ fiat linimẽtũ. vehemẽter eñ coꝛ=
rũpit venenoſitatẽ oĩm cũ ſua ppꝛietate. ¶ 2ᵐ ⁊ pꝛi
mo potẽtius eſt hoc. ℞. terre ſigil. lib. j. ſucci vinceto
ſici qͣtum ſufficit terantur ſimul in moꝛtario plum=
beo cum piſtello ſuo ⁊ fiat linimentum: ex quo totũ
liniat coꝛp⁹. Multa ẽt in ſequẽti cap. determinabunt̃
ad hoc propoſitũ vtilia ⁊ venenoſitatib⁹ reſiſtentia.
¶ Intentionis none de electione medicinarũ a tota
ſpecie ⁊ ppꝛietate ↄferentium leproſis. Cap. ix.

In hoc cap. nõ erit mea intẽtio tã=
gere multũ de medicis ſcri
ptis a qb⁹ a ppꝛietate ↄferre ad hoc capi
tulũ: ⁊ ppꝛie de eis q̃ vidẽtur qͣſi fabula=
ria medicamina: ſicut de oculo vpupe dĩ
a qͣbuſdã ꝙ ſuſpenſus ſuper leproſo delet lepꝛam.
Et ſicut dicitur de pellicula que abſcindit̃ in circun
ciſione pueri ſicca ⁊ trita ſi detur in potu cum modi
co muſci delet lepꝛam: ⁊ non permittit eam augmẽ=
tari. ¶ Nec adhibeo fidẽ medicinis quarum doſis
non vr̃ habere rationale iudicium: vt dicit Alber=
tus de oſſe elefantis ſi detur in potu cum. x. ℥. men=
thaſtri montani curatur ab eo lepꝛa. Et ſicut ſcribi=
tur de ſanguine leonice ſi ex eo inungant̃ loca patiẽ
tis curat̃ lepꝛa. ¶ Solũ aũt adhibenda eſt fides me
dicis in curatione egritudinũ q̃ cuꝫ hoc ꝙ opant̃
cũ ppꝛietate ſua impꝛimũt coꝛpoꝛi qͣlitates p q̃s ſuf
ficienter põt aut digeri aut ↄſumi mã añs vel ↄiun
cta egritudinum: qͣliter tyꝛiaca vr̃ poſſe ſufficienter
curare oẽs ſpẽs lepꝛe. Fiat̃ eñ mãli cauſe ⁊ male cõ
plexioni coꝛrumpendo ⁊ rectificãdo eas occulta q=

ꝓrietate q̃ ineſt ei ꝑncipaľr a carne tyri. ¶2° q2 ipſa ꝯfortat ſpûm ⁊ innatū calorez ex q̃bus reddiť ꝟtus potēs ad curandā lepraz. ¶Et iterū q2 tyriaca adhuc fermētata caliditate ⁊ ſic.ſuis q̃ poniť in 2° gradu pōt ꝯſumere mās. ¶Siľr ēt ſcribiť de iera attributa Raſi. ¶Et iteꝝ de iera ītitulata hypocrati vt Meſ.ſcripſit l antid.diſti.2ª.Et Aui.5° can.trac.2° tales eñ iere nō ſolū rōne ſolutionis eaꝝ ꝑ quā educūt mās leproſoꝝ ꝯferūt in curatiōe leproſoꝝ: imo etiā ⁊ alijs q̃litatib⁹ q̃ reſultāt in eis ex ꝟtutib⁹ ꝯponētiū: ſicut deducere potes examinādo eaꝝ cōpōes ¶Cōfido etiā in medicinis alijs taľr opantib⁹: ſicut ē de carne ericij marini: vt ſcripſit Auic.ipſaz cōferre.ēt ꝓpter vehemētiā reſolutiōis ⁊ exiccatiōis ei⁹: ſicut etiā Serap.ſcripſit ẟ carne ericij terreſtrī ꝙ exiccata ⁊ trita ⁊ data in potu leproſis rectificat cōplōnē malā corruptā dñantē in corporib⁹ eoꝝ. Et ſicut etiā Dyaſco.ſcripſit qđ idē aīal aſſatū ⁊ cōmeſtum valet ꝯ leprā.⁊ ꝯcordāt hi ſermōes cū Gal.xi° ẟ ſimplici medicina.q̃ dixit ꝙ caro ericij aſſata et potata ꝯfert patientibus elefantiā: apud quēlz multas talium medicinarū memorare potuiſſem: ſolū tñ tangā memoriā de magno iuuamēto carnium tyri: vt Gal.xi° de ſimplici medicina nolat echidnā. Et cuz bñ examinabis ſermones ei⁹ videbis ꝙ eſt ſpēs tyri quē ibidē Gal.matraſſum vocat.⁊ in rei veritate ē ſpēs aſpidis: cui⁹ partes humano corpori diuerſis applicantur modis. ¶Quoꝝ primus eſt ex ei⁹ carnibus trociſci fiant q̃ ingrediuntur cōpōnē tyriace maioris: cui⁹ inuētor cū hoꝝ troc.additione prim⁹ fuit Andromachus.añ ipm eñ nō erat cognita medicina famoſa magis in curatione venenoꝝ ꝙ electuariū inſcriptū metridati regi hiſpanie: quem Romani debellare nō potētes armis ⁊ bello conati fuerunt vincere cū veneno.a q̃ ſe defendit rex ille virtute illi⁹ electuarij. Andromach⁹ aūt ſupueniēs cōpoſuit elec.ex.lxiiij.medicinis ꝑter mel ⁊ vinū: cui ſup addit carnes tyri in trociſcata ſubſtātia redactas fret⁹ hoc argumēto ꝙ caro vipe a tota ſpē ꝯtiať humane ſpēi corrūpēdo ipam: eo q2 petit cor qđ ē ꝑncipiū ⁊ fundamētū vite ſpūuz ⁊ opationū oim: qđ q̃dē venenū ꝯfractū cū alijs medicinis cōponentib⁹ tyriacaz: q̃ oino aduerſanť veneno poſſunt corrumpe venenū ebibituz potatū ⁊ alr applicatū. Maior eñ eaꝝ eſt potētia ad corrūpēdū ꝟtutē vēnoſitatis tyri ꝙ econuerſo. Multis ergo modis caro tyri adminiſtrať.⁊ pmo q̃dē mō ꝑdicto. ¶2° ꝟo dať caro eius ad comedendū patiēti elixata cum porris: aneto cicere: ⁊ pauco ſalis in aq̃ plurima tandiu ꝙ caro diſſoluať ab oſſib⁹: ⁊ caro illa ad comedendū patienti deť. ¶3° ꝟo modus applicatiōis eius eſt brodiū de coc.ipi⁹. ¶4⁹ mod⁹ ē vt accipiāť oſſa ꝑdicta ⁊ coquātur in aq̃ cū pane de ſimula coquēdo etiā cū eis pullos collūboꝝ ⁊ bibat patiens de brodio illo.⁊ comedat pullos illos. ¶5⁹ modus applicationis tyri ad leproſum eſt vt accipiať ſerpens niger ⁊ excoriet et ſepeliať in terra donec putreſcat ⁊ naſcanť ex eo vermes: tunc ergo extrahať ⁊ exiccet cū vermib⁹ ſuis in olla nō vitreata in fornace: ⁊ vertať in pulverē ex q̃ trib⁹ diebus oi die deť.ʒ.j.cū aq̃ mellis. ¶6⁹ mod⁹ applicationis ei⁹ ad corpus leproſum ē vt accipiať ſerpens ꝑdict⁹ excoriat⁹: ⁊ ponatur in olla.⁊ ſup ipſū effundātur aceti.℥.viij.aq̃ lib.j.ſapſie hamidei.recētis: ⁊ eſt rutha ſylueſtris: loco cui⁹ pōt poni rutha recens oim amboꝝ añ.℥.ij.coquanť ergo lēto igne donec diſſoluať ſerpens: tūc ergo coleť: ⁊ ex aq̃ illa fricetur facies: ⁊ oēs partes leſe poſt abraſionē pilorū vel capilloꝝ trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis. ¶7⁹ modus applicationis tyri ad corpus elefanticū eſt: vt fiat inūctio corporis cū hoc epithimate. ſumať ſerpēs niger excoriat⁹ ⁊ decoleť vt parum infra diceť: ⁊ ponať in vas lapideū nō vitreatū ⁊ fundanť ſup ipo aceti.℥.viij.aque lib.j.ruthe ſylueſtris recentis rad.draguntee āboꝝ.añ.℥.ij.coquanť lēto igne donec diſſoluať ſerpens. tunc ergo coleť ⁊ colatura illa ponať in vaſe vitreo bñ obturato: ⁊ inungať cū eo totū corpus: aut ꝑtes q̃ mundificatione indigent depoſitis ſemꝑ pilis ꝑ raſurā. ¶8⁹ modus adminiſtrationis ei⁹ eſt: vt ex carnib⁹ ſerpentū nigroꝝ cū oleo antiq̃ fiat decoc.in vaſe lapideo ſm formā colligēdā ab Auic.5° can.ſumma prima.trac.x° de oleis. ꝟꝫ ica illa. Oleū de ſerpentib⁹ cōpetens ad ipetiginē.lege ibi: q2 propter breuitatem dimitto. ¶9⁹ modus applicatiōis ei⁹ eſt.vt accipiať ſerpens ꝑdict⁹ ⁊ ponať in vaſe lapideo vitreato ponať ibi ſalis ⁊ ficuū ꝯtritaruz.añ.lib.j.ß.mellis electi.℥.viij.obturet ergo vas diligenter ⁊ ponať im furno ignito donec aduranť totū ergo poſt illud accipiať ⁊ terať ⁊ miſceať cuz eis ſpice inde.⁊ malabotri.i.folij indi.añ.ʒ.ß.de hoc igiť puluere patiēs vtať in cibis: aut eis ad potādū deť plurib⁹ dieb⁹ in aurora.ʒ.ß.cū.℥.ij.aq̃ mell. ¶10⁹ mod⁹ adminiſtrationis tyri in lepra eſt ꝑ modū ſubmerſionis ei⁹ in vinū: ⁊ eſt vt tyrus vel echidna accipiatur viuēs ⁊ ponať in vas vino plenū ⁊ obturet bñ vas vt ibidē moriať ⁊ putrefiat ſerpēs. ¶De hoc q̃dē vino in potu patiēti deť. mirabiľr eñ vř curare elefantiā vt ſcripſit Gal.xi° de ſimplici medicia.ſe fuiſſe expertū ⁊ ꝯfirmauit experientijs alioꝝ vbi dixit ꝙ in vino meſſoꝝ inuent⁹ fuit ſerpēs ſubmerſus. Cū ergo leproſus q̃dā ex meſſorib⁹ bibiſſet vinū illud ſanat⁹ fuit ex lepra ſiue a caſu ꝯtigerit ſerpētē ſiue būdū intraſſe ipꝫ vinū vbi mortu⁹ fuit ſiue a ꝓpoſito affines vel amici elefantici leproſi occultauerint ſerpentē illū in vino q̃rētes leproſi deſtructionē ꝓpter verecūdiā ⁊ fugā infectionis ab eo. ¶Vipa aūt vel tyrus iſte dꝫ habere ꝯditiones ꝙ plurimas anteꝙ adminiſtretur. ¶Pria ꝯditio eſt vt vipa nō accipiať de loco vel nemore lutoſo. ¶2ª ꝙ nō accipiať orta ⁊ nutrita in litore maris. Siľr neqꝫ ſit accepta ex locis valde hu. fontalib⁹ vel lacunalib⁹. In eis eñ paꝝ habeť iuuamēti: ⁊ multe malitie ꝓpter frigiditatē ⁊ hu.eaꝝ q̃b⁹ ſtupefaciendo interficiūt. ¶Neqꝫ eligať illa q̃ vehementi ſui caliditate ſitire facit quam cognoſces q2 ſemꝑ exſufflādo ſpit cū ore apto. ¶4ª ꝯditio ē qđ eligať ſpēs ort⁹ ⁊ nutrit⁹ l mōtib⁹. ¶5ª ꝯditio ꝙ ſit alb⁹ in vētre inferiori. ¶6ª cōditio ꝙ cū baculo ſerpere ⁊ pſallire cogatur aliq̃ diu. ¶7ª ꝯditio ꝙ poſt illud interficiatur abſciſſis capite ⁊ cauda ꝑ q̃tuor digitos vno ictu. ¶8ª ꝯditio ē vt effundat multuz ſanguinē. ¶9ª ꝯditio eſt vt poſt illud ſaltu ⁊ agitatione

tiōe plurimū moueať notabili tpe. ¶10ª cōditio eſt vt poſt abſciſſionē capitis ⁊ caude remaneat viuus ſerpēs notabili tpe: tūc ğ ex carne tyri ꝯditionati ꝑdictis circūſtātijs fiāt pānicali vel trociſci nolati: et ſunt mā tyriace ptialis: in ꝗrū ꝯfectiōe lege ſmōes Auic. 2° cañ. ſūma pª. ꝶica illa. Trociſcoꝝ ő vipis ibi ei clariꝰ ⁊ ſublimiꝰ ő hac mā locutꝰ ē ꝙ aliqs auto rū medicie cū coꝑreuerētia ipe eñ flores ⁊ fructꝰ me liores elegit ꝙ accipi pħt. ¶Multas etiā alias medicinas ad leprā faciētes ſcripſit ibidē q̄s a ꝓpetate valere magis ꝙ a mā cōi exiſtimo velut hoc ꝯpoſitū. ℞. aceti: nitri. añ. ʒ. j. ß. ſuc. cauľ. agre. i. nō transplātati. ʒ. iiij. miſce: ⁊ totū in potu deť mane ⁊ veſꝑe. Pȝ aūt ꝙ hec medicina nō vř opatiua ꝑ ſe ꝑ q̄litates cōes ⁊ manifeſtas. ¶2ª medicina ibidē diſcripta eſt. vt in potu denť. x. kirat pulueris leporis tribus dieb9 cuȝ. iiij. ʒ. vini. ¶3ª medicina eſt. vt deť i potu alnt cū melle ad ꝗtitatē nucis muſ. pōt āt pōi alnt. ȝ. ß. vel. ℈. j. qd aūt ſit alnt lege ſupra q̄ eſt aſſa fetida. ¶4ª medicina eſt. vt detur de ſq̄lla ꝗtitas. x. kirat cū ſyrupo ſq̄llitico inſpiſſato ſicut loch. ¶5ª ē vt fiat loch cuȝ. ȝ. v. cimi ex ſufficiēti ꝗtitate mellis. ¶6ª medicina eſt. vt denť in potu tres oboli ſucci calamēti. Eſt aūt obolus pōdus triū kirat: ⁊ ois kirat eſt pōdus q̄tuor granoꝝ ordei ꝑ hec volo ſatiſfactū eſſe ad intentionē nonā de medicinis ab occulta q̄litate opantibus ad curam lepre elefantice.

¶Intentionis decime de mō ſuccurrēdi accñtib9 ꝯcomitātib9 leprā: ꝯtinens rubricas ſexdecim. Cap. x.

P Lurima eñ ſunt accñtia: ꝗrū ꝑmū ē depilatio piloꝝ barbe ⁊ ſupciliorꝝ. ¶2m eſt multitudo puſtulaꝝ in facie naſo intus ⁊ extra in ſupcilijs aurib9 ⁊ labijs. ¶3m eſt vocis aſꝑitas ⁊ raucedo. ¶4m ē difficultas anhelitꝰ. ¶5m eſt valida ſitis. ¶6m eſt ſplenis tēſio. ¶7m eſt eꝑis ⁊ renū immoderata calitas. ¶8m ē multitudo vētoſitatū in inteſtis oib9. ¶9m eſt vētris ſtipticitas. ¶10m eſt puſtularū multitudo in oi pede magno. ¶11m eſt vlceratio digitorū pedū. ¶12m eſt ſtupor in pedib9 fere omnibus ⁊ tibijs. ¶13m eſt euerſio ⁊ corruptio nālis coloris ad ꝑter nālē. ¶14m ⁊ vltimū eſt puſtularū multitudo i conlatorio ⁊ toto palato cuȝ excoriatione ptiū illarum. ¶Duo aūt alia accñtia in hoc viro cōplicata repiūtur quoꝝ primū eſt tenebroſitas viſus amborū oculorū ⁊ ꝓpria dextri. ¶2m eſt dolor in renib9 ab harenis ⁊ lapillis in eo ſepe preſentatus.

¶De cura depilationis pilorū barbe ⁊ ſuperciliorꝝ ⁊ erat primum accidens. ꝶica. j.

PRo cura itaq₃ primi accñtis memorādū ꝑ q̄ madefactio partium depilataꝝ cū decoc. aque ſerpētis ⁊ inūctione ipſaꝝ cū oleo ipſiꝰ remedia ſunt appropata ad faciēdū renaſci capillos ⁊ pilos vbiq₃ locoꝝ: tñ q̄ remedia talia nō euāť a ſuſpitione ⁊ timore magnis. Idcirco alia 4°r ponā remedia huic accñti remouēdo cōferētia. ¶Premittēdo prio ꝙ talia inſtra opȝ eſſe hñtia has q̄litates. ¶Pria ꝙ ſint calā leuis caliditatis attrahētia vaporē aduſtū q̄ eſt mā piloꝝ ad poros. ¶2° vt ſint apertiua vt reſeruenť pori apititi ⁊ receptiui vaporis iā dicti. ¶3° ꝙ ñ ſint ſtiptica: q̄ clauderēt poros. ¶4° nō ſint vehemēter inuiſcatiua ꝑꝑ illud. ¶5° vt neq₃ vehemēter ſint exiccatiua. ¶Primū ğ cōpoſitum eſt hoc. ℞. hydromelľ. ʒ. iiij. ireos. ȝ. j. ℥. fenicli ⁊ aniſi. añ. ȝ. j. ß. farine ſiligis. q. ſ. ad iſpiſſādū: fiat linimētū in mortario eneo cū ſuo piſtello ⁊ modꝰ applicatiōis eiꝰ ē vt habeať decoc. fenicli hn. ex q̄ tepida fomēťeť ⁊ balneeť ptes: deīde exiccenť: ⁊ tūc liniāť ptes oēs ex ꝑdicto linimēto ter in die nāli renouato. ¶2m cōpoſitū ⁊ efficacius illo eſt hoc. ℞. olei irini. ʒ. j. ß. olei de pipib9 ⁊ de croco. añ. ʒ. j. ſpice nardi. ʒ. ß. farine orobi ꝗtū ſufficit ad iſpiſſandū fiat linimētū i mortario: vt ſupra ⁊ applicet madefactis ꝑus ptib9 cuȝ euaporatiōe decoctiōis floꝝ camomille. ¶3m cōpoſitū ⁊ adhuc meliꝰ alijs eſt iſtō. ℞. ſucci arthanite: ſucci extremitatū ꝟgulaꝝ lauri. añ. ʒ. ij. croci. ȝ. ij. liniāť ſepe loca ex hoc linimēto actu calō. ¶4m cōpoſitū eſt hoc. ℞. olei de vitel. ouoꝝ ꝑus elixatis et duris. ʒ. ij. ireos myrre rubee tictoꝝ: ſe. geneſtre añ. ȝ. j. ariſto. rotūde. ȝ. ß. croci. ℈. j. muſci. ğ. v. melľ mūdi ⁊ clari ad albedinē tēdētis. ʒ. ij. fiat linimentū in mortario ⁊ applicet vt ſupra. ¶Ab ꝟo in hac pte ṫe a quibuſdā de vnctiōe facta cū puluere veſꝑtiliōis cōbuſti. hoc āt linimētū factū cū ſanguie rane. hec ⁊ ſibi ſilia remedia ſunt verba ciarmatorum.

¶De cura puſtulaꝝ vbicūq₃ locoꝝ exñtiū. ꝶica. ij.

QUoniā hec apata in ſuba ſunt dura nigredine colorata ſili colori mori ꝑfecte maturi: tūc aut ſemper vlcerata: aut vlceribus denudata. ſi aūt ſint ſine vlcere manifeſtū ē ꝙ cura iparū dȝ fieri cū lenitis ⁊ reſolutis ꝑmiſſis ſꝑ euonib9 minoratiuis i itētiōe 2ª: ⁊ eradicatiuis i itētiōe 5ª poſitis. Uerūtñ illuſtres viri taliū apatū curā ſcripſerūt eē fiēdā per mollificantia ꝑus appoſita. ſcđario ꝟo ꝑ reſoluētia applicata ꝑcipiētes intētiōeȝ reſolōnis ſuccedere debere itētiōi mollificatiōis. Ita vt in curatiōe reuolutio fiat de mollificātib9 ad reſoluentia ⁊ ecōuerſo. Si q̄s tñ eēt ſcia ⁊ oꝑe bñ tritꝰ poſſet facile in cōpoſito eodē mō cōponere mollificātia cū reſoluentib9 bñ refracta ⁊ feliciťareť eiꝰ cura. ¶Uniuerſa ꝟo apata i hoc viro plura fere ꝙ q̄ngēta curaui ꝑ iſtū modū. ꝑrio eñ madefeci ea cuȝ aq̄ cineris facta ꝑus eiꝰ decoc. cū ſ̄nis ſiſami ⁊ fenug. 3ª ꝟo die applicui hoc ꝯpoſitū. ℞. empli tetrafarmocō lib. ß. mucillaginis fenug. ſe. lini: ⁊ radicū altee. añ. ʒ. ij. farine orobi ꝗtū ſufficit: iſpiſſenť oia ſiľ ꝯterēdo i mortario abſq₃ igne ⁊ liniať puſtuloſus locus ex eis ter vel q̄ter in die. ¶Cū ergo ꝑpendi ſubſtātiā apatuȝ parūꝑ mollificatā madefaciebā apata oia cū aq̄ capitelli tertie collectōis. ¶Et iteꝝ cū ꝑcipiebā apata talia parūꝑ erupta inūgebā ipſa cū hoc vnguento ℞. ireos ariſtologie: ceruſe lote: calcis extīcte ⁊ lote añ. ȝ. j. ß. muſci ligni aloes: cāphore. añ. ℈ ß. terātur oia ſiľ in mortario plūbeo cū ſuo piſtello cū trib9. ʒ. ſaponis nigri: ⁊ fiat linimētū ex quo vniuerſe puſtule ⁊ ꝓꝑe vlceroſe ter in die liniantur. ¶Finalr āt ad ꝯſumptionē virulētie ⁊ ad icarnationē fiēdā faciebā fieri linimētū puſtularum ⁊ vlcerū cuȝ ſucco tari

vel dragontee minoris: ⁊ ſic tandem terminauit cura feliciter ꝙ fuit ſanitati perfecte quaſi in omnibꝰ partibus reſtitutus.

¶ De cura aſpitatis ⁊ raucedinis vocis. Rrica.iij.

Intelligo hic vocē aſperā nō alr ꝙ emiſſiā ad tracheā arteriā: cuiꝰ ptes aſpe ſūt vel ineq̄les pp duritiē ⁊ lenipationē earū a friditate vel cal.factā. Raucedinez vo illiꝰ intelligo abſentiā claritatiſ vocis ꝓuenientē a trachea arteria multa humiditatē īfuſa. ¶ Si ergo appeat vocis aſpitas cū vigilia ſiti et amaritudine oris: tūc factis euacuationibꝰ ⁊ rectificatiōibus male cōplonis cale teneat in ore ſepe iſtō molle ℞.ſy.de papa.ſy.iniub.⁊ violati.ana.ʒ.ß.pinea.ſe. cōiuz fri.aā.ʒ.j.terant ola in mortario ſil vltimata ꝯtritiōe: ⁊ de ipſo teneat in ore pmutatiz ſepe. ¶ Ad hāc intētionē ſufficit etiā ſepe in ore tenere ꝯfectionē dyadragag.fridi. ¶ Et 3m ad hoc vtile eſt ſepe tenere in ore gra ſalis ꝯſtātinopolitani: ⁊ eſt in rei ꝟitate zuc.cādi. ¶ Ego aūt expientia certa ſcio ꝙ grana muchete ꝑus infuſa in aquā decoc.iniub. in ore retēta rectificāt hāc vocis aſpitatez in breui tpe. ¶ Si aūt fuerit hec vocis aſpitas cū ſomno lōgo abſq; ſiti ⁊ rubore ⁊ cū ſubalbedine faciei: tūc optimū remediū eſt i ore tenere ꝯfec.dyapenidiōis. ¶ 2m eſt tenere in os loch de pino. ¶ 3m ⁊ fortiꝰ alijs eſt tenere in ore ꝯfec.loch ſani deſcripti a Nico.in antido. ⁊ ē melius alijs. ¶ Si aūt fortior fiat vocis raucedo tunc de melioribꝰ inſtrūs eſt vt egro qñ vadit ad lectuz, in potu dentur.ʒ.ij.elec. dyairis cum modico vini al. ſubtilis ⁊ dulcis tepidi.

¶ De cura difficultatis anhelitus. Rrica.iiij.

Diligēs ꝯſiderator ex pmiſſis intelligere pōt curam difficultatis anhelitꝰ. ſi eniz euenerit pp ſicc.imoderatā ptiū anhelitus poterit curari p ea que remouēt vocis aſpitatē a calitate ⁊ ſic.factā. ¶ Et ſimiliter ſi euenerit in anhelitu nocumētū a mala cōplone māli fri.⁊ hu.poterit curari cū eis q̄ remouēt aſperitatē vocis a fri.⁊ hu.factā. Et ſilr nocumētuz ꝓueniēs a multa mā hūida īfuſa in organis anhelitꝰ poterit curari ꝯueniēter per ea q̄ poſita ſunt ibi. ¶ Si aūt difficultas anhelitꝰ ꝓuenerit pp excoriationē factā in ꝯcaua ſupficie cāne pulmonis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ anhelitꝰ: tūc de melioribꝰ curatiōibꝰ eſt hoc elec. ℞.loch de papauere.ʒ.j.drag.gūmi ara.aā.ʒ.ß.mucil.muchere.ʒ.j.ß.g.pi.ʒ.j.ß.ſe.portu.ʒ.j.medulle.g.coti.ʒ.ß.teranturola ſil vltimata ꝯtritiōe: ⁊ ſiat loch: ⁊ ſepe teneat i ore. ¶ Et ſcio ēt ꝙ tale nocumentū anhelitꝰ ꝯueniēter tollit hic potꝰ mane ſero tepidus acceptꝰ. ℞.ſy.iniubi.ʒ.j.aque violaꝝ ⁊ ſublimatiōis radicꝭ altee.aā.ʒ.j.ß.accipiat tepidꝰ tribꝰ noctibꝰ cū vadit ad lectū ⁊ mane in aurora.

¶ De cura ſitis immoderate non raro concomitantis lepram. Rubrica.v.

Quoniā remedia q̄ poſita ſūt i cap.pcedēti q̄ curabāt raucedinē ⁊ aſpitatez vocis factas a calitate ⁊ ſic.ſufficienter curare pñt ſitī ꝓueniēte ab illis. Jdō ꝯ̄pa l hac diſpoſitiōe ad memoriā reducāt. Uerūtñ pter illa tria ꝙ ponent inſtra ſitis remotiua ðnq; ꝯueniētia. ¶ De cōioribꝰ ꝙ ⁊ leuiſſimis pm eſt. vt cū zuc decoc.ſe.cōiuz bibat iulep violep vio.5a ps cū.iij. ptibꝰ aq̄. ¶ 2m ꝟo ⁊ fortiꝰ iſto eſt. vt bibat iulep.ſimplex factū ex.x.ptibꝰ aq̄ ⁊ 1a pte zuc. ¶ 3m ꝟo eſt hoc ℞.oxicaccare.ʒ.ij.aq̄ ordei li.j.vini citonioꝝ.ʒ.j.ß.zuc.candi.ʒ.ij.fiat iulep lōgū de quo ſepe bibat patiens. ¶ 4m ꝟo ⁊ extinctiuū magis eſt hoc. ℞.aque decoc.ſe.cō.lib.j.ſy.de lymo.ʒ.iij.vini granatoꝝ.ʒ.ij.miſce ⁊ bibat de hoc lōgo abſq; altera cōmixtiōe. ¶ 5m de cōibus ⁊ vtile eſt vt.vj.vel.viij.vicibꝰ in die bibat.ʒ.ß.zuc.vio.cū cyatho.ß.aque ordei.

¶ De cura tēſionis ſplenis. Rrica.vj.

Propter multitudinē mārū melicarū in quocūq; leproſo eſt rōnale ſatis ſplenez tumidū ⁊ ꝑoſiuz repiri in eis. Nā pp magnā debilitatē ꝟtutis in q̄cūq; mēbro ⁊ proprie i ſplene tanq̄ receptaculo melācholie nō expellit ꝯueniēter melia a ſplene: imo multiplicat i eo: ⁊ cū mā talis nālíter ⁊ accñtalr groſſa ſit pp aduſtionē igroſſat ſplē: qḋ ē mēbrū ſatis rerū illiꝰ receptiuū. ¶ Cū ergo ꝯtigerit ipm eſſe durū ⁊ tēſum: tūc ſi apuit ſignū mixtiōis melie cū ſanguine fortiente ꝟtute flōmet ſaluatella ſiniſtre manꝰ inter digitū ānularē ⁊ minutū: p quā educat ſanguis.ʒ.iij.vel.iiij.ſm ꝙ ꝟtꝰ tolerabit. ¶ Sequēti ꝟo die liniatur vēter cū hoc cōpoſito. ℞.aq̄ decoc.tamari.ʒ.ij.caſſie ext̄ce de cāna cū ꝑdicta aq̄.ʒ.vj.pul.mirab.indoꝝ.ʒ.ß.corticū radi.cappa.ſe.aceto.aā.gra.iij.miſce ⁊ totū exhibeat i potu cū regulis obſeruādis in alijs minoratiuis ſupiꝰ deſcptis. ¶ Die ꝟo ſequenti vngat cū hoc linimēto. ℞.olei de cappa.⁊ de ſiſamo aā.ʒ.j.armoniaci ſcolopen.⁊ ſe.agni caſti. aā.℈.j.aceti ſqlli.ʒ.ij.conq̄ſſent ola ſil i mortario forti ꝯtritiōe. ¶ Poſtq̄ hoc linimētū iā fuerit p.8.dies admīſtratū ſi nō appebit ſplenis mollificatio ꝯueniētē ⁊ reſolo: tūc applicet ei hoc cerotū. ℞.armoniaci.ʒ.vj.bdelij molli.ʒ.iij.ſe.ag.caſti.⁊ plātag.ſcolopē. tama.aā.ʒ.ß.empli.de mucil.ʒ.j.diſſoluant ola cū ſufficiēti q̄titate aceti cū.ʒ.ß.cere al.deiñ coquant vſq; ad vehemētē ſpiſſitudinē. Extēdatq; ſup corio figure lunaris hoc cerotū mediocriter groſſum ⁊ applicet hypocūdrio ſiniſtro: ⁊ ibi ſp portet vſq; ad cōpletā reſolutionē. ⁊ hec de accidēte ſexto dicta ſufficiāt.

¶ De cura imoderate calitatiſ epatiſ ⁊ renū. Rrica.vij.

Quoniā mãe melice que multiplicant in leproſis plurimū in epate ⁊ in venis generant p viā aduſtionis. ideo nō eſt mirabile ſi remanet: imo fixa eſt mala cōplo calida ⁊ vt plim ſicca in epate ⁊ ab eo renibꝰ cōicata: ⁊ circūſtātibꝰ ptibus ⁊ ſi pſeuerat hec nō raro erit cā attractiōis feb.melice aut cholice aduſte vel cauſonice: propter qḋ eidē prouidēdum eſt. Et licet ad hoc conferre poſſint q̄ plurima remedia in intētione 3a de digeſtiuis deſcripta: hic tamen ſex remedia ad memoria redigent. ¶ Primum itaq; eſt hoc ℞.ſy.de ſuccis fructuuz deſcripti a Meſ.in antido.ʒ.j.aque cicoree ⁊ ſcariole.aā.ʒ.iij.miſce ⁊ frigidum exhibeatur in potu in aurora. ¶ Secundum vero non minus conueniens illo eſt hoc. ℞.ſy.de berb.

et de ribes añ.℥.ß.aque portu.zang.añ.℥.j.ß.miſce ⁊ detur l potu vt ꝑus.¶3ᵐ ꝟo eſt hoc.℞.troc.de viol. troc.dyarodō ⁊ ſpecieꝝ triaſandal.añ.ʒ.ß.zuc.alb. ℥.iiij.cū aqua endi.fiat ↄfec.in rotul.ʒ.iij. de quibꝰ ſemꝑ accipiat vnā añ cibū.ſ.añ prandiū ⁊ cenam ⁊ ad manſionē iterū de ipſa accipiat vnam vel duas rotulas.¶Quartū inſtrm̄ ad hoc eſt iſtud.℞.ceroti ſandal.℥.iij.ſe.lac.⁊ port.⁊ endi.añ.ʒ.ij. cāph.ʒ.j. incorporent ſil in mortario cū albumine vnius oui ⁊ vngant ex eo epar ⁊ renes in die quater.¶Quintum ꝟo ſpāle remediū eſt hoc.℞.aque endi.lib.j.aq̄ ſcario.⁊ abſin.añ.lib.ß.ſpodij troc.dyarodon:troci. de viol.añ.℈.ij.aceti coclea.vj.miſce ⁊ infundat in eo pānus lineus quadruplicatus lōgitudinis ſpanſe cū.ß.⁊ latitudinis ſemiſſis diligēter exꝑſſus actu frigidus applicet ſuꝑ regiōe epatis ⁊ renū in die decies vel duodecies diſtāter a cibo ꝑ horā.¶Sextuꝫ ꝟo talis caliditatis corruptiuū eſt hoc.℞.zuc.ro.et vio.añ.℥.j.mucil.ſe.cito.℥.j.ß.ſpodij viol.añ.ʒ.j. vini gra.℥.ij.zuc.al.℥.j.ß.incorporent ola ſil in mortario diligēti ↄtritione ⁊ de hoc paciēs ſepe deglutiat mediū coclear inter prandiū ⁊ cenā quinquies vel ſepties bibēdo poſt ipm aliquem de potibus in caplo de cura ſitis ſcriptis aut ſine potu aliquo.

¶De cura multitudinis ventoſitatum in inteſtinis omnibus. Rubrica.viij.

Ropter debilitatē inteſtinoꝝ: et ꝓpterea qꝛ materia melica ꝑ ſe ventoſabilis eſt: ⁊ tertio ꝓpter ꝓpinquitatē ſplenis ad inteſtina.quarto iteꝝ ꝓpter inuēctionē multitudinis eius l meſenterio rōnale eſt multiplicari vētoſitates in mēbris inferiorib' fere oibꝰ. ¶Qð ſi ↄtigat ab eis fieri nocumētū extēſionis vel pūctiōis ab acuitate aduſte materie:tūc lenitiuū in caplo añti deſcriptū educēdo materiā ex qua cōuenienter pōt abſcindere vētoſitates illas.¶Si aūt adhuc ꝑſeuerēt vētoſitates:tūc educant cū hoc cliſteri ol die ſc3.iiij.vel.v.diebꝰ in aurora exhibito:cuius deſcriptio eſt hoc.℞.ḡnoꝝ fen.aniſi.añ.M.ß.ruthe recētis:folioꝝ malue.añ.M.j.furfurū groſſoꝝ.M. ij.coquant incōueniēti q̄ntitate aq̄ vſqꝫ ad conſumptionē medietatis.deinde colent ⁊ diligēter exꝑmātur.cuius exꝑſſionis.℞.lib.j.elec.dyaſene:⁊ de baccis lau.añ.ʒ.j.ſalis.gē.ʒ.ij.olei viol.⁊ de cappantibꝰ añ.℥.j.ß.miſce.⁊ adminiſtret.vt ſupra.¶Si aūt iterum ventoſitates non abſcinderent:immo extēdendo nocerent : tunc fiant hec ſuppoſitoria.℈.ſe.ruthe ciclaminis:ſiſeleos karui.añ.ʒ.j.ſalis indi.℥.j. mellis bñ cocti lib.ß.fiant ex eis ſuppoſitoria: ⁊ accipiant in die pluries.¶Et iterum ſi ventoſitates nō abſcinderentur tunc totus venter vngatur ex hoc linimento.℞.olei de rutha olei nardi.ana.℥.j.ß.ſe. ruthe:arthanite:bac.lauri:ſalis indi.ana.ʒ.j.terantur omnia ſimul in mortario ex hoc actu calido venter liniatur.¶Et adhuc iterum ſi ventoſitates non conuenienter abſcinderent.tūc ſepe adminiſtret ventoſa magni orificij ſuper ⁊ infra vmbilicū:⁊ ſuꝑ eoꝝ lateralibꝰ partibꝰ ſine ſcarificatione.Hec ſunt remedia potēter vētoſitatū carminatiua ⁊ eductiua.

¶De ſtipticitate ventris. Rubrica.ix.

Oc accñs in hac diſpōne eſt fere inſeparabile ꝑ ſiccitatē poſitiuā ꝓuenientē a melia: l ꝓuatiuā etiā ꝓpter reſolōnē q̄ fit in hac egritudine calitate ḡnatiua māeꝝ ꝑ viā aduſtiōis.Et l3 hoc accñs ↄuenienter remoueri poſſit ꝑ cliſtere l p̄cedēti caplo poſitū hic tñ vltra illud tria ponā remedia ſingularia.¶Quorū pmū eſt.℞.aq̄ decoc.mercurialis cyathū.j. zuccari rub.℥.j.miſce:⁊ totū calīm accipiat in aurora: et eſt de medicinis cōplete ſecuritatis.¶2ᵐ iteꝝ lenitiuū ⁊ ſecurū eſt hoc.℞.caſſie nuꝑ de cāna extracte cum aq̄ vio.℥.ij.mucil.ſebeſtē:mucil.pſilij.añ.℥.iij.pen. ℥.ij.zuc.rub.℥.j.ß.fiat elec.de quo paciēs oi die pōt accipe coclear.j.paꝝ añ cenā vel prādiū.¶3ᵐ ꝟo lenitiuū ↄueniēs pōt eē hoc.℞.aq̄ deco.ḡnoꝝ ſebeſtē lib.j.zuc.ru.℥.iij.peni.ʒ.ij.dyagridij.ʒ j.ß.bulliant ola ſil lēto igne:⁊ inſpiſſent ⁊ fiat elec.de quo etiam accipiat coclear.j.ante cenā:aut parū minus illo.

¶De cura multitudinis puſtularum in omni pede magno. Rubrica.x.

Uſtulaꝝ q̄ remanēt ⁊ apparēt in coxis tibijs ⁊ pedibꝰ:⁊ iā appuerūt cāe diuerſificātes accñtia ⁊ ſigna:⁊ curatōis modus ḡnalis:q̄ dꝫ fieri ꝑ applicationē inſtroꝝ mollificātiū trāſeūdo ad reſolutiua ⁊ c3. ⁊ nō eēt drīa curationis inter p̄dicta apata ⁊ puſtulas:de qbꝰ agit in hoc caꝑ.dūmō ↄuenirent in māli cā melica.veꝝ qꝛ ↄtingit qñqꝫ has puſtulas eſſe nō ſolū melicas:imo mixtas ex cholā ⁊ ſanguine ⁊ qñqꝫ ex flīate ſalſo ſanguini cōmixto.Raro eñ contingit ꝙ talia apata ſint heriſipile ꝑꝑ aptitudinē aduſtionis māeꝝ cholicaꝝ.¶Idcirco ſi ꝑ ſigna videbit dñium ſanguis aduſti ⁊ cholicaꝝ māeꝝ ſil cū applitione replōnis corporis ⁊ mixtiōe ſufficiēti māeꝝ ad inuicē ſtatim fiat flōmia de baſilica:⁊ extrahant.℥. iiij.vel.v.ſanguis ſm ꝟtutis tolerātiā.¶Deīde die ſeq̄nti ſoluat vēter cū hoc medicamine.℞.caſſie de cāna extracte cū aq̄ endi.℥.j.reubarb.ele.℈.ij.ſpi. nar.ʒ.iiij.ſalis gēme.ʒ.ij.totū accipiat in potu cuꝫ aq̄ lactis capni obſeruādo regulas q̄ in aſſumptione ſolutiuoꝝ dicte ſunt ſupius.¶Deinde ſuꝑ locuꝫ applicet hoc linimētū.℞.lēticule ſuꝑnatātis aque ſemperuiue minoris: ⁊ eſt vermicularis.añ.lib.j.farine fenug.℥.ij.coquant ola ſil in multa quātitate aque deinde terant in mortario cū lib.ß.farine ord. ⁊.℥.iiij.olei ro.¶Et ſi volueris hr̄e remediū domeſticū magis ⁊ appropatū:tūc.℞.ſuc.iari libr.j.ſuc. vermicula.lib.ß.infundant in p̄dictis ſuccis panni linei:⁊ applicent oibus partibus puſtuloſis.¶Hec q̄dē vident remedia ↄueniētia a p̄ncipio vſqꝫ ad finē augmēti addēdo p̄dictis ſuccis in toto augmento croci.ʒ.ß.ſarcocolle nutrite.ʒ.ij. Cū ergo trāſiuerint hec apata ad ſtatum tunc liniant cū ſapone nigro ⁊ oleo ro.equali portione cōmixtis ter vel quater in die.¶Si aūt apata in p̄dictis locis etiā mixta ex flīate ſalſo inficiente ſanguinē ⁊ aduſtū:tūc premiſſis euātionibus vt dictū eſt applicet hoc linimētum in p̄ncipio hoꝝ apatuꝫ.℞.aque cineris lib.iij. ſāndāti:ſādarace:blacte biſantie extremitatū abſinthij:camepitheos.añ.ʒ.ij.cōquaſſent ola in morta

rio: et cū ꝑdictis liniatꝛ mēbrū: aut infundantꝛ in ipo pānis ⁊ apponantꝛ mēbris puſtuloſis. ¶2m menſtruum eſt hoc. ℞. thuris: maſticis: ſandarace. ana. ʒ. j. ß. vitellos oui numero. iiij. farine orobi. ℥. ij. croci. ℈. j. aceti. ℥. iiij. aque extinctionis ferri lib. ij. bulliant omnia ſimul in caceola lēto igne vſqꝫ ad ſpiſſitudinē mediocrē: deinde emplentꝛ vel fricentꝛ mēbra et erit conueniēs in ſtatu: ⁊ in declinatiōe reſolone ⁊ deſiccatione ſua. Hec de accñte xo ſufficiant.

¶De cura vlcerationis pedum. Rubrica. xj.

PRopter debilitatē innati caloris in pedibus velut mēbris remotis a ꝑncipalibꝰ: ⁊ q: ſunt mēbra exanguia: etiā q: māe q̄ ibi repiuntꝛ ꝑlm ſunt groſſe nō pōt calor nālis regere māo illas: quare corrūpūtꝛ ⁊ vlcerantꝛ mēbra. Et lꝫ oīa vlcera in leproſis ſint difficilime curatiōis: tñ ne multo tpe ibidē vigilantia corruptōe ſua faciāt cadere digitos: vt ſepe ꝯtingit. Jdarco ponēdus eſt modꝰ curatiōis eoꝝ. ¶Cū ꝗ talia vlcera magna ſunt in ꝑnº curari debēt ꝑ mūdificantia: de quoꝝ nūero eſt hoc. ℞. melis bn̄ cocti lib. ß. aceti. ℥. j. floris eris. ℈. j. thuris maſti. ſarco. ana. ʒ. j. ß. fiat vnguētū molle in mortario: in fine cuius ponantꝛ vitelli duo ouorū bn̄ cōterendo: ⁊ de hoc q̄dem medicentꝛ vlcera vſqꝫ ad ꝑfectā eorū mūdificatiōem. ¶Deinceps aūt curāda ſunt cū vnguēto baſilicone: ⁊ in fine ad cōſolidatiōez ipoꝝ addatur ꝑdicto vnguēto puluis ſcorie ferri ꝑparate: ⁊ litargiri ſpu. ana. ℥. ß. ad. ℥. iiij. vnguēti baſiliconis. Et hec ſufficiāt ad ꝯſolidatiōem taliū vlcerū.

¶De cura ſtuporis in pedibus et tibijs. Rubr. xij.

STupor in mēbris inferioribus ⁊ qñqꝫ in manibꝰ accidit ꝓpter corruptionē ſubſtātie mēbrorū ſenſus: ⁊ ſi q̄dē corrupta fuerit ſubſtātia: ita vt ꝑtes ceciderint ſenſibiles nō erit earum curatio poſſibilis.

¶Si aūt venerit ſtupor ꝑꝑ malā cōplonē frigidam corrūpendo innatū calorē ⁊ ſubſtātiā ſpūs nō totaliter poterit q̄dē curari: cū difficultate tñ: ⁊ non niſi in ꝓlixo tpe: ⁊ bonꝰ modꝰ curationis eſt vt talia mēbra ſepe fomētentꝛ cū vino albo ſubtili calido: bene potēti. ¶Et inſtrm q̄dē 2m eſt. vt embrocentꝛ freqn̄ter cū aqua cineris in q̄ cocta fuerint multa folia lauri. ¶3m remediū eſt. vt accipiatꝛ hoc vnguētū q̄ mēbra ter vel quater in die diligēter vngantꝛ. ℞. ol. de coſto. ol. de pipe. ol. de cro. ana. ℥. j. pul. folioꝝ roſma. eup. ſpi. nar. origa. pule. ana. ʒ. j. cere al. q. s. fiat vnguētū molle. poſt cuius applicationē mēbrū muniatꝛ caligis de pelle vulpina. aut ſaltē agnina factis. Ego aūt ſcio me nō raro curauiſſe ſtuporē iſtū cū oleo de pice nauali facto calido applicato: et cuꝫ caligis iam predictis membro fulcito.

¶De cura euerſionis et corruptionis naturalis coloris ad preternaturalem. Rubrica. xiij.

COlor corpis q̄ naturalis erat i lepioſis cōuertitur vt in pluribꝰ ad opacū et tenebroſuꝫ. mā melica notabilr in ſanguine dn̄ante: ſicut appet in aſpalto ⁊ pice ꝓpter āntq̄tatē denigrata. ¶Aut qñqꝫ ꝑmutatꝛ color ad colorē opacū aliq̄ citrinitate participāte qñ cōtigerit aliq̄d de cholera melie fore cōmixtū. ¶Si aūt ſanguis cuꝫ melia cōmixtꝰ extitat: tūc color appebit velut color mori tēdentis ad maturatiōem de ꝓpinquo. Et ſi color fuerit opacꝰ cuꝫ liuore cōmixtꝰ velut appet in plūbi ſupficie nō raſa tūc reſultabit iſte ex cōmixtiōe ſtatis cū melia. ¶Ex q̄bus appet ꝙ grā remouēdi tales colores opꝫ euacuari māo ipoꝝ effectiuas. ¶Deinde rectificare malaꝫ cōplonē. ¶Et 3º ꝑncipalr adminiſtrare ea q̄ ſanguinē clarificāt: ⁊ a ꝑdictis māebus depurāt. Quaruꝫ olim fere cōplemētū curatiōis apparuit in intētione de euonibus minoratiuis ⁊ eradicatiuis matericꝝ ⁊ digeſtiuis eaꝝ. ¶At ꝟo hos colores abſcidere ſolent eluaria ꝯfec. ⁊ pulueres: ⁊ iulep has opōnes ꝓducētia. Et licꝫ multa hincinde ab auctoribꝰ poſita ſint: tñ tāgā ſolū tria ꝑ os aſſumēda: et vnū exteriꝰ ſuplinīēdū mēbris diſcoloratis. ¶Corruptionē ergo coloris emēdant elec. dyacurcuma et dyalacca: ⁊ ſi de eis ſilr mixtis equalr aut de ipoꝝ altero tm̄ in mane detꝛ. ʒ. j. ß. cū. ℥. ij. aq̄ ſublimatōis radicū ireos ⁊ tardentꝛ cibꝰ ⁊ potus horis ad minus q̄tuor. ¶2m ꝟo cōpoſitū eſt eluariū nolatū ſotira magna: cuius ʒ. j. detꝛ in potu cū. ℥. j. aq̄ ruthe calefacta. ¶Ad hāc etiā intētionē facit hoc 3m. ſ. alkelkēgi magnum ſilr aſſumptū cū aqua ſublimatiōis cucumeris aſinini. ¶Ultimū ꝟo ad hāc intētionē eſt linimētū hoc. ℞. lacce cocte ⁊ ꝑparate litargiri ſpu. ceruſe lote. ana. ʒ. ij. farine faba. pulue. corti. ſe. melonū. ana. ℥. ß. ireos. ʒ. v ola ſilr miſcēdo diligēter incorporentꝛ cū aqua gene. ⁊ ex hoc liniantꝛ mēbra corrupti coloris quacūqꝫ fere ſpē diſcoloratiōis deformata fuerint. Solēt em̄ reduci ad nālē colorē in duaꝝ ſeptimanaꝝ ſpatio.

¶De cura puſtularum in colatorio et toto palato. Rubrica. xiiij.

HOc vltimū accñs qñqꝫ ꝓuenit ꝑꝑ dn̄iū māerū aduſtaꝝ q̄ lueniantꝛ i venis ⁊ arterijs inferioris partis cerebri in loco q̄ dicitur lacuna a quibus effunduntꝛ materie ad palatū ꝓpinq̄tate ſua. ¶Cū ergo partes palati ꝑꝑ malitiā ipſaꝝ ſint valde facile corruptibiles. hic eſt ꝙ excoriationes accidūt valde leuiter ⁊ frequenter in ꝑdictis locis. ¶Que ſi fuerit valde magne: ⁊ magnam partē mēbri ambiētes ꝑmiſſis euonibus vlibus ⁊ diuerſionibus curari debēt cū medianis fortis exiccationis ⁊ alterationis: ſicut cū ſucco ſolatri diu in ore retēto: ⁊ melior illo eſt ſuccus lactuce. ⁊ ad huc melior alijs eſt ſuccus portulace. ¶Si aūt accipiatꝛ decoctio granoꝝ ſumach: ⁊ illa cōmiſceatꝛ cum tertia parte rob nucū. ⁊ fiat collutio vl gargariſma frequenter ex ea actu frigida in breui tpe tollit ꝑdictas excoriationes. ¶Si aūt tales excoriationes ſuperficiales fuerint multū: tūc nullū inueni medicamen melius q̄ȝ accipe ſuccū iari cū tertia parte ſucci ſempuiue: ⁊ fiat cuꝫ his oris collutio ſepiſſime in die. ¶Dicitꝛ aūt ꝙ ſi excoriatiōes cōplicentꝛ cū apāte cācroſo ſunt incurabiles: ⁊ hoc eſt rōni cōſonū: qm̄ cācer incurabile conceditꝛ apa ſiue vlceratus fuerit ſiue nō vlceratus: ⁊ ꝓpie in locis in q̄bus adminiſtrari nō pñt medicamina neceſſaria in egritudine

tante malitie:quare ſi q̃d videtur vtile in cura ipſi⁹ eſt vt ſepe liniat locus cũ ſucco iari ſimplici:vt dictũ eſt.¶Et ſi quid vr̃ aliud applicãdũ: tunc nihil ego vtilius inueni ꝙ linimẽtũ iſtud. ℞.ſucci ſempuiue. ℥.ij.tutie ꝑpa.cũ aq̃ roſata terdecies ꝙ̃tum ſufficit ad inſpiſſandũ fiat ex eis linimẽtũ in mortario plũbeo cũ ſuo piſtello:ꝛ hec ſatis videnſ ſufficere poſſe ad curã lepre elefantice ꝛ accñtiũ ei⁹:q̃b⁹ iſte mãſuetus et moraliſſimus dñs affligiſ ꝙ̃tum eñ laboris ꝛ ſtudij apoſuerim in huius tractatus cõpõne legẽtes itelligẽdo diiudicare poterũt.magna ei anxietate negociat⁹ ſum in illo plurima ꝛ diuerſa volumia illuſtrium auctoꝝ ꝑſcrutando ſi bñ ꝓpẽdis.Miſerator aũt ꝛ ſaluator oı̄potens omnia illa in ſalutez ei⁹ dirigere digneſ.Ad laudes ei⁹ imortales.Amen.

¶De cura ꝑmi accñtis cõplicati cum lepra:ꝛ eſt dolor renalis ab harenulis ꝛ lapillis. Rũica.xv.

Poſt hec aũt ſubſidiũ aliq̃d queſiuit iſte dñs ad duo alia accñtia q̃ nõ ſunt cõcomitãtia eſſentiaz egritudis eius lz ſint cõplicata cum ea. ¶Et ꝑmũ q̃dẽ hoꝝ eſt dolor i renib⁹ quẽ ego alias in eo curaui ꝛ cognoui ꝓuenire ab harenis ꝛ lapillis cõgeſtis in renib⁹ eius.Curaui ergo ipm ſm hãc formã primo dedi ei caſſie de canna extracte.℥.ij.ꝛ habuit ex ea ſublime iuuamentũ in inſtanti ſedãdo dolores.¶2° dedi ſibi in potu hoc digeſtiuũ.℞.ſyr.compoſiti acetoſi.℥.j.ſyr.de ſebeſtẽ.℥.ß.aq̃ ſparagi ꝛ ſaxifragie.añ.℥.j.ß.ꝛ calidũ in potu aſſumpſit per ſeptimanam vnam. ¶3° ꝑncipalr̃ cõpoſui ei hoc elec.℞.ſpecieꝝ iuſtini:ſpẽꝝ litontripõ ambo rũ deſcriptione Nico.in anti.añ.℥.ß.gra.fiſticorum in aceto infuſoꝝ per vnam noctem.℥.ij.oximel.compoſiti.℥.v.zuc.al.penidi.añ.℥.ij.fiat elec.de q̃ paciens accipiat coclear vnũ per horã añ cenã ꝛ prandiũ.medium ꝟo coclear aſſumat hora qua aſſumit digeſtiuũ ꝑdictũ.frangit enim lapides ꝛ educit eos ꝛ harenas:ꝛ trumbos:ꝛ petalloides. ¶4ᵐ ꝟo compoſui ſibi vnguẽtum hoc:de quo renes ꝛ ilia ꝛ tota ſpina a furcula ſpatularum inferius actu calido vngi debet:et ſuperponatur lana mollis aut ſuccida:vel cotum:ꝛ diligenter ligentur cũ inſtita.

¶De cura ſecundi accidentis complicati cum lepra ꝛ eſt tenebroſitas viſus. Rũica.xvj.

Accidẽs aũt 2ᵐ cõplicatũ cũ lepra non eſt vere dicẽdũ tenebroſitas viſus que ꝓueniat ex paucitate ſpũs viſibilis. Necꝫ ab aliq̃ mãli cã lepre hui⁹ dñij. Si ꝯtingit illud nocumentũ in viſu in eo:ꝛ ſucceſſit ad obtalmiã male curatam.Cum ergo poſuit ſe ad regimẽ alteri⁹ medici ſupuenit ei obtalmia ex variatione regiminis inconuenientis:ꝛ ex inflammatione materierũ a medicinis inconuenienter applicatis.¶hec igitur obtalmia non ꝯuenienter curata fuit cauſa oppilõnis vuee ꝯſequenter ad vueã fuit facta retẽtio mãeꝝ in pupilla que eſt locus perforationis eius materie ergo ille ibidem ingroſſate iam fecerunt principium pãni ſub cornea ante pupillaz.¶Quare ſi aliquod ingenium curatiuũ perfecte adminiſtrari dꝫ oportebit finaliter peruenire ad adminiſtrationem operationis manualis predictum pãnum deponendo cum confirmat⁹ erit.ꝙ̃tum ergo ſibi conuenientius blandiri poteſt eſt vt illi oculo ꝛ etiã alteri ter in die ponaſ vna gutta infraſcripti colyrij: poſt cui⁹ adminiſtrationem iaceat reſupinus ſaltem per mediã hora vel quartã ei⁹.Et aũt colyrij iſtius deſcrip.hec ℞.ſucci ro.ʒ.ij.fellis piſcis fluuialis qui dr̃ variol⁹ ʒ.j.aque ſublimatiõis vio.℥.j.miſce oı̄a ſil̃:ꝛ de hoc iponaſ oculo vt iam dictum eſt:ꝛ reſtaurabiſ ꝙ melí⁹ fieri põt.Ad laudem ſummi oı̄potẽtis.Amen.

Conſilium.300. De lepra leonina.

Multitudo corruptiõis i ſanguine a mã melĩca genita ex aduſtione cholere eidem ſanguini cõmixta:non pauã dubitationem preparatiõis ad leprã leoninam attulit in viro honorãdo Simone de berlera.Iã enim formoſitas corporis eius peruerſa erat ad nigredinem cum facie ꝛ aſpectu terribili:et puſtularum multitudo corruptiuarũ per magnaz corporis ptẽ ſerpebat cũ igẽti prurítu ꝛ mordicatione.Et alia ꝙplurima ſigna aderãt: que gr̃a breuitatis omitto.Nũc aũt vt itelligẽtib⁹ liq̃de patere põt oı̄a hec accñtia remota ſũt:ꝛ nihil de ꝑdictis vr̃ incũbere niſi coloris faciei ſue aliq̃lis opacitas: lz minor ꝙ ſubtripla reſpectu ꝑcedẽtis. necꝫ pp hoc ẽt ãpli⁹ dubitãdũ eſt:qꝛ color iſte nõ multũ ꝓuertiſ ab eo q̃ ꝯſequiſ cõplẽxionem ſuã nãlez:que a gñatione melĩca fuit.¶Adhuc ẽt loquaſ q̃cũqꝫ velit de eo non põt ſi bñ ꝯſpiciunſ ſnĩe ſapiẽtũ:ꝛ ꝓprie Auic.3ª q̃rti trac.2°.cap̃.de ſignis lep̃.vbi p.30.ſigª conaſ oñdere futurã aut pñtẽ leprã.Quoꝝ ſignoꝝ necꝫ aliq̃ pñtia ſunt niſi leuia.Ex q̃b⁹ tñ nihil concludi põt. ¶Quare abſqꝫ aliq̃ heſitatione depono ego.nullã amõ ſuſpitionẽ in hoc viro hẽri poſſet nimiꝝ.tanta eñ mãe melĩce aduſte ꝙ̃titas ab eius corpe euãata fuit ꝙ ſi deponerẽt vt oculus meus vidit mirandũ forte ꝛ incredibile exiſtimari poſſet ipſe ꝟo de ſeipſo teſtis eſt idoneus:qꝛ etatem ꝛ linguam habet.

Ut aũt ſecuri⁹ ipſe cõmorarie diutĩr agere valeat ſex remedijs decreui eidẽ ꝓuidẽdũ eſſe:vt nũc ſequiſ.¶Primũ itaqꝫ ipſoꝝ eſt vt oı̄ fine.15.dieꝝ recipiat hanc mixtionẽ.℞.trifere perſice deſcrip.Meſ.in anti.ʒ.iiij.elec.ſuc.roſ.ʒ.j.lap̃.lazuli ꝛ lap̃.armeni ꝑparatoꝝ.añ.℈.ß.miſce oı̄a ꝛ bibanſ cũ cyatho.j.aque lactis capri.Et tardet cibũ horis ad minus ſex añ bibẽdo p horã cyathũ.j.aq̃ ordei cal'e ſine zuccaro.¶Secũdũ ꝟo inſtr̃m eſt.vt accipiat hunc potum dieb⁹.vij.poſt ꝑdictã medicinam hora eadẽ calefactũ.℞.aque ſubli.lapatij fumiterre ꝛ enule.añ.℥.j.ß.miſce ſimul.Et ſic circulariter trãſeat ab iſtis aquis ad medicinam ſupraſcriptam.¶Tertiũ inſtr̃m eſt.vt cum fuerit ſemel euacuatus:vt predictum eſt:tunc.10.vel.12.dieb⁹ accipiat.℥.v.aque lactis extracto caſeo ꝛ recocta vt pura remaneat aquoſitas hora eadeꝫ qua de ꝑdictis dictum eſt.¶Quartũ inſtrumẽtũ eſt: vt poſtꝙ accepit iſtas aquas:tunc ſequẽti die purgeſ cum.ʒ.v.

nis cũ puſtul' acutꝫ aſſociate pabulãtes mẽbra abſqꝫ caſu ꝑtiũ ⁊ ſine corruptiõe leſa a mã:tñ mala ⁊ venenoſa ꝓueniẽte q̃ rõne mãei diſpõni hui⁹ viri ſatis ꝓpinque videnꝰ.et vt ex ſeq̃ntib⁹ apparebit.

¶De ſpeciebꝰ lepre ⁊ cauſis earum. Cap.ij.

Tauũt vtili⁹ ad intẽtiõem diſpõnis hui⁹ viri ꝓuenire poſſim:poſtremo ad predicta ad inueſtigatione lepre veniẽdũ eſt:vt ex ip̃a inueſtigata ⁊ cognita aliq̃d vtile ↄſulẽdũ ſit. ¶Eſt igiꝰ lepra egritudo mala ꝓueniẽs ex ſpſione chole nigre in corpore toto:quare corrũpiꝰ cõplexio mẽbroꝝ:⁊ forma ⁊ figura ipoꝝ: ⁊ fortaſſe corrũpiꝰ in fine eius ↄtinuitas ipoꝝ:ita vt cadãt mẽbra ⁊ corrodanꝰ caſu q̃ ſit ab vlceratione:⁊ eſt ſicut cãcer toti corpori. ¶Eſt aũt mala q: oẽ genus egritudinuꝫ cõplectiꝰ vt malã cõplõnẽ: malã cõpõnẽ: ⁊ ſolutã cõtinuitatẽ. ¶Eſt etiã mala malitia mãe q̃ venenoſitate nõ caret. ¶Tertio mala eſt malitia modi eueniẽdi cũ ſepe gñeꝰ ex corruptiõe cõplãtata ꝑncipijs gñationis fixionẽ inſeparabilẽ hñte q̃ etiam ſi a tpe gñeꝰ:ſine fixa infectiõe ⁊ malitia ſubſtãtie fieri non põt. ¶Quarto iteꝝ mala eſt malitia effectus decorẽ humani corporis ⁊ ciuilẽ ſocietatẽ ꝑuãtis:adeo vt ex lege ꝓhibitũ nõ ſit tales ab hoim ↄuerſationibus exules fieri:ꝓpter verẽdã venenoſitatẽ: quam alijs nõ raro cõicãt:q̃ oia ex ꝑdicta diffinitiõe ipſi⁹ a ꝑncipe data tertia quarti tracꝰ.ſcdo colligi poſſẽt ¶Sũt aũt lepre cõiter a ſapiẽtib⁹ quatuor aſſignate varietates:aut ſpẽs ſm diuerſitatẽ quatuor ſpecierũ melie:q̃ gñanꝰ ex aduſtione alioꝝ quatuor ꝑmorũ humoꝝ. Nã ex humoribus ꝑmis nõ aduſtis leprã gñari a ſapiẽtibus nõ eſt inuentum:ꝓpter qd fortaſſis a cõplurimis diſpõnũ ꝑdictaꝝ:immo fere ab oibus lepra differt. ¶Illaꝝ em̃ egritudinũ materiales cãe vtplurimũ nõ ſunt materie melice aduſte ſaltẽ ſimplices ⁊ dñantes:ſicut de lepra a veteribus ſcriptũ eſt quadruplr diſtincta cuius q̃libet nomẽ ſortiꝰ ab aliquo aiali ſilitudie q̃nadã ad aliquã ꝓprietatẽ illius aialis leprã ↄcomitãtem. ¶Ut alopitia vulpina nolata:eo q: ſpẽs talis corpus humanũ cui accidit depilari facit:ſicut vulpib⁹ in magna parte ſui corporis ſepe cõtingit ⁊c. ¶Tyria ꝟo ſecũda ſpẽs lepre nolaꝰ:eo q: ſicut tyrus ſeuũ aial eſt ⁊ venenoſitate tãta participãs vt cutis eius et corp⁹ fere totũ excoriatũ quaſi ſemꝑ ꝑcipiaꝰ. Ita ⁊ hec lepre ſpẽs corpus humanũ cui accidit quaſi ſemꝑ excoriari faciat. ¶Altera ꝟo ſpẽs leonina dr humanũ corpus horrẽdũ nimis ⁊ furibũdũ velut leonem faciẽs horrẽda figura ⁊ aſpectu participantẽ. ¶Ultima ꝟo eius ſpẽs elefantia ab auctoribus nolata eſt eo q: humanũ corpus elefantica magnitudine ⁊ pũgitiua ⁊ feritate participare facit. ¶Et he q̃dẽ ſpẽs quatuor a quatuor humoꝝ aduſtione melica ꝓueniũt. ¶Alopitia em̃ ꝓuenit ex melia genita ex aduſtione ſanguinis. ¶Tyria ꝟo ex melãcholia flatica. ¶Leonina ex melia cholerica. ¶Sicut elefãtica ex melancholia melancholica generari dicuntur.

Quoniã he varie ſpẽs lepre et ſi ita gñalr ꝑmiſſe ſint,nõ tñ adhuc mẽtẽ ſatiant vtili ⁊ nec̃ia cognitõe.iõ ꝑmittẽda ſunt ſigna. Primo q̃dẽ gñalia vniuſcuiuſqꝫ ſpẽi lepre:deinde ꝟo particularia ⁊ approꝑata vniuſcuiuſqꝫ ſpẽi ſigna ponenꝰ. Sic em̃ clare patebit an aliqua ſpẽs eius diſpõnib⁹ nobilis viri aſcribi poſſit:⁊ an ſimplex vel cõpoſita ex eis. Et iteꝝ an aliqua ſpẽs lepre cuꝫ impetigine vel ſerpigine vel cãcrena vel altera diſpõne ſociata ſit. Sic em̃ doctrinali ꝓceſſu canõ curationis ⁊ regiminis elici poterit et nõ alr. ¶Ueꝝ q: ſcia ſignoꝝ non plene haberi põt:niſi ꝑ notitiã cãꝝ lepre igiꝰ de cauſis eius pauliſꝑ cõſiderandũ eſt. Ois igiꝰ ſpẽi lepre cãe ad vnũ genus reduci poſſent.ſ.ad ſanguinis infectionẽ a mã melica ſecũ cõmixta reddẽte ipm obiectũ incõueniẽs ꝟtuti nutritiue et oꝑonibus eius. ¶Cũ em̃ hic ſãguis tali ifectõe infect⁹ ꝟtutẽ expulſiuã excitat ⁊ ab eadẽ a nobilib⁹ mẽbriꝫ pelliꝰ ab ignobilia.ſi q̃dẽ mã ſecũ cõmixta ſubtil' fuerit ad cutiꝫ ꝑpulſa morpheã facit.ſi melia fuerit melica:nigrã:ſi flatica albã. ¶Si ꝟo aliq̃d acuitatis vel aduſtiõis habuerit mã talis faciet impetiginẽ aut ſerpiginẽ. ¶Si ꝟo mã illa ↄtingẽter fuerit melica groſſa duꝝ ap̃a ſephiros nolatũ efficiet. ¶Et ſi eidẽ aliq̃d acuitatis miſceꝰ ſephiros nõ purũ gñabit ad vnũ expulſa locũ. ¶Si aũt mã talis genita fuerit ex aduſtiõe ⁊ ꝓꝑe a mã cholica tũc in vnũ locũ ↄtẽta cãcrũ efficiet. Eſt em̃ cancer ap̃a melicũ de melia aduſta:⁊ a mã cholica etiã nõ pura feculẽta. tertia q̃rti. tract. ſcdo.caplo ꝓꝑo. ¶Si aũt mã talis ꝑ vniuerſuꝫ corporis ꝑ venas ⁊ arterias expãdaꝰ a ꝟtute ꝓpulſa egritudinẽ efficiet leprã nolatã q̃ ſua malignitate ꝑ mẽbra ſerpẽdo puſtulis corruptiuis ip̃a inficit ⁊ corrodit:q̃re lepra eſt ita cancer cõis toti corpori: ſicut cãcer eſt egritudo particularis determinati mẽbri. ¶Cãe aũt ꝑdicte infectiõis ſanguinis multiplices a ſapiẽtib⁹ aſſignanꝰ. ¶Quaꝝ ꝑma eſt infectio tpe ↄceptiõis in m̃rice ↄcta ex corruptiõe ſanguinis menſtrui ⁊ ſeminũ parentũ:ex q̃bus in embriõe malitia talis irradicaꝰ. ¶Scda eſt infectio ſeminis facta ex ↄtactu infecti corporis:ſicut cũ vir ſan⁹ leproſe mulieri copulaꝰ a mẽſtruo:cuius ſꝑma cõtactũ cũqꝫ ſanũ hac peſſima ↄtagiõe inficiꝰ:aut eↄ:ſicut cũ cõtingit mulierẽ ſanã copulari viro leproſo:a cui⁹ ſemie ſanguis menſtruus et ſemẽ ei⁹ inficiꝰ. ¶Mirandũ aũt q̃re mr a lepra nõ capiꝰ cũ viro leproſo copulaꝰ:aut ecõtra:q̃re vir ſan⁹ a muliere leproſa nõ inficiꝰ cuꝫ eidẽ copulaꝰ. ¶Quib⁹ q̃dẽ dõm eſt:q tanta poſſet eẽ ⁊ tã fortis in viro⁊ muliere infectio:q vnico actu vtercꝫ inficeret alterũ. ¶Dicendũ 2° q' infectione vtriuſqꝫ exñte remiſſa:ex freq̃nti tñ copula alter alteꝝ inficere poſſet. ¶Dõm ẽt 3° q matrix iã fcã dura ⁊ ſolida infectioni tali iã potenti⁹ reſiſtere põt cõ ſe la lis mã viri mẽſtruo leproſe mulieris ⁊ ſanguis mẽſtru⁹ ſꝑmati leproſi viri reſiſtere poſſit:q̃re cũ ſemẽ vł mã vni⁹ ab altero facili⁹ patiaꝰ cõ corp⁹ mñcꝫ ꝓinde ſeq̃ꝰ q matrix nõ ita ex cõtactu ſicut in gñatiõis infĩa pñt. Quare diligẽter itẽdẽdũ ẽ:q̃lr ⁊ q̃n: ⁊ cui ml'ieri copuleꝰ vir ⁊ ecõtra. Talr em̃ ſepe aueſterib⁹ lepra morb⁹ hereditari⁹ nũcupaꝰ. ¶3ª ꝟo cã lepre ꝓductiua poniꝰ eẽ freq̃ns cohabitatio cũ leproſis:vbi ab infecto aere a leproſo expirato corporis

ſani ſpūs humores ⁊ mēbra infici poſſe facile videri pōt. Adhuc etiā ex ꝯtactu leproſoꝝ: aut pannoꝝ q̄bus veſtiuntur aut decubitu in cubiculis eoꝝ corpora ſana infici poſſunt. Si enim ex contactu leuiter ſcabientis alter ſcabioſus efficit᷑ que erit tua extimatio de contactu leproſi. ¶ Quarta ṽo cā ſpālis gn̄ationis lepre ponit᷑ eſſe ciborum ⁊ potuū qui intrinſece ipſam efficere poſſent: aut q᷑ corrūpunt᷑ et adurunt᷑ in corpore hoīs a mala cōplōne ca. ⁊ ſicca epīs ⁊ cordis. Ex q̄bus melice materie ꝑ modū aduſtionis in corpore multiplicate leprā efficiunt. vt ſupra dictū eſt. ¶ Quinta ṽo cā lepre gn̄atiua poteſt eſſe aggregata ex oībus aut pluribus p̄dictaꝝ cārum quatuor. ¶ Sexta ṽo cā ex lege theologica ꝯcedit᷑ eſſe diuine ꝓuidētie iudiciū humano intellectui non cognoſcibile: vt in antiqua lege de Job et aliis videri pōt: qđ tñ non eſt phīs ſpeculatiōis. Ex quarum cauſaꝝ cognitione facile deduci poſſent ſigna cognitiōis lepre ſi bene ꝯtēplādo meditemur. Que quidē ſigna etſi a diuerſis auctoribus hīc inde ſcripta ponant᷑. Ipſoꝝ tñ congregatam doctrinam ab Auic. poſitā ꝑcipio. tertis quarti. vbi ſupra.

¶ De ſignis cōibus oībus ſpēb⁹ lepre. Cap. iij.

Sunt aūt ſigna lepre cōia q̄plurima vnū autē eſt ꝑmutatio coloris faciei ad rubedinē et nigredinē. Rubedo aūt arguere pōt ignei caloris aduſtionē aut materiei cholerice: ⁊ maxime ſi fuerit rubedo cū citrinitate ꝯiuncta. Nigredo aūt cū opacitate materiei melice dñium arguit que ſi fuerit ex aduſtione genita nigredo erit cum quadam tranſlucentia copulata. ¶ Scđm ſignū eſt obfuſcatio in oculis ad rubedinē declinis. ⁊ nihil aliud ſignificare vr̄ niſi in ꝯiunctiua oculi nigredinem aut fuſcedinem cū quadā rubicūditate ꝯiunctā: q̄ q̄dē arguūt aduſtiui caloris dñiū ⁊ materieꝝ in quas agit denigrationē: ſicut in ardēti carbone q̄nq̧ apparēt coloris ru. ⁊ nigri ꝯfractiones. Et tu ex altiori doctrina conſidera iſtud eſſe verū. ¶ Tertiū ſignum in anhelitu ſtrictura: q̄ quidē multiplr̄ accidere pōt aut eñ fit ꝓpter nimiā ca. ⁊ ſic. ex q̄bus anhelādi neceſſitas intēdit᷑ ⁊ organoꝝ anhelitus inobediētia ꝯſequitur aut etiā fieri pōt in anhelitu ſtrictura ꝓpter materierū multaꝝ inuētionē in pectore q̄ poſſent facere in membris anhelitus oppilationem coartatoriaꝫ. ¶ Quartū ſignū eſt raucedo vocis: q̄ quidē ꝯtingit in eis ꝓpter infuſionē mēbroꝝ vocis a materia multa: ꝓpter quā vocalia organa reddunt᷑ non ſonora debite. aut ꝓpter debilitatē ṽtutis aerē voci ſeruiētē nō debite frāgere ⁊ reuerberare potētis ad organū vocale: vt tracheā arteriā: aut fit in voce raucedo ꝓpter nocumentū pulmonis et cāne: qđ idē eſt. ¶ Quintū ſignū eſt ſternutatio aſſidua: cuius q̄dē cā vr̄ eſſe caliditas multa in cerebro inuēta ꝑ colligātiā totius ad ipm: aut multitudo vētoſitatis in ventriculis cerebri ꝯtenta q̄ expulſiuam cerebri excitat ad ſui mundificationē. aut aliq̄ de ſpeciebus male complōnis expulſiuā cerebri incitantib⁹. Tales eñ videnť eſſe ſufficiētes cāe ſternutatiōis: vt colligendū eſt q̄nta tertij trac. ſcđo ſuo caplo Et ſeptia aſſo. 48°. ⁊ cōmento eius. ¶ Sextū ſignū eſt cōſtrictio gametu: qđ idē eſt qđ partiū naſi. ſ. rize narium cōſtrictio: ꝓpter quā hoi loquenti appareret q̄ ꝑ naſſum vox eius ꝓferat᷑. hoc aūt totū fit ꝓpter vaporū multitudinē: q̄ a toto ad cerebrū eleuant᷑ ⁊ implent carūculas cerebri ⁊ rize ⁊ partis adiacētis. Ex hoc quidē videnť ſigna p̄ncipij vniuſcuiuſq̧ lepre cōia. ¶ Septimū ſignū p̄ncipale eſt inceptio caſus capilloꝝ. Cuius q̄dē cā facile videri pōt. lꝫ eñ materialis cā capilli ſit vapor aduſtus vel fumoſus q̄ a corpore ad determinatas partes ꝑ poros expulſus coagulat᷑. Nil minus tñ q̄n cōtingeret caliditatē eſſe ingēter cōbuſtiuā ꝓhiberet᷑ taliū fumoſoꝝ vaporum gn̄atio: ⁊ ſic ꝯſiter ꝯtinuata gn̄atio ⁊ augmētū. Cū igit᷑ calor melie ꝑ aduſtionē gn̄atiuus tāte ſit potētie vt p̄dictoꝝ fumoꝝ gn̄ationē ꝓhibere poſſit ⁊ cōſumere materiā neceſſe eſt cadere pilos. Ex quo concludi facile pōt: q̄ ſi aliq̄n in leproſis gn̄ant᷑ pili ſubtiliores ꝓducunt᷑ ꝓpter paucitatē materiei. Silr̄ ⁊ pauci nūero ſiūt: ⁊ iſta q̄dē a pilis ſigna ſūpta multū mihi ꝓficua fuerūt in cognitiōe lepre. ¶ Octauū ſignū eſt apparētia venaꝝ in pectore ⁊ parte faciei: q̄ quidē vene multis ex cāis apparere poſſent: lꝫ in p̄n° fuerint latētes: aut q̄dē q᷑ materia augmētata ſit magis q̄ p̄us: aut ꝓpter multoꝝ fumoꝝ gn̄ationē q̄ in venis ⁊ arterijs ꝯtēti ſunt p̄dicte ptes intumeſcūt: ⁊ maxime in parte capitis ad quā lationē ꝓprie fumoſitatēs inclinant᷑. Et ſilr̄ in parte pectoris ꝓpter aduſtionē fortē ibidē a corde factam. Et iteꝝ vene apparētes ſiūt q᷑ ſanguis ex aduſtione in nigredinē cōuerſus venas apparere facit tali colore coloratas quo carebāt p̄us. ⁊ hoc q̄dē ſignuꝫ ad experientiā ꝑ me viſum eſt et inuentum certius. ¶ Nonū ſignū eſt odor corporis ꝑ quē intelligo fetorē: lꝫ Auic. locutus fuerit moralr̄. Cum eñ in corporibus leproſoꝝ putrefiāt hūores corporis ⁊ fetor ſit paſſio putrefactionē ꝯſñs: vt colligit᷑ quarto metaphiſice. ⁊ p̄mo ꝓnoſti. cōmēto vltimo. ſequit᷑ q̄ in leproſis fetor apparere dꝫ: ⁊ ꝓp̄e cū ſudore q̄ quidē nō aliud eſt q̄ aquoſitas humoꝝ cui pus cholicaꝫ eſt admixtū: vt cañ. ſcđo caplo. ꝓꝑo colligendū eſt. ¶ Decimū ſignū eſt odor anhelitus declinis ad fetorē. Si eñ febre pu. vel acuta ꝯtingit anhelitū fieri fetidū. fortius videt᷑ hoc ſignū inueniendū eſſe in leproſis ꝓpter magnā putrefactionē in pectoribus eoꝝ inuentā. ¶ 11m ſignū eſt humores melici mali ⁊ doloſi: melici q̄dē ꝓpter corruptionē complōnis cordis ⁊ cerebri a melia aduſta q̄ eſt materialis cā lepre: vt ſupra viſum eſt. Et mali q̄dē malitia intēſionis ⁊ extēſiōis. doloſi ṽo ſunt ꝓpter diuerſitatē corruptiōis in inſtrīs ⁊ organis ſenſuū interiorū facta a varietate materiei melice ex diuerſis humoribus gn̄are: q̄ q̄dē materia melica vel vapor eius reddit ſpm ⁊ organa ſenſuū interioꝝ ſyluestria. i. inconueniētia ad opōnes eoꝝ debite ꝑficiēdas. ¶ 12m ſignū eſt multiplicatio ſomniorū melicoruꝫ: q̄ q̄dē accidit ꝓpter p̄dictā cām: ⁊ diuerſa eſt ſm diuerſitatē mālī melice ꝑ aduſtionē genite: que fortius aut debilius velociter aut tarde imaginatiuam permutare poſſent. ¶ 13m ſignum eſt ſenſatio grauedinis mēbris

me ſup corp⁹ ſuū. ⁊ hoc qdē accidit pp lationē mãe rū melicarꝫ: q̄ in mēbris ſenſationis ſpēs ſue grauitatis imprimūt. pōt ēt ↄtingere pp fortē retractionē ſpūum ſenſibiliū: aut ꝓpter oppilonē cadētē i meatibus eoꝝ factā a mā melica vel vapore ei⁹. Et iſta qdē videnꝫ eſſe ſigna lepre ſex in augmēto eius ꝓpria magis. ¶14ᵐ ſignū eſt manifeſta capillorum ſparſio ⁊ caſus: q̄ qdē ↄtingit in pilis leproſoꝝ conſumptione mãeꝝ ↄtinuãtiū pilū eodē mō quo vides i fine mēſis octobris folia vegetabiliū ↄcidere: ſpargere ⁊ cadere carētia nutrimēti. Accidit ãt hoc magis in pilis faciei ⁊ capitis: qꝛ caminū eſt caput fumoꝝ aduſtoꝝ receptiuum magis q̄ alie partes. 3° iteꝝ appet diſlocatio piloꝝ: ⁊ nō eſt aliud q̄ īfectio piloꝝ in poris abſq; ſuſtētatiōe mãe ↄtinuãtis eoꝝ ſubſtãtiã fctã. ¶15ᵐ ſignū ē īfectio vnguiū a nimia aduſtione ⁊ ſiccitate exterminãtib⁹ mãm ↄtinuationis eaꝝ facta. ¶16ᵐ ſignū eſt. ꝙ forma incipit fieri feda: ſiue ꝑ formā intelligas corruptionē coloris: vt ſupra. ſiue ꝑ formā intelligas habitudinis corruptionē a mala cōplone ꝓuenientē. ¶17ᵐ ſignū eſt. ꝙ facies ſit terribilis: ⁊ hoc qdē accidit pp magnaꝫ corruptionē in inſtrīs ⁊ organis faciei ꝑmutãtibus ipſam nūc ad aſpectū leonis. aliqñ ſcḋo tyri ⁊ aliorū: vt ſupra de ſuis ſpēb⁹ viſum eſt. ¶18ᵐ ſignū eſt denigratio coloris: de q̄ qdē ſatis in primo ſigno viſuꝫ eſt. q̄ qdē denigratio maior nūc appet: vt in tpe eſtatis. ⁊ tu ↄſidera. qꝛ facile eſt. ¶19ᵐ ſignū eſt. ꝙ ſanguis incipit ↄgelari ⁊ putreſit. cōgelaꝫ ꝓpter extinctionē innati caloris ꝑ viā mortificationis factā ab vīcēte caliditate. Et forte ꝙ ſignū hoc veri⁹ eſt i fine ſtatus vlis. fortaſſis aūt magis coagulaꝫ ſanguis ab intenſa caliitate in ꝑn° ſtatus vlis: ⁊ tu ↄſidera. Qꝫ aūt ſanguis putrefiat in ſtatu ⁊ ꝓpter qd videre nō ē difficile. ¶20ᵐ ſignū ē. ꝙ additꝫ ↄſtrictio anhelitus donec ꝑueniat ad difficultatem vehemēter magnā: cui⁹ qdē cauſe leues ſunt pp neceſſitatē auctam: ⁊ debilitatem virtutis: tali tpe augmētatas. ¶21ᵐ ſignū eſt ꝙ vox ꝑuenit in fine raucedinis. i. ꝙ raucedo maior efficiꝫ q̄ vnq̄ fuerit vel eē poſſit. Cui⁹ qdē cauſe verificenꝫ ex his q̄ ſupra dicta ſunt in declaratione q̄rti ſigni. ¶22ᵐ ſignū eſt. ꝙ igroſſanꝫ labia ⁊ denigranꝫ: qḋ qdē accidit pp mãm delatā ad ea tanq̄ ad raras partes: in q̄s facile penetrare pōt cū groſſa ſit mã. ad qḋ non paꝝ adiuuat multitudo venaꝝ ⁊ arteriaꝝ cōpōnē labioꝝ ingrediētiū ⁊ ſilia taliū. Ex quo ēt clare pꝫ ꝙ labia denigranꝫ. vel pp fortē mortificationē vel aduſtionē in ſanguie a mā melica ꝓuenictes. ¶23ᵐ ſignū eſt. ꝙ appet ſup corp⁹ additio glãdulosa ſilis aiali dicto grece zephos. ⁊ eſt aial annloſum cōpactū ⁊ ſolidū in rupib⁹ inuētū: aut ſub viceris ex putrefactiōe genitū annloſum ⁊ duꝝ ſatis. Sic eñ in leproſis accidit appitio multaꝝ puſtulaꝝ q̄ rotūde ſunt ⁊ dure ꝓuenictes a mā melica ſparſa ꝑ corp⁹: ⁊ ↄgelata ibidē malitia q̄titatis ⁊ q̄litatis ſue virtutē ſupantis ne ↄſumi ⁊ expelli poſſit. Et iſta qdē videnꝫ eē ſigna ſtatui vli lepre appropriata magis. ¶24ᵐ ſignuꝫ eſt. ꝙ corp⁹ incipit vlcerari qñ lepra eſt non quieta. vlceraꝫ aūt ꝓpter malignitatē augmētatā in mā ꝑ aduſtionē in oi lepra. ¶Forti⁹ aūt ⁊ citi⁹ vlcerãtur mēbra in leonina: deinde in elefantia. 2° ſcḋo in tyria vltimo vero in alopitie: q̄ inter alias ſpēs eſt magis q̄eta pp q̄litatē ſtatis aduſtioni ↄuãtē. ¶25ᵐ ſignū eſt. ꝙ corrodiꝫ cartilago naſi pp deſcēſum mãerum aduſtaꝝ q̄ ſubſtãtifice ↄſumūt cartilaginē naſi aut mēbra carnoſa vel cutanea: cū quib⁹ cartilagines ↄtinuanꝫ. ex quo apparet q̄re cadūt naſus ⁊ extremitates ei⁹. ¶26ᵐ ſignū eſt. ꝙ currit vir⁹ fetens. ⁊ hoc qdē intelligi pōt ⁊ a naſo ꝓuenire: ⁊ ab oib⁹ ꝑtibus vlceratis ⁊ corruptis. ¶27ᵐ ſignū eſt. ꝙ occultaꝫ vox: ⁊ hoc qdē eſt pp debilitatē virtutis ⁊ corruptionē organoꝝ vocaliū ↄfirmatā: vt ſupra in 4° ſigno viſum eſt. ¶28ᵐ ſignū eſt. ꝙ tūc nō remanent pili: ⁊ hoc qdē eſt ꝓpter vltimatā ↄſumptionē mãeꝝ qb⁹ cōtinuanꝫ pili: vt ſupra in ſeptimo ſigno viſum eſt. ¶29ᵐ ſignū eſt. ꝙ color corꝑis denigraꝫ valde. qḋ qdē ↄtingit ꝓpter vltimatam aduſtionē ex his q̄ ſupra in primo ſigno viſa ſunt. ¶30ᵐ ſignū ⁊ vltimū eſt. ꝙ pulſus leproſi eſt debilis ꝓpter debilitatē virtutis ⁊ paucitatē neceſſitatis: eo qꝛ egritudo eſt frigida. ſ. materialr. aut eſt frigida priuatione innati caloris. Eſt ēt tard⁹ nō velox. tard⁹ qdē ꝓpter predicte frigiditatis augmētū. Nec tñ eſt valde tard⁹ eo qꝛ materia per aduſtionē aggñaꝫ. ¶Eſt aūt pulſus eorū ſpiſſus. cū enim nō ſit neceſſitas valde aucta. nō eſt opportunum pulſum eſſe magnū ⁊ velocē: ſed ſufficit neceſſitati tante q̄ta inueniꝫ in leproſis ↄfirmatis ſatiſfacere ſpiſſitudo. Erit igiꝫ leproſorum pulſus in declinatione paruus ⁊ frequēs ⁊ remiſſe tardus propter predictas cauſas: lꝫ credam ego paruitatē: tarditatē ⁊ frequentiā in pulſu ꝓuenire magis propter debilitatē virtutis factā a materia ſua malitia venenoſa debilitate magis q̄ caliditate putrefactiua. et tu cōſidera: qꝛ ſpeculabile eſt. ¶Ab alijs vero auctoribus nōnulla qñq; ſigna addunꝫ iſtis ſicut diminui ſenſationē in mēbris ſenſus tactus: et maxime in ꝑin° et augmēto: aut totaliter auferri ſenſationē in ↄfirmando leproſo. Ita ꝙ ſi etiam cū acubus pūgerenꝫ extreme partes: impreſſionē nō ſentirent. Hoc tñ ſignū ſicut ⁊ alia hīc inde de varijs voluminibus inuenta ad 30. ſigna iam predicta declarata reduci poſſent ſi bene ↄſideres. Illa aūt ſigna ponere nō volui: qꝛ ſuperſtitioſa ſunt et etiā qꝛ lōgitudinē timeo. ¶Poſſunt aūt. 30. ſigna ꝑdicta ⁊ facile reduci ad cōtēplationē theoricam ſignoꝝ: vt ad ſigna ſūpta a ſubſtãtialr inherētib⁹ ab oꝑationib⁹ ⁊ a caſib⁹. vel ad ſigna ſumpta ab actione leſa: a q̄litate mutata: ⁊ ab execūtib⁹ a corꝑe qḋ idē eſt. ⁊ tu ↄtēplare. ¶Poſt hoc ãt: vt canō curationis regularis diligēti⁹ hēaꝫ vꝫ mihi opportunū eē vniuſcuiuſq; ſpēꝝ lepre ſupi⁹ poſitaꝝ ſigna diſtincta diuerſis volumib⁹ hincinde collecta: ⁊ ſcrutinio rōnis ↄfirmata. deide cuiuſcūq; ſpērū canō. curationis exponere. Añ iſta tñ ꝑticularia curatiōis dogmata caplm ponā: in quo regule cōes vniuſcuiuſq; ſpērū lepre couenientes exponenꝫ. Igiꝫ poſt ſigna 30. vnicuiq; lepre cōicãtia ſm plm ſigna ꝑticularia exponenda ſunt. Et primo ſigna alopitie propria.

¶De ſignis ꝓprijs lepre alopitie. Cap. iiij.

Sunt igiť ſigna hec. ¶Primũ ꝙ ſupercilia ex toto depilantur. ¶2m ꝙ tumẽt cilia. ¶3m ꝙ inflant oculi ⁊ rubei fiũt. ¶4m eſt ꝙ puſtule rubee in facie ⁊ toto corpe oriunť: ex qbꝰ emanat ſanguis cũ ſanie. ¶5m eſt. ꝙ nares ingroſſanť. ¶6m eſt. ꝙ difficulter odorãt dñi huiꝰ egritudinis. ¶7m eſt. ꝙ anhelitꝰ eoꝝ fetet. ¶8m eſt. ꝙ gene tumẽt ⁊ rubeſcũt. ¶9m eſt. ꝙ ſanguis frequẽter effluit a gingiuis. ¶10m eſt. ꝙ ſanguis frequẽter cũ vrina emittiť corruptꝰ: ⁊ qñqꝫ cũ egõne. ¶11m eſt emorroidaꝝ tumor pruritus ⁊ punctio in viro: vulue vero ⁊ partiũ eiꝰ tumor pũctio ⁊ mordicatio in muliere frequẽter apparẽs. Et hec qdẽ ſpẽs lepre nõ paruã hꝫ veritatẽ in caſu huiꝰ nobilis viri ſicut in ſcriptis de ipſius diſpõne ⁊ cõplone: et alijs accepi.

¶De ſignis ꝓprijs lepre leonine. Cap. v.

Signa vero alteriꝰ ſpẽi lepre q̃ leonina vocať ſunt iſta. ¶Primũ a ſapientibꝰ poſitũ eſt: qꝛ oculi tumeſcũt rotũdi fiũt: in qbꝰ appet eminẽtia venaꝝ ſanguie cholico abũdãtiũ: q̃ rubedinẽ ⁊ citrinitatẽ in oculis imponit. Sũt aũt iteꝝ oculi eoꝝ mobiles valde. ¶2m ſignũ eſt gracilitas nariũ cum vehemẽti acuitate comitata. ¶3m eſt ꝙ gingiue corrugant a qbꝰ effluit ſanguis amaritudine multa ⁊ acuitate ꝑticipãs. ¶4m ẽ: qꝛ maxima fit raucedo lieis. ¶5m ẽ. ꝙ vrina emittiť ignea cũ acuitate ⁊ tinctura cholica. ¶6m ẽ emiſſio aliquãti ſanguis per vrinã lꝫ raro. ¶7m ſignũ ẽ magna vocis raucedo. ¶8m eſt aſpitas ſiccitas ⁊ eruptio cutis cũ acuitate ꝑcepta. ¶9m eſt aliqͥlis ſupciliorꝝ depilatio: lꝫ minor q̃ in ꝑdicta ſpẽ. ¶10m eſt frequẽs euẽtꝰ ipetigi nis ⁊ ſerpigis ꝑ mẽbra. ¶11m ſignum eſt corruptio ꝑtiũ in qbꝰ ipetigines fiũt cũ emiſſiõe humiditatis citrine ⁊ verulẽte. ¶12m ſignũ eſt harenoſe ſupfluitatis iuẽtio in ſanguie hñtiũ leoninã leprã: qd qdẽ a poſteriori i eoꝝ flõmijs iuẽtũ eſt. ¶13m ſignũ ẽ terribilis aſpectꝰ faciei patiẽtiũ hãc leoninã: ⁊ in ſumma mores eoꝝ tñ ſylueſtres fiunt ꝙ bñficio phiſico placabiles fieri nõ poſſent velut leones. ¶Decimũquartum ſignũ eſt velocitas augmẽti corruptiõis ⁊ vlcerationis partiũ cũ tã corrumpi iceperit. ⁊ hec quidẽ tria vltima ſigna ꝑ me veriſſima ſepe inuẽta fuerũt: ſicut nõ multũ ante cognoui in quodã honorãdo viro ſer Nicoleto de iuſtinopoli notaro.

¶De ſignis ꝓprijs lepre tyrie. Cap. vi.

Tyrie vero lepre q̃ fit ex aduſtiõe ſtatus ſigna ꝓpa ſunt: apparitio pluriũ glãdulaꝝ q̃ molles ſunt ⁊ ſubalbide: ⁊ ꝑ magnã ꝑtẽ corporis iuẽte. ¶2m ſignũ eſt mollities ⁊ ſubalbedo cutis. ¶3m ſignũ ẽ inflatio cutis totiꝰ corporis: ⁊ maxime faciei cũ claritate qdã aqueo colori vicina. ¶4m eſt ꝯſtrictio nariũ cum defluxu madefactiue humiditatis aliquanto. ¶5m ſignũ eſt vocis raucedo cũ debilitate ſonoritatis eiꝰ. ¶6m ſignũ eſt iuẽtio morpheaꝝ albaꝝ ꝑ vniuerſum fere corpꝰ. ¶Septimũ ſignũ eſt experimẽtale a ſapiẽtibꝰ poſitũ: ꝙ ſi tales ꝯſpergant aq̃ nõ adheret ſup eos: ⁊ hoc qdẽ vr̃ eſſe ꝓpterea qꝛ corpa taliũ poſitiua ſiccitate nec priuatiua ſicca ſiũt: ſicut alie lepre ſpẽs. ⁊ hec quidẽ huius capituli ſciẽtia diſpõni huiꝰ nobilis viri nõ videť eſſe propinqua.

¶De ſignis appropriatis lepre elefantie. Cap. vij.

Elefantie vero vocate lepre ſigna cognitionis nõ nulla ponunť a ſapiẽtibꝰ raro tñ a medicis niſi valde ꝑitis iuẽta ſunt. Sũt ẽt ſigna talia: vt varijs volumibꝰ hĩcinde colligere potui. ¶Primũ qdẽ eſt ſenſationis diminutio: aut ꝑuatio in pluribꝰ ꝑtibꝰ corporis ita ꝙ ẽt in iũcturis. ¶2m ſignũ eſt igroſſatio ⁊ tumor vnguiũ cũ qdã eoꝝ inequalitate ⁊ liuiditate ⁊ ꝑtiũ eoꝝ aſperitate. ¶3m ſignũ eſt inuẽtio plurimaꝝ puſtularũ in vniuerſo fere corpore cũ manifeſta duritie ⁊ colore morali leui rubicũditate refracto. ¶4m eſt totius corporis nigredo qdã rubicũditate leuiſſime ꝯfracta. ¶5m eſt groſſitudo hirudis vniuerſe cũ notabili ſoliditate copulata. ¶6m eſt ꝙ oculi rotũdi ſolidi et nõ bñ mobiles apparẽt. ¶7m eſt corrugatio palpebraꝝ. ¶8m ẽ igroſſatio olꝫ rugaꝝ i corpe appentiũ ⁊ maxie i ꝑte faciei ⁊ extremitatũ aliaꝝ. ¶9m ẽ vocis raucedo cũ grauitate ⁊ difficultate ꝓferẽdi vocẽ. ¶10m eſt ꝙ hec lepre ſpẽs i ꝑtibꝰ extremis icipit apparere magis q̃ alie ſpẽs. Intelligẽdũ tñ ꝙ ſigna huiꝰ ſpẽi tãto magis iter ſe dr̃ia ſunt: quãto magis melia ꝑ aduſtionẽ a temperamẽto elõgať magis ⁊ ecõtra. Et hoc qdẽ de olbꝰ alijs ſpẽbꝰ lepre ſilr̃ intelligi dꝫ. ¶Signa vero lepre facte ex dñio melie nãlis ex ꝑdictis ſignis demõſtrari pñt. hãc tñ ſpẽm lepre a melia nãli factam raro euenire credo. ¶Poſt hoc aũt nemo mirari debet ſi vniuſcuiuſqꝫ particularis lepre ſigna non ſunt verificata ratione demonſtratiua. Satis enim hoc apparere põt ex verificatione xxx. ſignoꝝ que poſita ſunt ſuperius oim ſpẽrum lepre cõia. ⁊ tu cõſidera ex illoꝝ fundamento.

Sectio ſcda

De cura huiꝰ male diſpõnis: ꝯtinẽs capĩa duo.

Inueſtigatis itaqꝫ qualr̃ appuit infectiõibꝰ cutis hũani corpis fere olbꝰ vſqꝫ ad lepre ſpẽs. ponẽdũ eſt regimẽ q̃ humanũ corpꝰ a tãta miſerabili ⁊ verẽda ꝯtagione tueri poſſit: qd qdẽ regimẽ in duas ꝑtes ꝑtiẽdũ eſſe decreui. ¶Et pª qdẽ ponit regimẽ vite vnicuiqꝫ ſpeciei lepre ꝯueniẽs penes rectificationeꝫ reꝝ nõ nãliũ. ¶2ª vero pars regimẽ curatiuũ ſpẽrũ lepre per intẽtiones medicinales explicabit.

¶De regimie vite ꝯueniẽti vnicuiqꝫ ſpẽi lepre ꝑ adminiſtrationẽ ſex reꝝ non naturaliũ. Cap. i.

Pro executione igiť regiminis huius verẽde diſpõnis. oẽ regimẽ ꝑ ſex res nõ nãles mẽſurandũ inclinari dꝫ ad frigidũ ⁊ humidũ: eo qꝛ ſpẽs lepre pluriſmũ euenientes ſiũt a mala cõplone humorũ corpis icẽſiua: ⁊ i ſpẽs melie aduſte ꝯuerſiua. Raro eñ ꝯtigit fieri lepra a mã nõ aduſta: maxie aũtẽ in viro iſto mãm peccãtẽ appet eẽ meliã ex itẽtiõe ſãguis dñantis ⁊ chole ſubdñantis genitũ qd qdẽ facile demõſtrari põt. ¶Primo ꝑ cõplonẽ nãlẽ eius ſuiſ

ſe cholicā ⁊ ſanguineā: vt mihi ſcribit. ¶2° ꝑ rubedinē puſtularū q̄ in corpe eiꝰ apparuerūt. ¶3° ꝑ velocitatē ſaniationis earū. ¶4° ꝑ fortitudinē pruritus ibidē exiſtis. ¶5° ꝓpter mā̄ꝫ virulētā q̄ ide egredit: q̄ ſupfluitati ſanguis ⁊ cholere atteſtat. ¶6° ꝑ velocitatē ꝯſolidatiōis eaꝝ ſatis ꝯueniēter facte: et hec q̄dē ſigna caliditatē mā̄e nā̄lē ⁊ accītalem ſignificāt. ¶Durities ꝟo modoſitas ⁊ cōpacitas puſtulaꝝ cū obtuſa ſenſatōe ptiū q̄ apate ſunt ſignificāt mā̄ꝫ i meliā ꝯverſaꝫ fuiſſe a caliditate vīcte: q̄ obtuſionē in ſenſatiōe facit. aut ꝑ corruptionē organi ſenſatiōis vel inſtri eiꝰ. vel ꝓpter oppilationē a mā̄ factā: q̄ ꝓhibet tranſitus ſpiritus ſenſibilis ad membra.

Siue igit hec oīa ſint ſiue plura ipoꝝ aer ipiꝰ imo ⁊ cuiuſcūq; leproſi inclinet ad fri. ⁊ hu. ¶Eligat igit ciuitas ⁊ domus vel locꝰ aeri aq̄lonari ⁊ oriētali detectꝰ: cuiꝰ camera ſit ꝓpe decurſus aq̄rū dulcīuꝫ: aut in qua tpe caliditatis effuſio frequēter fiat cū aqua dulci: aut ſternāt in camera folia vitis: ſalicis nenuf. lactuce: violaꝝ: ⁊ in ſumma oīm vegetabiliū frigidoꝝ ⁊ hu. muniat etiā veſtibꝰ nō valde calidis ꝓpter qd̄ euitent vulpine pelles ⁊ ſibi ſilēs ⁊ ſint veſtes ſindone ſuis tpibꝰ aut ſubtiliſſimo pāno ſuffulte: vel pellibꝰ leuiſſimis ſuo tpe fulcite. ¶Et ſi potēs ē ſemꝑ aer camere ſue renouet cuꝫ effuſione aq̄ viol. nenufa. cicoree: ēdiuie: lactuce: anguríe ⁊ ſimiliū: cū ſandal. al. ⁊ modico cāphore conquaſſatoꝝ. Talis eñ aer potēter rectificat mēbra ſpūs ⁊ humores corporis veſtes aūt eiꝰ ⁊ capitis tectura portet nō valde ſtringētes: ne caliditatē nā̄lē per viā coartationis a debita trāſpiratiōe ꝓhibeant.

Exercitiū vel motū aliquē quo corpꝰ notabiliter agitet nullū i hac egritudine vr eſſe ꝯueniēs eo q2 calefacit. ⁊ ita augmentū inceſſionis humoꝝ diſponit. Et iteꝝ q2 humores ꝯcetos in influxu ad mēbra debilia ponit. ⁊ 3° q2 ſpūs a debita applicatiōe a mēbris diſtrahit. ¶Exercitiū aūt cōueniētius eis videt eſſe nauigatio ꝑ dulces aq̄s: aut āmbulare gradarijs eq̄s inceſſu leuiſſimo: aut leuibꝰ paſſibꝰ añ ciboꝝ aſſumptionē hincinde moueri. ¶Aut leues fricatiōes tpe ieiunij a genubꝰ vſq; ad cauillas pedū facere. ¶Deinde eaſdeꝫ fricationes ab adiutorijs vſq; ad manꝰ. ⁊ 3° a ſpatulis vſq; ad nates ꝯueniēter applicare. Loco quorū nō minꝰ iuuat frequēter infundere corpꝰ in balneū aq̄ dulcis tepidi caloris vbi cocte fuerint plante fride ⁊ humide aut tēperate: ſicut borago bugloſſa capillus ve. viola nenufar vitis ⁊ ſalix ⁊ reliq̄ his ſimilia. in q̄ q̄dē balneo ieiunꝰ ingrediat: ⁊ morā ibi ꝯhat vſq; ad ſuauem impreſſionē abſq; caloris exceſſu. ¶Poſt exitum aūt a balneo vngat corpus eius oleo lactuce facto cū ſucco eiꝰ ⁊ aut oleo de nenufare: aut oleo decoctionis cordiaruꝫ q̄ inueniuntur in: rubis. aut oleo decoc. ranaruꝫ fluuialium. hec ei duo ſimplicia aut inuicē cōmixta inueni fuiſſe excellētis iuuamēti. Quiete aūt vtat ad plurimū vel q̄ſi ad ſp.

Somnus ꝟo oīno in diſpōne tali mēſure ꝯueniētis exiſtat. potꝰ in q̄titate aucta excedēs: q̄ diminuta. Neceſſe ei eſt i his corpibꝰ caliditatē nā̄lē ꝯſeruari. Silr etiā ⁊ augmētum humectationis efficere. talr aūt in corpore humano fit cū ſomnū metit mō iā dicto. Nā̄les eñ oꝑationes vigorant ex eo: ⁊ melior celebrat digō ⁊ ſpirituū reſolutio ꝓhibet. ⁊ aīales oꝑationes vigorant. ¶Melior aūt ſomnꝰ eſt ille q̄ fit poſt cibū iā in ſtō bñ cōprehēſum capite mediocriter eleuato: ⁊ decubitu facto prius ſuꝑ dextro latere. in 2ª vero dormitione ſuꝑ ſiniſtro. ⁊ 3° iterū ſuꝑ dextro latere retrograda fiat reuolutio. ꝑ primā eñ cibꝰ in fūdo ſtomachi melꝰ vnit caliditas nā̄lis ab epate ſuꝑ quo ſternit ſtomachꝰ ⁊ ab adiacētibꝰ partibꝰ ſtō meliꝰ influit. Per ſcdām ꝟo reuolutionē meliꝰ ſtōachi fundꝰ ab epate ſuꝑ ipm ſtrato amplexat: digeſtio melior celebratur. Per tertiā ꝟo reuolutionē digōne iā cōpleta melius attrahi ⁊ penetrare pōt chilus ad partem vbi opꝫ. ¶De forma iacēdi ſuꝑ vētrē dōm notabile iuuamētū haberi: cꝫ ꝟo ex decubitu ſuꝑ ſpina fctō plura cōſequi nocumēta. ¶Neq; etiā in dormitione frequēs dꝫ fieri reuolutio de latere i latꝰ. talr eñ corrūpit digō cibo ⁊ potu hincinde fluctuāte. ⁊ digōnē effugiēte bonā. ¶Sōni ꝟo mēſura eſſe dꝫ nō minor q̄ octo horaꝝ. alio ꝟo tpe vigilādū ē. ꝓpterea q2 vigilie moderate ſm ꝯſuetudinē tp̄s ⁊ ꝯplōnē hoīs corpꝰ hūanum corroborant ⁊ calefaciunt: ꝟtutes aīales excitant: ⁊ imoderati ſomni nocumēta remouēt ⁊ ſpūs ⁊ humores ad loca neceſſaria ꝯueniētius expandūtur. colligi pōt 2ª primi. doctrina 2ª. cap. 13°.

Euitare debēt oēm replōnē potuū ⁊ ciboꝝ talr egrātes magnoꝑe neq; ei aliq̄d vr inate caliditatis eq̄ cito ſuffocatiuū: ſicut multa ciboꝝ copia: ex qua debita digō diminuit corrūpit ⁊ multotiēs aufert. ¶Sit igit mēſura ciborū tāta: q̄ ſtōm nō aggrauet ⁊ pōderoſum faciat i ⁊ potꝰ tantus q̄ in ſtō nō fluctuet ⁊ regurgitet. ¶Cūq; contingeret repletionē ipſoꝝ factā eē illico ad deponendum ipſum feſtinandū eſt: ⁊ ꝓprie cū vomitu q̄ ē medicamētū lepre. 4ª primi. cap. 13°. ¶Fiat aūt vomitus cū intromiſſiōe digiti vel pēne in principio meri titillatiōe facta ibidē vt ſtōachꝰ excitet ad expulſionē eiꝰ qd̄ in eo repit. aut ꝓuocet vomitꝰ cū decoc. ſe. vel rad. raphani cū modico mellis ⁊ aceti: ⁊ nō fiat violētia cū vomitiuis fortibꝰ. ¶Si ꝟo eēt fortis ſtomachi aut nō ꝑparatꝰ ad vomitū: ſicut habētes ſtricturā pectoris: difficultatē āhelitꝰ ⁊ ſpuētes ſanguinem: ⁊ ꝑparati ad ptiſim vel apata ſq̄nantica vel ſibi ſilēs: q̄ vomitiui idiſpoſiti ſunt: vt colligit 4ª primi cap. 12°. tūc in talibꝰ deponat cibꝰ ⁊ mā̄e corrupte in ſtō ꝑ viā indigōnis genlie cū leni medicamie ſublimius iuuamēti in hac egritudine. ℞. thimi epithi. foli. ſene polip. añ. ʒ. ij. viol. ſebeſtē: cuſc. ca. ve. florū bora. añ. M. j. coquant in lib. i. aque vſq; ad conſumptionē tertie ptis: deinde colent ⁊ exprimantur: ⁊ de illa colatura dent. ℥. iiij. ⁊. ℥. j. medulle caſſefiſtule. a ſua canna recenter extracte cū decoc. ꝑdicta que calida ſumatur: ⁊ tardet poſt ipſam cibus ſex horis. Si ꝟo hō eſſet medicinā effugiēs aut abōminans vel ſtomachum debilē habēs attrahat ad inferiorem partem plenitudo ꝑdicta cum hoc cliſteri. ℞. ſo. viol. blete: ca. ve. bor a. ⁊ foliculorum ſene. añ. M. ij. coquāt in lib. ij. aq̄ vſq; ad ꝯſumptionē medie

tatis deinde colent̄ ⁊ fortiter exprimant̄: ⁊ illi decoctioni addant̄ infraſcripta ꝯuenienter diſſoluta. ℞. caſſeſi. lere ruf. añ. ʒ. vj. olei viol. ℥. iiij. ſalis indi. ℈. iiij. fiat cliſtere in mane in diebus eſtatis: aut i ſero ſi placet in diebus hyemis. ⁊ laudo multū huiꝰ cliſteris ⁊ ꝯſimilium in hac egritudine vſum: eo q̄ cliſteria mās a membris principalibus euacuāt. quarta primi. cap̄. 17°. pꝫ aūt in hac egritudine membra principalia oīa ab infectione non eſſe munda.

Accidentia ꝟo q̄ alam inſtā ⁊ organa corpis īpetuoſe mouēt euitent̄ oīa. Exterminānt ei hec oīa ⁊ mutāt corpꝰ ab ea q̄ ſm nām ꝯſiſtēria. 3° tegni. q̄re ſi corpꝰ ab hac horrēda egritudine exterminat̄ ſatis ſumma intētione adequandū diſcraſiā. Igit̄ oīa aīe accñtia ſuauiter mouētia corpus ⁊ alam applicari debēt. ¶ Quare ea q̄ mouēt aīaꝫ ex pte coloris delectabilia eē debēt ſicut aſpectus coloris albi: floꝝ picturaꝝ ⁊ reliq̄ruꝫ figurarū ab exteriꝰ mediocriter mouētiū ⁊ alam delectantiū. ¶ Et ſilr̄ ēt q̄trū ad auditū armonia mulcebris oīm cātuū ⁊ ſonoꝝ applicari dꝫ. Et iteꝝ ſapores eq̄les ab acuitate remoti admiſtrēt̄ oēs de q̄bus āplīꝰ in fine dōm eſt. ¶ Adhuc etiā oīa q̄ potentiā olfatiuā ſuauiter mouēt infrigidātia ⁊ hu. aromatica exhiberi debēt: vt odores roſaꝝ: vio. floꝝ nenuf. ⁊ lilioꝝ al. ¶ Aut delectabile hoc qđ multa delectatione pcipit̄. ℞. flo. roſ. q̄ nondū expāſe fuerunt: floꝝ nenuf. ⁊ vio. ⁊ ſalicis. añ. ʒ. iij. cāphore. ℈. ij. lig. aloes. ℈. j. ſandal. al. ʒ. ij. ꝯſpgant̄ oīa in aqua vio. ⁊ roſ. ⁊ fiat ex eis pomuꝫ. aut pulueriꝫata ligent̄ in pāno de ſyndone: q̄ ſemp in manibꝰ habeat̄. ¶ Adhuc etiā oīa q̄ ſenſum tactꝰ ſuauiſſime mouēt applicari debent: ⁊ leues fricatiōes de q̄bꝰ in motu ⁊ q̄ete dictū eſt. ¶ Propter qđ etiā coitu rariſſime vtēdū ē. Supfluꝰ eñ coitꝰ etiā ſibi ꝓpinquꝰ mouet mās ad exteriora corpis: ⁊ excitat vaporē calidū putridū venictē ad ptē ſupficiei cutis. q̄re putreſit illic. ⁊ putrefacit illud cui obuiat. q̄re in leproſis ad maiorē corruptionē membra diſponit. 7ª quarti trac. 3° cap̄. de cura ſcabiei. ¶ Itaq̄ ſi motꝰ fortis in ſenſibꝰ exteriorib' facti non conueniunt: q̄ poterit eſſe exiſtimatio tua de motibꝰ factis in ſenſibus interioribꝰ ⁊ tu cōſidera q̄ taliter egrotantes debēt eſſe leti ⁊ mēte iocundi: ⁊ bene ſperantes de ſalute ſua clemētia diuine maieſtatis obtinenda.

Regimē aūt in hac diſpōne obſeruandū ex pte ciboꝝ ⁊ potuū exiſtimo parūper ampliandū eſſe magis. ¶ Pro cuiꝰ q̄dē ꝯplemēto p̄mittendū p̄io q̄ euitent̄ cibi ⁊ medicine oēs q̄ leprā inducere poſſent. ſicut ſcribit̄ de carnibꝰ vaccinis ⁊ aſininis. Iteꝝ de lentibꝰ ⁊ de oībꝰ rebꝰ acutis que ſanguinē adurūt ⁊ in melā ꝯuertunt: niſi earū aſſumptio gr̄a medicinal' intētionis q̄nq̄ fiat vt ſcribit̄ ab Auic. 7ª quarti trac. 3° de cura lepre vbi inq̄t Et non opꝫ vt negligat̄ adminiſtrare inciſiua: ⁊ ꝓpe eā mundificationē: ſicut cappares: fenu. ⁊ porri Iſta eñ mundificāt cibos eoꝝ a ſupfluitatibꝰ ⁊ ꝑparant ſupfluitates expulſioni. Cū igit̄ adminiſtraueris medicinas laudabiles: tunc adminiſtra etiaꝫ hoc regimē: ⁊ piſces ſaluti in hoc caſu ſunt valde boni eis. Et nos ꝓpinquiores ſumꝰ ſup iſta cū volumus vt faciamꝰ vomere: aut vētrē eoꝝ ſoluere. Ex q̄ apparet q̄ talia acuta cū magna cautela adminiſtrari debēt. ¶ Sint igit̄ cibi leproſoꝝ ad humiditatē notabilr̄ icl̄inati remiſſiꝰ aūt frigidi ſm ſpēm th̄ mālī aduſte ⁊ gradibꝰ aduſtiōis variādi ſunt. Cibꝰ eñ ⁊ potꝰ maioris infrigidatiōis ⁊ hu. in alopitia ⁊ leonina de ſpēbꝰ lepre adminiſtrari debēt q̄ in tyria ⁊ eleſantia: vt ex p̄dictis appere pōt. ¶ Igit̄ eligat̄ eiꝰ panis recēs duoꝝ dieꝝ bñ coctꝰ leuis: ⁊ ſpōgioſus cuꝫ aq̄ bora. viol. vel ca. ve. ꝯfectus: aut cū alio medicamie venenoſitati melle aduerſanti: ſicut cū aq̄ ſublimationis caulis q̄ cū ꝓprietate ſua ꝯfert. 3ª q̄rti vbi ſupra. ¶ De carnibꝰ aūt eligant̄ oēs facilis digōnis boni chimi: cuiꝰ bonitatē intelligo: eo q̄ ꝯtiant̄ malitie. māei melice vt ſunt fri. ⁊ hu. oīa piſces hu. ⁊ ꝑui: mollis carnis. Et lac qđ q̄dē eſt medicina ſolēnis in mūdificādo cuteꝫ vt colligit̄ 2° cañ. in areola mēbroꝝ decorationis. Conueniūt etiā carnes vitaline: agnine: ⁊ caſtratine: ⁊ hedoꝝ iuuenū ⁊ pinguium: ⁊ oīm volatiliū: quoꝝ digō ſit facilis ⁊ degētiuꝫ in aq̄ vt ſunt anates ⁊ ſibi ſil'es carnes. ¶ De fructibꝰ aūt vtant̄ oībꝰ fri. ⁊ hu. vt ſunt pruna: melo. cucu. cucur. ſuis tpibꝰ lactuca: portu. ꝓpt' ꝑendiuia bora. ⁊ aliīs herbis fri. ⁊ hu. ſm diuerſitatem regionū inētis: vt ſpinachia: bleta: olere hyameno: viola epatica ⁊ ſilibus. ¶ De ferculis ꝟo vti pōt oī cibo acetoſo mediocriter cū rebꝰ humidis ꝯuenienter ꝯfracto cum herbis minutis frigidis p̄dictis artificial' confecto cuꝫ oleo amigdala. dul. vel oliuaꝝ recenti abſq̄ ſale cōfecto. Iterū vti pōt rebus acribꝰ ⁊ pōticis cū leui q̄titate mellis cōfectis. Dulcia aūt in multa q̄titate ⁊ frequēti vſu euitare dꝫ: niſi dulcedo inueniat̄ excellēter refracta ab aquoſitate multa: vt pꝫ in ꝑſicis: in vuis recentibꝰ. auellanis: piroꝝ plurimis ⁊ ſilibus. ¶ Unctuoſa ꝟo cibaria multa euitet q̄ iubet talis et maxime cum rebus acutis excellenter ꝯfracta vt ſinapiſmū. oliue condi. ⁊ ſimilia.

De potibus ꝟo vtat̄ vino remiſſe vinoſitatis: colore ⁊ ſubſtātia aq̄o cum aqua ſublic. bora. ca. ve. viol. nenuf. ſufficienter lymphato: aut ſit muſtus. i. ſuccus vue recentis: vue bñ mature in quo poſt expſſionē infundat̄ vipa vna vel due in montibꝰ inuente longi corpis: ⁊ ſpine nigre cū q̄buſdam lineis citrinis ſup dorſum ꝓtenſis: q̄ in vino dimittant̄. dū vinū p ebullitionē rectificatiuam vel ſeparatiuā fuerit conuenienter clarificatū: de quo bibat patiens. ¶ Aut bibat patiēs aquā ſublimationis ſeri caprini quā diu audiui pfectiſſimā eſſe: aut bibat aquā ſublimatiōis ranaꝝ fluuialiū: vel cācroꝝ: q̄ ambe a ſapientibus magna laude ꝓbate ſunt. ¶ Pōt etiā in potu vti ceruiſia facta de lupulo q̄ etiā cuti mundificat: aut vtatur aq̄ boni ⁊ electi fontis cū leui q̄titate zuccari pmixta. vina autem fumoſa ⁊ calida dimittat oīa: ⁊ maxime groſſa turbida valde ſtiptica ⁊ pontica. talr̄ eñ infelicitaretur curatio diſpōnis talis. Hec de regimine reꝝ non naturalium taliter expedita ſint.

¶ Sectiōis ſcđe de cura vniuſcuiuſq̄ ſpēꝝ lepre per medicinas in. x. intentiones diſtinctum. Cap̄. ij.

Bitur auxilio diuine clementie ad curā vniuſcuiuſq; ſpē rum lepre ꝑ medicinale regimē poſt hec oīa deueniēdū eſt. Qđ qdē ex illuſtrium auctoꝝ ſentētijs. magno tñ labore hic inde collectū in. x. intētiones mihi ptiri li buit: q̄ fundanṯ in ſermonib⁹ Aui. 3ª q̄rti vbi ſupra t25° ptinētis cap. 15°. ⁊ pluries alibi ab illuſtrib⁹ explicāṯ. ¶ Pria itaq; itētio erit māeꝝ eūo minorati-ua. ¶ 2ª ꝟo erit ipſaꝝ eūo diuerſiua ꝑ ꝯueniētes re giões. ¶ 3ª ꝟo erit rectificatio regis ꝑ ſex res nō nāles: de qua 3ª vtplin expeditus ſum ex añti pticula hui⁹ 2ᵉ ſectionis. ¶ 4ª ꝟo intētio erit māeꝝ digō. ¶ 5ª ꝟo erit ipſaꝝ eradicatiua eūo. ¶ 6ª eſt male cōplonis rectificatio a mēbris i q̄b⁹ magis fixa vī. ¶ 7ª ꝟo erit ꝓhibitio corruptiōis mēbroꝝ a vene-noſitate māe. ¶ 8ª erit correctiōis accñtiū: q̄ i pluri mis mēbroꝝ ptib⁹ māſerūt. ¶ 9ª erit ꝯſūptio māe-rū a ptib⁹ ptib⁹ cū cauterijs fiēda. ¶ 10ª ⁊ vltima erit memoria medicinaꝝ ab occulta ꝓꝓetate in cu-ra lepre valētiū: q̄ a ſapiētib⁹ veterib⁹ ⁊ a modernis doctorib⁹ magis ꝓbata ⁊ meliora tradita ſunt.

Prima aūt intētio de ꝑdictis multis īſtrīs cōpleri pōt ¶ Primū ē flōmia. ¶ 2ᵐ eſt eūo cū farmacia. ¶ 3ᵐ eſt eūo cū vētoſis. ¶ 4ᵐ ē cū ſanguiſugis. ¶ 5ᵐ eſt cū ꝓuocatiōe emotroida-rū in viro: ⁊ mēſtruoꝝ in muliere leproſa. ¶ 6ᵐ ē cū ꝓuocatōe ſanguis a narib⁹. ¶ Primū aūt iſtꝫm qđ eſt flōmia ꝫm plīm necīū eſt in cura hui⁹ egritudis: eo q2 in egritudie tali magna eſt ebullitio in vniuer ſo ſangule in venis ⁊ arterijs ꝯtēto: ⁊ maxie in pnci palib⁹ mēbris. Flōmia aūt eſt eūo vlīs q̄ multitudi nē eūat. 4ª pmi. 20. cap. quare ⁊c. ¶ Adhuc etiā: q2 flōmia eſt eūo prōpte ⁊ facilr applicāda ⁊ facile mo derabilis ne ſupflue eūet. Leproſi aūt indigēt prō-pto ⁊ cito remedio nō multū debilitāte. q̄re ⁊c. ¶ Itē q2 flōmia cū miori nocumento plies ſecūdata ⁊ tri-plicata fieri pōt q̄ farmacia. igitur ⁊c. ¶ Et iteꝝ: q2 flōmia ꝯueniēter facta magis eūando corp⁹ infrigi dat: farmacia ꝟo econtra. quare ⁊c. ¶ Et 5° iteꝝ: q2 oīs farmacia ēt ꝓꝓe i lepra ꝯueniēs nō eūaṯ a vene noſitate q̄dā q̄ lepre venenoſitatē ꝯtingētē augmē-tare poſſet. Cū ſpēs venenoſitatis particulares oēs medico icognite ſint ad flōmiā tñ nō eſt ſine lumie ꝯueniēdū. ¶ Igiṯ etate cōplone ⁊ habitudine cor-poris ⁊ virtutis ꝯſentiētib⁹ ſi appuerit in corpe ple ctoria: ⁊ pulſus magn⁹ ⁊ plen⁹: ⁊ vene corpis tumē tes ⁊ extēſe vrina rubea ⁊ purpurea cū ſubſtantie groſſitudine ſtati apiēda ē vena purpurea: matrix nigra vel cōis nolata i curuatura domeſtice ptis cu biti brachij dextri. ⁊ ex̄hanṯ ꝑ eā ſanguis. ℥. v. vl. vj. ampli⁹ ⁊ min⁹ ꝫm iudiciū ptiti viri: q̄ qdē flōmia ite-rum remanente pte plectorie notabili 3° vel 6°. ſe-quenti die ſecūdari ⁊ tertiari poterit ꝫm hoc iudi-ciū iā ꝑdictū. ¶ Iteꝝ ſi cū apparētia plectorie nota bilis euidēter appereret ſeq̄ntib⁹ aliq̄d mēbrū maiori plectoria laborare q̄ alia mēbra: tūc flōmia fieri dꝫ de vena illā ptē reſpiciēte: vt ſi caput magis leſum fuerit flōmia fiaṯ de cephalica ſup mān dextra iter po licē ⁊ indicē poſita: aut ſup curuatura cubiti in emi nēti pte ſatis ſituata. ¶ Si aūt laborauerit pectus cū plenitudie doloris ⁊ anhelit⁹ difficultate flōmia ꝯfert venaꝝ ꝑdictaꝝ. Lꝫ audeāt illuſtres auctores flōmare venas guidez in laterib⁹ gule poſitas: vt pꝫ 4ª pmi. ⁊ 3ª q̄rti. vbi ſupra. Ego ꝟo venas tales nunq̄ fui auſus flōmare ꝑꝑ timorē q̄ ſcribiṯ ab au-ctorib⁹ neq; vidi aliquē inſignē viꝝ mea etate tales venas audere flōmare. ¶ Si aūt iteꝝ maior appue rit in epe vel ſplene plectoria flōmeṯ baſilica dextra aut ſiniſtra: q̄ inueniunṯ in infima pte cubiti dextri ⁊ ſiniſtri vtriuſq; brachij: aut ſup manu flōmentur ſaluatelle. hec vel illa inter annularē digitū ⁊ auri-cularē poſita: q̄ ſunt rami baſilice q̄rta pmi. vbi ſu-pra. Si ꝟo maior appuerit in iferiori pte corpis ple nitudo flōmia fiat de ſaphena dextra vel ſiniſtra ſu per cauillā pedis poſita. Et apiaṯ hec vel illa ſꝫ ple nitudinē maiorē in dextra pte magis q̄ i ſiniſtra cō prehenſam aut eꝫ. Et extrahaṯ ſꝑ ſanguis q̄ntitas cū ſuperioribus ꝯditionib⁹ limitata: ⁊ tu ꝯſidera. hec ſunt de flōmia ⁊c. ¶ 2ᵐ ꝟo inſtꝫm qđ cōpleṯ eūone miioratiua cū farmacia oī lepre cōe pō eſſe tale. ℞. mirabol. citrinoꝝ indoꝝ ⁊ emblicoꝝ. añ. numero. v. paſſulaꝝ enuclea. ꝟ. j. ſebeſtē nūero. vj. polipodij: foliculoꝝ ſene: thimi: epithimi. añ. ꝟ. j. violaꝝ florū bugloſſe ⁊ boraginis aniſi cinamo. ana. ℥. ß. coquanṯ oīa in lib. j. ß. aq̄ vſq; ad ꝯſumptionē medietatis: de inde colenṯ ⁊ exprimanṯ: ⁊ de hac colatura patiēti-bus deṯ in potu a q̄tuor. ℥. vſq; ad lib. ß. cū. ʒ. j. peni diaꝝ. Accipiat aūt ipſam in aurora calidam: et parū dormiat ſup ea. ⁊ tardet cibū ſex horis: in q̄rū 5ª ac cipiat cyathū vnū aq̄ ordei calīe cū pauco zuc. ⁊ ſe-quēti hora prādeat. ¶ Pille bone ad eādē intētionē ℞. mirabol. idoꝝ ⁊ citrinoꝝ: polipodij: agarici epi-thimi. añ. ʒ. j. dyagridij. ʒ. ß. aniſi: cinam. macis. añ. ℈. ß. fiāt pille cū ſucco boraginis: ⁊ deṯ eis. ʒ. j. ⁊ ſuces oīa q̄ de ꝑcedēti minoratiuo dicta ſunt ⁊ ſūt leues ſatis. ¶ Pro hac ēt intētione ſunt ꝯueniētia elec. q̄ plurima vt elec. hamech ma. ⁊ minus: ⁊ iera ruſini: ⁊ iera dya colloq̄ntide ⁊ ſimīa: de q̄b⁹ tñ gr̄a minora-tionis dꝫ ſubdupla doſis vel ſubtripla ꝫm ꝯtēpla-tionē ſapiētis. ¶ 3ᵐ ingeniū minorādi māɱ eſt cuꝫ vētoſis. hec qdē applicari dꝫt in augmēto luminis lune 4ª pmi. cap. 21°. ⁊ ſint vētoſe magne natib⁹ ⁊ ſpatul' aliq̄n applicate. frequēter ꝟo pulpis tibiaꝝ ⁊ coxaꝝ applicari poſſent. ⁊ ſupplēt flōmie vices vbi egri flōmiā effugiāt: lꝫ ipſa lōge melior ſit q̄ vētoſe. ¶ 4ᵐ ingeniū fuit ſanguis eūo minoratiue cū ſan-guiſugis: quaꝝ q̄dē eūo melior eſt q2 ꝓfūdi⁹ eūant magis q̄ vētoſe: ⁊ dꝫt eligi ſanguiſuge hñtes ven tres rubeos: ⁊ dorſum viride inuente in fontib⁹ vel fluuijs aquaꝝ dulciū vbi copia ranaꝝ inueniaṯ: et apponanṯ in tibijs vel in coxis in natib⁹ vel in ſpa-tulis. Et q̄nq; eas apponi feci ſub mēto. ¶ Et ꝓpt̄e q̄n lepra faciē hoīs excellēter inficit. loc⁹ aūt p⁹ſq̄ apponanṯ multū madefieri dꝫ aq̄ ⁊ liniri luto aut ſanguine. taliṯ em̄ meli⁹ adherebūt: ⁊ dimittantur ſanguiſuge tāto tpe vt ſaturenṯ ⁊ ſanguie ipleanṯ ⁊ ꝑ ſe cadāt. Et iteꝝ ſanguis effluere pmittaṯ do-nec ꝑ ſe retineaṯ ⁊ nō debilitet. Et ſi ſupflueret reti neri dꝫ cū albumine oui ꝯquaſſato cū terra ſigilla-

ta:thure:ſarcocolla:bolo armeno:⁊ ſan.dra.⁊ aliis
retētiuis cōi fama cognitis. ¶Jnitēm vo qntū fuit
eūo ꝑ emorroidas quaꝝ qdē eūo magnifice ꝯfert
oibus egritudinib⁹ de melia: vt ſcabiei lepre ⁊ reli-
qs corruptionib⁹: vt pꝫ 14ª tertij.cap 3°.⁊ 6ª affo.
affo.12°.⁊ cōmēto ei⁹. Jgiꝛ ſi emorroides ꝑ ſe fluen
tes fuerint nullo mō reſtrigi dñt niſi ſupfluāt. ¶Si
aūt ſurde fuerint aperiant fricādo eas cū folijs fi-
cus vel ꝯſolide ma.aut cuiuſcūqꝫ alteri⁹ rei aſpere
fricatione aut vnguēto eas cū felle tauri: aut cum
fiōmo leuiter tāgēdo eas. ¶Mēſtrua vo in muliere
debite etatis ſi retenta fuerint ꝓuocari dñt.eoꝝ em
eūo eſt cā ꝯſeruationis ſanitatis mulieris ⁊ mūdifi
cationis corpis ei⁹ ab oi nocumēto in ꝗlitate ⁊ ꝗti
tate.21ª tertij.trac.3° cap.primo. ¶Si āt mēſtrua
bñficio virtutis nō eueniāt ꝓuocari poſſent flōmā-
do ſaphenā. Jtē cū appōne vētoſaꝝ magni officij
in domeſtica parte coxaꝝ. Jtē cū ligaturis ſup ge-
nu factis mediocriter ſtringētib⁹. Adhuc ēt dando
in potu.ʒ.j.pillaꝝ de oppoponaco. Medicamen ex-
pertuꝫ ad illud. ℞.aq̄ decoc.aniſi.℥.iij. croci.℈.j.
muſci.℈.ß.deꝛ totū calīn in aurora:⁊ tardet cibum
ſex horis:⁊ cuſtodiat ſe diligenter a frigore. ¶Ulti-
mū iſtēm fuit ſanguis ꝓuocatio a narib⁹ q̄ ſupplet
vicē flōmie vbi fieri non poſſit:lꝫ ipſa ꝑelegi debeat
iuxta poſſe.⁊ hec qdē ꝑ nares eūo fieri pōt titillatio
ne facta in riza cū aliqb⁹ reb⁹ acutis vel pūgitiuis
vt paleis vel cum palmite ſeminis graminis:quam
quidā a ꝓprietate credūt ſanguinē a narib⁹ educe
re vel fiat iſtud cū ſtipite poligonie:vel cū ſetis por
cinis qbus ſp hoc facio.⁊ ꝑmittaꝛ currere ſanguis
ſm tenorem virtutis.hec de intentione prima.

Secunda vero principalis intētio q̄ eſt
mãerū diuerſio per cōgruas
regiones iā ſm plm ex precedēti intētione deducta
eſt.Sanguis enim ⁊ reliquae mãe ꝑ illa ſex inſtrã cō-
uenięter a quocunqꝫ mēbro fere diuerti poſſent pre
ter aūt diuertētia iā dicta inclinari poſſent mãe:qh
qꝫ ad vias ventris ex intētione iā dicta qñqꝫ vo ad
vias ſudoris.qñqꝫ vo ꝑ ſputū:per nares ēt ꝑ pala-
tum educi poſſent.qñqꝫ vero ꝑ vrinaꝫ nō min⁹ con-
uenienter euāri poſſēt. ¶Sudatiuū bonū in conſili
caſu eſt hoc.℞.elec.anacardini.℈.ij.aq̄ decoc.ani-
ſi.℥.iij.miſ.e ⁊ deꝛ in potu calīn in aurora ⁊ coope-
riaꝛ eger pãnis ꝯdecēter. ¶Aliud ſimile huic me-
lius eſt hoc.℞.aque decoctiōis aniſi.℥.iij.pulueris
ſe.apij.ʒ.j.deꝛ calīn in potu vt ſupra ⁊c. ¶Aliud ſi-
mile.℞.ſe.aneti:ſe.petroſ.croci.ana.℈.j.vini albi
ſubtilis aromatici et bñ fumoſi.℥.j.ß.aq̄ fenic.℥.ij.
deꝛ calīn vt ſupra. ¶Sputū aūt ꝓuocaꝛ ⁊ diuertiꝛ
cōuenięter maſticādo granum maſticis. Jtē maſti-
cando rad.arthani ⁊ aut.ʒʒ. Melius tñ eſt maſtica
tio agar. Jtē maſticatio polipo.cū modico ſalis in-
di:⁊ reliqua talia que ſtomacho ieiuno ſemper fieri
debēt. ¶Jnclinaꝛ aūt materia ad nares odorando
pulueres vel poma de quib⁹ ſupra de regimine ac-
cidentiū aīe dictū eſt. Jtē inungendo nares cū mo-
dico vnguento facto ex oleo de caſtoreo cum iera ⁊
pauco puluere euforbij. Jtē attrahendo per nares
aquā maiorane calīam cū zuccaro cōmixtā. ¶Aliud
fortius iſtis eſt hoc.℞.hydromell.℥.ij.ſucci rad.ble
te.℥.j.zuccari modicū: miſce ⁊ calīn per nares leni-
ter attrahaꝛ ore tñ pũus pleno aq̄ frigida vel calīa
tuo libito. ¶Per palatū vero attrahiꝛ mã garga-
riſmate facto cū oximelle ſquillitico: vel cū ſyrupo
de calamēto cū aqua ſaluie maiorane vel betonice
calīis. ¶Gargariſma bonū ad hãc intētionē.℞.po-
lip.recēns:aga.mirabol.indoꝝ:ſaxifragie: piretri:
ʒʒ.añ.ʒ.j.coquanꝛ in lib.j.aq̄ vſqꝫ ad cōſumptionē
medietatis:deinde dulcorenꝛ cū melle ⁊ fiat cum eo
gargariſma. ¶Ultimo aūt diuerti pōt mã per vri-
nas:pro cuius quidē grã multe ſunt inuēte a ſapiē
tibus medicine:ſicut troc.de eupa.troc.de aniſo et
multi alij ſimiles. Jtē aqua ſublimationis apij.pe-
tro.feni.paritarie milij ſolis ⁊ ſimiliū. ¶Prouoca-
tiuū bonū ad hãc itētionē.℞.gra.milij ſolis cortic.
ltranei añ.ʒ.j.ſu men.ſe.apij leuiſtici ⁊ feniculi cap.
ve.añ.ʒ.j.ß.ſpice nar.ſe.orobi añ.℈.ij. bulliant oia
in lib.j.ß.aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis. dein-
de colenꝛ ⁊ exprimanꝛ:⁊ de hac decoctione in auro-
ra denꝛ in potu.℥.iij.vel.v.cum zuccaro dulcorate
⁊ calefacte:⁊ tardet cibum horis ſex ad minus.hec
de intentione ſecunda principali dicta ſufficiant.

Pro tertia vero intentione principali nō
eſt opportunū amplius exten
dere ſermonem.ſatis enim diffuſe in regimine ꝑ res
non naturales antefcripto excuſati ſumus.

Quarta vero intētio ꝑncipalis fuit mãeꝝ
adequatio ⁊ digo ⁊ hec qdē pluri
bus inſtrīs cōpleri pōt:vt cū ſyrupis iulep:decoctis
pulnerib⁹ trociſ.eluarijs ꝯfec.⁊ ſilib⁹. ¶De nume-
ro aūt digerētiū cōicātiū oi ſpēi hui⁹ diſpōnis ꝑmū
pōt eſſe hoc ⁊ lene.℞.ſy.de fu.ter.℥.ij. aq̄ ſublima.
radicis enule.℥.iij.miſce. ¶Aliud et lenius illo eſt
hoc.℞.ſeri caprini aque fumiterre añ.℥.iij. miſce.
¶Aliud ⁊ fortius illo eſt.℞.oximellis ſquillitici.℥.
j.ſyr.de biſan.℥.ß.aq̄ fumiterre.℥.iij.miſce. ¶4m le-
uius iſto eſt hoc.℞.aq̄ fumiterre.borag. ⁊ enule et
ſcabioſe añ.℥.j.ß.miſce. ¶Aliud iulep ad has intē-
tiones ſile.℞.lupulloꝝ cuſcute flo.bora. ⁊ bugloſ.
cap.ve.violaꝝ añ.M.iij.rad.feni.ſparagi bruſci et
apij añ.M.j.ß.ireos affodilloꝝ ameos ſe.agni caſti
ſerpē.mi.rad.bractee rad.cauꝛ.añ.M.ij.ß.oia infun
danꝛ ꝑ duos dies nō nãles in lib.x.aq̄ ſufficięter in-
ciſa.deīde coquãꝛ cū ea vſqꝫ ad ꝯſumptionē medie
tatis:deīde exprimanꝛ ſufficięter ⁊ colenꝛ:⁊ huic cola
ture ſup addanꝛ hec.℞.aceti ſqllitici.℥.iij.trociſco
rū de tyro.ʒ.j.radicū ireos acori ariſtoꝛ.ro.rad.brio
nie añ.ʒ.ß.pul.zuc.⁊ mell diſpumati añ.lib.j.ß.coqꝛ
vſqꝫ ad ꝯſumptionē ſyrupi de q̄ in potu deꝛ.℥.ij.cū
℥.iij.aq̄ fumiterre:aut ſeri capri. aut fiat ſy.lōgus
de q̄ deꝛ in potu ab.℥.iij.vſqꝫ ad lib.ß.⁊ ſic apparet
qualr de ſyrupis de iulep:aqs ⁊ decoc.digerentib⁹
mãm expedit⁹ ſum.Et in hoc quidem iulep inueniꝛ
efficacia ſolēnis.Syrupi vero appropriati vnicuiqꝫ
ſpēruꝫ lepre:q̄ ⁊ equales exiſtant:videbiꝛ in fine tra
ctatus. ¶Cōfectiones vero electuaria trociſci ⁊ pul
ueres ex olm predictaꝝ medicinarū mixtione fieri
pñt:et maxime omnes ille que hñt rectificare corru
ptionem corruptā cordis epatis et ſtomachi ⁊ alia

rū ptiū interiorū. de qb⁹ multa ab auctorib⁹ hincin
de inueniri poſſent. ¶ Ego aūt in quodā leproſo de
puincia vngarie ↄfeci hoc electuariū ⁊ lucri ipm iu
uamētū ſolēnis. ℞. ↄſerue borag. lib. j. cōſerue viol.
lib. ß. troc. de tyro. ʒ. ij. ſandal. ru. vio. ſpodij terre ſi
gil. añ. ʒ. j. flor nenuf. ʒ. v. fragmētoꝝ ſmaragdi hya
cinti ſaphiri coral. ru. añ. ℈. ß. margaritaꝝ. ʒ. j. ß. fo
lioꝝ auri nu. xij. ſucci fumiter. cocti ⁊ diſpumati. ℥.
iij. zuc. al. lib. j. hoc qdē electuariū cōicat intētionez
cordi ⁊ ol principali ⁊ nobili mēbro: ⁊ clarificat ⁊ re
ctificat ſanguinē: ⁊ erit frangēs caliditatē pter nāz
dabā aūt ex eo ol mane. ℥. j. ⁊ faciebā tardare cibuz
v. horis. ¶ Et qñqꝫ ex puluerib⁹ ei⁹ dari pōt. ʒ. ß. cuz
aq̄ ſublimationis calēdule. aliqñ vo ex pulueribus
ei⁹ fieri poſſet cōfectio cum zuc. al. ⁊ aqua fumiter.
qñqꝫ vo iterū ex eo faciebā trociſcos. de qbus dabā
in potu. ʒ. j. cū. ℥. iij. aque lactis caprini. ⁊ ſolenniter
iuuabā. ⁊ tu ↄſidera virtutē componentium.

Quinta aūt intentio fuit ſupra pmiſſa euo
mātēri eradicatiua. p cui⁹ qdē cō
plemēto plures ⁊ ſolēnes medicine cōpoſite ab au
ctorib⁹ hincinde ↄſcripte inueniunt añ tñ qꝫ aliqua
ipſaꝝ exhibeat ſuppoſita ſtutis cōſtātia etatis ⁊ re
liqs: qnqꝫ pncipalr dico eē pmittēda. ¶ Pmo qꝫ non
expectet vel ſpet euo eradicatiua māeꝝ hui⁹ egritu
dinis in vna vel duab⁹ euōnib⁹ vel trib⁹. Eſt eñ hec
egritudo pendens a materia cronicitatis cā. ⁊ iterū
egritudo p ſe lōga eſt cū pēdeat a mala ↄplone mā
li venenoſuz laribuliū in mēbris hñte ⁊ iteꝝ difficili⁹
accñtia ⁊ pluriū mēbroꝝ cōcomitant ipſaz. ¶ 2° p
mittēdū qꝫ nūqꝫ exhibeat medicia eradicatiua eua
cuās niſi appeat digōis in mā ſolēne veſtigiū qḋ cō
prehendit ex remiſſiōe accidētiū pmutatione diaꝝ
pulſus ad bonū remiſſiōe caloris vrine eqtione ſub
ſtāne ei⁹ hypoſtaſis leuis albe ⁊ equalis vnite: ⁊ in
fundo poſite manifeſtatione in vrina talr egrorum.
¶ 3° pmittēdū ē qꝫ nō fiat euo cū medicia effreni la
bore ſoluēti. neqꝫ in doſi ei⁹ multū audacter eleua
ta. talia eñ farmaca ſtī⁹ ipoꝝ debilis nō bñ regula
re pōt. ampli⁹ ipſa ſm plurimum ſunt calida mali
tiā māei exaugētia. ¶ Ex quo appet qꝫ euacuatiuū
dꝫ eē in gradu ſoluētiū nō trāſcēdēs gradū: 2m qḋ
eſt 4m in ordine pmittēdū. Et ex his ſeqt 5m qꝫ me
dicina ſolutiua nō dꝫ eē a gradu lenitiōis ⁊ hume
ctatis euacuataque tñ cū infrigidantib⁹ ↄfracta ſe
curior erit. ex qbus clare ↄcludit qliter medic⁹ ſe de
beat habere in adminiſtratione medicinaꝝ ſoluti
uarū q̄ ab illuſtrib⁹ auctorib⁹ poſite ſunt. q̄ vt plm
ſunt fortes ab eis dſcripte. Et hec ola colligi poſſent
a principe 3a qrti vbi ſupra. ¶ Medicie igit ad ipſo
⁊ ab alijs poſite ſunt ſicut ieralogodiō: iera ſtyacol
loqnthidos. ierapigra: theodoricō ⁊ ſilia hincinde col
ligunt. ¶ Modus aūt adminiſtrandi talia cū vide
ris leprā a mā plurime ↄmixtiōis. cura prudēter vt
iſte medicine ↄfrangāt adinuicē. vt cōem intētionez
ad māe oēs euandas habeāt. ⁊ hoc qdē cū magna
difficultate: ⁊ nō niſi a clariſſimis viris cōpleri pōt.
Ego vero lōgo tpe ↄſiderās in cura leproſorū: in qb⁹
corrupta eſt cōplo: ita qꝫ dñant in eis māe melācho
lice diuerſarū ſpērū ex aduſtiōe genite leuone ipaꝝ
cōſideraui ſemp dñiū vni⁹ ſup alteras. Raro eñ in
ueniri pōt cur altera mā ſup alijs dñet vt melia cho
lerica dñetur flegmatice ſanguinee ⁊ melice aut ecō
tra. de aliqua ipārū lꝫ parabolanis de equali pPor
tione māeꝝ detur licētia parabolandi. hec eñ nō in
ueniuntur in re ſicut ex imaginatione in monte ſma
ragdino pingunt. ¶ Igitur ad euacuandū mām p
dictā. ℞. ieralogodiō magne q ſm me melior eſt me
dicina q̄ inueniatur in hac diſpōne. ʒ. vj. dyagridij.
gra. iij. detur totum cū. ℥. trib⁹ ſeri caprini. ¶ Dñan
te vo ſl'ate ſup alias det hec deſcriptio. ℞. ieralogo
dion. ʒ. v. agarici electi. ʒ. ß. ʒʒ. gra. vj. detur hoc to
tū cum aqua decoctionis lupuli: uꝫ vel violarum.
¶ Dñante vo melia ſanguinea det hec medicina.
℞. theodorici magni. ʒ. iiij. aq̄ decoctionis prunorū
violaꝝ: tamarindoꝝ: ſebeſtē. añ. ℥. iiij. ¶ Dñante vo
mā melica ex aduſſione melie genita det hec medici
na. ℞. ieralogodion. ℥. ß. decoc. mirabol. indoꝝ poli
podij ⁊ ſoliculoꝝ ſene añ. ℥. iiij. det hoc totū in potu
⁊ obſeruent ↄditiōes poſt farmacū q̄ ſcripte fuerūt
ſupra in cañ. euōnis miloratiue. ⁊ hec qdē ſunt ſnie
principis 3a qrti de cura lepie. vbi dicit. Et nō nocet
ſi cōmiſceant cū eis pulpa colloqntide ⁊ ſcamonea
etiā: ⁊ pprie qñ illic eſt chola: ⁊ reliqua vide ibi. Do
meſticū autē melie cuiuſcūqꝫ ſolutiuū pōtet hoc ele
ctuariū. ℞. polipodij ſoliculoꝝ ſene thimi epithimi
cartami cuſcute viol. floꝝ bora. ⁊ bugloſ. añ. ℥. ß. ſe.
endiuie lactuce ſcariole acetoſe. añ. ʒ. iij. mirab. indo
rū. ℥. j. ſucci fumiterre lib. ß. ſucci violaꝝ mucillagi
nis pſilij diſcrete facte. añ. lib. j. fiat igit olm decoc.
pterqꝫ ſuccoꝝ. deinde colent ⁊ exprimant ⁊ huic co
lature addāt penidiaꝝ zucca. al. añ. lib. j. mellis ro.
colati lib. ß. coquantur igitur leuiter vſqꝫ ad inſpiſ
ſationem. deinde cum infrigidata fuerint ſupadda
tur lapidis armeni lapidis lazuli pparatorū ſm ar
tem. añ. ℥. ß. ⁊ diligenter incorporent in mortario et
dimittant fermentari p ſex mēſes. det igitur ex eo a
ʒ. vj. vſqꝫ ad. viij. cum. ℥. iij. aque lactis ⁊ plus ⁊ mi
nus ſm tenorem ſtutis ⁊ eſt ſecurum et delectabile
de compoſitis ⁊ ſecretis meis.

Poſt hec aūt ad ſextā intētionē ptrāſeundūz
eſt q̄ fuit rectificatio cōplonis male in
mēbris in qbus repta eſt. Et iā qdē multe inueniūt
medicine ab auctorib⁹ deſcripte male complexionis
cordis epatis ſtomachi ⁊ aliorum rectificatiue. Ille
tamen que in hac diſpoſitione conuenientes viden
tur: ſunt ſicut oēs q̄ cū ſtute 3a reſpiciunt cor cere
brum ⁊ epar. ſunt tamen infrigidātes ⁊ humectan
tes: vt ſunt ſy. roſatus: ſy. violatus: ſy. de nenufare:
ſy. de corticibus citri: ſy. acetoſitatis citri: ſy. de ſuc
co lymonum. ſy. de ribes: ſy. de berberis: ſy. de biſan
tijs: ſy. de granatis: ſy. de piris: ſy. de pomis: ſyr. de
perſicis: ſyru. de iuiubis: ſyru. de ſucco ⁊ aqua fru
ctuum ⁊ reliqua talium: vt confectiones et electua
ria pulueres tragee ex talibus facte. ¶ Compoſitū
bonum ad rectificādum malitiam complexionis ca
lide ⁊ remouendum impreſſionem melie in corde et
epate ⁊ pprie cerebro cōicate. ℞. roſarū violarum
florum nenuſaris florum ſalicis. ana. ℥. ß. fumiterre
boraginis bugloſſe florum ⁊ foliorum ca. ve. cuſcu

⁊ ſoli expoſitus faciem potenter illuminat ſeu illuci dat. ¶3m accñs fuit ſupercilioꝝ caſus: ⁊ huic q̈dez accidẽti lꝫ multa ab auctoꝛib⁹ ſcripta inueniant̃: tñ de melioꝛib⁹ inueni hoc vnguentũ de quo ſupercilia inũgant̃. ꝓus tñ fricari debet cuꝫ pulpa recẽti lymonis. eſt aũt vnguentũ hoc. ℞. corticũ nucũ. ʒ. ij. corticũ interioꝝ citrangulоꝝ nitri ſubtiliſſime triti. añ. ʒ. ß. ſaponis teneri. ʒ. ij. pinguedinis vrſi. ℥. j. ß. incoꝛpoꝛent̃ ſimul in moꝛtario diligenter vſq3 ad formã vnguenti. ¶Ad hãc etiã intentionẽ valet vnguentum de nucib⁹ alumine ſciſſo ⁊ oleo factũ a Dyaſcoꝛide cap̃. de nuce. ⁊ tu vide ibi. ¶Et de expꝛtis ab auctoꝛibus laudatis eſt facere decoctionẽ ranarũ ꝑuarum viridiũ ex quarũ aq̃ fiat lixiuiũ cũ cinere ꝓus tamẽ ſupnatãs pinguedo colligat̃. ⁊ de hoc igit̃ lixiuio lauet̃ caput ⁊ ſupcilia a q̈b⁹ ceciderunt pili demũ cuꝫ exiccata fuerint inungant̃ cũ hac ꝑdicta pinguedine ⁊ multiplicat ⁊ renouare facit pilos in oĩ ꝑte coꝛpoꝛis. ¶Ad raucedinẽ vocis multa ſunt inuẽta medicamina ab auctoꝛib⁹ ꝯſcripta: ſicut el'uariũ dyaïris cũ aq̃ hyſopi in ſero ⁊ in mane data. Et el'uariũ de calamẽto ⁊ de hyſopo ⁊ ſimilia. ¶Ego aũt pꝛo raucedine adhuc antiq̃ta vti ſoleo puluere cubebarũ: cui⁹ exhibeo. ʒ. j. in potu cũ aqua decoctionis liq̃ritie cal'a in ſero eũti doꝛmitũ ⁊ in mane in auroꝛa ⁊ eſt efficax ꝑmiſſa mũdificatione coꝛpoꝛis. ¶Oppilationẽ nariũ aperiunt caputpurgia que ſcripta ſũt ſupꝛa in 2a ꝑte ꝓncipali in intẽtione de diuerſionib⁹ ¶Itẽ hoc pomũ qḋ frequẽter odoꝛatũ apit oppilõnes nariũ ⁊ colatoꝛij. ℞. ligni aloes floꝝ dedroliba ni floꝝ oꝛigani granoꝝ ꝑadiſi. añ. ʒ. ß. viol'. floꝝ. nenufa. añ. ʒ. ij. zedoarie. ʒ. j. pulueriꝫent̃: ⁊ cũ modico laudani ⁊ aqua meliſſe fiat pomum. ¶Aut trahiciat̃ per naſum mõ ſupius dicto ſucc⁹ maioꝛane ſuccus oꝛiganivel meliſſe: ⁊ quodlibet hoꝝ eſt ꝯueniẽs ¶Unguiũ defedationẽ ⁊ aſperitatẽ remouent hec linimẽta. ¶Pꝛimũ eſt emplm dyaq̃lon vigoꝛatũ cũ mucillaginibus ⁊ gũmis. ¶Itẽ reſina cuꝫ medulla cruris bouis. Item pinguedo anſeris cũ vitello oui. Item pinguedo eius ſilr ſepe linita. Ulcerib⁹ cruriũ confert vnguentum de ceruſa hincinde collectũ ab auctoꝛibus. ¶Unguentũ vero vtile ⁊ efficax per me cõpoſitum eſt iſtud. ℞. litargiri ceruſe. añ. ʒ. iiij. plũbi vſti. ℥. j. acatie boli ar. ſang. dra. añ. ʒ. j. colophonie. ʒ. iij. albumina ouoꝛum numero. ij. gũmi ara. ʒ. v. ſucci plantaginis lib. j. terantur oĩa ſimul in moꝛtario plumbeo cuꝫ ſuo piſtello tandiu donec formã linimenti aſſumat. ⁊ de hoc liniant̃ membꝛa vlcerata ⁊ apparebit efficax. ¶8m accidens erat malitia cõplõnis in quibuſdã mẽbꝛis derelicta: de qua q̈dẽ videri debet in intẽtione 6a ꝓncipali ſupꝛa ꝑmiſſa ⁊ tu vide ibi. ¶Ultimum accidẽs erat remanẽtia q̈rũdam puſtularũ in facie. hec auteꝫ tolli poſſent cum ſpumificatiõe litargiri ſupꝛa in intentione ſeptima ꝓncipali. ¶Similr etiã cum linitione facta cũ vnguẽto decocto in pomo citrino: qḋ vide in antidotario Nico. de ſcriptione illa que dicit. Unguẽtũ citrinuꝫ: qḋ ideo dicitur ſic. quia in pomo citrino decoquitur. ¶Adhuc etiam confert aqua infuſionis gũmi ara. cum albumine oui longo tempoꝛe in moꝛtario conquaſſato.

Pꝛo none intẽtionis ſupꝛa ꝑmiſſe declaratiõe ꝑmittẽdũ eſt ꝓmo ꝙ cauteria multiplr in cura lepꝛe iuuare poſſent: eo q2 rectificãt cõplõnem mẽbꝛoꝝ q̈bus applicant̃ ⁊ ꝯſumunt mãs ſupfluas in eis exñtes ⁊ ꝓhibent mẽbꝛoꝝ coꝛruptioneꝫ et augmentari ⁊ pꝛofundari in eis faciunt ergo a ſapientib⁹ laudata cauteria ꝓmo in ꝓſeruatiõe ad aduentu lepꝛe. ¶Et ꝓmũ cauteriũ applicari ḋbet loco caluarie vel bꝛegmatis. ¶2m ꝟo in ꝑte iferioꝛi magis in fine capilloꝝ. Alterũ ꝟo in locis vtrarũq3. ¶3m vero in loco ciliorũ lateralr tñ. Duo ꝟo in tꝑibus. Silr etiã in iã facta lepꝛa ꝯferunt cauteria ꝑdicta. ¶Itẽ cauteria facta ſup epate ſplene iuncturis ⁊ anchis ⁊ in multis alijs locis. ⁊ tu conſidera non eñ extendo ſermonem: q2 non eſt conſuetudo in eis.

Decima intẽtio iã aſſũpta erat enumerare medicinas ab occulta ꝓpꝛetate valentes ad lepꝛã: de quoꝝ numero plurime ponũtur a ſapientibus. ¶Et ꝓ° q̈dem oĩm ḋña poſita eſt tyꝛiaca. deinde metridatũ. ⁊ medicina cõpoſita ab Auic. 3a quarti. vbi ſupꝛa. vide ibi. Et iera Andromachi ⁊ iera Hypocratis. ¶Item carnes viperaruꝫ cõi teſtimonio ab oĩbus appꝛobate: q̈rum laudẽ foꝛmã modum cõpõnis vide 5° cañ. ſumma ꝑma. in arte cõfectionis trociſcoꝛũ de tyꝛo. ⁊ 3a quarti. loco frequẽter allegato. ⁊ 5° Almã. cap̃. 25. ⁊. 26. clari⁹ fere ꝗ alibi. ⁊. 25° ꝯtinẽ. cap̃. 25°. ¶Altera medicina eſt colloquintida de qua hyſtoꝛiaꝫ ⁊ mirabilia ſcripſit Serap̃. ca. de ramiſol. ⁊ tu lege ibi. ¶7a medicia eſt lapis ſmaragdus ex cuius puluere. ʒ. j. datur cum aq̃ aliq̃ magis ⁊ min⁹ frida ſm lapſuꝫ itẽſum vel remiſſum. ¶8a medicia eſt caro erici ⁊ ranaꝝ. de quibus ſupꝛa dictũ eſt intẽtiõe 6a. ¶Haliabas ꝟo dicit ꝙ oſſa bouis cõbuſta ⁊ pulueriꝫata ⁊ data in potu cõferũt lepꝛe cũ aqua aliqua lepꝛe ꝓpꝛia. ¶Multa aũt ꝑter hec inueniunt̃ ab auctoꝛib⁹: quoꝝ memoꝛiã facere nõ curaui: vt illud qḋ ſcripſit Gal'. 11° de ſimplici medicina. Et raſis ſcripſit de cinere taliter cõbuſto cũ albumine oui ſuplinito. Et Auic. dicit ꝙ cedria eſt medicamẽ elefantie. Et Halia. dicit de felle elefantis i potu dato. Et Serap̃. ſcripſit ꝙ linitio facta cum felle capꝛe ſylueſtris confert lepꝛe elefantie. Et reliqua talium que hincinde in varijs locis colligunt̃. Hec ſunt que mihi vtilioꝛa viſa ſunt colligi debere in cura diſpõnum huius nobilis viri. Saluatoꝛ autem omnipotẽs ipſe in eius ſalute ⁊ miſericoꝛdia dirigere dignetur. Ad laudẽ ⁊ gloꝛiam ei⁹ in ſempiterna ſecula. Amen.

Conſiliũ. 302.

De lepꝛa elefantica cũ 12. accñtib⁹ ad ipſaꝫ ꝯſequẽtib⁹ q̃ ſũt. ¶Fetoꝛ hoꝛribilis toti⁹ coꝛpis. ¶Defedatio cutis capitis. ¶Coꝛruptio nãlis coloꝛis. ¶Multitudo puſtulaꝝ i facie. ¶Alcoloſa diſpõ in oꝛe. ¶Anguſtia ſiue oppilõ rize ⁊ ꝑtiũ naſi. ¶Raucedo vocis. ¶Anguſtia anhelitus. ¶Pꝛurit⁹ i vniuerſo fere coꝛpoꝛe. ¶Impotentia mot⁹ mẽbꝛoꝝ pluriũ. ¶Stupoꝛ ꝗplurĩũ membꝛoꝛum mot⁹. ¶Diſpoſitio maculata ſeminis genitiui. ¶Diuiditur autem conſilium in ſectiones duas.

et in pedibus.vcȝ ex grauitate ⁊ alijs. ergo ex cāis
oppoſitis negabit͛ euētus elefantie in capite.❡Ad
hāc difficultatē rñdendū eſt ꝑmittēdo auctoritatē
magni hyp.affōꝝ tertia. ꝙ oēs egritudnes oibus
etatib⁹ tꝑib⁹ ⁊ regiōib⁹ aduenire pñt.lȝ q̄dā ſȝ q̄dā
ſtāt ⁊ acuant͛ magis.Dicēdū igit͛ ꝙ non repugnat
ꝯſiderationi naturali materiā melicā q̄ltūcūqȝ fri-
gidā grauē ⁊ groſſam in capite multiplicari poſſe:
aut ꝑ viā paulatine ꝯgeſtionis debilitata expulſiua
partiū capitis:aut ꝑ viā trāſmutatiōis a ṽtute fa-
cte:ſicut ꝯtingit in quartanis ⁊ in egritudinib⁹ ſple
nis.Mul toties eñ materia melica a ṽtute forti cre
tice ꝓpellit͛ ad ſuꝑiora:lȝ multū reſiſtat ꝓpter gra
uitatē ⁊ fortitudinē ſui:forti eñ nature nihil reſiſte
re pōt in expellēdis.affōꝝ.7ª.cōmēto.55.Quibuſcū
qȝ inter freneſ ⁊c.❡Ad formā igit͛ rōnis dicendū ⁊
ꝑmo ad ꝑmā:ꝙ lȝ materie melice nō ſit aptitudo ꝑ
ſe aſcēdēdi ꝓpter eius grauitatē:tñ euaporādo mł
tiplicari pōt in ſuꝑioribus vel a ṽtute ꝓpelli vt dcm̄
eſt.❡Et ad ſcðm dr ꝙ groſſitudo materie ⁊ viaruȝ
anguſtia ꝯcludūt difficultatē trāſit⁹ materieꝝ ꝑ an
guſtas vias:ſȝ nō arguit impoſſibilitatē.Uꝛ͂ eñ vir
tuti difficilius expellere ſaniē de ꝯcauitate oſſium ⁊
mediaſtino pectoris q̄ȝ expellere materiā melicā ad
ſuꝑiora.Sȝ illa duo potētia ſua efficit ṽtus : vt cō-
mētator ſtatim ꝑallegato ꝯmēto. ergo ⁊ tertiū effi-
cere poterit.❡Et ad tertiū motiuū negat͛ añs:ma-
teria eñ melica pellit͛ ⁊ recipit͛ in pāniculū veſtiētē
oſſa ita vt faciat apparere ꝯfractionē in oſſib⁹.Sed
plus diſtāt a cuti oſſa ⁊ pānicull ꝑ frigiditatē q̄ȝ ce-
rebrū ab ipſa ꝑ eādē.ergo i cerebro poterit multipli
cari materia melica.⁊ ꝑ hoc idē ſoluit͛ quartū moti
uū.❡Et ad vltimū argumētū dr.ꝙ lȝ ꝓpter graui
tatē ⁊ curſibilitatē eius ad inferiora materia meli-
ca frequētius ⁊ facili⁹ inclinari poſſit ad oſſeū.⁊ ad
crura q̄ȝtū eſt ꝑ ſe:tñ ꝑ accñs nō repugnat eādē in
cerebro multiplicari ꝓpter potētiā ṽtutis impellē-
tis aut euaporationē eius ꝓpter qð ꝯcludit͛ freq̄n-
tior euētus elefantie lepre in facie:⁊ ꝓpter raritatē
illaꝝ partiū.❡Et 7° ꝓpterea qr illa materia i par
tibus capitis recipit acuitatē accñtaleȝ a caliditate
cerebri aggregata ⁊ multitudine vapoꝝ q̄ eleuant͛
ad ipm ⁊ multitudine ſpirituū aīaliū ⁊ alioꝝ:⁊ ca-
liditate ſanguinis venalis ⁊ arterialis in eo. Et ꝓꝑ
caliditatē acq̄ſitā ex forti motu ⁊ agitatiōe: q̄ neceſſa
ria eſt ad cōplēdū motus pāniculoꝝ ⁊ partiū mobi
liū:q̄ nec̄ie ſunt ad euētādū in cerebro:⁊ ad ꝯplēdū
oꝑōnes.v.ſenſuū interioꝝ q̄ inueniunt͛ in cerebro:
quoꝝ oꝑōnes nequaq̄ȝ fieri poſſent ſine vehementi
agitatiōe ſpirituū aīaliū in inſtr̄is illoꝝ ſenſuū fcā:
⁊ colli͛ hec ſnīa ꝑma tertij.2° cap.⁊ ſic ſoluit͛ dubiū.

❡De cauſis lepre elefantice. Cap.ij.

Tam aūt ꝓcedēdū eſt ad aſſignādū cāſ
hui⁹ elefantice diſpōnis.Quecunqȝ igit͛
cāe multiplicāt euētū mãei melice: pñt
eē cā euētus hui⁹ egritudinis : ſi cū eis
applicent͛ cauſe aduſtiōis fecalis mãei
melie.Neqȝ eñ bñ cōꝑtū eſt ab auctorib⁹ hypoſtaſi
uā meliā abſqȝ aduſtiōe eē mālē cām hui⁹ egritudi
nis:ſparſa enim hec mā in venis mirach ⁊ cerebro
cōicata facit meliam mirachiā : multiplicata ṽo in
cerebro ⁊ corrūpēs eius tēperamētū meliam facit
ꝑ eſſentiā.Eadē ṽo in ſplene manēs occupatiōes et
ꝑ emorroidales multiplicata venas a ṽtutē potēti
pellit͛ ꝑ anū emorroſagiā faciēdo: ad aliquē ṽo lo-
cū vel loca ꝓpulſa melia ſemꝑ hypoſtaſiua ⁊ ꝯgre-
gata ſclirotica facit apata nodos glādulas ⁊ ſilia:
⁊ ſic de alijs.❡Cū aūt fecalis melia recipit augmē
tū malitie ab aduſtiōe:hec eſt deterior ſpēruȝ melie
ꝑter naturā:⁊ rāte malitie ꝙ ꝓiecta ad terrā ebullit
ſuꝑ ea:⁊ a multis aīaliū hauſta venenoſitate ſua
corrūpit ea.Cū ergo talis materia ab adurēte cali
tate epis gñat͛:nō eſt mirabile ſi euaporādo ad ca-
put plurima faciat in ptib⁹ eius apata ſolida ⁊ no-
doſa.ꝑmū incipiētia i labijs naſo aurib⁹ ⁊ ſuꝑcilijs
ꝓpter raritatē harū partiū quas oēs venenoſitate
ſua corrūpēdo ꝑmutat: qr terribile eſt aſpicere ta-
les hoim facies: et adhuc in oibus faciei partib⁹ in
collo ⁊ gula dilatata materia corrūpit aut vlcerat
ꝑdictas partes effundēdo virus ⁊ corruptas mās
magis fetoris:q̄ circūſtātē aerē tāta venenoſitate i-
ficiūt ꝙ magn⁹ timor eſt circūſtantib⁹ appropinq̄re
ad eos.ꝓpter qð antiq̄tus ⁊ nūc etiā in plurib⁹ ciui-
tatū ⁊ regionū q̄ ſm͂ politiā debite gubernant͛ tales
egrotātes a cōi hoim cōuerſatiōe facti ſunt exules.
❡At ṽo iteꝝ hec peſſima multiplicata materia nō
raro in venis lacune vel torcularis ſubſtrate cere-
bro:apa melicū aut cācroſum in ꝯcauo palati apð
colatoriū efficit adeo ꝙ multiplicata aliq̄ñ illa mā
cōpletā oppilōnē foraminis colatoriū efficit:⁊ mortē
laborioſam in breui tꝑe efficit:tñ affligendo hoies
ꝙ opȝ eos os apertū retinere ſemꝑ ⁊ magno cona-
tu inſpirationē ꝑ nares efficere.❡Amplius ⁊ tertio
hec mā multiplicata in anteriori ꝑte cerebri effuſa
ꝑ venas ⁊ arterias ꝯtextas in pāniculo interius ve
ſtiēte naſum ibidē efficit apata claudētia vias iſpi-
ratiōis aeris ad intra ⁊ expirationis fumoꝝ ad ex-
tra:ꝓpter qð cū nō euet͛ fumus calius:imo retineat͛
inflāmādo cerebrū ⁊ oēs interiores ⁊ exteriores par
tes capitis faciē ꝯuertit ad colorē rubeum ex nigro
cōmixtū:velut eſt color mori ꝓpinq̄ ſue maturitati
ſicut manifeſtū eſt ⁊ fuit in quodā alamano q̄ labo
rabat hac egritudine memoriā faciā de eo. ❡Poſt
hec iteꝝ ꝯtēplādū eſt:ꝙ cū mā iſta in epate multipli
cata ab adurēte calitate ꝑuat͛ aerea aquea ⁊ vapo
roſa partib⁹:tūc cū nō habeat aptitudinē ita facile
euaporādi ac frigidiora appetēdi:⁊ maximo nocu
mēto ſuo ṽtutē ſtimulet ad ſui expulſionē inde ꝑ ve
nas a chili ramificatas in dextra ⁊ ſiniſtra partib⁹
ad brachia ꝓpulſa innumerabilia fere facit apata
nigra vel fuſca ſolida velut granū fabe: q̄ ſui fedi-
tate ſubſtātiā ⁊ pulchritudinē mēbroꝝ auferēdo de
format ⁊ exterminat vt aſpicientes effugere faciat.
❡Et cū ꝯtingat materiā illā ṽſus inferiora ꝓpelli:
in fiteri dura efficit ꝯdilomata ⁊ i toto pede magno
altero ⁊ vtroqȝ innūerabilia fere facit apata tanta
corruptiōe mēbra affligēdo ꝙ feret ea et circūſtans
aer:⁊ cadūt q̄ñqȝ digiti ⁊ ſubales particule mēbro-
rū.vide q̄ȝ pulchre opȝ ꝯſiderātē iuenire ṽitatē reꝝ
❡At ṽo inſuꝑ ſi mās iſtas ꝯtingat cōmiſceri cū al-

teris materieb⁹ ſpē diſtinctis ab eis:tūc vel ille ma
terie que cōmiſcētur melie aduſte ꝑſcripte erunt ſer
uantes naturalitatē ſuā vel abſq; parte mutate.
¶Si ꝑmo modo.tūc aut melie aduſte cōmiſcebitur
flegma aqueū:qḋ minorabit malitiā melie aduſte
et currere faciat ipſam ad ſubcutaneas ptes et fa-
ciat tumorē cū corruptiōe partiū & duritie emitten-
te humiditatē ſubcutaneā et valde fetidā: forte ꝙ
iſta eſt illa diſpō quā Cornelius celſus Theodor⁹
Priſcianus et multi illuſtres viri noīauerūt morbū
intercutē:ꝛ tu pauloante vidiſti ipm in Frācíſco ca
pitali q̄ ex illa egritudine ſectionib⁹ ꝛ aduſtiōibus
que nō erāt opportune mortu⁹ fuit.¶Si aūt illi me
lancholice materiei cōmiſceret̃ fl'a mucillaginoſum
et vitreū ſm ptē:tūc faciet tumores in mēbris cū co
lore ſubalbido et ſoliditate partiū ſicut tact⁹ ꝛ vi-
ſus tu⁹ vidit et palpauit in facie gaietani mei quē
pauloante curaui.¶Dum aūt mãei melice aduſte
cōmiſceret̃ melia nālis tūc ſi mā melica fecalis mi-
norare t̃ et ſpargeret̃ vtraq; per vniuerſuz corp⁹ tu
moroſum reddet ipm et ſolidū:qualiter vis videre
in his q̄ patiunt̃ melāchiros et eſt ictericia nigra:ꝛ
ꝑpꝛie cū fuerit antiquata. ¶Et ſi in tali mixtione
prātina viceret melia ex aduſtiōe melie genita:tūc
cū tumore ꝛ duritie corporis venirēt puſtule corru-
pte ꝛ vlceratiue cū magno fetore toti⁹ corpis. ¶Si
militer iterū ſi mãe melice aduſte ꝑdicte cōmiſceret̃
melia genita ex aduſtiōe cholere:tūc mā illa i mē-
bro aliquo multiplicata et ꝑpulſa cācerosuz faciet
apa.Eit em̄ cācer apa genitū ex melia gēita ex adu
ſtiōe cholere:aut ex melia nāli aduſta cui cōmiſcet̃
melia cholerica.3ª quarti trac.ꝑmo in exoꝛdio cap.
de cancro.¶Si aūt hec melia aduſta cōmixta cum
cholica ſpargit̃ ꝑ vniuerſum corp⁹:tūc facit apata
ſerpētia et corrūpētia mēbra cadere faciētia ſubſtā
tiales ptes et reddētia corpa tāte abomiationis ꝙ
timeo dicere ꝛ ſcribere nedū vec videre.¶Adde ite
rū ꝙ ſi tali melie aduſte cōmiſceat̃ ſanguis nālis:
tūc remittēdo malitiā ei⁹ faciet ipam ꝑinptā ꝛ obe-
diētē curationi magis.¶Si aūt tali mãei cōmiſce-
ret̃ ſanguis ꝛ aduſt⁹ ēt dato ꝙ ex vna pte aliq̄lr re-
mittere poſſet malitiā melie ex pte modi ſubſtantie
tñ ex pte acuitatis i aduſto ſanguine reſeruate intē-
dere poſſet malitiā illi⁹ melie:faltē tenēdo viā q̄ ꝙ re
miſſū additū i tēſo intēdere ꝑt alteri malitiā i tēſiue.
Ex q̄ ſequit̃ ꝙ hec mā melica cū ſanguine aduſto cō-
mixta facit apata cū calitate pruritue inflāmatiōe
magnis.cū eſcaris vel fruſtis ſiliib⁹ his q̄ venire ſo-
lēt in aliq̄ carbūculo vel ātrace.¶Eſt aūt circa hoc
adhuc ſubtili⁹ cōtēplādū:ꝙ ſi plures hax mãeruz
cōmiſcerent̃ ad inuicē ꝯfuſe:ſeq̄rent̃ lepre ſpēs diffi
culter cognoſcibiles ꝛ nō niſi a viro ſcia ꝛ ope doctiſ
ſimo.¶Propter qḋ correlarie cōcludit̃ ꝑmo difficul
tas cognitiōis ſpecierꝝ lepre:raro em̄ contingit ma-
terias hūorales nāles ꝛ ꝑter nāīu ſimplices repiri
in corpe:imo ꝯfuſe ſunt inuicē i venis et arterijs ma
iorib⁹ et minorib⁹.¶Et ſequit̃ ſcḋo poſſe colligi cau
ſam difficultatis curatiōis harum egritudinuz vel
impoſſibilitatis curationis eaꝝ:ꝛ ꝑpꝛie qñ fuerint
antiquate ꝛ a multiplici materia pendentes.

Exoium horū fundamēto ſpeculatoꝛ pōt
elicere cauſas efficiētes. ¶Cau
ſa em̄ efficiēs prātiue eſt ꝟtꝰ ꝑpellens has mãs de
nobilib⁹ et interiorib⁹ mēbris ad vilia ꝛ exteriora.
¶Efficiēs aūt et mãlis cā eſt hūoꝛ melicus ex adu-
ſtione melie vel alteri⁹ iā declarat⁹.¶Formalis vo
cā eſt taliū mãerū inuētio in ſuba mēbroꝝ cū alte-
ratiōe eaꝝ ꝛ corruptiōe ꝑdictis. ¶Finalis vero cā
eſt vt virtus alleuiādo coꝛ et reliqua ꝑncipalia ꝛ eis
ſeruiētia mēbra ſeruitute latoria ꝛ ꝑparatoria vitā
cuſtodiat:aut in opōnib⁹ minora efficiat nocumen
ta mā illa q̄ꝫ faceret ſi nō expelleret̃ a ꝟtute.¶Et ſe
quit̃ iterꝝ ex hoc fundamēto iuuenilē intellectū plu
res poſſe fantaſiare lepre elefantice ſpēs.ꝑueniētes
nūc a melia genita ex aduſtiōe melie ſimplici exñte
aut nāli mixta:ꝛ eēt ꝑma ſpēs.¶Et 2ª ex cōmixtio
ne melie melācholice cū ſanguie ipa dñante ſangui
ni.¶Et 3ª econuerſo.ſanguie dñante ſup ea. ¶Et
4ª aſſignari pōt ex equali cōmixtiōe haruz mãerū
ābarū.¶Et iterū tres ſpēs aſſignarent̃ ex cōmixtio
ne melie cholice cū melia melica ꝛ.eēnt ſeptem. Et
tres iterū fierēt ex cōmixtiōe melie melice cū fl'ate ꝛ
eſſent.x.¶Et tres iterū fiunt ex cōmixtiōe melie me
lāncholice cū ſanguie.ꝛ eſſent.13.¶Et 14ª aſſignari
pōt cōmixtiōe pluꝛ haꝝ mãerū ad inuicē.¶Et 15ª
ſpēs iterū fieret ex cōmixtiōe oīum harū mãerū ad
inuicē.Et ſi iterū velles fantaſiari circa mixtionez
haꝝ mãerū diſtinctarū ex pte nālitatis ꝛ nō nālita
tis earū:tūc forte plures q̄ꝫ.30.ſpēs lepre elefantice
imaginādo venari poteris.vt miſcēdo melie melice
cholerā nālē et rubeā dictā.2° cōmiſcēdo ei cholerā
nō nālē notā ꝛ famoſaz duplicē.ſ.vitellinā citrinaz
aut minoris fame.ſ.genitā ex mixtione nālis melie
cū cholera:aut cōmiſcēdo cholerā nō naturalē adu
ſtā vel putridā.et de alijs ēt hūoꝛib⁹ imaginādum
cōponēdo cū ꝑncipijs medicine theoricis. Nō ime-
rito appet qualr deludunt̃ medici in mā haꝝ diſpō
nuz:quā temeraria aſſumūt audacia:ſicut paulo-
ante deluſi ſunt quidā zarpellātes ꝛ zarpellatores
medici vt denuo in hac diſpoſitione vidiſti.

Signa vo haꝝ diſpōnū iā imerſa ſunt et
inuoluta varietatib⁹ coꝝ trāſumpta
a ſubaliter inherētib⁹:cū iā declaratū ſit cōplōnē et
ſubſtātiā mēbroꝝ neceſſario ab hac egritudine cor
rūpi.Et ſigna ſūpta ex opōnib⁹ que nō ſolū ab hac
egritudine ledunt̃ nocumēto diminutiōis aut cor-
ruptiōis aut vtriuſq; ſil':imo freq̄nter opōnes aufe
runt̃ a mēbris vt pꝫ in plurimis ꝛ patuit in viro illo
mēbra em̄ ei⁹ ꝛ plurima ſenſu tact⁹ carebāt ꝛ cum
ꝑuenit̃ ad ablatiōez opōnis tactiue iā in illo mēbro
vel corpe aperte ſunt porte mortis.ſolo em̄ ſenſu ta
ctus ꝑuatum aīal neceſſe eſt mori .3° de anima.
¶Propter quod ad regimen huius diſpoſitionis fi
naliter accelerandū eſt.Inferius enim quandoq;
continget me mouam agere de tertio genere ſigno-
rum ſumptorum a caſibus:licet corruptio formoſi
tatis hominis in hoc genere cōtineatur ſed iloquor
ad intelligentes et ſcientie zelatores et non ad te-
merarios zarpellones particularius habebitur:et
maxime gratia correctionis eorum.

Sectio ſecūda. De cura huius lepre elefantice continens capitula duo.

Itaqꝫ hui⁹ tremende diſpōnis regimen enūciaturus pmo diſcurrā p ꝯuenietez applicationē ſex rerū nō nālū. 2° vero pn cipalr ordinatū regimē curatiōis hui⁹ egritudis p adeq̄tas intētiōes enarrabo: in q̄ etiā cap. regimē pſeruatiōis ab euentu vl' recidiua hui⁹ egritudinis poſt curationē eius enūciabo. 3° vero ordine ſubiūgā regimē vel curationē q̄rūdā accñtiū que ſolent ſubſeq̄ hāc egritudinē: curationē aūt accñtiū que ipſam actu cōcomitanꝭ in intentionibus curatiuis iam enuntiauero.

❡ Sectiōis ſcōe de regimie elefantici p dietā. Cap. j.

Pro expeditiōe itaqꝫ pmi capli hui⁹ ſcōe partis tractatuli. v. opꝫ vti ſmonib⁹ iuice diſtictis eēntialr. ❡ Et primus ſmo cū ſnia alioꝝ pmittit neceſſitatē hui⁹: qꝛ cū diſpō hui⁹ pticularꝭ elefantie iſti⁹ viri ꝯueniat a melīa melica cui aliq̄d ſlatis mucillagioſi ⁊ groſſi: cōmixtū eſt. vt p° cap. iā declaratū eſt. Jō opꝫ qꝛ oēs res nō nāles ꝯſtenꝭ melle tali cū calitate ⁊ hu. eaꝝ. verū qꝛ talis melīa nō eūaꝭ ab accñtali calitate remanēte i ea ab vrēte cā pducta. q̄ tñ calitas eſt intēſiue pua. ppea qꝛ refracta eſt a ſlate ſibi cōmixto. Jō opꝫ magnifice ꝯtēplari: ita vt calitas pducta vl' pducibilis ab aliq̄ reꝝ nō nāliuꝫ nō ſit tāta q̄ta necīa foret ſi melīa fecal' eēt. Necqꝫ ēt humectatio quā aduocat ad ſe melīa ſit tāte intenſiōis q̄ta necīa foret i melīa melica ⁊ cholica. Et ſi iſta ſūt difficilia dici ⁊ ſcribi penes habitū ſciētificū: tūc q̄tā credere potes latere difficultatē penes op⁹ in applicatione rerum parum calefacientium ⁊ parum humectantium.

Itaqꝫ p debita mēſuratiōe aeris pmittendū p°. qꝛ lꝫ aer merito q̄litatū ſuaꝝ vtute alioꝝ corpa nr̄a ſp exiccet. vt ſcribiꝭ 2ª pmi. ca. de ipreſſione aereaꝝ q̄litatū. tñ prudētia piti medici ē remittere ipm i calitate: p quā i tpe eſtatꝭ recedit a medio frāgēdo ipm cū reb⁹ ifridātib⁹: ⁊ remittere ēt ipꝫ i exiccatiōe forti cū humectātib⁹. ❡ Eligat itaqꝫ iſte vir regionē ciuitatē ⁊ locū hñtia aſpectū orientalē ⁊ meridionalē: euētatū tñ feneſtris ⁊ portis cōuenienter: ⁊ ſit loc⁹ ppe decurſuꝫ aq̄rū fontaliū vl' fluuiorū. minime aūt ppe mare. Et ſi talis hñi nō poſſit a pn° aplis vſqꝫ p totū mēſeꝫ ſeptēb. artificialr ppeꝭ ſternēdo in cameris flores folia ⁊ plātas pticipātes virtute ifridatiōis ⁊ hūectationis: velut violaꝝ bora. ⁊ bug. malue lactuce ⁊ ꝯſiliū. aut faciēdo ex eiſdem decoctiōes q̄b⁹ a ctu fridis irrorenꝭ parietes hitationis: aut ſaltē aſpgaꝭ aq̄ recēti nō ſalſa. ❡ Aut ſuffumigeꝭ cū euaporatiōe hoꝝ trociſcoꝝ. ℞. floꝝ nenufaris: floꝝ violaꝝ floꝝ cucurbite. añ. ℥. ß. ſe. lactuce endiuie ſcariole añ. ʒ. ij. amili. ℥. j. formenꝭ trociſci cū ſucco viol'. ex quib⁹ duo vel tres coq̄nꝭ in aq̄ ⁊ aſpgatur ex ea dom⁹. Silr ēt ⁊ ſtrat⁹ vbi dormit talib⁹ foliis pulnerib⁹ aſpergaꝭ: necnō etiā iſta vl' ipſoꝝ aliqua teneanꝭ in locis vbi ponunꝭ veſtes ei⁹ q̄b⁹ indutur. Sūmope ꝯſideret cū duab⁹ ptib⁹ florum nenuf. ⁊ viol'. equalibus: ⁊ 4ª pte macis ⁊ corticū citri aſpgere ſuffumigare ⁊ cōſeruare in eis caputeū ⁊ birreta q̄bus tegit caput ſuū: aut ſaltē aliq̄d ex puluere illo ſubtiliori bis in ſeptimana ſupaſpgere caluariē capitis erit ei vtiliſſimū valde: grā cuius intentionis ſ. alterandi caput: ⁊ fumos in eo retētos fiat hoc cōpoſitū. ℞. macis. ℥. ß. floꝝ bora. bug. ca. ve. ⁊ corticū citri añ. ʒ. ij. florū nenufaris viola. ⁊ cucurbite. añ. ʒ. v. ligni aloes maiorane. añ. ℈. j. puluerizenꝭ ⁊ ligentur in ſyndone retorta ⁊ ſepe odorentur. hec de mēſura aeris ſufficere poſſent.

Pro altera vero de reb⁹ nō nālib⁹. ſ. de ſōno ⁊ vigilia pmittēdū eſt qꝛ huic viro ꝯueniēs eſt recedere a mēſura dormitiōis corpoꝝ ſanoꝝ p augmētū ei⁹. Somn⁹ enim plixus multiplr ꝯuenit ei. ❡ Pri° qꝛ facit ad meliorē māei digōnem. ❡ 2° qꝛ augmētat eūones mācrū inſenſibiles vigorādo caliditatē inatā. ❡ 3° qꝛ vtutē expulſiuā que eſt vna de q̄tuor vtutib⁹ miſtrātib⁹ vegetatiue potētie fortificat ⁊ auget. ❡ 4° qꝛ māeꝝ fluctuationē laborioſā itrinſecat ſomn⁹. ❡ 5° ⁊ vlti° qꝛ potenter humectat corp⁹. ❡ Sōn⁹ eñi hūectat corpa non min⁹ q̄ vigilia exiccet ea. 2ª pmi. cp̄. de his q̄ ꝯueniūt ex ſomno ⁊ vigilia. ❡ Jōqꝫ qꝛ iſte vir nō eūaꝭ a plenitudie capitis eius nō dꝫ eē ſomn⁹ ita plixus vt per ipm gñenꝭ reumatiſmi q̄ augmentanꝭ. ppea qꝛ in plixo ſomno caput repleꝭ vaporib⁹ ab vlt corpe eleuatis ad ipm. q̄ in ipſo multiplicati nō cōuenienter eūanꝭ. Sōn⁹ eniꝫ retinet oēs eūones: imo ⁊ fortes pter illā que p ſudorem. 2ª pmi. cap. pallegato. ❡ Modus igiꝭ mēſurādi ſomnū eſt: vt poſtq̄ iſte vir cibat⁹ fuerit p horā. j. cū dimidia dormire incipiat. p° ſuper dextro latere caput parū p eleuato: deide ſup ſiniſtro: ⁊ aliqñ reſupine poterit q̄eſcere pp iclinationē māerū ad poſteriora que fit in reſupinatiōe. q̄ tñ nō ſit plixa: neqꝫ valde frequēs. Omino aūt effugiat decubitū ſuper vētrē ⁊ facie. pp eā eñi moneꝭ māe ad faciē ⁊ ad rizā i q̄b⁹ duab⁹ ptib⁹ h vir fuit moleſtat⁹. Mēſura ergo ſōni pōt ei ꝯcedi vſqꝫ ad. 9. horas ſpatio extēſiori et vſqꝫ ad ſeptem horas ſpatio breuiore illo. Reliquo autem tēpore vigilare conueniens eſt ei. hec de ſomno ⁊ vigilia ſufficiant.

Quietē vero huic viro ꝯuenire magis q̄ exercitiū ex dictis in p̄cedēti cap. declarari pōt. min⁹ eñi in illa agitanꝭ māe: ⁊ ꝯuenientius applicat⁹ ſuaꝭ inat⁹. calor ad mācrū digōnē tā i nocitiuo q̄ in iuuatiuo efficiēdā: etiā qꝛ in q̄ete corpis nō ita lediꭣ cerebrū a multitudine fumationuꝫ que ab vniuerſo corporis eleuantur ⁊ ad cerebrum euaporant tanq̄ ad lationem ſuperiorem. Etiam digeſtio prima 2ª ⁊ 3ª melius perficiuntur. homine eniꝫ quieſcēte non agitatur in ſtomacho cibus neqꝫ fluctuat in eo potus ad varias differētias pōnis. Nec etiam chilus ex eo genitus ex vehementi agitatione corrumpitur vel aliter extraneatur. Et ꝯueniens ter epar cum virtute ſua in melius tranſmutare poteſt ipſum in humores primos in quiete q̄ in motu corporis. ❡ Similiter etiā ⁊ act⁹ motiue potentie meliores perfici poſſent, velut appoſitio vnio ⁊ aſſimilatio nutrimenti ad corpus. Et iſta eſt cauſa ppter quam a ſapiente laudatum eſt: exercitari in mane

quando in nocte quieſcente corpore ↄuenienter p̄dicti omnes actus perficiuntur ↄuenientius. ¶Si igitur viro iſti aliquod cōperat exercitiū circa tp̄us veris anni. 1444. q̄ vſq; ad illud tp̄us iniungo ei quietē corporis. Iterum poterit exercitari exercitio ſuauiter peditandi a media hora vſq; ad vnam cū dimidia: aut montē aſcendendi ⁊ deſcēdendi pſcalas ſuauiter ⁊ nō diu. vel fiat exercitiū cū equo gradario ⁊ ſuauis inceſſus. vel nauale fiat exercitium: remis tamen non immoderate pupiꝫ agitantibus. ¶Et fiat exercitiū ꝑtiū pectoris parū eleuata voce diu ſermocinando: ⁊ exercitetur naſus demucando ipſum ⁊ exufflando ꝑ eum. ⁊ cruſtas ⁊ ſuperfluitates in eo exiſtentes lauando ⁊ mundificando: vel cū aqua mellis vel alijs de quibus in regimine medicinali ſermo fiet amplior.

De altera vero re non nāli. ſ. accītib⁹ aīe ēt ita moderate agendū eſt vt nō agitet aīam ei⁹ agitatiōe triſti ⁊ anguſtioſa: aut altera per quā vehemēs fiat motus in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ ⁊ tract⁹ eoꝝ de extra ad intus: et accubatio etiam vel ſuffocatio a multitudine vapoꝝ opprimētium vias euentatiōis mēbroꝝ aīaliuni. In oī enim egritudine cōfortari mēte optimū eſt affo. 2ª. Multi etiam hoīum inciderūt varias ⁊ laborioſas egritudines ⁊ ꝑicli tauerūt in eas: aut longo tp̄e afflicti magis per triſtitiā aīe q̄ ꝑ multitudinē ⁊ prauā q̄litatem māeꝝ: vt pulcherrime legi pōt a Gal. in libello de exercitio ad Epigenē ꝓpe p̄n^m. ¶Et ſi paſſiones anime oēs poſite ſunt ꝓuenire a corde ſm̄ ꝑipateticos incipiendo. ⁊ etiam a cerebro ſm̄ ſniaꝫ medicoꝝ. vt prima tertij trac. primo. ⁊ 2° tegni ꝑ magnū ꝓceſſum videri pt̄. tunc patet ꝙ in talib⁹ paſſionibus ſi fiat motus ſpirituū ⁊ humoꝝ de circūferentia ad ꝓfundum inflāmabun l cor ⁊ cerebrū: ꝓpter quod materie cōmunicabunꝭ rixe cordi ⁊ ep̄i inflāmando etiā laudabiles. h. ⁊ ſpūs. ꝓpterea qꝛ paſſiones tales exterminātur ⁊ mutāt corpus ab ea que eſt ſm̄ naturā conſiſtentia. 3° tegni. ¶Igiꝭ optimū eſt huic viro conſolari bn̄ ſperare ⁊ letum mēte tranſire. fiet eium tunc in eo melior preſeruatio ab accidentib⁹ ⁊ egritudine que perpeſſus eſt.

Quinta vero res non naturalis ponitur eē repletio ⁊ inanitio: ad quas h̄ non intendo prout importent repletionem humoꝝ corporis. Sed intelligo per eas modū ⁊ regulā accipiēdi cibum ⁊ potum ⁊ abſtinendi ab eo. Pro cuius rei determinatione. 12. ponuntur regule ab hoc viro obſeruāde: ex quib⁹ per cōtrarietatē doctrine eligi poterunt. 13. regule ab eo fugiende. ¶Prima igitur obſeruanda regula eſt hec. ꝙ nullus cibus aut potus accipiatur in q̄titate tanta ꝙ ſtomachus incurrat tenſionem ⁊ grauitatem ex eo: neq; fluctuationem ⁊ ventoſationē ex potu. pꝫ cōcluſio: qꝛ ſuperuenientibus his accidentibus ſtomachus debilitatus nō cōuenicter amplexabiꝭ illū ⁊ terminabit illū. ¶2ª regula. nullus cibus aut potus aſſumi dꝫ niſi cū iam patiens ſenſerit preaſſumptum cibum ⁊ potū a ſtomacho fuiſſe depoſitos. ꝓbatur ↄcluſio. qꝛ ab oppoſito illius accidet cibū prius aſſumptū ſemidigeſtū

incrudari ⁊ ſecūdū cibū ſuperaſſumptū corrumpi. aut non ↄuenienter digeri: aut ſimul cū alio ſemidigeſto a ſtomacho precipitari vel attrahi cū illo. ¶3ª regula nullus cibus ⁊ potus vnq̄ aſſumaꝭ: niſi verus ⁊ naturalis appetit⁹ inciteꝭ ad ipſum. ꝓbatur: quia ſi acciperetur abſq; appetitu: tūc erit ſtomach⁹ ſatur. Sed ſuper tali ſaturitate augebitur replō ex nouo aſſumpto cibo vel potu igitur diſponeꝭ ad corruptionē. ¶4ª cōclō. poſt aſſumptū cibū q̄ſcendū eſt ⁊ forti motu nō exercitandū: ſaltem per totū mēſem futuri aprilis de. 1445. ¶5ª cōclō. nullus cib⁹ impetuoſe degluttiendus eſt: ⁊ ſine bona maſticatione. ꝓbaꝭ concluſio quo ad primā ꝑtē: qꝛ ex repētina degluttitione cibi laxaꝭ meri ⁊ terretur ſtomachus. ¶6ª cōclō. in qualibet canonica cibatione pot⁹ nō debet in q̄titate cōtinua mult⁹ aſſumi. ꝓbatur: qꝛ tunc nō fit debita cōmixtio potus cū cibo ſuperleuigante multo potu ad paucū cibū. ¶7ª cōclō. diuerſa cibaria ſpecie ⁊ multa nō ſunt in eadem cibatiōe accipienda niſi fuerint valde in qualitatib⁹ actiuis cōſimilia. Probaꝭ ↄcluſio. qꝛ quotuplex eſt diuerſitas ciboꝝ ⁊ potuū in ſubſtātia ⁊ qualitatib⁹ actualibus ⁊ potētialibus in raritate ⁊ dēſitate grauitate ⁊ leuitate ſubtilitate ⁊ groſſitie: tot modis et varijs ↄñtibus ad p̄dicta aggrauaꝭ ſtomach⁹. Sꝫ ex tali grauitate ꝓhibetur debita digō. quare ⁊c. ¶8ª cōcluſio. nullus cibus vel potus aſſumi dꝫ cū fuerit paratus in vaſis eneis. pꝫ: qꝛ cum enea vaſa participent venenoſitate quadā: vt 5ª quarti collig ēdū. Ideo dubitabile eſt ne humores corꝑis ⁊ ſtomachi inficianꝭ a talib⁹ cibis ⁊ potibus. ¶9ª cōclō eſt. nullū cibariū cōpoſitū ex dulcib⁹ acrib⁹ mellitis ⁊ lacticinijs ſimul mixtis aſſumi dꝫ: pꝫ quia expimētatores indi dixerunt ꝙ talia cibaria ꝑparāt ad ḡnationem lepre. ¶10ª ↄclō. cibaria oīa lenitiua ⁊ mollificatiua ventris ſemper ante alia ſunt accipiēda: pꝫ qꝛ dato oppoſito. aut corrumpenꝭ in ſtomacho aut eſſent cauſa deponēdi reliqua cibaria. ¶11ª ↄclō. cibus ⁊ potus groſſi ⁊ ſtiptici nullo modo p̄mitti debent ante alia cibaria. pꝫ qꝛ talia apud portenariū poſita claudētia illud: tūc eſſent cā oppilādi ip̄m et claudendi meſeraicas que terminantur ad fundū ſtomachi: ꝓpter quod regurgitarēt talia ad ſuperiora. ¶12ª ↄclō eſt. rutha criſomilla ⁊ oīa cibaria corruptiōis aptitudinē in ſe h̄ntia diſponunt ad leprā. ꝓbaꝭ: qꝛ ex aptitudine corruptionis eoꝝ corrūpunꝭ humores ⁊ aduruntꝭ ⁊ in melicam ſubſtātiā trāſeūt. ¶Poſt hoc autem de inanitione dicēdum ꝙ omnis inanitio cibi vel immoderata abſtinentia a cibo abſcindi debet. Probaꝭ quoniā ex tali ſequiꝭ augmētum caliditatis putrefactionis vel aduſtionis cibarioꝝ ⁊ potuū in ſtomacho. ꝑꝑ qđ tolerare famē ſtomachū putridis replet humoribus: he oēs ↄclones veridice aſſumi p̄nt 3ª p̄mi. cap̄. de regimine ꝑ cibū ⁊ potū ex. 25. ↄtinentis. cap̄. primo.

Iam aūt trāſire opꝫ ad ſextā rē nō nālez in q̄ plixi⁹ tp̄is ſpatiū neceſſariū ē. ꝓpterea ꝙ opꝫ ſpāliter ꝑ multa cibaria ⁊ potus diſcurrere. ¶Pro q̄b⁹ p̄mittēdū ē p̄° ꝙ oīa cibaria q̄ calida ſūt ⁊ hu. ↄuēiētia ſūt. lꝫ hūidiora ſint ei neccia q̄ calidis

ra:ſicut apparuit pmo cap.hui⁹ trac.⁊ i cap.de aere.
Qre huic viro eligẽd⁹ ẽ panis de pura ſimila vł flore
farine frumẽti q nõ hẽat paꝝ de fermẽto: ſꝫ ꝯtitatẽ
nobilẽ:⁊ ſit mollis coctiõe nõ cõbuſt⁹ vel torrefact⁹
paꝝ:min⁹ hñs ſalis ꝙ cõis panis. Et euiteẽ azi-
mus panis ⁊ opir⁹ ⁊ ordeace⁹. Cibi ꝟo de paſta aut
de farina nõ vituparent ei ꝓpe cũ lacte ꝑpati oui-
no vel iuuẽtino aut capno. ¶De carnib⁹ ꝟo lauda
biles ſunt ei vitulinę caſtratinę ⁊ de recẽti ⁊ iuuẽcu
lo agno vel hedo. Carnes ẽt porcelloꝝ iuuenũ be-
ne pinguiũ ſunt ei vtiles ⁊ caro gazelli iuuẽculi et
caro cuniculi ẽt. Caro ꝟo leporis ⁊ apri ⁊ cerui ra-
riſſime comedant. ¶De volatilib⁹ ꝟo oẽs pulline
anatuloꝝ iuuenũ in domib⁹ in aq̃ degẽtiũ. ⁊ ꝑdices
faſiani ⁊ turdi bñ pingues ſunt ei vtiles. Caro aui
cularũ ꝑuaꝝ bene pinguiũ:⁊ in ſumma oium alia-
rũ q̃ ſunt iuuẽcule ⁊ pigues excellẽter. Maxima eni
curatio taliũ egrotãtiũ ꝑficitur ꝑ hũectãtia ⁊ ipin-
guãtia ſubſtãtifice et madefactiue. ¶De piſcib⁹ ꝟo
laudanẽ ei oẽs fontales vel fluuiales electe aq̃ celo
et aeri detecte:q̃ alueũ hẽat denudatũ a paludeſtri
bus plãtis fetidis ⁊ corruptis in ea in q̃bus ẽt non
inueniaẽ multitudo ranaꝝ nec ſerpẽtũ aut anguil
larũ:quorũ pluriũ eſt ex putrefactiõe:de q̃b⁹ aquis
eligant torrẽtine varioli lucij capedani ⁊ marſiões
teinali ⁊ ſterliões ⁊ regine piſces et ſturiões et conſi
miles ſm coꝝ nola ꝟtutes et ꝓprietates ſm diuer-
ſa mũdi climata regiões et ciuitates approbantes
vſum eorũ:ſicut q ſunt cũ augmẽto ſaporis delecta
bilis odoris ⁊ denudatiõe coꝝ a viſcoſitate ⁊ groſ-
ſitudine ſunt qualẽ hr̃e ſolẽt oẽs piſces ſquamas
magnas hñtes:ꝓpter q̃ vituꝑabilis eſt ſermo quo
rũdã zarpellonũ q approbãt vſum anguillaꝝ de q̃
nõ hñt auctẽ ⁊ rõnẽ neq₃ experiẽtiã. Et piſces oẽs q cõ
edunẽ ſint actu cali ⁊ meliores ſũt elixi ꝙ frixi i oleo
ſaluti aũt piſces oẽs dimittanẽ qm̃ ſunt valde noci-
ui. Truſatores ꝟo q̃dã iã pauloañ adminiſtrauerũt
in cibis hoꝝ egrãtiũ ranas ſꝫ pli mẽdacio vtunẽ:qr
nõ eſt inuẽtũ ab auctorib⁹ ꝙ cib⁹ taẽ ꝯueniat eis niſi
qr Gal.xj° de ſimplici medi.auctẽ Dyaſc. voluit ſiẽ
cũ aggregatore Serap.ꝙ ſi deẽ in potu elefanticis
ius ranaꝝ cũ oleo ⁊ ſale ẽ bezaar eis ⁊ venenis hoc
aũt qꝺ ꝓuocat vomitũ ⁊ iducit ſeceſſum:nõ igiẽ ꝯfe
rũt ea via cibi vt temerarij dicũt:ſed via medicine.
¶De plãtis aũt q̃bus cibaria ꝯdiunẽ ꝯueniũt ei la
ctu.ſpinachia bleta portu.cucur.ſcariola endi. oẽs
ſenatiões:⁊ in ſumma plãte oẽs hñtes hũiditatem
notabilẽ:q̃rũ tñ friditas corrigaẽ cũ medicis leuis
caliditatis ⁊ ꝯſtitatis pauce:velut ſunt feni.petroſel.
aniſuz ſerpillũ hyſop⁹ calamẽtũ ⁊ ꝯſilia cocta i cibis
ad refrãgẽdũ brodialia ꝑdicta:de q̃rũ nũero tñ eli
ganẽ enula bug.borago farfara ſecacul vel irigus
⁊ rãpũcioles vł ꝯſilia. Citrulli ꝟo ⁊ meloões ſuo tpe
etiã ſũt laudabiles. De plãtis ꝟo audacter calis et
ſic.nõ itromittat ſe i vſu eaꝝ niſi valde raro ⁊ i pua
ꝯtitate ⁊ refracta cũ fridis vt ſupra dcm̃ eſt. ¶De
fructib⁹ ꝟo ꝯueniunt ceraſa auellane recẽtes ⁊ pira
dulcia muſcata vel nõ:⁊ poma dulcia ſuis tpib⁹ ⁊ fi
cus recẽtes:ſicce ꝟo nõ placẽt ꝓp acuitatẽ ſuã q̃ cor
rũpũt ſanguinẽ ⁊ faciũt euenire ſcabiẽ. Uue ꝟo dul

ces ⁊ paſſule ſunt laudãde nõ tñ in vſu multo. gra-
nata ꝟo dulcia et muza ſunt ei vtilia:acria ꝟo non
placẽt. Perſica ꝟo bñ dulcia ei laudãda ſunt. Siłr
iniube ꝓp hũiditatẽ ſuã ⁊ lenitionẽ quã hñt. Citõia
ꝟo pira ſolida ⁊ acria meſpilia ⁊ ſorbe ⁊ corna dimit
tanẽ. Et criſomille etiã fugiẽda ſunt. ¶Lactis vero
vſum crudi ⁊ cocti vehemẽter laudo ei. gñat enim
laudabile nutrimẽtũ ꝯtrariũ meſie mũdificatiuum
ſanguinis exiccatiuum feruoris aꝑiendo et vrinales
vias et mũdificat ventrem aquoſitate et ſeroſitate
ſuis. Siłr in dieb⁹ caloris ẽt mihi plꝫ vſus coloſtre ⁊
recocte moderat⁹:recẽs caſeus abſq₃ ſale etiam eſt
ei collaudãd⁹. ¶Butyri ꝟo vſum gr̃a cõficiẽdi ciba
ria nõ bene laudo. Sed mihi placet magis oleũ oli
uarũ dulce nõ valde ſaliũ aut oleũ amigdalaruz
dul. aut recẽs oleũ de ſiſamo qꝺ ſiculi vocãt terzole
na. ¶De pinguedinib⁹ ꝟo alaliũ ꝯueniẽs eſt pigue
do porcelli iuuenis caſtrati ⁊ vituli et inter reliq̃s
ſumme laudaẽ pinguedo aſini in vſu cibariorum ⁊
vnguẽtoꝝ. dr enim de ea ꝙ eradicat leprã ſi fuerit
ei eradicator vel ſi nõ fuerit vehementer cõfirmata
faciẽs ſubſtãtialẽ corruptionẽ mẽbrorũ. ¶De liquo
ribus ꝟo alijs q̃b⁹ cibaria cõdiunẽ laudabile foret
ei vinũ citonioꝝ et granatoꝝ miuzorũ ⁊ dul. adhuc
etiã ⁊ ſapa et in ſumma liquores oẽs nõ ꝑticipan-
tes multa acredine vel acetoſitate ꝓprie refracti cũ
zuccaro penidijs et cõſilibus. ¶In ſpecieb⁹ aũt et
granis q̃bus cibaria cõdiunẽ. aduertẽdũ eſt ꝙ evi
tenẽ oia in q̃b⁹ eſt potẽtia multũ calefaciẽdi ⁊ adu
rendi ſanguinẽ ⁊ alias mãs humorales. ꝓpter qꝺ
augmẽtetur mã melica ex aduſtione aliorũ humo-
rũ:aut ſaltẽ ab eis iponaẽ caliditatis intẽſio:per quã
mã reddaẽ actiuior ad corrũpendũ mẽbra et ſerpẽ
dũ per ea:⁊ ꝓpterea qm̃ in talibus ſpeciebus ſimul cũ
caliditate intẽſa inuenẽ dulcedo q̃ eſt ſignũ appatus
vel ꝓmptitudinis inflãmatiõis ⁊ aduſtiõis mãerũ
taliũ. Exẽplũ hoꝝ ſicut aniſum fe.ſe.baucie ciminũ
petroſel.nigella coſt⁹ cinamomũ caſſialignea dau
cus tarcon ⁊ oẽs ꝑegrine ſpẽs vt galãga piper ze-
doaria et conſimilia. ¶Uerũ qꝛ in talib⁹ inuenẽ ꝟtus
cordialis ⁊ ſtomachalis etiã:qꝛ ipſa defendũt a pu
trefactione ⁊ rectificant iã factã:velut eſt cinamo-
mũ coſtus ⁊ galãga ⁊ pip.ideo talia non oino ſunt
dimittẽda ximo adminiſtrãda ſunt cum his que re
frãgũt caliditatis audaciam velut cũ atriplice bleta
ſpinachia viola nenufare portulaca cucur. et ꝯſili-
bus:que etiã oia cõminuũt vehemẽtẽ ſiccitatẽ pre-
dictoꝝ feminũ ⁊ plãtarũ:ꝓpter qꝺ in nulla cõpõne
canonica ab auctorib⁹ inuẽta inuenies aliqꝺ anti-
dotũ qꝺ nõ ſit cõpoſitũ cũ hac ſcientifica electione
velut cinamomũ galãga piper coſtũ et ſilia que ca-
lida ſunt in 3° et in 4°. refrãgunt cũ ſemine cuſcu-
te ſcariole lac. ⁊ portu. aut coꝝ audaciã remittunt
cũ calis remiſſis ſicut crocus hoc mõ corrigit pip:⁊
ſic de alijs tenẽdo viã tutiorẽ ꝙ remiſſio grad⁹ q̃ll-
tatiui fiat ꝑ cõmixtionem remiſſioris ad intenſum.
caliditas enim croci in ſecundo gradu ducit ad me
dium caliditatem piperis in quarto. licet hoc ma-
gis ꝯtineat ꝟitatẽ i medicinis cõpoſitio fermẽtatis.
¶Adhuc tñ defendere potes ꝙ iſꝫ medicina nõ ſit

fermētata: ꝟtus tñ dirigit medicinā remiſſe calidā
ad mēbrū paſſibile ab remiſſe calida ⁊ medicinā in-
tēſe calidā ad mēbrū paſſibile ab intēſe calida ſiue
hoc fiat ꝙ ꝟtus ꝑmo dirigat remiſſe calidā ꝙ̃ inten
ſe calidā ſiue ecōuerſo. ¶ Et iteꝝ dato ꝙ vtraq; me
dicina tā intēſa ꝙ̃ remiſſa in gradu ſit offerret mē-
bro alterabili ab eis vtraq; etiā actuata exiſtēte de
facto: tñ dr ꝙ complexio medicine eleuate in gradu
nō imꝑmit in membrū niſi per modū refracti eſſe a
medicina ꝯria vel ſibi ſili ⁊ in qualitate: vt frigide
reſpectu calide ⁊ calida in ꝑmo reſpectu calē in ter-
tio. ¶ Ex hoc fūdamēto intelligere potes diuerſas
cōpōnes medicinaꝝ q̃ ꝑma frōte legētibus appent
ſatis extranee. ¶ Et ſequit̃ ex hoc fundamēto etiaʒ
ſcḋo cōprehēdi poſſe ꝗ̃ta difficultas eſt in elaboran
do circa corpus humanū applicādo ꝯueniēter acti
ua paſſiuis. Ex hoꝝ ſermōibus nōnulli aliqualiter
colligi pñt. 11ª tertij. caplo de cañ. curationis cordis
et q̄nto cañ. ſumma ꝑma caplo ſcḋo. Taceāt igitur
ʒarpellatores q̃ medicinā temerarijs opationibus
ꝑturbāt. ¶ De his aūt q̃ in cibarijs adminiſtrātur
delectationē imponētibus in eis ꝑter ſapā ⁊ ꝑdicta
ſunt ſicut ʒuccaꝝ: cuius vſus ⁊ ſi ꝯueniens videret̃
ad dulcorandū cibaria ⁊ potus oēs: tñ ꝑpter apti-
tudinē ſue ꝯuertibilitatis in cholerā: ꝑpter qḋ para
tus eſt ad aduſtionē: iō nō multū mihi plʒ: et ꝑprie
ſimplex. Sʒ ꝯfrāgant̃ eius ꝯdimēta cū frigidis au-
dacter ⁊ cū humectātibus remiſſe: velut ſemina oīa
frigida quatuor vel q̄nq; viola flos nenufaris ⁊ ꝯſi
milia. Mellis ꝟo vſum hic oīno deteſtor ꝑpter cali-
tatē ⁊ ſiccitatē eius in ſcḋo gradu. Et ſi argueret̃ ꝯ
qꝛ ipm eſt de ꝯſeruatiuis corporis et ꝓhibitiuū pu-
trefactionis. huic dicendū eſt ꝙ hoc ꝯtinet ꝟitatē in
corporibus mundis. vt in ſtomacho ⁊ epate: qualia
ꝟo non ſunt talia egra corpora immo mel ⁊ mellita
cibaria facile corrūpunt̃ in eoꝝ ſtomachis. ¶ De cō
ditis ꝟo q̄bus eſt cōis vſus ſunt cappares: q̄ lʒ ha-
beāt aliquā diuerſionē viaꝝ vrie: ⁊ ꝯuēirēt his egro
tātibus: vt recētes ſunt: tñ ꝯditi cū ſale ꝑpter aug-
mētū calitatis ⁊ ſic. nō ꝯueniūt: ⁊ ꝑpter eādē cām vi
tuperāde ſunt oliue ꝯdite. ⁊ ſilr ꝯdimentū ſahane ⁊
eſt de piſciculis paruis ꝯſeruatis in aq̄ marie. Silr
etiā ⁊ auicule marine in aceto aq̄ ſalſa ꝯdite nō pla
cēt. ¶ Baucie. i. paſtinace ꝯdite ⁊ ꝯſeruate in ſyrupo
mellito ſunt eis laudabiles: clarificāt eñ ſanguinē
⁊ aperiunt vias vrinales inteſtinales ⁊ poroꝝ. Silr
etiā laudant̃ ei radices ſecacul ꝯdite abſq; ſpēbus
acutis. Et poma ⁊ pira ꝯdita ⁊ citonia dūmodo nō
ſint valde dura: hec oīa ſunt vtilia. melones ⁊ cucur
bite ꝯdite optime ſunt ei. ¶ Et citra ꝯdita ⁊ ꝑpe cū
ʒuccaro etiā ſunt ei laudabilia. ¶ Xilobalſamū ꝟo
ꝯditū de oriētalib⁹ partib⁹ aſportatū his egrotāti-
bus eſſet mirabilis iuuamēti. Rectificat eñ cor cere
brū ⁊ ſtomachū ⁊ mūdificat ſanguinē a ſupfluitati
bus expellēdo eas ꝑ poros ⁊ vrinales vias: pariter
etiā ꝯueniūt iſti egritudini napi ⁊ rape ꝯdite: ⁊ ꝑpe
abſq; ſpēbus multis. ¶ Et nō dubito ſi hēnt̃ miro-
balani idi ⁊ emblici ꝯditi: eſſet eoꝝ vſus talib⁹ egro
tātibus valde ꝯueniēs. aduerſant̃ eñ melle ꝑcipi-
tādo ipſam ꝑ viā expulſiōis. Cōditū ꝟo. 53. oīno di-
mittat̃ ⁊ cortices arancioꝝ ꝯditi abſq; multitudine
ſpecieꝝ ſunt laudabiles. ¶ De partib⁹ aūt aialium
laudabiliores huic viro ſunt cerebrū ⁊ pigues par-
tes a neruis ⁊ ligamētis excluſe ⁊ cutib⁹: ⁊ ꝑpe ſali
tis ⁊ epar aialiū laudabiliū: ⁊ ꝑpe porci ꝑpter au-
gmentū ſue nutricatiōis et ꝯueniētiā in qualitati-
bus in hac cōplōne: ꝑꝑ qḋ ſcripſit Gal. vij. terrap. ꝙ
nutribiliſſimū oīum que ſcim⁹ eſt caro porcina: de
qua etiā ſupra. ſilr ⁊ epar galline ⁊ anatis pinguiū
hec oīa cōueniūt: pulmo etiā cōcedi ꝑōt eis: lʒ enim
nutriat̃ ſanguie cholerico ſm ꝑpriā ei⁹ cōplonē: in
eo tñ ſanguis notabilr refract⁹ eſt ꝑpter accñtalē
cōplonē in pulmone inuētā ex defluxu ſtatū ad ipʒ.
Que ꝟo ꝑtes ſunt ſicut cor inteſtia renes oīa dimit
tant̃. ⁊ ꝑprie ſplen. Eſt eñ ipſe melie receptaculum
tā fecalis ꝙ̃ aduſte ex alijs materieb⁹ facte. q̄s eñ
erit q̄ cū induſtria ſua ſufficiēter curare poſſit le-
proſum aliquem abſq; rectificatiōe ſplenis. contra
quoſdā modernos ʒarpellatores qui ꝓmittūt cu-
rare leprā abſq; rectificatiōe eius: deludētes tñ et
deluſi. ¶ De modis aūt ꝑparationū cibarioꝝ conue-
nientior eſt elixationis modus ꝙ̃ aſſationis: et ꝑꝑ
prie ſm ꝯſuetudinē facte cū piguedine porci ſalita
ſiue per pinguedinem intelligas lardonē ſiue aliaꝫ
ꝑtem intrinſecus in partibus mirachialibus inuē-
tā que proprie pinguedo nuncupatur. tales enim
pinguedines licet per ſe non eſſent multum male: ꝑ
accidens tñ ꝑpter ſalem ſunt multū nociue. Mod⁹
aūt ꝑparatiōis cibarioꝝ in ſartagine dimittend⁹ eſt.

Potus aūt in hac diſpōne ꝯueniēs eſt vinū
colore rubeū ſubſtātia ſubtile ſapo
re tēdens ad pōticitatē et ſtipticitatē leuē. tale eniʒ
vꝑlm remittit malitiā humoꝝ prohibēdo ebullitio
nē ⁊ putrefactiōeʒ eoꝝ. Et poſſet ēt tale vinū paruʒ
acerbū eē albū: ⁊ nō eēt bonū min⁹ ꝑdicto. Reliqua
ꝟo vina ſubā groſſa nō bñ fecib⁹ expurgata fumo-
ſa valde ⁊ acuta ꝗ̃tūcūq; forēt guſtui delectabilia
ſiue dulcia vel amena non eſſent i hac diſpōne con-
uenientia: ꝑꝑ fortē calitatē eoꝝ ⁊ ebullitionē quam
faciūt in hūorib⁹ ⁊ aduſtionē in eis. verū qꝛ in pluri
mis regionū ⁊ ciuitatū vina inueniunt̃ valde calā ⁊
acuta. iō talia poſſent cū 3ª ꝑte aque electe de vero
fonte ⁊ vere mūdo eligi et miſceri ſm diſcretionem
moralis viri ⁊ ſm potētiā vini equaliter vtraq; po-
nēdo mediocri vinoꝝ ⁊ duas ꝑtes aque ⁊ tertiā ꝑtē
vini fumoſi ⁊ erit mod⁹ rōnalis ꝑceſſus. ¶ Si autē
patiēs ſit de illis q̄ diſcretiōe vtunt̃: tūc dico: ꝙ con-
ueniētius eſſet ei bibere aquā ꝙ̃ vinū. ſtōacho tñ to
lerāte ipm ⁊ ꝯſuetudine affirmāte hoc: velut ē apḋ
mauros ⁊ alios gētiles: q̄b⁹ ex lege nō cōcedit̃ vinū.
Iſtis eñ in locis cōueniret aq̄ ʒuccari facta cū ꝗ̃ti
tate ʒuccari breuiori ꝙ̃ ſit illa q̄ ponit̃ in cōi taleꝑ. ⁊
ſi aqua qua vtit̃ in potu ſimplici vel cōmixta eſſet
aq̄ ciſterne melior eēt. ⁊ ꝑpe qñ ſuccedūt magne plu
uie quā ꝑceſſerūt tonitrua. ⁊ magnoꝝ vētorū flat⁹:
talis eñ aqua ex vehemēti agitatione eius in me-
dia regiōe reddit̃ expurgata magis a terreis ⁊ va-
poroſis ꝑtibus per vehementē colliſionē ⁊ ꝯfractio-
nē nubiū a q̄b⁹ exꝑmitur. Efficitur etiā hec aq̄ ꝯue-
niētior: ꝑpterea qꝛ recepta in riuis terre cribratur

⁊ depurat̄ meli⁹ p ſpōgiā ex argilla factā ⁊ alteratā ex arena vl̄ vt magr̄alr cōficiunt ciſterne tales. vbi a ūt talis reperiri nō poſſet aq̄: tūc accipiat̄ de fonte aut puteo bn̄ ꝓfundo: q̄ ſi coq̄ret̄ iterū melioꝛ eſſet. ℭSiq̄s aūt medicinali potu regeret̄: tūc melioꝛ alijs eſſet aq̄ lactis caprini a q̄ caſe⁹ ⁊ coloſtra extracta forēt. talis em̄ pot⁹ eſſet lauatiu⁹ ⁊ mūdificatiuus viaꝝ cōtū venaꝝ ⁊ eductiu⁹ feroſitatū cholicarum aduſtaꝝ: ⁊ extiguēdo th̄ vel remittēdo feruoꝛē ſanguinee maſſe. ℭAlter ṽo pot⁹ ꝯueniēs pōt eſſe talis ℞. aque fumiterre aq̄ acetoſelle tenule. an̄ lib. j. zuccari candi. ℥. ij. coquant̄ oia ſimul vſq̄ ad conſumptionē quarte partis: ⁊ hoc potu vtat̄ cū cibis ⁊ ſine illis. Ex quib⁹ oibus apparet cōpletū eſſe capitulū de regimine huius verende diſpōnis per adminiſtrationem ſex rerum non naturalium.

ℭSecunde partis de regimine huius diſpōnis ꝑ medicinalia. Cap. ij.

Expeditus de ꝑmo ꝑncipali ſcbe ꝑtis huius tractat⁹. ſ. de mēſuratione ꝯuenienti ſex reꝝ nō nālium. opꝫ expedire ſcōm ꝑncipale. vꝫ regimē curatiuum hui⁹ lepre elefantice qḋ q̄dē cōplectit̄ in intētionibus ſex. ℭEt prima q̄dē intētio memoꝛat remediuꝫ ꝑ dietā obſeruādū. ℭ2ª intentio conat̄ abſcindere mām minoꝛatiue. ℭ3ª intētio ꝓcurabit diuerſionē haꝝ māeꝝ. ℭ4ª intētio digeret has mās. ℭ5ª eradicabit eas. ℭ6ª ⁊ vltima conabit̄ rectificare membra cū remotione quoꝛſidā accidētiū que ſemꝑ concomitant̄ hāc abominabilē diſpōnē ⁊ ſic iſte ſcḋs ſermo ſecunde partis hui⁹ tractat⁹ cōplebit̄ per capl'a ſex. ℭPrimū itaq̄ capitulū cōſiderabit q̄ntitatem exhibendoꝝ ciboꝛum ⁊ potuū. ℭ2m vero de qualitate eoꝛū aliquid ſuccincte pertranſibit.

Dicēdū itaq̄ ꝙ dato ꝙ iſta coꝛpa ꝑlm̄ ſint vehemēter extenuata ſubſtātifice a mala cōplōne frida ⁊ ſicca q̄ aduerſant̄ nutricationi q̄ eſt melica cōplo. Etiaꝫ extenuata ſunt: q2 talis melia gn̄at̄ in eis ꝑ aduſtionē. Ideo neceſſariū eſt hec coꝛpa vehemēter ſicca eē ſiccitate poſitiua a melācholia inducta ⁊ ſiccitate priuatiua ꝓueniente a friditate ꝑ viā expreſſionis ⁊ ab accitali calitate ꝑ viā aduſtionis. Iō bn̄ apparet ꝙ indigerēt reſtaurationē multa in q̄ntitate ꝯtinua veꝝ q2 virt⁹ nālis tā ſtomachi q̄ȝ epatis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ notabilr̄ debilitata eſt in iſtis. Ideo ſecurius eis exhibeo cibuꝫ in q̄ntitate diſcreta ſupplētē magnifice reſolutioni ⁊ ꝯſumptioni iā ꝑdictis. ergo ſecurius eſt ꝙ cibent̄ in die ter. vꝫ mane tēpeſtiue in dieb⁹ frigoꝛis ſaltē hora 14ª vel 16ª vſq̄ ad medietatē nouēbris incipiēdo in ꝑn° octob. Scḋa vero vice ad māſionem accipiāt aliquid hora 22ª qn̄ fuerit cibati in hora 14ª aut 24ª qn̄ cibati fuerint in hora 16ª. 3ª vero vice cibent̄ inter horā tertiā ⁊ quartā noctis: ⁊ talis modus eligēdi horā cibationis obſeruari pōt vſq̄ ad medietatē mēſis februarij vel cōplemētū ei⁹. ℭReliquo aūt tꝑe ex conſideratione pari eligēdus eſſet modus cibationis a ꝑn° dieꝝ eq̄noctialiū vſq̄ ad finem eoꝝ. poſſet enim hō prima vice cibari hoc tꝑe ſicut dictū eſt de alijs paruā faciēdo diuerſitatē in electione hac: niſi neceſſitas debilitatis virtutis aut euentus aliquoꝝ accidentiū deduceret ad oppoſitum vel conſuetudo hoc faceret. ℭEt ſi argueret̄ ꝙ inter ſcḋam cibationē iā predictā ⁊ tertiā parua cadit moꝛa per quā nō eſt rōnabile ſcōm cibū ꝯuenienter eſſe digeſtū. ℭHuic motiuo ⁊ ſibi ſimilib⁹ dicendum ꝙ tales cibationes que exhibent̄ in hac hoꝛa quā illuſtres antiq̄ noiant māſionē: ⁊ italici noiant merendā vel collationē eſt paucē q̄ntitatis cibi: ſicut dare vipā in lymphato vino: ſoꝛbere vnū ouū cum quibuſdā nebulis zuccaratis: bibere ferculū vnum broduꝫ pulli cū duab⁹ bucellis panis: comedere aliquid de gelatina. aut ſuis tꝑibus aſſumere decem vſq̄ ad. xx. ceraſa aut fruſtū vnū melonis accipere cū pauco pane ⁊ duo vel tria fruſta cucurbite vel citri ꝯfecte comedere aut alias cōfectiones ꝯſiles. Hi quidē oēs cibandi modi cū hoc ꝙ ſunt medicinales etiā ꝓpter paruā eoꝝ q̄ntitatē facile a virtute trāſmutant̄: nō indigētes moꝛa tāta q̄nta ſi eſſet eoꝛum q̄ntitas augmētata. Et ex alio etiā cōferūt: ꝓpterea q2 tales cibationes diuertūt calitatē ab actione cōtinua vel ſaltē foꝛti circa mās. Et tunc minus inflāmant̄ māe tales ⁊ ad vſtionem diſponunt̄ minus.

ℭAd foꝛmā igit̄ argumēti dicēdi negando ꝯñtiā. parua eſt diſtātia cibationū inter vnā ⁊ reliquam: ergo virt⁹ nō poterit ſufficiēter digerere. pꝫ illud eē falſuꝫ ex ꝑdictis. ℭEgrotāte igit̄ elefantice aliquo cholerico a gn̄atione vel melico ab illa ex mā per aduſtionē genita conueniret in primo cibatio libre vnius cum dimidia in prima hoꝛa. ℭIn 2ª ṽo daret̄ a quatuoꝛ vſq̄. vj. ℥. cibi ⁊ potus. In 3ª vero cibatiōe daret̄ ſicut in prima. ℭIn melico vero egrotante cōueniret cibi q̄ntitas amplioꝛ indicādo a cā aduſtionis effectiua: foꝛtioꝛ eniꝫ intēſiue calitas eſt neceſſaria ad adurēdū meliam nālē ⁊ trāſmutandum ipſam in melicā meliam q̄ȝ requirat̄ in cholico. ſed ad maioꝛē intēſionē caliditatis maioꝛ ſequetur conſumptio ⁊ extenuatio. ergo neceſſaria eſt reſtauratio maioꝛ. pꝫ ꝯñtia intelligēti theoꝛiā medicine: q2 reſtauratio dꝫ ꝓpoꝛtionari reſolōni: ⁊ poſſent elici ſermones ibi ex diſputatis aſſōꝝ textu ⁊ cōmēto illi⁹. Senes facillime ferūt. Et alterius ſermonis. Eſtate et autūno cibos grauiſſime ferunt. Et ſunt ſermones Auic. prima quarti. trac. 2°. cap. de cibatione febricitātiū. vbi ſm̄ magnitudinē ⁊ frequētiā reſolōnis docet augmētare ⁊ frequenter adminiſtrare ꝯ illo. Et eſtas q̄dē ꝓpter reſolutionē ſuā ⁊c.

ℭPro ſcḋa vero parte principali huius capituli. ſ. de mō electionis qualitatis cibarioꝝ ⁊ potuum excuſari debes ex his que in cap. precedēti de fere oibus varijs potibus ⁊ cibis dictum eſt.

ℭIntentionis ſecunde. Rca. ij.

Rectificato itaq̄ regimie patiētis ex ꝑte quātitatis ⁊ qualitatis ciboꝝ ⁊ potuuꝫ iā ꝓueniendū eſt ad curā huius verēde diſpoſitionis. Et hoc quidē capl'm partietur in duas partes. in quaꝝ prima aperiet̄ modus aggrediēdi mām ꝯcedētē illius. ℭIn ſcḋa ṽo ꝑte attēdet̄ ad mām ꝯiūctā ⁊ ad coꝛruptionē mēbroꝝ a ꝓpria eius venenoſitate infixam.

Pro cuius prime partis declaratione ſuppo-
nēdū eſt primo ꝙ dato ꝙ minoratiua euō
a ſapiētib⁹ ꝯcedatur in prin⁹ vel magis. hic tñ erit in-
tētio mea nō ſolū ad eā l vel prin⁹: ſꝫ etiā in magna
parte vel augmēti ꝓcurandū. In tali eñi pte aug-
menti amplius de mā fluit ꝙ̄ in prin⁹. ergo nō min⁹
cōpetit euō in prima parte augmēti reſpectu fluen-
tis mãei ꝙ̄ in pn⁹. ¶ Premittēdū eſt 2⁹ gr̃a huius
regimis ꝙ euō minoratiua de q̄ hic agitur intelligen-
da eſt reſpectu mãei a ſapiētib⁹ nolata euō minora
tiua ꝓpria. De euōne nāq̄ mãe℞ q̄ in vijs expulſio
nū multiplicantur non eſt magna cura mihi ad pñs.
Quis enim dubitat ꝙ feces vētoſitates aquoſita-
tes in inteſtinis ⁊ vrinalib⁹ vijs inuēte ſemꝑ exclu-
di dñt a corpore. ¶ His igitur pmiſſis primū ingeniū
euōnis minoratiue eſt ꝑ flōmiā. Anūcedēs eñi cā hu
ius diſpōnis eſt melica mā genita in epate ꝑ adu-
ſtionē: q̄ q̄dē multiplicatur l venis ⁊ maiorib⁹ ꝓprie. ſꝫ
talib⁹ mãeb⁹ nulla eſt euō ꝯueniētior ꝙ̄ flōmia. 4ª
primi. caꝑ. 20⁹ colligēdū. ⁊ pluries alibi. igitur ſiēda
eſt flōmia. Apparēte igitur in toto corpore plenitudi-
ne in hora electa aperiatur vena magna vel purpu-
rea vel cōis ꝑ quā educantur ſanguis. ℥. iiij. vel. v. ſm
tolerātiā virtutis. ¶ Et ſi maior appareret plenitu
do circa epar flōmetur baſilica ſub cubito inuēta. Et
ſi maior appareret plenitudo in partib⁹ capitis vt
in q̄buſdaꝫ elefantioſ appet. quo℞ facies tartarea
deformatione ⁊ coloris nālis corruptione cū puſtu
la℞ multitudine in ea corrupta eſt. tūc fiat flōmia
de cephalica inuēta ꝓprie l inferiori parte cubiti ver
ſus domeſticā magis. ¶ Et adde his ſermonib⁹ ꝙ
ſi elefantioſus aliq̄s cōſuet⁹ eſſet hr̃e emorroidaleꝫ
fluxū: cōueniētius eſſet in eo facere aꝑtionē emor-
roida℞. ¶ Siꝉr etiā ⁊ in muliere mēſtrua ꝓuocare:
⁊ ſanguinē a narib⁹ educere in hoīe cōſueto ad illū
Hi enim modi euonū oēs euōnis vel ordinē ꝯtinēti
argumento ſumpto ab oim venarum corporis ꝯti-
nuitate adinuicē. ¶ Amplius ſi in elefantioſo corpo-
re apparet plenitudo ⁊ adhuc magna nō manife-
ſtatis indicijs cōmixtionis cū ſanguie ꝯuenientis.
tūc nequaꝙ̄ adminiſtretur flōmia ꝓdicta℞ ſed euetur vir
mā cum farmaco appropriato. vt colligēdū 4ª pri-
mi. caꝑ. 1⁹. De q̄ñ ⁊ qualr̃ curare opꝫ. ⁊ caꝑ. altero
de regulis cōibus ſoluti vētris ⁊ vomitui. ¶ Si igitur
appareat ſapiēti viro antecedentē cauſam egritu-
dinis eſſe mel'am genitā ex aduſtione melie. tūc po
terit adminiſtrare farmacuꝫ illius electiue educti-
uum. talis aūt materiei ⁊ cuiuſlibet alterius ex al-
tera materia genite per aduſtionē eligere farmaca
appropriata nō eſt bñ inuētū ab auctorib⁹ cū eorū
reuerentia: quantūcunq̄ illuſtribus. laudib⁹ enim
ſimplicium farmacorum plurimū ĝnale ſcribitur. euāt
mām aduſtam vel ex aduſtione genitam tangētes
genus ⁊ reticētes ſpēm. Glorioſior aūt doctrina et
perfectior eſſet ſi quis diceret. a. euacuat meliam ex
aduſtione ſanguis genitam. b. euāt meliam ex adu
ſtione cholere genitā. d. euacuat meliaꝫ ex aduſtio
ne flegmatis genitem. farmacum vero notabile fo
ret ſimplex quod euāret meliam genitam ex adu-
ſtione duorū humo℞ ⁊ ꝓprie in natura cōplexiona

li contrariorum. qualis contrarietas cholera ⁊ fleg
ma. ⁊ ecōtra ſanguis ⁊ melia. ⁊ econtra vtreq̄ eñi
iſta℞ mãerū verā hñt ꝯrietatē ad inuicē ſm intam
philoſophi in deſcriptione ꝯrioruꝫ que eſt ꝙ ꝯria in
eodē ĝne exñtia maxime adinuicē diſtant. ⁊ vnum
nō eſt in nām alterius educibile: nec alte℞ alteri cō
ponibile: ſed mutuo ſe expellunt. Que autem eſſet
opinio tua laudare farmacū qd̄ eſſet cuiuſcūq̄ me
lancholie per aduſtionē genite. ¶ Vide quantū eſt
difficile eligere iſtrumēta appropriata ad eradica-
tionē egritudinū. forte aūt excuſandi ſunt aucto-
res. ¶ Primum ꝙ ſpeculationes ſcientifice verſantur
potius circa vniuerſalia ꝙ̄ particularia. ¶ Et ſcd̄a
cā potuit eſſe quia inuenire farmaca ꝓprie vniuſ-
cuiuſq̄ materiei eductiua non potuit fieri niſi a vi-
ro longo tempore ſcia ⁊ opere ampliſſime trito. Ra-
ro aūt iſta pñt inuicem bñ verificari. Cōtingit enim
medicum eſſe lōgeuū. ſed ſcie nō bñ dogmaticū. Et
ſi dogma ꝯtingit reperiri ille frequēter caret expe-
rientia. Et capiunt hi ſermones fundamentum a
Gal. tertio de ingenio ſanitatis. capi. primo ⁊ illo
auctētico. Palma autem eſt longum tempus in ex-
perimento re℞ tentandarum eſſe neceſſarium. Nō
vero ⁊ ſcia que docet eſſentiā erga rerum: ⁊ vniuſ-
cuiuſq̄ mēbro℞ cōplexionem ⁊ ſubſtantiaꝫ eorum
actiones quoq̄ ⁊ iuuamenta ipſo℞ per quā ſciam
ſcitur que egritudinum ſunt curabiles ⁊ que nō cu
rabiles. ⁊ quomō curande ſunt curabiles. ¶ Pro-
pter quod infero in iuuamento meo ꝙ ſi nō ita par
ticulariter tangam inſtrā electiue ⁊ adequate edu-
centia mães tā predictas nō ero ita magnifice dānā
dus: ꝓpterea q꞉ nō niſi qui audiuerunt ⁊ intellexe-
rūt ſciuerūt ⁊ experti in hac mā nō raro defecerunt
oēs. ¶ Propter qd̄ infertur 2⁹ magnus error vulgi
multitudinis popularis qui credunt oēm caparuꝫ
medicum eſſe ſciētē ⁊ expertū. ⁊ qd̄ peius eſt nō ad-
hibetur a vulgo plena fides niſi temerarijs et ꝯar-
pellantibus medicis qui cum auſu preſumptuoſo
ſermonib⁹ fallacib⁹ vulgus alliciunt ⁊ decipiūt: et
eſt eo℞. ¶ Premittitur itaq̄ interius ꝓnūtiationē me
dicina℞ ſoluētiū diuerſas melie ſpēs: ꝙ tales medi
cine particulariter: vt tactū eſt: niſi ſint bñ expſſe ſi
cut in quocunq̄ voluminū medicina℞ ſimplicium
legere potes. ¶ Premitte ſcd̄o ꝙ ad electionē taliuꝫ
medicinarum ex habitu ſcientifico iuuamentū acq̄
ritur per commixtionem medicinarum electione pri-
ma ſoluentium hanc vel illam mām cū medicinis
melancholie eductiuis. exēpli gratia. mirabolanus
niger lapis armenus. ⁊ lapis lazuli educunt melan
choliam naturalem. ¶ Si ergo tentauerimus cum
eis educere materiam melancholicam ex aduſtio-
ne genitā tūc ponenda eſt cum eis medicina chole-
re rubee eductiua. ¶ Et ſi tētauerimus educere ma
teriā melancholicā ⁊ genitā ⁊ ex aduſtione flegma
tis tūc talibus medicinis addetur agaricus turbit
collonq̄ntida vel aliud conſimile. ¶ Et ſi deſiderares
educere melācholiam genitaꝫ ex aduſtione ſangui
nis tūc mirabolanis indis ⁊ polipodio adiūgatur
aqua lactis vel ſuccus volubilis aut alia medicina
ſubſtantie ſanguinis clarificatiua. ¶ Similr etiam

ſi tentauerimus educere melancholiam naturalem et genitam ex aduſtione illius. tunc ſene fumoterre adderetur epithimū lapis armenus et lazuli. et alie ſibi conſimiles medicine.

Propter qđ medicina melie magis naturalis eductiua poſſet eſſe tal. ℞. mirabolanorum indorum. ʒ. j. thimi. ʒ. ß. aque violarum aq̄ farfare. aā. ℥. j. aniſi dauci. aā. ℈. ß. penidiarum. ℥. j. miſce et totū detur in potu. ¶ De compoſitis aūt famoſa auctoritate inuentis poſſet eligi medicina talis. ℞. ſucci bugloſ. nouiter expreſſi et ſine depuratione. ℥. iij. electua. dyaſene. ʒ. ij. mirabolanorū indorū. ʒ. ß. dauci cuſcute. aā. gra. vj. miſce et totū exhibeatur in potu. ¶ Tertia medicina poſſet eſſe talis. ℞. ſucci boraginis et ſucci volubilis brenioris q̄ pprie nolatur lupulus. aā. ℥. j. ß. aq̄ violaꝝ. ℥. j. miſce et totū calidum deẗ in potu. voco aūt lupulū volubilem breuiorem reſpectu volubilis maioris q̄ dicitur ſagittalis ex ſucco cuius conficitur ſcamonea lꝫ altera ſit volubilis ſpecies adhuc breuior que in campis inuenitur alijs plantis ſemper irretita florem pducens album ſubrubeum a cuius etiam foliis lac emittitur. ¶ Medicina ƀo eductiua melancholie peſſimioris que genita eſt ex aduſtione melancholie naturalis. et eſt ſm plurimum materialis cauſa elefantie poteſt eſſe talis. ℞. iere ruffini. ʒ. iij. lapidis lazuli preparati abluendo ipſum trigeſies cum aqua frigida vel aqua cicoree. ℈. ß. miſce. et totū accipiatur in potu cum. ℥. iij. aque violarū vel anguriе. ¶ Medicina aūt debilior illa eẽt hec. ℞. electuarij dyaſene. ʒ. v. et accipiatur cuꝫ aqua zuccari. ¶ 3ᵃ medicinaꝝ meo iudicio ſecurior eſſet hec. ℞. electuarij ſolutiui ad melancholiā deſcripti ab Aui. ſecūdo de viribus cordis penultimo cap̄. ʒ. v. electuarij letificantis ſm Raſim 9° Almanſ. cap̄. de melancholia ʒ. j. ß. aque farfare. ℥. iij. miſce. et calidum accipiatur in potu. ¶ Communis autē medicina pōt eſſe decoctio epithimi collecta a Meſue in antidotario. et proprie ſi. ℥. ij. eius apponantur gra. vj. pulueris lapidis lazuli preparati vt ſupra. In omi aūt operatione tua vbiq̄ de lapide lazuli. caue tibi a lazulo quodam alchimiſtico. Componitur enī ex nonnullis medicinis venenoſis. Itaq̄ non raro decipitur medicꝰ ab apothecario auido pecunie. aut ppter ignorantiam vel negligentiaꝫ hoc faciente. ¶ Ego aūt māos tales cū minori anxietate euacuare ſoleo cuꝫ hoc expeditiuo farmaco nō magne impēſe. ℞. caſſie de. cānna extracte cum aqua lupulorum. ʒ. vj. lapidis lazuli et armeni pparatorum. aā. gra. vj. ſucci roſarū depurati. ʒ. ij. miſce et totum in potu exhibeatur. ¶ 2ᵃ medicina ad idē eſt hec. ℞. mirabolanoꝝ indorum polipodij folliculoꝝ pulueris ſene. aā. ʒ. ß. penidiarū ʒ. ij. miſce et totum in potu detur cū. ℥. iij. aque violarū. ¶ Farmacū vero eductiuū melie genite ex aduſtione cholere ſit hoc. ℞. fumiterre. ℥. ß. epithimi. ℈. j. ſucci roſ. ʒ. x. penidiarū. ʒ. vj. miſce. et totum in potu detur cum. iij. ℥. aque lactis. ¶ Secundum vero medicamen pōt eſſe hoc. ℞. reub. electi mirabol. indorū polipodij. aā. ℈. j. ſucci roſ. ʒ. iiij. aq̄ lactis. ℥. ſj. miſce. ¶ Tertium mꝫ ſm pōt eſſe hoc. ℞. iere ruffini. ʒ. ij. electuarij roſ. ʒ. j. fumiterre. ℈. ß. miſce et totum in potu deẗ cū. ℥. ij. aque fumiterre. ¶ Medicina vero ſolutiua melie ſtatice pōt eſſe talis. ℞. agarici. ʒ. j. ſticados epithimi polip. aā. ʒ. ß. collođntide. ℈. ij. bdelij. ℈. j. fiant pille cuꝫ ſucco ro. et dentur ex eis. ℈. iiij. qꝛ ſunt leues. ¶ 2ᵃ medicina pōt eſſe talis. ℞. pulpe ſebeſten. ℥. j. agarici. ℈. j. collođntide. ʒ. ß. bdelij. ʒʒ. aā. gra. iij. miſce. et detur in potu cū. ℥. ij. aque angurie vel citruloꝝ. de quaꝝ numero due altera debet. ʒ. exhiberi a medietate februarij vſq̄ p totū menſem aprilis. lꝫ poſſint exhiberi omni tpe ſm electionē boni et ſcientifici viri. he in ſumma videntur medicine ad appropriatas melie ſpēs conuenientes. multe alie inueniuntur cōpoſite medicine varijs voluminibus. ſed ipſe magis appropriantur ſpēbus melie q̄ alieri tm̄. et tu potes componere aliquas pdictarum inſimul vbi tibi incūberet neceſſitas euacuationis plurium ſpecierꝫ aduſte melie ſicut ſepe contingit.

Intentionis tertie. De modo diuertendi materias a locis ad que fluunt. Rrica. iij.

Poſtq̄ aūt māe huiꝰ egritudinis fuerint minoratiua euōne educte. tunc inſurgit intētio diſtrahēdi mās a locis ad q̄ fluere ſolēt. Et iā q̄dē plurimis opꝫ vti ingenijs in diuertēdo. ¶ Et primū q̄dē corpore remanente adhuc bn̄ repleto diuertaẗ mā p loca nāliter euacuationibꝰ exterioris diuerſitatis et obſeruet canon hypocratis affoꝝ prima. Que educere opꝫ inde p couenientia educere loca. ¶ Mulieres igiẗ laborāte hac lepre ſpecie opꝫ diuertere mām p menſtruales vias ſi ſtricte fuerint aperiendo eas. aut ſalteꝫ illaꝝ partium euōnē augēdo pprie cum hoc farmaco. ℞. corticis caſſie. caſſielignee polij mōtani rubee tinctoꝝ. aā. ℈. ß. trociſcoꝝ de myrra. ℈. ij. miſce et totū in potu deẗ cum aqua apij vel gene. calefactū et multo zuccaro dulcoratū. ¶ 2ᵐ ƀo expeditiuꝰ eſt. ℞. trociſc. de myrra. ʒ. j. muſci nō ſophiſticati. et eſt de gazellis. gra. viij. fiant pille cum ſucco apij vel ariſtol. lon. et deņẗ mane in aurora. ¶ Si aūt eger vir fuerit ſiue mulier ↄſueti ad fluxū emorroidalē. tūc ſi fuerit reſtrictꝰ aperiaẗ: aut abundantior fiat ſi minoratꝰ fuerit ↄfricatione eaꝝ frequēti cum panno aſpero vel puluere collođntide aut puluere nigelle vel cum felle tauri fricando eas. ¶ Aut ſaltē aperiatur ſaphena tā grata huius q̄ menſtrualis fluxus. quanti enī iuuamenti exiſtat emorroidarum apertio in melancholici egritudinibus lege decimaſeptima tertij. capitulo ſecundo. ¶ 3° principaliter diuerti poteſt materia flobothomando ſaluatellam ſiniſtre manus et brachij educendo ſanguinis. ℥. iij. vſq̄ ad. v. vt apparebit viro pito. ¶ 4° ncꝫ diuertēda eſt mā alternatas et leucofaciēdo euōnes p vētrem cū aliq̄ medicinaꝝ pcedenti cap̄. pſcriptarum. nec timeas illam. Raſ. enī euacuauit leproſuꝫ quendam pluries q̄. xl. in ſpatio quatuor meſium. ¶ Adhuc et 5° diuerti pōt mā p apriōnē viarum vrine cum aqua apij et ſucco fumiterre ſimul aut cum aqua feniculi decocta cum mirabolanis indis: aut cuꝫ aqua cuſcute decoctionis ſene. quodlibet enim

horum eſt ſolenne proprie frequentando, ipſum ad viij. vſq; ad. xv. dies calida accipiendo hoc a. iiij. ʒ. vſq; ad. v. ¶ Rurſus et 6° diuerti pōt mã prouocando fluxum ſanguinis de naribus: et ꝓprie in ꝯſuetis. Si enim is euacuandi modus eſt ſufficiens in curando quartanam et alias egritudines a fecali melia ꝓuenientes vt prima quarti. cap. de quartana colligendum. Unde non eſt dubitabile qn ꝑ talem fluxũ euacuari poſſit mã per aduſtionem genita. facta enim eſt ipſa mobilior et leuior ꝓpter veſtigiũ caliditatis in ea reſeruatum. ꝓuocetur ergo cum frequenti ſternutatione aut leui titilatione vſq; ad rizam cum ſetis porci vel cũ alia re pungitiua facta. ¶ Ultimo vero ꝓ nunc iterum diuerti pōt mã adhuc eũone ſenſibili diſtrahendo ipſam ꝑ vomitũ. minera enim mãerũ melicaꝝ ſiue exiſtat in ſtō epate et ſplene: et adhuc in venis pōt ſufficiẽter euacuari ꝑ vomitũ cũ medicina illius eductiua. ¶ Et de numero ſecuriorũ a ſapientibus approbata. et ſepius per me eſt talis accipiatur radix vna raphani comeſtibilis et cum acu groſſa vulneribus ꝑforetur. in quorum quolibet immittatur radix vna ellebori nigri cõuenienter mundati: et tunc ſepeliatur in terra a. x. vſq; ad. xv. dies poſtea fodiatᷣ. et ex ea radice abiecto elleboro comedatur. aut ſaltem coquatᷣ ex ea in aqua fruſtũ magnum abſq; ellõ. de qua decoctione actu tepida detᷣ in potu cyathus vnꝰ magnus: corpore tñ priꝰ cibato cibis ſpẽ diſtinctis in dulcedine amaritudie acultate groſſitudine ſubtilitate lubricitate et lenitione: et ſic de alijs. Cũ enim ſtomachus cibis et potibus tãte diuerſitatis impletur facile faſtiditur. et ad vomitum facilius incitatur vomitiuo ꝓdicto exhibito. et adhuc leuior eo. ¶ Poſt que vomitiua ſi fuerit neceſſarium imponatᷣ aut pẽna oleo inuncta in os titillãdo vſq; ad principium meri. ¶ Reliqua ṽo ingenia diuertendi velut ꝑ fricationes ligaturas vẽtoſas et rubificationes ponere nõ curaui. qm̃ ꝑ talia nõ ſufficiẽter euacuatᷣ mã melica neq; inſenſibilitᷣ euaporat terreſtreitate ſua. hec de intentione tertia.

¶ Intẽtiõis q̃rte de digeſtione mãe. Rrica. iiij.

Uartã aũt intentionẽ ꝯplere poſſunt inſtã q̃plurima. ¶ Et primũ q̃dẽ de leuibus eſt hoc. ℞. aq̃ bugl. aq̃ farfare et boraginis. aã. ʒ. j. ß. ¶ 2m et fortius illo eſt hoc. ℞. aq̃ bug. ʒ. iiij. ſy. de epithimo. ʒ. j. et hec videntᷣ appropriata magis mãei melice nãli ¶ 3m eſt hoc. ℞. aque fumiterre. ʒ. iij. aque lape. ʒ. j. ß. ¶ 4m eſt hoc. ℞. ſyru. de fumoterre. ʒ. j. ſyru. viol. ʒ. ß. aq̃ fumiterre. ʒ. j. ß. aq̃ viol. ʒ. iij. miſce. ¶ Quintum eſt hoc. ℞. aque lactis. ʒ. iiij. ſyr. de fumoterre. ʒ. j. hec vltima tria videtur appropriata magis melancholie genite ex aduſtione ſanguinis et cholere. ¶ Sextum eſt hoc. ℞. ſyru. compoſiti acetoſi. ʒ. ß. ſyru. de biſantijs. ʒ. j. aque melliſſe. ʒ. ij. miſce. ¶ Septimum eſt hoc. ℞. ſyru. de thimo ſy. roſa. ana. ʒ. vj. aque ſublimationis florum croci et lupulorum ana. ʒ. j. ß. miſce. ¶ Octauum eſt hoc. ℞. ſyru. de abſin. ſyru. de eupato. aã. ʒ. vj. aque cuſcute. ʒ. j. aque apij. ʒ. ij. miſce. et hec tria videntur appropriata magis melancholie flegmatice ex aduſtione flegmatis vel participantis naturam eius. ¶ Si cui autem occurreret materia meliça. ſ. ex aduſtione diuerſarũ mãerum et plurium tunc ipſa digerere poſſet cum hoc ſyrupo mihi alias experto et vltimo inuẽto. ℞. mirabolanorum indorum fumiterre ſene polipodij thimi. ana. ʒ. ß. violarum florum bugloſſe et boraginis. ſe. endiuie acetoſe ſcariole. ana. M. j. ſeminũ quatuor frigidorum. M. iij. radicum lupulorum apij feniculi ſparagi bruſci et paſſularum nigrarum. aã. M. ij. oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi corallorum amborũ margaritarũ. ℈. ij. bulliant omnia in lib. xij. aque vſq; ad conſumptionem medietatis. deinde colentur et vehementer expumantur: et illi colature apponatur zucca. al. lib. ß. ſape electe. ʒ. ij. ſuc. pomorum apiorum lib. ij. bulliant ſimul diligenter expumando et decoquendo et aromatizando ipm̃ ſemper cum iſtis. ℞. doronici oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi ſaphiri coral. amboꝝ. aã. ʒ. ß. foliorũ auri numero. iiij. bulliant omnia ſimul cum ſyrupo poſt impoſitionem zuccari ita ꝙ medietas eius terminetur ad viſcoſitatem reliqua ṽo medietas coq̃tur vſq; ad ſpiſſitudinem. De primo ergo cũ opus fuerit exhibeantur. ʒ. v. de ſecundo ṽo exhibeantur ʒ. ij. cum tribus. ʒ. aque ſublimationis florum viol. Syrupus iſte q̃ preticioſus eſt: ſed non minus vtilis q̃ onuſtus ꝓtio ſi bene conſideras ṽtutem componentium. Eſt enim mũdator bonus venaꝝ epatis et ſplenis ꝑ vtrãq; viam euacuationis aliq̃liter ſubducẽdo materiam. ¶ Atvero iterũ q̃r non raro contingit multos hoĩs abhorrere potabiles medicinas. Idcirco digeri poſſunt materie. primo cũ ſucco boraginis 2° bugloſ. tertio violaꝝ. quarto cũ corticibꝰ citri cõditis. quinto cum radice iringi condita. 6° cũ violis conditis. 7° cũ cucur. condita. 8° intubis conditis. 9° ſcio ꝙ cortex citri cũ zucco. conditus eſt multum cõueniens. q̃libet enim horum per ſe in aurora ſumptum aut ſimul cũ alijs mixtum aduerſatur melie. Taceo hic electuarium Raſ. ab eo deſcriptũ 9° Almanſ. cap. de melancholia. et ꝓprie quando datur cum aqua violarum cico. cuſcute farfare vel cũ aq̃ ſublimationis citri perfecte maturorum vel ſimul cum vino: aut ſucco recenti granatorum dul. mirabiliter enim aduerſantur melãcholie contemperando ipſam per qualitates primas et ſecundas. Plura igitur potuiſſem conſcribere inſtrumenta niſi timuiſſem ſcripturam tedioſam. et tu adde vel dim[illegible]nue tuo libito.

¶ Intẽtionis q̃nte de eradicatione mãe. Rrica. v.

Ntentio vero quinta fere ſm̃ omnem ꝑtẽ eius compleri poteſt ex his q̃ in ſc̃da principali intentione de mãerum euacuatiõe ſcripta fuerunt. ¶ At vero nunc q̃nq; deſcribam ſimplicia medicamina variarũ matericrum melie eductiua. deinde et quatuor compoſita. ¶ Primum ergo de ſimplicibus educentibꝰ mãm melicam eſt hoc. ℞. mirabol. indorum vel nigro. ℈. iiij. viol. ℈. j. dentur in potu cum. ʒ. iiij. aque lactis et hoc videtᷣ appropriatum magis melie naturali leuem aduſtionẽ habenti et mixtionẽ paucam. ¶ Secũdũ ſimplex eſt hoc. ℞. thimi. ℈. iiij. anisi. ℈.

ſ.deñ in potu cũ.ʒ.ij.aque lupulloꝝ.ꝛ appropriaꝛ
magis melie genite ex aduſtione ſanguinis. ¶3m
ſimplex ē hoc. ℞.pul.lapidis armeni trigeſſes ablu
ti cũ aqua ciſterne.℈.iiij.ꝛ exhibeaꝛ in potu.ʒ.iij.
vel.ij.aque cuſcute.ꝛ erit magis appropriatũ mie
cholice. ¶4m ſimplex eſt.℞. agarici electi.℈.iiij.
ʒʒ.℈.ſ.deꝛ in potu cũ.ʒ.ij.abſinthij. aut fiãt ex eo
pillule ꝛ exhibeanꝛ oẽs.ꝛ eſt appropriatum magis
ad melãcholiã ſtaticã. ¶5m ſimplex eſt hoc.℞.pul
ueris lapidis lazuli trigeſſes loti cuz aqua frigida
℈.iiij.ꝛ deꝛ in potu cũ.ʒ.ij.aque bugloſ. vel farfa-
re ꝛ eſt appropriatũ magis ad melicã. ¶Ex quoꝝ
fundamẽto facile intelligi põt modus ꝯficiẽdi me-
dicamina ꝯueniẽtia ad diuerſas ſpẽs melie aduſte
ꝯfrãgẽdo ex predictis duos vel tres ſm maiorẽ ne-
ceſſitatẽ cadẽtẽ circa eẽonez melicaꝝ mãeꝝ ſpecie
diſtinctaꝝ. ¶De numero medicinaꝝ cõpoſitaꝝ cõ
ferentiũ ad varias melie aduſte ſpẽs quatuor com
poſita ſingularia reperiunꝛ. ¶Quoꝝ primũ eſt ele
ctuariũ melie ſolutiuũ deſcriptũ ab Aui.2° de viri
bus cordis.penul.cap.ſm vnã cõputationẽ de quo
exhibere ſoleo a.iiij.ʒ.vſq ad.vj.cũ aqua lactis ca-
lida ꝛ eſt medicina pluriũ iuuamẽtorum ꝛ ſecura.
¶2m vero principale eſt decoctio de epithimo de-ſcri
pta a Meſ.in antidotario de qua exhibere ſoleo a
iij.vſq ad.x.ʒ.paꝝ calefacta.ꝛ hec educit mãs di-
uerſas plurimas. ¶Tertiũ cõpoſitũ eſt eluarium
dyaſcene deſcriptuz a Nicolao in antidotario de q̃
dare ſoleo a.iiij.ʒ. vſq ad.vj. cũ ſero caprino calõ.
¶4m cõpoſitũ eſt eluariuz de epithimo:quod ego
cõpoſui delectabile valde ꝛ ſecuꝝ. de quo exhibenꝛ
ʒ.iiij.vſq ad.vj.cuz vino dulci calido educit melias
diuerſas cum ſuauitate magna. Reliquas vo me-
dicinas fortiores velut elleborus niger dimittat.ꝛ
hec de intentione quinta. Jam autem poſtremo per
ueniendum eſt ad intentionẽ vltimam que compli-
cat duas partes ſpeculationis.ꝛ prima quidem eſt
robuſta efficere mẽbra q̃ ꝓpter hãc ſcenã diſpõnez
debilia remãſerũt.2a vero eſt ꝓuidere accñtibus q̃
hãc verẽdam egritudinẽ cõcomitari ſoluerunt.

Prime aũt diſpõni ꝓuidẽdum triplici mihi
conſueto remedio alternatum appli
cando vbi oportuerit. ¶Primũ quidẽ eſt hoc.℞.ra
dicum lapatij radicum enule aã.M.ij.radicis ſa-
ponarie maio.quã quidã vocãt herbã fullonũ. M.
iiij. coquaꝛ ergo diu cum multa q̃titate aq̃ in qua
perſepe balneeꝛ eger. ¶2m vero inſtrm ꝛ fortius il-
lo eſt vt coquantur radices arthanite lib.ij. in ma
gna quãtitate aque cineris ꝛ proprie facte cum ci-
nere ſarmentorum vitis vel ſtipitum fabarum ma
iori eniz exiccatione ꝛ abſterſione membra robuſta
efficit. ¶Tertium vero principale inſtrm eſt.vt hic
eger ſepe balneeꝛ in termalibus aquis ꝛ ꝓprie qua
rum nã participet enea cineritia aſpaltina ꝛ ſulfu-
rea virtutibus.talia enim oĩa cutis ſunt mũdifica-
tiua partes mẽbra ſub magna virtute ꝯfortãt ꝛ ma
terieꝝ corruptaꝝ ab ea extractiua. Jſta balnea cõ-
perũt huic viro tpe ſupraſcripto. ꝛ ſilr oĩa infraſcri
pta remedia dñt adminiſtrari vt dictũ ē.lz oĩ tpe pñt
adminiſtrari ſm deſcriptionem boni medici.

Pro 2a vero huius intẽtionis parte pmittẽ-
dũ primo.ꝙ accñtia q̃ cõicari ſolent: imo
etiã ſubſequi hãc nephariã diſpõnẽ plura ſunt. Et
primũ qdẽ eſt totius corporis fetor horribilis. ¶2m
vero cutis capitis defedatio. ¶3m eſt nãlis coloris
corruptio. ¶4m eſt puſtularuz in facie multitudo.
¶5m eſt alcholoſa in ore diſpõ. ¶6m eſt partũ naſi
ꝛ rize anguſtia. ¶7m eſt vocis rancedo. ¶8m ē an-
helitus anguſtia. ¶9m eſt pruri⁹ in vniuerſo fere
corpore. ¶Decimũ eſt pluriũ mẽbroꝝ mot⁹ impotẽ
tia ꝯueniẽter exercitãtib⁹. ¶Undecimũ mẽbrorum
ſenſus q̃pluriũ ſtupor. ¶12m eſt ſemis genitiui infi
xa ꝛ maculata diſpõ.ꝓpter quã non raro heredita-
rie acq̃runꝛ lepre ſpẽs.quib⁹ oib⁹ accñtib⁹ ſeriatim
nũc q̃tũ eſt poſſibile ſubueniẽdũ eſt. ¶Primũ itaq
accñs corrigere pñt ablutiones in prima parte hu-
ius capituli pretacte. ¶At vero ſi ipſas magis vir
tuoſas efficere volueris.coquanꝛ in predictis cam-
phore ligni aloes ꝛ folij.aã.ʒ.j.ꝛ aromatizeꝛ cõue-
niẽter corpus:ꝛ ꝯueniẽti⁹ eſſet ꝛ nobilius remediuz
in predictis coquere paꝝ veri muſci ꝛ nõ ſophiſtica
ti:de quo etiaz muſco cũ camphora ambra ꝛ ligno
aloes veſtes oẽs eorum aromatizari debent. ¶Et
ſcio ego ꝙ accipere oĩ 3a vel 4a die in aurora.ʒ.j.
electe tyriace Andromachi cũ modico vini aroma-
tici corpus reddit aromaticum conuenienter. ¶Ac
cidẽs vero ſcðm tollere pñt ablutiones predicte ꝛ cõ
ueniũt etiã ꝓ illo hec oĩa remedia. ¶Primũ linitio
corporis cũ ſucco enule facta. ¶2m vo eſt inũgere cor
pus cũ hoc vnguẽto.℞.ellebori al.ʒ.ſ.radicũ iari.i.
ſerpẽtarie breuioris radicis arthanite aã.ʒ.j.terbẽ
tine decies lote cũ aq̃ cineris lib.j.myrre.ʒ.ij.olei iri
ni lib.ſ.amili.ʒ.iij.vitelloꝝ oui numero.ij.fiat lini-
mẽtũ in mortario lõga multũ cõtritione.de qua cu-
tis capitis tota frequẽter inungaꝛ. ꝛ poſt ſup illo li
nimẽto fiat puluerizatio cũ puluere enule ſicce.ꝛ ita
ꝯtinueꝛ donec cutis duab⁹ vel trib⁹ vicib⁹ exfoliet.
¶3m accñs corrũpiꝛ vo nãlis color ꝓpter malã cõ-
pleõnẽ male diſpõnis ex intẽtionib⁹ q̃nq iã neceſſa-
rio pmittẽdis. ¶Ueꝝ qr nõ raro remanet in cute p-
mutatio coloris ad opacũ ꝓpter mãeꝝ pdictarum
aduſtionẽ. Jdeo nãlẽ colorẽ eius reducere ſolẽt plu
rima linimẽta. ¶Quoꝝ primũ eſt vt ſepe abluatur
facies cũ decoctione corticũ q̃tuor ſeim cõiũ. ¶2m
vo medicamẽ eſt vt facies pſepe abluaꝛ cũ ſucco vꝛ
decoctione radicis iringi. ¶3m vo medicamẽ ꝛ for-
tius eſt decoctio radicis iris. ¶4m eſt linimẽtũ fa-
ctum ex pinguedine aſini diſſoluta cũ ſucco lapatij
acuti. ꝛ hec ſufficere pñt ad illud accñs remouẽdũ.
¶Puſtulas vero in facie multiplicatas remouere
pñt oĩa q̃ immediate ante dicta ſunt. ¶De exptis
vo ad illas eſt vt fiat decoctio olei oliuaꝝ cũ ſemi-
nibus fenug.ꝛ granoꝝ ſiſami.de qua liniaꝛ tota fa
cies puſtuloſa octo vel.x.diebus. ¶Cũ ergo leniſi-
cate fuerint puſtule. tũc fiat euaporatio partiũ fa-
ciei ſic facta ſuffumigãdo ipſam cũ decoctione a ve
ne vel ſpelte.que ſuffumigatio quatuor diebus cõ-
tinueꝛ. Poſt illud aũt liniaꝛ facies cũ hoc linimẽto
℞.hydromellis lib.ſ.farine fabarũ.ʒ.iij. pulueris
ireos ariſtol.arthanite ꝛ myrre ꝛ ſar.ana.ʒ.ij.con-

quaſſent diu in mortario ⁊ ex eis fiat linimentum.
¶ Quintū vero accidēs remouet̄ cū frequēti ablu-
tione oris facta cum decoctione iſta. ℞.roſaꝝ lam-
bruſce granoꝝ myrti ⁊ coriandri ſumach ⁊ capella
rum glandium añ.ʒ.j.granoꝝ ſiſami.ʒ.ij.coq̄n-
tur oīa in.x.lib.aque vſq; ad medietatē.⁊ de hac de
coctione ſepe fiat ore retentio:⁊ ex ea collutio.Opꝫ
enim virtutes medicinaꝝ eſſe infrigidatiuas reper
cuſſiuas:⁊ māeꝝ male qualitatis reſſiuas.Et hec
quidē oīa cōplēt̄ p decoctionē p̄dictā. ¶ Iteꝝ collu
tio lenior ⁊ nō min⁹ bona eſt facta ex aq̄ ſublimatio
nis ſolatri vel aq̄ portulace.¶ Cū ergo tal̄r pceſſuꝫ
fuerit p ſpatium.x.dieꝝ.tunc applicent̄ ꝯſumptiua
māeꝝ ⁊ exiccatiua.quoꝝ primū eſt aq̄ cineris p̄di-
cta.ſcōm ꝟo eſt aq̄ ſalis.⁊ teriū eſt aq̄ luminoſa ⁊ p̄-
prie mineralis .Ex quoꝝ altera frequēter poſt māe
rū p̄parationē iā p̄dictā fiat oris collutio . exiccati-
ua eīn ſunt q̄ ſanāt in fine.¶ 6[m] ꝟo acciñs qđ eſt cō-
ſtrictio partiū naſi.accidit pp māeꝝ retētionē in ri-
ꝫa vel partib⁹ adiacētib⁹ ⁊ oppilāt eas.imo frequē
tius apant̄.⁊ ad hoc q̄dē plura inuēta ſunt expta
medicamina . ¶ Et primū eſt attractio olei de ſiſa-
mo p nares in modū caputpurgij . ¶ 2[m] ꝟo ⁊ leui⁹
illo eſt attractio hydromellis facti cum decoctione
carpobalſami.¶ Tertiū ꝟo eſt attractio olei amig.
dul.lōgo tp̄e decocti cū folijs maiorane.¶ 4[m] eſt li
nimētū factū cū pēna ex pinguedine anatis cū mo-
dico croci.¶ 5[m] eſt odorare ſepe puluerē maiorane
cū puluere ligni aloes equal̄r cōmixtis.¶ Cōtingit
aūt q̄nq; i hac diſpōne vocē fieri raucā ꝓpter īfuſio
nem māeꝝ in cāna pulmonis ⁊ in reliq̄s vocalibus
⁊ ad hoc ꝯfert ſepe retinere in os lohoc factū ſꝫ iſtū
modū. ℞.penidiaꝝ.ʒ.ij.muccil.ſebe.fenug.⁊ ſe. lini
añ.ʒ.j.croci.ℨ.ij.ficuū pinguiū minutiſſime ꝯtrita-
rū adeo vt ſemina nō appareāt.ʒ.iij. mellis viol.ʒ.
j.ß.zuc.ſebe coctionis.ʒ.iij.fiat eluariū de quo ma-
iori parte tp̄is eger in os teneat ita vt lābēdo deſcē
dat . ¶ Ad hāc ēt lītionē ꝯfert lohoc de pino deſcri
ptione Meſ.⁊ ſil̄r ꝯfectio dyapenidion dicta. ¶ De
expertis vero mihi eſt eluariū dyairis deſcriptione
Nicolai in antido.de quo.ℨ.j.det̄ in ſero apud ſom-
nū cū modico vini dulcis calefacti.cū ipſo enim an-
tiquas raucedines non raro curaui.⁊ ꝓprie q̄ñ ad
ʒ.iij.predicti eluarij ſupaddit̄.ℨ.j.croci.¶ Difficul-
tas ꝟo anhelit⁹ vel cōſtrictio ipſius fiunt ex cauſis
eiſdē ex quibus fit raucedo predicta. ⁊ ex eiſdē etiā
inſtrumentis curari pōt. ¶ De expertis tñ ad illud
eſt vt accipiat̄ in aurora.ℨ.j.metridati cū modico vi
ni dul.calefacti.¶ Et ſecundū principale eſt ⁊ vtile
vt teneat in ore eger mel ro.cū puluē croci cōmixtū
¶ Et tertium eſt vt detur electuarium dyahyſopū
mane ⁊ ſero apud ſomnum cum decoctione croci ⁊
zuccari factum.¶ Et quartum eſt vt electuaria vel
confectiones de enula. oēs enim confectiones mira
biliter confortant organa anhelitus . ⁊ proprie fa-
cte cum croco. Crocus enīꝫ eſt de ſumma medicina
rum conferentiuꝫ anguſtie anhelitus cum reliquis
diſpōnibus pectoris ⁊ ꝓprie frigidis.4ª.tertij. col
ligendum.Pruritus aūt frequenter remanet in ta-
libus ꝓpter malā cōplōnē ⁊ mām praue qualitatis

in cutaneis vel ſibi ꝓpinquis partibus immerſam.
et hanc quidē remouere pñt oēs ablutiones in pri-
mo.c.huius intētionis poſite.⁊ vltra illud due ſunt
medicine cōpoſite ad pruritū notabiliter iuuātes.
¶ Et prima eſt hec. ℞.terbētine clare lib.ß. vitellos
oui numero.iiij.olei de ſiſamo.ʒ.iij. ſalis indi.ℨ. iij.
pul.rađ.enule myrre ligni alo. ſarcocolle ſandalis.
añ. ℨ.j. fiat linimētū in mortario abſq; igne poſtea
bulliat linimentum lēto igne in lib.j.ſucci enule vſq;
ad cōſumptionē ipſius . Hoc enim linimentum non
ſoluit me decipere in abſcindendo pruritū. ¶ Scōꝫ
medicamē eſt hoc. ℞.ſucci enule ſucci lapatij: ſucci
iari:ſucci ꝯſolide ma.ana.lib.ß.aq̄ ſubli. ficuū ſic.ʒ.
iiij.vitelli ouoꝝ numero.viij.farine fabarum.ʒ.iiij.
fiat linimētum in mortario diu ꝯterēdo de quo cor-
pus liniat̄ totū aut prurietes partes.deinde abluā
tur cū aqua decoctis.rađ.lapatij ⁊ ſunt ambo exp-
ta.¶ Contingit aūt q̄nq; qui ꝓpter magnā debili-
tatē ꝓuenientem a mala cōplexione q̄ remāſit in mē
bris motus vt muſculis ⁊ chordis eoꝝ ⁊ ligamētis
mēbra nō cōuenienter motui obediūt.Et iſtis nocu
mentis cōferre pñt ablutiones ⁊ linimēta mēbroꝝ
confortatiua ſuperius poſita. ¶ Et de ꝯuenientib⁹
ad hāc intētionē eſt balneū. ℞.fenug.granoꝝ ſiſa-
mi amigđ.amar.añ.lib.j.rađ.iari ⁊ lapa.añ.ʒ.j. an
dacho.lib.j.bulliant oīa in magna q̄ntitate aque in
qua patiētis corpus multotiēs balneet̄ mediocri-
ter calida. ¶ Scōm remediū ad hanc intentionē eſt
vt mēbra oīa ⁊ ꝓprie cum fuerint indurata ſepe li-
niant̄ cū oleo irino aut cū oleo de coſto vel liliorūꝫ
al. ¶ Et tertium ſpeciale eſt hoc. ℞. bdelij mollis ⁊
ſubalbidi lib .ß. oppoponacis.ʒ.iiij. ſerapini.ʒ.j.ß.
armoniaci . ʒ. ij. conterantur hec omnia et ſubli-
mentur per alēbicum . et de liquore qui emanabit
actu calido mēbra lāguētia perſepe liniant̄ ⁊ coop-
ta conſeruent̄ cum pellibus vulpinis: aut pellibus
dabaon: ⁊ eſt animal quadrupes taſſus nolatum.
¶ Stupor aūt mēbroꝝ remedijs poſitis immedia-
te precedenti ſermocinari pōt.ſed de ingenijs rōna
biliter applicādis eſt vt ſpōdiles partium ſtupida-
rū.i.a q̄b⁹ ad ſtupidas partes deferunt̄ nerui ſpūs
aīalis ſenſibilis delatiui liniant̄ ſepe cū oleo de cro
co.¶ Itē cum oleo de andachocha.⁊ iteꝝ 3° cū pil-
lulis de euforbio cū quo multotiens ſtuporē curaui
abſq; neceſſitate applicationis medicaminum ad
particulas patientis. Uerum partibus actu ſtupi-
dis multum confert balneum factuꝫ ex aqua ſalſa
vel marina.et melior ⁊ fortior illa eſt aqua ſulfurea
artificialis.licet mineralis omnino ſit illa melior.
¶ Ultimū vero acciñs vꝫ debilitas in mēbris genita
libus plura pōt hr̄e infra cōuenientia . Ego ꝟo in
his caſibus expertus ſum hec oīa. Primo vſuꝫ bau
tic condite.Sil̄r vſum ſecacul conditi.⁊ 3[m] eſt vſus
ꝫꝫ.conditi.de quoꝝ ſingulo omni mane accipiatur
coclear.j.vel.ß.ſm cōueniētiā laborāt.e.¶ 4[m] vero
inſtrm̄ eſt eluarium de ligno al. cui⁹ vſus rectificat
oīa principalia. ¶ 5[m] ⁊ vltimū eſt eluariū de gēmis
quoꝝ vſus exiſtat accipiendo de eis in aurora.ℨ.ij.
cū modico aromatici vini.Hec enim in ſumma pnci
palia mēbra rectificant ad laudem dei.Amen.

¶ De balneis cõſilia ſequũt.

Cõſilium.303. De modo vti intrandi balnea ⁊ de obſuãdis.

Qui diligũt intrare balnea iſtũ modũ obſer
uare debẽt. ¶ p° ſurgãt añ ortũ ſol' ꝑ
mediam horã paſſim ambulãdo vſq
quo emittant ſuꝑfluitates vrinales ⁊
fecales. ¶ 2° ingrediant balneũ ⁊ ſtẽt
ibi tanto tꝑe vt nõ incurrãt debilitatẽ ꝟtutis. ¶ 3° ſi
habuerint dolores ãchaꝶ vel alioꝶ mẽbroꝶ ꝑter ca
put fricẽt mẽbra dolẽtia ĩ luto balnei bñ calido. 4°
facta fricatione ⁊ ablutione mẽbroꝶ exeãt balneũ
⁊ itrẽt lectũ bñ coopti ⁊ ibi ſtẽt vſq quo bñ ſudabũt
a quo ſudore diligẽter exiccent ⁊ adhuc in lecto qe=
ſcant ad minus ꝑ quartam partẽ hore. ¶ 5° exeant
balneum pannis bene cooꝑti euitantes ventũ ⁊ ae=
rem frigidũ. ⁊ caueant accipe cibum cum ſunt ad=
huc calidi imo nunq̃ cibent niſi cũ ꝑceperint eorũ
caliditatẽ eſſe reductam ad tẽperiẽ naturalẽ: ⁊ tũc
comedãt. ¶ 6° nõ comedãt vſq ad cõpletaꝫ ſaturi=
tatẽ ita vt multũ ſe repleãt. imo ſurgant a cibo ad=
huc ſaluato aliq̃lr appetitu magis q̃ ablato. ¶ 7°
caueant a cibarijs valde frigidis ſilr viſcoſis vt a pi
ſcibus caſeo ⁊ paſtilib⁹. ⁊ a cibis facile corruptibili=
bus vt lacte ceraſis ⁊ alijs fructib⁹ multũ humidis
⁊ etiã a cibis valde calidis ⁊ acutis: vt ſalſis aroma
tibus alleo cepe ⁊ ſitibus. Et ꝑter iſta cibaria come=
dant alia vt pizeis. ¶ 8° bibant vinũ al. vel cereſo=
lium clarum aromaticũ non valde ponticũ: ſed me=
diocre inter ipm ⁊ dulce ⁊ bibant ipm ſolum tꝑe ci=
bationis purũ niſi fuerit valde potens. tunc eñ per
miſceant ipm cũ tertia vel 4ª parte aq̃ ſm diſcretio
nem. Et caueant ab aq̃ frigida oino. ⁊ a bibendo dũ
ſunt in balneo: q2 hoc eſt valde nociuũ. Si aũt inter prã
dium ⁊ cenã notabiliter ſitirent, bibant aquã coctã
cum notabili quantitate zuccari al. ⁊ ſi adhuc ſitis
eſſet vehemẽtior tũc bibãt ꝑdictã aquã coctam cũ
quarta parte iulep roſati aut violati ſi venter eſſet
ſtipticus. ¶ Nono ſi incurrãt virtutis debilitatẽ poſ
ſunt inter prandium ⁊ cenam dormire ſaltẽ ꝑ vnaꝫ
horam. Et intendatur reſtaurationi virtutis cum ci
barijs laudabilibus vt carnibus bonorum pullorũ
hedinis ⁊ vitellinis ⁊ boni agni ⁊ caſtrati. ¶ Et hũc
ordinem obſeruent intrantes balneum in mane ho
ra predicta ⁊ in veſperis per ſeptem horas poſt prã
dium. ⁊ cum ingrediuntur balneum in ſero tũc non
tantum permaneant ibi ſicut in mane. immo ſalteꝫ
per tertiam partem minus ⁊ hunc ordinem vt ſu=
pra obſeruent, in reliquis. ¶ Decimo ſi aliq̃s deſide
raret accipere balneũ ꝓpter catarros. tũc poſt duos
dies cũ corpus iã fuerit balneo aſſuefactum faciat
aquaꝫ cadere ab alto ꝑ cannulã in maſtello latera
liter poſito q̃ ſit plenus aq̃ puriſſima q̃ venit a fon=
te ⁊ diſtet vas a capite ſaltem per tres pedes. Et cũ
accipit aquam iſtam tunc faciat cadere ipſam pri⁹
ſuper anteriori parte. ſecundo ſuper ſiniſtra. tertio
ſuper dextra. quarto ſuper poſteriori. et caput eius
coronetur faciolo groſſo circundante caput a ſu=
percilijs vſq ad poſteriora. Et ita quicunq deſide
rat balneum propter dolorem alterius partis fa=
ciat ſuper dolente membro cadere aquam vt de ca
pite dictuꝫ eſt. Deinde cum exeunt balneo ⁊ fuerint
ingreſſi lectum vbi ſudauerint ſi poſt exiccationem
ſudoris dolentia membra aut paralitica vngerent
aliquo oleo appropriato ſicut cum oleo de coſto de
croco de piperibus aut liliorum alborum aut ireos
valde bonum eſſet. dummodo olea illa ſint calida.
¶ Decimo ſiquis ꝓpter contractionem vel mẽbroꝶ
duritiem quereret balnea optimum eſſet ei vt ſuffumi
garentur mẽbra illa fumo exeunte a cuniculis ꝑ q̃s
aqua illa nõ dꝫ eſſe viciata a vero ſuo fonte ſcatu=
riens in balneum. Saturat⁹ in balneũ nõ intret niſi
poſt ſeptem horas vt ſupra. ¶ 12° ſi balneãtes incur
rerẽt ſtipticitatẽ vẽtris poſſunt ol ſero comedere ſe=
miſſem vnum de caſia lambendo accepta ſua can=
na. Aut accipere poſſunt añ cenam paꝶ pillulã vnã
factam ex aloe infuſo in ſucco endiuie ſm doctrinaꝫ
auctorum. aut tertio accipere poſſunt. ℈.j. hui⁹ pul
ueris. ℞. epithimi polipodij. añ. ʒ.j.ß. folliculoꝶ ſene
ʒ.ij.ß. ſalis indi. ʒ.ß. liquiritie cinamomi. ʒʒ. añ. ℈.ß.
aniſi. ℈.j. fiat puluis ſubtilis.

Conſilium.304. De modo intrãdi balnea ꝓ inflatione cruris ⁊ debilitate.

Spectabilis vir dñs Rambaldus Co=
mes de colle alto ꝓ vtilitate balneoꝶ
ad diſpõnẽ ſui cruris talẽ ordinẽ ob=
ſeruare dꝫ. ¶ Primo in ortu ſolis vel
paꝶ poſt ingredi dꝫ balneũ cũ toto
corpore: ⁊ ibi ſtet ꝑ moram hore medie: deinde exeat
balneum ⁊ ponat ſe ad lectum ⁊ ibi dormiat vel qe=
ſcat vſq ad horas duas poſtea habeat maſtellum
longum plenum aqua ⁊ luto balnei ſimul ita ꝙ aq̃
balnei ſit tertia pars. ⁊ infundat crus vſq ad me=
dium coxe ⁊ teneat ibidẽ ꝑ horã. deinde lauet ipſuꝫ
cum mundiſſima aqua balnei bñ calida poſtea ſic=
cet ipm cũ pannis calidis diligenter. ¶ 2ª die ingre
diatur balneũ hora ꝑdicta ⁊ faciat oĩa q̃ dicta ſunt
niſi ꝙ ad lutũ in qͦ ponet crus ſuꝑadiungat pulue
ris infraſcripti octauam partem. ⁊ diligẽter miſceat
puluerem cũ luto. ¶ Tertia ꝟo die ingrediatur bal
neum ⁊ faciat omnia q̃ dicta ſunt in ſecunda die. ſed
ꝑdicto luto vbi iam fuit ſuperadiunctus puluis ſu
peraddatur ſeptima pars olei infraſcripti diligen=
ter cũ luto ⁊ aqua cõmixti. ¶ 4ª ꝟo die nõ ingredi=
tur balneũ cũ toto corpore. non eñ curo ꝙ balneet
totũ corp⁹ deinceps gr̃a iuuamenti cruris ſui niſi fa
ceret illud ꝓpter aliã cãm. ſed hac q̃rta die dꝫ ſe ex=
ponere ſuꝑ vno foraminũ vñ exfumet aqua imma=
culata a ſuo fonte ſcaturiẽs ⁊ ſuꝑ illo fumo totã ti=
biã ſuffumiget a genu vſq ad pedẽ totũ. deĩde exic
cet ſe cũ pãnis ⁊ cũ vadit ad lectuꝫ vngat ſe a genu
vſq ad pedẽ cũ oleo infraſcripto bñ calido ⁊ circun
uoluat mẽbrũ pãnis calidis: ⁊ bñ liget ipm. ⁊ teneat
modum talẽ vt ol die prandere poſſit hora decima=
quarta: ⁊ intret locuꝫ ſuffumigij viceſimaprima ho
ra. ⁊ accipiat cenam poſt viceſimamtertiam horam.

¶ 5ª vero die vſqꝫ ad octauã ſemꝑ bis ſuffumiget in
die vt dictũ eſt. deinde inũgat mẽbrũ cum predicto
oleo. ⁊ bene liget ipm̃ vt ꝑdictuꝫ eſt. ¶ A quarta vero
die incluſiue vſqꝫ ad octauaꝫ ab hora decimanona
vſqꝫ ad viceſimã imponat mẽbrũ in lutũ ⁊ aquã cũ
puluere ⁊ oleo ſuprascriptis bñ cõmixtis. ⁊ ita oĩ die
faciat ſemꝑ mẽbrũ vngendo ⁊ bñ ligando vt predi-
ctuꝫ eſt. ¶ Puluis q̃ poni dꝫ in lutum balnei eſt iſte.
℞. pulueris granorum ſiſami fenugreci ⁊ orobi añ.
℥. v. pulueris aſſari iue ⁊ origani. añ. ℥. ſ. miſce ⁊ bñ
incorporentur. ¶ Oleũ qḋ poni dꝫ in lutum eſt hoc.
℞. olei de ſiſamo lib. j. olei de coſto olei de pulegio.
añ. lib. ß. miſce. ¶ Oleum cuꝫ quo dꝫ inungere mem
brum poſt ſuffumigationeꝫ ⁊ poſt lutum eſt hoc. ℞.
olei nardini. ℥. iiij. fecis olei de ireos fecis olei de cro
co. et fecis olei liliorum alborum. ana. ℥. j. ß. miſce.
¶ Si venter eius propter balneum fieret valde ſti-
pticus omni die ante cenam. accipiat vnam de iſtis
pillulis. ℞. aloes abluti. ʒ. j. fiant pillule ſeptem cuꝫ
electuario de pſilio. ¶ Si propter balneum debilita
retur multum accipiat frequenter de iſta confectio-
ne. ℞. confectionis de fiſticis facte cum zuccaro al.
lib. j. pulueris margaritarum. ʒ. j. ß. incorporentur ſi
mul cum aqua roſata.

Cõſilium.305. De mõ intrãdi balnea ꝑ artetica ſiue paluſi.

Uxor honorandi viri ꝑ Frã-
ciſci brache teneat hunc modũ in bal-
neãdo ſe: ꝙ ꝑ duos dies ſucceſſiuos in
grediat̃ balneũ mane circa horam no
nã: ⁊ in veſperis circa viceſimãprimaꝫ
horam ⁊ ſtet infuſa in balneũ vſqꝫ ad gulaꝫ. deinde
cum exit a balneo ingrediatur lectum. ⁊ ibidẽ ꝑma
neat vſqꝫ quo diligẽter ſudet. cũqꝫ a lecto ſurgit iun
gat ſibi ſpondiles incipiendo a medietate colli vſqꝫ
ad cingulũ. ¶ Tertia vero ſequẽti die nõ curet accipe
re balneũ toti corpori: ſed accipiat aquaꝫ q̃ ab alto
diſtillet ſuꝑ ancipite eius ſuꝑ ſcãno ſedẽtis ⁊ deſcẽ-
dat aqua ꝑ totam ſpinã ꝑ cãnulam in latere maſtel
li poſitaꝫ q̃ eleuatus ſit a corpore eius ſaltem ꝑ qua
tuor pedes. ⁊ aqua illa cadẽs recipiatur aliq̃n ſuꝑ
ſpatulis ſuper humero ⁊ ſuper toto latere ſiniſtro. ⁊
iſtum quidẽ diſtillationis modum obſeruet ꝑ ſpa-
tium duarum horarum aut ſaltem vnius. Cum er-
go fecerit hoc tunc ingrediat̃ lectuꝫ. Deinde poſtea
inungat ſe vt dictũ eſt. ¶ In hora vero veſperaꝝ hu⁹
diei tertie ingrediat̃ ſtuffaꝫ balnei. ⁊ ſi non eſſet ibi
preſens tũc exponat ſe ad foramina montis vel cur-
riculorum vnde aqua ſcaturiẽs emittit fumos mul
tum calidos ſuper q̃bus exponat totum latus ſini-
ſtrum ⁊ diligenter ſuffumiget ipſum ꝑ ſpatiũ vnius
hore. deinde ingrediatur lectum: ⁊ inungat ſe vt di
ctum eſt. ⁊ ita deinceps qualibet die ſollicitet ſuꝑ ſe
aquam diſtillari in mane vt predictum eſt. ¶ In ſe-
xto vero attendat ſtuffe ſuffumigationi ⁊ inunctioni
vt dictuꝫ eſt. ¶ Caueat etiam ſibi omnino a ſtipticitate
ventris. Et ſi incurreret ipſam ꝓcuret ſibi accipiẽdo
vnã de ſuis pillis ante cenã aut ſaltẽ accipiẽdo. ℈.
ij. huius pulueris. ℞. hermodact. folliculorũ ſene.
añ. ʒ. ij. tartari. ʒ. j. ſalis indi. ʒ. j. violarum. ℈. ij. De
ſcriptio inũctionis. ℞. olei de coſto olei de euforbio.
ana. partes equales.

¶ Famoſiſſimi artiũ ⁊ medicine doctoris dñi magi
ſtri Bartholomei de Mõtagnana cõſilia expliciũt.

¶ Hoc conſilium qḋ ſequitur de mirachiali diſpoſi-
tione quod magiſtro Bartholomeo attribuit: ſed
vt aliqui exiſtimant aut non eſt eius: aut erat iuue-
nis valde. quare ⁊c.

¶ De pulſu mirach in parte dextra cũ eructuatiõe
multa ⁊ ſaltu cordis: ⁊ pulſatione tẽporum. Cap. j.

Oblata eſt mihi diſpoſi-
tio q̃ mul
tũ diligenti ꝯſideratione indiget: q꞉ ra-
rus ſatis ⁊ ꝑegrinus eſt euẽtus ei⁹. ¶ 2°
q꞉ eſt diſpõ multarũ ptiũ leſionem oſtẽ-
dens. ¶ Tertio q꞉ nõ valde frequenter hec diſpõ vr̃
ab auctoribus particulariter capitulata. ¶ Eſt au
tem diſpõ hec mot⁹ diſpõnis: eleuatiõis: ⁊ depreſſio-
nis partium mirach in dextra parte inferioris ven-
tris inter vmbilicum ⁊ os anche ⁊ femur eueniens.
Cui quidem pulſationi etiam ventoſitas non leuis
inuenitur coniuncta rugitum notabilem faciens in
toto inferiori ventre: que etiam multiplicata ⁊ trãſ-
uerſaliter tranſiens vſqꝫ ad regionem ſplenis ⁊ ba-
ſim cordis: forte efficit cordis pulſationem: que non
dꝫ demõſtrari tremor cordis: ſed ꝓprie ſaltus. Eſt
grandis valde ⁊ ꝓprie debilitatem magnam in to
to ſibi aſſociat. ¶ Cuius etiam ventoſitatis pars nõ
leuis ad caput eleuata extenſionem in eo facit: ⁊ tẽ-
porum pulſationeꝫ magnam: ⁊ tandiu ꝑſeuerat cũ
ipſis accidentibus hec diſpoſitio quouſqꝫ ventoſi-
tas illa a virtute ꝯ ipſam irritata ꝓpellitur ad ſto-
machum: ⁊ in eius cõcauitate hec ventoſitas ꝯtens
ta: aut virtute ꝯſtringitur ⁊ colliditur donec ꝑ eru-
ctuationes a ſtõ exterius cum rugitibus magnis ⁊
multis expellatur ad extra: ex cuius expulſione tan
dem nocumenta omnia ꝑfata facile remouent̃ ⁊ ſa
nitati fere priſtine reducitur eger. hec in ſumma eſt
diſpoſitio ſummatim collecta. In cuius q̃dem con-
templatione vt ſalubrius eidem ꝓuideri poſſit pau
liſper theorizañ. eſt. ¶ Eſt igitur hec diſpoſitio ma-
terialis. non eñ poteſt aſſignari cauſa tanti motus
⁊ ventoſitatum ex parte male complexionis imma-
terialis. quomodo eñ poſſet generari ventoſitas il
la cuius motus manifeſte ꝑcipitur: ⁊ cuius eductio
ne eger alleuiatur. Neceſſe igitur aſſignare ſummã
cauſam ventoſitatis. Uidetur itaqꝫ ꝙ hec diſpõ ſit
a mala complexione cal. ⁊ ſic. pendens a mñ melica
ꝑ aduſtionem genita ſm̃ magnam partem eius: cu
ius etiam nonnulla pars eſt mixta in eodem multi-
plicata: ⁊ a ſplene per venas in mirach: ⁊ in meſente
rio ꝓpulſa. ⁊ hec quidem rationalia videntur: eo q꞉
vir iſte melancholico ſanguine ſatis abundare vide
tur: ⁊ eius epatis complexio notabiliter calida a ge
neratione que ſanguinem notabilem adurendo in
melancholiam conuertit. ¶ Ita ꝙ in ſumma recolli
gendo hec diſpoſitio eſt mala complexio cal. ⁊ ſic. pẽ
dens a

dens a materia melica genita ex aduſtione ſangui nis. et a materia melancholica fecali inventis predi-ctis contenta et multiplicata que caloris debilitate in ventoſitates convertitur multiplicatas in arte-riis ex quarum motu neceſſe eſt fieri pulſationes iã predictas. et hac materia ventoſata per arterias et venas propellitur ad loca predicta. ſ. ad hypocun-dria ſplenem ſtomachum: caput et baſim cordis effi ciendo ſicut dictum eſt. ¶ Ex quibus omnibus corre-larie concludi poteſt. quod hic vir preparatus eſt ad me lancholiã mirachialem et hypocundrialez a quibuſ dam nominataz que provenit a materia melancho lica in locis predictis multiplicata quia princeps pri-ma tertij. trac. quarto. cap. de melãcholia in mirach cum ipſo adunantur ſuperfluitates nutrimenti: et vapores inteſtinorum: et adurantur humores ipſius: et convertuntur in genus melancholicũ: et faciũt ad venire apata a quibus elevatur vapor tenebroſus ex eis ad caput. et nominatur hec inflatio mirachia et melancholia mirachialis. lege ibi reliqua que de elevatiõe huius materiei a portenario. ſ. ſtomachus credidit Ga. Et quid de cauſa huius ſenſit Theo-philus et omnia que ibi ſcribuntur exhibent teſtimo nium veritatis eorum que dicta ſunt. ¶ Poteſt etiã ex his inferri. quod hec diſpoſitio minatur apata predi ctarum partium: vt dictum eſt. Similiter etiaz et do lores mordicativos et gravativos et extenſivos in partibus predictis et inteſtinis: vt colicam: iliacam: et cholericam paſſionem ſi illic multiplicaretur ma-teria iã predicta a virtute propulſa. et ſenſit hec om nia pulcherrime Avic. 13a tertij finali cap. vbi ade-quate hec materia continetur clarius quam alicubi le-gi poſſet. et vide litteram ibi. quandoque contingit in iſtis partibus. ſ. mirach et hypocundrijs tremor pro pter materias exiſtẽtes in eis: et quãdoque male ſunt ſcilicet malitia acuitatis et venenoſitatis: et provenit nocumentum earum ad cerebrum: et facit accidere in ipſo melancholiam ſicut diximus. ſ. pma tertij. in loco prealleg. et quandoque eſt de hoc tremore qui fit prope os ſtomachi. aut in ipſomet. ſ. ſtomacho pa-tiente per colligantiam propter tremorez cordis: et quãdoque facit accidere. ſ. hec materia inflationẽ inſe parabilem et gravitatem: et quandoque ſignificat apata in trinſeca. quod ſi ſentitur attractio mirach et hypocun-driorum ad ſuperiora ſupple facta a ventoſitate ſub-levante: tunc quandoque ſignificat vomitũ et infra: et quandoque eſt eorum. ſ. ꝑtiũ mirach attractio: et ad inferiora et par tes ſumin-ſ: et ſignificat pmutationẽ. ſ. mãerum ad in-feriora et ſolonẽ vẽtris. ſ. futuram: quod ꝯfirmat pun-ctio: quia pungitivus dolor in inteſtinis: et ſubdit. Et quandoque accidũt in iſtis mẽbris. ſ. in hypocũdrijs et mi-rach dolores mordicativi: et extenſivi pp egritudines epatis et ſplenis. hec igitur in ſumma videtur eſſe huius nobilis diſpõ que nõ levem ſuſpicationẽ trãſitus in mala accñtia pnoſticari videtur niſi diligẽter pcuretur. Itaque hanc diſpõnem curare intendentes regimen partiatur in debitam adminiſtrationem ſex rerum nõ naturalium. ¶ 2o vero in menſura inſtrorum medi cinalium regulariter eligendam.

¶ De cura per ſex res non naturales. Cap. ij.

Regimen itaque per ſex res nõ na-turales ſpãli diſcur-ſu in extendere video ſuperfluuz eſſe: eo quia hec oia per clariſſimũ doctorẽ Ba-ptiſtam vincentinum accurate multum et profunda ſapientia adminiſtrata fuerunt. ¶ Aer enim cibus et potus et reliqua oia fuerunt et eſſe de-bent vltra frigiditatem primi gradus vt corrigere poſſint malam cõplexionẽ calidam et ſiccam epatis et partium que dicte ſunt. ¶ Similiter exercitium et mo tus animales: et reliqua ita menſurari debent vt nõ excitent caliditatem: neque intendant: imo eandẽ re-mittere poſſint. quies corporalis et animalis quãtũ ad accidentia anime motum fortem et velocez in ſpi ritibus et humoribus efficientia. non nulla tñ levia ſcribam vt cibalibus medicinalibus in hac diſpoſi tione vti conſuevi ipſa eadem in cibis cõmiſcendo et potibus quorum primum eſt vſus bugloſſe et ſub-limationis eius in cibo et potu. vſus borag. et violarum purpu. portu. nenuf. ſpinachie: malvarum: biete: at triplicis et cucur. proprie et conſimilium. ¶ Itẽ caſei recentis abſque ſale vſitari mihi fiduz habeo: et aque lactis adminiſtrationem ſepe facio: et vino albo ſub tili bene expurgato medio inter dulce et ponticũ vti facio: a quo non evacuo mixtionem capillorum ve. aque cicoree: bugloſ. vel nenuf. Si autem in dietan do procedere vellem cũ calidis argumento ſumpto fortaſſis a conſuetudine vel etate vel altera ſtoma-chi diſpoſitione omnino opz alterum duorum fieri. aut quod talia ſint fri. et hu. in primo gradu. aut ſaltẽ quod ca-lida et ſic. hu. confringantur cum frigidis et hu. pre-dictis. et tu conſidera: et elige ſicut placet: totum ta men quod eligas confirma ſm experientiaz funda-tam ſuper tolerantiam ſtomachi: et ſuper ſigno ſum pto a iuvantibus et nocentibus.

¶ De regimine huius diſpõnis p medicinalia. Cap. iij.

Videtur mihi pcedendũ eſſe in-tentionibus pluribus. ¶ Prima eſt materierũ minorativa eva-cuatio. ¶ 2a eſt earum diverſio. ¶ 3a eſt earum digeſtio. ¶ 4a eradicativa evacua tio. ¶ 5a eſt rectificatio partium mandentium: et cõ-ſervatio partium recipientium.

Pro prima intentione cõplenda videtur mihi quod omnino premittẽda ſit flo mia. et ſiquidem corpus appareat notabiliter reple tum ſicut exterior eius habitudo demonſtrat flo-metur baſilica dextri lateris ſub cubito vel inter di-gitum anularem et auricularem eiuſdem manus po-ſtrã: et extrahatur ſang. ℥. iiij. vel. v. ſm tolerantiã vel conſuetudinem. Si autem non appareat tanta in-terius plenitudo quanta exterius pcipitur. tunc me lius eſt vt flõmetur ſaphena ſiniſtri pedis: vel ſimul fiat evacuatio et diſtractio materiei per vnum dya metrum completum que eſt a dextro ad ſiniſtrum. ¶ Premiſſa autem hac evacuatione ſequenti mane ſolvatur venter cuz hac medicina. ℞. electuarij pſi lij deſcri. Meſ. ʒ. iij. electuarij dyaſene. ʒ. ij. aque de-coc. epithi. vel fu. ter. ℥. ij. vel. iij. et totum in aurora detur calidum: et tarde et cibum ſex horis pmittẽdo

lauatiuum ex aqua ordei per vnam horaz ante ci-
bū. ¶ Si autē abhorreret medicinas potabiles ex-
hibeantur eī pillule iſte. ℞. lap. lazuli lap. armeni
lotorum ſm artem ana. ℈.i. thimi. foliorū. ſene. ana.
℈.ß. ſalis indi. gra.ij. formentur pillule. vij. cū ſucco
boraginis: ⁊ exhibeantur.

Deinde ad intentionē ſecundam. ſ. diuerſio
nis materierū pcedendum eſt. ⁊ li-
cet materia aliqualiter diuertatur per euacuantia
predicta. vtilius tamē mihi videt̄ ⁊ neceſſarium ma
gis vt diuertat̄ materia prouocādo emorroidas: ⁊
aperiēdo eas cum fricatione facta cum panno aſpe
ro: ⁊ folijs ficus: vel cuz aliqua re acuta: vt felle tau
rino: vel cum decoc. ficuum ſic. ⁊ granorum ſinapis
¶ Si autem cum iſtis fieri non poſſunt aperiantur
cum appoſitione ventoſarum: vel paruoruz cornuū
ſuper fieri: quod valde ſecurum eſt: aut cum ſlō-
mo: licet hoc vltimum non ſit mihi gratum. ¶ Siue
cum hac diuerſione fiat euacuatio ſiue non. proce-
dendum tamen eſt cum adminiſtratiōe cliſterij. ℞.
granorum cartami excorti. pulpe colloquin. thimi:
epithi. fol. ſene. fu. terre ana. ℳ.ß. aniſi: ameos: ſemi
nis leuiſtici: ſiſeleos. ana. ℳ.i. centau. mi. ℳ.ij. ola
coquantur in lib. iij. aque vſq; ad conſomptionem
tertie partis. Ex quorum colatura. ℞. lib. i. electua
rij hamech: caſſie lig. ana. ℥.ß. electuarij de baccis
lauri. ʒ.ij. olei de aneto. ℥.i. violati nenufarini. ana.
℥.i.ß. ſalis indi. ʒ.i.ß. accipiat hoc cliſtere omni alter
na die in mane: et quieſcat poſt ipſum vſq; ad pran-
dium educet enim materias melancholicas ⁊ alias
materias in inteſtinis fixas. ⁊ in meſeraicis: ⁊ frans
gent ventoſitates potenter ⁊ educet eas: ⁊ eſt eius
operatio adeo efficax vt exiſtimem ipſum in farma-
cia vel flobotomia premiſſis ſufficienter hūc a ſuis
accidentibus curare poſſe. ¶ Si autem iterum vide
retur materiam habuiſſe raptum ad ſtomachū vel
habere ibidem et in propinquis ſtomachi partib⁹
aliqualiter congeſtam. tunc iterum ad euacuandū
et diuertendum eam magnopere laudarē vomituz
prouocandū ⁊ eo maxime: quia per eundē maxime
eructuante materia ſtatiz liberatur: vt pracitū fuit.
¶ Uomitum aūt in hac intentione adminiſtrandū
conueniens eſſet hoc. ℞. epithimi: calamenti cāpe-
ſtris thimi. ana. ℳ.i. gra. raphani. ʒ.iij. coquantur
omnia in libram. i. aque vſq; ad conſumptionē me-
dietatis. ex cuius colatura. ℞. ℥.iij. aceti acuti. ℥.i.
mellis. ʒ.ij. ⁊ hoc totū det̄ in potu tepidū: poſt cuius
aſſumptionē per mediā horam fiat agitatio in prin
cipio mericū digito vel cū penna oleo intinctas cuo
met. ¶ Reliquū aūt materierum diuerſiuum p ſpu-
tum ⁊ per ſudorem non video opus eſſe.

Celebrata aūt materieruz diuerſione vt
pretactum eſt digeratur ma-
teria cum hoc leui digeſtiuo. ℞. aque ſublimatiōis
capi. ve. bugloſ. fu. ter. aā. ℥.ij. dentur in potu cum
ʒuc. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſyru. de epithimo.
ſy. vio. ſy. de fu. ter. aā. ℥.ß aque boragi. ℥.iij. detur
vt ſupra. ¶ Et ſi velis digeſtiuum magne proprieta
tis ad has intentiones compone iſtud. ℞. mirabo.
citrinorum indorum kebulorum ana numero. ij. bo
rag. bugl. eupatorij: cuſcute: radi. cicoree: meliſſ. aā.
ℳ.i. violarum florum nenufa. ana. ℳ.iiij. corticum
citri. ℳ.i.ß. doronici: oſſis ꝺ corde cerui: ben al. ⁊ ru.
ana. ℳ.i. coquantur omnia in lib. vi. aque vſq; ad
conſumptionem medietatis: deinde colentur: ⁊ co-
lature addatur ſucci pomorum apiorum vel dacty
lorum. ℈.i. ʒuc. alb. ℈.i.ß. fiat ſyru. plene decoctus
dum coquitur aromatizetur cum iſtis. ℞. fragmen.
hyacinti: ſaphiri: ſmaragdi: margaritarum aā. ℈.
ß. foliorum auri numero. i. terantur omnia ſubtiliſſi
me: ⁊ ſuſpendantur omnia in ſyndone rara quouſ-
q; ſyrupus plene coctus fuerit. Dentur igitur ex eo
℥.ij. cum aqua decoc. foliorum vel granorum baſi
liconis. ¶ Pro hac etiam intentione complenda fiat
hec permixtio que multum efficax eſt. ℞. conſerue:
florum nenuf. violarum: borag. ana. ℥.ij. ſpecieruz
que ponuntur in aromatizando ſy. preſcriptum. ʒ.
i.ß. ſy. acetoſitatis citri: ⁊ de ribes. ana. ℥.i. ʒuc. can
di. ℥.ij. fiat electuarium ex quo ſemper ante cibarū
omne et etiam poſt ſumat: ⁊ elegantius forte eſt ꝙ
aliquod predictorum.

Cum autem ex vſu predictorum iam
apparuerit digeſtaz eſſe
materiam: quod comprehendi debet ex mediocri-
tate coloris et ſubſtantie vrine: et eius nube vel hy
poſtaſi in fundo ſedente alba coniuncta leui: equa-
li et dyaphana: eradicetur cum ſuprascriptis pillu
lis materia. videlicet de lap. prefatis. ⁊ exhibeatur
ex eis. ℈.iiij. ¶ Et fortius eradicatiuum illo eſt hoc
℞. electuarij hamech deſcrip. maiori Meſ. electua-
rij ſolutiui ad melancholiam deſcriptio. Auic. in ſe-
cundo de viribus cordis. penulti. c. ana. ʒ.ij.ß. dētur
in potu cum aqua decoc. doronici: aut ſeminis ba-
ſiliconis. ¶ Si autem cuz ſolutiuo optares euacua-
re ⁊ eradicatiuo materias melancholicas iam predic
tas: ⁊ alias materias diuerſas ſtomacho et partis
bus adiacentibus immerſas. Deſcribo hoc ſolum-
modo. ℞. pillularū de lap. arme. deſcriptione Meſ.
pillularum ſtomacharum deſcrip'. alchingi legen
da ab Auicē. quinto can. ſumma prima trac. 9. aā.
ʒ.ß. et exhibeatur vt ſupra. ¶ Et ſi deſiderareſ alia
compoſita vide 13ª tertij. trac. primo capitulo de cu
ra male complexionis materialis ſtomachi ⁊ oppi
lationum ipſius.

Nunc ad vltimam curationis intentionē
deuenienḋ um eſt. pro cuius exe
cutione oportet primo rectificare partes effundens
tes materiam ad loca ſuperius dicta. Deinde vigo
rare partes materierum ſuſceptiuas. ¶ Rectificans
tur autem membra mandantia ſicut meſeraice ves
ne a dorſi deſcendentes: et chilis magna ſibi ppins
qua cum alijs venis que ſunt rami eius: et inteſti-
na que ſunt harū materierum partialiter contenti
ua. multis quidē ingenijs. ¶ Et primo quidez cum
eductione materieruz ab eis ꝓpter quas grauabā
tur mēbra predicta. Et pro cōplemēto hui⁹ recurre
ſuperi⁹ ad euacuationes vniuerſales minoratiuas
⁊ eradicatiuas cū diuerſiōibus: que oīa tacta ſunt
in intentiōe pma ſecūda ⁊ quarta. ¶ 2ᵐ ꝟo ingeniū
vigorandi partes illas eſt tenere earum vias ⁊ ori-

cis aperta. ⁊ prima quidem cum diureticis conue=
nientibus ſicut cum hac decoct. ℞. radicis cicoree⁊
endiuie hortulane: ana numero. viij. ſu. ter. cuſcute
granorum orobi. ana. ʒ. ß. ſe. communium frigido
rum. ʒ. j. ß. aceti al. ℥. iij. coquantur oīa in lib. iij.
aque vſq ad cōſumptionem tertie partis. ⁊ de hac
colatura dentur in aurora. ℥. iiij. ¶ Si autem lenio
ra deſideras ⁊ promptiora. Recipe aquam ſublima
tionis apij aut fenic. ſparagi. ſcꝫ bruſci ⁊ petroſelli.
aut ſimilium. aperit enim membrorum omniū oppi
lationes educendo materias etiam aduſtas aque
cuſcute: ⁊ aque etiam ſcolopend. ⁊ aque ſublimatio
nis litoſpermatis: ⁊ eſt milium ſolis: ⁊ eſt de expertis
meis. ¶ Tertiū ingeniū mūdificādi ⁊ allenīādi ve=
nas ⁊ loca pdicta eſt fricatio ſicca a ſpatulis deſcen
dēdo vſq ad pedes facta. ⁊ dando hoc in potu. ℞.
aq̄ decoctionis aniſi ⁊ rub. tinctoꝝ. aā. ℥. iij. vini al=
bi ſubtilis. ℥. j. oximellis ſqͥllitici. ʒ. ij. deṯ hoc totū in
potu in aurora calid ⁊ cooperiaṯ pānis ⁊ bene ſuda
bit. ¶ Cū aūt iā ſecuri fuerimus de allenīatiōe par
tium pdictarū per has ſpēs particulariū euacua=
tionū confortenṯ loca pdicta cum cliſteribus factis
cū medicinis lenitiuis. in qͥbus ponanṯ aliqua cum
leui frigiditate ſtipticitate reddētia membra vnita
non apta recipere ſuperfluitates: ⁊ phibendo in eis
nouā fieri materierū generationem: vt eſſet cliſtere
hoc. ℞. decoc. plantarū quatuor cōium. ſ. blete mal
ue mercurialis ⁊ violarū lib. j. olei de citonijs ⁊ roſ.
aā. ℥. ij. pinguedinis renū capre. ℥. j. ſalis cōis. ʒ. j. ß.
zuccari rub. ℥. j. miſce ⁊ totū ſimul. ¶ Conferūt etiā
ad hāc intentionē compoſita q̄plurima ſicut confe
ctio dyarodon. confectio triaſandalorū deſcriptio=
ne Nicolai. cōfectio dyacitoniten non ſolutiui poſi=
ti ab Auic. qͥnto caā. ſumma pma. tractatu tertio.
deſcriptione. 33ª. ⁊. 35ª. ⁊. 36ª. conferūt etiā ad hāc
intentionē trociſ. de roſis deſcriptione maioris meſ.
¶ Mēbra vero que recipiunt materias a partibus
pdictis effuſas ſunt ſicut ſplen: ſtomachus: cor: ⁊ ve
ne circūadiacentes ei ⁊ caput etiā: quoꝝ membro
rum cōfortationi neceſſario inſiſtendū eſt. ¶ Con=
fortanṯ autem membra predicta cum medicinis re
ſolutiuis ⁊ exiccatiuis mediocriter cum ſtipticitate
aliquāta. ¶ Et pmo quidē cōfortaṯ ſplen per vſum
trociſcorū de capparibus deſcrip. Auicē. qͥnto caā.
ſumma pma. tractatu octauo. caplo 27°. Item cuꝫ
troc. de cuſcute ibidem poſitis deſcrip. 52. quorū do
ſis ſit. ʒ. ß. in mane cum aqua ſcolopendrie vel ace=
toſe. ¶ Scio etiam ego q̄ ſi omni mane eger in au=
rora deglutiat vnam pillulam factā ex ſimplici ar=
moniaco electo cum ſy. acetoſo mirabiliter ſplenꝫ
confortat: de qua lege hyſtoriam in vera trāſlatio=
ne Dyoſco. libro quarto. ¶ Stomachus vo confor=
tetur cum vſu dyacitoniten ſupradicti. Item cū vſu
aromatici ro. Et melior illis eſſet vſus trifere de ſco
ria ferri minoris. qͥnto caā. ſumma ſeptima. tracta.
tertio deſcrip. 23ª. ¶ Scio etiaꝫ ego q̄ ſi ſepe deglu
tiatur granum vnum maſticis defendit ſtomachū
a receptione quarūcūq materierum ad ipſum de=
fluere ſolentium. ¶ Etiaꝫ vigoratur ſtomachus ex
vſu huius vnctionis. ℞. olei de citonijs: olei de ma=
ſtic. aā. ℥. j. troc. gallie. ʒ. j. conquaſſentur ſimul: et ex
eo calido ſepe liniatur ſtomachus. ¶ Confortatur
etiam cor ſolenniter his duobus remedijs: quorꝫ
primum eſt vſus electuarij deſcrip. Raſis nono Al
manſ. caplo de melancholia. De quo omni mane in
aurora detur. ʒ. j. ß. et parum ex eo ſemper accipia=
tur ante cibum. ¶ Secundum remedium eſt deſcri=
ptio huius ſacculi facto in ſyndone de grana q̄ ſem
per portetur ſuper regione cordis. ℞. ſpecierū dyā
bre. ſpecierum dyamuſci dulcis amborū deſcriptio
ne Meſ. aā. ℥. iij. troc. de roſ. de camphora deſcrip.
maioris. ana. ʒ. j. ß. fiat ex eis ſacculus vt dictum eſt.
¶ Caput confortatur per allenīationem partium
predictarum iam factam: et ſi velis eidem dirigere
remedium fiat hec permixtio. ℞. ſpecierum dyam=
bre. ʒ. j. ß. ſpecierum electuarij de xiloaloes. ʒ. ß. zuc.
al. lib. ß. cum aqua ro. muſc. fiat confectio in rotulis
pondere trium. ʒ. de quibus omni die poſt prandiū
⁊ poſt cenā aſſumaṯ vna: ⁊ erit ex ea toti cerebro cō
ueniens confortatio magis. hec ſunt que mihi me=
liora videntur de huius viri diſpoſitione.

Tractatus excellētiſſimi

medici magiſtr. Bartholomei de montagnana. de
aſpectu ſitu minera virtutibus et operationibus
balneorum in comitatu patauino repertorum felici
ter incipit continens capitula ſeptem.

Quoniam multis iam aā die
bus inſtantia tue
ſollicitudinis vir inſignis domine Joā
nes de Penſauro mecum diligenter
egit vt balneorum dioceſis Paduane
virtutes tibi manifeſtarem ſecunduꝫ
ſcientiam vetuſtiſſimorum ſapientum. et ſecunduꝫ
illud quod quotidiana experientia diligēter in ope
re medicine verſata aduertenti cum fundamento
veritatis oſtendit. Res enim equiſſima eſt et eo ma
xime quoniam ſollicitudinem tuam concitam eſſe
cognoui: vt preceptis magnifici domini tui domini
Malateſtes de malateſtis de Penſauro ſicut ſerui=
tor fidelis omni ingenio obtemperares. ſicut enim
zelantium fidelitas oſtenditur vt ſingulis que ſuo
principi grata et vtilia percipiuntur ei famulans
inſudare debeat. ¶ Taliter enim et non aliter intel
ligentie ſummo deo complacent. ¶ Et iuſtum quis
dem eſt vt quanto virtutibus iuſtitia equitate hu=
manitate et ſimilibus dominorum mentes ornan=
tur. tanto ſibi ſubditos. immo et omnes ad ſui dile=
ctionem promoueant velut hi. ſunt enim in celis ſi=
cut dij ita in ceteris omnes domini pij velut celeber
rima illa: et intitulatio clariſſima domus domino=
rum de Malateſtis: quorum omniuꝫ eo non minus
me fidelem exiſtimo quam te familiarem propter
predicta: et maxime propter reuerentiam colendiſ=
ſimi in chriſto patris ⁊ domini domini Pandulphi
epiſcopi Conſtantie Normandie: cuius ego me vo
tiuum exiſtimo ſeruitorem. ¶ Ut igitur tue frater=
nitati velut recte tuo Domino obtemperanti com=
placeam tolle que nunc breuiſſimo ſtilo tue pe=
titioni ſatiſfaciant. ¶ B has enim ego amplior

generaliorīq; ſtilo hui⁹ mãe ſnīam declaraui oſtens
dēs in vno libello in duos tractatus partito q̄d de
balneis paduanis. ⁊ alijs q̄pplurimis ex auctorum
medicine ſententijs. ⁊ p experiētiā haberi poſſit velut
flores ex eiſdē ſentētijs nūc elegi. ¶ Cōſcribā igit̄ ti=
bi quo numero balnea paduana ⁊ maxime famoſio
ra. ſilr que ſint eoꝝ minere opationes ⁊ pprietates
qualiter eñ capiti pectori ſtō aut iūcturis cōferant
ſermo p̄ſens tibi declarabit. ¶ Sūt eñ in paduano
diſtrictu famoſiora balnea nume. vj. vʒ. ¶ Primuꝫ
balneū. Apponi vel apponēſe dictum. 2^m balneum
Sācti petri nolatū. 3^m balneū paꝝ p̄dicto diſtans
Dom⁹ noua dictū. 4^m balneū Montis groti. ¶ 5^m
balneū Sancti Bartholomei dictū. ¶ 6^m balneum
Sancte helene nominatuꝫ. hec quidem famoſiora.
¶ Poſt que ⁊ balneuꝫ reperitur ſeptimum montis
ortonis dictum q̄dē plerīq; lʒ minoris fame maio=
ris tamen vtilitatis approbatum eſſe dignoſcitur.
ex q̄bus clare liquet deinceps in horum veritatē ſe=
ptem capitula percurrenda fore.

¶ De aſpectu ſitu minera virtutibus ⁊ operationi=
bus balnei Apponenſis. Cap. j.

INuenitur ab Euganea ciui
tate p quinq; fere
miliaria diſtās rus Apponū dictum in
cui⁹ ꝯfinibus a ciuitate remotiorib⁹ ver
ſus montē ſancti Danielis dictū paruꝫ
a terra eleuat⁹ mōticulus q̄dā leuiter efferṫ. in cu=
ius q̄dē ſummitate ſcaturiēs aqua feruētiſſima iā
ppetuus inuenta eſt. loc⁹ q̄dē eſt celo ⁊ ol plaga mū
di manifeſte detect⁹. hincinde eñ orientali meridio
nali ⁊ ſibi oppoſitis mūdi partib⁹ apeṙ. Sit⁹ eniꝫ
ſatis ex his ſanitati hoim ꝯformis niſi q2 hincinde
mōs ille varios feruentiū aquarū riuos emittēs p
pter illaꝝ aquaꝝ pprio riuo tranſlationē q̄ non ra
ro putreſiunt cā eſt ſepe euertēdi aerē ad qualita
tes hoim ſanitati ꝯrias ſpāles autē in q̄b⁹ humana
corpa balneāṫ loci ſunt illa in p̄fati monticuli ſupfi=
cie velut lacuna q̄dā aq̄ feruentiſſime ꝯtentiua a q̄
nō raro corpora ppter ei⁹ caliditatē intenſiuā bal=
neari priuanṫ. deinde verſus oriens infimo montis
culi in plures partes diuiſa plurima balnea diuer=
ſis riuulis ab vno tñ ola ſcaturientia fonte partiūṫ
quoꝝ aliq̄ia occulta aliqua vo vulgo ⁊ ciuib⁹ ma
nifeſta linquūṫ. Eſt aūt hui⁹ balnei minera vt mihi
a priori. ⁊ a poſteriori parte patuit a dhio maxime
ſulfurea q̄d tñ calcis ꝯtinēs. Ego eñ olim in hui⁹ ⁊
alioꝝ balneoꝝ cognitione nō paꝝ ſudās oim p̄di=
ctoꝝ p ſublimationē a prioritatem cognoſcere p=
tētaui. Cum eñ aquā hui⁹ loci diligenti diſtillatio
ne diſtillauerim maximā feculētie ptem ſulfuris in
ueni. paꝝ vo cineris velut ſi calx diu in aqua coq̄re
tur. ¶ Promouit aūt me ad hec votiua cōſideratio
humillimi ⁊ olim deuotiſſimi in chriſto patris domi
ni Cardinalis Aquilegiēſis cui in balneis padua=
nis ⁊ auctor ⁊ phiſicus ſemp eſtiti. ¶ Ex q̄bus clare
patere poteſt que ſint huius balnei operationes ca
lefacit eñ potēter ita q⁹ oēꝫ malā ꝯplonē frigidā fi=
xam in membris potenter abijcit ſubtiliat etiam ⁊
calefacit. et omnem ſubcutaneaꝫ humiditatē exic=
cat. dolores autem mitigat ꝯuenienter. lʒ externa
t. ſi magis noceat humidum exiccādo q̄ dolores re
mittēdo. ¶ Propetates aūt eius ſunt q2 ꝯfert dolo
ribus iuncturarū vel corporis mūdificatione antea
miſſa. ſilr humoroſitati ſtomachi. ⁊ hydropiſi aſci=
tici ꝯfert ⁊ ſpāliter. vir eñ egritudini humoroſe cu=
iuſcūq; mēbri fuerit. epar eñ ⁊ inteſtina multū ca=
lefacit ⁊ renes. ¶ Corpus q̄ꝫ a prurita ſcabie vlceri
bus ambulatiuis ⁊ corroſiuis cācrena miliari impe
tigine: ⁊ ſerpigine pfecte mundat vt experientia ſepe
me cognoſcere fecit. ⁊ rō ex fundamēto minere pba
re pōt. Et colligiṫ huius ſnīa q̄nto theorice. ſcōa p̄=
mi. tertio Aliſi. ⁊ pluries alibi. ⁊ ſcripſit hec Oriba=
ſius in 6°. ⁊ Gal. in libello dinamidioꝝ dū inq̄r. q̄ð
vtus aq̄ ſulfuree eſt malaſtica calefactoria oēs do=
lores mitigat. ſtomachū diſſolutū euertit ⁊ reliqua.

¶ De ſitu aſpectu minera operationibus ⁊ proprie
tatibus balnei ſancti Petri. Cap. ij.

APredicto vo diſcedēs balneo
vſus oriēs ambulā
do q̄s parū diſtanter vt p miliare quaſi
locū inuenit villā ſcti Petri nolatā. in cu
ius q̄dē orietali parte mōticulus a ter=
ra ꝯſurgit notabilr eleuatus. hic quidē verſus oriē
talem ⁊ ſeptentrionalē plagā varios hincinde riuu
los emittit feruētes. nūc vo minus calidos. ⁊ q̄ð mi
rabile dictu ſapore odore ⁊ calore nō parū differen=
tes aquas hincinde effundit. in capite eñ montis
verſus oriēs magis aquas inuenies valde clariſſi=
mas notabilr feruētes. ⁊ ſapore ſalſo multū excellē
tes. vſus aūt ciuitatē magis inuenies aquas colo=
re eneo coloratas ac ſi eiſdē aliquādiu infuſum fuiſ
ſet es. ⁊ eſt q̄dē locus iſte fouea ſperica cuicū; cōis
aquas notabilr calidas in ſe ppetuo cōtinēs. ¶ Eſt
aūt vt ex p̄dictis pʒ hui⁹ loci minera diſticta. Pars
eñ minere p̄me in capite mōtis vſus oriēs eſt ma=
gis aluminoſa: vt experiēti patere pōt. Pars vo ſcōa
enea magis exiſtit: vt diſtillāti apparuit. lʒ etiaꝫ in
ea aliq̄d aluminis ꝯtineaṫ. ¶ Eſt aūt locus hic dele
ctabilis ſatis rōne ſitus. lʒ ex cā vaporū ab aq̄s cor
ruptis eleuatorū. ⁊ vallibus circūdātibus hincinde
in ſua bonitate remittaṫ. ¶ Sūt aūt balneoꝝ hui⁹
loci operationes diuerſe ſatis. Primus eñ in capite
mōtis exiſtens ꝯferet fluxui ſanguinis mēſtruali et
emorroidali immoderatis. ꝯfert etiā doloribus ſto=
machi colicis ⁊ iliacis ⁊ vētoſitatibus: ⁊ humidita=
te multa laborantibus. Secundus vero confert vl=
ceribus crurium ani pudendorum. et ſcabiei ſimili
ter etiam pruritui vlceribus et flegmati ſalſo ocu=
lorum et aurium conferre poteſt.

¶ De ſitu aſpectu et minera operationibus et pro=
prietatibus domus noue. Cap. iij.

POſt hoc autem a p̄fa
to diſcē
dendo loco verſus meridiem parum di
ſtanter elongatus aliquis forte quantū
baliſta iaculari poſſet monticulum in=
ueniet notabilius prefato a terra conſurgentem.
¶ Locus quidem eſt vndequaq; cum vallibus no=
tabiliter ſeptus. vnde ſtagnantium hincinde aqua

rum nūc frigidarū nūc actu calidarū inuicē cōmix=
tio diuerſis vallib⁹ ⁊ foſſiculis facta aerē non bono
odore. et conuenienter mala diſpoſitiōe qualificat.
hic quidem mons verſus occidens ⁊ aquilonē calia=
rū aq̄rum varios riuos ſtagnando emittit. in capite
nāq; mōtis verſus aq̄lonē ⁊ ciuitatē abinde ſcatu=
riūt aque ꝙ̄plurime notabilr̄ ſalſe. Vñ carrarienſis
olim dñs ſales ꝙ̄plurimos effluēter elaborare fecit.
verſus aūt occidēs magis effluēs ⁊ feruēs notabilr̄
ab hoc colle effundit᷑ aq̄ ingeniū domus vnius plu=
rimū recepta: que quidē domus noua nūcupat᷑. vñ
hoc balneū denolationē capit. ❡ Et eſt q̄dez minera
huiꝰ calcea: ⁊ notabilr̄ ſalſa. ſilr̄ ēt ⁊ alumine multo
ꝑticipās magis ꝙ̄ ꝓma. hec aūt oīa ſublimāti et a
poſteriori negotiāti patere pñt. Prima aqua nota=
bilr̄ ꝯfert hydropiſi ⁊ humoroſitati ſtomachi ſilr̄ ēt
ꝑaliſi. vndimie caceſie. Sc̄da ꝟo aqua notabilr̄ ven
trē ſoluit mucoſas educēdo ſupfluitates. lʒ tñ minꝰ
vētrē ſoluat ꝙ̄ ꝓma: qḋ q̄dē ꝯſtringit ꝑꝑ ſtipticitatez
quā aq̄ talis a calce ⁊ ab alumie recipit. Prīa igit᷑ ſo
lutiua magis eſt. Sc̄da vero poſt ſolonem laxata in
eūonibus mēbra cōfortat magis confert etiam hec
ſecunda corize ⁊ catarris et reumatiſmo capitis ſi
debite fuerit aſſumpta vt alias in tractatu de bal=
neis ſatis ingenioſe monſtraui.

❡ De ſitu aſpectu minera operationibus ⁊ proprie
tatib⁹ balneoꝝ montis groti. Cap̄. iiij.

Ontinuāti igit᷑ ꝟſus meri=
diem iter a p̄di
cto loco ſecedens parūper villam inue=
niet mōtis groti apud incolas nolataʒ.
apud vetuſtiſſimos aūt pſēs oliʒ mons
egrotoꝝ dicebat᷑. ⁊ digne q̄dē nō minꝰ eñ nūc ꝙ̄ ve
tuſtiſſimis tꝑib⁹ ad hūc locū tanꝙ̄ ſalutis egrotoꝝ
magna copia hincinde ꝑducit᷑. ſiue forte ꝑꝑ experiē
tiam ſanādi ab egritudinib⁹ ꝑuenerit ꝟtus balneo
rū illius loci. ſiue qꝛ ꝯſilia balnea antiquitus ſacra
dici ꝯſueuerūt vt p̄hus ꝓble. 24. problemate vltimo
❡ Eſt aūt locus hic meridionali aſpectu notabiliter
priuatꝰ. oīno aūt ab occidentali elōgatꝰ. vnde forte
aliud ꝟtualr̄ ex hoc acquiri pōt. meliora enim loca
ſunt que aſpectui orientali ſunt detecta qualis ē lo=
cus iſte. ❡ Eſt autez mons aliqualiter a villa diſtās
predictis altior multos diuerſarum aquarum riuu
los hincinde cōcedens. ❡ Primū quidē eñ ꝓpe lo=
cū eccl̄ie magnꝰ riuꝰ in plura loca nūc ſecreta nunc
ꝟo cōia ſegregat᷑. Cuius minera vt videre potui ſul
furea ⁊ cinerea q̄litate ꝑticipat. credo aūt ſm ꝙ di=
ſtillatio manifeſtauit cinerē illuʒ ex calce fore ab aq̄
caliditate factum. ❡ Poſt hūc aūt riuū verſus oriēs
magis ꝓpe q̄ſi p̄dictū velut paruula lacuna iacet
quā balneū equoꝝ nolant: que q̄dē minerā hʒ excel
lentiſſime ſulfureā magis ꝙ̄ primus riuus vt vide=
re potui. ❡ Poſt hec aūt loca plura ꝓpe inuenies lo
ca balneorum diuerſorum que vt pertentaui ſale et
cinere dominānter ꝑticipāt. minꝰ aūt ſulfuris māʒ in
eis inuenies. ❡ Ex his aūt omnibus hoꝝ balneorū
virtutes ⁊ operationes patere poſſunt. ❡ Primi nā=
q; balnei operatio⁊ proprietas eſt doloribus ⁊ reple
tionibus neruorum notabiliter iuuamentum afferre. corpus ab omni ſcabie impetigine ⁊ ſerpigine an
te purgatum conuenienter mūdificare. Cōfert eniʒ
omni humoroſe ſuperfluitati in quocūq; mēbro cō=
moranti ſi debite adminiſtretur. ſtomachū tamē in
appetendo debilitat. ⁊ nimium relaxando remollit.
❡ Alterius aūt ⁊ illius loci balnei ꝓpꝛetas eſt excel=
lenter calefaciendo diſſoluere neruos etiam nimia
frigiditate ⁊ induratione leſos confortare ⁊ antiq̄s
conferre doloribus. In omnibus enim operationib⁹
vtiliſſimus eſt ad p̄dicta dato ⁊ ſapientius aſſumi de
beat.

❡ De ſitu aſpectu operationibus ⁊ proprietatibus
balnei ſancti Bartholomei. Cap̄. v.

Oſt terga vero p̄dicti collis
diſtanter aliq̄s am
bulās montē inueniet lateraliter appli=
catū qui a beato Bartholomeo denomi
nationē capit. ❡ Eſt aūt locus iſte ſylue
ſter ſatis orientali aſpectu oīno ꝑuatus. ſimiliter ēt
⁊ a meridionali plaga partim ſubterfugus partſor
miter. ⁊ ab aquilonari in totum ꝟo occidentali pla=
ge liberum hñs aſpectū. mons q̄dez iſte penes eius
ꝯfinia valles habet ampliſſimas a parietibus ſuis
aquas effundens ⁊ qualitate ⁊ ꝟtute diuerſas. Sca
turiūt enim inde aque in puteale ꝙ̄plurimis hinc in
de collectis. tꝑe q̄dē veris notabilr̄ in calore remiſſe.
Eſtatʒ aūt ⁊ autūni ꝓncipio notabilr̄ calide pingues
⁊ groſſe ſunt vt tangenti rē mollificatiuam ⁊ tactui
gratā ꝑ̄dpꝑe videat᷑. ❡ Eſt enim vt diligēter cōſide
rare potui iſta aquarū minera ſulfure ſubdominā=
te: excellenter aūt vt diſtillatio docuit bitumine vel
aſpalto ꝑticipans. Rē eñ poſt ſublimationē ꝑtinen
tem ſulfuris vel aſpalti ſubſtātie ſublimati inueni.
aliqualr̄ aūt odore ſuo recte cōſpicīēti plurialis va
poris ſilitudine oſtēdit. ❡ Ex q̄bus lucide ſatis cōſi=
ſiderāti patere pōt que ſint aquaꝝ huius loci virtu
tes ⁊ operationes. ſunt enim mediocriter calefacti=
ue omniū duritierū in quacūq; ꝑte corporis potenter
emollitiue: neruos antiq̄ duritie ⁊ motꝰ ipoſſibilita=
leſos notabilr̄ extēſibiles faciūt. ❡ Ego eñ cū olim
bone memorie Reuerēdiſſimū patrē dñm Cardina
lem Aq̄legienſem ad azemena ꝑductū quo ꝯctꝰ i pe
dibus genub⁹ ⁊ brachijs oīno factꝰ erat hec balnea
lerare iuſſiſſem vidi tetigi ꝑcepi in p̄dictis aq̄s mem
bra ſua eque bñ diſtēdere rectū ſtare ac ſi nūcā cal⁹
fuiſſet extra tñ aquas non diu ꝑſeuerabat poſſibili=
tas tēſionis illa: cuius cām ꝑitus phyſicus facile ꝓ
nunciabit. ❡ Adhuc ēt anno añ hūc imediate viruʒ
nobilem Georgiū de ſancto Caſſiano Piſanū ducʒ
ad azemena perductum notabiliter cōualere vidi.
Alia autem exempla ꝙ̄plura tradere poſſem ſʒ di=
mittantur ne hypocriſi imputentur. ⁊ tu vide ſecun
dum qui viuens teſtis exiſtit.

❡ De ſitu aſpectu minera virtutibus ⁊ operationi=
bus balneoꝝ ſancte Helene. Cap̄. vi.

I diligēs aliq̄s cauſarū phyſi=
cus ad inq̄ſitionē an
helet a p̄dicto iaʒ loco diſcedēs an ſecus
ꝟſus ꝑgēs optauerit alteriꝰ loci ꝑquire=
re balnea: ꝑueniet ad mōticulū medio q̄dē

plurimarum vallium inuolutū. ¶Collis quidē eſt ab alijs paulıſper fugiens nec multū a terra ſuper biens in cuius quidē orientali coſta a meridie etiam ⁊ ō fugiēs aquas ſcaturiētes ꝙ̄plurimas inuenies. vnde enim a minera immediatius conſurgit aqua tāti feruoris exiſtit vt ſenſus tactus ab eius impreſſione ſe defendere nō poſſit. ¶Cū aūt per longioris diſtantie tractū aqua illa a ſuo ꝓgenitore diſtrahitur. parumper ab eius feruore recedit. omnis tñ inde ibi ſcaturiens aqua ingenti eſt caliditate munita. neq̄ ipſam terrefacit leuis ad aquilonem aſpectus: cū ſit etiā a fauonio ⁊ zephyro flatu omnino ſecura. ¶Eſt aūt huius loci minera igēti ſulfure inunita: vt odor ⁊ opatio declarare pñt. cinerea etiā remiſſa valde. leuioris aūt aluminis virtuali participās. Neq̄ mireť aliq̄s ſi varietatē tā arduā cinis ꝑ ſublimationē exhauſtus oñdere vř. quis eñ ambit tā intēſam caliditatē aliquo ſubiecto pabulatā ei⁹ aliquas ptes aut illaꝝ ꝑ quas defluit partē aliquā in cineres euertere. Qualr aūt vnū elemētoꝝ in alterū trāſmuteť ⁊ elemēta in varia compoſita termineť phyſico negotiāti videre eſt facile. Raro enim mihi crede. ⁊ ſi nō plꝫ expiri poteris apud ne dū huius ſcꝫ cuiuſlibet loci incolas ſimplicia balnea reperies. plurima eñ illarū cōpoſitas mineras habent. quare cōpoſitas in eis ꝟtutes eſt inſurgere neceſſariū. medicus aūt ſpeculator ex ſenſibus oñationes in cōpoſito ⁊ ꝟtutes ⁊ qualitates auctētıcare debꝫ. ¶Calefaciūt igiť huius loci aq̄ mirabili caliditate: neruos mūdificātes: dolores in eis extēſiuos placātes: ⁊ replētes materias ſpaſmo diſponētes exiccatione ſua ꝯſumēdo ꝓhibētq̄ mēbra fracturalia recipere ſupfluitates ſi aū tpe ꝓdicatiōis infundanť eiſdē cū canone mō ⁊ obſeruatiōe ꝯdecētib⁹. mūdificāt etiā ſupficiē corporis a cutaneis infectionibus ⁊ alia ꝙ̄plurima iuuamēta faciūt q̄ legunť ſcōa ꝑmi doctrina ſcōa. cap̄. 19°. ⁊ 5° theorice a Hale. Oribaſio ⁊ alijs auctorib⁹ quoꝝ memoriaꝫ afferre non eſt opus medicis ſaltē vigili cū ſnīa vtentibus.

¶De ſitu aſpectu minera opationibus ⁊ ꝓprietatibus aquarū calidarū mōtis ortonis. Cap̄. vij.

Famoſitas balneoꝝ ꝑdictorum me rōnabiliť impulit vt ꝑdicta locā deſcriberem balneorūq̄ dictoꝝ ꝟtutes exponereꝫ dato q̄ loci circūſtātia ꝓpinq̄tas ⁊ ꝟtus rōnabilius me ꝓmouere debuiſſet ad explicādū montis ortonis balnea. ¶Eſt aūt mōs iſte in pluriū mōtiū medio ab alijs tñ ſeparatus effugiēs inter montem illū. ſ. quē olim ꝓgenitores nři fama ⁊ opere dignius ꝙ̄ nūc coluerūt mōtē. ſ. rubeū nolatū vbi quōdā illuſtris euganea ciuitas non leuibus laudibus emicuiſſe ſcribıť. ⁊ inter mōtē quē nūc ſcīl Danielis montē tūc aūt tēpliū dee cereris cognoiatū fuiſſe ꝑlegimus. hūc quidē ortonē montē ꝑnulti as ſui noīs ab ortone viro quidē in armis ⁊ ꝟtute ꝯſpicuo aliq̄ nomē accepiſſe pronunciant. ¶Hic quidem mōs ex gremijs eius apud ſuperficiem terre velut eius ſororem aquas calidas abundanter effundit in medio quidē terre terminoꝝ mōtis oriētali ⁊ meridionali plaga liberrimoꝝ: qui a ſeptentionali ⁊ occidētali plaga eleuatos huius montis colles velut clypeos habere videť. ¶Eſt aūt huius aq̄ minera ſalſa ſulfurea ⁊ pinguis difficulter demōſtrabili ꝟtute cōpoſita. confert enim doloribus antiq̄s duritiei articuloſas ſplenē ⁊ hydropiſim ſoluēdo deponit. confortat laxata membra ⁊ alia ꝙ̄plurima iuuamēta facit: que alias in ampliori ſtilo deduxi: propter loci autem ſylueſtrem habitationeꝫ raro queritur eius viſitatio. ¶Hec itaq̄ paulıſper aduertēti ⁊ mihi cōſideranti de euganeis balneis illuſtri ac magnifico dño fideli caritate conſcribuntur. ¶Modū aūt ſolēnitatis ⁊ canones in introitu balneoꝝ obſeruādos vt purgationes gñales ⁊ particulares digōnes diuerſiones mittentiū ⁊ recipientiū mēbroꝝ confortationes pticulares matericꝝ ꝯſumptiones ⁊ reliqua particularia ſcriberenō vř fuiſſe ꝯdecēs. illuſtrium eñ phyſicoꝝ ſuorum ꝓuincia determinabit. ¶Ego aūt velut fidelis ſeruus calamum erexi q̄ꝛ celeberrime ⁊ generoſe tantorum dñorū ꝓpagini me totum deuotiſſimum reddo. ⁊ maxime ꝓpter rotiuā affectionem quā conſeruare me ſentio reuerendiſſimo ⁊ humillimo in Chriſto patri ⁊ dño dño Pādolpho illuſtriſſimi principis dominij ⁊ noſtri nato domino meo precipuo. Amen.

Tractatus ſecundus ꝑcedēti cōtinuādus ⁊ eſt de regulis ⁊ mō obſeruādis a balneādis. ⁊ de mō ſuccurrēdi accñtib⁹ eis euenientibus.

Poſt tractatū quē ală cōpilaui de materia balneorū Padue in quo deſcripſi ſeptem eſſe balnea paduana ⁊c non ſoluꝫ loco vel ſitu: ſed etiam minera ⁊ virtutibus differentia. ¶Quorum primum et famoſius apud veteres eſt balneum Apponenſe. noſtris autem temporibus de Abano dictum: cuius in antiq̄s ſapientum ſermonibus adhuc memoria viget. iuxta illud Lucani dictum. ¶Heu balneo ſi vera fides memorantibus augur. Colle ſedens appone terris fumiger exit. ¶Secundum vero eſt balneum ſancti Petri nominatum. ¶Tertium vero eſt balneuꝫ nō multum diſtans a noſtra etate de nouo autem conſtructum. ¶Quartum vero eſt balneū montis egrotorū qđ ita cognominatum eſt fama et experientia iuuamenti eius ad egritudines ꝙ̄plures. ¶Quintum eſt balneum a monte ortoni cognominatum. ¶Sextum vero eſt balneum in fine montis et extremitate conuallium ſitum. vbi iam nunc beati Bartholomei templum edificatum eſt: et ab eo denominationem capit. ¶Ultimum vero eſt balneuꝫ a ſancta helena cognomē capiens preter que ſeptem balneorum diuerſitates nullum aliud balneuꝫ exteriori fama vel ſcriptura ſapientum aut iuuamēto vel vtilitate cognitum eſt.

Quorum quidem balneorū vtilitates ⁊ iuuamenta tum experimentali iudicio: tum vero ratione minere per quā tranſeunt eorum etiam ſitum et aſpectū ad plagas mundi. ⁊ que eoꝝ ⁊ q̄b⁹ eāꝫ dis

uerſis ꝯfert egritudinib⁹ iã ꝑallegato tractatu ſatis diffuſe auctoritate rõnib⁹ ⁊ experimẽto deduxi cui⁹ tractat⁹ memoriã qꝛ ad hũc locũ ꝯiũgẽdã cupio iã ꝑdicta repetere non curaui. q̃re hoc tractatulo ſolũ intẽdo ſcribere canões ⁊ modũ quẽ obſeruare debẽt vt nũc ſequit̃ ordinate. ¶ Primũ itaqꝫ premitto hanc ſuppoſitionẽ ꝙ neceſſe eſt intrãtes balnea ꝑdicta prius eſſe vtibus euacuationibus ꝑparatos ſi repleti fuerint ꝑſuadet̃ facile qꝛ ĩtrãtes balnea aut gr̃a curationis alicui⁹ egritudis acadẽtis hoc faciũt. aut gratia laſciuie ⁊ delectationis. ¶ Si primo mõ nĩſe inclinabunt̃ ad loca egra ꝯegritudies magis augmẽtando ꝙ alleuiando. igit̃ ꝓcurari debent. ꝯñia pꝫ: qꝛ ex remotione cãe nocumenti remouetur nocumentum: ⁊ añs arguitur qꝛ balneũ ſua caliditate actuali aut potentiali aut vtraqꝫ ſilr̃ colliquabit mãs ⁊ in motu ponet. ſed ille mãe diſſolute pellunt̃ a mẽbris fortioribus ad debilia. vt p̃ria primi. cap̃. de mẽbris. in fine igit̃ ⁊c. ¶ Si aũt ĩtrant̃ balnea gr̃a delectatiõis ⁊ laſciuie. tũc qꝛ talia corpa plurimũ ſunt repleta. ⁊ reperiuntur in balneis effrenitãti regimine in cibis ⁊ potibus plurimũ incurrũt febres putridas ⁊ alias diſpõnes prauas. ¶ Prima itaqꝫ regula obſeruanda eſt ꝙ tpe calido balnea ingrediantur hoies in hora diei qua remiſſa eſt caliditas in mane vel in ſero ꝑſuadet̃ qꝛ corpora in hora tali ſunt minus parata reſolui ⁊ debilitari a caliditate balnei ſola quã a caliditate continentis ⁊ balneorũ ſimul. ¶ Secunda regula ꝙ hec hora debet eſſe ortus ſolis vel parũ diſtans ⁊ hora. xxi. vel prope illam. patet quia talibus horis ſol ab hemiſperio noſtro elongatus eſt. igitur ⁊c. ¶ Tertia regula ꝙ ingredientes balneum prius expurgentur a fecibus vrina ſputo ⁊ ſuꝑfluitatib⁹ cõibus. pꝫ qꝛ ſi applicaret̃ balneũ cũ retentiõe ſupradictarũ ſuꝑfluitatũ ꝑiculũ eſſet extraneationis earũ ⁊ defluxꝰ ad mẽbra debilia ⁊ oppillationũ ⁊ apoſtematũ ipſorum: quare ingredientes balneũ ꝓcurẽt ſemp educere feces vrinã ⁊ alia. ¶ 4ᵃ regula ꝙ aq̃ quã ingrediuntur homines ſit a cõtactu rerum inficientium emundata: ita vt ſit aqua a ſuo fonte ſcaturiens in ſuũ balneũ bñ mundificata recepta quam leproſi ſcabioſi epidimia infecti: menſtruoſe mulieres: aut alio tali ꝯtactu ingreſſi non fuerint. pꝫ hec regula. quia qð tangitur a corrupto corrumpitur vel aptũ eſt corrumpi. ¶ Quinta regula ꝙ ingredientes balneum nõ ꝑſeuerent in eis vſqꝫ ad euentũ debilitatis excluſiue. pꝫ qꝛ balnea talia eleuata caliditate ſua multum ſunt reſoluentia ⁊ humidi ſubſtantifici ⁊ ſpirituum conſumptiua. igitur ⁊c. ¶ Sexta regula ꝙ balneantes tempore quo ſunt infuſi aque omnino euitent cibũ ⁊ potũ ꝯ cõez modũ laſciuie ꝑſuadetur: qꝛ cibi ⁊ potus aut ſunt calidi actu ⁊ potentia. igitur augmẽtabunt caliditatem ⁊ a balnei calore diſponentur ad corruptionem ⁊ putredinẽ aut tales ſunt frigidi actu ⁊ calidi potẽtia. ⁊ ꝓpter actualem frigiditatem prohibebunt diſſolui id qð a balneis diſſolui dꝫ. ⁊ iterũ inuenientes vias apertas penetrant in anguſtia loca in q̃bus laborioſas oppillationes perſepe faciunt. aut vero cibi ⁊ potus ſunt calidi actu ⁊ frigidi potentia et q̃litercunqꝫ cõtingat diſtrahunt innatam caliditatem ab actione reſolutionis materierũ q̃ ad putredinem diſponũtur. ¶ Septima regula ꝙ balneatus calide complexionis ⁊ rare texture humorum ſubtilium ⁊ debilitatem habens a generatione vel a tpe euitet lõgã moram in balneis ⁊ fortem fricationẽ in eis. patet qꝛ talia conſimilia ad ſuſpectam reſolutionem perducere poſſent ꝑ debilitatem. ¶ Octaua regula. ꝙ balneatus pannis diligenter cooperiatur dum exit balneum. pꝫ qꝛ cum caliditas continentis tẽperata ad caliditatẽ balnei ſit quaſi frigiditas: ⁊ corp⁹ ſit iam factum rarum priuatione humidi membralis ⁊ ſpirituum: periculum eſt ingreſſus aeris illi⁹ in ꝓfundũ corporis. ¶ Nona regula. ꝙ balneat⁹ poſt exitum balnei ingrediatur lectũ vbi pannis diligẽter factis dormiat ⁊ ſudet. ¶ Prima pars pꝫ. qꝛ ꝑ q̃etem ⁊ ſomnum ceſſat reſolutio ⁊ ſequitur reſtauratio ſpirituũ aialium ⁊ remotio laſſitudinis. ¶ 2ᵃ pars arguitur: qꝛ cũ a caliditate balnei plures ſubtiliate fuerint ⁊ ablate ad circũferentiam corꝑis ꝑ ſudorẽ excludunt̃ ꝓpter quod corpus alleuiatur. ¶ 10ᵃ regula ꝙ poſtq̃ balneatus q̃euerit priuſq̃ comedat motu ꝓgreſſiuo pluribus paſſibus exercitari dꝫ. pꝫ qꝛ per tale exercitium vapores ⁊ vẽtoſitates plurime a calore balnei generate inſenſibiliter expellũtur. ¶ 11ᵃ regula ꝙ ſi balneatus ꝑdicto exercitio exercitari non poſſit: vt qꝛ arteticus paraliticus aut debilis fuerit eidẽ leues fricationes extremis partibus ſicce applicari debent. patet hic canõ ex deductione precedentis. ¶ 12ᵃ regula. ꝙ ſi propter inſtantiam doloris aut vlcerum: aut alterius cauſe balneato nõ poſſunt applicari fricationes vtile eſt ante cibationem premittere ſuppoſitionem de melle radice blitis radice ireos: aut de carne ſalita facta vel aliter vt ibi pꝫ igitur ⁊c. ¶ 13ᵃ regula. qð iſtis peractis balneati recipiant cibũ conuenientis q̃titatis ⁊ potum vt neqꝫ augmento peccet: neqꝫ diminutione. ¶ Prima pars pꝫ: vt per cibum reſtauratio condecẽter fiat. ⁊ etiam declaratur: qꝛ ſi cibus q̃titate ſua menſuram conuenientem excedit non poterit conuenienter digeri: cum membrorũ calor ab actione balnei debilitatus ſit. ¶ Et ſecunda ꝑs arguitur. quia ſi cibus erit a q̃titate conuenienti diminutus non conuenienter fiet ex eo reſtauratio ⁊ fortaſſe citius ad membra adducetur ꝙ bene digeratur. ¶ 14ᵃ regula. ꝙ cibi conueniens q̃titas eſt illa que ſtomachi grauitatẽ nõ efficit neqꝫ nauſeat. Potus vero conueniens q̃titas eſt que ſtomacho nõ natare fluctuat colligitur. hec regula 3ᵃ primi. de regimine cibi ⁊ potus. et quarto Almanſor. quarto capitu. et vigeſimoprimo continentis. ¶ Decimaquinta regula quod qualitas ciborum conueniens balneatis limitatur penes multa. primo vt cibus ſit facile digeſtibilis. quia calor ſtomachi aliqualiter debilis. ſecundo qꝛ ſit boni nutrimenti et nõ ſuꝑfluus. tertio quia ſit facile penetratiu⁹ quarto non ſit groſſus neqꝫ oppillatiuus: ⁊ idem de potu oĩo intelligendũ eſt. ¶ 16ᵃ regula eſt ꝙ pan⁹ e recens bñ fermentatus ⁊ coctus: carnes pullorum

⁊ auiũ nõ degẽtiũ i aq̄s: carnes hedi vituli ⁊ annualis agni: oua: piſces non viſcoſi: caſeus recẽs: lac coctũ coloſtra ⁊ alie partes lactis conuenienter aſſumpte conueniunt. ¶ Fructus vero et alij corruptibiles cibi aromata olera valde calida ⁊ radices calidevt alleum euitari debent. pꝫ q2 oĩa talia aut ſunt multũ repletiua ⁊ per balneũ intẽdit corpoꝝ exiccatio quare ꝯtrariant ei. ¶ Idẽ dico de potu. ꝓprium etiã balneatoꝝ vinũ nõ debet eſſe groſſum põticũ ſtipticum aut fumoſum valde. ¶ 17ª regula. aque frigide cocte vel crude vſus omnino non placet. pꝫ q2 cum mẽbra inanita ſint ⁊ calefacta potent facile aqua penetrare ⁊ attrahi ad remotas partes. quare nocebit mẽbris debilibus ⁊ neruoſis. iuxta illud veteris. Frigidum inimicum ⁊c. Et iuxta ſermonẽ magnum euſdem. Frigida velut nix ⁊ criſtall⁹ ⁊c. pectori inimica. ¶ 18ª regula eſt. balneat⁹ oĩno euitari debet coitum ⁊ ſi nõ ꝓpter aliud ſaltẽ ne ledat morales actus. amplius a calore balnei reſoluitur ſatis ⁊ exiccat de humido membrali ⁊ ſubſtantifico et per coitum euacuatur ſuperfluitas vltimi alimẽti vtilis. vt 20ª tertij colligendum. ¶ 19ª regula. balneantes corpora ſua bis in die non ingrediant balneũ vice ſcõa: niſi diſtanter a preaſſumpto cibo per horas. vij. perſuadetur: q2 ſi balneant corpora cibo adhuc in ſtomacho ſtante periculum eſt attractionis cibi crudi ad meſeraicas ⁊ epar. quare inſtat periculum corruptionis ipſius ⁊ oppilatõis in predictis partibus. ¶ 20ª regula. accipientes balneum ꝓpter duritiem ⁊ ꝯtractionẽ neruoꝝ ⁊ grã ſedationis doloꝝ inter primam balneationẽ ⁊ ſcõam mẽbra languentia luto in minera balneoꝝ inuẽto actualiter calido emplaſtrari debent: pꝫ q2 lutum illud oĩno eaſdẽ habet virtutes ⁊ operatiões quas habet aqua. Amplius denſitate ſubſtãtie ipſius et multitudine materie vehementius imprimit in mẽbra q̃ faciat aqua. ⁊ ꝯſeruat eius impreſſio diuti⁹ cũ nõ euaporet ita cito ſicut aqua. quare eius applicatio cõueniens eſt. et ꝓpter hoc ⁊ ſimilia motiua maius iuuamentũ ex operatione eius inueni q̃ ex applicatione aque. ⁊ ꝓpterea q̃ñ detinet ſuper mẽbris q̃ diu remanet calitas eius actualis notabilr intẽſa ⁊ nõ infrigidat. ¶ Ultima regula. accipiẽtes balneum gratia velocis penetrationis caliditatis actualis ⁊ virtutũ qualitatum naturalium balnei maius iuuamentũ acquirũt ex ſuffumigatione mẽbroꝝ a vapore aque eleuatoꝝ q̃ ex applicatione aq̃ perſuadetur q2 ex applicatione euaporationis predicte velocius fit impreſſio et ſuauius q̃ ex applicatione aque. quare ⁊c. Et modus applicationis eius eſt talis vt foramina fiant in riuis curriculoꝝ vnde effundit aqua ad balneum ⁊ mẽbra ſuperponãtur illis foraminibus per que vapor multus ⁊ bñ vnit⁹ exiens notabilẽ impreſſionem in membris facit ſedando dolores leniendo durities et conſumẽdo humores ſicut longa mihi experientia inuentũ ⁊ comprehẽſum eſt. Hec quidẽ ſunt que apud balneãtes obſeruari debẽt per que obſeruata balnea notabiliter cõferũt. ⁊ actiones vel operationes a ſuis qualitatibus ꝓuenientes inducent conuenientr. alr aũt ne dum q̃ ꝯferãt immo vehementer nocebunt.

Preter hec aũt intelligendũ q̃ balnea predicta nonnulla accĩntia ꝓducere ſolent que ſi perſeuerent iuuamenta balneoꝝ impediunt. ¶ Quorum primũ eſt immoderata vigilia. ¶ 2ᵐ eſt vehementia ſitis. ¶ 3ᵐ eſt dolor capitis. ¶ 4ᵐ eſt conſtipatio vẽtris. ¶ 5ᵐ eſt immoderat⁹ ſudor. ¶ 6ᵐ eſt pũctio ⁊ ardor vrine. ¶ 7ᵐ deflux⁹ reumatis a capite ſtillantis. ¶ 8ᵐ eſt ꝓſtratio appetitus. quibus oĩbus ſubuenire cõſueui ſm q̃ nũc deinceps ſequit. ¶ Uigilia que ꝯſequit applicationem balnei ꝯtingit aut ꝓpter ꝯſumptionẽ ſuoꝝ vapoꝝ q̃ ſunt mãlis cã oppilatõis contingẽtis in organo ſenſus cõis ⁊ cerebri. aut ꝓpter illoꝝ vapoꝝ caliditatem exauctam eſſe factã a virtuali caliditate balneoꝝ que materias calidas inflãmatiuas ⁊ exiccatiua faciunt. ¶ Et modus facilis ꝓuidẽdi vtriq3 eoꝝ eſt vt in ſero eunti dormitum detur hoc. ℞. aq̄ ſublimationis lactuce vel portulace. ℥. iij. ſyrupi de papauere. ℥. j. detur hoc totum tepidum in potu ꝑ duas horas poſt cenã. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſyrupi de papauere. ℥. j. ſyrupi violati. ℥. ß. aque nenufaris. ℥. iij. detur vt ſupra. ¶ Aut dentur tres de iſtis pillulis. ℞. ſeminum lactuce violarum florum nenufaris ſeminum communium frigidorum oĩm ana. ʒ. j. croci ſeminis aneti añ. ℈. j. ſeminis iuſquiami albi. ℈. ß. corticum mandragore. ʒ. j. fiant pillule cum emulſione papaueris et dentur vt dictũ eſt. etiam portulaca ⁊ lactuca folia violarum flores nenufaris ⁊ maluarum et grana papaueris in cibis cocta omnia talia ſomnum prouocant. ¶ Sitis vero vehemens eueniens ex conſumptione humidi roridi quod humectare ſolet os ſtomachi remouetur cum iſtis. ℞. iulep roſ. ℥. j. ß. aque violarum ⁊ boraginis. ana. ℥. ij. miſce. et bibatur ex eo ſepe. ¶ Item ſyrupus de ribes de berberis ſyrupus de fructibus ⁊ conſimiles infrigidatiui et humectatiui conferũt. ¶ Deſcriptio bona ad illud. ℞. ſyrupi de pomis. ſyrupi de nenufare. ana. ℥. j. aque decoctionis ſe. lactuce. ℥. ij. ß. miſce et bibãtur frigidi. ¶ Semina etiã angurie ſepe in ore retenta et maſticatio portulace vel acetoſe conuenienter ſitim ſedant. Ego autem inuenio iuuamentum maximum in aqua lactis caprini et propterea quando extracto caſeo coquit iterũ lac et fit recocta tunc enim remanet dicta aqua lactis. cuius. ℥. iiij. vel. v. date in potu vehementer ſitim ſedant. et propterea cum talis aqua fuerit paruꝫ ad acetoſitatem inclinata. Dolor capitis qui ꝯtingit ex balneis plurimum ex colligantia capitis ad inferiores partes que fundunt vapores ignitos facientes ſolutionem continuitatis extenſiuam in pãniculis cerebri: aut malam complexionem calidã. inducentes in eis: aut contingere poteſt propter applicationem aque balnei ſupra caput. ¶ Et primi quidem doloris canon curationis eſt in potu accipere ea que reprimunt vapores et prohibeãt aſcenſum eorum ad caput ⁊ hoc cõtinere poſſunt omnia que ſomnũ inducere ſunt ſcripta. ¶ Itẽ dyacitoniitẽ de zuccaro ſine ſpẽb⁹. etiã coriãdrũ ꝯfectũ grana granatoꝝ ⁊ ſimilia frigida et ſtiptica poſt cibaria

comeſta conferunt. ¶Deſcriptio bona. ℞.oxizacca re.℥.j.ß.aque plantaginis:aque cicoree vel acetoſe añ.℥.j.ß.detᷣ in potu exiti dormitū. ¶Itē aſſumptio vnius pillule vel duarū poſt cenā que facte ſunt ex aloe infuſo in ſucco roſ. endiuie vel acetoſe mās et vapores reprimunt et per inferiora deponūt. ¶Linimentum bonū ad illud. ℞.trociſcoꝝ memite.ʒ.ij. cāphore.gra.iiij.amili.ʒ.ß.croci.℈.ß.aque violarū: aque roſ.ana.℥.ij. conquaſſentᷣ oīa in mortario et aſpergantᷣ vel liniantᷣ ex eo frons et tēpora: aut imbibatur ex eo pānus lineus duplicatꝰ latitudinis quatuor digitoꝝ et circundetᷣ ex eo frons ⁊ tēpora. ¶Uenter vero ſi fuerit ſtipticus molliri debet cū ſyrupo de prunis decoctione fructuum ſolutiua ſyrupo violato ⁊ ſimilibus frigidis et humidis cū aq̄s ꝓportionalibus. Itē cum aqua lactis preparata. Itē cū decoctione bletum violaꝝ malnaꝝ vel vtendo eis in cibis. ¶Itē ex comeſtione ſeminis ſiſami vel caſſieſiſtule pinguis ante cibuꝫ. ¶Itē. ℞.aloes epatici ſyrupi lupuloꝝ ſyrupi violarū añ.℥.ij. maſticis croci añ.gra.iiij.infundatᷣ aloes in eis per diē et noctē:vel per tres dies naturales: et fiant ex eis pillule poſt exiccationē ſucci leui igne vel in ſole factā:ex quibus in ſero ante cenā parum accipiantur duo vel tres et ſunt remediū bonū ⁊ vtile. ¶Sudor oīno ī balneis detineri nō debet niſi qñ effrenitaue rit cuꝫ per illū expellentᷣ ſuperfluitates ſicut intēditᷣ. ¶Si aūt inualeſceret adeo ſudor vt per ipſum laſſum redderetᷣ corpus in virtute motiua ⁊ reſolutū ſubſtantialiter alteretᷣ regimē ex parte ciborū cū lacte rebus acetoſis et acribus:vt gelatina ꝯditis de vino granatorum et cibis amigdalatis ⁊ humorū ingroſſatiuis:vt pedibus alaliam bñ coctis et aceto infuſis et ſimilibus: ⁊ pānico cū lacte cocto. ¶Et nō dubito vt expertus ſum: ꝙ tiſcula de milio facta cū lacte caprino notabiliter ſudorē ꝓhibēt. ¶Quieſcere aūt a balneo et in vmbra morari ⁊ corpꝰ paululiſper euētari ſunt de intercipientibus ſudorē cōuenienter. ¶Frigida aūt et ſtiptica ⁊ ſicca medicamina ſuperficiei corporis applicata nō placent mihi: ne oppilando vel conſtringendo anxietatis ⁊ anguſtie alioꝝ prauoꝝ accidentium ſint cauſe. ¶Ardor vel punctio in mēbris vrine et ꝓprie in extremitate pudibundi cōtingit balneatis aut ex mala cōplōne calidā epatis et renibus eueniēte ꝓpter caliditatem actualē et vt plurimū potētialē balneoꝝ a qua contingit vrinalē aquoſitatē et materias humorales inflāmari que ſunt cā punctionis predicte. aut etiā harenule frequēter ex balneoꝝ caliditate gñantur aut genite exacuuntᷣ et exaſperantᷣ ⁊ ſunt cauſa predicte punctionis:immo et qñqꝫ excoriationis in viis vrine euenientis. ¶Quorum oīm curatio eiſdē inſtrumentis facile perficī pōt. ¶Eſt igitᷣ remedium efficax ad hec omnia huius tragee vſus ante cibuꝫ ſemper coclear vnum accipiendo ex ea. ℞.quatuor ſeminum frigidorum communium añ.℥.ß. ſeminis papaueris albi.ʒ.iij.ſeminum endiuie lactuce portulace et acetoſe añ.ʒ.j. florum nenufaris.ʒ.ß. penidiarum.℥.j.zuccari albi.℥.j.ß.et fiat tragea ⁊c. ¶Conferunt etiam huic nocumento pillule iſte accipiendo ex eis ante cenā et in aurora.iiij.vel.v. ℞. ſucci liquiritie.ʒ.iij.violaruꝫ.ʒ.ij.ſeminis lactuce.ʒ.vj.granorum papaueris albi.ʒ.j.ß.croci.℈.ß. fiant pillule cū ſucco foliorū violarum et ſunt efficaces. ¶Cōtingit etiā frequēter reumatiſmus a capite ꝓpter colliquationē materierū a caliditate balnei factam aut nimia reſolutione: ex qua debilitatᷣ digeſtiua cerebri. ¶Et huic quidem ꝓuideri pōt ſuperſpergēdo prore capitis ex hoc puluere qñ itur ad lectū. ℞.laudani ſtoracis calamite roſ.ligni aloes. añ.ʒ.ß.ſandarace.ʒ.vj.ſpodij.ʒ.v.macis.℈.ß.⁊ fiat puluis ſubtilis. ¶Cōfert etiā ad illud odoramētuꝫ nigelle torrefacte ⁊ ꝓprie ſi mā fuerit ſubtilis. ¶Cōpoſitū bonū ad vtrāqꝫ intētionē. ℞. ligni aloes.ʒ.j. ſtoracis calamite laudani añ.ʒ.ß. coriādri ꝑparati ʒ.iij.ſandalorū alborū.ʒ.ij.acatie.ʒ.ß.cāphore.gra. iij. fiat puluis ſubtilis et ligetᷣ in ſyndone denſa et odoretᷣ ſepe. ¶Contingit aūt balneatis appetitus proſtratio ex laſſitudine oris ſtomachi ꝓueniente a multa reſolutione ipſius etiā ex defluxu materierū flegmaticarū q̄ multiplicantᷣ in ore ſtomachi ꝑ viaꝫ colliquationis ⁊ attractionis ad ipſum. ¶Intētio itaqꝫ eſt vigorare os ſtomachi cū his que vniendo ipſum et abſtergendo ab eo flegmata remouēt nocumēto cauſam. de quoꝝ numero pōt eſſe vſuꝫ dyacitoniten ſine ſpeciebus accepti poſt cibum vſqꝫ ad ℥.ij. ¶Itē comeſtio coriandri de ꝓpinquo confecti. ¶De medicinis aūt ꝓpriis ⁊ expertis eſt vt accipiatur mine citoniorū zuccarine.℥.j.ß. aque decoctionis granorum maſticis aut ſublimationis menthe ℥.ij. detᷣ hoc in potu in aurora de quo etiam accipiat bis vel ter in die. ¶Et confert etiam ad illud ſyrupꝰ de mētha cū ſignis frigiditatis. ⁊ ſyrupꝰ roſ. aut oxizaccara. ſyrupus de ribes ⁊ de berberis cuꝫ ſignis caliditatis ⁊ ſibi conſimiles qui accipi debēt cū aquis ſupradictis ⁊ ſibi cōſimilibus. hec ſunt que mihi vtilia videntur et cōgrua ad remouendū nocumenta predicta balneatis ſuperuenientia.

Tractatus tertius

Aliis continuandꝰ. Et eſt de modo ⁊ regulis actualiter balneādi ⁊ aliqualiter etiam aquam bibendi in quibuſdam egritudinibus particularibus.

Licet in alio tractatūculo modum balneādi corpora et regulas obſeruandas in balneando deſcripſerim exquiſite ſatis: qꝛ tamē modus ille et canones poſiti videntᷣ magis ſatiſfacere peritis et in medicina exercitatis: ideoqꝫ modos ⁊ regulas obſeruandas in balneando que poterunt eſſe communia vnicuiqꝫ cōiter etiam facile intelligenti iterum hoc opuſculum deſcribere exquiſite curaui. premittēdo primo regimē ex parte ciboꝝ penes qͥtitatē ⁊ q̄litatē eorum. ¶Quicunqꝫ igitur balnea intrare deſiderat vtatur cibis leuis digeſtionis ⁊ penetrationis boni nutrimenti et non valde frigidis neqꝫ oppilatiuis vel calidis. ¶De numero igitur laudabiliū ſunt ſicut panis recens et bene fermentatus digeſtioni bñ paratus. Carnes pullorum iuuenum vitulorum hedi

annualis agni ⁊ iuuenis caſtrati ⁊ carnes anatu-
loꝝ perdicum faſianoꝝ lepoꝝ ⁊ ſimiliũ ſuis tpibꝰ.
¶De ferculis vtaꝛ dictis: ſpinachijs: borragine: fe-
niculo: petroſilino ⁊ ſimilibus. ⁊ pñt vti brodio cice
rũ rubeoꝝ vel alboꝝ: pãniculo ordeo ⁊ iuſculis ex
eis factis ⁊ ſimilibus. Lactuce aũt ⁊ reliqua olera
vel fructꝰ frigidi ſicci dimittanꝛ: vt pira caſtanee ci-
tonia ⁊ ſimilia. ¶Aceto vero aliqñ vti pñt niſi time
do ex eo nocumẽtũ nervoꝝ ſucco arãcioꝝ ⁊ ſilibus
inciſiuis ⁊ aperitiuis nõ cum multa ſtipticitate vti
pñt: vt vino granatoꝝ muzoꝝ ⁊ ſimilibus. ¶Vinũ
vero eoꝝ in potu ſit albũ ſubtile aromaticũ medio
cre in potẽtia aut rubeũ vel cereſoleũ parũ aroma-
ticũ. ⁊ ſi timeaꝛ nocumentũ vini ꝓpter egritudines
nervoꝝ vel iuncturarũ frangaꝛ ipſum cũ aqua ſim
plici cocta vel cũ aqua recenti ſi fuerit laudabilis ⁊
bona. caueãt tñ a potu oẽs qui balneantur tpe quo
ſunt in balneo: aut poſt exitũ ab eo ſaltẽ per horam
cũ dimidia. ¶Si aũt ꝓpter immoderatã ſitim tali
tpe cogerenꝛ bibere etiam inter cibũ ⁊ cibũ. melius
eſt vt bibãt aquã precoctã cũ zuccari ꝗtitate ſuffi-
cienti in qua ponaꝛ 5ª vel 6ª pars vini granatorũ
muzorũ vel acriũ in hoībꝰ calidioribꝰ ⁊ erit potus
valde laudabilis eis. Nec comedant aut bibant
aliud ꝗ̃ predictũ eſt niſi in die. ⁊ tunc cũ comedunt
nõ multũ repleãt ſe cibo vel potu. Intẽtio enim in
balneis eſt vacuare exiccare corpora. multꝰ aũt ci-
bus ⁊ potꝰ repleret ⁊ alia ꝗ̃plura nocumenta face-
ret. ¶Igiꝛ balneator mane ante ortũ ſolis ſurgat ⁊
quibuſdã paſſibꝰ ambulãdo ꝓcuret habere fecũ et
vrine expulſionem. ⁊ ſi debilis fuerit aut dolore vel
nocumẽto iũcturarũ leſus vt ambulare nõ poſſit et
vẽter eius ſtipticꝰ fuerit ſupponat ſibi ſuppoſitoriũ
ex melle ⁊ ſale cõpoſitũ: aut factum de radice biete
ireos dauci vel petroſilini. quoꝝ quodlibet intinga
tur melle ⁊ ſale cõquaſſatis adinuicẽ: ⁊ vnũ vel duo
ex eis imponat vſquo ſuperfluitates depoſite fue
rint. ¶2ª regula. ꝙ pulſis iã ſuperfluitatibus bal-
neum ingrediaꝛ in ortu ſolis vbi corpꝰ ſtet īfuſum
circa quartã vel tertiã partẽ hore: aut plus vel mi-
nus ſecundũ poſſibilitatẽ tolerãtie balneatoris. de
inde ſi qua mẽbra fuerint: quorũ gratia balneũ af-
fectaret talia mẽbra aqua illa ⁊ cum fece in fundo
balnei cõiter inuenta cõfricenꝛ: ⁊ quotiẽs hoc faciat
totiens cõuenientẽr ⁊ ſuauiter tolerare poterit abſ
nocumẽto reſolutionis. ¶3ª regula obſeruãda eſt.
ꝙ balneatus anteꝗ̃ aliquã incurrat debilitatẽ bal
neum exire debet ⁊ pãnis ꝯuenientẽr tectus lectũ in-
grediatur. vbi tantam moram faciat quouſ con-
uenienter ſudet. demum iterum quieſcat tanto tem
pore vſquo calor naturalis ad temperiem fuerit
reductus. ¶Quarta regula. ꝙ tunc accipiat cibuꝫ
et potum ſuum ſicut ſuperius limitatuꝫ eſt in quan
titate et qualitate conuenientes: quare ⁊c. ¶Quin
ta regula. ꝙ accepto cibo tardet per horam vnam
aut vnam cum dimidia: et tunc dormire poterit per
vnam horam: aut plus ſecundũ ꝙ queritur maior
reſtauratio virtutis animalis et cibi digeſtio me-
lior. ¶Sexta regula. ꝙ poſtꝗ̃ dormierit conuenien
ter balneatꝰ ſi ꝓpter aliquod nocumentum vt pro-
pter duritiem dolorẽ tumorẽ mollitiẽ vel contractio-
nem mẽbri alicuius balneũ exquiſiuerit. bonum eſt
vt membra illa iniīanꝛ emplaſtrentur et inuugãtur
luto illo quod inuenitur in loco vbi defluat aqua.
que continue diſtillat a balneo. et ſi contingeret lu-
tum illud eſſe frigidum aut remiſſi caloris colligaꝛ
et infundaꝛ in aquã virgineã aureo fonte primor-
diali ſcaturiẽtẽ: et tunc ex eo emplaſtrenꝛ mẽbra vt
dictum eſt. ¶7ª regula. ꝙ ſi ꝓpter aliquã de cau-
ſis predictis in regula immediate precedenti queſi-
tum fuerit balneũ laudo vt balneantes exponant
ſe aut mẽbra languentia ſuper foraminibus vnde
aqua decurrit ad balneũ ex quibꝰ eleuatur fumus
actuali et potentiali caliditate valde calidus ſuper
quo fumo fomentenꝛ membra per vnam horaꝫ vel
per duas. et deinde poſtea cum tranſierit hora alis
quante quietis accidentium remoueatur a predi-
cto fumo et ſuper lecto vel ſedendo quieſcat ſm con
uenientiam eorum. ¶8ª regula. ꝙ iã trãſactis. vij.
vel. viij. horis poſt balneationem de mane factam.
ſecundo ingrediantur balneum. vt hora vigeſimas
ſecunda vel circa illam in quo tamen a ſecũda vice
veſperarum minorem cõtrahant morã ꝗ̃ in mane
Corpus enim nõ patitur tantum reſolutionẽ in ſe-
ro quantam in mane propter cauſas cognitas. ⁊ in
hac balneatione ſecunda obſeruẽt de fricatione cũ
aqua et luto balnei ſicut dictum fuit ſupra in ſexta
regula. ¶Nona regula. ꝙ poſt balneum veſpertis
num iterum ingrediantur lectum et obſeruẽt etiã
omnia vt in tertia regula dictum eſt. et iterum cibũ
et potum accipiant obſeruando ea que in quarta
regula dicta ſunt. ¶Decima regula eſt. ꝙ poſt cenã
balneati poſſunt parumper emplaſtrare membra
predicto luto poſtea abluere et deſiccare ea ⁊ inun-
gere aliquo de vnguentis infraſcriptis ad diuerſas
intentiones poſitis. ¶11ª regula balneantes die ſe-
cunda ſequenti iteꝝ balneum ingrediãtur hora in
prima regula preaſſignata ⁊ ſcõa. ſit tamẽ balneuꝫ
omni die a precedenti aqua euacuatum diligenter
ablutum et mundificatum in qõ recipiatur aqua
noua nulla contagione balneantiũ viciata: ſꝫ ſit pu
ra et aurea radicali minera ſcaturiens ⁊ effuſa.
¶Duodecima regula. quicun deſiderat per bal-
neum exiccationem humiditatum cerebri ⁊ ꝯſum-
ptionem catarroꝝ defluentiũ ⁊ materieꝝ que imbi
buntur in neruis et remolliunt eos vt in mollifica-
tis vel paraliticis fieri ſolet teneant iſtum modum.
primo recipiant virgineã aquã in magnũ doliuꝫ in
cuius latere ꝓpe fundũ perforato ſit impoſita can
nula qualis eſt illa qua vinum hauriꝛ a vaſe. tunc
igitur balneator circundet caput apud ſupercilia
per incẽſſum tempoꝝ et aurium vſ ad occiput cũ
panno vel faciolo ſperice retorto: cuꝫ quo caput ita
coronauerit ſuper ſcanno ſedens recipiat aquam a
cannula diſtillantem. Primo ſuper pta capitis in lo
co bregmatis propter catarros. et in loco occipitis
ꝓpter mollitiẽ vel paraleſim. aut in lateribꝰ vt in e-
mopagia ⁊ emigranea ⁊ ſilibꝰ ⁊ tãto tpe aq̃ deſcens
ſuꝫ ſup caput accipiat vſquo ſentiat caliditatẽ cõ
uenienteꝫ in profundas partes capitis penetraſſe

Attende tñ ꝙ ſi q̃s ꝓpter mollitiem vel paraleſim
querit effuſionem aque ſup caput nõ dꝫ poſteriorē
partē capitis tegere pannis ſicut dictū eſt: ſed libe-
rā dimittat oēm partē occipitis vt aqua poſtea ca
dens ꝑ totum collum ⁊ ſpōdiles defluat vt cõuenie-
ter i nucha ⁊ neruis faciat exiccationē ⁊ laudo ma
gis ꝙ talis aq̃ effuſio ſup caput fiat in die 2ª vel 3ª
cum iã corpus aliqualiter aſſuetum fuerit balneo
q̃ in prima. ¶ 13ª regula eſt. ꝙ talr balneãs caput
⁊ alij etiã hac ſecunda die cū balneū exeunt bibãt
de aqua a minera fluente q̃titatem cyathi mediū ꝑ
prima vice aut. ℥. iiij. deinde aliis vicib⁹ parū aq̃ ſu
peraddendo ꝓcedãt vſq̃ quo veniant ad menſuram
cyathi vnius aut a. iiij. ℥. vſq̃ ad. viij. ¶ 14ª regu-
la ꝙ taliter balneati q̃ deſiderãt accipere balneum
ſup capite ⁊ nucha ꝓpter cãs ꝑdictas in veſperis
minorē morã faciant in ꝑdictis q̃ in mane ꝓpter
cauſam notã ⁊ aſſignatã. ¶ 15ª regula. q̃cũq̃ deſi-
derant ingredi balneū ꝓpter hypoſarcam. i. hydro
piſim carnoſam melius iuuamētū accipient a luto
de quo emplaſtrēt totū corpus: ⁊ ſtent tūc in ſtuffa
balnei aquã non tangendo: niſi cū voluerint a loco
illo ſecedere: tunc eñ aq̃ veri fontis corp⁹ eſt abluē
dum ⁊ immediate corp⁹ eſt exiccandū. ¶ 16ª regu
la. ꝙ q̃ balneantur ꝓpter timpanitatem maius iu-
uamentū acq̃runt fomentando corpora ſup vapo-
re aque vt dictum eſt ſupra in 6ª regula. imo etiã
maius iuuamentū acq̃runt tales iacendo ſup ſaxa
vel lateres ab aqua balnei calefactos ab hoc enim
vapore maximū vidi ſequi iuuamentū vt in ꝑdictis
⁊ etiam in duritieb⁹ neruoꝝ ⁊ in ſedando dolores
q̃s materia frigida ⁊ a vētoſitate ꝓcedentes. ¶ 17ª
regula eſt. ꝙ aſcitici q̃ querunt balneū. ⁊ ꝓprie ta-
les a cauſa frigida facti maximum iuuamentū re-
perient ex potu aque balnei ſm quantitatem limi-
tatam in 13ª. regula vt ſupra quam inuenient ex aq̃
fumo vel luto balnei: lꝫ vtcũq̃ conferat ad illud di
ſcrete approximatū. ¶ 18ª regula empici ⁊ aſmati-
ci abſq̃ vlcere pulmonis laborantes magnū iuua-
mentum accipiunt ex potu aq̃ balnei ſm quantita
tem limitatã in regula tredecima. ¶ 19ª regula co
licis ⁊ iliacis abſq̃ lapide renū maximū iuuamen-
tum ꝯfert cliſtere factum ex aqua balnei cum quar
ta parte ſui olei de cherua: ⁊ lenius illo eſt oleũ de
baccis lauri vel d̃ rutha ſicut mihi manifeſtauit ra
tio ⁊ experientia. ⁊ eſt eius deſcriptio talis. ℞. aq̃ ſtil-
lantis a prima minera lib. j. olei de lauro. ℥. iiij. mi-
ſce. de oleo autē de cherua conſueui accipere. ℥. iij.
eo ꝙ potentius eſt. ¶ 20ª regula. laborãtes hernia
aquoſa ventoſa qualitercũq̃: aut carnoſa non con
firmata magnum iuuamentū accipiunt fomentan
do primo membra cum vapore: vt ſupra dictū eſt in
ſexta regula ⁊ ſedendo ſuper lapides calefactos vt
dictum eſt in 16ª regula ⁊ poſt emplaſtrando oſ-
ſeum ⁊ inguina ex luto balnei ⁊ ꝓprie in quo commi
xta fuerit decia pars ſulfuris viui puluerizati. mul
tos eñ vidi his egritudinibus laborantes ſanari.

Quot aũt ⁊ que ſunt accidētia balneatis cõ
tingentia ⁊ q̃s modus ⁊ intētio remo
uendi ea: ⁊ que ſint inſtr̃a vel medicamina q̃ abſcin
dunt talia accidentia in alio tractatſiculo legendū
eſt. vide ibi. ¶ Deſcriptio quorundam remedio-
rum conferentium quibuſdam accidentibus bal-
neorum. ¶ Compoſitio defenſiui boni prohibentis
curſum materierum ad oīa mēbra debilia de quo
circūferentialiter partes inungi deberēt poſt exitū
a balneo: ⁊ ligari cū panno ꝯuenientis adheſionis
℞. ſandarace. ʒ. iij. amil. ℥. j. ſpodij acatie balauſtie
hypociſtidos. ana. ʒ. ß. ſief memite. ʒ. iiij. farine vola
tilis molendini. ℥. ß. ß. ſucci plantaginis. ℥. iiij. aut
loco eius accipiatur aqua ſublimationis eius. dein
de vitellos oui numero. ij. terantur oīa diu in mor-
tario plumbeo cū ſuo piſtello ⁊ fiat ex eo vt dictum
eſt. ¶ Linimentum bonū ad remolliendū duritieſ
⁊ ꝯtractiones que in membris inueniunt̃ qđ applicari
dꝫ ꝑ viam horam poſt exitum a balneo ſuper par-
ticulis patientibus ⁊ circūferentialibus etiam. ℞.
olei de ſiſamo olei amigdalarum dulciū ⁊ ſit vtrũ-
q̃ recens nõ rãcidū. aã. ℥. j. ß. vitellos oui nume. ij.
medulle crurium bouis ſepi caſtratini. pinguedinis
anatis ⁊ gal. aã. ℥. j. croci. ʒ. j. diſſoluant̃ pinguedi
nes ⁊ colent̃ deinde effundant̃ in mortariū: ⁊ oīa
alia ſupraſcripta ſecum incorporent̃ diligenter cõ-
terendo: ⁊ in fine addantur armoniaci diſſoluti cū
aceto. ʒ. x. ⁊ diligenter incorporentur adinuicem. et
eſt medicamen nobilis iuuamenti. et ſi velis etiam
locis dolentibus applicare ipſum potēter ſedat do
lores. ſi autem velis ipſum magis facere anodinū
adde deſcriptiōi. ℥. iiij. de oleo de camomilla. ⁊ ſi ve
lis ipm aliqualiter ſtupefactiuum adde cõplete de
ſcriptioni. ʒ. j. opij ⁊ erit magni ⁊ nobilis iuuamen-
ti ad predicta nec opium poterit ſtupefaciendo no
cere vt patet intelligenti. Amen.

Tractatus excellētiſſimi medici magiſtri Bartholomei de Mōtagnana. De mō cōponendi medicinas & de doſi eaꝝ inueniēda feliciter incipit.

De modo componēdi receptas ſiue medicinas. Capitulū .j.

Oportet compoſitorē receptarū cognoſcere genus egritudinis: qꝛ vel egritudo ē in cōplōne cōpoſitiōe vel vnitate.
Scd̄o neceſſe ē cognoſcere ſimplicem vel cōpoſitā egritudinē materialem vel immaterialem.
Tertio neceſſe eſt cognoſcere mēbꝛuꝫ an ſit caliduꝫ vel frigidum humidum vel ſiccum.
Quarto neceſſe eſt cognoſcere moꝛbum an particularis vel vniuerſalis.
Quinto qua moꝛbꝰ noceat virtute an qualitatibꝰ pꝛimis manifeſtis vel occultis vel vtriſq̄ȝ.
Sexto vt medicine ſint accepte ex parte egritudinalis diſpoſitionis.

Sequuntur regule tres ex pte coꝛpis egrotātis ſe tenēies.
Pꝛima opꝫ medicū volentē medicare cōplōnem totius vel partis cognoſcere an ſit cōplexio naturalis calida frigida humida vel ſicca.
Secūda regula. opꝫ cognoſcere iuuamenta & operationes particulares coꝛpoꝛis patientis.
Tertia regula. opoꝛtet cognoſcere modū ſubſtātie membꝛoꝛum an ſit ſubſtantia rara vel denſa an foꝛtis vel debilis texture.

Sequuntur nouē regule ſumpte ex pꝫte medicinaꝝ ſimpliciuꝫ.
Pꝛima. neceſſaria eſt notitia graduū ſimpliciū medicinarū que ſunt quatuoꝛ.
Scd̄a. neceſſaria eſt notitia ſecūdarū virtutū medicinaliū vt ſi medicia mollificat lubꝛificat vel incidit.
Tertia. neceſſaria eſt notitia tertiarū virtutū medicinaliū q̄ eſt opatio cū ꝓprietate: vt qꝛ aliq̄ medicia calefacit renes aliqua caput aliqua cerebꝛū.
Quarta. opꝫ cognoſcere ſpecificā ꝓprietatē cuiuſlibet medicine ſimplicis q̄ eſt ꝓprietas electiua.
Quinta. neceſſaria eſt cognitio doſiū medicinaruꝫ.
Sexta. opꝫ cognoſcere modū ſubſtātie an ſit ſubſtātia ſolida vel liquida.
Septima. opoꝛtet cognoſcere tp̄s collectiōis. nā radices non ſunt eligende niſi poſt caſum folioꝝ & p̄cipue a medio ſeptembꝛis vſq̄ȝ ad initiū nouēbꝛis. et floꝛes ſunt colligēdi a medio maij vſq̄ȝ ad p̄mū iulij. & de fructibus ſ̄m diuerſitatem herbarum.
Octaua. regula opoꝛtet cognoſcere etatem & periodum medicinarum.
Nona. opꝫ cognoſcere ſapoꝛē medicinarū. Naꝫ fallit plus iudicium ſumptum a caloꝛe q̄ȝ a ſapoꝛe. aliquādo enim virtus eſt in folijs: aliquando in floꝛibus: aliq̄ñ in palmitibus: aliquādo in radice.

Sequuntur vndecim regule ſumpte a parte medicinaruꝫ ingredientium harum cōpoſitionem.
Pꝛima. omnis medicina ingrediens antidotariuꝫ: aut eſt temperata aut non.
Scd̄a eſt. an velocis operatiōis tarde vel mediocris.
Tertia. aut ingreditur ratione multoꝝ iuuamētoꝛū: aut ratione vnius pꝛincipalis.
Quarta. an medicina ingrediens habeat iuuamentum cū nocumento vel ſine nocumento.
Quinta. vtrum medicina ingrediens ſit iuuatiua rōne ſui per ſe: aut non ſolum ratione ſui: ſed ratiōe etiam alioꝛum ſecum cōmixtoꝛum.
Sexta. vtrū medicina ingrediat̄ ſolū rōne ſui iuuamenti qd̄ facit vt cū iuuamēto & coꝛrectione aliquarū medicinarum ſecū cōmixtarum.
Septima. medicia igrediēs cū cōſolādi: aut excedit medicinam conſolandā in gradu aut excedit̄ ab ea
Octaua. vtrum medicina ingrediens an q̄ȝ igrediatur ſit conſolatiua vel non. vnde medicina aliquando aliquā partem coꝛrigit abſq̄ȝ altera ab ea.
Nona. vtrum medicina ingrediens ſit ſubſtātie denſe mediocris vel equalis.

Ex pꝛedictis ſequuntur cōcluſiones.
Pꝛima cōcl̄o. minoꝛ eē dꝫ doſis medicine ingrediētis cōpōnē que eſt eleuata in gradu q̄ȝ medicine que nō eſt ſic eleuata i gradu vt ſi ſpica nardi camomille adiungatur minoꝛ debet eſſe doſis ſpice nardi q̄ȝ camomille que ē calida & ſicca in pꝛimo: & in pꝛima manſione.
Scd̄a ↄcl̄o. maioꝛ dꝫ eē doſis medicine hn̄tis reſpectū ad longinq̄s ptes q̄ȝ hn̄tis reſpectū ad ꝓpinq̄s ptes: vt agaricus hꝫ educere flegma a toto coꝛpoꝛe maioꝛ tñ eſt reſpectꝰ eius ad ſtōachū. & hermodactyli maioꝛē hn̄t reſpectū ad iūcturas: q̄re in comparatiōe ipſoꝝ cū agarico maioꝛ dꝫ eſſe doſis hermodactyloꝝ q̄ȝ agarici ad educendū flegma ex vtriſq̄ȝ.
Tertia cōcl̄o. minoꝛ dꝫ eſſe doſis ſcamonee q̄ȝ reubarbari & tanto minoꝛ doſis quāto excedit in ḡdu.
Quarta concl̄o. medicinarū ingrediētiū cōpoſitionem multoꝛū iuuamētoꝝ & velocis opationis minoꝛ debet eſſe doſis q̄ȝ medicinarum multoꝝ iuuamentoꝛum & tarde operationis.
Quinta ↄcl̄o. doſis medicine hn̄tis plura iuuamenta dꝫ eē maioꝛ q̄ȝ hn̄tis ſolū vnū iuuamētū. rō eſt: qꝛ raro eſt q̄n medicine aliq̄ includāt nocumēta. ſꝫ illa nocumēta coꝛrigunt̄ per pluralitatē iuuamētoꝝ. ſicut in tyꝛiaca caro tyꝛi ponit̄ in pauca doſi: qꝛ eſt venenū: qꝛ hꝫ petere coꝛ. tñ qꝛ refracta per alias medicinas ingredientes que ſunt multoꝝ iuuamētoꝛuꝫ antēq̄ȝ ſuam perficiat operationeꝫ alie medicine ꝓceſſerunt & fecerunt potēiioꝛem operationem.
Sexta cōcl̄o. doſis medicine rare debet eſſe amplioꝛ q̄ȝ doſi medicine ſubſtantie denſe.
Septima concluſio. doſis medicinarum egrediētiū hn̄tium vnum iuuamentum tm̄ vel plura per ſe illa operantia debet eſſe maioꝛ q̄ȝ medicinarum nō operantium ſolum per ſe ſed cum alijs. vñ ille medicine ſoluꝫ opantur per ſe que nō indigent ↄſolatiōe. &

ll

non per ſe que indigent conſolatione.

Octaua cō.clo.medicinaꝝ ingredientiū cōpōnem ratione ſuoꝝ iuuamētoꝝ que per ſe ꝓducūt: ⁊ cū hoc rōne ꝯſolandi alias medicinas maior dꝫ eſſe doſis ꝙ medicinaꝝ ingredientiū ratione vnius tm̄. Vñ abſinthij doſis.ʒ.j.ſumit.ſi tñ cōponat cū alio rōne iuuamēti ſui ⁊ ꝯſolationis debet eſſe.ʒ.ij.

Nona ꝯclo.medicinaꝝ ingredientium compoſitionē ratione conſolandi.doſis debet eſſe maior ꝙ medicinarum que conſolantur.

Decima cōclo.medicinaꝝ ingredientiū cōpoſitionē rōne conſolādi.doſ.aliqñ dꝫ eſſe maior ⁊ aliqñ dꝫ eē minor. ¶Sed diceres vtrum medicine ponende in eluarijs ſicut ſunt oppiata ⁊ digerentia ſint magis corrigende ꝙ in laxatiuis. ¶Rndeo ꝙ ſic. qꝛ laxatiua non hñt penetrare per mēbra ſicut alteratiua vt pꝫ ꝑ Nicolau. ¶Scđo.diceres q̄re in mediana aliquādo ponunt due medicineꝑ baſi: aliquādo tres: aliquando ſolum vna. Exēplū ſecūdi vt in bñdicta ponit turbit ad euacuandū flegma a renib⁹ ⁊ iūcturis ⁊ ad ipm fortificandū ponitur hermodactyli. ⁊ qꝛ etiam tarde opant ſcamonea. Exm̄ ꝑmi vt i pale ſi queritur matericerū cōſumptio ⁊ neruoꝝ cōfortatio ideo ſimul miſcetur caſtoreū ⁊ pirciruꝫ pro vna baſi. Aliquādo ponimus in vna baſi duas medicinas ꝯtias appropriatas diuerſis mēbris. qꝛ natura poſtea diuidet vnicuiqꝫ ſuū ꝯueniēs: qꝛ vnicuiqꝫ mēbro nāle eſt ſuū diſcōueniētas remouere. ⁊ iuuat ad hoc attractiua ⁊ aſpectus mēbri. ſed ꝑter baſim vel baſes aliqñ miſcemus cū baſi eius opatiōes iuuantes que ſunt ſilis opationis vt in tyriaca miſcemus tyros ⁊ terrā ſigillatā que valent contra venenū ſicut caro tyri. qñqꝫ etiā iuuat baſis per aliā medicinā que ſibi ꝑparat mām vt ei obediat. ⁊ ſic cum turbit miſcemus. ʒʒ. Aliqñ miſcem⁹ reprimentia vt in tyriaca ponit bezoar ſup venenoſitate carnis tyri. ⁊ qꝛ aloes eſt excoriatiuum ſua mora miſcemus bdeliū ⁊ aniſum qꝛ nocet ſtomacho miſcemus ſandalos albos ⁊ rubeos ⁊ maſticem ⁊ bdelium qꝛ nocet excoriādo inteſtina. ¶3° diceris quo mō inuenitur baſis alicuius medicine. ¶Dicitur ꝙ baſis lucinitur in areolis medicinaꝝ quas ponit Auic. ꝑma enim areola eſt cōplonis gradus medicinarum vt calida frigida ⁊c. 2ª eſt ꝓprietatuꝫ diuerſaꝝ ſm ꝙ quedam reſpiciunt ſtomachū epar. 3ª eſt medicinarū oppilantium. Et dicit areola ordinatio ſermōis valentis ad idē ⁊ ſic de alijs. ¶Ultra areolas ꝯſidera quatuor gradus bonitatis medicinaꝝ in ꝯfortatione vt ſtomacho aliquid eſt bonū: vt maſtix: aliq̄d eſt magis bonū vt cinamomū: aliq̄d valde bonū vt mentha: aliquid maxime bonuꝫ vt abſinthium. Ex areolis igitur accipe medicinas que ſūt paucioris nocumēti ꝙ poteſ. ⁊ ſiqua ſunt nocumēta corrige. vt ſi epar ſit calefactū ⁊ oppilatū. melior eſt ſimplex medicina ꝙ cōpoſita: qꝛ indiget iſtis trib⁹. ſ. infrigidatione deoppilatione ⁊ medicina reſpiciente epar. Si autem non habes medicinam complentem illa tria. ſed duo tm̄ vt aqua endiuie reſpiciat epar ⁊ infrigidat: addatur tunc ſemen feniculi quia deoppilat: ⁊ qꝛ calefacit aliquātulū apponat eo min⁹. ⁊ ſi reperio medicinam facientem vnum tm̄ ſicut lactuca tm̄ infrigidat: ideo miſcetur cū ſandalis ⁊ ſemine feniculi. ⁊ ſic illa tria ponuntur pro baſi: quia lactuca nō deoppilat nec reſpicit epar ⁊c. ¶Et ſic huic opuſculo finem imponimus.

¶De mō inueniēdi doſiꝫ vniuſcuiuſqꝫ medicīe. C. ij.

Ad inueniendū doſim vniuſcuiuſqꝫ medicine cōpoſite quedam ſunt ꝯſideranda. ¶Primo ex ꝑte totius cōpoſiti. ¶2° ex parte doſis ꝓprie ſiue ex ꝑte illius compoſiti. ¶3° ex ꝑte vtriuſqꝫ. Ex ꝑte cōpoſiti primo quinqꝫ attēdere oportet. ¶Primo qualitatē ⁊ ꝟtutē ipſius. ¶2° quātitatē. ¶3° numerum ſimpliciū. ¶4° cōpōnem ⁊ ꝓportionem dictoꝝ ſimpliciū in dicto cōpoſito. ¶5° genus toti⁹ ſiue mēſurā graduale ⁊ virtutē illius cōpoſiti. ¶De qualitate aūt duplex eſt opatio attendenda. vna eſt que ex mō mixtionis reſultat que rōcinatiue nō pōt perfecte acquiri niſi ſm ꝙ auctores nr̄i de ea ponūt: ⁊ habetur per experientiā. ⁊ de hac poſſumus inueſtigare hoc modo: qꝛ ſi ſimplicia hēant oīno candē q̄litatē ⁊ ꝟtutē totū illud copoſitū hēbit illā eādem q̄litatē ⁊ ꝟtutē in ſummo. Si ꝟo habeāt ꝯtiā ⁊ ſint adequate ꝯtia habebit iſtam virtutē mediam. ⁊ ſꝫ hoc habebit plus vel minus ſm q̄litatē ſimpliciuꝫ in eo exiſtium. ⁊ hoc farmacū factū totū cōpoſitū ex ſimplicib⁹ ſolutiuis erit multū ſolutiuum. ¶Quātitas ꝟo qñqꝫ ponit cōfuſa ab auctorib⁹. ſ. ad arbitrium ꝯficientis farmacū ⁊ ſm ꝙ plus vel min⁹ de farmaco vult cōficere. ⁊ ſic illo mō ponit hic. ℞. iere pigre gal̄ vnā ſticados ꝑtem vnā ⁊ qñqꝫ ponit determinate: vt cū di. ℞. de pdictis. ℥. j. vel. ℞. ℥. ß. quōcūqꝫ dicat eſt ſatis nota quātitas totius cōpoſiti ei qui poteſt oēm quātitatē ſingulariū ſeu ſimpliciū aggregare ⁊ facere pōt vnā ſummā que ſit ſumma quātitatis totius cōpoſiti ſicut eſt in phu farmaco ſicut cum pulueris pigre ponit. ℥. j. ⁊. ℥. j. epithimi. ʒ. j. ſticados ſcamonee. ʒ. ß. mirabolanorum. ℥. ij. ⁊ ſic erūt quatuor. ℥. ⁊ ſic apparet ſecundum ⁊ tertiū. ¶Circa quod eſt notandum ꝙ ex parte totius eſt numerus componentium ſimplicium farmacum que cōpoſitum ingrediuntur. hic enim numerus facillime inueniri poteſt. in preſenti enī farmaco quinqꝫ ſimplicia ingrediuntur. verūtamen eſt ꝙ inter illa ſimplicia quādoqꝫ cadit diuerſitas ideo inter illa eſt ordo attendendus. quare oportet ſimplicia ſic diuerſa ad ordines reducere: vt ſimplicia que ab iſtis differunt tūc cōueniant ⁊ ad vnū ordinē reducantur ex alia ad aliud: ⁊ ſic de alijs. vt ex hac reductione eorum propria inueniatur diuerſitas. Sed hec diuerſitas que inter contraria cadit. aut eſt cuꝫ cōtrarietate ⁊ reſiſtentia eorum adinuicem. aut ſine contrarietate. cum contrarietate quidem: vt ſimpliciuꝫ quedam ſunt ſolutiua quedam cōſtrictiua quedaꝫ calida ⁊ quedam frigida erūt ⁊c. Diuerſitas in preſenti farmaco non attenditur. Ideo de ipſa nihil ad preſens dicitur. ¶Diuerſitas vero ſine contrarietate eſt diuerſitas aut inter ſolutiua fortia ⁊ debilia: aut inter ſolutiua ⁊ digeſtiua ⁊ ſic de alijs. hic autē diuerſitas in propoſiti farmaci cōpoſitiōe eſt regia

q: ibi ſunt ſolutiua fortia vt eſt ſcamonea. ſunt et ſolutiua debilia vt epithimū polipodiū mirabo. ſūt et digeſtiua apritiua vt ſticados. Faciem⁹ igitur i pñti farmaco tres ordines. vnū ſolutiuoꝝ fortiū: ⁊ ſic in hoc farmaco ſcamoneā in vno ordine ponem⁹. 2^m ſolutiuorū debiliū faciem⁹: ⁊ in hoc ponem⁹ puluerem iere epithimū mirabolanos. 3^m ponem⁹ digeſtiua et ſic habemus 3^m qđ erat conſiderandum ex parte totius compoſiti. ¶ Et in iſto tertio apparet quartū. ſ. que ſit proportio eorum adinuicem. ſed q: proportio attenditur penes exceſſum vnius ad alterum. ſed talis exceſſus poteſt attendi in medicinis ſimplicibus mixtis adinuicē vel in ordinibus ſuis ſicut digeſtiua ponūt ⁊ nō plura nūero: ſolutiua ꝟo eꝫ. Ordies ſolutiuoꝝ pñt eē pl'es nūero ordinib⁹ digeſtiuoꝝ. vt pꝫ i pñti farmaco ſi ꝯſideras. q: ſolutiua ſimplicia ſunt plura digeſtiuis. Itē ordies ſolutiuorum ſunt plures numero ordinibus nō ſolutiuoꝝ. ¶ Scđo pōt attēdi exceſſus quātitatis eorum: q: de vno farmaco ingredit̄. ℥. j. in aliquo compoſito. de altero vero ſumat̄ maior quantitas vt. ℥. ij. aut ordo ſolutiuoꝝ excedit in hoc cōpoſito ordinem digeſtiuoꝝ in quātitate. ⁊ hoc q: plures. ℥. ſolutiuorū ſunt: de nō ſolutiuis aūt ponit. ℥. ß. ¶ Tertio pōt attēdi iſte exceſſus rōne gradus ſiue ꝟtutis in quo maxime ꝯſiderat̄ ſiue attendit̄ ꝓportio ⁊ exceſſus. eo q excesſus virtuoſus in omībus rebus eſt excellētior quātitatiuo nūeroſo ſiue diſcreto vt ponit Gal. in fine ſexti de ingenio ſanitatis. ⁊ i iſto mō tertio ſcamonea in huius farmaco excedit oīa ſimplicia farmaca. eſt enim excellentiſſime ꝟtutis ſolutiue. lꝫ in numero excedat̄ ab alijs. q: illa ſunt quatuor: ⁊ de quantitate cū de illa in toto cōpoſito ſint octo diuidūt enim quatuor. ℥. in duas medietates ⁊ ſic in toto erūt octo partes quarū vna erit ſcamonee. in iſta ꝓportione hoꝝ adinuicē tā rōne numeri q̄ rōne virtutis ſimplicium farmacorū: aut iſtorum ordinum ſtatim apparet quid ſit gradus compoſiti farmaci. Nam quia denominatio debet fieri ab eo quod excedit ratione gradus ſiue virtutis compoſiti farmaci ſicut ſcamonea in huiuſmodi cōſito farmaco ideo ipm ponemus in quarto gradu ſolutiuorum. ſ. in principio eius. quia ipſum nō eſt totum ex fortiſſimis medicinis. vnde non eſt ſolutiuum ſic ſicut ſi eſſet ſcamonea pura. Nam et in ſolutiuis quatuor gradus diſtinguuntur: vt quia ponimus in primo gradu ſolutiuorum aquam lactis ſyrupū violatū mel ro. colatū. In ſcđo ꝟo ponimus tamarindos caſſiā fiſtulā mānā ⁊ ſilia. In tertio ponim⁹ polipodiū reubarbarum et ſimilia. In quarto ſcamoneam ſerapinum colloquintidam et ſimilia. ¶ Ex hoc apparet quintū qđ erat cōſiderandū ex parte totius compoſiti que pars poteſt dici doſis. Eſt ſciendū q doſis dupliciter pōt inueniri. vno mō per ſcripturā que ab auctoribus ponit̄. talis farmaci ſimplicis vel cōpoſiti. doſis eſt. ʒ. ij. vel. ℈. j. Alio mō pōt inueniri rōcinatiue tā in ſimplicibus q̄ i cōpoſitis. Nam doſis eſt quantitas determinata vel ꝑs aliq̄ farmaci ſimplicis vł cōpoſiti q̄ de ſe eſt apta nata facere opꝫōnē ſufficiētē ⁊ nō diminutā ⁊ nō ſuperfluā. Et dico q de ſe q: ratione corporū vł humorū qñq pōt facere ſupfluā vel diminutā. Et ꝑ hoc q in venis nō eſt ꝓpria doſis de ſe ſemꝑ eſt apta nata facere opatiōem ſupfluā. Modo dico ii doſis ab auctorib⁹ nō ponit̄. poſſum⁹ eā rōcinatiue inuenire. Nā hec doſis nō eſt pūctualis ita q cōſiſtat in indiuiſibili. ſed hꝫ latitudinē q: diſtinguitur doſis cuiuſlibet farmaci ſimplicis vel cōpoſiti ꝑ tres māſiones. q: quedā eſt cuius doſis minor eſt vt ſcamonee v. ḡna. quedā maior xv. grana. q̄dā media vt q̄ in medio hoīū cōſiſtit. ¶ Hoc aūt rōcinatiue ſic colligere poſſum⁹. qđlibet farmacū cuius doſim q̄rim⁹ aut eſt in p̄mo gradu virtutis. Vbi gr̄a in ſolutiuis ponim⁹: q: in his magis querim⁹ doſim vt ſerū lactis ſyrupū violatū ⁊ tūc doſis hoꝝ incipit ab. ℥. j. ⁊ tēdit vſq ad. v. vel. vj. ſm gradū quē obtinet inter ſolutiua p̄mi ḡdus inferior aut media mior ⁊ maior. pōt eīm ad q̄rtū vel ſextū octauū et eē imedio. ¶ Aut tale farmacū eſt in ſcđo ḡdu ſolutiuoꝝ. ⁊ huius doſis incipit ab. ℥. ß. ⁊ vadit vſq ad. ℥. ij. vt media medio modo. ¶ Si ꝟo ponit̄ in 3° ḡdu mior doſis eoꝝ incipit. ʒ. j. ⁊ tēdit vſq ad. ʒ. iij. vel. 4° ꝛ. ¶ Si ꝟo ponitur in 4° ḡdu doſis minor incipit a granis duob⁹ et tēdit vſq ad. ℈. vel. ʒ. j. ad plurimū ⁊ iſto mō diuerſificant̄ ſm diuerſitatē in māſiōib⁹ ſuis. et hoc erat qđ erat attēdēdū ex pte doſis ſiue q̄titatis determinate ptis cōpoſite. ¶ Sꝫ ex pte vtriuſq attēdēdū eſt. q q: eadē ē ꝓportio ſimpliciū farmacoꝝ in qualibet pte cōpoſiti aut ordinis ipſorū ſimpliciū q̄ eſt in eoꝝ toto cōpoſito. ⁊ hoc cū totū ſit vnius ratiōis oēs vident̄ recipe toti⁹ denolatiōem. ita q que eſt ꝓportio ſolutiuoꝝ in toto farmaco talis eſt eorū in qualibet pte cōpoſiti. opꝫ p̄mo inuenire doſim vniuſcuiuſq ſimpliciū dñantiū in cōpoſito maxime rōne gradus vel virtutis. ab iſtis enim vt dictum eſt denominatur totū cōpoſitū. Scđo opꝫ ſcire q ſi hoc farmacū virtutis fortis cōponit̄ cū adiuuātib⁹ ipm debet poni minor doſis ſua. et ſi ponat̄ cum ꝯtrariantibus ipſi debet poni maior doſis. Si vero non iuuatur nec nocetur debet poni media doſis. Ita iſta forte ſuit vna ex cāis pp quas auctores doſes cuiuſlibet farmaci ſunt ꝑtiti in tres māſiōes.

Reſtat predicta applicare ad opus vt in p̄dictis deſcriptionibus ſtatim dicam exemplū. verbi gratia ex hoc farmaco dr̄ debere fieri pillas magnas. et ideo dicuntur magne q: in modica quātitate magnū ⁊ ſufficientē effectū inducūt Inueſtigamus ergo in hoc farmaco doſim ſufficientem ⁊ competētem p̄mo attendētes ex parte totius compoſiti et inueſtigabimus ea que dicta ſunt.

Inueſtigemus ergo virtutē ſue qualitatis. hec autem qualitas eſt illa que ex ſimplicibus in cōpoſito reſultat. q: igitur oīa illa ſimplicia ſunt ſolutiua vł adiuuantia ſolutiua totius etiam farmaci virtus ſolutiua erit.

Scđo opꝫ inueſtigare eius quantitatem: quia eius quantitas eſt indeterminata: ideo opꝫ determinare eam vt ſcamonee. ʒ. j. ponitur iere epithimi ſticados. añ. ʒ. ij. mirabolanoꝝ. ʒ. j. tunc totius compoſiti quantitatis eſt. ʒ. viij.

Tertio oportet inueſtigare numerũ ſimpliciũ et diuerſitatẽ eoꝝ. ſimplicia ſunt q̄nq̄ et diuerſitas eorũ eſt q꞉ q̄dã eoꝝ ſunt ſolutiua: quoꝝ q̄dã ſunt debilia ⁊ q̄dam fortia. q̄dã digeſtiua ⁊ quedam non. Ex his oībus faciemꝰ tres ordines. ¶ Pꝛimꝰ eſt digeſtiuoꝝ. ¶ Scd̃s ſolutiuoꝝ debiliũ ĩ quo ponemꝰ puluerẽ iere epithimi mirabolanoꝝ. ¶ Tertiꝰ fortiũ ſolutiuoꝝ in quo ponemus ſcamoneam.

Quarto opꝫ inueſtigare ꝓportionẽ illã ſic conſideramus ipſa ſic ſe hꝫ ꝙ debiliũ ſolutiuoꝝ ſunt q̄rte. ij. ꝭ. nõ ſolutiuoꝝ fortiũ ſcamonea. ſ. eſt. viij. pars ⁊ reſpectu totius cõpoſiti. Solutiuoꝝ nõ fortiũ ſunt ꝑtes quinq̄. verũ eſt tñ ꝙ q̄ñ digeſtiua ſunt adiuuãtia ſolutiua ponẽda ſunt in numero ſolutiuoꝝ debiliũ. Et ſi hoc mõ faciemꝰ ponemus totũ farmacum ſolutiuũ eſſe ex ſolutiuis eius ex quartis. iij. ꝭ. debilium ſolutiuorum et octaua fortiorum: ⁊ ſic pꝫ ꝓportio ſimpliciũ in toto compoſito.

Reliquũ ꝟo eſt inueſtigare huius farmaci graduꝫ: gradus eñ ex predicta ꝓportione inueniẽ. verbigratia vt dictũ eſt. nã in hoc farmaco cõpoſito farmacum ponitur maxime ſolutiuũ qđ eſt ſcamonea. et ponitur ipſius q̄ntitas ſufficiens: q꞉ tñ alia pars totius compoſiti maioꝛ eſt. ſed ſolutiuorum adiuuantium ſuper opere ſcamonee ponunẽ due ꝑtes. ideo totum farmacũ nõ põt poni in gradu fortiſſimorũ ſolutiuoꝝ ꝓpter ſolutiua nõ fortia q̄ ibi dominanẽ in q̄ntitate. nec põt poni in gradu p̄mo. ſ. ſolutiuoꝝ debiliũ q꞉ ibi dñaẽ in virtute. ꝓpter qđ ponendum eſſet in medio ſolutiuoꝝ ſcđi gradus et quarti. nũc aũt q꞉ excedẽs in virtute eſt magis dignũ vt ab eo fiat denoiatio ꝓpter hoc farmacuꝫ magis declinat ad gradũ fortiorẽ q̄ minorẽ ⁊ ſic ẽ ĩ fine tertij gradꝰ. Ut ergo inueniamꝰ ꝓpriã doſim farmaci huiꝰ opꝫ attẽdi illud qđ dicebaẽ ex ꝑte totiꝰ cõpoſiti farmaci. Dicebaẽ eñ ꝙ tota hec doſis q̄ñq̄ ab auctoribꝰ ſubſcripta vt hic ponitur farmaci. ʒ. ij. q̄ñq̄ nõ ponitur. vnde ipſam rõcinatiue inuenire opꝫ. aut dato ꝙ ponaẽ inueſtigare vtrũ cõueniẽs ſit aut nõ quõ hoc inuenimꝰ certe opꝫ cõiecturari ſue ꝟtutis gradum: q꞉ gradꝰ huius farmaci eſt quia ponimus in fine tertij gradus et q꞉ doſis horum ſolutiuoꝝ incipit a. ʒ. ſ. et tendit vſq̄ ad quatuoꝛ.

¶ Sed vt magis determinate ipſam inueſtigemus opꝫ addere illud qđ dicebaẽ ex parte vtriuſq̄. propter qđ opꝫ attẽdere doſim ꝓpꝛiam dñantiũ ⁊ maxime in virtute vt in hoc farmaco ſcamonee a. ℈. ſ. ꝭ. vſq̄ ad tria. verũ q꞉ poniẽ cũ farmacis adiuuantibus opꝫ ponere doſim minorẽ. opꝫ eñ tantã quantitatẽ totius cõpoſiti accipere in qua non ſit de ſcamonea vltra. v. ℈. ¶ Et adhuc ſcire debes ꝑdictã regulã generalem ꝙ eadẽ eſt ꝓportio farmacoꝝ in toto cõpoſito et in qualibet parte. et q꞉ in toto compoſito eſt pars illa ſcamonee ⁊ ĩ q̄libet ꝑteeſſet illa pars eius. accipiatur ergo doſis huius farmaci q̄ ponitur in littera. ſ. ʒ. ij. videamus an ſit conueniẽs doſis in his. ʒ. ij. 8. pars eſt ſcamonee ⁊ dimidia doſis eſt. ℈. 9. q꞉ octaua pars eſt quarta. ʒ. ſ. ſcamonee que eſt. ℈. xv. que eſt maioꝛ doſis ſcamonee q꞉ hic ẽ cõpoſita ſcamonea cũ aliꝭ farmacis ſolutiuis. ⁊ q꞉ ſic eſt opꝫ ꝙ ponatur doſis minima q꞉ ibi ſolutiua ad inuicẽ vniunt operationẽ ſcamonee. ideo doſis hic poſita eſt nimis magna ⁊ iõ non eſt danda. Nã ſi eſſet aliqđ ſolutiuũ cũ. vij. granis ſcamõee adhuc per ſe eſſet maxima doſis. ꝓpter qđ nõ damꝰ illius farmaci. ʒ. ij. q꞉ in. ʒ. ſ. illiꝰ farmaci erãt. ℈. vij. ſcamonee et illa eſt ſufficiẽs doſis q̄ñ eſt cõpoſita cũ aliꝭ ſolutiuis ⁊ maxie q̄ñ nõ eſt ibi ſolutiõem eiꝰ ꝓhibẽs ⁊c. Et ſic pꝫ ꝙ illud dictũ Auicẽ. eſt verũ. ſ. ꝙ inducit ignorãs ad interficiendũ. Et ꝓpter hoc illud dictũ erit in memoria cuiuſlibet medici prudẽtis. Et per hũc modũ in ceteris ſolutiuis eſt ꝑticularis doſis ꝓpꝛia inuenienda. ſed nõ expectes vlterius ꝙ amplius tibi ſcribã particulariter. Nã per hoc intelligens poterit de ſe de ceteris inueſtigare ſolutiuis ⁊ aliꝭ farmacis. ⁊ ſic huic operi imponiẽ finis. Laus deo patri et glorioſe virgini.

¶ De gradibus medicinarum. Cap. iij.

MEdicine temperate. Aurum margarita: capillꝰ vene. boꝛax: radix lilij: manna: caſſiafiſtula: ſmaragdus.

Herbe calide in p̄mo. Abſinthium: borago: fumus terre: eupatoꝛium: ſticados: coꝛiandrum: ozimum: ſpica cel. camomilla: tribulus: cuſcute: ſpica nardi: altea.

Floꝛes calidi in pꝛimo. Camomille enule: lilij: altee.

Semina calida in pꝛimo. Altee: trifolij: ſiſami: ozimi attriplicis: cuſcute.

Radices cal'e ĩ p̄°. ireos: ariſtologie vtriuſq̄: agarici

Frõdes cal'i in p̄mo. Lauri: camomille: ariſtologie vtriuſq̄.

Fructꝰ cal'i ĩ p̄mo. Amigdale dulces: iuiube: mirabolani citrini: moꝛa matura: oliua matura ⁊ canna mellis.

Lignum calidũ in p̄mo. Fu idest valeriana.

Grana calida in p̄mo. Triticũ: rizi: cardamomũ: cicer album. oꝛobum: cubebe.

Succꝰ calidꝰ ĩ p̄°. Aloe: laudanũ: ſarcocolla: ſtoꝛax.

Uene calide in pꝛimo. Nitrum album.

Carnes calide in p̄mo. Poꝛcina: camellina: vitina: paſſerum iuuenum: anatum: faſianoꝛum: equina ⁊ pullina.

Herbe calide in ſcđo. Poliũ: amomũ affodilli: praſſiũ: cataputia: anetũ: centaurea: ciperi: mentha feniculus.

Semia calida in 2°. Semẽ apij: aneti: paſtinace: rapha. croci hoꝛtẽſis: balſamite: fenugr. vitice: dauci.

Floꝛes calidi in ſcđo. Floꝛes croci hoꝛtenſis: bulbi: affodilli.

Radices calide ĩ ſcđo. Radix apij: acori: ſquille: peonie: feniculi: capparoꝝ: aſſari: ciperi.

Ligna calida in ſcđo. Reubarbari: xilobalſami: gariophiloꝝ. ligni aloes: coꝛticum thuris.

Folia calida in ſcđo. Folia citri: ſene: tamariſci.

Fructus calidi in ſcđo. Nuces muſcate: macis: vue mature: fiſtici: dactyli: amigdale amare: vue paſſule: ficus ſicci: nuces.

Grana calida in ſcđo. Cantabꝛum: lupini: cicer niger: faſeoli: grana citri.

Summe ⁊ ſucci calidi in 2°. Aloes: mel: maſtix: myrra: lacca: balſamum: thus: bdelium.
Uene calide in ſecundo. Sal gemma.
Superfluitates aialiũ calẽ in 2°. Muſcꝰ: vrina ãbra.

Herbe calide in 3°. Enula: ſiſeleos: hypericõ: camepitheos: ſanſucus: calamentum: origanum: rutha domeſtica: apium: thimum: camedreos: hyſopus: menthaſtrum: pulegium: porrum: ſquinantum.
Semina calida in 3°. Petroſilini: ameos: aniſi: cardamomi: carui: epithimi: nigelle: cimini: ſiler ʒ ruthe domeſtice: eruce.
Flores calidi in tertio. Sambuci: ſquinanti.
Radices calide in 3°. Enule: meu .i. paucedani: ſquinanti: dyptami: ceparum: ellebori vtriuſq;: hermodactyli: ſerpẽtarie: centauree: doronici.
Calide in tertio. Gentiana: polipodium: caſſia lignea: turbit: galanga: piper longum: cinamomuꝫ: coſtum.
Folia calida in 3°. Oleandri: nucis: colloquintide.
Fructus calidi in tertio. Nux muſcata: catapucia: colloquintida: cucumer aſininus.
Grana calida in tertio. Piper longum.
Summe ⁊ ſucci calidi in tertio. Hyſopus humida: pix naualis: aſſa fetida: gummi iuniperi: oppoponacum: galbanum: ſcamonea: ſerapinum: euforbium: pix liquida: armoniacum.
Uene calide in tertio. Magnes: ſal gemma: mumia nitrum.

Herbe calide i quarto. Rutha ſylueſtris: naſturtium: napellus.
Semina calida in quarto. Sinapis: ceparuꝫ: ruthe agreſtis: naſturtij.
Lignum calidum in quarto. Tapſia: piretrum.
Fructus calidi in quarto. Anacardum.
Grana calida in quarto. Piper nigruꝫ: bacce lauri.
Uene calide in quarto. Argentũ viuũ: calx: flos eris vitriolũ: es vſtum: ſulfur: ſal armoniacum.

De frigidis.

HErbe frigide in primo. Mercurialis: ſcariola: malua: caulis: endiuia: acetoſa: iuniperi.
Semina frigida in primo. Malue citoniorꝫ: plantaginis: ſcariole: melonis: cucurbite: roſarum: cucumerum.
Flores frigidi in primo. Roſarum: pirorꝫ: amigdalarum: ſalicis: malorum.
Fructus frigidi in primo. Glandes: oliua immatura: ceraſa: pruna: pira: tamarindi: coctana: omnes mirabolani.
Grana frigida in primo. Amidum: fabe: pannicum ordeum.
Succi frigidi in primo. Acatia: acetum.
Uene terre frigide in primo. Bolũ armenũ: litargiꝛ chimolea: cachimia: lateres: argilla.
Carnes frigide in primo. Porcina: leporina: caprina: ceruina: coturnicis: caro piſcium recentium: bouina: mullina: aſinina.

Herbe frigide in ſecundo. Memithe: pentafilon: pſilium: lactuca domeſtica.
Semen frigidum in ſecundo. Lactuce domeſtice.
Flores frigidi in ſecũdo. Uiolarum: nenufaris: balauſtiarum: fabarum.
Radices frigide in ſcđo. Mali granati: arnogloſſe.
Folia frigida in ſecũdo. Folia ſalicis.
Fructus frigidi in ſecundo. Galla immatura: criſomilla: mora: perſica: cucumeres: citrulli: ſorbe: melones.
Grana frigida in 2°. Berberis: ſumach: citoniorꝫ.
Summe ⁊ ſucci frigidi in ſecundo. Dragaganti: gũmi arabici.
Uene frigide in ſecundo. Lapis emathitis: lazuli: alumen: ceruſa: plumbum.

Herbe frigide in 3°. Uirga paſtoris: ſempuiua: hypoquiſtidos: portulaca.
Semina frigida in tertio. Pſilij: portulace: papaueris albi.
Flores frigidi in tertio. Papaueris albi.
Ligna frigida in tertio. Sandali.
Fructus frigidi in tertio. Poma mandragore.
Summe ⁊ ſucci frigidi in tertio. Cãphora: ſanguis draconis: ſuccus hypoquiſtidos.
Uene frigide in tertio. Gipſum: ſpodium: ferrugo.

Medicine frigide in 4°. Semẽ iuſquiami: opium: antimoniũ: argilla: tutia: papaueris nigri.

De ſiccis.

HErbe ſicce in ſecundo. Abſinthiũ: virga paſtoris: cinabriuꝫ: porrũ: eupatoriũ: raphanus: aneruꝫ: pentafilon: catapucia ozimum: coriandrum: ſcariola: cuſcute ſpica celtica: memite: naſturtiũ .ꝫꝫ. ſumꝰ terre: affodillus: capparis: mentha.
Semina ſicca in ſecundo. Apij: coriandri: acori: plãtaginis.
Flores ſicci in ſecundo. Roſarum: crocale croci hortenſis balauſtiarum affodillorum.
Radices ſicce in ſecũdo. Apij: aſſari: feniculi: ariſtologie longe: arnagloſſe: reubarbari: cinamomi: ſarũ tamaras: ebanũ: omnes ſandali: paucedani .i. meu: peonie: mali granati: ſquille: agarici: fu.
Frondes ſicce in 2°. Salicis: vitiũ: oliue: citri: oleandri: colloquintidarũ: ſerpentarie: lauri.
Fructus ſicci in ſecundo. Glandes citri: amigdale amare: ſorbe: neſpila: coctana: pira: nux muſ. mirabolani: mora immatura.
Grana ſicca in ſecundo. Pannicum: berberi: milium lupini: aniſi.
Summe et ſucci ſicci in ſcđo. Aloes: vinum nigrum maſtix: armoniacum: galbanum: balſamum: mel: thus: myrra.

Herbe ſicce in 3°. Folium: ſiſeleos: pulegiuꝫ: thimũ: hypericon: hyſopus: calamentum: origanum: ſquinantuꝫ: hypoquiſtidos: rutha domeſtica: praſſium.
Semina ſicca in tertio. Petroſelini: cimini: vitice: ameos: carui: nigelle: ruthe domeſtice: cordumeni: raphani.
Radices ſicce in tertio. Squinantũ: ellebori vtriuſq;: dyptami: termentille: hermodactyli: ſerpentarie.

Ligna ſicca in tertio. Gētiana: coſtum: tapſia: caſſia ligneа: turbit: piper longuꝫ: galanga.
Gumme ſucci ſicci in tertio. Acatia: aſſa fetida: ſcamonea oppoponacū euforbiu ꝫ hypoquiſtidos ſerapinum gūma iuniperi pix omnis.
Uene ſicce in tertio. Magnes: nitrum: ſal gēma: mumia: caſtoreum: aſpaltum: ferrugo: ſapo.
Herbe ſicce in quarto. Rutha ſylueſtris: naſturtium.
Semina ſicca in quarto. Sinapis: naſturtium papaueris nigri.
Lignum ſiccum in quatro. Piretrum.
Fructus ſicci in quarto. Anacardi: piper nigrum.
Uene ſicce in 4°. Calx: vitriolum: flos eris: ſulfur.

¶ De humidis.

HErbe humide in primo. Enula: mercurialis: borago: lactuca.
Semina humida in primo. Altee: paſtinace: atriplicis.
Flores humidi in primo. Fabarū: faſeolorum.
Ligna humida in primo. Liquiritie: mora matura iniube: vua matura: canna mellis: amigdalarum dulcium.
Gūme hūide in pmo. Dragātum: laudanū: bdeliū.
Uene humide in primo. Plumbum: chachimia auri et argenti.
Herbe humide in ſecundo. Altea: portulaca atriplex pſilium: malua.
Semina humida in ſecundo. Malue: portulace: nenufaris: ſiſami.
Fruct⁹ humidi in ſcdo. Perſica: cucurbite: melones citrulli: cucumeres.
De humidis in tertio. Semen papaueris albi: florum violarū.

¶ De canonibus obſeruandis in compoſitione medicinarum. Cap. iiij.

MEdicinaꝝ temperatarum non eſt determinata doſis. ex quo quanto plus de illis exhibetur tanto maior ſequit̄ confortatio. ex quo ſequitur ꝙ ol hora licet medico exhibere medicinā tēperatam ſiue ab intra ſiue ab extra. ab intra ſi tolerat ſtomachus ⁊ educta repletiōe ab extra vero faciendo epithimata circa cor. ita tamē ꝙ omne epithima determinat propriam qualitatē ſibi et doſim. ⁊ determinabitur in caplo proprio de epithimathibus. 2⁹ canon.
Nulla frigiditas ſenſibiliter ledens aliquod membrorum corporis humani poteſt ſufficienter expelli per aliquam medicinam ſimplicem calidam in primo neqꝫ per medicinam ex his compoſitam ex eo ꝙ quādo cōponitur medicina. ex his medicinis ſupradictis non reſultat medicina potens in calefaciēdo vltra gradum primum. 3⁹ canon.
Frigiditas percepta in corpore humano notabiliter ledens corpus humanum poteſt ſufficienter expelli per iſtas medicinas. 4⁹ canon.
Oportet medicum prudentem valentem expellere malam complexionem frigidam exiſtentēꝫ in corpore humano. Primo icipere ab iſtis medicinis ſupradictis. deinde aſcendere ad fortiorem quoniam nō eſt determinatus gradus frigiditatis peccāns. cuꝫ vero viderit medicus iſta non ꝑficere ſignū eſt frigiditatē peccare in maiori gradu ꝙ̄ in pmo. 5⁹ canō.
Nihil deteri⁹ eſt medico applicare ex multis ſupradictis ex quo remittitur virtus vnius a virtute alterius propter frigiditatem ad mixtam. Ex quo ſequitur correlarie ꝙ optimum eſt perficere receptas breuiores ꝙ̄ poſſit. 6⁹ canon.
Licet medicine ſupradicte poſſint multipliciter applicari: puta aut applicādo earum aquas aut eas puluerizādo aut ex his cōponendo ſyrupos. Nihil eſt meli⁹ ꝙ̄ eas localr applicare mediāte ſacculo epithimate vel embrocatione. 7⁹ canon.
Ad remouendum ventoſitatem ⁊ ad reſoluendum nihil melius eſt ꝙ̄ in primo applicare has medicinas ſimplices calidas in primo. Quandocūqꝫ ſunt due medicine concurrentes ad compoſitionem tertie ⁊ vna ſit debilis virtutis ⁊ altera fortioris virtutis debet medicus componens ponere maiorē quātitatem medicine debilis reſpectu quantitatis medicine fortis vt eſt comparando camomillam ad euforbium. 8⁹ canon.
Medicus abſolute debet ponere paucam quantitatem medicine que eſt velocis operationis in componendo quālibet medicinam. medicina autē dicitur velocis operationis que ſiue fuerit ſumpta in parua quantitate ſiue in magna facit propriam operationem vt ſunt frigida in quarto. vt opium. ⁊ etiam calida in quarto. Ex quo ſequitur correlarie ꝙ non licet tranſcendere quantitatem. ꝫ. in dando medicinam opiatam ſimpliciter. et notanter dico ſimpliciter: quoniam ſunt alique medicine opiate de quibus medicus poteſt dare vſqꝫ ad. ʒ. ij. vt philoniuꝫ et requires. ſed iſta dicuntur opiata correcta aliqualiter. 9⁹ canon.
Medicus debet operari cum medicina ſimplici exēpli gratia. exhibendo camomillam in remouēdo dolorem ex ventoſitate. Et ſi iſte non proſunt debet venire ad medicinam compoſitam ex medicinis ſupradictis. quibus ſtantibus aduertendum eſt ꝙ lꝫ medicine ſupraſcripte poſſint applicari. vno modo ex his conficiendo ſyrupos: vt declarabit̄ de modo cōponendi ſyrupos inferius. Poſſet etiam applicari dando ex his pilulas: vt inferius patebit: tamē applicando eas localiter eſt melius vt declaratum eſt hoc modo: aut conficiendo epithima aut embrocationem: ⁊ hoc aut cum ſpongia: aut cuꝫ ſacculo. primum ⁊ ſecundum declarabitur inferius. ¶ Pro tertio notate ꝙ quadrupliciter a medico applicat̄ ſacculus. vno modo faciendo ex his ſacculum ſtomachalem. Alio modo faciendo ex his ſacculum capitaleꝫ. tertio modo faciendo ex his ſacculum cordialem. quarto modo faciendo ex his ſacculum vniuerſalem reſpectu cuiuſcunqꝫ partis corporis humani. Et differunt iſti ſacculi ex parte modi componendi ⁊ ex parte figure ⁊ forme. ¶ Ex parte componentium hoc modo: quia ſi medicus facere debet ſacculum capitalem debet facere ipſum ex medicinis re

ſpicientibus cerebrũ: vt ſticados ⁊ maiorana ⁊ hmõi vt dicet̃ inferi⁹. Silr̃ ꝟo dꝫ facere ſacculũ cordialeꝫ ex medicinis reſpicientib⁹ cor. Sed hic nota. qꝛ nil melius in faciẽdo ſacculũ cordialẽ ꝓ ꝯfortatione cordis ꝙ̃ facere ipm ex medicinis tẽperatis: ⁊ iõ practicãtes volẽtes facere ſacculũ cordialẽ cõponũt ipm ex ſpẽbus tẽperatis cordialib⁹ aut ex ſpẽb⁹ eluarij de gẽmis ⁊ hmõi. Silr̃ diuerſificant̃ alij ſacculi ſm diuerſitatẽ mẽbroꝝ leſoꝝ. Differũt ẽt iſti ſacculi ex pte figure: qꝛ ſaccul⁹ capitalis dꝫ eẽ figure oblõge dũmodo nõ trãſcẽdat lõgitudinem ſex digitorum ſcilicet ad modum quadranguli cuius duo latera equantur: ⁊ alia duo non equantur: ſm autem latitudinẽ nõ tranſcẽdat quãtitatẽ ꝗtuoꝛ digitoruꝫ. et hoc mẽſurat̃ ad modũ mẽſure pͥme. Saccul⁹ autẽ ſtõachalis debet eſſe triangularis figure ſcutalis. Et ſilr̃ cerotũ ſtomachale cui⁹ ceroti ſtomachalis acuta pars tãgat os ſtõachi. pˀs ꝟo obtuſa dꝫ vergere verſus inferius. Sacculus cordialis dꝫ eẽ quadrat⁹ ſm angulos equales. alıq̃ñ tñ ſacculi fiunt vt plurimũ oblongi: ⁊ ita ſacculi ad epar fiũt: et ſic de alijs membris. Lõgitudo autẽ ſacculi cordialis eſt vſq₃ ad octo digitos latitudo vſq₃ ad. v.

¶ Differũt ꝫ° iſti ſacculi. Nã saccul⁹ capitalis ⁊ cordis. vt pͥmũ fiũt ex puluerib⁹ et mediantis puluerizatis. alij aũt fiũt ex herbis paulatim contuſis aut ex ſeminib⁹ aut ex folijs aut ſuccis: vt patebit inferius vbi determinabitur de doſi ꝓpͥa quã dꝫ hr̃e medicus cõponẽdo iſtos ſacculos. Et vt ita melius intelligant̃: nota ꝙ poſt medicinas calidas in pͥmo requirunt̃ medicine calide in ſcd̃o ſupra tacte ⁊c.

¶ De medicinis reſpiciẽtib⁹ hũoꝛes tam ſolutiuis ꝙ̃ alteratiuis ꝯtinẽs Rubricas. xiij. Cap. v.

POſtꝙ̃ declaratum eſt: que ſunt medicine ſimplices ꝗb⁹ vtunt̃ medici in cõponẽdo ſyrupos medicinas laxatiuas vnguẽta emplaſtra ⁊c. Nũc reſtat vt incipiamus doſare vnãquãq₃ medicinã. Et pͥmo doſabunt̃ medicine digeſtiue. ¶ 2° medicine laxatiue ¶ 3° ꝯfectiões. ¶ 4° epithimata. ¶ 5° embrocationes. ¶ Sexto vnguenta. ¶ Septimo emplaſtra. ¶ Octauo cerota. ¶ Nono trociſci. ¶ Decimo rob.

Quantũ ad pͥmũ de doſatione medicinarum digeſtiuarũ notãdũ ꝙ medicine digeſtiue exhibent̃ ſub duplici forma. q̃dã exhibent̃ ſub forma ſyruporuꝫ: ⁊ ille ſunt duplices. q̃dã ſunt magiſtrales. et q̃dam ꝯſuete. Quedã aũt exhibentur ſub forma aquaruꝫ ⁊ ille ſunt duplices: aut exhibendo aquã diſtillatã aut exhibendo aquã in quo fuit decoctio medicinarum ad propoſitum medici.

Si autem medicus voluerit dare ſyrupum cõpoſitum teneat hanc regulam firmaꝫ et ſolidam. ꝙ nõ licet tranſcẽdere. ℥. ij. ſyrupi: lꝫ doſis cõſueta ſit. ℥. j. ß. neq₃ tranſcendere. ℥. iiij. aquarũ ꝓ quaq₃ vice.

Secunda regula eſt. ſi voluerit ſyrupum clarificare vt efficiatur magis placidus aſſumẽti. dꝫ aſſumere ſubduplã quantitatẽ vltra quãtitatẽ ſupradictam: vt facta clarificatione ⁊ reſolutione ꝑ ignẽ maneat in debita doſi. Et ſilr̃ intelligendum de ſyrupis et aquis miſcendis cum ſyrupo.

Tertia regula ꝙ melius eſt dare ſyrupos non clarificatos: quoniam melius operantur. et hoc ſtante materia acuta.

Quarta regula. ꝙ ſicut dictũ eſt de clarificatione: ita dicendum eſt de aromatizatione. ꝙ ſi medicus voluerit facere ſyrupum aromatizatum accipiat quãtitatem deſcriptaꝫ in ſcd̃a regula vt facta aromatizatione remaneat in debita doſi. Et vt melius declarentur limitemus exemplũ in vnaquaq₃ pte.

¶ De ſyrupis. Rubrica. j.

ET pͥmo incipiamus a ſyrupis reſpicientib⁹ ſtomachũ ꝗbus practicantes vtuntur qui ſunt duplices. quidam reſpiciunt materiã frigidã. quidam calidam. ¶ Syrupi reſpicientes materiam calidam ſunt iſti roſatus violatus iulep roſatũ de endiuia geleniabin. ¶ Syrupi reſpiciẽtes caput lapſum ad calidũ ſunt iſti ſyrupus de nenufare dyarodon quẽ ponit Meſ. violatus etiã. ¶ Syrupi reſpiciẽtes materiã frigidam ſunt ſyr. de abſinthio: de mẽtha: oximel ſq̃lliticũ ⁊c. ¶ Syrupi reſpiciẽtes materiã cholericã calidaꝫ in ſplene ſunt ſyrupi de epithimo thimo eupatorio biſãtijs. ¶ Syrupi reſpiciẽtes materiã frigidã in capite ſunt de ſticados oximel cõpoſitũ de abſinthio ⁊c. ¶ Silr̃ ſicut dictũ eſt de ſyrupis ita dicenduꝫ eſt de aq̃s ꝙ aliq̃ reſpiciũt ſtomachum aliq̃ caput aliq̃ ſplenẽ. ⁊ ſic de alijs. ¶ Ex quo ſequit̃ iſta regula ꝙ medicus volens ordinare ſyrupuꝫ debet aſſumere aquã appropͥatã membro cui ꝓportionat̃ ſyrup⁹. verbi gr̃a. accipiẽs medicinã ſtomatichã. debet aſſumere aquam ſtomaticham: et hoc quantum ad egritudinem ſimplicem. ¶ Si vero egritudo eſſet compoſita diuidat ſyrupum et aquas: ita tamẽ qꝫ maioꝛ quantitas reſpiciat deterioꝛem egritudinẽ. minoꝛ autem quantitas minus malam egritudinẽ vel faciat quod ſyrupus reſpiciat vnam et aqua aliam: ſed melius eſt vt diuidatur. ¶ Exempli gratia volo remouere diſpoſitionem ſtomachi frigidã diſponendo materiam cum hoc quod iſta diſpoſitio non ſit per viam communitatis: quoniam opoꝛteret medicum reſpicere membrum mandans cum aliqua parte ſyrupi vel cum aliqua parte aquaꝝ. vt. ℞. ſyrupi de abſinthio. ℥. j. ſyrupi de mentha. ℥. ß. aut oximellis ſquilliticí ſi materia fuerit multum groſſa. ℥. ß. aquaꝝ abſinthij: mẽthe. añ. ℥. ß. miſce ꝑ vna vice. ¶ In lapſu calido. ℞. ſy. roſ. ℥. j. ſy. violati. ℥. ß. aquarum violarum: endiuie. añ. ℥. j. ß. ¶ Notandũ tñ ꝙ iſta debet eſſe vobis regula infallibilis ꝙ in quacunq₃ paſſione ſiue calida ſiue frigida fuerit: ſi medicus voluerit dare ſyrupum bonum eſt vt miſceat aliquam aquam cordialẽ: vt eſt aqua meliſſe aqua buglоſ. ⁊c. vt melius acuetur ſyrupus ⁊ confoꝛtetur virtus. exempli gratia. volo dare ſyrupum in paſſione capitis a materia frigida ſic dicẽ. ℞. ſyru. de ſticados. ℥. j. oximellis compoſiti. ℥. j. aquarum ſaluie. ℥. ij. bugloſſe. ℥. j. et ille eſt partim cordialis et partim capitalis.

Dictũ eſt de ſyrupis vſualib⁹. dicendũ eſt de ſyrupis magiſtralibus.

Et primo notandũ ꝙ oīs ſyrupus cõpoſitus ex va=
rijs medicinis reſpiciētibus varias egritudines ap
pellaꝛ ſyrupus magiſtralis. vbi grā ſi q̄s cõponeret
ſyrupum ex abſinthio ⁊ ſticados ſumptis in equali
q̄ntitate reſultaret ſyrupus ꝯueniēs ſtomacho ꝓpꝛ
abſinthiũ ⁊ capiti ꝓpter ſticados. ⁊ notāter dictum
eſt ſi ſyrupi in equali quātitate aut in paꝝ minori:
q̄m ſi aſſumeretis ſticados in. ʒ. j. ℈. et abſinthiuꝫ in
magna quātitate puta in. ʒ. j. ℳ. ex illis reſultaret ſy
rupus ſtomachalis ⁊ non capitalis.
Notandũ ſcḋo ꝙ nil eſt melius medico q̄ꝫ cõponere
ſyrupũ magiſtralē in egritudinibus compoſitis. pꝫ
q2 mediāte iſto ſyrupo habebit intētionē ad plures
paſſiones. Exēpli grā. mulier patitur malā diſpōnē
matricis ex materia flegmatica ⁊ malā diſpōnē ſto
machi ex eadē mā ponēdo ex abſinthio et mſicaria
reſultabit medicina ꝯueniēs ambabus paſſionibꝰ.
Tertio notandũ eſt. ꝙ medicus volēs cõponere ſy=
rupũ magiſtralē dꝫ aduertere ꝑ rl'a firma ⁊ cõſtāti
ꝙ oēs. iiij. ℳ. herbaꝝ huius decoctionis requirūt.
j. lib. mellis qḋ ſit diſpumatũ: aut tantundē zuccari
ſi volueris facere iulep. exēpli grā. volo componere
ſyr. magiſtralē reſpicientē ſtomachum ⁊ cerebrũ la
pſa ad lapſum frigidũ. ſic dicā. ℞. abſinthij: floꝛuꝫ
lambruſce: menthe radicũ feniculi. añ. ℳ. ß. maiora
ne: ſaluie: betonice: eufragie añ. ℳ. ß. bulliant vſq̄ꝫ
ad conſumationem: deinde adde mellis diſpumati
lib. j. miſce ⁊ fiat ſyrupus.
Nota quarto ꝙ ſi medicus voluerit cõponere ſyru
pũ ex herbis ⁊ pulueribus puta in ſyrupo p̄cedenti
ponēdo coꝛiādrũ ⁊ aniſuꝫ ⁊c. p̄mo dꝫ facere vt faci=
at decoctionē herbaꝝ magnā p̄cedere: deīde miſce=
anꝛ puluere deinde addaꝛ quātitas mellis.
Quinto notandũ eſt ꝙ medicus volēs cõponere ſy
rupũ magr̄alē ex multis medicinis nõ dꝫ determi=
nare doſim determinatā mellis: ſed in fine addanꝛ
mellis lib. j. et. ß. ⁊ hoc ſi aromatarius fuerit peritꝰ.
ſi vero nõ: declinet potiꝰ ad maiorē q̄ꝫ ad minorē quā
titatē. ¶ Ex q̄bus pꝫ coꝛrelarie differētia inter iu=
lep ⁊ ſyrupũ. Julep eīn fit ex aq̄ diſtillata ⁊ zuccaro
et ſyru. fit ex decoctiōe et melle. ¶ 2m coꝛrelariũ ma
gis digeſtiuꝰ eſt ſyrupꝰ q̄ꝫ iulep ex quo vr̄ eſſe ma=
ioris virtutis.
Sexto notādũ eſt ꝙ aliq̄ doſant ſyrupũ magr̄alem
aliꝛ ſic faciētes. Primo faciūt decoctiōes de medici=
nis appropriatis ſibi; deinde capiūt decoctiōem in
tāta quātitate quāta ſibi videꝛ imaginādo ꝙ q̄libꝫ
libra decoctionis reqrit lib. ß. mellis diſpumati. Exē
pli gratia hoc mõ volo cõpōnē ſy. coꝛdialē. ſic dicaꝫ
℞. bugloſſe boꝛaginis meliſſe. añ. ℳ. j. coꝛalloꝛum
rub. nucis muſ. margaritaꝝ nõ pfoꝛatarũ oſſis de
coꝛde ceruī. añ. ʒ. j. fiat decoctio quo facto addatur
lib. j. decoctiōis lib. ß. mellis. miſce et fiat ſyrupus.
¶ Ex q̄bus ſequiꝛ coꝛrelarie drīa inter ſyrupũ deco
ctionē ⁊ iulep. q2 iulep et ſyrupus p̄ſupponunt mel
vel zuccarũ. decoctio aūt nõ: niſi medicus artificia=
liter faceret: ꝙ decoctio eēt magꝭ amabilis egrotāti.
Septimo notāduꝫ ſi medicus vult facere ſyrupum
magr̄alem reſpicientē duas paſſiones: quaruꝫ vna
ſit deterioꝛ altera: debet capere maiorē q̄ntitatē me

dicinarũ reſpiciētiũ deterioꝛē: minorē q̄ntitatē reſpi
cientē alterā. Exēpli gratia. ſi q̄s pateręꝛ doloꝛē ſto
machi ⁊ doloꝛē capitis: et doloꝛ ſtomachi eſſet dete
rioꝛ ⁊ intenſioꝛ: medicine ſtomachales deberēt aſſu
mi in maioꝛi doſi: ⁊ maxime ſi mēbꝛa fuerint equa=
lia in nobilitate. Et notāter dico: q2 ſi q̄s pateretur
doloꝛē coꝛdis paruũ ⁊ doloꝛē inteſtinoꝝ: tñ dꝫ aſſu
mere medicinas coꝛdiales in maioꝛi doſi. Coꝛrela=
rie ſequiꝛ medico volēte digerere melius eſt exhibe
re aquā decoctionis q̄ꝫ aquā diſtillatā. q2 eſt maio=
ris ꝟtutꝭ: ſicut vr̄ õ his pari rõne dicꝛ de alijs 'quā
tũ ad exhibitiōem ⁊ doſim aquarũ diſtillatarum ⁊
aquaꝝ decoctiōis debēt ſeruare hanc regulam.
¶ Non lꝫ medico danti aquā diſtillatā vel aquas
decoctionis trāſcendere. vj. ℥. pro vna vice ⁊ minus
ſm complexionem patientis et etatem. Coꝛrelariũ.
minoꝛ quantitas. ℥. eſt exhibenda puero vel infan=
ti. patet per precedentem.
Pro ampliori notitia terminoꝛũ q̄ dicta ſunt. nota
ꝙ ſyrupꝰ magr̄alis põt cõponi ex herbis lignis ra=
dicibus ſeminibꝰ gūmis ſuccis ⁊ alijs q̄ꝫ varijs me
dicinis: ⁊ ideo medicus dꝫ ꝯſein oꝛdinā do ſyrupuꝫ
magr̄alē hāc regulā ſolidā ꝙ herbe deſcribat ꝑ ma
nipulos aut partes manipuloꝝ: vt eſſet dicere par
tem. ß. ⁊ partē. iij. radices aūt dꝫ deſcribere nūero:
vt. ℞. altee radicē vnā vel duas. Ligna ſemina fru
ctus pñt deſcribi dupliꝛ: aut vt deſcribanꝛ cũ manu=
pulis: vt eſſet dicere. ℞. cinamomi: fenic. fenugreci.
añ. ℳ. j. Sed verioꝛ modus eſt quo vtunꝛ practici:
vt ſemina ligna habeāt oꝛdinari cũ põderibus de=
terminatis. vcꝫ. aut per. ℥. aut per. ʒ. aut per. ℈. ſm
medicine neceſſitatē vt eſſet dicere. ℞. cicoree. ℳ. j.
ſandaloꝝ alboꝝ. ℥. j. ⁊c. Fructꝰ aūt deſcribanꝛ cuꝫ
manipulis: vt eſſet dicere pꝛunoꝝ. ℳ. j. aut cũ nūe=
ro determinato: vt eſſet dicere ficuũ ſiccaꝝ nūero. x.
Notandũ eſt. ꝙ medici practicātes vtunꝛ iſtis ter=
minis in oꝛdinā do partē. ß. partē. iij. ⁊c. q̄ vt intelli=
gaꝛ ſit hic vobis talis regula. ꝙ q̄ncūq̄ꝫ reperimus
iſtos terminos partē. ß. ptē. iij. ꝙ ſemꝑ dꝫ referri ad
partē p̄cedentē: vt ſi p̄cedat. ℳ. vt eſſet dicere. ℞. ſe
minis cucurbite melonis acetoſe. añ. partē. ß. dꝫ in=
telligere ꝙ intelliganꝛ ſemina melonis: ⁊ ſemīa ace
toſe. j. ℳ. Si vero aliqḋ oꝛdinaꝛ abſolute nõ p̄ponē
do neq̄ꝫ poſtponēdo aliqua limitādo debetis intel=
lige de his abſolute: vt eſſet dicere. ℞. meliſſe aceto
ſe. debetis intelligere accipiendo acetoſaꝫ in herba
et non aliam ſubſtantiam.
Tertio vero caueat medicus inquantũ poſſit cõpo
nere ſyrupũ magiſtralē ex herbis ſiccis: ⁊ hoc eſt ꝙ
volunt practicantes q̄n dicunt. ℞. meliſſe viridis:
⁊ hoc habet locum quando medicus vult facere ſy
rupum ex herbis. Si enim vellet facere ex ſemini=
bus aut lignis aut ex venis aut ex radicibus ⁊ hu=
iuſmodi non eſt vis vtrum recipiantur in ea viridia
aut ſicca.
Quarto nota ꝙ canones p̄dicti quos dꝫ obſeruare
medicus in cõponēdo ſyrupũ magiſtralē dꝫ ꝯſerua
re in ꝯficiendo rob: ſed in hoc eſt diuerſitas: quoniā
in ſyrupis fit decoctio ex herbis aut ex medicis pre
dictis. Rob autem conficitur ex ſuccis ſicut eſt rob

de mucibus ⁊ alijs. pro cuius cõfectione ſeruent̃ iſte regule. ℭ Prima regula eſt. medicus volẽs ordinare rob: nõ debet determinare põdus ſuccoꝝ cũ manipulis: ſed lib. ℥. aut ponderibus inferiorib⁹ ⁊c. vt eſſet dicere. ℞. ſucci mẽthe lib. j. vel. ℥. vj. ℭ 2ª regula. ꝙ quelibet lib. ſucci requirit. ℥. vj. mellis aut zuccari: aut ad min⁹. v. qđ debet preparari eo mõ quo preparat̃ ſy. magr̃alis: ita ꝙ mel ⁊ zuccaꝝ ponatur poſt decoctionẽ ſucci. ſicut in ſyrupis ponit̃ poſt decoctionẽ factã: vt dictũ eſt. ℭ 3ª regula fortioris alterationis ⁊ digõnis eſt rob ꝙ̃ ſyrupus. pꝫ q: ſuccus eſt maioris acuitatis ꝙ̃ decoctio. ℭ 4ª regula medicus magis dꝫ vti ſyrupis ꝙ̃ rob. pꝫ. q: ſyrupi ſunt magis amabiles egrotãti ꝙ̃ dicatur eſſe rob. ℭ 5ª regula. lꝫ precedẽs regula in paſſione vermiũ ⁊ in oppilationibus medic⁹ ſi põt magis dꝫ vti rob ꝙ̃ ſyrup̃. ℭ Correlariuꝫ lꝫ magis ſit digeſtiuũ rob ꝙ̃ ſyrup⁹ maioris tñ alterationis eſt ſyrup⁹ ꝙ̃ rob. pꝫ. q: ſubtilioris ſubſtãtie ⁊ ſubtilioris penetrationis. ℭ Correlarium ſecundum nihil eſt magis conueniens ad digerendũ mãm peccantem in remotis ꝙ̃ dicatur eſſe rob: ⁊ antiqui vtebantur eo propter fortitudinem ſtomachorum egrotantium.

Pro intellectu eorum que dicta ſunt ſequitur hec regula ꝙ medicus volens exhibere ſy. magiſtralem non debet tranſcendere quantitatem. ij. ℥. addẽdo ℥. iij. aquarum ſecundum intentionem ſuam vt dictum eſt de ſyrupis vſualibus.

ℭ De medicinis ſolutiuis tam ſimplicib⁹ ꝙ̃ compoſitis. ℞ica. ij.

Equit̃ mõ de 2° p̃ncipali. ſ. de medicis educẽtib⁹ ⁊ q: ille ſunt duplices. q̃dam lenitiue. quedã laxatiue. lenitiue: vt caſſia mãna dyacaſſia eluariũ de ſebeſtẽ ⁊ hmõi q̃ p̃nt exhiberi dupl̃r. vno mõ exẽpli grã. vt exhibendo caſſiã in cãna: alio mõ dando ipſam extractã que diſtẽperet̃ cũ aqua. Sil̃r eluarium de ſebeſten aliqñ damus ſine aqua vt dando ipſum ad comedendum: ⁊ ille medicine non habent horam determinatam. poſſunt enim exhiberi qualibet hora dũmodo exhibeantur ante cibum.

ℭ Ex quo ſequunt̃ iſte regule. ℭ Prima medic⁹ volens exhibere caſſiã in cãnã trãſcẽdere nõ dꝫ q̃titatẽ. j. ℥. cũ dimidia. ℭ 2ª medicus exhibendo eluariũ de ſebeſtẽ aut dyacaſſiã trãſcẽdere nõ dꝫ q̃titatem ℥. j. aut ad plus vſq̃ ad. ʒ. x. ℭ 3ª regula medic⁹ volẽs exhibere mãnã põt ipſam exhibere vſq̃ ad. ℥. j. ⁊. ß. ⁊ maxime ſi voluerit cũ ea euãre humorẽ cholericũ. Medicinaꝝ aũt laxatiuaꝝ q̃dã ſunt ſimplices q̃dã cõpoſite. ſimplices reperiunt̃ in q̃druplici ſpẽ. q̃dã reſpiciũt humorẽ cholericũ. q̃dam humorẽ flegmaticũ. ⁊ quedam ſanguineũ. ⁊ q̃dam melancholicum. ℭ Exẽplũ primi aloes ſcamonea fumus terre reubarbarũ aqua caſei mirabolani tamarindi pſilium ⁊ huiuſmodi. Ex quo ſequuntur iſte regule.

De aloe

Prima. medicus volens exhibere aloẽ dꝫ exhibere ipſum nõ trãſcendendo. ʒ. ß. dummõ hos canones ſeruet. ℭ Primus aloes põt exhiberi lotus ⁊ nõ lotus et melius eſt vt exhibeat̃ lotus. ex lotione enim remittit̃ eius acuitas q̃ nocet inteſtinis. ℭ Secundus cañ. in paſſione ep̃is non debet dari aloes. ex quo ſequitur ꝙ in paſſione hydropica non conueniunt pillule de aloes. ℭ Tertius canon. patientibus fluxuꝫ ſanguinis ſiue emorroidalis ſit ſiue inteſtinalis ſiue mẽſtrualis ſiue pectoralis non debent dari propter fracturam vene pillule de aloe vel aloetice.

De ſcamonea

Secũda regula. medicus volẽs exhibere ſcamoneam non debet tranſcendere quantitatẽ. ß. ℈. ſiue gra. iij. cañ. ſequens. caueat medicus vt nõ exhibeat ſcamoneam que non ſit correcta. ex quo ſeq̃tur ꝙ licet medico dare i aliquo corpore ſcamoneã correctam vſq̃ ad quantitatem. ℈. j.

De fumoterre

Nota primo ꝙ fumus terre dat̃ ⁊ dari poteſt tripliciter. aut dando eius aquam diſtillatam. aut dando eius decoctionem: aut dando eius ſuccum. Fumus terre datus primo ⁊ ſecundo modo eſt medicina lenitiua. tertio modo eſt laxatiua medicina data in notabili doſi. Prima regula. medico volẽti exhibere fumumterre. tertio modo nõ debet trãſcẽdere quantitatem. ℥. ij. et ita eſt dicendũ de ſucco foliorum perſici ſeu de floribus eius.

De reubarbaro

Notãdũ ꝙ reubarbaruꝫ põt dari dupliciter. Uno mõ dando ipſum in forma ꝓpria. Alio mõ dando ipſum torrefactum vel aſſatum.

Pro primo ſeruent̃ iſti canones. ℭ Primus eſt medicus volens dare reubarbarũ in forma a ꝓpria ſiue det ipſum in forma liquida vel pill'ari nõ dꝫ trãſcẽdere. ʒ. j. ß. ℭ 2ª regula. caueat medicus dare reubarbaꝝ ſine ſpica aut ſquinãto hoc mõ limitando ꝙ quelibet. ʒ. reubarbari requirit. ℈. ß. ſui correctiui. ſ. ſpice: aut ſquinanti. ℭ Tertia regula. medicus dans reubarbaꝝ diſtẽperatum cũ aqua debet admiſcere modicum vini boni vinoſi hoc modo limitãdo. ſi dederit. ʒ. j. ß. reubarbari ⁊. ℈. j. vini.

Quãtũ ṽo de 2°. ſ. de reubarbaro torrefacto qđ taliter torrefit capiat̃ reubarbaꝝ ⁊ ponat̃ ſup̱ aliqua re ſubtili ferrea: ⁊ tunc applicet̃ igni ⁊ p̱mittat̃ ſtare per aliquantulũ donec caleſiat ⁊ torreſiat. hoc eſt aliqualiter torreſiat. qđ cum fuerit taliter preparatum excedit oẽs medicinas in fluxu cholerico epatico ⁊ diſſinterio. ℭ Prima regula. medicus dãs reubarbarum torrefactum poteſt dare ex eo vſq̃ ad. ʒ. ij. ⁊ cõiter doſis eſt. ʒ. j. ß. ℭ Secunda regula ꝙ medicus dans tale reubarbarum nõ debet miſcere ſpicam ſeu ſquinantum torrefactum ⁊c.

De aqua caſei

Nota ꝙ aqua caſei ab aliquibus vocat̃ correctiuum reubarbari: ita ꝙ volenti dare reubarbarũ ſemper dant ipſum cũ aqua caſei: quod tñ nõ commendo. Si tñ medicus voluerit ſic facere tranſcẽdere caueat. ʒ. j. reubarbari: ⁊. ℥. ij. aque caſei.

Nota ꝙ aqua caſei eſt duplex. quedam eſt ſubtilis ⁊ dicitur ſerũ caprinum: eſt ⁊ medicina lenitiua ⁊ laxatiua. quedã eſt groſſa: ⁊ de iſta facit mentionem Meſue in cap̃. de aqua caſei quõ debet preparari. ℭ Prima regula. medicus volẽs dare aquam caſei

purã põt dare.ℨ.v.pro qualibet vice illa aqua magis reſpicit humorem aduſtum. ¶Secũda regula medicus volens dare aquam caſei ſecundo modo non debet tranſcendere.ℨ.iiij.

Tamarindi aũt iz poſſunt dari multiplr̃ ⁊ ſub forma pulueris ⁊ ſub forma pillaꝝ: practicãtes tñ dãt ipſos in infuſione: ⁊ ita debet fieri. pro quo nota regulas. ¶Prima regula anteꝗ̃ ponanť tamarindi in iſuſione aq̃ valẽtis ad ꝓpoſitũ veſtrũ: vt in aqua endiuie: vt in paſſionib⁹ epatis aut in aq̃ mẽthe: vt in paſſionib⁹ ſtõachi faciatis tamarindos ↄtũdere ⁊ rũpere: deinde cõtuſi ponanť in aq̃ ⁊ ꝑ duas hor. dimittanť ſtare poſtea colãdo adiuuaľ donec exeat ſubſtãtia ſua ⁊ ſic ꝑparatos exhibeatis. ¶2ª regula. medic⁹ dãs tamarindos dꝫ dare miſcendo aquã ſtomachi ↄfortatiuã qꝛ ſunt nauſeatiui. ¶3ª regula. medic⁹ dare põt tamarindos vſqꝫ ad quantitatem.ʒ.j.

De pſilio Nota ꝙ pſiliũ põt dari triplr̃: vt dictũ eſt de fumoterre. aut dando eius aquã diſtillatã aut puluerẽ aut ſuccũ: ⁊ circa exhibitionẽ ipſius ſeruеť modus declaratus per totũ: ſicut de fumoterre. verũtñ ſub dupla quantitate pſilij.ſ.j.ℨ. erit laxatiua: ſicut.ℨ.j.ß. fumiterre in alijs autem ſeruetur vt ſupra ⁊c.

De medicinis cõpoſitis mãm cholericã ſoluẽtib⁹. ¶Notandũ ꝙ quedã ſunt cõpoſita in forma pill'ari. quedã in forma el'uarij. pill'e aũt euacuãtes mãm cholericã ſunt pill'e de aloe auree: de reubarbaro pill'e de fumoterre ⁊ hmõi. aliqui addũt pillulas aggregatiuas q̃ iz eũant mãm cõem cũ hoc etiã euacuãt cholicã. ¶Modus aũt doſandi tales pill'as eſt duplex. Primus quo ad numerum. Scðs quo ad quãtitatem. ¶Quo ad numerum bonum eſt dare eas in numero impari: vt ſequamur cõem modum practicantiũ ⁊ belbalẽ. Quantũ vero ad q̃titatẽ eſt: vt nõ trãſcendamus pro vna vice quantitatem.ʒ.j.

Scðo nota ꝙ medicus volẽs dare pill'as põt eas reformare triplr̃: aut cũ aqua aut cũ el'uario aut cuꝫ ſyrupo hoc modo gratia exẽpli. nõ limitãdo quãtitatem ſyrupi aut el'uarij. ℞. pillulaꝝ de reubarbaro.ʒ.j. fiant pill'e.vij. cũ el'uario ſucci roſarum: aut cum aqua endiuie. aut cum ſyrupo violato.

Nota ꝙ pill'arũ ſupraſcriptaꝝ q̃dã pñt exhiberi oĩ hora: ⁊ ſunt pill'e de aloe q̃ pñt dari añ cibũ ⁊ poſt. ⁊ hoc ſaltẽ per horã poſt ⁊ in mane ⁊ in ſero: ⁊ nõ requirũt aliquã cuſtodiã. Alie aũt ꝑdicte dñt dari in mane añ cibũ regulariter operãdo: ita ꝙ aſſumens ꝑficiat ſomnũ poſt ſumptionem pill'arum ⁊ hoc per mediam horam. et denium ſtet per quatuor horas ſtomacho ieiuno. vltimo aſſumat lauatiuum ſi expedit deinde aſſumat cibum.

Nota ꝙ medicus aut intendit euacuare a capite aut a partib⁹ remotis aut a ꝑtib⁹ vẽtris. Si a capite ⁊ a locis remotis bonũ eſt vt pill'e ſint magis dure: vt lõgiorẽ morã faciãt in ſtõacho: ⁊ ex ↄñti maiorẽ attractionẽ. Si vero vult eũare a partib⁹ vẽtris bonũ eſt. vt pillule dicanť eſſe molliores. ¶Ex quib⁹ ſequunť correlaria. Male faciunt medici dãtes pillulas aureas immediate poſt cibum aut cenam in ſero. ¶Scðm correlariũ non bñ faciunt medici practicantes faciendo reformari pillulas ⁊ dando eas molles in qualibet paſſione.

Eľuaria ſoluẽtia humorẽ cholericũ ſunt el'uariũ de pſilio. de ſucco roſaꝝ. dyaſiniconis: qð etiam eũat materiam cõem. electuariũ de epithi. de thimo ⁊c. Catarticum imperiale quod ponit Nico. oximel laxatiuum quod ponit Meſue.

Circa modũ doſandi iſta el'uaria. nota ꝙ illa el'uaria pñt exhiberi in forma liq̃da diſtẽperãdo ipſa cũ aquis. Alio mõ dando ipſa abſolute nõ diſtẽperata ⁊c. ¶Primus modus eſt magis ↄueniẽs in volẽdo euacuare mãm a partibus ſtomachi ⁊ a partibus ventris. ¶Secundus modus eſt magis cõueniens in euacuando materiam a capite.

Nota ꝙ hora ↄueniens pro exhibitione iſtorum electuariorum eſt hora in qua ſtomachus fuit ieiun⁹: ita tamen ꝙ poſt aſſumptionẽ ſequatur aliq̃s ſomnus prout videtur aſtanti medico.

Nota ꝙ medicus volens diſtẽperare electuarium non debet tranſcendere q̃titatẽ.iij.ℨ. aquaꝝ. iz de ſis magis ↄueniens ſit quantitatis.ʒ.ij.ß.

Nota ꝙ poſt aſſumptionem electuarioꝝ iſtoꝝ opꝫ vt exhibeatur lauatiuum dando brodiũ pulli: aut aquam ordei cum zuccaro in quantitate.ℨ.vj. per quatuor horas poſt aſſumptionẽ. deinde licet ꝑ mediam horam anteꝗ̃ aſſumat cibum.

Quinto nota ꝙ faciẽs aſſumptioneꝫ in ſero el'uarij vtať ante ſuppoſitorijs vel cliſterijs ne retẽtio fecũ habeat ĩpedire oꝑationẽ medicine. ¶Doſis el'uarij de pſilio eſt a.ʒ.iij. vſqꝫ ad.ʒ.v. iz in puero ſufficiens ſit.ʒ.ij. ſm varietatẽ corpoꝝ. ¶Doſis el'uarij de ſucco roſa. eſt a.ʒ.iiij. vſqꝫ ad.v. ¶Doſis dyaſiniconis eſt vſqꝫ ad.ʒ.iiij. ⁊ plus ⁊ minus ſm etatem et complexionem. ¶Doſis electuarij de epithimo eſt vſqꝫ ad.ʒ.v.ß. ſimiliter de thimo. ¶Doſis catartici imperialis eſt a.ʒ.iij. vſqꝫ ad.v. ¶Doſis oximellis laxatiui eſt vſqꝫ ad.ʒ.vj. quas doſes non licet medico regulariter euacuando tranſcendere: variẽtur tamẽ ſm diuerſitatem corporum ⁊c.

¶De medicinis vſualibus euacuantibus flegma. Rubrica.iij.

Sequiť de medicinis vſualib⁹ eũantibus flegma quaꝝ alique ſunt ſimplices aliq̃ cõpoſite: ſimplices ſunt turbit agaricus colloq̃nt. cucumer aſininus: mir abolani kebuli: reubarbarũ: ⁊ hermodactyli: ſal gẽma: eufor. ⁊ eupa. ⁊ huiuſmodi.

De turbit Nota ꝙ medicus nullo mõ dꝫ dare turbit niſi det ipſum correctum cum.ʒʒ. ita ꝙ quãtitas.ʒʒ. ſit ſubdupla ad turbit. ℞. gratia exempli. turbit.℈.ij.ʒʒ.℈.j.

Notandum eſt ꝙ optimum eſt ⁊ ſaluiferum dãdo turbit miſcere aliquam medicinam cordialeꝫ ne ex leſione turbit fiat leſio in corde.

Tertio nota q̃m turbit cõiter mouet dolores vẽtrĩ: ideo laudãt medici ꝙ poſt aſſumptionẽ ipſi⁹ fiãt calefactiones circa vẽtrẽ ⁊ ſtomachũ cũ pãnis calidis non omittendo enema vel ſuppoſitorium.

Quarto nota ꝙ doſis turbit eſt a.ʒ.ſ.vſqꝫ ad.ʒ.ij.licet medici communiter non tranſcendant doſim.ʒ.j.boni ponderis.

De agarico Nota ꝙ agaricus eſt medicina familiaris ſi fuerit correctus.ſi vero non fuerit correctus eſt medicina a medicis excutienda.

Scḋo nota ꝙ hꝫ duplex correctiuū.Primū vocatur oximel ſcilliticū.2ᵐ vocaẗ ſal gēma:3ᵐ correctiuum addo de mēte Sali.vt allegat Meſue.vc3.33.Pro q̄ notate pulchrā regulam: aut medicꝰ exhibet agaricū in forma liq̄dā.aut in forma pillari aut pulueris Si primo mō melius eſt vt corrigatur cū oximelle licet poſſit etiam corrigi cum ſalgemma. Si ſecundo modo et tertio debet corrigi cum ſalgemma: et etiam cum oximelle.

Tertio nota caueat medicus dare agaricū niſi miſceaẗ cū eo aliq̄ medicīa ſtōachalis:qꝛ͂ iducit nauſeā:ꝛ ideo practicātes laudātꝙ aſſumēs agaricum poſt aſſumptionē dꝫ comedere aliquos coriandros confectos ad ꝓhibendum vomitū:aut bucellā panis infuſam in re acetoſa:aut infundetur donec ꝓhibitus fuerit vomitus:quare ſeqtur ꝙ bonū eſt cum agarico miſceri cinamomū.aut gariofilos:aut calamum aromaticum:aut maſticem ꝛ hmōi.Doſis autem huius eſt a.ʒ.j.ſ.ad.ʒ.ij.boni ponderis.

Correctiuū aūt deẗ ſubtriplum ad agaricum hoc modo.℞.gratia exempli agarici electi.ʒ.j.ſalis gēme.℈.j.cinamomi parum.miſce et ſiant pillule vel puluis ꝛc.

Et qꝛ aromatarij cōiter tenēt agaricū ꝑparatū:ið practicantes dicunt.℞.agarici ꝑparati aliq̄ dicunt agarici infuſi:ꝛ in his non eſt drīa:qꝛ dicendo.℞.agarici infuſi eſt dicere.℞.agarici preparati:quare poſſumus vtrūqꝫ intelligere.

Ultimo nota ꝙ agaricus non dꝫ ꝑparari cū oximelle niſi fruſtatim incidatur ꝛ ꝑmittatur ſtare ſaltem per quatuor horas.

De colloquintida primo nota colloquintida nullo modo dꝫ exhiberi ſine ſuo correctiuo:vt qð ſm cōeꝫ ſtilam eſt medicīa ꝯfortatiua ſtōachi:vt.33.cinamomū:garioſilus ꝛ hmōi.verū ꝙ aliq̄ ponunt maſticē eſſe ꝓpriū correctiuū inter cetera.Attñ ſi velitis ſcīētifice dare colloq̄ntidam:qꝛ de ſua proprietate ledit cor olnio optimum eſt:vt cū ea nō ſolū miſceaẗ medicina ſtomachalis:immo etiā cordialis:quam nullo mō omittatis.abſtinendū tñ eſt ab iſta medicina in q̄tum eſt poſſibile:qꝛ͂ eſt medicina q̄ euacuat larā do omīa membra principalia.Si tñ velitis ipſa vti vtamini cum alijs medicinis.

Secūdo nota ꝙ vtūtur ea practicantes dupliꝛ: aut in cliſteri:aut in ſuppoſitorio:ꝛ tūc eſt medicina ſublimis euacuando a capite:quare laudatur in apoplexia ꝛ paraleſi ꝛ ſimilibus.ꝛ hec nullo mō omittēda eſt in cura taliū:ſimiliter laudatur in colica ex fecum retentione.cuius doſis pro cliſteri eſt vſqꝫ ad ʒ.ij.Alio modo vtūtur ea dando per os que debet dari predicto modo.et eius doſis eſt a.ʒ.j.vſqꝫ ad ʒ.j.ſ.ꝛc.

De cucumere aſinino primo nota.Cucumere aſinino vtuntur medici tripliciter:aut vtendo pillulis confectis ꝛ ſucco eius:aut puluere eius:aut eius aqua.

Pro qðᵒ notate ꝙ pille de cucumere aſinino q̄ magiſtrales reperiūt ſunt mirabilis iuuamēti in curādo hydropiſim ꝛ maxie aſcitē.Duc eñ aut tres iſtaruꝫ pillarū pue ctiā maximā q̄titatē aq̄ ꝯtēte in ventre euacuāt:ꝛ vt plurimū vſqꝫ ad mediā ſitulā ex q̄ doſis pillarū eſt vſqꝫ ad.℈.j.¶Alio mō vtunẗ ſucco:ꝛ hoc in cliſteri forti ad diuertēdū mām a locis remotis aut attrahēdo ipm ꝑ nares qꝛ͂ eſt mirabilꝛ medicina in curādo emigraneā:aut dolorē capitis antiquū.hunc tñ modū obſeruando ꝙ patiēs q̄ ſumit ſuccū ꝑ nares dꝫ implere os ſuū aq̄ ne talis medicina trāſeat ad pulmonē ꝛ partes pectoris.quo facto videbis maximā experientiā in curādo mirabilꝛ oēm dolorē frigidum a mā frigida capitis.Laudo tñ ꝙ cū trahitur talis ſuccus ꝑ nares ꝙ cū eo miſceatur ſuccus endiuie:aut acetoſe vt remittaẗ eiꝰ acuitas.verꝫ meliꝰ eſt vti aqua eius q̄ſ ſucco:qꝛ eſt minꝰ periculoſa.doſis aūt ſucci attrahendi ꝑ nares ꝑ vna vice eſt vſqꝫ ad.ʒ.ſ.aque aūt eſt vſqꝫ ad.ʒ.j.

Nota 2ᵒ.ꝙ ille medicine debēt eſſe vltime in paſſionibꝰ capitis lꝫ pillis ſupi aſcriptis poſſetis vti audacter:qꝛ euacuant ſine nocumento.Si ꝟo iſte pille nō eſſent apud vos:componatis pillulas ex ſucco cucumeris ꝛ ex medicina ſtomachali.ita ꝙ medicina ſtomachalis debet eſſe ſubdupla ad quantitatem cucumeris aſinini ſic dicendo.℞.ſucci cucumeris aſinini.ʒ.j.maſticis.ʒ.ſ.ſiant pillule cum ſyrupo de mētha.de quibus exhibeantur patiēti due vel tres ad plus.

De mirabolanis kebulis ꝛ belliricis.ꝛ primo notaꝙ de ꝓprietate mirabolanoꝝ eſt vt inducat amaritudinē oris q̄ durabit notabili tpe niſi corrigaẗ:ꝛ ideo ꝓ ꝯſtanti regula tenēdū eſt ꝙ mirabolani nō debēt dari ſine zuccaro aut ſine paſſulis:vt pꝫ ꝑ Auicē.in plurībꝰ locis.q̄ ſemp ordinādo medicinā de mirabolanis ordinat ipſam cū zuccaro aut cū paſſulis:ꝛ pꝫ maxime prima tertij. de cura ſode a ſtate.ꝛ 14ᵃ tertij.de cura aſcitis.dulcedo eñ zuccari hꝫ remittere acuitatē mirabolanorum:ita ꝙ q̄titas zuccari ſit ſubdupla ad q̄ntitatem mirabolanoꝝ. doſis aūt mirabolanorum kebulorum indorūꝫ datorum in infuſione eſt vſqꝫ ad.ʒ.iij.ſ.

De ſalgēma de quo notate ꝙ non eſt danda medicina ſimplr facta ex ſalgemma:qꝛ͂ induceret excoriationē inteſtinoꝝ ꝛ fortaſſe ſtomachi:bonum tñ eſt vt qñ medicus vult euacuare humorem viſcoſum ꝛ flegmaticū vt cū medicina miſceaẗ aliq̄d ſalis gēme. qꝛ͂ ſalgēma hꝫ ſtimulare virtutem expulſiuā:ideo ſequitur melior euacuatio. Caueat tñ medicus miſcēdo ſal gemmam tranſcendere doſim.ʒ.j.℈.

Nota ſecundo ꝙ lꝫ predicto modo poſſimus vti ſal gemma:melius eſt tñ:ꝛ hic modus dꝫ ſeruari:vt eo vtamur in cliſteri ꝛ in cura febriū a mā frigida ꝛ in diuertendo materiam a locis remotis: et tunc licet

de eo poni in cliſteri vſqȝ ad.ʒ.ij. Aliquando neceſſarium eſt medico facere ſuppoſitorium ex ſolo ſal gemma ſtante maxima ſtipticitate ventris vt in cura colice ⁊ maxime ex retētione fecū. ⁊ tunc erit ſuppoſitoriuȝ mirabile in euacuando materias duras faciatis tñ vt non teneatur longo tempore tale ſuppoſitorium: qꝛ aliquando induceret excoriationem ani ⁊ in extremitate inteſtini recti.

De euforbio ⁊ eupatorio. Nota ꝙ iſte medicine non ſunt vſuales apud medicos niſi in euacuando materias a capite vtēdo euforbio attracto ꝑ nares: ſed in eis duobus debetis ſeruare canones deductos in capitulo de fumoterre.

De hermodactylis Nota primo ꝙ hermodactyli poſſunt exhiberi ſub forma pillulari ⁊ ſub forma pulueris ⁊ vltimo ſub forma ſucci: lȝ medici non vtantur ipſis vltimo modo: ſed communiter primo modo: ⁊ ſecundo vtuntur eis.
Nota ꝙ ſiue demus eos ſub forma pill'ari ſiue ſub forma pulueris dȝ miſceri ⁊ addi ꝓpriū correctiuū qꝛ ꝛ de rōne hermodactyloruȝ eſt. vt primo noceant ſtō generando nauſeam. ſecundo ventoſitatem. tertio qꝛ tarde motionis. ⸿Et ideo ꝓ conſtanti regula ſeruetur iſte modus ꝙ dando iſtam medicinam miſceatur modicum.ʒȝ. aut menthe.
Doſis eius ipm exhibendo ſub forma pill'ari eſt vſqȝ ad.ʒ.j. ⁊ debet exhiberi in mane. doſis aūt pulueris eius eſt vſqȝ ad. ℈.ij. ꝛc.
⸿De medicis ſoluentib⁹ humorē melicū. Rrica. iiij.

Sequitur de ſoluentib⁹ hūorem melicū quorū alique ſunt medicine ſimplices ſicut lapis lazuli lapis armen⁹ epithimum fumus terre ſene ellꝰus niger ⁊ camepitheos. Alie ſūt cōpoſite. vȝ pillule ⁊ electuaria.

De lapide lazuli. Nota ꝙ ipſo vtunt̄ medici dupl'r. vno mō ſub forma pill'ari. alio modo ſub forma pulueris ⁊ qꝛ educit laxando ꝟtutem ⁊ cum dolore: iō neceſſarium eſt vt rectificetur cū aliqua medicina cordiali: vt bugloſſa oſſe de corde cerui corticibus citri ⁊ huiuſmodi. doſis ei⁹ eſt a .ʒ.ſ. vſqȝ ad.ʒ.j. ℈.j. ⁊ hoc ſub forma pulueris: ſub forma autem pillulari eſt vſqȝ ad.ʒ.j. ⁊ debet dari in mane.

De lapide armeno. Notādū ꝙ illa medicina hȝ ꝓrogatiuā in ſoluendo humorē melicū inter ceteras medicinas ⁊ dari pōt vno mō lota. Alio mō nō lota. pꝛio mō lota cū vino ſubtili aut aqua dul. euacuat cū dolore ⁊ faſtidio ⁊ ſine noc⁹: non lota aūt eūat cū dolore ⁊ faſtidio et hmōi. doſis aūt lote eſt vſqȝ ad.ʒ.ij. non lote autem eſt vſqȝ ad.ʒ.j. bonum tñ eſt vt corrigatur cum aliqua medicina cordiali.

De epithimo Nota ꝙ ē mirabilis medicina in ſoluēdo humorem melicum ⁊ cōfert egritudinib⁹ capitis ⁊ epatis apopleſie dolori capitis a tali mā ⁊ oppillatiōi ſplenis. ꝓ quo nota ꝙ tale ſoluit inducendo ſitum inflāmationē dolorē ⁊ ſit tarde motionis: ⁊ iō bonū eſt vt rectificet̄ cū modico piperis ⁊ modico ſalis gēme: ⁊ ⁊ ſufficiat vnū granum vniuſcuiuſqȝ iſtoꝝ: ⁊ detur in mane. doſis autem eius eſt ſub forma pulueris vſqȝ ad.ʒ.iij. in decoctiōe ꝟo vſqȝ ad.ʒ.iiij. in forma pillulari vſqȝ ad.ʒ.j.

De fumoterre de quo ſupꝛius dictum eſt. Nota tñ ꝓ completa doctria ꝙ fumus terre eſt de medicinis bñdictis ſoluentibus humorem melicū: quare euacuat ꝯfortādo: ꝯfortat̄ tñ in operatione dando ipm cuȝ aqua lactis: ⁊ cum decoctione paſſularuȝ: ⁊ cum ſucco abſinthij ⁊ huiuſmodi.

De ſene ſequitur ꝙ ſoluit humorē melicum mundificat cerebrum cor ꝯſeruat ꝟtutem in iuuentute. generat gaudiū rectificat̄ tñ in cōplexione ⁊ in operādo ſi datur cum brodio galline aut carnium aut vino ſubtili aut ſal gē. doſ ei⁹ eſt vſqȝ ad.ʒ.vj.

De elleboro nigro ſequit̄ ꝙ eſt medicia ꝑ antonomaſiā ad cancrū leprā ⁊ ſurditatē. primo nota ꝙ medicus non dȝ dare niſi prius corrigat cum: pipere vel dauco petroſil. aniſo: origano: calamento: aliter euacuaret cum nocumēto. doſis eius eſt vſqȝ ad. ℈.j.ß. in pillulis, in puluere vſqȝ ad.℈.j.

De camedreos fiat vt dictū ē1 cap. de fumoterre. ⸿De electuarijs ſoluētib⁹ humorē melicū. Eluaria ſoluētia humorē melicū ſunt electuariū de epithimo hermetis dyaſene hamech. Nota ꝙ nullum iſtoruȝ electuarioꝝ dȝ dari niſi detur cū aqua reſpiciēte humorē melicū: vt melius actuetur medicina: vtputa cū aqua fumiterre lupulloꝝ. doſis electuarij de epithimo vſqȝ ad.ʒ.vj. doſis dyaſene vſqȝ ad.ʒ.vj. doſis electuarij hamech vſqȝ ad.ʒ.iiij. Rrica. v.

Sequitur de ꝯfectiōib⁹. Nota ꝙ ꝯfectiōes q̄dā ſūt ſimplices ſiue vſuales ⁊ q̄dā magiſtrales.
Uſuales ſunt q̄rum aliq̄ reſpiciunt ſtōm vt aromaticū roſ. dyacinamomū: dyaciminū: dyambra: dyarodō abbatis ⁊ hmōi. quoꝝ doſis ꝓ vnaquaqꝫ vice eſt vſqȝ ad.ʒ.vj. cōis modus practicantium eſt pro vna vice.ʒ.iiij.
⸿De confectionibus magiſtralib⁹. Nota ꝙ differt modus cōficiendi confectiones in forma ſolida ab electuario. Cōfectio aūt vt plurimū fit cū zuccaro ⁊ aq̄s: electuariū aūt fit cum melle ⁊ ſyrupo.
Nota 2° ꝙ quelibet.ʒ. ſpērū req̄rit ſalt̄.℥.ij. zuccari optimi. Exēpli gratia. volo ordinare cōfectionem ſtomachalē in ſtō frigido ſic dicam. ℞. ſpecierū aromatici roſ.ʒ.j. ſpecierum dyacinamomi.ʒ.ß. ecce.ʒ.j.ß. requirit ſaltem.℥.iij. zuccari: ⁊ ſic dicam zuccari optimi.℥.iij. fiat confectio in tabulis vel in morſell' cum aqua menthe melliſſe: ⁊ ſic de alijs aquis ſtomachalibus. Sīlr ſi volo ordinare confectionem cordialem dicaȝ. ℞. ſpecierum electuarij de gēmis.ʒ.j. ſpecierum dyamuſci.ʒ.j.ß. oſſis de corde cerui: margaritarum ꝑforatarum. aā.℈.j. zucca.℥.vj. fiat cōfectio in morſellis cum aqua bugloſſe.

¶Tertio notandũ ꝙ ↄfectionũ quedã ſunt laxatiue ⁊ iſte cõponunt̃ ex medicis laxatiuis: vt dyaturbit: dyaſinicõ. dyacatolicõ. doſis primi eſt a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. vj. Silr̃ ſecundi doſ. ʒ. ij. vſqꝫ ad. iiij.
Nota 4° ꝙ differt mixtura ⁊ eluariũ in hoc ꝙ cõponẽdo mixturã accipiunt̃ cõpoſita in forma ſolida ⁊ ꝓpria in ↄficiẽdo eluaria accipiunt̃ ſpẽs cõfectionũ. exẽpli grã. ¶Exẽplum primi volo ordinare mixturã ad ſedãdũ ſitim dicã. ℞. zuccari roſa. zuccari bugloſſati zuccari boragiati. añ. ℥. j. fiat mixtura cum ſyrupo de agreſta. ¶Aliud eſt ſi vellẽ ordinare eluarium dicerẽ. ℞. ſpecierum ꝛc.
Nota ꝙ hora exhibẽdi ↄfectionẽ ſtomachalem' cordialem ⁊ cerebralem eſt vt exhibeat̃ ꝑ duas horas añ cibũ hoc eſt añ prãdiũ pariter loquor de ↄfectione mãu. vt dyagalãga ⁊ dyamargaritõ ⁊ hmõi.

¶De epithimatibus. ℞ica. vj.

Sequitur de epithimatib⁹ pro q̃ ſcias ꝙ epithima proprie iportãt medicinã cõpoſitã ex aq̃s diſtillatis ⁊ ſpẽb⁹ q̃ mediãte pãno lineo vel laneo applicant̃ mẽbro ifuſo l aq̃s predictis: vtputa ipſi ſtõacho cordi ⁊ hmõi. ⁊ l hoc differt epithima ab embrocatione: qm̃ embrocatio fit ex rebus bullitis in aq̃ ⁊ vino ⁊ nõ ex aqua diſtillata ꝛc.
¶Nota 2° ꝙ lꝫ circa mẽbrũ principale quodlibet poſſit fieri epithima: tñ medici cõiter vtunt̃ duplici epithimate. ſ. epatico ⁊ cordiali: lꝫ idẽ epithima epaticũ poſſit fieri circa renes: ⁊ quodlibet iſtoꝝ appellat̃ epithima alteratiuum ⁊ confortatiuũ.
Nota 3° ꝙ epithima epatis dꝫ fieri cũ aq̃s diſtillatis epaticis ⁊ ſpẽb⁹ reſpiciẽtibus epar vt ſunt ſpẽs triũſandaloꝝ in lapſu calõ: ⁊ ſpẽs dyarodõ ⁊ dyacinamomi in lapſu frido. ¶Epithima aũt cordiale fit cũ aq̃s cordialib⁹ ⁊ ſilr̃ ſpẽb⁹: vt ſunt ſpẽs cordiales tẽperate ſpẽs eluarij de gemmis ⁊ iſta valẽt in quocunqꝫ lapſu ſiue calõ ſiue frido. Ultimo aũt ſpecieb⁹ dyamuſci ⁊ ſpẽbus dyãbre in lapſu valde frigido. Doſis aũt epithimatis q̃tũ ad aquas eſt ab ℥. x. vſqꝫ ad. xij. lꝫ cõiter accipiam⁹. ℥. xij. ipſaꝝ aquarum. Doſis aũt ſpẽrum eſt a. ʒ. j. ß. vſqꝫ ad. ʒ. ij.
Nota quarto ꝙ medicus volẽs ordinare epithimata epis nõ debet omittere modicum aceti puta ab ℥. ß. vſqꝫ ad. ℥. j. rõne facilioris penetrationis. Pariter ſi vult ordiare epit. cordi caueat omittere ne i ea ponat̃ modicũ maluatici aut vini odoriferi aut modicũ croci. practicãtes magis croco q̃ꝫ vino vtunt̃.
Nota 5° ꝙ nihil eſt ꝓſtãti⁹ aut vtilius medico q̃ꝫ facere epit. circa epar vel cor remouẽdo febrẽ tã ꝫmã calida q̃ꝫ frigida. magis tñ in calã feb. iuuant. q̃ tñ epithimata nõ debent fieri niſi in ſtatu vel declinatione eũ ata mã: vt habet̃ prima quarti. de cura ſiticæ. ¶Exẽplũ volo ordinare epit. forti patiẽti febrẽ halericã dicã ſic. ℞. aquaꝝ ꝑſice. endi. ſolatri: ſemperui. ana. ℥. iij. aceti. ℥. ß. ſandal. ʒ. j. ß. miſce. et fiat epith. ita tñ ꝙ vbi aſſumo iſtas. iiij. aquas poſſum j. aut. ij. aſſumere vt placet: rariſſime omittitur aq̃ ro. in vtroqꝫ epithimate. ¶Exẽpluꝫ ſecũdi vt prius volo in lapſu frigido: vt in hydrope dicã. ℞. aquarum eupa. ſene: abſin. añ. ℥. iiij. ſpẽrũ dyaro. abbatis. ʒ. ß. aceti paꝝ miſce ⁊ fiat epithima. ¶Aliq̃ñ tñ qui gloriant̃ in variãdo modũ cõem accipiũt ſimplicia cõponẽtia ſpecies predictas loco illaꝝ ſpecierũ cõpoſitarũ. ¶Exẽpli grã dicendo. ℞. aquarum ꝛc. oſſis de corde cer. marga. hyacinti: auri puri. añ. ℈. j. q̃ tñ ſuperfluum eſt dicere cum illa ſimplicia ingrediant̃ ſpẽs ꝑdictas. Si vero ex inopia nõ poſſent hꝛires ꝑdicte capiant̃ aq̃ ſole cum aceto ⁊ fiat vt ſupra. ¶Nota vltimo ꝙ iſta epithimata non hñt determinatam horam applicationis ex eo q2 ꝑñt applicari qualibet hora immo debent cõtinuari in febrib⁹ acutis ſiue in febre a materia venenoſa: vt peſtilẽtialibus in quibus maxime iuuant.

¶De embrocationibus. ℞ica. vij.

Dro quib⁹ nota ꝙ embrocatio ꝓprie ſitcũ ſpõgia madefacta in decoctione herbaꝝ ex quib⁹ cõponit̃ q̃ applicat̃ mẽbro lapſo ⁊ eſt fortioris operationis q̃ꝫ ſit epithima. qm̃ fortius imprimit aqua decoctionis q̃ꝫ aqua diſtillationis: ſimiliter vinum fortius imprimit.
Nota ꝙ ad hoc ꝙ fiat optima decoctio ſiue in vino ſiue in aqua opꝫ ꝙ tm̃ bulliãt res donec fiat ↄſumptio vſqꝫ ad medietatẽ. Inter aquas aũt eligibilior eſt aqua ciſterne q̃ꝫ aq̃ pluuialis ⁊ fluuialis magis q̃ꝫ pluuialis. ¶Notãdum tñ eſt ꝙ multiplex eſt embrocatio ſicut multiplr̃ faciũt medici circa diuerſa mẽbra. ſi fit circa ſtomachum vocat̃ ſtomachalis. ſi circa epar epatica ꝛc. Differũt etiã ex parte cõponẽtiũ: q2 embrocatio ſtomachalis cõponit̃ ex reb⁹ ſtomachalib⁹ vt ex mẽtha abſinthio: ⁊ lãbruſca ⁊ hmõi capitalis vero fit ex reb⁹ capitalib⁹ vt ex ſaluia: maiorana: betonica: ſtica. ⁊ hmõi. Unũ aduerte ꝙ q̃libet. M. herbe req̃rit lib. ß. aq̃. exẽpli grã volo facere decoctionẽ ſtomachalẽ in lapſu frigido ſic dicã. ℞. folioꝝ lãbru. abſin. ⁊ mẽthe: ⁊ meliſſe añ. M. j. bulliant in lib. iiij. aq̃ donec fiat ↄſumptio medietatis vel tertie partis: deide facta ↄſumptõe medietatis vel tertie ꝑtis madefac ſpõgiã ⁊ applicet̃ loco dolẽti. ¶Et q2 iſte embrocationes cõiter ꝑparant̃ in domibus a mulierib⁹ ꝛc. ⁊ nõ ab aromatarijs hinc eſt ꝙ medici ordinãt ꝙ loco lib. j. aſſumãt mẽſurã vni⁹ phiale. ¶Nota ꝙ lꝫ iſte embrocationes poſſint applicari qualibet hora ↄuenienti⁹ tñ ante cibum applicat̃ embrocatio cordialis ſtomachalis vel capitalis ⁊ alie indifferẽter. ¶5° notandũ ꝙ in ſedãdo dolorem ſiue a mã calã vel frigida embrocationes iuuant maxime reſpectu aliaꝝ medicinaꝝ maxie circa dolores podagricos arteticos ⁊ inteſtinales.

¶De vnguentis. ℞ica. viij.

Nota ꝙ drĩa eſt inter modũ cõponẽdi vnguenta ⁊ empl̃a. q2 vnguẽtũ opꝫ cõponi oĩbus cõponẽtib⁹ redactis ad ſubtilitatẽ: ⁊ ſic reſultat vnguentũ ſubtile. empl̃m aũt deducit̃ ad formã groſſam ex parte cõponentiũ: ⁊ ita pꝫ verificatio cirurgicoꝝ qui appellãt vnguẽtũ ſubtile ⁊ emplm groſſum. ¶2° nota ꝙ ſimplicia cõponẽtia vnguẽtũ debẽt puluerizari ſeorſum anteqꝫ ad formaꝫ vnguenti reducant̃: exẽpli gratia ſi in vnguẽto re-

nali ingrediant̃ ſandali ꝛ bol̃.ar.ſandali debẽt puluerizari ſeorſum: ꝛ ſic bolus ar. ꝛ hoc eſt ſimplicia ſeorſum puluerizari vt cõiter dicũt practicãtes quibus puluerizatis fit vnguẽtũ vt infra. ❡3° nota ꝙ l hoc differt cerotũ ab vnguẽto. cerotũ ei fit ꝛ cõponit̃ cõiter cũ reſina vnguẽtũ ãt cõit̃ cũ modico cere. ❡4° nota ꝙ ſub triplici forma fit vnguẽtũ qðdã molle qðdã mediocre qðdã groſſum: vt vngᵐ qð hꝫ rõnẽ ꝛ formã aliq̃lr cerotie ꝛ iſta hñt ordinẽ adiuicẽ qꝛ pᵐ eſt operationis velocioris ꝙ̃ 2ᵐ: ꝛ 2ᵐ ꝙ̃ 3ᵐ. ❡5° nota. ꝙ medic⁹ volẽs ordinare vnguentũ ſiue molle ſiue mediocre dꝫ mẽſurare ꝙ q̃libet. ℥. olei vel ſucci habeat. ʒ. j. pulueris aut ad plus. ʒ. j. ß. lꝫ vnguẽtũ fiat molle vel magis groſſum ſm maiorẽ vel minorẽ mixtionẽ cere: ita tñ ꝙ medic⁹ ordinando ſi voluerit facere vnguẽtũ molle dicat: ꝛ adde modicũ cere. Si ṽo groſſuꝫ dicã: ꝛ addat̃ tm̃ cere donec reddat̃ ad ſpiſſitudinẽ ꝛ groſſitiẽ quãdã: aut loco cere accipiant̃ gũme: vt armoniacũ ſerapinum ꝛ hmõi. ❡6° nota ꝙ vnguẽtoꝝ qðdã eſt incarnatiuũ vt vnguẽtũ de ſarcocolla. qðdã eſt ꝯſumptiuũ ꝛ vnguentũ apłoꝝ. qðdã alteratiuũ vt infridãs Gal̃. qðdaꝫ corroſiuũ vt vnguẽtũ de litargiro ꝛ hmõi. ❡Ex q̃bus pꝫ mod⁹ ordinãdi vnguẽtũ. p̃mo ponant̃ liq̃da: vt olea aut ſucci: deide ſimplicia ſeu pulueres. exẽpli gr̃a. volo ordinare vnguẽtũ ſtõachale ſic dicã. ℞. oleoꝝ de abſinth. nardi de mẽtha añ. ℥. j. gario. maſti. calami aromatici. añ. ʒ. j. miſce. ꝛ fiat vnguentũ molle cũ modico cere. Si ṽo velitis addere aliquã pigueðinẽ: vt eſt piguedo galline: dicat medic⁹ poſita re.cepta diſſoluta piguedie fiat vnguẽtũ vt ſupra. ❡Ex q̃ pꝫ ſm aliq̃s dr̃ia iter linimẽtũ ꝛ vnguẽtũ. linimẽtũ abſolute ſubtilẽ tꝫ formã. vngᵐ aũt mediã vel groſſam. Sil'r ſi velim⁹ ordinare vnguẽtũ ꝓ renib⁹ qñ renes fuerint lapſi ad caliditatem ſic dicã. ℞. infridantis Gal̃. ℥. j. ß. olei nenuf. olei de ſiſamo an. ℥. ß. ſanda. al. boli ar. ſpod. añ. ʒ. j. fiat vnguentum molle. ❡De hora aũt applicationis vnguentoꝝ nota ꝙ pñt applicari qualibet hora ꝛ quolibet tpe dũmõ inter vnã applicationẽ ꝛ alterã medict tps. iij. horaꝝ hoc ſupaddẽdo ꝙ ipſa applicentur calida ſeu tepida niſi fuerint illa que applicant̃ vu neribus que nullo mõ taliter applicari debẽt et ho. de modo componendi vnguenta.

❡De emplaſtris. Rꝛica. ix.

NOta ꝙ in conficiendo emplaſtra debent ſeruari iſti canones.

❡Prim⁹ eſt ꝙ qñcunq; medicus intẽdit cõponere emplm̃ ex herbis nõ debet eas vllo modo facere puluerizare quemadmodum ex radicibus altee melli. camomil. Sed debent iſte bullire quibus bullitis addatur oleum iuxta intentionem medici. verbigratia. oleum reſolutiuum. ſi medicus intendit reſoluere. oleum infrigidatiuum ſi intendit infrigidare ꝛ ſi. de alijs.

❡Secundus canon. medicus intendens componere emplaſtrum debet proponere et menſurare ſic quod vnicuiq; . M. herbarum correſpondeat. ℥. ß. olei aut alterius liquoris vt butyri pinguedinis vt eſt pinguedo galline adeps porci et huiuſmodi.

❡Tertius canon ꝙ in ordinando emplm̃ debet dicere medicus: bulliant donec veniant ad ſpiſſitudinem ex his fiat emplaſtrũ. verbigratia. volo ordinare emplaſtrũ reſolutiuũ dicam ſic. ℞. floꝝ camomille melli. ſe. aneti: rað. altee añ. M. ß. oleoꝝ camomil. aneti lilio. al. añ. ℥. j. miſce: ꝛ bulliãt ꝛ ex his fiat emplaſtrũ. ❡Quartus canon. qñcunq; medicus intendit operari aliquid mediante emplaſtro dꝫ ſeruare vt ponat̃ emplaſtrũ multũ groſſum. p̃mo tñ incipiendo ab vnguentis: ꝛ ſi nõ proſunt veniamus ad applicationẽ empłi. ❡Quintus canõ. medic⁹ ordinando emplm̃ ex rebus que poſſent puluerizari: vt ſunt gario. cala. aromaticus ꝛ huiuſmodi: nõ debet ex his puluerizatis facere emplaſtrũ: ſed his tãtum contuſis. ❡Sextus ꝛ vltimus canõ in reliquis oĩbus ſeruent̃ canones declarati in cap̃. de cerotis ꝛ vnguentis. et hec ſufficiant de emplaſtris.

❡De cerotis. Rꝛica. x.

NOta ꝙ in conficiendo cerota debemus aduertere ꝙ iſta eſt differentia inter cerotum et vnguentum: qm̃ vnguentum fit cum cera ꝛ cerotum cum reſina: ꝛ ideo practicantes in fine cũ ordinant vnguenta dicunt cere quantum ſufficit fiat vnguentũ. in fine aũt ceroti dicunt. fiat cerotũ cum reſina: ideo qꝛ cũ cera nõ duceretur cerotũ ad formam denſam ꝛ ſolidã. ❡Secundo nota ꝙ ſicut in conficiẽdo vnguentũ quelibet. ʒ. pulueris requirit ſaltẽ. ℥. j. olei aut alterius liquoris: ita etiã dꝫ ſeruari in ꝯficiẽdo cerotũ. Exẽpli gratia. ſic dicaꝫ. ℞. olei citonioꝝ olei de mẽta añ. ℥. j. gaꝝ. maſt. añ. ʒ. j. fiat cerotũ cũ reſina. ❡3° nota ꝙ cerotũ quoddã eſt ſtomachale qðdã epaticũ: qðdã cerebrale: qðdã ſpleneticũ: quoddã mřicale qꝛ differũt ex parte mẽbrorũ q̃b⁹ applicant̃. vñ cerotuꝫ ſtomachale dꝫ eſſe ad formã ſcuti. cerebrale vt plurimũ ad formã rotũdã epaticum ad formã lunarẽ. ſpleneticũ ꝛ matricale ad formã quadratã. ❡4° nota ꝙ in ordinãdo iſta hñt ordinẽ adinuicẽ. ſ. vnguentũ cerotũ ꝛ emplm̃. fortioris operationis eſt cerotũ ꝙ̃ vnguẽtuꝫ: ꝛ adhuc fortioris operationis eſt emplm̃: ſꝫ egrotãtib⁹ min⁹ tedioſum. primo ergo medici ſapiẽtes dñt incipere ab vnguẽto. ꝛ ſi illud nõ ſufficit deſcẽdat ad cerotũ. ꝛ adhuc forti⁹ deſcẽdat ad emplm̃: ſꝫ in paſſionib⁹ ſtomachi mirabilr operat̃ cerotũ inter cetera medicamina. ❡Multo notandũ ꝙ medicine puluerizande pro vnguento debent ſubtilius puluerizari ꝙ̃ pro ceroto. ideo practicantes dicunt in fine vnguẽti puluerizanda puluerizent̃ ſubtiliſſime: in fine aũt ceroti non. Doſis aũt ceroti non eſt limitata ex eo qꝛ magnificat̃ ꝛ minorat̃ ſm quantitatem quam voluerint medici ꝛc. Differunt etiã cerota ſm praſcripta ex pte cõponẽtiũ: qm̃ cerotũ ſtomachale componit̃ ex rebus ſtomachalibus: ꝛ ſic de alijs.

❡De cliſteriis. Rꝛica. xi.

NOta ꝙ cliſterioꝝ qðdã eſt cõe vt factũ ex herbis cõibus ſeu decoctiõe eaꝝ vt blitꝫ mercurial' malue: viole hmõi. vl' alr cliſtẽ cõe qð fit ex brodio pulli carnũ ꝛ hmõi. Qðdã aũt artificiale: vt

ꝯpoſitū ex medicinis ad ꝓpoſitū ſeruiētib⁹. ¶ 2° no
ta ꝙ medicinarū q̄ ponuntur in cliſterijs aliq̄ ſunt
ſimplices ⁊ aliq̄ compoſite. Simplices ſunt vt tur=
bit: ſal gēma: collo q̄n. aga. Doſis autē primi eſt. ʒ. ij.
Doſis ſecūdi eſt vſq; ad. ʒ. j. Doſis tertij eſt vſq; ad
ʒ. ß. Doſis q̄rti ē vſq; ad. ʒ. ij. Medicine cōpoſite ſunt
ſicut electuariū dyaſiniconis iera pigra: ieralogo=
dion: electuariū de baccis lauri: bñdicta: liontripō
caſſiaſ. electuariū dyaſene. Doſis primi eſt vſq; ad
℥. j. Doſis ſecundi eſt vſq; ad. ʒ. vj. Doſis tertij eſt vſ
q; ad. ℥. ß. Doſis quarti eſt vſq; ad. ʒ. v. Doſis q̄nti
eſt vſq; ad. ℥. j. ß. Doſis ſexti eſt vſq; ad. ʒ. vj. Doſis
ſeptimi eſt vſq; ad. ℥. j. ß. Doſis octaui eſt vſq; ad. ℥.
ij. ⁊ ex hoc p; q̄d ſit cliſtere lenitiuū ⁊ cliſtere forte.
¶ Tertio nota ꝙ in caſu neceſſitatis pōt fieri cliſte=
re nutritiuum vt cliſtere factum ex brodio caponis
aut galline vt tꝫ Cōciliator differentia illa. Utrum
ſubmiſſa per anum poſſint nutrire ⁊ maxime in ica=
ſu ſtante maxima neceſſitate ex parte virtutis attra
ctiue membrorum. ¶ Quarto nota ꝙ cliſtere ſemꝑ
debet precedere exhibitionem medicine et maxime
medicine fortis vt ſi in mane debet exhiberi medici
na in ſero exhibeatur cliſtere vel loco cliſteris exhi=
beatur ſuppoſitorium.

¶ De trociſcis ſequitur. Rrica. xij.

PRo quorum notitia nota ꝙ dr̄ia eſt
inter pillas ⁊ trociſ. ex parte fi=
gure. Pillule eñ fiunt ſub forma rotun
da deglutibili. Trociſci vero fiunt ſub
forma rotunda compreſſa in medio: vt
p;. ¶ Secundo differūt ex pte operationis: q̄m oēs
pille aut leniūt ventrē aut laxant. Trociſci aūt mul
totiēs nō operant̄ aliq̄d iſtoꝝ. vt p; de trociſcis dya
rodon q̄ ponuntur a Nico. ⁊ Meſ. valde conuenien
tes ad remouēdū oppilationē ſequentē vnā quā ꝙ
febrē rectificando totalē ꝯplexionē ⁊ maxime in fe=
brib⁹ a mā frigida: ⁊ iō medicus dare dꝫ tales troci
ſcos in declinatione taliū febriū. q̄m mirabiliſſime
conferūt in remouendo debilitatē toti⁹ ⁊ in aperien
do oppillationes ſi que fuerint: ⁊ in ſubtiliādo ma=
teriam frigidā ⁊ groſſam in quo ꝯſiſtit modus dige
rendi talē materiam. Iſta ſumuntur de mente prin
cipis de cura ſciatice in fine. ¶ 3° differunt ex pte tē=
poris req̄ſiti ꝑ exhibitione. Pille eñ exhibent̄ in de=
terminato tpe: ita ꝙ in mane ⁊ in ſero tñ iuxta cōēꝫ
modū practicantiū regulariter operantium. Troci
ſci aūt poſſunt exhiberi qualibet hora īdifferēter: lꝫ
etiam melius ſit in mane: opant̄ eñ conuenientius.
¶ Quarto differunt: q2 trociſci non ſunt ita abomi=
nabiles guſtui ſicut pillule: lꝫ poſſint fieri ita parui
ꝙ poſſint deglutiri dato ꝙ hoc non eſſet in vſu.
¶ Nota 2° ꝙ medicus non dꝫ dare medicinā ſub il
la forma trociſcoꝝ: talis eñ forma eſt inepta ad de
glutitionem: ſed medic⁹ volēs dare trociſcos debet
eos dare aut cōponendo ex his pillas aut ꝯfectiōes
aut electuaria aut decoctiōes ſm ꝙ meli⁹ videbitur
medico. ¶ Aduertendum tñ ꝙ medicus volēs dare
trociſcos habita intētione ad caput meli⁹ eſt eos ex
hibere ſub forma pillulari q̄ ſub alia forma.
Tertio nota ꝙ trociſcoꝝ q̄dā ſunt apitiui: q̄dā ꝯfor
tatiui: q̄dā aliqualiter ſolutiui. trociſci apitiui ſunt
trociſci de reubar. trociſci de berberis troc. de ſpo=
dio troci. de eupatorio troc. de lacca troc. de mirab.
troc. de ieralogodion troc. de epithimo. oēs iſti ſunt
aperitiui quorum aliq̄ reſpiciūt mām calidam aliq̄
frigidam. Nulla eſt eñ oppillatio proueniens a mā
groſſa ita viſcoſa frigida q̄ nō poſſint remoueri ꝑ al
terum iſtoꝝ. vꝫ ꝑ trociſcos de mira. aut de lacca ⁊c.
quare in retentione mēſtruorū antiq̄ſſima mirabi
liter cōmendantur trociſ. de mira. aliq̄ confortatiui
vt trociſ. de abſin. de mentha.
Quarto nota ꝙ ex ol medicina q̄ poteſt puluerizari
poſſunt cōponi trociſci doſando medicinas cōponē
tes ſm intētionē medici: ita ꝙ ſi maior eſt intētio ad
caput q̄ ad ſtomachū plus ſumat̄ de medicina ca=
pitali q̄ ſtomachali: ex q̄ p; ꝙ poſſent formari tro=
ci. ſtomachales ex medicinis ſtomaticis ⁊ capitales
ex reſpiciētib⁹ caput: ⁊ cordiales ex cordialib⁹. ⁊ ita
diſcurrendo ꝑ oīa membra corporis humani. exēpli
gr̄a. volo cōponere trociſcos ſtomachales ſic dicaꝫ.
℞. maſtice cinamomi electi gariofi. coriandrorum
ꝑparatoꝝ calami aromatici. añ. ʒ. ß. fiāt trociſci cū
ſyrupo de mentha aut cū aliqua aq̄ ſm intentionē
medici dūmō pondus trociſci vni⁹ non excedat. ʒ. ß.
poſſum etiā cōponere trociſcos ex succis: lꝫ iſte mo=
dus non ſit in vſu: q2 trociſci requirunt formaꝫ aut
ſubſtantiam denſam.
Quinto nota ꝙ medic⁹ pōt plus exhibere de troci=
ſcis q̄ de pillulis: q̄m afferunt debilitatē ipſi virtuti q̄
cūq; ſint ſiue lenitiue ſiue laxatiue. trociſci aūt nō: ⁊
ideo trociſcoꝝ doſis ꝑter trociſcos opiatos eſt a. ʒ. j.
ß. vſq; ad. ʒ. ij. lꝫ ſit melius non tranſcēdere. ʒ. j. ne ex
q̄ntitate afferatur tedium aſſumenti. ¶ Trociſci au
tem aperitiui non debent exhiberi vltra q̄ntitatem
j. ℈. ʒ. ß. addendo ꝙ medicina ſub forma trociſcorū
ſeruatur longiori tempore q̄ ſub forma pillulari et
ſic patet de trociſcis ⁊c.

¶ Sequitur de rob. Rrica. xiij.

NOta primo dr̄iaꝫ inter ſyru
pum ⁊ rob: ſyru
pus eñ fit ex decoctione medicinaꝝ ſim
plicū addito: melle vel zuccaro: vt decla
ratū ē de mō ordinādi ſyrupū magiſtra
le. rob aūt dr̄ eē ſucc⁹ herbaꝝ iſpiſſat⁹ q̄ pōt dari cū
medicinali aliq̄ aut cū aq̄ ſimplici aut brodio ⁊ cete
ris hmōi ſm intentionē diuerſam medici. ¶ Rob au
tem multiplex eſt. q̄dā eſt rob de ribes ⁊ eſt ſuccus
de ribes inſpiſſat⁹: q̄dā eſt rob de pomis ⁊ ſucc⁹ de
pomis inſpiſſat⁹. ¶ Modus aūt cōponēdi rob eſt ta
lis. ℞. pomoꝝ lib. x. fiat ſucc⁹ ⁊ ponatur in vaſe ad
ſolē bene obturato donec exiccetur ⁊ pingueſcat: de
inde exhibeas cū aqua aut alio: vt ſupra dummo=
do medicus nō tranſcendat q̄ntitatem. ℥. ij.
Nota 2° ꝙ in materia groſſa puta flatica ⁊ melā=
cholica fortioris operationis eſt rob q̄ ſyrupus: p;
nam fortior eſt operatio in ſucco q̄ in decoctione. er
go ⁊c. conſequentia tenet. et aſſumptum patet. nam
in decoctione exalant partes ſubtiles. in ſucco au=
tem remanent. in materia autem calida preſtantior
eſt ſyrupus q̄ rob.

Nota 3° ꝙ ſicut ſyrupus magiſtralis cōponitur ex decoctione pluriū medicinaꝝ ſimpliciū quarū vna reſpiciat vnū mēbrū: ⁊ alia aliud: ita medicus pōt cōponere rob magiſtrale ex plurib⁹ ſuccis. Ubi grā volo cōponere rob ꝯfortatiuū ſtōachi ⁊ reſolutiuū veꝫ toſſitatiuū alteratiuū male cōplonis calide: capiam ſuccū de pomis ⁊ ſuccū de granatis ⁊ iſti ponentur ad ſolē donec exiccēt: ex his eñ reſultabit vna medicina ꝯfortatiua ⁊ alteratiua qm̄ vnū ſumet in maiori doſi: ⁊ alterū in breuiori. nā ſi maior ē intētio ad ꝯfortādū ꝗ̄ ad alterandū plus ſumet de ſucco pomorum ꝗ̄ de ſucco granatoꝝ ⁊ econtra.

Nota 4° ꝙ ꝓpter illas intētiōes ꝓpter ꝗs exhibentur ſyrupi. poſſunt etiā dari rob: ⁊ ea hora ⁊ eodē tēpore. Rob eñ ipſoꝝ quoddā ē infrigidatiuū: quoddā ſubtiliatiuū: quoddā igroſſatiuū: quoddā capitale: qđdā ſtomachale. ⁊ hoc ſꝫ diuerſas ꝟtutes medicinarū quarū ſucci cōponunt. ¶ Rob aūt magis abhorrent ꝗ̄ ſyrupi ꝓpter eoꝝ ſpiſſitudinē ꝗre ꝯſulo vt pueris ⁊ corporibus delicatis magis exhibeātur ſyrupi ꝗ̄ rob: quoniam ſuauiores ſunt aſſumētibus. hoc autem ſerua in omnibus preterꝗ̄ in gargariſmis: in ꝗbus magis laudatur rob ꝗ̄ ſyrupus: quoniā fortioris eſt virtutis ad attrahēdum ſubtiliandum: quare ⁊c.

¶ Explicit tractatus de doſatione medicinarū.

¶ Uiri preclariſſimi Bartholomei de Montagnana Antidota feliciter incipiunt.

¶ De vnguentis. Cap. j.

VNguētum de corticib⁹ caſtanearū ſic fit. ℞. olei de maſtice lib. j. olei myrtini cidonioꝝ. añ. lib. ß. maſticis acatie ſang. dra. añ. ʒ. j. ß. coral. rub. ʒ. j. karabe terre ſigilla. añ. ʒ. j. corticū caſtanearum ſcorie ferri preparate añ. ʒ. ij. ß. boliar. balauſtiarū thuris. añ. ʒ. ß. reſine. ʒ. j. cere. q. ſ. ⁊ fiat vnguentum qđ principaliter valet in immoderatis fluxibus mēſtruorum applicatum partibus alchatim. i. partibus femoralibus ⁊ partibus interioribus coxarum In diſſinteria autem vngatur totus venter ter aut quater in die.

Unguentū egyptiacū valet in vulnerib⁹ ⁊ vlceribus abſtergit ⁊ mūdificat ſolenniter. ℞. aceti lib. ß. viridis eris. ʒ. iij. mellis roſacei. ʒ. vj. bulliant ſimul: et fiat vnguentum molle.

Unguentū ſomniferū. ℞. populeonis. ʒ. j. olei violo. ʒ. ß. iuſquiami corticum mādragore. añ. ʒ. ß. croci. ʒ. ß. fiat vnguentum quo inungantur tempora ⁊ nares pulſus brachiorum ⁊ ſuper caniculam pedis. valet eñ in extremis vigilijs.

Unguentum de altea cum gūmis. ℞. radicum maluauiſci libr. ij. ſeminis lini fenugreci. ana. libr. j. cepe ſquille. ʒ. j. ß. Radices bene abluantur ⁊ ſemina bene piſtentur et ponantur in lib. iiij. aque ⁊ dimittantur per dies octo: poſtea bulliant: ⁊ cum inceperint mucillaginem facere ponantur in ſacculo et exprimantur fortiter. poſtea accipe libras. iiij. olei ⁊ cere noue lib. j. ⁊ addantur galbani. ʒ. ij. gummi hedere. ʒ. ij. ⁊ reſeruetur.

Unguentum ad emorroidas. ℞. pinguedinis anatis pinguedinis galline. añ. ʒ. j. olei ro. ʒ. ij. cere. q. ſ. et dimittatur infrigidari. poſtea addatur vitellus vnius oui ⁊ addatur poſtea opij thebaici. ʒ. j. croci. et. ʒ. ß. fiat vnguentum: ſedat enim dololorem ⁊ remouet durities eorum.

Unguentum aliud ad idem. ℞. boli ar. gummi arabi. maſticis ſanguinis drag. ana. ʒ. iij. myrre balauſtiarum roſarum rubearum. ana. ʒ. iij. hec omnia puluerizentur ⁊ per pannum cribellent. deinde addatur butyri. ʒ. j. olei roſarum. ʒ. iij. ſucci foliorum porrorum. ʒ. iij. ſucci philipendule. ʒ. iiij. liquefiat ad ignem et fiat vnguentum quod facit detumeſcere emorroidas: mitigat enim dolores et exiccat et conſolidat eas quando inciduntur. Et valet in ſaſſuris ani poſitum ſuper eas tepidum conditum cum petia.

Unguentum pro ſplene. ℞. olei de capparibus. ʒ. iij. olei de ſiſamo. ʒ. j. ß. ſcolopēdrie corticum de capparib⁹ endiuie ſcariole lactuce. añ. ʒ. ß ſeminis agni caſti. ʒ. j. cere quantum ſufficit: ⁊ fiat vnguentū molle ⁊ aſpergatur modico aceti. Ualet enim ad malaꝫ complexionem calidam et frigidam: remouet duritiem ſplenis ⁊ frangit ventoſitatem eius ⁊ diſſoluit apoſtemata in ipſo.

Unguentū ꝑ epate. ℞. olei roſarum olei de nenufare de ſpica. añ. ʒ. ß. ro. ſpodij. añ. ʒ. ij. ſandaloruꝫ amborum ſeminis plantaginis ſeminis portulace. añ. ʒ. j. ſpice eupatorij. ana. ʒ. ij. maſticis. ℈. ij. cere. q. ſ. fiat vnguentum. Remouet eñ malaꝫ complexionē calidam exiſtentem in epate.

Unguentum pro vermibus. ℞. abſinthij lupinoruꝫ ſileris montani cimini ana. ʒ. ß. nigelle centauree minoris doronici cornu cerui vſti myrre añ. ʒ. ß. aloes. ſuccotrini. ʒ. j. ß. agarici. ʒ. j. ſucci arancioꝝum. ʒ. ij. olei de abſinthio olei amigdalaruꝫ amararum. añ. ʒ. iiij. olei de medullis perſicoruꝫ. ʒ. iiij. cere. ʒ. ij. diſſoluantur omnia ⁊ incorporentur cū ſucco aranciorūꝫ: ⁊ addatur fel vnius tauri in fine: coquatur ſuccus cum felle fiat vnguentum: quo vngatur tota regio ſtomachi: ⁊ circa vmbilicum ⁊ in ſpina ex oppoſito ſtomachi: hoc emplaſtrum frangit lapidē potenter in renibus ⁊ veſica.

¶ Unguentū de mucillaginib⁹. ℞. mucillaginis fenugreci ſeminis lini altee. añ. lib. ß. coquant̄ oīa donec inſpiſſent̄: ⁊ quando coquit̄ ſupaſpgat̄ cum aceto: deinde ſumatur lib. ß. merdaſengi: ⁊ coquatur in lib. j. olei ſiſamini lento igne: deinde ꝓijciatur ſuper ipſum mucillago ⁊ proijciatur ſuper marmore ⁊ malaxetur cum manu: ⁊ fiat vnguentum mollificatiuū et lenitiuum.

Unguentum apoſtolorum. ℞. cere albe reſine pini. añ. ʒ. viij. oppoponacis mucis floris eris. añ. ʒ. ij. armoniaci. ʒ. viij. ariſtolo. longe thuris maſculi bdelij myrre galbani. añ. ʒ. iiij. litargiri. ʒ. ix. infundat̄ bdellium in aceto ⁊ coquatur in lib. iij. olei communis: ⁊ fiat vnguentum.

Unguētū ad pruritū. ℞. terbētine lote lib. j. ſulfuris ʒ. iiij. fuliginis furni. ſalis. añ. ʒ. ß. fiat vnguentum.

Unguentum

Unguentū ꝑ tynea. ℞.gallarū.℥.iiij.granoꝝ catapucie.ʒ.ij.ſalis armoniaci fuliginis furni amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ eris vſti celidōie litargiri radicū ariſt.rotūde roſaꝝ folioꝝ ficus radicū cāne ſicce floꝝ eris aluminis pulueris corticū auellanarū cōbuſtaꝝ olibani aā.ʒ.j.ß.ſulfuris viui.ʒ.iij.ariſtol.lōge auripig.aā.ʒ.ij.fiat vnguētū cū aceto.

Unguentū ꝑ ſtomacho ⁊ eſt vnguentū glutinoſum ℞.olei citonioꝝ olei de ſpica olei de maſtice.aā.℥.ij.ß.ſtoracis calamite ſquināti ciperi coralloꝝ āboꝝ roſaꝝ maſticis.aā.ʒ.ij.gariofilorum lambruſce.aā.ʒ.j.cere ⁊ reſine.aā.q̄ꝛtum ſufficit.eſt enim cōfortatiuum ſtomachi ⁊ conſtrictiuum vomitus ⁊ reprimit malitiam humidi ſtomachi.

Unguētū d̄ aloe. ℞.picis naualis reſine pini.aā.℥.ij.colophōie.℥.j.ß.thuriſ maſticis.aā.ʒ.ij.aloes.℥.j.ß.lardōis porci colati.℥.j.olei de kerua olei de maſtice.aā.℥.ij.aloes.ʒ.j.ß.cereviridis.q.ſ.⁊ fiat vnguētum.valet eñ ad apoſtemationē corruptiuam ſtomachi:⁊ eſt etiam optimum ad tyneam.

Unguentū ꝑ ano cācreno. ℞. vnguēti de ceruſa li.j.plumbi vſti.℥.ß.thuris myrre.aā.ʒ.ij.litargiri diſpumati.℥.j.ß.incorporenť in mortario vltima cōtritione.valet enim cācrenoſis vlcerib⁹ ⁊ oſtracoſis herisſipillatis ⁊ oībus depēdētib⁹ ab hūoribus acutis corroſiuis ⁊ corruptiuis venenoſis.

Unguētū de reſina cū gumma elemi.℞.reſine pini albe.ʒ.x.aloes ſubtiliſſime puluerizati.℥.j.oli ro.cere.aā.q̄ꝛtū ſufficit:⁊ ponanť ad ignē ⁊ bulliant lēto igne:⁊ in fine cū infrigidatum fuerit poſt adde gūmi elemi.℥.j.⁊ fiat vnguentū bñ tenax.hoc eñ valet ꝯtuſioni:⁊ eſt capitale extrahit materias a ꝓfundo cerebri.Ideo valet in fractura cranei rimulati digerendo materias ⁊ ſedando dolores.

Linimentū de plūbo:hoc linimentū de plumbo valet in excoriationib⁹ ⁊ inflāmationib⁹ mēbrorum et in vlceribus fraudulētis corroſiuis ⁊ ambulatiuis ⁊ in antiq̄s cancrenis cruriū ⁊ aliaꝝ partiū.℞.plūbi vſti.℥.ij.litargiri.℥.j.ceruſe lote:aceti.aā.℥.ß.olei roſ.℥.iij.mellis roſ.℥.j.vitelloꝝ ouorū numero.iij.myrre.℥.ß.cere quantum ſufficit.

Unguentum vſuale pro ſtomacho.℞.oleorum maſticini myrtini nardini citonioꝝ.aā.lib.ß.olei de abſinthio.℥.iij.pulueris maſticis gariofilorum nucis muſcate lambruſce menthe myrtillorum.ana.℥.ß.abſinthij roſ.corallorum amborū ana.ʒ.ij.cere parum:⁊ fiat vnguentum molle.

Unguentū digeſtiuū.℞.terbentine lote cum vino montano tribus vicibus lib.ß.vitellos ouoꝝ numero.iij.farine ordei.℥.ß.croci.℈.ß.miſce ⁊ fiat vnguētum quod valet in vulnerib⁹ ſimplicib⁹ ⁊ cōpoſitis ſedando dolorē in partibus neruoſis.digerit materias mūdificat eas ⁊ regenerat carnem.

Unguentum pectorale.℞.pinguedinis anatis galline.ana.℥.j.ß.butyri recentis.℥.j.croci.ʒ.j.olei viol.℥.ij.cere al.℥.vij.fiat vnguentum molle:qđ poſtea lauetur.ij.vicibus cū aqua ordei tepida ⁊ facilitat ſputum ⁊ valet ad pluriſim ⁊ dolores pectoris.

Unguentū ad mollificandum ſcliroſ.℞.olei de ſiſamo amigdalarum dul.ana.℥.iiij.butyri medulle cruris bouis.ana.℥.iij.pinguedinis anatis galline ana.℥.j.cere al.℥.ij.fiat vnguentum quod eſt ſublime in ſpatibus melicis ⁊ alijs duritiebus mollificatiuum neruorum:⁊ iuncturarum.Et ſi volueris facere magis ſedatiuum tunc adde eis vitellos ouorum numero.iij.croci.ʒ.j.Et ſi volueris ipm vltimate penetratiuū facere reſolutiuū:ac etiā mollificatiuum:tunc adde bdelij ſubalbidi armoniaci diſſolutorum cum aceto albo acuto ana.℥.j.

Unguentū denudatiuū piloꝝ.℞.calcis viue.℥.iiij.auripigmenti.ʒ.ij.lixiuij lib.j.bulliant vſq; ad conſumptionē medietatis:poſtea inunge locum quem vis ⁊ dimitte exiccari:poſtea frica bene cū pāno crudo ⁊ arido:et cadent pili.

Unguentum prohibens originem pilorum.Primo ipſos bene euellere facias cum filo.deinde ponas iſtud fortius vnguentum prohibitiuū originis pilorum.℞.auripigmenti.ʒ.j.hypoquiſtidos gallarū perforatarum terre ſigillate.ana.ʒ.iij.ſcorie ferri.ʒ.iij.cineris ſtipitum caulium.cineris oſtracoꝝ cōbuſtorū.ana.℥.j.olei de myrto lib.j.cere albe.℥.iij.aceti nigri acris nō acuti.℥.j.Et ſi vis facere magis ꝓhibitiuū ortus pilorū bulliant ſimul in lib.j.ſucci cicute vſq; dum conſumatur ſuccus.

Unguentū anodinū ad renes.℞.olei de violis citrinis lib.j.amigdalaꝝ dulcium oleū de ſiſamo ana.ʒ.vj.butyri recentis.℥.iiij.croci.ʒ.ij.cere al.lib.ß.aneti.ʒ.ij.pinguedinis anatis.ʒ.ij.fiat vnguentū molle in cuius fine addanť vitelli ouorū numero.iij.hoc vnguentum ſedat dolorem renum ⁊ membrorū neruoſorum et in quacunq; parte corporis et maxime pectoris.

Unguentū digeſtiuum cuiuſlibet vlceris.℞.olei roſarū.℥.j.ß.terbentine lote.℥.ij.farine ordei.q.ſ.addať mellis roſati.℥.ß.vitelli ouoꝝ numero.ij.myrre ℥.ß.miſce ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum ad flegma ſalſum ⁊ antiquas ſcabies ⁊ lepram.℞.fuliginis furni.℥.ij.litargiri.℥.j.olibani.ʒ.iij.maſticis.ʒ.v.olei de iunipero de frumento ana.℥.iiij.cere citrine.℥.ij.piſtentur per ſe oēs medicine ⁊ incorporenť cum.℥.ij.olei violarum:aut cum pauco olei ſuprascripti diſtemperentur ⁊ addatur poſtea litargirum deinde maſtix ⁊ olibanū cum piſtello ſemper agitando paulatim ⁊ addatur vltimo acetum cum aqua roſarum:⁊ cum inceperit inſpiſſari addať acetum ⁊ oleū ⁊ tandiu agitentur donec fiat liquidū:deinde diſſoluantur ⁊ coquanť ſimul oleum ⁊ cera:⁊ cum infrigidari ceperit addanť pulueres alij ⁊ aſpergatur modico aceti albi acuti:⁊ in fine bulliat totum cum lib.ß.ſucci iari.ideſt dragunteę vſq; ad conſumptionem ſucci.

Unguentum fuſcum nigrū ad vulnus quod attrahit ⁊ attrahendo mundificat ⁊ ſanat.℞.olei viol.lib.j.ß.cere.℥.iiij.colophonie.℥.ij.aluminis ſciſſi.℥.j.ß.picis naualis colate ſerapini gūmi arabici.ana.℥.ij.maſticis galbani armoniaci bdelij opoponacis olibani terbētine.aā.℥.j.ß.Cōficiatur ſicut oleū violaceū ponatur ſuper ignem ⁊ bulliat cum cera vſq; ad bonam incorporationem:poſtea ponať colophonia et pix naualis ⁊ gummi arabicū ⁊ ſerapi-

mm

num. vltimo ponantur reliqua.

Unguentum pro neruis valens rigoribus ⁊ frigoribus in principio febris euenientibus. Confert enim doloribus neruorum coxarum ⁊ ſpaſmorum remouens durities ⁊ tenſiones remanentes in iuncturis poſt earum ꝯpationes ⁊ diſſolutionem vel fracturã. ℞. olei de ſpica de croco de piretro. añ. ℥. i. ß. caſtorei armoniaci ſerapini pinguedinis taſſi vrſi. añ. ʒ. vi. medulle cruris vacce. ℥. i. cere. q. ſ. aſpergat̃ cum aceto ſquillitico. Et ſi vis facere ipm exiccatiuũ magis ⁊ reſolutiuum adde piretri euforbij caſtorei coſti. añ. ℥. ß. nitri. ʒ. i. fiat vnguentum.

Unguentum ſomniferum. ℞. olei de nenufare olei violarum. añ. ℥. i. olei de ſeminibus lactuce ⁊ foliorum cucurbite ana. ℥. ij. cere al. ℥. i. ß. croci ſe. aneti. ana. ʒ. i. corticũ mãdragore iuſquiami. añ. ℈. ij. opij gra. viij. fiat vnguentũ molle poſtea bulliat i. ℥. iij. ſucci portulace vſq₃ ad conſumptionẽ ipſius.

Unguentum ſomniferum completum quo vngantur tempora nares pulſus brachiorum et cauicule pedum ad vigilias extremas. ℞. populeonis. ℥. i. violarum. ℥. i. ß. ſe. iuſquiami corticum mandragore. añ. ʒ. i. opij. gra. vj. croci. ʒ. ß. aceti parum. fiat vnguentum molle.

Unguentum pectorale temperatũ. ℞. olei amigdalarum dulciũ ſiſamini violarũ añ. ʒ. vj. pinguedinis galline butyri. añ. ʒ. iij. croci. ℈. i. fiat vnguentum ⁊ lauetur bis cum aqua viol. cere albe paruin fiat vnguentum molle.

Unguentum caputpurgium de quo parum imponatur naribus ⁊ purgat. ℞. olei violarum oculi de croco. añ. ʒ. iij. ireos piperis longi euforbij. añ. gra. ij. cere. q. ſ. fiat vnguentum. Et modus operationis eius eſt vt accipiatur ex eo ꝗtitas grani ſurgi vel fabe ⁊ confricentur ex eo nares cum vadis dormitũ ⁊ poſt purgationem.

Unguentũ de corticibus caſtanearũ. Hoc vnguentum eſt aliud ꝙ ſuperius ſcriptũ: ⁊ confert mẽbris laxatis ⁊ mollificatis. ⁊ valet omni fluxui vẽtris vngendo ventrẽ ex eo diligenter ⁊ ſtringit ſanguinem vndecunq₃ manantẽ ſi ex eo actu frigido mẽbra copioſe vngantur. ℞. olei myrtini. ℥. i. ß. olei vulpini. ℥. i. ß. olei de maſtice. ℥. ij. maſticis ſandarace ſan. dra. coral. ru. añ. ʒ. i. karabe terre ſigillate corticum interiorum caſtanearum. añ. ʒ. ij. ſcorie ferri in aceto infuſe per vnam diem. ʒ. i. ß. ⁊ in fine coquat̃ ſcoria ferri vſq₃ ad conſumptionem aceti. ʒ. iij. cere. ℥. vj. fiat vnguentum.

Unguentũ ad ſcabiẽ. ℞. aſſungie porcine. ℥. v. olei laurini. ℥. ij. argenti viui mortificati cũ ſaliua thuris al. maſticis. añ. ʒ. ij. ſalis cõis. ℥. iiij. ſucci plantaginis fumiterre. añ. ℥. iij. fiat vnguentũ ⁊ in fine eius addatur auripigmenti. ℈. ij.

Unguentũ ꝯtra tyneã ⁊ volaticã ⁊ oẽm defedationem cutis ꝓuenientẽ a flegmate ſalſo vel melia genita ex aduſtione flegmatis vel ſanguinis. ℞. olei roſ. ℥. i. aceti. ℥. i. ß. olei de vitellis ouorũ. ℥. iij. litargiri auripigmẽti. añ. ʒ. iij. elli. gra. x. agitent̃ in mortario: ⁊ in fine addat̃ elleborus ⁊ fiat vnguentũ.

Unguentum calidum. ℞. olei de caſtoreo olei de piperibus olei de croco. añ. ʒ. i. vnguenti aragonis. ℥. ij. piperis piretri coſti ruthe ſaxifragie añ. ʒ. ß. caſtorei. ʒ. i. cere. q. ſ. fiat vnguentũ ⁊ aſpergat̃ cum modico aceti. Ualet ꝑtitibus lapidẽ renũ ⁊ doloribus lũborũ ⁊ totius ſpine ⁊ ad oppilõnes predictarũ ptiũ ꝓuenientes a cauſa ⁊ materia frigida.

Unguẽtũ ad neruos. ℞. ſaluie ireos betonice nucis cypreſſi balauſtiarũ macis. ana. ʒ. ij. mucillaginis altee fenugreci ſe. lini caulis. ana. ℥. ß. vnguenti de adipibus. ℥. ij. terbentine lote pinguedinis taſſi vrſi añ. ʒ. v. olei vulpini laurini ireos. añ. ℥. i. bdelij oppoponacis. añ. ʒ. ij. croci. ʒ. ß. myrre. ℈. ij. cere, viridis ꝗtum ſufficit. ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum bonum ad lumbricos. ℞. ſucci mẽthe ℥. ij. centauree minoris centonici lupinorum. añ. ℥. ß. gentiane abſinthij. ana. ʒ. i. dyptami ſeminis ſancti ana. ʒ. iij. fellis tauri. ℥. i. aloes ſuccotrini. ʒ. i. ß. olei maſticis olei de ſpica olei de abſinthio. ana. ℥. i. olei onfancini aceti expreſſi de pane aſſo. ana. ℥. ij. ſucci aranciorum. ℥. ß. cere albe muſcate. ℥. vi. coquatur cera cum oleis ⁊ cum infrigidari ceperit addantur ſpecies omnes per ſe ſubtiliſſime trite. deinde totum bulliat cum ſuccis vſq₃ ad conſumptionẽ ipſorum: in fine incorporentur ſecum muſci. gra. iij. ⁊ fiat vnguentum molle ⁊ fiat linimentum ex eo temporibus ⁊ extendatur de eo ſuper panno rotundo ſicut nebula et ligetur ſub vmbilico. interficit enim ⁊ educit vermes longos et rotundos aſcarides et minutos.

Unguentũ de elleboro mirabile ad tyneã ⁊ ad oẽs ſcabies malas. ℞. olei laurini. ℥. ij. myrre ellebori albi añ. ʒ. i. ß. litargiri. ʒ. ij. cere. ʒ. ij. ß. miſcee fiat vnguẽtum molle ⁊ liniantur ex eo mẽbra actu frigido: exiccat enim rarificat cruſtas ⁊ cutem corruptã oẽm virulentiam conſumendo.

Unguentũ ꝓ vermib⁹. ℞. ſucci perſicarie abſinthij abrotani centauree minoris ciclaminis foliorum perſici foliorum lupinorum radicum ebuli corticum granatorum. ana. ʒ. i. porrorum non tranſplantatorum. ℥. ij. naſturcij aquatici. lib. i. aceti fortiſſimi. ℥. iiij. cere. q. ſ. fiat vnguentum.

Unguentum pro cicatrice. ℞. radicum cucumeris aſinini been albi brione lupinorum ana. ℥. i. ceruſe litargiri tartari. ana. ʒ. i. ß. radicum canne ſerapini ſtercoris colũbini. ana. ℈. ij. olei de ſiſamo. ℥. iij. olei de iunipero ꝺ frumẽto ana. ℥. ij. ß. cere albe. ʒ. xij. quod bulliat in. ℥. iiij. ſucci aranciorum vſq₃ ad cõſumptionem ſucci: deinde accipe albumen vnius oui cãphore ſubtiliſſime trite. ʒ. i. aque expreſſionis, cãne due ſunt tenere. lib. i. in qua lauet̃ decies. Unctio facta ex ea delet maculas oẽs leniter cõfricando eas aꝑplanat cicatrices tuberoſas lenit eas induratas et aufert ab eis omnem colorem malum extrahendo ⁊ in fumum conuertendo omnẽ humorem ſub cute corruptum.

Unguentũ conſolidatiuũ. ℞. ceruſe ꝑparate litargiri ſpumificati. ana. ℥. ij. antimonij lito. añ. ℥. i. olei myrtini. ℥. ij. olei roſa. ℥. iij. boli ar. ʒ. ij. ſang. dra. ʒ. i. plumbi ⁊ aluminis combuſtorũ per ſe. ana. ʒ. i. ß. cere albe. q. ſ. fiat vnguentum.

Unguentū mirabile ꝯ obtalmiā ⁊ omnē dolorem ⁊ ſanguinē in oculis ⁊ ſcabiē: ⁊ oēm vlcerationē oculoꝝ. ℞. tutie ꝓparate in aqua roſaꝝ. ℥. ß. aſſungie porcine recētis ſine ſale. ℥. j. amili. ʒ. vj. agitent̄ diu ĩ mortario ꝯterēdo. deīde abluat̄ tribus vicib⁹ cū aq̄ ſolatri. Unge ex eo frigido frontē et tpa: palpebras intus ⁊ extra: ⁊ confert ad omnia predicta.

Unguentū reſolutiuuꝫ de gūmis. ℞. mucillaginis altee fenugreci aā. ℥. j. dyaquilonis. ℥. ß. ſarcocolle: galbani: ſerapini: oppoponacis: caſtorei. aā. ʒ. j. olei terbentine: olei vulpini de coſto. aā. ℥. ß. olei de croco. ʒ. ij. cere quantum ſufficit fiat vnguentum.

Unguentum pro podagricis mirabile ⁊ diuinum. ℞. ſe. pſillij. ℥. iij. aque quantū ſufficit: ⁊ coque vſq; ad viſcoſitatem: ⁊ per pannū exprime: et proijce ſemen: ⁊ colatura mitte cere. ℥. iij. olei cōis. ʒ. vj. deinde coque ad liquefactionē cere ſemꝑ mouēdo cum ſpatula: ⁊ in pila diutius contere.

Unguentū de ſemꝑuiua valēs in febribus acutis: ⁊ renibus multū ſuꝑcalefactis. ℞. olei violaꝝ: olei roſaꝝ. aā. ℥. j. pinguedinis anſeris. ʒ. vj. ſuc. ſemperuiue. ℥. iij. bulliāt vſq; ad conſumptionē ſucci. poſtea adde croci. ℈. j. ⁊ fiat vnguentū. Iſto vnguēto tali͛ vtat̄ cū renes multū calefacti fuerint inungant̄ renes ⁊ ſpina dorſi bis ter vel quater in die.

Unguentū de ſuc. enule valēs ad ſcabiē extrahendo materias a ꝓfundo ad ſuꝑficiē corporis. ℞. ſuc. radicū enule ⁊ lapatij. aā. lib. ß. ſalis nitri: ſarcocolle: litargiri: maſticis. aā. ʒ. ß. vitrioli: aluminis iameni. ana. ʒ. j. ß. argenti viui extincti cum ſaliua. ʒ. ij. butyri. ʒ. v. terbentine. ℥. iij. picis naualis. ℥. ij. fiat vnguentū. Butyrū ⁊ terbētina diſſoluant̄ ſil͛. deīde cū eis incorporent̄ ſpēs oēs: et vltimo oīa cū ſuccis bulliāt lento igne vſq; ad ꝯſumptionem ſuccoꝝ. de iſto ergo iuxta ignē vngat̄ totū corpus patiens ſcabiem aut membra ſimiliter patientia.

Unguentū de amilo ad infrigidādū renes. ℞. olei ſambucini. ℥. j. olei violati roſati aā. ℥. j. ß. ceruſe. ʒ. x. thuris maſticis aā. ʒ. j. cāphore. ℈. j. amili. ʒ. x. aq̄ roſaꝝ. ℥. j. albumina duoꝝ ouoꝝ cere. ℥. v. coquant̄ ſil͛ oleū ⁊ cera. deinde addant̄ ſpēs alie ꝓpe infrigidationē: poſtea incorporent̄ ſil͛ albumina et vltimo addant̄ boli arme. ʒ. x. diligēter agitādo cū ſpatula. Ualet eni͂ dolorib⁹ renū ⁊ lūboꝝ a cā ⁊ mā calida: ⁊ ꝓpē ſupponēdo ſpīe folia nenuf. poſt factā vnctionē

Unguentū ad ſciſſurā manuū appropriatū. ℞. olei roſati: cere albe: thuris maſticis: aſſungie galline. ana. ℥. ij. miſce et incorporentur ſimul diligenti contritione: ita vt pulueres non oſtendant aſperitateꝫ et fiat vnguentum molle.

Unguentum pretioſum ad ſanandas omnes plagas. ℞. terbentine lib. ß. cere. ʒ. xiiij. olei roſa. camomille. aā. ℥. ij. ß. olibani maſticis. aā. ℥. ij. myrre reſine aā. ℥. i. vini rubei optimi aceti. aā. ℥. i. ß. infundātur gumme ſupradicte in vino et aceto calido per diem et noctem. poſtea diſſoluantur in catia: et addantur cera et oleum et coquantur vſq; ad cōſumptionem duarum partium vini. deinde extrahātur ab eo et malaxentur cum oleo de maſtice: et fiant magdaleones. Mundificat omnia vlcera et vulnera a virulentia et ſanie: et regenerat in eis carnem: bene conſolidat: et incarnat ea ⁊ finaliter ꝑducit ea ad conſolidationem formoſam.

Unguentū mollificatiuū. ℞. mucillaginis altee: fenugreci: ſe. lini aā. ℥. iiij. medulle cruris vacce. ℥. ij. adipis porcini colati. ℥. iiij. olei de lilio: olei cōis antiqui ana. ℥. ij. cere quantum ſufficit fiat vnguentum. Lenit enim omnes durities neruorū iuncturarum: ⁊ ſedat dolores in eis: ⁊ confortat omnes iuncturas vehementer extenuatas.

Unguentum mollificatiuū ⁊ partim reſolutiuū. ℞. dyaq̄lonis ſine gūmis. ℥. ij. armoniaci bdellij diſſolutoꝝ cū aceto. aā. ℥. ß. infundant̄ ꝑmo ſine diſſolutione in aceto per diem ⁊ noctē. deinde coquantur vſq; ad conſumptionē aceti. poſtea addat̄ eis dyaquilonis ſupraſcripti in fine ponat̄ pinguedinis vrſi. ʒ. x. coquantur oīa vſq; ad bonam inſpiſſationē. deinde malaxentur manibus madefactis cum aceto: et fiant magdaleones.

Unguentum ſomniferum. ℞. vnguentum populeonis. ℥. i. olei violati. ℥. ß. iuſquiami: corticum mādragore. ana. ʒ. ß. croci: caſſielignee. aā. ℈. i. miſce: ⁊ fiat vnguentum.

Potus ad idē valēs in vigilijs immoderatis freneticorum poſt duas horas poſt cenam ⁊ prandium. ℞. papaueris al. ℥. ß. corticum mandragore iuſquiami al. aā. ʒ. ß. contundant̄ aliquali͛ ⁊ ponant̄ poſtea in vna petia rara: ⁊ infunde poſtea in aqua nenufaris. ʒ. v. per horas ſex. poſtea da ſibi potū petia pri⁹ bene confricata in ipſa aqua. hec decoctio in potu detur ab. ℥. i. vſq; ad. iij.

Unguentū de calce bonū contra aduſtionē ignis ⁊ aque in fine ſtatus ⁊ declinationis. ℞. olei ro. ℥. iiij. olei onfancini. ℥. iij. cere albe. ℥. i. diſſoluantur ⁊ coquantur modicum. deinde infundant̄ in aqua frigida: et cum congelatum fuerit ſimul lauetur tribus vicibus cum aqua frigida. poſtea addatur ceruſe ſubtiliſſime puluerizate. ℥. i. ß. thuris ſarcocolle. ana. ʒ. ij. calcis preparate. ℥. i. croci. ℈. i. litargiri ſpumificati. ℥. i. vel. ß. incorporentur ſimul et fiat vnguentum.

Unguentum diſſoluens durities mamillarū. ℞. farine fabarū ordei. aā. M. i. farine ſeminis lini: fenugreci. ana. M. ß. olei roſati. ℥. iij. croci. ℈. i. miſce: et fiat vnguentum.

Unguentū cōtra ramicem groſſam pueroꝝ. ℞. vnguenti de ſuc. enule. ℥. iij. de elleboro albo. ℥. ß. ſuperius deſcriptorū. pinguedinis porci. ʒ. x. incorporentur ſimul ⁊ fiat vnguentum longa contritione. ⁊ liniatur ex eo inguina et tota burſa. Ualet hernie aquoſe carnoſe et inteſtinali.

Unguentū diſſoluens lac coagulatū. ℞. coaguli hedi. ʒ. vi. ſtoracis liquide. ℥. i. abſinthij. ℥. i. ß. cimini: ſe. aneti. aā. M. i. ſe. aniſi partes. ij. M. vnius: camomille: aneti ana. M. iij. farine ordei. ℥. ij. ß. olei de abſinthio: pinguedinis anatis ana. ℥. i. ß. miſce: et fiat empl͂m. poſtea ponatur croci. ℈. ſ.

Unguentum bonum contra vehementem tumoreꝫ mamillarum et inflammationem. ℞. plantaginis recentis foliorum maluarum. ana. M. iij. vermicu-

laria recẽtis.ʒ.vj.olei roſati.℥.iij.camomille:mel-
liloti.añ.℥.j.farine ordei.℥.iiij.bdelij diſſoluti cum
aceto.ʒ.ij.fiat emplm̃ cũ decoctiõe. predictorũ.

Unguentũ ↄtra aduſtionẽ ignis ⁊ aque calle in au-
gmẽto et ſtatu. ℞.olei roſati:olei onfancini añ. lib.
ß.cere albe litargiri ſpumificati ceruſe añ.℥.ij.ami-
li.℥ j.ß.diſſoluant̃ ſimul oleũ cũ cera.deinde fundã-
tur in aquã frigidã:et cũ ↄgelata fuerit lauent̃ tri-
bus vicibus cũ aqua ſolatri.in fine ꝟo incorpentur
ſimul alie ſpecies ſubtiliter puluerizate.Et ſi volue-
ris magis exiccare:accipe pulueres gallarũ cupſſi
et pulueriza ſuper emplaſtro.

Unguentũ mitigatiuũ doloris in cõbuſtione ignis
℞.olei roſ.℥.ij.vitellorũ ouoꝝ nũero.vj. agitentur
ſimul in modũ emplaſtri.Et ſi vis ꝙ ſit magis ano-
dinum:adde croci gra.vj.

Unguẽtũ magis mitigatiuũ doloris ꝓdicti in com-
buſtione. ℞.olei ro.℥.iij.boli armeni.ʒ.j.caleſiat to-
tũ ad ignẽ ⁊ imponat̃ pecia ſubtilis:et cũ tepefacta
fuerit applicet̃ ſup loco ꝓus inuncto dicto vnguẽto.

Ad ꝓſeruãdũ oclos in cõbuſtiõe ignis. ℞.aq̃ berbe-
ne ⁊ miſceat̃ cũ eq̃li põdere mucillaginis ſpiſſe: ſe.
citonioꝝ:⁊ ĩponat̃ oclis ⁊ liniãtur palpebre cuʒ eo.

Unguentũ pro remotiõe eſcare et eminẽtie in com-
buſtione ignis. ℞.ceruſe.℥.iij.cãphore.ʒ.j.aq̃ ro.℥.
j.ß.amili.℥.j.miſce fiat vnguẽtũ in mortario cũ duo-
bus albuminibus ouorum.

Unguẽtum defenſiuũ optimũ. ℞.boli ar.terre ſigil-
late ſangui.dra.añ.℥.j.miſceantur cum oleo roſa-
to et aliquantulo aceti.

Unguentũ de aſſa fetida. ℞.thuris aloes añ.℥.j.
mellis diſpumati.℥.v.coquat̃ mel vſq̃ ad aliquãtã
glutinoſitatẽ ⁊ cũ incepit infrigidari ponant̃ pulue-
res ſupradicti triti.in fine põat̃ aſſe fetide.℥.j.ß.de-
inde totuʒ longo tpe vehemẽter terat̃ in mortario.
Eſt eñ in cura fiſtularũ ſublime.⁊ et vlcerũ ãtiquo-
rũ oluʒ mũdificat virulẽtiã oẽm ⁊ aufert ab eis car-
nes corruptas.⁊ cadere facit cortices ⁊ fruſta oſſiũ
corruptorum eſt et mihi habitum et expertũ a De-
mocrito ſcdo ſue practice.

Unguẽtũ ad idẽ. ℞.terbẽtine lote quater cũ aqua
acetoſe.℥.iiij.vitellũ oui.j.incorpent̃ ſimul: deinde
ſimul in.℥.iij.ſucci apij vſq̃ ad conſumptionem et
in fine addat̃ croci.ʒ.ß.mundificat vlcera ⁊ vulnera
omnia digerit ⁊ incarnat ea.

Ablutio ad idẽ. ℞.ariſtolo.rotũde minutim incĩſe
ʒ.ij.aſſe.℥.j.pulueris cẽtauree minoris gẽtiane añ.
ʒ.j.ß.calcis viue.ʒ.ß.incorpent̃ ⁊ coquant̃ ꝓdicta in
aque cineris ligni dulcis lib.ij.vſq̃ ad ↄſumptiõem
tertie ptis.Et de hac colatura tepida lauẽt̃ vlcera.

Unguẽtũ mirabile ad vlcera tibiarũ antiqua am-
bulatiua ⁊ corroſiua ⁊ oſtracoſa. ℞.cere reſine.añ.
℥.j.ſepi caſtrati.℥.ij.picis naualis olei.añ.℥.iij.ma-
ſticis thuris.ana.ʒ.iij.ß.litargiri ſpumificati.℥.j.ß.
ceruſe.ʒ.ij.coquant̃ ſimul oleum reſina et cera vſq̃
ad bonã glutinoſitatẽ.⁊ cũ infrigidata fuerint ad-
dantur ſimul alie ſpẽs ſubtiliſſime trite et cõſeruẽ-
tur in vaſe vitreato. Lauent̃ igit̃ vlcera cruriũ oĩni
die tertio cũ vino mõtano tepido mediocriter dulci.
deinde medicetur:et hoc vngat̃ vnguento.

Unguentũ frigidũ ↄtra excoriationẽ factã in coxis
pueroꝝ ab acuitate vrine. ℞.albuminis vnius oui
olei violati.℥.j.litargiri ſpumificati.ʒ.vj. terant̃ in
mortario plũbeo diligenter:et fiat vnguentũ. Ua-
let ad heriſipillã et ad malã cõplõnem calidam in
predictis partibus et ſub abſceſſis et labijs.

Unguẽtũ capitale ad fracturã cranei. ℞.oppopo.
bdelij armoniaci.añ.℥.iij.reſine electe gũmi electi.
añ.℥.j.thuris myrre ſarcocolle ſubtilr̃ puluerizato-
rũ.añ.ʒ.j.ß.olei roſ.℥.iiij. cere.q.ſ. fiat vnguentum
glutinoſum:et poſtea bulliat in.℥.iiij. ſucci matris
ſylue vſq̃ ad ↄſumptionẽ ſucci. Ualet in fractura
cranei et eſt ſublimius et efficacius multum predi-
cto in omnibus laudibus illi aſcriptis.

Unguẽtũ digeſtiuũ mirabile in vlceribus mamilla-
rum vel quibuſcunq̃ vulnerib⁹. ℞.mellis lib.ß. fa-
rine ordei.℥.ij.ß.vitellos oui nũero.ij.pulueris myr-
re ſarcocolle.ana.ʒ.ß.bulliãt pmo mel ⁊ farina vſq̃
ad plenã inſpiſſationẽ:deinde addant̃ vitelli ouoꝝ
ouoꝝ:vltimo ꝟo ponant̃ pulueres.Et ſi volueris fa-
cere ipm magis temperatum vel remiſſum in calo-
re adde olei roſati.℥.iij.mellis roſati.℥. iiij.farie or-
dei vſq̃ ad lib.ß.⁊ tunc erit magis ↄueniens in vlce-
ribus ⁊ vulneribus q̃buſcũq̃ cõplicata mala com-
plexione calida vt flegmone ⁊ heriſipila.

Unguentũ ꝓ ol ſcabie ⁊ defedatione cutis. ℞.ſucci
ruthe ſtoracis liq̃de.añ.℥.j.ß.ſalis.℥.ß.olei roſ. ℥.j.
cere.q.ſ.coquant̃ ſimul oleũ ⁊ cera.deinde incorpo-
rent̃ ſecũ ſtorax ⁊ ſal in mortario plũbeo cũ vehemẽ-
ti ⁊ lõga ↄfricatione. Ualet ad heriſipillã vlceratã
⁊ ad formicã ambulantẽ ⁊ corroſiuam et ad ſcabiẽ
oẽm ⁊ ad excoriationes oẽs cutaneas ꝓueniẽtes a
flegmate ſalſo facto per admixtionem cholere cum
eo ⁊ aduſtionem ⁊ putrefactionem eius.

Unguentũ aliud ꝓ ol ſcabie ⁊ defedatiõe cutis. ℞.
aſſungie porcine lib.vj.terbẽtine nouies lote cũ ſuc-
co fumiterre lib.j.ß.argẽti viui mortificati cũ aceto
calido cere.añ.℥.iij.olei roſati lib.ß.thuris maſticis
myrre ſarcocolle litargiri ana.ʒ.iij.diſſoluant̃ ⁊ co-
quantur ſimul cera ⁊ terbẽtina:deinde ↄtere in mor-
tario ⁊ pinguedo ſuperaddat̃ diſſoluta conterẽdo
et vltimate addendo pulueres diligenter incorpo-
rando vſq̃quo fiat bene extenſibile. vngatur ex eo
totum corpus bis in die confricando per q̃nq̃ dies
deinde.vj.vij.⁊.viij.diebus ſequentibus iteruʒ ab-
luatur cum aquis ſequentis decoctionis. ℞. radi-
cum lapatij et enule minutim inciſarum.ana.lib.ß.
furfuris bene mundi a farina ſcutellas.vj.folioruʒ
maluarum violarum fumiterre.añ.lib.j. coquãtur
omnia in quatuor maſtellis aquarum vſq̃ ad con-
ſumptionem quarte partis ⁊ abluatur in ea medio-
criter calida abſq̃ colatura : et poſt illud quieſcat
in lecto ſaltem per horam.

Unguentum capitale aliter que ſupra de gumma
elemi commune apoſtolorum. ℞.gummi elemi. ℥.
iij.oppopo.℥.ij.bdellij.℥.ß.reſine pini.℥.j. terbenti-
ne.℥.iij.maſticis thuris ana.ʒ.iij.cere quod ſufficit.
hoc modo componatur oppo.bdellium reſina bul-
liant in oleo roſato ad liquefactionem.poſtea colẽt̃
et fiat vnguentum ad modum citrini.

Unguētū bonū ad expellēdū dolorē nō fixū ex vēto ſtatē ꝛ ꝓpue circa pect⁹ et eſt de cimino. ℞. olei de rutha de pulegio. añ. ℥. i. ß. ſe. leuiſtici carui ſiſeleos ruthe ſicce añ. ℥. ß. ſerapini oppo. añ. ʒ. i. cimini. ℥. i. ß. fiat vnguentū molle cū cera ſufficienti. Hoc etiam ꝯfert ad difficultatē anhelithus ꝓuenientē ex māeb⁹ groſſis ꝛ viſcoſis imerſis pulmoni ꝛ velocitat ſputū in empimate ꝛ conſumit materias eius.

Unguētū bonū cauterizatiuū ꝛ factiuū eſcare. ℞. vnguēti reſine vel vnguēti citrini ꝛ incorpa ſimul cū argēto viuo ſublimato ſm cōiecturā. Sȝ mod⁹ mi hi ꝯſuet⁹ eſt vt miſceanł equalib⁹ pōderib⁹: vtere eo vt vidiſti in iudeo hñte magnū vlcus in coxa virulē tum corruptum ꝛ erat ſtricti orificij.

Unguentū ꝯciliatoris valēs in fractura cranei ſine detectione. ℞. gūmi elemi. ℥. iij. oppopo. ʒ. ij. bdelij. ℥. i. ß. reſine pini. ℥. i. cere. q. ſ. fiat vnguētū bñ tenax cum olei roſa. ℥. ij. ꝛ aliqui addunt terbentine. ℥. iij. armoniaci. ℥. ij.

Unguentū viſuale ꝓ vermib⁹ bonū. ℞. cētauree mi noris abſinthij lupinoꝝ añ. ʒ. ß. ligni aloes cornu cer ui vſti dyptami añ. ʒ. ij. aloes ad pondus omnium olei abſinthij. ℥. iiij. fellis tauri. ℥. ij. cere q̄tum ſufficit. ꝛ fiat vnguentum molle.

Unguentū optimū ad lūbricos expētū. ℞. abſinthij lupinoꝝ añ. ℥. ß. ſiſeleos cimini nigelle cētauree mi noris ſantonici cornu cerui vſti añ. ℥. ß. olei abſinthij perſicorum amigdalarū amararū añ. ℥. iiij. cere. ℥. v. fiat vnguentū qđ eſt notabilis operationis. Et ſi vis ipm̄ facere fortius ꝛ quaſi vltimū. ℞. agarici. ʒ. i. aloes ſuccotrini. ℥. i. ß. myrre. ʒ. i. ß. ſucci pomorū arandiorum. ℥. ij. fiat vnguentum cui addatur fel vnius tauri ꝛ ex eo vngatur os ſtomachi ſpina ꝛ vm bilicus ꝛ dorſum patientis.

Unguentū aliud ꝯ vermes ꝓbatum. ℞. tyriace. ℥. ß. puluerꝫ dyptami gētiane ſe. lūbricoꝝ añ. ℈. i. aloes ℈. ij. fellis bouini. ʒ. ij. miſce ſimul oīa et cū puluere coriandroꝝ fiat vnguentū qđ extēſum ſup pāno in forma ſcuti apponał ſtōacho. ¶ Potes ēt ſic facere. ℞. dyptami gētiane aloes ſeminis lūbricoꝝ añ. ℈. i. puluerꝫ gariofiloꝝ maſticꝫ añ. ʒ. ß. tyriace. ʒ. iij. vn guenti ſtomachalis. ʒ. ij. fiat cerotum ꝛ apponatur ſtomacho. confortat enim ſtomachū ꝛ vermes expel lit. Potes addere reſinā ꝛ alia ſimplicia ſtōacho ap ꝓpriata ſm intētiones diuerſas.

Unguentū ꝓ vlcerib⁹ virge. Utor vnguēto tutie ꝓ parate in vlceribus virge qđ ſic fit. ℞. tutie ꝓpara te. ℥. i. maſticis thuris añ. ʒ. ij. cere albe. ℥. ß. olei ro ſacei. q. ſ. ꝛ fiat vnguentuȝ. Item litargirū ad illud valet. Iſta enim exiccāt ſedant dolorem remouent malam qualitatē calidā mundificāt ꝛ incarnāt. Itē gummi arabicum dragagantum ꝛ amilum conue niunt vnguentis acutis ac gūmis myrre refrangen do qualitates gūmarū calidarum ꝛ mitigāt dolo res vlcerum ꝛ exiccant.

Unguentum valēs ꝯ vlcus corroſiuū ꝛ cancroſum ℞. litargiri. ℥. ß. tutie preparate ceruſe añ. ℥. i. ma ſticis ſandarace ſarcocolle. añ. ʒ. ij. olei roſati lib. ß. cere albe. ℥. i. ß. coquantur ſimul cera ꝛ oleuȝ ꝛ cum infrigidata fuerint incorpenł ſecū ſpēs oēs. deinde bulliant oia in. ℥. iiij. ſucci ſemperuiue maioris vſq ad conſumptionem ſucci: ꝛ fiat vnguentum.

Unguentū pro emorroidib⁹ ꝯſtrictiuū. ℞. ſcorie fer ri ꝓparate. ℥. ß. gallaruȝ cupſſi ꝓforataꝝ emathitis karabe hypoqſtidos añ. ʒ. ij. olei ꝺ criſonulis. ℥. iij. cere rubee. ℥. ij. fiat vnguentū molle qđ bulliat in. ℥. vi. vini citonioꝝ vſq ad conſumptionez ſucci: ꝛ fiat vnguentum ꝛ vtere.

Unguētū ad panaritium digitoꝝ. ℞. olei maſticis onfancini añ. ℥. ij. antimonij. ʒ. i. ceruſe lote plumbi vſti añ. ʒ. ß. tutie ꝓparate. ʒ. vi. cere albe. ℥. i. reſinē lo te tribus vicibus in. ℥. i. vini montani albi. fiat vn guentum bene tenax.

Unguentū ad ſcabiē de terbentina ꝓ nobilibus. ℞. pulueris ſerpētarie. ʒ. i. ſarcocolle ablute. ʒ. ij. ß. ſan dara. ℈. iiij. tutie ꝓparate. ℈. ij. terbētine lote cum aqua fumiterre. iiij. lib. ß. cāphore. ℈. ß. vnguēti de ſucco enule libram ſemis. miſce.

Unguentū ad reſtaurationē neruoꝝ. ℞. olei de bē. ℥. ij. folliorū enule. ℥. iiij. armoniaci bdelij diſſoluto rū cū modico aceti añ. ℥. ß. fecꝫ olei lilioꝝ alborū. ℥. iiij. mucillaginis fenugreci. ℥. ß. croci. ℈. iiij. cere al be quantū ſufficit. fiat vnguentū molle cui adde me dulle cruris bouis. ℥. ij.

Ad idē. ℞. pinguedinis taſſi medulle cruris bouis añ. ℥. i. pinguedinis vrſi ꝛ anatis añ. ʒ. vi. vnguenti ad neruos. ℥. ij. olei de coſto. ℥. i. olei de rutha ꝛ lilio rū al. añ. ℥. i. ß. cere albe. q. ſ. fiat vnguentū molle cui addanł muſci gra. ij. ſucci ruthe. q. ſ. bulliāt vſq ad conſumptionem ſucci.

Ad balſamū faciēdū. ℞. terbētine lib. i. thuris al. ℥. iiij. gummi elemi. ℥. vi. baccarū lauri. ℥. iiij. maſticis galange gariofi. cinamomi zedoarie nucis muſ. cu bebe ligni aloes bñ triti. añ. ʒ. i. oia ſimul mixta po nanł ad diſtillandū ꝓmo cuȝ lento igne. ꝓma aq̄ di aq̄ balſami. 2° iterū pone ad aliā: ꝛ ſic fac ter: tūc ve niet balſam⁹ in ol ꝓbatiōe: ſed q̄to plus diſtillatus fuerit tāto erit fortior. ſerua in vaſe bñ obturato.

Unguentum de amilo maturatiuum. ℞. olei nenu faris ꝛ violati. añ. ℥. ij. olei citonioꝝ. ℥. i. amili. ℥. iiij. cāphore. ℈. i. fiat vnguentū ꝛ adde parū boli arme ni vt non putrefiat.

Unguentuȝ maturatiuū Ludouici de malaſcoth. ℞. picis naualis terbentine gummi pini añ. lib. ß. ce re. ℥. iiij. olei cōis. ℥. iij. fiat vnguentum.

Unguentum ad ſedandum omnes dolores ex qua cunq parte. ℞. olei de violis citrinis. ℥. ij. olei ami gdalini ꝛ ſiſamini ana. ℥. i. ß. butyri. ℥. i. croci. ʒ. i. ß. cere al. ℥. i. ß. ſe. aneti ꝛ camomille añ. ℥. ß. pinguedi nis anatis. ℥. ß. vitellos ouorum numero. iij. fiat vn guentū. ¶ Item empltm factū ex furfuribus ſapa et parū ſalis, facta aliquali decoctione non habet com par in ſedando dolores.

Unguentum lenitiuum ad ſedandos dolores et re frangendum fluxum ſanguinis a pectore. ℞. ſucci plantaginis corrigiole burſe paſtoris ana. lib. ß. bo li armeni lib. i. gummi arabici leniter torrefacti dra aganti ana. ℥. i. amili libram. ß. terre ſigillate ſan guinis dra. acatie ſpodij granorum myrti hypoqſ tidos, ana. ʒ. x. glutinis carte diſſolute cuȝ agreſta.

℥.ij.aliter canne incorporentur in mortario vltime coctione: ⁊ fiat linimentum.

Vnguentū cōtra ſpaſmū quo vngatur totū corpus ℞.cere citrie.℥.iiij.hyſopi ſicce ſucci ruthe agreſtis ana.℥.ß.euforbij cinamomi croci olibani caſtorei picis naualis oppoponacis añ.℥.ij.piperis armoniaci añ.ʒ.j.olei.q.ſ.miſce ⁊ fiat vnguentum.

Vnguentum pro ſciatica.℞.armoniaci.℥.vj.ſerapini bdelij oppoponacis ana.ʒ.j.ß.arthanithe hermodactyl.ana.℥.j.ß.vitrioli viridis.ʒ.j.ß.cere.q.ſ.⁊ fiat vnguentum.

Ablutio pro lepra impetigine ⁊ albaras in pncipio. ℞.myrre ſarcocolle ana.ʒ.iij.radicum ireos ſiccaꝝ fumiterre paucedani ariſto.rotunde ana.ʒ.vj.ellebori nigri.℥.ij.ſe.malue ⁊ altee fumiterre enule ſicce añ.M.iij.contūdanē cōtūdenda groſſo mō incidantur ⁊ bulliant in tribus ſitulis aque vſqꝫ ad cōſumptionem tertie partis.

Vnguentum litargiri.℞.litargiri ſpumificati lib.ß. aceti.℥.iiij.olei roſ.℥.viij.terantur in mortario longa contritione ⁊ dimittanē quieſcere hoc modo per horam mediam ⁊ iterum poſt terantur longa contritione per ſpatium vnius hore ⁊ iterum fac ſic ſeptIes.poſt hoc ſemper per horam vnam conterēdo qualibet vice.

Vnguentum expulſiuum materierū excoriatiuum cannalis virge mundificatiuū materiei emanantis per cannale ipſius incarnatiuum ⁊ conſolidatiuū partium vlceratarum.℞.ſucci virge paſtoris ſucci plantaginis ⁊ conſolide maioris añ.℥.ij.camphore ſubtiliter trite.℈.iiij.albumina ouorum numero iij.amili.℥.ij.ceruſe facte đ plumbo.℥.j.litargiri.℥.ß.tutie preparate cum aqua roſa.℥.vj.fiat vnguentum molle in mortario plumbeo cum ſuo piſtello vltimata contritione.

Vnguentū citrinum.℞.olei roſati.℥.iiij.reſine pini ℥.vj.terbētine.℥.iiij.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Vnguentū baſiliconis.℞.cere reſine pini picis ſepi vaccini añ.lib.j.colophonie.℥.iiij.olei cōmunis ad pondus omniū fiat vnguentum.

Vnguentum ſeu linimentū pro puſtulis totius corporis.℞.ceruſe lote fuliginis litargiri gallaruꝫ antiquarum minutim perforatarum myrre aloes añ. puluerizentur ⁊ miſceantur cum oleo nucū ⁊ myrti.

Vnguentū in excoriatione puerorū ꝓpter ardorem vrine.℞.myrre farine ordei ⁊ lentium farine fabaꝝ ⁊ miſce cum oleo roſaceo.

Vnguentum leue pro ſcabie.℞.terbentine bene lote.℥.iiij.butyri loti.℥.ij.ſalis.℥.j.ſucci citrangulorꝫ trium.vitellorum ouorum numero.iij.⁊ plus ⁊ minus ſm neceſſitatem adde olei roſacei.℥.j.vt non retineatur. Et nota ꝙ eſt commune iſtud vnguētuꝫ.

Aliud ad ſcabiem.℞.vnguenti de ſucco enule lib.j.ß.myrre pulueris arthanite ariſto.lon.ana.℥.ß.farine fabaꝝ.℥.iiij.pulueris folliculorū ſene.℥.ß.ſalis mineralis.℈.iiij.terātur omnia ſimul in mortario ⁊ fiat vnguentum molle.

Vnguentum ad vlcera antiqua.℞.olei onfancini. ℥.vj.plumbi vſti.℥.vj.tutie preparate.℥.iij.thuris maſticis ſarcocolle.ana.ʒ.j.bulliant in lib.ij.ß.aque fontis vſqꝫ ad conſumptionem aque.

Vnguentum pro doloribus renum.℞.ſpice nardi dauci ſe.aneti ⁊ milij ſolis ana.ʒ.ß.amili.℥.ij.camphore.ʒ.j.boli armeni.℥.ß.ſanguinis draco.terre ſigillate añ.ʒ.ij.croci.℈.j.vitelloꝝ ouoꝝ numero.iij. fiat vnguentū molle in mortario plumbeo.

Vnguentum ad reſiſtendum fluxui ventris.℞.reſine electe.℥.iiij.ſumac cuſcute coriandri preparati granorum myrti.ana.ʒ.ß.maſticis.℈.ij.hypoquiſtidos ſandal.rub.ana.℈.j.ß.olei de myrto et citoniorum.ana.℥.j.ß.diſſoluatur reſina cū aceto ⁊ fiat vnguentum bene tenax ⁊ applicēē ſup ventrem totum a coſtis infra.

Vnguentum ſolutiuum.℞.agrippe ℓre Galie.añ. ℥.j.arthanite ſcamonee electe ana.℈.ij.vel gra.vj. euforbij.℈.ij.turbit colloquintide añ.℈.ij.cōquaſſentur ſimul in mortario: ⁊ fiat vnguentum quo vngatur ſuper vmbilicum.

Vnguentū ad tenaſmonem.℞.thuris licij croci gūmi arabici opij.ana.ʒ.j.olei onfancini colophonie añ.ʒ.iij.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Vnguentum iudaicum conſolidatiuum optimum ℞.gummi arabici.℥.ij.reſine pini.℥.vj.olei de lentiſco olei laurini ana.℥.j.ſucci ſaluie.℥.j.ß.pone gūmi arabicū in aceto per diem vel per noctē: ⁊ poſtea tere bene ⁊ accipe reſinam ⁊ reſolue ⁊ poſtea cola bene ⁊ pone cum gummis ⁊ bulliat vſqꝫ ad cōſumptionem ſucci ſaluie: deinde pone oleum laurinum ⁊ ad vltimum oleum de lentiſco: ⁊ fiat vnguentum.

Vnguentum viride ſm cyrurgiaꝫ.℞.celidonie leuiſtici herbe centrum galli ſaluie ana.M.ß.myrre.℥.iiij.cere terbentine ana.lib.j.pinguedinis ana.lib.iij.olei cōmunis lib.vij.aloes.℥.v.fiat vnguentum quod valet ad ſcabiem et ad omnem defedationem cutis.

Vnguentum de aſſa fetida.℞.thuris aloes aſſe fetide ana.℥.ij.mellis leuiter diſpumati lib.j.miſce: ⁊ fiat vnguentum molle.

Vnguentum ad impregnationem.℞.gallie muſcate nucis muſcate caſtorei coaguli leporis bdelij laudani ana.ʒ.ij.olei laurini vel nardini maſticini myrtini anatis.℥.ij.cere.q.ſ.fiat vnguentum quo vtere quando vis.

Vnguentum de gallia muſcata.℞.cimini ſe.aneti caruí ruthe ſiſeleos ameos gallie muſcate ana.ʒ.j.ß.epithimi.ʒ.ij.ſalis indi.℈.ij.reſine.℥.j.ß.olei de aneto.℥.ij.olei de rutha.℥.j.aloes gario.ana.℈.ij. cere.q.ſ.fiat vnguentum.quod applicatum renibꝰ vel alchatin ſtringit fluxum menſtruorum. applicatum ſtomacho ſoluit ventoſitatem et ſedat vomitum ⁊c.

Vnguentum pro emoroidibus ruptis.℞.croci.℈.ij.opij.ʒ.iij.vnguenti ſupraſcripti.i.de gallia muſcata.ʒ.vij.incorporenē ſimul.

Vnguentū ꝯ fluxū reumatis ad oculuꝫ cuiuſcunqꝫ mōēi tam obtalmie ꝙ̄ lachrymaruꝫ.℞.ſucci ruthe ſucci ſumitatū rubi añ.℥.j.miſceantur ola ſimul et bulliātvſqꝫ ad ꝯſumptionē ſuccoꝝ.deinde colentur ⁊ ponanē ad ignē.deinde pone infraſcriptos puluere bñ tritos.vꝫ ſaphiri.℈.j.hyacinti.℈.j.antimo

ꝗ.ʒ.j.eris vſti.℈.j.tutie ꝑparate.ʒ.ij: oı̄bus optime pulverizatis ⁊ cribellatis imponantur in dcō oleo ſimul bullitura ⁊ paꝝ bulliant lento igne ſemꝑ miſcendo: deinde addatur cere noue.ʒ.iij. vel minus ſm̄ libitū ſoliditatis vnguēti: ⁊ fiat vnguentū quo vngentur palpebre ⁊ ſupercilia. mitigat enim dolorem et curſum humiditatū prohibet. quia cauſam coniunctam mirabiliter delet.

Unguentum pectorale. ℞.olei amigdalarum dulciſſamini violarum.ana.ʒ.vj.butyri pingue. galline ana.℥.ß.et lauetur cum aqua viol.

Unguentum de ireos. ℞.terbentine lote cum vino albo.℥.vj.reſine.℥.ij.ireos ſarcocolle ana.℥ ß.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Unguentū ꝓ ſciatica. ℞.terbētine.℥.vj. hermodactyloꝝ pulverizatoꝝ.ʒ. vj.miſce ⁊ fiat vnguentū.

Unguētū echioſeos qđ ſuꝑ vulnere iniectū abſtergit ſaniē ſine mordicatione ⁊ mūdificat ⁊ cōfortat. etiā humorē repellit. ℞.mellis diſpumati terbētine lote cū vino albo aā.℥.ß.olei roſati.℥.ij.bulliant tm̄ ꝙ eleuet bulliū ⁊ inſpiſſent. Et nota ꝙ ſi vis maiorē abſterſionē pone mel.ſi maiorē vis ꝯfortationē cuꝫ minori caliditate: tūc loco mellis pone mel roſatum. In decoctione mel roſatum vltimo debet poni.

De emplaſtris. Caꝑ.ij.

EMplaſtrum pro vermibus ſuper ſtomacho. ℞.nigelle.℈.ij.aloes: corallorum rub.aā.ʒ.j.abſinthij maſticis aā.ʒ.ij.coriandroꝝ preparatoꝝ.℥.j.fiat puluis ⁊ incorporetur cū.℥.iij.farine ſiliginis ⁊ lupinorū.ʒ.v.croci.ʒ.j.aceti.℥.ij.ſucci ruthe.℥.ij.ſucci abſinthij.℥.iiij.incorporentur et fiat empl̄m. Sed ſi ex his predictis vis facere epithima optimū tunc triplicentur ſucci: ⁊ adde in eo muſci.℥.vj.ligni al.ʒ.ß.vini malnatici cyathū vnum.

Empl̄m ad idē mirabile. ℞.myrre gentiane aloes diptami aā.ʒ.ij.ß.abſinthij ſe. portulace ⁊ attriplicis pul.lupinoꝝ raſure eboris raſure cornu ceruini aā.ʒ.j.croci.ʒ.ß.farine ordei.℥.j.ß.fiat empl̄m cum ſucci porroꝝ non tranſplātatoꝝ.℥.iiij. ⁊ in fine ponantur muſci pulverizati gra.ij.

Empl̄m maturatiuū. ℞.mucillaginis ſe.altee fenugreci ⁊ ſe.lini aā.℥.iij.farine ordei.℥.iiij. olei liliorū alboꝝ pinguedinis galline aā.℥.ij.ß.butyri ℥.j.croci.℈.j.vitellos ouoꝝ numero.ij. coquantur mucillagines lēto igne cū farina ponēdo vitellos ouorū in fine. Lenit enī ⁊ maturat oīa aꝑata mixta ex materia cal'a ⁊ frigida. ſedat eoꝝ dolorē in quacūqꝫ parte corporis fuerint ⁊ ꝓprie in neruoſis ⁊ in iūcturalibus mēbris. Et ſi vis ipm̄ facere appropriatuꝫ ad oīa aꝑata frigida: etiā tūc adde armoniaci bdellij ſtoracis liquide.aā.℥.j.⁊ erit efficaciſſimum.

Empl̄m de violis. ℞.viol.ſiccaꝝ.ʒ.vj.roſ.ʒ.ij.ß.ſpice maſticis aā.ʒ.j.ß.floꝝ camomille ⁊ melliloti farine ordei ſe.altee aā.℥.x.farine ſeminis lini.℥.j.ſquināti ciperi calami aromatici.aā.ʒ.j.fiat empl̄m cuꝫ aqua cōi: qđ applicetur oı̄ die ſcꝫ. Ualet aꝑatib' duris ſtomachi ⁊ epatis ⁊ ꝓpe cū ſuccedūt male cōplōni calide materiali. vꝫ etiā aꝑatibus ꝓuenientib' a materia ſanguinea ⁊ cholerica terminatis ad ingroſſationem per viā reſolutionis ⁊ ſedat dolorē oīm illorum apoſtematum diſponens ea ad maturationē ſi maturari debeant.

Empl̄m de eupatorio. ℞.eupatorij.M.ij. camomille melliloti aā.M.ß.ciperi maſticis ſqināti ſpice aā.ʒ.j.ſanda.albo.⁊ rube. calami aromatici abſinthij. ana.℈.ij.ſpodij.℈.j. mucillaginis altee.℥.iij.olei de maſtice de ſpica farine ordei aā.℥.ij. aceti paꝝ: fiat empl̄m cū decoctiōe eupatorij. Ualet in aꝑatibus calidis epatis ⁊ in oı̄ tp̄e ſicut illud de melliloto: valet etiā in oı̄bus frigidis ⁊ in oı̄ tempore.

Empl̄m reſolutiuum apoſtematum ⁊ doloris mitigatiuum. ℞.camomille melliloti roſ.ſe. aneti fenugre.altee ſe.lini ana.M.j.olei liliorum alborum butyri ſine ſale ana.℥.ij.croci.℈.j.miſce: et fiat emplaſtrum lento igne.

Emplaſtrū ad idē. ℞.floꝝ camomille melliloti floꝝ maluauiſci ⁊ maluc.aā.M.i.farine ordei.℥.i. olei liliorum alborum ⁊ camomille.aā.℥.i.ß.bulliant flores in aqua vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis aque: expreſſis floribus piſta bene poſtea adde farinam ⁊ olea: et fiat emplaſtrum.

Empl̄m ponendū ſuꝑ carbunculū mirabilem inducens operationem ſeparat enī carneꝫ bonā a mala venenoſa: ⁊ hoc in duobus diebus. Et cū ſeparata fuerit ſcđa die ſupponatur digeſtiuum putrefaciēs ℞.ruthe recentis.M.i.fermenti.℥.ß.piperis.ʒ.i.ſalis communis.ʒ.i.ß.ficus ſiccae numero.iij. piſtentur optime omnia ⁊ fiat in modum emplaſtri et ponatur bis in die: et ego ſum expertus.

Empl̄m reſolutiuū ⁊ exptū. ℞.maluaꝝ ſylueſtriū paritarie floꝝ camomille melliloti aā.M.i. bulliāt oīa in aqua donec oīa optime decoquantur: deinde piſtentur ⁊ de iſta decoctione accipe partes.iiij. olei camomellini partē.i.ſe.caulū ⁊ aneti aā.℥.ß.furfuris farine ordei.aā.partē.i.miſce: ⁊ fiat emplaſtrum.

Empl̄m mirabile ꝯ ꝯtuſionē. ℞.radicū ꝯſolide maioris ⁊ minoris aā.libr.ß. camomille melliloti aā.℥.ij.croci.ʒ.ß.farine fabaꝝ.℥.iiij.butyri.℥.v.farine fenugreci.℥.i.ß.coquantur radices in aqua vſqꝫ ad coctionē tēperatā: deinde vltimate ꝯterantur ⁊ cum reliquis aliijs fiat empl̄m. Reſoluit enī ⁊ exiccat potenter oēm materiā in loco ꝯtuſo mortificatā ⁊ ipſam euaporare facit ⁊ dolorē ꝯuenienter ſedat. Et ſi addas ei ſucci abſinthij ⁊ cimini.aā.℥.i.non inuenies medicinā parem ei. Ego enim ex ea acquiſiui pecuniā non paruam a mulieribus habentibus faciē denigratam ex parte percuſſionis ſuorum virorum qui ſunt zelotipi et qui facti ſunt hirci.

Aliud ad idē. ℞.vitellos ouoꝝ qñ nō eſt in ꝓncipio ſed qñ eſt in ꝓncipio cū albuminibus fac ꝑ vnū vel duos dies ſm̄ diſcretionē boni medici ⁊ hoc in oculo vel ꝓpe extra vel aā oculū cū oleo roſ.camomellino bñ ꝯquaſſatorū ⁊ applica vt ſcis.

Aliud ad idē extrahēs ſanguinē mortuū. ℞.abſinthij.M.iij.aſſari plantaginis aā.M.ij. nitri dauci aā.ʒ.i.cimini ſulfuris ſubtiliſſime pulverizati piſtati ⁊ cribellati ana.ʒ.iij.croci.ʒ.i.vitellos ouorum numero.ij.fiat empl̄m in mortario cū ſucco conſolide

medie vſq; ad perfectam incorporationē. ¶Et no-
ta q̄ hoc empl'm eſt repercuſſiuū notabilr reſpectu
precedentis nō tñ ita exiccatiuū et attractiuū ſicut
precedens: ꝛ in ſumma precedens eſt longe melius.
Empl'm ad crepatos. ℞. picis naualis. ℥. iiij. cere ru
bee colophonie galbani terbētine añ. ℥. ij. litargiri.
℥. j. iuſquiami aloes. añ. ℥. iij. maſtic. ℥. ſ. boli ar. gipſi
añ. ℥. iij. ß. ariſto. lōg. ꝛ ro. añ. ℥. ij. myrre thuris añ.
℥. ij. ß. lūbricoꝝ terreſtriū ꝯſolide maioris ꝛ minoris
añ. ℥. ij. ſanguinis humani. ℥. vj. glutinis piſciū. q.
ſ. Oēs gūme infundātur in aceto acri per tres dies
naturales: deinde incorporent̄ cum pice diſſoluta ꝛ
cocta cū cera: cū enim puenerint ad infrigidationē:
tunc ſuperaddant̄ pulueres oēs per ſe triti ꝛ cribel
lati ꝛ diligenter incorporent̄. deinde infundātur in
mortario ꝛ vltimate ꝯterant̄ cū ſanguine humano
ꝛ ꝓprie accepto a corpore melico. deinde diligenter
malaxent̄ cū manibus vnctis cū oleo onfancino: et
fiant ex eo magdaleones de quibus extendat̄ ſup
corio figure ſcutalis cuius amplitudo cooperiat in
guina ꝛ pars piramidalis attingat oſſeum ꝛ coxaꝫ
ꝛ ſuperponatur ei lumbar vel brachale figure cōſi
milis condecenter ſuperſtringens.
Empl'm vſuale pro crepatis quod applicari debet
in mane dum exit lectum et cuſtodire ſe a cantu et
comeſtione fructuum leguminum et lacticiniorum
et aliorum ciborum ventoſitates generantium: ꝛ te
neatur corpus largum. Modum autem applican-
di videbis ſuperius in alijs emplaſtris etiam pro
crepatis compoſitis: ſed iſtud eſt cōpoſitionis ma-
giſtri. ℞. picis naualis. ℥. iiij. litargiri armōiaci gal
bani maſticis añ. ℥. ij. cere albe et rubee colophonie
aloes ariſtolo. lon. et rot. añ. ℥. iij. viſci quercini boli
ar. añ. ℥. vj. gipſi myrre thuris. añ. ℥. ß. terbentine lo
te cum aceto. ℥. iij. lumbricorum terreſtrium. ℥. iiij.
radicis conſolide maioris ꝛ minoris. añ. ℥. ß. mumie
ſangui. draco. bdellij. añ. ℥. j. pellis arietine a pilis
mundate ꝛ fruſtatim inciſe partem. j. ſangui. huma
ni lib. j. Et conficitur ſic. Bulliat pellis in aqua quo
uſq; ſit liquefacta poſtea ſuperaddatur predicte
glutinis ſcriptoruꝫ glutinis caprini glutinis piſciū
ana. ℥. ij. bene incorporentur omnia et ceteris gum
mis liquefactis ſimul et pulueribꝰ additis: fiat em
plaſtrum ꝛ malaxet̄ cū oleo myrtino: ꝛ fiāt magda
leones ꝛ imponant̄ in vaſe terreo vel ereo ꝛ vſui ſer
uet̄: ꝛ cū opus fuerit ſuper corio extendatur.
Emplaſtrum valens ꝯtra inflationē teſticuloꝝ pue
rorum ex aqua vel vento. ℞. radicū lilioꝝ al. ℥. iiij.
farine ſe. lini ſubtiliter triti. ℥. j. farine fabarum. ℥.
ß. dauci. ʒ. iiij. ſulfuris viui. ʒ. j. gallarum cupreſſi. ℥.
ij. ß. bdellij cum aceti ſquillitici. ʒ. j. ß. fiat emplaſtrū
inuncto prius loco cum iſtis oleis. ℞. olei de piperi
bus et de croco añ. ℥. ß. miſce deinde ponatur dictū
emplaſtrum immediate.
Aliud ad idem. ℞. ſeminis ameos bene ꝛ ſubtiliter
triti ꝛ miſce cū clara oui bene ꝓus ꝯquaſſata ꝛ actu
calida ſuper loco applicata: ꝛ eſt expertum.
Emplaſtrum veſicatorium. ℞. cantaridarum ſine
capitibus et alis. ʒ. iij. pedis coruini id eſt flammu-
le minoris. ʒ. j. ß. fermenti. ʒ. x. aceti quantuꝫ ſufficit
fiat emplaſtrum.
Empl'm carminatiuū in hydrope ꝛ ꝓprie in tympa
nite. ℞. ſtercoris capre ſicci lib. j. cimini. ℥. ij. radicis
cucumeris aſinini radicis ebuli añ. ℥. ij. farie ordei
lib. j. aceti calibeati ℥. iiij. fiat empl'm cū lixiuio bene
coctū. Et hoc empl'm ꝯſumit oēm materiā vētoſabi
lem ꝛ aperiēdo poros trahit ipſam extra corpus et
ꝯſumit: de quo calido totus venter emplaſtretur.
Empl'm pro papillis mamillarū ad ꝓuocandū lac.
℞. radicis ꝛ folioꝝ petroſel. coaguli hedi añ. ℥. ß. ſto
racis calamite. ʒ. iij. olei amigda. dulciū recentium
℥. iij. farine ordei. ℥. j. ß. fiat emplaſtrū cū decoctio-
ne ꝛ mamillis ſuperponatur.
Empl'm certiſſimum ſedās dolores in podegra ex
materia mixta. ℞. farine ordei vel orobi pulueris
roſ. añ. ℥. iij. vini al. pauciferi. q. ſ. coquat̄ lento igne
ꝛ interdum additur maſticis. ʒ. j.
Empl'm qđ nō hꝫ cōpar in ſedādo dolorē. ℞. furfu-
res ſapam ꝛ parum ſalis. hec oīa ſimul coquas ali
quali decoctione: ꝛ fiat emplaſtrum nobiliſſimum.
Empl'm mitigatiuū doloris capitis in febribus eue
nientis. ℞. ruthe recētis. M. j. ſolatri recētis. M. iij.
croci. ʒ. j. ſalis cōis. ʒ. ß. farine ordei. ℥. iij. cum albu-
mine vnius oui aut duoꝝ fiat empl'm ꝛ applicet̄ ca
lidum. Confert enim omni dolori capitis a mala cō
plexione calida materiali vel immateriali per eſſen
tiam partium capitis ꝛ per colligantiam ab inferio
ribus membris prouenienti per cōpaſſionē abſolu-
tam in febribus et in alijs diſcraſijs materialibus.
¶Si aūt ꝯtingeret q̄ dolor eſſet ſic in capite per eſ-
ſentiam a mala cōplōne facta materiali vel ꝑ colli-
gantiā ab inferioribus partibus a ſili mala cōplo-
ne factus tūc in ꝓdicto emplō ponantur ruthe. M.
iij. cum alijs ſufficienter commiſcendo.
Empl'm ſcđm ꝯferens dolori capitis ꝛ ꝓprie facti a
materia flegmatica mucillaginoſa digerens ipſam
ꝛ ſedans dolorem ꝛ conſumens vapores groſſos in
panniculis cerebri cōtentos ꝛ ꝯſumit reumatiſmos
a capite ad oculos ꝛ aures ꝛ fauces ꝛ dētes deſinē-
tes. ℞. radicū brionie recentiū lib. j. abſinthij cala-
menti origani recentium añ. M. j. ß. farine ordei. ℥.
ij. croci. ʒ. j. ſcamonee. ʒ. ß. olei liliorum albo. ʒ. iij. te-
rantur radices brionie vltimata contritione: prius
tamen bene cocte in aqua. deinde incorporentur cū
alijs medicinis apponendo tamen crocum in fine:
et de hoc emplaſtro raſo capite circumuoluatur to-
tum bene actu calido ꝛ diligenter circumligetur cū
bona applicatione. Et in ſpatio vnius ſeptimane
premiſſis euacuationibus vniuerſalibus ſedat om
nem cephaleam antiquam. Et ſi volueris ipſum fa
cere magis appropriatum ad materiam melancho
licam tunc coquantur radices brionie in bona ſa-
pa et ſuperaddatur pulueris meliſſe. ℥. ß. vitellos
ouorum numero. iij. incorporentur diligenter ꝛ fiat
vt dictum eſt: etiam permutando ipſum bis in die:
et eſt optimum.
Emplaſtrum ſiue cerotum cerebri ꝯfortatiuū ꝛ retē
tiuum flegmatis aquoſi et mucillaginoſi catarrizā
tium ad nares ad palatum et ad fauces ex quo ti-
metur ꝛ frequenter accidit ſubita mors. Cuius de-

ſcriptio hec ē. ℞. reſine clare electe. ʒ. ij. laudani. ʒ.
ſ. myrre maſticis añ. ʒ. ſ. ſandarace. ʒ. ij. farine faba
rū et orobi añ. ʒ. ſ. diſſoluant͛ gūme cū. ʒ. j. aq̄ cine=
ris. x. ʒ. ſ. aceti et coquant͛ vſq₃ ad bonā viſcoſitatē: de
inde ſfūdant͛ i mortario et addita farina vtraq₃ in
corporent͛ ↄtritione vehementi. De hoc ergo exten=
dat͛ ſuper pāno groſſo et calido actu emplaſtretur
tota caluities. ¶ Et ſi volueris ex eo facere cerotuʒ
quantitatis iam predicte tunc addantur cere al. ʒ.
vj. et dimittat͛ farina et fiat cerotū et apponat͛ in loco
predicto. ¶ Cū ipſo ꝓ multos hoīes vidi ab immi
nenti periculo ſubite ſuffocationis fuiſſe liberatos.
Emplm̄ capitale. ℞. camomille mellilotí aſſari añ.
ɱ. j. origani calami aromatici foliorum lauri ana.
ɱ. ſ. ſticados maiorane betonice añ. ɱ. ſ. olei roſ.
farine ordei ana. ʒ. iij. aque decoctionis ordei quā=
tum ſufficit. fiat emplaſtrum.
Emplꝫ maturatiuū bonū et expꝫtū. ℞. radices altee
ʒ. iiij. cepe liliorꝫ alborꝫ ficuū pinguiū añ. ʒ. ij. florū
camomille et mellilotí añ. ɱ. j. farine ſe. lini fenugre
ci et ordei añ. ʒ. ij. butyri olei liliorū al. olei de camo
milla pinguedinis galline ana. ʒ. j. que ſunt piſtan
da piſta et coque et totū miſce: et fiat emplm̄.
Emplm̄ ad emigraneā capitis. ℞. acatie boli arme
ni ſandarace hypoquiſtidos añ. ʒ. j. ſ. gallarꝫ cypreſ=
ſi. ʒ. j. gallaruʒ perforatarū ſan. ơra. ʒ. ij. farine ami
li. ʒ. j. attramenti. ʒ. iiij. Fiat linimētū ſuper caput
et pro emplo de rutha vti poteſt medicus.
Emplm̄ ad epiliam. ℞. ruthe ſylueſtris. ʒ. iij. cima=
rū roriſmarini. ʒ. ij. ſ. ſulfuris viui. ʒ. ſ. ſinapis pire=
tri affodilli añ. ʒ. j. ſ. caſtorei euforbij añ. ʒ. vij. diſtē=
perentur cum ſucco maiorane et fiat pupa.
¶ Emplm̄ cordiale. ℞. doronici oſſis de corde cerui
been al. et ru. añ. ʒ. j. ſ. ſandalorꝫ amborꝫ ſpodij lam
bruſce. coral. amborꝫ ana. ʒ. ij. roſ. ʒ. iij. aq̄ bugloſſe
ʒ. j. farine ordei. ʒ. j. ſ. croci. ℈. ij. et gra. vj. maluati=
ci cyathū. j. et partes. ij. olei de croco. ʒ. ſ. reſine. ʒ. ij.
fiat emplm̄. Et ſi vis ipſum facere cordialiꝰ infrigi
dādo: tunc ſupadde lābruſce. ʒ. ij. corallorꝫ rub. ſpo
dij añ. ʒ. j. ſ. margaritarꝫ. ʒ. j. hiacinti ſmaragdi ſa
phiri añ. ℈. ſ. cū hoc enim medicamine mirabilia fe
ci in ſedādo pulſum et tremorē cordis ꝓuenientē a
materia et cā calida. Et ideo remouet difficultateʒ
anhelitus anguſtiā et inquietudinem et ꝓhibet reſo
lutionē ſpirituū et corꝫ conſumptionem que fieri ſo
let a materia et cauſa p̄dictis: vn̄ mirabiliter reſtau
ratur virtus vitalis reſoluta.
Emplm̄ ↄſtrictiuū fluxꝰ. ℞. foliorꝫ plātaginis. ʒ. ij.
roſ. ʒ. j. coriādri ꝑparati. ʒ. j. ſ. mirtillorꝫ florꝫ vel fo
liorꝫ nucis. añ. ʒ. j. farine volatilis molendini. ʒ. ij.
glutinis piſciū. ʒ. x. gūmi arabici. ʒ. j. farine fabarū
ʒ. ij. nucis cypreſſi lib. ſ. granorꝫ vue. ʒ. ſ. ſpērū elua
rij conſtrictiui de olibano deſcriptione Raſ. 9° Al=
man. cap. de fluxibꝰ. ʒ. x. fiat emplm̄ et ſuperponatur
ab ore ſtomachi vſq₃ ad inguina cooperiens totum
mirach calidum applicatum et diligēter ligatum.
¶ Emplaſtrū ponendū ſuper epar in fluxu. ℞. eu=
patorij. m. j. ſquinanti. ɱ. ij. ſpice inde quartā partē
ɱ. j. maſticis macis añ. ʒ. ſ. ligni aloes. ʒ. iij. mira=
bolanorꝫ emblicorꝫ kebulorꝫ aſſatorum añ. ʒ. j. boli

armeni ematitis terre ſigillate añ. ʒ. vj. coriādrorū
preparatorꝫ. ʒ. j. ſ. ſpodij. ʒ. ij. roſ. ʒ. j. farine ordei. ʒ.
ij. ſpecierū tria ſandalorū ſine camphora. ʒ. ſ. ſco=
rie ferri preparate. ʒ. j. olei maſticis et mirtillorꝫ añ.
q. ſ. ad impinguandum. Eſt mirabile in omni fluxu
epatico et in oībus fluxibus antiquis dyaricis et ex=
coriatiuis et ꝓprie cū emplaſtrat͛ ex eo calido totum
mirach a ſcuto oris ſtomachi vſq₃ ad ilia et femur.
Emplaſtrum aliud conſtrictiuū quod applicat͛ ſu=
per vulua. ℞. lentium excorticatarū lib. j. burſe pa.
plantaginis añ. ɱ. iij. ſtercorum aſini et capre exic
catorꝫ añ. ʒ. j. ſ. thuris. ʒ. ſ. ſan. ơra. ʒ. xij. mēthe ſic=
ce. ʒ. j. ſ. acatie hypoquiſtidos licij añ. ʒ. j. gipſi. ʒ.
iiij. albumina ouorum numero. v. farine fabarū. ʒ.
iij. gipſum infundatur in aceto ad minus per dieʒ:
deinde fiat emplaſtrum cum ſucco plantaginis bul
lito cum farina et alijs ſpeciebus. Hoc igit͛ emplm̄
vulue et femori et partibus alchatin vſq₃ ad ſiteri ſu
perpoſituʒ mirabiliter coartat omnem fluxū ſan=
guinē emorroidalem et mēſtrualē et curat oēm hu=
moroſitatem matricis et lubricitatē prouenientes a
flegmate ſalſo et mucillaginoſo. Et fuit compoſituʒ
anno legis noſtre. ɱ. ccccxix. p vxore Antonij apo
thecarij que immoderato curſu menſtruorꝫ perdu
cta fuit ad totius corporis debilitatē et ad infrigi=
dationē et ad pulſum vermicularē qḋ etiam toti vē
tri applicatū valet in omni fluxu diuina cōceſſione
per me compoſitū et practicatū ſepiſſime.
Emplm̄ optimū ad mollificādū dura apata. ℞. aſ=
ſungie galline anatis anſeris medulle cruris vacce
añ. ʒ. l. mucillaginis radicis altee et fenugreci et ſe.
lini añ. ʒ. j. bdelij galbani et armoniaci ana. ʒ. j. ſ.
gūme diſſoluant͛ cū. ʒ. ij. olei liliorꝫ alborꝫ et miſceat͛
cū predictis pinguedinibus colatis et mucillagini=
bus: deinde recipiant͛ ficꝰ pingues. xxv. et piſtent͛ cū
predictis ſilr̄ et incorporent͛ et calidū ſuperponat͛.
¶ Emplm̄ ad epilepſiā applicandum capiti ſuper
cōmiſſura coronali extenſum ſuper corio ſolēne. ℞.
thuris maſticis ſpice ſubtiliter ſeorſum pulueriza=
toruʒ añ. ʒ. vj. galbani oppoponacis añ. ʒ. j. agitent͛
diu viſci quercini. ʒ. ij. Si vis potes addere et erit
efficacius ambre cocte. ℈. j. radicis vel ſeminis peo
nie. ℈. ſ. gummi ruthe ſylueſtris. ℈. ſ. laudani. ʒ. ſ.
nucis muſcate cubebe añ. ʒ. j. caſtorei euforbij añ.
℈. j. malaxent͛ oia et fiat emplaſtrum.
Emplm̄ de cruſta panis qḋ actu calīn applicatur in
omni vomitu ſedat eum in media hora. ℞. maſti=
cis mēthe ſpodij corallorum rub. ſandalorum am=
borum añ. ʒ. j. cruſte panis aſſati infuſe in aceto per
mediam horam. ʒ. ij. olei de maſtice citoniorꝫ añ. ʒ.
j: farine ordei. q. ſ. fiat emplaſtrū.
Emplaſtrum vltimate conſtrictiuum in fluxu epa=
tico. ℞. foliorum plantaginis lib. ij. foliorum grana
torum conſolide maioris et minoris recentium añ.
ʒ. iiij. penthaphilonte. ʒ. iiij. ſumach gallarū perfo
ratarum granorum myrti añ. ʒ. ij. coriandri ꝑpa=
rati. ʒ. iiij. terre ſigillate. ʒ. j. ſan. ơra. ʒ. ſ. boli arme
ni lib. ſ. croci. ʒ. ī. macis. ʒ. vj. gummi arabici draga=
ganti torrefactorum añ. ʒ. j. Contundantur folia et
bulliant in lib. xx. aque et lib. ſ. aceti nigri vſq₃ ad

bonam conſumptionem et diſſolutionem. deinde in
corporentur oia in mortario vehementer conterē-
do ⁊ fiat emplaſtrum ſubtile. in fine cuius ponatur
camphore bene trite. ʒ. j. Optime enim confert ⁊ mi
rabiliter conſtringit ⁊c.

Emplꝫ diſſolutiuū duritiei mamillaꝝ. ℞. farine or
dei fabaꝝ ana. lib. ß. cimini. ℥. j. olei violati. ℥. ij. coa
guli hedi. ℥. ij. ß. fiat emplm̄ cum aqua acetoſe.

Emplaſtrū ad maraſmatos ⁊ ptiſicos. ℞. cancaꝝ
cācraꝝ fluuialiū preparatarum lib. j. ſe. endiuie ſca
riole acetoſe lactuce aā. ʒ. i. ß. macis. ʒ. ij. ſeminuꝫ cō
munium frigidorum. ℥. j. ß. pinearum mundatarū
℥. ij. zuccari ſecunde decoctiois. ℥. iiij. cū mel. viol.
q. ſ. fiat emplaſtrum.

Emplaſtrum maturatiuum reſolutiuum ⁊ doloris
mitigatiuum in apoſtemate auris. ℞. radicū mal-
uauiſci mundatarum a medullis coctaꝝ ⁊ optime
inciſarum ⁊ piſtatarum lib. j. farine fenugreci ſe. li-
ni florum camomille aā. ℥. ij. butyri. ℥. iij. vitellorū
ouorum numero quinq̧ incorporentur ⁊ miſceant̄
et actu calidum applicetur loco.

Emplaſtrum mollificatiuum et reſolutiuum. ℞. ca
momille. m. j. ⁊ bulliāt in bono vino vſq̧ ad medie
tatis conſumptionem ⁊ in illo vino ponas vnū cya
thum olei cōis ⁊ cyathū vinum butyri ⁊ miſce ſimul
et capias farinā et facias pultem ⁊ miſce omnia ſi
mul: et calidū ſuperpone vbi vis.

Emplaſtrum aliud conſtrictiuum. ℞. thuris hypo
quiſtidos aā. ʒ. ß. aloes. ℈. ß. ſan. dra. lib. iij. acatie
aā. ʒ. j. ſtercoris aſini puluerizati. ℥. j. menthe ſicce.
℈. j. corticū ouoꝝ aduſtoꝝ. ʒ. j. ß. albuminis oui. ℥.
j. ß. catarrū combuſtarum. ℈. ij. ſucci plātaginis. ʒ.
iij. aceti. ʒ. ij. miſce: pro diſterizandis dentis vel licis
nijs in fluxu ⁊ ragadijs ani ⁊ vulue vtere.

Emplaſtrum extrahens ſpinas ferrum vel vitrum
℞. farine ordei nodorum cannarum viridiū mellis
ana. quantum vis et fiat emplaſtrum. Item. ʒ. vj.
pulueris radicis dyptami bibite cū aceto vini bo-
ni in mane eijciūt ex quacūq̧ parte corporis fuerit.

Emplm̄ oxicroceuꝫ. ℞. picis naualis croci colopho
nie ana. ʒ. iiij. terbentine galbani armoniaci myrre
olibani maſticis ana. ℥. j. fiat cerotum. et quando
fuerit coctū proijciāt̄ in aqua ⁊ cū extrahit̄ ab aq̄
cum manibus bene exprimatur.

Emplaſtrum ſedatiuum doloris ⁊ mollificatiuum
in cura fiſtularum. ℞. abſinthij lib. j. calamenti iue
aā. ℥. iij. paſtinace. ʒ. viij. camomille mellilotì ana.
℥. j. ß. armoniaci bdellij diſſolutorū cum aceto aā. ℥.
vj. dyaquilonis al. ʒ. ij. farine ordei lib. j. olei roſ.
ß. iiij. croci. ʒ. ß. fiat emplm̄.

Emplaſtrum capitale in fractura cranei ſecunduꝫ
Conciliatorem. ℞. gummi elemi. ℥. iij. reſine puriſ-
ſime. ℥. iiij. cere. ℥. vj. vel. iiij. olei ro. ℥. ij. armoniaci
℥. ij. terbentine. ℥. iij. fiat vnguentum. Et alia ponit
etiam Conciliator. quidā addunt farinaꝫ ſiliginis
⁊ quidam farinā fabarum nigraꝝ. ⁊ quidam ſemi
nis plantaginis. et quidam ponunt illud empla-
ſtrum cum vino abſq̧ oleo: ⁊ eſt expertū ⁊ optimū.

Emplaſtrum ad mamillas. ℞. floruꝫ malue matrū
violarum celidonie folioꝝ ſancte marie que vulga-
riter dicit̄ flor de ogni meſe pentafilon aā. m. j. pre-
dicta bulliant in ſufficienti quantitate aq̄ vſq̧ quo
remaneat vna ſcutella vel circa dicte aque: et tunc
fortiter exprimantur ⁊ cum predicta decoctione et
flore farine frumenti fiat vt ptiſana que cum ſuffi-
cienti quantitate aſſungie porcine et gallinace aā.
liquefactis ⁊ colature miſce ita vt bene impinguet̄
et adinuicem continue bene miſcendo bulliant do-
nec fiat emplaſtrū et pone ſuper petia de lino groſ-
ſuꝫ vno digito vel duobus donec erumpatur: quia
tunc debet poni groſſum vno digito mane ⁊ ſero et
videbis mirabilia.

Emplaſtrum ſedans omnem dolorem a quacunq̧
cauſa. ℞. olei onfancini lib. ß. croci. ʒ. ij. vitellos oui
numero. viij. olei roſ. recentium. ℥. iij. coquant̄ olea
aliquandiu ſimul in ſartagine: deinde ſuperponan
tur vitelli oui cum cocleari ſuper cineribus pauci
caloris vehementer agitando. penultime incorpo-
rentur pulueris amili de ordeo ana. ʒ. iij. et tandeꝫ
ſuperaddat̄ crocus ſolꝰ in agitatione inuicē facta.
Et ſi velis anodinū magis efficere: ſuperadde buty
ri recentis. ʒ. ij. bdellij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. ij. lento
igne coquat̄ i. ℥. iiij. ſape dulciſſime vſq̧ ad conſum
ptionē ipſius: medicamen eſt efficaciſſimū.

De cerotis. Cap. iij.

Erotum capiti applicādū valens contra decurſum catarri mi-
rabiliter ponendo ſuper commiſſuram
coronali. primo radendo capillos et
fricādo bene locum donec rubeat. ſe-
cundo ponendo ventoſam ſine ſcarificatione. vlti-
mo applicando cerotum. ℞. laudani gummi elemi
ſandarace olibani ſtoracis liq̄de ⁊ ſicce reſine ana.
ad libitum miſce: ⁊ fiat cerotū. po̍t et addi myrra ⁊
eſſet fortius: ⁊ hoc fiat apud neceſſitatem.

Ad idem preſtantius. ℞. aloes pulegij calamenti
montani corticum citri ana. fiat puluis et incorpo-
rentur cum laudano ⁊ modico acatie ⁊ eſt expertiſ-
ſimum ⁊ longe preſtantius iam facto.

Cerotum ſtomachale quod valet habentibus flu-
xum diſſintericum et vomitum difficulter reſtringi
bilem et eſt vltimum remedium. ℞. picis naualis
reſine ana. ℥. i. maſticis menthe gariofil. ana. ℥. ß.
trociſcorum de bolo armeno de terra ſigillata ka-
rabe ematitis ſang. dra. hypoquiſtidos mumie aā.
ʒ. i. gallie muſca. ſtoracis calamite aā. ʒ. ß. vini cito-
niorum. q. ſ. fiat cerotum.

Cerotum ſtomachale frigidum et ſtipticum. ℞.
roſ. ſpodij maſticis coriandri myrtillorum hypoci-
ſtidos acatie vernicis ſanguinis draconis ana. ʒ. ß.
laudani. ʒ. ij. gallie muſcate. ʒ. i. picis naualis reſine
ana. ʒ. vi. cere quantum ſufficit fiat cerotum: dein-
de bulliat in. ℥. iiij. vini citoniorum vſq̧ ad conſum
ptionem ipſius. Confortat ſtomachum debilitatuꝫ
a vehementi calore febrium cholericarū ⁊ aduſtaꝝ
ſedat ſitim ⁊ mordicationes in eo exiſtētes ſtringit
vomitū immoderatum: ⁊ vigorat ſtomachū mollifi
catū a flegmate diſſoluto a calore febrili: remouet
lienteriā a cauſis predictis prouenientem.

Cerotũ ſtõ achale ꝑ pueris. ℞.reſine lib.ß.pulueris gariof.maſticis.añ.℥.ß.fiat cerotũ ſup pãno grane.

Cerotũ aliud ꝗ cõe oibus. ℞.ſpẽꝝ ſtomachalium. ℥.ß.picis naualis reſine añ.℥.j.fiat cerotum.

Cerotũ de galbano valẽs in paſſionibus matricis poſitum ſupra vmbilicũ mulieris. ℞. galbani ⁊ extende ſuper vno corio in forma rotunda ad modũ vnius nibie.

Aliud cerotum in paſſionib⁹ matricis qđ fit hoc mõ Accipe coriũ longitudinis ſpãſe cũ dimidia ⁊ latitudinis trium digitorum ⁊ ponatur ſuper vmbilico ex trãſuerſo ventris prius tñ ſuper dicto corio extenſis his rebus. ℞.aſſe fetide partem.j. galbani partes duas fiat cerotum ⁊ extendatur ſuper corio dicto ⁊ applicetur modo dicto prius.

Aliud cerotũ ad idẽ. ℞.galbani electiſſimi diſſolutĩ cũ modico aceti ⁊ extende ſup. corio forme circularis ⁊ applica ſuper vmbilico mulieris. Hoc cerotum ſpatio menſiũ ſex vel anni vnius multotiẽs curat et curauit iã antiquos matricales fluxus vẽtoſitates dolores ⁊ ſffocationes eiuſdem.

Cerotũ ad herniã. ℞.ſcorie ferri.ʒ.v.mumie dragagãti gũmi arabici añ.ʒ.iiij.thuris acatie ſandarace añ.ʒ.j.ß.piſciũ glutinis gallaꝝ cypſſi añ.℥.j.viſci quercini.℥.iiij.gipſi.℥.ij.reſine lib.j.ß.fiat cerotũ cũ ſucco cõſolide maioris ⁊ acetoꝝ cera rubea ⁊ vtere.

Cerotũ ꝑ crepatis. ℞.colophonie picis naualis mumie glutinis piſciũ tartari añ.℥.j.bdelij armoniaci oppoponacis.añ.ʒ.ij.gallaꝝ cipſſi pulueris ꝯſolide maioris añ.ʒ.x.hypocquiſtidos thuris maſticis ſang.dra.bollar.añ.℥.ß.ſucci viticelle lib.ß. reſine pini.ʒ.x.diſſoluanť olã gũmi cũ aceto muzo:deinde colenť diſpumenť ⁊ colature addanť cere rub.ʒ.xv.pelľ arietis macerate i aceto ⁊ cocte vſqꝫ ad diſſolutionẽ lib.iij.ß.⁊ cũ eo incorporenť ſiľ in mortario vltima cõtritione:deinde coquantur ſimul cũ alijs ſpeciebus.

Cerotũ aliud ad idẽ. ℞.picis naualis.℥.j.litargiri cere al.⁊ ru.colophonie armoniaci galbani añ.ʒ.v.ß.viſci quercini nucis cypreſſi myrre thuris añ.ʒ.ij.boli ar.gipſi añ.℥.j.aloe.℥.j.maſticis ꝯſolide maioris ⁊ minoris ana.℥.j.terbentine lote cũ aceto.℥.ij.℈.ij.ariſtoľ.lon.⁊ ro.ana.℥.ij.℈.ij.gallarum perforatarum.℥.ij.℈.ij. ſang.draco.mumie añ.℥.ß.fiat cerotum.

Cerotum longum qđ eſt ſicut ſupra deſcriptum ſparadrapum valens ad tibias vlceratas. ℞.ſepi caſtrati.℥.vj.olei ro.ceruſe ana. lib. ij.aceti cyathum j.cere noue quãtum ſufficit litargiri.℥.iij.reſine electe terbentine ana.℥.ij.coquantur ſimul gumme cũ oleo ⁊ adipe ⁊ cũ infrigidata fuerint bulliant oĩa cũ aceto vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ ipſius:⁊ cum fuerit bene glutinoſum factum infundantur in eo panni linei ⁊ diligenter intingantur. Confert vlceribus antiquis cruſium ⁊ omnium membrorum ⁊ cancrenis ⁊ corroſionibus membroꝝ ꝓuenientib⁹ a flegmate ſalſo ꝑ admixtionem ⁊ aduſtionẽ:⁊ membris multũ aduſtis inficientibus ſanguinem. repellit eñ ⁊ exiccat humiditates ⁊ incarnat ⁊ conſolidat eas cũ ob ſeruatione debiti regiminis ⁊ prohibitione ab omni motu ꝓgreſſiuo.

Cerotum bonũ ꝑ tibijs valẽs multũ ad ꝯſolidandum vlcera. ℞. ceruſe antimonij litargiri plũbi uſti omnium quatuor lotorum.ana.℥.iiij.pinguedinis caſtrati lib.j.thuris minuti mumie ſandarace ſarcocolle ablute aluminis vſti ſang.drã.añ.℥.j.ß. olei roſ.aceti añ.℥.j.ß.cere albe reſine ana.℥.ij.fiat cerotum ⁊ ponať in petia dũ tepefactum eſt:⁊ ex iſto vna pars ſupponať. Cõfert eñ vlceribus antiqs corroſiuis ⁊ ambulatiuis oĩm mẽbroꝝ ⁊ ꝓprie tibiarũ ꝓuenientib⁹ a materijs melãcholicis ⁊ aduſtis oibus. Remouet eñ malam cõplexionem calidã ⁊ repellit ⁊ exiccat ⁊ ſedat dolorem ⁊ mordicationes in illis vlceribus ⁊ mollificat durities ⁊ ꝯſtracationes labioꝝ vlcerum ⁊ cõſolidat ea.

Cerotũ cordiale. ℞.been al.⁊ rub.doronici oſſis de corde cerui fragmẽtorũ hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ.℈.ij.margaritarũ.ʒ.ij.folioꝝ auri numero.iiij.reſine electe.ʒ.x.coquatur reſina cũ aceto nigro: et fiat cerotum ſuper panno de grana qđ portet cõtinue ſuper mamillam ſiniſtram.

Cerotũ ꝑ ſtõ frigido mirabilis iuuamẽti. ℞. gallie muſ.alipte muſ.añ.ʒ.j.ß.boni põderis laudani.ʒ.iij.maſticis macis ſtoracis calamite gariof.nucis muſ.cinamomi electi añ.℥.ß.ligni al.ʒ.ij.coralloꝝ amborũ.añ.ʒ.j.ſpice nardi calami aromatici ſpice celtice ſpice romane añ.ʒ.j.ß.mẽthe abſinthij.añ.ℳ.j.roſ.rub.ſe.citonioꝝ mirtilloꝝ.añ.ʒ.ij.granoꝝ paradiſi abrotani calamenti galãge zinzibe. añ.ʒ.j.ß.thuris ciperi añ.ʒ.j.croci.℈.j.pulueriʒenť oĩa ⁊ cũ ſufficiẽti ꝗtitate reſine fiant duo cerota.vnum ꝑ ſtõ:aliud ꝑ ore ſtomachi apponendum ſup ſpinam inter vndecimã ⁊ duodecimam ſpondiles vide meſue de emplaſtro Alexandri.

Cerotũ valens duritiei ſplenis. ℞.armoniaci.ʒ.vj.bdelij albi mollis.ʒ.iij.diſſoluať gũmi cũ aceto ſqllitico tamariſci.ʒ.ß.ſcolopendrie ſe.aneti agni caſti.añ.℈.ij.ſeminis plantaginis.ʒ.ß.cere al.ʒ.ij.fiat cerotum,cũ reſina in forma figure huius.

Cerotum aliud ad idem. ℞.tamariſci ſcolopendrie ſe.agni caſti.ſe.plantaginis añ.℈.ij. armoniaci.℥.ß.bdelij al.mollis.ʒ.iij.diſſoluantur gummi cũ aceto ſquillitico ⁊ poſt infrigidationem addantur ſpecies ⁊ fiat cerotum.

Cerotum ſoluens nodũ ⁊ duritiem. ℞. fecis olei de ireos.℥.iij.olei lilioꝝ al.℥.ij.olei ſiſamini olei amigdalarũ dul.añ.℥.j.ß.croci.℈.j.pinguedĩs taſſi.℥.j.cere albe.ʒ.ij.reſine.q.ſ.

Cerotũ ad idẽ ⁊ ad nodũ iũcturaꝝ. ℞.oxicrocei.℥.ß.empli.de nucib⁹ vel mucillaginib⁹.ʒ.vj.euforbij ſerapini oppopo.armoniaci ana.ʒ.j.reſine electe.ʒ.vj.cere al.ʒ.iij.diſſoluantur gũmi cũ aceto forti ⁊ addãtur cera ⁊ reſina:⁊ fiat cerotum.

Cerotũ ad idẽ ⁊ ad diſſoluendũ natã. ℞.armoniaci.℥.j.ß.piretri euforbij ana.ʒ.j.ſalis nitri. ℈.j.ß.incorporentur ſimul cũ cera ⁊ reſina ſufficientis ꝗtitatis:⁊ fiat cerotum.

Cerotũ ad dolorem ſciatice a mã frigida. ℞. armoniaci.℥.j.ſerapini bdelij oppopo.ana.ʒ.j.arthanite peonie hermodactyloꝝ añ.ʒ.ß.vitrioli viridis.ʒ.j.ß.cere ⁊ reſine.q.ſ.⁊ fiant cerota duo.

Cerotum de ſtorace. ℞.laudani aſpalti arthanite myrre calami aromatici ſq̄nāti añ.ʒ.ß.ameos amomi.añ.ʒ.ß.picis naualis.ʒ.iij.fiat cerotum:⁊ ſupaddatur ſtoracis calamite.q.ſ.

Cerotū extrahēs a ꝓfundo mām aquoſam. ℞.emplaſtrū apiconis.ʒ.j.ß.reſine electe.℥.ß.cere.q.ſ.ff.cerotū.Confert podagricis artheticis ſciaticis ſpaſmo thetano ⁊ paraleſi.addendo huic ceroto armoniaci caſtorei añ.ʒ.iij.euforbij.ʒ.j.⁊ applicando caluarie capitis mirabiliter cōfert appopleticis expertum eſt plures.

Cerotum calidum ꝓ ſtō. ℞.maſticis cinamomi gariofilorum viol.aloes ſpice gallie muſc. calami aromatici galange ana.ʒ.j.ß.ſandaloꝝ amboꝝ coriādri preparati ſe.acetoſe ana.ʒ.j.laudani.ʒ.ß. picis naualis decocte.℥.j.aromatizentur cum pauco muſci:⁊ fiat cerotum in forma ſcuti.

Cerotum capitale.℞.reſine electe empli de mucillaginibus.añ.℥.j.laudani armoniaci pinguis.añ.ʒ.ij.folij.ʒ.ß.macis corticis citri.ana.℈.ij.ligni aloes ʒ.j.bdelij mollis.ʒ.iij.cere.q.ſ.⁊ fiat cerotum.Cōfortat namq̄ cerebrum.

Cerotū ad dolorē dorſi ſpōdiliū colli ⁊ brachioꝝ q̄ in die applicat̄:in nocte vo remouet̄ inungēdo in nocte cū adipe anatis aut tarabuſij. ℞. mucillaginis altee.℥.ß.mucillaginis ſe.lini mucillaginis fenugreci ana.ʒ.j.mucillaginis portulace bdelij electi.ʒ. ß. medulle cruris vituli.ʒ.ij.pinguedinis porci non ſalſe.ʒ.j.pinguedinis galline anatis taſſi tarabuſij canis ⁊ melius rubei añ.℥.ß.reſine electe.℥.ß.terbentine electe vnguenti Bal.℥.ß.oleoꝝ roſaꝝ ⁊ camomelini amig.dulciū añ.q.ſ.ad oia ſimul optime icorporēdū ꝓ ceroto.Pinguedines ipſe prius minutim cū cultello inciſe diſſoluant̄ optime ad lētū ignē.deinde oia ſimul miſce ipſis bn̄ colatis⁊ optime incorporentur ⁊ cū ſufficiēti quātitate cere albe fiat cerotū ad lentū ignē ⁊ vtere apud neceſſitatē.¶Cū dolor non eſt intēſus. ℞.flo.camomille ⁊ furfuris.q.ſ.bulliant ſimul iſta duo in ſacculo q̄titatis ſufficiētis poſtea exprime ⁊ appone loco dolēti in nocte q̄n vadit dormitū quouſq̄ incipiat frigeſcere.Et remoue⁊ pone pellē pectoris.In his dolorib⁹ multū valet inunctio olei anatis aut tarabuſij leuiter inungendo prope ignem ⁊ ſapponendo ſtupam canapis.

¶De epithimatibus. Cap.iiij.

Epithima cordiale tēperatuz. ℞.aquarū meliſſe bugloſ.acetoſe.añ.℥.iiij.aq̄ꝝ cicoree roſaꝝ flo.ſalicis añ.℥.iij.ſpēꝝ cordialiū tēpataꝝ.℥.iij.ſpēꝝ citrarij ð gēmis.℈.ß. croci.g.v.aceti.℥.j.vini mal.ʒ.iij.miſ.⁊ ff.epithima.

Epithima ad vermes. ℞.nigelle vel mellis.℈.j.al. ʒ.j.coriandrorum preparatorum. ℈.ij.ß. abſinthij maſticis añ.ʒ.ij.corallorum rubeorum.ʒ.j.fiat puluis ſubtilis cum ſucco abſinthij ⁊ aceto:fiat epithima quo vtere.

Epithima ad idē. ℞.aque hyſopi mēthe ana.lib.ß. aque graminis lib.j.vini maluatici.℥.viij.gentiane myrre croci añ.ʒ.j.ligni al.ſe.ſancti.ana.ʒ.j.ß.muſci gra.v.aceti coclearia.v.miſce.

Epithima ad idē. ℞.aquaꝝ acetoſe bugloſ.graminis añ.℥.iij.ſpērum cordialium tēperatarū.ʒ.j.aq̄rum abſinthij hyſopi ana.℥.ij.aq̄ florum ſalicis.℥.iij.gentiane dyptami vel ſeminis ſancti ana.ʒ.ß.croci.℈.ß.miſce.

Epithima pro capite. ℞.aque ſolatri.℥.vj.nenufaris florum ſalicis ana.℥.j.ß.amili.ʒ.ij.ſandarace.ʒ.j.croci.gra.ij.miſce.

Epithima pro corde. ℞.aquarum bugloſſe acetoſe ana.℥.iij.aquaꝝ floꝝ ſalicis roſaruz abſinthij graminis meliſſe lambruſce añ.℥.ij.ſpecierū cordialiū tēperataruz.ʒ.j.ß.croci.gra.viij.myrre dyptami gētiane ligni aloes ſandalorum citrinoꝝ ſeminis baſiliconis been al.⁊ rub.hyacinthi ſmaragdi ana.℈.ß.ſucci lymonum.℥.iij.aceti.℥.j. maluatici.℥.v.miſce:⁊ fiat epithima.

Epithima ad idē in diſtemperantia preternaturali calida.℞.aquarum bugloſſe ſcariole violarū borraginis lib.ß.aque roſarū muſcate.℥.viij.ſpecierū tēperatarum.ʒ.j.ß.camphore.℈.ß.corallorum al.℈.iiij.pul.margaritarum.ʒ.j.ß.folioꝝ auri nume.viij.miſce ⁊ terant̄ omnia in mortario vltimata ꝯtritione vini maluatici cyathum vnum:⁊ ꝑ lib.j.aquarū debent poni.℞.ij.ſpecierum.

Epithima ad epar.℞.aquaruz ſolatri endiuie epatice acetoſe abſinthij añ.℥. iiij.ſpecieꝝ triaſandalorum dyarodon ſpodij ana.ʒ.ß.croci.℈.j.aceti.℥.ij.miſce ⁊ fiat epithima.

Epithima temperatum. ℞.bugloſſe cicoree meliſſe lib.ß.ſpecierum temperatarū.ʒ.j.croci.ꝯ.j. acetoſe coclearia.vj.vini maluatici cyathum.j.miſce ⁊ fiat epithima.

¶De embrocis. Cap.v.

Embroca ſtomachalis cū ſpongis mag. ℞.menthe abſinthij origani calamenti feniculi ſeis aneti vel aniſi cimini añ. ꝯ.j.ß.maſticis coralloꝝ amboꝝ gallie muſ.añ.ꝯ.j.roſ.ꝯ.ij.ſq̄nāti mirtilloꝝ coriandri añ.ꝯ.j.ß.lābruſce.ꝯ.ij.Contundantur groſſo modo vini nigri lib.xij.bulliantq̄ ad conſumptionem medietatis.deinde fiat embroca.

Embroca ad lapidē renū.℞.ꝑitarie ſpice nardi ſpice celtice ſe.feniculi ſe.petroſ.dauci aſſari ana.ꝯ.j.Cōtundant̄ omnia ⁊ bulliant vt ſupra.

Embroca ad mēſtrua ꝓuocanda.℞.pulegij calamēti abrotani ruthe cētauree minoris hyſopi ana.ꝯ.j.ſauine mſicarie añ.ꝯ.j.ß.cinamomi galange añ.ʒ.j.ſiſeleos rubee tinctoꝝ añ.ꝯ.ß.myrre.ʒ.ij.Cōtundantur oia groſſo modo ⁊ bulliant in vna ſitulaſaq̄ vſq̄ ad cōſumptionem medietatis.Prouocat mēſtrua ⁊ etiam ꝓuocat vrinam.

Embroca ſomnifera.℞.lactuce violaꝝ roſaꝝ ordei mundi añ.ꝯ.j.corticū papaueris radicis mādragore nenufaris añ.ꝯ.ß.ſeminis iuſquiami ⁊ papaueris ⁊ lactuce añ.℥.ß. camomille mellilotí malue.añ.ꝯ.ß.Facta ſufficiēti reꝝ decoctione fiat embroca ab alio ſup cōmiſſuram coronalem. Valet etiā in extremis vigilijs ⁊ in freneſi.

¶De oleis. Cap.vj.

OLeũ mirabile ꝯ peſtem. ℞. vas vitreũ. xij. pintulaꝝ ⁊ reple ſex pitulas florib' albis ſambuci ⁊ pone in vaſe. deinde reple duas pitulas florib' altee vel ebuli: ⁊ ſilr pone. deinde accipe pitulã vnã de florib' hypiconis ⁊ pone in p̄dicto vaſe. deide. ℞. oleũ triũ vel q̃tuor annoꝝ ⁊ quãto antiqui' tãto meli' ⁊ fundať ſup p̄dictos flores q̃ntum vas põt ꝯtinere ⁊ cũ repletũ fuerit obtureť ⁊ exponať radijs ſolarib' p totũ tp̄s feruoris eſtatis ⁊ ſeruet vſui. ¶ Hoc oleo paꝝ tepido vngať loc' ter vel quater iter diẽ ⁊ noctẽ: ⁊ vidi ex eo vngi totũ corp' peſtilentiati ⁊ ſubito cum recipit tm̃ ſudoris vt venenum totuȝ exhalaret euone prius facta.

Oleum de vitellis ouoꝝ valẽs ꝯ bothor q̃ naſcunť in facieb' infantiũ. ℞. vitellos ouoꝝ. numero. xij. ⁊ pone in frixorio ferreo ⁊ ꝯtinue miſce donec molleſcãt. ⁊ poſtea pone in pãno ſubtili ⁊ comprime: ⁊ ex eis fiat oleũ ⁊ cũ ipſo vngať puer ⁊ liberabiť multũ. Si aũt iſtud oleũ eſſet nimis debile addanť iſti pulueres cũ vitellis ouoruȝ. ℞. pulueris myrre. ʒ. j. granorum iuniperi groſſo modo cõtritorum. gra. iiij. deinde fiat oleum cum eis vt ſupra.

Oleũ mirabile ꝯfortãs neruos poſt ꝯtuſionẽ attritionẽ ⁊ verberationẽ. ⁊ de lũbricis terreſtrib' appellať. ℞. olei vulpini. ℥. iij. olei oliuaꝝ maturaꝝ vni' anni vel medij boni odoris ⁊ saporis lũbricoꝝ terreſtriũ ſcutellã vnã. Lauenť optime lũbrici: poſtea ĩo ponanť in frixorio ferreo cũ p̄dictis oleis ⁊ ferueat vſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie ptis: poſtea ĩo coleť dictũ oleũ ⁊ ponať in fiala que obtureť cũ peſta et in caldario bullienti ponať ⁊ dimittať per horam mediam: deinde extrahe ⁊ poſtea vtere.

Oleũ iameni. ℞. olei antiq̃ lib. j. galbani thuris viridis eris aã. ℥. j. olei maſticini. ℥. iij. reſine pini. ℥. j. ß. terbentine. ℥. iij. diſſoluantur in aqua balnei.

Oleũ de ſiſamo ſm deſcriptionẽ Meſ. mirabil'r cõpetit pueris conſtrictis in riza vt vix anhelare poſſint imponendo per naſum cũ pẽna vſq3 ad rizã et nõ eſt vis ſi ponať calĩm aut frigidũ.

Oleũ rude ⁊ onfancinũ. i. de oliuis inmaturis exhibitũ in quãtitate medij coclearis vel ſm q̃ tibi videbiť cũ decoctione graminis ⁊ modico vini maluatici mirabil'r remouet anguſtiã in pueris q̃ñ intantũ grauanť q̃ apparet vt velint mori.

¶ De collutionib' ſeu ablutionib'. Caꝑ. vij.

COllutio optima ad dolorẽ dentiũ. ℞. piperis albi et lõgi cubebaꝝ ſaxifragie corticũ radicũ mori corticum capparoꝝ ⁊ mãdragore aã. ʒ. j. piretri. ʒ. ij. ß. iuſquiami albi. ʒ. ß. Cõtũdanť ſubtil'r ⁊ fiat decoctio cũ vino nigro vſq3 ad conſumptionem medietatis. poſtea teneatur in ore: ⁊ cum ceperit infrigidari expuatur.

Ablutio in ſomni prouocatione. ℞. camomille melliloti violť. ana. M. j. floris nenufaris. M. ß. corticis papaueris al. ℥. j. bulliant et ex hac decoctione lauentur pedes et brachia.

Collutio in doloribus dentium. ℞. ſandarace pulueriȝate. ℥. ß. vini albi. ℥. vj. bulliant vſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie partis. Et collnanť dentes ex decoctione actu calida. eſt enim valde bonum.

Ablutio alia pedum vſq3 ad genua in ꝓuocatione ſomni. ℞. foliorum ſalicis vitis ⁊ maluarũ. aã. M. j. coquantur etiam cum ſupradictis puluerib'. Bis vel ter ante cenam abluantur pedes.

Ablutio capitalis ſiue lixiuiũ in mã frigida ad reſoluẽdũ reliq̃as mãeꝝ. ℞. calamẽti origani pulegij aã. M. j. ß. ſaluie roriſmarini iue maiorane aã. M. j. abſinthij. M. ij. florum ⁊ baccarum lauri. M. j. ß. miſce: et fiat lixiuium.

Ablutio in p̄ncipio lepre ⁊ ipetiginis ⁊ ſerpiginis ⁊ ⁊ albaras aliaꝝ defedationũ cutis. ℞. myrre ſarcocolle aã. ʒ. iij. radicũ ireos ſiccaꝝ peucedani ariſto. ro. aã. ʒ. vj. ell'i nigri. ʒ. ij. fumiterre ſc. malue altee aã. M. iij. enule ſicce. M. iiij. Cõtũdantur groſſo mõ ⁊ incidenda incidanť ⁊ bulliant in tribus ſitulis aque vſq3 ad ꝯſumptionem tertie partis.

Ablutio in vlcerib' putridis. ℞. ariſto. ro. minutim inciſe. ʒ. ij. aſſe. ʒ. j. pulueris centauree minoris. ʒ. j. ß. calcis viue. ʒ. ß. Incorporenť ⁊ coquanť p̄dicta in aqua cineris ligni dulcis lib. ij. vſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie partis ⁊ ex hac colatura tepida lauentur.

¶ De ſieff. Caꝑ. viij.

SIeff de plumbo valẽs ad vlcera oculoꝝ. Abſtergit ⁊ mundificat saniẽ: ⁊ ſi adminiſtrareť cũ colyrio roſaceo ꝓhibet eminẽtiã oculorũ ⁊ pãniculoꝝ: ⁊ ꝓprie illã q̃ di vnealis 7° breuiarij. 33° capi. tractatu 9°. Almãſ. cap. 19°. ℞. plumbi vſti antimonij tutie eris vſti gũmi arabici dragãti olȝ decies ablutoꝝ cũ aq̃ pluuiali aã. ʒ. viij. opij. ʒ. v. fiat ſieff. cũ aq̃ pluuiali.

Sieff albũ cõpletũ. ℞. ceruſe plũbi vſti abluti aã. ʒ. x. ſarcocolle. ʒ. ij. amili. ʒ. ij. dragãti al. opij thebaici aã. ʒ. ß. diſtemperẽtur in aqua ſeñ. ⁊ fiat ſieff.

Sieff de roſis ex quo fiat colyriũ nolatũ dyarodõ. Valẽs in p̄ncipijs ⁊ in prima parte augmẽti obtalmie calide repcutit materiã dolorẽ mitigat ⁊ aliq̃liter digerit deſcriptione Aui. 5° cañ. ⁊ Alexãdri et pauli. ℞. folioꝝ roſ. recẽtiũ. ʒ. iiij. croci ſpice nardi gũmi arabici aã. ʒ. ij. cõficianť cũ aqua pluuiali et adminiſtretur cum albumine oui.

¶ De ſacculis. Caꝑ. ix.

SAcculus pro capite. ℞. cubebarũ nucis muſcate corticum citri gallie muſcate ſticados maiorane aã. ʒ. iij. roſarum lãbruſce mirtilloꝝ aã. ʒ. j. ß. fiat ſacculus capitis.

Sacculus ad frigiditatem partis anterioris capitis. ℞. macis. ʒ. vj. ſticados maiorane aã. ʒ. ij. lãbruſce corallorum rubeorum roſ. aã. ʒ. iij. pulueriȝẽtur et fiat ſacculus rotundus.

Sacculus pro tinnitu ⁊ ſibilatione ⁊ dolore pũgitiuo auriũ. Et fuit applicatum cuidam iudee poſt deliteſcẽtiam morbillorum. ℞. colloquintide iue aſſari centauree minoris ana. M. j. ß. mentaſtri. M. iiij. contundantur ſubtiliter et fiant ſacculi et calidi applicentur auribus.

Saccul' tẽperat' p corde calo. ℞. ſandaloꝝ ãboꝝ

roſ. coralloꝝ amboꝝ ſpodij cāphore folioꝝ myrti boraginis añ. ʒ. j. beē al. ⁊ ru. corticū citri. nucis muſ. ſete cōbuſte ſpice oſſis de corde cerui gᷓne rictoꝝ folioꝝ lauri gariofiloꝝ zedoarie ligni aloes ozimi gariofilati roriſmarini cubebarum meliſſe ana. ℈. j. muſci. gra. iiij. ambre croci ana. gra. iij. contundantur ⁊ fiat ſacculus.

Saccul⁹ frigidus pro corde. ℞. roſ. bugloſſe florum boraginis ana. ʒ. ij. ß. corticum citri ſpodij foliorum myrti corallorum amborum coriandri preparati añ. ʒ. j. ß. camphore. ℈. ij. ſandalo. vtriuſqꝫ ana. ʒ. j. ß. fiat ſacculus ⁊ vtere in caſu.

Saccul⁹ carminatiu⁹ ꝓ ſtōacho. ℞. ſe. apij aniſi ſiſeleos feniculi macedonici ruthe añ. ꝟ. ß. origani calamenti añ. ꝟ. j. ß. hyſopi pulegij ſticados ruthe ſicce camedreos camepitheos ana. ꝟ. j. abſinthij. ꝟ. ij. calami aromatici cinamomi fruſtum gariofi. añ. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. ꝯtundanẽ omnia ⁊ fiat ſaccul⁹.

Sacculus pro ſtomacho frigido. ℞. pulueris menthe abſinthij lambruſce calamenti pulegij añ. ʒ. ij. gariofi. ℈. iiij. nucis muſca. macis maſticis añ. ℈. ij. galange. ʒ. ß. roſ. rub. coriandrorum preparatoꝝ añ. ℈. ij. gallie muſ. ʒ. j. miſce.

Alius. ℞. pulueris abſinthij menthe lābruſce calamenti añ. ʒ. j. gariofi. ʒ. j. ß. nu. muſ. macis añ. ℈. ij. galāge. ʒ. ß. coriādroꝝ ꝑpara. roſ. ru. añ. ℈. ij. ß. maſti. cinamo. calami aro. añ. ℈. j. gallie muſc. ℈. iiij. ſandani. ʒ. ij. miſce. ⁊ fiat ſaccul⁹ in pāno de grana.

Saccul⁹ ad ꝯfortādum cerebꝛū. ℞. maiorane ſticados calamēti folioꝝ lauri folliculoꝝ ſene añ. ℥. ij. nucis muſcate gariofiloꝝ cinamomi añ. ʒ. vj. ſtercoris columbini ſinapis añ. ʒ. iij. ſandani. ʒ. j. corticū citri ligni aloes cubebaꝝ añ. ʒ. iiij. pipis. ʒ. j. ß. fiᷓ. ſaccul⁹

Saccul⁹ ad teneſmonē. ℞. coriādri ꝑparati: granorum myrti: ſe. plātaginis cupulaꝝ glādiū anthere gall'. cypreſſi perforatarum ana. ʒ. j. ß. gummi arabici dragaganti torrefactorum ana. ℥. j. Contūdantur ſubtiliter et cum vino bulliant in ſacculo ⁊ poſtea ſedeat ſupra.

Sacculus pro ſtomacho. ℞. ligni aloes abſinthij calamenti betonice maſticis thuris ciperi coſti cimini feniculi roſ. viticelle añ. ʒ. j. iuiubarum macis cinamomi gariofiorum ſpice nucis muſcate piperis albi ⁊ longi ana. ʒ. ß. calami aromatici caſſie lignee corallorum rubeorum añ. ℈. ij. Ex his pulueriʒatis fiat ſacculus in forma ſcuti.

Sacculus alius cordialis. ℞. ſandaloꝝ amborū corallorum amborum ana. ℥. j. meliſſe bugloſſe corticum citri oſſis de corde cerui: ſete combuſte ana. ʒ. j. ſpecierum electuarij de gemmis croci ana. ʒ. ß. camphore. ℈. j. fiat ſacculus.

Sacculus ad fluxum ventris ſuper quo infirmus ſedere debet. ℞. origani ſumach myrtillorum coriādri camomille ana. ꝟ. j. ß. balauſtiarum corticis granatorum hypoquiſtidos ſe. roſ. ana. ꝟ. ß. radicum taſſi barbaſſi cardonis corticis et radicis mori ana. ꝟ. ij. contundantur contundenda: et reliqua incidantur: et bulliant in vino nigro. deinde pone in ſacculo: ⁊ fac ipſum ſedere ſuperius.

¶ De pulueribus. Cap. x.

Puluis capitalis. ℞. pulegij calamenti corticis citri maiorane ſticados betonice ſandarace gariofiloꝝ añ. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat puluis ⁊ ponatẽ ſuper caput in loco ꝯmiſſure egrotantis.

Puluis ſene preparate purgans caput mirabiliter ℞. ſene. ʒ. xij. ʒʒ. ʒ. iij. tartari cinamomi añ. ʒ. j. ß. macis. ʒ. iij. miſce. Accipiat. ʒ. j. ante cibum.

Puluis qui vocatẽ de brionia. ℞. ſucci brionie lib. ß. dragagāti gūmi arabici torrefactoꝝ añ. ʒ. j. ſarcocolle maſticis thuris ireos añ. ʒ. ß. tutie lote cum aq̄ roſ. ʒ. ij. calamēti cōbuſti. ʒ. ß. Teranẽ oīa poſtqꝫ fuerint pulueriʒata contritione vltima in mortario lapideo: ⁊ ad ſolē exponanẽ ſepe terendo vſqꝫquo conſumatur ſuccus. deinde remouetẽ. ⁊ ſic fiat quinqꝫ vicibus poſtqꝫ exiccatus fuerit. Ex hoc ergo gingiue aſpergantẽ aut ex eo cū melle trito liniantẽ ſepe. Secretū eſt hoc medicamen valens ad vlceroſas corruptiones cancroſas corroſiones quaſcunqꝫ gingiuarum ⁊ aliarum partium corporis noſtri.

Puluis pro oculis. ℞. ſiſeleos eufragie fen. cubebarum añ. ʒ. ß. granorum paradiſi macis añ. ʒ. j. cinamomi cimini añ. ʒ. ij. foliorum roriſmarini. ʒ. j. aniſi ℥. ß. fiat puluis ſubtilis ⁊ eo vtere.

Puluis pro mingente in lecto. ℞. agrimonie. ʒ. j. vel plus et detur patienti de nocte cum vadit dormitū cum pauco vini vel brodij.

Puluis ad idem. ℞. pul. eritij quantitatem ſufficientem: ⁊ detur i potu cum vino in ſero ante accubitū. Item caro eius mirabiliter confert.

Puluis in vulneribus recētibus aloes. In antiquis tutie preparate valent aſperſe ſuper loco.

Puluis ceruſe lote. ℞. ceruſe lib. ß. aque roſaꝝ lib. j. abluatẽ in mortario bis bona cōtritione. poſtea permittatur exiccari: ⁊ vſui ſeruetur.

Puluis ad leniēdū vētrē. ℞. epithimi polipodij thimi añ. ʒ. j. folliculoꝝ ſene. ʒ. vj. tartari. ʒ. iij. cinamomi aniſi añ. ʒ. j. pulueris aneti. ʒ. ij. miſce: ⁊ fiat puluis. Lenit et vētrē aſſumpt⁹ cū brodio paꝝ añ cibū.

Puluis valens ad botiū gule. ℞. auellane ſpongie cōbuſte palee marine cart'arū cōbuſtarū oſſis ſepie ſe. plantaginis añ. ℥. ß. piperis ʒinʒiberis ſalis gemme pumicis nucis muſ. gallaꝝ piperis al. ⁊ lon. cinamomi elebori albi ⁊ nigri ana. ʒ. ij. fiat puluis: detẽ omni die. ʒ. j. cum aqua ſaluie.

Puluis ad ideʒ valens factis purgationibus. ⁊ eſt veriſſimum. ℞. ſpongiam vnam ⁊ exicca eā in furno: ita qꝫ poſſit pulueriʒari ⁊ da. ʒ. j. iſtius pulueris cū vino albo per horas duas aut plus quotidie añ cibum: ⁊ optimum videbis effectum.

Puluis optimus contra dolorem colicū factis purgationibus. ℞. pul. calami aromatici. ʒ. j. tyriace. ʒ. j. ß. Cum vino albo calido exhibe in potu: ⁊ dormiat ſuper eo aſſumens.

Puluis optimus ad faciendum vrinare. ℞. pulue. auellane pul. maxille lucij ana. ʒ. j. fiat pul. et exhibeatur in potu.

Puluis ꝯſtrictiuus fluxus ventris. ℈. gūmi arabici torrefacti. ℥. j. terre ſigillate. ʒ. vj. boli armeni. ℥. ß. fiat puluis ſubtilis: dentur. ʒ. vj. pro vice.

puluis ꝓ vermib⁹ dict⁹ muſcat⁹: ⁊ eſt magiſtri, dñi antonij cermiſoni. ℞.ſe.portulace.ʒ.j.muſci.℈.iiij. corallorꝫ rubeorꝫ coriãdrorꝫ ꝑparatorꝫ.ana.℈.j.ſe. attriplicis.ʒ.j.fiat pulnis deť cũ vino potẽti ⁊ aq̃ de coc.radicis graminis: vel agrimonie.doſis eſt ℥.iij.

Pulnis valẽs ad egreſſionẽ ani ⁊ matricis optim⁹. ℞.puluerem ſubtiliſſimũ dactylorꝫ combuſtorum: ⁊ ſupaſpergas ano ⁊ matrici egreſſis.

Pulnis ad idẽ fortior ꝯſolidatiu⁹ ⁊ ꝯſtrictiuus.℞. mumie lítij hypoq̃ſtidos gallarum ꝑforatarũ ana. ʒ.ij.pulueris oſſiũ oſtracorum combuſtorum.ʒ.ij.ß. fiat pulnis: ⁊ vt ſupra aſpergatur ano aut matrici prius vnctis oleo roſ.

Pulnis turbit preparati.℞.turbit.℥.j.ʒʒ.maſticis. añ.ʒ.ij.fiat pulnis: ⁊ addať zuc.ad põd⁹ olm.doſis eſt.ʒ.ß.aut.℈.j.vſq; ad.℈.iiij.cũ aqua zuccari.

Pulnis optim⁹ ꝯ peſtẽ.℞.boli ar. ſubtiliſſime triti. ℥.ij.radicũ tormẽtille doronici dyptami ſandalorũ rubeorꝫ añ.ʒ.j.raſure eboris ſpodij corticũ citri añ. ʒ.ß.margaritarꝫ ſplẽdidarꝫ.℈.ij.fragmẽtorꝫ rubini ꝗnate ſmaragdi ſaphiri hyacinti añ.℈.j.radicum anthere oſſis de corde cerui añ.ʒ.ß.⁊ fiat pulnis: cui ſi addať raſure vnicorni.℈.ß.pfectior multũ eẽt.doſis hui⁹ eſt a.ʒ.ß.vſq; ad.ʒ.j.ol mane cũ vino ſubtili aque roſ.vel acetoſe ꝑmixto. Et vt ꝑdict⁹ pulnis ſit magis delicat⁹ potes addere zuccari ad põd⁹ olm ⁊ tũc de ipſo in maiori ſumas doſi.

Pulnis de polipodio ꝑparato.℞.ſe.aneti: aniſi: liq̃ritie: viol.acetoſe: endiuie.añ.ʒ.j.ß.polipodij mũdi. ℥.ij.maſti.ʒ.j.cinamo.℈.ß.dyagri.℈.j.florum nenufa.℈.iiij.puluerizentur omnia per ſe ⁊ miſceantur ⁊ fiat pulnis.

Ali⁹ mod⁹ eiuſdẽ.℞.polipo.℥.j.cinamo.ʒ.j.ameos aniſi añ.℈.j.tartari.ʒ.ij.ſalis indi.ʒ.j. puluerizenť oia p ſe ⁊ miſceanť. Doſ. añ cibũ a.℈.j.ad.ʒ.j.

Alius pul.cõſtrictiuus in fluxu ꝯfario.℞.granorũ myrti: pul.florum nucis ana.ʒ.j. karabe zedoarie. ana.℈.j.fiat pul.q̃ partiať in quinq; partes eq̃les ⁊ detur vna pars pro vice.

Pulnis pulmonis vulpis ꝑparati.℞.pulmones vulpiũ numero.vj.ſcindanť ſup venas ⁊ cãnas gutturis poſtea abluanť cũ vino calido mõtano dulci q̃tuor vel q̃nq; vicib⁹ p horã ꝓ q̃libet vice.poſtea exiccetur in furno leuiter: ⁊ vſui reſeruetur.

Pulnis carminatiu⁹ ventoſitatũ.℞.origani: ruthe: aniſi.calamẽti: ameos: carui: maſticis: thuris.añ.ʒ. iij.garioſilorum.ʒ.ß.fiat pulnis.Doſis.ʒ.j.

Pulnis epithimi.℞.ſpice nardi: macis: ſe. leuiſtici: ſe.ruthe.añ.ʒ.j.cimini.ʒ.iij.ameos. fen.gra. padiſi. añ.℈.j. tartari.ʒ.ij.epithimi.℥.j.croci.ʒ.ß.fiat pulnis olm p ſe poſtea ꝯmiſceanť: ⁊ fiat pulnis: q̃uere.

Pulnis apponendus in corruptione mẽbri ſuper loco corrupto cum albumine oui prius in circuitu appoſito defenſiuo ⁊ ꝓprie mamilľ.⁊ cum membrũ denigratur propter caliditatem.℞.boli armen iſubtiliter triti.ʒ.ß.camphore gra.j.miſce cum albumine vno vel duorum ouorum ⁊ cum coto ponatur ſuper membro.

Pulnis ad corrodẽdum carnẽ eminẽtẽ in plagis et eſt conſolidatiuus.℞.aluminis cõbuſti: boli ar.añ. partes equales fiat pulnis.

Pulnis corroſiu⁹.℞.viridis eris pulueris trociſcorum de celidonia.añ.fiat pulnis.

Pulnis adeo ꝑſeruãs a peſte ꝙ nunq̃ vidi aliquem mori q̃ vſus fuerit illo.℞.ſe.citri.acetoſe añ.ʒ.ij.radicũ dyptami gentiane tormẽtille.añ. ʒ.ij.ß. boli ar. ℥.j.cinamomi electi.℥.j.margaritarum ſaphirorũ oſſis de corde cerui ana.ʒ.j.olm ſandalorũ le.ozimi.añ.ʒ.j.ß.fiat pulnis aut electuariũ ponẽdo l.℥.j.ß.huius pulueris libram vnam zuccari ⁊ poſt comeſtionem potet modicum aque acetoſe.

Pulnis reſtrictiuus ſanguis.℞.thuris gũmi arabici dragaganti torrefactorꝫ.añ.ʒ.ß.karabe cmautis añ.ʒ.j.ß.plumbi vſti ſan.drag.añ.℈.iiij.boli ar.ʒ.j. mumie ſan.dra.añ.ʒ.ij.fuliginis furni gipſi añ.ʒ.iij. fiat alcohol.

Pulnis ſene preparate purgãs caput.℞.ſene.ʒ.xij. ʒʒ.macis añ.ʒ.iij.cinamomi tartari añ.ʒ.j.ß. Doſis eſt.ʒ.j.ante cibum.

Alius modus ꝑparationis.℞.pulueris ſene.℥.viij. tartari.℥.iiij.macis.ʒ.iij.cinamomi.ʒ.j.ß.ſalis indi. ℥.ß.dyagridij.ʒ.ß.fiat pulnis.

Pulnis muſcat⁹ optim⁹ ad vermes.℞.ſe.atriplicis ʒ.j.ſe.ſcti.ʒ.j.ß.radicis graminis.florꝫ hyſopi abrotani.ana.ʒ.ß.liq̃ri.℈.iiij.cinamomi: ſe.aneti.añ.℈.ß.Fiat ex oibus pulnis p ſe.deinde miſceať: ⁊ in fine ponať muſci triti.℈.ß.⁊ denť gra.iij.vel.iiij.vſq; ad ℈.ß.cum aq̃ graminis calida ſm diuerſitatem.

Alius pulnis muſcat⁹ contra vermes.℞.ſe. attriplicis portulace polij montani origani ana.ʒ.j. ſe. ſancti.ʒ.iij.liq̃ri.lupinorꝫ.añ.℈.j.muſci.ʒ.ß.ambre. ℈.ß.miſce ⁊ fiat pulnis ſubtilis.Doſis eſt.ʒ.j.vel.ij. cum aqua graminis.

Pulnis ſtomachorũ gallinarꝫ vel caponũ.℞.aquã capitelli calidã in qua fundanť ſtomachi gallinarũ p horã poſtea ablue duab⁹ vel trib⁹ vicib⁹: ⁊ infunde in vino ſicut dictum eſt de aqua ⁊ iterũ infunde in aqua capitelli: vt ſupra.⁊ iterum infunde in vino vt dictum eſt abluendo: poſtea pone in furno quando extrahitur panis ⁊ ꝑmittatur exiccari ⁊ vſui ſerua.Mirabiliter valet cõtra dolorẽ ſtomachi a ꝓprietate ⁊ ad eos qui mingunt in lecto.

Pulnis attrahẽs oſſa corrupta ⁊ ea mirabiliter ſanans.℞.ariſto.ro.ireos myrre aloes oppoponacis ſcorie eris corij camelli combuſti corticum pini ana. ʒ.j.fiat pulnis ⁊ ponatur in parte leſa: valet ad corrupta oſſa mirabiliter.

Ad idẽ.℞.pulueris matriſſylue.Itẽ aqua ſalis armoniaci idem operatur in hoc caſu.

Pulnis ſubito ꝓuocans vrinam.℞.ſang.hirci preparati lapidis lincis lapidis iudaici lapidis ſpongie vitri combuſti partes equales: ⁊ fiat pulnis.Detur in potu ante cibum cum modico boni vini.℈.j. vel.ʒ.ß.Et ſi ex eo formare volueris pillulas fac cum ſyr.ſimplici acetoſo aut oximelle ſquillitico.

Pulnis ad impregnationem.℞.nucis muſca.cubebarum.ʒʒ.ana.ʒ.ß.piperis lon.maſticis cinamomi. añ.ʒ.j.galãge.℈.ij.lingue auis raſure eboris ſiſeleos been vtriuſq; añ.℈.j.puluerizenť ola ⁊ ex hoc puluere vtatur ſuper cibo.

Puluis ſubueniẽs ꝓfocationi matricis. ℞.florũ nu
cis.℈.j.vel plus.cũ vino optimo detur.
Puluis ꝓuocãs lac. ℞.pulueris aniſi.ʒ.ij.ß.cũ bro=
dio caulium det̃ in ſero qñ vadit dormitum.
Puluis ad eminẽtiã vmbilici.℞.lupinos ⁊ petias
pãni linei cõbure:poſtmodũ ↄfice cum vino ⁊ cũ ſtu
pa pone ſuꝑ vmbilico.
Puluis cõſolidatiuus.℞.mumie litꝭ hypoquiſtidos
gallarum ꝓforataꝝ.añ.℈.ij.pulueris oſſium oſtra
coꝝ combuſtorum.ʒ.ij.ß.miſce.
Puluis ad fluxũ diſſintericũ.℞.burſe paſtoris per
forate pulegij ana.Ex his fiat puluis ⁊ det̃.ʒ.j.iſti⁹
pulueris cum ouo in mane duobus diebus ↄtinuis
⁊ ſtringetur fluxus.
Puluis ad corroſionẽ gingiuarũ.℞.ramuſculoꝝ
q̃rcus recẽtiũ balauſtiaꝝ añ.M.j.gallaꝝ ꝓforata=
rũ ſumach granoꝝ myrti cupulaꝝ glãdiũ ſe.myrti
añ.ʒ.j.vitrioli al.aluminis añ.ʒ.j.ß.anthopiri ſe.ro.
añ.ʒ.ij.ß.piſtent̃ groſſo mõ bulliãt in duab⁹ ſtal⁹ vi=
ni potẽtis vſꝫ ad ↄſumptionẽ tertie partis.⁊ ablue
ſepe in die cũ iſta ablutione:⁊ poſtea q̃libet vice fri=
ca cũ īfraſcripto puluere.℞.maſticis ſandarace hy
poquiſtidos añ.℈.j.tutie ꝓparate.ʒ.j.vitrioli al.℈.
iiij.⁊ fiat puluis quo vtere apud neceſſitatem.
Puluis mirabilis ad retentionẽ ſanguinis in fractu
ra cranei.℞.thuris partes.ij.aloes partẽ.j.fiat pul
uis ⁊ vtere in caſu.

¶De ſpeciebus. Cap.xj.

Species ad ↄfortandũ cerebrũ ℞.maiorãe ſticados
calamẽti folioꝝ lauri folliculoꝝ ſene.
añ.℥.ij.nucis muſ.gariofi.cinamomi
añ.ʒ.vj.ſtercoris colũbini ſinapis añ.
ʒ.iij.laudani.ʒ.j.corticũ citri ligni aloes cubebaruꝫ
añ.℥.iiij.piperis.℥.j.ß.Fiat saccul⁹ capitalis q̃ va
let ad confortandum cerebrum.
Species ꝓ ablutione pedum in ꝓuocatione ſomni
℞.camomille melliloti viol.añ.M.j.florum nenufa
ris.M.ß.corticis papaueris al.℥.j.bulliant ⁊ fomen
tentur pedes.
Ad idẽ fortius.℞.folioꝝ vitis ſalicis ⁊ maluaruꝫ.
añ.M.j.coquantur etiã cũ ſupraſcriptis pulueribꝰ
⁊ bis vel ter ante cenam abluantur pedes vſꝫ ad
genua: et manus vſꝫ ad cubitum et videbis effe
ctum bonum.
Stelladia cõis.℞.cinamomi electi.ʒ.ij.ß.ʒ.ß.pipe=
ris galãge gariof.granoꝝ paradiſi cardamomi.añ.
ʒ.j.ß.coriandri.ʒ.ij.vini lib.xij.mellis aut zucca.lib.
iij.Diſtemperant̃ omnia ⁊ calefiant ad ignem ſine
ebullitione proijciantur ad ſacculum totiens quo=
uſq; clareſcat.
Spẽs cordiales ꝓ ſacculis.℞.ſandaloꝝ amborum
coralloꝝ amborum añ.ʒ.j.melliſſe bugloſ.corticũ ci
tri macis oſſis de corde cerui ſete combuſte añ.ʒ.j.
ſociũ electuarij de gemmis croci.añ.ʒ.ß.cãphore
℈.j.fiant ſpecies ꝓ ſacculis.
Ad idẽ.℞.roſ.bugloſ.floꝝ boraginis.añ.ʒ.j.corti=
cum citri ſpodij folioꝝ myrti coralloꝝ vtriuſꝫ añ.
ʒ.j.ß.camphore.℈.ij.fiat ſacculus.
Spẽs calide ꝓ corde.℞.zedoarie been al.⁊ rub.li=
gni aloes ozimi gariofi.corticũ citri folioꝝ lauri gra
ne tinctoꝝ nucis muſ.roriſma.ſpice añ.ʒ.j.roſ.ſan=
daloꝝ amboꝝ bora.ſpodij folioꝝ myrti bugl.cam=
phore.añ.℈.ij.croci gallie muſ.añ.ʒ.j.ambre.℈.ß.
muſci.gra.iiij.fiat ſacculus ꝓ corde calido.
Species ꝓ ſtomacho.℞.menthe.℥.ij.lãbruſce roſ.
añ.℥.ß.gariofilorum galange maſticis añ.℥.j.corti
cum granatoꝝ balauſtiaꝝ.añ.℥.ij.terantur omnia
ſubtiliſſime ⁊ fiat ſacculus.
Spẽs ꝓ embroca ſuper ſtõ cũ ſpongia.℞.galie mu
ſcate maſticis lãbruſce coralloꝝ amboꝝ ſpodij.añ.
M.j.abſinthij mẽthe añ.M.ij.roſ.ſumach.añ.M.
j.ß.galã.cinamo.nucis muſ.ana.M.ß.Cõtũdantur
groſſo mõ ⁊ in vino optimo rubeo bulliãt ⁊ fiat em=
brocatio cũ ſpongijs ſuꝑ ſtomacho.
Species ꝓuocatiue menſtruorum ſuffumigando ⁊
embrocãdo ſuper vuluã.℞.pulegij calamẽti abro=
tani ruthe iue cẽtauree minoris hyſopi añ.M.j.ſa=
uine matricarie añ.M.j.ß.oppoponacis.ʒ.iij.armo
niaci.ʒ.j.ß.cinamomi galange ana.ʒ.j.ſileleos ru=
bee tinctorum ana.M.j.myrre.ʒ.ij.Contundantur
groſſo modo ⁊ bullire facias iſtas herbas in ſitula
vna aque vſꝫ ad cõſumptionem tertie partis.Ad=
dantur ſpecies anthidoti emagogi.Fiat fomenta=
tio ⁊ embroca ſuꝑ vuluam.
Spẽs ꝓ ſuffumigio ad fluxũ ventris.℞.gallaꝝ cy=
preſſi mirtilloꝝ ſumach corticũ granatoꝝ gallaruꝫ
ꝓforatarũ.añ.M.j.acatie coriandri ꝓparati hypo=
quiſtidos ſeis plantaginis roſaruꝫ thuris ſandarace
gallie muſ.ematitis ana.M.ß.origani partes.ij.M.
j.maſticis cinamo.naſturcij carui torrefactoꝝ.ana.
M.ß.colofonie.℥.j.ß.cõtundant̃ ⁊ puluerizentur.
Species in fluxu ventris ſuffumigate vel ſedere ſu
per eas.℞.origani ſumach mirtillorum coriandri.
añ.M.j.ß.camomille.M.ij.balauſtiarũ corticũ gra
natoꝝ hypoquiſtidos ſe.roſ.ana.M.ß.radicis taſſi
barbaſſi cardonis corticis ⁊ radicum mori.ana.M.
ij.Contundenda contundantur ⁊ reliqua incidant̃
⁊ bulliãt in vino nigro.deinde pone in ſacculo ⁊ fac
ipſum ſedere ſuperius.
Spẽs cordiales tẽperate.℞.ſandaloꝝ amboꝝ co=
ralloꝝ amboꝝ roſ.ſpodij folioꝝ myrti folioꝝ bora
ginis cãphore.añ.ʒ.j.trociſc.de cãphora.ʒ.j.ß.been
al.⁊ rub.corticis citri.grane tinctoꝝ folioꝝ lauri ga
riofi.zedoarie ligni aloes ozimi gariofilorum roriſ
marini cubebarũ melliſſe añ.℈.j.muſci ambre cro=
ci añ.gra.iiij.⁊ fiat ſacculus.
Species ꝓ emplõ cordiali.℞.corticũ citri macis flo
rum bugloſſe boraginis añ.℥.ß.melliſſe roſ.añ.℥.j.
been al.⁊ rub.doronici oſſis de corde cerui añ.ʒ.j.ß.
foliorum baſiliconis.℥.ß.corallorum amborum ter=
re ſigillate añ.ʒ.iij.ligni aloes croci.añ.ʒ.ß.amid.℥.
ij.lambruſce florum ſalicis ana.ʒ.vj.farine ordei ℥.
ij.reſine.℥.j.diſſoluatur reſina cum aceto vel vino
citoniorum ſi vis cerotum:⁊ ſi vis emplaſtrum cum
aquis roſarum ⁊ melliſſe.
Spẽs ponende in ventre galli ꝓ aſmate.℞.hyſopi
liquiri.capi.ve.añ.M.ß.paſſulaꝝ.℥.ß.ponant̃ in vẽtre
galli ⁊ decoquatur gallus in fine addat̃ in corpore
galli thymi.ʒ.j.⁊ comple decoctionem.

Species

Species ad tenaſmonẽ. ℞. coriandri ꝑparati grano℞ myrti ſe. plãtaginis cupularũ glãdiũ anthere gallarũ ꝑforatarũ ⁊ cupreſſi añ. ℥. ſ. ß. gũmi ara. dragagãti torrefacto℞ añ. ℥. ſ. ꝯtundant ſubtiliter ⁊ cũ vino bulliant in ſacculo poſtea ſedeat ſupra.

Species pro ſtuffa in doloꝛib⁹ iũcturarũ. ℞. mſicarie vtriuſq;. ℥. vj. radicũ trigi. ꝟ. j. ß. ſe. malue neuſaris añ. ꝟ. ij. rubee tinctoꝝ orobi ariſto. lõ. ꝟ. j. ß. paucedani. ꝟ. ij. nucis muſ. numero. j. ꝯtundantur groſſo modo ⁊ bulliãt in aqua ⁊ fiat ſtuffa ſicca. et caleſiat iterũ aqua ĩpoſitis lapidib⁹ molẽdini ignitis qui lapis eſt marchaſita lapiduꝫ. habet oculos mixtos cum ipſo. valet mirabilr̃ in doloꝛib⁹ iũcturarũ. ſ. podagra ⁊ arthetica ſicut vidi in filio Joannis de mutonibus in ciuitate patauina.

¶ De confectionibus. Cap. xij.

Confectio de alipta muſcata. ℞. laudani. ℥. iij. ſtoracis calamite. ℥. ij. ß. ſtoracis rubei. ℥. j. ligni aloes. ʒ. ij. ambre. ʒ. j. cãphore. ℈. j. muſci. ℈. ß. aque roſ. q. ſ. Cõficiant̃ ſic. in dieb⁹ cãnicularib⁹ ponat ſtoracẽ calamitã ⁊ ſtoracẽ rubeam ⁊ laudanum in catino ad ſolẽ coopto cum panno ſubtiliſſimo: ne puluis poſſit attingere. ⁊ cuꝫ mollificata fuerint ad ſolem pone in moꝛtario eneo calefacto ad ſolẽ cũ piſtello ſuo ferreo ſimilr̃ calefacto. ⁊ foꝛtiter ꝯterant̃ ſimul donec ad nigredinẽ deueniãt. poſtea pone puluerem ligni aloes ⁊ ſilr̃ foꝛtiter ꝯtere ⁊ cãphoꝛa ſilr̃. poſtea ꝯtere muſcũ in. ℥. lib. ij. aque roſa. ⁊ de hac aqua calefac aliquantulum marmoꝛ. ꝓus tamẽ ablutũ ⁊ calefactũ ad ſolẽ. ⁊ accipe. ʒ. j. cũ tabula planiſſima: ⁊ eadẽ aq̃ madefacta ſuper marmoꝛ diu agitetur donec ad linimẽti ſpiſſitudinem deueniant. hoc facies madefaciẽdo marmoꝛ cum tabula ⁊ aqua ſupꝛadicta. ⁊ cuꝫ poſueris ſuper aſperge parum de aq̃ illa. ⁊ fiat cõfectio. Valet pueris patiẽtibus aſma ⁊ cõſtrictioneꝫ anhelit⁹ ⁊ nõ potẽtibus retinere lac. Fit etiam ex ea optimũ ſuffumigiũ ⁊ odoꝛiferũ quo vtunt̃ aplici ſeu pꝛelati: ⁊ imperatoꝛes ⁊ reges in capellis ſuis. ⁊ intrãt ꝓ̃cioſe medicine ⁊ electe. hec cõfectio vocat̃ de alipta muſcata. i. de mixtura.

Cõfectio de reubarbaro. ℞. ſandaloꝝ alb. rubeorũ violarũ. ꝫꝫ. ana. ʒ. j. ß. aniſi cinamomi croci muſci maſticis añ. ʒ. j. reubarbari. ʒ. iij. croci albiſſimi lib. ij. fiat confectio ſolida datur mulieribus. ʒ. iij.

Confectio pro pleureticis. ℞. ſpecieruꝫ dyamargaritonis deſcriptione noſtra. ʒ. j. ß. ſpecierum dyamuſci dulcis. ʒ. ß. zuccari. ℥. v. fiat confectio cum aqua roſata.

Alia ad idem. ℞. oppoponacis ⁊ ſpecierũ dyamargaritonis deſcriptione Nicolai. ʒ. j. ß. ſpecieruꝫ dyamuſci dulcis. ʒ. ß. zuccari. ℥. v. fiat confectio cũ aqua roſarum.

Cõfectio in qua eſt ꝟtus reſoluendi ventoſitates q̃ ꝯſiant̃ in ſtomacho ⁊ in vẽtre ĩferioꝛi ꝯſumens ſtata inxtis inũcta ⁊ rectificans ſtõachũ ⁊ epar in digõnibus eoꝝ qua vtat̃ imediate añ cibũ. Cui⁹ hec eſt deſcriptio. ℞. ſpẽꝝ dyacinamomi dyãbꝛe ⁊ dyagalãge añ. ʒ. j. zuccari lib. ß. fiat ꝯfectio ĩ rotulis magnis cum aqua ſublimationis calamẽti vel hyſopi. doſis eius eſt rotula.

Cõfectio cõfoꝛtãs ſtomachũ ⁊ ꝓhibẽs vapoꝛes eleuari. ℞. maſticis. ʒ. j. roſ. ſpodij menthe ana. ʒ. ß. coriãdro℞ ꝑparatoꝝ. ʒ. ij. coꝛal. rub. ʒ. j. ß. ꝯſerue citonioꝝ lib. ß. fiat confectio in foꝛma.

Cõfectio de fiſticis. ℞. fiſtico℞ mũdatoꝝ ⁊ tritoꝝ. ℥. iiij. zuccari al. lib. j. ĩcoꝛpoꝛent̃ ſilr̃ in moꝛtario cum aq̃ roſ. q̃tũ ſufficit ⁊ coquat̃ ſup ignẽ: ⁊ fiat ꝯfectio cũ ſpẽb⁹ triaſandalo℞ aliqñ ⁊ aliqñ cũ cinamomo ponẽdo d̃ q̃libet iſto℞. ʒ. j. ß. ꝑ tota iſta recepta. Põt et fieri ſolutiua vt ſcis. Valet eñi in cõfoꝛtãdo epar fridũ qñ fit cũ cinamomo. ⁊ epar calidũ qñ fit cum ſpẽb⁹ triaſandal. ⁊ ipſi⁹ oppilatiões ſemper aperit.

Cõfectio dyamuſci matricalis. ℞. ſpẽꝝ dyamuſci dulcis. ʒ. j. dyambꝛe. ʒ. ij. lingue auis raſure eboꝛis nepite añ. ʒ. ß. zuccari albi. ℥. v. fiat confectio ſolida cũ aqua matricarie in rotulis: ⁊ valet etiam ⁊c.

Cõfectio frigida pro renib⁹ quam potes facere calidã. ℞. ſemis poꝛtulace lactuce ana. ʒ. j. ß. ſe. endiuie ſcariole: ſe. cõium. añ. ʒ. j. papaueris al. ʒ. iij. liq̃r. ʒ. ij. cinamomi. ʒ. j. ß. zuccari ad pondus oĩum. Et ſi vis illã tarzeã facere calidã. tũc adde ꝑ põdere oĩuꝫ ſupꝛaſcripto℞ dẽpto zuccaro quintã partẽ milij ſolis ⁊ vnã cinamomi. verbi gr̃a. ſi ſint. ℥. v. de recepta addे milij ſolis. ℥. j. ⁊ aneti petroſilini apij. añ. ℈. ij.

Confectio ꝓ vermibus. ℞. ſe. ſancti. ʒ. j. ß. cimini. ℈. j. cinamomi. ℈. ij. coꝛnu cerui vſti. ʒ. ß. turbit ꝑparati. ʒ. ij. zucca. ʒ. x. fiat confectio.

Ad idẽ ꝯfectio ſolutiua. ℞. reubar. toꝛrefacti. ſe. ſancti añ. ʒ. j. margaritaruꝫ. ʒ. j. ß. coꝛnu cerui vſti. ℈. j. zuccari lib. j. fiat confectio cum aqua ruthe.

Cõfectio ꝓ vermib⁹ cõis aplo℞um. ℞. ſelis alexãdrini. ʒ. ij. coꝛnu cerui vſti coꝛticũ granato℞ añ. ʒ. j. dyptami gariofiloꝝ reubar. añ. ℥. ß. centonici. ʒ. j. ß. cinamomi. ʒ. iiij. croci. ʒ. ß. zuccari lib. j. ß. fiat cõfectio ſolida cũ aq̃ abſinthij aut graminis.

Confectio alia ad idẽ. ℞. cinamomi coꝛnu cerui vſti centauree gentiane añ. ʒ. j. dyptami. ʒ. ß. reubarbari. ℈. j. zuccari lib. ß. ⁊ cum aqua graminis fiat confectio in rotulis.

Confectio laxatiua que dicitur dyarob. ℞. dyagridij. ʒ. ß. turbit. ʒ. ij. ꝫꝫ. galãge cinamomi añ. ʒ. ß. zuccari. ℥. ix. ⁊ fiat confectio.

Confectio de pineis. ℞. pinearũ vt ſupꝛa de fiſticis ſine ſpẽbus ⁊ aliq̃liter infuſarum in aq̃ ruthe vel vino maluatico ꝑ duas hoꝛas.

Confectio dyaturbit cũ reubarbaro. ℞. ſandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeo℞ violarũ. ꝫꝫ. ana. ʒ. j. ß. aniſi cinamomi croci maſticis ana. ʒ. ß. turbit hermodactyloꝛum añ. ℥. j. reubar. electi. ʒ. x. dyagridij. ʒ. iiij. zuccari albiſſimi lib. ij. Fiat confectio ſolida. Doſis eius eſt a ʒ. ij. vſq; ad vj.

Confectio ꝯtra venenum poſita ab Auic. 6ᵃ quarti cap. pꝛimo. ℞. ruthe ſicce ptes. xx. nucis ptes. ij. ſalis partes. v. ficuuꝫ ſicca℞ partes. v. incoꝛpoꝛent̃ ſimul ⁊ fiat confectio vt ſupꝛa.

Cõfectio reſtauratiua bona in febꝛib⁹. ℞. pulparũ triũ alarũ pectoꝛis ⁊ muſculo℞ exñtiũ ſub alis caponis mediocriter pinguis vel galline vel perdicis vel

faſiani hedi vel capti domeſtici lib.ij. amigdalarũ dul.excorticatarũ.℥.iij.fiſticorũ ſeu piſtachioꝝ.℥.ij.granorũ pineaꝝ mũdatorũ deide ter īfuſoꝝ ī aqua feruēti ⁊ poſtea mediocriter expſſoꝝ p ſingulā earũ infuſionē vltimo in vmbra exiccatorũ mediocriter ℥.i.ſ.auellanarũ torrefactarũ ⁊ mũdataꝝ liqr. raſe mũde a cortice ſuo aň.℥.ſ.paſſularũ nigrarũ tramarinarũ.ʒ.ij.pulparũ pinguiũ ſebeſtē ſe.cōiũ maloꝝ frigidorũ ana.℥.i.ſe. cōiũ minoꝝ frigidoꝝ aň.℥.ſ.zuccari albiſſimi q̄ntum opꝫ.fiat cōfectio.

Confectio alia reſtauratiua. ℞.pulparum pdicum lib.ſ.amigdal.dul.ʒ.vi.pinearum.ʒ.iij.fiſticoꝝ.℥.ſ.auellanarũ.ʒ.ij.liq.℥.ſ.ſeminũ cōium.ʒ.iiij. zuccari rub.lib.i.cũ aqua melliſſe ⁊ cinamomi.℥.iiij.

Cōfectio alia reſtauratiua cōis. ℞.pulparũ pectoꝝ ⁊ muſculoꝝ caponũ pdicũ galinaꝝ vt ſupra mediocriter pinguiũ aň.℥.iiij.amigdalarũ dul.pinearũ infuſarũ in aq̄ calida ſm artē fiſticoꝝ auellanarũ aň.℥.i.ſpērũ aromatici roſ.ʒ.ij.ſpērũ triaſandaloꝝ completarum.ʒ.i.amili dragaganti liquir. roſ. gũmi ara.ana.℈.i.zuccari lib.i.vel. q.ſ. fiat confectio in morſellis cum aqua roſ.

Confectio pauperum cōferens ꝓuocatiōi vrine. ℞.electuarij de lepore combuſto.

Cōfectio ꝓhibēs aborſuꝫ. ℞.eľuarij de margarit.

Cōfectio ad impgnationem. ℞.ſe.paſtinace ⁊ napi raſure eboris ſiſeleos beē al.⁊ rub.lingue auis aň.ʒ.ſ.cinamomi doronici macis gariofil.galāge piperis lō.anthos xilobalſami blacte bizantie maiorane pulegij ana.℈.ij.melliſſe bugloſſe corticuꝫ citri aň.℈.i.ſpice ambre margaritarũ ana.℈.ſ.puluerizētur omnia cum zuccaro liquefacto cum vino maluatico: fiat confectio ſolida.

Confectio ſandalorum. ℞.ſandalorum alborum ⁊ rubeorum viol.zinzi.ana.ʒ.i.ſ.ſalis indi.ʒ.ij. turbit hermodactyloꝝ aň.ʒ.i. reubarba.ʒ. iiij. dyagridij.ʒ.iij.ſ.zuccari albi lib.ij.fiat confectio.

De Trociſcis. Cap.xiij.

TRociſci de croco cōfortantes caput ⁊ ſtomachũ ⁊ educētes ꝓhanter mām melācholicā ⁊ ſubdominātem flaticā.quoꝝ doſis eſt.ʒ.ſ.vel.℈.i.ſic fiũt. ℞.croci.ʒ.iij.ameos myrre roſ. aň.ʒ.i.ſ.xiloaloes.℈.i.fiāt trociſci cũ aqua roſ.

Trociſci optimi valētes epati ſpleni. ℞.roſ.berberis ana.ʒ.vi. ſpodij abſinthij cuſcute lactis liq̄ritie maſtices ſq̄nanti ana.ʒ.iij.ſe.endiuie maratri aniſi ſpice ſucci eupatorij ariſtol.lō.ana.ʒ.ij.cardamomi gariofiloꝝ croci opij aſſari coſti cucumeris cucurbite ana.ʒ.i.tempera cum ſucco endiuie.

Trociſci ad ardorem vrine. ℞.ceruſe terre ſigillate celidonie ſacci liquiritie corticis thuris ana. ʒ.i.gallarum corticis mandragore ana.ʒ.i.ſ. Terant omnia in mortario plumbeo ⁊ cum albumine oui fiant trociſci.

Trociſci ad idē. ℞.ſe.citrulli cucurbite lactuce portulace ana.ʒ.iiij.ſucci liquiritie roſ.aň.℥.i.cupulaꝝ glandium mirtillorũ lentis excorticate aň.ʒ.i.hypoquiſtidos foliorũ iuniperi aň.℈.i.opij gra.xij.fiant trociſci cum ſucco portulace.

Trociſci optimi ad ꝓuocationē mēſtruoꝝ. ℞.myrre.ʒ.iij.lupinorũ optime tritorũ.ʒ.v.foliorum ruthe mentaſtri pulegij carui rubee tinctorũ aſſe fetide ſerapini oppoponacis ana.ʒ.ij.fiant trociſci cũ decoctione ſauine ſm artem.

Trociſci de alkekēgi. ℞.ſemis citrulli.ʒ.x. boli armeni gũmi arabici thuris ſanguinis draconis papaueris albi amili amigdalarũ enucleataruꝫ ſucci liq̄ritie dragagāti granoꝝ pini apij aň.ʒ.vi.ſe.apij.ʒ.ij.alkekēgi.ʒ.iij.opij.ʒ.i.Fiāt trociſci cũ ſyrupo violarũ ⁊ det in mane.ʒ.i. cũ lacte aut aqua mellis.

Trociſci de celidonia pro ruptorio leui et bono. ℞.ſucci radicũ celidonie vrine pueri aň.℥.iiij.calcis viue.℥.iij.arſenici citrini.℥.i. ruptorij de capitello.℥.ſ.Bulliant ſimul ſuccus et vrina deinde ſupaddat calx ⁊ coquatur ad ignem lignorũ vſq; ad conſumptionē ſucci ⁊ vrine ⁊ reliqua addantur cuꝫ calce et fiant trociſci ⁊ ſunt valde ſufficientes.

Trociſci de oxizaccora. ℞.aniſi coſti ſq̄nāti ameos maſticis.aň.ʒ.i.olibani.ʒ.i.incorporent ſil cũ modico mine citoniorum ⁊ fiant trociſci.

Trociſci de hypoquiſtidos. ℞.balauſtiaꝝ ſumach ſeminis acetoſe aň.ʒ.i.ſ.ſeis portulace plātaginis ſpodij aſſatorũ aň.ʒ.iij.boli ar.ſang.dra. dragagāti gallarũ perforatarũ acatie anthere aň.ʒ.ij.iuſq̄ami.℈.i.opij.℈.ij.ſ.croci.℈.i.fiāt trociſci cuꝫ ſucco plātaginis ad pondus.ʒ.vnius.

Trociſci optimi contra peſtem. ℞.terre ſigillate.℥.ſ.boli armeni myrre ſeminis citri aň.℥.i.ſmaragdi dyptami zedoarie pimpinelle: camphore ana.ʒ.iij. tormentille.ʒ.i.croci.℈.i.terantur ⁊ cuꝫ ſyrupo acetoſitatis citri ⁊ modico optime tyriace fiant trociſci.ʒ.vnius.

Trociſci alij de celidonia cauterizatiui. ℞. arſenici citrini.℥.ſ.ſalis vitrioli viridis aň.ʒ.ij.pulueris ana cardini.ʒ.i. ſarcocolle myrre ana. ʒ.ſ. calcis viue.ʒ.i.ſ.Omnia per ſe diſtent ⁊ cũ ſucco calidonie quantum ſufficit fiant trociſci.

Trociſci ſtelle cōſtringentes omnem fluxum ⁊ doſis eius eſt.℈.i.in aurora. ℞.myrre caſtorei terre ſigillate corticis mandragore ana.ʒ.iiij.opij.trociſcorũ ſtelle coſti ana.ʒ.ij.papaueris albi.ʒ.vi.dauci aniſi ſiſeleos iuſquiami albi ſtoracis liq̄de.ſe.apij.ana.ʒ.viij.ſpice endiuie aň.ʒ.iiij.Caſtoreũ ⁊ ſtorax liquida infundant per noctē in vino aromatico.deinde colētur ⁊ terant vltima cōtritione ⁊ cũ alijs ſpēb^9^ formētur trociſci cũ vino infuſionis predicte.

Trociſci ad ſingultũ. ℞.coſti croci roſ. recētiuꝫ maſticis ſpice.aň.ʒ.iiij.aſſari.ʒ.ij.aloes opij aň.ʒ.i. Cōfice cũ mucillagine pſilij ⁊ bibatur.

De Suppoſitorijs. Cap.xiiij.

SUppoſitoriũ carminatiuũ. ℞. armoniaci ʒ.ij.ſerapini oppoponacis aň.ʒ.ſ. cere.℥.ij.terbentine.℥.iij.ſalis indi.ʒ.i.ſ.ſalis nitri.ʒ.ij.ſ.ruthe carui ſiſeleos aniſi cuſcute cētauree colloqntide cimini arthanite aň.ʒ.i.ſ.colophonie.ʒ.ij.Diſſoluant gũmi ⁊ cera ⁊ terbētina ⁊ fiant ſuppoſitoria ſicut paruus digitus.

Ad idē fortius educēs feces ⁊ trahēs ab epate. ℞.

armoniaci galbani opponacis añ.ʒ.ij.ſerapini.ʒ.j.ß.Diſſoluātur cū aceto deide incorporent̄ cū.℥.iiij. mellis bñ cocti ⁊ fortiter malaxando fiāt ſuppoſitoria cū ſpeciebus q̄ ſequunt̄.℞.arthanite colloquintide interioris.turbit polipodij añ.ʒ.j.ſcamonee.ʒ.ij.ſalis torrefacti.℥.j.ß.⁊ fiāt ad lōgitudinē digiti maioris addēdo vel diminuēdo de dictis ſimplicibus ſm ꝙ peccat humor quem euacuare volueris.

Aliud ad idem fortius.℞.arthanite colloquintide turbit ellebori albi ⁊ nigri añ.ʒ.ij.ſalis indi.℥.j.ſalis nitri.ʒ.ij.euforbij.ʒ.ß.ſerapini oppoponacis pinguioris añ.ʒ.vj.ſalis cōis torrefacti.ʒ.x.mellis cocti ⁊ diſpumati lib.j.Fiāt ſuppoſitoria lōga ⁊ groſſa longitudine ſex digitorum tranſuerſalium et minora ſm neceſſitatem.

De Licinijs. Cap.xv.

Licinium vſuale menſtrua ꝓuocās.℞.calamēti ciclaminis agni caſti ruthe ſauine arthemiſie.añ.ʒ.ij.pulegij origani raphani abrotani.ſeminis vrtice iuniperi rubee tinctorum ellebori albi cētauree bdellij ſinapis pulpe colloquītide myrre caſtorei aſſe fetide ſerapini oppoponacis añ.ʒ.ij.gallie muſcate.℥.ß.terant̄ terēda ⁊ fiāt licinia cū ſucco cucumeris aſinini ⁊ felle tauri ⁊ vulue imponant̄.

Licinium cōſtrictiuū in tenaſmone.℞.thuris myrre gummi arab.lini.añ.ʒ.ij.opij croci añ.ʒ.ß.confiſdantur cum albumine oui ⁊ fiat licinium cum filo: et aliqui ponunt apium.

Peſſariū ad impgnationē.℞.coaguli leporis.ʒ.j.ß.raſure eboris been al.⁊ rub.lingue auis añ.ʒ.ß.ſiſeleos pulegij calamenti ſauine gallie muſ.añ.℈.ß.puluerizent̄ oīa ſubtilr̄ ⁊ miſceant̄ cū oleo nardino ita ꝙ oīa ſint valde mollia ⁊ addant̄ muſci ⁊ laudani.gra.ij.⁊ ꝑdictis addita lana fiat peſſariū.

De Cliſteribus. Cap.xvj.

Cliſtere conferēs ſodet catarro ꝓuenientibus a materia calida ⁊ indifferenter attrahit a capite oēm materiā tā naturaliter ꝙ per aduſtionē calidā ⁊ inducit ſomnū vigilātibus immoderate.℞.violarū florū nenufaris añ.M.j.ſe.cōium frigidoꝝ cū corticibus cōtuſoꝝ.M.j.folioꝝ malue mercurialis ⁊ violarū añ.M.ij.reupōtici.M.ß.coquantur in octo lib.aque vſqꝫ ad conſumptionē medietatis.et huius decoctionis cū expreſſione conuenienti accipiatur vſqꝫ ad.℥.iiij.ſalis cōis.℥.iij.olei violati de cucurb.añ.℥.j.ß.epithimi polipodij añ.℈.ß.eleuarij ſucci roſ.ʒ.j.ß.caſſie zuccari rub.añ.℥.ß.⁊ eſt valde potens ad omnia predicta ſi bene conſideraueris ſimplicia ipſum componentia.

Cliſtere cōferens in omni egritudine materiali frigida capitis.Educit enim materias flegmaticas ⁊ melancholicas capite ⁊ ideo curat cephaleam antiquam ⁊ confert ſubeth ⁊ litargie ⁊ ſcothomie ⁊ vertigini ⁊ epilepſie flegmaticis ⁊ melancholicis attrahendo et diuertendo materias tales a toto capite.℞.gentiane paucedani ireos ariſtologie rotunde acori radicum peonie arthanite.ana.M.j.cubebarum calami aromatici hyſopi anicos ſeminis leniſtici añ.M.ß.ſeminis malue altee.añ.M.ij.fenugreci.℥.j.ß.ellebori nigri.ʒ.j.ß.foliculorum ſene thimi epithimi añ.M.j.ß.Coquantur omnia in libr.vi.aq̄ vſqꝫ ad conſumptionem duarum partium.deinde colentur ⁊ vehementer exprimantur.Et huius decoctionis.℞.libram mediam ierelogodion iere ruffini ana.ʒ.j.zuccari rubei caſſiefiſtule ana.℥.ß.oleorum ſiſamini anetini ana.℥.ij.miſce ⁊ totum mediocriter calidum ponatur pro vna vice in diebus frigoris in veſpere.in diebus vero calidis in mane adminiſtrabis.

Cliſtere multum conferens in omni egritudine cerebrali pendente a materiebus aduſtis oppilātibus vel apoſtematibus:⁊ ideo confert ſibare idest apoſtemati prouenienti ſubſtantie cerebri cum permixtione rationis et omnibus ſpeciebus melancholie manie lupine ⁊ conſimilibus.℞.fumiterre polipodij ſene thimi epithimi ana.M.j.pulpe colloquintide corticum agarici turbit hermodactylorum ana ʒ.ß.ſticados maiorane ſaluie betonice acori peonie.ana.M.j.ß.florū nenufaris ⁊ violarū añ.M.iij.ſe.endiuie acetoſe roſ.añ.M.j.Bulliant oīa in lib.x.aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis.deinde cū forti expreſſione colent̄.Et ex hac expreſſione accipe.℥.xv.mellis violati.℥.j.ß.electuarij dyaſene.℥.ß.ſalis gēme.℈.iiij.olei cucurbite violarū añ.℥.ij.miſce ⁊ totum imponat̄ hora ꝑſcripta.Cū eñ in talibus egritudinibus materie ſint multe ⁊ valde furētes ⁊ etiā accidētia ſint valde ſeuiſſima ⁊ plurima opꝫ in eis vti medicinis magna ꝟtute trahētibus ⁊ diuertentibꝰ a capite materias ꝑdictas:⁊ ꝓprie cōſtāte virtute. Aliter eñ ſibi blādiendo ꝓcedat̄ infelicitabit̄ opus medici.qm̄ ad vltimas egritudines vltime curationes ad ꝑfectionē ſunt potētes.affoꝛ.ꝑma.

Cliſtere multū ꝯferēs ad oppilōnes cerebri oēs ⁊ ꝓprie organoꝝ auditus viſus guſtus ⁊ odoratus ⁊ aperit etiā oppilōnes originū neruoꝝ ⁊ nuche ꝑ que mēbra ſpūs ſenſibilis ⁊ tactiuꝰ ad mēbra trāſſire dꝫ.℞.ſticados origani folij maiorane betonice ſaluie roriſmarini añ.M.j.ß.folioꝝ hedere lauri radicū apij ⁊ peonie hyſopi eupatorij meliſſe calami arōatici añ.M.j.polij mōtani rad.arthanite ireos galange nucis muſc.añ.lib.ß.Coquant̄ in lib.x.aq̄ vſqꝫ ad conſumptionē duaꝝ partiū.deinde colent̄ ⁊ diligēter exprimant̄.Et huius colature.℞.libr.j.olei de coſto de croco ⁊ liliorū alboꝝ añ.℥.j.ſpecierum dyambre ⁊ dyamuſci dulcis ana.ʒ.ß.agarici.ʒ.ß.ſalis gemme.ʒ.j.ß.miſce ⁊ totum imponatur hora maioris alleuiationis.

Cliſtere euacuās mirabilr̄ materias calidas a pectore ſtomacho ⁊ hypocūdrijs ⁊ vētre toto inferiori.Et ꝯfert pleureticis ꝑiplemonicis aſmati diſnie ⁊ orthomie doloribus epatis ſplenis ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ ꝓuenictibus a materia calida.℞.quatuor ſeminū cōium frigidoꝝ añ.M.ij.ſe.portulace lactuce añ.M.j.ſe.endiuie acetoſe ſcariole cuſcute ana.M.ß.fol.maluaꝝ blitis viol.mercurialis añ.M.j.ß.Coquant̄ oīa in lib.viij.aque vſqꝫ ad conſumptio-

uem medietatis. deinde colent̃ ⁊ vehemẽter exp̃mã tur ⁊ huius exp̃ſſionis accipe lib. j. ⁊ adde olei viol. ℥. iij. elˀuarij de pſilio. ℥. ij. caſſie zuccari rubei añ. ℥. ß. ſalis cõis. ʒ. iiij. miſce ⁊ totum imponatur.

Cliſtere optime ꝯferẽs in colica iliaca ⁊ doloribꝰ renũ anchaꝝ pectoris ⁊ oim alioꝝ mẽbroꝝ interiorũ ꝓuenientibꝰ a materiebus melicis ⁊ flaticis mucillaginoſis ⁊ vitreis ⁊ educit ventoſitates groſſas. ℞. cartami hermodactyli pulpe colloq̃ntide. añ. M. j. cẽtauree mino. folij ameos camedreos camepitheos ine. añ. M. ij. polipodij thimi epithimi corticum agarici. añ. ʒ. ij. ß. ſe. carui aneti ruthe aniſi apij. añ. M. j. Oia bulliãt in lib. viij. aq̃ vſq3 ad ꝯſumptionẽ medietatis. deinde colent̃ ⁊ exp̃mant̃. ⁊ huius decoctionis. ℞. lib. j. ß. ⁊ addat̃ ei elˀarij dyacaſtorei. ʒ. ij. caſſiefiſt. ʒ. ß. elˀarij indi bñdicte añ. ʒ. j. ß. ſalis gẽme ſalis indi. añ. ℈. ij. olei de aneto ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ. añ. ℥. ij. miſce totũ ⁊ tẽperate calidũ imponat̃.

Cliſtere ꝯferẽs ad dolores artheticos totius corporis ⁊ ꝓprie ad ſciaticã dolorẽ anchaꝝ genuũ pedũ ſolone educẽs materias diuerſas ꝓprie tñ frigidas ℞. herbe iue herbe paraleſis betonice ſticados pulegij ſaluie roriſmarini maiorane meliſſe folioꝝ hedere. ana. M. ij. hermodactyloꝝ acori ireos calami aromatici pulpe colloq̃ntide corticũ agarici ariſtologie vtriuſq3 añ. M. j. polipodij cartami foliculoꝝ ſene epithimi. añ. M. j. ß. Bulliant in lib. viij. aq̃ vſq3 ad ꝯſumptionẽ medietatis. Cuius colature vehemẽter expreſſe. ℞. lib. j. ⁊ adde olei de euforbio. ℥. j. olei amigda. dul. ⁊ de ſiſamino. añ. ℥. j. ß. ſalis cõis. ʒ. v. miſce ⁊ totũ imponat̃ cũ. ℥. ß. zuccari rubei.

Cliſtere cõferẽs multũ ſ̃focationibus m̃ricis ⁊ oibꝰ oppilationibus eius ⁊ ad curſum materierũ albarum a m̃rice. exiccat eĩ ꝯueniẽter ⁊ m̃rices ſteriles facit fecũdas. ⁊ ꝓprie qñ horũ accñtiũ cauſa fuerit mala cõplexio frigida cũ materia aquoſa mucillaginoſa vitrea in matricibus inuenta. ℞. arthanite m̃ricarie meliſſe ruthe ſcabioſe florum roriſmarini añ. ʒ. j. ß. abrotani paucedani ſpilli ſiſeleos ameos amomi carpobalſami cubebarũ baccarũ lauri calami aromatici caſſielignee corticũ caſſiefiſtule. añ. ʒ. j. ß. cimini ſeminis aneti aniſi ameos. añ. partes ij. M. vnius. raſure eboris. M. ij. bulliant in libr. vj. aque lento igne vſq3 ad conſumptionem medietatis. deinde bona expreſſione facta colent̃. cuius colature. ℞. lib. j. olei de ſiſamio de coſto de rutha de piperibus añ. ℥. ß. ſalis indi. ʒ. j. eluarij dyacaſtorei de baccis lauri de bñdicta añ. ʒ. iij. miſceat̃ totũ et imponat̃. Utat̃ ex eo mulier per tres ſeptimanas oi tertio ⁊ quarto ſero añ cenã per horã. deinde cũ vadit dormitũ induat̃ veſte longa ⁊ cingat̃ ⁊ ſuffumiget̃ poſtea cum infraſcriptis pulueribus poſitis in carbonibus cruribus aptis notabilr in pondere. ʒ. vnius ꝓ vice. Cuius deſcriptio eſt. ℞. pulueris aliptę muſcate confectionis nere añ. ʒ. j. gallie muſcate ſtoracis calamite ana. ʒ. iij. Aluminis crudi. ʒ. j. ß. pulueriʒent̃ oia per ſe. deinde cũ ſucco m̃ricarie fiãt trociſci põdere. ʒ. vnius ⁊ exiccent̃ in vmbra.

Cliſtere ꝯferẽs ſciatice. ℞. folioꝝ hypiconis camomille cẽtauree ſe. lini aneti ⁊ malue brionie et fenugreci ſe. lini ana. ℥. j. aniſi. ʒ. iij. colloquintide. ʒ. ij. ſalis gemme. ʒ. ß. olei amigdalarum amararum. ℥. ij. furfuris. ℥. ß. mellis diſpumati. ℥. ij. iere benedicte. ana. ℥. ß. miſce ⁊ fiat cliſtere.

De aquis. Cap. xvij.

Aqua ſomnifera. ℞. papaueris nigri iuſquiami. añ. lib. j. amomi. ℥. ij. hec diſtẽperent̃ cũ aqua nenufaris aut cũ ſucco eius q̃tũ ſufficit. Iſta aqua vtat̃ in empimate ſine tñ papauere.

Aqua ad faciẽdũ lixiuiũ capitale. ℞. calamẽti origani pulegij. añ. M. j. ß. ſaluie roriſmarini ine maiorane. añ. M. j. abſinthij. M. ij. foliorũ baccarum lauri. M. j. ß. miſce ⁊ fiat lixiuium.

Aqua ad ſtringendũ lachrymas. ℞. tutie ꝑparate ℥. j. ematitis. ʒ. ß. ſang. dra. acatie antimonij. añ. ℈. ß. cãphore. ℈. ij. terre ſigil. ʒ. j. thuris maſticis piperis al. añ. ℈. ß. aquarũ feniculi eufragie. añ. ℥. j. aq̃rũ viol. roſ. añ. ℥. ij. vini antiq̃ mõtani clari ⁊ ſubtiliſſimi. ℥. iij. vel. iiij. bulliãt oia ſil̃ in duplici vaſe vſq3 ad ꝯſũptionẽ medietatis ⁊ colet̃ p pañũ duplũ.

Aqua ꝯtra fluxũ reumatis ad oculũ cuiuſcũq3 materiei tã obtalmie q̃3 lachrymarũ. ℞. ſucci ruthe ſucci ſumitatũ rubi. añ. ℥. j. olei myrtini. ℥. j. miſceãtur oia ſil̃ ⁊ bulliãt vſq3 ad ꝯſumptionẽ ſuccoꝝ deinde colet̃ ⁊ reponat̃ ad ignẽ. deinde pone infraſcriptos pulueres bñ tritos ⁊ cribratos. ſ. ſaphyri. ℈. j. ß. hyacinti. ℈. j. antimonij. ʒ. j. eris vſti. ℈. j. tutie ꝑparate. ʒ. iij. oibus optime pulueriʒatis imponant̃ in dicto oleo ſil̃ bullitura: ⁊ paꝝ bulliãt lẽto igne ꝯmiſcẽdo. deinde addat̃ cere noue. ʒ. iij. vel minꝰ ſm q̃ plʒ tibi ſoliditas ipſius vnguẽti ex quo cũ ꝑfectũ fuerit vngantur palpebre et ſupercilia mitigat dolorem ⁊ curſum humiditatis prohibet cauſam coniunctaʒ mirabiliter delendo.

Lotio pro ſcabie. ℞. radicũ enule recentiũ radicũ ⁊ folioꝝ malue radicũ ⁊ folioꝝ lapatij acuti fumiterre añ. M. j. furfu. frumẽti groſſi añ. M. ß. bulliant in phial. viij. aq̃ vſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie ꝑtis. ⁊ aliq̃ addũt ſiſami ⁊ fenugr. ⁊ abluũt ſolũ extremitates.

Potus ad vermes. ℞. ordei. ℥. iiij. ſiliginis graminis añ. ℥. j. bulliant in aqua ſufficiẽti vſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie partis ⁊ de colatura det̃ ad potandũ ⁊ nõ noceret ſi adderetur parum aceti.

Ad idem. ℞. ſumach. ℥. j. granorum myrti corianrorum preparatorum. ana. ℥. ß. dyptami excorticati. ʒ. ij. ſe. plantaginis et portulace añ. ʒ. j. Coquãtur vſq3 ad conſumptionem tertie partis in aqua ſufficienti. exprimantur et colentur et colatura potui propinetur cum vino vel alio modo.

Ad idem. ℞. aque ſublimationis radicis enule. ℥. ij. aque ſublimationis radicuʒ graminis. ℥. j. detur patienti in aurora tantum.

Aqua pectoralis. ℞. ſebeſtẽ ficuũ pinguiũ dactyloꝝ inciſoꝝ. añ. nũero. iiij. cap. ve. violaꝝ paſſulaꝝ mag. añ. ℥. ß. papaueris al. ℥. j. cinamomi. ʒ. ij. ſe. aniſi feniculi. eupa. hyſopi. añ. ℥. j. iniubaꝝ nũero. xx. zuccari vel mellis. ℥. ij. ß. aq̃ fluuialis lib. x. bulliãt vſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie partis. ⁊ in fine ſupaddat̃ ſupraſcriptis zuccarum vel mel ⁊ fiat aqua.

Aqua epatica valens ad epatis oppilationē ꝛ ad ictericiam. ℞. ſeminis endiuie ſcariole lactuce epatice capil. ve. ſandalorū amborum añ. ʒ. j. ſeminū cōmunium frigidoꝝ. ʒ. ij. raſure eboris. ʒ. ß. ſpodij. ʒ. j. rad. feniculi petroſi. apij ana. ʒ. ij. rad. endiuie. ʒ. iij. aceti modicū zuccari. ℥. j. ß. aque fontis lib. iiij. bulliant ad cōſumptionem medietatis.

Aqua ſtringēs fluxū diſſintericū ꝛ maxime in pueris ꝛ alijs. ℞. aq̄ roſ. ℥. vj. gariofil. maſticis ſumach ana. ʒ. j. auri pōderis. Ponāt dicte ſpēs groſſo mō contuſe in vna pua fiala que ponat ad bullēdū in lebete pleno aqua ꝛ bulliant donec cōſumat aqua colli fiale. ꝛ doſis eius eſt coclear. j.

Aqua ꝓuocatiua mēſtruoꝝ. ℞. pulegij calamenti abrotani ruthe iue centauree hyſopi añ. ℈. j. farine matricarie añ. ℈. j. ß. oppopo. ʒ. iij. armoniaci galāge ana. ʒ. j. ſiſeleos rubee tinctoꝝ añ. ℈. j. myrre. ʒ. ij. bulliant in vna ſitula aque ꝛ media vſq; ad conſumptionem tertie partis.

Aqua ad frāgēdū lapidē. ℞. aque ſaxifragie ptes duas aſparagi ptē. j. angurie partē. ß. miſce ꝛ exhibe cū iſto puluere. ℞. lapidis iudaici. vitri triti ſāg. hircini ꝑparati lapidis ſpongie. ana. ptes eq̄les miſce cum aquis ſupraſcriptis.

Aqua pectoralis. ℞. ficuū ſiccarū pinguiū. ʒ. vj. dactyloꝝ pinguium praſſij ſe. apij feni. paſſulaꝝ capi. ve. hyſopi liquir. añ. ʒ. v. Coquant oia in lib. viij. aq̄ vſq; ad cōſumptionem medietatis.

Lotio ſomnifera. ℞. floꝝ nenufaris viol. roſarum añ. ℈. iij. ſe. ancti croci integri ana. ℈. j. ſe. lactuce portulace añ. ʒ. ij. ſe. altee malue ana. ℈. iij. Cōtundant groſſo modo ꝛ bulliant aliquātulo tpe in ſufficienti quantitate aque.

Aqua ſonifera valēs in vigilijs imoderatis freneticantiū ꝑ duas horas poſt cenā vel prādiū data. ℞. papaueris al. ℥. ß. corticū mādragore iuſq̄a. al. ana. ʒ. ß. croci itegri. ʒ. iiij. Cōtūdant aliq̄liter ꝛ ponatur poſtea in vna petia rara ꝛ īfunde poſtea in aque nenufaris. ℥. v. ꝑ horas. vj. poſtea da ſibi potū petia ꝑus bene cōfricata in ipſa aqua. Hec decoctio ī potu detur ab. ℥. j. vſq; ad. iij.

Aq̄ in febrib⁹ infantiū īfundat fermētū in aqua cū modico ſpodij croci ꝛ zuccari tabarzet ꝑ ſpatiū triū horarū. deinde colet ꝛ de illa aqua detur in potu infantibus cum ſiti febrientibus. ſedat enim eorū febres ꝛ ſitim.

De ſyrupis. Cap. xviij.

Syrupus cōpoſit⁹ de radicib⁹ valens ad frāgēdū lapidē ℞. radicis feniculi petroſilini apij bruſci aſparagi ana. ℈. j. ſe. petroſilini feniculi apij aniſi carui bruſci aſparagi lactuce portulace ſcariole. ſe. cōium añ. ℥. j. ſandalorū āborū roſ. viol. ana. ʒ. ß. prunorum numero. xxx. ſcolopēdrie epatice centauree pollicarie capi. ve. ana. ℈. j. fiat decoctio ꝛ cū dicta decoctiōe fiat ſyrup⁹ cū lib. j. ß. zuc. ꝛ eodem modo fiat ſyrupus compoſitus.

Syrupus de pomis cōfortans corda debilia ſanat ſyncopim ꝛ cordis tremorē. ℞. ſucci pomorū dul. et acetoſorū ana. lib. v. coquant vſq; ad cōſumptionē medietatis ꝛ dimittantur per duos dies vſquequo bene clareſcant. deinde colet ꝛ colature addant lib. iij. zuccari: fiat ſyrupus.

Syrup⁹ ꝓuocatiu⁹ mēſtruoꝝ. ℞. aq̄rū apij lupinorū aſpagi feniculi añ. lib. ß. ſpice. ʒ. ij. ſiſeleos. ʒ. j. armōiaci oppopo. añ. ʒ. ij. ß. petroſilini feniculi ameos dauci carui añ. ʒ. ij. ſcis mi'ij ſolis macedonici foliorū eupatorij añ. ℈. j. galāge cinamomi croci añ. ʒ. ß. ſyrupi violaꝝ. ℥. ij. ſcis citonioꝝ malue ana. ʒ. iiij. Decoque in lib. vj. aque cucurbite vſq; ad ꝯſūptionem tertie ꝑtis. deinde colent: ꝛ colatura miſceatur cū aq̄s ꝑdictis: deīde coquātur ſimul ꝛ clarificētur ꝛ dulcorent cū melle ꝛ aromatizent in fine decoctionis cū cinamomo. acetoſet cū aceto ſquillitico.

Syrup⁹ ad iꝑregnationē. ℞. rubee maioris arthemiſie ſauine añ. ℈. ß. menthe abſinthij radicis feni. acori ſummitatum ſquināti origani calamēti aniſi añ. ℥. ß. gariofil. meliſſe bugloſſe añ. ʒ. iij. cipi galāge calami aromatici aniſi maratri ameos ſiſeleos ana. ʒ. ij. cinamomi paſſularū ana. ʒ. v. mel. q. ſ. fiat iulep aromatizet cū iſtis. ℞. maſti. ʒʒ. macis gari. raſure eboris croci. nu. muſ. doronici zedoa. ſe. ozi. ana. ʒ. ß.

Puluis ad idē. ℞. nucis muſ. cubebaꝝ. ʒʒ. añ. ʒ. ß. piperis longi maſticis cinamomi ana. ʒ. j. galāge. ℈. ij. lingue auis raſure eboris ſiſeleos been vtriuſq; ana. ℈. j. puluerizentur omnia. ꝛ ex hoc puluere vtatur ſuper cibo quem comedit.

Unguētū ad idē. ℞. gallie muſ. nucis muſ. caſtorei ana. ʒ. ij. bdelij coaguli leporis laudani añ. ʒ. ij. olei nardini maſticīni myrtini ana. ʒ. iij. cere. q. ſ. fiat vnguentum.

Syrupus ad ſciā. ℞. corticis radicū feniculi aſpagi petroſilini apij ꝛ polipodij añ. ℥. j. granoꝝ bruſci ſe. gallitrici milij ſolis ſe. vrtice litoſꝑmatis. i. ſe. ſaxifragie. ſe. petroſilini macedonici añ. ℥. ß. ſcolop. ℈. ij. ſe. hedere iuniperi añ. ʒ. iij. hermodactyl. turbit añ. ℥. ß. mellis lib. j. ß. aque raphani lib. ij. fiat ſyrupus.

Aliter fit ſyrup⁹ ſupra poſit⁹. ℞. rad. feniculi aſpagi apij petroſilini polipodij ana. ℥. j. granoꝝ bruſci ſe. gallitrici. milij ſolis ſe. vrtice litoſꝑmatis ſemis ſaxifragie ſe. petroſilini macedonici ana. ℥. ß. folioꝝ ſcolopendrie radicis capparoꝝ añ. ℥. ij. ſe. hedere ꝛ iuniperi añ. ℥. iij. hermodactyloꝝ turbit. ana. ℥. ß. ʒʒ. cartami. añ. ℥. j. ß. agarici. ʒ. iij. ſalis gēme. ℈. ij. macis. ℈. ij. ß. ſyr. de ſticados. ℥. iij. mellis aquaꝝ roris marini acori ꝛ ſaluie añ. quantū ſufficit. Et fiat ſyrupus ꝛ aromatizet cū cinamomo maſtice ꝛ gariofil. nucis muſ. ꝛ macis addendo aliq̄d ambre ꝛ muſci ſm neceſſitatem: ꝛ fiat ſyrupus.

Syrupus ꝯ peſtē. ℞. corticū citri corticū radicū capparorum herbene ſandaloꝝ rubeoꝝ ſpodij añ. ʒ. ij. gariofiloꝝ bugloſſe meliſſe boraginis acori añ. ℥. ß. acetoſe epatice praſſij ana. ʒ. iij. ſcariole agreſtis ſeluz cōium ſroꝝ violarū añ. ℥. ij. thimi epithimi polipodij mirabolanoꝝ citrioꝝ chebuloꝝ añ. ℥. j. agarici reubar. ana. ℥. ß. ſucci abſinthij fumiterre ebuli plātaginis añ. ℥. vj. ſucci citonioꝝ lib. j. ß. dyagridij ʒ. ij. zuccari al. lib. ij. Fiat ſyrupus per artē ꝛ acetoſetur cum aceto citoniorum et. ℥. ß. aſſumat in mane hora qua poſſit dormire parū poſt aut ſaltē deſcere

in lecto per horam vnam ꝛc.
Syrupus iſte eſt magrī Petri de tubgnano qui eſt mirabilis in ꝯſilio contra peſtem. et eſt ordinat⁹ ad intentionē doctoꝝ medicine de quo viſa eſt experiētia magna. Reddit enim corpus ſiccius ꝛ mūduz a ſupfluitatibus. ꝯfortat enim cor cerebrum ꝛ epar ꝛ omnia mēbra. Doſis eius eſt ab. ℥.i.ß. vſqꝫ ad. ℥.ij. cum tribus. ℥. aque bugloſſe ꝛ ſaltez ter in ſeptimana ſumatur aut plus.
Julep ad febres peſtilentiales. ℞. aquarū bugloſſe acetoſe ana. ℥.vj. aquarum cicoree endiuie floꝝ ſalicis añ. ℥.iiij. ſyrupi de citro. ℥.ij. ſyrupi acetoſi ſimplicis oxizaccare añ. ℥.j. vini ḡnatoꝝ. ℥.viij. Clarificent̄ ꝛ fiat iulep longum ꝛ in fine ponat̄ vinū granatorum. Hoc iulep longum eſt cordiale ꝛ extinctiuuz. ꝛ fit in fe. peſtilentialibus.
Syrupus ſolutiuus. ℞. endiuie epatice capil. ve. recentiū añ. M.j. ſandalorum amboꝝ añ. ʒ.ij. ſeminū cōmun. foliorū boragi. añ. ℥.ß. ſene epithimi. añ. ℥.j. reubar. ʒ.vj. turbit. ℥.ß. ſpice. ʒ.ß. ȝȝ. ʒ.j. zuccari lib.j. fiat ſyrupus.
Syrupus ꝯſtrictiuus de citonijs. ℞. ſe. plātag. ℥.ij. nucis cypreſſi corticū mediane glādium corticū mediane caſtanearū granorū ſine torrefactoꝝ ſumach ana. M.ij. mirtillorum. M.j. citonia cruda numero iij. ſorbaruz neſpilorum añ. numero. vj. acatie. ℥.ß. hypoquiſtidos. M.j.ß. Coquantur in aqua plantaginis: ꝛ cum zuccaro fiat ſyrupus.
Syrup⁹ ad idem de myrto ſic fit. ℞. granoꝝ myrti lib.ij. acatie ſumach ana. ʒ.ß. roſ. ℥.j. ſpodij hypoquiſtidos ana. ʒ.iiij. menthe. ʒ.ij.ß. gummi arabici dragaganti ana. ʒ.ij. Coquantur omnia cū aqua pluuiali vſqꝫ ad cōſumptionem medietatis. deinde coletur ꝛ colature addatur citonioꝝ lib.j. mellis lib.ij. clarificent̄ ꝛ decoquant̄: ꝛ fiat ſyrupus.
Syrupus de ſebeſten ſic fit. ℞. ſebeſten. ℥.ij. rubee tinctoruz. ℥.ß. aniſi cimini liquir. ſe. lactuce melonis cucu. maluarum añ. ℥.ij. alkekēgi. ℥.vj. fenugre. ſticados praſſij añ. ʒ.iij. ſe. apij ame. ſe. petroſi. radicū tribuli marini dauci feni. meu. añ. ʒ.ij. ſang. ericꝗ ꝑparati ſcordeō añ. ʒ.v. lapidis ſpōgie iudaici corticum auellanaruz ana. ʒ.vj. Coquantur in lib.ij. aq̄ vſqꝫ ad conſumptionem medietatis. deinde coletur ꝛ colature addatur aceti ſquilitici. ℥.ij.ß. zuccari ſecunde decoctionis lib.ij.ß. coquantur lento igne: et fiat ſyrupus.

¶ De electuarijs. Cap. xix.

ELectuariū cōtra epilepſiam ℞. ſiſeleos. ſticados: piretri. ana. ʒ.x. agarici. ʒ.v. carui aſſe fetide ariſto. ro. ana. ʒ.j.ß. mellis diſpumati lib.ß. ſucci ſquille. ℥.iiij. zuccari ℥.iiij. fiat electuarium.
Electuarium ſomniferum. ℞. granorū papa. al. ℥.ij. ſe. endiuie nigre lactuce portulace ana. ℥.ij. florū nenufaris. ʒ.vj. ſe. cōmuniū maiorum. ʒ.ij.ß. pomoꝝ mandragore. ʒ.x. croci camomil. ſe. aneti añ. ʒ.j.ß. ligni aloes. ʒ.j. zuccari al. lib.j. mellis viol. lib.ß. coquātur mel ꝛ zuccaꝝ ſil̄ cū aq̄ ſublimatiōis aq̄ florū nenufaris vſqꝫ ad bonā viſcoſitatē. deide additis ſpēbus ꝓpe infrigidationez fiat el̄ariū. Utor ego eo in freneſi in ſibare ꝛ ſpēb⁹ melie liniēdo ꝛ fricādo cum eo frontē ꝛ tpanares ꝛ pulſus manuū ꝛ pedū. aut ex eo in potu det̄ poſt cibū ꝑ horā. ʒ.v. cū aqua ſublimationis lactuce nigre vel portulace. Et eo inſtante neceſſitate accipiat̄ miſcēdo. ℥.j. cū ſuis cibis vel in potu clarificādo. Ego aūt certa experiētia ſcio ꝙ ſi ſepe aſpergat̄ facies eius aut alterius cui⁹ cerebrū ſit notabil̄r exiccatū cū aqua nenufaris diſſoluēdo pſilium in breui tpe inducit ſomnum. quicūqꝫ ꝯo patitur vigilias multas a flegmate ſalſo in pectore vel in capite eorum dominante facile dormire poterit ſi totum caput eorum prius raſum vngatur aut liniatur ex eo tepido.
Electuarium ſomniferum minoris fortitudinis. ℞. granoꝝ papaueris al. ʒ.vj. viol̄. ſe. lactuce ſe. endiuie añ. ʒ.ij. ſe. cōmuniū. ʒ.ß. zuccari al. ʒ.ij. ſyrupi de papauere quantum ſufficit.
Electuariū oculiſte. ℞. ſiſeleos eufragie feni. cubebaꝝ ana. ʒ.j. granoꝝ ꝑadiſi macis añ. ʒ.j.ß. cinamomi ſe. celidonie ruthe. ana. ʒ.ij. folioꝝ roriſmarini. ℥.j. aniſi ligni aloes carui cartaſilaginis ana. ℥.ß. zuccari ad ꝯficiendū debite vel mellis. q. ſ. fiat el̄uariū. Ualet eñ in diminutiōe viſus vel corruptiōe ꝛ ablatione nō totali ꝛ ꝑcipue a mā flatica in corpore flatico q2 reſtaurat viſus deperditionem confortando cerebrū. propterea q2 ꝓhibet ipſum a fixione ꝛ receptione materierum ꝛ vaporum in eo aggregatoruz per virtutē ꝓuenientē a mace ligno aloes ꝛ roremarino: ꝛ ſubtiliat ꝛ ſuſtētat ſpiritum.
Electuariū ad viſuz valens inflāmationi oculoruz ardori pūctioni ꝛ ſimilib⁹. ℞. eufragie feni. ſiſeleos añ. ʒ.iij. piperis lō. mēthe cinamomi macis maiorane berbene acori roriſmarini añ. ʒ.j.ß. penidiarū. ℥.iij. liquir. ʒ.ß. zucca. al. ℥.v. fiat electuariū in quo bulliant iſti ſucci vſqꝫ ad conſumptionem ipſoꝝ. ℞. ſucci roſ. berbene ana. ℥.ij. feni. depurati. ℥.v. celidonie ꝛ ruthe ana. ℥.j.ß. fiat electuarium. Et ſcias ꝙ inflāmatio oculorum ꝛ ardor ꝛ punctio idē ſunt et in curis coincidunt.
El̄uariū ad vocē clarificādā. Raro de hac mā expta ſolēnia inuenies. cōiter tñ mihi exptū eſt i leuib⁹ caſibus. ſ. nō antiq̄tis ꝛ magis viſitatū eſt dyatris Nic. co. de q̄ poſt cenā per horas tres ſumat. ʒ.ij.
Electuariū tñ ad idē ꝑ me lōgo tpe exptum. ℞. ſe. caulīū hyſopi enule vngule caballine iris praſſi añ. ʒ.iiij. aniſi feni. ameos cubebaꝝ ariſt. ro. añ. ʒ.j.ß. ſucci liq. ℥.ij.ß. ciamomi nucis muſ. acori añ. ʒ.j. oximellis ꝯpoſiti ſyrupi de praſſio añ. ℥.iij. penidiaꝝ. ʒ.iij. pineaꝝ iſuſaꝝ i ſapa per duos dies. ℥.iiij. croci. ʒ.j. mell̄ diſpumati li.j. Fiat el̄uariū de q̄ i diluculo exhibeant̄. ʒ.iiij. cū. ℥.ij. aq̄ decoctiōis radicū vrtice ad multitudinē flatus ꝛ iſuſionē cāne pulmōis ab eo et alioꝝ organoꝝ vocis: vel det̄. ʒ.ij. i mane ꝛ. ʒ.ij. i ſero cū aq̄ decoctiōis radi. ū vrtice zuccarata. Ad raucedinē eñ vocis ꝛ nocumēta ei⁹ ꝓuenitētia a vehementi ſiccitate poſitiua vl̄ ꝓuatiua orgāoꝝ voc; det̄. ʒ.ij. aq̄ lenit̄ cal̄e radicū enule vel decoctiōis pineaꝝ. Et ad vehemētē aſpiratē ſupficiei ꝯcere cāne pulmōis det̄ ex eo. ʒ.ij. hora ꝑdcā aut ꝑ tres horas poſt cenā

cum aqua ſublimationis vel decoctionis gũmi ceraſoꝝ vel gũmi arabi. Et ad nocumẽta vocis pueniẽtia ppter nimiã frigiditatẽ aeris inſpirati vel exterius occurrẽtis denť. ʒ. ij. ex eo cũ aqua ſublimationis foliorum croci vel decoctionis eius. in hoc enim pendet ſententia omnium medicorum totius medicine: quod ſepe ſum expertus.

Electuarium cõtra maraſmatos ⁊ ptiſicos. ℞. caudarũ cancroꝝ fluuialiũ ꝑparatoꝝ lib. ß. ſe. endiuie acetoſe ſcariole lactuce añ. ʒ. j. ß. pinearum mundatarum. ℥. ij. zuccari ſcõe decoctiõis. ℥. iiij. mellis violarum. q. ſ. fiat electuarium.

Decoctio pectoralis. ℞. ficuum pinguium. ʒ. vj. dactyloꝝ pinguium praſſij ſe. apij feniculi paſſularũ capil. ve. hyſopi liquiri. ana. ʒ. v. Coquanť oĩa in lib. xiiij. aque vſqȝ ad conſumptionem medietatis ⁊ colentur et fiat decoctio.

Eluariũ pectorale. ℞. liqri. cinamomi capil. ve. añ. ʒ. j. ß. piperis al. ⁊ nigri hyſopi vngule caballine ſe. ſe. añ. ʒ. ß. paſſulaꝝ. ℥. j. pineaꝝ fiſticoꝝ amigdalarum purgatarũ añ. ʒ. j. ß. ſe. vrtice ireos croci enule. añ. ℈. ij. ſy. viol. ℥. iiij. mellis cocti lib. ij. ß. Coquanť mel ⁊ ſyrupus lẽto igne vſqȝ ad ſpiſſitudinẽ ꝯueniẽtẽ. deinde incorporenť in mortario cũ paſſulis ⁊ medullis minutiſſime tritis ita vt effugiãt viſum. Ultimo vero addanť ſpẽs p ſe oẽs trite. Cõfert aſmaticis orthonicis diſnicis a cã frigida. puocat ſputũ abſtergit pectus ⁊ cãnales pulmonis. Ultimũ eſt raucedini vocis facte a ꝑdictis cauſis abſtergẽdo ⁊ cõſumẽdo materias infuſas ⁊ inuiſcatas canne pulmonis tenẽdo de eo in ore ⁊ ꝑmittẽdo ipm deſcẽdere inferius ſicut loch añ prãdiũ ⁊ in veſpis. Et etiã cõfert tenere de eo in ore apud ſomnũ. attrahit enim ⁊ abſtergit ſ'ata in colatorio inuẽta a capite deſcẽdẽtia. Et ſi de eo denť in aurora. ʒ. iiij. cũ. ℥. ij. aque enule cã pane ſylueſtris: lȝ etiã hortulana ſit bona. hec ambo ſimť calefacta miſcẽdo ⁊ exhibẽdo in aurora mirabiľr ꝯfert empicis incipiẽdo factis vel ꝑmittẽdo ex pleureſi ⁊ alijs apãtibus a materia groſſa in pectore factis. hoc demõſtrãt ſimplicia cõponẽtia eluariũ. Doſis pulueris eius eſt. ℥. j. ß. cũ aqua diſtillatiõis cretani marini. aut cũ aqua ſaxifragie Si a ſit fiat eluariũ ex eo cũ oximelle ſqllitico aut cõpoſito ſine ſqlla deť ex eo. ℥. j. cũ predictis. Et ſi fiat ex eo ꝯfectio ſolida cũ zuccaro comedanť ex ipſa. ℥. vj. in aurora cũ ꝑdicta aqua bibita. ⁊ ꝯuenit etiam de eo dare. ʒ. ij. aut. iij. añ prãdiũ vel añ cenã cũ ꝑdicta aqua cretani marini qr mirabilis eſt in hac re.

Eluariũ ad neruos. ℞. acori ſticados añ. ℥. iij. paſſulaꝝ radicũ feni. petroſeľ. añ. ℥. j. cẽtauree minoris colloqn. hermoda. añ. ℥. ß. Fiat eoꝝ decoctio in lib. iij. aq̃ vſqȝ ad ꝯſumptionẽ medietatis q̃ poſt expreſſionẽ ſuã vehemẽter factã coquať ꝑua cũ lib. j. mellis vſqȝ ad bonã ſpiſſitudinẽ. deinde addať agarici eici. ℥. j. turbit. ℥. ß. ʒʒ. dyagridij añ. ʒ. j. ß. ſpice. ʒ. j. fiat eluariũ. Soluit enim mãs ſ'aticas mucillaginoſas vitreas ⁊ aquoſas a mẽbris nutricatiõis ⁊ a remotis etiã ⁊ ꝑprie a iũcturis ⁊ attrahit etiã materias multas ab eiſdẽ ⁊ ſedat dolorẽ iũcturarũ ⁊ cõtractiones carũ. Doſis eſt a. ʒ. iiij. vſqȝ ad. vj. cũ aq̃ decoctionis. ʒʒ. ad materias ſ'aticas. Et cum aqua cuſcute vel cicoree ad materias cholicas ⁊ deť ſemper actu calĩn ⁊ tardeť cibus poſt horis ſex ⁊ añ cibum bibať cyathus. j. hydromellis bene calidi.

Eluariũ de ouis rectificans digõnẽ ſtomachi et eſt Dyaſcoridis. ℞. albuminis ouoꝝ lib. ij. mellis cocti diſpumati lib. j. miſceanť ſimť ⁊ diu agitenť cũ ſpatula agitãdo vſqȝ quo inſpiſſenť. deinde addanť he ſpẽs. ℞. zedoarie. ʒ. ß. cinamomi gaꝝ. ſpice liqri. ʒʒ. pipia galãge roſ. ſãdaloꝝ rub. añ. ʒ. j. fiat eluariũ.

Electuariũ carminatiuũ i ſtomacho ⁊ in inteſtinis ℞. aniſi ſpice nardi macis ſe. leuiſtici ⁊ ruthe añ. ʒ. ß. cimini. ʒ. ij. pulueris ſene. ℥. j. tartari. ʒ. j. ß. mellis roſ. ℥. iiij. ß. zuc. rub. ℥. j. Coquať zuccaꝝ cũ melle et fiat eľariũ ſm artẽ. doſ ẽ a. ʒ. iij. vſqȝ ad. iiij. añ cibũ.

Electuariũ de margaritis ꝓhibẽs aborſuȝ ℞. margaritarũ nõ perforatarũ pireiri añ. ʒ. j. ʒʒ. maſticis añ. ʒ. iiij. zedoarie doronici ſe. apij caſſieligne cardamomi nucis muſ. macis cinamomi añ. ʒ. ij. been alb. ⁊ rub. piperis nigri macropiperis añ. ʒ. iij. cinamomi croci. ʒ. v. zuccari al. lib. j. ß. fiat confectio cum aqua menthe vel bugloſſe.

Eluariũ de lepore cõbuſto. ℞. lapi. iudaici ⁊ ſpõgie añ. ʒ. j. pulueris leporis cõbuſti ſm artẽ ſcriptam in eluario nico. ʒ. ij. ſpecieꝝ eluarij litontripon deſcriptione Nico. ʒ. ij. zuccari ſcõe decoctionis. ℥. iiij. cuȝ aqua ſaxifragie fiat ꝯfectio in rotulis. ℥. ß. vel eluariũ. Eſt enim ꝯueniẽtius paupibus ad expenſam non potẽtibus. Prouocat enim vrinã ⁊ mũdificat oẽs vias eius ab harenulis trũbulis ⁊ lapidibꝰ. ppter qđ cõfert diſſurie ⁊ ſtrãgurie ⁊ doloribꝰ renũ ⁊ veſice fcis ab oppiľone a ꝑdictis cãis ſoluẽdo etiã vẽtoſitates ab illis. Deť aũt rotula vna in aurora: et altera añ prãdiũ p vnã horã bibẽdo poſt ipſam. ℥. ij. aq̃ aſparagi calide ⁊ deť ilľr vna rotula ante cenam.

Eluariũ ad frãgẽdũ lapidẽ veſice. hoc eluariũ mũdificat vias vrinales oẽs a ſ'aticis ſupfluitatibꝰ a trũbis ⁊ a renis ⁊ frãgit lapidẽ in renibꝰ educendo ipm ſi p. xv. dies ex eo denť. ʒ. iij. cũ aqua milij ſolis. ⁊ fortior eſt aqua decoctionis radicũ vrtice calefaciendo ambo ſimul. Et ſi volueris facere frangere ⁊ educere lapidẽ in veſica detur ex eo. ℥. ß. per viginti dies cum tribus. ℥. aque ſaxifragie maioris: aut aque polij montani. cuius deſcriptio eſt. ℞. vitri cõbuſti pulueris cicadarum combuſtarum ſine alis ⁊ pedibus ana. ʒ. iij. leporis combuſti ſanguinis hirci preparati añ. ʒ. xiij. ſeminis plantaginis amili ſumach ana. ʒ. ij. ß. ſyrupi compoſiti aceroſi lib. ij. ß. penidiarum lib. ij. fiat electuarium.

Electuarium conſtrictiuum de arilliſe. hoc electuarium valet diſſintericis quomodocũqȝ adminiſtratum ſiue ſub forma electuarij ſiue confectionis ſiue pulueris in cibis vel ſub forma pillularum aut poſt cenam ſumendo per duas horas vel circa auroraȝ et poſt ſpatium vnius hore digeſtiuum ſuum in die ter aut quater ſecundum neceſſitatem patientis. Cuius deſcriptio eſt. ℞. corticum granatorũ gallarum balauſtiarum cupullarum glandium añ. ʒ. ij. granorũ vue ⁊ myrti auellanarũ aſſatarũ granoꝝ pomorum granatoruȝ ſeminis roſe acatie ſumach

ana ℥.ij.corallo℞ ambo℞ thuris maſticis ſeminis
papaueris albi.et nigri gummi arabici aſſi pſilij ⁊
amili aſſatorũ ſpodij ſeminis plãtaginis margari=
tarũ añ.ʒ.j.boli armeni ſanguinis draconis. añ.ʒ.
j.ß.zuccari lib.ß.fiat electuarium.vel ſi vis põt fieri
ſub forma cõfectionis cum ꝑdicto zuccaro ⁊ aqua
plantaginis vel alia ſimili.⁊ eſt bonũ ⁊ optimum.
Electuariũ aliud ꝯſtrictiuũ de citonijs ⁊ in ſilibus
modis aſſumptionis ſicut ꝑcedẽs. ℞. ſumach boli
armeni gummi arabici.añ.ʒ.iij.℈.j.ſanguinis dra
conis ſpodij añ.ʒ.j.gra.vij. fuſtiũ gariofilorũ aniſi
añ.ʒ.j.℈.j.hypoqſtidos.℈.j.gra.iij.lapidis ema=
titis.ʒ.ij.℈.ß.corallorũ amborũ añ.℈.ij. karabe.ʒ.
ij.cõſolide maioris ⁊ minoris roſ.añ.ʒ.ij.℈.j.balau
ſtiarũ dragagãti.añ.ʒ.j.gra.vij.mirtillorũ.ʒ.iij.℈.
j.ſe.citonio℞ papaueris añ.ʒ.v. corrigiole: ſeminis
acetoſe anthere ſeminis plãtaginis acori fluuialis
añ.ʒ.j.℥.vij.mellis aut zuccari.q.ſ.fiat electuariũ.
Electuariũ laxatiuũ ad cholerã ⁊ flegma.℞.cina=
momi zinziberis roſarum iuiubarũ cardamomi li=
gni aloes maſticis nucis muſcate añ.℈.j. turbit.ʒ.
iij.dyagridij.ʒ.ij.zuccari lib.ß. fiat electuariũ. Do=
ſis eius eſt a.ʒ.iiij.vſq; ad.v.
Ruptorium. ℞.aque prime ſaponis lib.ij. bulliant
longa ebullitione vſq; ad ꝯſumptionẽ tertie partis
deinde addaꝫ calcis viue.℥.j.opij.℥.ß.⁊ coquatur.
deinde addaꝫ auripigmẽti.℥.ß.⁊ reſerua applican
do circa locũ paſtã ne veſicetur niſi in illo loco quẽ
intendimus veſicare.
Defenſiuũ.℞.gallarũ cypꝑſſi gallarũ perforatarũ
añ.℥.ij terre ſigillate ſang.dra.acatie hypoqſtidos
ſandarace boli armeni.añ.℥.iij.ſucci plãtaginis et
portulace aceti añ.℥.ij. terãtur in mortario vltima
contritione:⁊ fiat linimentum.
Electuariũ de cõſeruis ꝯ peſtẽ. ℞ .cõſerue roſ.bug.
añ.℥.j.ß.doronici oſſis de corde cerui hyacinti ſma
ragdi ſaphiri añ.℈.ß.ſand.citrinorũ pul. pẽtaſſlo=
nis ligni aloes.ana.ʒ.iij.zuccari.℥.j. vini granato=
rum ſyrupi de lymonibus ana.ʒ.vj. foliorum auri
numero.vj.fiat electuarium.
Electuariũ de ſebeſten lenitiuũ vẽtris. ℞ . ſebeſtẽ re
cẽtis.℥.v.infundanꝫ in lib.j. aque violarũ ⁊ bulliãt
deinde coleꝫ ⁊ ꝑdicte colature eius addatur aq̃ iris
anguriε añ.℥.vj.tamarindorũ prunorũ ſicco℞ cõ=
tuſorũ añ.℥.v.violꝫ.ſe.cõiu in frigido℞ añ.℥.j. ſucci
mercurialis.℥.iiij.Coquanꝫ inſiꝫ vſq; ad ꝯſumptio
nem medietatis.⁊ fortiter exꝑmanꝫ ⁊ colenꝫ ⁊ cola=
ture addãtur penidiarũ.℥.viij. dyaprunis nõ ſolu
tiui lib.j.ß.pul.dyagridij.ʒ.iij.ß.fiat electuariũ.Ua
let ad febrẽ.Doſis eius eſt.ʒ.v.vel.vj. Soluit enim
cholerã ⁊ ſſa dñantes ⁊ educit etiã aliq̃d de melan=
cholia leniẽdo magis q̃ vehemẽter euoluẽdo.Et cõ
fert febribus cholericis interpolatis ⁊ continuis pu
ris ⁊ non puris.⁊ ſedat acuitatẽ febriũ ſitim ⁊ vigi=
lias:⁊ etiã amaritudinẽ remouẽdo.⁊ educit etiam
materias acutas a vijs vrinalibus ⁊ veſica. Et do=
ſis eius eſt.℥.j.cũ cyatho vno aque lactis in aurora
Et danꝫ etiã cõiter.ʒ.iiij.cũ.ʒ.ij.eluarij ſucci roſ.vel
alterius añ cenã:⁊ q̃nq; in aurora. Et ad diſpõnes
renũ ⁊ veſice deꝫ cum aqua decoctionis papaueris

vel ſe.lactuce. Et ad ardorẽ vrie ⁊ ad excoriatiõnẽ
viarũ eius deꝫ cũ decoctione caude eq̃ne agrimõie
vel alkekẽgi vel ꝯſolide minoris tepefacta.Et ſi vo
lueris ſedare magis punctionẽ.deꝫ cũ aqua deco=
ctionis portulace tepefacta:⁊ aqua ſummitatũ ſtis
pitũ agrimonie tenerorũ eſt notabilis operationis
vbi eſſet talis ardor ⁊ excoriatio in vijs vrine. etiaꝫ
huiuſmodi aquã agrimonie potãdo cõmixta ꝫ vino
quo eger veſcaꝫ.Cum ℣o excoriatio ſit a ſſate ſalſo
pulnis aloes cũ tertia parte ipſius croci pulueriza=
ti:⁊ ambo diſtemperati cum melle roſaceo et aqua
agrimonie optime conueniunt in vlceribus interio
ribus preputij virge ⁊ huiuſmodi ⁊ cũ accidit apo=
ſtema extra applicetur in hyeme. vnctum cuꝫ oleo
cera et butyro modico croci et mucillaginis . ſe.al=
tee fenugreci et radicum.
Electuariũ de polipodio ad meliam. ℞.aniſi liq̃ri=
tie dauci ſe.leuiſtici ameos flo℞ eupatorij añ.ʒ.j.ß.
acori.ʒʒ.cinamomi croci añ.℈.ij. ſeminis aneti pe=
troſellini apij añ.℈.j.hermodactylorũ.ʒ.j.ß.turbit.
ʒ.vi.dyagridij. ʒ.iij. polipodij quercini.j.ix. thimi=
epithimi añ.ʒ.v.lapidis lazuli hermetis ꝑparato℞
ana.ʒ.vi.penidiarũ.ʒ.iij.zuccari lib.iiij. Coquãtur
zuccarũ ⁊ penidia cũ aqua ſublimationis ireos vſ=
q; ad decoctionẽ zuccari ⁊ fiat cõfectio ſolida . Po=
teris etiã facere in forma liq̃da ad modũ electuarij
deinde zuccaro liq̃facto addanꝫ pulueres . Cõfert
ad euandũ materiã melicã naturalẽ ⁊ aduſtã ſſati
cam materiã mucillaginoſam ⁊ vitreã a toto corpo
re ⁊ etiã a iũcturis.⁊ carminat ventoſitates ⁊ edu=
cit eas.Doſis eius eſt a.ʒ.v. vſq; ad.vij. cum aqua
lupinorum et boraginis ad melancholiam. et cum
aqua eupatorij ⁊ ireos ad flegma.
Electuariũ non ſolutiuũ ad meliam. ℞.ligni aloes
gariofilorum cardamomi ſpice celtice cõbuſte añ.
ʒ.ij.florum boraginis bugloſſe roſ. ana.ʒ.ij.auella
narum aſſatarũ.ʒ.ß.foliculorum ſene amigdalarũ
dulcium iuiubarũ añ.℥.j.lapidis armeni prepara=
ti.ʒ.iij.ſeminis aniſi feniculi añ.℥.ij.croci.℈.ij.do=
ronici:oſſis de cor de cerui zedoarie hyacinti ſmara
gdi ſaphiri añ.℈.j.margaritarũ nõ perforatarũ.
ʒ.ij.ſeminis baſiliconis.ʒ.j. Cõfice cũ melle violato
cocto:⁊ in fine ponanꝫ folia auri nũero.viij. poſtea
bulliat totum in.℥.iij.ſucci camedreos camepithe=
os ſiue bugloſſe vſq; ad ꝯſumptionem ipſius.Exhi=
beanꝫ ergo de eo in aurora.ʒ.iij.cũ modico vini albi
ſubtilis dulciſſimi ⁊ nõ valde fumoſi ⁊ de eo añ prã
diũ ⁊ cenã deglutiaꝫ.ʒ.j.ß.bibẽdo poſt ipm modicũ
aque bugloſſe.ſ.vſq; ad.℥.ß. Ualet melicis a melia
naturali ⁊ aduſta factis cuiuſcunq; ſpeciei fuerit.
Si autem vis vti eo in mania demoniaca ⁊ lupina
⁊ canina:tunc deꝫ cum aqua violꝫ.⁊ nenufaris.et eſt
medicina benedicta et diuina. Et cũ volo quietare
melicos multe vigilationis exhibeo de eo per duas
horas poſt cenã.ʒ.ij.cũ aqua decoctionis granorũ
papaueris:aut florũ nenufaris tepefacta.
Electuarium ad idẽ vſuale pro melicis:de quo qua
cunq; hora ſumi poteſt ad quantitatem.ʒ.j. ℞.ſete
combuſte coralli rubei.ana.℈.ß.cornu cerui vſti.℈.
ij.margaritarum.ʒ.j.cardamomi.ʒ.j.℈.j. pinearũ

preparatarꝝ.℥.ij.hyſopi liq̄ritie an̄.℈.ij.nucis mu.
gariofi.macis folij cipi cubebarꝝ galāge an̄.ʒ.j.ß.ci
namomi.ʒ.ij.croci.℈.j.zuccari albi.lib.ij.fiat eluã=
riū cū aqua bugloſſe:⁊ in fine addat̃ parū muſci.
Electuariū de pſilio. Hoc eluariū curat flegma mu
cillaginoſam ⁊ vitreū humores melicos ex aduſtio
ne ſanguinis cholere ⁊ melle nālis ⁊ ſubſequenter
alios humores in corpore peccātes cuiuſcūq̄ gn̄is
⁊ ſpēi ſuauiter leniēdo vētrē ⁊ remittēdo calorē fe=
brilē ⁊ cōfortādo oēs virtutes corporis. Cuiꝰ deſcri
ptio eſt. ℞.polipodij lib.j.ſene violarꝝ prunorūz ta
marindorꝝ paſſularꝝ an̄.℥.iij.aq̄ fontis lib.x.Pona
tur polipodiū recēs ⁊ bn̄ inciſum ⁊ ꝯtuſum: et ſene
ſimul in infuſione cū prunis ⁊ tamarindis ⁊ paſſu=
lis ⁊ violis per diē ⁊ noctē in predicta aqua poſt de
coquat̃ vſq̄ ad medietatē.deinde colent̃ ⁊ exprimā
tur:⁊ huic colature addan̄t pſilij lib.j.etiam prius
poſiti in infuſione per diē ⁊ noctē:⁊ poſt extrahatur
mucillago eius ſuauiter.Prius tn̄ illa infuſione ca
lefacta apud ignē cōdecēter:⁊ huic colature addā
tur zuccari lib.iiij ⁊ coquant̃ ⁊ addant̃ caſſiefiſtule
⁊ pulpe tamarindorꝝ diſſolutorꝝ cū p̄dicta decoctio
ne an̄.lib.ß.dyagridij.℥.iiij.ſpodij reubarbari ſan=
dalorꝝ amborꝝ roſ.violarꝝ ſemis papaueris albi ſe
minis portulace endiuie ſcariole lactuce ſeis fenicu
li dragagāti aniſi gūmi arabici raſure eboris aniſi
berberis fumiterre liquiritie an̄.ʒ.iij.mirabolanorꝝ
indorꝝ ⁊ emblicorum an̄.ʒ.v.ß.fiat electuarium.
Electuarium de epithimo ad idem. ℞. mucillagi=
nis ſebeſten.℥.iiij. polipodij thimi epithimi ana.℥.
j.ß.foliculorum ſene.℥.j. turbit electi hermodacty=
lorum ana.ʒ.iij.dyagridij.ʒ.j.violarum florum ne=
nufarie ſandalorum amborꝝ an̄.ʒ.ß.aniſi dauci zin
ziberis cinamomi macis an̄.℈.j.zuccari ſecūde de
coctionis lib.ß.mellis roſa.lib.j. Coquantur ſimul
zuccarꝝ cū melle vſq̄ ad bonam glutinoſitatem et
cū alijs ſpeciebus fiat eluarium.Doſis eius eſt a.ʒ.
iij.vſq̄ ad.ʒ.vj.Ualet ꝯtra materias aduſtas quaſ
cunq̄ et humorem melicum maxime genitum per
viam aduſtionis ⁊ reſoluit ventoſitatem.
Electuarium Galeni ad melancholiam valde vtile
℞.ſirici combuſti.ʒ.j.corallorum rubeorꝝ.℥.ß.oſſis
de corde cerui.℥.ij. margaritarum non perforata=
rum.ʒ.ij.cardamomi.℥.ß.pinearum mundatarum
lib ß.hyſopi liquiritie an̄.ʒ.x.nucis muſcate gario=
filorum ciperi cubebarum galange folij an̄.ʒ.j.ß.ci
namomi.ʒ.vj.macis croci.an̄.ʒ.j.zuccari lib.vj. Co
quantur et efficiantur ad modum electuarij in
eſtate.in hyeme vero conficiatur cum.iij.lib.mellis
diſpumati et bene cocti et in fine addātur.℈.ij.mu
ſci. Sumat in mane et ſero ad quantitatem nucis
magne:et poſt illud bibat vini pontici albi ⁊ odori=
feri parum lymphati.Hoc enim electuarium confor
tat cerebrum ⁊ cor ⁊ animam gaudere facit ⁊ mul=
tiplicat riſum et remouet malas cogitatiōes:⁊ ima
ginationes ⁊ rectificat memoriam ⁊ ꝯfortat digē=
nē ⁊ multiplicat humiditatē naturalē in corpore et
confert pulſui cordis ⁊ totū corpus fortificat.
Electuarium non ſolutiuum ad melancholiā. ℞.ci
namomi liquiritie roſ.ſeminis cucumeris melonis
citrulli cucurbite an̄.℥.ij.pinearum mundatarum
paſſularꝝ candi.an̄.℥.j.fiſticorum.℥.ß.nucis muſca
te gariofilorum maſticis an̄.ʒ.iij.ligni aloes blacte
bizantie ſirici crudi reubarba.an̄.ʒ.iij.been al. ⁊ ru
bei ſe.ozimi ſpice croci macis ana.℥.ß.ſe. aniſi feni=
culi corticū citri oſſis de corde cerui margaritarūz
fragmētorꝝ ſaphiri granatorꝝ corallorꝝ amborꝝ: li=
mature auri ⁊ argēti an̄.ʒ.j.ſandalorꝝ amborꝝ an̄.
ʒ.ß.zuccari lib.iij.diſſolue cū vino muſcatello ⁊ aro
matiza cum muſco ambra ⁊ fiat electuarium.
Electuarium letificans Almanſoris vſuale. ℞.mel
liſſe corticum citri gariofilorum gallie muſcate ma
cis croci orientalis cinamomi:nucis muſ.cardamo
mi peonie been al.⁊ rub.zedoarie doronici feminis
ozimi maioris et minoris an̄.ʒ.j.ß.muſci quantū eſt
decima pars partis vnius.deinde ſumant̃.xx.mira
bolani kebuli ⁊.xxx.emblici et terant̃ in lib.j. aq̄ do
nec ad quintā partē reducantur.deinde colentur ⁊
colature addat̃ mellis lib.ß.⁊ bulliant vſq̄ ad con=
ſumptionē aque. deinde ſuperponat̃ ſpecies ita qđ
pro qualibet lib.liquoris ponant̃.ʒ.ij. ſpecierū . ita
q̄ in tota hac recepta conſiderando mel et aquam
mirabolanorum poſſunt poni.ʒ.xij. ſpecierū et hoc
ſi fiat electuarium.Si vero ſolidū facere queris po
nant̃.℥.vj.ſpecierum pro qualibet libra vel.ʒ.ix.ad
plus.Doſis eſt in modum auellane hoc enim letitiā
coloris pulchritudinem et digeſtionis bonitatē ope
ratur et etiam canos tardat.
Electuariū ſucci foliorꝝ iris. ℞.zuccari roſ.nouella
rum.℥.iiij.ſucci foliorꝝ iris.℥.j.ß.dyapenidionis.℥.
j.zuccari candidi.℥.j.ß.pulueris conſolide minoris
capillorꝝ veneris hyſopi liq̄ritie ana.ʒ.ß.loch.de pi=
no.℥.j.ß.incorporent̃ ſimul ⁊ fiat electuariū.
Electuariū de ſorfefel optimum quod exhiberi de=
bet facta aliquali purgatione.⁊ ſumi debet in quā=
titate vnius nucis muſca.in aurora.cuiꝰ deſcriptio
eſt. ℞.ſpecierꝝ dyalacce dyacurcume trifere perſice
an̄.ʒ.v.ſyrupi de bizantijs.℥.iiij.ſyrupi de fumoter
re.℥.iiij.zuccari ſecunde decoctionis.℥.iiij.coquatur
zuccarum ⁊ ſyrupus vſq̄ ad ſpiſſitudinem.⁊ in fine
ponant̃ dicte ſpecies bn̄ eas incorporando.
Electuariū valēs calculoſis. ℞.dauci carui xilobal
ſami ſe.petroſ.acori coſti dulcis aniſi aſſari mara=
tri cinamomi electi an̄.ʒ.j.ſe.minorꝝ cōium frigido=
rū mūdatorꝝ.ſe.cretani marini an̄.ʒ.ij.ꝫꝫ.electi.ʒ.ij.
ß.milij ſolis.ʒ.iij.piperis lōgi ⁊ nigri an̄.ʒ.j. lapidis
lincis ſpōgie vitri cōbuſti an̄.ʒ.ij.zuccari al.q.ſ. fiat
electuariū.Doſis eiꝰ eſt.ʒ.j.cū aqua cretani marini
Eluariū de ꝯferuis ꝯ peſtē. ℞. ꝯferue bugloſſe vio=
larꝝ boraginis an̄.lib.ß.doronici zedoarie ſe.baſilico=
nis:macis:croci capil.ve.an̄.ʒ.j.oſſis de corde cerui
hyacincti ſmaragdi ſaphiri an̄.℈.j.margaritarūz
integrarūz.ʒ.j.foliorꝝ auri numero.vj.ſyrupi de po
mis de corticibus citri ana.℥.ij.aque violarꝝ.℥.j.ß.
zuccari ſecunde decoctionis.℥.iiij. Coquantur ſi=
mul zuccarum.cū ſyrupo ⁊ aquis vſq̄ ad cōuenien
tem glutinoſitatem. deinde addant̃ ſpēs ⁊ terant̃
bona cōtritione in mortario bn̄ incorporādo.poſtea
addat̃ reubarbari electi infuſi per diē ⁊ noctē. ʒ.ij.
in vino maluatico muſci ambre ana . gra. iiij. fiat

elũariũ bone mixtionis. ⁊ ſeruetur in vaſe vitreo.
Electuariũ ad impregnationẽ. ℞. cinamomi croci cardamomi: gariofil. añ. ℈. ß. piperis lõgi. ʒʒ. galãge nucis cypreſſi nucis muſ. cimini ligni aloes caſſie lignee añ. ʒ. j. ß. cubebaꝝ domeſticaꝝ. ℈. iiij. ambre muſci balſami añ. ℈. j. pulueriʒent̃ ⁊ fiat elũariũ cũ aquis bugloſſe ⁊ meliſſe.
Elũariũ ad idẽ magr̃i Joãnis de horologio ꝓ comitiſſa virtutum. ℞. ſe. bautie lolij raſure eboris añ. ʒ. ij. ſe. vitice. ameos ſiſeleos amomi folij cardamomi blacte biʒantie baccaꝝ lauri nucis muſ. cypſſi hyſopi origani ſpice ciperi añ. ʒ. j. triũ pipeꝝ. ʒʒ. cinamo. añ. ℥. ß. pulueriʒent̃ oĩa: ⁊ poſtea miſceantur cũ ſufficiẽti quãtitate mellis diſpumati ad formaʒ electuarij ⁊ cũ muſco aromatiʒetur.
Electuariũ ad hypoſarchã. ℞. turbit. ℥. ß. hermodactyloꝝ. ℥. j. medulle cartami. ʒ. vj. ʒʒ. cinamo. aniſi añ. ℈. j. violarũ cuſcute ſe. acetoſe añ. ʒ. j. mellis roſ. ℥. iiij. ʒuccari. ℥. ij. fiat electuarium bone cõpoſitionis deſ. ℥. ß. pro vice in aurora.
Elũariũ mirabile in excoriatione veſice. ℞. mucillaginis ſebeſtẽ croci lib. ß. mucillaginis ſe. citonioꝝ et granoꝝ ſiſami. añ. ℥. ij. penidiarum. ℥. iiij. medulle granoꝝ citri. ℥. j. pineaꝝ recẽtiũ lib. ß. ſe. acetoſe ſcariole endiuie añ. ʒ. j. ß. ſe. portulace. ʒ. ij. vitri combuſti. ʒ. ij. ß. ſpodij. ʒ. j. dragagãti gũmi arabici ⁊ gũmi ceraſoꝝ añ. ʒ. j. ʒuccari al. lib. ß. pulueriʒent̃ oĩa per ſe. deinde incorporent̃ cũ ʒuccaro vltimata ꝯtritione cũ penidijs. Poſt hoc autẽ totũ bulliat cũ. ℥. iij. ſucci granatoꝝ dulciũ vſqꝫ ad ei᷒ ꝯſumptionem et fiat electuariũ. eſt mirabile ſumẽdo. ℥. ß. pro vice ter et quater in die poſt purgationẽ debitã.
Elũariũ ad cholerã praſſinã. ℞. reupõtici. ʒ. j. ß. reubar. ʒ. ij. polipodij hermodactyloꝝ turbit añ. ʒ. iij. dyagridij. ʒ. j. cimini paꝝ torrefacti aniſi liq̃ritie feniculi ameos cardamomi maioris ⁊ minoris añ. ʒ. j. ß. ſal' indi. ʒ. v. cinamomi electi. ʒ. iij. coquant̃ ʒuccarũ ⁊ mel ⁊ fiat elũariũ de q̃ deſ. ℥. ß. cũ aq̃ cicoree.
Elũariũ cordiale fridũ. ℞. cõſerue roſ. ℥. iiij. ꝯſerue bugloſſe. ℥. ij. ſpẽrum triaſandaloꝝ. ℥. j. ß. ſpodij. ſe. acetoſe ſe. q̃tuor cõiũ añ. ℥. j. ß. ſyrupi d̃ limonib᷒ oxiʒaccare añ. ℥. j. ß. ʒucca. ℥. j. margaritaꝝ. ℈. iiij. folioꝝ auri numero. vj. fiat electuarium.
Electuariũ optimũ ptiſicis ſumẽdo de eo ſepiſſime quãtitatẽ fabe ꝑmittẽdo ipſum ſolũ diſſolui abſqꝫ mordicatione. ℞. radicũ iris recẽtis. ℥. ij. capil. ve. ſe. malue altee floꝝ hyſopi ⁊ enule añ. ℥. j. dactyloꝝ pinguiũ numero. viij. ʒedoarie ſpodij roſ. ſandalorũ amboꝝ coralloꝛum amboꝝ añ. ʒ. ij. ʒuccari ſecũde decoctionis. ℥. iiij. coquatur ʒuccarum cũ aqua lambruſce et cum dactylis ⁊ ireos. ⁊ in fine addant̃ ſpecies ⁊ fiat electuariũ cui ſuperaddant̃ liq̃ritie. ʒ. ij. ß. pulmonis vulpis preparati: ⁊ miſce.
Ad idẽ. ℞. cõſerue violaꝝ. ℥. j. ß. oleoꝝ nenufaris ſiſamini añ. ʒ. ij. cõfectionis dyapenidiaꝝ. ℥. ij. incorporent̃ vltima cõtritione in mortario cũ. ℥. ij. mucillaginis ſebeſtẽ. ⁊. ℥. j. penidiaꝝ. vltimo ſuperaddat̃ pulmonis vulpis ꝑparati. ʒ. ij. ⁊ fiat elũariũ. de quo omni mane accipiat̃ coclear vnum.
Elũariũ ꝓ melãcholico hñte imaginationes muſcarũ. ℞. ſpẽrũ pliriſarcoticõ. ʒ. j. ſpẽrũ elũarij ligni al. ℥. ß. oximellis cõpoſiti ſyrupi de ſticados añ. ℥. iiij. fiat electuariũ de quo accipiat̃ in aurora q̃tum eſt nux muſcata. ⁊ in meridie ⁊ in ſero qñ vadit dormitum. eſt enim optimũ poſt purgationes.
Electuariũ ꝓlificatiuũ optimũ: ⁊ addẽs in coitu expertũ. ℞. teſticulũ vnũ verris exiccatũ. vʒ dextrũ ſi queſiueris maſculũ: aut ſiniſtrã ſi feminã q̃ſieris. teſticuloꝝ vulpis alalis paria q̃tuor. teſticuloꝝ leporis paria. v. teſticuloꝝ galli paria. vj. mẽtulã leporũ. x. cerebra paſſeꝝ. lx. radicum paſtinacaꝝ ſyluestriũ radicũ carduoꝝ ſatyrionis oĩm cũ ʒuccaro cõditoꝝ ſerrature eboris añ. ʒ. iij. ß. cinamomi electiſſimi. ℥. iij. veretri tauri nõ nigri. pineaꝝ dactyloꝝ nucis indie. ℥. ij. piperis lõ. ʒʒ. floꝝ roriſmarini. añ. ℥. ß. ſe. ſiſeleos. ʒ. j. ſeium vitice gario. croci macis galange ciperi nucis muſ. caſſie ligne cubebaꝝ doronici nepite ſe. mercurialis maſculi folij indi muſci ambre. añ. ʒ. j. ʒuccari al. diſſoluti cũ aqua nepite lib. vj. fiat elũarium quo vtat̃ mulier ieiuno ſtõacho. et etiã qñ vadit dormitũ cũ intẽdit copulari viro ⁊ poteſt vir eo vti qñ addit vim coeundi.

De pillulis. Cap. xx.

Pillule ſomnifere. ℞. ſeminum lactuce opij iuſquiami: corticum mãdragore caſſiel. croci myrre. ℈. j. fiãt pill'e cũ lacte papaueris al.
Pill'e maſticatorie ad faciẽdũ deſcẽdere reuma a capite: ita vt poſſit expui: ⁊ valẽt in paraliſi factis euonib᷒ vtib᷒ ꝓhibẽdo mãm deſcẽdere ad mẽbra. ℞. maſti. ʒ. iiij. dragag. ʒ. ij. piretri. ʒ. ij. ſaxifragie coſti pipis lõ. granoꝝ padiſi añ. ʒ. j. ireos. ʒ. ij. turbit. ʒ. j. ʒʒ. ℈. iiij. Diſſoluas cum ſyrupo aceto. euãnt a capite. Sil'r in ore retẽte maſticate ante cibum euãnt flegma magis attrahendo ad os.
Pill'e ꝓ comite de cãpo baſſo gñantes letitiã: tardãtes canos ꝯfortãtes memoriã: acuũt intellectũ: viſuʒ ꝯſeruãt: purgãt ſcotomiã ⁊ ꝟtiginẽ oculoꝝ. emẽdãt emigraneã: dẽtes gingiuas oculos ſonit᷒ auris ⁊ capitis ⁊ totũ corp᷒ mũdificant cõplones oẽs ꝯſeruãt. oĩb᷒ etatib᷒ viris ⁊ mulierib᷒ ꝯueniũt valẽt ꝯ epidimiã ⁊ ꝟmes. inchiam expellunt: ꝯfortant cor. ſcabiẽ expellũt: ⁊ ꝟtutẽ occultã reiuueneſcẽ faciũt. cui᷒ deſcriptio eſt. ℞. cinamo. aniſi maſti. ſe. fe. cardamomi. ana. ℥. j. ʒʒ. cinamomi ʒedoarie macis galãge nu. muſ. gariofi. croci cubebaꝝ ſe. balſami ligni aloes. q̃nqꝫ ſpẽꝝ mirabolanoꝝ añ. ℥. j. aloes epatici. ℥. iiij. agarici ſene. ℥. ß. reubar. ad põd᷒ oĩm ꝯficiant̃ cũ vino albo ⁊ ſumant̃ ſm neceſſitatem.
Pillule de ſtorace valentes ad fluxũ catarri ⁊ ipm intercipientes ſi vna ſola exhibeat̃ cum vadit dormitũ. ℞. croci myrre opij ſtora. calamite añ. ʒ. j. piſtent̃ oĩa per ſe ⁊ fiant ex omni. ʒ. pil. vij.
Pill'e mgr̃i Joãnis de ſctã ſophia euãntes flã ⁊ cholerã a capite ⁊ ſtõacho ⁊ alijs locis bõe ⁊ vtiles ⁊ ſine periculo. ℞. alo. ſuccotrini. ℥. j. ʒ. ij. agarici albi eleuiſſimi. ℥. j. ʒ. j. gariofi. macis cubebaꝝ ciamomi ſpice nu. muſ. ſq̃nãti calami arõatici maſti. añ. ʒ. ß. croci. ℈. ij. ſal'gẽme. ℈. j. pl'ueriʒẽt oĩa ſubtil'r ⁊ incorpentur cũ bono vino aromatico. Doſis ei᷒ ẽ. ʒ. j. vl'. ʒ. j. ß.

pillule ad dolorẽ dentium que denti corroſo imponantur caute vna ꝑ vice vt non noceat alijs. ℞. iuſquiami opij añ. gra. ij. ſeminis apij gra. j. fiant pillẽ cum aceto ⁊ vino rubeo.

Pillẽ reupontici experte ad icteritiam. ℞. ſucci cucumeris aſinini arthanite. ana. ʒ. j. ß. reupontici. ʒ. ij. alo. ſuccotrini. ʒ. j. dyagridij. ℈. j. orobi ſiſceleos ſpice ligni al. añ. ℈. ß. fiant pillẽ cum ſucco apij. Doſis eius eſt. ʒ. j. ſoluunt ⁊ aperiunt.

Pillẽ ad idẽ nõ ſolutiue apritiue. ℞. ſulfuris viui. ʒ. j. ciclaminis. ℈. ß. euforbij gra. v. ſucci apij. ʒ. ß. fiant pillẽ cum ſucco linarie. Doſis eius eſt. ʒ. ß. ꝑ vice.

Pillẽ non ſolutiue ad ventoſitatem. ℞. aſſari cimini ſen. aniſi. añ. ʒ. ij. ſe. ruthe corticum mãdragore. añ. ℈. j. ß. caſtorei. ʒ. j. fiãt pillule ex omni. ʒ. vij. cum electuario de baccis lauri.

Pillẽ ad idem ſolutiue. ℞. ſalis indi. ℈. ß. aloes pre. ℈. ij. pillulaꝝ aleſanginarum. ʒ. ij. fiant pillule ex ol ʒ. vij. cum electuario de baccis lauri.

Pillẽ ad ardorẽ vrine. ℞. ſe. citrulli cucurbite añ. ʒ. iiij. ſe. lactuce portul. añ. ʒ. ij. roſ. ʒ. j. ℈. ß. liqritie. ʒ. j. folioꝝ cypreſſi cupularũ glandium mirtillorum leuiſtici ana. ℈. ij. hypoquiſtidos opij añ. gra. ij. fiãt pillule cum ſucco plantaginis.

Pillẽ optime ꝯ lapidem renum. ℞. vitri combuſti cineris leporis lapidis ſpongie lapidis iudaici añ. cũ aqua ſaxifragie fiant pillule.

Potus ad dolorem ex lapide. ℞. ſpermatis ceti. ʒ. j. põt etiam dari. ʒ. ß. vini maluatici. ℥. iij. ponat ſperma in tali vino ⁊ ipm calefacias in aqua calida ipꝫ dare potes ante cibum. mirabile eſt etiaꝫ in caſu ab alto ⁊ detur ter vel bis.

Pillẽ ad dyabetẽ. ℞. acatie gũmi arabi. añ. ʒ. ij. roſa. ʒ. iiij. balauſtiaꝝ. ʒ. iij. dragaganti. ʒ. j. puluerizentur ⁊ fiant pillẽ cum mucillagine pſilij.

Pillẽ de dyamuſco ad menſtrua ꝓuocanda. ℞. muſci myrre. añ. ℈. iiij. ſticados rubee tinctorum pulegij corticum citri piperis lon. corticon caſſeligñee corticum caſſefiſtu. granorum peonie calami aro. añ. ʒ. vj. ſpice. ʒ. ß. fiant pillẽ cum ſucco artemiſie.

Pillẽ ꝑ vermibus. ℞. gentiane myrre dyptami abſinthij menthe raſure cornu cerui. añ. ʒ. j. turbit. ʒ. ß. agarici. ʒ. ij. ſalis gemme. ʒ. j. ꝫꝫ. cinamomi. ana. ℈. ij. al. ad põdus oim fiant pillule cũ ſucco abſinthij.

Pillule de coagulo valẽtes ad fluxũ. ℞. coaguli hedi non faliti. ʒ. j. trociſ. de karabe de ſpodio de terra ſigilla. añ. ℈. j. reub. bene torrefacti ſe. plantag. añ. ℈. ß. cordumeni. ℈. j. fiant pillule cum ſucco plantaginis. et ſi fiant cum ſyrupo de myrto magis cõſtringunt.

Pillẽ ꝯſtrictiue. ℞. limature calibis. ʒ. j. gallaꝝ cypreſſi. ʒ. ij. maſti. karabe conſolide maioris et mi. ſe. plantagi. añ. ℈. j. gũmi arabici draga. aſſi. ana. ʒ. ß. cinamomi galange granoꝝ paradiſi. añ. ℈. ij. fiant pillule cum ſucco plantaginis.

Pillule de aloe preparato. ℞. ſandalorum amborũ roſ. ſpodij maſti. ligni aloes. añ. ʒ. j. ß. cinamomi eupatorij ſe. endiuie ſcariole cimini. añ. ʒ. ij. Coquant omnia in aqua endiuie ⁊ acetoſe. añ. lib. j. aque betonice. ℥. iiij. vſqꝫ ad conſumptionem duarũ partiũ deinde coletur ⁊ exprimatur fortiter: ⁊ cum predicta decoctione abluatur aloes epatici lib. ß. quinqꝫ vicibus. Et vtor iſtis pillulis vt plurimum ante cenam ⁊ multum contulerunt.

Pillule de aſſa. ℞. aſſe piperis ruthe myrre. añ. ʒ. j. formentur pillule cum oximelle ſquillitico. Uel aliter. ℞. aſſe fetide galbani. añ. ℈. j. cum oximelle icorporentur ⁊ dentur due aut tres.

Pillẽ non ſolutiue contra peſtem. ℞. ligni aloes. ʒ. ß. cornu ceruini. ℈. ij. ſandalorum rub. ℈. iij. tormentille ſeminis citri terre ſigillate. ana. ℈. ß. coral. rub. ℈. ij. ſe. acetoſe dyptami. añ. ℈. j. zedoarie. ℈. ß. boli ar. ʒ. iiij. electuarij de gemmis ſine ſpeciebus. ʒ. j. ß. margaritarum. ʒ. j. xilobalſami. ʒ. ß. camphore gra. iij. ſy. de citro. q. ſ. fiãt pillule cum predicto ſyru. vel cum ſyrupo de ribes.

Pillẽ alie a ſuperioribus cõſtrictiue. ℞. hypoquiſtidos balauſtiarum ſumach berberis ſe. acetoſe. ʒ. j. ß. ſe. portulace ſe. plantagis aſſatoꝝ. añ. ʒ. ij. boli ar. ſan. dra. gallaꝝ pforatarum acatie anthere añ. ʒ. ij. iuſquiami. ℈. j. opij. ℈. ij. ß. croci. ℈. j. cũ ſucco plantaginis formetur magdaleon: de quo fiant pillule. vij. pro dragma.

Pillule ſolutiue ꝯ peſtem. ℞. aloes electi. ℥. vj. myrre. ℥. iij. croci. ℥. j. ß. reubar. ʒ. ij. ß. gariofi. ℈. ij. ſpice. ʒ. ij. corticũ citri. ʒ. j. ſe. citri. ℈. ij. tormentille. ʒ. j. ſandalorum rub. ſe. acetoſe. añ. ʒ. j. coralloꝝ rub. ʒ. ß. boli ar. ʒ. iij. gemmaꝝ ſpecieꝝ electuarij de gemmis. añ. ʒ. j. ß. margaritarũ. ʒ. j. fiant pillẽ cum ſyrupo de citro. qbus vtere apud neceſſitatem.

Pillẽ nõ ſolutiue ꝯ peſtẽ meliores ſupraſcriptis. ℞. ligni alo. ʒ. ß. tormentille. ℈. ij. dyptami. ℈. j. zedoarie xilobalſami. añ. ʒ. ß. croci. ℈. j. gariof. ℈. v. berbene. ʒ. ß. cornu cerui. ℈. ij. ſandalorũ rub. ℈. j. corallorũ rub. ſeminis acetoſe. añ. ʒ. ß. boli arme. ℥. iij. gẽmarum electuarij ſpẽrum de gemmis ana. ʒ. j. ß. cãphore gra. iiij. cum ſyrupo de citro vel de ribes: fiãt pillẽ: quibus vtere apud neceſſitatem.

¶ Pillẽ de bdellio valentes ꝯ fluxum mẽſtruorũ. ℞. pillarum de bdellio ſm deſcriptionem Alman. ʒ. iij. trociſco. de karabe. ʒ. ß. trociſc. de terra ſigillata trociſco. de ſpodio. añ. ℈. ß. camphore gra. v. miſce cuꝫ ſucco plantaginis.

Pillẽ aſſageret euacuantes a capite. ℞. ierepigre. ℥. j. maſticis mirabol. citrinorum. añ. ℥. ß. aloes epatici. ℥. ij. fiant pillule cum ſyrupo de ſticados. Doſis ʒ. ß. vſqꝫ ad. j. educunt materiam flaticam a ꝓdictio ⁊ cholericam a capite confortando ipſum. Et ſi vis magis educere choleram adde ſupraſcriptis reubarba. turbit añ. ʒ. ß. et ſi magis flegma adde agarici. ℈. ij. ⁊ ſi melancholiam adde lapidis lazuli et armeni ana. gra. v.

Pillẽ de opoponace q̃ euacuãt flã groſſum vitreũ ⁊ mucillaginoſum ⁊ ꝯferũt renibus mñci iũcturis ⁊ genitalibꝰ. ℞. oppoponacis pinguioris. ʒ. iij. ſerapini bdellij caſtorei mollis ⁊ ſubalbidi. añ. ʒ. j. piretri piperis albi. añ. ʒ. ß. euforbij ℈. ß. hermodactylorũ. ʒ. ß. ꝫꝫ. aniſi ſpice croci. añ. ℈. j. ſalis gem. ʒ. ß. dyagridij. ℈. ß. fiant pillule cum ſucco roſ.

Pillule de quinqꝫ ſpeciebus mirabo. Educũt enim

humorem cholericum flegmaticum ⁊ melancholicū ⁊ clarificant ſanguinem. ℞. omnium mirabolano. agarici dyagridij colloquintide ſens.ana.ʒ.j.epithimi turbit aniſi feni.maſticis lapidis lazuli preparati.ana.℈.j.ß.aloes.ʒ.ij.conſice cum ſucco feni. Et doſis eſt a.℈.ij.ß.vſqꝫ ad quatuor:et ſunt optime et experte.

Pillule cordiales contra peſtem ad aerē frangēdū ℞.ſe.citri.ʒ.ij.hyacinti ſmaragdi doronici oſſis de corde cerui.ana.℈.j.zedoarie ligni aloes.ana.℈.iiij.radicum penthafilonis.ʒ.ij.fiant pillule cum ſyrupo de citro.

Pillule de ſera cōpoſita.℞.aloes epatici.ʒ.xiij.cinamomi ſpice nardi coſti ſquinâti xilobalſami xilocaſie maſticis aſſari roſaꝝ.cinami abſinthij.ana.ʒ.j. agarici colloqntide turbit bdellij mollis.aā.ʒ.j.fiant pillule cum ſyrupo de ſticados.Educunt flegma et melancholiam.Doſis eſt.℈.iiij.

Pillule de maſtice abſcindentes mām catarralē a capite in cā frigida.℞.maſticis.ʒ.ij.karabe coralloꝝ amboꝝ.aā.ʒ.j.ſandarace gūmi arabici dragagātij torrefactoꝝ.aā.℈.ij.cū ſucco reubar.fiant pillule:⁊ due vel tres dentur poſt cenam.

Pillule de centaurea mūdificantes ſanguinē a renib⁹ veſica ⁊ a partib⁹ inferiorib⁹.℞.centaure minoris ℈.ß.picis nanalis.℈.j.fiant pillule.v.

Pillule ad guttas mirabiles ꝑ me expte.℞.hermodactyloꝝ agarici turbit pulpe colloqntide dyagridij in citonio preparati aloes optimi mirab.citrinorum bdellij.aā.ʒ.j.caſtorei ſarcocolle euforbij ſerapini oppoponacis ſe.ruthe.ſe.apij aā.ʒ.ß.croci.ʒʒ.maſticis cinamomi aā.℈.j.gra.vj.aque ſaluie vini ſubtilis ⁊ odoriferi ſyrupi de ſticados ana.quantū ſufficit fiant pillule.

Pillule de bdellio cū terbentina ad choleram vitellinam.℞.bdellij mollis pulpe colloquintide agarici turbit.aā.ʒ.j.aloes abluti.ʒ.v.ſandaloꝝ amboꝝ cinamomi macis.aā.ʒ.ß.ſalis indi.℈.j.fiant pillule cum terbentina dētur poſt cenam per tres horas numero due pro vice.

Pillule ad ſingultū ant.℞.coſti croci roſ.maſticis ſpice aā.ʒ.iiij.aſſari.ʒ.ij.aloes opij.aā.ʒ.j.cōficiāt cum mucillagine pſilij.dentur due pro vice.

Pillule Marſilij de ſancta ſophia ꝯ peſtē.℞.al.ſuccotrini agarici.aā.ʒ.j.myrre boli ar.aā.ʒ.ij.croci.ʒ.j. fiant pillule cum aqua melliſſe ⁊ bugloſſe.

Pillule de aſſa fetida.℞.aſſe fetide galbani.aā.℈.j.incorporentur ſimul cum oximelle.dentur due vel tres pillule. mirabiliter ſubueniūt prefocationi matricis.

Pillule ad ventoſitatem.℞.cimini aniſi feni.petro.apij carui ameos aā.ʒ.j.ſe.ruthe.ʒ.ij.cinamomi.ʒ.j.ß.piperis al.ʒ.j.℈.ij.ß.fiat puluis oīm per ſe poſtea commiſceantur.

Pillule euacuātes caput pectus ſtōm ⁊ epar renes veſicā ⁊ matricem ⁊ iūcturas ⁊ totū corpus ab humoribus ſuperfluis ⁊ precipue ſciaticis ⁊ cholericis corroborantes viſum ⁊ oīa inſtrā ſenſuū quas in plurib⁹ alijs ⁊ in meipſo pluries ſunt expertus fore mirabiles ⁊ fortes ſunt.℞.aloes optimi.℈.j.turbit agarici dyagridij in citonio ꝑparati.floꝝ ſticados arabici aā.ʒ.j.pulpe colloqntide.ʒ.ij.ß.reubar.electi mirabo.citri ⁊ chebu.aā.ʒ.j.ß.ireos puriſſimi ſe.feniculi. aā.ʒ.j.cinamomi xilobalſami aſſari ſpice croci gariofi.macis nuc.muſ.karabe myrre ſileris montani ſe.ruthe eufragie.aā.ʒ.ß.aque radicum peonie vini odoriferi ⁊ ſyrupi de ſticados ana.q.ſ.ad incorporādum.doſis eſt.ʒ.j.⁊ plus ⁊ minus ſm naturam⁊ ſumentium.Tempus vero ſumendi eas ad ꝯuenientius eſt de nocte poſt primum ſomnum.

¶De odorandis in peſtilentia. Cap.xxi.

Pomum odoriferum optimū in peſte ⁊ ē magiſtri Joannis de ſancta Sophia de padua.℞.floracis calamite floꝝ bugloſſe.aā.℈.ij. gariofil.ʒ.j.been al.⁊ rubei aā.℈.j.ligni aloes.℈.ij.myrre calami aromatici nucis muſ.ſpice thuris vernicis maſticis.aā.℈.j.ābre muſci aā.℈.ß.karabe croci aā.ʒ.ß.acedule.ʒ.iiij.cāphore.℈.ij.ſandal.ana.ʒ.j.roſ.rubearum aā.ʒ.iiij.ſucci portulace ſucci arācij.aā.℥.iiij.nenufaris coriādri torrefacti aā.ʒ.ij.coralloꝝ rubeoꝝ ſpodij.aā.ʒ.ß.ſy.de citro boli ar.aā.ʒ.iiij.terre ſigillate.ʒ.ij.miſce omnia puluerizanda pter ambrā ⁊ muſcum que duo de ꝑ ſe puluerizētur:⁊ poſtea admiſceantur.deinde.℞. laudani infuſi in aqua roſ.q.ſ.ad continuationez ⁊ mollificationem ad oīa iſta:⁊ fiat pomum.

Pomū Galeni.℞.floꝝ roſ.rub.ʒ.ij.ſandal.amboꝝ aā.ʒ.j.ß.camphore.℈.j.ambre.ʒ.ß.muſci gra.iiij.ligni al.℈.ij.corticis citri.ʒ.ß.cinamo.macis nu.mu. aā.℈.j.ſtoracis calamite.℥.ß.laudani.℥.j.cū ſtorace liquida.fiat pomum puluerizandis prius ſubtiliter puluerizatis.

Pomū odoriferū ad idē.℞.gariofiloꝝ macis roſa. ſpice nucis muſ.floꝝ nenuf.viol.maiorane aſſari ſticados.aā.℈.ß.ſandal.amboꝝ corall.amboꝝ corticis citri ſe.cubebaꝝ.aā.ʒ.xv.camphore thuris maſticis boli ar.ſandarace.aā.℈.ß.croci ambre.aā.℈.j.ligni aloes.ʒ.j.muſci.gra.iij.ſpēꝝ cordialiū.ʒ.ß. laudani.℥.j.ß.cum aqua roſ.fiat pomum.

Odoriferum optimum in peſte quo balneantur ⁊ fricentur leuiter omnes pulſus ⁊ facies tempora ſepe in die.℞.ambre.ʒ.ß.aniſi.℈.ß.ligni aloes laudani puriſſimi been al.⁊ rub.ana.ʒ.ij.macis corticum citri ana.ʒ.ij.ß.nucis muſca.coralloꝛum alb.ſandalorum amborum ana.ʒ.j.foliorūz auri numero.vj. aque baſiliconis aque florum croci et roſacee muſcate.ana.℥.v.aceti coclearia.ij.vini maluatici optimi cyathum.ß.conquaſſentur omnia optime longa conquaſſatione.deinde ponātur in phiala clauſo bene eius orificio.

¶De linimentis. Cap.xxij.

Linimentum deſiccatiuū et conſtrictiuum.℞.karabe corallorum rubeorum hypoquiſtidos roſ.gra.myrti.aā.ʒ.vj.gallarum perforatarū.℥.j.ß.ſandarace.ʒ.x.amili.℥.j.terantur ſubtiliter in mortario.⁊ fiat linimentum cum aqua gallarum cypreſſi.

Linimētū deſiccatiuū ad inflāmatiões ſup rupturā

℞.ſandarace.℥.j.orobi.ſarcocolle.aꝰ.℥.ß.roſ.amili.aꝰ.ʒ.x.aq̄ ruthe vini maluatici.aꝰ quātū ſufficit fiat linimentū in mortario vltima contritione.

Linimētū ꝯſtrictiuū flux⁹ mēſtruoꝝ.℞.ſandarace ℥.j.ß.pulueris gallaꝝ cypſſi.℥.j.pulueris bollar.℥.iij.ſe.plātaginis ⁊ ſerpētarie.℥.v.amili.℥.iij.terantur in mortario ⁊ fiat linimētū cū aq̄ decoc. glādiū quo inungi dꝫ circa vmbilicum poſt cenam.

Linimentū exiccatiuū.℞.cāphore.ʒ.ij.ligni al.ʒ.j.ß.aniſi.gra.iij.roſ.amili.aꝰ.ʒ.x.ſarcocolle farie orobi.ana.ʒ.j.ſandarace peonie gummi elemi.ana.ʒ.xv.fiat linimētum cum.℥.iiij.olei onfancini ⁊ aqua maiorane ⁊ vini maluatici.aꝰ.q.ſ.

Linimētū ad dolorē capitis ⁊ ad febricitantes.℞.aque ſolatri.℥.vj.aquarū nenufaris ſalicis.aꝰ.℥.j.ß.amili.℥.ij.ſandarace.℥.j.croci.gra.ij.miſce valet dolori febricitantiū ſi petia lini alba duplicata i eo intingatur ⁊ temporibus apponatur.

Linimentum ad dolorē auris qñ eſt ſuſpitio de vermibus.℞.oleorum de coſto amigdalarum amararum de croco.aꝰ.ʒ.j.croci.gra.ij.miſce ⁊ cū bōbice in foramina tente imponantur.

Nota ꝙ ſuperi⁹ in vnguētis ponit̄ linimētū de plūbo ⁊ eſt vigeſimūſeptimū.⁊ tu vide ibi ad q̄d valet deſcriptio eius etiā in eodē caꝑ.de vnguētis ponit̄ linituū ad ſedandum dolores.⁊ eſt 94[m].⁊ tu vide ibi deſcriptionem eius.⁊ ad quid valeat.

De colyrijs. Caꝑ.xxiij.

Colyriū exiccatiuū aq̄ oculorū ⁊ dicit̄ de fellibus.℞.ſucci celidonie.℥.j.ruthe fenicu.aꝰ.ʒ.vj.fellis tauri.ʒ.v.℈.j.fellis lupi maſculi.ʒ.vj.tutie preparate.ʒ.iiij.fiat colyrium.

De caputpurgijs. Caꝑ.xxiiij.

Caputpurgiū in fractura capitis.℞.aque mellis.℥.iij.ſuccoꝝ radicum bitis ⁊ melliſſe.aꝰ.℥.j.trahatur per nares tenendo aliquantulum aque tepide in ore.

Finis Antidoti Magiſtri Bartholomei de Montagnana Ad laudē Chriſti Amen.

Excellentiſſimi Medici domini Antonij Cermiſoni contra omnes fere egritudines a capite vſqꝫ ad pedes Conſilia feliciter Incipiunt.

Contra alopitiam.

Jenda in vere minoratiuū ℞.pillaꝝ indaꝝ agarici aꝰ.ʒ.ß.ſalis gēme.gra.j.polipodij.℈.ß.miſce ⁊ cū eluarij hamech quātū ſufficit ad incorporādum formenl̄ pille.v.pro.ʒ.

Digeſtiuū.℞.ſyrup.de fumoterre.℥.j.iulep violar.℥.ß.aquaꝝ acetoſe lupuloꝝ aꝰ.℥.j.ſeri caprini.℥.j.polipodij puluerizati.gra.ß.zuccari albiſſimi.℥.j.miſce.Uentoſe apponant̄ ſpatulis collo temporibus ⁊ ſub mēto. Eradicatiuū vſuale.℞.pillaꝝ ſuprāſcriptaꝝ.ʒ.j.veſicatoriū apponat̄ partibus poſterioribus ⁊ lateralibus capitis cooperiatur ſemꝑ die ⁊ nocte cū birreto de pellibus vt mā reſoluat̄ ⁊ fricet̄ caput cū pāno aſpero donec rubeat. deinde fricetur cum corticibus raphani. Lotio capitis ſiue balneū.℞.foliorum ⁊ radicis ſicle.M.ij.taſſi barbaſſi.M.j.ß.ſcabioſe abſinthij folioꝝ raphani aꝰ.M.j.miſce ⁊ bulliant. Aliud.℞.abrotani M.j.capillorum veneris.M.ij.narciſci.℥.ß.radicis arūdinū.℥.j.folioꝝ raphani lābruſce an.M.j.xilocaracte.℥.ij.miſce ⁊ omnia bulliāt. Unctio.℞.adipis vrſi ⁊ ꝓprie antiqui.℥.iiij.nucū randdarū partes tres.adipis anſeris partē vnam candegi badage ſeu nidi partes quatuor miſce. Aliud.℞.olei myrtini.℥.ij.ſuccoꝝ celidonie ⁊ radicis enule ⁊ lapatij acuti aꝰ.℥.ß.arundinū radicū aduſtarū.℥.j.baurach.℥.ß.xilocaracte.℥.ß.alchitrā.ʒ.ß.ſtaphiſagrie.℈.ij.ſulfuris viui.ʒ.ß.ſeminū ruthe.℈.ij.adipis vrſi antiqui aut anſeris.℥.ß.terbentine lote.℥.j.cere albe quantum ſufficit pro vnguento molli.

Cōtra ſaphati antiquum capitis et magis a ſanguine admixto cum aliquali cholere mixtione ⁊ ſalſi flegmatis aliqualis tamen nō multi corporis naturalis complexionis ſanguinee declinātis ad cholericitatē.etatiue vero ſex annorum.

Solutiuū minoratiuū ⁊ digeſtiuū dictorū humoꝝ.℞.ſucci fumiterre ſeri caprini aꝰ.℥.j.ß zuccari albi.℥.ß.miſce ⁊ fiat potio. Iſtud aſſumat hora digeſtiuorū ⁊ vtat̄ pluribus diebus cōtinuis. ſed ſi ſolueret nimiū tunc ſolum vtat̄ tribus vel quatuor diebus. Aliud vt ſupra.℞.medicamē immediate ſuprāſcriptum mirabolanoꝝ nigroꝝ.℈.ß.mirabolanoꝝ citrinoꝝ epithimi aꝰ.gra.vj.pul.pul.⁊ miſce ⁊ fiat potio ⁊ vtat̄ iſto ſi volet fortius..vt ſupra. Digeſtiuum.℞.ſyru.de fumoterre.℥.j.epithimi violati aꝰ.℥.ß.aq̄ acetoſe.℥.ij.lupulloꝝ.℥.j.hoc digeſtiuū aſſumat poſt cōpletā aſſumptionē ſolutiui immediate ſumpti: ⁊ aſſumat octo dieb⁹ cōtinuis hora digeſtiuoꝝ. Solutiuū efficacius ſuprāſcriptis duob⁹.℞.ſolutiuum ſuprāſcriptū etiā in quo ſolutiuo reiteret̄ mirabolanoꝝ nigroꝝ.℈.ß.citrinorum.gra.iij.epithimi.gra.iiij.pul.pul.⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum accipiat die tertia poſt cōpletam aſſumptionē octies digeſtiui immediate ſumpti cū modis ſolutiuoꝝ. Euacuatiuum ⁊ etiā efficacius diuerſiuū ⁊c. Uentoſe duc panant̄ cū ſcarificatione pulpis ſpatulaꝝ. Deinde poſt vnā horā ponat̄ vna alia in parte vbi alligat̄ caput cum dorſo ex quib⁹ extrahatur pro qualibet tertia.℥.j.ſanguinis. ſꝫ ſi eger eſſet etatis conuenientis.primo fiat flobotomia baſilice.deinde cephalice que hic dimittunt̄ ꝑpter etatem.he ventoſe apponant̄ per octo dies poſt ſolutiuum immediate ſuprāſcriptum ⁊ hoc cum modis ⁊c. Solutiuum minoratiuum facile et vſuale ℞.ſeri caprini.℥.iiij.pulueris ſene.mirabolanorū indorū aꝰ.gra.vj.zuccari albi.ʒ.ß.pul.pul.deinde miſce ⁊ fiat potio.hoc aſſumat per.x.dies poſt ventoſas cum modo ſolutiuorum facilium ⁊c. Digeſtiuum vſuale.℞.aquarum fumiterre.℥.ij.acetoſe lupullorum aꝰ.℥.j.zuccari albiſſimi.ʒ.j.miſce iſtud et aſſumat.vij.vicibus poſt tertiā diem a ſolutiuo

immediate cum modis ⁊c. ¶Solutiuum eradicati
uum facile et vſuale. ℞.ſolutiuum ſuperius cõpoſi
tum ex ſero puluere ſene ⁊c. ſene pulueris iterum.
gra.v.miſce et fiat potio. hoc aſſumat poſt cõpletã
aſſumptionem digeſtiui octies ⁊ hoc poſt tertiam
diem cum modis ⁊c. ¶Euacuatiuum ⁊ amplius di=
uerſiuum ſi eſſet in etate ſpermatis ſeu re hac flo=
botomande eſſent vene poſt aures. Et iterum flobo
tomanda eſſet vena frontis ⁊ ſanguis ex naribus
prouocandus. verũ quia pueris ſufficit poſitio ſan
guiſugarum duarum locis dictis poſt aures. Et ſi
pur ſit neceſſe prouocetur leuiter fluxus ſanguinis
narium. Et iterum ſi fuerit neceſſe ponatur ſanguiſu=
ga ipſi vene frontis: he ſanguiſuge appoſite dimit=
tantur vſq͡ʒ ad tumeſcentiam: deinde remoueãtur
⁊ poſtq͡ʒ ablate fuerint dimittatur exire ſanguis: de
inde reſtringatur cum tela aranea mixta cum cine=
re ſubtili et farina: aut cum conſtrictiuo compoſito
ex bolo armeno/ſanguine draconis terra ſigillata
acatia ⁊c. Et he ſanguiſuge apponantur per.x. dies
poſt ſolutiuũ ſuprascriptũ immediate. Solutiuum
minoratiuum facile. ℞.ſolutiuum minoratiuũ pro
ximum immediate hoc aſſumat vt ibi ⁊ hoc per.x.
dies poſt remotionem ſanguiſugarum. ¶Digeſti=
uum vſuale. ℞. digeſtiuum ſuprascriptum imme=
diate et aſſumat vt ibi. ¶Solutiuum eradicatiuũ
℞.ſolutiuum immediate ſuprascriptum ⁊ vt ibi.
¶Euacuatiuum ſanguiſuge ſex ponantur videli=
cet due i medietate dextre cutis capitis ponãtur ⁊
due in ſiniſtra et alie due in ſuperiori parte capitis
ponantur et hoc ponendo primo duas in vna par=
te deinde duas alias alio tertio die. ſ. in alia parte ⁊
alio tertio die duas. ⁊ vbi primo ponũtur poſtea nõ
ponantur et apponantur vt ſupra cum modis ⁊c.
¶Solutiuum facile vſuale. ℞.proximum ſupra de
ſcriptum ſolutiuum ⁊ ſumat vt ibi. ¶Digeſtiuum
vſuale. ℞.digeſtiuũ primum ſupra vt ibi. ¶Soluti
uũ vt ſupra. ℞.vt imediate ſupra vt ibi. Euacuati
uum dictorum humorum ⁊c. totum caput abrada
tur deinde ſatis fortiter fricetur donec ſanguis ex=
eat ⁊ dimittatur ita exire ſatis copioſe: poſtea laue
tur totum caput cum aqua decoctionis ſicle. ⁊ ſi ca
put ſuum poſtea ſudaret bonum eſſet et hoc totũ
ſtomacho ieiuno in mane per horam ante cibũ duo
bus diebus continuis ⁊ hoc ſaltẽ per quatuor dies
poſt aſſumptionem ſolutiui immediati. ¶Soluti=
uum et reſolutiuum dictarum cauſarum. ℞. folio
rum malue.M.iij.blitis.M.j.violarũ.M.ij.radicũ
altee.M.j.ſeminũ fenugreci.℥.ij.aqua ſtagni quã=
tum ſufficit pro lotione et pro epithimate totius ca
pitis miſce bulliant ad lentum ignem vſq͡ʒ ad con=
ſumptionem medietatis. Iſta lotione lauetur ca=
put ſingulo die decem diebus continuis deinde exic
cetur: poſtea vngatur cum vnguento infraſcripto
immediate in hyeme in aqua calida. in eſtate vero
frigida actu. et hoc in mane ſtomacho ieiuno. poſt
vero prandium cum panno lineo infuſo in dicta de
coctione epithimetur caput per vnam horam ante
cenam omnibus dictis diebus decem. Deinde exic=
cetur deinde iterum vngatur cum vnguento vt ſu=
pra. ¶Iſta vero lotione taliter vti incipiat die tertia
poſt fricationem et lotionem ⁊c. ¶Digeſtiuum ⁊ re
ſolutiuum vt ſupra. ℞.olei ſiſamini.℥.j. violati.℥.
ij.aſſungie porcine non ſalſe.℥.ß. pinguedinis galli
ne anatis ana.ʒ.ij.butyri.℥.j.miſce omnia ⁊ fiat vn
ctio. hac vnctione vngatur caput.xv.diebus conti=
nuis immo etiam poſt ſumptas epithimationes et
lauationes ⁊c. ⁊ vltra illud tempus etiam per quin
q͡ʒ dies continuos ⁊c. ¶Exiccatiuum et conſumpti=
uum. ℞.chimolee.ʒ.j.ß.ſulfuris viui.ʒ.j.cineris cu=
curbite in qua oleum commune pluribus menſibus
ſteterit aut ſaltem cucurbite ſimplicis ſicce.℥.ß.pul
pe colloquintide.℈.ij.olei roſati aceti ana. quantũ ſuffi
cit pro linimento aut etiam epithimate. Et hoc lini
mento vtatur bis in die aut ſaltem ſemel in die vt
imediate ſupra de vnctione et hoc incipiat vti poſt
completum vſum vnguenti ſuprascripti et vtatur ſal
tem decem diebus continuis. ¶Medicamen vt ſu=
pra. ℞.medicamen ſuprascriptum ſed adde maio=
rem quantitatem aceti et vtere vt ſupra et erit effi=
cacius. ¶Exiccatiuum vt ſupra. ℞. alcane.ʒ.ij.in=
dici.℈.j.ß. ariſtologie longe.ʒ.ß.olei alkerri roſati
ana. quantum ſufficit pro linimento et pro epithi=
mate pul.pul.deinde omnia ſimul miſce et fiat lini=
mentum hoc vtatur vt immediate ſupra ſi vult per
uiutare. ¶Aliud. ℞.tutie preparate.ʒ.j.dimie au=
ri.ʒ.ij.chimolee.ʒ.j.ß.carte combuſte.ʒ.ij.aceti quã=
tum ſufficit pro linimento pul. pul. et fiat vt ſupra
linimentum et vtatur vt ſupra. ¶Aliud vt ſupra
℞.gummi pini.ʒ.ij.glutinis albotin ſeu terbentine
lote ter cum aqua fumiterre.℥.ß.ſulfuris viui. ʒ.ij.
radicis ireos.ʒ.ß.olei roſati aceti ana. quantũ ſuf
ficit pro linimento pul.pul.deinde miſce et fiat lini=
mentum et vtatur vt ſupra de alio immediate ſu=
prascripto. ¶Aliud vt ſupra. Recipe litargiri.ʒ.j.ß.
ſcorie argenti.ʒ.ß. amigdalarum amararum com=
buſtarum.ʒ.j.ß. venarum tinctorũ.ʒ.ij. carte com=
buſte.ʒ.j.ß.ſulfuris viui.ʒ.ij.olei roſati aceti ana.quã
tum ſufficit pro linimento.pul. pul.et fiat vt ſupra
¶Aliud vt ſupra. Recipe ſtercoris lacerti.ʒ.ij.vena
rum tinctorum.ʒ.j.ß.carte combuſte.℥.ß. ſcorie ar=
genti.ʒ.j.ß. fuliginis furni.ʒ. iij., ſulfuris viui.ʒ. ij.
litargiri ceruſe ana.ʒ.j.ß.olei roſati aceti ana.quan
tum ſufficit pro linimento.pul.pul. ⁊ fiat vt ſupra.
¶Aliud vt ſupra. Recipe coriandri ſicci aduſti. ʒ.ij.
cineris ligni vitis.ʒ.j.ß.myrre alcane ana.ʒ.j.alami
nis iameni.℈.ij.aloes litargiri ana.ʒ.j.ß.olei roſa=
ti aceti ana.quantum ſufficit prout ſupra pul.pul.
⁊ fiat vt ſupra. ¶Aliud vt ſupra. Recipe venarum
tinctoris.℥.ß.litargiri.ʒ.vj.olei roſati aceti ana.quã
tum ſufficit vt ſupra etiam fiat vt ſupra. ¶Aliud vt
ſupra. Recipe bdelij.℥.ß.litargiri.ʒ.vj.ſulfuris viui
℥.vj.carte combuſte.ʒ.ij.mellis.℥.j.olei de frumen
to aceti ana.quantum ſufficit vt ſupra pul.pul. ⁊ fiat
vt ſupra. ¶Aliud vt ſupra. Recipe amigdalarum ama
rarũ combuſtarum cum corticibus ſuis.ʒ.ij.venarum ce
lidonie coriãdri ſicci ſcorie argenti ana.℥.ß. venarũ
tinctorum.ʒ.ij.ariſtologie longe.ʒ.j.ß. merdaſcorie.ʒ.

ij.olei roſati aceti.ana.quantum ſufficit vt ſupra. ¶Aliud vt ſupra.Recipe cartarum combuſtarum. ʒ.ij.ſulfuris viui.ʒ.j.ß.litargiri.ʒ.ij.olei roſati aceti. an̄.quãtum ſufficit vt ſupra ⁊c. ¶Aliud vt ſupra. Recipe calcis lote.ʒ.j.ß.cartarum combuſtarum.ʒ. ij.venarum tinctorum.ʒ.ij.litargiri.ʒ.iij.ſulfuris vi ui.ʒ.ij.olibani.ʒ.j.olei nucum aceti.ana. quantum ſufficit vt ſupra.¶Aliud vt ſupra.Recipe florũ cau lium piſtatorum.ʒ.ij.ſulfuris viui.ʒ.j.ß. litargiri. ʒ. ij.bdelij.ʒ.iij.olei roſati aceti ana. quantum ſufficit vt ſupra.¶Aliud vt ſupra.Recipe radicis lilij albi. ʒ.iiij.litargiri.℥.ß.carte combuſte.ʒ.ij.mellis quan⸗tum ſufficit pro linimento vt ſupra. ¶Aliud vt ſu⸗pra.Recipe pepone ſeu pepo ſeu pulpa eius cũ ma tribus ſeminum eius ſeu cum viſceribus ipſius li⸗niatur ſepe ſaphati ⁊ vtatur vt ſupra.¶Aliud.Re⸗cipe radicis vitis albe.ʒ.ij.cartarum combuſtarum ʒ.ij.dimic argenti litargiri ana.ʒ.iij.vrine hominis olei roſati ana.quantum ſufficit vt ſupra. ¶Aliud vt ſupra.Recipe fecis vrine hominis quantum ſuf⸗ficit pro linimento ⁊ fiat vt ſupra.¶Aliud vt ſupra liniatur ſepe ſaphati cum acetoſitate citri aut cum ſucco citranguli ſeu aranci mixto cum ſucco malua rum.Mitigatiuum doloris ⁊ ardoris cauſati ex me dicinis applicatis lauetur ⁊ epithimetur cum deco ctione ſuprãſcripta totiens donec non amplius do⸗leat deinde liniatur locus idem ex hoc medicami⸗ne.℞.ſeminum communium frigidorum maiorũ ʒ.ij.minorum frigidorum.ʒ.ij.ſeminum papaueris ℥.j.mucillaginis pſilij.℥.ß.ſucci lactuce olei roſati. ana.quantum ſufficit pro linimento ⁊ epithimetur cum eo.¶Exiccatiuum efficacius ſuprãſcripto.℞. ſulfuris viui.℥.ß.carte combuſte.ʒ.iij.olei roſati quã⸗tum ſufficit ꝓ linimento piſta.pi.deinde miſce ⁊ fiat liniměũtum ⁊ vtatur vt ſupra.Alia eſſent ſed iſta ſuf ficiunt pro nunc.

¶Contra fiſſuram volarum manuum et plã tarum pedum ex complexione eorum ſicca Balneum.

Recipe foliorũ maluaruz

M.vj.blitis.M.ij.violarum. M.iij.radicum malua uiſci.M.iij.ſeminum lini.℥.j.fenugreci.℥.ij.capituz caſtrati numero.ij.porci numero.ij.bulliant omnia ſimul in quantitate aque pro decoctione balnei fiẽ⸗da. In hac decoctione calida ſuauiter ad modum lactis dum mulgetur ab vbere teneat ſtomacho ie⸗iuno manus per vnum quartum hore ſingulo die ſemel. poſtea cum panno lineo ſuauiter exiccentur dicta membra.¶Vltimo cum vnctione infraſcripta vngat dicta loca leſa pedum ⁊ manuum.¶Unctio ℞.radicũ maluau.ſci.M.j.ſeminis fenugreci.M. ß.foliorum violarum.M.j.maluarum.M.ß. aſſun⸗gie porci dragganti gummi arabici ana.ʒ.vnũ vitel⸗lorum ouorum numero.ij.ſeminum cucumerum cu curbite melonis citrulli. ana.℥.j.olei violarum quã tum ſufficit ad incorporandum pro vnguento mol⸗li.¶Radices ſemina malua et viole prius ab ipſis radicibus extracto meditullio bulliant ſimul in ſuf ficienti quantitate aque vſq; ad debitam et opti⸗mam decoctionem.deinde optime piſtent̃ vel? ſub⸗tiliſſime triturent̃ ita vt cũ reliq̃s bene incorporent̃. Ultimo reliqua omnia addant̃ miſce ⁊ fiat vnguen tum ad lentum ignem ex hac vnctione,vngat loca le ſa dictorũ membroꝝ cõtinue poſt ſuprãſcriptũ bal⸗neum ⁊ etiam cũ vadit dormitum ⁊ etiaz alia hora ad libitum.¶Cerotũ cõferens in debilitate manus debilitate ex vulnere ita vt nerui non extendantur. ℞.oxi croci.℥.j.pulueris violaꝝ.ʒ.ß.miſce ⁊ cũ oleo lilioꝝ ⁊ cere albe.q.ſ.ad incorporandum formentur cerota.¶Unctio.℞.mucillaginis altee ſeminum li⸗ni fenugreci pulueris viol̃.an̄.ʒ.j.pulueris violarũ. ʒ.j.calamenti.ʒ.ß.vnguenti dyalteati.℥.j.ß.oleoruz vulpini maſticini myrtini lilioꝝ alboruz ſpice an̄. ʒ. j.cere quantum ſufficit ꝓ vnguento molli.¶Pila in manu portanda.℞.oxicroci.ʒ.v. violarũ myrtillo⸗rum calamenti ana.ʒ.iij.miſce ⁊ fiat magdaleõ por tetur in manu ad modum pile.

¶Contra ſtuporem cutis manuum.

Unguentũ ⁊c.

℞.oleorum lauri.℥.ß. aneti.℥.j.ſtoracis liq̃⸗de.ʒ.j.maiorane ſerapini ſticados.an̄. ℈.j.miſce.et fiat vnctio.Ad idem efficacius immediate.℞.aque maris.q.ſ.ad debitam decoctionem aliarũ medici⸗narum infraſcriptarũ.℞.radicum piretri. ℥.j.ſtica dos.M.ij.tapſie.℥.ß.herbe aneti aut ſeminum. M. ij.baccarum lauri.℥.ij.coſti.M.j.maiorane.M.ij.cõ tun.con.ſcdm cano.⁊ miſce et fiat decoctio ad con⸗ſumptionem quarte partis aque.¶Ad idem effica cius priori.℞.aque thermarum quantum ſufficit ad decoctionem euforbij.℥.ß.piretri.℥.j.tapſie.℥.ß. radicuz vitis albe.℥.ij.radicis enule.ʒ.iiij.herbe co ſti maiorane.an̄.M.ij.ſeminuz ſinapis.℥.ij.piperis ℥.j.folioꝝ ſambuci.M.iij.baccaꝝ lauri.℥.ij.contun denda contundãtur ⁊ bulliãt in dicta aqua vſq; ad conſumptionem quarte partis ⁊c.

¶Contra frigus ex itinere.Portet veſtem ⁊c.

Nõ cito

tranſeat ad ignem cum applicuit ad hoſpitium ſed prius paruz de ambulet:deinde ſtet remote aliqualiter. Et cum de nouo cito vult itinerare non vadat multum propin quus.Utatur alleis ſinapis ſinapi aſſa aromatica nucibus cepe.Et proprie in mane anteq̃ equũ aſcẽ dat non equitet vacuus ſed prius comedat aut ſal tem faciat collationem bonam ⁊ modicum quieſcat poſt dictum cibum.deinde equitet et nõ bibat aquã bibat in collatione vnũ cyathum vini ſatis vinoſi in mane ſed non nimis vinoſi exceſſiue ⁊ ipſum bibat cum.ʒ.ß.aſſe aromatice.Allea inter cetera ſunt ma xime iuuatiua.¶Unctio extremitatum ſcilicet ma⸗nuum et pedum cum aſſa fetida et galbano iuuat multum ⁊ ꝓprie in mane anteq̃ equitet ſotulares ocree cirotece non ſint ſtricti ſed ampli. Si viſus le⸗ditur a niue portet ſyndonem nigrum rarũ ſimpli⸗cem ſm neceſſitatem vel duplum.

¶Contra ſcabiem.

Recipe ordei

excorticati.℥.ß.foliorum maluarum blitis . ana. M.j. fumiterre.M. ij.borraginis bugloſſe.ana.M. ß.acetoſe.M.ß.caulium.M.vnum ſemis calamenti.

M.ſ.ß.ſqnanti.M.ſ.ß.epithimi.M.ſ.lupinorum.ʒ.ſ.ſumanū lupinoꝝ.M.ij.floꝝ vio.M.ij.furfuris.M.iij.folliculoꝝ ſene.M.ſ.radicum altee.M.ß.ſeminis liniſenugreci ana.ij.ß.ↄtundantur ⁊ bulliant ſufficienter in aq̄ ⁊ in decoctione ſufficienter calida ponat ſcabioſus manus ſuas ⁊c.

¶Contra ſcabiē ſiccam ex humoribus aduſtis vel flegmate ſalſo.

Flobothomia fiat vene nigre ſeu cōmunis brachij dextri nō exiſtēte caliditate epatis: ſed epate multū lapſo ad caliditatē etiā naturalē tūc fiat flobothomia baſilice brachij dextri de qua extrahāt ʒ.vj.ſanguinis.ſed vbi corp⁹ foret multū repletum extrahant.ʒ.viij.ſanguinis.Iſta fiat hora tertiarū ſtō ieiuno ⁊ moueat̄ pu⁹ patiens deambulatione itineratiua facili per vnum miliare ad min⁹ luna potius creſcente ꝙ̄ decreſcente: ⁊ poſt ipſius cōmēſurationē p quatuor dies ad minus ꝙ̄ taliter fiat non exiſtente aliquo contradicēte cuiuſmodi ſunt notabiles euacuationes p̄cedentes corporis diſpoſitio ad cholere ebullitionē vel incruditatē flegmatis ⁊ ſimilia. ¶Minoratiuū facile. ℞.caſſie electe.ʒ.ſ.dyaſene.ʒ.iij.electua.hamech.ʒ.ſ.ſeri caprini.q.ſ.Iſtud aſſumat die tertia poſt flobothomiā ſupraſcriptam in aurora deinde dormiat p horam mediā ad plus tranſacta aūt vna hora poſt aſſumptionē ipſi⁹ fricet ſibi ventrē ſuauiter ⁊ illa cū panno lineo ſuauiter calido ter vel q̄ter: poſtea dictū pannū retineat ſupra vētrē poſtea ſurgat ⁊ ſtet in camera feneſtris clauſis interdū ſedendo interdū deābulando ſm̄ꝙ̄ magis placet ⁊ ſtet ieiunus per horas.v.⁊c. ¶Digeſtiuum. ℞.ſyrupi de fumoterre.ʒ.ſ.iulep.ʒ.ß.aqua ruꝫ fumiterre endiuie lupuloꝝ aā.ʒ.ſ.miſce. Iſtud ſumat quatuor diebus ↄtinuis in aurora calidum die immediate ſeq̄nte dieꝫ aſſumptionis ſupraſcripti ſolutiui. ¶Solutiuū eradicatiuū. ℞.caſſie electe ʒ.ſ.dyaſene electuarij hamech aā.ʒ.ſ.polipodij.ʒ.ß.aq̄ fumiterre.ʒ.ſ.ſeri caprini.q.ſ.p potione miſce et fiat potio.hoc ſolutiuum aſſumat die tertia poſt aſſumptionem ſyruporū ſupraſcriptorum cū modis ſupraſcriptis in minoratiuo hoc addito ꝙ̄ p horas duas poſt aſſumptionē hui⁹ aſſumat cyathū vnum aq̄ ordei excorticati calide ſine zuccaro.deinde experiatur poſt p mediā horā ipſam ſecedere poſt comedat p ferculo blites cum boragine vel petroſillo ⁊c. ¶Digeſtiuū viſuale ⁊ facile. ℞.aquarū fumiterre. ʒ.ij.acetoſi lupuloꝝ aā.ʒ.ſ.zuccari albi.ʒ.ſ.ß.miſce Iſtud aſſumat poſt eradicatiuū immediate ſupraſcriptum duobus dieb⁹ cōtinuis cū modis in digeſtiuis obſeruandis. Alijs duobus dieb⁹ continuis vtat̄ confectione infraſcripta. ¶Solutiuum viſuale ⁊ facile. ℞.caſſie electe.ʒ.ſ.dyaſene.ʒ.ij.polidodij.ʒ.ſ.aquarum fumiterre.ʒ.ſ.ſeri caprini quantum ſufficit p potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud aſſumat die q̄nta a die p̄ia digeſtiui ſupraſcripti poſt binā aſſumptionē ↄfectiōis infraſcripte cū modis vt ſupra. ¶Confectio digeſtiua virtutum olm confortatiua. ℞.dyadraganti frigidi.ʒ.iij.ſpecierum triaſandalorum.ʒ.ſ.ß.ſpecieꝝ dyarodon aā.℈.ſ.miſce ⁊ cum

aqua acetoſe.q.ſ.fiat confectio ſolida in morſellis. Iſtius ſumat in mane morſellaꝫ vnum duobus diebus ↄtinuis poſt aſſumptionē ſyru.ſupraſcripti quibus non aſſumat dictum ſyrupuꝫ. Et ſi ex dictis aſſumptionibus digeſtiui viſualis ⁊ etiaꝫ ſuperiorum reiteret aſſumptionem digeſtiui ⁊ ſolutiui viſualiuꝫ cū modis ſupraſcriptis. ¶Balneū particulare brachijs ⁊ manibus ⁊ crurib⁹ vlceratis ſi aliqū iſtoꝝ vlceret̄. ℞.ordei excorticati.ʒ.ſ.foloꝝ blite malua rum aā.M.ſ.fumiterre.M.iij.lupul.M.ſ.acetoſ.M.ß.caulū.M.ſ.furfuris ligati in petia.M.ij.folliculoꝝ ſene. M.ſ.viol.M.ſ.radicū maluauiſci.M.ß.ſeminis fenugreci.ʒ.ſ.ſe.lini.ʒ.ſ.bulliant oīa ſimul in ſufficienti quantitate aq̄ p balneo manuum ⁊c. vſq̄ ad conſumptionem quarte partis aq̄ ⁊ viſui referue tur. In iſto balneo debite calido balneent̄ manus ⁊ brachia ⁊ crura ſi vlceroſa fuerint ſingulis diebus ſtomacho ieiuno.vcꝫ ante prandiū ⁊ ante cenam p vnam horā in quo balneo ſupraſcripta teneat membra p dimidiū hore poſtea exiccent̄ cū pannis lineis ſuauiter calidis: deinde cooperiat immediate dicta mēbra cū illis pannis ⁊c.ſub veſtibus ⁊ ita retineat per medium.ß.hore quo balneo vti incipiat tertia die poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti: ⁊ ita vtatur ad libitum quouſq̄ liberetur. ¶Unguentum p ſcabie. ℞.litargiri.ʒ.iij.myrre alo.aā. ʒ.ß.ſalis gēme ſulfuris argenti viui extincti cum ſaliua hominis ana.ʒ.ß.ireos.ʒ.ſ.lupuloꝝ.ʒ.ij.ſeminis raphani garioſi.ana.ʒ.ſ.ſarcocolle.ʒ.ß.ſeminis acetoſi.ʒ.ſ.tartari vel greppe reſine pini aā.ʒ.ij.ſucci fumiterre radicum lapatij radicū enule aā.lib.ſ. celidonie lib.iij.terbentine lote.ʒ.vj.olei laurini lib. ſ.mellis.ʒ.iij.aſſungie porcine.ʒ.iij.vitelli ouoꝝ numero.iiij.pul.pul.et puluerizata in aceto forti p duos dies infundantur: deinde extrahantur ex dictis ſuccis optime incorporentur aut lento igne ⁊ cum cera alba quantum ſufficit fiat vnguentū molle. ¶Aliud vnguentum. ℞.aloes ſpongie cōbuſte thuris maſtici aā.℈.ſ.argēti viui extincti cū ſaliua.ʒ.ij.ſucci radicis celidonie enule aā.ʒ.ß.ceruſe litargiri aā. ʒ.ij.aſſungie porcine.ʒ.ß.ſalis cōis.ʒ.ſ.terbentine. ʒ.ſ.ß.vitellos ouoꝝ numero.ij.olei laurini.ʒ.ij.cere al.q.ſ.p vnguento molli vadat ad ſtuffam tertia die poſt ſumptionem ſolutiui viſualis vltimam ⁊ vadat per ſex vel.vij.horas poſt prandium diebus alternatis tribus aut quatuor ⁊ non balneet ſe in ipſa ſed faciat ſe fricari cum panno lineo ter ⁊ ter ſudet ⁊ maneat in ſtuffa per tertiam hore aut mediuꝫ ad plus.poſtea intret lectum ſtuffe in quo ſudet et dormiat ſi poteſt.poſtꝙ̄ autem ter vel quater intermiſſe vt ſupra iuerit ad ſtuffaꝫ poſtea adhuc redeat ſemel vel bis ad plus ad ipſam ſtuffam diebus intermiſſis vt ſupra quibus vicibus tunc balneet ſe precedente tamen ſudatione prius ⁊ fricationibus vt ſupra. Die vero ſequente vltimum balneum vngat ſe in ſero cum vadit dormitum altero iſtorū vnguētorum quorum p̄imum efficacius eſt poſterioꝛ vns gendo ſe totum tribus ſero continuis. Et ita inunctus iaceat tota nocte inuolutus lintheo. Si ꝟo vellet balneuꝫ ſtuffe efficacius tunc imponat in balneo ſupraſcriptas

ſupraſcriptas res in balneo ꝑticulari manuum ꝛc. Ultima die a die ſequenti vltimã diez vnctionis modo ſupraſcripto vadat ad ſtuffam ꝛ ſe cõplete lauet ꝛ mundificet ꝛc. vt ſupra dictum eſt.

¶Contra debilitatem virtutum naturalium ꝛ ſcabiem ſiccam.

SOlutiuũ minoratiuum facile. ℞. pillularum alefanginarum. ℈. ij. de reubarbaro. ℈. j. miſce ꝛ fiant pillule. vij. cũ ſyru. de abſin. has aſſumat per horam añ diẽ ꝛ poſt ſtet in lecto per horam cũ dimidia ꝛ poſt earum aſſumptionem ſtet ieiunus horis quatuor deinde prandeat borag. cum carnibus bonis. ¶Digeſtiuum. ℞. ſyru. de abſin. ʒ. j. de biſantijs et acetoſi. ſ. ana. ʒ. ß. aquarum cicorce. ʒ. ij. lupulorũ ʒ. j. miſce. Iſtud ſumat. vj. diebus in aurora continue calidum tertia die vel altera poſt aſſumptionez ſupraſcriptam ꝛc. ¶Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. pillularum de reubarbaro agarici ana. ʒ. ß. zinzi. gr. ij. agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus ꝛ non piſtatus infundãtur per horas ſex in oximelle. ſ. q. ſ. deinde piſt. piſt. ꝛ incorporentur ꝛc. fiãt pillule. vij. Iſtas aſſumat poſt ſyru. in mane ꝛ ſtet in lecto per horam cum dimidia. deinde ſurgat et ſtet ieiunus quinqꝫ horis. Et ſi infra talem terminũ quater vel quinqꝫ es eduxerit ſumat lauatiuum ꝛ ſit aqua cocta cũ ordeo excorticato calida ꝛ nõ tepida qꝛ inducit nauſeam. Si vero non tantum duxerit prandeat. Et ſi ſumit lauatiuum ſtet per horam poſt ad prandendũ. ¶Membroꝝ naturaliũ ꝛ ꝓprie ſtomachi ꝛ epatis confortatiuum. ℞. ſpecierum aroma. roſ. deſcriptione Gabrielis. ℈. ij. ſpẽrum dyarodon ab. ℈. j. coriandri prepara. nõ cõfec. ℈. j. zucca. albiſſimi. ʒ. iij. miſce cũ aqua abſin. quantum ſufficit formetꝰ cõfectio ſolida in morſellis. iij. pro quolibet. Iſtã aſſumat immediate poſt eradicatiuum ꝛ ſeruet talẽ regulam qꝫ vna die aſſumat alia non ꝛ ſic vltra ꝑ horam ante diem. ¶Unguentum ꝓpter ſcabiem ꝛ pruritum ꝓpter denſitatem cutis. ℞. terbẽtine lote ter cũ aqua fumiterre quantitate ſufficiẽti ad hoc. ʒ. ij. vitellos oui numero. ij. aſſungie porcine. ʒ. ß. butyri ʒ. j. ſalis cõis. ʒ. j. miſceantꝰ oĩa ſimul ad lentũ ignez ꝛ totum redigatur in forma vnguenti cum iſto ſe vngat patiens per totum corpus vel vbi habet pruritum ꝛ incipiat ſe vngere poſt aſſumptionem eradicatiui ſupraſcripti.

¶Contra pannum corporis.

Primo fiat flobotomia vene nigre ex q̃ trahantur. ʒ. v. ſãguinis. Et fiat hec flobotomia hora tertiarum ſtomacho ieiuno precedẽtis ventris beneficio ꝛ aliq̃li habito exercitio. ¶Solutiuum minoratiuum facillimum. ℞. caſſie electe ſucci roſarum dyaſene polipodij aque acetoſe ſeri caprini miſce ꝛ fiat potio. Hanc potionem aſſumat cum omnibus modis aſſumendi ſolutiua cũ cuſtodia preterq̃ꝫ qꝫ ſi non vult nõ dormiat nimis aut parum. Uentoſe. ¶Uentoſe due cum ſcarificatione apponantur natibus per ſex horas poſt prandium in die poſt ſolutiuum dictum: ex quarum qualibet extrahatur ſanguinis. ʒ. j. Item eedem ventoſe apponantur ſpatulis per ſex horas poſt prandiũ ꝛ hoc fiat die quarta poſt appoſitionem ventoſarum primarum ex quarũ qualibet extrahatur ſanguis ad quantitatem. ʒ. ß. ¶Digeſtiuum. ℞. ſyruporũ de epithimo. ʒ. vj. de pomis. ʒ. ß. iulep violati. ʒ. iij. aque acetoſe aque lupulorum ana. ʒ. j. ß. ſandalorum rubeorum. ℈. ß. miſce. Iſto ſyrupo vti incipiat die immediate poſt aſſumptionem ventoſarum primarũ ꝛ aſſumat octo diebus continuis. Et poſt aſſũptionem ſtet ieiunus horis tribus. ¶Solutiuum eradicatiuum ad idem. ℞. caſſie electe dyaſene reubarbari electi polipodij electuarij hamech aque acetoſe ſeri caprini miſce. ¶Solutiuum vſuale facile. ℞. caſſie electe dyaſene polipodij ſeri caprini miſce hoc ſolutiuum aſſumat ſemper poſt aſſumptionem ſyrupi immediate precedentis ꝛc. ¶Confectio digeſtiua epatis ꝛ ſplenis confortatiua. ℞. dyadraganti frigidi ſpecierum triaſandalorum dyarodonis abbatis ſeminis acetoſe ſeminum communium zuccari albiſſimi miſce ꝛ cum aqua lupulorum fiat cõfectio in morſellis. ʒ. iij. pro morſello. Iſtius confectiõis aſſumat vnum morſellum in mane cũ ſurgit vna die ſic ꝛ alia non et poſt aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus qua vti incipiat poſt completã aſſumptionem digeſtiui ꝛ ſolutiui vſualis ꝛ ea taliter vtatur diebus quibus non aſſumit digeſtiuum vel ſolutiuum. ¶Balneum. ℞. mellilotiſe. fenugreci lupulorum melonum. Cõtundantur omnia groſſo modo ꝛ bulliant in ſufficienti quantitate aque ꝑ balneo vſqꝫ ad conſumptionẽ tertie partis. In hoc balneo ſuauiter calido balneentꝰ loca pannoſa cum ipſius decoctione fricando. In quo balneo moretur per vnum octauum hore. Quo balneo vti incipiat ꝑ vnum menſem poſt aſſumptionez digeſtiui vſualis ſupraſcripti ꝛ ipſo bis in hebdomada taliter vtatur poſt prandium prius tamen habito ventris beneficio. ¶Balneum aliud efficacius. Recipe foliorũ andacoche viridiũ ſambuci mellilotiſ fici ſicce ſeminũ fenugreci lini fabe excorticato ordei excorticati cucurbit. baccarum lauri lupinorũ raphani amigdalarum amararum ſeminum caulium cartami croci ficuum albarum nucum rancidarum cucurbit. cotundantur groſſo modo ꝛ bulliant ꝛ fiat balneum vt ſupra. Quo balneo vtatꝰ vt dictũ eſt de alio balneo. Et in ipſo balneo vti icipiat in mẽſe ſequẽti poſt vſum balnei precedentis.

¶Contra pruritum corporis.

Decoctio. Recipe maluarum blitis ana. M. j. ſurfuris. M. ß. fumiterre. M. j. ß. radicum enule et lapatij ana. lib. ß. ſedeat patiens in hac decoctione calida deinde vngatur hoc vnguento ſequenti. ¶Unguentum. ℞. apij partes duas radicum enule partem vnã. ſulfuris viui partes duas ſaxifragie partem vnam. apiũ ꝛ enula infundantur in aceto forti per duos dies prius ipſis minutim inciſis: deinde reliqũe addantur et ſimul optime incorporentur prius tamen piſtentur iſto vnguento vngatur vel fricetur locus vel totũ corpus vbi eſt pruritus ꝛc.

¶Contra ſudorem dyaforeticum.

Ex ſignis mihi per vos eleg ãter ſcriptis
ꝛ ordinatim mihi trãſmiſſis. vi
delicet infirmi quinquagenarij habitudine macra
naturali cõplexione cholerici ꝛ regimine ſuo debito
q̃tidianis ſudorib⁹ cronicis prĩo ſibi occurrẽtibus
deinde ex ipſoꝝ ſudorum ceſſatiõe ꝛ nocturna emiſ
ſione cõtinua mucoſitatis flegmatis per ſeceſſuꝫ lꝫ
recte per colyrium ſeu ſuppoſitorium. Arbitranduꝫ
eſt tunc ꝓmo materiam fuiſſe flegmaticam cholere
admixtã aut flegma poti⁹ aquoſuꝫ ꝛ maioris maſ=
ſe ꝛ minoris potẽtie. Flobotomia ṽo ſatis ſubtilem
maioris potentie ad euaporandum lꝫ minoris maſ
ſe cum ſudor ſit aquoſitas ſanguinis cui pus chole
ricũ eſt admixtũ. i. pars ſubtilis humoꝝ cuiuſlibet
indifferenter ex ſubtilitate ſubſtãtie proportionalis
cholere apta cum vrinali aquoſitate que eſt animi
intra venas ad cutim a calido euaporare: deide in
hoc condenſari ſudore quanto magis ſi flegma ſit
ſubſtantie ſubtilis qꝛ aquoſum eſt ꝛ admixtũ chole
re ſubtili ex naturali cõplexione ipſius infirmi. Ceſ
ſante ṽo dicto ſudore natura ꝛ nõ arte ꝛ ipſe muco
ſitates ſuccedẽtes vt ſupra. Tunc arbitranduꝫ eſt
ſecundo flegma mucillaginoſum multiplicatuꝫ eſſe
non aptum ad cutim reduci ex groſſitie ſue ſubſtan
tie lꝫ ſecum cholera admiſceatur. Initiante autem
morbo iam eſt octaua dies eius naturalis vt febre
acuta valde vt ſcribitur que etiam debet eſſe conti=
nua: qꝛ aliter non eſſet acuta valde ſecũ tamẽ mul=
tarum inſtantiarum vigiliarum cogitationib⁹ qui=
buſdam melancholicis cum virtutis ꝓſtratiõe. Ar=
bitrandum eſt non eſſe cholericam ſaltẽ vigore aut
cholerã aduſtam lꝫ maior maſſa poſſit eſſe flegma:
quod flegma reſolnta cholera tunc forte vigore et
maſſa dominabit. Idcirco verã choleram aut chole
ram aduſtam: qꝛ non ois mentis alienatio cũ locu=
tione multa ſignificat melãcholiam: ſed ꝛ vere cho=
lere aduſte ebullientis ſunt accidẽtia quanto ma=
gis ipſis cõiunctis cum febre acuta valde ꝛ cita vir
tute magna proſtratione dicta. Ex oĩs ṽo tunc di=
ſtenſione in pedibus ꝛ manibus tectigatione arbi=
trandum eſt virtutem ſenſitiuam eſſe corruptaꝫ ex
originibus neruoꝝ leſione a dicto flegmate mucoſo
partim aquoſo ꝛ cõmunicato que ꝓus multiplica=
bat ꝛ totidem per inteſtina pars eius euacuabat
ſed nõ ita ſufficienter ex quoꝝ flegmatum cõmuni=
catione dicta timendũ eſt de futura paraleſi ſi mor
bus dabit inducias virtutis. Ex ipſius aũt pulſus
cadentia vrina ſubſtãtia turbida ꝛ oino ſub ingali
ſequeſtratione eius non debita lꝫ ſit aliqualis nihil
ſummie nutribile alienatione ꝛ cõtinua vitalis ꝛ ala=
lis motione debilitate intẽſa in hora ꝛ totali vigilia
Arbitrandum materiam acutam vigere mẽbra ꝓn
cipalia petere ꝛ ipſoꝝ temperiem mortificare ꝛ cere
bri cordis ꝛ epatis. Ideo pronoſticandũ eſt de mor=
te amplius q̃ꝫ de vita ꝛ ꝓprie apparentibus omni=
bus his I etate ſenili valde lapſa ꝛ habitudine mul
tũ tenui dicta lꝫ Aui. O quãta ſigna timoroſa vidi
mus de caſu pulſus ꝛc. ſed quia hoc eſt raro iõ pro
noſticandũ eſt de morte. ¶ Cliſtere. ℞. folioꝝ blitis
maluarꝫ añ. M. j. mercurialis. M. ij. radicis altee.
M. ß. ſeminũ lini cartami fenugreci añ. ℥. ß. Uitelloꝫ
oui. j. caſſie. ℥. j. ierepigre zuccari rub. añ. ℥. ß. olei cõ
munis. ℥. vj. Salis cõis. ʒ. ij. Herbe radices ꝛ ſemia
bulliant ſm canonẽ ꝛ ſumantur de colatura cyathi
tres pro cliſteri. ¶ Minoratiuũ. ℞. mãne. ℥. j. tama=
rindoꝝ. ʒ. ij. dyaſene. ʒ. j. aque fumiterre. ℥. j. ſeri ca=
prini quantũ ſufficit pro potione miſce ꝛ fiat potio.
Fricationes. ¶ Fricationes fiant leues brachijs et
cruribus ſtomacho ieiuno ꝛ oẽs fiant leues ne pa=
raleſis adducat. Uẽtoſe. ¶ Uẽtoſe ſine ſcarificatiõe
apponant ſpatulis. vna ꝓmo ſpine vbi collum con=
iungit dorſo. duc pulpis carnoſis ſpatularum que
ponant in die per ſex horas poſt prãdiũ aut ſeptem
ad maius. ¶ Lotio. ℞. folioꝝ camomille. M. j. roſa=
rum. M. ij. ſaluie radicis acori añ. M. ß. miſce deide
bulliãt in ſufficiẽti quantitate aque vſq; ad conſum
ptionẽ tertie partis aque. Cum hac decoctiõe ſuaui
ter calida lauent brachia ꝛ tibie ſtomacho ieiuno
breui ꝛ leui fricatione ne paraleſis adducat vt ſu=
pra. Que lotio fiat diebus intermiſſis. videlicet vna
die ſic ꝛ alia die nõ ꝛ taliter remittant ſm neceſſita=
tem. ¶ Digeſtiuum. Recipe ſyr. de pomis. ℥. j. oxizac
care. ℥. ß. aquarũ endiuie. ℥. ij. capillorum vene. ℥. j.
miſce ꝛ aromatizet cũ corallis ru. ℈. j. ¶ Eradica=
tiuũ. ℞. ſo. ſuũ ſupraſcriptum ex manna ꝛ tamarin
dis ꝛc. reubar. electi. ʒ. j. ß. reubar. minutum inciſum
nõ piſtatum infundat in dictis ſero ꝛ aqua per ho=
ras. xij. ad minus: deinde optime exprimat ꝛ coletꝛ
ſubſtantia abijciatur vltimo dicte colature reliqua
ola addant ꝛ fiat potio. ¶ Solutiuũ vſuale. Recipe
pill. de iera ſimplici. ℥. ß. agarici polipo. reubarbari
añ. ℈. ß. ſalis gẽme. g. j. ſpice. g. ß. coralloꝝ ru. ℈. ß.
miſce ꝛ cũ dyaſene quãtũ ſufficit ꝛ fiant pillule. vij.
pro. ʒ. ¶ Cõfortatiuũ. Recipe ſpẽrum dyarodon ab
ba. ʒ. ß. ſpẽruꝫ triaſandalorũ ſine cãphora. ℈. ij. gẽ=
marum margaritarũ elec. de gẽmis ſine ſpẽb⁹. ʒ. j.
ß. ſpẽrum dyamuſci dulcis. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥.
x. miſce ꝛ cũ aqua capillorũ veneris fiat cõfectio ſo=
lida triũ. ʒ. pro morſello. ¶ Cõfortatiuum aliud. ℞.
trociſcoꝝ de reubarbaro. ℈. j. ſpẽrum dyarodõ ab
batis. ʒ. ß. ſpẽrum triaſandaloꝝ ſine cãphora. ʒ. j. ſal
uie radicis acori zuccari albiſſimi ana. ℈. j. miſce ꝛ
cũ melle ro. ꝛc. fiant pillule. vij. pro. ʒ. ¶ Solutiuuꝫ.
reiterando ſolutiuum ſiue minoratiuum ponat lo=
co mãne caſſia fiſtula. ℥. j.

¶ Contra veſtigia ſiue ſint rubea citrina liuida vel
nigra.

Recipe farinarum cicerũ faba=
ruꝫ ana. ʒ. j.
amili. ʒ. ij. medulle ſeminum melonum. ʒ. j. dragan=
ti gummi arabici añ. ℈. j. albuminis oui cõquaſſa=
ti. ʒ. j. ceruſe lote pluries cum aqua pluuiali. ʒ. j. de=
coctionis vltime carniũ abſtractarũ quantũ ſufficit
pro linimẽto miſce ꝛ fiat linimẽtum. Hoc linimento
vngat locus veſtigioꝝ in nocte. in die ṽo lauet cum
iſta decoctione. ℞. violaruꝫ. M. ij. medulle melonis
cõtuſe groſſo modo. ℥. ß. miſce ꝛ decoquant. ℞. ami
li. ʒ. iij. draganti. ℈. j. ceruſe lote vt ſupra. ʒ. j. ß. la=
ctis cuiuſlibet ſꝫ meli⁹ aſine quãtũ ſufficit ꝓ linimẽ
to. Cũ his ſimiliter liniat locus vt ſupra. Si ṽo lo=

lus eſt tumefactus retineaꝛ aliquibus noctibus lamina plũbi ſubtilis ligata compreſſa ſuꝑ dicto loco prius tñ ipſo loco dealbato cũ aliquo ex ſupraſcriptis linimẽtis quibus vti debet alternatim ad libitum. ¶Mollitiuũ conſumptiuũ ⁊ aliqualiter dealbatiuũ. Recipe mucillaginũ ſeminis altee lini. ana ʒ.j.ß.fenug. ſeminũ communiũ maiorũ frigidorum ʒ.iij. ſarcocolle. ʒ.j. cere albe quantũ ſufficit ceruſe lote plurics cũ aqua angurie batece. ʒ.j. pinguedinis galline. ʒ.iij. olei liliorum alboꝝ. ʒ.j. cere al. quantum ſufficit pro vnguẽto molli miſce ⁊ fiat vnguentum molle. Hoc vnguento vngatur vt ſupra.

¶Contra totius corporis extenuationẽ ⁊ virtutũ naturalium debilitatem ex mala cõplexione calida ⁊ ſicca prouenientem cum inclinatione ad ethicã.

¶Fercula conuenientia.

Panatella ex mica panis debite fermẽtati triturati cocta i brodio aliquarum infraſcriptarũ carnium laudabiliũ iuuat quocũq̃ tꝑe anni. Panatella ex bolis panis coctis in brodio ſimuli. Offa ſolius panis cũ dicto brodio aut ⁊c. cum modico modici caſei mollis nõ ſalſi aut ſaltẽ remiſſe ſalſi. Panatella facta ex ſcaletis zuccaratis cũ dcõ brodio ptiſana ordei cũ dicto brodio ptiſana amili itidẽ far ſpelte. Ptiſana frumenti iuuat ſolũ tꝑe frigido. Ferculũ ex blitis partib⁹ duabus ⁊ boragine parte vna nõ abiecta ꝑma aq̃ ebullitionis ipſarũ herbaꝝ. Brodeti ex vitellis ouorum in brodio pulli et modico zuccari ⁊c. facti ſine mica panis ad libitum. Cucurbita facta cum vitello oui ⁊ albumine ⁊ agreſta cum ſuo racemo ⁊ modico croci. Et tãtum tẽpore calido iuuat aliq̃n in hebdomada ſed non ſepe. ¶Carnes. Pulli maioris etatis mẽſium duoꝝ nec amplioris vnius anni. pdicis faſiani hedi vituli lactantis capreoli ſylueſtris vel ſimiles carnes laudabiles. Uirtutum naturalium refectiuum ⁊ humidi ſubſtãtifici reſtauratiuum humorumq̃ equatiuum ⁊ inteſtinoꝝ lenitiuũ. In aurora ſtomacho ieiuno aſſumat ſaltem. ℥.vj. brodij pulli debite decoctionis. ℥.ß. zuccari albiſſimi triũ coctarum ſimul mixta ⁊ ipſius pulli ſaltem menſiũ quatuor. Hoc ṽo brodio debite calido ⁊ non tepido vtaꝛ ſaltem omnibus alternis diebus ſeu omnibus intermiſſis diebus in ſingula hebdomada quocunq̃ tẽpore anni. Sed melius eſt eo vti taliter in ſingulo die ⁊ iam quocũq̃ tempore anni. ¶Uirtutũ naturaliũ refectiuum vt ſupra ꝑme efficacius ipſo ṗo ri proximo. Recipe aque carniũ ꝑme elixatarum quarum ſufficit pro ferculis comedendis ſm̃ canonem in pluribus meis conſilijs deſcriptum vbi de hoc. In hac aqua carnium ab ipſa aqua omni pinguedine ſuꝑnatante remota ꝯdianꝛ omnia fercula ſua. In iſta aqua carnium cõdianꝛ ſolum prandiũ ⁊ cena ſua omnes. ¶Uirtutũ naturalium cõfortatiuam ⁊ ꝓprie epatis humidiq̃ ſubſtãtifici mẽbrorum omnium reſtauratiuum ⁊ intenſe male cõplexionis calide et ſicce correctiuum et amplius ipſius diuturne male complexionis caloriſq̃ naturalis cõfortatiuum pulparum alarum et pectoris caponis debite pinguis et non antiqui aut perdicis faſiani vel hedi que ex his quatuor carnium ſint ſibi gratiores lib.iij. amigdalarum dulcium excorticatarũ ℥.j. pinearum mundatarum deinde infuſarum in aqua feruenti quater ⁊ poſtea expreſſaruʒ. Ultimo in vmbra exiccatarum. ℥.j. fiſticorum. ℥.j. auellanarum mundatarum. ℥.ß. iuiubas numero ſex ſeminum communium maiorum frigidorum. ℥.j. minorum frigi. ℥.ß. maluarum. ʒ.iij. portulace iterum. ʒ.ij. paſſularum paruarum magnarum ſebeſten añ. ℥.ß. annidi. ℥.j.ß. liquiritie raſe ⁊ mũde. ℥.ß. dragaganti gummi arabici añ. ʒ.iij. mucillaginis citoniorum. ℥.ß. elec. regũ. ℥.iij. menthe ſicce. ʒ.j. nucis muſcate. ʒ.j.ß. macis. ʒ.j.ß. ſcorie ferri. ʒ.j. ſpecierum aromatici roſ. deſcriptione Gabrielis. ʒ.iij. tria ſandalorum ſine camphora. ℈.ij. gemmarũ ⁊ margaritaꝝ elec. de gemmis ſine ſpeciebus. ℥.ß. penidiarũ partes.ij. zuccari albiſſimi trium coctarum partẽ vnaʒ de ambobus his ſimul quantũ ſufficit pro cõfectione capo. vel alie carnes dicte ſibi gratiores coquantur debite deinde dicte pulpe ab alijs carnibus ſeparate extrahantur ⁊ incidanꝛ minutiʒ ⁊ poſtea piſtentur ſubtiliter. ⁊ ita alia piſtanda piſtenꝛ ⁊ pul. pul. ſubtiliter. Ultimo reliqua omnia addanꝛ cum aqua abſinthij. partes due: bugloſſe partem vnam de ambobus his quantũ ſufficit pro confectiõe fiat confectio ſolida in morſellis trium. ʒ. pro quolibet morſello. Iſtius confectionis reſtauratiue ⁊c. aſſumat morſellos duos in mane ſaltem ꝑ duas horas ante prandium: ⁊ iterum duos morſellos ſaltem ꝑ vnam horam ante cenam in ſingulo die quocunq̃ tempore anni. Caliditatis renum aliqualiter remiſſiuum ſiccitatis eorundem ⁊ totius dorſi correctiuum ⁊ partem ipſorum humectatiuum. ℞. oleoruʒ violati. ℥.ij. amigdalarum dulcium ſiſami ana. ℥.j. citoniorum. ℥.ß. butyri recentis ſine ſale ſeminũ cõmunium minorum frigidorum añ. ℥.ß. dragaganti gummi arabici. ana. ℥.ß. vitellos oui numero.ij. boli armeni. ʒ.iij. ſeminis acetoſe. ℥.j. raſure eboriʒ ℥.j.ß. cere albiſſime. q.ſ. ꝑ vnguẽto molli dragagãti ⁊ gũmi arabicũ infũdanꝛ ſaltẽ ꝑ diẽ nãlẽ in ptes dictoꝝ oleoꝝ quantũ ſufficit ad ipſoꝝ amborũ debitam imbibitionem et mollificationẽ. deinde reliqua pul. pul. ſubtiliter vltimo omnia ſimul optime incorporentur ⁊ fiat vnguentum molle ad lentum ignẽ. Ex hac vnctione actu frigida tempore calido vngatur ſpina tota a collo excluſiue vſq̃ ad os caude incluſiue ⁊ ſic ſaltem per quatuor digitos lateraliter vngaꝛ tota ſpina bis in ſingulo die cuiuſlibet hebdomade preterq̃ tempore frigido ſtomacho ieiuno videlicet ante prandium ſaltem per horam vnam et ante cenam per tantundeʒ: deinde ſpina ipſa nõ exceſſiue calida remaneat ſed tantum ſuaui caliditate taliter retineaꝛ virtutũ naturaliũ ꝯfortatiuuʒ ⁊ ꝓprie ipſarum virtutũ membroꝝ naturaliũ et ꝓprius epatis ⁊ ꝓprijſſime ſtomachi oppilationũq̃ membroꝝ eorundẽ deoppilatiuũ. ℞. ſyr. de abſinthio. ℥.j.ß. de mentha. ℥.ß. aque decoctionis abſinthij aq̃ cicoree añ. ℥.j.ß. miſce. Iſtũ ſyru. aſſumat in aurora debite calm̃ ⁊ nõ tepidũ quatuor diebus cõtinuis in ſingula medietate mẽſis cuiuſlibet ⁊ poſt

ipſius aſſumptionẽ ſtet patiens ieiunus horis tribus ⁊ iterũ dormiat ad libitũ ſed tñ nõ amplius duabus horis. ꝯfortatiuũ virtutũ naturaliũ cõfortatiuũ ⁊c. vt ſupra immediate. Efficacius ipſo priori immediate. ℞. trociſci de abſinthio. ʒ. j. ß. de reubar. ʒ. ß. de camphora ℈. ß. Syrupi de abſinthio quantũ ſufficit ad omnia debite incorporandũ. pul. pul. ſubtiliter deinde omnia ſimul optime incorporentur in mortario cum piſtello. Ultimo ex hac maſſa formentur pillule. vij. pro. ʒ. ſolũ tẽporibus illis quibus pillulas ipſas aſſumere voluerunt. Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate tũc iſtarũ pillularũ aſſumat a tribus vſque ad. v. ad libitũ in aurora duobus diebus in ſingula hebdomada abinuicem diſtantibus per alios duos dies. In quibus aliis diebus dictas pillulas nõ aſſumat. Uirtutũ naturaliũ ꝯfortatiuũ vt prime ſupra trociſcorum de eupatorio. ʒ. j. de reubarbaro. ℈. j. ſpecierum dyarodon abbatis. ʒ. ß. Abſinthij ſicci terreni ⁊ nõ marini. ℈. j. ſyr. de abſinthio quantũ ſufficit ad omnia debite incorporandũ. pul. pul. ſubtiliter deinde ſimul omnia incorporentur in mortario cum piſtello. Ultimo ex hac maſſa formentur pillule. vij. pro. ʒ. Si vero ꝑmutare ꝯtingat tunc iſtarum pillularũ aſſumat a tribus vſque ad quinque ad libitũ in aurora ⁊ vt de alio medicamine primo ſupraſcripto cõpoſito de trociſ. de abſinthio de reubarbaro vt ibi.

¶ Contra ſupercalefactionẽ corporis ex itinere aut alia de cauſa tempore caumatis.

Queritur primo vtrũ flobotomia ſit fienda ꝯ hoc propter ſupercalefactionem corporis ex itinere lõgo tẽpore feruentis caloris: Item propter inordinatũ regimen rerum nõ naturaliũ ⁊ proprie ex copia fructuũ quorum eſt ſupercalefacere putredine licet frigidi ſint formaliter. Reſpondetur vt hic infra. videlicet ex preſenti diſpoſitione nõ fiat flobotomia: quia etas notabilis ſenij vt ſic flobotomie ꝯtradicit fluxus notabilis vẽtris precedens a flobotomia excuſat fluxus ꝓcedẽs dictus etiam ipſi flobotomie aliqualiter cõtradicit. Urina non indicat de flobotomia et nec alia ſigna ebullitionis ſanguinis adſunt. ¶ Cura dicte ſuper calefactionis. ſ. ⁊ ſolutiuum minoratiuum facile. ℞. mãne. ℥. ß. tamarindorum. ʒ. iij. aque violarum. ℥. j. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. Item medicine remouẽtes dictũ feruorẽ caloris. ℞. iulep violati ſyru. endiuie añ. ℥. j. ſeminũ cõmuniũ maiorũ frigidorũ. ʒ. ij. aque epatice. ℥. ij. capillorum veneris. ℥. j. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuum. ℞. caſsieſ. ℥. j. tamarindorum. ʒ. iij. aque violarũ. ℥. j. ſeri caprini quantũ ſufficit pro potione. ¶ Cõfectio cõfortatiua dictorum membrorum digeſtiua et alteratiua feruoris. ℞. ſpecierũ triaſandalorum. ʒ. j. dyarodõ abbatis. ʒ. ß. dyadragãti frigid. ℥. iiij. miſce ⁊ cũ iulep viol. quantũ ſufficit. fiat cõfectio ſolida in morſellis ʒ. iij. ⁊ hoc in mortario ſine igne. ¶ Secundo queritur vtrum vẽter fluxibilis notabiliter quatuor diebus naturalibus cõtinuis preteritis licet non valde ſuper fluxibilis fuerit ſit nũc cohibendus.: ¶ Reſpondetur ex preſenti diſpõne non reſtringatur quia fluxus humoralis eſt paruus in pñti vẽter fecat et feces ſunt liniete debite. Non eſt lienteria. Aliqualis humor cholicus ſecedit ⁊ modicus vna cũ fecibus ſed fecibus non cõmixtus. Et fluxus dictus non eſt diuturnus ſed modici tẽporis cũ conſtantia virtutis. ¶ Tertio queritur preſeruatio a futuro dolore ⁊ etiã aliqualis cura preſentis doloris ex calculo in vijs vrinalibus Itẽ ex ventoſitate in inteſtinis ſtomacho ⁊c. Reſpõdetur ſi ex ſumptis omnibus medicinis proprijs ad dcm̃ feruorẽ caloris ergo non curabitur nec preſeruabitur a dictis doloribus ex calculo ⁊c. tũc ex eo caſu dictas medicinas infraſcriptas aſſumat. ¶ Solutiuũ minoratiuũ facile. ℞. caſsieſ. ℥. j. bened. ſimplicis. ʒ. iij. aque ſparagorũ. ℥. j. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. ¶ Digeſtiuum. ℞. ſyr. de biſantijs. ℥. j. oximellis ſimplicis. ℥. ß. aquarũ ſparagorum ſaxifragie añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. caſsieſ. ℥. j. benedi. ſimplicis. ʒ. iij. dyaſiniconis. ʒ. j. aq̃ ſaxifragie. ℥. j. ſeri caprini quantũ ſufficiat pro potione miſce ⁊ fiat potio. ¶ Mixtura ꝯfortatiua digeſtiua reſolutiua ⁊ cõminutiua ⁊ prouocatiua ℞. elec. litontripon. ʒ. j. lapidum lincis iudaic. ſpongie milei ſolis añ. ℈. j. aquarũ ſaxifragie ſcolopendrie añ. ℥. j. miſce. ¶ Cliſtere. ℞. decoctiõis infraſcripte immediate colate cyathos. iij. vitel. oui numero j. caſsieſ. ℥. j. benedi. ſimplicis zuccari rub. ana. ℥. ß. olei aneti camomille añ. ℥. iij. ſalis cõmunis. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Fomentatio fienda cum ſpõgijs locis dolentibus doloris mitigatiua apertiua ⁊ prouocatiua. ℞. paritarie. M. iij. pulegij calamẽti añ. M. i. ſenationum. M. j. ß. camedreos camepitheos. ana. M. j. florum aneti. M. ij. florum camomille melliloti añ. M. j. ß. ſauine folij añ. M. ß. radicum altee. M. j. ſeminum feniculi aniſi carui ameos ligni fenugreci cartami ana. ℥. j. herbe radices flores ſemina omnia bulliãt in ſufficiẽti quãtitate aque pro fomẽtatione ⁊ cliſteri vſque ad cõſumptionẽ tertie partis aq̃. In hac decoctione calida ſpongia infundatur: deinde expreſſa aqua a ſpongia loco dolenti ſpõgia pãno inuoluta actu calida apponatur ⁊c.

De egritudibus capitis.

¶ Contra dolorem capitis.

¶ Caſus in terminis eius.

Est dolor capitis per cõmunitatẽ nõ abſolutam a ſtomacho principaliter proueniens ad quem cauſandum ſecundum pluſrimum concurrit ſplen aut materia in mirach exiſtens et non raro renes ipſum dolorem faciunt. Cuius cauſa immediata ſiue coniuncta ſecundum plurimum eſt vapor mixtus ex vapore flegmatico in maſſa vaporoſa dñante ⁊ melãcholico ſubdominante: aut ventoſitas nũc ſimplex nunc compoſita vt ſupra a ſtomacho immediatius ad anteriorem partem capitis tranſmiſſa: aut vapor ſimul flegmaticus ad poſteriorem partem capitis caliditate renum eleuatus. Exiſtimo enim vaporem communem a fecibus eleuatum que longo tempore continue in eo retinentur non parum facere ipſum dolorem. ¶ Cauſa autem antecedens eſt

materia ipſa flegmatica in ſtomacho per viam indigeſtionis multiplicata ſiue materia flegmatica per caliditatē exceſſiuā renum ad caput trāmiſſa vt ſupra. et melancholia nālis in ſplene aut mirach exiſtēs vt exiſtimo aliquando etiam aliqualiter aduritur. Cauſa primitiua eſt oīs res quecūq; eſt flegmatis aut melācholie generatiua virtutiſ digeſtiue ſtomachi aut quomodolibet alter ipſi⁹ ſtomachi aut ſplenis vel mirach debilitatiua ſed principaliꝰ digeſtiue ⁊ oīs res quecūq; eſt renū calefactiua de quibus omnibus pncipalis ſermo fiet infra. Ex quib⁹ oībus aperte ſunt oīum ſuoꝝ accidētium cauſe quas aſſignare cū ei pgratiſſimū fore intelligā hoc in loco nō pigebat ⁊ iuxta ordinē ſcripture ſue. ¶ Solutiones de accidentibus. Ad primum qꝛ dicit ſe ſentire dolorē in ſtomacho: patet qꝛ ventoſitas aut vapor eſt cauſa illius ⁊ pcipue vētoſitas per idigeſtionis viam cauſata. Qꝺ aūt declinat ad lat⁹ ſiniſtrū patet: qm̄ exiſtimo ſplē debilitatus eſt ⁊ ab illo forte ⁊c. venit vētoſitas aut ad ipſum a ſtōacho mandat̄ ⁊ ex eadem cauſa patit̄ nocumentū in corde ex malo vapore eleuato ad ipm vel ſaltē ad os ſtōachi qꝺ cum corde maximam affinitatem habet ⁊ ppinquitatē ita vt antiqui dolorē oris ſtomachi pcordiū ſiue dolorē cordis nominauerūt vt 4ª affoꝝ. cōmento 17°. Et in aſſumptione cibi cedat̄ dolor qꝛ vapor ⁊ ventoſitas reprimitur: ſed cū incipit cibus calefieri tunc augetur dolor ⁊ eſt pprium ſignum quod a ſtomacho venit immediate. ¶ Ad 2m ſentit̄ in parte anteriori vt qui eſt a ſtomacho propter aſpectū eius ad ſinciput interdū in poſteriori ppter renes ⁊ ppter eandē cauſam in ſpatulis ſuo mō vel ſcapulis. Et cauſa doloris in ſpatulis eſt nocumētū i ore ſtomachi ex ſis vt 13ª tertij de debilitate ſtōachi. Et qꝛ os ſtomachi decimetertie ſpōdili dorſi alligatur que eſt inter ſpatulas ſiue ſcapulas hinc ⁊c. verum dolor ventoſus eſt mobilis nō enim figit̄ vno loco ſicut humoralis ſed mouet̄ de vno loco ad aliuz: ⁊ iō aliquando eſt dolor in collo ſuo ex vētoſitate replēte ⁊ extēdente neruos colli ad diuerſas differentias poſitionis. Et ꝙ ita ſit patet ex eius ſubita inuaſione ⁊ ſubito eius receſſu. Quod autem memoria laſbatur patet ex dolore illo debilitāte virtutez ipſam cum dolor ille maxime debilitat ⁊ quia vapores eleuati humidi exiſtentes organum memorie diſproportionem cum ſicco vigoraretur ⁊ ex eadem cauſa apparent muſce ante oculos quia vapores eleuati inter corneam ⁊ pupillā virtuti viſus repreſentātur. Unde iudicat in aere eſſe attomalia velut muſcas eſſe ⁊ huius corrupte ⁊ vapor vel vētoſitas aeri materiali occurrens in aure facit ſonituz. ¶ Ad 3m de dolore vmbilici ⁊c. ventoſitas groſſa eſt cauſa cui⁹ ſignū qꝛ ſtatim emiſſa vētoſitate per inferius remouetur dolor. ¶ Ad 4m de dolore renum ⁊c. patet ex dictis ſupra. ⁊ ꝙ anhelitus difficultetur ⁊c. patet vētoſitate extendente panniculos pectoris ſaltem verſus dorſum cui alligantur. ¶ Ad 5m aliquando dolor eſt in vna tibia aliquando in alia. patet quoniaz motus ventoſitatis eſt ad inferiora propulſe. ¶ Ad 6m de calefactione manuum dicitur ꝙ ex debilitate vapoꝝ a ſtomacho ad extremitates. ſ. ad manus ⁊ ad pedes ex debilitate ipſius ꝯtingēte magis in oppoſitione ⁊ ꝯiunctione lune. ¶ Ad 7m dico ꝙ cauſa ſtipticitatis ventris eſt debilitas v̄tutis expulſiue ſtomachi cauſata a frigiditate eius ⁊ ſiccitate aliq̄li a materia melācholica ad ſtōachū a ſplene tranſmiſſa. Unde he due ſe iuuant in faciēdo ventrem ſtipticum vt. G. 2ª affoꝝ cōmēto 2°. ad qꝺ ꝯcurrit fortitudo attractiue epatis ſuo vñ chilus perfecte ab epate attrahit̄ ita vt feces dure remaneāt que poſtmodū eductiōi reducunt̄ in epate cui⁹ ſignū qꝛ optime nutrit̄. ⁊ etiaz eſt vna de cauſis Galeni allegato cap̄. Credo pter has cōcurrere viſcoſitates humoꝝ flegmatici multiplicati qui facit ptes fecales multū adherere parietib⁹ inteſtinoꝝ ppter qꝺ diu retinēt̄ ⁊ calor inde non ceſſat in eas agere q̄re indurant̄. ⁊ ſignū hui⁹ eſt quoniā cū exeunt ſemp exeunt cū talibus mucillaginibus ita vt qñq; ppter viſcoſitatem ſequat̄ inteſtinū vlceratio ſupficialis ita ꝙ in ipſis appet aliquid ſāguinis ad quod etiā facit aſpitas ⁊ durities ipſarum. ¶ Ad 8m ꝙ de flegmate educatur p nares patet: qꝛ ipm flegma multiplicat̄ in cerebro ex aſcēſione vapoꝝ flegmaticoꝝ ad ipm peruenientiū ad qꝺ cōcurrit v̄tus cerebri digeſtiua facta debilis tū ex dolore ipſoꝝ ex mala cōplexione vaporū ipſoꝝ. qꝺ quidē flegma per nares tanq; per loca expulſioni cerebri ꝯuenientia ad extra mittit̄. inſtāte aūt dolore nihil egredit̄ ppter fortē debilitatē virtutis expulſiue qui etiā pro tūc debilitat̄: vnde ceſſante dolore v̄tus expulſiua vires aſſumit ⁊ inde nocinuz a ſe expellit. ¶ Ad 9m ꝙ ſtante dolore fugit cōnerſationē ⁊ dicit̄ ꝙ cōtingit ex vaporib⁹ multis eleuatis pturbātibus ſpūm ⁊ per ꝯñs rōnē. ¶ Ad 10m patet ex eodem fundamēto qm̄ illa ſomnia fiūt propter tenebroſitatē ſpūuz tenebratorū ex vapore illo melācholico ſecū mixto. ¶ Ad 11m dico lꝫ multe poſſint eſſe cauſe deſiderij coit⁹ exiſtimo tamē in eo caliditatē renū eſſe in cauſa ⁊ ſimilr̄ epar ſuū vnde renes ⁊ epar ſunt cauſa deſiderij coitus vt Auic̄. 23ª tertij. cap̄. pmo. erectionis aūt eius frequēter eſt vētoſitas in eo multiplicata. Qꝺ aūt vētoſitas hoc faciat patet ex Auic̄. allegato loco. cap̄. 2°. ¶ Ad 12m intenſio appetitus eius eſt frigiditas hūoris in ſtomacho multiplicati ⁊ corrugatio ptium hoīs ſtōachi conſequens impreſſionē factā a vapore melancholico vel fortaſſe humore. ¶ Ad 13m dicit̄ ſectigationes ex ventoſitate ſub cute mēbroꝝ clauſa cōtingere. horripilationes v̄o ex horribilitate vapoꝝ ſimplicium vel cōpoſitoꝝ vt ſupra ſup mēbra ſenſibilia ipſorum vt in pncipio paroxiſmoꝝ cōtingere qñq; conſueuit. Ex quibus omnibus viſum eſt mihi: ⁊ lꝫ leuiter de interrogationibus de ſuis accidentib⁹ fore ſatiſfactum. ¶ Ad ea aūt que de vita tum ex pte ciborum tum ex parte electuariorum ſiue cōfectionuz ſatiſfaciā pro poſſe ex his que ſequant̄. Ex quo itaq; alo patiet̄ ſi de eis dilatationē faciā atq; aliuz ſeruauero ordinē ab eo quē ſua cedula ſcriptū inueni. Accedēs itaq; ad id qꝺ ipſi⁹ maxime deſiderio expectare ſentio vt ſibi p poſſe ſatiſfaciā hoc medicinali calle pcedam iuxta ſnīam Aui. 4ª pmi. cap̄. pmo

vt primo dictam in ſex rebus nõ naturalibus ponã
deinde exhibitionẽ medicinarũ et adijciam ſubiun-
gẽdo cañ. amborũ eorum in obſeruatione neceſſa-
rio. ¶ Res nõ nãles in quib⁹ ꝯſiſtit dieta ſunt ſex. vi
delicet aer. Et lꝫ auctores de aere ſolũ videant̃ face
re mentionem tñ ſub eo cõprehendere debem⁹ etiaꝫ
alia tria elementa ⁊ eis annexa ⁊ de eis tractare vt
expediẽs fuerit ꝓpoſitis. ¶ Ab aere itaqꝫ initiũ fa-
ciens qui maxime neceſſarius ⁊ ineuitabiliter nobis
occurrit. Dicendum ꝙ debet ſibi cauere ab aere ca-
lido vehemẽter frigido vẽtoſo nebuloſo a vẽto bo-
reali a vento auſtrali a radijs ſolis ꝓcipue eſtatꝫ ab
eſtuarijs ſiccis vehemẽter calidis ⁊ ſi fuerint cõſue-
tudinaria ſed eis moderate calidis vtatur tpe ma
gni frigoris. De rectificatione ꝟo nihil in ꝓſentiarũ
qm̃ non duxi neceſſarium. De igne. ¶ Faciẽ igni nõ
oſtendat ſeu calefaciat. neqꝫ apud ipſum dormiat
precipue poſt aſſumptionẽ cibi vt nonnulli ꝯſuene-
runt. De aqua ſeu de proportionali aque. ¶ Caput
ſuum lauet cũ lixiuio dulci ⁊ non cum aqua frigida
vel calida ſimplici: in quo lixiuio bulliant camomil-
la laur⁹ roſa hoc modo. videlicet. ℞. camomille p-
tem. j. roſarum lauri añ. partẽ. ß. ¶ Prius tamen ꝙ
caput ſuũ lauet faciat capillos emouere cũ raſorio
deinde ducat ſuper capillos vitellum vnum oui aut
duo ad libitũ deinde lauet cum modico lixiuio. Et
exiccet caput pãnis mediocriter calidis et ſuauiter
fricando. caput vero eius teneat coopertũ die ac no
cte ſm ꝙ videbitur ei expedire ſm tẽporis ꝯſtitutio-
nem: ita tamen ꝙ nõ teneat caputium vel birretum
nimis calidum nec nimis leue. In hoc autẽ oportet
vt ſit huius rei equus moderator. De terra. ¶ De
terra aũt ⁊ habitatione eius nulli dubiũ eſt ꝙ eius
determinatio cõgruiſſima foret hoc loco cum alia ⁊
alia alterius ⁊ alterius diſpoſitione ſit cõueniẽtior.
ſed qr exiſtimo ciuitatem ſuam ⁊ loca ſue habitatio
nis fore ſibi cõgruiſſima hinc de ea ſupſedeo. ¶ Se-
cũda eſt cibus ⁊ potus. De cibo. ¶ Prius aũt de ci-
bo ſermonẽ faciam annectendo cibaria ei cõuenien
tia a quibus ſine nocumento ſaltem notabili vti po
terit ſubiungãqꝫ cibaria eidem nociua in quoꝝ vſu
nocebitur notabiliter. Cibi cõuenientes. ¶ Et quia
panis inter cibaria ſe habet tãꝙ materia ꝓma hic
de ea prius. ¶ Panis ſit de frumento vnius anni ad
plus non perforato ⁊ mundo ab omni alio grano ⁊
precipue ab olio nato in loco ſicco non paludoſo ſeu
valloſo ⁊ ſit de ſimula: ſeu de flore farine eius bene
pinſatus fermentatus ⁊ coctus vt decet in eius fa-
ctione ponat modicum ſalis vt moris eſt ſit; frigefa
ctus non calidus vnius diei ⁊ non durus pluriũ die
rum de quo comedat quanto minus poteſt ⁊ eũ mũ
det ſaltem a cruſta inferiori. de pane autem ſpelto
nullo modo comedat qr nocet ſtomacho ⁊ generat
ventoſitatem ⁊ rugitum. eſt enim frigida. ⁊ viſcoſa
ex quibus pꝫ etiam ꝙ a paſtilitijs debet ſe omnino
abſtinere vt ſũt alagane cruſte tartari ſeu artoclea
ri lauelli macarones paſtelli ⁊ huiuſmodi. ſunt eniꝫ
dure digeſtionis oppilatiua ventoſitatum ⁊ flegma
tum multiplicatiua.

¶ Carnes conuenientes ſunt videlicet.

Initium faciẽs a bipedib⁹ pulline galli-
nacee iuuenes domeſtice ⁊ galli
ne deſerti caponũ perdicũ faſianorũ turturum ſtar
ne iuuenes auicule que in rubis degẽtes turdi me-
ruli. Et meliores ſunt que cũ nocticorace ſeu aue ca
piuntur ꝙ cũ rete. ¶ Ex q̃drupedibus conueniẽtes
ſunt hedine vituline mãꝫine vni⁹ anni duoꝝ dierũ
aut trium ad minus ⁊ ꝓcipue tpe frigido capriole-
ne iuuenes. he eñ mirabilem ꝓprietatem hñt inter
carnes alias ſylueſtres leporine iuuenes his tamen
duab⁹ raro vtat̃ cũ abſolute nutrimẽtũ ꝓbeant me
lãcholicũ arietine iuuenes teſticuli caſtrati autvitu
li. ¶ Carnes incõuenientes ſunt he. videlicet ⁊ vt ſu
pra a bipedib⁹ incipiẽs anſerine anetine qualeaꝝ pi
pionũ ſeu columbaꝝ iuuenũ. ſũt eñ ex his que ma-
xime cerebro nocẽt ⁊ ꝓcipue aſſate aues in aquis de
gẽtes pauonum gruis. ¶ Ex quadrupedib⁹ ſũt he.
videlꝫ bouine vaccine porcine domeſtice recẽtes et
ſalite. porcine ꝟo iuuenes ſylueſtres ⁊ recẽtes ſunt
minus nociue quib⁹ iterdũ ⁊ raro vti poterit. Salci
tie ſiue ille ⁊ ois ꝯfectio ſiue oẽ cõpoſitũ ex carnibus
ſalitis porcinis ⁊ recentib⁹ agneline pecudine arieti
ne antique ceruine cutes aĩaliũ cerebra eoꝝ inteſti-
na eoꝝ. Lꝫ vti poſſet epate gallinarũ aſſato ſꝫ aliq̃s
raro ⁊ in modica q̃titate ꝓſertim dũ ⁊c. ⁊ ei⁹ ſtoma-
chus eſt magis rectificatus quo tpe poterit etiã ad
inconſueta tranſire. Piſces ꝯuenientes. ¶ Sunt pi-
ſces qui petroſi ⁊ piſces in ſua pña laudati ſuo tpe
de aq̃s mũdis ⁊ currẽtibus q̃bus vtat̃ raro ⁊ i mo-
dica quãtitate. Euitãdi ſunt cãcri. ¶ Oĩa conchilia
quoniã ſua nitroſitate multũ nocẽt interiori tunice
ſtõachi magni ſaliti vt ſturiones thonina morona
⁊c. anguille tence lucij valloſi ⁊ breuiter piſce nõ de-
lectet̃. ¶ De ouis ꝯuenientibus ⁊c. Ouis gallinaꝝ vti
põt ⁊ ipſis a macris gallinis genitis iter ꝯiunctionẽ
⁊ pleniluniũ ⁊ ſint tremula ⁊ ſorbilia. Incõueniẽtia
ſũt. dura aſſata frixa. De lacticinijs euitãdis. ¶ Bu
tyrum euitet qr vilos ſtomachi mollificat. Lac eniꝫ
eſt de eis in quoꝝ vſum debilitat̃ ſtomachus. Aui.
13ª tertij. cap̃. de his in quoꝝ vſu ⁊c. tñ qr ipſum eſt
maxime in vſu in pña illa huic addo remotionẽ no
cumenti eius vt eo nõ dũ ſed raro vti poſſit. ſit igit̃
recens ⁊ cũ eo ponant̃ aromata ꝯfecta hoc mõ. vide
lꝫ. ℞. myrti. ℥. j. cinamomi. ℥. ß. zuccari optimi. ʒ. iij.
puluerizent̃ oĩa ſubtiliter ⁊ fiant inde oĩa aromata ⁊c.
Caſeũ vitet ſalitum. Cõuenientia. ¶ Caſeus recẽs
ſine ſale ſtõachũ cõfortat. caſe⁹ cũ ſale fact⁹ modera
te qui apud nos dulcis dr̃ ⁊ raro in modica q̃titate
Caſeus vnius anni cum dimidio vel duoꝝ ita vt de
eo poſt cibum aſſumat tres bolos ⁊ nõ plures vt in-
fra in cañ. 8°. Scias ꝙ talis non debet eſſe multum
viſcoſus cuiuſmodi eſt vaccinus: vnde pecudinus
melior aut qui eſt ex vacca ⁊ pecude ⁊ medij tempo
ris vnius anni vel circa. De oleo. ¶ Oleuꝫ de oliuis
maturis. de oliuis immaturis. de nucibus. hec ſunt
⁊ eſſe poſſunt in ſuis ferculis conuenientia. De legu
minibus ⁊ granis euitandis. ¶ Euitet fabam ⁊ pre
cipue cum cortice: faſeolos: cicer album cicer rubeũ
omnino. ¶ De brodio vero ei⁹ vti poteſt. In brodio
vero eorũ ad bulliendum ponantur ſemina frigida

malora aut radix cicoree ſiue endiuie. lenticulã pã
nicũ milium. Ex granis ꝯuenientia ſunt. Rizũ ꝑpa-
ratũ vt hic infra in cañ. far cũ lacte amigdalaꝝ et
zuccaro ſyru. ꝯditũ cũ vino cocto aut aliter corian-
drum confectũ cũ zuccaro ⁊ vna ſola coopertura quo
vtaꝛ poſt cibũ ⁊ nihil bibat poſt vt infra in octauo
cañ. ponitꝛ rizum per noctẽ in aqua furfurũ deinde
fortiter exꝑmatꝛ deinde coquatꝛ poſtea cũ lacte ami
gdalaꝝ vſqꝫ ad eiꝰ diſſolutionẽ ita vt fiat ſicut kiſt.
Deinde cũ zuccaro ⁊ aromatibus de q̇bus infra q̇-
bus cũ ferculis ſuis vti poterit ferculũ ꝑparetꝛ eſui.
¶ Herbe ac radices ex eis ꝯuenientes ſunt blites in
cuius decoctione ꝓijciatꝛ ꝑma aqua. Borago petro
ſiliũ ſpinachia ſparagus feniculus ſaluia cũ tamẽ
odor ſi ꝯtinuetꝛ facit dolorẽ capitis. mẽtha lactuca
nõ tñ ſola ſed cum boragine petroſelli. ⁊c. ¶ Ex eis
incõuenientes ſunt eruca apiũ caules. Brodio tamẽ
illoꝝ decoctoꝝ cũ carne pingui gallinacea aut arie
tina vti põt. Enula portulaca paſtinacha ſiue dau-
cus raphanus. Rape ⁊ eaꝝ cimmis vti põt decoctis
vt ſupra de caulibus. nabiones cucurbita ⁊ ſimilia
¶ De acruminibus. Euitet cepe. eſt eñ de eis q̄ fa-
ciũt dolorẽ capitis ⁊ excitat coitũ. Aui. Porrũ eſt ex
eis q̄ faciũt dolorẽ capitis ⁊ ſomnia mala. Aui. Al-
leum facit dolorẽ capitis ⁊ lꝫ coctũ minus cõſulo vt
dimittatꝛ etiã coctũ. ſcribo ꝓ nũc ad holem. Et qm̃ ci
baria compoſita ⁊ ſimplicia in pñia illa ꝯſueta mihi
ad plenũ nota nõ ſunt: hic de cõpoſitis ferculis nul
lam feci mẽtionẽ. Addoqꝫ ꝙ cũ ex ſimpliciũ notitia
ad eã q̄ cõpoſitoꝝ ꝑuenitꝛ facile ea ſub ſilẽtio ptrãſi
ui ſperãs ꝙ cũ ſimpliciũ vſualiũ notitiã habuit ⁊ cõ
poſitorũ bonitatem ⁊ malitiã cõprehẽdet. quare ⁊c.
Aromata q̇bus vti dꝫ in ſuis ferculis de quibus ſu
pra. ℞. coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ. ℥. i. cinamomi galan-
ge añ. ℥. ij. garioſiloꝝ. ʒ. iiij. piperis. ʒ. ij. zinzib. ʒ. i. co
ralloꝝ ru. ℥. i. pul. pul. ſubtilr ⁊c. ⁊ cũ modico modi
ci croci fiãt aromata de q̇bus ponat ſup fercula ſua
⁊ nõ in multa quãtitate q̇bus etiã vti poterit ſecu-
rius ⁊ abũdantius in hyeme vt tpe magni frigoris
¶ De fructibꝰ. Ex eis ꝯuenientes ſunt cappares de
cocti vehemẽter conditi cũ aceto paſſulato vt hic in
cañ. aceti paſſulati. Et cum aromatibus de quibus
ſupra ⁊ zuccaro optimo in modica tamẽ quãtitate.
¶ Acetũ paſſularũ. ℞. aceti nõ multũ vinoſi libr. ij.
paſſularũ. ℥. ij. bulliãt vſqꝫ ad conſumptionẽ tertie
partis aceti deinde coletꝛ ⁊ fortiter exprimantꝛ paſſu
le: deinde iterũ paſſule terantꝛ in mortario ⁊ fiat ea-
rum exꝑſſio ⁊ acetũ tali vſui reſeruetur. Amigdale
dulces a corticibus mũdate ꝑ infuſionẽ earũ in aq̄
feruẽti facta earũ aliquali ⁊ leui exꝑſſione ⁊ raro et
in modica tñ quãtitate. Pinee ꝑparate vt de amig-
dalis dictũ eſt. Citonia aſſata ⁊ cũ zuccaro in modi
ca tñ quãtitate. Ficus ſicce albe ſubtiliũ corticũ. Fi
ſtici ſeu piſtachij. Oliue ſalite in modica tñ quãtita
te. Poma pira dulcia ⁊ bñ matura decocta cũ zucca
ro. Perſica matura ante cibũ poſtqꝫ bibatꝛ modicũ
vini odoriferi. Granata muza ſeu medij ſaporis ra
ro ⁊ maxime poſt cibũ in modica quãtitate. Paſſu-
lã in oẽm modũ ante ⁊ poſt cibũ. Uñ ſciat nullũ fru
ctũ ⁊ quaſi audeo dicere nihil aliud ſtomacho ſuo
ita congruum ſicut ipſa ⁊ ſit parua magna de corin
tho ita ꝙ ea vtatꝛ quantũcũqꝫ põt. Uua bñ matu-
ra q̄ ſtetit ſuſpẽſa per dies duos ad minus in modi
ca quãtitate poſt cibũ. ¶ Ex fructibus. Nuces ſicce
maxime tpe frigido. Nuces recẽtes cũ modico ſalis
neſpila añ cibum ⁊ bñ matura ⁊ in modica quanti
tate. ¶ Ex fructibus euitandis. Auellane precipue
recentes domeſtice euitet aſſatas ⁊c. quia coitum
incitãt. Caſtanee citrũ maxime caro eius ficus recẽ
tes pruna fungi iubebe pepones caro arãcioꝝ po-
ma pira cruda ⁊ immatura dactylus. De melle.
¶ Euitet mel ⁊ ſapores in q̇bus ingrediꝛ ꝓ poſſe ſꝫ
fiãt ſapores dulces cũ vino cocto aut zuccaro opti-
mo eſtate ꝑcipue ⁊ puluere zuccari hyeme de quibꝰ
ſaporibus nullã aliam mentionem facio cũ ſint cõ-
poſiti ex his ſimplicibus. Et ſi aſſatum alijs paribꝰ
difficilius digeratur elixo conſulo tamen vt quãdo
qꝫ eo vtatꝛ preſertim ex carnibus facile digeſtibilibꝰ
vt ſunt pulline auium paruarũ ⁊ huiuſmodi. Elixo
autem frequentius vtatur habito reſpectu ad ven
tris ſtipticitatem quã hoc loco non paruifacio. No
ta tamen ꝙ cum peruenire cuperet ad aſſaturam
aliarum carniũ digeſtioni difficilium tũc eſt hoc mo
do ꝓcedendum vt prius elixentꝛ deinde ſuper verũ
fortiter ligentꝛ ⁊ valde velociter ducatur ad igne n
ſuauem q̇bus poſtmodũ ſecurius vti poterit dicta
⁊ dicenda obſeruentꝛ vſqꝫ quo ad ſuam perueniat ſa
nitatẽ ad quam his obſeruatis vt in bono Jeſu ſpe
ro cito perueniet: deīde ola illa ſuo modo tractabit
De potu. ¶ Ex eo nociuum eſt vinũ nigrũ groſſum.
Uinum turbidum quodcũqꝫ vinũ maluaticũ vinũ
omne vinoſum vinũ dulce quodcũqꝫ: vinũ aromati
cum etiã nocet vſqꝫ eius de eo tñ circa mediũ ciffuꝫ
⁊ ſpecialiter tpe magni frigoris bucella panis ante
mẽſam aſſumere põt poſt multa. Ceruiſiũ aqua fri
gida ſimul agreſta qua tñ in ſaporibus vti poterit
⁊ in modica quãtitate. Ex eo ꝯueniens eſt vinum al
bum mediocris vinoſitatis boni ſaporis ⁊ non pin-
guoſum non nouũ ſed duorũ mẽſium ad minꝰ aut
quatuordecim ad plus nõ ꝯquaſſatũ ſine motũ de
nouo ſed quietũ. xxx. dierum qđ non ſteterit in vaſe
priuato vini longis horis ſed ſit recẽter hauſtuꝫ qđ
tunc nõ ſit paucũ in vaſe magno. Uinum ga arium
ſeu goretum mediocris vinoſitatis eſt enim color ſi
cut lapidis dicti granata aut rubinus cũ conditio-
nibus dictis ſupra immediate. De vinis loci nõ ſim
formatus hinc dimitto diſcretioni ſue ⁊ peritorum
aſtantiũ tñ ſi cõtingat ꝓpter ventoſitatem magnã
vini ipſum lymphare oportere cũ limphetꝛ cũ aqua
ſimplici decocta aut ſic ſe ſola in quantitate ad libi
tum aut etiã modicũ maſticis. ſunt enim hec ſtoma
chum mirabiliter vigorãtia. Et ſi in narratione ſex
rerum nõ naturalium ꝓlixius fuerim mi hẽrice nõ
hoc iudices niſi artificio fore cõfectũ cum ex eorum
obſeruãtia ꝑcipue maxima tue reſtituende ſanita-
tis pars exiſtat. Nam nõ ſemp vnaqueqꝫ diſpoſitio
mala ſuo contrario medicatꝛ: ſed nõ raro ex regimi-
nis bonitate ſex rerum nõ naturaliũ remoueri. Ro-
gabat me inſtantiſſime vt in his pro poſſe ſatiſface
rem qđ. non niſi prolixitate ea d .. potuiſſe facere

intelligebã. Malo eñi in lõgitudine q̃ in breuitate deꝑhẽdi. ¶ Expeditis quo ad ꝑmũ ſcõꝫ aggredior regimẽ. ſ. medicinale qḋ cũ ↄ̃tuti nõ ita familiare exiſtat nõ tanq̃ placidũ nõ dico guſtui tñ: ſꝫ ⁊ auditui nõ gratũ breuib⁹ ⁊ efficacib⁹ remedijs ſtringaꝫ q̃bus ad plurimũ auxiliãte Jeſu tibi ſatiſfaciã. Et tria añ actualẽ medicationẽ dꝫ medicus cognoſcere. dꝫ caſum vꝫ in terminis ſm canones curatiuos ſm inſtrã q̃ ſunt medicine ſimplices vel cõpoſite quibus canones illi cõplent̃ iã in ꝑncipio ꝑmũ vt exiſtimo ſatis apte declaratũ fuit. Uñ ad duo ſequẽtia me ordino. ¶ Canones curatiui in cura illa attẽdẽdi. Primus ordinatio diete in ſex rebus nõ naturalibus. Scõm ↄ̃o minoratiua cõis. Terti⁹ digõ materie ꝑprie. Quartus euõ ipſius. Quint⁹ ↄ̃fortatio digeſtiue ſtomachi. Sextus ↄ̃fortatio ſplenis ⁊ mirach. Septim⁹ diuerſio materie de ſupiorib⁹. Octauus ꝓhibitio ne vapores caput aſcẽdãt. Nonus cõfortatio capitis ne recipiat. Decimus remiſſio capitis renũ. Unde imo ingeminatio remotiõis dolorũ cũ aderit. Duodecimo correctio accñtiũ ſuoꝝ que ſunt primũ tremor cordis. ſcõm appetitus intẽſus ad cibũ. tertiũ appetitus intẽſus ad coitũ. quartũ dolor ſtomachi. quintũ conſtipatio ventris.

¶ De ſomno et vigilia.

Melius eſt abſolute declinare ad multitudinẽ ſomni q̃ ad eius paucitatẽ: ſꝫ in his ſit ille bonus moderator: ſi tñ ſupuenirent vigilie ſupflue oĩno ſtudeat ad ſomnũ recuperãdũ diurnus tñ peſſimus a quo omnino caueat.

¶ De motu et quiete.

Sit eius exercitiũ tẽperatũ ⁊c. ſm negotia ſua añ prãdiũ et poſt ipm ꝑ horas ſex ⁊ nõ añ longũ breue ⁊c. vt videbit̃. ¶ De inanitiõe ⁊ repletiõe audiat̃ Auic. ꝑ^a tertij. cap̃. de regimie vñ ſode. poſt hoc ſcias ꝙ ex reb⁹ in remotione ſode ſiue dolore capitis iuuãt: b⁹ eſt paucitas cõeſtiõis ⁊ pot⁹ ꝓpe vini. ⁊ qm̃ dolor ille ꝑ cõitatẽ eſt a ſtõacho vt ſupra audiat Auic. 13ª tertij. caplo de reb⁹ in quoꝝ vſu nocet̃ ſtõachus. Ex reb⁹ magis inimicis ſtõacho eſt repletio q: ab ea tanq̃ a ꝑncipali inimico cauẽdũ. De inanitiõe dico ꝙ cũ coit⁹ ſub ea ↄ̃ꝓhĩdat̃ ab eo abſtineat. Auic. loco allegato. ⁊ coitus eſt ex reb⁹ magis nociuis ſtõacho ⁊ dimiſſio ei⁹ eſt ex reb⁹ magis ↄ̃ferẽtib⁹ ei. Uẽtris bñficiũ olo ſingula die habeat arte vel nã cũ vt dcm̃ eſt vapores a fecib⁹ eleuati ſũt prialis cã doloꝝ. Ars aũt in hoc ꝓuidit ꝑ cliſtere ꝑ ſuppoſitoriũ ⁊ ꝑ id qḋ ꝑ os ingredit̃ vt ſunt potiones vẽtris lenitiue aut ſolutiue de q̃bus in fine faciã receptas ad hoc ſpãles q̃b⁹ ſatiſfaciã vltimo accidenti in ordine ſuperius ſcripto.

¶ De accidentibus anime.

Gaudeat ꝑ poſſe ⁊ letet̃ qm̃ facile ex hac egritudine diuina clemẽtia curabit̃ ꝑcipue cũ ſit in q̃litate actiua. Talis nãq̃ diſpõ faciliime curat̃. Auic. de curationib⁹ capitis doloꝝ cũ modis vlib⁹ ſitq̃ vt freq̃nti⁹ in ſocietate ⁊ minus q̃ põt ſolus ꝑmaneat. Primus canon ſatis ad plenũ a ꝑtus dimittit̃. Scõs canon cõplet̃ cũ exhibitione reꝝ leniũ vt vẽtris leniẽtiuꝫ vꝫ leniũ: qm̃ ſolo

huius non dꝫ eſſe laborioſa vt pꝫ intelligẽti. ℞. caſſie. ℥. j. ß. dyaſene. ʒ. ij. aquaꝝ abſinthij ptes. ij. ſcolopẽdrie partẽ. j. Extrahat̃ caſſia cũ harũ aquaꝝ ſufficiẽti q̃titate: deinde caſſia ⁊ dyaſene ſil' miſceant̃ cũ dictis aq̃s ſicvt totũ fiat ↄ̃ueniẽter potabile. Hãc medicinã calidã ⁊ nõ tepidã accipiat in mane ꝑ horã añ diẽ poſt cui⁹ aſſumptionẽ ſtet in lecto ꝑ horaꝫ tñ ⁊ iteꝝ ſi põt dormiat deinde ſurgat ⁊ parũꝑ ambulet ꝑ camerã clauſam clauſis feneſtris ⁊ ſtet ieiunus ad minus q̃nq̃ horis vel circa poſt eius aſſumptionẽ: deinde prãdeat ⁊ ea die camerã nõ egrediat̃ nõ accipiat lauatiuũ ſequẽti ↄ̃o die incipiat accipe digeſtiuũ qḋ ſequit̃. Terti⁹ canõ cõplex ꝑ digeſtiua ⁊ ꝑmo facilia. ¶ Digeſtiuũ leue. ℞. ſyr. de abſinthio de epithimo añ. ℥. ß. mellis ro. colati. ℥. ij. aquaꝝ endiuie ſcolopẽdrie capil. ve. añ. ℥. ij. miſce ⁊ iulepiza. Cũ ordinatũ ſit hoc iulep ꝓ duab⁹ vicib⁹ vt ↄ̃gruẽtius iulepizatio fieri poſſit hinc medietatẽ accipiat ꝓ vice vt ſit calĩn in mane in aurora poſt eius aſſũptionẽ dormiat ad libitum continueiq̃ eius aſſumptionẽ ꝑ octo dies poſt eius cõplementũ recipiat pillulas que ſequunt̃ poſt deſcriptionem digeſtiui efficacioris. ¶ Digeſtiuũ efficacius priore. ℞. ſy. de abſinthio. ℥. j. de epithimo ℥. ß. oximellis ſq̃litici. ℥. j. ß. aquaꝝ ſaluie. ℥. ij. boraginis ℥. j. ß. endiuie. ℥. iij. miſce ⁊ iulepiza. Iſtḋ digeſtiuũ accipe incipiat ꝑ dies q̃tuor vel quinq̃ ad libitũ poſt aſſumptionẽ pillularũ que ſequunt̃ ⁊ ipm aſſumat cũ mõ ⁊ cũ ordine vt ſupra de priori poſt cuius aſſumptionẽ accipiat farmacũ qḋ ſequit̃ deſcriptionẽ pillaꝝ ⁊c. In tẽpore aũt medio quo vacabit ab aſſumptione digeſtiui ⁊ ſolutiui accipiat de ↄ̃fectione inferius in q̃nto cañ. ordinata. ¶ Euatiuũ ſiue minoratiuum ⁊ facile. ℞. aloes ſuccotrini. ʒ. iij. mirobalanoꝝ nigroꝝ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. ß. roſaꝝ. ℈. ij. croci. ℈. ij. Et cũ ſy. de abſin. fiant pille. Iſtarũ pillularũ accipiat. v. pro vice vſq̃ ad. vij. dies ad libitũ mane in aurora vel circa. poſt quarũ aſſumptionẽ dormiat per horã vnã vſq̃ ad ij. ſtet ieiunus quatuor horis non egeat lauatiuo. Et ſi non eduxerint in ſpatio ſignato prandeat: qm̃ fortaſſe poſt prandiũ amplius operabunt̃. ¶ Euacuatiuum efficacius priori ⁊ eſt vt eradicatiuũ. ℞. iere ſimplicis deſcriptio. Gal̃. ʒ. ij. ß. dyaſene. ʒ. j. ß. ſyru. de epithimo. ℥. j. ß. aquarũ abſ. ℥. j. ß. endiuie capillorum vene. añ. ℥. ß. miſce. Iſtud ſolutiuum aſſumat calidum ⁊ non tepidum poſt aſſumptionem ſecundi digeſtiui vt ſupra in mane per horam añ diẽ deinde poſt eius aſſumptionem dormiat et ſi poteſt per vnam horam cum media vel circa vel ſaltẽ ſtet in lecto deinde ſurgat et ſtet in camera clauſis feneſtris et ſtet ieiunus horis quatuor vel circa poſt ei⁹ aſſumptionem et accipiat deinde lauatiuum ex brodio pulli macri abſq̃ zuccaro vel ex aqua ordei excorticati abſq̃ zuccaro et ea die domum non egrediatur. ¶ Solutiuum aliud valens ad idem. Recipe dyaſene. ℥. ij. ß. agarici. ʒ. ij. ſyrupi de epithimo. ℥. ſemis. aquarum ſaluie boraginis ſcolopendrie. ana. ℥. j. ¶ Agaricus non piſtatus neq̃ tritus multum ponatur cuꝫ petia in infuſione oximellis ſq̃llitici et aquarum iam poſitarũ ana quantũ ſufficit

ꝑ ei⁹ infuſione in q̃ dimittat ꝑ noctē deinde fiat for-
tis expſſio ⁊ i illa expſſione ponant̃ dyaſene ⁊ ſyr. de
epithimo ⁊ oia ſil'r miſceant̃ addēdo de ꝓdictis aq̄s
vt expediēs fuerit de hoc totū fiat ꝯdecēter potabi-
le. Si aūt ſolutiuū predictū fuerit ei difficile ꝑpter
eius amaritudinem ita φ ipſum abominet̃ loco il-
lius accipiat aliud cū modis ⁊ ordinibus vt ſupra.
ꝯſulo tñ vt oino ipm̄ accipiat. Nā ipm̄ ꝓ efficaciori
habeo. Et ſic cōplet̃ quart⁹ canō. ¶ Quintus canō
cōplet̃ vnctio ſtomachi ⁊ aliqualr̃ ſplenis ꝯfortati-
ua. ℞. oleoꝝ abſinthij. ℥. ij. ß. maſticis. ℥. ß. ſpice. ℥.
j. pulueris abſinthij. ℈. ij. mēthe. ℈. j. gariof. ℈. ß.
calami aromatici. ℈. j. macis. ℈. j. gallie muſ. ℈. ß.
coralloꝝ ru. ʒ. ß. coriādroꝝ preparatoꝝ. ℥. j. lauda-
ni optimi. ℈. j. Et cum modico cere ⁊ vnguenti fiat
vnguētū molle. hac vnctione inungat ſtomachum
eius ⁊ ſplē bis in die ante aſſumptionē cibi ⁊ conti-
nue. ſ. cal'a. deide ſuperponat̃ pān⁹ lineus duplica-
tus ⁊c. ⁊ hoc factis purgationibus ꝓdictis. ¶ Cōfe-
ctio ſtomachi ⁊ aliqualr̃ mirach ⁊ ſplenis ꝯfortati-
ua. ℞. ſpēr ū eluarij de gēmis. ʒ. ij. ß. dyarodon ab-
ba. ʒ. j. ß. pulueris ſcolopēdrie. ʒ. ß. pineaꝝ mūdata-
rum fiſticorū mundatorū añ. ʒ. xv. zuccari albiſſimi
triuni coctarum. ℥. xiij. pinee ⁊ fiſtici mundētur in
aqua feruenti. demū exprimant̃ leuiter ⁊ cū aqua
ſcolopē. ſufficienti quantitate fiat cōfectio in mor-
ſellis rotulis triū. ʒ. De hac ꝯfectione vtat̃ ſicut cū
primū cōpleuerit primā purgationē ex pill'. ⁊c. i tpe
medio quo ſtabit anteꝗ̃ ad ſcdam deueniat purga-
tionē de ea accipiat ſingulo die vnū morſellū ſiue
vnā rotulā ante prandiū per quatuor horas ⁊ vnū
aliud ſiue aliam ante cenā per vnā horā ſil'r cū cō-
pleuerit ſecundā purgationē de ea immediate vtat̃
vt dictū eſt. deinde ipſa vero confectione ſemper ad
libitum vti poterit factis purgationib⁹. ¶ Pillule
non ſolutiue ſed ſtomachi mirach ⁊ ſplenis confor-
tatiue. ℞. trociſ. de eupato. ʒ. j. ß. de abſinthio. ʒ. j. de
gallia muſcata. ʒ. ß. ſyrupi de abſinthio. q. ſ. pro cō-
ficiendis pill'. ⁊ fiant pillule. ix. ꝑ. ʒ. poſtꝗ̃ aūt com-
pleuerit aſſumptionē digeſtiuorum ⁊ ſolutiuorum
acceperitꝗ̃ de cōfectione aliquib⁹ diebus tunc in-
terponat tps̄ aliq̄le vt exēpli grā. viij. dieꝝ ⁊ tūc illo
iteꝝ accipiat oi mane pill'as. v. ex his poſt quarum
aſſumptionē dormiat ad libitū ⁊ ſtet ieiun⁹ ad mi-
nus tribus horis. ¶ Dyacitonitē cū ſpēb⁹ eſt ⁊c̄. ex
his q̄ ſtomachū ſuū ꝯfortat ⁊ in his cōplet̃ ⁊c. Sext⁹
canon. ¶ Septimus canō cōplet̃ ex his. Diuertitur
aūt mā a ſuperiorib⁹ cū poſitione vētoſe magne po-
ſitione pedis in aq̄ cal'a fricatione tibiaꝝ. ligatione
doloroſa ipſaꝝ: deinde ſi pur aliq̄d aſcēderit poſi-
tione vētoſaꝝ in ſpatulis ⁊ fricatione eaꝝ doloroſa
Uomitu eñ iuuabit̃ quē maxime cōmēdat Auicē.
prima tertij de regimine vti ſode. ꝓcipue ꝑ cōitatē a
ſtomacho qualis eſt hic dolor. Qui dꝫ fieri etiā tpe
actualis doloris cū vomitiuo leui hic inferius decla-
rādo ſeu deſcribēdo. Sꝫ aduertēdū φ tali vti nō dꝫ
precipue ſi eſt ſtricti pectoris aut ſi cum difficultate
ipſum facit. Item qꝛ vt exiſtimo maxima pars cure
eius erit lenificatio vētris eius ꝯtinua vereor ne di-
uertēdo illa impediat. Si aūt leuiter ipſum cū vo-
mitiuo faciet ⁊ de fractura vene nō ambigat̃ aliq̃ñ
vt faciat ꝯſulo. ponat̃ vētoſa magna ſuꝑ vmbilicū
ſtatim cū ceperit ſentire dolorē aut motū eius ⁊c. et
dimittat̃ ꝑ ſpatiū vni⁹ hore vel minus vt diſcretio-
ni ſue videbitur. Et ſi ſufficiet vētoſa nō trāſeat ad
aliud medicamē. ſi vero nō tūc ponat pedes ei⁹ in
aqua cal'a ⁊ ita cal'a ſicut ſufferre poterit: in aqua
bullierint ordeū viole roſe papauer albū ⁊ maxime
factis purgationibus ⁊ illos in illa teneat vt vide-
bit̃ ei expedire ⁊ ſi ſuffecerint hec duo ab alijs quie-
ſcat ſi ꝟo nō tunc tranſeat ad aliā. vꝫ ad fricatio-
nes factas in aqua cal'a ⁊ ad ligaturas doloroſas
⁊ fricationes doloroſas. penultimo ad vētoſas. ⁊ vl-
timo ad vomitū attētis q̃ dicta ſunt. ¶ Uomitiuum
facile. ℞. oximellis ſimplicis. ℥. ij. aq̄ tepide. ℥. x. mi-
ſce ⁊ bibat feſtine deglutiēdo. Cū aūt ſteterit ꝑ q̇n-
tū hore ſi nō ſuꝑueniet ei nauſea tunc imponat di-
gitū vel pēnā oio inunctā in gutture ei⁹ faciet tūc
vomitū. Qđ ſi ꝯtingat tūc cibū totū emittere: tūc ꝑ
horas duas poſt vel circa poterit de nouo cibū reci-
pere. ¶ Uomitiuū efficaci⁹ priori. ℞. raphanū vnū
ellebori albi fruſta numero. viij. ponant̃ illa fruſta
in dicto raphano ⁊ ꝑmittant̃ ſtare ꝑ noctē in eo pñt
et plura recipi ꝺm quātitatē maiorē raphani dein-
de mane abijciant̃ fruſta. raphanus ipſe in partes
ſatis minutas incidat̃ ad bulliendū in aqua ſatis
conuenientis q̄titatis et facta ebullitione ſi vis effi-
cacius fac expreſſione raphani. De hac aqua tepi-
da accipiant̃. ℥. viij. in q̇b⁹ ponat̃ ſy. acetoſi ſimpli-
cis. ℥. ij. ⁊ bibat̃ ⁊c. vt in ꝓcedēti cap. ¶ Octauus ca-
nō cōplet̃ ex his. Prohibētia ne vapores caput aſcē-
dāt coriandrū ꝯfectū. fructus frigidi ſtiptici. aqua
frida. lac acetoſum de quo extractū eſt butyꝝ. dya-
citonitē cū ſpēbus. caſeus antiquus duoꝝ annorū
vel circa. coriādrū preparet̃ ⁊ vnicā coopturā zuc-
cari habeat de quo accipiat ante aſſumptionē cibi
vnū coclear: ⁊ ſil'r poſt aſſumptionē cibi integre ⁊ vl-
tra nō bibat citoniūs aſſatis precipue qꝛ vētris leni-
ficatio ſemꝑ q̄ri dꝫ vtat̃ poſt aſſumptionē cibi ⁊ vl-
tra nō bibat. ¶ Sil'r neſpilis poſt cibū tñ aqua fri-
gida ⁊ maxime cū infeſtat̃ dolore et ſil'r lacte aceto-
ſo ſꝫ ſunt cure mēdoſe q̄uis ab auctorib⁹ laudetur
ꝓhibētib⁹ digonē. Dyacitonitē cū ſpēb⁹ poſt aſſum-
ptionē et ſupra nihil bibat. De caſeo accipiat duos
vel tres bolos nihil vltra accipiendo poſt cōplemen-
tū ſue cibationis vt ex eo in ore ſtomachi fiat ſicut
tela: tñ ⁊ ſi videat̃ nocere ex parte ḡnationis humo-
rum flatici et melici qꝛ tñ ⁊ modicū erit eius nutri-
mentū cuius defectū potus bñ corrigit ⁊ inde iuua-
mentū maius ſequat̃. Cōſulo vt illo ſic vtatur quē
non loco cibi ſed magis loco antidoti concedatur.
¶ Nonus cōplet̃ ex his. Cōfortantia caput ne reci-
piat ⁊c. Embroce ſacculi odorabilia ſuffumigia. Et
quia embroce forent valde ei moleſte hinc tñ de eis
vel ſimilibus rebus ex quibus fiet ſaccul⁹ poterūt ⁊
ille fieri cum aqua addendo modicū aceti ad pene-
trandum. ¶ Sacculus capitis confortatiuus. ℞.
roſaꝝ. M. ij. camomille. M. ß. ſticados. M. ß. cubeba-
rum quartā. M. nucis cypreſſi. M. ß. calami aroma-
tici. M. ß. ſandarace. ℥. ß. gallie muſ. ʒ. ij. Cōtūdēda

cõtundanť et oĩa ſimul miſceantur ⁊ ex his fiat ſac
cus capitalis et ſit factus ad modum birreti reli-
gioſoꝝ. Iſtũ ſacculũ ponat ſup caput ſuũ poſtq̃ fa
cte ſunt purgationes ⁊ ipſm portet die ac nocte ſub
ſuo caputio aut birreto. ſit aũt groſſior tpe frigido
caľo aũt lenior. ❡ Odorabile. ℞. nigelle torrefacte
ʒ. i. nucis cypreſſi. ʒ. ß. calami aromatici. ʒ. ß. ſand ar
race. ʒ. i. ſtoracis. ʒ. i. ß. ligni aloes. ʒ. ß. laudani. ʒ. iij.
roſ. ru. ℈. i. ß. Cõtundanť ↄtũdẽda ⁊ his fiat po-
mũ. Hoc aũt pomũ portet in manu qđ debeat mo-
derate odorare hoc ẽ nõ freq̃nter. Uñ Meſue de ap
propriatis de ſoda frigida in fine inquit Hipocras
aromata capitis grauedinẽ faciunt. Et ego q̃dẽ di-
co q̄ nõ elõgať qñ hoc ſit in frequẽti vſu eoꝝ. ↄuer-
tũt enim vapores ad caput imo replẽt illud vapori
bus. Moderatus ꝟo vſus ipſoꝝ cerebrũ ↄfortat et
calefacit. ſ; nõ fiat adeo frequẽs vt perducat ad il-
lud. Et q̃dã canõ eſt nõ debere ↄferre apud repletio
nẽ ⁊ hoc eſt qđ Hippo. voluit. nã poſt mũdificationẽ
confortat ⁊ calefacit reſiduũ ſode remouet. ❡ Suf-
fumigiũ. ℞. ſandarace corticis thuris añ. ad libitũ
ponanť ſup carbones ignitos ⁊ cũ capite cooperto
fumũ ex eis recipiet ſp itelligiť quo ad hec remedia
localia q̄ facte ſint purgationes prius cõuenientes.
❡ Decimus cõpleť ex his. Remiſſiuũ caliditatis renũ
lene. ℞. aceti partẽ. i. olei roſa. partes. iiij. ↄquaſſen
tur bñ adinuicẽ ⁊ cũ modico cere fiat vnguẽtũ. Hac
vnctione inungat ſibi renes ſero ⁊ mane cu; ſurgit
factis euonibus vt ſupra ⁊ ſit actu aliqualr caľa vt
melius penetret deinde ſupponat pãnũ lineum ⁊c.
❡ Aliud ad idẽ efficacius. ℞. oleoꝝ ſpice violati ro
ſati añ. ſandaloꝝ ru. boli armeni ⁊ cũ modico cere ⁊
aceti fiat vnguentum. Si aũt medicamen fortius
fuerit expediẽs vtať hoc añſcripto vt de priori dictũ
eſt. ❡ Undecimus canõ cõpleť ex his. Ingeniabiť in
remotione doloꝝ tũ capitis tũ ventris cum aderit
ſternutatione fricationibus doloroſis. Poſitione vẽ
toſaꝝ. Ligationibus doloroſis. poſitione pedũ aut
manuũ in aqua caľa impoſitione ſuppoſitoriorum
acutoꝝ potu aque fride vt cañ. 8°. Fiat ſternutato
riũ ex puluere ellebori albi aut cõditi aut piperis ni
gri trahendo p nares ad q̃titatẽ vnius ciceris vel
plus ſi expediens erit. Quod totũ d; intelligi maxi
me regulariter fieri debere factis purgationib⁹ qui
bus op; ipſum ſpe vti ⁊ ſeipſum mũdu; tenere. q̄ ſi
ↄferrẽt ſternutationes ille facte ſicut aliqñ conferre
ↄſueuerũt bñ. Si ꝟo nõ tũc faciat ſibi fieri fricatões
fortes ſpatularu;. deinde apponat ſibi vẽtoſas ſic-
cas. Qđ ſi ex his inueniat iuuamẽtũ ad alia nõ trãſ
eat. ſi ꝟo nõ tũc faciat ſibi fieri ligationes fortes et
doloroſas ad extremitatẽ muſculoꝝ brachij iuxta
ſpatulas. Quod ſi nõ ſufficiẽt oĩa hec ponat pedes
aut manus vel pedes ⁊ man⁹ ſimul ad libitũ in aq̃
valde caľa in qua eos teneat bono ſiue longo tpe.
❡ Suppoſitoriũ forte. ℞. ſpẽrũ de :era. ʒ. i. colloq̃nti
de. ʒ. ß. ſalis gẽme. ℈. ij. mellis. ℥. i. fiãt ex his ſuppo
ſitoria ↄueniẽtia. Ultimo ꝟo imponat ſibi ſuppoſi-
toriũ forte factũ vt hic ante quo etiã põt vti pro le-
nitione vẽtris ſui ſiue p eius mũdificatione a fecib⁹
⁊c. de quo ⁊ ſimili infra in ſequẽti canone. Nota tñ
q̄ dictũ eſt de ligationib⁹ q̄ ille dñt reiterari ita q̄
non debẽt ſtare ligata niſi per ſpatiũ vigeſime par-
tis hore d; enim remoueri parũper deinde quieſce-
re ⁊ poſtea reiterari. ❡ Remotiuũ doloꝝ vẽtris cum
aderit. ℞. mẽthe abſinthij aneti. añ. ℈. i. cimi vſti.
℈. i. ß. granorum lauri. ℈. i. ariſtologie. ℈. ß. milei
℈. iiij. ↄtũdẽda ↄtundenť. ⁊ fiat ſaccul⁹ ita lõg⁹ vt
poſſit capere ſtomachũ ⁊ vmbilicũ ⁊ infra p duos di
gitos latos: lat⁹ ꝟo vt poſſit occupare ſtomachu; ⁊
partẽ ſiniſtrã vẽtris. Iſtũ ſacculũ tpe doloris vẽtris
caľm ſup vẽtrẽ ponat ⁊ reiteret ad libitũ. Inũgat q̄
p tũc vẽtrẽ ⁊ ſtomachũ cũ vnctione ſuppoſita i q̃n
to cañ. ❡ Potus in quo ẽt iuuamẽtũ inueniet. ℞. vi-
ni aromatici. ℥. v. galãge. ʒ. ß. cinamomi. ℈. i. miſce.
Hũc potũ caľm accipiat infeſtãte dolore. ❡ Duode-
cimus canõ cõpleť ex his. Correctio primi accñtis ⁊
tertij ⁊ quarti ſatis apta eſt. ⁊ ↄſequeť ex remedijs
iã ordinatis ad hoc ⁊ ipſis iã cõpletis. Scdi autẽ ⁊
q̃nti remedia valẽtia nunc ponenť. ppter igiť ſecũ-
dum accñs expedit vt ipſe nõ vtať regimine ita ſub
tili vt ſunt carnes pulline et huiuſmodi: ſed vtatur
regimine groſſiori. i. regimine multo in q̃tto ⁊ pau-
co in quali dicẽte Aui. 4ª primi. cap. primo. Nobis
q̃ hic q̄ neceſſariu; eſt qualitatẽ minuere ⁊ in q̃titate
augmẽtũ facere ⁊ hoc q̃dẽ cui augmẽtũ fuerit ſupe
rius ⁊ in venis crudi fuerint humores. ſed qr timeť
digeſtiue ideo op; in re iſta prudẽter ſatis pcedere
vt. ſ. cibaria eius ſint in modica q̃titate ex his que
dicta ſunt ſupra. Et ſunt ex cibarijs declinantibus
magis ad groſſum q̃ ad ſubtile: vt carnes vituline
mã;ine iuuenes que ſteterunt ad minus per duos
dies mortue et precipue durante frigore: deinde fa-
cta remiſſione appetitus poterit vti alijs rebus ⁊ ſi
milibus ad libitũ. Item vtať brodijs pinguibus añ
aſſumptionẽ cibi ⁊ ſimiliter carnibus pinguib⁹ ⁊ cũ
bibit brodium ipſum paulatim deglutiat ⁊ interpo
nat tp̃s inter glutionẽ vnam ⁊ aliã. Hoc regimẽ ſer-
uare poterit quaſi oĩ die ⁊ ipſum frequẽtare ⁊ ſibi
non nocebit ſ; magis iuuabit. Itẽ habeat ⁊ teneat
in ore eius rẽ pinguẽ ⁊ maſticatã deglutioni ppin-
quam. deinde habeat aſſum vini odoriferi albi ⁊ ſic
actu calidum ⁊ bibat de eo paulatim deglutiendo
ſimul modicũ de illa re pingui ⁊ ita paulatine pce
dat donec totũ fuerit deglutitum. Si ꝟo res pigues
fuerint pinguedo ipſa caľa conuenientius erit hoc
autẽ remedio vtať bis in hebdomada tñ accipien-
do ipſum mane ante aſſumptionẽ alterius cibi per
ſpatiũ duaꝝ horaꝝ. ❡ Succurriť autẽ quinto ⁊ vl-
timo cum his ſuppoſitorijs lenibus et fortibus.
❡ Suopoſitorium leue. ℞. mellis. ℥. i. ſalis cõis. ʒ. ſ.
fiant ſuppoſitoria. Iſtis ſuppoſitorijs vti põt cũ vo
luerit ad libitum ⁊ ſine nocumento. Quod ſi forti⁹
habere cupiat accipiet de his que poſita ſunt ſupra
in quinto cañ. 7. ❡ Aliud ⁊ ſatis facile ⁊ vſuale. ℞.
radicis bitis quantitatẽ conuenientẽ ad hoc dein
de inungatur oleo cõi ⁊ pulueri;etur ſale contrito.
❡ Sorbitio lenitiua ventris. ℞. brodij galline vel
caponis pinguis vel alterius carnis ex dictis ſ; me
li⁹ ex primis. ℥. xij. medulle cartami groſſo mõ fra
cte. ʒ. ij. cordumeni. ʒ. ß. ʒinʒib. ʒ. ß. penidiarum ℥. ß

Medulla cardamina cordumeni zinzi. in dicto brodio bulliant vſqȝ ad cõſumptionem tertie ptis: deinde in fine diſſoluanꝝ penidie ꝛ totũ miſceaꝝ. Iſto lenitiuo ſiue vẽtris ſolutiuo vti dȝ mane ipſo exiſtente calido ſup cuius aſſumptionez dormiat ꝛ ſtet ieiunus horis trib⁹ ad plus ꝛ duab⁹ ad min⁹ deinde prandeat. ⁋ Lenitiuũ aliud ſiue ventris eductiuũ ℞. certami excorticati. ʒ. iij. ſebeſten. ℥. ß. tamarindorũ. ʒ. ij. ſalis cõis. ʒ. ij. ß. oximellis. ℥. j. brodij piguis vt ſupra. ℥. viij. caleſiat brodiũ hoc cũ dictis rebus deinde ſic calidũ accipiat cũ dictis ordinibus vt ſupra in precedenti canone imediate. Temporib⁹ ꝟo alijs qb⁹ carnes non comedanꝝ põt brodio cauliũ leuiter coctoꝝ nõ lotoꝝ loto brodio carniũ vti addito oleo calido cõi. Oia teranꝝ ꝛ diſſoluanꝝ cũ dicto brodio. deinde oia ſimul miſceantur lenitiuo poſito ſupra in principio ſcði cañ. interdũ vti poterit ꝛ cõueniẽter de. x. in. xv. in. x. vel. xv. dieb⁹ ad libitũ. Pillule ad idem. ⁋ Pillꝛe alefangie ſi de eis accipiãt añ aſſumptionẽ cibi ad libitum mane vel ſero nu. v. Et maxime eas comedẽdo ꝛ ſimiles qm̃ nõ euacuãt a mẽbris remotis trahẽdo mãs nouas ad ſtomachũ nã in hoc caſu ſolũ mãeꝝ q̃ ſunt in vijs ductuũ q̃ritur euacuatio. Et illa fuit ſnia Aui. 13ª tertij. de debilitate ſtomachi ꝛ de curationib⁹ cũ modis vlibus ⁋ Pillꝛe in quoꝝ vſu maximũ iuuamentũ inueniet. Utaꝝ pillꝛis deſcriptis ſuperi⁹ in 3° cañ. de eis ꝟo accipiat a trib⁹ vſqȝ ad q̃nqȝ mane cũ ſurgit vꝉ ſero añ cenã: poſt quaꝝ aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ duab⁹ horis ad minus. ſi põt ſepe vtaꝝ iera ſimplici Gal. cuȝ brodio pingui carniũ de qb⁹ ſupra. doſis eius ſit. ʒ. ij. ß. ꝛ ſi. ʒ. ij. ß. nõ ſufficerẽt vadat vſqȝ ad. iij. ꝛ vltio vſqȝ ad quatuor. ℞. kebulũ ꝯditum vnum. hoc kebulo ſic vtatur vt oi hebdomada ipm̃ accipiat mane poſt aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis trib⁹ ad minus ita ꝙ mõ kebulo modo pillꝛis mõ alio lenitiuo mõ cliſteri modo ſuppoſitorijs vtatur ad libitum. ⁋ Cliſtere lenitiuũ ꝛ aliqualꝛ vẽtoſitatis carminatiuũ. ℞. malue vio. añ. M. j. maluaui. ſiue altee radicis. M. j. cartami. M. j. cimini. M. ß. caſſe ierepigre zucca. rub. añ. ℥. ß. ſalis cõis. ʒ. iij. olei violati lilioꝝ alboꝝ. añ. ℥. j. ß. bulliant herbe radices ꝛ ſemina in aqua ſufficientis q̃titatis ꝛ bulliant vſqȝ ad ꝯſumptionem tertie partis. deinde illaꝝ fiat fortis expreſſio de qua coctione accipiat lib. j. ꝛ in illa ponantur reliqua ꝛ iterũ igni ponanꝝ oia ꝛ miſceanꝝ ꝛ leuiter bulliant deinde remoueanꝝ ꝛ fiat inde cliſtere: q̃ cliſteri vti poterit ad libitũ alternatis dieb⁹ qb⁹ ei videbiꝝ expedire. qð ſi leui illo voluerit poterit illo frequenter vti ex ſolo brodio carniũ oleo cõi ꝛ ſale. q̃titate ꝯuenienti. Item decoctione cauliũ oleo cõi ſale poterit cliſtere fieri. nec mireꝝ ſi in hoc vltimo acceſſi tantum ſteti qm̃ vt exiſtimo maior pars cure ei⁹ exiſtit ꝛ ꝓ hoc ẽt multũ me rogauit. dȝ ergo oino ſic ſe diſponere vt leui vẽter eius fiat lubricus ꝛ oi die beneficiũ habeat. De flobothomia nullam mentionem feci ꝓpter temporis conſtitutionem ſed credo ꝙ ei ſit maxie neceſſaria et omnino neceſſaria. Flobothometur itaqȝ in principio marcij ex vena maſera ſiue communi dicta ꝛ extrahanꝝ. ℥. viij. ſanguinis. deinde circa. 20 diem eiuſdem menſis extrahãtur. ℥. vi. ex baſilica ſiniſtra deinde incipiat facere purgationes ordinatas ordine qui ſcriptus eſt ꝛ reliqua omnia obſeruet vt ſupra. ⁋ Silꝛ in principio autũni ſic ſe diſponat vt in principio veris ſic dictuȝ eſt ꝛ in omnibus omnia ſeruet ꝛ ſic Ieſu miſericordia ſuam adipiſcetur ſanitatem quaȝ ſibi concedere dignetur. Ad laudem eius.

Contra cronicum dolorez capitis ꝑ eſſentiam ꝛ colligantiã ex vaporibus a ſtõ ꝛ a matrice aſcendentib⁹ cum aliquali matricis ſuffocatione. ⁋ Cliſtere. ℞. olei lilioꝝ al. lib. j. vitel. oui. j. pul. zuccari. ℥. ß. ſalis cõis. ʒ. ij. miſce ꝛ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere aſſumat per diem ante infraſcriptum ſolutiuum ꝛ ipſo vtaꝝ ſemel ad minus in hebdomada. ⁋ Minoratiuũ. ℞. pillꝛaꝝ alefanginarũ. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gemme zinziberis añ. gra. j. reformenꝝ cũ ſyr. de ſticados pilꝛ. vij. Iſtud minoratiuum aſſumat cũ forma ꝛ mõ obſeruandis in minoratiuis ſiue lauatiuo ꝛ ꝓ prãdio comedat blitas cum borragine ꝛ carnes laudabiles. ⁋ Diuerſiuũ. Sexta die poſt minoratiuũ fiat flõmia ambarũ ſaphenaꝝ ex quarũ qualibet extrahãꝝ ſanguinis. ℥. iij. per. vij. horas poſt prandiũ habito prius vẽtris bñficio ꝛ reliqua. octaua ꝟo die poſt illã flõmiã fiat flõmia cephalice manus dextre ex qua extrahanꝝ ſanguinis. ℥. iij. ꝛ fiat cũ regulis flõmie ꝛc. ⁋ Digeſtiuũ. ℞. aq̃rũ capilꝛ. veneris. ℥. j. ſaluie. ℥. ß. abſinthij ℥. j. zucca. al. ℥. j. aq̃ cicoree. ℥. ij. miſce. Iſtud digeſtiuũ accipiat quatuor dieb⁹ ꝯtinuis icipiẽdo die tertio poſt flõmiã cũ regulis digeſtiuoꝝ. ⁋ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. pillꝛarũ fetidaꝝ aureaꝝ. ana. ℈. j. ſalis gẽme zinzi. añ. gra. j. miſce ꝛ cũ elec. indo reformenꝝ pillꝛe. vij. Iſtud ſolutiuum aſſumat tertia die poſt cõpletam aſſumptionẽ digeſtiui cũ ordinib⁹ ſolutiuoꝝ hoc addito ꝙ per quinqȝ horas poſt aſſumat cyathum vnum aq̃ ordei excorticati ſine zuccaro ꝛ prandeat. ⁋ Diuerſiuũ coxeꝛ cura cũ pedibus primo fricenꝝ ſtõ ieiuno habito ventris bñficio aut ſaltem tentato haberi. demum hoc fiat collo ꝛ ſpatulis ꝛ totis brachijs infra cum manibus ſaltẽ alternis diebus ꝛ ꝓprie diebus quib⁹ non ſit lotio iſte fricationes fiunt vt hic ante diuerſiuum a capite ꝛ matrice. ℞. ſticaſtos. M. j. florum camomille melliloti ana. M. j. ß. ſaluie roſmarini ſauine matricarie calamenti ana. M. ß. ſeminis iuniperi. ℥. j. foliorum violarum. M. ß. ſalicis lactuce ana. quartam partẽ M. j. vinearum maluarum añ. M. j. florum violarũ M. j. roſarum. M. ß. oia bulliant in ſufficiẽti q̃titate aque pro lotione tibiarũ vſqȝ ad ꝯſumptionem tertie partis aque ex hac decoctione calida lauentur ꝛ fricentur bene crura a genu infra cum pedib⁹ ſtomacho ieiuno. deinde immediate fiat manibus cũ brachijs a cubitu infra. ꝛ poſt oim ipſoꝝ lotionẽ eadem mẽbra retineãtur calida ꝑ mediam horam ad minus deinde prandeat vel cenet ad libitum: ſed melius eſt hoc ante cenã lȝ etiam ſit bonum añ prãdium alternis faltez diebus ꝛ hoc diuerſiuo taliter vti incipiat quarta die poſt aſſumptionem ſolutiui eradicatiui ſumpti. ⁋ Matricis confortatiuum et

orificioꝝ venaꝝ ipſius aliqualiter apitiuū ⁊ eandē
aliqualiter faciēs deſcendere verſus orificiū eiꝰ. ℞.
gallie muſ. groſſo mō ꝯtuſe: deinde in petia lini ſub-
tili ⁊ rare ligate. ʒ. iij. Iſtā galliā teneat in vulua to
ta nocte aut ampliꝰ ⁊ intra q̄tū cōmode eſt poſſe al
ternis noctibꝰ ⁊ incipiat q̄rta die poſt ſolutiuū: era-
dicatiuū. ¶ Diuerſiuū a cerebro ⁊ ipſius mūdifica-
tiuū ⁊ ſolutiuū facillime. ℞. pillarum alfatarct. ʒ. ß.
Iſtas pillas ſumat ſingula hebdomada quocunq̄
tpe anni indifferēter in ſero cū vadit dormitū ⁊ inci
piat vti p octo dies poſt ſolutiuū eradicatiuū. Die
ſexto poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ventoſe
tres apponāt ſpatulꝭ p horas ſex poſt prādiū. prio
vna ſine ſcarificatiōe ponā almucatiꝫ ſeu ſpine vbi
collū ꝯiungit dorſo: deinde alie due cū ſcarificatione
ponātur pulpis carnoſis ſpatulaꝝ p vnū octauū ho
re poſt prime vētoſe appoſitionē: ex quarū duaruꝫ
extrahat ſanguis. ℥. j. ventoſe iſte apponant vt hic
añ. ¶ Diuerſiuū a cerebro ⁊ eūatiuū inde. Quarta
die poſt appōnē vētoſaꝝ ⁊ ſanguiſuge duo apponā
tur tpibꝰ cū cānula ſ꞉ canones ⁊ pmittant attrahe
re tantū p q̄tū ipſe repleant: qbꝰ repletis ſi tunc ex
ſe cadēt bñ. ſi vo nō ipſis taliter repletis tūc capiti-
bus earū apponat ſal ⁊ tūc imediate cadūt ⁊ dimit
tatur ſanguis exire notabili tpe ab orificijs factis
ab ipſis ſanguiſugis. ſi vo ſanguis tādē nō reſtrin-
geret tunc ſupradictis foraminibꝰ apponat pulue
ris iſtius q̄tūlibet. ℞. boli armeni ptes. ij. ſanguis
draconis partē. j. terre ſigillate tutie pparate añ. p-
tem. ß. miſce. Iſte ſanguiſuge apponant vt hic ante.
¶ Digeſtiuū ſuum vſuale. ℞. aquas ſuas ſupraſcri
ptas ⁊c. Aſſumat eas calidas bis in mēſe pterq̄ tpe
eſtiuo cū modis pdictis in ſyrupo ⁊ eis vti incipiat
octauo die poſt appoſitionē vētoſarū. ¶ Solutiuuꝫ
facile ⁊ vſuale. ℞. caſſiē. ℥. j. ſebeſtē pulpe dyaſene
añ. ʒ. ij. zucca. albi. q. ſ. p dactylo conficis miſce. Aſ-
ſumat id ſolutiuuꝫ ſingulo menſe tertia die poſt aſ-
ſumptionē bis aquarū ſumptaꝝ in mane ſtet in lo-
cto p horam nō dormiens poſt ſurgat ⁊ ſtet ieiuna
ſolū horis quatuor cū regulis ſolutiuoꝝ debitum.
¶ Membroꝝ nāliuum confortatiuū ⁊ corꝺidē ſperiti
uū ⁊ matricis ⁊ cerebri ꝯfortatiuū. ℞. trociſ. de ab-
ſinthio d꞉ cappāribꝰ dyarodō ligni aloes puluer-
zati zucca. albi añ. ℈. j. cū ſy. de calamēto formant
pille. vij. p: o. ʒ. ſingula hebdomada ad minꝰ ſemel
aſſumat ad minus ſemel tres haꝝ pillulaꝝ in ma-
ne cū ſurgit preterq̄ in eſtate ⁊ ſeruet regulas ſolu-
tiuoꝝ faciliū: ⁊ poſt ſolutiuū pdictū incipiat vti iſtis
pillis ad libitū. ¶ Cerebri ꝯfortatiuū ⁊ ab ipō diuer
ſiuū aliqualiter ⁊ vapoꝝ a ſtō ad cerebrum repſſi-
uū. ℞. mirabolanū kebulum ꝯditū numero. j. Aſſu-
mat ſingulis. xx. diebus ſemel quocunq̄ tpe anni in
mane cum ſurgit ⁊ ſtet ieiuna horis tribꝰ ad minus
poſt ipſius aſſumptionē membroꝝ nāliuꝫ conforta
tiuum ⁊ pprie ſtomachi ⁊ viaꝝ matricis apitiuum.
℞. foliorū abſinthij viridis terreni ptes. iiij. cicoree
viridis partes. iij. praſſij ſiue marubij partē. j. paſſu
laꝝ q̄tumlibet. ſpērum intraſcriptarum. ℈. j. vitel.
oui. j. miſce ⁊ fiat raſiolus ſm can. Iſtꝰ raſioli aſſu-
mat in mane cū ſurgit bolos. iij. ſine paſta ⁊ ſine po
tu ⁊ ſtet ieiuna horis tribꝰ. ad minus ſaluo q̄ imme
diate aſſumat vnum coclear coriandroꝝ preparato
rum cū zuccaro. ⁊ eo raſiolo taliter vtatur. x. diebus
ꝯtinuis pterq̄ tpe eſtatis. ſpēs de qbus ſupra men-
tio. ℞. coriādri pparati ⁊ non ꝯfe. ʒ. iij. maſtices. ʒ. j.
puluerizent ſubtilr ⁊ miſce. Iſtius pulūis ponat in q̄
libet raſiolo. ℈. j. ¶ Confortatiuū vt ſupra. ℞. ab-
ſinthij. q. ſ. p duobꝰ aut tribꝰ bolis comedendis qđ
nullo modo ſit natum ppe mare. Iſtud abſinthium
comedat vt ante hic in mane cū ſurgit ad minus ſe
mel in hebdomada quocūq̄ tpe anni pterq̄ eſtate
cū ordinibꝰ dictis in raſiolo. ¶ Mēbroꝝ naturaliuꝫ
confortatiuum ⁊ pprie ſtomachi ⁊ vaporū repreſſi-
uum. ℞. coriandroꝝ pparatoꝝ cōfe. cū vna ſola co-
optura. ʒ. ij. Iſtos coriandros aſſumat poſt cōpletū
cibū ⁊ potū oēm ſingulo die in cena ⁊ prandio. Di-
uerſiuū a cerebro ⁊ euacuatiuū māe cōiuncte. Si ve
ro ex ſupraſcripta cura nō alleuiabit tūc p dies. xv.
poſt aſſumptionē ſanguiſugaꝝ fortaſſe erit neceſſe
ſanguinem ex naribꝰ puocare ſm cano. Similiter ſi
menſtrua fuerint preternaturaliter diminuta: tunc
occurrendum eſt huic pternaturali cum medicinis
dicta menſtrua equantibus ⁊ pprie ipſa puocanti
bus vt ſuo loco dicendum.

¶ Contra melancholiam.

Signa ſpēi melie. ſigna principij eiꝰ exti-
matio mala. timor ſine cā. velocitas ire.
dilectio ſolitudinis tremor vertigo. ſoni
tus tinnitus ⁊ pprie mirachiue. Signa
melie cōfirmate ſunt. timor triſtitia ma
litia extimatiōis. alienatio ſermonis. faſtidiū ppter
multā ventoſitatē. timor ex eis q̄ non timentur cōti-
ter. ¶ Septies iſte indefinite. q̄dā eorū timēt caſum
celi ſup ſe. q̄dam timēt q̄ terra abſorbeat eos q̄daꝫ
timent latrones. aliq̄ timēt lupos ne ad eos ingre-
diant. Qñq̄ res pprie habēt in hoc ipreſſionē: ⁊ cū
hoc qñq̄ imaginant res corā oculis ſuis q̄ non ſunt
ſane: ⁊ qñq̄ imaginant ſeipſos reges factos aut lu
pos aut demones aut aues aut inſtra artificialia.
q̄dam eorum ſunt q̄ rident ⁊ pprie quoꝝ melia eſt
ſanguinea: q꞉ imaginantur res placidas. Quidam
ſunt q̄ plorant pprie quorum melia eſt pura. ⁊ q̄dā
eoꝝ diligunt mortē. ⁊ q̄dam ſunt qui abhorrent. Si
gna melie cuius cauſa eſt in cerebro p eſſentiā ſunt
Superfluitas cogitationis aſſiduatio ſolitudinis
melancholice. aſſiduus aſpectus ad vnam rē. Item
etiam ad terram ſignificant ipſam color capitis fa
ciei ⁊ oculorum nigredo pilorum capitis groſſitu-
do eorum intenſio inſomnietatis ⁊ āteceſſio cogita-
tionum. mora in ſole egritudines cerebri antecedeu
tes ⁊ ſigna que dicemus membris communicanti-
bus cerebro pueuta vt nō appareat iuuamentū cū
aliqđ membꝛuꝫ medicat ſed remaneat ⁊ vt accñtia
valde magna ſint. ¶ Signa melie q̄ facta eſt cōiter-
te totius corporis. nigredo corporis. eius arefactio
retētio eiꝰ q̄ euacuatur a ſplene ⁊ a ſtō ⁊ qđ euacua
tur ex ano cū piodis aut ex mēſtruis cū periodis. et
multitudo piloꝝ corporis ⁊ vehemens nigredo ipo
rū. ⁊ anteceſſio ciboꝝ malorum melicorum. egritu-
dines q̄bus ſuccedit melācholia ſunt ſicut tempora

nce ⁊ permixte. ¶ Signa melie facta ex ſplene. Multitudo appetitus ꝓpter effuſionē cholere nigre ad ſtomachū. Paucitas digōnis ꝓpter fridītatē cōplonis. multitudo rugitꝰ lateris ſiniſtri. īflatio ſplenis q: non ſeparaē ab eo repletio vehemens ꝓpter dictā inflationē. qñqꝫ cū melia febris eſt quartana ⁊ nā eſt lenis. qñqꝫ mordicatio cholere nigre facit vt ſit mania. ¶ Signa melie ex cā ſtomachi. ſigna apa tis ſtomachi. augmētū melie cū nauſeatiua ſatietate ⁊ replōne in hora digōnis multotiēs excitanē dolores apud comeſtionē vſqꝫquo digeraē cibus. deinde qeſcūt dolores apud digōnē. Si aūt eſt calidū ſignificat ipm inflāmatio mirach ſitis vtplurimū. ¶ Signa melie grauitas mirach: attractio ad ſuperiora: nauſea inſeparabilis: malitia ale: corruptio digōnis: eructuatio acetoſa: ſputū humidū: rugitꝰ extrꝰ vētoſitatis inflāmatio dolor in ſtomacho aut dolor inter ſpatulas ⁊ ꝓpue poſt cibū vſqꝫquo digeratur. qñqꝫ euomit flegma cholericū. qñqꝫ euomit acetoſum flegma dentes cōgelās. Hec accñtia accidunt poſt aſſumptionē cibi: immo poſt ipſum ꝑ horas aliquas. Egeſtio eſt ſtatica cholerica ⁊ alleuiatur per bonitatē digōnis ⁊ augmentaē diminutione ipſius. plerūqꝫ precedit eā apa in mirach. aut eſt cū ea apa ⁊ inuenitur tremor plurimus in mirach ⁊ in quibuſdā hōris ⁊ augmentatur cum ſatietate nauſeatiua. Uelocitas digōnis. chola nigra faciēs meliam cum ipſa eſt cū ſanguine tunc ipſa eſt cum gaudio. ⁊ comitaē ipſam triſtitia vehemēs. ſi autē eſt cū ſlate tunc ipſa eſt cū pigritia ⁊ paucitate caliditatis ipſius ⁊ quiete. ſi eſt cū cholera eſt cū agitatione ⁊ leſione ⁊ demonio ⁊ eſt ſilis manie. ſi vero fuerit cholera nigra pura tūc cogitatio in ipſo erit plurima. audacia erit minus niſi moueaē ⁊ iraſcatur. Et hꝫ odiū cuius nō obliuiſcaē ⁊c. Sequiē cura.

¶ Neceſſe eſt vt melia cureē in principio qm confirmata eſt difficilis cura ⁊ praua. In oī diſpōne melica neceſſe eſt vt gaudio vtaē. ſedeat in locis tēperatis humecteē locus ſtationis. Aer eiuſdē odoriſiceē ſemper olfaciat odores bonos ⁊ flores boni odoris ſumat cibos laudabilis chimi humectatiuos valde ſiat augmētū eius in hoc vt corpus tenereſcat cibis ꝯuenietibꝰ. Balneo vtaē añ cibū ⁊ effundaē ſupra caput aqua tepida nō vehemētis calitatis. Cū egrediē balneū ſi ſitit non eſt malū ſi paꝝ aq̄ potet. Admiſtreē fricatio faciēs predicta in cap̄. de cōſeruatione ſanitatis. ſitqꝫ ſtudiū in humectatione eiꝰ ſupra ſtudiū calefactionis q̄ꝫtū eſt poſſibile allienet a ſe coitū. Sudorē vehemētē. fabas carnes ſalitas lentes caules vinum groſſum oē ſal oē ſalſum acre acutū ⁊ oē qđ eſt vehemētis acetoſitatis. opꝫ vt ſumat pingue ⁊ dulce. cū voluntas eſt vt dormiat nō embroceē eoꝝ capita niſi cū aqua papaueris ⁊ camomille alchocohē. ſomnus enim eſt ex cōuenietibꝰ curis ipſoꝝ. Uerūtñ ſuccurraē cū eo ꝙ tm̄ effert eis ſalutē q̄ꝫtū nocumētū papauer attribuit. ſi aūt melācholia ſiat ex malitia cōplonis ſingularis frigide aut ſicce ſufficiet vt admiſtres calefactioneꝫ cordis cū letificātibꝰ ex medicinis de muſco ⁊ tyriaca ⁊ metridāto ⁊ his ſilibꝰ ⁊ ēt caput cū eis q̄ dicta ſunt in cap̄. de ſtoliditate. q̄ ex ea fortis eſt ꝯhs ſucceſſionē alterꝰ egritudis calie tunc eſt facilis ita vt embrocationibꝰ remoueaē. Si aūt melia eſt ex mā ꝯfirmata in cerebro tūc theſaurus cure ipſiꝰ ſunt tres res Prima eaꝝ eſt eūo māeꝝ ⁊ fortaſſe erit eūo per cliſtere ⁊ vomitū niſi in illo cuius eſt ſtomachꝰ debilis q̄ in hac egritudine nunq̄ꝫ vomere dꝫ nec etiā in mirachia. Scđa res eſt vt admiſtreē humectatio aſſidua cū eūone cū embrocis oleis calis ponas in eis ex medicis ſicut camomilla aneto mellilloto radice lilij ⁊ nō ingroſſeē humor ꝑ reſolōnē purā in qua nō eſt lenitas neqꝫ groſſitudo vt humectet ⁊ non ſit ex eis reſolō. ¶ Si chola nigra elōgata eſt a calitate tūc addas folia lauri calamētū cū humectātibus. Admiſtra cibos ꝑñatiuos ſanguis laudabilis vt piſces petroſos carnes laudabiles ꝑdictas in quibuſdā horis. vinū albū ꝑmixtū ꝑter antiquū ⁊ forte. Tertia res eſt vt admiſtres ꝯfortationē cordis ſi ſentit cōplonē fridā cū letificantibꝰ calis ⁊ ſi ſentit cōplonē declinātē ad latus calitatis cū letificātibꝰ temperatis ⁊ ſi calitas eſt valde fortis: tūc adminiſtra letificātia multū frida ⁊ iſtud q̄đ ē ſcies ex pulſu. diſtinguamꝰ has tres res. vꝫ. Curatio ita fiēda eſt. nā ſi vides venas plenas qualitercūqꝫ ſit tūc cholera nigra eſt ſanguinea. flōmia ergo ex nigra: imo opꝫ vt ſm̄ diſpōnē oēm a flōmia incipias niſi timor vehemētis debilitatis affuerit. Scias ꝙ ſi māe ſunt pauce ⁊ ſint in cerebro tm̄ ꝙ ſiccitas dñaē ſuper cōplonē ſi flōmas ⁊ inuenies ſanguinē ſubtilē nō retineas ſanguinē ꝓpter hoc ꝙ multotiēs ꝑcedit i ipſo ſubtilitas. opꝫ vt amplifices flōmiam vt nō effluat ſubtile ⁊ retineaē groſſum ⁊ inde augeaē. Cōſidera qđ duoꝝ lateꝝ capitis ſit grauiꝰ ⁊ flōma cephalicā eiuſdē lateris. qñqꝫ erit neceſſariū tibi vt flōmes baſilicā ⁊ ante flōmiā venarum frōtis minus plus cū inuenis ſigna cōia. Deinde ſi inuenis humorē melicū declinare ad frigus eūa cū pillis factis ex epithimo ⁊ aloe ⁊ incipe a digōne. pille ex epithimo ⁊ aloe in ꝑncipio leues in qbꝰ eſt epithimū. deinde cū decoctione epithimi ⁊ agarici. deinde poſtea ſi nō conferunt admiſtra ieras magnas lapis lazuli iuuat lapis armenꝰ pille facte ex eis: iuuāt ſine timore adminiſtratio dictaꝝ medicinaꝝ in aqua caſei. Si nō ꝯferūt reitera curā in oī hebdomada eūa cū ſubtilibus. Expiū eſt potare infraſcriptā triferā epithimi ℞. trifere. ʒ. ij. epithimi. ʒ. j. iere. ʒ. ß. oī mēſe eūa cum ieris magnis donec remoueaē egritudo. Odoramēta bona. vꝫ. muſcus ambra xiloaloes iuuant et humectationes et minas ex calefactione ſi mā ſit declinis ad choleram citrinā: non tamē euites camomillam. aqua decoctionis abſinthij iuuat.

¶ Cōtra accidētia melancholica mulieris valde cholerice.

Cſtema lenitiuū mollitiuū māeꝝ cōlum eductiuū ⁊ diuerſiuum a corde ſplene ⁊ epate ⁊ ſtomacho. ℞. caput ouis caſtrati ſeu agni numero. j. maluaꝝ blitis violaꝝ añ. M. j. radicis altee ſeu maluauiſci quod idē eſt. M. ß. ſeminū fenugreci. ℥. ß. vitelloꝝ oui numero. j. caſſieſ. ℥. j. zuccari ru. ℥. ß. olei cōis. ℥.

iiij.ſalis cõis.ʒ.ij.caput bulliat in ſufficiẽti q̃titate
aq̃ vſq ad ꝯſumptionẽ: deinde in eius decoctione
herbe ⁊ radices ⁊ ſeia bulliãt vſq ad ꝯſumptionez
tertie partis decoctionis. deinde optime exprimã
tur ⁊ colenẽ. vltimo dicte colature trib⁹ cyathis ſeu
℥.xviij.reliqua oĩa addanẽ ⁊ fiat cliſtere. Iſtud ene
ma aſſumat debite calidũ ſtomacho ieiuno ⁊ ꝓprie
ante cenã dieb⁹ immediate ꝓcedẽtib⁹ aſſumptionẽ
ſolutiui minoratiui ⁊ eradicatiui infraſcriptorum
quo enemate etiã vti põt ſemel in hebdomada ſto
macho ieiuno et ꝓprie ante prãdiũ ad libitũ. ¶So
lutiuũ minoratiuuz. ℞. caſſie electe.℥.j. dyaſene.ʒ.
iij.tamarindoꝝ.ʒ.j.aquaꝝ lupuloꝝ bugloſſe endi
uie añ.q.ſ.ꝑ potione miſce. Iſtud ſolutiuũ aſſumat
debite calꝫ nõ tepidum per octo horas poſt finem
cene immediate precedentis ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptio
nem ſtet in lecto per horã ⁊c. vt fit ⁊ pro ferculo cõ
edat blites cũ boragine et carnes laudabiles. ¶Di
geſtiuum. ℞. ſyru. de pomis.℥.j. de biſantijs.℥.ß.
de epithimo.ʒ.ij.aquaꝝ acetoſe.℥.ij. lupulorũ bu
gloſſe ana.℥.ß.miſce. Iſtud aſſumat debite calidũ
poſt cenam per octo horas ⁊c. quo vtatur diebus
quatuor continuis ⁊ tertia die poſt ſumptionem ſu
praſcripti minoratiui. ¶Solutiuum eradicatiuum
℞. ſolutiuum ſupraſcriptum reubarbari electi.ʒ.j.
epithimi.ʒ.ij.ſpice.gra.ij.mellis paſſularũ.℥.ß.reu
barbarum prius minutim inciſum deinde leuiter
trituratum et non piſtatum infundaẽ in dictis aq̃s
per horas.xij.ad minus: deĩde optime exprimatur
et coleẽ. vltimo reliqua addanẽ et fiat potio. Iſtud
aſſumat calidũ ⁊c. vt ſupra. ¶Lotio diuerſiua. ℞.
foliorum violarum.M.ij.blitis ſalicis ana.M.j.flo
rum nenufaris.M.ß.florum violarum.M.j.florum
roſarum.M.ß.camo.M.ij. Contundantur oĩa cum
groſſo modo: deinde ſimul bulliant in ſufficiẽti q̃ti
tate aque vſq ad conſumptionem quarte partis
aque. Cum hac decoctione debite calida non tepi
da lauenẽ crura a genu infra alternis diebus ſto
macho ieiuno et ꝓprie ante cenam per horam vnaz
vel circa. Qua latione talr vti incipiat poſt diem ter
tiã poſt aſſumptionẽ ſolutiui eradicatiui ſupraſcri
pti. ¶Epithima cordiale. ℞. corticuz citri.ʒ.ß.oſſis
de corde ceruí coralloꝝ ru.añ.ʒ.j. been albi ⁊ rubei
℈.j.ſeminũ acetoſe.ʒ.ß.garioſi.ʒ.j.croci.℈.ß. roſa
rũ ſandalorum añ.℈.ß.ligni aloes.℈.j. aquarum
roſarum.℥.ij.bugloſſe.℥.v.acetoſe.℥.iij.miſce ⁊ fiat
epithima. In iſto liquore infundatur ſyndon gra
neus duplus in forma ſcuti ⁊c. modicum expreſſus
apponaẽ ⁊c. Quo cordiali talr vtaẽ ꝑ quatuor ho
ras ad min⁹ poſt nutriẽtis aſſumptionẽ ⁊ ipm talr
reiteret inter prandium ⁊ cenam ad minus bis. et
totidem inter cenam ⁊ prandium et eo diebus alter
nis vti incipiat die quarta poſt aſſumptionẽ ſoluti
ui eradicatiui ſupraſcripti. ¶Digeſtiuũ vſuale. ℞.
ſeri caprini aquarum acetoſe ana.℥.j. ſucci foliorũ
blitis.℥.j.ß.lupulorum abſinthij añ.℥.j. zuccari al
biſſimi.ʒ.j. iſtud aſſumat debite calidũ ⁊c. vt ſupra
in alijs digeſtiuis. quo talr vti icipiat poſt octo dies
ad minus poſt aſſumptionẽ ſolutiui eradicatiui ſu
praſcripti. Et eo taliter vtaẽ quatuor diebus conti

nuis in ſingulis duobus menſibus. ¶Digeſtiuum
aliud vſuale. ℞. ſeri caprini aquaꝝ acetoſe añ.℥.j.
ß.lupuloꝝ abſinthij añ.℥.j.zucca.albiſſimi.ʒ.j. Si
hoc eſt ſibi gratius priore ipſum aſſumat calꝫ ⁊c.
vt ſupra quo vtaẽ ſemel in ſingulis duobus mẽſib⁹
et ꝓprie poſtq̃ aſſumpſerit diebus quatuor digeſti
uum vſuale ſupraſcriptum. ¶Caputpurgium. ℞.
aquaꝝ maiorane.℥.ij. violaꝝ.℥.j.ſucci foliorũ bli
tis.℥.j.ß.zuccari candi.puluerizati.ʒ.ij.miſce. de q̃
liquore tepido trahat ter vel quater per nares ſuc
ceſſiue ieiuno ſtomacho ⁊ ꝓprie ꝑ horã ante prãdiũ
diebus alternis. quo vti incipiat per.xij. dies poſt
aſſumptionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti et
eo talr vtaẽ in chelo modis duobus. ¶Unctio ſple
nis confortatiua ⁊ aperitiua. ℞. oleorum cappa
rum.℥.j.violati.℥.ß.pulueris ſcolopendrie.ʒ.j.cro
ci.℈.ß.cere albe.q.ſ.pro vnguẽto molli miſce cũ mo
dico aceti fac vnguentũ pro ſplene. Ex hac vngaẽ
ſplen cum manu ſuauiter calida ſtomacho ieiuno
ſaltem ſemel in die dieb⁹ alternis in menſe vno. qua
vti incipiat per.xij.dies poſt aſſumptionẽ eradicati
ui ſupraſcripti. ¶Pillule confortatiue ſplenis ⁊ epa
tis. ℞. trociſci de capparibus.ʒ.ß.dyarodõ.ʒ.j. ab
ſinthij.ʒ.ß.ſandaloꝝ ru.coralloꝝ ru.añ.℥.ß. ſemis
acetoſe.℈.j.zuccari albi.ʒ.ß. miſce ⁊ cum ſy. de po
mis formentur pillule.vij.pro.ʒ. Iſtaꝝ pillulaꝝ non
ſolutiuarum aſſumat.ʒ.ß. in mane cũ ſurgit bis in
hebdomada in vno menſe ad libitum ⁊ poſt ipſarũ
aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus
quibus vti incipiat quarta die poſt aſſumptionem
eradicatiui ſupraſcripti. ¶Cõfectio caliditatis lapſe
reductiua et pectoris et cordis confortatiua ⁊ ſpũs
tum facilitans. ℞. dyadragãti fridi deſcrip. Nico.
℥.iij.elec.regum Meſue.℥.ß. ſeminuz communium
fridoꝝ maiorum.℥.ß.corallorum ru.ʒ.iij.croci.℈.j.
oſſis de corde cerui.ʒ.j.cum iulep viol. reformeẽ cõ
fectio in mortario ſine igne in morſellis.iij.ʒ.ꝑ quo
libet morſello. Iſtius aſſumat morſellum vnum in
mane diebus alternis in vno menſe: et poſt eius aſ
ſumptionem ſtet ieiuna ad minus horis trib⁹ qua
vti incipiat per quatuordecim dies poſt aſſumptio
nem eradicatiui ſupraſcripti. ¶Confectio conforta
tiua vt ſupra. Recipe gemmaruz margaritaꝝ elec.
de gẽmis ſine ſpeciebus añ.ʒ.j. ſpecierũ dyarodon
abbatis trociſ. de reubarbaro añ.℈.j. radicũ cap
parorũ ſpecierum triãſandalorum ſeminũ aceto
ſe añ.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.℥.vj.miſce ⁊ cũ aqua ace
toſe fiat ꝯfectio ſolida in morſellis.ʒ.iij.ꝑ morſello.
Iſti⁹ aſſumat morſellum vnũ in mane diebus alter
nis in vno menſe ⁊ poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiu
nus ad minus horis tribus. qua confectione vti in
cipiat per duos mẽſes poſt aſſumptionẽ eradicati
ui ſupraſcripti. ¶Solutiuum facile cõfortatiuũ ⁊c.
℞. triſere ſine opio.ʒ.iij.epithimi.ʒ.j.lere.ʒ.ß.paſſu
larum.℥.ß.aq̃ acetoſe.℥.j. ſeri caprini.q.ſ. ꝑ potu.
Iſtud aſſumat calꝫ ꝑ.ix.horas poſt finẽ cene imme
diate ꝓcedẽtis in ſingulis trib⁹ mẽſib⁹ ſemel et cũ
modis deſcriptis in aſſumptione ſolutiui eradicati
ui ſupraſcripti preterq̃ q poſt aſſumptionem dor
miat ad libitum ⁊ non ſumat lauatiuum.

¶Contra vertiginem paraleſim ⁊ principium apopleſie.

MEdicine ꝓtuti familiares. ℞. pillularuꝫ aleſanginarum agarici.añ.℈.j.ſalis gēme zinzib.añ.gra.j.miſce ⁊ cum ſy.de ſticados reformentur pille.vij.pro.ʒ. ¶Diuerſiuum. Extrema fricentur cū panno ſuauiter calido p horam ante cibum. ¶Digeſtiuuꝫ ℞.aque mellis facte ſm cañ.q.ſ.pro decoctione delectabili:ſaluie partes.ij.maiorane partē.ß. roſmarini.partem.j.miſce deinde bulliant vſq ad conſumptionē tertie partis aque.vltimo exprimant ⁊ colēt ¶Si ꝟo vult medicamē efficaci⁹ addant pipis zinzibe.cinamo.añ.q.ſ.p decoctione delectabili bulliāt oia ſimul ⁊ colent vt ſupra. ¶Si iterum vult medicamen efficaci⁹ tunc. ℞.ſy.de ſticados.℥.j.oximell.ſ.℥.ß.aque ſaluie.℥.j.ß.aquarum hyſopi abſinthij.añ.℥.j.miſce. ¶Solutiuum. Poſt ꝟo debitaꝫ aſſumptionem alterius digeſtiuoꝝ ſupraſcriptorum tunc reaſſumat pillarum ſupra ſcriptarum q̄titateꝫ ad libitum. ¶Caputpurgium per nares attrahenduꝫ ℞.aque maiorane.ʒ.ij.pulueris nucis muſca.℈.j.mell.ʒ.ij.miſce. ¶Digeſtiuuꝫ vſuale ⁊ ꝓtuti familiare. ℞.aque ſaluie.℥.j.aque maiorane: herbe hyſo.abſin.añ.℥.j.pul.nigel.ʒ.ß.zucca.al.ʒ.ij.aut ⁊ meli⁹ mell.ʒ.iij.miſce. Solu.vſuale ⁊ facile. ℞.pillu.ſupra ſcriptarum q̄titatem ad libitum. ¶Cerebri confortatiuum. ſuffumigetur camera ex thure.hunc vero fumum a longe recipiat ⁊ non radios directos ipſi⁹ fumi aut ſuffumigetur cum auibus cypri artificialibus ſalibāzori vel ligno aloes ad libitum. ¶Cerebri cōfortatiuum vt ſupra. ℞.cubebarum.ʒ.j.ß.cardamomi.ʒ.j.nigelle torrefacte.ʒ.iij.miſce deinde ligentur in ſyndone graneo ſubtili ⁊ raro. Iſtam miſturam odoret crebro ⁊ ꝓprie ſtomacho ieiuno. ¶Cerebri confortatiuum ⁊ cordis. ℞.tyriace debite fermentate.ʒ.j.ß.aque ſaluie.℥.ij.miſce iſtam tyriacaꝫ aſſumat ſtomacho ieiuno in aurora p.x.horas poſt cenam ⁊ poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus horis ſeptem ⁊ interim dormiat ſed non amplius duabus horis. ¶Aliud. ℞.acori.nutriti ſine cano.ʒ.ß. ¶Aliud. ℞.diacori.ʒ.iij. ¶Solutiuum aliud vſuale facile ⁊c. ℞.pillularum aſſa/aret agarici.ana.℈.j.ſalis gēme zinzibe.añ.gra.j.miſce ⁊ cū ſyru.de ſticados fiant pillule.vij. Iſtarum aſſumat ab vna vſq ad duas ad libitum diebus ad libitum in ſero cum ponit ſe ad dormiendum etiam ſi cenauerit. ¶Cerebri viſus ſtomachi et epatis confortatiuum ℞.mirabolanum kebulum conditum numero.j.hūc aſſumat in aurora diebus ad libitum. ¶Cerebri cōfortatiuum efficacius priori. ℞.florum ſaluie viridis quantum ſufficit pro conſerua delectabili mellis electi lib.ij.ſpecierum dyamuſci dul.ʒ.j.miſce deinde fiat elec.ſeu.melius conſerua ſm cañ. ¶Cerebri nuche ⁊ neruorum confortatiuum. ℞.oleorū liliorꝫ alborum.℥.ij.ſpice camo.añ.℥.j.ſpecieruꝫ dyamuſci dul.ʒ.ij.miſce. Ex hac vnctione vngatur nucha ſpondilia colli ⁊ omnia ſpondilia ſpine ⁊ etiam membra leſa.

¶Contra epilepſie principium.

MInoratiuū. ℞.pillarū de iera deſcriptarū in recepta infraſcripta agarici. ana.℈.j.zinzi.gra.ij.agaric⁹ infundat̄ i oximel.ſimplici:deinde miſce ⁊ fiāt pille.vij. ¶Pille de iera de q̄b⁹ ſupra. ℞.ſpēꝝ de ierapigra ptē.j.ſeu de iera maiori Galeni.aloes ſuccotrini electi ptes.ij.miſce ⁊ cū ſyrupo de ſticados ⁊ fiat magdaleō p pillis. ¶Digeſtiuū. ℞.ſyrupi de ſticados.℥.j.oximell ſimplicis.℥.ß.aq̄rū maio.℥.j.ß.ſaluie.℥.j.acetoſe.℥.ß.miſce. ¶Eradicatiuū ſolutiuum. ℞.pillarū fetidarū de iera de q̄b⁹ ſupra agarici.añ.℈.j.zinzi.gra.ij.miſce vt in pilo minoratiuo.ſ.infundēdo agaricū in oximelle ſimplici. ¶Solutiuū facile ⁊ vſuale. ℞.pillarū aleſanginaꝝ.℈.ij.agarici.℈.j.agaric⁹ infundat̄ in oximelle ſimplici deinde miſce ⁊ fiant pille ⁊c. ¶Cerebri ⁊ neruoꝝ cōfortatiuū ⁊ cauſaꝝ tā añcedētis q̄ ꝯiunctis digeſtiuū ⁊ reſolutiuū. ℞.ſpēꝝ dyamuſci dulcis.ʒ.j.ß.radicis peonie.℈.ij.caſſieligne.℈.ß.zuc. albiſſimi.℥.vj.piſta. pi.deide oia ſil miſce ⁊ cū aq̄ maio.⁊ ſaluie añ.fiat ꝯfe.ſolida i morſell.ʒ.iij.p quolibet. ¶Digeſtiuū vſuale. ℞.aquarū ſticados.℥.j.ß.betonice.℥.j.maiorane ſaluie añ.℥.ß.radicis peonie pulnerizate.gra.ij.zuc.al.ʒ.j.miſce. ¶Cerebri ꝯfortatiuum vt ſupra ſꝫ efficaci⁹. ℞.ſpērū dyambre.℈.j.ß.oſſis de corde ceruí.℈.j.carpobalſami gallie muſca.ana.ʒ.ß.lingue arietis.℈.j.radicis peonie. ℈.ij.zucca.albiſſimi.℥.viij.pul.pul.⁊ fiat cōfec.vt ſupra de alia immediate. ¶Aliud vt ſupra. ℞.aſſe.℈.j.carpobalſami.ʒ.ß.gallie muſ.lingue arietis añ.℈.ij.nucis idice.℈.j.radicis peonie.ʒ.j.piſtāda piſtēt ⁊ cū ſy.ð ſticados fiāt pille.vij.p.ʒ. ¶Aliud vt ſupra ſꝫ efficaci⁹ ℞.radicū vitis albe radicū vitis albe radicū ariſtologie ro.añ.℈.j.radicū ādacoche radicū pētafilō.añ.℈.ß.ſpice epithimi añ.ʒ.ß.ſeminū plātagis. M.j.coralloꝝ ru.ʒ.ß.pul.pul.deide ex olb⁹ ſil mixtꝭ fiāt pille vt ſupra. ¶Aliud vt ſupra. ℞.lapidū armenici gagatos añ.℈.j.oppoponaci iacce añ.℈.ß.ābre ℈.ij.oſſis de corde cerui.℈.j.pul.pul.ſm cano.deinde cū ſy.de ſticados fiāt pille vt ſupra. ¶Aliud ꝓtutis familiare. ℞.ſeminū ſiſeleos.ʒ.j.roſma.ʒ.ß.ruthe ℈.j.ſpice gallie muſ.añ.℈.ß.ſticados.ʒ.j.coral.ru.℈.j.ſeium plātagis.℈.ß.pi.pi.⁊ cū ſucco fenicli fiāt pille vt ſupra.vij.p.ʒ. ¶Caputpurgiū ⁊ cerebri cōfortatiuū. ℞.aq̄rū maiorane ſticados.añ.℥.j.ſucci folioꝝ bitis.℥.ß.nigelle.℈.ß.peonie.℈.j.māne electi.℥.ß.pul.oia ⁊ miſce. ¶Cerebri ꝯfortatiuū. ℞.tyriace ādromachi.ʒ.j.ß. Cerebri ⁊ nuche ꝯfortatiuū ℞.vnguēti de bdelio meſ.℥.j.coral.ru.℈.ij.ſciſplātagis.℈.j.oleoꝝ lilioꝝ albo.℥.j.ſpice.℥.ß.laudani.q.ſ.ad oia ſil tenacitatē faciēdā cere noue q̄tū p vnguēto molli pul.pul.⁊ fiat vnguētū ad lētū ignem.

¶Contra epilēſiam.

ANtonius Cermiſoni requiſitus a ſpectabili viro.N.vt indicium eſſentiā egritudinis proferre ⁊c. In caſu ſupraſcripto implicātur tria dubia principaliter. Primum vitium hic in omnibus ſit epilēſia. Pila ꝯcluſio ex ſignis narratis in caſu hic morbus eſt epilēſia tanq̄ ex ſignis communib⁹ ⁊ ꝓprijs

epilenſie. Scða cõclõ epil. aliqñ cõcomitatur ſtupor cũ ipſa aliqñ ꝯmutetur ad paraliſim. ſicut ⁊ apoplexiam ⁊ paraliſim multotiens ꝑcedit ſtupor. ergo nõ eſt incõueniẽs ꝙ ſtupor cõcomitet̃ epilenſiã ſicut eſt in caſu illo. Tertia cõclõ ſpaſmus nõ neceſſario ꝯtingit epilẽſie vt qñ epilẽſia eſt in ſuã in qua virt⁹ ẽ ĩpotens ad expellẽdũ mãm ad extremitates neruorũ ⁊ origines: vt qñ cã epilẽſie eſt vapor aut mã ſubtilis ſubſtãtie ⁊ nõ multũ acute q̃litatis quoꝝ non eſt cauſare ſpaſmũ: ⁊ ita eſt ĩ caſu illo dicto. he tres ꝯclõnes ad lrãm ponunt̃ ab Auic. pria tertij. ⁊ cap̃. ꝓprio de apoplexia. ⁊ etiã 2ª tertij. trac. ⁊ cap̃. de paraliſi. Itẽ a Serap̃. in breuiario trac. 5°. cap̃. de apoplexia. ⁊ 9° ꝯtinẽtis trac. de apoplexia. 2ᵐ dubium vtrũ dicta apoplexia ſit ꝓpria vel ꝑ eſſentiã in cerebro aut ꝑ cõitatẽ ex alio mẽbro. ¶ Prima ꝯclõ epilẽſie dicte primi ꝑximi leues q̃ fuerũt ſine ſpaſmo ⁊ ſine capitis grauedine ⁊c. fuerũt ex cerebri debilitate ⁊ ꝑ cõitatẽ vapoꝝ eleuatoꝝ a multis materijs retẽtis in dictis magnis venis mẽbroꝝ nãlium vt epatis ⁊ ſplenis ⁊ ſtomachi geniti defectu nãliũ ꝟtutũ mẽbroꝝ dictoꝝ ⁊ retẽtiũ ꝑ diminutũ fluxũ emorroidaꝝ ſibi ꝯſuetarũ qð teſtat̃ corde aliq̃lis altero et ſtomachi fluxu choleric⁹ vitellinus q̃ veriſilr ſecut⁹ debilitauit mẽbra nãlia ⁊ oĩa ſine capitis grauedie Et oĩa ſentiũt auctores dicti in locis allegatꝫ. ¶ 2ª ꝯcluſio epilenſie dicte paroxiſmi fortes q̃ fuerũt cũ ſpaſmo ⁊ capitis grauedine ⁊c. fuerunt paroxiſmi epilẽſie ꝓprie ⁊ ꝑ eſſentiã in cerebro ⁊ hoc ꝓpter adiunctã debilitatẽ ꝟtutũ nãliũ cerebri ⁊ paroxiſmoꝝ ꝯtinuitatis ſeu cõtinua reiteratione qð teſtat̃ in cano. ꝯtinua capitis grauedo tp̃e q̃etis. vcꝫ interuallũ paroxiſmũ ⁊ aliũ ⁊ ꝯtinua oculoꝝ tenebroſitas ⁊ vertigo ⁊ priuatio ſignoꝝ ſignificãtiũ leſionẽ alterius mẽbri. ⁊ hoc idẽ ſentit Auic. dicto ſecũdo cap̃. ⁊ dicti auctores dictis capitulis de epilẽſia. ¶ Tertiũ dubiũ vtrum in dicto caſu epilenſie dicte cã ſit humor vẽtoſitas an vapor: ⁊ ſi humor an ſit flatic⁹ an ſanguineus. Pria ꝯclõ in dicto caſu epilenſie poxiſmorum leuiũ cã fuit vapor: ſed poxiſmoꝝ fortiũ q̃bus cõicatus fuit ſpaſmus cã fuit humor flaticus aquoſus ſubtilis qð teſtat̃ ſpaſm⁹ grauedo capitis oculoꝝ tenebroſitas hoc idẽ aſſerũt doctores dicti locis allegatis. ¶ His viſis veniamus ad remedia ⁊ prio põt dari ſyru. talis. ℞. ſy. de ſticados. ℥. j. oximellis ſquillitici. ℥. ß. aq̃ ſaluie aq̃ maiorane añ. ℥. j. ß. pulueris ſeis peonie. ʒ. ß. miſce. Pillule efficaces. ℞. pillarũ de iera maiori cotiarũ agarici. añ. ℈. j. ſalis gemme gra. ij. miſce ⁊ cũ elec. indo. q. ſ. ad incorporandũ reformẽt pillule. vij. ¶ Pillule faciles. ℞. pillarũ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſal gẽme. gra. j. miſce ⁊ reformẽt pillule cũ dicto elec. vt ſupra. ¶ Cõfectiões ℞. mirabolanos kebulos cõditos numero. ij. dyamuſci dulcis. ʒ. iij. dyacori. ʒ. ß. aromatizentur cum ſeminib⁹ nigelle ſiſeleos peonie ana. quantum ſufficit ad incorporandũ vel ad aromatizãdũ. ¶ Cliſtere. ℞. mercurial. ɱ. ij. maluaꝝ. ɱ. j. ſticados maiorane radicũ feni. petroſ. cẽtauree mioris añ. ɱ. ß. ſeminũ ſiſeleos cartami añ. ʒ. iij. caſief. ℥. ß. ierepigre ℥. ß. zuc. rub. ℥. ß. vitellũ oui. j. olei aneti. ℥. iiij. herbe radices ſemina bulliãt ſufficiẽter. deide optie exprimant̃ ⁊ colent̃ vltimo duob⁹ cyathis dicte colature reliq̃ oĩa addant̃ ⁊ fiat cliſtere. ¶ Maſticatoriũ. ℞. ſiſeleos. ʒ. j. maſticis. ʒ. ß. nucis muſ. ℈. j. piretri. ʒ. j. cere. q. ſ. ad incorporãdũ miſce ⁊ fiãt pillule parue olfaciat ruthã ſepiſſime maſticet ſepe ſolũ matricã. Caputpurgiũ. ℞. aq̃ maiorane. ℥. ij. pulueruꝫ radicis ireos. ʒ. ij. nuc. muſ. ℈. j. miſce. Summũ remediũ eſt mutare aerem humidũ in ſiccũ vt hip. 2° affo. 45. ⁊ Aui. prima tertij. 2° cap̃. de epilenſia.

Contra debilitatẽ memorie.

Solutiuũ mioratiuũ facile. ℞. caſief. ℥. j. mirabolanoꝝ indoꝝ. ʒ. ij. ſyrupi de ſticados. ℥. j. aq̃ endiuie. ℥. j. ſeri caprini. q. ſ. ꝓ potione mirabolani pri⁹ minutim inciſi infundantur ꝑ. xij. horas ad minus in dicta aqua: deide optime exprimant̃ ⁊ dicte expreſſioni reliqua oĩa addantur ⁊ fiat potio. ¶ Solutiuũ mioratiuũ aliud. ℞. pillarũ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. bdelij. ℥. ij. ſalis gẽme. gra. j. miſce ⁊ cũ elec. indi. ⁊c. ⁊ fiãt pillule. vij. ꝑ. ʒ. ¶ Syrupus. ℞. ſucci acori. ℥. j. ſuccorũ ciperi ireos calamẽti. añ. ℥. ß. pulueris ſileris mõtani. ʒ. ij. ſucci ſaluie. ℥. j. zucca. al. q. ſ. miſce ⁊ cũ aqua alkeiri aut ſticados. q. ſ. ad ſyrupãdũ fiat ſyrupus ad lentũ ignẽ ⁊ clarificet̃. ¶ Syrupus ali⁹. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥. j. oximellis ſimplicis. ℥. ß. aq̃ ſaluie ℥. ij. aque capilli veneris. ℥. j. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. agarici mirabolanoꝝ kebulorum ſpecieꝝ ieralogodionis deſcriptione añ. ʒ. j. nucis muſ. gra. j. miſce ⁊ cũ elec. indi. ⁊c. fiant pillule. vij. ꝑ. ʒ. Potio loco ſyrupi. ℞. aque maiorane. ℥. ij. aque mẽthe aque hyſopi. ana. ℥. j. miſce ⁊ aromatizetur cum modico acori vel ciperi. Fricationes fiant ad collũ ſpatulas ⁊ brachia tota ab humero infra cum pãno in mane cum ſurgit et hoc ſaltem bis in hebdomada. ¶ Lotio extremorum. ℞. florum camomille. ɱ. ij. ſticados. ɱ. ß. ſaluie roſmarini. añ. ɱ. j. contundantur omnia groſſo modo: deinde bulliant oĩa in ſufficienti quantitate ad conſumptionem quarte partis aque. Uentoſe ſine ſcarificatione due carnoſitatibus ſpatularum tertia ſpine vbi collum coniungitur dorſo ſaltem ſemel. ¶ Enema. ℞. foliorum bliſtis mercurialis añ. ɱ. j. ſticados camomille maiorane ruthe menthaſtri ana. ɱ. j. ſe. ſileris montani fenugreci ana. ℥. ß. vitellum oui. j. añ. ɱ. ß. caſiefi. ℥. j. ierepigre. ʒ. vj. zuccari rubei. ʒ. iiij. olei meiri. ʒ. ij. bulliant herbe radicis ⁊ ſemina ſm cano. dictuꝫ tribus cyathis dicte colature: reliqua omnia addantur et fiat cliſtere. ¶ Caputpurgium. ℞. aque maiorane. ℥. j. ſucci ebuli. ℥. ß. pulueris ireos. ʒ. j. zuccari. ʒ. j. ß. miſce. ¶ Sternutatorium. ℞. ellebori albi partem. j. pulueris ireos partes. ij. miſce. ¶ Odoramentũ. ℞. radicum ireos. ʒ. j. ß. ſiſeleos ſticados ana. ʒ. ij. nucis muſcate. ʒ. ß. menthe dyambre thuris calamenti ſtoracis calamite ana. ʒ. ß. ligni aloes. ℈. ij. laudani quantum ſufficit pro pomo conficiendo. ¶ Confectio. ℞. dyacori. ℥. ij. ſpice nardi. ℈. j. nucis muſcate. ʒ. ß. ireos. ʒ. j. radicum ariſtologie ro. ſiſeleos ſaluie ana. ʒ. ß. mellis. q. ſ. pro elec. et fiat electuarium. ¶ Alia confectio. ℞. ſpẽrum dyacori. ʒ. ij. ſpẽrũ dyamuſci

muſci dulcis.ʒ.j.ſaluie.ʒ.j.ß.mellis.q.ſ.pro elec. vt
ſupra. ¶ Alia confectio. Recipe kebulorũ conditorum
℥.ij.dyacori.℥.ß.ſaluie.℥.j.mellis.q.ſ.ad incorporan-
dum ⁊ fiat confectio. ¶ Lotio pro capite. Recipe ſti-
cados.M.j.ſaluie.M.j.ß.maiorane bachare roſma
rini ana.M.ß. bulliant ſufficienter in lixiuio quer-
cuũ aut ſarmentorum vitis: tamen lixiuiũ ſarmen-
torum vitis eſt melius.

¶ Contra viſus debilitatem ex panno.

Solutiuum facile. ℞. pillularum lucis minoris meſue.℈.ij.aga
rici.℈.j.ſalis gēme zinzib.añ.gra.j.miſce ⁊ cum ſy.
de ſticados ⁊ ſucci feni.añ.reformenť pillule.vij.iſte
pillule dētur ſm cano.⁊c. ¶ Confortatiuum viſus et
oculos clarificãs. Recipe ſuccorum celidonie.℥.ß.ru-
the.ʒ.iij.feni.roſe berbene añ.℥.ß.zuccari candi.pul
uerizati.ʒ.ij.miſce. De iſtis ſuccis actu frigidis po-
nat in oculis duas vel tres guttas tpe calido vel re
centi tpe frigido tepidis ſtomacho ieiuno per vnam
horã ante cibũ ⁊ pprie mane ⁊ dieb⁹ alternis ⁊c.3ª
die poſt ſolutiuũ ſuprascriptũ ⁊ ſpatio dierum.xv.
modo dicto aliis diebus.xv.non vtať. ¶ Cōfortati-
uum vt ſupra. Recipe mirabolanũ kebulũ cōditum
vnum ſumať vt eſt in aurora ſingulo menſe ſemel ⁊
poſt ſtet ieiun⁹ horis quatuor. ¶ Viſus ꝯfortatiuum
⁊ oculos clarificãs. ℞.ſuccorum celidonie.℥.ß.frute.ʒ.
iij.feniculi roſe berbene añ.℥.ß.clime lauri.℈.j.mar
garitarum nō perforatarũ.ʒ.ß.ſileris montani.ʒ.ß.cro
ci.℈.ß.zuccari candi.ʒ.ij.puluerizanda puluerizē-
tur deinde miſce. Si vult efficacius cōfortatiuũ ⁊ vi
ſum clarificãs ſuprascripto illo vtať vt ſupra. ¶ Vi
ſum clarificãs ⁊ caliginē remouēs vt ſupra. Recipe
feniculi depurati.℥.j.mellis electi.ʒ.j.fellis perdicis
ʒ.ß.miſce Si vult medicamē pmutare iſto vtatur vt
ſupra. ¶ Viſum clarificans efficacius priorib⁹. Reci
pe ſucci feniculi depurati.℥.j.ß.mellis electi.ʒ.j.fel-
lis vulturis.ʒ.ß.miſce. Si vult efficacius prioribus
tunc iſto vtatur vt ſupra. ¶ Confortatiuũ vt ſupra.
℞.licij.ʒ.j.ß.zuccari cādi.ʒ.ß.ſucci feniculi depurati
q.ſ.ad aliqualiter impiſſandũ totũ liciũ ⁊ zuccarum
⁊ puluerizentur ſubtilr: deinde optime cũ dicto ſuc-
co feniculi incorporentur in mortario cũ piſtello do
nec totũ redigatur in modum mellis fluētis. Si vult
medicamen efficacius viſum clarificans ⁊c.tunc iſto
vtatur cũ modis vt ſupra. ¶ Cōfortatiuũ vt ſupra.
℞.ſeminũ ſiſeleos.℥.ß.feniculi.℥.j. cubebe.ʒ.ij. nu-
cis muſcate.ʒ.ij.macis.ʒ.j.ß.zuccari optimi.℥.iiij.ſe
mina conficiantur cum vna ſola coopertura zucca-
ri. Ultimo reliqua minutilanda incidāturq; fiat tra-
zea puluerizata. Iſtius trazee aſſumat.ʒ.iij.vel.℥.
ß.in mane cum ſurgit bis in hebdomada tpe frigido
⁊ ſemel tēpore recenti: poſt ſtet ieiunus horis tribus
ad minus. ¶ Confortatiuũ vt ſupra. Aromata ſeu
ſpēs pro ferculis ⁊ ſaporibus. ℞.aromatum trazee
immediate ſuprascripta.℥.ß.zinzib. cinamomi ele-
cti gariof.añ.ʒ.j.ſpērum dyamuſci dulcis.ʒ.ij. zuc-
cari albiſſimi.℥.ß.puluerizenť oĩa ſubtiliter deinde
miſce. Iſtis aromatibus vtatur ſuper ferculo ſaltem
ter in hebdomada ⁊ proprie tpe frigido vel recenti
ad libitum in quantitate debita.

¶ Contra lachrymam oculi ⁊ conturbationem eius
⁊ principium obtalmie.

Flobotomia pmo fiat cephalice ma-
nus lateris oppoſiti ocu
lo leſo ex qua extrahanť.v.℥.ſanguinis. Hec vero flō
mia talr pmo fiat ⁊ hora tertiarũ ſtōacho ieiuno et
pus habito vētris bñficio eodē mane ⁊ luna nō exi-
te in cōbuſtiōe nec in oppōne. ¶ Solutiuũ minorati-
uũ. ℞.pillularũ aurearũ.℈.j.agarici.℈.ß.ſalis gē
me zinzib.añ.℈.j.miſce ⁊ cũ dyafiniconis.q.ſ.ad in-
corporandũ reformentur pillule.v.iſtas pillas aſſu
mat in aurora cũ cuſtodia āte aſſumptionē ſyrupi
infraſcripti pvnũ diē. ¶ Digeſtiuũ. ℞.oximell' ſimpli
cis.℥.ß.ſyr.violati.℥.j.aquã cicoree.℥.ij.feniculi.℥.j.
miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat calidũ i aurora 4.°r die
bus ꝯtinuis. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞.pillarum au
rearũ.ʒ.ß.agarici.℈.j.ſalis gēme zinzib.añ.℈.j. mi
ſce ⁊ cũ dyafiniconis.q.ſ. ad incorporandũ reformē
tur pille.vij. Iſtas pillas aſſumat in aurora cũ cu-
ſtodia per vnã diē poſt cōpletã aſſumptionē ſyrupi
imediate ſuprascripti. ¶ Prohibitiuũ fluxus humi-
ditatũ ad oculũ. ℞.cineris lane ſuccide ſeu nō ablu
te ⁊ cōbuſte.q.ſ.pro linimēto albuminis oui optime
cōquaſſati.q.ſ.ad incorporādũ ipm cinerē p dicto li
nimento: miſce. Ex iſto linimēto liniantur medietas
frontis ⁊ tps oculi leſi. ¶ Prohibitiuũ vt ſupra effi-
cacius priore. ℞.aloes ſuccotrini tutie pparate ſieff
memite licij boli armeni ana.ptē.j.gũmi arabici p-
tes.ij.de olbus ſimul.q.ſ.pro linimēto albuminis oui
optime conquaſſati.q.ſ.ad hoc incorporādũ pro di
cto linimēto miſce. Ex iſto linimento liniãť tēpus ⁊
frons ⁊c.vt ſupra. ¶ Oculi ⁊ palpebre ꝯfortatiuum
⁊ lachrymam exiccãs. ℞.ſieff albi ſine opio.℈.ß.tu
tie pparate.℈.ij.thuris.℈.ß.croci.gra.ß.ſucci feni.
partes.ij.aque roſ.ptē.j. De ambobus.q.ſ. ad red-
dēdũ fluxibile.pul.pul.deinde miſce: de hoc liquore
ponat in angulis lachrymalib⁹ plurib⁹ vicib⁹ in die
ſaltē quater. Hoc vero liquore talr vtať octo dieb⁹ ꝯti
nuis: deinde interponat vnã ſeptimanã in qua nihil
ponat in oculo. ⁊ ſi tūc non recipit debitũ iuuamētũ
poſtea trāſeat ad liquorem imediate infraſcriptum.
¶ Cōfortatiuũ oculi ⁊c.vt pz. ℞.mirabolanorum citri
norum.℈.ß.tutie preparate cum aqua roſa. ſm cano.
℈.j.ſucci feniculi ptem.j.aque roſa.ptes.ij. De am-
bobus.q.ſ.ad reddendum totum fluxibile.pul.pul.
deinde miſce. De hoc liquore frigido et non intenſe
frigido ponat i angulis lachrymalibus ſaltē bis in
die ⁊ cũ reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis i vſu
liquoris immediate ſuprascripti. ¶ Cōfortatiuum
oculi ⁊c.vt hic ſupra efficacius priori. ℞. ſieff memi
te.℈.j.tutie ablute thuris ſieff albi cum opio croci
ana.℈.ß.puluerizentur omnia ſubtiliter: deide mi
ſce. De hoc puluere ſufflетur in angulis lachryma-
libus ſtomacho ieiuno bis in die.vz ante prandium
⁊ ante cenam. ⁊ cũ reliquis modis ⁊ ordinib⁹ deſcri-
ptis in vſu liquoris imediate ſuprascripti. ¶ Cōfor
tatiuũ ocli vt ſupra. ℞.ſucci granatorũ acetoſorũ p⁹
cocti ⁊ ex decoctione redacti in medietate ipſi⁹ ⁊ co
lati.q.ſ.ad reddēdũ totũ infraſcriptũ fluxibilem. ℞.
ſieff memite.℈.j.aloes electi puri.℈.ß.muſci parũ

℈.j.licij.℈.ſ.croci.ʒ.ß.puluerizāda pul. ſubtilr: deinde miſce ⁊ pone in vaſe vitreo ⁊ obtura orificium ei⁹ ⁊ ſic dimitte dieb⁹.4°.in ſole. De hoc liq̄re ponat in angulis lachrymalib⁹ duas aut tres guttas ſtō ieiuno ſingulo die bis. vʒ ante prādiū ⁊ cenā ⁊ cū reliquis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in vſu liq̄ris imediate ſupraſcripti. ¶Cōfortatiuū oculi ⁊ palpebrarum ⁊ humoꝝ ad oculū fluxoꝝ ⁊ in tunicis oculi et in palpebris oculi infuſoꝝ reſolutiuū. In fine vo ſtatus morbi ⁊ in declinatione eiuſdem ſanguis vt extrahat calidus a venis ſub alis colūbe ponatur in oculo toto ad min⁹ q̄ter in ſingulo die plurib⁹ dieb⁹ ad libitū ſed ſaltē diebus ſex. Alie vo ſunt medicine notabilr intenſiores ⁊ efficaciores olb⁹ ſupradictis medicinis vt tā alteratiue q̄ euatiue ⁊ ꝓprie cauteriū actuale in ſūmitate cōmiſſure coronalis. Itē inciſio arteriarum tempoꝝ deinde actualis cauterizatio earūdē: que medicine oēs intenſiores ⁊ efficaciores ⁊ alie dne notabiliter efficaciores hic nō ſerioſe deſcribunt ſperās ex ipſis medicinis priorib⁹ etiam nature magis familiarib⁹ curā pfici ſecurius ⁊ cum infirmi moleſtia minori. Si vo ſupraſcriptis medicinis nāe familiarib⁹ non debite curetur tunc neceſſaria eſt cirurgia vt infra. vʒ q̄ ſcindat ⁊ aperiat loc⁹ palpebre in quo ſita mā eſt indurata ⁊ inde extrahatur dicta mā indurata q̄ inciſio ⁊ abſtractio ſapienter ⁊ canonice fiat: deinde loc⁹ curet cura vlceruʒ. vʒ pmo mūdifi:et locus ipſe. 2° remoueat a loco mala cōplo cal'a. 3° cōſolidetur locus. ola hec tria vt infra. vʒ mundificet locus ipſe cū aqua decoctionis ordei excorticati partis ⁊ aqua mellis ptem vnā olb⁹ ſimul mixtis. remoueatur mala cōplexio calida a loco cum ſieff albo ⁊ raſo fricato ⁊ diſſoluto lacte mulieris ſuper cote ſeu ſuper lapide acutorio qd idem eſt prius ipſo lapide loto cū aqua alia parte lactis mulieris que lotio lapidis abijciatur: deide ſieff fartuetur cum alia parte ipſius lactis mulieris ⁊ imponatur vt ſupra.

¶Contra pruritum oculorum.

Primo flōmia.℥.iiij.ſāguis fiat ex cephalica manus dextre per.vj.vel.vij.horas poſt prandiū que tn̄ nō fiat niſi pri⁹ habito cōſilio cū medicis aſtātibus. Ponātur ventoſe tres vna in medio ſpatularꝝ imediate ſub collo. alia ſub carnoſitate ſpatularuʒ altera alteri ſpatule: ⁊ iſte tre ſcarificentur ⁊ extrahātur.℥.ij.ſanguinis vna vʒ pro qualibet ſpatula ⁊ iſte debent apponi per.vj.vel.vij.horas poſt cibum Et ſi facta fuerit flōmia ponātur ventoſe ſolum 3ª die poſt flobotomiam. Si vero non facta fuerit incipiat a vētoſis. ¶Lotio cū qua lauant brachia a cubito infra ⁊ tibie a genu infra ſtō ieiuno an̄ cenā ol die. Deinde poſt lotionem ſtet calidus ⁊ nō recipiat frigidū. Et nota q̄ flobotomia facta man⁹ flobotomata nō lauet niſi poſt quatuor dies ſʒ alia mēbra lauent. ℞.florū nenufaris.M.ß.roſaꝝ violaꝝ ana. M.j.corticū papaueris.M.ß.floꝝ ſalicis folioꝝ ruthe. an̄.M.ij.floꝝ camomille.M.j.ß. Cōtūdant ola groſſo mō ⁊ bulliāt in aq̄ ſufficiētis q̄titatis ꝓ lotione vſq; ad ꝯſūptionē q̄rte ptis aq̄. ¶Solutiuū vti-

notatiuū facile. ℞.pillaꝝ aureaꝝ.℈.j.de iera ſimplici an̄.℈.ß.miſce ⁊ cū iulep violato.q.ſ.ad incorporandū formēt pille.vij.quas aſſumat quarta die poſt vētoſationē factā in aurora: deide imediate expertat dormire per horā vel circa q̄ trāſacta ſurgat ſiue dormiuerit ſiue nō ⁊ ſtet poſt aſſumptionē quaſq; horis ieiun⁹ ⁊ tūc aſſumat pro lauatiuo vnū cyathū aq̄ ordei excorticati cale ſine zuccaro ⁊ ꝑ mediā horā poſt expertat ſi pōt habere seceſſuʒ ⁊ ſiue expeat aqua dicta per seceſſum ſiue nō p̄ſūdeat cibaria boni nutrimēti tēgati. ¶Syrupus quē aſſumat q̄tuor diebus ꝯtinuis in aurora poſt pillas ſupraſcriptas poſt quē ſyrupū dormiat ad libitū ⁊ ſtet ieiun⁹ horis quatuor. ℞.ſyrupi de papauere.℥.ß.iulep violati.℥.j.aq̄rū nenufaris.℥.j.endiuie.℥.ij.miſce ⁊ exhibeat in potu. ¶Solutiuū eradicatiuū facile. ℞.pillarū ſupraſcriptarū.ʒ.j.vbi pri⁹ erāt.℈.ij. Iſtas pillas aſſumat in aurora mō ⁊ ordie pri⁹ ſcriptis in pillis. q̄s etiā pillas aſſumat poſt q̄tuor dies ſupraſcripti ſyrupi. ¶Cōfe. aſſumenda poſt pillas in mane cū ſurgit dieb⁹ octo ꝯtinuis poſt quā ſtet ieiunus horis trib⁹. ℞.ſpērū ⁊ oluʒ ingredientiū. dyadragātū frigidū.℥.ß.ſpērū triaſandaloꝝ.ʒ.ij.zuccari albi.℥.vj.miſce ⁊ cū aqua ro.q.ſ.ad ꝯficiendū fiat ꝯfectio ſolida in morſellis triū dragmaꝝ pro ſingulo ⁊ ol die aſſumat vnū morſellū. Aq̄ loco colyrij q̄ oculos ſibi lauet q̄ter in die ad min⁹ ⁊ pluries ad libitū maxime ſtō ieiuno ⁊ hec an̄ ⁊ poſt ola ſupraſcripta. ℞.aquā purā frigidā imediate cū hauriꝰ ex puteo ⁊ cū ipſa balneent oculi nō fricādo. ¶Colyriuʒ de q̄ tepido ponat in oculis guttas duas vel tres in vno quoq; oculo ter in die maxie ſtōacho ieiuno quo nō vtat niſi poſt pillaꝝ vltimaꝝ aſſumptionē. ℞.tutie ꝑparate optime.℥.ß.antimonij.℈.ß.aque ro.q̄tuʒ ſ.miſce ⁊ fiat colyriū. ¶Aliud colyrium aſſumēduʒ vt ſupraſcriptum. ℞.ſieff.albū diſſoluat ſup lapide cote fricādo ipſum cū lacte mulieris.

Cōtra debilitatē audit⁹ ⁊ ſtōachi. ℞.pillaꝝ alefanginarū.℈.ij.agarici electi.℈.j.agaric⁹ in fruſta diuiſus ⁊ nō piſtat⁹ infundat in oximelle ſimplici.q.ſ.ad eius debitā imbibitionē et dicto oximelle ſimplici per ſex horas: deinde ola ſil optime incorporent in mortario cū piſtello. Vltimo ex hac mixtura forment pille.vij. ¶Digeſtiuū ⁊ mēbroꝝ nāliū ⁊ ꝓprie ſtomachi cōfortatiuū. ℞.ſyrupoꝝ de abſinthio.℥.j.acetoſi ſimplicis.℥.ß.aquarū cicoree lupuloꝝ an̄.℥.j.ß.miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat in aurora debite calidū ⁊ non tepidū duob⁹ dieb⁹ cōtinuis ⁊ ſingula medietate cuiuſlibet menſis p̄terq̄ tpe calido ⁊ poſt aſſūptionē ſtet ieiun⁹ ad min⁹ trib⁹ horis. Predictaꝝ pillaꝝ ſolutiuaꝝ aſſumat a trib⁹ vſq; ad q̄nq; ad libituʒ ⁊ hoc in aurora. aut ad libitū in mane cū ſurgit ſemel in ſingula medietate cuiuſlibet mēſis p̄terq̄ tpe magni caumatis ⁊ etiā magni frigoris. Et ſi ipſas pillas aſſumat in aurora tunc poſt earū aſſumptionē dormiat vna hora ſi pōt. Si aūt non dormierit nō ſtet i lecto pluſq̄ vna hora. tranſacta vo vna hora dicta ſiue dormierit ſiue nō ſurgat ⁊ nō vlteri⁹ dormiat. Sʒ poſt earum aſſumptionē ſtet ieiunus horis quinq; ſiue

predictas ſumpſerit in aurora ſiue in mane. Et nõ aſſumat lauatiuũ aliqd ſed in dicto termino dnqz horaꝝ prãdeat ⁊ ꝑ ferculo in ipſo brodio comedat blites cum boragine et feniculo. Item carnes laudabiles vt pulli perdices faſiani hedi vel vituli vel alias carnes laudabiles. ¶ Stomachi ↄfortatiuũ cordi cerebri ⁊ auditus. ℞. dyambre. ʒ. j. iſtius ↄfectionis ſumat vnũ morſellũ in mane cũ ſurgit duobus dieb⁹ cõtinuis ſingula hebdõa ſolũ tpe frigido. Et poſt iſtius aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis trib⁹ ad minus. ¶ Audit⁹ ↄfortatiuũ. ℞. olei amigdalarũ amaraꝝ. ʒ. ij. muſci. ℈. ß. nucis muſcate puluerizate. ℈. ij. Iſti⁹ liquoris nõ calidi neqz frigidi ſed tepidi tm̃ tres vel duas guttas i aure auditas dimi nuti ponat in ſero cũ vadit dormitũ tribus dieb⁹ in ſingula hebdomada preterq̃ tempore calido.

¶ Contra manationem ſaniei ex aure.

Cena ſit paucior prãdio: euitet humida in cena. res vaporoſas vt fructus ſubſtantiã cauliũ cãcros piſces ⁊ ꝑptie magnos ⁊ ꝑptie eli ſos. legumina exceptis cicerib⁹ ru. paſtilia aut alia ganas raſiolos turtas ⁊ ſilia aromata ⁊ ꝑptie intẽſe caliditatis acumina vt allea cepas ſcalognas raphanũ ⁊ ſilia carnes antiquas vt anſeres anates et ſilia qualeas carnes porcinas raginas lacticinia: vt lac caſeũ nõ durũ butyrũ ⁊ cetera lacticinia excepto caſeo duro. ola vinoſa alba multũ nigra coitũ ſaphiũ ꝑptie poſt cibũ qm̃ eſt peſſimus ſapores acutos ⁊ ſilia hñtia ſpẽs acutas vt ſinapiſmũ ⁊c. vẽtos dẽtẽ nimiũ vtaꝛ pãnico ꝑ ferculo ſpelta farre bullitus cũ pma ebullitione in ſua aqua et cũ boragine ⁊ petroſ. brodio ciceris ru. cũ aliquibus granis brodio cauliũ ſiue caulib⁹ radicib⁹ petroſelini brodeto ſine caſeo nõ antiquo pulte ordei ⁊ ꝑptie in cena vtaꝛ carnes vitulinis caſtratinis ⁊ ꝑptie caſtrati caſtrati capoli hedi leporis iuuenis carnib⁹ pulli ꝑdicũ faſianoꝝ laudarũ turturũ turdiũ colũboꝝ ſeu pipionũ paruarũ auiũ ruraliũ ouis q̃uolibet ⁊ ꝑptie ſorbilibus ⁊ nõ duris fritalijs mollib⁹ caſeo duro poſt cibũ nõ multe quãtitatis. Utaꝛ ſaporib⁹ agreſtib⁹ vel acetoſis ſed nõ acutis ieiunet ſaltẽ ſe in hebdomada. prãdiũ ieiuniũ non ſit maius aliqs prãdijs. ſingulo die bñficiũ habeat vẽtris ſaltem ſemel ⁊ ſi nõ naturaꝛ ſaltẽ artificialr cũ enemate infraſcripto. Nõ ſtet in lecto amplius nouem horis in iſta hyeme in qbus nõ dormiat plus ſeptem horis. Aerẽ cohabitet ſiccũ ⁊ debite caliditatis. Portet caput ↄuenieñter calidũ ⁊ magis in nocte q̃ in die. Nõ teneat aures obturatas ⁊ ꝑptie de nocte ſed ſolum coopertas. Iaceat de nocte ſup aure vñ fluit ſanies. Exercitet ↄueniẽter ⁊ ꝑptie ſtomacho ieiuno mane et ſero. cultet melius iuxta poſſe. vtaꝛ gaudio ⁊ tuoſo.

¶ Enema diuerſiuũ a capite materieꝝ cõium eductiuũ. ℞. folioꝝ blitis maluarũ añ. M. j. mercurialis. M. ij. ſaluie ſticados añ. M. ß. florũ camomille. M. j. ſeminũ fenugreci. ʒ. ß. vitellũ oui. j. caſſeſt. ʒ. j. hierepigre zuccari rub. ana. ʒ. ß. olei cõie. ʒ. iij. ſalis. ʒ. ij. herbe ⁊ ſemina bulliãt ſimul in ſufficiẽti quãtitate aque vſqz ad ↄſumptionẽ medietatis. deinde optime exꝓmanꝛ ⁊ tribus cyathis colature reliquis addanꝛ ⁊ ſiat cliſtere. Iſtud enema aſſumat debite calm ſtomacho ieiuno. ſ. eñ ꝑ prandiũ vel cenã ad libitũ ⁊ ipm talr aſſumat in ꝑcedẽtibus et ſeq̃ntibus dieb⁹ ſolutiui minoratiui ⁊ eradicatiui infraſcripti quo vti põt ol hebdõa ieiuno ſtomacho vt ſupra dictũ olbus. xv. diebus ſemel. ¶ Solutiuũ minoratiuũ materieꝝ in capite ⁊ ſtomacho peccãtiũ vſuale ⁊ facile. ℞. pillularũ de iera. ſ. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gẽme zinziberis añ. gra. j. Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora. deide poſt ipſius aſſumptionẽ expectaꝛ dormire ꝑ horã tm̃: ⁊ trãſacta hora cũ dimidia poſt aſſumptionem ſolutiui ſurgat immediate ſiue dormierit ſiue nõ vt cõiter ſit ⁊c. Quibus pillis põt vti a tribus ad. v. ad libitũ olbus diebus. xx. cũ modis ſuis. ¶ Digeſtiuũ dicte materie ⁊ cere ↄfortatiuũ. ℞. aquarũ ſaluie ſticados violarũ añ. ʒ. j. zinz. albiſſimi ʒ. j. Iſtud digeſtiuũ aſſumat calm in aurora octo diebus ↄtinuis ⁊ poſt aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis quatuor ⁊ interiꝫ dormiat ad libitũ quo digeſtiuo talr vtaꝛ in ſpatio olm. xl. dierũ ⁊ ipſo vti incipiat die tertia poſt dictã aſſumptionẽ dicti ſolutiui minoratiui ſupraſcripti. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ dicte materie efficacius. ℞. pillularũ de iera ſcꝫ Galeni. ℈. ij. agarici. ℈. j. miſce ⁊ cũ oyaſ. q. ſ. ſiant pille. vij. Iſtud ſumat in aurora mõ quo ſupra i minoratiuo q̃ ſolutiuũ accipiat tm̃ ſemel et aſſumat ipm die tertie poſt cõpletaꝫ ſumptionẽ dicti ſyrupi in dictis ſuis octo diebus. ¶ Lotio brachioꝝ ⁊ cruſtium a capite diuerſiua. ℞. florũ camomille melliloti añ. M. ij. ſaluie. M. j. ſticados. M. ß. violarũ. M. j. lactuce. M. ß. miſce ⁊ bulliãt in ſufficiẽti quãtitate aq̃ vſqz ad tertie partis ↄſumptionẽ. Iſta decoctiõe calida lauenꝛ brachia a cubito infra et crura a genu infra oñi die ſemel aut bis ad libitũ ſtomacho ieiuno añ prandiũ vel cenã qua taliter vtaꝛ diebus alternis vna hebdomada ſinguli mẽſis ⁊ taliter vti incipiat ſeq̃nti die diẽ aſſumptiõis ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Medicine ponẽde in aure a qua fluit ſanies. ℞. aq̃ mellis. ʒ. iij. aloes thuris añ. ℈. ij. myrre. ℈. ß. Iſtius aque duas aut tres guttas tepidas ponat in aurẽ ꝑ vnã horã añ cenã ſtomacho ieiuno diebus alternis. deide teneat aurẽ obturatã ꝑ vnã horã aut duas ad plus poſt dictã ipoſitionẽ: deinde aurẽ deobturet: deide dormiat cũ aure cooꝑta ſꝫ foramine ei⁹ deobturato quãvti incipiat poſt aſſumptionẽ ſolutiuoꝝ digeſtiuoꝝ ⁊ enematum ſupraſcriptoꝝ ⁊ poſt vſum lotiõis ſupraſcripte dieb⁹ q̃tuor ⁊ talr ↄtinuet octo dieb⁹. ¶ Mixtura. ℞. aluminis vſti mell. añ. ʒ. j. miſce. Iſta mixtura inuolnaꝛ tẽta linea ⁊ breui ⁊ m aurẽ ponaꝛ ꝑ horã añ cenam cũ modis in impõne aq̃ ſupraſcripte. deide cũ vadit dormitũ dictã tẽtã extrahat ab aure ⁊ vtaꝛ diebus vj. iter miſſis in ſpatio. xl. dieꝝ ⁊ ea vtaꝛ reiterã do vt ſupra. ¶ Mixtura alia. ℞. olei amigd. amaraꝝ. ʒ. ij. myrre. ℈. j. croci. g. ij. aloes. ℈. j. miſce. Dũ preſumptio eſt futuri doloris aurꝫ tũc iſti⁹ olei tepidi duas aut tres guttas in aurẽ añ cenã imponat cũ modis deſcriptis in vſu aq̃ mellis quo oleo ſolũ talr vtatur ꝑcedẽtibus digeſtiuo ſolutiuo ⁊ enemate ſupraſcriptis ⁊ dolore phte aut ꝑſumptiue de primo fieri.

¶ Contra catarrū ſalſum ⁊ calīm cū aliquali tuſſi.
Fiat flōmia cephalice brachij dextri ex ꝗ tra-
hant. ʒ. iij. ſanguinis. Iſta flōmia cepha
lice brachij dextri fiat ꝑ. vj. aut. vij. horas poſt prā-
diū ⁊ maxime in iſto vere: ꝗ flōmia nō fiat niſi conſi
lio inſigniū doctoꝝ viroꝝ. ¶ Uētoſe cū ſcarificatio-
ne. Ponant̄ vētoſe due ſuꝑ carnoſitate ſpatularum
vna cuilibet ſpatularū et ex qualibet extrahat̄. ʒ. j.
ſanguinis. Iſte vētoſe cū ſcarificatiōe apponuntur
ſpatulis quarta die poſt ſupraſcriptā flōmiā et per
ſex horas poſt prādiū. Que vētoſe non ponant̄ niſi
cū ꝯſilio inſigniū doctoꝝ aſtātiū. ¶ Solutiuū mino
ratiuū facile. ℞. caſſie fi. ʒ. j. tamarindoꝝ. ʒ. ß. aq̄ruꝫ
ordei excorticati violaꝝ ꝓ potiōe añ. q. ſ. miſce. Iſtō
ſolutiuū aſſumat calīm ⁊ nō tepidū in mane per ho
ras octo poſt finē cene diei immediate ꝓcedētis diei
poſt ipſius aſſumptionē nō dormiat ſed in lecto ſtet
ꝑ vnā horā poſtea ſurgat ⁊ cū pāno ſuauiter calido
poſtea fricet leuiter ſibi ſtomachū vētrē ⁊ ilia quem
pānū ſuauiter calīm retineat ſuꝑ dictis mēbris: dei
de ſtet ieiunus poſt ipſi⁹ aſſumptionē horis q̄nꝙ et
nō ſumat lauatiuū aliqđ ſed in dicto termino hora
rū prādeat ⁊ ꝓ ferculo comedat blitē cū boraginē ⁊
petroſilio carnes laudabiles vt pulli vel ꝑdices ⁊c.
¶ Solutiuū aliud minoratiuū efficaci⁹. ℞. pillarū
de iera ſimpli. ℈. ij. agarici. ℈. j. maſticis. ℥. ß. miſce
⁊ cū elec. ſucci roſ. q. ſ. ad incorporādū reformentur
pille. vij. ꝓ. ʒ. Iſtud ſolutiuū aſſumat cū modis ⁊ or
dinib⁹ deſcriptis in aſſumptiōe ſolutiui ſupraſcripti
quo ſolutiuo vtat̄ talr̄ in caſu ꝙ illud ſit ſibi grati⁹
ſuꝑiore. et etiā ſi vult ſolutiuū efficacius ſuperiore.
¶ Syrupus. ℞. ſyrupi de papauere. ʒ. j. iulep vio-
lati. ʒ. ß. aq̄ ordei excorticati. ʒ. iij. miſce. Iſtū ſyrupū
aſſumat debite calīm ⁊ nō tepidū in mane ꝑ nouem
horas poſt cenā immediate ꝓcedentē quatuor die-
bus ꝯtinuis. deinde poſt ipſius aſſumptionē ſtet ie-
iunus ad minus horis quatuor ⁊ iterū dormiat ad
libitū. Quo digeſtiuo talr̄ vti incipiat die ſeq̄nti diē
aſſumptionis ſolutiui ſupraſcripti ¶ Syrupus ali⁹
efficacior ℞. ſyr. de papauere. ʒ. ij. de liq̄ritia mellis
roſa. colati añ. ʒ. ß. aq̄ nenufa. ʒ. iij. miſce. Iſtū ſyru
pū aſſumat cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſum
ptione ſupraſcripti ſyrupi. Quo ſyrupo talr̄ vtat̄ in
caſu quo vellet ſyrupū efficaciorē ⁊ etiam ſi eſſet ſi-
bi gratior priore. ¶ Solutiuum eradicatiuū facile.
℞. māne electe. ʒ. j. tamarindoꝝ. ʒ. ß. reubarb. elei.
ʒ. ß. elec. ſucci roſ. ʒ. ß. aquaꝝ ordei excorticati. ʒ. j.
violaꝝ añ. q. ſ. pro potione. Iſtud ſolutiuum eradi-
catiuum aſſumat cū modis ⁊ ordinibus deſcriptis
in aſſumptione ꝓmi ſolutiui ſupraſcripti. Sed poſt
ipſius aſſumptionē dormiat dicta vna hora qua ca
ret ita tñ ꝙ ſiue dicta hora dormiat ſiue nō dormi-
at. poſtea ſurgat ⁊ in dicto termino horarū quinꝙ
aſſumat pro lauatiuo vnū cyathū aque ordei excor
ticati ſine zuccaro: deinde per mediā horā experiat̄
dictā aquam ſecedere ſi pōt in quo termino ſiue ſe-
ceſſerit ſiue nō tunc prādeat vt ſupra in ꝓmo ſoluti
uo. Qđ ſolutiuū talr̄ aſſumat tertia die poſt cōple-
tam aſſumptionē ſyrupi quarti. ¶ Solutiuū aliud
efficacius. ℞. pillulaꝝ aureaꝝ reubarbari elei aga
rici electi añ. ℈. j. miſce ⁊ cum elec. ſucci ana. q. ſ. ad
incorporandū reformēt̄ pille. vij. Si pumū ſolutī-
uum noluerit aſſumere aſſumat iſtud modis ⁊ or-
dinibus ſupraſcriptis et dormiat immediate poſt
ipſius aſſumptionē per vnā horā ⁊ nō plus. Potus
loco ſyrupi. ℞. ordei excorticati. ʒ. ß. iniubaꝝ nume
ro. viij. ſebeſtē numero. x. liq̄ritie mūde. ʒ. ß. paſſula
rū paruaꝝ nigraꝝ. ʒ. ß. violarū. ʒ. j. ſeminū cucur-
bite. ℳ. j. melonis añ. ℈. ß. penidiaꝝ ʒ. j. bulliāt oīa
oīa ſil̄r in ſufficiēti quātitate aque vſꝙ ad ꝯſumptio
nem tertie partis aque. deinde optime exꝓmant̄ ⁊
colent̄. Iſtā decoctionē aſſumat loco ſyrupi modis
ꝓdictis in quantitate. iiij. ʒ. octo diebus ꝯtinuis in
aurora cōpleta certa purgatione ⁊ ipſam pōt aſſu-
mere añ cenaꝫ. ¶ Potus alius. ℞. iulep violati. ʒ. j.
mellis ro. colati. ʒ. ß. aque ordei excorticati. ʒ. iij. mi
ſce. Iſtam potionē aſſumat modis ⁊ ordinibus ſu-
praſcriptis in alio potu ⁊ hoc poſt completā purga
tionē. ¶ Pillule non ſolutiue. ℞. amili amigdalarū
dulcium excorticataꝝ ſucci liquiritiarū añ. ʒ. ij. dra
ganti. ℈. j. gūmi arabici. ℈. ß. penidiaꝝ. ʒ. j. miſce et
cū mucillagine pſilii. q. ſ. ad incorporandū formē-
tur pillule. vij. pro. ʒ. vel ad quantitatē fabe ꝓ quas
libet iſtaꝝ pillularū teneat vnaꝫ in ore de die ⁊ hoc
faciat pluribus vicibus. ¶ Cōfectio. ℞. dyadragā
ti frigidi. ʒ. ij. iſtius ꝯfectionis teneat in ore ad quā
titatē auellane de nocte inter genā ⁊ maximā ex la
tere oppoſito ſuo lateri ſuꝑ quo iacet et hoc faciat
diebus pluribus. ¶ Pillule alie nō ſolutiue. ℞. dra
gāti. ℈. j. ſeminū citonioꝝ cucurbite ꝓſiliginis añ. ʒ.
ij. ſucci liquiritie. ʒ. ß. penidiaꝝ. ʒ. j. miſce et cū iulep
violati. q. ſ. ad incorporandū formēt̄ pille. vij. ꝓ. ʒ.
Iſtarum pillulaꝝ teneat vnā in ore de die ſi ſibi ſint
gratiores ſupraſcriptis mō ⁊ ordine dicto. ¶ Lotio
extremoꝝ. ℞. folioꝝ lactuce nenufaris portulace
violarum roſarum floꝝ ſalicis vitis camomille mel
liloti miſce ⁊ bulliāt in ſufficiēti quātitate aque vſ-
ꝙ ad ꝯſumptionē tertie partis. In hac decoctiōe ca
lida fricent̄ tibie et genua infra et brachia a cubito
infra ⁊ hoc añ cenā ſtōacho ieiuno alternatis dieb⁹
vcꝫ vna die ſic alia nō ⁊ hoc faciēdo ꝑ vnū mēſem.
¶ Lotio ꝓ capite. ℞. violaꝝ. ℳ. ij. ordei excorticati
ʒ. j. maluaꝝ. ℳ. j. floꝝ camomil. ℳ. ß. bulliāt oīa ſil̄r
in ſufficiēti q̄titate lixiuij nō nimis fortis vel acuti.
Cū hac decoctione calida lauet ſibi caput omnibus
xv. diebus añ prādium ſtomacho ieiuno. ¶ Enema
ſeu cliſtere. ℞. folioꝝ maluarū blitis añ. ℳ. j. mer-
curialis. ℳ. ß. ordei excorticati. ʒ. ß. ſeminū fenugre
ci. ʒ. ß. vitellū oui numero. j. caſſie fi. ʒ. j. dyaſinicoms
zuccari rubei añ. ʒ. ß. olei violati. ʒ. iiij. ſalis cōis. ʒ.
ij. herbe ſemia ⁊ ordeū bulliāt ſil̄r in ſufficiēti q̄tita-
te aq̄ vſꝙ ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis aq̄ deīde optīe
exꝓmant̄ ⁊ colent̄. Ultio trib⁹ cyathis dicte colature
reliq̄ oīa addant̄ ⁊ fiat cliſtere. Iſto cliſteri vtatur in
hebdōa bis: aut ad min⁹ ſel̄ ⁊ hoc ſtōacho ieiuno añ
prādiū vel cenā ad libitū. ¶ Cōfectio ꝓhibēs fluxū
catarri ad lrā. ℞. dyapapaueris. ʒ. ij. iſti⁹ ꝯfectōis
teneat ad q̄titatē auellāe tota nocte īter genā ⁊ ma
xillā ⁊ hoc plib⁹ vicib⁹ ⁊ ſolū illis noctib⁹ q̄bus nō tꝫ
in ore alias medicinas ſupraſcriptas. ¶ Confectio

alia efficacior ad idē. ℞.dyacodion.℥.ij.iſti⁹ confectio
nis teneat in ore de nocte cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcri
ptis. ¶ Gargariſma ad idē phibēs fluxū vt hic aſi.
℞.aque frigide valde.q.ſ. iſto gargariſmate vtat
ad libitū ⁊ p̄cipue ſtōacho ieiuno pluribus diebus.
¶ Unctio p pectore. ℞.olei violati amigdalaꝝ dul
ciū aſi.℥.ß. butyri recētis ſine ſale.℥.ß. dyadragāti
gūmi arabici aſi.℈.j. ſeminum melonis cucurbite
ana.ʒ.ij.cere albiſſime.q.ſ.p vnguēto molli miſce ⁊
fiat vnguentū molle.hac vnctiōe vngat totū pect⁹
ſolū ⁊ nō ſtōach⁹ ⁊ hoc ſaltē ſemel in die ſtō ieiuno ⁊
p̄cipue aſi cenā plurib⁹ dieb⁹ cōtinuis. ¶ Aliud gar
gariſma. ℞.roſaꝝ.M.j.lētes.℥.ß.couādri.℥.ß. cor
ticis papaueris.M.ß.violaꝝ.M.j.bulliāt i ſufficiēti
q̄titate aq̄ vſq̄ ad ↄſumptionē tertie ptis aq̄ deide
optie exp̄mant ⁊ colent. Iſtud gargariſma garga
rizet frigidū valde pluries in die ⁊ hoc cū modis et
ordib⁹ ſupraſcriptis ⁊ hoc dieb⁹ q̄b⁹ nō gargarizat
cū dictis gargariſmis. ¶ Appō cātaridarū. Recipe
cātaridaꝝ.ʒ.ß.fermēti tritici.q.ſ. pro incorporatiōe
pulueris iſti⁹ miſce ⁊ ſit optie icorporent cū piſtello.
Iſti⁹ medicamis cātaridaꝝ apponat.ʒ.ß.ſolū ſuper
q̄libet duoꝝ oſſiū poſt aures in ſero cū vadit dormi
tū ⁊ ita teneat tota nocte.ſed ipſa medicamina ſup
ponat foliū caulis ne tāgat aures.in mane vero remo
ueat ipm medicamē totū ⁊ reperiet vna veſica plna
plena aq̄ſitate que apiat cū forpice in pte inferiori
veſice vt inde aq̄ſitas poſſit fluere: deide ſupponat
aſſungia cū folio caulis que ol die remoueat vt ide
humores poſſint fluere. ¶ Sanguiſuge. Recipe ſan
guiſugaꝝ numero.iiij. Iſtaꝝ ſanguiſugaꝝ due ap
ponant tpibus vna p q̄libet tpe ⁊ alie apponant ad
palear eſtū ſub mēto.vz in vna pte dextra alia i pte
ſiniſtra. ¶ Laqueus ſiue ſetane⁹ apponat ſup pte
poſteriori colli infra originē nuche p duos digitos.
Iſte laqueus ſiue ſetane⁹ apponat ſup in pte poſte
riori cū ↄſilio valētiū doctorū aſtantiū ⁊ cū modis ⁊
ordinib⁹ ſeruādis in appōne laq̄i. ¶ Dieta vini. Bi
bat vinū goretū ſiue mediocris coloris ⁊ modice vi
noſitatis aliq̄nalr dulce nālr vel artificialr.ſ. cū
zuccaro taberzet. ¶ Fercula. Pultes ordei amilum
far ſpeltā blites cū lactucis rapas cucurbitas atri
plices fabas fractas ſine corticib⁹ coctas cū carni
bus. Et ſilr cicer rubeū ſine corticibus. Lac capunū
coctū cū ferculis non exñte febre vel dolore capitis.
¶ Carnes pulloꝝ vituli hedi pdicis faſiani.caſtra
ti aialis annualis ſed cū lactucis ⁊ vino ↄnatorum
nō exñte tuſſi. Oua ſorbilia cū albumie in p̄n⁹ menſ
ſis.piſces elixatos menolas anguillas paſſeres al
baros oratas puas ⁊ ſilia. Comedat ēt duos vl tres
bolos lactucaꝝ coctaꝝ poſt cenā cū aceto dulcora
to cū zuccaro. Abſtineat a reb⁹ fridis notabilr ⁊ ex
ceſſiue calis. A calidis pipe zinzibere cimino aniſis
⁊ ceteris aromatib⁹ calidis ſaluia. Recipe roſmario
pulegio. Et ab acruminib⁹.vz alleo cepis porris ſca
longūs raphano ⁊ ſimilibus.
¶ Contra catarrum ſubtilem ⁊ aliqualem ſalſedinē
pluries ſapientem.

Inteſtinorū lenitiuū ⁊ māterū ab ipſis
eductiuū. ℞. decoctionis
multū pīguis carnis porci caſtrati vel vituli ſed me
li⁹ porci: deide aliaꝝ carniū ſubſequēter.℥.xv.vitel
los ouoꝝ numero.ij. caſſiefiſtule.℥.j. olei oliuarum
optimi.℥.iiij.ſalis cōis.ʒ.iij.miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſtō
cliſtere ſibi iponat ſuauiter calidū ſtō ieiuno.vz āte
cenā p vnā horā in die imediate p̄cedēte diē aſſum
ptiōis pillaꝝ imediate īfraſcriptaꝝ ſeu ſolutiui mi
noratiui imediate īfraſcripti ⁊ poſt ipaꝝ aſſūptionē
ſtet ieiun⁹ horis q̄tuor ad min⁹ vel q̄nq̄ ad ampli⁹ ⁊
poſt earūdē aſſūptionē imediate dormiat non āpli⁹
q̄rtis hore: hoc ēt cliſtere talr aſſumat ſtō ieiuno cū
eſſet p̄ternālr ſtiptic⁹.vz p vnā horā aſi prādium
vel aſi cenā ad libitū. ¶ Solutiuū minoratiuū. ℞.
pillarū de iera ſimplici.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gem
me zinzib.aſi.℈.j.pulueris violaꝝ.℈.ß. miſce ⁊. cū
oleo viola.q.ſ. ad incorporādū reformēt pille.vij.
p.z. Iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat.℈.ij.in aurorā poſt ipa
rū aſſumptionē ſtet ieiunus horis q̄tuor ad minus
vel q̄nq̄ ad ampli⁹ ⁊ poſt earūdē aſſūptionē imme
diate dormiat nō ampli⁹ trib⁹ q̄rti hore. Tranſacta
vero vna hora poſt ipaꝝ aſſumptionē ſurgat ⁊ nō aſ
ſumat lauatiuū aliq̄d ⁊ poſtea i termio q̄nq̄ horaꝝ
poſt aſſūptionē prādeat ⁊ p ferculo i prādio ſumat
blites cū borragine ⁊ feniculo. Item carnes laudabi
les vt pulli pdicis vituli ⁊ ſiles. ¶ Digeſtiuum effi
cax. ℞.ſyrupi de liq̄ritia.℥.j.de inimbis iulep viola
ti aſi.℥.ß.aq̄rū nenufaris.℥.j.ordei excorticati.℥.ij.
miſce. Si vero vult digeſtiuum efficaci⁹ tūc loco iulep
violati ponat ſyru.de papauere.℥.ß. Iſtū ſyrupum
aſſumat in aurora debite calidū ⁊ nō tepidū ſerua
tis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſūptiōe p̄mi ſy
rupi digeſtiui deſcripti ↄ pulſationē arterie ſtōachi.
Hoc vero ſyrupo talr vti icipiat die imediate ſequēte
diē aſſūptiōis pillaꝝ imediate ſupraſcriptaꝝ. Siue
ro vult medicamē effica ſi⁹ tūc iſtud digeſtiuū cum
ↄditiōe ſupi⁹ poſita aſſumat ſuatis modis ⁊ ordib⁹
d̄ſcriptis i aſſūptiōe digeſtiui imediate ſupraſcripti.
¶ Solutiuū eradicatiuū. ℞.pillaꝝ aureaꝝ pillaꝝ
de iera ſimplici aſi.℈.ß.agarici.ʒ.ß.ſal' gēme zīzib.
aſi.℈.j.miſce ⁊ cū ſy.de nenufare.q.ſ.ad icorporādū
reformēt pille ſex.p.z. Iſtas pillas aſſumat i auro
ra die ſequēti diē cōplete aſſumptiōis q̄ter facte di
geſtiui ſupraſcripti ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē ime
diate dormiat a media hora vſq̄ ad vnā horā ad
ampli⁹ ſi pōt. Trāſacta vero vna hora cū dimidia ſi
ue dormierit ſiue nō: nō ampli⁹ dormiat ſz ſurgat a
lecto. Et poſt earūdē pillulaꝝ aſſumptionē ſtet ieiu
nus horis q̄nq̄ ⁊ in dicto termino horaꝝ q̄nq̄ aſſu
mat p lauatiuo vnū cyathū aque ordei excorticati
cali ſine zuccaro ⁊ p vnā horā poſt ipſi⁹ aque aſſū
ptionē ſiue poſt dictā aquā ſecedat ſiue nō tūc prā
deat ſeruatis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis i aſſūptio
ne pillarū ↄ pulſationē arterie ſtōachi cōpoſitaꝝ ex
pillis modis cū agarico ⁊c. ¶ Digeſtiuum facile et
viſuale. ℞.aq̄rū violaꝝ.℥.j.ß.nenufaris.℥.ß. ordei
excorticati.℥.ß.zuccari albiſſimi.ʒ.ij.miſce. Iſtud di
geſtiuū aſſumat debite calidū ⁊ nō tepidū trib⁹ die
bus ↄtinuis in aurora p vnū mēſē poſt aſſūptionē
pillaꝝ imediate ſupraſcriptaꝝ ſeruatis modis reli
q̄s ⁊ ordib⁹ deſcriptis in aſſūptione primi digeſtiui

hui⁹ añſcripti. ¶Solutiuũ facile ⁊ vſuale. ℞. pillaꝝ
de iera. ſ. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gēme ʒiʒib. añ. ℥. j.
pulueris violaꝝ. ℈. ß. miſce ⁊ cũ iulep violato. q. ſ.
ad incorporãdũ reformenť pillē. vij. p. ʒ. Iſtarũ pil=
lulaꝝ aſſumat. ℈. ij. l aurora q̃rta die ſequēti ime=
diate diei aſſũptiõis digeſtiui vſualis imediate ſu=
praſcripti ⁊ poſt iſtaꝝ aſſũptionē ſtet ieiunus horis
tm̃ q̃tuor ſuatis modis ⁊ ordib⁹ deſcriptis i aſſum=
ptiõe ꝓmaꝝ pillaꝝ ſiliuꝫ his ħ ſupꝛapoſitaꝝ ⁊ cõ=
poſitaꝝ in iera ſimplici agarico ſale gēme vt ibidē.
¶Digeſtiuũ vſuale ꝯ̃tuti familiare. Digeſtiuo vſua
li añ ſcripto. ℞. aque ordei excorticati zuccari albiſ
ſimi ſeu optimi triũ coctaꝝ. ℥. ß. Iſtõ digeſtiuũ aſſu
mat debite calidũ ⁊ nõ tepidũ immediate qñ vadit
dormitũ ⁊ lectũ intrauerit ſiue cenauerit ſiue nõ. Et
eo tali vtaꝛ dieb⁹ q̃nq; ꝯtinuis ſingulo mēſe q̃cunq;
tꝑe anni ꝑterq; tꝑe hyemali. ¶Solutiuũ aliõ vſua=
ler facile. ℞. pillaꝝ aſſatarct. ℈. ij. agarici elec. ℈. j.
ſalis gēme. ℥. j. miſce ⁊ cũ iulep violato. q. ſ. ad incor
porãdũ reformenť pillē. vij. p. ʒ. Iſtaꝝ pillaꝝ aſſu=
mat. ℈. j. aut. ij. ad amplꝰ ſingulo mēſe ſeꝫ i ſero cũ
vadit dormitũ die imediate ſequēti diē. v. cõplete aſ
ſumptiõis q̃nqꝫ facte digeſtiui imediate añſcripti
cõpoſiti ex aq̃ ordei ⁊ zuccaro. ¶Diuerſiuũ ꝯ̃tuti fa
miliare valde. Extrema fricenť in mane vt imedia=
te cũ ſurgit hito ꝓus vētris bñficio aut ſaltē tētato
hēri. vꝫ pꝰ crura a genu ifra ⁊ pedes fricenť vt ſu=
pra cũ manib⁹ aut cũ pãno lineo i eſtate frido i hye
me ṽo ⁊ tꝑib⁹ medijs cũ pãno calõ fricatiõe media
intēſiõe ⁊ duratiõe deide man⁹ ⁊ brachia ab hũero
infra cũ manib⁹ vel pãno imediate fricenť vt hic añ
crura. Iſta fricatiõe taliter vtaꝛ ad minus alternis
dieb⁹ q̃cũq; tꝑe anni catarro ipm vexãte ⁊ ꝓus ha=
bito vētris bñficio aut ſaltē tētato hēri. Et ea frica=
tiõe talr vti icipiat die imediate ſequēti diē aſſũptio
nis ꝑrimi ꝓmi ſolutiui mioratiui ſupraſcripti cõpo
ſiti ex pillis de iera ſimplici agarico ſale gēme vt ibi.
¶Diuerſoriũ ꝯ̃tuti familiari⁹ ⁊ efficaci⁹ diuerſorio
ꝓori. ℞. folioꝝ ſalicis. M. iij. lactuce. M. ij. vitis. M.
v. folioꝝ roſarũ. M. ij. violaꝝ. M. ij. nenufaris. M. j.
aneti. M. j. corticis papaueris albi. M. ß. Cõtũdanť
oia groſſo mõ: deide bulliãt in ſufficienti aq̃ q̃titate
ſil ꝓ lotione extremioꝝ vſq; ad ꝯſumptionē q̃rte par
tis aq̃. Si ṽo medicamine efficaciori idiget tunc ex
hac deſcriptiõe debite calĩa lauenť ⁊ fricenť brachia
manus crura ⁊ pedes ſtõ ieiuno. vꝫ añ prãdiũ ꝑ ho
rã ⁊ añ cenã per tãtũdē: deide dicta extrema retineã
tur debite calĩa ⁊ coopta. Et ea lotiõe talr vti icipiat
die ſequēti imediate diē aſſumptiõis ꝑrimi ſupra=
ſcripti eradicatiui cõpoſiti ex pillis aureis de iera.
ſ. ⁊ agarico ⁊c. ſeruatis reliq̃s ⁊ ordinib⁹ deſcriptis
in vſu fricatiõis imediate añſcripte. ¶Diuerſiuum
lieſinoꝝ lenitiuũ ⁊ ſtatis aq̃ſi ⁊ ſtatis ſalſi educti=
uũ efficaci⁹ ꝓori ꝑrio diuerſiuo. ℞. folioꝝ blitis. M.
ij. maluaꝝ. M. j. mercurialis. M. j ß. radicum altee.
M. ß. agarici polipodij añ. amboꝝ groſſo mõ iciſoꝝ
ʒ. j. vitellũ oui numero. j. caſſiſ. ℥. j. ierepigre. ℥. ß.
olei oliuaꝝ optimi. ℥. iiij. ſalis cõis. ʒ. iij. herbe ⁊ ra=
dices bulliãt ſimul in ſufficiēti quãtitate aq̃ ꝓ deco
ctione cliſteris vſq; ad cõſumptionē medietatis aq̃

deinde optime exꝓmanť ⁊ colenť deide. 28. ℥. dicte
colature agaricus ⁊ polipodiũ fruſtatim iciſi groſ=
ſo mõ addãť ⁊ ſil bulliãt vſq; ad ꝯſũptionē tertie p=
tis ipſi⁹ decoctionis ⁊ colature poſtea exꝓmanť ⁊ co
lenť vltimo dicte colature ꝯ̃ reliq̃ addanť ⁊ fiat di
ſtere. Iſtud enema ſuauiter calidũ ſibi iponat ſtõa=
cho ieiuno. vꝫ añ prandiũ ꝑ vnã horã vel añ cenã ꝑ
tãtũdē ad libitũ alternis dieb⁹ qꝛ vna die ſic ⁊ alia
nõ. Et ſi eo facilr vti icipiat die immediate ſequenti
diē aſſumptionis ꝑrimi ſolutiui eradicatiui añſcri
pti cõpoſiti ex pillis aureis de iera ſimplici agarico
⁊c. Et ipſo enemate talr vtaꝛ ſaltē in vna hebdoma
da aut amplꝰ ad libitũ ⁊ catarro ipm vexãte. ¶Di
uerſoriũ ꝓorib⁹ efficaci⁹ Vētoſe tres ſine ſcarifica=
tiõe ⁊ ꝓmo due ponanť pulpis ſeu carnoſitatib⁹ ſpa
tularũ deide ipſis duab⁹ amotis 3ª vētoſa imediate
ponaꝛ ſpine vbi collũ ꝯiungiť dorſo. ꝓme ṽo vētoſe
taliter appoſite dimittanť per vnã quartam hore ⁊
poſtea auferanť deide 3ª vētoſa itidē ſeu ꝑ tãtũdeꝫ
tꝑs dimittaꝛ ⁊ poſtea auferaꝛ. Iſte vento e talr ſibi
apponanť per ſex horas ad min⁹ poſt prãdiũ ⁊ per
vij. horas ad plus die decima ſequēti diē aſſũptio=
nis dicti ꝑrimi ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti cõ=
poſiti ex pillis aureis de iera ſimplici agarico ⁊c. Et
eas vētoſas talr ſibi apponat ſaltē ſemel ⁊ ꝓus ha=
bito ventris bñficio aut ſaltē tētato hēri. ¶Caput
purgiũ. ℞. aq̃rũ maiorane. ℥. j. violaꝝ. ℥. j ß. ſucci fo
liorum blitis. ℥. j. pulueris zuccari candi. ʒ. ij. miſce.
¶De hoc liquore tepido ⁊ nõ calõ nec frido attra=
hat ꝑ nares ſtõ ieiuno tm̃ in mane ꝑ vnã horam añ
prãdiũ duob⁹ dieb⁹ in hebdomada ad libitũ ꝓus ha
bito vētris bñficio aut ſaltē tētato hēri: deide nõ ex
ponat ſe aeri frigido nec calõ ſꝫ tēꝑato q̃uſq; prã
ſus ſit. Ex hac attractione talr vtaꝛ ſaltē in vna heb
domada ſinguli mēſis q̃cũq; tꝑe anni frigido vel re
cēti. tꝑe aũt calõ hoc medicamine nõ vtaꝛ. ¶Catar
rum firmãs ſputũ a pectore iuuãs ꝯ̃tuti familiare.
℞. gũmi arabici. ℥. ß. Iſtius gũmi teneat tota nocte
cũ catarro vexaꝛ aut tuſſi in ore ad q̃titatē auella=
ne ſaltē iter genã ⁊ maxillã ex latere oppoſito lateri
ſupꝫ q̃ iacet qñ catarro vexaꝛ aut tuſſi. ¶Catarrum
firmãs vt ħ añ efficaci⁹ ꝓorib⁹ catarrũ firmãtibus.
℞. dyadragãti frigidi. ℥. ij. Si ṽo vult medicamen
efficaci⁹ ꝓori imediate tũc iſtius dyadragãti teneat
in ore ad q̃titateꝫ auellane groſſe in nocte ſeruatis
reliq̃s modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in vſu ſeu in retē
tione in ore gũmi arabici ſupraſcripti immediate.
¶Catarrũ firmans ⁊ eſt vt hic añ efficacius ꝓorib⁹
catarrũ firmantib⁹. ℞. dyapapaueris in forma ſo=
lida. ℥. j. Si ṽo vult medicamē efficaci⁹ ꝓori ꝑrimo
tũc iſti⁹ cõfectionis dyapapaueris vtaꝛ ſiue teneat
in ore ad q̃titatē vni⁹ auellane groſſe ſeruatis mo=
dis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in vſu ꝯfectiõis dyadragã
ti frigidi imediate ſupraſcripti. ¶Catarruꝫ firmãs
vt ante efficacius ꝓorib⁹ catarrũ firmãtib⁹ dyaco=
dion. ℞. dyacodion in forma ſolida. ℥. j. Si ṽo vult
medicamē ꝓori efficaci⁹ ꝑrio tũc iſti⁹ ꝯfectiõis dya=
codiõ teneat in ore ad q̃titatē groſſe auellane i no=
cte ſeruatis modis ⁊ ordib⁹ in vſu ꝯfectiõie dyapa=
pauerꝫ imediate ſupraſcripti. ¶Catarrũ firmãs ⁊c.

vt ante efficacius priore immediate. ℞. dyacodion in forma ſolida.ʒ.ij.ſpodij.ʒ.ß.boli ar.ʒ.iij.cãphore.ℨ.ij.miſce ꝛ cũ ſyr. de nenufare.q.ſ.ad incorporandũ reformet̃ ↄfectio in forma ſolida in mortario cũ piſtello ſine igne. ¶Si vero vult medicamẽ efficacius primo tũc iſti' ↄfectiõis ↄpoſite ꝛ dyacodiõ ſpodij ꝛc. vt hic imediate ſupra teneat in ore ad q̃titatem groſſe auellane in nocte ſeruatis reliq̃s modis ꝛ ordinib' deſcriptis in vſu ↄfectiõis ſolius dyacodion immediate ſupraſcripti. ¶Cerebri cõfortatiuũ. ℞. mirobalanũ ↄditũ numero.j. Iſtũ mirobalanũ aſſumat in aurora aut in mane cũ ſurgit ab libitũ ſingulis dieb' ſeu quocũq; tpe anni. deide poſt ipſi' aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis trib' ad minus. Et eo talit̃ vt incipiat ad libitũ in aliquo dierũ poſt aſſumptionẽ ſolutiui cõpoſiti ex pillis aureis de iera ſimplici agarico ꝛc. ¶Diuerſiuũ a cerebro ꝛ caputpurgiũ efficaci' poni diuerſiuo capitiſpurgio ellebori primo. ℞. ellebori alb.ℨ.j.violaꝝ ſiccaꝝ.ɱ.ß.pulueriʒent̃ oĩa ſubtilit̃ deide miſce. Si vero poſt catarri declinationẽ factã vt hic aũ tũc ipſe inuenerit veriſilit̃ iteratũ catarrũ ſeu iteratũ fluxũ mãe ad intra pp ipſi' mãe exuberationẽ multã tũc iſtud diuerſoriũ ꝛ caputpurgiũ ↄpoſitũ ex ellẽ ꝛ violis attrahat p nares ſtõacho ieiuno. vel aũ prandiũ p vnã horã ꝑus habito ventris bñficio aut ſaltẽ haberi tẽtato ꝛ eo taliter vtat̃ ſeu aut bis aut ad ampli' in hebdõa tm̃ neceſſitate vrgẽte pp denũ nouũ defluxũ vt hic aũ immediate. ¶Cõtra catarrũ ſalſuz. ℞. aq̃ ordei facte ſm receptã primã infraſcriptã.ʒ.vj.ʒuccari albiſſimi triũ coctaꝝ.ʒ.j.miſce. Iſti' aq̃ debite calẽ ꝛ nõ tepide aſſumat duob' dieb' ↄtinuis in ſingula hebdõa vel ʒ.vj.in aurora ꝛ poſt ipſi' aſſumptionẽ dormiat ad libitũ ſʒ tñ nõ ampli' duabus horis aqua ordei de q̃ hic aũ fit mẽtio. ℞. ordei excorticati.ʒ.j.aq̃ fluuialis mũde clare.ʒ.xx.miſce deide bulliãt ſimul ad mediocrẽ ignẽ vſq; ad ↄſumptionẽ 3ᵉ ptis aq̃: deinde nõ colet̃ ſʒ ordeũ in dicta aq̃ ↄtinuo poſtea dimittat̃. Et qr hec aq̃ facilit̃ corrũpit̃ tpe calo ĩõ alternis dieb' ipa aq̃ tunc reficiat̃. vel vna die dicta aq̃ talit̃ fiat ꝛ alia die nõ ſed 3ᵒ die iteꝝ de nouo fiat ꝛ talit̃ reficiat̃ ſm neceſſitatẽ. De hac aq̃ ſumat.ʒ.vj.ſtõacho ieiuno ꝛc. vt hic ſupra in alia recepta proxima. ¶Medicamẽ efficaci' aliq̃lr poni. ℞. medicinã primã ſupraſcriptã.ʒ.v.ſyrupi de liqri.ʒ.j.ß.miſce. Si vero medicamẽ ↄgruit efficaci' poni imediate tũc iſtã medicinã debite calidã ꝛ nõ tepidã aſſumat in aurora ꝛc. vt ſupra de alia prima medicina. ¶Confectio. ℞. dyadragãti.ʒ.ij.dyapenidionis.ʒ.j.miſce ꝛ cũ ſyr. de liqri.q.ſ.ad incorporandũ reformet̃ ↄfectio ſolida in mortario cũ piſtello ꝛ ſine igne in morſellis triũ ʒ.p quolibet morſello. Iſti' ↄfectiõis aſſumat vnum morſellũ in aurora vel ad libitũ in mane cuz ſurgit duob' dieb' in ſingl'a hebdõa ꝛ poſt ipſi' aſſũptionez ſtet egrotãs ieiun' horis trib' ad minus. ¶Cliſtere. ℞. aq̃ ordei ſupraſcripte.ʒ.xvj. vitellũ oui nũero.j. mel roſ. colati.ʒ.ß.olei roſ.ʒ.iij.ſepi hircini.ʒ.ß.miſce ꝛ fiat cliſtere. Iſtũ cliſtere ſibi iponi faciat ſuauiter calũ ſtõcho ieiuno vel p duas horas aũ prãdiũ vel ad libitũ p vnã horã aũ cenã ſeu ĩ ſingl'a hebdõa.

Contra fluxũ catarri ſubtilis non ſalſi nec amari. ¶Ad pect'. ℞. pillaꝝ alefanginaꝝ vel de iera ſimplici.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gẽme.ℨ.j.vel.ij.reformẽt̃ pille.vij.p.3.cũ modico ſyrupi de ſticados.ꝛ ſi vis adde ʒinʒib.ℨ.j. ¶Caputpurgiũ. ℞. aq̃ maiorane ptes.ij.ſucci folioꝝ blitis partẽ.j.miſce ꝛ fiat caputpurgiũ. Potes addere ptẽ aq̃ violaꝝ ſi appet caliditas actualis catarri. Lotio capitis fiat cũ lixiuio forti. ¶Diuerſio. Balneentur crura a genu deorſum ꝛ brachia a cubito deorſum cũ infraſcripta decoctiõe. ℞. roſaꝝ floꝝ camomille melliloti ſaluie aã. miſce ꝛ fiat decoctio ꝛ lauent̃ vt ſupra cũ vult cenare in ſero. fiãt fricationes brachioꝝ ꝛ cruriũ ad diuertẽdũ. Itẽ ſecure pñt poni vẽtoſe ſup ſpatulas ꝛ ſup nates ſine ſcarificatione. Itẽ põt cõcedere ol' die poſt ↄfec. coriãdri pparati cũ ʒucc. optimo vna cooptura tm̃ coopto.

Contra defluxum preternaturalem catarri. ¶Flatis a cerebro diuerſiuũ et p ↄñe naturaliſſimã regionẽ. vel p nares mũdificatiuũ ꝛ v'tuti familiare. ℞. aq̃ maiorane ſucci folioꝝ blitis nucis muſcate pulueriʒate ſubtilit̃ ʒuccari cãdi. pulueriʒati miſce. Ex hac mixtura tm̃ tepida et nõ cal'a nec frigida attrahat p nares bis vel ter ſucceſſiue ſtõacho ieiuno in mane vel ad libitũ p vnaȝ horã aũ cenã ſeu in ſingulis q̃ndecim diebus ſi ipſo catarro moleſtat̃. hoc vero medicamine non vtat̃ tpe calo. Flatus a cerebro diuerſiuũ ꝛc. vt imediate ſupra efficacius immediate poni. ℞. medicaminis primi ſupraſcripti.ʒ.iij.melius mundi ꝛ electi.ʒ.ij.miſce. Si vero medicamẽ ↄuenit efficacius aliquantulũ priori primo tũc ex hac mixtura prior tm̃ tepida et nõ cal'a nec frigida attrahat per nares ꝛc. vt hic ſupra de alio medicamine primo. Flegmatis a cerebro diuerſiuũ ꝛc. vt aũ immediate ſupra efficacius immediate poni. ℞. medicaminis ſupraſcripti immediate primi.ʒ.iij.mãne elec.ʒ.ß.miſce. Si vero medicamẽ ↄgruit aliq̃ntulũ efficacius poni immediate tũc ex hac mixtura tm̃ tepida ꝛ nõ cal'a nec frigida attrahat per nares ꝛc. vt hic ſupra de alio medicamine primo. ¶Cerebri ↄfortatiuũ ꝛ ipſius catarri groſſi digeſtiuũ ꝛ reſolutiuũ. ℞. dyamuſci dulcis ʒ.ij.dyãbre.ʒ.j.cubebaꝝ.℈.j.melegete.℈.j.ß.ʒuccari tabarʒet albiſſimi triũ coctarũ.ʒ.x. pulueriʒãda pulueriʒent̃ ſubtilit̃ deinde cũ aqua maiorane ꝛ feniculi aã.q.ſ.ad ↄficiendũ fiat ↄfectio ſolida in morſellis triũ.ʒ.p quolibet morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnũ morſellũ in mane cũ ſurgit duob' diebus in ſingula hebdomada ꝛ poſt ipſi' aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. hac vero cõfectione talr̃ vti tm̃ tpe frigido et non tpe calido. ¶Cerebri ↄfortatiuũ ꝛ eſt pprium. ℞. mirobalanũ kebulũ conditũ vnuȝ. Iſtum mirobalanũ aſſumat in aurora vel ad libitum in mane cum ſurgit ſemel in ſingulo mẽſe. Et poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis.x. hoc vero medicamine taliter vti põt quocunq; tpe anni. ¶Solutiuũ facile ꝛ vſuale. ℞. pillularum de iera.ſ.℈.ij.agarici.℈.j.agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus ꝛ non piſtatus infundatur per horas ſex ad minus in oximelle ſimplici.

q.ſ. ad ipſius agarici debitam imbibitionē ex dicto oximelle. deīde oīa ſiſ̄ miſce ⁊ cū ſyrupi de ſticados q.ſ. ad ip̄a aſiſ̄ incorporandū in mortario cū piſtello ⁊ ſine igne reformenꝛ pillē.vij.p.ʒ. Iſtarū pillaꝝ aſſumat in aurora a tribus vſq̄ ad.v. ad libituꝫ in mane cū ſurgit: ſꝫ tñ in aurora melius ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē ſi ip̄as aſſumat in aurora ſtet in lecto p horā vnā cū dimidia ⁊ iteꝝ dormiat ſi pōt ſed nō amplius vna hora ⁊ tūc poſt earūdē aſſumptioneꝫ ſtet ieiunus horis q̄nq̄ ⁊ nō aſſumat lauatiuū aliq̄d ſꝫ in termino dicto q̄nq̄ horaꝝ prādeat ⁊ p ferculo in ip̄o prādio comedat blites cū boragine ⁊ petroſellino nō abiecta p̄ma aqua ebullitionis ipſaꝝ herbaꝝ ſed in ipſa aqua cocta. Itē laudabiles carnes comedat vt pulli pdices faſiani hedi vel vituli aut aliquas carnes ꝯſiles. Si ṽo ipſas pillas aſſumat in mane cū ſurgit tūc poſt ipſaꝝ aſſumptionē nō dormiat ſꝫ ſtet ieiun⁹ horis.v. vt hic ſupra. Iſtis ṽo pillis vtaꝛ ſemel in ſingula cuiuſlibet mēſis p̄ter q̄ꝫ tpibus magnoꝝ caumatis ⁊ frigoris.

Cōtra reumatis diſpoſitionem digeſtiuum. ℞.ſyrupi de ſticados oximellis cōpoſiti aā.lib.ß. miſce: ſed doſis ſit.ʒ.j.ß. cū decoctiōe cubebaꝝ nucis muſ. aniſi maſticis ⁊ ciperi. ¶ Solutiuū. ℞.pillarū cochiarū raſis.ʒ.j. ¶ Trazea ꝯfortatiua. ℞.triū piperū.ʒ.j. zinzib.℈.ij.ß. gaꝝ. galange ſticados aā.ʒ.j. cubebaꝝ nucis muſ. aā.ʒ.ß. aniſi.ʒ.iiij.ß. zuccari.q.ſ. ſit doſis in ieiunio vnū coclear vſq̄ ad dies q̄tuor poſtea ṽo poteſt modicū vini ſubtilis. ¶ Cerotū. ℞.laudani.℥.j. aloes.℥.ß. pl̄ueris pulegii calamēti ſticados aā.ʒ.j. macis corticum citri aā.℈.ß. incorporenꝛ oīa ſimul addito modico aceti ⁊ applicetꝛ parti capitis abraſe. ¶ Unguentū p ſtomacho in caſu iſto. ℞.maſticis.℥.j. aloes.ʒ.ß. cinamomi gaꝝ. aā.ʒ.j. ligni aloes folij aā.ʒ.ß. olei nardini cere aā. quantū ſufficit pro vnguento. Ex iſto vnguento actu calido vngatꝛ ſtomachus ieiunus.

¶ Contra catarri ſubtilis fluxum ad fauces pulmonem et pectus.

Regimē in ſex rerū nō naturaliū adminiſtratione cōſiſtit. Sit itaq̄ qualitate ingroſſatiuū ⁊ infrigidatiuū ſed remiſſius infrigidatiuū q̄ꝫ ingroſſatiuū. Quātitas ṽo ſit vt de vnaquaq̄ ipſarū ſex rerū nō naturaliū adminiſtratione in ꝓprijs capitis ipſarū infraſcriptarū. Euacuenꝛ vētris ſolōne materie cōmunes l vijs ductuū ſupfluę. minorētꝛ ⁊ ꝓprie vētris ſolōne cerebri repletiō ſtatis ſubtilis aliqualr calidi. ſed nō multū ⁊ tñ nō acuti ad fauces ad pectus ⁊ pulmonē catarrizātis. Remoueanꝛ cauſe ipſius catarri dictā materiā aū in cerebro multiplicātes. q̄ cauſe in hoc caſu p̄ncipales numero ſūt tres. vcꝫ. euaporatio magna nutriētis ⁊ reliquarū humiditatuꝫ ⁊ flegmatis a toto ad cerebrū multiplicata. Naturalis caliditas cerebri debilitata nō valēs ip̄os vapores q̄ ſunt natura catarri reſoluere in cerebro ꝯdēſati. Debilitas caloris eiuſdē nutrimentū ꝓpriū cerebri digeſtiui impotentis q̄ꝫ indigeſti ⁊ catarrus ex eius paulatina cōgeſtione ꝯſiſtit. Minorenꝛ ⁊ ꝓprie vētris ſolōne ⁊ gule ⁊ pectoris ⁊ pulmōis repletiō ſtatis a cerebro ad ipſa mēbra catarrizātis etiā ſm eius partē fluentē a gula in pectore. Et ſm partē ex diuturna mora in pectore ibidē igroſſati. Diuertatꝛ a cerebro ad partes ignobiles ⁊ ꝓprie extremas dicta materia ſubtilis fluēs vt ſupra. Siſtanꝛ aliqualr ſeu minorenꝛ dicti ſubtilis ſtatis fluxus a cerebro ad fauces in pulmonē. Remoueanꝛ cā vel cāe dcm̄ catarrū ſeu flegma ad fauces pectus ⁊ pulmonē fluere faciens q̄ cauſe in hoc caſu nr̄o p̄ncipales ſunt quatuor. vcꝫ. Debilitas retētiue cerebri ⁊ eius collatorij. Materie catarrum dictū exuberantē multiplicatiue cū ṽtutis expulſiue fortitudine. Ardor ⁊ aſpitas faucū et gule incenſus ⁊ diuturn⁹. Tuſſis notabilis. Eradicetꝛ ſeu abſolute remoueatꝛ ipſius catarri ſubtilis ſeu flegmatis fluxus a cerebro ad fauces ad pulmonē. Digeratꝛ paulatine ipſius catarri dicta materia ſubtile nō multū calida flegmatica ſed non acuta vt ſupra. ⁊ ꝓprie in gula pulmone ⁊ pectore ⁊ ꝓprius cerebro. Itē digeratꝛ dicta materia groſſa flegmatica in pulmone et pectore ex diuturna mora in ipſo ingroſſata q̄ ambe materie ſubtilis ⁊ groſſa in pectore digerēde ſunt etiā ip̄e ſiſr cū dicta materia ſubtili in cerebro digerēda ⁊ hoc ꝓpter ptiſis ſuſpitioneꝫ aliqualiter aut ſaltē de primo future que nec digōnis nec euātionis tolerat inducias ſꝫ hac ſuſpitione nō exiſtēte dictū catarrū digerere et euāre regularius eſſet: deinde ad ipſarū catarri ſubtilis ⁊ groſſi gule pulmonis ⁊ pectoris digeſtiones ⁊ euacuationem trāſire liqueret. Euacuetꝛ eradicatiue ſed paulatine dicta matera flegmatica ſubtilis aliqualr calida ſꝫ nō acuta a dictis cerebro gula pulmōe p̄mo vētris ſolōne a dictis mēbris. ſcdo dicti ſtatis ſubtilis p nares eductōe. 3° ipſi⁹ mãe a cerebro euaporatione. Itē dicta mã ſtatica groſſa in pulmōe ex diuturna ei⁹ mora ingroſſata etiā eradicatiue: ſꝫ paulatine euāetꝛ. p̄ͦ vētris ſolōne ab ip̄o pulmōe. 2° et ꝓpri⁹ inde p ſpm̄ ei⁹ eductiōe. 3° dicte mãe a dictis pectore ⁊ pulmōe euaporatiōe. Que tres mãe ſubtilis in cerebro ſubtilis ⁊ groſſa in pulmōe ſiſr euāde ſunt dicta cā groſſa ſuſpitionis ptiſis p̄ſētis aut future nō dātis inducias vt ſupra. ¶ Cōfortenꝛ ṽtutes oēs. vcꝫ vitalis nãlis ⁊ alalis tot⁹ ⁊ ꝓp̄e cerebri gule pulmonis ⁊c. Et ꝓp̄e eoꝝ virtutes nãles oēs. Et ꝓprijſſime ipſi⁹ cerebri nãlis vt ip̄a mēbra dictas mãs ſubtilē ⁊ groſſam nō generēt nec recipiant. Remoueanꝛ cerebri faucū pectoris et pulmonis male cōplexiones a dictis morbo cauſa morbi ⁊ accidētibus derelicte. Corriganꝛ accidētia p̄ncipalia dicti catarri ſubtilis in caſu nr̄o ⁊ a futuris p̄ſeruenꝛ eiſdem caſui propriſſa. vcꝫ vomitus tuſſis anhelit⁹ cōſtrictio hec tria preſentia. ſequentia vero empima et ptiſis hec duo ſaltem futura in hoc caſu noſtro.

Regimē ex ſex rebus nō nãlib⁹ ſit vt infra. Aer ſit frigidus ſꝫ remiſſe ⁊ declināns ad ſiccitatē. Cib⁹ ⁊ pot⁹ ſit frigidus ſꝫ remiſſe ⁊ declināns ad humiditatē ſaltē actu ⁊ pulmōis ⁊ pectoris lenitiu⁹. vꝫ tri amidū ſpelte pultes ex cicerib⁹ rubeis abiecto cortice ⁊ ꝓp̄e oīa cū cortice amigdalarum dulciū. Itē cū lacte ſi nō eſt febris aut dolor capitis aut grauedo eiuſdē. Quieſcat nō iacēdo ſꝫ ſedēdo

hora vigiliaꝝ ſibi debitaꝝ. Uigilet multuꝫ tñ cũ ꝓ-
portione. Nõ dormiet in die nec multũ in nocte. Ie-
iunet ſepe cenet parce famiat ⁊ ſitiat nõ ſe repleat.
Nõ aſſumat nutriẽs niſi digeſto priori mẽtẽ quietẽ
habeat hylarẽ ⁊ gaudioſam. Euenť mãe cõcs. ℞.
folioꝝ blitis maluaꝝ añ. M. j. ß. mercurialis. M. j.
radicũ altee. M. ß. ſeminũ fenugreci cartami añ. ℥.
ß. vitellũ oui numero. j. ierepigre zuccari rubei añ.
℥. j. olei oliuaꝝ. ℥. iiij. ſal cõis. ʒ. ij. bulliẽda bulliãt
deinde miſce ⁊ fiat cliſtere. ℞. caſſieſi. ℥. j. ſebeſtẽ. ℥.
ß. aq̃ decoctiõis zucca. q. ſ. ꝓ potione miſce ⁊ fiat po
tio aut dictis caſſ. et ſebeſtẽ addať zuccari electi. q.
ſ. ꝓ dactylo. Et imediate poſt aſſumptionẽ dicti da
ctyli bibat dicte aq̃ zuccari. ℥. iij. Minoreť plectoria
flegmatis ſubtilis a toto. ℞. caſſieſ. ℥. j. medulle car
tami. ʒ. ij. iuris galli decrepiti decocti cũ zuccaro ſꝫ
canones. q. ſ. ꝓ potiõe macis. ℈. j. amigdalaꝝ dul-
ciũ. ʒ. j. penidiaꝝ. ℥. ß. miſce aut ſubtracto iure galli
ꝙ tñ optimũ eſſet cũ reliq̃s medicis addať zuccari
electi. q. ſ. ꝓ dactylo ⁊ fiat dactylus. Sed medicina
dicta cum iure eſt valde melior. Minoreť cerebri re
pletio flatus ſubtilis ⁊ aliqualr calĩ ſꝫ nõ acuti. ℞.
pillaꝝ de ſera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gẽme
gra. j. violaꝝ. gra. v. miſce ⁊ cũ iulep violato fiãt pil
lule. vij. ꝑ. ʒ. Remoueanť cauſe dicti flatus. vꝫ oppi
manť vapores q̃ ad cerebrũ eleuanť vt infra. ℞. co
riandrorũ ꝑparatoꝝ ꝯfectoꝝ ſolũ cũ vna coopertura
℥. j. de q̃bus coriãdris comedat immediate poſt ci-
bum. ʒ. ij. et iterum per. vj. horas poſt cibum com-
edat tantumdem. Item dyacitonitõ de zuccaro et
ſine ſpẽbus. ℥. j. comedat loco dicti coriãdri ad libi
tũ cũ modis tñ dictis. ℞. roſaꝝ ſiccaꝝ. ʒ. j. zuccari
albiſſimi. ℈. j. miſce ⁊ cũ ſyrupo de myrto. q. ſ. ad in
corporãdũ formenť pillſe. vij. ꝑ. ʒ. aſſumat ad min⁹
tres iſtaꝝ pillaꝝ ad libitũ cũ modis dict is ⁊c. ¶ Cõ
forteť calor nãlis cerebri vapoꝝ reſolutiu⁹ et dige-
ſtiuus eiuſdẽ ⁊ fauciũ. ℞. auellanaꝝ mũdataꝝ. ℥.
j. caſſie lignee gallie muſcate añ. ℈. j. ligni aloes. ʒ.
ß. muſti. gra. quartã partẽ ſpice. ℈. ß. ſticados. ʒ. ß.
nucis muſ. ℈. j. roſaꝝ. ʒ. j. emblicoꝝ. ℈. j. corallorũ
rubeoꝝ. ʒ. j. miſce ⁊ cũ zuccari bugloſſati iulep vio-
lati. q. ſ. fiat electuariũ. ¶ Aliud valẽs vt ſupra. ℞. ſpe
cieꝝ dyãbre. ℈. j. aromatici roſati deſcrip. Gabrie-
lis. ʒ. ß. ligni aloes. ℈. ij. emblicoꝝ. ℈. j. zuccari albiſ
ſimi. ʒ. viij. roſaꝝ. ℥. ß. coralloꝝ. ℈. j. miſce ⁊ cũ aque
violaꝝ. q. ſ. fiat cõfectio ſolida. Minoreť pectoris et
pulmonis repletio a duobus flegmatibus groſſo ⁊
ſubtili. ℞. caſſieſiſt. ℥. j. aſſe ſeu thimi. ℈. j. agarici.
℈. j. ariſtologie. ℈. ß. cartami. ℈. ij. aq̃ mellis aq̃ or
dei excorticati añ. q. ſ. ꝓ potione miſce aut loco caſ-
ſie ſiſtit q̃ ſubtrahať ⁊ addať olbus iſtis medicinis
agarici thimi añ. ℈. ij. deinde oĩa ſimul incorporẽ-
tur cũ iulep violati. q. ſ. Diuertať dictus catarrus
aquoſus ſubtilis a cerebro. fricenť ſuauiter et ſpe
paruo ſtomacho ieiuno habito vẽtris bñficio cum
pãno lineo brachia a cubito infra ⁊ tibie a genu in-
fra. balneenť eedẽ partes cũ eodẽ ordine cũ hoc in-
ferius. ℞. violaꝝ. M. iij. ordei excorticati. ℥. j. mili
℥. iiij. roſaꝝ. M. j. ß. folioꝝ vitis. M. iij. folioꝝ camo-
mille. M. j. ß. miſce et bulliant et fiat lotio. Diuertať
catarrus vt hic ante immediate ⁊c. vꝫ. ventoſe ſicce
apponanť cũ modis et ordinib⁹ quibus ſupra ſit lo
tio. ℞. mãnc. ℥. ß. aque ordei. q. ſ. ad diſſoluẽdum di
ctam mãnã miſce. Attrahať cal'a per nares ad libi
tuꝫ ſtomacho ieiuno. ¶ Attractiuũ ꝑ nares. ℞. ſuc
ci caulis. ℥. ij. ſucci anagalli. ℥. j. ſucci celidonie. ℥. ß.
myrre. ʒ. ij. ſarcocolle. ʒ. j. aquaꝝ ordei violarũ ma-
iorane añ. ℥. j. miſce. ¶ Caputpurgiuꝫ efficaci⁹. ℞.
aquaꝝ infraſcriptaꝝ. ſ. ordei excorticati violaꝝ ma
iorane añ. ℥. j. ſucci folioꝝ blitĩ. ℥. j. ß. zuccari cãdi. ʒ.
j. ß. miſce. Iſtius caputpurgij attrahat per nares
quãtitatẽ ad libitũ ⁊ hoc dieb⁹ alternis ſtomacho
ieiuno et prius habito ventris bñficio. Si vult ipm
efficacius tunc loco ſucci folioꝝ blitis ponat ſuccũ
eius radicis. Itẽꝝ ſi vult efficacius addat pulnereꝫ
radicis ireos ad. ʒ. ß. Prohibeať fluxus catarri vt in
fra. ℞. aquã frigidã ⁊c. quã teneat in ore ad libitũ.
¶ Aliud ꝓhibẽs fluxũ ⁊c̃. ℞. dyapapaueris de hac
ꝯfectione teneat q̃titatẽ auellane in ore inter genã
et maxillã ⁊ ꝓprie in nocte. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. ro
ſaꝝ. ℈. j. lẽtiũ excorticataꝝ. ʒ. ß. coriãdroꝝ ꝑparato
rũ. ℈. j. violaꝝ. ʒ. ß. corticũ papaueris albi. ℈. ij. ter
re ſigillate boli armeni añ. ʒ. j. olibani. ʒ. ß. ſpice. ℈.
ij. miſce et bulliãt in aqua decoctiõis myrti vſq; ad
ꝯſumptionẽ medietatis. deinde optime exprimanť
⁊ colenť. Iſtius colature quãtitatẽ ad libitũ teneat
in ore nõ trãſglutiẽdo aliq̃d. ¶ Idẽ vt ſupra. ſed in
alia forma. Recipe eaſdẽ medicinas ⁊ nõ ponãtur
in aliqua decoctione ſꝫ oẽs ſi'r incorporenť cũ ſyru-
pi de myrto. q. ſ. ⁊ fiãt forme ſiles lupinis. Et de eis
teneat vnã in ore ad libitũ ⁊ nõ deglutiat aliq̃d de
ſaliua cui aliq̃d cõmiſceť de medicina dicta. ¶ Aliũ
retinẽs fluxum. ℞. boli armeni terre ſigillate añ. ʒ. j.
myrtilloꝝ papaueris albi añ. ʒ. ß. amidi. ʒ. j. olibani
℞. j. ſpice. ℈. ij. miſce et cum ſyrupi de myrto. q. ſ.
formenť pille in forma vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra.
℞. laudani. ʒ. iij. ſandarace. ℥. j. calamenti. ʒ. ß. dau
ci. ʒ. j. myrtilloꝝ. ʒ. iij. roſaꝝ. ʒ. vj. miſce ⁊ fiat ſaccu-
lus ꝓ cõmiſſura coronali capitis. Et ſm hanc ꝓpor
tionẽ aſſumať tãta quantitas ſupraſcriptoꝝ vt ſuf
ficit pro ſacculo. Remoueanť cauſe dicti flegmatis
ſubtilis ⁊ debilitas retẽtiue corrigať vt ſupra. ℞.
boli armeni terre ſigillate ana. ʒ. j. olibani. ʒ. ß. ſemi-
num citoniorũ. ʒ. iij. miſce et cum ſyrupo de myrto
fiant pillule in forma lupinoꝝ. Et teneat vnã ex his
in ore ⁊ ꝓprie in nocte. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. ſanda
race. ℥. j. olibani. ʒ. ij. ſpice. ʒ. j. roſarũ. ℥. ß. myrtilloꝝ
ʒ. ij. miſce fiat ſacculus. Aſſumať tanta quantitas
vt ſupra. Exuberans mã catarri abijciať ſolutiuis
minoratiuis dicte mãe in cerebro ſupraſcripte reite
randis in hoc canone. ¶ Aſperitas faucuꝫ gule ⁊c.
intẽſa remoueať vt infra. ℞. ſucci liq̃ritie pinearum
correctaꝝ in aqua feruẽti ⁊ ſtrictis capitib⁹ eaꝝ. ℥.
ß. plãtaginis. ℥. iij. iniubas numero. vj. maſticis. ʒ.
ij. mucillaginis pſilij. ʒ. j. miſce ⁊ cum gũmi arabico
fiant pille vt immediate ſupraſcripte. ¶ Aliud vt ſu
pra immediate. ℞. ſeminũ citoniorũ. ℥. j. ſebeſtẽ. ℥.
ß. iniubas numero. iiij. violarũ. ʒ. iij. ſucci liquiritie
℥. ß. maſticis. ʒ. j. ß. bdelij. ʒ. j. amigdalarũ dulcium
excorticataꝝ. ℥. ß. roſaꝝ. ʒ. ij. miſce ⁊ cũ dragagãto

flāt pill'e immediate añ. Digerank paulatine in cerebro et pulmone flata vt infra. Digestiuum. ℞. syrupoꝝ de sticados de hysopo añ. ℥. ß. iulep violati. ℥. j. oximellis simplicis. ℥. ß. aquarum betonice et dei excorticati añ. ℥. j. ß. misce. Euacuenk dicta flegmata a dictis mēbris. ℞. pillularū aureaꝝ de iera pigra añ. ℈. j. agarici. ℈. j. ß. salis gēme. gra. iij. violarum. gra. vij. misce ⁊ cū iulep violati ⁊ syrupi de sticados añ. q. ß. fiant pillule. vij. p̄o. 3. ¶ Aliud ad idē. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ aureaꝝ agari. añ. ℈. j. salis gēme. gra. j. violaꝝ. gra. vij. misce ⁊ syrupi vt supra fiāt pillule vt supra. ¶ Aliud facile ⁊ vsuale. ℞. terbētine lote ter in aqua ordei excorticati. 3. ij. vtatur ista terbentina lota ad minus semel oībus. xv. dieb⁹. Educat a cerebro per sudorē dictum flegma subtile vt infra. vz. euaporet caput sup aq̄ calīa mediocriter simplici l mane stōacho ieiuno p̄cedēte vētris bñficio ⁊ extremoꝝ lotione. ¶ Aliud efficacius. euaporetur vt supra aq̄ calīa mediocriter in qua decoquenk infrascripta. vz. ℞. melliloti. M. j. ß. radicū altee radicū bliti ana. M. ß. feminū fenugreci. ℥. ß. Et post supascriptā euaporationē tueat caput ⁊ faciem ab aere frido. Educank per sputū ambo flata dicta vt infra. ℞. dyadragāti. ℥. j. De hac ꝯfectione teneat iter genā ⁊ maxillā ad q̄titatē auellane ⁊ ꝑ ptie in nocte ⁊ melius sub lingua. ¶ Aliud vt supra ℞. dyapenidionis. ℥. j. dyadragāti. ℥. ß. misce l mortario cū pistello teneat in ore vt supra. ¶ Aliud vt supra. ℞. loch sani ⁊ expti dyadragāti fridi añ. ℥. ß. misce l mortario cū pistello ⁊ teneat i ore vt supra.

Ad dolorē dētiū a mā frida. Primo soluak cū pillis coctis deide colluak os cū stiptico vino calō. vz. ℞. mastic̄is. 3. ij. salnie. 3. iij. piretri ȝinȝibe. diptaini passularum cubebarum ana. 3. j. oꝛigani. 3. j. ß. rosaruȝ. ℈. ij. misce ⁊ bulliāt lib. vini. j. vermilȳ vsq; ad ꝯsūptionē medietatis ⁊ postea colek de q̄ calō teneat l ore ⁊ est optimū ⁊ exptū mitigat dolorē ⁊ resoluit mām ⁊ ꝯfortat gīgiua ⁊ dētes. ¶ Dēti fuciū incū dētes dealbat ⁊ abstergit ⁊ gingiuā fortificat ⁊ ꝯfortat ⁊ aromatiȝat. ℞. ossis sepie chocularꝰ albaꝝ marlaꝝ añ. 3. j. ß. pumicis. 3. ij. ß. alumis assi. 3. j. aristologie piretri galle cinamomi pipis lōgi añ. ℈. ij. gallie. mu. 3. ß. iuiube. ℈. j. misce ⁊ fiat pluis ⁊ cū melle dispumati q̄tū sufficit icorpenk ⁊ fricek dieb⁹ altnis stōacho ieiuno.

Cōtra dolorē dētiū a mā frida. Pilo soluak cū pillis cochijs calefactoriū cū pānicio camomilla aneto absintio milio sale multū valet. collutio cū vino calō vel aceto bullitionis sandarace aut bullitionis piretri calamēti origani pipis sinapis etiā multū valet. Liniak dēs dolēs cum tyriaca fiat etiā collutio oris cū aceto bullitionis colloquintide aut alleorum aut piretri aut saxifragie aut corticum radicum capparis aut ex aceto quod multum bullierit in testa colloquintide.

¶ Ad conseruandum et mundificādū dentes et gingiuas.

Canones cōseruatiui dētiū ⁊ gingiuarū sunt. x. ifrascripti. ¶ Prim⁹ canō. Euitet corruptionē cibi ⁊ pot⁹ in stōacho lino ⁊ oēs cibi corruptionē iuxta pole ⁊ ꝯāti nutriendi facilis corruptionis vt lac pisces salitos pisces parnos ⁊ silia post pōnē cibi subtil' grosso motu fortes festinos post assumptionē cibi ꝗnimo ⁊ añ cibi descēsum de stōacho somnū festinū post cibi assumptionē ⁊ nutriēda diuersa q̄ oīa sunt corruptionis cibi in stōacho effectiua cū vel saltē dispositiua. ¶ 2⁹ canō nō nō assuescat vomitui ⁊ maxime si vomeret rē acetosam. ¶ 3⁹ canō. euitet cibaria viscosa sicut confectio de melle ⁊ ficus viscosas. ¶ 4⁹ canō. euitet res duras ad frāgēdū. ¶ 5⁹ canō. ꝯgelatiua dentes seu stupefactiua euitet. ¶ 6⁹ canō. res vehemētis frigoris comedere euitet ⁊ ꝑptie post assumptionē cali. Itē ea q̄ sunt vehementis caloris maxime post fridi assumptionē. ¶ 7⁹ canō. euitet comedere res dētibus nocentes sua ꝑprietate vt sunt porri ⁊ reliqua hmōi. ¶ 8⁹ canō. mūdificet sibi dētes imediate post cibū ab eo supfluo qd ingredik inter ipsos ⁊ ꝑptie cū ligno subtili nō acuto vt sunt ligna infrascripta ⁊ hoc nō cū multa ꝑscrutatione ne noceat gingiue vel carni que est inter dentes vel dētes cōmoueat. ¶ 9⁹ canō. facta dicta mundificatione immediate post cibum vt supra lauenk dentes immediate vt cū vinis nigris medie vinositatis nō acetosis seu agre stibus quod idē est nec dulcibus sed medijs saporis. ¶ Decim⁹ canō. fricentur dentes suauiter ⁊ tpe breui. nā fortis fricatio aut diuturna destruit dētiū humiditates naturales ⁊ ad eos trahit reuma et vapores a stomacho ascendentes aut saltem ipsos preparat dentes ad hec recipiēda. Sed fricatio cū equalitate abstergit dentes et carnes gingiuarum confortat ⁊ ꝓhibet lapides seu gipsum circa ipsos gnari ⁊ facit oris odorē bonū ⁊ cōuenientius cū quo fiat fricatio est lignū in quo est stipticitas et amaritudo cuiusmodi sunt infrascripta. Licet oleū ro. sit fricatoriū conueniēs. si caliditas sit cū lesione dētium ⁊ oleū de been ⁊ oleū de neridē. Cōpositio est necessaria si dicta caliditas et frigiditas sint cause mixte. Que fricatio cum dictis oleis fieri debet cū vadit dormitū et precedere debet fricationes alias fiendas cum fricatorijs infrascriptis cū vadit dormitum ⁊c. stomacho ieiuno alio tempore ad libitū. Hos. x. canones explicite colligite speciales ex Aui. 7ª fen tertij. cap. 2°. cuius rubrica de preseruatione dentium et partem cap. tertio eiusdem fen. rubrica de cura dentium. ¶ Mundificatiuum dentiū ab ingredientibus cibis inter ipsos iuxta. 8. cañ. antescriptuȝ. Sumatur ramus cupressi aut ligni aloes rosmarini pini vel iuniperi ad libitum hic ramusculus subtilietur et fiat flexibilis ita tamen vt non incidat nec sit acutus sed tm̄ obtusus cū latitudine equali cū hoc ramusculo mundificenk dentes vt supra. iuxta cañ. 8. ¶ Lotio dentium et gingiuaruȝ mūdificatiua ⁊ eorūdē ꝯfortatiua ⁊ tremoris ⁊ paralisis mitigatiua ⁊ neruorum confortatiua iuxta cañ. nonū etiā scriptū. ℞. vini noui medie vinositatis mastellum seu brentam vnā saluie recētis incise in mediocria frusta ⁊ nō pistate nec lote lib. j. vinuȝ ipm post factā expssionē ab vuis suis imediate quatuor dieb⁹ cōmunis prius bullire permittak cum ra

cemis ſeu graſpis ſuis notabili bullitione. Deinde
q̄nta die dicto vino prius extracto ⁊ collato a dicti
graſpis: tūc poſtea dicta ſaluia imponat̄ ⁊ dimitta
tur cū ipſo vino bullire vſq₃ quo tn̄ vinū clarū effi
ciat̄ cū hoc vino dētes lauent̄ poſt aſſumptionē cibi
p̄cedēte mūdificatione ipſoꝝ dētiū iuxta nonū ca-
no. anteſcriptū. ℂLotio alia valēs ad id quod ſu-
pra. ℞. cinamomi elec. ℥. i. maſticis. ℥. ß. gallie muſ.
cubebarū añ. ʒ. ij. ſeminū iunipi. ʒ. iij. radicis ciperi.
℥. i. ß. folioꝝ roſmarini. ℥. vj. Cōtundant̄ oia. groſſo
mō exceptis folijs roſmarini. deinde oia ſil' miſce vl
timo in brenta vna vini muſti ponant̄. ℥. vj. dcē mi-
xture ⁊ bullire p̄mittat̄ ⁊c. vt ſupra in vino saluia-
to ſupraſcripto cū hoc vīo dētes lauent̄ poſt aſſum
ptionē cibi p̄cedēte mūdificatiōe ipſoꝝ iuxta nonū
canonē añ ſcriptū. vtat̄ mō iſta lotione mō alia ad
libitū. Fricatione dētiū ⁊ gingiuarū abſterſiua mū
dificatiua ⁊ ꝯfortatiua iuxta decimū canonē ante-
ſcriptū. ℞. mellis p̄tes duas zuccari tabarzet p̄tē. i.
miſce. Cū hac mixtura dētiū ⁊ gingiuaꝝ in ſero cū
vadit dormitū ⁊ etiā ſtō ieiuno alio tp̄e ad libitū iu
xta cañ. decimū añſcriptū. ℂAliud fricatoriū valēs
ad id qđ immediate ſupra. ℞. pulueris capitis le-
poris ad quantitatē auellane hic puluis ligēt i pe-
tia linea rara ſubtili ⁊ cū iſtis tal'r ligatis fricent̄ dē
tes ⁊ gingiue vt ſupra. ℂAliud fricatoriū valens
ad id qđ ſupra. ℞. ſalis aduſti ad q̄titatē auella-
ne mellis. q. ſ. p̄ electuario miſce ⁊ totū redigat̄ i for
ma electuarij. Iſtud electuariū ligēt in petia cuʒ. q̄
fricent̄ dētes ⁊c. vt ſupra. ℂFricatoriū aliud ꝯfor-
tās dētes ⁊ gingiuas. Ex tyriaca antiqua ad min⁹
q̄tuor annoꝝ fricatio dētiū fiat cū digitis oi menſe
ad min⁹ ſel' p̄ nouē horas poſt cenā ⁊ ad min⁹ p̄ q̄-
tuor horas añ prādiū ſup qua fricatione cū p̄dcā ty
riaca pōt dormire ad libitū. Nota q̄ p̄ tres horas
ad min⁹ poſt applicationē añſcriptoꝝ medicaminū
nō fiat comeſtio nec lotio cū vino vel alijs reb⁹ dctā
medicamīa ⁊ vigores ipoꝝ a dentibus ⁊ gingiuis
abijciētibus. ℂContra alcolam.

Flobothomia fiat ex cephalica ma-
nus lateris dolētis ex
q̄ extrahāt̄. ℥. iij. ſanguis: eodē v'o die flobothomie
⁊ duob⁹ dieb⁹ ſequētib⁹ imediate eādē teneat i ore
pluries in die lac aſininū vel caprinū: ſed meli⁹ aſi-
ninū. deinde vaccinū. deinde caprinū. hoc v'o lac te-
neat in ore frigidū actu ⁊ p̄mittat ip̄ʒ i ore notabil'r
caleſieri ſʒ ip̄ʒ fridū pluries in ore reaſſumat̄. eiſdē
trib⁹ dieb⁹ etiā aliquotiēs ⁊ pluries teneat i ore ſuc
cū extremitatis fic⁹ aut papaueruꝫ vitis ⁊ ſic actu
frigidū ⁊ vt aliquotiēs teneat i ore dictū lac ⁊ aliq̄-
tiēs dictū ſuccū. Si ip̄e eēt p̄portionabile ſol'oni vē
tris ſeu farmaco aſſumat ſolutiuū iſraſcriptū. ℞.
pil'aꝝ aurearuʒ. ℈. ij. agarici. ℈. i. ſalis gēme. gra.
i. pulueris vio. gra. ß. miſce ⁊ cū iulep vio. q. ſ. ad icor
porādū forment̄ pill'e. vj. vel. vij. ad libitū. Iſtas pil
lulas aſſumat in aurora ⁊ cū cuſtodia ſeruādo or-
dines obſeruādos i aſſumptiōe ſolutiui cū cuſtodia
q̄ canones explicabunt dū terminabun⁹ patiētē di-
ctas pil'as debere aſſumere. 4ª v'o die a ſupraſcri-
pta flōmia cephalice ſi tūc debite non ꝯualuit tunc
fiat flōmia venaꝝ duaꝝ q̄ ſunt ſub lingua. Eodem
v'o die flōmie ſub lingua imediate ſcripte ⁊ octo die
bus ſequētib⁹ eandē teneat in ore pluries in die ad
q̄titatē auellane mixture iſraſcripte imediate. ℞.
folioꝝ oliue. ʒ. ij. ſandaloꝝ ſpodij añ. ʒ. i. camphore.
gra. vj. gūmi arabi. q. ſ. ad olm icorporatiōnē gūmi
ip̄m infundat̄ p̄ horas. xij. in aq̄ plātaginis. q. ſ. ad
ipſi⁹ infuſionē ⁊ diſſolutionē ⁊ olm ſil' debitā incor-
porationē. deīde reliq̄ piſtēt̄ debite. vltimo oia ſil' in
corporent̄ optime i mortario cum piſtello ⁊ ſic igne
fiat magdaleon. Si v'o vult medicamē liq̄dū qr ip̄ʒ
ſit ſibi grati⁹ retinere in ore tunc dicte medicine hu
ius recepte bulliant in aqua plātaginis. q. ſ. ad ipſa
rū debitā ebullitionē ⁊ oris collutiōnē. vltimo hunc
liquorē actu frigidum teneat in ore cū reliquis mo
dis ⁊ ordinib⁹ vt hic ſupra immediate.

ℂCōtra paliſis mālis p̄ncipiū ꝟtiginē ⁊ p̄clinitatē
ad ſtaticā apoplexiā oēs p̄ eſſentiā tales. Regimen.

Regimē totū ⁊ p̄prie nutriens gn̄aliter ſit
calidum ⁊ ſiccum in primo vſq₃
ad 2ᵐ incluſiue ad libitū ⁊ ſm̄ neceſſitatem ⁊ ip̄m
nō trāſcēdat 2ᵐ gradū. Particulare v'o ſit ipſi⁹ to-
tū regimē ⁊ p̄prie nutriens ſingulariter de vnaq₃q₃
ſpē eiuſdē regiminis p̄prie nutriēs infirmū v'bo āplo
ammonui. ℂUētris lenitiuū. Singulo die vētris bn̄
ficiū habeat ⁊ ſi nō hʒ nāliter tunc fiat aliquotiēs
tale artificial'r ſaltē ſemel in hebdomada cū altero
duoꝝ enematū imediate infraſcriptoꝝ ad libitum
vcʒ. ℞. brodij optie pinguis ⁊ cōplete decoctiōis car
niū pulli vel caſtrati ſed melius pulli. ℥. xij. vitellos
ouoꝝ nu. ij. olei lilioꝝ alboꝝ. ℥. iij. pulueris zuccari
℥. i. ſalis cōis. ʒ. iij. miſce ⁊ fiat cliſtere. Si v'o vult me
dicamē aliq̄liter efficaci⁹ ⁊ tn̄ v'tuti familiare tūc ſu
praſcripto enemati addant̄ caſſie. ℥. i. ierepigre. ℥.
ß. Iſto cliſteri ſeu enemate tal'r vtat̄ ſtō ieiuno ſaltē
ſemel in hebdomada vel ampli⁹ ad libitū. vcʒ ante
prādiū vel añ cenā p̄ vnā horā quocūq₃ tp̄e anni p̄-
terq₃ tp̄e calido. Quo tp̄e loco olei lilioꝝ albotū po-
nat tantūdē olei oliuaꝝ tēperati miſce ⁊ fiat cliſtere
ℂUentris lenitiuū efficaci⁹ priori tn̄ v'tuti familia-
re. ℞. folioꝝ blitī. M. i. ß. mercurialis. M. i. ſticados
ſaluie. añ. M. i. ß. vitelluʒ oui. i. caſſie. ℥. i. ierepigre
zuc. rubei añ. ℥. ß. olei lilioꝝ alboꝝ. ℥. iij. ſalis cōis
ʒ. iij. herbe iſte bulliāt in aqua fluuiali. q. ſ. p̄ debita
quātitate decoctionis cliſtere. deinde optime expri-
mat̄ ⁊ colet̄ vltimo. ℥. xij. colature reliqua addant̄
⁊ fiat cliſtere. Et ſi placuerit habere medicamē effi-
cacius priori immediate vel ſibi placuerit p̄mutari
cliſtere tūc iſto vtatur ſeruatis modis pri⁹ dictis in
cliſteri ſupraſcripto. ℂSolutiuū ⁊ materieꝝ cōiuʒ a
ſtō ⁊ iteſtinis eductiuū ⁊ ip̄oꝝ inteſtinoꝝ lenitiuū
facillimū ⁊ v'tuti valde familiare. ℞. caſſie. ℥. ij. aq
ſaluie. q. ſ. ad ipſaʒ caſſiā mundificandū ab arilis
⁊ ſcoſſis ſuis ⁊ ad eandē diſſoluendā p̄ potione mi
ſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat in mane de
bite calidū ⁊ poſt aſſumptioneʒ ipſius ſtet ieiunus
tn̄ horis quatuor ⁊ nō dormiat iterim nec aſſumat
lauatiuū aliqđ prādeatq₃ in dicto termino. vcʒ qua
tuor horaꝝ et p̄ ferculo comedat blites cum bora-
gine ⁊ feniculo. Itē carnes laudabiles vt hedi pul-

li vel vituli aut ſiſeos ꝛ eo ſaltē ſemel vtat in vere et
ſaltē ſemel in autūno. ¶ Solutiuū ꝛ mãerūz cõium
eductiuū vt ſupra ſolutiuo ſupraſcripto efficacius
ſtaticq̃ familiari⁹ ꝛ grati⁹. ℞. manne electe. ℥. j. aq̃
ſaluie. q. ſ. ad ipſam mãm diſſoluēdã. deinde colan
dã ꝑ poriõe miſce ꝛ fiat potio. Si vero medicamē deli
tioſi⁹ ꝛ vtuti grati⁹ affectat aut etiã medicamē ꝓ=
mutare vult tunc illud mãna aſſumat ſeruatis mo
dis pri⁹ dictis in aſſumptione ſolutiui imediate ſu
praſcripti. ¶ Digeſtiuū facile ꝛ vſuale ꝛ ꝯfortatiuū
cerebri ꝛ muſculoꝝ. ℞. aq̃ mellis facte ſm cano. ad
hoc. q. ſ. ꝑ decoctiõe infraſcriptoꝝ triū. ſaluie ptes
ij. maiorane ptē. ß. roſmarini ptē. j. Incidant minu=
tim deinde ſil bulliant vſq̃ ad ꝯſumptionē tertie ꝑ=
tis ipſius aque vltimo exprimant ꝛ colent optime.
Iſtud digeſtiuū debite calidū aſſumat in aurora
pluribꝰ diebꝰ ꝯtinuis ꝛ ꝓprie vſq̃ ad diē. 14. deide
poſt ipſiꝰ aſſumptionē ſtet ieiunus horis q̃tuor et
interim dormiat per vnã horã ad lõgiꝰ ꝛ nõ vltra.
¶ Nota attēte q̧ ſupradicto lenitiuo ſolutiuo ma
teriei cõiū digeſtiuo ꝯfortatiuoq̃ vtat vſq̃ ad q̃r=
tã diē ab inſtãti initiantē morbū ipm imo vſq̃ ad ſe
ptimū q̃nimo vſq̃ ad decimūquartū diē ſm aliq̃s ꝛ
interim nõ vtat medicinis alijs efficacibꝰ ſolutiuis
nec alteratis efficacibꝰ. Nota q̧ nullã infraſcripta
rū medicinaꝝ aſſumat infirmus vſq̃ ad. 14. diem ꝛ
hoc vſq̃ ad illud de mirabolanis kebul ꝯditis. So
lutiuū minoratiuū facile vſuale. ℞. pillaꝝ de iera
ſimplici. ℈. j. pillarum alefanginarum agarici. ana.
℈. j. ſalis gēme zinzib. ana. gra. j. miſce ꝛ cū elec. indi
q. ſ. ad incorporandū reformēt pille. vij. ꝑ. ℥. Iſta=
rū pillarum aſſumat. ℈. ij. in aurora ꝛ poſt ipſarū
aſſumptionē ſtet imediate i lecto ꝑ vnã horã cū di=
midia ad ampliꝰ ꝛ interi dormiat ꝑ vnã horã ꝛ poſt
dictum terminū ſurgat aut dormiat ſiue nõ ꝛ cum
ſurrexerit partim deambulet ptim ſedeat ſm q̧ eſt
ſue nature ꝯuenientius ꝛ interim cū pãno ſuauiter
calido fricet bis vētrē ꝛ ſtõm ꝛ plus verſus dorſuz fri
catione ſuaui. vnde ipm pannū ſuauiter calidū te=
neat ſup dictis mēbris ꝛ ſtet in tenebris aut ſaltem
pauco lumine ꝛ nõ aſſumat lauatiuū aliqd ꝛ ſtet ie
iunus poſt ipſaꝝ aſſumptionē horis. v. ꝛ in dcõ ter=
mino prãdeat ꝛ comedat ꝑ ferculo blites cū bora=
gine ꝛc. vt dictū ē ſupra. ꝛ hoc ſolutiuū taliter aſſu=
mat ſemel in vere ꝛ ſaltē ſemel in autūno. ¶ Digeſti
uum. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥. j. oximellis ſimplicis.
℥. ß. aquaruz ſaluie. ℥. j. ß. hyſopi. ℥. j. abſinthij. ℥. ß.
miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat in aurora debite ca
lidū quatuor diebꝰ ꝯtinuis in vere ꝛ totidē in autū
no primo añ dictos quatuor dies ſemp aſſumat ſo=
lutiuū imediate anteſcriptū ꝛ ſtet ieiunus poſt aſ=
ſumptionē huiꝰ digeſtiui tribꝰ horis ad minꝰ ꝛ inte
rim dormiat ꝑ vnã horã aut duas ad ampliꝰ. ¶ So
lutiuū eradicatiuū. ℞. pillarum de ierapigra ſz re
ceptã ꝑrime infraſcriptã pillarum fetidaꝝ agarici
ana. ℈. j. ſalis gēme. gra. j. zinzi. gra. miſce ꝛ cū elect.
indi. q. ſ. ad incorporanduz forment pille. vij. pro. ℥.
Iſtarū aſſumat. ℈. ij. in aurora ſeruatis modis de
ſcriptis ſupra in aſſumptione minoratiui ꝑterq̃ in
termino q̃nq̃ horaꝝ poſt ipſaruz pillarum aſſum=
ptionem aſſumat pro lauatiuo vnum cyathum aq̃
ordei excorticati calide ſine zuccaro. deinde poſt vnã
horam prandeat vt ſupra. has vero pillulas taliter
aſſumat poſt completam aſſumptionē digeſtiui ſu
praſcripti. ¶ Pillule de ierapigra de q̃bus fit men=
tio in recepta ſupraſcripta. ℞. ſpecierum ierepigre
Gal. partez. j. aloes ſuccotrini electus. partes. ij. mi
ſce ꝛ cū ſyru. de ſticados. q. ſ. ad incorporandū fiat
magdaleon pro pillis formandis. Iſte pille ponan
tur in ſolutiuo eradicatiuo ſupraſcripto modo ꝛ or
dine ibi poſito. ¶ Solutiuum ꝛ eradicatiuum. ℞. ie
rarū hermetis dyacolloq̃ntidos. ana. ℥. j. agarici. ℈.
j. ſalis gemme zinzib. ana. gra. j. aquaꝝ ſaluie malo
rã. ana. q. ſ. miſce ꝛ fiat potio. Si vero ſolutiuū imedia
te anſcriptū ꝑmutare voluerit aut potius affectat
potionē q̃ pillas tunc iſtã potionē aſſumat cū mo=
dis ſuperius ſcriptis in aſſumptione ſolutiui ſupio
ris eradicatiui. ¶ Diuerſiuū efficaciꝰ imediate. ℞.
folioꝝ blitis mercurial ana. ℳ. j. ſticados ſaluie ma
iorane. ana. ℳ. j. ß. centauree minoris. ℳ. j. corticum
agarici ligatorum in petia linea. ℥. iij. ſiſeleos. ℥. ß.
vitellum oui numero vnū. caſiefi. ℥. ß. ierepigre zuc=
cari ru. ana. ℥. ß. olei lilioꝝ alborū. ℥. iiij. ſalis cõis. ℥.
iij. herbe cortices agarici bulliãt ſil in ſufficiēti q̃ti
tate aq̃ fluuialis. q. ſ. ꝑ enemata vel enematibꝰ. vel
de optime exprimant ꝛ colent vltimo. ℥. xij. dicte co
lature reliqua omnia addant ꝛ fiat cliſtere. Si vero
indiget diuerſiuo efficaciori immediate tūc iſto ene
mate vtet ſtomacho ieiuno ꝛ ꝓprie in mane cū ne=
ceſſitas ad hoc impellit. ¶ Euacuatiuum ꝛ proprie
a ſtomacho. Uomitus fiat cum vomitiuo deſcripto
in recepta immediate infraſcripta ſtomacho reple=
to cibarijs diuerſaruz formarum ꝛ vtutū. vcz ipſis
viſcoſis alijs vero inciſiuis ſubtiliatiuis ꝛ alijs ab
ſterſiuis omnibus his commixtis in dicto prandio
hunc vero vomitiuum dicta hora ſibi ꝓuocet ꝛ tūc
aſſumēdo vomitiuū tepidum immediate infraſcri=
ptum. vcz. ℞. decoctionis raphani radicum ancrie
roſarum ad minus. ℥. viij. aceti acuti multū. ℥. j. ß.
olei ſiſamini aut ſaltē oliuaꝝ acuti guſtus et fetidi
aut ſaltē non ſuauis odoris. ℥. iij. ipſa decoctio pri
mo colet. deinde oīa ſimul miſce. Iſtam decoctionē
vomitiuam aſſumat tepidã in modum lactis dum
mulget ab vbere ꝛ nõ calidum nec frigidum ſemel
in menſe ꝑ vnam horã ad minus ꝛ nõ amplius per
vnam horam cū dimidia poſt prandiū ꝛ iſto vomi
tu vtat ſingulo mēſe ſemel ꝛ eo taliter vt incipiat ꝑ
vnum mēſem poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui
ui ſupraſcripti. Si vero vult efficacius medicamen
tunc in dicta radice imponat ellebori albi. ℈. ß. que
ſola quantitas etiam ſit diuiſa et poſita in pluribꝰ
partibus ipſius radicis et taliter infuſa horarum
quatuordecim remaneat. deinde ex ipſa et alijs
ſupraſcriptis fiat decoctio ꝛc. vltimo fiat potio vt
hic ante. Alio vomitiuo vtatur vt ſupra ſi vult ha
bere vomitiuum efficacius ſupraſcripto. ¶ Caput=
purgium per nares attrahendum. ℞. aque maio=
rane. ℥. ij. ſucci foliorum blitis. ℥. j. nucis muſcate
gra. v. zuccari candi. puluerizati. ℥. j. ß. pul. pule. ẽri.
deinde ſil miſ. ꝛ huiꝰ liquoris ſeu caputpurgij tepe

di in modū lactis dū mulgeť ab vbere attrahat ali
quātulū ꝑ nares ante prādiū ſtomacho ieiuno per
vnā horā trib⁹ dieb⁹ tm̄ in vna hebdomada ſingu
li menſis preterq̄ tēpore eſtatis vltima parte veris
ꝛ prima parte autūni ꝛ eo ſimilr vti incipiat octano
die poſt aſſumptionē ſolutiui ſupraſcripti eradica=
tiui. Et eodem mō vtatur caputpurgijs per nares
attrahendis infraſcriptis. Si vero vult medicamē
efficacius tunc loco dicti zuccari ponat mellis tātū
dē. Si iterꝫ vult hoc medicamen efficacius tūc loco
ſucci folioꝝ blitis ponat ſucci radicum blitis tātū=
dem. Si vero vult medicamē iterꝫ efficacius tūc ad=
dat ſupraſcripto medicamini māna. Si iterū vult
medicamē efficacius tunc addatur pulueris ireos
ʒ.ß. miſce. Caputpurgiūꝫ maſticatoriū. ℞. maſticis
albi lucidi thuris electi añ. gra. iiij. miſce. Si ꝟo vult
medicamen permutare tunc de hac mixtura q̄tita
tem ad libitū maſticet ſpatio vni⁹ quarte hore ſto=
macho ieiuno mane per duas horas ante prādiūꝫ
ad minus ſemel in ſpatio. xij. dieꝝ. hec vero maſti=
catio dicta in caſu noſtro eſt vtilis niſi timeať deſcē
ſus catarri ad pectus: q2 tunc ex tali maſticatione
augereť in quo caſu dimittať. Si vero medicamen
cōgruit efficacius tunc dictis maſtici ꝛ thuri ad=
datur nigelle. gra. v. cubebaꝝ. gra. ij. terbētine. ʒ.j.
mellis. ʒ. iiij. cere citrine noue. q. ſ. ad incorporādum
miſce ꝛ fiāt pillule parue. Iſtas pillulas maſticet vt
hic immediate ſupra. Si vero vult medicamē prio=
ri efficacius tunc ipſi addat radicū piretri pōderis
gra. viij. puluerizāda pulverizentur. deinde oīa ſiľ
miſce ꝛ maſticet vt ſupra. ¶ Caputpurgiū gargariſ
ma. ℞. oximellis ſimplicis aq̄ maiorane añ. ʒ. ij. cu=
bebaꝝ. ʒ. ſ. miſce. Si ꝟo medicamē leui⁹ caputpur=
gio immediate ſupraſcripto permutare vult q̄ mu
tatio multotiēs eſt neceſſaria ſm cano. medicinales
tūc cū liquore hoc debite calō gargarizet aliquan=
tulū in mane ſtomacho ieiuno ꝑ duas horas ante
prādiū ſaltē ſemel in toto ſpatio. xv. dieꝝ ꝑterq̄ tpe
calō: hec ꝟo mutatio in caſu nr̄o eſt vtilis niſi timea
tur deſcēſus catarri ad pect⁹ vt hic immediate ſu=
pra. Si ꝟo vult medicamē aliq̄lr efficaci⁹ ꝑoi imme
diate tūc ipſi medicamini addat aq̄ hyſopi. ʒ. j. pulue
ris nigelle. ʒ. ß. miſce. Si ꝟo vult iterꝫ medicamē effi
caci⁹ ꝑoi tūc amoueat dictū oximel ſimplex ꝛ loco
ipſi⁹ ponat oximel ſqlliticū. Caputpurgiū ſternuta
toriū efficax ſatis. Prouoceť ſternutatio cū modico
pipis attracti ꝑ nares. Iſti⁹ pipis attrahat eger ſo
lū tātā q̄titatē ꝑ nares ex q̄ta q̄titate ipſe ſternu
tet. x. vľ. xij. vicib⁹ ad ampli⁹ ſtōacho ieiuno i mane
ꝑ duas horas añ prādiū ſemel in decē dieb⁹ ꝑterq̄
tpe calō ꝛ eo ſternutatorio talr vtať. xx. die imme=
diate poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupra=
ſcripti. Si vero vult medicamē efficacius priori im=
mediate tūc ipſi addat radices piretri. gra. ij. ¶ Di
geſtiuū vſuale ꝛ virtuti familiare. ℞. aq̄ ſaluie. ℥. j.
ß. maiorane hyſopi añ. ℥. j. abſinthij. ℥. ß. nigelle. ʒ.
ß. zuccari albiſſimi. ʒ. j. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſu
mat vt ſupra ꝛ eo talr vtať tribus diebus in totali
ſpatio ſinguloꝝ quinquaginta dieꝝ ſemel preterq̄
tpe eſtatis vltima parte veris ꝛ prima parte autū=
ni ipſoq̄ digeſtiuo talr vti incipiat ꝑ vnū mēſeꝫ cū
dimidio poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſu=
praſcripti. ¶ Solutiuū vſuale ꝛ facile. ℞. pillarum
aleſanginaꝝ de iera ſimplici agarici añ. ℈. j. ſalis
gēme zinzi. gra. j. miſce ꝛ cum ſy. de ſticados. q. ſ. ad
incorporādū reformenť pille. vij. p. ʒ. Iſtaꝝ pillaꝝ
aſſumat a duab⁹ vſq̄ ad quatuor ad libitū in au=
rora vel in mane cū ſurgit vel añ cenā ꝑ vnā horaꝫ
ſꝫ meli⁹ in aurora. has vero pillas talr aſſumat q̄r
ta die poſt aſſumptionē in trib⁹ dieb⁹ digeſtiui im=
mediate ſupraſcripti. ¶ Cerebri ꝯfortatiuū. ℞. cu=
bebaꝝ nigelle torrefacte cardamomi cubebe ſolum
ꝯtūdanť groſſo mō ꝛ nigella ſolū torreſiat. Ultimo
oīa ſiľr miſce ꝛ in ſyndone alba ſubtili ꝛ rara ligenť
Iſtā mixturā ſupraſcriptā. vꝫ ex nigella ꝛc. portet
in manu ſtomacho ieiuno in mane ſepe odorando
duob⁹ dieb⁹ in hebdomada ꝑterq̄ tpe calō. hac ꝟo
mixtura talr vti icipiat. x. die poſt aſſumptionē ſolu
tiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Cerebri ꝯfortatiuū
vt hic añ aſſumat fumū thuris ꝛ ipſum a lōge reci
piat ita ꝙ tota ipſa camera ipſo fumo thuris tunc
fumigeť mediocriter. hoc fumigio talr vtať saltē ſe
mel in q̄libet hebdomada cū vadit dormitū de ma
ne cū ſurgit ꝑterq̄ tpib⁹ calis et eo fumigio talr vti
incipiat poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſu=
praſcripti. Si ꝟo vult fumigiū efficaci⁹ ꝯfortatiuū
tūc dictū fumigiū fiat cū auib⁹ cipri vel ſalmibaza=
rer ligno aloes ad libitū. ¶ Cerebri ꝯfortatiuum et
cordis. ℞. tyriace debite fermētati. ʒ. j. ß. aq̄ ſaluie
℥. ij. miſce. Iſtā mixturā aſſumat poſt cenā imedia=
te ꝑcedētē ipſaꝫ aſſumptionē ꝑ. x. horas ꝛ poſt ipſi⁹
aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis. vij. ꝛ interim dormiat
ad libitū ſꝫ tm̄ nō ampli⁹ duab⁹ horis ꝛ ea mixtura
talr vtať ſingulo mēſe ſemel ꝑterq̄ tpe calō ipſoq̄
talr vti icipiat die imediate ſeq̄nti diē aſſumptiōis
ſolutiui eradicatiui ſupi⁹. ¶ Cerebri ꝯfortatiuū vt
hic añ. Si ꝟo medicamē ꝑmutare vult tūc aſſumat
metridati. ʒ. j. aq̄ ſaluie. ℥. j. ß. ſeruatis modis deſcri
ptis in aſſumptiōe tyriace. ¶ Cerebri ꝯfortatiuum
crebri⁹ vſuale. ℞. acori nutriti ſm can. ʒ. iiij. Iſtum
acoꝝ aſſumat in mane cū ſurgit ad libitū i ſingula
hebdomada ſemel ꝛ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiu
nus horis trib⁹ ad min⁹ ꝛ eo acoro talr vtať q̄cūq̄
tpe anni ꝑterq̄ tpe magni caumatis ipſoq̄ vti inci
piat die. xv. poſt aſſumptionem ſolutiui eradicatiui
ſupraſcripti. ¶ Cerebri ꝯfortatiuū vt hic ſupra. ℞.
dyacori. ʒ. iij. Si ꝟo vult medicamē aliq̄lr efficaci⁹
ꝑoi imediate tūc aſſumat dyacoꝝ imediate ſupra
ſcriptū ꝛ eo talr vtať vt dictū eſt de acoro. ¶ Unctio
virtutis nālis ꝛ ꝓꝑe nuche ꝛ mēbroꝝ ꝛ ꝓꝑe virtu=
tis aīalis ꝯfortatiua ꝛ ipſi⁹ mēbri calefactiua ꝛ re=
ſolutiua eiuſdē. ℞. olei lilioꝝ alboꝝ. ʒ. ij. ſpice camo
mille añ. ℥. j. ſpērū dyamuſci. ʒ. j. miſce. ¶ Ex hac vn
ctione debite calā vngaľ nucha ꝛ ſpōdiles colli ꝛ to
tius dorſi ſaltē ſemel in die ſtomacho ieiuno ꝛ ſaltē
in mane cū ſurgit pri⁹ hito vētris bñficio aut ſaltē
tētato hr̄i ꝛ ea vnctione talr vngaľ ad min⁹ ſemel in
ſingľa hebdomada ſolutū tpe frido. ¶ Unctio alia
virtutis ꝛc. vt ſupra efficacior ꝑoi: immediate. ℞.
oleoꝝ nūc idice de coſto añ. ℥. j. ß. oleoꝝ de maſtice

lilior al.ań.ℨ.ß.dyābre.ʒ.j.dyamuſci dul.ʒ.ij.miſce
Si vero vult medicamē poti efficacius tūc vngaꝛ hac
vnctione vt de alia dictū eſt. Et ſi adhuc vellet me-
dicamē efficacius ſuprascriptis. tunc ſuprascripte
medicine imediate addaꝛ caſtorei.ʒ.iij. ¶ Cerebri
ↄfortatiuū ꝛ digeſtiuū ꝛ aliqualr ſolutiuū. ℞. iere
ſimpl. cōpoſite ſm receptā infraſcriptaꝫ.ʒ.iij. pipis
℈.j.miſce. Iſtud ſolutiuū aſſumat in aurora i ſpa-
tio ſinglo.xl. dieꝝ ſemel i tpe tñ frido ſeruatis oib⁹
deſcriptis in aſſumptione ſolutiui eradicatiui ſupe
rioris. Pille de iera ſimplici de qb⁹ fit mētio in rece-
pta imediate ſuprascripta. ℞. pillaꝝ de iera ſimpli
ci ptē.j.mellis electi ſptū ꝓ eluario ſufficit miſce et
fiat eluariū. ¶ Cerebri ↄfortatiuū ꝛ mãe digeſtiuū
℞.zinzib.ↄditi ſeu in ↄſerua.ʒ.ij.iſtud zinziber ſine
potu aſſumat in mane cū ſurgit ſaltē ſemel in ſin-
gula hebdomada ꝛ tñ tpe frido ꝛ poſt ipſi⁹ aſſum
ptionē ſtet ieiun⁹ horis trib⁹ ad minus. ¶ Cerebri
ↄfortatiuū. ℞. ſpērū dyamuſci dulcis.ʒ.ij.aromati
ci ro. deſcriptione Gal.ʒ.j.zuccari albiſſimi.ʒ.vj. mi
ſce ꝛ cū aquaꝝ ſaluie ꝛ abſinthij.q.ſ.ad ↄficiēdum
fiat cōfe. ſolida in morſellis.ʒ.iij.ꝓ quolibet. Iſtius
ↄfectionis aſſumat vnū morſellū ſine potu in mane
trib⁹ dieb⁹ alternis in vna tñ hebdomada ſinguli
mēſis pterq̄ tpe calo ꝛ iſta ↄfectione talr vtaꝛ die
x.poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſuprascri-
pti. ¶ Solutiuū aliud vſuale ꝛ virtuti familiare. ℞.
pillulaꝝ aſſaiaret.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gēme zin
zib.ań.gra.j.miſce ꝛ cum ſirupi de ſticados.q.ſ.ad
incorporandū formenꝛ pillule.vij.pro.ʒ. Iſtaꝝ pil-
lulaꝝ aſſumat a duabus vſq ad quatuor ad libi-
tū in ſero tñ cū vadit dormitū ſiue ipſe cenauerit ſi
ue nō ꝛ eis talr vtaꝛ ſingulo mēſe ſemel pterq̄ tpe
calo ꝛ magni frigoris ipſiſq pillis talr vti incipiat
p vnū mēſem poſt aſſumptionē ſolutiui eradicati-
ui ſuprascripti. ¶ Confortatiuū cerebri ꝛ ſtomachi
℞. thuris maſticis ań. pōderis gra.iiij.miſce. Iſtā
mixturā deglutiat vt pillas in mane cū ſurgit ſolū
in ſpatio.xv.dieꝝ ſemel pterq̄ tpibus calis et ea
mixtura talr vti icipiat p.xxv. dies poſt aſſumptio
nē ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. ¶ Cerebri cor-
dis ꝛ ſtomachi ↄfortatiuū. ℞. ſpērū dyābre.ʒ.ij. li-
gni aloes.ʒ.j.ß.nu.muſ.macis ań.℈.j.zuccari albiſ
ſimi.ℨ.vij.miſce ꝛ cū aquaꝝ ſaluie ꝛ meliſſe ań.q.ſ.
fiat confec. vt ſupra. Si vero vult cōfec. efficacē tūc
ſuprascripta aut vellet permutare tunc hac confec.
vtaꝛ vt dictum eſt de ↄfectione dyamuſci ſuprascri
pti. ¶ Cōfortatiuum vt hic ante immediate. ℞. tro
ciſ. de abſinthio.℈.j.ſticados maiorane ſaluie ań.
ʒ.j.gallie muſ.℈.j.ligni aloes electi.ʒ.ſ.mēthe ſicce
℈.j.zinzib.ʒ.j.corallo.ru.℈.ij.pul.oia ſubtilr dein-
de ſimul miſce ꝛ cū ſy. de ſticados.q.ſ.ad incorporā
dū reformenꝛ pille.vij.ꝓ.ʒ. Si vero dictas ↄfectiones
ↄmutare velit tunc iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat a duab⁹
vſq ad tres ad libitū in mane cum ſurgit ꝛc. vt ſu-
pra in ↄfectionibus dictū eſt. ¶ Nota q̄ iſtaꝝ dua-
rum medicinaꝝ immediate deinde ſimplicium virtu
ti familiarium proximorum ſequentium infer⁹ vſ-
q ad finem ipſius morbi ſeruatis morbis ſuper in
fraſcriptis canonibus vſus ipſaꝝ medicinarū ꝛc.

ſimplicium. ¶ Cerebri ſtomachi ꝛ epatis ↄfortatiuuꝫ
℞. mirabolanū kebulū ↄditū.j. iſtū mirabolanum
aſſumat in aurora vel mane cū ſurgit ſingulo mē-
ſe ſemel quocunq tpe anni ꝛ eo talr vti icipiat q̄rta
die tantū poſt factū primū vomitum. ¶ Cerebri ner
voꝝ ſtomachi confortatiuū vſuale tantū aſſumens
dū factis aliq̄b⁹ purgationib⁹ nālib⁹ ſumptis. ℞.
ſaluie viridis. ℳ.j.ß.mellis electi.q.ſ.pro electu. ſpe
cierum dyamuſci dulcis.ʒ.ij. ſaluia tñ minutim in
ciſa. mel vero bulliat primo leuiſſima bullitione et
diſpumetur deinde ſaluia cum ipſo melle tāto pri⁹
leuiter bullito ſimul ambo bulliant leui ebullitione
ſimul cū ſpatula ſepiſſime ferrea vel lignea ipſa ↄ-
miſcēdo ꝛ poſtea ipſo toto depoſito ab igne ꝛ tñ te-
peſcenti ꝛ non calido dicte ſpēs addanꝛ ꝛ cum ſpa-
tula oia ſil icorpenꝛ. Ultimo totum recōdaꝛ in vaſe
terreo vitreato ꝛ obturetꝛ ꝛ ſi eſtas adeſt ad ſolē di-
mittaꝛ trib⁹ aut q̄tuor dieb⁹ ad libitū cu⁹ electua.
aſſumat.ʒ.iij.i mane cū ſurgit dieb⁹ duob⁹ i ſingu-
la hebdā ſingulo mēſe ſel tñ tpe frido ꝛ poſt ipſi⁹
aſſumptionē ſtet ieiun⁹ ad min⁹ trib⁹ horis et hoc
eluario nō vtaꝛ niſi poſt decimum q̄rtū diē ꝛ factis
aliq̄b⁹ purgationib⁹ vt ſupra. ¶ Medicine ſimpli-
ces. Grana pini iuuāt ꝛ ſic ꝓpe a qb⁹ vnctuoſitas ex
tracta eſt ſm canonē ipſa vnctuoſitas ſtomachū le
dat. Cerebrū leporis iuuat ꝛ eſt ꝓpriū. aſſa pip ori-
ganū zinziber hyſopus cappares brodiū cicer ru-
beoꝝ factum ſm cano. ad hoc. Quā ex medicis ime
diate ſuprascriptis aſſumat. vꝫ mō vnā mō aliā ad
libitū i mane cū ſurgit ſaltē ſel i q̄libꝫ hebdā. hydro
mel ſeu aq̄ ide dr ſm receptā imediate iſraſcriptaꝫ
iuuat aſſumpta ſaltem plures in potu ꝛ in cibo in
cena ꝛ prādio. vꝫ. ℞. aq̄ fluuialis clare ꝛ bone ptes
viij. Mellis electi ptē.j.miſce deide ſil bulliāt ad lē-
tū ignē vſq ad ↄſūptionē tertie ptis aq̄ ↄtinue ipaꝫ
decoctionē diſpumādo ꝛ poſtea ab igne deponaꝛ vl
timo colētꝛ ꝛ tūc erit ſimplex mellicratū. Oximel ſeu
aq̄ mellis cōpoſita ſꝫ receptā imediate iſraſcriptā ꝛ
potus optim⁹ aliquotiēs ſumpt⁹. ℞. aq̄ mellis ſim-
plicis imediate ſuprascripte lib.iij. ſaluie viridis et
eſt melior aut ſaltē ſicce ſi viridis hri nō pōt. ℳ.ß.
maiorane viridis aut ſaltēꝫ ſicce. ℳ.j. Dicte herbe
incidanꝛ minuti deide aq̄ ſil mixta bulliāt ad lentū
ignē vſq ad ↄſūptionē q̄rte ptis. vltio colenꝛ. Uinū
antiquū aliqualr vinoſuꝫ ſꝫ nō calm vinoſuꝫ aſſum
ptū tñ i declinatiōe morbi: ꝛ tñ ipm vinū in pauca
q̄ntitate aſſumptū iuuat. vꝫ aſſūptū ab.ℨ.viij. vſq
ad.ij.alias.xij.ad ampli⁹ vno bolo panis ſꝑ prius
comeſto ꝛ poſtea imediate dicto vino bito deinde in-
firm⁹ nō aliud aſſumat vſq ad horas tres ad mi-
nus. Uinū mixtū ſūptū ſumē nocet ſꝫ pꝫ potet ꝛ eſt
ꝓpriū. nā vinū ſūme nocet oculis ꝛ neruis. Pot⁹ ſit
ericcatiu⁹ patiaꝛ ſitim ꝛ famē. vitet aquā vitet potū
ſuꝑ cibū vitet ſomnū ſuꝑ cibuꝫ. ¶ Embrocatio fiat
cū aq̄ ſulfurea factis debitis digōnib⁹ ꝛ euōnibus
plurib⁹. Fricatio fiat cū eadē aq̄ ſulfurea vt hic ań
de ēbrocatione. Exercitio vtaꝛ vt hic ań ꝛ ꝓpe ſtōa-
cho ieiuno. Forte ſolutiuū nō deꝛ ſaltē in pn⁹ vſq
ad q̄rtū diē ab inſtāti initiante morbū ꝛ melius nec
ē vſq ad.7.quinimmo vſq ad.14.diē ſm aliquos

vt ſupra. Paulatine digerat̃ mã ⁊ paulatine ebet̃. Nota q̃ q̃ñ primũ ex ſupraſcripto debite infirmus iþe nõ ↄualeſcit tũc nõ vlteriꝰ medicinis euacuatis vt talibꝰ vtat̃. Alie ṽo ſunt vel ad hoc vel ad ſupraſcriptũ caſum medicine efficaciores ⁊ ṽtuti magis moleſte ⁊ medicinis oĩbus ſupraſcriptis vcȝ ſpẽs gũmi anacardus colloq̃ntida rubificatoria turbit veſicatoria ſpẽs felliũ cauteria ⁊ ſilia ṽtuti valde moleſta: que q: valde moleſta hic ſerioſe non deſcribo ſperãs ex ſupraſcriptis medicis oĩbus lenioribꝰ ⁊ ṽtuti magis familiaribꝰ dicti morbi curam exeq̃ ſecurius ⁊ cũ minori moleſtia infirmi.

Contra pannum ↄſequentem obtalmiam obtalmia ipſa deleta.

Mollitiuũ ↄpãnũ iþm delẽs. ℞. ſãguis colũbe extracti a vena q̃ eſt ſub ala ſiniſtra p̃ ſlõmiã iſto ſanguĩe eger iponi faciat in oculũ ſuũ octo diebꝰ ↄtinuis primis ſaltẽ q̃ter i die deide trãſactis octo diebꝰ trãſeat ad infraſcripta. Pãnũ iþȝ delẽs vt ſupra imediate. ℞. ſuccorũ fenicli. ℥. ß. berbene celidonie ruthe. añ. ʒ. j. roſ. ʒ. ß. ãtimonij. ℈. j. coral. ru. ℈. ß. croci. ℥. j. ȝuc. cãdi. ʒ. j. pul. pul. ⁊ fiat colyriũ. Utat̃ iſto poſt. x. dieȝ poſt ↄpletũ vſum imediate ſupraſcripti ⁊ hoc tepido nõ frido nec calido ⁊ ſalteȝ ſemel in die duas aut tres guttas iponẽdo. Pãnũ iþȝ delẽs fortiꝰ priori. ℞. ſuccoꝝ abſinthij. ℥. ß. feniculi. ℥. j. radicis acori pulueriȝate. ʒ. ß. baſilicõis. ℈. ß. antimonij. ℈. j. al̃. ſuccotrini. ʒ. ß. mell̃ elci. ʒ. ß. pul. pul. deinde oĩa ſil̃ miſce vt ſupra. Si ṽo voluerit medicamẽ efficaciꝰ priori tũc de illo ponat duas guttas vel tres ſtepidas vt ſupra imediate de ſupraſcripto. Pãnũ iþm delẽs vt ſupra imediate. ℞. ſuccoꝝ ebani. ℥. j. epatis capre. ℥. ß. litij. ℈. j. margaritaꝝ ſaltẽ medie ↄfe. ℈. ß. olibani. ℥. v. al̃. ſuccotrini elci. ℈. ß. coral. rub. gra. viij. mell̃ elci. ʒ. j. pul. pul. vt ſupra ⁊ fiat colyriũ ⁊ vtat̃ vt ſupra imediate. Pãnũ iþm delẽs vt ſupra. ℞. ſuccoꝝ fenicli. ℥. j. abſin. ℥. ß. fell̃ ↄdicȝ. ʒ. ij. oſtracoꝝ cũ carne ſua ↄbuſtoꝝ. ℈. j. margaritaꝝ. ℈. ß. coralli. rub. litij antimonij añ. gra. vij. vitrivſti. ℈. j. ȝuc. cãdi. ʒ. j. pulueriȝãda pulue. ſcorſuȝ ſm cano. ⁊ fiat colyriũ ⁊ applicet̃ vt imediate ſi vult ↄmutare. Pãnũ iþm delẽs vt imediate. ℞. ſucci feniculi. ℥. j. fellis ↄdicis. ℥. ß. margaritaꝝ. ℈. j. vitrivſti. ʒ. ß. abſinthij ℈. ß. antimonij. ℈. j. marcaſite ſarcocolle. añ. ℈. ß. aloes ſuccotrini. ℈. j. mellis electi. ʒ. ß. miſce ⁊ fiat colyriũ vt ſupra ⁊ vtat̃ vt ſupra. Si ṽo timet iteꝝ futurã obtalmiã tũc ſupraſcriptis oĩbꝰ medicinis addatur q̃nta pars aggregati aq̃ ro. nõ muſcate.

Contra catarractam nou confirmatam.

Solutiuum minoratiuũ materiei flegmatice aſcedẽtis cũ e ipſius. ℞. pill̃aruȝ de ierapigra Gal̃. ↄpoſitarũ ſm receptã infraſcriptã. ʒ. ß. agarici. ℈. ß. ȝinȝ. gra. ij. agaricus in fruſta diuiſus infundat̃ in oximell̃ ſimplicȝ q. ſ. deinde oĩa ſil̃ miſce ⁊ fiãt pill̃e. v. Hoc ſolutiuum aſſumat cum ordine ſolutiuoꝝ minoratiuoꝝ ⁊ hoc ↄterq̃ tpibꝰ exceſſiuis pill̃e de iera de quibꝰ ſupra. ℞. ſpẽꝝ electuarij iere Gal̃. ↄteȝ. j. aloes ſuccotrini ↄtes. ij. ſucci fenicu. q. ſ. ad oĩa debite incorporãdũ pro pillulis conficiẽ. miſce ⁊ fiat magdaleõ ⁊ vtat̃ vt ſupra. Digeſtiuum ⁊c. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥. j. oximellis ſquillitici. ℥. ß. aquarum feniculi. ℥. ij. eufragie. ℥. j. miſce ⁊ aſſumat ſicut aſſumuntur digeſtiua. Solutiuum eradicatiuum. ℞. pill̃arũ de iera ſupraſcriptarũ pill̃aꝝ cochiarũ agarici elec. añ. ℈. j. ȝinȝib. gra. ij. agaricus inciſus infundit̃ in oximellis ſqllitici. q. ſ. ⁊ fiant pill̃e. vij. ⁊ aſſumat modo eradicantiũ. Digeſtiuum vſuale. ℞. aquaꝝ maiorane. ℥. j. ß. ruthe. ℥. j. feniculi eufragie. ℥. ß. nucis muſ. ℈. j. pulueris ȝuccari. ʒ. j. miſce ⁊ aſſumat modo digeſtiuorũ. Solutiuum vſuale ⁊ facile. ℞. pillularũ de ierapigra Gal̃. ſupraſcriptarum agarici ȝinȝi. añ. ℈. j. agaricus inciſus ⁊ infundatur in oximellis ſquillitici quantitate ſufficienti deinde miſce ⁊ fiat potio aſſumat poſt digeſtiuum. Euacuatiuum ⁊ diuerſiuum. ℞. pipis longi. ʒ. j. nucis muſc. ℈. ß. maiorane. ℈. j. maſticis. ʒ. j. fiãt pill̃e groſſe miſce ⁊ maſticetur ſtõ ieiuno ſaltẽ ↄ mediaȝ horã duobus diebus in ſingula hebdomada ↄterq̃ tempore calido. Euacuatiuuȝ ⁊ diuerſiuũ vt ſupra. ℞. piretri. ℈. ij. ſeminum feniculi. ℈. ß. nucis muſc. ℈. j. maſticis. ʒ. j. miſce ⁊ fiãt pill̃e groſſe vt ſupra. ⁊ maſticet̃ odoret ſanſucũ. i. maioranaȝ viridẽ. Subtiliatiuum ⁊ reſolutiuum abſterſiuum virtuti familiare. ℞. ſucci feniculi. ℥. j. mellis apuȝ electi. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat colyrium. hoc colyrio vtatur poſt euõnes ſupraſcriptas ⁊ hoc preterq̃ tpe magni caumatis. Et iſte eſt modus ponatur in oculũ quatuor vel q̃nq̃ vicibus in die ſtõ ieiuno. ſ. mane bis ⁊ ſero duabꝰ vel tribus actu frigido vel tepido ⁊c. Aliud vt ſupra conf. ℞. capitis hirũdinis aduſti. ʒ. ß. mell̃ apũ electi. ℈. j. vrine infantis non polluti. ℥. j. miſce ⁊ fiat colyrium vt ſupra. Aliud ⁊ efficacius. ℞. olei balſamini. q. ſ. pro colyrio. Aliud vt ſupra efficacius ℞. fellis teſtudinis nemoralis. ʒ. ij. ſucci feniculi. ʒ. iij. mellis apum. ℈. j. miſce ⁊ fiat colyrium. Aliud vt ſupra. ℞. granoruȝ lauri excorticatorum. ʒ. j. gũmi arabici gra. j. vrine pueri non polluti. ℥. j. miſce vt ſupra. Aliud vt ſupra. ℞. ſerapini. ℈. j. mellis apum. ʒ. j. aq̃ ruthe. ℥. j. ß. miſce ⁊ vt ſupra. Aliud vt ſupra. ℞. fellis hirci. ʒ. j. ſerapi. ℈. ß. mellis apuȝ ʒ. j. ſucci feniculi. ℥. ß. miſce vt ſupra et eſt proprium. Aliud vt ſupra. ℞. granorum lauri excorticatorum. ʒ. ß. fellis hirci exiccati in vaſe eneo per dies. xij. ʒ. j. ſerapini. ℈. j. gummi arabici. gra. ij. mellis apũ ℈. ij. ſucci celidonie. ʒ. ß. vrine pueri non polluti. ℥. ij. miſce vt ſupra. Aliud vt ſupra. ℞. fell̃ hirci exiccati vt ſupra. ʒ. j. pulpe colloquintide. ℈. ß. ſerapini gra. vj. aquarum feniculi ruthe ana. ℥. j. miſce vt ſupra. Aliud vt ſupra. ℞. ſerapini. ℈. j. aſſe fetide. ℈. ß. ellebori albi gra. v. mellis apum. ℥. ß. miſce vt ſupra. Aliud vt ſupra. ℞. ellebori albi gra. v. piperis. ℈. ß. armoniaci. gra. vij. ſucci raphani. ℥. j. miſce et fiat colyrium.

Contra fetorem oris.

Solutiuum minoratiuum. ℞. caſſie fiſtu. ℥. j. reubarbari electi ʒ. j. ſpice. ℈. ß. aque hyſopi. ℥. j. ſeri caprini q̃ſtũ ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. Pillule ſolutiſ

ne faciles. ℞. pillarũ de iera ſimplici. ℈. ij. reubar barí. ℈. j. ſpice. ℈. ß. miſce ⁊ cũ ſyrupo de abſinthio q. ſ. ad incorporandũ fiãt pille. vij. p. ʒ. Si ſupraſcriptũ ſolutiuũ ſit faſtidioſuz guſtui aſſumat has pillulas in aurora cum modis ⁊c. ⁊ ſunt magis appropriate. Syrupꝰ digeſtiuꝰ. ℞. ſyrupoꝝ de abſinthio de biſantijs. aã. ℥. ß. aquaꝝ feniculi betonice. aã. ℥. j. ß. miſce. Iſtũ ſy. aſſumat calidũ in aurora. v. diebꝰ ↄtinuis deinde dormiat ad libitũ ſed ſtet ieiunꝰ quatuor horis poſt aſſumptionẽ quẽ aſſumere incipiat tertia die poſt aſſumptionẽ ſolutiui alicuiꝰ ex ſupraſcriptis. ¶ Syrupꝰ aliꝰ. ℞. ſyrupi de calamẽto. ℈. ß. oximellis ſimplicis. ℥. j. aq̃rũ abſinthij capil. ve. aã. ℥. j. ß. aſſumat iſtũ ſyrupũ loco ſupraſcripti ſi plʒ magis. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. caſſie fi. ʒ. j. reubar. electi turbit. aã. ʒ. j. aquaꝝ abſinthij hyſopi. q. ſ. pro porcõe miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat tertia die poſt ↄpletã aſſumptionem ſupraſcripti ⁊ hoc cũ modis vt ſupra in anteriore. ¶ Solutiuũ aliud eradicatiuũ. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici. ʒ. ß. reubar. elec. agarici. aã. ℈. j. ſal gẽme. gra. ß. miſce cũ ſyrupo de abſinthio. ℞. pill. vij. p. ʒ. Iſtũ ſolutiuũ aſſumat loco ſupraſcripti ſi ſibi magis plʒ ⁊ ſic eſt etiã ſibi proprium. Caputpurgiũ. ℞. aq̃ maiorane. ℥. iij. ſucci bliti. ℥. ij. myrre nucis muſ. aã. ʒ. ß. miſce de iſto liquore calido attrahat p nares q̃nq̃es vel ſepties ſtõ ieiuno añ prandiũ ⁊ añ cenã ⁊ añ prandiũ meliꝰ p horã vnã alternis diebꝰ oĩ mẽſe ſex diebꝰ. ¶ Maſticatoriũ. ℞. maſticis. ʒ. j. thuris. ʒ. ß. mentaſtri radicum ireos aã. ℈. j. nucis muſ. ℈. ß. cere. q. ſ. ad incorporandũ reformenꝭ pille q̃titate auellanaruz. vnã ex his maſticet ſtõ ieiuno p horã vnã añ cenã vel prãdiũ ⁊ ꝑcipue añ prãdiũ alternis diebꝰ ⁊ diebus q̃bus nõ ſumit caputpurgiũ diebꝰ. vj. in mẽſe vt ſupra de caputpurgio. qꝺ maſticet p quartã aut octauã horeꝝ nihil degluciat quo vti incipiat ꝑ mẽſem poſt inceptionẽ ſupraſcripti caputpurgij. ¶ Gargariſmus. ℞. aque mell. ℥. iiij. maiorane mẽtaſtri. aã. ʒ. ß. radicũ ireos myrre. aã. ℈. j. nucis muſ. ℈. ß. miſce ⁊ bulliant ſil ad lẽtum ignẽ vſq₃ ad ↄſumptionẽ tertie ꝑtis ⁊ ſemel de iſto liquore calido gargarizet q̃tuor vicibꝰ in mẽſe intermiſſis ſtõ ieiuno ſed ſemꝑ vtaꝭ ꝑ menſem caputpurgio maſticatorio ſupiꝰ deſcripto deĩde vtaꝭ iſto gargariſmate vt ſupra quatuor diebus q̃bus nõ vtiꝭ gargariſmate ⁊ caputpurgio. ¶ Unguentũ. ℞. olei violati. ℥. ß. butyri recẽtis. ℥. j. cere albiſſime. q. ſ. p vnguẽto molli fiat vnguẽtum. Iſto vnguẽto vngat ſibi nares ad intra in ſero cum vadit dormituz vt cruſte ſeu eſcare q̃ ſunt ad intra cadãt ſeu exoluanꝭ. ¶ Medicine ↄfortãtes corꝫ cerebrũ. ℞. zucca. roſati. ℥. j. macis xiloaloes ana. ℈. j. maſticis. ʒ. ß. miſce. Iſtiꝰ cõfe. aſſumat. ij. ʒ. i mane cũ ſurgit deinde poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus. ¶ Itẽ q̃cũq₃ hora fetore inualeſcẽte ſiue ſtõ ieiuno ſiue non aſſumat. ʒ. j. ¶ Cõfortatiua ſtomachi. Trifera ↄfortatiua. ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ emblicoꝝ belliricoꝝ. aã. ʒ. ij. oĩm aſꝑſoꝝ oleo roſato ⁊ aq̃ deinde exiccatoꝝ in vmbra ꝺm can. magiſtralẽ roſaꝝ ſic cap. ʒ. j. radicũ cipi. ℈. ij. extremitatũ myrti viridiũ ligni aloes ſpice maſticis. ana. ʒ. ß. cinamomi zinzib. croci cardamomi melegete nucis muſ. aã. ℈. j. ambre crude. ʒ. ß. muſci. gra. j. Cõfice cũ melle paſſulaꝝ ⁊ fiant pille. iiij. p. ʒ. Iſtius trifere aſſumat. ʒ. ij. ter in hebdomada ſtõ ieiuno vt ſupra in electuario ante ſcripto quã aſſumat vt añ ipſo nõ ſumẽte electuariũ. ¶ Cõfortantis ſtomachũ vt ſupra. ℞. trocif. de abſinthio. ʒ. j. de reubar. ʒ. ß. ſpẽꝝ dyamuſci. ℈. ß. miſce ⁊ cũ mĩna citonioꝝ vt ſufficit fiant pille. vij. p. ʒ. De iſtis pillis aſſumat tres in mane ſemel in hebdomada cũ ordinibꝰ vt ſupra in el'a. ℞. trocif. dyarodon deſcriptiõe Meſ. gallie muſ. aã. ʒ. ß. ſyrupi de abſinthio. q. ſ. fiãt pille. vij. p. ʒ. Iſtis pillulis vtatur vt immediate añ ipſo nõ ſumẽte imediate dictas. ℞. ſucci mẽthe. ℥. ij. pulueris aniſoꝝ. ℈. j. maſticis. ʒ. j. pulueris mentaſtri. ℈. ß. miſce. de iſto liquore aſſumat ℥. j. ſemel in hebdõa diebꝰ q̃bꝰ nõ aſſũpſerit alias medicinas in aurora. ℞. maſticis lucidi ⁊ clari. ℈. j. deglutiat ſemel in hebdõa iſtius maſticis. ℈. j. vt ſupra imediate in ꝑdicto liquore. ¶ Remouẽtia fetorẽ. ſemen leuiſtici maſticatũ mane ⁊ ſero ſtõ ieiuno aut q̃cũq₃ hora inualeſcẽte fetorẽ iuuat. Semẽ apij maſticatũ vt añ valet vt ſupra. ſed ipm prius torrefiat ⁊ aſſicꝭ ⁊ vtaꝭ eo vt imediate ⁊ eſt ꝓpriũ ad hoc. Nux muſcata maſticata vt ſupra ⁊ degluttita a d. ℈. j. p vice valet vt ſupra. Maſtix maſticatꝰ vt ante valet ſicut nux. ¶ Remouẽtia fetorẽ vt ſupra. ℞. nucũ expreſſi. ℈. j. ſeminũ iuniperi. ʒ. j. miſce ⁊ cũ paſſulis ꝑuis et nigris incorporenꝭ ⁊ formenꝭ pille. vij. pro. ʒ. De iſtis pillulis aſſumat ſemel in hebdomada vt añ in pillulis immediate. Lignũ aloes maſticatum de eo maſticeꝭ ad libitum. foliũ ſiliꝭ vt lignũ alo. Electuariũ de ꝑſicis deſcriptione Meſ. diſtinctione prima ãtidotarij aſſumat. ʒ. j. in hebdomada ter i mane cum ſurgit ⁊ eſt ꝓprium ad hoc. Electuarium de qꝺ confice eodẽ modo ex eiſdẽ ſpẽbus vt de electuario de ꝑſicis ⁊ eo vtaꝭ vt ante de perſicis. ℞. trocif. de cipis. ℈. ij. de ligno aloes. ℈. j. cuꝫ melle paſſularũ fiant pille. vij. p. ʒ. de iſtis vtatur vt de pillulis ante dictis. ℞. pillaꝝ de gariofi. Aui. ſen 6ª cap. pe. de fetore oris. ℞. gariofiloꝝ galãge. aã. ʒ. ß. muſci camphore aã. gra. ß. piretri. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. ſinapis. ʒ. j. fiant pille. vij. p. ʒ. cũ ſyrupo de ſticados Utatur his pillis vt immediate ante eſt dictũ ⁊ eſt ꝓprium. ℞. cubebarũ. ℈. j. maſticis. ʒ. j. nucis muſc. xiloaloes aã. ʒ. ß. thuris. ℈. ij. cũ aqua maiorane vt ſufficit fiant pille. vij. p. ʒ. ⁊ vtatur vt ſupra. Utatur fiſticis ſeu piſtachijs non tranſeundo. viij. ℥. in die. Utatur aqua mellis ⁊ ꝓprie gargariſmatibus cuiꝰ cõpoſitionis modus eſt. ℞. mellis albi partem. j. aq̃ ſimplicis partes. viij. bulliant ad lentum ignem ad conſumptionez tertie partis aque ⁊ abiecta ſpuma coletur per pannum ⁊ ſeruetur. Utatur ea in forma gargariſmi ad libitum. ¶ Pille. ℞. folij. ℈. j. maſticis. ʒ. j. nucis muſ. ℈. j. maiorane. ʒ. ß. formentur pillule cuꝫ ſyrupo de ſticados ut ſupra ⁊ vtatur ciare de aliis dictum eſt. ℞. ſpice. ʒ. ß. gall. muſcate. ℈. ij. gariofilorum. ℈. j. nucis muſ. ʒ. ß. roſaruꝫ. ℈. ij. myrre. ʒ. j. muſci. gra. j. bulliant in vino odorifero non nimis fumoſo ad cõſumptionẽ q̃rte partis. ℞. de puluere ex ſupraſcriptis medicinis ⁊ inſuffletur. Nota q̃ his

ꝗ his medicinis ſupraſcriptis non vtatur omni die ſʒ tantum intermiſſis dieb⁹.ſ. vna die ſic aſſumat aliquã predictarum ⁊ alia die nihil aſſumat ꝑterꝗ̃ ſyrupos aſſumendos quos aſſumat continuatim ⁊ non vtatur niſi vnica medicina ſingulo die qꝛ ꝓclinis eſt ad fluxum ſanguinis narium nõ vtatur medicinis ſupraſcriptis ⁊ precipue acutioribus ex ipſis niſi cõſilio medici periti.

¶Contra reuma a cerebro ad maxillas ſeu contra branchum quod idem eſt.

Cum vino ſaluiato colluat ſibi os ſtõacho ieiuno ⁊ ꝓprie in mane ⁊ hoc ſemel in hebdõa ⁊ non calido tꝑe ⁊ ſit ipſum vinũ ſaluiatũ ex vino nigro medie vinoſitatis ſʒ hũc modũ infraſcriptum. ℞.ſaluie.M.j. ſticados.M.ß. mellis electi.ʒ.ij.pulueris nucis muſ.ʒ.j.vini nigri vt ſupra lib.iij.ſaluia ⁊ ſticados minutim inciſa bulliant in dicto vino.vſqꝫ ad ↄſumptionem quarte ptis deinde mel addatur ⁊ totũ bulliat ad ↄſumptionẽ ſcδe q̃rte tot⁹ꝑmi vini ⁊ ita ad ↄſumptionẽ ʒᵉ vnt⁹ vini remanẽtis pul.addat̃ miſce ⁊ vitri ſerua. ¶Aliud fortius. ℞.cinamomi electi.℥.j.maſticis.℥.ß.gallie muſcate cubebarũ añ.ʒ.ij.ſeminũ iuniperi.℥.iij.radicũ cyperi.℥.j.ß.folioꝝ roſmarini.℥.vj. contundant̃ oĩa groſſo modo exceptis folijs roſmarini que minutim incidant̃ vltimo bulliãt in vino vt ſupra ad cõſumptionẽ tertie partis ⁊ colluat vt ſupra. ¶Aliud efficacius. ℞.tyriace debite fermentate.ʒ.ij ſpecierum dyamuſci dul.℈.j.miſce ⁊ fiat fricatorium. Recipe vt ſupra.

¶Pro magnifico marchione dño Carulo de Gonzaga ↄ apoſtemata gutturis.ſ.amigdalarũ ⁊c. a flate ſubtili.ſ.ex flate ⁊ cholera cõmixtis q̃ apꝑta aliquãdo veniunt aliquando recedunt periodica.

Eductiuuz mãerum cõiumẽ clistere. ℞. ordei excorticati brodij carnis pinguiũ ſeu pulli caſſieſi.olei cõis vitellum oui pulueris zuccari ſalis cõis. ordeũ bulliat in brodio vſqꝫ ad debitã ↄſũptionẽ.deinde. ℞. hui⁹ decoctionis.℥.xviij.⁊ reliqua oĩa addant̃ ⁊ fiat cliſtere ⁊ applicet̃ ſm cano. Potio vt ſupra ⁊ aliqualĩr appropõata. ℞.caſſieſi.pulpaꝝ ſebeſten aque ordei canonice factam vt infra.q.ſ.ꝓ extractione caſſie ⁊ debita ꝑparatione pulparum ſebeſten ⁊ pro potione miſce ⁊ fiat potio ⁊ det̃ in aurora ⁊c.⁊ ſtet ieiun⁹ q̃tuor horis poſt quã dormiet ꝑ horam deinde comedat non aſſumendo lauatiuum ꝓ ferculo poſt comedat blites cum boragine coctas in ꝑma aqua ebullitionis ipſaꝝ ⁊ carnes laudabiles aqua ordei canonica de qua ſupra. ℞.ordei excorticati partẽ.j.aque fluuialis partes.xx.miſce ⁊ bulliant vſqꝫ ad ↄſũptionẽ q̃rte partiꝫ. ¶Euacuatiuũ in ꝑn° a toto humoꝝ ⁊ fiat flõmia baſilice obſeruatis regulis ⁊ luna exñte i gemini nec ipſa in cõiunctiõe nec in oppoſitione nec in aliquo malo aſpectu. ¶Euãatiuum ꝓprium capitis fiat flõmia cephalice ſiniſtre man⁹ de qua extrahentur.℥.iij.ſanguinis.vel.v.per.x.dies poſt imediatã flõmiam que dies decima ſit.v.dies poſt aſſũptionem ſolutiui infraſcripti incipiendo ipſum accipere poſt diez quintã ad plus poſt flõmiã ⁊c. ¶Euãatiuũ ꝓpriũ minoratiuũ flegmatis ſubtilis a cerebro. ℞. pillaꝝ cochiarũ.℈.j.pillarũ de reubarbaro agarici añ.℈.j.ſalis gẽme gra.ij.agaricus diuiſus i fruſta infundat̃ i oximel. ſimplici ꝑ.x. horas deide oĩa ſimͥ piſtent̃ ⁊ fiãt pillule.v.⁊ dent̃ hora ſolutiuoꝝ ⁊ ſeruetur regimẽ ipſoꝝ.hoc ꝟo ſolutiuuz accipiat ꝑ.v. dies poſt primã flõmiã deide poſt.v. alios dies fiat ſcδa flõmia vt ſupra. ¶Digeſtiuum in ꝑn° flatis ⁊ cholere cãrũ añcedẽtiũ in cerebro peccãtiũ. ℞.ſyrupi de ſticados.℥.j.roſati.℥.ß.aq̃rũ betonice cicoree añ.℥.j.ß.miſce ⁊ det̃ hora digeſtiuoꝝ hoc ſolutiuuz accipiat ꝑ tres dies poſt pillulas imediate ſupraſcriptas. ¶Eradicatiuũ mãerũ dictarũ in ꝑn° cãrum añcedẽtiũ. ℞.pillarũ aurearũ cochiaꝝ agarici añ.℈.j.agaricus ꝑparet̃ vt ſupra cũ oximelle ſimplici ⁊ fiant pillule.v.vt ſupra. Iſtud ſolutiuũ accipiat cõpleta digõne ſeu poſt aſſumptionẽ octo vicib⁹ digeſtiui ⁊ ſeruet̃ regula ſolutiuoꝝ eradicãtiũ ⁊ per horas.v.aſſũptionis det̃ lauatiuũ cyathũ.j. aque ordei ſine zuccaro ⁊ poſt horã comedat vt ſupra ꝑius tñ tẽtet ſecedere aquã ⁊c. ¶Repcuſſiuũ a dictis amigdalis dictarũ mãerũ in ꝑn° vt ſupra. ℞. rob nucũ q.ſ.ad gargarizanduz hoc vtat̃ per.vj. horas poſt cenam ter vel quater gargarizando ⁊ ſiͥr per.v. horas poſt prãdiũ. ¶Aliud vt ſupra efficacius. ℞.rob mori.q.ſ.ſi nõ placet imediate ſupraſcriptũ. ¶Aliud vt ſupra efficaci⁹. ℞.granatoꝝ muzorũ aq̃ ciſterne ſeu pluuialis.q.ſ.ad decoctionẽ.granatoꝝ cortices exteriores remoueant̃ ⁊ poſtea fiat decoctio vſqꝫ ad tertie ptis ↄſumptionẽ ⁊ applica vt ſupra. ¶Cõfortatiuũ in toto ꝑn° vel ⁊ in toto augmẽto vel duoruz membroꝝ ⁊c.vt ſupra. ℞.decoctionis imediate ſupraſcripte.ſ.ex granatis muzi ⁊ aqua pluuiali ⁊ ex hac decoctione colluat os ⁊ gargarizet̃ ter vel q̃ter ſtomacho ieiuno ꝑ duas horas añ prãdium ⁊ poſt prãdiũ ꝑ octo horas ſaltẽ ter in hebdomada. ¶Cõfortatiuũ vt imediate ſupra. ℞. ſpẽrũ triaſandalorũ ſine cãphora aque ciſterne miſce ⁊ bulliant vſqꝫ ad ↄſũptionẽ quarte ptis aque. Et vtat̃ actu frida hac decoctione loco ſupraſcripte. ¶Diuerſiuũ in fine ꝑncipij ⁊ in augmento ⁊ ſtatu mãerũ ⁊c. ℞.florũ camomille melliloti roſarũ miſce ⁊ bulliãt in ſufficiẽti q̃titate aque ſimplicis vſqꝫ ad conſumptionẽ q̃rte partis aque: deinde lauẽtur extrema ſuauiter fricando.ſ.manus brachia ⁊ pedes cũ coris aduerſũ trahendo a capite. deinde ſiccentur mẽbra ⁊ cooperiant̃ ⁊ hoc ante cibum.ſ.cenam ⁊ prãdium ꝑ duas horas. ¶Aliud vt ſupra efficacius ligẽtur extrema ligatione doloroſa ſtomacho ieiuno vt ſupra.ſ. per duos digitos vel tres ſupra genu ⁊ cubitum cũ modis conuenientibus ad hoc. ¶Aliud efficaci⁹. Uentoſe due ponantur pulpis ſpatularũ ⁊ vna ſpine vbi coniungitur collum cum dorſo ꝑmo pulpis deide ꝑ vnam horam ſpine ſtomacho ieiuno ⁊c. ⁊ prime dimittant̃ per vnam horam. tertia ꝟo per vnum quartuz hore. ¶Aliud vt ſupra ſed remiſſius ⁊ ſimul aliqualiter digeſtiue in toto augmento vniuerſali materierũ ⁊c. ℞.dyapapaueris macis puluerizati miſce ⁊ cum ſy.ro.q.ſ.ad hoc incorporandũ oĩa ſimul icorporent̃ in mortario ſine igne ⁊ huiuſmodi cõfec.

teneat in nocte tota quantitate auellane inter ma-
xillam et genam ſuperiorez ſaltem alternis noctib⁹.
¶ Retentiuuz in tertia parte augmenti ne dicte ma-
terie deſcendant ec. ℞. dyapapaueris nucis muſca-
te pulueris ſyru. ro. q. ſ. ad ipſa incorporandū: miſce
et fiant pillule ad modum fabe et tota nocte teneat
vnā ſub lingua vt ſupra. ¶ Aliud efficacius. ℞. me-
dicaminis ſuperius boli armeni puluerizati miſce
et cū ſyru. ro. et fiant pillule vt ſupra et fiat ſiue vtaŕ
modo ſupraſcripto ſi aliud non placet. ¶ Aliud vt
ſupra. et hoc ſi materia eſſet flegma et eſt fortius. ℞.
dyacodion deſcriptione Meſue boli armeni miſce et
cum ſyrupo de nenufare fiat in forma confec. et vta-
tur tenendo inter genam et maxillam tota nocte ſal-
tem duabus noctibus in hebdomada preterꝗ̄ tempo-
re magni frigoris. ¶ Prohibitiuum generatiōis dicta-
rum materierum. ſ. in cerebro et in toto tpe morbi et
maxime flegmatis ipſorūꝗ diuerſiuū vt ſupra. ℞.
pillularū alefanginarū agarici ſalis gēme miſce et
cum electuario ſucci ro. quantum ſufficit et fiant pil-
lule. vij. Utatur iſtis pillulis a trib⁹ vſꝗ ad. v. in o-
mense ſaltē bis et hoc preterꝗ̄ tpe magni caumatis
aut frigoris et hoc ſeruando regulam ſolutiuorum
euacuantium. ¶ Prohibitiuum dictorū humorꝫ in
cerebro et eductiuū ipſorꝫ per nares. ℞. aquarꝫ ma-
iorane violarum ſucci foliorūz blitis zuccari candi.
puluerizati. Ex hoc liquore tepido in mō lactis nu-
prime ab vbere extracti attrahat tria coclearia ſuc-
ceſſiue per nares ſtomacho ieiuno et ſtet poſt in ca-
mera et hoc vtatur ſaltē bis in ſingula hebdomada
preterꝗ̄ in tpibus extremis calidis aut fridis. ¶ Aliud
vt ſupra efficacius. ℞. medicaminis ſuperioris mel-
lis apū miſce et fiat vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra effica-
cius. ℞. medicamīs ſuprioris māne miſce et operetŕ vt
in alio imediate ſuperiori ſi ſibi magis placet. ¶ Di-
uerſiuuz vt imediate ſupra. Sternutatio prouocetur
cum ſetis porcinis ſuauiter titillando in narib⁹ ſto-
macho ieiuno in mane habito vētris bñficio p duas
horas añ prādium et hoc ad min⁹ ſeƚ in ſingula heb-
domada et tunc non egrediatur camerā. ¶ Diuerſi-
uum vt ſupra efficacius. ℞. ellebori albi ꝗ̄titatem
modicam ſufficientem pro. xij. ſternutationibus et ſi
vult fortius tūc attrahat per nares vt ſupra. ¶ Di-
geſtiuum cōe in ſtatu vel dictarum māerū ec. et ma-
gni ſtatis. ℞. lactis caprini. q. ſ. pro oris lotiōe et gar-
garizatiōe quinquies ſucceſſiue in eadem hora zuc-
cari albiſſimi miſce et gargarizet deinde degluteтur
per duas horas ante prandium et cenam et hoc ſaltē
quinquies in hebdomada. ¶ Digeſtiuū vt ſupra ef-
ficacius ſuperiori. ℞. mellis roſati colati ſyrupi de
liquore aque violarū miſce. hoc vtaŕ loco ſupraſcri-
pti ſi ſibi placet vt ſupra. ¶ Digeſtiuum vt ſupra ef-
ficacius poti. ℞. dyapenidionis dyadraganti fridi
nucis muſ. piſtāda piſtentur et cum iulep roſa. i mor-
tario fiat confe. dracmarum trium p morſello ſi ſibi
magis placet illud teneat quantitatē auellane iter
genam et maxillam totā nocte ſaltem alternis nocti-
bus. ¶ Digeſtiuum vt ſupra efficacius poti. ℞. pul-
parum ſebeſten liquiritie granorꝫ pinearū munda-
torum pulparū dactylorū gūmi arabici mellis apū

piſtanda piſtenŕ ex ſyrupo violato quantitate ſuffi-
cienti fiat in mortario ad modum elc. hoc medica-
mine teneat in ore tria coclearia ſucceſſiue degluniē-
do cum modis dictis de lacte caprino ec. ¶ Digeſti-
uum vt ſupra efficacius poti. ℞. radicis altee mun-
date a meditullio ſeminis lini pulparum dactylorū
ficuum optimarum mellis apum croci piſtanda pi-
ſtenŕ et bulliant in ſufficienti ꝗ̄titate aque ordei pro
gargariſmatibus ad cōſumptionem tertie ptis. Si
ꝟo voluerit ꝑmutare tunc vtaŕ iſto loco dictorꝫ cuz
modis dictis in gargariſmate lactis et zuccari ec.
¶ Euatiuū māerū ꝓpinquarū a ſitibus exiſtiū in ve-
nis ꝓpinꝗs radici lingue interprete ꝑme ptis ſtat⁹.
Flōmia fiat de venis exiſtibus ſub radice lingue de
ꝗbus extrahātur. ℥. ij. lib. ʒ. ſanguinis et fiat per. vj.
vel. viij. horas poſt prādiū luna non exiſte [illegible] ariete
et hoc alio nō ꝯ̄ʒopante. ¶ Aperitiuū in tertia parte
ſtatus poroſitatum dictarū amigdalarum et meris
leſorum ec. ℞. croci furfuris triticei melliloti butyri
aque mellis facte canonice. q. ſ. pro collutionibus et
gargariſmatibus bulliant oīa ad ꝯſumptionez ter-
tie ptis et coleŕ et de colatura gargarizet añ prādiū
per. i. horā et poſt prandiū per. v. horas et ante cenaz
per vnā horā ſaltē quinquies pro vice. aque mellis
canonica. ℞. mellis. apū ptē. i. aque ſi[illegible] ptes
viij. bulliant ad ꝯſumptionem quarte partis deſpu-
mando ſemꝑ. ¶ Reſolutiuū et euaporatiu[illegible] in decli-
natione māerū ꝯiunctarū dictorꝫ [illegible] amī-
gdalarūz ec. ℞. myrre croci caricarꝫ aque ordei. ℥.
xx. miſce. bulliant oīa ſimul vſꝗ ad ꝯſumptionē q̄r-
te ptis huius decoctionis. ℞. ℥. iiij. oximellis ſimpli-
cis. ℥. ij. miſce. fiat gargariſmus et collutio oris mo-
dis vt immediate ſupraſcriptis. ¶ Purgatoriuz vt
immediate ſed fortius. ℞. medicaminis imediate
ſupraſcripti ireos radicis inciſe minutim bulli ʒ ad
ꝯſūptionē ſexte ptis: deinde coleŕ et vtaŕ vt aliud im-
mediate ſi magis placet. Alie ꝟo ſunt medicine in-
tenſiores ad morbos dictos ſed valde moleſte vrine
ſunt gna gūmi rubificatoria veſicatoria cauteria
commiſſuris coronali et ſagittali cranei et ꝓpe ipſi
coronali applicate et ꝓpe ipſis amigdalis. Et ſeto
ſeu ſedagnus ſub occipite et ſic cuz dei laude. A. C.
hunc abbreuiaui remouens regimē ſex rerū nō na-
turalium quia ex aliis conſimilibus cōſiliis de re-
matiſſimis haberi poterit.

Conſilium meū ꝯ̄ botium gule pro reuerēdo dñi guidi de alarato tar-
uiſani et dñi ptātis padue domini Nicolai ac[illegible]tare-
no honorabilis vicarij. ¶ Solutiuum facile et vſua-
le mentis aliquantulum et flegmatis multo amplius
et a toto et proprius a cerebro. ſ. ℞. pillularum ale-
fanginarum de iera ſimiplici agarici an a. ℈. i. ſene
polipodij añ. ℈. ß. ſalis gēme. gra. ij. zinzi. ſpice añ.
gra. i. miſce et cuz ſyrupi de ſticados. q. ſ. ad incorpo-
randum pro pillulis conficiendis formentur pillule
vij. pro. ʒ. Iſtarum pillularū aſſumat. ʒ. ß. in aurora
ſingulo menſe ſemel et poſt ipſarum aſſumptionem
immediate in ſpatio vni⁹ hore cū dimidia dormiat
ſi poteſt et nō amplius vna hora: tranſacta ꝟo ipſa
hora cum dimidia ſiue dormierit ſiue nō tantū vna

hoꝛa tunc non amplius doꝛmiat ſed ſurgat ⁊ ſtet ie
iunus poſt aſſumptionē iſti͂ hoꝛis quatuoꝛ: ⁊ nō aſ=
ſumat lauatiuū ⁊ in dicto termino prandeat come
dat qꝫ blites cū boꝛagine feniculo petroſilino mix=
tas. Itē carnes laudabiles vt pulli perdicis vel vi=
tuli ⁊ ſimiles laudabiles carnes. ❡ Solutiuū etiā
vt ſupra aliquantulū efficacius prioꝛi ⁊ tñ facile et
viſuale. ℞. pillularū aſſaiaret indarū agarici ana. ℈. j.
ſalis gēme zinzibe. ana. gra. j. miſce ⁊ cū ſyrupi de ſti
cados. q. ſ. fiāt pille. vij. p. ℥. Iſtarū pillularū aſſumat
℈. j. imediate cū vadit doꝛmitū etiā ſi pſe cenaue=
rit. has vero taliter aſſumat ſingulo mēſe ſemel diſtā
ter tñ p. xv. dies ab aſſumptione pillarꝫ primarꝫ ſu=
praſcriptarꝫ. ❡ Diuerſiuū ⁊ aliqualr euātiuū a ce=
rebro. ℞. pulueris cātaridarꝫ. ℈. j. fermēti tritici.
q. ſ. ad incoꝛporādū ipſum puluerē ⁊ duas paruas pi
las q̄titatē duarꝫ auellanarꝫ formādas miſce ⁊ cū
modico modici aceti ſolū. q. ſ. ad penetrādū formē=
tur due parue pile q̄titatis auellanarꝫ duarꝫ. Iſte
due pile parue ponant̄ in ſero cū vadit doꝛmitū ſcꝫ
in ſingulis duobus mēſibus ſup duob⁹ oſſib⁹ imme
diate poſt aures ita tñ vt nō tāgāt aures: deīde in
ter ipſas pilas ⁊ aures immediate ponat foliū cau=
lis duplicatū vt pile nō tāgāt aures ⁊ poſtea tñ in
mane immediate ſeq̄nti remoueant̄: deinde tūc ve=
ſice facte ab hoc medicamine in inferioꝛi parte earꝫ
incidant̄ ita ſolū vt aquoſitas ex veſicis effluat ipſis
veſicis tñ non inde amotis. vltimo ſup eiſdē veſicis
ponat̄ aliq̄d de aſſungia poꝛcina nō ſalſa extēſa ſu
per foliū caulis ⁊ ipſa aſſungia talr reiteret̄ ſingulo
die ſemel vſqꝫ ad cōpletā gñationē cutis in locis di=
ctis ⁊c. ❡ Caputpurgiū ſiue diuerſiuū ⁊ euātiuū a
cerebro ⁊ ꝓprie ſtatis efficacius prioꝛi diuerſiuo et
tñ frigidū et v̄tuti familiare. ℞. aq̄ maioꝛane. ℥. ij.
ſucci folioꝝ bletis. ℥. j. zuccari cādi. pulueriʒati. ʒ. ij.
miſce. Iſtius caputpurgiū tñ tepidi l modū lactis
cū mulget̄ ab vbere attrahat aliquantulū p nares
ſtomacho ieiuno p hoꝛā vnā añ prādiū ſcꝫ in hebdā
quocūqꝫ tpe anni ad libitū p̄terq̄ tpe calido. ❡ Ca
putpurgiū ⁊c. vt immediate ſup. oꝛi efficacius ipſo
immediate p̄oꝛi. Si vero medicamē ꝯgruit efficacius
immediate p̄oꝛi ꝯpoſito ex ſucco aq̄ maioꝛane ſucco
folioꝝ bletis ⁊c. tūc illi medicamini addat̄ mellis. ʒ.
ij. Et iterꝫ ſi ꝯgruit medicamē efficacius caputpur=
giū p̄oꝛi caputpurgio tūc ipſi caputpurgio imedia
te addat̄ nigelle pulueriʒate. ʒ. j. Inſup ſi adhuc cō
uenit efficacius immediate p̄oꝛi tūc etiā inſup ad=
de māne. ❡ Mollitiuū materierꝫ cāꝫ ꝯtūcturarum
peccātiū. ℞. litargiri triti. ℥. ij. olei cōis. ℥. iiij. mucil
laginū fenugreci ſeminū lini maluauiſci ana. ℥. iiij.
Litargirium cum dicto oleo diſſoluatur ad lentum
ignem. deinde omnia reliqua addantur et cum ce=
re albe quantum ſufficit ad omnia ſimul incoꝛporā
dum et cū modico modici aceti ſolū quantū ſufficit
ad penetrādū totū reducat̄ in foꝛma dyachilonis
ad lentū ignē. Iſtū dyachilonē teneat ꝯtinuo ipſuꝫ
ꝑmutādo ſeu reiterādo ſingulo die ſemꝫ ſuper loco
leſo ⁊ octo diebus naturalibus ꝯtinuis. poſtea vero
amoto ipſo tūc ſup ipſo mēbro leſo ponat̄ epithima
vel fomētatio vel emplm aliqđ de infraſcriptis ſua

tis reliq̄s modis ⁊ oꝛdinib⁹ deſcriptis in appoſitiōe
⁊ vſu eoꝛundē infraſcriptoꝝ. ❡ Exiccatiuū ⁊ reſolu
tiuū melle ⁊ amplius ſtatis a mēbro leſo ⁊c. ℞. coꝛ=
ticū citri. ℥. iiij. lymonū. ℥. j. vrine egri vel alteri⁹ ho=
minis maſculi infantis. q. ſ. p media decoctiōe ipſa
rum coꝛticū miſce. deīde oīa bulliant ſimꝫ vſqꝫ ad me
diā decoctionē ipſoꝝ coꝛticū. Poſtea vero coꝛtices ab
ipſa decoctiōe extracti piſtent̄. In hac decoctiōe de=
bite calida infundat̄ ſpōgia noua deinde exp̄mat̄
⁊ poſtea taliter calida ⁊ exp̄ſſa ſup mēbro leſo p̄mo
ponat̄ ⁊ liget̄ ſatis exp̄ſſe ita tñ vt mēbrū ipſum a ſua
reſolutione nō impediat nec doloꝛ aliq̄s adducat̄ ⁊
talr ſup loco dimittat̄ hoꝛis. vj. Ultimo amota ſpō=
gia ipſa dicti coꝛtices piſtati ſup eodem loco leſo ap
ponant̄ debite calidi ⁊ ligent̄ ⁊ talr dimittantur ho
ris. xviij. Ijis vero duabus medicationib⁹. ſ. fomēta=
tione ex decoctione ⁊ emplo ex dictis coꝛticibus tali
ter vtat̄ ſingulo die bis in. vj. diebus ꝯtinuis imme
diate ſeq̄ntibus amotionē dyachilonis pximi ſu
praſcripti. ❡ Exiccatiuū ⁊ reſolutiuū vt ſupra effica
cius exiccatiuo p̄oꝛi immediate. Folia liliorꝫ alboꝝ
ꝯterant̄ in moꝛtario cū piſtello groſſo mō ſolum vt
ſuccus folioꝝ ad ſuperficiē eoꝝ adducat̄ ⁊ ab ipſis
nō exp̄mat̄ ⁊ effluat. Cum his foliis taliter cōtritis
emplaſtret̄ locus eger ſeu ſup loco dicta folia ponā
tur ⁊ ligent̄. hoc vero medicamine talr vtat̄ ſupra die
bus continuis in ſingulo mēſe preterq̄ tpe calido.
Et ꝓprie ſi vult medicamē efficacius aliqualiter di
cto prioꝛi medicamine exiccatiuo cōpoſito ex dictis
coꝛticibus aut ſi ipſum medicamē permutare vult.
❡ Exiccatiuū etiā vt ſupra foꝛtius aliquātulū p̄oꝛi
immediate. ℞. farine ciceris rubei. q. ſ. p emplaſtro
Aq̄ decoctionis notabilis ſeu multe caulū quantū
ſufficit ad decoctionē dicte farine pro emplo. bulli=
ant oīa ſimul ſufficiēter ſeu media ſolutione et totū
redigat̄ in foꝛma emplaſtri. Si vero vult medicamen
aliquantulum efficacius p̄oꝛi immediate tūc iſtud
emplm apponat loco egroto ſeruatis reliq̄s modis
⁊ oꝛdinibus deſcriptis in vſu empli immediate ſu=
praſcripti. ❡ Exiccatiuū etiā vt ſupra. ℞. folioꝝ cau
lū partes. iij. folioꝝ aneti partē. j. de ambobus ſimꝫ.
q. ſ. p emplo miſce ⁊ bulliāt oīa ſimul in aqua vſqꝫ
ad notabilem eoꝝ decoctionem: deinde ipſa ſeparē
tur a ſua decoctione. Si vero medicamen permutare
vult tunc hac decoctione debite calida p̄mo epithi=
met̄ locus eger deinde cū ſupraſcriptis calidis ⁊ flo
ribus emplet̄ idē locus ſeruatis reliquis oꝛdinatio
nibus deſcriptis in vſu fomētationis ⁊ empli ſupra
ſcriptoꝝ cōpoſitoꝛuꝫ ex coꝛticibus citri lymonū ⁊c.
❡ Exiccatiuū etiā vt ſupra efficacius prioꝛibus. ℞.
mirtre. ʒ. ij. liti. ʒ. j. ciperi radicis. ℥. ß. aloes. ʒ. iij. cro
ci. ʒ. ß. foliorū tamariſci. M. ß. aque multe decoctio=
nis caulis quantum ſufficit pro ipſoꝛum decoctio=
ne miſce: deinde omnia piſtata ſimul bulliant me=
diata bullitione. Si vero vult medicamē efficacius
aut permutare vult tunc cum hac decoctione p̄mo
epithimetur ſeu fomentetur locus leſus: deinde cū
ſubſtantia iſtarum medicinarum emplaſtret̄ locus
idē vt hic immediate ſupra de dictis fomentatione
et emplaſtro cōpoſitis ex foliis caulū ⁊ floꝛib⁹ aneti

ti. ¶ Exiccatiuū etiā vt ſupra efficacius ꝑori. ℞. ci-
nerū fuſtiū caulīū partes.iiij. ramoꝝ fici partes.ij.
ſarmētoꝝ vitis ſilicis añ.partē.j.ß.aq̄ fluuialis quā
tum ſufficit ꝑ lixiuio fiēdo.bulliāt oīa ſimul vſq̄
ad ꝯſumptionē medietatis dicte aq̄.Si ꝟo vult me
dicamē efficacius ꝑori tūc cū hac decoctione debite
cal'a fiat fomētatio loci leſi cū ſpongia noua infuſa
in dicta decoctiōe cal'a vt ſupra in fomētatione fa-
cta ex decoctiōe corticū citri ⁊ lymonū vt ibi. ¶ Exic
catiuū ⁊c.vt ſupra. ℞.ſtercoris vaccini quantū ſuf
ficit ad oīa ꝑrime infraſcripta incorporandū ꝑ em
plaſtro olibani.ʒ.iij.ſtoracis.ʒ.ij.vſnee.ʒ.j.ß.calami
aromatici.℥.ß.ſpice.ʒ.ij.abſinthij.ꝟ.j. pul.pul.dei
de oīa ſimul miſce ⁊ fiat emplm̄.Si ꝟo medicamen
ꝑmutare vult tūc iſtud emplm̄ cal'm apponat loco
leſo ⁊ vt ſupra de emplo facto ex cineribus ex aqua
caulīū ⁊c. ¶ Exiccatiuū vt ſupra ⁊ eſt ꝓpriū ⁊ effica
cius ꝑoribus. ℞. radicis nucis tenere ſeu q̄ nondū
fecit fructū partes.iiij.corticis arboris eiuſdē par-
tem.j.piꝑis granoꝝ partē.j.ß.bulliāt oīa ſil'r in vini
albi ſatis vinoſi q̄ntū ſufficit pro gargariſmate vſq̄
ad ꝯſumptionē medietatis ipſius vini. Si ꝟo vult
medicamē huic morbo magis ꝓpriū ⁊ efficaci⁹ me-
dicationibus ꝑorib⁹ tūc cū hac decoctiōe ſuauiter
cal'a gargarizet.v.vel.vj.gargarizatōib⁹ ſtō ieiuno
vel añ prādiū ⁊ añ cenā ꝑ duas horas pluribus die
bus ꝯtinuis ⁊ tal'r gargarizādo in quolibet dictoꝝ
tēpoꝝ gargarizatiōis degluttiat partibil'r ſeu pau-
latim mediā.℥.ß.dicte decoctiōis.vel vnū cocleare ꝑ
qualibet gargarizatione vſq̄ ad ſummā dicte.℥.ß.
in ſingulo dictorū totalīū tēporū gargarizationis.
hoc ꝟo medicamīe tal'r vtat̄ ſex diebus ꝯtinuis ſin
guli mēſis et tm̄ tpe frigido iþm q̄ medicamen tal'r
reiteret ſm neceſſitatē. ¶ Ecciatiuū ⁊ ꝓpriū vt ſupra
efficacius ꝑori immediate. ℞.tonſoꝝ ſeu cimatura
rū ſcarlatini pāni.ʒ.ij.viridis pāni azurini añ.ʒ.iij.
bruni.ʒ.ij.ſpōgie noue marine debite cōbuſte ſoluꝫ
intm̄ vt ſpōgia iþa debite pulnerizari poſſit.ʒ.iij.pu
micis marine.℥.ß.oſſis ſepie.℥.j.teſtarū oſtracorū
marinoꝝ cōbuſtaꝝ.℥.ß.tonſa ſeu cimature dicte ⁊
ſpōgia debite cōburant̄ ſolum intm̄ vt pulnerizari
poſſint.de inde vnūqḋq̄ eoꝝ ꝑ ſe pulnerizet̄ groſſo
mō poſtea oīa ſil' bulliāt in vrine paciētis aut alte-
rius hoīs infantis maſculi.q.ſ.ꝑ ſuffumigio ⁊ fomē
tatione.Si ꝟo vult medicamē efficacius ꝑori imme
diate tunc ex hac decoctione ſil' cū dictis medicinis
debite calīs recipiat ore apto fumū ꝑ os ⁊ ad os ⁊
ad locū leſum ſtomacho ieiuno.vel ante prandiū ⁊
ante cenā per duas horas ſaltē bis in hebdomada
quocunq̄ tpe anni preterq̄ tpe magni caumatis.
Si ꝟo dicta vrina ex ſapore ⁊ odore ſibi nimis hor-
ribilis eſſet tūc ſupraſcripte medicine ſine vrina bul
liant in aqua ciſterne vt hic añ de vrina:lꝫ tm̄ vrina
ad hoc ſit ꝑſtātior.deinde ꝑ tres horas poſt dictam
ſuffumigationē ex hac decoctione debite cal'a ⁊ tm̄
cū vrina facta vt hic añ ꝑmo epithimet̄ ab extra cū
ſpōgia noua deinde emplaſtret̄ locus leſus cū ſtu-
pa canabis fuſa in ipſa decoctione. ¶ Exiccatiuum
etiā propriū vt ſupra ⁊c. ℞.oſſis ſepie.ʒ.j.ſalis gem
me.gra.iij.piperis.℈.j.pumicis marine.ʒ.j.ſpōgie
noue marine debite cōbuſte ſol[illegible] in[illegible] vt ſp[illegible]gia iþa
pulnerizari poſſit.ʒ.j.ß.mellis q̄[illegible] ad oīa ſi
mul incorporandū pul.pul.deīde oīa [illegible] m[illegible]ce ⁊ fiāt
pille in forma lupinorū.Si ꝟo ſupraſcriptū me[illegible]ca
men immediate ꝑmutare vult tūc i[illegible]arū p[illegible]aruꝫ
teneat vnā ſub lingua tota nocte alternis noctibus
vel vna nocte taliter teneat et alia nocte nō teneat
aut ipſam pillulā teneat ſaltē duabus noctibus in
hebdomada.Iſtis vero pillulis taliter vtatur quo-
cunq̄ tpe anni ꝑterq̄ tpe magni caumatis. Ex his
etiā medicinis debite decoctis in vrina vt ſupra epi
thimet̄ vel fomentet̄ ad extra membrū leſu[illegible] cū ſtu
pa canabis aut cū ſpōgia marina noua infu[illegible]s in
iſtarum medicinarum decoctione.hoc autē empla-
ſtro fomentatio vel epithimatio fiat pluribus nocti
bus cōtinuis ad libitū vel quocūq̄ tpe anni. ¶ Exic
catiuū etiā ⁊ ꝓpriū vt ſupra. ℞. medicinas oēs pre
ter vrinā ſupraſcriptā in tertia recepta ab[illegible]a .vel
cimaturas pannoꝝ ⁊c.mellis quantum ſufficit ad
oēs ipſos pulueres incorporandū.miſce ⁊ fiat pillu
le in forma lupinorū vt ſupra.Si ꝟo medica[illegible]ē per
mutare vult tūc iſtarū pillularū vnā ſub [illegible]gua te-
neat tota nocte quocūq̄ tpe anni ad libi[illegible]⁊c.vt ſu
pra in viſu pillule ſeu pillularum ſupra[illegible]taruꝫ.
¶ Exiccatiuū etiā ⁊ propriū vt ſupra e[illegible]ca[illegible] ꝑo-
ribus. ℞.radicū viticelle.ʒ.ß.ſparagi bruſci polipo
dij añ.℈.j.ariſtologie rot. cucumeris agre[illegible]s añ.
℈.ß.taſſi barbaſſi.ʒ.ß.lari.℈.j.ſpōgie no[illegible] marine
ʒ.j.pumicis marine.ʒ.ß.brāce vrſine ſ[illegible]ponarie ana
℈.ß.oſſis ſepie.ʒ.ß.lactis ſcroffe.q.ſ.ad oīa incorpo
randū pul.pulnerizādo.deinde oīa ſimul incorpo-
rent̄ ⁊ forment̄ pille in modū lupinoꝝ.Si vero vult
medicamē efficacius ꝑuoi tūc iſtarū pillularum te
neat vnā ſub lingua tota nocte ſaltē duabus nocti
bus in ſingula hebdōa etiā tm̄ tpe frigido. ¶ Exicca
tiuū ⁊ eſt propriū ⁊c. ℞.ſpōgie noue.ʒ.j.oſſis ſepie.
℈.ij.pumicis.ʒ.ß.ſalis gemme.gra.iij.radicis taſſi
barbaſſi.ʒ.ß.thuris.℈.ij.zinzib.ʒ.ß.ſpōgia iþa pri-
minutim inciſa deinde poſita in teſta terrea nō vi-
treata exiccet̄ optime in furno.poſtea ꝟo ipſa exicca
ta ⁊ reliqua oīa ſeorſum ⁊ diſſormiter vt decet ſcdm
cano.pul. Ultimo forment̄ pille vt imediate ſupra.
Ex iſtis pillis etiā teneat i ore ſub ligua vt de alijs
pillis imediate ſupraſcriptis. ¶ Regimē ſuccinctū ⁊
cōpēdioſum ad hoc.Caueat piſces ⁊ ꝓpe magnos ⁊
ꝓpie cipos tā magnos q̄ paruos. Legumina car-
nes bouinas porcinas recētes carnes ſiccas lacticī
nia oīa vt caſeū ⁊c.Oīa nutrimētū melicū ⁊ ampli⁹
ſtaticū ⁊ q̄dlibet nutrimētū groſſum ſubſtantia aquā
purā ⁊ ꝓpie intēſe frigidā. Nō tāgat̄ mēbrū leſum
aqua ſimplici etiā ad extra iþm membꝛꝫ. Carnes
aquaticas vt anſeres anates ⁊ ſil'es carnes caueat.
Utat̄ vino lymphato dyaphano ⁊ odorifero nō ni-
mis vinoſo ⁊ aqua mixto aliquātulū ꝓportionabi-
liter ad eius vinoſitatē. Aromatib⁹ bonis vel copo-
ſitis ex pipe croco galāga cinamomo gariofilis. In
cena ſemꝑ vtat̄ aſſato ⁊ nō elixo . Nota q̄ cū ex hoc
morbo ꝯgrue ꝯualeſcit tūc nullo ſupraſcriptoꝝ me-
dicaminum amplius vtatur.hec vt ſupra ⁊c.

¶ Contra ſpinam infixam guttari.

Cura gn̄alis. ¶ Canones curatiui. Primo ſpina ipſa exiſte fixa gutturi tūc collum ipm̄ ſiue ſpondilia colli in medio colli pcutiant̄ cū pugillo ſatis potēter pluries ſucceſſiue notabilis moleſtia ⁊ cōtinuo infirm⁹ in dictis pcuſſionib⁹ potētes raſcationes faciat ēt exſpiendo. ¶ Scḋs canō ſi ſpina ipſa eſt ſubtilis multū inter ſpinas tunc degluciat̄ res dura pluries ⁊ ſucceſſiue. ¶ Terti⁹ canon ſi nō talr̄ educeretur ſpina ſubtilis tūc degluciat̄ pluries ⁊ ſucceſſiue p⁹ res gutturis ⁊ loci infixionis ſpine mollitiua ⁊ aliqualiter abſterſiua: deide imediate poſt res dura degluciat̄. ¶ Quartus canō. Si vo groſſa ſpina vel etiaꝫ ſubtilis non taliter exit ⁊ apparet in gutture apto ore ⁊ depreſſa lingua vſqꝫ ad radicē eius cū digito aut cū alia re longa ⁊ dura ſufficienti ipſam linguā deprimere. tunc pmo cū inſtrō ferreo pportionabili ad hoc capiat̄ ſpina ꝗ̄ magis poſſibile eſt ppe foramen mēbri in quo foramine ipſa infixa eſt deide ipa ſpina ſic apprehēſa cū dicto inſtrō extrahat̄ leuiter ne frangat̄. ¶ Quintus canon. Si a ſit talr̄ non apparet aperto ore tūc guttur liniat̄ ad intra cū gargariſmis ⁊ colluſionibus gutturis ⁊ deglutitionib⁹ lenitiuis abſterſiuis ſubtiliatiuis ⁊ dulcib⁹. ¶ Sextus canon. Si vo taliter nō educit̄ ſpina tūc ſorbeat ſeu degluciat infirmus res viſcoſas valde. ¶ Septimus canō. Deinde res lōga valde tenax poroſa valde vſqꝫ ad extremitatem meri incluſiue imponatur gutturi. Et ipſi extremitati meri ipſa ꝯtinua ⁊ viſcoſa pp artem extrahēs exiſtem continue in manu retenta. Deinde talr̄ in gutture ⁊ ſuperiori extremitate meri poſita extrahatur impetuoſe ⁊ ita talis impoſitio ⁊ talis extractio ſucceſſiue pluries ⁊ pluries reiterētur ſm̄ neceſſitatem. ¶ 8⁹ canon. Si non talr̄ educit̄ ſpina excitet̄ ſingultus vel puocet̄. ¶ Non⁹ canon. Et iterum ſi nō educitur ſpina ipſa tūc puocet̄ vomitus poſt comeſtionem de primo rerū viſcoſarū. ¶ Decimus canon. Si vo nō talr̄ educit̄ ſpina tunc maturatiua ⁊ aperitiua exterius ⁊ interi⁹ gutturi applicentur.

Cura particularis ſeu iſtā medicinalia ſeu ſpāles medicine huic cure pportionabiles. ¶ Primus canon exequat̄ cū pugillo ꝗ̄uis ſicut alia inſtrā ad hoc ꝯuenientia tn̄ pugillus eſt melius qm̄ ipſe hō ol ipſo pōt ipſas pcuſſiones intēſiores aut remiſſiores metiri prout oportet ⁊ ꝗ̄to citi⁹ hoc faciat tāto melius. Scḋs canō exequat̄ hoc mō ℞. cruſtā panis triticei bn̄ cocti ꝗ̄tū ſufficit p ꝗ̄tuor aut ꝗ̄nqꝫ bolis ſatis magnis. Ex iſta cruſta ipetuoſe degluciant̄ ſucceſſiue ꝗ̄tuor vel. v. boli ſatis magni. ¶ Terti⁹ canō exequat̄ hoc mō. ℞. olei amigḋ. dul. ℥. ij. cruſte panis triticei bn̄ cocti quantū ſufficit pro ꝗ̄tuor aut. v. bolis ſatis magnis. Iſtud oleū ⁊c. debite calidū paulatine ſucceſſiue pluries primo degluciat iferius ſpinam hn̄s: deide imediate poſt ipſius olei imediatā aſſumptionē tūc degluciant̄ ꝗ̄tuor aut ꝗ̄nqꝫ boli ad libitū duri ſatis magni ex dicta cruſta panis. ¶ Quart⁹ canon exequit̄ hoc mō. Recipe moliculā ferreā bifurcatā i vna extremitate ipſi⁹ molicule ⁊ aliqualr̄ lata ⁊ itegra i alia extremitate cū qua lata extremitate vnguēta, cirurgici ſup pecias extēdūt. Et cū alia extremitate bifurcata cirurgici tētas ipas a vulnerib⁹ extrahūt. Poſtea cuꝫ dicta extremitate bifurcata ipſi⁹ molicule dicta ſpina appēns apto ore capiat̄: deide ſuauiter ne ſpina ipſa frāgat̄ extrahat̄ ſi ꝑ cū radice ſua ⁊c. aut cuꝫ tenacula ferrea dētata duoꝝ ſnoꝝ radioꝝ ſubtilium dētatorū dicta ſpina debite capiat̄ ⁊ ſuaui̇t̄ extrahatur. ¶ Quint⁹ canon exequat̄ hoc mō. ℞. farine frumēti. ℥. j. caſei mollis valde nō ſalſi vel parū ſalſi trituratū butyri an̄. ℥. ß. vitellaꝫ oui numero. j. zuccari ru. ℥. ß. aque fluuialis aut ad libitū brodij pinguis carniū ꝗ̄tū ſufficit pro iſtoꝝ decoctiōe. miſce oīa ſi̇l deinde bulliāt ſi̇l vſqꝫ ad debitā decoctionē coꝛuꝫ ⁊ nō colent̄ ⁊ totū redigat̄ i forma multū liq̄da ⁊ optime potabili. Ex hac decoctiōe debite calida ⁊ nō tepida colluant̄ pluries os pmo ⁊ guttur: deide ex ipſa decoctiōe debite calida fiat gargariſmus pluries ⁊ ſucceſſiue. Et poſtea dicta decoctio talr̄ debite calida degluciat̄ ēt pluries ⁊ ſucceſſiue. ¶ Gutturis lenitiuū ⁊ abſterſiuū ⁊c. vt ſupra efficaci⁹ pori. ℞. rob vue ℥. x. ficu⁹ ſiſtrinas ſiccas pigues nūero. iij. ficu⁹ ipe pus minutim incise: deinde groſſo mō piſtate poſtea bulliāt in dicto rob vue vſqꝫ ad ꝯſūptionē ꝗ̄rte ptis dicti rob: deide optime exprimātur ⁊ colent̄ hac vtat̄ vt ſupra imediate ⁊c. Gutturis lenitiuū ⁊c. efficaci⁹ pori. ℞. olei amigḋ. d. ℥. iiij. oximellis cōpoſiti. ℥. ij. Si vult medicamen efficaci⁹ iſto vtat̄ vt ſupra. ¶ Gutturis lenitiuū ⁊c. efficacius pori imediate. ℞. olei ſiſamini. ℥. iiij. oximellis ſq̄llitici. ℥. ij. miſce et colluat̄ os ⁊ guttur ⁊ ipſum gargarizet et degluciat ⁊c. vt ſupra dictū eſt. ¶ Sext⁹ canō exequat̄ ſic. ℞. alaganas ex farina tritici recēter factas ꝗ̄tum ſufficit p j. paropſide. Oua gallinarū cū vitellis ⁊ albumine numero. ij. aque pluuialis aut ad libitū brodij piguis carniū ꝗ̄tū ſufficit ad dictarū alaganarū multam decoctionē ⁊ ipſam potabilem. alagane ipſe recētes bulliāt valde in dicta aq̄ aut in dicto brodio vſqꝫ ad ipſaꝝ alaganarū ſaltē mediā diſſolutionē. Deide dicta oua addant̄ ⁊ cū dictis alaganis valde calidis optime ꝯmiſceant̄. Iſti⁹ ferculi debite calidi ſaltem viij. ℥. ſorbeat ſeu ipetuoſe degluciat infirmus. hec vo ſorbitio talr̄ pluries reiteretur ſm̄ neceſſitatem. ¶ Res viſcoſa degluciēda ⁊c. pori efficacior. ℞. oua cuꝫ albuminib⁹ ⁊ vitellis nūero. ij. farine tritici. ℥. ß. dragāti. ʒ. j. aque fluuialis aut ad libitū brodij piguiū carniū ꝗ̄tū ſufficit ad oīum ipſoꝝ ſi̇l debitaꝫ decoctionē miſce. deide ſi̇l oīa bulliāt vſqꝫ ad coꝛuꝫ decoctionē debitā vt ipſa remaneat potabilis debite. Iſti⁹ ferculi debite calidi ſaltē. ℥. viij. ſorbeat ⁊c. vt ſupra. ¶ Septimus canō exequat̄ ſic. ℞. cādelaꝫ cereā: deinde ipſius cādele vna extremitate fruſtuꝫ coti ſeu bōbicis optime liget̄ cū filo ita tn̄ vt ipſi⁹ coti multe ptes non ſunt coopte filo. Alia vo extremitas cādele teneat̄ in manu dextra os exiſtēs. Iſtius cādele extremitas cui totū alligatū eſt iponat̄ gutturi ⁊ ſupiori pme pti meri incluſiue ⁊ ibidē pluries ſurſum ⁊ deorſum ducat̄ cū manu ⁊ tādē extrahat̄ ⁊ hoc pluries faciat ſm̄ neceſſitatem. ¶ Res lōga tenax ⁊c. efficacior pori immediate. ℞. filum lane du

platuz tenax ſeu non faciliter frangibile quãtitatis
triũ ſpãſarũ. Iſtud filũ actu ſiccũ ſm extremitatem
duplatã deglutiat vſq ad pmã prẽ meri incluſiue:
deinde per aliam extremitatẽ exñtẽ extra os manu
ligatũ cũ manu ipetuoſe extrahat̃ hoc fiat pluries
ſz neceſſitatẽ. ¶ Res alia tenax adhuc efficacior. ℞.
fruſtũ ſpongie q̃titatis pportionabilis ſeu debite
ad deglutiendũ: deinde liget̃ cum vna extremitate
fili dupli fortis linei ⁊ longitudinis ſaltẽ duarũ ſpã
ſarũ ⁊ cum vna eius extremitate ſumẽdo cũ acu im
plicet̃ ferme in ipſo bolo ſpongie pluribus iplicatio
nibus ⁊ firmis ⁊ ita ferme vt dictum filũ a dicta ſpõ
gia nõ faciliter euelli poſſit cũ quo tñ filo non ſtrin-
gat̃ multũ ſpongia dicta ne poroſitates ipſius ſpõ-
gie claudant̃. Alia vero extremitas ipſius fili fortis
dupli remaneat extra os: deinde ferme ipſa extremi
tas manu annectat̃ quo medicamine vtat̃ vt ſupra
¶ Res alia tenax ⁊c. vt immediate ſupra ficus citri-
na ſicca ⁊ pinguis verſet̃: deinde cũ vna extremita-
te fili fortis ⁊ dupli longitudinis duarũ ſpanſarum
liget̃ ⁊c. vt ſupra. ¶ Octauus canon. ℞. ſeminis ſi-
napis puluerizati. ʒ. ij. vini acuti nõ dulcis. ℥. vj. mi
ſce. Iſtam mixturã deglutiat paulatine ⁊ ſucceſſiue
ſtomacho repleto. valet p vnũ quartũ hore poſt prã
diũ. ¶ Prouocatiuũ ſinguli⁹ aut fortius priori. ℞.
dyatriopipereon. ℥. ß. vini acuti non dulcis. ℥. ij. hoc
vtat̃ vt ſupra in alio dictũ eſt. ¶ Nonus canõ ſic exe
quit̃. Poſt cibũ ponatur digit⁹ in gutture ⁊c. vt hic
ex directo digit⁹ implicet̃ gutturi vſq ad ſuperiorẽ
meri incluſiue ⁊ hoc poſt cibationẽ ſuarũ rerũ viſco
ſarum copioſam ⁊ pprie per vnũ quartũ hore poſt
prãdiũ ſuũ copioſum ⁊ tũc taliter ibi agitetur digi-
tus ⁊ meri vt fiat vomit⁹ aut pẽna anſerĩ vel alteri⁹
alalis oleo intincta gutturi ⁊ ipſi meri vt hic ante de
digito talr̃ applicet̃ vt vomit⁹ fiat. ¶ Aliud vomiti-
uum efficatius. ℞. aque ſimplicis fluuialis. ℥. viij.
olei oliuarũ acri guſtus ⁊ odoris horrẽdi. ℥. iiij. mi-
ſce talr̃ ⁊ totũ fiat tepidũ nõ calidũ quo vtat̃ p octa
uum hore poſt prãdiũ ſuũ copioſum rerũ viſcoſarũ:
deinde digitũ aut pennã ponat in gutture ⁊c. vt in
alio dictũ eſt. ¶ Aliud vomitiuũ efficati⁹. ℞. naſtur
tij. ℥. ß. aque fluuialis. ℥. viij. naſturtiũ ipſum debite
calidũ piſtetur: deinde dicte aque miſceat̃ ⁊ optime
incorporetur. Quo medicamine tepido vt ſupra vta
tur. ¶ Decim⁹ canon hoc mõ exequit̃. ℞. radicũ al-
tee. ℈. ß. ſeminis fenugreci: ſeminis lini añ. ℥. ß. ſemi
nũ carui cartami amcoa añ. ʒ. ij. aque mellis facte
ſm cano. ⁊c. quãtum ſufficit pro olm debita decoctio
ne p gargariſmate miſce. deinde ola bulliãt ad len
tum ignem vſq ad cõſumptionez medietatis aque
mellis dicte. Et hoc liquore debite calido fiat garga
riſma pluries in die ⁊ pprie ſtõacho ieiuno ⁊ pprie
in mane ⁊ ipſum liquorẽ etiã notabili tpe talr̃ debi-
te calidum in ore teneat pluries ipſumq paulatine
pluries ſucceſſiue deglutiat eoq talr̃ vtatur ſm ne-
ceſſitatẽ. Aqua mellis de qua facta eſt mẽtio ſic fit.
℞. aque fluuialis ſimplicis munde clare ptes. viij.
mellis electi partẽ. j. miſce: deinde ſimul bulliãt ad
lentum ignẽ cõtinue diſpumãdo vſq ad cõſumptio
nem tertie partis: deinde nõ colet̃ ſed ſeruet̃ vſui vt

ſupra. ¶ Medicamẽ maturatiuũ ⁊ apertiuũ vt ſupra
immediate. ℞. farine. ℥. ij. oleoꝝ ſpice. ℥. iij. amigda
larũ dul. ℥. j. ß. aque. ſ. quãtuz ſufficit ad decoctionẽ
pro emplaſtro ſiendo miſce. deinde ola ſimul bul-
liant ad lentuz ignẽ vſq ad cõſumptionẽ tertie par
tis dicte aque ⁊ totum redigatur in forma ſolida.
Si ꝟo gargariſmate nõ educatur ſpina tũc hoc em-
plaſtrum debite calidum gutturi ad extra applice-
tur bis in ſingulo die ſtomacho ieiuno: videlicet an
te prandium ⁊ ante cenam et ibi ligetur et retinea-
tur ſm neceſſitatem.

De egritudibus pectoris.

¶ Ad diſſoluendum lac in mamilla coagulatũ. ℞.
coaguli hedi. ℥. vj. ſtoracis liquide. ℥. j. abſinthij. ℥.
j. carui feniculi ſcis aneti añ. ℳ. j. aniſi. ℳ. [illegible] artes.
ij. camomille ſe. altee ana. ℳ. iij. farine ordei. ℥. j. ß.
olei de abſinthio. ℥. j. pinguedinis anatis. ℥. j. ß. mi-
ſce ⁊ fiat emplaſtrũ ⁊ poſt addatur croci. ℈. j.

Ad prouocandũ

mẽſtrua. ℞. ſpice croci troaſcoruz
de myrra rubee tinctoruz añ. ʒ. j. miſce ⁊ fiat puluis
pro tribus vicibus det̃ cum vino vel brodio.

Contra

difficultatez anhelitus. ℞. caſſicñ.
℥. j. ſucci ireos. ℥. ß. aque hyſopi. q.
ſ. pro potione miſce Iſtud aſſumat in aurora ⁊c. nec
ſumat lauatiuum.

Syrupus

℞. ſyrupi de hyſopo ℥. j. de ab
ſinthio. ℥. ß. a[illegible] uarum capillo-
rũ veneris. ℥. j. feniculi. ℥. ij. I[illegible]ud ſumat quatuor
diebus ꝯtinuis in aurora poſt ſumptionẽ ſupraſcri-
pti ſolutiui. ¶ Eradicatiuum. ℞. pillularuz de iera
ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gemme. ℥. j. miſce ⁊
cuz eluarij indi fiant pillule. vij. pro. ʒ. Iſtud ſumat
in aurora ⁊c. ¶ Minoratiuum. ℞. manne. ℥. ij. ſucci
ireos. ʒ. ij. aque hyſopi. ℥. j. ſeri caprĩ. q. ſ. pro potio-
ne. Iſtud ſumat in aurora ⁊c. ⁊ in vere circa. 20. apri
lis. ¶ Syrupus. ℞. ſyr. de praſſio. ℥. j. oximellis. ⁊ ß.
aquarum abrotani fenicu. ana. ℥. j. ß. miſce. Ho[illegible]
mat in mane vere poſt minoratiuum cuz mod[illegible]
¶ Eradicatiuum. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici [illegible]
añ. ℈. j. agarici. ℈. j. ſalis gẽme gra. j. miſce et [illegible]
eluarij indi fiant pille. vij. pro. ʒ. quas ſumat p[illegible]
ctos ſyrupos. ¶ Digeſtiuum aliud. ℞. aqua[illegible]
le capil. vene. abrotani. ana. ℥. j. zuccari alb[illegible]
ij. miſce ⁊ cũ modico croci aromatizẽtur. I[illegible]
ſumat omni mẽſe trib⁹ diebus ꝯtinuis in auro[illegible]
poſt dormiat ad libitum. ¶ Pille viſuales. ℞. [illegible]
larũ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſiler[illegible]
ni. ℈. ß. ſalis gẽme gra. j. fiant pille. vij. cũ elec. [illegible]
De his ſumat quatuor in aurora poſt ſump[illegible]
dictarũ aquaꝝ. ¶ Eluarium. ℞. thuris. ʒ. ij. [illegible]
ariſtologie ro. ana. ʒ. ß. fenugreci. ʒ. j. amigd[illegible]
amaraꝝ añ. ʒ. ß. croci. ℈. j. mellis. q. ſ. Iſt⁹ [illegible]
coclear vnũ l mane cũ ſurgit quatuor dieb⁹ [illegible]
in ſpatio. 20. dierum: deinde ſtet ieiunus ad [illegible]
tribus horis poſt ipſius ſumptionem. Iſto vta[illegible]
tũno ⁊ hyeme ⁊ poſt cõpletã pmã euatationẽ ⁊ a[illegible]
ptionem ſolutiui minoratiui ſupraſcripti. ¶ A[illegible]d
eluarium. ℞. radicis enule. ℥. ß. ireos nigelle cumini

ſiſeleos añ. ʒ.j.croci.℈.j.amigdal.amararum.℥.j.
terbẽtine.℥.ß.butyri.℥.j.mellis.q.ſ. pro electuario.
Iſtius ſumat vnũ coclear ⁊c. vt de alio dictum eſt.
Quo vtat in iſto vere ⁊ nõ in eſtate ⁊ poſt cõpletam
aſſumptionẽ ſcḋe ebonis. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ.
Cõfectio. ℞.ſeminũ ſileris mõtani.℈.ij. cimini.℈.
j.olibani.ʒ.j.ſandarace.ʒ.j.ſeminũ balſami.ʒ.j. zuc
cari albiſſimi.℥.x.croci.ʒ.ß.miſce ⁊ cum aqua enule
fiat ꝯfectio ſolida in morſellis. Iſtius aſſumat mor
ſellum vnum in mane ⁊ cũ alijs ordinib⁹ deſcriptis
in eluarijs qua vtat duobus diebus ꝯtinuis in illo
autũno ⁊ hyeme ⁊ in mẽſe. ¶ Alia ꝯfectio. ℞.ſpẽrũ
aromatici nardini deſcriptiõe Meſ. pmo antidota-
rij.ʒ.ij.ſpecierũ lipte mercate deſcri. Nicolai.ʒ.j.cro
ci. ℈.j.zuccari albiſſimi.℥.viij.miſce. Iſti⁹ aſſumat
vt de ſuperiori.qua vtat duobus diebus cõtinuis in
vere ⁊ eſtate. ¶ Eluarium tpe paroxiſmi ſui acceſ-
ſus. ℞.baccarũ lauri.℥.j.ſiſeleos radicis ireos ſina
pis cimini ariſto.ro.añ.ʒ.ß.myrre.℈.j.galbani aro
matici añ.ʒ.j.terbẽtine.℥.ß.eluarij regũ.q.ſ.croci.
℈.ij.miſce. Iſtius aſſumat vnum vel duo coclearia
tpe quo ſuperueniet ſibi acceſſio illi⁹ difficultatis an-
helitus ⁊ nõ bibat poſt ipſius aſſumptionẽ ſed quã
to citius poſt aſſumptionẽ poterit dormire melius
eſt. ¶ Aliud aſſumendũ tpe paroxiſmi. ℞. baccarũ
lauri.℥.j.ſiſeleos radicũ ireos ſinapis añ.ʒ.ß.croci.
℈.j.zucca.ʒ.ß.miſce deinde maſticet ⁊ deglutiat. ſi
illa medicina eſt ſibi gratior aut ſi ſupraſcripta nõ
ſufficiẽter iuuerit tunc aſſumat iſtius ad quãtitatẽ
caſtanee poſt qḋ bibat circa duas.℥.⁊ nõ plures vi-
ni albi ſubtilis aromatici poſt qḋ dormiat vt imme
diate ſupraſcripta. ¶ Fomentatio p ſtomacho. ℞.
abſinthij.M.ij.mẽthe.M.j.coriãdro. pparatorũ.℥.
ß.calami aromatici.℥.ß.corallorũ rub.ʒ.iij. florũ lã-
bruſce.M.ß.maſticis.ʒ.ij.cinamomi.ʒ.iij. baccarũ
lauri.℥.j.contundant groſſo mõ ⁊ miſce. Deide bul
liant in ſufficiẽti quãtitate aque vſq ad ꝯſumptio
nem tertie partis aq̃. In hac ſpõgia infundat ⁊ fiat
fomentatio pro ſtomacho qua vtatur cum proue-
nit ſibi difficultas anhelitus.

¶ Contra aſma et tuſſim cũ ſuſpectione ad ptiſim.

Regimen ex nutriẽte ſuccinctũ habitum
eſt ſuperius omni ꝯſilio ꝯ aſma ⁊
tuſſim. Nũc ſequit cura medicinalis ſuccincta dige
ſtiuũ ſcreatũ iuuãs tuſſim mitigãs ⁊ anhelitũ faci
litãs. ℞.ſyruporũ de praſſio ꝯferent ſeminib⁹ Meſ.
℥.j.ſyruporũ de abſinthio de calamẽto iulep viola-
ti añ.ʒ.ij.aquarũ decoctionis ordei excorticati. ℥.j.
capillorũ vene.℥.ij.miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat calm
in aurora trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis in toto ſpatio olm duo
rũ mẽſiũ ſit pterq̃ tpe magni caumatis: deide poſt
ipſi⁹ aſſũptionẽ ſtet ieiunus horis trib⁹ ad minus ⁊
iterũ dormiat ad libitũ ſz nõ amplius duab⁹ horis.
¶ Solutiuũ vſuale ⁊ facile. ℞.pillarũ alefanginarũ.
℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gẽme zinzi.añ.ℨ.j.calamẽti.
℈.j.abſinthij.ℨ.iij.miſce ⁊ cũ ſyrupo de praſſio.q.
ſ.ad incorporãdũ formẽt pille.vij.p.ʒ. Iſtarũ pilla
rũ aſſumat in aurora a duab⁹ vſq ad.v.ad libitũ
ſaltẽ ſel in mẽſe. deide poſt ipſarũ aſſumptionẽ ſtet
ieiunus horis quatuor ad min⁹ ⁊ iterũ dormiat ſed
non amplius vna hora. ¶ Digeſtiuũ ⁊ ꝯfortatiuũ
anhelitũ facilitãs vt ſupra. ℞.aquarũ capillorũ ve.
℥.j.praſſij.℥.ß.enule.℥.j.hyſopi.℥.ß.croci.ℨ.j.zucca
ri albiſſimi.ʒ.ij. miſce. Iſtud digeſtiuũ aſſumat cali
dũ in aurora ter in ſingulo mẽſe pterq̃ tpe calido ⁊
cũ reliq̃s modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptiõe
digeſtiui ſupraſcripti aſſumat. ¶ Digeſtiuũ catar-
ri ſeu medicamẽ fluẽtis ad pectus. ℞.aq̃ mellis ſm
cano.infraſcriptũ in fine. ℥.iiij. aq̃ decoctiõis ordei
excorticati.℥.iiij.zuccari albiſſimi.℥.ß.miſce. Iſtam
aquã aſſumat calidam duobus diebus in ſingula
hebdõa in ſero cũ vadit dormitũ ⁊ in mane ſiue cena
uerit ſiue nõ cenauerit. ¶ Solutiuũ vſuale ⁊ facile.
℞.pillarũ aſſataret.℈.ij.agarici.℈.j.zinz.ſalis gẽ
me añ.gra.j.miſce ⁊ cũ ſyrupo de ſticados.q.ſ.ad
incorporandũ forment pille.vij.p.ʒ. Iſtarũ pillarũ
aſſumat a duabus vſq ad tres ſemel in mẽſe in ſe-
ro cũ vadit dormitũ immediate ſiue cenauerit ſiue
non. ¶ Pectus mũdificãs ⁊ ſcreatũ adiuuãs. ℞.ele
ctuarij regũ Meſ.℥.iiij.dyapenidion.ʒ.iij. miſce et
cũ modico ſyrupi de praſſio.q.ſ.ad incorporãdũ to
tum redigat in forma eluarij. Iſtius eluarij ponat
ad q̃titatẽ auellane ter in ore in tota nocte ſaltem
duabus noctibus in ſingula hebdõa pterq̃ tpe ma-
gni caumatis. ¶ Cõfortatiuũ pulmonis ⁊ anhelitũ
facilitãs vt ſupra. Utat ferculo cõpoſito ex ferculis
ouorũ.radice enulo croco modico. Oib⁹ iſtis diſſolu
tis et coctis ſimul in brodio pulli medie pinguedi-
nis. Iſto ferculo vtat in prãdio vel in cena ⁊ fiat ſe-
pe ad libitũ et prius in cena. ¶ Anhelitũ facilitans
pectus mundificãs ventrẽ liniẽs. ℞. ficus ſiccas al
bas ⁊ pingues nũero.iiij.paſſularũ paruarũ nigra-
rũ.℥.ß.brodij pulli medie pinguedinis.℥.vj.zuc.al-
biſſimi cũ dicto brodio mixti.ʒ.ß. Ficus pynũ quar
tũ hore añ prãdiũ comedat deide imediate dictas
paſſulas. Ultimo imediate dcm̃ brodiũ bibat. hac
po potione ⁊ comeſtione ſil vtat ſaltẽ ſel in ſingula
hebdõa. Aqua mellis de qua ſupra ſit mẽtio. ℞.mel
lis partẽ.j.aq̃ pluuialis mũde ⁊ clare partes.ix.mi
ſce deide bulliãt ad lentũ ignẽ vſq ad ꝯſumptionẽ
tertie partis aq̃ cõtinuo diſpumãdo. vltimo p petiã
lineã ſubtilẽ ⁊ albã colet ⁊ ipſa vtere vt ſupra.

¶ Contra aſmaticam paſſionem.

Contra aſma cronicũ a q̃ꝯ annis ci
tra ichoatã ex flegmate mediocriter
groſſo ⁊ viſcoſo partim in pulmõe cõ
geſto partiz a cerebro catarrizato qḋ
q̃nq̃ p parte in vẽtoſitates ꝯuerſum
auget ꝯſtrictionẽ anhelit⁹ ⁊ dolorẽ in
ducit in pectore ⁊ partibus adiacẽtibus cõicanſq
ſtomacho ⁊ inteſtinis debilitat eorũ digeſtiuã vñ in
eis vẽtoſitates multiplicant plerũq in eis dolorem
inducẽtes q̃ q̃nq̃ per os q̃nq̃ per inferius expellun
tur. Q̃nq̃ autẽ cõicant duas aſmati ⁊ partibus ſpi
ritualibus augent ꝯſtrictionem anhelitus vnde fit
vt ſicut ſtomachus egrotat per colligantiã ad pul-
monem et membra ſpiritualia ſic pulmonis augea
tur et conſeruetur egritudo per colligantiã ad ſto-
machum. Mutuo enim horum membrorum diſpo-
ſitiones ſeſe augent et fouent. ¶ Minoratiuum.

Recipe agarici ꝓparati ſm doctrinā Meſ. ℈.ij. pillu-
rū alefanginaꝝ. ℈.ſ. cū aqua hyſopi formenꝰ pille
vij. p.ʒ. Vas pillas aſſumat in aurora tardetq₃ prā-
diū poſt eaꝝ aſſumptionē ꝑ quatuor aut qnq₃ ho-
ras nec poſt ipſaꝝ aſſumptionē dormiat nil horuʒ
immediate cū eas ſumpſerit. ¶ Digeſtiuuʒ. Mellis
mundi ſeu clari. ℥.vj. aq̄ ciſterne ſeu fluuialis. ℥.iiij.
miſce ⁊ bulliāt inuicē vſq₃ ad ↄſumptionē tertie vel
quarte partis ⁊ inferaꝛ ↄtinue ſpuma eius ⁊ poſtea
colēꝛ. Huius aq̄ aſſumat ℥.iiij. debite calide die im-
mediate ſeq̄nti diē aſſumptionis ꝓdicti minoratiui
in aurora ⁊ tardet prādiū poſt eius aſſumptionem
ſaltē trib⁹ horis ⁊ ↄtinuet ipſam aquā dieb⁹ ſex cōti-
nuis. ¶ Eradicatiuū. ℞. pillaꝝ de agarico. ʒ.ſ. de-
ſcriptione Meſ. Et formenꝰ pille quas aſſumat die
alia poſt aſſumptionē ꝓdictā digeſtiui ꝑ horā ante
diē cū modis ⁊ ordinib⁹ vt ſupra. ¶ Dilatatiuū an
helit⁹ etiā correctiuū catartici ꝓcedētis vētoſitatis
terminatiuū. ℞. tyriace andromachi. ʒ.ſ. aque mel
lis. ℥.ſ. vini al. odoriferi. ℥.ß. miſce. Quod aſſumat
die immediate ſequenti diem aſſumptionis eradi-
catiui ſupraſcripti debite calidi ꝑ duas horas ante
diē ⁊ tardet prandiū poſt eius aſſumptionē per ſex
horas ⁊ iteꝝ dormiat ſi pōt ꝑ duas horas ad am-
plius. ¶ Digeſtiuū ſi˘ ⁊ euacuatiuū cū e diſpōnū ꝓcedē-
tiū. ℞. terbētine clare ⁊ dyafane. ℥.ß. hāc ſumere in
cipiat die immediate ſeq̄nti diē aſſumptōis tyriace
ſupraſcripte in aurora ⁊ ita eā ſumat dieb⁹ ↄtinuis
x. tardetq₃ prādiū poſt eius aſſumptionē ꝑ tres aut
ꝑ quatuor horas. ¶ Diuerſiuū materie catarralis
ad pulmonē affluētis. ℞. ſucci blitis aq̄ maiorane.
añ. ℥.ſ. zuccari cādi. ʒ.ij. miſce. Hūc liquorē tepidum
trahat ꝑ nares in mane ſtomacho ieiuno tribus vi-
cibus dieb⁹ alternis. Hoc liquore taliter vti incipiat
immediate poſt aſſumptionē tyriace ſupraſcriptaꝫ
⁊ ita eo vtaꝛ alternis diebus. xv. aut. xx. dies. ¶ Cō
ſtrictiuū catarri ⁊ exiccatiuū reſidui materie in pul
mone exiſtis. ℞. loch de pino. ℥.ſ.ß. boli ar. ʒ.ſ. cū ſy
rupo de hiſopo formeꝛ ↄfectio ſolida ſine igne. Iſti⁹
ↄfectionis freq̄nter die ⁊ nocte teneat in ore ad quā
titatē auellane ꝑmittatq₃ eā paulatie diſſolui. Hoc
taliter vti incipiat ſumpto eradicatiuo. ¶ Cōforta
tiuū pulmonis ⁊ dilatatiuū eductiuūq₃ materieruꝫ
in ipo ↄtētis. ℞. ſucci caulū ⁊ ꝓprie turſoꝝ coꝝ mel
lis clari añ. lib.ſ. pulmonis vulpis ꝓparati. ʒ.iiij. bul
liant ſil ſuccus ⁊ mel ſemꝑ diſpumādo vſq₃ ad ſucci
ↄſumptionē ⁊ in fine addaꝛ pulmo vulpis ⁊ fiat ele
ctuariū. De hoc electuario ſumat. ʒ.iij. vel. iiij. in mane
⁊ etiā in ſero. ʒ.ij. ꝑ horā ante cenaꝫ vel ꝑ duas ſꝫ in
mane nō ſumat ipm q̄ꝺdiu ſumit terbentinā in ſero
poteſt tamen ipſum ſumere tunc ⁊c.

¶ Contra aſma et tuſſim.

¶ Regimen ex nutriente ſuccinctum. Potus.

Vinum ſit pauciferū ⁊ aut ſaltem vinoſita
tis medie ⁊ nō vinoſum ⁊ ſit medij
coloris ſeu coloris granati ſeu coloris ciſſoli qđ idē
eſt vel albū aliqualiꝛ dulcedine participās ⁊ ſi nō ſit
tale naturaliꝛ fiat tale artificialiꝛ cū zuccaro tabar-
zet ſeu albiſſimo triū coctaꝝ liniſiceꝛ aliqualiꝛ dein
vinū mediū ſeu vinoſitatis medie ex aqua decocte
ordei excorticati vſq₃ ad apturā incluſiue granoꝝ
ordei in ipa decocti aut ſaltē liniſicetur ex aqua flu
uiali ſimplici vel ciſterne debite cocta cū zuccaro vl
ſm zuccarū ad libitū. ¶ Cibus fercula. Ptiſana ex
farina ordei optime cocta in brodio pulli pinguis vel
galline capōis vel alterius carniū laudabiliū infra
ſcriptarū ⁊ ꝓprie comeſta nō ſpiſſa ſed medie rara.
Kiſt nutriēs ſibi ↄueniēs. Kiſt ordei ſeu ordeū excor-
ticatū vel decoctū optime vſq₃ ad granoꝝ cōpletaꝫ
aperturā in brodio pulli vel galline vt ſupra vel de
ptiſana dictum expſſum per ſtamineā ⁊ comeſtam
ipm expſſum medie rarū ⁊ nō ſpiſſum iuuat optime
vt immediate ſupra. Pultes ex farina amili decocte
⁊ comeſte nō ſpiſſe ⁊c. vt ſupra de ptiſana iuuat far
⁊ ſpelte mūde ⁊ excorticāti. deinde fracte et decocte
comeſte nō ſpiſſe vt ſupra. Frumentum mu[illegible]datu
fractum. deinde coctum in brodio pulli ⁊ comeſtuꝫ
nō ſpiſſum vt ſupra. Offe ex nuce panis latis et me
die ſubtilibus. Panis optime farine frumenti debi-
te fermētati ⁊ cocti facte cum brodio debite pingui
pulli vel galline vel caponis vel alterius carniū in-
fraſcriptaꝝ ad libitū et cum debita quātitate caſei
triturati mollis ⁊ non ſaliti ⁊c. Blagane ſubtiles nō
ſalſe ericcate. deinde cocte optime ⁊ comeſte medie
rare ⁊ non ſpiſſe in brodio pulli ⁊c. vt ſupra ſimula
frumenti optime cocta ⁊ comeſta non ſpiſſa etiā vt
ſupra. gimilla ſpelte ꝓparata vt ſimula frumenti et
etiam vt ſupra actū; melior eſt ſim[illegible] fru[illegible]. ami
gdale dulces optime ꝓus bene [illegible] deinde cocte
debite in brodio pulli ⁊ vt ſupra de ptiſana comeſta
ſpiſſe vel rare vel medie ad libitū ſed ſpiſſe iuuātio-
res ſunt et ꝓprie cum zuccaro. Mica panis optime
minuta ſeu triturata. deinde cocta debite in brodio
pulli vt immediate ſupra ⁊ comeſta rara vel ſpiſſa
ad libitū vt ſupra. Vitelli ouoꝝ cum eoꝝ albumine
ↄquaſſata optime in brodio pulli etiā vt ſupra vlti-
mo cocti debite comeſti rari vel ſpiſſi medie nō mul
tum ſpiſſi ⁊c. vitelli ouoꝝ cum eoꝝ albumine ⁊ opti
me recētiū mixti cū aliquātulo farine ordei vltimo
cocti in brodio pulli ⁊c. vt ſupra ſine eoꝝ cōquaſſa-
tione multa ⁊ comeſti ſpiſſi vel rari ad libitum. Spi
nachie partes tres boraginis parteꝫ vnā ⁊ feniculi
modicū oēs ſimul debite cocti in brodio pulli ⁊c. vt
ſupra de ptiſana ⁊ comeſti rari vel ſpiſſi ad libituꝫ.
Cicera rubea vel nigra vel ꝓus fracta. deinde abie
ctis oībus corticib⁹ ſuis. vltimo optime cocta in bro
dio pulli vt ſupra de ptiſana ⁊ comeſta medie rara
⁊ non ſpiſſa iuuant ⁊ ſunt optime eduliū in hoc ca-
ſu. Faba ꝓus fracta deinde oībus corticib⁹ ab[illegible]
Vltimo multū cocta in brodio pulli vt ſupra de pti
ſana ⁊ comeſta immediate et comeſta rara aliquo-
tiens ſed nō ſepe comeſta. Blitis partes. iij. bora[illegible]
nis partē. ſ. debite cocta in brodio pulli ⁊c. vt [illegible]
de ſpinachijs. Portulaca cū aliquātulo bo[illegible]
ſimul bullita et cocta in brodio pulli ⁊c. vt ſupra et
nō abiecta aqua ebullitiōis ſed tm̄ in illa cocta. Ra
pe dulces ꝓus bullite optime i aqua ſimplici fluuia
li. deīde abiecta dicta decoctiōe optime tere cū mo-
dico feniculi in brodio pulli ⁊c. vt ſupra ante iuuat
⁊ nō comeſte aſſate. Cucurbita ꝓus bullita ⁊c. vt ſu

pra de rapis. deinde cū modico mēthe ſꝫ guſt⁹ ipſi⁹ mēthā non horret ſit debite cocti in brodio pulli ⁊c. vt ſupra in q̄bus diſſoluaꝛ tñ vitell⁹ oui ſemel aut ipſa cucurbita cocta ſine dicta mentha tpe magni caloris ⁊c. iuuat. Uitelli ouorꝫ ſine eorꝫ albumine et ꝓprie recētis cū modico farine amili ꝯquaſſati. deinde debite cocta in lacte caprino vel aſinino vl' vaccino vel ouino ſed melius in priori lacte. deinde ſubſequēter in alijs. Lac caprinū aliqñ comedat coctuꝫ in ferculis ſuis ſupraſcriptis ⁊ ꝓprie in vere multū tñ lac comedat coctū vel cruduꝫ exñte ſibi putrida febre aut dolore vel grauamine capitis aut dolore inteſtinorꝫ vel etiā rugitu ipſorꝫ vel tēſione ventris vel etiā fluxu eiuſdē ⁊c̄. Et totum qđ hic dꝛ de lacte caprino hoc vnius intelligaꝛ de qualibet ſpecie lactis ſeu de lacte cuiuſlibet aīalis alterius ſpērū ⁊ ꝓprie de lacte aſinino ⁊ vaccino. Oua recētia gallinarum ſorbilia cū eorꝫ albumie lacteo in ꝑncipio menſe et ꝓprie in ꝑncipio prandij iuuāt ſi nō timet vētris ſolutionē ꝑternaturalē. In oībus ſupraſcriptis ferculis pinguib⁹ ⁊ macris vtaꝛ ſepe lactis amigdalarū dulciū partibus tribus ſeminum maiorꝫ frigidorꝫ parte vna oīb⁹ ſimul mixtis cū dictis ferculis. Que ſemina maiora frigida cōīa oīa ſunt cucurbite cucumeres melones citrulli ſemina. Et hoc intelligiꝛ caſu quo ipſum lac amigdalarꝫ nō horret neq; lac dictorꝫ ſeminū cōium. Fercula ſua ſint oīa debite ⁊ medie ſpiſſa ⁊ non acute ſalſa. In oībus ſupraſcriptis ferculis pinguibus vel macris vtaꝛ ſepe ad libitū zuccaro tabarzet ſeu optimo zuccaro albiſſimo triū coctarꝫ quod idē eſt. Carnes. ¶ Domeſtice carnes. Pulli ⁊ pulle iuuenes aut vni⁹ anni ad pl⁹ et medie pinguedinis debite cocte et elixi boni ſunt et iuuantiores ſunt ipſis aſſatis. Perdices ⁊ ꝓprie ꝑdiconi cocti elixi et vt ſupra de pullis iuuant. Francolini cocti ⁊c̄. vt ſupra de perdicibus. Faſiani ⁊ ꝓprie faſianati ⁊c. vt ſupra. turdi vt ſupra aliq̄tiēs. Alaude parue ceſarum ſeu arborꝫ vt ſupra excluſis paſſeribus q̄ nō ꝯgruunt. Sꝫ tñ oībus ſpeciebus dictis carniū auium aſſatarū pōt vti aliqñ ſꝫ raro. nā elixe ꝑſtantiores ſunt. Hedi ſeu capreti qđ idem eſt lactātes debite pinguedinis. Carnes elixe debite cocte iuuant. ⁊ eiſdē aſſatis carnibus iuuātiores ſunt vt ſupra de pullis. Uituli lactantis carnes ⁊c. hoc ſupra de carnibus hedi iuuant. Caſtrati vnius anni ad minus carnes ⁊c̄. hoc ſupra. ¶ Carnes ſylueſtres. gazelli ſeu caprioli carnib⁹ ⁊c̄. vt ſupra de carnib⁹ caſtrati vel vituli aliqñ vti pōt ipſis elixis. deinde aſſatis ſeu frixis vt ſupra. Leporulis iuuenibus aliqñ vti pōt ⁊ vt ſupra hic de carnib⁹ gazelli ⁊ nō ſepe. Carnes apruli. vel iuuenes apri aliqñ vti pōt et non ſepe ⁊c̄. vt ſupra de carnibus leporꝫ. Sed tñ oībus ſpēbus dictis carniū quadrupedum aſſatarꝫ vti pōt aliqñ ſꝫ raro. nam elixe ꝑſtantiores ſunt. Pulmones elixi ſupradictarꝫ auiū ꝯuenientes ſunt. Epata ſupraſcriptarū auiū cocta mollia elixa vl' aſſata ad libitū. gelatinū cū vino ⁊ cū aliq̄b⁹ nō dictis aromatib⁹ ⁊ cū modico croci cōpoſitū et cum modico modici aceti ⁊ nō multū acuti factū cū aliquib⁹ mēbris neruoſis vel aliq̄b⁹ pullis vel perdicibus carnib⁹. Hedi vel capreti vel vituli vel alterius carniū ſupraſcriptarꝫ ad libitū et ſic ipſum gelatinuū multa dulcedine participās cū zuccaro albiſſimo ad libitū. Pulmo vulpis elixus debite coctus vt ſupra de pulmonib⁹ auiū ſupraſcriptarꝫ. aut etiā pulmo vulpis aſſatus ſm canones. deinde puluerizatus et vltimo medicinalr ſumpt⁹ ſm cañ. ꝯueniēs. ¶ Caſeus. Caſeus ꝓprie vaccinus mollis non ſalſus aut valde parꝫ ſalſus iuuat ⁊ quanto mollior tāto iuuātior. ¶ Oua. Oua recētia gallinarꝫ ſorbilia mollia ⁊c. vt ſupra in cap̄. ferculorꝫ verſus finem. ¶ Dieb⁹ abſtinētie a carnib⁹ duo oua ſorbilia recētia vt immediate ſupra in cap̄. ouorꝫ in ꝑncipio prādij et in ꝑncipio cene appoſita ad libitum iuuant. Oīa ſupraſcripta fercula macra ꝯdita cū butyro vl' oleo amigdalarꝫ dulciū et nō cū oleo oliuarū ꝑſtantia etiā ſunt. ¶ Piſces. Piſces parui petroſi elixi et nō aſſati nec frixi aſſumi pñt. Scriꝫ vt hic immediate de piſcib⁹ paruis petroſis. Timali lucij parui vt ſupra. tēche parue aq̄ pure fluminalis vt ſupra. ſed raro. barbi parui abiectis ouis eorꝫ vt ſupra. menole anguille paſſeres pue vt ℏ ſupra. barboni albori parui. rōbi parui vt ſupra. anguicule parue vt hic ſupra ⁊c. Si ꝟo dictorꝫ piſciū aliquotiēs frixorꝫ aliquotiēs appetit ipōs tūc tñ frixos in oleo amigdalarꝫ dulciū aut butyro comedat. Lꝫ tñ ipſi elixi iuuantiores ſint vt ſupra. ¶ Uina vinoſa vina terrea agreſtia et nigra euitet ſed ſupra amabilia ꝯferūt vt ſupra. res ſalſas euitet. Res calidas ſaltē primū gradū trāſcendens. acrumina oīa euitet. vꝫ allea cepas bulburos ſeu ſcalones porros raphanos et ſitia. Semētina vero et feniculo aliqñ vti pōt et nō multū. aromata calida euitet ſaltem dictaꝫ primū gradum excedentia. Res acetoſas euitet vt acetuꝫ et ſimilia. Res agreſtas, videlicet aran. agreſtā lymones et ꝓprie ſalſos. Uinum granatorꝫ ſine zuccaro et ſimilia euitet. De vino granatorꝫ cū brodio et zuccaro multo optimo aliqñ vti pōt. vētos euitet tā calidos ꝙ frigidos ⁊ ꝓprie calidos aere eſtuoſos. radios ſolis radios lune. exercitiū multū calefactiuū, ꝓpri⁹ ſup cibo. ¶ Digeſtiuū catarri ſiue materie fluētis ad pect⁹. ℞. aq̄ mellis facte ſm cañ. infraſcriptū in fine. ℥. iij. aque decoc. ordei excorticati ℥. iiij. zuccari albiſſimi. ℥. ß. miſce. Iſtam aquā aſſumat calidam duob⁹ dieb⁹ in ſingula hebdomada in ſero cum vadit dormitū imediate ⁊ ſi cenauerit vel non cenauerit ⁊c. ¶ Anhelitum facilitās pect⁹ facilitās ſeu mundificans ventrem leniens. ℞. fic⁹ ſiccas albas et pingues numero. iiij. paſſularꝫ paruarū nigrarꝫ. ℥. ß. brodij pulli medie pinguedinis ℥. vj. zuccari albiſſimi cū dicto brodio mixti. ℥. ß. ficus ꝑ vnū quartū hore ante prādiū comedat. deinde immediate dictas paſſulas vltimo imediate dictū brodiuꝫ bibat. Hac ꝟo comeſtione ⁊ potione ſit tali vtaꝛ ſaltē ſemel in ſingula hebdomada. ¶ Aq̄ mellis de qua ſupra fit mētio ſic fit. ℞. mellis. ptē. j. aq̄ fluuialis mūde ⁊ clare ptes. viij. miſce deide bulliāt ad lētū ignē vſq; ad cōſumptionē tertie partis aque ꝯtinue diſpumādo vltimo per petiā lineā ſubtilem et albam coletur et ipſa vtatur vt ſupra.

Cōtra tuſſim et ꝓpue a mā aliqualr acuta
pectus mūdificās tuſſim mitigās ac
venā ſiſtēs. ℞.ſyrupoꝝ de myrto.ʒ.ß.de portulaca
ʒ.j.iulep viola.ʒ.j.aq̄ portulace.ʒ.ij.miſce. Iſtū ſy
rupū aſſumat i aurora fridū ꝑterq̄ tpe recēti q̄ tpe
recēti ipm aſſumat debite calm ⁊ poſt illiꝰ aſſūptio
nē ſtet ieiunꝰ horis ſaltē tribꝰ ⁊ interim dormiat ad
libitū ſed tñ nō ampliꝰ duabꝰ horis tunc dormiat.
Hoc vero digeſtiuo talr vtat̄ ſex diebus ↄtinuis ſe
mel in ſingula parte veris ⁊ in eſtate tātūdē ⁊ ſemel
in prima parte autūni. ¶ Digeſtiuū vſuale ⁊c.vt im
mediate ſupra. ℞.aq̄ portulace.ʒ.j. aq̄ plātaginis
ʒ.j.aque violaꝝ.ʒ.j.dyadragāti frigidi.ʒ.ij.miſce.
Iſtud digeſtiuū aſſumat in aurora diebꝰ ſaltem
quatuor ↄtinuis in ſingulo mēſe quocūq̄ tpe anni
⁊c.vt ſupra de alio digeſtiuo immediate ſuprāſcri
pto. ¶ Tuſſim mitigās ⁊ pectus mūdificās ⁊ mā̄e
acuitatē remittēs.℞.dyadragāti fridi.ʒ.iij. Iſtiꝰ
ↄfectionis ad q̄titatē auellane teneat i ore iter ge
nā ⁊ maxillā ⁊ latere ſuꝑiori oppoſito lateri ſuꝑ q̄
iacet tota nocte duabꝰ ſaltem noctibus in ſingula
hebdomada quocūq̄ tpe anni ꝑterq̄ dū ſanguinē
expuit aut ſputū ſanguis ciꝰ cōprehēdit̄ de ꝓximo
futuꝝ. Tpe ṽo quo ſanguinē expuit aut ſputū ſan
guis cōprehēdit̄ de ꝓximo futuꝝ tūc iſtiꝰ ↄfectiōis
ad q̄titatē auellane teneat in ore iter genā ⁊ ma
xillā tota nocte ex latere ſuꝑiori oppoſito lateri ſuꝑ
quo iacet alternis ſaltē noctibꝰ. ¶ Sputū ſanguis
ſiſtēs tuſſim mitigās ⁊c.vt imediate ſupra. ℞.dya
draganti frigidi.ʒ.j.boli armeni debite pulverizati
ſm cañ.ʒ.ij.miſce ⁊ cū ſyrupo de myrto.q.ſ. ad hec
ambo optime incorporādū in mortario cū piſtello ⁊
ſine igne fiat ↄfectio mediocriter ſolida in morſel
lis triū.ʒ.p quoq̄ morſello ſeu reformet̄ ↄfectio ro
tūda ex vtraq̄ parte mediocriter deꝑſſa. ¶ Sputū
ſanguis ſiſtens tuſſim mitigās ⁊c.vt immediate ſu
pra efficaciꝰ ipſo priori ſupra imediate. ℞.dyapa
pauerís.ʒ.ij.boli ar.debite pulverizati vt ſupra.ʒ.
j.ß.miſce ⁊ cū ſyrupo de myrto.q.ſ.reformet̄ confe
ctio ſolida mediocriter ⁊c.vt in ↄfectione immedia
te ſuprāſcripta. Si ṽo medicamē ↄgruit efficacius
priori immediate tūc iſtiꝰ ↄfectionis ad q̄titatem
auellane teneat in ore inter genā ⁊ maxillā tota no
cte ⁊c.vt imediate de alia confectione ſuprāſcripta.
¶ Catarri ⁊ ꝓpe ipſiꝰ aqualr acuti a cerebro diuer
ſiuū ⁊ euacuatiuum. ℞.aq̄ violaꝝ.ʒ.ij.ſucci mollis
blitis.ʒ.j.zuccari cādi.pulverizati.ʒ.j.miſce. Iſtius
medicaminis actu frigidi tpe calo ſed tpibꝰ frigi
do ⁊ mediis tunc eiuſdē medicaminis actu tñ tepi
di ⁊ nō calidi nec frigidi attrahat per nares ſucceſ
ſiue duo vel ad libitum tria coclearia ſtomacho ie
iuno in mane per vnā horā ante prādiū ſaltē ſemel
in ſingula medietate cuiuſlibet menſis quocunq̄
tpe anni preterq̄ tempore magni caumatis.

¶ Contra tuſſim ſiccam.

Tuſſim mitigās ſputū adiuuās ⁊ catarrū
ſiſtēs. ℞.dyadraganti deſcrip.Ni
co.ʒ.ij.boli armeni.ʒ.j.dyadragāti piſtet̄ boliꝰ ar
me.pulverizet̄.deinde ex oibus ſimul mixtis cū ſy
rupo de myrto fiat ↄfectio mediocriter ſolida i mor
tario ⁊ ſine igne. Iſtius teneat in ore ad q̄titatē
auellane ⁊c.tota nocte ſaltē duabꝰ noctibꝰ in ſingu
la hebdomada. ¶ Caputpurgiū catarrū diuertēs
ipm p nares euans. ℞.aq̄ maioranе.ʒ.ij. ordei ex
corticati.ʒ.j.ſucci folioꝝ blitis.ʒ.j.zuccari cādi.pul
uerizati.ʒ.ij. Iſtius liquoris tepidi attrahat p na
res coclearia.iij.ſucceſſiue ſtomacho ieiuno p horā
añ prādiū ſaltē ſemel in hebdomada poſt cuiꝰ at
tractionē nō trāſeat ad aerē frigidū nec vētū ſaltē
vſq̄ poſt prādiū. ¶ Caputpurgiū aliud ſuꝑiori im
mediate efficaciꝰ. ℞.caputpurgiū imediate ſupra
ſcriptū mellis electi.ʒ.ij. Si vult medicamē efficaciꝰ
iſto vtat̄ vt ſupra. ¶ Caputpurgiū ⁊c.vt immedia
te ſupra efficacius. ℞.caputpurgiū immediate ſu
prāſcriptū māne electi.ʒ.j.miſce. Si vult medicamē
efficacius vtatur illo vt ſuperiori.

¶ Pro patre. W.B.de No.

Facilitatiuū ſputi tuſſis et anhelitus
℞.zuccari violati.ʒ.j.ſe
minū quatuor cōium maioꝝ frigidoꝝ.vʒ cucurbi
te cucumeris melonis et citrulli añ.ʒ.j.ſeminū mal
ue.ʒ.j.ß.paſſulaꝝ nigraꝝ paruarū tranſmarinarum
rum ſeminum coti medullaꝝ añ.ʒ.ij.capitis lactis
ʒ.iij. Sed ſi non reperit̄ caput ipſum lactis tunc ſu
mat̄ butyri tantūdem ſebeſtē pulparum.ʒ.viij.ca
pilloꝝ veneris.ʒ.ij.ſeium lini.ʒ.j.ß. fiſticoꝝ pinearū
granorum añ.ʒ.ij.orobi farine praſſij añ.ʒ.j.ß.dya
draganti frigidi.ʒ.ß.croci.gra.j. ſyrupi de liquiri
tia.q.ſ.ad oia ſimul debite incorporādū pro electua
rio.piſtāda piſtent̄ et pul.pul.oia ſeorſum ⁊ diſſor
miter vt decet ſm canonem.deinde ex oibus ſimul
mixtis totum redigatur in forma electuarij.

¶ Contra ſputum ſanguinis a partibus pectoris
tuſſim et vocis raucedinem.

Flobotomia diuerſiua. primo incipit
apparere ſputū ſangui
nis vel ſigna ſputi ipſis tūc flobotomia fiat vtriuſ
q̄ ſaphene pedis ex quaꝝ qualibet duaꝝ ſephena
rū due.ʒ.ſanguis extrahant̄. Hec flōmia fiat p ho
ras ad minꝰ ſex ⁊ nō ampliꝰ.vij.horis poſt prādiū
ſeu comeſtionis finē imediate ꝑcedētē ⁊ primo ꝑito
vētris bñficio añ ipam flōtomiā ⁊ luna nō exñte in
ag̃rio nec in alio malo aſpectu aſtrali nec aliq̄ nāli
cōne ꝑcedēte virtutē deficiētē vt ſunt notabiles flu
xus vētris fluxꝰ emorroidalis mēſtrua coploſus ſu
dor fluxꝰ ſanguis nariū ⁊ ſilia. Et poſt ipſaʒ flōto
miā ſtet ieiunꝰ nō minus hora vna cū dimidia nec
ampliꝰ horis tribꝰ hec flōtomia ⁊c.vt imediate ſu
pra. ¶ Flōtomia 2ª fiat baſilice brachij dextri ex q̄
extrahant̄.iiij.ʒ.ſanguis. Hec flōtomia baſilice fiat
ſtomacho ieiuno in mane p duas horas añ prādiū
ſeu cibū die q̄rta ſequēte ſuprāſcriptā flōtom ǎ ſa
phenaꝝ imediate ſuprāſcripta. ¶ Sāguinē [illegible]ns
℞.trociſcoꝝ de terra ſigillata de karabe añ.ʒ.ß.aq̄
rū plātaginis portulace añ.ʒ.j.ß.penidiaꝝ.ʒ.j.mi
ſce. Iſtud medicamē aſſumat in aurora frigidū to
to tpe anni preterq̄ tpe hyemali quo tpe ipm aſſu
mat debite calidū ⁊ ↄtinuo poſt ipſiꝰ aſſumptionē
ſtet ieiunus horis q̄tuor ⁊ iterū dormiat ad libitū
ſed tamē nō amplius duabus horis. Hec vero ma

dicamine tal'r vtaꝛ ſaltē q̄tuoꝛ dieb⁹ cōtinuis dum
actualiter expuit ſanguinē multū vl' paucū vel etiā
dū expuitio ipſius ſanguis de ꝓximo futura eſt Sā
guinem ſiſtēs vt ſupra. Maſticet ⁊ exſuccet ſuccum
folioꝝ ⁊ turſoꝝ poꝛtulace crude. Iſtā poꝛtulacam
crudā tal'r maſticet pluries ad libitū in die ⁊ ꝓprie
ſtō ieiuno dū expuit ſanguinē aut ipſius ſanguinis
expuitio de ꝓximo futura. Et ipſam poꝛtulacā tal'r
maſticet pluries in tp̄ibus alijs in q̄b⁹ nō appet ſan
guis. ¶ Solutiuū facile. ℞.caſſie f.electe.℥.j.reubar
bari electi.ʒ.j.ſ.aquaꝝ poꝛtulace violarū añ.q.ſ. ꝓ
potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtā potionē aſſumat in
auroꝛa frigidā tp̄e calido ⁊ tp̄ibus medijs ſed debi
te calidā tp̄e recenti ⁊ frigido. Et poſt ipſius aſſum
ptionē ſtet in lecto p vnam hoꝛā tm̄ ⁊ iterū doꝛmiat
aut ſi pōt ad amplius p vnā hoꝛā. deinde in termi
no dicto vni⁹ hore ſiue doꝛmierit ſiue non doꝛmierit
tunc ſurgat ⁊ poſt ipſius potionis aſſumptionē ſtet
ieiunus hoꝛis q̄nq̄. deinde prandeat ⁊ nō aſſumat
lauatiuū aliq̄d ſed in dicto termino q̄nq̄ hoꝛaꝝ tn̄
prandeat ⁊ ꝓ ferculo in ipſo prandio dictā poꝛtula
cam comedat. Item carnes laudabiles vt pulli he-
di vel vituli vel capꝛioli ſyluestris aut ſimiles car-
nes laudabiles. ¶ Sanguinē ſiſtens ⁊ ꝓprie vt ſu-
pra. ℞.ſyrupoꝝ de myrto.℥.j.de iniubis.℥.ſ.aqua
rum plantaginis poꝛtulace añ.℥.j.ſ.miſce. Iſtū ſy-
rupum aſſumat in auroꝛa frigidū quocūq̄ tp̄e an-
ni p̄terq̄ tp̄e frigido quo tp̄e ip̄m aſſumat debite ca
lidū. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus hoꝛis q̄
tuoꝛ. ⁊ iteꝝ doꝛmiat ad libitū ſed nō ampli⁹ duab⁹
hoꝛis ⁊c. vt ſupra in aſſumptione alteri⁹. medicami
nis cōpoſiti ex trociſ. de terra ſigillata ⁊ karabe vt
ibi. ¶ Sanguinis ꝯſtrictiuū vene ꝯſolidatiuū ⁊ pul
monis ⁊ pectoꝛis ꝯfoꝛtatiuum. ℞.ſeminū altee.ʒ.j.
boli.ar.ʒ.j.ſ.coꝛalloꝝ ru.℈.j. coꝛiandroꝝ.ʒ.ſ.ſucci
plātagis.q.ſ.ad incoꝛpoꝛādū.pul.pul.deinde oīa ſi
mul miſce ⁊ foꝛment' pille.vij.p.ʒ. Iſtaꝝ pillarū aſ-
ſumat a tribus vſq̄ ad.v.ad libitū in auroꝛa aut in
mane cū ſurgit: ſed tñ melius in auroꝛa ſaltē duo-
bus diebus in ſingula hebdomada vſq̄ quo nō am
plius ſanguinē expuit. cū vero nō āplius ſanguinem
expuit tūc has pillas nō ampli⁹ aſſumat. ¶ Cōſtri-
ctiuū ſanguis. ℞.trociſcoꝝ de karabe.ʒ.j. de terra
ſigilla.℈.ij.boli armeni.ʒ.j.ſ.lapidis ematitis pri⁹
loti in aq̄ plātagis.℈.j.ſpodij.ʒ.ſ.coꝛiandroꝝ ꝑpa
ratoꝝ.gra.j.ſucci plantaginis.q.ſ.ad incoꝛpoꝛādū
puluerizent' pulue. deinde oīa ſimul miſce ⁊ foꝛmen
tur pille.vij.p.ʒ. Si vero vult medicamen efficaci⁹
medicamine prime ſupraſcripto aut medicamē ꝑ-
mutare vult tunc ex his cōmunibus iſtas pillulas
aſſumat ⁊ ipſis vtatur cum modis ⁊ oꝛdinibus de-
ſcriptis in aſſumptione ⁊ in vſu earundem pillula
rum proxime ſupraſcriptarum.

¶ Contra ſputū ſanguinis ex fractura vene.

Primo flobothomia fiat vtriuſq̄ ſaphene
ex quaꝝ q̄libet extrahant'.℥.iij. ſan
guinis hec flobothomia fiat duarū ſaphenaꝝ trāſ-
actis.vij.hoꝛis poſt prādiū ⁊ pri⁹ habito bñficio vē
tris. 2° fiat flōmia baſilice brachij dextri ex qua ex
trahant'.vij.℥ ſanguinis. hec flōmia fiat hoꝛa ter-
tiaꝝ ſtō ieiuno q̄rto die poſt ſupraſcriptā flōmiā ſa
phene ⁊ pri⁹ habito vētris bñficio. ¶ Solutiuū faci
le. ℞.caſſie f.electe.℥.j.pulpe tamarindoꝝ.℥.ſ.aq̄
rū vio.plātaginis añ.℥.j.ſ.miſce ⁊ fiat potio. Iſtud
ſolutiuū aſſumat i auroꝛa vel in mane cū ſurgit ad
libitū. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ hoꝛis q̄-
tuoꝛ ad min⁹. ⁊ interim nō doꝛmiat ⁊ ſi doꝛmit non
āpli⁹ media hoꝛa. Et in dicto termino.v.hoꝛaꝝ prā
deat ⁊ nō aſſumat lauatiuū aliq̄d ⁊ in prādio come
dat poꝛtulacā. Itē carnes laudabiles vt pulli. So-
lutiuū facillimū. ℞.caſſie f.electe.℥.j.ſ.aquarū vio.
plantaginis miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſu-
mat cū modis dictis in alio ſolutiuo ſupraſcripto.
¶ Cōſtrictiuū ſanguis vene ꝯſolidatiuū ⁊ pectoꝛis
ac pulmonis ꝯfoꝛtatiuū. ℞.ſeminis altee boli arme
ni coꝛal.rub.coꝛiandroꝝ ꝑparatoꝝ ſucci plātagis
q.ſ.ad incoꝛpoꝛādū. pulueriżāda pul.foꝛment' pil-
lule.vij.p.ʒ. Iſtarū pillarū aſſumat a trib⁹ vſq̄ ad
libitū in auroꝛa vel in mane cū ſurgit: ſed tñ melius
in auroꝛa ſaltē duob⁹ dieb⁹ in ſingula hebdomada
vſq̄ quo nō ampli⁹ ſpuit ſanguinē. Cū aūt āpli⁹ nō
ſpuit ſanguinē tunc iſtis pillis amplius non vtat'.
¶ Cōſtrictiuū ſanguinis vt immediate ſupra. ℞.tro
ciſcoꝝ de karabe de terra ſigillata boli armeni lapi
dis ematitis pri⁹ ter loti in aqua plantaginis ſpo-
dij coꝛiandroꝝ ꝑperatoꝝ ſucci plantaginis.q.ſ.ad
incoꝛpoꝛādū. pulueriżāda pul. deinde oīa ſimul mi
ſce ⁊ foꝛment' pille.vij.pro.ʒ. Si vero vult medicamē
efficaci⁹ ſupraſcripto primo: aut medicamē ꝑmuta
re voluerit tūc has pillas aſſumat ⁊ ipſis vtat' cū
modis ⁊c. deſcriptis in vſu pillaꝝ prime ſupraſcri-
ptaꝝ. ¶ Cerebri ꝯfoꝛtatiuū. ℞.dyamuſci dulcis.ʒ.
j.triaſandaloꝝ ſine cāphoꝛa.ʒ.ſ.miſce ⁊ cū aq̄ plā-
tagis.q.ſ.ad incoꝛpoꝛādū fiat ꝯfectio ſolida in moꝛ
ſellis.iij.ʒ.p moꝛſello. ¶ Solutiuū ⁊c. ℞.pillaꝝ in-
darū de reubarbaro.añ.℈.j.agarici ſalis gemme
zinzibe.ana.gra.j.miſce ⁊ cū dyaſene.q.ſ.ad incoꝛ-
poꝛandum foꝛmentur pille.vij.p.ʒ. Iſtarum pillu-
larum aſſumat a tribus vſq̄ ad quatuoꝛ cum mo-
dis oꝛdinibus deſcriptis in aſſumptione pillularū
immediate ſupraſcriptarum.

Contra empima

Minoratiuum. ℞.pillarū de ſte
ra ſimplici.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gēme.gra.j.mi-
ſce ⁊ cum ſyrupo de liq̄ritia foꝛmentur pillule.vij.p
ʒ. ¶ Digeſtiuum. ℞.ſyrupi de hyſopo.℥.ſ.de liq̄-
ritia.℥.j.aquarum ameos.℥.j.hoꝛdei excoꝛticati.℥.
ij.miſce. ¶ Eradicatiuum. ℞.caſſie f.℥.j.agarici al-
bi.℈.ij.idem.ʒ.ſalis gemme.gra.j.aquarum capil
li vene.℥.j.oꝛdei excoꝛticati.℥.ij. agaricus ipſe mi-
nutim inciſus infundatur i dictis aq̄s p hoꝛas xij.
ad minus. deinde optime exprimatur ⁊ colet' ⁊ dicte
colature reliqua oīa addant' ⁊ fiat potio ſubſtātia
agarici pri⁹ abiecta. ¶ Digeſtiuū aliud. ℞.ſyrupo-
rū de hyſopo.℥.ſ.de liq̄ritia.℥.j.de abſinthio.℥.ſ
aquarum cap.ve.mellis ana.℥.j.ſ. ¶ Solutiuum.
℞.ſupraſcriptam potionem ex caſſia ⁊ agarico ⁊c.
¶ Digeſtiuum vſuale. ℞.aquarum quatuoꝛ infra
ſcriptaꝝ.vꝫ capil.veneris.℥.j.ſ.mellis hyſopi.añ.
℥.j.oꝛdei excoꝛticati.℥.j.ſ.zuccari albiſſimi.ʒ.j.miſce

¶Solutiuũ vſuale. ℞.ſolutiuũ ſupraſcriptũ de ie=
ra ſimplici ⁊ agarico ⁊c. ¶Electuariũ digeſtiuũ pe
ctoris mundificatiuũ electuarij regũ.℥.ij. ſeminũ
cõium frigidoꝝ maiorũ.℥.j.puluerís ireos hyſopi
ſicci añ.℈.j.ß.dyadraganti.ʒ.j.mellis pnaꝝ paſſu
larũ.q.ſ.p electuario miſce.¶Cõfectio ad idẽ qđ ſu
pra.℞.dyadraganti frigidi.℥.ß.dyapenidionis.℥.
j.dyahyſopi.℥.vj.miſce ⁊ cũ aq̃ capilli veneris fiat
cõfectio.¶Cõfectio ad idẽ qđ ſupra. ℞.loch ſani ⁊
expti dyaprasſij dyadragãti añ.℥.j.miſce ⁊ cum aq̃
capilliveneris fiat ꝯfectio.¶Cõfectio iuuãs ſcreare
⁊ ſcreãs malas humiditates ⁊ ꝓprie viſcoſas: ⁊ ꝓ=
hibẽs vene pectoris pulmonis ⁊ trachee arterie ap
turã.℞.dyadragãti.℥.j.boli armeni.ʒ.j.ß.miſce et
cũ ſyrupo de myrto fiat cõfectio ſolida in morſellis
triũ.ʒ.cũ piſtello ⁊ ſine.¶Pille ad idẽ qđ ſupra. ℞.
dragãti gũmi arabici.añ.ʒ.ß.coral.ru. boli armeni.
añ.ʒ.ß.trociſcoꝝ de terra ſigil.zucca.al.añ. ℈.j.iu=
lep viol.q.ſ.dragantũ gũmi arabici īfundant in di
cto iulep donec ſufficiẽter moleſcãt.deide oĩa ſil' mi
ſce ⁊ fiãt pille leuiter preſſe.¶Cõfectio reſtaurans
ad id qđ ſupra.℞. dyamidi ſeu dyamarzapanis.
℥.vj.coral.rub.boli armeni añ.ʒ.ij.miſce ⁊ cũ piſtel
lo in mortario ⁊c.fiat ꝯfectio cũ ſyru.citonioꝝ.Sy=
rup' ad id qđ ſupra. ℞.iulep violati aquarũ plãta
ginis vngule caballine añ.℥.j.ß.miſce ſi appet veſti
giũ ſanguis ⁊ timor ſit de apertura ierata vene in pe
ctore vel in pulmone vel in trachea aut eẽt apta tũc
flõmia p' fiat de ſaphena pedis dextri de q̃ trahãt
℥.ij.ſanguis aut fiat flõmia vtriuſq; ſaphene q̃ ſũt
infra talũ pedũ immediate ſeu infra caniculas.Ex
q̃rum qualibet trahat.℥.j.ſanguinis deinde 3ª die
fiat flobothomia brachij dextri de baſilica hora ter
tiarũ ſtõ ieiuno ex qua extrahant.℥.iiij.ſanguinis
Cibi ſint glutinatiui lenitiui.vcʒ far ſpelte ſine ſale
cicera nigra ſine corticib' alagane ſubtiles ſine cor
ticib' ſpinachie panis coct' caſeus recẽs nõ ſalitus
lac decoctuʒ lac vaccinũ de quo extractũ eſt butyꝝ
⁊ hoc nõ exiſtẽte febre humorũ nec capitis grauedi
ne ſeu dolore notabili.Euitet oẽs res ſanguinẽ mo
uentes ſicut ſunt calefacientes aptiue.Potus vini
plurimi ⁊ ꝓprie vinoſi ſaltus clamores rixas anhe
litus altos locutionẽ plurimã multitudinẽ balnea=
tionis coitum itinera res rubeas medicinas cale
facientes ⁊ aperituras ſicut aloes apium ſiſimbriũ
caſeum antiquum.

¶Contra ptiſim.

Solutiuum mãcꝝ cõium ab inteſtinis ⁊ lenitiuũ coꝝ.℞.olei cõ
munis ſeu oliuarũ optimi.℥.xvj.vitellos ouorũ nu
me.ij.ſalis cõis.ʒ.ij.miſce.¶Solutiuũ facillimum.
℞.mãne.℥.ij.brodũ pulli macri.q.ſ.ad ei' diſſolu=
tionẽ.¶Digeſtiuũ.℞.iulep viol.℥.j.ß.aq̃ decoctio=
nis excorticate lĩqritie.℥.ij. hoc aſſumat in aurora
dieb' ſex continuis poſt ſolutiuũ immediate.¶So
lutiuũ facillimũ.℞.ſolutiuũ ex mãna ſupraſcriptũ
hoc aſſumat modis dictis poſt cõpletã ſumptioneʒ
digeſtiui ſupraſcripti die tertia.¶Cõfectio lenitiua
pectoris pulmonis ⁊ cãne ⁊ digeſtiua.℞.dyadra=
gãti deſcrip.Nicolai.℥.j.Iſtius aſſumat q̃titatem
auellane in ore i nocte ⁊c.Qua vtat dieb' intermiſ
ſis ⁊ ea vti incipiat die tertia poſt aſſumptionẽ ſolu
tiui immediate ſupraſcripti.¶Diuerſiua a capite ⁊
pectore.Fricationes fiant brachijs a cubito infra ⁊
crurib' a genu infra in mane cũ ſurgit prius tñ ha
bito vẽtris bñficio.¶Lotio brachioꝝ ſeu; crurũ di
uerſiua.℞.floꝝ camomille melliloti añ.M.j.viola.
M.ij.roſaꝝ.M.j.cõtundant oĩa groſſo mõ. deinde
bulliant ſil' in ſufficienti quantitate aque vſq; ad cõ
ſumptionẽ quarte partis aq̃.Iſta lotione leuiter ca
lida p vnũ vigeſimũ hore ſuaui fricatione brachia
⁊ crura a cubito ⁊ genu infra ⁊ hoc ante cenã p ho
rã vnã duob' dieb' i ſingula hebdomada ⁊ poſt lo
tionẽ teneat brachia ⁊ crura debite calida.Qua vti
incipiat die ſexto poſt aſſumptionẽ ſolutiui imedia
te ſupraſcripti.ſ;fricationib' immediate ſupraſcri
ptis vtat vt ante ſcribit p vnũ octauũ hore dieb' in
termiſſis q̃bus vti incipiat die ſecunda poſt aſſum=
ptionẽ ſolutiui ſupraſcripti.¶Cõfectio alia pulmo
nis lenitiua vt ſupra.℞.dyamidi vel marzapani q
idẽ eſt.℥.vj.ſeminũ cõium maioꝝ frigidoꝝ.℥.ß.mi=
ſce ⁊ fiat ꝯfectio ſine igne mediocriter ſolida i mor=
tario.iij.ʒ.p quolibet.Iſtius confectionis [illegible]mat
vnũ morſelluʒ in mane diebus intermiſſ[illegible] de
poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiun' horis tribus ad
min'.Qua vti icipiat quarta die poſt a[illegible]ionẽ
ſolutiui immediate ſupraſcripti.¶Sol[illegible] aliud
facillimũ vſuale.℞.caſſeſi.℥.j.ſebeſten.[illegible] p
decoctionis ordei liq̃ritie ⁊ viola.añ.q.ſ.p po[illegible]one.
Quaʒ aſſumat mõ quo ſupra tr[illegible]nſacto menſe vno
poſt aſſumptionẽ ſolutiui immediate ſupraſcripti.
¶Digeſtiuuʒ efficaci' primo.℞.ſyrupi de liq̃ritia.
℥.j.iulep viol.℥.ß.aquarũ ordei excorticati vngule
caballine añ.ʒ.j.ß.Iſtud digeſ[illegible]ũ aſſumat calidũ
in aurora ⁊c.Quo vti incipiat die ſequenti diem aſ
ſumptionis ſolutiui immediate ſupraſcripti.¶So=
lutiuum facile ſed tamẽ efficacius priori.℞.pillula
rum de iera ſimplici.℈.ij.agarici. ℈.j.ſalis gẽme.
gra.j.violaꝝ puluerizatarum. ℈.j.miſce ⁊ c[illegible] iu=
lep violato fiant pillule.v.p:o.ʒ.Iſtud ſolu[illegible]
mat in aurora ⁊c.die quarta poſt aſſumptio[illegible]
pletam digeſtiui immediate ſupraſcripti ſe[illegible]
¶Enema ſolutiuũ materieꝝ cõium ab inte[illegible] ⁊
diuerſiuũ efficaci' priori.℞.folioꝝ blite m[illegible]
añ.M.j.florum camomille ⁊ meliloti radicis [illegible]e
⁊ petroſilli ana.M.ß.ſeminũ lini fenugreci an[illegible]
aniſi feniculi cartami.añ.ʒ.ij. vitellum oui nu[illegible]
caſſeſi.℥.j.bñdicte ſimplicis zuccari ru.añ.℥.ß.[illegible]
pigre.℥.ß.ſalis cõmunis.ʒ.ij.herbe flores radices ⁊
ſemina bulliant ſimul in ſufficiẽti quantitate [illegible]e
vſq; ad conſumptionẽ quarte partis aque deinde
optime exprimantur ⁊ colentur vltimo tribus [illegible]as
this dicte colature omnia reliqua addantur [illegible]at
cliſtere.Iſtud ſuauiter caliduʒ aſſumat ſto[illegible] ho
ieiuno diebus immediate precedẽtibus dies [illegible]
ptionis duarum medicinarũ ſolutiuarũ ſu[illegible]aſcri=
ptarum.primarum ⁊ ipſum etiã taliter aſſumat dieb'
ſequẽtib' aſſumptione eorũdem ſolutiuorũ dictoꝝ.
¶Electuariuʒ pectoris ꝯfortatiuum.℞.electuarij
regum.℥.iij.ſeminum triũ frigidoꝝ maiorum.℥.j.

Iſtius electuarij aſſumat. ℥.ß. in mane cũ ſurgit. deinde poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus ad minus horis tribus. Quo vti incipiat poſt aſſumptionem ſolutiui potabilis imediate ſupraſcripti ꝛ tali vtaꝝ diebus intermiſſis in ſpatio duorum mẽſiũ. ¶ Cõfectio pectoris lenitiua vt ſupra. ꝛ acuitatis catarri remiſſiua. ℞. dyadragãti. ℥.j. papaueris. ℥.ß. miſce ꝛ cũ ſyrupo de liquiritia fiat cõfectio mediocriter ſolida in mortario cũ piſtello ſine igne ſi vis. Si catarrus ſubtilis reumatizet ad pectus tunc eo caſu teneat fruſtũ illius confectionis in ore inter genam ꝛ maxillã ad quãtitatẽ auellane noctib⁹ alternis cũ alijs modis ſupraſcriptis ꝛ hoc factis purgationibus ſupraſcriptis. ¶ Caputpurgium. ℞. aquaruꝫ maiorane ꝛ violaꝝ ſucci folioꝝ blitis añ. ℥.j. zuccari cãdi. pulueriʒati añ. ʒ.j. De iſto ſuauiter calido attrahat per nares ſtomacho ieiuno per horã vnã añ cibum ꝛ ꝓprie prandium duobus diebus in ſingula hebdomada ſemel tñ l die aut ſemel tñ l hebdomada quo vti incipiat ꝑ dies. viij. poſt aſſumptionẽ ſolutiui imediate ſupraſcripti. ¶ Euaporatiuuꝫ cerebri ꝛ pectoris ꝯfortatiuum. ℞. maſticis thuris añ. q.ſ. ad incorporãdum. Cũ hoc ſuffumiget cameram in qua dormiat ſingula hebdomada duabus noctibus quo vti incipiat poſt factũ caputpurgiũ dieb⁹ duob⁹. ¶ Veſicatoriũ diuerſiuũ efficaci⁹ priori. ℞. cãtaridaꝝ. ʒ.ß. fermenti tritici. q.ſ. miſce ꝛ cuꝫ modico aceti acuti fiãt pilluꝉe due quãtitate auellane. Iſtud veſicatorium apponat poſt aures et ipm cooperiat cũ folio caulium ne aures tãgat ꝛ in mane reperiet in loco veſicatorij veſicã vel veſicas eleuatas plenas aqua: quas veſicas incidat ſolum a parte inferiori: ita vt aqua ex ipſis effluat ſed non moueanꝫ pelles ipſaꝝ veſicarum ꝛ ſuꝑ loca veſicarum ponaꝫ aſſungia porcina ſine ſale. deinde foliũ caulis ſuper aſſungia que aſſungia ſemel itereꝫ in die quod veſicatoriũ. apponat poſt vſum cõiũ medicinaꝝ ſupraſcriptarum. ¶ Digeſtiuum vſuale et facile. ℞. ordei excorticati. ℥.ß. violarum. M.j. liquiritie ſebeſten añ. ℥.ß. miſce ꝛ bulliant in ſufficienti quantitate aque vſq; ad cõſumptionẽ medietatis aque poſtea optime exprimanꝫ ꝛ colenꝫ vltimo quibuſcunq;. vj. ℥. dicte colature addanꝫ penidiarum ℥.ij. Iſtud aſſumat calidũ in aurora tribus diebus ꝯtinuis in ſingulo mẽſe ꝛc. ¶ Solutiuũ vſuale ꝛ facile. ℞. pilꝉarũ alefanginarũ de iera ſimplici violaꝝ pulueriʒatarum añ. ℈.j. miſce ꝛ cũ ſyrupo de ſticados fiant pillule. vij. pro. ʒ. Iſtarum pilꝉarum aſſumat a duabus vſq; a tribus in mane omnibus diebus ꝛc. ¶ Solutiuũ vſuale ꝛ facile. Recipe ſolutiuum faciliimũ ſupraſcriptum ex caſſia ſebeſtẽ ꝛc. et vtaꝫ modis dictis ſi ſibi eſt gratius pillulis dictis. ¶ Electuariũ pectoris ꝯfortatiuũ vt ſupra. ℞. electuarij regũ cũ ſeminibus maiorib⁹ frigidis ſupraſcriptis Iſto vtaꝫ bis in hebdomada cum modis ſupraſcriptis in aſſumptione electuarij ſupraſcripti. ¶ Confectio pulmonis lenitiua. ℞. confectionis dyamidi ſeu marʒapani qḋ idem eſt cum ſeminibus maioribus frigidis anteſcriptis. Iſta vtatur bis in hebdomada ad libitum cum modis vt ſupra.

¶ Cõtra tremorẽ cordis cũ aliquali dolore.

Caſus in terminis honeſtiſſime dñe ꝛc. Tremor eſt cordis cũ aliquali dolore nõ cõtinue ſed interpoſite ipſam ſimulãs cuius cauſe ſunt ſex ꝯiuncta cũ tremoris cum dolore aliquali eſt duplex. ſ. vẽtoſitas a partib⁹ inferioribus eleuata cordi ꝛ pãnicularibus partibus cordis cõicata. Itẽ cã coniuncta ſunt fumi capinoſi a mr̃ice eleuati cordi cõicati. Cã antecedens eſt duplex. ſ. debilitas digeſtiue ſtomachi merito raritatis texture ſpecialiter: ex qua dicta vẽtoſitas multiplicaꝫ. Itẽ paucitas euõnis menſtrui ex qua dicti fumi capinoſi eleuãtur a mr̃ice. Cã primitiua fouẽs aut etiã addẽs ad dictũ dolorẽ cũ dolore aliquali fuit duplex. ſ. percuſſio abſq; cõtinui ſolõne circa ptes cordis aut illi vicinas ſibi data ab vno equo iã ſex annis elapſis vel circa. Itẽ cã primitiua fuerunt accidẽtia animi terribilia digõnẽ fieri impediẽtia. Accidẽs ſequens dictã ꝑcuſſionẽ ꝛ cãm primitiuam eſt vrina abinde citra egreſſa ꝯtinueꝫ bidiſſima q̃ parũ clareſcit cuꝫ ſedimine groſſo quaſi harenoſo. ¶ Queritur ꝑmo vtrũ balnea porrecte ſint cũ ꝯtinua dictoꝝ morborũ dictoꝝ vapoꝝ a mr̃ice ꝛc. Itẽ cauſarũ ipſoꝝ accidẽtiũ ꝛ vẽtoſitatis qꝛ dictorũ vaporũ ꝛc. Itẽ morboꝝ raritate texture ſtomachi oppilationũ mr̃icis male cõplonis eiuſdẽ ꝛc. ¶ Scḋo querit q̃ ſunt cauſe curatiue dictorũ accñtiũ. vꝫ tremoris cordis cum aliquali dolore debilitatis digeſtiue ſtomachi multiplicaꝫ vẽtoſitatis ꝛ etiã multipli. vapoꝝ ꝛc. a mr̃ice. Itẽ cauſarum itẽ morboꝝ cõium dictoꝝ vt ſupra. ¶ Ad primũ dubiũ cum querit vtrum balnea ꝛc. dr̃ ꝙ nõ pluribus ꝛ pluribus rõnibus ꝛ cauſis particularib⁹ ſcribẽdis. ¶ Ad ſcḋm queſitũ quo q̃rebaꝫ q̃ ſunt cauſe curatiue ꝛc. Rñdeꝫ ꝙ. xij. ſunt añ. curatiui cauſaꝝ añcedẽtiũ ꝛ trãſituraꝝ in añcedẽtes cauſas dicti tremoris cordis cũ aliquali dolore debilitatis digeſtiue ſtomachi multiplicationis vẽtoſitatis multipli. vapoꝝ a mr̃ice olim dictaꝝ ꝛc. vt ſupra. ¶ Primus canon ſoluanꝫ mãe cões ſuꝑflue in vijs ductuũ vt infra. ¶ Scḋs canõ minoratiue ſoluanꝫ mãe ꝛ cauſe añtes dicti vaporis tremoris cordis a mẽbris mãdãtib⁹ in qb⁹ vigẽt. vꝫ ſtia a ſtomacho ꝛ melia a mr̃ice melia a ſplene ꝛ epate. ¶ Tertius canõ diuertanꝫ mãe ꝛ cauſe añtes dicte a dictis mẽbris mandantib⁹ in qb⁹ vigẽt. ¶ Quart⁹ canon digeranꝫ paulatine mãe ꝛ cauſe dicte in dictis mẽbris. ¶ Quint⁹ canõ. eradicatiue ſoluanꝫ ꝛ paulatine mãe ꝛ cauſe añtes dicte a dictis membris. ¶ Sext⁹ canõ efficaci⁹ diuertanꝫ ꝑ prius dicte materie añ digõnẽ a dictis mẽbris ꝛc. ¶ Septimus canon ꝓuocatiue educanꝫ. Itẽ ꝛ ſolutiue pluries ſuauiter dicte materie paulatine ꝛ cauſe añcedentes a dictis membris. ¶ Octauus canon ꝯfortenꝫ ſtomachus matrix ſplen et epar et membra dicta vt flegma melãcholiam cãs añcedẽtes dictas nõ de nouo generent. Itẽ confortenꝫ in omnibus ſuis virtutib⁹ mẽbra dicta proprie in nãlibus virtutibus. ¶ Nonus. Remoueaꝫ lapſus dictoꝝ membroꝝ quatuor derelictus ex dictis cauſis digeſtiuis ꝛ euacuatiuis vt ſupra poſt digõnẽ ꝛ euacuationem dictam.

¶Decimus corrigant accñtia derelicta ex dictis la psibus ꝛ causis post ipsoꝝ lapsuꝫ ꝛ cãrũ remotio ne dictã ꝛc. ¶Undecim⁹. Dieta sit ꝯseruanda pncipalr olm virtutum quatuoꝛ dictoꝝ mẽbroꝝ. Item sit augmẽtatiua olm quatuoꝛ virtutũ ꝛ hoc tñ ſm neceſſitatẽ incũbẽtẽ. Itẽ ſit medicinalis ꝛ curatiua olm cauſaꝝ añcedẽtiũ dictaꝝ. Itẽ lapſuũ olm dictoꝝ quatuoꝛ mẽbroꝝ ſequentium dictas cauſas. ¶Duodecimus. Regimen ex alijs quinqꝫ reb⁹ non naturalib⁹ ſit ꝓpoꝛtionabile dicte diete.

¶Capitulum primum.

Primo euẽnt mãe cões ſupfluentes in vijs ductuũ ꝛc. iuxta doctrinã pmi caſi. curatiuã medicine infraſcripte. vꝫ enematib⁹ potionib⁹. ¶Primo enematib⁹ mollitiuis ipſaꝝ mãerũ ꝛ viaꝝ ductuũ incisiuis ſubtiliatiuis abſterſiuis lenitiuis ꝛ lauatiuis ꝛ eductiuis vt infra vꝫ. ℞. folioꝝ blitis maluaꝝ añ. ℳ. ſ. mercurialis. ℳ. ſ. ß. oꝛdei excoꝛticati. ℥. ß. floꝝ camomille radicũ altee añ. ℳ. ß. epithimi arthemiſie añ. qrtã pte fenugreci cartami añ. ℥. ß. ficuũ ſiccaꝝ albaꝝ pinguiũ numero. iij. vitellum oui numero. ſ. caſſieſi. ℥. ſ. bñdicte. ℥. ß. zuccara. ru. añ. ℥. ß. olei lilioꝝ al. ℥. iiij. ſalis. ʒ. ij. herbe radices ꝛ ſemina bulliãt in ſufficienti qͣtitate aq vſqꝫ ad tertie partis ꝯſumptionẽ. Deinde optime exprimant ꝛ colent ꝛ vltimo trib⁹ cyathis dicte colature reliqua ola addant ꝛ fiat cliſteriũ. Iſtud enema ſumat ſaltẽ ſemel añ aſſumptionẽ aliquaꝝ infraſcriptaꝝ medicinaꝝ ꝛ ipſum aſſumat ſufficiẽter calẽm ſtomacho ieiuno. ¶Enema aliud. ℞. folioꝝ blitis maluaꝝ añ. ℳ. ſ. mercurialis. ℳ. ß. oꝛdei excoꝛticati. ℥. ß. leuiſtici eupatoꝛij. añ. ℳ. ß. lupinoꝝ ꝯtuſoꝝ groſſo mõ. ℥. ß. floꝝ camomille radicũ altee radicũ meliloti. añ. ℳ. ß. ſeminũ fe. greci cartami añ. ℥. ß. vitellũ oui numero. ſ. caſſieſi. ℥. ſ. iere pigre zuccari ru. añ. ℥. ß. olei lilioꝝ alboꝝ vel còis. ℥. iiij. ſalis communis. ʒ. ij. herbe radices ſemia ꝛc. vt ſupra. Iſtud enema aſſumat ſaltẽ ſemel ante aſſumptionẽ alicuius infraſcriptaꝝ medicinarũ ꝛ ipm aſſumat debite calẽm ſtõacho ieiuno. ſꝫ inter aſſumptionẽ iſtius enematis pma vice ꝛ enematis pcedentis pma vice interponat dies duos. Iſto enemate vtaꝛ ol menſe ſemel ad min⁹ ſꝫ inter iſti⁹ enematis ꝛ pcedẽtis aſſumptionẽ interponat octo dies. ¶Scdo ex potionibus lenitiuis euẽnt dicte mãe cões iuxta dictũ ptis mũ caſi. vt infra vꝫ. ℞. caſſieſi. ℥. ſ. tamarindoꝝ ſucci violarum ſucci roſa. añ. ℥. ß. aq fumiterre. ℥. ſ. ſeri caprini. q. ſ. p potione miſce. Iſtud aſſumat calẽm in auroꝛa ꝛc. Doꝛmiat per mediã hoꝛã poſt. nõ pl⁹ aſſumat lauatiuum aliquod qõ aſſumat die tertia poſt aſſumptionẽ ſupraſcripti enematis. ¶Alia potio lenitiua vt ſupra. ℞. mãne. ℥. ſ. ß. prunoꝝ damaſcenoꝝ aut ſaltẽ auguſtenſiũ magnoꝝ ꝛ nigroꝛuꝫ ℥. ß. ſyrupi violati facti cũ ſucco violarum. ℥. ſ. ſebeſtẽ. ℥. ß. ſucci roſa. ℥. ß. aque fumiterre. ℥. ſ. ſeri caprini. q. ſ. pro potione. Iſtud ſolutiuũ aſſumat vt in pcedẽti dictũ eſt quod aſſumat pmo in caſu quo iſtud eſſet ſibi gratius ſupraſcripto. ſecundo in caſu quo materie cõmunes ex precedenti ſolutiuo non eſſent ſufficienter euacuare ꝛc.

¶Capitulum ſecundum.

Secũdo minoꝛent pncipalr ſolõne mãe et cauſe añcedẽtes dicti tremoꝛis ꝛc. ſolutiuis leuib⁹ flãtis ꝛ melãcholie. vꝫ a ſtomacho flã a inficeflã ꝛ melancholia a ſplene ꝛ epate melancholia iuxta mãm dicti ſcdi caſi. curatiui. vꝫ potione pill'is minoꝛatiuis vt infra. ¶Potio minoꝛatiua. ℞. caſſieſi. reubarbari eluarij indi maioꝛis deſcripti in Meſue amota ſcamonea. ſyrupi de biſan. aque de iuniperi ſeri caprini. q. ſ. pꝛo potione. reubarbarum prius minutim inciſum infundatur ad minus per hoꝛas. xij. in dicto ſero: deide optime exprimat ꝛ ſubſtãtia reubarbari abijciat dicte expꝛeſſioni reliqua ola addantur ꝛ fiat potio. Iſtud aſſumat in auroꝛa ꝛc. per dies octo poſt aſſumptionem dicti ſolutiui lenitiui primi vel ſcdi deſcriptiui ſolutiuo antepenultimo incipiẽdo ab ipſo. ¶Solutiuũ minoꝛatiuũ aliud. ℞. pillarũ de iera. ſ. indarũ fetidarum amota ſcamonea. añ. ℈. ſ. agarici. ℈. ſ. lapis gemme. gra. ſ. miſce ꝛ cũ eluarij indi ſine ſcamonea q. ſ. fiãt pille. vij. p. ʒ. Scamonea nõ ingrediaꝛ medicinas in paſſionib⁹ coꝛdis: qꝛ ipſa multũ inimicaꝛ coꝛdi. Iſtud ſolutiuũ aſſumat vt ſupra vel vbi eſſet gratius pdicto vel vbi precedens non debite ꝛc.

¶Capitulum tertium.

Tertio diuertant mãe ꝛ cauſe añcedẽtes dicte a dictis quatuoꝛ mẽbris mandantib⁹ iuxta tertiũ canonẽ dictũ *fricationib⁹* tñ ꝛ lotione cruriũ ex decoctione medicinaꝝ calẽaꝝ actu et potẽtia aromaticaꝝ ſubtiliantium aperientium aliqualiter ꝛ pptie a matrice licet remiſſe puocantium ante digeſtionẽ ꝛ ſolutionem primã eradicatiuã. ℞. floꝝ camomille aneti abꝛotani añ. ℳ. ſ. ſemis iuniperi. ℥. ij. roſmarini. ℳ. ſ. ß. fumiterre. ℳ. ſ. ß. contundant ola groſſo modo. deinde miſce ꝛ bulliant in ſufficienti quantitate aque vſqꝫ ad cõſumptionem tertie partis aque. deinde vſui ſerua. Iſtis diuerſiuis ſolũ vel incipiat ꝛ vtaꝛ poſt primã aſſumptionẽ ſolutiui minoꝛatiui anteſcripti vel anteſcriptoꝛum. fricationes tamen crurium fiant a genu vſqꝫ ad pedes... fra ſtomacho ieiuno et cum panno ſuauiter calido que fiant intenſe ꝛ extẽſo tpe ſm virtute infirmi ... tamen vt non inducent violentiam. vel etiam fiant cum manibus ſecundum qꝫ fuerit ſibi gratius. ... tera iſtarum fiat in mane poſtqꝫ aſſellauit cum ... rexit et fiat octo diebus continuis. deinde in... nat octo dies quibus non fiat. deinde reiteretur ... tinuando cum dicta interpolatione. Iſta lotura calida lauentur crura tantum cum modis et ordinibus deſcriptis in fricationibus. Qua vtatur ... in hebdomada ad minus: et ea die qua vtatur ... tione non vtatur fricationibus.

¶Capitulum quartum.

Quarto digerantur paulatine dicte ante cedentes cauſe et materie flegmatice ventoſabiles ex genite ex indigeſtione ꝛ pꝛopꝛie in ſtomacho et matrice iuxta quartum cano. ex cale' actiuis leuibus et exiccatiuis ſubtiliatiuis inciſiuis abſterſiuis aperitiuis omnibus tribus aliqualiter efficientibus calefactiuis leuibus vt hic

ante. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupi de biſ. de abſ. oximel-lis. ſ. añ. ℥. ß. aquarũ capillo. ve. apij fumiterre ana. ℥. j. Iſtũ ſyrupum aſſumat calidũ in aurora ⁊c. die bus ↄtinuis ⁊ hoc p ſex dies poſt aſſumptionẽ ſolu tiui añſcripti vel anteſcriptoꝝ. Poſt hũc ſo ſyrupũ aſſumat ſexto die poſt ſyrupũ eradicatiuum ſupra ſcriptũ. ¶ Syrupus ali⁹. ℞. ſyrupi de abſinthio de epithimo oximellis cõpoſiti añ. ℥. ß. aquarũ matris carie capil. ve. añ. ℥. j. ß. Iſtũ ſyrupũ efficaciorem ſu matvt ſupra quẽ aſſumere incipiat p. x. dies poſt cõ pletam aſſumptionem ſyrupi ſupraſcripti: interim nullã medicinã accipiat ſed ꝟtutez deſcere ꝑmittat ⁊ mãm morbi digerere. poſt hunc ſo ſyrupũ ſumat ſolutiuum eradicatiuum infraſcriptum. Hos vero ſyrupos primũ ⁊ ſecundum ⁊ eradicatiua duo illa infraſcripta reitereť aſſumere ſm neceſſitatem dige ſtionis ⁊ euacuationis mãe ⁊ ſm potentiam virtu-tis principaliter. nã dicte materie in dictis caſibus ſunt paulatine euacuande: et hoc q2 materie ſunt difficilis digeſtionis ⁊ eradicationis ex modo ſubſtã tie earum ⁊ earum fixione.

¶ Capitulum quintum.

Quinto eradicatiue ſoluãť ⁊ paulatine di cte mãe ⁊ cãe ãtecedẽtes dicti tre moris cordis ⁊ a dictis mẽbris iuxta q̃ntum cañ. ex ꝓprijs ſolutiuis efficacibus flegmatis ⁊ melẽ q2 a ſtõ ſoluatur flegma ꝓprie a matrice flegma ⁊ melã chol a a ſplene ⁊ epate melia. Solutiua eradicati-ua. ℞. ambo ſupraſcripta ſolutiua minoratiua vt ſupra: que vt fiãt eradicatiua vbi pri⁹ erãt minora tiua augeanť p 3ª pte pluſq̃ pri⁹. nã tũc medicina debilis efficieť fortis. Iſtud aut iſta aſſumat poſt di ctos ſyrupos cũ modis ⁊c. q̃ ſolutiua preſentia aſſu mat ꝟtute exñte debili ipſa tñ ꝟtute dicta ſolutiua tolerare potente. ¶ Alia ſolutiua eradicatiua. vcʒ ꝑlo eradicatiua. ℞. caſieſi. ℥. j. electuarij idi armẽ ta ſcamonea theodoricẽ hypiſticõ Nicolai amotis aloe ⁊ ſcamonea. añ. ʒ. iij. aq mĩcarie. ℥. j. ſeri capri ni. q. ſ. p potiõe. Iſtud ſumat poſt cõpletã ſumptio nẽ q̃ter ꝑmi ſyrupi añſcripti. Et hoc ſi ꝟtus eſt for-tis cũ modis ⁊c. ¶ Eradicatiue pilľe ſolutiue. ℞. pil lularũ fetidaꝝ amota ſcamonea. pilľarũ de ſyrupi no Meſue añ. ℈. j. pillularũ indaꝝ agarici añ. ℈. ij. ſalis gẽme. gra. ij. miſce ⁊ cũ eluarij indi ſine ſca-monea fiãt pilľe. vij. p. ʒ. Sʒ ſi ꝑdicta ſolutiua nõ de bite ſoluerint ſm neceſſitatẽ tũc loco ſcamonee ad-dať tantũmõ colloq̃ntide: q2 nõ tm̃ inimicať cordi. aut ſi fieri aliter nõ põt addaťmedietas ſcamonee i gredieẽsť dictis ſolutiuis ordinatʒ ab auctorib⁹ ipoꝝ. Iſtud ſumat poſt cõpletam ſumptionem q̃ter ſyru pi anteſcripti ſi virtus fuerit fortis cũ modis ⁊c.

¶ Capitulum ſextum.

Sexto efficacius diuertantur materies cãe dicte a dictis membris mandantib⁹ diuerſiuis efficaciorib⁹ q̃ꝫ prius ante digeſtionẽ eo-rũdem tamen virtute formaliter eiuſdem cũ ꝑlo ribus diuerſiuis ſed tamen in gradu intenſioris in gra. ſextũ cañ. vcʒ fricationibus cruriũ ſatis fortib⁹ ⁊ cũ pãno aſpo ſatis calido mediocriter poſtea vtať oſtiõe ipſaꝝ cruriũ ex decoctiõe calida vt infra his fricationib⁹ vtať cũ modis vt ſupra q̃b⁹ vti incipiat p ſex dies poſt aſſumptionez eradicatiui añſcripti. ¶ Lotio de qua immediate ſupra. ℞. abſ. mĩcarie pulegij epithimi abrotani lupinoꝝ roſmarini ſciuʒ iunipi ↄtundanť oĩa groſſo mõ. deide bulliãt i ſuffi ciẽti q̃titate aq̃ vſqꝫ ad ↄſumptionez q̃rte ꝑtis aq̃. deinde vſui ſerua. Iſtis vtať vt ſupra: q̃bus lotioni bus vti icipiat poſt fricatiões hic imediate ſcriptas.

¶ Capitulum ſeptimum.

Septimo ꝑuocatione ⁊ ſolõne. ꝑlo ſua uib⁹ ⁊ paulatinis. 2⁹ efficacio rib⁹ educãť dicte mãe a dictʒ mẽbris: q2 a ſtõ ſſa ⁊c. Ex medicis vcʒ inciſiuis abſterſiuis ſubtiliatiuis le-nitiuis apitiuis lauatiuis ſolutiuis leniſſimis ⁊ ꝓ-uocatiuis mẽſtruoꝝ vt ante. ℞. abſ. M. j. abrotani calamẽti epithimi añ. q̃rtã ꝑtẽ. M. eupatorij hypi-co. añ. M. praſſij q̃rtã partẽ. M. ſiſa. ℥. j. galli. ℥. ß. iu nipi. ℥. ß. leuiſtici mĩcarie. añ. M. ß. oĩa minuti icidã tur. deinde ſiľ bulliant ſufficienter ⁊ fiat ſyrupus cũ zuccaro ſm magiſtralẽ doctrinã ſyrupizandi. cui⁹ ſyrupi. ℞. ℥. j. oximellis cõpoſiti de radicib⁹. ℥. ß. aq̃ rum ſalute capil. ve. añ. ℥. j. ß. Iſtũ ſyrupũ aſſumere incipiat p menſem poſt aſſumptionẽ vltimarum di-geſtionis ⁊ eradicationis anteſcriptarum cum mo-dis ⁊c. ¶ Solutiuum vſuale ⁊ leue ⁊ ſuaue ſpecierũ iere. ʒ. ß. deſcripte a Meſue tertio ãtidotarij amoto aloe. ſpecierũ pillulaꝝ de ſerapino deſcriptis. Me ſue decimo antidotarij: ſpecieꝝ pilľaꝝ indaꝝ Me-ſue ibidem. agarici añ. ℈. j. ſalis gemme. gra. j. al. ʒ. j. ß. miſce ⁊ cũ ſyrup. de epithimo. q. ſ. ad incorporã dũ fiant pilľe. vij. p. ʒ. Iſtas pillulas ſumat quarta die poſt completam aſſumptionem quater hui⁹ ſy rupi immediate añſcripti quas aſſumat oĩb⁹ duo-bus menſibus ſemel poſt dictos duos ſyrupos ⁊c. Efficacius a matrice ꝓuocenť mẽſtrua flobotomijs ventoſis cũ ſcarificationib⁹ ſiue ſcarificationibus ſubtiliãtib⁹ aperientib⁹ ꝓuocationib⁹ menſtrua ef ficaciter ſuppoſitorijs ſuffumigijs ⁊ ebibitis. Flobo tomia primo fiat ambaꝝ ſaphenarũ ex quarũ q̃li-bet extrahanť. iij. ℥. ſanguinis ad minus aut due: q̃ flobothomia fiat per horas. vij. poſt prandiũ ⁊ non cõpletis oĩbus digeſtionibus ⁊ fiat p octo dies poſt aſſumptionẽ ſolutiui ſeu pillularum immediate ſu-praſcriptaꝝ in cap. ꝑcedẽti q̃ flobothomia fiat ſi ꝑ-cedentes medicine oẽs nõ cõtulerint ſufficienter ⁊ menſtrua non ſufficienter prouocauerint. Uentoſe due apponantur cum ſcarificatione pulpis tibia-rũ in extremitate ipſarũ pulpiũ ſub poplitis curua tura ventoſe ſine ſcarificatione tres apponanť vna femori ⁊ due pulpis interioribus coxaꝝ p quatuor digitos infra uuluã. Ex q̃bus ventoſis ſcarificatis extrahať. ℥. j. ſanguinis p qualibet q̃ apponanť di ctis pulpis tibiarum per dies quatuor poſt dictas has flobothomias anteſcriptas ⁊ p ſex horas poſt prandium ventoſe cum ſcarificatione apponantur dictis pulpis coxarum in ſequenti die dieꝫ aſſum-ptionis ſupraſcriptarum ventoſarum cum ſcarifi-catione pulpis tibiarum ⁊ per ſex horas poſt pran dium. ¶ Peſſarium ſupponendũ ſubtiliandũ apiti uum ⁊ prouocatiuum vt ſupra. vcʒ. ℞. ſauine abſ.

abꝛotani matricarie ſaturegie. an̄. ℈. ij. radicū ari
ſtologie lōge. ʒ. ß. cētauree minoꝛis gētiane harmel
ana. ℈. j. lapidis lazuli. ʒ. j. agarici. ʒ. j. armoniaci
myꝛre. ℈. ß. ſiſami. ʒ. j. galbani. ℈. j. lupulloꝝ. ʒ. j. ß.
laudani. ʒ. iij. terbētine. q. ſ. puluerizanda pul. dein
de gūme infundant̄ in oleo ruthe. vltimo oīa ſil̄ in-
coꝛpoꝛent̄ ⁊ fiat licīniū ſeu peſſariuꝫ lōgitudis qua
tuoꝛ digitoꝝ ad minus ⁊ groſſitiei pollicis qđ peſ-
ſariū eſt efficax in ꝓuocādo. Si ꝟo nō eſt neceſſariū
peſſariū tāte efficacie ſumat̄ tantūmodo medietas
vniuſcuiuſqꝫ dictarū herbaꝝ radicū lapidum: ⁊ gū
maꝝ ⁊ non medietas quātitatis eaꝝ ex qua medie
tate numeri fiat peſſariū vt ſupra. Iſtud peſſarium
vulue ⁊ intra collū matricis imponat̄ remanēte no
tabili quantitate fili duplicati extra vuluā cuiꝰ fili
vna extremitas ſit optime contexta cum ipſo peſſa
rio ⁊ alia extremitas q̄ eſt extra ſit ligata coxe ita vt
dictū peſſariū ad libitū poſſit extrahi ⁊ imponi col-
lo matricis qđ peſſariū imponat̄ collo matricis ⁊ in
nocte ſequēte imediate die aſſumptionis dictaꝝ vē
toſaꝝ pulpis coxaꝝ ⁊ ipſm peſſariuꝫ remaneat tota
nocte intra collū ſi dn̄a ex ipſo moleſtiaꝫ non ſentit.
¶ Suffumigiū. ℞. abꝛotani calamēti camepitheos
celidonie oꝛigani cicute an̄. ℈. j. abſ. ℈. ij. mꝛicarie
lib. j. melt. ß. ʒ. ß. praſſij harmel an̄. ℈. j. lupuloꝝ. ʒ. ß.
ligni al. ʒ. j. ſtoracis liq̄de. ℈. ij. galbani. ʒ. j. muſci.
gra. j. puluerizanda pulueriẑent̄. vltīo oīa ſil̄ miſce.
deinde ponant̄ ſup carbones accēſos qbus ſuppo-
nat̄ embota cuiꝰ embote ſubtilis extremitas vulue
ſupponat̄ ⁊ fiat ſuffumigiū. Si ꝟo nō eſt neceſſariū
ſuffumigiū tāte efficacie ſumat̄ tantūmodo medie
tas numeri dictaꝝ herbaꝝ ⁊ granoꝝ ⁊ non medie
tas q̄titatis eaꝝ ex qua medietate fiat ſuffumigiū
vt ſupra. Iſto ſuffumigio vtat̄ p ſex aut ſeptē horas
poſt prandiū ad plus ⁊ pluries eo vtat̄ ad libitū q̄
vti incipiat p duos dies poſtq̄ ipſa dimiſit vſum ſu
praſcripti peſſarij. ¶ Bibēdū ſeu p os aſſumenduꝫ.
℞. dyapraſſij Nicolai electuarij antidoti emagogi
eiuſdē an̄. ℈. ij. aq̄ ſauine. ℥. ij. miſce. Iſtā potionem
mēſtruoꝝ āteſcriptoꝝ ꝓuocatiuā ſumat cū modis
⁊ oꝛdinibꝰ deſcriptis in ſupraſcriptis ſyrupis in ca
pi. 3° quā aſſumere icipiat in auroꝛa eiuſdē noctis
in qua ponit ſupraſcriptū peſſariū vulue. ¶ Alia ꝓ-
mo ſcda. ℞. dyacalamenti Meſue pꝛimo antido. ʒ.
j. ß. rubee tinctoꝝ. ℈. j. aq̄ matricarie. ℥. ij. Iſtā aſſu-
mat ſi pꝛima nō ſufficiēter cōualerit ⁊ mēſtrua nō ꝓ
uocauerit cū modis ⁊c. vt in alia dictum eſt ſꝫ inter
ponat dies quatuoꝛ inter iſtā ⁊ inter anteſcriptam
poſt nihil aſſumat. ¶ Alia ꝓlo tertia. ℞. trociſcoꝝ
de myrra deſcriptione Raſis 9° Almanſ. in cap. de
retentiōe mēſtruoꝝ. ℈. ij. aquarū ſauine ruthe an̄.
℥. ß. miſce. Iſtā aſſumat cū modis vt ſupra. Si ſcda
nō ſufficiēter ꝓuocauerit mēſtrua. Fetida applicē
tur ſurſum ad naſum odoꝛibꝰ ⁊ ſuffumigijs ⁊ odo
ramentis. Caſtoꝛeū odoꝛet aſſam fetidā cicutam ⁊
ſimilia fetida. ¶ Suffumigiū. ſuffumigent̄ nares ex
predictis fumo corij cōbuſti pēnarū ⁊ ꝑdicis coꝛnu
veteris ⁊ ſimilibus. Ex altero iſtoꝝ fetidoꝝ odoꝛa
bilium ad libitū ſuffumiget nares p ſex horas poſt
prandiū ⁊ totū ſtō ieiuno qua vti incipiat in die ſe-
quenti noctē in qua incipit ponere peſſariū ⁊ caui
tur ad libitū. Odoꝛifera applicent̄ inferiꝰ intra vul
uā ⁊ extra. ℞. gallie muſc. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. ß. muſci
gra. ß. miſce. deinde ligent̄ i petia linea ſubtili ex an
tiq̄tate: q̄ petia ligata cū filo ſimul cū dictis: mediā
nis vulue imponat̄ extremitatibꝰ fili remanētibus
coxis alligatis. Ex dictis ſuffumigiū fiat p embotū
in nocte cū vadit doꝛmitū ⁊ tota nocte ipſm teneat.
Iſtud ſuffumigiū fiat vulue ⁊ matrici ꝓpꝛie p ho-
ras ſex poſt prādiū ⁊ etiā ſtō ieiuno cū modis dictis
in alio quo vtat̄ tpe quo naribus fetida odoꝛat.

¶ Capitulum octauum.

Octauo ꝯfoꝛtet̄ ſtōachꝰ matrix ſplē ⁊ epar
vt dictas māas ⁊ cās āntes ⁊ ꝯtin
ctas ad coꝛ nō tranſmittāt ſed ipſas potiꝰ euacuēt
Itē nō de nouo generēt. item ꝯfoꝛtent̄ oīa dicta mē
bꝛa in oībꝰ ꝟtutibꝰ ſuis vt an̄. vꝫ medicis ſtomati
chis mꝛicibꝰ ſpleneticis ⁊ epaticis. Nā p̄io ſtoma-
chꝰ ꝯfoꝛtet̄ ex ſtipticis notabilr ⁊ ſtomachꝰ ⁊ ꝓpꝛie
os eiꝰ ꝓpter eiꝰ debilitatē ⁊ eius texture raritatem.
¶ Sacculꝰ ſtomachi ꝯfoꝛtatiuꝰ vt ſupra. ℞. abſ. p-
tes 4° ⁊ mēthe ptes. ij. roſ. ptē. ß. radicū api. ℥. ß. flo
rū lābruſ. ʒ. ij. calami aromatici coꝛiandꝛ. ꝑpa. an̄. ʒ.
ß. ꝯtundant̄ oīa groſſo mō. deinde miſce ⁊ ponat̄ in
ſacculo facto in foꝛma ſcuti q̄ ſuauiter calefactꝰ ſic
cus ſtō apponat̄ ⁊ iteretur ſtō ieiuno. Quē retineat
ad minꝰ. 8. diebꝰ cōtinuis ſup ſtō ita vt bona cuſpis
ſacculi lōgioꝛ ſtet ex directo oris ſtomachi. baſis ꝟo
ſup fundo. Et hoc vti icipiat poſt dictas ꝓlas eua
cuatiōes eradicatiuas ſupraſcriptas in cap. 5° era
dicatiui māeꝝ. Cerotū ſtōaticuꝫ. ℞. ceroti ſtōati-
chi deſcripti a Meſ. 11a diſtin. anti. q̄ extēdit̄ in foꝛ-
ma mediocriter groſſa ſup fuſtaneo aut coꝛio figu-
re in modū ſcuti cū modis ⁊ oꝛdinibꝰ vt ſupra dcm̄
eſt in ſacculo quo vti incipiat p tres dies poſt amo-
tionem dicti ſacculi: ſed in dictis tribꝰ diebꝰ interme
dijs infraſcripta vnctione calida vngat̄ ſtomachꝰ
bis in die ipſo exiſte ieiuno. ¶ Emplm̄ ſtōanchū. ℞.
empli dyaſ. ꝯfoꝛtatiui ſtōachi ⁊ epatis mirabilr de
ſcripti a Meſ. ibidē hoc ſup fuſtaneo aut coꝛio extē
dat̄ in foꝛma debita ⁊ vtat̄ poſt dictū cuꝫ modis in
ipſo dictis. ¶ Unctio ſtōachi. ℞. oleoꝝ abſ. ℥. j. [illegible]
ſticis citonioꝝ myꝛtini. an̄. ʒ. ß. pulpe citonioꝝ [illegible]
coctoꝛuꝫ in vino ſtiptico. ℥. j. pulueris oīm infra[illegible]
ptoꝛum abſ. maſticis. an̄. ʒ. ß. macis. ℈. ß. myꝛ[illegible]
rū. ʒ. ß. calami aromatici. ℈. j. bellirici. ʒ. ß. ſpice. [illegible]
j. gariofi. cinamomi an̄. ℈. ß. ciperi. ʒ. ß. lambeuf [illegible]
j. coralloꝝ ru. ʒ. ß. couiandꝛi preparati. ℈. ij. cere q.
ſ. ꝓ vnguento molli fiat cuꝫ modico cere ad len[illegible]
ignem. Iſta vnctione calida vnguat̄ ſtomachꝰ [illegible]
in die ieiunus qbus non vtit̄ ſupraſcriptis ſa[illegible]
cerotoꝛc. Quibus quatuoꝛ medicinis ſtoma[illegible] vta
tur p menſem cōtinuum cuꝫ modis hic imm[illegible]
anteſcriptis. deinde ſtet. x. diebus quibus [illegible] pre
dictarum medicinarum quam et vtatur. deinde ſi
non debite conualuerit reiteret dictas quatuoꝛ me
dicinas ſtōatichas vt ante. ¶ Fomentatio p ſtō. ℞.
abſ. M. ij. ameos. M. j. anuberbet ʒ. ß. bellirici cala
mi aromatici ciperi ana. ℥. j. citonioꝛum. ℥. j. ß. coꝛian
droꝛum prepara. ℥. j. mēthe. M. ij. roſ. M. j. ſeminū
iuniperi

iuniperi.℥.j.maſticis.ʒ.iiij.Contundant̄ oīa groſſo
mō.deinde miſce ⁊ bulliant in ſufficiēti quantitate
aque aut vini nigri ſtiptici vſq̧ ad ꝯſumptionē ter-
tie ptis.In hac decoctione calida ſpōgia infundat̄.
deinde ea expreſſa ⁊ debite calida pāno lineo inolu
ta ſtomacho applicet̄ ſup quo dimittat̄ tepeſcere:ſ;
prius,ante tepoꝛē amoueat̄ ⁊ in q̄cūq̧ applicatiōe
reiteret̄ bis vel ter ſm neceſſitatem . deinde amota
fomentet̄ ſtomachus ſupraſcripta vnctione vngat̄.
Iſta fomētatione vtat̄ ſtomacho ieiuno ⁊ duob⁹ die
bus continuis ⁊ bis in mēſe qua vti incipiat poſt mē
ſem p̄mū applicat̄ dictoꝝ ceroti ſacculi ⁊c. ¶Cōfe-
ctio ſtomaticha.Recipe ſpērū aromatici ro.deſcrip.
Gabrielis primo anti . Meſue.ʒ.j.ſpērum dyarodō
abba.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.℥.iiij.miſce ⁊ cū aqua en
diuie fiat cōfectio ſolida in morſellis.ʒ.iij.pro quoli
bet.Iſtius ꝯfectionis aſſumat morſellū vnum in ma
ne cum ſurgit ſtōacho ieiuno: deinde ſtet ieiun⁹ ad
minus trib⁹ horis poſt ipſi⁹ aſſumptionē qua vti in-
cipiat per.x.dies poſt q̄ aſſumpſit vltimū ſolutiuū
eradicatiuum ſupraſcriptum in caꝑ.2° ſolutiuoꝝ
ſoluentiū ⁊ ipſo vtat̄ per.[illegible] continuos.¶Confe
ctio ſtomaticha alia.℞.ſpe[illegible] aromatici gariofi.
Meſue ibidē.ʒ.j.ſpērum tri[illegible]n.℈.j.zuccari albiſ-
ſimi.℥.ij.ß.miſce ⁊ fiat confectio vt ſupra. ⁊ vtat̄ ea
vt ſupra per.8.dies poſt aſſumptionē ꝯfectiōis an-
tedicte.¶Pillule ſtōatiche ꝯfortatiue.℞.trociſcoꝝ
de abſinth.ʒ.j.de roſ.℈.j.zuccari albiſſimi.ʒ.ß.mi-
ſceꝫ cum ſyrupo de mentha.q.ſ.reformēt̄ pille.vij.
pro.ʒ.Iſtis vtat̄ ſex dieb⁹ ꝯtinuis cū modis añſcri-
ptis ⁊ hoc per.x.dies poſt ſcḋam ꝯfectionē imediate
añſcriptā.Utat̄ fiſticis q̄n optime ꝯfortāt ſtōachū
⁊ epar ad libitū ⁊ ꝓprie ſtomacho ieiuno ⁊ nō poſt
cibū immediate.¶Notabilr̄ ſtiptica aſſumpta ad
intra lz ſint ꝯfortatiua ſtōachi lapſi debilitate tex-
ture tñ nō cōpetūt in caſu iſto.Sed ipſa notabiliter
ſtiptica.q̄ ſūt oppilatiua vehemēter epatis ſplenis
⁊ m̄ricis quorum apīo diligēter querēda eſt in ca-
ſu iſto.Sed ipſa notabiliter ſtiptica ſtōacho ad ex-
tra applicata optime iuuāt dictū ſtomachū lapſuz
raritate texture.¶Matrix ꝯfortet̄ ex aramaticis et
matricaribus medicinis ſed nō ſtipticis manifeſte.
¶Cōfectio m̄ricalis.Recipe abrotani.ʒ.ß. calamēti
carpobalſami caſſie lignee ana.℈.j. macis meliſſe
añ.℈.ij.zuccari albiſſimi.℥.vj. Puluerizentur oīa
ſubtiliſſime.deinde miſceꝫ cū aqua iuniperi.q.ſ.fiat
cōfectio ſolida in mortario.iij.ʒ.pro quolibet . Iſti⁹
aſſumat vnū morſellū in mane cum ſurgit commo-
dis dictis in ꝯfectionibus ſtomaticis qua vti icipiat
per quatuor dies poſt aſſumptionem dictarū pillu-
larū in caꝑ.7° ꝓuocantium ⁊ ſoluētis ⁊ ipſa vtatur
quatuor diebus continuis quā reiteret ſm neceſſi-
tatem ꝓuocationis.Et ſi ſtōachus non eſt notabilr̄
lapſus ⁊ cū hec ſit neceſſitas ꝯfortationis m̄ricis.tūc
loco confectiōis ſtomatiche hāc m̄ricarie ꝯfectioneꝫ
aſſumat.Recipe ſpecierū cōfectionis de ſcoria ferri.
Auic.3° trac.ſcḋi libri.ʒ.j.ß.baccaꝝ lauri.℈.j.coꝛ-
ticū citri.℈.ij.meliſſe.ʒ.j.ciamomi.℈.j.nucis muſ.
ʒ.ß.roſmarini.℈.ij.ſerpilli radicꝫ ireos añ.℈.ß.zuc
cari albiſſimi.℥.xij.miſce ⁊ cū aq̄ matricarie fiat cō-
fectio ſolida i morſellis q̄tuoꝛ pro quolibet.Iſta vta
tur ad minus quinquies cuꝫ modis ſupraſcriptis.
Splen ꝓo ⁊ epar cōfoꝛtent̄ ex ſpleneticis ⁊ epaticis
medicinis ſꝫ nō ſatis manifeſte ⁊ ꝓprie epar.¶Cō-
fectio epatica ⁊ ſplenetica.Recipe ſpērum dyarodō
abb.Meſue.ʒ.j.ſpērū cōfectiōis epatis Serapionis
8° antido.℥.ß.zuccari albiſſimi.℥.iij.miſce ⁊ cū aq̄
abſ.fiat cōfectio ſolida in morſellis.Iſta vtatur ad
min⁹ quater in mēſe cū modis vt in ſupioꝛi.¶Cōfe-
ctio epatica ⁊ ſplenetica alia.Recipe ſpērum dyaro
don Nico.ſpērū eleuarij letificantis Meſ. p̄mo anti
do.añ.℈.ij.ſpērū triaſandaloꝝ.℈.j.zucca.albiſ-
ſimi.℥.iiij.miſceꝫ cū aqua abſ.fiat ꝯfectio vt ſupra:
q̄ vtat̄ vt ſupra.Sꝫ iſta aliq̄n vtat̄ aliq̄n ꝯfectiōe ime
diate añſcripta ne nā vni medicamini aſſueſcat. nā
ab aſſuetis nō patit̄.¶Cōfectio alia. Recipe ſpēruꝫ
ꝯfectionis hermetis deſcriptione Serapionis 8° an
tidota.ſpērum dyarodō abba.añ.℈.ij.ſpēꝝ triaſ.
℈.j.zuccari albiſſimi.℥.iiij.miſce ⁊ cū aq̄ abſin.fiat
cōfectio vt ſupra q̄ vtat̄ vt ſupra. ¶Pille ſplenetice
⁊ epatice.℞.trociſcoꝝ de reubar. ⁊ abſint.añ.℈.j.
trociſ. de cappari b⁹.ʒ.j.miſce ⁊ cuꝫ ſyrupo endiuie
fiāt pille.vij.pro.ʒ.Iſtis vtat̄ vt in cōfectione āteſcri
pta.¶Cōfortet̄ coꝛ ex medicis cordialib⁹ ⁊ aromati
cis.¶Cōfectio cordialis.℞.ſpēꝝ aro.gariof.deſcri
ptione Meſue p̄mo anti.ʒ.j.corticum citri coral.ru.
añ.℈.j.croci.℈.ß.ſpecierū triaſan.℈.j.zuccari al-
biſſimi.℥.iiij.miſce ⁊ cū aq̄ acetoſe.q.ſ.fiat confectio
ſolida in morſellis.iij.ʒ.pro quolibet cui⁹ ſumat vnū
cū ſurgit:deinde ſtet ieiunus ad min⁹ horis.qua vti
incipiat ad minus quater illo primo mēſe poſt aſſū
ptionē vltimi eradicatiui deſcripti i ſupra in caꝑ.5°.
deinde in ſequentibus mēſibus ipm aſſumat ad mi
nus octies cum modis ⁊ ordinib⁹ dictis.¶Cōfectio
cordialis alia.Recipe ſpērum gēmarū ⁊ margarita
rū.ſpērū eleuarij de gēmis Meſue p̄mo antido.ana.
ʒ.ij.gallie muſ.ʒ.j.roſma.℈.ij.coral.ru.terre ſigilla
te ſpērum triaſan.añ.℈.j.zuccari albiſſimi.℥.x. mi
ſce ⁊ cū aqua bugloſſe fiat confectio vt ſupra . Iſti⁹
confectionis aſſumat vnum morſellū cuꝫ modis ⁊c.
vt ſupra in p̄cedenti imediate ſed aliq̄n vtat̄ hac ali
quādo illa.Quia ad p̄ſens calor innaleſcere incipit
recēter medicine oēs ſupra poſite calide ſunt:proin-
de dictis medicinis ſtōachi m̄ricis ſplenis et epatis
adminiſtrent̄ ſpērum triaſan.deſcrip.Nicolai q̄ fri-
gide ſunt.Medicinis aūt cordialib⁹ adminiſtrētur
medicine frigide cordiales.Auic. 11ª terrij. caꝑ.7°
⁊ vltimo.vꝫ margarite camphora corallus ⁊ ꝓprie
ru.roſa ſpodiū lutum ſigillatum coriandrū ſiccum
que ſpecies triaſ.⁊ medicine frigide dicte admini-
ſtrent̄ ſupraſcriptis medicinis calidis i forma ⁊ q̄ti
tate iudicio medici inſignis aſtantis ſm cañ. añſcri
ptum.Item cum lapſus ⁊ accñtia preternaturales
dictorum membroꝝ vꝫ ſtomachi epatis matricis ⁊
ſplenis in quibus in nono ⁊ decimo cañ. ſupraſcri-
ptis fit mentio prouenientis ex dictis cauſis nō mi
hi innoteſcunt quia ipſorum malam informationē
habeo ⁊ etiam curam dictarum cauſarum añtuum
veriſimiliter erit cura lapſuum ⁊ accidentiū dicto-
rum proinde ſuper 9° ⁊ 10° cañ.nō cōſulo ad pñs.

rr

ſed ſi mihi vlterius inſcribatur ⁊ dicti lapſus ⁊ accidētia notificent̄ ꝯſulā exquiſite duos vltimos canones loquētes de dieta ex aliꝫs reb⁹.v. nō nālib⁹ ego non dearticulabo. ⁊ hoc ideo qꝛ toti⁹ cōplexionis nālis dicte ⁊ dictoꝝ.v.mēbroꝝ ſuoꝝ lapſorū ego penitus ignoro ſciam ⁊ gradum. Et qꝛ de ipſis malam habeo informationē a quib⁹ oīb⁹ cōplexionib⁹ oīnꝫ dictorū duoꝝ vltimoꝝ cañ.pticulariū notitia ſumēda eſt ⁊ etiā ab eſſentia ⁊ gradu alioꝝ multoꝝ accidētiū vltra dicta accñtia quoꝝ accñtiū alioꝝ malā informationē habeo. Cū coꝛ ꝓpter ei⁹ dignitatis ꝑncipatū ⁊ ſue ꝟtutis potētiā nō diuturno tꝑe cauſaꝫ ꝑncipalē cōiūctā ⁊ mālem patiatur niſi dicta cauſa mālis ꝯiūcta pēdeat in eſſe ⁊ cōſeruari notabili tꝑe ab ei⁹ cauſa añti ꝑternāli ⁊ ipſa cauſa añte amota amouet̄ dicta cauſa ꝯiūcta cū amota cā amouetur effect⁹. Ideo cura cauſe añtis vel cauſaꝝ añtium vt plurics eſt ſufficiens cā morboꝝ mālii cordis ꝓinde ſup dictis cauſis ꝯiūctis nō conſulo ad phs qꝛ ſola ſufficit cura cauſarū añtiū vt añ. Itē nō ꝯſulo ad phs ſup dictis cauſis ꝯiunctis qꝛ nūtius feſtinat receſſum ſed in poſterū mihi reſcribet̄ ſup dictis cauſis ꝯiunctis tremoris cordis cum aliꝗ̄ dolore cōſulam. Sufficiāt tamen pro nunc cordialia antedicta.

De egritudinibus ſtōachi ⁊ epatis.

¶ Contra pulſationem arterie ſtomachi.

Recipe ſolutiuū minoratiuū caſſie electe.ʒ.vi.dyaſene.ʒ.iiij.ſucci roſ.ʒ.i. aq̄ abſinthij.℥.i.ſeri caprini.q.ſ.pro potione miſce et fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat debite calīn ⁊ nō tepidū in aurora aut in luce prima ad libituꝫ. ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis.iiij.vel.v.ad amplius. ⁊ iterū nō dormiat ſed per horā vnā poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſurgat ⁊ nō aſſumat lauatiuū aliqͩ ⁊ in dicto termino ꝗtuoꝛ vel quinqꝫ horaruꝫ prādeat ⁊ pro ferculo in prandio aſſumat blites cū boragie ⁊ feniculo. tūc carnes laudabiles vt vituli pulli pdicis ⁊ his ſimibus. ¶ Digeſtiuuꝫ efficax. Recipe ſyrupi de biſantijs.℥.ß.de pomis.℥.i.ox mellis ſimplicis.℥.ß.aquarum acetoſe abſinthij bugloſſe añ.ʒ.i.miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calidū ⁊ nō tepidum ⁊ in aurora quatuoꝛ diebus cōtinuis tātūdē. Et poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus ⁊ iterū dormiat ad libitum ſed non amplius duabus horis. Et eo taliter vti incipiat die tertia poſt aſſumptionē ſolutiui imediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuū. ℞.pillarū indarum ℈.ij.agarici.℈.i.ſalis gēme zinzib.añ.g̃.i.miſce et cū dyaſene.q.ſ.ad incorporādū reformen̄ pille.vij.pro.ʒ. Iſtas pillas aſſumat in aurora die imediate ſequenti diem cōplete aſſumptionis ꝗter frigide digeſtiui ſyrupi ſupraſcripti ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē imediate dormiat a media hora vſqꝫ ad vnā horaꝫ ad amplius ſi poteſt. Et tunc tranſacta vna hora cum dimidia ſiue dormiat ſiue nō tūc non āpli⁹ dormiat ſed ſurgat ⁊ poſt earum aſſumptionē ſtet ieiunus horis.v. ⁊ non aſſumat lauatiuꝫ aliquod ſed tunc prandeat ſeruatis modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in aſſumptione primi ſolutiui ſupraſcripti vt ibi habet. ¶ Digeſtiuum vſuale ⁊ facile. ℞.aq̄rum acetoſe capilloꝝ veñ.abſin.bugl.añ.℥.i.pulueris polipodij.g̃.ij.zucca.albiſ.ʒ.iiij. miſce. Iſtud digeſtiuum vſuale aſſumat in aurora trib⁹ dieb⁹ cōtinuis debite calīn ⁊ nō tepidum ſeruatis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione primi digeſtiui ſupraſcripti vt ibi habetur. Hoc vero digeſtiuo taliter vti incipiat per mēſem poſt aſſumptionē pillaꝝ immediate ſupraſcriptaꝝ. Et eo talr vtat̄ bis in vere ⁊ totidē in autūno ſi expedit aut ſi ſit neceſſe ⁊ nō altꝯūis etiam ipſe non aſſumpſiſſet duo ſolutiua ⁊ ſyrupos ſupraſcriptos. ¶ Solutiuum vſuale. ℞.caſſiꝫ.electe.℥.i.dyaſene.ʒ.ij. aque abſin.℥.i.ſeri caprini.q.ſ.ꝓ potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum vſuale aſſumat in aurora debite calidū ⁊ non tepidum quarta die immediate ſequente diē aſſumptionis digeſtiui vſualis immediate ſuꝑſcripti ⁊ poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus horis tantū.iiij. ſeruatis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione primi ſolutiui ſupraſcripti compoſiti ex caſſiꝫ.dyaſene ſucco ro.vt ibidem. ¶ Cordis cerebri ⁊ epatis ⁊ ſtomachi ⁊ ſplenis c[illegible]iuū. ℞.ſpērū electuarij de gemmis.ʒ.i.dya[illegible]dulcis.℈.i. aromatici deſcriptiōe Gab.℈.ß.[illegible]ſandoloꝝ ſine caphora.ʒ.i. pulueris ſcolopēdrie.ʒ.ß.zucca.albiſſi.℥.xij.miſce ⁊ cū aquaꝝ abſinthij ꝑtibus ⁊ bugloſſe ꝑtib⁹.ij. ⁊ ambob⁹ ſit.q.ſ.ad incorporandum fiat ſolida ꝯfectio in morſellis triū tertiaꝝ ꝓ morſello. Iſti⁹ cōfectiōis aſſumat vnū morſellū l mane cū ſurgit duob⁹ dieb⁹ i hebdōa ad libitū tātū tꝑib⁹ ꝗb⁹ ſupraſcripta alteratione vexatur ⁊ etiā duab⁹ hebdomadis ſequentibus aſſumptionē ſolutiui eradicatiui primi ſupraſcripti compoſiti ex pillulis indis agarico ſalis gemma ⁊c. vt ibidem.

¶ Contra debilitatem digeſtiue ſtomachi ⁊ ꝯſequēter epatis caliditatem.

Tuis litteris quedam expoſui accñtia ꝗbus maximo cū deſiderio expectas vt remedijs opportunis efficacib⁹ cōcurrā nōnullas ſimili petitiones quas tibi aperui ꝑgratiſſimū eſſe debere ſentio breuib⁹ rē claudā his que te expectaturas intelligo. Accñtia ſunt hec debilitas digeſtiue ſtomachi frigida flegmatica doloꝛ eius aſſiduus quaſiꝗ̄dam ventoſitas in eo ꝑñata perſepe ⁊ minuit ⁊ augmētat. epatis calitas exceſſiua cōplonalis magis ꝗ̄ mālis deſcenſus humiditatis ſiue catarri a capite doloꝛ in eo aggrauatiuus ex cauſa frida. Inflāmatio renum complexionalis magis doloꝛ in eis ex cauſa eadem. Petitiones tue ſunt he vtruꝫ cōferat coitus de decē in decē dies. Utruꝫ balnea in hoc caſu naturalia tibi conferant. Utrum butyrum ſit tibi conueniens. Utrum vti pillulis oꝛdinatis ſit tibi conforme. Utrū congruum foret ⁊ ſit tibi zinziber interdum condito vti. Accñtibus occurrēs tibi familiarib⁹ remedijs faciliimiſqꝫ ſed vt ſpero in Ieſu miſericordia efficacibus tibi pauca vtiliima tranſmitto ordine preſcriptis obſeruans quibus ſi obtemperaueris ſalutem vt cupis conſecuturus eris. ¶ Digeſtiuum facile contra debilitateꝫ ſtomachi digeſtiue cui ꝑncipaliter inſiſtendum ⁊ aliqualiter contra

epatis debilitatē. ℞.ſyrupi de abſinthio.℥.j.mellis
roſ.colati.℥.ß.aquarū abſinthij.℥.ß. cicoree capilli
ve.añ.℥.j.ß.miſce.Iſtū ſyrupū aſſumat calidū ⁊ non
tepidū in aurora decē diebus ↄtinuis ſtetq̄ ieiun⁹
poſt eius aſſumptionē horis trib⁹ itē dormiat ad
libitū ſed tñ nō amplius duab⁹ horis. ¶Solutiuū
facile. ℞.pillularū alefanginarū de reubarbaro aga
rici elci. Agaricus minutim inciſus in fruſta ponat
in infuſione oximelle ſimplici ꝑ horas.x. deinde ex
iſo cū alijs fiāt pille.vij.ꝓ.ʒ.Iſtarū pillularū accipiat
iij.⁊ ſi tres nō educūt ſufficiēter accipiat vſq̄ ad.v.
de mane in aurora ⁊ hoc in capite.v.dierū ita ꝙ cū
aſſumpſerit.v.dieb⁹ de ſy.ſuprascripto accipiat pil
lulas:deīde alijs.v.vicibus accipiat de ſy.vt ſupra
⁊ demū de pillulis vt dictū eſt nūc. ¶Cōfectio ſtōachi
⁊ epatis ↄfortatiua. ℞. ſpērū aromatici roſ.deſcri-
ptione Gab.dyarodō abbatis añ.ʒ.ij.ß.zuccari al-
biſſimi triū coctarū.℥.xij. fiat ↄfectio ſolida in mor-
ſellis triū.ʒ.ꝑ vnoquoq̄ morſello cū aqua abſinthij
⁊ endiuie añ.q.ſ.Illius ↄfectionis accipiat oīni die
vnū morſellū de mane i aurora ⁊ dormiat ſupra de
ſero añ cenā vnū aliū ꝑ horā ⁊ ↄtinuet ſic.8.diebus
iteratis illis duabus purgationibus dictis ſupra.
¶Unctio ſtomachi ↄfortatiua. ℞.oleorū abſin. ℥.j.
ß.maſticis.℥.j.aneti citoniorū.añ.℥.ß. puluerís ab-
ſinthij maſticis mēthe añ.℈.j.gar.℈.ß.calami aro
matici.℈.j.gallie muſc.℈.ß.cinamomi.℈.j.coral.
ru.coriādrorū ꝑpa. añ.℈.ij. Et cū modico cere fiat
vnguētū ꝓ ſtomacho.Hac vnctiōe vngat ſtomach⁹
in mane cū ſurgit ⁊ ſero añ cenaꝫ ſupponat deinde
pānus calidus ⁊ nullo mō vngat epar nec ſplen. Hac
vnctione vtat facta ꝑma purgatiōe ⁊ tūc primū ea
incipiat vti. ¶Unctio epatis ↄfortatiua ⁊ eius cali
tatis remiſſiua. ℞.oleorum de ſpica.℥.j.roſati.℥.ß.
pulueris ſandalorū ru.ʒ.j. ſpodij.ʒ.j. Et cū modico
cere ⁊ aceto fiat vnguētū. Hac vnctiōe vngat epar
vt de ſtomacho dictū eſt ⁊ ſupponat petia nō calida
ſed tepida. hac tñ vnctiōe nō vtat niſi poſtq̄ facte
fuerint ille due purgatiōes poſite ſupra. ¶Pille nō
digeſtiue neq̄ ſolutiue ſtomachi cōfortatiue ⁊ am-
plius caliditatis epis remiſſiue ⁊ ↄfortatiue. ℞.tro
ciſc.de roſ.deſcriptiōe Meſ. octaua diſtinctione an
tidotarij.quorū initium eſt ↄfectio trociſcorū de roſ.
⁊c.ʒ.ij.trociſcorū de ſpodio.ʒ.j.fiāt pille cum ſyrupo
de abſinthio.8.ꝓ.ʒ. ¶Poſtq̄ cōplete fuerūt purga
tiones due dicte ⁊ trāſiuerūt dies octo aſſumptiōis
cōfectionis ordinate incipiat vti his pillulis hoc mō.
vcꝫ ↄtinue.x.dieb⁹ accipiat de mane cū ſurgit q̄nq̄
ex eis ſtetq̄ ieiunus horis trib⁹ ſero aūt ꝑ horā an-
teq̄ vadat cenatū accipiat tres ⁊c. ¶Stōachi ⁊ epis
ↄfortatiuū. ℞.ſumitatū abſinthij.q.ſ.ꝓ raſiolo paſ
ſularū nigrarū q̄tūlibet pulueriſq̄ maſticis corian
drorū ꝑpa.endiuie añ.q̄tūlibet. abſinthiū minutiꝫ
incidat ⁊ nō piſtet deīde oīa ſimul incorporent ⁊ fiat
cum pauco paſte ſubtiliſſime raſiolus. Aſſumat de
hac mixtura octo dieb⁹ ↄtinuis mane ⁊ etiā poſt ip-
ſius aſſumptionē vnū coclear paſſularū paruarū
deinde ſumat vini mediocris caloris ⁊ mediocris vi
noſitatis.℥.iij.deīde ſtet ieiunus horis trib⁹ poſtea
prādeat. ¶Unctio familiaris ⁊ vtilis ad renū cali-
ditatē exceſſiuā. ℞.olei roſ.℥.ij.aceti.℥.ß. Cōquaſ-
ſent adinuicē ⁊ cū modico cere fiat vnguentū. Iſta
vnctione vngant renes ſero cū vadit dormitū ſup-
ponatq̄ pannus lineus tepidus. ¶Alia fortior ad
idē. ℞.oleorū roſ.violati nenufaris añ.℥.ß.ſandalo
rū ru.ʒ.j.cinamomi.ʒ.ß.⁊ cū modico cere ⁊ aceti fiat
vnguentū.Et ſi expediēs fuerit vnctio fortior ſupra
ſcripta de hac vngat vt ſupra.Et q̄m ſpero doloreꝫ
renū his medicaminibus remoueri cū ex ipa mala
cōplōne credā depēdere.Ex his puto oībus accñti-
bus ſatiſfactū eſſe. Ad petitiones aūt rñdeo. ¶Ad
ꝑmā cū q̄rit an coitus ⁊c. Rñdeo ex ꝟbis Auicē.13ª
tertij.caplō de rebus in q̄bus non eſt ſic induens. Et
coitus eſt ex rebus magis nociuis ſtomacho. Et di
miſſio eius eſt ex rebus magis ↄferētib⁹ ei.ad qđ cō
currit ꝙ coitus fuit vna ex pluribus cāis debilita-
tis ſtomachi patiētis. Quare ↄſulo vt ipm relinquat
vt eſt ei poſſe. ¶Ad ſcđm cū q̄rit an balnea natura-
lia ⁊c. Rñdeo ꝙ ſtāte multa materia exiſtimo nō cō
petere. ¶Ad tertiū cū q̄rit vtrū butyrū ⁊c. Ea dicā
q̄ ab auctorib⁹ inuenio. Butyrū ſtomacho nocet q̄r
vilos ſtomachi lubricat ⁊ relaxat ⁊ non aſſuet nau
ſeā facit ⁊ cetera vnctuoſa ꝑterea q̄r aereū eſt natat
ſuꝑ cibū in ſtomacho ſicut oleū ſuꝑ aquā quaſi ci-
bis graſſitatē tribuit ⁊ viſcoſitatē:ꝓpter qđ diffici-
lius digerit ⁊ cibos digeri incipiētes lubricat ⁊ de-
ponit de ſtomacho priuſq̄ coctiōis tp̄s cōpleuerit.
¶Remouet tñ nocumētū ſi cū eo miſceant ſtiptica
⁊ ſtomachū ↄfortātia. Et his ↄſulo vt eius vſus re-
linquat. ¶Ad 4ᵐ dr̄ ꝙ pillule ille ſunt ↄueniētes ſed
illis ↄueniētiores ſunt pillule ſolutiue ſuꝑius deſcp̄te
q̄bus ↄſulo vt ſepius vtat de q̄nto in q̄ntū aut de ſe
xto in ſextū vna duab⁹ aut trib⁹ ad libitū añ cenaꝫ
vel añ prādiū ꝑ duas horas. ¶Ad vltimū dico qđ
cū caliditas zinziberis ſit ſatis intēſa ⁊ caliditas ſtōa-
chi patiētis ſit valde remiſſa dubito qđ caliditas ex-
ceſſiua zinzi.nō reſoluat caliditatē remiſſam ſtōachi
patiētis ad qđ ↄcurret caliditas exceſſiua epis. Ex q̄-
bus infero ꝙ ab oīb⁹ ita exceſſiue calidis patiēs ſe dꝫ
cauere.⁊ ſi inſtaret de tyriaca dico ꝙ de illa rōne ca
liditatis intēſe nō deberet aſſumere ſꝫ q̄r ꝓprietatē
habet ⁊c. Huic dieta ⁊ modica q̄ntitate cū canonib⁹
rñdis ad hoc poterit i ꝑibus magni frigoris ↄſilio
medicorū aſtantiū accipere. Propter qđ notandū
ꝙ cū virtus ⁊ morbus varietatē tāꝫ gradualem q̄
patiant iō ſuprascriptis medicinis quālis le
nibus ⁊ familiaribus vtat conſilio medicorū aſtan
tium qui varietatē ſi alicui ipſorū accideret ſcient.
¶De regimine ſex rerū nō naturaliū gñalia q̄dam.

Euitet aerē fridū nebuloſuꝫ vētoſuꝫ. Euitet
panē nō fermētatū cū graſſas carnes
dure digōnis. Et vitet oīa q̄ ad digerēdū difficilia vt
caſtañ.paſtil. Et abſtineat ab oīb⁹ acetoſib⁹ ⁊ a legu
minib⁹ faba faſeolis cicerib⁹ albis. de brodio rubeo
rū vti pōt ſi cū eo decoquāt ſiue bulliāt radices ci-
coree ſemia cōia frida maiorana. Abſtieat a carni-
bus ſalitis a caſeo ſalito. De piſcib⁹ raro vtat ⁊ de
aq̄s clarꝭ vt thimal⁹ truita ⁊c. De caſeo nō ſalito ſi-
ne dulci vnius anni cū dimidio ⁊ duorū vti pōt poſt
mēſam comedēdo de eo.iij.aut.iiij.bolos ad ſtōchi

ſigillationē. Uino goreto mediocris vinoſitatis vtatur. Ab aqua frigida abſtineat ⁊ a vino potēti. Aromata q̄bus vti pōt in ſuis ferculis ad libitum ſunt iſta. ℞. cinamomi. ℥. ſ. cardamomi. ℥. ij. ſandalorū ru. ℥. ſ. coriādrorꝫ ꝑpa. ℥. ſ. piſtenẽ ſubtiliſſime ⁊ cribellenẽ p criſbrū deīde cū modico croci fiāt aromata. De fructib⁹ vtaẽ piſtachijs ſiue fiſticis amigdalis dulcib⁹ in modica q̄ntitate infuſis in aqua feruēti ⁊ in ea aliqualr̄ dimiſſis. paſſula nigra in oēꝫ modū q2 ſtomachū ⁊ epar mirabilr̄ ꝯfortat. Utaẽ exercitio tꝑato mane ⁊ ſero p. vj. horas poſt prādiū. habeat oī die vētris bñficiū arte vl̄ nā. dormiat de mane q̄ntū ſibi ſatiſfieri putat de die oīno nō dormiat. Mēte letēẽ ⁊ ſperet in dño q̄ ſibi ſanitatē reſtituet.

¶ Contra ſtomachi ⁊ epatis debilitatem.

Solutiuum facile. ℞. pillarꝫ ꝫ peſtez abſinthij puluerizati miſce ⁊ cū ſyrupo de abſinthio. q. ſ. ad incorporādum formenẽ pille. vij. Iſtarꝫ pillarꝫ aſſumat a. ij. vſqꝫ ad iij. ad libitū in aurora: aut de mane cū ſurgit ad libitū ſingulis. xv. dieb⁹ ſemel quocūqꝫ tꝑe anni ⁊ poſt earꝫ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis. iiij. et ipſis pillis taliẽ vtaẽ tm̄ qñ ꝑdicta alteratiōe vexaẽ aut de primo dꝫ vexari. ¶ Stomachi ⁊ epatis confortatiuū ⁊ mēbrorꝫ oīm naturaliū ⁊ ꝓprie ſtomachi. ℞. abſinthij. ʒ. ſ. macis. ℈. ß. coriādrorꝫ ꝑpa. ʒ. ſ. puluerizenẽ oīa deīde cū ſyr. de abſinthio. q. ſ. ad incorporandū formenẽ pille. vij. p. ʒ. Iſtarꝫ pillarū aſſumat a duabus vſqꝫ ad quatuor in mane cū ſurgit ſel' aut bis ad amplius in hebdōa quocūqꝫ tꝑe anni ꝑterq̄ꝫ tꝑe magni caumatis. deīde ſtet ieiunus horis trib⁹ ad min⁹. Tꝑe vero magni caumatis iſtis pillis etiaꝫ tm̄ vti pōt ſel' tm̄ in hebdōa. ¶ Cōfortatiuū vt ſupra. ⁊ ꝓpriſſime ſtomachi. ℞. maſticis albi ⁊ dyaphani ſeu lucidi. ℥. iiij. Iſtā maſticē aſſumat i mane cū ſurgit ſemel aut bis in hebdōa quocūqꝫ tꝑe anni ꝑterq̄ꝫ tꝑe magni caumatis: deīde ſtet ieiun⁹ horis. iij. ad minus. ¶ Cōfortatiuū vt ſupra immediate. ℞. abſinthij ſicci. ʒ. ſ. macis. ℈. ſ. coriādrorꝫ ꝑpa. ʒ. ſ. garꝫ. ʒ. ß. coral. ru. ℈. ſ. Puluerizenẽ oīa deinde cū ſyrupo de abſinthio. q. ſ. ad incorporādū formenẽ pille. vij. p. ʒ. Iſtarū pillarū aſſumat a. ij. vſqꝫ ad. iiij. ad libitū ſemel i hebdōa aut bis ⁊ eas ſumat cū reliq̄s modis ⁊ ordinibus q̄bus aſſumit maſticē ꝑdictū. ¶ Cōfortatiuū vt ſupra. ℞. trociſcorum de abſinthio. ʒ. ſ. de dyarodō. ℈. ſ. de reubarb. ʒ. ß. miſce. ⁊ cū ſy. de mentha. q. ſ. ad incorporandū formenẽ pille. vij. pro. ʒ. Iſtarū pillarū aſſumat a duabus vſqꝫ ad. iiij. ad libitū in hyeme tm̄ ⁊ cū reliq̄s modis ⁊ ordinibus deſcriptis in vſu pillarū immediate ſupraſcriptarū. ¶ Confortatiuū vt ſ. ℞. ſpecierū aromatici roſa. deſcriptiōe Gabr. ʒ. ſ. dyābre. ʒ. ſ. triaſandalorū ſine cāphora. ℈. ſ. coriandrorū ꝑpa. ʒ. ß. coral. ru. ʒ. ſ. zuccari albiſſimi. ℥. viij. Puluerizenẽ puluerizāda: deinde oīa ſil' miſce ⁊ cū aqua abſinthij. q. ſ. ad incorporandū fiat cōfectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. pro morſello. Iſtius ꝯfectionis aſſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit bis in hebdōa in hyeme tm̄ ⁊ cū reliquis modis deſcriptis in aſſumptiōe pillarū immediate ſupraſcriptarū. ¶ Nota q̄ ſupradictis medicinis non vtaẽ nec aliqua ipſarū niſi dū actu ipſa alteratione vexaẽ aut vexatione ipſa p̄xima eſt. Et eadem hebdōa qua alteri ſupradictarū medicinarū vtiẽ nō vtaẽ altera ex ipſis ꝑterq̄ꝫ ex ſupradictis ꝑmis pillulis ſolutiuis q̄bus taliẽ vtaẽ vt ſupra ad libitum.

¶ Cōtra ſtomachi debilitatē ⁊ crebras a mā flatica.

Eradicatiuum materierū cōiꝫ ab inteſtinis. Enema. ℞. foliorū blitis. M. iij. mercurialis. M. ij. radi. malnauiſci. M. ß. ſeminū fenugreci lini cartami aā. ℥. ß. vitellū oui numero. ſ. caſſie. ℥. ſ. bñdicte ſimplicis ſeu ierapigre zuccari rub. aā. ℥. ß. olei oliuarꝫ. ℥. vj. ſalis cōis. ʒ. ij. herbe radices ⁊ ſemina bulliāt in ſufficiēti q̄ntitate aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis aq̄. deinde optime exꝑmanẽ ⁊ colenẽ. Ultimo tribus cyathis ſeu. xviij. ℥. dicte colature reliqua oīa addanẽ ⁊ fiat cliſtere. Iſto enemate ſuauiter calo vtaẽ ſtōacho ieiuno ad minus oībus. xv. diebus ſemel: quod etiā enema taliẽ aſſumat añ cenā diei ꝑcedētis diē aſſumptiōis ſolutiui minoratiui immediate infraſcripti. Et ꝑm iterū taliẽ aſſumat die immediate ſequēti poſt aſſumptionē dicti ſolutiui. Et eo enā taliter vtaẽ añ ⁊ poſt aſſumptionē ſolutiui [illegible] dicati ut infraſcripti. ¶ Solutiuū minoratiuū f[illegible] ⁊ viſuale. ℞. caſſie. ℥. ß. ſucci roſ. ℥. ß. zuccari albi [illegible] mi. q. ſ. ꝓ dactylo aq̄ abſin. q. ſ. ad extrahend[illegible] ca[illegible] ⁊ miſce ⁊ fiat dactylus ⁊ deauretẽ. Iſtud [illegible] ad minus ſel' ⁊ p. viij. horas ad maius po[illegible] diei ꝑcedentis: deinde poſt ipſius aſſumptionē nō dormiat ſed in lecto iaceat p horā ⁊ poſt ſurgat ⁊ cū panno ſuauiter calo fricet leniter ſibi ſtomachū vētrē ⁊ illa ⁊ pānū taliẽ ſuauiẽ calīn ſup dictis mēbris retineat ⁊ ſtet in vmbra ꝯtinue partim deābulādo partim ſedēdo ꝓut nature ſue eſt grati⁹: ſtet ieiun⁹ poſt ipſi⁹ ſolutiui aſſumptionē horis q̄nqꝫ ⁊ nō amplius ⁊ nō aſſumat lauatiuū. ſꝫ in dicto termino prādeat et ꝓ ferculo cōedat blites cū boragie ⁊ feniculo ⁊ carnes laudabiles. Quo ſolutiuo etiā vti pōt ſel' ad libitū ſingulis duob⁹ mēſibus. ¶ Digeſtiuū ꝯfortatiuum ſtōachi ⁊ epīs. ℞. ſyruporū de abſin. ℥. ſ. de mentha oximel. ſql. ℥. ß. aq̄rū mēthe. ℥. ſ. abſin. cico. aā. ℥. ſ. ß. cinamo. elc̄ puluerizati. ʒ. iij. miſce. Iſtud aſſumat in aurora ſex dieb⁹ ꝯtinuis ⁊c. ¶ Solutiuū eradicatiuū. ℞. caſſie. ℥. ſ. reubar. elc̄. ʒ. iiij. ſpice. ʒ. iij. aque abſin. ℥. ſ. ſeri capñi. q. ſ. ꝓ potiōe. reubarbarū ꝑes minutim inciſum ⁊ nō piſtatū infundaẽ in dicto ſero p horas. xij. ad min⁹: deīde optie exꝑmaẽ ⁊ f[illegible] reubarbari abijciaẽ vltimo dicte expreſſioni alia addanẽ. Iſtud aſſumat i aurora ⁊c. poſt quā dormiat ſi pōt p vnā horā. aſſumat ꝓ lauatiuo vnū cyat[illegible] aq̄ decoctiōis ordei excorticati ⁊ ſine zuccaro [illegible] ſolutiuū aſſumat interponēdo vnā diē poſt c[illegible] ſy. aſſumptionē. ¶ Unctio ſtomachi ꝯfortatiua. ℞. oleorū abſin. ℥. ij. maſticis. ℥. ſ. ſpice citoniorū aā. ℥. ß. pulueriū maſticis. ℈. ſ. abſin. ʒ. ß. mēthe. ℈. ſ. gar. ℈. ſ. calami aroma. ℈. ſ. macis. ℈. ij. cipi gallie ana ℈. ſ. cinam. ℈. ß. florū lābruſce roſ. aā. ℈. ſ. cora. ru. ℈. ß. coriand. ꝑparatorū. ʒ. ß. laudani. ℈. ij. cere. q. ſ. miſce ⁊ cū modico aceti fiat vnguētū molle fiat medietas recepte ⁊c. Iſta vnctione cū manu calida vn

gatur ſtomachus totus icipiendo ab ore ſtomachi incluſiue ⁊ ſtomacho ieiuno ⁊ hoc die ſequēte diem aſſumptionis ſolutiui eradicatiui imediate aſcripti qua taliter vtat̄.viij.dieb⁹ continuis: deinde iterponat alios.viij.dies quibus ipſa non vtat̄: deinde vtat̄ ea alijs diebus.viij.continuis ⁊ adhuc interponat alios.viij.dies ⁊ ſic pluries faciat. ¶Sacculus ſtomachi confortatiuus. ℞. folioꝝ abſin. recētis ptes.ij.menthe ro.ptē.j.calami aromatici ſpice ana.℈.ij.gariofi.ʒ.ß.macis.℈.ij.cinamomi.ʒ.ß.radicū cipere.℈.ij.maſticis.ʒ.j.florū lābruſce.ʒ.j.coriād. ppara.℈.ij.coral.ru.ʒ.ß.miſce ⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti. Iſtum ſuauiter calidū ponat ſuper ſtomacho in mane cū ſurgit ⁊ ipſum taliter tota die et nō in nocte quo talr̄ vti olb⁹ illis.viij.dieb⁹ ↄtinuis intermiſſis quibus ſupraſcripta vnctiōe non vtit̄. Si ꝑo vult medicinā fortiorem vnctione ⁊ ſacculo ſupraſcriptis tunc minuantur dicta olea ⁊ augeātur dicti pulueres ⁊ cera ꝓportionabilr̄ ⁊ addat̄ picis ⁊ reſine.q.ſ.pro ceroto quo vtat̄ vt ſupra de ſacculo dictum eſt. ¶Pillule cōfortatiue ⁊ non ſolutiue. ℞. troci.de abſ.ʒ.j.de reubarbaro.ʒ.ß.ſpice.℈.j.cinamomi.℈.ß.coriā.prepa.℈.ß.zuccari albiſſimi.℈.j. miſce ⁊ cum oximel.ſquil.fiant pille.vij.pro.ʒ. Iſtarū aſſumat a tribus vſq; ad.v.cum ſurgit duobus diebus in hebdōa: deinde poſt ipſarū aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus horis.iiij.quib⁹ talr̄ vti incipiat q̄rta die poſt ſequentem diē aſſumptionis ſolutiui ſupraſcripti. ¶Confectio cōfortatiua ſtomachi ⁊ epatis ⁊ cerebri. ℞. ſpērū aromatici roſ. deſcriptiōe Gab.ʒ.j.ſpērum dyarodon ab.ʒ.ß.ſpērum dyamuſci.d.℈.j.coriand.ppa.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.℥.v.miſce ⁊ cum aqua abſin.fiat confectio ſolida in morſellis.iiij.ʒ. Iſtius aſſumat vnum morſelluz in mane cū ſurgit poſt cuius aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus horis trib⁹ qua vtat̄ alijs duob⁹ dieb⁹ in hebdōa a dieb⁹ q̄b⁹ ſumit pillas imediate aſſcriptas. ¶Caputpurgiū facile. ℞. aque maiorane.℥.ij.ſucci foliorū blitis.℥.j.pulueris nucis muſ.℈.j.zucca.cādi.ʒ.j.miſce. Et ſi ipm vult efficacius loco ſucci foliorum blitis ponat ſuccum radicis blitis. Iſtius ſuauiter calidi ꝑ nares attrahat.ʒ.ij.ſeu coclearia duo i mane cum ſurgit duobus dieb⁹ in hebdōa hito prius vētris beneficio: deinde ſtet ieiun⁹ horis tribus quo vti talr̄ incipiat per vnū menſem poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶Caputpurgiuz efficacius ſupraſcriptis. ℞. caputpurgiū ſupraſcriptum ꝑmō pulueris ireos.ʒ.ß.miſce. Iſto vtat̄ caſu quo velit efficacius caputpurgiū vt ſupra de alio dictū eſt. ¶Pillule ſolutiue faciles ⁊ vſuales. ℞. pillarūz de iera.ſ.reubarbari electi agarici ana.℈.j.ſpice.gra.ij.ſalis gēme.gra.j.miſce ⁊ cū electuarij indi.q.ſ.fiāt pillule.vij. Iſtis vtatur olb⁹ duob⁹ menſib⁹ ſemel cū alijs modis dictis i eradicatiuo ſupraſcripto. ¶Digeſtiuum confortatiuū ⁊ vſuale. ℞. aque abſ.℥.ij.aque mēthe aque cicoree aā.℥.j.cinamomi cuſcute aā.℈.ß.zuccari candi.ʒ.j.puluerizanda puluerizētur ſubtilr̄ deinde miſce. Iſtud ſumat ſingulo mēſe quatuor diebus cōtinuis cū modis vt ſupra in pmo digeſtiuo. ¶Pillule alie ſolutiue faciliores ⁊ vſuales ℞. pillarū alefangi.℈.ij.reubar.electi.℈.j.ſpice.g.ij.miſce ⁊ cū eluario indi formentur pille.vij. Iſtarū aſſumat a trib⁹ vſq; ad.v.olb⁹.xx.dieb⁹ ſel' in mane cū ſurgit poſt quarū aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis quinq;. ¶Mixtura ſtōachi ⁊ epatis ↄfortatiua. ℞. ſumitatū abſ.q.ſ.pro raſiolo paſſulaꝝ ꝑuaꝝ nigrarū q̄tūlibet pulueris maſticis pulueris coriādri ꝑpa.pulueris cinamomi aā. q̄tum libet vitelluz oui j. Abſinthium minutim incidat̄ ⁊ non piſtet̄ deinde fiat raſiolus triū vel.iiij.boloꝝ q̄ modicū ꝑus bulliat deinde ab ipſo cutis extrinſeca amoueat̄.ſ.paſta ⁊ ſolum mixturā intrinſecā comedat ⁊ hoc in mane cum ſurgit octo dieb⁹ ↄtinuis in olb⁹ q̄draginta diebus deinde ieiunet horis q̄tuor poſt ipſi⁹ aſſūptionem. Qua vti incipiat ꝑ.xx.dies poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶Cōfortatiuū ſtomachi vt ſupra. ℞. maſticis.ʒ.ij. Iſti⁹ maſticis granoꝝ aſſumat.℈.j.in mane cū ſurgit bis in hebdōa. poſtea ſtet ieiunus horis.iiij. Quo vti incipiat q̄nta die poſt aſſumptionē ſupraſcripte mixture. ¶Confortatiuū ſtōachi aliud vt ſupra ⁊ cibi in ſtomacho detētiuū. ℞. coriand.ꝑpa.ſm caū.dictū cōfec.ſolum cū vna leui coopertura zuccari lib.j. Iſtoꝝ coriādroꝝ aſſumat.ʒ.j.ſeu coclear.j.ante cibū.⁊.ʒ.j.poſt cibuz interpolatim.vz vna die ſic ⁊ alia nō quib⁹ vti incipiat die ſequenti aſſumptionē eradicatiui ſupraſcripti. ¶Cōfortatiuū vt ſupra. ℞. fiſticoꝝ electoꝝ ⁊ debite mūdatoꝝ lib.j.his vtat̄ ante cibuz ⁊ media.℥.vſq; ad.j. Nota q̄ ſupraſcriptis medicinis nō vtat̄ tpe magni caumatis.vz a die 3ª iulij vſq; ad.xx.auguſti incluſiue ꝓterq̄ enemate ſolutiuo minoratiuo ⁊ coriandris. Item ea die qua vtitur vna ex ſupraſcriptis medicinis eadem die non vtatur alia. Et q2 corpoꝝ diſpōnes vz ſanitas egritudo neutralitas ⁊ cauſe ⁊ accidentia earum ⁊ virtutis tenor varietatē tam formalem q̄ gradualez in ipſis faciant proinde medicinis cum cano.ſupraſcriptis. Utatur conſilio periti medici.

¶Contra debilitatem digeſtiue ſtomachi appetitiue ⁊ retentiue oris ſtomachi Enema.

Recipe cliſtere vſuale ex oleis lilioꝝ alboꝝ ⁊c.vt ſupraſcriptū eſt in cura ſupra dolorē renalē. Iſto enemate vtatur vt ſupra in caſu eiuſdē cliſteris ſupraſcripti in cura doloris renalis. ¶Solutiuū minoratiuū facile. ℞. pillaꝝ d iera ſimplici.ʒ.j.pulueꝝ coriādroꝝ ꝑpa.℈.j.miſce ⁊ cū ſyr. de abſ.q.ſ.ad icorporādū reformenf pille.vij pro.ʒ. Si nō timet de dolore renali ſz poti⁹ de alteratione ſtōachi tūc iſtas pillas aſſumat in aſſūptiōe minoratiui ſupraſcripti in dolore renali. ¶Digeſtiuū ſtomachi ↄfortatiuū. ℞. ſyrupoꝝ de mētha.℥.ß.d abſ.℥.j.oximelli ſimplicis.℥.ß.aq̄rū abſinthij.℥.ij.menthe.℥.j.miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calidū ꝑ horas.ix.poſt cenā p̄cedētē cū alijs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſūptiōe digeſtiui ſupraſcripti in dicto dolore renali. ¶Solutiuū eradicatiuū facile. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gēme.ʒ.j.pulueriū coriādroꝝ ꝑpa.℈.ß.miſce ⁊ cuz ſyrupo de abſin.q.ſ.⁊c.fiāt pille vi ꝑ imediate ſupraſcripte. Iſtas pillas aſſumat ꝑ.viij.horas poſt cenā

imediate ꝓcedētē cū alijs modis ⁊ ordinib⁹ deſcri-
ptis in aſſumptione ſolutiui eradicatiui ſupraſcri-
pti in dicto dolore renali. ¶ Sacculus cōfortatiuus
ſtomachi vt ſupra. ℞. abſ. ptes. iiij. menthe ptes. ij.
roſaꝝ floꝝ lābruſce ptē. j. macis. ʒ. j. calami aroma-
tici garioſi. añ. ʒ. j. ß. maſticis. ʒ. iij. coriādroꝝ ꝑpato
rū coral. ru. añ. ʒ. j. Cōtundant̄ oīa groſſo mō deīde
ex ipſis fiat ſacculus forme ſcuti. Iſtū ſacculū reti-
neat ſuꝑ ſtō octo diebus ꝯtinuis deinde remoueat
ipm ꝑ q̄tuor dies: deide reponat ipſos octo diebus
alijs ꝯtinuis ⁊ ita remittet q̄ter in vno mēſe: deinde
ipm dimittat per tps notabile. Itē ipo ēt pōt vti ali
qñ ꝓterq̄ tpe magni caumatis. ¶ Unctio cōfortati
ua vt ſupra imediate. ℞. hoꝝ triū oleoꝝ. ſ. maſticis
℥. j. citonioꝝ. ℥. ß. abſinthij. ℥. j. ß. Et. xi. puluerum ſe
quētiū garioſi. ℈. j. maſticis. ʒ. ß. abſinthij. ʒ. j. ſpice
gra. vj. macis. ℈. ß. calami aromatici. gra. ß. mēthe.
ʒ. ß. florū lābruſce. ℈. j. coriādroꝝ ꝑpa. coral. ru. roſ-
ſarū añ. ℈. ß. cere. q. ſ. ꝑ vnguēto molli miſce. ⁊ cum
modico aceti. q. ſ. ad penetrādū fiat vnguētū molle
ꝑ ſtōacho. Iſta vnctiōe calīa vngat̄ ſtōacho ieiuno
bis in die tot⁹ ſtomach⁹ icipiēdo ab ore ſtomachi in
cluſiue qua vnctiōe talr̄ vngat̄ dieb⁹. iiij. itermiſſis
inter dies aſſūptiōis ſacculi ſuꝑ ſtō qb⁹ nō retineat
ſacculū. ¶ Aromata ſtomachi cōfortantia vt ſupra
℞. nucis muſ. macis ana. ʒ. ß. garioſi. ʒ. j. croci. ℈. ß.
cinamomi zuccari albiſſimi añ. ʒ. ij. pulueriʒent̄ oīa
ſubtilr̄ deide miſce. Iſtis aromatib⁹ ſcḋm q̄titatē ipa
rū mediocrē vtat̄ ſuꝑ ferculis ter ⁊ q̄ter in hebdā ꝓ-
terq̄ tpe magni caumatis. ¶ Trociſci ſtōachi ꝯfor-
tatiui vt ſupra. ℞. trociſcorū de abſinthio de dyaro
don de reubarbaro añ. ℈. j. zucca. albiſ. miſce ⁊ cū
ſyrup. de mētha. q. ſ. ad incorporandū forment̄ pil-
lule. vij. pro. ʒ. Iſtarū pillarū nō ſolutiuaꝝ aſſumat
℥. ß. in mane cū ſurgit oībus. xx. dieb⁹ ꝓterq̄ tēpore
magni caumatis. ¶ Cōfectio cōfortatiua ſtomachi
vt ſupra. ℞. ſpērum aromatici roſati deſcriptione
Gab. ʒ. ij. dyacinamomi. ʒ. ß. coral. rub. ℈. j. corian-
droꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ʒ. viij. miſce et
cū aqua abſinthij. q. ſ. ad conficiendū fiat confectio
ſolida i morſellis. iij. ʒ. ꝑ q̄cūq; morſello. Iſti⁹ ꝯfectio
nis aſſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit ſingu-
la hebdomada ſemel ꝓterq̄ tpe magni caumatis.
deinde poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus ad mi
nus horis tribus. ¶ Mixtura ſtōachi cōfortatiua vt
ſupra imediate. ℞. foliorū abſinthij. q. ſ. ꝑ raſiolo
ſiēdo. paſſulaꝝ paruaꝝ nigrarū q̄titū libet puluerē
maſticis coriādroꝝ ꝑpatoꝝ coral. ru. añ. q̄titū libet
vitellū oui. j. abſinthiū minutim incidat̄ modo piſtē
tur oīa ſimr̄ incorporent̄ ⁊ fiat vnus raſiolus q̄ poſtea
modicū bulliat. Iſtius mixture aſſumat tres aut q̄-
tuor bolos in mane cum ſurgit. x. diebus continuis
⁊ hoc tpe veris ⁊ ēt tpe hyemis: deinde poſt ipſi⁹ aſ-
ſumptionem comedat. j. ʒ. vel. ij. coriandrorum me-
die cōfectorū vt oris amaritudo remoueat̄. ¶ Dige
ſtiuum aliud valens ad id qḋ ſupra in digeſtiuo pri
mo huius cure ſtomachi ⁊c. ℞. aquarū abſinthij.
℥. j. ß. menthe cicoree capillo. vene. ana. ℥. j. zuccari
albiſſimi. ʒ. j. pulueris maſticis. ℈. j. miſce. Iſtud di
geſtiuum aſſumat in aurora tribus dieb⁹ continuis
in ſingulo menſe ſemel preterq̄ in tempore magni

caumatis cum alijs modis ⁊ ordinibus deſcriptis
in aſſumptione digeſtiui ſupraſcripti. ¶ Confortati
uum ſtomachi. ℞. maſticis albi et lucidi. ℈. ß. Iſti⁹
maſticis aſſumat. ℈. ß. in mane cum ſurgit duobus
diebus in ſingulo menſe.

¶ Contra debilitatem ſtomachi.

Solutiuū facile ⁊ ſtomachi cōfortatiuū.
℞. mānę electi. ℥. ij. pulpe
tamarindoꝝ. ʒ. ij. aque abſinthij. ℥. j. ſeri caprini. ℥.
iiij. Pulpe tamarin. infundant̄ ⁊ diſſoluant̄ optime
in dicto ſero ⁊ fiat potio. Iſtā aſſumat in aurora ⁊c.
nō aſſumat lauatiuū aliqḋ pro ferculo blites come
dat cum boragine ⁊ feniculo ⁊ carnes laudabiles.
¶ Cōfortatiuū ſtomachi. ℞. oleoꝝ. iiij. infraſcripto
rū. ſ. abſinthij. ℥. ij. maſticis. ℥. j. citonioꝝ myrtilloꝝ
añ. ℥. ß. puluerū. iiij. infraſcriptaꝝ. ſ. abſinthij. ʒ. ſ.
maſticis mēthe myrtilloꝝ añ. ℥. ß. calami aromatici
ſpice añ. ℈. j. macis. ℈. ij. garioſi. ʒ. ß. ciperi roſarū
floꝝ lābruſce añ. ʒ. ß. coral. ru. ʒ. j. coriādroꝝ ꝑpara
toꝝ. ʒ. ß. cere noue. q. ſ. ad oīa incorporandū miſce et
cum modico aceti. q. ſ. ad penetrandū fiat vnguē
tum molle ꝑ ſtomacho. Ex hoc ſtomach⁹ vngatur
cū manu calida ipſo ſtō exñte ieiuno in mane ſaltē
in die ſemel prius hito vētris bñficio ꝓterq̄ tpe ma
gni caumatis quo tpe non fiat vnctio. ¶ Cōfortati
uū ſtōachi vt ſupra. ℞. abſinthij viridis. M. ij. men
the viridis. M. j. ſe. myrtilloꝝ. ℥. ß. maſticis. ʒ. ij. ga
rio. ʒ. j. calami aromatici. ʒ. ij. macis. ʒ. ß. ciperi. ℥. ß.
ſpice. ʒ. ij. florū lābruſce roſarū ana. ℥. ß. coriādroꝝ
ꝑparatoꝝ. ℥. ij. Contundant̄ oīa groſſo modo excē
ptis herbis viridib⁹. deide oīa ſimr̄ miſce ⁊ fiat ſaccu
lus in forma ſcuti ꝑ ſtomacho. Si medicamē ꝑmu
tare volueris al'a couenit tūc iſtum ſacculū ſibi ap-
ponat ſuper ſtomacho in mane cū ſurgit ꝓus habi-
to ventris bñficio ⁊ ipm talr̄ retineat de die ⁊ nō de
nocte quo non vtat̄ tpe magni caumatis. ¶ Cōfor-
tatiuum ſtōachi vt ſupra. ℞. abſinthij viridis. M.
iij. mēthe viridis. M. j. ß. ſe. myrtilloꝝ. ℥. ß. florū roſa
rū floꝝ lambruſce añ. M. ß. maſticis. ʒ. j. calami aro
matici. ℥. ß. ſpice. ʒ. j. macis. ℥. ß. garioſi. ʒ. ij. coriādro
rū ꝑparatoꝝ. ℥. iij. nucū cupſſi. ℥. ß. Cōtundant̄ oīa
groſſo mō ꝓterq̄ herbe ⁊ flores deide oīa ſil' bulliāt
in aqua fluuiali. q. ſ. ꝑ fomentatione ſtomachi vſq;
ad conſumptionē q̄rte ptis aque. Si medicamē cō-
uenit efficacius priori imediate tunc in hac decoctio
ne ſuauiter calida infundat̄ ſpongia q̄ ꝓus bñ expſ
ſa poſtea pāno lineo ſubtili raro ⁊ albo inuoluta ſa
liter ſtōacho apponat̄ ipſo ieiuno exñte ⁊ propue in
mane per duas horas añ prandiū q̄tuor dieb⁹ ꝯti
nuis ꝓus hito ventris beneficio deinde ſtōach⁹ ipſe
debite exiccet̄ cū pāno lineo. Ultimo pellis agnina
ſubtilis ſuꝑ eodē ſtomacho apponat̄ ſuꝑ quo reti-
neat̄ ſaltē vſq; poſt prandiū per duas horas. ¶ Cō
fortatiuū vt ſupra. ℞. abſinthij ſicci. ʒ. ij. coriandro.
ꝑpa. ʒ. j. coral. ru. ʒ. ß. pulueriʒent̄ oīa ſubtilr̄ Deide
cū ſyrupo de abſinthio ex ipſis fiant pille. vij. pro. ʒ.
Iſtarum aſſumat tres in aurora vel in mane cū ſur
git ſaltē ſel' in hebdā poſt quarū aſſūptionē ſtet ieiu
nus horis tribus ad minus. ¶ Medicamen aliud
efficacius immediate priori. Supraſcriptis imedia
te addant̄ menthe ſicce. ʒ. j. macis. ʒ. j. ß. garioſi. ʒ. ß.

calami aromatici.ʒ.ſ. miſce ⁊ fiat pille vt ſupra. Si
medicamẽ ꝯgruit efficacius iſtaꝝ aſſumat tres ⁊c.
vt ſupra ꝑterq̃ tꝑe magni caumatis. ℭ Cõfortatiuũ vt ſupra. ℞.maſtices albi ⁊ lucidi.ʒ.ij.Iſtiꝰ aſſumat tria grana ſcꝫ in ſingula medietate ſinguli mẽſis in mane cũ ſurgit vt de pillulis dictum eſt.

ℭ Contra debilitatẽ ſtomachi a multo flegmate cũ aliquali cholera ⁊ repletione capitis cũ grauitate eiuſdẽ cum ventoſitatis multitudine in membris naturalibus ⁊ renum dolore aliquali.

Eductiuũ materieꝝ cõium ab inteſtinis ℞.olei oliuarũ maturarũ coloris tñ clari boni odoris vnius anni ⁊ ſuauis saporis.℥.x.olei liliorũ alborũ.℥.vj. vitellos oui nũero ij.pulueris zuccari.℥.ſ. ſalis cõis.ʒ.ij. miſce et fiat cliſtere. ℭ Eductiuũ vt ſupra. ℞.foliorũ blitis.M.j.maluarũ.M.j.mercurialis.M.j.ſ.radicũ altee ſiue maluauiſci.M.ſ.ſeminũ fenugreci lini cartami. añ.℥.ſ.vitellos oui nũero.j.caſſief.℥.ij.ierepigre zuccari ru.añ.℥.j. olei oliuarũ optimi.℥.vj. ſalis cõis.℥.ſ.herbe radices ⁊ ſemina bulliant ⁊c. pro cliſteri.
ℭ Solutiuũ materierũ cõium a ſtomacho ⁊ inteſtinis. ℞.caſſief.electe.℥.j.pulparũ tamarindoꝝ piſtatarũ ſubtilr.ʒ.iij.aq̃ abſinthij.℥.j.ſeri caprini.q.ſ.ꝑ potiõe. Q̃ᵭ ſi ſupraſcriptũ ſolutiuũ in forma potionis nõ eſſet ſibi gratũ. ℞. caſſie ⁊ tamaꝝ. vt ſupra zuccari tabarzet.q.ſ.ꝑ dactylo. Q̃ᵭ ſi vult ſolutiua gratiora. ℞.manne electe.℥.ij.tamaꝝ.piſtatorũ vt ſupra.ʒ.ij.aq̃ abſinthij.℥.j.ſeri caprini.q.ſ.ꝑ potiõe. Aut. ℞.mãnã ⁊ tamarindõ.vt ſupra.zuccari tabarzet.q.ſ.ꝑ dactylo ⁊ fiat dactylus vt ſupra. ℭ Solutiuũ minoratiuũ materierũ ꝓpriarũ a ſtomacho cerebrũ ⁊ renibus ⁊ inteſtinis vſuale. ℞. pillarũ de tera ſimplici pillarũ alefanginarũ agarici añ.℈.j.ſalis gẽme zinzi.añ.℥.j.miſce ⁊ cũ ſyrupo de ſticados q.ſ.reformentꝰ pille. vij.pro.ʒ. ℭ Digeſtiuũ materierũ in dictis mẽbris. ℞.ſy.de abſin.ʒ.j.ſyrupi de ſticados oximellis ſimpli.añ.℥.ſ.aquaꝝ abſin.ſaluie ana.℥.j.aq̃ acio.℥.j.ſ.miſce. ℭ Solutiuũ materierũ eradicatiuũ vt ſupra. ℞.pillarũ fetidarũ aurearũ añ.℈.j.agarici.℈.ſ.ſalis gẽme zinzi.añ.℥.j. miſce ⁊ cũ ſy de abſinthio ⁊ ſticados añ.q.ſ.fiãt pille.vij.ꝑ.ʒ. ℭ Digeſtiuũ vt ſupra vſuale. ℞.aq̃ abſinthij.℥.ij.aquarũ ſaluie capil.ve.cicicoree añ.℥.ſ.zuccari albiſſimi.ʒ.j. ℭ Solutiuũ vſuale vt ſupra. ℞.ſupraſcriptas pillas cõpoſitas ex pillis de tera ſimplici ⁊ alefangiñ.poſitas in minoratiuo ſupraſcripto.
ℭ Cõfortatiuũ cerebri ſtomachi ⁊ mẽbroꝝ oim naturaliũ. ℞.trociſ.de abſin.ʒ.j.de dyarodon.℈.j.ligni aloes nucis mu.añ.℈.ſ.zuccari albiſſimi.℈.ſ. pulueriʒentꝰ oia ſubtilr ⁊ cũ ſyru.de abſinthio et de ſticados añ.q.ſ.reformentur pille.vij.ꝑ.ʒ. ℭ Diuerſiuũ dictarũ materierũ a cerebro ⁊ a ſtomacho euãtuũ ipſorũq̃ ſtomachi.ſ.⁊ cerebri ꝯfortatiuum. ℞. pillularũ aſſaiaret.ʒ.ſ. ℭ Diuerſiuũ euãtiuũ ⁊ confortatiuũ vt ſupra. ℞.mirobal. kebulũ conditum.
ℭ Cõfortatiuũ ſtomachi ⁊ cerebri vt immediate ſupra. ℞.ſpecierũ aro.ro.deſcrip.Gab.ʒ.j.ſpẽrũ dyarodõ abba.dyamuſci dulcis añ.℈.ij.coriãdr.ꝑpa.℈.ij,coral.ru.ʒ.ſ.zuccari albiſſimi.℥.x.miſce ⁊ cum aquarum abſinthij ⁊ ſaluie añ.q.ſ.cõfectio fiat ſolida in morſellis.iij.ʒ.ꝑ morſello. ℭ Cõfortatiuũ ſtomachi ⁊ cerebri. ℞.folioꝝ abſin.viridis terreni ⁊ nõ maritimi partes.iij.aut.q.ſ.pro raſiolo ſaluie partem.j.paſſularum paruarum nigrarum.ʒ. iij.vitellum oui numero.j.ſpecierũ īfraſcriptaꝝ.q.ſ.ad aromatiʒandũ herbe minutim incidantꝰ ⁊c. ⁊ fiat raſiolus in paſta groſſa ne frangatꝰ q̃ bulliat vſq̃ ad ſemidecoctionẽ immo minus deinde paſta abijciatꝰ ⁊ de ꝯtẽto in paſta ſumat bolos.ij.vel.iij. ℭ Aromata ꝯfortatiua ſtomachi et cerebri de q̃bus immediate fit mẽtio ſupra. ℞.coriãd.ꝑpa.ʒ.j.ſ.maſtices.ʒ.ſ.cinamomi gario.añ.ʒ.j.pulueriʒentꝰ ola ⁊c. ℭ Cõfortatiuũ ſtomachi. ℞.olei abſinthij.℥.j.ſ.oleoꝝ ſpice citonioꝝ añ.℥.ſ.abſinthij.ʒ.j.maſtices.ʒ.ſ.ſpice mẽthe gaꝝ.añ.℈.j.corallo.ru.℈.ſ.calami aro.nucis muſc.macis radicũ cipi gallie muſc.cinamomi añ.℈.ſ.florũ lãbruſce añ.℈.j.coriãdrorum ꝑpa.℈.ij. laudani.℈.j.cere.q.ſ.miſce.⁊ cuꝫ modico aceti.q.ſ. fiat vnguentũ molle ꝑ ſtomacho fiat medietas recepte. ℭ Cõfortatiuũ ſtomachi vt ſupra. ℞.foliorũ abſinthij recẽtis partes.iij.q.ſ. ꝑ ſacculo ſtomachi mẽthe recẽtis partẽ quartã calami aro. ſpice gari. añ.ʒ.ij.macis cinamomi radicũ ciperi añ.ʒ.j.floruꝫ lambruſce roſarum añ.ʒ.j.coriandrorũ preparatorum.ʒ.ij.coralloꝝ rub.ʒ.j. Cõtundantꝰ ꝯtundenda groſſo mõ deinde oia ſimul miſce ⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti ꝑ ſtomacho. ℭ Confortatiuũ ſtomachi ℞.foliorũ abſinthij.M.iij.mẽthe.M.j.ſ.florũ lambruſce roſarũ camomille radicum ciperi ana.M.ſ. calami aro.℥.ſ.gaꝝ.ʒ.iij.ſpice cinamo.ana.ʒ.iij.ſeminum feniculi carui.añ.ʒ.ſ.coriand.prepara.℥.ij. Contundantur omnia groſſo modo: deinde ſimul bulliant in aqua ciſterne quantũ ſufficit pro fomentatione vſq̃ ad conſumptionẽ quarte partis ⁊ modico aceto.q.ſ.ad penetrandum.deinde in decoctione illa calida infundatꝰ ſpongia ⁊ exprimatꝰ ⁊ ſtomacho applicetꝰ. ℞.ſpongias.ij. quãtitatis proportionabilis ſtomacho pro ſupraſcripta fomentatione.
ℭ Confortatiuum cerebri. ℞. lixiuij facti ex cineribus tantum ramorum vitis et aque ciſterne ambobus ſimul mixtis et bullitis ſufficienter.q.ſ.pro debita capitis lotione ſticados ſaluie roſmarini ana. M.ſ.folliculorum ſene. M.j. baccarum lauri maiorane ana.M.quartam partem.violarum.M.ſ.bulliant ola ſimul vſq̃ ad cõſumptionẽ quarte partis lixiuij cũ quo lauetꝰ caput ſingulis. xv. diebus tãtũ ſemel in mane ieiuno ſtomacho prius habito vẽtris beneficio. Alijs vero diebus ſingulo mane habito prius ventris beneficio pectinet caput ſuum.

ℭ Contra relaxationem ſtomachi.

Nutriens ſeu cibus ⁊ potus. Uinum bibat dyaphanũ ſeu clarũ coloris granate vel rubini ſeu medij coloris aut ciſoliũ. Uinũ etiã albũ põt bibere ſed nõ nigrum ſitq̃ ipſm vinum medie vinoſitatis et non pauciferũ nec vinoſum ne ſtomachi vel etiam epatis digeſtiuam debilitet ⁊ ne ſanguinẽ inflammet ipſumq̃ ſubtiliet nec venas. Et tandeꝫ emorroidas aperiat ⁊ ſit ſaporis medij ſeu bruſci ⁊ non ſit ſaporis dulcis q̃ꝛ vinum

dulce epar oppilat. lymphetur ꝗ vinū ipſm ex quar
ta parte aq̄ ſimplicis fluuialis ⁊ melius aq̄ ciſterne
decocte vſ ꝗ ad cōſumptionē quarte partis ipſius
aq̄. Nā aqua cruda digeſtiuā ſtomachi ⁊ epis debi
litat oppilōnes ⁊ ꝓpe viaꝝ cibi addūcit. ⸿De ſala
ta comedat in eſtate ad amplius ter in hebdō a in in
troitu mēſe tres aut quattuor bolos ſalate leuiter
bullite quā comedat cum aceto medie acetoſitatis
ſeu acuitatis lymphato ſua aqua cocta. Et cū mo
dico zuccari albiſſimi triū coctaꝝ vñ ꝓ ſalata cōe
dat endiuiā cū tertia parte boraginis ⁊ modicis fo
lijs feniculi aut lactucas ſilr comedat ſ ꝫ tñ endiuia
melior eſt ipa lactuca. ⸿Gelaticū ſeu carnes bñ di
geſtibiles laudabiles aliquas ipas ex infraſcriptis
carnib⁹ laudabilib⁹ ordinatas in gelatico ſm cano.
adhuc cū modico croci ⁊ ſine alijs arōatib⁹. In hye
me cappes ꝓ ſalata comedat a qnib⁹ ſal ſit optime
eductū bullitos ⁊ ꝯditos ſm canonē cōem ad hoc.
Deinde eos cōedat cū aceto mixto cū modico vini et
zuccaro albiſſimo ⁊ ſine aqua. Si vero oleū appetit
cū ipis capparibus tūc apponat modicū olei tēpe
rati optimi. Boragines cū aliquātulo mēthe ⁊ mo
dico feniculi bullitos ⁊c. vt hic ſupra de capparib⁹ ⁊
eſt ſalata hec ꝑfectior. In tꝑibus autē medie. vꝫ in
ſcd̄a ⁊ tertia partib⁹ veris ⁊ in p̄ma ⁊ ſcd̄a partibus
autūni ſalatā comedat ex cicorea ſeu ſpōſa ſolis cū
boragie ⁊c. vt ſupra de capparib⁹. Lupulos coctos
⁊ ꝯditos ſm cano. ⁊c. vt ſupra de capparib⁹ in vere
pōt comedere aliquotiēs. Et ſilr coctos ſparagos ⁊
ꝯditos vt ſupra de lupulis. I p̄os tñ ſparagos cōe
dat ter in hebdō a cū ſale ⁊ modico aceti ſi acetū eſt ſi
bi gratū ⁊ pane. Et nullo mō comedat oleū cū ſpa
ragis nec aquā ipſoꝝ aſſumat. q̄m tā oleū ꝗ aqua
eoꝝ ſtomachū valde laxat. Quinimo ſparag⁹ ipſe
ſtomachū laxat ſ ꝫ tñ oppilōnes mēbroꝝ naturaliū
apit ⁊ vrinā ꝓuocat. Pro ferculo aliqñ cōedat bro
diū cicerū rubeoꝝ cū aliq̄bus granis eoꝝ debite co
ctoꝝ. Itē brodiū caulīū cū paucis folijs eorū. Item
blites cū boragine ⁊ aliquātulo mēthe ſimlr coctas.
Et ſilr ſpinachias cū boragine ⁊ aliq̄bus paucis fo
lijs feniculi. Et brodetū fcm̄ ex mica panis ⁊ vitello
oui. Far ſeu farrū debite coctū mixtū cū vitello oui
deide comeſtū rarū ⁊ nō ſpiſſum. ⁊ cum aliquātulo
pulueris coriādroꝝ ꝑparatoꝝ nō ꝯfectoꝝ. Rape be
ne cocte ꝯueniūt ꝯdite cū vitello oui ⁊ pulueris coriā
dri ꝑparati ſ ꝫ nō ampli⁹ ꝗ bis i hebdō a. Amigdala
cū boragine ⁊ ſine boragie facta. Cicera rubea fra
cta abiectis corticib⁹ cocta comeſta rara ⁊ nō ſpiſſa
etiā cū aliquātulo aromatū ꝑmoꝝ infraſcriptoꝝ
cōedere pōt ſ ꝫ nō ampli⁹ ꝗ bis i hebdō a. Radices pe
troſilli comedere pōt cū aliquātulo mēthe tꝑe frigi
do: ſed nō amplius ꝗ ſemel in hebdomada. Nā ra
dices petroſilli notabilis ſunt apꝛtionis: ſed menthe
ſuccus ſanguinis fluxū retinet. Cucurbita cū gra
nis agreſte ⁊ cū aliquātulo croci cocta ⁊ cōeſta tꝑe
notabilis caloris aliquotiens iuuat nō amplius ꝗ
ter in hebdō a. Sepemia facta ex pulpis plarū et pe
ctoris ⁊ muſculis albis gallinarum cuꝫ amigdalis
⁊ brodio ipſarum gallinarum ⁊ ſucco arancij ⁊ pul
uere coriandrorum preparatorum ⁊ zuccaro albiſ

ſimo triū coctarū in eſtate ⁊ tꝑibus medijs comeſta
aliquotiēs ſed non amplius ꝗ bis in hebdomada.
⸿De carnibus conueniūt carnes vituli a duobus
menſibus ad minus vſ ꝗ ad octo mēſes ad ampli⁹.
Item carnes hedi vnius menſis ad minus ⁊ duoꝝ
menſiū ad plus. Itē caſtrati carnes ꝯueniūt nō mi
noris etatis. viij. menſium nec maioris vnius anni.
Et carnes capreti caſtrati non maioris etatis. viij.
menſium aliqñ: ſed raro pōt ſumere de carnib⁹ por
celli domeſtici a duobus mēſibus excluſiue vſ ꝗ ad
octo mēſes ad amplius parū tñ ⁊ ipſis recētibus et
non ſalſis. Et ſilr de carnibus porcelli ſylueſtris a
duobus mēſibus excluſiue vſ ꝗ ad. viij. menſes ad
amplius. Conuenientes ſunt carnes capreoli ſylue
ſtris iuuenis pulloꝝ paruoꝝ ⁊ groſſoꝝ ꝓpoꝛtiona
biliter ſm tꝑa oui carnes perdicū faſianoꝝ turdo
rū ⁊ ꝓpꝛie grana iuniperi comedentiū tꝑibus hye
malis ⁊ autūnali laudaꝝ palūboꝝ domeſticoꝝ ꝗpꝛi
mum ſunt cōpletarū pennarū. De his paludis tm̄
tꝑe frigido comedat ⁊ nō amplius ter in hebdoma
da. Cōueniūt carnes auiū paruaꝝ in a[illegible] aut
ceſſis degentium exceptis paſſeribus. Epata galli
narum anſerum anatū ⁊ ꝓpꝛie domeſ[illegible] ſupra
ſcriptas aūt carnes in prandio comedat [illegible] elix
xas: In cena ꝟo aſſatas vel elixas ad libitū. ⸿Piſ
ces comedat oēs paruos tā maritimos ꝗ a[illegible] dul
cis fluētis. Menolas angullas barbono[illegible] anguil
gulas. arbores paſſeres ſifoleas aur[illegible] gobios
ſuros. De gābarellis aliquādo [illegible] poteſt ſ ꝫ
non ſepe. piſces petroſos aq̄ [illegible] fluentis thema
los lucios paruos ſturiones barbos paruos ouis
eorū abiectis. cauedanos paruos trutas paruas.
De oīb⁹ ſupraſcriptis piſcib⁹ paruis etiā in ſpecie ſua
cōedere pōt ipſis elixis in prādio ⁊ in cena aſſatis.
Oua ſorbilia comedere pōt diebus q̄bus non come
dunt carnes. vꝫ vitellum cū albumine tremulo in
modū lactis. Oua fracta in aqua ſilr integre frixa.
⁊ oua in fritalijs mollibus. Caſei antiq̄ nō minoris
etatis duoꝝ annoꝝ duos aut tres bolos poſt cenā
vel prādium ad libitū ſelʼ in die comedere pōt. Lac
vero ⁊ oīa alia lacticinia vt buty: ū caput lactis ꝯ
catas ⁊c. euitet. ⸿Aromata pro ferculis et ſapori
bus. ℞. cinamomi electi galāge gariofiloꝝ ꝫ nuc.
croci coriādroꝝ ꝑparatoꝝ zuccari albiſſimi tri ꝫ
coctarū. puluerizent oīa ſubtilr deinde ſimul mi[illegible]
⸿De iſtis aromatibus aliqñ vti pōt ſup fercalis ⁊
in ſaporibus ſed nō amplius ꝗ ter in hebdomada
⁊ nō exiſte tꝑe calido. ⸿Sapores comedat vt vinū
granatoꝝ cū aliquātulo zuccari optimo agreſtaꝫ
ſuccū lymonū ſuccū arācij. Et ꝓpꝛie iſta cuꝫ duab⁹
partibus boni brodij carnis tm̄ inedie pingui[illegible] vi
tello oui ⁊ paſſulis paruis nigris aut cuꝫ pa[illegible]ulaꝝ
ipſaꝝ melle. Lymoniā factā ex ſucco lymonū ⁊ zuc
caro albiſſimo ⁊ amigdalis dulcib⁹ excorticatis vel
ex ſucco citri vel arācij vel vino granatoꝝ aut cū
cū paſſulis vel ipaꝝ melle. Salſam factā ex[illegible]
cis lactucis ⁊ ſerpillo leuiſtico ſaturegia et modico
aceti nō multū acuti ⁊ brodio. Compoſitā canonice
coctam ⁊ factam ex rapis cum modico aceti nō mul
tum acuti ⁊ ſpeciebꝰ exiſtētibus ad hoc vt coriādro

carui ⁊c. ſm cano. ſ; tñ ſine ſinapi. Iſta tñ cõpoſita raro vtaẽ. Si ṽo vult ſupraſcriptos ſapores acres dulcorare tũc ponat zuccaꝝ in ipſis ſaporibus aut paſſulas nigras pũas aut cibũ ⁊ oĩa bñ piſtata ſed paſſule ſunt meliores. Fruct⁹ comedat poſt cibum aliqñ. v; poma cocta cũ coriãdris ↄfectis vna ſola coopturã zuc. Pira cocta cũ coriãdris ſilr iniubas aliqñ ſ; mũdas a ſuis corticib⁹. Perſica boni ſaporis ⁊ ꝓprie pſica citonia: ſ; hec meli⁹ comedunẽ añ cibũ. de oĩb⁹ tñ modicũ comedat. Añ ṽo cibũ pt cõedere ceraſa pepones maraſchas: ſ; de oĩb⁹ nõ ſepe ⁊ modicũ pruna damaſcena ⁊ etiã anguſtienſia ⁊ nigra ficus recẽtes ⁊ vuas bñ maturas ⁊ proprie poſt eaꝝ collectionẽ ſubſolatas duob⁹ dieb⁹ ad minus. De his quatuor ſepius ⁊ liberi⁹ põt comedere ante cibũ moderate tñ ⁊ nõ ſepe. Poſt oẽm cibũ cõedere pt dyacitonitõ de zuccaro ſine ſpẽb⁹. ℥. ß. Coriãdros ꝑparatos deinde ↄfectos cũ vna coopturã zuccari albiſſimi citoniũ ↄditũ ſine ĩↄferua. Itẽ citoniũ coctũ deinde cũ dictis coriãdris comeſtum.

❡ Solutiuũ facile. ℞. mãne electi aq̃ abſinthij. q. ſ. ꝑ potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum facile aſſumat debite calĩn ⁊ nõ tepidũ in aurora ⁊ ſtet in lecto per vnã horã poſt ipſius aſſumptionẽ ⁊ nõ dormiat interim. ſ; ſi dormiat nõ dormiat amplius ꝙ per vnã quartã hore. Trãſacta ṽo dicta vna hora ſiue dormierit ſiue nõ dormierit tũc ſurgat ⁊ nõ vlteri⁹ dormiat. Et poſtꝙ ſurrexerit ſtet ieiun⁹ nõ amplꝰ horis q̃tuor nec min⁹ horis. iij. Et interim paꝝ deãbulet ⁊ ptim ſedeat ꝓut ſue nãe eſt gratius. Et nõ ſumat lauatiuũ aliqd ſ; in dicto termino q̃tuor aut triũ horaꝝ prãdeat. Et ꝓ ferculo comedat bliites cum boragine ⁊ aliquãtulo mẽthe. Et comedat carnes laudabiles vt pulli hedi vituli ꝑdicis aut faſiani aut alias hmõi laudabiles carnes. ❡ Digeſtiuum ↄfortatiuũ. ℞. ſyrupi de abſinthio. ℥. j. ß. coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ ʒ. v. aq̃ rũ acetoſe. ℥. ß. acoree. ℥. ß. miſce. Iſtud digeſtiuũ aſſumat debite calĩn ⁊ nõ tepidũ ĩ aurora q̃tuor dieb⁹ ↄtinuis ad min⁹. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ horis. iiij. Et iteꝝ dormiat ad libitum ſed non amplius duabus horis. hoc digeſtiuo taliter vtatur quando ſtomachus eſt relaxatus ad fluxum.

❡ Contra ardorem ſtomachi.

Confectio prima. ℞. dyadragãti frigidi ℥. j. ❡ Cõfectio ſcđa. ℞. dyapapaueris. ℥. j. iſtaꝝ ↄfectionu; vtaẽ q̃titatiue ad libitũ ⁊ q̃to amplꝰ tãto meli⁹ nõ excedẽdo. ℥. ij. in die nãli. Itẽ teneat ſepe in ore inter genã ⁊ maxillã de ipſis q̃titatẽ auellane. ❡ Syrup⁹. ℞. mell' roſati colati. ℥. ß. iulep violati. ℥. ij. aq̃ plãtagis. ℥. j. miſce ⁊ aromatizenẽ cũ modico maſticis. ❡ Syrup⁹ alius ℞. ſyrupi de granatis q̃titatẽ ad libitũ. aq̃ne cordei ad duplũ ſyrupi miſce ⁊ aromatizenẽ vt ſupra. ❡ Syrupus ali⁹. ℞. ſy. de citonijs. ℥. j. ß. ſyrupi de granatis. ℥. j. aq̃ plãtaginis. ℥. j. miſce ⁊ aromatizẽtur vt ſupra. De iſtis ſyrupis dictis aſſumat ſepe in die naturali quantitatẽ ipſoꝝ ad libitũ nõ excedẽdo. vj. ʒ. ❡ Confectio alia. Aſſumat de dyacitonitõ ante cibum quantitatem nucis. Utatur iuſticis vtatur granis pini: prius infuſis ter in aqua feruenti. vtatur paſſulis nigris paruis et hoc ante cibum in medio cibi poſt cibũ ⁊ inter cibũ ⁊ cibũ ad libitum.

❡ Cõfectio ſeu eluariũ. ℞. paſſulaꝝ paruarum nigraꝝ. ℥. ß. citonioꝝ optime coctoꝝ. ℥. ij. gũmi arabici. ℈. ij. pinearũ ꝑparataꝝ in aqua feruenti vt ſupra. ℥. ß. boli armeni. ʒ. ij. trociſcoꝝ de terra ſigillata ʒ. j. miſce et cu; ſyrupi myrtini. q. ſ. ꝓ electuario fiat electuariũ. Iſti⁹ cõfectionis ſeu electuarij aſſumat ʒ. iij. per duas horas ſtomacho ieiuno ad min⁹ añ prandium et ante cenam.

❡ Contra vomitũ vermiũ in nocte dormiẽdo q̃nq3 viuoꝝ ⁊ quandoq3 mortuorum.

Solutiuum faciliimum. ℞. aloes ſuccotrini. ℈. ij. myrre. ʒ. j. croci. gra. x. coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ. ℈. ß. miſce ⁊ cum ſy. de abſinthio. q. ſ. ad incorporãdũ fiãt pillule. ix. ꝑ. ʒ. Iſtarũ pillarũ aſſumat a trib⁹ vſq3 ad. v. ad libitũ in mane cũ ſurgit: deinde poſt aſſumptionem ſtet ieiun⁹ quatuor horis q̃b⁹ talr vtaẽ. xv. dieb⁹ cõtinuis ſemel in duob⁹ mẽſib⁹. vna vtaẽ duob⁹ menſibus ↄtinuis q̃tuor vicibus equalr diuidẽdo tp̃s.

❡ Pille alie ↄfortatiue mẽbrorũ nõ ſolutiue et vermiũ interfectiue. ℞. nigelle. ʒ. ß. abſinthij. ʒ. j. ariſtologie ro. ℈. j. ſandarace. ʒ. ß. gẽtiane. ℈. j. zenonine ſeu ſemẽtine. ʒ. j. coriandrorũ ꝑparatoꝝ coral. rub. ſeminũ portulace añ. ℈. j. zuccari albiſſimi. ʒ. ß. miſce ⁊ cũ ſy. de abſinthio. q. ſ. ad incorporãdũ fiãt pillule. ix. ꝑ. ʒ. Iſtaꝝ pillaꝝ nõ ſolutiuarũ aſſumat a vj. vſq3 ad. ix. in mane cũ ſurgit deinde poſt aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹. iiij. horis. Quibus talr vtaẽ tãtũ in hebdomada ſemel ĩ duob⁹ mẽſib⁹. põt etiã ĩpas aſſumere qñ ieiunat ⁊ hoc in ſero qñ vadit dormitum ⁊ qñ aſſumit iſtas nõ aſſumat alias: comedat aliqñ nuces cões ſolas ſtomacho ieiuno. iij. vel. iiij. ſine potu: deinde poſt aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis duab⁹ ⁊ meli⁹ trib⁹: ⁊ adhuc meliores eſſent nuces rãcide ꝙ dulces ſane ſi rãcidas comedere poſſet ſed ſi nõ poteſt ſaltem ſanas comedat et bis in hebdomoda aut ter ſtomacho ieiuno.

❡ Cõtra vomitũ ⁊ ꝓſtrationẽ appetitus aſpergaẽ facies aqua frigida tempore vomitus et fricentur manus a cubito infra.

Solutiuum ℞. mãne. ℥. j. tamarindorum. ʒ. j. aq̃ abſinthij. q. ſ. ꝓ potione. ❡ Aliud. ℞. caſſiefi. ℥. tamarindoꝝ. ʒ. j. aq̃ abſinthij. q. ſ. ꝓ potione. Iſtos aſſumat ꝙ eſt ſibi gratius cũ modis obſeruãdis in ſolutiuis cũ cuſtodia vtaẽ coriãdris cõfectis cũ vna leui coopertura zuccari ⁊ hoc añ cibũ ⁊ poſt cibũ ⁊ q̃titatem ſumat ad libitũ. ❡ Cõfectio ſeu eluariũ. ℞. paſſulaꝝ paruaꝝ nigraꝝ. ℥. ß. citoniorũ optime coctorũ. ℥. ij. gũmi arabici. ʒ. iij. pinearũ ꝑparatarũ ſm cano. ℥. ß. boli armeni. ʒ. ij. trociſcorũ de terra ſigillata. ʒ. j. miſce ⁊ cũ ſyrupo myrtino fiat eluariũ ſiue cõfectio Iſtius aſſumat. ʒ. iij. ꝑ duas horas ſtomacho ieiuno añ prãdiũ ⁊ añ cenã. vtaẽ aq̃ carnis. ℥. iiij. puluerum roſarũ rube. coriãdrorũ añ. ℈. j. miſce. Iſtam aquã aſſumat ante cenã ꝑ duas horas: vtatur mica citoniorum loco ſaporum aliquorum ante pran

diũ p duas horas. ¶ Syrupi. ℞.mine citonioꝝ.℥.
j.ß.ſyrupi roſaꝝ.℥.ß.aq̄ abſinthij.℥.j. ¶ Alı⁹ ſyru-
pus. ℞.vini granatoꝝ.℥.j.pulueris ro.℈.j.aq̄ ab-
ſinthij.℥.j.zuccari albiſſimi.ʒ.ij. Iſtis ſyrupis vtat
calidis in aurora mõ vno mõ alio vtat ad libitum.
Utatur perſicis in vino odorifero ⁊ de his aſſumat
vnũ vel duo poſt cibũ. Aſſumat aliquotiens de oli-
uis immaturis ⁊ capparibus vt ſibi placuerit añ
cibũ poſt cibũ ⁊ in medio cibi dũmõ modicã q̄titate
tẽ aſſumat p vice. ¶ Empl̃m. ℞.carniũ citonioꝝ co
ctoꝝ viſime.q.ſ.p emplo ſtomachi.floꝝ lãbruſce co
riãdroꝝ añ.ʒ.ij.coral.ru.ʒ.ß.maſticis.ʒ.j.ß.gariofi.
cala mi aro.añ.ʒ.ß.vini citonioꝝ.q.ſ.p emplo cõtũ-
dant ↄtũdẽda ⁊ ſimul bulliãt. Iſtud empl̃m exten-
dat ſup pãno lineo in forma ſcuti ⁊ calĩn ſtomacho
apponat ⁊ retineat cõtinue ⁊ oĩ die ante cibũ remo
ueat. Utat poſt cibũ citonijs viſime coctis quibus
admiſceant coriandri leniter confecti. De iſtis aſſu
mat poſt cibum duo vel tria coclearia.

¶ Contra ſitim.

Maſticet grana pinearum p̄parata ſm
cañ.⁊ partẽ aliq̃lez deglutiat.
Teneat in ore ſemina citonioꝝ. Teneat ẽt criſtallũ
infuſũ i aq̄ frida. ¶ Pille ad id qđ ſupra. ℞.pſico-
rũ.℥.ij.dragãti.℥.ß.granoꝝ pini.℥.ß.mucillaginis
pſilij.ʒ.ß.ſeminũ citonioꝝ.℥.ß.ſebeſtẽ.℥.ß.miſce cũ
ſy.de granatis.q.ſ.ad conficiendũ fiant pille groſ-
ſe quas teneat in ore ad libitum dum ſitit.

¶ Contra icteritiam.

Solutiuũ ℞.caſſieſi.℥.j.tamarindoꝝ
ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.j.aq̄
fumiterre.℥.j.ſeri caprini.q.ſ.p potione. reubarba
rũ prius minutim inciſum infundatur in dicto ſero
per horas.xij. deinde optime exprimatur ⁊ coletur
et ſubſtantia abijciat et expreſſioni reliqua omnia
addantur miſce et fiat potio. ¶ Digeſtiuum. ℞.ſy.
acetoſi ſimplicis iulep violan.ana.℥.j.aquarũ cuſ-
cute raphani ana.ʒ.j.endiuidie.℥.j.miſce. ¶ Solu-
tiuum eradicatiuum. ℞.caſſieſi.℥.j.tamarindorũ
ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.j.electuarium ſucci roſarũ
ʒ.j.ß.aque fumiterre.℥.j.ſeri caprini quantum ſuffi
cit pro potione. Reubarbarum in fruſta minuta di-
uiſum et non piſtatum infundatur in dicto ſero vt
ſupra. deinde reliqua omnia addantur miſce ⁊ fiat
potio vt in alio. ¶ Confectio ſpecieꝝ dyarodonis.
Recipe ſpecierũ dyarodonis abbatis.℈.j. triaſan-
dalorum.ʒ.ß.trociſcorum de reubarbaro.℈.ß.ſemi
num communium maiorũ frigidorũ.ʒ.iij. zuccari
albiſſimi.℥.j.miſce ⁊ cũ aqua cuſcute.q.ſ.ad incor-
porã dum fiat cõfectio in morſellis.iij.ʒ. p morſello.
¶ Solutiuũ vſuale. ℞.lactis caprini cartami ↄtuſi
cartamus infundatur in dicto lacte tribus horis
deide totũ aggregatũ cũ coagulo coaguleſ et talr
dimittat per horas.xij. Ultimo ex dicto lacte in fru
ſta diuiſo auferatur ſerum. deinde. ℞.dicti ſeri. ℥.
iiij.zuccari albiſſimi.ʒ.j.aque endiuie.℥.j.miſce.
¶ Digeſtiuũ vſuale loco ſyrupi. ℞.aquarum endi
uie.℥.ij.cuſcute.℥.j.zuccari albi.ʒ.j.miſce.
¶ Contra dolorem ſtomachi cum periculo vel indi
natione ad apoſtema.

Eductiuũ materum cõium ab inteſtinis
℞.folioꝝ blite.M.iij.mercu-
rialis.M.ij.radicum maluauiſci.M.ß.ſeminum fe
nugreci lini cartami añ.℥.ß.vitellũ oui.j.caſſieſi.℥.
j.iere pigre zuccari ru.añ.℥.ß.olei oliuaꝝ vz cañ.℥.
vj.ſalis cõis.ʒ.ij.bulliãt ſm cano.⁊ fiat cliſtere. hoc
cliſtere ſuauiter calĩn ſibi imponat diu⁹.xv. diebus
ſemel ⁊ ab hoc icipiat ⁊ hoc añ cenã p horã vnã⁹ diei
imediate p̄cedẽtis diẽ aſſũptõis ſolutiui minoratiui
⁊ eradicatiui infraſcriptoꝝ ⁊ i mane añ prãdiũ die
immediate ſequẽtis diẽ dictoꝝ ſolutiuoꝝ. ¶ Solu-
tiuum minoratiuũ facile. ℞.caſſieſi. electe dyaſene
zuccari albiſſimi.q.ſ.pro dactylo aq̄ abſinthij.q.ſ.
ad extrahẽdũ caſſiã miſce ⁊ fiat dactylus ⁊ terat.
Iſtud ſolutiuũ minoratiuũ aſſumat ſemel ad min⁹
per.viij.horas poſt cenã imediate p̄cedentẽ et poſt
ipſius aſſumptionẽ nõ dormiat ſed iaceat hora.j. ⁊
ſurgat ⁊ cum panno ſuauiter calido fricet ſibi ſuaui
ter ſtomachũ vẽtrẽ ⁊ retineat talr pãnũ ⁊ ſeruet ce-
tera q̄ ſeruant in cano.magno ſolutiuoꝝ ⁊ nõ aſſu-
mẽdo lauatiuũ aliqđ quo ẽt ſolutiuo ſi ſenſerit iu-
uamẽtũ põt vti ſingulis duob⁹ mẽſibus. ¶ Digeſti
uũ ſtõachi ⁊ epatis ↄfortatiuũ. ℞.ſyr.de abſinthio
℥.j.de mẽtha oximell ſimplicis añ.℥.ß. aq̃rũ abſin-
thij cicoree añ.℥.ß.aq̄ mẽthe.℥.j.miſce ⁊ fiat p.iiij.
vicib⁹. Iſtud digeſtiuũ aſſumat debite calĩn in au-
rora.vj.dieb⁹ ↄtinuis ⁊ poſt ſtet ieiun⁹ horis ad mi
nus q̄tuor ⁊ dormiat ad libitũ ⁊ iapiat vij die ſeq̄n
ti ſolutiui minoratiui dicti. ¶ Solutiuũ eradicatiu-
uũ. ℞.pilularum de iera ſimplici aurea[illegible] agarici
electi reubarbari electi añ.℈.j.ſalis gẽme ʒ[illegible]. ſpi-
ce añ.ʒ.ij.cũ ſyrupo de abſinthio forment pille.vij.
p.ʒ.Iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat.℈.ij.ſm cañ.magnũ ⁊c.
quas aſſumat poſt cõpletã aſſumptionẽ digeſtiui.
¶ Cõfectio ↄfortatiua ſtõachi epatis ⁊ cerebri. ℞.
ſpẽrũ aromatici ro.deſcri.Gal.ʒ.j.dyarodõ ab.ʒ.ß.
dyamuſci dul.℈.j.coriãdroꝝ p̄paratoꝝ.℈.j.coral.
ru.zuccari albi.℥.v.℞.ↄfe.ſm cañ.cũ aq̄ abſinthij.
Iſti⁹ ↄfe.aſſumat duob⁹ dieb⁹ ↄtinuis i hebdomas
da de mane cũ ſurgit.j.morſellũ ⁊ ſtet ieiun⁹ trib⁹
horis ad min⁹ ⁊ ea talr vtat vno mẽſe ⁊ ea incipia-
vti tertia die poſt aſſumptionẽ ſolutiui immediate
ſupraſcripti. ¶ Pille ↄfortatiue ⁊ nõ ſolutiue. ℞.tro
ciſcoꝝ de abſinthio.ʒ.j.de reubarbaro.ʒ.ß. ſpice ci-
namomi añ.℈.ß.coriãdroꝝ p̄paratoꝝ coral.rub.
añ.℈.j.cũ ſyrupo de abſinthio forment pille.vij.p
ʒ.iſtarũ pillarũ aſſumat a trib⁹ vſq̄ ad.v.ad libitũ
in mane cũ ſurgit duob⁹ dieb⁹ ↄtinuis ⁊ ſtet ieiun⁹
horis trib⁹ q̄b⁹ taliter vtat in vno mẽſe q̄b⁹ vti inci
piat poſt duos dies poſt aſſumptionẽ ſupraſcripte
ↄfe. ¶ Unctio ſtõachi ↄfortatiua. ℞.oleoꝝ de abſin
thio.℥.ij.maſticis.℥.j.ſpice citonioꝝ añ.℥.ß.pulue-
ris abſinthij.ʒ.ß.maſticis.℈.j.mẽthe.℈.j.gariofi.
℈.ß.calami aromatici.℈.j.macis.℈.ij. cipi gallie
muſca.añ.℈.j.cinamomi.℈.ß.florũ lãbruſce roſa-
rũ añ.℈.j.corallo.ru.℈.ß. coriãdrorũ p̄paratorũ
ʒ.ß.laudani.℈.ij.cere.q.ſ.p vnguẽto molli ⁊ fiat vn
guentũ. Ex iſto vnguento vngat ſtomach⁹ cũ ma-
nu calida octo dieb⁹ ↄtinuis ⁊ poſtea ſtet octo diebus
quib⁹ nõ vtatur ⁊ ita alternatim plurimis ad libitũ

⁊ cõuẽ incipiat tertio die poſt ſolutiuũ ⁊ eo etiã vta
tur poſt fomẽtationẽ factis cõple. infraſcriptã. Sac
culus ſtomachi ꝯfortatiuus. ℞. folioꝝ abſinthij re
centis ptes. ij. mẽthe recẽtis ptẽ. j. calami aromati=
ci ſpice. añ. ʒ. ij. gariofiloꝝ. ʒ. ß. macis. ℈. ij. cinamo=
mi. ʒ. ß. aperi. ℈. ij. maſticis. ʒ. j. floꝝ lambruſce roſa
rũ añ. M. j. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ. ℈. ij. coral. ru. ʒ.
ß. Cõtũdant̃ groſſo mõ ⁊ fiat saccul⁹ in forma ſcuti
hũc ſuauiter calidũ ponat ſup ſtõ i mane cũ ſurgit
⁊ tota die ita retineat ⁊ nõ i nocte ⁊ hoc ſacculo vta
tur illis octo dieb⁹ intermiſſis qb⁹ non vtit̃ vnctiõe
ſupraſcripta. ¶ Cerotũ. Si ꝓo vult efficaci⁹ medica
mẽ ſupraſcripto ſacculo ⁊ vnctiõe tũc minuant̃ olea
vnctionis ⁊ augeãt̃ pulueres ⁊ cera ꝓportionẽt̃ ⁊
addat̃ picis naual' ⁊ reſine. q. ſ. ꝓ ceroto hoc ceroto
vtat̃ in caſu q̃ vel' medicamẽ efficaci⁹ ſ; vtat̃ modis
qb⁹ ſupra i dcõ ſacculo. ¶ Fomẽtatio ſtõachi ꝯforta
tiua. ℞. folio. abſinthij. M. i ij. mẽthe. M. ij. flo. roſ.
M. j. camomille mellilotí añ. M. j. ſeminũ feniculi ca
rui coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ. añ. ℥. ß. bulliãt oĩa ſil'i aq̃
ciſterne quantum ſufficit ꝓ fomentatiõe vſq; ad cõ
ſumptionẽ quarte partis hac fomentatione vtatur
dolore infeſtante ſtõ ieiuno ⁊ factis purgationib⁹ ⁊
hoc cũ ſpõgia vel filtro vel pãno lineo cũ modis ⁊ re
gulis fomentationũ ⁊ pmittas ipam frigeſieri. Me
dicine vſuales ⁊ faciles. Lenitiuũ faciliſſimũ. ℞. bro
dij pulli medie pinguedinis. ℥. vj. zucc. albiſſimi. ʒ.
ij. miſce. Iſtud ſuauiter calidũ aſſumat p horã vnã
ante prandiũ ſine alia cõmixtiõe vel potu. ¶ Aliud
faciliſſimũ. ℞. paſſularũ puarũ nigraꝝ. ℥. ß. ficus al
bas pingues nu. iiij. miſce. Iſto vtat̃ vt ſupra ⁊ ẽ ef
ficaci⁹. ¶ Pill'e vſuales ⁊ faciles. ℞. pill'arũ de iera
ſimplici reubarbari electi agari. añ. ℈. j. ſpice ſalis
gẽme añ. gra. j. miſce ⁊ cũ aqua abſinthij fiant pil=
lule. vij. p. ʒ. Iſtas pill'as aſſumat oĩb⁹ duob⁹ men
ſibus ſemel cũ regulis datis in ſolutiuo eradicati=
uo pcedente ⁊c. ¶ Digeſtiuũ ꝯfortatiuũ epatis ſto=
machi ⁊ mẽbroꝝ nãliũ. ℞. aquaruꝫ abſinthij. ℥. ij.
menthe cicoree añ. ℥. j. cinamomi. ℈. ß. coriãdroꝝ ꝑ
paratoꝝ. ʒ. ß. corallo. rub. ℈. j. macis. ʒ. ß. miſce. vta
tur hoc digeſtiuo cũ ſupraſcriptis modis in cap. di
geſtiui ⁊ ipm ſequant̃ ⁊ pcedãt pill'e immediate ſu=
praſcripte. ¶ Cõfortatiuũ ſtomachi ⁊ doloris ꝓhibi
tiuũ. ℞. coriandroꝝ ꝑpara. cõſe. cum vna ſola coop
tura lib. j. Iſtoꝝ ſumat vnũ coclear poſt cibũ inter=
miſſis dieb⁹ qb⁹ incipiat vti poſt cibũ. ¶ Solutiuuꝫ
ꝯfortatiuũ vt ſupra ℞. fiſticoꝝ elec. mundatorũ. ℥.
xij. Illis vtat̃ vt ſupra imediate de coriãdris. ¶ Cõ
fortatiuũ vt ſupra. ℞. maſticis albi lucidi nõ pulue
rizati. ʒ. ij. Iſtius maſticis aſſumat. ℈. j. in mane cũ
ſurgit bis in hebdomada diebus intermiſſis ⁊ poſt
ipſi⁹ aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ q̃tuor horis. Quo tali
ter vti incipiat poſt aſſumptionẽ ſolutiui eradicati=
ui p dies. xx. ⁊ ipo vtat̃ ad min⁹ ol mẽſe ſcil'. Mixtura
ſtomachi ⁊ epatiſ ꝯfortatiua. ℞. fumitatũ abſinthij
q. ſ. p raſiolo paſſulaꝝ paruarũ q̃tũ libet pulueris
maſticis coriandroꝝ ꝑparatoꝝ añ. q̃tũ libet cina=
momi vitellũ oui fiat raſiolus ſm cano. quẽ ſcis hu
ius ſumat duos aut tres bolos i mane cũ ſurgit ol
menſe ſemel ⁊ ſtet ieiunus ad minus horis. iiij. acci
piat illis dieb⁹ qb⁹ nõ aſſumit maſticẽ ⁊ ꝯtinuet per
menſem ad minus. ¶ Euitanda. Caueat a cibis de
paſta lacte a caſeo molli lactiniĳs oĩb⁹ piſcib⁹ oĩ=
bus groſſis ⁊ maxime elixis fructib⁹ humidis frigi
dis ſicut ſunt poma pira pſica ceraſa caueat etiam
a lactucis endiuia portulaca ſpinachijs cucurbi
tis cucumere melonibus ⁊ ſimilibus. ¶ A carnibus
groſſis ⁊ pinguib⁹ a leguminib⁹ omnib⁹ niſi brodio
cicerum rubeoꝝ caueat a naponibus raphano ab
acruminib⁹ vt ſunt alleũ porrũ cepe bulbus ⁊ fun
gis oĩbus. Vinũ acre ⁊ ſtipticũ euitet ſed vtat̃ vino
coloris medij paucifero dulci mediocriter fumoſo.
Pot⁹ multitudinẽ ⁊ etiaꝫ cibi euitet ita vt ſurgat a
menſa cũ reliquĳs famis. Euitet coitũ motũ forteꝫ
aut eq̃tationẽ poſt cibũ nõ faciat niſi ad min⁹ poſt
quatuor horas vẽtris ſtipticiptatẽ fugiat ⁊ cui ꝓui
deat ſupra. Nota ꝙ cũ ex morbo ꝯualeſcit vſq; ad
conualeſcentiam excluſiue tunc dimittat omnia ſu
praſcripta medicamina ⁊ maxime prima. x. ſed ſo=
lum teneat bonum regimen.

¶ Contra ardoreꝫ ſtomachi intenſum cum aliqua
li ipſius debilitate.

Minoratiuum

facile familiare. ℞. electuarij caſſie fiſtulati
Ni. cui nõ addat̃ ſcamõea nec aliqđ ſolutiuũ. ʒ. x. co
riãdroꝝ ꝑparatoꝝ pul. ʒ. ß. aquaꝝ abſinthij cicoree
añ. q. ſ. ꝓ potiõe miſce ⁊ fiat potio ⁊c. Digeſtiuũ vtu
tis familiare. ℞. aq̃ ordei excorticati ſm cañ. ℥. vj.
dyadraganti remiſſe fri. el. ʒ. ij. coriãdroꝝ ꝑparato
rũ pulueri. ʒ. ß. miſce ⁊ aſſumat ſed non tpe frigido.
Aq̃ ordei. ℞. ordei excorticati ptẽ. j. aq̃ ſimplicis p=
tes. xx. bulliãt ad cõſumptionẽ q̃rte partis. ¶ Dige
ſtiuũ vt ſupra efficaci⁹ priori. ℞. digeſtiuũ ſupraſcri
ptũ ſeminũ cõium alioꝝ frigidoꝝ mundatoꝝ a cor
ticib⁹ ſuis. ſ. cucurbite cucumeriſ citrulli melõis añ.
ʒ. ß. piſtent̃ cũ aqua ordei. q. ſ. diſtemperent̃ deinde
oĩa ſimul miſce ⁊ bibat. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ fa
cile. ℞. ſolutiuũ primũ ſupraſcriptũ ſucci roſaꝝ tm̃
⁊ nõ electuariũ: qm̃ electuariuꝫ ſtõm debilitat. ℥. ß.
miſce ⁊ fiat potio. ¶ Digeſtiuũ efficacius priore. ℞.
ſy. ro. ℥. j. de berberis abſinthij añ. ℥. ß. aquaꝝ ace=
toſe cicoree añ. ℥. j. ß. coriandrorũ ꝑparatoꝝ pul. ʒ.
ß. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ efficaci⁹. ℞. pilla=
rum cõium infraſcriptaꝝ reubarbari electi. añ. ʒ. ß.
ſquinanti coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ añ. ʒ. ij. pul. pul. ſm
cano. oĩa deinde cũ ſy. ro. q. ſ. fiant pill'e. vij. p ʒ. in
mortario ſine igne. ¶ Pill'e cões de qb⁹ ſupra. ℞. al'.
ſuccitrini elec. ʒ. ij. myrre croci añ. ʒ j. pul. pul. miſce
cũ ſyru. ro. fiat magdaleon in mortario ſine igne.
¶ Digeſtiuũ vſuale. ℞. aquaruꝫ acetoſe abſinthij
añ. ℥. j. ß. vini granatorum. ℥. j. coriandrorũ ꝑpara
torũ. ʒ. ß. zucca. al. ʒ. j. miſce. ¶ Solutiuũ vſuale. ℞.
primũ ſolutiuũ pulpaꝝ tamarindorum. ℥. ß. coriã=
drorum preparatorum nouiter. ʒ. ß. pulpe incidan
tur ⁊ diſſoluant̃ in mortario cũ aquis deinde miſce
⁊ fiat potio. ¶ Stomachi ꝯfortatiuum ⁊ ardoris re
miſſiuũ ⁊ mitigatiuũ. ℞. gemmarũ ⁊ margaritaꝝ
electuarij de gẽmis ⁊ ſine ſpẽb⁹. ʒ. j. ſandaloruꝫ ru.
gra. iij. coral. ru. gra. v. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. j.
macis. gra. v. zucca. albi. ℥. iij. aquaꝝ acetoſe abſin

thij an̄.q.ſ.ad oīaʒ confe. ⁊ vtat̄ ſtō ieiuno ⁊ tempori-
bus medijs.¶Aliud vt ſupra efficaci⁹.℞.dyadra-
ganti frigidi Nicolai.℥.iij.coriandroꝝ ꝑparatoꝝ
ʒ.j.miſce ⁊ cum ſy.ro.q.ſ.fiat confe.in mortario l' ro-
tulis ⁊c.¶Aliud vt ſupra efficaci⁹.℞.dyadragāti
frigidi.℥.iij.ſpērum triaſandaloꝝ.ʒ.ß.dyarodon
abb.℈.ß.coriandroꝝ ꝑparatoꝝ pul.ʒ.j.piſtāda pi-
ſtent̄ deinde oīa ſimul miſce ⁊ fiat cōfectio in morta-
rio in morſellis.iij.ʒ.cū ſyr.q.ſ.¶Aliud vt ſupra ef-
ficaci⁹.℞.electuarij de pſilio Meſue diſtin.j.anti-
dotarij ſui ſine aromatib⁹ in ipo electuario deſcri-
tis.℥.iiij.coriādroꝝ ꝑparatoꝝ pul.ʒ.j.ß.miſce ⁊ cū
ſy.ro.fiat ꝯfectio ſiue reformet̄ electuariū.¶Ardo-
rē ſtomachi mitigantia.Primū ſorbeat paulatine
deglutiendo vnū ouū totū crudū ſtō ieiuno ſaltē ꝑ
vnā horā ante cibū ⁊ meli⁹ ſi ſolū albumē ipſi⁹ oui.
Et etiā ipm̄ ouū coctū ſorbile ⁊ multū molle ⁊ val-
de modicū calidū ſed tn̄ melius eſt crudū.¶Scōm
grana pini munda ꝯfe.cū coopertura zuccari albiſſi-
mi vt ſupra vel ouo.Et melius grana ipſa non cōf.
quōlibet ſed tn̄ poſt preparata ſm̄ cano.doſis.℥.ß.
¶Tertiū ſuccus capreoloꝝ vitis cū modico zuccari
albiſſimi ⁊ aliquantulo coriandroꝝ ꝑparatoꝝ pul.
ad idē iuuat ⁊ erit ſapor ꝓ carnib⁹ ⁊ alijs ad libitū
¶Cōfortatiuū vt ſupra de alijs.℞.abſinthij viri-
dis terreni maſticis gariofiloꝝ.an̄.gra.v.coriādro-
rum preparatoꝝ.ʒ.j.paſſularū.ʒ.ij.vitellū oui nu.
j.fiat raſiolus in paſta groſſa ⁊ coquat̄ i brodio aq̄
carnis ⁊ parum bulliat poſtea dum moleſtat̄ come-
dat de iſto ſine paſta ⁊ poſt accipere pōt de paſſu-
lis ſed ad libitum ſui eſt.¶Aliud vt ſupra.℞.ſyru-
poꝝ de abſinthio.℥.j.ß.roſati.℥.ß.aquarū cicoree.
ʒ.ij.menthe.℥.j.miſce aſſumat hora digeſtiuorum.
¶Sthomachi ꝯfortatiuum ⁊ vt ſupra.℞.dyadra-
ganti remiſſe frigidi Nicolai.℥.iij.macis.ʒ.ß.ſpērū
aromatici ro.deſcrip.Sal'.j.coriandroꝝ ꝑparatorū
℥.ß.florum lambruſce gra.v.piſtanda piſtent̄ ⁊ cū
ſyrupo de mentha quantum ſufficit fiat confec.in
mortario.ʒ.iij.pro morſello.¶Aliud ſed efficacius
℞.confe.immediate ſupraſcripte.℥.iij.gariofilorū
gra.v.coral.rub.gra.j.pul.pul.⁊ cum ſyru.de ab-
ſinthio fiat confe.vt ſupra.

¶Cōtra debilitatē ſtomachi cū vētoſitate ipſius.

Solutiuum minoratiuū.℞.pillarum cōiū ſupraſcriptaꝝ.ʒ.j.ma-
ſticis.gra.iij.coriandroꝝ ſiccoꝝ ꝑparatoꝝ nō ꝯfec.
gra.x.pul.pul.⁊ miſce oīa cū ſyrupo acetoſo ſimpli-
ci.q.ſ.⁊ fiāt pille.vij.p.ʒ.¶Pille cōes de qb⁹ ſupra.
℞.aloes ſuccitrini ptes.iiij.myrre ptes.ij.croci ptē
j.pul.pul.⁊ cū melle ro.colati.q.ſ.ꝑ pillis ꝯfe.⁊c.Di-
geſtiuū ⁊ ſtomachi cōfortatiuū ventoſitatiſq; reſo-
lutiuū.℞.ſyr.de abſinthio.℈.j.ß.oximellis ſimpli-
cis.ʒ.ij.aquarū abſinthij.℥.j.ß.feniculi.℥.ß.cicoree
℥.j.coriandroꝝ ſiccoꝝ ꝑparatoꝝ pulue.℈.j.miſce
⁊ fiat potio.¶Solutiuū facile eradicatiuū.℞.pil-
lulaꝝ primaꝝ.℈.ij.agarici.℈.j.miſce agaricus in-
ciſus infundat̄ in q̄titate ſufficiēti oximellis ſimpli-
cis deinde oīa ſimul miſce in mortario reformentur
pille.vj.p.ʒ.¶Digeſtiuū viſuale.℞.aquarū abſin-
thij.℥.ij.feniculi.℥.ß.cicore.℥.j.ß.coriandroꝝ ꝑpa-
ratoꝝ.℈.j.zuc.albiſſimi.ʒ.j.miſce ⁊ fiat potio.So-
lutiuū facile ⁊ viſuale.℞.pillaꝝ primarū ⁊c.¶Sto-
machi ꝯfortatiuū vētoſitatiſq; reſolutiuū.℞.coriā-
droꝝ ſiccoꝝ deinde ꝑparatoꝝ non cōfe.ʒ.j.macis.
℈.ß.gariofilorū.gra.v.maſticis.℈.j.piſtent̄ pul.et
in mortario cū ſy.ro.quantitate ſufficiēti fiant pille
vij.p.ʒ.Iſtaꝝ pillaꝝ nō ſolutiuaꝝ ſumat quatuor
vel.v.dieb⁹ alternis oī mēſe ⁊c.¶Stomachi ⁊ epa-
tis ꝯfortatiuū ⁊ ſiīr ſplenis vt imediate.℞.trociſ.de
abſinthio.ʒ.j.de reubar.ʒ.ß.de roſis.℈.j.coriādro-
rum ꝑparatoꝝ.ʒ.ß.pul.pul.⁊ ſiīr mixtis vt ſupra fiāt
pille.vij.p.ʒ.aſſumat vt ſupra imediate.¶Cōforta-
tiuum vt ſupra imediate aromatizet cum puluere
coriandroꝝ ſiccaꝝ ꝑparatoꝝ fercula ſua ſaltē duo-
bus diebus in ſingula hebdomada.

¶Cōtra caliditatē epatis ⁊ fluxū cholere ad ſtōm.

Recipe māne electi.℥.ij.ß.ſucci roſaꝝ.℥.ß.
aq̄ endiuie.℥.j.ſeri caprini q.ſ.ꝑ po-
tione miſce ⁊ fiat potio.Iſtud ſolutiuū a[illegible]umat cū
modis ⁊ ordinib⁹ ſeruandis in aſſumptione ſolutiuo-
rum cū cuſtodia.¶Solutiuum vt ſupra.℞.caſieſ.
ſucci roſaꝝ.an̄.℥.j.aquarū endiuie ab[illegible].an̄.
℥.ß.ſeri caprini.q.ſ.ꝑ potiōe miſce ⁊ fiat potio.[illegible]
ſolutiuū aſſumat ſi eſt ſibi grati⁹ priori [illegible] dies
ordinib⁹ ⁊c.¶Syrupus.℞.ſyrupi endi[illegible]e q; ſolo
ſucco endiuie.℥.j.iulep violati.℥.j.aquarum cicoree
abſin.an̄.lupuloꝝ.℥.j.miſce.Iſtum ſyrupum aſſu-
mat calidū in aurora p.vij.horas poſt cenā diei pre-
cedentis.Et poſt ipſius aſſumptio[illegible] dormiat ſu-
per latere dextro ad libitum.Quem ſyrupum aſſu-
mat diebus.v.cōtinuis aut.vj.Quē aſſumere inci-
piat die ſequēti.ſ.poſt aſſumptionē ſolutiui ſupra-
ſcripti.¶Syrupus.℞.ſyrupi d.biſantijs.℥.j.oxi-
zaccare.℥.ß.aquarū abſinthij.℥.j.cicoree.ʒ.ij.mi-
ſce.Iſtum ſyrupū aſſumat in caſu quo ſit ſibi gra-
tior pr̄o vel in caſu quo vellet oppilationes aperi-
re vel ꝓmouere aliqualiter.¶Solutiuū eradicatiuū.
℞.māne ele.℥.ij.reubar.elec.ʒ.ij.aq̄ endiuie.℥.
j.ſeri caprini.q.ſ.de potiōe miſce ⁊ fiat potio.Iſtud
ſolutiuū aſſumat cū modis ⁊ ordinib⁹ ſolutiuoꝝ
ſupraſcriptoꝝ poſt cōpletā digeſtiui aſſumptionē.
¶Solutiuū ⁊c.℞.caſieſ.℥.j.ſucci roſ.℥.ß.dyafinis-
conis.ʒ.j.ß.mirabolanoꝝ kebuloꝝ.ʒ.ij.ſeri caprini
q.ſ.ꝑ potiōe miſce.mirabolani minuti inciſi ⁊ tritu-
rati groſſo mō pri⁹ infundant̄ in dicto ſero deinde
optime exprimant̄ ⁊ colent̄ ⁊ colature addant̄ reli-
qua oīa.Iſtud ſolutiuū aſſumat ſi eſt ſibi grati⁹
aut cū cholera ſtate reqrit maiorem e[illegible]onē.Quod aſ-
ſumat cū modis vt ſupra.¶Potus loco ſyrupi.℞.
aq̄rū endiuie abſinthij lupulorū an̄.℥.j.lactis [illegible]
nū cōiū frigidorū miſce ⁊ aromatizet̄ cū modico co-
ral.rub.Et olb⁹ adde zucca.al.Iſtas aq̄s a[illegible]umat
oī mēſe ter ad min⁹ cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis
i ſyrupis ſupraſcriptis.q̄s aſſumat durāte ca[illegible]
te.Et vltra nihilomin⁹ pōt ipas ſumere i m[illegible] cū
ſurgit ⁊ nō eſt cura ſi nō dormit.¶Pot⁹ loco ſy.℞.
aq̄rū cicoree epatice an̄.℥.j.abſinthij.℥.j.ß.vini gra-
nati.℥.j.zucc.albiſſi.℥.ij.miſce.Iſtas ⁊ q̄s aſſumat
ſi q̄rit maiorē epatis īfrigidationē ⁊ cholere.aut ſi
fuerit ſibi gratiores cū modis ⁊c.¶Pille ꝯfortatiue

digeſt ne nō ſolutiue. ℞.trociſcoꝝ de ſpodio.ʒ.j.de abſinthio.ʒ.ß.zucca.albiſſimi.℈.j. miſce cū ſyrupo endiuie de ſolo ſucco.q.ſ.fiāt pillē.ix.p.ʒ.Iſtaꝝ pillulaꝝ aſſumat.℈.ij.in mane cū ſurgit cū modis et ordinibꝰ deſcriptis in ſuprāſcriptis aq̄s. Quas pillulas aſſumat duobꝰ mēſibꝰ q̄bus nō aſſumit aliquā aliaꝝ medicinaꝝ ſuprāſcriptaꝝ. ¶ Pillē ꝯfortatiue vt ſupra. ℞.trociſcoꝝ de reubarbaro.ʒ.j.de abſinthio.ʒ.ß. ſeium endiuie.ʒ.j. zuccari albiſſimi ℈.j.miſce ⁊ cū aq̄ epatice fiāt pillē vt ſupra: aut cū ſucco endiuie. Si iſte pillē ſint ſibi gratiores aut ſi q̄rit maiorē infrigidationē aut ꝯfortationē tūc de iſtis pillis aſſumat quēadmodū de imediate anādictis dictū ē. ¶ Cōfectio ꝯfortatiua ⁊ digeſtiua. ℞. ſpecierū triaſandaloꝝ.ʒ.ij. aromatici roſati deſcriptione Gabrieł.ʒ.j.zuccari albiſſimi.ʒ.vj.⁊ cū aq̄ endiuie partibꝰ.ij.⁊ abſinthij ptē vnā. q.ſ. p ꝯficiēdo fiat ꝯfectio ſolida in morſello.iij.ʒ.p morſello. Iſtiꝰ ꝯfectionis aſſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit cū modis pillꝰaꝝ diebꝰ q̄bꝰ nō ſumit aliquā aliarū medicinaꝝ. ¶ Cōfectio vt ſupra. ℞.ſpērū dyarodō abbatis.ʒ.j.triaſandaloꝝ.ʒ.ß.aromatici ro.deſcri. Gabrielis.ʒ.j.zuccari albiſſimi.℥.viij.⁊ cū aq̄ epatice abſinthij añ.q.ſ. p ꝯficiēdo fiat ꝯfectio ſolida in morſellis vt ſupra. Iſta ꝯfectione vtaꝛ ſi eſt gratior aut ſi q̄rit oppilationū apertionē cū mēbroꝝ ꝯfortatione cū modis ⁊ ordinibꝰ vt ſupra. ¶ Confectio alia vt ſupra. ℞.manuchriſti cū plis.ʒ.vj. ſandalorū ru.ʒ.j.coralloꝝ ru.ʒ.ß.coriandi p̄paratoꝝ.℈.ij. maſticis.℈.j.loco maſticis ſi abhorreret ponat mēthā ſiccā zuccari albiſſimi.ʒ.ß. Et cū aquaꝝ violaꝝ abſinthij añ.q.ſ.pro ꝯficiēdo fiat cōfectio ſolida in morſellis vt ſupra. Si ꝯfectionē vult magis familiarem aut ſtomachi magis ꝯfortatiuā: aut ſi hec eſt ſibi gratior tunc iſtius aſſumat morſellum vnū cū modis et ordinibus vt ſupra.

¶ Cōtra epatis debilitatē ⁊ oppilationē eius.

Caſus in terminis. Morbꝰ eſt debilitas epatis cū oppilatione etꝰ ſuccedēs febri cronice cholerice nō pure cuius mā fuit inventis mēbroꝝ nālium ipſiꝰ debilitatis ⁊ oppilationis tp̄s eſt mēſiū q̄tuor in nāli cōplōne cholerica ad q̄s p̄ternaturales diſpōnes fixas de facili ſeq̄reꝛ hydropſ. ¶ Cura. Cura eſt tres res. p̄ma eſt regimē in q̄nq3 rebꝰ nō nālibꝰ q̄ ſunt aer motꝰ ⁊ q̄es ſomnꝰ ⁊ vigilia inanitio ⁊ repletio ⁊ accñtia aïe. 2ª eſt nutriēs ſiue exhibitio ſcōe rei nō nālis.ſ.cibi ⁊ potꝰ. 3ª eſt exhibitio medicinaꝝ tā ſolutiuaꝝ q̄3 alteratiuarum morboꝝ q̄3 etiā ꝯfortatiuaꝝ mēbroꝝ a forma ſpecifica ſiue ꝓprietate occulta qđ idē eſt. ¶ Regimē qđ eſt p̄ma res dicta vt infra. ¶ Aer. Aere vtaꝛ tēperato iuxta poſſibile ſibi. nō exeat domū. intret anteq̄3 ſol occidat in mane niſi trāſacta vna hora diei ⁊ in ſero domū intret anteq̄3 ſol occidat ⁊ hoc ꝓpter aeris malitiā q̄ eſt añ ⁊ poſt dictas horas. Rectificet aerē cū igne accēſo in camera oī mane anteq̄3 ſurgat de lecto cui igni p aliquātulum tp̄s ſe approximēt tene atq3 toto ſero ignē accēſum in camera donec vadat dormitū vt aer remaneat tota nocte reſiccatꝰ. Euitet vētos ⁊ aerē exceſſiue frigidū. maxie pluuioſum ⁊ exceſſiue calm iuxta poſſibile ſibi. ¶ Motꝰ ⁊ q̄es. Exercitiū ſit tēperatū iuxta poſſibile. Uadat oī mane cū exit domū ad ſanctū firmū vel ad ecclīam cathedralē ſuauiter ꝯtinue deābulādo: vadat tñ duobꝰ diebꝰ in hebdomada in mane cū ſurgit ad ſanctū zenonē in mōte vel ad minꝰ ad ſanctū nazariū ſuauiter deābulādo vt ſupra. ſ3 tp̄e magni caloris nō ſe exercitet tñ. Alio vero tp̄e diei q̄eſcat ⁊ ſedeat ⁊ deābulet ſuauiter ꝓut virtuti ⁊ ſenſibꝰ ſuis eſt gratiꝰ ⁊ placidiꝰ. Euitet exercitiū eſtuoſum. Ueſtes ſint de lana ⁊ nō de lino p̄ter camiſiā ſuffulte in hyeme pellibꝰ agnoꝝ aut doſſoꝝ varij aut leopardoꝝ aut lupoꝝ ceruerioꝝ aut martirū pellibꝰ ſubtilibꝰ nō multū calis aut ſchyratoꝝ: ſ3 pelles agnine nūc ceteris ſūt meliores. nullo mō portet pelles vulpinas aut lupinas aut pelles alīs acuti caloris. in eſtate nō ferat veſtes laneas tales aut ex ipſis nō ſentiat eſtū ſ3 tueaꝛ cōuenienter ab aere tā in eſtate q̄3 in hyeme. Euitet oēs veſtes iducētes ſibi eſtū ⁊ vtaꝛ tñ veſtibꝰ ſufficiēter a frigore vel calore defendere vt ſupra dictū eſt. ¶ Sōnus et vigilia. Uigilet p vnā horā cū dimidia poſt cenam poſtea vadat dormitū ⁊ dormiat.vj. aut.vij. horis ad plus non dormiat de die niſi tp̄e magni caloris qñ nō pōt dormire in nocte tūc dormiat ī die p vnā horā. Cū vadit dormitū primo dormiat ſup latere dextro poſtea facto primo ſomno dormiat ſup ſiniſtro. poſtea finito ſcōo ſomno tp̄s debitū dormitionis non ſit cōpletū iteꝝ dormiat ſup latere dextro. Itē ꝓo dormitiones tā in die q̄3 in nocte intelligaꝛ fieri ipſo nō ſentiēte calitatē excellētē ſeu exceſſiuā in dicto latere ⁊ vrina nō exiſtēte tincta immo ī his duobus caſibꝰ nō dormiat in p̄mo nec in ſcōo tertio ſomno niſi ſup ſiniſtro latere. dormiat bñ coopꝰtus pānis: ita tñ vt nō ſentiat eſtū nec pondus magnū. nā bñ coopiri pānis ī ſomno multū iuuat digōnē. Reſiduo tp̄e diei ⁊ noctis vigilet.ſ. vltra ſex horas. ¶ Accñtia aïe. Irā ex toto euitet melāicholiā ſolicitudines ⁊ cogitationes anguſtioſas. habeat mētē q̄etā hylarē ⁊ gaudioſam iuxta poſſibile: parū ſcribat ⁊ qñ ſcribit nō ſtet flexꝰ ſup epate vel ſtomacho ſ3 adhereat rei alte ſemiſtādo ⁊ ſemiſedēdo. ¶ Inanitio ⁊ repletio. Ieiunet ſaltem vna die in hebdomada. nam hoc eſt ſumma medicinarum. habeat bñficiū vētris oī die bis ſaltē ī mane cū ſurgit iuxta poſſibile nullo mō teneat vrinā qñ appetit mīgere. comedat tñ bis in die in prādio ⁊ cena ⁊ non bibat inter illas horas. cene p̄ncipiū diſtet a fine prandij octo horis ad minꝰ ſ3 meliꝰ nouē ideo nunq̄3 comedat niſi digeſto p̄ori cibo. prādeat in fine tertie hore ab ortu ſolis. comedat ꝯuenienter et cibaria boni nutrimēti ⁊ bene digeſtibilia ſ3 tñ ſurgat ſp a menſa cum reliquijs famis. comedat ſex bolos ad minus anteq̄3 bibat vinū ſ3 meliꝰ ſi.xij. bolos comedat. cibꝰ ſubtilis liq̄dus ⁊ facilis digōnis p̄cedat groſſum duꝝ ⁊ difficilis digōnis. ¶ 2ª res eſt nutriens ſiue cibꝰ ⁊ potꝰ. Uinū bibat albū nō vinoſum ciſoliū coloris granati nō bibat vina potētia nigra groſſa vel dulcia. ¶ Cibꝰ ⁊ p̄mo ſalata. comedat tres vł q̄tuor bolos ſalate ī introitu mēſe. Aliq̄ñ.ſ. bis ī hebdomada

domada. vꝫ endiniã amarã cũ modicis folijs feni-
culi boragis petroſilij cũ aceto cappares cũ aceto.
creſſones cũ epatica lupulos ſparagos radigium ꝛ
eſt optima herba. ꝛ oĩa illa comedat ĩ eſtate ꝛ ĩ hye-
me ꝛ cũ aceto. aliqñ comedat modicũ raphani qñ
nõ eſt calor magnꝰ. In eſtate comedat lactucã cum
modico boragis petroſilij feniculi cũ aceto. Itẽ ge-
latinũ factũ ex aq̃ ꝛ aceto ꝛ modico croci ſine vino
ꝛ ſine alijs ſpẽbꝰ. In gelatinio ſint carnes laudabi-
les bone ĩfraſcripte vt hedine pulline ꝛc. Brodetos
comedat ex ouis integris cũ pane ꝛ brodio factos
ſine caſeo recẽti: ſꝫ ſi vult caſeũ ponat modicũ caſei
antiq̃ duri. comedat brodiũ cicerꝫ cũ aliq̃bꝰ granis
ſꝫ paucis. Brodiũ caulũ cũ paucis folijs. brodium
faſolorꝫ ſine granis. ſpinachias radices petroſilij ꝛ
folia bletes cũ tertia parte lactucarꝫ vel endiuie et
modico boraginis ꝛ petroſilij ꝛ feniculi. Rapas eli-
xas et aſſatas ſine caſeo. panatã ſpeltã pultẽ ordei
ꝛ hoc eſt optimũ ferculũ. ¶ Carnes comedat vituli
lactãtis caſtrati iuuenis capreti domeſtici capreoli
ſylueſtris leporis iuuenis pullorꝫ faſianorꝫ pdicuꝫ
turdorꝫ laudarꝫ puarꝫ auiũ ſepiũ carnes liuiacia-
rũ ſunt optime vbera aialiũ epata gallinarꝫ nõ du-
ra epata anſerꝫ carnes comedat potiꝰ elixas q̃ aſ-
ſatas. ¶ Caſeꝰ. De caſeo veteri põt comedere poſt
cibos ſꝫ modice. Piſces comedat puos petroſos lu-
ciolos paruos temalos cauedanos barbos oẽs tñ
puos ſtrilios ſcardenas cãcros aliqñ. Oẽs aũt piſ-
ces potiꝰ elixos q̃ aſſatos. ¶ Oua. Oua comedat
ſorbilia aut fracta in aq̃ fritalia mixta cũ herbis ſu-
praſcriptis. paſtinachias cũ vino ĝnatorꝫ. ¶ Spẽs.
Has ſpẽs aliqñ comedat ꝛ ad libitũ. ℞. cinamomi
ʒ. j. gariofi. ℈. j. croci. ℈. ß. ſandalorꝫ ru. ʒ. j. ß. coriã-
drorꝫ. ʒ. ij. ſpodij. ʒ. ß. ſemĩa endiuie lactuce portula-
ce añ. ʒ. ß. piſtent oĩa ſubtilr ꝛ oĩa ſil' miſce. ¶ Sapo-
res. comedat vinũ granatũ ꝛ eſt optimũ quocunq̃
mõ ſumat. acetũ ſuccũ arãcij lymonum. Et oĩa iſta
maxime cũ brodio caulũ vitello oui ꝛ paſſulis ni-
gris. Lymoniã factã ex amigdalis dulcibꝰ ꝛ ſucco
lymonum ꝛ zuccaro vel cedri vel arãciorꝫ vel vino
granatorꝫ ſalſam factã ex lactucis ꝛ modico ſerpil-
lo vel leuiſco vel ſaturegia. cũ aceto. Cõpoſitũ ſiue
cõpoſtã cõem bñ coctã ex rapis cũ aceto ꝛ ſpẽbꝰ mo-
dice cũ ſilbꝰ vel coriãdro carui ꝛc. ꝛ ſine ſinapi. Si vo
vult dulcorare dictos ſapores acres ponat intꝰ zuc-
carꝫ aut ficus pingues bñ piſtatas aut paſſulas ni-
gras aut zibebũ oĩa bñ piſtata. ¶ Fructꝰ. comedat
poſt cibuꝫ pira cocta cũ coriãdris ꝯfectis poma co-
cta vt ſupra. Iuiubas añ cibũ vo põt comedere ce-
raſa ficꝰ recẽtes pepones ſꝫ de oĩbꝰ modicũ ꝛ raro.
Maraſcas vo pruna anguſtienſ ꝛ vuas bñ matu-
ras põt liberiꝰ ſepiꝰ comedere añ cibũ ſꝫ tñ mode-
rate. ¶ Euitãda. Euitet ex toto ponere idigeſtũ ſu-
pra indigeſtũ. aquã fridã potare vinũ dulce vinuꝫ
nigrũ ꝛ oẽ vinũ groſſum oppilatiuũ. Vinũ turbidũ
vinũ coctũ ꝛ oẽ vinũ vinoſum ꝛ potẽs. Euitet com-
edere oĩa viſcoſa vt frumẽtũ coctũ in ferculo. Bla-
ganas raſiolos legumina caſeũ recẽtẽ. Mẽbra aia-
liũ neruoſa ſaltẽ in hyeme ꝛ vlr oĩa viſcoſa oppila-
tiua vt carnes groſſas bouinas porcinas recentes
et ſalſas. carnes ſylueſtres niſi deſcriptas ſuperꝰ.
anſerũ anatũ tã domeſticorꝫ q̃ ſylueſtriũ ꝛ vlr oẽs
carnes aq̃ticas. Euitet piſces viſcoſos. vꝫ tenchas
truitas anguillas et ſimilia. caſeũ ſalſuꝫ ꝛ oĩa mul-
tũ ſalſa omne genus acruminum vt alleum cepas
ſcalognas porros ꝛ ſilia. herbas calidas notabilr
vt ſaluiã mẽtham erucã ſine ricolã et ſilia mel nu-
ces caſtaneas dactylos lac nimiũ vſum aloes eſulã
ſꝫ regimẽ ſuũ potiꝰ declinet ad frigidũ nõ exceſſiuũ
q̃ ad calidum. ¶ Tertia eſt exhibitio medicinarũ.
¶ Solutiuum primũ facillimũ tpe morbi. ℞. caſſie
fi. pinguis. ℥. j. ß. tamarindorꝫ prunorꝫ. añ. ʒ. iij. iu-
lep violati. ℥. j. aque endiuie. ℥. j. ſeri caprini. q. ſ. p
potione miſce et fiat potio. Aſſumat ſemel iſtud ſo-
lutiuũ calidum in aurora ꝛ nõ dormiat poſt aſſum-
ptionẽ eius ſꝫ ſtet q̃nq̃ horis poſt aſſumptionẽ eiꝰ
anteq̃ comedat vel bibat aliq̃d: deinde in dicto ter-
mino prãdeat ꝛ nõ ſumat aliqđ lauatiuũ ante prã-
diũ vel brodiũ vel aliud: ſed comedat in prãdio bl-
tes vt ſupra ſcriptũ eſt p ferculo. ¶ Syru. ℞. ſyru-
pi de endiuia. ℥. j. ſyrupi violati. ℥. ß. aquarꝫ epati-
ce. ʒ. ij. abſinthij. ʒ. j. miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat calm
in aurora ꝛ hoc quatuor diebꝰ ꝯtinuis oĩ mane tñ
quantũ hic deſcribitur. Poſt dormiat ſi põt. deinde
ſtet ieiunus tribꝰ horis ad minꝰ. Quẽ ſyrupũ inci-
piat aſſumere poſt dieꝫ aſſumptionis ſupraſcripti
ſolutiui. ¶ Solutiuũ aliud. ℞. ſolutiuũ ſupraſcri-
ptum cui addat reubarbari. ʒ. j. ß. Iſtud ſolutiuuꝫ
aſſumat cũ modis vt ſupra in alio ſolutiuo. Quem
ſumat q̃nta die poſt ſyrupos ſupraſcriptos. ¶ Tro-
ciſci ꝯfortatiui epatis. Recipe trociſcorꝫ de eupato-
rio. ʒ. ß. trociſcorꝫ de ſpodio. ʒ. j. miſce ꝛ cũ ſyrupi en-
diuie. q. ſ. reformẽt trociſci. Aſſumat. ʒ. j. iſtorꝫ tro-
ciſcorꝫ cũ. ℥. ij. aq̃ epatice calẽ ꝛ hoc octo diebꝰ cõti-
nuis in aurora ꝛ dormiat poſt aſſumptioneꝫ ſi põt
deinde ſtet ieiunꝰ p tres horas. Quos trociſcos in-
cipiat aſſumere poſt diẽ aſſumptionis ſolutiui ime-
diate ſupraſcripti. ¶ Cõfectio ꝯfortatiua epatis et
ſtõachi. ℞. ſpẽrũ aromatici roſati. ʒ. j. triũ ſandalo-
rũ. ʒ. ij. zuccari albiſſimi. ℥. vj. miſce ꝛ cũ aq̃ endiuie
q. ſ. fiat ꝯfectio ſolida in morſellis triũ. ʒ. p q̃cunq̃
morſello. Iſtiꝰ ꝯfectiõis ſumat vnũ morſellũ ĩ mane
cũ ſurgit octo diebꝰ ꝯtinuis deĩde ſtet ieiunꝰ p tres
horas. Quã ꝯfectionẽ incipiat aſſumere immedia-
te poſt cõpletã aſſumptionẽ iſtorꝫ oĩm ſupraſcripto-
ruꝫ trociſcorꝫ. ¶ Epithima p epate. ℞. ſpẽrũ cereti
ſandalini Meſue. ʒ. iij. pulueris abſinthij. ʒ. j. aq̃ en-
diuie. ℥. ß. epatice. ℥. j. ß. miſce. Epithimeẽ epar cum
petia linea dupla lõgitudis vniꝰ ſemiſſis ꝛ latitu-
dis q̃tuor digitorꝫ ĩfuſa in hoc epithimate ꝛ ponaẽ
ſup epar ꝛ hoc poſt aſſumptionẽ dicti ſyrupi q̃ter ꝛ
bis poſt aſſumptionẽ dicti p̃mi ſolutiui. ſꝫ tpe dicto-
rũ ſyruporꝫ vel ſolutiui dicti nõ vtaẽ hoc epithima-
te ſꝫ tpe q̃ aſſumit dictos p̃mos trociſcos ꝛ p̃mã cõ-
fectionẽ. Qđ epitimaẽ ponat ſup epate p duas ho-
ras poſt cibũ ipo pilꝰ facto tepido. ¶ Tragea. ℞.
coriãdrorꝫ ꝯfectorꝫ ſelum. vj. infraſcriptorꝫ. vꝫ cu-
curbite me onis cucumeris citrulli añ. ʒ. ij. endiuie
ʒ. j. lactuce portulace añ. ʒ. ß. paſſularũ paruarum
nigrarũ. ℥. j. auellanarum. ℥. ß. fiſticorꝫ. ℥. j. zibebo

rum.℥.ij.amigdalarum amararũ.℥.ß.corticũ citri.ʒ.j.ſeis attriplicis.ʒ.ß.puluéris ſandalorum ru.ʒ.j.zuc. albiſſimi.℥.ij.vini granatorũ.q.ſ.puluis ſandalorum diſſoluant in vino granatorum ⁊ optime incorporent ſil' ad lentũ ignẽ donec dureſcat: poſtea oia incidẽda minutim incidant ⁊ fiat trazea. Sumat iſtius trazee duo coclearia poſt cibũ ſepe ⁊ ſepe quantũ ſibi libuerit. Medicine vigoroſiores ſupraſcriptis. ¶ Solutiuũ aliud facile. ℞.mãne electe.℥.j.reubarbari electi.ʒ.j.ß.dyaprunis ſine ſcamonea deſcriptione Nico.℥.ß.aq̃ endiuie.℥.j.ſeri caprini q.ſ.p potione miſce ⁊ fiat potio. Hoc ſolutiuum facile aſſumat cũ modis ⁊ ordinib' q̃bus ſumpſit ſupraſcriptũ ſolutiuũ ⁊ hoc in caſu in quo nõ liberet cũ oibus ſupraſcriptis.ſ.cibo ⁊ potu ⁊ medicinis ⁊c.ↄ̃ſter aſſumat infraſcriptos ſyrupos trociſcos ↄfectionẽ ⁊ vnctionem vt ſupra de alijs. ¶ Syrup'. ℞.ſyrupi acetoſi de fructib' ſm Meſue.℥.j.ſyrupi roſa.℥.ß.de biſantijs.℥.ß.aquarũ endiuie abſinthij lupulorum ah.℥.j.miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat quatuor dieb' cõtinuis calidũ in aurora poſt ſupraſcriptũ ſolutiuũ immediate cũ modis ⁊ ordinibus q̃bus ſupra. ¶ Solutiuũ. ℞.ſolutiuũ ſupraſcriptũ immediate cui addatur dyafiniconis. Iſtud ſolutiuũ aſſumat imediate poſt ſupraſcriptos ſyrupos ordinibus q̃bus ſupra. Trociſci epatis ↄfortatiui ⁊ ſtõachi. ℞.trociſcorũ de reubarbaro.ʒ.j.de ſandalis.ʒ.ß.miſce ⁊ cũ ſucco eupatorij.q.ſ.reformẽt trociſci. Iſtorum trociſcorum ſumat.ʒ.j.cũ.℥.ij.aque endiuie octo dieb' cõtinuis immediate ſequẽtib' aſſumptionẽ ſupraſcripti ſolutiui ⁊ hoc cũ ordinib' q̃bus ſupra. ¶ Cõfectio cõfortatiua vt ſupra. ℞.ſpecierũ dyarodonis abba.ʒ.j.dyapapauerisal.ʒ.j.fiſticorũ minutim inciſorum.℥.j.ſpẽrũ triaſandalorum.ʒ.j.zuccari albiſſi.℥.vj.miſce ⁊ cũ aq̃ abſinthij.q.ſ.fiat cõfectio vt ſupra. Iſti' cõfectionis aſſumat vnũ morſellum.ſ.triũ.ʒ.in mane cũ ſurgit octo dieb' poſt aſſumptionẽ totalẽ ſupraſcriptorũ ſyruporum ⁊ hoc modis ⁊ ordinib' q̃bus ſupra in alia ↄfectione. ¶ Unctio. ℞.ſeminũ endiuie.ʒ.j.lactuce portulace plãtaginis.ah.ʒ.j.ß.florum nenufaris roſarũ.ah.℈.j.ſandalorum ru.ſpodij ana.℈.ß.dragãti gũmi arabici abſinthij ah.℈.j.ſpice ſquinãti.ah.℈.ß.cere al.q.ſ.p vnguẽto molli puluerizẽtur pul.ſubtiliter deinde oia miſce ⁊ cũ modico aceti fiat vnguẽtũ molle ad lentũ ignẽ. Ungat epar ex iſta vnctiõe ſolũ dieb' q̃b' ſumit trociſcos ⁊ ↄfectionẽ immediate ſupraſcriptos ⁊ nõ dieb' q̃bus ſumit ſolutiua ⁊ ſyrupos ſupraſcriptos imediate. Et hãc vnctionẽ faciat cũ modis cuꝫ q̃bus ſupra in epithimate ſupraſcripto. Infraſcriptas medicinas poteſt aliq̃ñ aſſumere tpe ſanitatis ⁊ etiã tpe morbi ſupraſcripti cũ modis ⁊ ordinib' q̃bus infra. ¶ Solutiuũ aliud. ℞.prunorum nigrorum auguſtienſ.ſebeſtẽ tamarindorum ah.ʒ.ij.mãne.℥.j.caſſiẽ.mũde.℥.ß.reubar. electi.ʒ.j.ſeri caprini.q.ſ.Pruna ſebeſtẽ ⁊ tamarindi modicuꝫ incidant.deinde bñ diſſoluant ad ↄdictum ignẽ cũ dicto ſero. Ultimo reliqua oia addantur et fiat potio. Tpe ℣o quo liberatus eſt oibus ſex mẽſibus.ſ.in medio veris ⁊ autũni aſſumat ſemel ſolutiuũ qđ eſt facile ad hoc vt ↄſeruetur i ſanitate ſua.

¶ Decoctio loco ſyrupi. ℞.cicerũ ru.℥.iiij.ordei excorticati.℥.ß.radicũ endiuie.M.ij.feniculi petroſilij ſparagi bruſci ah.M.ij.ſeminũ cucurbite melonis cucumeris citrulli.ah.ʒ.ij.ſeminũ ẽdiuie lactu. portula.plantaginis.ah.ʒ.j.eupatorij ciperi.ah.ʒ.j.bulliant oia in ſufficienti quãtitate aq̃ vſq ad cõſumptionẽ tertie partis aq̃ deinde optime exprimãtur ⁊ colent. Ultio cuilibet libre colature addatur aceti.℥.j.croci.gra.ij.puluerũ zuccari.℥.j. Iſtã decoctionẽ loco ſyrupi ſumat 8' dieb' ↄtinuis in aurora cũ modis ⁊ ordinib' q̃b' aſſumpſit p̃dictos ſyrupos. Et hoc poſt diẽ aſſumptiõis ſolutiui imediate añſcripti. Itẽ ⁊ iſta vice aſſumat ſolutiuũ imediate ſupraſcriptũ cũ modis q̃b' aſſumpſit prius qđ aſſumat poſt ſupradictã decoctionẽ. ¶ Electuariũ conſortatiuũ epatis ⁊ ſtomachi. ℞.ſucci eupatorij abſinthij endiuie reubarbari electi ſpice lacce ablute ſpodij amigdalarũ amararũ fiſticorũ ſeminũ endiuie lactu.portulace plantaginis ſandalorum ru.mellis paſſularum.q.ſ.p ↄficiẽdo electuario.puluerizãda pul.ſubtil'r poſtea amigdale ⁊ fiſtice bñ piſtent. Ultimo reliq̃ oia addantur ⁊ oia ſimul optime incorporentur ad lentũ ignẽ ⁊ fiat electuariũ. ¶ Tyriaca optime ↄfortatiua olim ℣tutũ. ℞.tyriace.ʒ.j.zuccari roſa.ʒ.ß.miſce ⁊ incorporent bñ ſimul cũ ſyrupo roſato. Iſtã aſſumat tpe ſanitatis quatuor vicibus in anno ſemel in p̃ncipio hyemis ⁊ ſemel in medio hyemis ⁊ ſemel in p̃ncipio veris ⁊ ſemel in medio autũni. ¶ Pille ſolutiue facillime. ℞.pill'arũ de eupatorio maiorum.℈.j.de reubarbaro.℈.ij.ſpodij ſandalorum rub.ah.℈.ß.miſce ⁊ reforment pille ſiue magdaleon cũ ſucci endiuie.q.ſ.ad reformãdũ põt tã in ſanitate q̃ in infirmitate ſupraſcripta ſi plꝫ aſſumere oi mẽſe iſtarum.ʒ.j.pill'arũ q̃ ſunt facillime et epatis ſtomachi ↄfortatiue quas ſumet in aurora ⁊ nõ dormiat poſt ipſarũ aſſumptionẽ ⁊ prãdeat hora ſua ſiue ſoluerit ſiue nõ. Si ℣o dicte pille nõ ſoluerint in die ſed tñ in nocte tpe dormitiõis tũc nõ ſumat ipſas in aurora.ſed per vnam horaꝫ ante cenam. ¶ Cliſtere mollificatiuũ. ℞.olei vio.cõis ana.℥.iij.vitellũ oui vnum foliorum maluarum ana.M.j.radicuꝫ maluauiſci.M.ß.ſeminis lini ſeminis fenugreci.ana.℥.j.ß.Herbe radices ⁊ ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aque vſq ad conſumptioneꝫ tertie partis.deinde optime exprimãtur ⁊ colentur vltimo lib.j.dicte colature reliqua omnia addãtur ⁊ fiat cliſtere. Hoc cliſteri vtatur ad libitum p vnaꝫ diem tantum ante infraſcriptum ⁊ ordinibus quibus ſupraſcriptum eſt. ¶ Cliſtere aliud eductiuum ⁊ mollificatiuum. Recipe foliorum maluarum blitis violarum ana.M.j.mercurialis.M.ij.radicum maluauiſci.M.j.ſeminum lini fenugreci.ana.℥.ß.ordei excorticati.℥.ß.furfuris ligati i vna petia.M.j.vitellum oui.j.caſſiefiſtu.℥.j.dyafiniconis.℥.j.olei communis violati ah.℥.iij.ſalis cõmunis.ʒ.ij.Herbe radices ſemina ⁊ furfur bulliant ſimul et optime exprimantur et colẽtur vltimo colature reliqua omnia addantur. Aſſumat iſtud cliſtere ſtomacho ieiuno poſt ſupraſcriptum, quo vtatur ad placitum nõ tñ niſi ſemel in hebdomada tpe ſanitatis: ſed tẽ

poꝛe moꝛbi ſupraſcripti aſſumat totiẽs quotiẽs diſcretioni ſue videbit̃ ꝯferre. ¶ Medicine cibales ⁊ cibi medicinales. ℞. auellanarũ ſine corticib⁹ vue paſſe zibebi añ. ℥. j. ß. ğnoꝝ granatoꝝ nigroꝝ. ℥. ij. miſce. ℞. ficuũ ſiccaꝝ pinguiũ zucca. vio. añ. ℥. j. miſce ℞. amigdal. amararũ excorticaꝝ. ℥. ß. ğnorũ granatoꝝ acetoſoꝝ vel zuccari violati. ℥. j. miſce. ℞. fiſticoꝝ vel piſtagioꝝ qḋ idẽ eſt: granoꝝ granatorũ violati ana. ℥. ß. miſce. ℞. folioꝝ roſmarini. ʒ. ij. ſeis endiuie. ʒ. ß. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ ꝯfectoꝝ. ʒ. ij. miſce. ℞. folioꝝ abſinthij. q. ſ. p raſiolo fiẽdo. paſſularũ paruaꝝ nigraꝝ q̃rtuz p[illegible]. puluerís ſeis endiuie maſticis coriandroꝝ. añ. q̃rtũ p[illegible]. vitellũ oui. j. abſinthiũ incidat̃ minutim. deinde oia ſil' miſce ⁊ fiat vn⁹ raſiol⁹ q̄ poſtea modicũ bulliat. Unũ iſtaꝝ medicinarũ magis gratũ aſſumat in mane cũ ſurgit dieb⁹ q̄bus placuerit. nã oẽs iſte ſunt cib⁹ ⁊ medicina ꝯfoꝛtatiua epatis ⁊ ſtomachi valde. ℞. epar lupi coctũ nõ duꝝ carnes liniaciaꝝ: vbera alaliuz vt olim vaccarum: epata anſeris cocta nõ dura: epata gallinarũ cocta nõ dura vuas paſſas paruas ⁊ nigras. vuas zibebas. Unũ iſtoꝝ ſeptẽ ciboꝝ magis gratum aſſumat tp̄e ſanitatis in prandio vel cena quotiẽſcũqꝫ placuerit. deinde permutet de vno ad aliud q̄ñ ⁊ quotiẽs placuerit. nã tales ſunt cibi medicinales ꝯfoꝛtatiui epatis ⁊ ſtomachi valde.

De egritudinibus vẽtris inferioris.

¶ Contra debilitatem epatis ⁊ principiuz hydropiſis.

Hic ponuntur probatiões. xij. caꝑ. viij. curatiuoꝝ tractorũ ſupra in taliꝯſilio. ¶ Uẽtes canones curatiui. Primus canon. ¶ Regimẽ in ſex reb⁹ nõ nãlib⁹. vcꝫ aere cibo ⁊ potu ⁊c. ſit quãtitatis ⁊ q̃litatis vt ſupra. hũc canonẽ collige 3° tegni. tracta. p̄io caꝑ. ꝟ. j. hec oia dicta nũc gñã ſalubriũ cãrũ m̃aꝝ quedã ſunt cũ cõpetẽti vſu ⁊c. ⁊ tractatu 3°. caꝑ. 4° eiuſdem libri. ꝟ. Igit̃ nunc paratũ eſt cibis ⁊ potib⁹ exterminãtibus ſpiſſitudinẽ ⁊c. Et quarti fen. primi caꝑ. caꝑ. p̄io. cuius ℞ica locutio vlis de medicatione dicemus quot res medicationis ex vna triũ reꝝ cõplet̃. Scḋs canõ. ¶ Euacuẽt̃ vẽtris ſolõne m̃ãe ⁊c. colligitur affoꝛ. p̄ticula ⁊ affoꝛ. 9° coꝛpoꝛa. Ubi q̄s vult purgare opꝫ pri⁹ fluxa facere. ⁊ Gal. in cõmẽto illi⁹ implicite. ſed tñ vtilis nõ fuit intentio hippocratis. Aliud ꝟo magis ⁊c. Et nota ꝙ ꝑpter ꝟba iſta vtilis ⁊ magis neceſſariũ ⁊c. nõ parũ hic ſed ad mai⁹ ⁊c. In q̄b⁹ oib⁹ p̄tibus implicat̃ inteſtinoꝝ fluxibilitatẽ debere fieri q̄ ex ſup̄fluitatũ cõiũ ſolõne educunt̃ Et Gal. in cõmẽto affoꝛ. 21. prime particule. Inde ducere opꝫ ⁊c. ꝑpter illud vñ ⁊ medicũ inueſtigare maxime opꝫ. Et 4ª primi caꝑ. 3° de q̄ñ ⁊ q̄liter euacuare opꝫ implicite. Ibi eſt ⁊ iſta eſt ꝯſideratio partis ſue declinationis. Nã pꝫ ꝙ m̃ãe cões nãliter ad inteſtina declinant particula immediate ſequente ibi. Et tertia membroꝛum egreſſionis eius mõ materie communes naturaliter p inteſtina egrediunt̃. Et ꝑpter illud qḋ maxime cuſtodire debemus in huiuſmodi diſpoſitionibus eſt habitudo cannaliũ ne ipſi ſint clauſi modo inteſtina ſunt apta claudi ⁊c. Et in caꝑ. 4° eiuſdem fen. ℞ica de regulis cõibus ſolutioni ventris ⁊ vomitu ⁊c. Et vẽtris ſolutiua faciunt vomituz ꝑpter ſtomachi debilitatem. Et caꝑ. q̄nto de rubrica regulis purgationis ꝟ. p̄io. Iaꝫ in preſenti ſermone oſtẽdimus quõ ſit ⁊c. Et particula immediate ſequenti ⁊ ad ſummũ mollificare. Et particula ex cauſa ꝓterea timoroſa ⁊ medicina vẽtris ⁊c. Et prima quarti. tractatu 2° caꝑ. ſeptio de cura putridarum in generali. Deinde fac flobothomiam ſed ſolutionem ventris ſubtilem. deinde ſubdit. Et ſic vltimitas inde lenificando non fluxus vẽtris nõ ſolutio laborioſa. ⁊ parũ poſt. Cũ ergo leniẽris hac lenificatione fortaſſe indigebis eos ſubtiliare. Liquet ergo ꝙ lenitiua euacuatio debet̃ oibus membris in vijs ductuum exiſtentib⁹. q̄ ſi debet̃ cũ ſanguis peccat aut peccantes humores ſanguini ſunt commixti vt in caꝑ. 7°. amplius iuuat humoribus a ſanguine ſeparatis. Tertius caꝑ. Minoꝛentur ⁊ ꝓprie vẽtris ſolutione a membris naturalib⁹ moterie ꝓprie ⁊c. Colligitur prima affoꝛ. 3° in exercitantib⁹ ad ſummũ. Et Gal. in cõmẽto ⁊ illic in artificiali purgatione opꝫ nocturna purgare ⁊ affoꝛ. ſcḋa affo. ⁊ cõmen. inchoantib⁹ moꝛbis. Et Gal. in cõmento ſed inanitionẽ opꝫ facere vt de m̃ã minuatur. ⁊ quarta primi caꝑ. primo implicite. Et dicem⁹ ꝙ in egritudinib⁹ i q̄bus eſt timoꝛ ⁊c. vbi immediate ſcribit ⁊ poſt maturationẽ vẽtrẽ ſoluas ꝑpterea q̄ñcũqꝫ alicuius ꝟtus fuerit fortis ⁊ humoꝛes ipſi⁹ ſine m̃ã multa ⁊ mala ⁊c. Quart⁹ canon. ¶ Digerantur dicte materie in dictis mẽbꝛis in q̄bus vigẽt ⁊c. Colligit̃ quarta primi caꝑ. primo. Egritudo quoqꝫ ſi multe ebulliẽtis m̃ãe ⁊c. ⁊ capitulo 3° illa parte. ⁊ quarta q̄dem hora euacuationis ipſius. dicit nãqꝫ penitus ⁊c. ⁊ p̄ia quarti trac. 2° caꝑ. 7°. rubrica de cura putridarum in gñali ⁊ cum adminiſtraueris canones ꝓdictos ⁊c. ⁊ paulopoſt ⁊ non euacues m̃ãm indigeſtam in calido ⁊ frigido. ⁊ prima affoꝛ. affo. 22° digeſta medicari ⁊c. Et Gal. in commen. q̄ deſcant alit ⁊ in q̄buſdã mẽbꝛis habitãtes. ⁊ tertio tegni tractatu tertio. caꝑ. ſecundo. Ferunt eĩ ſi m̃e ꝯtingat in humoꝛib⁹. ⁊ 2° regiminis acutoꝝ tract. 2° caꝑ. primo cum quo moꝛbi cuiuſcũqꝫ diſpoſitionibus egreqꝫ ꝟtutes ⁊c. minui nãqꝫ maximũ iuuamentum eſt. Quintus canon. ¶ Aperiantur vie dictorum membroꝛũ ⁊c. Colligit̃ in cõmento Gal. ſcḋe particule ſed non tam vtilis fuit intentio hippocratis. ⁊ 4ª primi. caꝑ. tertio ibi. Qḋ autem magis cuſtodiri in huiuſmodi diſpõne ⁊c. ⁊ caꝑ. quarto ante q̄ vẽtris ſolutio fiat ⁊c. ⁊ caꝑ. quinto iam in preſentibus ſermonem oſtẽdimus. Sextus canon. ¶ Eradicatiue ſoluantur ⁊ ꝓprie ventris ſolutione dicte materie ꝓprie ⁊c. colligitur prima affoꝛiſmoꝛũ affo. 2°. In turbationibus ventris ⁊c. ⁊ Gal. in cõmẽto affo. 22°. ſecunde particule ex plenitudine q̄ſcunqꝫ egritudinis fiunt ⁊ ibi nec in his diutius eſt immorandum. ⁊ quarta primi. caꝑ. tertio. Scias ꝓterea ꝙ intentio in omni euacuatione eſt vna quamqꝫ ⁊c. ⁊ ibi que quidem hora euacuationis ⁊ ibi cum humoꝛe fuerit iſtius generis. ⁊ tertio tegni tractatu tertio

in 3° cap̄.3°. Ferunt enim ſi ita ↄtingit accñtia fe=
bri.ꝛ p̄ma q̄rti tracta. ſcd̄o cap̄.7° de cura putrida
rū in gn̄ali illa pte ꝛ cū adminiſtraueris ꝛc. Septi=
mus can̄. ¶ Aperiant̄ vie ſeu vene medie inter dicta
mēbra ꝛc. colligit̄ p̄ma q̄rti. cap̄.2° rubrica de medi
catione egritudinū male cōplonis ꝛ cholerice ſiq̄dē
ſi fortioꝛ cauſis ꝛc. ꝛ ꝓpter hoc caliditas caliditatē
intēdit ꝛc. ꝛ 21ª tertij. tractatu tertio cap̄. vltimo. ru
brica retētio mēſtruoꝝ ꝛ paucitas in cura. deide ad
miniſtrent̄ medicine apiantur poꝛi. ꝛ poſt. Et ſiir ſi
cauſa fuerit humiditas. ꝛ adminiſtrent̄ medicine ꝛc.
Octau° canō. ¶ Moueat̄ ſanguis mēſtru° ad vias
ꝛc. Colligit̄. 21ª tertij vbi ſupra. canō immediate p̄=
cedens ꝛ ſunt ille que mouēt ſanguinē ad mr̄icem.
Nonus canō. ¶ Prohibeat̄ ſanguinis flux° aduer=
ſus mr̄ice3 fluere colligit̄ vt ah̄ illa pte aſſiduo ſtrin
gentiū. Decimus canō. ¶ Prouocet̄ ſanguis ad mr̄i
cis ↄcauitatē. colligit̄ vbi ſupra illa parte ꝛ reginē
in hoc eſt mouere ſanguinē cū fortitudine ad men=
ſtrua. Undecimus canon. ¶ Remoueat̄ mala cōple
xio frigida vel humida ꝛc. habet̄ gn̄aliter 3° tegni
trac.3° cap̄.2° illa pte vnū cōe hr̄tes p̄ceptū effica=
citer vnā quāq3 earū ꝛc. 3ª fen p̄mi doctrina ca.17°
rubrica de regimine coꝛpoꝝ. quoꝝ cōplones nō ſūt
bone eoꝝ aūt cui ſupuenit erroꝛ. ꝛ 4ª p̄mi. cap̄.2°.
illa pti. qm̄ nō ſufficit nobis illud ſi cōplexiones ꝛc.
Cōfortent̄ virtutes omnes ꝛc. colligit̄ quarta p̄mi.
capitulo primo implicite. Scias p̄terea quod ex cō=
gruis medicinis que conferunt ꝛc. vbi per vitalis in
telligit ꝓprie vitales ꝛ naturales.

¶ Contra principium hydropiſis.

Solutiuū facillimū. ℞. caſſie electe. ℥.ſ. ſucci roſaꝝ. ʒ. iij. aq̄ abſinthij. q.ſ. pro potiōe miſce ꝛ fiat potio. Si vo vult medici=
nā magis approp̄atā ꝛ efficaciorē tūc addatur reu=
barbari in ſubſtātia. ʒ.ſ. ꝛ totū eſt ſolutiuū. Iſtā me
dicinā leuiter ſolutiuā aſſumat calidā in aurora et
nō tepidā ꝛ poſt ipſius aſſumptionē iaceat in lecto
per horā vnā cum dimidia ꝛ interim nō doꝛmiat et
poſtea ſurgat ꝛ ſtet ieiunus poſt ipſi° medicine aſſū
ptionē horis. v. ꝛ non aſſumat lauatiuū aliquod ſ3
prādeat in termino. v. horarū. Iſto ſolutiuo vtat̄ ad
minus ſemel in mēſe ipſo exñte ſtiptico. ¶ Cōfortati
uū epatis. ℞. praſſij ſeu marubij qd̄ idē eſt. ℥. iij. vi=
ni albi ↄuenictis vinoſitatis. v3 mōtani nō exceſſiue
vinoſi. q.ſ. ad leuē decoctionē. bulliāt ſil̄ ad lētū ignē.
Iſtius decoctionis calide aſſumat in aurora. ʒ.ß. cū
aq̄ cicoꝛee. ℥. j. diebus alternis. v3 vna ſic ꝛ alia non
deinde poſt. ipſi° aſſumptionē doꝛmiat ad libitum ꝛ
ſtet ieiunus ad minus horis quatuoꝛ. ¶ Cōfortatis
uū epatis ꝛ ſtōachi. ℞. aque cicoꝛee hr̄tis floꝛē azu
rum. ℥. j. eupatoꝛij. ℥. j. abſinthij. ℥. ij. zuccari albiſſi
mi. ʒ.ß. miſce. Iſtas aq̄s aſſumat calidas in hebdō
bis ad min° ꝛ cū alijs modis ꝛ oꝛdinib° deſcriptis
in aſſumptione ſupioꝛis decoctionis. ¶ Confortati
uū epatis ꝛ ſtōachi. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio
de reubarbaro ah̄. ʒ.ß. ſpērū dyarodō abbatis zuc=
cari albiſſimi ah̄. ℈. ß. miſce ꝛ cū ſyru. de eupatoꝛio.
q.ſ. ad incoꝛpoꝛandū refoꝛment̄ pille. vij. p. ʒ. Iſtaꝝ
pillaꝝ aſſumat a trib° vſq3 ad. v. ad libitū rum. ℥. ij.
vini albi mōtani nō nimis vinoſi ꝛ cū alijs modis ꝛ
oꝛdinibus deſcriptis in aſſūptiōe decoctiōis ſupra=
ſcripte. ¶ Cōfortatiuū vt ſupra immediate. Recipe
cinamomi. ʒ. j. ß. ſiſeleos. ʒ.ß. oꝛigani camedreos zin
zib. ah̄. ℈. j. croci. ℈. j. zuccari albiſſimi. ʒ. j. pulueri=
zent̄ oīa ſubtilr̄. deinde miſce in moꝛtario cū piſtel=
lo. Iſtis aromatibus aliq̄ñ vtat̄ ſupra cibis ſuis. v3
bis aut ter in hebdomada. ¶ Cōfortatiuū ꝛc. Reci=
pe dyalacce. ʒ. j. ß. vini albi mōtani nō exceſſiue vino
ſitatis. ℥. ij. miſce. Iſtam mixturā aſſumat tepidam
in auroꝛa ſemel in oibus. xv. diebus cū alijs modis
ꝛ oꝛdinib° deſcriptis in aſſumptiōe trociſcoꝝ de ab
ſinthio ꝛ reubarbaro. Nota ꝙ tp̄e magni caumatis
nō vtat̄ ſupraſcriptis medicinis niſi medicina ex caſ
ſiafiſtula ꝛ medicina ex trociſcis de abſinthio ꝛc. et
medicina ex aquis cicoꝛee eupatoꝛij ꝛc. oib° tribus
medicinis ſupraſcript3. Nota ꝙ ea die qua vtit̄ vna
non vtat̄ alia ex ſupraſcriptis medicinis.

¶ Contra hydropiſim aſcitem a cauſa frigida cū
aliquali nāli lapſu epatis ad caliditatem.

Medicine. potētia medicine efficaces ꝛ virtutis non valde moleſte et
huic moꝛbo multum cōgruētes. ¶ Solutiuū aquo=
ſitatis hydropiſis. Recipe pillarū d̄ ranet Meſ. ℈.
ij. agarici radicis ireos ah̄. ℈. j. ſalis gēme zinzib.
ah̄. ℥. ij. bdelij. ℥. ij. eupatoꝛij. ℈. ß. pul. pul. ꝛ cū ſyr.
de abſinthio fiant pille. vij. pro. ʒ. ¶ Aliud efficaci°.
℞. pillaꝝ de mezereon. ℈. ij. de ranet Meſue agari
ci radicis ireos ana. ℈. j. bdelij. ℥. ij. ſalis gēme zin=
zib. ah̄. ℥. j. eupatoꝛij. ℈. j. pul. pul. vt ſupra imedia
te. ¶ Solutiuū aquoſitatis ꝛ ipſi° exiccatiuū. Reci=
pe vnguēti arthanithe q̄tū pro vnguēto aceti aca
ti. q.ſ. ad incoꝛpoꝛandū miſce. hoc vnguēto vngat̄
venter manu calida ꝛ hoc cū3 mō ꝛ oꝛdine ſolutiuo
rū. ¶ Epatis et ſtōachi ↄfortatiuū apitiuū oppila=
tionū et aquoſitat3 exiccatiuū. Recipe ſeminū agni
caſti aniſi apij ah̄. ℈. j. feniculi. ʒ.ß. calami aromati
ci ſpice ah̄. ℈. j. calamēti. ʒ.ß. abſinthij ſicci. ʒ. ij. ſemi
nis endiuie. ʒ. j. ſolatri. ʒ.ß. puluerizent̄ oia vt decet.
deinde cū ſyrupo de abſinthio fiant pille. vij. pro. ʒ.
Iſtaꝝ pillularū aſſumat. v. in ſingula hebdomada
ſaltē duobus dieb° p̄terq3 tp̄e calido. ¶ Aliud vt ſu
pra foꝛti°. Recipe trociſci de abſinthio de reubarba
ro ah̄. ℈. ij. de ſpodio ſpērū dyalacce. ʒ. j. eupatoꝛij
ʒ. j. ß. ſpice. ʒ.ß. radicis ſquinātí. ℈. j. ſeminū endiuie
ʒ. j. pul. pul. ꝛ fiant pillule. vij. pro. ʒ. cū ſyrupo de ab
ſinthio ꝛ vtat̄ vt ſupra immediate. ¶ Aliud ꝛ foꝛti°
Recipe radicis cameleonte. ʒ.ß. betonice. ℈. j. cuſcu
te. ℈. ij. cinamomi. ℈. j. eupatoꝛij. ʒ. j. radicis enule.
ʒ.ß. macis. ℈. j. oꝛigani poly ah̄. ʒ.ß. reubarbari ele=
cti. ʒ. j. ß. radicis ſquinanti. ℈. j. ſeminum endiuie ſo
latri. ʒ. j. pul. pul. ꝛ fiant cū3 ſyrupo de abſinthio pil
lule. vij. pro. ʒ. ꝛ vtatur vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra.
et aliqualiter ſolutiuum. Recipe iere archigenis. ʒ.
j. ß. aque abſinthij. q.ſ. pro potione miſce et fiat po=
tio fiat vt ſupra immediate. ¶ Aliud efficacius ſolu
tiuum. ℞. trifere ferruginate deſcriptione Nico. ʒ.
j. ß. aque abſinthij. q.ſ. pro potione miſce et fiat po=
tio vtatur vt ſupra. ¶ Aliud efficacius ſed nō ſoluti
uum. ℞. tyriace fermentate. v3 non minoris etatis

annorum ſeptē nec maioris etatis annorum. xx.ʒ.j. eupatorij.℈.j.ſpice.℈.ij.aque abſinthij.℥.iij. miſce & fiat potio & vtat vt ſupra. Medicine remiſſe poten tia virtuti familiares & cum hoc vſuales.¶Solutiuũ vſuale facile & ꝓpriũ. Recipe ſeri caprini.℥.iiij. radicis ireos pulverizate groſſo modo.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.ʒ.ij.miſce & fiat potio. Iſtud aſſumat olb⁹ xv.diebus ſaltem & hoc modo & ordine ſolutiuorũ minoratiuorũ. Si ṽo vult fortius tunc huic toti addat iterum radicum ireos.ʒ.ß. ¶Epatis cōfortatiuum ſupra ſed nō ſolutiuũ. ℞.vrine hominis maſculi pueri etatis intra terminum a.v.anno excluſiue vſ ꝗ ad.xij.annum incluſiue.℥.vj.eupatorij.ʒ.j.ſpice. gra.ij.coral.ru.℈.j.ſeminum endiuie.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.ʒ.ij.miſce & fiat potio. Iſtam aſſumat vt ſupra immediate de ꝯfortatiuis. ¶Aliud vt ſupra. Recipe trociſcoꝝ de eupatorio de abſinthio dyarodon ana.ʒ.ß.ſpodij.℈.ß.coral.ru.℈.j.miſce & cum ſyrupi de abſinthio.q.ſ.formentur pillule.vij.pro.ʒ. Iſtarum pillularũ aſſumat a tribus vſqꝫ ad.v. ad libitum in aurora.vj.dieb⁹ continuis ſinguli mēſis ꝓterꝗ̄ tempore magni caumatis & hoc modo minoratiuorum.

¶Epatis vt ſupra. ℞ lactis capre & ꝓprie calidi et ꝓprius dum mulgetur ab vbere.℥.iiij. eupatorij.ʒ.j. ſpodij.℈.iij.zuccari albiſſimi.ʒ.ij.miſce. Iſtud bibat ſaltem ſemel in hebdomada & amplius ad libitum & hoc cũ ſurgat & hoc modo minoratiuorũ. ¶Epatis ꝯfortatiuum. Recipe abſinthij ſicci.ʒ.j.eupatorij.ʒ.ß.reubarbari electi.℈.ß.coriandrorũ preparatorum.ʒ.ß.coral.rub.℈.j.miſce & cum ſyru.de abſinthio formentur pillule.vij.p.ʒ. Vtatur vt immediate ſupra de ſuprascriptis modis. ¶Solutiuũ facile & epatis cōfortatiuũ vt ſupra. Recipe abſinthij ſicci.℈.ß. eupatorij cuſcute an.℈.vj.maſticis.gra.vj.ſeminum ſolatri gra.v.endiuie.℈.ß.coriandroꝝ ꝓparatorũ. ℈.ß.cinamomi gra.iiij.macis ſpice an.gra.vj.reubarbari electi.ʒ.j.agarici.ʒ.ß.ſalis gēme zinzib. an. gra.iiij.pul.pul.& cũ ſyrupi de abſinthio fiant pillule.vij.pro.ʒ. Iſtarũ aſſumat a trib⁹ vſqꝫ ad quinqꝫ in ſingulo medio menſe ſeruatis modis dictis in pillulis compoſitis ex pillulis de rauet agarico &c.

¶Epatis confortatiuũ vt ſupra. Vtatur vberib⁹ alalium & hoc in principio menſis ſemel in die dieb⁹ alternis. ¶Aliud vt ſupra. ℞.ſpērum ꝯfec.de eupato. Meſ.ʒ.j.dyarodō abbatis.ʒ.ß.macis.℈.ij. ſeminis aniſi integroꝝ.ʒ.ß.ſpodij gra.v.ſeminũ endiuie.℈.j.ſolatri.℈.ß.coriandrorum ꝓparatorum.ʒ.j.zucca.al.lib.j.pul.pul.et miſce & cum aqua abſinthij.q.ſ. fiat confectio ſolida in morſellis.iij.ʒ.pro quolibet. Iſtius confectionis aſſumat vnũ morſellũ in alternis diebus in.x.diebus ſinguli menſis & hoc in mane cum ſurgit &c.

¶Contra fluxum epaticũ cum excoriatione inteſtinorũ & ꝑncipiũ hydropiſis ab epatis frigiditate ꝓ quodā fratre ordinis ſancti Franciſci.

Regimē ſex rerum nō naturaliũ. Vtatur vino goreto mediocris vinoſitatis & ſaporis vtatur cibariis potius ad caliditatem ꝗ̄ frigiditatem declinantib⁹. ¶Euitanda. Euitet aquā ſimplicem fluuioꝝ fontium ſtagnorum ciſterne licet minus mala vinũ paucdferum.ſ.ad frigiditatē declinans vinũ vinoſum vinũ dulce vinum maltũ agreſte vinum acetoſum cibaria viſcoſa lenitiua cliza ſero.euitet mane aſſata fructus humidos & lubricos cerasa pepones batheca ficus recentes et ſiccas vuas & ſimilia. De perſicis ṽo recentib⁹ prius ipſis infuſis in vino albo vinoſo aliquādo comedere pōt ſed non multũ & cum hoc & raro.piſcia aūt ſicca minus nociua ſūt. Euitet legumina blites ſpinachias cucurbitas oua ſorbilia lac caſeum mollem ficus ſiccas herbas crudas alaganas paſtilia & artocreas raſiolos aquaticas carnes. ¶Epatis & ſtomachi cōfortatiuum. Recipe ſummitatũ abſinthij quantum ſufficit pro raſiolo vno.paſſularũ paruarũ.ʒ.iij.maſticis coriandri an.℥.ß.vitellum oui. Abſinthio minoratim inciſo & maſtice & coriandro pulverizetur cũ vitello oui fiat raſiolus cũ tela paſte & coquatur leniter. De quo infirmus aſſumat tres bolos actu calidos paſta ꝓus in aurora octo diebus continuis in ſingulo mēſe tēporibus frigidis & tēpore medio ſolum omni ſecũdo menſe octo diebus continuis. In tēpore ṽo calido non vtatur hoc medicamine & poſt aſſumptionem dormiat pauculũ. ¶Digeſtiuũ ſtomachi & ꝯfortatiuũ epatis efficacius. Recipe ſyrupi de abſinthio.℥.iiij.aquarum eupatorij menthe ciceree ana.℥.j.miſce & aſſumat in ſecũda tertia veris quinqꝫ vicibus & totidem in vltima tertia autūni. in ſecunda vero tertia hyemis octies in eſtate.x.nōs hoc cum ordine digeſtiuorum & hoc ſi medicamē voluerit permutare. ¶Digeſtiuum vt ſupra efficaci⁹ poti ℞.ſyrupi de eupatorio.℥.j.ß abſinthio.℥.ß.oximellis ſimplicis.ʒ.ij.aquarum menthe.℥.j. capillorum vene.℥.j.ß.abſinthij.℥.j.ß.cuſcute pulverizate gra. v.miſce. Si vellet medicamē efficacius tunc vtatur eo & hoc pro ſuprascripto immediate &c. ¶Digeſtiuum &c.vt ſupra efficacius prioribus. Recipe digeſtiuum immediate ſuprascriptum.cinamomi electi gra.iiij.miſce. Et ſi vult permutare vtatur iſto modo ſuprascripto loco eius. ¶Confortatiuum digeſtiuum vt ſupra virtuti valde familiare. Recipe aquarum abſinthij.eupatorij ana.℥.j.ß.menthe ciceree ana.℥.j.radicum acori pulverizati gra.v.coriandrorum ꝓparatorum.℈.ß.zuccari albiſſimi.ʒ.ß.miſce. Iſtud digeſtiuũ aſſumat ſingulo mēſe ꝗtuor dieb⁹ cōtinuis ꝓterꝗ̄ in caumate & hoc cum ordinib⁹ digeſtiuoꝝ. ¶Epatis ꝯfortatiuum vt ſupra efficacius poti. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio.ʒ.j.de reubarbaro.ʒ.ß.ſpice gra.iij.croci gra.ij.coriādri ꝓparati.℈.j.pul.pul.& cũ oximellis ſimplicis fiāt pillule.vij.p.ʒ. Si ṽo vult ꝑmutare tunc aſſumat iſtarum pillularũ iij.trib⁹ dieb⁹ cōtinuis ſinguli menſis ꝓterꝗ̄ in eſtate & hoc cũ ordine immediate dicto. ¶Cōfortatiuũ epatis vt ſupra efficacius. Recipe troc.de eupatorio ʒ.j.de abſinthio.ʒ.ß.croci.℈.v.coralloꝝ ru.℈.j.pul.pul.& cũ oximellis ſimplicis fiant pillule.vij.p.ʒ.vtatur mō ſuprascripto immediate ſi vult permutare. ¶Cōfortatiuũ vt ſupra efficaci⁹. Recipe pillularũ immediate ſuprascriptarum.℈.ij.ſpērum dyalacce.℈.j. miſce & cũ ſyrupi de abſinthio fiant pillule.vij.pro.ʒ. Si ṽo vult ꝑmutare tunc vtatur iſtis loco ſumptarum

vt ſupra. ¶ Epatis ꝯfoꝛtatiuū vt ſupra. ℞. dyacoꝛi. ℥. viij. ſpecieꝝ dyarodon abba. aromatici roſ. deſcrip. Gabri. ʒ. j. miſce ⁊ vtaꝛ de iſto aſſumēdo. ʒ. iij. loco p̄dicti ꝯfoꝛtatiui ſi voluerit ꝑmutare oꝛdine eodem. ¶ Epatis ꝯfoꝛtatiuū vt ſupra efficacius poti. ℞. ſpecierū dyābꝛe. ℈. j. aromatici roſ. deſcrip. Gabri. ℈. ij. dyarodō abba. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥. iiij. miſce ⁊ cū aqua abſinthij fiat ꝯfectio ſolida in moꝛſellis. ʒ. iij. ꝓ moꝛſello. Si ꝟo vult ꝑmutare accipiat in mane vnū moꝛſellū mō ⁊ oꝛdine eodē ſupraſcꝑto ¶ Epatis ꝯfoꝛtatiuū vt immediate ⁊ ventris aliqualiter reſtrictiuū. ℞. maſticis optimi. ʒ. j. Iſtius maſticis aſſumat. ℈. ß. in mane cū ſurgit tribus diebus ꝯtinuis ol. xx. die ꝑterq̄ tpe calo ⁊ poſt ſtet ieiunus quatuoꝛ hoꝛis. ¶ Epatis ꝯfoꝛtatiuū ꝟtuti familiare ⁊ vſuale. ℞. coꝛiādri ꝑparati et coopti vna coopꝛtura zuccari. ℥. vj. maſticis. ʒ. j. cinamomi elci coꝛticū interioꝝ electoꝝ. ʒ. iij. macis elci. ʒ. ij. miſce cinamomū ⁊ macis minutim incidanꝛ. deinde miſce ⁊ fiat trazea ſine alia additione zuccari. Utatur iſta trazea aſſumēdo. ʒ. iij. oꝛdine eodē imediate ſupraſcripto. ¶ Epatis ꝯfoꝛtatiuū vt ſupra in ꝑncipio et reſtauratiuū mēbꝛoꝝ. ℞. fiſticoꝝ mundatoꝝum a coꝛticibus. ℥. vj. Iſtoꝝ fiſticoꝝ comedat. ℥. ß. duobus diebus in ſingula hebdomada in mane cū ſurgit ꝑterq̄ tpe magni caumatis. ¶ Epatis ꝯfoꝛtatiuū ⁊ ſolutiuum facile aliqualiꝛ ventris ſtipticitate tunc poſt ipſam leuē ſolutionē relicta. ℞. mirobalanum keb. conditū numero vnū. Iſtum mirobalanū aſſumat omni. xx. die in quocūq̄ tēpoꝛe anni in auroꝛa ⁊ ſtet ieiunus poſt hoꝛis quatuoꝛ. Nota q̄ cū ꝑmum ex ſupraſcriptis infirmitatibus cōualeſcit tunc nō amplius vtaꝛ iſtis medicinis.

¶ Cōtra fluxū epaticū ⁊ diſſinteriā cū tenaſmone ab humoꝛibus aduſtis ⁊ diuerſis cū febꝛe cōtinua perſeuerātis olbus tribus menſibus.

Inteſtinoꝝū abſterſiuū lauatiuum et cōfoꝛtatiuū. ℞. aq̄ oꝛdei excoꝛticate lib. j. vitellū oui. j. olei roſati. ℥. iiij. zuccari optimi. ℥. ß. miſce ⁊ fiat enema ⁊ inteſtinoꝝ lauatiuū abſterſiuū ⁊ amplius ꝯfoꝛtatiuū pꝛioꝛe inteſtina ſtagnās ⁊ ſtipticū. ℞. decoctionis oꝛdei excoꝛticati. deinde toꝛrefacti plātaginis poligonis ſeu coꝛrigiole floꝝ taſſi barbaſſi lib. j. vitellū oui. j. ſepi hircini. ℥. iij. olei ro. ℥. iiij. zuccari optimi. ℥. ß. boli armeni. ℥. ß. miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere taliter tepidū ſibi imponat ꝑ vnā hoꝛā an̄ cenā ꝑcedēte cliſteri ſupraſcripto die eodē ꝑ vnā hoꝛā ante prandiū q̄bus vti incipiat tertia die immediate ſeq̄nti poſt aſſumptionē ꝑmi cliſteri ſupraſcripti in duobus diebus ꝑmis ⁊ ipſis taliter vtaꝛ duobus diebus ad minus. ¶ Suppoſitoꝛiū confoꝛtatiuū ⁊ ſtagnatiuum ℞. ſepi hircini. q. ſ. pro ſex licinijs ſiue ſuppoſitoꝛijs Unū ex iſtis ligatū cū filo lōgo imponat ſibi cū vadit doꝛmitū ⁊ taliter teneat tota nocte ⁊ vtatur ad libitum. ¶ Confoꝛtatiuum ſtomachi. ℞. ſuccoꝛum abſinthij. ʒ. iiij. menthe. ℥. ij. citonioꝛum. ℥. iij. aloes ſuccotrini. ℈. j. maſticis abſinthij ſicci menthe ſicce an̄. ʒ. ij. ſpice calami aromatici ana. ʒ. ß. gariofiloꝝ ℈. j. roſarum floꝛum lambꝛuſce ana. ʒ. j. coꝛalloꝛum rub. ʒ. ß. coꝛiandroꝛum pꝛeparatoꝛum. ʒ. j. ß. ſucci ſimul miſceantur. deinde reliqua pul. pul. ⁊ in ſe miſceantur ⁊ medietate dicte mixture pulueꝝ in dicta mixtura ſuccoꝝ infundaꝛ ⁊ optime imbibatur alia medietate mixture vltimo dictoꝝ ſuccnū ſuꝑ dicta mica panis talr ſuccis infuſa apponaꝛ ⁊ ip̄a mica panis cū dictis puluerib⁹ pāno lineo ſubtiliſſimo vꝉ ſerico inuoluaꝛ ⁊ ſtomacho apponaꝛ ip̄o ſtomacho ieiuno. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. olei abſin. ℥. j. ß. myrtilloꝝ citonioꝝ. ℥. ß. abſinthij. ℈. ij. maſticis menthe. an̄. ℈. j. ſpice calami aromatici ſquinanti macis an̄. ℈. ß. gariofiloꝝ. ℈. j. floꝝ lābꝛuſce roſarū an̄. ʒ. ß. coꝛiādroꝝ ꝑpa. ℈. j. coꝛallo. ru. ʒ. ß. cere noue. q. ſ. ꝓ vnguēto molli miſce ⁊ cū modico aceti fiat vnguētum molle ꝓ ſtomacho. Iſta vnctione cū manu ſuauiter calida vngaꝛ totus ſtomach⁹ ab oꝛe vſq̄ ad fundū ſtomacho ieiuno. ſ. mane ⁊ ſero manu cal'a line ante prādiū ⁊ an̄ cenā. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. abſinthij viridis partes quatuoꝛ mēthe viridis partes tres floꝝ lābꝛuſce roſaꝝ an̄. partē vnā. De his quatuoꝛ q. ſ. ꝓ ſacculo ꝓ ſtomacho maſticis. ℥. j. calami aromatici macis an̄. ʒ. ij. gaꝝ. ℥. j. coꝛiādroꝝ ꝑpara. ℥. j. ꝯtūdanꝛ ꝯtun. ⁊ fiat ſacculus ꝓ ſtomacho in pāno ſiue ſerico in foꝛma ſcuti ⁊ quidē appendatur collo cum filo vt melius adhereat ſtomacho.

¶ Cōtra diſſinteriā ⁊ fluxū epaticū ⁊ febꝛē ſiꝛ ⁊c.

Digeſtiuū ℞. ſyrupoꝝ de mētha. ℥. ß. endiuie facte ex ſolo ſucco ei⁹ et nō cū aliis. ℥. j. vini granatoꝝ aquarū endiuie abſinthij an̄. ℥. ß. miſce ⁊ aſſumat hoꝛa digeſtiuoꝝ ⁊c. ¶ Minoꝛatiuū ⁊ ꝯfoꝛtatiuū ℞. miclete. ʒ. vi. aquaꝝ plātaginis endiuie an̄. q. ſ. ꝓ potione. Aſſumat poſt digeſtiuū. ſ. aſſumptū tribus vel quatuoꝛ diebus ⁊ aſſumat cū cuſtodia ⁊ hoc etiā ꝑus aſſumpto minoꝛatiuo. Tunc vtaꝛ aqua calibeata in qua calibs ſit ſolus extinctus ter. ¶ Digeſtiuū. ℞. ſyrupoꝛum de myrto. ℥. ß. endiuie vt ſupra. ℥. j. aquarum plātaginis. ℥. ij. abſint. ℥. ß. miſce ⁊ aſſumat vt ſupra. ¶ Solutiuū eradicatiuum. Recipe miclete. ʒ. iiij. reubarbari viſi. ʒ. j. ß. aquarū plātaginis endiuie quantū ꝓ potione miſce ⁊ fiat potio ⁊ aſſumat cū cuſtodia. ¶ Confoꝛtatiuum ⁊ digeſtiuū. ℞. ſpecierū triaſandaloꝝ. ʒ. j. dyarodon abbatis. ℈. j. coꝛiandroꝝ pꝛeparatoꝝ pulue. ʒ. ß. croci. gra. ij. zuccari albi. ℥. iiij. miſce ⁊ cum aquarum endiuie partes. ij. abſinthij partem vnā ad conf. fiat cōf. ſolida in moꝛſellis. iij. ʒ. pro quolibet ⁊ aſſumat vnā ante prandiū ſingulis diebus in hebdomada. ¶ Digeſtiuū vſuale ⁊ cōfoꝛtatiuū vt ſupra. Recipe aquarum endiuie. ℥. j. plantaginis. ℥. ij. abſinthij. ℥. ß. coꝛalloꝛum ru. ℈. j. coꝛiandroꝝ ꝑparatoꝝ pulue. ℈. j. zuccari albiſſimi. ʒ. ß. miſce ⁊ aſſumat hoꝛa digeſtiuoꝝ. ¶ Epatis confoꝛtatiuum etiam acuitatis caloꝛis humoꝛū repꝛeſſiuum. Recipe aque endiuie lib. j. abſinthij. ℥. ij ſpecierum troc. ſandalini deſcriptione Meſue. ʒ. iij. ſquinanti puluerizati. ℈. j. coꝛiādroꝛum puluerizatoꝛum. ʒ. ß. miſce et fiat epithima cū petia linea epati ⁊ hoc facta pꝛima euacuatione ⁊ hoc alternis diebus. ¶ Confoꝛtatiuum conſtrictiuum rectificatur humoꝛibus malignis diſſinterie et fluxus epatici.

detur electuariũ infraſcriptũ. ℞.elruarij de ſorbis.
ʒ.ij.mine citonioꝝ.℥.j. aquarũ plãtaginis.℥.ß.en=
diuie.℥.ß.miſce. Iſtud aſſumat ter in hebdõa debite
calim alternis dieb⁹ e poſt dormiat ad libitũ ❡Aliũ
vt ſupra e remiſſe ſolutiuũ. ℞.mirobalanũ kebulũ
conditũ vnũ. Iſtũ aſſumat ſemel in hebdomada in
aurora. Facta vero pꝛima e ſcda purgatione tũc vtaᷓ
vino e aqua ſeptẽ vel octo vicibus calibeaᷓ.ſ. in oĩ=
bus in quibus opꝫ eum vti eis.ſ.ferculis e alijs. Me=
dicine efficaciores adhuc ſupraſcriptis medicinis e
proprie ad diſſinteriam ipſam. Coagulum leporis
iuuat.caſeus antiquus ablato ſale ab eo riʒi torre
facti glandes aſſate balauſtie ſemen roſe e eſt pro=
prium bolum armeniũ troc. de carta cõbuſta Auic.
et alie plures medicine et reliqua.

❡Contra diſſinteriam Cliſtere.

Recipe aque decoctionis ordei torrefacte.
q.ſ.p decoctione herbaꝝ duaꝝ im
mediate infraſcriptaꝝ foliorũ plãtaginis.M.iiij.cẽ
tinodie ſeu corrigiole.M.ij.e vitellũ oui numero.j.
olei roſa.℥.iiij.gũmi arabici.ʒ.ß. pinguedinis hirci.
℥.j.herbe dicte prius lauate minutim incidenẽ cum
cultello e nõ piſtenẽ ne ſuccus ab eis effluat. deide
in dicta aqua ordei bulliãt optime e poſtea expꝛimã
tur e colenẽ e ſubſtãtia eoꝝ abijciaᷓ. cuius colatu=
re. ℞.℥.xv.reliquas vero medicias adde miſce e fiat
cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi imponat tepiduꝫ ſtõacho
ieiuno ſaltẽ ſemel in die. ❡Acuitatũ humorũ extin
ctiuũ ꝯueniẽs e vtutis retẽtiue ꝯfortatiuũ ſangui=
nem abſcindẽs. ℞.vini granatorũ.℥.vj.granorũ ri
bes.℥.ij.ſumach.℥.ß.tamarindorũ.ʒ.iij. margari=
tarũ pforatarũ ſeu bonarũ.ʒ.iij.ſyrupoꝝ de aceto
ſitate citri.℥.vij.roſati.℥.vj.aquaꝝ plãtaginis par
tes duas acetoſe partẽ vnã aque ciſterne calibeate
partes tres de his tribus ſiᷓ.q.ſ.ad olum ſupraſcri
ptarũ decoctionẽ p potu delitioſo grana ribes e ſu
mach piſtenẽ debite. Tamarindi vero cuꝫ dicto vino
granatoꝝ diſſoluanẽ ꝯuenienter in mortario cum pi
ſtello. Margarite aũt pulueriʒenẽ. deinde oĩa ſimᷓ
bulliãt ad lentũ ignẽ tãto tpe: quãtũ ſufficit p ſyru
po ſatis longo e vſuali p potu e poſtea: optime exp=
menẽ e colenẽ e ſubſtãtia eorũ groſſa terrea abijcia
tur. Ultimo dicte colature margarite: addanẽ mi=
ſce: e fiat ad libitũ pot⁹ delitioſus ſeu iulep: potabi=
le delitioſum. ❡Puluis. ℞.coriãdrorũ preparatoꝝ
℥.ß.ſeminũ plãtaginis.ʒ.ij.coral.rub.ſeminũ aceto
ſe aã.ʒ.j.pulueriʒenẽ ſubtiliter. deinde miſce. Iſti⁹
pulueris ponat: ad minus.ʒ.ß. ſuper vipa facta ex
pane torrefacto ſꝫ bñ bruſtulato e vino nigro ſtipti
co ſed nõ multũ vinoſo. Hãc vipã comedat in princi
pio prandij e cene quarũlibet veꝫ ipſius vipe bolos
tres. Poſt dictã vipã comedat bolos tres ad minus
citonij optime decocti. deinde aromatiʒati cũ pul=
uere coriandrorum preparatorũ. bibat aquã ciſter
ne e calibeatã ſeu extinctiõis calibis ſexties totiẽs
extinctue. videlicet ipſam aquã bibat mixtã cũ tan
tundẽ dicti vini nigri nõ multũ vinoſi. Si vero dictaꝫ
aquã ciſterne habere nõ põt tũc aſſumat aquã flu=
mij clarã aut ſalteꝫ putei e in ipſa taliter extinguat
calibem e ea vtatur per omnia vt hic ante de aqua
ciſterne. Si vero potus congruit efficacior tũc in di=
cta aqua ciſterne taliter calibeata bulliant optime
aliqua fruſta lata citonij crudi. ℞.plãtaginis.℥.ij.
acetoſe.℥.j.coriandroꝝ pparatorũ.ʒ.ß.miſce. Iſtas
aquas aſſumat frigidas in aurora ſex diebus cõti=
nuis. veꝫ ſingulo mane totidẽ. ℞.ſyrupoꝝ de myr
to roſati.aã.℥.ß.de ribes.℥.j.mine citonitis.℥.ß.aq
rum plantaginis.℥.ij.acetoſe.℥.j.pulnerum ppara
torũ.ʒ.ß.miſce. Si vero medicamẽ cõgruit efficacius
potius immediate tũc iſtũ ſyrupũ aſſumat trib in au=
rora ſeruatis reliquis modis et ordinib⁹ deſcriptis
in aſſumptione e vſu aquarũ immediate ſupraſcri
ptarũ. ℞.troc.de ſpodio.ʒ.j.de terra ſigill.℈.ij.bo=
li armeni.ʒ.ß.ſeminũ plãtaginis.ʒ.j.corall. rub.ʒ.ß.
coriandrorũ pparatorũ.℈.ij. Pulueriʒenẽ oĩa ſub
tiliter. deinde cũ mina citoniorũ.q.ſ.ad incorporan
dũ formenẽ pille.vij.p.ʒ. Si vero medicamen cõgruit
efficacius potius immediate tũc iſtarum pillularũ aſ=
ſumat.iij.per duas horas ante cenã. deinde imme=
diate bibat aquas ſupraſcriptas e c. vt ſupra de aſ
ſumptione aquarũ ſupraſcriptarũ earundem. Et
iterũ in mane ſequẽti aſſumat duas pillᷓas ex ipſis.
deinde tpas aquas bibat immediate poſt vt hic an
te. ❡Solutiuũ facile ventrẽ ſtipticum relinquens.
℞.midete.ʒ.vj.aquarũ plãtaginis partes.ij.aceto
ſe partẽ vnã miſce de ambobus his quantũ ſufficit
pro potione miſce e fiat potio. ❡Solutiuũ facile vẽ
trem ſtipticũ relinquẽs efficacius potius immediate.
℞.midete.ʒ.iiij.reubarbari torrefacti ſm cano. ad
hoc ſed nõ multa torrefactione ſi ſatis notabili tor
refactione nõ valde multa.ʒ.j. aquarũ plãtaginis
partes.ij.acetoſe partẽ vnaꝫ. de his adde ſimul.q.ſ.
pro potione reubarbari taliter torrefacti trituretur
ſeu pulueriʒeᷓ debite oĩa ſimul incorporentur miſce
et fiat potio. Iſtud ſolutiuum facile et ſtipticũ ven=
tris eductiuum aſſumat in aurora e poſt ipſius aſ
ſumptioneꝫ dormiat infirmus immediate ſi poteſt
tantum per duas horas. tranſactis vero duab⁹ ho
ris ſiue in ipſis tribus dormierit per dictas duas
horas vel non tunc vlterius nõ dormiat e poſt eius
aſſumptionem ſtet ieiunus horis quinqꝫ et non aſ=
ſumat lauatiuum aliquod ſed tantum in dicto ter
mino trium horarum prandeat. Comedat panatel
lam ex pane biſcocto factam in brodio pulli ſed nõ
pingui. panatellam in dicto brodio factam ex neba
lis ſine ʒuccaro. Far ferculum et proprie far ſpelte
in ipſo brodio aleganas ſubtiles factas ſine ſale in
ipſo brodio coctas. Nota quod quamprimũ ex ſu=
praſcripto morbo infirmus conualeſcat tunc nõ vl
terius medicinis ſupraſcriptis nec alijs medicamĩs
ad hoc vtatur. Quanqꝫ vero ſupraſcripta medica
mina omnia virtuti ſint familiaria et morborũ di=
ctorum proprie curatiua nihilominus qꝛ in morbis
oĩbus non a ſola virtute curabilibus ſed etiam ar=
te curatiua indigentibus tam virtus ipſa neceſſita
tis varietatem gradualem ad ſe curam trahentem
qꝫ morbi itidem cauſe et accidentia earum varieta
tem crebro formalem ſimul patianẽ et maxime pla
ries gradualem eandem tam ex dictarum omnium
naturalis temporis fluxu qꝫ ex ipſo morborũ tem=

poꝛum medicinaliū omni decurſu quinimmo ⁊ oēs res nāles non nāles ⁊ ꝑter nām varietatem indeꝫ ſaltē graduale ⁊ nō multotiens foꝛmalem plurima valde ipſarū rerum olum varietatibus ipſis ꝓprie gradualibus ⁊ etiā foꝛmalibus tūc cura ſeu opꝰ medicinale tā ſaltē gradualiter: ꝙ etiā pluries foꝛmaliter canonice varianda eſt ⁊ ob hoc in ſupioꝛibꝰ medicinalibꝰ canonibꝰ vſualibꝰ ſeu in ipſis canonibus vſus medicinarū ſupraſcriptarū notanter hec deſignanť. videlicet. Si ꝟo medicamē cōgruit efficaciꝰ ⁊ iterū ſi medicamē ꝑmutare ꝯgruit idē ſupraſcriptis medicinis olbꝰ vtať huiuſmodi tñ iudicio ⁊ cōſilio inſigniū doctoꝝ cure ipſiꝰ aſtātiū exꝗſite ⁊ optime dictas oēs diſcernētiū varietates rerū ipaꝝ nāſiū ⁊ ꝑter nām ſiꝗdēꝫ ſpeculātiū ꝟtutes ſeu potentias tam graduales ꝙ etiaꝫ foꝛmales medicinaliū inſtrumentoꝛum ſeu medicinarum quod pro eodeꝫ habetur: quibus medicinalis omnis curatiōis operatio perficitur.

¶ Contra diſſinteriā alterius.

Recipe abſinthij viridis .ꝟ.ij. menthe viridis .ꝟ.ß. maſticis. ℥.ß. gariofilorū. ʒ.j. macis. ʒ.j. calami aromatici. ℥.j. roſaꝝ floꝝ lābruſce añ. ꝟ.j. ſumach myꝛtilloꝝ añ. ℥.j. coꝛal. ru. ℥.j. coriādroꝝ preparatoꝝ. ℥.ij. herbe floꝛes ⁊ ſumach myꝛtilli ſimul bulliant in vini nigri ⁊ aque fluuialis mōde ⁊ clare. q. ſ. pro foimentatiōe vſqꝫ ad ꝯſumptionem ꝗrte partis ipſius liquoꝛis. deinde reliqua pulverizenť groſſo modo. Ultimo ipſa pulverizata dicte decoctioni addantur. ¶ Digeſtiuum humoꝛum aqueoꝝ ⁊ cholere ſimplicis cholere aduſte⁊ flegmatis ſalſi fluxumqꝫ intercipiēs aut aliqualr ſiſtens. Recipe aquaꝝ roſate. ℥.iij. acetoſe. ℥.vj. ſumach. ℥.ß. maſticis. ʒ.j. ſpodij. ʒ.ß. ſumach ſpodiū ⁊ maſtix cōtundanť groſſo modo. deinde ſimul bulliāt in ipſis aqs ad lentū ignem vſqꝫ ad cōſumptionem quarte ꝑtis ipſarum aquarum ⁊ vſui reſerua.

¶ Contra dyariā a cauſa calida ꝓuenientē.

Recipe reubarbari electi. ʒ.j. mirabolanorū emblicoꝝ. ʒ.ij. myꝛtilloꝝ zuc. ro. veteris ana. ʒ.ß. Bulliāt oia ſimul in aꝗ acetoſe vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis aque. deinde optime exprimanť ⁊ colenť. Uitellus oui detur cū allumine et ꝑus infundať cū coꝛtice in aceto ſimplici per horas iij. deinde coquanť in duabus ꝑtibus aque ⁊ 3ª aceti aut in ſimplici aꝗ tñ ad placitum donec dureſcat. Nō deť zuccarū nec res notabilr zuccarata nō deť aꝗ ſtillata. Sed ſi deliberaret ex toto dare aquā ſtillatā tunc ipſi addāt tertiaꝫ partem aque ro. nō muſcate. Fiat ferculum ex pānitio ſeu millio ſpiſſum et non rarū. fiat ferculū ex pane biſcocto cibeť cū pulte riſi vel fabarū vel oꝛdei cocte in aqua ciſterne. Et hec cibaria coquanť in aqua ciſterne ipſaqꝫ cibaria condianť cum vitellis ouoꝝ ꝑus retentoꝝ cū coꝛtice ſuo in aceto per horas tres: in ꝗbus ferculis ponať pulvis myꝛtilli. Bibat vinū ſtipticū lymphatuꝫ cū aꝗ ciſterne vel cū aqua decoctiōis plurime myꝛtilloꝝ vel ſumach vel ſoꝛboꝛum. Somnus ꝓuoceť pro poſſe vel quies doꝛmiat ſuper ventrem. Recipe ſyꝛupi ace zuccari roſ. añ. ʒ.j. Incoꝛpoꝛentur cū roh de citonijs. ſumat duabus horis poſtꝙ refectꝰ eſt. deinde ſtet duabꝰ horis ꝙ nihil comedat vtatur electuario de ſoꝛbis cum zuccaro roſato ſi ꝟtus eſt debilis nutriať cū carnibꝰ laudabilibꝰ valde ⁊ etiā viruti bus olbus ipſis coctis aſſatis vel frixis ⁊ cōditis cū pulveribus myꝛtilloꝝ vel ſumach ⁊ ꝑparatis cū vino granatoꝝ vel de ſucco berberum vngať vēter cū oleis de maſtice de myꝛto mixtis cum cera multum iuuat.

¶ Contra fluxū ventris ex epatis ⁊ ſtomachi debilitate ſeu cōtra lienteriam ⁊ fluxū epaticum.

Mixtura ſtōachi ⁊ epatis ꝯfoꝛtatiua. ℞. ſummitatum abſinthij. q. ſ. pro raſiolo vno. paſſularū nigrarum ꝑuarū ꝗtuꝫ libet pulveris maſticis ꝗtum libet pulveris coꝛiandroꝛū ēdiuie añ. quantū libet vitellum oui. j. Abſinthij minutim incidať ⁊ nō piſteť. deinde oia ſimul incoꝛpoꝛenť optime ⁊ fiat ex ipſis vnus raſiolus qui bulliat ꝑus modicū. deinde amoueať eius paſta ⁊ ſolū dictā mixturaꝫ aſſumat. Si ꝟo tali mixtura vti non poſſet que optima eſt ꝓpter amaritudineꝫ accipiat ſyꝛupū infraſcriptuꝫ. ¶ Digeſtiuū ſtōachi ⁊ epatis ꝯfoꝛtatiuuꝫ. Recipe ſyꝛupi de abſinthio. ℥.j. oximellis ſimplicis. ℥.ß. aquarū mēthe lupuloꝝ añ. ℥.j.ß. cinamomi electi. ℨ.j. miſce. Iſto digeſtiuo vtatur octo diebꝰ continuis ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribꝰ quo vtať ſingulo mēſe ꝑterꝙ de menſe Iulij ⁊ auguſti. ¶ Aliud digeſtiuū potiꝰ efficacius. ℞. aquarū abſinthij mēthe cicoꝛee eupatoꝛij ana. ℥.j. cuſcute. ℨ.j. miſce. Iſtas aquas aſſumat vt dictum eſt de ſyꝛupo. ¶ Aliud ad idē potiꝰ efficacius. ℞. ſyꝛupi de eupatoꝛio oximel. ſimplicis añ. ℥.j. aque abſinthij. ℥.ij. aque menthe aque capil. veneris añ. ℥.j. cinamomi electi. ℨ.ij. miſce. Iſto ſyꝛupo vti incipiat tranſactis octo diebꝰ poſt aſſumptionē ſyꝛupi immediate ſupraſcripti ⁊ aſſumat quatuoꝛ diebus continuis. ¶ Cōfectio ſtomachi ⁊ epatis ꝯfoꝛtatiua. Recipe dyacoꝛi. ℥.viij. ſpērum dyarodoms abbatis. ʒ.j. ſpecierū aromatici roſati. ʒ.j. miſce. Iſtius ꝯfectionis aſſumat. ʒ.iij. in mane cū ſurgit quatuoꝛ diebꝰ continuis ſingulo mēſe ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus ad minꝰ ꝗtuoꝛ horis. ¶ Cōfectio epatis ſtōachi cerebri ꝯfoꝛtatiua. Recipe ſpērum muſci dulc. dyabre añ. ℈.j. ſpērum aromatici deſcriptione Gal. ℈.ij. zuccari albiſſimi. ℨ.iiij. miſce ⁊ cū aqua abſinthij fiat confectio ſolida in moꝛſellis. iij. ʒ. pro vnoquoqꝫ moꝛſello. Qua cōfectione vtať vt dictū eſt de alia ſupraſcripta immediate ⁊ hoc in caſu quo nō eſſet ex medicinis ſupraſcriptis liberatꝰ aut notabilr alleuiatus. ¶ Trociſci ſtōachi ⁊ epatis ꝯfoꝛtatiui. Recipe trociſcoꝝ de reubarbaro. ℈.j. d abſinthio. ℈.ij. ſpice. ℈.ß. croci. ℨ.ij. ſeminis endiuie. ℈.ß. zuccari albiſſimi. ℈.j. miſce. ⁊ cū oximelle ſimplici ⁊c. fiāt pille vij. p. ʒ. Iſtarū pillularū nō ſolutiuarum aſſumat a duabꝰ vſqꝫ ad .v. ad libitū de mane cū ſurgit ſingulo menſe quatuoꝛ diebꝰ cōtinuis ⁊ poſt ipſaruꝫ aſſūptionē ſtet ieiunus ad minꝰ horis quatuoꝛ. ¶ Trociſci alij ad idem. Recipe trociſcoꝝ de eupatoꝛio de abſinthio añ. ʒ.j. ſpērum dyalucis. ℈.ß. croci. gra. ij. ſummitatū ēdiuie. ℈.j. miſce ⁊ cū oximelle ſimplici

detur electuariũ infraſcriptũ. ℞.eluarij de ſorbis.
ʒ.ij.mine citonioꝝ.℥.j. aquarũ plãtaginis.℥.ß.en=
dinie.℥.ß.miſce.Iſtud aſſumat ter in hebdõa debite
calm alternis dieb⁹ ⁊ poſt dormiat ad libitũ ¶Aliũ
vt ſupra ⁊ remiſſe ſolutiuũ.℞.mirobalanũ kebulũ
conditũ vnũ.Iſtũ aſſumat ſemel in hebdomada in
aurora. Facta vo pma ⁊ ſcda purgatione tũc vtaꝛ
vino ⁊ aqua ſeptẽ vel octo vicibus calibeaꝛ.ſ. in oĩ=
bus in qͥbus opꝫ eum vti eis.ſ.ferculis ⁊ alijs. Me=
dicine efficaciores adhuc ſupraſcriptis medicinis ⁊
proprie ad diſſinteriam ipſam. Coagulum leporis
iuuat.caſeus antiquus ablato ſale ab eo rizi torre
facti glandes aſſate balauſtie ſemen roſe ⁊ eſt pro=
prium bolum armenũ troc. de carta cõbuſta Auic.
et alie plures medicine et reliqua.

¶Contra diſſinteriam Cliſtere.

Recipe aque decoctionis ordei torrefacte.
q.ſ.ꝑ decoctione herbaꝝ duaꝝ im
mediate infraſcriptaꝝ foliorũ plãtaginis.M.iij.cẽ
tinodie ſeu corrigiole.M.ij.⁊ vitellũ oui numero.j.
olei roſa.℥.iij.gũmi arabici.ʒ.ß. pinguedinis hirci.
℥.j.herbe dicte pus lauate minutim incidenꝛ cum
cultello ⁊ nõ piſtenꝛ ne ſuccus ab eis effluat. deide
in dicta aqua ordei bulliãt optime ⁊ poſtea expmã
tur ⁊ colenꝛ ⁊ ſubſtãtia eoꝝ abijciaꝛ. cuius colatu=
re.℞.℥.xv.reliquas vo medicias adde miſce ⁊ fiat
cliſtere.Iſtud cliſtere ſibi imponat tepidũ ſtõacho
ieiuno ſaltẽ ſemel in die. ¶Acuitatũ humorũ extin
ctiuũ ꝯueniẽs ⁊ ꝟtutis retẽtiue ꝯfortatiuũ ſangui=
nem abſcindẽs.℞.vini granatorũ.℥.vj.granorũ ri
bes.℥.ij.ſumach.℥.ß.tamarindorũ.ʒ.iij.margari=
tarũ pforatarũ ſeu bonarũ.ʒ.iij.ſyrupoꝝ de aceto
ſitate citri.℥.vij.roſati.℥.vj.aquaꝝ plãtaginis par
tes duas acetoſe partẽ vnã aque ciſterne calibeate
partes tres de his tribus ſiꝛ.q.ſ.ad olum ſupraſcri
ptarũ decoctionẽ ꝑ potu delitioſo grana ribes ⁊ ſu
mach piſtenꝛ debite. Tamarindi vo cuꝫ dicto vino
granatoꝝ diſſoluanꝛ ꝯuenieter in mortario cum pi
ſtello. Margarite aũt pulueriꝫenꝛ. deinde oĩa ſimꝛ
bulliãt ad lentũ ignẽ tãto tpe quãtũ ſufficit ꝑ ſyru
po ſatis longo ⁊ vſuali ꝑ potu ⁊ poſtea optime expͥ=
menꝛ ⁊ colenꝛ ⁊ ſubſtãtia eorũ groſſa terrea abijcia
tur. Ultimo dicte colature margarite addanꝛ mi=
ſce ⁊ fiat ad libitũ pot⁹ delitioſus ſeu iulep potabi=
le delitioſum. ¶Puluis.℞.coriãdrorũ preparatoꝝ
℥.ß.ſeminũ plãtaginis.ʒ.ij.coral.rub.ſeminũ aceto
ſe añ.ʒ.j.pulueriꝫenꝛ ſubtiliter. deinde miſce. Iſti⁹
pulueris ponat ad minus.ʒ.ß. ſuper vipa facta ex
pane torrefacto ſꝫ bñ bruſtulato ⁊ vino nigro ſtipti
co ſed nõ multũ vinoſo.Hãc vipã comedat in princi
pio prandij ⁊ cene quarſilibet vcꝫ ipſius vipe bolos
tres. Poſt dictã vipã comedat bolos tres ad minus
citonij optime decocti. deinde aromatiꝫati cũ pul=
uere coriandrorum preparatorũ.bibat aquã ciſter
ne ⁊ calibeatã ſeu extinctiõis calibis ſexties totiẽs
extinctus.videlicet ipſam aquã bibat mixtã cũ tan
tundẽ dicti vini nigri nõ multũ vinoſi. Si vo dictaꝫ
aquã ciſterne habere nõ põt tũc aſſumat aquã flu=
uij clarã aut ſalteꝫ putei ⁊ in ipſa taliter extinguat
calibem ⁊ ea vtatur per omnia vt hic ante de aqua
ciſterne. Si vero potus congruit efficacior tũc in di=
cta aqua ciſterne taliter calibeata bulliant optime
aliqua fruſta lata citonij crudi.℞.plãtaginis.℥.ij.
acetoſe.℥.j.coriandroꝝ pparatorũ.ʒ.ß.miſce. Iſtas
aquas aſſumat frigidas in aurora ſex diebus cõti=
nuis.vcꝫ ſingulo mane totidẽ.℞.ſyrupoꝝ de myr
to roſati.añ.℥.ß.de ribes.℥.j.mine citonioꝝ.℥.ß.aq
rum plantaginis.℥.ij.acetoſe.℥.j.puluerum ppara
torũ.ʒ.ß.miſce. Si vo medicamẽ cõgruit efficacius
poti immediate tũc iſtũ ſyrupũ aſſumat ſtm in au=
rora ſeruatis reliquis modis et ordinib⁹ deſcriptis
in aſſumptione ⁊ vſu aquarũ immediate ſupraſcri
ptarũ.℞.troc.de ſpodio.ʒ.j.de terra ſigill.℈.ij.bo=
li armeni.ʒ.ß.ſeminũ plãtaginis.ʒ.j.corall. rub.ʒ.ß.
coriandrorũ pparatorũ.℈.ij. pulueriꝫenꝛ oĩa ſub
tiliter. deinde cũ mina citoniorũ.q.ſ.ad incorporan
dũ formenꝛ pillꝛ.vij.ꝑ.ʒ. Si vo medicamen cõgruit
efficacius poti immediate tũc iſtarum pillularũ aſ=
ſumat.iij.per duas horas ante cenã. deinde imme=
diate bibat aquas ſupraſcriptas ⁊c. vt ſupra de aſ
ſumptione aquarũ ſupraſcriptarũ earundem. Et
iterũ in mane ſequẽti aſſumat qͣtuor pillꝛas ex ipſis.
deinde tꝑas aquas bibat immediate poſt vt hic an
te. ¶Solutiuũ facile ventrẽ ſtipticum relinquens.
℞.midete.ʒ.vj.aquarũ plãtaginis partes.ij.aceto
ſe partẽ vnã miſce de ambobus his quantũ ſufficit
pro potione miſce ⁊ fiat potio. ¶Solutiuũ facile vẽ
trem ſtipticũ relinquẽs efficacius poti immediate.
℞.midete.ʒ.iij.reubarbari torrefacti ſm cano. ad
hoc ſed nõ multa torrefactione ſi ſatis notabili tor
refactione nõ valde multa.ʒ.j. aquarũ plãtaginis
partes.ij.acetoſe partẽ vnaꝫ. de his adde ſimul.q.ſ.
pro potione reubarbari taliter torrefacti trituretur
ſeu pulueriꝫeꝛ debite oĩa ſimul incorporentur miſce
et fiat potio. Iſtud ſolutiuum facile et ſtipticũ ven=
tris eductiuum aſſumat in aurora ⁊ poſt ipſius aſ
ſumptioneꝫ dormiat infirmus immediate ſi poteſt
tantum per duas horas. tranſactis vero duab⁹ ho
ris ſiue in ipſis tribus dormierit per dictas duas
horas vel non tunc vlterius nõ dormiat ⁊ poſt eius
aſſumptionem ſtet ieiunus horis quinqꝫ et non aſ=
ſumat lauatiuum aliquod ſed tantum in dicto ter
mino trium horarum prandeat. Comedat panatel
lam ex pane biſcocto factam in brodio pulli ſed nõ
pingui.panatellam in dicto brodio factam ex nebu
lis ſine ꝫuccaro. Far ferculum et proprie far ſpelte
in ipſo brodio alaganas ſubtiles factas ſine ſale in
ipſo brodio coctas. Nota quod quamprimũ ex ſu=
praſcripto morbo infirmus conualeſcat tunc nõ vl
terius medicinis ſupraſcriptis nec alijs medicinis
ad hoc vtatur. Quanqꝫ vero ſupraſcripta medica
mina omnia virtuti ſint familiaria et morborũ di=
ctorum proprie curatiua nihilominus qꝛ in morbis
oĩbus non a ſola virtute curabilibus ſed etiam ar=
te curatiua indigentibus tam virtus ipſa neceſſita
tis varietatem gradualem ad ſe curam trahentem
qꝫ morbi itidem cauſe et accidentia earum varieta
tem crebro formalem ſimul patianꝛ et maxime plu
ries gradualem eandem tam ex dictarum omnium
naturalis temporis fluxu qꝫ ex ipſo morborũ termi=

potum medicinaliū omni decurſu quinimmo ⁊ oēs res nāles non nāles ⁊ ꝑter nām varietatem indez ſaltē gradualē ⁊ nō multotiens formalem plurima valde ipſarū rerum oīum varietatibus ipſis ꝓprie gradualibus ⁊ etiā formalibus túc cura ſeu op⁹ medicinale tā ſaltē graduali ergꝫ etiā pluries formaliter canonice varianda eſt ⁊ ob hoc in ſupioribꝰ medicinalibꝰ canonibꝰ viſualibꝰ ſeu in ipſis canonibus viſus medicinarū ſupraſcriptarū noīanter hec deſignanꝫ. videlicet. Si ṽo medicamē cōgruit efficaciꝰ ⁊ iterū ſi medicamē ꝑmutare ꝯgruit idē ſupraſcriptis medicinis oībꝰ vtaꝫ huiuſmodi tñ iudicio ⁊ cōſilio inſigniū doctoꝝ cure ipſiꝰ aſtātiū exq̄ſite ⁊ optime dictas oēs diſcernētiū varietates rerū ipaꝝ nāliū ⁊ ꝑter nām ſiq̄dēꝗ ſpeculātiū ṽtutes ſeu potentias tam graduales ꝙ etiaꝫ formales medicinaliū inſtrumentorum ſeu medicinarum quod pro eodeꝫ habetur: quibus medicinalis omnis curatiōis operatio perficitur.

¶ Contra diſſinteriā alterius.

Recipe abſinthij viridis. ɱ. ij. menthe viridis. ɱ. ß. maſticis. ℥. ß. gariofiloꝝ. ʒ. ſ. macis. ʒ. j. calami aromatici. ℥. j. roſaꝝ floꝝ lābruſce aā. ɱ. j. ſumach myrtilloꝝ aā. ℥. j. coral. ru. ℥. j. cortādroꝝ preparatorū. ℥. ij. herbe flores ⁊ ſumach myrtilli ſimul bulliant in vini nigri ⁊ aque fluuialis mōde ⁊ clare. q. ſ. pro fomentatiōe vſqꝫ ad ꝯſumptionem q̄rte partis ipſius liquoris. deinde reliqua pulueriʒenꝫ groſſo modo. Ultimo ipſa puluerizata dicte decoctioni addantur. ¶ Digeſtiuum humorum aqueoꝝ ⁊ cholere ſimplicis cholere aduſte flegmatis ſalſi fluxumqꝫ intercipiēs aut aliqualr ſiſtens. Recipe aquaꝝ roſate. ℥. xij. acetoſe. ℥. vj. ſumach. ℥. ß. maſticis. ʒ. j. ſpodij. ʒ. ß. ſumach ſpodiū ⁊ maſtix cōtundanꝫ groſſo modo. deinde ſimul bulliāt in ipſis aq̄s ad lentū ignem vſqꝫ ad cōſumptionem quarte ꝑtis ipſarum aquarum ⁊ vſui reſerua.

¶ Contra dyariā a cauſa calida ꝓuenientē.

Recipe reubarbari electi. ʒ. j. mirabolanorū emblicoꝝ. ʒ. ij. myrtilloꝝ ʒuc. ro. veteris ana. ʒ. ß. Bulliāt oīa ſimul in aq̄ acetoſe vſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis aque. deinde optime exprimanꝫ ⁊ colenꝫ. Uitellus oui detur cū allumine et ꝑus infundaꝫ cū cortice in aceto ſimplici per horas iij. deinde coquaꝫ in duabus ꝑtibus aque ⁊ 3ᵃ aceti aut in ſimplici aq̄ tñ ad placitum donec dureſcat. Nō deꝫ ʒuccarū nec res notabilr ʒuccarata nō deꝫ aq̄ ſtillata. Sed ſi deliberaret ex toto dare aquā ſtillatā tunc ipſi addāt tertiaꝫ partem aque ro. nō muſcate. Fiat ferculum ex pānitio ſeu milio ſpiſſum et non rarū. fiat ferculū ex pane biſcocto cibeꝫ cū pulte riſi vel fabarū vel ordei cocte in aqua a ciſterne. Et hec cibaria coquanꝫ in aqua ciſterne ipſaqꝫ cibaria condianꝫ cum vitellis ouoꝝ ꝑus retentoꝝ cū cortice ſuo in aceto per horas tres: in q̄bus ferculis ponaꝫ puluis myrtilli. Bibat vinū ſtipticū lymphatuꝫ cū aq̄ ciſterne vel cū aqua decoctiōis plurime myrtilloꝝ vel ſumach vel ſorborum. Somnus ꝓuoceꝫ pro poſſe vel quies dormiat ſuper ventrem. Recipe ſyrupi acetoſi ʒuccari roſ. aā. ʒ. j. Incorporentur cū rob de citonijs. ſumat duabus horis poſtqꝫ refectꝰ eſt. deinde ſtet duabꝰ horis ꝙ nihil comedat vtatur electuario de ſorbis cum ʒuccaro roſato ſi ṽtus eſt debilis nutriaꝫ cū carnibꝰ laudabilibꝰ valde ⁊ etiā virtutibus oībus ipſis coctis aſſatis vel frixis ⁊ cōditis cū puluerībus myrtilloꝝ vel ſumach ⁊ ꝑparatis cū vino granatoꝝ vel de ſucco berberum vngaꝫ venter cū oleis de maſtice de myrto mixtis cum cera multum liniat.

¶ Contra fluxū ventris ex epatis ⁊ ſtomachi debilitate ſeu cōtra lienteriam ⁊ fluxū epaticum.

Mixtura ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiua. ℞. ſummitatum abſinthij. q. ſ. pro raſiolo vno. paſſularū nigrarum ꝑuarū q̄ntuꝫ libet pulueris maſticis q̄ntum libet pulueris coriandrorū ēditue aā. quantū libet vitellum oui. j. Abſinthij minutim incidaꝫ ⁊ nō piſteꝫ. deinde oīa ſimul incorporenꝫ optime ⁊ fiat ex ipſis vnus raſiolus qui bulliat ꝑus modicū. deinde amoueaꝫ eius paſta ⁊ ſolū dictā mixturaꝫ aſſumat. Si ṽo tali mixtura vti non poſſet que optima eſt ꝓpter amaritudineꝫ accipiat ſyrupū infraſcriptuꝫ. ¶ Digeſtiuū ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiuuꝫ. Recipe ſyrupi de abſinthio. ℥. j. oximellis ſimplicis. ℥. ß. aquarū mēthe lupuloꝝ aā. ℥. j. ß. cinamomi electi. ʒ. j. miſce. Iſto digeſtiuo vtatur octo diebꝰ continuis ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribꝰ quo vtaꝫ ſingulo mēſe ꝑterqꝫ de menſe Iulij ⁊ auguſti. ¶ Aliud digeſtiuū potēfficacius. ℞. aquarū abſinthij mēthe cicoree eupatorij ana. ℥. j. cuſcute. ʒ. j. miſce. Iſtas aquas aſſumat vt dictum eſt de ſyrupo. ¶ Aliud ad idē potēfficacius. ℞. ſyrupi de eupatorio oximel. ſimplicis aā. ℥. j. aque abſinthij. ℥. ij. aque menthe aque capil. veneris aā. ℥. ſ. cinamomi electi. ʒ. ij. miſce. Iſto ſyrupo vti incipiat tranſactis octo diebꝰ poſt aſſumptionē ſyrupi immediate ſupraſcripti ⁊ aſſumat quatuor diebus continuis. ¶ Cōfectio ſtomachi ⁊ epatis ꝯfortatiua. Recipe dyacori. ℥. viij. ſpērum dyarodoms abbatis. ʒ. ſ. ſpecierū aromatici roſati. ʒ. j. miſce. Iſtius ꝯfectionis aſſumat. ʒ. iij. in mane cū ſurgit quatuor diebꝰ continuis ſingulo mēſe ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus ad minꝰ q̄tuor horis. ¶ Cōfectio epatis ſtōachi cerebri ꝯfortatiua. Recipe ſpērum muſci dulē. dyambre aā. ℈. j. ſpērum aromatici deſcriptione Sal. ℈. ij. ʒuccari albiſſimi. ʒ. iiij. miſce ⁊ cū aqua abſinthij fiat confectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. pro vnoquoqꝫ morſello. Qua cōfectione vtaꝫ vt dictū eſt de alia ſupraſcripta immediate ⁊ hoc in caſu quo nō eſſet ex medicinis ſupraſcriptis liberatꝰ aut notabilr alleuiatus. ¶ Trociſci ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiui. Recipe trociſcoꝝ de reubarbaro. ℈. j. ð abſinthio. ℈. ij. ſpice. ℈. ß. croci. ʒ. ij. ſeminis endiuie. ℈. ß. ʒuccari albiſſimi. ℈. j. miſce. ⁊ cū oximelle ſimplici ⁊c. fiāt pille vij. p. ʒ. Iſtarū pillularū nō ſolutiuarum aſſumat a duabꝰ vſqꝫ ad. v. ad libitū de mane cū ſurgit ſingulo menſe quatuor diebꝰ cōtinuis ⁊ poſt ipſaruꝫ aſſūptionē ſtet ieiunus ad minꝰ horis quatuor. ¶ Trociſci alij ad idem. Recipe trociſcoꝝ de eupatorio de abſinthio aā. ʒ. j. ſpērum dyalacis. ℈. ß. croci. gra. ij. ſummitatū ēdiuie. ℈. j. miſce ⁊ cū oximelle ſimplici

[illegible] arum pillulaꝝ al=
[illegible] pillule.vi. [illegible] ad libitū vt dictū eſt
[illegible] a duob⁹ vſqꝫ ad [illegible] mptione ſupraſcri
[illegible] pducta recepta ⁊ [illegible] nū ſtōachi ⁊ epatis
[illegible] piarum non liberet [illegible] am ſm caſ. deinde cō=
Recipe coriandro [illegible] uccari q̄b⁹ vtaꝛ ſumēdo
fectoꝝ vna [illegible] per vnaꝫ horā ſiue per octa
coderet vnum [illegible] menſem vna die ſic ⁊ alia nō ſe=
[illegible] ne nō. ℂ Cōfortatiuum vt ſu
nam [illegible] albi ⁊ lucidi. ℈.iij. Iſtius ma=
ne [illegible] rū. ℈.j. deglutiēdo duob⁹ dies
[illegible] a de mane cuꝫ ſurgit. deinde ſtet
[illegible] mbus quo vtaꝛ omni tēpore durāte
[illegible] tēpore magni caumatis. ℂ Cōfortati
[illegible] cipe fiſticoꝝ ſeu piſtachioꝝ mūdoꝝ
[illegible] .j. iſti⁹ cōfectionis vtaꝛ omni tēpore die=
[illegible] ſis preterq̄ꝫ tēpore magni caumatis et
[illegible] q̄bus vtiꝛ dictis coriandris. ℂ Sacculus
[illegible] chi ꝯfortatiu⁹. ℞. folioꝝ abſinthij partes.ij.
[illegible] pe recentis partem vnā. roſarū ſiccarū florum
[illegible] bruſce añ. ꝑtem. ß. calami aromatici ſpice ana.
[illegible] garioſiloꝝ. ʒ. ß. coralli rubei. ℈.ij. coriandroꝝ
preparatoꝝ. ʒ. ß. maſticis. ʒ. j. myrtilloꝝ. ℈.ij. miſce
⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti ⁊ portet iſtū ſacculum
tota die ⁊ nō de nocte ita vt acutior cuſpis ſacculi ia=
ceat directe ſuper ore ſtomachi. pars vero latior deor=
ſum ſup vmbilicum per digitos tres. ℂ Unctio ſto=
machi ꝯfortatiua. ℞. oleoꝝ olium infraſcriptoꝝ ab=
ſinthij. ℥. j. ß. maſticis. ℥. j. citonioꝝ myrtilloꝝ añ. ʒ.
ij. puluerum infraſcriptoꝝ abſinthij maſticis men=
the añ. ʒ. ß. ſumach garioſilorum calami aromatici
macis cyperi gallie muſcate cinamomi ana. ℈. ß.
myrtilloꝝ coral. rub. coriandroꝝ pparatoꝝ añ. ʒ. ß.
laudani optimi. ʒ. ij. cere. q. ſ. pro vnguēto molli mi=
ſce ⁊ cū modico aceti quantum ſufficit ad penetran
dū fiat vnguentū molle. Quo vngatur totus ſtōa=
chus in mane cū ſurgit incipiendo ab ore ſtomachi
incluſiue vſqꝫ ſupra vmbilicū per digitos tres ⁊ nul
lo modo vngaꝛ epar nec ſplen. deinde ſuper ſtōacho
ponatur ſacculus dictus ⁊ hac vtatur vbi ex ſupra=
ſcriptis medicinis nō eſſet liberatus. ℂ Solutiuum
materierū cōium in vijs ductuum. ℂ Enema. ℞. ra
dicū malua uiſci. M. ß. floꝝ blitis mercurialis ana.
M. j. ſeminū fenugreci lini cartami añ. M. ß. vitellū
oui. j. caſſiefiſtu. ℥. j. benedicte ſimplicis zuccari ru=
bei añ. ℥. ß. olei communis. ℥. iiij. ſalis cōmunis. ʒ. ij.
herbe radices ⁊ ſemina bulliant ⁊c. deinde trib⁹ cya
this dicte colature omnia addantur et fiat cliſtere.
Quo vtatur quando incipit aſſumere aliquam ſu=
praſcriptarum medicinarum ſtomacho ieiuno ad
minus ſemel vel pluries ad libitum cum modis ⁊ or
dinibus ⁊c.

ℂ Contra ventris ſtipticitatem.

Ventris leniti uum virtutiſqꝫ ⁊ totius cor=
poris ſeu mēbroꝝ omniū reſtau=
ratiuum ⁊ doloris ipſius ventris mitigatiuū. ℞. vi=
tellos ouorum recentiū vt vnius diei numero duos
vel duorum ad amplius ⁊ coctos ſorbiles ſeu mol=
les valde zuccari albiſſimi trium coctarum. ℥. ß. vel
ad libitum ⁊ melius. ℥. j. Iſtos vitellos coctos mol=
les ſorbeat ſeu deglutiat integros ſi poteſt ſimul cū
dicto zuccaro ⁊ ſi non poteſt ipſos taliter deglutire
tunc prius ipſum zuccarū comedat. deinde vitellos
aſſumat. hos vero vitellos ⁊ zuccarū taliter aſſumat
in mane ſtomacho ieiuno ad minus per vnū quar=
tū hore ante prandiū quatuor diebus continuis in
ſingula medietate cuiuſlibet mēſis tēporib⁹ frigi=
do ⁊ medio. ℂ Vētris lenitiuum vt ſupra humorū=
qꝫ euacuatiuū. ℞. iuris ſeu brodij medie pinguedi=
nis galline vel caponis ad libitū. ℥. viij. zuccari al=
biſſimi triū coctarū. ℥. j. miſce Si vero medicamē per=
mutare ꝯuenit aut humores magis euacuādi ſunt
ſeu tēperādi: tūc iſtam mixturā ex brodio debite ca
lido ⁊ non tepido ⁊ zuccaro dictis deglutiat i mane
ſtomacho ieiuno ante prandium ſeruatis reliquis
modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione alte=
rius medicaminis immediate ſupradicti compoſiti
ex vitellis ouorum ⁊ zuccari vt ibi. ℂ Ventris leniti
uū ⁊c. vt imediate ſupra quolibet priori medicami=
ne aliqualiter efficacius. Recipe medicamē primū
ſiue cōpoſitū ex vitellis ouoꝝ ⁊ zuccaro vt ibi. ℂ Me
dicamen ſecūdū cōpoſitū ex brodio galline ⁊ zucca
ro ſupraſcriptū vt ibi. Si vero medicamē [illegible] ali=
qualiter efficacius ꝓoribus tunc p̄mo [illegible] in ma
ne ſtomacho ieiuno ante prandiū dictum p̄mū me=
dicamen cōpoſitū ex vitellis ouoꝝ ⁊ [illegible] Dein=
deqꝫ imediate aſſumat dictū ſcđm me[illegible] cōpo=
ſitum ex dicto brodio galline ⁊ zu[illegible]ro [illegible] reli
quis modis ⁊ ordinibus de[illegible] canonib⁹ duo
bus in aſſumptiōe dictoꝝ medi[illegible]nū immediate
ſupraſcriptorum. ℂ Ventris lenitiuū ⁊c. vt immedia
te ſupra efficacius ipſo priori immediate. ℞. medi=
cinas omnes deſcriptas in recepta immediate ſu=
praſcripta. paſſularū tranſmaritimarū corinthiarum
paruarum nigrarum. ℥. j. Si vero medicamen con=
gruit efficacius priori immediate tūc p̄mo aſſumat
ſupraſcriptos vitellos cum zuccaro. deinde ime[illegible]
te dictas paſſulas comedat. Ultimo ſupraſcriptum
brodium cū zuccaro immediate bibat in mane ante
prandiū ſtomacho ieiuno ſeruatis reliq̄s mo[illegible] et
ordinibus deſcriptis in aſſumptione alterius medi
caminis immediate ſupraſcripti. ℂ Ventris leniti
uum vt ſupra imediate efficacius ipſo ꝓori [illegible]
te. ℞. medicinas oēs deſcriptas in recepta imedia=
te anteſcripta. Ficus citrinas ſiccas ⁊ pingues nu=
mero. vj. Si vero medicamē ꝯgruit efficacius ꝓori im
mediate tunc primo aſſumat ſupradictos vitellos
ouoꝝ cū zuccaro. deinde dictas ficus bene maſtica
tas imediate deglutiat ⁊ poſtea immediate p[illegible]
las dictas. Iꝫ idē vltimo brodiū ipſuꝫ cū zuccaro im
mediate bibat in mane ſtōacho ieiuno ⁊c. vt ſupra
de alio medicamine imediate ſupraſcripto. ℂ [illegible]
tris lenitiuū ⁊c. vt imediate ſupra efficacius [illegible] ꝓo
ri imediate vētoſitatiſqꝫ reſolutiuū ⁊ flegmatis ali=
qualiter eductiuum. Eſtqꝫ medicamē ſeruꝫ. [illegible] me
dicinas omnes deſcriptas in recepta imediate ſu=
praſcripta. medulle cartami electi. ʒ. j. folia menthe
numero q̄tuor. Et ſi iterū cōgruit medicamē [illegible]
ter efficaci⁹ ꝓori imediate tūc addat iterū vnā aliā
ʒ. medulle cartami dictis ficub⁹ ⁊ menthe maſticet

deglutiat ⁊c. vt ſupra de medicamine hic immedia
te ſupraſcripto. Si vero medicamē ↄgruit efficacius
poti immediate vētoſitaſq; reſoluēda eſt ⁊ flegma
aliqualr̄ educendū. tūc p̄mo aſſumat dictos vitel=
los ouoꝝ cū zuccaro. deinde immediate dictas ficꝰ
cū iſta medulla cartami ⁊ mētha bn̄ maſticata oēs
deglutiat ⁊ poſtea dictas paſſulas itidē. Ultimo di
ctū brodium cū zuccaro immediate bibat in mane
ſtomacho ieiuno ⁊c. vt ſupra de alio medicamine ſu
praſcripto. ¶ Uētris lenitiuū ⁊c. vt ſupra immedia
te efficacius ipſo poti immediate eſt ꝙ medicina ſe=
nū mūdificat viſcera ⁊ abſtergit renes. ℞. terbenti
ne electe. vꝫ dyaphane lucide mūde ⁊ nō lothe. ℥.
ß. zuccari albiſſimi triū coctarū puluerizati. q. ſ. ad
ipſam terbētinā debite inuoluēdā vt immediate in
fra. Terbētina ipſa tota ſimul aut ad libitū ad fru=
ſta duo vel tria diuiſa ſm̄ poſſibilitatem aſſumētis
vel vt ſibi melius libet inuoluat̄ optime in dicto pul
uere zuccari deinde fruſtatus ipſa terbētina ſeu ipſa
fruſta deglutiant̄ ola talr̄ zuccaro triū coctarū in=
uoluta. aut ſi ſibi gratius eſt ipſa terbētina zuccaro
inuoluta vt hic añ poſtea tota aut ſaltē fruſtatiꝰ
vt ante inuoluant̄ in partes ſcalete ſeu nebule vino
dulci p̄us madefacte. q. ſ. ad ipſius terbētine debi=
tam inuolutionē. Iſtam terbentinā taliter zuccaro
aut ſcaleta ſeu nebula inuolutā vt hic añ aſſumat
in aurora vel ad libitū in mane cū ſurgit ſaltē ſemꝉ
in mēſe ⁊ ad amplius in ſingula medietate cuiuſli=
bet mēſis ſemel quolibet tp̄e anni preterꝙ tp̄e cali=
do. ¶ Uentris lenitiuum ⁊ dolorum mitigatiuū ⁊c.
vt ſupra. ℞. olei cōmunis temperati ſeu optimi. vꝫ
olei oliuarum debite maturarū et nō putrefactarū
nec preter naturaliter aliter immutatarūꝫ ipſiuſq;
olei vnius anni tm̄ dyaphani coloris ſuauis odoris
quod idem eſt quod oleum cōmune temperatū. ℥.
xvj. vitellos oui ſine albumine numero. ij. zuccari al
biſſimi trium coctarum. ℥. j. ſalis cōmunis. ʒ. iij. mi=
ſce ⁊ fiat cliſtere. Si vero medicamen permutare. vult
tunc iſtud enema ſeu cliſtere debite calidum ſibi im
poni faciat ſtomacho ieiuno in mane ante prandiū
per duas horas vel ad libitum ante cenā per horā
vnā. Hoc vero enemate taliter vti poteſt ad libitū ſe=
mel in ſingulo menſe quocunq; tempore anni p̄ter=
ꝙ tempore calido ſiue tēpore magni caumatis niſi
magna neceſſitas ad hoc incūberet. quo caſu tunc
etiam tempore magni caumatis ipſo enemate vti
poteſt. ¶ Uentris lenitiuum ⁊ dolorū mitigatiuū ⁊
efficacius priori immediate viſcerumq; confortati=
uum. Recipe decoctionis capitis ouis caſtrati vel
agni melius ouis. deinde caſtrati ⁊ vltimo agni qđ
caput ouis vel caſtrati ⁊c. decoquatur vt hic proxi
me infra. ℥. xv. vitellos oui numero tres. olei amig=
dalarum dulcium. ℥. vj. zuccari albiſſimi trium co=
ctarum. ℥. j. ſalis cōmunis. ʒ. iij. Caput ouis vel ca=
ſtrati ⁊c. bulliat i aqua fluuiatili mūde ⁊ clare quā
tum ſufficit pro ipſius capitis decoctiōe vſq; ad no
tabilem ſeparationē carniū ab oſſibus. deinde deco
ctio ipſa optime calida colet̄ vltimo tribus cyathis
dicte colature reliqua ola addant̄ miſce ⁊ fiat cliſte
re. Si vero medicamen congruit efficacius poti im=
mediate tunc iſtud enema ſibi imponi faciat debi=
te calidum ſtomacho ieiuno ſeruatis reliq̄s modis
⁊ ordinibus deſcriptis in vſu enematis alterius im
mediate ſupraſcripti.

¶ Contra ventris ſtipticitatē aliud.

Uentris lenitiuum leue. ℞. folioꝝ ſeu ma
tris violarum. M. j. ſebeſten. ʒ. iij.
penidiarum. ℥. ß. Incidantur folia minutim ⁊ impo
natur cum ſebeſten in lib. j. aque bulliāt vſq; ad cō
ſumptionē tertie partis. In qua poſtꝙ colata fuīt
diſſoluantur penidie. deinde miſce. Iſtius aq̄ aſſu=
mat ab. ℥. v. vſq; ad. vj. vel ſero ante cibi aſſumptio
nem per duas horas nec dormiat poſt. ¶ Aliud effi
cacius ⁊ materie flegmatice precipue ventoſitatis
eductiuū. ℞. medulle cartami. ℥. ß. amigdalarum
mundatarū ⁊ aliqualiter aſſatarū. ʒ. ij. ſebeſten. ʒ.
iiij. zuccari rub. ℥. j. aque fontis lib. ij. bulliant ad cō
ſumptionem tertie partis. deinde colentur quarta
tur vt ſupra ad. ℥. iiij. vſq; ad. viij. ¶ Aliud fortius
℞. medulle cartami. ʒ. ij. ſebeſten. ʒ. j. tamarin. ʒ. j. ß.
ſalis communis. ʒ. ij. mellis crudi. ℥. j. aque fontis
lib. j. ß. bulliant ad quantitatem tertie partis ⁊ colē
tur. Doſis ab. ℥. iiij. vſq; ad. vij. ⁊ plus ⁊ minus ſm̄
etates regiones ⁊c. ¶ Lenitiuuꝫ Serapionis quod
equiualet precedēti. ℞. medulle cartami. ʒ. xx. aque
calide lib. ß. penidiarum. ʒ. x. proiiciatur aqua cali=
da ſuper medullam cartami ⁊ permittatur bullire
leuiter ⁊ in fine addantur penidie colētur ⁊ vtatur
vt ſupra. ¶ Aliud Serap. ⁊ eſt eductiuum lenitiuuꝫ
ventoſitatis flegmatis ⁊ cholere eductiuum. Reci=
pe medulle cartami. ℥. iij. amigdalarum mundata
rum. ℥. viij. aniſi. ℥. ß. ſalis communis. ʒ. j. carnium
ficuum pinguium numero. vj. mellis qđ ſufficit pro
electuario. Doſis ab. ℥. ß. vſq; ad. ℥. j. ß. ¶ Lenitiuū
vſuale et nature valde proportionatū. ℞. iuris gal
line vel caponis. ʒ. x. medulle cartami. ʒ. j. ſalis com
munis. ℥. ß. penidiarum. ʒ. j. olei communis. ℥. ß. bul
liant leuiter vſq; ad conſumptionem quinte partis
quod totum calidum ſumatur ante cibū vt ſupra.
Quidam loco brodij ſupraſcripti accipiūt brodiuꝫ
caulū cū alijs rebus: tn̄ in aliqbus lenit̄ vēter cum
brodio caulium nō lotorū ⁊ nō cōplete decoctionis cū
oleo ⁊ ſale tm̄ maxime qñ ſuper caules cecidit ros
aut pruina ⁊ colligant̄ ante ſolis ortum. Quibuſdā
ventrem habentibus valde ſtipticum oportet ad=
dere que dicta ſunt de cartamo ⁊c. Et ſciendum qđ
lenitiua vētris in febribus in quibus ſola queritur
lenitio debent eſſe frigida magis ꝙ calida. ¶ Leni=
tiua vero ventris vſualia poſita ab Auicen. capitu
lo de cura putridarum vt ſunt aque ordei ſyrupus
acetoſus ſimplex ſyrupus violatus ſunt debilia val
de et non niſi vt citimo in ventris fluxibus valde
erunt efficacia. De hac materia vide Auicennā ter
tia primi de regimine ſenum. vide etiam de cura pu
tridarum vbi ponit pulchra alia lenitiua et fortio=
ra.

¶ Contra colicam.

Doloris mitigatiuum et inteſtinorum leni
tiuum. ℞. foliorum maluarum
Manipulos. ij. camedreos camepitheos abrota ni

dii p duas horas. ¶Syrupi. ℞.mine citonioꝝ.℥.
j.ß.ſyrupi roſaꝝ.℥.ß.aq̄ abſinthij.℥.j. ¶Ali⁹ ſyru-
pus. ℞.vini granatoꝝ.℥.j.pulueris ro.℈.j.aq̄ ab-
ſinthij.℥.j.zuccari albiſſimi.ʒ.ij. Iſtis ſyrupis vtaꝛ
calidis in aurora mō vno mō alio vtaꝛ ad libitum.
Utatur perſicis in vino odorifero ⁊ de his aſſumat
vnū vel duo poſt cibū. Aſſumat aliquotiens de oli-
uis immaturis ⁊ capparibus vt ſibi placuerit añ
cibū poſt cibū ⁊ in medio cibi dūmō modicā q̄tita-
tē aſſumat p vice. ¶Empl'm. ℞.carniū citonioꝝ co
ctoꝝ vltime.q.ſ.p emplo ſtomachi.floꝝ lābruſce co
riādroꝝ añ.ʒ.ij.coral.ru.ʒ.ß.maſticis.ʒ.j.ß.gariofi.
cala.ni aro.añ.ʒ.ß.vini citonioꝝ.q.ſ.p emplo cōtū-
daꝛ ꝯtūdēda ⁊ ſimul bulliāt. Iſtud empl'm extens
dat ſup pāno lineo in forma ſcuti ⁊ calīm ſtomacho
apponaꝛ ⁊ retineaꝛ cōtinue ⁊ ol die ante cibū remo
ueaꝛ. Utaꝛ poſt cibū citonijs vltime coctis quibus
admiſceaꝛ coriandri leuiter confecti. De iſtis aſſu
mat poſt cibum duo vel tria coclearia.

¶Contra ſitim.

Maſticet grana pinearum ꝑparata ſm
cañ.⁊ partē aliq̄lez deglutiat.
Teneat in ore ſemina citonioꝝ. Teneat ēt criſtallū
infuſuz i aq̄ frida. ¶Pille ad id qđ ſupia. ℞.pſico-
rū.℥.ij.dragāti.℥.ß.granoꝝ pini.℥.ß. mucillaginis
pſilij.ʒ.ß.ſeminū citonioꝝ.℥.ß.ſebeſtē.℥.ß. miſce cū
ſy.de granatis.q.ſ.ad conficiendū fiant pille groſ-
ſe quas teneat in ore ad libitum dum ſitit.

¶Contra icteritiam.

Solutiuū ℞.caſſiefi.℥.j.tamarindoruz
ʒ.ij.reubarbari electi. ʒ.j. aq̄
fumiterre.℥.j.ſeri caprini.q.ſ.p potione. reubarba
rū prius minutim inciſum infundatur in dicto ſero
per horas.xij. deinde optime exprimatur ⁊ coletur
et ſubſtantia abijciaꝛ et expreſſioni reliqua omnia
addantur miſce et fiat potio. ¶Digeſtiuum. ℞.ſy.
aceroſi ſimplicis iulep violati.ana.℥.j.aquarū cu-
cute raphani ana.ʒ.j.endiuidie.℥.j.miſce. ¶Solu-
tiuum eradicatiuum. ℞.caſſiefi.℥.j. tamarindorū
ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.j.electuarium ſucci roſaruz
ʒ.j.ß.aque fumiterre.℥.j.ſeri caprini quantum ſuffi
cit pro potione. Reubarbarum in fruſta minuta di-
uiſum et non piſtatum infundatur in dicto ſero vt
ſupra.deinde reliqua omnia addantur miſce ⁊ fiat
potio vt in alio. ¶Confectio ſpecieꝝ dyarodonis.
Recipe ſpecierū dyarodonis abbatis.℈.j. triaſan-
dalorum.ʒ.ß.trociſcorum de reubarbaro.℈.ß.ſemi
num communium maiorū frigidoruz.ʒ.iiij. zuccari
albiſſimi.℥.j.miſce ⁊ cū aqua cuſcute.q.ſ.ad incor-
poradum fiat cōfectio in morſellis.iij.ʒ. p morſello.
¶Solutiuū vſuale. ℞.lactis caprini cartami ꝯtuſi
cartamus infundatur in dicto lacte tribus horis
deide totū aggregatū cū coagulo coaguleꝛ et talr
dimittaꝛ per horas.xij. Ultimo ex dicto lacte in fru
ſta diuiſo auferatur ſerum. deinde. ℞.dicti ſeri. ℥.
iiij.zuccari albiſſimi.ʒ.j.aque endiuie.℥.j. miſce.
¶Digeſtiuū vſuale loco ſyrupi. ℞.aquarum endi
uie.℥.ij.cuſcute.℥.j.zuccari albi.ʒ.j.miſce.
¶Contra dolorem ſtomachi cum periculo vel incli
natione ad apoſtema.

Eductiuū materum cōium ab inteſtinis
℞.folioꝝ blite.M.iij.mercu-
rialis.M.ij.radicum maluauiſci.M.ß.ſeminum fe
nugreci lini cartami añ.℥.ß.vitellū oui.j.caſſiefi.℥.
j.iere pigre zuccari ru.añ.℥.ß.olei oliuaꝝ ſz cañ.℥.
vj.ſalis cōis.ʒ.ij.bulliāt ſm cano.⁊ fiat cliſtere. hoc
cliſtere ſuauiter calīm ſibi imponaꝛ dib⁹.xv. diebus
ſemel ⁊ ab hoc icipiat ⁊ hoc añ cenā p horā vni⁹ diei
imediate ꝑcedētis diē aſſūptōis ſolutiui minoratiui
⁊ eradicatiui infraſcriptoꝝ ⁊ i mane añ pꝛādiū die
immediate ſequētis diē dictoꝝ ſolutiuoꝝ. ¶Solu-
tiuum minoratiuū facile. ℞.caſſiefi. electe dyaſene
zuccari albiſſimi.q.ſ.pro dactylo aq̄ abſinthij.q.ſ.
ad extrahēdū caſſiā miſce ⁊ fiat dactylus ⁊ teraꝛ.
Iſtud ſolutiuū minoratiuū aſſumat ſemel ad min⁹
per.viij.horas poſt cenā imediate ꝑcedentē et poſt
ipſius aſſumptionē nō dormiat ſed iaceat hore.j. ⁊
ſurgat ⁊ cum panno ſuauiter calo fricet ſibi ſuaui
ter ſtomachū vētrē ⁊ retineat talr pānū ⁊ ſeruet ce
tera q̄ ſeruanꝛ in cano.magno ſolutiuoꝝ ⁊ nō aſſu-
mēdo lauatiuū aliqđ quo ēt ſolutiuo ſi ſenſerit iu-
uamētū pōt vti ſingulis duob⁹ mēſibus. ¶Digeſti
uū ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiuū. ℞.ſyr.de abſinthio
℥.j.de mētha oximell' ſimplicis añ.℥.ß. aq̄rū abſin-
thij cicoree añ.℥.ß.aq̄ mēthe.℥.j.miſce ⁊ fiat p. iiij.
vicib⁹. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calīm in au-
rora.vj.dieb⁹ ꝯtinuis ⁊ poſt ſtet ieiun⁹ horis ad mi
nus q̄tuor ⁊ dormiat ad libitū ⁊ icipiat vel die ſeq̄n
ti ſolutiui minoratiui dicti. ¶Solutiuū eradicati-
uū. ℞.pillularum de iera ſimplici aureaꝝ agarici
electi reubarbari electi añ.℈.j.ſalis gēme ʒiij. ſpi-
ce añ.℥.ij.cū ſyrupo de abſinthio formenꝛ pille.vij.
p.ʒ.Iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat.℈.ij.ſm cañ.magnū ⁊c.
quas aſſumat poſt cōpletā aſſumptionē digeſtiui.
¶Cōfectio ꝯfortatiua ſtōachi epatis ⁊ cerebri. ℞.
ſpērū aromatici ro.deſcri.Sal'.ʒ.j.dyarodō ab.ʒ. ß.
dyamuſci dul.℈.j.coriādroꝝ ꝑparatoꝝ.℈.j.coral.
ru.zuccari albi.℥.v.℞.ꝯfe.ſm cañ.cū aq̄ abſinthij.
Iſti⁹ ꝯfe.aſſumat duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis i hebdomas
da de mane cū ſurgit.j.morſellū ⁊ ſtet ieiun⁹ trib⁹
horis ad min⁹ ⁊ ea talr vtaꝛ vno mēſe ⁊ ea incipia-
vti tertia die poſt aſſumptionē ſolutiui immediate
ſupraſcripti. ¶Pille ꝯfortatiue et nō ſolutiue. ℞.tro
ciſcoꝝ de abſinthio.ʒ.j.de reubarbaro.ʒ. ß. ſpice ci-
namomi añ.℈.ß.coriādroꝝ ꝑparatoꝝ coral.rub.
añ.℈.j.cū ſyrupo de abſinthio formenꝛ pille.vij. p
ʒ.iſtarū pillarū aſſumat a trib⁹ vſq ad.v.ad libitū
in mane cū ſurgit duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis ⁊ ſtet ieiun⁹
horis trib⁹ qb⁹ taliter vtaꝛ in vno mēſe qb⁹ vti inci
piat poſt duos dies poſt aſſumptionē ſupraſcripte
ꝯfe. ¶Unctio ſtōachi ꝯfortatiua. ℞.oleoꝝ de abſin
thio.℥.ij.maſticis.℥.j.ſpice citonioꝝ añ.℥.ß.pulue-
ris abſinthij.ʒ.ß.maſticis.℈.j.mēthe.℈.j.gariofil.
℈.ß.calami aromatici.℈.j.macis.℈.ij. cipi gallie
muſca.añ.℈.j.cinamomi.℈.ß.florū lābruſce roſa-
rū añ.℈.j.corallo.ru.℈.ß. coriādrorū ꝑparatoruz
ʒ.ß.laudani.℈.ij.cere.q.ſ.p vnguēto molli ⁊ ſuaue
ſcenti. Ex iſto vnguento vngaꝛ ſtomach⁹ cū ma-
nu calida octo dieb⁹ ꝯtinuis ⁊ poſtea ſtet octo diebus
quib⁹ nō vtatur ⁊ ita alternatim pluries ad libitū

⁊ co̅uti incipiat tertio die poſt ſolutiuū ⁊ eo etiā vtatur poſt fomētationē factis cōple. infraſcriptā. Sacculus ſtomachi ꝯfortatiuus. ℞. folioꝝ abſinthij recentis ptes. ij. mēthe recētis ptē. j. calami aromatici ſpice. añ. ʒ. ij. gariofiloꝝ. ʒ. ß. macis. ℈. ij. cinamomi. ʒ. ß. apeti. ℈. ij. maſtice. ʒ. j. floꝝ lambruſce roſarū añ. M. j. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ. ℈. ij. coral. ru. ʒ. ß. Cōtūdanꝰ groſſo mō ⁊ fiat ſaccul⁹ in forma ſcuti hūc ſuauiter calidū ponat ſup ſtō i mane cū ſurgit ⁊ tota die ita retineat ⁊ nō i nocte ⁊ hoc ſacculo vtatur illis octo dieb⁹ intermiſſis qb⁹ non vtiꝰ vnctiōe ſupraſcripta. ❡ Cerotū. Si ꝟo vult efficaci⁹ medicamē ſupraſcripto ſacculo ⁊ vnctiōe tūc minuaꝰ olea vnctionis ⁊ augeāꝰ pulueres ⁊ cera ꝓportioneꝰ ēt addaꝰ picis naual'⁊ reſine. q. ſ. ꝓ ceroto hoc ceroto vtaꝰ in caſu q̄ vel' medicamē effica ci⁹ ſꝫ vtaꝰ modis qb⁹ ſupra i dcō ſacculo. ❡ Fomētatio ſtōachi ꝯfortatiua. ℞. folio. abſinthij. M. j ß. mēthe. M. ij. flo. roſ. M. j. camomille mellilotí añ. M. j. ſeminū feniculi carui coriā droꝝ ꝑparatoꝝ. añ. ℥. ß. bulliāt oia ſiꝰl aq̄ ciſterne quantum ſufficit ꝓ fomentatiōe vſq; ad cōſumptionē quarte partis hac fomentatione vtatur dolore infeſtante ſtō ieiuno ⁊ factis purgationib⁹ ⁊ hoc cū ſpōgia vel filtro vel pāno lineo cū modis ⁊ regulis fomentationū ⁊ ꝑmittas ipam frigefieri. Medicine vſuales ⁊ faciles. Lenitiuū faciliſſimū. ℞. brodij pulli medie pinguedinis. ℥. vj. zucc. albiſſimi. ʒ. ij. miſce. Iſtud ſuauiter calidū aſſumat ꝑ horā vnā ante prandiū ſine alia cōmixtiōe vel potu. ❡ Aliud faciliſſimū. ℞. paſſularū ꝑuarū nigraꝝ. ℥. ß. ficus albas pingues nu. iiij. miſce. Iſto vtaꝰ vt ſupra ⁊ ē efficaci⁹. ❡ Pillē vſuales ⁊ faciles. ℞. pillarū de tera ſimplici reubarbari electi agari. añ. ℈. j. ſpice ſalis gēme añ. gra. j. miſce ⁊ cū aqua abſinthij fiant pillule. vij. ꝓ. ʒ. Iſtas pillās aſſumat oib⁹ duob⁹ menſibus ſemel cū regulis datis in ſolutiuo eradicatiuo ꝑcedente ⁊c. ❡ Digeſtiuū ꝯfortatiuū epatis ſtomachi ⁊ mēbroꝝ nālū. ℞. aquaruꝫ abſinthij. ℥. ij. menthe cicoree añ. ℥. j. cinamomi. ℈. ß. coriādroꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. ß. corallo. rub. ℈. j. macis. ʒ. ß. miſce. vtatur hoc digeſtiuo cū ſupraſcriptis modis in cap. digeſtiui ⁊ ipm ſequanꝰ ⁊ ꝑcedāt pillē immediate ſupraſcripte. ❡ Cōfortatiuū ſtomachi ⁊ doloris ꝓhibitiuū. ℞. coriandroꝝ ꝑpara. cōfe. cum vna ſola coopertura lib. j. Iſtoꝝ ſumat vnū coclear poſt cibū intermiſſis dieb⁹ qb⁹ incipiat vti poſt cibū. ❡ Solutiuuꝫ ꝯfortatiuū vt ſupra. ℞. fiſticoꝝ elec. mundatorū. ℥. xij. Iſtis vtaꝰ vt ſupra imediate de coriādris. ❡ Cōfortatiuū vt ſupra. ℞. maſticis albi lucidi nō puluerizati. ʒ. ij. Iſtius maſticis aſſumat. ℈. j. in mane cū ſurgit bis in hebdomada diebus intermiſſis ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ q̄tuor horis. Quo taliter vti incipiat poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ꝑ dies. xx. ⁊ ipo vtaꝰ ad min⁹ oi mēſe ſeꝰ. Mixtura ſtomachi ⁊ epatꝭ ꝯfortatiua. ℞. ſumitatū abſinthij q. ſ. ꝓ raſiolo paſſulaꝝ ꝑuarū q̄tū libet pulueris maſticis coriandroꝝ ꝑparatoꝝ añ. q̄tū libet cinamomi vitellū oui fiat raſiolus ſm cano. quē ſcis huius ſumat duos aut tres bolos i mane cū ſurgit oi menſe ſemel ⁊ ſtet ieiunus ad minus horis. iiij. accipiaꝰ illis dieb⁹ qb⁹ nō aſſumit maſticē ⁊ ꝯtinuet per menſem ad minus. ❡ Euitanda. Caueat a cibis de paſta lacte a caſeo molli lacticinijs oib⁹ piſcib⁹ oibus groſſis ⁊ maxime elixis fructib⁹ humidis frigidis ſicut ſunt poma pira ꝑſica ceraſa caueat etiam a lactucis endiuia portulaca ſpinachijs cucurbitis cucumere melonibus ⁊ ſimilibus. ❡ A carnibus groſſis ⁊ pinguib⁹ a leguminib⁹ omnib⁹ niſi brodio cicerum rubeoꝝ caueat a naponibus raphano ab acruminib⁹ vt ſunt alleū porrū cepe bulbus ⁊ fungis oibus. Uinū acre ⁊ ſtipticū euitet ſed vtaꝰ vino coloris medij paucifero dulci mediocriter fumoſo. Pot⁹ multitudinē ⁊ etiaꝫ cibi euitet ita vt ſurgat a menſa cū reliquijs famis. Euitet coitū motū forteꝫ aut eq̄tationē poſt cibū nō faciat niſi ad min⁹ poſt quatuor horas vētris ſtipticiptatē fugiat ⁊ cui ꝓuideat ſupra. Nota ꝙ cū ex morbo ꝯualeſcit vſq; ad conualeſcentiam excluſiue tunc dimittat omnia ſupraſcripta medicamina ⁊ maxime prima. x. ſed ſolum teneat bonum regimen.

❡ Contra ardoreꝫ ſtomachi intenſum cum aliquali ipſius debilitate.

Minoratiuum facile familiare. ℞. eluarij caſſie fiſtulari Ni. cui nō addaꝰ ſcamōea nec aliqđ ſolutiuū. ʒ. x. coriādroꝝ ꝑparatoꝝ pul. ʒ. ß. aquaꝝ abſinthij cicoree añ. q. ſ. ꝓ potiōe miſce ⁊ fiat potio ⁊c. Digeſtiuū ſtatus familiare. ℞. aq̄ ordei excorticati ſm cañ. ℥. vj. dyadraganti remiſſe fri. el. ʒ. ij. coriādroꝝ ꝑparatorū· pulueri. ʒ. ß. miſce ⁊ aſſumat ſed non tpe frigido. Aq̄ ordei. ℞. ordei excorticati ptē. j. aq̄ ſimplicis ꝑtes. xx. bulliāt ad cōſumptionē q̄rte partis. ❡ Digeſtiuū vt ſupra efficaci⁹ priori. ℞. digeſtiuū ſupraſcriptū ſeminū cōium alioꝝ frigidoꝝ mundatoꝝ a corticib⁹ ſuis. ſ. cucurbite cucumeꝛ citrulli melōis añ. ʒ. ß. piſtenꝰ cū aqua ordei. q. ſ. diſtemperenꝰ deinde oia ſimul miſce ⁊ bibat. ❡ Solutiuū eradicatiuū facile. ℞. ſolutiuū primū ſupraſcriptū ſucci roſaꝝ tm̄ ⁊ nō electuariū: qm̄ electuariuꝫ ſtōm debilitat. ℥. ß. miſce ⁊ fiat potio. ❡ Digeſtiuū efficacius priore. ℞. ſy. ro. ℥. j. de berberis abſinthij añ. ℥. ß. aquaꝝ aceto ſe cicoree añ. ℥. j. ß. coriandrorū ꝑparatoꝝ pul. ʒ. ß. miſce. ❡ Solutiuū eradicatiuū efficaci⁹. ℞. pillularum cōium infraſcriptaꝝ reubarbari electi. añ. ʒ. ß. ſquinanti coriādroꝝ ꝑparatoꝝ añ. ʒ. ij. pul. pul. ſm cano. oia deinde cū ſy. ro. q. ſ. fiant pillē. vij. p ʒ. in mortario ſine igne. ❡ Pillē cōes de qb⁹ ſupra. ℞. al. ſuccitrini elec. ʒ. ij. myrre croci añ. ʒ j. pul. pul. miſce cū ſyru. ro. fiat magdaleon in mortario ſine igne. ❡ Digeſtiuū vſuale. ℞. aquaruꝫ acetoſe abſinthij añ. ℥. j. ß. vini granatorum. ℥. j. coriandrorū ꝑparatorū. ʒ. ß. zucca. al. ʒ. j. miſce. ❡ Solutiuū vſuale. ℞. primū ſolutiuū pulpaꝝ tamarindorum. ℥. ß. coriādrorum preparatorum nouiter. ʒ. ß. pulpe incidentur ⁊ diſſoluanꝰ in mortario cū aquis deinde miſce ⁊ fiat potio. ❡ Stomachi ꝯfortatiuum ⁊ ardoris remiſſiuū ⁊ mitigatiuū. ℞. gemmarū ⁊ margaritaꝝ electuarij de gēmis ⁊ ſine ſpēb⁹. ʒ. j. ſandaloruꝫ ru. gra. iij. coral. ru. gra. v. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. j. macis. gra. v. zucca. albi. ℥. iij. aquaꝝ acetoſe abſin

thij. añ. q. ſ. ad oīa, conſe. ⁊ vtat̃ ſtō ieiuno ⁊ tempori
bus medijs. ¶ Aliud vt ſupra efficaci⁹. ℞. dyadra
ganti frigidi Nicolai. ℥. iij. coriandroꝝ ꝑparatoruꝫ
ʒ. j. miſce ⁊ cum ſy. ro. q. ſ. fiat conſe. in mortario l ro
tulis ⁊c. ¶ Aliud vt ſupra efficaci⁹. ℞. dyadragãti
frigidi. ℥. iij. ſpẽrum trium ſandaloruꝫ. ʒ. ß. dyarodon
abb. ℈. ß. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ pul. ʒ. j. piſtãda pi
ſtent̃ deinde oīa ſimul miſce ⁊ fiat cõfectio in morta
rio in morſellis. iij. ʒ. cũ ſyr. q. ſ. ¶ Aliud vt ſupra ef-
ficaci⁹. ℞. electuarij de pſilcis Meſue diſtin. j. anti-
dotarij ſut ſine aromatib⁹ in iþo electuario deſcri-
ptis. ℥. iiij. coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ pul. ʒ. j. ß. miſce ⁊ cũ
ſy. ro. fiat ꝯfectio ſiue reformet̃ electuariũ. ¶ Ardo-
rẽ ſtomachi mitigantia. Primũ ſorbeat paulatine
deglutiendo vnũ ouũ totũ crudũ ſtō ieiuno ſaltẽ ꝑ
vnã horã ante cibũ ⁊ meli⁹ ſi ſolũ albumẽ ipſi⁹ oui.
Et etiã iþm ouũ coctũ ſorbile ⁊ multũ molle ⁊ val-
de modicũ calidũ ſed tñ melius eſt crudũ. ¶ Scðm
grana pini munda ꝯfe. cũ coopertura zuccari albiſſi-
mi vt ſupra vel ouo. Et melius grana ipſa non cõf.
quõlibet ſed tñ poſt preparata ſm cano. doſis. ℥. ß.
¶ Tertiũ ſuccus capreoloꝝ vitis cũ modico zuccari
albiſſimi ⁊ aliquantulo coriandroꝝ ꝑparatoꝝ pul.
ad idẽ iuuat ⁊ erit ſapor ꝑ carnib⁹ ⁊ alijs ad libitũ
¶ Cõfortatiuũ vt ſupra de alijs. ℞. abſinthij viri-
dis terreni maſticis gariofiloꝝ. añ. gra. v. coriãdro
rum preparatoꝝ. ʒ. j. paſſularũ. ʒ. ij. vitellũ oui nu.
j. fiat raſiolus in paſta groſſa ⁊ coquat̃ i brodio aq̃
carnis ⁊ parum bulliat poſtea dum moleſtat̃ come
dat de iſto ſine paſta ⁊ poſt accipere põt de paſſu-
lis ſed ad libitum ſui eſt. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. ſyru
poꝝ de abſinthio. ℥. j. ß. roſati. ℥. ß. aquarũ cicoree.
ʒ. ij. menthe. ℥. j. miſce aſſumat hora digeſtiuorum.
¶ Sthomachi ꝯfortatiuum ⁊ vt ſupra. ℞. dyadra
ganti remiſſe frigidi Nicolai. ℥. iij. macis. ʒ. ß. ſpẽrũ
aromatici ro. deſcrip. Gal. j. coriandroꝝ ꝑparatorũ
℥. ß. florum lambruſce gra. v. piſtanda piſtent̃ ⁊ cũ
ſyrupo de mentha quantum ſufficit fiat confec. in
mortario. ʒ. iij. pro morſello. ¶ Aliud ſed efficacius
℞. confe. immediate ſuprascripte. ℥. iij. gariofilorũ
gra. v. coral. rub. gra. j. pul. pul. ⁊ cum ſyru. de ab-
ſinthio fiat conſe. vt ſupra.

¶ Cõtra debilitatẽ ſtomachi cũ vẽtoſitate ipſius.

Solutiuum minoratiuũ. ℞. pſillarum cõtũ ſſraſcriptaꝝ. ʒ. j. ma
ſticis. gra. iij. coriandroꝝ ſiccoꝝ ꝑparatoꝝ nõ ꝯfec.
gra. x. pul. pul. ⁊ miſce oīa ⁊ cũ ſyrupo acetoſo ſimpli
ci. q. ſ. ⁊ fiãt pillɇ. vij. ꝑ. ʒ. ¶ Pillɇ cões de q̃b⁹ ſupra.
℞. aloes ſuccitrini ptes. iiij. myrre ptes. ij. croci pte
j. pul. pul. ⁊ cũ melle ro. colati. q. ſ. ꝑ pillis ꝯfe. ⁊c. Di
geſtiuũ ⁊ ſtomachi cõfortatiuũ ventoſitatiſq; reſo
lutiuũ. ℞. ſyr. de abſinthio. ℈. j. ß. oximellis ſimpli-
cis. ʒ. ij. aquarũ abſinthij. ℥. j. ß. feniculi. ℥. ß. cicoree
℥. j. coriandroꝝ ſiccoꝝ ꝑparatoꝝ pulue. ℈. j. miſce
⁊ fiat potio. ¶ Solutiuũ facile eradicatiuũ. ℞. pil-
lulaꝝ primaꝝ. ℈. ij. agarici. ℈. j. miſce agaricus in-
ciſus infundat̃ in q̃ntitate ſufficiẽti oximellis ſimpli
cis deinde oīa ſimul miſce in mortario reformentur
pillɇ. vj. ꝑ. ʒ. ¶ Digeſtiuũ vſuale. ℞. aquarũ abſin-
thij. ℥. ij. feniculi. ℥. ß. cicoree. ℥. j. ß. coriandroꝝ ꝑpa-
ratoꝝ. ℈. j. zuc. albiſſimi. ʒ. j. miſce ⁊ fiat potio. So-
lutiuũ facile ⁊ vſuale. ℞. pillaꝝ primarũ ⁊c. ¶ Sto
machi ꝯfortatiuũ vẽtoſitatiſq; reſolutiuũ. ℞. coriã
droꝝ ſiccoꝝ deinde ꝑparatoꝝ non cõfe. ʒ. j. macis.
℈. ß. gariofilorũ. gra. v. maſticis. ℈. j. piſtent̃ pul. et
in mortario cũ ſy. ro. quantitate ſufficiẽti fiant pillɇ
vij. ꝑ. ʒ. Iſtaꝝ pillaꝝ nõ ſolutiuaꝝ ſumat quatuor
vel. v. dieb⁹ alternis oī mẽſe ⁊c. ¶ Stomachi ⁊ epa-
tis ꝯfortatiuũ ⁊ ſilr ſplenis vt imediate. ℞. trocіſ. de
abſinthio. ʒ. j. de reubar. ʒ. ß. de roſis. ℈. j. coriãdro-
ruꝫ ꝑparatoꝝ. ʒ. ß. pul. pul. ⁊ ſilr miſtis vt ſupra fiãt
pillɇ. vij. ꝑ. ʒ. aſſumat vt ſupra imediate. ¶ Cõforta
tiuum vt ſupra imediate aromatizet cum puluere
coriandroꝝ ſiccoꝝ ꝑparatoꝝ fercula ſua ſaltẽ duo
bus diebus in ſingula hebdomada.

¶ Cõtra caliditatẽ epatis ⁊ fluxũ cholere ad ſtõm.

Recipe mãne electi. ℥. ij. ß. ſucci roſaꝝ. ℥. ß. aq̃ ẽdiuie. ℥. j. ſeri capruni. q. ſ. ꝑ po-
tione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat cuꝫ
modis ⁊ ordinib⁹ ſeruandis in aſſumptione ſolutiu
oꝝ cũ cuſtodia. ¶ Solutiuum vt ſupra. ℞. caſief.
ſucci roſaꝝ. añ. ℥. j. aquarũ endiuie abſinthij. ana.
℥. ß. ſeri capruni. q. ſ. ꝑ potiõe miſce ⁊ fiat potio. Iſtũ
ſolutiuũ aſſumat ſi eſt ſibi grati⁹ priori cũ modis ⁊
ordinib⁹ ⁊c. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupi endiuie ex ſolo
ſucco endiuie. ℥. j. iulep violati. ℥. j. aquaruꝫ cicoree
abſin. añ. lupuloꝝ. ℥. j. miſce. Iſtum ſyrupum aſſu
mat calidũ in aurora ꝑ. vij. horas poſt cenã diei pre
cedentis. Et poſt ipſius aſſumptionem dormiat ſu-
per latere dextro ad libitum. Quem ſyrupum aſſu
mat diebus. v. cõtinuis aut. vj. Quẽ aſſumere inci-
piat die ſequẽti. ſ. poſt aſſumptionẽ ſolutiui ſupra-
ſcripti. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupi de biſantijs. ℥. j. oxi-
zaccare. ℥. ß. aquarũ abſinthij. ℥. j. cicoree. ʒ. ij. mi-
ſce. Iſtum ſyrupuꝫ aſſumat in caſu quo ſit ſibi gra
tior priore vel in caſu quo vellet oppilationes aperi-
re vel ꝓmouere aliqualiter. ¶ Solutiuũ eradicati-
uũ. ℞. mãne ele. ℥. ij. reubar. elec. ʒ. ij. aq̃ endiuie. ℥.
j. ſeri capruni. q. ſ. de potiõe miſce ⁊ fiat potio. Iſtud
ſolutiuũ aſſumat cũ modis ⁊ ordinib⁹ ſolutiuoruꝫ
ſuprascriptoꝝ poſt cõpletã digeſtiui aſſumptionẽ.
¶ Solutiuũ ⁊c. ℞. caſief. ℥. j. ſucci roſ. ℥. ß. dyaſinis
conis. ʒ. j. ß. mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ʒ. ij. ſeri capruni
q. ſ. ꝑ potiõe miſce. mirabolani minuti inciſi ⁊ tritu-
rati groſſo mõ pri⁹ infundant̃ in dicto ſero deinde
optime exprimant̃ ⁊ colent̃ ⁊ colature addant̃ reli-
qua oīa. Iſtud ſolutiuũ aſſumat ſi eſt ſibi gratius
aut cũ cholera ſtate reqrit maiorem euãonẽ. Qđ aſ-
ſumat cũ modis vt ſupra. ¶ Potus loco ſyrupi. ℞.
aq̃rũ endiuie abſinthij lupulorũ añ. ℥. j. lactis ſem
nũ cõtũ frigidorũ miſce ⁊ aromatizet̃ cũ modico co
ral. rub. Et olb⁹ adde zucca. al. Iſtas aq̃s aſſumat
oī mẽſe ter ad min⁹ cũ modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis
i ſyrupis ſuprascriptis. q̃s aſſumat durãte caumã-
te. Et vltra nihilomin⁹ põt iþas ſumere i mane cuꝫ
ſurgit ⁊ nõ eſt cura ſi nõ dormit. ¶ Pot⁹ loco ſy. ℞.
aq̃rũ cicoree epatice añ. ℥. j. abſinthij. ℥. j. ß. vini gra
nati. ℥. j. zucc. albiſſi. ℥. ij. miſce. Iſtas ⁊ q̃s aſſumat
ſi q̃rit maiorẽ epatis īfrigidationẽ ⁊ cholere. aut ſi
fuerit ſibi g̃tiores cuꝫ modis ⁊c. ¶ Pillɇ ꝯfortatiue

digeſt ue nō ſolutiue. ℞.trociſcoꝝ de ſpodio.ʒ.j.de abſinthio.ʒ.ß.zucca.albiſſimi.℈.j. miſce cū ſyrupo endiuie de ſolo ſucco.q.ſ.fiāt pillē.ix.p.ʒ.Iſtaꝝ pillulaꝝ aſſumat.℈.ij.in mane cū ſurgit cū modis et ordinibꝰ deſcriptis in ſuprascriptis aqs. Quas pillulas aſſumat duobꝰ mēſibꝰ ꝗbus nō aſſumit aliquā aliaꝝ medicinaꝝ ſuprascriptaꝝ.¶ Pillē ꝯfortatiue vt ſupra. ℞.trociſcoꝝ de reubarbaro.ʒ.j.de abſinthio.ʒ.ß. ſeium endiuie.ʒ.j. zuccari albiſſimi ℈.j.miſce ⁊ cū aq̄ epatice fiāt pillē vt,ſupra:aut cū ſucco endiuie. Si iſte pillē ſint ſibi gratiores aut ſi q̄rit maiorē infrigidationē aut ꝯfortationē tūc de iſtis pillis aſſumat quēadmodū de imediate anteditis dictū ē. ¶ Cōfectio ꝯfortatiua ⁊ digeſtiua. ℞. ſpecierū triaſandaloꝝ.ʒ.ij. aromatici roſati deſcriptione Gabriel.ʒ.j.zuccari albiſſimi.ʒ.vj.⁊ cū aq̄ endiuie partibꝰ.ij.⁊ abſinthij ptē vnā. q.ſ. ꝓ ꝯficiēdo fiat ꝯfectio ſolida in morſello.iij.ʒ.ꝑ morſello.Iſtiꝰ ꝯfectionis aſſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit cū modis pillꝝ diebꝰ ꝗbꝰ nō ſumit aliquā aliarū medicinaꝝ.¶ Cōfectio vt ſupra. ℞.ſpērū dyarodō abbatis.ʒ.j.triaſandaloꝝ.ʒ.ß.aromatici ro.deſcri. Gabrielis.ʒ.j.zuccari albiſſimi.ʒ.viij.⁊ cū aq̄ epatice abſinthij añ.q.ſ. ꝓ ꝯficiēdo fiat ꝯfectio ſolida in morſellis vt ſupra.Iſta ꝯfectione vtaꝛ ſi eſt gratior aut ſi q̄rit oppilationū apertionē cū mēbroꝝ ꝯfortatione cū modis ⁊ ordinibꝰ vt ſupra. ¶ Confectio alia vt ſupra.℞.manuchriſti cū ꝑlis.ʒ.vj. ſandalorū ru.ʒ.j.coralloꝝ ru.ʒ.ß.coriand.ꝑparatoꝝ.℈.ij. maſticis.℈.j.loco maſticis ſi abhorreret ponat mēthā ſiccā zuccari albiſſimi.ʒ.ß.Et cū aquaꝝ violaꝝ abſinthij añ.q.ſ.pro ꝯficiēdo fiat cōfectio ſolida in morſellis vt ſupra.Si ꝯfectionē vult magis familiarem aut ſtomachi magis ꝯfortatiuaꝫ: aut ſi hec eſt ſibi gratior tunc iſtius aſſumat morſellum vnū cū modis et ordinibus vt ſupra.

¶ Cōtra epatis debilitatē ⁊ oppilationē eius.

Caſus in terminis.Morbꝰ eſt debilitas epatis cū oppilatione eiꝰ ſuccedēs febri cronice cholerice nō pure cuius mā fuit inventis mēbroꝝ nālīū ipſiꝰ debilitatis ⁊ oppilationis tp̄s eſt mēſiū q̄tuor in nāli cōplone cholerica ad q̄s ꝑternaturales diſpōnes fixas de facili ſeq̄reꝛ hydrops. ¶ Cura . Cura eſt tres res.p̄ma eſt regimē in ꝗnq3 rebꝰ nō nālibꝰ q̄ ſunt aer motꝰ ⁊ q̄es ſomnꝰ ⁊ vigilia inanitio ⁊ repletio ⁊ accñtia aie. 2ª eſt nutriēs ſi ne exhibitio ſcōe rei nō nālis.ſ.cibi ⁊ potꝰ.3ª eſt exhibitio medicinaꝝ tā ſolutiuaꝝ q̄ȝ alteratiuarum morboꝝ q̄ȝ etiā ꝯfortatiuaꝝ mēbroꝝ a forma ſpecifica ſiue ꝓprietate occulta qđ idē eſt.¶ Regimē qđ eſt p̄ma res dicta vt infra.¶ Aer. Aere vtaꝛ tēperato iuxta poſſibile ſibi.nō exeat domū. intret anteq̄ȝ ſol occidat in mane niſi trāſacta vna hora diei ⁊ in ſero domū intret anteq̄ȝ ſol occidat ⁊ hoc ꝓpter aeris malitiā q̄ eſt añ ⁊ poſt dictas horas . Rectificet aerē cū igne accēſo in camera oī mane anteq̄ȝ ſurgat de lecto cui igni ꝑ aliquātulum tp̄s ſe approximēt teneat atq3 toto ſero ignē accēſum in camera donec vadat dormitū vt aer remaneat tota nocte rectificatꝰ.Euitet vētos ⁊ aerē exceſſiue fridū.maxie pluuioſum ⁊ exceſſiue calm iuxta poſſibile ſibi.

¶ Motꝰ ⁊ q̄es. Exercitiū ſit tēperatuꝫ iuxta poſſibile.Uadat oī mane cū exit domū ad ſanctū firmū vel ad eccliam cathedralē ſuauiter ꝯtinue deābulādo:vadat tm̄ duobꝰ diebꝰ in hebdomada in mane cū ſurgit ad ſanctū zenonē in mōte vel ad minꝰ ad ſanctū nazariū ſuauiter deābulādo vt ſupra.ſ3 tpe magni caloris nō ſe exercitet tm̄. Alio vero tpe diei q̄eſcat ⁊ ſedeat ⁊ deābulet ſuauiter ꝓut virtuti ⁊ ſenſibꝰ ſuis eſt gratꝰ ⁊ placidꝰ . Euitet exercitiū eſtuoſum.Ueſtes ſint de lana ⁊ nō de lino ꝑter camiſiā ſuffulte in hyeme pellibꝰ agnoꝝ aut doſſoꝝ varij aut leopardoꝝ aut lupoꝝ cerueroꝝ aut martirū pellibꝰ ſubtilibꝰ nō multū calis aut ſchyratoꝝ: ſ3 pelles agnine nūc ceteris ſūt meliores.nullo mō portet pelles vulpinas aut lupinas aut pelles alis acuti caloris.in eſtate nō ferat veſtes laneas tales aut ex ipſis nō ſentiat eſtū ſ3 tueaꝛ cōuenienter ab aere tā in eſtate q̄ȝ in hyeme.Euitet oēs veſtes inducētes ſibi eſtū ⁊ vtaꝛ tm̄ veſtibꝰ ſufficiēter a frigore vel calore defendere vt ſupra dictū eſt. ¶ Sōnus et vigilia. Uigilet ꝑ vnā horā cū dimidia poſt cenam poſtea vadat dormitū ⁊ dormiat.vj. aut.vij. horis ad plus non dormiat de die niſi tpe magni caloris qñ nō pōt dormire in nocte tūc dormiat ī die ꝑ vnā horā.Cū vadit dormitū primo dormiat ſuꝑ latere dextro poſtea facto primo ſomno dormiat ſuꝑ ſiniſtro.poſtea finito ſcđo ſomno tp̄s debitū dormitionis non ſit cōpletū iteꝝ dormiat ſuꝑ latere dextro. Itē ꝓ dormitiones tā in die q̄ȝ in nocte intelligaꝛ fieri ipſo nō ſentiēte caliditatē excellētē ſeu exceſſiuaꝫ in dicto latere ⁊ vrina nō exiſtēte tincta immo ī his duobus caſibꝰ nō dormiat in p̄mo nec in ſcđo tertio ſomno niſi ſuꝑ ſiniſtro latere.dormiat bñ coopertus pānis:ita tñ vt nō ſentiat eſtū nec pondus magnū. nā bñ coopiri pānis ī ſomno multū iuuat digōnē. Reſiduo tpe diei ⁊ noctis vigilet.ſ. vltra ſex horas. ¶ Accñtia aie. Irā ex toto euitet melācholiā ſollicitudines ⁊ cogitationes anguſtioſas . habeat mētē q̄etā hylarē ⁊ gaudioſam iuxta poſſibile:parū ſcribat ⁊ qñ ſcribit nō ſtet flexꝰ ſuꝑ epate vel ſtomacho ſ3 adhereat rei alte ſemiſtādo ⁊ ſemiſedēdo. ¶ Inanitio ⁊ repletio.Ieiunet ſaltem vna die in hebdomada.nam hoc eſt ſumma medicinarum . habeat bñficiū vētris oī die bis ſaltē ī mane cū ſurgit iuxta poſſibile nullo mō teneat vrinā qñ appetit mīgere. comedat tñ bis in die in prādio ⁊ cena ⁊ non bibat inter illas horas. cene p̄ncipiū diſtet a fine prandij octo horis ad minꝰ ſ3 meliꝰ nouē ideo nunq̄ȝ comedat niſi digeſto p̄ori cibo. prādeat in fine tertie hore ab ortu ſolis.comedat ꝯueniēter et cibaria boni nutrimēti ⁊ bene digeſtibilia ſ3 tñ ſurgat ſēꝑ a menſa cum reliquijs famis. comedat ſex bolos ad minus anteq̄ȝ bibat vinū ſ3 meliꝰ ſi.xij.bolos comedat. cibꝰ ſubtilis liq̄dus ⁊ facilis digōnis ꝑcedat groſſum duꝝ ⁊ difficilis digōnis. ¶ 2ª res eſt nutriens ſiue cibꝰ ⁊ potꝰ. Uinū bibat albū nō vinoſum ciſolū coloris granati nō bibat vina potētia nigra groſſa vel dulcia.¶ Cibꝰ ⁊ p̄mo ſalata.comedat tres vꝉ q̄tuor bolos ſalate ī introitu mēſe.Aliq̄ñ.ſ.bis ī hebdomada

domada.vꝫ endiuiā amarā cū modicis folijs feni-
culi boragis petroſilij cū aceto cappares cū aceto.
creſſones cū epatica lupulos ſparagos radigium ⁊
eſt optima herba.⁊ oīa illa comedat ī eſtate ⁊ ī hye-
me ⁊ cū aceto. aliqñ comedat modicū raphani qñ
nō eſt calor magnꝰ.In eſtate comedat lactucā cum
modico boragis petroſilij feniculi cū aceto.Itē ge-
latinū factū ex aq̄ ⁊ aceto ⁊ modico croci ſine vino
⁊ ſine alijs ſpēbꝰ.In gelatitio ſint carnes laudabi-
les bone ſupraſcripte vt hedine pulline ⁊c. Brodetos
comedat ex ouis integris cū pane ⁊ brodio factos
ſine caſeo recēti:ſꝫ ſi vult caſeū ponat modicū caſei
antiq̄ duri.comedat brodiū cicerꝝ cū aliqbꝰ granis
ſꝫ paucis.Brodiū caulīū cū paucis folijs.brodium
faſolorꝝ ſine granis.ſpinachias radices petroſilij ⁊
folia blites cū tertia parte lactucarꝝ vel endiuie et
modico boraginis ⁊ petroſilij ⁊ feniculi.Rapas eli-
xas et aſſatas ſine caſeo.panatā ſpeltā pultē ordei
⁊ hoc eſt optimū ferculū.¶ Carnes comedat vituli
lactātis caſtrati iuuenis capreti domeſtici caprioli
ſylueſtris leporis iuuenis pullorꝝ faſianorꝝ ꝑdicū
turdorꝝ laudarꝝ ꝑuarꝝ auiū ſepiū carnes liuiacia-
rū ſunt optime vbera aialiū epata gallinarꝝ nō du-
ra epata anſerꝝ carnes comedat potiꝰ elixas ꝙ aſ-
ſatas.¶ Caſeꝰ. De caſeo veteri pōt comedere poſt
cibos ſꝫ modice.Piſces comedat ꝑuos petroſos lu-
ciolos paruos temalos cauedanos barbos oēs tñ
ꝑuos ſtrilios ſcardenas cācros aliqñ. Oēs aūt pi-
ſces potiꝰ elixos ꝙ aſſatos. ¶ Oua. Oua comedat
ſorbilia aut fracta in aq̄ fritalia mixta cū herbis ſu-
praſcriptis.paſtinachias cū vino ꝯnatorꝝ.¶ Spēs.
Has ſpēs aliqñ comedat ⁊ ad libitū. ℞. cinamomi
ʒ.j.gariofi.℈.j.croci.℈.ß.ſandalorꝝ ru.ʒ.j.ß. coriā-
drorꝝ.ʒ.ij.ſpodij.ʒ.ß.ſemis endiuie lactuce portula-
ce añ.ʒ.ß.piſtent oīa ſubtilr ⁊ oīa ſil̄r miſce.¶ Sapo-
res.comedat vinū granatū ⁊ eſt optimū quocunq̄
mō ſumat.acetū ſuccū arācij lymonum. Et oīa iſta
maxime cū brodio caulīū vitello oui ⁊ paſſulis ni-
gris. Lymoniā factā ex amigdalis dulcibꝰ ⁊ ſucco
lymonum ⁊ zuccaro vel cedri vel arāciorꝝ vel vino
granatorꝝ ſalſam factā ex lactucis ⁊ modico ſerpil-
lo vel leuiſco vel ſaturegia.cū aceto. Cōpoſitū ſiue
cōpoſtā cōem bñ coctā ex rapis cū aceto ⁊ ſpēbꝰ mo-
dicē cībꝰ vel coriādro carui ⁊c.⁊ ſine ſinapi.Si vō
vult dulcorare dictos ſapores acres ponat intꝰ zuc-
carꝝ aut ficus pingues bñ piſtatas aut paſſulas ni-
gras aut zibebū oīa bñ piſtata.¶ Fructꝰ.comedat
poſt cibuꝫ pira cocta cū coriādris ꝯfectis poma co-
cta vt ſupra.Iuiubas añ cibū vō pōt comedere ce-
raſa ficꝰ recētes pepones ſꝫ de oībꝰ modicū ⁊ raro.
Maraſcas vō pruna anguſtienſ ⁊ vuas bñ matu-
ras pōt liberiꝰ ſepiꝰ comedere añ cibū ſꝫ tñ mode-
rate.¶ Euitāda.Euitet ex toto ponere īdigeſtū ſu-
pra indigeſtū.aquā fridā potare vinū dulce vinuꝫ
nigrū ⁊ oē vinū groſſum oppilatiuū.Uinū turbidū
vinū coctū ⁊ oē vinū vinoſum ⁊ potēs. Euitet com-
edere oīa viſcoſa vt frumētū coctū in ferculo. Ma-
ganas raſiolos legumina caſeū recētē.Mēbra aia-
liū neruoſa ſaltē in hyeme ⁊ vl̄r oīa viſcoſa oppila-
tiua vt carnes groſſas bouinas porcinas recentes

et ſalſas.carnes ſylueſtres niſi deſcriptas ſuperiꝰ.
anſerū anatū tā domeſticorꝝ ꝙ ſylueſtriū ⁊ vl̄r oēs
carnes aq̄ticas.Euitet piſces viſcoſos. vꝫ tenchas
truitas anguillas et ſimilia.caſeū ſalſuꝫ ⁊ oīa mul-
tū ſalſa omne genus acruminum vt alleum cepas
ſcalognas porros ⁊ ſilia.herbas calidas notabilr
vt ſaluiā mētham erucā ſine ricolā et ſilia mel nu-
ces caſtaneas dactylos lac nimiū vſum aloes eſulā
ſꝫ regimē ſuū potiꝰ declinet ad frigidū nō exceſſiuū
ꝙ ad calidum. ¶ Tertia eſt exhibitio medicinarū.
¶ Solutiuum primū facillimū tpe morbi. ℞. caſſie
fi.pinguis.℥.j.ß.tamarindorꝝ prunorꝝ.añ.ʒ.iiij. iu-
lep violati.℥.j.aque endiuie.℥.j.ſeri caprini.q.ſ. ꝓ
potione miſce et fiat potio.Aſſumat ſemel iſtud ſo-
lutiuū calidum in aurora ⁊ nō dormiat poſt aſſum-
ptionē eius ſꝫ ſtet q̄nq̄ horis poſt aſſumptionē eiꝰ
anteꝙ comedat vel bibat aliq̄d :deinde in dicto ter-
mino prādeat ⁊ nō ſumat aliqd lauatiuū ante prā-
diū vel brodiū vel aliud: ſed comedat in prādio bli-
tes vt ſupra ſcriptū eſt ꝓ ferculo.¶ Syru. ℞.ſyru-
pi de endiuia.℥.j.ſyrupi violati.℥.ß .aquarꝝ epati.
ʒ.ij.abſinthij.ʒ.j.miſce. Iſtū ſyrupū aſſumat calm
in aurora ⁊ hoc quatuor diebꝰ ꝯtinuis oī mane tm̄
quantū hic deſcribitur.Poſt dormiat ſi pōt.deinde
ſtet ieiunus tribꝰ horis ad minꝰ. Quē ſyrupū inci-
piat aſſumere poſt dieꝫ aſſumptionis ſupraſcripti
ſolutiui. ¶ Solutiuū aliud. ℞. ſolutiuū ſupraſcri-
ptum cui addat reubarbari.ʒ.j.ß. Iſtud ſolutiuuꝫ
aſſumat cū modis vt ſupra in alio ſo.utiuo. Quem
ſumat q̄nta die poſt ſyrupos ſupraſcriptos.¶ Tro-
ciſci ꝯfortatiui epatis. Recipe trociſcorꝝ de eupato-
rio.ʒ.ß.trociſcorꝝ de ſpodio.ʒ.j.miſce ⁊ cū ſyrupi en-
diuie.q.ſ.reformenſ trociſci.Aſſumat.ʒ.j.iſtorꝝ tro-
ciſcorꝝ cū.℥.ij.aq̄ epatice cale ⁊ hoc octo diebꝰ cōti-
nuis in aurora ⁊ dormiat poſt aſſumptioneꝫ ſi pōt
deinde ſtet ieiunꝰ ꝑ tres horas. Quos trociſcos in-
cipiat aſſumere poſt diē aſſumptionis ſolutiui ime-
diate ſupraſcripti. ¶ Cōfectio ꝯfortatiua epatis et
ſtōachi.℞.ſpērū aromatici roſati.ʒ.j.triaſandalo-
rū.ʒ.ij.zuccari albiſſimi.℥.vj.miſce ⁊ cū aq̄ endiuie
q.ſ.fiat ꝯfectio ſolida in morſellis triū.ʒ. ꝓ q̄ualibet
morſello.Iſtiꝰ ꝯfectiōis ſumat vnū morſellū ī mane
cū ſurgit octo diebꝰ ꝯtinuis deīde ſtet ieiunꝰ ꝑ tres
horas.Quā ꝯfectionē incipiat aſſumere immedia-
te poſt cōpletā aſſumptionē iſtorꝝ oīm ſupraſcripto-
ruꝫ trociſcorꝝ.¶ Epithima ꝓ epate. ℞ .ſpērū cerotꝫ
ſandalini Meſue.ʒ.iiij.pulueris abſinthij.ʒ.j.aq̄ en-
diuie.℥.ß.epatice.℥.j.ß.miſce.Epithimetſ epar cum
petia linea dupla lōgitudīs vnꝰ ſemiſſis ⁊ latitu-
dis q̄tuor digitorꝝ īfuſa in hoc epithimate ⁊ ponaſ
ſup epar ⁊ hoc poſt aſſumptione dicti ſyrupi q̄ter ⁊
bis poſt aſſumptionē dicti ꝑmi ſolutiui.ſꝫ tpe dicto-
rū ſyruporꝝ vel ſolutiui dicti nō vtaſ hoc epithima-
te ſꝫ tpe q̄ aſſumit dictos ꝑmos trociſcos ⁊ ꝑmā ꝯ-
fectionē.Qđ epitimaſ ponat ſup epate ꝑ duas ho-
ras poſt cibū ī ꝓpriꝰ facto tepido. ¶ Tragea. ℞.
coriādrorꝝ ꝯfectorꝝ ſeluꝫ.vj.infraſcriptorꝝ. vꝫ cu-
curbite me onis cucumeris citrulli añ.ʒ.ij. endiuie
ʒ.j.lactuce portulace añ.ʒ.ß. paſſularū paruarum
nigrarūꝫ.℥.j.auellanarum.℥.ß.fiſticorꝝ.℥.j.zibebo

rum.℥.ij.amigdalaꝝ amararū.℥.ß. corticū citri.ʒ.
j.ſeis attriplicis.ʒ.ß.pulueris ſandaloꝝ ru.ʒ.j.zuc.
albiſſimi.℥.ij.vini granatorū.q.ſ.puluis ſandaloꝝ
diſſoluant in vino granatoꝝ ⁊ optime incorporent ſil
ad lentū ignē donec dureſcat: poſtea oīa incidēda
minutim incidant ⁊ fiat trazea.Sumat iſtius tra=
zee duo coclearia poſt cibū ſepe ⁊ ſepe quantū ſibi li
buerit.Medicine vigoroſiores ſupraſcriptis.¶So
lutiuū aliud facile.℞.māne electe.℥.j. reubarbari
electi.ʒ.j.ß. dyaprunis ſine ſcamonea deſcriptione
Nico.℥.ß.aq̄ endiuie.℥.j.ſeri caprini q.ſ.ꝑ potione
miſce ⁊ fiat potio.Hoc ſolutiuum facile aſſumat cū
modis ⁊ ordinib⁹ q̄bus ſumpſit ſupraſcriptū ſolu=
tiuū ⁊ hoc in caſu in quo nō liberet cū oībus ſupra=
ſcriptis.ſ.cibo ⁊ potu ⁊ medicinis ⁊c.ꝯſiter aſſumat
infraſcriptos ſyrupos trociſcos ꝯfectionē ⁊ vnctio=
nem vt ſupra de alijs.¶Syrup⁹.℞.ſyrupi acetoſi
de fructib⁹ ſm̄ Meſue.℥.j.ſyrupi roſa.℥.ß.de biſan
tijs.℥.ß.aquarū endiuie abſinthij lupuloꝝ ań.℥.j.
miſce.Iſtū ſyrupū aſſumat quatuor dieb⁹ cōtinuis
calidū in aurora poſt ſupraſcriptū ſolutiuū imme=
diate cū mod s ⁊ ordinibus q̄bus ſupra.¶Soluti=
uuz.℞.ſolutiuū ſupraſcriptū immediate cui adda
tur dyafiniconis.Iſtud ſolutiuū aſſumat imediate
poſt ſupraſcriptos ſyrupos ordinibus q̄bus ſupra.
Trociſci epatis ꝯfortatiui ⁊ ſtōachi.℞. trociſcoruz
de reubarbaro.ʒ.j.de ſandalis.ʒ.ß.miſce ⁊ cū ſucco
eupatorij.q.ſ.reformēt trociſci.Iſtoꝝ trociſcorum
ſumat.ʒ.j.cū.℥.ij.aque endiuie octo dieb⁹ cōtinuis
immediate ſequētib⁹ aſſumptionē ſupraſcripti ſo=
lutiui ⁊ hoc cū ordinib⁹ q̄bus ſupra.¶Cōfectio cō=
fortatiua vt ſupra.℞.ſpecierū dyarodonis abba.
ʒ.j.dyapapaueris al.ʒ.j.fiſticorū minutim īciſoꝝ.℥.
j.ſpēcrū triaſandaloꝝ.ʒ.j.zuccari albiſſi.℥. vj. miſce
⁊ cū aq̄ abſinthij.q.ſ.fiat cōfectio vt ſupra.Iſti⁹ cō=
fectionis aſſumat vnū morſellum.ſ.triū. ʒ.in mane
cū ſurgit octo dieb⁹ poſt aſſumptionē totalē ſupra
ſcriptorū ſyrupoꝝ ⁊ hoc modis ⁊ ordinib⁹ q̄bus ſu
pra in alia ꝯfectione.¶Unctio.℞.ſeminū endiuie.
ʒ.j.lactuce portulace plātaginis.ań.ʒ.j.ß.floꝝ nenu
faris roſarū.ań.℈.j.ſandaloꝝ ru.ſpodij ana.℈.ß.
draganti gūmi arabici abſinthij ań.℈.j.ſpice ſqui
nāti.ań.℈.ß.cere al.q.ſ.ꝑ vnguēto molli puluerizē
tur pul.ſubtiliter deinde oīa miſce ⁊ cū modico ace
ti fiat vnguētū molle ad lentū ignē.Ungat epar ex
illa vnctiōe ſolū dieb⁹ q̄b⁹ ſumit trociſcos ⁊ ꝯfectio=
nē immediate ſupraſcriptos ⁊ nō dieb⁹ q̄bus ſumit
ſolutiua ⁊ ſyrupos ſupraſcriptos imediate. Et hāc
vnctionē faciat cū modis cuz q̄bus ſupra in epithi=
mate ſupraſcripto.Infraſcriptas medicinas poteſt
aliquā aſſumere tpe ſanitatis ⁊ etiā tpe morbi ſupra
ſcripti cū modis ⁊ ordinib⁹ q̄bus infra.¶Solutiuū
aliud.℞.prunoꝝ nigroꝝ auguſtienſ.ſebeſtē tama
rindoꝝ ań.ʒ.ij.māne.℥.j.caſſiefi.mūde.℥.ß.reubar.
electi.ʒ.j.ſeri caprini.q.ſ.pruna ſebeſtē ⁊ tamarindi
modicuz incidant.deinde bn̄ diſſoluant ad dictum
ignē cū dicto ſero.Ultimo reliqua oīa addantur et
fiat potio.Tpe vō quo liberatus eſt oībus ſex mēſi
bus.ſ.in medio veris ⁊ autūni aſſumat ſemel ſolu=
tiuū qđ eſt facile ad hoc vt ꝯſeruetur ī ſanitate ſua.

¶Decoctio loco ſyrupi.℞.cicerū ru.℥.iiij.ordei ex=
corticati.℥.ß.radicū endiuie.M.ij. feniculi petroſi=
lij ſparagi bruſci ań.M.ij.ſeminū cucurbite melo=
nis cucumeris citrulli.ań.ʒ.ij.ſeminū ēdiuie lactu.
portula.plantaginis.ań.ʒ.j.eupatorij ciperi . ań.ʒ.
j.bulliant oīa in ſufficienti quātitate aq̄ vſq; ad cō
ſumptionē tertie partis aq̄ deinde optime exprimā
tur ⁊ colent.Ultio cuilibet libre colature addatur
aceti.℥.j.croci.gra.ij.puluerū zuccari.℥.j. Iſtā de=
coctionē loco ſyrupi ſumat 8⁹ dieb⁹ ꝯtinuis in auro
ra cū modis ⁊ ordinib⁹ q̄b⁹ aſſumpſit ꝑdictos ſyru
pos. Et hoc poſt diē aſſumptiōis ſolutiui imediate
ſupraſcripti.Itē ⁊ iſta vice aſſumat ſolutiuū imediate
ſupraſcriptū cū modis q̄b⁹ aſſumpſit prius qđ aſſu
mat poſt ſupradictā decoctionē. ¶Electuariū con=
fortatiuū epatis ⁊ ſtomachi.℞.ſucci eupatorij ab=
ſinthij endiuie reubarbari electi ſpice lacce ablute
ſpodij amigdalarū amararū fiſticorū ſeminū endi
uie lactu.portulace plantaginis ſandaloꝝ ru.mel=
lis paſſulaꝝ.q.ſ.ꝑ ꝯficiēdo electuario.puluerizāda
pul.ſubtilr̄ poſtea amigdale ⁊ fiſtice bn̄ piſtent.Ul=
timo reliq̄ oīa addantur ⁊ oīa ſimul optime incor=
porentur ad lentū ignē ⁊ fiat electuariū. ¶Tyria=
ca optime ꝯfortatiua olim ꝓuatū.℞.tyriace.ʒ.j.zuc
cari roſa.ʒ.ß.miſce ⁊ incorporent bn̄ ſimul cū ſyru=
po roſato.Iſtā aſſumat tpe ſanitatis quatuor vici=
bus in anno ſemel in ꝑncipio hyemis ⁊ ſemel in me
dio hyemis ⁊ ſemel in ꝑncipio veris ⁊ ſemel in me=
dio autūni.¶Pille ſolutiue faciliime.℞.pillarū de
eupatorio maioꝝ.℈.j.de reubarbaro.℈.ij.ſpodij
ſandaloꝝ rub.ań.℈.ß.miſce ⁊ reformēt pille ſiue
magdaleon cū ſucci endiuie.q.ſ.ad reformādū pōt
tā in ſanitate q̄ȝ in infirmitate ſupraſcripta ſi plz aſ
ſumere oī mēſe iſtaꝝ.ʒ.j.pillarū q̄ ſunt faciliime et
epatis ſtomachi ꝯfortatiue quas ſumet in aurora ⁊
nō dormiat poſt ipſarū aſſumptionē ⁊ prādeat ho=
ra ſua ſiue ſoluerit ſiue nō. Si vō dicte pille nō ſo=
luerint ī in die ſed tm̄ in nocte tpe dormitiōis tūc nō
ſumat ipſas in aurora.ſed per vnam horaz ante ce
nam.¶Cliſtere mollificatiuū.℞.olei vio.cōis ana.
℥.iij.vitellū oui vnum folioꝝ maluarum ana.M.j.
radicuz maluauiſci.M.ß.ſeminis lini ſeminis fenu
greci.ana.℥.j.ß.Herbe radices ⁊ ſemina bulliant in
ſufficienti quantitate aque vſq; ad conſumptionez
tertie partis.deinde optime exprimātur ⁊ colentur
vltimo lib.j.dicte colature reliqua omnia addātur
⁊ fiat cliſtere.Hoc cliſteri vtatur ad libitum ꝑ vnaz
diem tantum ante infraſcriptum ⁊ ordinibus qui=
bus ſupraſcriptum eſt.¶Cliſtere aliud eductiuum
⁊ mollificatiuum.Recipe foliorum maluarum bli=
tis violarum ana.M.j.mercurialis.M.ij.radicum
maluauiſci.M.j.ſeminum lini fenugreci.ana . ℥.ß.
ordei excorticati.℥.ß.furfuris ligati ī vna petia.M.
j.vitellum oui.j.caſſiefiſtu.℥.j.dyafiniconis.℥.j.olei
communis violati ań.℥.iij.ſalis cōmunis.ʒ.ij. Her=
be radices ſemina ⁊ furfur bulliant ſimul et optime
exprimantur.et colētur vltimo colature reliqua om
nia addantur.Aſſumat iſtud cliſtere ſtomacho ie=
iuno poſt ſupraſcriptum.quo vtatur ad placitum
nō tm̄ niſi ſemel in hebdomada tpe ſanitatis:ſed tē

pore morbi ſupraſcripti aſſumat totiēs quotiēs diſ
ſcretioni ſue videbit̄ ɔferre. ¶ Medicine cibales ⁊ ci
bi medicinales. ℞. auellanarū ſine corticib⁹ vue paſ
ſe zibebi an̄. ℥.j.ß. ḡnoꝝ granatoꝝ nigroꝝ. ℥.ij. mi
ſce. ℞. ficuū ſiccaꝝ pinguiū zucca. vio. an̄. ℥.j. miſce
℞. amigdal. amararū excorticaꝝ. ℥.ß. ḡnorū gra
natoꝝ aceroſoꝝ vel zuccari violati. ℥.j. miſce. ℞. fi
ſticoꝝ vel piſtacioꝝ qđ idē eſt: granoꝝ granatorū
violati ana. ℥.ß. miſce. ℞. folioꝝ roſmarini. ʒ.ij. ſeis
endiuie. ʒ.ß. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ ɔfectoꝝ. ʒ.ij. mi
ſce. ℞. folioꝝ abſinthij. q.ſ. p raſiolo fiēdo. paſſula
rū paruaꝝ nigraꝝ ꝗtuz plz. pulueris ſeis endiuie
maſticis coriandroꝝ. an̄. ꝗtū plz. vitellū oui. j. ab
ſinthiū incidat̄ minutim. deinde oia ſil̄ miſce ⁊ fiat
vn⁹ raſiol⁹ q̄ poſtea modicū bulliat. Unū iſtaꝝ me
dicinarū magis gratū aſſumat in mane cū ſurgit
dieb⁹ q̄bus placuerit. nā oēs iſte ſunt cib⁹ ⁊ medici
na ɔfortatiua epatis ⁊ ſtomachi valde. ℞. epar lu
pi coctū nō duꝝ carnes liuiaciaꝝ: vbera alaliuz ve
olm vaccarum: epata anſeris cocta nō dura: epata
gallinarū cocta nō dura vuas paſſas paruas ⁊ ni
gras. vuas zibebas. Unū iſtoꝝ ſeptē ciboꝝ magis
gratum aſſumat t̄pe ſanitatis in prandio vel cena
quotieſcūqꝫ placuerit. deinde permutet de vno ad
aliud qn̄ ⁊ quotiēs placuerit. nā tales ſunt cibi me
dicinales ɔfortatiui epatis ⁊ ſtomachi valde.

De egritudinibus vētris inferioris.

¶ Contra debilitatem epatis ⁊ principiuz hydropiſis.

Hic ponuntur probatiōes. xij. cañ. viij curatiuoꝝ tracto
rū ſupra in tali ɔſilio. ¶ Ultes canones curatiui. Pri
mus canon. ¶ Regimē in ſex reb⁹ nō nālib⁹. vcz ae
re cibo ⁊ potu ⁊c. ſit quātitatis ⁊ q̄litatis vt ſupra.
hūc canonē collige 3° tegni. tracta. p̄io cap̄. §. j. hec
oia dicta nūc gn̄a ſalubriū carū mãeꝝ quedā ſunt
cū cōpetēti vſu ⁊c. ⁊ tractatu 3°. cap̄. 4° eiuſdem li
bri. § Igit̄ nunc paratū eſt cibis ⁊ potib⁹ exterminā
tibus ſpiſſitudinē ⁊c. Et quarti fen. primi cañ. cap̄.
p̄io. cuius ꝟica locutio vl̄is de medicatione dice
mus quot res medicationis ex vna triū reꝝ cōplet̄.
Scđs canō. ¶ Euacuet̄ vētris ſolone mãe ⁊c. colligi
tur affōꝝ ꝑticula ⁊ affōꝝ 9° corpora. Ubi q̄s vult
purgare opꝫ pri⁹ fluxa facere. ⁊ Gal. in cōmēto illi⁹
implicite. ſed tā vilis nō fuit intentio hippocratis.
Aliud ꝟo magis ⁊c. Et nota ꝙ ꝑpter ꝟba iſta vilis
⁊ magis neceſſariū ⁊c. nō parū hic ſed ad mai⁹ ⁊c.
In q̄b⁹ oib⁹ ꝑtibus implicat̄ inteſtinoꝝ fluxibilita
tē debere fieri q̄ ex ſuꝑfluitatū cōiū ſolōne educunt̄
Et Gal. in cōmēto affōꝝ. 21. p̄ime particule. Inde
ducere opꝫ ⁊c. ꝑpter illud vn̄ ⁊ medicū inueſtigare
maxime opꝫ. Et 4ª p̄imi cap̄. 3° de qn̄ ⁊ q̄liter eua
cuare opꝫ implicite. Ibi eſt ⁊ iſta eſt ɔſideratio par
tis ſue declinationis. Nā pꝫ ꝙ mãe cōes nāliter ad
inteſtina declinant particula immediate ſequente
ibi. Et tertia membrorum egreſſionis eius mō ma
terie communes naturaliter ꝑ inteſtina egrediunt̄.
Et ꝑpter illud qđ maxime cuſtodire debemus in hu
iuſmodi diſpoſitionibus eſt habitudo cannaliū ve

ipſi ſint clauſi modo inteſtina ſunt apta claudi ⁊c.
Et in cap̄. 4° eiuſdem fen. ꝟica de regulis cōibus
ſolutioni ventris ⁊ vomitu ⁊c. Et vētris ſolutiua fa
ciant vomituz ꝑpter ſtomachi debilitatem. Et cap̄.
q̄nto de rubrica regulis purgationis § p̄io. Iaꝫ in
preſenti ſermone oſtēdimus quō ſit ⁊c. Et particu
la immediate ſequenti ⁊ ad ſummū mollificare. Et
particula ex cauſa ꝑterea timoroſa ⁊ medicina vē
tris ⁊c. Et p̄ima quarti. tractatu 2° cap̄. ſeptio de
cura putridarum in generali. Deinde fac flobotho
miam ſeđ ſolutionem ventris ſubtilem. deinde ſub
dit. Et ſic vltimitas inde lenificando non fluxus vē
tris nō ſolutio laborioſa. ⁊ parū poſt. Cu ergo lenie
ris hac lenificatione fortaſſe indigebis eos ſubtilia
re. Liquet ergo ꝙ lenitiua euacuatio debet̄ oibus
membris in vijs ductuum exiſtentib⁹. ꝙ ſi debet̄ cū
ſanguis peccat aut peccantes humores ſanguini
ſunt commixti vt in cap̄. 7°. ampli⁹ iuuat humori
bus a ſanguine ſeparatis. Tertius cañ. Minoren
tur ⁊ ꝑprie vētris ſolutione a membris naturalib⁹
materie ꝑprie ⁊c. Colligitur p̄ima affōꝝ 3° in exer
citantib⁹ ad ſummū. Et Gal. in cōmēto ⁊ ſilr̄ in ar
tificiali purgatione opꝫ nocitura purgare ⁊ affōrū
ſcđa affo. ⁊ cōmen. inchoantib⁹ morbis. Et Gal. in
cōmento ſed inanitionē opꝫ facere vt de mā minua
tur. ⁊ quarta p̄imi cap̄. p̄imo implicite. Et dicem⁹
ꝙ in egritudinib⁹ i q̄bus eſt timor ⁊c. vbi immedia
te ſcribit ⁊ poſt maturationē vētrē ſoluas ꝑpterea
q̄nciqꝫ alicuius ꝟtus fuerit fortis ⁊ humores ipſi⁹
ſine mā multa ⁊ mala ⁊c. Quart⁹ canon. ¶ Digerā
tur dicte materie in dictis mēbris in q̄bus vigēt ⁊c.
Colligit̄ quarta p̄imi cap̄. p̄imo. Egritudo quoqꝫ
ſi multe ebullitiōis mãe ⁊c. ⁊ capitulo 3° illa parte.
⁊ quarta q̄dem hora euacuationis ipſius. dicit nā
qꝫ penitus ⁊c. ⁊ p̄ia quarti trac. 2° cap̄. 7°. rubrica
de cura putridarum in gn̄ali ⁊ cum adminiſtraue
ris canones ꝑdictos ⁊c. ⁊ paulopoſt ⁊ non euacues
mãm indigeſtam in calido ⁊ frigido. ⁊ p̄ima affoꝝ
affo. 22° digeſta medicari ⁊c. Et Gal. in commen. ſi
q̄eſcant aūt ⁊ in q̄buſdā mēbris habitāteo. ⁊ tertio
tegni tractatu tertio. cap̄. ſecundo. Ferant enī ſi ſta
ɔting at in humorib⁹. ⁊ 2° regiminis acutoꝝ trac.
2° cap̄. p̄imo cum quo morbi cuiuſcūqꝫ diſpoſitio
nibus egreqꝫ ꝟtutes ⁊c. minui nāqꝫ maximū iuua
mentum eſt. Quintus canon. ¶ Aperiantur vie di
ctorum membrorū ⁊c. Colligit̄ in cōmento Gal. ſcđe
particule ſed non tam vilis fuit intentio hippocra
tis. ⁊ 4ª primi. cap̄. tertio ibi. Qđ autem magis cu
ſtodiri in huiuſmodi diſpōne ⁊c. ⁊ cap̄. quarto ante
q̄ vētris ſolutio fiat ⁊c. ⁊ cap̄. quinto tam in preſen
tibus ſermonem oſtēdimus. Sextus canon. ¶ Era
dicatiue ſoluantur ⁊ proprie ventris ſolutione de
cte materie proprie ⁊c. colligitur p̄ima affoꝛiſmorū
affo. 2°. In turbationibus ventris ⁊c. ⁊ Gal. in com
mēto affo. 22°. ſecunde particule ex plenitudine q̄s
cunqꝫ egritudinis fiunt ⁊ ibi nec in his dimitus eſt
immorandum. ⁊ quarta p̄imi. cap̄. tertio. Scias ꝑs
terea ꝙ intentio in omni euacuatione eſt vna quā
qꝫ ⁊c. ⁊ ibi que quidem hora euacuationis ⁊ ibi cum
humore fuerit iſtius generis. ⁊ tertio tegni tracta
tu tertio

in 3° cap̄.3°. Ferunt enim ſi ita ꝯtingit accñtia fe=
bie.ꝑma q̄rti tracta. ſcḋo cap̄.7° de cura putrida
rū in gñali illa pte ⁊ cū adminiſtraueris ⁊c. Septi=
mus cañ. ℂ Aperiant vie ſeu vene medie inter dicta
mēbra ⁊c. colligit ꝑma q̄rti. cap̄.2° rubrica de medi
catione egritudinū male cōplonis ⁊ cholerice ſiq̄dē
ſi fortioꝛ cauſis ⁊c. ⁊ ꝓpter hoc caliditas caliditatē
intēdit ⁊c. ⁊ 21ª tertij. tractatu tertio cap̄. vltimo. ru
brica retētio mēſtruoꝝ ⁊ paucitas in cura. deide ad
miniſtrent medicine⁊ apiantur poti. ⁊ poſt. Et ſitr ſi
cauſa fuerit humiditas. ⁊ adminiſtrent medicine ⁊c.
Octau° canō. ℂ Moueat ſanguis mēſtru° ad vias
⁊c. Colligit. 21ª tertij vbi ſupra. canō immediate ꝑ=
cedens ⁊ ſunt ille que mouēt ſanguinē ad mñcem.
Nonus canō. ℂ Pꝛohibeat ſanguinis flux° aduer=
ſus mñcez fluere colligit vt ań illa pte aſſiduo ſtrin
gentiū. Decimus canō. ℂ Pꝛouocet ſanguis ad mñ
cis ꝯcauitatē. colligit vbi ſupra illa parte ⁊ regimē
in hoc eſt mouere ſanguinē cū fortitudine ad men=
ſtrua. Undecimus canon. ℂ Remoueat mala cōple
xio frigida vel humida ⁊c. habet gñaliter 3° tegni
trac.3° cap̄.2° illa pte vnū cōe hñtes ꝓceptū effica=
citer vnāquāq3 earū ⁊c. 3ª fen ꝑmi doctrina ca.17°
rubrica de regimine corpoꝝ. quoꝝ cōplones nō ſūt
bone eoꝝ. sūt cui ſupuenit erroꝛ. ⁊ 4ª ꝑmi. cap̄.2°.
illa pti. q̄m nō ſufficit nobis illud ſi cōplexiones ⁊c.
Cōfortent virtutes omnes ⁊c. colligit quarta ꝑmi.
capitulo pꝛimo implicite. Scias ꝓterea quod ex cō=
grui medicinis que conferunt ⁊c. vbi per vitalis in
telligit ꝓpꝛie vitales ⁊ naturales.

ℂ Contra pꝛincipium hydropiſis.

Solutiuū facillimū. ℞. caſſie electe. ℥.ſ. ſucci roſaꝝ. ʒ.iij. aq̄ abſinthij. q.ſ. pro potiōe miſce ⁊ fiat potio. Si ꝟo vult medici=
nā magis appropatā ⁊ efficaciorē tūc addatur reu=
barbari in ſubſtātia. ʒ.ſ. ⁊ totū eſt ſolutiuū. Iſtā me
dicinā leuiter ſolutiuā aſſumat calidā in auroꝛa et
nō tepidā ⁊ poſt ipſius aſſumptionē iaceat in lecto
per horā vnā cum dimidia ⁊ interim nō doꝛmiat et
poſtea ſurgat ⁊ ſtet ieiunus poſt ipſi° medicine aſſū
ptionē horis. v. ⁊ non aſſumat lauatiuū aliquod ſ3
prādeat in termino. v. horarū. Iſto ſolutiuo vtat ad
minus ſemel in mēſe ipſo exñte ſtiptico. ℂ Cōfortati
uū epatis. ℞. praſſij ſeu marubij qḋ idē eſt. ℥.iij. vi=
ni albi ꝯuenictis vinoſitatis. v3 mōtani nō exceſſiue
vinoſi. q.ſ. ad leuē ḋcoctionē. bulliāt ſil ad lētū ignē.
Iſtius decoctionis calide aſſumat in auroꝛa. ʒ.ß. cū
aq̄ cicoꝛee. ℥.ſ. diebus alternis. v3 vna ſic ⁊ alia non
deinde poſt. ipſi° aſſumptionē doꝛmiat ad libitum ⁊
ſtet ieiunus ad minus horis quatuoꝛ. ℂ Cōfortati=
uū epatis ⁊ ſtōachi. ℞. aque cicoꝛee hñtis florē azu
rum. ℥.ſ. eupatorij. ℥.ſ. abſinthij. ℥.ij. zuccari albiſſi
mi. ʒ.ß. miſce. Iſtas aq̄s aſſumat calidas in hebdō=
bis ad min° ⁊ cū alijs modis ⁊ oꝛdinib° deſcriptis
in aſſumptione ſupioꝛis decoctionis. ℂ Confoꝛtati
uū epatis ⁊ ſtōachi. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio
de reubarbaro ań. ʒ.ß. ſpērū dyarodō abbatis zuc=
cari albiſſimi ań. ℈.ß. miſce ⁊ cū ſyru. de eupatorio.
q.ſ. ad incorporandū refoꝛment pille. vij. p.ʒ. Iſtaꝝ
pillaꝝ aſſumat a trib° vſq3 ad. v. ad libitū cum. ℥.ij.

vini albi mōtani nō nimis vinoſi ⁊ cū alijs modis ⁊
oꝛdinibus deſcriptis in aſſūptiōe decoctiōis ſupra=
ſcripte. ℂ Cōfortatiuū vt ſupra immediate. Recipe
cinamomi. ʒ.ſ.ß. ſiſeleos. ʒ.ß. origani camedreos zin
zib. ań. ℈.ſ. croci. ℈.ſ. zuccari albiſſimi. ʒ.ſ. puluери=
zent oia ſubtilr. deinde miſce in moꝛtario cū piſtel=
lo. Iſtis aromatibus aliq̄ñ vtat ſupra cibis ſuis. v3
bis aut ter in hebdomada. ℂ Cōfoꝛtatiuū ⁊c. Reci=
pe dyalacce. ʒ.ſ.ß. vini albi mōtani nō exceſſiue vino
ſitatis. ℥.ij. miſce. Iſtam mixturā aſſumat tepidam
in auroꝛa ſemel in oibus. xv. diebus cū alijs modis
⁊ oꝛdinib° deſcriptis in aſſumptiōe trociſcoꝝ de ab
ſinthio ⁊ reubarbaro. Nota ꝙ tpe magni caumatis
nō vtat ſuprаſcriptis medicinis niſi medicina ex caſ
ſiafiſtula ⁊ medicina ex trociſcis de abſinthio ⁊c. et
medicina ex aquis cicoꝛee eupatoꝛij ⁊c. olb° tribus
medicinis ſuprаſcriptꝫ. Nota ꝙ ea die qua vtit vna
non vtat alia ex ſuprаſcriptis medicinis.

ℂ Contra hydropiſim aſcitem a cauſa frigida cu3
aliquali nāli lapſu epatis ad caliditatem.

Medicine. potētis medicine efficaces ⁊ virtutis non valde moleſte et
huic moꝛbo multum cōgruētes. ℂ Solutiuū aquo=
ſitatis hydropiſis. Recipe pillarū ḋ ranet Meſ. ℈.
ij. agarici radicis ireos ań. ℈.ſ. ſalis gēme zinzib.
ań. ℈.ij. bdelij. ℈.ij. eupatorij. ℈.ß. pul. pul. ⁊ cū ſyr.
de abſinthio fiant pille. vij. pro. ʒ. ℂ Aliud efficaci°.
℞. pillaꝝ de mezereon. ℈.ij. de ranet Meſue agari
ci radicis ireos ana. ℈.ſ. bdelij. ℈.ij. ſalis gēme zin=
zib. ań. ℈.ſ. eupatorij. ℈.ſ. pul. pul. vt ſupra imedia
te. ℂ Solutiuū aquoſitatis ⁊ ipſi° exiccatiuū. Reci=
pe vnguēti arthanithe ꝯñtū pro vnguēto aceti acu
ti. q.ſ. ad incorporandū miſce. hoc vnguēto vngat
venter manu calida ⁊ hoc cu3 mō ⁊ oꝛdine ſolutiuo
rū. ℂ Epatis et ſtōachi ꝯfortatiuū apitiuū oppila=
tionū et aquoſitatꝫ exiccatiuū. Recipe ſeminū agni
caſti aniſi apij ań. ℈.ſ. feniculi. ʒ.ß. calami aromati
ci ſpice ań. ℈.ſ. calamēti. ʒ.ß. abſinthij ſicci. ʒ.ij. ſemi
nis endiuie. ʒ.ſ. ſolatri. ʒ.ß. puluerizent oia vt decet.
deinde cū ſyrupo de abſinthio fiant pille. vij. pro. ʒ.
Iſtaꝝ pillularū aſſumat. v. in ſingulis hebdomadis
ſaltē duobus dieb° ꝓterq3 tpe calido. ℂ Aliud vt ſu
pra forti°. Recipe trociſci de abſinthio de reubarba
ro ań. ℈.ij. de ſpodio ſpērū dyalacce. ʒ.ſ. eupatorij
ʒ.ſ.ß. ſpice. ʒ.ß. radicis ſquināti. ℈.ſ. ſeminū endiuie
ʒ.ſ. pul. pul. ⁊ fiant pillule. vij. pro. ʒ. cū ſyrupo de ab
ſinthio ⁊ vtat vt ſupra immediate. ℂ Aliud ⁊ forti°
Recipe radicis cameleonte. ʒ.ß. betonice. ℈.ſ. cuſcu
te. ℈.ij. cinamomi. ℈.ſ. eupatorij. ʒ.ſ. radicis enule.
ʒ.ß. macis. ℈.ſ. origani polij ań. ʒ.ß. reubarbari ele=
cti. ʒ.ſ.ß. radicis ſquinanti. ℈.ſ. ſeminum endiuie ſo
latri. ʒ.ſ. pul. pul. ⁊ fiant cu3 ſyrupo de abſinthio pil
lule. vij. pro. ʒ. ⁊ vtatur vt ſupra. ℂ Aliud vt ſupra.
et aliqualiter ſolutiuum. Recipe iere archigenis. ʒ.
ſ.ß. aque abſinthij. q.ſ. pro potione miſce et fiat po=
tio fiat vt ſupra immediate. ℂ Aliud efficacius ſolu
tiuum. ℞. triſere ferruginate deſcriptione Nico. ʒ.
ſ.ß. aque abſinthij. q.ſ. pro potione miſce et fiat po=
tio vtatur vt ſupra. ℂ Aliud efficacius ſed nō ſoluti
uum. ℞. tyriace fermentate. v3 non minoris etatis

annorum ſeptē nec maioris etatis annorum. xx. ʒ. j. eupatorij. ℈. j. ſpice. gr. ij. aque abſinthij. ℥. iij. miſce ⁊ fiat potio ⁊ vtaṫ vt ſupra. Medicine remiſſe potentia virtuti familiares ⁊ cum hoc viſuales. ¶ Solutiuum viſuale facile ⁊ ꝓprium. Recipe ſeri caprini. ℥. iiij. radicis ireos pulueriżate groſſo modo. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat potio. Iſtud aſſumat oībꝰ xv. diebus ſaltem ⁊ hoc modo ⁊ ordine ſolutiuorum minoratiuorū. Si ħo vult fortius tunc huic toti addat iterum radicum ireos. ʒ. ß. ¶ Epatis cōfortatiuum ſupra ſed nō ſolutiuū. ℞. vrine hominis maſculi pueri etatis intra terminum a. v. anno excluſiue vſq ad. xij. annum incluſiue. ℥. vj. eupatorij. ʒ. j. ſpice. gra. ij. coral. ru. ℈. j. ſeminum endiuie. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat potio. Iſtam aſſumat vt ſupra immediate de ꝯfortatiuis. ¶ Aliud vt ſupra. Recipe trociſcoꝝ de eupatorio de abſinthio dyarodon ana. ʒ. ß. ſpodij. ℈. ß. coral. ru. ℈. j. miſce ⁊ cum ſyrupi de abſinthio. q. ſ. formenṫ pillē. vij. pro. ʒ. Iſtarum pillularū aſſumat a tribus vſq ad. v. ad libitum in aurora. vj. diebꝰ continuis ſinguli mēſis ꝑterq̄ tempore magni caumatis ⁊ hoc modo minoratiuorum. ¶ Epatis vt ſupra. ℞. lactis capre ⁊ ꝓprie calidi et ꝓprius dum mulgeṫ ab vbere. ℥. iiij. eupatorij. ʒ. j. ſpodij. gr. iij. zuccari albiſſimi. ʒ. ij. miſce. Iſtud bibat ſaltem ſemel in hebdomada ⁊ amplius ad libitum ⁊ hoc cū ſurgat ⁊ hoc modo minoratiuorū. ¶ Epatis ꝯfortatiuum. Recipe abſinthij ſicci. ʒ. j. eupatorij. ʒ. ß. reubarbari electi. ℈. ß. coriandrorū preparatorum. ʒ. ß. coral. rub. ℈. j. miſce ⁊ cum ſyru. de abſinthio formenṫ pillule. vij. p. ʒ. Vtaṫ vt immediate ſupra de ſuprascriptis modis. ¶ Solutiuū facilius epatis cōfortatiuū vt ſupra. Recipe abſinthij ſicci. ℈. ß. eupatorij cuſcute aā. gr. vj. maſticis. gra. vj. ſeminum ſolatri gra. v. endiuie. ℈. ß. coriandroꝝ ꝓparatorū. ℈. ß. cinamomi gra. iiij. macis ſpice aā. gra. vj. reubarbari electi. ʒ. j. agarici. ʒ. ß. ſalis gēme zinzib. aā. gra. iiij. pul. pul. ⁊ cū ſyrupi de abſinthio fiant pillule. vij. pro. ʒ. Iſtarū aſſumat a tribꝰ vſq ad quinq in ſingulo medio menſe ſeruatis modis dictis in pillulis compoſitis ex pillulis de rauet agarico ⁊c. ¶ Epatis confortatiuū vt ſupra. Vtaṫ vberibꝰ alalium ⁊ hoc in principio menſis ſemel in die diebꝰ alternis. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. ſpērum ꝯfec. de eupato. Meſ. ʒ. j. dyarodō abbatis. ʒ. ß. macis. ℈. ij. ſeminis aniſi integroꝝ. ʒ. ß. ſpodij gra. v. ſeminū endiuie. ℈. j. ſolatri. ℈. ß. coriandrorum ꝓparatorum. ʒ. j. zucca. al. lib. j. pul. pul. et miſce ⁊ cum aqua abſinthij. q. ſ. fiat confectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. pro quolibet. Iſtius confectionis aſſumat vnū morſellū in alternis diebus in. x. diebus ſinguli menſis ⁊ hoc in mane cum ſurgit ⁊c.

¶ Contra fluxum epaticū cum excoriatione inteſtinorū ⁊ ꝑncipiū hydropiſis ab epatis frigiditate ꝑ quodā fratre ordinis ſancti Franciſci.

Regimē ſex rerum nō naturalium. Vtatur vino goreto mediocris vinoſitatꝭ ⁊ saporis vtatur cibarijs potius ad caliditatem q̄ frigiditatem declinantibꝰ. ¶ Euitāda. Euitet aquā ſimplicem fluuioꝝ fontium ſtagnorum ciſterne licet minus mala vinū pauciferum. ſ. ad frigiditatē declinans vinū vinoſum vinū dulce vinum muſtū agreſte vinum acetoſum cibaria viſcoſa lentitas citra ſero. Euitet mane aſſata fructus humidos ⁊ lubucos ceraſa pepones bathecas ficus recentes et ſiccas vuas ⁊ ſimilia. De perſicis ħo recentibꝰ prius ipſis infuſis in vino albo vinoſo aliquādo comedere pōt ſed non multū ⁊ cum hoc ⁊ raro. pſica aūt ſicca minus nociua ſūt. Euitet legumina blites ſpinachias cucurbitas oua ſorbilia lac caſeum mollē ficus ſiccas herbas crudas alaganas paſtilia ⁊ artocreas raſiolos aquaticas carnes. ¶ Epatis ⁊ ſtomachi cōfortatiuum. Recipe ſummitatū abſinthij quantum ſufficit pro raſiolo vno. paſſularū paruarū. ʒ. iij. maſticis coriandri aā. ℥. ß. vitellum oui. Abſinthio minoratiui inciſo ⁊ maſtice ⁊ coriandro pulueriżatē cū vitello oui fiat raſiolus cū tela paſte ⁊ coquaṫ leuiter. De quo infirmus aſſumat tres bolos actu calidos paſta ꝑus in aurora octo diebus continuis in ſingulo mēſe tēporibus frigidis ⁊ tēpore medio ſolum omni ſecūdo menſe octo diebus continuis. In tēpore ħo calido non vtaṫ hoc medicamine ⁊ poſt aſſumptionem dormiat pauculū. ¶ Digeſtiuū ſtomachi ⁊ ꝯfortatiuū epatis efficacius. Recipe ſyrupi de abſinthio. ℥. iiij. aquarum eupatorij menthe acetoſe ana. ℥. j. miſce ⁊ aſſumat in ſecūda tertia veris quinq vicibus ⁊ totidem in vltima tertia autūni. in ſecunda vero tertia hyemis octies in eſtate. x. nōē hoc cum ordine digeſtiuorum ⁊ hoc ſi medicamē voluerit permutare. ¶ Digeſtiuum vt ſupra efficaciꝰ ꝑori. ℞. ſyrupi de eupatorio. ℥. j. de abſinthio. ℥. ß. oximellis ſimplicis. ʒ. ij. aquarum menthe. ℥. j. capillorum vene. ℥. j. ß. abſinthij. ℥. j. ß. cuſcute pulueriżate gra. v. miſce. Si vellet medicamē efficacius tunc vtatur eo ⁊ hoc pro ſuprascripto immediate ⁊c. ¶ Digeſtiuum ⁊c. vt ſupra efficacius prioribus. Recipe digeſtiuum immediate ſuprascriptum. cinamomi electi. gra. iiij. miſce. Et ſi vult permutare vtatur iſto modo ſuprascripto loco eius. ¶ Confortatiuum digeſtiuum vt ſupra virtuti valde familiare. Recipe aquarum abſinthij eupatorij ana. ℥. j. ß. menthe acetoſe ana. ℥. j. radicum acori pulueriżati gra. v. coriandrorum ꝓparatorum. ℈. ß. zuccari albiſſimi. ʒ. ß. miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat ſingulo mēſe q̄tuor diebꝰ cōtinuis ꝑterq̄ in caumate ⁊ hoc cum ordinibꝰ digeſtiuoꝝ. ¶ Epatis ꝯfortatiuum vt ſupra efficacius ꝑori. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio. ʒ. j. de reubarbaro. ʒ. ß. ſpice gra. iij. croci gra. ij. coriādri ꝓparati. ℈. j. pul. pul. ⁊ cū oximellis ſimplicis fiāt pillē. vij. p. ʒ. Si ħo vult ꝑmutare tunc aſſumat iſtarum pillularū iij. tribꝰ diebꝰ cōtinuis ſinguli menſis ꝑterq̄ in eſtate ⁊ hoc cū ordine immediate dicto. ¶ Cōfortatiuū epatis, vt ſupra efficacius. Recipe troc. de eupatorio ʒ. j. de abſinthio. ʒ. ß. croci. gr. v. corallorum ru. ℈. j. pul. pul. ⁊ cū oximellis ſimplicis fiant pillē. vij. p. ʒ. ⁊ vtatur mō ſuprascripto immediate ſi vult permutare. ¶ Cōfortatiuū vt ſupra efficaciꝰ. Recipe pillularū immediate ſuprascriptarum. ℈. ij. ſpērum dyalacce. ℈. j. miſce ⁊ cū ſyrupi de abſinthio fiant pillē. vij. pro. ʒ. Si ħo vult ꝑmutare tunc vtaṫ iſtis loco ſuprascriptarum

vt ſupra. ¶ Epatis ꝯfortatiuũ vt ſupra. ℞. dyacoꝛi. ℥. viij. ſpecieꝝ dyarodon abba. aromatici roſ. deſcrip. Gabel. ʒ. j. miſce ⁊ vtaꝛ de iſto aſſumẽdo. ʒ. iij. loco ꝑdicti ꝯfortatiui ſi voluerit ꝑmutare ordine eodem. ¶ Epatis ꝯfortatiuũ vt ſupra efficacius ꝑoꝛi. ℞. ſpecierũ dyãbre. ℈. j. aromatici roſ. deſcrip. Gabri. ℈. ij. dyarodõ abba. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥. iiij. miſce ⁊ cũ aqua abſinthij fiat ꝯfectio ſolida in moꝛſellis. ʒ. iij. ꝓ moꝛſello. Si ꝑo vult ꝑmutare accipiat in mane vnũ moꝛſellũ mõ ⁊ ordine eodẽ ſupraſcꝑto

¶ Eppatis ꝯfortatiuũ vt immediate ⁊ ventris aliqualiter reſtrictiuuz. ℞. maſticis optimi. ʒ. j. Iſtius maſticis aſſumat. ℈. ß. in mane cũ ſurgit tribus diebus ꝯtinuis ol. xx. die ꝑterq̃ tꝑe calõ ⁊ poſt ſtet ieiunus quatuoꝛ hoꝛis. ¶ Epatis ꝯfortatiuũ ꝑtuti familiare ⁊ vſuale. ℞. coꝛiãdri ꝑparati et coopti vna coopꝛtura zuccari. ℥. vj. maſticis. ʒ. j. cinamomi elcı coꝛticũ interioꝝ electoꝝ. ʒ. iij. macis elcı. ʒ. ij. miſce cinamomũ ⁊ macis minutim incidanꝛ. deinde miſce ⁊ fiat trazea ſine alia additione zuccari. Utatur iſta trazea aſſumẽdo. ʒ. iij. ordine eodẽ imediate ſupraſcripto. ¶ Epatis ꝯfortatiuũ vt ſupra in ꝑncipio et reſtauratiuũ mẽbꝛoꝝ. ℞. fiſticoꝛũ mundatoꝛum a coꝛticibus. ℥. vj. Iſtoꝛũ fiſticoꝛũ comedat. ℥. ß. duobus diebus in ſingula hebdomada in mane cũ ſurgit ꝑterq̃ tꝑe magni caumatis. ¶ Epatis ꝯfortatiuum ⁊ ſolutiuum facile aliquali ventris ſtipticitate tunc poſt ipſam leuẽ ſolutionẽ relicta. ℞. mirobalanum keb. conditũ numero vnũ. Iſtum mirobalanũ aſſumat omni. xx. die in quocũq; tẽpoꝛe anni in auroꝛa ⁊ ſtet ieiunus poſt hoꝛis quatuoꝛ. Nota q̄ cũ primum ex ſupraſcriptis infirmitatibus cõualeſcat tunc nõ amplius vtaꝛ iſtis medicinis.

¶ Cõtra fluxũ epaticũ ⁊ diſſinteriã cuz tenaſmone ab humoꝛibus aduſtis ⁊ diuerſis cũ febꝛe cõtinua perſeuerãtis oĩbus tribus menſibus.

Inteſtinoꝛũ abſterſiuũ lauatiuum et cõfortatiuũ. ℞. aq̃ ordei excoꝛticate lib. j. vitellũ oui. j. olei roſati. ℥. iiij. zuccari optimi. ℥. ß. miſce ⁊ fiat enema ⁊ inteſtinoꝝ lauatiuũ abſterſiuũ ⁊ amplius ꝯfortatiuũ pꝛioꝛe inteſtina ſtagnãs ⁊ ſtipticũ. ℞. decoctionis ordei excoꝛticati. deinde toꝛrefacti plãtaginis poligonis ſeu coꝛrigiole floꝛũ taſſi barbaſſi lib. j. vitellũ oui. j. ſepi hircini. ℥. iij. olei ro. ℥. iiij. zuccari optimi. ℥. ß. boli armeni. ℥. ß. miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere taliter tepidũ ſibi imponat ꝑ vnã hoꝛã añ cenã ꝑcedẽte cliſteri ſupraſcripto die eodẽ ꝑ vnã hoꝛã ante prandiũ q̄bus vti incipiat tertia die immediate ſeq̄nti poſt aſſumptionẽ ꝑmi cliſteri ſupraſcripti in duobus diebus ꝑmis ⁊ ipſis taliter vtaꝛ duobus diebus ad minus. ¶ Suppoſitoꝛiũ confoꝛtatiuũ ⁊ ſtagnatiuum ℞. ſepi hircini. q. ſ. pꝛo ſex licinijs ſiue ſuppoſitoꝛijs Unũ ex iſtis ligatũ cũ filo lõgo imponat ſibi cũ vadit doꝛmitũ ⁊ taliter teneat tota nocte ⁊ vtatur ad libitum. ¶ Confoꝛtatiuum ſtomachi. ℞. ſuccoꝛum abſinthij. ʒ. iiij. menthe. ℥. ij. citonioꝛum. ℥. iij. aloes ſuccotrini. ℈. j. maſticis abſinthij ſicci menthe ſicceanꝛ. ʒ. ij. ſpice calami aromatici ana. ʒ. ß. gariofiloꝝ. ℈. i. roſarum floꝛum lambꝛuſce ana. ʒ. i. coꝛalloꝛuz rub. ʒ. ß. coꝛiandroꝛum pꝛeparatoꝛum. ʒ. i. ß. ſucci ſimul miſceantur. deinde reliqua pul. pul. ⁊ in ſe miſceantur ⁊ medietate dicte mixture pulueꝝ in dicta mixtura ſuccoꝝ infundaꝛ ⁊ optime imbibatur alia medietate mixture vltimo dictoꝝ ſuccoꝝ ſuꝑ dicta mica panis talr ſuccis infuſa apponaꝛ ⁊ ipa mica panis cũ dictis puluerib⁹ pãno lineo ſubtiliſſimo vꝉ ſerico inuoluaꝛ ⁊ ſtomacho apponaꝛ ipo ſtomacho ieiuno. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. olei abſin. ℥. i. ß. myrtilloꝝ citonioꝝ. ℥. ß. abſinthij. ℈. ij. maſticis menthe. añ. ℈. i. ſpice calami aromatici ſquinãti macis añ. ℈. ß. gariofiloꝝ. ℈. i. floꝝ lãbꝛuſce roſarũ añ. ʒ. ß. coꝛiãdroꝝ ꝑpa. ℈. i. coꝛallo. ru. ʒ. ß. cere noue. q. ſ. ꝓ vnguẽto molli miſce ⁊ cũ modico aceti fiat vnguẽtum molle ꝓ ſtomacho. Iſta vnctione cũ manu ſuauiter calida vngaꝛ totus ſtomach⁹ ab oꝛe vſq; ad fundũ ſtomacho ieiuno. ſ. mane ⁊ ſero manu calã line ante prãdiũ ⁊ añ cenã. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. abſinthij viridis partes quatuoꝛ mẽthe viridis partes tres floꝝ lãbꝛuſce roſaꝝ añ. partẽ vnã. De his quatuoꝛ q. ſ. ꝓ ſacculo ꝓ ſtomacho maſticis. ℥. i. calami aromatici macis añ. ʒ. ij. gaꝝ. ℥. i. coꝛiãdroꝝ ꝑpara. ℥. i. ꝯtũdanꝛ ꝯtun. ⁊ fiat ſacculus ꝓ ſtomacho in pãno ſiue ſerico in foꝛma ſcuti ⁊ quidẽ appendatur collo cum filo vt melius adhereat ſtomacho.

¶ Cõtra diſſinteriã ⁊ fluxũ epaticũ ⁊ febꝛẽ ſiꝛ ⁊c.

Digeſtiuũ ℞. ſyrupoꝝ de mẽtha. ℥. ß. endiuie facte ex ſolo ſucco ei⁹ et nõ cũ aiyo. ℥. i. vini granatoꝝ aquarũ endiuie abſinthij añ. ℥. ß. miſce ⁊ aſſumat hoꝛa digeſtiuoꝝ ⁊c. ¶ Minoratiuũ ⁊ ꝯfortatiuũ ℞. midete. ʒ. vi. aquaꝝ plãtaginis endiuie añ. q. ſ. ꝓ potione. Aſſumat poſt digeſtiuũ. ſ. aſſumptũ tribus vel quatuoꝛ vicibus ⁊ aſſumat cũ cuſtodia ⁊ hoc etiã ꝑus aſſumpto minoratiuo. Tunc vtaꝛ aqua calibeata in qua calibs ſit ſolus extinctus ter. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupoꝛum de myrto. ℥. ß. endiuie vt ſupra. ℥. i. aquarum plãtaginis. ℥. ij. abſint. ℥. ß. miſce ⁊ aſſumat vt ſupra. ¶ Solutiuũ eradicatiuum. Recipe midete. ʒ. iiij. reubarbari vſu. ʒ. i. ß. aquarũ plãtaginis endiuie quantuz ꝓ potione miſce ⁊ fiat potio ⁊ aſſumat cũ cuſtodia. ¶ Confoꝛtatiuum ⁊ digeſtiuũ. ℞. ſpecierũ triaſandaloꝝ. ʒ. i. dyarodon abbatis. ℈. i. coꝛiandroꝝ pꝛeparatoꝝ pulue. ʒ. ß. croci. gra. ij. zuccari albi. ℥. iiij. miſce ⁊ cum aquarum endiuie partes. ij. abſinthij partem vnã ad conf. fiat cõf. ſolida in moꝛſellis. iij. ʒ. pꝛo quolibet ⁊ aſſumat vnã ante prandiũ ſingulis diebus in hebdomada. ¶ Digeſtiuũ vſuale ⁊ cõfoꝛtatiuuz vt ſupra. Recipe aquarum endiuie. ℥. i. plantaginis. ℥. ij. abſinthij. ℥. ß. coꝛalloꝛum ru. ℈. j. coꝛiandroꝝ ꝑparatoꝝ pulue. ℈. i. zuccari albiſſimi. ʒ. ß. miſce ⁊ aſſumat hoꝛa digeſtiuoꝝ. ¶ Epatis confoꝛtatiuum etiam acuitatis caloꝛis humoꝛũ repꝛeſſiuum. Recipe aque endiuie lib. i. abſinthij. ℥. ij ſpecierum troc. ſandalini deſcriptione Meſue. ʒ. iij. ſquinanti puluerizati. ℈. i. coꝛiãdroꝛum puluerizatoꝛum. ʒ. ß. miſce et fiat epithima cũ petia linea epati ⁊ hoc facta pꝛima euacuatione ⁊ hoc alternis diebus. ¶ Confoꝛtatiuum conſtrictiuum rectificatur humoꝛibus malignis diſſinterie et fluxus epatici.

detur electuariū infraſcriptū. ℞. eluarij de ſorbis.
ʒ.ij. mine citonioꝝ. ℥.j. aquarū plātaginis. ℥.ß. en=
diuie. ℥.ß. miſce. Iſtud aſſumat ter in hebdō̄a debite
calm alternis dieb⁹ ⁊ poſt dormiat ad libitū ❡ Aliud
vt ſupra ⁊ remiſſe ſolutiuū. ℞. mirobalanū kebulū
conditū vnū. Iſtū aſſumat ſemel in hebdomada in
aurora. Facta ꝟo p̄ma ⁊ ſcđa purgatione tūc vtat
vino ⁊ aqua ſeptē vel octo vicibus calibeat. ſ. in oī=
bus in q̄bus opꝫ eum vti eis. ſ. ferculis ⁊ alijs. Me=
dicine efficaciores adhuc ſupraſcriptis medicinis ⁊
proprie ad diſſinteriam ipſam. Coagulum leporis
iuuat. caſeus antiquus ablato ſale ab eo rizi torre
facti glandes aſſate balauſtie ſemen roſe ⁊ eſt pro=
prium bolum armeniū troc. de carta cōbuſta Auic.
et alie plures medicine et reliqua.

❡ Contra diſſinteriam Cliſtere.

Recipe aque decoctionis ordei torrefacte.
q. ſ. ꝑ decoctione herbaꝝ duaꝝ im
mediate infraſcriptaꝝ foliorū plātaginis. M. iij. cē
tinodie ſeu corrigiole. M. ij. ⁊ vitellū oui numero. j.
olei roſa. ℥. iij. gūmi arabici. ʒ. ß. pinguedinis hirci.
℥. j. herbe dicte p̄us lauate minutim incidenť cum
cultello ⁊ nō piſtenť ne ſuccus ab eis effluat. deinde
in dicta aqua ordei bulliāt optime ⁊ poſtea exp̄mā
tur ⁊ colenť ⁊ ſubſtātia eoꝝ abijciat. cuius colatu=
re. ℞. ℥. xv. reliquas ꝟo medicias adde miſce ⁊ fiat
cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi imponat tepiduꝫ ſtō̄acho
ieiuno ſaltē ſemel in die. ❡ Acuitatū humorū extin
ctiuū ꝫueniēs ⁊ ꝟtutis retētiue ꝫfortatiuū ſangui=
nem abſcindēs. ℞. vini granatorū. ℥. vj. granorū ri
bes. ʒ. ij. ſumach. ℥. ß. tamarindorū. ʒ. iij. margari=
tarū pforatarū ſeu bonarū. ʒ. iij. ſyruporū de aceto
ſitate citri. ℥. vij. roſati. ℥. vj. aquaꝝ plātaginis par
tes duas acetoſe partē vnā aque ciſterne calibeate
partes tres de his tribus ſiť. q. ſ. ad oīum ſupraſcri
ptarū decoctionē ꝑ potu delitioſo grana ribes ⁊ ſu
mach piſtenť debite. Tamarindi ꝟo cuꝫ dicto vino
granatoꝝ diſſoluanť ꝫuenięter in mortario cum pi
ſtello. Margarite aūt pulnerizenť. deinde oīa ſimť
bulliāt ad lentū ignē tāto tp̄e quātū ſufficit ꝑ ſyru
po ſatis longo ⁊ vſuali ꝑ potu ⁊ poſtea optime exp̄=
menť ⁊ colenť ⁊ ſubſtātia eorū groſſa terrea abijcia
tur. Ultimo dicte colature margarite addanť mi=
ſce ⁊ fiat ad libitū pot⁹ delitioſus ſeu iulep potabi=
le delitioſum. ❡ Puluis. ℞. coriādrorū preparatoꝝ
℥. ß. ſeminū plātaginis. ʒ. ij. coral. rub. ſeminū aceto
ſe aā. ʒ. j. pulnerizenť ſubtiliter. deinde miſce. Iſti⁹
pulueris ponat ad minus. ʒ. ß. ſuper vipa facta ex
pane torrefacto ſꝫ bñ bruſtulato ⁊ vino nigro ſtipti
co ſed nō multū vinoſo. Hāc vipā comedat in p̄nci
pio prandij ⁊ cene quarſlibet vcꝫ ipſius vipe bolos
tres. Poſt dictā vipā comedat bolos tres ad minus
citonij optime decocti. deinde aromatizati cū pul=
uere coriandrorum preparatorū. bibat aquā ciſter
ne ⁊ calibeatā ſeu extinctiōis calibis ſexties totiēs
extinctus. videlicet ipſam aquā bibat mixtā cū tan
tundē dicti vini nigri nō multū vinoſi. Si ꝟo dictaꝫ
aquā ciſterne habere nō pōt tūc aſſumat aquā flu=
uij clarā aut ſaltez putei ⁊ in ipſa taliter extinguat
calibem ⁊ ea vtatur per omnia vt hic ante de aqua
ciſterne. Si vero potus congruit efficacior tūc in di=
cta aqua ciſterne taliter calibeata bulliant optime
aliqua fruſta lata citonij crudi. ℞. plātaginis. ℥. ij.
acetoſe. ℥. j. coriandroꝝ p̄paratorū. ʒ. ß. miſce. Iſtas
aquas aſſumat frigidas in aurora ſex diebus cōti=
nuis. vcꝫ ſingulo mane totidē. ℞. ſyruporū de myr
to roſati. aā. ℥. ß. de ribes. ℥. j. mine citonie. ℥. ß. aq
rum plantaginis. ℥. ij. acetoſe. ℥. j. pulnerum p̄para
torū. ʒ. ß. miſce. Si ꝟo medicamē cōgruit efficacius
dari immediate tūc iſtū ſyrupū aſſumat tm̄ in au=
rora ſeruatis reliquis modis et ordinib⁹ deſcriptis
in aſſumptione ⁊ vſu aquarū immediate ſupraſcri
ptarū. ℞. troc̄. de ſpodio. ʒ. j. de terra ſigill. ℈. ij. bo=
li armeni. ʒ. ß. ſeminū plātaginis. ʒ. j. corall. rub. ʒ. ß.
coriandrorū p̄paratorū. ℈. ij. Pulnerizenť oīa ſub
tiliter. deinde cū mina citoniorū. q. ſ. ad incorporan
dū formenť pille. vij. ꝑ. ʒ. Si ꝟo medicamen cōgruit
efficacius dari immediate tūc iſtarum pillularū aſ=
ſumat. iiij. per duas horas ante cenā. deinde imme=
diate bibat aquas ſupraſcriptas ⁊c. vt ſupra de aſ=
ſumptione aquarū ſupraſcriptarū earundem. Et
iterū in mane ſequēti aſſumat q̄nq3 pillas ex ipſis.
deinde iſtas aquas bibat immediate poſitu hic an
te. ❡ Solutiuū facile ventrē ſtipticum relinquens.
℞. midete. ʒ. vj. aquarū plātaginis partes. ij. aceto
ſe partē vnā miſce de ambobus his quantū ſufficit
pro potione miſce ⁊ fiat potio. ❡ Solutiuū facile vē
trem ſtipticū relinquēs efficacius dari immediate.
℞. midete. ʒ. iiij. reubarbari torrefacti ſm cano. ad
hoc ſed nō multa torrefactione ſi ſatis notabili tor
refactione nō valde multa. ʒ. j. aquarū plātaginis
partes. ij. acetoſe partē vnaꝫ. de his aq̄s ſimul. q. ſ.
pro potione reubarbari taliter torrefacti triturentur
ſeu pulnerizenť debite oīa ſimul incorporentur miſce
et fiat potio. Iſtud ſolutiuum facile et ſtipticū ven=
tris eductiuum aſſumat in aurora ⁊ poſt ipſius aſ
ſumptioneꝫ dormiat infirmus immediate ſi poteſt
tantum per duas horas. tranſactis vero duab⁹ ho
ris ſiue in ipſis tribus dormierit per dictas duas
horas vel non tunc vlterius nō dormiat ⁊ poſt eius
aſſumptionem ſtet ieiunus horis quinq3 et non aſ=
ſumat lauatiuum aliquod ſed tantum in dicto ter
mino trium horarum prandeat. Comedat panatel
lam ex pane biſcocto factam in brodio pulli ſed nō
pingui. panatellam in dicto brodio factam ex nebu
lis ſine zuccaro. Far ferculum et proprie far ſpelte
in ipſo brodio alaganas ſubtiles factas ſine ſale in
ipſo brodio coctas. Nota quod quamprimū ex ſu
praſcripto morbo infirmus conualeſcat tunc nō vl
terius medicinis ſupraſcriptis nec alijs medicinis
ad hoc vtatur. Quanq3 vero ſupraſcripta medica
mina omnia virtuti ſint familiaria et morborū di=
ctorum proprie curatiua nihilominus qz in morbis
oībus non a ſola virtute curabilibus ſed etiam ar
te curatiua indigentibus tam virtus ipſa neceſſita
tis varietatem gradualem ad ſe curam trahentem
q̄ morbi itidem cauſe et accidentia eorum varieta
tem crebro formalem ſimul patiunť et maxime pla
ries gradualem eandem tam ex dictarum omnium
naturalis temporis fluxu q̄ ex ipſo morborū term

porum medicinaliū omni decurſu quinimmo ⁊ oēs res nāles non nāles ⁊ ꝑter nām varietatem indez ſaltē gradualē ⁊ nō multotiens formalem plurima valde ipſarū rerum oīum varietatibus ipſis ꝓprie gradualibus ⁊ etiā formalibus tūc cura ſeu opꝰ medicinale tā ſaltē gradualiterq̄ȝ etiā pluries formaliter canonice varianda eſt ⁊ ob hoc in ſupiorib' medicinalib' canonib' vſualib' ſeu in ipſis canonibus vſus medicinarū ſupraſcriptarū notanter hec deſignanꝫ. videlicet. Si ꝟo medicamē cōgruit efficaciꝰ ⁊ iterū ſi medicamē ꝑmutare ꝯgruit idē ſupraſcriptis medicinis oīb' vtaꝫ huiuſmodi tñ iudicio ⁊ cōſilio inſigniū doctoꝝ cure ipſiꝰ aſſtātiū exiſtēte ⁊ optime dictas oēs diſcernētiū varietates rerū ipaꝝ nālū ⁊ ꝑter nām ſiqdē ſpeculātiū ꝟtutes ſeu potentias tam graduales q̄ȝ etiaȝ formales medicinaliū inſtrumentorum ſeu medicinarum quod pro eodeȝ habetur: quibus medicinalis omnis curatiōis operatio perficitur.

¶ Contra diſſinteriā alterius.

Recipe abſinthij viridis. ʒ. ij. menthe viridis. ʒ. ß. maſticis. ℥. ß. gariofiloꝝ. ʒ. j. macis. ʒ. j. calami aromatici. ℥. j. roſaꝝ floꝝ ſādaliſce aā. ʒ. j. ſumach myrtilloꝝ aā. ℥. j. coral. ru. ℥. j. coriādroꝝ preparatoꝝ. ℥. ij. herbe flores ⁊ ſumach myrtilli ſimul bulliant in vini nigri ⁊ aque fluuialis mōde ⁊ clare. q. ſ. pro fomentatiōe vſq̄ȝ ad ꝯſumptionem q̄rte partis ipſius liquoris. deinde reliqua pulueriȝenꝫ groſſo modo. Ultimo ipſa pulueriȝata dicte decoctioni addantur. ¶ Digeſtiuum humoꝝ aqueoꝝ ⁊ cholere ſimplicis cholere aduſte ⁊ flegmatis ſalſi fluxumq̄ȝ intercipiēs aut aliqualr̄ ſiſtens. Recipe aquaꝝ roſate. ℥. iij. acetoſe. ℥. vj. ſumach. ℥. ß. maſticis. ʒ. j. ſpodij. ʒ. ß. ſumach ſpodiū ⁊ maſtix cōfundanꝫ groſſo modo. deinde ſimul bulliāt in ipſis aq̄s ad lentū ignem vſq̄ȝ ad cōſumptionem quarte ptis ipſarum aquarum ⁊ vſui reſerua.

¶ Contra dyarā a cauſa calida ꝓuenientē.

Recipe reubarbari electi. ʒ. j. mirabolanorū emblicoꝝ. ʒ. ij. myrtilloꝝ ȝuc. ro. veteris ana. ʒ. ß. Bulliāt oīa ſimul in aq̄ acetoſe vſq̄ȝ ad ꝯſumptionē tertie ptis aque. deinde optime exprimanꝫ ⁊ colenꝫ. Uitellus oui detur cū allumine et ꝑus infundaꝫ cū cortice in aceto ſimplici per horas iij. deinde coquaꝫ in duabus ptibus aque ⁊ ȝª aceti aut in ſimplici aq̄ tñ ad placitum donec dureſcat. Nō deꝫ ȝuccarū nec res notabilr̄ ȝuccarata nō deꝫ aq̄ ſtillata. Sed ſi deliberaret ex toto dare aquā ſtillatā tunc ipſi addāt tertiaȝ partem aque ro. nō muſcate. Fiat ferculum ex pānitio ſeu millio ſpiſſum et non rarū. fiat ferculū ex pane biſcocto cibeꝫ cū pulte riſi vel fabarū vel ordei cocte in aqua ciſterne. Et hec cibaria coquanꝫ in aqua ciſterne ipſaq̄ȝ cibaria condianꝫ cum vitellis ouoꝝ ꝑus retentoꝝ cū cortice ſuo in aceto per horas tres: in q̄bus ferculis ponaꝫ puluis myrtilli. Bibat vinū ſtipticū lymphatuȝ cū aq̄ ciſterne vel cū aqua decoctiōis plurime myrtilloꝝ vel ſumach vel ſorborum. Somnus ꝓuoceꝫ pro poſſe vel quies dormiat ſuper ventrem. Recipe ſyrupi ace ȝuccari roſ. aā. ʒ. j. Incorporentur cū rob de citonijs. ſumat duabus horis poſtq̄ȝ refectꝰ eſt. deinde ſtet duabꝰ horis q̄ nihil comedat vtatur electuario de ſorbis cum ȝuccaro roſato ſi ꝟtus eſt debilis nutriaꝫ cū carnib' laudabilib' valde ⁊ etiā virtutibus oībus ipſis coctis aſſatis vel frixis ⁊ cōditis cū pulueribus myrtilloꝝ vel ſumach ⁊ ꝑparatis cū vino granatoꝝ vel de ſucco berberum vngaꝫ vēter cū oleis de maſtice de myrto mixtis cum cera multum liniat.

¶ Contra fluxū ventris ex epatis ⁊ ſtomachi debilitate ſeu cōtra lienteriam ⁊ fluxū epaticum.

Mixtura ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiua. ℞. ſummitatum abſinthij. q. ſ. pro raſiolo vno. paſſularū nigrarum ꝑuarū q̄ȝtuȝ libet pulueris maſticis q̄ȝtum libet pulueris coriandrorū ēdiuie aā. quātū libet vitellum oui. j. Abſinthiū minutim incidaꝫ ⁊ nō piſteꝫ. deinde oīa ſimul incorporenꝫ optime ⁊ fiat ex ipſis vnus raſiolus qui bulliat ꝑus modicū. deinde amoueaꝫ eius paſta ⁊ ſolū dictā mixturaȝ aſſumat. Si ꝟo tali mixtura vti non poſſet que optima eſt ꝓpter amaritudineȝ accipiat ſyrupū infraſcriptuȝ. ¶ Digeſtiuū ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiuuȝ. Recipe ſyrupi de abſinthio. ℥. j. oximellis ſimplicis. ℥. ß. aquarū mēthe lupuloꝝ aā. ℥. j. ß. cinamomi electi. ʒ. j. miſce. Iſto digeſtiuo vtatur octo diebꝰ continuis ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribꝰ quo vtaꝫ ſingulo mēſe ꝑterq̄ȝ de menſe Iulij ⁊ auguſti. ¶ Aliud digeſtiuū ꝑoti efficacius. ℞. aquarū abſinthij mēthe cicoree eupatorij ana. ℥. j. cuſcute. ʒ. j. miſce. Iſtas aquas aſſumat vt dictum eſt de ſyrupo. ¶ Aliud ad idē ꝑoti efficacius. ℞. ſyrupi de eupatorio oximel. ſimplicis aā. ℥. j. aque abſinthij. ℥. ij. aque menthe aque capil. veneris aā. ℥. j. cinamomi electi. ʒ. ij. miſce. Iſto ſyrupo vti incipiat tranſactis octo diebꝰ poſt aſſumptionē ſyrupi immediate ſupraſcripti ⁊ aſſumat quatuor diebus continuis. ¶ Cōfectio ſtomachi ⁊ epatis ꝯfortatiua. Recipe dyacori. ℥. viij. ſpērum dyarodoms abbatis. ʒ. j. ſpecierū aromatici roſati. ʒ. j. miſce. Iſtius ꝯfectionis aſſumat. ʒ. iij. in mane cū ſurgit quatuor diebꝰ continuis ſingulo mēſe ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus ad minꝰ q̄tuor horis. ¶ Cōfectio epatis ſtōachi cerebri ꝯfortatiua. Recipe ſpērum muſci dulc̄. dyaſbre aā. ℈. j. ſpērum aromatici deſcriptione Gal. ℈. ij. ȝuccari albiſſimi. ʒ. iiij. miſce ⁊ cū aqua abſinthij fiat confectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. pro vnoquoq̄ȝ morſello. Qua cōfectione vtaꝫ vt dictū eſt de alia ſupraſcripta immediate ⁊ hoc in caſu quo nō eſſet ex medicinis ſupraſcriptis liberatꝰ aut notabilr̄ alleuiatus. ¶ Trociſci ſtōachi ⁊ epatis ꝯfortatiui. Recipe trociſcoꝝ de reubarbaro. ℈. j. d abſinthio. ℈. ij. ſpice. ℈. ß. croci. ʒ. ij. ſeminis endiuie. ℈. ß. ȝuccari albiſſimi. ℈. j. miſce. ⁊ cū oximelle ſimplici ⁊c. fiāt pille vij. p. ʒ. Iſtarū pillularū nō ſolutiuarum aſſumat a duabꝰ vſq̄ȝ ad. v. ad libitū de mane cū ſurgit ſingulo menſe quatuor diebꝰ cōtinuis ⁊ poſt ipſaruȝ aſſūptionē ſtet ieiunus ad minꝰ horis quatuor. ¶ Trociſci alij ad idem. Recipe trotiſcoꝝ de eupatorio de abſinthio aā. ʒ. j. ſpērum dyalacie. ℈. ß. croci. gra. ij. ſummitatū ēdiuie. ℈. j. miſce ⁊ cū oximelle ſimplici

reformentur pillule.vij.pro.ʒ.Iſtarum pillulaꝝ aſ-
ſumat a duab⁹ vſqꝫ ad quinqꝫ ad libitū vt dictū eſt
in p̄dicta recepta ⁊ hoc vbi ex aſſumptione ſupraſcri
ptarum non liberet.℞ Cōfortatiuū ſtōachi ⁊ epatis
Recipe coriandroꝝ p̄paratorum ſm caſ.deinde cō-
fectoꝝ vna ſola coopertura zuccari q̄b⁹ vtat̄ ſumēdo
coclear vnum ante cibū per vnā horā ſiue per octa
uam hore ⁊ hoc per menſem vna die ſic ⁊ alia nō ſi-
ue accepit medicinā ſiue nō.℞ Cōfortatiuum vt ſu
pra.Recipe maſticis albi ⁊ lucidi.℈.iij. Iſtius ma-
ſticis aſſumat integrū.℈.j. degluticīdo duob⁹ die-
bus in hebdomada de mane cū ſurgit. deinde ſtet
ieiunus horis tribus quo vtat̄ omni tēpore durāte
morbo p̄terq̄ tēpore magni caumatis. ℞ Cōfortati
uū vt ſupra.Recipe fiſticoꝝ ſeu piſtachioꝝ mūdoꝝ
⁊ electoꝝ.ʒ.j.iſti⁹ cōfectionis vtat̄ omni tēpore die-
bus intermiſſis preterq̄ tēpore magni caumatis et
diebus in q̄bus vtit̄ dictis coriandris. ℞ Sacculus
ſtomachi ꝯfortatiu⁹.℞.folioꝝ abſinthij partes.ij.
menthe recentis partem vnā.roſarū ſiccarū florum
lambruſce añ.ptem.ß.calami aromatici ſpice ana.
℈.ij.gariofiloꝝ.ʒ.ß.coralli rubei.℈.ij.coriandroꝝ
preparatoꝝ.ʒ.ß.maſticis.ʒ.j.myrtilloꝝ.℈.ij. miſce
⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti ⁊ portet iſtū ſacculum
tota die ⁊ nō de nocte ita vt acutior cuſpis ſacculi ia
ceat directe ſuper ore ſtomachi.pars vero latior deor
ſum ſup vmbilicum per digitos tres. ℞ Unctio ſto-
machi ꝯfortatiua.℞.oleoꝝ olium infraſcriptoꝝ ab-
ſinthij.ʒ.j.ß.maſticis.ʒ.j.citonioꝝ myrtilloꝝ añ.ʒ.
ij.pulverum infraſcriptoꝝ abſinthij maſticis men-
the añ.ʒ.ß.ſumach gariofilorum calami aromatici
macis cyperi gallie muſcate cinamomi ana. ℈.ß.
myrtilloꝝ coral.rub.coriandroꝝ p̄paratoꝝ añ.ʒ.ß.
laudani optimi.ʒ.ij.cere.q.ſ.pro vnguēto molli mi-
ſce ⁊ cū modico aceti quantum ſufficit ad penetran
dū fiat vnguentū molle.Quo vngatur totus ſtōa-
chus in mane cū ſurgit incipiendo ab ore ſtomachi
incluſiue vſqꝫ ſupra vmbilicū per digitos tres ⁊ nul
lo modo vngat̄ epar nec ſplen.deinde ſuper ſtōacho
ponatur ſacculus dictus ⁊ hac vtatur vbi ex ſupra-
ſcriptis medicinis nō eſſet liberatus.℞ Solutiuum
materierū cōlum in vijs ductuum.℞ Enema.℞.ra
dicū malua uiſci.M.ß.floꝝ blitis mercurialis ana.
M.j.ſeminū fenugreci lini cartami añ.M.ß.vitellū
oui.j.caſſiefiſtu.ʒ.j.benedicte ſimplicis zuccari ru-
bei añ.ʒ.ß.olei communis.ʒ.iiij.ſalis cōmunis.ʒ.ij.
herbe radices ⁊ ſemina bulliant ⁊c.deinde trib⁹ cya
this dicte colature omnia addantur et fiat cliſtere.
Quo vtatur quando incipit aſſumere aliquam ſu-
praſcriptarum medicinarum ſtomacho ieiuno ad
minus ſemel vel pluries ad libitum cum modis ⁊ or
dinibus ⁊c.

℞ Contra ventris ſtipticitatem.

Uentris lenitiuum virtutiſqꝫ ⁊ totius cor-
poris ſeu mēbroꝝ omniū reſtau-
ratiuum ⁊ doloris ipſius ventris mitigatiuū.℞.vi-
tellos ouorum recentiū vt vnius diei numero duos
vel duorum ad amplius ⁊ coctos ſorbiles ſeu mol-
les valde zuccari albiſſimi trium coctarum.ʒ.ß. vel
ad libitum ⁊ melius.ʒ.j.Iſtos vitellos coctos mol-
les ſorbeat ſeu degluttiat integros ſi poteſt ſimul cū
dicto zuccaro ⁊ ſi non poteſt ipſos taliter deglutire
tunc prius ipſum zuccarū comedat.deinde vitellos
aſſumat.hos vero vitellos ⁊ zuccarū taliter aſſumat
in mane ſtomacho ieiuno ad minus per vnū quar-
tū hore ante prandiū quatuor diebus continuis in
ſingulis medietate cuiuſlibet mēſis tēporib⁹ frigi-
do ⁊ medio.℞ Uētris lenitiuum vt ſupra humoꝝ-
qꝫ euacuatiuū.℞.iuris ſeu brodij medie pinguedi-
nis galline vel caponis ad libitū.ʒ.viij. zuccari al-
biſſimi triū coctarū.ʒ.j.miſce Si vero medicamē per-
mutare ꝯuenit aut humores magis euacuādi ſunt
ſeu tēperādi:tūc iſtam mixturā ex brodio debite ca
lido ⁊ non tepido ⁊ zuccaro dictis degluttiat i mane
ſtomacho ieiuno ante prandium ſeruatis reliquis
modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione alte-
rius medicaminis immediate ſupradicti compoſiti
ex vitellis ouorum ⁊ zuccari vt ibi.℞ Uentris lenit
uū ⁊c.vt imediate ſupra quolibet priori medicami
ne aliqualiter efficacius.Recipe medicamē primū
ſiue cōpoſitū ex vitellis ouoꝝ ⁊ zuccaro vt ibi.℞ Me
dicamen ſecūdū cōpoſitū ex brodio galline ⁊ zucca
ro ſupraſcriptū vt ibi.Si vero medicamē cōgruit ali-
qualiter efficacius prioribus tunc p̄mo ſumat in ma
ne ſtomacho ieiuno ante prandiū dictum p̄mū me-
dicamen cōpoſitū ex vitellis ouoꝝ ⁊ zuccaro.Dein-
de imediate aſſumat dictū ſcd̄m medicamen cōpo-
ſitum ex dicto brodio galline ⁊ zuccaro ſeruatis reli
quis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in canonib⁹ duo
bus in aſſumptiōe dictoꝝ medicaminū immediate
ſupraſcriptorū.℞ Uentris lenitiuū ⁊c.vt immedia
te ſupra efficacius ipſo priori immediate.℞.medi-
cinas omnes deſcriptas in recepta immediate ſu-
praſcripta.paſſularū tranſmarinarū corintiarū
paruarum nigrarum.ʒ.j.Si vero medicamen con-
gruit efficacius priori immediate tūc p̄mo aſſumat
ſupraſcriptos vitellos cum zuccaro.deinde imedia
te dictas paſſulas comedat.Ultimo ſupraſcriptum
brodium cū zuccaro immediate bibat in mane ante
prandiū ſtomacho ieiuno ſeruatis reliq̄s modis et
ordinibus deſcriptis in aſſumptione alterius medi
caminis immediate ſupraſcripti.℞ Uentris lenitiuum
vt ſupra imediate efficacius ipſo priori imedia-
te.℞.medicinas oēs deſcriptas in recepta imedia-
te anteſcripta.Ficus citrinas ſiccas ⁊ pingues nu-
mero.vj.Si vero medicamē ꝯgruit efficacius priori im
mediate tunc primo aſſumat ſupradictos vitellos
ouoꝝ cū zuccaro.deinde dictas ficus bene maſtica
tas imediate degluttiat ⁊ poſtea immediate paſſu-
las dictas.Inde vltimo brodiū ipſum cū zuccaro im
mediate bibat in mane ſtōacho ieiuno ⁊c. vt ſupra
de alio medicamine imediate ſupraſcripto.℞ Uen-
tris lenitiuū ⁊c.vt imediate ſupra efficacius ipſo pri
ori imediate vētoſitatiſqꝫ reſolutiuū ⁊ flegmatis ali-
qualiter eductiuum.Eſtqꝫ medicamē ſenū.℞. me
dicinas omnes deſcriptas in recepta imediate ſu-
praſcripta.medulle cartami electi.ʒ.j.folia menthe
numero q̄tuor.Et ſi iterū cōgruit medicamē aliq̄li-
ter efficaci⁹ priori imediate tūc addat iterū vnā aliā
ʒ.medulle cartami dictis ficub⁹ ⁊ menthe maſticet

deglutiat ꝛc. vt ſupra de medicamine hic immediate ſupraſcripto. Si vero medicamẽ ↄgruit efficacius poſt immediate vẽtoſitaſq; reſoluẽda eſt ⁊ flegma aliqualiter educendũ. tũc primo aſſumat dictos vitellos ouoꝝ cũ zuccaro. deinde immediate dictas ficus cũ iſta medulla cartami ⁊ mẽtha bñ maſticata oẽs deglutiat ⁊ poſtea dictas paſſulas itidẽ. Ultimo dictũ brodium cũ zuccaro immediate bibat in mane ſtomacho ieiuno ꝛc. vt ſupra de alio medicamine ſupraſcripto. ¶ Uẽtris lenitiuũ ꝛc. vt ſupra immediate efficacius ipſo poſt immediate eſt ꝙ mediana ſeſe nõ mũdificat viſcera ⁊ abſtergit renes. ℞. terbentine electe. vcȝ dyaphane lucide mũde ⁊ nõ lothe. ℥. ß. zuccari albiſſimi triũ coctarũ pulverizati. q. ſ. ad ipſam terbẽtinã debite inuoluẽdã vt immediate infra. Terbẽtina ipſa tota ſimul aut ad libitũ ad fruſta duo vel tria diuiſa ſm poſſibilitatem aſſumẽtis vel vt ſibi melius libet inuoluatur optime in dicto puluere zuccari deinde fruſtatus ipſa terbẽtina ſeu ipſa fruſta deglutiantur oia taliter zuccaro triũ coctarũ inuoluta. aut ſi ſibi gratius eſt ipſa terbẽtina zuccaro inuoluta vt hic añ poſtea tota aut ſaltẽ fruſtatim vt ante inuoluantur in partes ſcalete ſeu nebule vino dulci prius madefacte. q. ſ. ad ipſius terbẽtine debitam inuolutionẽ. Iſtam terbentinã taliter zuccaro aut ſcaleta ſeu nebula inuolutã vt hic añ aſſumat in aurora vel ad libitũ in mane cũ ſurgit ſaltẽ ſemel in mẽſe ⁊ ad amplius in ſingula medietate cuiuſlibet mẽſis ſemel quolibet tpe anni preterꝙ tpe calido. ¶ Uentris lenitiuum ⁊ dolorum mitigatiuũ ꝛc. vt ſupra. ℞. olei cõmunis temperati ſeu optimi. vcȝ olei oliuarum debite maturarũ et nõ putrefactarũ nec preternaturaliter aliter immutataruȝ ipſiuſq; oleivnius anni tñ dyaphani coloris ſuauis odoris quod idem eſt quod oleum cõmune temperatũ. ℥. xvj. vitellos oui ſine albumine numero. ij. zuccari albiſſimi trium coctarum. ℥. j. ſalis cõmunis. ʒ. iij. miſce ⁊ fiat cliſtere. Si vero medicamen permutare vult tunc iſtud enema ſeu cliſtere debite calidum ſibi imponi faciat ſtomacho ieiuno in mane ante prandiũ per duas horas vel ad libitum ante cenã per horã vnã. Hoc vero enemate taliter vti poteſt ad libitũ ſemel in ſingulo menſe quocunq; tempore anni preterꝙ tempore calido ſiue tẽpore magni caumatis niſi magna neceſſitas ad hoc incũberet. quo caſu tunc etiam tempore magni caumatis ipſo enemate vti poteſt. ¶ Uentris lenitiuum ⁊ dolorũ mitigatiuũ ⁊ efficacius priorꝫ immediate viſcerumq; confortatiuum. Recipe decoctionis capitis ouis caſtrati vel agni melius ouis. deinde caſtrati ⁊ vltimo agni qđ caput ouis vel caſtrati ꝛc. decoquatur vt hic proxime infra. ℥. xv. vitellos oui numero tres. olei amigdalarum dulcium. ℥. vj. zuccari albiſſimi trium coctarum. ℥. j. ſalis cõmunis. ʒ. iij. Caput ouis vel caſtrati ꝛc. bulliat i aqua fluuiali mũde ⁊ clare quã tum ſufficit pro ipſius capitis decoctiõe vſq; ad notabilem ſeparationẽ carniũ ab oſſibus. deinde decoctio ipſa optime calida coletur vltimo tribus cyathis dicte colature reliqua oia addantur miſce ⁊ fiat cliſtere. Si vero medicamen congruit efficacius poſt immediate tunc iſtud enema ſibi imponi faciat debite calidum ſtomacho ieiuno ſeruatis reliqs modis ⁊ ordinibus deſcriptis in vſu enematis alterius immediate ſupraſcripti.

¶ Contra ventris ſtipticitatẽ aliud.

Ventris lenitiuum leue. ℞. folioꝝ ſeu matris violarum. M. j. ſebeſten. ʒ. iij. penidiarum. ℥. ß. Incidantur folia minutim ⁊ imponatur cum ſebeſten in lib. j. aque bulliãt vſq; ad cõſumptionem tertie partis. In qua poſtꝙ colata fuẽt diſſoluantur penidie. deinde miſce. Iſtius aqͤ aſſumat ab. ℥. v. vſq; ad. vj. vel ſero ante cibi aſſumptionem per duas horas nec dormiat poſt. ¶ Aliud efficacius ⁊ materie flegmatice precipue ventoſitatis eductiuũ. ℞. medulle cartami. ℥. ß. amigdalarum mundatarũ ⁊ aliqualiter aſſatarũ. ʒ. ij. ſebeſten. ʒ. iij. zuccari rub. ℥. j. aque fontis lib. ij. bulliant ad cõſumptionem tertie partis. deinde colentur quavtatur vt ſupra ad. ℥. iiij. vſq; ad. viij. ¶ Aliud fortius ℞. medulle cartami. ʒ. ij. ſebeſten. ʒ. j. tamarin. ʒ. j. ß. ſalis communis. ʒ. ij. mellis crudi. ℥. j. aque fontis lib. j. ß. bulliant ad quantitatem tertie partis ⁊ colẽtur. Doſis ab. ℥. iiij. vſq; ad. vij. ⁊ plus ⁊ minus ſm etates regiones ꝛc. ¶ Lenitiuuȝ Serapionis quod equiualet precedẽti. ℞. medulle cartami. ʒ. xx. aque calide lib. ß. penidiarum. ʒ. x. proijciatur aqua calida ſuper medullam cartami ⁊ permittatur bullire leuiter ⁊ in fine addantur penidie colẽtur ⁊ vtatur vt ſupra. ¶ Aliud Seraꝑ. ⁊ eſt eductiuum lenitiuuȝ ventoſitatis flegmatis ⁊ cholere eductiuum. Recipe medulle cartami. ℥. iij. amigdalarum mundatarum. ℥. viij. aniſi. ℥. ß. ſalis communis. ʒ. j. carnium ficuum pinguium numero. vj. mellis qđ ſufficit pro electuario. Doſis ab. ℥. ß. vſq; ad. ℥. j. ß. ¶ Lenitiuũ vſuale et nature valde proportionatũ. ℞. iuris galline vel caponis. ʒ. x. medulle cartami. ʒ. j. ſalis communis. ℥. ß. penidiarum. ʒ. j. olei communis. ℥. ß. bulliant leuiter vſq; ad conſumptionem quinte partis quod totum calidum ſumatur ante cibũ vt ſupra. Quidam loco brodij ſupraſcripti accipiũt brodiuȝ cauliũ cũ alijs rebus: tñ in aliqbus lenit vẽter cum brodio cauliũ nõ lotorũ ⁊ nõ cõplete decoctionis cũ oleo ⁊ ſale tñ maxime qñ ſuper caules cecidit ros aut pruina ⁊ colligantur ante ſolis ortum. Quibuſdã ventrem habentibus valde ſtipticum oportet addere que dicta ſunt de cartamo ꝛc. Et ſciendum qđ lenitiua vẽtris in febribus in quibus ſola queritur lenitio debent eſſe frigida magis ꝙ calida. ¶ Lenitiua vero ventris vſualia poſita ab Auicen. capitulo de cura putridarum vt ſunt aque ordei ſyrupus acetoſus ſimplex ſyrupus violatus ſunt debilia valde et non niſi vt eſtimo in ventris fluxibus valde erunt efficacia. De hac materia vide Auicennã tertia primi de regimine ſenum. vide etiam de cura putridarum vbi ponit pulchra alia lenitiua et fortiora.

¶ Contra colicam.

Doloris mitigatiuum et inteſtinorum lenitiuum. ℞. foliorum maluarum Manipulos. ij. camedreos camepitheos abrota ni

ſanine ana. ℳ. ß. folij roſmarini ana. ℳ. ſ. florū ca=
momille. ℳ. ſ. ß. aneti. ℳ. ſ. mellíloti. ℳ. ſ. ß. radicuꝫ
altee ſeu maluauiſci. ℳ. ſ. feniculi apij ariſtologie
lōge aā. ℳ. ß. ſeminū fenugreci. ℥. ſ. lini cartami ani
ſi feniculi carui ameos aā. ℥. ſ. baccarum lauri. ʒ. ſ.
Radices fruſtatim incidantur in fruſta ſaltem me=
diocria. ſemina vero contundanꝰ groſſo mō: deinde
oīa ſimul bulliāt in q̄titate aq̄ ſimplicis munde et
clare ⁊ melius ipſius aqua fluuialis ſufficiēti ꝑ fo=
mentatione vſq̄ ad ↄſumptionē quarte partis di=
cte aq̄. deinde. ℞. decoctionis huius colature cya=
thos tres ſeu. ℥. xviij. caſſief. ℥. ſ. bñdicte ſimplic̄. ℥.
ß. olei anetini. ℥. iij. vitellū oui numero. ſ. elnarij de
baccis lauri. ʒ. iij. ſalis cōis. ʒ. iij. zuccari rub. ℥. ß. mi
ſceanꝰ ⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi imponi faciat
qñ a dolore vexaꝰ. aut futurus eſt de ꝓximo. ¶ Do
loris mitigatiuū. ℞. ſupraſcripte decoctionis quā=
titatē ſufficientem ꝓ fomentatione. ℞. ſpongias. ij.
quātitatis ꝓportionabilis loco dolenti. In hac de=
coctione debite calida ⁊ nō tepida infundaꝰ ſpōgia
deinde optime exprimaꝰ poſtea ſpongia ipſa pāno
lineo ſimplici inuoluta et taliter debite calida loco
ventris apponaꝰ qñ dolore infeſtaꝰ ⁊ taliter ſuꝑ lo
co dolēti dimittaꝰ donec caliditas ſpōgie notabili=
ter remittaꝰ non tñ infrigideꝰ nec tepeſiat ſuꝑ ipſo
loco ſed reiteret aliā ſm̄ neceſſitatem. hac fomenta=
tione vtatur quando dolore vexatur prius tamen
habito cliſteri precedente.

¶ Contra colicam ventoſam ⁊ partim ex fece.

Enema ℞. olei camomille. ℥. vj. oleoꝝ ane
ti liliorꝝ ſiſamini aā. ℥. iij. vitellum
oui. ſ. miſce. ¶ Aliud enema. ℞. oleorum aneti ſpice
aā. ℥. iij. olei liliorū al. ℥. vi. vitellū oui. i. ¶ Aliū. ℞.
decoc. capitis caſtrati. ℥. xij. oleoꝝ ſpice liliorū alb.
aneti ſiſamini aā. ʒ. iij. vitellum oui. i. ierepigre. ℥. ß.
miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Enema aliud. ℞. vini albi vi=
noſi. ℥. viij. butyri. ℥. vi. vitellos ouorūꝫ numero. ij.
croci. ʒ. ß. miſce ſitus dormitionis dormiat ſuꝑ ven
trem compreſſuꝫ fricationes. Si leniatur ex aliquo
iſtoꝝ ſupraſcriptoꝝ poſtea fricet ſuauiter locus do
loris cum manu verſus dorſum: ⁊ ſi ex hoc iuuamē
tum ꝑcipit tunc fricatio fiat per tempus notabile ⁊
plurics reitereꝰ ⁊ ꝓprie ſtomacho ieiuno aut etiā
dolore inualeſcēte. Somnus. ¶ Dormiat multuꝫ ſi
poteſt. ¶ Lenitiuum ⁊ mitigatiuum doloris. Vitel
los oui ſine albumine ſumptos ante cibum cū mo=
dico croci iuuat. ¶ Lenitiuū vt ſupra. Brodiū cau=
lium coctum cū carne galline pinguis ⁊ ficubus al
bis pinguibus: cui addatur poſt decoctionem peni
diarum quantum libet: croci modicum conueniēs
eſt ante cibum vel quauis hora ſtomacho ieiuno.
¶ Solutiuum facile. ℞. caſſief. ℥. i. ſebeſten. diſſolu
ti optime. ʒ. iij. ficus albas diſſolutas optime nume
ro. ij. penidiarum. ℥. ß. cinamomi. ℈. ſ. aquarum fe=
niculi aneti camomille aā. quātum ſufficit ꝓ potio=
ne. ¶ Mitigatiuum doloris ⁊ reſolutiuum. ℞. aque
camomille. ℥. iij. cinamomi. ℈. ſ. croci gra. ij. zuccari
albiſſimi. ʒ. ß. miſce ⁊ petetur ſtomacho ieiuno. ¶ Le
nitiuum doloris. bibat olei cōis optimi ſtomacho ie
iuno. ℥. vj. ¶ Lenitiuum vt ſupra. Bibat olei ſiſami
ni optimi ſtomacho ieiuno. ℥. vi. ſi nō habet ſtoma=
chi debilitatem aut olei amigdalarum dulcium tā
tūdem ad libitum. ¶ Confectio ventoſitatis reſolu
tiua. ℞. dyacimini vel dyacinamomi. ʒ. iij. ¶ Vento
ſa doloris mitigatiua ponatur ipſa ſuper vmbilico
incluſo intra ventoſam quocūq̄ tempore infeſtaret
¶ Solutiuum efficatius priore. ℞. ierepigre Gal.
ʒ. iij. caſſief. ℥. vj. ſebeſten. ʒ. ij. aquarum ruthe ane
ti aā. q. ſ. miſce ⁊ fiat potio. ¶ Reſolutiuum. ℞. pul=
ueris ſeminis ruthe. ʒ. ß. pulueris ſe. carui. ℈. ij. aq̄
feniculi. ʒ. ij. vini albi aliqualiter vinoſi antiqui. ℥. ſ.
miſce ⁊ ponetur ſtomacho ieiuno. ¶ Euaporatiuū.
Recipe milij partes. iij. quātum ſufficit pro ſacculo
ſalis partes. ij. furfuris florum camomille floꝝ ane
ti aā. partē. ſ. miſce ⁊ fiat ſacculus qui debet debite
calidus loco dolenti apponi. ¶ Fomentatio euapo
ratiua. ℞. florum camomille melliloti. aā ℳ. ij. flo=
rum aneti. ℳ. ſ. ß. abſinthij. ℳ. ij. fol. ruthe aā. ℳ.
ſ. ſquinanti. ℳ. i. ß. arthemiſie. ℳ. i. eup. torij. ℳ. i. ß.
pulegij. ℳ. ß. roſmari. ℳ. i. ß. calamenti camedreos
camepitheos aā. ℳ. ß. radicis ariſtolo. ro. ℥. i. ſemi=
num cartami ℥. ß. ſe. iuniperi. fenugreci aā. ℥. i. ſemi
num aniſi feniculi carui ameos ſileris mōtani ana.
ʒ. iij. Contundātur omnia groſſo modo: deinde mi=
ſce ⁊ bulliant in ſufficienti quātitate aq̄ vſq̄ ad cō=
ſumptionem tertie partis aque. ¶ Confectio reſo=
lutiua. Recipe ſpecierum dyacimini. ℈. ij. ſpecierū
dyagalange. ʒ. i. cinamomi. ʒ. i. croci. ℈. i. zuccari al
biſſimi. ℥. vi. miſce ⁊ cum aquarum ruthe et feniculi
aā. quantum ſufficit fiat confectio ſolida in morſel
lis trium. ʒ. pro quolibet morſello.

Solutiuū facile. ℞. medulle cartami. ʒ.
i. ficus ſiccas albas pingues.
iij. miſce ⁊ aſſumat ante prandium per tres horas.
¶ Solutiuum aliud facile ⁊ nature familiare. ℞. fi
cus albas ſiccas pingues numero. iiij. ſebeſtē. ʒ. iij.
paſſularum paruarum nigrarum. ʒ. ij. penidiaruꝫ.
ʒ. ß. brodij pulli vel caſtrati quantum ſufficit ꝓ po=
tione. ¶ Solutiuum facile efficacius ſupraſcriptis
immediate. ℞. brodij galli decrepiti. ℥. viij. polipo=
dij. ℳ. i. florum aneti. ℳ. ß. ſe. cartami contuſi. ℥. ß.
ſalis. ℥. ß. gallus prius optime fruſtietur deinde oc=
cidatur et euiſcereꝰ. Ultimo omnia reliqua in eius
ventre includātur et cum ipſis optime decoquatur
cuius decoct. ſumatur quantitas dicta ⁊ fiat potio.
¶ Unctio mitigatiua doloris et reſolutiua. Recipe
oleorum camomille abſinthij. ℥. i. oleorum ſpice li=
liorum alb. ana. ʒ. iij. olei ruthe. ℥. ß. pulueris cina
momi. ℥. i. pulueris ſileris montani caſſie lignee ſpi
ce ana. ℈. i. cere quantum ſufficit pro ⁊c. miſce ⁊ cū
modico aceti quantum ſufficit: fiat vnctio mollis.
¶ Suppoſitorium ventoſitatis reſolutiuum. Reci=
pe amigdalarum amararum. ℥. ß. bdellij. ʒ. ß. caſſie
lignee ſtoracis ſicce aſſe ana. ℈. i. pulegij ſpi. ana.
ʒ. ß. radicum ireos radicum ariſtologie rotunde.
ana. ℈. ij. ſeminum apij praſſij ana. ℈. i. ſeminum
ruthe. ℈. ij. ſeminum ſileris montani aniſi feniculi
carui ameos ana. ℈. i. cinamomi. ℈. ij. amiſ. ʒ. i.
croci. ℈. i. ſalis communis. ʒ. i. mellis quantum ſuf
ficit pro ſuppoſitorijs conficiendis.

¶Contra vermes.

Cliſtere ℞.lactis caprini.℥.ij.mellis.ʒ.iij.
¶Unctio.℞.oleoꝝ maſticis.℥.ß.
abſinthij amigdalaꝝ amararum añ.℥.j.pulueris
aloes abſinthij gentiane añ.ʒ.ß.nigelle.℈.ij.ſemi=
nū portulace coriādroꝝ coral.ru.añ.ʒ.ß.fellis tau=
ri.ʒ.j.baurach.ʒ.ß.cere.q.ſ.p vnguēto.pul.pul.de=
inde oīa ſit̄ miſce ꝛ fiat vnguētum.¶Pille ſolutiue
vermiū ꝛ humoꝝ ipſorum.℞.aloes.ʒ.ij.myrre.ʒ.ij.
croci.ʒ.ß.reubarbari.ʒ.ß.corticū radicū capparorū
baurach thimi iudaici añ.℈.j. puluerizent̄ ſubtilr̄
deinde oīa ſimul miſce cū ſyrupi de abſinthio.q.ſ.
ad incorporandum reformentur pillule. vij. pro.ʒ.
¶Pot° digeſtiu°.℞.acrimonie.ɱ.ij.radic.grami
nis.ɱ.j.ſiliginis.ʒ.ß.coriādroꝝ p̄paratoꝝ.ʒ.ij.ſemi=
nū portulace.ʒ.j.miſce deinde oīa bulliāt in ſufficiē
ti q̄titate aque vſq3 ad ꝯſumptionē tertie partis aq̄
deinde optime exprimant̄ ꝛ colent̄ ꝛ dictā colaturā
vſui reſerua. ¶Pille interficiētes vermes.℞.croci
℈.ß.myrre.ʒ.ß.corti.radicis capparoꝝ.℈.j.abſin=
thij.ʒ.ß.baurach.gra.iij.thimi nigelle polij añ.ʒ.ß.
ſemētine.ʒ.ß.ſandonici terre ſigillate ſeminū rapha
ni añ.℈. j.coriandri preparati coral. rub. ana.℈.j.
zuccari albiſſimi.ʒ. ß. puluerizent̄ oīa ſubtilr̄ deide
cū ſucco enule.q.ſ.ad icorporādū oīa reformēt̄ pille
ix.p.ʒ. ¶Puluis p epithimate.℞.aloes abſinthij
ana.ʒ.j.baurach.℈.j.gentiane.ʒ.ß. tinij calamenti
maſticis indici nigelle menthe abrotani añ.℈.ij.co
riandroꝝ p̄paratoꝝ coral.ru.añ.ʒ.j. fellis tauri. ʒ.
ij.ſucci cepe.℥.ß.pul.pul.deinde oīa ſit̄ miſce. Iſti°
pulueris et ſucci cepe medietas infundatur in ace=
to conuenientis accetoſitatis deinde in ipſo aceto ta
liter mixto et ſuauiter calido infundatur filtrum in
figura ſcuti aut tela quadruplicata deinde ſcutū
taliter infuſum et extractum ab ipſo liquore aſper=
gatur cū parte pulueris que remanſit.q.ſ.ad aſper.
gendum vltimo: deinde ſcutum taliter madefactū
et poſtea aſperſum tepidum ſuper ſtomacho pona
tur ita vt cuſpis acutior ipſius ſtomachi cooperiat
os ſtomachi. Baſis vero ſcuti cooperiat fūdum ſto
machi: et taliter reiteretur hoc medicamen ter vel
quater in die naturali. ¶Confectio. ℞. ſementine
diptami albi añ.ʒ.j.nigelle.℈.j. ſeminum portula=
ce caudani an.ʒ.j.coriandrorum preparatorū.℈.
j.endagi bagade cornu cerui vſti ana.ʒ. ß. zuccari
albiſſimi lib.j.miſce cum aquis agrimonie gētiane
añ.q.ſ.fiat cōfectio ſolida in forma rotunda. ¶Ele
ctuarium.℞.tyriace antique.ʒ.ß.¶Emplm.℞.ra=
dicis enule.℥.j.foliorum viridium hoꝝ quatuor in
fraſcriptoꝝ.vʒ abſinthij ruthe mēthe abrotani añ.
ɱ.j.nucleoꝝ perſicoꝝ lupinoꝝ añ.℥.ß.baurach.ʒ.
j.thimi nigelle gentiane inde aloes añ.ʒ.j.fellis tau
ri.℥.ß.cepe.ʒ j.coriādroꝝ p̄paratoꝝ ſumach ſemis
portulace ana.ʒ.j.olei abſinthij olei amigdalarum
amararū añ.q.ſ.ad impugnandum. Radices her=
be nuclei et cepe contundant̄ ꝛ deinde ſufficienter
bulliant vltimo omnia cum reliquis incorporentur
et fiat emplm ad lentum ignem.
¶Contra vermes pro puella dn̄i Uincilai de rips
patiente epi.um ani.

Recipe ſucci abſinthij.q.ſ.ad infuſionē in
fraſcripte mice panis in canone in=
fraſcripto aloes epatici.ʒ.j.gentiane.ʒ.ß.nigelle.℈.
ij.maſticis.ʒ.ß.lupuloꝝ ſeminis.ʒ.j.myrre.ʒ.ß.coriā
drorum preparatorū.ʒ.ij.coralloꝝ ru.gra.ij.fellis
tauri aut ſaltem bouis.℈.ij.puluer zende pulue=
rizentur ſeorſum ꝛ diſſormiter vt decet ſecundū ca=
no. Deinde in dicto ſucco abſinthij infundantur et
ex dicto ſucco imbibatur mica panis groſſitiei vni°
digiti et figure ſcutalis ſiue in modum ſcuti. poſt=
ea ipſa mica panis taliter imbibita aſpergatur ex
dicta mixtura pulueris et felle tauri aut ſaltem bo
uis. Ultimo mica taliter imbibita et aſperſa ſuaui=
ter in velo ſerico ſubtili et raro ꝛc.
¶Contra vermes cum febre ꝛ fluxu materierū di=
uerſarum ſed amplius flegmatis.

Terminum interfectiuum ꝛ eductiuū
materieꝝ acutaꝝ abſter=
ſiuum ꝛ lauatiuum.℞.lactis caprini.℥.x.mellis et
eſt efficacius.ʒ.ij.aut zuccari et eſt min° efficax mi=
ſce et fiat cliſtere.¶Uermium interfectiuum ꝛ edu
ctiuum ꝛc.℞.oleorum maſticis.℥.ß.abſinthij amig
dalarum amararum añ.℥.j.aloes abſinthij gētia=
ne añ.ʒ.ß.nigelle.℈.j. ſeminum portulace corian=
droꝝ p̄paratoꝝ coral.ru.añ.℈.j.fellis tauri vel bo
uis.ʒ.j.baurach.℈.j. cere noue. q.ſ. pro vnguento
molli.pul.pul.et fiat vnguentū p ſtomacho ꝛ inte
ſtinis gracilibus vſq3 ad vmbilicū.¶Uermiū edu
ctiuū ꝛ confortatiuū ſtomachi.℞.abſinthij.ʒ.ß.ni=
gelle.℈.ß.cornu cerui vſti.℈.j.ſementine.℈.ij.corti
cum radicum capparorum.ʒ.j.ſeminum portulace
coriandroꝝ p̄paratoꝝ añ.℈.j.pul.pul.et cum ſyru
pi de abſinthio fiant pillule.ix.vel.x.p.ʒ. ¶Digeſti
uum m̄ae vermiū vt ſupra de vnguēto.℞.agrimo
nie.ɱ.j.radicum graminis.ɱ.ij. ſeminū ſiliginis
℥.j.coriandrorum preparatorum.℥.ß.portulace.ʒ.
ij.miſce ꝛ bulliant ad conſumptionē medietatis in
aqua ſufficienti q̄titate ciſterne ꝛ exprimant̄ ꝛ aſſu
mat loco ſy.℥.iij. bis in die et lymphet etiam vinū.
¶Uermiū interfectiuū vt ſupra de vnctione.℞.ſe=
mentine.ʒ.ß.radicis diptami albi.℈.j. nigelle.℈. ß.
ēdagi bagade.℈.ß.ſeminū caudani.ʒ.ß. portulace
℈.j.coriandroꝝ p̄paratoꝝ.ʒ.ß.garioſiloꝝ.ʒ.ß. cor=
nu cerui vſti.ʒ.ß.zuccari albiſſimi lib.j.miſce ꝛ cū aq̄
rum agrimonie ꝛ abſinthij.q.ſ.ad conſi. fiat confe.
ſolida in morſellis.¶M̄ae flegmatice digeſtiuum ꝛ
vermiū repulſiuū.℞.aquarū abſinthij.℥.j.ß.men=
the ſcabioſe añ.℥.ß. miſce ꝛ aromatizet̄ cū modico
modici croci.¶Digeſtiuū vt immediate ꝛ mēbroꝝ
naturalium confortatiuum.ɱ.maſticis gra.iij.
¶Digeſtiuum vt immediate vt ſupra ꝛc.℞.tyria=
ce ātique.ʒ.ß.vini albi medie vinoſitatis.℥.j. miſce.
¶Fluxum reſiſtens ꝛ febrē materias ipſoꝝ adijciē
do mēbra naturalia confricando ꝛ ſupplicādo ꝛ ver
mes repellens interficiens et educēs.℞.mirabola=
num kebuli ꝯditū.j.¶Aliud vt ſupra ſed efficaci°
℞.midete.ʒ.iij.aque abſinthij quantū ſufficit pro
potione miſce et fiat potio.
¶Contra debilitatem virtutum naturaliū iuncitu
rarum et contra vermes.

Solutiuū facile minoratiuū. ℞. pillularū de benedicta de tera ſimplici añ. ℈.j. agarici hermodactilorum añ. ℈ ß. ſalis gemme. gra. j. zizib. ℥. j. ß. maſticis. ℥. ij. miſce et cū ſyrupi de abſinthio. q. ſ. ad incorpandū formenꝫ pillule. vij. pro ʒ. Iſtarum pillularum aſſumat a duab⁹ vſq ad quatuor ad libitū in aurora oī mēſe ſemel. Et poſt ipſarum aſſumptionē dormiat p horā ſi pōt ſꝫ ſtet ieiuna quatuor horis ad min⁹. deinde prādeat ſi pillule cū ſoluerint vel nō aſſumat lauatiuū añ prādium. Nā forte tardabūt ſolutionē et ipſam lenē faciāt. ¶ Aliud ſolutiuū facillimum. ℞. caſſieſi. ℥. j. ß. mirabolanorum kebulorum. ʒ. ij. aque abſinthij. ʒ. j. ſeri caprini. q. ſ. p poſitione miſce et fiat potio. Mirabolani contriti groſſo mō infundanꝫ pri⁹ in aq et ſero per horas. xij. ad minus. Deinde optime exprimanꝫ et colenꝫ vltimo dicte colature ipſa caſſiaꝫ. addaꝫ miſce et fiat potio. ¶ Iſtā caſſiāfiſtulā aſſumat i aurora ſingulis duobus mēſibus et poſt ipſius aſſumptionem dormiat parū vł nō dormiat et aſſumat cū modis et ordinib⁹ deſcriptis in alia medicina. nam tarde ſoluet iſta. ¶ Digeſtiuum. ℞. aquarū ſalute. ℥. j. ß. menthe. ℥. j. abſinthij. ℥. ij. miſce ⁊c̄. Iſtas aquas calidas aſſumat in aurora quatuor diebus ꝯtinuis in ſingulis duob⁹ mēſib⁹. deinde poſt ipſarum aſſumptionē dormiet ad libitū et ſtet ieiun⁹ ad min⁹ horis. iij. ¶ Cōfectio. Recipe ſpecierum aromatici ro. deſcriptione Gab. ʒ. j. dyamuſci dulcis. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥. iij. miſce cū aquarū ſalute abſinthij añ. q. ſ. fiat ꝯfectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. Iſtius ꝯfectionis aſſumat vnū morſellū cū exeat omni hebdomada ſeł. Et poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiun⁹ ad min⁹ horis trib⁹ et nō curet interim dormire. ¶ Solutiuū facile. ℞. pillularum ſuprascriptarum. ʒ. j. Iſtud ſolutiuum aſſumat quīta die poſt cōpletā aſſumptionē ſuprascriptarum aquarum in ſingulis duob⁹ mēſib⁹. qd ſolutiuū aſſumat cu modis et ordinib⁹ deſcriptis pillularum ſuprascriptarū. ¶ Pillule ſolutiue et ꝯfortatiue mēbrorum nālū et iūcturarum et vermiū interfectiue. ℞. trociſcorum de abſinthio. ℈. ij. de reubarbaro. ℈. j. nigelle gentiane añ. ℈. ß. iementine. ʒ. ß. ariſtologie lōge. ℈. j. baurach. ℈. ß. abrotani. ℈. j. cornu cerui vſti. ʒ. j. coriādri pparati. ℈. ij. abſinthij. ℈. ij. ſalute ℈. ß. maſticis. ℈. ij. caulis ſeminis carui mēthe añ. ℈. j. myrre. ʒ. ß. croci. ℈. j. ruthe. ʒ. ß. ſemis plātaginis. ℈. ij. aloes omnium ſimul collectorum. iiij. part. miſce et cum fellis tauri aut ſucci pori. q. ſ. ad incorporandum formentur pillule. vij. pro. ʒ. Iſtarum pillularum aſſumat a tribus vſq ad. v. ad libitū in aurora oib⁹. xx. dieb⁹ quas aſſumat cū modis tactis in aſſumptione aliarum pillularum. ¶ Pillule confortatiue ſtomachi. ℞. trociſcorum de abſinthio. ʒ. j. ſpecierum aro. ro. deſcriptione Gab. ʒ. ß. mēthe ſicce ſalute añ. ℈. j. maſticis. ℈. ij. miſce et cum ſy. de abſinthio. q. ſ. ad incorporādū formenꝫ pillule. vij. pro. ʒ. Iſtarū pillularū aſſumat a. ij. vſq ad. v. ad libitum in ſingulis hebdomada deinde poſt ipſarum aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus et iterum dormiat ad libitū. ¶ Lotio pedū. ℞. ſalute. M. ij. ſticados. M. j. betonice calamēti añ. M. ß. miſce deinde bulliant in ſufficienti quātitate aque vſq ad ꝯſumptionē quarte partis aque. Iſta lotione ſuauiter calida lauentur pedes crura et genua ante cenā ſemel aut bis ad libitū ſingulo menſe leniter et parū fricando verſus ſurſum: et hoc idē faciat manibus ſi libet.

¶ Contra exitum ani ſeu inteſtini propter mollificationem ipſius inteſtini.

Recipe emblicorum myrtillorum. ℥. ß. ſumach roſarū. ℥. j. nucū cypreſſi. ℥. ß. thuris ℥. j. vini nigri ſimplici. q. ſ. pro decoctione ſuprascriptarum rerū. ꝯtūdēda ꝯtundanꝫ groſſo mō. deinde oīa ſimul mixta bulliāt ad lētū ignē vſq ad ꝯſumptionem tertie partis dicti vini. In hac decoctione nō tepida ſed ſuauiter calida ſedeat p vnā quinquageſimā hore puella egra immediate ſaltē poſt ventris ſeceſſum et anteq̄ inteſtinū in anū introducaꝫ. Et ſaltē bis in die talr ſedeat ſi ipſa non ſecederet aut ſaltē ſpongia vna noua ex dicta decoctione ſuauiter calida imbibita deinde leniter expreſſa et panno lineo ſimplici albo et raro inuoluta apponaꝫ ano ⁊c. vt ante de dicto balneo et ibi retineaꝫ ſuauiter cōpreſſa ſaltē per horā vnā. Deinde poſt ceſſionē dictam in ipſo balneo et etiam poſt dictam ſpongiā et anteq̄ inteſtinū introducaꝫ in anū vt ante tunc pulueris alterius medicaminis immediate infraſcripti aſpergaꝫ ſuper dicto inteſtino pars conueniēs ad hoc. poſtea inteſtinū ipſum cū dicto puluere in anū intromittiꝫ vt poſſibile eſt et retineaꝫ talr intra anū inteſtinū ipm cū natib⁹ ſtātib⁹ ſtrictis p tpꝰ notabile vt eſt poſſibile. ¶ Ad idē aliud. ℞. acatie. ʒ. j. roſarū myrtillorum ſucco. añ. ʒ. ß. ſumach. ℈. ß. balauſtiarū. ʒ. j. antimonij. ℈. j. aluminis. ℈. ß. maſtice ʒ. ß. nucū cypreſſi. ʒ. j. ipice caſſieligneꝫ añ. ℈. j. pulueriſanda pul. ſeorſum et diſſormiter vt decet [illegible] cañ. deinde oia ſimul miſce. Iſtius medica[illegible] pulueriſati vt hic immediate ſupra pars ſufficiēs ad hoc ponatur ſuper dicto inteſtino egreſſo. Et taliter ponatur immediate poſt balneū ſuprascriptū aut ēt immediate poſt ſpōgiā ſuprascriptā. Deinde inteſtinū introducaꝫ ⁊c. vt ante in alio canone alteri⁹ medicaminis immediate ſuprascripti. ¶ Ad idē. ℞. citoniorum. ℥. iiij. balauſtiarū. ℥. ij. roſarū. ℥. j. ß. nucum cypreſſi. ℥. ij. vini nigri ſimplici. q. ſ. pro decoctione iſtarum rerū. Citonia ipſa minutim incidantur et melius gratuſenꝫ deinde reliqua contūdenda ꝯt[illegible]tur groſſo mō. Vltimo oia ſimul mixta bulliant ad lentū ignē vſq ad ꝯſumptionē tertie partis dicti vini. Si ꝟo medicamē pmutare ꝯgruit tūc i hac decoctione nō tepida ſed tantū ſuauiter calida ſedeat puella. Deinde inteſtinū aſpergaꝫ ex puluere immediate ſuprascripto ⁊c̄. vt ibi. aut ſpongia ex hac decoctione imbibita inteſtino apponaꝫ ⁊c. vt ſupra de alio medicamine primo ſuprascripto compoſito ex emblicis myrtillis ⁊c̄. vt ibi.

¶ Cōtra exuberātē fluxū emorroidarū.

Fluxus emorroidalis ꝯſtrictiuū. ℞. mirabolanos kebulos numero. ij. pulpas iſtorum mirabolanorum comedat in aurora quatuor diel⁹ ꝯtinuis in qbus exuberātē fluxū patiꝫ et poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis quatuor et dor

miſt iterū nō plus ꝙ per horā. hoc medicamīe vtatur quocūqꝫ tpe anni qñ pdictū fluxū patit. ¶ Fluxus emorroidalis ꝯſtrictiuū priori efficaci⁹. ℞. triſere ferruginate ex arte ſanois. ʒ. ij. aq̄ plantaginis ℥. i. ß. miſce. Si ῾o medicamen congruit efficaci⁹ tūc illā mixturam ſumat in aurora debite calidā vt ſupra de mirabolanis. ¶ Fluxus emorroidalis cōſtrictiuū efficaci⁹ priori immediate. ℞. pillarū de bdelio. Si vero medicamē congruit efficacius tūc a. v. vſqꝫ ad. vij. ſumat iſtarum pillarū in aurora cum modico vini nigri ſtiptici vt ſupra de mirabolanis omnia ſeruando.

¶ Contra dolorem emorroidarum.

Recipe ſuaue pūocatiuū ⁊ apertiuum emorroidarū. ℞. foliū ficus ⁊ cū dorſo eius fricet eas ⁊ hoc qñ vult ꝙ aperiantur ⁊ ſanguinē educāt. Iſta vtaṫ fricatione pluries cū emorroides tumēt ⁊ dolēt ⁊ ſanguinē queris educere veruꝫ hanc pcedāt euacuationes debite ad emorroidas. ¶ Unguentū mitigatiuū doloris emorroidaꝝ ſi cū eis eſt ardor ⁊c. ℞. olei violarū olei roſ. albuminis oui vitellū oui cere albe. Fiat vnguentum molle inūgatur petia in dicto vnguento deinde ducatur circa cādelā ⁊ imponaṫ ⁊ vltimo extrahat petia remanente. Et ſi non ſentit ardorem tñ dolet addaṫ modicuꝫ croci. Si eſt ſine ardore apponaṫ adeps anatis cum ſubſtantia corpulentia accepto fruſto longo aliqualiter filo alligato ⁊ ſic integrū ano apponaṫ dolore infeſtante ⁊ pprie ſi eſt ſine dolore.

De egritudinibus renū ⁊ veſice.

¶ Contra caliditatē renum.

Solutiuū facillimum. ℞. caſſie electe tamarindoꝝ. añ. ℥. i. ſuccivio. recentiū ⁊ in conſerua zucca. ʒ. ij. ſucci roſaꝝ. ʒ. ij. mirabolanoꝝ kebuloꝝ pulueriſatorū. ℈. i. dragantí zuc. cādi. añ. ʒ. ij. iulep. vio. aq̄ endi. añ. q. ſ. p diſſolutione caſſie tamarindi minutim inciſi diſſoluanṫ cū dictis iulep ⁊ aq̄ ſufficiēti ipſis remanētib⁹ i forma electuarij vltimo reliqua oīa addanṫ fiat eluariū. ¶ Unctio p renibus. ℞. oleoꝝ nenufaris. ℥. vj. roſati ⁊ violati añ. ℥. iij. draganti ⁊ gummi arabici. añ. ℈. ß. ſeminum. iiij. minoꝝ frigidoꝝ cōium vcꝫ lactuce portulace endiuie plantagis. añ. ℈. i. raſure eboris ſandalorum rub. añ. ℈. ß. cere albiſſime. q. ſ. fiat vnctio mollis pro renibus.

¶ Contra caliditatem renum.

Recipe oleoꝝ roſati. ℥. i. ß. nenufa. ℥. i. myrtilloꝝ. ℥. ß. dragāti gūmi ara. añ. ℥. ß. ſemꝫ cōiū maioꝝ frigidoꝝ. ʒ. i. mino. frigi. papa. al. añ. ℥. ß. mucillaginis portulace ⁊ papaue. al. añ. ʒ. i. ſandal. ru. ʒ. vj. boli armeni. ʒ. ij. raſure eboris. ʒ. i. cere albe. q. ſ. p vnguento molli. Et ſi ad incorporandū neceſſaria ſit maior olei q̄ntitas tunc ſolū dictum oleū nenufaris augeatur. pulueriſanda pul. vt decet deinde omnia ſimul miſce. Ultimo cum modico modi aceti ſolum. q. ſ. ad penetrādum omnia ſimul incorporentur ad lentū ignem. Ex hac vnctione actu frigida vt eſt vngatur vt oportet rēnes. Si vero medicamē congruit efficacius priori immediate tunc. ℞. vnguenti immediate ſupraſcripti. ℥. i. ß. mucillaginis pſilij. ℥. ß. miſce deinde oīa ſimul incorporentur vt ſupra p vnguento molli. Si ῾o iterum efficaci⁹ congruit tunc. ℞. vnguenti immediate ſuprascripti. ℥. i. ß. camphore. gra. vj. Camphora ipſa pulueriſetur vt decet deinde oīa ſimul miſce ⁊ optime incorporenṫ ad lentū ignem ⁊ fiat vnguētū vt ſupra. Si ῾o adhuc efficaci⁹ ꝯueniret remediū ſuper loco renū ex directo ponat vnā lamā plumbeā latitudinis quatuor digitoꝝ ⁊ lōgitudinis ſaltem ſex digitoꝝ ⁊ groſſiciei ſaltē vni⁹ coſte cultelli ꝯuenientis ad incidendum panē pforatam plurib⁹ foraminib⁹ latitudinis partis groſſioris vnius acus ſubtilis ſeu ꝯuenientis ad ſuendum hāc teneat ſup renibus pluri tempore ſm neceſſitatem.

¶ Contra calculū renalem ⁊ vētoſitatem.

Doloris mitigatiuū lapidis cōminutiuū ꝫ cārum doloꝝ ⁊ māerum cōiū eductiuū ventoſitatiſqꝫ reſolutiuū ⁊ eductiuū. ℞. oleorū lilioꝝ alboꝝ. ℥. iiij. ſpice. ℥. iij. aneti. ℥. v. camomille. ℥. iiij. vitellos oui numero. ij. pulueris cinamomi ʒ. ij. croci. ʒ. ß. pulueris zucca. ℥. i. ſalis cōis. ʒ. iij. miſce. ⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere debite calidū ſibi imponat dolore ipm vexante aut dū vexationi ex dolore primus eſt. Et ipm etiā tal'r ſibi imponat diebus pcedente ⁊ ſequenti diē aſſumptionis ſolutiui primi infraſcripti. ¶ Solutiuū ⁊ eſt pprīū. ℞. caſiefiſ. ℥. i. benedicte. ſ. ʒ. iij. electuarij indi. ʒ. i. aquarū ſparagoꝝ ſcolopendrie. ana. q. ſ. p potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat debite calidū in aurora ⁊ cum cuſtodia tpe q̄ actualiter dolet aut dolori primus eſt. ¶ Doloris mitigatiuū lapidis cōminutiuū ⁊ ipſius eductiuum ventoſitatiſqꝫ reſolutiuū. ℞. oleoꝝ ſcorpionis cōpoſiti deſcriptiōe Meſue nucleorum pſiccorum. ℥. i. camomille. ℥. ß. oleorum ſpice lilioꝝ alborum pinguedinis galline. añ. ℥. ß. anatis. ℥. i. pulueris cinamomi. ʒ. ij. croci. ʒ. ß. miſce ⁊ fiat vnctio. Ex hac vnctione debite calida vngatur locus doloroſus ſtomacho ieiuno ſaltē bis in die. vcꝫ ante prandium ⁊ ante cenā ⁊ amplius ad libitum ſm neceſſitatem. Et ea vnctione taliter vti incipiat die ſequenti diem aſſumptionis ſolutiui ſuprascripti. ¶ Doloris mitigatiuū ⁊ lapidis comminutiuū ⁊c. vt immediate ſupra efficacius priori immediate. ℞. paritarie. M. iiij. ſenationum pulegij calamenti camedreos camepitheos ſauine abrotani. añ. M. ß. radicis altee fruſtatim inciſarum. M. ß. ſeminum lini fenugreci cartami ana. ℥. ß. aniſi feniculi carui ameos. añ. ʒ. ij. florum camomille mellilotí altee. añ. M. i. ſem na contundantur groſſo modo deinde oīa ſimul bulliant in ſufficienti quantitate aque fluuialis vſqꝫ ad conſumptionē medietatis aque poſtea optime exprimantur ⁊ colentur cuius colature. ℞. ℥. xv. vel ad libitum. ℥. xij. oleorū liliorum alborum ſpice aneti. ana. ℥. ij. caſ. eſi. ℥. i. bñdicte ſimplicis zuccari rub. añ. ʒ. iiij. vitellos oui numero. ij. ſalis communis. ℥. iij. miſce et fiat cliſtere. Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate ante iſtud enema: tunc iſto enemate vtatur ipm dolore infeſtante ⁊ proprius ſtomacho ieiuno.

¶Doloꝝ mitigatiuū ⁊c. vt ſupra. Cū tñ diſtēſio p
rimi ſupraſcripti deꝑtis aliis medicinis fiat fomen
tatio calida cū ſpongiis ſm cano. ⁊ loco dolēti. ℞.
ſpongias. ij. groſſioꝝ triū digitoꝝ ⁊ latitudinis ꝓ
portionalis loco dolēti. ¶Si vo ex ſupraſcriptis me
dicinis nō debite ↄualeſcit infirm⁹ tūc ex hac decoc
ctione fiat fomentatio cum ſpongia ſm cañ. loco do
lenti quacūq₃ hora dolore vexāte aut vexationi ꝓ
ximus eſt ꝑterq̄ renib⁹ dolētib⁹ qb⁹ hec fomētatio
nō fiat. ¶Doloꝝ mitigatiuū ⁊c. ℞. dyacinamomi.
ʒ. j. Iſti⁹ ↄfectionis aſſumat aliqb⁹ dieb⁹ vnū mor
ſellū ſtō ieiuno. vꝫ ſaltē ſemel in die in mane cū ſur
git aut etiā añ cenā ꝑ duas horas ad libitū. Ea cō
fectione talr vti incipiat die tertia poſt aſſumptionē
infraſcripti medicamīs ↄminutiui lapidis ⁊c. cōpo
ſiti ex litontripō. ℞. lapidis lincis iudaici ve ibidēꝫ.
¶Lapidis cōminutiuū ⁊ ipſi⁹ eductiuū harenula
rūq₃ flegmatis ⁊ vētoſitatis. ℞. litontripon. ʒ. j. ß. la
pidum lincis iudaici ſpongie añ. ℈. ß. milij ſolis ſe
minū feniculi. añ. gra. v. cinamomi. gra. iiij. aquarū
ſaxifragie ſparagoꝝ añ. ℥. j. ß. puluerizēt pul. deinde
oia ſil miſce. Iſtam potionē nō ſolutiuā aſſumat in
aurora debite calidā ⁊ nō tepidā die tertia poſt diē
aſſumptionis ſolutiui primi ſupraſcripti ſi morbus
⁊ dolor dat inducias. Et poſt ipſi⁹ potionis aſſum
ptionē ſtet ieiun⁹ horis. iiij. Si vo morb⁹ nō dat in
ducias qz ipm maxime moleſtat tūc iſtā potionē aſ
ſumat die ſequēti immediate poſt diē aſſumptiōis
eiuſdem ſolutiui. ¶Curatiua actualis doloris re
nalis ꝑſeruatiua q̄ a futuro lapide renum ⁊ a dolo
re eoruꝫ ex mā ipſos renes ⁊ vias vrinales oppilāte
ac etiā ventoſitate eorūdē virtuti familiaris ⁊ vſua
lis vt hic infra. ¶Preſeruatio ⁊ etiā cura aliq̄lis. vē
tris lenitiuū facile ⁊ vſuale eſtq₃ medicina ſenū mū
dificat viſcera ⁊ abſtergit renes. ℞. terbentine ele
cte. vꝫ dyaphane lucide munde ⁊ nō lote. ℥. ß. aut
ad libitū. ℥. j. zucc. albiſſimi triū coctarū pulueriza
ti. q. ſ. ad ipſam terbentinā debite inuoluēdā vt im
mediate infra in ſequenti latere. Terbentina ipa to
ta ſimul aut ad libituꝫ in fruſta duo vel tria diuiſa
ſm poſſibilitatē aſſumentis vel vt ſibi melius libet
inuoluatur optime in dicto puluere zuccari deinde
fruſtatim ipſa terbētina ſeu ipſa fruſta deglutiant
oia taliter zuccaro triū coctaꝝ inuoluta. aut ſi ſibi
gratius eſt ipſa terbentina zuccaro inuoluta vt hic
ante poſtea tota vel quaſi tota aut ſaltē fruſtatim
vt añ inuoluat ī l partes ſcalete ſeu nebule vino dul
ci prius madefacte. q. ſ. ad ipſius terbentine debitā
inuolutionē. Iſtā terbētinā talr zuccaro aut ſcalete
inuolutā vt hic añ aſſumat in aurora vel ad libituꝫ
in mane cum ſurgit ſaltē ſemel in mēſe ⁊ amplı⁹ in
ſingula medietate cuiuſlibet mēſis ſemel quocūq₃
tꝑe anni ꝑterq̄ tꝑe calido. ¶Ventris lenitiuū ⁊ a re
nib⁹ euacuatiuū facile efficacius priori immediate
℞. caſie electe. ℥. j. ß. aq̄ ordei excorticati tꝑe calido
q. ſ. ꝑ potione: ſed tꝑe frigido aqua mellis tantū
dē loco dicte aque ordei miſce ⁊ fiat potio. Si vo me
dicamen congruit aliqualiter efficacius priori ime
diate tūc iſtam potionē ex caſiafi. ⁊c. vt hic ante aſ
ſumat in aurora debite calidā ⁊ nō tepidā ſemel
in ſingulo mēſe ⁊ poſt ipſius aſſumptionē non dor
miat: aut ſi dormierit nō āplius q̄ media hora dor
miat ſꝫ ſtet in lecto ꝑ vnā horā cū dimidia poſt ipſi⁹
caſie aſſumptionē. Et poſt eiuſdem caſie aſſumptio
nē ſtet ieiunus horis quatuor deinde prādeat ⁊ nō
aſſumat lauatiuū aliqḋ ⁊ in dicto prādio comedat
blites ⁊ boraginē. habeat carnes laudabiles vt pul
li hedi vel vituli aut ſiles laudabiles carnes. ¶Pre
ſeruatiua a futuro dolore renū ⁊ lapidis ſed non ſo
lutiua. ℞. amigdalas amaras electas debite mun
das ⁊c. a cortice ſuo ſubtili ſicco in. vj. Deinde coop
tas ſeu ↄfectas ex vna coopertura ſola zuccari albiſ
ſimi triū coctarū. Iſtas amigdalas comedat bene
maſticādo in aurora aut ad libituꝫ in mane cū ſur
git ſed melius in aurora ⁊ tūc poſt ipſas dormiat ſi
pōt ad libitū. Et poſt earū aſſumptionē ſtet ieiun⁹
horis quatuor. Iſtis vo amigdalis talr vtat ſalteꝫ
ſel' in ſingula medietate cuiuſlibet mēſis ꝑterq̄ tꝑe
calido. ¶Preſuatiuū a dolore renali ⁊c. vt imedia
te ſupra aliqualr efficaci⁹ ipo priori imediate renes
q₃ mundificās. ℞. amigdalas amaras ↄfectas ⁊c.
vt imediate ſupra nu. vj. aque mellis facte ſm cano
nē infraſcriptū. ℥. iiij. Si vo medicamē congruit ali
qualiter efficacius medicamine priori imediate tūc
iſtas amigdalas amaras comedat i aurora vel ad
libitū in mane cū ſurgit: deinde imediate iſtā aquā
mellis bibat calidam ⁊ nō tepidā aut ad libitū ??
gidā ſed tñ meli⁹ calidā ſaltē ſemel in ſingula me
dietate cuiuſlibet menſis preterq̄ tꝑe calido ⁊c. vt
imediate ſupra de ſolis ipſis amigdal' amaris. Aq̄
mellis de qua immediate fit ſupra mentio. ℞. mel
lis electi. ℥. j. ſeu partem vnā. aq̄ fluuialis munde ⁊
clare. ℥. ix. ſeu partes nouē miſce deinde bulliāt ad
lentū ignē vſq₃ ad ↄſumptionē tertie partis aq̄ cōti
nue ſemꝑ ipſam decoctionē deſpumando. Ultimo
eadē decoctio tunc ab igne depoſita coletur ꝑ pan
num lineum ſubtilem albū ⁊ rarū ⁊ vſui ſeruet. Iſta
aqua mellis vtatur cū dictis amigdalis amaris vt
in alia recepta ꝑxime ſupra. ¶Preſeruatiuū a dolo
re renali ⁊c. vt primo ſupra. ℞. medulle oſſiū cera
ſorū coopte ſeu ↄfecte cū zuccaro albiſſimo ⁊c. vt ſu
pra imediate. amigdale amare. ʒ. j. aque mellis ſu
praſcripte ꝑxime. ℥. ij. Si vero medicamē ſupraſcri
ptū cōpoſitum ex amigdalis amaris ⁊ aqua mel
lis ꝑmutare congruit tūc primo iſtas medullas oſ
ſium ceraſoꝝ comedat bñ maſticādo: deīde imedia
te ipſam aquā mellis bibat in aurora vel ad libituꝫ
in mane cū ſurgit ſeruatis reliq̄s modis ⁊ ord[...]
deſcriptis in aſſumptione ⁊ vſu alterius medi[...]
nis ꝑximi ſupraſcripti cōpoſiti ex amigdalis ama
ris ⁊ aqua mellis vt ibi. ¶Preſeruatiuū a dolore re
nali ⁊c. vt ꝑxime ſupra ⁊ ꝓpter lapidē in frangēs
℞. brodij ciceris imperatoris ſeu ciceꝝ rubeorum
ſiue nigroruꝫ ſm Auic. facti ſm cano. ad hoc. ℥. [...]
pulueris cinamomi. ℈. ſ. zuccari candi. puluerizati. ʒ. ij. miſce. Si vero medicamen congruit effica
cius priori ꝓximo compoſito ex medullis oſſium
ceraſorum et aqua mellis. tunc iſtam potionem de
bite calidam et non tepidam aut etiam frigidā ſed
tamen melius calidaꝫ aſſumat in aurora aut ad li

dită in mane cũ ſurgit ſeruatis reliq̃s modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione ⁊ vſu alteri⁹ medicamis ſupraſcripti cõpoſiti ex amigdalis amaris ⁊ aqua mellis vt ibi. ¶ Preſeruatiuũ a dolore renali ⁊c. vt ꝑrie ſupra. ℞. cretani marini ſeu herbe nolate venetijs. herba ſancti petri. ʒ. ij. feniculi aut ad libitũ aniſi. ʒ. i. ſeminũ melonũ mũdatoꝝ. ʒ. ij. aq̃ mellis. ℥. iij. Si ꝟo medicamẽ ꝑrimũ ſupraſcriptũ ꝑmutare ꝯgruit tunc iſtã herbã cũ feniculo ⁊ ſeminib⁹ peponis primo comedat bñ maſticãdo deinde immediate ipſam aquã mellis bibat in aurora vel ad libitũ in mane cũ ſurgit vt imediate de alio medicamine ſupraſcripto. ¶ Preſeruatiuũ a dolore renali ⁊c. vt ꝑrime ſupra. ℞. granoꝝ pineaꝝ mũdataꝝ deinde optime ꝯfectaꝝ ex vna ſola coopertura zuccari albiſſimi triũ coctaꝝ. ℥. ß. Iſtas pillas taliter ꝯfectas comedat bñ maſticãdo in aurora vel ad libitũ in mane cũ ſurgit ſaltẽ ſemel in ſingula hebdomada quocunq̃ tp̃e anni ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionem ſtet ieiunus horis trib⁹ ad min⁹. ¶ Preſeruatiuum a dolore renali ⁊c. vt ſupra ꝑrime. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ debite mũdatoꝝ deinde ꝯfectoꝝ ex vna ſola coopertura zuccari albiſſimi trium coctarum. ℥. ß. Iſtos fiſticos comedat bñ maſticãdo in aurora vel in mane cum ſurgit ad libitũ ſaltẽ ſemel in ſingula hebdomada quocũq̃ tp̃e anni ꝑterq̃ tp̃e calĩo ⁊c. vt de pineis immediate ſupraſcriptũ. ¶ Preſeruatiua a dolore renali vt ſupra ꝑrime. Utat̃ ſpongijs alternis dieb⁹ tp̃e q̃ apparent ipſi ſparagi virides. Utat̃ peponis cũ atrilijs ſeu ſemibus ſuis teneralibus ⁊ matrib⁹ in quib⁹ medulle ipſe implicant̃ quibus omnibus diebus vtatur alternis ſed non in multa quantitate ne inducerent febrem aut fluxum ventris. Utatur ante cibum quatuor aut. v. bolis raphani mediocris acuitatis optime ipſam maſticãdo ſaltem ſemel in ſingula hebdomada tẽporibus tantum frigido ⁊ medio ⁊ non tp̃e calido. Nota ꝙ ea die qua aſſumitur vna ex ſupraſcriptis medicinis preſeruatiuis a futuro lapide renuz ⁊c. Tunc eadem die non aſſumat aliam.

¶ Contra dolorem calculi.

Solutiuũ minoratiuum facile. ℞. caſſie electe bñdicte ſimplicis ſebeſtẽ añ. ʒ. iij. aq̃ ſparagoꝝ ſcolopẽdrie añ. q. ſ. miſce ⁊ fiat potio. Si ꝟo formatũ in forma ſolida factũ ſit grati⁹ tunc aſſumat iſtas pillas. ℞. ſpẽrũ bñdicte ſimplicis aloes ſuccotrini pillaꝝ de iera ſimplici añ. ℈. i. miſce ⁊ cũ iulep violati. q. ſ. ad incorporandũ formẽt̃ pille. vij. ¶ Enema qđ faciẽdũ eſt añ ſolutiua ꝑdcã. ℞. floꝝ blitẽ. m. i. camomille mellilotí añ. m. i. aneti floꝝ polegij calamẽti altee añ. m. i. ſeĩuz lini fenugreci cartami aña. ℥. ß. aniſi feniculi carui ameos dauci añ. ʒ. ij. iunipi. ℥. ß. radicũ feniculi petroſilij ſpagi apij bruſci añ. q̃rtã ꝑtẽ. m. i. ß. vitellũ oui numero. i. caſſief. ℥. i. bñdicte zuccari rubei añ. ℥. ß. aloes aneti camomille lilioꝝ alboꝝ añ. ℥. ij. ſalis cõis. ʒ. ij. herbe radices ⁊ ſemina pri⁹ groſſo mõ contuſa et flores bulliant in ſufficienti quantitate aq̃ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ tertie partis aq̃. deinde optime exprimant̃ ⁊ colent̃ vltimo tribus cyathis dicte colature reliqua oĩa addant̃ fiat cliſtere. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupoꝝ de biſantijs. ℥. i. de liquiritia oximellis ſimplicis añ. ℥. ß. aq̃ capill. ve. ſparagi. m. i. ß. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. ſolutiuum ſupraſcriptũ eluarij indi. ʒ. i. miſce. ¶ Fomẽtatio. ℞. paritarie ſeu vitriole. m. iiij. ſenationũ ſeu creſſonũ m. ij. folioꝝ blitis maluarũ añ. m. ß. ruthe polegij calamẽti camedreos camepitheos mẽtaſtri ſauine añ. m. i. radicum altee. m. i. ß. floꝝ camomille mellilotí añ. m. i. ß. aneti. m. i. ſeminũ lini fenugreci añ ℥. ß. ſeminũ iunipi aniſi dauci feniculi carui ameos. ℥. i. Contundant̃ oĩa groſſo modo deĩde oĩa ſimul bulliãt in ſufficiẽti quãtitate aq̃ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ quarte partis aq̃. Itẽ. ℞. ſpõgias duas que infundant̃ in dicta decoctione deinde optime exꝑſſe ⁊ poſtea pãno lineo inuolute ⁊ debite calĩe locis dolẽtibus apponant̃ ꝑterq̃ epati ſuꝑ q̃b⁹ locis non dimittant̃ refrigerari ſʒ cũ tepere incipiunt remoueãtur ⁊ reiterent̃ bis vel ter imediate ſucceſſiue ⁊ ipſas taliter apponat dolore inualeſcẽte. ℞. olei aneti. ℥. ß. olei ſcorpionũ Meſ. ℥. i. ß. olei lilioꝝ alboꝝ camomille ana. ʒ. ß. milij ſolis. ℈. ij. cinamomi. ʒ. i. miſce. ¶ Eluar. ũ lapidis cõminutiuũ ⁊ ipſi⁹ eductiuũ et viaꝝ vrine mũdificatiuũ. ℞. iuſtini deſcriptiõe Nico. ʒ. i. lapidis lincis iudaici ſpõgie añ. gra. vi. milij ſolis. ℈. ß. cinamomi. gra. iiij. vini riboli. q. ſ. vt fiat delectabile miſce. ¶ Cõfectio ꝯfortatiua ſtomachi vẽtoſitatis reſolutiua ⁊ lapidis ꝯminutiua. ℞. dyacinamomi. ℥. i. ¶ Enema vſuale. ℞. oleoꝝ camomille lilioꝝ alboꝝ añ. ℥. vi. vitelloꝝ oui nũero. i. zuccari ru. ʒ. i. ſalis cõis. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Digeſtiuũ vſuale. ℞. aquaꝝ ſparagoꝝ. ℥. ij. ſcolopẽdrie ſaxifragie cap. ve. ana. ʒ. ß. milij ſolis. ʒ. ß. cinamomi pul. ℈. i. zuccari. ʒ. i. miſce. ¶ Solutiuũ vſuale l forma ſolida. ℞. pillulaꝝ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. i. ſpice. gra. ij. Agaricus infundat̃ in oximellis quãtitate ſufficienti ad infuſionẽ. Deinde oĩa ſil̃ miſce et cum benedicte ſimplicis. q. ſ. ad incorporãdum reformentur pillule. vij. pro. ʒ.

¶ Contra dolorem renalem Enema.

Recipe foliorũ blitis. florũ camomille. ana. m. i. mellilotí aneti polegij calamẽti añ. m. ß. radicũ altee ſeu maluauiſci. m. ß. feniculi apij petroſilini ſpagi bruſci añ. quartã ꝑtẽ. m. i. ſemis lini fenugreci cartami añ. m. i. ß. aniſi feniculi carui ameos añ ʒ. ij. dauci iuniperi añ. ʒ. ß. vitellum oui. i. caſſiefiſtule. ℥. i. bñdicte ſimplicis zuccari rubei añ. ℥. ß. oleorũ aneti camomille liliorũ alboꝝ añ. ℥. ij. ſalis cõis. ʒ. ij. herbe radices flores ⁊ ſemina pri⁹ ꝯtuſa groſſo mõ bulliãt ſil̃ in ſufficiẽti q̃titate aq̃ vſq̃ ad ꝯſumptionẽ tertie partis aq̃ deinde exprimant̃ ⁊ colent̃ vltimo trib⁹ cyathis dicte colature reliqua oĩa addant̃ ⁊ fiat cliſtere. ¶ Solutiuum minoratiuum facile. ℞. caſſiefiſtule electe. ʒ. vi. bñdicte ſimplicis ſebeſtẽ añ. ʒ. iij. aquarũ ſparagoruʒ ſcolopendrie añ. q. ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat debite calĩm ⁊ nõ tepidum ſtomacho ieiuno hoc ꝑ octo horas poſt cenã immediate ꝑcedẽtẽ. Et poſt ipſius aſſumptionez nõ dormiat immediate ſed iaceat in lecto per horã vnam

deinde ſurgat et poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiu-
nus tribus horis.iiij. ⁊ nō aſſumat lauatiuū aliqđ ſed
in dicto termino.iiij.horaꝝ prādeat. Nā forte ipſm
ſoluet poſt prādiū ⁊ ꝓ ferculo comedat in prandio
bletas cū boragie ⁊ feniclo. Itē carnes laudabiles
elixas ⁊ nō aſſatas vt pulli ꝑdicis hedi ⁊ ſimilium ⁊c.
¶ Solutiuū aliud in forma ſolida ⁊ minoratiuum.
Si ꝟo farmacū durū ſit ſibi gratius ꝙ liq̄dū ſupra
ſcriptū tūc aſſumat pillas iſtas. ℞. ſpēꝝ bñdicte
ſimplicis aloes ſuccotrini añ. ℈.j. pillaꝝ d' iera ſim
plici. ℈.j. miſce. ⁊ cū iulep violato.q.ſ.ad incorporā
dū formenť pille.vij.p.ʒ. Iſtas pillas aſſumat per
viij.horas poſt cenā immediate ꝓcedētē cū reliq̄s
modis ⁊ ordinibꝰ ſupraſcriptis in aſſumptione ſo-
lutiui minoratiui immediate ſupraſcripti ꝑterꝙ q
ipſas pillas nō calfaciat nō comedat ſꝫ eas deglu-
tiat integras. ¶ Digeſtiuum. Recipe ſyrupoꝝ de bi
ſantijs. ℥.j. de liq̄ritia oximellis ſimplicis ana. ℥.ß.
aquarum cap. veneris ſparagoꝝ. añ. ℥.j.ß. miſce.
Iſtud digeſtiuū aſſumat calidū ⁊ nō tepidū ⁊ hoc ꝑ
viij.horas poſt cenam immediate precedētē deinde
poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus ad minꝰ horis
tribus ⁊ iterum dormiat ad libitum. Qđ digeſtiuū
taliť aſſumat quatuor diebus ad minꝰ ⁊ taliť ipſuꝫ
aſſumere incipiat die ſcđa imediate ſequēti aſſum-
ptionē ſolutiui minoratiui anteſcripti. ¶ Solutiuū
eradicatiuū. Recipe ſolutiuū ſupraſcriptuꝫ electuarij
indi.ʒ.j. miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat
debite calidū ⁊ non tepidū ⁊ hoc per.viij.horas poſt
cenā immediate ꝓcedentē cū alijs modis ⁊ ordini-
bus deſcriptis in aſſumptione ſolutiui minoratiui
ſupraſcripti preterꝙ quod poſt ipſius aſſumptio-
nem ſtet in lecto per horam vnā in qua dormiat ſi
pōt: trāſacta vero dicta hora ſiue dormierit ſiue nō
tunc ſurgat ⁊ non dormiat et ſtet ieiunus poſt ipſiꝰ
aſſumptionem horis.v. ¶ Fomētatio. ℞. paritarie
ſeu herbe vitrioli.M.iiij. ſenationū ſeu creſonuꝫ qđ
idem eſt.M.ij. folioꝝ blitis maluaꝝ añ.M.ß. ruthe
pulegij calamenti camedreos camepitheos mētha
ſtri ſauine añ.M.j. radicū altee ſeu maluauiſci.M.
ß. florum camomille melliloti ana.M.j.ß. aneti.M.
j. ſeminum lini fenugreci iuniperi dauci aniſi feni-
culi carui ameos añ.℥.j. Contundantur oīa groſſo
modo deinde omnia ſimul bulliant in quātitate aq̄
vſqꝫ ad cōſumptionem quarte partis aque. ℞. ſpō
gias duas que infundātur in dicta decoctione de-
inde optime exprime ⁊ poſtea in panno lineo inuol
uantur et debite calide locis dolentibus apponan
tur preterꝙ epati ſuper quibus locis non dimittāť
infrigidari ſed cum incipiant tepere remoueantur
et reiterenť bis vel ter ſucceſſiue immediate ⁊ ipſas
apponat dolore inualeſcente. Iſta fomentatione cū
ſpongijs locis dolentis appoſitis vt hic ante taliter
vtatur ſolum dolore preſente et precedente enema
te ſupraſcripto ipſam fomentationeꝫ. ¶ Unctio. ℞.
oleorum aneti.℥.ß. ſcorpionum meſ.℥.j.ß. liliorum
alborum ſpice camomille ana.℥.ß. muſi ſolis. ℈.ij.
cinamomi.ʒ.j. miſce. hac vnctione debite calida vn-
gantur loca dolentia dolore preſente. quam vnctio
nem faciat ad minus bis. in die ſtomacho ieiuno.

vꝫ ante prandium: et ante cenam et ipſam pluries
faciat ſm neceſſitatē. Item eandē vnctioneꝫ taliter
faciat immediate poſt dictam fomentationē prius
tñ exiccatis locis dolentibus. ¶ Electuariū lapidis
cōminutiuū ipſius eductiuū ⁊ viarū vrine ab omni
materia mūdificatiuum. ℞. iuſtini deſcriptione Ni
co.ʒ.j. lapidum lincis.gra.vj. iudaici ſpongie ana.
gra.vj. muſi ſolis.℈.ß. cinamomi.℥.iiij. vini riboli
q.ſ. miſce ⁊ fiat potabile. Illud electuariū aſſumat
debite calidū per nouē horas poſt cenam immedia
te precedentē: deinde poſt ipſius aſſumptioneꝫ ſtet
in lecto ad minus horis duabus ⁊ iteꝝ dormiat ad
libitū ⁊ ſtet ieiunus poſt ipſius aſſumptionē horis
v. ⁊ nō aſſumat lauatiuū aliquod ſꝫ prādeat in di-
cto termino. ⁊ prandium ſint bletes ⁊ carnes lau-
dabiles in aſſumptione ſolutiuoꝝ ſupraſcriptorū.
Qđ electuariū taliter aſſumat poſt aſſumptionē dicti
ſolutiui tertia die ſupraſcripti ⁊ hoc ſolū dolore pre
ſente aut de primo futuro aut de primo preterito.
¶ Cōfectio ſtomachi ꝯfortatiua vētoſitatis reſolu-
tiua ⁊ lapidis cōminutiua. ℞. dyacinamomi.℥.j.
Iſtius confectionis aſſumat.ʒ.v. ſtomacho ieiuno ⁊
mane cū ſurgit ſerviabus ⁊ alternis diebus. vꝫ vna
die ipſum aſſumat et altera die non aſſumat. Qua
confectione taliter vti incipiat tertia die poſt aſſum
ptionem electuarij ſupraſcripti. ¶ Enema vſuale. ℞.
oleoꝝ camomille lilioꝝ alboꝝ añ.℥.vj. vitelluꝫ oui
vnū zuccari rubei.℥.j. ſalis cōis.ʒ.ij. miſce ⁊ fiat cli
ſtere. Iſto enemate ſuauiter calo vtať ſtomacho ie-
iuno omnibus.xv.diebus ſemel ⁊ amplius ⁊ minus
ad libitū. ¶ Digeſtiuum aliud. ℞. aquaꝝ ſparago
rū.℥.ij. ſcolopēdrie ſaxifragie capilloꝝ veneris añ.
℥.ß. cinamomi puluerizati. ℈.j. zuccari.ʒ.j. miſce.
Iſtud digeſtiuum aſſumat calidū in aurora tribꝰ
diebus continuis cum alijs modis et ordinibus de
ſcriptis in aſſumptione digeſtiui ſupraſcripti. quo
digeſtiuo taliť vtatur in ſingulis duobus mēſibus
ſemel ꝑterꝙ tpe magni caloris. ¶ Solutiuū aliud
minoratiuum in forma ſolida vt ſupra facile ⁊ vſua
le. ℞. pillularum de iera ſimplici. ℈.ij. agarici. ℈.
j. ſpice. gra.ij. agaricus infundatur in oximel. q.ſ.
ad infuſionē deinde oīa ſimul miſce ⁊ cum bñdicte
ſimplicis.q.ſ.ad incorporandum reformentur pillu
le.vij.pro.ʒ. Iſtarum pillularum aſſumat a duabꝰ
vſqꝫ ad.iiij. ad libitum et hoc duobus menſibus ſe
mel in mane cum ſurgit.

¶ Cōtra dolorē calculi renalis ⁊ vētoſitatē a lapi
de vel ab harenulis vel flegmate viſcoſo vētoſante
corporis naturalis cōplexionis ſanguinee ad cho-
lericum tñ tendentis etiam.44.annorum.

Doloris mitigatiuum et lapidis cōminu
tiuū māteꝝ eductiuū vētoſitatis
reſolutiuum et oppilationis viarū aperitiuum. ℞.
oleoꝝ lilioꝝ albo.℥.vj. ſpice.℥.iiij. aneti.℥.vj. vitel.
oui nūero.j. pulueris cinamomi.ʒ.ij. pulueris zuc-
cari.℥.j. ſalis communis.ʒ.iij. miſce et fiat cliſtere ⁊
applica. ¶ Solutiuum. ℞. caſſie fi. electe.℥.j. benedi
cte ſimplicis.ʒ.ß. electuarij indi.ʒ.j. aquaꝝ ſcolopē
drie ſparagoꝝ añ.℥.j. miſce ⁊ fiat potio ⁊ obſerua
modum minoratiuoꝝ. ¶ Inteſtinorum minora-

nū doloris mitigatiuū lapidis eductiuū harenularū ⁊ ſtatis itidē oppillationis ſpirituum ventoſitatiſq; reſolutiuū. ℞.pitarie.ꝫ.iij.ſenationuʒ.ꝫ.ij. pulegij ſauine calamenti abrotani camedreos camepitheos folij añ.ꝫ.j.flo. camomille mellilotj altheen añ.ꝫ.j ß.radicum alte apij feniculi petroſil. ſparagi bruſci. añ.ꝫ.ß.ſeminū aniſi feniculi carui ameos dauci cartami lini fenugreci.añ.℥.ß. vitell. oui nu.ij.caſſeſ.℥.j.bñdicte ſimplicis pulueris zucca.añ.℥.ß.croci.℈.ß.oleoꝝ liliorꝝ alborū camomille aneti.ana.℥.ij.ſalis cōis.ʒ.iij.herbe flores ⁊ ſemia cōtuſa groſſo mō bulliant in aq̄ ſufficiēti p trib⁹ cliſterib⁹ ⁊ fomentatione infraſcripta: deinde colent̄ ⁊ vltimo tribus.vel.iiij.cyathis dicte colature. reliq̄ oīa addantur ⁊ fiat cliſtere. ¶Doloris mitigatiuū lapidis cōminutiuum vt ſupra. Accipe ſpongias ⁊ infunde in decoctiōe immediate ſupraſcripta ⁊ hoc mō pcede ſm cano.fomentationum ⁊ applica loco dolenti ṗterq̄ renibus. ¶Lapidis comminutiuum ⁊ ipſius eductiuum harenularū flegmatis ventoſitatis itidem. ℞.litontripon.ʒ.j ß.lapidis lincis iudaici ſpōgie.añ.℈.ij.milij ſolꝭ feniculi añ.gra.vj.cinamo.gra.iij.aquarū ſaxifragie ſcolopendrie ſparagoꝝ añ.℥.j.pul.pul.ſm canonem.deinde omnia ſimul miſce.hāc potionē aſſumat die ſcdō aut pximo poſt ſolutiuū ſupraſcriptū ⁊ hoc ſꝫ q̄ morb⁹ magis infeſtat ⁊ obſeruet modū digeſtiuoꝝ. ¶Aliud vt ſupra. ℞.oleoꝝ ſcorpionis ſm Meſ.ʒ.ij.camomille ſpice liliorꝝ alborū añ.℥.ß.pulueris cinamomi.ʒ.iij. croci.ʒ.j.pinguedinis anatis.℥.j.miſce.hac vnctione vngatur loc⁹ dolēs bis aut ter in die ſtō ieiuno ⁊c. ¶Aliud vt ſupra. ℞.dyacinamomi.℥.iij.Iſtius confe.aſſumat aliq̄ñ ſaltē ſemel in die.ſ.hora digeſtiuoꝝ vel ante cibū p horā. ¶Aliud vt ſupra efficacius. ℞.tantū ſupraſcriptoꝝ quatuor generū medicinarū p cliſteri.ſ.herbaꝝ radicū flo. ſeminū.q.ſ. p ſemicapio oīm poſitoꝝ vt ſupra.aq̄ fluuialis.q.ſ. p decoctione ipſi⁹ bulliant ad ꝯſumptionē quarte partis ⁊ fiat ſemicapiū ſm cañ.⁊c. ¶Preſeruatiuū a dicto dolore vt ſupra. ℞.brod ij ciceꝛum rubeoꝝ. ℥.vj.zucc.albiſſimi.ʒ.ß.mellis paſſularū.ʒ.ij. miſce. Iſtud brodiū aſſumat ſaltē ſꝫ in oī medietate hebdomade ⁊ hoc alternis hebdomadis ⁊ hoc ordine digeſtiuoꝝ. ¶Aliud vt ſupra. ℞.aq̄ mellis facte ſꝫ cano.infraſcriptum immediate.℥.iiij.ſeminū altee ſeu maluauiſci.℈.ij.ſeminū cōium maioꝝ frigidorū.ʒ.ß.miſce.Iſtam mixturā aſſumat vt ſupra. ſed q̄ñ vna hebdomada accepit ſupraſcriptā tunc alia hebdomada accipiat iſtā.ſ.tantum ſemel vt ſupra. ¶Aqua mellis de qua ſupra. ℞.mellꝭ electi partem j.aque fluuialis partes.iiij.miſce bulliant ad ꝯſumptionē quarte partis ꝯtinue bñ diſpumādo. Aliud vt ſupra. ℞.aque ordei vt immediate infra.℥.iiij. ſeminum altee ſeu maluauiſci.ʒ.ß.ſeminum communium maiorum frigidoꝝ.ʒ.j.ſucci liq̄ritie.ʒ.ij. zuccari albiſſimi.ʒ.j.miſce. Aſſumat cum cañ. immediate ſupraſcripto. Aqua ordei vt ſupra. ℞. ordei excorticati ⁊ mundi partem.j. aque fluuialis ptes ꝗ.bulliant vſq; ad aperturā granorum incluſiue. ¶Solutiuū facile ⁊ vſuale. ℞.caſſeſ.electe.℥.j.pulparū ſebeſtē.℥.iij.aq̄ decoctio liquiri.℥.j.ſeri capri ni.q.ſ.p potione miſce ſm cano.⁊ aſſumat hora et mō minoratiuoꝝ. ¶Aliud ſed efficacius. ℞.pillꝭarum de bñdi.ſm receptā infraſcriptā.℈.ij.agarici. ℈.j.Agaricus infundat̄ in oximel.ſimplici ⁊ incorporent̄ poſt oīa cum dicto oximelle ⁊ fiant pillꝭe.vij. ⁊ aſſumat vt ſupra. ¶Pillꝭe de bñdic. ℞.ſpecierū electuarij de bñdic.ptē.j.aloes ſucatrini tātūdē miſce deinde cū eluario de bñdic.q.ſ.fiat magdaleon p pillꝭis ¶Preſeruatiuū a dolore renali. ℞. amigdalarum amaraꝝ nu.x.paſſulaꝝ.ʒ.ij.miſce.Iſtā mixturā aſſumat ſtō ieiuno ſaltē ſemel in q̄libet medietate mēſis. ¶Aliud. ℞.nucleoꝝ perſicoꝝ nu.x.paſſularum ʒ.iij.miſce vt ſupra. ¶Aliud efficacius. ℞.abſinthij terreni ⁊ non maritimi.ʒ.j.ſeminū altee.℈.ij. fenugreci.ʒ.ß.granoꝝ iuniperi.ʒ.j.ß.piſtanda piſt. ⁊ oīa miſce in mortario ⁊ fiant pillꝭe.vij. p.ʒ.aſſumat vt ſupra immediate. ¶Aliud. ℞.medulle oſſium ceraſoꝝ.ʒ.iij.paſſularum.ʒ.j.ß.miſce vt ſupra. ℞. ſeminū maluarum.ʒ.iij.altee.ʒ.ij.ſeminum minoꝝ frigidorū añ.ʒ.j.radicū liq̄ritie raſe ⁊ mūde minutim inciſe zuccari ſꝫ albiſſimi q̄tuʒ p trazea miſce ⁊ fiat trazea pulmenta.Iſtius aſſumat a.ʒ.ij.vſq; ad.ʒ. iij.ad libitū vt ſupra. Comedat tres bolos raphani medie acuitatis ⁊ hoc cū ſale añ cenā ⁊ cū pane vel ſine ⁊ meli⁹ vt ſupra de alijs.ſ.i ſingꝭa medietate menſis ⁊ non tpe calido. Comedat.xvj.aut.xx.la pinos cum ſale ṗparatos in aqua ſimplici ſm cañ. ad hoc ⁊ hoc ante prandiū ⁊ ſine pane vt ſupra de alijs. ¶℞.cineris aliud capitis ⁊ crurium leporis decollati ⁊ cōbuſti ita vt fiat cinis.ʒ.j.vini albi medie vinoſitatis.℥.iij.miſce ⁊ aſſumat vt ſupra. ¶Aliud ℞.cineris oſſium exiſtentium in cruribus.ſ.in genubus poſterioribus leporis decollati.ʒ.j.amigdalarum dulcium piſtataꝝ .ʒ.j.ß. paſſularum.ʒ.ij.vini vt ſupra.ʒ.iij.miſce vt ſupra. ¶Aliud. ℞.corticis rubei interioris immediate nucleo auellane ſeu corticis duri ipſius auellane.ʒ.j.ſeminis altee.ʒ.ß. granorum pini infuſorum in aqua ferventi.ʒ.v. zuccari albiſſimi.ʒ.iiij.vini albi ſubtilis vt ſupra.℥.iij.miſce vt ſupra. ¶Aliud. ℞.auis dicte cauda tremula ℥.ß.prepara aut elixando aut aſſando et aſſumat vt ſupra. Nota q̄ in ea hebdomada in qua aſſumit vnam de ſupraſcriptis medicinis preſeruatiuis tūc non aſſumat aliam preterq̄ auis ſupraſcripte de qua poteſt ſaltem ſemel in qualibet hebdomada comedere dato etiam quod aſſumeret aliam medicinam ſupraſcriptam et idem intelligatur de oſſib⁹ leporis de cortice rubeo auellanarum et de granis pini ipſius ſupraſcriptis. Nam medicine ſupraſcripte ſunt aperitiue et multus vſus medicinaruʒ aperitiuarum et proprie non preſente dolore eſt efficax cauſa dolorem ipſum adducendi: quoniam multus vſus ipſe cloacam renes effecerit ad ipſos renes materias valde multas ſuperfluas a ſtomacho et epatis ducendo et iterum multus vſus medicinarum appoſitarum podagram efficit ⁊ cetera reliqua ſunt.

¶Cōtra precipitationem flegmatis ſalſi ad renes et veſicam cū ardore vrine et dolore in collo veſice.

Solutiuū minoratiuū. ℞.pillarū de te
ra ſimplici. ℈.ij.agarici.℈.ij.
ſeminū portulace. ℈.ß.miſce ⁊ cū ſucci roſati.q.ſ.et
fiāt pille.vij.vel.viij.Iſtas pillas aſſumat in auro
ra ⁊c.¶Digeſtiuū.℞.ſy.de liquiritia.ʒ.j.iulep.vio
la.ʒ.ß.aq̄ capil.vene.ʒ.j.aq̄ decoc.ordei excorticati
⁊ maluarū.añ.ʒ.ij.miſce.Iſtō ſumat ī aurora calm
q̄tuor dieb⁹ ꝯtinuis.¶Solutiuū eradicatiuū faci
le.℞.caſſeſi.ʒ.j.bñdicte ſimplicis.ʒ.v.tamarin.ʒ.ij.
ſyrupi de liq̄ritia.ʒ.j.ſeri caprini.q.ſ.ꝑ potiōe mul
ta.Iſtud ſumat in aurora ⁊c.⁊ ſumat pro lauatiuo
aq̄ ordei.¶Digeſtiuū vſuale.℞.aq̄ capil.ve.ʒ.j.de
coctionis ordei excorticati lactis ſeminū cōium fri
gidoꝝ añ.ʒ.j.ß.zucca.albiſſimi.ʒ.ij.miſce. Iſtud ſu
mat ꝑ mēſez poſt ſumptionē ſolutiui eradicatiui ſu
praſcripti calidū in aurora trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis iter
tps dieꝝ.ix.cū modis vt ſupra.¶Solutiuū vſuale
℞.caſſeſi.ʒ.j.ſy.de liq̄.aq̄ ordei excorticati.añ.ʒ.ß.
ſeri caprini.q.ſ.Iſtud ſumat imediate poſt dictum
digeſtiuū cū modis ⁊c.non tñ dormiat. ¶Cōfectio
℞.dyadragāti frigidi.ʒ.iij.fiat ꝯfectio in morſellī.
iij.ʒ.ꝑ quolibet.Iſtius ſumat morſellū vnuz in ma
ne duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis inter tps ſingulorꝝ.xv.dieꝝ
deide ſtet ieiun⁹ trib⁹ horis qua icipiat vti poſt.viij.
dies poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcri
pti.¶Cōfectio alia.℞.trociſc.alkekengi ſine opio.
dyadraganti frigidi zucca.albiſſimi.q.ſ.miſce ⁊ cū
aq̄ caude eq̄ne.q.ſ.fiat ꝯfectio vt ſupra.infra tñ ter
minū ſinguli mēſis ⁊ poſt aſſumptionē ſolutiui era
dicatiui ꝑ dies.xx.¶Cliſtere. ℞.decoctionis capi
tis ouis cyathos.iij.vitel.oui.j.caſſeſi. ʒ.j.ß. zucca.
ru.ʒ.ß.miſce.Iſto vtaꝛ in mane ad libitū ad minus
dieb⁹ trib⁹ ꝯtinuis.¶Unctio.℞.olei roſ.ʒ.j.ß.vio.
ʒ.ß.olei maſticis.ʒ.ij.ſeminū cōium maiorū frigido
rum.ʒ.iij.thuris.gra.j.raſure eboris.ʒ.ß.boli arme
ni.ʒ.j.cere albe.q.ſ.ꝑ vnguēto molli.Et hac vnguā
tur renes vſq̧ ad os caude ⁊ etiā inter anū ⁊ teſticu
los ad minus dieb⁹ duob⁹ in hebdomada q̄n vadit
dormitū ⁊ hoc poſt aſſumptionē eradicatiui ſupra
ſcripti ꝑ.viij.dies.Comedat carnes pulloꝝ vituli
hedi ꝑdicis faſiani leporis iuuenis capreoli caſtra
ti annualis:ſ; iſte alterant̄ cū lactuca cocta ⁊ ipſas
comedat cum vino granatorum ipſo non habente
tuſſim.oua ſorbilia.Comedat piſces paruos ſeixos
non aſſatos themalos paruos lucios paruos caue
danos barbos ſtrilos ſardenas ⁊ ſimiles piſces ꝑ
uos.Comedat pultē ordei amili farꝛ ſpeltā ſpina
chias blites cū edituia.ſed abiecta prima qua ebul
litionis blitū fabas fractas ⁊ ſine corticib⁹ coctas
cū carnib⁹ recentibus cucurbitas attriplices lac ca
prinū nō exiſtēte fe.nec dolore capitis.Utatur vino
goreto ſeu colorio granate non vinoſo nō agreſti ne
q̧ dulci multum ſed ad aliqualē dulcedinē tendēs
vel nāliter vel artificialiter cuꝫ zuccaro optimo aut
melle paſſ.paruarum nigrarum aut cum decoctio
ne liq̄ritie ⁊ ſit vinum medium inter groſſum ⁊ ſub
tile.Abſtineat ſe a reb⁹ calidis ⁊ ꝓpꝛie notabiliter
a ſalſis ab acutis.¶Euitet ventos cuiuſcūq̧ gene
ris ⁊ ꝓpꝛie intenſos ⁊ ꝓpꝛie boream ⁊ auſtrū.Et no
ta ꝙ die qua vtitur vna de ſupraſcriptis medicinis
enumeratis non vtatur alijs.

¶Cōtra ardorē virge cum vlcere ⁊ ardore ⁊ dolo
re intenſo calami virge ⁊ colli veſice.

Lenitiuum inteſtinoꝝ.℞.olei amigda
laꝝ dulciū.ʒ.viij.olei viola
ti olei cōis vnius anni boni odoris.añ.ʒ.iij. vitellū
oui nū.j.zucca.albiſſimi.ʒ.ß.ſalis cōis.ʒ.ij.miſce et
fiat cliſtere.Iſtud cliſtere imponat debite calidum
ꝑ duas horas ante prandiū aut ꝑ vnā horā ante ce
nam ad libitum.Et ipſo taliter vtatur ad minus ſe
mel in qualibet hebdomada.¶Lenitiuū inteſtino
rum vt ſupra.℞.olei ſiſamini.ʒ.viij.olei viole.olei
oliuarū añ.ʒ.v.vitel.oui numero.j.zucca.albiſſimi
ʒ.ß.ſalis cōis.ʒ.ij.miſce ⁊ fiat cliſtere.Iſto cliſter vta
tur cum modis ⁊ ordinib⁹ vt ſupra.¶Aliud ad idem
℞.decoctio.pinguis carnis porci vel caſtrati nō ſa
lite.ʒ.x.vitelloꝝ ouoꝝ nu.ij.olei oliuaꝝ vt ſupra.ʒ.
iiij.ſalis cōis.ʒ.ij.miſce ⁊ fiat cliſtere.Iſto cliſter vta
tur vt ſupra.¶Aliter ad idē.℞.folioꝝ maluarum.
M.ij.blitis violaꝝ.añ.M.j.radicū malua uiſci.M.
ß.ſeminū fenugreci.ʒ.ß.vitellū oui numero.j.aſſun
gie porcine non ſalſe.ʒ.ij.olei cōis optimi vt ſupra.
ʒ.iiij.zucca.albiſſimi.ʒ.ß.ſalis cōis.ʒ.ij.herbe radi
ces ⁊ ſemina bulliant in ſufficienti q̄titate aq̄ vſq̧
ad ꝯſumptionē medietatis aque ⁊ trib⁹ cyathis di
cte colature.Reliqua omnia addant ⁊ fiat cliſtere.
Iſta cliſteria ordinatim poſui q̄ gradatim ꝓcedūt
q̄bus taliter vtatur vt dr de ꝓrio cliſteri mō vno modo
alio cū voluerit ꝑmutationē facere.Aut illo q̄d ma
gis plꝫ horis predictis vt ſupra.non tñ ꝙ ſi cliſtere
ipm quocūq̧ eligatur poteſt ſecedere ⁊ ſine ſale cauti
lius ꝙ ſi non apponetur ſal q̄d feci in vltimo q̄d eſt
confortatiuum.¶Lenitiuuz inteſtinoꝝ vt ſupra ſ;
amplius ꝯfortatiuum.℞.decoc.vltimate vſq̧ ad ſe
parationē carnis ab oſſib⁹ capitis ouis caſtrati vel
agni ſed melius ouis libꝛ.j.vitellos ouorum nu.ij.
olei ſiſamini.ʒ.iiij.miſce ⁊ fiat cliſtere non ponendo
aliq̄d ſalis.¶Solutiuum facile.℞.pulpaꝝ ſebeſtē
ꝑparatarū vt infra.ʒ.j.ß.penidiarum.ʒ.j.ſebeſten
infundant̄ ꝑ horas.xiiij.in brodio pulli macri q ꝑ
ſeparatione ipaꝝ pulpaꝝ ab oſſibus ⁊ eaꝝ diſſolu
tione deinde pulpe mundent̄ ab oſſib⁹.Uirio pulpe
piſtentur optime ⁊ piſtate cum dictis penidijs opti
me incorporent̄ ⁊ fiat dactylus.Iſtud ſolutiuum fa
cillimū aſſumat ante diem poſt cenā precedentē ꝑ
viij.horas ⁊ poſt ipſius aſſumptionem nō dormiat
⁊ ſtet ieiunus horis.iiij.tantum ⁊ nō aſſumat laua
tiuum ſed in dicto termino quatuor horarum pran
deat ⁊ comedat res laudabiles.Et ipm ſolutiuum
taliter aſſumat in die immediate precedente qua
tuor dies aſſumptionis digeſtiui infraſcripti.¶So
lutiuum facile ⁊ vſuale.℞.pulparum dactylorum
ʒ.ß.pulparū ſebeſtē preparati vt ſupra.ʒ.j.ß.pa
ſſarum paruarum nigrarum.ʒ.ß.penidiarum quan
tum ſufficit pro dactylo fiendo. Dicte ambe pulpe
piſtentur optime ⁊ paſſule ſimiliter deinde omnia
miſce ⁊ fiat dactylus.Quando voluerit ſolutiuum
mutare tunc loco ſupraſcripti ſolutiui aſſumat hoc
vel aliquod ſequentium numeratorum ſolutiuorū
cum modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis.¶Minor

nam acute mãe ꝓprie ꝛ mãerum cõium a vſis du-
ctuū ꝛ lenitiuū ꝛ facile. ℞. mãne. ℥. ij. iulep violati.
℥. j. decoctionis horum. ſ. violarum. ʒ. j. liquiritie. ℥.
ß. paſſularum nigrarum. ʒ. ij. tolle iſtius decoctionis
q. ſ. pro potione ꝛ oia miſce ꝛ fiat potio. ¶ Minorati
uum ꝛc. vt ſupra efficacius priori ſed tamen facile.
℞. caſſiefiſtule. ℥. j. ſebeſtē. ℥. ß. pulparum tamarin-
dorum prunorum añ. ʒ. ij. iulep violati. ℥. j. decoctio
nis ſuprascripte in ſolutiuo ꝓcedente. q. ſ. pro potio
ne miſce ꝛ fiat potio. ¶ Digeſtiuū. ℞. ſyrupi de pa-
pauere. ℥. ß. iulep violati. ℥. j. decoctionis horū. ſ. vio
larum. M. j. liquiritie raſe. ℥. ß. paſſularum nigrarū
ʒ. ij. huius decoctionis accipe. ℥. iij. miſce ꝛ fiat po-
tio. Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidum in au-
rora ſeu per. viij. horas poſt cenam precedentē. de-
inde poſt aſſumptionē eius ſtet ieiunus horis qua-
tuor ad minus. Et interim dormiat ad libitū. ꝛ ipm
digeſtiuū aſſumat quatuor dieb⁹ ꝯtinuis poſt diem
ſolutiui ex mãna iulep violato ꝛc. ¶ Solutiuū era-
dicatiuū. ℞. ſuprascriptum ſolutiuum ex caſſia fi.
tamarindis ꝛ ſebeſtē ꝛc. vel aliqđ aliorū ꝛ ipm aſſu-
mat tertia die poſt quatuor dies complete aſſūptio
nis digeſtiui imediate ſuprascripti. ¶ Acuitatis vri
ne remiſſiuum ꝛ doloris mitigatiuum ꝛ male cõplo
nis acute epatis ꝛ oium viarum vrine euātiuū ꝛ vl
cerum conglutinatiuum. ℞. dyadragāti frigidi. ℥.
j. dyapapaueris. ℥. ß. ſucci liquiritie. ʒ. ij. ſpērū tria-
ſandalorū ſine camphora. ℈. ij. iulep violati. q. ſ. ad
incorporandum miſce ꝛ incorporent oia ſil' cū piſtel
lo in mortario ſine igne et totum ducatur in forma
ſolida. Iſtius confectionis aſſumat. ʒ. iij. in mane cū
ſurgit duobus diebus in hebdomada ad libitum.
Deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus ho-
ris tribus ad minus. ¶ Digeſtiuū vſuale. ℞. aque
violarum. ℥. j. lactis ſiue diſſolutiōis ꝑtis ipſius pa
paueris albi. ℥. j. lactis ſiue diſſolutionis ꝑtiū duo
rum ſeminum cõium maiorū frigidorū. ℥. j. ß. iulep
violati. ℥. j. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidū
in aurora quatuor diebus ꝯtinuis in ſingulo men-
ſe ꝛ cū reliqs modis ꝛ ordinib⁹ deſcriptis in aſſum-
ptione digeſtiui ſuprascripti. ¶ Minoratiuum ꝛ le-
nitiuū vt ſupra facilius ſuprascriptis ꝛ vſuale. ℞.
caſſiefi. electe. ℥. j. pulpe ſebeſtē. ℥. ß. iulep violati. ℥.
j. aquarū endiuie partem. j. violarū ꝑtes. ij. de am
babus. q. ſ. pro potione miſce ꝛ fiat potio. Iſtud ſolu
tiuum vſuale aſſumat ſemel oi menſe in die ſequen
ti. iiij. dies poſt aſſumptiōis cõplete digeſtiui vſua-
lis cum modis vt ſupra in primis ſolutiuis ante di
ctis. ¶ Dolorum mitigatiuum ꝛ vlcerum conſolida
tiuum. ℞. dyapapaueris albi. ℥. ß. dyadraganti fri
gidi. ℥. j. zuccari violati. ℥. j. ß. boli armeni. ʒ. iij. miſce
ꝛ totum redigatur in forma eluarij. Iſtius eluarij
aſſumat. ʒ. iij. ſolū in aurora ſemel in hebdomada
ad minus. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionē imediate aſſu
mat. ℥. ij. aque alkekēgi calide: deinde ſtet ieiun⁹ ho
ris quatuor ꝛ interim dormiat ad libitū. ¶ Ad idē
℞. ceraſa. ij. vel. iij. alkekēgi ad libitum aque alke-
kengi. ℥. j. vtatur his ceraſis cū aqua alkekēgi bis
in hebdomada in aurora cum modis nūc imediate
ante ſcriptis in eluario. ¶ Ad idem. ℞. viij. ſeminū
infrascriptorum excorticatorū. ſ. melonis cucurbite
citrulli cucumeris añ. ℥. ß. portulace maluauiſci añ.
ʒ. j. iuſquiami papaueris albi añ. ʒ. j. ß. apij. ℈. j. ſuc
ci liquiritie. ʒ. j. ß. amidi. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. iiij. zucca
ri albiſſimi. ʒ. j. piſtanda piſtentur et puluerizanda
puluerizentur ſubtiliter ꝛ dragantū infundatur ꝑ
duos dies nãles ꝛ in aque alkekengi. q. ſ. ad infuſio
nem. deinde omnia ſimul miſce ꝛ cum mucillaginis
pſilij. q. ſ. ad incorporandum fiant pillule. vij. pro. ʒ.
Iſtarū pillarū aſſumat. ℈. ij. in aurora ſel' in hebdo
mada. ꝛ poſt ipſarū aſſumptionē bibat imediate. ℥.
ij. aque alkekengi calide deinde ſtet ieiunus horis
iiij. ꝛ interim dormiat ad libitum. ¶ Caliditatis ſu-
perflue renum remiſſiuum ꝛ ipſorū renum conforta
tiuū. ℞. vnguenti ſan'. ʒ. j. ß. ſpērū ceroti ſandalini
deſcriptione. Meſ. ʒ. j. ß. raſure eboris. ʒ. ß. boli arme
ni. ℈. ij. miſce ꝛ cum olei nenufaris. q. ſ. ad penetran
dum formetur vnguētū molle pro renibus. Ex hac
vnctione actu frigida vngātur renes ꝛ ſpina ipſa a
renib⁹ infra vſq ad os caude incluſiue ꝛ hoc in ma
ne cum ſurgit ꝛ in ſero cū vadit dormitum. Et ipſa
vnctione tal'r vtaꝛ in vna hebdomada ſingulo die:
deinde interponat ſequētē hebdomadā in qua ipa
vnctione non vtatur ꝛ ita pluries reiteret interpolā
do vt ſupra dictum eſt ſm neceſſitatem. Nota ꝙ ſu
prascriptis medicaminib⁹ aſſumēdis per os vtatur
modis ꝛ ordinibus antedictis ꝛ hoc duab⁹ hebdo-
madis continuis. Deinde tertia hebdomada nullū
medicamen per os aſſumat deinde in alijs duabus
hebdomadis immediate ſequētibus dicta medica-
mina reaſſumat ꝛ ita aſſumptionem medicaminū
reiteret ſm neceſſitatem interpolando vt ſupra. Et
hoc vt virtuti detur quies ꝛ natura medicaminib⁹
non aſſueſcat.

¶ Cõtra ardorē vrine ad ltra ꝛ forte cū aliqli exco-
riatiōe virge ꝛ colli veſice ꝛ forte alicui⁹ partis cõca
uitatis veſice eiuſdē quinimo ꝛ vlcus ipſarum.

Recipe oleorū amigdalarū dulciū violarū añ. ℥. iiij. oliuarū ſeu cõi vnius anni
tātū boni saporis ꝛ odoris. ℥. iiij. vitellū oui nūero
j. zuccari albiſſimi triū coctarū. ℥. ß. ſalis cõis. ʒ. ij.
miſce. Iſtud cliſtere aſſumat debite calīm per. ij. ho-
ras añ prādiū aut per vnā horā añ cenā ad libitū.
Et ipſo tal'r vtaꝛ ad min⁹ ſel' in ſingula hebdoma-
da. Nota ꝙ ſi hoc cliſtere ſine ſale ipſe pōt ſecedere
ſeu amittere hinc ad duas horas ad maius tūc in
ipſo nō apponaꝛ aliqđ ſalis ꝛ meli⁹ erit. Et hoc idē
obſeruetꝛ in oibus alijs cliſterib⁹ ifrascriptis. ¶ Le-
nitiuū inteſtinorū vt ſupra. ℞. oleorū ſiſamini. ℥. viij.
violati. ℥. v. oliuarū vni⁹ anni vt ſupra. ℥. v. vitellū
oui numero. j. zuccari albiſſimi triū coctarū. ℥. ß. ſa-
lis cõis. ʒ. ij. miſce. Si ꝟo ꝯgruit medicamē ſupradi
ctum ꝑmutare tūc loco cliſteris ſupradicti aſſumat
hoc cliſtere cū modis ꝛ ordinib⁹ deſcriptis in vſu cli
ſteris immediate ſuprascripti. ¶ Lenitiuū vētris ꝛc.
vt ſupra. ℞. decoctiōis pinguedinis carniū pīguiū
porci vel caſtrati non ſalitorū nec putrefactorū. ℥. x.
vitellos ouorum numero. ij. olei oliuarū ꝛc. vt ſupra
℥. iiij. ſalis cõis. ʒ. ij. miſce ꝛ fiat cliſtere. Si vero con
gruit medicamen ꝑmutare tunc loco ſuprascripti

cliſteris aſſumat hoc cliſtere cum modis ⁊ ordinib⁹.
deſcriptis in vſu cliſteris ſupraſcripti. ¶ Lenitiuuz
inteſtinoꝝ vt ſupra. ℞. foliorum maluarum. M. ij.
blitis violarum añ. M. j. radicum maluauiſci. M. j.
ſeminũ lini. ℥. j. aſſungie porcine non ſalite. ℥. ij. olei
cõis vt ſupra. ℥. quatuor. zuccari albiſſimi. ℥. ß. ſalis
cõis. ʒ. ij. herbe radices ⁊ ſemina bulliant in ſufficiẽ
ti q̃titate aque pro cliſteri vſq3 ad conſumptionem
medietatis aque deinde optime expmentur ⁊ colẽ
tur vltimo trib⁹ cyathis dicte colature reliq̃. oĩa ad
dant ⁊ fiat cliſtere. ¶ Lenitiuũ vt ſupra ⁊ amplius
confortatiuum. ℞. decoctionis vltimate vſq3 ad ſe-
parationem carnium ab oſſibus capitis oluz vel ca
ſtrati vel agni ſed melius ouis. ℥. xvj. vitellos ouoꝝ
numero. ij. olei ſiſamini. ℥. iiij. In hoc cliſteri non po
natur aliquid ſalis miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Solutiuũ
facile cõium mãcrum a ſtõacho ⁊ ab inteſtinis ſimul
℞. pulparum ſebeſtẽ ꝑparatorum vt hic infra. ℥. j.
ß. penidiaruz. ℥. j. ſebeſtẽ infundatur p horas 24⁹ ⁊
in brodio pulli macri. q. ſ. pro ſeparatione ipaꝝ pul
parum ab oſſibus ⁊ earuz diſſolutione. Deinde pul
pe mũdentur ab oſſibus. ¶ Ultimo ipſe pulpe piſtẽ-
tur ⁊ piſtate cum dictis penidijs optime incorporen
tur ⁊ fiat dactylus. Iſtad ſolutiuũ facillimum aſſu
mat ante diẽ poſt cenam immediate ꝑcedentez per
horas. viij. Et poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus
horis. iiij. ⁊ non aſſumat lauatiuum aliqđ ſed in di-
cto termino quatuor horaꝝ prandeat ⁊ in ipſo prã
dio comedat blites cũ boragie ⁊ res laudabiles ⁊c.
Et ipſum ſolutiuum taliter aſſumat in die ꝑcedenti
quatuor dies aſſumptiõis infraſcripti ſolutiui mi-
noratiui. ¶ Solutiuum facile ⁊ vſuale ⁊c. vt hic an-
te. ℞. pulparum dactylorũ. ℥. ß. ſebeſtẽ pulparũ ꝑ-
paratarũ vt ſupra. ℥. j. ß. paſſularum puarũ nigra-
rũ trãſmaritimarũ. ℥. ß. penidiarũ. q. ſ. pro dactylo
fiendo. Si vero vult medicamen imediate ſupraſcri-
ptum pmutare: tũc loco ipſi⁹ aſſumat hoc ſolutiuũ
cũ modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione ſo
lutiui ſupraſcripti. ¶ Minoratiuũ acute materie ꝑ
ptie ⁊ mãcrũ cõiuz a vijs ductuũ eductiuũ lenitiuũ
⁊ facile. Recipe mãne. ℥. ij. iulep violati. ℥. j. decoctio
nis violarũ. ℥. j. liquiritie. ℥. ß. paſſularũ puarum ni
grarũ trãſmaritimarũ corinthiarũ. ʒ. ij. Iſti⁹ confe-
ctionis. q. ſ. pro potione. deinde reliq̃ oĩa addant mi
ſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ minoratiuũ aſſumat
die 3ª ſequẽti aſſumptionẽ alteri⁹ ſolutiui ſupraſcri
pti ⁊ cũ modis et ordinib⁹, deſcriptis in aſſumptiõe
ipſi⁹ ſolutiui ſupraſcripti cõpoſiti ex pulpis ſebeſtẽ
⁊ penidijs vt ibi. ¶ Minoratiuũ materierũ ⁊c. vt ſu
pra ꝑoꝛ efficaci⁹ et facile. ℞. caſſieſi. ℥. j. pulparũ ſe
beſtẽ. ℥. ß. tamarindoꝝ prunoꝝ añ. ʒ. ß. iulep violati.
℥. j. Decoctionis ſupraſcripte in ſolutiuo immedia-
te ſupraſcripto. q. ſ. pro potiõe. miſce ⁊ fiat potio. Si
vero ſolutiuum cõgruit efficacius ꝑoribus tũc loco
ipſius ſolutiui ꝑoris aſſumat hoc ſolutiuum cũ mo
dis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione dicti ſo-
lutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuum mate
rierum acutarum. Recipe ſyrupi de papauere. ℥. ß.
iulep violati. ℥. j. decoctionis violarum. M. j. liquiri
tie raſe. ℥. ß. paſſularum paruarum nigrarũ trans-
maritimarũ corinthiarũ. ʒ. ij. ℞. huius decoctionis
℥. iij. Deinde oĩa reliqua addant miſce ⁊ fiat potio.
Iſtud digeſtiuũ aſſumat debite calidum in aurora
ſeu per octo horas poſt cenam imediate ꝑcedentez
dictã horã aſſumptionis. Deinde poſt ipſi⁹ aſſum-
ptionẽ ſtet ieiunus horis. iij. ad min⁹ ⁊ interim dor-
miat ad libitũ. Et ipſm ſolutiuũ taliter aſſumat qua
tuor dieb⁹ cõtinuis ſequẽtib⁹ imediate diẽ aſſũptio-
nis ſolutiui primi minoratiui ſupraſcripti cõpoſiti
ex mãna iulep violato ⁊c. ¶ Solutiuũ eradicatiuuz
facile vt ſupra. ℞. ſolutiuũ ſupraſcriptũ cõpoſitum
ex caſſiefiſt. tamarindis ⁊c. vt ibi. huic ſolutiuo toti
addatur 3ª ps ſolutiui eiuſdem ſeu hoc ſolutiuum
augeaẽ in ſexquitertia ꝓportione. Iſtud ſolutiuuz
eradicatiuũ aſſumat 3ª die poſt quatuor dies com
plete aſſumptionis digeſtiui imediate ſupraſcripti
cũ modis ⁊ ordinibus quib⁹ ſupra in eodẽ ſolutiuo
ſupraſcripto. ¶ Acuitatis humoꝝ ⁊ vrine remiſſiuũ.
Recipe ſeminũ cõium quatuor maioꝝ frigidoꝝ. vz
cucurbite cucumerũ melonis citrulli añ ʒ. j. aque ſo
latri. q. ſ. pro potione zuccari albiſſimi tribus cocteruz
℥. j. Dicta ſemina ꝑus mũdata a ſuis corticib⁹ piſtẽ-
tur ⁊ diſſoluant optime cũ dicta aqua ſolatri. dein-
de zuccarum addatur. miſce ⁊ fiat potio. Iſtam po
tionẽ actu frigidã tpe calido ⁊ actu calidã tpe frigi-
do aſſumat in aurora aut in mane cũ ſurgit ad libi
tum duob⁹ dieb⁹ in ſingula hebdõa quocũq tpe dũ
ni ipſe infirmus moleſtatur morbo ipſo ſupraſcripto
et poſt eius aſſumptionez ſtet ieiunus horis. iij. ad
minus. ¶ Ulcerũ mũdificatiuũ vt ſupra. Recipe aq
mellis apum canonice facte ſm aliam receptã ꝑpe
infraſcriptã. ℥. vj. Iſtius aque mellis debite calide
nõ tepide aſſumat eger. ℥. vj. ſtomacho ieiuno in au
rora ſaltez quatuor diebus continuis. Deinde poſt
ipſi⁹ aſſumptionẽ immediate ſtet ieiun⁹ horis. iij. ad
mel⁹ q̃tuor. Et interim dormiat nõ ampli⁹ ij. horis.
hãc vero potionẽ iſtius aque talr reiteret ipſi⁹ in-
terpolatis ſm neceſſitatẽ nec mirandũ ſi hoc mundi
ficatiuum ex melle poſitũ eſt immediate ſupraſcri-
ptũ cõpoſitũ ex ſeminib⁹ cõibus quatuor maioꝝ
frigidis. Quõ ſemina dicta abſterſiua ſunt mũdifi-
catiua ⁊ minus q̃ ipſa aq̃ mellis. ¶ Ulcerũ mundifi
catiuum vt ſupra. ℞. aque mellis de qua ſupra. q.
ſ. ad ſiringationez virge et totius veſice. Ex qua aq
tepida in modum lactis cum mulgeẽ ab vbere ſirin
gatur virga ſaltem ſemel in die diebus neceſſariis
ad hoc. ¶ Aqua mellis canonica de qua in alia rece
pta ſupraſcripta fit mentio. Recipe aque ſimplicis
fluuialis munde et clare. ℥. ix. mellis electi. ʒ. 4. ſe
ptem ponderalem quantitatẽ ad libitum medici. De-
inde ſimul bulliant ad lentum ignẽ continue deſpu
mãdo vſq3 ad cõſumptionẽ ſaltẽ q̃rte partis ⁊ mo
li⁹ tertie partis dicte aque. deinde vſui ſeruet. Iſta
aq̃ in potu vtat et ex ea veſica ſiringetur vt ſupra in
alijs duab⁹ receptis de ipſa aq̃ mellis imediate ſupra
ſcriptis. ¶ Acuitatis humoꝝ ⁊ vrine remiſſiuũ vt ſu
pra et doloris ab ipſa vrina mitigatiuũ. Recipe la-
ctis mulieris. q. ſ. ad inijciendũ in vgã cũ ſiringa. et
ad libitũ. albuminis oui optime ꝯquaſſati ⁊ deſpu
mati. deinde miſti cuz dicto lacte. Iſtud medicamen

imponat in virgã cũ ſiringa tepidũ in modũ lactis cũ mulget ab vbere. hoc vero medicamie talr vtatur ſaltẽ bis in ſingulo die pluribꝰ ⁊ pluribꝰ diebus cõti nuis. ¶ Acuitatis humoꝝ remiſſiuũ ⁊c. efficaciꝰ po ri immediate. ℞. ſeminũ cõiũ quatuor maioꝝ frigi doꝝ. ℥. ß. papaueris al. ʒ. ij. pulpaꝝ ſebeſtẽ ʒ. j. ß. La ctis ſeminũ papaueris. q. ſ. ꝓ potiõe. Iſte pulpe ſebe ſtẽ diſſoluant optime cũ dicta aqua papaue. q. ſ. ad ipaꝝ diſſolutionẽ. ſemina vero mũdata a corticibus ſuis piſtent ⁊ diſſoluant optime cũ alia parte dicte aq̃ papaueris. Ultimo oĩa ſil' miſce et fiat potio. Si vero medicamẽ ꝯgruit efficaciꝰ poni immediate tunc iſtã potionẽ aſſumat in mane ⁊c. vt ſupra ꝑ oĩa de alio medicamine immediate ſupraſcripto dcm̃ eſt.

¶ Acuitatis humorũ remiſſiuũ ⁊c. ⁊ doloris ab ipa vrina mitigatiuũ. ℞. pinearũ granorũ mũdatorũ. deĩde ter infuſoꝝ in aqua feruẽti. ℥. xij. ſeminũ pa paueris alb. ſeminũ altee portul. añ. ʒ. ij. zuccari al biſſimi triũ coctarũ lib. ij. ſemina oĩa piſtent groſſo mõ. deĩde oĩa ſil' miſce. Ultimo cũ aq̃ nenufa. q̃tita te ſufficiẽti ad hoc fiat ꝯfectio ſolida in morſell. iij. ʒ. ꝓ quocũq; morſello. Iſtiꝰ ꝯfectiõis aſſumat vnum morſellũ ſtomacho ieiuno i mane ꝑ duas horas ad minꝰ añ prãdiũ. ⁊ tñdẽ aſſumat añ cenã ad minꝰ ꝑ vnã horã ſaltẽ tribꝰ diebꝰ in ſingula hebdõa quocũq; tpe anni preterq̃ tpe intẽſioris frigoris hyemalis.

¶ Doloꝝ mitigatiuũ. Teneat caput vge ſeu partẽ doloroſam vge in aq̃ frida ſimplici mũda et clara. hoc vero medicamine talr vtat pluries ad libitum in die ipm talr reiterãdo pluribꝰ ⁊ pluribꝰ diebꝰ ad li bitũ. ¶ Acuitatis humoꝝ remiſſiuũ ⁊c. vt ſupra ⁊ ẽ ꝓpriũ. ℞. ſeminũ cõiuʒ q̃tuor maloꝝ frigidoꝝ. ʒ. ij. papaue. al. ʒ. j. ſucci liq̃ri. ʒ. ij. aq̃ alkekẽgi. q. ſ. ꝓ po tione. Iſta ſemina p̃us mũdata: deĩde piſtata vt ſu pra ſucciuſq; liq̃ritie oĩa ſil' cũ dicta aqua incorꝑent miſce ⁊ fiat potio. Si vero ꝯgruit medicamẽ magis ꝓ priũ tũc iſtã potionẽ aſſumat in mane ſeruatis reli q̃s modis ⁊ ordinibꝰ deſcriptis in aſſumptiõe ⁊ vſu potiõis ſupraſcripte. ¶ Acuitatis vrine remiſſiuũ ⁊ doloꝝ mitigatiuũ male ꝯplõnis acute epatis renũ ⁊ oĩm viarũ vrine cõatiuũ ⁊ vlcerũ cõglutinatiuũ. ℞. dyadragãti fridi. ℥. j. dyapapaueris. ℥. ß. ſucci li q̃ritie. ʒ. j. ſpẽrũ triaſandaloꝝ ſine cãphora. ℈. j. iu lep violati. q. ſ. ad incorꝑandũ miſce ⁊ oĩa ſil' incor porent in mortario cũ piſtello ⁊ ſine igne ⁊ totũ redi gat in forma ſolida ſaltẽ medie caliditatis. Iſtiꝰ cõ fectionis aſſumat. ʒ. iij. in mane cũ ſurgit duobꝰ die bus ſaltẽ in hebdomada ad libitũ. Deinde poſt ip ſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis tribꝰ ad minꝰ.

¶ Acuitatis humorũ vt ſupra repreſſiuũ prioribus alijs efficacius. ℞. trociſcoꝝ alkekẽgi ſine opio de papauere. añ. ℥. j. dragãti. ʒ. j. ſpecierũ triaſandalo rum. ʒ. ij. ſeminũ maluarũ. ʒ. ij. ſucci liq̃ri. citonioruʒ añ. ℥. ß. mucillaginũ pſillij q. ſ. ad oĩa optime diſſol uẽdũ ⁊ incorꝑandũ. piſtãda piſtent ⁊ puluerizãda puluerizent ſubtilr. deinde oĩa ſil' optime incorꝑent ⁊ fiat magdaleon ꝓ pilulis formãdis. Si vero medica mẽ ꝯgruit efficaciꝰ oĩbꝰ ſupraſcriptis tũc iſtaꝝ pilla rũ aſſumat. ℈. ij. in mane cũ ſurgit duobus diebꝰ in ſingula hebdõa tpe calido. Et poſt ipaꝝ aſſumptionẽ immediate bibat aquas immediate infraſcriptas ⁊ poſt earũ aſſumptionẽ ſtet ieiunꝰ horis. iij. ad minꝰ

¶ Aqua de qua ſupra fit mẽtio. ℞. aquarũ papa. al. ℥. ij. ſolatri. ℥. j. zuccari albiſſimi triũ coctaꝝ. ʒ. j. myrtilloꝝ fructuũ piſtatoꝝ. ʒ. ij. miſce. Iſtã potionẽ aſſumat immediate poſt aſſumptionẽ pillarũ imme diate ſupraſcriptarũ. ¶ Digeſtiuũ vſuale materum acutarũ ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. aq̃ violarũ. ℥. j. lactis ſeu diſſolutiõis ſeminũ quatuor maioꝝ frigi doꝝ. ℥. j. ß. lactis ſeu diſſolutiõis ſeminũ papau. al. ℥. j. iulep violati. ℥. j. miſce. Iſtd digeſtiuũ aſſumat calĩn in aurora q̃tuor diebꝰ ꝯtinuis in ſingulo mẽſe ⁊ cũ reliq̃s modis ⁊ ordinibꝰ deſcriptis in aſſũptiõe digeſtiui ſupraſcripti cõpoſiti ex ſyrupo de papaue re iulep violati ⁊c. vt ibi. ¶ Lenitiuũ ⁊ minoratiuuʒ vt ſupra facilꝰ ſupraſcriptis ſolutiuis ⁊ vſuale. ℞. caſſief. ℥. j. pulparũ ſebeſtẽ. ℥. ß. iulep violati. ℥. j. aq̃ rum endiuie partẽ vnã violarũ partes. ij. De amba bus aq̃s. q. ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſo lutiuũ vſuale aſſumat oĩ mẽſe ſemel in ſeq̃nti q̃tuor dies aſſumptionis digeſtiui vſualis immediate ſu praſcripti. Et cũ reliq̃s modis ⁊ ordinibꝰ deſcriptis in aſſumptione duoꝝ ſolutiuoꝝ primoꝝ ſupraſcri ptorum. ¶ Doloris mitigatiuũ ⁊c. vt ſupra. ⁊ vlcerũ cõſolidatiuũ. ℞. dyapapaueris albi. ℥. ß. dragãti frigidi. ℥. j. zuccari violati. ℥. j. ß. boli arme. ʒ. iij. mu cillaginis ſeminũ citonioꝝ. ℥. ß. miſce ⁊ totũ redigat in forma eluarij. Iſtius eluarij aſſumat. ʒ. iij. in au rora ⁊ ſemel in hebdõa ad minus ⁊ poſt ipſius aſſum ptionem aſſumat immediate. ℥. ij. alkekẽgi calide. deinde ſtet ieiunus horis quatuor. ⁊ interi dormiat ad libitũ. ¶ Doloris mitigatiuũ ⁊ vlcerũ ꝯſolidati uum vt ſupra. ℞. ceraſa alkekẽgi numero. ij. vel. iij. aque alkekengi. ℥. j. Utat his ceraſis in aqua alke kengi hoc mõ. p̃mo aſſumat dicta ceraſa. deinde bi bat dictã aquã bis in hebdomada in aurora cum modis vt ſupra in aſſumptione mixture immedia te ſupraſcripte cõpoſite ex dyapapauere ⁊ dyadra ganto frigido ⁊c. vt ibi. ¶ Doloris mitigatiuum vt ſupra. ℞. ſeminũ excorticatoꝝ cõium quatuor ma iorum frigidorũ. vcʒ melonis cucurbite citrulli cu cumeris añ. ℥. ß. ſeminũ portulace altee ſeu malua uiſci ana. ʒ. j. iuſq̃ami papaueris albi. ʒ. ß. apij. ℈. j. amigdalarũ dulciũ excorticatarũ. ℥. ß. dragãti. ℈. j. mucillaginis ſeminũ citonioꝝ. ʒ. j. ſucci liq̃ri. ʒ. j. ß. amili. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. iiij. zuccari albiſſimi trium coctarum. ʒ. j. Piſtãda piſtent pul. puluerizent ſeor ſum ⁊ diſſormiter vt decet ſm canonẽ ad hoc. ⁊ dra gantum infundat per. ij. dies naturales in aqua al kekengi. q. ſ. ad infuſionẽ. deinde oĩa ſimul miſce ⁊ cum mucillagine pſillij. q. ſ. ad incorporandum for mentur pille. vij. pro. ʒ. Iſtarũ pillulaꝝ aſſumat. ℈. ij. in aurora ſemel in hebdõa Et poſt earũ aſſumptio nem bibat immediate. ℥. ij. alkekẽgi calide. deinde ſtet ieiunus horis quatuor et dormiat ad libitum.

¶ Caliditatis ſuperflue renum remiſſiuũ ⁊ ipſoruʒ renum confortatiuũ. ℞. vnguẽti Sal. ℥. j. ß. ſpecieꝝ ceroti ſandalini deſcriptiõe Meſue. ʒ. j. ß. raſure ebo ris. ʒ. j. boli armeni. ℈. ij. Piſtanda piſtentur ſeor ſum etiam diſſormiter vt hic añ. Deinde miſce cum

oleo nenufaris.q.ſ. ad incorporādum et cū modico modici aceti.q.ſ. ad penetrādū formet vnguentum molle ꝑ renibus. Ex hac vnctiōe actu frigida vngātur renes ⁊ ſpina ipſa a renib⁹ infra vſq; ad os caude incluſiue ⁊ hoc in mane ⁊ in ſero ⁊ idē cum vadit dormitū ⁊ ipſa vnctiōe talr vtat̄ in vna hebdōa ſingulo die. deinde interponat hebdōaꝫ ſeq̄ntē in qua ipſa vnctiōe nō vtat̄ ⁊ ita pluries reiteret interpolando vt ſupra ſcriptū eſt ſm neceſſitatē. ℂ Doloris mitigatiuū virgāq; ſtagnās. ℞. albuminis oui optime ꝯquaſſati ⁊ diſpumati. ℥.i. ſucci lactuce. ℥.i. pulparū ſebeſtē. ʒ.i. gūmi arabici dragāti añ. ℈.ß. ſandaru. ſubtilr̄ puluerizatoꝝ. ℈.i. Iſtius pulpe ſebeſtē ꝑus minutim inciſe infundant̄ immediate dicti ſucci lactuce ꝑ vnū diē naturalē. deinde cū dicto ſucco optime diſſoluant̄. dragātū vō ꝑus groſſo mō piſtatū infundat̄ ꝑ diē naturaleꝫ in alia medietate dicti ſucci lactu. deinde ipſa mucillago cū dicto ſucco diſſoluat̄ optime. Ultimo oīa ſil̄ miſce ⁊c. ℂ Doloris mitigatiuū ⁊c. vt ſupra efficacius ipſo ꝑori immediate ℞. medicamē immediate ſupraſcriptū dempto ſucco lactuce loco cuius ponat̄ ſucci ſolatri tantundē. Si vō medicamē ꝯgruit efficacius ꝑori immediate tūc iſtud medicamē imponat ⁊ge ſeruatis oīb⁹ modis ⁊ ordinibus deſcriptis in medicamīe immediate ſupraſcripto. ℂ Doloris mitigatiuū ⁊ vlceꝝ ꝯſolidatiuū ⁊c. vt ſupra efficacius ꝑori immediate. ℞. medicamē immediate ſupraſcriptū taſq̄ami puluerizati ſubtilr̄. boli arme. añ. ʒ.ß. ſucci ſolatri. ℥.ij. miſce. Si vō medicamē ꝯgruit efficacius priori immediate tūc iſtud medicamē imponat ⁊ge ⁊c. vt ſupra ꝑ oīa de alio medicamine immediate ſupraſcripto ℂ Doloris mitigatiuū ⁊c. vt ſupra efficaci⁹ ipſo ꝑori immediate. ℞. medicamē immediate ſupraſcriptū mucillaginis pſilij. ʒ.i. citoniorū portulace añ. ʒ.ß. gūmi arab. ℈.i. boli arme. iterū ipſiuſq; boli arme. puluerizati ſeorſum ⁊ ſubtilr̄. ʒ.ß. Ipſm gūmi prius groſſo mō piſtatū infundat̄ in dicto medicamine ꝑ vnū diē. deinde cū ipſo medicamīe optime diſſoluat̄ vltimo oīa ſil̄ miſce. Si vō medicamē ꝯgruit efficacius ꝑori immediate tūc iſtud medicamē imponat ⁊ge ⁊c. vt ſupra ꝑ oīa de alio medicamine imediate ſupraſcripto. ℂ Abſterſiuū lauatiuū ⁊ ꝯſolidatiuū. ℞. lactis cāq ⁊ eſt ꝓpriū. aut ad libitū capre ſed melius cā. ℥.iij. Iſtud lac tepidū calore cuꝫ mulget̄ ab vbere aſſumat ſtomacho ieiuno ſaltē in mane cū ſurgit ꝑus habito vētris bñficio aut ſaltē tētato habere. Et poſt aſſumptionē lactis ſtet ieiunus ſalteꝫ horis. iij. ⁊ interim nullo mō dormiat nec iaceat ſed in camera deſcat partim: partim ſedēdo ꝑtim deābulādo put ſue nature eſt gratius. hoc vō lacte taliter vtat̄ tꝑibus plurib⁹ ꝯſilio ſpectabiliū dñorum doctoꝝ curā hāc agētiū ⁊c. vt infra in cāplo vltimo in fine huius ꝯſilij deſcripto. ℂ Cōſolidatiuū vlceꝝ ipſius mūdificatiōe facta. ℞. mumie. ʒ.i. boli armn. ℈.ij. trociſcoꝝ alkekēgi. ʒ.ß. ſucci cal̄dri. ℈.i. aq̄ cauderdnē. q.ſ. ꝑ colyrio ⁊c. vt ſupra. Puluerizāda puluerizent̄ ſeorſum ⁊ diſſormiter vt decet ſm cañ. deinde oīa ſil̄ miſce. Iſtud medicamē debite calm tꝑib⁹ frigido ⁊ medijs ⁊ frigidis tꝑe calido aſſumat eger

ſtomacho ieiuno in aurora ſaltē tribus dieb⁹ in ſingula hebdōa intermiſſis ſeu interceptis ſaltē ꝑ vnuꝫ diē diebus alijs in q̄bus nō aſſumat ꝑ vnū talē diē. ℂ Cōſolidatiuū vlcerū ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. acatie aluminis cū aqua alkekēgi añ. ʒ.ß. hypoq̄ſtidos. ℈.ij. adipis anſeris. ʒ.i. olei roſati. q.ſ. ꝑ colyrio ⁊c. vt ſupra. Puluerizāda puluerizent̄ ſeorſū ⁊ diſſormiter vt decet ſm cañ. deīde oīa ſil̄ miſce. De hoc medicamine actu frigido nō tñ acute frigido imponat ⁊ge ⁊ ꝯcauitati ⁊ge al's veſice cū ſiringa aut ipulſorio ſeu ſbolzarolo ſingulo die pluries ⁊ ſaltē ſtomacho ieiuno ⁊ pluribus diebus iudicio dñoꝝ doctorū ⁊c. vt ſupra. ℂ Cōſolidatiuū vlceruꝫ ⁊c. vt immediate ſupra efficacius ipſo ꝑori immediate. ℞. terre ſigillate. ℈.ij. chimolee cornu cerui valde vſti añ. ʒ.ß. ſtoracis liq̄de. ℈.ij. olei roſa. q.ſ. ꝑ colyrio ⁊c. vt ſupra. Ppuluerizāda puluerizent̄ ſeorſuꝫ ⁊ diſſormiter vt decet ſm canonē. deinde oīa ſil̄ miſce. Si vō medicamē immediate ſupraſcriptū ꝑmutare ꝯgruit tūc de hoc medicam[illegible] ⁊ge imponat ⁊ veſice ⁊c. vt ſupra de alio medicamine immediate ſupraſcripto. ℂ Cōſolidatiuū vlcerū ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. vnguenti ceruſe. ʒ.ij. ſarcocolle thuris añ. ℈.ij. amili. ℈.i. pinguedinis anſeris. ʒ.i. lactis mulieris. q.ſ. ꝑ colyrio ⁊c. Puluerizāda puluerizent̄ ſeorſum ⁊ diſſormiter vt decet ſm canonē. deīde oīa ſimul miſce. Si vō medicamē immediate ſupraſcriptū ꝑmutare ꝯgruit tūc de hoc medicamine imponat ⁊ge ⁊ veſice vt ſupra de alio medicamine immediate ſupraſcripto. ℂ Cōſolidatiuū vlcerū ⁊c. vt immediate ſupra efficacius ꝑori immediate. ℞. karabe. ℈.i. thuris terre ſigi. añ. ʒ.ß. coralli alb. ℈.i. amili. ℈.i. plūbi vſti deinde abluti cuꝫ aqua alkekengi ſufficiēti quātitate ad hoc. ʒ.i. trociſcoꝝ alkekengi ℈.ij. lactis mulieris. q.ſ. ꝑ colyrio iniiciēdo in veſicā. pul. pul. ſeorſum ⁊ diſſormiter vt decet ſm canonē. deinde oīa ſimul miſce. Si vō medicamē ꝯgruit efficacius ꝑori immediate tūc de hoc liquore [illegible] nat ⁊ge ⁊ veſice ⁊c. vt de alio medicamine immediate ſupraſcripto. ℂ Cōſolidatiuū vlcerū ⁊c. vt ſupra ⁊ valet in corroſione ꝓpinqua meat⁹. ℞. trociſcorū de cart. ℈.ij. merdaſengi. ʒ.ß. ceruſe lote cū aq̄ alkekēgi. ℈.i. amili. ℈.i. terre ſigilla. cornu cerui valde vſti añ. ʒ.ß. coralloꝝ alboꝝ ru. añ. ℈.i. lactis mulieris. q.ſ. ꝑ colyrio ⁊c. vt ſupra. Si vō medicamen ꝑmutare ꝯgruit tūc de hoc liquore imponet̄ ⁊ge ⁊ veſice ⁊c. vt de alio medicamine immediate ſupraſcripto. Si vō dolor eſt fortis. tūc. ℞. colyriū album ad oculos. lactis mulieris añ. ℥ ß. miſce. Si vō dolor eſt fortis tūc de hoc liquore imponat ⁊ge ⁊ veſice cū ſiringa vt de alio medicamīe immediate ſupraſcripto. ℂ Euitāda gñalr̄. Euitet regimē oē calefactiū notabiliter ⁊ ꝓprie mot⁹ corporeos ⁊ alios ⁊ ꝓprie exercitiēs ſeu cibū ⁊ potū ſalſos ⁊ acutos amaros ⁊ [illegible] tum dulces ⁊ calidos ſaltē vltra ꝑmū gradū. ℂ Euitet coitū. Alie vō q̄plures ad hoc curatiue ab exectoꝛib⁹ infraſcriptis medicine ſunt intenſiores efficaciores ⁊ ꝟtutis magis moleſte ſeu valde moleſtiores oībus alijs medicinis ꝟtuti familiaribus in iſto conſilio ſerioſis ad hoc canonice curatiuis cum

modi ſunt ꝓprie. Uomitus crebro factus. ſtupefa-
cientia niſi dolor ſit vehemēs valde quo vehemēti val
de exiſte dolore ipſo tn̄ tunc ſtupefacientia ꝯueniunt
vt iuſquiamus oppium ꝛc. Quas medicinas q2 in-
tenſiores efficaciores ꝛ ꝟtuti valde moleſte ſunt hic
nō serioſe deſcribo ſperās ex dictis alijs medicinis
oibus ꝟtuti familiarib9 in iſto ꝯſilio ſerioſe ſupraſcri
ptis curā ꝑfeci ſecuri9 ꝛ cū minori moleſtia infirmi.
¶ Nota ꝙ ſupraſcriptis medicaminib9 oib9 aſſumē
dis per os vtat ipſe infirmus cū modis ꝛ ordinibus
deſcriptis in ipſis medicaminib9 ſeu in canonibus
vſualibus medicaminū ipſoꝝ omniū. Et hoc dua
bus hebdomadis ꝯtinuis. deinde in 3a hebdōa illis
duabus ꝯiūcta nullum medicamē per os aſſumat.
poſtea in alijs duab9 hebdōadis imediate ſequētib9
ſc̄m 3a hebdōa dicta medicamina p os reaſſumat vt
ſupra. poſtea in alia hebdōa ſequēti ꝓxima nullū ex
his medicaminibus per os aſſumat. Et ita aſſūptio
nē ipſoꝝ medicaminū pluries reiteret ſc̄m neceſſita-
tē interpolando ſemp vnā hebdōam ꝛ nō aſſumendo
dicta medicamina ꝛ hoc vt ꝟtuti def ꝗes ꝛ nā medi
caminibus nō aſſueſcat. Et hic idē canō de tꝑali in
terceptione medicinarū aſſumēdaꝝ per os taliuz p
ꝑmam ꝛ ſcōaz medicinales ꝟtutes. Ipſe etiā in om-
nibus alijs morbis cronicis canonice obſeruād9 eſt.
Et amplí9 ꝙ primū a ſupraſcripto morbo debiteva
let infirmus tūc non vlterius medicinis curatiuis p
primā ꝛ ſcōam virtutes earū ſupraſcriptaruz. Nec
etiā alijs medicinis curatiuis ad hoc p dictas duas
virtutes vlterius vtat. Nā medicine per ꝑmā ꝛ ſecū
dā ꝟtutes eoꝝ morboꝝ curatiue ſanitati ſeu corpo
ri ſano applicate egritudinē inidē ſunt adducentes.
Qm̄ medicine graduales per primā ꝛ ſcōam virtu-
tes earū tales ſunt ꝓpter nām ꝟtutum taliū ꝯdua
liū. Ideo corpori ſano applicate ſunt egritudinē ꝓ-
ducētes. Que canonice applicate corpori ergo ſunt
eius curatiue ꝛ neutro applicate ſunt ipſius preſer
uatiue. Uerū nāq3 medicine graduales per tertiaz
ꝛ quartā ꝟtutes earuz tales corpori ſano canonice
applicate ſanitatis ſunt ꝯſeruatiue. Egritudini au
tē ꝛ neutralitati canonice applicate eedē ꝛ 3a ꝛ 4a
ꝟtutes medicinarum ipſarū ſunt morbi curatiue et
neutralitatis preſeruatiue. ¶ Remiſſiones pro me-
dicinis ſimplicibus ꝛ etiam ꝑticularib9 cōpoſitis oi
bus ſupraſcriptis integrātibus ſeu cōponētib9 me-
dicinas oēs cōpoſitas ſerioſe in iſto conſilio ſupra-
ſcriptas colligēde ſunt ab auctorib9 ꝓximis īfraſcri
ptis in locis ꝓprijs medicinarum ipſarum vt proxi
me infra. Olum ꝟo medicinaruz cōpoſitarū ſupra-
ſcriptarum medicinas oēs ſimplices et ꝑticulares
etiā cōpoſitas collige ab auctorib9 ꝓximis īfraſcri-
ptis. Et ꝑmo iſtas medicinas oēs deſcriptas in ipſo
rū auctorum medicinis compoſitis collige in capi-
tulis eoꝝ ꝓprijs curarū abſolute morborū ardoris
vrine. de inde excoriationis ꝟge ꝛc. vt ſupra: aut ſal-
tem capitis eius ad intra. Et ꝑtim in capitulis pro-
prijs de hoc antidotariorum ſuorum vz aliquas ex
ipſis ſimplicibus medicinis ꝛ etiā particularib9 cō-
poſitis collige ab aliquo ſeu ab aliquib9 auctorib9
ipſis īfraſcriptis ꝛ proprie ab Auic. Et alias ex ipſis
ſimplicibus medicinis ꝛ cōpoſitis ab alijs auctori-
bus infraſcriptis. Et ſic ſucceſſiue vſq3 ad ꝑfectā no
titiā ꝛ doctrinā ab ipſis auctorib9 infraſcriptis om
nium medicinarum ſimpliciū ꝛ etiam ꝑticulariū com
poſitarū ſupraſcriptarū integrantiuz omnes ipſas
medicinas cōpoſitas ſupraſcriptas ſerioſe in conſi-
lio iſto cuiuſmodi auctores ipſi ſunt. Auicēna Sera
pio Haliabas Galenus ꝛ ꝓprie de ꝟtutibus medici
narū ſimpliciū. Raſis in diuiſionibus. Azaranus ꝛ
Raſis in cōtinente. Uerum licet iſtorum auctoꝝ me
dicine ſue oēs cōpoſite de quib9 hic prime ſupra ſit
mentio trium morboꝝ dictorum ardoris vrine ex-
coriationis ꝟge ꝛc. vt ſupra formalr ſeu per eaꝝ me
dicinarū formas ſeu ꝟtutes ſint canonice abſolute
curatiue. Nihilominus q2 medicine ipſe compoſite
auctoꝝ dictoꝝ gradualiter diſproportionales ſunt
ſeptem generibus rerū naturalium ꝛ eis annexorū
infirmi dictis tribus morbis egroti aut ſaltē aliqui
bus earum rerum. Et ſiīdē gradualr diſproportio-
nate ſunt tribus generib9 preter naturā ꝛ eis anne
xarum infirmi eiuſdem. aut ſaltem aliquib9 earū re
rū. tā ex ipſarū medicinarū ſimpliciū ꝛ etiā ꝑticula
riū ꝗtitate ipſas medicinas cōpoſitas auctoꝝ ipſo
rū integrantiū ſeu cōponētiū ꝙ ꝛ ex earūdē ſimpli-
cium ꝛ etiam particulariū cōpoſitaꝝ medicinarum
inter ſe diſproportionate ad dicta. 7. gn̄a reruz na
turaliū dictarū ꝛ eis annexorū. Et ad tria gn̄a reꝝ
ꝑter nām ipſarum ꝛ eis annexoꝝ egri dicti. aut ſal-
tem aliquib9 earū rerū. Proinde ipſe medicine cōpo
ſite auctoꝝ dictoꝝ nō formalr hic deſcribunt. ¶ Sz
in iſto cōſilio canonice ſerioſe deſcribunt medicine
ſimplices et etiam cōpoſite ꝑticulares ipſas cōpoſi-
tas medicinas auctoꝝ dictoꝝ integrātes ſeu cōpo-
nētes. Et nūc poſite medicine eedem ſimplices et ēt
ꝑticulares cōpoſite ſub alijs tn̄ ꝗtitate ꝛ compōne
medicinarū ipſarū in ſupraſcriptis alijs medicinis
oibus cōpoſitis in iſto ꝯſilio, ſerioſe deſcriptis. Et cu
re dictoꝝ triuz morboꝝ ꝓportionalib9. Qm̄ oēs iſte
cōpoſite medicine in iſto cōſilio ſerioſe ſupraſcripte
forma quantitate gradu ꝛ cōpoſitione tā medicina
rū cōpoſitarū earūdem ꝙ etiam dictarū ſimpliciū
medicinarū. has cōpoſitas medicinas integrantiuz
ꝓportionales oēs ſunt dictis ſeptē generib9 rerū na
turaliū et eius annexoꝝ egroti ipſi9. Et dictis trib9
generibus rerum preter naturam ꝛ eis annexorum
egri eiuſdem.

¶ Regimen ex nutriente ſeu cibus ꝛ potus.

Uinū bibat medij coloris ſeu rubei ſeu grana
te ſeu goretū qđ totū eſt idē ꝙ vinū me
dij coloris. Sitq3 vinum ipſuz non amplioris ꝙ me
die vinoſitatis ꝛ melius aliqualiter infra vinoſita-
tem mediam. Saporis medij inter dulcem et agre-
ſtem ſaporem. Si vero vinum appetit tantuz dulce
tunc ipſum dulcorem cuz aliquanto zuccari albiſſi-
mi trium coctarū reddentis vinuz ipſum aliqualis
dulcedinis ſed remiſſe. Et iterum ſi vinū ipſum non
ſit tale naturaliter medij ſaporis īter dulcē et agre-
ſtem tunc ipſum conſtituat tale artificialiter cū alis
quantula parte et modica zuccari albiſſimi dicti.
Ipſumq3 vinuz ſit debite digeſtū ꝛ non nimis nouū

nec antiquū .vʒ nō minoris etatis mēſiū duoꝝ cum
dimidio nec amplioris anni vnius. Lymphet vinū
ipm in eſtate ſaltē ex q̈rta pte aque ſimplicis fluuia
lis mūde ⁊ clare tpe vō frigido nō lymphet aut etiā
ad libitū lymphet ex ſexta pte aque ad amplꝰ. In
tpibꝰ vō medijs lymphet ex q̇nta parte dicte aque.
¶ Cibꝰ panis. Panis ſit ex optima farina boni fru-
menti debite cicorriconizata ſeu burattata. Sitq́ꝫ pa
nis debite fermētatus ⁊ ſpōgioſus ⁊ leuis factus et
bñ digeſtus ⁊ debite coctꝰ ad caliditatē ſiccā ignea
furni. ⁊ non coctus in liquore aliquo. Et nō comeda
tur in pma die. 24. horarū nec poſt q̈rtā diem deco-
ctionis ipſiꝰ. Nō ponat indigeſtū ſup indigeſto olm
q̈tuor digeſtionum ⁊ ꝓprie ſup indigeſto pme dige-
ſtionis ſtōachi ⁊ ꝯtter a fine prādij vſq́ꝫ ad pncipiū
cene. ix. horas abſtinētie a q̈cūq́ꝫ nutrimēto. vʒ cibo
⁊ potu ſaltem nutritiuo interponat. Comedere in-
cipiat in prandio ⁊ cena a pane, cū ferculo. vʒ bolos
ſeptem ſaltē tres ipſius ferculi cum pane comedere
incipiat in ipſis prādio ⁊ cena: deinde carnes cū re-
ſidua pte ferculi ⁊ etiam poſt ferculum ipſum come
dat debite. Comedatq́ꝫ ſemp in ipſis prādio et cena
ſaltē bolos. xij. anteq̈ꝫ bibat. deinde bibat vinū ſuū
medij coloris ⁊c. vt ſupra ipm potum pluries i ipſis
prandio ⁊ cena partiēdo ſeu diuidēdo. Non come-
dat ad amplꝰ niſi bis in die naturali 24ᵒꝛ horarū.
Ieiunet duobꝰ diebus ꝯtinuis in ſingula hebdo. vʒ
in die veneris ⁊ ſabbati. ſed loco cene comedat ſolū
ꝧ. ℥. aut ad amplius. iij. panis. cum quo pane bibat
vnum cyathū ſui vini medij coloris ſe. ℥. vj. ⁊c. vt ſu
pra. ¶ Fercula. Brodetꝰ factus ex mica panis et to-
to ouo. vʒ ex vitello cum albumine etꝰ et brodio car-
nium laudabilium infraſcriptarū eſt cōueniens fer
culū Far ſeu farrū ſpelte aut etiā frumēti debite co
ctum ⁊ mixtū cū ipſo ouo aut etiā ad libitū nō mix-
tum ⁊ cocto cū brodio aliquarū carniū infraſcripta
rū laudabiliū. deinde comeſtū rarū ⁊ non ſpiſſum
ſeu denſum ꝯueniens eſt. Panatella ex mica panis
facta cū ouo toto ⁊ brodio ⁊c. vt ſupra. Amigdala-
ta ſeu amigdale dulces ⁊ mūde bñ piſtate cuʒ mica
panis ⁊ brodio mixte iuuāt itidē. ¶ Bliteς cum bo-
ragine ⁊ lactuce modico abiecta pma aqua ebulli-
tionis ipſaꝝ. ſpinachie cū boragine itidē. Brodetus
factus cum toto ouo cocte ſeu dicte zinzarelle facte
cum vitello oui ⁊ modico farine ⁊ ſine albumine oui
et cocte ⁊c. vt ſupra. Silla frumēti ſeu granzoli cocti
cum brodio comeſti rari ⁊ non ſpiſſi. Cucurbita ⁊ ꝓ
prie aromatizata cū coriādro ſaltem qñ decocta eſt
cucurbita ipſa ⁊ etiam ſine coriandro iuuat. Ordeū
excorticatum deinde piſtatum ⁊ poſtea coctum cuʒ
brodio. deinde expſſum per ſtamineā. Spelta excor
ticata a cortice ſuo pmo. deinde mūda ⁊ poſtea co-
cta cū brodio cōueniens eſt. Amidū ſeu ptiſana ſi-
ne pultes amidi portulace ferculū. Ptiſana ſeu pul
tes ex farina ordei excorticati. ¶ Carnes. Carnes vi
tulii etatis a duobꝰ mēſibꝰ ad minꝰ vſq́ꝫ ad. xiiij. men
ſes ad amplꝰ. ſunt optimū eduliū quocūq́ꝫ tpe an-
ni in diebꝰ pinguibꝰ ſeu in quibꝰ ſunt carnes come-
dēde. Hedi ſeu capti. domeſtici carnes etatꝫ ab vno
mēſe vſq́ꝫ ad duos mēſes ad amplꝰ itidē ſunt opti-
me. Caſtrati annualis vel circa carnes ſiue agni iu
uenis caſtrati. vʒ ſaltē nō minoris etatis decē men-
ſium nec maioris etatis mēſiū. xiiij. ſunt cibꝰ conue
niens. Capreti caſtrati nō amplioris etatis. viij. mē
ſiū. capreoli ſylueſtris iuuenis. ⁊ he ſunt carnes cō-
uenietes pdicum carnes. faſianoꝝ turdoꝝ carnes
grana iunipi nō comedētiū laudarū autem puarū
merſis aut etiā in arboribꝰ degētiū ſeu habitātium
paſſeribꝰ oliꝫ taxat exceptis. epata gallinaꝝ anſerū
⁊ anatū ⁊ ꝓpe domeſticarū ipſarū olm triū. Supra
ſcriptas aūt carnes i prādio comedat ſp elixas. In
cena aſſatas ad libitū vel elixas ⁊ tñ melꝰ elixas.
¶ Piſces. piſces comedat paruos tā maritimos q̈ꝫ
etiā aq̄ dulcis fluētꝫ. vʒ menolas barbonos angui-
gulas arbores paſſeres ſtercolas auratas ſgōbros
ſuros. De gābarellis vō aliqñ comedere pōt ſed nō
ſepe. imo raro. ¶ Piſces aq̄ dulcis piſces paruos pe
troſos aq̄ dulcis fluētis. vʒ temalos lucios paruos
ſtrilios barbos paruos oua eoꝝ abiectis caucdanos
paruos truttas paruas ſʒ tñ ipas valde raro. ſardenas
piſces paruos petroſos vt maiotanos ſeu marſionos
oſellatas piſces ⁊ ſimiles. De oibꝰ ſupraſcriptis pi-
ſcibꝰ paruis etiā in ſpē ſua comedere pōt ipſis elixis in
prādio ⁊ in cena aſſatis ſed tñ valde raro vtat piſci
bus ⁊ modicū vñ nō. amplꝰ q̈ꝫ ſel in ſingula medie-
tate cuiuſlibet mēſis. ¶ Oleū. Oleum ſit cōe optimū
ſeu tēperatū. vʒ oleū oliuaꝝ debite maturarū ⁊ nō
putrefactarū nec ꝑternāliter immutatarū vnꝰ an-
ni tñ dyaphanum ſuauis odoris et dulcis ſaporis
qd idem eſt q̈ oleū eſt tēperatū. Et tñ melꝰ eſt oleū
amigdalarum dulciū nō ꝑternāliter alteratarum.
¶ Oua. Oua ſorbilia. vʒ vitellū oui cū albumine eo
rū tremulo comedere pōt in modū lactis ſaltē diebꝰ
in quibꝰ nō comedunt carnes. Oua fracta in aqua
oua integra frixa oua in fritaleis mollibꝰ. ¶ Caſeꝰ.
Caſeus dulcis ſeu modicum ſalſus nō maioris eta
tis trium menſium ⁊ iterū melius iunioris ⁊ optime
melius etatis iunioris. ¶ Lac. Lac ⁊ ꝓprie [illegible]
aliquando imo pluries comedere pōt ⁊ melꝰ caprinū
et tamē melꝰ eſt lac equinū et hoc lac crudū vel ad
libitū coctuꝫ. ¶ Sapores. Sapores comedat. vʒ vi
num granatoꝝ cū aliquātulo zuccaro optimo albiſ
ſimo ⁊ cū aliquātulo brodio. Agreſtaꝫ ſuccū lymo-
nū ſuccum arācij. oia hec tria. ⁊ de dicto vino grana
toꝝ ⁊ ꝓprie oia iſta cū duabꝰ ptibus boni brodij car
niū tñ: bñ pinguis vitello oui ⁊ cū paſſulis paruis
trāſmaritimis nigris ſaltē corinthijs. Aut cū ipa
paſſularū melle aut cū zuccaro albiſſimo triū cocta
rū. Lymoniā factā ex ſucco lymonū et zuccaro albiſ
ſimo et amigdalis dulcibꝰ excorticatis vel ex ſucco
citri vel arācij vl vino granatoꝝ ⁊ brodio aliquātu
lo aut ēt cū dictis paſſulis vel ipaꝝ melle aut zucca
ro albiſſimo vt añ. ¶ Fructꝰ. Fructꝰ comedat pe d
bum aliquādo. vʒ pira cocta. deinde comeſta cū co-
riādris ꝯfectis ex vna ſola coopertura zuccari. perſi
ca boni ſaporis ⁊ ꝓpe ipa citonia pſica et melꝰ añ d
bū ex Auic. 2ᵒ can. cap. ꝓprio de pſico. ſʒ tñ de oibꝰ
modicū. Si vō vult de ipſis pſicis poſt cibū comede
re tunc comedat bolos tñ tres de omnibꝰ modicū
et non ſepe. Maraſcas aliquando ſed non crebro.

Pruna etiā damaſcena ⁊ etiam auguſtienſa nigra. Melones ⁊ ꝓprie cū ſuis interioribus. Poſt ꝟo cibū coriādros ꝑparatos. deinde ꝯfectos vt ſupra. vtaꝫ granis pini et ad hoc ſunt ꝓpriū edulū aū cibū et ad libitū poſt cibū. ¶ Euitāda ⁊ ꝓprie ḡnaliter ta⸗lia. Coitus eſt ſumme nociuus. vinū nocet ⁊ ꝓp̄e vi noſum. Oē etiā albū vinoſum et nō vinoſum nocet. Frigus loci ipſius nocet. Repletio nauſeatiua maxi me nocet. Euitet oēs vuas ſiccas ⁊ recētes. Itidē et ficus oēs tā ſiccas ꝙ recētes. acetū res viſcoſas po ma legumina oīa ⁊ ꝓprie recētia. Carnes porcinas ⁊ citonia itidē euitet. Nō vtaꝫ reb⁹ ꝑ pituitis notabi⸗liter ſalsē nec etiā multū ſtipticis nec calidis notabi liter nec frigidis ſʒ tm̄ remiſſe calidis reb⁹. Regimē ꝟo ex nutriēte primū ſupraſcriptū ꝓportionale ex dictis morbis ardoris ⁊ excoriatiōis ꝟge ⁊ ſiḃ debi⸗litati ſtomachi dictis trib⁹ morbis oppilate. Si ꝟo debilitas ipa digeſtiue ſtomachi huic caſui nō ad⸗eſſet tūc regimē ipʒ ex nutriēte frigidū etiā notabilr̄ ꝯgruū eſſet. ¶ Canō vlis l oī cura ꝑ infirmos hoīes exq̄ſite obſeruādus vt cura quolibet morboꝝ oīm debitū ꝯſequaꝫ. Quāuiſ ꝟo ſupraſcripta medicami na oīa ꝟtuti ſint familiaria vt dictoꝝ triū morboꝝ vcʒ ipoꝝ ardoris vrine ⁊ excoriatiōis ꝟge ⁊c. vt ſu⸗pra. ꝓpa curatiua nihilomin⁹ qꝛ in morbis oībus ⁊ ꝓprius nō a ſola ꝟtute curabilib⁹ ſʒ etiā arte cura⸗tiua indigētib⁹. virtus neceſſario graduale. Morbi ꝟo ipi varietatē crebro ſiḃ patiant ⁊ neceſſario gra duale morbo ipo hoc ſumpto cōiter. vcʒ ꝑ morboꝝ prie ſimul ⁊ cauſis ⁊ accñtibus morbo eiuſdē tā ꝑ⸗mo ab ipoꝝ virtutis ⁊ morbi naturalis ſeu ſolaris tpis fluxu ꝙ ⁊ ſcdo ab eoꝛūdē ꝟtutis ⁊ morbi medi cinaliū tēporū quatuor de curſu generū duorū. vcʒ ipſoꝛū tēporū quatuor medicinaliū actionis mor⸗bi in virtutē. Deinde ⁊ ſecūdo actionis ꝟtutis ipſi⁹ medietas morbū cāis ⁊ accñtia morbi eiuſdē. Et ꝙ etiā vt tertio ab ordinato ⁊ ampli⁹ ab inordiato re⸗gimine ſex rerū nō naturaliū. ⁊ eiſdē rebus annexo rū corꝑi applicabiliū. Qm̄ ⁊ quarto ab inordinato regimine ꝙ multarū rerū accñtaliū ſeu cōtingenti corꝑi applicabiliū ⁊ ꝓpriiſſime medicinaliū īfraſcri ptorū ſeu medicinaꝝ. Iō ⁊ p̄mo ꝑ debito iudicio de iſto meo caſu in terminis canonice integrādo ex ſex ptē ḡnibus rerū nō naturaliū ⁊ eis annexoꝝ. Et ꝑ⸗prius ex rebus oīum dictorū ⁊ eis annexis vt q̄libet etiā ali⁹ canonicus medicinalis caſu in terminis in tegrādus eſt ⁊ ꝓprie de fluxu nālis ſeu ſolaris tpis morbi ⁊ ꝟtutis. Et dicto decurſu oīm tēporū medi⸗cinaliū generū duorū dictorū. Deinde ⁊ ſcdo ꝑ ca⸗nonico ꝯſilio applicatiōis dictorū ſex generū rerūꝫ nō naturaliū ⁊ eis annexorū neceſſario corꝑi appli⸗cabiliū tūc ſupraſcriptis medicinis oībus ⁊ regimē ſex generū rerū nō nāliū ⁊ eis annexorū ⁊ ꝓpri⁹ reꝝ oīm dictorū ſex generū et medicinis alijs q̄buſlibet ſemꝑ vtaꝫ infirmus dict⁹ iudicio tm̄ ⁊ ꝯſilio ſpecta⸗bilium doctorū medicorū dictam curam agentium. Et itidē ſemꝑ iudicio p̄mo. deinde ꝯſilio valentium dn̄orū doctorū medicorū ſcientificorū ⁊ oēs alie me dicinales cure canonice ꝑficiēde. Iudiciū nāq̄ me⸗dicinale eſt de canonica caſu in terminis. Cōſiliū vero primo eſt de vli canonica cura medicinali ſeu de vlibus canonibus medicinalibus particularib⁹ curatiuis. Ultimo de particularibus inſtrūis canoni cis medicinalibus ſeu medicinis ⁊ regimē oīb⁹ par⸗ticularibus dictis oēs tā vlēs ꝙ particulares cano nes curatiuos opere ꝑficiētibus ſeu ipos oēs cano⸗nes ad opus debitum ſiue ad opationē debitā pro⸗ducentibus. Nam medicinalis ſciētia ⁊ ars ſumme ſcientifica ſeu ſpeculatiua oībus alijs ſcientijs ⁊ ar tibus totius vniuerſi difficilior eſt et ꝑiculoſior. Et vbi nāq̄ maius eſt periculū vbi cautius agendum eſt. Ideo in curis quibuſlibet morborū omniū medi cinali arte naturali indigentium ſit ſemper p̄ſentia et doctrina valentium virorum dn̄orum doctorum medicorum curas ipſius agentium vt hic ante.

¶ Pro Gatamelata armigero famoſo.

¶ Cōtra mictū ſanguinis ⁊ dolorem calculi.

In ſupraſcripta immediate ſcriptura cū pluribus concluſionibus ⁊ ſerioſis ꝓba tionibus ſuis eliciuntur ſummatim cō⸗cluſiōes p̄ncipales immediate infraſcri pte. vcʒ. Prima ꝯcluſio. Mictus eſt ſan⸗guineus in modum loture carnis qn̄ nutrimentūꝫ trāſit ad renes ⁊ aliqn̄ eſt cū dolore et aliqn̄ eſt ſine dolore. Procliuitas ad dolorē calculoſum q̄nimmo paſſus fuit dolorē ipm calculoſum. ¶ Cauſe ipſius mictus ſanguinei. Debilitas ſequeſtratiue renum ſanguinis ab vrina ⁊c. Et cauſa ipſius mictus ſan guinis ſtāte incolumitate epatis ⁊ venarū. Dilata tio meatuū renū p̄ternaturalis eſt immediata cau ſa ipſius debilitatis ſeq̄ſtratiue renū. Materia fle⸗gmatica multiplicata ⁊ ꝓprie a ſtomacho ꝑ indigō nem genita. deinde ad renes p̄cipitans cā p̄ncipa⸗lis eſt corporea ſeu intrinſeca doloris ipſius renūꝫ. Inordinatū regimē valde calefactiuū ⁊ ꝓprie nu⸗trimēti valde calidi ⁊ medicinarū valde calidarum vſus ꝓpter calculi dolorē ⁊ colicam q̄bus vexatus fuit ⁊ exercitiorū aīalis ⁊ corporei maxime calefa⸗cientiū valde inordinatorū ⁊ ex eorū intenſiſſimus gradu ⁊ q̄ātitate ⁊ tꝑibus ⁊ horis diſproportiona⸗bilibus maxime fuerūt cā primitiua ſeu extrinſeca ipſius dilatatiōis meatuū renū ⁊ ꝯſ̄ter debilitatis ſequeſtratiue eorum renū dicte. Cauſe vero ipſius doloris calculoſi dicti. Cauſe ꝟo ipſius doloris cal culoſi fuerunt eedē ſupraſcripte p̄mitiue cāe renes ſumme calefaciētes. Itē ⁊ eadē corporea ſeu intrin ſeca cā materialis calculi ipſius. vcʒ flegma dictū. Ego ꝟo nūc dico ⁊ hic infra. vcʒ qm̄ ꝟo vnius effe⸗ctus plures p̄nt eſſe cauſe etiā in eodē ḡne cauſaꝝ. Quinimmo cauſe ḡnaliter cōtracte vnius effectus p̄nt eſſe ꝑfectiue. vcʒ vna de ꝑ accidēs ⁊ altera ꝑ ſe. ꝓinde nō ſolū regimē ipm inordinatū ſupraſcriptū forte fuit cā dilatationis meatuum renū ⁊ ꝯſ̄ter de bilitatis ſequeſtratiue. Uerū etiam ex eiſdeʒ ſignis in eadem ſcriptura p̄ma ſupraſcripta poſitis cano nice medicinaliter elici poteſt. vna ex p̄ncipaliſſimis cāis effectus dilatatiōis meatum colatoriū ipſorūꝫ renum veriſimilr̄ fuit lapis genitus ſuꝑ renes ipos meatus colatorij tunc dilatans ⁊ tn̄ tūc nō neceſſa rio frangēs lʒ tn̄ ex dubio frāgens. Et uerū alia cā

dilatatiōis dicte augmētato nutrimēto ſeu ſangui
ne in ip̄is renibus tpe intricatiōis ipſoꝝ renū forte
eſt extenuatiua debilitas renū ipſoꝝ qua extenua=
tione ſeu debilitate ip̄a extenuatiua valde deficiat
ꝟtus cōtentiua ita vt interim tpe debito ꝟtus ipſa
ſeq̄ſtratiua renū ſanguinē ab aquoſitate vrinali ſe
queſtrare nō valeat. Et ꝯſter ꝛ ſummatim tūc ipſi⁹
mictus ſanguinis dicti forte ꝛ veriſilr tres erūt cāe
p̄ncipaliſſime vez. Prima lapis ipſe q̄ colatoriū ꝑter
naturalr dilatauit. Scda cā eſt caliditas meat⁹ re=
num dilatās ꝛ ſanguinē attrahēs ꝛ educens valde
exceſſiuū renū. Et forte naturalis ſed ſaltē ꝑterna=
turalis ipſoꝝ a ſuprascripto inordinato regimine
producta ꝛ ꝓprie nutriētis ꝛ medicinaꝝ ꝛ exercitū
oīm maxime calefacientiū. Tertia p̄ncipalis cā eſt
valde magna debilitas extenuatiua renū. Ex q̄bus
oībus cauſis p̄ncipaliſſimis maxime leſe ſunt ꝯtētī
ua ꝛ tandē ſeq̄ſtratiua renū ipſoꝝ. Proinde ſingu=
lariter aduertendū eſt ſi oēs ſuprascripte immedia
te tres cāe ſunt dicti mictus ſanguinis effectiue cāe
Et tūc oībus dictis tribus cauſis opꝫ p̄ncipalē cu=
ram diligēter adhibere. Inſuper ſi ſuprascripte im
mediate tres cāe fuerint ſimul adequata cā dicta=
rum ꝑternaturaliū dilatationis renū et debilitatis
eoꝝ ſeq̄ſtratiue ſanguinis ab vrina. vez lapis hare
nalis ꝓcedēs. ſupcalefactio renū maxime intēſa ab
inordinato regimine oīm dictaꝝ rerū ꝛ extenuatio
renū ipſoꝝ tūc ꝛ ꝑtialr etiā cā duarū diſpōnū ꝓ=
ximarū dictaꝝ. tunc ꝛ eo caſu eūationes ꝛ digōnes
infraſcripte cure dictarū dilatationis ꝛ debilitatis
ꝯtētiue ſuſpecte ſunt. Et ꝯſter relinq̄nde indicatiōe
ſumpta tm̄ a dictis ꝑternaturalibus diſpōnib⁹ dua
bus. vez dilatatiōis debilitatis ꝯtētiue renū. Et ite
rūz q̄m ex tota ſuprascriptaſcriptura in p̄ncipio po
ſita nō habent oēs ꝓprietates ꝛ paſſiones medici=
nales corporis egroti neceſſario req̄ſito ad canonis
cū caſum medicinalē ponendū in terminis medici=
nalibus ꝛ ſunt ꝯplones naturales ꝛ etatiua totius
ꝛ mēbroꝝ ꝛ ꝓprie ipſoꝝ leſoꝝ ꝛ elementa medici
nalia ꝛ cōpōnes membroꝝ eorundē ꝛ virtutes to=
tius ꝛ membroꝝ ipſoꝝ. Et ſic de multis proprieta
tibus ꝛ paſſionib⁹ ſumme neceſſariiſſimis ꝛc. vt hic
ante. Ideo ex tota ipſa ſcriptura in principio poſita
non dicitur hic canonicus medicinalis caſus in ter
minis. materie huius ſm̄ modum conſuetū ꝛc. Nec
hic ponuntur canones vſuales medicinarum infra
ſcriptarum ſm̄ conſuetū moduz ipſum ꝛc. Nec hic
ponitur regimen ſex rerū non naturalium ꝓportio
nalium dicte cure. Canonice medicinaliter in cuiuſ
libet morbi cura ſumme neceſſaria. Idcirco ſupra=
ſcripta omnia merito relinquenda ſunt ſano ſolerꝛ
ti ꝛ exquiſito iudicio ſpectabiliū ꝛ celeberrimoꝝ do
minoꝝ doctoꝝ medicoꝝ dicte cure preſentium et
ipſam diligenter agentium. Verū q̄ limites mēdā
ti ꝛ portionis etiā nō ſunt excedēda. Q̄m ad interro
gata proprie valentium viroꝝ reſpondendū eſt de
infraſcripta cura tm̄ deſcribetur ſolum iuxta tota=
lem ſeriem ꝯtinentiam totius ſupraſcripte ſcriptu
re in principio. Iuxta quam ſolam ſcripturam que
ritur canonicum conſilium medicinale.

Ad queſitū

ſolū ipſius dicte ſcripture ꝓ
me r̄ndet p̄mo ḡnalr vt hic
imediate infra vez. Adeq̄ta cura dictaꝝ duaꝝ diſ=
pōnū ex ip̄a ſcriptura manifeſtataꝝ canonice inte
grāda eſt ex duab⁹ vez. Primo opꝫ ex vera cura ip=
ſius mictus ſanguinis p̄ſtis. ſcdo eſt ex ꝑſeruatōe
a futuro lapide renali i quē ꝓclinat eger. Que opa
tiones ꝯtietatē notabilē ſortiri videnꝛ. Naꝫ mictus
ipſe ſanguinis dictus medicinis ſtipticis vr̄ de ꝑ ſe
curādus eſſe. Procliuitas aūt in lapis renalis gña
tionē videt de ꝑ ſe medicinis opatiuis a ſtipticis
ꝯ:us ipſis medicinis ſtipticis ꝑſeruāda. Proinde ne
ceſſe eſt ſpectabiles celeberrimos ꝛ preclaros dn̄os
doctores medicos curā hāc agētes ſumma diligen
tia ꝛ ſollicitudine curā ip̄am ꝑficere. Et eo amplius
q̄m q̄libet hoꝝ duoꝝ ꝑſeuerātiū ꝛ incēſoꝝ ꝑterna
turaliū accidentiū ſeorſum ꝛ magis cōiun.ſez eſſe
morborum periclitantium ꝛ proprie hydropis ethi
ce ꝛ excoriationis renum perfectiuum.

Ad ipſum

ergo p̄ncipale queſitū canoni=
ce ꝛ ſpeciafice r̄ndet vt hic im=
mediate infra. Duodecim ſunt canones curatiui di
cti mictus ſanguinei. Primus canō. ¶ Euacuentur
quātitas ꝛ multitudo humoꝝ ꝑternaturalr mixto
rū ſanguini ꝛ ſilr modicū diſtātiū a natura ſangui
nis ſi talr peccāt ꝛ ꝓprie ſanguis euacuet ſupfluēs
quātitate ſi talr ſupfluit. Scdo canō. ¶ Mūdificen=
tur ſtomachus ꝛ epar ꝓprie a ſtate ꝛ ſtomachus ꝓ
prie ꝛ p̄mo euātione minoratiua cū medicinis leni=
bus. T[illegible]s canon. ¶ Digerat ſta ip̄m ꝛ ꝓprie vi
ſcoſum ꝛ ꝓprie in ſtomacho ꝛ epate medicinis non
valde ſubtiliatiuis nec inciſiuis nec apꝑitiuis nec ca
lefactiuis nec abſterſiuis talibus valde. ſed tm̄ re=
miſſe talibus oībus ipſis opationibus ꝑfectiuis. Et
hoc ꝓpter renū retētiue debilitatē. Quartus canō.
¶ Euacuet eradicatiue ſta ip̄m ꝛ ꝓprie viſcoſum ꝛ
ꝓprius a ſtomacho ꝛ ab epate ad renes ip̄os ꝑpi
tans. Quintus canō. ¶ Diuertat flegma idē ad re=
nes ꝑcipitans ꝛ p̄mo vomitu ſꝫ raro. ſcdo ꝑ inteſti
na ꝛ crebro. Sextus canon. ¶ Digerat paulatine ꝛ
ꝓprie in ip̄o ſtomacho flegma dictū ad renes ip̄os
ꝑcipitans epate mediante Septimus canō. ¶ Eua
cuetur paulatine ꝛ ꝓprie a ſtomacho ꝛ flegma idē.
Octauus canō. ¶ Infrigidet ſanguis ꝛ ꝓprie in re=
nib⁹ ꝛ acuitas ipſi⁹ corrigat ꝛ epar ꝯfortet. 9⁹ canō.
¶ Ingroſſet ſanguis idē. 10⁹ canō. ¶ Cōfortet vir⁹
digeſtiua ſtomachi debilis. 11⁹ canon. ¶ Confortet
virtus contentiua renum medicinis remiſſe ſtipti=
cis renum tm̄ medie vnitiuis ꝛ ꝯſequenter tantum
confortatiuis et non conſtipatiuis renum ipſorum.
¶ Euacuatiuum quantitatis et multitudinis hu=
morum mixtoꝝ ſanguini ꝛ proprius ſanguinis ip=
ſius ꝛc. ſi ſanguinis ip̄e proprie quantitate ad ſecu
ram euacuatiuā ꝑ artificialem trahente ſuperflui
tur ꝛc. vt ſupra iuxta doctrinam primi canonis vni
uerſalis ſupraſcripti. Si repletio eſt ſanguinis ꝛc. vt
hic immediate ante tunc primo flobotomia fiat ba
ſilice brachii dextri per quam non minus ℥. vi. ʒ.
nec amplius ℥. vii. ʒ. ſanguinis euacuētur ad hoc
conſentiēte ꝟtute. Iſta flobotomia taliter fiat vt hic

ex directo ſtõacho ieiuno in mane. ij. hora diei poſt tñ habito vẽtris bñficio nãliter aut ſaltẽ artificialr cũ enemate cõi aut cũ ſuppoſitorio cõi facto ex melle aut ex lardo ſalſo ⁊ poſtea iterũ bñ ſalſato aut ex radice bliti optime ſalſate. deinde corpore exercitato ſaltẽ per vnũ miliare. Et ſi exerci tiũ eſt ſibi diſproportionale qḋ veriſimile eſt in hoc caſu tũc loco ipſius exercitii fiãt fricationes cũ manib⁹ ſaltẽ medie. ꝑnto pedib⁹ ⁊ crurib⁹ vſqꝫ ad genua excluſiue: deinde manib⁹ ⁊ brachiis vſqꝫ ad humeros excluſiue. Et iterũ hec flobotomia ipſa nõ fiat luna exñte in gemini nec in ꝯiũctione nec in oppoſitione cũ ſole nec aliquo alio malo aſtrali aſpectu ꝑſente. Et iterũ hec flobotomia ipſa talr fiat nõ precedente aliqua alia notabili euõne ſanguinis nec alioꝝ humoꝝ indifferẽter vndecũqꝫ ⁊ ꝯñter ſolũ virtute ad hoc conſtãte flobotomia ipſa talr fiat. ¶ Minoratiuũ flegmatis a ſtomacho ⁊ epate ⁊c. vt ſupra iuxta doctrinã ſcḋi canonis ghalis ſuprascripti. ℞. caſſiefiſtule electe ⁊ noui͏ẽ tracte. ℥.j. ſebeſtẽ pulparũ. ℈.iij. mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ʒ.j. aq̃ abſinthij. q.ſ. ꝑ potione pulpe ipſe ſebeſtẽ pri⁹ minutim inciſe poſtea molant optime ſeu diſſoluant optime in mortario cũ piſtello ⁊ ſine igne cũ alicui⁹ ptis dicte aq̃ q̃titate ſufficienti ad hoc. Ultimo oĩa ſil' miſce et fiat potio. ¶ Digeſtiuũ mãe dicte ⁊ ꝑprie in mẽbris ipſi⁹ ⁊c. vt ſupra in 3° canone ſuprascripto deſcribit. ℞. ſyruporum de abſinthio de roſis añ. ℥.j. de granatis tm̃. ℥.ß. et nõ oxizaccare qm̃ acetũ nõ ꝯuenit niſi miſceat bolum armenũ aq̃ cicoree. ℥.ij.ß. miſce. ¶ Eradicatiuũ dicte materie et ꝑprie a dictis mẽbris ⁊c. vt in quarto canone ſuprascripto notat. Recipe medicamẽ primũ minoratiuũ ſuprascriptũ cõpoſitum ex caſſiafi. ⁊c. vt ibi. hoc ṽo medicamẽ augeat per quartã partẽ medicaminis ipſius totius. ¶ Diuerſiuũ a ſtomacho et ab epate ⁊ ꝑprius a ſtomacho ad inteſtina ⁊c. vt in q̃nto canone ſuprascripto. Recipe mirabolanoꝝ kebuloꝝ citrinoꝝ. ℈.j. emblicorum. ℈.ß. agarici electi. ʒ.ß. Agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus ⁊ nõ piſtat⁹ infundat ꝑ horas. iij. in mellis roſati colati quãtitate ſufficiẽti ad eiuſdẽ agarici debitã imbibitionẽ ex dicto melle roſato colato. deinde reliqua puluerizãda pul. ſeorſum ⁊ difformiter vt decet ſm canonem. Et poſtea oĩa ſimul debite incorporent i mortario cũ piſtello ⁊ ſine igne. Ultimo ex hac mixtura forment pille. vij. ꝑ. ʒ. ¶ Diuerſiuum a ſtomacho per meri ſeu per vomitum. Prouocet vomitus cũ digito impoſito in principio meri ſeu gutturis. Iſte vomitus talr ꝑuocetur poſt prãdiũ per vnã horã in ſingula medietate menſis cuiuſlibet tñ ſemel ex vomitu multotiens paruo tẽpore reiterato virtutis ſtomachi diſproportionent. Si vero medicamẽ ꝯgruit efficacius tũc ꝑuocet vomitus cũ pẽna plumata oleo acuti ſaporis intincta dein de principio meri impoſita ⁊c. vt hic ante de vomitu cũ digito. Si vero medicamẽ cõgruit efficaci⁹ tũc ꝑuocet vomitus cũ mixtura tepida cõpoſita ex aqua et aceto et oleo acuti ſaporis ⁊ non ꝑuocet cũ decoctione raphani quoniã eſt renum valde leſiua. ¶ Digeſtiuũ vſuale materieꝝ dictarũ in mẽbris dictis ⁊c. vt hic in 6° canone ſuprascripto. ℞. aquaꝝ camomille. ℥.j. abſinthij. ℥.j.ß. vini granatoꝝ nõ facti acetum. ʒ.j. couãdroꝝ ꝑparatoꝝ. ℈.j. zuccari albiſſimi triũ coctarum. ʒ.j.ß. miſce. ¶ Solutiuũ facile et vſuale ⁊c. vt in 7° canone ſuprascripti. ℞. agarici electi reubarbari electi añ. ℈.j. mirabolanoꝝ kebuloꝝ citrinoꝝ añ. ℈.ß. ſquinãti. gra. iij. Agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus et nõ piſtatus infundant per horas. iij. in mellis roſati colati quãtitate ſufficienti ⁊c. vt ſupra in alia recepta compoſita ex mirabolanis kebulis citrinis ⁊c. vt ibi. Ultimo ex hac mixtura fiãt pille. vij. Remiſſiuũ male cõplonis calide renum ⁊c. vt in 8° canone ſuprascripto. Recipe ſyruporum roſati facti ex optimo zuccaro albiſſimo triũ coctarũ qm̃ quodlibet aliud zuccaꝝ calm eſt ſaltẽ in gradu ſcḋo quod nõ cõuenit. Et ita ſubſequenter intelligatur in hoc caſu de quolibet alio medicamine zuccarato de portulaca. ℥.ij. aquarum acetoſe. ℥.ij. endiuie. ℥.j. miſce ⁊c. ¶ Remiſſiuũ caliditatis renum vt immediate ſupra efficacius ipſo priori immediate. ℞. ſyrupoꝝ nenufaris roſati añ. ℥.j. aquaꝝ plãtaginis acetoſe añ. ℥.j.ß. miſce. ¶ Remiſſiuum caliditatis renum ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. oleoꝝ roſati ℥.ij. citonioꝝ. ℥.j. ſuccoꝝ plantaginis portulace añ. ℥.ß. dragãti gũmi arabici añ. ʒ.ß. ſandalorum rubeorũ. ʒ.ß. boli armeni. ʒ.j.ß. cere albe. q.ſ. ad oĩa ſimul optime cõiũgendum ꝑ vnguẽto molli. pul. pul. ſeorſum ⁊ difformiter vt decet ſm canonẽ. deinde oĩa ſil' miſce. Ultimo ad lentũ ignẽ fiat vnguentũ molle ꝑ renib⁹. ¶ Infrigidatiuũ ſanguinis ⁊ ꝑprie in renibus ⁊c. vt in canone 9° ſuprascripto. ℞. ſyrupoꝝ de portulaca. ℥.j. de roſis. ʒ.ß. aque nenufaris. ℥.iij. miſce. ¶ Infrigidatiuũ ſanguinis et epatis confortatiuũ ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. ſpecierum triaſandalorum. ʒ.ij. dyarodon abbatis. ʒ.iij. zuccari albiſſimi trium coctaꝝ. ℥.xv. miſce et cũ aque acetoſe quãtitate ſufficiẽti ad ꝯficiẽdũ fiat ꝯfectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. ꝑ quocunqꝫ morſello. ¶ Ingroſſatiuũ ſanguinis ⁊c. vt in canone 10° ſuprascripto. ℞. ſyrupoꝝ de iniubis. ℥.j. roſati portulace añ. ℥.j.ß. aquarum acetoſe nenufaris. ana. ℥.j.ß. miſce. ¶ Uirtutis digeſtiue ſtomachi ꝯfortatiuũ ⁊c. vt in canone 11° ſuprascripto. ℞. ſyrupoꝝ de mẽtha. ℥.j.ß. roſati. ℥.ß. aquaꝝ abſinthij acetoſe. ℥.j. miſce. ¶ Uirtutis digeſtiue ſtomachi cõfortatiuum ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. trociſcoꝝ de abſinthio. ʒ.j.ß. roſaꝝ. ʒ.iij. coriãdroꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ.j. corallorũ ru. ℈.j. Puluerizent oĩa ſeorſum ⁊ difformiter vt decet ſm canonẽ. deinde cũ ſyrupi de myrto quãtitate ſufficiẽti ad hoc oĩa ſimul optime incorporent in mortario cũ piſtello ⁊ ſine igne. Ultimo ex hac mixtura formentur pillule. vij. ꝑ. ʒ. ¶ Cõfortatiuũ ſtomachi ⁊c. vt immediate ſupra. ℞. ſpecierum aromatici roſati deſcriptione Gabriel. ʒ.ij. corallo. rub. ℈.j. coriandrorum preparatorum. ʒ.j.ß. zuccari albiſſimi trium coctarum. ʒ.xij. Puluerizanda puluerizentur ſeorſum et difformiter vt decet ſecundum canonem ad hoc. deinde ex omnib⁹ ſimul mixtis cum aque acetoſe quantitate ſufficienti ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis. iij.

cant. ¶ Quātum ꝟo in morbo quolibet medicinali
arte curatiua neceſſario indigente ꝟtus ſeu ꝟtutis
ſeu ꝟtutū potētia corporis cuiuſlibet egri varieta=
tē neceſſario patiꝛ gradualē. Morbus ꝟo ꝗlibet ſeu
potētia eiꝰ varietatē cerebro formalē ſiꝛ patiꝛ ꝛ ne=
ceſſario gradualē tam ex ipſoꝝ ꝟtutis ꝛ morbi cu=
iuſlibet phiſicoꝝ ſeu nālium tēporū fluxu ꝙ ex eorū=
dē ꝟtutis ꝛ morbi medicinaliū tēpoꝝ decurſu ꝙ ēt
ꝛ tertio ex ordinato ꝛ tū valde plaries l ordinato re
gimine ſex reꝝ nō nālium ꝛ rebus eiſdē annexarūꝫ
in morbo ipo quolibet neceſſario corpori applicata
rū. ꝛ ītērū ꝛ ꝗrto loco ſeu ex quarta cā ꝙ etiam ex
vſu reꝝ accidentaliter ꝛ corpori. vcꝫ medicinarū cō
uenienter ꝛ valde multotiēs in morbo quolibet in=
cōuenienter applicataꝝ. Proinde ſupraſcriptis me
dicinis alijs ꝗbuſlibet vtaꝛ infirmus ſolū iudicio et
ꝯſilio ſpectabiliū ꝛ circūſpectorum dñorum doctoꝝ
medicorū celeberrimoꝝ ſupraſcripte preſentium ꝛ
ipſam diligenter perficientium.

¶ Contra lapidem in veſica.

Caſus in terminis.

Morbus ꝓprie fuit lapis veſi=
ce ꝗ eſt morbus in nu
mero addito cronicus multuꝫ. vcꝫ tē
pore infantie alio lapidē ꝓcedēte cor
poris etatis fortitudis ſeu finis ado
leſcētie ꝑ te habitudinis nālis medie
ſexus virilis artis ciuilis ſed in aucupando eqſtris
exercitū laborioſi regionis medij anni hore ꝓſentis
hyemalis ꝟtutū olm nālium ꝛ vitaliū ꝛ ſaltē nutri
tiaꝝ: alꝫ nutritiuarū bñ cōſtātiū ꝟtutibꝰ ſtōachi ꝛ
epatꝭ digeſtiua renū expulſiua ꝗ expulſiua ē inteſti
noꝝ ꝛ veſice olbus his dūtaxat exceptis cuius cor
poris nālis cōplexio totius aliqualiter calida cho=
lerica ꝛ ꝛ renū ꝛ veſice ꝛ amplius epatis adhuc la=
pſa. ſtomachi vero ꝯplexio frigida eſt ꝛ humida ali
qualiter. Accidētia dicto morbo ſeu lapide in veſi=
ca ꝯiuncta curā ad ſe trahētia ſunt duo diſſuria ꝗ
difficultas mingendi ꝗ eſt mictus modicus ꝛ credo
impotētia retinendi vrinā cū vrinali intēſo appeti=
tu. Accidētia ipm morbū ꝯcomitātia grauedo in pe
ctine ꝛ pitoneon difficultas mingēdi qꝛ non ſine ma
gna ꝛ notabili cōpreſſione. Accidentia ipm morbū
ſequentia dolor intenſus in virga pectine ꝛ ꝓprie in
mictu impotentia mingēdi aut ſaltē difficultas ho
ra neceſſitatis exitus egeſtiōis ſeu inteſtini recti ꝛc.
Ardor vrine excoriatio virge excoriatio veſice l col
lo excoriatio fundi vel corporis veſice. ¶ Cauſe la=
pidis veſice morbi ſupraſcripti cauſe ꝯiuncte. Pri=
ma harenule multe ex vna parte flegmatis crudi ꝛ
mucillaginoſi ꝛ ꝓprie mucillaginoſi diu ꝛ ꝓternāli
ter in veſica retētoꝝ ibidē generate ſicut dicti mor
bi ꝛ lapidis ꝑ lalis cā mālis. Secunda flegmatum
crudoꝝ dictoꝝ in veſica crudi ꝛ mucillaginoſi ꝛ ꝓ=
prie mucillaginoſi pars altera dictas harenulas in
ſe copulās ꝛ inuiſcās. Eſt dicti lapidis pars altera
mālis. Tertia caliditas intēſa veſice dictas harenu
las cum parte dictoꝝ flegmatum cōgerens. Ultio
totū taliter digeſtum in lapidē tranſmutans dicti
lapidis eſt cauſa efficiens imo ꝗ ſola caliditas tēpe

rata veſice ſufficiēs eſt ex ipſis flegmatibus taliter
diu retētis harenulas ꝛ tādē lapidē generare. Quā
aūt magis caliditas intenſa cāe antecedentes. Pri
ma debilitas expulſiue virtutis veſice dictas hare
nulas ac dicta flegmata ab ipa veſica expellere ad
extra in dicto tpe non valens ꝓpter quā harenule ꝛ
ſtata dicta diu ꝛ ꝓternāliter retinētur. Scđa dicto
rum flegmatū a ſtō ꝛ epate ad renes ꝛ tandē ad ve
ſicam a renibꝰ ꝓcipitatio ex ꝗbꝰ taliter diu retētis
vt ex mā harenule ꝛ lapides ḡhantur. Tertia atte
nuatoria vie colli oppillatio cāe ātecedentes dicta=
rū cārū antecedētiū. Prima caliditas ꝛ humiditas
veſice ſupflua dictā expulſiuā eiuſdē debilē taliter
ꝛ ineꝗliter debilitā ies. Scđa inteſtinoꝝ expulſiue de
bilitas dicta flegmata nō ſufficienter educens qua
debilitata ipa flegmata a ſtō ꝑ corruptā ꝛ ab epa=
te ꝑ diminutam digeſtionē genita a ſtō in epate et
ambo ab epate in renes ꝓcipitantia tandē ab ipſis
renibꝰ in veſicā decidunt inteſtinis dicta flegmata
nō debite purgantibꝰ a dictis mēbris. Tertia vena
rum meſeraicarū ab epate inteſtinis oppillatio ꝛc.
quare flegmata tam in epate ꝙ in ſtō genita ad re
nes ꝓcipitantia in veſicā abeis effluunt. Quarta cā
eſt ex generatione. ſ. debilitas informatiue ꝟtutis
colli veſice vel eius materie ḡhatiue quātitas dimi
nuta ꝗ debilitata vel māe diminute ipa via colli ta
liter ſtricta a ḡhante ḡhatur. Et ita eiuſdē colli op
pillatio attenuatoria a ḡhatione ꝓduciꝛ. aut cā ex
ꝑ te talis ipam talr cohortās ꝛ ſibi attenuatoriam
oppillationē ꝓducēs. ¶ Cauſe primitiue. Pria inor
dinatū regimē ſex reꝝ non nāliū ꝛ eis annexoꝝ ꝗli
tate peccantiū quo in ſtō ꝑ corruptā digeſtionem ꝛ
in epate ꝑ valde diminutā dicta flegmata ḡhantur
Et ſi dictu regimen ſit ſex reꝝ calidarū ꝛ frigidarū
Scđa vſus nutriētium exercitij ꝗetis ꝛ eis annexo=
rum qualitate peccātiū olm intēſe infrigidantiū di
ctas cōplexiones frigidas nāles ſtomachi ꝛ inteſti=
norum ad frigiditatem intēſiorē tēdētiū ex qua vel
ꝗbus frigis complexionibꝰ membroꝝ dictoꝝ in ſto=
macho ꝛ epate dicte materie generantur.

¶ Cura vlis dicti lapidis veſice. Canōes curatiui.

Primus. Regimē in ſex rebꝰ non nālibꝰ ſic
ꝗlitate calefactū ſubtiliatiuū ꝛ
apritiuū in olbꝰ ipſis tamen leuiter. Quantitate ꝟo
ſic dictum regimen vt in proprijs capitulis dicetur
infraꝰ. Scđs. ¶ Euacuenꝛ māe cōes ſuperflue in vijs
ductuum mēbroꝝ nāliū. ſ. feces ab inteſtinis vrina
cum fundo ſuo a veſica ꝛ flegmata a ſtomacho ꝛ in
teſtinis medicinis lenitiuis ꝛ lauatiuis vt bibitis ꝛ
ſuppoſitis ꝛ potionibꝰ cliſteribꝰ. Tertiꝰ canon. Mo
ueanꝛ vētris ſolutione antecedētes cauſe ꝛ ꝓprie
māe dicti lapidis veſice a dictis membris in ꝗbꝰ vi
gent ſicut humores aduſti ꝓ pus th mucillaginoſi
ꝙ cruda ꝛ amplius a vaſis totius a venis et potiꝰ
ab epate medicinis bibitis ꝛ lenibus ſolutiuis ꝛ ꝓ=
prijs ad hoc ꝑ tertiā ꝛ ꝗrtā ꝟtutes earum. Quartꝰ
can. ¶ Digeranꝛ dicte māe oēs antecedentes cāe la
pidis ꝛ in dictis mēbris olbus ꝛ ꝓprie mucillagino=
ſum ſtā in epate medicinis bibitis ad hoc proprijs
per ſecundam tertiā ꝛ quartā ꝟtutes eaꝝ. Quintꝰ

canõ. ❡ Aperiãt leuiter dicta mẽbra oĩa in q̃bus di
cte materie antecedentes peccãt p̃terq̃ renes ⁊ cõl
bus epatis ne dicte mãe ad veſicã p̃cipitẽt. cõcauũ
ṽo epatis aperiat ad inteſtina vt iꝑ ẽ dicte oẽs mãe
ad extra aperiant antecedẽtes digeſte ⁊ educant: in=
de apte ⁊ ꝓprie mucillaginoſe medicinis ad hoc ꝓ=
prijs vt ſupra. Sextus canon. ❡ Eradicentur mãe
oẽs dicte cãe antecedentes lapidis a dictis mẽbris
vt ſupra medicinis ꝓprijs ad hoc ꝑ tertiã ṽtutem.
Septimus canon. ❡ Diuertant oẽs dicte mãe ante
cedentes ⁊ ꝓprie mucillaginoſe a dictis mẽbris in q̃
bus vigent. vcꝫ a vaſis toti⁹ ſeu venis ad extra ab
epate ṽo ⁊ renibus mediãte epate ad inteſtina me=
dicinis ꝓprijs ꝑ tertiã ⁊ quartã ṽtutes, motu pro=
prio mẽbroꝝ ⁊ ſudore. Octauus canõ. ❡ Aperiant
efficaci⁹ mõ q̃ prius in canone q̃nto oĩa dicta: mem
bra in q̃bus vigẽt dicte mãe cauſe antecedẽtes pre=
terq̃ renes ⁊ gibbus epatis ne p̃cipitent mãe ⁊c. et
veſica in qua cadũt ⁊ mucillaginoſum flegma ⁊ ha
renule cãe ꝯiũcte peccãtes aplantur. vcꝫ ꝯcauũ epa
tis ad inteſtina ⁊ ad extra ex veſica vt materie ante
cedẽtes ⁊ ꝯiuncte educant ⁊ effluant apte ⁊ ꝓprie a
veſica mucillaginoſum flegma ⁊ harenule medicĩs
ad hoc ꝓprijs ꝑ ſecundã ⁊ tertiam ⁊ quartã ṽtutes
Nonus canon. ❡ Aſtringant dicte mãe oẽs cãe an
tecedẽtes ⁊ ꝯiũcte a dictis mẽbris ſic aptis ⁊ ꝓprie
mucillaginoſe a veſica ꝑ ſecũdam tertiã ⁊ quartã
ṽtutes medicinarũ ad hoc ꝓpriarum. Renib⁹ ṽo ⁊
gibbo epatis abſterſio nõ fiat ne dicte mãe ad veſi=
cam p̃cipitẽt. ſed ampli⁹ a renib⁹ ⁊ epate ad inteſti=
na diuertantur medio mõ epatis ꝯcauo medicinis
ad hoc ꝓprijs ꝑ tertiã ⁊ quartam ṽtutes. Decim⁹
canon. ❡ Mũdificent a dictis materijs anteceden=
tibus ꝯiunctis ⁊ peccãtib⁹ oĩa dicta mẽbra ⁊ ꝓprie
veſica harenul ⁊ flegmate mucillaginoſo dictis cau
ſis ꝯiunctis lapidis. vcꝫ ſtomach⁹ vomitu ⁊ ampli⁹
inteſtina seceſſu inteſtina ⁊ epatis cõcauum ⁊ gib=
bus eius ꝑ inteſtina ſeceſſu veſica ṽo ꝑ eius collum
viam medicinis ad hoc ꝓprijs ꝑ ſecũdam tertiã ⁊
quartã ṽtutes. Undecimus canon. ❡ Remoueant
male cõplexiones dictoꝝ membroꝝ ⁊ ꝓprie renum
⁊ ꝓpriiſſime veſice. vcꝫ frigida et humida cõplexio
ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ ⁊ calida ⁊ humida ⁊ renum
⁊ epatis ⁊ veſice modis vel medicĩs ad hoc ꝓprijs
vt partim frigidis ⁊ humidis partim calidis ⁊ ſic=
cis ipſis ꝯtrarijs medicinis aliq̃n ſimul mixtis ali=
quando diuiſim datis. Duodecimus canon. ❡ Cõ=
fortet virtus dictoꝝ mẽbroꝝ oĩm ſtomachi. ſ. dige=
ſtiua ⁊ expulſiua ⁊ inteſtinoꝝ expulſiua ⁊ epatis di
geſtiua ⁊ ꝓprie renũ expulſiua q̃ expulſiua eſt ad
ipſos renes ab epate ⁊ ab alijs mẽbris fluens repel
lere non valens ⁊ ꝓpriiſſime veſice ad extra expul=
ſiua. Et hoc medicinis ꝓprijs ꝑ ſecũdam tertiam ⁊
quartam ṽtutes ⁊ amplius ꝑ quartam. Tertiuſde
cimus canon. ❡ Si lapis in veſica genitus ſit ⁊ reti
neat ibidem cuꝫ medicationis beneficio educibilis
ad extra tunc collum veſice ⁊ via vrinationis in vir
ga diſponatur intus ⁊ extra medicinis lenitiuis ad
hoc ꝓprijs ꝑ ſecundam ⁊ tertiam ⁊ quartam ṽtu=
tes ipſarum. Decimuſquartus canõ. ❡ Aperiatur

dictum collũ ⁊ via vrinalis in virga medicinis ape
ritiuis ad hoc vt ſupra. ❡ Decimuſquintus canon.
❡ Educat lapis ad extra medicinis ꝓuocatiuis ꝑ
ſecundam tertiã ⁊ quartã virtutes. Decimuſſext⁹
canon. Si lapis in veſica retineat non educibilis ad
extra ꝓpter eius magnitudinem aut malam figu=
ram aut ex impotentia virtutis expulſiue veſice tũc
lapis minoretur ⁊ frãgat medicinis ꝓprijs ad hoc
per ſecundam tertiam ⁊ quartam virtutes earum
Decimuſſeptimus canon. ❡ Aperiat dictũ collum ⁊
via vrinalis veſice et virge medicinis ad hoc pro=
prijs aperitiuis per ſecundam tertiam ⁊ quartam
virtutes. Decimuſoctauus canon. ❡ Materia lapi
dis taliter comminuti propter longã moram in ve
ſica pre magnitudine non educibilis tunc in iſto ca
ſu eius cura eſt inciſio colli veſice et inde ipſius lapi
dis extractio omnes facte ſm canonem, Auicen. et
ceterorum auctorum cum cautela magna et ꝓprie
in perſona adulta.

❡ Contra mictum in lecto.

Euitet diuretica ſeu ꝓuocantia vrinã. Eui=
tet brodialia ⁊ ferculũ in cena ſed in
prandio comedat ferculum. Utatur vino nigro nõ
vinoſo. ❡ Solutiuum facile. ℞. caſſie. ℥. ß. mirabo=
lanorum citrinorum kebulorum añ. ℈ ß. aque ace
toſe. q. ſ. ꝑ potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ
aſſumat frigidum vt eſt in aurora ⁊ cum cuſtodiat
poſt ipſius aſſumptionẽ immediate dormiat ſi põt
per vnã horam ad amplius. Et poſt eiuſdẽ aſſum=
ptionẽ ſtet puella ieiuna horis quatuor deinde prã
deat. ℞. oleoꝝ roſati. ℥. j. myrti maſtic. añ. ℥. ß. dra
ganti gũmi arabici. añ. ℈ ß. albuminis oui optime
ſpumati ⁊ ꝯquaſſati. ℥. ß. ſandaloꝝ ru. ʒ. ß. boli ar. ʒ.
ij. raſure eboris. ʒ. ß. cere noue. q. ſ. ꝑ vnguento mol
li. miſce ⁊ cũ modico modici aceti ſolũ. q. ſ. ad pene=
trandũ fiat vnguẽtum molle ad lentũ ignẽ. Et hac
vnctione actu frigida vnguantur renes in ſero cũ
vadit dormitum. Et ea vnctione taliter vt i [illegible]
die tertia poſt aſſumptionem ſolutiui proximi [illegible]
praſcripti.

De egritudinibus mẽbro=rum generationis in viris.

❡ Contra gomorream.
Caſus in terminis.

Morbus cõiter dictus q̃ eſt ac
cidens ꝓprie eſt go=
morrea cronica multũ corporis va=
de repleti etatis iuuentutis medio=
criter robuſti virtutum oĩm ſatis [illegible]
ſtantium virtute membrorum ⁊ vaſo
rũ ⁊ mẽbroꝝ ſꝑmatis dũtaxat exceptis. Cui⁹ com=
plexio nãlis totius eſt intenſe calida cholerica ⁊ ꝓ=
prie epatis ⁊ renum ⁊ vaſorum ⁊ membrorũ ſꝑma=
tis. Iſtius accidentis. vcꝫ gomorree cauſa coniun=
cta eſt triplex. vcꝫ debilitas retentiue vaſoꝝ ⁊ mem
broꝝ ſpermatis intenſio expulſiue illorum intenſio
attractiue eorũdem mẽbroꝝ. Cauſa añ cõe ipſi⁹
gomorree eſt triplex. vcꝫ mala cõplexio humida nã
lis ipſoꝝ mẽbroꝝ ſꝑmatis qua dicta carũ ṽtus re=

ctiua debilitaṫ. Acuitas ſpmatis dictā virtutē ex
pulſiuā exceſſiue ſtimulās. ¶ Caliditas itēſa dicto
ꝝ mēbꝛoꝝ virtutē attractiuā ipſoꝝ valde intēdēs
Cauſe dictarū triū cauſarū ātecedētiū ſunt tres in
ſpe. Cā male cōplexionis humide mālis dicte ſunt
flegma in ſtomacho ⁊ eiꝰ indigeſtione multiplicatum:
deinde a ſtomacho epati ramo vene collis deſcēdē
venis emulgētibꝰ ⁊ tādē vaſis ſpmatis ⁊ mēbꝛis
ſpermatis cōlcatū. Cā dicte itēſe acuitatis ſperma
tis ē ſanguis cholericꝰ acutꝰ q̇ ſpmatis eſt mā. Itē
ꝑūs vit alis ⁊ alioꝝ nālis ſgeniꝫ q̇ ſpmatis ſunt for
malr gñatiui oēs tales ex nāli cōplexione totius ⁊ p
prie epatis ⁊ renū vaſoꝝ ⁊ mēbꝛoꝝ ſpmaticoꝝ ſue
rūt aut principia ⁊ gñatione aut tūc ex tpe diutur
no dictum lapſum ad caliditatem intēſam totius ⁊
ipſoꝝ mēbꝛoꝝ ⁊ ppꝛie epatis ⁊ renū vaſoꝝ ⁊ mem
bꝛoꝝ ſpmatis ꝑducētis. ¶ Cā pꝛimitiua dicti acci
dētis. vcꝫ gomoꝛꝛee eſt duplex. vcꝫ inoꝛdinatū regimē
⁊ ppꝛie q̄titatis ſex rerū nō nāliū ex quo per indi
geſtionē dictū flegma in ſtomacho gñaṫ etiā ſi dictū re
gimē inoꝛdinatū eſſet: eſſet rerū calidaꝝ. ſcđs th. ſ.
frigidaꝝ vſus nutrimētoꝝ exercitij accñtiū aeꝛ ⁊ alia
rū ſex rerū nō nāliū intēſe calefaciētiū ⁊ dictā cōple
xionē nālē calidā intēdētē ad caliditatis intētionē
ex qua gñaṫ ſanguis cholericꝰ ⁊ ſpma ciēti dicti ex
qua caliditate multū intēſa incēdiṫ dicta virtꝰ attra
ctiua mēbꝛoꝝ ⁊ vaſoꝝ ſpmatis. Iſtū caſuꝫ ego An
tonius cermiſoni elicui ex ſignis eſſentialibꝰ ad ſu
pꝛaſcripta oia viſis ⁊ habitis ex infoꝛmatiōe ipſiꝰ
egri vt opꝫ. ¶ Queritur a me cura dicte gomoꝛꝛee.
Iuxta caſum ſupꝛaſcriptū ad queſituꝫ rñdetur vt
hic infra. vñs cura iuxta caſum ſupꝛaſcriptū vt hic
infra vꝫ. Quatuoꝛdecim ſunt canones curatiui di
ctoꝝ accñtiū ⁊ lapſus ꝑternālis humidi ⁊ dicti nā
lis lapſus calidi intēſe ⁊ eductiui. vꝫ gomoꝛꝛee ma
le cōplexionis humide ꝑternālis vaſoꝝ ſpmatis ſper
mate acuto ex ſanguine cholerico ⁊ lapſo cōplexionis
calide vaſoꝝ ⁊ mēbꝛoꝝ ſpmatis epatis vel renum ⁊
totiꝰ vt in ſupꝛaſcripto ꝯcludeṫ. ¶ Hoꝝ. 14. canonū
pꝛimi ſex canones gñales colligunṫ locis q̇bꝰ infra.
Alij vo ſpāles octo colligunṫ alijs locis q̇bus īfra.
Pꝛimus canō. ¶ Euenṫ māe ſupflue cōes in vijs du
ctuū ex quarū pñtia dicte humiditatis pꝛeternālis
⁊ nālis caliditatis lapſa vaſoꝝ ſpmatis epatis re
nū ⁊c. fouenṫ. hunc canonē collige gñalē 4ª affoꝝ.
affo. 13. ⁊ 4ª ꝓmi. cap̄. de regulis cōibꝰ ſolutionū vē
tris ⁊c. 2. affoꝝ affo. 9. ⁊ 6ª tertij. cap̄. de fluxu ven
tris oīm modoꝝ. ⁊ 4ª ꝓmi. cap̄. 4°. Scđs canon.
¶ Minoꝛatione ſoluanṫ māe ppꝛie dictoꝝ lapſuuꝫ.
vꝫ mā humida fluida relaxās vaſa ⁊ mēbꝛa ſpma
tis ⁊ mā cholerica excoquēs mām ſpmatis. vꝫ ſan
guinē ⁊ intēdēs ⁊ fouens lapſam cōplexionē calidam
vaſoꝝ ⁊ mēbꝛoꝝ ſpmatis epatis renū ⁊c. Iuxta ca
ſum ſupꝛaſcriptum. hunc canonē collige. 4. affoꝝ
affo. 29. ꝓma quarti. cap̄. de cura putridoꝝ in gñā
li. Tertius canō. ¶ Digerantur dicte māe humida
flegmatica vꝫ ⁊ cholerica ignea l dictis mēbꝛis vigē
tes ⁊ ppꝛie cholerica hunc canonem collige in libro
Galeni de partibus moꝛbi in pꝛincipio. 16. ꝯtinētis.
cap̄. de ſequentibus febꝛes. Aui. quarta pꝛimi. cap̄.
3°. ⁊ ꝓma quarti. cap̄. de cura putridaruꝫ in gñali.
ꝓmo de criſi 9° cap̄. ꝓma affoꝝ. 22. affo. ꝓmo. 4° re
giminis acutoꝝ. Quartus canon. ¶ Eradicatione
ſoluanṫ dicte materie ⁊ a dictis mēbꝛis. vꝫ humida
cholerica ⁊c. hūc canonē collige 4ª ꝓmi. cap̄. 3°. qñ
et qualiter euacuare opꝫ. ⁊ cap̄. 4° de regulis cōi
bus ſolutioni ventris ⁊ vomitui. ꝓma affoꝝ affo. 2.
⁊. 5. ⁊. 23. ⁊ 4ª affoꝝ affo. 3°. ⁊ 2° quarti. cap̄. de nar
ratione ſignoꝛum bonoꝝ. ⁊ 6ª epidimiaꝝ. Quin
tus canon. ¶ Abijciaṫ caliditas ſupflua dictoꝝ mē
bꝛoꝛum ſpermatis. vꝫ ⁊ annexoꝛum ⁊ ppꝛie renū et
epatis ⁊c. qua caliditate mēbꝛa ipſa multū ſperma
tis mām attrahunt ⁊ eā exacuunt. hūc canonē col
lige 3° tegni. Sextus canon. Remoueanṫ māe ſper
matis. ſ. ſāguis ⁊ ipſiꝰ ſpmatis acuitatis. q̇bꝰ labūṫ
⁊c. hūc canonē collige. Septimꝰ canō. ¶ Abijciaṫ ſp
matis tenuitas q̇ labitur ēt ipſuꝫ ꝑ nūc igroſſando
reſpectu ſpermatis tēperati hunc canoneꝫ collige.
Octauus canō. ¶ Remittaṫ coeunti appetitꝰ et in
fra tēperatū appetitū ꝑ nunc. hunc canonē collige.
Nonus canō. ¶ Minoꝛeṫ quātitatiue genitū ſpma
hunc canonē collige. Decimus canō. ¶ Coꝛrigatur
humiditas. ꝓhibeaṫ ſperma exuberāti quantitate
gñari ⁊ intēſe acuitatis hūc canonē collige. Unde
cimus canō. ¶ Coꝛrigaṫ humiditas laxās ſperma
tica vaſa. hūc canonē collige. Duodecimus canon.
¶ Cōfoꝛteṫ virtꝰ retētiua mēbꝛoꝝ ſpmatis ⁊ vaſo
rum hunc canonē collige. Tertiuſdecimus canon.
¶ Coꝛrigaṫ regimen ſex rerū nō nālium ⁊ ppꝛie ex
nutrimēte cuius diſpꝛopoꝛtione ſpmatis multitudo
per indigeſtionē generaṫ in ſtomacho ⁊ ppꝛie diſ
pꝛopoꝛtione quantitatiua magis q̄ qualitatiua ⁊
etiā hoꝛa ⁊ oꝛdine diſpꝛopoꝛtionato et inoꝛdinate.
hunc canonem collige. Quartuſdecimus canon.
¶ Coꝛrigaṫ regimen ex ſex rebus nō nālibus ad ca
liditatē labētibꝰ quibus exacuiṫ intēſe cōplexio ca
lida totius ⁊ ppꝛie renū epatis ⁊ mēbꝛoꝝ ſpmatis.
hunc canonem collige. ¶ Particularis curatio ſeu
ſpālis. iuxta ſupꝛaſcriptū canonē ⁊ canones vles ⁊
cū inſtrīs ppꝛijs dictoꝝ canonū. ⁊ caſus vt hic infra.
vꝫ. Pꝛimo euacuenṫ māe cōes ſuperflue in vijs du
ctuum ⁊c. Iuxta doctrinam pꝛimi canonis curatiui
dicti inſtrīs ſeu medicinis infraſcriptis ꝓmo enema
tibus. ſecūdo potionibus vt infra. Enematibꝰ mol
litiuis ipſarū materierū ⁊ viarū ductuū ſubtiliatiuis
abſterſiuis lenitiuis lauatiuis ⁊ eductiuis vt hic in
fra. vcꝫ. Recipe folioꝝ blitis. M. ij. mercurialis. M. j.
atriplicis poꝛtulace baſiliconis maioꝛis añ. M. ß. ſe
minum aneti cartami canabis añ. ʒ. j. ß. ſeminū la
ctuce coꝛiandri oꝛdei excoꝛticati añ. ℥. ß. vitelli oui
numero. j. caſſie. ℥. j. benedicte ſimplicis zuccari ru.
añ. ℥. ß. olei communis. ℥. vj. ſalis cōmunis. ʒ. ij. her
be et ſemina bulliant ſimul in ſufficienti quantitate
aque vſq; ad conſumptionem medietatis aque. de
inde optime exprimantur et colentur ýltimo tribus
cyathis dicte colature. reliqua omnia addantur et
fiat cliſtere. ¶ Potio lenitiua. Secundo potionibus
lenitiuis ipſorum membꝛorum communiū euacuē
tur dicte materie omnes iuxta dictum pꝛimū cañ.
vt hic infra vcꝫ. ℞. caſſie ſi. ℥. j. ſucci violarum. ʒ. vj.

prunorum damaſcenorum aut auguſtienſium magnorum nigrorum.ʒ.v.ſebeſten.ʒ.iij. aque endiuie ℥.j.ſeri caprini.q.ſ.p potiõe miſce et fiat potio. Secundus canõ. ¶Secundo et principaliter minoratiue ſoluantur materie ꝓpe lapſum cauſantiũ dictam gomorream.vꝫ materia humida relaxans vaſa et mẽbra ſpmatis et materia cholerica exacuẽs ipſum ſpma ⁊ intẽdẽs et fouens caliditatẽ ipſorum vaſorum et mẽbroꝝ ſpermatis. Itẽ renũ et epatis ⁊c. Iuxta doctrinam ſecundi canonis curatiui. vꝫ flobotomia et potione et pillis minoratiuis eligẽtibus cholerã et flegma ſed amplius flegma vt hic infra fiat flobotomia baſilice. ℞.mãne.℥.j.ß.ſucci roſarũ.℥.ij.reubarbari electi.ʒ.ij.ß.aque endiuie.℥.j.ſeri caprini.q.ſ.pro potione. Reubarbarum prius inciſum minutim infundat̃ in dicto ſero ad minus per horas.xij.deinde exprimatur ⁊ ſubſtantia ipſi⁹ reubarbari abijciatur vltimo dicte expreſſioni ſine ſero reliqua omnia addantur et fiat potio. Recipe pillularum de reubarbaro.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gemme.gra.ij. miſce et cum ſucci roſarum.q.ſ.ad incorporandum reformentur pillule.vij.p.ʒ. Tertius canon. ¶Digerantur paulatine dicte materie videlicet humida et cholerica ignea in dictis mẽbris vigentes. Iuxta canonem tertium dictum medicamen exiccatiuis ingroſſatiuis ⁊ infrigidatiuis videlicet. ℞.ſyrupi roſati.℥.ß.ſyrupi de portulaca ℥.j.aquarum plantaginis acetoſe endiuie añ.℥.j. miſce ⁊ aromatizet̃ cum pulueris mente.℈.j. Iſtũ ſyrupum aſſumat calidum in aurora quatuor diebus continuis.deinde poſt aſſumptionem ipſi⁹ ſtet ieiunus horis quatuor et interim dormiat ad libitũ quẽ ſyrupũ incipiat aſſumere tertia poſt aſſumptionẽ ſolutiui minoratiui immediate anteſcripti. Quartus. ¶Eradicatione ſoluantur dicte materie humida.videlicet et cholerica ignea vigentes in dictis mẽbris medicinis eligẽtibus et ſoluentib⁹ choleram et flegma ſm amplius choleram iuxta dictũ quartum canonem. ℞.mãne.℥.j.ß.ſucci roſarũ.ʒ.ij.mirabolanorũ citrinorũ reubarbari electi dyaſiniconis añ.ʒ.j. aque endiuie.℥.j.ſeri caprini.q.ſ. p potione miſce. et fiat potio. Iſtud ſolutiuum eradicatiuum aſſumat tertia die poſt completã aſſumptionem ſupraſcriptorum ſyrupoꝝ. Recipe pillularum aurearum.℈.ij.agarici.℈.j.ſalis gẽme.gra.j.ß.miſce et cum electuarij ſucci roſarum.q.ſ.ad incorporandũ reformẽtur pillule.vij.p.ʒ. Iſtas pillulas aſſumat in aurora cum ordinibus et modis hic ſupraſcriptis.quas pillulas aſſumat i caſu quo ſupraſcriptum ſolutiuum non foret ſibi gratum ſed iſte pillule eſſent ſibi gratiores. Quintus canon. ¶Remoueatur caliditas ſuperflua dictorum membrorum ſpermatis et annexorum vt renum epatis ⁊c. medicinis infrigidatiuis et exiccatiuis per tertiam virtutem appropriatis ad hoc iuxta dictũ canonem quintũ vt hic infra. vꝫ. ℞.aque endiuie.℥.j.portulace.℥.ij.nenufaris.℥.j.ſeminum cõmuniũ minoꝝ frigidoꝝ.vꝫ lactuce endiuie portulace plantaginis añ.ʒ.j.corallorum rubeoꝝ.℈.j.zuccari albiſſimi.ʒ.j.miſce. Iſtud alteratiuum aſſumat calidũ in aurora octo diebus continuis cum modis et ordinibus ſupraſcriptis in ſupraſcripto ſyrupo que alteratiuo incipiat vti quarta die poſt aſſumptionem ſolutiui eradicatiui immediate ſupraſcripti. ¶Confectio alteratiua. Recipe triaſandalorũ.℥.iij.conficiantur in morſellis triũ.ʒ.p quolibet morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnũ morſellũ in mane cum ſurgit tribus diebus intermiſſis in hebdomada.vꝫ vna die ſic.et alia non.deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionem ſtet ieiunus tribus horis ad min⁹; hac confectione incipiat vti octaua die poſt cõpletã aſſumptionẽ aquarũ immediate ſupraſcriptarum et ipſa taliter vtatur ſpatio.xx.dierũ. ¶Epithima ℞.ſpecierum ceroti ſandalini.ʒ.iij.aque endiuie.℥.viij.abſinthij.℥.j.pulueris abſinthij.ʒ.ß.miſce ⁊ fiat epithima. In iſto liquore tepido infundatur pecia linea dupla longitudinis vnius ſemiſſis et latitudinis medij ſemiſſis. deinde pecia aliqualiter expreſſa ſuperponatur lateri dextro epatis ⁊c.hoc epithimate incipiat vti ſexta die poſt aſſumptionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti et ipſam apponat dicto loco ad minus bis in die ſtomacho ieiuno. vꝫ ante prandium ſemel et ante cenam ſemel continuando diebus.xv. ¶Unctio. ℞.vnctionis Galeni.℥.ij. iſta vnctione tepida aut frigida ad libitum vngatur locus ex directo renum et deorſum infra renes vſqꝫ ad os caude et in latitudine medij palmi qua vnctione vti incipiat et vtatur temporibus dictis vt ſupraſcripto epithimate et vtatur ipſa.xv. diebus continuis. ¶Alia vnctio. ℞.olei roſati.℥.j.nenufari.ʒ.ß.litargiri.℥.ß.ſeminum communium frigidorum.ʒ.j.boli armeni raſure eboris ana.ʒ.ß.cipori.℈.ij.cere quantum ſufficit p vnguento molli miſce et cum aceti quantum ſufficit ad penetrandum fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Iſta vnctione vtat̃ cũ modis et ordinibus deſcriptis in vnctione immediate ſupraſcripta. Qua vti incipiat poſt cõpletũ vſum vnctionis ſupraſcripte et ipſam continuet ſpatio vnius mẽſis ⁊ hoc caſu in quo nõ ſentiret notabile iuuamentũ in ſupraſcripta vnctione. ¶Alia tertia. Recipe vnguenti populeonis.℥.j.vnguenti Galeni.℥.j.ß.draganti gummi arabici añ.ʒ.ß.ſeminũ portulace.ʒ.j. menthe ſicce.℈.j.cipori.℈.ß.boli armeni.ʒ.j.raſure eboris.℈.ij.cere albe.q.ſ.p vnguento molli miſce et cum oleo nenufaris.q.ſ.fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Iſta vnctione vtatur cum modis et ordinibus deſcriptis in prima vnctione. Et incipiat vti iſta decima die poſt completum vſum vnctionis immediate ſupraſcripte et ipſam continuet ſpatio quinquaginta dierũ ⁊c in caſu in quo non ſentiat notabile iuuamentum ex vnctione ſupraſcripta ſecũda ⁊c. Nota ꝙ iſtos tres terminos iſtarũ triũ vnctionũ ſi iſte non debite conualeſcat tunc vtat̃ quatuor diebus cõtinuis aliqua iſtarũ vnctionũ ad libitũ.poſtea interponat quatuor dies quibus non vtat̃ aliqua vnctione.deinde reuertet aliis quatuor dieb⁹ ſequẽtibus immediate aliqua iſtarũ vnctionũ ⁊ ſic pluries vt ał aliã ex ſupraſcriptis vnctionib⁹ cũ interpoſitione vt dictũ eſt. vtat̃ in frigidãtibus ſed moderatis ⁊ non nimis expreſſis

ne frigidis. nã non excedat ſm gradum frigidita-
tis. Juuamentũ factũ ex flobothomia pcedente ⁊c.
Cõmunicat huic canoni ideo nõ reiteret dicta flo-
bothomia niſi incũbẽte magna neceſſitate. Nõ dor
miat reſupin⁹. i. ſup dorſo. Sext⁹ can. ¶ Remoueat
mãe ſpermatis acuitatis. vcʒ ſanguinis ⁊ ipſi⁹ ⁊c.
ſpermatis acuitatis medicinis infrigidatiuis ap-
propriatis ad hoc p virtutẽ. Juxta doctrinã ſexti ca
nonis vcʒ. ℞. aquarum portulace. ℥. ij. nenufaris.
℥. j. plantaginis. ℥. j. ß. ſeminum cõmunium minorũ
frigidoꝝ. vcʒ lactuce endiuie portulace plantagis
añ. ʒ. ß. coralloꝝ ru. ℈. ij. zucca. albiſſimi. ʒ. j. miſce.
Jſtas aquas aſſumat calidas in aurorora ſex die-
bus ↄtinuis cũ modis ⁊ ordinib⁹ ſupraſcriptis i ſy
rupo primo q̃b⁹ vti incipiat octaua die poſt cõpletã
aſſumptionẽ confectionis ſupraſcripte in capitulo
quinto. ¶ Confectio. ℞. ſpẽrum triaſandaloꝝ cuꝫ
camphora. ʒ. j. ſeminuꝫ portulace. ʒ. ij. zuccari albiſ
ſimi. ℥. iiij. miſce ⁊ cũ aqua nenufaris. q. ſ. ad confi-
ciendum fiat ↄfectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. p mor
ſello. Jſtius ↄfectionis aſſumat vnũ morſellũ in ma
ne cum ſurgit tribus diebus intermiſſis in hebdo-
mada. vcʒ vna die ſic ⁊ alia non ⁊ poſt aſſumptionẽ
ſtet ieiunus horis tribus ad minus. hac cõfectione
vti incipiat octaua die poſt completam aſſumptio-
nem aquarum immediate ſupraſcriptarum ⁊ ipãꝫ
taliter continuet ſpatio vnius menſis. ¶ Confectio
ſecunda. ℞. dyadraganti frigidi. ℥. iij. ſeminum cõ
munium frigidorum. ʒ. ij. ſandalorum rubeoruꝫ. ʒ.
ß. corallorum rubeorum. ℈. ij. miſce ⁊ cũ aqua ne-
nufaris. q. ſ. ad confectionem fiat cõfectio ſolida in
morſellis vt ſupra. Jſtius confectionis aſſumat vnũ
morſellum in mane cum ſurgit cum modis ⁊ ordi-
nibus ſupraſcriptis in cõfectione immediate ſupra
ſcripta. Et incipiat vti iſta quarta die poſt comple-
tam aſſumptionem confectionis immediate ſupra-
ſcripte. Et ipſa vtatur taliter ſpatio vnius menſis.
Septim⁹ canõ. ¶ Abijciatur ſpmatis acuitas qua
labitur ipſum ingroſſando ⁊c. medicinis infrigida-
tiuis ⁊ ingroſſatiuis appropriatis per virtutem ter
tiam iuxta ſeptimum canonem dictum ſupra in cu
ra vniuerſali. ¶ Unctio. ℞. olei nenufaris. ℥. ß. roſa
ri. ℥. j. ß. coriandri boli armeni raſure eboris. añ. ʒ. ß.
ſucci canne humide. ℥. ß. cere al. quantum ſufficit p
vnguento molli miſce ⁊ cum aceti. q. ſ. ad penetran
dum fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Jſta
vnctione taliter vtatur cum modis ⁊ ordinibus ſu-
praſcriptis in prima vnctione ſupraſcripta in capi-
tulo quinto. Qua vnctione incipiat vti poſt comple
tum vſum omnium ſupraſcriptarum trium vnctio
num deſcriptarũ capitulo quinto. ¶ Pillule. ℞. tro
ciſcorum de roſis. ʒ. j. de camphora. ʒ. ß. ſeminũ por
tulace. ʒ. j. ciperi. ℈. j. zuccari albiſſimi. ℈. j. miſce ⁊
cum ſyrupi de nenufare quantum ſufficit ad incor
porandum fiant pillule. ix. p. ʒ. Jſtarum pillularuꝫ
aſſumat a. iij. vſqꝫ ad quinqꝫ ad libitũ cum modis
⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione confectionũ
ſupraſcriptarum in capitulo ſexto. Quibus pillulis
vti incipiat per. xij. dies poſt cõpletum vſum dictaꝝ
ↄfectionum ſupraſcriptarum. ¶ Confectio. ℞. ra-
ſure eboris. ʒ. ß. camphore. gra. ij. portulace lactuce
coriandrorum preparatorum ana. ℥. j. papaueris
al. ʒ. ß. roſarum al. ʒ. ß. boli armeni. ʒ. j. ſandalorum
rub. ℈. ij. zuccari albiſſimi. ℥. vj. miſce ⁊ cum ſyrupi
de nenufare. q. ſ. ad conficiendum fiat confectio vt
ſupra. Jſtius confectionis ſumat vnum morſellum
in mane cum ſurgit cum modis ⁊ ordinibus deſcri
ptis in pillulis immediate ſupraſcriptis. Qua con
fectione vti incipiat ſecunda die poſt aſſumptioneꝫ
ſupraſcriptarum pillularum ⁊ ipãa taliter vtat ſpa
tio vnius menſis. Utat pluries pro cibis portulaca
lactuca ſpelta ⁊ aliq̃ties lentib⁹. Octauus canon.
¶ Remittatur coeundi appetitus medicinis infrigi
datiuis ⁊ exiccatiuis appropriatis p virtutem. ter
tium vt ſupra. iuxta canonem. 8. ⁊c. ℞. trociſcorum
de camphora. ʒ. j. menthe ſicce. ʒ. ß. zuccari albiſſimi
℈. j. miſce ⁊ cum ſyrupi de nenufare quantum ſuf-
ficit ad incorporandum reformentur pillule. ix. pro
ʒ. Jſtarum pillularum a tribus vſqꝫ ad quinqꝫ in
mane cum ſurgit cuꝫ modis ⁊ ordinibus ſupraſcri
ptis in confectione immediate ſupraſcripta. Quib⁹
pillulis vt incipiat. j. poſt completam aſſumptioneꝫ
ↄfectionis immediate ſupraſcripte ⁊ ipſis talr vta-
tur ſpatio vnius menſis ⁊c. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupo
rum de nenufare. ℥. j. de papauere. ℥. ß. aquaꝝ por
tulace. ℥. ij. endiuie. ℥. j. mẽthe ſicce. ʒ. ß. miſce. Jſtuꝫ
ſyrupum ſumat. vj. diebus continuis cũ ordinib⁹ ⁊
modis deſcriptis in primo ſyrupo ſupraſcripto hoc
ſyrupo vti incipiat poſt ſupraſcriptas pillas imme
diate. ¶ Cõfectio. ℞. menthe ſicce. ʒ. j. ſeminis agni
caſti. ʒ. ß. ſeminum cõium frigidoꝝ. ʒ. ß. nenufaris. ʒ.
j. cãphore. gra. ij. coral. rubeoꝝ raſure eboris. añ. ʒ.
ß. zuccari albiſſimi. ℥. vj. miſce ⁊ cum ſyrupi de nenu
fare. q. ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida vt ſu
pra. Jſtius confectionis ſumat vnum morſellum in
mane cum ſurgit cum modis ⁊ ordinibus anteſcri-
ptis in pillulis ſupraſcriptis. Qua confectione vti in
cipiat octaua die poſt aſſumptionem ſyrupi imme-
diate anteſcripti ⁊ ea vtatur ſpatio vnius menſis.
Jncedere nudis pedibus eſt optimum. Portetur la
mina plumbi ſubtilis longitudinis quaſi vnius ſe-
miſſis: ⁊ latitudinis medie dorſo alligata ⁊ plurib⁹
foraminibus perforata que portetur in menſe die-
bus. xx. hoc modo vcʒ duobus diebus continuis ⁊
altero non. ⁊ iterum duobus diebus continuis ⁊ al
tero non. ⁊ iterum duobus diebus continuis ⁊ ter-
tio non. ⁊ ita reiteretur talis portatura ſpatio vni⁹
menſis. Tunc interponat dies quindecim cõtinuis
quibuſdam portetur. poſtea incipiat ipãm portare
ſpatio vnius menſis modo pdicto ⁊ non amplius
q̃ per duos menſes. Nonus canon. ¶ Minoretur
quantitate genitum ſperma medicinis exiccatiuis
⁊ infrigidatiuis et magis exiccatiuis appropria-
tis per virtutem. tertium iuxta canoneꝫ nonum di
ctum ⁊c. Recipe ſeminis lactuce portulace corian-
dri ana. ʒ. j. menthe ſicce. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥.
iiij. puluerizentur omnia ſubtiliter poſtea omnia
ſimul miſce ⁊ cum aqua nenufaris quantũ ſufficit
fiat ↄfectio ſolida in morſellis vt ſupra. Jſti⁹ ↄfectio
nis ſumat vnum morſellũ in mane cum ſurgit cum

modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione cōfe=
ctionū deſcriptaꝝ in 6° cap̄. qua ꝯfectione vti inci=
piat ꝑ vnū menſem poſt cōpletam aſſumptionē con
fectiōis immediate āteſcripte ⁊ ea vtaꝛ ſpatio vni⁹
menſis. ¶ Pillule. ℞. ſeminū nenufaris. ʒ. j. mucilla
ginis pſilij. ʒ. j. ß. camphore. gra. ij. coriandroꝝ ꝑpa
ratorum. ʒ. j. ſeminis agni caſti cimini. an̄. ℈. ß. zuc=
ca. albiſſimi. ʒ. ß. miſce ⁊ cū ſyrupi de portulaca. q. ſ.
ad incorporandū formentur pillˀe. ix. p. ʒ. Iſtarū pil
lularum aſſumat a tribus vſqꝫ ad q̄nqꝫ in mane cū
ſurgit modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in confectiōe im
mediate ſupraſcripta. Quib⁹ pillˀis vti incipiat ſexta
die poſt cōpletam aſſumptionē pillaꝝ ſupraſcripta
rū immediate ⁊ ipſis vtaꝛ talr̄ ſpatio vnius menſis.
¶ Alie pillˀe. ℞. menthe ſicce. ʒ. j. ſeminis lactuce ſe=
minis portulace an̄. ʒ. j. ß. zuccari albiſſimi. ʒ. j. miſce
⁊ cum ſyrupi de nenufare. q. ſ. fiant pillˀe vt ſupra.
Iſtarum pillularū aſſumat a trib⁹ vſqꝫ ad q̄nqꝫ cū
modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in pillˀis immediate an̄
ſcriptis q̄bus vti incipiat. viij. die poſt completā aſ=
ſumptionē pillˀarum immediate ſcriptarū. Et ipſis
vtatur taliter ſpatio vnius mēſis parcius comedat
conſueto ⁊ ꝓprie in cena vtatur aceto ⁊ coriandro
preparato. Itē aliquotiens lentibus item ⁊ ſepe aq̄
lactis fortis acetoſitatis de quo lacte prius extra=
ctū ſit butyrum. Multus vſus ſeminis lactuce ſim=
plex exiccat ſperma. Decimus canon. ¶ Prohibeatꝛ
ſperma exuberāti quātitate ⁊ intēſa acuitate gene
rari medicinis infrigidatiuis ꝑ virtutē tertiā iuxta
doctrinā. x. canonis dicti. vꝫ. ℞. ſyrupi de papaue=
re. ℥. ß. ſyrupi de nenufare. ℥. j. ſemīs lactuce. ʒ. j. aq̄
portulace. ℥. iiij. miſce. Iſtuꝫ ſyrupum aſſumat qua
tuor diebus continuis cū modis ⁊ ordinibus ſupra
ſcriptis in ſolutiuo primo ſupraſcripto. quem inci=
piat aſſumere tertia die poſt aſſumptionē pillˀaruꝫ
immediate ſupraſcriptaruꝫ. ℞. ſeīs lactuce citrulli
endiuie coriandri ſicci ꝑparati an̄. ʒ. ß. mucillaginis
pſilij. ℈. ij. zuccari albiſſimi. ℈. j. miſce ⁊ cum ſyru=
pi de ſticados. q. ſ. ad incorporandū fiant pillˀe. ix. p
ʒ. vt ſupra. Iſtaruꝫ pillˀarū aſſumat a trib⁹ vſqꝫ ad
q̄nqꝫ cū modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in primo
ſolutiuo ſupraſcripto. Quibus pillˀis incipiat vti q̄r
ta die poſt aſſumptionē ſyrupi imediate ſupraſcri=
pti ⁊ ipſis taliter vtatur ſpatio vnius menſis. ¶ Cō
fectio. ℞. dyadragāti frigidi. ℥. j. dyapapaue. ℥. ß.
ſeminū cōium frigidoꝝ. ℥. ß. ſpērum triaſandaloꝝ.
℈. ij. miſce. ⁊ cū aqua nenufaris ⁊ aqua portulace.
q. ſ. fiat ꝯfectio ſolida in morſellis vt ſupra. Qua cō
fectione vti incipiat ſcd̄a die poſt aſſumptionē com=
pletā pillˀaꝝ ſupraſcriptaꝝ ⁊ ipſis vtaꝛ ſpatio vni⁹
mēſis. Porteꝛ lamina plūbi lūbis alligata vt ſupra
Flōmia ⁊ ꝓprie baſilice dextre minoreꝛ ſanguis q̄
eſt mā̄ ſpermatis q̄ fiat exiſtente repletione notabili
aut magna quantitate ſanguinis. Abſtinētia a ci=
bo ⁊ potu ⁊ exercitio oibus mediocrib⁹ ⁊ non exceſſi
uis iuuat. Infrigideꝛ ⁊ ingroſſeꝛ ſanguis q̄ eſt mā̄
ſpermatis q̄ eſt ſpēs gignens. Undecimus canon.
¶ Corrigaꝛ humiditas in mēbris ſpermatis rela=
xans ſpermatica vaſa ⁊ mēbra ſꝑmatis. Itē ⁊ hu=
miditas genita in ſtō ꝑ indigeſtionē medicinis exic

catiuis appropriatis vt ſupra iuxta. xi. can̄. vꝫ. ℞.
menthe ſicce. ʒ. j. ſeminū olim infraſcriptoꝝ vꝫ agni
caſti canabis ruthe an̄. ℈. ß. calamenti gra. ß. corīā
dri preparati. ʒ. j. ß. portulace. ʒ. iiij. zucca. albiſſimi
ʒ. j. miſce ⁊ cū ſucci canne humide. q. ſ. ad incorporā
dū fiant pilˀle vt ſupra ⁊ fiat medietas recepte. Iſta
rum pillularum ſumat a trib⁹ vſqꝫ ad q̄nqꝫ ad libi
tum in mane cum ſurgit modis ⁊ ordinibus ſupra=
ſcriptis in aſſumptione pillˀarum immediate ſupra
ſcriptarū. Quas pillˀas incipiat ſumere. xij. die poſt
aſſumptionē ꝯfectionis immediate ſupraſcripte et
ipſis taliter vtaꝛ ſpatio diebus. xx. ¶ Confectio. ℞.
menthe ſicce. ʒ. ß. agni caſti. ℈. j. portulace. ʒ. j. corīā
droꝝ ꝑparatoꝝ. ℈. ij. zucca. albiſſimi. ℥. ß. miſce. et
cū aqua plātaginis. q. ſ. fiat ꝯfectio ſolida vt ſupra
Illius cōfectionis aſſumat vnū morſellum in mane
cū ſurgit cū modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſum
ptione ꝯfectionis immediate ſupraſcripte. Quā inci
piat aſſumere octaua die poſt aſſumptionē pillarū
imediate ſupraſcriptarū qua vtaꝛ ſpatio vnius mē
ſis. Duodecim⁹ canon. ¶ Confortetꝛ ꝟtus retentiua
ſpermaticoꝝ vaſorū ⁊ mēbroꝝ ſꝑmatis medicinis
infrigidatiuis ⁊ exiccatiuis ſꝫ amplius exiccatiuis
⁊ infrigidatiuis appropriatis ꝑ virtutē tertiā vt ſu=
pra iuxta 12^m^ cano. vꝫ. ℞. ſyrupi de mentha. ℥. ij.
ſeminū agni caſti. ℈. j. portulace. ʒ. j. coriandroruꝫ
ꝑparatoꝝ. ʒ. ß. mēthe ſicce. ʒ. ß. raſure eboris. ℈. j. aq̄
plātaginis. ℥. iij. miſce. Iſtum ſyrupū ſumat q̄tuor
diebus ꝯtinuis cū modis ⁊ ordinib⁹ ſupraſcriptis
in primo ſyrupo quā incipiat ſumere duodecīa die
poſt cōpletā aſſumptionē ꝯfectionis immediate ſu
praſcripti. ℞. ſpērum dyacimini. ℈. j. menthe ſicce
ʒ. ß. agni caſti. ℈. j. ſpērum triaſandaloꝝ cū cāphe
ra. ʒ. j. ſeīs portulace. ʒ. ß. coriandroꝝ ꝑparatorum.
℈. j. raſure eboris. ℈. ij. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ʒ. ß. cam
phore. gra. ij. zucca. albiſſimi. ℥. xij. miſce ⁊ cum ſyru
pi de nenufare. q. ſ. ad conficiendū fiat cōfectio ſoli
da vt ſupra ⁊ fiat ſcd̄a pars ⁊ ꝓprietur. Iſtius [illegible]
ctionis ſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit [illegible]
dis vt ſupra in ꝯfectiōe imediate ſupraſcripta [illegible]
incipiat aſſumere octaua die poſt ſyrupū imedi[illegible]
ſupraſcriptū ⁊ ipſa taliter vtaꝛ ſpatio dieꝝ. xx. [illegible]
trociſcoꝝ de roſis. ʒ. j. portulace. ʒ. j. ß. ſandaloꝝ [illegible]
beorum. ʒ. j. ſeminis nenufaris. ℈. ij. corīādroꝝ ꝑ
paratoꝝ. ℈. j. mēthe ſicce. ℈. ij. agni caſti. ℈. j. zuc
albiſſi. ʒ. ß. miſce ⁊ cū ſyr. de nenufare. q. ſ. ad incor
porandū formentur pillˀe. ix. p. ʒ. Iſtarū pillˀarū [illegible]
ſumat a. iij. vſqꝫ ad. v. cū ordinib⁹ deſcriptis in [illegible]
ptione pillˀarū imediate ſupraſcriptaꝝ. q̄b⁹ vti [illegible]
piat 2° die poſt aſſumptionē ꝯfectiōis imediate ſu
praſcripte ⁊ ipſis talr̄ vtaꝛ ſpatio vni⁹ mēſis. Uſus
mēthe humide cū aceto eſt optim⁹. Itē ⁊ vſus men
the ſicce eſt melior. Medicine ſtiptice ꝑ tertiā ꝟtutē
penetrātes mēbra ſꝑmatica iuuāt. Tertiuſdecim⁹ ca=
nō. ¶ Corrigaꝛ regimē ⁊ ꝓprie ex nutriēte cui⁹ debi
proportionis ſtatis multitudo ꝑ idignationē in ſꝑ
gnaꝛ iuxta doctrinā. 13. can̄. vꝫ Nutriēs ſit conue=
niens digeſtibile nō multū ſubtilis ſubſtātie nec ex=
treme groſſe ſꝫ ſit medicine tēdētis magis ad groſ
ſam q̄ ad ſubtilē. Nō aſſumat nutriens niſi prius
nutrimēto

nutrimento aſſumpto digeſto in aſſumēdo nutriēs
ſubtilius precedat groſſum. Nutriens ſit remiſſe ca
lidum ⁊ non intenſe quin potius declinet ad aliqua
le frigus ꝙ̄ ad caliditatem preterꝙ̄ tpe magni fri-
goris quo tpe ipm nutriens declinet ad remiſſaꝫ ca
liditatem ⁊ nō īteſam. Regimē ex aliis reb⁹ nō nāli
bus. ſ. aere ⁊c. ſit ꝓportionale regimē ex nutriēte di-
cto. Decimuſquart⁹ canon. ¶ Corrigat regimen ex
ſex reb⁹ nō nālibus ad caliditatē labētē q̄bus exeq̄-
tur cōplo intēſa cal'a toti⁹ ⁊ mēbroꝝ ⁊c. ¶ Regimen
ex ſex reb⁹ nō nālibus ⁊ ꝓp̄ie ex nutriēte ſit remiſſe
caliditatis ⁊ declinās potius ad frig⁹ ꝙ̄ ad calidū
vt dictū eſt. Utat aliquotiēs bis. v. ſ. lactuca cicorea
portulaca endiuia cucurbita cicceribus fractis ſine
corticib⁹. lētib⁹ abiecta p̄la aq̄ fabis fractis abiectꝫ
corticib⁹ cuꝫ mētha pultib⁹ ordei ⁊ farris alaganis
minutis raris ⁊ nō ſpiſſis coriādro ꝑparato ⁊ cōfe-
cto cū zuccaro acetoſis ſeminib⁹ cōibus frigidis ma
ioribus ⁊ minoribus ſeminū lactucis ꝯfectis ⁊ non
cōfectis ſunt ꝓp̄ia ad hoc. ſeminis portulace ptes
iiij. agni caſti caulis añ. ptes. ij. aceto aliquotiēs ſꝫ
raro pp nimiam macredinē. menthe ptē. j. cuꝫ ſemi-
nis portulace ptes. iiij. calamento cum portulaca vt
ſupra de mentha. ſemine papaueris confecto. agre
ſta vino granatorū aqua lactis fortis acetoſitatis.
de quo extractū eſt butyrum lacte caprino cocto vel
crudo cū. ʒ. ij. mellis gelatino ſine croco cuꝫ modico
pulueris mēthe dormiat ſup mataratio vel ſup le-
cto duro. Incedat nudis pedib⁹ aliq̄ñ portet lami-
nā plumbi vt ſcriptum eſt omnia hec iuuant.

¶ Cōtra ipotētiā coeūdi pp ſolā impotētiā erectio-
nis virge ex nimia humiditate a cerebro effluente ⁊
relaxante ⁊ impediente dictam erectionem.

Canones curatiui ſunt decem. Primus.
¶ Minoret flegma a cerebro
nucha ⁊ neruis. Minoratiuum. ℞. pillulaꝝ de ſera
℈. ij. agaric. ℈. j. ſalis gēme. gra. ij. cū eluario ido
fiāt pillule. vij. pro. ʒ. has ſumat in aurora ⁊c. icipiē
do iuxta finē martij ꝓximi. Scḋs canon. ¶ Digerat
paulatine flegma in dictis mēbris. ℞. ſyrupi de ſti-
cados oximellis ſimplicis aquaꝝ ſparagoꝝ ſaluie
miſce. Hunc ſumat in aurora quatuor dieb⁹ ꝯtinuis
⁊c. Tertius canon. ¶ Eradicetur flegma paulatine
a dictis mēbris. ℞. pillularū fetidarū Meſue. ſalis
gēme ʒinʒib. miſce ⁊ cū eluario indo forment pillule
vij. pro. ʒ. Quartus canon. ¶ Diuertatur a cerebro
flegma. ℞. foliorū blitis aque maiorane mellis pul
ueris nucis muſcate miſce. de iſto liquore ſuauiter
calido attrahat per nares ſtomacho ieiuno diebus
intermiſſis vt vna die ante prandium ⁊ añ cenam ⁊
alia die ante cenā tantū. Quo vtatur vna hebdoma
da ſingulo mēſe preterꝙ̄ tpe magni caumatis ipſo
vti incipiendo per. iiij. dies poſt aſſumptionē ſoluti-
ui immediate ſupraſcripti. ¶ Aliud. ℞. pillularum
de ſera ſupraſcriptarum in primo canone ⁊ fiāt pil-
lule. vij. pro. ʒ. De his aſſumat a trib⁹ vſq; ad q̄nq;
in mane omnibus duobus diebus ſemel ad maius
ad minus vero omnibus. viij. diebus. Deinde ſtet ie
iunus horis. iiij. Quintus canon. ¶ Confortetur ce-
rebrum nucha neruí coꝛ et epar cum medicinis cali
dis non exceſſiuis ⁊ ꝓp̄ie cerebrū. ℞. ſpērū ꝯfectio
nis dyamuſci Meſue. ſpecierum aromatici ro. de-
ſcrip. Gab. triaſandal'. ru. ſine camphora zuccari al.
q. ſ. pro confectione. miſce ⁊ cum aqua ſaluie fiat ⁊c.
Iſta vtat in mane vt ſupra ſi vult efficaciorem ꝑo-
re ⁊c. ¶ Aliter. ℞. ſpecierū ꝯfectiōis de aſſa Meſue
triaſandaloruꝫ ſine camphora zuccari albiſſimi mi
ſce ⁊ cum aqua ſaluie fiat confectio. ¶ Aliter. ℞. me
tridati. ℥. j. Iſtius aſſumat. ʒ. j. cum. ʒ. j. ß. vini aro-
matizati non min⁹ vinoſi quod ſumat per duas ho
ras ante diem ⁊ ad minus per. x. horas poſt cenam
diei precedentis ⁊ dormiat ad libitum ⁊ ſtet ieiun⁹
ad minus horis. vij. ⁊ eo vtatur menſibus alternis
ſemel aut bis ꝑterꝙ̄ tpe magni caumatis. ¶ Aliter
℞. tyriace fermētate ſm cano. Iſtius ſumat. ʒ. j. iux
ta canonem metridati qui non vtatur quādo vtitur
metridato. Sextus canon. ¶ Reſoluatur paulatine
flegma ꝑcipue aquoſum a membris genitalib⁹. ℞.
oleorum raphani ſm Nicolaū. liliorū al. miſce. Iſta
vnctione debite calida vngatur femur virga ⁊ geni
talia ſtomacho ieiuno proprie ante cenam qua vta
tur diebus alternis preterꝙ̄ tpe magni caumatis
vel frigoris incipiendo per. x. dies poſt aſſumptionē
eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Alia vnctio. ℞. oleorum
de granis coti ſpice liliorum alboꝝ cinerum ligni fi-
cus aneti combuſti miſce. Iſta vtatur ſeptimanis al
ternis ſi vult efficaciorem ꝑiore vel medicinaꝫ per-
mutare vt virtus vini medicamini non aſſueſcat cū
modis et ordinibus ſupraſcriptis exceptis teſticu-
lis qui non vngatur. ¶ Alia. ℞. vnguenti aurei Ni
colai. Iſta vtatur vt ſupra. ¶ Alia vnctio cum ſpon
gij. ℞. foliorum ebulorū floꝝ camomille eruce eupa
torij artemiſie cinerum caulium cineruꝫ ligni ficus
cinerum ſarmentorum vitis. herbe ⁊ flores bulliant
in ſufficienti quantitate aque vſq; ad conſumptio-
nem tertie partis. deinde addant dicti cineres ⁊ nō
vlterius bulliant. In iſta decoctione calida ſpongia
noua et lata infundatur et bene exꝑmat ⁊ ea ſic bñ
calida femori applicet ⁊ virge ſtomacho ieiuno pro
qualibet vice bis et non ꝑmittatur ſpongia ſup lo-
co inferiori ſed moueatur. qua vtatur diebus alter
nis et ſeptimanis alternis ſemel in die añ cenā pre-
terꝙ̄ tpe magni caumatis ⁊ frigoris. Deinde facta
reiteratione ⁊ ſpongia amota fiat alia ſupraſcripta
rum vnctionū ſm ordinem ſupraſcriptū. qua vti in-
cipiat per. viij. dies poſt inceptionem vſus ꝑme vn-
ctionis ſupraſcripte. ¶ Emplm. ℞. betonice eupato
rij floꝝ camomille artemiſie floruꝫ ſeſimini radicis
feniculi fruſti armenti oleorū lilioꝝ alb. ⁊ ſpice ana.
q. ſ. bulliant herbe radices in ſufficiēti q̄ntitate aque
ad lentum ignē deinde reliqua addant. miſce ⁊ fiat
emplm. hoc emplm debite cal'm ſtomacho ieiuno fe
mori et virge apponat non teſticulis et ꝓp̄e añ cenā
dieb⁹ alternis niſi tpe magni caumatis vel frigoris
⁊ dimittat ſup loco ꝑ noctē. j. in mane ꝓo remoueat
⁊ fiat loco ei⁹ ꝑma ſupraſcriptarū vnctionū quo vti
incipiat per menſes. ij. poſt aſſumptionē eradicati-
ui ſupraſcripti. Septimus canon. ¶ Confortent vir
tutes mēbrorum genitaliuꝫ cum medicinis calidis
⁊ ſiccis calidioribus potius nō tamen exceſſiue. ℞.

oleorum de ſpica ⁊ lilloꝝ alboꝝ ⁊ ſeminū coti gallie
muſcate cinamomi muſci cere.q.ſ. miſce.hac vnctio
ne vngant̃ genitalia vt in pma vnctione incipiēdo
per mēſes duos poſt aſſumptionem eradicatiui ⁊c.
qua vti incipiat poſtq̄ vſus eſt per menſem emplis
dictis.¶ Cerotū ꝯfortatiuū vt ſupra.℞. corticū ci-
tri ſpice ben albi ⁊ ru.gallie muſcate macis cinamo
mi radicis enule ſaturegie muſci laudani termenti
ne q̄tum ſufficit miſce. Jſtud cerotum apponatur
femori ⁊ virge ⁊ teſticulis ⁊ eo vtat̃ alternis hebdo
madis quo vti incipiat per mēſem poſtq̄ vti incepe
rit vnctiōe immediate dicta. Octauus canō.¶ Mul
tiplicetur materia ſpmatis. Utatur cibis ⁊ potibus
calidis ⁊ humidis hūiditate aerea ⁊ vnctuoſa ⁊ nō
groſſa non aquoſa non exceſſiue calidis ⁊ ſint faci-
lis digeſtionis in cena aſſatis in prandio elixas dul
cedine participantib᷒.ſ.vitellis ouoꝝ ſorbilib᷒ ⁊ car
nibus nobilibus pultib᷒ frumenti frumento etiā de-
bite cocto.¶ Confectio multiplicatiua vt ſupra.℞.
dactyloꝝ electoꝝ ſe.fenugreci miſce ⁊ ſufficiēter de-
coquantur.deinde extrahant̃ a dactylis oſſa ⁊ exic-
cent ⁊ cōficiant̃ cū melle triti. Jſta ꝯfectiōe vtat̃ ter
in hebdomada in mane cū ſurgit preterq̄ tpe ma
gni caumatis ⁊ ea vti incipiat per mēſes duos poſt
aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti ⁊ aſſu
mat q̄titatē auellane de ea poſt bibat modicū vini
dulcis albi non multum vinoſi. Non᷒ canon.¶ Exa
cuatur ſperma.℞.fiſticorum auellanarū mundata
rū pinearū mūdatarꝝ teſticuloꝝ vulpis.radicū enu
le ſe.raphani ſe.eruce ſe.ſyſimpi ſinapis ſe. ſiſamini
nucis inde corticum citri ſpice gallie muſcate cina-
momi muſci mellis.q.ſ. piſtanda piſtentur miſce et
fiat electuarium ad lentū ignem. Jſtius aſſumat.iij.
ʒ.in mane cū ſurgit bis in hebdomada poſt ieiune⁊
ad min᷒ horis tribus.quo vti incipiat per tres men
ſes poſt aſſumptionem eradicatiui ſupraſcripti. De
cimus canō.¶ Multiplicent̃ vētoſitates cū ſperma
te.℞.farine cinceris teſticuloꝝ vulpis ꝯculaꝝ fiſtico
rū granoꝝ pini auellanarū roſarum paſtinace ſeca
cul ſeu iringi ſiſami ceparum aſſatarum ſinapis ſe.
eruce ſe.raphani ſtincoꝝ renū lingue auis aſſe dul-
cis mellis.q.ſ. miſce ⁊ fiat el'uariū vt ſupra. Jſto vta
tur cū modis dictis in alio niſi q̄ eo vti icipiat p.iiij.
mēſes poſt eradicatiuū ſupraſcriptū.¶ Cliſtere qd
dꝫ eē poſt receptas alias.vij.canonis.℞. decoc. ca-
pitis ouis vitellū oui nūero.j.oleoꝝ lilioꝝ alborum
ſpice miſce. Jſto cliſteri vtat̃ debite calō ſtō ieiuno et
ꝑpe aū cenā oib᷒ dieb᷒ ſel'⁊ incipiat p.iiij.dies poſt
aſſūptionē eradicatiui ſupraſcripti. Utat̃ ſarrais cō
ditis.vꝫ vno cocleari earū in mane cū ſurgit bis in
hebdō.℞.vitellos duos ouoꝝ coctoꝝ qb᷒ addatur
modicū aſſe dulcis.vtat̃ piſce dicto ſepa.vtat̃ ſpara
gis vtat̃ ouis gallinaꝝ pdicis colūbe cerebellis gal
linaꝝ arietū cū modico ſalis anatū ⁊ carnib᷒ ei᷒. vi
nū ſit nouū odoriferū dulce. Nota q̄ die q̄ vti t̃ vna
ſupraſcriptaꝝ medicīarū nō vtat̃ alia. Jn oib᷒ ſu-
praſcriptis medicinis vtatur ꝯſilio inſignis medici
aſtātis cū ſit opportunū medicinas variare ſm moꝝ
varietatem cauſarum ⁊ accidētiū. Non vtat̃ ſupra
ſcriptis medicinis tempore magni caumatis.

De egritudibus matricis

¶ Contra prefocationem matricis.

Suppoſitoriū ℞. gallie muſcate.ʒ.
j.ſupponat̃ ad intra
uuluā ligata pu᷒ i petia vel ſyndone rara.¶ Aliud
℞.ligni aloes.℈.j.muſci.gra.ſ.ambre gaꝝ. gal
lie muſcate ana.℈.ſ.contundantur groſſo modo ⁊
miſce.ſupponatur hoc medicamen in petia vt in
alio.¶ Suffumigium ad nares.℞. pēnas perdicis
vel faſiani.q.ſ.his ignitis ſuffumigentur nares. Itē
cum aſſa fetida ſuper carbones proiecta. Item cū
corio ignito veteri. Iſte ſuffumigationes fiant tem-
pore paroxiſmi prefocationis.aut quando timetur
ſuper eius aduentu proximo incipiendo a kuioſ.
Fricetur os vulue cum digitis tinctis in oleo lilioꝝ
alborum.¶ Cliſtere.℞.maluarū florum camomil
le mellilotu florū aneti ana.M.j.vitellum oui.j.olei
liliorum alborum olei ſpice ana.℥.iij.ſalis commu-
nis.ʒ.j.herbe flores bulliant in ſufficienti quātitate
aque vſq; ad conſumptionem tertie partis ⁊c. Jſto
cliſteri vtatur ſtomacho ieiuno ⁊ anteq̄ ſuperueniat
paroxiſmus quoniā valet ꝯuulſioni a ꝓfocatiōe. Itē
contra ventoſitatem ⁊ contra febrem contra abor-
ſum contra vomitum ⁊ contra tumorē membrorū.
¶ Solutiuū facillimū.℞.māne.℥.ij.aque abſinthij
℥.j.brodij perdicis vel faſiani vel pulli.q.ſ.miſce vel
loco māne fiat ſolutiuum de caſſia.

¶ Contra diminutum fluxū menſtruorū poſt ab-
orſum aut poſt partum.

Recipe bedelij.ʒ.j.hyſopi ſicce.℥.ſ.miſce cū
hac medicina fiat ſuffumigium per
embotum.¶ Aliud ſimile.℞.terbentine.℥.ſ.origa
ni.ʒ.ij.ſinapis albi.ʒ.ſ.miſce et fiat ſuffumigium vt
ſupra. Item ſi vis alteram iſtarum eſſe magis pro-
uocatiuam adde ſe.cicute.

¶ Contra indebitam mundificationem ſanguinis
poſt partum.

Prouocetur ſternutatio duodecies vl'
q̄ndecies cū ellebor o alb.
qm valde modica q̄titas ſufficit ligent̃ coxe cū ge-
nu forti ligatura al's ligatiōe. Uētoſe ſine ſcarifica-
tiōe apponāt̃ pulpis iterioib᷒ coxaꝝ ꝓpe os vulue
Itē pulpis tibiaꝝ ꝓpe plicaturā genu ſupi᷒.¶ Fri-
catio vulue.℞.gallie muſcate.ʒ.j.olei d' lilio.℥.ij.mi
ſce cū hoc liq̄re calō iſuſa petia int᷒ fricet̃ os vulue ⁊
collū mficis ſuauiter.¶ Aliud ſuppoſitoriū lenius
℞.myrre pulegij aā.ʒ.ſ.cinamomi.℈.j. fenicli ʒ.ſ.
muſci.g.ſ.gallie muſcate.ʒ.ſ.miſce ⁊ liget̃ i petia et
ſupponat̃ vt aā.¶ Aliud.℞.calamenti ruthe pule-
gij aā.ʒ.ſ.ſauine.℈.j.myrre.ʒ.ſ.gallie muſcate.ʒ.j.
nucis muſcate.ʒ.ſ.muſci.g.j.miſce ⁊ ſupponat̃ vt ſu
pra.¶ Aliud.℞.ſauie ſucci.abſinthij aā.℥.ij.myrre
calamēti aā.ʒ.j.ruthe ſicce pulegij radicū enule gal
bani clamomi nucū muſcate aā.℈.j.muſci.g.j.olei
lilioꝝ al.q.ſ.puluerizāda puluerizent̃ deide oia ſiſ
miſce. Jn hoc liq̄re cotū bū iſūdat̃ deide i petia ſubti
li ⁊ rara liget̃ ⁊ vulue imponat̃.¶ Potio medicalis
℞.aq̄ mellis.℥.iij.pulueris pulegij.ʒ.j.miſce. Jſtā
bibat calidā ſtō ieiuno ad min᷒ trib᷒ horis aā cibū.

¶ Potio alia medicinalis. ℞. ſeminis aniſi ⁊ cimini ⁊ pulegij ana. ℈. ß. aq̄ mellis. ℥. iij. miſce. Nota q̄ fetida ſunt apponēda ori ⁊ naribus ⁊ nullo mō odorifera ſurſum. Itē odorifera ſunt apponēda mr̄icie deorſum ⁊ nullo mō fetida. Cauendū tñ eſt ne odor trāſeat ſurſum ad os ⁊ nares. ¶ Medicine ꝓuocatiue mēſtruorū retētoꝝ poſt partū que debēt eſſe magis familiares ꝟtuti q̄ ꝯueniētes retētioni in alijs caſibus. ℞. bdellij. ʒ. ß. hyſopi ſicce. ʒ. ij. laudani. ℥. ß. olei lilioꝝ alborū. q. ſ. pro peſſario miſce. hoc imponatur orificio mr̄icis q̄ teneat ꝓprie de nocte. Itē ℞. ſupraſcriptas medicinas ſine oleo cū hac medicina fiat ſuffumigiū mr̄ici ſtōacho ieiuno quo ꝑus vtaᷣ q̄ ſupraſcripto peſſario. deide ſi ipm̄ nō valuerit tranſeat ad peſſarium. ℞. terbentine. ʒ. ſ. origani. ʒ. ij. ſinapis al. ʒ. ß. laudani. ℥. ß. olei liliorū al. q. ſ. pro peſſario. Si vis alteram iſtarum medicinarum magis eſſe ꝓuocatiuā adde ſe. cicute. ʒ. ß. in qualibet illarum. Iſtud peſſariū ponaᷣ vt ſupra quo vtatur ſi ex ſupraſcriptis duabus medicinis ⁊ infraſcripto ſuffumigio nō iuuabiᷣ. ℞. immediate ſupraſcriptas medicinas ſine oleo mixtas. Iſto ſuffumigio vtaᷣ vt ſuperiori vbi ex ſupraſcriptis nō iuuabiᷣ. Imponaᷣ collo matricis ad libitū gallie muſcate. ʒ. ij.

¶ Contra retentionem preternaturalem menſtruorum ⁊ indebitam euacuationem.

Primo ponetᷣ caſus in terminis. ſcd̄o cura. Primo morbus cōiter q̄ eſt accidēs trahēs ad ſe curā ꝑncipalr̄ in hoc caſu eſt ꝑternaturalis inteſtinoꝝ retētio ſeu diminutio cronica mulierum corporis valde repleti etatis adoleſcētie mediocriter robuſti habitudinis naturalis medie ſexꝰ muliebris vt natura ipſius accñtis exigit artis q̄ete ēt in natura ſui ſexus regionis ſatis medie Venetijs anni hore pñtis autūnalis ꝟtutū olim mediocriter ꝯſtātiū ꝟtutibus mr̄icis ⁊ vaſorū eius attractiua ⁊ expulſiua mēſtrui ⁊ expulſiua epatis ⁊ ſtomachi et epatis digeſtiua dūtaxat oībus exceptis. Cuiꝰ mulieris naturalis cōplo totiꝰ eſt flatica frigida ⁊ amplius ſtomachi eꝑis necnō mr̄icis cōplo ad idē naturalr̄ aliqualr̄ lapſa ⁊ ꝓprie ꝑ cōitatē a toto nō tñ multū naturalr̄ ſꝫ amplius ꝑternaturalr̄ ad idē lapſa. Accñtia ꝯiūcta dicto principali accñti. vꝫ ipſi ꝑternaturali retētiōi mēſtruoꝝ ſunt duo. Primū accidēs eſt ꝯceptiōis ineptitudo aut ſaltē ipiꝰ intēſa difficultas. Scd̄m eſt vomitus humoris melici ſicut fecis ſanguinis. Accñtia ipſam ꝑternaturalē humorū retētionē preueniētia ſunt duo. Primū digeſtiue epatis debilitas ⁊ opationis naturalis diminutio. Scd̄m digeſtiue ſtomachi opatio corrupta ⁊ diminuta ſunt dicte ꝑternaturalis retētionis menſtruorum cā remote. Cauſe ſupraſcriptorū accidentiuꝫ. ¶ Cauſa cōiuncta ipſius accñtis ꝑncipalis eſt triplex. ſ. Prima cā cōiūcta eſt debilitas attractiue matricis ⁊ vaſorum eius ſeu venarū eius ſanguinē mēſtruum ad ſe trahere debentium. Secūda cā eſt debilitas expulſiue dictorū. ſ. matricis ⁊ vaſoruꝫ eius menſtruū ad ꝯcauitatē mr̄icis expellētiū. Tertia cā cōiuncta eſt debilitas expulſiue ⁊ epatis ſanguineꝫ ad venas matricis expellētis. Cā an̄s ipſius ꝑncipalis accñtis eſt quintuplex. Prima cauſa eſt ꝑternaturalis cōplexio ⁊ materialis frigida ⁊ humida matricis ⁊ vaſorum ſeu venarum eius qua data eorū virtus attractiua ad ipā ꝯ venis debilitaᷣ. Scd̄a cā an̄s eſt eadem preternaturalis complexio frigida ⁊ humida matricis ⁊ vaſorū eius qua data eorū expulſiua menſtrui ad cōcauitatē matricis debilitaᷣ q̄q̄ virtus expulſiua membroꝝ mediante motu locali villorum membri frigido ⁊ humido roboretur ⁊ vigoretur de per accidens q̄d tñ non eſt in caſu noſtro cum ſanguis mēſtruus tantummodo a forma ſpecifica matricis ⁊ venarum attrahatur. Cūq̄ virtus expulſiua virtus alteratrix ineſt tunc mouetur ad matricis concauitatē ⁊ nō mediante motu mr̄icis. vt ferrum alteratum a forma ſpecifica matricis locali motu vt etiam ſuperfluitas tertie digōnis a ſola forma ſpecifica membrorum expelliᷣ ſine ipſoꝝ membroꝝ vel villorū locali motu que expulſiua ſine forma ſpecifica in ipſiꝰ matrice ⁊ venis ⁊ rugis mediante humiditate ⁊ caliditate naturalibus cū ipā forma ſpecifica ſit tñ virtus naturalis eorū q̄ a frigiditate ⁊ humiditate aquoſa deijciᷣ vt in caſu noſ eſt cū oīs immoderata diſcraſia etiā naturalis deſt cit actum ꝓprie ꝟtutis ⁊ ꝓprie diſcraſia ꝑternaturalis ⁊ propriiſſime frigida ⁊ humida aquoſa vt in caſu nr̄o. ¶ Tertia cā an̄s eſt oppilō matricis ⁊ vaſorū eius qua oppilōne ipſa virtus expulſiua eius impotentior redditᷣ ad mēſtruū expellendū ad matricis concauitatē ⁊ ſi expulſiua eadē in ſe ⁊ abſolute fortis eſſet que tñ nō eſt vt preferᷣ. ¶ Quarta cā an̄s eſt frigiditas naturalis lapſa epatis dictā ꝟtutem expulſiuā epatis ipſius debilitans que epatis expulſiua frigido ⁊ humido debilitaᷣ cum etiā ipā non expellit ſanguinē ad matriceꝫ mediante motu locali ſed tantūmodo a forma ſpecifica eius vt de expulſiua matricis ⁊ venarū dictū eſt. ¶ Quinta cā an̄s eſt oppilatio venarū ſanguinē menſtruū deriuantiū ad matricē qua oppilone epar propter ſanguinē menſtruū nō valet ad ipſas mr̄icis venas expellere etiā ſi virtus dicta in ſe ⁊ abſolute fortis eſſet que tñ nō eſt vt preferᷣ. ¶ Cauſe an̄tes ipſarum accidentiū cauſaꝝ ſupraſcriptaruꝫ. Prima cā an̄s cāe dicte ꝑternaturalis cōplexionis frigide ⁊ humide materialis mr̄icis ⁊ vaſoꝝ ſiue venaruꝫ eius eſt fl̄a viſcoſum in ſtomacho lapſo ad frigiditatem ex eius corrupta digōne multiplicatū. deinde a ſtomacho epati ⁊ ab epate in venas medias ⁊ tandem in mr̄icis venas defluxū. Itē ⁊ flegma defluxum in epate ad frigidum lapſum per eius diminutam digōnem gn̄atum ⁊ tandē in dictas venas matricis decaſum. ¶ Scd̄a cā eiuſdē ꝑternaturalis complexionis frigide ⁊ humide matricis ⁊ vaſorum ⁊ oppilatiōis eorum ſunt dicta flegmata a ſtomacho ⁊ epatis genita ⁊ decīſa in venas matricis vt ſupra. Ideꝫ et oppilationis dicte cauſa eſt ſanguis melancholicus groſſus regurgitans in epate et tandem magna pars ſanguinis in venas medias et venas matricis defluxi illas oppilantur et hoc ex ſplene et venarum mediarum inter ſplenem et epar oppilatione ipm̄ epar non valentes a dicto melācholico ſan

guine mundificare. ¶ Tertia cā dicti lapſus natu-
ralis frigiditatis epatis fuerūt aut pncipia ex gña
tione ipſius lapſus frigidi aut dicta ſtata genita i
ſtomacho ⁊ epate. Item ⁊ oppilationis ipſius epa-
tis ⁊ venarū mediarū cā ſunt dicta ſtata in ſtōacho
⁊ epate genita: necnon nūc dictus ſanguis melicus
nō debite a ſplene mūdificat⁹ in epate regurgitās.
¶ Cā pmitiua dicte pternaturalis retētionis men-
ſtruoꝝ eſt duplex. Prima cā pmitiua eſt inordinatū
regimē ſex rerū nō naturaliū ⁊ annexarū eis qtita-
te peccātiū. ex quo regimine inordinato in ſtōacho
p corruptā digōnē ⁊ in epate p valde diminutā di-
gōnē dcm flegma vel ſtata gñantiū ⁊ ſi dictum re-
gimen inordinatū eſſet rerū calidarū plus tñ ſi fri-
gidarū. ¶ Scda cā pmitiua eſt vſus nutrietiū exer-
ci ij ⁊ qetis ſomni ⁊ vigilie ⁊ aliarū rerū nō natura-
liū ⁊ annexaꝝ eis qualitate ⁊ qtitate peccātiū oim
intēſe frigidoꝝ ⁊ dictas cōplones frigidas natura-
le:n ehis ⁊ pternaturalē ſtomachi ⁊ mricis ⁊ venaꝝ
eius ad frigiditatē intēſiorē tēdentiū ex qua frida
vel frigidis cōplonibus ipoꝝ mēbroꝝ in ſtomacho
deinde ſta p corruptā digōnē eius ⁊ in epate p ipſi⁹
valde diminutā digōnē gñant ⁊ in venas mricis et
eoꝝ oppilone ipa ſtata retinent. ¶ Cāe alioꝝ qua-
tuor dictoꝝ accñtiū ꝯiunctoꝝ dicto pncipali accñ-
ti. s. pternaturali retētioni ⁊c. ¶ Cāe difficultatis im-
pregnationis dicte. Prima cā ꝯiūcta dicte impgna-
tionis ineptitudinis ſeu magne difficultatis ei⁹ eſt
defectus cāe materialis embrionis vcʒ dicti ſangui-
nis mēſtrui in mrice q defectus eſt in cā pmitiua ſi-
cut ⁊ ipa ineptitudo ſeu difficultas impgnationis
eſt puationis effectus. Scda cā cōiuncta difficulta-
tis ipſius impgnationis ⁊ poſitiua eſt poſitiua cō-
plexio materialis pternaturalis frigida ⁊ humida
aquoſa mricis ⁊ venaꝝ eius ⁊ ppe hūida ⁊ aquo-
ſa q ſperma in mrice nō retinet permittit ſed effluit.
Itē ex ipa tēperamentū mricis ad temperiē diſpro-
portionat ols virtus ꝯtentiua mricis ſit tātummō
naturalis q calido ⁊ humido naturali vigorat ur ⁊
frigido ⁊ humido aquoſo deijcit. ¶ Cāe añtes diffi-
cultatis aut ineptitudinis impgnationis dicte ſūt
flegmata dicta ⁊ ſanguis melicus venas matricis
oppilantes. ¶ Cauſe pmitiue difficultatis impgna-
tionis ſunt eedem que ibi ſunt cauſe pmitiue dicte
preternaturalis retētionis ⁊c. vʒ inordinatum regi-
men ſex rerū nō naturaliū ⁊ eis annexarū qualita-
te ⁊ quātitate peccantiū vt ſupra per ola dicta ſunt
de cauſis pmitiuis pncipalis accñtis. ¶ Cāe vomi-
tus humoris melici. Cā cōiuncta dicti vomitus eſt
fortificatio vtutis expulſiue epatis ⁊ ſtomachi dcm
humorē in eis ſuperfluū expellētis. ¶ Cauſe añtes
ſunt vtus expulſiua epatis humorē melicū ad ſto-
machū expellētia regurgitantis in epar pper ſple-
nis ⁊ venarū mediarū oppilonē vel dictis ſtatibus
factā nō valētibus mūdificare epar vt ſupra. ¶ Cā
pmitiua eſt inordinatū regimē ſex rerū nō natura-
liū ⁊ eis annexarū qualitate ⁊ qtitate peccātiū vt
ſupra. ¶ Cāe ꝯiuncte ipſius diminute digōnis ehis
dicte ⁊c. ⁊ naturalis frigiditas lapſa ipſius epatis.
Cā añs fuerūt aut pncipia gñationis talis aut cāe

ex tpe tales. Cā pmitiua eſt inordinatū regimen vt
ſupra. Cāe corrupte digōnis ſtomachi dicte. Cā cō-
iuncta ipſius eſt pternaturalis cōplo frigida ⁊ hūi-
da ipſius. Cā añs eſt frigiditas naturalis ehis nō
fauētis debite dictā digōnē ſtomachi ⁊ phtis dicto-
rū ſtatis ⁊ humoris melici ſupfluētiū in ſtomacho.
Cā pmitiua eſt inordinatū regimē vt ſupra. Iſtum
caſum ego Antonius cermiſoni⁹ elicui ex ſignis ſuf-
ficiētibus ⁊ exeūtib⁹ ad oia ſupraſcripta viſis. Itē
habitis ex informatiōe dictoꝝ dñi ⁊ dñe ⁊c. ¶ Que-
rit a me cura ſeu cāe curatiue dicte pternaturalis
retētionis mēſtruoꝝ ⁊ alioꝝ accñtiū iuxta caſum
anteſcriptū: Ad qd queſitū reſpondet vt hic infra.
¶ Capl'a curatiua ſunt. xij. vt infra. Canon ad aſſu-
mendū medicinā. ¶ Sumat p. vij. horas poſt cenā
ad minus: aſſumpta ipa aſpergat faciē a qua: aſſu-
mat poſtea aliqd ſtipticū in ore cuius ſuccū deglu-
tiat ſicut de pomo rācio aut lymonis qi acria ſunt
aut citonij. nullā aſſumat rem dulcē. ſtet per horā
cum dimidia in lecto ⁊ dormiat ſi pōt ſemp pmo ſu-
per dextro latere deinde ſiniſtro. poſtea ſurgat ⁊ par-
tim deambulet et partim ſedeat. poſtea ſumat poſt
quatuor horas. ℥. vj. aq̄ ordei calide ⁊ poſt mediā
horā videat ſi ſecedere pōt vel nō. deinde prādeat ⁊
aſſumat pmo de brodio pulli bono mediū parapſi-
dem deinde de alijs bonis rebus ⁊c. Cura. Primus
canon. ¶ Regimē ex ſex rebus nō naturalibus. Itē
ex annexis vniuiqꝫ iſtaꝝ ſit gñaliter qualitate ſub-
tiliatiuū apitiuū calefactiuū aliqualr. qtitate vero
ſit vt dicet infra. vcʒ aer ſtationis ſit naturalr ſub-
tilis mundus a vaporibus ⁊ ppue habitudinis ad
aliqualē declinās humiditatē: ⁊ ſi non ſit talis fiat
artificialr cū lignis odoriferis ppue accēſis. Itē cū
vaporibus aliqualr calidis ⁊ ſiccis ppue aromatiza-
tis. Scds canon. ¶ Euacuent materie cōes ſupflue
in vijs ductuū ſubtiliatiuis medicinis [illegible]
fraſcriptis. pmo enematibus. ſcdo potionibus [illegible]
lenitiuis ipſarū materierū ⁊ viarum ductuū [illegible]
liatiuis eductiuis vt infra. ¶ Enema. ℞. folioꝝ [illegible]
tis ⁊ maluarū añ. M. ſ. mercurialis. M. ſ. ß. radicis
maluauiſci. M. ß. ſe. lini ⁊ fenugreci ⁊ cartami añ. ℨ.
ß. vitellum oui vnū. caſſefiſt. ℥. ſ. ſalis communis ℨ.
ij. herbe radices ⁊ ſemina bulliāt in ſufficienti quā-
titate aque vſqꝫ ad cōſumptionem medietatis. [illegible]
de optime expumantur ⁊ colentur. Ultimo dicte co-
lature reliqua omnia addantur et fiat cliſtere. hoc
aſſumat calidum ſtomacho ieiuno die pcedēti aſ-
ſumptionē potionis infraſcripte immediate ⁊ eā
die immediate ſequenti aſſumptionem ipſius po-
tionis. Et eo vtatur ſemel in hebdomada ante cenā
vel ante prandium ad libitum ad minus men[illegible]
mo. ¶ Potio. Recipe. caſſefiſt. ℥. ſ. tamarindo. ℥. ß. ſe-
beſten. ʒ. ij. aque ordei. ℥. ſ. ſeri caprini quantum ſuf-
ficit pro potione. Iſtud ſolutiuum aſſumat in auro-
ra ⁊c. non dormiat poſt illud nec aſſumat lauatiuū
aliquod et ieiunet poſt ipſum tantū horis quatuor.
Tertius canon. ¶ Minorentur ſolutione ventris a
mēbris naturalibus in quibus peccant. vcʒ ſtoma-
cho epate ⁊ ſplene ⁊ a venis matricis venis mediis
materie ppe dicti lapſus frigide et humide ſtatice

olꝫ oppilātes groſſe ⁊ ſanguinem ſluxurū ad ma:
tricē ⁊ venas ei⁹ ingroſſantes:⁊ debilitātes virtutes
nāles mēbroꝝ dictorū cuꝫ infraſcriptis.vꝫ potione
pillis ⁊c. ¶ Potio minoratiua. ℞.caſſiefi.ʒ.j.dyaſene
ʒ.iij.elūarij indi.ʒ.j.aq̄ cap̄.vene.℥.j.ſeri caprini.q.
ſ.miſce. Iſtud aſſumat calidū in aurora cū modis ⁊c.
⁊ hoc per.x.dies poſt aſſumptionē lenitiui imediate
ſupraſcripti ⁊ imponat ſibi cliſtere ſupraſcriptū in
die p̄cedēti ⁊ ſequētiꝫc.vt ſupra. ¶ Pille minoratiue
℞.pillarū fetidaꝝ agarici polipodij ana.℈.j.ſalis
gēme.gra.j.miſce ⁊ cū dyaſene.q.ſ.formentur pille.
vij. Iſtas pillulas ſumat loco potionis ſi oportebit.
Quartus ⁊ quint⁹ canō. ¶ Digerant̄ māe in dictis
mēbris peccātes.vꝫ flegma ⁊ melia vt ſupra medici
nis ſubtiliatiuis inciſiuis calefactiuis dictarū māe
rū ſed remiſſius calefactiuis q̄ ſubtiliatiuis ⁊ ſimi:
liter apiant̄ vie dictorū mēbroꝝ dicta ſtatā ⁊ meliꝰ
groſſam ad inteſtina deducētes medicinis eiſdem.
¶ Digeſtiuū ſubtiliatiuū apitiuū.℞.oximellis ſim
plicis ſyrupi de epithimo ſyrupi de abſinthio aā.ʒ.
ß.aquarū cap̄.ve.⁊ feniculi ⁊ abſinthij aā.℥.j.miſce
Iſtud aſſumat calidū in aurora quatuor dieb⁹ con:
tinuis ⁊c. Sextus canō. ¶ Eradicatiue ſoluant̄ dcā
ſtata ⁊ melia groſſa ⁊c.℞.caſſiefiſt.ʒ.j.dyaſene.ʒ.ij.
elūarij indi.ʒ.j.ß.polipodij.ʒ.j.aque cap̄.ve.℥.j.ſeri
caprini.q.ſ.p potione. Iſtud ſumat calidū in auro:
ra tertia die poſt aſſumptionem digeſtiui ſupraſcri:
pti imediate cū modis ⁊c. ¶ Pillule eradicatiue ad
id qḋ ſupra.℞.pillaꝝ fetidaꝝ ⁊ de ſerapino aā.℈.
j.polipodij agarici aā.℈.ß.ſal gēme.ʒ.j.miſce ⁊ cū
elūario indo fiāt pille.vij.has ſumat vt ſupra loco
potiōis ſupraſcripte ſi ſint gratiores. ¶ Septimus
canon. ¶ Aperiant̄ vie ſeu vene matricis ⁊ vene me
die vt mēſtru⁹ ſanguis facilr̄ fluat ad cōcauitatem
mr̄icis medicis apitiuis calefactiuis medicie ⁊ aliq̄
liter ſolutiuis oībus ꝓprijs ad hoc p̱ ꝟtutē tertiam
ſcḋam ⁊ p̄mā. ¶ Potio apitiua ⁊ calefactiua.℞.aq̄
rū mellis.℥.ij.⁊ iunipi.℥.j.⁊ pulegij.℈.j.calamēti.
℈.j.pulueriʒāda pulueriʒentur.deinde miſce. Iſtā
non ſolutiuā ſed apitiuā ſumat dieb⁹ cōtinuis.viij.
in aurora per.viij.horas ante cenā cum modis ⁊c.⁊
interiꝫ dormiat q̄ aſſumere incipiat.viij.dieb⁹ poſt
aſſūptionē eradicatiui imediate ſupraſcripti q̄ dies
p̄mo interponunt̄ ne virt⁹ ex diuinatiōe medicinaꝝ
reſoluat̄ aut aſſueſcat dictis medicinis. ¶ Pillule
apitiue ⁊ calefactiue viarū matricis.℞.pillulaꝝ de
bn̄dicta.ʒ.ß.oppopōaci agarici aā.℈.ß.ſalis gēme
gra.ß.pulegij calamēti aā.℈.ß.miſce ⁊ cum elūarij
indi.q.ſ.fiāt pille.vij.pro.ʒ. Iſtas aſſumat in auro:
ra tertia die poſt cōpletaꝫ aſſumptionē potiōis ape
ritiue imediate ſupraſcripte cū modis in ſolutiuis
obſeruandis. Octau⁹ canō. ¶ Moueat̄ ſanguis mē
ſtru⁹ ad venas matricis. Primo flōmia ſcḋo vētoſis
oīb⁹ ꝓprijs ad hoc. Flōmia p⁹ fiat ſaphenaꝝ vtri:
uſq̄ pedis ex qua extrahant̄.℥.vj.ſanguinis.ſ. vna
die fiat vna.ſ.pedis dextri.iij.℥.ij.die aliariꝫ.iij.℥.
Iſta flōmia fiat p̱.vj.vel.vij.horas poſt prādiū.ſ.aā
cenā:⁊ fiat per.vj.dies poſt aſſumptionē pillularuꝫ
immediate ſupraſcriptarum ⁊ non fiat luna exiſten
te in coniunctione vel oppoſitione vel circa illud nec

ipſa exiñte in capricorno aquario vel piſce. Uentoſe
apponant̄ p̄mo ſine ſcarificatione pti ſupiori pulpa
rum tibiarū ſub vtroq̄ pulpite:deinde imediate ap
ponant̄ ꝑ dicte pulpe cū ſcarificatiōe in dictis locis
ex q̄rū qualibet extrahet̄.℥.j.ſanguis. Iſte apponā
tur per.vj.dies ſequens imediate dictā flōmiaꝫ per
vj.horas poſt prandiū ⁊c. vt ī flōmia dictū ē. Non⁹
canon. ¶ Prohibeatur ſanguis fluere ad pedes ti:
bias ⁊ medias coxas ligatura dictorum mēbrorūꝫ
ꝓprijs ad hoc facientur pedes ⁊ tibie aſcendendo vſ
q̄ ad medietatē coxarū incluſiue ſtrictura debita ⁊
non doloroſa. Iſta ligatura taliter fiat immediate
poſt flōmiā ſupraſcriptam ⁊ eā dimittat vſq̄ ad ap
poſitionē dictarū ventoſarū ⁊ ipſa moleſtante exol:
uatur.⁊ poſtea inde ad horā iteret̄. Itē talis ligatu
ra fiat poſt dictas vētoſas imediate ⁊ talr̄ dimitta
tur.viij.dieb⁹ cōtinuis. Deinde in dicto termino li:
gatura ſoluat̄ ⁊ dimittat̄ alias remoueat̄ per vnuꝫ
diē naturalē deinde iteruꝫ reiteret̄ ⁊ talr̄ remaneat
alijs octo dieb⁹ cōtinuis vt ſupra nō moleſtās. Ulti
mo remoueat̄ ex toto. Decimus canon. ¶ Prouocet̄
ſanguis menſtruus ad mr̄icis ꝯcauitatē.p̄mo vēto:
ſis ſine ſcarificatione.2⁹ medicinis ſubtiliatiuis et
ꝓuocatiuis oīb⁹ ad hoc ꝓp̄e p̱ſcḋam ⁊ tertiā ꝟtutē.
Iſte vētoſe vltime apponant̄ vt hic aā poſt q̄rtā diē
appōnis vētoſarū imediate ſupraſcriptarū que po
nant̄ ⁊ poſt cenā p̱.vj.horas ad min⁹ vel.vj.cum di
midia ad maius ⁊ dimittant̄ applicate ad libitum.
Itē reiterent̄ eadē hora ad min⁹ bis ⁊ talr̄ ponat̄ in
die bis nāli duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis. ¶ Suppoſitorium
apitiuū ſubtiliatiuū ⁊ ꝓuocatiuūꝫ.℞.olei liliorꝫ al.
℥.iij.gallie muſcate myrre ana.ʒ.ß.muſci.ʒ.ß. miſce
totū iſuſuꝫ in vnctiōe iſta ⁊ ligatū in petia antiq̄ li:
nea ſubtili ſupponat̄ et iponat̄ vulue p̱ tres horas
poſt prādiū et poſt cenā ⁊ talr̄ ꝯtinue dimittat̄ vſq̄
ad horā prādij ⁊ cene.qua talr̄ vti incipiat poſt diē
vnā imediate aāſcriptā flōmiā et ipſaꝫ talr̄ ꝯtinuet
xij.dieb⁹ cōtinuis. ¶ Cliſtere apitiuū ꝓuocatiuū et
ſubtiliatiuū.℞.decoc.cliſteris deſcripti ſuperi⁹ ī ca
no.2⁹ partē vnā infraſcripte decoctionis tibiarū p̱:
tes.ij.agarici ligati in petia linea ſubtili antiqua.ʒ.
ij.medicinas alias dicti cliſteris addas agaricū li:
gatū ⁊c.bulliat p̄mo aliq̄ntulū in dictis duabus de:
coctionibus ſimul deinde exp̄mat̄ in dicta decoctio
ne. Ultimo trib⁹ cyathis dicte colature oīa reliq̄ ad
dantur.vꝫ caſſiefi.benedicta vitellū oui ⁊c. Iſto cli:
ſteri vtat̄ cum modis vt ſupra in alio dictū eſt ⁊ hoc
die eodē quo incipiat vti dicto ſuppſitorio quo vta
tur duabus hebdomadis intermiſſis dieb⁹.vꝫ vna
die ſic alia nō. ¶ Potus apitiuus prouocatiu⁹ ſub:
tiliatiu⁹ ad id qḋ ſupra ⁊c.℞.aq̄ mellis.℥.iij.cala:
menti pulegij myrre aā.℈.j.miſce. Iſtam aſſumat
potionē in aurora tertia die poſt dictā flōmiaꝫ cum
alijs modis vt in alia dictū eſt.quā cōtinuet duab⁹
hebdōis cōtinuis trib⁹ dieb⁹ itermiſſis.vꝫ vna die ſic
alia nō. ¶ Lotio tibiarum ad id qḋ ſupra.℞.abſin:
thij artemiſie abrotani aā.M.j.ß.pulegij.calamēti
ſauine aā.M.j.florum camomille ⁊ aneti ana.M.ß.
florum acetoſe.M.ß.ſe.iuniperi.℥.iij. miſce.deinde
bulliant ad conſumptionem tertie ptis in ſufficiēti

q̄titate aque: deinde viui ſerua. Iſta lotione vti incipiat per .iiij. dies ante ſupraſcriptā flõmiã qua p̄ horam ante cenam lauent ſibi coxe tibie ⁊ pedes fricãdo debite deorſum ea calẽ ⁊ ipſa taliter trib⁹ hebdomadis dieb⁹ intermiſſis. ¶ Potio prouocatiua vt ſupra. ℞. aquarũ ſauine ⁊ iuniperi ⁊ matricarie ana. ℥.i.ß. rubee tinctoꝝ. ℥.i. pulegij. ℥.ß. miſce. Iſtã aſſumat loco ſupraſcripte potionis immediate ſi eſt ſibi gratior vel vult efficaciorem illa. ¶ Potio prouocatiua vt ſupra. Recipe troc. de myrra. ʒ.i. pulegij rubeoꝝ tinctorum ana. ℈.i. aque ſauine. ℥. iiij. miſce. hanc aſſumat modis quibus ſupra ſi eſt gratior ⁊c. ¶ Potio prouocatiua vt ſupra. ℞. dyapraſſij Nicolai. ʒ.ij. aque iuniperi. ℥.iiij. Iſtã aſſumat vt ſupra loco ſupraſcripte in caſu ⁊c. ¶ Suffumigium prouocatiuũ vt ſupra. ℞. bdellij. ʒ.ß. hyſopi ſicce. ℥.iij. cum hoc ſuffumiget matrix cũ emboto in mane cum ſurgit ⁊ in ſero añ cenã duabus hebdõis cõtinuis dieb⁹ intermiſſis incipiendo p̄ duos dies añ ſupraſcriptam flõmiã. ¶ Suffumigiũ aliud vt ſupra. ℞. terbẽtine. ʒ.ij. origani. ʒ.i. ſinapis. ʒ.ß. miſce. ⁊ ſi vis hec ſuffumigia ferociora addo eis ſeminum. ʒ.i. iſto vtat̃ vt alio in caſu ⁊c. ¶ Suppoſitorium humidũ prouocatiuũ ℞. ſuccoꝝ ſauine ⁊ abſinthij ⁊ radi. enule ana. ʒ.ij. myrre. ʒ.i.ß. calamẽti pulegij añ. ʒ.ß. cinamomi gallie muſcate añ. ℈.i. muſci. ℥.i. olei lilioꝝ al. ʒ.ij. puluerizanda puluerizent̃ ſubtiliſſime. deinde miſce ſimul ⁊ in ipſo infundat̃ cotũ ⁊ ſupponat̃. Iſto vtatur modis dictis in ſupraſcripto ſuppoſitorio in caũ. x. deſcripto loco illo in caſu ⁊c. ¶ Peſſarium prouocatiuum ſupponendũ. ℞. ſeminis har mel pulegij calamenti abſinthij añ. ʒ.ß. lupinorum amig. amararũ añ. ℈.ß. ſauine. ℈.i. myrre. ʒ.ß. galbani ſerapini oppoponacis bdellij añ. ℈.i. agarici. ℈.ß. rubee tinctorũ dracimã. ß. oleorum liliorum alborũ et ruthe añ. quantũ ſufficit pro incorporando peſſariũ. laudani. q.ſ. p̄ mã peſſarij. reſine. q.ſ. pro cõglutinatiõe ipſius. piſtanda piſtent̃ ſubtilr̃. deinde oĩa ſim̃ miſce ⁊ fiat peſſariũ ad lẽtũ ignẽ. Iſto vtat̃ cum modis dictis in pͥo ſuppoſitorio. quo talr̃ vti icipiat p̄ tres dies poſt cõpletũ vſum dicti ſuppoſitorij ſicci ſupraſcripti ⁊ hoc in caſu quo vellet efficacius aut hoc eẽt ſibi gratius illo. Nota ꝙ ſupra ſcripta cura nõ vtat̃ tp̄e magni caumatis nec frigoris ſed tp̄ib⁹ medijs ſ. vere ⁊ autũno. Alie vero ſunt medicine fortiores ⁊ efficaciores iſtis ſed virtuti moleſtiores ⁊ ipſi⁹ ſolutiue vt ellebore al. arthanita colloquintida centaurea euforbiũ que medicine tales ꝓ nunc dimittãtur via ſecuritatis ſperans ex his curam perfici.

¶ Cõtra retẽtionẽ mẽſtruorũ ⁊ dolorem matricis.

Inteſtinorũ lenitiuũ ⁊ matricis doloris mitigatiuũ. ℞. olei liliorum al. ℥.xij. vitellum oui numero .i. croci. ℈.i. ſalis cõis. ʒ.ij. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Lenitiuũ vt ſupra ⁊ mitigatiuum ⁊ matricis cõfortatiuum. ℞. oleorũ liliorũ al. ℥.x. ſpice. ℥.v. vitellũ oui .i. ſalis cõis. ʒ.ij. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Materie menſtrualis retẽte minoratiuũ. Flõmia primo fiat ex baſilica dextre ex qua extrahant̃. ℥.iiij. ſanguinis ⁊ fiat ſtõacho ieiuno añ prãdiũ. ¶ Cõiuum mãerũ ⁊ ꝓꝑe eductiuũ. ℞. caſſie electe. ℥.i. ſebeſtẽ. ℥.ß. ſucci roſarũ. ʒ.ij. aque capil. vene. ʒ.ij. ſeri caprini. q.ſ. pro potione miſce. ¶ Diuerſiuum materierũ ꝓpͤlarũ a regionibus mẽbrorũ ſuperioꝝ ⁊ ꝓꝑie p̃ncipaliũ. Fricationes coxarũ ⁊ crurũ oĩm mediocriter intenſe ⁊ mediocris tẽporis fiant ſtõacho ieiuno habita prius ventris ſolone ſi poſſe eſt. ¶ Diuerſiuũ vt ſupra mẽſtruoꝝ ꝓuocatiuũ ℞. floꝝ camomille florũ violarũ florũ melliloti ⁊ pulegij. Contundant̃ oĩa groſſo mõ deinde miſcee bulliant in ſufficienti quãtitate aque ꝓ lotione tibiarũ vſq̃ ad cõſumptionẽ quarte partis. ¶ Vapoꝝ repulſiuum ad mẽbra ſuperiora aſcẽdẽtiũ ⁊ ipſoꝝ reſolutiuũ. ℞. coriãdri ꝑparati deinde ſemiconfecti zuccaro albiſſimo. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupi de biſantis abſinthij ana. ℥.i. aquarũ capil. ve. ℥.ij. lupuloꝝ. ℥.i. miſce. ¶ Aſcenſus vaporum ꝓhibitiuum vt ſupra ⁊c. Ad intra vuluã ſatis interponant̃. ʒ.ij. gallie muſcate groſſe in petia ⁊c. ligate. ¶ Materie menſtrualis per matricem eductiuum. Flõmia fiat quarta die poſt ſecundã flõmiam ſaphene lateris declinatoris matricis ſi ad aliquod lateꝝ declinat ex qua. ℥.iij. ſanguinis educantur. Si vo ad neutrũ declinet matrix tunc flõmia fiat ex ambabus ſaphenis ⁊ ex qualibet educantur. ℥.ij. ſanguinis que flõmia fiat p̄ horas. viij. poſt prandium aut. vij. ad minus luna non exiſte in capricorno nec piſce. ¶ Materierũ ꝓpͤlarũ ſolutiuũ eductiuũ vt ſupra. ℞. manne electe ℥.i.ß. ſucci roſarum. ʒ.ij. reubarbari. ʒ.ij. ſpice. ℈.iij. reubarbarũ prius minutim inciſum. Deinde cũ peſtello trituratum ⁊ non piſtatum infundat̃ in dicto ſero ⁊ aqua p̄ horas. xij. ad minus. deinde oprimat̃ ⁊ colet̃. Ultimo oĩa addantur et fiat potio. ¶ Aſcẽſus vaporũ ꝓhibitiuum ⁊c. Suffumigentur nares ⁊ os cũ pẽnis cõbuſtis ⁊ proprie p̄dicis cũ corio vel coto combuſtas. ¶ Prohibitiuum ⁊c. vt ſupra. Sup̄ ſtomacho ponatur ſcutũ corij ſubtelaris cõbuſti ita ꝙ cuſtis dicti corij iaceat ſup̄ ore ſtomachi baſis ſup̄ ſtomachi fundo vſq̃ ꝓpe vmbilicũ p̄ digitos duos. ¶ Prohibitiuũ ⁊c. vt ſupra. ℞. caſtorei aſſe fetide picis naualis cere albe miſceantur et fiat pila. ¶ Diuerſiuum vt ſupra. Uentoſe due ſine ſcarificatione ponantur parti poſteriori ſuperiori pulparum tibiarum tamẽ cum ſcarificatione eſſent efficaciores. ¶ Prohibitiuum vt ſupra. Sup̄ yma ponatur ventoſa .i. magni orificij et ſine ſcarificatione. ¶ Prohibitiuum vt ſupra. partibus interioribus intrinſecis coxarum ⁊ proprie vuluam ponant̃ ventoſe due orificij magni ſine ſcarificatione. ¶ Diuerſiuũ vt ſupra. ℞. ambre blacce biſantie galbani ligni aloes gallie muſcate. coaguli vituli miſce et in petia linea ſubtili et rara vulue imponatur. ¶ Prouocatiuũ menſtruorũ familiare ⁊ vaporum diuerſiuũ. ℞. radicis mercurialis abſinthij viridis añ. ℥.ß. rubee tinctorum. ʒ.ß gallie muſcate. ʒ.i. Omnia contundant̃ groſſo modo ⁊ ꝓꝑie radix et herba ita vt ſuccus earũ reducatur ad ſuperficiẽ ipſarũ nõ tamẽ ab ipſis exprimatur. deĩde oĩa ſim̃ miſce. Ultimo in petia ⁊c. vulue iponant̃ ſatis ad intra. ¶ Solutiuũ mãerũ ꝓpͤlarũ ⁊ cõiũ facile mẽſtruoꝝ ꝓuocatiuũ. ℞. aloes ſuccotrini. ʒ.i.ß. croci. ℈.ß. rubee tinctoꝝ. ℈.i.

galbani.gra.vj.agarici.ʒ.ß.peonie cimini añ.℈.ß. pulueriʒent̃ oïa ſubtilr̃.Deinde ſiľ incorporent̃ ⁊ cũ ſyrupo de abſin.q.ſ.fiãt pilľe.vij.pro.ʒ.¶Aſcenſus vapoꝝ ꝓhibitiuũ vt ſupra.Sternutatio ꝓuocet̃ cũ modico ſinapis.q.ſ. ad hoc vt ſternutet octies vel duodecies.¶Diuerſiuũ ⁊ mẽſtruoꝝ ꝓuocatiuum. ℞.calamẽti pulegij mẽtaſtri añ.M.j.ſauine.M.ij. abrotani.M.j.mſicarie.M.j.ß.maiorane.M.ß.ru- the.M.j.plãta.M.j.ß.ſe.iunipi fenugre.añ.ʒ.j.ſina pis.ʒ.ij.Cõtundant̃ oïa groſſo mõ.deinde ſimĩ bul liant vſq ad ꝯſumptionẽ tertie partis aq̃ quãtita- tis debite ꝓ lotione tibiarũ ⁊ coxarũ.¶Digeſtiuum vſuale ad libitũ.℞.aquarũ abſinthij lupulorũ ca- pi.vene.zuccari albiſſimi miſce.¶Solutiuũ vſuale ℞.ſolutiuũ ſupraſcriptum ex caſſia ⁊ ſebeſten.

¶Contra preternaturalem retentionem menſtruo rum medicine efficaces ⁊ remiſſe.

Digeſtiuũ inciſiuũ ſubtiliatiuũ apitiuũ mẽſtruoꝝ ꝓuocatiuũ.℞.ſyru pi de abſinthio.℥.j.de biſantijs oximellis ſimplicis añ.℥.ß.aquarũ capil.ve.⁊ matricarie añ.℥.j.ß. mi- ſce.¶Uẽtris ſolutiuũ ſubtiliatiuũ ⁊ apitiuũ ꝓuoca tiuũ mẽſtruoꝝ.℞.aloes ſuccotrini electi.ʒ.j. myrre ʒ.ß.croci agarici añ.℈.j.ſalis gẽme zinzi.añ. gra.j. miſce ⁊ cũ ſyrupo de abſinthio forment̃ pilľe.vij.pro ʒ.¶Subtiliatiuũ apitiuũ menſtruoꝝ ꝓuocatiuum mr̃icis ꝯfortatiuũ ⁊ ꝓpue qr̃ neruoſa eſt.℞.dyacoſ- ri.℥.vj.florũ roſmarini.℥.j.miſce ambo ſiľ in ꝯſerua dyacori.¶Aliter.℞.amigdalarũ amararum.℥.j. ſe.aniſi ⁊ baucie ⁊ carui añ.ʒ.ß.iunipi.ʒ.ij.cinamo- mi.ʒ.j.ß.zuccari albiſſimi.℥.xij.piſtentur omnia ſub tiliter deinde cum aqua capil.vene.fiat cõfectio ſo- lida in morſellis.ʒ.iij.⁊c.¶Subtiliatiuũ ⁊c.aperiti uum vt ſupra.℞.granorũ pini.ʒ.j.calami aromati ci caſſielignee añ.ʒ.ß.cinamomi.℈.j.ſe.feniculi gal lie muſcate añ.ʒ.ß.ligni aloes.℈.j.nigelle.℈.j.mu ſci.gra.viij.zuccari al.q.ſ.⁊ cũ aqua matricarie fiat confectio vt ſupra.¶Digeſtiuũ vt ſupra.℞.aqua- rum hypericonis.℥.ß.⁊ feniculi ⁊ capil.vene. añ.℥. j.ß.cinamomi.gra.iij.zuccari al.ʒ.ij.miſce ⁊c.¶Pil- lule ad idẽ nõ ſolutiue.℞.trociſ.de capparibus.ʒ. j.ſpecierum dyarodõ albi.ʒ.ß.dyamuſci dulcis.℈. j.abſinthij.℈.ij.cuſcute.℈.j.zuccari al.ʒ.ß.Et cum ſyrupo de abſinthio forment̃ pillule.vij.pro.ʒ.¶Uẽ tris lenitiuum.℞.oleorum de ben.℥.vj.liliorum al- bo.℥.viij.abſinthij.ʒ.iij.amigdalarum dulcium.℥. ß.gallie muſcate.℈.ß.fiat cliſtere ⁊ tota quantitas eſt pro duabus vicibus.

¶Ad prouocandum menſtrua.

Recipe ſpice crociſcoꝝ de myrra rubee tin- ctoꝝ añ.ʒ.j.miſce ⁊ fiat puluis ꝓ tri bus vicibus ⁊ det̃ cum vino vel brodio.

¶Contra retentionem menſtruorum ex materia groſſa oppilatiua.

Flobotomia fiat ex duab⁹ ſaphenis ꝑ quã extrahant̃ ſanguis ℥.iiij.ß.ex qualibet ſaphena.℥.ij.et vna die fiat flõ- tomia ex vna ⁊ alia ex alia.¶Minoratiuũ.℞.pilľarũ fetidaꝝ agarici añ.℈.j.ſalis gẽme.℈.j.⁊ cũ eľuario indo forment̃ pilľe.vij.¶Digeſtiuũ.℞.ſyrupi de ca lamento.℥.j.de biſantijs.℥.ß.aquarũ ſauine.℥.ij. iuniperi.ʒ.j.miſce.¶Solutiuũ eradicatiuũ.℞.pil- lularũ de ſerapino ⁊ fetidaꝝ añ.℈.j.agari.℈.j.ſal' gẽ.℈.j.⁊ cũ eľuario indo fiãt pilľe.vij.¶Digeſtiuũ prouocatiuũ vſuale.℞.aque melis calamẽti pule gij añ.℈.j.pulueriʒent̃ pulueriʒãda ſubtiliter ⁊ mi ſce.¶Lotio tibiaꝝ ꝓuocatiua mẽſtruoꝝ.℞.pule- gij abſinthij añ.M.j.florũ aneti.M.ß.abrotani ar- temiſie añ.M.j.ß.camomille.M.j.calamenti ſaluie añ.M.j.ß.bulliãt in ſufficiẽti q̃titate aque vſq ad ꝯſumptionẽ tertie partis.¶Aliud ꝓuocatiuũ effi- cacius.℞.trociſ.de myrra.ʒ.ß.pulegij rubee tincto rum.ʒ.ß.miſce.¶Solutiuũ vſuale facile.℞.pillula rum de iera ſimplici de bñdicta añ.℈.j.agarici.℈. j.ſalis gẽme granũ.j.Et cũ eľuario reforment̃ pilľe ſeptem pro.ʒ.¶Suppoſitoriũ prouocatiuũ.℞. terbentine.℥.ß.origani.ʒ.j.ſinapis albi.℈.ß.Et ſi vis efficacius adde ſeminis cicute.ʒ.ß.¶Suppoſi- toriũ ꝓuocatiuũ aliud.℞.myrre.ʒ.ß.pulegij ca lamẽti añ.℈.ß.cinamomi fenicli añ.℈.ß.gallie mu ſcate.℥.j.muſci.gra.ß.piſtent̃ oïa ſubtilr̃ ⁊ miſce et pone in petia ſubtili ⁊ ſupponat̃.¶Emolitiuũ ⁊ ꝓ- uocatiuũ.℞.folioꝝ blitis malvaꝝ añ.M.j.mercu. M.j.melilo.M.j.ß.radicũ maluauiſci.M.ß.ſeminũ lini fenugreci ⁊ cartami añ.℥.ß.herbe ⁊ flores ⁊ ſe- mina bulliãt in ſufficiẽti q̃titate aque vſq ad ꝯſum ptionẽ tertie partis aq̃.Et colature ſumat̃ q̃titas vnius cyathi cũ dimidio.Itẽ ſupraſcripte decoctio- nes tibiarũ lotionis ſumet cyathũ.j.ß.⁊ vitellũ oui numero.j.caſſie.℥.j.zuccari rubei bñdicte ſimplicis iere pigre añ.ʒ.viij.olei lilioꝝ al.℥.vj.ſalis cõis.ʒ.ij. miſce oïa ſiľ ⁊ fiat cliſtere.¶Doloris mitigatiuũ et reſolutiuũ mẽſtruoꝝ leuiter ꝓuocatiuũ.℞.folioꝝ maluaꝝ.M.ij.violaꝝ.M.j.floꝝ camomille melilo- ti añ.M.ß.radicũ altee.M.ß.ſeminũ fenugreci.℥. ß.miſce ⁊ bulliãt oïa ſiľ in ſufficiẽti q̃titate aque flu uialis ꝓ decoctione vſq ad ꝯſumptionẽ tertie ptis aq̃.In hac decoctiõe tepida ſedeat mlier ſtõ ieiuno.

¶Contra retentionem menſtruorum.

Minoratiuũ purgatiuũ.℞.pilľaꝝ fe tidarũ de bñdicta aga rici ana.℈.j.zinzibe.ſalis gemme ana.gra.j.Aga ricus infundatur per horas ſex oximellis ſimplicis quantum ſufficit ad ipſius agarici debitam imbibi tionem ex dicto oximelle. Ultimo cum electuario in do reformentur pillule ſeptem ex omnibus ſupra- ſcriptis.¶Digeſtiuum Recipe ſyruporum de biſan tijs de calamento oximellis ſimplicis añ.℥.ß.aqua- rum capil.vene.lupulorum ana.℥.j.ß.miſce.¶Era dicatiuum Recipe.pillularum ſupraſcriptarum.ʒ. j.flobotomentur ambe ſaphene duobus diebus cõ tinuis.videlicet vna ſaphena pro ſingulo dierũ ip- ſorum ſtomacho ieiuno intra ſextam et ſeptimã ho ram poſt prandium luna non exiſtente in capricor no et reuertatur bis in eadem hora inter ſextam et ſeptimam poſt prandiũ. Sequentibus diebus ee- dem ventoſe reiterentur in eadem hora.¶Uentoſe due ſine ſcarificatione ponant̃ duabus partib⁹ do- meſticis duarum coxarũ prope vuluã q̃ ꝓpinqũs eſt poſſibile et eadem hora reiterentur noctibus in

mediate ſequentibus ſupponat medicamen imme
diate infraſcriptū ligatū in petia linea ſubtiliſſima
alba ⁊ rara qḋ ſupponaṫ in ſero cū vadit dormituꝫ
⁊ talr̄ tota nocte teneat tribus noctibus ↄtinuis ſm̄
neceſſitatē. ¶ Medicamē de quo immediate ſupra
fit mētio. ℞. abſint. viridis radicis mercurialis viri
dis trociſci de myrra rubee tinctorū gallie muſca.
Abſinthiū ⁊ radix ıp̄e ↄtūdanṫ groſſo mō ſi ſuccus
ab eis defluat ſed tm̄ ad ipſaꝝ ſupficiē adducatur
deinde reliqua pulueriꝫenṫ vt decet deinde oīa ſil̄
miſce. Ultimo in petia linea ſubtiliſſima rara ⁊ alba
ligenṫ ⁊ cū filo duplicato pendēte ꝑ ſpanſas duas.
Illud ſuppoſitoriū imponat vulue vſq̄ ad medie
tatē colli m̄ricis in ſero cū vadit dormitū ⁊c. vt ſu
pra vbi de hoc. Seq̄ntibus vero diebus immediate
poſt dictas vētoſas coxaꝝ tūc i aurora aſſumat po
tionē infraſcriptam calidam ⁊ non tepidam. ¶ Po
tio de qua ſupra. ℞. trociſcorum de myrra. ℈. ij. ru
bee tinctorum. ℈. j. crocī. gra. ij. aquarū capil. ve. iu
niperi ań. ℥. ſ. miſce. Nota q̄ ꝗ̄ primum mēſtrua ef
fluūt debite tunc nō vlterius ſupraſcriptis nec alijs
medelis ad hoc vtatur domina patiens.

¶ Contra fluxum menſtrualem

Dentur trociſci de karabe ſtōmeṫ baſilica.
vētoſe apponanṫ ſub mamillis nu
triaṫ ſtipticis ſupponaṫ vulue hoc. ℞. oliba. balau.
galloꝝ antimonij acatie aluminis ań. fiat puluis ⁊
miſce. Femur dorſum epithimeṫ ex ſtipticis ſedeat
in aqua de curcuma. Immittaṫ aliud peſſariū acu
tuꝫ. Aui. Si fuerit ex replone ſanguinis fiat flōmis.
Si ex cholera fiat cholere euatio. Ligenṫ extrema li
gatura immo ⁊ coxe apud inguina. vētoſe magne
ponanṫ ſub mamillis. vētoſe ponanṫ inter duas an
chas. Nutriaṫ vitellis ouoꝝ ſorbilium aqua carnis
valde nutritiua acetoſis ex ſucco ſumat aqua ace
toſe potibus boni odoris ex carne bona ſorbitioni
bus humidis ex ſumach ⁊ amilo vino groſſo nouo
dulci. Euitet vinū antiquū ſubtile. cibeṫ cuꝫ ol cibo
velocis digōnis ↄfortatiue arnogloſſa ⁊ eſt ꝓpriū
bibita ⁊ iniecta. cāphora bibita ⁊ ſuppoſita. lac de
coctū cū ferro ignito in quo eſt ſcoria ferri. deṫ in po
tu cū ſtipticis omī die acetoſitas citri ⁊ eſt propriū.
¶ Contra fluxū ſanguinis mēſtruoꝝ poſt abortuꝫ:
aut poſt partum naturalem.

Recipe pillularuꝫ de bdellio. ʒ. ſ. trociſci de
terra ſigillata. ℈. ſ. miſce et cum ſy
rupi myrtini. q. ſ. fiant pillule. ix. pro. ʒ. Item. ℞. tro
ciſci de karabe de terra ſigillata ań. ℈. j. miſce ⁊ cū
ſyru. myrti. q. ſ. fiant pillule vt ſupra. Iſtarum pillu
larum aſſumat. ʒ. ſ. in aurora ⁊c.

¶ Contra debilitatem matricis.

Confortantia matricē ⁊ ꝓprie ad cō
cipiēdū. ℞. gallie mu
ſcate. ℥. ß. Iſtā galliā ꝑus pulueriꝫatā groſſo mō de
inde in petia ⁊c. ligatā imponat vulue vſq̄ ad me
dietatē colli matricis ⁊ talr̄ ipſam teneat ſaltē tota
nocte in ſingula hebdōa ꝑterq̄ tpe calido. ¶ Medi
camē efficacius ꝑori. ℞. gallie muſca. ʒ. ij. macis. ʒ.
ſ. caſſielignee corticū citri floꝝ roſmarini ań. ʒ. ß. ma
ſticis olibani roſaꝝ ań. ʒ. ſ. laudani. q. ſ. ad incorpo
randum adipis anſeris. ʒ. ß. olei liliorū alb. ℥. ſ. ß.
pulueriꝫāda pulueriꝫenṫ ſubtilr̄ deīde oīa ſil̄ miſce
incorporenṫ ⁊ fiat peſſariū ad lentū ignē. ¶ Medi
camē efficacius ꝑori immediate. ℞. oleoꝝ lilioꝝ al.
ʒ. ij. amigd. amaraꝝ nigraꝝ. ℥. ſ. enule Meſue. ℥. ſ.
ß. adipis anſeris. ℥. ij. macis ʒ. ſ. corticum citri. ʒ. ſ. ß.
gallie muſc. ʒ. ij. maſticis olibani ań. ʒ. ſ. roſarū. ʒ. ſ.
ß. pul. pul. ſubtilr̄ ⁊ miſce. ¶ Medicamen ꝑori effica
cius. ℞. corticū citri macis meliſſe ſtice radicis enu
le olibani maſticis caſſielignee gallie muſcate roſa
rum laudani olei lilioꝝ al. adipis anſeris. pulueri
ꝫāda ⁊c. ⁊ fiat peſſariū vt ſupra ꝑis oībus vtaṫ me
dis ſicut in ꝑori dictū eſt. ¶ Confortatiuū matricis
vt ſupra efficacius ꝑou. ℞. floꝝ ancti. M. iij. carpo
balſami. ℥. ſ. meliſſe. M. ij. roſmarini. M. iij. ſerpilli.
M. ſ. violarū alkeiri. M. ij. laudani. ℥. ſ. roſaꝝ M. ß.
miſce. deinde bulliāt in aqua ciſterne clare. q. ſ. tan
tum pro ſedēdo in ipſa decoctiōe vſq̄ ad ↄſumptio
nem tertie partis aque. Si medicamē ↄgruis effica
cius ꝑmutare tūc dn̄a in hac decoctione ſedeat per
vnā duodecimā partē hore vſq̄ ad mediū ſummie
ſtomacho ieiuno in mane ꝑus habito vētris benefi
cio deinde vadat dormitum pānis bn̄ coopta nō in
nimium onerata. Deinde ſurgat ⁊ eodeꝫ mane nec
ad ventū nec ad aerem frigidū trāſeat ⁊ ante ꝓran
diū aut ad libitū eadem die dn̄a ieiunet tunc quā
do vult ire dormitum ſedeat in dicta decoc. ſicut de
mane. ¶ Medicamē priori immediate efficaci⁹. Su
praſcriptis oībus addaṫ ad bulliendū calamen.
M. ſ. ß. matricarie. M. iij. abrotani. M. ſ. Iſto vtatur
vt de alio dictū eſt ſupra. ¶ Medicamē ꝑorib⁹ duo
bus efficacius. Supraſcriptis oībus addaṫ ad bul
liendum baccarū lauri. ℥. ſ. ſe. fenugreci. ℥. ß. ficuū
ſiccarū. ℥. iiij. Iſto vtatur vt in alijs.

¶ Inquirenda in diſpoſitione matricis.

Diſpoſitio inq̄renda pro dn̄a de vbi in
ipſius matricis. Primo an ip
ſa habeat mēſtrua de. xxx. diebus in. xxx. dies. Sꝫ ſcdā
diſpō tpis variaṫ ań circa ſpatium. iiij. vel. iij. dies
ſi ſunt naturalia rubea purpurea mēſtrua ⁊ nō ru
bea ignea debēt eſſe ipſa mēſtrua naturalia ꝗ̄tita
tis ſibi cōſuete naturalis puinata humiditatib⁹ ſi
bis ſimilibus albumini oui aut pullo contuſo ſeu lacti
aut aque ciſterne ⁊ lauature carnis ſine ſanguine
in modum venarum nigrarum eſſe debēt ⁊ ſine ſan
guine coagulato ⁊ ꝓprie nigro non fetida ſed ſolū
odoris ſanguinis non ſenſata intenſe calida in exi
tu ex vulua non fluentia gurgitantibus ſed leniter
ardorē nō inducentia in vuluā pruritum nō facien
tia. Dn̄a ipſa non dꝫ accidētia ante vel poſt mēſtrua
tionē ꝑternaturalia intenſe pati ex mēſtruatiōe na
turali. puta dolorem intenſum femoris vel ſummis
vel alchatin vel partis illius fouente que eſt imme
diate ſupra os caude qḋ idē eſt ſyncopim ꝑrigidi
intēſam vomitū febrē intēſam ⁊c. Si dn̄a ſentit dus
ritiem in modū pomi ſibi occurrere in aliqua parte
vētris deinde ſatis cito deliteſcere ſi dū ſedet ſupra
rē durā planā ſibi vṫ ſedere ſup pila ex directo vul
ue collum cōprimente. Si ſentit aliqḋ vapores cali
dos aſcendentes alchatin per renē ⁊ ſpinam totam

et collū ad caput in occiput verticē ⁊ ſinciput. Aut ſi ſentit vapores ſiccos aſcendere a parte anteriori a ſumine vel ilijs vel partib⁹ vmbilicalib⁹ ad os ſtomachi cor facit totā ⁊ ſinciput ⁊ verticē ⁊ tādē occiput ſi in tali vapoꝝ aſcēſu rubet aut palet ſi patiꝛ ſepe eructuationē vel ſonitū magnū ꝓpte in ſtomacho.

❡Cōtra exitū fetus in mala figura.

Obſtetrix eleuet ſup ſpatulas ſuas crura et coxas parturientis retinendo genua parturientis ſuper ſpatulas parturiente reſupina. Deinde obſtetrix ꝯquaſſet hīc inde ſuauiter coxas ⁊ anū ꝓgnātis et adiuuet reinducere fetū ſuauiter ad intra: deinde infundat vuluā et totā mficē oleo ſiſamino aut amigdala. dulciū. Deinde denꝛ medicine facile partū facientes deſcripte infra in cap̄. de difficultate ptus. Nota tñ ꝙ lȝ fet⁹ exeat ſm figurā obſtetrix tñ experiaꝛ ip̄m extrahere ſuauiter anteq̄ȝ ipſum introducat. Si ṽo nō pōt ipſum extrahere ſuauiter faciat modo predicto.

❡Contra difficultatem partus.

Recipe corticuȝ caſſie lignee. ʒ. ȷ. croci. ℈. ß. aq̄ ſauine. ℥. iij. Iſto vtaꝛ quacunq̄ȝ hora difficultatis pt⁹ ſtōacho ieiuno vꝫ nō ieiuno tñ meli⁹ ieiuno. ❡Aliū. ℞. interioris corticis cinamomi. ʒ. ß. croci. ℈. ß. miſce ⁊ cū ſuprascripta aq̄ vt pri⁹ ꝑ eodē ⁊c. ❡Aliū. ℞. caſtorei. ℈. ȷ. aſſe fetide. ℈. ß. miſce ⁊ cū ſuprascripta aqua ⁊ eſt vltimū. ❡Aliud ℞. folioꝝ altee. M. ȷ. ſeminū fenugreci. ℥. ß. mellis aq̄ iuniperi vel ſauine. ℥. vȷ. miſce bulliāt in dicta aq̄. ❡Aliū. ℞. myrre. ℈. ß. caſtorei. gra. vȷ. ſtoracis calamite aū. ℈. ß. cinamomi. ʒ. ȷ. ſauine. ʒ. ȷ. ß. miſce ⁊ ꝯficiāꝛ cū melle ⁊ fiāt pille. viij. et oībus iſtis vtaꝛ incipiēdo a lenioꝛib⁹ ad fortiora. ❡Licinium ſeu peſſariū. ℞. ruthe. M. ß. myrre radic. ariſtolo. ro. ſaxifragie oppoponacis aū. ℈. ȷ. cinamomi. ʒ. ȷ. ellebori al. gra. iij. panis porcini ſeu arthanite. ℈. ß. laudani. q. ſ. puluerizāda puluerizenꝛ deinde oīa ſimul miſce et cum oleo lilioꝝ alborum vt ſufficit ꝑ peſſario. Iſtud apponat quacunq̄ȝ hora difficultatis partus ſed pꝛius incipiat ab alijs.

❡Contra aborſum.

Soluatur cum cliſteri poſito in cap̄. de prefocatione matricis et eo vtatur ſtomacho ieiuno ſm neceſſitatem vngaꝛ os vulue cum oleo de lilio et hoc bis in die ſtomacho ieiuno. ❡Suppoſitorium. ℞. gallie muſcate. ʒ. ß. muſci. gra. ß. ſpodij. ℈. ȷ. miſce. contundantur et l'gentur in petia ⁊c. ❡Confectio. ℞. dyamuſci. ℥. ȷ. Iſti⁹ cōfectionis aſſumat. ʒ. iij. ſtomacho ieiuno omni die ſemel ad minus et hoc cum timetur aborſus ſed in prefocatione matricis non vtatur. ❡Suppoſitoꝛiū aliud. ℞. thuris. ʒ. ß. ciperi. ℈. ȷ. contūdantur ⁊ ligētur in petia vt ſupra ⁊ vulue imponatur. ❡Unguētum. ℞. oleorum citonioꝝ et maſticis et myrtilloꝝ aū. ℥. ß. olei ſpice. ʒ. ij. pulueris maſticis myrti roſarū aū. ʒ. ß. raſure eboris. ℈. ij. gūmi arabici. ℈. ȷ. cere. q. ſ. miſce ⁊ fiat vnguētū. Iſta vnctione vngatur dorſuȝ vſq̄ȝ ad nates ꝑ latitudinē palmi ſtomacho ieiuno ⁊ hoc tantum dum timetur aborſus.

❡Contra retentionem ſecundine.

Recipe ellebori al. ⁊ cum eo ꝓuoceꝛ ſternutatio. Itē aliquotiēs ipſa ſternutāte teneat os clauſum et nares ⁊ ſiꝛ ipſa nō ſternutāte. Itē ſecundina apparēte ligeꝛ ad coxā ꝑ collū ei⁹. Itē obſtetrix imittat manū oleo ſiſamino inunctam deinde ꝓuoceꝛ ſternutatio. Fiat ſternutatio ſemꝑ tpe quo nō deſcēdit ſtomacho ieiuno tā de die q̄ȝ de nocte cū tāta q̄ntitate ellebori albi ꝙ ꝓuocet ſternutationē trigeſies aut quadrigeſies ſufficit inſufflādo in nares ⁊ ad hoc faciēdū ſufficit parua q̄ntitas. Itē supponaꝛ ſtercoris accipitris. ʒ. ß. ſuffumigeꝛ cū ſtercore colūbino cū radice ariſto. ro. deꝛ ī potu ſtercoris accipitris. ℈. ȷ. Nota ꝙ oīa ꝓuocātia aborſuȝ educūt ſecūdinā ⁊ oē gen⁹ gūmi oē gen⁹ ſalis oēs medicīe calē in 4⁰ quas oēs reqre. 21. tertij cap̄. de ꝓuocatione aborſus. Itē ſuffumigeꝛ per emborum cum hac decoctione. ℞. ruthe pꝛ allij abrotani ana. M. ȷ. olei de lilio. ℥. ij. miſce omnia ſimul.

❡Contra dolorem matricis.

Ventoſe apponanꝛ amplectētes vmbilicū et reiterentur ad minus bis ſed qualibet vice permittanꝛ reſidere ſuper loco ad minus per octauā partē hore. ❡Enema. ℞. radicū altee. M. ȷ. ſe. fenugreci ⁊ lini et iuniperi aū. ℥. ß. floꝝ dāci et camomille ⁊ melliloti matricarie ⁊ berbene aū. M. ß. pinguedinis anatis olei lilioꝝ al. vitelluȝ oui bulliēda bulliāt ⁊c. Iſto vtaꝛ dolore inualeſcēte vel nō ſtomacho ieiuno ⁊ hoc iuxta neceſſitatē qđ retineat ad libitum ideo nō imponat ſal. ❡Unctio. ℞. oleorum lilioꝝ alb. ℥. ȷ. ⁊ ſpice. ℥. ß. ⁊ ſiſami ⁊ amigđ. amararū. ℥. ȷ. miſce. Iſta vnctione q̄ dȝ eſſe medicina vngaꝛ locus doloris aū ⁊ retro ad libitū. ❡Enema aliud. ℞ ſauine. M. ȷ. ameos fenugreci aū. q̄rtam partē. M. vnı⁹. corticū thuris ciperi ſpice aū. ʒ. ij. radi. acori ſe. iuniperi aū. ℥. ß. laudani. ʒ. ij. pinguedinis gallie. ℥. ȷ. olei lilioꝝ al. ℥. v. vitellū oui. ȷ. Iſto vtaꝛ cū modis vt ſupra in alio nō valēte. Nota tñ ꝙ factis aliquibus ex ſupraſcriptis medicinis ſiue enematib⁹ ſine ſale iuuātı⁹ erit ſal apponere in alio ſequētiū enematū. ❡Fomentatio. ℞. radicis altee M. ȷ. ſe. fenugreci et lini et iuniperi ana. ℥. ß. camomille melliloti florum aneti aū. M. ȷ. corticuȝ thuris ⁊ ſpice ⁊ ciperi radicis acori ⁊ maſticis ⁊ calami aromatici et gallie et laudani aū. M. ȷ. granoꝝ pini. ʒ. ij. ſquinanti roſmarini aū. M. ȷ. Contundantur oīa groſſo modo. deinde miſce et bulliant in ſufficienti quantitate aque vſq̄ȝ ad conſumptionē quarte partis et vtatur fomentando totum locum doloris cū ſpongia calida reiterando bis vel ter ⁊c. ❡Unctio ℞. oleoꝝ lilioꝝ al. ℥. ȷ. ⁊ ſpice maſticis aneti aū. ʒ. ij. laudani. ʒ. ij. croci. ℈. ȷ. adipis anatis. ℥. ȷ. cere albe q. ſ. ſupponantur ſpecies dyamuſci in petia.

❡Contra dolorē matricis ⁊ ventoſitate.

Lenitiuum inteſtinoꝝ ⁊ matricis ꝯfortatiuum et ventoſitatis reſolutiuum. ℞. oleoꝝ li. al. camomille aū. ℥. vij. vitel. oui numero. ij. ſalis cōis. ʒ. ij. miſce ꝑ cliſteri. ❡Valens ad idē ſed efficacius mficis ꝯfortatiuū. ℞. olei lilioꝝ al. ℥. xv. vitel. oui. nūero. ij. ſalis cōis. ʒ. ij. ❡Lenitiuū viaꝝ ductuū et facile ſolutiuū. ℞. caſſie cuȝ

cāna electe.℥.iiij.pulpe ſebeſtē.℥.ß.brodij pullinas
cij.q.ſ.p potione. Caſſia extrahat a cāna cū dicto
brodio.q.ſ.ſebeſtē vero bulliat debite cum eodē bro
dio.q.ſ. deinde ipſius pulpa ab oſſibus ſuis diſſol=
uat.Ultimo caſſia ⁊ pulpe ſebeſtē incorporent ſimul
cum dicto brodio.q.ſ.p potione miſce. ¶Solutiuū
facile. ℞.pillularū de iera ſimplici.℈.ij. agarici.℈.
j.ſalis gemme.zinzib.aā.gra.j.miſce ⁊ cum eluario
indo fiāt pille.vj. ¶Solutiuū facile. ℞.pulueris ſe=
ne preparati.℈.ij.ſeri caprini.q.ſ.miſce ⁊ fiat potio.
¶Matricis ↄfortatiuū. ℞.gallie muſcate.ʒ.ij. ipſa
prius cōtuſa groſſo modo ligetur in petia ſubtili et
ſupponat vulue ⁊c.extremitate vna fili remanente
extra vuluā. ¶Matricis confortatiuū ventoſitatis
reſolutiuū ⁊ doloris eiuſdē mitigatiuū. ℞.ſpecierū
dyamargariton ſpecierū dyacimini aā.℈.j. ſpecie=
rum triaſandalorū ſine camphora aā.℈.ß. zuccari
albiſſimi.ʒ.iij.miſce et cum aqua capillorum vene=
ris et matricarie aā. q.ſ.fiat cōfectio ſolida in mor=
ſellis.iij.ʒ.pro quolibet.

¶Contra ventoſitatem matricis.

Recipe pillarum de iera pigra ſeu de iera
magna Gal.cōpoſitarum ſm rece=
ptam immediate infraſcriptā.℈.ij.agarici.℈.j.ſa=
lis gemme zinzib . aā.ʒ.j. miſce ⁊ cū ſyrupi de cala=
mēto.q.ſ.ad incorporandū forment pille.vij.pro.ʒ.
Iſtarū pillarū aſſumat.v. in aurora ſaltē ſemel in
duob⁹ menſib⁹ ſed nō ampli⁹ q̄.vij.Quas quidem
pillulas aſſumat in vere tm̄ et autūno ⁊ non eſtate
nec hyeme. ¶Pille de iera pigra ſeu de iera magna
Gal.de quib⁹ ſupra fit mētio. ℞. ſpecierū iere ṗdi=
cte.ʒ.j.aloes ſuccotrini electi.ʒ.j.miſce ⁊ cum oximel
lis ſimplicis.q.ſ. ad incorporandū fiat magdaleon
ſeu maſſa p pillulis conficiendis. ¶Confortatiuū
et reſolutiuū. ℞.tyriace debite fermētate.ʒ.j. aqua
rum ruthe.ʒ.j. matricarie ſeu arteniſie. ℥.ß. miſce.
Iſtā tyriacā aſſumat die immediate ſequēti aſſum
ptionē pillarū īmediate ſupraſcriptarū.Et eā taliter
aſſumat p.x.horas poſt cenā immediate ṗcedentē.
Et per horas. vij. ante prādiū immediate ſequens
ipſam aſſumptionē. Et interim dormiat ad libitū
ſed nō amplius duabus horis. ¶Cōfortatiuū reſo
lutiuum ⁊ putrefactionis ꝓhibitiuum. ℞. dyacina
momi.℥.ij.Iſtius confectionis aſſumat.ʒ.ij.in ma=
ne alternis diebus in vna hebdomada tm̄ ſinguli
mēſis hyeme ſeu etiā tpe recēti.⁊ poſt ipſius aſſum
ptionē ſtet ieiuna horis tribus ad minus. ¶Educti
uum vētoſitatis ſeu expulſiuū eiuſdē. ℞.ellebori al
bi p ſternutatorio. ¶Iſtius ellebori inſufflet in na=
res per vnā horā cū dimidia ante prādiū ⁊ poſt ven
tris bñficiū. Et eo ſternutatorio talr vtat tātū die
poſt aſſumptionē quālibet pillarū ſupraſcriptarū.
¶Cōfortatiuū ⁊ reſolutiuū. ℞. bdelij.ʒ.j.xilobalſa
mi fruct⁹.ʒ.ß.oleorū ſpice nardi ruthe aā.℥.ij.ſemi=
num xilobalſami.ʒ.ij. bdelium prius in dictis oleis
infundatur poſtea diſſoluatur ⁊ xilobalſamum et
ſemina puluerizētur deinde omnia ſimul miſce. Ul=
timo in hoc liquore petia linea infundatur ⁊ vulue
imponatur . Et hoc ſemel in hebdomada tempore
frigido quando a dicto moleſtatur accidēte. ¶Cō

fortatiuum et reſolutiuū vt ſupra. ℞.ruthe . M.ij.
ſauine.M.j.florū aneti camomille melliloti aā.M.j.
ß.maiorane.M.j.mātricarie.M.ij.roſmarini . M.j.ß.
caſſieligneę.℥.j.ſeminū aniſi feniculi carui ameos ⁊
cimini aā.℥.ß.contundant oīa groſſo mō deinde ſi=
mul bulliant in aque fluuialis quantitate ſufficiēti
p cataplaſmate ſaltem colli matricis vſq; ad con=
ſumptionem quarte partis aque fiat cataplaſma
fiat medietas recepte. ¶Confortatiuum ⁊ reſolu=
tiuum.vt ſupra. ℞.decoctionis ſupraſcripte p cata=
plaſmate.℥.x. oleorū liliorū al.ſpice ⁊ aneti aā.℥.ij.
vitellos ouorū numero.ij.pulueris zuccari.ʒ.ß.croci
℈.j.ſalis cōis.ʒ.iij . In hac decoctione ſedeat dña
dummodo decoctio non veniat ad vmbilicum.

¶Contra curſum matricis.

Euacuatiuum Si corpus eſt reple=
tum primo fiat flo=
botomia baſilice ex qua extrahant.℥.vj.ſanguinis
tertia hora diei ſtomacho ieiuno habito pri⁹ vētris
bñficio deinde corpore aliqualr exercitato quibus
hec flōmia ſuccedat. Matricis ↄfortatiuū virtuti fa
miliare ⁊ ipſius ↄfortatiuū. ℞.oleorū liliorū al.℥.x.
amig.dulciū.℥.iij.ſeium aniſi pulueꝛ.ʒ.iij. vitellū
oui numero.j.bñdicte ſimplicis zuccari pulueriza=
ti aā.ʒ.ß.croci.℈.j.ſalis cōis.ʒ.ij.miſce ⁊ fiat cliſte=
re.Iſtud cliſtere ſuauiter calīn īponi faciat ſtōacho
ieiuno ieiuno die ṗcedēti diē aſſumptionis ſolutiui
immediate īfraſcripti vtat ſemel in toto ſpatio.xv.
dierū. ¶Solutiuū minoratiuū facile ⁊ vſuale. ℞.pil
lularū elefanginarū.℈.ij.agarici.℈.j. bdelij.℥.vj.
ſalis gēme zinzib.aā.gra.j.ſeium aniſi.℥.iij.miſce ⁊
cū iulep violarū.q.ſ.ad īcorporādū formēt pille.vij.
Iſtas pillas aſſumat in aurora ſaltē ſel̄ ī vere et ſe=
mel in autūno. Et dormiat p vnā horā poſt ipſarū
aſſumptionē ⁊ ſtet ieiuna horis.v.⁊ nō aſſumat la=
xatiuum aliqđ ſʒ p tūc prādeat ⁊ p prādio inſra=
lo comedat blites cū boragine petroſillo ⁊ feniculo.
¶Diuerſiuū facile ⁊ virtuti familiare valde ⁊ vſua
le. Fricationes fiant extremorū crura a genu inſra
primo fricent deinde brachia a cubito īfra ſpeq̄ue
fricent ſuauiter cū pāno lineo calo in mane pri⁹ ha
bito vētris bñficio. ¶Digeſtiuū. ℞.ſyruporū de eu
patorio de epithimo.℥.ß. oximel.ſimplicis.℥.j. aq̄
rum abſinthij mātricarie aā.℥.ß.capil.vene.℥.ij. mi
ſce.Iſtud digeſtiuū aſſumat calidū ⁊ non tepidum
in aurora quatuor diebus continuis . Et poſt ipſi⁹
aſſumptionem dormiat ad libitū ſed non amplius
vna hora vel duabus.hoc vero talr accipiat die ſe=
quēti immediate aſſumptionē ſolutiui minoratiui
immediate ſupraſcripti. ¶Solutiuū eradicatiuū
℞.pillarū ſetidarū pillarū de bñdicta deſcriptarū
in recepta immediate infraſcripta agarici aā. ℈.j.
ſalis gēme zinzib.aā.gra.j.ſeminis aniſi.gra.v.mi
ſce ⁊ cū eluarij indi.q.ſ.ad incorporādū reformēt
pillule.vij.pro.ʒ. Iſtius ſolutiui aſſumat tantū.℈.
ij.in aurora ſeruatis modis deſcriptis ī aſſumptio
ne minoratiui immediate ſupraſcripti.hoc vero ſo=
lutiuum aſſumat die ſequenti iſtas quatuor vices
digeſtiui. ¶Pille de bñdicta de qb⁹ in recepta ime
diate ſupra eſt mentio facta. ℞.ſpecierū electuarij de

bñdicta ptē.ſ.aloes ſuccotrini electi ptes.ij. miſce ⁊
cum electuarij indi.q.ſ.ad incorporandū formetur
magdaleon ꝑ pillis ſeruandis al's formandis. Di-
uerſiuuz vt ſupra. Exercitetur vel moueatur motu
itineratiuo ⁊ nō deambulatiuo ita vt ꝑ ipm̄ fiat an
helitus magnus velox ⁊ frequens aliqualiter reſpe
ctu ſui ſtātis vel ſedentis bis in die nāli. Uerum qr
egrū corpus eſt dn̄e vt nā accītis exigit idō ipſa dn̄a
exerciteꝝ ſpē exercitij mulebris corporis q̄buſlibet
dn̄abus ꝓportionabili. ¶ Diuerſiuuz efficaci⁹ prio
ri ⁊ ꝟtuti familiare. ℞.mr̄icarie.M.ſ.ß. pulegij ca-
lamenti ſauine añ.M.ß.florūz camomille melliloti
nenufaris añ.M.ſ.ſeminū iuniperi.ʒ.iij.bulliāt ola
ſil'in aqua fluuiali q̄ntitate ſufficiēti ꝑ lotione extre
moꝝ vſq; ad ꝯſumptionē tertie ptis. Ex hac deco-
ctione ſuauiter calida lauenꝫ ⁊ fricenꝫ crura ⁊ bra-
chia cum modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in alia lotio-
ne ſupraſcripta. Iſta ꝟo lotione vtaꝫ ſaltē duobus
dieb⁹ ſingula hebdomada mēſis. Et ea vti incipiat
ſexta die poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſu-
praſcripti. ¶ Uentris lenitiuū ⁊ mr̄icis mūdificati-
uum ipſiuſq; ꝯfortatiuū. ℞.oleoꝝ lilioꝝ al.ʒ.x. ſi-
ſamini.ʒ.iij.pulueris aniſi.ʒ.ß.vitellos ouoꝝ nu.ij.
croci.℈.ß.ſalis cōis.ʒ.iij.miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſtud
enema ſibi imponi faciat ſuauiter calidū ſtō ieiuno
cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pri-
mi enematis ſupraſcripti. Et hoc vti incipiat duob⁹
diebus poſt aſſumptionē ſolutiui immediate ſupra
ſcripti. ¶ Matricis mundificatiuū efficacius priori
immediate ⁊ ipſius cōfortatiuū. ℞.decoctionis ſu-
praſcripte ꝑ lotione extremorum.ʒ.xv.in qua bul-
liant praſſij.M.ſ.mr̄icarie.M.ij.olei liliorum albo-
rum.ʒ.iiij.ſcium aniſi puluerū.ʒ.ij.vitellū oui nu.ſ.
benedicte ſimplicis.ʒ.ß.pulueris zuccari.ʒ.ß.croci
℈.ß.ſalis cōis.ʒ.iij.miſce ⁊ fiat cliſtere. Hoc vtatur
cum modis ſi vult efficacius remedium. ¶ Digeſti-
uum vſuale. ℞.aquarum matricarie melliſſe abſin
thij añ.ʒ.ſ.zuccari.ʒ.ij.ſeminū aniſi puluerum.ʒ.ſ.
miſce. Iſtas aquas aſſumat debite calidas ⁊ nō te-
pidas in aurora cum modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis
in digeſtiuo ſupraſcripto. Has vero aquas aſſumat
tranſacto menſe poſt aſſumptionē dicti ſolutiui era
dicatiui. ¶ Solutiuū vſuale ⁊ facile. ℞.pill'aruz de
bñdicta ſimplici infraſcriptarum communium.℈.
ſ.agarici.℈.ſ.ſalis gemme zinzib.añ.gra.ſ.miſce ⁊
cum ſyrupi de abſinthio.q.ſ.ad incorporanduz for
mentur pill'e.vij. Iſtarum pillularum aſſumat a tri
bus vſq; ad.v.die immediate ſequenti diem aſſum
ptionis quater digeſtiui vſualis immediate in mēſe
vtaꝫ ad libitū. ¶ Pill'e cōes de q̄b⁹ imediate ſupra
fit mentio. ℞.aloes ſuccotrini electi partes.iiij.myr
re partes.ij.croci partem.ſ.miſce ⁊ cū oximellis ſim
plicis.q.ſ.ad incorporandū conficiaꝫ magdaleon ꝑ
pillis conficiendis. ¶ Prouocatiuum humiditatis
mr̄icis. ℞.abſinthij maritimi.M.ſ.radicis mercu-
rialis.ʒ.ſ.pulueris aniſi ſeminuz carpobalſami ſeu
ligni balſami.añ.ʒ.ſ.xilobalſalmi ſeu ligni balſami
ʒ.ij.gallie.ʒ.ſ.muſci.gra.ij. Abſinthiū ⁊ radix mer-
curialis contundanꝫ groſſo mō ſolum vt ſuccus eo
rum ad ſuperficiē ducaꝫ ⁊ ab eis non effluat. Dein-
de reliqua pulueriʒentur ⁊ poſtea omnia ſil' mixta
in petia alba linea ſubtili ⁊ rara ligētur ⁊ vulue im
ponatur. ¶ Conſortatiuum mēbroꝝ naturaliū mit
tentium ⁊ matricis recipientis ⁊ ꝓprie ipoꝝ mitten
tium. ℞.trociſcorum de abſinthio de reubarbaro.
añ.ʒ.ß.ariſtologie.ʒ.ſ.croci.gra.ſ.miſce ⁊ cuz ſyrupi
de abſinthio.q.ſ.ad incorporandū formentur pill'e.
vij.ꝑ.ʒ. Iſtarum pill'arum aſſumat ſemel in hebdō
a duabus vſq; ad.iij.ad libitum in mane cū ſurgit
Et poſt iparum aſſumptionem ſtet ieiuna horis tri
bus ad minus. His ꝟo pillis taliter vti incipiat poſt
aſſumptionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti et
ipſis taliter vtatur in quatuor hebdomadis cōtinuis.
¶ Conſortatiuum matricis ⁊ membroꝝ nāliuz ⁊ ꝓ
prie ipſius matricis mēſtruaq; ꝓuocans ⁊ prefoca-
tioni matricis obuians. ℞.ſpērū dyacalamenti.ʒ.
ſ.aromatici muſcati Meſ.ʒ.v.zucca.albiſſimi.ʒ.iij.
miſce ⁊ cum aquarum abſinthij ⁊ capillo. veneris.
añ.q.ſ.ad conficiendum fiat confectio in morſellis.
iij.ʒ.ꝑ quolibet. Iſtius ꝯfectionis aſſumat vnū mor
ſellum in mane cum ſurgit duobus diebus in ſin-
gula ſeptimana totius ſpatij.xv.dierum tantū. Et
poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiuna ad minus ho
ris trib⁹. Hac vero confectione taliter vti incipiat
tranſactis decem diebus poſt aſſumptionem com-
pletam pillularum ſupraſcriptaꝝ in ſpatio inciſis.

¶ Contra curſum matricis.

Inteſtinorum lenitiuū doloris miti
gatiuū ⁊ mr̄icis ꝯfor
tatiuū. ℞.oleoꝝ lilioꝝ albo.ʒ.x.camomille.ʒ.iij.cro
ci.℈.ſ.vitellos oui numero.ij.ſalis cōis.ʒ.iij.miſce ⁊
fiat cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi iponat debite calidū
ſtō ieiuno dolore infeſtante ⁊ qñ dubitat dolorē fu
turum ꝓrime. quo etiā cliſteri vti incipiat.xv.dieb⁹
ſemel. ¶ Lenitiuū ⁊c. vt ſupra immediate efficaci⁹.
℞.oleoꝝ lilioꝝ alboꝝ.ʒ.xij.ſpice.ʒ.iij.vitellos ouo
rū nu.ij.croci.℈.ſ.ſalis cōis.ʒ.iij.miſce ⁊ fiat cliſte-
re. Iſtud enema ſibi imponi faciat cū modis ⁊ ordi
nibus deſcriptis in ſupraſcripto et hoc ſi efficacius
voluerit. ¶ Solutiuuz facile. ℞.caſſie.ʒ.ſ.bñdicte
ſimplicis.ʒ.iij.aquarum matricarie ſcolopēdrie ca
pill'.veneris ana.q.ſ.pro potione miſce ⁊ fiat potio.
Iſtud ſolutiuuz aſſumat debite calidū ⁊ nō tepidū
in aurora deinde poſt ipſius aſſumptionē ꝑ horam
immediate ſurgat. ⁊ poſtq̄ ſurrexerit ſtet ieiuna tā
tum trib⁹ horis ⁊ non aſſumat lauatiuum aliqđ et
in dicto termino quatuor horarum prandeat ⁊ pro
ferculo comedat blites cū boragine ⁊ feniculo. Itē
carnes laudabiles vt pulli ꝑdices ⁊c. Hoc vero ſo-
lutiuuz taliter ſumat qñ ſibi libuerit preter q̄ luna
exiſtente in oppoſitione vel cōbuſtione. ¶ Solutiuū
facile ⁊ vſuale. ℞.pillularum de bñdicta compoſi-
tarum ſm̄ receptam immediate ſupraſcriptā.℈.ſ.
agarici.℈.ſ.ſalis gemme zinzib.añ.gra.ij.miſce et
cū electuarij indi.q.ſ.ad incorporandum reformen
tur pill'e.v. Iſtarū pill'arū aſſumat.iij.in aurora ſin
gulo menſe tantum ſemel ⁊ cū reliq̄s modis ⁊ ordi-
nibus deſcriptis in aſſumptiōe ſolutiui immediate
ſupraſcripti compoſiti ex caſſia ⁊c. ¶ Pillule de be-
nedicta de quibus immediate ſupra fit mentio. ℞.

tiū ſpērū de bñdicta ptē.j.aloes ſuccotrini electi pꝫ
tes.ij.miſce ⁊ cū electuarij indi.q.ſ.ad incorporādū
formēt pille.vij.p.ʒ.¶Matricis ꝯfortatiuū.℞.tro-
ciſcoꝝ de gallia muſcata.ʒ.j.calamēti ſeminū iuni-
peri añ.ʒ.ß.contundant̄ oia groſſo mō deinde miſce
Iſtā mixtionē in petia ſubtili rara linea imponat ⁊
liget cū filo ipſo remanente lōgo ⁊ vulue iponat̄ ita
tñ qꝫ nō tranſeat medietatē colli vulue in ſero cum
vadit dormitū ⁊ ipſam talr̄ i nocte retineat tota no
cte.Hoc ꝟo; medicamie talr̄ vtat̄ i ſingla hebdoma
da.¶Renū matricis ꝯfortatiuū.℞.raſure eboris.
ʒ.j.dragāti gūmi arabici.añ.℈.j.ſeium cōtrū maio-
rū frigidoꝝ.ʒ.ij.vnguēti Gal.ʒ.iij.oleoꝝ maſticis li
lioꝝ alboꝝ.añ.ʒ.ij.boli armeni.ʒ.j.ß.cere al.q.ſ.p
vnguēto molli miſce ⁊ cuꝫ modico modici aceti.q.ſ.
ad penetrandū fiat vnguentū molle ad lentū ignē
Iſta vnctione talr̄ vnguant̄ renes vſqꝫ ad os cau-
de ieiuno ſtō in mane cum ſurgit duob' diebus in
hebdomada.Qua vnctione talr̄ vtatur poſt aſſum
ptionē ſeſ' ſolutiui ſupraſcripti ex caſſiaſi.dicta ſim-
plici ⁊c.¶Stipticatiuum matricis ⁊ amplꝰ humi-
ditatum eiꝰ exiccatiuū.℞.pinearū corticis.ʒ.iij.
antimonij lib.j.floꝝum ſquināti.ʒ.ij.cōtundantur
oia groſſo mō deinde ſil' bulliāt in vini albi medio-
cris vinoſitatis ⁊ ſaporis aliquantulū agreſtis ⁊ nō
dulcis.In hac decoctione ſuauiter calida pānus li
neus albus infundat̄ ligatus cum filo duplo longo
deinde vulue intromittat̄ vſqꝫ ad medietatem colli
matricis filo pēdēte ab extra ſeruatis reliqs modis
⁊ ordinibꝰ deſcriptis in vſu matricis cōfortatiui de
ſcripti in recepta cōpoſita ex gallia ⁊c.¶Humidita
tum matricis exiccatiuū.℞.coralloꝝ rubeoꝝ.ʒ.ij.
antimonij.ʒ.iij.thaloc.ʒ.j.ß.terant̄ mediocriter dei-
de in petia linea ſubtili ⁊ rara ligata vulue ſuppo-
natur filo ab extra pendente.¶Humiditatū matri
cis exiccatiuū ⁊ ſtipticatiuū amplius.℞.ſquinanti
floꝝ.ʒ.iij.myrthi fruc.℥.j.ciperi radic.ʒ.j.ß.con-
tundantur oia groſſo mō deinde ſil' bulliant in vini
nigri medie vinoſitatis ⁊ ſaporis ⁊ aliquantulum
agreſtis ⁊ non dulcis.In hac decoctione debite ca-
lida pānus lineus infundat̄ deinde cū filo ligatus
vulue imponat̄ vſqꝫ ad medietatē colli matricis et
filo ad extra vuluā pēdēte ſeruatis reliqs modis ⁊
ordinibꝰ deſcriptis in vſu ſuppoſitorij ꝯpoſiti ex cor
ticibꝰ pinearū.¶Cōfortatiuum mtricis cordis cere-
bri vt hic ſupra.℞.ſpēꝝ dyābre.ʒ.j.aromatici mu-
ſcati Meſue.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.ʒ.iij.miſce ⁊ cum
aquarū abſinthij capilloꝝ veneris añ.q.ſ.ad ꝯficiē
dum fiat ꝯfectio ſolida in morſell.iij.ʒ.Iſtiꝰ ꝯfectio
nis aſſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit duobꝰ
diebꝰ in ſingula hebdomada in ſpatio.xv.dieruꝫ ⁊
poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiuna ad minꝰ horis
tribꝰ.Hac ꝟo ꝯfectione talr̄ vtat̄ in alijs.xv.diebus
immediate ſequentibꝰ.xv.dies aſſumptiōis ꝯfectio
nis ſupraſcripte in alia recepta.¶Exiccātia humi-
ditates matricis ipſamqꝫ cōfortantia.℞.maſticis
ʒ.ß.thuris.ʒ.j.radicis tamariſci.ʒ.j.ß.puluerizent̄
oia deinde ſimul mixta in petia alba linea ſubtili ⁊
rara ligēt̄.Iſtud medicamē imponat vulue vſqꝫ ad
medietatem colli matricis ⁊ ipm talr̄ tota nocte te

neat ſaltem ſemel in hebdomada ſingula ꝑterqꝫ in
tēpore calido.hoc vtatur tranſacto menſe poſt aſ-
ſumptionem ſolutiui ſupraſcripti.¶Exiccatiuū hu
miditatum ⁊ priori efficacꝰ.℞.lane ſiue lanugi
nis que in

℈.ß.cimini.ʒ.ß.plātagīs ſumach añ.
℈.ß.puluerizent̄ oia ſubtilr̄ cōmode in petia linea
ligent̄ vt hic ſupra in alio medicamine.¶Exiccatiu
nuꝫ humiditatū matricis vt hic ſupra efficacꝰ.℞.
thaloch.℈.ij.ātimonij.ʒ.ij.fructꝰ berberis.℥.j.plā
taginis.℈.j.radic.acetoſe.ʒ.ß.ſumach.℈.j.pulue
rizent̄ deinde ligent̄ vt hic ſupra.hac vtat̄ vt ſupra
de alio ſi efficacꝰ voluerit medicamen.Exiccatiuū
humiditatum mtricis ipſiuſqꝫ ꝯfortatiuum virtuti
valde familiare ⁊ vſuale.℞.ſpice nar.ʒ.ß.radi.ace
toſe.℈.j.piſtent̄ mediocriter deinde mixta in petia
linea alba ſubtili ⁊ rara ligent̄.Si ꝟo vult medica-
mē virtuti familiarꝰ tūc duabꝰ noctibꝰ in ſingula
hebdōa ꝑterqꝫ tpe calido ſibi iponat vulue ſeruatis
modis dictis in alijs ſupraſcriptis.¶Exiccatiuum
humiditatū mtricis vſuale impregnationē iuuās.℞.
coaguli leporis.℈.ij.liget̄ in petia alba ſubtili ra-
ra.Si ꝟo vult medicamē gratiꝰ qꝫ ēt iuuat ad cōce
ptionē.aut etiā ſi medicamē pcedēs permutare vult
tūc hoc vtat̄ vt ſupra de alijs.¶Exiccatiuū hūidi-
tatū mtricis vſuale.℞.gallie muſ.℥.ß.thuris.ʒ.vj.
gariofi.ʒ.ij.ſumach.ʒ.j.muſci qrtā partē gra.j.vini
nigri odoriferi medie vinoſitatis.Puluerizent̄ oia
groſſo mō deinde bulliant ſil' vſqꝫ ad ꝯſumptioneꝫ
tertie partis.Si ꝟo efficacꝰ medicamē voluerit hoc
imponat vulue cū modis dictis ſupra in alijs.
¶Contra ſterilitatem mulieris ex debilitate virtu
tis conceptiue.

Matricis ꝯfortatiuuꝫ.℞.nepite nuc.
muſ.mtricarie muſci millefolij
adipis anſeris olei liliōꝝ alboꝝ cere albe:herbe pi-
ſtent̄ deinde oia ſil' incorporent̄ ⁊ fiat peſſariū.Ma
tricis ꝟtutis ꝯfortatiuuꝫ ꝯceptiue.℞.coaguli leporis
butyri muſci miſce ⁊ ex his ibibat̄ totū ⁊ ſupponat̄
poſt mēſtruationē.¶Matricis mundificatiuū.ma
ſtix ſuppoſitus mūdificat ⁊ eſt fam.liare.¶Mūdifi
catiuū efficacꝰ.℞.myrre ſtoracis liqde baccarum
lauri ireos croci olei liliōꝝ alboruꝫ.Contundenda
ꝯtūdant̄ groſſo mō:deinde ipſa talr̄ ꝯtuſa in dicto
oleo liliōꝝ alboꝝ infundant̄ ⁊ extracta ab oleo mi-
ſceant̄ cū ſtorace liqda.Ultimo oia ſil' in petia linea
ſubtili e rara ligata in vuluaꝫ imponant̄.¶Mūdifi
catiuū mtricis.℞.bdelij hyſopi nigelle laudani cro
ci olei lilio.al.piſtanda piſtent̄ deide cū dictis lau-
dano ⁊ oleo liliōrum alborū incorporent̄ ⁊ fiat peſ
ſariū.¶Uirtutis gñatiue ⁊ ꝯceptiue ꝯfortatiuum.
℞.ſeis bancie artemiſie biſtorte ſpice nuc.muſ.adi
pis anatis.Puluerizanda puluerizent̄ deinde cuꝫ
dicta aqua incorporent̄ ⁊ fiant pille.vij p.ʒ.¶Ma
tricis mundificatiuū familiare ⁊ virtutis conceptiu
ne confortatiuum.℞.fenugreci gallie muſcate adi
pis anatis.Piſtanda piſtentur deinde cū dicto adi
pe miſceatur ⁊ fiat ſuppoſitorium.¶Matricis mū-
dificatiuuꝫ.℞.folijs myrre olibani ordei croci adi-
pis anſeris.¶Piſtanda piſtentur deinde cum adi-

pe incorporent̄ ⁊ fiat ſuppoſitoriū. ¶Uirtutis cōce ptiue ⁊ mſicas ꝯfortatiuū. ℞. ciperi ſqnāti nucum cypſſi artemiſie radicū peonie ſeminū iuniperi cor ticū pinearū. bulliāt oīa ſimul in aqua fabroꝝ. q. ſ. ꝑ encatiſmate ⁊ fiat encatiſma. ¶Uirtutis ꝯceptiue ꝯfortatiuū. ℞. nucis muſcate antimonij gallie muſcate ſpice ſiſeleos croci gariofiloꝝ muſci. Cōtūdenda ꝯtūdant̄ groſſo mō deinde oīa ſimul i petia linea ſubtili ⁊ rara ligata in vuluā iponat̄. ¶Uirtutis gñatiue ⁊ ꝯceptiue ꝯfortatiuū. ℞. ſpērū hoꝝ triū. ſ. dyamuſci dulcis dyābre dyamargaritō gallie muſcate ſiſeleos ſeminū peonie raſure eboris xilobalſami. puluerizāda puluerizent̄. deinde oīa ſit mixta in petia linea ſubtili ⁊ rara ligata i vuluā imponant̄. Et hic nō ponunt̄ doſes medicinarum.

De paſſionibus Juncturarū ⁊ extremitatum.

¶Cōtra podagrā a materia mixta.

Solutiuū minoratiuū facile. ℞. pillarū de bñdicta infraſcriptaꝝ i recepta 2ª infraſcripta. ʒ. ij. agarici mirabolanorum añ. ʒ. ſ. ſalis gēme ʒinʒ:b. añ. gra. ſ. miſce ⁊ cū dyafinicone. q. ſ. ad icorporādū forment̄ pillule. vij. ꝑ. ʒ. Pilłe de bñdicta de qb⁹ fit mētio immediate ſupra ℞. ſpērū de bñdicta. ʒ. ſ. aloes ſuccotrini electi. ʒ. ij. miſce ⁊ cū mellis roſati colati. q. ſ. ad incorporandū formet̄ magdaleō ꝑ ipſis pillłis fiēdis de qbus ſupraſcripta pma recepta fit mētio. ¶Digeſtiuū. ℞. aquaꝝ ſalule. ℥. i. ß. abſinthij cicoree añ. ℥. ſ. zuccari albiſſimi. ʒ. i. ¶Solutiuū eradicatiuū. ℞. pillarum ſupraſcriptaꝝ in pma recepta. ʒ. ij. de hermodactylis Nico. ʒ. i. miſce ⁊ cū dyafinicone. q. ſ. ad incorporandū reformēt̄ pillłe. vij. ꝑ. ʒ. ¶Solutiuū vſuale facile. ℞. pillarū de bñdicta ſupraſcriptaꝝ in pma recepta quātitatē a duabus vſqꝫ ad qnqꝫ ad libitū. ¶Solutiuū aliud vſuale ⁊ facile. ℞. terbētine loter cū aq̄ plātaginis. q. ſ. ad debitā terbētine lotionē ipſius. ʒ. ij. ¶Solutiuū leuiſſimū ⁊ ꝯfortatiuum olm mēbroꝝ nālium cerebri ⁊ iūcturarū. ℞. mirabolanū kebulū ꝯditū. ſ. ¶Cōfortatiuum vt ſupra. ℞. ſaluie minutim inciſe ⁊ nō piſtate ne ſuccus ab ipa defluat lib. ß. mellis aliqualr̄ cocti ⁊ optime diſpumati. q. ſ. ꝑ dicte ſaluie infuſione ⁊ ipſoꝝ ꝑua ebullitione ⁊ eluarij cōpoſitione ſpērū triaſandaloꝝ ſine cāphora. aromatici roſ. deſcriptione Gabrie. añ. ʒ. uij. Saluia ⁊ mel prius bulliāt ſimul modicū ad lentū ignē optime incorporent̄ ⁊ totū redigat̄ i forma eluarij. ¶Cōfortatiuū iūcturarū. Subtularis fiat vt calceatus debite latus ⁊ nō ſtrictus multum ne ipm moleſtet ex pelle canis ꝯfecta debite ⁊ portetur. ¶Mitigatiuū doloꝝ repercuſſiuū ꝯfortatiuū ⁊ reſolutiuū. Si rubet dolens tūc liniat̄ locus idem in pncipio ⁊ augmēto morbi ex ſolo oleo roſato facto ex oleo onfancino ⁊ in duplici vaſe ſm canonē ⁊ cum petia linea in dicto oleo infuſa idē locus tunc epithimet̄. ¶Confortatiuum ⁊ doloꝝ mitigatiuū Recipe mice panis. q. ſ. pro emplaſtro lactis mulieris aut ouis aut capre aut vacce: ſꝫ melius mulieris. deinde ouis ⁊. q. ſ. ꝑ debita īfuſione mice panis ſupraſcripte. Uitellum oui croci modicum. q. ſ. ad aromatizādū ⁊ aliqualiter tingēdū. miſce ⁊ fiat emplaſtrū. ¶Doloris mitigatiuū ⁊c. Liniat̄ locus dolēs ex medulla caſſieſi. Auic. ſcdo canone. cap. ꝓpo de caſſiaſi. ¶Mitigatiuū ꝯfortatiuū ⁊ reſolutiuū. Si vero nō rubet locus dolēs nō vngat̄ in quatuor pmis diebus ſed poſt quatuor primos dies vngat̄ locus tñ ex oleo camomillino facto in duplici vaſe ſm canonem. ⁊ tunc ex eodē oleo camomille epithimet̄ cū petia linea infuſa in dicto oleo. ¶Mitigatiuum ⁊c. etiā vt hic ſupra. Recipe rape raſe ſeu grataté qđ idem eſt cucurbite pparate ſimiliter folioꝝ caulis. De his olbus tribus añ q. ſ. ꝑ emplo aſſungie porcine oleoꝝ camomille roſati. De his tribus equalr̄. q. ſ. ad impinguandū. farine fenugreci. q. ſ. ad oīa ſimul icorporādū. Rapa cucurbita ⁊ caules ſimul bulliāt parua ebullitione ad lētū ignē. Ultimo reliqua oīa adant̄ ⁊ fiat emplm ad lētū ignem. ¶Confortatiuū ⁊c. ℞. cpatis galline partes. ij. farine ordei partē. ß. De ambobus ſimul. q. ſ. ꝑ emplaſtro miſce ⁊ fiat emplm auctoritate Lyrar auct. ¶Cōfortatiuū ⁊c. ℞. tritici cocti ptes quatuor floꝝ violarū ptē. ſ. de ambob⁹ ſimul. q. ſ. ꝑ emplo aſſungie porcine. q. ſ. ad incorporādū miſce ⁊ fiat emplm De flobotomia ℘o hic nullā feci mētionē qꝛ ipa flobotomia in podagra nō eſt fiēda niſi cū valde forti intētione ad hoc. Nā ipa flobotomia humores per corpus fluere facit Aui. ⁊c. ¶Coit⁹ eſt ſumme nociuus. ¶Uinū nocet ⁊ ꝓpe vinoſuꝫ. Oē etiā vinū albū vinoſum ⁊ nō vinoſū nocet. Frig⁹ loci valde nocet. Repletio nauſeatiua valde nocet. Ponere idigeſtū ſup indigeſtuꝫ itidē nocet ſeu comedere ſeu bibere ante pouis cibi digōnē quod idem eſt. Bibere ante comeſtionē. xv. vel. xij. boloꝝ ad minus nocet. Euitet acetū res viſcoſas. poma legumina oīa ⁊ ꝓprie recētia pter cicera rubea de qbus aliqñ pōt comedere carnes porcinas citonia dū dubitat dolorē ꝓximū ⁊ etiā dolorē pſentē. nō bibat vinū ſꝫ ſolū aquā fluuialē coctā cū zuccaro: aut ipſa pus cocta zuccarū infundat̄ ad libitū. Alio ℘o tpe quocūqꝫ ſanitatis bibat vinū pauciferū ſeu multū remiſſe vinoſitatis quod idē eſt: vinū nigrū ⁊ ſit ſtipticū ſeu hñs multū de tortura torcularis quod idē eſt lymphatū ex duab⁹ partibus aq̄ ad min⁹ ⁊ tertia pte ipſi⁹ vini ad ampli⁹. Jeiunet duobus diebus in ſingula hebdomada. vcꝫ die veneris ⁊ die ſabbati. ⁊ in prādio non comedat vlterius q̄ in alijs diebus. ⁊ in ſero ꝑ collatione comedat prius tres vel quatuor bolos panis: deinde bibat vnum cyathū ad ampli⁹ dicti vini ſtiptici nigri lymphati vt ſupra. Nō vtat̄ reb⁹ apitiuis nec etiā multū ſtipticis nec calis notabilr̄ nec frigidis: ſed tñ vtat̄ reb⁹ remiſſe calidis. ¶Contra podagrā calidā cū aliquali flegmate ſꝫ nō nimis ſeu nō multum intēſe calidā.

Solutiuū ℞. pillularum de benedicta infraſcriptarum. ℈. ij. agarici. ℈. ſ. ſalis gemine. gra. ſ. miſce et cum electuarij ſucci roſarū quantū ſufficit ad incorporandum formentur pillule. vij. Jſtarum pillularum aſſumat a duabus vſqꝫ ad. v. ad libitū in aurora aut per vnā horā añ cenā ad libitū ſed melius eſt in aurora. Et

ſi ipſas aſſumat tūc poſt ipſarū aſſumptionē ſtet ie iunus horis quatuor ad minus ꝛ.v.ad maius. Et eas pillas talr aſſumat ſingulo menſe ſemel ꝑterq̄ tꝑibus magni caumatis ꝛ frigoris. aut in ſingulis xx. dieb⁹ ipſas taliter aſſumat vt hic ante. ¶ Pille de bñdicta de q̄b⁹ in recepta immediate ſupraſcri pta fit mētio. ℞. ſpērū de bñdicta eluarij. ʒ.j. aloes ſuccotrini electe. ʒ.j. miſce ꝛ cū mellis roſati colati. q. ſ. ad ola debite incorporandū fiat magdaleon pro pillis formādis. ¶ Juncturarū ꝯfortatiuū. Lauet ſi bi manus ante ꝛ poſt cibū ꝛ prandium tꝑe frigido et recenti et cū vino albo non vinoſo nec paucifero ſed tñ medie vinoſitatis aut ſaltē taliter ſibi lauet tñ in altero dictoꝝ ciboꝝ ad libitum cū dicto vino albo ⁊c. vt hic ante. nā vinū nigrū eſt potoſitatū cu tis nimis ꝯſtrictiuum ꝛ ita in hoc caſu reſolutionis humoꝝ ꝓhibitiuū. ¶ Cōfortatiuū iūcturarū vt ſu pra ꝛ nodoſitatis ipſarū ꝓhibitiuū. ℞. cere albiſſi me. ℥.iiij. ad amplius terbētine electe. ℥.ß. aut ma gis ſm ꝓportionem ſupraſcriptā ꝛ cerā. miſce ola ꝛ fiat pilla ſatis magna ꝛ amplexibilis leniter a ma nu ſua. Jſtā pillulā teneat crebro in manu ſua qua cunq̄ hora diei ad libitū ꝛ ꝓprius ſtomacho ieiuno et ꝓprie temporibus frigido et recenti.

¶ Cōtra podagrā ex materia mixta.

Materia mixta ex cholera et flegmate. Minoratiuum ſolutiuum facile. ℞. pillularum de benedicta infraſcriptarum in infraſcripta recepta. ℈.ij. agarici mirabolanorum kebuloꝝ aā. ℈.j. ſalis gēme ʒīʒib. aā. gra.j. miſce ꝛ cū dyafiniconis. q.ſ. ad incorporandum formentur pille. vij. p.ʒ. ¶ Pille de benedicta de quibus imme diate ſupra fit mentio. ℞. ſpecierū de bñdicta. ʒ.j. aloes ſuccotrini. ʒ.ß. miſce ꝛ cū mell' roſati colati. q. ſ. ad incorporādū formetur magdaleon ꝓ pillulis de bñdicta fiēdis de q̄b⁹ in infraſcripta recepta pri mo fit mentio. ¶ Digeſtiuum. ℞. aquaꝝ ſaluie. ℥.j. ß. abſinthij. ℥.j. endiuie. ℥.ß. zuccari albiſſimi. ʒ.ij. miſce. ¶ Solutiuum eradicatiuū. ℞. pillarū ſupra ſcriptarū i ꝓma recepta. ʒ.ß. de hermodactylis mio rum. ℈.j. miſce et cum dyafiniconis. q.ſ. ad incorpo randum formētur pille. vij. p.ʒ. ¶ Solutiuum vſua le. Recipe pillarum ſupraſcriptarū in ꝓma recepta ad libitū. ℈.j. vł. ʒ.ß. ¶ Solutiuū aliud vſuale ꝛ faci le. Recipe terbētine lote ter vel quater cū aq̄ plāta ginis. q.ſ. ad debitā trinā lotionē ad libitū. ʒ.j. vł. ij. ¶ Solutiuū leuiſſimū ꝯfortatiuū. ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ꝯditoꝝ. j. ¶ Cōfortatiuū ⁊c. Recipe ſaluie minutim inciſe ꝛ nō piſtate ne ſuccus ab ipa effluat lib.ß. mellis aliqualiter cocti et diſpumati optime q.ſ. pro dicte ſaluie infuſione et ipſarū parua ebul litione. ſpecierum triaſandaloꝝ. ʒ.iij. aromatici ro ſati deſcriptione Gabuel. ʒ.j. Saluia et mel primo ſi mul bulliant ad lentum ignem modicum ꝛ ad len tum ignem vt ſupra optime incorporentur. Ultimo dicte ſpecies addantur et totum redigatur in for ma electuarij. ¶ Confortatiuum vt ſupra. Sotula ria fiant lata non ſtricta ex pelle canis confecta de bite et apponantur. ¶ Mitigatiuum ⁊c. Confortati uum ꝛ reſolutiuum. Ungaꝫ continue locus ex oleo roſato facto in duplici vaſe ſm canonem ſi rubet lo cus perſeuerante ipſo rubore intēſo. Si ꝟo nō ru bet locus nō vngaꝫ in duobus primis diebus. Sed poſt dictos duos dies primos vngaꝫ ex oleo camo millino facto in duplici vaſe. ¶ Unguentū. ℞. dyal tee lib.ß. terbentine. ℥.iiij. olei laurini. ℥.iiij. ſepi hir cini. ℥.ß. maſticis. ℥.ß. olei decoctiōis terminū terre noꝝ ru. lib.ß. cere. q.ſ. ꝓ vnguēto vngaꝫ loc⁹ dictus.

¶ Cōtra guttas ꝛ dolores earum.

Recipe mirabolanorum kebuloꝝ. ℥.ß. tur bit. ʒ.j. zinzibe. ʒ.j. ſe. petroſilij. ʒ.ß. ameos domeſtici. ʒ.ß. zuccari ad pōdus omniū pul uerizentur et capiatur pro vice. ʒ.iiij. in aurora cum vino bono calido et fac aſellare ter vel quater ſua uiter et eſt medicina ſecura nec eſt cuſtodia niſi q̄ cena ante aſſumptionem fit per. viij. horas vt me lius operetur medicina neq̄ facias puluerem eſſe ni mis veterem ad faciendum et predictarum rerum accipiantur pondera mirabolanorū. xxiiij. ꝛ de tur bit. xj. et de zinzib. 7. et de ſeminib⁹ petroſilini. iiij. zuccari albiſ. ℥.j. et tunc erunt. ℥.iij.

¶ Contra nodoſitatē iuncturarum manus et aliquantulum ſtuporem.

Cerotū ℞. mucillaginū altee. mucillaginū ſeminū lini fenugreci ana. ℥.ß. pin guedinis galline. ℥.j. dragāti gūmi arabici aā. ʒ.j. pulparū ſebeſtē. ℥.j. pulueris calamenti. ℥.ß. olei li liorum alboꝝ. ℥.j. terbentine. ℥.ß. cere. q.ſ. pro cero to miſce et fiat cerotū. Jſtud cerotū partib⁹ manuū leſis apponaꝫ ꝛ debite ligeꝫ ꝛ taliter trib⁹ dieb⁹ te neatur: deinde ſoluatur; et poſtea reitereꝫ applicā do taliter ſm neceſſitatē. Si ꝟo vult vnctionē tunc minoretur quantitas cere in hoc medicamine ap ponatur ꝛ totū hoc redigatur in forma vnguenti. Et hoc vnguento vnguantur loca manuū leſa ſto macho ieiuno. vꝫ per vnam horā ante prādiū ꝛ aā cenā per tātūdē ꝛ etiā qñ vadit dormitū ꝛ eo tali ter vtaꝫ ad libitū tēporibus frigido et recenti.

¶ Contra ſciaticam. Cap. primum.

Vinū ſit vinoſitatis medie ſed meli⁹ paucíferum mediū colore ſeu coloris granate ſed melius cū nigrū dya phanum ſeu clarū ſapore declināns ali quātulſper ad agreſtē: aut meli⁹ mediū in ter agreſtē ꝛ dulcē saporē. Et ſi vult vinū dulce dul coret ipm cū zuccaro albiſſimo. Uinū ꝛ vt hic imme diate ſupra ſit ſaluiatū. vꝫ in quo ipſo muſto ſal uia bullierit tñ nāli ebullitione eiuſdē muſti. aut in q̄ ſaluia minutim inciſa plurib⁹ dieb⁹ ſteterit tā tū hoc iuuat. Nō bibat niſi in prādio ꝛ in cena ſemꝑ comedat. x. aut. xij. bolos ātequā bibere incipiat. Lym phet in hyeme vinū medie vinoſitatis ex aq̄ fluuia li. aut etiā ciſterne pte q̄rta tot⁹ pot⁹. Jn eſtate ꝟo ex ignis tertia pte. Jn tꝑib⁹ aūt medijs medio mō. vinū paucifeꝝ nō lymphet. Preſtātiſſimū aūt potū ꝛ melius q̄cūq̄ vino eſt melioratū ſeu aq̄ mellis ſal uiata. ¶ Salata. Comedat tres vel q̄tuor bolos ſa late infraſcripte in introitu mēſe aliq̄tulū ſaltē bis in ſingula hebdomada ꝛ ꝓpe in cena ꝑterq̄ tꝑe ma gni caumatis in quo tꝑe ipſaꝫ ſalatā non comedat

aluminа cū boꝛagine modico roſmari.ꝛ modico mē-
the ſimul mixtis cum agreſta ꝛ cum melle ꝛ eſt me-
lius.aut ſi vult tantūmodo acetum tunc ipm nō ſit
acutum ꝛ ſit lymphatū tm̄ cū aqua cocta ꝛ nō cum
vino:deinde in ipo ponant zuccarum cappares cō-
ditos cū agreſta aut aceto ꝛ vt hic imediate ſupra.
Tpe ſo magni caumatis comedat ſalatā cōpoſitā
ex quatuoꝛ partibus cicoꝛee ꝛ menthe ꝛ ſaluie añ.
partem.ß.mixtis cū agreſta vel vino granatoꝝ vel
aceto ꝛc.vt hic ſupra.Fercula. Bꝛodetos comedat
ex oui vitellis cum pane triturato ꝛ bꝛodio ſine ca-
ſeo.Et ſi vult caſeum inter bꝛodetum ponat aliqñ
modicum caſei duri ꝛ antiqui. Amigdalata cū vi-
tellis ouoꝛum ꝛ ſine vitellis ouoꝝ ad libitū iuuat.
Panata cū vitellis ouoꝝ.ꝛ ſine vitellis ouoꝝ ad li-
bitū in bꝛodio cicerū rubeoꝝ vel nigroꝝ in quo:co-
cte ſint alique ex īfraſcriptis carnib⁹ laudabilibus
facta cū aliqb⁹ granis coꝝ iuuat.Panata facta in
bꝛodio cauliū cū aliqb⁹ folijs ipoꝝ cauliū etiam vt
hic ſupra de panata ꝛ bꝛodio cicerū. Et far frumen
ti cū amigdalis ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ ſine ipſis ad libitū
in bꝛodio alicuı⁹ carniū infraſcriptaꝝ.Blites cū bo-
ragine ꝛ bꝛodio carniū vt hic ante.Panis coct⁹ in
bꝛodio carniū aut ſaltē infuſus in ipo.Pultes ex fa-
rina aruli cocti cū bꝛodio carniū vitelli ouoꝝ diſſo-
luti cū bꝛodio medie pinguedinis.deinde cocti cū
bꝛodio carniū.Porroꝝ alba debite piſtata ꝛ ebulli-
ta ꝛ abiecta p̄la aqua.deinde optime cocta in bꝛo
dio carniū cū modico ſaturegie ꝛ modico menthe.
Radix caulis triturata ſeu minuti inciſa ꝛ non pi-
ſtata mixta cū mica panis triturata cū vitellis ouo
rum ꝛ cocta in bꝛodio carniū.Bugloſſa ſeu lingua
bouina minutim inciſa cū modico ſaturegie ſeu ſa-
turegia ſola in bꝛodio carniū cocta.Saluia tritura
ta ſeu minutim inciſa nō piſtata cū modico roſma
rini ꝛ vitellis ouoꝝ cocta in bꝛodio carnium ꝛc. vt
ſupra.¶Carnes. Comedat carnes vituli caſtroni
ſeu caſtrati iuuenis non amplius vni⁹ anni capre-
ti domeſtici capꝛioli ſylueſtris lepoꝛini iuuenis eri-
cij poꝛcini ꝛ eſt ꝓpꝛiū pulloꝝ ꝛ faſianoꝝ ꝑdicū frā-
colinoꝝ palūboꝝ ſeu pipionū turturū turdoꝝ lau-
darū auium paruarū ceſarū ſeu in pratis degētiū
paſſerib⁹ dūtaxat exceptis ꝛ ꝓpꝛie qꝛ difficilis ſunt
digeſtionis.Epata gallinarū anſerū limatie cū aro
matib⁹ ſeu ſpēbus infraſcriptis. ſupraſcriptas car
nes in prandio comedat poti⁹ elixas ꝙ aſſatas. In
cena autē potius comedat ipſas aſſatas ꝙ elixas.
¶Piſces.Piſces comedat paruos petroſos lucios
paruos temalos ſtrileos ſardenas cauedanos par
uos menolas barbonos ꝛ oꝛatas paruas paſſeres
paruos.Omnes piſces poti⁹ comedat frixos ꝙ eli-
xos.Uitelli ouoꝝ recentiū ſoꝛbiliū aut in aqua fra-
ctoꝝ ad libitū iuuant fritalie ex ouis mixtis cū ſal-
uio.aut cum ſubſcriptis herbis odoꝛiferis.De ca-
ſeo duro antiquo pōt aliqñ comedere ꝛ ꝓpꝛie poſt
cibum ſed non multū comedat.¶Aromata ſeu ſpe
cies.℞.cinamomi electi.℥.ß.gariofilorum.ʒ.ß.zinzi
be.ʒ.i.croci.℈.i.coriandroꝛum pꝛeparatoꝛum.ʒ.i.
zuccari albiſſimi.ʒ.ij.puluerizentur omnia ſubtili-
ter deinde miſce.Ex his aromatibus aromatizētur

fercula ſua ꝛ ſapoꝛis ſui ꝛ ſua comeſtibilia ad libi-
tum ſaltem ter in hebdomada preterꝙ tpe calido.
¶Sapoꝛes.Sinapiſmum debite dulcoꝛatum cum
melle potius ꝙ cū vino cocto ſapoꝛ camelinus ſa-
poꝛ factus ex ſerpillo petroſilino ſaturegia roſmari
no mentha ſaluia epata gallinarum ꝛ anſerum co
cta in aceto non nimis acuto.Piſtanda piſtentur de
bite deinde omnia ſimul incoꝛpoꝛentur. Ultimo to
tum dulcoꝛetur cum modico mellis apum aut cū
melle paſſularum.¶Fructus.Ficus ꝛ ꝓpꝛie ſiccas
comedere poteſt paſſulas paruas ꝛ ꝓpꝛie nigras:
zibebum.Fiſticos ſeu piſtachos amigdalas grana
pini pꝛius infuſi ter in aqua feruenti deinde expreſ
ſa vltimo ſiccata in vmbꝛa.De dactylis vero aliquā
do comedere poteſt ſed non multum nec ſepe.¶Ca
pitulum ſecundum.Euacuantia materias cōmu-
nes.℞.folioꝛum blitis maluarum añ.M.j. mercu-
rialis.M.j.ß.floꝛum camomille mellilotí aneti.M.ſ.
ſeminum fenugreci cartami lini.ana.ʒ.ß.vitelli oui
numero.j.caſiefiſtule.℥.j. benedicte ſimplicis zuc-
cari roſarum.ana.℥.ß. olei lilioꝛum alboꝛum.℥.iij.
camomille.℥.ij.ſalis communis. ʒ.iij. Herbe floꝛes
ſemina bulliāt ſimul in ſufficienti quantitate aque
pꝛo enemate vſqꝫ ad conſumptionem tertie par-
tis aque deinde optime expꝛimantur ꝛ colentur vl
timo de tribus cyathis dicte colature reliqua om-
nia addantur ꝛ fiat cliſtere.Iſtud enema debite ca
lidum aſſumat bis in duabus pꝛimis hebdomadis
ad minus ſtomacho ieiuno ꝛ plus ꝛ minus ſꝫ neceſ
ſitatem conſilio medici cure aſtantis. ¶Solutiuū
vt ſupra.℞.caſiefiſtu.℥.j.pulpe ſebeſten.℥.ß.mellis
paſſularum paruarum nigrarum.℥.j.aque abſin-
thij.℥.j.ſeri capꝛini quantum ſufficit pꝛo potione.
Pulpe dictarū ſebeſtē diſſoluātur optime cū dictis
aqua ꝛ ſero capꝛino.deinde oīa ſimul incoꝛpoꝛent ꝛ
fiat potio.Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidū
ꝛ non tepidum in auroꝛa:deinde poſt ipſius aſſum
ptionem ſtet ieiunus tm̄ hoꝛis quatuoꝛ ꝛ interī nul
lo mō doꝛmiat nec aſſumat lauatiuū aliqđ añ pꝛā
diū ſed in dicto termino q̄tuoꝛ hoꝛarum pꝛādeat ꝛ
ꝓ ferculo in pꝛandio comedat blites cū boꝛagine.
Itē carnes laudabiles vt pulli ꝑdicis hedi ſeu cap-
ri vł ſīles carnes laudabiles hac ſo potionē taliter
aſſumat vt hic ante habito tn̄ cliſteri ante cenā in
ſero precedenti diem aſſumptionis potionis eiuſdē
¶Capitulum tertiū.Minoꝛantia mās ꝓpꝛias.Fl-
bothomia.Flobothomia fiat baſilice ex manu late
ris oppoſiti ſcie egrote ex qua extrahant a q̄tuoꝛ vſ
qꝫ ad.vj.℥.ſanguinis ꝛ plus ꝛ min⁹ ſm vlem reple-
tionem aut particularem ſanguinis vel flegmatis
mixti cum ſanguine adeo fiat ꝯſilio inſignis medici
cure aſtātis.hec ſo flobothomia permittat vſqꝫ ad
diē ſeptimū incluſiue ſed iteꝝ viat enemate ꝛ potio
ne lenitiua ſupraſcriptis modis et oꝛdinib⁹ qb⁹ hic
ſupra.¶Solutiuū vt ſupra.℞.caſiefi.℥.j.bñdicte
ſimplicis.ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.j.aque ſaluie.℥.j.
ſeri capꝛini.q.ſ.pꝛo potione miſce ꝛ fiat potio.Iſtud
ſolutiuum aſſumat debite calidum ꝛ non tepidū ꝑ
8.hoꝛas ad minus poſt finem cene medioꝛis im-
mediate pꝛecedentis ſed poſt ipſius aſſumptionē

ſtet in lecto hora vna cū dimidia ⁊ iterū dormiat ꝑ
vnā horā ad minus. Deinde poſt dictā vnā horam
cū dimidia ſiue dormierit ſiue nō dormierit tūc nō
vlterius dormiet ⁊ poſt dicti ſolutiui aſſumptionē
tūc ſtet ieiunus horis q̄nqꝫ ⁊ nō aſſumat lauatiuū
aliqḋ ante prandiū ſed tm̄ in dicto termino. v. ho-
rarū prādeat ⁊ in dicto prādio comedat blites cū
borragine. Itē carnes laudabiles vt pulli hedi vel ſi
miles carnes. Hoc ꝟo ſolutiuum aſſumat tertia die
poſt flōmiā ſuprascriptā ⁊ p̄cedēte cliſteri ſuprascri
pto in ſero imediate p̄cedente diē aſſumptiōis eiuſ
dē ſolutiui. Iſta flobothomia fiat ſemel in mane ho
ra tertia ꝑitō ieiuno facto tm̄ ſuprascripto enemate
in die p̄cedēte ipſam flobothomiā. ⁊ in eodem ma-
ne flobothomie pri' habito ventris bn̄ficio aut nāli
ter aut ex ſuppoſitorio q̄ flobothomia fiat tm̄ ſemel
⁊ nō reiterēt niſi incūbēte magna neceſſitate ⁊ ꝯſilio
medici aſtātis ſed q2 vir forte debilis eſt dicta flō-
mia fiat ex qua tantū. v. ℥. ſanguinis extrahantur
⁊ tm̄ plus ⁊ minus ꝯſilio dn̄i medici cure aſtātꝫ. So
lutiuū vt ſupra. ℞. pillaꝝ de bn̄dicta ſimplici ꝯpoſi
ta ex pte vna ſpērum bn̄dicte ſimplicis ⁊ partibus
duabꝰ aloes ſuccotrini pillaꝝ de ſerapino pillarū
de hermodactylis minoꝝ añ. ℈. j. miſce ⁊ cū eliua-
rio indo. q. ſ. ad incorporandū reformēt pille. vij.
p. ʒ. Iſtas pillas aſſumat i aurora octaua die poſt
aſſumptionē dicti ſolutiui imediate ⁊ eas aſſumat
cū reliq̄s modis ⁊ ordinibꝰ deſcriptis in aſſumptio
ne dicti ſolutiui immediate añſcripti p̄terq̄ q poſt
iſtaꝝ pillarum aſſumptionē ſtet ieiunꝰ horis ſex et
aſſumat lauatiuū in termino q̄nqꝫ horaꝝ et ꝓpie
lauatiuū ꝑ vnā horam tūc prādeat vt ſupra. Iſtud
ꝟo lauatiuū ſit. vj. ℥. aut vniꝰ cyathi aq̄ ordei excor
ticati calide ⁊ nō tepide ⁊ ſine zuccaro. ¶ Minorati
uū vt ſupra. Minorent mā antecedēs ⁊ ꝯiuncta et
ꝓpie antecedens cū abſtinētia ⁊ exercitio corporeo
vel melius manuali. aut etiā melius amplius frica
tione brachioꝝ ſtō ieiuno ⁊ iterum meliꝰ ventris bn̄
ficio precedente eodeꝫ mane. Nam fricatio in egro
exercitio ꝓportionat. ¶ Capitulū 4^m. Mitigatiua
doloris. ℞. oleoꝝ llioꝝ alborum. ℥. vj. camomille.
℥. iiij. vitellos oui numero. ij. caſſie. ℥. j. bn̄dicte ſim
plicis zuc. añ. ℥. ß. croci. ʒ. ß. ſalis cōis. ʒ. ij. miſce ⁊ ff.
cliſtere. ¶ Mitigatiuū doloris vt ſupra efficaciꝰ prio
ri. ℞. oleoꝝ liliorum alborum. ℥. vj. ſpice camomille
aneti. añ. ℥. iij. vitellos oui numero. ij. caſſie. ℥. j. bn̄
dicte ſimplicis zuccari rub. ana. ℥. ß. croci. ʒ. ß. ſalis
cōis. ʒ. iij. miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſto enemate dbite ca
lido vtatur ſingulo die ad minꝰ ſemel ſtō ieiuno do
lore valde infeſtāte. Hoc ꝟo enemate taliter vtatur
ſi ex immediate ſuprascripto enemate a dolore non
debite alleuiatur ⁊ medicamen vult efficacius. Itē
abſtinentia exercitio aut etiā melius fricatione vta
tur ſm̄ ꝓportionem ipſorum ad virtutem ita vt ex
ipſis non ſentiat ſe debilitari manifeſte. In oēm tm̄
euentū ieiunet ad minus ſemel in hebdomada in q̄
ieiunio comedat oua nō piſces non caſeum. Et ſin-
gulo die fricatione vtatur vt hic ante. Mitigatiuū
doloris vt ſupra efficacius priori. ℞. florum camo
mille. M. j. radicū alte prius tamē abiecto meditul
lio. M. ß. feminū fenugreci lini cartami. añ. ℥. ß. cro-
ci. ʒ. j. vitellos oui numero. ij. pinguedinis galline
℥. ij. caſſie. ℥. j. benedicte ſimplicis zucca. rubei añ.
ʒ. ß. oleorum liliorū alboꝝ. ℥. iij. camomille. ℥. ij. ſa
lis cōis. ℥. iij. Flores radices ⁊ ſemina ſimul bulliāt
in ſufficienti quantitate aque ꝓ cliſteri vſqꝫ ad con
ſumptionem tertie partis aq̄. deinde optime expri-
mant ⁊ colent. Ultimo tribus cyathis dicte colatu
re reliqua oia addantur ⁊ fiat cliſtere. ¶ Mitigati-
uum doloris vt ſupra. ℞. furfuris frumenti partes
ij. floꝝ camomille partem vnam. De duabꝰ. q. ſ. ꝓ
ſacculo mixtis. deinde in ſacculo ponantur ⁊ poſtea
in ea bulliant modicū. deinde bene exprimant. Ulti
mo dictus ſacculus cū tali mixtura ſuauiter calidꝰ
loco ſic dolenti apponat ⁊ non ꝑmittat ſup loco fri
gere nec tepere ſed cū notabiliter calor ipſiꝰ medi-
caminis minuitur tunc amoueat ⁊ nouus ſacculus
ex ſimili medicamine taliter bullito iterū appona
tur ⁊ taliter reiteretur ter vel quater ſm̄ neceſſitatē
Iſto enemate debite calido vtat ſingulo die ad mi-
nus ſemel ſtomacho ieiuno dolore valde infeſtante
hoc ꝟo enemate taliter q̄dem ex immediate ſupra-
ſcripto enemate a dolore non debite alleuiat ⁊ me-
dicamen vult efficaciꝰ. hoc ꝟo medicamine ſeu hac
fomentatione taliter vtatur vt hic ante dolore infe
ſtāte. hoc ſolutiuo vtatur ſi ex immediate ſuprascri
pto ſacculo a dolore non debite alleuiatur. ¶ Miti
gatiuum doloꝝ vt ſupra efficacius priori. ℞. folio
rum camomille mellitoti. añ. M. j. aneti. M. j. ß. radi
cum altee meditullio. M. ß. enule ſeminum lini fenu
greci ana. ℥. ß. furfuris frumenti pugillum vnum.
Contundantur omnia groſſo modo. Deinde miſce
⁊ in ſacculo ponantur ⁊ bulliant ⁊ loco dolēti ſic ca
lida apponantur ⁊ reiterant taliter vt ſupra in ſac
culo immediate ſuprascripto. ¶ Mitigatiuum vt ſu
pra efficacius priori. ℞. irie ſticados ſalute. añ. M.
ß. abſinthij. M. j. florum camomille melliloti aneti.
añ. M. ß. radicū altee abiecto meditullio. M. ß. enu
le ſeminum lini fenugreci ana. ℥. ß. furfuris frumē
ti pugillum vnum. Contundātur omnia groſſo mō
deinde mixtis in ſacculo ponantur ⁊ bulliant ⁊ loco
dolenti calida apponant ⁊ reiterant vt ſupra in ſac
culo immediate anteſcripto. ¶ Capitulum 5^m. Di-
uertentia materias. ℞. pillularum de benedicta de
reubarbaro de iera ſimplici ana. ℈. j. miſce. Et cū
ſyrupi de eupatorio quantum ſufficit ad incorpo-
randum forment pillule. vij. pro. ʒ. hoc ſolutiuo vta
tur ſi ex ſuprascripto ſacculo a dolore non debite al
leuiatur vt medicamen vult efficacius. Iſtarum pil
lularum aſſumat a. ℈. j. vſqꝫ ad. ʒ. ß. ad libitum et
hoc ſemel in media hebdomada ad minus ſemel in
duabꝰ hebdomadis: quas pillulas aſſumat in au-
rora ⁊ cū reliquis modis deſcriptis ⁊ ordinibus in
ſuprascriptis ſolutiuis preterq̄ poſt dictarum pil-
lularum aſſumptionem ſtet ieiunus ſolū horis. v. ⁊
non aſſumat lauatiuum aliqḋ ſed in dicto termino
horarum quinqꝫ tantummodo prandeat vt ſupra
in alijs ſolutiuis. ¶ Solutiuum diuerſiuum vt ſu-
pra. ℞. pulueris folliculorum ſene. ʒ. j. mirabolano-
rum kebulorum. ʒ. j. ß. ſyru. de abſinthio. ʒ. j. ß. aque
iuniperi

iuniperi.q.ſ.pro potione miſce ꝛ fiat potio. Si ꝟo in
fuſio iſtoꝝ ſolutiuoꝝ ſene ꝛ mirabolanoꝝ dictoꝝ
eſt ſibi gratior dicta ſubſtãtia eoꝝ tũc ipa ſolutiua
ĩfundãt̃ ĩ dicta aqua iuniperi ita tamẽ vt ipſa infu=
ſione duplicentur ſene ꝛ mirabolani dicti. Iſta po=
tione vtatur cum modis et ordinibus deſcriptis in
pillulis immediate anteſcriptis. Qua potione tãtũ=
modo vtatur quando ipſis pillulis vſus eſt q̃nqƺ
aut ſexties vt nã eiſdem pillulis.nã ab eo qꝺ aſſue=
tum eſt nã nõ patit̃. Et etiam eadẽ potione vtat̃ cũ
modis ꝛ ordinib⁹ vt ſupra ĩ caſu ꝙ potio ipa ſit gra
tior ipſis pill'is immediate ſuprascriptis. ¶ Soluti=
uũ diuerſiuum vt ſupra. ℞.folliculoꝝ ſene.ʒ.ß.mira
bolanoꝝ kebuloꝝ.ʒ.j.ß.miſce ꝛ cũ ſyrupo de abſin=
thio.q.ſ.ad incorporãdũ reformẽt̃ pillule. vij. p.ʒ.
Iſtis pill'is vtat̃ cũ modis ꝛ ordinib⁹ deſcriptis ĩ po
tione immediate ſupraſcripta. Quib⁹ pill'is tal'r vti
incipiat poſtq̃ꝫ pill'is imediate ſupraſcriptis q̃nqƺ
vel ſexties vſus fuerit vt ſupra. ¶ Diuerſiuũ vt ſu=
pra ꝛ eſt ꝓpriũ. Uomitus ꝓuocet̃ cũ hoc vomitiuo
facili. ℞.aque tepide decoctionis raphani ſeminũ
aneti ptes.iiij.olei oliuaꝝ maturarũ acuti odoris et
guſtus ptes.ij.aceti acuti ptẽ.j.miſce ꝛ fiat vomiti=
uum. Iſto vomitiuo tãtum tepido ꝛ non calido nec
frigido vtat̃ ĩ hebdomada duob⁹ dieb⁹ ĩ mane ſto
macho ieiuno ꝛ ſpatio vnius mẽſis tm̃ ꝛ dolore no=
tabil'r infeſtãte. Dolore ꝟo nõ ꝑſente ſed cũ timet ve
riſil'r ipſam ſciaticã futurã tunc ipſo eodẽ vomitiuo
vtat̃ vt hic immediate ĩfra.vꝫ ꝑmo prãdeat notabi=
liter ꝛ ſtõachũ coploſe repleat ex diuerſis cibarijs vi
ſcoſis inciſiuis ſubtiliatiuis abſterſiuis.videlꝫ ala=
gantis liq̃dis ſeu rapis piſcib⁹ ſalitis cepis cũ aceto
aromatibus ſeu ſpẽb⁹ cõib⁹ ꝛ capparib⁹ ſalitis ꝛ pi
ſcibus non ſalitis.deinde per horã vnã cũ dimidia
aut per duas horas ad amplius poſt dictũ prãdiũ
aſſumat ꝑſcriptũ vomitiuũ tepidũ tm̃ ꝛ nõ calidũ
nec frigidũ vt ſupra ꝛ magne quãtitatis vt duoꝝ
cyathoꝝ ad minus:ꝛ ſi vomuerit bñ q̃dẽ: ſed ſi nõ
vomuerit cũ dicto vomitiuo tũc iterato aſſumat vt
ante dictũ eſt.deinde pẽnã intinctã oleo oliuarũ hor
ridi guſtus ꝛ odoris ponat ĩtra os per hyſophagũ
ſurſũ ꝛ deorſum agitãdo ꝛ tũc ipe vomet. ¶ Diuer
ſiuũ vt ſupra. Fricent̃ tm̃ brachia ab humero infra
vſqꝫ ad manus incluſiue ſtõ ieiuno cũ pãno leniter
calido. ¶ Diuerſiuũ vt ſupra.lauent̃ tantũ brachia
ab humero vſqꝫ ad manus incluſiue ſtomacho ieiu
no cũ hac decoctione calida. Recipe floꝝ camomille
ꝟ.j.ſaluie roſmarini ſticados añ.ꝟ.ß.floꝝ lauri
ꝟ.j.radicis cicoꝛij ſeminũ iuniperi añ.℥.j.Cõtun=
dant̃ oĩa groſſo modo.deinde ſimul bulliant in ſuf=
ficienti quãtitate aque vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ q̃rte ꝑ=
tis aque. ¶ Caplm̃ 6[m]. Digerẽtia. ℞.ſyrupi de cu=
pato.℥.j.mellis roſ.colati.℥.ß.pulueris ariſtolo.ʒ.
ß.aque ſaluie.℥.ij.iuniperi.℥.j.miſce. Iſtũ ſyrupum
debite calidum aſſumat ꝛ non tepidum in aurora ꝛ
ad minus per nouẽ horas poſt cenã immediate pre
cedentem:deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet ie=
iunus horis quatuor ad minus ꝛ iterũ dormiat ad
libitum ꝛ prius dormiat ſuper latere dextro ſi põt
et ſiue ſuper dextro ſiue ſuꝑ ſiniſtro latere dormiat
iuxta poſſe:deinde prandeat : quem ſyrupũ taliter
aſſumat ſex diebus cõtinuis in ipſa aurora. Ipo ꝟo
ſyrupo taliter aſſumpto ſexties vt hic tunc alio die
aſſumat in aurora ſolutiuũ infraſcriptũ ĩ infraſcri
pto alio capitulo ſolutiuoꝝ.vꝫ pill'as infraſcriptas
in eodẽ capitulo cõpoſitas ex pill'is iuuamẽti ſeu ꝑ
ficui et lapidis de lapide armeno ꝛ ex agarico ꝛc. vt
hic infra eodẽ capitulo alio. ¶ Digeſtiuũ vt ſupra.
℞.ſyrupoꝝ de calamẽto de ſticados mellis ro. cola
ti añ.℥.j.ſe.ruthe ſicce polij añ.℈.ß.aquaꝝ ſaluie.
℥.ij.iuniperi.℥.j.miſce. Quia mã ſciatice debet pau
latine digeri ꝛ paulatine euacuari ideo nõ debet me
dicus vti medicinis fortib⁹ formã ꝛ ipſaꝝ reiteratio
ne pluries ſed debilius earũ quãtitate. Ideo factis
primis digeſtione ꝛ euacuatione vt hic ſupra imme
diate tunc tranſactis octo dieb⁹ poſt ipſas primas
digõnẽ q̃b⁹ ꝛ euãtionẽ dieb⁹ natura q̃eſcat a digõ=
ne et euacuatiõe artificialibus. Poſtea nona die ac
cipiat iſtũ ſyrupũ calidum in aurora cũ modis ꝛ or
dinibus deſcriptis in aſſumptione ſyrupi immedia
te ſupraſcripti. Aſſumpto hoc digeſtiuo ſexties tũc
ſeptimo die aſſumat ſolutiuũ infraſcriptum in alio
cap̃.ſolutiuoꝝ.vꝫ pillulas compoſitas ex pill'is de
hermodactylis ꝛ pillulis fetidis ꝛc. vt hic infra ĩ eo
dem alio cap̃. ¶ Digeſtiuum vt ſupra. ℞.gentiane.
℈.ß.camedreos.℈.j.radicum ariſto.ro. ſeminũ ru
the añ.℈.j.ſauine.℥.j.pulueris zuccari.℈.j.pulue
rizent̃ oĩa ſubtil'r deinde cũ ſucci ſaluie.q.ſ. ad ĩcor=
porandũ forment̃ pillule.vij.pro.ʒ.vltimo in vmbra
exiccent̃ factis ſecũdis digeſtione ꝛ euacuatione vt
hic ſupra immediate et trãſacto vno menſe cũ dimi
dio poſt ipas pillulas ſecũdas digeſtionẽ ꝛ euacua
tionem quo tpe nã quieſcat vt hic ſupra. Tũc ſingu
lis.xx.diebus aſſumat iſtarũ pillularũ.ʒ.ß.quatuor
diebus cõtinuis in aurora et cũ reliq̃s modis et or=
dinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ſyrupi ſupraſcripti
tranſactis aũt quatuor dieb⁹ continuis q̃nta die aſ
ſumat ſolutiuũ infraſcriptũ in dicto alio cap̃.ſoluti
uoꝝ.vꝫ ieram hermeos aut pill'as cõpoſitas ex ſpẽ
bus dicte iere vt hic infra eodem cap̃.ſeptimo. ¶ Di
geſtiuũ vt ſupra. Recipe folioꝝ alcheiri rubee ſeu fo
lioꝝ rubeoꝝ qꝺ idem eſt.ʒ.j.gariofiloꝝ. ℈.j.myrre
ʒ.ß.peonie.ʒ.j.ſe.aneti. ℈.ij.polij.ʒ.j.radicũ vtriuſ=
qꝫ ariſto.añ.℈.j.pulueris zuccari.ʒ.ß.Puluerizent̃
omnia ſubtil'r.deinde cum ſucco ſauie.q.ſ.ad incor=
porandũ forment̃ pill'e.vij.pro.ʒ. Ultimo in vmbra
exiccentur. Factis tribus digeſtione ꝛ euacuatione
vt hic ſupra immediate et trãſacto vno mẽſe poſt ip
ſas tres digeſtionẽ ꝛ euacuationem quo tpe natu=
ra quieſcat vt ſupra.tunc ſingulis mẽſe tm̃ ſemel aſ=
ſumat iſtarum pillularũ.ʒ.ß.vel.℈.ij.ad mai⁹ qua=
tuor diebus continuis in aurora cũ modis ꝛ ordi=
nibus deſcriptis in aſſumptione pill'arũ immedia=
te ãteſcriptarũ. Trãſactis ꝟo quatuor dieb⁹ dictis
tunc q̃nta die aſſumat ſolutiuũ infraſcriptum im=
diate in infraſcripto alio cap̃.ſolutiuorum. vꝫ ieraꝫ
ruffe.ꝛc.aut pillulas compoſitas ex ſpecebus dicte
iere vt hic infra eodem cap̃.ſeptimo. ¶ Digeſtiuum
vt ſupra. ℞.pulueris ſauine ſicce.ʒ.ß.ſaluie.℥.ij. aq̃
mellis.℥.j.miſce. Factis quartis digeſtione et eua=

cuatione vt hic ſupra et tranſactis mẽſibus duob⁹
cũ dimidio poſt ipſas quartas digeſtionẽ ⁊ euacua
tionẽ quo tẽpore natura quieſcat. Et ante tũc ſingu
lo mẽſe aſſumat hoc digeſtiuum in aurora quatuor
diebus cõtinuis cũ modis et ordinibus deſcriptis.
Tranſactis ṽo dictis quatuor diebus tunc quinta
die aſſumat ſolutiuum infraſcriptũ in infraſcripto
ſeptimo capitulo ſolutiuoꝝ. vꝫ pillas factas ex zin-
zibere pipere agarico medulla cartami ⁊c. vt ibi in-
fra in eodẽ cap̃. 7°. ¶ Digeſtiuũ vt ſupra. ℞. clamo
mi. ℈. ij. folij idi gariofi. añ. ℈. j. folioꝝ alcheiri vio
larum rubeaꝝ. quod idem eſt. ʒ. ß. radicũ ariſto. ro.
℈. ij. camedreos camepitheos. gẽtiane añ. ℈. j. ſemi-
num ruthe. ʒ. ß. pulueris zuccari. ʒ. j. Puluerizentur
oia ſubtiliter. deinde cũ ſucci ſaluie. q. ſ. ad incorpo
randũ ⁊c. fiant pille ⁊c. vt ſupra. Factis quintis di-
geſtione et euacuatione vt hic immediate ſupra. et
tranſactis trib⁹ menſibus poſt ipſas q̃ntas digõnẽ
⁊ euacuationeꝫ quo tpe natura quieſcat vt ſupra.
tunc iſtarum pillarũ ſingulis tribus dieb⁹ cõtinuis
cum modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis. in aſſumptione pil
lularum immediate ſupraſcriptarũ. Trãſactis ṽo
quatuor dieb⁹ tunc q̃nta die aſſumat ſolutiuum in-
fraſcriptũ vt immediate infraſcripto ſeptimo cap̃lo
ſolutiuoꝝ. vꝫ pillulas factas ex cinamomo carnteo
zinzib. hermodactylis ⁊ aloe ⁊c. vt ibi infra eodem
cap̃lo ſeptimo. ¶ Capitulũ 7m. Euacuãtia eradica
tiue. ℞. pillularũ iuuamenti ſeu ꝓficui qḋ idem eſt
deſcriptiõe Auic. quinto canone icie. ꝑmo tractatu
nono. ⁊ ſunt ad doloreꝫ ſcie medicamẽ ꝓpriuꝫ vt ibi
pillularuꝫ de lapide armeno agarici añ. ℈. j. ſalis
gẽme zinzib. añ. ℥. j. miſce ⁊ cum electuarij indi. q. ſ.
ad incorporandũ reformenẽ pillule. vij. pro. 3. Iſta-
rum pillularũ aſſumat. 7. die poſt cõpletam aſſum
ptionem ſexties ſyrupi ſupraſcripti in cap̃. ſexto im-
mediate ſupraſcripto mixti ſeu cõpoſiti ex ſyru. de
eupatorio melle ro. colato ⁊ puluere ariſto. ro. ⁊c. vt
ibi ſupra. Has vero pillulas aſſumat nõ min⁹. 7. ho
ris nec amplius. 8. horis poſt cenã immediate ꝑce-
denteꝫ ipſam aſſumptionẽ pillularuꝫ. Deinde poſt
earũdem aſſumptionẽ immediate ſtet in lecto ꝑ vnã
horam cum dimidia ⁊ iterum dormiat a media ho-
ra vſq; ad vnam horam tm̃ ⁊ nõ plus. Tranſacta
vero dicta hora cum dimidia ſiue in ipſa dormierit
ſiue non dormierit tunc nõ vlterius dormiat et ſtet
ieiunus horis. v. poſt earũdeꝫ pillularũ aſſũptionẽ
⁊ in termino dictarum quinq; horarum pro lauati
uo aſſumat vnum cyathum aque ordei excorticati
calide ⁊ non tepide ⁊ ſine zuccaro. Deinde per ho-
ram vnam poſt dicti lauatiui aſſumptionem pran-
deat et in prandio pro fercule comedat bliteos cum
boragine. Item carnes laudabiles vt pulli perdices
⁊ ſimiles carnes laudabiles: ⁊ hoc ſi dictum ſoluti-
uũ ſeu dicte pille cõplete ſoluerint. aut ſalteꝫ medie
ſoluerint. Si aũt nihil aut parũ ſoluerint tũc nõ aſ-
ſumat lauatiuũ aliqḋ ſed tm̃ in dicto termino. v. ho
rã prãdeat vt ſupra. ¶ Solutiuũ vt ſupra. ℞. pillas
rũ de hermodactylis fetidarũ agarici añ. ℈. j. ſalis
gẽme zinzib. añ. ℥. j. miſce ⁊ cũ eluarij indi. q. ſ. ad in
corporãdũ formentur pille. vij. pro. 3. Iſtas pillulas
aſſumat 7a die poſt cõpletam aſſumptionẽ ſyrupi
ſexties compoſiti ſeu mixti ex ſyrupo de ſticados de
calamento melle roſ. ⁊c. vt immediate ſupra cap̃. 6o
ꝯmẽf. has ṽo pillulas accipiat cũ modis ⁊ ordinib⁹
deſcriptis in aſſumptione pillulaꝝ imediate ſupra-
ſcriptarũ in iſto 7° cap̃. ¶ Solutiuũ vt ſupra. ℞. ie
re hermetis. ʒ. iij. Aut. ℞. pillaꝝ factaꝝ ex vna ꝑte
ſpẽrũ dicte iere ⁊ trib⁹ duab⁹ aloes ſuccotrini mixtis
℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gẽme zinzib. añ. ℥. j. miſce et
cũ eluarij indi. q. ſ. ad incorporãdũ formenẽ pillule
vij. p. 3. Iſtã ierã aut iſtas pillas ad libitum aſſu
mat q̃nta die poſt cõpletã aſſumptionẽ q̃tuor pillu-
larũ nõ ſolutiuaꝝ ſed digeſtiuaꝝ cõpoſitaꝝ ex gẽ-
tiana camedreos ariſto. ro. ⁊c. deſcriptaꝝ imediate
ſupraſcripto cap̃. 6°. has ṽo pillas aut ierã ad libi
tũ aſſumat cũ reliq̃s modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in
aſſumptione pillarũ imediate ſupraſcriptaꝝ. ¶ So
lutiuũ vt ſupra. ℞. iere ruffi. ʒ. iij. aut. ℞. pillularuꝫ
cõpoſitaꝝ ex ſpẽb⁹ dicte iere ⁊ duplo aloes ſuccotri-
ni. ℈. ij. agarici. ℈. ij. ſalis gẽme zinzib. añ. ℥. j. mi-
ſce ⁊ cuꝫ eluario indo ⁊c. formenẽ pille. vij. vt ſupra
imediate. Iſtã ierã aut iſtas pillas ad libitum aſſu
mat q̃nta die poſt aſſumptionẽ quatuor pillaꝝ nõ
ſolutiuaꝝ ſed digeſtiuaꝝ cõpoſitaꝝ ex floribus al-
cheiri gaꝝ. myrra ⁊c. dſcriptarũ imediate ſupraſcri
pto ſexto cap̃. has ṽo pillas aut ierã ad libitũ aſſu
mat cũ reliq̃s modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſum
ne pillulaꝝ imediate ſupraſcriptarũ. ¶ Solutiuum
vt ſupra. ℞. zinziberis piperis ana. ℈. vj. agarici me
dulle cartami añ. ℈. j. radicis pedis columbi. ʒ. j. ſa-
lis gẽme. ℥. j. miſce ⁊ cũ ſucco ſaluie reformenẽ pillu
le vt ante. Iſtas pillas aſſumat 5a die poſt cõpletaꝫ
aſſũptionẽ q̃rti digeſtiui ſupraſcripti cõpoſiti ex pul
uere ſauine aq̃s ſaluie ⁊ melle deſcripti imediate in
praſcripto cap̃. 6°. has ṽo pillas aſſumat cũ reliq̃s
modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptiõe pillularũ
imediate ſupraſcriptarũ. ¶ Solutiuũ vt ſupra. ℞.
cimini carmeni zinzib. añ. ℥. iij. hermodactyloꝝ. ʒ. ß.
aloes ſuccotrini agarici añ. ℈. j. ſalis gẽme. ℥. j. mi-
ſce ⁊ cũ ſucci aneti. q. ſ. ad incorporandũ formentur
pillule. vij. pro. 3. et eſt ꝓpriũ medicamen ad hoc.
Iſtas pillas aſſumat q̃nta die poſt cõpletam aſſum
ptionẽ q̃tuor pillarũ ſupraſcriptaꝝ cõpoſitaruꝫ ex
cinamomo folio indo gariofi. ⁊c. vt ſupra deſcripta
⁊ etiã immediate 6° cap̃. ſupraſcripto. has ṽo pillu
las aſſumat cũ reliquis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis
in aſſumptione pillularum ſupraſcriptarũ. ¶ Eua-
cuantiũ vt ſupra. Flobotomia fiat ꝑ mo vene que eſt
inter digitum minutũ ⁊ 2m ſibi immediatuꝫ pedis
lateris ſic dolentis ex qua. ℥. iij. ſanguinis extrahãẽ
hec ṽo flõmia fiat poſt prandiũ ⁊ nõ citi⁹. vi. horis
nec tardius. 7. horis poſt ipm̃ prãdiũ ⁊ ventris be-
neficio ꝑcedente nãliter vel artificialr cuꝫ enemate
vel ſuppoſitorio prope flobotomiã añ ipſam per ho-
rã aut ſaltẽ eadẽ die in mane vel poſt prandiũ ⁊ lu-
na nõ exiſtẽte in cõbuſtione vel oppoſitione ⁊ ꝟtute
ei⁹ egri ad hoc ꝯſtante ⁊ nullo alio oppoſito ipſius
flobotomie ampli⁹ vel eque idicãte ꝙ dolor ſic ipſaꝫ
flobotomiã idicet. Cõpletis duab⁹ primis euacua-
tionibus ordinarijs ſupraſcriptis. vꝫ ꝑma euacua-

tione ordinata integrata ex ſuis totidē minoratiuo
digeſtiuo ꝛ eradicatiuo ſcḋis ſupraſcriptis. Tūc ꝑ
octo dies poſt ꝯpletas dictas duas ordinarias eūa
tiones flōmia hec fiat vt hic añ ſcribit̄. Flōmia alia
ſcḋo fiat ſciatice vene pedis lateris. vꝫ ſi dolor eſt i
parte ſylueſtri ſic ſeu ꝟſus extra tūc flōmia fiat ve-
ne ſciatice q̄ eſt in parte ſyluestri pedis ſic dolentis
ex qua extrahant̄. iiij. ℥. ſanguinis. Si vero dolor ſit
in parte domeſtica ſic ſeu ꝟſus intra tūc flōmia fiat
vene ſaphene q̄ eſt in parte domeſtica pedis lateris
ſic dolētis ex qua extrahant̄. iiij. ℥. ſanguinis vt añ.
hec flōmia fiat poſt prādiū ſeq̄nti die imediate poſt
flōmiā immediate añſcriptā ex qua extrahant̄. iiij.
℥. ſanguinis et eadem hora fiat ꝛ cum reliquis mo
dis et ordinibus deſcriptis in ipſa flobotomia im-
mediate precedenti. ¶ Si vero ſupraſcripte due flo-
botomie non iuuant ſufficienter aut flobotomia ve
ne digiti minuti et vene ſciatice vel ſaphene dicto-
rum vt ſupra. Tunc flōmia curuature policis la-
teris ſic dolētis fiat ex qua. iiij. ℥. ſanguinis extra-
hant̄. Et hec flōmia melior eſt ſupraſcriptis flōmijs
Que flōmia curuature policis tal'r fiat ſiue dolor
ſit in parte domeſtica ſiue in ſylueſtri parte ſit. hec
flōmia curuature policis fiat vt hic añ per. vj. dies
poſt flōmiā ſcḋaꝫ immediate ꝓcedētē ꝛ poſt prādiū
eadē hora ꝛ cū reliq̄s modis ꝛ ordinib᷒ deſcriptis i
ipſa flōmia immediate ꝓcedēti. ¶ Caplm 8m. Euan
tia ꝑ vrinā. Utat̄ lenib᷒ ꝓuocatiuis ꝑ vrinā calidis
ſed remiſſe calidis. vꝫ radicib᷒ petroſ. fenic. añ. M.
ß. ſparagi bruſci añ. M. j. ciceribus rub. libr. j. Cicera
leuiſſime lauent̄ ſolū vt puluis ab ipſis deponat̄ et
nullo mō fricent̄. Radices ꝟo ſolū leuiter lauent̄ vt
terra ab ipſis abijciat̄ fricenturq̄ cū manib᷒ medio
mō ita vt terra ab ipſis abijciat̄ ꝛ nullo mō radant̄
vel raſpant̄ vel raſchent̄ qḋ idē eſt cū reliqua re du
ra ne ꝟius corticū a ciceribus nec a radicib᷒ abijciat̄
et poſtea radices dicte ſcindant̄ in plures ꝑtes ſm
groſſitiē ipaꝝ. deide cicera ꝛ radices ipe ſiſ' ponant̄
ꝑ. 24. horas in infuſiōe aq̄ tepide quantitatis ſuffi
ciētis ꝓ debita mollificatiōe ꝛ leni decoctiōe dictoꝝ
ciceꝝ. deinde in dicto termino. 24. horarū bulliant
oīa ſiſ' quouſq̄ aqua macrū colorē a ciceribus ꝛ radi
cib᷒ ſuſcipiat ꝛ cicera ipſa ſolū medie ſeu medio mō
decoquant̄ ita vt ipa adhuc remaneat dura ꝛ non
integre ſit decocta. deinde radices dicte ab ipa de-
coctiōe extracte in eadē decoctiōe optime exꝑmant̄
vltimo tota decoctiōe colet̄ ꝛ vſui reſeruet̄. ℞. iſtius
decoctiōis. ℥. v. zuccari albiſſimi. ʒ. j. miſce. ¶ Prouo
catiuū vt ſupra. Utat̄ capparib᷒ ꝯditis cū aceti nō
acuti ꝛ vini nō vinoſi partib᷒ equalib᷒ ꝛ modico pul
ueris cinamomi. q. ſ. ad aromatizādū. Iſtis cappa-
ribus vtat̄ ſcꝫ in die alternis dieb᷒ in ſpatio vni᷒ mē
ſis. Iſtā decoctionē aſſumat in aurora debite cali-
dā ꝛ nō tepidā dieb᷒ alternis. Sed vna die aſſumat
ꝛ alia die nō aſſumat in ſpatio. xv. dieꝝ. Et poſt ip-
ſius aſſumptionē ſtet ieiunus ad min᷒ horis tribus
ꝛ interim dormiat ad libitū dūmō nō dormiat am-
plius ꝓuab᷒ horis. Quo ꝓuocatiuo ſeu decoctione
tal'r vti incipiat ꝛ ꝑ dies octo poſt dictam vel dictas
flōmiā vel flōmias ſiue vnā ſiue plures flōmias fe-

cerit vt ſupra. Deinde poſt dictū ſpatiū. xv. dierum
tunc duobus dieb᷒ in hebḋa tal'r vtatur dicta deco
ctione in aurora cū reliq̄s modis ꝛ ordinib᷒ hic de-
ſcriptis ꝛ hoc in ſpatio vnius mēſis. ¶ Caplm nonū
Euaporātia materiā. ℞. oleoꝝ lilioꝝ alb. ℥. viij. al-
cheiri ſpice camomille añ. ℥. ij. pinguedis anatis ℥.
j. ß. vitellos oui numero. ij. caſſief. ℥. j. bⁿdicte ſimpli
cis zucca. añ. ℥. ß. croci. ʒ. ß. ſalis cōis. ʒ. ij. miſce ꝛ fiat
cliſtere. Iſtud enema ſibi imponat debite calim ſto-
macho ieiuno et ꝓpri᷒ añ cenā ꝑ vnā horā alternis
diebus in hebḋa. vꝫ vna die aſſumat ꝛ alia die nō
aſſumat in ſpatio. xv. dieꝝ. Et plus ꝛ minus ſm ne-
ceſſitatē ꝯſilio inſignis medici cure aſſtātis. ¶ Eua
poratiuū vt ſupra. ℞. floꝝ aneti. M. j. camomi. mel
liloti añ. M. ß. ſaturegie ſauine añ. M. j. camedreos
M. ß. radicū ariſto. ro. medul. cartami nucleoꝝ ꝑſi-
coꝝ mūdatoꝝ añ. ℥. ß. vitellū oui. j. croci. ʒ. ß. pingue
dinis anatis. ℥. j. oleorū liliorū alborum. ℥. iiij. ſpice
cheiri ana. ℥. j. zuccari albiſſimi. ℥. ß. ſalis cōis. ʒ. ij.
Flores herbe ꝛ radices medulle ꝛ nuclei ꝯtuſi groſ
ſo mō bulliāt ſimul in ſufficiēti quātitate aq̄ pluuia
lis vel ciſterne ꝓ decoctione ꝛ cliſteris vſq̄ ad ꝯſum
ptionē medietatis aq̄. deinde exꝑmant̄ ꝛ colent̄. Ul
timo duob᷒ cyathis dicte colature reliqua oīa ad-
dant̄ ꝛ fiat cliſtere. Iſtud enema debite calim ſibi im
ponat ſtomacho ieiuno ꝛ ꝓprius añ cenā ꝑ vnā ho
ram alternis diebus in hebḋa. vꝫ vna die aſſumat
ꝛ alia die nō aſſumat in ſpatio. xv. dierū ꝛ plus ꝛ mi
nus ſm neceſſitatē ꝛc. vt ſupra. hoc ꝟo enemate ta
liter vti incipiat ꝛ vtat̄ poſt cōpletū vſum in ſpatio
xv. dierū enemate immediate anteſcripti. ¶ Euapo
ratiuū vt ſupra. ℞. ruthe ſicce ſauine añ. M. j. radi
cum vtriuſq̄ ariſto. añ. M. ß. hyſopi ſicci. M. ij. cala
mēti. M. j. ß. aq̄ pluuialis ſeu ciſterne. q. ſ. ꝓ decoctio
ne fomētationis miſce ꝛ bulliat vſq̄ ad ꝯſumptionē
tertie partis aq̄. ℞. ſpōgias duas latas debite am-
plectētes ſciam ſeu locū doloroſuꝫ. In hac decoctio
ne ſuauiter calida infundat̄ ſpōgia añſcripta. De-
inde optime exprimat̄ ꝛ expꝛſſa pāno lineo ſubtili et
raro inuoluta taliter calida ſic dolēti apponatur et
tādiu ſup loco retineat̄ q̄diu manet medie calida.
et cū tepere incipit immediate a loco auferat̄ ita vt
ſuper loco non tepeat nec frigeat: deinde alia ſpon-
gia taliter infuſa et expreſſa et calida vt prima ſpō
gia eidem loco apponatur et taliter dimittatur et
auferatur ꝛc. vt prima ſpongia ꝛ ita tertia vice alia
ſpongia taliter reiteretur aut non reiteretur ſecun-
dum neceſſitatem deinde locus optime exiccetur cū
panno ſuauiter calido. Ultimo alius pannus ſua-
uiter calidus ſuper loco apponatur et reiteret̄. Et
ea fomentatione vtatur ſingulo die bis ſtomacho
ieiuno. videlicet ante prandium et ante cenam qua
tuor diebus continuis. et amplius et minus ſecun-
dum neceſſitatē conſilio inſignis medici cure aſſtan
tis. ¶ Euaporatiuum vt ſupra. ℞. medicinas oēs
immediate ſupraſcripras in euaporatorio imme-
diate ſupraſcripto. et florum camomille mellilotꝫ
añ. M. ß. aneti ſaturegie camedreos camep. añ. M.
j. pulegū polij aſſari calamēti hypiconvue añ. M. j.
ß. ſeminū anisi feniculi iunipi cartami añ. ℥. ß. ſalis ꝛ

M.ij. aque fluuialis aut etiam pluuialis ⁊ melius.
q.ſ. ad decoquendū ſuprascripta ꝓ fomētatione. Cō=
tundant̄ oīa groſſo mō. deinde bulliāt ſimul vſq; ad
ↄſumptionē tertie partis aq̄. In hac decoctione ſua
uiter calida infundat̄ ſpōgia ⁊c. deinde loco dolēti
ſic apponant̄ ⁊c. cū reliq̄s modis ⁊ ordinib' deſcri=
ptis in vſu fomētationis immediate ſuprascripte.
hac vō fomētatione talr̄ vtat̄ ſi ex ipā ꝑma fomēta
tione immediate ſuprascripta nō alleuiat̄. ¶ Eua=
poratiuū vt ſupra. ℞. oppoponaci. ʒ. iij. hyſopi ſic=
ce. M. ß. radi. ariſtol. ro. ℥ ß. calamēti. M. j. picis na=
ualis. ℥. j. olei coſtini. cere noue. De ambobus hiovl
timis. q.ſ. ꝓ ceroto. puluerizent̄ pul. ſubtilr̄. deinde
oīa ſimul optime incorporent̄ ad lentū ignē ⁊ fiat ce
rotū. Iſtud cerotū apponat loco dolēti ſic ⁊ ipm̄ nō
amoueat quatuor dieb' ↄtinuis. deinde remoueat
⁊ poſtea reiteret ſm̄ neceſſitatē ⁊ ↄſilio medici aſtā=
tis cure. hoc vō cerotū ſi talr̄ ſibi imponat ſexta die
poſt vſum in quatuor dieb' ↄtinuis fomentationis
hic ſuprascripte in hoc nono caplo. ¶ Caplm deci=
mū. Cōfortantia ꝟtutes mēbroꝝ motentiū. ℞. ſpe=
cierū aromatici roſ. deſcriptione Gabrielis. ʒ. j. ß. co
riandroꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. ij. coralloꝝ rub. ſcolopēdrie
añ. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥. x. miſce ⁊ cū aq̄ abſinthij
⁊ aqua bugloſſe añ. q.ſ. ad ↄficiendū fiat ↄfectio ſo
lida in morſellis. iij. ʒ. ꝓ quolibet morſello. Iſtius cō
fectionis aſſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit
alternis diebus ſtomacho ieiuno. Deinde poſt ipſi'
aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribus. hac vō cōfe=
ctione talr̄ vtat̄ in ſpatio. xv. dierū. Deinde interpo
nat ſpatiū. xv. dieꝝ in quo ipē nō vtat̄. Deinde poſt
ipām reiteret ⁊ dimittat ⁊ reiteret ⁊c. vt hic añ cōſi=
lio inſignis medici cure aſtātis. ¶ Cōfortatiuum vt
hic ſupra. ℞. dyarodon abba. ʒ. ß. dyamuſci dulcis
ʒ. j. ſcolopēdrie. ʒ. ß. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. ij. zuc=
cari albiſſimi. ℥. ß. miſce ⁊ cū aqua abſinthij partib'
duabus ⁊ cicoree parte vna. De ambobus ſimul. q.
ſ. ad ↄficiendū fiat cōfectio ſolida in morſellis triū
ʒ. ꝓ vnoquoq; morſello. Iſtius confectiōis aſſumat
vnum morſellū in mane cū ſurgit diebus alternis.
vcʒ vna die aſſumat ⁊ alia die nō aſſumat in ſpatio
alioꝝ. xv. dierū ſequentiū prior. xv. dies aſſumptio=
nis ſuprascripti aromatici roſati ⁊c. immediate ⁊ cū
reliq̄s modis ⁊ ordinibus deſcriptis in vſu cōfectio
nis immediate ſuprascripte. ¶ Confortatiuū vt ſu=
pra. ℞. trociſcoꝝ de abſinthio. q.ſ. ad incorporādū
forment̄ pille. vij. pro. ʒ. Iſtarū pillularū aſſumat a
tribus vſq; ad. v. ad libitū in mane cū ſurgit cū reli
quis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione
ↄfectionis immediate ſuprascripte. has vō pillulas
taliter aſſumat cū medicinā ꝑmutare vult. Nā ab
eo qḋ ↄſuetū eſt natura nō patit̄. Itē ⁊ ſi vult medi=
cinā efficaciorē cōfectionibus ſuprascriptis conſilio
tñ inſignis medici cure aſtātis vt ſupra. ¶ Cōforta
tiuū vt ſupra. ℞. aquarū abſinthij. ℥. j. ß. ſcolopen=
drie mēthe cicoree añ. ℥. ß. corallorū rub. ℈. j. zucca
ri albiſſimi. ʒ. j. miſce. Iſtas aquas debite calidas ⁊
nō tepidas aſſumat in aurora quatuor diebus ↄti
nuis in ſpatio quadraginta dierū olm. deinde poſt
ipſarū aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribus ad mi

nus. deinde iterū dormiat ſed nō amplius duabus
horis. ¶ Cōfortatiuū vt ſupra. ℞. maſticis partes.
ij. thuris partē. j. aut ambo puluerizent̄. deinde cū
ſyrupi de abſinthio. q.ſ. ad incorporandū formētur
pille. vij. pro. ʒ. Iſtius mixture aut iſtarū pillularū
ad libitū aſſumat. ℈. j. in mane cum ſurgit ſemel in
hebdomada ad minus. deinde poſt ipſius vel ipſa=
rum aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribus. ¶ Con
fortatiuū vt ſupra. ℞. tyriace debite fermētate. ʒ. j.
aut ad amplius. ʒ. j. ß. ℞. vini odoriferi albi. ʒ. j. ß.
Iſtā tyriacā aſſumat ſingulo mēſe ſemel ꝑ quatuor
horas poſt cenā immediate ꝑcedētē diē aſſumptio=
nis ipſius. deinde poſt ipſam aſſumptionē hoc vinū
bibat ⁊ ſtet ieiunus poſt ipſius aſſumptionē horis
vij. deinde iterū dormiat nō amplius tribus horis.
¶ Cōfortatiuū vt ſupra. ℞. mirobalanū kebulū cō
ditū. j. Iſtū mirobalanū aſſumat frigidum ſingulo
mēſe ſemel in mane cū ſurgit. deinde poſt ipſi' aſſū=
ptionē ſtet ieiunus ad minus horis. iij. ⁊ melius. iiij.
¶ Caplm vndecimū. Euaporātia ſenſibilr̄ ꝑ poroſi
tates. Rubificatiuū eductiuū mãe ↄtūcte ad extra.
℞. emplr̄ deſcripti deſcriptione Meſue. q.ſ. ad rubi
ficandū locū intēſe vbi eſt dolor figuratū in ipā ſca
pinguedinis galline. ʒ. ij. radicū altee. ʒ. j. ß. miſce et
optime incorporent̄ cū olei coſtini. q.ſ. ad incorporā
dum. Iſtud emplm ponat̄ tñ in loco dolēti ſcie ⁊ ip
ſum ſup eodē loco ſcie retineat̄ tāto tpe quāto vīſe=
cet̄ locus aut ſaltē rubificet̄. deinde auferat̄ emplm
ipm̄. Ultimo veſice incidant̄ ita vt aquoſitas ab ip=
ſis effluat tñ veſice nō ablate ſeu pellicule earum.
¶ Rubificatiuū vt ſupra. ℞. ſtercoris capri partē
vnā piretri partes. ij. de ambobus. q.ſ. ꝓ emplo vt
ſupra ⁊ apponat̄ tñ loco dolēti ſcie vt ſupra. Iſtud
rubificatiuū apponat tñ loco dolēti ſcie cū modis ⁊
ordinib' deſcriptis in rubificatiuo infrascripto im=
mediate. Quo rubificatiuo taliter vtat̄ cū ꝑmutare
vult ipm̄ primū rubificatiuū immediate ſuprascri=
ptū. ¶ Rubificatiuū vt ſupra efficacius ꝑoni. ℞. ſe=
minū ruthe ſylueſtris baccarū lauri medulle añ. ʒ.
j. pulpe colloquintide. ʒ. ß. ruthe domeſtice recentis a=
meos calamēti ſicci añ. ℈. j. aromatici oppoponaci
añ. ʒ. ij. piretri ſinapis añ. ʒ. j. ſulfuris viui. ℥. ß. picis
naualis. ℥. j. radicis altee. ʒ. iij. olei de coſto. q.ſ. ad
incorporandū emplm miſce ⁊ fiat emplm ad lētum
ignē. Iſtud emplaſtrū apponat loco dolēti ſcie cum
modis ⁊ ordinibus deſcriptis in rubificatorio im=
mediate ꝑcedenti ⁊ ipm̄ ſibi taliter apponat ſi vult
rubificatiuū efficacius ꝑoni. ¶ Euaporatiuū vt ſu=
pra in caplo nono. Reiteret euaporatiuū cōpoſitū
ex rutha ſicca ſauina radice vtriuſq; ariſto. hyſopo
ſicca calamēto ⁊ aqua pluuiali. Aut etiā ad libitū
reiteret euaporatiuum compoſitum ex oppopnaco
ſicca radice ariſtolo. rotunde ⁊c. Ambo ipſa euapo
ratiua ſupradicta in caplo nono medicinarū edu=
centium euaporationē materiam coniunctā. Iſtud
euaporatiuū apponat loco dolenti ſcie ⁊c. cū reliq̄s
modis ⁊ ordinibus deſcriptis in euaporatorio poſi
to in dicto nono caplo ſuprascripto. Qḋ euaporati
uum taliter apponat interpoſita vna die naturali
poſt amotionem rubificatiui ſuprascripti. ¶ Capl=

talium 12m. Confortatiuum ſcie. ℞. dyacori. ℥. j. ſpẽ
rum dyamuſci dulcis. ℈. j. miſce. Iſtius ↄfectionis
aſſumat. ʒ. ij. vel. iij. ad maius ſingulis dieb9. xv. ſcꝫ
ad minus in mane cuꝫ ſurgit. Deinde poſt ipſi9 aſ=
ſumptionẽ ſtet ieiun9 horis trib9 ad min9. ¶ Cõfor=
tatiuũ vt ſupra. Recipe mirabolanũ ↄditum vnuꝫ.
Iſtum mirabolanũ aſſumat cũ modis ⁊ ordinibus
deſcriptis in q̃rto cap̃. ſupraſcripto. ¶ Cõfortatiuũ
vt ſupra. ℞. tyriace debite fermẽtate. ʒ. j. ß. vini odo
riferi. ℥. j. ß. Iſtam tyriacã cum vino odorifero aſſu=
mat cũ modis ⁊ ordinib9 deſcriptis in q̃rto cap̃. ſu=
praſcripto. ¶ Confortatiuuꝫ vt ſupra. ℞. ſaluie. ꝟ.
ij. ſticados irie añ. ꝟ. j. ſeminũ iuniperi. ℥. j. florum
roſmarini. ꝟ. ij. radicis acori. ℥. ij. abſinthij. ꝟ. j. ß.
terbẽtine. ℥. j. oleoꝝ alboꝝ lilioꝝ añ. q. ſ. ad ĩpinguã
duꝫ emplm̃ croci. ʒ. ij. herbe radices ⁊ ſemina ſimul
bulliant debita in aq̃ fluuiali ſeu ciſterne. q. ſ. ad ip=
ſorum debitaꝫ ebullitionẽ pro emplo. Ultimo eiſdẽ
extractis a decoctione. deinde piſtent̃. Reliq̃ oĩa ad=
dant̃ ⁊ incorporent̃ ad lentũ ignem ⁊ fiat emplaſtrũ
Iſtud emplꝫ apponat loco dolenti ſcie bis in die ſto
macho ieiuno. vꝫ ante prandiũ ⁊ ante cenã ⁊ ipſum
taliter ↄtinuo reiteret in ſpatio. 8. dierũ ↄtinuoꝝ. de
inde ipſuꝫ remoueat ⁊ reiteret ſꝫm neceſſitatẽ. ¶ Cõ
fortatiuum ⁊c. vt hic ſupra. Recipe picis naualis p=
tes q̃tuor terbẽtine ptẽ vnã. De ambobus ſimul. q.
ſ. pro ceroto ſaluie. ℥. j. ß. floꝝ geſſenũ ſeminũ iunipi
añ. ʒ. j. radicũ acori ſulfuris añ. ʒ. ij. oleorũ lilioꝝ al.
ſpice. De ambobus his duob9 oleis. q. ſ. ad incorpo=
randũ cerotũ. cere noue. q. ſ. pro ceroto. pul. oĩa ſub=
tiliter p̃ter picẽ ⁊ terbẽtinaꝫ ⁊ cerã. deinde oĩa ſimul
incorporentur ⁊ fiat cerotum ad lentũ ignẽ fiat me=
dietas vni9 recepte. Iſtud cerotuꝫ apponat loco do
lenti ſcie ⁊ ipm̃ nõ amoueat ſed illud taliter ↄtinuet
dieb9. 8. cõtinuis. deinde ipm̃ remoueat ⁊ poſtea rei
teret ſꝫm neceſſitatem ⁊ conſilio inſignis medici cure
aſtãtis. hoc ꝟo cerotum ſibi taliter apponat. 8. die=
bus ſequẽtib9 p̃mos. 8. dies vſus emplaſtri imedia
te ſupraſcripti. ¶ Confortatiuum vt ſupra. Recipe
ſaluie recẽtis lib. ſ. irie. ℥. j. ß. mellis apũ electi. q. ſ.
pro electuario ſpẽruꝫ dyamuſci dulcis. ℥. ß. aromatici
ro. deſcriptione Gabriel. ℥. j. ß. dyacinamomi. ℥. ß.
ſaluia ⁊ iria minutim incidant̃ ⁊ nõ piſtent̃ ne ſucc9
ab ipſis effluat. deinde ipſa ſimul bulliant ad lẽtuꝫ
ignem in dicto melle ſufficiẽti ebullitione p electuario
fiendo. Ultimo ipſis depoſitis ab igne ⁊ remiſſe cali
dis ſeu tepidis omnia aromata ſupraſcripta addã
tur. Et omnia miſcendo debite incorporentur et fiat
electuariũ. Iſtius electuarij aſſumat. ij. vel. iij. ad li=
bitum in aurora ſine potu aut in mane cũ ſurgit ad
libitum: deinde poſt ipſi9 aſſumptionẽ ſtet ieiunus
horis trib9 ad minus. Iſto electuario taliter vtatur
duobus diebus in hebdomada ad libituꝫ p̃terq̃ in
ſecunda medietate veris tota eſtate ⁊ p̃ma medie=
tate autũni. ¶ Confortatiuuꝫ ſcie ⁊ materie flegma
tice mucilaginoſe in continuitate pixidis ſcie contẽ
te materieq̃ꝫ flegmatice aquoſe aut ſaltẽ viſcoſe in
ligamentorum ſcie poroſitatibus debite exiccatiuũ
⁊ reſolutiuum. In media parte veris proximi q̃ eſt
3a veris tranſeat infirmus ad pataui na balnea ſan
cte helene ⁊ ibi ſe canonice medicinaliter balneet. vꝫ
prius factis purgationibus ꝓportionabilib9 ad hoc
reſpectu huius morbi opportunis: deĩde balneet ſe
quantitate tẽpore ⁊ hora ↄgruis ad hoc vltimo ob
ſeruet ſcdm̃. Item medicinis vtatur ambobus his
vtilibus neceſſarijs obſeruandis in vſu balneoruꝫ ⁊
ꝓprie huius morbi ſciatici regimẽ. hec vero oĩa ſibi
particulariter deſcribentur cuꝫ ipſe infirmus ad di
cta balnea ꝓficiſci voluerit. Alie vero ſunt medicine
intenſiores ⁊ efficaciores ⁊ virtuti magis moleſte val
de ſupraſcriptis medicinis nature ſeu ꝟtuti familia
rioribus vt euforbiũ piretrũ caſto. coſtuꝫ ⁊ ſi. olea ex
his ⁊ ſimilia intenſa. Cerotaria ex oppoponaco ar=
moniaco euforbio oleis predictis ⁊ ſimilibus intẽſis
valde in fomentationes ⁊c. epithimata loci ſcie do=
loroſi ex cinamomi amidẽ colloquintida ſulfure vi=
no cẽtaurea tapſia gũmis melle anacardi cucume=
re aſinino ⁊ ſimilibus intenſis ventoſe cũ ſcarifica=
tione ſanguiſuge cliſteria ex felle vaccino colloquin
tida cucumere aſinino naſtartio centaurea tapſia ⁊
alijs medicinis ſimilibus inteſtinorum excoriatiuis
⁊ ſanguinem educentibus ⁊ ſimilibus intenſis ⁊ alie
ſimiles medicine virtuti valde moleſte. Cauterium
anche actuale triangulatum aureuꝫ aut ferreũ. he
ꝟo medicine notabiliter intẽſiores efficaciores ⁊ vir
tuti magis moleſte ⁊ alie notabiliter intẽſiores oẽs
ſupraſcriptis oĩbus medicinis p̃oribus ⁊ nature fa
miliaribus ⁊ ipſi nãe nõ ita moleſtis. hic non ſerioſe
deſcribunt̃ ſperans ex dictis medicinis prioribus ⁊
nature familiaribus curam perfici ſecurius cũ mi=
nori moleſtia infirmi.

¶ Contra ſciaticam cura particularis.

Enema educere mãs ſupfluas cões ĩ vijs
ductuum. ℞. enema ſupraſcriptũ
in alio ↄſilio de ſciati. in ſcdo cap̃. Iſto vtat̃ bis ĩ heb
domada ſtomacho ieiuno ⁊ plus ⁊ minus ſꝫm neceſ
ſitatẽ. Minoratia mãs ꝓprias doloris ſciatici ante
cedentes ⁊ tranſituras in añtes. Fiat flõmia baſili
ce ex manu lateris oppoſiti ſciatice egrote ex qua ex
trahant̃. ℥. iiij. ſanguinis vſq̃ ad. vj. vel. vij. ⁊ plus ⁊
minus ſꝫm vniuerſalem repletionẽ ⁊ particularẽ ſan
guinis aut flegmatis mixti cũ eo. Iſta fiat in mane
hora tertiaruꝫ ſtomacho ieiuno facto ſupraſcripto
enemate in die precedẽti dictã flobotamiã ⁊ eodem
mane prius habito vẽtris beneficio aut nãliter aut
artificialiter ⁊ non iteret̃ niſi incũbẽte neceſſitate. ſꝫ
q2 dña eſt exilis habitudinis extrahant̃ ſolũmõ. ℥.
iiij. ſanguinis. ¶ Solutiuũ minoratiuum mãerum
ꝓpriarũ. ℞. caſſieſi. ℥. j. reubarbari. ʒ. ij. ß. aq̃ ſaluie.
℥. j. ſeri caprini. q. ſ. Iſtud aſſumat in aurora 4a die
vel 5a poſt flobotomiã cũ modis ⁊ ordinib9 ⁊c. ¶ So
lutiuũ materierum propriarum. Recipe pillularuꝫ
de benedicta. ſ. de ſarcocolla de hermodactylis mi=
noribus ana. ℈. j. miſce cum electuario indo fiãt pil
lule. vij. Iſtud ſolutiuum ſumat. vj. diebus poſt aſ=
ſumptionem ſolutiui ſupraſcripti cum modis attẽ=
dendis in ſolutiuis. Minorentur materie ꝓprie aſis
⁊ coniuncta cum abſtinentia ⁊ exercitio ſꝫm propor=
tionem ipſarum ad virtutem in omnem tamẽ euen
tum ieiunet ſemel in hebdomada In quo comedas

oua non piſces nec caſeū. ¶ Diuertentia materias
⁊c. ℞. diuerſiuū primū ſupraſcriptū in alio conſilio
in quinto capitulo quo vtere vt ibi. ¶ Solutiuum
aliud. ℞. folliculoꝝ ſene. ʒ. ſ. mirabolanoꝝ kebuloꝝ
ʒ. j. cū ſyrupi de abſinthio. ℥. j. aque iuniperi. q. ſ. mi
ſce ⁊ fiat potio. Si vero volueris infuſionē ſolū qua
druplicet ſenē ⁊ triplicet mirabolanos. Iſtis vtatur
qñ vſa fuerit ſupraſcriptis pillis immediate quīques
aut ſexties cū modis ⁊ ordinib⁹ quibus ſupra. ¶ So
lutiuū vt ſupra. ℞. folioꝝ ſene. ʒ. j. mirabolanoꝝ. ʒ.
j. ſ. cū ſyru. de abſinthio fiant pille. vij. p. ʒ. his vtat
vt ſupra imediate. ¶ Diuertentia mās añtes ⁊ con
iunctas. ¶ Prouocet vomitus vt ſupra in alio cōſi-
lio in quinto caplo. Itē fricent brachia ⁊ lauent ēt
vt dictū eſt ibidē. ¶ Digerētia paulatine materias
añtes ⁊ cōiunctas. ℞. ſyrupū ſcriptū in alio cōſilio
in. vj. cap. ſ. pmū cū modis ibi deſcriptis. Item aliā
ſequētē cū modis ſupraſcriptis. Itē pillas ibi in qn
to cap. deſcriptas 3° loco cū modis ⁊c. Itē pillas qr
to loco in ordie poſitas cū iiſdē modis. Itē 5m ⁊ 6m
digeſtiuū poſitum ibidem cū modis ⁊c. ¶ Euacuā-
tia mās dictas eradicatiue paulatine. Recipe pilla
larum iuuamenti ſm Auic. ⁊c. de lapide ar. agarici
añ. ℈. j. ⁊ cū electuario indo fiant pille ⁊c. ¶ Aliud
℞. pillarum de hermodactylis. ℈. ij. fetidaꝝ. ℈. j.
miſce ⁊ cū elect. indo formēt pille ⁊c. ¶ Aliud. Re-
cipe iere hermetis. ʒ. ij. aut pillarū factarū ex ſpeb⁹
dicte iere. ʒ. j. miſce ⁊ cū electuario indo ⁊c. ¶ Aliud
℞. iere ruffini. ʒ. iij. cū electuario indo formēt pille
⁊c. ¶ Aliud. ℞. piperis zinzib. añ. ℥. vj. medulle car
tami agarici añ. ℈. ſ. radicū pedis columbini. ʒ. ſ. mi
ſce ⁊ cū ſucco ſaluie formēt pille vt ſupra. ¶ Aliud
℞. cimini armeni zinzib. añ. ℥. iij. hermodactyloꝝ
ʒ. ſ. aloes. ℈. ij. miſce ⁊ cū ſucco aneti ⁊c. Completis
duabus pmis euacuationibus ordinarijs. ſ. cū ratio
nibus ex minoratiuis ⁊ digeſtiuis duobus pmis vt
ſupra. Tunc per. vj. dies poſt fiat flobotomia ſciati-
ce ſi dolor eſt in parte domeſtica ſciatice ex qua ex-
trahantur. iij. aut. iiij. ℥. ſanguinis. Flobotomia tñ
ſaphene fiat ſi dolor eſt in parte ſylueſtri ſciatice ex
qua extrahatur ſanguinis vt ante. Si ſupraſcripte
flobotomie nō iuuāt conuenienter tūc flobotomia po
licis alis poplitis fiat ⁊ eſt melior ſup: aſcriptis ⁊ hoc
ſiue dolor ſit i pte domeſtica ſiue ſylueſtri ſciatice p
quā extrahātur. iij. ℥. ſanguis. Et hec fiat per ſex dies
poſt pcedentem flobotomiā. ¶ Euacuātia prouocan-
tia mām antecedentem. ℞. radicum petroſilij ⁊ fe-
niculi añ. ℳ. ſ. ſparagi bruſci añ. ℳ. j. cicerū ru. ℥.
iij. miſce ⁊ bulliant in ſufficienti quātitate aque ad
ſemidecoctionem. deinde colent ⁊ decoctione vtatur
cū modico zuccari. ¶ Educentia mām cōiunctā a cō
cauitate ſciatice cū euaporātibus. Recipe ruthe ſic
ce ⁊ ſauine añ. ℳ. j. radicum vtriuſqꝫ ariſto. añ. ℳ.
ſ. hyſopi ſicce. ℳ. ij. calamenti. ℳ. j. ſulfuris viui. ℥.
ſ. eque ciſterne. q. ſ. pro decoctione miſce ⁊ bulliant
ad conſumptionem tertie partis. ¶ Rubificatiuum
eductiuum materie coniuncte a concauitate ſciati-
ce. Recipe emplaſtri de ſinapi Meſue. q. ſ. ad rubifi-
candum locum vbi eſt dolor fixus tñ pinguedinis
galline. ʒ. j. ſ. radicis altee. ʒ. ij. miſce. ¶ Aliud ad idē
℞. ſtercoris caprini partem vnā pirethri ptes duas
radicum altee. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat rubificatiuū ⁊ appo
natur vt precedens ⁊ eſt melius eo. ¶ Euaporatiuū
Reiteretur dictum euaporatiuum cum ſpongijs vt
dictum eſt. ¶ Cerotum. ℞. picis naualis. ℥. ij. ſulfu-
ris. ℥. ſ. olei ſpice. q. ſ. ad conficiendum cerotum mi-
ſce. ¶ Rubificatiuum ⁊ eductiuum ad idem. Recipe
ſeminis ruthe ſylueſtris baccarū lauri añ. ʒ. j. pulpe
colloquintide. ʒ. ſ. ameos calamenti ſicci añ. ℳ. ſ. ar
moniaci oppoponaci ana. ʒ. ij. nitri. ʒ. j. ſ. ſulfuris. ʒ.
ſ. picis naualis. ʒ. j. olei de coſto ad impinguandū
q. ſ. miſce pro emplaſtro. ¶ Euaporatiuum ⁊ eſt ce-
rotum. Recipe oppoponaci. ʒ. iij. hyſopi ſicce. ℳ. ij.
radicum ariſto. ro. ℥. ſ. calamenti. ℳ. j. picis naua-
lis. ℥. ſ. olei coſtini. q. ſ. miſce ⁊ fiat cerotum. ¶ Cano
nes vniuerſales contra ſciaticam. Primus canon.
¶ Educantur materie ſuperflue in vijs ductuū. Se
cūdus canon. ¶ Minoratiue ſoluātur materie pro-
prie doloris ſciatice añtes ⁊ tranſiture in coniūctas
Tertius canō. ¶ Diuertantur materie añtes a mē-
bro vel membris mādātibus ad ſciaticā. Digerant
paulatine materie añtes ⁊ coniuncte dicte ſciatice.
Quintus canō. ¶ Eradicentur paulatine dicte ma
terie. Sextus canon. ¶ Prouocētur per vrinam di-
cte materie. Septimus. ¶ Educantur euaporatiue
ſeu per cutis poroſitates dicte māe. Octau⁹. ¶ Cō-
fortentur virtutes mēbrorū mittentiū ad ſciaticam
ne de nouo generent humores ſuperfluos. Non⁹ ca
non. ¶ Confortentur ambe ſciatice ne humores ſu-
perfluos recipiant.

¶ Medicina ſanctiſſima que mundificat guttas ac
debilitatem neruorū ⁊ capitis ac epar ſplenē renes
⁊ pulmonē dolorem ventris ⁊ lapidem in renibus ⁊
ſpaſmū atqꝫ ſurditatem aurium ⁊c.

Scire nunc clare debetis qui hater ſeu albo
tin ſeu lacrimā abietis clarificate de-
ſiccat ⁊ vt noſter tradit Albert⁹ magnus duplex ar
boris lacrimi eſt ſpecies mas. videlʒ que gūmi pro-
ducit magis aureū vel citrinū ⁊ femina que magis
album. Et dicit Dyaſcorides antiquiſſimus miles qꝫ
melior eſt hñs colorē vitro ſimilē. i. albū clarū ⁊ odo
rem bonum. Dico tamen qꝫ quiqꝫ variat rōne etatis
ſue ⁊ vaſis in quo conſeruatur. Et qꝛ ab vno mun-
dior ⁊ purior colligitur qꝫ ab altero: ſed ceteris pari
bus in etate ⁊ ceteris melior eſt clarus lucidus po-
rus boni odoris ad aliquā aureitatem tendēs quā
ſi haberet ex vaſis immundities lauare opus eſſet ⁊
durat eius virtus ⁊ pfectio a medio anno vſqꝫ ad
tres ānos. Ultra aūt multū euaneſcit niſi i magna
eſſet quātitate. Amplꝰ dico qꝫ tpe magni eſtus cete
ris parib⁹ in alijs melior eſt colorem habēs albū ⁊
clarū. Tpe aūt frigido vel medio pſtātior eſt ambre
colorē hñs. Et mūdificat pect⁹ ⁊ pulmonē ſʒ aliqua
liter delet appetitū. Et lʒ Auicēna ⁊ Galen⁹ atqꝫ ce-
teri iſtā nō determinauerit ſibi certū gradum ego
dico qꝫ eſt calida in fine pmi gradus puenies quaſi
ad ſcōm ⁊ ſicca in pmo vel parū vltra habēs tñ in ſe
aliqd humiditatis. Et ſi Auerrois tertio colliget di-
xerit qꝫ calida eſt ⁊ ſicca in tertio gradu ⁊ qꝫ pl⁹ de-
ſiccat qꝫ calefaciat. Ioānes aūt Serapionis dicit qꝫ

calefacit mollit ⁊ diſſoluit ꝓuocat vrinã maturat ⁊ lenit ventrẽ. Et ſic Auicẽ. dicit ꝙ mũdificat ⁊ prouocat ⁊ lenit ventrẽ cũ accipit̃ ex ea ſicut auellana vel nux a ieiuno ⁊ abſqꝫ nocumẽto mũdificat viſcera ⁊ abſtergit viſcera ⁊ renes. Nã ⁊ Galen⁹ noſter libro q̇nto de regimine ſanitatis inq̇t lacrimũ ſeu hater abietis nõ ſolũ inteſtina laxare apta nata eſt ſꝫ viſcera oĩa expurgare ſine leſione epar ſplenẽ renes ⁊ pulmonẽ cuius quãtitas ſit ꝑvice a quãtitate vni⁹ auellane vſqꝫ ad tres. Et dico qḋ eſt ſenũ medicina nihil habẽs in ſe malitie ⁊ dolorus colici vẽtoſi ⁊ neruorũ inciſoꝝ ⁊ ſpaſmorum. Cõuenit enim multum habentibus ventrẽ ſtrictũ ⁊ hñtibus dolorẽ vẽtris ⁊ lapidẽ in renibus vel malum iliorꝝ ⁊ hñtibus guttas ⁊ debilitatẽ neruoꝝ ⁊ capitis ⁊ hñtibus difficultatẽ flatus ⁊ ꝑtie eſt medicina neruoꝝ vt Auicen. fen quarta. fumus aũt lacrimi abietis aerẽ corruptum ⁊ peſtilẽtes domos mirabiſr emundat ⁊ iḋ in tꝑe peſtilẽtiali optima eſt faciẽdo de ea fumũ in domo ac etiã in ciuitate ſicut fecit Galenus q̇ ſanauit illã ciuitatẽ a peſte cũ eius fumo aerẽ eius rectificãdo. Joãnes quoqꝫ Meſue dicũt ꝙ ↄfert ſpaſmo ⁊ duritiei neruoꝝ ⁊ eoꝝ debilitati ex ea quoqꝫ fit oleum hñs odorẽ ⁊ colorẽ balſami qḋ eſt mirabile ĩ guttis ⁊ doloribus neruoꝝ. Ponit̃ hater ſeu lacrimũ abietis in lãbico vitreo ſub quo fit ignis ſine fumo ⁊ diſtillat oleũ qḋ in ampulla vitrea bñ obturata ſeruetur cuius diſtillationẽ ter fieri iuſſit. Prohibet enim putrefactionẽ oĩm vlcerũ ⁊ curat vlcera ⁊ ſurditatẽ aurũ ⁊ nariũ ⁊ alioꝝ mẽbrorũ tepidũ iniectũ ⁊ inũctum circa loca doloris guttoſi cum penna ⁊ in ſpaſmo ⁊ in paraliſi ⁊ in catarro frigido vngẽdo collũ ⁊ coronã capitis maxime factis debitis purgationibus cum ipſa aliqñ feci pillulas pro faciendo macrum illum qui nimis eſt pinguis et eam qñqꝫ ſimpliciter exhibeo ⁊ qñqꝫ cũ aqua mellis et qñqꝫ cum aqua ſaluie ⁊ qñqꝫ inuoluẽdo in oblata ſeu ĩ hoſtia eſt eñ medicina ſanctiſſima qua ego ſepe vtor. Uale felix ſine fine. et me vt facis ama.

¶ Cõtra vindimiã ſeu tumorẽ tibiarũ.

Cineris lignorũ arborũ ficus partem. i. ß. farmẽtorũ fuſtiũ cauliũ añ. partes. ij. filicis ſummitatũ fuſtiũ ebulorũ añ. partẽ. i. foliorũ ebulorũ. M. iij. caulinꝫ taſſi barbaſſi añ. M. i. ß. ſeminum agni caſti canapis añ. ℥. i. radicũ ciperi. M. i. caſſie lignee. ℥. i. bulliãt oĩa ſimul in ſufficienti q̄titate aque fluuialis ꝑ lixiuio medie acuitatis ſeu medie fortitudinis qḋ idẽ eſt vſqꝫ ad ↄſumptionem medietatis dicte aque. In hac decoctione debite calida infundant̃ ſpongie noue. deinde ipſe bene expſſe ⁊ debite calide ſuꝑ mẽbro tumido ſeu vindimiato apponant̃ totũ membrũ amplectẽtes ⁊ optime ligent̃ ſatis ſtricte ita tñ vt dolorem vel moleſtiã non ſentiat ex ipſa ſtrictura ⁊ membrũ taliter ligatum dimittat̃ per vnã diẽ naturalem fere eius ſolutione ⁊ poſtea ſoluatur. ⁊ ſi ex iſta vnica tali applicatione ſpongiarũ ipſarũ bñ ↄualuerit tũc nõ reiteret̃ Si vero non debite conualuerit ex dicta tali applicatione tunc dicta talis applicatio reiteretur ſm neceſſitatem. verum ſi poſt dictam ſpongiarum applicationem membrũ vel locus rubet aut inflãmaret̃ tũc ſuper ipſo loco ponat̃ petia infuſa in oleo roſa. ſcripto parũ infra ⁊ taliter ipſa petia reiteret̃ quouſqꝫ inflãmatio dicta amota ſit. ¶ Epithima. Recipe olei roſ. facti ex oleo onfancino ⁊ in duplici vaſe ſm canonẽ. q. ſ. pro epithimate. Recipe ſpongias duas nouas latas optime amplectentes locũ.

¶ Contra tumorẽ tibiarũ abſqꝫ dolore.

Caſus in terminis nõ eſt mihi notus ſed tantum cõiectural⁹ ex aliquali informatore licet dicã per tertiã perſonã. Tumor tibiarũ ⁊ ſine dolore corporis habitudine exilis ⁊ excarnate naturalis cõplexionis calide cholerice etatiue vero preſenti annorũ. xvj. potiſſime altera triũ cauſarũ propoſito noſtro ꝑtinentiũ cõtingere põt vt veriſimili cõiectura opinor habita aliquali informatiõe de his oĩbus circũſcripti huius ex aliquib⁹ ſignis ꝑ ipſum mihi narratis. Prima eſt ꝑmutatiõe reliquiarum materierũ ſeu humorũ derelictoꝝ ex morbo ⁊ ꝓcipue cronico ſiue diuturno facta a ỽtute de membris nobilibus ad mẽbra ignobilia natura opante in fine cũ declinatione ipſius morbi ⁊ ꝓcipue febriũ diuturnarũ. Scḋa ãt ex indebito vſu ſex rerũ nõ naturaliũ olim vel aliquarũ earum tñ. vcꝫ aeris cibi ⁊ potus ſomni ⁊ vigilie motus ⁊ q̇etis inanitiõis ⁊ repletiõis ⁊ accñtiũ aĩe. Tertia aut epatis vel ſtomachi debilitate ⁊ ꝓcipue epatis vel amborum ſimul quorũ debilitate ⁊ precipue epatis plures ⁊ plures alie pñt eẽ vt infra in-§-cure apatis huic cãe tertie. cãe vcꝫ debilitati epatis vel ſtomachi. Uerũ tumor iſte tibiarũ ex alijs pluribus cauſis cõtingere põt. vcꝫ ex ↄtuſione earũ ſeu caſu ex ꝑte a cã naturali intrinſeca ex debilitate ⁊ aliquorũ mẽbroꝝ materiã ipſis cõicantiũ ex mala cõplexione earũ calida materiã attrahẽte. quarũ cauſarũ nullã credo propoſito noſtro ſuꝑeterne niſi alterã ex tribus cauſis dictis ex informatione habita de hoc vt ſupra. Cura ſuccincta ⁊ breuis ⁊ ex medicinalibus tñ et non quo ad vſum ſex rerũ dictarum generũ rerũ nõ naturaliũ. vcꝫ aeris cibi ⁊c. ⁊ hoc totũ ꝓpter ipſius caſus opinati nõ habita euidenti notitia. Prima cauſa tumoris dicti. vcꝫ ꝑmutatio reliquiarũ humorũ derelictarũ in fine morbi ⁊c. nullo mõ eſt variãda nec ſiſtẽda qꝛ naturalis eſt opatio morboꝝ ỽe terminãs ſine ſuſpitiõe ad recidiuã ſed tñmõ tumor iſte tibiaꝝ remouẽdus eſt medicinis infraſcriptis ⁊ alijs his ꝓportionibus exiccãtibus ⁊ reſoluẽtibus ſimul amplius tñ ⁊ multũ exiccatiuis ꝙ̄ reſolutiuis locis tumẽtibus tibiarũ applicatis ⁊ ꝓcipue in forma fomẽtationis hoc mõ. vcꝫ ſpõgie nouo ꝑmo infuſe in decoctiõe calida infraſcripta medicinaꝝ ꝑrimarũ: deinde bñ expſſe et debite calide leuiter locis dolẽtib⁹ approximent̃ ⁊ appoſite ꝑmaneãt ligate ſatis bñ expſſe ⁊ debite ita tñ ꝙ cõpreſſa ligatura mẽbrorũ nõ ledat. Dicta aũt fomẽtatio ſeu ſpõgiarũ appoſitio ter in die naturali reiterãda eſt quouſqꝫ tumor deliteſcat ⁊ opꝫ vt ſpõgie cõprehẽdãt vtrũqꝫ latus mẽbri ne natura ad aliud declinet. Ligatura ỽo iſta incipiẽda eſt ab inferiori pte ꝓcedẽdo ad ſuperiorẽ. In hac ergo infraſcripta decoctione tanda

victe ſpõgie infundant̃ ⁊ exp̃mant̃ calide leniter ti-
bijs apponant̃ ⁊ ligent̃. Fomẽtatio ſupra noiata in
hac p̃ma cũ tibijs apponẽda. ℞. cinerũ ſeptẽ infra-
ſcriptoꝝ ramoꝝ. ſ. ligni ficus ſarmẽtoꝝ vitis fuſtiũ
cauliũ cãnarũ palaſtriũ fuſtiũ aneti ſalicis añ. par
tem. ß. filicis partẽ. j. folioꝝ ebuloꝝ folioꝝ caulium
añ. partes. ij. cicerũ ru. fractoꝝ cum corticibus ſuis
partẽ. j. radicis cipeti foliorũ tamariſci vſnee hypi-
con ſeu perforat. añ. partẽ. ß. boli arme. partẽ. j. ace-
ti quantũ eſt quarta pars decoctionis. Bulliãt oẽs
anteſcripte medicine inſimul in ſufficiẽti quãtitate
aq̃ vſqꝫ ad ꝯſumptionẽ tertie partis aq̃. Et hãc de-
coctionẽ vſui ſerua in qua ſpõgie fundantur. Dicte
ſpõgie dũ tibijs nõ ſunt applicate ꝯtinue reſideant
in dicta decoctione ſiue calida ſiue frigida ſiue cale
fiat ad ignẽ. nã ſic vigorẽ dictarũ medicinarũ ſpon
gie recipiẽt. Si ṽo ꝓpter dictarũ ſpõgiarũ applica
tionẽ tibie ipe exceſſiue calerẽt aut ruberẽt tũc loca
illa alterata infraſcripto epithimate vngant̃ ⁊ epi-
thiment̃. ℞. olei ro. ℥. iiij. ſandaloꝝ ru. ℥. j. miſce. Si
ṽo vis medicamẽ efficacius tunc addant̃ epithimi
ſucci ṽge paſtoris ſeu corrigiole. ℥. ij. boli armeni. ʒ.
ß. ¶ In hac vnctiõe petia linea duplicata madefiat
⁊ locis alteratis applicet̃ ter in die naturali quibus
locis remaneat applicata donec dicti rubor ⁊ mala
cõplexio remoti ſint. Interim ṽo dicta fomẽtatio ⁊c.
cũ ſpõgijs applicet̃. Remotis aũt dictis rubore ⁊ ca
liditate ſi adhuc remãſit tumor de quo curandum
tũc dicta fomẽtatio reiteret̃ cũ ſpõgijs ⁊c. vt ſupra.
⁊ infra ꝓcedat̃ modo cũ ipa fomẽtatiõe cũ ſpõgijs
nõ cum dicta vnctione ⁊ epithimate ex dicto oleo ⁊c.
reiterãdo dicta medicamina ſm neceſſitatẽ vſqꝫ ad
deliteſcentiã dictorum tumorũ rub. ac male comple
xionis calide ⁊ hoc iudicio periti medici et mariete
mee. ¶ Scḋe cãe tumoris ipſius tanq̃ rei ꝑter natu
ram. vꝫ in debito vſu ſex rerũ nõ naturaliũ ſuccur
rendũ eſt hoc mõ. vꝫ dicti aeris cibi ⁊ potus equã-
di ſunt ⁊ optime ꝓportionandi cõplexioni naturali
⁊ etati egrotãti ⁊ precipue cõplexioni epatis eius
iudicio ꝑſpicacis medici ⁊ mariete mee. deinde ſu-
praſcripta fomẽtatio cũ ſpõgijs ⁊ decoctione tumo
ri tibiarum applicanda eſt modis ſupraſcriptis.
¶ Tertie cãe tanq̃ rei preternaturaliſſime ⁊ potiſſi
me ⁊ ꝑcipue in etate ſenili. vꝫ debilitatis epatis vel
ſtomachi vel amborũ ſimul obuiandũ eſt duobus
inſtrũis medicinalibus. Primũ medicinis remouẽti-
bus cauſas debilitatis epatis ⁊ ſtomachi. Scḋꝫ me
dicinis ꝯfortãtibus oẽs ṽtutes ipſoꝝ amboꝝ mem
brorũ ⁊ ꝑcipue digeſtiuas. deinde deueniendũ eſt
ad fomẽtationẽ ſupraſcriptã modo ſuperius narra
to. Prime medicine remouentes cauſas debilitatis
epatis ꝓpoſito noſtro ꝑtiẽtes ex informatione ⁊ ſi-
gnis habita ex dictis dicimus qȝ veriſiliṫ cõiectura-
re potui. In caſu ṽo noſtro veriſiliṫ cõiecturo malã
cõplexionẽ epatis calidã ⁊ forte etiã renũ eſſe cãm
debilitatis ipſi⁹ epatis ⁊ ꝯñter ipam epatis debili-
tatẽ eſſe cãm principalẽ dictorũ tibiarum tumorũ.
¶ Quãq̃ debilitatis epatis plures poſſint eſſe cau
ſe. vꝫ mala cõplexio mãlis aut immãlis calida frigi
da humida vel ſicca opilatio venarũ epatis vel me
ſeraicarum vel rami vene chilis deſcidẽtis vel ve-
narum orbarũ inde vel icteritia citrina vel nigra cõ
tinuitatis ex abundãtia mãerũ eis ꝓpriarũ vel ex
oppilatione poroꝝ ſeleorũ vnũquodqꝫ. x. generũ fluxus
epatici a p̃a epatis vel ſtomachi vel ſplenis aut al-
terius mẽbri nobilis nocumentũ in cãtis ⁊ alie plu-
res cãe ꝓpter breuitatẽ omiſſe ⁊ ꝓpoſito nr̃o nõ de-
ſeruiẽtes ſed mariete. Dicta ergo caliditas epatis
ꝑternaturalis põt eſſe materialis potius pendẽs a
cholera q̃ a ſanguine vt ex dicta informatione opi
nor aut immaterialis ⁊ nõ depẽdẽs ab humore ad
intellectũ medicoꝝ. Si caliditas pẽdet ab humore
cholerico nõ exñte fluxu vẽtris. Soluat̃ p̃mo chole-
ra cũ hac medicina minoratiua ⁊ facili: deinde trã-
eat ad infraſcriptas ſeq̃ntes medicinas ⁊c. ℞. caſſie.
electe. ʒ. vj. tamarindorũ. ʒ. ij. reub. elc. ʒ. ij. aq̃ endi.
℥. ß. ſeri capꝛi. q. ſ. Reub. minutiꝫ inciſum infundat̃
in dicto ſero caprino ꝑ. xvj. horas. ad min⁹ deinde opti
me exp̃mat̃ ꝑ petiã prius balneatã in dicto ſero cap
no poſtea abijciat̃ ipm reubarbarũ. Ultimo dicte ex
preſſioni reliqua oĩa addant̃ ⁊ fiat potio. Iſtud ſo-
lutiuũ aſſumat calidũ poſt cenã per octo horas vel
circiter qḋ erit in aurora diei deinde immediate dor
miat ſup latere dextro ſi põt per horã. Poſt ṽo horã
cum dimidia aſſumptionis ſurgat ⁊ nullo mõ dor-
miat ſiue dormierit ſiue nõ qm̃ talis dormitio trãſ-
acta hora cũ dimidia eſſet nociua ſed infra dictam
horã eſſet iuuatiua. Poſt terminũ ṽo duarũ horaꝝ
fricet ſibi ſtomachũ ventrem illis cũ pãno ſuauiter
calido quẽ calẽ taliter poſtea retineat poſtea ſup
ventrem deinde ambulet pluries ſuauiter ꝑ came-
ram clauſis feneſtris ⁊ poſt aſſumptionem iſtius ter-
mi nus horarum. v. in quo termino aſſumat cyathum
vnum aque calide decoctionis ordei excorticati et
ſine zuccaro ⁊ poſt mediã horã prãdeat ſed añ ꝑn-
cipiũ prandij experiat̃ ſi ſecedere poſſit aquã. Prã-
dium ṽo eius ſint p̃mo duo vitelli ouorum. Secun
do ferculum ex blitibus borragine feniculo petroſel
lino ⁊ modico endiuie mixtis. Tertio carnes pulli-
ne hedine vel vituline elixe que intingãtur in vino
granatorum ⁊ zuccaro mixtis. In aſſumendo illud
ſolutiuum euitet dies combuſtionis lune ⁊ oppoſi-
tionis ſed in alijs non eſt mirandum. ¶ Syrupus.
℞. ſyrupi de endiuia. ℥. j. oxizaccare. ℥. ß. aquarum
epatice abſinthij añ. ℥. j. ß. coralloꝝ rube. ʒ. ß. miſce.
Iſtum ſyrupum aſſumat calidum per nouẽ horas
poſt cenam vel circa ſex diebus ꝯtinuis deinde poſt
aſſumptionẽ dormiat ad libitũ ⁊ incipiat aſſumere
diebus immediate ſequentibus dieꝫ aſſumptionis
¶ Medicina ſolutiua eradicatiua ⁊ facilis non exi
ſtente fluxu ventris vt ante. ℞. manne electe. ℥. j. ta
marindorum ſucci roſarum ana. ʒ. ij. quod non ele-
ctuarij ſucci ro. quia valde nocent reubarbari. ʒ. ij.
aque endiuie. ℥. j. ſeri caprini. q. ſ. pro potione miſce
et fiat potio. Iſtud ſolutiuum eradicatiuum aſſu-
mat in aurora die ſequenti dies cõplete aſſumptio
nis dictorum ſyruporum cum modis vt ſupra in p̃-
mo. Si vero egrotãs abhorret reubarbarũ qḋ tñ in
rei veritate eſt medicina benedicta ⁊ facilis ⁊ ꝑgnã
tibus ⁊ pueris nihilominus tũc ſubtrahat̃ reubar-

barū ⁊ oēs reliqͣ medicine in dictis duob⁹ ſolutiuis ingredientis adaugeant̄ per tertiā partē plus.
¶ Epithima ad epar. ℞. ſpērū ceroti ſandalini deſcriptione Meſue amota cāphora.ʒ.iij.ſeminū communiū minoꝝ quatuoꝛ frigidoꝝ. vꝫ endiuie lactuce portulace ſcariole ana. ℈.j. ſpodij.ʒ.ß. pulueris abſinthij.ʒ.j.aq̄ endiuie.℥.iiij. epatice. ℥.ij. abſinthij.ʒ.j.miſce. Iſto epithimate fere tepido infundat̄ petia linea duplicata longitudinis vni⁹ ſemiſſis et latitudinis medij deinde modicum expreſſa loco ex directo epis apponat̄ qui locus eſt ex parte dextra immediate ſub coſtis mendoſis ſeu paruis. ipſo vero incipiat vti ⁊ vtat̄ tñ cōpleta purgatione anteſcripta. vꝫ diebus ſequētibus aſſumptionē dicti ſolutiui eradicatiui ⁊ non añ. hoc aūt epithima apponat ſolū bis in die nāli ſtomacho ieiuno. vꝫ ꝑ horā ante prādiū ⁊ añ cenā ⁊ tñ alternatis diebus. vꝫ vna die ſic ⁊ alia nō vtat̄ ipſo epithimate quod ad plus apponat̄ per.xij. ¶ Potus ꝓpoꝛtionabilis ſyrupo. ℞. aq̄ endiuie abſinthij acetoſe añ.℥.j.coralloꝝ rub.ʒ.ß.zuccari albi.ʒ.ij.miſce. Iſtas aquas incipiat per octo dies poſt cōpletā purgationem ſed octo diebus intermedijs nullū medicinale aſſumat vt nā non aſſueſcat medicaminibus. aſſumat autē ipſas in aurora calās.8.diebus alternatim cū modis ſupraſcriptis. ¶ Cliſtere. ℞. folioꝝ blitis.M.j. maluaꝝ violaꝝ.añ.M.ß.mercurialis.M.j.radicū petroſilij altee ſeu maluauiſci añ.M.ß.ſeminū fenugreci.℥.ß.vitellū oui.j.caſſieſ.bñdicte ſimplicis zuccari rū.añ.℥.ß.olei violati.℥.iij.ſalis cōis.ʒ.ij.herbe radices ⁊ ſemina bulliant in ſufficiēti quātitate aq̄ vſq ad tertiā partē. deinde optime colent̄ et exprimant̄. Ultimo trib⁹ cyathis dicte colature reliqua oīa addant̄ ⁊ fiat cliſtere. hoc cliſtere ꝯgruit egroto nō moleſtato ex vētoſitate ſꝫ iṗo meleſtato a vētoſitate ſubtrahant̄ folia ⁊ oleū violaꝝ loco cui⁹ ponat̄ oleū cōe. Si ꝟo valde moleſtaret̄ oporteret tūc addi medicīas carminatiuas q̄ notabilr calide ſunt. cui⁹ ſunt. vꝫ carui ameos cīminū aniſum fenicul⁹ pulegiū calamētū anetū camedrio camepitheos. Sꝫ qꝛ he medicine hāc cōplōnē calidā augerēt lꝫ ſint carminatiue ⁊ vētoſitatis reſolutiue. Ideo ipſarū additio huic cliſteri relinque iudicio periti medici ⁊c. Iſto aūt cliſteri ſemel aut bis in hebdomada ad libitū ſtomacho ieiuno ⁊ ṗcipue añ prādiū. Quo cliſteri vtat̄ vſq ad finē auguſti nō exñte fluxu vētris ſi citius nō liberatur. ¶ Cōfectio ꝯfoꝛtatiua epatis coꝛdis ⁊ ſtomachi malā cōplōnē calidā abijciēs ab ipſis ⁊ a renibus. ℞. ſpērū triaſandaloꝝ deſcriptione Nicolai abiecta cāphoꝛa.ʒ.iij. ſpērū dyarodon abba.ʒ.j.ß.trociſci abſinthij deſcrip. Meſ.ʒ.j.ſpodij ʒ.ß.gēmaꝝ ⁊ margaritaꝝ electuarij de gemmis ⁊ ſine ſpēbus.ʒ.ij.zuccari al.lib.j.ß.miſce ⁊ cū aque endiuie partes.ij. aq̄ epatice ptē.j.q̄tū ſufficit ꝓ ꝯficiēdo fiat cōfectio ſolida in moꝛſellis.iij.ʒ. ꝓ moꝛſello. Iſtius confectionis aſſumat vnū moꝛſellū in mane cū ſurgit dieb⁹ alternatis quā aſſumat.xv. vicibus in ſumma ⁊ eā accipe incipiat cōpletis anteſcriptis medicinis ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis trib⁹ ad minus. deinde ſupraſcripta fomentatio cū ſpongijs dictis ⁊ decoctione tibiarū tumori applicāda eſt cū modis vt ſupra. Si vero vt puto mala cōplexio epatis calida que eſt cā debilitatis ipſius ſit immālis nō depēdēs ab humoꝛe iuxta modū medicoꝝ ꝓuideat vt infra. Uerū ſignis diligēter examinatis ex infoꝛmatione ꝑ me habita a Ioāne ⁊ paulo in ſumma ⁊ cōplōne opinoꝛ dicti tumoꝛis tibiaꝝ primitiuā ⁊ ṗncipalē cām inter oēs ſupraſcriptas tres cās noſtro ꝓpoſito ſeruiētis veriſimili⁹ fuiſſe ⁊ eſſe debilitatē epatis ex mala cōplōne calida immateriali ipſius pēdētē. Quā q̄ꝫ tumoꝛis tibiaꝝ plures alie cauſe poſſint q̄ꝫ epis debilitas ⁊ debilitatis epatis plures alie cauſe eſſe poſſint q̄ꝫ mala cōplexio calida immālis ip⁹ vt ſupra dictū eſt diſtincte cui caſui nr̄o occurrēdū hoc mō. Oēs anteſcripte medicine q̄ cōpetūt debilitati epatis a mala cōplexione calida māli ipſi⁹ pēdēti ⁊ eedē cōpetūt debilitati epatis a mala cōplexione calida immāli pēdēti ⁊ ꝑ ꝯñs tumoꝛi tibiarū pēdēti ab eadē caliditate ipſi⁹ preterq̄ꝫ reubarbarū ⁊ ſcōm ſolutiuū ſupraſcriptum. Remoueat̄ ergo reubarbaꝝ a ṗmo ſolutiuo minoratiuo loco cui⁹ ponat̄ ſucci roſ.ʒ.⁊ nō electuarij ſucci ro. qꝛ illud in debilitate epatis nocet. Itē abijciat̄ totū ſcōm ſolutiuū. Ideo primo aſſumat dictū primū ſolutiuū minoꝛatiuū reubarbaro cū dicto puro ſucco roſaꝝ loco reubarbari vt hic ante. 2° aſſumat ſupraſcriptū ſyrupū. 3° aquas dictas omiſſo totaliter ſolutiuo eradicatiuo 2° 4° cliſtere. 5° epithima. 6° ꝯfectionē. Ultimo cū ſpōgijs fomētatinē dictam tumoꝛib⁹ tibiaꝝ apponat vt ſupra ⁊ hec oīa cum dictis modis ⁊ oꝛdinib⁹ vt ante ac ſi debilitas epatis a māli cā depēdēs fuiſſet cā ipſi⁹ tumoꝛis tibiaꝝ. Aduertēdū tñ ꝙ ſi cā dicti tumoꝛis tibiarum eſſet debilitas epatis defectu friditatis tā accñtali q̄ꝫ nāli tūc oēs ſupraſcripte medicine eſſent diſcōuenientes fomētatione cū ſpōgijs ⁊c. ſolutiuo minoꝛatiuo ſine reubarbaro ⁊ cliſteri dumtaxat exceptis. Que tres medicine in vtraq debilitate tā a caliditate ꝙ a friditate pēdente epati ſunt ꝯuenientes. Iō agētes rē tutā primo aſſumat tñ ſemel ṗmū ſolutiuum minoꝛatiuū ſine reubarbaro modo dicto. Secūdo omiſſis alijs medicis ṗterq̄ꝫ cliſtere applicet dictā fomētationē cū tumoꝛibus tibiaꝝ modis ⁊ oꝛdinib⁹ deſcriptis ſupra. poſtea vtat̄ cliſteri mō dicto ſupra. Alias ꝟo ſupraſcriptas medicinas in dicto caſu reliquat. ſ. friditatis ⁊c. Si ꝟo his trib⁹ medicinis nō ꝯualeſcit ex dicto tumoꝛe tibiaꝝ ⁊ cā dicti tumoꝛis ſit debilitas epatis defecti a caliditate nāli ſaltē accñtali vt veriſilr opinoꝛ ex infoꝛmatione habita ex ſignis ⁊c. Amplius imaginandum eſt non conſecuta conualeſcentia dicti tumoꝛis ex aſſumptione dictoꝛum ſolutiui minoꝛatiui fomentationis et cliſteris tunc tranſeat ad vſum reliquarū medicinarū ſupraſcriptarū modis etiam ſupraſcriptis ⁊ hoc ꝯſilio perſpicacis medici et mariete.

¶ Contra tabē ſeu extenuationē cruris.

Cliſtere ℞. radicum maluauiſci. M.ß. foliorum blitis et mercurialis ana. M.j.ſe.fenugreci.℥.ß.ſe.lini ⁊ cartami añ.℥.ß. vitellum oui.numero.j.caſſieſ.℥.j.bñdicte ſimplicis zuc

cari ru.añ.℥.ß. olei cōis.℥.iiij.ſalis cōis.ʒ.ij.herbe
flores ⁊ ſemina bulliāt ⁊c. ¶Potio lenitiua ad id qḋ
ſupra. ℞.caſſieſi.ʒ.j.ß.aque endi.ʒ.j.ſeri.caprini.q.
ſ.miſce ⁊ fiat potio. ¶Minoratiuū mãerū groſſarū
vz.aduſtaꝝ melancholicaꝝ ⁊ flegmaticaꝝ. ℞. caſ-
ſieñ.dyaſene eluarij Aui.ad melācholiā polipodij
aq̄ endiuie feri capri.q.ſ.miſce ⁊ ſ.potio.deſcriptio
eluarij Aui.de qua ſupra. ℞.ligni aloes gario. ci-
namomi cardamomi ſpice añ.ʒ.ij. floꝝ boraginis
et roſarū añ.℥.j.ß.auellanarū aſſatarū.℥.ß.foliculo-
loꝝ ſene mirabolanoꝝ amigd. dulciū ſiubarū añ.
℥.j.ſeminum feniculi ⁊ aniſi añ.ʒ.ij. croci.℈.j. pul.
oia miſceant ⁊ ɔficiant cū melle diſpumato. ¶Di-
geſtiuū mãerū ɔptiarū ſupraſcriptarū. ℞.caſſieſi.
℥.j. ℞. ſyrupi de abſinthio ſyrupi acetoſi cōpoſiti
añ.℥.ß.aquaꝝ lupu.℥.j.⁊ endiuie.℥.ij.miſce. ¶So
lutiuum eradicatiuū mãerū ſupraſcriptarum. ℞.
caſſieſi.℥.j.dyaſene.ʒ.ij.elec.ad melācholiā Auic.ʒ.
ß.eluarij hamech.ʒ.j.polipodij.℈.j.ſeri caprini.q.
ſ.aque endiuie.℥.j.miſce et fiat potio. ¶Prohiben-
tia ɔgñatonē melācholie. Digeſtiuū vſuale loco ſy-
rupi. ℞.aquarū endiuie ⁊ bugloſſe ⁊ lupulorum ⁊
acori añ.℥.j.miſce. ¶Cōfectio valens vt ſupra. ℞.
ſpērū dyarodō abbatis.ʒ.j.radicis ireos.ʒ.ij.ſpērū
triaſandaloꝝ ſine cāphora.ʒ.ß.ſeminū cōium mino
rum frigidoꝝ.ʒ.j.ß.zuccari al.ʒ.iiij.miſce ⁊ cū aqua
hypericon.fiat ɔfectio ſolida in morſellis. ¶Soluti
uum vſuale. ℞. pillarū de lapide lazuli.ʒ.j. epithi-
mi polipodij añ.℈.j.ſalis gēme.gra.j. agarici.℈.
j.miſce ⁊ cū dyaſene.q.ſ.fiant pille.vij.p.ʒ. ¶Potio
ad id qḋ ſupra. ℞.oximellis ſimplicis.ʒ.j. epithimi
polipodij añ.℈.ij.ſeminū feniculi.℈.j.⁊ portulace
ʒ.j.aque endiuie.℥.ß.ſeri caprini.q.ſ.miſce ⁊ fiat po
tio. ¶Cōfortantia mēbra nālia vt ſanguinē bonū
generēt. ℞.aquarū endiuie.℥.iij.abſinthij ⁊ capil-
lo.veneris añ.℥.j.ſeminū cōium minoꝝ frigidoꝝ.ʒ.
iij.zuccari al.℥.j.miſce. ¶Pille alie ad id qḋ ſupra.
Recipe trociſcoꝝ de abſinthio.ʒ.j.⁊ de lacarabe.ʒ.ß.
ſpērū triaſand.aloꝝ ſine cāphora ⁊ dyarodon ana.
℈.ij.zucca. al.℈.j. miſce cum ſyrupis de eupato-
rio. ¶Uigorantia attractiuam attrahentis melan
choliam ad ſplenē. Recipe aquarum ſcolopendrie
⁊ tamariſci añ.℥.ß.endiuie.℥.ij.ſe.communium mi
norum frigidorū.ʒ.ß.zucca.al.ʒ.j.miſce. ¶Pille ad
id quod ſupra. ℞.trociſcoꝝ de capparibus de eu-
patorio ſeminum communium minorum frigido-
rum.zuccari al.miſce cum ſyrupo de eupatorio.
¶Subtiliātia humores groſſos in vijs nutrimenti
in ſaphena. ℞.ſeminum aniſi feniculi añ.℥.⁊ carui
et amcos.añ.℥.j.folij.℥.j.radicis feniculi ⁊ petroſi
lij ⁊ apij ana.M.j.agarici ligati in petia.ʒ.j.Iſta ſe
mina radices et agaricum ſimul bulliant cū radici
bus et ſeminibus primi cliſteris in principio poſiti.
Deinde exprimātur et colentur et tribus cyathis di
cte colature reliquę omnes medicine poſite in pri-
mo cliſteri addantur. ¶Digeſtiuum ad id quod ſu
pra. ℞.aquarum capilloꝝ veneris ⁊ lupulorum et
iuniperi añ.℥.j.et endiuie.℥.ij.zuccari albiſſimi.℥.
j.miſce. ¶Pillule ad id quod ſupra. Recipe ſpecieꝝ
dyarodon abbatis trociſ.de capparibus ſemi.com

munium minorum frigidorum miſce et cum aqua
lupullorum fiant pillule.vij.p.ʒ. ¶Aperientia vias
nutrimenti vt ſupra. ℞.aquarum hypericon et lu-
pulorum añ.℥.j.endiuie.℥.ij.ſe.cōmunium minorū
frigidorum.ʒ.ij.zucca.al.ʒ.j.miſce. ¶Aperientia vt
ſupra. ℞.pulegij calamenti ana.M.j.hypericō.M.
ß.ſeminū iuniperi aniſi feniculi lini et fenugreci ana.
℥.ß.miſce et cum aqua decoquantur vſq; ad ɔſum-
ptionem quarte partis. Remittatur intenſa calidi-
tas epatis et ſplenis ɔpter epatis generantis ſan-
guinē melancholicū aduſtum. ℞.aquarum cicoree
℥.j.ß.et acetoſe.℥.ß.et lupuloꝝ.℥.ß.ſeminum com-
muniū maioꝝ frigidoꝝ.℥.ij. zuccari al.ʒ.j. miſce.
¶Cōfectio. ℞.dyadragāti frigidi.℥.ij.ſandalorum
ru.ʒ.j.miſce ⁊ incorporentur in mortario ſine igne.
Iſtas aquas immediate ſupraſcriptas aſſumat ca
lidas in aurora duob⁹ dieb⁹ cōtinuis ſingulo men
ſe preterq̄ tpe magni caumatis. Educatur ſanguis
melius aperiant emorroides vel altera ipſarū vt
infra. Cōprimat ipſe verſus exterius extremitatem
inteſtini terminati ad anū. deinde intingat ipſam
extremitatē aliquo ſanguine colūbi vel pulli. deide
ſuper aliqua parte dicti inteſtini ſic ſanguine ticta
apponat orificium vnius extremitatis colli phiale
amplectēs ipſam partē ita et talr q̄ foramē dicti
inteſtini remaneat extra dictū collū phiale. Deinde
p orificiū amplū alteri⁹ extremitatis imponat ſan-
guiſugā ita vt deſcēdat ad extremitatē fictam ſan
guine q̄ ibi applicet qua applicata tāto tpe dimit-
tat ſanguinē extrahere quāto tpe multū videat ſu
mere aut relaxet ſe a dicta extremitate. Si aūt non
ſe relaxaret dicta ſanguiſuga tūc cū modico ſalis ⁊
cineris mixtoꝝ cū aceto intingat circūq̄ capud
ſuū ⁊ os cū q̄b⁹ adheret ⁊ dicta ſanguiſuga relaxa
bit ſe.tunc. Et teneat continue collū phiale vt dictū
eſt ne ipſa ſanguiſuga anum aut foramen inteſtini
ingrediat. Si vero dicta ſanguiſuga relaxata ſan-
guis nō retineat ſupponatur loco vbi ſanguiſuga
ſuggebat cinis alba cū tela aranea ſubtili. Si vero
adhuc nō retineat ſanguis ſupponat hoc medica-
mē. ℞.boli ar.℥.ß.ſanguinis draconis.℈.j.lapidis
ematitis thuris nucis cupreſſi añ.℈.ß.puluerizen-
tur oia deinde ſimul miſce. Et tūc ſi aliqualis ſan-
guis exiret ⁊ nō eſt multū poſt amotionē ſāguiſuge
nō eſt multū timēdū ſi nō ita cito reſtringat. Si vo
exiret multus ſanguis nō ſubito reſtringat. Diuer-
tat ſanguis bon⁹ ⁊ craſſus a crure et coxa ſana ad
crus ⁊ coxā tabefactā. Liget crus ⁊ coxa ſana non
tabefacta cū faſcia digitoꝝ duoꝝ lata incipiēdo li
gaturā a talo ſiue cauilla pedis ſurſū aſcēdēdo cō
tinuādo vſq; ad inguē que th̄ ligatura nō ſit dolo
roſa nec nimis laxa ſ; mediocris ſtricture. Iſta hoc
modo ɔtinuetur.xx.dieb⁹.deinde ſex diebus ſtet ſi-
ne ligatura. Deinde reiteretur adhuc.xx.diebus.
deinde ſoluat p.vj.dies et taliter procedat ligando
per tres menſes et incipiatur dicta ligatura per
xx.dies poſt aſſumptionem ſanguiſuge ſupraſcri-
pte ⁊c. Dirigat ad mēbrū ſanguis nutritiu⁹ vt hic
infra. ¶Cerotū. ℞.pulueris medicinaꝝ ſupraſcri-
ptaꝝ alis deſcriptarū in decoctione imediate infra

ſcripta rubee tinctoꝝ.ʒ.ß.reſine.ʒ.ß.picis.q.s.p ce=
roto olei lilioꝝ alboꝝ.℥.ß.laudani.ʒ.ij.miſce ⁊ fiat
cerotū. ❡Dirigētia ſanguinē ad mēbꝛū. ℞.vnctio
nē frigidā primā cuius habet rubꝛica ex pinguedi
ne galline porci ⁊c.cui addat olei picis.ʒ.vj.q̄ oleū
ſit ſubſtantia ſecunda que erit a pice in alembico.
Nam prima ⁊ tertia exeuntes a pice debent eijci.ſe
cunda vero eſt conueniens ꝓpoſito noſtro.
❡Contra contractionem ⁊ duritiem nerui ⁊ tabe=
factionem membri.

❡Medicine communes.

Recipe māne.℥.ij ß.ſeri capꝛini.q.ſ.miſce ⁊
fiat potio. Iſtū aſſumat ſemel i mē=
ſe ad minus ad plus olb⁹.xx.diebus. ❡Cliſtere. ℞.
radicū malua uiſci.M.ß.folioꝝ blitis ⁊ mercurialis
añ.M.ß.fenugreci ⁊ lini ſe.⁊ cartami añ.℥.ß. vitel=
lū oui.j.caſſeū.℥.j.bñdicte ſimplicis zucca.ru.ana.
℥.ß.olei cōis.℥.iij.ſalis cōis.℥.ij.Utatur iſto ſaltem
ſemel in hebdō ⁊ hoc p mēſem vnū. ❡Cliſtere aliud
℞.decoctionis lactis ouini cyathos.iij.olei amig.
dul.℥.iiij.pul.zuccari.℥.j.vitellum oui.j.fiat cliſte=
re ⁊ eo vtat vt ſupra. ❡Cliſtere aliud. ℞.decoctio=
nis capitis ouis cyathos.iij.tritici.℥.j.ß. ciceris ru
bei.℥.ij.rizi.℥.ß.hec tria ſemina bulliant in ſufficiē
ti quātitate aq̄ vſq3 ad ꝯſumptionē medietatis hu
ius decoctionis ſumat cyathum.j.⁊ decoctionis ca
pitis cyathos.iij.⁊ addantur olei amigdalaꝝ dul.
nucū optime piſtataꝝ añ.℥.j.olei ſiſamini.℥.ij. fiat
cliſtere.Utat in tertio menſe modis ⁊c. Aſſumat in
mane cum ſurgit ol hebdō ſel aut bis vel ter vnum
cyathū.℥.v.bꝛodiJs in quo cocta ſint illa tria.ſ.pul
lus cicera ru.radices feniculi cui bꝛodio addat.℥.
j.ß.lactis ſe.cōiuꝫ maloꝝ frigidoꝝ deinde poſt ipſi⁹
aſſumptionē ieiunet horis trib⁹. Iſto vtat duobus
mēſib⁹ ad min⁹ ⁊ pl⁹ ad libitū. Nota q̄ non nimis
ſepe vtat apituis ⁊ ꝓprie fortib⁹ ſed ipſis lenib⁹ ali
qñ vbi ē bonū. ❡Canōes obſeruādi in mane cū ſur
git fricet cū manib⁹ mēbꝛ extenuatū totū ⁊ neru⁹
ſuaui fricatione p.xij.horas in hyeme. In eſtate ṽo
p.xx.horas. ❡Scdā canō añ cibū p horam cum ali
qua ex primis infraſcriptis vnctionib⁹ fricet cū ma
nibus totum mēbꝛū ⁊ neru⁹ leſus aliqualr fortis ⁊
veloci⁹ q̄ pri⁹ in dicta fricatione prima ita vt mem
bꝛum leſuꝫ tumefiat vel rubeſiat aut caleſiat plus
q̄ prius. ❡Tertius canon ⁊ cū alterū iſtoꝝ appet
ex ipſa fricatione tūc mēbꝛū ⁊ neru⁹ d̄ſcere dimit=
tatur p horā mediā tunc ſcdā vice illa fricatio reite
ret vſq3 ad humorem ruborem vel calefactionē. dei
de immediate poſt exercitet mēbꝛū deambulando
ſuauiter p octauū hore ipo tñ mēbꝛo prius munito
⁊ faxato vt nō ledat a frigore. ❡Quart⁹ cañ. dein=
de poſt dictaꝫ deambulationē balneet mēbꝛū ⁊ ner
uus infraſcripto balneo ſuauiter calido ⁊ balneatio
ne breui ipſis mēbꝛo ⁊ neruo ꝯtinue ſuauiſſime fri
cet in ipſo balneo. ❡Quītus cañ.totū mēbꝛū ⁊ ner
uus prius exiccari a dicto balneo tunc vngant aut
emplaſtrentur optime ex aliquib⁹ infraſcriptis vn
ctionibus aut emplaſtris aut cerotuꝫ neruo appo=
natur deſcriptum infra. ❡Sextus canon. Exercitet
mēbꝛū tabefactū deambulans ſuauiter aliquotiēs
in die p.vj.aut.viij.horas poſt cibi aſſumptionem.
❡Septimus canon. Balneū leuiter calidū factum
mēbꝛo poſt primā digōnē poſt prandiū per.vj. ho=
ras iuuat. ❡Octau⁹ canō. Liget membꝛū nō exte=
nuatū cū faſcia incipiendo a pedis cauilla ⁊ trāſeū
do p crura ⁊ coxam ⁊c.q̄ ligatura non ſit doloroſa
nec nimis ſtricta ſed ſolum claudēs meat⁹ ſeu vias
membꝛi non extenuati. ❡Unctio prima. ℞. pingue
galline.℥.iiij.pingue.porci.℥.viij.medullarum cru
rium cerui vel ſaltem vituli vel bouis.℥.vj. hyſopi
humidi.℥.ij.miſce ⁊ fiat vnctio. Si cuꝫ dicta vnctio
ne fiat fricatio bis vt dictum eſt in ſecundo cañ.tūc
vnctio que fieri dꝫ poſt exercitium ⁊ que eſt propin=
qua aſſumptioni cibi fiat cū aliqua iſtarū duarum
vnctionū infraſcriptaꝝ ſecūda prima vnctione vta
tur talr per dies.xx. ❡Alia vnctio. ℞. radicū altee
bene cocte ⁊ trite abiecta prius medulla.℥.viij. me
dulle crurū cerui aut bouis aut vituli.℥.iiij. hyſo
pi humide.℥.ij.olei ſiſamini olei lilioꝝ al.añ.℥.j.ß.
cere.q.ſ. Iſto vtat diebus.xx.poſt primos.xx. dies
modis vt ſupra. ❡Alia vnctio. ℞.mucillaginis al=
tee ſe.lini ⁊ fenugreci ana.℥.j.pingue.galline.℥.iiij.
olei lilioꝝ al.⁊ camomille añ.℥.j.ß. hyſopi humide.
℥.ij.cere.q.ſ.p vnguento molli. Iſta vtatur p men=
ſem ſequentem ſecundos dies.xx.cum modis ⁊c.
❡Balneū. ℞.floꝛum camo.M.iij.meli.M.ij.radi.
malua.M.j.ſe.ß.fenugreci.℥. iiij. cōtundantur ola
groſſo modo.deinde bulliant ſimul in ſufficienti q̄
titate aque vſq3 ad conſumptionem quarte partis
deinde vſui ſerua.hac vti incipiat decima die apri=
lis ⁊ nō ante diebus ꝑintermiſſis ante cenam p dies
xx.⁊ tñ quolibet die vngat ſe vt ſupra ⁊ poſt balneū
apponatur cerotum vel emplaſtrum immediate in
fraſcriptum ⁊ q̄libet decoctio ſufficit in diebus ⁊c.
❡Cerotū aut etiam empltm. ℞.picis naualis.℥.iij.
olei camomille ⁊ liliorum alb.añ.q.ſ.pro ceroto ad
bulliendum medullas cruriuꝫ cerui aut bouis aut
vituli.℥.j.miſce ad lentum ignem fiat cerotum. ⁊ ſi
vis emplaſtrum fiat pingui⁹ cuꝫ oleis ⁊ medullis.
Iſto ceroto pōt incipere vti dicto tp̄e loco alterius
vnctionuꝫ dictarum ſi placet magis. ſi ṽo non inci=
piat vti in principio tertij menſis continuando per
tertium menſem. Utatur duobus diebus in hebdō.
vcꝫ ante prandiū ⁊ añ cenam p horam.℥.viij. bro=
dij carnium pulli aut capreti aut agni cum multo
pulueris zuccari. ❡Unctio alia. ℞.olei ſiſamini.℥.
j.medulle crurium cerui aut bouis aut vituli.℥.j.ß.
hyſopi humide.℥.ß.miſce et fiat vnctio. Iſta vngua
tur infirmus tantum in meridie qua vtat.viij. die=
bus ꝯtinuis. ❡Unctio alia. ℞.oleorum liliorū alb.
℥.j.camomille.℥.j.ß.hyſopi humide.℥.ß.miſce. Iſta
vtatur alijs.viij.diebus ſequentibus in meridie cū
dis vt ſupra. ❡Unguentum molle. ℞.fecis olei li=
liorum al.℥.j.fecis olei ſiſamini.℥.ij. fecis olei ſe.li=
ni.℥.ß.pingue galline.℥.ß.medulle oſſiuꝫ cerui aut
vituli aut bouis.℥.j.cere quātum ſufficit miſce. No
ta q̄ vti dꝫ omnibus infraſcriptis vnctionibus vn=
guentis ⁊ emplaſtris de.viij.diebus in.viij.dies ita
q̄ ſingulis octo diebus continuatim vtatur vna ſu
praſcriptarum vnctionum vt ſupra dictum eſt.

¶Empl̃m. ℞.radicũ maluauiſci bñ cocti ⁊ bñ piſtati ⁊ primũ abiecta medulla vt ſupra. M.ij.olei lilio rũ al.q.ſ.fiat empl̃m ad lentũ ignẽ. ¶Aliud empl̃z ℞.radicũ maluauiſci bene cocti vt ſupra. M.j.lumbricoꝝ ru.terreſtiũ.℥.j.medullaꝝ cruriũ aut cerui aut vituli aut bouis.℥.j.ß.hyſopi hũide.℥.j.ß.olei liliorũ al.℥.j.lũbrici primo coquanẽ in olei liliorũ alborũ.q.ſ.deinde cõuenienter piſtenẽ ⁊ cũ aliis olibꝰ incorporenẽ. ¶Medicine amplius ꝓprie mẽbro tabefacto. ¶Empl̃m. ℞.renẽ ani cũ tota eius pinguedine q̃ incidanẽ minutim deinde optie piſtenẽ ſiĩ et addaẽ olei lilioꝝ al.q.ſ.ad mollificandũ miſce. ℞. cerotum ſupraſcriptũ qḋ cõponiẽ ex pice ⁊ vtere: ad neruũ. ¶Empl̃z. ℞.bdellij reſoluti in oleo liliorũ al. ℥.ß.radi.maluauiſci bene coctis.vt ſupra. M.j.olei liliorũ al.q.ſ.ad impinguandũ miſce ꝓ emplo. Fiat embroca neruo dolẽti cũ oleo oliuaꝝ optime ⁊ ſuauiter calido. ¶Empl̃z aliud. ℞. radicũ maluauiſci M.j.mucillaginis altee ⁊ ſe.lini ⁊ fenugreci añ.℥.j. ß.armoniaci galbani añ.℥.j.hyſopi humide.℥.ß.ol. camomille ⁊ lilioꝝ al.pingue.viſ.ana.℥.j.medulle cerui aut vituli aut bouis.℥.j.ß.maluauiſcũ primo optime decoquaẽ ⁊ piſteẽ puꝰ abiecta medulla deinde in mortario ſimul oĩa incorporenẽ et ad lentum ignẽ fiat empl̃m. ¶Regimẽ quo ad cibũ ⁊ potũ breuiſſime cõe neruo ꝯcto ⁊ duro ⁊ cõe mẽbro tabefacto. Utatur cibis facilis digõnis ⁊ mediocris ſubſtãtie ſiĩr ⁊ potibus ⁊ nõ nimis cito repleaẽ ſiĩqꝫ facilis penetrationis ad membrũ.ſ.frumẽto piſto optime cocto raro ⁊ colato a corticibus mundo ſpelta piſta vt de frumento ciceribus ru.coctis cum corticibus ſuis ⁊ brodio.vtaẽ blitibꝰ cũ boragine ⁊ petro. ſpinachijs cũ trifolij modico ⁊ multo boraginis ra.petro.cũ blitibus aut ſpinachijs boragine ad libitum ſed ſine aceto vel modico ſi vult acetũ facere vtatur ſicut de frumẽto panatella cũ vitellis ouoꝝ vtatur paſſulis paruis ⁊ nigris amig.ſimul cũ paſſulis ſiſticis ſe piſtachijs. Utatur carnibꝰ domeſticiſ.ſ.vituli hedi agni aliquotiẽs caſtrati pulloꝝ faſianorũz perdicum maxime.vtatur vinis mediocris vinoſitatis ⁊ coloris ſatis facilis penetrationis aut vtatur albis vinis nõ groſſis nec nimis ſubtilibus licet prima meliora ſint in caſu. Aſſumat aliqñ de capparis multis abiecto ſale ⁊ cũ modico aceto ⁊ oleo vtatur gaudio delitijs frumẽtis lenibus habitet in vmbra tpe calido: odoret aromatica exerciteẽ ſuauiter deambulando ⁊ partim ſedendo prout eſt nature ſue gratius. Summaria cura talis membri in caſu noſtro. ¶Aperiantur oppilationes viarũ nutrimenti ad membrũ extenuatuz ⁊ poroſitates ipſiꝰ ſecũda intẽtio ſubtilietur ſanguis fluxurus ad nutriendum membrum. Tertia confortetur virtus attractiua ⁊ digeſtiua ⁊ retẽtiua eiuſdẽ mẽbri. Quarta nutrimẽtũ ſit quãtitatis ⁊ qualitatis mẽbro proportionabile. Quinta attrahaẽ nutrimẽtuz ad mẽbrum ⁊ declineẽ nutrimentũ a mẽbro nõ tabefacto ad tabefactum. Sexta retineaẽ nutrimẽtũ in membro. Septima conuertaẽ nutrimẽtũ ad mẽbri naturã. Octaua hec omnia fiant vt ſupra.vcꝫ leni ſolutione leni apertione nutrimẽtis ſupraſcriptis fricatione primo ſuaui mẽbri tabefacti vt dictũ eſt ſupra. Exercitio deambulatiuo balneatiõe membri vltimo vnctione aut emplaſtro ⁊ ꝓprie emplaſtro ex pice.nam pix nutrimentũ attrahit ⁊ retinet ipſum conuertit in ſubſtantia membri attractiuã digeſtiuam ⁊ retentiuã virtutes confortat.

De apoſtematibus.

¶Contra cancrum confirmatum.

Flobotomia primo fiat baſilice oppoſite morbo ex qua extrahanẽ.℥.viij.ſanguinis ſtõ̃ieiuno in mane ꝑ vnam horam ante prandiũ. ℞.caſieſ.℥.j.tamarindorũz ʒ.ij.epithimi.ʒ.iij.aque acetoſe.q.ſ.ad dicti epithimi infuſionẽ ſericapu.q.ſ.ꝓ potiõe. Epithimũ piſtatum infundaẽ in dicta aq̃ acetoſe ꝑ.xxiiij.horas. deinde optime exprimaẽ ⁊ coleẽ ⁊ ſubſtãtia abijciaẽ vltimo reliqua oĩa addanẽ dicte colature miſce ⁊ fiat potio. ℞.ſyrupi de pomis.℥.j.de epithimo.℥.ß.aquarum acetoſe.℥.ij.bugloſſe.℥.j.miſce. ℞. caſieſ.℥.j. epithimi.ʒ.j.ß.tamarindoꝝ.ʒ.j.electuarij hamech. ʒ.j.aque aceto.℥.j.ſeri caprini.q.ſ.ꝓ potione miſce ⁊ fiat potio. ℞.aqrũ acetoſe fumiterre ana.℥.j.ß.bugloſſe lupuloꝝ añ.℥.ß.ſeminũ cõiuz frigidoꝝ minorum.ʒ.ß.zuccari albiſſimi.ʒ.j.miſce. ℞.pillarũ indaruz.℈.ij.ſene.℈.j.coralloꝝ rub.gra.v.agarici.℈.j.miſce ⁊ cũ electua.hamech.q.ſ.ad incorporandũ reformenẽ pille.vij.ꝓ.ʒ. ℞.terbẽtine cle.ʒ.ij.aq̃ acetoſe.ʒ.ij. ℞.ſpẽꝝ triaſandaloꝝ.ʒ.ij.ſpẽrum dyarodon abbatis.ʒ.j.gẽmaꝝ electuarij de gemmis ſine ſpeciebus.ʒ.ij.margaritarũ.ʒ.j.ß.dyadragãnti frigidi deſcriptione Ni.⁊ facti ex zuccaro triũ coctaꝝ ℥.x.miſce ⁊ cũ aquaꝝ acetoſe ⁊ buglo.añ.q.ſ.ad incorporãdũ fiat ꝯfectio ſolida in morſellis.iij.ꝓ morſello. Flobothomia reitereẽ vt ſupra ſi neceſſe eſt reiterari. Prouocenẽ emorroide ipſas fricando cũ folio ficus aut ſanguiſugas ponẽdo ſm cano.dictoꝝ locoꝝ manuſchriſti de perlis facti cũ optio zuccaro ℥.viij.ſandalorũ ru.ʒ.ij.coral.rub.ʒ.ß.violaꝝ ſiccarũ.ʒ.ij.miſce ⁊ cũ aqua acetoſe bugloſſe añ.q.ſ.ad ꝯficiendũ reformentur cõfectio ſolida in morſellis iij.ꝓ morſello. ℞.trociſcoꝝ de capparibꝰ.ʒ.ß.de roſis.ʒ.j.ß.ſpẽrum triaſandaloꝝ.ʒ.ij.gẽmaꝝ electuarij de gẽmis ſine ſpẽbus.ʒ.j.ß.dyadragãnti frigidi deſcriptione ⁊ facti ex zuccaro taberzet.℥.xv.miſce ⁊ cũ aquarũ acetoſe ⁊ bugloſſe añ.q.ſ.ad conficiẽdum fiat confectio ſolida in morſellis triũ in mortario cum piſtello ⁊ ſine igne trium.ʒ.ꝓ quolibet morſello. Iſta localia infraſcripta fiant tpe neceſſitatis ℞.olei roſ.℥.vj.tyriace preparate.ʒ.iij.miſce ⁊ reteretur totuz multotiens in mortario plumbico. Si vero vult medicamẽ efficacius ⁊ tñ virtuti familiare tunc ſupraſcriptis oleo ⁊ tyriace antequã taliter agitentur addatur boli ar.ʒ.iij.deinde totuz agitetur in mortario plumbeo multotiens vt ſupra. ℞.cancrorum recentium fluuialium crudorum ⁊ cum teſta ſua.q.ſ.ꝓ emplo piſtenẽ non multũ minute ⁊ de eis fiat empl̃m nihil aliud ipſis addendo. Si vero vis medicamen efficacius tunc ipſis cãcris taliter piſtatis addatur olei roſ.q̃tũ ſufficit ad incorporandũ

et impinguandū empltrū miſce ⁊ fiat emplm. ℞. aq̄
cū fece ſua deſcēdēte de mola ſeu lapide anterorū
acuētiū fermēta.q.ſ. ꝑ epitimate loci leſi. In hac aq̄.
cuz fece infundant pene linee ſubtiles vel albe vel
vna duplicata q̄tū neceſſe eſt ad cooperiēdū mem
brū leſum ⁊ ꝓpue brachiū ad cubitū infra. ¶ Regi
men cibi ⁊ potus. Potus. ¶ Uinū ſit albū dyapha-
nū ſiue clarū pauciferū ſaporis agreſtis ſeu bruſci
aut ſaltē mediū ſaporis ⁊ nō dulcis ſaporis aut ſal
tem etiā medie vinoſitatis ⁊ nullo mō vinoſuz. Sz
tñ melius eſt pauciferū et ſaporis bruſci vt añ. Si
vero tātūmodo valet vinū dulce tūc dulcores ipm
ſolū cū aliquātulo zuccari taberzet ⁊ optime trium
coctaꝝ. Et nullo modo vinū ſiue ſit naturalr̄ dulce
nec dulcoratū niſi cū dicto zuccaro optimo. Lym-
phet ipſum vinū ſiue cū aqua ordei excorticati nō
zuccarata. Quinimmo pot⁹ ipſius ſolus aq̄ ordei
eſſet p̄ſtātius. Cibi. ¶ Panis ſit de ſpelta aut ſaltez
de optimo frumēto albiſſimus ſz tñ de ſpelta eſt me
diocriter fermētat⁹ debite coct⁹ ⁊ nō multū et cum
cruſtis ſubtilib⁹ nihil cōtinēs ſalis ⁊ fact⁹ cū aqua
dulci et fluuiali dyaphana ſiue clara. Cucurbita
vt eſt cū carnib⁹ infraſcriptis cocta ē iuuās edulū
fercularē ſiue ferculū iuuās. Cucurbita cū agreſta
⁊ cocta cū carnib⁹ vt ſupra iuuat ꝑ ferculo. Cucur
bita cū toto ouo valet cū albumine ⁊ vitello ⁊ agre
ſta cocta cū carnib⁹ vt ſupra iuuat ꝑ ferculo. Cu-
cumeres parui recētes ⁊ teneri cocti cū carnibus di
ctis ſunt ferculū ⁊c. vt ſupra de cucurbita. Portula
ca cocta cū carnib⁹ dictis eſt ferculū ꝯueniēs ſpina
chia cocta vt ſupra de portulaca ⁊ lactuca cocta cū
ſubduplo boraginis vt ſupra de portulaca. Blitis
prius bullita ⁊ ipſius prima aqua prime bullitiōis
abiecta deinde mixta cū quarta parte ſue boragis
et tātūdē lactuce aut portulace. vltimo oīa ipſa cū
carnibus vt ſupra de portulaca. Abramā ſiue arili-
lis ſeu ſuccus granatoꝝ dulciū ſeu muzoꝝ et non
dulciū coctū vt eſt cū carnib⁹ aut etiā cū modico mi
ce panis triturate.q.ſ. ad inſpiſſandū iuuat ꝑ fercu
lo. Rape pri⁹ bulite ⁊ eaꝝ prima aqua p̄me bullitio
nis abiecta deinde triturate leniter ⁊ mixte cū q̄rta
parte aut q̄nta floꝝ carnoſitatis ſiue pulpe cucur-
bite ſiccate minutim inciſoꝝ. vltimo totum cū carni
bus vt ſupra ꝑ ferculo iuuat. Illa carnoſitate ſeu
pulpe cucurbite ſiccata deinde minuti inciſa ⁊ p̄mo
bullita deinde ſola ipſa aqua cocta cū carnib⁹ ⁊c.
vt ſupra eſt optimū edulū ꝑ ferculo ⁊ ad hoc eſt ꝓ-
priū. Spelta cocta debite cuz carnib⁹ dictis vt ſupra
eſt optimū edulū ꝑ ferculo ⁊ valde ꝯuenit. Far ſpel
te coctū vt ſupra de ptiſana. Panatella ſeu mica pa
nis cocta vt ſupra. Mica panis cū brodio dictarum
carniū infuſa ⁊ imbibita lz nō ſit cocta iuuat cū di-
cto brodio in ferculo. Alagane ex optima farina or-
dei aut ſpelte aut frumēti facte ſine ſale aliquo ſed
melius ex farina ordei: deinde ſubſequēter ex aliis
duab⁹ farinis ⁊ minutiz inciſe ⁊ poſtea exiccate de-
inde optime cocte cū dictis carnib⁹ vltimo comeſte
rare ⁊ nō ſpiſſe ſeu cōpacte in ferculo iuuat. Brode-
tū ſeu brodiū pulli cui mixtū ſit totū ouū recēs. vez
albumē oui cū vitello ei⁹ factū a gallina eadem die

aut ꝑ ſpatiū duoꝝ dierū ad ampli⁹ iuuat. Brodiū
dictū cū quo coquat modicum agreſte ſine ſale aut
modicū vini granatoꝝ ⁊ eſt p̄ſtātius priori brodio
Oēs carnes comedat elixatas ⁊ non aſſatas com-
edat ipſas cū vino granatoꝝ ⁊ muzoꝝ aut acetoſo
rū aut agreſta nō ſalſa aut ſucco arāciōꝝ. Carnes.
¶ Pulli elixi iuuāt ⁊ eſt ꝓpriū edulū ad hoc. Perdi
ces faſiani duragi ſeu turtures ⁊ ꝓpue cū agreſta
aut vino granatoꝝ alauda auicule parue in arbo-
ribus degētes exceptis paſſerib⁹. Nā paſſeres ī hoc
nō ꝯueniūt. carnes hedi ſeu capreti domeſtici et eſt
ꝓpriū edulū in hoc. Carnes gazelli ſiue capoli ſyl-
ueſtris carnes caſtrati nō amplioris etatis vno an-
no. vituli lactātis nō amplioris etatis quatuor mē
ſium ſed minoris etatis ſunt meliores. Oua. ¶ Oua
fracta cocta in aqua comedat tota. vez albumē ⁊ vi
tellos ouorū cū agreſta nō ſalſa vel cū vino ḡnato-
rū vel ſucco arāciū. Oua cocta vez albumē ⁊ vitellos
ouoꝝ in patella frixa cū modico lactuce vel ſpina-
chie aut alterius eaꝝ comedat cū agreſta nō ſalſa
vel vino granatoꝝ dictoꝝ vl' ſucco arāciōꝝ. Piſces.
¶ Oēs piſces paruos comedat non magnos elixos
et non aſſatos ⁊ aliq̄ñ ſi vult eos aſſatos ſeu frixos
comedat cū vino granatoꝝ dictoꝝ aut agreſta nō
ſalſa aut ſucco aranciōꝝ. Menole conueniunt bar-
boni orate parue paſſeres parue albori gui piſces
parui petroſi aque dulcis ſtrioli lucij parui. Iſtis
omnibus medicaminibus vtatur ſupi aſcriptis tā-
tum conſilio in ſignum doctorum cure ſue aſſātiuz
et non conſilio ipſius egri. Nota ꝙ quandoq; pa-
tiens dolet dolore ac ſi eſſet flamma ignis poſt vnā
horam vel tres aut diem. Iterūz reuertitur cū aliis
ſignis eſt certiſſimum ſignum cancri.

¶ Cōtra tubera ſeu forūcula difficilis digōnis.

Euacuatiuum digeſtiuū facile. ℞. caſſie electe. ℥.i. dya
ſene. ʒ.iiij. aque fumiterre.q.ſ. ꝑ potione miſce ⁊ fiat
potio. ¶ Digeſtiuū. ℞. aquarū acetoſe. ℥.i. fumiter
re. ℥.ß. lup. ℥.i. zuccari albiſ. ʒ.i. miſce. ¶ Empl̄z. ℞.
altee. M.ß. maluaꝝ. M.i. violarū. M.ß. ficus albas
et pingues numero .i.j. cepe. lilij albi. ℥.i. fermēti tri
tici. ℥.ß. farinaꝝ ſelis ligni fenugreci añ. ℥.ij. aſſun-
gie porcine non ſalſe. ℥.i.ß. olei amig. dulcium.q.ſ.
ad impinguādū. Radices prius earū abiecto medi
tullio minutim inciſe bulliant cum dictis herbis in
ſufficienti quantitate aque pro decoctione vſq; ad
conſumptionē medietatis. Cepe vero lilij ſub cine-
ribus igneis debite coquat deinde dicta. lilij. piſtent
et ſimiliter ficus ⁊ fermentum piſtentur deinde di-
cte farine addantur vltimo aſſungia ⁊ oleū appo-
nantur ⁊ cum dicte decoctionis.q.ſ. pro emplaſtro
oīa ſimul incorporentur ad lentum ignem ⁊c.

De febꝛibus.

¶ Contra quartanam.

Solutiuū minoratiuum facile. ℞. caſſie
ñ. pulpe ſebeſten añ. ℥.ß. pul-
parum tamaridi. ʒ.ij. dyaſene. ʒ.iiij. ꝯfec. hamech. ʒ.
i. aque acetoſe. ℥.i. ſeri caprini.q.ſ. ꝑ potione. pulpe
ipſe ſebeſtē ⁊ tamarīdoꝝ cū parte dicti ſeri.q.ſ. ad

ipſarum diſſolutionē diſſoluant optime ſine igne in mortario cum piſtello ferreis ꝛ nō eneis. Aut ſaltē in mortario lapideo et cū piſtello ferreo: deinde caſſia ipſa extracta a cāna mundent a ſcoꝛiis ꝛ arillis ſuis ꝛ diſſoluant in dicta aq̄ ꝛ alia parte ipſi⁹ ſeri vltimo oīa addant miſce ꝛ fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat in auroꝛa debite calīn ꝛ nō tepidū ꝛ immediate poſt ipſius aſſumptionē iaceat in lecto ꝑ vnā horā cū dimidia et interim doꝛmiat ad ampli⁹ per tres quartas hoꝛe. deinde ſurgat ꝛ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ patiēs horis q̄nq̄. Poſtq̄ vero ſurrexerit cū pāno ſuauiter calīdo ſuauiter ſibi fricet verſus doꝛſum ſtomachū maxime ꝛ ilia. deinde pānū calīr ſuauiter calidum dimittat ſuper ipſis ſtomacho vētre ꝛ ilijs. Et nō aſſumat lauatiuū aliquod ſ; in dicto termino q̄nq̄ horarū prādeat ꝛ pro ferculo in ipſo prādio comedat blites cū boꝛagine ꝛ feniculo. Itē carnes laudabiles vt perdices faſiani hedi vel vituli aut aliquas carnes ꝯſimiles. ¶ Solutiuū minoratiuū facile vt ſupra ꝛ foꝛte egrotāti minus tediosum. ℞. pillarum indaꝝ. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gēme zinzib. ana. gra. j. Agaric⁹ ipſe in fruſta minuta inciſus ꝛ nō piſtatus infundat per hoꝛas. vj. ad minus in oximelle ſimplici. q. ſ. ad ipſius agarici debitā imbibitionē in ipſo oximelle. deinde reliq̄ puluerizāda puluerizent vt decet. vltimo oīa ſimul miſce et cū eluario hamech. q. ſ. ad incoꝛpoꝛandū reformient pille. vij. Si vero ſolutiuū hoc pillare min⁹ tediosum eſt tūc iſtas pillas aſſumat in auroꝛa frigidas vt ſunt cum. ʒ. j. vini albi odoꝛiferi nō multū vinoſi ſeruatis reliquis modis et oꝛdinibus deſcriptis in aſſumptione alterius ſolutiui potabilis immediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuū. ℞. ſyrupoꝝ de epithimo. ʒ. j. de biſantijs oximellis ſimplicis aquarum fumiterre lupuloꝝ ana. ʒ. ß. miſce. Iſtud digeſtiuū debite calīn ꝛ nō tepidū aſſumat in auroꝛa ſex faltē diebus cōtinuis et poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus hoꝛis quatuoꝛ ad minus et iterū doꝛmiat ſed tñ nō amplius duab⁹ hoꝛis. Iſtud vero digeſtiuum taliter aſſumere incipiat die tertia poſt aſſumptionem dicti minoratiui ſupraſcripti. ¶ Solutiuū eraticatiuū facile. ℞. pillulaꝝ de mezereon de lapide lazuli polipodij ana. ℈. j. zinzib. gra. ij. miſce ꝛ cū dyaſene. q. ſ. ad ipſarum olim incoꝛpoꝛationē refoꝛmient pille. vij. Iſtas pillas aſſumat fridas vt ſunt cū vna. ʒ. vini odoꝛiferi non multum vinoſi in auroꝛa die tertia poſt cōpletam aſſumptionem ſaltem ſexties digeſtiui immediate ſupraſcripti ꝛ poſt ipſarum aſſumptionem iaceat in lecto per vnam hoꝛaꝫ cum dimidia et iterum doꝛmiat per vnam hoꝛā ad amplius et poſt earūdem aſſumptionem ſtet ieiunus hoꝛis quinq̄. Et in termino ipſaruꝫ quinq̄ horarum aſſumat pro lauatiuo. vj. ʒ. oꝛdei excoꝛticati in qua aqua bulliant ſemen feniculi dauci ana. ʒ. j. deinde colata ſic aqua ipſa quā aquā aſſumat calidam et non tepidam et ſine zuccaro ꝛ poſt ei⁹ aq̄ aſſumptionē ſtet ieiunus patiens hoꝛa vna in termino ipſius hoꝛe experiat patiēs ſi dictā aquā pōt ſecedere ſi eā ante non ſponte ſecedit. vltimo in dicto termino hoꝛe ſiue ipſam aquā ſeceſſit ſiue nō ſeceſſerit prandeat et ꝑ ferculo comedat blites. Item carnes laudabiles vt ſupra in alio minoꝛatiuo primo vt ſupra. ¶ Digeſtiuū vſuale. ℞. aquarū capil. ve. ʒ. j. ß. bugloſſe lupulorum ana. ʒ. ß. fumiterre. ʒ. j. zuccari albiſ. triū coctaꝝ. ʒ. j. miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calidū et non tepiduꝫ in auroꝛa ſex ſaltem diebus continuis in ſingulo mēſe ꝛ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus hoꝛis quatuoꝛ et iterum doꝛmiat ſed non amplius duabus hoꝛis. ¶ Solutiuum facile et vſuale. ℞. ſolutiui minoꝛatiui pillularum ſupraſcripti cōpoſiti ex pillis indis agaric. ꝛc. vt ibi. Iſtas pillas aſſumat in auroꝛa die immediate ſequenti diem aſſumptionis digeſtiui vſualis immediate ſupraſcripti ꝛc̄. vt ſupra in aſſumptione eiuſdē minoꝛatiui pillaꝝ ſupraſcripti.

¶ Contra peſtem.

Pillule ſolutiue. ℞. aloes ſuccotrini electi ʒ. vj. myrre. ʒ. iij. croci elci. ʒ. j. ß. reubar. electi. ʒ. ij. ß. agarici electi. ʒ. ij. garioff. ℈. j. ſpice ℈. j. ß. coꝛt. citri. ʒ. j. ſe. citri. ℈. ij. toꝛmentille. ʒ. ß. ſanda. ru. granoꝝ ribes ana. ʒ. j. Loco vero iſtoꝝ granoꝝ ribes ſi non reperiant tunc ponat ſeminum aceto ſi tantūdem coꝛal. ru. ʒ. ß. boli ar. ʒ. iij. campho. gra. ij. Agari. ipſe in fruſta minuta inciſus ꝛ non piſtatus infundat ad minus per hoꝛas ſex. in oximel. ſimpli. q. ſ. ad debitā imbibitionem ex dicto oximel. deinde reliqua omnia pulueri. ſubtiliter vel mediocriter vl groſſo mō vt decet ſm cano. ad hoc ꝛ ipſa ſuſtineant de trituratione ſaluata ſufficienter ipſarū medicinarū virtute. vltimo oīa ſimul miſce cū rob de ribes et ſyru. de citro ana. q. ſ. ad incoꝛpoꝛādū fiat magdaleon ſeu maſſa pillarū ad vſum oppoꝛtunū poſtea tpe debito foꝛmabis. ix. pillas pro. ʒ. Ipſe q̄ pillule aſpergant cū boli ar. q. ſ. ad aromatizandū. ſi vero non reperit rob de ribes augeat tantūdem dictum ſyrupū de citro vel de lymonibus ſed de citro melius. Iſtarum pillularū faciliter ſolutiuaꝝ ꝛ ꝓpꝛiarum cōtra peſtem aſſumat ſtomacho ieiuno vir vel mulier a. iij. vel a. v. vſq̄ ad. vij. ad libitū in auroꝛa in mane cū ſyr. acetoſi ſimplicis ꝛ aq̄ violarum aut ſaltem aque ſimplicis. d. dyaphane ſeu clare ana. ʒ. ß. vel ad libitum. Iſtas pillulas cum iſtis ſyrupis et aqua taliter aſſumat in mane cum ſurgit de lecto duobus dieb⁹ vel ſaltem vna die in ſingula hebdomada cuiuſlibet quatuoꝛ trium tempoꝛum anni in quo eſt peſtis illa ſed meli⁹ in auroꝛa deinde in mane cum ſurgit tamen in qualibet dictarum hoꝛarū duarum iſte ſint preſtantes valde doꝛmiat q̄ non amplius vna hoꝛa in ſpatio vnius hoꝛe cum dimidia immediate poſt ipſarum pillularuꝫ aſſumptionem ſed eas aſſumat tantum in auroꝛa tunc immediate poſt earūdē aſſumptionē ſtet ieiunus vir vel ieiuna mulier taliter aſſumens hoꝛis. v. ꝛ non amplius. vj. hoꝛis. ſed ſi eas aſſumit in mane cū ſurgit tūc faltē hoꝛis. iiij. et non amplius hoꝛis. v. termnet ꝛ quacunq̄ dictarum hoꝛarum dictas pilulas aſſumat tūc nec ante nec poſt ipſarū aſſumptionē aſſumat lauatiuū aliquod. ſ; tñ in dictis terminis prādeat ꝛ in ipſo prādio ferculū ꝛ carnes laudabiles comedat. ¶ Pille ꝯ peſtē non ſolutiue vtriuſq̄ ſexus

liares. ℞. ligni aloes electi. ʒ. ß. croci electi. ʒ. j. ß. tormentille. ʒ. j. cornu cerui. ℈. ij. ſandalorum rub. coral. ru. ſe. acetoſe boli ar. an. ʒ. ß. camphore. gra. ij. gemmarum electuarij de gemmis ſine ſpecieb9 quintum ꝑficit forme ipſarum ſaltem mediarum ſed tamen meli9 ipſarum ꝑfectarum earum dem gemmarum vt hic an̄ ⁊ ipſorum fragmentorum ſaltem medie ꝑfectionis margarite quarte ꝑfectionis forme ipſarum ſaltem mediarum ſed tamen meli9 ipſarum ꝑfectarum. ʒ. j. cornu vnicorni ſeu vnicorni quod idem eſt ⁊ quintum ad hoc ſimplex quod illuſtrib9 viris ſolum ꝫ tamen hoc ſine dicto cornu ſint ꝓſtantes valde contra peſtem ſꝫ tamen cum dicto cornu ſunt ꝑfectiores ſyrupi de citro. q. ſ. ad olim debitam incorporationem ꝓ pillulis conficiendis in eſtate ſeu tempore calido aut tꝑibus medijs ad libitum ſyrupi de ribes tantundem Loco autem ipſius ſi ipſum non reperis ponatur ſyrupi de lymonibus tantundem ſed de ribes melius. In hyeme vero ſeu tempore frigido loco ipſi9 ſyrupi de citro vel de ribes vel etiam de lymonibus tunc ponatur tyriaca tantundem debite fermentata ⁊ ꝑfecte. vꝫ ipſius tyriace non minoris etatis. vij. annorum quinimmo annorum quinque ſecundum aliquos exaliebatur ſed melius non minoris etatis annorum. xij. nec amplioris annorum. xxx. in regionibus calidis ſed in regionib9 frigidis a primis. xx. annis vſque ad. xl. lib. vj. ſecundum can. 4ª primi. cap. ꝓprio de tyriaca ⁊ alijs confectionib9 magnis ꝑfectio ibi vbi de hoc pul. pul. ſubtiliter vel groſſo modo vel mediocriter ſecundum can. ad hoc vt in alia recepta pꝛila prima ſupraſcripta. deinde oia ſimul miſce ⁊ fiat magdaleon ſeu maſſa pillularum ꝓ pillis formandis. ix. p. ʒ. que magdaleon et etiam pillule non ſolutiue fiant eo modo quo fit ali9 magdaleon ⁊ pillule ſolutiue ſupraſcripte in alia recepta. Iſtarum pillularum non ſolutiuarum ſed confortatiuarum ⁊c. aſſumat ſtō ieiuno vir vel mulier a. iij. vſque ad. v. ad libitum in aurora vel in mane cum ſurgit ad libitum diebus tribus in ſingula hebdomada cuiuſlibet. iiij. temporum anni in quo eſt peſtis ipſis dieb9 alternis. ſ. vna die ſic ⁊ alia die non aſſumat ⁊ poſt ipſarum aſſumptionem ſtet ieiunus vir vel ieiuna mulier taliter aſſumens horis tribus ad min9 ⁊ non aſſumat lauatiuum aliquod. Et ſi ipſas aſſumit tamen in aurora tunc poſt ipſarum aſſumptionem dormiat ad libitum ſed non amplius duab9 horis

¶ Contra peſtem.

Preſeruatiua a peſte ⁊ virtutib9 oib9 familiaris. vꝫ vitalib9 animalib9 ⁊ naturalib9 omnibuſque ipſarum confortatiua ⁊ ꝓprie virtutis vitalis ⁊ ꝓprijſſime ipſius vitalis in corde. ℞. ſyrupi de citro. vel de lymonib9. ℥. j. aq̄ acetoſe. ℥. iij. miſce. ¶ Aliud. ℞. boli ar. ʒ. j. aque acetoſe. ℥. ij. miſce. Ad idem. ℞. aq̄ acetoſe. ℥. ij. vini albi odori. non multum vinoſi. ℥. ß. boli ar. ʒ. j. zuccari roſ. ʒ. j. miſce. ¶ Pillule non ſolutiue ſed virtutum confortatiue vt ſupra. ℞. terre ſigil. ʒ. ij. boli ar. ℥. j. ſyrupi de citro. q. ſ. miſce ⁊ fiant ix. p. ʒ. Iſtarum pillularum aſſumat a tribus vſque ad. v. ad libitum in mane dum ſurgit in aurora bis in hebdomada aut ſemel ad minus. Deinde poſt ipſarum aſſumptionem ſtet ieiunus vel ieiuna horis tribus ad minus. ℞. tyriace antique zuccari. roſ. an. ʒ. j. vini albi odoriferi non multum vinoſi. ℥. j. ß. Tyriacam iſtam ſumat horis. x. poſt cenam immediate precedentem deinde poſt ipſi9 aſſumptionem dormiat ad libitum ⁊ ieiunet horis. vij. ℞. ſpecierum triaſandalorum. ʒ. ij. ſpecierum dyarodon abbatis. ʒ. ß. terreſigillate. ℈. ij. gemmarum ⁊ margaritarum. electuarij de gemmis ſine ſpeciebus. ʒ. ij. boli ar. ʒ. iij. zuccari alb. ℥. xviij. miſce ⁊ cum aqua bugloſſ. q. ſ. fiat confectio in morſellis ſolida. iij. ʒ. pro quolibet morſello. ℞. dyaboragi. ℥. ij. dyabugloſſa. ℥. iij. zuccari roſ. ℥. iiij. zuccari viol. ℥. ij. terreſigillate. ʒ. j. ß. ſpecierum triaſandalorum. ʒ. ij. gemmarum ⁊ margaritarum electuarij de gemmis ſine ſpeciebus. ʒ. iij. boli ar. ʒ. iiij. miſce. ⁊ cum iulep viol. q. ſ. redigatur totum in forma electuarij ⁊ deauretur. Iſtarum oim ſex medicinarum ſupraſcriptarum aſſumat modo vnam modo aliam ad libitum in mane cum ſurgit oi hebdomada diebus intermiſſis. deinde poſt ipſarum aſſumptionem ieiunet horis tribus ad minus preterque poſt ipſius tyriace aſſumptionem in aſſumptione cui9 fiat vt ſupra dictum eſt. ¶ Pillule non ſolutiue ſed confortatiue vt ſupra. ℞. ligni aloes elec. ʒ. ß. croci. ℈. ß. cornu cerui. ℈. ij. tormentille terreſigillate an. ʒ. ß. ſeminum acetoſe diptami. an. ℈. j. zedoarie. ℈. ß. boli ar. ʒ. iij. gemmarum electuarij de gemmis ſine ſpecieb9 ʒ. j. ß. xilobalſami. ʒ. ß. margaritarum. ʒ. j. ſandalorum ru. ℈. j. coral. ru. ℈. ij. addatur cornu vnicorni pro illuſtrib9 viris. ʒ. ß. ſyrupi de ribes. q. ſ. ꝓ pillulis conficiendis vel loco eius ſi non reperiatur accipiatur ſyrupi de lymonibus. ſed melius eſt ſyrupi de citro ⁊ hoc tempore calido ſeu tꝑibus medijs. ſed tempore frigido puta in hyeme loco ipſius ſyrupi de citro vel de ribes vel de lymonibus ponatur tyriace tantundem debite fermentate ⁊ ꝑfecte. Pulueriʒanda pulueriʒentur groſſo modo vel tenuiter vt decet: deinde oia ſimul miſce ⁊ fiat magdaleon ꝓ pillulis conficiendis. viij. p. ʒ. Si vero vult medicamen efficacius prioribus pillulis tunc his vtatur cum modis vt ſupra quinimmo illis vtatur trib9 diebus in ſingula hebdomada alternatim vel ſaltem ſemel in hebdomada. Iſte etiam pillule ſecundum multum iuuant actu laborantem a peſte quas aſſumat tunc bis in die ſtō ieiuno. vꝫ an̄ prandium vt ſupra ⁊ an̄ cenam ꝑ duas horas. Si vero vult ex hoc medicamine potum tunc oim illorum ſimul mixtorum aſſumat. ʒ. j. cum aq̄ aceto. ⁊ vini albi odoriferi non multum vinoſi ana. ℥. j. miſce ⁊ fiat potio vt hic an̄ quo vtatur cum modis deſcriptis in aſſumptione pillularum immediate ſupraſcriptarum. ¶ Solutiuum vſuale ⁊ facile. ℞. aloes ſuccotrini electi. ʒ. vj. myrre electe. ʒ. iij. croci. ʒ. j. ß. reubarb. electi ʒ. ij. agarici electi. ʒ. j. gariofilo. ſpice. ana. ℈. j. corticum citri. ʒ. j. ß. camphore. gra. ij. boli ar. ʒ. iij. miſce ⁊ cum rob de ribes ⁊ ſyrupi de citro ana. quantum ſufficit formentur pillule. ix. pro. ʒ. et ſi non reperiatur rob de ribes loco illius ponatur ſyrupi de lymonibus tantundem vel plus de ſyrupo de citro. Iſtarum pillularum aſſumat a duabus vel tribus vſque ad. vij. ad libitum in aurora vel in mane cum ſurgit vel per vnam horam ante cenam vna hebdomada bis vel ſemel ad minus. ⁊ ſi ipſas aſſumat in aurora vel in mane vt hic ſupra. tunc immediate poſt ipſarum aſſumptionem ieiunet horis quatuor ad min9 nec aſſumat aliquod lauatiuum ⁊ melius in aurora deinde in mane cum ſurgit ⁊ vltimo ante cenam minus iuuant ſꝫ tamen in quacunque trium dictarum horarum ſtim

pte ſint maximi iuuamēti. Iſtaꝝ etiā pillarū. ℈. ß.
ſumpti ſingulo die i mane p. iiij. horas añ cibū mul
tū iuuāt etiā actu laborāte. ¶ Regimē pſeruatiuū
a peſte ſeu ꝓprius preuiſiuū. Aer habitatiōis recti
ficet̃ ipo loco ſtationis pluries aſpſo ex aceti ptibus
duabus ⁊ vna pte aq̄ roſ. ſil' mixtis ita vt continuo
idē locus dicte mixture odorē ſapiat. Cū ꝟo tranſit
ad aerē liberū ɔtinue vel ſepiſſime odorando. por:
tet in manu petiā lineā vel ſpōgiā infuſam in dicta
mixtiōe aq̄ roſ. ⁊ aceti ⁊c. Aut portet i manu pomū
laudani vel laudanati ꝓportionabile ſuo tpi odo:
rando frequēter vt hic ſupra. euitet cōtiōnē multaꝝ
pſonaꝝ. Et nota q̄ ƀʒ varietatē tēpoꝝ quatuor an
ni dʒ pomū variari in quatuor primis q̄litatib' alte
ratiuis. Nutricō. ¶ Utatur vino nāli ⁊ nō corrupto
nec alr̃ pternāliter alterato ⁊ ipo claro ⁊ non nouo
ſed tm̄ debite digeſto ⁊ nō vinoſo ſed paucifero colo:
ris albi vel citrini vel granate vel medij coloris ſapo
ris acreſtuli ſeu aliq̄liter bruſci vel etiā ſaporis ace
tuli. Nā acetū eſt tpe peſtis pſtāti'. Aui. 3ª fen pmi
⁊c. Euitet vina vinoſa vina dulcia vina nigra. Uta
tur pane bñ fermētato ⁊ cū aliq̄ntulo ſalis lʒ parū ⁊
bñ cocto ⁊ cōpoſito ex octo ptibus farine frumenti
optime ⁊ nona pte farine milei bonis aq̄ fluuiali vel
ciſterne. Utat̃ carnib' tēperatis carnib' etiā frigi:
dis ⁊ ſiccis nō ſalitis nec etiā multū calidis oīb' tñ
ipſis q̄ñ digeſtibilib' vt pdicum faſianorū ⁊ he due
ſunt ad hoc valde approptiate pulloꝝ turdoꝝ ali:
q̄ñ auicularꝝ paruarū in arborib' degentiū. carnib'
vituloꝝ nō amplius etatis ſex menſiū nec minoris
duoꝝ mēſiū. hedoꝝ domeſticoꝝ hedorū ſylueſtriū
ſeu capreoloꝝ ⁊ he ſūt ꝓprie lupuloꝝ apruloꝝ. Uta
tur extremitatib' vt pedib' alaliū ſupraſcriptoꝝ ⁊
carnib' eoꝝ neruoſis vt muſculis et meli' oīb' his
debite coctis deinde in aceto nō multū acuto infu
ſis ⁊ eſt ꝓpriū. Utat̃ piſcib' paruis aq̄ munde ⁊ clare
notabilr̃ fluentis ⁊ ꝓprie lucijs cū aceto nō multū
acuto vino granatoꝝ vel agreſta ⁊ ꝓprie piſcibus
paruis petroſis cū aceto dicto. Utat̃ ouis ſorbilib' cū
agreſta ⁊ melius vino ĝnatoꝝ aut fractis in aq̄ vel
frixis comeſtis cū vino ĝnatoꝝ ⁊c. Utat̃ pānico debi
te cocto ⁊ multū ɔuenit panatella lētib' debite cocti
⁊ ē ꝓpriū acetoſella herba ſeu ſalſarella comeſta ſo
la vl' cū alijs herbis ⁊ ē ꝓpriū boragie cicorea ⁊ ē ꝓ
priū. Portulac cucurbitis cū agreſta vl' vino ĝnato
rū ſpinachijs cū boragine ⁊ modico lactuce maxi:
me in eſtate. Utatur p ſalata capparib' ſed cū ace
to ɔditis multotiens in hebdōa portulaca ſparagis
aliquotiēs lactuca. Utatur p ſaporib' aceto nō ni:
mis acuto ⁊ aqua lymphato agreſta arācijs vino
granato ⁊ ſilib' reb'. ſed acetū pſtantius eſt. Utat̃
rebus acetoſis vt gelatutio ⁊ ſimilib' rebus frigidis
potius q̄ calidis nō tñ exceſſiue frigidis. Euitet res
calidas lacticinia pter lac acetoſum pri' a lacte ipo
extracto butyro. Aui. cap̄. ꝓprio de peſte. Fructus ⁊
ꝓprie putreſcibiles ⁊ ꝓprius multū humidos ⁊ oīa
putreſcibilia. Motus ⁊ quies. ¶ Mot' ſit ſuauis ſeu
deambulatiuus non itineratiuus. Euitet mot' la:
borioſos corporeos ⁊ animales: euitet queciiq; an:
helitū frequentātia ſue complexionis reſpectu. Uta

tur quiete; multa non tñ oīmoda ⁊c. Sōnus ⁊ vigi:
lia. ¶ Utatur ſomno ⁊ vigilia mediocribus ⁊ nālib
bus. In iuuene ⁊ ſene ſomno ipo nō excedēte horas
vij. In puero ꝟo q̄ eſt a. xv. anno vſq; ad. xxv. non ex
cedat horas octo. In adoleſcētibus aūt infra. xiiij.
annū ſomnus ſit longior. viij. horis ꝓportionabilr̃
ƀm ꝓpinquitatem ipoꝝ ad eorum natiuitatē. Ina:
nitio ⁊ repletio. ¶ Singulo die bñficiū ventris hēat
ſaltē ſet̃ nāliter vel artificialiter puta cū ſuppoſito:
rio cōi. ſ. mellis vel lardi ſalſi vel radicis bitis ſalſa
to. aut cū enemate ex brodio pingui carniū ⁊ ꝓpri'
pulli duob' vitellis ouorū puluere zuccari ſale cōi
⁊ oleo cōi tpe frigido vel recenti ſed tpe calido oleo
viol. de his oīb' ſil'. q. ſ. p cliſteri cōi. Euitet coitum:
ſed ſi coit nō coeat niſi raro. Euitet tā venerū q̄ re
ceptaculoꝝ replōnē ſupfluā ⁊ carētiā inanitionem
nimiā. ſed tñ p pſeruſione ab ipa peſte aliq̄ntulū par:
cius comedat q̄ in ſanitate tpibus alijs ſanis. vꝫ
ſaltem p ſextam horam minus q̄ in ipſis tēporib'
ſanis. ſecus ꝟo eſt de hoīe actu egro peſte cum ipſe
comedere cogendus ſit. Aui. cap̄. ꝓprio de peſti. Ac
cidentia animi. ¶ Utat̃ gaudio modis poſſibilib' ſi
bi: euitet meſtam irā ⁊c. Euitanda farmaca. ¶ Eui:
tet farmaca efficacia ſeu notabilr̃ reſoluentia. vꝫ
turbit gūmas eſulā ⁊ ſilia ⁊ ꝓprie collocīntidam ⁊
ꝓpriiſſime ſcamoneā ⁊ oīa farmaca ɔpoſita in qui
bus aliqua ſupraſcriptoꝝ ingrediunt̃ vel ſilia reſol
uentia laborioſe. euitet coitū frequentē replōnē ni
miā. euitet oīa ꝟtutē diſſoluentia ⁊ ꝓprius vitalem
maxime ea que in corde. ¶ Nota q̄ ſupraſcripte me
dicine omnes ſunt iuuantes multū in pſeruatione
a peſte: iuuantiores ꝟo ⁊ optime q̄b' non ſunt alie
medicine pares ſunt infraſcripte tres. vꝫ cito fuge
re ab aere peſtifero: lōge fugere ab eodē: ⁊ tarde ad
eundem reuerti. Contra peſtē. ¶ Cōfortatiuū ⁊ pre
ſeruatiuum a peſte. ℞. aque acetoſe. ℥. ij. ſyrupi de
citro. ℥. j. miſce. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. aque acetoſe.
℥. ij. boli ar. ℥. j. miſce. ¶ Ad idē. ℞. aq̄ acetoſe. ℥. ß.
vini albi odoriferi. ℥. ij. boli ar. zucca. ro. añ. ʒ. j. mi
ſce. ¶ Confortatiuū aliud boli ar. terre ſigil. ſyr. de
citro. q. ſ. p pillis fiendis. fiant pill'e. viij. p. ʒ. ℞. tyr
riace antique. ʒ. j. zucca. ro. ʒ. j. miſce. ℞. triaſan.
ij. ſpecierum dyarodon abbatis. ʒ. ß. trociſcorum
de terra ſigillata. ʒ. ß. gēmaꝝ ⁊ marg. electuarij de
gēmis ſine ſpēbus. ʒ. ij. boli ar. ʒ. ij. zucca. al. ℥. xij. mi
ſce. ⁊ cū aque buglosſe. q. ſ. fiat ɔfectio ſolida in mor
ſel. iij. ʒ. p. morſel. ℞. dyaboragi. dyabugloſſati añ.
℥. ij. zuc. roſ. ℥. ij. troci. de terra ſigil. ʒ. j. ſpērū tria
ſan. ʒ. j. gēmarum electuarij vt ſupra. ʒ. ij. boli ar. ʒ.
iij. miſce ⁊ cū iulep viol. q. ſ. ad incorporandū totum
reducat̃ in forma electuarij ⁊ deauret̃. ℞. aloes ſuc
cotrini elec. ʒ. vj. myrre. ʒ. iij. croci. ʒ. j. ß. tormētille. ʒ.
j. granoꝝ ribes ſandaloꝝ ru. añ. ʒ. j. loco granorū
ribes nō repꝫoꝝ ponat̃ ſemē acetoſe coral. rub. ʒ. ij.
cāphore. ℈. ß. boli armeni. ʒ. iij. miſce ⁊ cū rob de ri
bes ⁊ ſyrupi de citro. añ. q. ſ. formēt̃ pill'e. ix. p̄ro. ʒ.
Iſtarum pillarum immediate ſupraſcriptarum aſ
ſumat a. iij. vſq; ad. viij. ad libitum et oī hebdōa bis
vel ſemel ad minus in mane cum ſurgit aſſumat vel
per vnam horam añ cenam. ¶ Canon generalis de
omnibus

oibus ſupraſcriptis medicinis aſſumat mō vnā mō aliam ol hebdō̄a ⁊ oibus diebus interpolatis. vz vna die ſic: ⁊ alia die nō i mā̄e cū ſurgit. deide ſtet ieiun⁹ ad min⁹ quatuor horis ⁊ poſt tyriacam ſtet. vij. horis. ¶ Confortatiuū vt ſupra. Utatur aceto aut rebus acetoſis vt gelantia ⁊ alijs ſilibus vtaṫ reb⁹ frigidis poti⁹ ꝙ̄ calidis. Item euitet res calidas ⁊ potentiam vini. Item euitet lacticinia ⁊ omnia faciliter putreſcibilia.

De venenis.

¶ Contra venenum canis rabidi.

Recipe nigelle. ℈. ß. de gluttiat iſta ꝗ̄na i aurora quatuor dieb⁹ ꝯtinuis deinde dormiat ad libitū ⁊ eſt medicina ſingularis ad hoc. Itē odoret ꝯtinue portando in manu nigellā in pecia ſubtili aut ſyndone. ʒ. iij. ⁊c. ¶ Pillule. ℞. abſinthij ſicci. ℈. j. terre ſigillate. ℈. j. miſce ⁊ cū tyriaca fermentata. q. ſ. fiant pillule. vij. p. ʒ. Iſtarū pillularū aſſumat a trib⁹ vſq₃ ad quinq₃ ad libitū trib⁹ diebus alternis deinde iterum aſſumat quas pillulas taliter aſſumat in diebus ſequentibus dictos ꝗ̄tuor dies aſſumptionis nigelle ſupraſcripte. ¶ Pille alie ℞. gentiane oculoꝝ cancrorū aā. ℈. j. puluerizētur ola ſubtilr̄ deinde cū ſy. de abſinthio fiant pille. vij. p̄ro. ʒ. Iſtarum aſſumat a tribus vſq₃ ad ꝗ̄nq₃ vt ſupra. ſ. ad libitum in aurora cum modis vt ſupra ꝗ̄s aſſumat poſt aſſumptionem pillularum ſupraſcriptarum immediate.

¶ Contra ſputū ſanguinis a pulmone ⁊ retētionē̄ preternaturalem menſtruorum ſeu valde diminutā quantitatem eorum.

Hedue diſpōnes ſiue accñtia valde ꝯtīa ſūt qm̄ ꝯtias vel quaſi ꝯtias indicāt curatiuas cāo: iō opꝫ medicū eas curare debentē ſollicitū ⁊ nō pigrū eſſe. Pro itaq₃ eius cura attēde iſraſcriptas intentiōes. Prima eſt diuerſio ipſi⁹ ſanguinis a pulmone ⁊ cōpleṫ vt infra. Flōmia duarū ſaphenarū fiat p̄mo pro quarum qualibet due. ℥. ſanguinis extrahantur. hec ṽo flōmia fiat hora. vj. vel vij. poſt prandiū luna nō exñte in aquario nec in piſcibus nec in oppōne nec in cōiunctione cū ſole nec in alio malo aſpectu ⁊ ſeruēt alie regule de flōmia. Secūda reſtringendo ſanguinem a pulmone cū inſraſcripto. ℞. karabe. ℈. ij. lapidis ematitis prepara ti ſm̄ cañ. ſ. cum aqua plātaginis. ℈. j. boli armeni. ℈. ß. aquarū plantaginis portulace aā. ℥. ij. dyadraganti frigidi. ʒ. j. miſce ⁊ aſſumat ſuauiter calaꝫ hora digeſtiuoꝝ ⁊ ſeruet dictum ordinem. vj. dieb⁹ continuis ⁊ hoc manente dicto ſanguine. ¶ Aliud vt ſupra ſed efficacius. ℞. ſyrupi de myrto. ℥. j. ß. trociſcorū de karabe de terra ſigillata aā. ℈. j. ß. aquarum plantaginis portulace aā. ℥. j. ß. miſce. Si vero ſupraſcriptū nō ſufficiat ſiue quererit efficaci⁹ potiꝰ tūc vtatur iſto vt de ſupraſcripto. ¶ Refrigeratiuum ⁊ ingroſſatiuū ſanguinis in pulmone. ℞. medicamen deſcriptū infra compoſitum ex aqua ordei canoniſca ⁊ ſyrupo de iuiubis vt ibi. Iſtam mixturam aſſumat quinq₃ diebus ꝯtinuis hora digeſtiuorū ⁊ ſuis modis ⁊ hoc incipiendo poſt completam aſſūptionē ſupraſcripti. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. ſyrupi de papauere. ℥. j. ß. aquarum portulace nenufaris aā. ℥. ij. miſce. Si vero vult medicamen efficacius tūc vtaṫ iſto loco ſupraſcripti cum modis vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. medicamē̄ imediate ſumptū ſpērū triaſandaloꝝ cum camphora. ℥. ß. alb. ʒ. ß. miſce. Iſta vtatur ſi vult efficacius vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. dyapapaueris. ℥. iiij. ſpērum triaſandaloꝝ cum camphora. ʒ. ij. miſce ⁊ cū ſyrupi de papauere. q. ſ. ⁊ fiat confectio in mortario in morſellus. iij. ʒ. p quolibet. Si ṽo vult medicamen efficacius tunc aſſumat loco ſupraſcripti duos morſellos iſtius confectionis vt ſupra. ¶ Pulmonis mundificatiuum facta debita conſtrictione remiſſe abſterſionis ⁊ intenſe lauationis ⁊ medie infrigidationis: qm̄ notabiliter abſterſiua nocent in apertura venarū. ℞. aque ordei excorticati vt infra. ſeminum cōium quatuor maiorum frigidorum. vz cucurbite cucumeris citrulli et melonis ana. ʒ. j. zuccari albiſſimi. ʒ. ij. ſemina ipſa munda a corticibus piſta fiat lac cum dicta aqua ordei ⁊ huius lactis. ℞. ℥. ij. aque ordei dicte. ℥. iiij. Ultimo zuccarū ip̄m addatur miſce. Iſtam mixturam ſuauiter calidam aſſumat octo diebus ꝯtinuis cum regulis digeſtiuorum ⁊ incipiat vti die. vij. poſt cōpletam aſſumptionem medicaminis ſupraſcripti reſtrictiui ſanguinis ⁊ hoc in caſu quo tunc appareat ſputum ſanguinis. Et iſto medicamine vtatur quatuor diebus cōtinuis in ſingulo menſe p̄terꝙ̄ tēpore magni frigoris. ⁊ ēt ſputo ſanguinis tunc non apparente vero ſputo ſanguinis apparente tunc non vtatur iſto. ¶ Aqua ordei de qua ſupra. ℞. ordei excorticati partem. j. aque ſimplicis partes. xx. miſce bulliant vſq₃ ad aperturā incluſiue ipſorū granorū ordei ⁊ vtatur vbi eſt neceſſe. ¶ Tuſſim facilitās ſeu lenem efficiens. ℞. medicaminis ſupraſcripti et aqua ordei ⁊ excuſſione ſeminum cōium. ℥. iiij. ſyrupi d̄ iuiubis. ℥. j. dyadragāti frigidi. ʒ. ij. miſce. Iſti⁹ medicaminis aſſumat ſuauiter calidi hora digeſtiuoꝝ ⁊ modo eoꝝ. vj. diebus continuis ⁊ incipiat aſſumere die tertia poſt completaꝫ aſſumptionē. vij. alterius medicaminis ſupraſcripti immediate ⁊ vtatur pluries etiā in alijs tēporib⁹ nō apparente ſputo ſāguinis p̄terꝙ̄ tēpore magni frigoris. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. dyadraganti frigidi. ℥. ij. Iſtius confectionis ad ꝗ̄titatem auellane teneat tota nocte in ore inter genam ⁊ maxillam ex latere ſuperiori ſuꝑ quo iacet ſaltem alternis noctib⁹ qñcūq₃ tuſſis moleſtatur ⁊ vtaṫ ſiue incipiat vti poſt completum vſum alterius immediate qꝛ poſt. vj. diē. ¶ Tuſſim facilitans ꝓueniens a ſalſo catarro. ℞. dyapapaueris ℥. ij. Si vero tuſſis ipſam magis moleſtaret loco ſupraſcripti vtatur iſto vt ſupra ſi ſit a ſalſo. ¶ Sputi velocis ⁊ facilis effectiuum ℞. dyadra. frigidi. ℥. ij. ſeminum coti. ℥. ß. pulparum ſebeſten. ℥. j. ſucci liquiritie. ℥. ß. Notabiliter ṽo abſterſiua in apertura nociua ⁊ ſuſpecta ſunt vt ſunt ſyrupus de liquiritia pp. cap. veneris ⁊ hyſopum ingredictia quare non apponatur ipſe ſyrupus de liquiritia tū ep violarū q. ſ. ad diſſoluendum fiat electuariū. Iſtius eluarij teneat in ore lābendo ita vt paulatine deſcēdat. ʒ. ij.

ſepe in die ꝛ hoc poſt completam aſſumptionem ſex vicibus medicaminis ſupraſcripti de aqua ordei et ſyrupi de inivbis.

¶ Contra debilitatem ſtomachi ꝛ effuſionem chole re ad ipſum ſtomachum.

Solutiuū facile. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gē me. ℥. j. miſce ꝛcū ſyrupo abſinthij fiāt pille. vij. p. ʒ.

¶ Solutiuū vt ſupra. ℞. caſſie electe. ℥. j. aquaꝝ abſinthij partes. ij. endiuie partē. j. de ambab⁹. q. ſ. p potione. ℞. ſpērnʒ aro. ro. deſcriptione Gabrielis. ʒ. ij. triaſandaloꝝ. ℈. j. dyarodō abbatis. ℈. ij. coriandri ꝑparati ꝛ puluerizati. ʒ. ß. zuccari albiſſimi. ℥. x. miſce ꝛ cuʒ partibus. ij. aque abſinthij ꝛ pte. j. aque acetoſe. q. ſ. pro ꝯfectione fiat cōfectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. pro quolibet. ℞. trociſcorūʒ de abſinthio ʒ. j. de roſ. de reubarbaro añ. ℈. j. miſce ꝛ cum ſyrupo de mentha fiant pillule. vij. pro. ʒ. que quidē ſunt confortatiue ꝛ non ſolutiue. ℞. aquarū mēthe. ℥. j. abſinthij. ℥. ij. acetoſe. ℥. j. coral. ru. ℈. j. coriandri ꝑ parati. ℈. ij. zuccari albiſſimi. ℥. j. piſtanda piſtetur ſubtiliter. deinde omnia miſce. ℞. foliorūʒ abſinthij viridis ꝛ ꝓprie ſummitatis eius. menthe viridis de ambobus. q. ſ. p ſacculo ſtomatico. florū roſaꝝ lābruſce añ. ꝓtem. j. myrtillorū. ℥. j. maſticis. ℥. ß. calami aromatici. ʒ. ij. coriandri preparati. ℥. ß. piſtāda piſtentur ꝛ miſce ꝛ fiat ſacculus ſtomachi ꝛ applica ſtomacho ita ꝙ cuſpis lōgior attingat os ſtomachi baſis ꝟo fundum. ℞. oleorum abſinthij. ℥. j. ß. maſticis. ℥. j. citoniorum. ℥. ß. roſarum. ℈. j. abſinthij. ℈. ij. maſticis. ʒ. j. garioſiloꝝ. ℈. ß. ſpice calami aromatici añ. ℈. j. ſquinanti. ℈. j. menthe ſicce. ℈. ij. coralloruʒ rubeorum. ʒ. ß. coriandri preparati. ʒ. j. laudani. ʒ. ij. cere noue. q. ſ. pro vnguento molli. pulueriʒētur pulueriʒanda. deinde omnia miſce ꝛ cum modico aceti. q. ſ. ad penetrandum fiat vnguentū ad lentum ignem cū ſtomachi vnctione. ℞. foliorum abſinthij viridis. ℳ. iiij. menthe viridis. ℳ. ij. floꝝ lābruſce roſmarini myrtillorum añ. ℳ. ß. calami aromatici. ℥. j. ciperi ſquinanti añ. ℳ. ß. coriandri ꝑparati. ℥. j. ß. aque partes. ij. vini albi medie vinoſitatis partē. j. de omnibus. q. ſ. pro fomentatione. bulliant ad conſumptioneʒ tertie partis. deinde fiat fomentatio cum ſpongia aut filtro aut pāno lineo et non dimittatur frigeſieri ſuper loco. ℞. aque maiorane. ℥. ij. ſucci foliorum blitis. ℥. j. zuccari. ℥. ij. miſce. Nota ꝙ de prima medicina. ſ. de iera: ꝛ ſecunda ꝗ eſt ex caſſia que ſunt ſolutiua facilia vtatur ſingulo menſe ſemel in ſingulo menſe modo vna modo altera cum modis ſolutiuorum. Reliquis vero medicinis aſſumendis per os vtatur bis in hebdomada modo vna modo alia ad libitū ꝑterꝗ̄ in caumatib⁹ Reliquis vero medicinis ponendis ſuꝑ ſtomachum vtatur duobus diebus in hebdomada ꝑterꝗ̄ i caumatibus ꝛ frigoribus magnis. vʒ modo vna modo alia. Medicina vero compoſita ex aqua maiorane ꝛc. de ipſa tepida trahat per nares ſemel in hebdomada ſtomacho ieiuno preterꝗ̄ in frigore et calore magnis.

¶ Conſilia dñi Antonij Cermiſoni feliciter explicinnt.

¶ Tabula conſiliorum excellentiſſimi medici domini Antonij Cermiſoni.

De egritudinibus cutis ⁊ ab extrinſecus venientibus ⁊c.

Contra alopitiam. Folio.471
Contra ſaphati antiquũ capitis magis a ſanguine admixto cũ aliquali cholere mixtione ⁊ ſalſi flatis aliqualis tñ nõ multi corporis naturalis complexionis ſanguinee declinantis ad cholericitatē etatiue vero ſex annorum. fol.eodem
Contra fiſſuram volarum manuum et plantarum pedum ex complexione eorum ſicca. fo.472
Contra ſtuporem cutis manuum. eodem
Contra frigus ex itinere. eodem
Contra ſcabiem. eodem
Cõtra ſcabiē ſic.ex hũorib⁹ aduſtis vł ſłate ſalſo.e.
Cõtra debilitatē ↄ̃tutũ nãlũ ⁊ ſcabiē ſiccã. 473
Contra pannum corporis. eodem
Contra pruritum corporis. eodem
Contra ſudorem dyaphoreticum. eodem
Cõtra veſtigia ſiue ſint rub.citri.liuida vel nig. eo.
Cõtra totius corporis extenuationē ⁊ ↄ̃tutũ naturaliũ debilitatē ex mala cõplone calida ⁊ ſicca ꝑuenientem cum inclinatione ad ethicam. 474
Contra ſupercalefactionem corporis ex itinere aut alia de cauſa tempore caumatis. eodem

De egritudinibus capitis ⁊ gule.

Contra dolorem capitis. folio.474
Contra cronicũ dolorē capitis per eſſentiã ⁊ colligantiam ex vaporibus a ſtomacho ⁊ a mr̃ice aſcendētibus cum aliquali matricis ſuffocatione. 478
Contra melancholiam. eodem
Cõtra accñtia melica mulieris valde cholice. 479
Cõtra vertiginē paraleſim ⁊ ꝑ̃ncipiũ apoplie. 480
Contra principium epilepſie. eodem
Contra epilenſiam. eodem
Contra debilitatem memorie. eodem
Contra viſus debilitatem ex panno. 481
Contra pruritum oculorum. eodem
Contra pannum conſequentem obtalmiam. 481
Contra cataractam non confirmatam. 488
Contra debilitatem auditus ⁊ ſtomachi. 481
Contra manationem ſanici ex aure. 482
Cõtra catarrũ ſalſum ⁊ calm cũ aliquali tuſſi.eod.
Cõtra catar.ſbtilē ⁊ aliq̃lē ſalſed.plũes ſapiētē. 483
Contra catarrum ſalſum. 484
Cõtra fluxũ catarri ſubtilis nõ ſalſi nec amari. eo.
Contra defluxũ preternaturalē catarri. eodem
Contra reumatis diſpoſitionem. eodem
Contra catarri ſubtilis fluxum ad fauces pulmonem et pectus. 484
Contra reuma a cerebro ad maxillas ſeu cõtra brãchium quod idem eſt. 489
Contra dolorem dentiũ a materia frigida. 485
Contra dolorē dentiũ a materia frigida. eodem
Ad ↄ̃ſeruãdũ ⁊ mũdificãdũ dētes ⁊ gingiuas.eodē
Contra alcolam. 486
Contra fetorem oris. 488
Cõtra paraleſis mãlis ꝑ̃ncipiũ ↄ̃frigidē ⁊ ꝓcliuitatē ad ſłaticã apopleſiã oēs ꝑ eſſentiã tales. 486
Cõtra ãpata gutturis.ſ.amigð.a mã mixta. 489
Contra botium gule. eodem
Contra ſpinam infixam gutturi. 491

De egritudinibus pectoris

Contra lac coagulatum in mamilla. eodem
Contra difficultatum anhelitus. eodem
Cõtra aſmaꝫ tuſſim cũ ſuſpectione ad ptiſim. 492
Contra aſmaticam paſſionem. eodem
Contra aſma ⁊ tuſſim. eodem
Cõtra tuſſim et ꝓp̃ie a mã aliquali acuta pectus mũdificãs tuſſim mitigãs ac venã ſiſtens. 493
Contra tuſſim ſiccam. eodem
Facilitatiuum ſputi. eodem
Contra ſputũ ſanguinis a partibus pectoris tuſſiꝫ ⁊ vocis raucedinem. eodem
Contra ſputũ ſanguinis ex fractura vene. 494
Contra ſputum ſanguinis a pulmone et retentionem preternaturalem menſtruorum ſeu valde diminutam quantitatem eorum. 537
Contra empima. 494
Contra ptiſim. eodem
Contra tremorē cordis cũ aliquali dolore. 495

De egritudinibus ſtomachi ⁊ epatis.

Contra pulſationem artarie ſtomachi. 497
Contra debilitatē digeſtiue ſtomachi ⁊ conſeq̃nter epatis caliditatem. eodem
Contra ſtomachi ⁊ epatis debilitatem. 498
Cõtra ſtomachi debilitatē ⁊ cerebri a mã ſłatica.e.
Contra debilitatē digeſtiue ſtomachi appetitiue et retentiue oris ſtomachi. 499
Contra debilitatem ſtomachi. eodem
Cõtra debilitatē ſtomachi a multo ſłate cũ aliquali cholera ⁊ repletione capitis cũ grauitate ab eadem cũ vẽtoſitatis multitudine in mẽbris naturalibus ⁊ renum dolore aliquali. 500
Contra debilitatem ſtomachi et effuſionem cholere ad ipſum ſtomachum. 537
Contra relaxationem ſtomachi. 500
Contra ardorem ſtomachi. 501
Contra vomitũ vermiuꝫ in nocte dormiendo q̃ſcꝙ viuorum ⁊ quandoꝙ mortuorum. eodem
Contra vomitum ⁊ proſtrationem appetitus.eodē
Contra ſitim. eodem
Contra dolorē ſtomachi cum periculo vel inclinatione ad apoſtema. eodem
Cõtra ardorē ſtõ. licẽt cũ aliq̃li ip̃i⁹ debilitate. 502
Cõtra debilitatē ſtomachi cũ vẽtoſitate ipſi⁹. eodē
Contra ictericiam. 501
Cõtra caliditatē ẽpis ⁊ fluxũ cholere ad ſtõm. 502
Cõtra epatis debilitatē ⁊ oppilationē eius. 503

De egritudinibus vētris inferioris.

Cõtra debilitatē ẽpis ⁊ principiũ hydropiſis. 504
Contra principium hydropiſis. 505
Cõtra hydropiſim aſcēdētē a cã frigida cũ aliquali naturali lapſu epatis ad caliditatem. eodē

Contra fluxum epaticū cum excoriatione inteſtino rū ⁊ pncipiū hydropiſis ab epatis frigiditate pro quodā fratre ordinis ſancti frāciſci. eodē.
Cōtra fluxū epaticū ⁊ diſſinteriā cū tenaſmone ab humoribus aduſtis ⁊ diuerſis cū febre ꝯtinua iaꝫ pſeueratis oībus tribus mēſibus. 506
Cōtra diſſinteriā ⁊ fluxū epaticū ⁊ febrē ſimul. eod.
Contra diſſinteriam. eod.
Contra diſſinteriam alterius. 507
Contra dyariā a cā calida prouenientem. eodē.
Cōtra fluxū vētris ex epatis et ſtomachi debilitate ſeu ꝯtra lienteriā ⁊ fluxū epaticum. eodē.
Contra ventris ſtipticitatem. eodem
Contra ventris ſtipticitatem aliud. 508
Contra colicam. eodem.
Contra colicā ventoſam ⁊ partim ex fece eodē.
Contra vermes. 509
Contra vermes pro puella domini Uincilai deripa patiente exituin ani. eodem
Cōtra vermes cū febre ⁊ fluxu materierū diuerſaꝝ ſed amplius flegmatis. eodem
Cōtra debilitatē virtutū naturaliū iuncturarum ⁊ contra vermes. eodem
Contra exitū ani ſeu inteſtini recti ꝑpter mollificationem ipſius inteſtini. eodem
Contra exuberantē fluxum emorroidarum. eod.
Contra dolorem emorroidarum. 510

De egritudinibus renum et veſice.

Contra caliditatem renum. 510
Contra caliditatem renum. eodē
Contra calculū renalē ⁊ ventoſitatem. eodem
Contra dolorem calculi. 511
Contra dolorem renalem. eodem
Contra dolorē calculi renalis ⁊ ventoſitatē a lapide vel ab harenulis vel ſ'ſ'ate viſcoſo vētoſante cor poris naturalis cōplexionis ſanguinee ad choleri cum tñ tendētis etiā .44. annorum. eodem
Contra precipitationē ſ'ſ'atis ſalſi ad renes ⁊ veſicā cū ardore vrine ⁊ dolore in collo veſice. 512
Contra ardorē virge cū vlcere ⁊ ardore ⁊ dolore in tenſo calami virge ⁊ colli veſice. eodem
Contra ardorem virge ad intra et forte cū aliquali excoriatione virge et colli veſice et forte alicuius partis concauitatis veſice eiuſdem quinimmo et vlcus ipſarum. 515
Contra mictū ſanguinis ⁊ dolorem calculi. 516
Contra lapidem in veſica. 518
Contra mictum in lecto. eodeꝫ

De egritudinibus mēbrorum generationis in viris.

Contra gomorream. 518
Contra impotentiam coeundi propter ſolam impo tentiam erectionis virge ex nimia humiditate a ce rebro effluente et relaxante et impediente dictam erectionem. 521

De egritudibus matricis

Contra precipitationem matricis. 521
Contra diminutū fluxū menſtruorū poſt aborſum aut poſt partum. eodē
Contra indebitam mundificationē ſanguinis poſt partum. eodeꝫ
Contra retentionem preternaturalem menſtruorū et indebitam euacuationem. 522
Cōtra retētionē menſtruoꝝ ⁊ dolorē matricis. 524
Contra ꝑternaturalē retentionē menſtruorū medi cine efficaces ⁊ remiſſe. eodem
Ad prouocandum menſtrua. eodem
Cōtra retētionem menſtruorum ex materia groſſa oppilatiua. eodem
Contra retentionē menſtruorum. eodem
Contra fluxum menſtrualem. eodem
Contra fluxū ſanguinis menſtruorū poſt aborſum aut poſt partum naturalem. eodē
Contra debilitatem matricis. eodem
Inquirenda in diſpoſitione matricis. eodē
Contra exitum fetus in mala figura. 525
Contra difficultatem partus. eodem
Contra aborſum. eodem
Contra retentionem ſecundine. eodem
Contra dolorem matricis. eodem
Contra dolorem matricis a vētoſitate. 525
Contra ventoſitatem matricis. eodeꝫ
Contra curſum matricis. eodem
Contra curſum matricis. 526
Contra ſterilitatem. eodem

De paſſionibus iuncturarum ⁊ extremitatum.

Contra podagram a materia mixta. 527
Contra podagrā calidā cum aliquali flegmate ſꝫ non nimis ſeu nō multū intēſe calidam. eodem
Contra podagram a materia mixta. eodem
Contra guttas ⁊ dolores earum. eodem
Contra nodoſitatem iuncturarum manus et aliquantulum ſtuporem. eodem
Contra ſciaticam. 527
Contra ſciaticam cura particularis. 531
Medicina ſanctiſſima q̄ mūdificat guttas ac debi litatē neruoꝝ ⁊ capitis ac epar ſplenē renes ⁊ pul monē dolorē vētris ⁊ lapidē in renibus ⁊ ſpaſmuꝫ atqꝫ ſurditatem aurium ⁊c. eodem
Contra vindimiā ſeu tumorē tibiarum. 532
Contra tumorē tibiarū abſqꝫ dolore. eodem
Contra tabē ſeu extenuationē cruris. 533
Cōtra ꝯctionē ⁊ duritiē nerui ⁊ tabefactionē mēbri 534

De apoſtematibus.

Contra cancrum confirmatum. eodē
Cōtra tubera ſeu foruncula difficilis digōnis 535

De febribus.

Contra quartanam. 535
Contra peſtem. eodeꝫ
Contra peſtem. 536

De venenis.

Contra venenum canis rabidi. 537

Finis Tabule.

¶De animali paſtillos theriacos ⁊ theriacā ingre-
diente Liber incipit a Franciſco Caballo Brixienſi
viro preclaro Venetijs editus.

Sectio prima

q alal prefatum eſt vi-
pera: ſ3 non ola. Prolo-
gus in quo ⁊ ei⁹ intētio ⁊ libri ordo cognoſcitur.

Cum ſapientū pri-
ſcorū libros diligenter inſpicerē3:
tametſi plurima alia vtilia: ſuper
cetera tamē approbatiſſimū vtiliſ-
ſimūq3 ab eis vnū inueni ātidotu3
ſ. theriacam. quā veteres reperie-
re grāi. eāq3 innumerabilib⁹ extule-
re laudibus. ac ſi nature humane afflatu quodā di-
uino iſpirata fuiſſet ipſa3 eſt theriacam p̄res nr̄i ta-
les ac tantas poſſidere vires agnouere: vt medica-
minib⁹ eā ingredičtib⁹ aut eoꝝ pōderib⁹: ipoſſe eēt
eas oēs attribuere: ſed facultates has ab ei⁹ forma
ex mixtione ſurgēte attribuendas eſſe ipſi theriace.
quales nā ſuas quaſq3 res dotare ſolet. Cū igit̄ ins
q̄ tātas ac tales theriace cōmoditates a priſcis ſa-
pičtib⁹ attribuatas eſſe ↄſpicerē: eāq3 nr̄is tp̄ib⁹ in
curandis morbis minime vtilē experirer: mox defe-
ctu conſtituentiū hoc eueniſſe cognoui. repi igit̄ inter
cetera plura apponenda que nō apponunt̄ aut fal-
ſo accipiunt̄: illud culpabilr̄ abeſſe: quo theriace vis
potiſſima ſuſcipit̄. v3 trociſcos theriacos. Pigmēta-
rij em̄ ex medicoꝝ ignorātia eos ſic docentiū: putāt
thirū vnū eſſe aial p̄ticulare ex quo theriaca cōfici-
tur. ⁊ nomē aſſumit. qđ alal nō in italia ſed in orien-
tis partibus. v3 ſirie. ac meridionalib⁹. ſ. in egypto:
ſolū reperiri putāt. ex quoꝝ ignorātia theriace com-
moditatib⁹ tota iā plurib⁹ elapſis tp̄ibus caruit et
caret europa. Ego igit̄ v̄itatis amore ⁊ hominū cōi
cōmoditate motus huic errori ſubuenire cogitaui.
rōnibus ⁊ veterum auctoritatib⁹ oſtendēdo q̄dna3
ſit illud alal ex quo theriaci paſtilli ⁊ theriaca cōfi-
citur: aliorum circa hoc latinoꝝ peccata corrigēdo.
Et hac de cā nr̄m hoc opuſculum: de alali paſtillos
theriacos ingrediente inſcribendū eſſe putaui. pri-
mo quidē rei huius veritatem eliciēdo dehinc alio-
rū peccata corripiēdo. Quoꝝ tn̄ omniū initiū a que-
ſtione nois ipſius theriace ⁊ theriacalium paſtillo-
rū: ⁊ a fundamēto theriace habendū puto. ſiquidē
prius theriace p̄titionem prepoſuero.

¶De duplici theriaca a ſenioribus et iunioribus
conceſſa.

Seniores noſtri iuniores quoq3
duo medicamina voca-
uere theriacas. hoc q̄ppe abſq3 vip̄a ↄfe-
ctū. illud v̄o cū vip̄a quā magnā glorio-
ſam liberatricē vocauere. eas vtraſq3 ad
venenoꝝ curā alaliūq3 venenatoꝝ morſu3 laudan-
tes. Serapionis enim filius: Raſis ⁊ alibi ⁊ i Almā-
ſore: hallabas. ⁊ Auicenna: Joānes filius Meſue: ⁊
alij plures arabes theriacā diateſſaron: theriacam
eſdre: theriacam ex terra ſigillata ⁊ alias plurimas
abſq3 vipera theriacas in ſuis diſpoſuere volumini-
bus. Neq3 ſola ſine vipera compoſita: ſed ſimplicia
etiā theriacas nuncupauere. Auic. eni3 2° ſui cano-
nis libro. capite de ſquilla dixit. Et eſt theriaca ve-
nenoſis. De oppoponaco etiā ſcripſit. Cum ariſtole-
gia ad p̄ucturas bibitū eſt theriaca. ⁊ ſimiliter eius
ſuccus. Ceterū ſi altius inſpexerim⁹ a ſenioribus de
hoc nomine illud idē reperiemus. Plini⁹ enim libro
de nāli hyſtoria ſic ſcripſit. Et ante diſceſſum ab o-
ten ſib⁹ vnam cōpōnē ex iis clariſſimā ſubtexem⁹ ad-
uerſus venenata alalia: inciſam lapide verſibus in
limine dei Eſculapij. Serpilli duū denariorū pōd⁹
oppoponacis ⁊ milij tantūdē ſinguloꝝ. trifolij pon-
dus denarij. aneti ⁊ feniculi ſeminis et aneſi ⁊ apij
duū denarioꝝ ſenum e ſingulis generib⁹: erui fari-
ne. xij. hec tuſa cribrataq3 vino q̄ poſſit excellēti di-
gerunt̄ in paſtillos victoriati ponderis. Ex iis ſingu-
lis. dantur ex iis vini mixti cyathi terni. hac theria-
ca magnus rex Antiochus aduerſus ola venenata
vſus traditur. Quib⁹ ex verbis liq̄do patet nō ſolū
arabes ⁊ iuniores latinos ſed ⁊ ſeniores nr̄os theria-
cas euocaſſe antidota que abſq3 vipera venenatis
obſtāt morſib⁹. De eo aūt qđ ex vipera ↄficit̄ antido-
ta nulla p̄culdubio ambiguitas vnq̄ fuit q̄n theria-
ca vocetur. Et hec ſatis de duplici hac theriaca di-
xiſſe ſufficiant. Unde autem hoc traxerit nomē mox
dicendum eſt.

¶De ethimologia huius nois qđ eſt theriaca.

Hoc nomē theriaca p̄fata3 vtrāq3 ſi-
gnificās theriacā: ab hoc greco
noie θηριον. thirō denolationē accepit
θηριον. thirion aūt neutri generis: ⁊ θηρ
thir maſculini apud grecos ferā ſigni-
cat. ſcribunt̄ aūt per. θ. th. ⁊ littera. η. ita. vñ mutata
littera. η. ita in. e. ſcribit̄ theriaca per th. ⁊. e. in p̄ma
ſyllaba. hec igit̄ ſit huius nois qđ eſt theriaca indu-
bitata ethimologia. Nec mirer3 ſi forte circa hoc no-
mē pl⁹ eo qđ medico attineat inſudauerim. nō enim
verboꝝ Galeni nr̄i imemor ſum. q̄ ca3 plures alibi:
tu3 etiā 11° de ſimplicib⁹ medicis libro ſcripſit. De
noib⁹ q̄dē cōtēdere nō oportet: ſed ipſaꝝ rerū diſci-
plinā p̄tractādū: ſed eo circa nola diuti⁹ diſputaui
qm̄ magna apud oēs fere gētes: inſcitia quorūda3
q̄ hoc nomē thirus finxere plurib⁹ iā elapſis tp̄ibus:
ſubſecuta eſt iactura. vt in poſtera3 clari⁹ fiet. Uolo
aūt ex nūc dictis hoc vnū p̄docuiſſe a quo nam hoc
nomē theriaca verā traxerit ethimologiam.

¶Qđ theriaca ab hoc noie θηριον. thirion dicta: eo
dicta ſit q̄ ad ferarū venenatarū curā inſtituta ſit.
non aūt eo q̄ fere eam ingrediantur.

Ceterū cu3 ab hoc nomie θηριον.
thirion theriaca deriuatio-
nem habuerit: ſupereſt vt ↄgnoſcat̄ an
eo theriaca dicat̄ q̄ ei⁹ compoſitionem
θηριον. thirion. i. fera ingrediat̄. an po-
tius eo q̄ aduerſus feras venenatas inſtituta ſit.
Sed certe ſi recte inſpexeris: nō eo q̄ θηριον. thirō
i. fera eā ingrediat̄ ſic primo nūcupata3 inuenies. a
iunioribus enim ⁊ ſenioribus tā latinis q̄ grecis q̄
etiā arabibus plurima repta ſunt vbi ſcripſim⁹ an-

tidota abſq; fera aut vipera ↄſtituta. que tñ theria
ce noie vocabant̃. vt ſupius demõſtratũ eſt. Ampli⁹
ſi a ↄſtructẽ alali dici deberet theriaca: nõ theriaca
id eſt feralis. ſed vipina potius diceret̃. a noie enim
cõponẽtis animalis ꝓprio nõ cõioꝛi rectius eẽt. per
hoc eñ nomẽ θηριον. thirion. qð eſt fera non magis
viperã theriace ↄfectionẽ ↄſtituere nos dociles facere
ret: q̃ aliaꝫ fere ſpẽm. puta baſiliſcũ. cũ ipa fera plu
rimas ſub ſe vltra vipam ſpẽs ↄtineat. Eodẽ ẽt dica
tur mõ de paſtillis quos Galen⁹ Plini⁹ ⁊ aliȷ̃ ſapien
tes vocauere theriacos. non eñ ab ingrediẽte: qr ſic
vipini potius dicerent̃: q̃ theriaci. ſicut vere pluribꝰ
dicunt̃ paſtilli: ſiue trociſci ex vipis. cũ eñ theriacos
audiueris nõ ab ingrediẽte: ſed ab eoꝝ conferẽtia ⁊
officio ſic dici putato. Iis igit̃ rationibus ex ↄ̃: io aſ
ſumptis: facile erit agnoſcere theriacaꝫ paſtilloſq;
theriacos vel theriacales quo vis modo dicat̃ cõre
ctos ex officio eoꝝ ⁊ conferẽtia quã ad venenata hñt
alalia: ſic dici. nomẽ enim thirion ſiue fera cõe eſt. cõ
munis ẽt eſt eoꝝ conferentia. ad ola enim venenata
ↄferunt alalia. ⁊ ad hanc q̃ppe ↄferẽtiã nõ ſolũ poſt
magne theriace cõpoſitionẽ in qua fera ingreditur
ipſaꝫ theriaca paſtilliq; theriaci inuenti ſunt: ſed añ
eã iã repti fuerãt. Ceterũ ſi ſpecialr̃ de theriaca ma
gna cõtẽtioſe potius q̃ veritatẽ inſectãdo: illud dice
re volueris: ne ↄtẽtioſus dicar: nolo in hoc tue obſta
re ſnie. dũmodo non a ꝓprio noie alalis ingrediẽtis
ſ. vipe: ſed a ſui gñis noie quod eſt thirion ſiue fera
dici cõcedat̃. Cui ſnie Humay arabs Andromachi
expoſitoꝛ adheſit ↄ̃ dixit. Incipiamus ergo ⁊ dica
mus quare dicit̃ theriaca. Dico ergo q̃ ipſa nolat̃
ꝓpter duas cauſas q̃rũ vna eſt ꝓpter iuuamẽtum
ſuũ ad pũcturã reptiliũ hñtium venena. nõ ipſa de
nolant̃ grece thiria. deinde ſubiunxit. Et eſt: ſupple
alia cauſa cur dicat̃ theriaca: qr̃ ipſa capit ex car
nibꝰ viperarũ que ſunt iterũ de gñe ſerpentũ qui di
cunt̃ thiria. ac ſi diceret. Uipera cadit ſub hoc gene
re qð eſt ſerpens. q̃ ſerpẽtes grece dicunt̃ thiria. i. fe
re. igitur theriaca ſm̃ modũ hunc theriaca dicet̃ qr
viperam in ſe capit. cuius vipe genus eſt thirion. i.
fera. ⁊ ſic non a ſpãli noie qð eſt vipa: ſed a gñis no
mine ingrediẽtis alalis denolat̃. qð gen⁹ eſt thirion
ſiue fera. qð tñ aſſentire idoniẽ eſt: ſi ea que ſupius
diſputauim⁹ recte q̃ſq; itelliget: nolo tñ vt dixi huic
ampli⁹ obſtare ſnie: ne in diſceptatiõe nolnꝫ: cum in
hoc libro medic⁹ ſim: nimis ↄtẽtioſus videar. Et hec
de cã hui⁹ nois theriaca dixiſſe ſufficiãt. qbꝰ diſcuſ
ſis ad rẽ ipſaꝫ iã accedam⁹. ¶ Q̃ñ ante theriace ma
gne ↄfectionẽ duo eius ꝑfuerãt fundamẽta. ſ. mitri
daticũ antidotũ. ⁊ paſtilli theriaci. ex quibꝰ duobus
aliȷ̃s quibuſdã additis poſt hoc: inuenta eſt theria
ce magne confectio.

Antequã magna illa theriaca
ↄdita eſſet duo apð ſe
niores repiebant̃ medicamia. qbꝰ duobꝰ
nuncẽ ↄnexis: quibuſdã aliȷ̃s additꝫ: ac
põderibꝰ alteratis: iã q̃ fundamẽtis ſup
poſitis: magna ↄfecta eſt gloſa theriaca. Unũ quo
rũ fuit mitridaticũ antidotũ. alterũ paſtilli theria
ci. alr̃ ꝫ paniculi ſ trociſci dicti. Mitridaticũ eñ vel
mitridatios vel mitridates vel quo cũq; tali dicatur
mõ a mitridate rege nomẽ ⁊ originẽ añ theriacam
magnã ſuſcepit. dr̃ eñ hoc antidotũ ⁊ alia ad vene
na medicamia in ſanctuariȷ̃s mitridatis regis in q̃
buſdaꝫ cõmẽtariȷ̃s manu regis ſcriptis iuẽta fuiſſe
a Gneo põpeio. que ꝑfecto toti humane nãe nõ mino
ris fuere cõmodi: q̃ de ſuo regno victoria romano
fuerit vtilis impio. Sapiẽs eñ vir phoꝛumq; ac me
dicoꝝ plurimũ amatoꝛ fuit. immenſis eñ donis ac
plurimo ꝑtio Aſclepiadẽ medicũ ad ſe vocauit. q̃ q̃
ſuo fruſtratus ſit ꝓpoſito. Scriptũ enim tradit Aul⁹
Geli⁹ a Leneo Gnei põpei liberto: mitridatẽ illũ põ
ti regeꝫ medicine rei ⁊ remedioꝝ id genus ſolertem
fuiſſe. ipm̃ q̃ꝫ regẽ aſſiduo taliũ medelarũ vſu a clã
deſtinis epularũ inſidȷ̃s cauiſſe. tãtaq; ipſi⁹ in me
dicaminibꝰ hȷ̃s factis ex anatũ põticarũ ſanguine et
aliȷ̃s vis fuit: vt ipſe ſciẽs quoq; vltro ⁊ oſtẽtãdi grã
venenũ rapidũ ⁊ velocꝫ ſepenumero hauſiſſet. id tñ
ſine noxa feciſſe. Hac de cã poſtea cũ populi romani
ꝑlio vict⁹ metu ſui in vltima regni refugiſſet: ⁊ mori
tandẽ decreuiſſet: venena violentiſſima feſtinãde ne
cis grã fruſtra expert⁹ eſt ſuoq; ipſe gladio vel alte
rio vt nõnulli dixere ſe ſponte trãſegit. Hoc eñ factũ
eſt cũ ꝑus eodẽ veneno ⁊ pelices ac filias ne in inimi
coꝝ manus redigerent̃ enecaſſet. Sic igit̃ mitridati
cũ antidotũ nomẽ a Mitridate ponti rege ⁊ ortum
añ magnã ſuſcepit theriacã. ↄ̃trꝫ ad venena ⁊ ſer
rar ſpicẽtus ſanãdos vtebat̃. de quo Celſus ait. Noſ
biliſſimũ aũt eſt mitridatis antidotum. qð quotidie
ſumẽdo rex ille tr̃ aduerſus venenoꝝ pericula tutũ
coꝛp⁹ ſuũ reddidiſſe. de hoc antidoto Plini⁹ etiam
ait. Mitridaticũ antidotũ ex rebus 54⁰ ↄ̃ cõponitur
de quo etiã Galenus dixit. Aiunt autẽ ⁊ mitridatẽ
illum generoſum bellatoꝛem theriacam quidẽ non
accipientẽ: nõdũ enim erat inuẽtaꝫ antidotũ aſſu
mentẽ multe mixtionis. ⁊ ipſo noie eius vocatũ. mi
tridates enim nolat̃. Filius etiam Serapionis ſcri
pſit. Et ꝓpˀ illud poſtq̃ ꝓbauit illud mitridates rex
ponti: ⁊ nominauit ſuo noie ⁊ cõpoſuit ipm̃. Auicen
na etiam 5⁰ ſui canonis. Confectio mitridati nobi
lis eſt confectio quam fecit mitridates rex põti ⁊ no
minauit ſuo noie ⁊ cõpoſuit ipſum liquet ergo ex hȷ̃s
mitridaticũ antidotum nomen ⁊ ortũ a rege mitri
date traxiſſe. habuiſſeq; originẽ ãteq̃ theriaca ma
gna conficeret̃. Eius ṽo mitridatis neq; vna reperitur
deſcriptio. que ṽo regis fuerit difficile eſt agnoſcere
nam Coꝛnelius Celſus vnaꝫ ex. 40. fere poſuit. Pli
nius ex. 54⁰ ⁊ dixit componi. ſi verba ſcripta mẽdo
ſa non fuerint. Serapionis filius ⁊ Auicenna vnaꝫ
quam cõem appellant: alteram quam dicunt fuiſſe
Galeni a cõi treſdecim ſubtractis conſiſtentem: que
in paucis ab ea que Celſi diſcrepat: mitridatis poſ
ſuere deſcriptionem. cum igitur tot ponant̃: difficile
erit agnoſcere quenã fuerit illius regis compoſitio
Ceterum cũ noſtra ad pñs de hoc non ſit intẽtio. vl
terius de hȷ̃s non diſputabo. de mitridate eñ hec de
duximus non q̃ de eo in hoc libro ſit noſtra intẽtio:
ſꝫ vt quiſq; noſcere poſſit mitridaticũ antidotũ ma
gne theriace fuiſſe fundamentuꝫ eo eñ theriaciſq;
paſtillis aſſumptis: aliȷ̃s q̃q; quibuſdam additis ⁊

ponderibus alteratis: magna ab andromacho cō-
fecta eſt theriaca. Paſtilli eñ theriaci: vel ſalte vipe
re caro ol preparata mō quo paſtilli cōficiunt abſ-
q; pane q ſiccitate ſua paſtillorū formā cōponit et
cōſeruat: a ſenioribꝰ ante theriacā magnā inuenti
fuerāt. Dioſcorides eñ anazarbēſis qui cum Cleo
patra ſub Antonio claruit eiſdē fere tēporibꝰ quibꝰ
mitridatis medicamē ortū ac nomē habuit: vipere
carnē abſciſſis extremitatibus cū oleo vino aneto ꝛ
ſale coctā: in pluribus cōmēdauit morbis. Iuniores
eñ nihil aliud ꝙ panē addidere vt ſiccitate panis
malaxāte paniculi aptius cōficerent: ꝛ cōſeruarent.
de qbus Plinius libro. xxix. dixit. Fiūt ex vipera pa
ſtilli q theriaci vocant a grecis: ternis digitis exem
ptis interaneiſq; ꝛ liuore ſpine adherente. Reliquo
corpore in patina ex aqua ꝛ aneto diſcocto: ſpiniſq;
exēptis: ꝛ addita ſimulagine: atq; ita in vmbra ex-
ſiccatis paſtillis qbus ad multa medicamina vtun
tur. Nec ſolū viperarū carnibus ad talia medica-
mina vtebant ſeniores: ſed ex ſceuioribus ſerpētibꝰ
nonnulla etiā perniciosa priſci fecere medicamina.
De hoc eñ Ariſtoteles: in octauo de hyſtorijs aīaliū
libro ſcripſit. Aſpis eñ anguis ex quo medicamen-
tum putriſicum illud componūt in affrica gignitur
cuius ictui nullū remediū eſt. Solebāt ꝛ ſerpentes
ad medicamēta pigmentarios viuas carcerari: de
quo idē ait. Diu eſt ſerpētes ꝛ phalāgia viuere pñt
ſine cibo. qd ex ijs q pharmacopole ideſt pigmēta-
rij alunt perpēdi poteſt. Sic itaq; ſeniores nō etiā
ante theriace cōfectionē ſerpētibus ꝛ viperis ad me
dicamēta vtebant. qua de re duo hec pfata. ſ. mitri
daticū antidotū ꝛ viperarū caro pparata: ā theri-
race cōfectionē prefuiſſe cōſtat. Andromachus igit
vir certe peritus in arte: mitridatē ad venena plu-
rimū cōferre cognoſcēs: cum ad hec potiſſime fuiſſet
inuētus: ad ictum vo ſerpentiū nō eſſe efficacem: no
ſcens etiā vipere carnē ſic preparatā comeſtā preter
alias cōferētias morſibus etiā venenatorū aīalium
plurimū auxiliari cū ipa ſimilitudine quadā eis aſſo-
ciet: ꝛ eoꝝ venenū ad exteriora deducat: mitridatē
ꝛ viperarū carnes pparatas cōiunxit. additiſq; nō-
nullis alijs ꝛ pōderibus alteratis theriace cōfectio-
nem nedū ad venena ꝛ alia plurima ſed ad ſerpen
tum maxime viperaꝝ ictū diuino quodā afflatu co
operāte perfecit. De quo Ioānes Serapiōis filius.
Mitridates ergo permiſcuit oēs iſtas ꝛ fecit ex eis
medicinā vnā ſperās q ſit cōferēs oibus venenis p-
nitioſis. Et poſt illud andromachus ꝛc. cū addidit
in numero medicinarū ꝛ minui fecit cōfectionē q no-
minat theriaca. Et mitridates non pmiſcuit aliqd
ex carne viperarū: niſi paruꝫ: niſi in medicinis alijs
q nō ſunt in hac cōfectione. ppter illud facta eſt the-
riaca iuuatiua valde ad mordicationē viperarū ſu
pra iuuamentū mitridati. Auicēna etiā qnto ſui ca
nonis libro dixit. Fuit ergo ipm theriaca in illo tpe.
deinde poſtq; accidit andromacho illud qd ex pria
fuit ipm ſup iuuamētū carniū ſerpētū ꝛ aliaꝝ: addi
dit in eo trociſcos de vipis. ꝛ alteratū eſt paꝝ p ad-
ditionē ꝛ diminutionē. Fuit ergo theriaca magna
in multitudine iuuamētiſ, verūtñ theriaca magna
eſt magis iuuatiua ipo in re vna ꝛ eſt venenū ſerpē
tum. ijs igit clariſſime demōſtratū eſſe puto mitri-
daticū antidotū theriacoſq; paſtillos añ magnam
pexitiſſe theriacā. fuiſſeq; fundamentū magne the
riace. Patuit etiā andromachū eū fuiſſe q pmo mi-
tridatico antidoto paſtillos cōiunxit. ita vt qbuſdā
alijs ad hec additis: pōderibus etiā nōnullis varia
tis magne theriace cōfectio ab andromacho pfecta
fuerit: venenis oibus ac alijs pluribus vt mitrida-
tes: ſerpentū tñ ictibus ꝛ potiſſime viperarū ſupra
mitridatē prebēs auxilia. Quibus hactenus ptra-
ctatis ſit cū nois rōne ac ethimologia ꝛ theriace bi
partita diuiſiōe: nūc ad aīal ex q theriaca cōficit qd
eſt illd de q in hoc libro eſt pncipal itētio accedamꝰ.

¶ Quod aīal ex quo theriaci paſtilli et ipſa confici-
tur theriaca eſt vipera. et q a compoſitione dictoꝝ
cognoſcitur paſtillorum: ꝛ non ab ipſorum nomine
neq; a nomine theriace dignoſcatur.

Eposita igit ea theriaca q abſ
q; feris cōficit: ea vo aſ
ſumpta q cū feraꝝ carnibꝰ cōponit diſpu
tādū puto qnā ſit ea fera ex q theriace
pficit cōfectio. Et cū latini fere oēs q de
re hac aliqd dixerūt: pctm aliqd lꝫ alter altero gra
uius: deliqrint: idcirco in pmis rei ſitas diſcutiēda
qua diſcuſſa coꝝ pctā facile erit corrigere. Huiꝰ igit
indagatiōis initiū hinc acapiēdū puto. vtꝫ vtī naꝫ
cognitio fere theriacā ingrediētis mutuāda ſit. an
vtꝫ a noīe theriace ſeu theriacaliū paſtilloꝝ: vel po
tius ab aliquo alio ſumi debeat. Dicimꝰ ergo q nō
a noīe theriace nec paſtilloꝝ theriacaliū pfatū aīal
cognoſci valet. p illa eñ noīa ſolū accipimꝰ ferā: per
hoc nomē grecū θηριον. thirion ſignificatā θηριον.
thirion eñ grece latine fera. hec aūt cognitio nimis
gñalis eſt: niſi q ſit illa fera dignoſcat. qre lꝫ euitan
de importunitatis cā ne etiā nimis in noīe curioſus
videar: hoc cōcedat q a cōponēte hec noīa quodāmō
ſumpta ſint: nō ea propter ab illis noibꝰ plena ipſiꝰ
aīalis theriacā cōficiētis habebit cognitio. ſꝫ gñalis
ſola. Ab alio igit necē eſt ipm plene cognoſcere aīal
ꝙ a noīe theriace vel theriacaliū paſtilloꝝ. eſt en. ꝫ
vt dixi nimis gñalis cognitio q ab illis noibꝰ cōceſſa
eſt. ſꝫ ſpālis ac plena huiꝰ aīalis cognitio a pfatoiū
trociſcoꝝ cōpōne ſumit. Sapiētes eñ eos cōponētes
trociſcos nō gñali cōtēti ſunt noīe: ſꝫ nomē aīalis p-
priū liqdo expſſere. dicētes. Accipe vipas. Dioſcori-
des eñ ſcripſit. Vipe caro cocta ſi comeſta fuerit ꝛc.
Et parū poſt. Opꝫ aūt poſtq; decoriaueris ipaꝫ ab
ſcindere caput ꝛ caudā ꝛc. Plinius etiā dixit. Fiunt
a vipera paſtilli qui theriaci vocant a grecis. Gale
nus etiā ad Pāphilū ait. Paniculi vero theriacales
ſic cōſtruunt. accipe echias flauas. echis eñ grece ꝛ
echidna viperā ſignificat. De cōmoditate etiā the-
riace poſt ſquilliticos paniculos dixit. Deide poſt hec
opꝫ accipe echidnas quot ſufficiāt ꝛc. Ioānes etiaꝫ
Serapionis filius ſcripſit. Factura trociſcoꝝ de vi
peris. qñ nos recedimus a reliqs ſpēbus ſerpētum
eligimꝰ ex eis genꝰ nolatū vipa. Raſ etiā in Almāſ.
ait. Trociſci de vipis. ſumant vipe femine Auic. etiā
qnto ſui canonis libro. Ars trociſcoꝝ de vipis. Ac-

capiant vipe cū eſt finis verīs. Ex q̄bus liq̄do pʒ nō
ferā in gn̄e ex eoꝝ cōpōne ſed vipas in ſpecie ſumē=
das ꝓceptū fuiſſe. Quare a trociſcoꝝ ⁊ theriace cō
poſitione nō a theriace noīe ſiue theriacaliū paſtil=
loꝝ alal theriacam ingrediēs cognoſci debet. ꝑ illo
rum eñ cōpoſitionem viperam. ⁊ per illoꝝ nola ſo
lum ferā cognoſcere valemus. Ut igit̄ dignoſci poſ
ſit q̄ ſit vipera: ⁊ ab alijs diſcernat̄ ſerpētibus de ip=
ſis ſerpentibus neceſſe eſt pertractare.

¶ De diuiſiōe triū nolm. ſ. alal. fera. ſerpēs. ⁊ de tri
plici alaliū venenatoꝝ naturali gradu: et alijs di=
uerſitatibus veneni ab accidentibus ſumptis.

Cum de ſerpentū ſpēbus vt ex ce
teris ſola eligat̄ vipera
diſputādū ſit: ad hoꝝ certā doctrinam
vtile fore exiſtimo quotundā nolm diui
ſiōes in ſerpētis nomē terminātes: ⁊ ſer
pētū in gradus diuerſos partitiōes ꝓdocēdas eſſe.
Dicim⁹ igit̄ cū Ariſtotele cū alibi pluries tū libro de
alaliū ptib⁹: q̄ alal ex pte ſui mot⁹ quadruplr diui=
dat̄. ingreſſibile qđ pedib⁹ gradit̄ vt hō. inuolatile
qđ alis volat. vt palūbes. in natātia vt piſces. ⁊ in re
ptile alal qđ vētre ſerpit abſq̄ pedibus. Quꝫ a natu
ra ꝯceſſum fuerit vnū alal duob⁹ poſſe vti bñficijs.
Depoſitis igit̄ trib⁹ ſolū reptile nr̄e nūc ſit cure. Di=
cimus etiā q̄ alal aliud fera d̄r. alia alalia cicures
ſiue nō fere. Fere dn̄r alalia que dētibus vel ictu in
alia ſeuiūt alalia. Nō fere ṽo ꝯtīe. manſuetudine
eñ quedā a natura ꝓdite ſunt. Fera etiā diſtingui
tur. nā alia eſt q̄ venenata d̄r. vt baſiliſcus. aſpis. vi
pera: q̄ humane nature ac alalibus veneno infeſta
cognoſcunt̄. Alia vero ſine veneno vt leones canes
nō rabidi. Fera venenū hñs alia ē reptilis vt aſpis.
alia ṽo alio incedēs motu. vt ſcorpio lacerta ⁊ ſilia.
Repētia ſunt ea q̄ ſerpētes alio vocant̄ noīe. de q̄b⁹
ſolis alijs abiectis habēdus eſt ſermo. Hec igit̄ no=
mina. alal. fera. fera. ſerpēs. ſm̄ magis ⁊ minus cōe
ſe habēt adinuicē. Nā ſub alali eſt fera. ſub fera au
tem eſt ſerpēs. ſub ſerpēte autē plures ſunt ſpēs: de
q̄bus nūc agendū eſt. Id aūt qđ de ijs ſerpentibus
anteq̄ꝫ ad vnāquāq̄ carū fiat acceſſus ꝑtractādū
puto: ſunt eoꝝ in veneno gradus diuerſi. Sunt eñ
nōnulle q̄ ad tres vſq̄ horas poſt ictum necāt. ⁊ hic
ꝓmus venenatoꝝ d̄r ordo. vt baſiliſcus. aſpis. ⁊ alie
plures. Sūt ⁊ alie q̄ paruo admodū aut nllo nocēt
veneno. vt anguis in italia. q̄ cū morſum venenatū
nō habeat ira ꝯcitatus fit venenatus. in quo etiam
genere nōnulli ponunt̄ dracones q̄ ſolo morſu vul=
nere potius q̄ꝫ veneno vel forte pauco nocēt. et iſte
ſit ordo tertius. Scđs aūt inter hos terminos me=
dius earū eſt q̄ vſq̄ ad ſeptimam horam differunt
necē vt in dicēdis fiet manifeſtum. Hec igit̄ ſit ſerpē
tum a propria natura ſumpta diuerſitas. Nō par=
uam quoq̄ ab alijs q̄ꝫ a ꝓpria natura ſerpētes in
gradibus venenoꝝ capiunt diuerſitatē. ſicuti a re=
gione loco ſexu. animi paſſionibus. repletione vel in
anitione. tpe anni. A regione quidē ⁊ loco. qm̄ loca
montuoſa aſpera ⁊ regio calida nimis venenoſiſſi=
ma ꝓducit alalia. de hoc eñ Ariſtoteles octauo de
hyſtorijs alaliū libro dixit. Moꝝ etiā diuerſitatē

loca efficiūt. vt mōtana ⁊ aſpera ſuas beſtias red=
dunt ⁊ aſpectu efferatiores ⁊ virib⁹ robuſtiores q̄ꝫ
plana ⁊ molliora. ⁊ parū poſt hoc. Anguium quoq̄
ictus ꝑ loco plurimū differunt. aſpis eñ anguis ex
quo medicamentū illud putrificū cōponūt in affri=
ca gignit̄ cuius ictui nullū remediū eſt. Cornelius
etiā. Celſus libro q̄nto cū de aſpide ceraſte. dypſas
de. emoroide: chelindro locutus eſſet: ſubſcripſit. Ueꝝ
hec genera ſerpentū ⁊ peregrina ⁊ aliquāto magis
peſtifera ſunt: maxime q̄ eſtuoſis locis gignunt̄. Ita
lia frigidioreſq̄ regiones hac quoq̄ parte ſalubri=
tatem habēt q̄ min⁹ terribiles angues edūt. Stra=
bo etiā inq̄t. Alalia quoq̄ ſua habet ichneumonē: ⁊
egyptiā aſpidē: que ꝓprium quiddaꝫ habet preter
alias aliorū locoꝝ. affrica enim alalia ꝓducit vene
fica que alibi vel parum vel nullū habēt venenū. et
hoc ſuo ꝯtingit caloris feruore. de quo Lucanus in
quit. Uos quoq̄ qui cūctis innoxia nola terris ſer
pitis aurato nitidi fulgore dracones. Letiferos ar
dens facit affrica. A ſexu. qm̄ maſculi ſeuiores ſūt
feminis. lꝫ forte femine pluribus dentibus plura in
figāt vulnera. A repletione ṽo ⁊ inanitione quoniā
que ieiune ſunt ꝑnicatiores ſunt. Inde Celſus. Illō
ignorari nō oportet oīs ſerpētis ictum ⁊ ieiuni ⁊ ie=
iuno magis nocere: ideoq̄ perniciosiſſimi ſunt cū in=
cubant. hac etiam de cauſa vipere quas ad paſtil=
los venant̄ theriacos incarcerari minime debēt. ſed
capitis ijs mox interfici. Ab aīe ṽo paſſionibus eo
q̄ irati maiori inficiunt veneno. Inde Plinius. An=
guis q̄ de ſui natura minime venenoſus eſt cuꝫ ira
concitat̄ venenat⁹ efficit̄. capitur autēꝫ hic anguis
non put cōmune nomē eſt ad ſerpētē: ſed pro vna
ſerpentuꝫ ſpecie hoībus ſatis familiari. ijs itaq̄ in
cōi quodā ſermone de ſerpentibus pertractatis: ad
vnāquāq̄ ſpēm nūc deſcēdendū eſt. eas tñ ſic diſcu
tiendo vt intranea ⁊ externa diſponant̄ accidentia
voco aūt intranea ea que ſerpentis corpori inſunt.
externa ṽo accidētia hos voco effectus quos extra
in alienum ab eis efficiunt corpus. Adducam etiā
nomina que latinis familiaria ſunt lꝫ forte a grecis
tracta. Corrigā quoq̄ ea nomina que in libris ara
bicis in latinam deducti ſunt linguam corrupta re
periunt̄. non pretereundo etiā q̄n eos corrigam au
ctores qui idem animal diuerſis nūcupatū nomini
bus vitio forte quandoq̄ interpretum diuerſa eſſe
putauerunt animalia. Iis enim ſatis ad ulteriora
fiet acceſſus. Nec miret̄ quis ſi de ſolis hic agā ſer=
pētibus. phalangias ſcorpiones lacertas rabidum
canem ⁊ talia ꝓtermittendo. nō enim de omni vene=
nato agere eſt mihi mens animali: ſed de ſerpētib⁹
ſolis. vt eaꝫ ſerpētis ſpēm eligere valeamus ex qua
illa glorioſa theriaca confecta fuit a ſenioribus.

¶ De ſerpentū notitia ex ſignis exteriorib⁹ ⁊ interio
ribus ſumpta. Et ꝓmo de baſiliſci notitia.

Baſiliſcus ſerpēs ē a regio no=
mine nomen aſſu=
mens βασιλευς enim grece rex latine
hic enim regali nomine: venenoꝝ ſcribē
di ordine: ceteros merito anrecedit. Inte=
riora ſigna. Color eius ad nigredinem ⁊ citrinitatē

declinis.ſup caput:qđ caput hꝫ acutũ: maculas in modũ diadematis hꝫ cãdidas.hꝫ ⁊ oculos rubeos longitudo inquit Solinus ſemipedalis. Auicenna vero dixit eē duoꝝ palmoꝝ. Externa ſigna. Omne aial ſibi ꝑpinquum terreť ⁊ ſtupeſcit.immo ſibilo et viſu certa interficit diſtãtia. morſu etiã ⁊ tactu necat.olim lãcea quiſpiã eum tangēs: veneno lanceã ſubeunte mortuus eſt ipſe ⁊ equus: eo milite equũ tangente:cum vero momorderit animal moriť ſtatim corpore liquefacto ⁊ inflato.Quinetiam moriť tangēs ab eo mortuũ aial.immo quod plus eſt terram polluit ⁊ exurit.herbas extinguit.arbores necat ꝑpinquas auras corrũpit.ita vt aues illac volantes decidãt ⁊ pereãt.Diciť ꝙ media parte ſerpit anteriorē medietatē excelſus deferēs Muſtelle ſolis obſtãt.tũc potiſſime cũ eſu rute a veneno ſe tueãtur.lꝫ hoc de aſpide alij dixerint. Naſciť in cirenaica libie ꝓuincia. De hoc ſerpente Lucanus inquit. Sibilaqꝫ effundens cũcta terrencia peſtes. Ante venena nocens late ſibi ſubmouet oē. Uulgus ⁊ inuacua regnat baſiliſcus harena. Et alibi. Quid ꝓdeſt miſeri baſiliſcꝰ cuſpide muri. Trãſactus. velox currit per tela venenũ. Inuaditqꝫ manum quã ꝓrimus ille retecto. Enſe ferit totoqꝫ ſimul demittit ab armo. Plinius libro.29. dicit olfatu interficere ⁊ eum ſerpentes fugere. De hoc etiam ſerpente Nicãder poeta grecꝰ lib.theriacoꝝ metro ſcripto cecinit. Et plurimi tam philoſophi ꝙ̃ medici et Galenus ⁊ alij de hoc ſcripſere ſerpente. Et eſt de primo venenatorum genere primum animal.

¶De notitia ſerpētis dicte cathoblepas.

Cathoblepas qſi deorſum aſpiciens ſerpens eſt. Interna. Eius lõgitudo ſm Auicēnam eſt a cubito vno vſqꝫ ad cubitũ ⁊ ſemis.lꝫ hoc aliorum auctoritate dixerit:alij vero dixerunt modicam eſſe feram. Caput pregraue egre ferens idqꝫ deiectum ſemper in terram.inde cathoblepas diciť.⁊ ceteris mēbris iners. Externa. Morſu viſu ac ſibilo vt baſiliſcꝰ necat.animal enim ab eo percuſſum diſſolutũ moriť. ꝗnetiaꝫ moritur quod ei vicinum fuerit. Naſcitur in heſperia ethiopie prope fontem qui nitris dicitur nili caput vt aliqui putant. Hunc ſerpentem Auicenna libro canonis quarto harmene vocat. Et hec in ꝑmo eſt venenatorum genere.

¶De notitia aſpidis ſerpentis.

Aſpis ſerpēs eſt. Interna. Color eius cinericius:ad acuitateꝫ declinis. oculi eius apprime luminoſi. Collum tumidum. Longitudo a tribus vſqꝫ ad quinqꝫ cubitos. Nicander vero vt etiam Strabo refert:aſpidis vnam dicit eſſe ſpeciē que palmaris eſt.⁊ hec celerius interficit. alteram vero paſſus longitudine. Cutis eius aſpera ⁊ ſicca inde dicitur aſpis ſicca. Oculos natura habet hebetes non in fronte ſed in temporibus. auditu itaqꝫ ſe plus ꝙ̃ viſu excitatur. Externa. Color percuſſi alterať. Mēbrorum ſtupefactio ⁊ frigus. plurimus ſingultꝰ.⁊ vehemēs dolor.⁊ tãdē ſomni ꝓfunditas. et palpebrarum clauſio. de qua Lucanus. Hic que prima caput mouit de puluere tabes. Aſpide ſomniferam tumida ceruice leuauit. Plenior huic ſanguis ⁊ craſſi gutta veneni. Decidit in nulla plus eſt ſerpēte coactum. Ubiqꝫ naſcitur. ſed que in libia aliquid in ſe habet ſingulare de quo ait Ariſtoteles octauo de aialiũ hyſtorijs libro. Aſpis eniꝫ anguis ex quo medicamentũ illud putrificuꝫ cõponunt. in affrica gignitur. cuius ictui nullum remedium eſt. Et Strabo de affrica loquēs dixit. Animalia quoſqꝫ ſua habet ichneumonem ⁊ egyptiam aſpidem ꝙ̃ proprium quoddam habet preter alias alioꝝ locorum. ⁊ eſt in primo venenatoꝝ gradu.

¶De notitia ſerpentis expuentis.

Ptbias a pthio qđ eſt expuo:eo ꝙ obuianti ſputum obijciat venenoſuꝫ. Hec eſt aſpidis ſpecies inde Plinius de vrina loquens. Uerum ex ijs que referre phas ſit: impubium puerorum contra ſaliuas aſpidum quas pthiadas vocant quoniam venena in oculos hominuꝫ expuũt. Interna. Color eius vti color ſuperioris aſpidis: eius longitudo eſt vſqꝫ ad duos cubitos. Externa. In initio quandoqꝫ inteſtinorum ſentit dolorem. et cogit egrum ad vomitus ꝓuocationē. ſequunť etiã accidentia prefata de aſpide et colli torſio et ſpaſmus et inordinatus pulſus. que ſerpēs non expuēdo ſolum ſed etiam mordendo interficit.

¶De notitia ſerpentis hyrundinis.

Hyrundo ſerpens eſt. Interna. Hyrundinis habet colorem. inde hyrundo diciť. Longitudo eſt cubiti vnius menſure. Externa. Magnitudo doloris. Immenſus cordis pulſus. Corporis alteratio. Membrorum frigus et ſtupor. Somni profunditas. et palpebrarum clauſio. eſt de venenatis in ordine primo. cum ante duas interficiat horas.

¶De notitia ceraſtis duo hñtis cornua.

Ceraſtes dicitur ab hoc nomie quod eſt κερας ceras qđ latine cornu ſignificat. Sunt autem duo ſerpentum genera habētium cornua. quedam enim quaterna cornua habent geminata. ita vt octo videantur cornua. quod viſu iocundum apparet. Alia vero duo tm̃ habent in capitis anteriori parte cornua. lꝫ de ijs aliquibꝰ maiora aliquibus minora reperianť cornua. minora ꝗppe cũ poſt caſum maioꝝ maiora ſubcreſcant. Interna. Sunt due prefate ſup caput eminētie. color eſt cineris color. ſub ventre ſquãme ſicce ſup terram in inceſſu ſtridētes. Dētes equales. longitudo ab vno vſqꝫ ad duos cubitos. Externa. Dolor ictꝰ eſt tãꝙ̃ acus aut clauis infuſi dolor. Et corpori grauitas maxima ſuccedit labia inflantur. accidit vertigo. oculorum tenebroſitas. et ratio deſtruiť. Et eſt de primo venenatorum genere. Reperti ſunt etiam ſerpentes: duo habentes cornua: thebas ſacri dicebantur: hominibus minime noxij. de quibus herodotus in ſecundo ait. At circa thebas ſunt ſacri ſerpētes nihil omnino hominibus noxij. puſillo corpore. binis prediti cornibus: e ſummo vertice enatis. quos defunctos in iouis ede ſepeliunt. huic enim deo ſacros illos eſſe predicant.

¶De notitia ceraſtis ꝗter gemina hñtis cornua.

Aliud vero genus ceraſtis earũ eſt ſerpẽtũ: que quater geminis redimunt̃ cornibus. Interna. Sunt octo prefata cornicula. de quo plinius. Ceraſtes corpore eminere cornicula ſepe quadrigemina quorum motu reliquo corpore occulto ſollicitent ad ſe aues. Solinus etiam. Ceraſte prefert quadrigemina cornicula. quorum oſtentatione veluti eſca allicitas aues perimant. nam reliqua corporis de induſtria harenis tegit. nec vllum indicium ſui prebent. niſi ex ea parte qua inuitatis dolo paſſeribus necem perpetuam aucupent̃. Spina eius cartilaginoſa ac flexibilis. inde Lucanus Spinaq; vagit torquente ceraſte.

De notitia emorroydis.

Emorroys eſt ſerpẽs nomẽ trahens ab effectu. aema eniȝ grece ſanguis reo vero fluo. Interna. Huius ſerpẽtis color eſt harenoſus: pũctis nigris ⁊ albis inſignit᷒. magnitudine minor eſt viperis. Caput ⁊ cauda ſunt minuta. eius cutis aſpera harenoſa. eius lõgitudo eſt ceraſtis lõgitudo: duo hñtis cornua ⁊ q̃bus eorũ color ſit plurimũ harenoſus q̃ñq; tñ ſunt nigri rubei et albi coloris. et ſuper eorum capita ſunt ſquãme albe inciſe. et eorum inceſſus eſt cũ ſtrepitu. qualis fit cum folijs: maxime ſiccis. hoc autem fit ex nimis corticum ſuorum ventrium ſiccitate. Mot᷒ etiã illius ſerpentis eſt tardus: ponderoſus et dentes habet equales. Externa. Huius ſerpentis morſu ſanguis vndequaq; fluit. nec ſiſti valet. Qua eñ parte liquor natura fluere ſolebat: ea ſanguinis proſilit vnda. Diſſolutis etiam venarum orificijs ſanguis inde omnis emanat. Ex ſpiritualibus mẽbris ſanguinis ſputum ex oculorũ angulis cruor ex ſtomacho fit ſanguinis vomitus. fit enim in ſtomacho dolor inceſſabilis. Et percuſſus locus apoſtematur denigratur. et ex eo res parua currit et aquoſa. Uẽter ſoluitur. conſtringitur anhelitus. Urine difficultas. Uocis abſciſſio. Membrorum mollificatio. Obliuio. ſpaſmus. Cadunt dentes: et moritur patiens. hos ſerpentes haſſudium ⁊ ſabrinvel tale ſimile nñ capauit Auicenna. De qua ſerpente Lucanus ſcripſit. At non ſtare ſuum miſeris paſſura cruorem. Squammiferos ingens emorroys explicat orbes. Rurſus. Impreſſit dentes emorroys aſpera tuſlo. Utq; ſolet pariter totis effundere ſanguis Coritũ preſſura croci ſic omnia membra. Emiſere ſimul rutilo pro ſanguine virus. Sanguis erat lacrime quecũq; foramina nouit. Humor ab ijs largus manat cruor ora redundat. Et patule nares ſudor rubet omnia plenis. Membra fluunt venis totum eſt pro vulnere corpus. Hunc ſerpentem in primo venenatorum poſuerant ordine.

De notitia ſerpẽtis qui dicit̃ ſeps.

Seps ſerpens a ſipo quod eſt putreo dicit̃: quaſi morſu animal putrefaciẽs. hũc vocat Aui. ſelſir. leui enim ictu tota putreſcit caro. Interna. Caput eius eſt latum. Collum paruum. cauda breuis. rotundus venter. magnitudo ad cubitum. Super eius corpus ſunt linee diuerſi coloris eius inceſſus nõ eſt vt recte incedat ſȝ ſeipſum incedit ꝯtrahẽdo. Externa. Morſu ſuo gignit̃ apoſtema cum ingẽti dolore percuſſi caro cõterit̃. ⁊ poſt hec totũ putreſcit corp᷒ ⁊ in virus vertit̃. Et capilli cadunt. De hoc ſm aliquos Ariſtoteles octauo de hyſtorijs aialium libro dixit. Serpens quidẽ minimus eſt quem aliqui ſacrum appellant quẽ angues premagni fugiunt. magnitudo huic ad cubitũ. ſpecies hirſuta quicquid momorderit cõtinuo circiter putreſcat. Quãq; nõnulli verba Ariſtotelis nõ de hoc ſȝ de baſiliſco itelligi debere dicãt. de quo Lucan᷒. Oſſaq; diſſoluẽs cũ corpe tabific᷒ ſeps. Rurſus. Ex triſtior illa mors erat añ oculos. miſeriq; i crure ſabelli. Seps ſtetit exigu᷒ quẽ flexo dẽte tenacẽ. Auulſitq; manu piloq; affixit harene. Parua mõ ſerpẽs: ſed qua nõ vlla cauẽte tñ mortis hr̃ nã plage primũ circũ. Fugit rapta cutis pallẽtiaq; ora retexit. Iãq; ſinu laxo nudũ ſine corpore vulnus. Membra natãt ſanie: ſure fluxere ſine vllo Tegmine poples erat femorꝫ quoq; muſcul᷒ ols. Liquit̃ ꝑ nigra diſtillãt inguina tabe. Diſſiluit ſtringẽs vterꝫ mẽbrana: fluuntq;. Uiſcera ne quantũ toto de corpore dȝ. Effluit in terras ſæuũ ſed mẽbra venenũ. Decoquit in minimũ mors ꝯtrahit oĩa virus. Uincula neruorꝫ et laterum cõtexta cauũq;. Pectus ⁊ abſtruſuȝ fibris vitalibus omne. Quicquid homo eſt aperit peſtis natura prophana. Morte patet. Manãt humeri forteſq; lacerti. Colla caputq; fluũt ⁊c̃. Albert᷒ aleman᷒ de hoc errauit ſerpente credens ſelſir vocatum ab Auicẽna diuerſum eſſe a ſepa. de eis diſtinctum faciens ſermonẽ cũ eadem tñ eſſet ſerpens. veluti per ſua patet ſigna interna ⁊ externa.

De notitia iaculi ſerpentis.

Jaculus ab eius effectu nomen ſuſcepit. Sũt eñ ſerpẽtes quos Auicẽna vocat cafezati ⁊ altararati. Interna. Magnitudine ſunt breues minuti: ad rubedinẽ declinãtes. calidi valde. Externa. Sũt velociſſimi ict᷒. ſubeũt eñ arbores ⁊ tãq; iacula obuiãtib᷒ ſe obijciũt ⁊ feriũt. Ex eorũ morſu ingẽs fit dolor in loco. ⁊ ad totũ pcedit corp᷒. ⁊ mors ſubſequit̃. De quo lucan᷒. Ecce procul ſæuus ſtr. li ſe robore tenaci. Torſit ⁊ immiſit iaculũ vocat africa ſerpẽs. perq; caput pauli trãſactaq; tẽpora fugit. Nil ibi virus agit. rapuit cum vulnere fatũ. Solin᷒ quoq; de hoc ait. Jaculi arbores ſubeũt q̃b᷒ vi maxima turbinati penetrant aial quodcũq; obuiũ fortuna fecerit.

De notitia amphiſbene ſerpẽtis.

Amphiſbena ſerpens eſt. Interna. Duo vt quidam dicũt habet capita. licet nonnulli hoc negauerint: dicentes vnum habere caput. ſed eiuſdem eſſe groſſitiei et in medio et vtriſq; extremitatibus. Et qui duo ponunt capita eum dicunt circulatis tractibus vtrinq; procedere. et inde nomen ſuſcepiſſe ab amphi quod eſt circum et veno quod eſt vado. hũc vocat Auicenna corrupto vocabulo. anchelimen et falicus ad duas partes: id eſt vtrinq; procedẽs. De quo Lucan᷒. Et grauis in geminum ſurgẽs caput amphiſbena. Solin᷒ etiam. Amphiſbena cõſurgit in caput geminũ. quorꝫ alterũ in loco ſuo eſt alterũ

in ea parte qua cauda. q̄ cauſa efficit vt capite vterqꝫ ſexus nitibundo ſerpat tractis orbiculatis.

¶ De notitia ſerpentis dipſadis.

Dipſas ſerpēs ē a dipſo .i. ſitio. eo ꝙ ſiti ſumma morſibꝰ afficiat. Interna. Caput eius paruū. ⁊ collū groſſum. a collo groſſo gradatī ad caudā ꝓcedēs ſubtilē. color poſtremi eiꝰ vſqꝫ ad caudā ad nigredinē declinis. Eiuſqꝫ lōgitudo ē palmi vniꝰ: ⁊ ſuper eiꝰ corpus plurima cernūtur veſtigia nigra. in inceſſu ſuam q̄tit caudā. Externa. Eiꝰ ictus aialis corpꝰ ⁊ ventrē incēdit ⁊ adurit. ſitimqꝫ validiſſimā inducit. adeo vt aquam bibēs plurimā adhuc bibere nō ceſſet. nec liquor vllus ſudore aut vrina exit. Inflat̄ poriꝰ venter totꝰ. ⁊ bibita aq̄ ꝑ venas corpis ⁊ loca currit vacua. De hoc ſerpēte Lucanus ait. Signiferqꝫ iuuenē tirreni ſanguinis aulū. Torta caput retro dipſas calcata momordit. Uix dolor aut ſenſus dentis fuit ipſaqꝫ leti. Frons caret inuidia nec q̄cq̄ plaga minat̄. Ecce ſubit virꝰ tacitū carpitqꝫ medullas. Ignis edax. calidaqꝫ incēdit viſcera tabe. Ebibit humorē circa vitalia fuſum. Peſtis ⁊ in ſicco linguā torrere palato. Cepit diffeſſos iret q̄ ſudor in artus. Non fuit atqꝫ oculos lacrimarū vena refugit. Nō decꝰ imperij nō meſta vita catonis. Ardentē tenuere virū q̄n ſpargere ſigna auderet. totiſqꝫ furēs exq̄reret aruis. Quis poſcebat aq̄s ſitiens ne corde venenū. Ille vel in tanaym rodanū padūqꝫ arderet. Nilūqꝫ bibēs ꝑ rura vagantē. Nec ſentit fatiqꝫ genꝰ mortēqꝫ veneni. Sꝫ putat eſſe ſiti. Huiꝰ ſerpētis Pliniꝰ reminiſcitur dicēs. Unedenes ſerpentū venenis reſiſtunt: maxime ſcpis dipſadis ⁊ vipere. Et alibi. Illita ſcꝫ lauri folia cortex ⁊ baccis ſerpentum venenis reſiſtunt maxime ſcpis dipſadis ⁊ vipere proſunt.

¶ De notitia ſerpentis dicti cherſidros.

Cherſidros ſerpens eſt: ab hoc nomine cherſos dictū. quod terram ꝓprie incultam ſignificat. ⁊ idor aquā eo ꝙ in terra ⁊ aqua communiter cōuerſetur. Interna. Minor eſt ſurda alcſilatrinḡt Auic. ⁊ latioris capitis ⁊ eius morſus deterior ⁊ nocibilior. Externa. Ab eius morſu ingēs dolor incipit. ⁊ inflāmatur. poſt hoc viridis fit locus. ⁊ corrodit. ad hec vertigo accidit cholere fetide vomitus. inordinatus motus virtutis debilitas. Et eſt de primo venenatorum genere. cum vt plurimū in tertia perimat hora. Et ſi forte euaſerit tunc fuit cum aquoſus momorderit. tunc enī minus eſt pernitioſus. vel forte euadit quia patientis virtꝰ fortis. ⁊ lꝫ ab eo forte euaſerint veneno: ab alijs tamen non euadēt morbis. in quos ex eiꝰ morſu ſepe incidunt. Hunc ſerpentem ſcriptorum errore in quinto canonis libro reperio ſcriptum. keduſ: nolurus. in eodem etiam capite andrius reperitur ſed andrius nihil ad hoc ꝑtinet capitulum eſt enim corruptum nomē cū endris ſiue enidris dici debeat quod eſt ſerpentis nomē in aqua habitantis. Nam en idem quod in. idor aqua. De illo cherſidro ſerpēte dixit Lucanus. Natus ⁊ ambigue coleret q̄ ſirtidis arua Cherſidros.

¶ De notitia hidre.

Hidra femine: hidrus maſculi: nomē eſt ſerpentis cuiuſdā. q̄ aquam colit Cherſidros autem ille erat ſerpens q̄ terram ⁊ aquā habitabat. Quis Auicen. dixerit endrim eſſe cū in aq̄ habitaret cherſidrū cū in terra. quod de cherſidro falſum eſt vt ſuperius diximus. Dubitat enī Auicen. in eodem capite de hidra: an idem ſit cū endri dicimus ad hoc ꝙ nomē hoc nobis indicat. Endris enim vel enidris. in aqua ſignificat. En grece. in latine. idor vero aqua a quo nomine idor hidrus ⁊ hidra deriuātur. Huius autem ſerpentis in aqua habitantis internum ſignum eſt ꝙ anguium eſt pulcherrima. Externa. Locus ictus tumeſcit ⁊ eius tumefactio dilatatur. ⁊ color loci percuſſi offuſcatur. a quo plurima humiditas fetida valde ⁊ nigra egreditur ⁊ eius curatio prolōgatur. et fit difficilis. Fingitur quoqꝫ hidra monſtrum in lernea palude multorū capitū: cui tot adnaſcebantur quot amputabantur capita ꝑnitioſa res hominibus. demum ab hercule ictu claue percuſſa fuit. poſt hoc ſagittis ferijt. nouiſſime eam igne in ſolitis cauernis concluſam penitus conſumpſit.

¶ De notitia ſerpentis ſcitale dicti.

Scitale ſerpēs eſt. Interna. Uarietate tergi tāta ꝑfulget: vt notarū grauidētes retardet ab itinere. Inceſſu piger eſt. inde quos ſua motꝰ tarditate aſſequi neq̄t: miraculo ſui capit ſtupentes. vt inq̄t Solinus. Calidus eſt hic ſerpens adeo vt ſolus inter ſerpentes ſuas exuuias non ad ver aut autūnum vt cetere ſerpentes deponat. ſed hyeme. De quo lucanus. Et ſcitale ſparſis etiā nūc ſola pruinis. Exuuias poſitura ſuas. De quo etiā Plinius nōnunq̄ mentionem fecit.

¶ De notitia cylidri ſerpentis.

Cylidrus ſerpēs eſt a chilio .i. voluo. q̄ ꝑte q̄ trāſit ea fumum emittit. Inde Lucanꝰ. Tactiqꝫ viſa fumāte cylidri.

¶ De notitia ſerpētis chencridos.

Chencris ſerpēs eſt: ab hoc nole chēcros .i. miliū dicta. eo ꝙ ſit milij coloris. Interna. Color eiꝰ ꝓpter citrinitatē eſt q̄ſi milij color. ſed paruis ac pluribus tingitur notis. eo q̄ppe modo q̄ lapis ophytes plurimis ornat̄ maculis q̄ ornatu ſimiludine a ſerpēte ſumpta a ſerpētis nole nomē aſſumpſit. ophys em̄ ſerpens dicitur. Unde Lucanus. Tractiqꝫ via fumante cylidri. Quā ſemper recto lapſurus limite chēcris. Pluribus ille notis variatam tingitur aluum. Quā paruos tinctꝰ maculis thebanus ophytes. Externa ſigna ſunt. Quoniam ei qui ab eo morſus fuerit accidētia malarum eueniunt viperarum.

¶ De notitia ſerpentis natricis.

Natrix ſerpēs eſt q̄ aq̄s ſuo īficit veneno. de q̄ lucanꝰ. Et natrix violator aq̄.

¶ De notitia amoditis ſerpentis.

Amodites ſerpens eſt ab hoc nole amnos: id eſt harena dictus. eo ꝙ harenam fodiat ⁊ ingrediatur. harenēqꝫ colorē habeat. Interna. Color eiꝰ vt diximꝰ ē harene color. Et ſuper eorū corpora ſunt veſtigia. longitudo

eius vſq̧ ad cubitum. Externa. Locus morſus ve-
hementer dolet ⁊ magno tumeſcit apoſtemate. Et ex
eo currit virus. ⁊ in tertio interficiat. ⁊ mors eius eſt
poſt ſeptimum. Et de hoc dixit Lucanus Cinicolor
exuſtis atq̧ indiſcretus harenis Amodites. De hoc
etiam Auicen. ſub nominibus: corruptis amindu-
rus ⁊ cauharus.

De notitia ſerpentis pharee.

Pharcas ſerpens eſt q̄ reliq̄ corporis pte
eleuata: ſola ſerpit cauda. In-
de Lucanus. Et ꝯtēt⁹ iter cauda ſulcare phareas.

De notitia ſerpentis dicti p̄ſter.

Preſter ſerpēs ē. preſtir em̄ facē ſignificat
ardētē. Quē ꝓcuſſerit: vt indt So-
linus diſtēditur. enormiq̧ corpulentia necatur. Lu-
canus etiam ait. Naſidium marſi cultorem torri-
dus agri: percuſſit preſter illi rubor igneus ora ſuc
cendit. Tenditq̧ cutem pereunte figura. Miſcens
cuncta tumor toto iam corpore maior. humanumq̧
q̧ egreſſa modum ſuper omnia membra: efflat ſa-
nies late tollente veneno ⁊c.

De notitia vipe per interna ⁊ externa ſigna.

Pertractatis ijs ſerpentum ſpēbus:
nūc ad ea q̄ noſtro de-
ſeruiunt ꝓpoſito ꝓprius accedamus. id em̄ quod
in hoc intendimus libro non eſt omnis ſerpens: ſed
illud ſolum aīal ex quo theriaci paſtilli et theriaca
ꝯficitur. hoc autem vti partim diximus ⁊ plenı⁹ pa
tebit inferius: eſt vipera. De ea igiẗ agentes prio di-
cimus hoc nomē vipa latinū eſſe. greci aūt echidnā
vocant feminini generis. echis vo maſculini dicitur
aūt vipa vti nonnulli latini ſcribūt quaſi vi pariēs
qm̄ in eius partu ventre ſuos obroſo finit dies. Hee
autē vipe ab inherentibus notis ſic cognoſcuntur.
Interna. Caput earum eſt planū: latū v̄ſus collū
ſed verſus os ad acuitatē poti⁹ declinē. Collū gra-
cile: ea inq̧ parte qua capiti iungiẗ. Cauda breuis
In inceſſu ſtrepitū ac ſonitū facit. Ad hec oua pri⁹
in vtero ꝯcipit. dehinc viuū primo ꝯceptum ⁊ invte
ro nutritū iuxta Ariſtotel. ſniam in lucē edit. tēpore
algoris vipera ſub ſaxis: ſicut cetere ſerpentes ſub
terra condunẗ. Externa. A loco morſus ſanguis pri
mo egreditur aquoſus. dehinc ſpumoſus. poſt hoc
vt eris erugo virus ac veneni iam formā accipiens
Ad hec poſt dolorē loci ꝑcuſſi dolor expandiẗ. tapā
rubeum innaſcitur cum veſicis ⁊ ap̄atibus paruis
ac ſi ignis affuiſſet aduſtio. ⁊ hec q̄q̧ ſerpunt. qđ
apoſtema de rubeo fit viride in loco ꝑcuſſo. Preter-
ea in viſcerib⁹ ardor. in corpore rubeo cū rigore. Et
rubor ille poſt hoc ad viriditatem tendit. Vertigo
tunc eos occupat ⁊ anhelitus frequentis ⁊ nauſea
⁊ ſingultus q̄n ⁊ dorſi grauitas. ⁊ nōnunq̄ ſangui
guinis narium fluxus. Tandem ſudore frigido in
genti tremore ⁊ ſincopi occupantur. Et vt plurimū
in tribus moriẗ diebus. lꝫ quandoq̧ vſq̧ ad ſepti-
mum mors differatur. Et vipere ſunt in ſecundo ve
nenatorum animalium genere.

Quod alij: alia ſenſerunt de vipere partu. de quo
partu Plinius Ariſtotelem imitari credidit. ſed in
aliquo deceptus fuit.

ORatia eoꝝ que de noīe ac partu
vipere dicta ſunt dignum
putaui quorūdam ſententias circa hoc
adducere. Reperio aūt omnes de partu
vipere loquentes Ariſtotelem. Herodo-
tum. Nicādrum pliniū. ⁊ alios plures in hoc vno cō
uenire: vꝫ vipam intra ſe primo oua cōcipe. dehinc
catulos in vtero nutritos in lucē edere. Ceteras ſer
pētes oua: nō viuū parere q̄ oua poſt hoc ſerpētes i
terra incubant. Tertio em̄ de aīaliū hyſtorijs libro
ſic ſcribiẗ. Serpentes em̄ tā ob ijs ſupradictis q̄ in
ter ſe differre aptuꝫ eſt. Vipa em̄ aīal edit poſtq̧ in
tra ſe oua pepit cū cetera ſerpentū oīa genera oua
edāt in lucē. hoc idē Herodotus. hoc Plinius ⁊ alij.
Diſſentiunt aūt in hoc. quoniā Herodotus Plini⁹ ⁊
alij plures vipam dixere in coitu maſculi caput ore
cōplexam veneris oblectamēto amputare. Cui⁹ pa
tris vindictā filij cupientes: dū femine partus ho-
ra fuerit: latera matris obrodentes: in lucē exeunt.
hoc putauit Herodotus de vipis ⁊ alatis ſerpētib⁹
in arabia natis a nā non ab re factū eſſe. ne tā ꝑni
tioſum genus ferarū hoī infeſtiſſimū multiplicareẗ
Sed q̄d de hoc ſenſerit Ariſtotel. moꝫ deducaꝫ. Sic
em̄ in fine q̄nti hyſtoriaꝝ libri ſcriptum reperiẗ. Vi
pera e ſerpentibus vna aīal edit cum intra ſe oua
primū peperit. ouum hoc vnius coloris ⁊ molle vt pi
ſcium eſt. fetus ſupne ꝯſiſtit nec cortice contineẗ vt
nec piſcium q̄dem. Parit catulos obuolutos mem-
branis q̄ tertia die rumpanẗ. Euenit interdum vt q̄
in vtero adhuc ſunt abroſis mēbranis ꝓrumpunt.
ſingulos diebus ſingulis parit plus q̄ viginti. Ce-
tere ſerpentes oua pariunt ſortis ꝯtexta: ad monilis
hoc eſt ornamēti mulierū qđ ambit collū ſimilitudi
nē. incubant q̄ peperint in terra. ⁊ fetum ſequēte ex
cludunt anno. ex q̄bus verbis quinq̧ de viperaꝝ
ꝓcreatione ⁊ partu colliguntẗ. Primū eſt ꝙ vipa in-
tra ſe ſe facit oua. Secundū ꝙ oua ſua vni⁹ ſunt co
loris ⁊ mollia abſq̧ cortice vt piſciū oua. que oua in
ſuperiori cōcipiunẗ parte. Eſt em̄ earum longa ma
trix ab inferiori ventris parte vſq̧ ad ſeptū aſcen-
dens: illic bifurcata. in ea em̄ bifurcatione oua ꝯſi-
ſtūt. poſt hoc ad infimam ei⁹ partem cōceptum de-
ſcēdit. ⁊ preſtituto tpe ad exteriora i lucē viuū edu
citur. Tertiū eſt ꝙ vipera in lucē edit ſi p̄has eſt di-
cere viperulas nō nudas ſed mēbranis inuolutas
Quartū: eſt ꝙ mēbrane ille ꝑ tres extra vterū: ante
q̄ ex eis catuli exeant: ſtant incorrupte dies tertia
em̄ die ab hora ꝑtus cōputando: mēbrane rūpunẗ
hoc tn̄ aliquotiens euenit vt tertiam catuli non ex
pectēt diem: ſed in vtero mēbranas obrodentes: in
lucem denudati a membranis obroſis exeāt. Quin
tum eſt ꝙ ſingulis diebus catulos membranis ob
uolutos ad viginti vſq̧ ⁊ plures pariat. Cetere ve-
ro ſerpentes a viperis in duobus diſtant: ꝙ oua cō
texta in longum ꝓtendentia non autem viuum pa-
riant vt vipera. Et ꝙ ea incubant oua. ita vt fetus
ſequenti ab ouo excludatur anno. vipere vo die ter
tia a partu e mēbranis excludanẗ. Ceterū Plinius
libro 10° de naturaliū hyſtorijs Ariſtotelis verba
ſeq̄ conatus: eam non recte ad ſuum traxit ſenſum

aſſerẽs ꝙ vipa mr̃ a filiis ppriis vteꝝ corrodẽtib⁹ interficiat̃. Ait eñ. Vipe mas caput inſerit in os qđ illa abrodit voluptatis dulcedine. Terreſtriũ eadẽ ſola inter ſe parit oua vnius coloris ⁊ mollia vt piſces. tertia die intra vterũ catulos excludit. deinde ſingulos dieb⁹ ſingulis parit. xx. fere numero. itaq̃ ceteri tarditatis impatiẽtes ꝓrũpunt latera occiſa parẽte. Cetere ſerpẽtes ꝯtecta oua in terra incubãt ⁊ fetũ ſequẽte excludũt anno. in ea pte qua de ouis loquit̃ nulla cadit dubitatio. cũ ẽt dicat. Deide ſingulis dieb⁹ ſingulos parit. xx. fere numero. ⁊ reliq̃ q̃ de ſerpẽtib⁹ a vipa diuerſis retulit cũ Ariſtotelis dictis manifeſte ꝯcordat. Sꝫ in illa ꝑfecto pte q̃ ſic ſcripſit. Tertia die intra vterũ catulos excludit. puto nõ recte accepiſſe Ariſtotelẽ. Siue eñ excluſionẽ a mẽbranis intra vterum. i. intra matricem. ſiue excluſionẽ ab vtero in lucẽ intelligat̃. ad q̃d dicta erit illa pticula. Itaq̃ ceteri ⁊c. Ad hec ſi p excluſionem catuloꝝ denudationẽ a mẽbranis in vtero intellexeris vñ cõputabit̃ illa tertia dies: nõ a ptu in lucẽ qꝛ talis in lucẽ pt⁹ in exuuiis mẽbranoꝝ nõdũ euenit. nõ a die formationis ouoꝝ qñ aĩalis plaſmatio tã breui tpe vt mẽbranas exuat impoſſibilis eſt. Eodẽ mõ ſi per excluſionẽ partũ in lucẽ intellexeris a quo nã fiet tertie diei cõputatio: non ab oĩ cõplemento rõne dicta. nõ a partu in lucẽ. qꝛ nõdũ talis euenit partus. Dices forte diẽ tertiã in qua fit partus in lucẽ a die eruptionis mẽbranoꝝ in vtero cõputãdã eẽ. ¶ Ad hoc dicimus ꝙ de tali mẽbranoꝝ eruptione a Plinio nulla fit mẽtio: ſed ab Ariſtotele. etiaꝫ ſi talis dabit̃ ſenſus. ad q̃d illa poſita eſt pticula. Deinde ſingulos ſingulis dieb⁹ ⁊c. nõ eñ dixiſſet. deinde. ſi de ptu i lucẽ ſu⁹ eſſet ſermo. Quare verba Plinii cũ Ariſtotelis ſenſu minime ꝯcordãt. Sic eñ ab Ariſtotele ex matre de verbo ad verbũ interpretatio fit. Parit aũt vipas paruas in mẽbranis q̃ tritee rũpunt̃. ideſt viperas paruas in lucẽ educit mẽbranis inuolutas. q̃ mẽbrane tritee. ideſt cũ ad tertiaꝫ a partu cõputãdo venerint diẽ: mox rũpunt̃. Subdit aũt Ariſtoteles. Interdũ aũt ⁊ deintus abrodẽtes ipſe exeũt. ac ſi diceret ꝙuis vtplurimũ mẽbrane poſt partũ tertia rũpant̃ die: attamẽ interduꝫ fit vt mẽbrane in vtero abrodant̃ a catulis et catuli a mẽbranis nudi in lucẽ exeãt. quoto aũt tpe ⁊ quoto numero in lucẽ exeãt ſiue membranis inuolute ſiue nõ ſubdidit. Parit autẽ in vna die vnã ſꝫ plures ꝙ viginti parit ⁊c. Plini⁹ aũt illã particulã. Interduꝫ aũt. eã accepit ac ſi catuli interdũ latera mr̃is abrodentes per vuln⁹ interfecta ipſa exirẽt. ſꝫ hoc nõ ſenſu Ariſtoteles. illa enim pars. Interdũ. eſt illi⁹ partis exceptio qua dixerat. Parit autem viperas paruas in mẽbranis q̃ tritee rũpunt̃. Ac ſi diceret. licet vtplurimũ catulos vipera pariat membranis inuolutos interdum tñ eos edit in lucem nudos cuꝫ ipſi catuli deintus membranas abroſerint. Sic eñ Ariſtotelis literam exponendo nulla inſurgit dubitatio. Sed ſi Plinii verba curaueris magn⁹ labor imo impoſſibilis potius inſurget defenſio. Hoc igit̃ vnum ex omnibus habeat̃ dictis. videlicet ꝙ vipera nõ oua ſed viuum in lucem parit ſepi⁹ membranis inuolutum licet interdum a membrana exutũ. Cetere ſerpẽtes oua pariũt dehinc illa diu incubãt in terra qđ inter ſigna viperã notificãtia deductũ fuit. Ex iis etiã q̃ de partu vipere ab aliq̃b⁹ ſcripta ſunt nõis reddita eſt ratio. vcꝫ vipa ꝙ vi pariat. vi enim parit cũ ſm̃ os a filiis pr̃is mortẽ vindicãtib⁹ necet̃. Quereres fortaſſis an vipa ſit oĩs ſerpẽs que viuũ parit. dicimus ſm̃ Ariſtotelẽ ſolã viperã inter ſerpẽtes viuũ parere. ꝙuis ab Herodoto in arabia alatos eſſe ſerpentes dicatur quos dicat viuum parere partu violento vt vipera. ſed ſiue hoc ſit. ſiue nõ nihil ad rẽ noſtrã. cũ enim medici ſum⁹: eaꝫ volumus eſſe accipiẽdam ſerpẽtẽ que in ſecundo venenatorũ cõtinet̃ gradu. hec aũt eſt vipera talẽ aũt ſerpentẽ repertum eſt tali corporis forma tali ſuaꝝ partium plaſmatione formatã eſſe. taleſq̃ in percuſſum aĩal effectus efficere quales ſuperi⁹ duꝫ loqueremur de vipera demonſtratum eſt. Hunc igit̃ ſerpentem tali forma ⁊ talib⁹ effectib⁹ inſignitũ ſapiẽtes medici agnoſcere dñt. quẽ etiam viuũ parere Ariſtoteles docuit. Quare ſiue ſola vipera talib⁹ ſignis cognita viuũ parere ꝯcedat̃: ſiue nõ ſola ipſa ſꝫ alia etiaꝫ ſit ſerpens vt inquit Herodot⁹: nihil quo ad medice facultatis inquiſitionẽ ⁊ theriace ꝯfectionẽ intereſt. Hoc enim vnũ medico attẽdẽdum eſt: vt eam ꝓ confectione theriace accipiat ſerpẽtem que mediũ ſit venenatoꝝ gradus. ⁊ que prefata de figura corporis habeat ſigna: dictoſq̃ effectus ſuo inferat morſu: viuos quoq̃ in lucem edat catulos. Utrum autem alia ſerpentum ſpecies a vipera viuum pariat vel non: medico ſcire non attinet.

¶ Inter viperas qualis ſit eligẽda magis ad theriacã theriacoſq̃ conficiendum paſtillos.

DExtractatis iis que viperam theriacã conficientem ab aliis ſerpentum generibus ſecernunt: nunc viperam vipere conferendo: ea tractari debent quib⁹ vipera theriacam conficiens ab aliis diſtinguitur viperis. Dicamus igitur ꝙ viperarũ nature a locis ab affectibus ⁊ plurimis aliis differẽtiis diſtincte reperiunt̃. Nã alie ſunt quercine que in quercuũ abditis habitant et conduntur. alie ſalicibus degunt q̃ maligne nimis ſunt. nec theriace commode. Sunt et alie maritime littora maris incolentes: que licet ab aliquibus approbate ſint: attamen earum caro a cibis ſalſis mutata ſitim parit. et illarum potiſſime carnes que in libia naſcuntur. de quibus vndecimo de ſimplicib⁹ medicinis Galenus ſic ſcripſit. Noui nãq̃ animaliũ carnes cõmutari cibis. ⁊ cum hoc dixiſſet: de viperis loquẽs circa maris littora viuẽti[illegible] ⁊ loca ſalſa: ſubiũxit talia loca potiſſime eſſe in libia. Et addidit. Itaq̃ tutiſſimũ eſt caueri venari echidinas in talib⁹ locis ad pabulũ vel ad medicine ꝯfectionẽ. qualis eſt ⁊ hec glorioſa quam pene oẽs medici theriacã appellãt. Cũ igit̃ in italia maior ſit loci humiditas ꝙ in libia vbi aduſtio nimia ſalſedinẽ facit: inde Galen⁹ marſoꝝ rñſionẽ ad ſua q̃ſita audiẽs: eã in parte quadã approbat: vcꝫ viperas ſitim faciẽtes in prefatis locis ſcꝫ libia ⁊ maris

timis locis inueniri. ⁊ hoc ex carniũ qualitate a cibis ſalſis ↄtracta. in italia aũt cũ ſit regio magis humida viperas nutriri dulciores: minuſq; venenoſiores ſatuit atq; medicine cõmodiores. De qb⁹ ⁊ Cornelius Celſus ait. Uerũ hec gñа ſerpẽtũ ⁊ peregrina ⁊ aliquanto magis peſtifera ſunt. maxime q̃ eſtuoſis locis gignunt. Jtalia frigidioreſq; regiões hac q̃q; parte ſalubritatem hʒ: q̃ minus terribiles angues edũt. Et hinc illi magis corrigẽdi ſunt q̃ in egypto ⁊ nõ alibi aial eſſe fingũt thirũ dictũ: ⁊ inde in italiã deferendum ſi bona confici debeat theriaca. q̃ opi- nio p̃ter alia dicta ⁊ dicenda falſa eſſe cõprobat̃ ex hiis q̃ a Galeno in p̃fato loco dicta ſunt. ab eo eñ clariſſime accipit̃ nõ oporterenos alexãdriã vel aliquã libie partẽ peragrare: vt aial ꝓ theriace cõfectione habeat̃; cũ illud vipera ſit. q̃ vbiq; vt inq̃t herodotus reperit̃. tantoq; magis nr̃as italicas accipe debemus vipas quãto ipſe a Galeno magis approbãtur. cũ eaꝝ caro nõ maritima minime ſalſa ſit. cui⁹ ↄtriũ in libicis reperit̃ viperis: vbi caloris ac ſiccitatis feruore vipere etiã nõ maritime carnes hñt ſalſas: ſolis feruore terreſtre l hum ido comburẽte. qḋ in italie locis minime fit. Non igit̃ ille q̃ maris littora: nõ q̃ in locis calidiſſimis vt in libia: ꝓ ↄficienda theriaca vipere ſumẽde ſunt. ſʒ ille poti⁹ q̃ loca minus torrida habitãt. ſicut italia grecia hiſpania. ac aliis in locis a tertio vſq; ad ſeptimũ clima cõtẽtis venãde ſunt. q̃ neq; penit⁹ veneno priuate neq; per nitioſiſſimo munite ſunt. Sũt etiã ⁊ vipe paludoſe. ſunt ⁊ alie q̃ in littorib⁹ fluuioꝝ viuũt. q̃ teſte Auic. p̃termittant̃: dicẽte. Et nõ capient̃ ex piſcinis ⁊ littoribus fluuioꝝ ⁊ aquaꝝ ⁊ mariũ neq; petroſe. Et cũ eaꝝ colores diuerſi ſint: ille eligant̃ vipe q̃ flaui vel ſubflaui ſunt coloris. albe eñ pauci: rubee aũt plurimi ſunt veneni. flau⁹ aũt color eſt inter vtrũq;. Sume feminã nõ maſculũ: q̃ a maſculo numero dẽtiũ agnoſcitur. maſculi enim duos habẽt dentes. femine vero quatuor. licet enim femina plurib⁹ morſus vulneribus ledat: maſculus tñ pluri inficit veneno. Sume etiam de feminis illas que motu agiliores ⁊ eoꝝ capita elata magis deferunt. et earum aſpect⁹ ferax ſit ⁊ audax. ⁊ earũ oculi ad rubedinẽ magis declines. ⁊ etas eaꝝ ſit iuuentutis etas. talia enim ſanitatem ⁊ robur virtutis ſignificãt. Et ille ꝓprie aſſumant̃ cum trũcatis extremis nõ minus agitantur. q̃ enim cito quieſcunt debiliores agnoſcuntur. Neq; ea eſt accipienda que grauida. Ad hec ieiune nimis nimio inficiunt̃ veneno. de hoc corneli⁹ dixit Jllud ignorari nõ opʒ oĩs ſerpẽtis ictũ. ⁊ ieiuni ⁊ ieiuno magis nocere. ideoq; pernitioſiſſime ſunt cum incubãt. Sint ẽt eoꝝ vẽtres collecti ſolidi. robur eñ ⁊ pauca hoc ſignificat excremẽta. Tp̃s aũt quo venari debeãt ſit veris initiũ. cũ tã hyemis frig⁹ deſierit. tũ eñ e cauernis exeũt poſt ſuũ eñ exitũ aliquãto permittant̃ tp̃e vſq; quo ſcorium ſuum deponãt. ⁊ excremẽtoꝝ malitia i cauernis a hyeme cõtracta remittat̃. qḋ breui fit. Exuũt aũt interdũ nõ vere ſolo ſuã ſenectutẽ: ſed etiã autũno. teſte in octauo de aialiũ hyſtoriis libro Ariſtotele dicẽte. Uipera etiã exuit tã vere q̃ autũno. q̃q; vere ſolo venari liceat ad theriacam cõficiẽdã. eo ſcʒ tp̃e quo ſol arietis finem et tauri initia ſubierit. Jn eſtate aũt venenum eaꝝ feruet. autũno vero aliq̃d de eſtatis veneno ſuperfluo participãt. Quare circa veris initia venari dñt nec eas incarcerari liceat. cũ ieiune venenoſiores ſint. Nec putes poſt eaꝝ exitum a cauernis diutius morari ad ſenectutis depõnẽ. ꝓ vnã enim fere diẽ ac noctẽ eã deponũt. de quo ſic ait Ariſtoteles loco prefato. Atq; vna fere nocte ⁊ die ſenectus tota exuit̃ a capite orſa ad caudã. Et cute altera ſub naſcente ipſa remouet̃. Unũ tñ cauẽdũ q̃ ſi fortevet hyemale fuerit: vſq; ad viteriora differat̃ venatio. etiam ſi vſq; ad eſtatem differri neceſſarium ſit. quãto eniʒ tp̃s frigidius tanto tardi⁹ e cauernis exeũt. Qualis igitur vipera inter tot viperas locis coloribus affectibus ſexu et aliis plurimis accidentibus: inter ſe differentes: eligenda ſit ad theriace ↄfectionem: ex hiis diffuſe ſatis demonſtratuʒ eſſe puto. Jis itaq; de conſueta ſerpentum inuẽtione diſputatis. de quibuſdam ſerpẽtum mirabilib⁹: forma. ſ. ⁊ magnitudine nunc pertractandum eſt.

¶ De ſerpentibus mire forme ſcʒ alatis ac mire magnitudinis.

Nonnulla de ſerpẽtibus auditu mirabilia ſcripta reperiunt̃ a viris fide dignis. Nã herodotus alicarnaſi⁹ ait in arabia locũ eſſe ꝓpe butinum bẽ vbi plurimi ſunt alati ſerpẽtes ad quẽ locum ſe adiuiſſe: ⁊ eoꝝ ſpinas vidiſſe dicit: multitudine incredibili in aceruis collectas. addit eos ineũte vere volare in egyptum. quos tñ plurimos aues ibides innumere illic exñtes ꝓ virib⁹ repellunt. horũ ſerpẽtuʒ figura eſt hidroꝝ figura. alas inq̃t hñt alis veſpertilionũ ſiles ex mẽbranis vel cuti ↄfectas: nõ pẽnatas vt aues. Quos etiã ſerpẽtes arabib⁹ infeſtos thus colligẽtib⁹ eſſe dicit. cũ ſub illis plurima thus ꝓducẽtib⁹ arborib⁹ reſideat copia. neq; thus colligere valerẽt niſi ſtoracis fumo ipſis infeſto fugarent̃. hos pnitioſos ſerpentes in arabia inueniri fatet̃ herodot⁹: viperas vbiq; ſuos alatos ſerpentes ⁊ viperas: viuũ ſi ʒ vi parere dicit. Ceteros aũt nõ venenatos ſerpẽtes oua in lucẽt ea plurima parere dicit. De q̃b⁹ quoq; alatis ſerpẽtib⁹ in p̃mo de aialiũ hyſtoriis ſic ſcripſit Ariſtoteles. angues eniʒ circa ethiopiã tales volare narrant̃. Aliud mirabile eſt qḋ Megaſtenes ſcribit in india. vcʒ tãta magnitudine reperiri ſerpentes vt ſolidos ceruos tauroſq; hauriãt. Metrodor⁹ etiã circa indicũ amnem in põto ſerpẽtes ſupvolãtes alites hauſtu raptas abſorbere. Jn belli etiã punici a romanis facti ſcribit̃ hyſtoria. viperã ad flumẽ bagadram adeo ingentem ac feracẽ inuentam fuiſſe: vt a regulo romanoꝝ imperatore neceſſariũ fuerit baliſtis ac tormẽtis vt oppidum acriter expugnare. cuius longitudo vt ſcribitur viginti ⁊ centum fuere pedes. Cui⁹ pellis et maxille rome in templo vſqʒ ad bellũ durauere nu mãtinʒ. huius magnitudinis fidẽ bos dat vipa in italia ſub Claudio principe in vaticano occiſa. in cuius vtero ſolidus infans ſpectatus eſt.

hec em̄ lactis bubali a quo nomē accepit ſucco nutrita eſt primo. dicitur em̄ bos ⁊ bona. ſed hui⁹ mirande magnitudinis certiſſima fides ab Ariſtotele philoſopho in octauo de hyſtorijs aīaliū libro haberi licet. vbi ſic ſcribitur. In affrica magnitudo anguinū mira ſicut ⁊ fert. Jam em̄ nonnulli vbi triremi applicuiſſent: oſſa boum multorum vidiſſe narrant. quos aſſumptos eſſe ab anguibus non dubitarent. cum triremes ꝑductas in altum ꝙ primum angues inſectarentur. ⁊ nonnulli aggreſſi triremē euerterent. ijs itaqꝫ oībus maxima fides habita ſit ꝙ alicubi mire magnitudinis ⁊ mire forme alate ſcilicet ſerpentes reperiātur.

¶De draconibus.

Plinius in hyſtoria nāli de dracōibus etiā ſcripſit eos elephātibus nā inimicos. Ethiopie dracones magnitudine pares eē indicis ⁊ eſſe cubitoꝝ vigiti. Ethiopes aūt apud quos naſcunt̄ vocātur aſachei. Strabo etiā ante Pliniū de ſnis hyphicratis refert apud ethiopas ꝙ heſꝑij dicunt̄ ꝑter alia mirāda ineſſe quoqꝫ magnos dracones: adeo vt herba ſup eos inaſcat̄. Aui. etiā refert ſm quoſdā minorē draconez eſſe cubitoꝝ ꝗnqꝫ maiorē ꝟo triginta ⁊ ſupra. Et eoꝝ oculi ſunt duo magni. ⁊ ſub mādibula īferiori eminētia ſicut mētū Et dētes plurimi: ⁊ eos dicit naſci in ethiopia ⁊ india. ſed indi maiores. ſetū ipſummet corrigendo inquit verificatum eſt preter indiam alibi quoqꝫ magnos reperiri dracones. facies eorum dicit eſſe citrinas ⁊ nigras. os eoꝝ amplum. Supcilia eminētia oculos coopientia. Refert etiā ſe vidiſſe quendā de ꝑfatis ſup cuius colliū in latitudine deſcēdēte pili erant groſſi tanꝙ eius coma. Externa ſigna ſunt ꝙ ex draconis morſu ꝑuus ſit dolor. poſt hoc inflāmat ⁊ maſculorum morſus peior eſt femine morſu Hi ergo ponēdi ſunt in tertio venenatoꝝ gradu.

¶De crocodillis.

Crocodillus animal eſt quatuor habēs pedes: ſtinco nili ſilis. Eius magnitudo plerūqꝫ duodeuiginti excedit cubiti ſuꝑiorē mouet maxillā. ⁊ dentib⁹ pectinatim ordinatis morſum triſtē infigit. hoc aīal parit oua vt anſeres. dehinc ea incubat. ⁊ ad dictā vt dixi creſcūt magnitudinē cum aīalia in lucē venerint vnguib⁹ vtit̄ ꝓ defenſione. cutim hꝫ duriſſimā ſed ſub vētre leuē. inde delfini ſe ſubmergētes eas ſub vētre feriūt. Die terrā: nocte aquā habitant nili. in terra dormientiū fauces apertas rex auiuꝫ a cibi reliqꝗs mundificat. ſed ichneumon clam per os intrans per ventris latera erupta ipſum interficiens exit. ijs dominant̄ nitritici hoīes ſic ab inſula nili dicti: ſtatura parui: ſed contra hos ſtrenues de quorum imperium mox dicendū. Nūc autem hec ſatis de ſerpentibus mirabilib⁹ draconibus ⁊ crocodillis. ad eas autem tres gentes ꝗ mirabiliter ⁊ ſerpentibus ⁊ crocodillis dominant̄ deſcēdere liceat. ꝗbus diſcuſſis ad latinorum errores accedendum puto.

¶De pſillijs. Marſis. Ophiogenis ſerpentib⁹ ⁊ crocodilles dominantibus.

Pſillij ophiogenes Marſi tres fuere gētes ꝗ ſerpētib⁹ terrores incutiebāt ⁊ eis dn̄abant̄. de ꝗb⁹ Plini⁹ inꝗt. Quorūdam hoīm tota corpora ꝓſunt. vt ex ijs familijs, que ſunt terrori ſerpētib⁹. Quomō aūt eis dn̄abant̄ ſubdit. Tactu ipos leuant ꝑcuſſos: ſuctu ve tumidos. Curatio th̄ cū ſuctione veneni non a vi aliꝗ ꝗ ſit ijs ꝓpria dixit cornelius ſed oīb⁹ cōis qui ſi forte vt ipſi audaces fuerint eꝗ curabunt. Que aūt ſint iſte gētes ſubdit Plini⁹. Quoꝝ genere ſunt pſilij. marſiqꝫ. ⁊ ꝗ ophiogenes vocantur in inſula paro Pſilij hoīes fuere in affrica ſupra garamantas habitātes. ij morſib⁹ ſerpentū nō nocebant̄. Unde eoꝝ natos ſerpētib⁹ obijciebāt. ꝗ ab eis intacti matris pudicitiaꝫ oſtendebant ⁊ originis fidē ꝓbabant. hec gens a naſamonib⁹ capta interijt. De ꝗb⁹ hec Lucan⁹ cecinit. Uix miſeris ſerū tanto laſſata ꝑiclo. Auxiliū fortuna dedit gēs vnica terras. Incolit a ſceuo ſerpētū īnoxia morſu. Marmaride pſilij par lingua potētib⁹ herbis. Jpē cruor tut⁹ nulluqꝫ omittere vir⁹. Uel cantu ceſſante pōt nā locoꝝ. Juſſit vt imunes mixti ſerpētib⁹ eſſent. Profuit in medijs ſedē poſuiſſe venenis Pax illis cū morte data eſt fiducia tāta eſt. Sāguis in terrā parū⁹ cū decidit infans. Ne ꝗ ſit externe veneris mixtura timētes. Letifica dubias. Explorant aſpide ꝑt⁹. Solin⁹ ēt. Supra garamātas pſilij fuerūt ꝯ noxiū vir⁹ muniti incredibili corꝑis firmitate ſoli morſib⁹ anguiū nō interibāt ⁊ ꝯuis dēte letali appetiti incorrupta durabāt ſanitate. Recētes ēt editos ſerpētib⁹ efferebāt. ſi eēnt ꝑt⁹ adulteri matrū cri a plectebāt̄: iteritu ꝑuuloꝝ. ſi pudici ꝓbos ortus a morte pꝛ̄ni ſanguis ꝑuilegiū tuebat̄. ſic originis fidē ꝓbabāt venenis iudicātib⁹. Sꝫ hec gēs interijt a naſamonib⁹ capta. neqꝫ ꝗcꝙ aliud ꝑter opinionē de veſtigio noīs ſui pſilij reliqrunt. Ophiogenes gēs eſt in inſula paro habitās. eādē cū pſilijs ꝯ ſerpētes vim habens de ꝗ Plini⁹ loquēs gēte ait. ex quadā familia legat⁹. Exagon noīe a ꝯſulib⁹ rome in doliū ſerpētū ꝯiect⁹ experimētū cū circūmulcentibus linguis miraculū ꝑbuit. Subiūgit etiā. Signū ei⁹ familie eſt ſi mō adhuc durat. Marſorū etiā gēs in italia ſimilē habere cum ꝑfatis vim dicit̄. ij enim rome viperas venabant̄. ⁊ ad eſum ⁊ theriace confectionem a ꝗbus Galen⁹ libro de medicis ſimplicibus xi⁰. de carne viꝑe loquēs ꝗſiuiſſe ſcripſit an aliqđ ſignū eēt diſcretiuū iter eas viꝑas ꝗ ſitim faciūt ⁊ eas ꝗ nō faciūt ſitim dicēs. Jdcirco iterrogaui venātes rome echidnas ꝗs marſos appellāt. ſi qđ haberēt docet̄ me ſignū diſcretiuū vtriuſqꝫ ghis echidnaruꝫ. Idē etiā libro ad glauconē. Dabis ſic ipſas viꝑas edēdas hoī elephātioſo. ⁊ miraberis effectū vtilitatiſ eaꝝ. ꝗs ſic dabis ſine dubio vt marſos vidimus dare. Ego igit̄ marſos i italia vipaꝝ fuiſſe ad medicamia venatores a ſenioꝛib⁹ itelligēs: ſciēs ēt ꝗddā eē ſꝑētū gen⁹: mīno ſinōe maraſſ⁹ dcm̄: ꝗdā ſi ꝑhas eſt a nominū ꝯuenietia hīra licētia: puto illos ſic dictos maraſſos: vipas eſſe ꝗs marſi venabātur. ⁊ eos tūc ꝑilo appellatos a venatorū noīe marſos poſtea vocabulū hoc vti pluries ſit a vulgari=

bus fuiſſe corruptũ.vcꝫ ſũcta vna lr̃a.ſ.A.de marſi factũ eſt maraſſi.Et in hoꝝ fidẽ eſt ꝙ ea q̃ a ſeniori bus de vipa dicta ſunt in illis vulgo dictis maraſſi reperiunt̃.pariũt eñ alal ⁊ formã corporis habent ſuperi⁹ deſcriptã.ſꝫ forte lõgo poſt hoc tpis deflux ⁊ hoim ignauia:nomẽ hoc maraſſus qđ eo tpe vipe ris accõmodabat̃:iã a nõnullis nõ vipis ſꝫ alijs ſer pẽtũ ſpecieb⁹ ab aliquib⁹ attribuat̃.Hic pꝫ viri illi⁹ error q̃ ſꝫ vipas dixerit eas eſſe q̃ in cura lepre ⁊ the riace ꝯfectione accipiunt̃ veritati in hoc ꝯſentiens min⁹ docte tñ ſcripſit cũ dixit illas vipas Galenũ in xi°.de ſimplicibus medicinis nũcupaſſe maraſſos nõ eĩ maraſſos ſcripſit ſꝫ marſos vt ſupi⁹ mõſtra tũ eſt.harũ igit̃ triũ gentiũ mirãda fuit ꝯ̃ ſerpẽtes vis.Nõ min⁹ etiã mirãda quorũdã vis in affrica ha bitãtiũ in inſula q̃dã nili ꝯ̃ crocodillos.hĩ eñ corpe ſtatura breues:nitrice dicti:crocodillis dominant̃: ceteris hoib⁹ infeſtiſſimis.de q̃b⁹ ſic a Plinio ſcribit̃ Nã in nili iſula nitrice naſcẽtes tãto ſunt crocodill̃ terrori:vt vocem q̃ꝫ coꝝ fugiant.De crocodillis etiã loquẽs ait.Quin ⁊ gẽs hoiꝫ eſt huic belue aduerſa in ipo nilo in īteriori nitri iſula quã habitat appella ta mẽſura coꝝ pua ſed pñtia aĩ ī hoc tm̃ vſu ita ter ribilis.hec ꝯ̃ fugaces belua eſt fugax ꝯ̃ ſerpẽtes ſed aduerſuꝫ ire ſoli hĩ audẽt q̃ ⁊ flumini innatãt:dorſo q̃ꝫ eq̃tãtiũ mõ impoſiti:hiantib⁹ reſupino capite ad morſum addita mox claua a dextra leuaq̃ꝫ tenen tes:extrema ei⁹ vtrinq̃ꝫ vt frena in terrã agũt capti uos ac voce ẽt ſola territos cogũt euomere recentia corpa ad ſepulturã.Itaq̃ꝫ ei vni iſule crocodilli nõ adnatãt olfatuq̃ꝫ ei⁹ gñis hoiꝫ vt pſilloꝝ ſerpẽtes fugant̃.Et hec ſatis de gẽtib⁹ illis q̃ ſerpẽtib⁹ ⁊ cro codillis ꝯ̃ habant̃.hec eñ hoc in loco deduxi ꝓpter marſos in italia vipaꝝ venatores a q̃b⁹ vipa ipa ſu ſcepit nomẽ.qđ poſtea vt puto ī aliud ſ.maraſſum v:tiatũ inuenit̃.Inter tot igit̃ ſerpentũ gña q̃nã ſitq̃ illa ſerpẽs q̃ theriacã magnã ingreditur.qm̃ illa eſt grece echis ⁊ echidna ꝗ::latine autem vipera ⁊ non thirus.ex hĩs ſatis demonſtratum eſſe puto.De er roribus autẽ circa hoc in quos plurimi ac fere om nes de hoc ſcribentes latini inciderunt tam re q̃ꝫ no mine nunc diſputandum eſſe exiſtimo.

Sectio ſecunda de latinoꝝ errori bus tam interpre tum q̃ꝫ reliquorum philoſophorum ac medicorum Et primo de errore interpretum ex arabica in lati nam interpretantium linguam.

ERubeſco ꝓfecto ꝙ tot ac tan ti circa hoc alal ephi loſophi ⁊ medici defecerit latini:ſꝫ in ce teris alijs erudutiſſimi.Nec pua mihi vi ſa eſt ꝓuincia vt inter tales ac tãtos vel lẽ tanq̃ꝫ arbiter iudicare viros.ſed id mihi ꝓ debita defenſiõe aſſumã:qđ alias in libello aſſumpſi quẽ de ordine doctrine phyſice Ariſtote.edidi.in quo ve ritatis clypeo ꝯ̃ errantes philoſophos latinos me muniui.Nã eñ ṽitas vt plurimũ odiũ pere ſoleat eã tñ a philoſophis colẽdã eẽ putat̃.Legite igit̃ pa rũper q̃ſo ⁊ ea q̃ hacten⁹ ſcripta:⁊ ea q̃ mox diſputã da ſunt.ſi eñ recto inſpexeritis ſupercilio,et abſq̃ꝫ vllo iudicaueritis liuore:me ꝓfecto non inani glo ria nec alia de cã q̃ꝫ zelo veritatis hec ſcripſiſſe co gnoſcetis.Ad id igit̃ vñ fluxit ſermo redeuntes:dici mus duo fuiſſe ſcriptoꝝ gña q̃ circa ſciam hui⁹ ala lis peccauere.ſ.interp̃tes arabicoꝝ libroꝝ.Et philo ſophi ac medici q̃ ex malis interp̃tationib⁹ in erro rẽ elapſi ſunt.Peccauit eñ Simõ ianuenſis q̃ librũ de ſimplici medicina Serap.⁊ Albucaſim interp̃ta tus eſt.De quo libro Albert⁹ alemanus lib.xxv.īne de alalib⁹:capite de alalib⁹ a littera.T.incipiẽtib⁹ de thiro loquẽs:mẽtionẽ fecit.Peccauit ⁊ Raynal dus de villa noua q̃ librũ de virib⁹ cordis Auicẽ.ex arabico in linguã latinã male interp̃tatus eſt.Pec cauere quoq̃ꝫ illi q̃cũq̃ꝫ fuerint q̃ haliabatẽ ⁊ alios nõnullos interp̃tati ſunt auctores arabicos.Neq̃ꝫ ꝯ delictũ hoc ī libris medicis ſolũ:ſꝫ in libris Ariſto.q̃ ex arabica in latinã deducti ſunt linguã euidenter cõmiſſum eſt.In hĩs eñ oĩb⁹ vbi viperaꝫ interp̃tari debuerãt:illic thiꝝ interp̃tati ſunt.nec miꝝ.qm̃ coꝝ plurimi arabicã ignorãtes linguã alioꝝ ſuffragio vſi ſunt eo q̃ppe mõ quo Simõ ianuẽſis:abraã iu dei auxilio in libri de ſimplicib⁹ medicinis Serap.⁊ albucaſis interp̃tatiõe vſus eſt.Ignari eñ vt dixi li teraꝝ arabicarũ neq̃ꝫ nois hui⁹ theriaca ethimolo giã ītelligẽtes:putãtes aũt nõ a ſui ꝯfectiua ſꝫ ab in grediẽte poti⁹ alali.theriacã dici:credidere thirũ ſi li⁹ alalis:eẽ ꝑticulare nomẽ.q̃re vbicũq̃ꝫ apud ara bes nomẽ alal theriacã ꝯficiẽtis inuenere:ꝓ nomine thirũ īterp̃tati ſunt.cũ tñ viperã interp̃tari debuerãt:ita q̃ꝫ ois hui⁹ erroris cã fuit ⁊ arabicaꝝ lr̃aꝝ ⁊ hui⁹ gre ci nois ethimologie iſcitia.ſi ei theriacã ab hoc noie thiriõ diriuari.⁊ thiriã ferã ſignificare ſciuiſſent:thi rũ ꝓfecto vnũ ſpãle alal eẽ nõ dixiſſent.Quo errore factũ eſt vt nõ noie ſolo ſꝫ vſq̃ꝫ ad rẽ ꝑuenerit ignoꝝ rantia.cũ magna ex theriace carẽtia hoim iactura Et vt hoꝝ error magis detegat̃.cũ arabicas nrĩs nõ habeam⁹ a Sera.c° initiũ faciem⁹.ex q̃ de facili tota īterp̃tũ denudabit̃ imꝑitia.Nec alicui ſupfluũ videri dꝫ ſi ṽba oĩa Serap.⁊ Dioſ.⁊ Galeni partim introduxero.hĩs eñ tota interp̃tũ eluceſcet inſcitia. Ait igit̃ Serap.Lahame alfahal.i.caro thiri.Ga°. caro thiri calefacit ⁊ deſiccat.Mos fuit hui⁹ interp̃ tis in hoc libro noĩa pimo ꝓponere arabica.deĩnc ſuã ſubdere interp̃tationẽ.ꝓponit ergo hec duo ṽ ba vel ſĩlia.ſiue eñ hec ſiue alia nihil intereſt.vnũ hoc eſt veꝝ.ꝙ thiꝝ nomẽ minime ꝓponit ſed ipſum eoꝝ noĩum arabicoꝝ expoſitione ſubiũxit.ſint igit̃ iſta duo noĩa ꝑfata lathame alfahi.hĩs ꝓpoſitis in terp̃tat̃ ea dicẽs.i.caro thiri.Certũ ei eſt hoꝝ noĩm vnũ carnẽ q̃dcũq̃ꝫ de illis duob⁹ ſit:alterũ ṽo alal vnũ ſignificare ꝑticulare.de cui⁹ carne eſt ꝑſens ſer mo.Si ſic eſt.nõ igit̃ in matre arabica ſcriptũ fuit a Serap.hoc nomẽ thir⁹.ſꝫ hoc nomẽ ab interp̃te po ſitũ fuit.q̃re Serap.nõ poſuit thiꝝ in ſua matre.ſꝫ vnum de duobus ꝓpoſitis noĩbus.nõ ergo fuit Se rap.ſed interp̃tis vitiũ.Qđ etiã ꝑ illud aduerbium idest liq̃do cognoſcitur.cũ dixit ṽba ſerapiõis expo nendo.idest caro thiri.hec eñ eſt interpretis nõ Se rap.expoſitio falſa.dicere enim debuerat.i.vipe ca ro,⁊ non thiri caro.Ex modo itaq̃ꝫ loquendi vitium

hoc nos

hoc nõ Serap̃.ſed Simonis interpretis facilr agnoſcit̃.cũ loco vipere thirũ appoſuerit. Q̃d eñ viperaz ⁊ nõ thirũ iterp̃tari debuerat. nõ ſolũ ex ijs q̃ circa initia de noĩe theriace ſcripta ſunt cognoſci poterat ſed ex totius capituli Serap̃.ſententijs ac verbis p̃cipi poteſt. Nã totũ hoc Serap̃.caput a Galeno.xi° de ſimplicib⁹ medicinis libro.⁊ a Dioſcoride greco de carne vipere aſſumptum eſt.que oĩa nõ de thiro. ſed de echidna.i.vipera. ⁊ a Dioſcoride p̃mo ⁊ poſt eum a Galeno tradita fuerant.vt ipſemet Serapio eoꝝ auctoritates interponit. Que ego maioris dilucidationis gratia ſm eorum ſeriem apponam. Dixit enim dioſcorides.εχιδνης σαρξ ⁊c.quod totũ ſic interpretatur. Vipere caro ſi comeſta fuerit acutos reddit oculos.⁊ renib⁹ cõgruit.⁊ creſcentes manuũ nodos ſiſtit. Oportet aũt poſt q̃ decoriaueris ipſam abſcindere caput ⁊ caudã pp̃ gracilitatẽ que eſt i eis. Fabuloſa eñ eſt q̃ dicit̃ extremoꝝ abſciſſio ad q̃ dã mẽſurã.reliquũ lotũ⁊ in fruſta ſectũ coquẽdũ eſt cũ oleo ⁊ vino ⁊ granis ſalis paucis ⁊ aneto. Ferũt aũt pediculos gignere ad mittẽtib⁹.qd̃ eſt falſum tradũt etiã nõnulli longe ſenectutis eẽ comedẽtes ipſas. Arbitrant̃ ⁊ ſales ex eadẽ. nõ tñ eq̃ operãtur. Imponat̃ aũt vipa in olã nouã ⁊ cũ illa ſalis ficcaũ triũ ſextarioꝝ ſexte quinq̃ vel ſex cyathis mellis. lutoq̃ obturat̃ os ole ⁊ torretur i fornace donec fiãt carbones ſales. poſtea minutiz cõtriti reponant̃ mixta illis ad faciendũ bonũ ſtomachũ nardi ſpica aut folio aut marabatro pauco. Vides quonãmodo Serapio a Dioſcoride de vipere carne carnisq̃ p̃paratiõe ac virtutib⁹ ⁊ ſale echidnaꝝ oĩa fere ſuſcepit. immo q̃ſi eius verba aſſumpſit. id eñ qd̃ Dioſcorides grece ſcripſit εχιδνης σαρξ id eſt vipere caro. Serapio in matre arabica ſcripſit.lahame alfahai.quod poſtea interpres thiri caro male interp̃tat⁹ eſt.qd̃ p̃fecto interp̃tis vitium: etiã a Galeni verbis clariſſime dignoſcit̃. Scripſit eñ. Echidnaruz igit̃ carnes calefacientes ſiccanteſq̃ palã eſt videre: cõditas vt anguille.oleo ſale aneto ⁊ porro ⁊ aqua ſcz proportionali ijs. q̃ autem mũdificent p̃ cutim totũ corp⁹: ſuppetit tibi cernere ex ijs quoq̃ que expertus ſuz. Vides igit̃ Serapionem in hoc capite Dioſcoridez ⁊ Galenum imitatũ fuiſſe. Narrat quoq̃ Galenus ea q̃ de viperis in cura lepre tam a caſu q̃ a deliberatione in vino infuſis dũ iuuenis eſſet eueniſſe conſpexit. De quibus ipſe etiam Serapio ſic ſcripſit. Et iam verificauit experientia q̃ thirus quando ponit̃ in vino ⁊ bibunt ex eo leproſi ingroſſatur cutis eoꝝ tota. deinde cadit ſicut cadũt teſte ⁊c. que oĩa in loco prefato a Galeno ſumpta ſunt. Quare ſi Dioſcorides: ſi Galenus de echidna ſiue vipera hec omnia talia dicta pertractauerint ⁊ hos duos Serapio in hoc capite imitatus ſit. cur igit̃ tale neſcio q̃d nomẽ hic interpres deduxit in mediũ. quod nomẽ vel fictũ eſt nihil ſignificans ſi ſic vt ipſi ſcripſerunt accipiat̃. vel ferã in genere ſi recte accipiat̃ therion vel thir ſignificabit. Error igitur hui⁹ nominis non auctoris Serapionis vt quidã credidit: ſed interpretis poti⁹ fuit vitium. Nam Serapio ipſemet in ſue practice libris tum alibi. tum ⁊ ijs in locis vbi de cura lepre ⁊ cura venenatorum alalium ⁊ in cõfectione theriace agit. ſemp̃ de vipera: nullaz de thiro vnq̃ fecit verbum. cum tamen ijs in locis de eodẽ loquat̃ animali de quo in prefato libri de ſimplicib⁹ capite locus fuerit. Similiter etiam Auic. quinto ſui canonis libro de theriaca loquẽs. ⁊ quarto de cura venenatoruz ⁊ de cura lepre ⁊ vbiq̃ locorum ſui canonis nũq̃ de thyro ſed de vipera ſuis ſcripſit locis. q̃ hoc in quarto libro de cura lepre ſic reperiatur. Et vt in potu ſumat de trociſcis thiri. Et quinto ait. Deſcriptio alia. ℞. trociſcorum ſquille aureos. xxviij. trociſcorum vipere ⁊c. idem enim intellexit per thiri trociſcos ⁊ vipere trociſcos: aliquando eñ eos thiri: aliquando vipere nuncupauit trociſcos. ſeu de vipera ⁊ ex vipera. Illi ei trociſci thirij dicti ſunt idest ferales. Eos eñ Galenus trociſcos theriacales. Plinius theriacos. idest ferales nuncuparunt. Auicenna aũt trociſcos thiri ſiue thirios idest ferales nũcupauit. Cum igitur Auic. ⁊ Serap̃. in ijs ſuis voluminibus a Gerardo Cremonẽſe viro in arabico p̃fatis peritiore in latinam deducti ſint linguam: merito non de thiro ſed de vipera omnis ſuus factus eſt ſermo. Et hac etiam de cauſa in libro Almanſo. ⁊ libro diuiſionũ nunq̃ de thiro ſed de vipera fit ſermo. ⁊ ſi forte in Auicenna locis p̃fatis thirum inueneris hoc rariſſime fit. p̃ thirum ſerpentez potius ⁊ ferã in cõi intelligẽdo: q̃ vnũ p̃ticulare alal. Iis igit̃ ſatis lucide monſtratũ eſſe videt̃ peccatũ hui⁹ nominis thir⁹ nõ ab arabibus: ſz ab ijs interpretibus q̃ libros arabicos nõ recte iterpretati ſunt originem traxiſſe. Id eñ quod de medicis dictuz eſt codicib⁹ in Ariſtotelis quoq̃ voluminibus de alalium hyſtorijs ex arabica in linguam deductis latinam inuentum eſt. Nam ea parte qua dixerat tertio libro ⁊ q̃nto viperam alal parere ſolũ inter ſerpentes: ſui interpretes de arabica in latinã linguã thirũ interpretati ſunt. quo errore etiã Albertus aleman⁹ lapſus fuit qd̃ eñ grece Ariſto. echin vel echidnã dixit illi mendoſe thirũ dixere. cũ tñ viperaz poti⁹ dicere debuiſſent. eo q̃ppe mõ quo theodorus gaza vir illuſtris interpretatus eſt. ⁊ quo noĩe Plinius ſemper vſus fuerat. Q̃d igit̃ ignari literaꝝ arabicũ interp̃tes ij fuerint q̃ p̃lo hoc nomẽ thirus apud noſtros finxerint. cum tñ arabes ipſi auctores huius erroris nullam adhibuerint cãm: ex ijs ſatis lucide demonſtratum eſt. Quanta autẽ fuerit interpretum ⁊ ſcriptoꝝ imperitia. hoc etiã nobis Galeni diuerſe interpretationes oſtendunt. ij eñ q̃ ex arabica in latinam interp̃tati ſunt lingam: thiruz loco vipere duxere. q̃ vo ex greca in latinã linguã echidnaz vel viperã interp̃tati ſunt. Adeo aũt in ijs creuit error vt noſtri temporis imp̃ſſores eiuſdẽ libri de ſimplicibus medicinis Galeni priores libros ſex ex arabica: ⁊ poſteriores ex greca ſumẽtes mõſtruoſe imp̃ſſerint quo factum eſt vt eodẽ eſt in libro a ſeptimo li libro ad anteriora thirus a ſeptimo vſq̃ in calcem echidna reperiatur.

¶ Generalis diſputatio ꝯ philẽſophos ac medicos latinos de animali theriacam conficiente: ⁊ hoc nomine thirus male ſentientes.

OCcaſione horuꝫ interꝑtū loco vipe thirū falſo inter-
ꝑtantiū: plurimi ac fere oēs iuniores phi
loſophi ac medici latini qui de hoc aīali
locuti ſunt in errorē īciderūt. ſeniores ꝗp
pe ab interꝑtibus: iuniores aūt ⁊ ab interꝑtib⁹ ⁊ ab
aliis philoſophis ⁊ medicis ſeniorib⁹ ſui erroris oc-
caſionē accipientes. adeo vt nō ſolo noīe qḋ tolera-
ri poſſet verum ipſa quoq; re decepti ſunt. quoꝝ fa
moſior inter philoſophos fuit Albertus aleman⁹ ꝗ in
ſuo aīalib⁹ libro diſtincta duo de vipera ⁊ thiro ſcri
pſit capita: multa de thiro ⁊ falſa ⁊ cōfuſa ſcribens.
Ipſe eñ ſui erroris occaſionē ab interꝑtatiōe libri
de aīaliū hyſtoriis ex arabica in latinam facta lin-
guā: ⁊ a capite Seraꝑ. ſupraſcripto incaute ſūpſit.
Cui⁹ veſtigia plurimi ſubſecuti ſunt. Petr⁹ de appo
no in cōcilio ⁊ alibi Nicolaus florētinus. Aggrega
tor de dondis ⁊ aliis plures Alberto iuniores. licꝫ co
etiā ſeniores fuerint medici ꝗ circa hoc ꝑius errave-
rint. Cōtra quos quidē in communi primo rōnibus
quibuſdā vtar. dehinc ſingulatim contra nōnullos
diſputabo. Nr̄e aūt diſputatiōis initiū ꝯ hos potiſ
ſimū qui ab interpretibus errorem ſumpſerūt. ꝗꝗ
contra eoſdem etiam interpretes ee rōnes vim ha-
beāt: hic ordiri oportet. Humay arabs theriace an-
dromachi expoſitor ſic ſcripſit. Incipiam⁹ ergo ⁊ di-
camus quare dicit theriaca. dico ergo ꝙ ipſa noiat
ꝑꝑ duas cauſas quarū vna eſt ꝑꝑ iuuamentū ſuū
ad puncturam reptilium hn̄tium venena. nam ipſa
noiant grece thiria. Nomen ergo theriaca a nomi-
ne greco deſcēdit. qḋ ſi grecum eſt a grecis mutuari
debet. ſed apud grecos hec ſola duo reperiunt noīa
a quib⁹ hoc nomē theriaca deriuari pōt. ſ. thir. ⁊ the
rion. hec autē duo non vnum ꝑticulare aīal ſed cōe
qḋ eſt fera vti ꝑdixim⁹ ſignificat. Quare nō recte di
xerunt dicentes thirum eſſe aīal vnū particulare ex
quo theriaca denoiet ⁊ cōficiat. Ad hec ſi hoc nomē
thirus ex quo vt dicit theriaca conficit vnū ſignifi
caret aīal ꝑticulare: tale ꝑfecto ⁊ ſui bn̄ficiū cā: cum
theriacā conficeret: ⁊ ſui curationis gratia cū vnuꝫ
de aīalibus eſſet venenatis a philoſophis ⁊ medicis
naturas ſerpētum contēplantibus ⁊ ex eo theriacā
conficiētib⁹ accurate ꝑtractatum fuiſſet. eſſet eñ in
ſenioꝝ philoſophoꝝ ac medicoꝝ libris famoſiſſimū
ac celebratiſſimū aīal qḋ minime factū eſt. ſub hoc
enim noīe thirus a ſeniorib⁹ grecis arabib⁹ aut lati
nis de nullo tali ꝑtractatuꝫ eſt animali. Nam neq;
Ariſtoteles in vera matre: qui eſſentiam aīaliū cuꝫ
oꝑationib⁹: gn̄ationē: ⁊ vitā: taꝫ per hyſtorias ꝙꝫ in
cauſaꝝ reditiōe tradidit: de thiro aīali ꝑticulari ni
hil ſcripſit. Neq; Nicāder poeta ꝗ de ſerpētib⁹ poe-
ma inſcriptū theriaca cōpoſuit. Neq; Dioſcorides
ꝗ de venenatis aīalibus plura ſcripſit. Neq; Corne
lius celſus: Neq; Lucan⁹: neq; Plini⁹ qui aīaliū hy
ſtorias: neq; Galenus qui de venenatis aīalib⁹ plu-
ra ſcripſit ⁊ eoruꝫ curis. Neq; Herodotus hyſtorio
graphus: neq; ſtrabo coſmographus neq; Solin⁹
qui de plurimis ſerpentū ſpeciēb⁹ pernitioſis agūt.
Nec tandē arabes. ſ. Humay Andromachi expoſi-
tor nec Serapio nec Auic. quarto canonis libro vbi
de plurimis animalib⁹ venenatis ſingulatī ſcripſit:
de thiro ipſo tanꝙ de vno ꝑticulari aīali nō dixero
tractauere ſed nec vnū de eo fecere verbū. vel ſi for-
te iꝫ rariſſime apud arabes dictos inuentum fuerit
hoc nomē thiria vel ſimile non ꝑticulare ſed genera
le nomen. ſ. ferā aut ſerpentēꝫ intelligere voluere. Ii
eñ ꝑfati philoſophi medici hyſtoriographi coſmo-
graphi ⁊ poete. de baſilico. cathoblepa. aſpide. hy-
rūdine. ceraſte. cherſidro. hidra. ſepa. iaculo. āphiſ
bena. ſcitali. chelindro. chenchri. amodite. pharia.
echidna id eſt vipera: ⁊ aliis plurib⁹ vti ſuperi⁹ tra-
ditum eſt. naturas ſigna ⁊ accidentia externa ⁊ in-
terna ⁊ curā diffuſe ſatis tractauere. de thiro autē
penit⁹ nihil. Et ſi forte ī aliquo libro ab iis edito the-
rū inueneris: nō hoc in matre greca aut arabica: ſꝫ
in latino exemplo vitio interpretis vti dixi mēdoſum
tū reperies. Cedant igit iuniores latini philoſophi.
cedat oīs noſtra medicoꝝ turba: ꝗ aut ſcriptis ſuis
aut viua voce thirū aīal vnū ꝑticulare ꝑdicāt. ex ꝗ
⁊ paſtillos theriacos ⁊ theriacā confici dicūt nō eñ
thirus dr̄. ſed echidna vel echis grece: latine ꝟo vipa
Hec igit ſit noſtra cōtra iuniores latinos cōis diſpu
tatio. qua oēs ꝯuincant medici ⁊ philoſophi: dicen-
tes thirū eſſe nomē aīal vnū ſiue ſpēm vnā ſerpētis
ſignificās ex quo theriaca conficiat. Eſt eñ nomen
mōſtruoſum ⁊ fictū. Nunc autē ad eos ſingulatim
accedam⁹: quoꝝ aliqui non ſolo noīe ſed noīs occa
ſione in ipſa quoq; re nō parū deliquere. Si eñ ꝑſa
ti ſolo peccaſſent noīe: ipm thirū dicentes eē aīal qḋ
theriacā ingredit: re aūt id acciperēt qḋ eſt viperā:
cū illis ꝑfecto nulla mea eēt cōtētio. Ceterū cum ex
noīs inſcitia in rei errorē īciderint: adeo vt in theria
ca nōnulli aīalia pernitioſiora: aliꝗ ꝟo eas ſola ſumi
debere dicāt ꝗ ex ſiria aut egypto exportari debeāt
ita vt tota fere holuꝫ multitudo hac glorioſiſſima ca
reat ꝯfectiōe ꝗ theriaca dr̄: putātes nōnulli aīal il-
lud eſſe ꝗd horrendū oculis noſtris monſtruoſum:
adeo vt ſolo hoc noīe qḋ eſt thirus terrant. Idcirco
nullo me pacto ꝯtinere valui quin contra hos licꝫ in
ceteris approbatiſſimos de hoc agerem animali.

¶ Specialis diſputatio contra Albertū alemanum
philoſophum. de thiro.

ALbertus itaq; aleman⁹ ꝗ apud latinos plurima ſcri-
pſit de aīalibus: viperā a thiro poſuit di-
ſtinctā. de eis duo faciens capita: lib. xxv.
de thiro littera. T. de vipa lr̄a. V. de thi
ro ꝗppe reꝑio plurima nō ī noīe ſolo ſꝫ re ꝗꝫ mendoſa
ac ſibi inuicē ꝯtra ſcripſiſſe. Et vt error iſte magis di-
gnoſcat Ariſtotelis ꝟba de ꝗtuor anguib⁹ ⁊ Alber
ti dicta mox apponēda videntur. octauo eñ de aīa
liū hyſtoriis libro ſic ſcribit ab Ariſtotele vti Theo-
dorus gaza recte interꝑtat. Anguiū ꝗꝫ ictus per lo
ca plurimū differūt. Aſpis eñ anguis ex ꝗ medica-
mētū illud putrificū ꝯponūt in affrica gignit. Cui⁹
ictui nullū remediū ē. De hoc ait Albert⁹ ibidē. Ad
huc morſus ſerpētū magnā ſm̄ loca accipit diuerſi
tatē. qm̄ draco quidam eſt in terra ethiopiē ex ꝗ ge
nerat quedā thiri ſpecies ex qua accipitur antichō
hoc eſt venenū peſſimū contra qḋ nulla eſt medicīa

na. Id quod Ariſtoteles in matre greca aſpidē dixit. iſte thirum vocauit. ſilr ſupſiue appoſuit ipſū ex dracone gñari. nõ igit nõie ſolo ſed re ipſa quoqꝫ defecit. qm thirũ loco aſpidis accepit. De alio etiã ſerpēte ſubſeqnter dum de aſpide loquerek ſubdidit. Naſcik eodē in agro in quo laſer ſerpēs quidã puſillus cuius remediũ lapis eſt quē ex ſepulchro cuiuſdã regis antiqui accipiũt. eoqꝫ pfuſo ex vino bibunt. Et de hoc Albert⁹ inquit. Silr aũt in loco libie quē alkian vocãt eſt ſerpēs paruulus valde q̄ morſu ſuo inficit ⁊ interficit hoīes. ⁊ ferk ꝙ cõtra morſũ eius nõ valet aliqd niſi lapis q̄ accipik in antiquiſſimis regũ ſepulturis q̄ ſibi imbibit balſamũ cũ humore egreſſo de corpore mortui. hic accepi⁹ ⁊ raſus in vino ⁊ in potu datus dr hoc venenũ reſtringere. De tertio ſerpēte inqt Ariſtoteles. Serpēs qdã minutus eſt quē aliq̄ ſacrũ appellãt: quē angues pre magni fugiũt. magnitudo huic ad cubitũ. ſpēs hirſuta q̄cqd momorderit ꝯtinuo circiter putreſcit. de q̄ Albert⁹. Inuenik aũt thirus ſiue ſerpēs qdã quē greci alkineni dicũt. latini aũt qdã eũ vocãt baſiliſcũ. alij verius vocãt eũ regulũ. eo ꝙ eſt ſerpētũ rex. quē alij ſerpētes etiã magni fugiũt. cũ tñ in lõgitudine nõ excedat cubitũ. ⁊ eſt piloſus in toto corpore ⁊ qñ mordet aliqd aial vel hoīem cito putreſiũt ea q̄ circũſtant morſu ex calore veneni. Ecce quonãmõ id qd ariſtoteles minutũ vocauit ſerpētē albert⁹ thirũ nũcupauit. Et id qd ariſtoteles dicit. quoſdã illũ ſerpentē vocaſſe ſacrũ: ipſe albertus dicit grecos eũ baſiliſcũ nũcupaſſe. nõ ſolũ eñ thirũ de hoc ſerpēte finxit nomē. ſed baſiliſcũ etiã nomen thiri appellauit. De quarto ſerpēte ſcripſit ariſtoteles. Eſt pterea in indica regione ſerpēs paruus cuius vulnus remedio carēt incole. De hoc aũt albert⁹ inqt. Similr aũt in india inuenik qdã paruus thirus quē vocãt baſiliſcũ ⁊ morſus hui⁹ eſt adeo fortis ⁊ cali veneni ꝙ ꝯ ipſū nõ inuenik medicina. Ecce quonãmõ in hac qꝫ ſerpētis ſpē nõie peccauit ipm appellãdo thirũ: quē ſerpētē paruũ nũcupauit ariſtote. Baſiliſcũ qꝫ in hoc loco thirũ nũcupãs: nõ nõie ſolo ſꝫ re etiã deliqt. Tãta eſt eñ huius viri in ijs nõibus confuſio: vt nemo qd ſenſerit de ijs accipe valet. Hic eñ thirũ vocat baſiliſcũ cũ tñ inferi⁹ libro xxv. baſiliſcũ in lrã B. a thiro diſtinctũ poſuerit. Ex ijs itaqꝫ ſatis notũ eſt albertũ in ijs quatuor ſerpētũ ſpēbus aut ſaltē trib⁹ grauiter peccaſſe. eas. ſ. thiros appellando: ac baſiliſcos. cũ tñ ariſtot. in mře greca aſpidē vnã de illis: ⁊ alias ſerpētes ſimplr nũcupauerit. In quem errorē libro etiã. xxv. lrã. T. manifeſte incidit. loqns eñ de thiro circa capli finē: duas thiri poſuit ſpēs. eaſdē. ſ. quas pfato loco libro. 7°. tertiã ac quartã poſuit. ſic dicēs in lrã. T. pei⁹ tñ in hoc gñe ſerpētis ſupple q̄ thir⁹ dr: eſt quoddã gen⁹ paruũ cubitale in lõgitudine cui⁹ pellis eſt hiſpida piloſa. ⁊ cui⁹ morſus peior eſt ⁊ putrefaciēs corp⁹ ex loco vulneris in circuitu. ⁊ ſic occidēs. Deinde ſubiũxit. Thir⁹ aũt indie q̄ minor eſt qꝫ cubit⁹ pnitioſius eſt ſup oēs alios thiros. Ee due ſpēs ſunt illę qs libro. 7°. tertiam ac quartã poſuit i ordine. ſꝫ illic. thiros hos baſiliſcos libie ⁊ indie. hic aũt thiros ſolũ nũcupauit. Hi igitur

ſunt errores in quos occaſiõe interptis pfatus Albertus incaut⁹ incidit. Preter hos thiros libro 7°. aliã thiri ſpēm poſuit albert⁹ quã apd nos eſſe dixit. Adhuc aũt nõ opꝫ latere ꝙ thir⁹ apd nos eſt ſerpēs qdã anteriora ſui corporis erigēs de quo ſupra diximus. ⁊ de carnib⁹ eius recipik i cõpõne theriace. hic aũt nõ vtimur ſic thiro ſed ꝓ gñe ſerpētis qd ſub ſe multas ꝯtinet ſpēs ſiue calĩn habeant venenũ ſiue frigidũ. ꝑ q̄ vba tria colligunk. Unũ eſt ꝙ apd nos vna ſit thiri ſpēs: ex q̄ fit theriaca. Scdm eſt ꝙ thir⁹ iſte ab alijs quatuor ſerpētũ ſpeciebus quas ſup⁹ thiros vocauit: apprime ſit diuerſus. cũ vnũ anial pticulare ſit ex quo theriaca ꝯficik. Tertiũ eſt ꝙ cũ ſupiores ſerpētes thiri dicank: tũc hoc nomē thir⁹ ꝓ vno ſerpentũ genere capik: qd ſub ſe multas ꝯtinet ſpēs: ex quo baſiliſcus ſub eo ꝯtineak. Quib⁹ ex verbis vna colligik diuiſio. vꝫ ꝙ thirus vno mõ dicatur de ſpeciali animali qd apud nos theriacã cõponit. Alio mõ eſt genus ſerpentũ ſub ſe plures cõtinēs ſerpētũ ſpēs. puta baſiliſcũ ⁊ alios. Sed certe ſi ea q̄ ſcripſimus recte cõſideraueris in ijs plura inuenies nõ recte dicta. Hoc eñ dictũ ad placitũ ⁊ falſo dictũ eſt. Ad placitũ qdē qm nec ab Ariſtote. nec ab vllo philoſophoꝝ aut medicoꝝ vnqꝫ inuentum fuit vt thir⁹ ſit vnũ ſub ſerpēte cõe nomē ⁊ gen⁹ ſub ſe tñ plures ꝯtinēs ſerpētes. ſed thiriõ eſt ſerpentuꝫ gen⁹ cũ thirion ferã ſignificet. ⁊ ſi tale forte reperies hec nõ in matrib⁹ ſed vitio interpretũ factuꝫ inuenies vt ſuperi⁹ monſtratũ eſt. Falſo autē dictũ eſt. qm illud pticulare aial qd theriacã ingredik nõ thirus ſed vipera dr. Falſum etiã qm thirus nõ eſt alicuius generis ſerpentũ nomen. ſed therion vt dixi. Patet igik quãtã in ſe Alberti dictũ ꝯtineat veritatem. hoc ſolũ. ſ. ꝙ apud nos aial reperik erecto incedēs capite: ex quo theriaca ꝯficitur apud nos. Qꝫqꝫ plura alia neceſſe ſit ad hoc habere ſigna vltra hoc ꝙ caput erectũ deferat: vt tale aial theriacaꝫ ingrediens a ceteris dignoſcak ſerpentibus hoc eñ aial eſt vipa ⁊ non thirus vt pbauimus. Id tñ qd mihi dubitatiõnē de hoc aiali apud nos inuento inducat ex quo dicit conficit theriacam: eſt vtrũ iſtud aial de quo hic loquik ſit illud de quo lib. xxv. littera. T. agit vbi ſic dicit. Thir⁹ aũt q̄ apd nos abũdat ē ſerpēs duoꝝ aut triũ cubitoꝝ ⁊c. Nã ſi ſic: tũc ei⁹ dictũ eſt falſum. quoniam de hoc littera. T. ipſemet dicit ipſum non eſſe venenoſum et eſſe nigrum. animal autem ex quo theriaca conficitur venenoſum eſt in medio venenatorum conſiſtens gradu. et flaui non nigri coloris. Si non: cur ergo in littera. T. diminutus fuit: eam derelinquens thiri ſpeciem que nature humane commodior putatur. cuꝫ ex ea theriaca conficiatur. Dices fortaſſis de eo thiro tradidiſſe in principio cum dixerit vnam thiri ſpeciem in apenninis italie mõtibus repiri. ſed neqꝫ illud illius inſufficientiã excuſat. qm aial ex quo apud nos theriaca conficitur non in ſolis nutritur apenninis montibus ſed vbiqꝫ per totam italiam. Sua etiã inſufficientia magis cognoſcek: ſi ola ab eo in littera. T. tradita de thiro colligank. Nam ibi ponit thirum in iordanis ſolitudine. Alterũ in italie apenninis mõtib⁹. Al

terum dicit inueniri apud nos nõ venenatũ. Alterꝫ
apud ethiopias quẽ dicit venenatũ in pͥmo gradu.
Alterũ in libia. Alterũ indicũ quos duos baſiliſcos
appellat. de ijs oĩbus ex duob⁹ ijs thirijs dictis ba
ſiliſcis nõ fit theriaca. Ex illo quẽ dicit litera. T. eſſe
apud nos cũ nullũ in ſe cõtineat venenũ ſilr̃ non fit
theriaca. Ex ijs igit̃ ſolis ex ꝟbis ſuis theriaca ↄfi-
cit: vcꝫ ex thiro in iordanis ſolitudine: in italie ape-
ninis mõtibus: ꝛ thiro ethiopie ſub cãcro. hoc autẽ
falſum ꝛ diminutũ eſt qm̃ ꝛ in aſia tota ꝛ affrica: et
europe partib⁹ aĩal theriacã ↄficiẽs inuenit̃. ſ. vipa.
de ea eñ vipa in minori aſia innuẽta Galien⁹. xi°.
de ſimplicib⁹ medicis libro ſcripſit: nõnullos: tcaſui
ꝛ deliberatione ſanatos ex potu vini in quo vipera
in illi⁹ regionis agro extincta fuerat. quare animal
theriacã cõficiẽs nõ ſolũ in illis p̃fatis locis ſꝫ alibi
etiã repit̃. Ridiculũ eñ eſt credere ꝙ q̄ theriacã cõ-
ficere velit neceſſe ſit vel ad iordanis ſolitudinẽ vel
ad ethiopas vel ad apeninos italie mõtes accede-
re. Quare ſatis notũ eſſe puto Albertũ lib. 7°. ac li
bro. xxv. lr̃a. T. de thiro nõ ſolo nõie ſꝫ re quoqꝫ ma
le ſenſiſſe. Ad hec ſua dicta cõtraria ſunt ijs, q̄ a ſa-
piẽtibus medicis tradita ſunt. Galienus eñ et alij
aſpidẽ ꝛ alias reſpuũt ſerpẽtes q̄ in primo ſunt ve-
nenatoꝝ gradu eo ꝙ nimia ſui venenoſitate mortẽ
poti⁹ ꝙ ſalutẽ inducerẽt. Ipſe aũt Albertus lr̃a. T.
cõtrariũ dixit. Eſt aũt genus thiri venenoſum ꝛ eſt
ordinis pͥmi qd̃ lꝫ carnib⁹ ſuis infecta curet mẽbra
ſicut leprã ꝛ venenata ꝑpter qd̃ theriaca de carni-
bus ei⁹ cõficit̃ ꝛc. Ad hec peccauit Albert⁹ nõ in ijs
ſolis q̄ de Thiro p̃fata ſunt. ſed ꝛ̃ circa plurima ſui
accidẽtia. De exuuijs eñ de ethiopie thiro loquẽs
dixit. Hic ſerpẽs i ethiopia ſub cãcro more draconis
ſe expoliat pͥmo: inter oculos pͥmo ſoluẽdo. ita ꝙ q̄ſi
acus appet. ꝛ deinde ſub capite ꝛ poſtea ſub ſpatio
vni⁹ noctis ꝛ diei de toto corpe ꝑ anguſta trãſiẽs de
ponit ꝛ ſic redit ad iuuẽtutẽ. Per hec eñ aſſerere vr̃
hũc exuuiarũ modũ ſoli thiro ethiopie ꝓpͥũ eẽ. qd̃
nõ eſt. cũ iſte mod⁹ exuuiarũ oĩb⁹ ſerpẽtib⁹ ab Ari-
ſtotele octauo de hyſtorijs aĩaliũ libro accõmoda-
tus ſit. cũ dixit. Uipera ꝛ̃ exuit tã vere ꝙ autũno.
Cũ ſerpens exuere incipit ab oculis primũ detrahi
aiunt. ita vt obcecari videant̃ ijs q̄ rẽ nõ intelligũt.
tũ caput exuit̃ glabrũ eñ hoc oĩm añꝙ reliquũ cor
pus appet: q̄n ipſe Albert⁹ ſup illo Ariſtotelis textu
de thiro ſimplr̃ exponit dicẽs. Thir⁹ aũt ſerpẽs pͥ⁹
expoliat ꝛc. varia igit̃ de eodẽ i diuerſis loquit̃ locis
nũc de thiro ſimplr̃: nũc de thiro ethiopie: eũdẽ po-
nẽs exuuiarũ modũ tã ꝙ de re ſibi ignota decẽs. qd̃
ꝑfecto ei accidit ex mala interp̃tũ trãſlatiõe. q̄ thi-
rũ ꝛ loco vipe ꝛ loco ſerpẽtis ſepe vſi fuere. Ampli⁹
de hoc aĩali quo ad ei⁹ gñatiõnẽ in dictis ſuis vr̃ di
uerſitas. Nã lib. xxv. lr̃a. T. de thiro ſic dixit. Hic ſer
pẽs eſt de gñe vipe q: pͥmo int⁹ ouat. ꝛ poſtea extra
parit aĩal. de qb⁹ ꝟbis hoc pͥmo falſum eſt. vꝫ thirũ
eſſe de gñe vipe q̄ſi velit viperã gen⁹ eſſe ꝛ ad alia ꝛ
ad thirũ qd̃ nõ eſt. vipa eñ eſt ipſe thirus ſi ꝓ thiro
aĩal cõponẽs theriacã accipiat̃. Si aũt thirus ꝓ cõi
gñe pluriũ aĩaliũ accipiat̃ vt in. 7° dixit libro: ita vt
ſub eo baſiliſcus cõtineat̃: falſum eſt ꝙ thirus ſit de

gñe vipere. nõ eñ ſub vipa baſiliſc⁹ cõtinet̃. quare
hoc ſuũ dictũ nullã in ſe ↄtinet veritatẽ cũ dixit. Hic
ſerpẽs eſt de gñe vipere. Immo dici dꝫ. hic ſerpens
eſt ipſa vipera. neqꝫ hmõi ꝟba ſcripſiſſet ſi theriace
nomẽ a thirion nõ a thiro ficto vocabulo ferã in ge
nere nõ aũt aĩal aliqd̃ particulare ſignificante: ſci-
uiſſet. Itẽ ſermo ille ↄtrius eſt ijs que ſcd̃o libro tra-
ctatu ſcd̃o capitͦ quarto ipſemet ſic ſcripſit. Oĩa eñ
genera ſerpentũ faciũt oua p̃ter thirũ vt dicit Ari-
ſtote. ꝛ eſt corrupta ſua littera. qm̃ ille q̄ vere thirus
eſt notus eſt apud nos ꝛ fit ex ipſo theriaca. et facit
oua. ſed ſerpẽs q̄ gñat aĩal eſt vipera q̄ etiã ſepe cũ
vterus eius cõprimit̃ emittit aĩalia duo vel vnũ et
aliqñ plura. in ijs eñ verbis manifeſta apparet cũ
p̃fatis cõtradictio. apparet etiã falſitas Ariſtotelis
eñ: vt indi Albertus: ſenſus in illo loco. ſ. tertio hy-
ſtoriarũ de aĩalibus libro eſt ꝙ vipera in lucẽ edit
aĩal: ceteri ſerpẽtes oua ꝛ ea incubant. qd̃ aũt in ma
tre Ariſtoteles dixit de vipera Albertus interpreta
tione indecẽti deceptus dixit de thiro. Et dicit lr̃am
eſſe corruptã de quo dicto ſub ſenſu Alberti mẽtit̃.
Dicit eñ thiꝝ ꝓprie ex quo fit theriaca parere oua
inde falſam eſſe litterã. vere mẽdoſa eſt. nõ in eo ip̃o
ſenſu quẽ Albertus habuit. Credidit eñ mẽdoſam
eſſe credẽs dici debere. ꝙ thirus parit oua non aĩal
viuũ. qd̃ falſum eſt. qm̃ Ariſtotelis verba de vipera
ſunt: vt pꝫ ꝛ in Theodori gaze interpretatione ꝛ in
matre grecat in hoc loco pͥncipio quarti libri de aĩa
liũ partibus. ꝛ in fine q̄nti de hyſtorijs ſemꝑ eñ de
vipera loq̄ns ſilia ſcribit de vipa ꝛ nõ de *thiro ficto*
nõie. quare ariſtotelis lr̃a ſub ſenſu Alberti minime
mẽdoſa eſt. ſed in eo q̄ppe mẽdoſa eſt ꝙ vipe loco in
terp̃tator ex arabica in linguã deducẽs latinã: non
vipera ſed thirũ ſcripſit. Cõtradictio aũt in ſuis ap
paret dictis. qm̃ id qd̃ in pͥncipio negat lr̃a: alibi cõfir-
mat. hic eñ negat thirũ parere aĩal dicẽs ipſm pare
re oua. in libro ꝟo. xxv°. lr̃a. T. penitus ↄtrariũ dicit.
Hic ſerpẽs eſt de gñe vipe q: pͥmo intus ouat ꝛ poſt
ea extra parit aĩal. Et 15° libro tractatu ſcd̃o capi-
te quarto ſic ſcripſit. Et ſilr̃ quodã mõ facit thirus
hic eñ gñat q̄dẽ aĩal. ſed pͥus ↄcipit ouũ in ſeipſo: ſi
cut ſepe dictũ eſt. Quã manifeſta igit̃ ſit inter dicta
ſua de thiro i locis diuerſis ↄrietas et falſitas ſatis
mõſtratũ eſſe puto. Hec aũt iõ euenere qm̃ q̄d eẽt eſ
ſet thirus ignorauit inſcitie cuius cã mala vti dixi-
mus fuit interp̃tũ arabicoꝝ libroꝝ interp̃tatio q̄ id
qd̃ nũc ſerpẽtes nũc viperã iterp̃tari debuerit thirũ
falſo interp̃tati ſunt. tã in lib. Serap. de ſimplicib⁹:
ꝙ in plurib⁹ alijs ſapiẽtũ medicoꝝ arabicoꝝ: ꝙ et
in Ariſtotelicis ↄſcriptiõib⁹ ex arabica in linguã de
ductis latinã. quoꝝ potiſſime occaſiõe auctor hic i
ſuo de aĩalibus libro in hos p̃fatos incidit errores.
Nec mireris ſi ↄ̃ Albertuꝫ plurimis de thiro inſtiti
rõnib⁹. hoc eñ de induſtria feci eo ꝙ hic vn⁹ inter la-
tinos de pͥmis ſit: q̄ de aĩalibus: potiſſime de thiro ꝛ
plura ſcripſerit. ꝛ q̄cq̄d fere ceteri ſcripſere phi aut
medici latini: hũc imitãdo ꝛ incaute malas interp̃-
tatiões inſpiciẽdo decepti ſunt. Et hac de cã de cete
ris pauca admodũ: cũ de malis interp̃tationibus ꝛ
Alberto alemano plura dixerim⁹: diſputãda ſunt.

¶ Specialis diſputatio contra Nicolaum medicum de thiro.

NIcolaus in antidotario magno in theriace magne cõpoſitione non parum differt. capite enim trociſcorũ de vipera ſic ſcripſit. Trociſci de thiro qui in magna galeni theriaca recipiuntur ſic fiunt. Invenias thiros in longitudine unius palmi exiſtentes: oculos habentes rubeos: et linguam mobilem: et cornua in modum grani frumenti. caput et caudam tribus digitis menſuratis abſcinde. medium quod remanet excoria. Hic vir profecto unum ſuo modo finxit thirum monſtruoſum a ſapientibus noſtris incognitũ. Cuius caput ceraſtis ſive cornute caput. Lõgitudo vero iaculi vel ſm Solinum baſiliſci. quo circa non parum de hoc miror viro. qui in componẽdis medicaminibus adeo celebris putat̃: ꝙ in hac olim cõpoſitionum dña tñ breviter diminute ac falſo ꝓceſſerit. Falſo inq̃: quoniam id animal quod theariacas cõficit paſtillos: non thirus uti probatum eſt ſed vipera dicitur. falſo etiam qm̃ non cornutum aĩal neq̃ tam breve ſed longius cognovere philoſophi. Diminute vero qm̃ notas eas quibus tale animal a ceteris et a ſeipſo diſcernitur a galeno et ceteris ſenioribus poſitas: minime diſputavit: que note uti ſuperi⁹ patuit plurime ſunt. non enim eo ꝙ cornua habeat: aut eo ꝙ eius longitudo unius ſit palmi: vipera a ſapientibus datur cognoſci. Sȝ eo ꝙ caput latum collum gracile. et de reliquis tam internis q̃ externis que ſuperius tradita ſunt. Ad hec utrum ea ſumantur que montana aut marina aut fameſcens aut ſimilibus affecta paſſionibus in ſuperioribus declaratis: et quo tpe an eſtate an vere an autũno minime diſputavit. Non igitur magne theriace confectionem iis neceſſariis decoravit reb⁹: quibus nomen ſui antidotarii: quo magnum nũcupat̃ ornari debuerit. quare diminutus fuit. Neq̃ ſcio quonam modo theriacam iſte cõpoſuerit qui monſtruoſum animal nunq̃ inuẽtum invenire curavit Et de Nicolao iſto hec ſatis ſint.

¶ Specialis diſputatio contra Petrum de appono: de thiro.

PEtrus de appono qui librũ Cõciliatorem et libellum de venenis compoſuit: ſi nõ re: nomine ſaltem peccavit. Scripſit enim hec in ſuo conſilio differentia. 127. de theriaca loquens. Et dicitur a thiro ſerpente quoniam carnes ingrediuntur ipſius in eam. et ſunt velut radix et baſis iſtius medicine. ita ꝙ eis privatis deſtruit̃ ipſa et differentia. 179. Sciendum ꝙ theriaca eſt multiplex ſm diverſitatem componentium. Cui tamen illud nomen ꝓprius cõvenit: theriaca eſt magna andromachi aut galeni in quam caro ingreditur thiri ſerpentis unde nominationem eſt ſortita. que aũt hanc non ſuſcipit metaphorice dicitur theriaca. ut que diateſſaron. eo ꝙ ad illius ſimilitudinem venenorum depellat nocumenta. Et idem libro de venenis de eorum pre cuſtodia loquens dixit. Unum eſt ſicut cornua ſerpentis que ſudant adueꝛſa. ſ. napelli et thiri et fellis leopardi. Et eodem libro. Et ipſe. ſ. andromachus eſt adiungens carnes thiriorum et terram ſigillatam. Ex quibus tres eliciuntur errores. Unus quoniam in iis omnibus libris thirũ cũ ceteris in hoc errantibus putavit eſſe nomen animalis proprium theriacam conficientis. quod manifeſte in ſuperioribus improbatum eſt. Alter error eſt quoniã theriacam a thiro ingrediente putavit dici. hoc etiam in ſuperioribus mõſtratũ eſt eſſe falſum. Tertius error a 2° dependet: dicendo, theriacã magnã ꝓprie dici theriacam: qr thiri caro eã ingredit̃. cetere improprie et metaphorice ut diateſſaron et alie. cũ illa caro eã nõ ingrediat̃. dici tñ theriacam a cõferẽtia qm̃ cũ ipſa magnã ſimilitudinẽ habet. hoc aũt dictũ falſum eſt vȝ ꝓprie dici theriacã eo ꝙ thiri caro ingredit̃. a ꝯferẽtia enim nõ a cõponẽte dicta fuit. cũ ante magnã theriacã plurima et ſimplicia et cõfectiones theriace dicebãt ſicuti ea q̃ Antiochi regis a plinio ponit̃ ut in ſuperiorib⁹ demõſtratũ eſt. Nõ igit̃ cetere metaphorice aut per ſimilitudinem ad eam que magna dicit̃ theriace dicunt̃. cũ ante theriace magne inuẽtionẽ ab Andromacho: nõnulle de illis theriace dicebantur. Hoc tñ cõcedim⁹ ꝙ cum et ipſa magna theriaca et cetere eo dicant̃ theriace qr venenatarum ferarũ ſint medicamina: cũq̃ ipſa theriaca magna plus prefatis auxiliet̃ ferarũ morſibus q̃ cetere: hec eſt enim ſupra mitridatẽ ac cetera antidota: theriace magne preeminẽtia: ꝙ ſub hoc ſenſu antidotum ex carnib⁹ vipere ꝯfectũ: magis theriaca. i. magis ferarũ venenoſarum morſibus ꝯferẽs dici poſſit. nõ tñ propter hoc concedendum eſt theriacas ceteras metaphorice ab illa magna dici theriacas. cũ ante eam theriace dicebant̃. Sic igit̃ auctor iſte triplici circa verba ſua erravit errore. minori tñ q̃ Albertus et Nicolaus prefatus. cũ oĩs error ſuus in noĩe poti⁹ q̃ in re fuerit. Utrũ aũt per thyrum viperã intellexerit vel quid aliud: nomẽ nõ fecit. quare ſuus omnis error manifeſtus fuit in noĩe. Qui tñ error in nomine tãto ceterorũ errorib⁹ intolerabilior putat̃: quãto vir ille ſe grecas literas didiciſſe fatet̃. potiſſime cum in conſilio ſuo quaſi nominũ faſtiditus latinorum. Nunc Eti. nunc palin. ſe pulcherrime dixiſſe putavit. Si igit̃ grecas hinc dignus vir habuit literas: cur nam theriace nomẽ grecum ignoravit: cum nullus unq̃ fuerit grecorum qui circa hoc nomen deceptus fuerit. facile enim erat ei ſi literas habuit grecas agnoſcere. thir et thirion nomẽ eſſe commune feram ſignificans. nec ullum eſſe ſpeciale animal quod proprie thirus diceretur nomine ut ſuperius diffuſe demonſtratum eſt. hec ſcripſi non ꝙ hunc virum ingenio ac doctrina preclarum non ſemper commendaverim ſed venerande veritatis gratia in iis minimis non puduit tantum in aliquo tangere virum. ne forte ſue auctoritatis occaſione quod temporibus noſtris fieri ſolet ceteri incaute deciperentur.

¶ Specialis diſputatio contra Aggregatorẽ. de dõdis Patavum, de thiro.

ALter patauus fuit aggregator de Dondis vir ꝑfecto circūſpectus ſʒ in hoc minime cautus. Hic em̄ ſuo errore magnā ceteris errādi dedit occaſionē. Credidit em̄ thirū vnū ꝑticulare aīal eſſe vt ceteri credidere: ex quo theriaca conficeret. In re aūt grauiſſime peccauit ipm̄ tale aīal diſtinctū eſſe putans a vipa. Tractatu em̄ de noib⁹ medicinaꝝ hoc nomē poſuit thirū: Pliniū: Serapionē: Auerroim: Albucaſim: ⁊ Haliabatem adducēs de Plinio qdē mētiēs. cū de tyro ſub hoc noīe haud quaꝗ̄ Pliniū tractaſſe inueniatur. de ceteris aūt vez Serapione de ſimplicib⁹: Albucaſi: ⁊ aliis ignorauit eoꝝ v̄ba: vitio īterp̄tū. ſ. Simonis ianuēſis: mēdoſa fuiſſe vt ſuperius mōſtratū fuit. Tradēs etiā ꝯferētia venenis medicinas ad thirū ⁊ ad viperā ſeparatim poſuit plurimas. quarū medicinarum loci diuerſitas pluribus peccādi dedit occaſionē. Cū em̄ ad thiri morſum diuerſa ab iis q̄ vipere nōnulla doceat medicamina: rationabiliter vnuſqſqꝫ credere poſſet thirū a vipa eſſe diſtinctū. Sꝫ eo vir iſte deceptus fuit qm̄ nonnulla diuerſa a diuerſis ad hec duo. ſ. thirū ⁊ viperā cōmēdata inuenit medicamina. At ſi recte inſpexiſſet interp̄tū vitium fuiſſe cognouiſſet. thirū em̄ in iis ſcriptum inuenit arabibus: qui a Simone Raynaldo de arabica in linguam deducti ſunt latinam. ſ. in libro de ſimplici medicina Serap̄. in libro Haliabatis: Colliget Auerrois: Auic. de virib⁹ cordis: ⁊ aliis. Viperam repit in Auicen. canone in Almanſoris practica: ⁊ Serap̄. ⁊ in Raſis diuiſionibus in Galeno de greca in latinam deducto linguā quare hui⁹ erroris occaſionē poſteris ipe nō paruā dedi errādi. Et ſi forte Auicē. in ſuo can̄. puta in 2° aut alio libro thiꝝ vel thiriā inueneris: nomen hoc non ꝑ vno ꝑticulari accipiendū eſt aīali: ſed ꝑ fera venenoſa in ſua fatendū eſt poſuiſſe matre. hoc em̄ vnū verū putādū eſt: nūꝗ̄ in ſua arabica m̄re reptū fuiſſe thirū cū de aīali theriacā ꝯficiēte loq̄retur Signū aūt erroris dicti Aggregatoris eſt: qm̄ q̄ medicamina ꝑfatus Aggregator ꝑduxit ad thirū ſm̄ eos q̄ loco vipere ſcripſere thirū: eadē quoqꝫ fere oīa ab auctorib⁹ quos deducit: q̄ viperā recte habēt: de vipera ſcripta repiunt. Adducit em̄ Serap̄. de ſimplicib⁹ ⁊ Dioſcoridē: q̄ Serap̄. vti ſupius diximus non thirū ſꝫ viperā veluti Dioſcorides ſiue echidnā ⁊ Galenus in. xi°. de ſimplicib⁹ medicinis in matre greca poſuere. lꝫ interp̄tū vitio loco vipe thir⁹ ſcriptum fuerit. Et hec ſatis de Aggregatore hec dixiſſe ſufficiāt. ¶ Sunt etiā nōnulli aliī medici q̄ in hoc noīe thir⁹ ſilr errauerūt. quos qdē eo q eiſdē ꝯuinci poſſunt rōnib⁹ qb⁹ etiā p̄fati ꝯuicti ſunt: cū eiſdēz peccauerint errorib⁹: ideo de eis ꝑticulariter nō curaui: ſupfluitatē diſputationis euitādo. ꝑ ea enim qbus Alberti correximus errores eoꝝ etiaꝫ corrigi poſſunt errores: q̄ Albertū ſecuti ſunt. in nūero quorūꝫ fuit Nicolaus florētinus de ſerpētib⁹ in multis ⁊ maxime de thiro eū imitatus. Qui aūt dixit Aui. q̄nto ſui canonis libro nō intelligere in trociſcoꝝ de viperis cōpoſitione: eam viperaꝫ q̄ in partu a filiis patris mortem vindicare petētibus: necat: ſꝫ ſerpentes vulgo cōes: q̄d eſſet vipa minime intellexit eadē em̄ ē ea quas priores a filiis necari dixerūt et ea q̄ apud nos inter cōes cōputat ſerpētes. nō enīꝫ aliqd aīal a nobis alienū eſt vipa. ſꝫ cōis ac familiaris ſatis cū vbiqꝫ vt herodot⁹ dixit ipa inueniat. Velle aūt eiſdē rōnib⁹ ꝯ plures diſtictis locis diſputare: rei potius oſtētatio eſſet ⁊ in doctrina ſupfluū q̄ vtile. q̄ de re huic nr̄o libello hic īponēda eſt finis cū ⁊ nr̄am de aīali theriacā ꝯficiente cū grecis latinis arabib⁹ ſeniorib⁹ ꝯueniēdo ediderim⁹ ſniam. Et latinoꝝ iunioꝝ philoſophoꝝ ac medicoꝝ de hoc aīali ⁊ thiro correxerim⁹ opionē. quoꝝ oīꝫ a nobis tractatoꝝ ſūma ſub duab⁹ ſectiōib⁹ ꝑ capita diſcuſſa ſūt. ¶ Promiſſio ad vlteriora ac de prolixitate ⁊ ꝓſumptione legitima excuſatio.

ET quāuis ꝓter errorez alias lis theriacā cōficiētis alia plura etiā committant in ſui cōfectione peccata: ego de iis tn̄ ad preſens nō curaui. ſed de ſolo illo aīali nr̄a fuit principalis cura. ꝑmittēs in poſterū cum mihi dabit ociū: cetera pro poſſe corrigere errata. multa enim apponunt nō apponēda. ⁊ multa nō ponūtur apponēda. ⁊ hoc quidē ex noīm ignorātia ⁊ medicorum ignauia. que oīa luce clariora ſuo faciam tpe. Si aūt de hoc ſcribēs aīali: longior plus debito aut forte latinoꝝ noſtroꝝ indebit⁹ repēſor ꝓterqꝫ eoꝝ auctoritas mereretur vobis videri error grauis dūnīqꝫ nō parui cā oīm fere iunioꝝ latinoꝝ q̄ de aīali hoc aliq̄d ſcripſerūt ⁊ veritatis defenſio mea ſit excuſatio. Cōis enim error potiſſime cum auctoritate preclaroꝝ viroꝝ fulcitus fuerit: ſi penit⁹ extirpari debeat: plurime auctoritatis viro ac plurimis veritate rationibus indiget. Cū igit mea puſilla ad modū aut nulla ſit inter tātos viros auctoritas: mihi neceſſariū fuit telo veritatis multiplici cū ſeniorum grecoꝝ latinoꝝ ⁊ arabicoꝝ ſententiis ac verbis: illos expugnare viros. nō igit ſi recte mea iudicet cā: de ꝓlixitate nimia aut ꝑſumptione iudicari dꝫ. ad cuius iudiciū nō ignaros aut liuore infectos: ſed veritatis beniuolos ac ſapientes expecto iudices: de obloquētibus autē ⁊ ignaris minime curans.

Regiſtrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y ꝫ. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z. aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo pp qq rr ss tt vv xx yy ꝫꝫ. Omnes ſunt quaternii preter kk qui eſt tern⁹ et ꝫꝫ qui eſt duernus.

¶ Ad laudē ⁊ gloriam ſummi oīpotentis dei eiuſqꝫ glorioſiſſime matris hoc op⁹ feliciter explicit Lugd. impreſſum in edibus honeſti viri Jacobi myt calcographi. Anno ſalutis noſtre. M. ccccc. xxv. die vero xxviii. menſis Martii.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE